Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
30
13

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

IVa 86

Cōſilia domini

Bartholomei Montagnane cū tribus tractatibus de Balneis Patauinis et de compoſitione et doſi medicinarum ac Antidotario.

Conſilia domini Antonij Cermiſoni Patauini.

Tractatus de animali Theriaca domini Franciſci Caballi.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Gerardo Bolderio Veronēſi tanq̄ patri obſeruandiſſimo Jacobus de Vitalibus Brixienſis. S. P. D.

Dubitaueram ego antea ut ingenue fatear ſingulare medicorum decus Gerarde Veronēſis Bartholomeū Mōtagnanā preceptorē tuū: quē tantopere tibi imitandum ſuſcepas: quēq; Platonis more altero pene quoq; uerbo mir[illegible] in celū laudib⁹ extollere conſueueras. eruditū qdem atq; appri[illegible]e expertū medicū extitiſſe. Verum qm̄ gratiſſimū te in eū: nactus eſſet diſcipulum: qui [illegible] ingenio doctrina ac medica gloria clarus ueluc alter [illegible]crates hac tēpeſtate colereris facile inducebar: ut exiſtimarē id Bartholomeo tuo uſu eueniſſe: qđ de grecis imp[illegible]ribus a Criſpo memorie ꝓditū legimus. Eorum enim in gē geſta tanta apud poſteros [illegible]abita ſunt: quanta fuere eo[illegible] ingenia: qui illa ſcripſere. ¶ Poſtea uo cum preclara quedam de medēdi ratione a Bartholomeo edita uolum[illegible] perlegiſſem: atq; illud in p̄mis quod innumeris [illegible] refertum uniuerſam medicine ſcientiam ſumma[illegible] [illegible] cōplectitur. cepi tanta viri illius ueneratione ſimul [illegible]ratione detineri: ut nō mo[illegible] ibi tanq̄ uetiſſ[illegible] de eo [illegible]dicanti aſſentiēdum eſſe ce[illegible]ſerem: uerum etiam cetero[illegible] pace d[illegible]erim plane ꝯcedendum aſſererem nu[illegible]
dicam ꝑoſt p̄ncipem Aboali: quem ſemper [illegible] gulas medicine curatiue partes cōpendioſius [illegible] latius attigerit: apuerit explicauerit. Generꝫ nāq; omniū egritudin[illegible] tem cōmunes q̄ proprias diuine rimatus: cūctaq; uel ad integram cōſeruandam: aut nutantem uel iam labefactam erigendam reuocandāq; ſalutem conferunt caſtigatiſſime pleniſſimeq; adeo cōplexus eſt: ut nihil iā excogitari poſſe uideatur. quo aut doctus [illegible]q; medicus delectari [illegible] [illegible]cendi ſtudioſus erudi[illegible] ad medendum iſtro. du[illegible] [illegible]ſit: qđ non a di[illegible] Bartholomei ingenio co[illegible] [illegible] quoq; experienti[illegible] [illegible]batum eius conſilia do[illegible] [illegible]e copioſeq; oſtendant. J[illegible] ut [illegible] e[illegible]ritudinib⁹ ca[illegible] cauſis ſiue de ſignis aut curis [illegible] dispu[illegible]tan[illegible] m audire libuerit: nihil ab eo preter[illegible]ſum: nihil dimi[illegible]nu[illegible] [illegible]ne aut incōmode dictum diiudicare poſſis.

¶ [illegible]uius itaq; viri ſummo deſiderio accenſus cū animaduerterem preclariſſimum illud cōſilioꝝ opus: quod multos an[illegible] apud paucos abditum latuerat: ſi in lucem prodijſſet Bartholomeo quidem non ſpernendam gloriam: medicis [illegible] omnibus utilitatem maximam allaturam: operepreciuꝫ eſſe duxi nauare operam ut eius ꝯſilia omnia uti in proprio exemplari reperta eſſent fideliter imprimerentur: atque ita imprimerentur: ut quanquam multa de ſimili plerumque morbo inſcripta conſilia eſſent. quoniam tamen illis nihi[illegible]ter inſcriptionem cōmune erat: eorum nullum penitus omitterem: ne ſi vno aut altero tm̄ impreſſo cetera reſecaſſem mancbi atq; imperfecti operis curam ſuſcepi[illegible]u dicarer. Jta diuina annuente clementia factum: nihil [illegible]ditum: nihil diminutū preter ordinē quem adiecimus. Ipſ[illegible] nāq; uti ſibi caſus medicam a ſe opem implorātes egros obtulerat: ita ſalubriter cōſulens que conſuluerat cōſcribenda curauerat. Quo factum erat ut paſſim ac ſine ullo ordine quaſi uaga[illegible] cōſilia nō eque ſpecioſum opus integrarent: ac ſi [illegible] [illegible] digeſta locis cōſpici poſſent. Accedebat preterea ut nō facil[illegible] inuentu legentibus eſſet quod cuiq; morbo cōſi[illegible]um reſpōderet. ¶ Horum igit̃ gratia cum arbitrarer ordi[illegible]n operi qdem pulchritudinem nō exiguam. lectori uo rerum inuentionem facillimam preſtiturū. conſiliorum om[illegible]ni um ſummam in tres partes diſtinxi. Quarum p̄ma e[illegible] regimine ſanitatis. Altera de ꝓprijs vnicuiq; membro paſſionibus a capite uſq; ad pedis calcē. Tertia de toti cōmunibus erit. nōnulla tamen de ꝓprijs egritudinibus nuperrime inuenta cōſilia ultimo loco addita claudēs. Quibus quo cōpletius: nulloq; extrinſecus egens opus reddatur. Addem⁹ quarto loco breues quoſdam uerūꝫ perutiles Bartholomei noſtri de balneis tractatulos. Succedentq; his ultimo loco [illegible] quos de cōponendorum: doſandorum: adminiſtrandorumq; medicaminum regulas edidit vna cum antidotario. q̄q̄ neſcio quis ut fert̃ illos ſibi falſo poſt Bartholomei noſtri mortem aſcripſerit. Erit itaq; vniuerſuꝫ opus in quinque partes diſtributum. Hec aūt omnia fecimus quoad potuimus p̄ncipem imitati: cum quo merito Bartholomeus [illegible]ter dicere poteſt. Nō eſt autem bonum ut plurimuꝫ huius operis nō ſit apud vnumquēq; qui huius nomine doctrine uocari: & per eam lucrari deſiderat. Minimum nanq; quod medico neceſſariū eſt cōprehendit. Qđ autem ſupadditum eſt incōprehenſibile eſt. Vale.

¶ Gerardus Bolderius phyſicus Veronēſis acutiſſimo doctori Jacobo de Vitalibus Brixienſi. S. P. D.

Uperioribus diebus litteras tuas mihi gdē gratiſſimas accepi: ex quibus & amor in me ſingularis: & nō mediocris tua dicendi facultas oſtenditur. Jn qbus preterea quo modo quaue ſemita: miroq; ingenio conſilioꝝ opus Bartholomei mōtagnane preceptoris noſtri hincinde diſperſum uagantēq; ac abſcōditum tua arte opera induſtria atq; ingenij acumine: nō modo in lucem reddidiſti intellexi. uerū etiam maxima tua doctrina ſummis uigilijs lucubrationibuſq; ita cōpoſite ordinaſti: ac in diuerſas partes ſuo ordine diſtinxiſti: ut e[illegible] in facult[illegible]ibus noſtris nō modo eruditis: ſed app̄me [illegible] [illegible]te virum laude dignū atq; bonarū diſcipli naru[illegible] [illegible]ū eſſe iudicent & teneant. Sed ne illius immorta lis in[illegible] [illegible]tis Bartholomei mōtagnane noſtri immemor eſſe vi[illegible] [illegible] memorie digna: ac aſſidue per ipſum ma[illegible] [illegible]ous cōtinuo ſtudio accurata diligentia atq; in cr[illegible] [illegible]ertis cōpoſita ordinata: atq; ſuo ingenio pſpica ci i[illegible] lucem [illegible]educta: atq; cōfecta: aperire narrare: atq; etiam uerum teſtimonium reddere intendo. quo tale cōſiliorū diuinum opus qbus eſt equum laudibus exornet̃ magis, magiſq; Bartholomei mōtagnane noſtri doctrina: incredibiliſq; ſcientia: non modo in rebus cōmunibus & vniuerſalibus utriuſq; ptis medicine in regimine ſanitatiſue dilucidet̃. uerum etiam in ſimplicibus nominibus grecis: hebraicis: atq; latinis. Quorum v̄tutes: ꝓprietates ſingulares: innumeraſq; nature dotes mihi: nō modo publice legendo: diſceptando: ſed cōtinue ipſum pedes peditē ſemper inſequēdo edocuit atq; aperuit. doctor enim [illegible]rus ſimplicium ſua incredibili & innata quadam cognitio[illegible] [illegible]loꝝ diſcretiua vnicus erat: qui cum de eorum aliquo [illegible]nem quouis modo & ubilibet faciebat. ceteri omnes i[illegible]ntio [illegible] gratis acqeſcebant: & viſa experientia cōfirmabant. Nequeo pre tēporis anguſtia quantuꝫ deceret extollere admirandū illud ꝯſiliorum opus inauditū: atq; ab eo me interdum ſcribente cū vniuerſi ſtudij tota caterua ſcholaſtica cōpoſitū cōpilatum in regimine ſanitatis in ꝓprijs vnicuiq; mēbro paſſionibus ac morbis particularibus in cu[illegible] [illegible] febribus in digerendis materi[illegible]s: in dearticulandis eg[illegible]dinibus: in pnoſticandis bonis: maliſq; futuris. Q[illegible] diff[illegible]cultas quantum ſubtilis: arduas [illegible]cognitu difficilli[illegible] uetuſtiſſimi ſuis in codicib⁹ oſtē dun[illegible] p̄ncipes. Nōne [illegible]giſter alphabeti medicine: quod eſt anathomia vulgo dicebat̃ profecto. Nā quotiens in caſib⁹ arduis ſiue collegiatis: ſiue in paleſtra: aut [illegible] tpe his oculis & auribus hauſi. vna tamē cum turba plu[illegible]ima ſcholaſtica. hunc patrem noſtrum ſtudioſiſſimum ac memorioſiſſimuꝫ ultra q̄ ſatis dici poſſit cōuenientem cū Antonio Cermiſoni viro qdem grauiſſimi ſenſus & ſani iudicij: qui etate [illegible] inter equiualentes indicationes alternatim ſibi aduerſan[illegible] electionis libra fuit. De quo plana erat ſententia q̄ pro ſi[illegible] gratis cōformibuſq; inſtrumētis uerus opifex & nature adiutor [illegible] etiam cū ſolertiſſimo Ugone Bentio Senenſe [illegible] quippe. Dum tamen pater hic noſter eorum di-

ita lōgis ſermonibus ⁊ copioſiſſimis auctoritatibus uallata curioſe ſtatim ad vnguem ⁊ ſuo ordine reſumeret reſpondendo: ɔfutando: ceſumqȝ egritudinū ⁊ complicatoꝝ accidētium in terminis ſtabiliret cum cauſis quibuſlibet: ſignis ꝓprijs diſcretiuis. inferretqȝ pronoſticuȝ: ex his vndecunqȝ aſſumendum. poneretqȝ tādem intentiones curatiuas ſuo ordine cum inſtrumētis ꝓportionalibus. Que ꝓprie ꝓpria ſepius ſuis ꝓpoſitis accōmodabat. hinc inde collecta ex codicibus illis medicine ueterum ꝓncipū: quoꝝ ſepulta fere erat apud ſuperſtites memoria. Ipſe aūt tanq̄ ex ſomno reſurgere faciebat. Secū enim continuo erant vigiles: ut Plinius: Paulus: Theodoricus: Priſcianus: Cornelius celſus. ⁊ quedam uolumina non vulgata Galeni ⁊ aliorum plurimorū: q̄ illi aſtantes collegę qui etiam de ꝓncipatu medicine tunc tēporis altercabant̄ ⁊ contendebant: hoc patre noſtro Bartholomeo viſo ⁊ audito tanq̄ ſtupidi deferebant facile credebant ſibi plurimum honoris ueri theorici textualis ⁊ conformis practici cōmittentes. Adhuc noui plures huius ſeculi: qui ipm̄ ſepius ſic ⁊ tēpore ꝓmpte cōpoſiteqȝ allegantes coluerunt. Quam ꝑtem non reaſſumam: arbitratus eſt confiteri ſe habuiſſe ꝓncipium eius ⁊ elemēta a diuo preceptore ſuo digniſſimo: ⁊ luminari maximo facultatis noſtre: viro quidem omnium electiſſimorum optimo Marſilio patauo de ſancta Sophia: cuius perennis fama quam ꝑ oꝛa eius ⁊ memoria famat. Sic in mentibus Jacobi foroliuienſis ſui ꝑus emuli: poſtea do deuotiſſimi filij cenſor fuit: q̄ non eius ſinceri animi integritas q̄ bonarum litteraruȝ [illegible] doctrina inferior fuerit. Preteream ne cirurgie ſcientie [illegible] ſcientie ⁊ artis hic Bartholomeus montagnana [illegible] pace omnium dixerim antiquiſſimoꝝ omnium ueterum inuentorum atqȝ ꝓncipum ſolus uerus atqȝ fidelis [illegible] pico ſua tempeſtate fuit? Quid per immortales [illegible] randis egritudinibus dignius? quid in apoſtemat[illegible] incidendis aptius? qd in extrahendis oſſibus cōmodius? qd in applicādis cuicuiqȝ morbo remedijs utilius? ꝑfecto nemo. Solus enim in tot preclariſſimorum hominum corona huius cirurgie ſcientie atqȝ artis merito locum ꝓmum uendicabat quaȝ arteȝ a teneris annis ꝓmo profeſſus eſt. Ultimo do quid in cōpoſitis pro animātium vita tuenda non fecit. nonne antidotarium in tot annis congeſtum: cōpilatumqȝ teſtimonium nobis prebet. Cuius utilitas non tm̄ latinis: ſed etiam barbaris permaxima extitit. Quare gratulor: gaudeoqȝ de tanti taliſqȝ digniſſimi viri meritiſſima fama: ut ea que ab ipſo ſummo ſtudio i[illegible]do: maxima ſolertia in diſputando: fidiſſime in docen[illegible]ſſime in practicādo: miſericorditer ac diligentiſſim[illegible]endo ſingulis diebus tāto tempore aſſidue viua uoce audiuimus. Nunc me ſuperſtite merito pro preſentium abundantiſſima atqȝ copioſiſſima doctrina ⁊ utilitate maxima: ac poſterum eterna memoria: ſi non in totum ſaltem aliqua in parte: non modo in lucem deducta: ſed ſculpta: prompta: atqȝ inſignita perpetuo maneant. Uale.

¶ Tabula Conſiliorum excellentiſſimi medici domini Bartholomei de Montagnana.

De conſeruanda ſanitate ⁊ ꝓprie corpoꝝ: quoꝝ caput ⁊ ſtomachus ab eq̄li declināt ad intēſam humi. Con. ꝓm̄.

¶ De regimine tranſfretantiuȝ ⁊ cura accidētium eis contingentiuȝ: que ſunt. Nauſea cō turbatio ſtomachi ⁊ immoderatus uomitus. Fluxus uentris: ⁊ ꝓpe oyaricus. Dolor capitis. [illegible] ſitis. Uigilia immoderata. Debilitas uirtutis. Debilitas appetitus ⁊ abominatio cibi. Extenuatio immoderata. Con. 2.

¶ De ꝯſeruatione corpoꝝ debiliū in aere ſubtili. Con. 3.

De egri[illegible]udinibus cerebri.

¶ De ſoda a cholera vitellina: ꝑtim per eſſentiā in capite: ꝑtim per colligātiā ſtōchi: ſiſtis fellis ⁊ epatis. Con. ꝓm̄.

¶ De ſoda a mā cholerica citrina ꝓueniēte ꝑtim per colligātiā ab epate: ꝑtim per eſſentiā nocumēti ipſius cerebri. Con. 5.

¶ De octo malis diſpoſitionibus. vȝ. De ſoda ſine monona [illegible]periodica a cholera vitellina. De ablatione odorat°. De [illegible] cū imaginationib° ɔiuncto. De diminutione ⁊ corruptione digeſtionis ſtōchi cū ardoris ſenſatione. De dolore renū interpolate affligēte. De mala cōplexione cal. ⁊ ſic. epatis cū frequēti febricitatione ꝓpter ipſam. De conſtrictione fluxus emoꝛroidalis ɔſueti. De motu tremulo cordis cū frequenti lipotomia ⁊ etiam ſincopi. Con. 14.

¶ De ſoda flegmatica ꝓueniēte per eſſentiale nocumētum in cerebro: ⁊ per colligātiā ſtōchi ad caput cum mult[illegible] chymarū: difficultate maſticationis: ⁊ nocumēto de[illegible] alijs nocumētis triſtis ſenſationis in ꝑtibus exteri[illegible] interioribus capitis accidentibus.

¶ De ſoda a materia melancholica ɔtenta in amb[illegible] culis cereb[illegible]

¶ De ſoda a ma[illegible] melācholica immerſa pānicul[illegible] munitatem inchoatiue a ſplene. [illegible]5.

¶ De ſoda dicta cephalea a ſanguine melanc[illegible] multum flegmatis admiſcet̄. Con. 6.

¶ De ſoda ſiue dolore capitis ꝑtim per eſſentiā: ⁊ ꝑtiȝ per [illegible]tatem ad ſtōchū. Con. 129. particula. 2. cap. 4.

¶ De ſoda cronica uel typanica. Con. 248. cap. 3. rub. 5.

¶ De dolore capitis a cholera vitellina per colligantiam epatis ⁊ renum cauſato. Con. 2.

¶ De. 7. malis diſpoſitionibus. vȝ. De dolore grauatiuo capitis a mā frigida ⁊ humida: ⁊ maxime tēpore incuruationis. De debilitate viſus cuȝ q̄buſdā imaginationibus. De ſibilo ⁊ ſonitu uelut aque currentis: ⁊ tiulatione ſenſatis in aure cū [illegible]lone virtuȝ corporis. De fluxu reumatis ad narce pe[illegible]ſbuȝ ⁊ dorſum. De tuſſi cū emiſſione ſputi tenacis ⁊ [illegible] maxime ex aſſumptione ſuccari mota. De dolore ſtōchi tꝑe repletionis cū nauſea tꝑe inanitionis. De dolore ɔ[illegible] cliuo viſcerū: ac ſi viſcera ɔſtringerent̄. Con. 17.

¶ De. 5. malis diſpoſitionibus. vȝ. De dolore capitis inordinato ꝑiodo affligēte per coitatem ad inferiora. De debilitate digeſtionis ſtōchi per quā magna pars cibi m[illegible]n uentoſitates ⁊ flegma. De debilitate cordis ⁊ totius c[illegible]. De laſſitudine doloroſa renū ⁊ totius ſpine. De mala diſpoſitione matricis a multitudine materierum congeſtarum in [illegible] Con. 18.

¶ De. 6. malis diſpoſitionibus. vȝ. De dolore grauatiuo capitis a mala cōplexione fri. ⁊ hu. cum mā. De grauitate ⁊ [illegible] ne in muſculis colli ⁊ ſpatularuȝ: ⁊ ꝑtium oīum adiacentiū. De laſſitudine ⁊ impotētia ad motū oīum quaſi ꝑtium corporis. De dolore renum extenſiuo ⁊ grauatiuo coitato q̄nqȝ etiā anchis. De ineptitudine ad eſſe ſecūdum: de cuius cura nihil loquit̄. De difficultate anhelitus: q̄ſi ſemꝑ moleſtante: [illegible] in aſcēdendo ſcalas ⁊ montes. Con. 20.

Tabula

¶ De dolore capitis cōpoſito ex emigranea ꝛ cephalea a mala cōplexione frigida ꝛ humida capitis cum materia cuꝫ cōplicatione plurium accidentium que ſunt. Dolor muſculoꝝ lacertoruꝫ: ꝛ pāniculoruꝫ faciei. Nocumētum viſionis. Nocumētum auditus. Nocumētum in ſenſibus interioribus. Profunditas ſomni cum grauitate capitis. Tinnitus auriuꝫ. Saltus oculi. Difficultas motus brachij ꝛ manus. Inſtantia doloris capitis. Con.21.

¶ De dolore capitis circa ptem dextrā: ptenſo ad muſculos colli ꝛ ſpatularū: ꝛ uſqꝫ ad adiutoriū cum cōtractione digitorum manus partis eiuſdem. Con.31.

¶ De dolore capitis a mā flegmatica mixta cum cholera dominante tñ materia flegmatica. Con.32.

¶ De dolore capitis. Con.10. tractatu.2. cap̄.6. in pn°. ꝛ Con.16. tractatu.2. cap̄.2. in principio.

¶ De dolore grauatiuo capitis. Con.57. cap̄.4. 6° iten. quintum accidens.

¶ De grauitate capitis cum motu uentoſitatuꝫ: ꝛ tinnitu ꝛ catarro. Con.270. cap̄.5. rub. prima.

¶ De dolore pungitiuo ſiue mordicatiuo capitis. Con.269. cap̄.3. parte.2. rub.2.

¶ De dolore capitis cholerico. Con.271. cap̄.3. rub.6.

¶ De quadruplici mala diſpoſitione. vꝫ. De cephalea periodica a materia flegmatica dominante: ꝛ cholerica ſubdominante: ꝛ pportionali ut eſt aquoſitas ꝛ uentoſitas cau[illegible]ata. De nauſea ꝛ uomitu cum diminutione appetitus ꝛ corruptione ciborum ꝛ potuum. ꝛ de oppilatione ſtomachi a mala complexione cum materia flegmatica aquoſa ꝛ mucillaginoſa dominantibus: ꝛ cholerica effuſa ab epate ſubdominante. De ſtipticitate uentris ex diſtractione cholere ab inteſtinis ꝛ diminutione quoqꝫ humiditatis naturalis inteſtini m[illegible]ſenterij: ꝛ debilitate expulſiue inteſtinoꝝ. De lypotomica diſpoſitione cū tremore cordis per colligantiam ad ſtōchuꝫ. D[illegible]ationе ab egritudinibus renū ꝛ ueſice. Con.4.

¶ [illegible]plici mala diſpoſitione. vꝫ. De mala cōplexione cerebri calida ꝛ ſicca. De motu cordis qui pprie ſaltus dicit̄ per colligātiam ad os ſtomachi. De mala cōplexione calida ꝛ ſicca [illegible] a corde cōmunicata. Con.3.

¶ De duplici mala diſpoſitione. vꝫ. De mala cōplexione frigida cerebri a cauſa pmitiua inducta cū preſentia materie flegmatice: ſubtilis caliditate etiā pricipātis. De mala cōplexiōe ſtōchi calida ꝛ ſic. a mā calida ꝛ acuta. Con.6.

¶ De duplici mala diſpoſitione. vꝫ. De mala cōplexione frigida ꝛ hu. cerebri a multo flegmate aquoſo ꝛ mucillaginoſo pueniente. De ſonitu in auribus repreſentāte ſolū aque fluentis aut uēti reuerberati ad parietes mōtium. Con.8.

¶ De qdruplici mala diſpōne. vꝫ. De mala cōplexione frigida ꝛ humida cerebri cum multis accitibus complicata. De mala cōplexione frigida ꝛ humida ſtōchi cum debili[illegible] tutis digeſtiue cōmunis in eo. De dolorib° renū a ma[illegible] cōplexione humoraliharenulis ꝛ lapidū. De doloribus ſpatularum uſqꝫ ad collum: ꝛ hypocundriorum ꝛ uentris totius anterioris. Con.9.

¶ De mala cōplexione cerebri frigida ꝛ hu. cum multitudine flegmatice materiei mucillaginoſe ꝛ ptim aquoſe cū octo malis accitibus diuncta: que ſunt. Dolor capitis. Conturbatio inſomn[illegible] Nocumētuꝫ in platione ſermonis. Urine retentio Dolor ſpatularū ꝛ brachioꝝ grauatiuus ꝛ extēſiuus. Emoꝛroidaruꝫ reſtrictio. Debilitas genuum: ꝛ fere oium iūcturaꝝ. Dolor ꝛ grauitas in ſtomacho. Con.10.

¶ De mala cōplexione frigida ꝛ hu. cerebri accitali cum nāli cōplexione totius calida ꝛ ſicca cū malis diſpōnibus in ſenſibus tā interiorib° ꝙ exterioribus cōplicata. Con.11.

¶ De mala cōplexione cerebri frigida ꝛ humida cum multa mā flegmatica aquoſa ꝛ mucillaginoſa multotiens aliquādo etiam ſalſa ꝛ acetoſa cū dolore capitis grauat.u.ꝛ cum tuſſi catarroſa: ꝛ cuꝫ cōturbatione viſus ꝛ auditus a d[illegible]olora eua porante: aut aſcendente ad caput ppter malam cōplexione calidā ꝛ ſiccam epatis. Con.13.

¶ De decem malis diſpōnibus. vꝫ. De mala cōplexione frigida ꝛ humida cerebri cū nocumēto in opationibus ētutuꝫ intrinſecarū ipſius. vꝫ apphenſiue: imaginatiue: ꝛ memoratiue. De pfunditate ſomni cū corruptis fantaſijs in eo: ꝛ cum difficili excitatione ab eo: ꝛ cum timore. De diminutione viſus. De multitudine aquoſitatis in oculis. De debilitate digeſtiue ſtomachi ꝛ appetitiue etiā. De ablatione operatiōis olfatiue. De debilitate motus progreſſiui. De fluxu emoꝛroidali frequēter moleſtante. De motu pulſatiuo ſiue de tremore cordis. De frigiditate multa membri genitalis cum difficultate coeundi. Con.15.

¶ De ſeptē malis diſpoſitionib°. vꝫ. De mala cōplexione fri. ꝛ hu. cerebri cū .6. accitibus que ſunt. Dolor capitis. Cōturbatio in ſomno. Corruptio in ſenſibus interioribus. Nocumētum diminutionis ꝛ corruptionis in ſenſu auditus uel eius opationibus. De fluxu flegmatū a capite ad inferiora. Debilitas fere in oibus articulis. Con.16.

¶ De octo malis diſpōnibus. vꝫ. De mala cōplexione frigida ꝛ hu. cerebri cum mā. De mala cōpoſitione cereb[illegible]ri. ſ. de oppilatione eius coartatoria. De uertigine. De debilitate retentiue mēbroꝝ motiuoꝝ. ſ. mollificatione ꝛ paliſi. De ſcotomia. De impotentia motus brachioꝝ ꝛ crurium. De dolorib° crurium. De defedatione cutis in manibus ꝛ pedibus periodice eueniente. Con.22.

¶ De mala cōplexione fri. ꝛ hu. cerebri a flegmate mucillaginoſo cum [illegible]unitate ſtomachi ꝛ epatis. Con.23.

¶ De quad[illegible]plici mala diſpoſitione. vꝫ. De mala complexione frigida [illegible] humida cerebri a [illegible] flegmatica [illegible] [illegible]illaginoſa. De m[illegible]la d[illegible]ſpoſitione ſplenis. De debilitate memorie. De debili[illegible] ſtōchi per defluxū materieꝝ a capite. Con.24.

¶ [illegible] cōplexione fri. ꝛ hu. cerebri cū deſcēſu māeruꝫ ad pectus [illegible]de fit tuſſis: ꝛ ad ſtōchū vnde debilitat̄ digeſtio ꝛ appetitu[illegible]: ꝛ inflat̄ ſplen. Con.25

¶ De qnque malis diſpōnibus. vꝫ. De mala cōplexione frigida cerebri multiplicāte flegma aquoſuꝫ frigidū actu. De difficultate anhelitus dicta aſma. De debilitate digeſtionis ſtōchi a mala cōplexione frigida cuꝫ mā. De motu tremulo cordis. De retentione mēſtruoruꝫ. Con.26.

¶ De qnque malis diſpōnibus. vꝫ. De mala cōplexione fri. ꝛ hu. cerebri: humiditate tñ domināte. De mala cōplexione fri. ꝛ hu. ſtomachi cū multo flegmate. De motu cordis pter naturam per coitatem ad ſtōchū. De mala cōplexione calida ꝛ humida epatis humiditate tñ [illegible]altū dñante. De mala cōplexione frigida ꝛ humida renu[illegible] cum impotentia coeundi ꝛ goṁorea. Con.27.

¶ De mala cōplexione frigida ꝛ hu. cerebri a mā flegmatica aq̄ſa ꝛ viſcoſa aliqñ ad inferiora deſcēdente. Con.28.

¶ De frigiditate ꝛ hu. cerebri cū remiſſa caliditate ſtomachi: que diſpōnes ſunt neutralitas decidentis. Con.29.

¶ De duplici mala diſpōne. vꝫ. De mala cōplexione fri. ꝛ hu. cerebri a flegma[illegible] ſalſo [illegible] ardore urine a flegmate ſalſo in epate genito. Con.30.

¶ De mala cōplexion[illegible] ꝛ hu. cerebri pulmonis ꝛ pectoris a flegmate mucilla[illegible]oſo ꝛ vitreo ad quā ſequunt̄ accidentia ſuſpecta difficultas anhelitus: tuſſis fortis: ꝛ elongatio vule ex deſcenſu māeruꝫ a capite ad ptes illas. Con.33.

¶ De plenitudine capitis ex mā flegmatica que in ſpatulis ꝛ lumbis recepta: ꝛ renibus cauſat dolores: ꝛ etiam diſponit ad dolores iuncturarum. Con.12.

¶ De mala cōplexione frigida ꝛ ſicca ſtomachi cū extenuatione totius ꝛ debilitate renum. Con.41.

¶ De mala cōplexione fri. ꝛ hu. cerebri cum mā in eo genite. Con 66. ſumma.2. cap̄.2. ꝛ Con.128. cap̄.2. ꝛ Con.131. cap̄.2. ꝛ Con.138. cap̄.5. ꝛ Con.173. in fine.

¶ De humiditate ſupflua capitis. Con.132. cap̄.2.

¶ De q[illegible]e malis diſpōnibus. vꝫ De oppilatiōibus cerebri cum nocumēto in ſenſibus tā interioribus ꝙ exterioribus.

De repletione pectoris ppter materias a capite deſcendētes: De doloribus colli ſpatularum ꝛ dorſi. De humiditate ſuperflua ſtomachi cum ſuperflua caliditate epatis. De naricali mala diſpoſitione. Con.42.
¶ De oppilatione cerebri a multa humiditate. Con.269. cap̄.3. rub. prima.
¶ Ad aperiendum oēs oppilationes cerebri anterioris. Con. 14. parte.2. cap̄.2.
¶ De debilitate cerebri ꝛ pectoris: non qdem per eſſentiã in mēbris p̄dictis ſed per ↄ̈pēdentiã ad matricē. Con.46.
¶ De debilitate cerebri. Con.70. tracta.2. cap̄.5. ꝛ Con.170. capitulo.3. Pro quinto.
¶ Ad rectificandum caput. Con.242. cap̄.3. rub.7.
¶ De nocumēto diminutionis ꝛ corruptionis imaginatiue potētie ꝛ cogitatiue qđ ppꝛie deſipiētia dicit̄. Con.37.
¶ De corruptione ſenſuum interioꝝ ꝛ ppꝛie fantaſie imaginatiue ꝛ cogitatiue. Con.39.
¶ De mala diſpoſitione capitis cōplicata ex uertigine ꝛ ſtrepitu uel fragore in auribus. Con.40.
¶ De ſcotomia ꝛ uertigine. Con.164. particula.5.
¶ De corruptione opationũ ſenſuũ interioꝝ. Cō.164. pti.5.
¶ De ſcotomica diſpoſitione cum imaginationibus. Cō.248 capitulo.3. rub.3.
¶ De ablatiōe opationũ ſenſuũ interioꝝ. Cō.252. ſed nō ſpālr.
¶ De ſuperflua uigilia ab imoderata ſiccitate organi pmi ſenſitiui cum corruptione opationũ imaginatiue ꝛ cogitatiue potētiarũ cum pticipatione epatis ꝛ totius. Con.7.
¶ De ſuperflua uigilia ꝛ de ſuperfluo ſomno. Cō.1[...] [...]a.3. cap̄.2.
¶ Ad inſtantiam uigiliarum. Con.[...] intentio.4.
¶ Ad puocandum ſomnum. Con.244. rub.7.
¶ De epilepſia ſiue diſpōne reducibili ad epi[...] a m[...] ca mucillaginoſa cū mixtione alicu⁹ cholere rubee. Con.43.
¶ De epilepſia ꝛ ppꝛie in hora paroxiſmi. Con.44.
¶ De epilepſia ſiue matre pueroꝝ ſiue īfantili morbo. Cō.45.
¶ De melācolia a mã melācolica fecali. Con.47.
¶ De apoſtemate ulcerato in ſummitate capitis a mã melācolica cum ſanguine odiũ habente. Con.38.

De egritudinibus neruorum

¶ De paraliſi. Con.48.
¶ De debilitate retentiue mēbroꝝ motiuoꝝ. ſ. molliſicatione ꝛ paraliſi. Con.22. particula pma. cap̄.5. ꝛ de cura particula 3. cap̄.5.
¶ De tortura oris ꝛ faciei cum paraliſi totius dextre partis. Con.49.
¶ De tortura oris ꝛ uſi par[...] dextri lateris. Con.50.
¶ De tortura oris. Con.51.
¶ De tortura oris. Con.52.
¶ De impotentia motus pgreſſiui que tamen paraliſis uere dici non poteſt. Con.53.
¶ De tremore capitis ꝛ brachiorum ex ſucceſſione ad cephaleam frigidam. Con.54.
¶ De tremore uniuerſali membro[...]rum. Con.145.
¶ De immoderata ſiccitate ꝛ duritie n[...]uoꝝ. Con.243. Sed nihil in ſpeciali.
¶ De ſtupore digiti minoris dextre ꝛ ſiniſtre manus cũ aliqua ↄ̈actione uerſus domeſticã ptem manus per coitatẽ ad pectus apoſtemoſam ꝛ ad caput catarriçãs cũ quinque accidibus. vꝫ. Oppilatio colatorij. Clauſio uiarum naſi in locoriſe. Difficultas anhelitus. Debilitas digeſtiue ſtomachi. Sſpiccitas uentris. Con.55.
¶ De ſtupore iuncturarum: tremore: ſaltu: paraliſi: ſpaſmo: ꝛ impotentia ad motuꝫ ꝛ ſiſſicationem mēbrorum. Con.244. in rubricis ppꝛijs ibi diſtinctis.
¶ De ſtupore tremore ꝛ motu ſpaſmoſo brachij. Cō.252. Sed non ſpecialiter.
¶ De ſtupore cruris. Con.259.
¶ De ſtupore membrorum ſuper que dormit. Con.258. cap̄. 2. Ut autem.

De egritudinibus oculorum

¶ De triplici mala diſpoſitione. vꝫ. De debilitate uiſus imaginationibus cōplicata a mala cōplexione frigida ꝛ ſicca cerebri cum materia. De mala cōplexione frigida ꝛ hu. ſtomachi cuꝫ mã flegmatica mucillaginoſa ꝛ aquoſa: epati etiã colcata. De hernia cōpoſita ex ruptura ꝛ uētoſa. Con.56.
¶ De nocumēto diminutionis in uiſu a mala cōplexione frigida hu. mãlis ſtōchi cerebri ꝛ oculoꝝ cuꝫ 6. accidentibus que ſunt. Oppilatio epatis. Tenſio ꝛ rugitus in ſtomacho. Nocumētũ diminutionis ꝛ corruptionis digeſtionis in ſtōcho. Fluxus materierum a capite ad pectus. Dolor grauatiuus capitis. Lachrymarum multitudo. Con.57.
¶ De ablatione uiſus que per tranſmutationem creticã accidit. Con.58.
¶ De diminutione uiſus. Con.15. pticula.3. cap̄.3. ꝛ Con.21. inten.5. ꝛ Con.145. q̄rtum accidens.
¶ De nocumento uiſionis per coitatem ad ſtomachũ. Cō.135. cap̄. pmo. ꝛ de cura. cap̄.4.
¶ De cecitate ↄ̈firmata in oculo ꝛ nocumento uiſionis in alte r[...] Con.66. ſumma pma. ꝛ de cura ſumma.2. cap̄. q̄rto.
¶ De tenebroſitate uiſus. Con.299. pte.2. intē.10ª rub.16.
¶ De imaginationibus oculoꝝ ſiue de corruptione ſenſus uiſus a mã flegmatica pueniente per colligantiam a toto: ꝛ ſtomacho pcipue. ꝛ de dolore ſciatico. Con.59.
¶ De imaginationibus oculorum. Con.60
¶ De diſpoſitione ſcotomica cũ imaginationibus oculoruꝫ. Con.14. ſectione.1. cap̄.3.
¶ De debilitate uiſus cũ qbuſdam imaginationibus. Con. 17. Scōm ſo nocumētum.
¶ De imaginationibus oculoruꝫ. Con.69. tractatu.3. cap̄ [...] ꝛ Con.147. cap̄.3. 3ª pars. ꝛ Con.164. particula.4. ꝛ Con.26[...] capitulo.3. parte.2. rub.5.
¶ De fiſtula in angulo lachrymali. Con.61.
¶ De multitudine humiditatis ſiue lachrymarum oculi. Cō. 15. cap̄. ultimo.
¶ De palpebra inuerſa. Con.62.
¶ De obtalmia a ſang. mixto flegmati ſalſo. Con.63.
¶ De ſaltu oculi. Con.21. intentione 5ª.

De egritudinibus aurium.

¶ De ulcere in aure cum exitu uerulentie cuꝫ ſonitu quodaꝫ ꝛ diminutione auditus. Con.64.
¶ De triplici mala diſpoſitione. vꝫ. De nocumēto diminutionis auditus. De ſonitu in aure percepto preter nãm. De exitu humiditatis corrupte ab aure. Con.65.
¶ De triplici mala diſpoſitione. vꝫ. De mala cōplexione frigida ꝛ humida cerebri generatiua multoꝝ flegmatum per indigeſtionem. De nocumēto ablationis ꝛ ptim diminutionis ꝛ corruptiōis audit⁹. De ↄ̈firmata cecitate ī uno oculo ꝛ nocumēto diminutionis ꝛ corruptiōis uiſionis in altero. Cō.66.
¶ De ſibilo. Con.67.
¶ De ſonitu ꝛ ſibilo aurium. Con.68.
¶ De undecim malis diſpoſitionibus. vꝫ. De inſtātia ſibilationis in auribus. De reumate a capite deſcendēte. De nocumēto diminutionis in opatione memoratiue potētie. De inuētione ꝛ ſenſatione frigiditatis in ptibus nuche. De debilitate ſtomachi cum appetitu uomendi. De debilitate renum. De motu ꝛ tenſione a uētoſitate in femore facta. De deſceſſu humoꝝ ad teſticulum ſiniſtrũ. De tremore cordis. De imaginationibus oculoruꝫ. De immoderata ſiti per duas horas poſt cibum. Con.69.
¶ De ſex malis diſpoſitionibus. vꝫ. De ſonitu ꝛ ſibilo auris: De immoderato fluxu emoꝛoidarum. De apoſtemate in ſitteri. De mala digeſtione ſtōchi epati cōmunicata. De mala cōplexione cal. cordis cum pulſu ſiue tremore eius. De debilitate cerebri. Con.70.

¶ De ſonitu in auribus repreſentante ſonum aque fluendis aut venti ⁊c. Con.8.
¶ De nocumento diminutionis ⁊ corruptionis in ſenſu auditus. Con.16. tractatu.2.cap.2. q̄rtum accidens.
¶ De ſibilo ⁊ ſonitu velut aque currentis ⁊ titillatione in aure. Con.17. 3m nocumentum.
¶ De nocumento auditus ⁊ tinnitu aurium. Con.21. 5a intentio. ⁊ Con.170. in fine.
¶ De nocumento auditus ⁊ mala diſpõne cerebri. Cõ.135.c.4
¶ De tinnitu aurium. Con.269.c.3. parte.2.rub.4.

De egritudinibus narium.

¶ De ſephiros non puro in naſo. Con.71.
¶ De polipo in naſo. Con.72.
¶ De cura apoſtematū naſi quorūcūqꝫ: ⁊ ulcerū etiam. Cõ.14 ſect.3. pte.2.cap.2. ibi. Si autem.
¶ De quinque malis diſpoſitionibꝰ. vꝫ. De ꝯgregatione multarū materierū flegmaticarū in cerebro: ⁊ earū deſcenſu ad ptes īferiores: ⁊ eſt catarrus. De corruptione coloris cutis faciei ad rubedinē intēſam. De nocumēto anhelitus qḋ aſma dicitur. De diminutione vel corruptione digeſtionis ſtomachi. De mala cõplexione calida ⁊ ſicca epatis. Con.73.
¶ De catarro. Con.74.
¶ De ſex malis diſpoſitionibus. vꝫ. De catarro a capite deſluēte ad ptes inferiores: ⁊ maxime ad pectus. De difficultate anhelitꝰ ꝑiodica ⁊ moleſta. De nocumēto in appetitiua ⁊ digeſtiua ſtõchi. De oppilatione renū. De doloribus iūcturarū in pedibꝰ ⁊ genibꝰ. De imoderato fluxu emorroidarū. Con.75.
¶ De catarro. Con.76.
¶ De octo malis diſpoſitionibus. vꝫ. De catarro cū mala cõplexione frigida ⁊ humida cerebri. De mala cõplexione calida ⁊ ſicca epatis. De aſmate ⁊ tuſſi cum ſputo. De nocumēto digeſtionis ſtomachi. De dolore muſculoꝝ ſpatularum ⁊ colli. De dyaria periodica. De febre cholerica aliquando ſuperueniente. De ardore urine. Con.77.
¶ De catarro acuto a flegmate ſalſo. Con.78.
¶ De catarro a mala cõplexione fri. ⁊ hu. cerebri: ⁊ totius capitis cū materia flegmatica. Con.79.
¶ De catarro ſalſo deſcendente ad pectus ⁊ ad naſum cuꝫ excoriatione ⁊ puſtulis in eis. Con.80.
¶ De ſex malis diſpoſitionibus. vꝫ. De fluxu materierum acutarum a capite. De dolore in ptibus colli: ⁊ ſpatularū cum ſeccigatione. De mala digeſtione ſtomachi cū multitudine ventoſitatum. De mala complexione calida ⁊ ſicca epatis cum materia. De mala cõplexione renū cuꝫ multitudine trūboꝝ harenarum ⁊ petalorum. De fluxu humiditatum albarum a matrice. Con.81.
¶ De fluxu flegmatum a capite ad inferiora. Con.16. tractatu.2.cap.2. 5m accidens. ⁊ Con.17. 9m inſtrumentum ⁊ 10m ⁊c. ⁊ Con.274.cap.3.
¶ De fluxu materieꝝ a capite ad pectus. Con.57.cap.4. intē.6. 4m accñs. ⁊ Con.268. ⁊ Con.269.cap.3.rub.7a. ⁊ Con.271. cap.3.rub.8. ⁊ Con.279.cap.2. q̄rta intentio.
¶ De reumate a capite deſcēdente. Con.69. tractatu.3. ⁊ cap.3. ⁊ Con.147.cap.3. ſcḋa ps ꝓncipalis ⁊c. ⁊ Cõ.218.cap.2. Itaqꝫ ſi ⁊c. ⁊ Con.264. 3a parte.cap.2.
¶ De catarro ſuffocatiuo a capite ad guttur. Cõ.90. ſectione tertia particula ſcḋa.
¶ De fluxu catarri a capite ad meri. Con.127.
¶ De ablatione odoratus. Con.14. pte.2. ſectionis tertie.cap.2 ⁊ Con.15. particula.3.cap. ulti. q̄rtū accidens.
¶ De coriça ⁊ brancho. Con.269.cap.3.rub.6.
¶ De oppilatione colatorij ⁊ clauſione viarū naſi in loco riçe Con.55. tractatu.3. octaua intentio.
¶ Ad rectificādū caput catarroſum. Con.100.c.3. inten.3.
¶ Ad idem cum catarrus eſt calidus. Con.106. ſectione ſecūda. ſumma ſcḋa. intentione.4 ⁊.6.
¶ Ad idem ⁊ ad ꝓhibenduꝫ materias in eo. Con.107. tractatu 3a. capitulis.2.6. ⁊.7.
¶ Ad ꝓuocādum ſanguinē nariū. Con.107. trac.3.cap. ꝑ in fine. ⁊ Con.301. ſectione ſcḋa.cap. ſcḋo. intē. ꝑma in fine.

De egritudinibꝰ oris ⁊ faciei.

¶ De vndimia in gena partim per eſſentiam: partim per cerebri reumatiçantis colligantiam. Con.82.
¶ De fiſtula in oſſe maxille. Con.83.
¶ De fetore oris. Con.84.
¶ De fetore oris theorice tm̄. Con.85.
¶ De fetore oris ꝯñte corruptiõe ſanguis l venis totiꝰ. C.86.
¶ De nocumēto in ꝓlatione ſermonis. Con.10. tractatu ſcḋo cap.6. 3m accñs. ⁊ Con.150.cap.3. pro ultimo accidente.
¶ De grauedine lingue ad ſermocinādū cū dolore in radice eius. Con.147.cap.3. q̄rtum accidens.
¶ De ablatione ſermonis remanēte tñ uoce. Con.252.
¶ De puſtulis in colatorio ⁊ toto palato. Con.299. intē. decie. rub.14. ⁊ Con.302. ſectione.1.cap.2.rub.5. 5m accidens.

De egritudinibus dentium.

¶ De corruptione gingiuarū: ⁊ de dolore dentiū. Con.87.

De egritudinibus membroꝝ gutturis.

¶ De elongatione vule a flegmate aquoſo a cerebro per colatorium ad vulam deſcendente. Con.88.
¶ De apoſtemate gule nolatum botium. Con.89.
¶ De apatib gutturis que vulgo dicunt oregõcelli. Con.92.
¶ De triplici mala diſpõne. vꝫ. De catarro ſuffocatiuo a multa ⁊ groſſa mã deſcēdēte a capite ad ptes gutturis. De multitudine vētoſitatū in vētre īferiori cū dolore ilij ⁊ rugitu plurime cū ſtipticitate vētris. De nocumēto digõnis ⁊ appetitiue ſtomachi cū ſubuerſione ⁊ nauſea: ⁊ cū abſciſſione fluxus emorroidalis conſueti. Con.90.
¶ De ſtrangulatione ab oppilatione: aut ab apoſtemate in partibus gule. Con.91.
¶ De ſquinantica diſpoſitione. Con.271.cap.3.rub.7.
¶ De aſpitate ⁊ raucedine uocis. Con.299.cap. intētionis decime rub.3. ⁊ Con.301. ſectione.2.cap.2. intētione.8. ⁊ Cõ.302. parte.2.cap.3.rub.5. 7m accidens.
¶ Ad multitudinē ſputi. Cõ.182. trac.2.c.6. intentione.4.

De egritudinibus pectoris ⁊ pulmonis.

¶ De orthomia ſiue difficultate anhelitus a mala cõplexiõe frigida ⁊ hu. cū mã flegmatica mucillaginoſa: ⁊ ꝑtim vitrea dñante: ⁊ cholera ſubdñante. Con.93.
¶ De plenitudine pectoris ⁊ anhelitꝰ coãguſtatiõe a mã flaticia mucillaginoſa ſm maiorē ptē ⁊ vitrea ſubdñante. Con.98.
¶ De multa mã flegmatica ſalſa ꝯtenta in pectore ⁊ pulmone deſcendente a capite. Con.99.
¶ De difficultate anhelitus. Con.102.
¶ De difficultate anhelitꝰ diſnia vel orthomia. Con.103
¶ De difficultate anhelitꝰ q̄ſi ſemꝑ moleſtāte. ꝓpꝛie tñ in aſcēdendo ſcalas ⁊ mõtes. Con.20.c.2. intentione.4.
¶ De difficultate anhelitꝰ. Con.55. tractatu.3. intentione.8. ⁊ Con.299. ſcḋa pte.cap. intētionis decime.rub.4. ⁊ Con.302. ſectione.2. intētione.5. parte.2. 8m accidens.
¶ De difficultate ãhelitꝰ ꝑiodica ⁊ moleſta. Cõ.75.c.3. 2m accñs
¶ De nocumēto anhelitus per ꝓprietatē in pectore: ⁊ per colligatem ad ſtomachum ⁊ caput. Con.128.cap.3.
¶ De aſmate ꝓpter plenitudinē pectoris. Con.101.
¶ De difficultate anhelitꝰ dicta aſma. Con.26. ſcḋm accidens ⁊ Con.73. tractatu.2.cap.2. penultimum inſtrumentum.
¶ De aſmate ꝑiodice euenīēte. Con.147.c.3. 5m accidens.
¶ De aſmate ⁊ tuſſi cū ſputo. Con.77.cap.3. 3m accidens.
¶ De anhelitu cõſtricto. Con.139. tractatu.2.cap.7. ⁊ Cõ.266 cap.2. Sed nihil ſpecialiter.
¶ Ad nocumētuꝫ in anhelitu. Con.182. trac.2.c.6. intēt.4.
¶ De tuſſi cū emiſſione ſputi tenacis ⁊ clari: ⁊ maxie ex aſſum

prīde ſuccurri moto. Con. 17. ſed nibil de cura ſpāliter.
¶ De tuſſi fort interpolata moleſtante. Con. 139. in fine.
¶ De tuſſi moleſta cum multitudine ſputi groſſi. Con. 252. cāp tertio circa finem.
¶ Ad tuſſim et catarrū. Cō. 182. trac. 2. c. 6. intentiōe. 4.
¶ De apoſtematibus in partibus pectoris pfundis. Con. 94.
¶ De pleureſi. Con. 95.
¶ De pleureſi. Con. 96.
¶ De regimine conualeſcētis a pleureſi. Con. 97.
¶ De ſputo ſanguīs ex ruptura vene in pectore. Con. 104.
¶ De ſputo ſanguinis theorice tantum. Con. 111.
¶ De ſputo ſanguinis a pectore cū tuſſi et raſcatione. Con. 112.
¶ De fractura vene ī pectore dīcta cū febre et maraſmo. C. 113
¶ De his que prohibent uenarū apertionem. Con. 109
¶ De ptiſi breuiter. Con. 105
¶ De ptiſi in quadam muliere. Con. 106.
¶ De ptiſi et preparato ad ipſam. Con. 107.
¶ De dolore pectoris a materia mixta ex flegmate et cholera vincente flegmate. Con. 110.
¶ Ad uētoſitatē in pectore. Cō. 18[illegible] trac. 2. c. 6. intentione. 4.
¶ Ad cōfortādū pectus. Cō. 108. ſectione. 2. c. 2. intentione. 6.
¶ De quadruplici mala diſpōne. vz. de nocumento pectoris ex percuſſione cū lancea. De mala cōplone epatis cū mā calida. De mala cōplone cal. et hu. cordis cū mā. De mala cōplone frigida ſtomachi cum mā: et de oppilatione eius. Con. 108.

De egritudinibus cordis.

¶ De mala cōplone cordis et prīcī ei adiacentiū p[illegible] et cholera continua ad quā ſequit̄ tardā ſubitam caſus virtutū oīum ſine manifeſta cā durāte p ſpatiū hore unius uel m. die. [illegible]4.
¶ De mala cōplone cordis calida et hu. cum mā. Con. 108. ſectione. 2. capitulo. 2. 6. intentio.
¶ De quadruplici mala diſpōne. vz. De mala cōplone frida et hu. cordis cū uſi totius debilitate et extenuatione. De debilitate ſtōchi in appetēdo et digerēdo. De mala cōplone renū cal. De uſu oīum mēbrorū debilitate ad motum. Con. 115.
¶ De motu cordis tremulo. Con. 116.
¶ De motu tremulo cordis cū diſcraſia fri. et hu. cordis pectoris ſtōchi et capitis cū dolore in genu et cauilla. Con. 117.
¶ De tremore cordis: de uertigie: et de debilitate digeſtiue ſtomachi. Con. 118.
¶ De motu tremulo cordis et difficultate anhelitus cū mala cōplone ſplenis et oppilone epatis: cū tēſione et oppilone cīne ſie fellis deſcēdētis ad inteſtina cum ictericia et mala cōplone calida renum. Con. 119.
¶ De tremore cordis a mala cōplone frida et hu. cordis: et de mala cōplone fri. et hu. ſtōchi multiplicatiua uentoſitatū cū aſmate et vigilia ſupflua et arefactiōe corpis et boliſmo. C. 120.
¶ De tremore cordis. Con. 121.
¶ De motu tremulo cordis cū frequēti lipotomia et ēt ſincopi. Con. 14. ſectione. 1. parte. 2. cap. 8.
¶ De motu pulſatiuo: ſiue de tremore cordis. Con. 15. circa fi. et Cō. 26. 4^m accīs. et Con. 63. tra. 3. cap. 10. et Con. 145. 2^m accīs. et Con. 157. cap. 3. ad pn^m. et Cō. 145. [illegible] accīs. et Con. 157. cap. 3. ad pn^m. et Cō. 264. 3^a pte. c. 3. et Con. 270. ca. 4. rub. 2. et Cō. 279 ca. 2. intentione p^a. et Con. 280. cap. 3. Cordi vo tc̄.
¶ De motu tremulo et diſpulſante cordis. Con. 266. ſed nō ſpāliter. et Con. 269. cap. 3. rub. 8.
¶ De motu cordis qui ppzie ſaltus dicitur per colligantiā ad os ſtomachi. Con. 3.
¶ De ſaltu cordis. Con. 139. ſectione. 2. trac. 2. ca. 7. et Con. 143. 2^m accidens.
¶ De pulſu et debilitate cordis cum mala cōplone calida. Cō. 170. cap. 3. Pro quarto vo tc̄.
¶ De diſpoſitione lipotomica que nō raro reuoluitur ad uerā ſincopim. Con. 122
¶ De lipotomica diſpōne cum tremore cordis per colligantiā ad ſtomachum. Con. 4. ca. 4.
¶ De debilitate cordis et totius corpis. Con. 18. 3^m accidens.
¶ Ad cōfortādū cor. Con. 108. ſectione. 2. ca. 2. intentione. 6.

De egritudinibus mamillarū

¶ De dolore in regione ſiniſtre mamille. Con. 123.
¶ De cancro in mamilla. Con. 124.
¶ De extenuatione mamillaꝝ et oīum alioꝝ mēbroꝝ. Cō. 125.
¶ De cancro in mamilla cū doloribus iuncturarū. Cō. 126.

De egritudinibus ſtomachi.

¶ De triplici mala diſpōne. vz. De nocumento deglutiendo ppter ulcus in meri. De fluxu catarri a capite ad meri ad iferiores ptes. De febre cōtinua cū exacerbatione tertiana. Cō. 127.
¶ De quadruplici mala diſpōne. vz. De mala cōplone frigida et humida ſtomachi cum flegmate mucillaginoſo et vitreo. De mala cōplone fri. et hu. cerebri cū multa mā flatica. De nocumento anhelitus per proprietatem in pectore: et per coitatē ad ſtomachum et caput. De mala cōplone ca. renum cū harenulis et lapillis. Con. 128
¶ De quadruplici mala diſpōne. vz. De mala cōplone fri. et hu. ſtōchi cū multitudine māe flatice. De oppilatione epatis a membris groſſis. De mala complexione calida et ſicca renū cum multitudine harenularum et lapillorum. De ſoda ſiue dolore capitis partim per eſſentiam et partim p colatatem ad ſtomachum tc̄. Con. 129.
¶ De mala cōplone fri. et hu. ſtōchi a lōgo tpe et ēt a gñatiōe cōtracta cū dolore ſtōchi hypocōdrioꝝ et toti^9 uētris inferioris cū lipotomia uel ſincopi: et ipotentia ad motus corporeos cum uertigine uel ſcotomia. Con. 130.
¶ De triplici mala diſpōne. vz. De mala complexione frigida et humida ſtōchi cum flate aquoſo et mucillaginoſo. De mala cōplone frigida et humida cerebri cum flegmate mucillaginoſo et vitreo. De hernia magna ualde cum ruptura ſifac. Con. 131.
¶ De quadruplici mala diſpōne. vz. De mala cōplone frigida et humida ſtomachi. De multa capitis hūiditate. De frequenti oppilatione epatis et ſplenis. De permutatione epatis ad frigiditatem. Con. 132.
¶ De octo malis diſpōnibus. vz. De mala cōplone frigida et humida ſtōchi. De catarro cum multitudine māeruz flegmaticarū que multum ſalſe ſunt. De frequenti apparitione imaginationum que minantur corruptionem viſus. De grauedine lingue ad ſermocinandum cum dolore in radice eius. De aſmate periodice eueniente. De multitudine ructuum et rugitu in ſtōcho et uentre inferiori. De uentoſitate in parte inferiori minante herniā futurā. De laſſitudine ſiue debilitate membrorum omnium ad motum. Con. 147.
¶ De mala cōplone fri. et hu. ſtōchi cū nocumēto pncipalium mēbroꝝ ut cerebri et cordis cōplicata. Con. 149
¶ De mala cōplone frida et humida ſtōchi cum debilitate virtutis digeſtiue cole in eo. Con. 9. c. 2.
¶ De mala cōplone fri. et hu. ſtōchi cū mā flatica mucillaginoſa et aquoſa: et epati ēt coiata. Con. 56. ſectione. 2. cap. pmo.
¶ De mala complexione fri. et hu. ſtomachi cum mā. Con. 173 Pro tertio vo tc̄.
¶ Ad rectificandum ſtomachum lapſum ad frigidū et humidum. Con. 114. c. 3. intentione. 5. et bene.
¶ De mala complexione fri. ſtomachi cum mā. et de oppilatione eius. Con. 108. ſec. 2. c. 2. inten. 6. et Con. 281. c. 3. pro regimine vo tc̄.
¶ De lapſu ſtomachi frido et hu. calido et humido et frido et ſicco cū mā. Con. 270. cap. 4. rub. 4.
¶ De triplici mala diſpoſitione. videlicet. De debilitate ſtomachi a mala complexione frigida et hu. cum multo flegmate. De nocumento auditus a mala diſpoſitione cerebri. De nocumento viſus per communitatem ad ſtomachum et cerebrum. Con. 135.
¶ De debilitate ſtomachi per deſluxum materiarum a capite

Con.24.circa finem.
¶ De debilitate ſtomachi cum appetitu uomendi.Con.69.tractatu.3.capitulo ſexto.
¶ De debilitate ſtomachi in appetẽdo ⁊ digerẽdo.Cõ.115.c.3.circa finem.⁊ Con.269.cap.3.rub.9.
¶ De debilitate ſtõchi a mala cõplone frigida ⁊ humida.Cõ:16.ſed non ſpecialiter.
¶ De debilitate ſtõchi p colligãtiã ad renes. Con.180.cap.3.
¶ Ad ↄfortãdũ ſtõchũ.Cõ.100.ca.3.inten.2.⁊ Cõ.108.ſec.2.ca.1 inten.6.⁊ Con.242.cap 3.rub.7.
¶ De quinq₃ malis diſpõnibus.v₃. De tremore uniuerſali mẽbrorũ.De motu tremulo cordis.De humoroſitate ⁊ imoderata humiditate in ſtõcho generata a mala complexione eius frigida ⁊ humida.De nocumento diminutionis ⁊ corruptionis viſus.De dolore ſpatularum ⁊ ſpine totius ⁊ crurium coxarum. Con.145.
¶ De humiditate ſuperflua ſtõchi cum ſuperflua caliditate epatis.Con.42.cap.5.
¶ De regimine pſeruatiuo in cõplone cholica notabiliter calida ⁊ ſicca cum diſcraſia ſtõchi rare teſture epatis ⁊ pectoris anguſtia. Con.148.
¶ De mala cõplone ſtõchi ca.⁊ ſic.a mã ca.⁊ acuta. Con.6.
¶ De debilitate appetitus puẽiente ex debilitate ſplenis nõ potentis attrahere melancholiam ab epate ⁊ purificare ſanguinem ab ea. Con.133.
¶ De modo rectificãdi appetitiuã ⁊ digeſtiuã ſtõchi ⁊ ſubſtãtiam cordis ⁊ renes. Con.136
¶ De mõ rectificãdi digeſtiuã ⁊ appetitiuã ſtõchi. Con.137
¶ De quadruplici mala diſpõne.v₃.De diminutione uel corruptione digõnis ſtõchi a chola citrina ⁊ vitellina in eo multiplicata cu₃ cholica paſſione frequenter eueniente.De dolore renum a mala cõplone calida.De ſtipticitate uentris magna.De hernia oſſeali. Con.134.
¶ De diminutione ⁊ corruptione digõnis ſtõchi cu₃ ardoris ſenſatione.Con.14.ſectione.3.parte.2.cap.4.
¶ De debilitate digeſtiue ⁊ appetitiue ſtõchi.Cõ.15.pticula.3.cap.4.⁊ Con.75.ca.3.3ᵐ accidens.
¶ De debilitate digeſtiue ſtõchi a mala cõplone frigida cũ mã Con.26.3ᵐ accidens.
¶ De debilitate digõnis ſtõchi cũ mutatiõe cibi in uẽtoſitate ⁊ flegma.Con.18.2ᵐ accidens.
¶ De debilitate digeſtiue ſtomachi.Con.55.trac.3.8ᵃ intentio.4ᵐ accñs.⁊ Con.77.ca.3..4ᵐ accñs.⁊ Con.268.ca.2.circa medium.Con.274.ſed non ſpecialiter.
¶ De mala diſpõne ſtomachi ⁊ epatis cum debilitate.Cõ.170 cap.3.Ut autem ⁊c̃.
¶ De nocumento diminutionis ⁊ corruptionis digeſtiue ſtomachi.Con.57.ca.4.intentione.6.3ᵐ accñs.⁊ Con.73.cap.4.⁊ de cura tractatu.2.cap.1.
¶ De mala digeſtiõe ſtomachi epati cõmunicata Con.70.tractatu.2.cap.3.
¶ De mala digeſtione ſtomachi cum multitudine uentoſitatũ Con.81.cap.2.
¶ De nocumẽto digõnis ⁊ appetitiue ſtomachi cũ ſubuerſione ⁊ nauſea.Con.90.ſectione.3.particula.4.
¶ De nocumento appetitiue ⁊ digõnis ſtomachi cũ oppilõnibus in eo.Con.264.3ᵃ parte.cap.4.
¶ Ad confortandum digeſtiuam ⁊ appetitiua₃ ſtomachi.Cõ.107.tractatu.3.cap.6.
¶ De ſex malis diſpõnibus.v₃.De apoſtemoſa diſpoſitiõe ſtomachi.De fluxu uentris quandoq₃ chiloſo:quandoq₃ lienterico.De cachectica diſpoſitione.De dolore renum cum mala cõplexione calida eorum.De mala diſpoſitione cerebri: ⁊ oīum fere partiũ capitis a cã frida ⁊ hu.materiali.De uſi debilitate corporis propter debilitatem cordis a mala complexione in eo. Con.138.
¶ De quinq₃ malis diſpoſitionibus.v₃.De apoſtemate ſtomachi.De ſaltu cordis.De anhelitu conſtrictio.De tuſſi forti interpolate moleſtante.De febre inſeparabili. Con.139.
¶ De duritie ⁊ tenſione apoſtemoſa in media regione ſtomachi.Con.266.Sed non ſpecialiter.
¶ De dolore ſtõchi cõplicato cũ colico ⁊ iliaco. Con.142.
¶ De dolore grauatiuo in ſtomacho.Con.10.trac.2.c.6.quartum accidens.
¶ De dolore ſtomachi tempore repletionis cum nauſea tpe inanitionis.Con.17.Sed non ſpecialiter.
¶ De dolore ſtomachi cum ſubuerſione ⁊ eructuatione: cum difficultate anhelitus:⁊ pulſu cordis.Con.248.ca.3.rub.2.
¶ De nauſea ⁊ rugitu ⁊ uẽtoſitate ſtõchi.⁊ de mala diſpõne capitis fri.⁊ hu.ſlatica cũ debilitate viſus. Con.140.
¶ De conualeſcente a febre terriana non cui ſucceſſit uomitus fluxus uẽtris ⁊ tẽſio hypocõ.ſini.cũ dolore ſplenis. Con.146.
¶ De nauſea ⁊ uomitu cũ diminutione appetitus ⁊ corruptione ciborum ⁊ potuum a mala complexione cum materia flegmatica mucillaginoſa cum cholera ab epate effuſa.Con.4 cap.1.
¶ De nocumento ſtomachi cum uomitu. Con.225. Sed non ſpecialiter.
¶ Ad pu͞ocãdũ uomitũ.Cõ.237.ſec.2.c.4.⁊ Cõ.248. ca.2.
¶ De inanitiõe ⁊ replõne ⁊c̃.Con.260.parte.2.c.4.
¶ De pſeruatione ab oppilõnibus ⁊ tenſione magna in ſtõcho a materia flegmatica in eo uentoſata.Con.144.
¶ De oppilatione ſtomachi.Con.4.cap.5.
¶ De oppilatione ſtomachi cum tenſione in ore eius ⁊ diſpõne apoſtemoſa.Con.280.cap.3.
¶ De uentoſitatibus que generantur in ſtomacho ⁊ in uentre inferiori cum debilitate digeſtiua ſtomachi ⁊ epatis.Con.141
¶ De mala diſpoſitione ſtomachi cum multitudine uentoſitatum ⁊ flegmatum.Con.218.c.2. Jam do ⁊c̃.
¶ De quadruplici mala diſpoſitione.v₃.De uehementi pulſatione in fundo ſtomachi percepta.De motu ſaltuoſo cordis.De febre colliquatiua:⁊ eſt prima ſpecies ethice.De ↄtractione iãcturaꝝ pp exiccationẽ ⁊ duritiẽ in eis. Con.145.
¶ De imoderata ſiti p duas horas poſt cibũ.Cõ.69.tra.3.c.12.
¶ De ſiti imoderata.Con.299.2ᵃ parte.inten.3ᵃ.rub.5.

De egritudinibus epatis.

¶ De debilitate epis poſt dyariã ⁊ diſſenteriã.⁊ de ulceribus in tybia:⁊ de dolore ⁊ tumore tybiarum. Con.150.
¶ De oppilatione epis a materia flegmatica per viam indigeſtionis genita. Con.151.
¶ De oppilationibus in gibbo epatis ⁊ renibus. Con.154.
¶ De oppilatione ↄcauitatis epis ⁊ pori fellei ad inteſtina deſcẽdẽtis cõplicata cũ mala cõplone fri.⁊ hu.ſtõchi. Con.155.
¶ De oppilatione epatis.Con.57.cap.4.inten.6.⁊ Con.129.pticula.1.c.2.⁊ Con.132.c.3.⁊ Con.243.c.3.⁊ Con.269.ca.3.parte 2.rub.11.
¶ De oppilatione epatis cu₃ eius debilitate.Con.281.c.3.Pro medicinis do ⁊c̃.
¶ De mala complexione calida ⁊ ſic.epatis cum oppilatione in eo.⁊ cum debilitate digeſtiue ſtomachi:ac cum catarro falſo a capite ad oculos:nares:guttur:pectus ⁊ pulmonem deſcendẽte cũ doloribꝰ acuitibꝰ in diuerſis partibꝰ corpis.C.152
¶ De mala complexione calida ⁊ ſicca epatis cum frequenti febricitatione propter ipſam.Con.14.ſectione.2.cap.6.
¶ De mala cõplone ca.⁊ ſic.epatis.C.73. Sed non ſpãliter.⁊ Con.77.c.3. Jam do ⁊c̃.⁊ Con.81.c.2.Epati eius ⁊c̃.⁊ Con.108 ſectione.2.c.2.inten.6.⁊ Con.218.ca.2.Apparet autem ⁊c̃.
¶ De mala complexione calida ⁊ hu.epatis:humiditate tamẽ multum dominante.Con.27.ſectione.2; Pro epate ⁊c̃.
¶ De mala complexione hu.⁊ fri.epatis cum diſpoſitione cachectica.Con.279.ca.2.Secunda do intentio ⁊c̃.
¶ Ad rectificandum epar lapſum ad fri.⁊ hu. Con.17.ſec.2.
¶ De caliditate epatis ⁊ renũ cũ oppilõnibus frequẽter euenientibus in renibus ab harenulis retentis in eis. Con.153.
¶ De permutatione epatis ad frigiditatem: Con.132.cap.4.

¶ De mala cōplone epatis cū duritie manifeſta.Con.219.c.2.
¶ De nocumento epis tam ſine materia q̄ cū mā cuiuſlibet ſpeciei.Con.270.cap.4.rub.3.
¶ De cacheſia ꝛ mala complexione frigida ꝛ hu.per colligantiā matricis ex imoderato fluxu mēſtruoꝝ dependente. De menſtruis tamen nihil in cura tangit. Con.156
¶ De cacheſia coniuncta.v.malis diſpōnibus que ſunt. Uz. dolus tremulus cordis. Mala diſpō epatis frigida ꝛ humida. Fluxus ſupfluus emorroidarū. Fedus color totius corporis. Debilitas virtutis alte. Con.157.
¶ De cachetica diſpōne.Con.138.cap.3.
¶ De cachetica diſpōne in capite pncipaliter apparente.Cō.266.Sed non ſpecialiter.
¶ De corruptione forme a corruptione cōplonis epis fri.ꝛ hu. pueniente.Con.157.Sed non ſpecialiter.
¶ Ad epar medicine conferentes.Con.107.trac.3.c.6.
¶ Ad confortandum epar.Con.108.intentione.6.
¶ Ad rectificandum epar.Con.241.c.3.rub.7.

De egritudinibus ſplenis.

¶ De mala diſpōne ſplenis ex qua pp infectum ſanguinē generanſ puſtule ꝛ ſcabies. Con.158.
¶ De mala diſpōne ſplenis.Cō.24.ca.2.Statis prouidēdis ꝛc̄.
¶ De duritie ꝛ oppilatione ſplenis pp malam cōplonē fri. eiuſdem. Con.159
¶ De oppilone ꝛ duritie ſplenis.Cō.270.c.4.rub.5.
¶ De tēſione ſplenis.Con.293.2ª pte.intentione.3.rub.6.
¶ De quibuſdam accidentibus eueniētibus capiti ꝛ cordi ꝛ ſtomacho prouenientibus a debilitate ꝛ oppilatione ſplenis ꝛ frigiditate. Con.160.
¶ De duritie apoſta ſplenis. Con.161.
¶ Ad oppilationem tenſionem ꝛ duritiem ſplenis. Con.182. trac.2.c.6.intentione.4.
¶ Ad ſplenem medicine.Con.107.tra.3.c.6.

De egritudinibus uentris inferioris ꝛ inteſtinorum.

¶ De cholica paſſ. ꝛ cū doloribus inteſtinoꝝ circa vmbilicū.C.162
¶ De dolore uentris a uentoſitate. Con.165.
¶ De dolore contractiuo viſcerum: ac ſi viſcera conſtringerētur.Con.17.Sed non ſpecialiter.
¶ De dolore circa regionē vmbilici.C.252.Sed non ſpāliter.
¶ De motu ꝛ tēſiōe in femore a uētoſitate facta.C.69.tra.3.c.8
¶ De multitudie uētoſitatū in uētre inferiori cum dolore ilij: ꝛ rugitu pluribus cū ſtipticitate uētris.C.90.ſec.3.pti.3.ꝛ.4.
¶ De multitudine uētoſitatis in oībus inteſtinis.Con.293. parte.2.intentione.1ª.rub.8.
¶ De imoderata ſtipticitate uētris ab inteſtinoꝝ fridītate depēdēte ſiſtꝫ a pbibitiōe tranſitꝰ cholē ad inteſtina. Con.163.
¶ De qnqꝫ malis diſpōnibꝰ. vꝫ. De ſtipticitate uētris cū rugitu ꝛ uētoſitate ꝛ cū corrupta digōne ꝛ eructatione acida ꝛ mā melica i meſenterio multiplicata. De debilitate cordis cū motu tremulo. De ſcotomia ꝛ uertigine. De imaginationibꝰ oculoꝝ. De corruptione opōnū ſenſuum interiorum.Cō.164.
¶ De ſtipticitate uētris ex deſtractiōe cholē ab inteſtinis ꝛ diminutiōe hūiditatis aliq̄ meſenterij: ꝛ debita expulſione inteſtinoꝝ.C.4.c.5.ꝛ.C.55.tra.3.8ª intētio.ꝛ Con.134.ſec.2.c.3. ꝛ Con.248.c.3.ru.4ª.ꝛ Con.271.cap.3.rub.3.
¶ De fluxu uētris humorali ex debilitate epatis ꝛ ſtōchi.C.166
¶ De fluxu epatico. Con.167
¶ De dyſaria prodica.Con.77.ca.3. Ad regimen uo ꝛc̄.
¶ De dyſaria cholica.Con.271.ca.3.rub.ſecunda.
¶ De fluxu uētris qñqꝫ chiloſo qñqꝫ lienterico.Cō.138.cap.2.

De egritudinibus ani.

¶ De.v.malis diſpōnibꝰ. vꝫ. De tumore emorroidaꝝ notabili inteſtino recto intus ꝛ extra exiſtētiū. De debilitate ſtōchi a mala cōplone ipſius frigida ꝛ hu. pueniente. De corruptiōe forme a corruptione cōplonis epatis fri.ꝛ hu.prouenīente. De ul. corporis debilitate ꝛ laxitudine. De ſtipticitate uētris in ore recti que accidit q̄n ſuo rex emorroidibꝰ procedunt. Con.168
¶ De quatuor malis diſpōnibus in ſueri ſine ano. vꝫ. De fluxu emorroidarū imoderato: lꝫ interpolato. De dolore intenſo in ipſis partibus. De formica miliari in eiſdē. De eminentia emorroidalis eū ficus. Con.169.
¶ De.v.malis diſpōnibꝰ. vꝫ. De fluxu imoderato ſanguis ab inteſtino proueniente. De tumore apate ꝛ dolore inteſtini recti. De mala diſpōne ſtōchi ꝛ epatis cū debilitate. De pulſu ꝛ debilitate cordis cū mala complexione calida. De debilitate cerebri. De tinnitu ꝛ diminutione auditus. Con.170
¶ De fluxu emorroi. frequenter moleſtante.Con.15.parti.3.c.ultimo.6ᵐ accidens.
¶ De imoderato fluxu emorroidaꝝ.Cō.70.trac.2.c.5.ꝛ Con.75.ca.3. Apparuit aūt ꝛc̄.ꝛ Con.157.cap.3.
¶ Ad ſtrigēdū emorroi.Cō.15.i fi.ꝛ Cō.20.ītēn.2.ꝛ Cō.73.tra.2 ca.2.17ᵐ inſtrm.ꝛ Con.75.c.3. Ad imoderatū ꝛc̄.ꝛ Con.114. in fi.ꝛ Con.256.c.3.intentione prima.2ᵐ inſtrumentum.
¶ De emorroidibus reſtrictis.Con.10.trac.1.ca.6.7ᵐ actio. ꝛ Con.14.ſectione.3.parte.2.c.7.
¶ Ad prouocandū emorroides.Con.20.inten.2.ꝛ Con.57. intē.pma.ꝛ Con. 9.inten.5.ꝛ Con.73.trac.2.cap.2.17ᵐ inſtrm. ꝛ Con.75. Ad imoderatū fluxū ꝛc̄.ꝛ Con.114.in fine.ꝛ Con.122. in fine.ꝛ Con.242.c.3.rub.2.ꝛ Con.272.c.3.inten.2.
¶ De apate cū duritie uel ficu in circulo ani. Con.171.
¶ De apate in ſueri qd̄ dicitur ficus. Con.172
¶ De apoſtemate in ſueri.Con.70.tra.2.ca.2.

De egritudini. renuꝫ ꝛ ueſice.

¶ De quadruplici mala diſpōne. vꝫ. De mala complone fri.ꝛ hu.renum cū mā. De oppilone facta in renibus ab eadem mā flegmatica pueniēte ꝛc̄. De mala cōplone fri.ꝛ hu.ſtōchi cum mā. De plenitudine cerebri a mā frigida ꝛ hu.cauſata.Con.173.
¶ De mala cōplone fri.ꝛ hu.renū cū impotētia coeundi ꝛ gomorrea.Cō.27.ꝛ de cura.ſec.2. Pro renibus ꝛc̄.
¶ De mala cōplone ca.ꝛ ſic.renum cum pñtia mātrum flaticarū in eis ꝛ multitudine harenarū cum fictione doloris in ſpondilibus renū: ꝛ aliqñ in extremitate mēbri genitalis: ꝛ cū diſpōne ad lapidem in eis. Con.175.
¶ De mala cōplone ca.renum cū harenulis ꝛ lapillis.Cō.118. ca.4.ꝛ Con.129.2.parte.cap.3.
¶ De mala complexione renum calida.Con.115.c.3.
¶ De mala complexione renū cum multitudine tūboraꝫ harenaꝝ ꝛ petaloꝝ.Con.81.ca.2. Renibus ꝛc̄.ꝛ Con.118.c.2. Pro quinto uo ꝛc̄.
¶ De doloribus lumborū renum ꝛ alchatī puenītibus a mala cōplone fri.ꝛ hu.cum mā flatica mucillaginoſa ꝛ aliquāl̄r uitrea inierſa in muſculis lōbalibus interioribus. Con.174.
¶ De dolore renum prouenientem a mātibus flaticis viſcoſis ꝛ groſſis cū multitudine harenulaꝝ ꝛ lapilloꝝ in eis. Con.176.
¶ De doloribus renum qui proueniunt a mala complexione hu.ipſorum cum pñtia harenaꝝ ꝛ lapillorū genitorū ab imoderata caliditate ipſorum renum. Con.177.
¶ De dolore renum ab oppilatione ex harenulis ꝛ lapillis: ꝛ qñqꝫ a flatibus ſtōchi ꝛ colica facte. Con.178.
¶ De dolore renali a materia flegmatica in lapillos et harenulas conuerſa. Con.179.
¶ De doloribus renum a mala cōplone humorali harenulis ꝛ lapide.Con.9.c.3.
¶ De dolore renuꝫ interpolate affligente. Con.14.ſec.3.pte.2. ca.5.ꝛ Con.248.c.3.rub.7.
¶ De dolore renuꝫ extenſiuo ꝛ grauatiuo colicato ꝛ qñqꝫ etiam cbis.Con.20.cap.2.inten.4.
¶ De dolore renū a mala complone cal.Con.134.ſec.1.c.2.ꝛ Con.135.c.4.
¶ De dolore renū ꝛ iliaꝝ.Con.272.c.3.intētionibꝰ.4ª5ª ꝛ 6ª.
¶ De dolore renū ab harenulis ꝛ lapillis.C.255.lite.1ª.2ª.ꝛ.15ª

¶ De laſſitudie doloroſa renũ ⁊ toti⁹ ſpine. Cõ.18. Renũ do ⁊c̃.
¶ De debilitate renu3. Con.69.tra.3.ca.7.
¶ De quadruplici mala diſpõne. vz. De oppilõne in renibus ⁊ vijs urine frequẽter eueniẽte. De dolore renũ ex retẽtiõe multa℞ barenula℞. De debilitate ſtõchi p colligantiã ei⁹ ad renes De ĩpedimẽto ꝑlationis ⁊ ſermõis a mã ſlatica. Cõ.180.
¶ De oppilõne renũ. Cõ.75.c.3.4ᵐ accñs. ⁊ Cõ.264.pte.3.c.6. ⁊ Cõ.269.c.3.pte.2.rub.12. ⁊ Con.270.cap.4.rub.6. ⁊ Con.281.ca.3. Cõ autem ⁊c̃.
¶ Ad aperiendu3 oppilationes renũ. C.114.ca.3.4ᵐ remediũ.
¶ De triplici mala diſpõne. vz. De ardore urine a q̃cũq3 cã ꝓueniẽte. De ſtrãgurica diſpõne. De diſſuria ſiue impotẽtia retinendi urinam. Con.182.
¶ De ardore urine ꝓueniẽte ab ulcerib⁹ ĩ collo ueſice. Cõ.183.
¶ De ardore urine ꝓueniẽte ex potu cãtaridarũ. Con.184
¶ De ardore urine cũ excoriatione ⁊ ulceratiõe ueſice. Cõ.192
¶ De triplici mala diſpoſitiõe. vz. De ardore urine. De frequẽti mictu. De mictu ſanguis. Con.193.
¶ De ardore urine a ſlate ſalſo in epate genito. C.30. circa fi.
¶ De ardore urine. Con.77. in fine. ⁊ Con.271.cap.3.rub.5. ⁊ Con.272.cap.3. Nunc autem ⁊c̃.
¶ De ſtranguria a quacũq3 cã prouenĩente. Con.187.
¶ De diſſuria ⁊ ſtrãguria ſimul ꝓueniẽtib⁹ ab acuitate urine ⁊ ab excoriatione cũ ulcerib⁹ in collo ueſice. Con.188.
¶ De diſſuria cum ardore. Con.189.
¶ De ſtrãguria ⁊ diſſuria ab oĩgĩe egritudinũ ꝓueniẽte. vz. a mala cõplone a mala cõpõne: ſolone ↄtinui: ⁊ egritudine in numero. Con.194.
¶ De ſtrãguria ⁊ diſſuria. Con.196.
¶ De retentione urine. Cõ.10.tracta.2.c.6.6ᵐ accidens.
¶ De ulceribus renum ⁊ ueſice. Con.181.
¶ De ulcere ueſice ⁊ annexis ei. ſ. diſſuria ⁊ dolore in partib⁹ ſ[illegible]iorum. Con.185.
¶ De ulceribus in collo ueſice ⁊ renibus. Con.186.
¶ De mictu ſanici prouenĩente a renibus ꝓncipalr: ⁊ a ueſica ſecundario. Con.190
¶ De mictu ſaniei ⁊ pilis ꝓueniente a renibus. Con.191.
¶ De urina nigra apparente ex nocumẽto renũ oppilõne ipſo℞: ⁊ pororum uritidum. Con.195.
¶ De lapide in renib⁹ multiplicato. Con.268.in fine.
¶ De multitudine lapillorum ⁊ barenularum: ⁊ earum retentione. Con.271.cap.3.rub.4.
¶ De ꝓſeruatione ab egritudinibus renum ⁊ ueſice. Con.4.cap.penul.
¶ Ad rectificandũ renes. Con.242.c.3.rub.7.
¶ Ad ꝓuocãdũ urinã. Cõ.20.lẽ.2. ⁊ Cõ.55.tra.3.lẽ.2. ⁊ Cõ.102 in fine. ⁊ Con.107.trac.3.c.ꝓ. ⁊ Con.239.cap.2.ad medium. ⁊ Con.242.cap.3.rub.2.

De egritudi. mẽbro℞ genera.

¶ De gomorrea paſſione. Con.197.
¶ De apate duro in radice ṽge. Con.198.
¶ De triplici mala diſpõne. vz. De exituris in inguinibus. De moro in eiſdẽ. De cãcro ⁊ accitib⁹ eis ꝓueniẽtibus. Cõ.199.
¶ De apate in inguine. Con.200.
¶ De tumore in teſticulo cum duritie ⁊ dolore. Con.201.
¶ De apate teſticulorum. Con.203
¶ De deſcẽſu bumo℞ ad teſticulũ ſiniſtrũ. Cõ.69.trac.3.c.9.
¶ De ſterilitate ⁊ ĩpotẽtia generãdi: ⁊ erectiõis ṽge. Con.202.
¶ De frigiditate multa mẽbri genitalis cum difficultate coeũdi. Con.15.parti.3.c.6.
¶ De ineptitudie ad cẽ fecũdũ: ſed de cura nihil dicit. Cõ.20.
¶ De impotentia coeũdi ⁊ gomorrea cũ frigiditate renũ. Con.27.ſec.2.circa finem.
¶ De diſpõne maculata ſemis genitiui. Con.302.in fine.

De egritudinibus membrorũ

generationis in mulieribus.

¶ De duplici mala diſpõne. vz. De mala cõplone frida ⁊ bu. matricis cũ bumiditatib⁹ albis. De mala cõplone fri. ⁊ bu. renum cum multa mã flegmatica. Con.204.
¶ De duplici mala diſpõne. vz. De mala cõplone cõis cũ duritie manifeſta. De mala cõplone fri. ⁊ bu. mr̃icis cum bumiditatibus albis. Con.219.
¶ De ſterilitate. Con.205.
¶ De ſterilitate ꝓueniẽte ex cõi⁹ corpis replone. ⁊ maxime inferiorum ptium ⁊ ex menſtruo℞ retentione. Con.206.
¶ De fluxu magno a matrice ab imoderata ipſius bu. que efficit ut ſterilis fiat ⁊ non concipiens. Con.207.
¶ De duplici mala diſpõne. vz. De inordinato exitu mẽſtruorũ: ⁊ cũ dolore magno. De abundantia mẽſtruũ alborũ a matrice exeuntium. Con.213.
¶ De fluxu mẽſtrũ albo℞ a mr̃ice deſcẽdẽtiũ qui multiplicat ꝑ pe ptũ ꝓueniẽtẽ pp lapſum epatis ſtõchi ⁊ matricis. Cõ.214.
¶ De fluxu mẽſtrũ al. a matrice. Con.215.
¶ De bumiditatib⁹ al. ſemi corruptis ex apertione cotilidonũ matricis uel uenarum eius. Con.216
¶ De nocumẽto mr̃icis cũ fluxu mẽſt℞ albo℞ cõplicato cũ dolore renũ ⁊ debilitate cpis a ſua mala cõplone fri. ⁊ bu. ⁊ dolore capitis. Con.217.
¶ De ſex malis diſpõnibus. vz. De fluxu mẽſt℞ acuto℞ a capite. De dolore in ptib⁹ colli ⁊ ſpatula℞. De mala diſpõne ſtõchi cũ multitudine uẽtoſitatũ ⁊ flegmatu3. De mala cõplone ca. ⁊ ſic. mãli cpis. De mala cõplone renũ cũ multitudine trũbo℞ barenarũ ⁊ petalo℞. De fluxu mẽſt℞ al. a mr̃ice. Con.218
¶ De fluxu bumiditatũ albo℞ a matrice. Con.81. circa finem.
¶ De mala diſpõne mr̃icis a multitudie mẽſt℞ cõgeſta℞ in ea. Con.18. circa finem.
¶ De retentione menſtruorum. Con.220.
¶ De retentione menſtruorũ. Con.26. circa fi.
¶ Ad ꝓuocandum menſtrua. Con.169.c.3.rub.2. ⁊ Con.301. ſec.2.c.2.inten. ꝓma circa fi.
¶ De probibitione aborſus. Con.208.
¶ De preſeruatione ab aborſu. Con.209.
¶ De ꝓſeruatione ab aborſu. Con.210.
¶ De ꝓſeruatione ab aborſu. ⁊ de imoderato fluxu mẽſtruorum alb. Con.211.
¶ De ꝓhibẽdo aborſu ⁊ felicitãdo fetũ. Cõ.223.
¶ De corruptione matricis propter aborſum. Cõ.221.
¶ De molata. ſ. q̃ emiſit fruſtũ carnis magnũ ⁊ ſpõgioſũ. C.212
¶ De exitu matricis. Con.222.
¶ De apate matricis cum ulceribus. Con.224
¶ De quadruplici mala diſpõne. vz. De motu ↄctiuo ptiũ inferio℞. De ſſocatiua diſpõne matricis. De ĩpotẽtia motus in ptib⁹ inferiorib⁹ cũ nocumento et ſenſus. De nocumento ſtõchi cum uomitu. Con.225.
¶ De ſſocatione matricis ex nocumento ſui. Con.226.

De egritudinibus apparẽtib⁹

in extremitatibus membrorum.

¶ De bernia cuiuſcũq3 ſpeciei. Con.227
¶ De bernia offeali cũ motu ↄctio ſiue ſpaſmoſo in teſticulo ſiniſtro ab oſſeo in ſupiori pte uerſus mirach eleuato. C.228.
¶ De ramice offeali compoſita ⁊ uẽtoſa ⁊ adipina. Con.229
¶ De bernia offeali cuiuſlibet ſpeciei. Con.230
¶ De bernia cõpoſita ex ruptura ⁊ uẽtoſa. Con.56.ſec.2.c.3.
¶ De bernia magna ualde cũ ruptura ſifac. Con.131.cap.3.
¶ De bernia offeali. Con.134.ſec.2.c.4.
¶ De uẽtoſitate in pte iferiori minãte berniã futurã. C.147.c.3.
¶ De igẽti tortura ſpondiliũ ſiue de gibboſitate cũ ↄctione coſtarum ⁊ tremore ſiue ſaltu cordis. Con.231.
¶ De gibboſitate cuiuſdam pueri. Con.232
¶ De uaricibus. Con.233.
¶ De uaricibus in ſiniſtro crure. Con.234.
¶ De tumore cruris cũ corruptiõe ptis cutanee. Con.235
¶ De elefantia ſm duas eius ſpecies. Con.236.

¶ De ventriculi mala diſpoſitione. Con.42.c.6.
¶ De tumore pedū ulceroſo: ⁊ interdū nō ulceroſo p colligātiā epatis ⁊ ſplenis a qb⁹ mā melancholice ⁊ interdū aduſte ad pedes deleguntur. Con.258.
¶ De ſtupore in maiori pte pedis magni. Con.258.
¶ De mala cōplone ca. ⁊ ſic. magni pedis pmo p eſſentiā pti per colligantiā epatis ſanguinē cholicū ad pedē effundētis a qua nocumentum corruptionis operatione tactiue poteſtatis prouenit. Con.260.
¶ De ulcerib⁹ ⁊ puſtulis crurū ⁊ pedū. Con.299. pte.2. itē.3ª. ⁊ ſcīa.1ª ⁊ 11ª. ⁊ Con.301. ſec.2. cap.1.8ª. intē.7ᵐ accidens.
¶ De doloribus crurium. Con.22. pte.3.c.8.

De egritudinibus iūcturarū.

¶ De dolorib⁹ iuncturarū per criſim factis. Con.237.
¶ De dolorib⁹ arteticis puenientib⁹ a māeb⁹ flaticis mucillaginoſis ⁊ ēqſis dñantib⁹: ⁊ a māeb⁹ cholicis ſubdñantib⁹. C.238
¶ De artetica paſſione uſ. Con.239.
¶ De doloribus iuncturarum. Con.240.
¶ De doloribus iuncturarum a mā fri. ⁊ hu. cū tumore notabili ⁊ perdurante. Con.241.
¶ De artetico dolore diuturno ⁊ multo non periodicante de terminate. Con.242.
¶ De quadruplici mala diſpōne. vz. De artetica. De imoderata ſiccitate ⁊ duritie neruoꝝ. De ſalmoſa diſpōne mēbroꝝ motus. De oppilone ſotti epatis ⁊ ve. ad urine. Con.243
¶ De .8. accidētib⁹ iūcturarū. vz. De dolore. De tremore. De frigore. De ſaltu. De ſtupore. De paraliſi. De ipotentia motus mēbrorū. De impotētia laſſitūdi mēbra. De ſpaſmoſa diſpōne. De duritie in eis. Con.244.
¶ De dolore iuncturarum pedum ⁊ manuum. Con.245.
¶ De dolore iūcturarū ⁊ pncipalr in genu. Con.246.
¶ De dolore inferioꝝ iuncturarū genuū ⁊ pedū cū impotētia motus progreſſiui. Con.247.
¶ De dolore artetico. Con.247.
¶ De ſex malis diſpōnibus. vz. De dolore iūcturarū. De dolore renū inteſo ſarie popliſmali. De ſoda cronica uel temporanea. De ſcotomica diſpōne, cū imaginationib⁹. De dolore ſtōachi cū ſubuerſione ⁊ ex uentuatiōe cū difficultate anhelit⁹ ⁊ pulſu cordis. De uehementi corporis ſtipticitate. Con.248.
¶ De debilitate genuum ⁊ oīum fere iuncturarum. Con.10. tra.2.c.6. in fi.
¶ De debilitate in omnibus articulis. Con.16. in fine.
¶ De doloribus iuncturarū in pedibus ⁊ genibus. Con.75. c.3. 5ᵐ accidens.
¶ De contractione iuncturarū pp exſiccationem ⁊ duritiem in eis. Con.143. 4ᵐ accidens.
¶ De ſciatica. Con.254.
¶ De dolore ancharum ⁊ ſciatico ſingulorum mixtis. Con.255.
¶ De ſciatica. Con.256.
¶ De dolore anchali ⁊ ſciatico ⁊ alkatin. Con.257.
¶ De dolore in genu ex vulnere facto cū lanceā uel enſe. ⁊ de tumore ⁊ duritie eiuſdem pp malam complonē humidam accidentalem. Con.261.
¶ De nocumēto digitoꝝ manus. Con.249.
¶ De ipotētia mot⁹ digitoꝝ man⁹ pp inciſionē cū enſe. Cō.250
¶ De impedimento motus digitorum ⁊ roſete. Con.251.
¶ De .7. malis diſpōnibus: ab eadē cā dependentibus. vz. De ſtupore in extremitatib⁹ digi. manus. De tremore illius manus ⁊ totius brachij. De motu ſpaſmoſo brachij ⁊ dextre partis capitis. De ablatione ſermonis remanēte tñ uoce. De ablatione opōnū ſenſuum interiorum. De tuſſi moleſta cum multitudine ſputi groſſi. De dolore circa regionē umbilici ſe pe ueniente. Con.252.
¶ De contractione manuum. Con.281. circa fi.
¶ De doloribus ſpatularū uſq3 ad collū: ⁊ hypocundriorū ⁊ uentris anterioris. Con.9.c.4.
¶ De dolore ſpatularū. Con.10. trac.2.c.6. 5ᵐ acci. ⁊ Con.77. c.3. Ad curam de eī. ⁊ Con.81. capitulo.2.
¶ De dolore ſpatularum ⁊ ſpine totius: ⁊ crurium ⁊ coxarū Con.145. 5ᵐ accidens.
¶ De doloribus in ſpina a uentoſitate factis. Con.264. tertia parte.c.5.
¶ De impotentia ad motum progreſſiuum que remāſit poſt dolores podagricos. Con.253.
¶ De impotentia motus brachiorum ⁊ crurium. Con.22. parti. ula.3.c.7.
¶ De debilitate motus pgreſſiui. Con.15. pticula.3.c. ultimo 5ᵐ accidens.
¶ De laſſitudine ⁊ ipotentia ad motū oīum quaſi prium corporis. Con.20. ca.2. ⁊ Con.115. cap.3. ⁊ Con.147. in fine. ⁊ Con. 225. Sed non ſpāliter. ⁊ Con.268.c.2. Ut aūt polliceimus eī. ⁊ Con.302. ſec.2. ca.2. rub.5. par.c.3.

De paſſionibus totius que nō ſunt febres.

¶ De mala cōplone ca. ⁊ ſic. totius. Con.262.
¶ De mala complexione cal. ⁊ ſic. in toto a corde cauſata. Cō.3 circa finem.
¶ De diſcraſia totius ad cōplonē cholericā cū epate uehementer calido cū octo malis diſpōnibus in quas paratus eſt latēque ſunt. Febres cholerice. Dyaria cholica. Stipticitas uētris ex abundantia cholere. Multitudo harenularū ⁊ lapillorū ⁊ eorū retētio. Ardor urie. Dolor capitis cholericus. Squinantica diſpoſitio. Deſcenſus māerum ad pectus. Con.271.
¶ De maraſmo ⁊ mala cōplone fri. ⁊ ſic. cordis: pulmōis ſtōchi ⁊ cōis. Con.263.
¶ De mala cōplone frigida ⁊ ſicca totius cū quinque malis diſpoſitionibus: que ſunt. Mala diſpō capitis catarriſātis. Motus tremulus cordis. Nocumētū appetitiue ⁊ digeſtiue ſtōchi cum oppilationibus in eo. Dolores in ſpina a uētoſitatib⁹ facti. Opplones in renib⁹ frequēter euenietes. Con.264
¶ De maraſmo ⁊ mala cōplone frida ⁊ ſic. totius complicata cū ſtipticitate uētris ⁊ corruptione potētiaꝝ interioꝝ. Cō.275
¶ De mala complexione fri. ⁊ hu. totius. Con.265.
¶ De mala cōplone fri. ⁊ hu. mali totius complicata quattuor malis accītib⁹ que ſūt. Mot⁹ tremulus ⁊ dilpulſans cordis Nocumētū in anhelitu qd eſt ↄſtrictio. Caſetica diſpō in capite pncipalr apparēs. Duritie ⁊ ſiſis apoſtemoſa in regione medie ſtomachi. Con.266.
¶ De lapſu totius ad fri. ⁊ hu. Con.18. 3ᵐ accidens. ⁊ Con.23. Sed non principaliter.
¶ De nocumento totius a mala cōplone mali humida cū exceſſu caliditatis cōplicata cum apoſte in ſtteri ⁊ malis alijs accidentibus. Con.267.
¶ De mala complone humida dñante cū ſubdño caliditatis ⁊ abūdātia ſlatis cū .8. malis diſpōnibus que ſunt. Catarrus deſcendens a capite ad inferiora mēbra cū grauitate capitis ⁊ tuſſi. Dolor iuncturarū qnq3 eueniens. Stupor mēbrorum partis ſup quā dormit. Paraliſis. Debilitas ſiue ipotētia ad motū pgreſſiuū pp laſſitudinem. Debilitas digeſtiue ſtōchi. Infectio cutis facta a ſlate ſalſo. Lepis multiplicatus in renibus. Con.268.
¶ De neutralitate decidētis a mala cōplone hūida toti⁹ oriente cū ſubdño caliditatis cū .13. malis diſpōnib⁹ q̄s par⁹ eſt incurrē que ſūt. Oppilō cerebri a multa hūiditate. Dolor pāgitiuus ⁊ ne mordicatiu⁹ capitis. Dolor in nuche colli ⁊ ſpatlaꝝ. Sentit⁹ eorū. Imaginationes oculorum. Coriza ⁊ brāchus. Catarrus ad pectus cum tuſſi. Motus tremulus ⁊ pulſus cordis. Nocumenta ſtōchi in appetitu ⁊ digōne. Oppilationes ſplenis. Oppilationes epatis. Oppilationes ⁊ dolores renū. Febres cholice cū ↄtinue q̄ interpolate: cū pure q̄ nothe. Con.269
¶ De neutralitate decidēte ut multū ſecūdi ⁊ tertij ſignificati cum .6. malis diſpoſitionibus. que ſunt. Grauitas capitis cū motu uētoſitatū ⁊ tinnitu ⁊ catarro. Motus tremulus cordis Nocumētū epatis tam ſine mā q̄ cum mā cauſaliter ſi eiſdē.

Lapſus ſtõchi fri. ⁊ hu. calidus ⁊ hu. ⁊ fridus ⁊ ſiccus cũ m. Oppillatio ⁊ duritties ſplenis. Oppilatio renũ a tribis ⁊ pe taloidib⁹ mucoſis. Con.270.
¶ De quadruplici mala diſpõne vz. De laſſitudine vlceroſa corporis. De ardore urine quaſi ꝯtinuo ⁊ forti. De dolore renũ ⁊ iliop. De multitudine lapillop barenularum ⁊ trumborum a renibus. Con.272.
¶ De triplici mala diſpõne vz. De laſſitudine extenſiua toti⁹ corpis. De debilitate digõnis ſtõchi. De catarro a capite ad inferiora a flegmate. Con.274.
¶ De uli debilitate corpis. Con.138.ca.6. ⁊ Con.157.caþ.3.circa finem. ⁊ Con.168. Sed non ſpecialiter.
¶ De cacomica diſpoſitione .i. de plenitudine corporis malorum hu. Con.273.
¶ De macrefactione corpis pp defectum nutrimenti non directi ad membra. Con.276.
¶ Ad pꝛocandũ ſudorem. Con.169.caþ.3.rub.pma.inten.2. in fine. ⁊ Con.301.ſec.2.c.2.inten.2.
¶ Ad liuiditatẽ ⁊ palliditatẽ coloris corpis. Con.182.tractatu.2.caþ.5.intentione.4.circa finem.

De febꝛibus.

¶ De febre cholerica continua. Con.277.
¶ De triplici mala diſpoſitione vz. De febre cholica ꝯtinua a chola citrina. De oppilõne ſtõchi cũ tẽſione in ore eius ⁊ diſpõne apoſtemoſa. De tremulo motu cordis. Con.280.
¶ De febre cholica nõ maioris ⁊ minoris fame cũ aſmate ⁊ dolore pectoris ⁊ cum mã catarrizante ad pectus. Con.278.
¶ De quadruplici mala diſpõne vz. De tertiana notha cõpoſita ex duab⁹ tertianis nothis maioris fame. De motu tremulo cordis. De mala complõne humida ⁊ frigida epatis cum diſpoſitione cacectica. De deſcenſu catarri a capite ad pectus cum tuſſi. Con.279.
¶ De febre cholica aliqñ ſupueniẽte. Con.77.c.3. Si aũt ⁊c.
¶ De febre cũ exacerbatiõe tertiana. Con.127.3ª diſpoſitio.
¶ De febꝛibus cholicis tam cõtinuis ꝙ interpolatis: tã puris ꝙ nothis. Con.269.rub.13ª.
¶ De febꝛibus cholicis. Con.277.c.3.ru.pª.
¶ De febre inſepabili. Con.139.ſectione.2.trac.1.c.7.
¶ De cauſone curato poſt quẽ remanſerũt alique male diſpoſitiões. vz. Mala diſpõ frida capitis: ⁊ neruorũ cũ diſpõnib⁹ ſpaſmoſis ⁊ paraliticis. Mala diſpõ ſtõchi frigida. Oppilatio epatis cũ eius debilitate. Oppilatio renũ cũ eorũ dolore. Contractio manuum. Con.281.
¶ De quartana continua. Con.282.
¶ De ethica cũ vehemẽti ſiti ⁊ caliditate ptiũ renuꝫ ⁊ totius ſpine: ⁊ ſudore diaforetico: ⁊ de fiſtula i coxa ⁊ ſciatica. Cõ.283
¶ De ethica putrida cõplicata cũ empimate ⁊ ptiſi. Cõ.284.
¶ De febre colliquatiua: ⁊ eſt pma ſpẽs ethice. Con.143. tertiũ accidens.
¶ De regimine pſeruatiuo a peſte. Con.285.
¶ De febre peſtilentiali cũ antrace vlcerato: ⁊ ſex accitib⁹ que ſolent ſequi febꝛes peſtilẽtiales. Con.286.
¶ De febre ſimili peſtilentiali. Con.287.
¶ De pſeruatione a peſte. Con.tra.þ.c.primo.

De egritudinibus cutis.

¶ De rubedie roſea in ſupficie cutis corpis apparẽte cũ ꝯtractione digitop manuũ ⁊ pedũ: catarro ſalſo: motu cõtractiuo ſtõchi a vẽtoſitate: ⁊ cũ dolorib⁹ anchap ⁊ ſpine. Con.288.
¶ De fedatione faciei per modum dubij. Con.289.
¶ De ſcabie ex aduſtione ſanguinis ⁊ cholere cũ mixtione flegmatis nõ aduſti reddẽtis totã mãꝫ acutã ⁊ ſalſaꝫ. Con.290.
¶ De ſcabie antiqua ⁊ fixa. Con.291.
¶ De ſcabie acuta vniuerſum corpus ambiẽte a melia aduſta cum permixtione cholere. Con.292.
¶ De ſcabie acuta cũ vlceratione crurium. Con.293.
¶ De ſpate in collo pueri. Con.294.
¶ De cruſtis ſiue rupturis puerorum. Con.297.
¶ De puſtulis ⁊ cruſtis in brachijs cruribus ⁊ pedibus poſt partũ mulieris pp malum regimen ⁊c. Con.295.
¶ De ſaber bathumida: ⁊ eſt puſtularum vlceratarum multitudo in facie. Con.296.
¶ De puſtulis vlceratiuis poſt cauſonẽ cholicã. Con.297.
¶ De lepra ppue dicta cũ .14. accitib⁹ ad ipſaꝫ ꝯſequẽtib⁹ cũ ea cõplicatis: que ſunt. Caſus pilop barbe ⁊ ſupcilioꝝ. Puſtule p vniuerſum corpus apparẽtes. Aſpitas ⁊ raucedo vocis. Difficultas anhelitus. Sitis immoderata. Tenſio ſplenis. Immoderata caliditas epis ⁊ renũ. Multitudo ventoſitatis in oibus inteſtis. Stipticitas ventris. Multitudo puſtulaꝝ in oi pede magno. Ulceratio pedũ. Stupor in pedib⁹ ⁊ tybijs. Euerſio ⁊ corruptio coloris nãlis ad pternãlẽ. Puſtule in colatorio ⁊ toto palato. Dolor renũ ab harenulis ⁊ lapillis. Tenebroſitas viſus. Con.299.
¶ De lepra leonina. Con.300.
¶ De lepra cuiuſlibet ſpẽi cũ .9. accitib⁹ ad ipſaꝫ ꝯſequẽtibus: que ſunt. Aſperitas ⁊ duritties cutis. Feditas coloris eius. Caſus pilop in ſupcilijs. Raucedo vocis. Oppillatio nariũ. Defedatio vnguiũ ⁊ aſperitas. Ulcera cruriũ. Malitia cõplonis in quibuſdã mẽbris derelicta. Puſtule quedã in facie remanẽtes. Con.301.
¶ De lepra elefantica cũ .11. accitib⁹ ad ipſam ꝯſequẽtib⁹: que ſũt. Fetor horribilis toti⁹ corpis. Defedatio cutis capitis. Corruptio coloris nãlis. Multitudo puſtularũ in facie. Alcoloſa diſpõ in ore. Anguſtia ſiue oppilo rize ⁊ pari naſi. Raucedo vocis. Anguſtia anhelitus. Pruritus in vniuerſo fere corpe. Impotẽtia mot⁹ mẽbroꝝ pluriũ. Stupor ꝙ plim mẽbroꝝ motus. Diſpoſitio maculata ſeminis genitiui. Con.302.
¶ De mõ vſui intrãdi balnea: ⁊ obſeruandis. Con.303.
¶ De mõ itrãdi balnea p inflatiõe cruris ⁊ debilitate. Cõ.304
¶ De mõ intrãdi balnea pro artetica ſiue paraliſi. Con.305.

Tractat⁹ de balneis patauinis.

¶ De minera aſpectu ỽtute ⁊ opationib⁹ eoꝝ. tractatus pmus
¶ De regulis obſeruãdis: ⁊ de mõ ſuccurrendi accitibus. 2.
¶ De mõ itrãdi: ⁊ ẽt bibẽdi aquã in quibus egritudib⁹: ⁊ de regulis obſeruandis in eis. 3.

Antidotarium.

¶ De vnguentis. Cap.pm.
¶ De emplaſtris. 2.
¶ De cerotis. 3.
¶ De epithimatibus. 4.
¶ De embrocis. 5.
¶ De oleis. 6.
¶ De collutionibus. 7.
¶ De ſiefi. 8.
¶ De ſacculis. 9.
¶ De puluerib⁹. 10.
¶ De ſpeciebus. 11.
¶ De confectionibus. 12.
¶ De trociſcis. 13.
¶ De ſuppoſitorijs. 14.
¶ De licinijs. 15.
¶ De cliſteribus. 16.
¶ De aquis. 17.
¶ De ſyrupis. 18.
¶ De electuarijs. 19.
¶ De pillulis. 20.
¶ De odorandis in peſte. 21.
¶ De linimentis. 22.
¶ De colyrijs. 23.
¶ De capuipurgijs. 24.

¶ Finis tabule.

¶ Bartholomei Montagnane medici clariſſimi Conſiliorum aggregatio de egritudinibus tam cõmunibus q̃ particularibus a capite uſq3 ad pedes: Et de conſeruanda ſanitate feliciter Incipit.

Conſilium primum

De conſeruanda ſanitate ꝛ ꝓprie corporum: quoꝝ caput ꝛ ſtomachus ab etꝫli declinant ad intenſam humiditatẽ. Et diuidit in capitula ſeptem.

¶ De fundamento regiminis ſanitatis. Cap. i.

Uo precipuo

Domino generoſiſſimo atq3 reuerẽdiſſimo in chriſto pñ dño Petro Donato ſũmi põtificis prenotario cõ dignissimo Bartholomeus de mõtagnana phyſicorũ minimus ſalutẽ ꝛ eiuſdẽ cõſeruationis canones dirigit. ¶ Cupiẽs canones cõſeruãdi ſanitatem atq3 euitãdi nocumenta itinerandi uel cõmorãdi dño pſcripto diligẽti cõſideratione dirigere pmitto neceſſarium eſſe ad cuiuſlibet mẽbri cõſeruationẽ intẽdere. uerum magis ad ea que ſibi in genere mẽbroꝝ magis lapſa videntur. Cum igit ipſius caput ꝛ ſtomachus ab eqli declinent ad intẽſam humiditatẽ ſatis: ea propter eſſe cõſcribẽdum regimen: ꝛ ſi aliorũ mẽbrorũ cõſeruationem intẽdat: erit tñ excelſius hoꝝ duoꝝ mẽbrorum ꝓprie correctiuum. Huius aũt fundamẽtum ſtabiliendũ circa ſex illa ſine quoꝝ applicatione corpus humanum nec eſſe nec pſiſtere põt. que res nõ n̄ales a medicis numero ſex nuncupant. Et ſunt aer. Cib⁹ ꝛ potus. Exercitiũ ꝛ ques. Inanitio ꝛ repletio. Somn⁹ ꝛ vigilie. Et aie accidẽtia. Neq3 etiã itinerãti nobis hoc regimẽ ſolũmodo: uerũ etiam pſiſtẽtibus diligenti affectione tenẽdum. Ipſum aũt in ſeptem ſecui capitula. ¶ Primũ quidem qđ cõſolendi fundamentum eſt uenatũ. ¶ 2ᵐ ponit cauſam cõſeruandi ſanitatem per regimẽ aeris ¶ 3ᵐ per regimen cibi ꝛ potus. ¶ 4ᵐ per regimen motus ꝛ quietis. ¶ 5ᵐ per regimen inanitionis ꝛ repletionis. ¶ 6ᵐ per regimen ſomni ꝛ vigilie. ¶ 7ᵐ per regimen accidentium aie. ¶ His enim attẽtis facile ſanitatem gubernare poteritis.

¶ De conſeruatione ſanitatis per electionem ꝛ rectificationẽ aeris. Cap. ii.

Uia ſm Galenũ terapẽtice nono. Aerem uelim⁹ ſiue nolimus undiq3 accedimus. igit merito ab ipſo inchoandũ. Eligat igit aer ciuitatis uel loci uel camere hyemali tẽpore ad caliditatẽ notabiliter uergens. reliqs aũt tẽporibus in calore ſit eq̃lis. Quonis aũt tẽpore anni ſemp ad notabilem ſiccitatẽ ordinare debet. Euitent igit camere uel loca antiquis muris cõdita: teſtudinales aũt coopturas habentia: mucore ꝛ rꝫmate plena: eaqs etiam ꝓpinquare ſole ꝛ ſtellis ꝛ aeris ſerenitate priuata. uaſta etiam habitacula uẽto ꝛ occidẽtali aſpectui aqlonari eꝫpoſita reprobent. habeant aũt camere orientalem aſpectũ ꝛ meridionalẽ. iꝫ non totaliter meridionali eꝫponi debeant. Et q2 ueſtes aliter ꝛ aliter aerẽ modificant: ꝛ occurrere ꝓhibẽtes aeri cõnectunt. Ideo ꝓus generoſi capitis ueſtri tecture ſint eꝫ birretis uel infulis ſcarletinis coloris beſines diligẽter intincte aut ſibi ſimiles. Laudo etiã ꝓmaxime hyemali tẽpore birretũ fulciri debere uarioꝝ dorſibus. Neq3 etiã in ſolo capitis tectura eſt pſiſtendum: quinimo in cõſumptione humiditatis que cõtinue pãgerit uigilandũ. eſt enim in ipſo mercorio capitis caniteꝛ: ꝛ reliquoꝝ cõſimiliũ cauſa. Sint igit capitis coopimenta ſibi decẽter applicata: ꝛ ipſum nullatenus cõſtringentia. Neq3 etiam reliquas ueſtes collum ꝛ pectus ſtringere debet. ſtomacho aũt ꝛ uẽtri ueſtes declinãtes: ac q̃ cõſtringendo copulate ſeruent. in ueſtibus etiã uentris crocus lignũ aloes ꝛ ambra ſeruent. Eſt enim odor hoꝝ cerebro vigorẽ addens. ¶ Muſcum aũt nobis mulctaſui euaporantẽ nõ laudo. Iniungo aũt nobis diligẽtius in nocte muniat capiti: ut ſimplici ſcarletino birreto ſupponat aliud pſeto modo ſuffultũ. In die ꝟo caput bimarto capello equitãdo tegat. qui ſui amplitudine non ſolum caput: ſed collũ ꝛ humeros abũdanter opiat. Aliter enim de nocturnis nubes ꝛ aliis hoꝝ ꝓpter humiditatis ꝛ frigiditatis exceſſum timeret. ¶ Manuũ etiam optimã cõſeruationẽ optima tectura ꝓcurare oportet. ¶ Memoris etiam nõ excidat defenſionẽ addere pedũ: ipſos caligis om̄i ſero ꝓmutatis uel exſiccatis: uel eꝫ ſiltro factis ambire. ¶ Et q2 iter agẽtes oportet frequẽter loca ſenda aeris nebuloſa peſtifera uel caliginoſa tranſire. Ideo ad hoꝝ pſeruationem olm iuuet pomũ hoc odorare frequẽter. ℞. laudani electi. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. i. ambre. ʒ. ß. gallie muſcate: ſtoracis: calamite. añ. ʒ. i. ß. fiat pomum cũ aqua roſ. muſcata. Et ſi huic deſcriptioni addetur caphore. ʒ. i. melius eſſet in ꝓhibendo peſtiferi aeris impreſſionem. Loco etiã pomi huius cõuenire odor maiorane: ſerpilli: roriſmarini: ſalute ꝛ ſimiliũ. ¶ Stãtes aũt habentes aerem male q̃litatis ipſum corrigere poſſunt. ℞. ſtoracis: calamite: laudani. añ. ʒ. ß. thuris gũmoſi. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. i. fiat pulvis: eꝫ quo mediũ coclear ignitis ſuperaſpgat p̃manis. talis enim fumus malitiã aeris repmit. Optimum etiã eſt accendere ignẽ magnum in camera cũ lignis iuniperi: lauri: cupreſſi uel ſimiliũ. rectificat enim ignis talem aerẽ ꝛ regalia membra cõfortat. ꝛ hec pſepe neceſſaria ſunt iter agẽtibus: ꝛ peſtifera loca pertranſeuntibus ꝛ colẽtibus. uel ea in quibus de peſtilẽtie dubitat̃ euentu. Ut Cõſtantie ciuitas in qua conciliũ pro ſacroſancte chriſtiane fidei: quã deus inſtituat vnione. anno gr̃e chriſti milleſimo. CCCC. v. celebrat. ubi me iudice hodie ad parũ de peſtilentie caſu uerſus finem domini germani ꝑ ꝛ deiorps dubitat. Similiter quoq3 ꝛ preſate ſuffi. migrat. omnes utiles exiſtunt tranſeuntibus ꝛ habitantibus hoſpitia uel immunda loca. aut ea in quibus prehoſpitati fuerit peſtifera ꝛ immunda loca colentes.

¶ De conſeruatione ſanitatis per electionem ꝛ rectificationẽ cibi ꝛ potus. Cap. iii.

Ibo ꝛ aũt ꝛ potus regimẽ exequendo aliquos ſicut ꝛ in ſequẽtibus capitulis premittã canones. ¶ Primus nanq3 comedẽdũ eſt niſi fames uẽlis inſurgat. ꝛ cũ affuerit ilico comedendũ. quoniã tolerare famẽ ſtomachum putridis replet humoribus. ut 3ᵒ primi. 7ᵒ cap. ¶ Secũdus. ſtante intẽſa fame nõ eſt comedendũ uſq3 ad ſaturitatẽ. imo cibus accipiatur famis reliquiis adhuc in ſtomacho manẽtibus. ¶ Terti⁹ canõ. nõ eſt comedendũ: niſi dũ perpẽſũ fuerit ꝑmũ cibum a ſtomacho ad inteſtina deſcẽdiſſe: ꝛ in hoc limitatio tpis habeat ut inter ꝑmũ ꝛ ſcdm cibũ hore intercedãt octo ſaltẽ. ¶ Quartus. nõ eſt comedendũ dũ in ſtõacho ſentit faſtidium: ꝛ ꝓprie cũ fuerit faſtidiũ eꝫ groſſis nutrimẽtis. quõ cũ faſtidiũ puenerit eꝫ groſſis nutrimẽtis facit hereditare dolorem iuncturarũ: renum: ꝛ oſſium: podagrã: duritiem ſplenis ꝛ epatis: ꝛ morbos melãcholicos ꝛ flegmaticos. 3ᵒ primi. ¶ Quintus ſubtiles cibi ſemp preaſſumant groſſis. qui aũt ſint iſti videbis. ¶ Sext⁹ canõ. menſura cibi talis exiſtat ne ſtomachum grauet: ꝛ potus etiã ne in ſtomacho fluctuet. deterior eſt comeſtio que ſtomachi grauitatẽ facit. ſicut deterior potus eſt qui tẽperamentum egredit: ꝛ in ſtomacho natat ubi ſupra. ¶ Septimus. ꝓpter ſtomachi debilitatem partiat cibus reſpectu ſcdm. ita q̃ portio que in vice vna accipi ſolitus eſt in duas partiatur. ſic enim melius digeritur.

In cibis igit in pane exordiũ capiam ꝛ merito cum ſit fere totius cibationis fundamẽtum: ut Gal. alimentorum: ꝑmo. Euitet igit panis ois factus eꝫ frumento male meſſis: aut in peſtifera regione collecto. Corrũpunt enim mortalitates uegetabilia ꝛ plantas ꝛ eorum pã-

tur aialia eis veſcẽtia. Euitetur etiã panis non bene coctus humidus ⁊ fermẽti ⁊ ſalis parũ recipiens. ſit igiť panis de puriori parte farine quã ſimulã vocant factus. cõmuni modicũ ſalitior ⁊ eo fermẽti amplius recipiens non per coctionem denigratus: ſed candidus manens ⁊ partibus cõbuſtis ſi contingit uel cruſtoſis abiectis triũ uel quatuor ad plus dierum etatẽ habens. Laudo etiam uobis biſcoctũ panẽ cũ granis ſeniculi ex eo aliqd ante cibum ſumendo. niſi uẽtris conſtipatio prohiberet.

De carnibus

adẽ videdũ eſt. Pᵐo quorũ aialium carnes cõpetant. Secundo que de numero pdcõrum animaliũ laudabiliores exiſtent. Tertio quis cognitionis uel preparationis modus. In aialibus pᵐo iterum de domeſticis. 2° de ſylueſtribus dicendũ. Adhuc ex domeſticis. pᵐo de q̃drupedibus. 2° de uolatilibus tranſeundũ. Ex aialibus adẽ q̃drupedibus ꝯueniũt carnes vituli lactãtis natiuitati non ualde ꝓpinqui per duos menſes ab ea diſtãtis. ⁊ annum vnũ non ualde tranſcẽtis. Cõueniunt etiã capretine ſuo tẽpore per. XX. dies a ſua natiuitate diſtantes. Caſtratine etiã iuuenes ⁊ non macre cõueniunt. Porcinarũ adẽ carniũ uſus elõgeť: niſi parcũ macrarũ: ut longie ⁊ humerorũ recentiũ ſuo tẽpore ⁊ aſſate potius q̃ elixe ꝓbantur. Agnine etiã carnes ei non cõueniunt. vaporoſum enim ⁊ flegmaticũ dant ſanguinem. Si tamen aliquando placeant eligať agnus a natiuitate diſtans ⁊ cũ ſuo grege exercitando degens. nutriti aũt in ſtabulis agni ⁊ farinaꝫ uini pingues tenelli ſtudio comedentes euitẽtur. ❡ Ex quadrupedibus ſylueſtribus eligãť carnes capreoline leporine: ⁊ aprine: ceruine etiã ſumi poſſunt relique adẽ: q2 nõ ſunt in uſu ſciraculorũ ⁊ ſimilium reptilium carnes dimittantur. ❡ De uolatilibus adẽ domeſticis cõueniunt pulli: nõ tamẽ parui qui ſolũ ſi habeanť iunioribus abſentibus aſſati q̃ elixi meliores. Laudanť galline: capones: pauones iuuenes: ⁊ colũbini ſaltẽ per. XX. dies a natiuitate ⁊ nondũ perfecte pẽnati. Horum tamen oium ſolide ⁊ antique carnes dimittantur. Anates autem ſi fuerint iuuenes non ualde pingues laudantur: raro tamen uſu ⁊ rarius anſeres. Anates autem aſſe meliores erunt. Anſeres vᵒ elixe. ❡ De uolatilibus vᵒ ſylueſtribus laudanť ſtarne: perdices: faſiani: grues: ⁊ parue aues in dumetis ⁊ nemoribus degentes: ⁊ turdi: meruli: finchi: carduelli: muſcardelli: beccaficij: philomene: ficedule: alaude: caude tremule: turtures: ⁊ reliqȝ ſimiles. Quales vᵒ difficilis ſunt digeſtiõis ⁊ nauſeatiue ſtomachi. Paſſeres: aut hyrundines: pice ⁊ reliquorum non uſualium carnes dimittantur. ❡ Animalia vᵒ uolatilia in aqua degẽtia uobis in uſu non exiſtant. Et ſi quãdoqȝ accipianť. fiant cũ aliquo ſaporũ infraſcriptorũ condite. Laudo etiam colũbos ſylueſtres iuniores tñ ex eis. ❡ Cõueniunt etiam uobis in uſu accipere ſalſarũ carnium aliquid elixarum in cibis que macre ſint: q2 ſtomachũ confortent.

De partibus

adẽ animalium premittẽdum pᵐo. q̄ omnium animalium quorũ nutrimentum groſſuꝫ frigidum ⁊ viſcoſum oppilatiuum ⁊ uaporoſuꝫ eſt carnes dimittantur. ❡ Secundus canon. animaliũ omnium anteriora calidiora ſunt ⁊ digeſtioni leuiora. poſteriora vᵒ econtra. ❡ Tertius ſi caput ſtomachuꝫ collũ aliaqȝ groſſi ⁊ viſcoſi nutrimenti partes aſſumere libet intẽtione remittendi calorẽ. aut excitandi appetitũ melius eſt predicta aceto pᵐ macerata fuiſſe. ❡ A capite igiť initians in q̃ cuiuſcũqȝ cerebri cõplexionẽ frigidam eſſe ⁊ humidam ⁊ eſſe mali ⁊ viſcoſi nutrimenti generatiuam. Ideo cũ ſpeciebus ⁊ ſale bene cõdiri debet. raro tñ tangatis. remollit enim ſtomachũ. tarde digeriť. appetitũ deijcit. Laudabilius tamẽ ceteris eſt cerebrũ hedi ⁊ vituli ⁊ pullorũ: ⁊ in ſumma oiũ natantiũ uolatilium cerebrũ ⁊ maxime montanorũ quadrupedũ cerebro laudabilius extat. Capitis autem partes alie dimittantur preter oculum. ❡ Mamille autem ſicce complexionis exiſtunt. Et ſi iuuenis fuerint animalis collaudanť.

❡ Medulla lꝫ calide ſit ⁊ humide deleɩtetur. ſtomachũ enĩꝫ conturbat ⁊ mollificat ⁊ appetitum delet. ❡ Pulmo accidẽtali cõplexione frigidus eſt ⁊ humidus: q2 flegmaticus. Cõplexione vᵒ radicali calidus eſt ⁊ ſiccus ⁊ non eſt malus. ❡ Cor lꝫ calide cõplexionis ⁊ ſicce ſit: q2 tñ difficilis digeſtionis niſi fuerit iuuenis ⁊ mollis aialis non ualde frequenteť. ❡ Epar calidum eſt ⁊ humidum tarde digeritur ſanguinẽ prebet groſſum: ⁊ in uenis tarde penetrat. De uolatilibus tamen melius eſt epar galline ⁊ anatis. De quadrupedibꝰ epar hedi porci ⁊ vituli. ❡ Splen frigide cõplexiõis eſt ⁊ ſicce mali nutrimenti tarde digeſtionis. melius tamen in eodẽ genere eſt ſplen porci. Laudatur enim ſtomacho ſua ſtipticitate conferre. ❡ Renes in caliditate non multum eleuantur: ſed in ſiccitate ualde. Ideoqȝ nutrimentũ paucum exhibent ⁊ groſſuꝫ. meliores tamẽ renes ſunt porcini ⁊ hedini ⁊ nõ multi uſus. ❡ Uentres vᵒ ſunt cõplexionis frigide ⁊ ſicce nutrimentum paucum ⁊ groſſuꝫ dantes. Laudabiliores vᵒ ſunt uentres auium q̃ quadrupeduꝫ. comedantur tamen cũ aromatibus. Galline autẽ ſtomachus ⁊ maxime eius interior pellicula ſtomacho confert ſi bene digeratur. ❡ Cauda calida eſt ⁊ cholerã generat: ⁊ laudatur: q2 in faſtidium redit ſtomacho. non ſit in multo uſu maxime ſi fuerit ualde pinguis. ❡ Pedes vᵒ lꝫ viſcoſum dent nutrimentum. non tamen ualde vituperantur: eorũ tamen nutrimentũ eſt paucarũ ſuperfluitatũ: ſunt etiam boni chymi: ⁊ ſui uentrẽ leniunt nutrimento. Cauendũ tamen ne comedantur cũ oiu in aceto macerati fuerint. ❡ Teſticuli calidi ſunt ⁊ humidi laudabile nutrimentũ exhibent: quantoqȝ iuniorũ animaliuꝫ eo meliores ſunt. Ex quadrupedibus adẽ meliores ſunt vitulorũ ⁊ hircorũ. De uolatilibus pauonũ pullorũ ⁊ faſianorum perdicum uel ſimilium. Et elixi etiã meliores q̃ alio preparationis modo. ❡ Ale animalium omnium iuuenum laudabiles ſunt. ❡ Caro autẽ rubea ⁊ ſine pinguedine ut muſculi ⁊ pulpe animalium laudabilis eſt. generat enĩ bonuꝫ ſanguinem pauciorũ ſuperfluitatũ. ⁊ melius nutrit q̃ pingues animalium partes. Pinguedinis nãqȝ nutrimentum uaporoſum eſt ⁊ unctuoſum ⁊ multarũ ſuperfluitatũ. ❡ Caro autẽꝫ ſibi cõmixtam habens pinguedinem virgulatam necatam ſatis eſt laudabilis. niſi ſalſa fuerit ⁊ rancida. ❡ Cutis vᵒ nutrimentum frigidum eſt ⁊ ſiccum viſcoſum ⁊ oppilatiuũ: ideo dimittatur.

De preparationis

adẽ modo nunc dicendũ premittendo canones. ❡ Primus q̄ omniuꝫ animalium habentium groſſa ⁊ macra corpora carnes meliores ſunt elixe q̃ aſſate ⁊ in ſaporibus macerate q̃ ſine. ❡ Secundus q̄ carnes virtutem acquirunt eorũ quibus coquuntur ⁊ preparantur: ⁊ ſi cũ fabis ⁊ faſeolis ⁊ in ſumma cũ leguminibus omnibus ventoſe ⁊ groſſe ſunt. Si vᵒ cũ ouis riſo herbis ⁊ folijs calidis odoriferis econuerſo. ❡ Tertius q̄ aſſatorũ ſuperficies indurata non comedatur. ❡ Quartus canon. ſummopere cauendũ eſt: ſtando uel itinerando maxime comedere carnes aſſatas: que poſt coctionem calide ſuffocate fuerint: ut inde eleuatus uapor ſuper eas reflectatur: parum enim venenoſitate participant: ut ſexta quarti colligendũ. ❡ Caro animalis laudabilis elixatione ſufficienter cocta pre alijs uobis eſt eligenda. ❡ Imitantes autem cõmunem cõſuetudinẽ concedimus in mane magis elixum. in ſero vᵒ aſſatuꝫ. eſt enim difficilius digeri. quare in ſero laudabilius cũ melior in nocte digeſtio celebretur. ❡ Caro vᵒ ſuper prunis cocta difficilis digeſtionis exiſtit. ita q̄ nunq̃ bene tota digeritur: ⁊ ſola comedi debet nullo eam precedente uel ſubſequente cibo: ⁊ poſt eã parum bibatur. ſi tamen bene digeratur multum nutriens corpus robuſtum reddit. ❡ Caro vᵒ cũ pinguedine frixa faſtidium ⁊ nauſeã generat. ⁊ grauior eſt q̃ cocta ſuper prunas. Frixa vᵒ cũ oleo more ſarracenorũ uel diligentium oleũ melior ⁊ leuior eſſe dicitur. ❡ Caro vᵒ in furno cocta ceteris eſt laudabilior ⁊ multuꝫ bene nutrit: non tamen ex ea

magna ſit repletio. ¶ Caro aūt in ueru aſſata laudabilis eſt ſed iā nunc dicta minus. ¶ Caro omnis conſeruata & ſalſa ut farciminum landumiorum & aliorum non ualde pinguium eſt laudabilis. exiccat enim & conſumit ſuperfluitates. ¶ Caro uō cocta cum laganellis & paſtilibus cibis alijs cū frumento cum boldenachis & ſimilibus groſſis mala eſt.

¶ Carnes autē cum aceto condite ſaltē eſtate laudantur. ſimiliter cum agreſta ſucco arancio⁊ lymonibus. çuccaro tamen his omnibus rectificatis. uigorant enim preparationes tales ſtomachū & epar. hyeme autē iſtis addantur aromata. ¶ Carnes uō cum gelatina ſuccida ſoffritis camellino & ſimilibus permaxime utiles. ¶ Carnes etiam cū ouis caſeo & aromatibus laudabiliter preparate ſunt utiles. ſimiliter cū plantis & folijs odoriferis de qbus infra.

De piſcibus

uō qꝛ fidelibus legē colentibus nō ſemper in carnibus licentia donatur: ut in quadrageſima: ideo poſt carnes ad piſces ſermo ꝑtranſeat. ¶ Primus canon in piſcibus. omnes quicunqꝫ ſunt molliorum carnium ut tince cefali: & ſimiles quanto maioris corporis tāto meliores. In bruttibus ſolidas carnes ecōtra. utrobiqꝫ enim exceſſus etate. ¶ Secundus omnes piſces actualiter calidi comedantur. ¶ Tertius eſt ex nullo piſcium genere fiat repletio: ita ꝙ minus ex eis ſumi debet q̄ ex carnibus. ¶ Quartus canon non multum inſiſtatur uſui piſcium. ¶ Quintus tēpore quo neceſſitas exhibet eorum uſum comedantur cū aromatibus aniſo feniculo & ſaporibus infra dicendis. ¶ Eligantur igitur ex eis fluuiales fontales aut lacunales non ſtanciū aquarum ꝫ imo currentiū. Conueniunt etiā maritimi ſolide carnes: ut orate: mertoli: marſiones: ſterliones: rūbi: menule: ſturiones: & ſibi ſimiles quos diu conſuetudo probauit. Similiter ex alijs torrentine: carpiones: lucij: capedani: & ſibi pares. Omnes autē lacunales: & lutoſis: & ſtantibus aquis cōmorantes: & maritimi etiam molles & ample carnis uitentur: ut regine tince anguille & ſcardule. ¶ In ſalſis autem eligantur ſturiones carpiones lucij: & regine: accorſalis uō & murenis ſalſis non utendum eſt. Cancros uō fluuiales raro tamen & ex eis modica aſſumptione laudo. Cancri uō maritimi paruuli laudabiles ſunt.

De ouis

uō dicimus ꝙ ipſa quouis modo conueniunt. meliora tamen ſunt in aqua cocta ſale & aromatibus condita & agreſta ſuo tēpore. Frixis autē raro utendū ouis. & ſi placeant preparentur cū petroſelino feniculo mentha & ſimilibus. ¶ Sintqꝫ oua galline non anſerio uel alia.

De lacte

uō eius uſum omnino nobis reprobo. & ſimiliter lacticiniorum ut coloſtre caſei recētis uel mollis. ¶ Caſeum uō inter nouum & antiquum medium laudo. ſitqꝫ ſolidus non viſcoſus & ſalſedine magis q̄ dulcedine participans.

De leguminibus

autē ut fabarum: uſus faſeolorum: cicerū alborū caueatur. Ciceribus autē rubeis feniculo aut petroſelino cōditis uti poteſtis. Similiter riço pannico: & farre. frumento autē cocto & dorella nequaq̄.

De oleribus

autē laudo feniculum: petroſel. ſerpillum: ſaluiā: menthā: roſmarinū: cerefolium: bletā: boraginem: maioranā: & reliquas calidas plantas. Caulibus etiā rationali iudicio in brodio pingui coctis uti poteſtis. cucurbite uō anguric & cucumeres reprobentur. ¶ Melone autē uti poteſtis: ſed non cum cibo quoqꝫ: ut mos eſt hodie plurimū. & melius eſt comedere ipſum ſolū: iꝫ & conſuetudo contradicat poſt cibum ſm Auicēne preceptū. Melo autem eſt tarde digeſtionis niſi quando comeditur cum eo quod eſt interius: & eius humor eſt melior. oportet preterea ut poſt cibū ſequatur aliud. Qui autē conceſſerunt ipſum ante cibum non querunt ex eo nutrimentum multum & timēt longā eius in ſtomacho morā ſi detur poſt cibū propter quod putrefactionem ex ipſo fieri ſuſpicantur.

¶ Olera autē frigida ut lactuce: endiuia: portulaca: bletones: creſciones que in fontibus creſcunt: atriplices: & ſimilia: uobis non conueniunt. magni tamen eſtus tēpore in ferculo uel ſalatiuo: cū aceto uel agreſta accipi poſſunt. & melius erit ei commiſcere calida: ut mentham: petroſelinum: ſaluiam.

De radicibus

aūt laudabilis eſt haucia. i. paſtinaca ſm omnē preparationis modū. ¶ Alleum aūt cepe: porrum: & bulbus: lꝫ ex parte cōplexionis calide conuenirent hec tamen oīa qꝛ inflatiua ſtomacho nociua & mali ſunt humoris generatiua dimittanſ. Rape aūt ac napi: qꝛ frigide ſunt & humide non conueniūt qꝛ tamē prouocatiue ſunt: & ſuperfluitates aquoſas a corpore educunt laudantur cū pinguibus carnibus in igne cocte cū ſale & feniculo comeſte. Cōpoſte autem non ualde acete ſe ſufficienter melle & bonis ſpeciebus condite ſunt utiles. Raphanellus aūt que comeditur quandoqꝫ uobis concedi poteſt maxime poſt cibū: & lꝫ inflatiua ſit: tamē eius iuuamentū eſt multiplex. qꝛ aperit ſubtiliat reſoluit & exiccat. ſit tamen eius uſus non multus: qꝛ oculis nocet. Locuſte autēꝫ ualde laudantur. calide enim ſunt aperitiue & reſolutiue & boni humoris generatiue.

De ferculis

aūt laudatur panata chriſtianorum cibus brodium laudabilū carnium ius cicerum & caulū: & bletarum folijs: & radices petroſelini ferculo condite cū granis & oleribus omnibus ſupra cōceſſis. Sparagi quoqꝫ & bruſcandoli ſuis tēporibus conueniūt conditi ſm conſuetudinem.

De fructibus

aūt primus canon eſt: ꝙ fructus omnes humidi & aquoſi viſcoſi uitandi ſunt. nihil enim ita ueneroſum ſicut fructus. tertia tertij. capitulo de egritudinibus ſtomachi. ¶ Secūdus. generaliter oēs fructus recētes deteriores ſunt ſiccis. ¶ Tertius fructus lenitiui uentris ſuper alijs ab eis omnibus ꝑmittantur: conſtipatiui econtra. ¶ Quartus fructus poſt cibū ſumpti plurimū meliores ſunt cocti q̄ crudi. ¶ Poma igitur uitentur & maximus eorum uſus: meliora tamē ſunt cocta: & çuccaro conſperſa. meliorat enim ipſa çuccarū & deſcendere facit. eligantur igitur ex eis apiola dactylica calimana gabiole: & in ſumma citrina uel rubea boni odoris: & dulcedine participantia magis. ¶ Similiter pira: ut ea que ſancti Nicolai cognominanſ: & reliqua dulcia non ualde ſolida & ſint poſt cibum cocta aniſo condita conſperſa. Cibū enim in ſtomacho uniunt & melius digeſtioni preparant & caput a uapore ſecurant. Reliqua uō terrea pira calculoſas partes in ſubſtantia habentia dimittanſ. ſimiliter ſuo tēpore laudātur muſcata pira iuniola glaciola & ſimilia. ¶ Perſica uō qꝛ frigida & humida & aquoſa renuenda forent. uerū qꝛ ſunt eis ſtomachi & diuretica eligant ex eis citrina per maturationē non ualde mollia: & ſm Auicenne preceptū deberent ante cibum accipi. poſt ipſum enim ꝑpter eorum humiditatem multam prone ſunt corruptioni: ad quā & reliquum inclinant cibum. uerum circa hoc ſtādum eſt conſuetudini & quantitati aſſumptionis eorum. paruū enim ex eis nō tanta minanſ pericula: & qꝛ cibus etiā aliis ꝑacceptus laudabilis eorum nocumēta caſtiget. ¶ Pruna quoqꝫ qꝛ frigida & humida nō placerent grana tamē mūdificationis ſtomachi & uentris & eſtus tēpore laudanſ quinque uel ſex & ſint citrina magna recētia & bene matura & ante cibum capiantur ſuo cortice denudata. ſicca non niſi medicine gratia conuenirent. ¶ Ficubus autem uti poteſtis & meliores ſunt albe citrine & magne recentes & bene mature: & comedantur ante cibum. Eis enim ineſt lenificatio ultima. cā. ſecundo. proprio capitulo. propter quod poſt eas conceditur aqua ut lenificationem augeant. meliores tamen uobis exiſtunt ſicce. aperiunt enim oppilationes epatis & ſplenis: & uentrem mutant. uerum quia habēt partem acutam epati nociuam. laudauerunt ſapientes ut cum amigdalis dulcibus comedantur. Corrigitur enim per iſta

acuta cholere rubee generatiua ⁊ eas etiam ante cibū ſume
re melius. ¶ Dactyli aūt q̄ calidi ↄuenirent nobis. at quia
ſanguinē generāt groſſuʒ oppilatiuū: ideo nō multus ſit eo-
rū uſus. ¶ Pinearuʒ etiam grana calida ſunt ⁊ bona eſſent
uerū non laudo. ſunt enim de reb⁹ ſtomacho nimia unctuo
ſitate nocentibus. 3°. 13ª. cap̄. de iuuātibus ⁊ nocētibus ſto-
macho. ¶ Fiſtici aūt calidi ſunt ⁊ ſicci. cōferunt ſtomacho ⁊
epati ualent appetitui ⁊ nauſeā ꝓhibent ⁊ poſt cibū capiant̄
¶ Amigdale vō dulces lʒ tēperate ponantur cū ʒuccaro co-
medant̄. tunc enim leuius nutrimentū exhibent. Laudo ta-
men magis iuſcula ex eis facta italicoꝝ modo. ¶ Auellane
calide ⁊ ſicce ſunt tarde digeſtionis. uomitū excitant: caput
grauant: ideo dimittantur. Torrefacte vō ⁊ ʒuccaro condite
epati conferre dicuntur. 3°. 14°. de his que epati conferunt.
laudauit aūt eas peritiſſimus Hippocras q̄ in cerebro au
gmentum faciunt. ¶ Citrorum uſus hic non habetur ⁊ di-
mittantur: q̄ ualde frigida. niſi uaſti eſtus tēpore. tunc eniʒ
pulpa in centro exiſtens caloris eſt potenter remiſſa ⁊ frigi-
da ⁊ ſicca. eorum vō cortex calidus ⁊ humidus ualde cordia
lis ⁊ capitalis. ſemen autem calidū ⁊ ſiccum: ⁊ ſunt a natu-
ra dotem habentia corrigēdi peſtiferum aerem eius a natu
ra occulta caſtigando malitiam. Melle vō ipſa cōfecta quā-
doqʒ tangi poſſunt ⁊ ſm̄ Auicenne preceptum quādo ante
ipſa nihil nec poſtea comeditur. ¶ Ceraſis autem non uten
dum. frigida enim ⁊ humida ſunt putrefactioni ualde para
ta. quod oſtenditur: q̄ tertia fere die in eis per ſemitam pu-
trefactionis uermes increſcunt. Eligantur autem ex eis re-
mittendi feruoris alba uel rubicunda ſolida cōpacta ⁊ pau
ce humiditatis recenter ab arbore lecta ⁊ poſt cibum lʒ pau-
ca capiantur. ¶ Criſomilla frigida ſunt ⁊ humida febribus
homines inclinantia: quia humores uelocis putrefactiōis
generantia ante cibum etiam accipiantur. ⁊ poſtea vini ma-
gnifici potus addatur. Comeſtio aniſi conditi rectificat ea.
¶ Caſtanee vō frigide ſunt ⁊ ſicce permaxime uentoſe ⁊ dif
ficillime digeſtionis: ⁊ nimirum q̄ ſpecies glandium ſunt. ⁊
ſunt ex his etiam que non digeruntur: quare dimittant̄ ꝙ
ſi ipſas capere ↄtingat comedatur etiam poſt eas aniſum.
¶ Iuiubas iteruʒ uobis euitari debere enuntio. frigide enī
ſunt in primo gradu. in humiditate ⁊ ſiccitate ambigue. de
quibus Galenus inquit. Non reperi iuiubas in conſeruan
da ſanitate ⁊ egritudine remouende aliquid operātes. Sed
difficilis digeſtionis ⁊ pauci nutrimenti. ¶ Mora vō ſi be-
ne mature fuerint ad caliditatem declinant. ⁊ ante cibum
ſumpta uentrem leniunt. Non perfecte vō matura ſtipticita
tem habent: ideo fluxum humorum ad ſtomachum prohi-
bent. ⁊ poſt cibum conueniunt. ¶ Granata trium ſunt ſpe-
cierū. dulcia que frigida ſunt ⁊ humida. Acetoſa que frigida
⁊ ſicca. Muça .i. medij ſaporis inter prima ⁊ ſecunda cōple
xionem mediam obtinentia. Dulcia ſibi aliquid habere vi-
dentur. non eſt tamen eoꝝ uſus utilis. Acetoſa vō gratia pre
ſeruationis a putredine magis ꝗ cibationis uia probantur
Muça vō utriſqʒ horum extremorum uirtutibus approbā
tur. Etſi granata omnia ſint urine prouocatiua. magis ta-
men acetoſa fore talia comprobantur. mirabilem habēt etiā
proprietatem corruptioni cibi in ſtomacho: ut Auerrois 5°
colliget. quod ſane intelligi debet de corruptione a calore p-
uenibili. ¶ Citonia frigida ſunt ⁊ ſicca: que ante cibū quo-
uis modo preparationis aſſumpta uentrem ſtringūt. Poſt
cibum vō comprimendo laxant. omnes igitur eoruʒ ſpecies
tam dulcium ꝗ acrium conuenire uidentur. ſtomachuʒ cō
fortant appetitum excitant ⁊ urinam prouocant. ¶ Nuces
autem q̄ calide ſunt ⁊ ſicce. ex hoc conuenire deberent: ſed
q̄ ſtomacho graues: digeſtioni difficiles: uomitiue ſunt: ⁊ ca
piti ⁊ pectori nociue: ideo dimittantur. Corrigitur tamen ea
rum malitia eas permiſcendo ficubus. Impediunt autē ſer
monem: ⁊ quia lingue paraliſim faciunt deteſtant̄. ¶ Me-
ſpilla vō ⁊ ſorbe frigide ſunt cōplexionis ⁊ ſicce: ⁊ ante cibuʒ
uentrem ſtringunt digeſtioni ſunt difficiles: ſed q̄ excitāt ap
petitū: ideo quandoqʒ poſt cibū tangi poſſunt. ¶ Uue aūt
penſiles ⁊ albe magis nigris accipi poſſunt. ⁊ poſt cibuʒ niſi
uentris conſtipatio propoſitum mutaret. Et ſi renū aut ueſi
ce nocumenta perciperentur dimittantur. nā uua omnis
nocet renibus ⁊ ueſice. cañ. ſecundo. ¶ Relique vō terre na-
ſcentia ut fungi boleta ⁊ ſpongiola q̄ uenenoſa ſunt ⁊ apo-
ſtemata terre dicuntur: ideo fugiantur. Inter ipſa tamē ſpe-
cies quedam tartufole nominate minorem habent malitiā
lʒ ⁊ ab ea non euacuentur.

De ſaporibus autem uti poteſtis: ſinapiſmo ad acutum magis ꝗ ad dulce
uergente. conuenientior tamen eſt comeſtio cum groſſis ꝗ
leuibus carnibus. ¶ Alleatā etiā quandoqʒ laudo. ſit tamē
precoctum alleum: ⁊ cum granis feniculi: pipere: ⁊ ſale con-
diatur. ¶ Salſa etiam utendum cum folijs feniculi: petro
ſelini: menthe: ⁊ gariofil. facta: ⁊ cum maiorana: ⁊ ſerpillo.
¶ Sapor etiam amigdalarum quem camellinum uocant
laudatur uobis. Et iterū ex amigdalis ʒuccaro ſiſticis agre
ſta ⁊ croco fit ſapor bonus. Adhuc ex mica panis agreſta
croco paſſulis ⁊ uitellis oui fit ſapor bonus carnibus aſper-
gendus. ¶ Et condimentum factum cum aceto ʒuccaro:
paſſulis: pipere: croco: collo: pedibus: ſtomacho: ⁊ epate galli
narū eſt laudabile. Et in ſumma: ſapores omnes quib⁹ dul
cis ſubdominant̄ acetoſis cū pipere: ʒinʒibere: ⁊ galanga: ⁊
reliquis aromaticis collaudantur.

De conditis vō competunt oliue. calefaciendo enim exiccant aperiunt uentrem le
niunt os ſtomachi uirile faciunt. ¶ Napi etiam conditi cū
bonis ſpeciebus: ut ſupra laudantur. ¶ Cepe vō condite ⁊
cibi melliti omnes non bene laudantur: quia uentoſitates
adaugēt. ¶ Cappares autem ſm̄ communem preparatio-
nem collaudantur. ¶ Salſamenti autem genus omne col-
laudo preter anguillas: ⁊ niſi repugnet aliqd: ut ſcabies pru
ritus calor epatis ⁊ ſimilia. ¶ Zuccaratos autem cibos acci
pere etiam bonum. ¶ Sapa etiam ⁊ condimentis ex eo fa
ctis uti poteſtis. ¶ Uinum vō uel granatorum ſuccus non
concedantur uobis. uentoſum enim eſt frigidum ⁊ ſtipti-
cum. ¶ Oleum oliuarum dulce ⁊ non annoſum uobis
eligatur.

De ſpeciebus autem quibus uobis in cibis uti confert. ſunt omnes calide ⁊
ſicce: ut ſal: cinamomum: gariofili: galanga: ʒinʒiber: ma-
cis: cardamomum: feniculus: aniſum: petroſelinum: crocus:
lignum aloes: piper trium generum: ſcilicet albuʒ longum ⁊
nigrum. ciminum: carui: leuiſticum: origanum: ſerpillum:
menthe: ⁊ etiam uſuales aromatica fortis in hyeme: dulcis
vō in eſtate. ¶ Ego autem pro caſu ueſtro has ordino pro
hyeme ſpecies. ℞. cinamomi: piperis albi ⁊ nigri. añ. ʒ. j. ʒin
ʒiberis electi: granorum paradiſi: croci: gariofilorum. ana. ʒ.
ſ. foliorum origani calamenti. añ. ℈. ij. fiat puluis cibis aſp-
gendus. ¶ Pro eſtate vō hec conueniunt. ℞. piperis albi. ʒ. j.
ſ. cinamomi. ʒ. ſ. coriandri per quatuor dies in aceto infuſi
deinde exiccati. ʒ. iij. fiat puluis ſubtiliſſimus.

De confectionibus autem que in eſtate laudabiles ⁊ cibales
magis ſunt iſte. Pinachea ſauones marʒapan. Piſtachea.
amigdale condite que ſunt calide non ualde. Frigide vō. ſo-
lum magni eſtus tempore capiende ſunt. citrum conditum
ʒuccarum: poma arancia: tota confecta citonia ⁊ manus
chriſti cum perlis ⁊ reliquis melius eſt coriandrum confe-
ctum. Medicinales autem magis ⁊ eſtate conuenientes ſunt
he. Confectio dyarodon ualens epati ⁊ ſtomacho ſupercale
facti ⁊ confectio triaſandalorum. ¶ Confectiones autem
cibales magis in hyeme conuenientes ſunt hauete condites
ʒingi cōditi: tragea maior: ⁊ cyprenſis. ¶ Medicinales au-
tem pro hyeme magis ſunt ʒinʒiber conditum: quod viri-
de dicitur. cinamomum: ⁊ aniſum confecta: ⁊ ſunt cordia-
les ⁊ ſtomachales: dyacinamomum: ⁊ electuarium de gem-

mis: letificans Almanſoris.aromaticum roſatum deſcriptione Gabrielis. Laudo quoqꝫ maxime mirabolanos kebulos conditos: ⁊ accipiatur ex eis vnus per quinque horas ante cibum ſine potu: ⁊ mirabiliter confert ſtomacho epati ⁊ capiti: exiccat enim flegma digeſtiuam confortat cerebrum vigorat ⁊ memoriam acuit. ¶ Cõfectio ad hec omnia per me pluries experta nobilis ualde. ℞. galange: caſſie lignee: calami aromatici: croci: ciperi: ſpice nardi: gariofilorum: cinamomi: coſti: cardamomi: carpobalſami: piperis albi, ⁊ long. aſſari: ʒinʒiberis: ſeminis myrti. ana. ʒ. j. maſticis. ʒ. v. fiat confectio ſolida: ⁊ ponatur. ℥. j. ſpecierum iſtorum pro lib. j. ʒuccari diſſoluti cum aqua menthe: ⁊ fiat in rotulis trium. ʒ. ⁊ accipiatur ex eis vna per horas quatuor ante cibum ſine potu. ¶ Confectio alia ad ea que dicta ſunt ſimiliter conferens. ⁊ pro eſtate magis ⁊ accipienda ut alia. ℞. ʒuccari albi manne. añ. ℥. j. ſucci liquiritie: dragag. ſeminis portulace: ſandalorum citrinorum: gũmi ara. añ. ʒ. ſ. amidi. ʒ. ij. ſpodij: roſarum. ana. ʒ. iij. ſe. cucumeris: angurie: cucurbite. añ. ʒ. ij. maſticis: ligni aloes. ana. ʒ. ſ. croci: cardamomi. añ. ʒ. ſ. fiat confectio ſolida cum lib. j. ſ. ʒuccari albi diſſoluti cum aqua roſata.

De regimine autem potus canon primus. Potus cuiuſcunqꝫ vini ⁊ maxime fumoſi euitetur ieiuno ſtomacho: imo prius cibi notabilis quantitas premittatur. ¶ Secundus ſi in prandio uel cena exercitij cauſa aut ſitis plus de vino ſumatur ꝙ conſueuerit cibus notabiliter minuatur. ¶ Tertius potus vini fumoſi poſt comeſtionem fructuum humidorum inconueniens eſt ſaltem ſi multa fructuum quantitas preaſſumpta fuerit: tunc enim vinum eorum aquoſitatem in uenis penetrare facit ⁊ ſanguinem putrefactioni preparat. ¶ Quartus canon. dum ex fructibus modicum comeditur: vinum optimum poſt eos bibere magis conuenit: corrigit enim ⁊ rectificat eorum malitiam. ¶ Quintum bibentibus vinũ lymphatum conuenientius eſt anteꝙ bibatur per duas horas lymphare ꝙ in menſa. ¶ Sextus. ꝗ ſi in vini potu malitia artificij uel quantitate caput lederetur comedãtur poſt ipſum ſex uel octo grana myrti. Et ſi propter hoc caput non alleuiaretur prouocetur uomitus: cum his que in quinto capitulo videbuntur. ¶ Septimus ſi poſt cibum ualida ſitis infeſtet vinum dimittere melius eſt. Bibatur aũt ʒuccari roſati. ℥. j. cum cyatho vno aque cocte. in hyeme aũt ſit ʒuccarũ album cũ predicta aqua.

Vinum autem nobis pre ceteris eligendum ſit album uel colore rubicundum in ſubſtantia ſubtile clarum aromaticum ſtipticitate magis ꝙ dulcedine participans. dulcia enim quia epatis opilatiua uentoſa ⁊ vaporoſa ſunt: ⁊ quia impinguant non laudãtur nobis. Fumoſa vero ⁊ eſtuoſa vina dimittenda ſunt. Gratia tamen exiccationis humiditatum ⁊ conſumptionis uentoſitatum laudo paruũ vini vinoſi ante cibum ſumpti: ut ſclauonici greci uel malnatici. lꝫ in nobis ſemper ſuſpectam habeam maluaſiã propter gipſum cum quo artificiatur quod eſt ſtomacho ⁊ capiti ualde nociuum ⁊c̃. ¶ Aqua vero qua utimini cum vino ⁊ reliquis ſit liberi fontis celo ⁊ aeri detecta non ſtans: imo ſiuis odore uel fetore horribilibus denudata. in qua etiam athoma corpuſcula non natent. ⁊ ſi non talis habeatur: tũc eius decoctio malitiam corrigit ⁊ caſtigat. propter quod ad cautelam itineranti cuiqꝫ melius eſt aquam qua uteſcẽ precoctam fuiſſe: ⁊ poſt eius reſidentiam denſo panno colatã. Aqua vero qua fercula condiuntur a ſuo fonte uel puteo per duas horas prius hauriri debet in uaſe ligneo quieſcere permittatur. Poſt hoc leuiter accipiatur: ne ſuperfluitas que iã fundum petierat ſue iterum ſubſtantie euertendo cõmiſceaẽ ⁊ capituli tertij finis.

¶ De regimine ſanitatis per electionem motus ⁊ quietis. Cap. IIII.

De regimine vero per motum ⁊ quietem dicendũ primo quietem uel ocium maxime nobis inimica fore. conuenit tamen poſt cibi aſſumptionem quieſcere per horas tres magis ꝙ exercitari ſaltem exercitio forti. Exercitiũ autem maxime nobis collaudandum eſt. Expellit enim omnium fere digeſtionum ſuperfluitates calorem naturalẽ roborat. virtutes omnes reficit ⁊ corpus agile ⁊ robuſtum reddit. vnde ſecundo de regimine ſanitatis. ſecundo capitulo. Exercitium eſt motus uehemens intenſũ ut alteret in maius uel minus uelocius uel ſpiſſius. Adipiſcuntur enĩꝫ ex exercitio ea que dicta nunc ⁊ qꝛ ſolidantur mẽbra. propter quod laboribus impaſſibilia ſine nocumento redduntur: augmentatur calor naturalis: melioratur mutatio que digeſtionũ oĩum perfectionẽ preſupponit: aperiuntur corporis pori: depurenturqꝫ fumoſis euaporationibus ſpiritus qui oĩum ſunt inſtrumẽta virtutum. ¶ Species aũt exteriorum exercitiorum ⁊ ſi multe ſint: laudabiliores tamen nobis exiſtunt: ut exercitiũ equeſtre ac peditando aliquantulum per ſolem feſtine ꝓcedere: aut aliquo ueloci curſu currere ludere: aut lapidem uel ferreum: aut ligneum iaculũ agitare: aut ludo pile: quem hodie tolli ⁊ manda uocant inter alios ⁊ nobis idoneos ſolatioſe ludere. Eſt enim hec exercitij ſpecies: in qua partes omnes ſufficienter ⁊ equali fere motu ⁊ non ſuperfluo fatigantur. Caput enim inferiora ⁊ intermedie partes omnes ſi diligenter attenditis fatigantur. de hac exercitij ſpecie conſiderans utilitatẽ Galenus librum edidit quendã de exercitio parue ſpere. i. pile intitulatum. ¶ Gratia etiã exercitij capitis eius fricationes ⁊ pectinationem laudo. ¶ Pedũ autem ⁊ aliarum partiũ fricationes ⁊ ablutiones que loca exercitij tenent collaudanẽ. Circa tamen talia iuuenilis etas vigili ſtudio ⁊ occupationibus arduis alijs non diſtracta morbis: qꝛ hec laſſitudinẽ potiꝰ oſtendunt non multũ inſtare debet. ¶ Mane quoqꝫ altis uerbis moderato tñ ſermone loq: ut lectionẽ uel pſalmos eleuata uoce cantare bonũ eſt exercitiũ. ¶ Has aũt omnium exercitiorum ſpecies fieri ꝯuenit prima iã ⁊ ſecunda digeſtione cõpletis. ⁊ eſt tanto exercitandũ tẽpore ꝗ totũ corpus notabiliter caleat etiã uſqꝫ ad alicuius laſſitudinis ſenſationem: qua percepta illico ab exercitio deſiſtendum. Et ſi in exercitij tempore ſudare uos contigiſſet pannis iam humefactis abiectis membriſqꝫ ſufficienter exiccatis alios induere pannos procuretis omnino.

¶ De regimine ſanitatis per electionem inanitionis ⁊ repletionis. Cap. v.

Quarta res non naturalis in ordine ſupra premiſſa fuit inanitio ⁊ repletio. ¶ De qua primus canon. repletio omnis vitanda ⁊ maxime ciborũ humidorum ⁊ uaporoſorum ualde actu ⁊ potentia. de quibus tertio capitulo viſum eſt. ¶ Secundus ex cibo non tantum ad repletionem perueniatur ut penitus ſatur ſitis imo comedendũ eſt reliquijs appetitus adhuc in ſtomacho manentibus: ut etiam ſupra. ¶ Tertius cibus amplior debet eſſe in prandio ꝙ in cena cum aliorũ paritate. ¶ Quartus canon. in ſanitate ueſtra melius eſt ad latus inanitionis aliqualis. i. abſtinentie ꝙ repletionis declinare. ¶ Obſeruetur igitur in cibis ordo talis: ꝗ poſtꝙ mane ſurrexeritis intendatis mundificationi uentris ⁊ urine. Deinde ad narium demucationẽ ⁊ excreationem ſputi. Poſt hec ſi hora cibi aſſumptionis conſueta perceperitis in ſtomacho uel in capite grauitatem a prandio abſtinendum eſt. Si autem non: premiſſo ut ſupra mille fere paſſuum per ſalam exercitio prandendum eſt. ¶ Si autem poſt cibi aſſumptionem grauitas ⁊ nauſea percipiatur in ſtomacho: aut propter cibi multam aſſumptionem: uel propter cibi qualitatẽ malam illico prouocandus eſt uomitus. iſte enim ſublimis eſt medicina. vnde Auicẽna quarta primi. capitulo decimo tertio. Et uomitus quidem euacuat flegma ⁊ cholerã ⁊ mũdificat ſtomachum: ⁊ remouet grauitatem que accidit capi

ri: clarificat viſum: ⁊ auſert faſtidium: ⁊ confert laſſitudini: ⁊ eſt medicamentū meliũs coloris: ⁊ ſecurat ab euentu egritudinum cronicarum: quinimo curat eas cum acciderint. ℂ Adhuc iterū nulla in ſtomacho percepta grauitate quãdoq; conueniens eſt uomitum facere: ipſo enī precipit Hippocras utendum eſſe ſingulo menſe duobus continuis diebus: ut in ſecunda die educatur quod per uomitum in prima die agitatum ⁊ non eductum fuit. Laudo autem niſi aliud repugnet: ꝙ ſingulo ſaltem vere uomitum procuretis. ℂ Si ergo uomere tentaretis: aut ad illud neceſſitas induceret premittendi primo ſunt huiuſmodi canones. ℂ Primus ꝙ ſi uomitus ſine medicinarum adminiſtratione fieri poteſt: melius eſt ꝙ ipſum cum medicinis inuitare. ℂ Secundus ꝙ ſi cum medicinis fiat a leuioribus incboandum de quibus ſtatim. ℂ Tertius ꝙ tempus uomitui conuenientius eſt eſtas, deinde uer. ℂ Quartus ſi expediat alijs uomere temporibus anni eligatur hora diei calidior. ℂ Quintus ꝙ nõ ꝙ fiat uomitus ſtante uentris conſtipatione: ſed primo uenter leniatur: ut infra dicetur. ℂ Sextus ſi libet uomitū procurare: capiantur in prandio cibi multi ⁊ diuerſi in ſubſtantia ut groſſi ⁊ ſubtiles: in odore: quia ⁊ fetidi ⁊ leuis aromaticitatis: in ſapore: q; dulces acres acetoſi ſalſi inſipidi: vnctuoſi ſimiliter ⁊ oleaginei ⁊ calidi ⁊ frigidi ſimul ut carnes ⁊ piſces: ex tanta enim ciborum diuerſitate ſtomachus faſtiditus uomitui paratior fit. ℂ Septimus canon. tempore prouocandi uomitū: cibus non bene maſticari debet. ℂ Octauus tempore uomendi moueatur ⁊ exercitetur corpus motu magnifico ſatis: motus enim magis facit uomere. quarta primi. capitulo vndecimo. ℂ Nonus canon. hora uomẽdi ligentur oculi ne recipiant fumos ⁊ humores. ℂ Decimus canon. poſt uomitum lauetur facies tota aqua roſata. ℂ Undecimus canon. poſt uomitū eſt leuiter comedendū: q; ſtomachus ex illo motu ⁊ euacuatione debilior factus eſt. ℂ Duodecimus electiores cibi poſt uomitum ſunt leuis digeſtionis ⁊ aſſati meliores ꝙ elixi. ℂ Adhuc ſi poſt uomitū ſentiatur in ſtomacho mordicatio ſuperponatur lana oleo camomillino calido infuſa. ℂ Amplius ſi poſt uomitū ſuperueniret ſingultus: bibatur ſepe aqua calida. Et ſi non cõfert prouocetur ſternutatio cum inſufflatione pulueris piperis in naribus ⁊ fortius hoc non ualente eſt adminiſtratio pulueris elebori albi naribus inſufflati uel cum penne impoſiti. ℂ Modi aũt uel inſtrumẽta uomẽdi ſunt: ut poſt predictorum ciborum aſſumptionem per horā digitus imponatur ori uſq; ad lingue radicem ⁊ ibi titillatio cum ipſo fiat: ⁊ prouocabitur. Quod ſi non: intromittatur penna anſeris longa bene inferius aut ipſa tingatur oleo communi ſimplici. aut oleo ⁊ aceto commixtis: aut ſumatur cyathus vnus aque ⁊ quarta pars aceti fortis: ⁊ mixti totum tepidū bibatur. Exoluunt enim tepida omnia robur uentris. i. ſtomachi vndecimo. terapeutice huiuſmodi uomendi modi leues ſunt ⁊ ſecuri. ℂ Si autem per hos uomitus non prouocaretur fiat cum hac mihi experta medicina ſepe. ℞. ſucci radicum liliorum alborum. ℥. j. pulueris ſalis gemme: pondus granorum ſex ordei. bibatur totum tepidum cū aqua. ℂ Aliud. ℞. ſucci corticis radicum ſambuci. ℥. j. miſceatur cum cyatho medio aque: ⁊ totum tepidum bibatur. Hec uomitiua primis aliq̃liter ſunt fortiora: lȝ etiā ſecure fieri põt. Plurima aũt mihi experta fortiora ⁊ omitto.

Ad intentionem iterum minorandi plenitudinem utendum his clиſteribus. Cliſtere pro eſtate. ℞. malue: mercurialis: foliorū violarum. añ. M. j. foliorum blete. M. ſ. coquantur in phiala vna aque uſq; ad conſumptionem medietatis. Deinde colẽtur ⁊ exprimantur: ⁊ ex hac colatura accipiantur tres cyathi: in quibus miſceatur olei communis cyathus vnus medius in uere ⁊ tantũdem violacei in eſtate ſalis coclear vnũ caſſiefiſtule: zuccari rubei. ana. ℥. j. ⁊ fiat cliſtere in mane. Et ſi grauitatẽ capitis ſentiret adiungatur predictis iere pigre ℥. ſ. Si autem in inteſtinis uentoſitatum copia ſentiretur: cuius ſignũ rugitus ⁊ gurgulatio in eiſdẽ: tunc predicte decoctioni addatur aniſi: cimini: feniculi. añ. ℥. j. ⁊ fiat ut ſupra. ℂ Cliſtere pro hyeme. ℞. foliorū blete. M. ſ. furfuris: malue. añ. M. ſ. coquãtur ut ſupra: ⁊ colature addatur hec mixtio. ℞. iere pigre benedicte: caſſiefiſtule: zuccari rubei. añ. ℥. ſ. olei de camomilla: ⁊ de aneto. ana. ℥. j. ſ. ſalis coclear vnū fiat in ſero ſi frigus intenſū fuerit. ℂ Et adhuc ſi uentoſitates appareant melius eſt loco olei cõmunis ponere tantundem olei de ruta: ⁊ loco ſalis ponere ſalis gemme. ʒ. j. ⁊ fiat ut dictum eſt. ℂ Laudo etiam pro euacuatione leuiſſima: ut utamini ſaltem a menſe nouembris incluſiue uſq; ad menſem iunij excluſiue capere pillulam aleſanginã deſcriptione Meſue ante cenam per horam vnā ⁊ in hebdomada ſemel uerum ſi capitis inſtaret grauitas: laudo magis eius aſſumptionem per horas duas poſt cenam: aut ſumatur pillula. ſ. aſſaieret deſcriptione Auicenne. prima tertij. hora iã nunc dicta. mundificant enim pillule tales ſtomachum: caput ⁊ inſtrumenta ſenſuum. Neq; aliquid anxietatis includunt. ℂ De inanitione quoq; ſupra dixi: ꝙ ſtante ſanitate ad latꝰ inanitionis mediocriter declinare conuenientius eſt nobis ꝙ repletionis: in euacuando tamen: ſicut ⁊ in replendo euitẽtur exceſſus in extremis. ſuperfluitas enim ⁊ defectus ad eaſdem ducunt cauſas. ſc̃d̃o tegni Gale.

ℂ De regimine ſanitatis per ſomnũ ⁊ vigiliã. Cap̃. vi.

MOderantes vigiliam ⁊ ſomnum premittemus canõ. ℂ Primus ꝙ ſicut mediocris ſomnus. ſ. nõ prolixus ⁊ non profundus virtutes fortes efficit ita econtra cõtrarius: quia cerebrum humectat ⁊ totum corpus ⁊ reumatiſmos facit. ℂ Secundus ꝙ dormitio diurna vitanda eſt: niſi repugnet vigilie prolixitas in nocte preterita. In die enim dormire malum ad malas preparans egritudines: generat enim morbos humectantes ⁊ reumatiſmos: corrumpit colorem: grauat ſplenem laxat neruos: ⁊ efficit pigritiam. tertia primi. capitulo nono. Melior autem ſomnus eſt nocturnus: ipſe enim virtutes fortificat: niſi ſuperfluat. ℂ Tertius canon. non eſt dormiendum poſt cibum: niſi poſt ſaltem per duas horas. ℂ Quartus. cauendum eſt dormire membro aliquo remanente diſcooperto. ℂ Quintus canon. non eſt dormiendū reſupine: preparat enim corpus ad difficiles egritudines maxime neruorum: q; ſuperfluitates ad poſteriora declinare facit. ℂ Sextus. naturalis ſomnus in eſtate non tranſeat octo horas inter nocturnum ⁊ diurnum: ⁊ non excedat diurnus horam: in hyeme ſufficit dormire horis nouem. ℂ Sit igit̃ ordo talis: vigilate ad minus per duas horas poſt cibū. deinde uos lecto exponatis primo ſuper latere dextro ubi per primum ſomnum eſt dormiendū. poſtea ſuper ſiniſtro poſt quod iterum ⁊ ſuper dextro reuoluendo reuertendū. ℂ In omni quoq; dormitione caput ſufficienter eleuatum ſeruet̃. ℂ Dormire autem ſuper uentre digeſtionem vigoret: ſed oculis nocet. ℂ Amplius non eſt dormiendum ſtomacho uacuo. ℂ In vigilijs autem reliquum temporis expendat̃: ⁊ ab exceſſu in eis fugiendum: ſuperflue namq; vigilare ualde debilitat: ⁊ ſpiritus reſoluit. ℂ Poſt autem excitationem a ſomno intendendum eſt expulſioni ſuperfluitatum: ut capitulo precedenti viſum: poſt que omnia ſit occupatio ſermonibus rerum animam delectantium ⁊ conuerſatione prudentiū: aut locutione uel narratione hyſtoriarū ⁊ nouorū delectabiliū: ⁊ eorū que ſpũs dilatant leui ⁊ moderato motu. vnde ad ſubtiliorã ſpeculatiõ procedendũ.

ℂ De regimine ſanitatis p̃ electionẽ accidẽtiũ aĩe. Cap̃. vii.

VLtimum autem propoſitorum expediens: iam nunc ad animam enſiſtendum accidentia tranſeundum. Dicendum ergo talia ſorte: ut letitiam triſtitiam iram ſollicitudinem anguſtiam melancoliam: ⁊ ſimilia. ⁊ quia in omnibus his paſſionibus motus fiunt in ſpiritibus inordinati: aut ſubito ac

centro corporis ad circūferentiā: aut econtra: quibus violē ter ⁊ importune motis accidit ⁊ in virtutibus magna mutatio cū ſpiritus ipſarū ſint inſtrumenta: talia oīa euitari debent. ¶ Primus igitur canon. accidentia oīa in quibus ſubitus ⁊ fortis fit motus de centro ad extra ſummopere fugiantur. nā in breui tēpore ut frequenter extinctioni ſpirituū preparant regalia membra. Hec aūt ſunt leticia maxima que gaudiū per intenſum a medicis nūcupatˀ uehemēs riſus ira ⁊ anguſtia fortiſſime. Siliter ecōtra ea in qbus fit motus maximus de circūferentia ad centrū euitari debent. Exceſſus tamen iſtoꝝ equalitate minus malū eſt ꝙ in alijs: poſtponentur igitˀ omnia iſta: ut Galeno placuit. Extermināt ⁊ mutant hec oīa corpus ab ea que ſm naturam conſiſtentia. tertio tegni. ¶ Denuo vero: q2 apud hec accidentia coitus annecti ſolet. ideo eius exceſſuz inꝙ tanꝙ uenenū peſtiferum fugiendū: ita enā ꝙ natura ad ipm ſtudioſe nullatenus inuitetur: imo econtra. Extenuat enim ⁊ exanimat corpus ſuperfluus eius uſus. Incitante igitˀ nos natura ad coitum ⁊ non aliter fiat in ſeptimana bis uel ſemel: licet minus in eſtate. Et fit in mane prima iam ⁊ ſecunda digeſtione completis. ſ. ſtomachi ⁊ epatis: ⁊ fiat ſuauiter non cum impetu: ⁊ poſt ipſum modicū dormiendum. Neqꝫ eadem die exercitandum ualde. Nec mirandum ex his que de coitu dixi. Eius enim exceſſus ultimos medullis immittit aculeos: ut accedente ſenio incurabiles ⁊ effeminantes paſſiones: quibus mors preeligenda foret: adducat. eſt igitur ab eius ſicut ⁊ alterius cuiuſcūqꝫ ſupradictoꝝ exceſſu fugiendū. Et expulſis his freno ſobrietatis ⁊ reliquis aīe accītibus intellectis libra recte pēſatis felicē iocundā ⁊ ſoſpitē vitam agetis: quā uobis annuat cunctipotens ille deus qui cūcta regit alieno minime motu uel regimine uectus. Amen.

Cōſilium. 2. De regimine tranſfretātiū ⁊ curā accidentiū eis contingentiū que ſunt.

¶ Nauſea conturbatio ſtomachi ⁊ immoderatus uomitus. ¶ Fluxus uentris ⁊ propterea yliacus. ¶ Dolor capitis. ¶ Ualida ſitis. ¶ Uigilia immoderata. ¶ Debilitas virtutis. ¶ Debilitas appetitus ⁊ abominatio cibi. ¶ Extenuatio immoderata.

Ad reuerēdiſſimum in chriſto patrē ⁊ dominum dnm Abbatē camaraſcenſem de puintia anglie: conſilium pro tranſfretando i terram ſanctā hieroſolymitanam ad ſepulchruz ſaluatoris nr̄i domini Jeſu chriſti. ¶ Uir deuotiſſime atqꝫ benigniſſime pater accidentia que tranſfretantibus accidere poſſunt plurima ſunt numero. ¶ Primū quidem eſt fortis nauſea conturbatio ſtomachi ⁊ immoderatus uomitus. ¶ Secunduz eſt fluxus uētris ut plurimū yliacus. ¶ Tertiū eſt dolor capitis ex agitatione materierū adueniens ut in pluribꝰ. ¶ Quartum eſt ualida ſitis. ¶ Quintum eſt vigilia immoderata. ¶ Sextum eſt debilitas virtutum omnium predicta accidentia neceſſario cōcomitans. ¶ Septimū eſt abominatio ciboꝝ olim aut appetitus ablatio uel corruptio. ¶ Octauū ⁊ ultimū eſt macrefactio uel imoderata extenuatio.

Et primū quidē accidens ſiue cōtingat propter agitationē in humoribus puenientē inundationibus ⁊ fluctibus aquarū: ſiue proueniat ab accidēte animi quod eſt timor magnus oīno difficile eſt: ⁊ magni nocumenti indigens cita ⁊ conuenienti procuratione. ¶ Prouideat itaqꝫ primo huic accidenti anteꝙ eueniat accipiendo poſt cibū coriandri conditi cū bono zuccaro coclear: aut ⁊ melius accipiantˀ poſt cibū fruſta duo uel tria dyacitonitem ſine ſpeciebus. Ego vero multos gallicos qui viſitauerunt terrā ſanctā ſolui facere confici cōfectionē hanc. ℞. cōſerue citoniorū abſqꝫ ſpēbus lib. ſ. maſtice. ʒ. j. granoꝝ myrti ameos: coriandri preparati puluerizatoꝝ. aā. ʒ. ij. incorporentˀ ſimul cū mellis citonioꝝ: ⁊ fiat cōfectio ſolida: ⁊ eſt multuz efficax. Cuius uſus preſeruat ab euentu accidentiū predictoꝝ: imo curat cū iam euenerint. ¶ Cū vero accidentia predicta inualuerint ad ſubueniendū cito primo ligentur brachia ⁊ genua ſuper iuncturas per quattuor digitos ligaturis dolorē aliqualiter facientibus: ⁊ ſi contulerint bonū eſt: ⁊ ſi non contulerint tunc bonū eſt ꝙ ponatur uentoſa magna in medio ſtomachi abſqꝫ ſcarificatione. ¶ Sedo fiat ei ſuppoſitoriū ſi non fuerit fluxus cōplicatus cū melle aut cum candela de pinguedine inuoluta cū modico puluere collogn. aut ſupponatur radix blete: ſpica allei inuoluta cū modico puluere ſcamonee: ⁊ ſi non fuerint ſedata accidētia infundantur ſubito pedes in aquā frigidam. ¶ Poſt hoc ante inungatˀ ſtomachus hoc vnguento. ℞. olei de maſtice: olei de myrto. aā. ʒ. ſ. olei de citonijs. ʒ. j. ambre: muſci. aā. g. j. laudani puriſſimi gallie muſ. ligni aloes. aā. ʒ. j. reſine electe. ʒ. j. roſ. coriandri preparati ſpodij: ciperi: ſquinanti aā. ʒ. ſ. gari. menthe. aā. ʒ. ij. cere quantū ſufficit. fiat vnguētum bene glutinoſum ⁊ applicetˀ ſtomacho pluries in die. ¶ Et ſi fortius deſideratis fiat cerotum tale. ℞. reſine. ʒ. vj. picis naualis. ʒ. ſ. laudani: gallie muſcata. aā. ʒ. ij. colofonie. ʒ. j. ſ. acatie: hypoquiſtidos: thuris: ſandaracc. aā. ʒ. j. cere quantum ſufficit. fiat cerotum ſtomachale ⁊ eſt elegans medicina. ¶ Sexto iterū ſi non quieta fuerint accidentia accipiat. ʒ. j. ſyru. de berberis: aut de ribes: aut de granatis: aut oxizaccare: aut ſyrupi de mētha: aut mirre citonioꝝ: aut ſyru. de ſucco fructuum: cū aqua decoctionis coriādri preparati: aut granoꝝ myrti: aut maſtice: aut granorum ribes: aut cū berberis: ⁊ ſimilibus. Cuius aque portio ſit dupla aut tripla ad ſyrupos predictos de quibus omni mane ⁊ pluries in die accipere pōt. Et comedat cibaria facilis digeſtionis ut pullos carnes vituloꝝ caſtratoꝝ iuuenuꝫ hedoruꝫ colūborum oēs conditis cum aceto: ⁊ melius cū ſucco arāntioꝝ: aut agreſta uel vino granatoꝝ. ¶ Confectiones vero in caſu iſto cōuenientes ſunt coriandrū preparatū auellane aſſate: citonia ɔdita: pira ɔdita: mirabolani kebuli cōditi. Hec ſunt quibus ſtomacho prouideri poteſt.

Pro regimine vero ſcdi accidentis. ſ. fluxus uentris ɔferūt oīa predicta ſtomachalia. Itē cōfert hoc cliſtere. ℞. granoꝝ myrti: cupularū glādium: acatie: hypoquiſtidos: thuris: ciperi: ſandaracc: balauſtie aā. M. j. coquantur oīa in lib. viij. aque uſqꝫ ad ɔſumptionē medietatis: ⁊ exprimantur fortiter: ⁊ de hac colature. ℞. lib. j. mirre citonioꝝ. ſyr. de myrto. aā. ʒ. ſ. electuarij de thure. ʒ. j. olei citonioꝝ: olei de myrto. aā. ʒ. j. ſ. diſſoluantur oīa ſimul: ⁊ fiat cliſter. ¶ Pro iſto etiam ɔfert inungere uētrem inferiorem cū hoc vnguento. ℞. olei roſ. olei de myrto. aā. ʒ. j. trociſ. de ſpodio: de bolo ar. de balauſtijs. aā. ʒ. ij. cere. q. ſ. fiat vnguentum molle qđ bulliat in. ʒ. iij. ſucci plantaginis uſqꝫ ad ɔſumptionem ſucci. ¶ Pro iſta intētione ɔfert ſepe apponere uentri uētoſam magnā inter vmbilicū ⁊ pectinem ſine ſcarificatione. ¶ Suffumigiū bonū ad fluxū uentris. ℞. corticum granatoꝝ: balauſtiaꝝ: colofonie. aā. ʒ. j. thuris: ſtoracis: calamite: gallie muſ. acatie: granoꝝ myrti: coriandri preparati: hypoquiſtidos. ana. ʒ. ſ. boli ar. ſan. ora. ana. ʒ. j. ſ. fiat puluis ſubtilis ex quo proiecto ſuper carbones ignitos ſuffumigetur ſiteri ⁊ partes inferiores. Confert etiam ad hoc hic potus. ℞. electuarij de thure. ʒ. iij. mirre citonioruꝫ. ʒ. ſ. aque decoctionis coriandri preparati. ʒ. ij. ⁊ detur in potu in aurora tepidum.

Sedatur autem dolor capitis accipiendo de ſyru. ꝓdictis quietantibus agitationē materierū. Item cum diuerſionibus antepoſitis. ¶ Et iterum potꝰ bonus ad illud. ℞. ſyru. de papauere. ʒ. j. oxizaccare. ʒ. iij. aque decoc. coriandri preparati. ʒ. ij. detur in potu poſt cenā per duas horas. ¶ Linimētum bonum ad dolorē capitis. ℞. olei de nenufare: olei roſ. aā. ʒ. j. ſ. ſe. lactuce: papaueris albi: aā. ʒ. j. ſ. aniſi: feniculi. aā. ʒ. j. roſ. ſicc. memite. aā. ʒ. j. ſ. thuris acatie: hypoquiſtidos. aā. ʒ. j. cere quātū ſufficit. fiat vnguentū

molle:qḋ bulliat in.ʒ.ii.emulſionis papaueris:uſq; ad conſumptionem eius:⁊ eſt medicina conueniens.

Curatur ⁊ quartũ accidens.ſ.fri⁊ cũ ſyr.ſuṕius po ſito in ſedãdo fluxu ⁊ agitationẽ ſtomachi. ¶ Appropriatus potꝰ bonus ad illud eſt.℞.ſyr.de nenufare ʒ.ſ.ſy.acetoſitatis citri.ʒ.i.aque decoc.maluap̄:aut ſublimationis carñ uel aque ordei dupli:⁊ bibat de hoc ſepe in potu.¶ Melior aũt eſt hoc.℞.ſyru.de lymonibꝰ.ʒ.ii.aque fõtis cum eſt ualida ſitis tantũdem.Cõmunior aũt ⁊ melior eſt iulep violarum:aut roſaꝝ ſimul aut diuiſim accipiendo.ʒ.ii.cum equali pondere aque ordei.¶ Ad hanc intẽtionẽ ualet retinere in ore ſacculos puos rotundos.fiat ex p̄dictis mucillago:cui addantur pulueres iſti.℞.ſeminum lactuce papaueris al.ſucci ligri.ſe.ſcariole ⁊ acetoſe.aã.ʒ.ſ.cõficiant ſimul ⁊ impleant ex eis ſacculi q ſemp teneant in iulep ro.⁊ vnus eoꝝ in os teneat p̄mutando ipſum ſepe.

Curatur aũt aliud accidens.ſ.inſtãtia vigiliarũ p̄mo cum ſyru.iam p̄dicto de papauere.Itẽ cũ linimento ſuper fronte ſuprascripto.¶ Item cũ potu iſto accepto in ſero per duas horas poſt cibum.℞.ſyru.violarũ:ſyru.de nenufare:ſyru.de papauere.aã.ʒ.ſ.aque decoc.papaueris al.ʒ.iij.⁊ accipiatur ⁊c̃.¶ Confert ad illud ablutꝛe pedes in ſero cum hac decoc.℞.floꝝ nenufaris:violarum:lactuce:ſolatri:folioꝝ vitis ⁊ ſalicis:floꝝ camomill.aã.M.ſ.coquantur omnia in aqua ex qua mediocriter calida abluantur pedes uſq; ad coxas ⁊ manus ⁊ brachia per horã ante cenam.¶ Confert etiam ad hanc intentionem odorare ſepe poma mandragore ⁊ flores violarum:aqua nenufaris extremoꝝ vitis ⁊ folioꝝ ſalicis:⁊ ſilia frigida ⁊ humida.

Pro curatione ſexti accidentis.ſ.debilitatis v̓tutis cõferunt brodia pullorũ cõuenientis decoc.cũ aqua bugloſ.⁊ modico vini aro.dulcis ⁊ ſuauis ſepe bibita.Itẽ aqua ſublimationis caponũ uel gallinarũ.Item eluarij regis ex quo in mane ante cibũ aſſumat coclear vnũ ⁊ in die pluries.Itẽ optima eſt confectio de hyacinto deſcriptione Auic.5° can.ſumma p̄ma.Itẽ cõfectio dyamargariton deſcriptione Nicolai in Antidotario.Et hec duo cõferunt maxime quando debilitas cõuenit cum ſignis frigiditatis.¶ Quãdo vo debilitas cõplicat caliditati conferunt v̓ino cõditum de roſis:de floribus bugloſ.aut boraginis:aut de violis quã ſepe in potu accipiat cũ aqua ſublimationis pulleꝝ aut aqua bugloſ.aut aqua recenti ⁊ modico vini maluatici uel alterius dulcis aromatici ⁊ ſuauis.¶ Cõfert etiam ad intẽtionẽ iſtã ſepe odorare pomũ hoc.℞.violarum:roſ.floꝝ nenufaris:ſandal.al.boli ar.aã.ʒ.i.cãphore.ʒ.i.ſe.baſiliconis.ğ.keſmes gaꝝ.ſe.acetoſ.coriandri preparati.aã.ʒ.ſ.macis.ʒ.i.ſ.puluerizent oĩa cum aq̃ ro.muſcata:⁊.ʒ.ſ.lau.puriſſimi fiant poma que ſepe odorata potẽter viuificant v̓tutem vitalẽ ⁊ aialem ⁊ in euacuationibus ⁊ in accidẽtibus alijs.¶ Silr etiã ad hãc intẽtionẽ accipere pulueris deſcrip.predicte.ʒ.i.aque bugloſ.aque ro.aã.ʒ.i.ſ.muſci:ambre.aã.ğ.i.cãphore.ğ.iii.aceti:vini maluatici.aã.ʒ.i.piſtent oĩa in mortario ⁊ ex eo ſepe madefiat ſtomachus faciës ⁊ nares ⁊ uole manus ⁊ pulſus brachioꝝ cauille ⁊ plante pedum.⁊ eſt utile ualde ⁊c̃.

Penultimũ vo accidens qḋ eſt ablatio appetitꝰ ⁊ abominatio ciboꝝ oĩum ſi bene cõſideret facile remoueri põt cum his que ſedant cõturbationẽ ⁊ uomitũ ſuper his factis cũ ſuccis arancioꝝ:vino citonioꝝ:⁊ aqua ro.muſcata.vino maluaticoꝝ ⁊ modico aceti:bonus enim odor excitat appetitũ ſtomachi ⁊ p̄pue cum fuerit in nutritiuis.13° tertij colligendum.¶ Linimẽtũ bonũ ad illud eſt hoc.℞.mice panis aſſate ⁊ infuſe per q̃tuor horas in vino citonioꝝ ⁊ aceto.aã.ʒ.ii.poſtea terat in mortario ultima cõtritione:⁊ cũ iſtis.℞.reſine diſſolute cum vino maluatico.ʒ.i.ſtomach:granoꝝ myrti:amcos:coriãdri p̄paratĩ.aã.ʒ.i.ſ.macie:gariof.aã.ʒ.ſ.incorporent ſimul in mortario uſq; ad bonã glutinoſitatẽ ⁊ ſtõcho ſupponat.

Pro cura ultimi accĩtis.ſ.macrefactionis ⁊ reſolutiõis obſeruent oĩa que dicta ſunt in regimine ſexti accĩtis.ſ.debilitatis oĩum virtutũ.¶ Cõpoſita vo duo nunc elegãtia ſcribẽda ſunt.p̄mũ eſt hoc.℞.albumina ouoꝝ recẽtium numero.x.çuccari al.lib.i.aque bugloſ.ʒ.iii.cõquaſſent ſimul oĩa in caccola diligẽter:deinde ſup cineribus calidis abſq; flãma cũ ſpatula agitando coagulent ⁊ in fine ſupaſpergat modicum vini citonioꝝ.¶ Aliud compoſitũ ad hoc.℞.pulpe pulli pinguis ⁊ iuuenis bñ cocti lib.ſ.ſpẽrum eluarij regis.ʒ.i.ſ.trocil.de violis.ʒ.ſ.amili.ʒ.ſ.çuccari al.ʒ.i.granorum pinearum infuſoꝝ in aqua calida per tres horas.ʒ.iiii.incorporent ſimul ⁊ fiat electuariũ.De quo omni fere tempore accipere poteſt coclear vnum bibendo poſt illud vinum album dulce ⁊ ſuaue cõmixtũ equali quãtitate aque fontis electi ⁊c̃.

Conſilium.3. De preſeruatione corporum debilium in aere ſubtili.

Quoniã aer ciuitatis florentie multa ſui ſubtilitate facile penetrãdo in corpora altera ea ſi fuerit in diebus frigiditatis uel caloris occurrẽs corporibus facile alterabilibus:aut rõne raritatis coꝝ:aut rõne debilitatis totius corporis que diſponit corpora ad ualde facile alterari uel rõne debilitatis quarũdã determinatarum p̄tium corporis.Et qꝛ vir egregius dominus Baptiſta aliguam me ualde patens eſt ledi ſm totũ corpꝰ p̄pter debilitatẽ que eſt in eo:etiam p̄pter texture raritatẽ.Et tertio iterum p̄pterea qꝛ caput eius ⁊ pectus frequenter laborat lapſu frigido ex materia ſuperiori ad ipſum pectus catarriçãte.Etiam ſtomachus eius naturaliter eſt debilis.Ideo oportet eidem aliquod preſeruatiuum regimen ſm rationem preparari.

Videt itaq; mihi q̓ vir iſte utat quatuor infraſcriptis remedijs:quoꝝ uſus ſit a principio menſis marcij per totum menſem ſeptẽbris:deinde alijs quinque remedijs utatur a principio mẽſis octobris per totum menſem februarij.¶ Primum itaq; remediũ quo uti poteſt ſm primum ordinem iam dictum eſt hoc.℞.aloes infuſi in ſucco endiuie per quinque dies.ʒ.i.maſticis tburis corallorum amboꝝ cubebarum aã.ʒ.ſ.exiccetur aloes cũ ſucco illo in ſole uel ſub tegula.Deinde ſuperaddantur pulueres predicti cum.ʒ.i.reubarbari electi:⁊ fiant pillule ex oĩ ʒ.vi.de quibus in ſeptimana ter parum ante cenam accipere poteſt vnam.Et ſi caput eius notabiliter graue percipit accipiat aliam per duas horas poſt cenam:ut dictum eſt multotiens.¶ Secundum vo remedium eſt confectio iſta de qua ſepe accipiat ſaltem in ſeptimana quater parum ante cenam uel anteprandium rotulam vnam ponderis.ʒ.iij.¶ Cuius deſcriptio eſt hec.℞.ſpecierum electuarij de ligno aloes ſpecierum dyambre.aã.ʒ.ij.liquiritie aniſi violarum.ana.ʒ.i.çuccari albi libram.ſ.fiat confectio cum aqua menthe in rotulis iam dictis.¶ Tertium vo remedium principale eſt hic puluis de quo ſaltem in ſeptimana bis hora dormitiõis ſuperaſpergat commiſſure ſagittali capitis quantitatẽ granorum ordei quinque.℞.ligni aloes.ʒ.i.gariofiloꝝ.ʒ.ſ.ſandali:roſarum.ana.ʒ.ii.violarum.ʒ.i.fiat puluis ſubtilis.¶ Quartum vo inſtrumentum eſt iſtud compoſitũ de quo aliquando accipiat tribus uel quatuor diebꝰ continuis.Cuius deſcriptio eſt hec.℞.aque menthe aque abſinthij aque cicoree ana.ʒ.i.ſ.miſce.

Primum vo remediorum quibus uti debet a menſe octobris uſq; per totum menſem februarij ſunt pillule iſte de quibus accipere poteſt ſicut de predictis dictum eſt.℞.ſpecierum iere abſq; aloe.ʒ.i.aloes infuſi in ſucco uel in aqua maiorane per octo dies.ʒ.ii.ſ.ſa li[illegible] grana.vi.reubarbari electi.ʒ.i.ſ.reformentur pillule cum ſyrupo de ſticados ex omni.ʒ.vii.¶ Secundũ vo re

medium principale eſt ut deſcriptioni pulueris capitalis ſu pra poſiti addantur folia ameos amomi. ana. gra. v. ambre gra. ij. ⁊ fiat puluis cuius uſus ſit ut de predicto dicm eſt. ¶ Tertiũ vero ſpãle remediũ eſt electuariũ hoc. de quo ac cipiat oĩ tpe dicto ſaltẽ trib⁹ vicib⁹ in ſeptimana in aurora ⁊ tardetur poſt ipſum cibus horis qnqʒ aut ſaltẽ quatuor. ℞. ſpecierum ptriſarcoticon. ʒ. iij. ſpecierum dyatrionpipereon. ʒ. ij. capillorum ueneris liquiritie violarum lambruſce folio rum nenufaris. anã. ʒ. j. ſeminis endiuie acetoſe ſcariole anã. ʒ. ß. ſy. conſeruationis ʒinʒiberis lib. j. penidiarũ. ʒ. j. ß. fiat ele ctuarium. ¶ Quartum vero ſpeciale remedium eſt puluis iſte qui ligetur in ſyndone frequenter odoretur. ℞. ligni aloes ʒ. ij. galie muſcate. ʒ. j. ſtoracis calamite been albi ⁊ rubei ʒe doarie cubebarum. ana. ℈. ij. corallorum rubeorum ſandalo rum alborum coriandri preparati roſarum lambruſce. ana. ʒ. j. ß. ſeminis baſiliconis macis. ana. ʒ. iij. fiat puluis: uel ex eo cum electo laudano fiat pomum. ¶ Quintum vero ſpecia le remedium quo uti debet eſt ut ſepe in diebus hyemis fa ciat gargariſma ex hac mixtione bis uel ter in ſeptimana per unam horam ante cenam. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aque ſublimationis maiorane. ʒ. iij. ſyru. de calamento. ʒ. j. oximel lis ſquillitici. ʒ. ß. miſce totum ⁊ calidum in ore gargariʒan do teneatur: ⁊ ſufficit quantitas iſta pro duobus aut tribus diebus. ¶ De regimine autem per cibos ⁊ potus obſeruan do per applicationem ſex rerũ non naturalium teneat ordinem quem alias ſermone meo declaraui ſibi ⁊ in ſcripturam rede gi. Ad laudem dei. Amen.

¶ Bartholomei Montagnane medici preclariſſimi.

¶ De egritudinibus cerebri Conſilia ſequuntur.

Conſilium. I.

De ſoda a cholera vitellina partim per eſſentiam in capite ptim p colli gantiam ſtomachi chiſtis fellis ⁊ epatis.

Vir humaniſſimus ⁊ exi mi⁹ legũ doctor dñs Antonius Bertoldus di lectiſſimus gener me⁹ moleſtaſ diſpõne que apud arabes ſoda: apud grecos ſẽce phalea dr̃. ⁊ eſt dolor capitis ⁊ caput totũ cõ prehẽdẽs ſatis inteſus tpe quo pıodicat. nã eſt affligẽs ſꝑm nõ ſemp: ſed quodã de terminato tpe ut inferius apparebit: quare periodicus. i. re uerſiuus dicitur talis dolor. ¶ Eſt aũt talis dolor ptim p eſſẽn tiã appropriatus capiti: parum vero per colligantiam a ſtoma cho dependens. ¶ Et primum quidem declaratur propter fixionem doloris, licet non multum intenſi a quo non euac uatur in magna parte ſue vite ⁊ occupationũ eius. ¶ Se cundum vero declaratur eo ꝙ iſte dolor reuoluitur de intenſo ad remiſſum ſm varietatẽ diſpoſitionis ſtomachi. Et mirabi le quidem dictu nouum genus accidentis eſt hoc. Nam cum vir iſte ieiunat ſicut ſepiſſime ſua deuotione conſueuit illa die parum aut nihil moleſtatur a dolore. ſed die ſequenti cũ cibatur ſiue parum aut multum uel mediocriter quoqʒ ci bo accepto quacũqʒ qualitate participet dolorem tante intẽ ſionis incurrit ꝙ ipſum vix tolerare poteſt. ¶ Et ad ſoluen dum hoc problema quare iſte dolor intendiſ die ſequente ie iuniũ ⁊ non eadem die opʒ parumper phyſice contemplari. ¶ Supponaſ igiſ p̃. qꝛ iſte vir a gñatione ſanguineus eſt. ¶ Supponẽdũ ſcdo. ꝙ maxime epar eius ſanguineum eſt. ¶ Premittendum 3°. ꝙ ſanguis huius viri notabilr̃ groſſus eſt: qḋ ex multis declarari põt. p̃ qꝛ compreſſis uenis eius tu meſcẽtibus ſanguis eius pigra curſibilitate mouetur in eis. ¶ Scdo pbaſ. qꝛ ꝑpter amplã humiditatẽʒ ſtomachi mul ta flegmata mucillaginoſa per viã indigeſtionis generantur. humiditas eni membri maior ꝙ̃ debet reddit ⁊c̃. ¶ Adhuc idem pbaſ tertio. quia ſanguis eius ingroſſatur a flegmate defluente a cerebro eius. ¶ Et quarto iterum. qꝛ ꝑpter nota bilem caliditatem epatis magna pars vnctuoſitatis ⁊ aerei tatis ⁊ calide partis ſanguinis reſoluitur. ergo reliquum re manet ſpiſſius. ¶ Et quinto iterum probatur. qꝛ propter ca liditatem renum ⁊ amplitudinem viarum urinalium ma gna pars aquoſitatis educitur per vias urine. ergo reliqua maſſa ſanguinis remanet ſpiſſa. ¶ Premittendum ergo ꝙ in epate huius viri uel in chiſti fellis eius cholera que repe ritur etiam notabiliter groſſa eſt: qḋ facile probari poteſt per ſex rõnes quibus probata eſt groſſitudo in ſanguine: ⁊ maxi me per tertiam rationem. ſ. per cõmixtionem groſſi flegma tis cum ipſa cholera. Ad talem enim commixtionem genera tur cholera nõ ⁊ famoſa vitellina dicta que ⁊ ſine dubio groſ ſior eſt ꝙ̃ rubea ⁊ citrina cholera. ¶ Premittendum ultimo ꝙ omne epar in quo vitellina cholera multiplicatur ualde paratũ eſt ad oppilationes ⁊ frequentes. ¶ Iſtis premiſſis ſoluatur problema primum dicendo ꝙ tempore ieiunij ſan guis ⁊ cholerica materia facile ingroſſatur. ſ. que eſt inuenta in epate magis ꝙ̃ quando homo non ieiunat: ſed ad talem ingroſſationem ſequitur oppilatio in concauo ⁊ gibbo epa tis. ergo prohibitio tranſitus conſuete quantitatis cholere p vias urine ⁊ per vias uentris. ergo cholera iſta retenta retro cedit ⁊ multiplicatur per canales chiſti fellis ad profundum ſtomachi. ⁊ per clauſionem gibboſe ptis epatis inferioris mã cholerica multiplicatur in uena chili aſcẽdente. ergo poterit ad caput cũ maiori quantitate ⁊ poteſtate ſua aſcendere. pro batur conſequentia hec. quia materia multiplicata in ſtoma cho ad ipſum delata facile poteſt euaporando dolores effi cere ⁊ intenſos in capite. ⁊ multiplicata per concauum chilis aſcendentis corporaliter poterit fluere ad caput per uenas a chili aſcendente ramificatas ⁊ caput interius ingredientes. Prime aũt rõnis maior ſuſtentatur ex ſuppoſitione quarta cum ſuis pbationibus. minor vero pbaſ ex ſuppoſitione qu ta. ergo ſequiſ ueritas conſequentie. ſ. ꝙ ꝑp talem oppilatio nem dolor capitis intenditur in hoc viro. ¶ Contra. qꝛ cõtra illa rñſione ſequiſ ꝙ in die ieiunij non minus debet dolere caput ꝙ̃ in die ſequenti. probatur conſequentia. qꝛ in die ieiu nij non minor põt accidẽ oppilatio ꝙ̃ in die ſequẽte ieiuniũ ſed ad talẽ oppilationẽ ſequebaſ euaporatio ⁊ delatio cho lere ad caput. ut conceſſum eſt. ergo ẽt in die ieiunij hic vir dʒ magnifice dolere caput. cõis aũt repugnat experientie. huic viro nunꝙ̃ manifeſte dolet caput in die ieiunij. ⁊ in die ſequẽ te ipm̃ fortiſſimo dolore moleſtaſ. ¶ Ad hoc motiuũ rñden dum eſt negando illã conſequentiã. ¶ Primo quidẽ ad cõſe tiam dicendum eſt ꝙ dato ꝙ in die ieiunij intendatur calidi tas in ſtomacho ⁊ in epate: ⁊ etiam multũ reſoluaſ de aqueo aereo ⁊ vnctuoſo ſanguinis ⁊ cholere. ⁊ adhuc dato ꝙ ſan guis ⁊ cholera ingroſſentur magis ꝙ̃ tempore cibationis. non ualet tamen conſequentia. caliditas reſolutiua eſt inten ſior. n. ãttracta inuenta eſt notabilis groſſitudinis ⁊ ꝙ̃ tita tis. ergo ab eis maior fiet oppilatio. ¶ Illa cõtia fallit: non enim fit oppilatio membroꝝ ꝑcipue a n. ãut multa ⁊ groſſa: ⁊ adhuc in vijs ſ cõſtãs: ſed oppilatio principaliter fit ꝑpter im potentiam virtutis materiam a vijs expurgare non poten tis. rurum enim fortior fit virtus tempore ieiunij ad prohiben dum oppilationes: qꝛ non eſt aggrauata ſimul a cibo ⁊ mate ria humorali. ſequitur ꝙ ipſa ꝓhibebit oppilationes. die aũt ſequente ieiunium iam a duplici cauſa grauatur virtus. vi delicet a materia in ſtomacho inuenta attracta ⁊ ingroſſata ⁊ a cibo qui de nouo acceptus eſt. ergo ipſa virtus tunc mi norem hẽbit ꝓportionem ad reſiſtendum fiendis ⁊ inceptis oppilationibus ꝙ̃ quando non erat aggrauata cibo ut in tẽ pore ieiunij. ¶ Et ex fundamento cõſiderantis apparet pul chre ſolutio ad problema ſecundum. ſ. quare hic vir magis dolet caput in die ſequente ieiunium ꝙ̃ in eadem. ¶ Appa ret ſecundo principaliter ꝙ ſequela illa nihil poterit conclu dere. nam talis ſequela non probat hunc dolorem capitis ſuperuenire niſi in virtute cõñe: ſed deſtructa conſequentia de ſtruitur ⁊ ſequela: qm̃ ad deſtructionem cõñis ſequitur de ſtructio antecedẽtis: ut in ſermonibus logicis apparere põt. ¶ Et ex hoc fundamẽto iterũ ſequiſ tertio ꝙ hic vir nunꝙ̃

ſeret a leui dolore euacuaſ. pbatur concl'o. q2 tota habitudo eius ⁊ epar notabilr ſunt calida. ex prima ⁊ ſc'da ſuppōnib⁹ ⁊ in eo inuenit̃ cholera multa euaporatiua ex ſuppōne quarta. ⁊ in eo inuenit̃ p̄ſentia oppilationum aliquarū in cōcauo aut in gibbo epatis ex ſuppōne qnta. ergo ſequit̃ q cholera poteſt euaporando ad caput illum dolorem efficere.

ℭ Et ex dato fundamento iterum ſequit̃ quarto q dolor in aliis tpibus diuerſis a die ſequente ieiuniū eſt paruus ⁊ leuis. pbat̃ correlarium. q2 dato q in his tpibus adhuc multa cholera feraſ ⁊ euaporet ad caput: tn̄ nō pōt in eo grandem efficere dolorem. ppterea q2 ꝟtus non grauata cibo fortior eſt ad reſiſtendū impreſſioni mīārū ⁊ rectificationi earum. fortis enim virtus omnia contēnit ⁊ ſuſtinet. imbecillis ⁊ debilis ab oibus contriſtatur. vndecimo terapentice. etiā fortī virtuti nihil reſiſtere poteſt in expellendis nociuis. 7⁰ afforiſmoꝝ. commento. 55⁰. ℭ Adhuc ex p̄fato fundamento ſeqtur qntum correlariū. q talis egritudo in viro eſt prim p eēntiā diſpō capitis. prim p colligātiā ſtōchi chiſtis fellis ⁊ epatis. ℭ Et ſequit̃ penultimo inuentio cauſe materialis huius egritudinis. eſt enim ipſa cholera vitellina ut patuit ſupra tertia ⁊ quarta ſuppoſitionibus. ℭ Et ſequit̃ ultimo q hec diſpō in hoc viro non leuiter eſt uerenda. eſt enim egritudo duoꝝ mēbroꝝ p̄ncipaliū. ſ. cerebri ⁊ epatis ⁊ duoꝝ notabiliū mēbroꝝ: quorū vnum ſeruit toti ſeruitute p̄paratoria ⁊ latoria ut ſtōchus: qui. ſ. tranſmutat cibū in chilū: ⁊ defert ipm ad epar per meſeraicas uenas. Et eſt diſpō alterius membri ſeruientis epati ⁊ toti ꝟtute latoria ing̃rum trahit cholerā ab epate purificando ſanguinē ab ea. ⁊ defert ptē eius ad inteſtina in vigorando ſolutionem ⁊ ad fundum ſtōchi vigorando digeſtiuam. ℭ Ex quibus tandem ultimate concludit̃ q opꝫ hunc virum ſolertē eſſe ⁊ aſſiduū in ſui curatione ⁊ felicitabitur opus eius. Igitur regimen huius viri in duo capitula partiendum eſt.

ℭ Capitulum de regimine per dietam.

Et primū quidē capl'm ſex ꝯtinebit ꝑticulas ſm numerū ſex reꝝ nō naliū que ꝯuenienter adminiſtrari oportet. Et p̄⁰ ꝑticula erit de regimie p cōuenientē applicationē aeris: ⁊ ſic de alijs. ℭ Quātū aūt ad p̄mā ꝑticulā p̄mittendum eſt q oportet eligi aerē ciuitatis loci uel camere inclinatū ad ifridationē ⁊ humectationē gratia ꝯſeruādi nālem diſpōnem que calida eſt notabiliter: ut ſupra pbatū eſt. ēt q2 remiſſa caliditas remittit intenſam caliditatem. igitur ⁊c̃. ℭ Regimen ſex reruꝫ non naturalium queratur in illo conſilio quod incipit. Ne mens mea.

ℭ Capitulum de regimine per medicinalia.

Pro regimie vo cephalee hui⁹ viri. 14. mihi occurrūt inſtra obſeruari debere neceſſaria. ℭ Et p̄ᵐ qdē eſt ut ſi ꝯtingeret pp uarietatē occupationū ſeculariū hūc virū eē remotū a p̄ntia medicoruꝫ ſaltē p duos annos ſtatī in fine mēſis februarij: aut in p̄n⁰ marcij faciat ſibi fieri purgationē ulem p hunc modū. ℭ Primo qdē diſtāter a p̄aſſumpta cena p nouē horas in aurora accipiat iſtas pillulas. ℞. pillularū aurearum ⁊ cochiarū aā. ʒ. ij. reformenſ pillule cū ſucco roſ. ⁊ dormiat poſt eas ⁊c̃. ℭ Die vo imediate ſequenti per horam vnā ⁊ mediam poſt ortum ſolis flebotometur ſibi baſilica ſub'cubito dextri brachij inuenta per quā educant̃ ſanguinis. ℥. v. ℭ Tertia vo die imediate ſequente hora pillularum precedentium accipiat hunc potum. ℞. aquarum cicoree. ſcariole. ⁊ eupatorij. ana. ℥. j. miſce ⁊ calide accipiantur continuando eas p ſex uel ſeptē dies uſqꝫ quo in fundo urinalis appareat hypoſtaſis alba coniuncta equalis dyafana. ⁊ figure piramidalis. Aliter non dimittatur potus niſi apparente aqua cum maiori pte conditionum p̄dictarum. ℭ Cum ergo ita fuerit tunc iterū purget̃ cū iſtis pillulis. ℞. pillarum cochiarum. ʒ. j. pillularum aurearum. ʒ. j. formentur pillule. vij. cū ſucco roſarum ⁊ accipiantur ut predicte obſeruatis ⁊c̃.

ℭ Sc'm vo p̄ncipale remediū ab hoc viro obſeruandum eſt hoc. ℞. aloes abluti. ℥. ſ. pulpe collognitide. ʒ. ſ. bdellij molis ⁊ ſubalbidi. ʒ. j. formenſ pillule cum ſucco roſarum de quibus omni tertia die accipiatur vna tempore quo aſſumit digeſtiuum p̄dictū. p̄ter qđ non accipiat ipſam die imediate ſequente purgationem ultimo factā. ℭ Et nota q iſtis pillul' etiam uti poterit p totā vitā ſuā accipiendo de eis vnam uel duas imediate ante cenā ſm maiorem ⁊ minorem uentris ſtipticitatem. Et ſi cōtingeret uentrē eius nō eſſe multū ſtipticū ⁊ maiorē in capite percipi grauitatē: tunc accipiat de iſtis pillulis vnā uel duas poſt cenā per horā cum dimidia ⁊ ſpero q multū felicitabit̃ cura p eas. ℭ Tertiū inſtr̃m p̄ncipale qđ eſt neceſſariū eſt q iſte vir iterū in menſe ſeptēbris aut in p̄ncipio octobris purget̃ per hunc modū. ℭ Primo nāqꝫ vno mane in aurora in hora purgationis ueris accipiat hoc ℞. caſſie nup de cāna p̄parate cū aqua cicoree. ʒ. vij. reubarbari electi. ʒ. ij. ſpice nardi. g̃. v. ſalis gēme. g̃. j. miſce ⁊ totū accipiat̃ cum medio cyatho aque decoctionis calide ſeminū quatuor frigidorum melonū ꝯtritorū. ℭ Die vo imediate ſequēti hora pre aſſignata accipiat hunc potū. ℞. ſyrupi roſarum ſyrupi de endiuia. ana. ʒ. vj. aque abſinthij ⁊ cicoree. ana. ℥. j. ſ. ⁊ ipſum accipiat hora predicta calidum totiens q in urina videatur hypoſtaſis circumſtantijs ſupradictis menſurata. ℭ Tunc ergo die imediate ſequenti purgetur cum hoc. ℞. pillularum aurearum. ʒ. j. pillularum cochiarum. ʒ. j. formentur pillule vij. uel. viij. cum ſucco roſ. ⁊ accipiatur hora ⁊ conditionib⁹ obſeruandis que ſupra dicte ſunt ⁊c̃. ℭ Et attende q in purgatione autumnali non feci mentionem de flobotomia: aut quia fortaſſis uernalis flobotomia excuſauit ab iſta: aut q2 eſtiuo tempore nō ita multiplicatur ſanguis: ſed materie acute farmaco educende conuenientius ſunt preſcripto. aut q2 autūnus inimicat̃ ſanguini ſm contrarietatem cōplexionis eius: ſi tn̄ in hoc tēpore perciperentur ſigna repletionis ⁊ exuberantie ſanguinis circa ſuperiores partes: tunc laudarem q ita in autūno poſt minoratiuū p̄aſſignatū die imediate ſequenti applicaret̃ flobotomia cephalice in parte ſuperiori cubiti inuente: aut inter pollicem ⁊ indicem: per quā educerētur ſanguinis. ℥. iiij. ad plus. Amplior enim ſanguinis q̃titas educi pōt a baſilica ⁊ nigra uena q̃ a cephalica ut notū eſt intelligenti cauſas. ℭ Et nota q in iſtis purgatiōibus ueris ⁊ autūni ſuſtentaſ principium eradicationis ſuarū egritudinū ⁊ p̄ſeruationis corporis a nocumentis epatis ⁊ ſtōchi. ⁊ adhuc conſeruationi ſanitatis huius viri. ℭ Quartuꝫ principale inſtr̃m eſt ut inter aſſignatas purgationes hic vir utat̃ hoc electuario accipiendo de eo omni ſeptimana ter uel ſaltem bis quantitatem. ʒ. ſ. degluciendo ipſum mane ante prandiū per horas 4ᵒʳ. ℭ Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſeminū quatuor coiuꝫ frigidoꝝ. aā. ʒ. ij. ſeminū endiuie acetoſe ſcariole. aā. ʒ. j. adianti politrici ceterac capilloꝝ ue. bedeguar. aā. ʒ. ij. ſpodij roſarum eborꝭ. ana. ʒ. iiij. roſ. ſandaloꝝ amborum corallorum amborum. ana. ʒ. ſ. croci. ʒ. j. cinamomi electi liquiritie. aā. ʒ. v. macis. ʒ. iiij. phiſticorum mundatoruꝫ. ℥. ij. zuccari ſecunde coctionis. ℥. iiij. oximellis compoſiti. ℥. iij. infundantur per diem naturalē phiſtici in aquam ſcariole: deinde coquantur zuccarum ſimul ⁊ oximel in quibus incorporentur phiſtici ultimata contritione contriti: ⁊ tandem uehementi contritione ⁊ longa addātur alie ſpecies. ⁊ fiat electuarium reſeruandum in uaſe vitreato ſtricti orificij. hoc enim medicamen magnum iuuamentum facit in vigorando digeſtiuam ſtomachi ⁊ epatis: ⁊ aperit oppilationes eorum diuertendo motum cholere ad ſuperiora ⁊ precipitando ipſaꝫ cū flegmatibus per vias urine ⁊ uentris: ⁊ tu cōſidera ex virtute componentiuꝫ. ℭ Quintū p̄ncipale inſtr̃m eſt hoc. ℞. cōſerue citoniorū zuccarine. ℥. ij. ſpodij ⁊ coralloꝝ rū. in albo malas reſolutiōes reducto. aā. ʒ. ij. hyacinti ſmaragdi ſaphiri. aā. ʒ. ſ. ſeminis acetoſe pulueris ſumach. aā. ʒ. ij. zuccari cādi. ℥. j. diſſoluatur zuccarum cum ſyrupo de mentha ⁊ ultimate conterendo incorporetur dyacitonitē cū alijs ſpēbus.

fiant ergo formule in rotulis.ʒ.iij.uel.iiij.de quibus accipiat ſemper in fine prandij ꝛ cene vnam bibendo uel abſtinendo poſt ipſam ſuo libito. ¶ Sextum vo inſtrumentuʒ principale eſt hoc. ℞.florum nenufarum.ʒ.ij.roſarum violarum ſeminis endiuie acetoſe ꝛ portulace ana.ʒ.j.macis.ʒ.j.ſ.camphore.℈.j.ligni aloes.℈.ij.terantur omnia ſubtiliſſime per ſe. deinde ligentur in ſyndone retorta bene tenſa ꝛ ſepe odoretur hic puluis.cōfortat enim cerebrum ab eo repellendo impreſſiones cholericas ꝛ alioꝝ calidorum humorum. Et ſi deſideraret rem hanc ſolidiorem efficere:tunc accipiātur reſine electe ꝛ laudani puriſſimi.ana.gra.v.ꝛ diſſoluta inuiceʒ uel per ſe incorporentur cum aqua roſ.muſcata ꝛ modico aceti cū predictis ſpeciebus:ꝛ fiat pomum qđ odoretur ut prius.

¶ Septimum principale inſtrm̄ eſt hoc. ℞.aque decoctiōis folioꝝ blete.violarū.mercurialis.ꝛ furfuris.ana.ſimul coctorum lib.j.zuccari ru.caſſiefiſtule benedicte iere ſimplicis.anā.ʒ.ij.olei violarum.ʒ.iiij.in diebus caloris:ꝛ olei oliuarum ʒ.iiij.in diebus frigoris ſalis cōmunis.ʒ.ſ.miſce totū ſimul ꝛ fiat ex eo cliſtere per horam vnā cum dimidia ante cenam Et nota ꝙ huius cliſteris uſus debet fieri poſt purgationem ueris per totuʒ menſem madij omni ſeptimana ſemel:ꝛ poſt purgationem autūni per totū menſem octobris.iteruʒ omni ſeptimana ſemel. ¶ Octauū inſtrumentū eſt ut poſt purgationem ueris uſqʒ ad autūnum omni menſe bis diebus intermedijs aſſumptioni cliſteris per vnā uel duas horas ante cenā abluat pedes a planta uſqʒ ad inguina cū aqua calida huius decoctionis. ℞.folioruʒ ſalicis vitis violarū roſa. camomille ꝛ foliorū populi ana. M.j.coquantur in aqua quouſqʒ fiat bene viridis. Poſt purgationē vo autūni ſalteʒ in menſe ſemel predictaʒ faciat ablutioneʒ cū aqua decoctionis foliorum lauri maiorane ſaluie roſmarini ꝛ ſimilium calidorum. ¶ Nonum vo inſtrumentum eſt hoc. ℞.macis ʒ.j.ſ.ſandarace.℈.ij.ligni aloes ſpodij.ana.℈.j.maſticis.ʒ.ſ. puluerizentur omnia per ſe.deinde cōmiſceantur ꝛ caluaria capitis cuʒ ſetula diligenter pectinata in ſero cum uadit ad lectum cum hoc puluere ad quantitateʒ quinqʒ granoꝝ frumenti aſpergatur inter capillos ſaltem in ſeptimana bis cum ſetula deponendo primum puluerem quando uadit vult ponere ſecundum. ¶ Decimum vo inſtrumentum eſt hoc ꝙ iſte vir ſepe ante prandium uel cenam ſaltem bis in ſeptimana comedat vnā radicē petroſelini recentis longitudine digiti medij cuʒ dimidio minutiſſime maſticando eaʒ:ꝛ hoc ſaltem per mediam horam ante prandium ꝛ cenam.

¶ Undecimū inſtrumentū principale eſt ut iſte vir ſepe ante prandiū uel cenaʒ ſaltē bis in ſeptimana aſſueſcat maſticare quantitateʒ grani ciceris rubei de electo agarico nihil deglutiendo de eo:ꝛ eſt mirabile ingenium in attrahendo flegma aquoſuʒ mucillaginoſuʒ vitreū ꝛ ſalſum ꝛ ſuperfluitates etiaʒ cholericas a capite eradicando cephaleas antiquas ſi non timetur eius amaritudo nihil deglutiendo de eo uel de humiditate inuenta in ore.ꝛ adhuc ſi deglutiretur non eſſet eius nocumentum de quo curandum. ¶ Duodecimū inſtrumentuʒ eſt hoc ut diebus intermedijs puluerizationē capitis aſſueſcat hora intrandi lectum deglutire vnum uel duo grana maſticis electi ꝛ clari.confortat enim ſtomachum reprimit fumoſitates ꝛ aperit urine vias. ¶ Tertiumdecimum inſtrumentuʒ principale eſt hoc ut iſte vir quantuʒ poteſt caueat e decubitu reſupino. ꝛ ſalteʒ in ſeptimana ſemel uel bis totaʒ ſpinaʒ inungi faciat ex oleo nardino ꝛ citoniorū equaliter mixtis leuiter calidis ꝛ ſuperponat pannuʒ ſiccuʒ non ualde calidū. ¶ Ultimū vo inſtrm̄ principale eſt hoc. ℞. oximellis ſquilitici.ʒ.j.aque maiorane aque lauri.ana.ʒ.j.ſ.miſce ꝛ ex hoc actu calido ſalteʒ oī menſe ter colluat os ſuū ꝛ gargariſma etiaʒ cuʒ eo faciat.ꝛ proprie quando perciperet ſibilum uel tinnituʒ in auribus grauitateʒ in palato ꝛ oppilationeʒ in ſuperiori parte naſi.tollentur hec oīa facile per ablutioneʒ ꝛ gargariſma auxilio illius qui ſanat ꝛc̄. Ad laudem dei.Amen.

Conſilium.2.

¶ De dolore capitis a cholera vitellina per colligantiaʒ epatis ꝛ renum cauſato.

HOnorabilis vir Antonius de ſancto Iodne laborat dolore capitis a mā̄ cholerica p modū euaporationis ad caput delata:ꝛ pprie p colligātiā epatis ꝛ renū ad ipm̄ caput:que mā̄ cholica pprie vitellina eſt. ꝛ nō facit hūc dolorē ſolū in capite ſuo per modū euaporatiōis:ſed p modū ſubſtantiale dilationis eius ad caput per chilum aſcendentē a gibbo epatis:qꝛ epar eius notabilr calidū eſt. Ideo hic dolor diuturnus eſt. ꝛ cum etiam ſm̄ cōplexionē ſuā uergat in aduſtuʒ nō eſt mirabile ſi dolor capitis eius cum acuitate notabili ledit eum.

Pro regimine igiť ipſius lʒ multa dicēda ꝛ declarāda ſint.ſeptē tn̄ modis vī mihi ſibi cōſulendū eē. ¶ Primus modus eſt ut in cibarijs ſuis euitet calida ꝛ ſicca ꝛ acuta euaporabilia oppilantia caput ꝛ uentoſabilia in ipſo:uelut ſunt vnctuoſa brodialia ſalſa oīa multe ſalſedinis ꝛ acuta.uelut alleū cepe porrū ſinapis oliue cōdite raphanus:ꝛ ſilia iſtis. Et effugiat uſuʒ vinoruʒ ualde potentium:ꝛ adhereat uſui vini magis ad debilitatem ꝙ̄ ad fumoſitatē tendentis. ¶ Scd̄s vo modus eſt.ut vtať iſtis faciētibus lubricū uentrē ſuū:ꝛ diſtrahentibus materias ne repant ad caput. ℞.aloes abluti cum ſucco endiuie.ʒ.j. reubarbari electi reupontici ana.ʒ.iij.dyagridij.℈.j.violaꝝ ſpice maſticis:roſarū ſe.endiuie anā.ʒ.viij.ſalis indi.℈.ſ.cum ſucco roſaruʒ fiant pillule de omni.ʒ.vj. ¶ Tertius modus eſt ut iſte vir in tp̄e caloris ſaltē tribus vicibus in ſeptimana lauet ſe ab inguinibus uſqʒ ad pedes cū aqua decoctionis violaꝝ ſolatri roſarū foliorū ſalicis in vna ſitula aque ponendo de predictis herbis plenas manus ꝛ bene coquendo.ꝛ ſit hora ablutionis vna ante cenā.ꝛ ſit aqua calida. ¶ Quartus modus eſt ut iſte vir aſſueſcat frequenter facere ſibi fricationes cū pāno aſpero incipiēdo a pncipio ſpatulaꝝ apud collū trahendo inferius uſqʒ ad finē natiuʒ. ¶ Quintus modus eſt ut ipſe aſſueſcat ſepe pectinare caput ſuū cuʒ ſetula ꝛ fricare ipſum cuʒ pānis mane ieiuno ſtōcho. ¶ Sextus vo modus eſt:ut ipſe ſaltē bis in ſeptimana qn̄ uadit ad lectū ponat ſup anteriori parte capitis ſui a ſūmitate eius uſqʒ ad frontē de hoc puluere quantitatem quatuor granoꝝ frumēti ſpargendo ipſm̄ inter capillos per latitudinē quatuor digitoꝝ a dextro in ſiniſtruʒ. Cuius deſcriptio. ℞.maſticis.ʒ.j.ſ.gariofilorum.ʒ.j.roſarum floruʒ nenufaris anā.℈.ij.ligni aloes.ʒ.ſ.fiat puluis. ¶ Ultimus vo modus eſt ut ipſe procuret aperire ſibi emorroidas fricando ipſas cum recentibus folijs ficꝰ:aut cōſolide ma.uel medie. Et ſi nō poſſet puocare emorroidas ſaltem in menſe Marcij ꝛ ſeptembris duobus annis ſucceſſiuis faciat ſibi apponi uentoſas ſuper natibus cum bona ſcarificatione. Attendat autem ꝙ ſupradictis pillulis uti poteſt ſemel in menſe accipiendo ſeptē ex eis in aurora dormiēdo parū poſt eas.ꝛ tardādo cibū horis ſaltē ſex. qtꝰ pillulis etiam uti pōt accipiendo de eis ter in ſeptimana vnā qūqʒ lime ſtate ante cenā.quandoqʒ vo per duas horas poſt cenaʒ ꝛc̄.Amen.

Conſilium.3.

¶ De triplici mala diſpōne videlicet. ¶ De mala cōplone cerebri calide ꝛ ſicce. ¶ De motu cordis qui proprie ſaltus dicitur ꝑ colligantiam ad os ſtomachi.

¶ De mala complexione cal.ꝛ ſic.in toto a corde communicata.

TRiplex eſt diſpoſitio qua hic inuenis ut his viri cētine honorabilꝭ ciuis laborat. Et pꝰ q dē ē mala cōplo cerebri ipſiꝰ ad caliditatē idinata ꝛ ſiccitatē:lʒ maioꝛ ſit ad caliditatē

ꝙ ad ſiccitatem lapſus in eo: quã tamen caliditatem accidẽ-
talem credo magis eſſe prouenientẽ a caliditate cordis que
in eo multiplicata eſt ut paulo poſt dicetur. ꝓpter quã cõmuni
cantur cerebro a corde uapores igniti male qualitatis mo-
di ſubſtantie inflãmãtes cerebrum: qḋ facile deduci poteſt ex
continuatione corruptiõis in ſomno. eo qꝛ ſomniat terribi
lia ſomnia ⁊ furioſa uelut rixas ⁊ contumelias ipſm impetuo
ſe excitãtia ⁊ magnifice timere faciẽtia. ❡ Appet ẽt hoc pba
ri poſſe ex pte totius corpis in quo color apparet melancho
lic aduſte ſignificatiuus. ❡ Tertio iterũ hoc deduci põt per
maciẽ ⁊ extenuationẽ corpis totius ⁊ maxie faciei. ❡ Quar-
to ꝑ oculoꝝ ꝯcauitatẽ ſolito maiorẽ que ꝯſecuta eſt ꝯſũptio-
nẽ pinguedinis ⁊ humorum quoꝝ pñſentia eminens reddi
tur oculus ⁊ magnus.

Secunda diſpõ eſt mot⁹ cordis ꝑternãlis qui nõ eſt
iectigatiuus: eo qꝛ ille eſt motus notabilr
paruus. Neqꝫ eſt motus tremulus ꝓpter eandem cãm. ⁊ etiam
qꝛ tremulus mot⁹ oino frequẽs eſt. ſed iſte cordis motus eſt
ꝓpe ſalt⁹ noiat⁹ eo qꝛ iſte mot⁹ viciſſibili reuolutiõe ſua nota
bilr magnus eſt: ꝓpter qḋ elõgat a iectigatione. ⁊ cũ ſua magni
tudine notabilẽ hẽt raritatẽ: ꝓpter quã ſecedit a tremulo motu.
Eſt aũt hic motus ſpẽ noiatus ꝓprie caſſacan: eo qꝛ eſt mot⁹
cordis ꝑ colligãtiã oris ſtomachi ad ipſm: ut colligẽdũ eſt. 11⁹
tertij. caꝑ de tremore cordis. ⁊ pũm. 13⁹ tertij. caꝑ de egritudi
nibus ſtomachi.

Tertia diſpoſitio ex hoc fundamẽto correla
rie ꝯcludit que in hoc viro
appet que eſt mala cõpl̃o cal. ⁊ ſic. in toto dominãs ꝓncipalr
a ꝓdicto lapſu cordis ꝓueniẽs. ❡ Unũ nõ eſt mirabile ꝯclu-
dẽ ꝙ hic vir exiſtat debilis in opõnib⁹ oium ꝟtutũ: eo qꝛ egri-
tudo in eo eſt uñs toti ⁊ eſt appropata cordi tanq̃ ꝓ ꝓncipio
oium ꝟtutũ ⁊ opationũ. ❡ Et ex hoc fundamẽto concludit
ſecundo hanc diſpoſitionem eẽ ſeuã ⁊ uerendã. ❡ Et ſequit
tertio ad ipſius remotionẽ intendẽdũ eẽ ꝙ citius eſt poſe. ali
ter enim videt eſſe parata hec diſpõ ad trãſmutationem ipſi
us in ethicã aut ſaltẽ in marãſmum. Et hec quidem eſt hui⁹
viri diſpoſitio taliter complicata ſuis cauſis: ⁊ ſignis aperte
manifeſta.

Pro huius itaqꝫ diſpõnis curatione canonica ⁊
ſic ſermone ꝓlixo opus eſſet. Duo tñ
principalia huic curationi ſufficientia expedire percurram.
❡ Primũ eſt aliqualiter diſcurrẽ ꝑ regimẽ reꝝ non nãlium
❡ Scõm eſt qñqꝫ ualiũ medicinaliũ adminiſtrationẽ ponẽ.
❡ Itaqꝫ pro expeditiõe primi euitet hic vir mãſionẽ in ciui
tate loco uel camera fri. ⁊ hu. antiquoꝝ edificioꝝ uel haben
tem teſtudinales reuolutiones uel ꝓpinquã curſibus aqua
rum. Silr hic iuuenis euitet omne exercitium forte: ⁊ ꝓprie
poſt cibũ factũ. Effugiat mãm oẽm clamandi uociferandi
uel rixandi uel uehementis ire triſtitie aut furioſitatis. Item
effugiat multam ciborum aſſumptionem in quacũqꝫ ſui ci
batione: imo conuenientius eſt ei partius accipere cibum q̃
completa ſaturitate cibare ſe. ❡ Et ita de potu dicendũ eſt
Item effugiat oẽm materiam notabiliter vigilandi: imo vi
gilia omnis eſt ualde uerenda: ita ꝙ declinari ab equali per
augmentum dormiendi eſt ei conuenientius q̃ per multitu
dinem vigilandi. ❡ In cibis ꝟo ita ſe diſcretere gat ut euitet
cibos groſſos oppilatiuos viſcoſos ⁊ difficilis digeſtionis.
❡ Sit itaqꝫ eius cibus panis recens vnius uel duorum
dierum puriſſimus ⁊ candidiſſimus. Et carnes eius ſint ue
lut pullorum agnine hedine: vituline: ⁊ capriolorũ iuuenũ.
reliquas autem dimittat. piſcium paruorum recentiũ uſum
⁊ cancrorum fluuialium laudo ei. ❡ Lacticinia ciberis ex la
cte caprino uel de vitulo iuuene accepto. Caſeus recens ſine
ſale eſt ei optimus ⁊ melior eo eſt ei recocta. Coloſtra ꝟo que
eſt lac congelatum non eſt ita conueniens ei. ❡ Fercula ex
bleta ſpinachijs maluis: lactucis: portulacis: criſolocanna
cucur. ⁊ ſimilibus ſuis temporibus ſunt conuenientia. Pti-
ſana ordeacea: ⁊ cicer rubeum contritum: ⁊ pãnicum cum la

cte eſt ſibi conueniens. Salſa autem cibaria notabiliſ ſalſedi
nis ⁊ acetoſitatis dimittantur. Ceraſa ſuo tempore ſunt ei
conuenientia: Auellane amigdale ⁊ pira muſcata ⁊ melones
dulces: ⁊ ſimilia talia colaudanda ſunt ei. vino utatur albo
ſubtili non ualde fumoſo ad mediocrem dulcedinem incli-
nato: quod ſemper ſit lymphandum cum quarta uel tertia
ſui parte aque bugloſſe. uel boraginis. hec de cibis ⁊ poti-
bus.

De rebus ꝟo medicinalibus primum eſt ꝙ uſqꝫ
ad duos uel tres dies in aurora accipi
at hoc minoratiuum cum. ℥. iij. aque lactis calefacte ⁊ tarde
poſt ipſm cibum horis. vj. ⁊ poſt quintam predictarum hora
rum accipiat cyathũ aque ordei calide: ⁊ ſexta ſequenti hora
prandeat. Cuius deſcriptio. ℞. caſſiefiſtule de ſua cãna ex-
tracte cũ aqua bugloſſe. ℥. ſ. reubarbari electi. ʒ. iiij. ſquinanti
çedoarie añ. ℈. v. ſalis gemme. ℈. j. miſce. ❡ Secundum me-
dicinale inſtrumentuꝫ eſt hic ſy. queꝫ incipiat aſſumere die
immediate ſequenti poſt minoratiuum ⁊ continuet ipſum
x. diebus continuis in aurora calidum accipiendo. Cuius
deſcriptio. ℞. ſy. de corticibus citri: ſy. de biçãtijs: ſyr. de en
diuia. añ. ℥. ſ. aque bugloſ. ℥. i. ſ. aque cicoree: aque capil. ue.
añ. ℥. j. miſce. ❡ Tertium inſtrũm medicinale ſunt pillule iſte
de qbus tpe quo aſſumit digeſtiuũ accipe debet vnã oi alter
no ſero parum ante cenam grã diuerſionis materierum: dũ
mõ ipſam non accipiat in ſero imediate ꝑcedente noctẽ aſſũ
ptionis ſequentis purgationis. De quibus etiam pillulis ac
cipere poterit poſt purgationeꝫ omni quarto uel quinto ſero
vnam immediate ante cenam: ꝓpter cõſumptioneꝫ reſidui mãe
rum. Eſt autem deſcriptio talis. ℞. ſucci bugloſ. ſucci fumi
terre. añ. ℥. j. ſ. reubarbari electi. ʒ. j. ſ. aloes epatici. ʒ. ij. agarici
electi epithimi. añ. ʒ. j. lapidis armeni: lapidis laçuli prepara
ti. ana. ℈. iiij. ſpice nardi. capitum roſ. ru. ſe. citri ſoliorum au
ri. ana. ℈. j. puluerizentur omnia ⁊ infundantur in predictis
ſuccis ⁊ conquaſſentur diligenter ⁊ exponantur ſoli uſqꝫ ad
conſumptionem ſuccorum ⁊ iterũ fiat renouatio ⁊ exicca-
tio: ⁊ de hac maſſa fiãt pillule pro omni. ʒ. vij. ⁊ accipiãtur ut ſu
pra. ❡ Quartum principale inſtrũm eſt ſolutiuũ hoc: qḋ acci
piat ii⁹ imediate die ſequenti aſſumptionem ſy. in aurora eo
dem modo ⁊ conditionibus obſeruatis que de precedente
minoratiuo ſcripta fuerunt ſupra. Et eſt eius deſcriptio talis
℞. triferẽ perſice. ʒ. ſ. reubarbari electi. ʒ. ſ. caſſiefiſtule extra
cte cum aqua cicoree. ʒ. vj. ſquinanti roſ. ſpodij. ana. grana.
ij. fiat omnium mixtio conueniens ⁊ accipiatur ut ſupra.
❡ Ultimum remediũ ⁊ ſpãle eſt ut facta purgatione iam ꝑdi
cta: hic vir de electuario infra ſcripto accipiat omni mane ho
ra ſyru. ʒ. iiij. deglutiendo ipſum: ⁊ bibat poſt ipſũ ℥. j. aque
bugloſ. cuꝫ cocleari vno maluaſie uel alterius vini boni aro
matici. Cuius deſcriptio. ℞. limature auri ⁊ foliorum eius.
ana. ℈. j. oſſis de corde cerui doronici hyacinti ſmaragdi ſa
phiri. ana. ʒ. ſ. coral. ru. ʒ. ij. ſeminis baſiliconis gariofi. ana.
ʒ. iij. florum boraginis bugloſ. meliſ. roſarũ. violarum. añ. ʒ.
j. pul. interiorum uel exteriorum corticum fiſticorũ. ʒ. j. ſ. cor
ticuꝫ citri. ʒ. j. mirabolanorum indorum. ʒ. x. kebulorum. ʒ. v.
ſpecierum letificantis Almanſ. ʒ. j. ſ. granorum phiſticoruꝫ
℥. iij. çuccari candi. ℥. iiij. cinamomi folij gariofilorum macis
been al. ⁊ ru. añ. ℈. j. terantur igitur mineralia: ⁊ omnia alia
per ſe. ⁊ infundantur phiſtici per duos dies naturales in. ℥.
iiij. ſucci bugloſ. ⁊. ℥. ij. vini al. dulcis ⁊ aromatici. deinde ex
trahantur ⁊ ultimata contritione terantur ⁊ coquatur çucca
rum candidũ cũ lib. j. çuccari taberçet cum aqua bugloſ. Cũ
igitur per coctionem receperint mediocritatem ſpiſſitudinis
tunc apponantur aliorum rerum ſpẽs diligenter cõmixti: ⁊
conterantur longa ꝯtritione uſqꝫ ad debitã electuarij formã
❡ Hoc enim cõpoſitũ ſi bñ ꝯſideret in ſe aggregat ꝓncipatuꝫ
oium medicinarũ cordialiũ ⁊ capitaliũ. Sit igitur eius uſus
ſm formam ⁊ modũ ꝑnarratum. Et illis actis ſcribat diſpo
ſitionem ſui ſtatus: ⁊ prouidebitur ulterius de localibus ⁊
alijs opportunis ſm ꝙ melius conuenire videbitur.

Conſilium.4. ¶ De quadruplici diſpoſitione videlicet. ¶ De cephalea piodica a mã flegmatica dñante: τ cholica ſubdñante τ proportionaliter eſt aquoſitas τ uentoſitas cauſata. ¶ De nauſea τ uomitu cum diminutione appetitus τ corruptione ciborũ τ potuũ. Et de oppilatione ſtomachi a mala complexione cũ mã flegmatica aquoſa τ mucillaginoſa dominantibus τ cholica effuſa ab epate ſubdominante. ¶ De ſtipticitate uentris ex diſtractione cholere ab inteſtinis τ diminutione quoqꝫ humiditatis nãlis inteſtini miſenterij: τ debilitate expulſiue inteſtinoꝝ. ¶ De lipothomica diſpoſitione cũ tremore cordis ꝑ colligantiam ad ſtomachum.
¶ De preſeruatione ab egritudinibus renum τ ueſice.

Coniunctiſſimus adoleſcens ...bertin⁹ de marino filiali mihi zelo coniunctus quadruplici laborat diſpoſitione in quocũqꝫ uerenda: maxime autem in adoleſcentia ubi virtus in vigore ſuo potentiſſime florere ſolet.
¶ Primum itaqꝫ horum accidentium eſt dolor capitis uel cephalea periodice moleſtãs ipſum. ¶ Scóm eſt nauſea ſtõchalis cũ diminuto appetitu τ leſione diminutionis τ corruptionis ciboꝝ τ potuũ in eo: imo qñqꝫ perducit ad uomitũ intenſiue τ extenſiue magnũ. ¶ Tertiũ võ accidens eſt lipothomica diſpoſitio uel defectus animoſitatis τ virtutis cum tremulo motu cordis. ¶ Quartum võ ꝓcipale eſt uentris ſtipticitas ualde magna.

Et horum quidem accñtium cauſe inueſtigande ſunt. videt enĩ rõnale oĩa iſta accñtia radicẽ hře: τ dependẽtiã a mala complexione ſtõchi. Eſt enĩ ſtõchi ſui mala cõplo mãlis flegmatica mucillaginoſa τ aquoſa dependẽs a mã. cui ẽt pp viarum latitudinẽ inter ſtõchũ τ epar eius qđ eſt ualde magnũ: τ cholere multe generatiuum cõmiſcet huius cholere q̃titas notabilis cũ ꝑdictis flegmatibus: quare laborat ſtomachus mala cõplone frigida τ humida flegmatica dñante τ mala complexione cholerica ſubdominante. multiplicat aũt in ſtõcho eius flegma duplex ꝑdictũ ꝑ viam indigeſtionis puenẽs a predicta mala cõplone: quã non dubito a generatione cõtraxiſſe: eo qꝛ genitrix eius que fuit mihi conſors dilectiſſima laborauit a conſili diſpõne ſtomachi ex qua tandem defecit.
¶ Non igit mirabile videt ſi hec mã ſemꝑ in ſtõcho ſuo inuenta nauſeam faciat τ inclinationem ad uomitum. Etiam ſi diminuit appetitũ remolliẽdo ſtõchũ. ¶ Et 3° iterũ ſi diminuit digõnẽ minorãdo caliditatẽ inatã ſtõchi. ¶ Et 4° ſi corrũpit digõnem: pp cholericã materiã tali flegmati cõmixtã: cuius eſt efficere nocumẽtũ corruptionis: pp qđ cibaria in aquoſitates uĩn pluribus cõuertunt. qñqꝫ võ in uẽtoſitatẽ. nõ raro in materias acutas dolores pungitiuos τ extenſiuos efficiẽtes in ſtomacho tante intenſionis q̃ oportet preter naturaliter moueri ſtomachum ad uomitum cuiuſcũqꝫ rei que reperitur in ſtomacho.

Ad hec autem accñtia ſtõchi notabilĩr intendenda non parum iuuat ſtipticitas uentris ipſius inferioris. Que põt continge ꝑ pp multe cholere augmẽtũ in ſtõcho: pp latitudinẽ pori fellei a cãnali chiſtis fellis aſcẽdẽtis ad fundũ ſtõchi: pp quã ẽt vie amplitudinẽ infelices ab Auic. nũcupati ſunt qui talẽ diſpõnẽ patiuntur. Cũ ergo mã cholerica diſtrahit ab inteſtinis que tũc ꝑ ñtia expulſiuam eorũ ſtimulabat: ita q̃ per eius diuerſionẽ ab inteſtinis ad ſuperiora debilitat expulſiua inteſtinoꝝ vigoratur retentiua ipſoꝝ. ¶ Põt ẽt ſcdõ hec uentris ſtipticitas in hoc viro contingere pp debilitatem inteſtinorum acquiſitã in eis propter colligantiam ipſorum a ſtomacho patiente.
¶ Poteſt iterum tertio ſtipticitas in hoc viro contingere: ꝑpter humiditatis priuationem ac minorationem que ſolet reperiri in glandoſis carnibus meſenterei grana ſunt: propter glandoſas carnes ibidem multiplicatas aquoſitate repletas a qua irrorantur inteſtina ut lubricioꝛa forent. Cum ergo talis aquoſitas non abundauerit in carnibus glandoſis predictis: eo qꝛ per frequentatos uomitus educitur neceſſario ſequi ſtipticitatem in inteſtinis: cuius enim ꝑſentia tanq̃ agentis poſſiuit aliquis effectus induci ſolet: eius remotione eiuſdem effectus euentus prohibetur. Et ſic apparet ſtipticitas uentris huius adoleſcentis cauſari multipliciter.

At uero iterum nõ eſt difficile videre cauſas defectus aioſitatis uel lipothomice diſpõnis que non eſt aliud formalĩr q̃ vitalis vtutis caſus. quis enĩ dubitat q̃ pp malã cõplonẽ: imo pp malã cõpõnẽ. vꝫ. oppilationẽ ipſius ſtõchi non ledat cor. põt enĩ ꝑ cõpaſſionẽ abſolutã ſimplex nocumẽtũ ſtomachi coicari cordi τ ab ipſo ſtomacho iterũ mã flegmatica cõmixta cum cholerica ſubſtãualĩr aſcẽdere põt ad cor: τ ab ipſo ſic cho preternãliter incitato ꝑpelli ad ipſũ cor: τ q̃ iterũ uapor aut uẽtoſitas ab his mẽbris delegari cordi: τ tunc cõplebit in eo excellentius nocumẽtũ. ſ. per duplicẽ colligantiã abſolutã ex diſcurſu ꝑ: τ non abſolutã ex diſcurſu 2° cordi coicatam. ¶ Et qꝛ hec diſpoſitio in hoc viro cronica eſt cum durauerit menſibus τ annis non eſt mirabile concedere in corde ſuo cõtractam eſſe diſpoſitionem male cõplonis frigide τ humide fracte a cholerica mã ꝑdicta. ergo iterũ in corde eius aſſignabilĩ nocumentum eius per eſſentiã: ſed nullũ fere videt nocumẽtũ maius q̃ id qđ eſt per eſſentiã: τ per oẽm modũ colligantie. ſimul ergo in hoc viro non eſt mirabile accñtia ꝑdicta cẽ intenſiue magna τ extenſiue quidem: qꝛ multo tempore durauerunt.

Rurſus iterum facile eſt vidẽ cauſas cephalee huius adoleſcentis. Efficiens enim uel ꝓductiua cauſa uel ſpẽs male cõplonis in cerebro huius viri. τ pãniculis eius per colligantiã a ſtomacho depẽdẽs utrũqꝫ. ſ. abſolutã τ non abſolutã: ut ꝓpẽ de corde demõſtratũ eſt. ¶ Et tñ qdẽ opꝫ xcedẽ in cerebro acq̃ſitã eẽ ſpẽm male cõplonis frigide τ humide que ꝑſtat mala complonẽ ſtãtẽ ſecutã ad ꝑmutantẽ τ doloris effectiuã: ita q̃ duplici mala cõplone laborat cerebrum. ꝑima ꝑ ei depẽdẽtiam eius a ſtomacho. ſcdã ꝑ eẽntiã acq̃ſitã in eo ꝑ ipſo diuturnitate. ¶ Cã võ efficiens mãlis huius cephalee eſt mã flegmatica dñanter τ cholica ſubdñanter τ ꝓportionalr ei ut aquoſitas τ uentoſitas in cerebro multiplicate. ¶ Cã võ pp quam hic dolor non eſt aſſ. duus. eſt qꝛ mã non eſt in pãniculis cerebri: τ uenis τ arterijs eius cõtẽta: ſed in inferiorib⁹ effuſa τ coicata. ¶ Ex quo appet facile ſolui poſſe: q̃re hic dolor piodice reuolut. aliqñ oĩ ſcro: τ pp ue hora motus flegmatis eius eſt intrinſece ſingula die piodicare. qñqꝫ võ hic dolor terciana circulatione reuertitur. τ hoc ꝑ ꝑ dominium cholere poteſtatiuum quidem τ non quantitatiuum: ut ſupꝛ eius declaratum eſt. Non raro võ cephalee piodice moleſtãt ipſum de quarto in quartum. τ hoc qm ꝑdictis mãebus flegmatice τ cholice ꝑmiſcentur aliqñ poteſtatiue melice mãe que dato q̃ non ſint efficiens cauſa τ mãlis ꝑdictoꝝ accñtiũ: tñ pp uehementem agitationem in lipothomia in nauſea ſubuerſione τ magnifico uomitu ſtomachi coicatam. iꝫ ſi ſpleni effundi poteſt ad ſtomachum aliqua materia melica que cõmiſcebitur predictis. ꝑtate igitur eius totum mouebitur ad affligẽdum de quarto in quartum. ſicut de flegmate τ de cholera iã fieri demonſtratum eſt.

Ex hac igitur contẽplatione theorica inferunt plura correlaria. ¶ Primũ q̃ radicalis cauſa egritudinis huius viri: τ principalis eſt mala diſpoſitio ſtomachi ipſius. ¶ Scóm correlariũ q̃ efficiens cauſa horum accñtium eſt mala cõplo ſtomachi cõpoſita ex frigida dñante τ calida ſubdominante. ¶ Tertium correlarium q̃ non euacuat ſtomachus ab egritudine cõpõnali. ſ. ab oppilatione tunicarũ ſtomachi: τ ꝓpriue intrinſece magis.
¶ Quartũ correlarium q̃ ſi hec egritudo ꝓcederet de compl-

poſitionali egritudine facile pmutari poſſet in compoſitam vʒ in aſpa de quo non raro in hoc adoleſcente dubitaui. ¶ Quintũ correlariũ: q materialis cauſa horũ diſpõnuʒ eſt mã mixta ex flegmatica mã aquoſa et mucillaginoſa dominanti bus et cholera ab epate effuſa pdictis cõmixta ſubdominanter. ¶ Sextum correlariũ q nauſea diminutio appetitus et digẽnis principaliter pueniunt a materiebus illis frigidis. ¶ Septimũ correlariũ eſt q corruptio digõnis in eo principaliter prouenit a mã cholerica in ſtõcho multiplicata a ciſtali kiſtis fellis effundente ipſam ad fundum eius. ¶ Octauũ correlariũ q ſtipticitas uentris huius viri auget et extendit nocumenta predicta. ¶ Nonũ correlariũ q ſtipticitas talis uentris huius viri prouenit ex diſtractione cholice mãe ab inteſtinis ad ipſm ſtõchũ. Prouenit 2° a debilitate virtutis expulſiue inteſtinoꝝ acqſita per colligantiã ipſoꝝ ad ſtõchũ. Prouenit 3° hec ſtipticitas per minorationem aquoſitatis in glandoſis carnibus cuius pñtia irrorata inteſtina lubriciora redduntur: et econtra. ¶ Decimũ correlariũ q nocumẽta cordis in eo pueniunt a mala cõplexione a ſtõcho coicata cordi p colligantiã abſolutã et non abſolutã. ¶ Undecimuʒ correlariũ eſt q iterũ in corde acquiſita eſt ſpecies male cõplexionis frigide et humide dominantis: propter quod hic adoleſcens eſt factus puſillanimus et eſt facta conuerſio coloris de rubicunditate ad ſqualiditatem. ¶ Duodecimum correlariũ eſt q nocumenta cordis in eo proueniunt a mala cõplexione a ſtõcho coicata cordi p colligantiã abſolutam et non abſolutã. ¶ Tertiũdecimũ correlariũ eſt q cauſa materialis horũ accidentiuʒ eſt materia uel proportionalis materiebus flegmaticis dñantibus et cholere ſubdominãti. ¶ Decimũquartũ correlariũ eſt q caſus virtutis aut lipothomica diſpoſitio huius viri prouenit a magno nocumento pcepto in partibus cordis propter cuius fugã mouetur cor motu cõtractiuo ad quã ſequitur multorũ ſpirituũ qui ſolent inueniri in ſiniſtro uẽtriculo eius expulſio aut forſitan aliqualis et magna reſolutio. ſicut ergo multorũ vitaliũ ſpirituũ preſentia potens eſt cor ad operationes eius: ita eorũ euaneſcentia reſolutione aut ſuffocatione debilitatur neceſſario. et ſunt ſermones principis u° tertij cap de ſyncopi in diffinitione eius. ¶ Decimũquintũ eſt q cephalea huius viri eſt mala et uerẽda ſatis. quoniã eſt in cerebro diſpoſitio p eſſentiã et parti per colligantiã. ¶ Decimũſextũ correlariũ eſt q ſi hec cephalea perſeueraret dubitabile eſt q non ledat organũ auditus viſus aut olfatus leſione diminutionis aut corruptionis propter dilatationẽ et multiplicationẽ materierũ uel uentoſitatũ in organis predictorũ ſenſuuʒ. ¶ Ex quibus omnibus decimumſeptimum concluditur q magna ſagacitas et ſolertia debet eſſe huic viro ad procurandum de ſanitate ſua recuperanda.

Regimen per ſex res non nãles eſt in illo cõſilio magno qd incipit. Uir inſignis eximius utriuſqʒ legis doctor dñs Antonius de pgamo. ¶ Cura aũt diſpõnũ huius viri multipliciter uarianda eſt ſm uarietatẽ egritudinũ et accitiũ ſupradictoꝝ. ¶ Itaqʒ pmo ponã regimẽ male diſpoſitionis ſtõchi cõplonalis. ¶ Scdo vo ponã moduʒ curationis oppilationũ ſtõchi et alioꝝ mẽbroꝝ que conſequũtur has diſpoſitiones. ¶ Tertio ponã aliqua inſtra rectificantia malã diſpoſitionẽ cordis et cõfortatiua eius. ¶ Quarto vo ordine nõnulla ponã remedia ſtipticitati uẽtris cõferẽtia. ¶ Quinto ponã ea que conueniunt ad diſpõnẽ renũ ad predicta conſecutiua. ¶ Sexto loco ponã inſtra conferentia cephalee ſupradicte. Ex quibus tandẽ apparebit complemẽtum regiminis diſpoſitionum huius viri per ſex capitula diſtincta.

¶ Caplm de rectificatione male diſpõnis ſtomachi.

Itaqʒ pro rectificatiõe male diſpõnis ſtõchi neceſſariũ vĩ mihi q iſte adoleſcẽs purget ſaltem per duos annos in uere et autũno. ¶ Pro uernis purgatiõe hũc obſeruet modum. Uerſus finem enim februarij a.v. die lunaris uſqʒ ad.xx. eius vno mane in aurora accipiat hũc potũ. ℞. aque melliſſe et abſinthij. añ. ℥.j. ſere ſimplicis Gal. ʒ.vij. ʒuccari albi. ʒ.vj. calefiant aque et cõmiſceant cũ electuario: et totũ calidũ per vnam horam uel duas ante diẽ bibat. et poſt ipſuʒ imediate per horã dormiat et tardet prandiũ .v. horis ꝛc. in quarũ fine accipiat cyathũ vnũ aque ʒuccarate calide. aut cyathũ brodij macri pulli p quod brodium iterum tardetur prandiũ per vnam horam. ¶ Die vo imediate ſequenti accipiat hoc digeſtiuũ. ℞. oximellis cõpoſiti mellis roſ. co. añ. ʒ.v. aque eupatorij abſinthij et cicoree. añ. ℥.j. miſce et totum calidum accipiatur diebus octo continuis: poſt qđ tardetur prandium horis ad minus quattuor. ¶ Nono vo die imediate ſequenti purget cũ hoc. ℞. pillularũ de iera cõpoſita: pillularũ aureaꝝ. añ. ʒ.ſ. reformenꝰ pillule. vj. uel. vij. cũ melle roſ. et accipiatur hora et conditionibus oibus obſeruandis ut ſupra. ¶ Propter purgationẽ aũt in autũno celebrandã modus obſeruetur talis. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ. ʒ.ſ. reformenꝰ pillule. vj. uel. vij. cũ electuario roſ. et accipianꝰ oia in eis obſeruando ꝛc. ¶ Die vo imediate ſequenti accipiat hoc digeſtiuuʒ. viij. uel. x. diebus incipiendo a. xx. die ſeptẽbris: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſy. dinarij uel de biſantijs. ℥.j. ſy. roſ. ℥.ſ. aque viol. ſcariole et abſinthij ana. ℥.j. miſce et calm accipiatur tardando cibum horis ꝛc. ¶ Cum ergo accepit ipſuʒ diebus tot q appareat urina in ſubſtantia ꝛc. tunc die imediate ſequenti accipiat hunc potũ ℞. aque decoctionis menthe et nucis muſcate ſimul. ℥.iij. electuarij de epithimo. ʒ.ij.ſ. electuarij roſ. ʒ.j.ſ. utriuſqʒ equalis ponderis. cõmiſceatur ergo cuʒ predicta aque actu calida eligendo horam et alias regulas tam obſeruatas in ſolutionis precedentibus. ¶ Secunduʒ vo principale remediuʒ pro rectificãda mala cõplexione ſtõchi eſt hoc. ℞. aloes epatici electi ℥.iij. maſticis: ſpice nardi macis roſ. ſem. intꝰ endiuie: acetoſe et ſcariole. ana. ℈.j. ſalis indi ʒ.j.ſ. puluerizenꝰ oia per ſe: deinde cõmiſceanꝰ et infundanꝰ in ſucco menthe et exiccenꝰ ſub radijs ſolis: deinde iteꝝ renouetur ſuccus duabus vicibus et exiccetꝰ. de hac ergo materia fiant pillule de quibus iſte vir omni ſine. v. uel ſex dieꝝ vnã accipiat p mediã horã ante cenã quando in ſtõcho eius perceperit nauſeã et anguſtiã: aut pdictã pillulã accipiat p duas horas poſt cenã quando magis moleſtabiꝰ a dolore capitis. Et iteꝝ attendat q in diebus in quibus accipit ſyrupos antedictos ſi uenter eius non eſſet bene fluxibilis de iſtis pillulis poteſt accipere vnã paruã porũ ante cenã: imo earũ uſus in magna parte vite ſue erit ſufficiens rectificare ſtõchũ: caput: et oia mẽbra pdicta que leſa ſũt. ¶ Tertium principale remediũ eſt ut iſte adoleſcens omni ſeptiana ſaltẽ ſemel in aurora deglutiat coclear vnũ xilobalſami conditi. Eſt enim vigoratiuum diſpoſitionis ſtomachi carminat uentoſitates: et digeſtionẽ procurat et capiti et cordi magnum affert iuuamentuʒ. ¶ Quartum principale remedium eſt ut iſte iuuenis longis diebus in fine ſuarum cibationum comedat. ʒ.ſ. ſolide confectionis facte de corticibus et carne citri. et eſt ſublime remedium ad omnia predicta. ¶ Quintum remedium principale eſt hoc. ℞. cinamomi electi. ʒ.j. ligni aloes ſpice nardi macis ana. ℈.j. pulueris menthe folij: et leucopiperis. ana. ʒ.ſ. puluerizentur omnia per ſe: deinde commiſceantur et iſtis aromatibus utatur in oibus fere condimentis ſuis. ¶ Sextum remedium principale eſt ut aliquando ante prandium ſaltem per duas horas comedat duo grana carpobalſami bene maſticata et deglutita. ¶ Septimũ principale remediũ eſt hoc. ℞. laudani electi. ʒ.ij. reſine clare et munde. ℥.j. folij xiloaloes amomi calami aromatici: cardamomi maioris. ana. ℈.j. menthe. ʒ.ij. diſſoluatur reſina cũ ſufficienti quantitate cere albe ſimul cum laudano: et coquantur uſqʒ ad bonã glutinoſitateʒ. Ex hac quidẽ mã fiat extenſio ſup pãno de grana figure ſcutalis magne amplitudinis: ita ut cõprehendat medietateʒ hypocundriorũ et applicetꝰ a pomo granato uſqʒ ad vmbilicum. et ibi per multuʒ tẽpus portetur remouẽdo ipſuʒ ſi oportuerit et

propter cauſa calore naturali fuerit diſſolutum. ¶ Ultimum principale remedium eſt ut iſte adoleſcēs faciat ſibi fieri plumatiolum de fuſtaneo ⁊ impleat pluma vulturis aut ſaltem minutiſſima pluma anſeris ⁊ ipſum amplexatum magna parte noctis ſuper ſtomacho hypocūdrijs ⁊ toto uentre retineat bene calidum: ⁊ propter hoc rectificabitur diſpoſitio ſtomachi ſui.

¶ Capitulum de cura oppilationis ſtomachi.

Oppilationes in ſtomacho ſoluerūt accidē coartatorie ut in pluribus a mā genita in eo p viā indigōnis. ⁊ q̄nq̄ aliūde ppulſa ad ipm uta capite pectore epate ſplene: uerū ut in pluribus oppilanōes ſuccedūt male cōplexioni debilitanti virtutem digeſtiuam. vñ ſupfluitates in fundo ſtomachi ⁊ in ore eius inferiori exiſtentes & tunice eius in interiori inuiſcate inferius orificiū frequenter claudūt. Et ſi contingat eas eſſe ſubtiles imbibunt in tunica ſtomachi per ſe. ⁊ ſi flegmatice fuerunt cōmixte cum cholera acquirunt penetrationem a ſubtilitate ipſius. ¶ Ex quo fundamento apparet q̄ intentio in earum cura eſt quadruplex. prima eſt eōo minoratiua earū. 2ª eſt digeſtio ipſarū. tertia eſt eradicatiua eductio ipſarū. 4ª eſt cōſumptio ⁊ exiccatio eius cum medicinis cōfortātibus ſtomachū. ¶ De reb⁹ vo cōibus ⁊ magni iuuamenti ad oēm materiam p̄dictā eſſet hic potus. ℞. iere ſimplicis. ℥.ß. reubarbari electi agarici. añ. ℈ xv. ſpice zinzibe. añ. gra. ij. ſalis gēme. ℈. j. miſce ⁊ totū in potu accipiatur cum. ℥. iij aque decoctionis aſſari calide. ¶ Similiter ad hanc intentionem utiles eſſent he pillule. ℞. pillularum de iera maiori: pillularum de agarico. añ. ℈. j. boni ponderis fiant pillule. vj. cum electuario roſ. ⁊ accipiantur cum conditionibus obſeruandis ⁊c̄. ¶ Secunda intentio completur per adminiſtrationem huius ſyrupi. ℞. ſy. compoſiti acetoſi. ſy. de calamento. añ. ℥. ß. aque feniculi: ⁊ aſſari. ana. ℥. j. ß. miſce: ⁊ totum accipiatur calidum obſeruando ut de alijs ſyrupis. ¶ Completur autem intentio tertia eradicandi materiam cum hac infuſione. ℞. aque eupatorij aque aſſari ana. ℥. j. ß. agarici electi. ℥. j. ß. reubarbari. ℈. ij. zinzibe. ℈. ß. ſpice nardi. ℈ v. ſalis gēme. ℈. ij zuccari albi. ℥. ß. puluerizentur omnia ⁊ infundantur in aquis predictis calidis per naturalem diem: deinde calefiant ⁊ colentur cum expreſſione uehementi: quorum colatura bibatur in aurora memorando regulas. Si quis autem deſideraret habere ſolutiuum delectabilius. accipere poteſt. ℥. iiij. ß. de electuario indo: aut. ℥. iij. electuarij de dactylis uel dyaſeniconis. quod idem eſt cum vino calefacto obſeruando. ¶ Quarta vo intentio compleri poteſt per ea que pretacta fuerunt in predicto capitulo. ⁊ p parte per adminiſtrationem duarum confectionum: ⁊ ceroti ibidem deſcripti ⁊ electuarij de xiloaloes: que pro hac intentione optima eſſent. ¶ Uerumtamen etiam ponam inſtrumēta debilitatis ⁊ laſſitudinis ſtomachi remotiua ⁊ materierū in eo exiſtentium conſumptiua. ¶ Quorum primum eſt. ℞. olei de maſtice. ℥. j. olei nardini: ⁊ abſinthij ana. ℥. ß. ſpice: calami aromatici: xilobalſami: xiloaloes: amomi ana. ℥. ß: menthe ℥. j. ß. cyperi roſ. ſpodij. ana. ℥. j. conquaſſentur omnia puluerizata in mortario diu: ⁊ de hoc linimento ſaltem per. xv. dies ante prandium ⁊ cenam calefacto ſtomachus inungat ⁊ ſuppona ſtupa canapina diligenter calefacta. ¶ Secundum vo remedium eſt hoc. ℞. electuarij dyacalamenti. ℥. ij. aque aſſari: ⁊ aque menthe. ana. ℥. ⁊. miſce ⁊ accipiatur in aurora calefactum hoc totum. v. uel. vj. diebus. ¶ Tertium vo remedium ſpeciale eſt ut in aurora quibuſdam diebus: ut. x. uel. xij. continuis deglutiat gna. iij. maſticis clare ⁊ electe. hec quidē remedia facere poterit quando perciperetur maiorem eſſe leſionem in ſtomacho q̄ in capite: licet etiam ipſa eadem utilia forent quando ſimul ſtomachus ⁊ caput egra ⁊ debilitata perciperet.

¶ Capitulum de regimine nocumenti cordis.

Nocumentum cordis in hoc cōmendatiſſimo adoleſcente nō eſt ei egritudo per eſſentiā: ſed per colligantiam eius ad caput. Cum ergo ipſe percipit uehementem caliditatem totius corporis per reſolutionem que aſſociat ſibi motus quaſi ſyncopales: ⁊ defectus quaſi animoſitatis. Tunc primum remediorū eſt frequentare aſſumptionem xilobalſami conditi duobus cap̄lis p̄cedentib⁹ p̄tactis. ¶ 2ᵐ p̄ncipale iſtrm eſt ut tribus uel quatuor mane in aurora bibat. ℥. j. electe tyriace Andromachi etatis ad minus. 12. annorū cū. ℥. ß. aque roſ. muſcate tepide. ¶ 3ᵐ inſtrm p̄ncipale eſt ut ſepe accipiat de confectione dyamuſci dulcis q̄titatē vni⁹ nucis muſcate: bibendo poſt ipſam. ℥. j. aque ſublimationis foliorū baſiliconis gariofilati. ¶ 4ᵐ remedium eſt: ut quaſi ſemper portet appenſum collo ſuo fruſtum ſmaragdi electi: aut ſaltem radicem vnam corallorum rubeorum electorū. ¶ 5ᵐ principale remedium eſt hoc. ℞. roſ. ru. que nondum expanſe fuerūt. ℥. j. ß. lambruſce: florū ſalicis. añ. ℥. j. been albi ⁊ ru. florū baſiliconis ⁊ ſeminis eius: dedrolibani: maiorane. añ. ℥. j. meliſſe. ℥. j. ß. cāphore. ℈. j. ambre electe. ℈. ß. muſci. ℈. ij. puluerizentur omnia per ſe. deinde ligentur in ſyndone retorta de grana: ⁊ ſepe odoretur. ¶ Si aūt iterum per hoc non alleuiaretur cordis debilitas ⁊ lipothomia. que mihi ualde ſuſpecta ſunt: tunc iterum eidem p̄uideat̄ cum hoc epithimate. ℞. aque meliſſe lib. j. aque roſ. muſcate: violarum: florum ſalicis: ⁊ lambruſce. añ. lib. ß. ſpodij: roſ. ſandalorum trium: oſſis de corde cerui: foliorum ⁊ ſeminis baſiliconis. ana. ℈. ij. muſci. ℈. ij. ambre gra. v. vini maluatici metretam vnam. ſpecies omnes aliquandiu bulliant cum aquis ⁊ vino per quartam partem hore. in quibus infundatur quadratum fruſtū panni de grana: ⁊ calidum mediocriter applicetur cordi ei hora quater uel quinquies. ¶ Et ſi in predictum liquorem iterū infunderetur fruſtum ſpongie mollis ⁊ ſepe odoraretur etiā grandi iuuamento conferret. ¶ Adhuc uerū ſi cordis nocumenta p̄dicta non tam facile ⁊ celeriter alleuiarentur q̄tum opporteret: tunc accipiantur. ℥. ij. ſpērum epithimatis immediate ante ſcripti: ⁊ cōmiſceantur cum. ℥. ij. farine ordei. ⁊. ℈. j. croci: ⁊ bulliant cum ſufficienti q̄titate vini antiqui aromatici uſq; ad conuenientem ſpiſſitudinem. Deinde in mortario cōterantur cum 4ᵒʳ folijs auri: ⁊. ℥. ß. puluerismargaritarū nō vitiatarū: ⁊ de hoc mā extendat̄ ſuper pāno de grana p̄dicto ⁊ calidum applicet̄ ſup mamilla ſiniſtra. mirabilr enim oēm reſolōnem ⁊ lipothomicā diſpōnē cordis p ipm alleuiari vidi in ſpatio minori octaue partis hore.

¶ Capitulum de regimine abſcindente ſtipticitatem uentris.

Cauſe ſtipticitatis uētris in hoc viro i p̄ hui⁹ opis cap̄ declarate ſunt. ⁊ licet ſtipticitas in ipſo multiplr ⁊ multis remedijs abſcidi poſſit: gr̄a tn̄ meliora ⁊ ſecuriora iſtis deſcribam. ¶ Primū itaq; ipſorū eſt hoc cliſtere. ℞. radicum altee: ⁊ liliorum alborum. añ. M. j. maluarum: blete: mercurialis. añ. M. j. ß. ſeminum feniculi: petroſelini: carui. añ. M. j. tertiā p̄tē bulliāt in lib. v. aque uſq; ad cōſumptionem medietatis: ⁊ de colatura cum expreſſione ipſarum accipiat lib. j. olei oliuarum ℥. iij. ſalis cōmunis. ℥. ß. zuccari ru. caſſiefiſ. añ. ℥. iij. miſce ⁊ totum accipiat̄ p horam ante cenam. ¶ Secūm vo remedium eſt: q̄ accipere pōt per mediam horam ante cenā fruſtū vt. ſi caſſiefiſtule longitudinis digiti indicis extra cannam confractam ſuggendo medullam eius. ¶ Tertium vo p̄ncipale remedium eſt q̄ accipiat. ℈. j. ſene preparate deſcriptione mea immediate ante cenam: cum medio ſcutellino brodij carnium uel vini electi calefactorum. ¶ Quartum vo p̄ncipale remedium eſt q̄ parum ante cenam deglutiat. ℥. iij. electuarij de epithimo deſcriptione mea. ¶ Quintum ⁊ ultimum ⁊ melius omnibus alijs eſt ut ante cenam immediate deglutiat de electuario de pſilio q̄titatē. ℥. ij. uel trium aut quatuor ſm ſtipticitatē maiorē aut minorē: rememorādo tn̄ in hoc cap̄ q̄ non minus utile eſſet uti pillulis ſupracōpoſitis in cap̄ de purgatione humorum ⁊ autūni ſm modum ibi datum.

¶ Capitulum de p̄ſeruatione ab oppilatiōe apoſtemate lapide excoriatione ueſice uel renum.

In hoc 5° cap̄ paruꝫ ↄteplādū eſt ne adoleſcēs iſte incurrat oppilationē apoſtema lapidem uel excoriationem ueſice uel renū. nā pleriqꝫ eueniūt dolores eidē in renib⁹ diſtēſi: ⁊ ēt per ſpine ptes inferiores qui non ſunt in lumbis exterioribus: ſed in ptibus interioribus predictis. Et hoc quidem uerificaꝛ per ſignum ſumptum ab exeunte mutato qḋ eſt urina. Nam plerūqꝫ poſt dolores ſtomachi ⁊ uentris inferioris ſupuenit ei mictus urine in q̄ titate diſcreta. idē frequenter qui ſm modernos ſuria noīatur uel diſtillatio urine. Etiam in quantitate continua: qꝛ multam ſingulis vice emittit urinam que iteꝝ conturbata eſt flegmate mucillaginibus: trumbis: harenis: ⁊ petaloidibus cōmixta q̄ multis. ⁊ hoc qdē pſeuerādo puenire non pōt ab altera pte q̄ a renibus ⁊ urinalibus vijs. ⁊ ſunt Auic. ſermones. 18° tertij collige di. cap̄ de egritudinib⁹ renū. dum inquit. Et cum aliquis hēt diſpōnem pp quā ad mingendū ſurgit multotiens ⁊ multum. tunc ſcias q̄ in renibus eius eſt egritudo. pꝫ autem intelligenti q̄ mā ſaltem groſſa facile poſſet oppilationes efficere in vijs urinalibus: ⁊ ipſa eadem multiplicata in eis ⁊ retenta leuiter apere poterit predictas ptes. Et ſi ibidem mā putreret abſqꝫ apatc ualde facile poſſet pp acuitatem ſuam pdictas excoriare ptes: ⁊ ulcera in eis efficere. Cum aūt mā talis nō multum groſſa eſt: ⁊ a calore excoquiꝛ: in harenas cōuertiꝛ: maxime qñ ipſa non diu retinetur in renibus ante colatorium pāniculū eorum. ubi ecōtra qñ retineꝛ ⁊ groſſo flegmati cōmiſceꝛ: ⁊ maiori coctione aduritur in lapides conuertiꝛ: ⁊ ſi contingat illos dolorem efficere in pāniculo colatorio non raro pp uehementem impulſionem a virtute factam non ſolum debilitabit poros colatorij. uerūtamen etiam frangiꝛ ⁊ ſcindiꝛ ab eis intantum q̄ renes ⁊ uritides: ⁊ non raro ueſicam ad mala ulcera pducit frequentius incurabilia q̄ ſanabilia.

Propter quod anteq̄ hic moraliſſimus adoleſcens pducaꝛ ad hec accītia ſeptē remedijs eidē pvidere decreui. ℂ Quoꝝ pͫ pncipale eſt: ut cum iſte pceperit dolores in ſpina ⁊ ilijs: tūc ſtatim accipiet hūc potū. ℞. caſſie nup extracte de cāna cū aqua milei ſol. ℥. vij. reubarbari electi. ℈. j. ſpice nardi. ℥. v. ſalis gēme. ℥. j. miſce: ⁊ totū accipiaꝛ in potu cum. ℥. ij. aque decoctiōis duorū ſebeſten calefacte: ⁊ obſeruet oīa in ſolutiuis olbus ordīata. ℂ Scōm pncipale remedium eſt hoc. ℞. aque ſparagi. ℥. ij. aque apij: ſyru. de ſebeſten aā. ℥. j. miſce ⁊ calidum accipiaꝛ ſicut ſupra dictum eſt de alijs ſyrupis obſeruando. ℂ Tertium principale remedium eſt. ut cum acceperit hunc potuꝫ per vnam ſeptimanam. tunc die imediate ſequenti euacueꝛ materiei reſiduum cum. ℥. uj. electuarij indi deſcriptiōe Meſue in antidotario cum. ℥. ij. aque apij. ℂ Quartum principale remedium eſt. ut iſte vir ſemper recipiat ante prandiuꝫ ⁊ cenam coclear vnum huius tragee deglutite. ℞. ſeminuꝫ endiuie: acetoſe: ſcariole: calamenti: politrici ca. ue. aā. ℥. ſ. granorum milei ſol. ℥. iiij. orobi. ℥. j. ſ. çuccari triplum ponderis omnium: pulueriçentur omnia per ſe: deinde cum çuccaro commiſceantur. ℂ Quintum principale remediuꝫ eſt hoc. ℞. olei nardini. ℥. ij. olei amigdalarum amararum. ℥. j. olei de ſiſamo. ℥. j. ſ. butyri non ſaliti. ℥. j. croci: ſpice nardi. aā. ℈. ij cere albe quantum ſufficit. fiat vnguentum molle: de quo ptes illoꝝ omnes ⁊ ſpine a furcula ſpatularum inferius bene calefacto inungatur mane ⁊ ſero ante cibum: ⁊ ſuperligētur cum lana mollificata. ℂ Sextum vͦ principale remedium eſt hoc. ℞. capil. ue. ℥. j. ſpice nardi: ſeminis apij: feniculi: ⁊ petroſilini aā. ℈. ij. aniſi liquiritie milei ſolis. aā. ℈. iiij. cere albe q̄ tum ſufficit: ⁊ fiat vnguentum molle. ⁊ in fine coctionis cōſpergatur cum aceto ſquillitico. ℂ Ultimum vͦ remedium eſt: ut iſte vir frequenter aſſueſcat bibere cyathuꝫ. ſ. aque decoctionis rubee tinctorum recentis calefacte cum. ℥. ſ. penidiarum per duas horas ante cenam. quibus vͦ ex tali potu contingit nauſea ſoleo dare ad comedendum radicem vnaꝫ predicte plante recētis longitudine digiti medij pſcripta horā ad comedendum ante cenaꝫ. ⁊ forte q̄ in oppilationibus renum medicinam huic parem inuenies: ſed niſi cuꝫ magna difficultate meliorem non reperies.

ℂ Caplm de inſtrumentis conferentibus cephalee.

Licet plurima imo fere remedia oīa que in quaqꝫ ꝑcedētibus caplis poſita ſunt: tā ex parte purgationū illium q̄ ex pte digerēdi ⁊ diuertēdi: ⁊ eoꝝ que ↄfortāt mēbra poſſent ↄferre in hoc cap̄. nihil ominus hic ponā octo inſtra que multū appropriata erūt ⁊ ↄferentia cephalee. i. magno dolori capitis huius adoleſcentis. ⁊ cum hoc poſt uſis predicta leuius: ⁊ cum minori occupatione approximari poterunt.

Et primum qdē eſt: ut oī ſeptimana bis aut ſaltē ſemel aī cenā p cōpletā horā abluat ſibi extrema inferiora ab inguinib⁹ uſqꝫ ad pedes cū hac decoctiōe cal̄a a ſupiorib⁹ ad inferiora trahendo cū fricatione conuenienti. ℞. folioꝝ lauri: calamēti mētaſtri: hedē ⁊ eupatorij. aā. M. j. roſ. M. uij. ⁊ incidanꝛ ⁊ coquanꝛ cū q̄tuor ſitulis aque uſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis de qua fiat ut dictū eſt. ℂ Scōm pncipale remediū eſt: q̄ dieb⁹ intermedijs inter ablutionē pmā ⁊ ſecūdā aſſueſcat ſibi fieri fricationē pdictus extremis a ſuperioribus ad inferiora trahendo ut dictuꝫ eſt. ⁊ ſi non habet tempus occupādū in fricationibus que in dā gerent tpe hore ſaltē medie. tunc loco earū faciat ſibi fieri ligaturas ſuper clauicula pedū per duos digitos hñ conſtringendo cum chordina uel ſtringa. Altera aūt vice faciat eas fieri ſup genu per duos digitos. ⁊ melius eēt ut aliqñ applicaret duas uētoſas in carnoſa pte tybiarū domeſtica uel ſilueſtra: quas ibi teneret ſaltē p mediā horā abſqꝫ aliqua ſcarificatione. Et altera vice applicaret illas uentoſas in domeſtica pte coxarū in loco ligature. Et tertia vice iterum applicaret eas in inferiori pte natiū. ⁊ ita reuoluendo procederet applicando uentoſas de tybijs ad coxas ⁊ de eis ad nates reuoluēdo pcedere. ⁊ hec qdē inſtrā meliora forēt q̄ ablutiones ⁊ ligature predicte. Et ſi pdictas uētoſas ſemel aut bis in anno in uere ⁊ in autūno applicaret poſt purgationē in illo tpe factā cum ſcarificatione omnino eſſet ei ſue curatiōis inſtrumentum eligibilius. ℂ Tertium principale remedium eſt: ut iſte vir in ſeptimana ſemel aut bis maſticet electi agarici q̄ titatem vnius grani fabe expuendo totum qḋ attraheretur a capite ⁊ nihil deglutiendo de illo. Et ſi terreretur ex amaritudine agarici tunc loco illius maſticet radicem vnam calami aromatici: aut duo uel. iij. grana carpobalſami: uel totidē grana cubeberum ſaltem per quartam partem hore. ℂ Quartum inſtrumentum pncipale eſt hoc. ℞. ligni aloes. ℥. i. ſ. florum hedere: ſticados: ſpice nardi. aā. ℥. j. macis maioranc. aā. ℥. ij. aſſari: origani. ana. ℈. ij. lambruſce. ℥. j. ſ. pulueriçētur oīa per ſe. deinde commiſceantur: ⁊ ligentur in ſyndone retorta de grana ⁊ ſepe odoreꝛ. ℂ Quintum principale remedium eſt: ut cum iſte vir querit ablutionem capitis tunc faciat ipſam cum aqua cineris in qua prius decoquantur aſſari penis porcini: ligni aloes: ⁊ extremitatum hedere ana. M. j. maioranc. M. ij. ⁊ faciat ablutionem cum ſapone: in cuius. ℥. j. incorporentur. ℥. ſ. pulueris ireos. ℂ Sextum principale remedium eſt hoc. ℞. gariofilorum: ligni aloes. ana. ℥. j. roſarū lambruſce: ſandalorum alborum ana. ℥. ſ. pulueriçentur oīa per ſe: deinde commiſceantur. ⁊ de hoc puluere in tempore ueris ⁊ autumni poſt deſcriptas purgationes utatur ſuperaſpergendo parti anteriori capitis a ſummitate eius uſqꝫ ad frontem excluſiue per medietatem capitis per quatuor digitos: ita ut amplectatur locuꝫ commiſſure ſagittalis ⁊ coronalis continuando hunc modum pulueriçandi ſaltem per vnū menſem: ita tñ q̄ ſemp pectinādo deponat primum puluerē qñ vult apponere 2ᵐ. ⁊ forte q̄ hoc inſtrm melius eſſet ei q̄ ablutio capitis. licet etiam ipſa non ſit reprobāda. ℂ Septimum principale remedium eſt hoc. ℞. lene hal. ℥. ij. ſalis indi. ℥. j. ſ. fiat electuarium de quo. ℥. j. ſ. ponatur in lib. j. decoctionis maluaruꝫ: bete: mercurialis: ⁊ violarum in diebus

caloris:quibus addat̃ aſſerimaiorane:ſticados.aã.ʒ.ſ.in diebus frigoris:⁊ hec tota materia mixta poſt purgationes ueris ⁊ autũni:accipiat cliſteris quatuor in q̃tuor ſeptimanis applicanda. ℂ Ultimũ võ inſtrũm eſt:ut ſi per hec pticularia remedia nõ inueniat manifeſtũ iuuamẽtũ in eradicatione ſue cephalee:tũc oĩ tpe anni uti põt pillulis ſupraſcriptis accipiẽdo de eis vnã uel duas poſt cenã per duas horas. Et ſi quereret hẽre remedium particulari⁹ appropriatum.tunc utat̃ iſtis pillulis. ℞.pillulaꝝ aſſaiaret deſcriptione Auic. prima tertij.cap̃ de canonibus curationis capitis.ʒ.j.ſ.pillarũ de ſarcocolla deſcriptione Auic.5° canonis ſumma prima tractatu de pillulis.ʒ.j.incorporent̃ ſil.⁊ fiant pillule de ol.ʒ.vj. de quibus iſte cõmendabilis vir accipere poteſt vnaꝫ bis in ſeptimana per duas horas poſt cenam.eradicabunt enĩ mãꝫ iſtius cephalee que mixta eſt ex cholera ⁊ flegmate reprimendo ⁊ prohibendo eleuationem vapoꝝ ad cerebrum:qð ſibi ſua miſericordia concedere dignetur altiſſimus per infinita ſecula benedictus ad laudem dei Amen.

Conſilium. 5.

De ſoda a mã cholerica citrina proueniente partim p colligãtiã ab epate:⁊ partim per eſſentiam nocumenti ipſius cerebri.

HIc nobilis adoleſcẽs ueronẽſis egrotat ſoda.i. dolore capitis magno: qui apud grecos cephalea noiat̃ ⁊ eſt dolor medietatis anterioris capitis ptingens uſqꝫ ad frõtẽ. ℂ Prouenit aũt dolor iſte ptiꝫ p colligãtiã ab epate ad caput.ptim p eẽntiale nocumẽtũ cerebri in quo inualuit mala cõplo calida cũ dñio cholere citrine facte ex mixtione flegmatis aquei cũ chola rubea:que mã ſiue in cerebro eius generet̃ p viã mixtiõis cholere delegate ab epate ad caput:⁊ flegmatis aquei in uentis pãniculoꝝ cerebri abũdãtis.Siue hec mã pmo in epate generet̃ ex cõmixtione duaꝝ mãeriꝝ pdictaꝝ adinuicem.nõ tollit̃ ex hoc tñ qn egritudo fit p colligãtiã ⁊ p eẽntiã denoianda.qð ẽt appet demonſtrari poſſe:qm qñ eſt diſcraſia epatis pp cibos uel alias cauſas notabiliter intendit̃ dolor in capite:⁊ econuerſo.dum bene diſponit̃ epar manifeſte remittetur dolor capitis.pp qð apparet q cura huius diſpõnis dependet ex rectificatione epatis ⁊ mundificatione cerebri ⁊ cõfortatione coꝝ amborũ ſil. ℂ Signa aũt ulteriora hãc diſpõnem notificantia non eſt neceſſariũ hic adducere:qm res eſt per ſe nota.ſi diligenter perquirantur ſigna a tactu capitis ⁊ epatis accepta:⁊ a pulſu magno ueloci:⁊ frequenti:ẽt in tpibus percepto. Et adhuc a vigilia:ſiti:amaritudine oris ⁊ ſputo aliquando ad ſalſedinem lꝫ leuem:aliquãdo ad amaritudinem tendente:⁊ ſic de alijs:propter quod regendus eſt iſte vir regimine conuenienti: ut in ſequentibus nunc apparebit.

Euitet ergo

ſtationem in locis calidis ⁊ uehementer ſiccis:ſed aer eius declinet ad leuẽ caliditatem ⁊ mãdetus exiſtat ⁊ elongatus a curſibus aquaꝝ ⁊ conuallium:⁊ a locis reumaticis terraneis ⁊ antiquorum edificiorum:⁊ caput eius in nocte ſaltem leui cooptura tegatur. Et caueat a ſtatione aquilonaris uenti.ppterea qꝛ reducit poros ⁊ mãs in cerebro confirmat. ℂ Fugiat ẽt hic vir cibaria rebus acutis condita.uelut raphanum:cepe:alleum: ⁊ conſilia.⁊ dimittat oĩa que humores corporis excitãt ⁊ inflãmant.uelut crocus:piper:⁊ reliqua aromatica calida. Et caueat ab uſu rerum ſua multa euaporatione replentium cerebrum:uelut ſunt legumina:lac:brodia pinguia: ⁊ fructuum: multitudo.⁊ dimittat etiaꝫ viſcoſa ⁊ oppilantia epar ⁊ uenas propter que intenditur caliditas in membris propter phibitã euentationem. Salſa ẽt cibaria multũ non ſunt ei ꝯuenĩẽtia. In reliqs hẽat licentiã ſuo mõ. ℂ Dimittat etiam quantum põt exercitia ⁊ fortes motus tam aĩales q̃ corporales ⁊ pcipue ſuper cibo.imo ꝯuenientius eſt ei quieſcere ſaltẽ uſque quo erit ſanitati reſtitutus:qð cito erit ei. ℂ In mõ autẽ ſue cibationis moroſe comedat:⁊ nõ impetuoſe deglutiat cibos ⁊ potus abſqꝫ congrua maſticatione. Et qꝛ cholericus eſt nõ confert ei abſtinentia longa ne inflãmetur epar:ſed conuenientius eſt ei ter comedere in die inter cenam ⁊ prandium aliqd accipiendo circa horã.20ᵃᵐ q̃ abſtinere ſuperflue:aut q̃ bis ſtomachum multo cibo replere ⁊ potu. ℂ In dormiendo tẽpus expendat condecens:ne propter multas vigilias virtus debilitetur ⁊ cerebrum eius ad exiccationeꝫ perducatur que ſit cauſa attractionis materierum ab interioribus membris ad ſeipſum.propter quod temporibus condecentibus laudo ſibi dormitionem.per octo horas in naturali die fiendaꝫ magis q̃ pauciori tempore laboret dormire. ℂ De paſſionibus võ anime:qm iſte vir complexione cholericus eſt: ⁊ hẽt mãos humorales facile acetoſabiles. Ideo euitet aĩe accitia quib⁹ uelox ⁊ uehemens motus ponitur in ſpiritibus ⁊ humorib⁹. ut ſunt ira:furor:iracundia:uelocitas ⁊ fortitudo conturbati ſermonis. Et in ſumma oĩum hoꝝ accitium euitet intemperiem:pp que cor ⁊ pectus uehementer inflãment̃ ⁊ perducant̃ ad anhelitum magnum uelocem ⁊ frequentem. pp qð correlarie concluditur. Iſte vir parcus exiſtat in aſſumptione potus vini ſaltem fumoſi ⁊ ualde potentis. ⁊ adhuc temperiem in multitudine ponat ⁊ frequentia coeundi. hec eniꝫ forteſſe perducerent ipſum ad antiquam ſodaꝫ uel cephaleã incurabilem.⁊ maloꝝ accidentium productiuam.

Regimen

itaqꝫ medicinale huius cephalee completur per octo remedia congruis temporibus adminiſtranda:ut nunc ſcribitur. ℂ Primum itaqꝫ horum eſt q iſte vir adueniente medietate ſeptembris purget̃ per hunc modum. ℞.ſyrupi roſati.ʒ.j.ſyrupi compoſiti acetoſi.ʒ.ſ.aque acetoſe:aque cicoree ⁊ abſinthij.ana.ʒ.j.miſce. ℂ Item recipe pillularum cochiarum ⁊ de reuberbaro.ana. ʒ.ſ.boni ponderis cum eluario roſ.forment̃ pillule.vij.⁊ accipiantur vno mane in aurora dormiendo poſt eas per horam vnam:⁊ poſt quinqꝫ horas ab aſſumptione earuꝫ bibat cyathum vnum aque ordei ſuccarate calide:poſtea prãdeat per horam vnam poſt iſtam aquam. ℂ Poſt illud minoratiuum accipiat digeſtiuum ſupraſcriptum eadem hora calidum ſeptem diebus continuis:⁊ poſt ipſum tardet cibuꝫ horis quatuor. ℂ Aſſumpto ergo digeſtiuo octaua ſequenti die purget̃ per hunc modum. ℞.caſſie nuper pparate cuꝫ aqua endiuie.ʒ.vij.reuber.electi.ʒ.j.ſpice nardi.g̃.v.ſalis gẽme.g̃.v. aque lactis.ʒ.iiij.miſce ⁊ parum calidum accipiat̃ obſeruando poſt ipſum conditiones que ſcripte ſunt poſt pillulas precedentes. ℂ Secundum võ principale remedium eſt.q adueniente uere circa finem februarij.i.principium martij purgetur per hunc modum. ℞.electuarij roſarum.ʒ.j.electuarij indi.ʒ.iij.utrũqꝫ eiuſdem ponderis miſce.⁊ bibatur cum tertia parte cyathi vini albi aromatici ⁊ calefacti.⁊ poſt hoc obſeruentur conditiones que ſuperius dicte ſunt obſeruari debere poſt pillulas. ℂ Die võ ſequenti accipiat hoc digeſtiuum hora ⁊ modo dicto de digeſtiuo autumni. ℞.mellis roſati.ſyrupi compoſiti acetoſ.ſyrupi de abſinthio. ana.ʒ.ſ.aque bethonice.ʒ.j.ſ.aque cicoree.ʒ.ij.miſce. ℂ Poſt iſtud võ digeſtiuum mane immediate ſequenti purgetur cum iſtis pillulis. ℞.pillularum de hiera maiori.℈.ij.pillularum cochiaruꝫ ℈.j.fiant pillule.vij.cum ſyrupo compoſito aceto.⁊ accipiantur obſeruando conditiões in alijs pillulis narratas. ℂ Tertium võ principale remedium eſt hoc. ℞.aloes epatici electi ʒ.iiij.reuberbo.electi.⁊ agarici.aã.ʒ.j.dyagridij.℈.ſ.maſticis roſarum.ſe.acetoſe:endiuie:⁊ cicoree:ſinǵ.ſpice.aã.℈.ſ.ſalis indi.℈.j.pulueriçentur omnia per ſe.deinde commiſceantur ⁊ infundantur in.ʒ.iij.ſucci endiuie.⁊.ʒ.j.ſucci maiorane: ⁊ commiſceantur ⁊ ponantur ſub radijs ſolis: uſquequo exiccentur.deinde iterum ſuperaddantur ſucci ⁊ permittantur exiccari:ut dictum eſt tribus vicibus renouando.de hac igitur materia fiant pillule de omni.ʒ.vj.uel.vij.de quibus tempore quo aſſumit digeſtiua:⁊ alijs temporibus omnibus in ſeptimana bis uel ter accipere poteſt vnã parum ante cenam

⁊ ſecundam per duas horas poſt cenam continuando eas ſꝫ
ꝙ viderit neceſſitatem maiorẽ uel minorem ci capitis aliculꝰ
tioẽ: aut grauitate eius ⁊ non dubito ꝙ he pillule ſunt poten
tes ad eradicandum dolorem ſuum ⁊ preſeruandum ipſum
ab incurſu in ipſum. ⁊ ſunt ſolẽnes ad mundificandum ſto
machum epar ⁊ caput eius mũdificatiõe tẽperata. ¶ Quar
tũ pñcipale inſtrũ eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ de violis: ⁊ de ſpodio
añ. ʒ. j. trociſcoꝝ dyarodon. ʒ. ij. çuccari albi lib. ſ. cum aqua
cicoree fiat confectio in rotulis magnis de qua per totũ mẽ-
ſem Julij accipiat. ʒ. ſ. ante prandium ⁊ tantandẽ ante ce-
nam immediate. Et ſi non timeret expenſam laudarẽ ꝙ ute-
ret ea per totum menſem ſeptembris ſaltem quater uel ter in
ſeptimana accipiendo de ea quantitatem predictã horis iaꝫ
ſcriptis. ¶ Quintum principale remedium eſt hoc. ℞. ſpo-
dij: coralloꝝ ru. ſãdaloꝝ: coriandri preparati. añ. ʒ. ſ. macis.
ʒ. j. ſ. roſaꝝ. ʒ. ij. gariofi. ʒ. j. ⁊ puluerizẽtur oĩa p ſe. deinde cõ
miſceantur: ⁊ de hoc puluere ſaltẽ bis in ſeptimana. quando
uadit ad lectum pulueriçet priora capitis eius immediate p
latitudinem quatuor digitorum a ſuperiori parte frontis uſqꝫ
ad ſũmitatẽ capitis. ¶ Sextum principale remediũ eſt hoc
℞. ſucci morſus galline habẽtis flores rubeos. ʒ. j. ſucci radi
cis blete. ʒ. ſ. aque mellis. ʒ. ij. miſceantur ⁊ caleſiant: ⁊ imple
to ore aqua frigida leui tractu trahiciat p utrãqꝫ narẽ dex
tram ⁊ ſiniſtram ualde ſuauiter ſemel in ſeptimana ante prã
dium per duas horas per totum mẽſem ſeptembris. ¶ Se
ptimum principale remedium eſt hoc. ꝙ poſtꝙ iſte vir fuerit
purgatus uere ⁊ autumno ut predictum eſt. ſi remaneret gra-
uitas in capite frõte ⁊ circa oculos: tũc in naribus eius ante
prãdium per duas horas bis in ſeptimana inter dies caput
purgij ſupraſcripti inſuffletur in nares eius cum vna penna
de hoc puluere ad quantitatẽ vnius grani frumenti: puoca-
bit enim ſternutationẽ dilatando ⁊ mundificando meatus
cerebri. ℞. pulpe nigelle. ʒ. j. florum roriſmarini. ʒ. j. pulueris
ellebori al. ʒ. ſ. ſubtiliter puluerizentur ⁊ commiſceantur.
¶ Octauũ ⁊ ultimum vero principale remedium eſt hoc. ℞.
conſerue roſarum. ʒ. ij. conſerue boraginis: ⁊ violarum. añ.
ʒ. j. ſ. acetoſe: cicoree: endiuie: ⁊ ſcariole. añ. ʒ. j. violarum flo-
rum nenufaris. añ. ʒ. j. ſ. coriandri preparati. ʒ. iij. vini gra-
natorum. ʒ. j. ſ. çuccari al. ʒ. iij. fiat electuarium. Cuius uſus
eſt coclear. j. uel medium diebus ⁊ horis quibus hic vir ſitit
amaricatum habet os ⁊ ſentit caliditatem hypocũdriorum ⁊
ſtomachi ⁊ pulſationem ⁊ ſaltum in temporibꝰ de eo poteſt
ſumere ter uel quater in die ad libitum ſuũ bibẽdo poſt ipſum
cyathũ aque ordei bene çuccarate ſi deſiderat bibere. Et his
remedijs ita diligenter obſeruatis: non dubito quin ſanitatem
proſpere obtinebit ⁊ cõfirmabit in eo: quã ſibi miſericorditer
cõcedat altiſſimus per infinita bñdictꝰ ad laudes eiꝰ ppetuas

Conſilium. 6.

¶ De duplici mala diſpoſitione vi
delicet. ¶ De mala complexiõe fri
gida cerebri a cauſa primitiua inducta cum preſentia mate-
rie flegmatice ſubtilis: caliditate etiam participantis. ¶ De
mala cõplexione ſtomachi calida ⁊ ſicca a mã calida ⁊ acuta.

Conſideranti diligenter apparere
poteſt egritudines
quibus moleſtatur ꝗ Joannes de mediolano
teruiſinus multum uerende ⁊ moleſte ſunt: ſi-
ue ipſas plures egritudines complicatas inui
cem conceſſerim: ſiue vnicam dictam eiũ eſſe
egritudinem que aſſociat ſibi aliam ab ea dependentẽ: nihil
enim defectus in theoria medicine neqꝫ in opere apparebit
quecunqꝫ iſtarum duarum viarum teneatur. quelibet enim
diſpoſitionum de quibus paulo poſt dicetur propter uehe-
mentiam leſionis earum per ſe aduocat curationem: ita ut re
mota vna: non tamen apta eſt remoueri altera cum nõ ſim-
pliciter dependeat ab ea.

Eſt autem prima huius viri diſpoſitio mala com
plexio ſixa in cerebro eiꝰ que fuit a pri-
mitiua cauſa producta. ſ. uehemẽti triſtitia animi que conſecu

ta eſt mortẽ filie eius: ſiue igit̃ ppter uehementẽ reſolũonem
ſpirituum ſubſtantie cerebri ⁊ materierũ laudabilium in eo
que fuerunt cõſecuta dicent ppter uehemẽtẽ euacuationẽ
in effuſione lachrymarũ cõtingẽtẽ: aut ppter immoderatiſſi
mum motũ in ſpiritibus ⁊ humoribus cerebri acquiſita fuit
in capite eius iſtãmatio in materiebus: ⁊ acuites in eis: que
virtutem expulſiuam cerebri irritauerunt ad mãm expellen-
dam. Unũ ex hoc fundamento deduci põt cerebrũ eius egro-
tare mala cõplexione frigida ⁊ priuatiua denominanda ta-
lis eo qꝛ conſecuta eſt reſolutionẽ euacuatiuã ſpirituum ⁊ ma
terierum laudabilium ut iam deductum eſt. Et qꝛ in humori-
bus ⁊ ſpiritibꝰ tã in ſubſtantia cerebri ꝙ paniculis in uenis ⁊
arterijs eius inuentis remanſit motus inflãmatiuus non eſt
mirabile: ſi iterum inuenitur alia ſpecies male complexiõis
calide denominanda: ad quod videtur iuuare innata cere-
bri complexio: quam a generatione credo fuiſſe calidam: ut
in altera egritudine in ipſo per me curata iam uerum inue
ni. ¶ Ad primam autem egritudinem inueniendam in plu
ra motiua perſuadere videntur. ¶ Primum quidem eſt ſum
ptum a primitiua cauſa que fuit paſſio in anima ualde for-
tis que perduxit virum hunc ad paucificationem innati ca
loris. ¶ Secundum motiuum eſt uehemens perſeuerantia
in vigilijs que etiam finaliter infrigidant. ¶ Tertium vero eſt
grauitas capitis ipſius. ¶ Quartum eſt ſubſtantia materiei
que deſcendit: quam omnino oportet eſſe ſubtilem: argumẽ
to ſumpto a uelocitate deſcenſus eius. ¶ Quintum eſt quia
caput ⁊ adiacentes partes tangenti non repreſentatur cum
caliditate: imo cum percepta frigiditate: ⁊ ſic de alijs. ¶ At
vero materias iſtas flegmaticas ⁊ fluxibiles caliditate partici-
pare plura argumenta concludunt. ¶ Et primum quidem eſt
ꝙ iſte vir conſueuit ciuilibus occupationibus agere capite
diſcooperto ſemper reuerentia conſuete honeſtatis. Ex caſu
autem filie ſue oportuit ipſum capite cooperto exercitari ⁊
maxime cum magna caputeorum uanagloria ſicut hodie mo
ris eſt. ¶ Secundo vero deducitur hoc ex uelocitate materie-
rum ⁊ reſolutionis earum. Cum enĩ deſcendunt mãe per ue
nas poſt aures laterales colli ⁊ arterias eius per muſculos
choidas ⁊ neruos a cerebro prodientes cito imprimunt ſen-
ſationem triſtem quod arguit potentiam materierum in pe-
netrando ⁊ imprimendo. Quomodo enim materia frigida
⁊ groſſa poſſet tam cito dolorem ingentem efficere. ¶ Ter-
tium motiuum eſt uelox remotio doloris ⁊ abſentia poſtꝙ
euenit. neqꝫ enim materia frigida uel groſſa quantumcunqꝫ
multa tam cito deſcendere poſſet neqꝫ poſt eius deſcenſum
tam cito abſolueretur a mẽbro ⁊ ceſſaret dolor. ¶ At vero ite-
rũ nõ leuiter deducunt acuitatem materie duo motiua penul
tima. ſ. ꝙ tam materia que deſcendit excoriauit linguam eius
⁊ fecit ſciſſuram labiorum magnam: exiccauit guttur ⁊ par-
tes oris que omnia a materierum acuitate ⁊ caliditate pro-
uenire concedẽdum eſt apud eos qui aliquid ueritatis guſta
uerũt ex philoſophia ⁊ medicina. ¶ Apparebit autem ite-
rum horum ueritas ex inſtrumentis curationis. que ſcribam
inferius a quibus non dubito ipſum ſanari ſine magna an
xietate: ⁊ hec de diſpoſitione prima dicta ſufficiant.

Secunda vero huius viri diſpoſitio eſt circa ſtoma-
chum conuerſa. iuxta opinionem patien
tis eſt frigiditas immoderata ſtomachi. quod minime credẽ
dum eſtimo ſtomachus eius egrotat mala complexione ca
lida ⁊ ſicca poſitiue prouenienti a materia calida ⁊ acuta: qđ
oſtendunt motiua ꝙ plurima. ¶ Primum: quia ꝙ diſtem-
perantie egritudinales inuentur a contrarijs alijs paribus
tamen non ſemper eſt uerum propter accidentia conſequen
tia egritudinis. Scribitur enim ꝙ cum iſte vir deguſtat ali-
quid actu frigidum ſiue aqua ſit: ſiue vinum uehementiſ-
ſime leditur: ⁊ videtur ei propter hoc concludere lapſum
frigidum oris ſtomachi: ſed in ueritate in ſtomacho inueni-
tur lapſus calidus iam dictus: qui intenditur ex aſſum-
ptione rerum frigidarum ſibi cõtrariarum: ſiue contingat: qꝛ me

la cōplō calida ⁊ ſicca in ore ſtomachi vigoratˀ in ſtōcho per
antiparistaſim: ſiue accidat hoc: qꝛ in ore ſtomachi inuenitur
mā ſubtilis ⁊ acuta: que vehementius ꝓfundatˀ a friditate q̄
refugit: ſiue iterū ↄtingat illud: qꝛ mā acuta in ore ſtomachi
exiſis ibi fecit excoriationē quādā cuius nocumētū auget res
frigida. ꝓpterea qꝛ oē frigidū corpꝰ nocet ulceribꝰ ⁊ oī ſoluti
ↄtinuitatis. 5ª affo. ſermone illo. Ulceribꝰ fridū mordax ⁊c.
Hāc aūt excoriationē ie. ſe ori ſtōchi pſuadēt accn̄tia ī eo lucē
ta que ēt pſuadēt lapſum ⁊ caſum māle eius. Et p̄mū eſt ſitis
2ᵐ amaritudo oris. 3ᵐ eſt pūctio in ore ſtōchi percepta. 4ᵐ eſt
excoriatio lingue. 5ᵐ eſt ſciſſura labiorum: ⁊ plura alia motiua
adducerem niſi longitudinem timerem. ❡ Ex quibus oībus
primum corrolarium annectitur q̄ poſſibile eſt tenere
vnam fuiſſe egritudinem in viro iſto. ſ. malam complexionē
calidam in cerebro eius inuentam: a quo materia deſcenſum
habuit ad ſtomachum ⁊ ad alias partes. ⁊ ſic egritudo ſtōchi
fuiſſet per colligantiam eius ad caput ⁊c. ❡ Sequitur ſecundo
q̄ egritudo huius viri eſt cōplicata ex egritudine cerebri
⁊ ſtomachi: quāticūqꝫ enim in principio ſtomachi egritudo
eius fuit ad caput. tamen facta eſt in ſtomacho fixa
non remouibilis oīno remotione egritudinis cerebri. ❡ Sequitur
3° q̄ hec egritudo rationabiliter eſt p colligantiā ⁊ per
eſſentiā utriuſqꝫ hoꝝ mēbroꝝ ſil. probatˀ ↄclūo: qꝛ ſi egritudo
ſtomachi fuerit p colligātiā ad cerebrū ⁊ ſtomachus non minus
ledere poteſt cerebrum q̄ ledi ab eo: ergo etiam egritudo
cerebri pēdebit ab egritudine ſtomachi. ❡ Utrū aūt he due
egritudines in his duobꝰ mēbris inueniantˀ ⁊ non in alijs:
credēdū eſt q̄ non. Raro enim ſtomachi egritudines perſeuerant
aliquanto tpe qn ledant epar: ↄ̄ſi cum epar nocet ſtomacho
ut pōt colligi 2° tegni. ⁊ 3° cān. 13ª ⁊ 14ª tertij. ⁊ tu conſidera.
Ex quibus ſequitur ultimate in cura hoꝝ diſpōnuz huiꝰ
viri neceſſarium eſſe attendere ad epar ⁊ ſtōchuꝫ: ⁊ nūc ſeqˀ.

Jam autem diſcurrēdū eſt per adminiſtrationē regiminis rerum non nālium huic
viro conuenientium: ↄ̄īter aūt medicinalium. ❡ Eligat igiˀ
vir iſte manſionem in loco ⁊ camera vehementis caliditatis
imo aer in eo ſit ad caliditatē mediocriter declināns ⁊ ad leuē
ſiccitatem: imo fere non ſenſibilem neqꝫ multum intenſe caleſiat
⁊ caput teneat mediocriter erectum. ❡ Scōo principaliter
q̄to magis pōt triſtitiā ab aīa ſua excludat. ꝓp quid
enim opꝫ occupare aīam circa paſſionem rei amiſſe cum recuperatio
eſt impoſſibilis. Eſt enī addere ſtimulū ſtimulo qd̄
eſt incurrere vitū offēdēdi. ita q̄ memoriā ſuā ⁊ uoluntatem
⁊ aīam oīno ↄformet uoluntati altiſſimi. Judicia enī dei abyſſus
multa. Forte ſe enim vir iſte triſtitiā maiorem ualde recepiſſe
ex longa vita filie ſue: que ab humanis periculis fere infinitis
non erat tuta: ⁊ maxime in hoc tpe noſtre infelicis etatis
ſubiecte tribulationibꝰ inſidiarum odij belli ⁊ aliorum diſcriminum.
Equo itaqꝫ aīo tolerandū eſt qd̄ ⁊ puſſum ⁊ factum
euenit. Alr enī piculū ſue vite grande ualde ꝓparat ſibi
vir iſte ex forti paſſione aīe. Tales enī paſſiones exterminant
⁊ mutant corpus ab ea que eſt ſm nām ↄſiſtētia 3° tegni.
❡ Silr 3° in ciboꝝ aſſumptione ex pte q̄titatis menſuram
hēat ut ter aut quater paulatine ciberˀ in die nāli magis q̄ ſemel
aut bis: ſtomachus enim ꝓp ſui debilitatem non multaꝫ
toleraret cibi aſſumptionem. nam pſius ſpargere cū debilitate
virtutis eſt ſecurius. p̄ma quarti. caꝑ de cibatione febricitātū.
ꝓp qd̄ etiam non multū tpis inter vnam cibationem ⁊
aliam interueniat ne nocumentū inferatˀ ex inanitiōe nimia:
opꝫ enim ut neqꝫ in vno die uenas inaniri permittas propterea
qꝛ deterioꝛ eſt fertilitas in tpe ſterilitatis q̄ ſterilitas in
tpe fertilitatis. 3° p̄mi. caꝑ de regimine per cibum. ❡ Quarto
principalr vir iſte ſummopere occupari debet in dormiendo
plixe. ꝑ ut ceſſet motus aīe a triſtitia: ita ut gēſcat corpus
⁊ orgāna ⁊ inſtrumenta. ſecundo ut intercipiatur fluxus: qꝛ
ſomnus fluxus oēs preter eum qui per ſudorem. 2° p̄mi. capitulo
de his que proueniunt ex ſomno: ſed multitudo ſudoris
eſſet ei conueniens diuertendo lapſum. ergo ⁊c. ❡ Secū
ultimum remedium inueniat ſibi ⁊ conſulo q̄ in oī cibario
ponat emulſionis ſeminis papaueris al. ſcutellā vnā uel medium
ad minus. ❡ Item gr̄a huius iſtantibꝰ vigilijs p horā
poſt acceptionē cene accipiat hanc mixturam tepidam. ℞.
emulſionis ſeminum papaueris al. facte cū aqua violarū. ℥.
iij. ſyr. nenufaris. ℥. j. aut loco ſyru. nenufaris apponatur. ℥.
j. ſ. ſyrupi de papauere al. ⁊ erit melius ſomniferum dare. 2ᵐ
lꝫ minus extinctiuū. p̄mū tn̄ magis eſt extinctiuum ⁊ minꝰ
ſomniferū. ❡ Et ſi deſideraret ſomnū inducere abſqꝫ potabili
conferente ex deſcenſu eius ut iaꝫ deſcripſi: tunc ſalubre
remedium eſt ut hora ꝓ̄ſcripta degluriat. ʒ. j. dyapapaueris
deſcriptione Nicolai ⁊ erit ei iuuamentū excellens. ❡ Quinto
vō principaliter conformiter loquendo predictis abſtinē
debet a motu corporis uel exercitio fere oī. Si enim maioꝛ ſit
in corpore humano agitatio ꝓp aīe exercitia: q̄to maioꝛ ſit
in corpore agitatio ꝓp motū corpis ⁊ pītū eius: quare loco exercitij
ſalubre remedium erit: oī mane per tres horas añ prandium
exhibere fricationes a genibus uſqꝫ ad pedes. ſcōario
ab inguinibus uſqꝫ ad pedes. 3° a ſpatulis uſqꝫ ad nates ſemper
trahendo inferius: uſquequo membra caleant ⁊ rubeāt
⁊ eſt conſilium bonum in alleuiando caput diſtrahendo mām.
❡ Sexto vō principaliter in qualitate ciboꝝ agēdū eſt: ita ut
cibaria eius leuia ſint tam ex parte quātitatis: ut in 4° caꝑ
dictum eſt q̄ ex pte q̄litatis: qꝛ digōni ualde facilia ⁊ boni
chimi gn̄atiua ↄ̄rietatē hn̄tia ad lapſus ꝓ̄dictos: ut in ſequētibus
exēplariter videri pōt in aqua decoctiōis uel emulſionis
ſeminū. primo ſeminum portulace. ſcōo ſeminuꝫ quatuor
colum frigidoꝝ. tertio ſeminū lactuce. quarto ⁊ ultimo ſeminum
papaueris al. p̄mū enī ⁊ duo ultima ſufficiētia ſunt ad
ſanādū ipm. ⁊ fiant hec iuſcula cum brodio pulloꝝ ⁊ caponū
mediocriter pinguium ⁊ cū emulſionibus ꝓ̄dictis aut cū mica
panis macerata in illis emulſionibꝰ: aut cum vitello oui
eodem modo preparato ⁊ magnum ſecretum inueniet ſi fecerit
ſibi iuſculū cū ꝓ̄dictis emulſiōibꝰ: ⁊ pulpa ꝑdicū uel pulpa
pullarum iuuenuꝫ diligenter decoctis: ⁊ ſi bn̄ cōſideras hec
oīa conferunt lapſui cauſe māli ⁊ accn̄tibꝰ ↄ̄itibꝰ. Degluriat
ēt vitellum oui in aqua nenufaris uel papaueris albi longo
tpe infuſi: qd̄ remediū cū ꝓ̄dictis emulſionibus erit ſibi utiliſſimū.
Et ſilr iuſculum de farina ordei cū ſe. papaueris: adhuc
etiam fercula facta cū brodio decoctionis bletarum ⁊ ſpinachiarum
ſunt ei laudabilia: ⁊ aqua carnis accepta ex pulpis
faſianoꝝ ꝑdicū ultimate contritis ⁊ violēter expreſſis. adhuc
etiam ⁊ vitellus oui cum mica panis macerata: ut dictum
eſt: ⁊ cocta in aqua lactis cuiuſcūqꝫ uſualis laudabilis erit.
Non multum amplius in cibis me extendo: qm̄ ſpero q̄ cuꝫ
his dictis facile ſanationem acquiret. ❡ De potu autē eius
dicendum nūc q̄ potus eius ſit aqua cocta cū çuccaro multo
abſqꝫ ordeo: cum aliquātis granis papaueris ſm hūc modum.
Accipe aque ueri fontis lib. x. çuccari ſecunde coctionis
lib. ij. granoꝝ papaueris al. ℥. j. bulliant p̄ius ſimˀ aqua
⁊ papauer uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis: deinde ſuperaddatur
çuccarum ⁊ iterum ſuperebulliant in uaſe lapideo
cum cocleari diligenter deſpumando uſquequo cadat quarta
pꝫtibꝰ remanētibꝰ ipſiꝰ: hoc pmittatˀ infrigidari ⁊ coletur
totum per pānū bis ſpiſſum: ⁊ bibat hunc potum ſimplicem
⁊ extra ipſam etiam. ❡ Et ſi deſideraret aliqd extinctiuum
magis: tunc ℞. huius potus partes quinqꝫ ſyru. uel iulep:
nenufaris ptē. vj. ⁊ bibatˀ ſimul. ❡ Si autem ꝓp conſuetudineꝫ
aut ꝓp etatem non poſſet oīno dimittere vinū: aut qꝛ
ex ꝓ̄dictis potus aſſumptiōe debilitatē vīutis incurreret: tūc
eligat vinū colore albuꝫ ſubſtātia dyaphanū odore ſuaue: ſapore
vō dulce notabiliter: ut ſunt vina de ſeleto del montello
⁊ miſceat ꝓ̄dicta vina cū altera medietate ſupraſcripti potꝰ ⁊
felicitabitur eius cura: ⁊ hec de regimine ſex rerum non naturalium
ſufficiant ⁊c.

Jam uero de regimine ex parte inſtroꝝ medicinalium
ptranſire neceſſarium eſt. Itaqꝫ ponantur
inſtrumenta medicinalia: quorum ſeptem applicabo

capiti ⁊ quinqȝ ſtõcho. Itaqȝ ſi conſtat virtus huius viri pͥn cipiuȝ curationis eius ⁊ ſecurus modus opatiõis eſſet ut ſie ret flobotomia uene cephalice per quam educerent ſangui nis.ʒ.iij.aut parum plus tolerante virtute. ¶ Scõm vo re medium eſt:ut poſt factam flobotomiã oe cui⁹ applicatione non ɔzeẽ timor ex pte eius ſi tolerat cũ ỹtus:⁊ ſi nõ tolera ret ỹtus adhuc flobotomiã poſt flobotomiã pcedã cũ applica tione hoꝝ cliſterioꝝ:⁊ iterũ ſi non fieret flobotomia oi die per horã vnã poſt otiũ ſolis vnũ applicet ſibi cliſtere hoc mõ fa ctũ. ℞.decoctionis malue blete mercurial' lib.j.⁊ fiat hec de cocto rũdiu ꝙ aqua viridis fiat. ℞. tere ſimplicis.ʒ.ſ. tere ruffini.ʒ.ij.caſſie çuccari ru.añ.ʒ.iij.olei viol.ʒ.iij.butyri.ʒ.ſ.ſalis cõis.ʒ.iij.miſce ⁊ totum accipiatur in vna vice ſaltez tribus diebus. Et illos tres dies ſufficiant illi accipere oi die ſolũ medietatẽ pdicte ꝗtitatis. ¶ Tertium remedium eſt ut p tora anterioris partis capitis eius omni ſero inter capillos eius de hoc puluere ſpargatur ad quantitatem ſex granorũ ſemper cum pectine deponendo puluerem primum quãdo ponit ſcõm. ¶ Quartũ ſpãle remediũ eſt ut teneat ſemp hũc puluerem ligatũ in ſyndone de grana retorta in manu ſua ⁊ odoret ipm. ¶ Quintum ſpãle remediũ eſt p ſpatium vni⁹ ſeptimane oi mane p duas horas ante cibum faciat hoc gar gariſma. ℞.aque maiorane:aque ireos:⁊ arthanite añ.ʒ.j.te re ruffini.ʒ.ij.çuccari al.ʒ.ſ.calefiant oia ſolũ uſqȝ ad lique factionem.deinde ex hoc impleat' os ⁊ diu teneat':poſt fiat cũ eo gargariſma. ¶ Sextũ pncipale remediũ eſt hoc. ℞.olei de croco ⁊ de camomilla añ.ʒ.j.ſ.olei de myrto:⁊ de maſtice añ.ʒ.ij.gallarũ cupreſſi:ſpodij:roſarum:⁊ granoꝝ myrti. añ.ʒ.ſ.coriandri ꝑparati ⁊ ſubtiliter puluerizati.ʒ.ij. farine uo latilis molẽdini ꝗtum ſufficit fiat linimentum bñ viſcoſuȝ. de hoc igitur actu calido extenſo ſuper pãno extẽdat' ſup ſpa tulis:⁊ ſuper partibus omnibus per quas dolor extendat'. ¶ Septimum ⁊ ultimũ remediũ eſt hoc. ℞. linimenti ime diate ſcripti.ʒ.ij.olei de myrto:⁊ de croco.añ.ʒ.j.muſci. am bre.añ.g̃.ij.pulueris arthanite uel ciclaminis.ʒ.j.ſ.terantur ſimul in mortario ſubtiliſſime:deinde cũ hoc vnguento oẽs ptes capitis oi ſero diligenter inungant' excepta pte cõmiſ ſure anterioris ſup quã pulvis ſupraſcriptus apponatur.

Modus vo prouidendi diſpoſitionibus ſtomachi ſui conſiſtit in his remedijs. ¶ Primuȝ eſt hoc. ℞.ſyr.iuiubini.ʒ.j.aque farfarelle.ʒ.ij.aque mẽthe.ʒ.j. Et ſi abominaretur ſyrupus. ℞.aque farfare ⁊ menthe añ. ʒ.i.ſ.vini citonioꝝ.ʒ.j.miſce.⁊ detur ei in potum actu tepi dum per duas horas ante diez ⁊ proderit ei ſolẽniter ɔtinuã do ipm ſaltez.8.uel.10.diebus. ¶ Secundum vo ſpãle reme diũ eſt hoc. ℞.ɔſerue violarũ.ʒ.iij.ɔſerue bugloſſe.ʒ.i.ſ.tro ciſcoꝝ ſtelle.ʒ.ſ.trociſcoꝝ de violis.ʒ.j.ſ.vini granatorũ:mu ſorũ ⁊ dulcium.añ.ʒ.j.çuccari al.ʒ.ij.fiat eluarium de quo ſemper p horã cũ dimidia ante prandium ⁊ cenam ⁊ imedia te poſt prandiũ ⁊ cenam deglutiat ꝗtitatẽ vnius nucis mu ſcate. ¶ Tertium vo ſpeciale remedium eſt hoc. ℞.aque portulace ⁊ lactuce añ.ʒ.j.dragaganti:gũmi arabici. añ.ʒ.ij. pulpe ſebeſtẽ.ʒ.j.ſ.çuccari al.ʒ.j.penidiarum.ʒ.ij.incorporẽ tur oia ſimul ultimata ɔtritiõe:⁊ fiat loch de quo cõtinue in ore teneat ad ꝗtitatẽ vnius fabe:ita ut permittat deſcende re paulatine ad inferiora. ¶ Quartũ ſpãle remediũ eſt hoc ℞.olei de nenufare:⁊ cytonioꝝ.añ.ʒ.ſ.olei de mentha uel origano.ʒ.j.gallie muſ.ʒ.j.ſ.violarũ:floꝝ nenufaris:ſe.cuſcu te.añ.ʒ.j.ſ.roſaꝝ:ſpodij:mẽthe:maſticis:coralloꝝ ru.garioſi loꝝ.añ.ʒ.iiij.cere al.quãtum ſufficit:fiat vnguentũ molle de quo quater in die naturali actu calido liniat' ſtomachus ab ore eius uſqȝ ad vmbilicum ⁊ ſupponatur ei pannus dupli catus calidus ⁊ ſuffumigatus cum puluere gallie muſcate. ¶ Quintum ⁊ ultimum remediũ eſt hoc. ℞.mãne electe.ʒ.j. aque lactis caprini.ʒ.v.diſſoluat' mãna in aqua lactis calefa cta.deinde colet' ⁊ bibat' tota hec calida.hoc enim erit utile val de mltũ poſt aſſũptionẽ ſupraſcripti digeſtiui p ꝗtuor uel qn qȝ dies accepti ubi appeant ſigna digẽſtionis ⁊ materiam mobi

humilȝ ego credam ꝙ non erit opus euacuandi mãs altera ſpẽ eẽonis ꝗ p cliſteria ſupius deſcripta. Ipſa enim p ſe ele ctiue attrahendo ⁊ diuertendo mãs ɔuenienter eliant a capi te ⁊ ſtõcho mundificando. Si tñ pter hec oia tardaret aduen tus ſanitatis reſcribat' de ſtatu ſuo ⁊ puidebit' de remedijs fortioribus ſi fuerit opus ad laudem dei. Amen.

Conſilium.7.

¶ De ſupflua vigilia ab imoderata ſiccitate organi primi ſenſitiui cũ corruptione operationum imaginatiue ⁊ cogitatiue potẽtia rum cum participatione epatis ⁊ totius.

Superflua vigilia huius nobi lis viri prouenit ab imoderata ſiccitate organi pmi ſenſitiui ⁊ eſt uẽtriculus anterior cerebri.qui licet reſpectu medij generis a generatione de clinet ad caliditatez ⁊ ſiccitatẽ.qꝛ hic vir cholericus fuit:⁊ eſt tñ poſitiua ſiccitas inuẽta in cerebro ei⁹ toto:⁊ maxie in an teriori pte multiplicat' ibidẽ a vaporib⁹ cholericis poſitiue ⁊ p ſe exiccãtib⁹:⁊ qꝛ hi vapores ſil' cũ alijs ab vniuerſa mẽbro rũ inferioꝝ ɔgerie mltiplicant' ẽt in cerebro īducũt in ipſo pñ uatiuam ſiccitatem p viã reſolonis. ¶ Adde pterea pdictis ꝙ epar eius qḋ eſt notabilr calidum non euacuat' ab adu rendo materias cholericas:pp quã aduſtionẽ tranſmutant' in mel' choas. Et iſte eſt vnus ex illis qui per decidentiã in eta te paugmaſtica tranſmutant' in melãcholicitatẽ. Iuxta illud ſecundi tegni.decidente vo calida ⁊ ſicca craſi. ¶ Et hoc to tum demonſtrari põt ex pluribus ſignis. Primo qꝛ tactu p cipit' caliditas ⁊ cũ acuitate notabili. 2° qꝛ habitudie macer eſt ⁊ extenuatus.3° ex uelocitate ⁊ frequẽtia pulſus eius in quo non ſeruatur magnitudo pp debilitatem ỹtutis eius. 4° qꝛ color eius eſt rubicũdus cũ claritate.5° ex imoderata ſiti. 6° ex uentris ɔſtipatione:⁊ ſic de alijs. Unde non eſt mirabile ſi vir iſte aliqualiter in operationibus imaginatiue potentie ⁊ cogitatiue corruptionem habet:qñ hec oia que dicta ſunt mi nant' ſibi non leue periculum corruptionis operationũ inte riorũ ſenſuũ. Unde opoꝛtet iſtum virum eſſe ſollicitum ⁊ bñ aũ tum in curatione ſui:aliter non bene terminabit res eius.

Occurrunt ergo mihi decẽ ſibi ɔſcribẽda. Et pri mũ qdẽ hoc eſt ut abſtineat a cibis ſal ſis.2° ab acutis ut aromaticis oib⁹ ꝑterꝗ a croco ⁊ ab ane to que ſunt due medicine cum ſua caliditate ſomnũ inducẽtes. Itẽ abſtineat ab aceto. Itẽ abſtineat a rebus ualde pinguib⁹ ⁊ propriie cõmixtis cũ pdictis mediocriter: brodialia nõ ſunt vituperãda pter iſta:alijs cibis utat' ad libitum. Uinum vo eius albũ ſubtile dulce non ualde fumoſum. Et ſi non eẽt bñ dulce dulcoret' cum çuccaro aut cũ aꝗ decoctiõis radicum li quiritie mõdatarũ. Si ualde fumoſum.tunc frangat' cũ aꝗ boni fontis:aut cum aꝗ ciſterne que melior eſt. ¶ Scõm in ſtrm eſt.ꝙ iſte vir procuret hẽre uentrẽ eius munduȝ ⁊ ꝓprie cũ uſu eluarij de ſebeſtẽ ſm hunc modũ. ℞. eluarij de ſebe ſtẽ lib.ſ.eluarij de pſilio.ʒ.iij.incorporent' ſil' longa contritio ne.de hoc accipiat ſemp ante prandium ⁊ cenam ꝗtitatem vnius nucis muſcate:aut ſaltez de eo accipiat paꝝ ante cenã quantitatem predictam duplicatam. ¶ Tertium inſtrumen tum eſt ꝙ iſte vir omni ſero cum uadit ad lectum ſuper to ta caluarie capitis ſui ponat quãtitatem.vj.granoꝝ frumẽ ti de hoc puluere. ℞.floꝝ nenufaris.ʒ.j.ſ.ſe.lactuce:ſcariole croci:corticum papaueris.añ.ʒ.ſ.fiat ollum per ſe pulvis:de inde cõmiſceant'. ¶ Quartũ inſtrm eſt.ꝙ iſte vir oi ſero cum uadit ad lectũ totã ſpinã inungi faciat ex hoc linimẽto min⁹ calido ꝗ tepido. ℞.olei de ſemib⁹ lactuce:olei viol. ⁊ de ſiſa mo añ.ʒ.ſ.olei de nenufa.ʒ.j.trociſcorum de viol.ʒ.j.ſ. cere al.quãtũ ſufficit.fiat vnguẽtum molle:⁊ poſtea bulliat in lib. ſ.emulſionis papaueris albi:uſqȝ ad conſumptionez illius. ¶ Quintum principale remedium eſt hoc. ℞.corticum mã dragore:ſe.ſcariole:lactuce:⁊ portulace añ.ʒ.ſ.floꝝ nenufa ris:corticum papaueris ana.ʒ.iij.fiat omnium per ſe puluis:

deinde cõmiſceat ⁊ aſpergat ⁊ imbibat cũ ſucco folioꝝ papaueris albi: deinde exiccet ſub radijs ſolis renouando ſuccuꝫ ⁊ exiccãdo ipꝫ. hic ergo puluis liget in ſyndone de grana retorto ⁊ ſemper aut ꝙ [illegible] olfaciat ipm patiens. ¶ Sextuꝫ principale remediũ eſt hoc. ℞. folioꝝ maluarum: violaꝝ: ſcariole: ⁊ lactuce añ. M. ij. mãdragore: foliorũ nenufaris: ⁊ papa. añ. M. iiij. bulliant hec oĩa in decẽ ſitulis aque uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis: ⁊ cum iſta decoctione tepida oĩ ſero ꝑ horã ante cenã abluant extreme partes inferiores a pedibꝰ uſqꝫ ad inguina: ⁊ a natibꝰ uſqꝫ ad humeros ⁊ facies tota ⁊ collũ. ¶ Septimũ remedium eſt hoc. ℞. ſe. melõ. croci: floꝝ lilioꝝ al. violarũ. añ. ʒ. j. ſ. floꝝ nenufa. lactuce añ. ʒ. j. pulueris folioꝝ mãdragore. ʒ. ij. pulueriçent oĩa per ſe: ⁊ cuꝫ ſucco foliorũ papa. fiant pillule de oĩ. ʒ. vij. uel. viij. de quibꝰ iſte vir oĩ ſero uel nocte qñ dormire non poterit. degluciat duas uel tres ꝯtinuando eas. ¶ Octauũ remediũ eſt hoc. ℞. loch de papauere. ℥. j. pulueris floꝝ narciſci: pulueris floꝝ liliorũ citrinorũ: qui naſcunt in uallibꝰ añ. ʒ. ij. ⁊ ſi nõ reperiunt ꝑdictoꝝ flores: tũc accipiãt folia ipſoꝝ loco floꝝ papaueris albi. ʒ. ij. pinearũ mũdataꝝ. ℥. iij. pomoꝝ mãdragore numero j. ſiue matuꝝ aut imaturũ: ſiue recẽs ſiue ſiccũ habeat emill ℥. j. ſe. lactuce ⁊ floꝝ nenufaris añ. ʒ. ſ. macis: capil. ue. añ. ʒ. v. ligni aloes. ʒ. j. mell. viol. lib. j. çuccari albi. ℥. iij. fiat eluariuꝫ de quo patiens iſte accipiat ante cibũ coclear mediũ: ⁊ tantũdẽ poſt ipſum imediate: frangit enĩ caliditatẽ epatis ⁊ cholere ⁊ ꝓhibet aduſtionẽ ⁊ euaporationẽ acutã ad caput: facit hebetationẽ ꝯuenientẽ: ⁊ ingroſſationẽ in uaporibus ⁊ cerebro. ¶ Nonũ remediũ eſt: ut hic vir attẽdat ⁊ ꝓcuret ſibi aperire emorroidas fricando eas frequenter cum felle tauri uel gaſelli: aut cũ pãno aſpo biſello uel de ſerlifio. Et ſi prouocate fuerint emorroides permittat eas fluere mediocriter. nullũ enim remedium eo felicius inueniri poſſet. Si autem ſuperueniret ipſarum emorroſagia: tunc conſtringat emplaſtrando eas cum ſtupis infuſis in aceto: ⁊ expreſſis uel madefactis in albumine oui cõquaſſato cum puluere thuris: maſticis: ſan. ora. boli ar. ⁊ corallorum ru. ⁊ ematitis ana. ¶ Ultimuꝫ ſpãle remedium eſt ut ſi in hoc viro nõ poſſent emorroides aperiri per ingenia ꝑdicta: tunc tentet apertio tybiarum in locis in quibus aquoſitas ⁊ virulentia emanare ſolebat. ⁊ hoc quidem fieri põt ſuperponendo emplm factuꝫ de folijs apij ranini. qḋ in ripis fluminum reperit bñ conterendo: ⁊ ſup cruribus applicet tãdiu ut fiat ibi ueſicatio. Cũ videris tybiarũ apertionẽ intendat eaꝝ mũdificatiõi cũ hoc vnguẽto. ℞. vnguẽti baſiliconis: ⁊ aploꝝ añ. ℥. j. litargiri: ſarcocolle: ſandarace añ. ʒ. ij. icorporent ſil ⁊ bis uel ter mediceat mẽbrũ patiẽs cũ eo. Et ſic tãdẽ non eſt dubitabile ꝙ res eius terminabitur ad bonum ſiue ad ſalutem ſi continuent hec remedia: qḋ nõ ſpero ipm eſſe facturum: ſicut ſoluit ad laudem dei. Amen.

Conſilium. 8.

¶ De duplici mala diſpoſitione videlicet. ¶ De mala complexione frigida ⁊ humida cerebri a multo flegmate aquoſo ⁊ mucillaginoſo proueniente. ¶ De ſonitu in auribus repreſentante ſonum aque fluentis aut uenti reuerberati ad parietes montium.

Venerabilis in chriſto pater ⁊ ſacre theologie doctor magiſter hieronymus de ordine ſancti Auguſtini laborat duplici diſpoſitione omnino uerenda multuꝫ. ¶ Eſt enĩ prima mala complexio frigida ⁊ humida cerebri materialis a multo flate aquoſo ⁊ mucillaginoſo proueniens: ſiue illud flegma in capite eius multiplicatum fuerit a mala complõne ꝑcedente qḋ rõnabilius eſt: ſiue flata iſta aliũde ad caput propulſa generauerint ibidem malam cõplõnẽ frigidã ⁊ humidã pp multã morã ꝑdictorũ flatuum in capite ſuo. Et qualitercũqꝫ concedatur neceſſe eſt ꝙ cum egritudo eius lõga fuerit ꝙ ambe cãe iſte reperiant ibi. quarũ vna eſt cãs alterius ⁊ ecõuerſo. ita ꝙ reciproce ſe iuicẽ efficiãt ⁊ augmentãt. Propter quod nõ eſt mirabile ſi vir iſte hyeme nuper preterita paſſus eſt torturã oris. ꝓpter enim fla aquoſuꝫ infuſum in muſculis ⁊ neruis ſuſpendẽtibus ⁊ ſuſtentãtibꝰ oſſa maxillarũ ad oſſa tẽpoꝝ fuit facta mollificatio: ⁊ cuꝫ ꝑs materiei in altera contraria pte groſſa mota fuit in ꝑdictis muſculis ⁊ neruis etiã genarũ ⁊ faciei ꝑs iſta cõtracta fuit: ⁊ fortaſſis ꝙ tunc laborauit duplici egritudine. ſ. ſpaſmoſa in vna pte: ⁊ paralitica in alia parte. qḋ tñ non credo: qꝛ egritudo iſta non ita facile curata fuiſſet: niſi cura ipſius egritudĩs fuerit cũ ſubtili prouidentia ſapientũ doctoꝝ qui pertractauerunt ipm. Ueriſimius aũt eſt argumento ſumpto ab etate ⁊ complõne eius ꝙ mã iſta flegmatica fuerit groſſa ⁊ effuſa ad muſculos ⁊ neruos faciei genaꝝ ⁊ tẽpoꝝ in eiſdẽ ibibita: ⁊ cõtraxerit ꝑdictas ptes ſm longitudinẽ abbreuiando: ⁊ ſꝫ latitudinem extendendo: ita ꝙ ſpaſmus acciderit qui formalr̃ nõ eſt aliud ꝙ̃ actualis contractio ptiũ mobiliũ verſus ꝑncipiũ ſuũ cũ ipotentia dilatatiõis uel expãditionis ꝑdictarũ ptiũ de ſpaſmo in fieri intelligendo tñ hoꝝ deſcriptionẽ. Uñ hec tortura fuit egritudo ſolum ſpaſmoſa: ita ꝙ per ꝯtractionem ptiũ ubi erat ſpaſmus in altera pte ꝯtraria de neceſſitate cõtingit tractus ⁊ extẽſio ad inferius: pp quod ꝑs iſta apparet magis mollificata ⁊ magis egra: ⁊ tñ nõ eſt. Cuius apparẽtie mollificatiõis efficiẽs cã fuit attractio torti: ut lr̃alr̃ colligitur 2° tertij. cap̃ de tortura. ſubtiliter intelligẽdo cõtra opinioneꝫ Alexãdri ꝑpate. quẽ Auic. ibidẽ alleg. ſi bñ intelligit.

Propter qḋ ex ꝑdictis nõ ualde anguſtioſuꝫ eſt intelligere cauſas euentus ſcḋe male diſpõnis huius viri que eſt ſonitus in auribꝰ repñtans ei auditũ aque deſcendẽtis: ⁊ impetuoſe fluentis. aut colliſionẽ uẽtoꝝ reuerberatoꝝ ad parietes mõtium uel ſyluaruꝫ ⁊c̃. ¶ Eſt ergo diſpoſitio huius ſcḋa uerẽda multũ. eſt enĩ corruptio in operatione ſenſus auditus: nullo enim obiecto uel cauſa in medio exteriori exiſtente talis ſonitus effectiue ꝑcipit exterius ſonatiuũ eſſe: qḋ non ſonat quod eſt formale in corruptione operationis auditiue potentie. ¶ Eſt aũt huius diſpõnis imediata cã mala cõplo in toto cerebro: ⁊ miringa auditiua. Cã vo maĩs uel eidẽ ꝓportionata eſt uapor uel uentoſitas groſſa in miringa ꝑdicta: ⁊ neruis uenientibus a 5° pari neruorum ad ipſam. Auditus enĩ fundat in 5° pari neruoꝝ: ſicut guſtus fundat in 4°. ut prima ꝑmi colligẽdum eſt in cap̃ de anothomia neruorũ. 14° a medullari ſubſtãtia cerebri orientiũ. Cuꝫ ergo cõtingit ꝙ uapor iſte mollis eſt ⁊ fluẽs repñtat ſonitus ꝯſilis impetuoſo decurſu aqrũ. Cũ aũt cõtingit uentoſitatem iſtã groſſiorẽ eſſe: ⁊ uehemẽter ad ꝑdicta organa colliſam eſſe tunc accidit ſonitus agitatione uentorum ꝯſimilis. ¶ Ex quibus oĩbus correlarie cõcludit ꝙ hec diſpõ huic viro minatur ingentia ꝑicula. Multiplicata enim mã iſtorum uaporum ⁊ uentoſitatuꝫ ⁊ cauſa exiis in uenis ⁊ rimoſitatibus cerebri minat ſibi apoplexiã ſi fecerit oppilõnẽ cõpletam: et epilepſiã ſi fecit incõpletã: multiplicata vo iſta materia in organis ꝑmi ſenſitiui: furorẽ ſubitũ ꝓnunciat ei. In poſteriori vo pte multiplicata iſta mã litargicã ꝓtendit ei ſuſpectioneꝫ: ſicut ſi mã aquoſa fuerit ⁊ ſubtilis ⁊ a poſteriori pte cerebri defluens per nucham ſuſpicandã paleſim ꝓtendit ei. Et cum fixa fuerit mã iſta in organis auditus completã ibi efficiens oppilationẽ neceſſario ꝓnunciat ei ſurditatẽ fortaſſe incurabilẽ. ⁊ ꝓpͤ qñ fuerit cõfirmata: ut colligendum eſt 4° tertij. in proprio capitulo litteraliter.

Pro regimine aũt curatiuo ꝑdictaruꝫ diſpõnũ multo quidẽ ⁊ accurato ſermone intendẽdũ eſſet. ¶ Et ꝑmo qdẽ oporteret dirigere regimen diſtinctum ⁊ cõuenienter electũ circa oẽs ſex res nõ naturales ulr̃ ⁊ particulariter cõſiderandas. ¶ Scḋo nota ꝙ idem modus de electione inſtrumentorum ⁊ intentionum curatiuarum extendendus eſſet: uerum qꝛ vir iſte religioſus eſt ⁊ officio diuino inſtanter obligatus: ⁊ adhuc etiam quia diſpoſitio eius ad melius prompta eſt: imo fere ad perfectam

curationẽ ex pte torture orie:lʒ remanſerit ſibi nocumentũ corruptionis in operationibus auditus ut declaratum eſt. Ideo videtur mihi ut nunc ſufficere ſatis deſcribere regimẽ eius in octo particulas diuiſum: ut nunc ſequitur. ❡ Primo quidem vir iſte effugiat uſum ciboꝝ oium caliditate ⁊ humiditate ſua nimium euaporatiuoꝝ. Exemplum hoꝝ eſt alleum: cepe: bulbus: legumina oia ⁊ pprie cicera: ⁊ pinguia. omnia hodialia: ⁊ ſic de alijs. Item effugiat uſum rerum acutarum nimia ſua euaporatione pmouentiũ mãs ad caput: ⁊ facientũ eas a capite colliqri: uelut eſt raphanus: ſinapiſmus ⁊ alia. Euitet etiam cibaria oia frigida actu ⁊ potentia: ut bletam: ſpinachiam: portulacã: lactucã: endiuiã: ſemina coia: ⁊ ſimilia. Effugiat ẽt viſcoſa ⁊ oppilatiua ſua euaporatione capitis grauatiua: uelut lac: ⁊ lacticinia cibaria ⁊ piſces ⁊ pprie elixos ⁊ paſtilla oia: ⁊ ſilia digeſtioni diffcillima: ⁊ materierum flegmaticarũ ⁊ frigidarũ generatiua: ut antique carnes oẽs: panis azimus aut non bene coctus: ⁊ ſimilia. ❡ Scdm vo principale in eo obſeruandum eſt ut caueat quantũ põt a multitudine potus: ⁊ pprie vini dulcis groſſi ⁊ conturbatiui: imo recte loquendo bonũ eſſet ei ut oino vinum dimitteret ſaltẽ per totã hyemẽ futuram: ⁊ uteret aqua mellis infraſcripta. Si autem argumentũ aliqd inclinet ipſum ad potũ vini: uelut etas: ↄſuetudo: ⁊ debilitas ſtomachi: ⁊ non bona tolerantia aque mellis: tunc ſaltem eligat vinũ colore ſubrubeũ aut albũ dulcedine oino puatũ: ⁊ cõmixtũ cũ medietate ſiui dicte aque mellis facte ſm hũc modũ. ℞. aque fontis uel fluminis electi: aut ſaltẽ aque ciſterne que melior eſt pp ſubtilitatẽ lib. xv. floꝝ roriſmarini. ℥. ij. bulliãt ſil lento igne uſquequo aq̃ iſta odore floꝝ ↄuenienter participabit: tũc ergo addat pdictis mellis electi lib. j. ſ. mediocriter coquendo ⁊ continue cũ cocleari diſpumãdo uſquequo cadat tertia ps duabus remanentibus: ⁊ tunc colet per pãnũ ſpiſſum bis aut ſaltẽ ſemel. ⁊ reponat in uaſis vitreis bñ mũdis ⁊ utat ea. ❡ Tertium vo principale remediũ eſt: ut utat medicinis per tertiã opationẽ earũ mundificatiuis: ⁊ confortatiuis organi auditus: que etiam pmũ ⁊ expurgatũ ↄſeruent ſpũm aialẽ: qui eſt inſtrm auditiõis. tñ iſte medicine debẽt eſſe calefactiue ſubtiliatiue uehementer. ueloci ter penetratiue abſterſiue: ⁊ exiccatiue viarum pdictarũ. ❡ De numero autem horũ ſimpliciũ ſunt: ſicut aſſarum: cinamomũ: lignũ aloes: amomum: ameos: ſticados: pulegium: calamentum: amaracum: ⁊ dedrolibanũ. ❡ De compoſitis electis ad iſtud ſunt ſoura deſcripta 5° canon. ſũma pma. Et confectio alkekẽgi magna tyriaca metridatum. ⁊ inter reliqua eluaria eſt eſdrã Eſdre intitulatum deſcriptum a Nicolao in antidotario eius: ⁊ ſiliũ pdictorum uſus eſſe debet accipiendo ex eis omni ſeptimana ſemel uel bis. ℨ. j. cum. ℥. j. aque ſaluie uel roriſmarini calefacte p duas horas poſt cenam: hoc enim eluariũ ⁊ aliud ſoura dictũ gentes q̃ plurimas ab antiqua ſurditate ſanãt per longũ uſum eius: lʒ hoc aduerſetur ſnie Auic. 4° tertij. in cap pprio. ubi dixit. q antiquata ſurditas non recipit curationẽ. Eũ ego intelligo lr̃am illam. ſ. nõ niſi cũ magna difficultate ⁊ tpis plixitate. Experimentũ enim eſt contradictorium lr̃e Auic. ut patet in fratre Thoma anglico in conuentu heremitarũ ſancti Auguſtini de Padua qui ſanat° eſt de ſurditate. 12. annorũ. ❡ Quartũ principale remediũ eſt. q iſte vir ſepe aſſueſcat ſupponere aurẽ leſam aut ambas: ſi notabilr leſe ſunt ſuper tabula de ligno cypreſſi uehementer calefacta in ſero qñ uadit ad lectum: ſed ſi uellet remedium elegantius hoc ẽẽ: tunc iſti tabule calefacte ſuperponat bonam quantitatem pulueris folioꝝ origani: hoc enim eſt remedium ſublime pre ceteris: ⁊ eſt illud quod illuſtres viri nominauerunt ſantenegi ignoratum a q̃ pluribus ⁊ fere ab omnibus. ❡ Quintũ principale remediũ ⁊ pprie ſonitus predictos in auribus reptatos ex fractione uel colliſione medij intranei eſt: ut applicet auribus ſuis mane ab aurora uſqʒ diſtanter a prandio per horam unam ter uel quater ſacculum infraſcriptum: ⁊ eundem ſupponere per duas horas ante cenam. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aſſari: calamenti: pulegij: ſticados añ. ℳ. iij. ſpice nardi: ⁊ romane: florum roriſmarini: foliorum baſiliconis añ. ℳ. j. ſ. ligni aloes. ℨ. ij. macis. ℨ. j. origani. ℨ. ij. puluerizentur oia per ſe ſubtiliter: ⁊ fiant ſacculi quantitatis vo pedalis: ⁊ calefiant ſuper tabula in. 4° remedio ſcripta ⁊ ſupponat toti medietati dextre uel ſiniſtre capitis: aut utriuſqʒ ſi ambe aures egrotabunt. ❡ Sextum remedium principale eſt. q iſte vir aſſueſcat mane ante prandium ⁊ ante cenam etiam infundere auribus eius aut alteri tantum unam uel duas guttas de oleo infraſcripto: obſeruatis tamen regulis medicandi aures que ſunt infraſcripte. ❡ Prima q nullum medicamen auri imponat niſi uli corporis euõne pmiſſa ⁊ particulari capitis. ❡ Secunda regula nunq̃ auri imponatur aliquid niſi uenter ↄuenienter a fecibus expurgat° fuerit. ❡ Tertia regula ut auri nihil iponat niſi pmiſſa mundificatiõe ⁊ abſterſione foraminis auditus: ⁊ pprie in pfundo eius ↄfractuoſo ⁊ tortuoſo multum. ❡ Quarta regula ut nihil auri imponatur actualibus qualitatibus uehemẽter apparẽs diuũ: q̃re liquor auri iponendus oĩs debet eſſe non uehementer calidus actu nec frigidus: ⁊ ſequit ex hoc q debet eẽ actu tepidus: lʒ liquor oĩs poſſit eſſe uehementer exiccatiuus ⁊ ſm ſermone. 10. tractatuũ. ⁊ ſcdo terrapẽ. Organũ enim auditus uehementer paſſibile eſt tenuitate raritate ⁊ ſubtilitate ſui: ⁊ uehementer ſiccum eſt nãlitate ſiccitate conſeruanda per plura: ut deducit ibi Galenus. ❡ Quinta regula q medicamẽ qd imponit auri non ſit multe quantitatis. pp enim impletionem foraminis auditus phibet expulſio fumoſitatum ab intus ad extra: adhuc receptio ſpẽrum audibilium ab extra ad intus. ❡ Deſcriptio aũt pdicti olei talis eſt. ℞. olei nardini facti ſm artẽ ⁊ non p infuſionẽ. ℨ. iij. olei de origano. ℨ. v. pulpe collognitide ſubtiliter puluerizate. ℨ. x. origani: ligni aloes añ. ℨ. iij. oĩa in uaſe vitreato diligenter cõmixta bulliãt lento igne uſqʒ ad ↄſumptionẽ tertie partis: deinde cum expreſſione condecenti colentur bis per pãnum ſpiſſum ⁊ reponantur in uaſe vitreo expoſito radijs ſolis: hoc enim medicamen eſt ſublime ualde. In eius enim laudib° ↄuenerunt oẽs illuſtres viri: q ipſa eſt de melioribus medicinis ad oẽs egritudines frigidas inãles uel immãles organoꝝ auditus. ❡ Septimum principale remedium eſt. q iſte vir aſſueſcat accipere oĩ menſe ſemel. ℨ. ij. maiorum pillularum de ſarcocolla in aurora: ⁊ tardet prandium horis ad minus ſex cũ conditionib° ſepe in aſſumptione farmacoꝝ obſeruãdis: quas dimitto longitudinẽ effugiens: legant aũt pillule iſte a Δl. eius de conſolatione medicinarum cap de ſarcocolla. Si autem vir iſte haberet uentrem non bene fluxibilem ⁊ materie pp illud indicarentur ad caput: tunc poteſt uti pillulis alefanginis deſcriptis a Meſue in antidotario deſcriptione. 8° cap prio. Iſte macbum enim caput ⁊ inſtrũ alenſuum mundificant: ut ibi ſcribit Meſue: ⁊ oẽs alij concordes cum eo: de quib° ui pcepta grauitate ſtomachi accipiat. j. uel. ij. parum añ cenã. Cum inſtare vo capitis grauitate accipiat eas per. 2. horas poſt cenã. ❡ Ultimũ remediũ eſt. q iſte vir aſſueſcat ſupaſpgere prã capitis p totũ ſpatiũ extẽſionis cõmiſſure ſue ſagittalis in ſero qñ uadit ad lectum cũ infraſcripto puluere quantitatẽ ſex granoꝝ frumenti bis uel ter in ſeptimana. Cuius deſcriptio eſt. ℞. floꝝ roſmarini: ſticados: maiorane ana. ℨ. j. gar. ℨ. iij. aſperſio enim gariofiloꝝ ſup pra capitis oẽm malã complonẽ frigidã mãlẽ uel inmãlẽ emendat. ut ſcripſit Auẽzoar in ſuo theiſir. lib. ⁊ cap. pmis. pulueriʒent aũt oẽs medicine per ſe ⁊ ſubtil: deinde conquaſſent in mortario. Laus deo.

Conſilium. 9.

❡ De quadruplici mala diſpõne videlicet. ❡ De mala complexione frigida ⁊ humida cerebri: cũ multis accidentibus cõplicata. ❡ De mala complexione frigida ⁊ humida ſtomachi cum debilitate virtutis digeſtiue cõmunito in eo. ❡ De dolorib° renum a mala complexione humoroſa: Arenulis ⁊ lapide. ❡ De doloribus ſpatularum uſqʒ ad collum: ⁊ hypocũdriorum ⁊ uentris totius anterioris. ❡ Diuiditur autem con-

ſiliumi in capitula quatuor:ſm φ quatuor ſunt diſpoſitiões in eo tractate.

¶ De diſpoſitione mala cerebri ⁊ eius cura. Cap.I.

SI mentis acuitate pfunda: ſi ſtudij ɔtēplatōe ſublimi cōplonis in humani corpis diſcrimine uel lāgore ſūma cū affectiōe ɔtemplādū eſt.maxie tñ illis oppotunū hoc eſſe vī qui ſunt lāgores ſeu ⁊ piculoſi adhuc ⁊ numero plures. Et iterū qñ accidūt illis quos videm⁹ nobis dilectiōe benigna ɔiunctos:⁊ eſſe de numero virorū honeſtiſſimorū ⁊ moraliū quoꝝ pauci repiunť hac noſtra etate. ¶ Propterea ergo nobilis ⁊ moraliſſimus vir ſer Marcus quadruplici ⁊ ingenti ualitudine laborat cui non ſolū afficior:ſed tantū ɔpatior q̄ntū amicus amico concedere pōt. Ideoq₃ cū magna mee mentis onerositate calamū aſſumpſi pp dolorem amici:⁊ uehemēti auiditate cōtēplationē aggreſſus ſum ut eidē ſubueniā fidelr ⁊ opportune. ¶ Laborat hic vir primo mala cōplone frida ⁊ hu.cerebri ſui que magis in eo repiť ex tpe q̄ a gñatione ɔcta. Credo enim cerebrū eius reſpectu tēperati cerebri a gñatione declinauiſſe ad ſiccitatē uel ad ualde remiſſam humiditatem ⁊ aliq̄lē caliditatē. plaſma enim ꝑtiū capitis:uenarū ipſius multitudine ⁊ magnitudine:viarū aptione:faciei colore rubicūdo ſatis:imo uelocitas in opatio nibus interiorū ſenſuū ⁊ mobilis pfectio in eis ad actiones: actualis calitas in oībus ptib⁹ capitis tactu pcepta:⁊ capilloꝝ ſoliditas:⁊ groſſitudo: hec.x.ſigna caliditatem capitis arguūt magis q̄ oppoſitū. Sed humanoꝝ actuū occupatiōes ad magna negocia ⁊ plurima expedienda pp neceſſitatē opationū ſenſuum interiorū ⁊ exterioꝝ ēt ſūt cāe pmutatiōis cōplonis radicalis calidarū ad frigidas pp uehemētē reſolonē in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹:⁊ ſubſtātia cerebri aduenientē ex eis: ad que ēt ɔcurrere pōt regimē ex pte ſex rerū nō nālū pmutās ad humiditatē ⁊ frigiditatem. ¶ In ſūma igiť ſiue ɔtingat pp diſpōnē cerebri p ēentiā fridā ⁊ humidā mãerū fridarū multiplicatiuā.ſiue ēt magnificeť hec pp colligātiā iferiorū ptiū:⁊ pp ueſtōchi ⁊ epatis:de qb⁹ diceť paulopoſt. Veritas eſt φ huic nobili viro accidūt oppilatiōes in meatibus ⁊ uentrib⁹ cerebri:pp quas clauduntť vie euentationis cerebri:partium naſi:palati:pororum ⁊ aurium eius: vnde non poteſt conuenienter anhelitum complere:⁊ maxime inſpirationem ⁊ reſpirationeʒ per partes naſi ⁊ palati. ¶ Et ex hoc fundamento intelligere poteſt hic vir cauſas plurium accidentium que ſuperueniunt ei. primo apparet ei φ claudatur pars naſi ſuperior:ita φ non bene attrahat aerem nec pinde aliqd a caliditate educť. Materia enim p̄dicta oppilans loca cerebri apud carunculas eius eſt cauſa huius accītis. ¶ Sequitur 2° φ hic vir cogiť uehementer inſufflare per naſum patet:qꝛ natura conatur mouere aerem ſpūm uaporē ⁊ uentoſitatē.ut reuerberet mãm oppilātē:⁊ ſpergāt ipſam. Unum enim de iuuamentis nãtoſitatū eſt ut reuerberēt in faciem ſecum ſpergendo eas. prima primi.fin.ali cap colligēdū. ¶ Sequitur 3° φ hic vir pcipit quandoq₃ magnam grauitatem in capite.patet propter materiam infuſam in panniculis facientem in eis dolorem extenſiuum grauatiuum. ¶ Sequiť 4° φ hic vir quandoq₃ percipere debet in aere apertionem uaporum linearum ⁊ figurarum per aerem uolitantiu₃. ¶ Sequitur 5° φ hic vir quandoq₃ percipit lachrymas deſcendētes ad oculos. patet quoniam materiei pars ſubtilior ⁊ aquoſior fertur ad anteriorem partem capitis. ¶ Sequiť ſexto. φ iſte vir quandoq₃ percipit punctionem in naſo cum corrugā:uel deſcenſum materierum acutarum ad ipſum.patet pp diuerſitatem materierum quarum aliq̄ partes acute pellantur per eandem partem. ¶ Sequitur 7° φ iſte vir quandoq₃ percipit pondus ⁊ grauitateʒ in concauo palati.patet propter deſcenſum materiei ad colatorium. ¶ Sequiť octauo. φ hic vir percipit tumorem ⁊ punctionem in glandoſis partibus ⁊ fine caſſilarum ⁊ partibus vuule. ¶ Sequiť nono. φ quandoq₃ hic vir percipit deſcenſum ⁊ dolorē in muſculis colli poſterioris partis eius ⁊ gule. ¶ Sequitur decimo ⁊ ultimo. φ hic vir non raro incurrit difficultateʒ anhelitus ex pte pectoris:⁊ nō ſolū ex pte īſpiratiōis ⁊ reſpiratiōis per ptes naſi ⁊ colatorij: de quibus dictum eſt. ¶ Ex qbus oībus ultimate concluditur φ hic vir non leuibus periculis eſt paratus que hic ſcribere non curo:ſed magis eius utilitatem intendens ad remedia pertranſibo.

Cum ergo hic nobilis vir perceperit aliquod de nocumentis iam p̄dictis ſtatim ei ꝓuidendum eſt ſm infraſcriptum modum. decem inſtrumenta deceʒ intentiones complētia eidem ordinando ut nunc ſequitur. Si igiť apparet in ipſo uehementia accidentiū p̄dictorum ⁊ ſubito ⁊ impetuoſe euenientiu₃:tunc oportet de neceſſitate concludere materiam eſſe multam.

Primam ergo intentionē cōplere debet primu₃ inſtrumentum ſic. A prima die pncipij motus eius uentre exiſtente mediocriter lapſo fiat eidem flobotomia de cephalica uena brachij contrarie parti ad quam mã deſcendit. ¶ Si autem uenter eſſet ſtipticus tunc ante flobotomiam adminiſtretur hoc cliſtere ſm hunc modū. ℞. aque decoctionis malue:blete:mercurialis: ⁊ furfuris lib.j. ei violarum.℥.iij.caſſiefiſtule:çuccari rubei:⁊ ſalis communis.añ.℥.ſ.miſce totum ⁊ fiat cliſtere ſaltem per tres horas ante flobotomiam.

Secundam intentionē cōplet ſcōm inſtrm quod poſtq̄ facta fuerit flobotomia ſtatim appliceť:qō eſt hoc. ℞. decoctionis maluarum:blete:mercurialis:⁊ furfuris lib.i.cum expreſſione eorum diligēter facta: çuccari rubei:caſſiefiſtule:iere ſimplicis:⁊ benedicte.añ.℥.iij. olei de ſiſamo ⁊ viol.añ.℥.j.ſ.miſce ⁊ totum accipiať in aurora:⁊ hoc etiam cliſtere precedere debet flobotomiam cui ſuccedere conſueuit ſtipticitas uentris uel propter euacuationem materierum ab ea:uel propter diſtractionem ipſarum de centro ad circunferentiam.

Tertiam intētionē cōplet tertiū remediū ſpāle ⁊ memorādū qō eſt ut ſubiunganť diuerſiones que l₃ multis inſtris ⁊ vijs adminiſtrari poſſint ſex diuertendi inſtra in hoc viro ſecuriora ⁊ meliora videnť ultra flobotomiā ⁊ cliſtere p̄ſcriptū:que ēt duo etiando diuertunt. ¶ Primū itaq₃ ipſoꝝ eſt aptio emorroidarū:q̄rū eueītū in hoc viro ſperarē eē optimū inſtrm curationis oīum ſuaꝝ egritudinū. Apiri aūt pñt emorroides multis inſtris: de quoꝝ numero primū ⁊ leuiſſimū eſt fomētatio uel encatiſma factu₃ ſepe in aquā fluuialē bñ calidā. ¶ Scōm ⁊ forti⁹ illo eſt.ut fiat decoctio ei⁹ cū radicib⁹ feniculi. ¶ Tertiū ⁊ adhuc forti⁹ eſt:ut fiat decoctio ex radicibus lilioꝝ al. ⁊ eſt notabile remedium ⁊ ſublime. ¶ Quartum remedium eſt decoctio radicum ireos recentium. ¶ Quintum adhuc melius eſt decoctio radicum ciclaminis recentiū. ¶ Sextū ⁊ pncipatum habet ſuper alia eſt decoctio radicū ellebori al. ¶ Septimū eſt fricatio emorroidarum cum pāno aſpero ut folijs ficꝫ:aut folijs conſolide me. ¶ Octauum v̇o eſt earum confricatio cum omni felle:⁊ proprie cum taurino. ¶ Nonū v̇o eſt emorroidaru₃ fricatio ⁊ leuis excoriatio cum vngue. ¶ Decimum v̇o eſt applicatio ſanguiſugarum ſuper eis. ¶ Undecimum eſt uentoſarū applicatio ſuper fiteri. ¶ Duodecimu₃ ⁊ ultimum eſt ſectio earum cum acuto flobotomo poſt tumeſcentiam earum in aliqua primaꝝ decoctionū que poſite ſunt. ¶ Cum ḡ eger pceperit pondus ⁊ grauitatem in alchatim:⁊ ilijs apparebit tēſio ⁊ pōdus qō magnū pcipieť:in fitem tumor ⁊ exercitatio. predictarum uenarū pruritus:in eo loco tunc ſtatim applićeť aliqō de p̄dictis inſtris ⁊ pmittať exire ſanguis cum altero trium modoꝝ cognoſcendi ſufficientiam euacuationis. ¶ Quorum p̄mus eſt cū pſeuerantia alleuiationis ⁊ roboris virtutis. ¶ Scōs φ euacuata fuerit materia nigra melancholica ſimplex aut comixta. ¶ Tertius φ fiat permutatio

exitus a ſanguine predicto ad ſanguinē rubicūdum leuiter
purpureū ⁊ calidū: cuius euacuationis debilitas ſubſequat̄.
¶ Si ergo tunc cōſtringet̄ a virtute regulāte ſemp cum mā-
rum fluctuatione cum ſui potentia: tunc bonum eſt. Si aūt
tunc tranſeat operator ad conſtringendam emorroſagiam
ipſarū cū aliquo duorum inſtrumentorum conuenientium.
¶ Quoꝝ pͥmū eſt hoc. ℞. mirtete. ʒ. ij. aque decoctionis ſu-
mach uel ſemina myrti uel ſe. plātaginis. ℥. ij. miſce deſ in po
tu tepidū ſtatim cū fuerit opportunū: in ↄuenienti⁹ opabitur
qñ ſtōchus ⁊ uenter erūt mūda. Eſt aūt mirtete electuarium
multorum iuuamentoꝝ colligendum a Nicolao in antido-
tario a ſerpeilantibus medicis noīatū michileta. ¶ Scōm
ꝟo inſtrm̄ eſt. ut in potu dent̄. ʒ. ij. pillaꝝ de bdelio que deſcri
pte ſunt a Raſi 9° Almāſoris in pͥmo cap̄. ¶ Tertiū ꝟo prin
cipale diuerſiuū mārū eſt applicatio uētoſaꝝ: nūc carnoſis
ptib⁹ tybiaꝝ ⁊ cruriū: nunc ꝟo natib⁹. aliqñ ꝟo ſpatulis appli
catarū ſm̄ ꝙ emergit intentio ſupiorib⁹ inferiorib⁹ ⁊ interme
diis ptib⁹ que applicant̄. aliqñ cum e one inſenſibili: uerum
ſine ſcarificatione. aliqñ ꝟo econuerſo cum ſcarificatione.
¶ Quartuꝫ ꝟo principale diuerſiuū materierum eſt diſtra-
ctio earū ad cutaneam ptē, cū fricationibus aut uelicationi
bus de quibus prolixe ſatis in altera materia ſuꝫ locutus in
magno tractatu cōpilato ad. 12. accidentia ad ſpectabilem
militem florentinum nomine Julianuꝫ de bāſario. ¶ Quin
tum ꝟo diuerſiuum eſt materierum diſtractiuum per urina
les vias ⁊ eſt ſecurius ⁊ feliciſſimus modus diuertendi ma-
terias: qui cōpleri pōt quinqꝫ inſtrīs. ¶ Quoꝝ primum eſt
ut exhibeant̄ patienti. ℥. v. aque litoſpmatis cum ʒuccaro ca
lefacte in aurora. ¶ Scōm ⁊ fortius illo eſt. ut in potu den-
tur. ℥. iij. ſucci feniculi ſicut eſt. ¶ Tertium ꝟo eſt, ut in potu
dentur. ℥. ij. ſucci apij ut ſupra. ¶ Quartum ꝟo cōpoſituꝫ ⁊
adhuc melius eſt: ut in potu dentur. ℥. v. aque ſublimationis
corticum interiorum auellanarū. ¶ Quintū ꝟo compoſitū
elegantius omni altero eſt. ut in potu detur. ʒ. j. borū trociſco
rum. ℞. granorum orobi lentiſci añ. ʒ. j. ſ. ſpice nardi: rubee
tinctorum: ſe. apij ⁊ ſcordeon. ſiſeleos ſu: ⁊ meu. pulueriʒent̄
⁊ fiat troc. cum ſucco uel aqua ſu: ⁊ eſt ualeriana. ¶ Quin-
tum ꝟo diuerſiuum de autenticis eſt: ut in potu deſ. ʒ. ſ. ele-
ctuarij Juſtini cum. ℥. ij. aque apij: eſt enim honeſtuꝫ laudes
conferre illuſtribus qui pro nobis inſudauerunt aſſidue cō
tēplando in quoꝝ inuentis oportet adhibere grates. ¶ Ulti
mum ⁊ melius diuerſiuū materierū per vias urine eſt: ut in
potu deſ. ʒ. ſ. eluarij de ſeminib⁹ deſcripti ab Auic. 5° cano
ne. ſūma p°. ⁊ a Me. in antidotario diſtinctiōe p° pprio cap̄.
¶ Ultimū principale diuerſiuū materierū eſt per vias uen
tris. ⁊ lꝫ nōnulla coꝝ que dicta ſūt ⁊ infert⁹ dicenda diuerte
re poſſint mās papuendo eas per uētrē. Ego tñ ſcio ꝙ iſtrm̄
optimū eſt dare in potu. ℥. iiij. calide aque decoctionis liʒono
tis: ⁊ eſt in rei ꝟitate plante in magno uſu medicorū fere con
tinue applicata: lꝫ multi ignorent de ea cōplonem: ⁊ locū etiā
ubi de ea ſcribit̄. Ego autem adequatum de ea capituluꝫ in
ueni a Gal. ab Oribaſio ⁊ a Dyaſcoride.

Quartam intentionem que eſt rectificatio regimī
nis ex parte ſex rerum non naturalium
complere debet quartum inſtrm̄: pro qua intentione ⁊ eius
inſtrīs uliter ⁊ particulariter ponendis fiat recurſus ad ulti
mū capitulū huius tractatus. Jn ipſo nanqꝫ ponetur doctri
na conueniens regiminis omnium diſpoſitionum huius ui
ri per ſingulas res non naturales.

Quintam intentionem quītū inſtrm̄ principale cō
plet. videlicet digeſtionis materierū. Cū
enim mās fuerint euacuate uliter: ut ſupra per flobotomiam
actum eſt: etiam cum fuerit per intentionem ſcōam euacua
ta materia cois ĩteſtinoꝝ ⁊ aliqualiter appropuata: ut patuit
per cliſteria iam poſita. Cūqꝫ etiam fuerit facta materierū di
uerſio per regiones ſexꝫ ut apparet in ordine tertio: ⁊ tactus
fuit modus regiminis per res non nāles: ut aūt immediate
appuit. ¶ Jam oportet ſubiungere quītā intētionē digeſtio
nis materierū. ⁊ qꝛ in ꝑmiſſo caplo iā deductū eſt mās dñan
tes in capite ēe flegmaticas eē a dñio: lꝫ ciſdē aliquid de mate-
ria cholerica ſit cōmixtū. Jdeo deſcribā hic digeſtiua que mi
hi conuenientiora videntur ad materias. ¶ Leue igitur di-
geſtiuum poteſt eſſe primum hoc. ℞. aque ſaluie: aque lauri.
añ. ℥. j. ſ. aque violaꝝ. ℥. j. pͥme enim due aque ſunt digeſtiua
capitalia calida: lꝫ de ſaluia non inueniam mirabilia que di
cuntur a doctoribus modernis. Auic. enim de ea 2° canone
non facit aliquod capitulum: lꝫ ſcribat duo capitula de ſalli-
ua orie. Sed de ea legi poteſt a Dyaſcoride ⁊ a Serapiōe in
cap̄ de eliliſ ago. ¶ Secundū ꝟo digeſtiuum ⁊ fortius illo eſt
hoc. ℞. aque roriſmarini: aque maiorane. añ. ℥. ij. aque vio-
larum. ℥. j. ⁊ erit ualde melius primo. ¶ Tertium digeſtiuuꝫ
⁊ adhuc melius illo eſt hoc. ℞. ſyrupi de calamento. ℥. j. mel-
lis roſati cocti. ℥. ſ. aque hyſopi. ℥. ij. aque menthe. ℥. j. miſce
¶ Quartum digeſtiuum iterum elegantius eſt hoc. ℞. ſyru
pi de ſticados. ℥. j. aque endiuie. ℥. j. ſ. aque betonice. ℥. ij. mi-
ſce. ¶ Quintum digeſtiuum ſublimius omni alio poterit eē
hoc. ℞. ſyrupi de calamento. ſyrupi de hyſopo. añ. ℥. vj. aque
ſcariole. ℥. j. ſ. aque ruthe. ℥. ij. miſce. ¶ Etiam digerere poſ-
ſunt materias electuaria quedam: uelut eſt metridatum: cu-
ius. ℥. j. in potu data cum. ℥. j. aque betonice per tres horas
poſt cenam magnum affert iuuamentum. ¶ Secundum ꝟo
remedium eſt electuarium dyambre deſcriptum ab Auicen
na quinto canone. ſumma prima. uel a Meſue in antidota-
rio diſtinctione prima: quod exhibeatur ut precedēs. ¶ Ter
tiū ꝟo iteꝝ remediū nō min⁹ elegans aliis eſt electuariū dya-
muſci dul. deſcriptum ubi ſupra: ⁊ eodem modo in potu da-
tum. Hec enim electuaria etiam ſi darentur mane in aurora
ſublimius iuuamentum afferunt ut quotidiana experientia
comprehendere potui.

Sextam intentionem complet inſtrumentum ſextū
ſic. Cum hec omnia diligenter adminiſtra-
ta fuerit ⁊ apparuerit remiſſio egritudinis ⁊ accidentium
eius: ⁊ urina ſubſtantie mediocritati fuerit vicina. Jn cuius
fundo apparuerit ſedimen album continuatum ⁊ equale in
ſubſtantia ſatis: tunc oportet ſubſequi intentionem ſextam
euacuando. ¶ Primum remedium. ℞. electuarij indi ʒ.
ij. agarici electi. ʒ. j. boni ponderis. ʒinʒi. ʒ. ſ. aque decoctio-
nis ameos aniſi uel feniculi. ℥. iij. totum calidum detur in po
tu. ¶ Secundum remedium eradicatiuuꝫ ⁊ melius eſt hoc
℞. iera logodion. ℥. ſ. ⁊ detur in potu cum. ℥. ij. aque betoni-
ce. eſt enim ſolutiuum equale ſatis de melioribus ⁊ ſecurio-
ribus que fuerint uſitata ab antiquis. Si autem uolueris ſo
lutiuum equale in potentia, tunc detur in potu. ℥. j. iere Gal.
cum aqua ruthe uel lauri calefactis. ¶ Hec omnia electua-
ria cum magno iuuamento etiam ſunt abominabilia ꝓ-
pter ipſorum amaritudinem. Jdeo modus euacuandi cum
abominatione leuiore eſt cum pillulis: quarū deſcriptio eſt
hec. ℞. pillularū de iera ſimplici Gal. ʒ. iiij. ⁊ exhibeantur in
aurora cum iam cibus a ſtomacho deſcenderit. ¶ Alie pil-
lule fortiores iſtis ſunt hec. ℞. pillularum de ſarcocolla. pil-
lularum de agarico. ana. ʒ. ſ. fient. vij. ¶ Jterum ⁊ tertio pil-
lule fortiores iſtis ſunt hec. ℞. pillularuꝫ cochiarum. ʒ. ſ. pil
lularum de ſarcocolla inuentarum in caplo de ea. ʒ. j. formē
tur pillule. vj. cuꝫ electuario roſ. ſi intentio eſt ad choleram ali
quātam: aut cum electuario indo ſi intētio uerteretur ad fleg
ma magis. ¶ Et ſi fiat intentio ad materiaꝫ pariter ad hu.
participantem. tunc ℞. pillularum cochiarum. ʒ. j. pillularū
aureaꝝ ʒ. ſ. forment̄ pillule. vj. uel. vij. ⁊ exhibeātur hora pre
dicta ⁊ dormiatur per horam cuꝫ dimidia poſt eas ⁊ nō am-
plius: ⁊ tardetur cibus quinque horis: tunc ergo accipiatur
cyathus unus aque ʒuccarate calide poſt quam per horam
accipiat prandium: neqꝫ ſuper his euacuantibus fiat exerci-
tium aliquod.

Septimā intentionē cōplet inſtrꝫ ſeptimū quod cō
plet intentionē conſumēdi reſiduū mate-
rierū: qꝛ relique priꝰ pͥmo inſtrīs cōſumere: ⁊ de equalibus

melioribus eſt ut iſte vir per.xv.dies accipiat xilobalſami cō diti coclear.i.⁊ tardet comedere per quatuor horas.¶ Secū dum remedium eſt:ut comedat mirabolanum vnū chebulū cōditum faciēdo poſt ipſum:ut dictum eſt. ¶ Tertium vo ⁊ fortius illo eſt:ut maſticet ⁊ deglutiat radicem vnam elegan tis çinçibe. conditi.¶ Quartū vo ⁊ nobilius predictis eſt hoc.℞.ſpecierū dyambre ⁊ dyamuſci dul.aā.ʒ.ß.ſpecierū electuarij de ligno aloes.ʒ.ij.çuccari al.ʒ.iiij.coquatur çuc carum cū aqua maiorane ⁊ cum ſpeciebus illis:fiat electua rium de quo huic nobili viro per duas horas cum vadit ad lectū accipiat q̄titatem medie nucis muſca.in aurora vo de ipſo accipiat q̄titatē vnius nucis mul.degluti: do ipm omni mane per.xv.dies.⁊ abinde omni quarta die in aurora a pn cipio mēſis octobris uſq3 ad finem mēſis februarij:⁊ in hoc ſtat fundamentum ſanitatis eius.

Octaua intentio ſequitur que eſt confortandi caput huius viri: licet plurima: imo fere omnia que in precedenti caſ ſunt poſita ſint ad huius intentionē conuenientiſſima. ¶ Tria tamen placuit mihi inſtrumenta cōſcribere que cōplexionis ⁊ ſubſtantie cerebri uehementer ſunt rectificatiua.¶ Quorū pmū eſt hoc.℞.pulueris flo rorū roriſmarini.ʒ.iij.folij ligni aloes:çinç.aā.ʒ.ß.gariofilorū.℈.ß radicum liquiritie munde.ʒ.j.ß.çuccari al.ʒ.iiij.⁊ cū aqua roriſmarini fiat cōfectio in rotulis.ij.ʒ.de quib⁹ ſemp come dat.j.in fine cibationis ois.¶ Scdm remediū eſt hoc.℞.aſ ſari:pulegij:origani:ſticados.aā.ʒ.ß.folij ligni aloes aā.℈.ij. macis.ʒ.j.ß.violarum ſpecierū nenufaris.aā.ʒ.ß.corallorum al.℈.ij.pulueriçent ois per ſe.deinde cōmiſceant adinuicē ⁊ de hoc puluere omni ſero cum vadit ad lectum:ſaltē omni ſeptimana per totā hyemē pulueriçet pars anterior capitis ſecundū iceſſum cōmiſſure ſagittalis per tres uel quatuor di gitos longitudinis uſq3 ad ſummitatem capitis.¶ Tertiū remedium ad hanc intentionem eſt hoc.℞.maiorane folij florū roriſmarini:aſſari.ana.ʒ.j.fiat omnium per ſe puluis ⁊ ligetur in ſyndone de grana:⁊ odoretur ſepe.

Nona intentio ſequitur que eſt rectificatio mēbrorū mandantiū:⁊ q2 in hoc viro membra mādātia ut certiſſime video ſunt tria.vid:ʒ:renes:epar:⁊ ſtomachus Jō pro rectificatiōe renū fiat recurſus ad ea que ſcribent in caß 3⁰ ſubſequēti ubi et ſermo de diſpoſitiōib⁹ renū. ¶ Scdm vo mēbrū mādās eſt ſtomachus ei⁹ pro cui⁹ rectificatiōe lege ea que ſcribunt iferi⁹ caß 2⁰ ad iſtud.¶ Tertiū vo membrū mandans eſt epar:quod ſui caliditate euaporando uel tranſ mittēdo cholerā notabilr alterat cerebrū ei⁹.¶ Pro cui⁹ rectifi catiōe plurima tāgent in regimine per res..ō nālis:et ſupra poſita fuerit duo iſta nobiliſſima.vz.xiloaloes cōditū:⁊ mi rabolani kebuli. Ego tn̄ ſcio q cū pcipit caliditas in epate cū multa euaporatiōe cholerica ab eo facta:tūc ſanū remediū eſt comedere ante cibū ſex uel octo auellanas torrefactas cū nō apparuerit lapſus ad calē iū ualde intēſus. Et ſi apparu erit ille: tūc ſecretū magnū eſt comedēe.x.uſq3 ad.xx.grana ribes:aut loco illorum grana granatorum.xx.acrium cōmi nutis ⁊ maſticatis diligenter eorum acinis ⁊ deglutitis.

Decima intētio ſeqt que eſt correctio accitiū.ſunt ad accitia que cōſueuerūt hūc virū mole ſtare pncipalr quatuor ab eadē radice euenītia. ¶ Et pm qdē horū eſt obturatio ⁊ cōſtrictio riçe uel ptiū naſi radicaliū ¶ Scdm vo eſt mācrū rheumatiſmus ad ptes colli faucium amigdolarū ⁊ palati.¶ 3m vo accñs eſt catarrus ad pect⁹ de fluēs.¶ Quartū vo eſt diſnia uel orthomia:que ois q̄tuor accitia ab eadē radicali cauſa ſunt puenīētia:uelut a mā fleg matica in ptibus cerebri.ut in pmo caß diffuſe ⁊ aperte de mōſtratū eſt.¶ Cū ergo mā deſuperit ad riçā oppilādo eā tūc premiſſis minoratiuis euacuationibus ⁊ diuerſiuis ubi materia fuerit multa ſtatī applicet nigella torrefacta in ſyn done ligata que ſepiſſime odoret:aut loco illius applicetur puluis maiorane ⁊ ſepe modicum ſuperaſperſus ⁊ ſiccatus aut tertio loco illius applicetur puluis ligni aloes:folij aſſa ri cum granis feniculi torrefactis:aut cū aqua calida ſubli mationis maiorane per nares trahicia leuiter.¶ Pro acci dēte vo ſecūdo appet q huic viro adminiſtret gargariſma te pidū remiſſe fm hūc modū.℞.aque ordei.ʒ.iij.rob nucū.ʒ. j.miſce:⁊ fiat ex eo gargariſmus. Et leuius illo eſt ut gargari ſmus fiat cū aqua ordei ⁊ electuario de moris. Collo vo ⁊ pti bus gule euaporatio fiat cū aqua decoctionis camomille et tertia parte roſarū pānis lenib⁹ uel ſpōgijs ibibitis in eis et circūplicatis.¶ Pro tertio vo accidēte intēdat mūdificatio ni pectoris cū expectorantib⁹ lenib⁹:uelut eſt in ore tenere loch iſtud.℞.loch dyapenidion:loch de papauere.aā.ʒ.ß.incor porent ſimul ⁊ teneat in ore quaſi ſemp uelut loch. ¶ Se cundum remediū eſt:ut mane ⁊ ſero huic viro detur hic po tus.℞.penidiarū.ʒ.ß.loch de pino.ʒ.ij.aque ordei.ʒ.ij.ß.to tum hoc in potu tepidū exhibeat. ¶ Pro remotione ultimi accidētis quod ſuſpectius eſt puidendum eſt ⁊ cōtemplādū ſubtilius. Omne enim nocumētum anhelitus leuiter perdu cere poſſet hunc virum ad empima:aut ad apoſtema partis pectoris:⁊ finaliter ad ptiſim. Eſt enim diſnia nocumentum in anhelitu contingens in inſpiratione ⁊ reſpiratione ſimul. Orthomia vo eſt tante malitie nocumentum q eo git hoiē rectum ſtare:ſi debet anhelitus opera complere.⁊ quodlibet horum prouenit utplurimum a mala complexione materia li a multo flegmate mucillaginoſo ⁊ vitreo replentibus cann las pulmonis.Unde ualet aeris quantitas neceſſaria conue nienter non attrahitur.neq3 fumoſitates ⁊ uapores in pecto re congregati conuenienter expelluntur: propter quod cre ſcit caliditas in corde ⁊ in toto pectore:que eſt cauſa putrefa ctionis materierum in eo:⁊ tractus ipſarum ad apoſteman dum.¶ Quare cum iſte vir percepit nocumentum in anhe litu:dolorem in pectore ⁊ in partibus poſterioribus ſpatula rum perſeuerantem tuſſim:⁊ multitudinem ſputi.aut ſaltem incitationem ad illud:tunc ſtatim accipiat hoc minoratiuū: ℞.medulle caſſie fiſtule:⁊ mucillaginis ſebeſten:quorū utrū q3 ſit preparatum cum aqua ordei.aā.ʒ.ß.reubarbari electi ʒ.ß.agarici tertiam partem.℈.ſpice nardi.g.v.çinçi.g.ij.mi ſce totum:⁊ bibatur cum medio cyatho aque ordei calide et bene çuccarate:⁊ poſt illud tardetur cibus per horas ſex aut quinque.¶ Secundum vo principale remediū eſt hoc.℞. ficuum pinguium numero.x.violarum:liquiritie raſe:capil. ue.aniſi:⁊ ſe.feniculi.aā.M.ß.grana ſebeſten numero.v.hy ſopi.M.j.paſſularum nigrarum.ʒ.vj.bulliant omnia in lib. x.aque uſq3 ad conſumptionem medietatis:de qua in potu detur apud ſomnum cyathus vnus.⁊ in aurora cyathus ſe cundus.⁊ ante cenam per horam cum dimidia tantundem ⁊ ſi de ea biberit aliquid pluries in die bonum eſſet ei. Dige rit enim materias dilatando pectus:prouocando ſputum:⁊ diuertendo materiam ad inferiora.¶ Tertium remediū eſt hoc.℞.loch de papauere.ʒ.ß.loch de pino.ʒ.j.incorporentur ſimul in mortario:⁊ de iſto patiens quaſi ſemper in ore ſuo teneat premittit ipſum lubricando deſcendere ad inferiora. ¶ Quartum vo ſpeciale remediū eſt hoc.℞.olei de ſiſamo. ⁊ amigdalarum dulcium.aā.ʒ.j.croci.℈.j.viol.emul.furfure ireos:feniculi:aniſi.aā.℈.j.cere albe quantum ſufficit.fiat vn guentū molle:quo quater in die inungatur pectus:ut in au rora parum ante prandium:⁊ hora vigeſima:⁊ hora introi tus in lectum preponendo magnum fruſtum lane pectinate uel coti uel ſtupe molliſſime diligenter ligando cum binda. ¶ Quintum vo remedium eſt hoc.℞.dyapenidionis. de ſcriptione Nicolai rotulam vnam: ⁊ de ea ſemper teneat in ore ſuo alternatim permutādo:ſicut de ſuperiori loco dictū eſt.¶ Ultimū vo remediū quātū ad hoc memoret in cibariis in fine ſemp accipe aliquid croci:⁊ de caula cocta comede rent de brodio eius biberet:⁊ per hec inſtrumēta ſi hō ppen dis pōt ſimul cōpleri cura oiū ſpecierū diſnie ⁊ materierum que catarriçando deſcēderūt ad pectus euacuādo per ſputū faciliter. Et ex oib⁹ iſtis appet cura cōuenīēs ⁊ cōpleta nocu mētorū capitis ⁊ pectoris huius nobilis viri.

¶ De cõplexiõe frigida ꝛ humida ſtomachi. Cap.ii.

Iam vo videt inſtare tẽpus declarandi ſecundam
diſpõnem huius ingenioſiſſimi viri. Eſt aũt ipſa
mala cõplexio frigida ꝛ hũida ſtomachi per quã
debilitata eſt digeſtiua eius in eo ſ. ipſoꝝ ciboꝝ ꝛ
potuũ: ꝛ nõ ſolũ ipſa: ſed etiã ꝓpter eius digeſtio
que eſt nutrimenti in ꝓpriã ſubſtantiã ſui cõuerſio: ꝓpter que
multiplicantur in eo ſuperfluitates eius digeſtiõis: que ſunt
flegmata per indigeſtionem genita: ꝛ aquoſe ſuperfluitates: ꝛ ex
mala conuerſione ſanguinis in ꝓpriã ſubſtãtiã ſtomachi na-
ſcunt oppilationes in tunicis eius: dolores extenſiui: ꝛ quãq
pungitiui ꝛ mordicatiui ex corruptiõe pdictarum mãeriã ad-
uenientes. Et credo q ista mala ſtomachi diſpõ fuit pmaria
cã egritudinum eius in alterando ꝛ nocẽdo capiti ꝛ pectori:
de qbus dictũ eſt in cap̃ precedẽti. que etiã ſtõchi diſpõ nulla
eſt cã effectiua ꝛ cõſeruatiua oĩũ nocumẽtoꝝ hui⁹ viri. Cũ er
go iſte vir percipiat in ſtomacho ſuo frigiditatẽ leniticue pon-
dus tenſionẽ in eo multi ſaliuale aquoſitatis aut mucilagio
ſe. ꝛ pulſus in eo inueniatur paruus: tardus: ꝛ rarus: ꝛ urina
in ſubſtantia ꝛ colore aquoſitati vicina: tunc ſtatĩ deduci po
teſt ſtomachi lapſum eſſe a flatica hũiditate prouenientẽ. Si
aũt ab hoc viro percipitur ſitis amaritudo: aut ſiccitas in ore
caliditas ꝛ inflãmatio in ſtomacho: lingue ſiccitas punctio ꝛ
mordicatio in regiõe ſtomachi. pulſus uelocitas: aut frequẽ
tia urine tinctura a citrangulari uſq ad igneam: tunc conce
dendum eſt ſtomachi lapſum eſſe calidum.

In primo ergo caſu ſeptem inſtrũs eidem prouiden
dum eſt. In ſecundo vo ſex mihi videtur
ſufficere poſſe medicamina. ¶ Primũ principale remediũ
ꝛ conueniens in premiſſo lapſu. ß ſtomachi eſt cliſtere deſcri
ptum in precedẽti capl̃o. qd mane aut ſero hora maioris al-
leuiationis exhibeat ad lenificandum uentrem: ꝛ diuertendũ
materias a ſtomacho. ¶ Scõm remedium eſt hoc minora
tiuũ. ℞. aque eupatorij aque abſinthij. añ. ℥. j. ß. agarici electi
ʒ. ij. turbit al. leuis ꝛ gũmoſi. ʒ. ß. ẓinẓi. ℈. j. dyagridij. g̃. j. inſun
dantur oĩa in pdictis aqs calefactis per diẽnalem: deinde ca
leſiant ꝛ colent cum expſſione uehementi ꝛ colature addan
tur caſſiefiſtul. ʒ. iiij. ꝛ totũ bibatur calidũ obſeruando regu-
las que in precedenti capitulo ſcripte ſunt in alijs ſolutiuis:
¶ Tertiũ vo remediũ eſt: ut iſte vir in cibis ſuis accipiat ſem
per radicem feniculi uel petroſe. ꝛ comedat fercula ex eis fa-
cta: ꝛ brodium caulũ: ꝛ ciceꝝ al. ꝛ ru. ꝛ panicum in bono bro
dio. ꝛ capparos: ꝛ carotas in ſuis tpib⁹ ꝛ lymones in brodio:
ꝛ ficus ſiccas ante cibum: ꝛ auellanas modicum torrefactas
poſt cibũ: ꝛ ſemina feniculi ꝛ aniſi ꝛ nigelle: ꝛ mẽthã ſerpillũ
hyſopũ ſalui: rorẽmarinũ: ꝛ cõſilia uegetabilia calĩa: ꝛ carnes
pulloꝝ columbelloꝝ: caſtrati ꝛ vituli. Et v. nũ bibat albũ uel
rubeum bone potentie abſq aqua. Et effugiat bletam: ſpina
chiam: portulacam: cucurbitam: lactucã: endiuiam: ꝛ omnia
frida: ꝛ dimittat piſces elixos: ſalitis ãt uti poteſt mediocriter
¶ Quartũ remediũ eſt hoc. ℞. ſy. cõpoſiti acetoſi. ℥. j. ſyr. de
eupatorio. ℥. ß. aque hyſopi ꝛ eupatorij. añ. ℥. j. ß. miſce ꝛ calĩ
accipiat in aurora tardãdo cibũ horis ad min⁹ 4or. ¶ Qui
tum eſt. ut iſte vir poſtq̃ acceperit digeſtiuum adeo q appuit
rectificatio ſtomachi urina in colore: ꝛ ſubſtantia mediocrita
ti vicina cũ hypoſtaſi alba coniuncta eqli ꝛ in fundo ſeden-
te: tunc ſtatim purgetur cũ iſtis pillulis. ℞. pillularũ de aga-
rico: deſcriptione Meſue in antidotario. ʒ. ß. pillularum co-
chiarum. ℈. ß. fiant pillule ſex cum electuario ro. ꝛ exhibean-
tur obſeruando regulas ſcriptas in alijs ſolutiuis. ¶ Sextũ
remedium eſt hoc. ℞. ſpecierum dyacinamomi deſcriptione
Meſue. ʒ. j. ſpecierũ dyacalamenti. ʒ ß. ẓuccari al. ℥. iij. fiat cõ
fectio cum aqua abſinthij in rotulis. ij. ʒ. de qua ſemper rotu-
la vna ante omne cibarium comedatur. ¶ Septimũ reme-
dium eſt hoc. ℞. olei de mẽtha olei de origano ꝛ de croco. añ.
ʒ. ß. ẓiẓi. cinamomi folij origãi. añ. ℈. j. ligni aloes: gallie muſ.
añ. ʒ. ß. cere albe q̃tũ ſufficit. fiat vnguentũ cũ reſina bene te
nax: ꝛ extendatur ſuper panno de grana: ꝛ ſemper ſtomacho
applicitum teneatur. ꝛ hec de prima ſtomachi frigida diſpo-
ſitione ſufficiant.

In ſecunda diſpõne ſtomachi calida parum ante
notificata primũ adiutoriũ eſt hoc.
℞. caſſie nuper preparate cum aqua cicoree. ℥. vj. reubarbari
electi. ℈. ij. aut. ʒ. j. ſpice nardi: ſalis gemme. g̃. j. miſce ꝛ totum
in potu accipiatur cum medio cyatho aque calide ẓuccara-
te: decoctionis ſe. communium. ¶ Scõm vo remediũ eſt: ut
ad inferius materia diuertatur cum hoc cliſtere. ℞. deco-
ctionis malue: blete ꝛ mercurialis lib. j. caſſiefiſtul. ſere ſim
plicis ꝛ ẓuccari ro. añ. ℥. ß. ſalis gẽme. ʒ. j. olei violarũ. ℥. iij. mi
ſce: ꝛ ex tota iſta materia fiat vnũ cliſtere mane uel ſero hora
maioris alleuiationis: qd continuet omni die ſaltẽ per ſeptĩ
manã vnam. ¶ Tertiũ remediũ eſt hoc. ℞. ſyru. de endiuia
℥. j. ſyrupi ſimplicis acetoſi. ℥. ß. aque cuſcute: ꝛ endiuie. añ. ℥.
j. ß. miſce ꝛ hoc digeſtiuũ accipiat. v. uel. vj. vicibus cũ cõditio-
nib⁹ obſeruãdis que dicte ſunt in lapſu frigido ſtomachi ſor-
dinato. ¶ Quartum remedium eſt hoc. ℞. pillularum de
reubarbaro. ℈. ij. pillularum cochiarum. ℈. j. auari ponde. for
mentur pillule. vj. uel. vij. cum ſucco ro. ꝛ exhibeantur obſer
uatis conditionibus dictis in alijs ſolutiuis. ¶ Quintũ re
medium eſt hoc. ℞. trociſcorũ dyarodon. ʒ. j. ſpecierum tria-
ſandalorum abſq camphora. ʒ. j. ß. ẓuccari al. ℥. iij. cũ aqua
angurie: ꝛ fiat confectio in rotulis. ij. ʒ. de qua ſemper ante ci
bum accipiat rotulam vnam: ꝛ aliam poſt cibum. ¶ Sextũ
remedium eſt hoc. ℞. olei de maſtice ꝛ de myrto. añ. ℥. ß. olei
cidoniorũ. ʒ. j. corallorũ amborum roſarũ ſpodij ſandalorum
gallie muſcate. añ. ʒ. ß. cere al. q̃tũ ſufficit. ꝛ cũ ſufficienti reſi
na fiat vnguentũ mediocriter viſcoſum: de quo ſtomachus
quater totus inungatur ꝛ ſupponat pãnus triplicatus cali-
dus: ꝛ cũ thure ſuffumiget. Uigorat enim ſtomachũ prohi-
bẽdo fluxũ mãerus ad ipm. ꝛ excecat materias in eo cõtentas
remittẽdo etiã caliditatẽ ꝛ acuitatem ipſarum.

¶ De egritudinibus renum. Cap. iii.

Tertia vo egritudo pfati viri crudelior in renib⁹
eiuſdẽ. cuius lꝫ poſſint aſſignari q̃ plurime cau-
ſe particulares. vna tñ gñalis ꝛ ulis cauſa oium
accitium eiuſdem eſt mala complexio eius que
notabiliter calida eſt. lꝫ humiditati accntali etiã
cõiungatur. Et modus eius eſt: ut qꝛ ꝓpter multã caliditatẽ
attractio fit fortis a circũſtantibus partibus ad ipſos renes.
ꝛ ꝓpter mãerum que inueniunt in illis mẽbris. ¶ Adhuc ꝛ
2° ꝓpter debilitatem que cõſecuta eſt malã cõplexionẽ ſuorũ
renũ: gñantur enim mãe flegmatice per indigeſtionẽ ꝛ accu-
mulantur in renibus. ¶ Et tu adde iſtis q ſi fuerit in reni-
bus acquiſita debilitas ab exterioribus cauſis: ut multitudi-
ne coitus ꝛ frequenti decubitu ſuper ſpina ꝛ uehementi ſtri
ctura illoꝝ a ueſtibus: uel ſtrictura facta a lũbalibus ptibus
tũc plures aſſociate cauſe debilitatis plurimũ mãerum cẽnt
gñatiue ꝛ congregatiue. ¶ Qualitercũq igitur contingat ſiue
vna ſiue plures inueniantur cauſe debilitatis: opꝫ de neceſſi
tate cõcedere q mãe ille diu permanentes in renibus a calidi
tate magna amplius cocte conuertuntur in ſubſtãtiã duraꝫ.
Et ſiqdẽ in anguſtis ptibus ille contineantur ab aquoſitate
urinali lauãte ꝛ abſtergente ducant ad extra. tũc patet q erit
arenarũ gñatio. Si autẽ amplioꝛi tpe remaneant ꝛ uehemen
tius excoquantur cum hoc q nõ euacuantur a viſcoſitate: ꝛ
flegmatibus cuã viſcoſis cõmiſceant genitis per viã indige
ſtionis in renibus: patet q omnino in renibus in loco ani co
lationem gñabuntur lapides. Multe enĩ arene innuiſcate ꝛ ſu
perflue cocte ſunt mãe lapidibus: quoꝝ efficiens cã eſt calidi
tas egreſſa a temp̃amẽto. 18° tertij. cap̃ de cauſis generatiõis
lapidum in renibus. ¶ Ex iſtis ſermonibus ſequuntur cor
relaria plura. ¶ Primum q renes iſtius viri ſemp ſunt egri
egritudine cõplonali. ¶ Sequitur ſecundo q etiam egrotãt
egritudine compoſitionali. patet quia oppilationem habent.
¶ Sequitur tertio q egritudo compõnalis cordi eſt in via.
¶ Sequitur quarto q egritudo compoſitionalis iterum eſt

in numero. probatur quia eſt lapis in renibus. ¶ Sequitur quinto q paratus eſt iſte vir permutari facile de egritudine cōpōnali ad cōpoſitā. pbaſ cōcluſio. q2 materia oppilās ual de facile trāſire poſſet ad apoſtemandū. ¶ Seqſ 6° q q̄ſi ſemper in renibus huius viri inuenitur dolor grauatiuus. patet ppter mãerū retētionē que ponderoſe ſunt. ¶ Sequiſ 7° q dolores in eo nō raro inueniunſ extenſiui. patet propter mãm replentē z extēdentē membra. ¶ Seqtur 8° q dolores in iſto viro cū hec q ſunt fixi etiam nō raro fiunt mobiles de loco ad locū. patet ppter mãerū cōuerſionē in uentoſitates z impulſionē earū a ẟtute factā. ¶ Sequiſ 9° cauſa aductus doloris extenſiui z in renibus magis quiet talis. Cū eni reti nenſ lapides z arene groſſe extēdentes ipm colatoriū faciūt dolores extēſiuos z magnos: quoꝝ etiā cauſa eſt fortis conatus ẟtutis ad eoꝝ expulſionē. Quō eni imaginari pōt q lapides notabiliter groſſi deſcendere poſſint ad poros uritides niſi uehementi ipulſione ẟtutis frangaſ panniculus colatorius z pducat ad ulcera ualde raro curabilia. aut expelliſ lapis per colatoriū: eo q2 ipulſiōe facta a ẟtute cū grauitate mãerū a uētoſitatibus amplianſ pori colatorij: per quoꝝ amplitudinē deſcendunt lapides arene z trumbi z petala. ¶ Et ex hoc fundamento iterum ſequitur q non eſt mirabile ſi mictus ſanguinis ſequitur eductionem lapidis a renibus. Erupto eni pãniculo erūpunſ uene z arterie in eodem contexte. ¶ Et ultimo ex hoc deducitur uerificatio multoꝝ apparere. Cum enim fracto colatorio deſcēdit lapis ad ueſicā apparet in latere ſpine dolor bordoſus: ac ſi eēt chorda tenſa in ſeruus diſtracta. z hoc q2 lapis deſcēdit per poros uritides q ſunt cãnales ualde anguſti z q̄ñ dolor apparet ſtans in ſuperiori parte natis prope ſpinas. illic eni terminãt poroꝝ uritidoꝝ extreme partes inferiores. pp quod etiaz non raro contingit mãs in ueſicam ppulſas a ſupiorib⁹ detineri. z oppilare collū ueſice ſimul cū humoribus: lapillis: arenis: z lapillorū fractionibus: ex qbus in collo ueſice putreſcentibus nō raro excoriatur ueſica. Ōre aſpiciēdū eſt quãtis z quot periculis ſubiecta ſint corpa egrotãtia doloribus renū prouenientibus a lapillis z arenis. Jn quoꝝ curā prouenienduū eſt cum inſtrumētis cōuenientibus z uelocis iuuamenti.

Horū igiſ cura cōuenienter fieri pōt ſex intentionibus adminiſtrandis circa taliter egrotãtes. Et p⁹ quidem intētio eſt mãerū minoratiua euãcuatio. 2° uo erit diſtractio ipſarū ad alias partes. 3° mãerū adequatio. 4° eſt particularis ipſarum eradicatio. 5° eſt rectificatio regiminis. 6° eſt completa viarum urine mundificatio cum rectificatione compoſitionis earum.

Primā igiſ intentionē cōplere pñt fere oia inſtrã euacuatiua: que in duobus p̄cedētibus caplis poſita ſunt. Vere ſciētifice magis loquēdo opz inſtrã nō ſolum mãebus educendis eē appropriata: ſed opz eadē ad p̄cedentia mēbra ppetatē hic per operationē a ẟtute 3° medicinaꝝ puenientē. a patiēte eni pticulari ſemp opz pn̄m curatiōis aſſumere. 4° p̄mi. caꝑ ꝑ colligēdū. Propter qō tria hic deſcribā remedia mãerum a renibus leniēdo euacuatiua. ¶ Quorū primum eſt hoc. ℞. mucillaginis mucbete extracte cū aqua ſublimationis altee caſſie preparate cum aqua capill. ue. miſce z totum in potu accipiatur cum medio cyatho aque tepide decoctionis mercurialis. ¶ Secundū ſpeciale remediuz eſt hoc. ℞. benedicte ſimplicis. ʒ. ſ. que leniter mundificat renes z ueſicam. caſſie nuper extracte de cãna cum aqua paritarie. ʒ. vj. z totum accipiatur in potu cum. ℥. iij. aque farfare uel agrimonie. ¶ Tertium remedium eſt hoc. ℞. agarici electi hermodactylorum z reubarbari. añ. ℈. ij. ſpicenardi. g̃. v. zinzi. ℈. ſ. infundantur omnia diligenter puluerizata in tribus. ℥. aque capil. ue. per diem naturalem: tunc ergo in aurora calefiant z colentur cum expreſſione forti. z colatura illa detur in potu hora z conditionibus omnibus obſeruandis in farmacando: que in capitulo primo particulariter z complete ſcripta ſunt.

Secūda uo principalis intentio cōpleri pōt p inſtrã diuertēdi q plurima que tacta ſūt in 2° caꝑ z tu redi ad illud: q̄tuor tñ p̄ncipalia memorie reducēdo ibidem tacta. p^m eſt diuerſio cum cliſteri ibi poſita. 2^m eſt diſtractio cum medicina ſolutiua imediate ante hoc caplm deſcripta. 3^m eſt prouocatio uel apertio emorroidarū cuius ibidez plura potes legere inſtrumenta. 4^m eſt diſtractio materierum a renibus ad ſuperiora per uomitum. ut in eodem caplo legere potes. z eſt de melioribus z ſecurioribus a renibus diuertendi materias. z tu lege 4° primi. capitulo de iuuamentis que affert uomitus.

Tertia intentio nunc adminiſtrari debet que eſt mãe adequatio. ¶ Cū eni in renibus mãe ſpe diuerſe cōgregenſ z declinent ad eos tantis gñenſ per viã indigōnis: opz digerētia mãs multas reſpicere: uelut in hoc. ℞. aque cicoree ad calidas mãs. aqua eupatorij ad frigidas. aque iris ad groſſas z ad viſcoſas. añ. ℥. j. ſ. miſce z cum modico zuccari al. ¶ Secundū uo remediū eſt hoc. ℞. aque capillo. ue. ʒ. iij. aque geneſtre. ℥. j. ſ. miſce. ¶ Tertiū remediū melius illo eſt hoc. ℞. ſyrupi cōpoſiti acetoſi. ℥. j. aque lupulorum. ℥. ij. aque fu. ℥. j. miſce z ad frigidas mãs. ℞. oximellis cōpoſiti. ʒ. j. z ad mãs difficilis eradicationis ſyrupi eupatorij. ℥. ſ. aque apij. ℥. iij. miſce. ¶ Quartum digeſtiuum ad mãs ultimate reſiſtentie eſt hoc. ℞. oximellis ſquillitici. ℥. j. oximellis de keiſum. ℥. ſ. aque paritarie z milij ſol. añ. ʒ. j. ſ. miſce. Plura potuiſſem deſcribere digeſtiua: ſed hec bene poſſunt ſufficere ad oēm digerendam materiam: ſi bene inſpiciantur eorum virtutes.

Quarta uo intentio que eſt materierum eradicatiue euacuatio per plurima predictorum in antibus capitulis z etiam per ea que in hoc capitulo de lenitiue euacuantibus ſcripta ſunt compleri poteſt. ſi doſis eoruz aliqualiter augeatur. ¶ Ad mãs autē plimas magnū iuuamētū affert dare in potu. ℥. ſ. electuarij de pſilio: cum ℥. ij. aque decoctionis mercur. calefactã. ¶ Secundum remedium et fortius illo eſt dare in potu. ʒ. iij. electuarij indi deſcriptione Meſue in antidotario. ¶ Tertiuz uo eſt ad materias reſiſtētie fortioris dare in potu. ʒ. j. pillularum fetiderū. ¶ Quartū uo non ita potens: conferens materiebus diuerſis z diuerſe corruptionis eſt hoc. ℞. electuarij de epithimo. ʒ. ij. electuarij eleſcof. ʒ. j. ſ. caſſie paulo ante de medullis extracte cum aqua capil. ue. ʒ. iij. miſce detur in potu cum aqua lupulorum: aut cum aque paritarie calida: memorando canones in qualibet purgatione poſitos.

Quinta uo intentio p̄miſſa eſt rectificatio regiminis z circa ipſam nō extendo ſermonem. q2 finali caꝑ huius tractatus hec mã ampliſſime pertractabitur illuc ideo recurre: niſi q2 oportet rememorare q uſus aque lactis: imo z lactis ouini z ciborum cum eo conditoruz habet magnam intentionem z proprietatem ad confortandum renes debilitatos. Lacti enim ouino nulla medicina cōpar eſt in debilitate renū. 18° tertij caꝑ 3°. uerum q2 renum egritudines plurimuz fiunt ab oppilatiōibus aut cōplicanſ cum eis. Jō ſecurius eſt in uſu lactis cōmiſcere aquam capil. ue. aut alionz eſt ſparagus. Jn diſcraſia calida uelut aquam viol. nenufaris z ſcariole. Jn diſcraſia uo frigida apponere aquā eupatorij fu z meu. Jn frigidiori uo apponere aquam apij milij ſolis: ireos: polij montani: z ſaxifragie.

Sextā autē intentionē complendo nunc videſ hora adminiſtrandi medicinas que cōplete mūdificent renes z urinales vias oēs. z erit hec mundificatio completa prohibitiua regñationis noue mãe in eiſdez. Ego itaqz hanc intentionem ſoleo complere tribus ſolēnibus z appropriatis medicinis. p° eſt per eluarium litontripon. 2° eſt eluarium Juſtinuz. 3° eſt electuariū ducis: que oia tria deſcripta reperiuntur a Nicolao in antidotario. ſaltem duo prima ut in pluribus. ¶ Primum autē eluariuz apit lauat z abſtergit renes: educit arenas z frangit lapillos: ppter qō litontripon noiatum eſt.

a tripos qd eſt cōtritio uł pcuſſio: ⁊ litos qd eſt lapis. ¶ Se
cūdū vō Juſtinū noīari. qꝛ a Juſtino impatore compoſitū
iſtis egritudinibus cui romana ſchola cōpoſuit hoc cōpoſi
tum. ¶ Et ſimiliter 3ᵐ electuariū ducis. ducis ſiculoꝝ com
poſitū fuit ex ſpeciebus ergo alicuius iſtoꝝ cū ʒuccaro fiat
cōfectio cum aqua capil. ue. milij ſolis aut ſaxifragie aque.
de qua ſemp ante cibū omnem patiēs comedat rotulā. j. du
arum. ʒ aut ex eoꝝ ſpeciebus cū oximelle cōpoſito fiat electu
ariū. qꝫ ſi uelis efficere fortius fiat cum trib⁹. ʒ. medulle fiſti
coꝝ: ⁊ cum oximelle cōpoſito: aut cum oximelle ſquillitico. ſi
ipſū poſtea fere ultimate efficere uolueris. ¶ Ego aūt expien
tia certe ſcio qꝫ ſi nefretici ⁊ circa ueſicā dolētes utanſ tyriaca
Andromachi poſtq̄ tranſiuit decimū ſue etatis annū curabū
tur: ⁊ ſecurabunſ ab euētu ⁊ recidiua egritudinū renū. Tyri
aca enim talis ꝯfert doloribus ⁊ egritudinibus renū a pluri
mis cauſis ꝓuenientibus: ut 5° canone ſumma. j. caꝑ de ſub
limitate tyriace legere poteris. Cōfectio etiā alkekengi ma
gna deſcripta eodem loco pcallegato non decidat a memo
ria tua. Quocūqꝫ aūt iſtoꝝ delegeris exhibe ipſius in aurora
ʒ. j. uel. j. cum. 5. dando in potu cū medio cyatho aque ciceꝝ
rubeoꝝ. his enim modis gentem q̄ plurimā curaui: ⁊ ꝓſerua
ui a predictis. ¶ Ultimo vō ſupadde iſtis qꝫ oleū factum ex
oppoponaco molli reſina ⁊ pice ſublimatis exterius inūctū
calidum mirabile iuuamētum efficit in renum diſcraſijs fri
gidis: ſicut oleum de nenufare ⁊ de florib⁹ cucurbite ꝯfert in
calidis: ⁊ tu cōſidera. hec de tertia egritudine qua vir iſte mo
leſtatūr ſufficere poſſunt.

¶ De doloribus ſpatularum uſqꝫ ad collū ⁊ hypocūdrioꝝ
⁊ uentris totius anterioris. Caꝑ. iiij.

Uarta vō egritudo hui⁹ viri iterū uertēs ad ſecu
rā in hoc viro eſt multiplicitas doloris exterioꝛ
in diuerſis ptibus corporis hui⁹ viri. Quiqꝫ enī
apparent dolores in ſpatulis hui⁹ viri ⁊ aſcēdē
tes uſqꝫ ad collū eius: quoꝝ quidem cauſa pōt
eſſe mala complexio partium pectoris ⁊ capitis uehemēti cō
mutatione cōmunicata predictis partibus. etiam materia p
viam defluxus aut paulatine congeſtionis ibidem multipli
cata dolores iſtos efficere pōt alterando ſubito uel oppilan
do: in quorū cognitionē tactus peruenire poteſt. ¶ Et hoꝝ
quidē dolorum qui plurimū fiunt a mā flegmatica cōmixta
ſanguini. Cura fit per ea que tacta fuerūt in ꝑ caꝑlo hui⁹ tra
ctat⁹. ¶ De localib⁹ aūt approꝑatis ad iſtos dolores eſt hoc
℞. olei de violis citrinis. ʒ. j. 5. olei de coſto. ʒ. j. ſpodij: roſaꝝ
ſandalorum amborum. ana. ʒ. j. amili. ʒ. j. 5. croci. ℈. 5. vitel
los oui numero. ij. pulueriʒenſ medicine ſubtiliter ⁊ incorpo
rentur cum alijs longa contritione in mortario eneo cū ſuo
piſtello. ¶ Secundum vō locale conueniens ad iſtos dolo
res: ⁊ ꝓpie quando participant caliditate a ſanguine uel a
cholera dominantib⁹ erit hoc. ℞. mucillaginis pſilij. amili.
ʒ. j. 5. croci. ℈. j. roſarum ſe. plantaginis acetoſe. aā. ʒ. 5. vitelli
ouorum numero. ij. fiat linimentum in mortario: ut ſupra: ⁊
applicetur tepidum actu cū fricatione leui: ſicut precedens
applicatur calidum actu: ⁊ cum fricatione magna. ⁊ cōferūt
hec localia doloribus etiam totius ſpine ⁊ renum.

Cōſimiliter etiam a predictis cauſis non raro eue
niūt dolores in hypocundrijs: ⁊ in to
to uentre anteriori. Et ſi fuerint complicati cum ſtipticitate
uentris: tunc remoueatur ſtipticitas cum cliſteri ⁊ medici
nis ſolutiuis: quorum multa fuerunt tacta primo ſecūdo ⁊
tertio capitulis antecedentibus. ¶ Et ſi neqꝫ remoueantur
per illa: tunc triplici inſtrumento ei pro uidendum eſt. Et pri
mum eſt de dolentib⁹ partibus ⁊ etiam ſituailter cōtrarijs
ſepe applicētur uentoſe magnorum orificioꝝ abſqꝫ aliqua
ſcarificatione. ¶ Et ſi nō ꝯuenienter abſcindanſ dolores per
eas: tūc fiat hoc euaporatiuū ſiccū. ℞. furfuris groſſi ſcutellas
quatuoꝛ magnas. milij non confracti ſcutellas duas. cimini
ʒ. ij. camomille manipulos ſex. calefiant omnia ſuper cineri
bus calidis in fundo caldariole ſicce: preter camomillam:

que debet poni uerſus finem: tunc ponantur in ſacculis ma
gnis ⁊ actu bene calidi ſepe applicentur toti uentri. ¶ Cū
autem dolores tales iterum remoti non fuerint per predicta
tunc fiat hec fomentatio humida: que non ſolet mihi defice
re in iuuamento. ℞. arthemiſie matricarie ⁊ rubee tectintoꝝ
aā. Ꝟ. ij. hedere arboree uel muralis. Ꝟ. ij. camomille. Ꝟ.
vj. capitum papaueris numero. x. radicum peucedani. Ꝟ.
iij. incidentia incidātur ⁊ reliqua contundantur ⁊ bulliant
in tribus ſitulis aque lento igne uſqꝫ ad cōſumptionem ter
tie partis. Infundantur ergo in hanc decoctionem calidam
magne ſpongie: que inter duo iciſoria magna expreſſe ⁊ actu
calide toti uentri applicentur ⁊ ſepe permutētur uſqꝫ ad cō
pletam doloris ſedationem ⁊ felicitatem eius cure auxilio pi
iſſimi Saluatoris ⁊ miſericordia ſua huic viro ſubuenire di
gnetur. ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium. 10.

De mala complexiōe cerebri fri
gida ⁊ humida cum multitudie
flegmatice materiei mucillaginoſe ⁊ partim aquoſe. cū octo
malis accidentibus coniuncta que ſunt. ¶ Doloꝛ capitis.
¶ Conturbatio in ſomno. ¶ Nocumentum in prolatione
ſermonis. ¶ Urine retentio. ¶ Doloꝛ ſpatularum ⁊ brachi
orum grauatiuus ⁊ extenſiuus. ¶ Emoꝛroidarū reſtrictio
¶ Debilitas genuum ⁊ fere omnium iuncturarum. ¶ Do
loꝛ ⁊ grauitas in ſtomacho.

Adoleſcens quidam de ciuita
te Uincentina fa
moſa ſatis diſpoſitione quadam multū
uerenda ⁊ ſociata pluribus accidentib⁹
nō minus timoroſis moleſtatur. Eſt au
tem diſpoſitio eius mala complexio ce
rebri frigida ⁊ humida cum multitudie
flegmatice materiei mucillaginoſe ⁊ ptiꝫ
aquoſe que in capite eius multiplicata eſt propter multam
euaporationem a ſtomacho eius capiti cōmunicatam cum
iuuamento multe euaporationis ab epate ⁊ ab alijs mēbris
inferioribus prouenientis. alia vō pars materiei in cerebro ⁊
ſuis concauitatibus genita eſt propter debilitatem digeſtiue
eius. Que quidem ambe materie in capite multiplicate cau
ſe ſunt plurium accidentium non minus moleſtantiū ipſū
q̄ faciat principalis egritudo: que ꝓprie ſoda uel doloꝛ ca
pitis grauis ⁊ antiquus denominari ſolet ab auctoribus uel
cephalea. ¶ Primum igitur accidens eſt ipſe doloꝛ capitis
iam dictus ab illa mala complexione prouenientis. ¶ Secun
dum accidens eſt nocumentum in operationibus animaliū
virtutum ſicut conturbatio in ſomno prouenientis. ¶ Terti
um eſt nocumentum in ſermonis prolatione contingens.
¶ Quartum eſt urine retentio. ¶ Quintum eſt doloꝛ gra
uatiuus ⁊ extenſiuus in ſpatulis ⁊ brachijs ſepe prouenienſ
⁊ aliquando in muſculis pectoris apparens. ¶ Sextum eſt
emoꝛroidarum reſtrictio. ¶ Septimum vō eſt genuū ⁊ uni
uerſaliter fere omnium iuncturarum debilitas in motu pro
greſſiuo ⁊ ſuſtentatione corporis apparens. ¶ Octauū vō
eſt mala diſpoſitio ſtomachi quā pro nunc credo eſſe magis
accidens a nocumento capitis prouenienſ q̄ nocumentum
capitis ab eo ꝓuenire: lꝫ forſaſſis nocumentum capitis ꝓuo
a nocumēto ſtomachi incipiendo prouenerit. Egritudines
enim per colligantiam euenientes frequenter ſunt cauſa ut
una eueniat ⁊ intendatur ab altera ⁊ ecōtra. quare 2° pmi do
ctrina pᵃ 8° caꝑ. ⁊ eſt eā ſocietas ꝓuenit ad eaſ..m: quemad
modum cum cerebrum egrotat aſſociat ei ſtomachus. debi
litaſ enim tūc digeſtio ⁊ mandat ipſi ſtomacho uapores ma
los: ⁊ nutrimentū non digerit. ⁊ auget ipſius cerebri egritudi
nem. ⁊ ſic ex hac egritudine peruenit patiēns ad debilitateꝫ
⁊ circuitionē. Et alia littera habet. ⁊ ſic hec ſocietas. i. colligā
tia cadit in iudicium permanentie ⁊ circuitionis: ⁊ eſt littera
clarioꝛ. Siue igiſ nocumentū cerebri a ſtomacho qūqꝫ ꝓue
niat ⁊ intendaſ: ſiue econtra cōtingat: tamē nō videſ in hoc
acceptādam eſſe cōtrouerſiā: cū amboꝝ mēbroꝝ predictorū

nocumentũ fixionis euidenter appareat ab eadẽ cauſa mã
ⁱ efficiẽte ꝓuenire: ita ut nõ diuerſificet curationis modus
neqꝫ ratiõe bõris: neqꝫ inſtrũ niſi parũ ut apparebit. ¶ Re
liqua etiã accñtia nõnulla apparent in hoc adoleſcente ut de-
bilitas renũ que ꝓuenit per colligantiã a cerebro que eſt mo-
dus colligantie per 3ᵐ. Renes eni colligant cerebro. ꝓpterea
qꝛ colligãtiã hñt cũ epe. ⁊ epar colligantiã habet cũ cerebro. ⁊
ita cerebrũ renibus colligatur pp epar: ut 2° pmi. caꝑ de com
plẽdis diſpoſitionib⁹ apparet in 6°° colligantie ibidem legen
dum. ¶ Aliud adẽ accñs eſt uentris rugitus uel gurgulatio.
⁊ qñqꝫ ſtipticitas. ⁊ aliqñ emorroidarũ aliquãtul tumeſcen
tia que oĩa ab eadẽ radice tanq̃ cã efficiente ꝓueniũt ut con-
ſiderãti ſatis facile apparere põt. ¶ Et ne ea que dicta ſunt
gratis ⁊ uoluntarie ſcribi videant̃ eoꝝ aliq̃ rõnibus ⁊ aucto-
ritatibus vigorare bonũ eſt. Quod adẽ pmũ accñs ſoda uel
cephalea noiari debet manifeſtũ eſt ex cõi auctoꝝ ⁊ doctoruꝫ
cõcordia. ⁊ colligi põt p°: tertij. tractatu 2° caꝑ p. Quod aũt ꝓ
ueniat a mala cõplexiõe totius capitis ꝓbat fixio nocumentũ
grauitatis ⁊ offenſionis in capite apparentiũ. Quod vo mã
lis cã ſit flegma appet ex accñtibus que ſequunt̃ ad ipſuꝫ: ẽt
qꝛ egritudines cronice. Egritudo eni huius cũ tẽpus ꝓlõga
tum eſt: eſt frigida ſm oẽm eſſentiã. i. tam frigida eẽntialr q̃
mãliter p° tertij. tractatu 2° initio caꝑ colligendũ. ¶ Aliorum
aũt accñtiũ cauſas parũ perreddere utile videtur. Mã enim
flegmatica congeſta in cerebro. ſiue fuerit in ipſo aliunde re-
cepta. ſiue per viam debilitatis digeſtiue ipſius multiplicata
per uenas ⁊ arterias per neruos chordas ⁊ poros a cerebro
propulſa uel deſcendens elemẽtalr. ut ſua grauitate uel flu xi
bilitate recepta in muſculis ſpatularũ ⁊ pectoris. ibidem do
lores extenſiõis ſoluẽdo ↄtinuũ aliq̃liter facit. Ultimo gñat
in ipſo malã cõplexionẽ frigidã que eſt illorum doloꝝ cauſa
2°. Altera vo mã ei pe in cerebro retenta qbuſdam acutis ua
poribus uel humoribus cõmixta ſpũs inficiẽs eſt cauſa no-
cumenti in operationibus interioꝝ ſẽſuũ eminentis. ⁊ eſt ẽt
cauſa conturbationis ⁊ corruptionis in ſomno prouenientis
Qualẽ eni impſſionẽ receperit ſpũs talẽ repreſentãt organis
ſenſuũ interioꝝ. q̃re non eſt difficile videre ſi qñqꝫ in dormiẽ
do murmurat hõ conquerit̃ ⁊ alias corruptas operationes
interioꝝ ſenſuũ habet: ⁊ exteriorũ ut ſepe ſonitũ ⁊ ſibilũ in au
ribus hĩc videat̃ ⁊ corruptionem in ſenſu viſus ut imagina
tiones ⁊ ſilia hĩc videat̃. ¶ Ex quo fundamento clare vide
ri põt. q̃ ſi mã iſta diuens aquoſa eẽt ⁊ ſubtilis facile videtur
q̃ iſte paratus eſſet paraliſim incidere. hec enim mã ſi multi-
plicaretur in poſteriorib⁹ partib⁹ cerebri facile deferri poſſet
per concauitatẽ ſpondiliũ ⁊ in nucbã recipi ⁊ paraliſim effi-
cere. eo qꝛ nucha a pte poſteriori cerebri oritur ⁊ ei ſeruit la-
torie: ut p° tertij 2° caꝑ de Nucha enim eſt vicarius cerebri iux-
ta dorſi ibi colligenduꝫ. Et ex hoꝝ oĩum fundamento leuiter
deduci põt cauſa alioruꝫ oĩum accñtium: que qꝛ parua ſunt
omittantur: cum ad ſapiẽtes ſmo iſte dirigatur. ¶ Ex quib⁹
oĩbus ultimo huius diſpõnis timor ⁊ grauitas appere pñt.
Eſt enim vir iſte paratus egritudinibus repentine ⁊ male ter
minationis ſicut ſquinantijs ſi mã in partibus gule detinere
tur: aut ſuffocatiõis ſubite ſi multa mã ⁊ cito ad pectus efflue
ret: aut dolori iuncturaꝝ ſm q̃ mã ad diuerſas partes efflue
ret. ⁊ ita doloris genuuꝫ: qđ eſt vnũ de alijs accñtibus cauſa
facile apparere poteſt. Que oĩa cõſideranti dimitto. ¶ Pro-
pter quod regimen eius procuratiuum ſollicite multum ⁊ ſi
ne mora obſeruari debet: quod in duos tractatus diuidẽdũ
eſſe ↄſideraui. Et primus erit de regimine eius per ſex res nõ
nãles. Secundus vo de curatiõe diſpoſitionis ipſius per me
dicinale regimen. ut inferius videri põt.

¶ De aere. Caꝑ. I.

Rimus itaqꝫ tractatus ſex capla cõtinebit. ſ. ſm
numerũ ſex rerũ nõ nãliũ facile pcurrendũ. In p
igit̃ caꝑ mẽſura aeris regionis ⁊ loci eligi debet.
Sit igit̃ loci uel camere eius aer ad ſiccitatẽ ⁊ ca
liditateꝫ actualr inclinat⁹. magis tñ per ſiccitatẽ
excedere debet q̃ per caliditatẽ: ne per ipſm ꝓueniat ad inflã
mationẽ argumẽto ſumpto ab etate que cõſiſtentia eſt. etiam
qꝛ nãlis eius cõplexio ad caliditateꝫ infallibilr inclinare vi-
det̃. ſi ẽt nõ poſſet hẽri aer ita notabilr ad ſiccitatẽ inclinatus
ſuppleri debet cũ electione ab arte ꝓueniẽte ut inhabitet ca-
merã edificio parietibus ↄſtructã: uel ſtuffam ſiccã in ſe hñtẽ.
aut 3° cũ magno igne. aut 4° cũ ſuffumigationib⁹ ſpẽrũ ſiccã
tiũ aer exiccationis inclinet̃. ut comburendo ligna iuniperi
abietis lauri ⁊ ſimiliũ: aut cũ puluere hoc carbonib⁹ ignitis
ſepe aſperſo camerã ſuffumigãdo. ℞. laudani ſtoracis cala-
mite. añ. ℨ. 5. ligni aloes: ſandarace: myrre: gallie muſcate. añ.
ℨ. ij. aliptę muſcate. ℨ. iij. fiat puluis. Si uerſus finẽ hyemis et
autũni frangatur cum altera medietate pulueris gallarũ cu-
preſſi aut nucis muſcate. ¶ Ad hãc cõplexionẽ ↄferũt cõbu-
ſtio ſtoracis calamẽti pulegij origani mẽtaſtri: ⁊ ſiliuꝫ: quo-
rũ ſiccitas cũ aromaticitate ſua lapſus cerebri cõueniẽter eſt
rectificatiua. ¶ Et iteꝫ pdictaꝝ medicinaꝝ puluis in ſyndo
ne colligat⁹ ⁊ ſepe odorat⁹ magne utilitatis exiſtit. Et ſi adhuc
ex pdcis forment̃ poma que in manibus ſepe odorent̃ utili
mũ erit. ¶ Rurſus bonuꝫ eſt alia ↄuenienter limitari. Caput
igit̃ bñ muniat̃ birreto notabilr ⁊ multũ calo ſuffulto pellib⁹
vulpinis aut ſaltẽ de doſſib⁹ narioꝝ uel de pellib⁹ agnoꝝ ni-
gris ⁊ ſiliuꝫ. Et ueſtes de rſo ⁊ uẽtre adiacẽtes pdictis pelli-
bus muniri debẽt: ꝓpter qđ etiã iuncture ab humiditate ꝓ-
uideri debent ⁊ calciamẽtis notabiliter calefacientib⁹. ¶ Et
ex his facile cõſideranti apparere põt q̃ euitari debent aquis
decurrentibus ꝓpinqua ⁊ uentis ſeptẽtrionalibus expoſita.
Similiter ⁊ manſio terrea ⁊ antiquis edificijs murorum cõ-
ſtructa. hec de aere ⁊ ſibi annexis.

¶ De motu ⁊ quiete. Caꝑ. II.

I nõ iſtet huic adoleſcẽti paroxiſmus dolorũ aut
alioꝝ accñtiũ ꝓhibẽtiũ motũ corporis: nullo mõ
eſt ſibi laudãda quies. eſt enim cauſa fixionis ⁊ ꝑ
manẽtie materierũ in iũcturis ⁊ capite ⁊ reflexio-
nis uapoꝝ: ex quoꝝ cõmixtione cũ ſpiritibus laxi
tudinis ſpẽs aduenire poſſet in iũcturis ⁊ toto: ut colligit̃ 2°
pmi. caplo de his que ꝓueniũt ex motu ⁊ quiete. ¶ Exercitiũ
itaqꝫ ul̃r: ut motus ꝓgreſſiuus eqtatio mediocris ⁊ ſibi ſilẽs
multũ utiles ſunt ei. qꝛ iuncturas cõfortant excutiẽdo mãs la
xitudinis ⁊ doloris ⁊ oĩum accñtiũ ſupra notatoꝝ. ¶ De pti-
cularibus autẽ exercitijs optia ſunt ei frequẽs capitis frica-
tio. abſterſio uel pectinatio. ſilr ⁊ mãeruꝫ a capite abſtractio
per denunciationẽ eleuationẽ uocis caloꝝ pãnoꝝ applicatio
nẽ ⁊ frequentem excernutationẽ regulariter adminiſtratam
poſt uſes cibones: ⁊ paucam repletionẽ capitis ſenſatam: que
per abſentiam doloris capitis cognoſci poteſt. Igitur mane
⁊ ſero ſtomacho non grauato cibis ꝓuocet̃ ſternutatio cum
puluere hoc narib⁹ inſufflato uel attracto. Cuius q̃titas non
trãſcendat quantitatẽ grani frumẽti. ⁊ fiat leuiter eius attra
ctio uel inſufflatio. Eſt adẽ pulueris hec deſcriptio. ℞. coſti:
piperis albi: ſtaphiſagrie: arthanite: piretri. añ. ℈. 5. ellebori
al. ℈. i. partes. ij. puluerizentur: ⁊ fiat ut dictum eſt. ¶ Exer-
citiũ etiã ſpeciale iuncturaꝝ ad defendendũ eas a fixione mãe
rum in eis eſt fricatio leuis earũ, ⁊ ꝓprie facta cũ his que ca
lefaciendo reſoluendo ⁊ exiccando mediocriter mãs a iun-
cturis expellunt: ſicut frequens aſperſio earum cũ aqua ſalſa
maritima uel artificialiter tali: ⁊ cum fricatione earum facta
cum oleo ⁊ ſale contrito. q̃re breuiarij 4° caꝑ de preſeruatio-
ne iuncturarũ a doloribus. Et ex eis que cuſtodiunt hoiem
ne accidat ei podagra: eſt embrocatio cuꝫ aqua ſalſa qñ fun-
ditur ſup duos pedes ſemp. ⁊ ſal tritum qñ aggregat̃ cũ oleo
⁊ fiat ex eis emplaſtrum in pedibus uel ſuper fricatio. hec de
motu ⁊ quiete ⁊ annexis.

¶ De menſura ſomni ⁊ vigilie. Caꝑ. III.

p Ro menſura itaqꝫ hoꝝ ꝑmitẽdũ: q̃ cõueniẽtior
hora dormiendi eſt nox q̃ dies. lꝫ ꝓpter ↄtingen-
tias nõ paucas dormitio etiã diurna iterdici non
debeat: ut cum contingeret laxitudinem ſucceſſiſſe motibus

corpis et alalibus fortibus. ſcʒ 2° pmi cap ut ſupra. Talis enim dormitio eſt et ſm curſum nature facta que noctẽ non effugit et diem nõ impedit. Ubi aũt adoleſcẽs iſte non multum ex laſſitudine debilitatus eſſet. et magnã in ſpiritibus alalibus reſolutionẽ nõ hẽt: quoꝝ reſtaurãdoꝝ grã pcim inuẽtus eſt ſomnus: non ↄuenit ei aliquo mõ diurnus ſomnus. Quare 2° pmi. doctrina 2ª. ſũma 5ª. cap 13°. In die dormire malũ eſt et ad malas ↄparãs egritudines. gñat enĩ egritudines humectantes et reumatiſmos. corrumpit colorem. et inflat ſplenẽ. laxat neruos: et efficit pigritiam. ❡ Ex quibus ↄcludi põt q̄ et ſi ſomnus grã digõnis et reſtaurationis alalium ſpũum huic iuueni ↄueniẽs eſſet. tutius tñ eſt ei a tẽperata dormitione recedere partiper per remediũ vigiliarũ q̄ econtra. Itaqʒ dormiendum eſt ei capite notabiliter eleuato. talis enim preparatio materias ad caput euaporare minus iclinat. eo q̃ nõ fit tanta mẽbroꝝ utriuſqʒ uentris inferioris inuicem copula. ❡ Oino aũt cauare debet dormitionẽ reſupinaꝫ: qm̃ mãs ad poſteriora: ut ad nuchã et neruos declinare facit ut 2° pmi. allegato cap colligẽdũ. Et ſi ois eque bene in ope ſicut in uerbo liberari poſſent: pmus qdẽ ſup dextro: deinde ſuper ſiniſtro latere dormiendum eſſet. et tertio iterũ ſuper dextro latere accubitus fieri debet. Talis enim dormiendi modus organa digõnis omnia conuenienter rectificat aliter vigorat. ❡ Neqʒ attendendũ eſt qõ frequẽter a multis dr̃: q̄ dormiẽdũ ſit ſup lecto pleno coto aut ſilibus ei. tales enim fantaſie: neqʒ a poſteriori: neqʒ a priori ṽitatẽ hñt. Ego enĩ tales ſibi dimitto fantaſias et lectũ ex pluma molli eligo: q̃ utilius.

❡ De regimine accidentium anime. Cap. IIII.

Niſi aliqualiter pmoueret me argumẽtũ ab etate ſũptũ ꝓnunciarẽ audacter conuenire debere huic iuueni oẽs aie paſſiones: per q̃s fortis et ſatis uelox fieret in humoribus et ſpiritibus motus. Quare aliqñ iracundiã incidere bonũ eſſet. Silr̃ etiam et fortẽ et lõgã meditationẽ circa delectabilia et triſtãtia: ut frequẽter ↄuerſari i locis ubi hyſtorie delectabiles pferant: ad riſũ notabilr̃ inclinãtes: aut rerũ triſtantiũ memoriã adducanť. ❡ Ex qbus oibus facto in ſpiritibus et humoribus notabili motu: et uapoꝝ uel uentoſitatũ ↄſumptio. et humoꝝ digõ et excuſſio melius fieret: q̃re tñ hoc facilius dici q̄ adminiſtrari ſecurius eſt. raro irã et ſiles paſſiões aie uehemẽter agitantes incidere et maxime in pſeuerãdo in eis. Exterminãt enĩ hec oia: et mutãt corpus ab ea que eſt ſcʒ nãʒ conſiſtentia. 3° tegni. ❡ Et qt apud illuſtres phyſicos ut in pluribus ſub accntibus aie coitus collocari ſolet: ꝑpter uehementẽ aie aff. ctionẽ ad appetitũ eius ſepe: aut ꝑpter delectationẽ ingẽtem que in eo ↄtingit. Ideoqʒ de ipſo paulisp agendũ: neqʒ igiť multotiens appetitu debet coitus: neqʒ etiã eius ludo frequẽter inſiſtendũʒ eſt. Nihil enim eſt qõ corpus exterminet magis et exanimet q̄ coitus: et nihil etiam eſt qõ hiſchies. i. anchará dolores et incurabiles egritudines hũano corpi irradicet q̄ coitus multus. ut clare colligi põt 20° tertij. cap de nocumentis coitus. Raro igiť ab hoc iuuene coeundũ eſt: et ꝑprie uſqʒquo non plene curatus fuerit. ❡ Ad officiũ igiť coitus nemo accedere debet niſi prius incitatione ab appetitu nãli iclinãte debite facta. neqʒ nãliter promoueri debet ab obiecto extrinſecus frequenter occurrente. Fiatqʒ prima iã digõne cõpleta. et ſcõa etiã qõ videť eẽ tpe aurore in diebus hyemis. et ab hora decima uſqʒ ad 12am in tpe eſtatis. Sicqʒ ut pretactũ eſt ad coitum inuitãte appetitiua virtute tranſiri põt ſemel aut bis in ſeptimana ad plurimũ expediẽdo actum eius abſqʒ magna ↄcuſſione: ſed motu ſuaui corporis deliciã eius ultimate exequendo. poſt quẽ actũ eius dormitioni accubãdum eſt. et ab exercitio abſtinendum ſaltem forti. et per interuallũ hore ad minus corpus cibarijs facilis et boni nutrimenti cum menſura rõnis aſſumpti reſtaurari debet.

❡ De regimine per inanitionem et repletionem. Cap. V.

Iuuenis iſte replẽonem oẽm cauare debet: eo q̃ caloris nãlis ſuffocatiua eſt. De humorali autẽ repletione nihil ad pñs: q̃ in regimine medicinali de eo aliqd agetur. Solũ aũt hic intelligitur de replẽone ꝑp cibos et potus eueniente. Pro qua alique regule breuiter tranſcẽtur. ❡ Prima eſt. q̄ nunq̄ cibũ aut potum accipiat ſtante faſtidio aut abominatione ſtomachi. tunc enim neqʒ cum delectatione aſſumentur nec bene digerentur. ❡ Scõa regula. nunq̄ accipiendus eſt cibus ſtante uentris ſtipticitate ſaltem magna uel retentione aliarũ ſuperfluitatum. ❡ Tertia regula. q̄ nũq̄ aſſumatur cibus niſi fames aut appetitus ad ipſum inuitauerit. ❡ Quarta regula eſt. q̄ nunq̄ aſſumentur cibaria ex pluribus et diuerſis cibis et potibus facta. ❡ Quinta regula. q̄ leuiora cibaria alijs premitti debent de quibus inferius. ❡ Sexta regula. q̄ nõ oportet in cibatione longũ tempus expendere ne diuerſitas digeſtionis in nutriente acquiratur. ❡ Septima regula. q̄ cibus omnis anteq̄ deglutiatur cõuenienter premaſticari debet. Octaua regula q̄ nunq̄ ciborum et potuum tanta q̄titas accipiatur ut ex ea grauet ſtomachus. deterior enim cibatio eſt que in ſtomacho grauitatẽ eff. cit. ſicut deterior potus eſt qui in ſtomacho fluctuat. ❡ Ultima regula. q̄ euitentur cibi qualitates malas ratiõe intenſionis gradus habentes uel uenenoſa qualitate participantes: ſicut fungi omnes et ſimilia. ❡ Itaqʒ cum contigerit aliqua de cauſis factam eſſe replẽonem ad ipſam euacuandũ ſubito feſtinandum eſt. Si enim ciborum corruptorum in ſtomacho ſigna apparuerint ex odore uel fetore ipſorũ eructuatione diuerſa: aut alio ſigno cognoſcibili ſaltem cibus ille a uomitu educi debet. et laudo etiam uomitum non ſolũ gratia euacuandi corrupta cibaria: ſed etiãʒ gratia minorãdi et eradicãdi materias egritudinũ que nãliter longe ſunt. De egritudinibus enim dignioribus: ut in eis fiat uomitus ſunt cronice: ut hydropiſis epilepſia: melãcholia: lepra: podagra et ſciatica. 4° pmi cap de uomitu. et 2° tertij et 22° euſdem. ❡ Neqʒ etiam inſtantia eſt conueniens: quia vir iſte nõ apparet habitudine et cõplexiõe cholericus. qm̃ regule ille intelliguntur de operatione regulari. Inſtante autem neceſſitate uomitus prouocari debet. ſemper non exiſte magna diſtractione ad oppoſitum: et maxime in iuuene iſto. cuius collum pectus et ſtomachus in ſuo plaſmate uidentur fortis ſatis. ❡ De melioribus autẽ inſtrumẽtis ad ꝓuocãdũ uomitũ eſt hoc et leue. ℞. aque decoctionis granorum uel carnoſitatis raphani. ℥. iij. ſyrupi ſimplicis acetoſi. ℥. j. ß. exhibeatur totum tepidum. et ſi non uomuerit poſt illud per vnam horã intromittatur digitus uſqʒ ad radicem lingue: aut penna iuncta oleo. et fiat ibidem titillatio et euomat. ❡ Si autem uomitiuum fortius facere uolueris decoctioni granorum raphani quando fiat addantur grana duo elebori nigri: et fiat ut dictum eſt. ❡ Si autem repletionis in uentre inferiori ſigna apparuerint euacuandũ eſt cũ cliſteri. Cuius deſcriptio. ℞. decoctiõis foliorũ blete malue: et mercurialis lib. j. olei oliuaꝝ. ℥. iij. ſal' cois. ℥. iij. hñdicte. ℥. iij. zuccari caſſiefiſtul. añ. ℥. vj. In tempore autem hyemis predicto cliſteri addantur ierepigre. ℥. vj. aut ieralogodion tantundem. et melius eſt propter impedimentum quod qñqʒ contingit ei in ꝓlatione ſermõis. et põt ẽt multiplicari doſ. hñdicte a medio ſeptẽbris uſqʒ ad pñm aplis et loco olei cois predicti cliſteris in tpe eſtatis põt poni oleum violaꝝ. ❡ Quantũ võ ad inanitionẽ caueat omnem inanitionẽ ſuperfluentem propter debilitatẽ virtutis que neceſſario ſequitur oẽm euacuationem fortẽ. hec de inanitione et repletione.

❡ De regimine per cibum et potum. Cap. VI.

DE cibis aũt et potibus nũc vltimo dicẽdũ ẽ. Sit igitur panis eius plus fermẽtati hñs et ſalis q̄ cois panis et ↄuenienter coctus. et ſi tpe ueris utereť pane ordeaceo: aut de ſpelta facto melior eẽt ei ꝑp maiorẽ exiccationẽ. Euitet ẽt oino panẽ azimũ: aut non bene coctum. ſimiliter etiã effugiat cibaria oia de paſta ut laganas: uel de farina frumẽti facta. niſi prius fuerint in furno bene cocta: farina autem ordei nõ eſt ei vituperabilis

neqꝫ iuſcula ptiſane de ea facta. ¶ Carnibus autē utaṭ que non habeant ſupfluā humiditatē actualem uel potētialē ſed magis ad exiccationem iclinentṭ: ut ſunt carnes lepoꝝ gaçelli ꝛ apri ꝛ omnium auium ſylueſtriū in aqua non degentiuꝫ ut ſunt columbi: ꝛ proprie ſylueſtres: turtures faſiani pdices ꝛ ſimiles. ¶ De quadrupedibꝰ ut ſunt carnes uituli lactētis etiā annualis carnes hedine. Rarius autē aſſumanṭ carnes agnine ꝛ caſtratine. Carniū vō ſalitaꝝ nō ualde pinguiū uſus ualde cōueniens eſt ei. ſiue fuerint elixe uel aliter cocte. In ſūma igiṭ ut in pluribꝰ adhereat carnibꝰ pulloꝝ ꝛ colūborum ꝛ maxime qꝛ digeſtio in eo videṭ eſſe fortis: ꝛ ſi non eſſet ita non laudaretur ei uſus carnium colūboruꝫ: ſunt enim tarde digeſtionis ꝛ lōge more in ſtomacho 13ꝰ tertij. licet ſylueſtres colūbi: imo ꝛ omnes carnes tales ſint meliores domeſticis quare ;ꝰ Almāſoris cap̄ 32°. Sylueſtres carnes meliores eē dicunt: ꝛ ſanguis ex eis genitus paucas habet ſuperfluitates caro etiam magne auis que habet dentes in ſuo palato que ſolet inueniri ſepe in montibꝰ vincētinis eſt ſibi utilis: ꝛ indigene auem illā vocāt plonem. ¶ Piſciū autē uſus nullo mō cōueniens eſt ei: ꝛ meliores forent ſalſi q̄ recētes. ꝛ frixi q̄ elixi. Raro igitur eis uti debet. ¶ Et ſi qnqꝫ accipiat ex eis ſint ſicut lucij: marſiones torrētine ꝛ ſiles: anguillas aut tēchas ꝛ cancros dimittat aliis. ¶ Lactis aūt uſus oīno reprobabilis eſt qualitercūqꝫ accipiaṭ. ¶ Caſeus vō uniꝰ anni mediocriter ſaliṭꝰ ſolidus ꝛ per inciſionē frāgibilis ſibi cōcedi pōt ꝛc̄. ¶ De oleribꝰ aūt euitenṭ omnia frīda ꝛ humida potētia: ut blete ſpinachie portulaca endiuia cucumeres cucurbita ꝛ pepones ſaltē multū uſus. ¶ Olera vō minuta ut ſaluia roſmarinꝰ: ꝛ petroſelinū ſeniculus apiū bugloſſa ſerpillū hyſopus mēta caules oīa ſibi cōuenientia ſunt. ¶ De radicibꝰ aūt uti pōt aliqn raphano: ꝛ cepe ſub cineribꝰ cocto oleo melle ꝛ ſale cōdito ꝛ bulbo. ¶ Alleū vō ꝛ porruꝫ ꝛ ſi rōne caliditatis cōuenire viderenṭ. dimitti tn̄ debēt ꝑpter multitudineꝫ uentoſitatis puenientis ex eis. alleū enim ſiſam facit 4° de regimine acu. ¶ Rape aūt ꝛ napi omnimō ꝑparationis ſibi utiles ſunt. Silr paſtinache ſylueſtres ꝛ domeſtice. ꝛ in ſumma radices oēs caliditatē ꝛ ſiccitatē hñtes nobilē abſqꝫ uentoſitate eoꝝ. ¶ De fructibꝰ autē euitētur oēs horarij ut ſunt ceraſa: quoꝝ uſus ꝑpter ſupfluā humiditatē eoꝝ nō placet niſi raro ꝛ gratia mollitiōis uētris accipianṭ. Apud aūt italos quedā ſpēs ceraſoꝝ inueniunṭ que acetoſa ſunt: amarilia noīata: ꝛ aliqua inueniuntur ſolida dura que utraqꝫ frequentius ei concedi debent. eo qꝛ minus humida ſunt. imo aliq̄ ſiccitate participantia. ꝑpter eandem etiam cauſam nō placet mihi frequens uſus pſicorum: uiuberum: pomorum apiꝫ: ꝛ ſimiliū. Fructus vō omnes notabili dulcedine pticipantes ꝛ ſolidi ſubſtantia pſunt ei: ut ſunt ficus ꝛ uue bñ mature: poma ꝛ pira notabilr dulcia: auellane: amigdale dulces: etiā nuces ſibi conueniunt. Caſtanee vō omnino dimittātur: licet enim caſtaneas in nutriendo q̄ſi pares frumēto ſcripſit Gal. 2° alimētoruꝫ. cap̄ 36°. qd̄ qdem intelligi debet eas comparando ad alios ſylueſtres fructus: qꝛ tamē earuꝫ nutrimentū uentoſum eſt compacti groſſum ꝛ viſcoſum dimittatur earū uſus. ¶ Grana vō pinearum licet cōmuni auctorum ſentētia nerutis videanṭ habere iuuamētum. tn̄ qꝛ parua caliditate ſua ꝛ unctuoſitate multa remollitiua ſtomacho nocētꝰ: ut ;ꝰ tertij colli. cap̄ de nocentibus ſtomacho. Jō dimittantur: ꝛ intātū ſcripſit Auicēna 2° canone. qui uoluit ipſa infundi debere in aqua calida: ꝛ condiri cū melle ad homines frigide complexionis: cuꝫ çuccaro vō ad calidos. ¶ Fiſtici autem qꝛ ponuntur calidi ꝛ ſicci in ſecundo. 22. continentis. cap̄ 53° auctoritate Bunaſij. conuenientes ſunt ei: eo qꝛ aperiunt meatus uentris ꝛ expurgāt cānales pulmonis. 8° de ſimplici medicina. ¶ Dactyli vō non videntur eſſe conuenientes. eo qꝛ uentrem conſtringunt ꝛ punctionem in ore ſtomachi inferunt: ꝛ dolorē in capite faciunt ꝛ oppilationes in epate ꝛ ſplene. 23. continentis. 2° cap̄ de palma. licet etiam calidi ponantur in primo. De ſecunda vō qualitate paſſiua eorum fuit diſcordia apud ſapiētes: ut patet in Aggregatore cap̄. 65°. nomināt eos inter medicinas calidas ꝛ ſiccas. Auicenna vō de eis parū ſcripſit: ut patet cap̄ de palma. 2° canone. ubi dicit: q̄ periit ſermo de eis cap̄ de dactylis. lꝫ in multis uoluminibus nequaq̄ inuenerim caplm de dactylis: neqꝫ de ſenictbis: neqꝫ de rotab: ꝛ ſunt termini qbꝰ cognoſcunṭ qualitercunqꝫ tn̄ ſit: ſiue in ſiccitate parū ꝛ notabiliter eleuenṭ nō cōueniūt ei ꝑpter ea que dicta ſunt. ¶ Mora vō celſi uel parui ꝛ criſomilla nō placēt ꝑpter humiditatē eoꝝ. ¶ Granata vō dulcia aliquādo ſibi cōuenire pñt. Pōtica vō ꝛ muça nō ſint ei in uſu: niſi gratia lenitionis uētris ꝛ extinctionis caloris aut ſedationis ſitis. ¶ De ſaporibꝰ aūt uti pōt aceto p̄ter q̄ tēpore paroxiſmi. ipm̄ enim nocet neruis. pmo cap̄. ſecūda tertij. Agreſta autē mediocriter ſalſa melior eſt ei. Meliores autem ſunt ei lymones ꝑpter caliditatem a ſquilla acquiſitaꝫ. Succus etiam citrangulorum ſibi conuenire poſſunt. ¶ De cōditis autem utaṭ çinçibere condito a principio menſis octobris uſqꝫ ad finē. ſilr̄ accipiēdo de eo radicē unā bis in ſeptimana: ꝛ tardeṭ poſt ipſum cibus ſaltem quatuor horis. ¶ Citonia vō cōdita aut qualia ſunt nō placēt: eo qꝛ debilitant iūcturas: ut patet 2° cañ. qꝛ ſtomacho notabiliter cōueniunt: pōt ex eis aliquādo accipe poſt cibum: ꝛ ꝑprie in mane. ¶ Cortices etiā citranguloꝝ ꝛ citri cōditi ꝛ ſecacul conditū omnia ſibi utilia ſunt. ¶ Accipe autem bis in ſeptimana mirabolanū unū kebulum conditum eſſet ſibi utiliſſimuꝫ. Oliue etiam condite: cappares ꝛ rape ꝛ napi optime ſunt ei. ¶ De granis autē dicēdum primo q̄ oīs leguminum uſus abhorrēdus eſt. Alenes enim incurreret debilitates neruorū ꝑpter comeſtionē leguminū. ut 2° affo. cōmēto 17°. ¶ De leguminibus aūt quibus ueſci pōt: ſunt cicera rubea: ꝛ ꝑprie ius eorū coctū cū radicibus aperitiuis: tale enim neruis ꝛ iūcturis laudaṭ: eo qꝛ materias ab eis diſtrahit. ut 3° cañ. cap̄ de cura paraliſis. ꝛ nō deberet comedi in pncipio. neqꝫ in fine cibationis: ſed in medio: ut 2° cañ. cap̄ de cicere. ¶ Panici etiā uſus mihi placet. ipm̄ enim ꝑpter ſuā ſiccitatem parū ꝛ bñ nutrit. ꝛ ꝑpter ſuam lenitatē urinam puocat: licet frigidum ꝛ ſiccū ſit in ſecūdo. 21° cōtinētis cap̄. 109°. ꝛ colligi pōt 2° cañ. cap̄ de gegueris. ¶ Riſum aūt cōueniēs eſt ei: qꝛ calidum ſiccū in pmo. 21° cōtinētis cap̄. 126°. ꝛ quia etiā cōuenienter nutrit ꝛ exiccat nō tamē cōmendaṭ cum ſtipticitate: eo qꝛ aliquā ſtipticitatē habet. 8° de ſimplici medicina caplo ſuo. ¶ Lentes autē ſaltē abiecta pma decoctione aliquādo comedi pñt ꝑpter exiccationē quā hñt. Si vō aſſumanṭ cū pma decoctione magis apitiue ſunt: earū tamen uſus non multꝰ ſit. ¶ Fabe vō faſeoli ꝛ cicera alba dimittanṭ: eo qꝛ caput ꝛ neruos ledūt ꝛ iūcturas debilitāt. hec de cibis dicta ſufficiāt ꝛc̄. ¶ De potu aūt paululiſper agēdum. pmittēdum pmo q̄ vini uſus abſcindēdus eſt: ꝛ ꝑprie tpe inſtantie doloris capitis ꝛ iūcturarū: in quo tpe conueniens eſt ei uſus hydromelis facti ex ſexdecim partibus aque ꝛ. xvij. mellis. Cuius decoctio ſit uſqꝫ ad cōſumptionē tertie ptis. Et ſi ꝑpter nocumentuꝫ ſtomachi noceret a melle bibat aquā çuccari cui admiſceaṭ ſexta ps ſucci uṭ vini granatoꝝ ſuis tpibꝰ. Reliquo aūt tpe bibere pōt vinum: ꝛ argumento ſumpto a nocumēto capitis ꝛ ſtomachi conuenientius eſſet ei vinū album: eo qꝛ digeſtibilius ꝛ mēt. i. caput minus pcutit. 2° de regimine acutoꝝ. ueruꝫ ꝑpter maiorē aptionem eius per quam materias ad iūcturas inclinat non detur eidem. quare vinum eligendum eſt ſubſtantia non ualde ſubtile colore cere ſolum ſapore mediocre aut ad aliqualem ponticitatem inclinatum: ꝛ ad remiſſam dulcedinem: habens ꝛ odorem delectabilem: quod quideꝫ ſi non fuerit uehementer vinoſum bibatur ſimplex. Si autem fuerit potens ualde frangatur cum aqua frigida in diebꝰ caloris ꝛ cruda. Cocta vō in diebus frigoris. hec de cibis ꝛ potibus ꝛc̄.

¶ Tractatꝰ ſecūdus de regimine per medicinalia.

Expedito itaqꝫ primo regimine huiꝰ adoleſcētis per menſurā, rerū

nō nālium ad regimē medicinaliū tranſeundū eſt. Et erit hic tractatus in tot capla partiēdus quot ſunt intentiones in regimine harū diſponū neceſſarie. pª intētio erit mārum eius minoratiua. 2ª erit diuerſio earū. 3ª vo mārū digeſtiua narrabit. 4ª vo mās eradicandas euacuabit. 5ª erit accītiuz correctio. 6ª vo ꝛ ultima erit membroꝝ recipientium confortatiua ꝛ mandantium rectificatiua.

De flobotomia ꝛ euacuatione minoratiua. Cap.i.

In huius capli mā parū oportet extendere ſmonē: eo qꝫ eximij doctores: qui paulo ante hāc diſpōnem magno rōnis ſcrutinio peruenerūt parā eſt ea a qbus uſr incipiēduz eſt optime pcurauiſſe. Verū qꝫ hoīum diſpōnes nō ſunt fixe ꝛ pmanētes imo maxime mobiles: ꝛ frequēter cōtingit renouare repletiōes: aliqua circa intentionez hanc gratia pulchritudinis opuſculi leuiter percurrantur. Apperētibus igitur ſignis uſis plectorie flōmetur hic uena nigra de ſiniſtri brachij educēdo ſanguinis .℥.iiij. uel .v. ad plus. ꝛ ſi uiderenſ ſigna lapſuz epatis oſtēdentia flobotomet eius brachij baſilica ſub cubito inuenta: aut ramus eius ſaluatelle noīatus inter auriculares ꝛ anularem digitos apparēs: ꝛ extrahatur ſanguis: ut dictū eſt. Apperentibus aūt ſignis plectorie nō neceſſitantis ad flobotomiā euacuāda erit mā cum farmaco electiue educente mās: quarum diuum appꝛehēdetur: ꝛ qꝛ uēriſimile eſt ꝛ deducibile de his que poſita fuerunt in caplo pº huiº opuſculi dīari mās flaticas notabilr. choleræ vo parū ꝛ multo minus apparere ſanguis. Ideo euacuēſ hec mā cū hoc appropriato farmaco. ℞. pillularum de iera gal. ℨ.j. agarici electi. ʒ.j. ſinçi. ǧ.iiij. reformenſ pillule. vij. uſ ij. cū electuario ſucci roſa: ꝛ exhibeanſ in aurora: ꝛ dormiat poſt eas per horam vnam. ꝛ hora quinta poſt aſſumptionez earum bibatur cyathus aque cocte cum ſuccaro: ꝛ tardetur cibus per horā vnam. Melius autē minoratiuum materierum iſtarum eſſet hoc. ℞. pulueris hermodactyloꝝ: agarici electorū. añ. ℨ.j. turbit electi. ℨ.ſ. ſinçi. dauci: cinamomi electi. añ. ʒ.ſ. ſalis indi. ǧ.ij. aque folliculorū uel lupulorū: ꝛ capil. ue. añ. ℥.ij. fiat oium horum infuſio per diem nālem: deinde calefiat totum. ꝛ coletur ꝛ expumatur: ꝛ detur in potu: ꝛ obſeruētur oia que de pcedentibus pillulis ſcripta ſunt. Ego vo inter reliqua minoratiua magis laudarē aperitionem emorroidarum: eo qꝛ iam cōſueuit hēre eas. Etiā qꝛ earꝫ fluxio magnum affert iuuamentum oibus cronicis egritudinibus. ut patet 17º tertij. Ideo cum opportunitate tpis aperiantur fricando eas cū folijs ficus: aut cum panno aſpero: aut fricādo eas cum radice artbanite recentis: aut radice ireos: uel cum pauco puluere euforbij: aut flōmādo eas: aut ſanguiſugas eis applicando: que magis tumentes apparebunt ꝛ erit modus facilis ſatis. Et ſolet earꝫ fluxus vna uel duabº ſeptimanis durare: deīde per ſe reſtringunſ ut in pluribus. Hanc ēt intentionem cōplet: ſed in longiori tpe abſtinētia a q̄titate ciboꝝ: qꝛ ipſa exiccat corpora. 7º affoꝛ. affo. 59º. Similiter adminiſtratio cliſterioꝝ ꝛ uomitus que ſupra ſcripta ſunt. Pillule bone ad minorandū mās ſi accipiaſ ex eis ol die uel ſaltē tertia die vna ante cenaz. ℞. aloes ſuccotrinī ℥.j. agarici hermodactyloꝝ: turbit electoruz. añ. ℨ.ſ. maſtices ſinçi. ſpice. cinamomi electi. añ. ǧ.v. fundanſ oia pulueriçata in. ℥.iiij. ſucci foliorū ireos: ꝛ exponantur ſoli ut exiccenſ: deinde iterum ſuperaddatur ſuccus: ꝛ ita ter renouetſ: ꝛ fiāt ex eis pillule ex omni. ℨ.vj. que exhibeantur ut ſupra.

De modo diuertendi materias. Cap.ii.

Apparet ex pmiſſis in precedenti caplo eſſe difficile imaginari poſſe q̄ aliqua ſint iſta mās euacuantia minoratiue quin eas diuertāt. Itaqꝫ pro huius intentionis in precedenti capitulo ſubincluſa videſ. ꝛ maxime ubi de emorroidibº actuz eſt. Si aūt diuerſioni fortiori magis eſſet opº iſtāte necītate flōmeſ ſaphena dextri pedis ſup cauicula illius poſita et extraheſ ex ea minus de ſanguine q̄ de alijs dcīn eſt: eo qꝛ flōmia uenaꝝ inferioꝝ magis debilitat q̄ ſuperiorū. 4º pmi. cap 20º. Silr etiaz ꝯſerūt uentoſe cū ſcarificatione naribus appoſite aut ſpatulis ſm exigentiā diuerſionis diſtantioris aut ppinquioris: que fieri debet per plꝫ q̄ per vnaz diametrū: ꝛ minus q̄ per duas: ut 4º pmi. caplo pmo. colligendū. Frequēs etiam ꝛ fortis extremoꝝ fricatio: ꝛ eorūꝫ ligature doloroſe materias a ſuperioribus ad inferiora: ꝛ a centro ad circunferentiam cōuenienter mouent. Amplīº ꝛ 4º medicine rubificantes ꝛ diſiccantes extremis mēbris appoſite: cōuenienter itr ās diuertere pnt: ſicut appoſitio empli cū fermēto ꝛ aceto: ꝛ corporibº cātaridarū facti: ut ſup carnoſis tibus tybiarū ꝛ coxarū: aut ſup naribus uel ſpatulis applicari debet ſm q̄ videretur opus diſtrahendi ab vna parte magis q̄ ab alia: ꝛ hoc remaneat in coniectura exercitati viri. Domeſticuz aūt diuerſiuū pōt eſſe hoc. Recipiantur recentiā folia flammule uel apij ranini: ꝛ diligenter contrita. r ꝛ apponantur: ut ſupra.

De regimine per digerentia ꝛc. Cap.iii.

De digerentibus aūt cola ſunt ſicut gelenīabin ꝛ oximel utrunqꝫ ꝛ ſyrupus de ſticados ꝛ de calamento ꝛ cōpoſitus acetoſus çuccarinus. De domeſticis autez cōpoſitis eſt hoc. ℞. aque melliſſe que adueniatur flegmati. ℥.v. Et fortius illo eſt. ℞. aque melliſſe. ℥.ij. aque iris. ℥.iij. miſce. Et iterum fortius illo eſt hoc. ℞. aque ſticadis. aque iris. añ. ℥.ij.ſ. Et iteruꝫ fortius illo eſt ſyrupus de ſticados: ſyru. de abſinthio. añ. ℥.vj. aque melliſſe: aque abſinthij. añ. ℥.ij. miſce. Et ſi pp etatem timeretur ex iſtis caliditas epis: frangantur digeſtiua pdicta ex cōmixtione aque acetoſe uel endiuie ad epar ꝛ ſplenē: ꝛ aque lupulorum: ꝛ ſilium ad renes: ꝛ ſic de alijs. Digeſtiuum bonuz ad mās flaticas: qđ eſt ſtomachale cerebrale: iuncturis ꝛ oibus mēbus conueniens: de quo magnā inueni utilitatē: ꝛ per me compoſitū. ℞. melliſſe: pulegij: ſaluie: florū roriſmarini: betonice. añ. M.ij. herbe paliſie: paucedani: ameos: aſſari: ſticados: eupatorij. añ. M.j. galāge: nucis muſ. granoꝝ paradiſi: baccarū lauri: granoꝝ peonie. añ. M.ſ. infundantur oia in lib. viij. aque per duos dies: deinde coquantur lento igne uſqꝫ ad ꝯſumptionez medietatis. poſtea colenſ ꝛ fortiter expumenſ: ꝛ colature addaſ çuccari lib. j. ſ. aceti ſquillitici. ℥.iiij. deinde leuiter bulliant: in qua decoctione bulliāt ſpecies iſte in ſyndone ligate. ℞. ambre muſci. añ. ǧ.ij. amomi: granorum paradiſi: radicum peonie: acori calamenti: galange. añ. ʒ.ſ. ꝛ oia ſubtiliter pulueriçentur: ꝛ fiat ex eis ſyrupus longus de quo aſſumantur. ℥.v. in aurora: ꝛ ſit calidus. ꝛ tardeſ poſt eius aſſumptionem cibus quattuor horis. Si autez uelis ipm facere cōplete decoctionis accipiantur ex eis. ℥.ij. cū tribus. ℥. aque maiorane: aut betonice uel melliſſe uel ſaluie. hec de intentione tertia.

De euacuatione eradicatiua mārum. Cap.iiii.

Eradicant mās oia minoratiua ſuperius tacta ſi doſis illorum augeatur in ſexquialtera magis q̄ ſit ſcriptum: aut ſm tenorem virtutis comprehenſum ab eo qui fuerit doctrina ꝛ experiētia doctus. De euacuātibus autem mās flegmaticas ſecuris ꝛ conuenientibus ſunt pillule de ſarcocolla de ſcriptione Meſ. maiori ꝛ minori: quarum doſis ſit a. ʒ.ij. uſqꝫ ad. iiij. ſed mediuꝫ tenere q̄ complete euacuare tutius eſt. Item pillule de iera deſcriptione Auic. 5º canon. Pillule bone ꝛ ſecure ad hanc intentionem ſunt hec. ℞. artbanite: hermdactylorum: agarici electi. añ. ʒ.ſ. turbit. ʒ.j. partes. ij. ſiçi. aniſi: dauci: ameos. añ. ǧ.ij. formenſ pillule cū ſuc. maiorane ꝛ exhibeanſ: ꝛ ſunt vna doſ ꝛ mediocris ſatis. Eradicatiuum vo liquidum ꝛ conueniens poterit eſſe hoc. ℞. tere ſimplicis. ℨ.ſ. agarici electi. ʒ.j. ſinçi. ǧ.iij. totuꝫ hoc deſ in potu cum aqua decoctionis macis: aut ſublimationis ſaluie uel maiorane. In oibus autem ſolutiuis iſtis obſuent canones qui ſupra poſiti fuerunt in pº caplo de minoratiuis. Solutiua vo fortiora hincinde plurima ab auctoribus

digere poteſt: ſed non ſunt hec ſecura.

De accidentium correctione. Cap. v.

Hec itaqʒ accidētia correctiōe indigētia plurima ſunt. Quorū primū eſt Soda. Secūdū cōturbatio in ſōno. Tertiū eſt īpedimētū proferēdi ſmonē expedite. Quartū eſt dolor ⁊ grauitas in ſtomacho nō raro apparēs. Quintū eſt dolor ſpatularū. Sextū urine retētio. Septimū eſt emorroidarū reſtrictio. 8m ⁊ ultimū iūcturarū ferē oium manifeſta debilitas.

De cura doloris capitis. Cap. vi.

Primū itaqʒ .ſ. dolor capitis extenſiuus ⁊ grauatiuus toti capiti cois: ⁊ maxime poſteriori pti que ab arabicis ſoda: a grecis vo cephalea nominatus eſt: ⁊ ſm q in altera pte magis nocet q̄ in alia emigranea noiari pōt. Si toti caput inuadit galea ab antiqs dictus eſt: oēs itaqʒ he ſpecies doloris per ea que poſita ſunt in quatuor capitulis antecedētibus curari poſſunt. nā ⁊ minoratiue euacuationes digeſtiones ⁊ eradicatiue euacuatiōes materierū ɔuenientes ſūt imo neceſſarie.

De particularib° aūt exiccātibus materias ad caput ⁊ dētes ⁊ ſoluētib° eas ſunt pille aſſaiaret deſcriptiōe Auic°. p° tertij. cap° ult°. ⁊ ꝓprie ſi eis addat tertia ps agarici ⁊ fiat ex eis pilla .j. magna que exhibeat p duas horas poſt cenā.

De exiccantibus vo non reſolutiuis ſunt ſicut tyriaca hermetis ⁊ metridatum: ⁊ aurea alexandrina: ex quibus exhiberi pōt .ʒ.j. per duas uel tres horas poſt cenam cū modico aque maiorane. Ego vo libentius exhibeo talia per ſeptem horas poſt aſſumptionem cibi. Locale bonum ad dolorē capitis antiquū: ⁊ leue eſt hoc. ℞. rute recentis. M. iiij. ſolatri recentis. M. j. ſ. croci ʒ. j. ſalis cōmunis. ℥. ſ. farine ordei. ℥. j. cū albumine vnius oui: ⁊ applicet calidū dolentibus capitis uel toti capiti. Et fortius illo eſt hoc. ℞. radicū brionie recētiū lib. j. abſinthij: calamēti: origani recentiū. aā. M. j. farine ordei. ℥. ij. croci. ʒ. j. ſcamonee. ʒ. j. ſ. olei liliorum al. ℥. iij. fiat emplaſtrum omnibus minutiſſime contritis: ⁊ calidum applicetur ut ſupra.

Corrigatur 2m aūt accñs .ſ. cōturbatio in ſomno cum electuarijs ſupra poſitis: ⁊ proprie cum tyriaca hermetis. Et ſi apparerent agitationes in ſomno magne: melior eſt aurea alexandrina exhibita cū decoctione granorum papaueris. Ego aūt tales conturbationes ſepe remoui dādo in potu. ℥. ij. ſyrupi de papauere cū. ℥. iij. aque diſtillationis floꝝ camomille: aqua etiā diſtillationis recētiū florum croci mirabilis eſt: ſi detur ex ea tepida. ℥. iiij. circa dormitum. Et digne quidem: quia crocus eſt de medicinis calidis ſomnum prouocantibus: ut patet ſecundo can. cap° de croco.

Tertiū vo accñs .ſ. impedimētum proferendi ſermonem corrigitur exhibendo bis in ſeptimana ʒ. j. ſ. ieralogodion cum aqua decoctionis roriſmarini.

Itē cū oris collutione ſepe facta: ⁊ ex coctione iſta. ℞. pulpe collocintide. ʒ. j. herbe biſtorte que uocat Sula. ʒ. ij. zinzi. cicer: galāge: coſti: granoꝝ paradiſi. aā. ʒ. ſ. Coquant oia in lib. iij. aque uſqʒ ad ɔſumptionē medietatis: deinde colentur ⁊ fortiter exprimant: deīde addat oximellis ſquillitici lib. ſ. ⁊ iterū aliq̄diu bulliat. Ex iſta igit decoctione calida ſepe retineat in ore: ⁊ fiat ex ea collutio ⁊ non fallit.

Quartum vo accñs qđ erat dolor ſtomachi extēſiuus uel grauatiuus cū nocumento digeſtiue eiuſdem etiam notabiliter corrigitur per ea que in quatuor immediate precedentibus capl'is poſita ſunt.

De exptis aūt ad illud eſt hoc. ℞. pulueris gariofi. ℈. ij. aque decoctionis origani. ℥. iij. zuccari al. ʒ. j. detur calidū in potu in aurora: ⁊ tardetur cibus quatuor horis: ⁊ ſolet ſedare ſtomachi dolores ⁊ ſingultus a frigido ꝓuenientes.

Decoctio ēt aſſari ⁊ calamēti utiliſſime ſunt. Et qdā laudāt ſuccū recētē camomille: ſi ex eo calo. ℥. ij. detur in potu.

De his autē que laudauit Auicē. eſt puluis ameos: ⁊ ꝓprie datus cū aqua mēthe calida. De localibus aūt expertis ad illū eſt ut inūgat ſtomach° cū calido oleo de nerdo: deinde emplaſtret cū emplaſtro ad dolorē frigidū ſtomachi deſcripto a Raſi 9° Almāſ. cap° de dolore ſtomachi. v. ſus fines. Si aūt iſtaret uehemēs in ſtomacho dolor propter euitare ſpē eius piculū maius neceſſe eſt qnqʒ trāſire ad oppiata. det uaqʒ patiēti. ʒ. j. nouelle tyriace cū modico vini dulcis precalefacti. Et ſi nō habes illā det. ʒ. ſ. filonij bene fermentati ſm canones cū eodem vino: ut dictū eſt.

Quintum accñs ſupra tactum qui fuit dolor ſpatularū cū his que de diuerſionib° uentoſis rubificantibus ⁊ ueſicātibus dicta ſunt facile curari pōt. Et ſi uehemētius inſtaret inūgant ſepe ſpatule vnguēto arogon calido deſcriptione Nicolai in antidotario. ⁊ fortius illo eſt vnguentū marciaton ibi poſitū. Locale bonum ⁊ equale magis eſt hoc. ℞. olei de croco: olei vulpini: pinguedinis dabaon: ⁊ eſt taſſus. aā. partes equales calefiant: ⁊ fiat ex eis vnctio. Ego autē ſcio a poſteriori experientia ductus. q oleum de piretro ⁊ oleum de euforbio omnes antiquos dolores ſpatularum potenter curant.

Sextum vo accidēs q me iudice difficilius eſt. fuit Suria .i. urine denegatio. Et ipſū quidem diſcretā multū ⁊ feſtinā procuratione indiget: q quidem accidens plurimis ⁊ diuerſis indigeret inſtrumentis ſecundum diuerſitatem cauſarum a quibus prouenit.

Videt tñ in adoleſcēte iſto a duplici ꝓuenire cā. Prima eſt multitudo materierū flegmaticaꝝ obturātiū collum ueſice adherētia ⁊ viſcoſitate ſua: ⁊ forte etiā contingit a materiebus eiſdē oppilari vias trāſitus aquoſitatis ab emulgētibus ad renes: aut a renibus ad uritides uel ab eis ad ueſicā. Et ſcda cauſa pōt eſſe ꝓhibitio trāſit° debite quātitatis aialiū ſpirituū per quos dilatari ⁊ cōſtringi debet ueſice collū. que oia adeo difficilia ſunt q nō ſubiacēt recte cognitioni niſi cū ɔiectura magna: ut patet 2° primi. doctrina p° 8° cap°. Si igit hoc accñs ab hac uel ab illa cā prouenit procuret cū his duob°. ℞. decoctionis granoꝝ milij ſolis. ℥. iij. ſpēꝝ litontripon deſcriptione Nicolai. ʒ. j. detur totum calidū in potu. Aliud ⁊ fortius illo eſt hoc. ℞. radicis rubeatinctorum: ſpice nardi. aā. ℈. ij. detur totum calidum in potu cū. ℥. iij. aque diſtillationis capilli ueneris.

Septimum vo accñs .ſ. emorroidarum conſtrictio cōplet ex his que ſupra ſcripta fuerūt capitulo de euacuantibus minoratiue: ⁊ tu lege ibi.

Octauum vo accñs .ſ. mēbroꝝ iuncturalium debilitas uſis corrigit ex his que ſupra partim ex cibis in primo tractatu habita ſunt. ptim ex euacuātibus ⁊ diuertētibus que ſcripta fuerunt. Et pro cōplemento horum videtur mihi ſalubre fore q anno iſto uere ⁊ autumno exponat ſe balneis naturalibus. premiſſis euacuationibus ⁊ cum conſilio ſapientum.

De cōfortatione mēbroꝝ mādātiū ⁊ recipiētiū. Cap. vii.

Ultime vo intētionis finis acqrit per ea que in quinque alijs intētionibus tacta fuerunt: vnū ſupaddēdo tñ q uſus cōfectionis de acoro mirabilis eſt ad rectificādū mēbra mādantia: ⁊ ad fortificandū recipientia ad laudem dei. Amen.

Cōſilium. II.

De mala cōplexione frigida ⁊ humida cerebri accidentali cum naturali complexione totius calida ⁊ ſicca: cum malis diſpoſitionibus ſenſibus tam interioribus q̄ exterioribus cōplicate. ⁊ diuiditur in quatuor capitula.

De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpoſitionum. Cap. i.

Si diligēter conſideretur diſpoſitio uenerabilis patris ⁊ ſerui dei fratris Thome bononiēſis de ordine ⁊ ſacra religione predicatorum videbitur q duo ſunt principalia puncta in eo conſiderāda. Quorum primū eſt uſus eius cōple

pio que indubitãter declinat ad calidũ ⁊ ſiccum per ſe ⁊ no tabiliter. Secundũ vo pũctum eſt mala cerebri eius diſpo ſitio ad frigiditatem ⁊ humiditatem accitaliter conuerſa. ¶ Et pmũ qdẽ ex multis deduci poſſet. Sed ſufficit argu mentũ ſumptũ a tactu caliditatẽ in toto pcipiẽte. ¶ 2° ex gra cilitate hitudinis. ¶ 3° ex cõuerſione coloris eius ad citri nũ cũ aliq̃li opacitate cõmixti pᵖter aduſtionem alicuius partis cholerice materiei. ¶ 4ᵐ ſignũ eſt caliditas a patiẽte pcepta que cogit ipm: ut in longo tpe vino granatorum ⁊ reliqs infrigidãtibus. ¶ 5ᵐ argumẽtũ eſt urinarũ [illegible] ci trinitas pſeuerans. ¶ 6ᵐ eſt uelocitas ⁊ frequentia pulſus eius. ¶ 7ᵐ eſt paſſibilitas eius a calore. facile enim ex ap plicatiõe aeris ⁊ alioꝝ calidoꝝ iſlãmat̃ iſte vir: ⁊ lʒ frequen ter ledat̃ ex applicatione frigidoꝝ ad ipm hoc ↄtingit pro pter raritatẽ ſubſtantie eius magis q̃ propter frigiditatẽ cõ plexionalẽ. ¶ Et qḋ cõfirmat totũ eſt ꝙ ex applicatione po tus dulcis ⁊ aliorum calidorum ſtatim inflãmatur iſte vir.

Secũda uero principalis diſpõ eius eſt mala com plexio cerebri ſui frigida ⁊ humida: quaʒ credo magis eſſe accitalẽ q̃ naturaleʒ. ¶ Siue pmutatio cerebri prouenerit ex malo regimine nõ bñ cooperiendi ca put ⁊ exponendi ipm ad extrinſecus infrigidãtia. ¶ Siue cõtigerit pᵖter uehemẽtiã ⁊ lõgitudineʒ ſtudij ad qḋ ſequi tur reſolutio ſubſtãtialis cerebri ſpũum ⁊ humoꝝ laudabi liũ. ¶ Siue hmõi ↄuerſio cerebri facta ſit pᵖter lõgã ⁊ pfũ dã dormitionẽ replẽtem caput. ¶ Aut quarto huiuſmodi mala cõplõ frigida ⁊ humida i cerebro aegri potuit pᵖter uehemẽtes vigilias: que lʒ pᵒ occurſu calefaciant ⁊ exiccẽt: finaliter tñ pp lõgitudinẽ vigiliarũ fit reſolõ ſubſtantialis in cerebro ad quã ſequit̃ multiplicatio mãerũ frigidarum per viã indigeſtionis. Etiã vigilie calefaciendo pñt eſſe cau ſa attractionis mãerũ ad caput. ¶ Silr etiã aſſũptio cibo rũ ⁊ potuũ multoꝝ frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ. ¶ Et coitus ſup replone. ¶ Et capitis decoctio. ¶ Et rara eius ablutio ⁊ humectatio abſqʒ exiccatione. Quacunqʒ igitur haruʒ uel cõſiliũ cãrũ data facile pcipi põt totũ caput eius ⁊ maxime cerebrũ humidũ eſſe humiditate infuſiua que eſt aquoſa ⁊ mucillaginoſa in oĩbus ptibus cerebri iſuſa: ⁊ maxime in anteriori. Et niſi eſſet eleuatio uapoꝝ cholericoꝝ ab iſerio ri regiõe ad caput: que eſt cã reſoluẽdi ptẽ pdictarũ mãerũ aut aliq̃liter rectificãdi eas in mõ ſubſtãtie: ⁊ faciẽdo eas pe netrare pſũdatas magis q̃ pſe penetrarẽt. neceſſariũ eſſet ꝙ iſte vir ↄtinue pſeuerarent ⁊ affligeret̃ magna effuſione ⁊ fluxu mãerũ a capite per ricã per palatũ p aures ⁊ oculos.

Ex hoc igitur fundamento cõſideranti dici poſſunt correlaria plra. ¶ Primũ ꝙ hic vir nõ eua cuat̃ a nocumẽto opationũ imaginatiue potẽtie iterioris. patet pᵖterea: qꝛ aliqñ habuit corruptionẽ in ſõno terribi lẽ: pp quã clamãdo timẽ faciebat aſtãtes ⁊ ſocios excitatio nibᵒ ualde corruptis: ⁊ adhuc aliqñ corrũpunt̃ opationes ẽtñ de imaginatiue potẽtie pp nocumentũ colcatũ per ner uos ſcdi ⁊ tertij paris deſcẽdẽtes ad maxillas: ⁊ ad gigiuas: ſiue huiuſmodi nocumẽtũ fiat in gingiuis per colligantiã abſolutã: uel per ſimplicẽ ↄdolẽtiã ſiue accidat hoc per colli gãtiã nõ abſolutã ut aliqd uaporeũ uel humorale ferat̃ ad gigiuas inferius. patet: qꝛ mirãda ſpẽs nocumẽti pcipit̃ a ſenſitiua potẽtia gigiuarũ ⁊ duoꝝ dẽtiũ anterioꝝ in ſiniſtra pte ſuperiori: ⁊ videt̃ eos eẽ diuiſos raros in quoꝝ medio imaginatiua potẽtia in ſui opatione corrupta pcipit rem fi xam oblõgã in medio duoꝝ dentiũ pdictoꝝ ſtãtẽ ⁊ fixã qua ſi eſſet neruus in medio illoꝝ dentiuʒ poſitus. Unde ergo q̃ ſubtiliter ⁊ ſublimiter oportet viri ſapiẽtẽ ↄtẽplari cãs mi rabiliũ effectuũ in corpe hoĩs apparentiũ. ¶ Quod vo ledat̃ iterũ leſione corruptionis opatio imaginatiue potentie: ite rum a poſteriori manifeſte demõſtrari põt per corruptam operationẽ ſenſus viſus cõprehẽſam per imaginationes ⁊ diuiſiones oculoꝝ: Siue eniʒ defendit̃ opinio pythagori coꝝ que ponebat fieri ex mittendo hoc facile tolerari põt.

Spũs eniʒ viſibiles cum uaporibᵒ ſecũ cõmixtis extra pul ſi ab oculo recipiuntur in mediũ impmentes in ipm idola uel ſilitudines mãe: ⁊ ex qbus ſunt geniti uapores qui ſunt cõmixti ſpiritibᵒ viſibilibᵒ. Si vo uapor fuerit eleuatᵒ a cho lera ſubtili acuta ⁊ leui mouebit̃ talis ſpũs motu recto ſur ſuʒ: ⁊ appebit linea uel pũctᵒ colorata colore citrino que pa rũ durabit: ⁊ reſoluet̃: ⁊ ſuccedẽte alio uapore cũ ſpũ pſeue rabit huius diſpõ lõgo tpe corrupte diiudicante imagina tiua potẽtia corpa taliter colorata ⁊ mota eẽ in aere: que ne quaq̃ erũt. ¶ Ex quo fundamẽto ↄtẽplatur pitus in ſcia quare qñqʒ appebit in imaginationibus corpora extra fer ri motu circulari aſcẽſiuo uel deſcẽſiuo uel ad latera: ⁊ qua re quãdoqʒ iſta corpora apparẽt biangularis triãgularia: citrina: alba: ſubrubea: ⁊ ſic de alijs. ¶ Scdm correlariuʒ eſt. ꝙ hic vir eſt patus ad freneticas diſpões: per freneſim intelligẽdo corruptionẽ factã in opationibus imaginatiue aut cogitatiue potentiarũ: aut p freneſim itelligẽdo uerum apoſtema pãniculoꝝ cerebri. ¶ Tertiũ correlariũ eſt ꝙ hic vir eſt patus ad vigiliã cõpoſitã cũ ſõno corrupto. patet qꝛ in eo ueniẽt augumẽtũ flegmatis faciẽtis dormitionẽ pro lixam ⁊ pfundã oppilãdo ⁊ mixtum materiei cholerice fa ciẽtis vigiliam calefaciẽdo ⁊ reſoluendo: quare erit diſpo ſitio compoſita ex dormitione vigilatiua ⁊ vigilatione dor mitiua. ¶ Quartum correlariuʒ eſt. ꝙ tales diſpoſitiones minantur huic viro cecitatem facile uenturam. patet: quia aqua deſcendens multiplicata in oculo facile congelari po terit: ita ut fiat ex ea pannus cecitatis inductiuus. ¶ Quĩ tum correlarium eſt. ꝙ hic vir non euacuatur a ſuſpitione corruptionis opationũ auditiue potentie: videlicet a ſibil lo: tinnitu: ⁊ ſilibus. patet pp malã cõplexionẽ pdictaʒ cum ſuis uaporibus corruptiuã organi auditus ⁊ ſpũum eius. ¶ Sextũ correlariũ eſt. ꝙ hic vir patus eſt ad nocumenta corruptionis olfatᵒ ⁊ ablationis eius. Primũ patet per pñci am uaporũ cholericoꝝ qui hñt corrũpere organũ olfatᵒ ⁊ eo rũ ſpiritᵒ: ita ut fetidum ↄcipiatur aromaticũ ⁊ econuerſo. ¶ Septimũ correlariũ eſt. ꝙ huic viro imminet piculũ repẽti ne ſuffocationis. patet: qꝛ materia multiplicata in cerebro ⁊ uẽtriculis eius facile poterit deſcẽdere ad torcular uel lacũ nã cerebri ⁊ infundi in rete mirabili ſup ſtrato oſſi petroſo: qḋ eſt baſis teſte hoĩs. Hec in ſũma videt̃ eſſe diſpoſitio hu ius viri ex tactis piculis aggregata pᵖter que concluditur virum iſtum oportere eſſe ualde diligentem in regimine ſuo ſecundum ꝙ in poſterum declarabitur.

¶ De intẽtionibᵒ habẽdis in cura haꝝ malaꝝ diſpõnũ. Cap. ii.

Itaqʒ ex pmiſſis appet ꝙ regimen huius viri de bet adminiſtrari circa tria in ipo pncipalr corrigẽ da. ¶ Primũ eſt. circa nocumenta in cerebro pre ſentia ⁊ futura fieri a materia in uentriculis eius congregata leſiua operationum interioruʒ eius. ¶ Secundum pncipale eſt. circa nocumenta corruptio nis operationum viſiue potentie. ¶ Tertium regimen. de bet attendere ad egritudines cholericas ⁊ etiã ad augmen tum nocumentoꝝ cerebri ⁊ viſus pᵖter magnam euapo rationem ab epate ad caput cõmunicatam. ¶ Ex quoruʒ fundamẽto appet ꝙ iſtud regimen debet eſſe cõplexum ex his que calefaciẽdo exiccãdo reſoluẽdo ⁊ ſubtiliãdo corri gant lapſuʒ ſtomachi ⁊ cerebri in qbus augmẽtat̃ flegmati ca mã: ⁊ etiã ipm oportet eſſe cõmixtum ex regimine ifrigi dãte ⁊ humectãte ⁊ corrigẽte lapſuʒ epatis ⁊ cholericaʒ ma teriam in eo iuentã. Et qꝛ lõge maior eſt lapſus frigidus ⁊ humidus mãliter ⁊ effectiue in cerebro ⁊ ſtomacho q̃ ſit la pſus calidus in epate. Ideo oportet oĩa iſta moderare ſm iuris modum: ⁊ hic oſtenditur ſapientia periti viri qui oĩa i ſta medicinalia adminiſtrare debet ex his que ſunt calida ⁊ ſicca in pma manſione tertij gradus: ⁊ ex his que ſunt fri gida ⁊ humida in pma ⁊ ſecunda manſione ſcdi gradus: ut oĩa talia deducant̃ ad medium: qꝛ ſecundam manſionem ſcdi gradus. Et colliguntur hi ſermones 3° tegni. Halꝰ.

Si vero q̄ dē numeris: ⁊ cōmēto illius ptis ab haly rhodo an. ⁊ pluſq̄ cōmētatore: ⁊ adhuc 4° p̄mi. cap̄ 2°. Curatōis malar cōplexionū: ⁊c. ſ. illo. Amplius ſi ſanatiua cōplexio hec tū ſit mihi difficilis: dato q̄ illa credā eſſe leuiſſima viro magne utilitatis ⁊ celeberrimo doctori dño Bernardo de garçonibus: qui valde facile oīa cōplere potuit: cū iam oīa heſperie ſtudia ſua profundiſſima ſciā decorauerit ⁊c.

¶ De regimine aeris ſomni ⁊ reliq̄rū rer̄ nō nālīū. Cap. III.

ET nūc vō pauliſp̄ diſcurrēdo dicamus q̄ aer climatis regionis ciuitatis ⁊ camere quam habitat iſte vir declinet ad caliditatē ⁊ ſiccitā: ex qualis ⁊ quāta eſt caliditas ⁊ ſiccitas que inueniť in p̄ma pte eſtatis compata ad ultimā ī pte ueris: ⁊ quāta eſt caliditas que inueniť in ſtuua ſicca remiſſe calefacta: cōparata ad eādē iſſe calefactā. Et qꝛ inuenire talē aerē nō eſt ubiqꝫ locorū vn̄ poſſibile artificialr̄ p̄pareť accēdēdo in camera ignē nō valde magnū: ⁊ fumigādo locū bizantis cū thurre: aut colofonia uel ligno aloes: quorū alterū pijciatur ſuper carbones ignitos: ⁊ cōburanť in loco ligna abietis iunipi: pomorū: lauri: ⁊ cōſiliū: ⁊ teneat vir iſte ueſtes ſtomacho decēter applicatas: pānū magnū de grana ſup ſtomachū portādo: aut plumaceolū de pelle vulturis: aut cerotū factū. ℥. j. reſine cū aū. ℥. j. maſticis: ⁊ gar. Et caput ſuū q̄ntū eſt poſſibile teneat munitū iſulis caliis de grana ul' altero de lana duplicato ul' de pellib' agninis bn̄ artificialr̄ fciſ. Et oſideret ēt bn̄ munire pedes ſuos rebus bn̄ calefaciētibus.

Pro altera vō re nō nāli: hic vir queſcat ab omni exercitio poſt cibū tam corporali q̄ ſpirituali animali ex parte proficiende contemplationis in ſtudio: ⁊ hoc ſaltem per quatuor horas: lꝫ exercitium orandi pſalmodias lectiones legendi ⁊ leuiter uociferandi non noceret ei: ab alijs autem exercitijs omnibus quieſcat.

Pro tertia re nō naturali iſte vir euitet dormitionē poſt cibū ſubito factā: cū enim pp̄ reciprocationē caloris in ſomno fiat augmentū in eo: tūc fumi ⁊ uapores groſſi ⁊ rudes a cibo eleuanť qui replēt caput repletione non bene corrigibili: elapſis igiť duab' horis ab aſſumptione cibi dormiat capite ſuo bene coopto notabiliter eleuato: recūbēdo ſuper dextro latere prius: deinde reuoluēdo ſe ad latus ſiniſtrū: ⁊ tādem ſuper ſpinam. ¶ Et examinatis diligēter oībus circūſtātijs non eſſet incōueniēs ipſum frequēter dormire reſupine magis q̄ꝫ incuruari ſuper latere dextro: ut euiteť caliditatis augmētū in epate: ⁊ cholerice materiei. ¶ A dormitione autē ſup facie ⁊ pectore oīno fugiat uelut ab igne ne materie iclinētur ad oculos. ¶ Mēſura aūt ſomni huic viro eſt ſatis ɔueniēs a ſex uſqꝫ ad octo horas. ɔueniētius tū eſt ei dormire octo horis q̄ pauciſ ſex: ut melior fiat in cerebro digeſtio ⁊ materierū ⁊ uaporū reſolutio cōueniētior: alia vō tpis parte vigilādū eſt ꝓpter cōſumptionē ⁊ diſtractionē que ſequitur ad vigilias.

Pro quarta vō re nō naturali. Iſte vir euitet aīe accidētia cōtriſtatiua: ut anguſtias melācholicā triſtitiā ⁊ meditationes prauas ⁊ horribiliū hyſtoriā lectiones repūtātes martyria ſiue mortes: ⁊ ſilia. Siliter etiā oēs impetuoſe aīe paſſiones per quas fortis ⁊ feſtinus ponit motus in ſpiritib' ⁊ humorib' euitāde ſunt: uelut ira fortis ⁊ furor magnus ad vindictā magnus appetitus. per hec enī oīa debilitať cerebrū ⁊ materierū digeſtio ꝓhibetur ⁊ augmētū caliditatis in eis acquiritur ⁊c.

Pro quīta vō re nō naturali hic vir effugiat malū regimē penes repletionē ciborū ⁊ potuum. ¶ Primo nāqꝫ nunq̄ꝫ cibū accipiat niſi uerus ad ipſum accipiendum inducat appetitus. ¶ Secūdo nunq̄ꝫ accipiat cibū niſi precedētē aſſumptū cognouerit a ſtomacho expulſum: quod per eius alleuiationē percipiet. ¶ Tertio vō nullū accipiat cibū uel potū ſubito uel ingluuioſe deglutiēdo. ¶ Quarto oīs cibus calidus actu melior erit q̄ frigidus: ut eius actualis caliditas ⁊ potētialis cōtemperet frigiditatem potus qui cōmuniter accipiť frigidus. ¶ Quinto nō accipiat cibos potētia ſapore ⁊ ſubſtātia multum diuerſos. ¶ Sexto nō accipiat ciborꝫ ſpecie colore ⁊ ſubſtātia diuerſorꝫ multiplicitatē. ¶ Septio nō deglutiat cibū niſi optima maſticatione p̄cedēte. ¶ Octauo in comedēdo nō expēdat tpis multiplicitatem qd̄ ſolet eſſe ꝓprium ſacerdotib' qui multū tpis expēdunt in comeſſationib': neqꝫ etiā velociter deglutiat: quia illud eſt ꝓpriū falconib' ⁊ guloſis. Et idem de potib' dicēdū eſt. ¶ In ſumma igiť ciborū ⁊ potuū mēſura debet eſſe tāta ut per eā nō pcipiať in ſtomacho grauitas tēſio ⁊ fluctuatio. Colliguntť hi ſermones 3° p̄mi. cap̄ de regimine hominū per cibū ⁊ potum.

Pro ultima vō re nō naturali. ſ. per cibū ⁊ potū in eligēdo debitā quātitatē in cibis ⁊ potib' ⁊ qualitatē oportet p̄mittere. q̄ qꝛ materia egritudinū huius viri videť eſſe etherogenea in ſpecie ⁊ in ſubſtātia Dico aūt in ſpecie: qꝛ dato q̄ maior pars eius exiſtat flegmatica ⁊ mucillaginoſa ⁊ aquoſa: tū ei cōmiſceť aliqd materiei cholerice hn̄tis gradū aduſtionis a caliditate notabili epatis huius viri. ꝓpter qd̄ oportet oīa cibaria participare caliditatē nō valde intenſam. In ſiccitate tū poſſent eſſe magis eleuata. Exēplum horꝫ eſſet uelut panis bn̄ coctus: ⁊ quātitatē fermēti ⁊ ſalis habens plus q̄ panis cōmunis: propter que omia cibaria de farina ⁊ de paſta euitāda ſunt ab eo. ¶ Carnes antique difficilis digeſtionis ⁊ groſſi nutrimēti dimittanť: ⁊ adhereat carnib' de pullis: de pdicib' ⁊ faſianis: merulis: ⁊ turdis ⁊ auib' minutis: ⁊ capreoli lepores ēt ſunt ei utiles. Carnes pulline ⁊ colūbine placēt mihi ⁊ francolini ⁊ ſtarne. ¶ Piſces vō oēs fere dimittēdi ſunt maxime in uſu multo: ⁊ tinche ⁊ anguil' ⁊ cancri ⁊ molles ⁊ viſcoſi piſces oēs ⁊ antiqui dimittātur: ⁊ meliores ei forent ſaliti piſces ⁊ frixi magis q̄ elixi. ¶ Propter que ſimiliter omnino dimittere debet lactucas: ſpinachias: bletas: portulacas: ⁊ criſolicanā: cucumerē: ⁊ cucurbitā: citrulū. Melonibus autē mediocriter uti nō vitupero. ¶ Omniū autē leguminū uſus ⁊ ꝓprie cicerorū diſplicet mihi: lꝫ aſſumptio leguminū cū bonis carnib' cū ſaluia ⁊ roremarino non mihi diſpliceat. ¶ Herbarū vō calidarū ⁊ ꝓprie oculiſtarū uſus mihi placet: ut ſunt feniculus: origanū: ſerpillus: bethonica: mentha hyſopus: ⁊ cōſimilia. Caules vō oīno dimittanť ⁊ caputij: quia obtenebrāt viſum. ¶ Lactis autē ⁊ lacticiniorū uſus oīno fugiať. Butyrū etiā pro cōdimēto ciborū nō mihi placet: quoniā oculos ⁊ ſpirit' multa vaporoſitate replet: ſꝫ melius eſt oleū oliuarū ⁊ de amigdalis dulcib'. ¶ Itē oleū de nucib' nō mihi diſpliceret. Suſaminū vō nō mihi placet ꝓpter magnā vnctuoſitatē ⁊ humiditatē eius. Caſeo autē uti pōt ſalē habēte etatē plus q̄ ſex mēſiū. Mollis autē caſeus ⁊ coloſtra ⁊ recocta dimittēda ſunt. ¶ Fructus autē cōuenientes ſunt ficus recētes ⁊ ſicce ante cibū comeſte: ⁊ vue albe bene mature recētes ⁊ exiccate: ⁊ amigdale ⁊ fiſtici ⁊ poma granata dulcia ⁊ mediocris ſaporis tēpore ſuo nō vituperabo. Et amigdale recētes ⁊ ſicce mihi placēt: ⁊ caſtanee cocte poſt cibū nō ſunt vituperāde: ⁊ uti quādoqꝫ piris dulcibus coctis poſt cibū cū aniſo ⁊ feniculo bonum eſt ei: ⁊ carobe ⁊ paſtinace recentes ⁊ condite mihi placēt: ⁊ oliue cōdite itē ſunt ei laudabiles. Çinçiber conditum ⁊ mirabolani indi et kebuli conditi ſunt ſibi utiles. ¶ De peregrinis vō ſpeciēb' cōueniunt ei ut piper utrunqꝫ: crocus: galanga: ciminū: macis: çinçiber ⁊ cōſimilia ſiue ſint ſimplicia ſiue condita cum çuccaro uel melle. ¶ Uinū vō coctū habeať in paruo uſu ⁊ acetum rarius: ſed agreſta ⁊ vinū granatorum ⁊ aranciorum ſuccus placent. ¶ De potu autem dicendum eſt q̄ eligat vinum remiſſum in potētia album uel ſubrubeum clarum ⁊ ſaporem habēs quē diligat guſtus ⁊ ſtomachus eius: ⁊ ſi eſſet in locis in quibus vina non reperiuntur niſi valde potentia ⁊ fumoſa. tunc laudo q̄ commiſceat cum aqua eufragie: aut ſaltem coquat aquam cum floribus eufragie: ⁊ bene colatam miſceat cum vino per tertiam uel quartā par

ri ſm q̄ ei videbiť opportunu ꝓpter fumoſitaṫ vini. Mē ſura v° po° ⁊ cibi tāta ſit ut ex ea nō pcipiaṫ in ſtomacho grauitas: neqʒ tēſio fluctuatio: neqʒ gurgulatio multa. Hec ſunt in ſūma que videnť mihi huic viro opportuna pro regimine: ⁊ ex pte eius obſeruādo in reb° nō naturalibus ⁊c̄.

¶ De regimine per medicinas. Cap. iiii.

Teniam° ad q̄rtā ptē pro regimine iteꝝ purgeť in tpe hui° hyemis per hūc moduʒ. P̄rio qdē circa horā. xi. a pn° hui° mēſis. ſ. decēbris per totū mēſeʒ ianuarij accipiat iſtas pillas. ℞. pillaruʒ de iera compoſita. ℈. ij. pillarum de ſarcocolla. ℈. j. pillarū cochiarū. ℈. ß. formenť pille. vij. cū eluario ro. ⁊ accipianť in aurora dormiēdo poſt eos imediate per horā cū dimidia ⁊ non ampli°. Deide ſedeat ⁊ expectet euōnē uſqʒ ad. v. horas: ⁊ tūc accipiat cyathū. j. aque cocte cū gn̄is feniculi. bn̄ çuccarate ⁊ cale: ⁊ poſt illā tardet comeſtionē ad minus p horā. j. ¶ Die v° ſequēti hora p̄ſcripta accipiat hūc potū calīn: ⁊ poſt ip̄m comedē tardet ēt per 4or horas: poſt quē potū exerciteť ⁊ dormiat ut placet ſibi. Hui° aūt po° deſcriptio ē hec. ℞. aque arthāite. ʒ. ij. aque feniculi. ℥. j. aque eufragie. ℥. j. ß. miſce. ¶ Et ſi deſideraret bēre potū maioris im̄ſſiōis capiat iſtuʒ. ℞. ſyrupi cōpoſiti acetoſi. ʒ. j. ſyrupi roſaꝝ. ℥. ß. aque nenufaris. ℥. j. ß. aque celidonie. ℥. ij. miſce. Totiēs igiť aſſumēda ſūt hi° digeſtiua ut appeat urina colore ⁊ ſubſtātia ſatis mediocriter reducta: ⁊ ſit in ea ſedimē in fūdo ſedēs albū ɔtiñctum ⁊ equale. ¶ Et tūc purgeť cuʒ hoc. ℞. ierelogodion. ʒ. vj. aque feniculi: ⁊ eufragie. añ. ʒ. j. çuccari ſcōe decoctiōis. ʒ. vj. miſce: ⁊ totū accipiat ut ſupra obſeruatis canonibus qui dicti ſunt poſt minoratiuum preaſſumptum. ¶ Cū ergo fuerit purgatus per hunc modū tunc utatur iſtis tribus remedijs uſqʒ ad medietatē mēſis februarij. ¶ Quoꝝ p̄mum eſt hoc. ℞. ſucci feniculi depurati per reſidētiam. ʒ. j. ſucci folioꝝ ſerpētarie quā uocāt iaron. ℥. ß. ⁊ eſt illa cui° folia aſſimilātur figure ſagitte barbulate de qua mā iſte hūe dei: ſaltem q̄ter in die in aurora añ prandium per horam ⁊ ante cenā bis cum uadit ad lectum liniat oculos ſuos interius ⁊ exterius: ⁊ erit ei preſidium ſingulare. ¶ 2m remedium eſt hoc. ℞. aloes epatici ʒ. ij. pulueriçeť ſubtilr̄: ⁊ cū ſucco ro. formēť pille ex oī. ʒ. vj. ⁊ a q̄rta die purgationis deiceps oī q̄rto ſero recipiat vnaʒ cū uadit ad lectū. ¶ Tertiuʒ remediū eſt hoc. ℞. ligni aloes. ʒ. j. ß. folij. ʒ. j. macis. ʒ. ij. violarum: floꝝ indiuie ⁊ acetoſe añ. ʒ. j. ß. pulueriçenť oīa per ſe. Deide commiſceanť bn̄ cōquaſſādo. Deide de hoc puluē hic vir uſqʒ ad finē martij cū uadit ad lectū pulueriçet: ⁊ anteriorē ptē capitis per mediū ei° per q̄tuor digitos ſupaſpgēdo quātitatē ſex ḡnoꝝ or deī: ⁊ cuʒ appone͏t 2m: tunc in ſetula ɔfricādo deponat p̄mū. Et hec quideʒ inſtrumēta videnť ſatis conuenientia uſqʒ ad medietatem menſis martij uel finem eius.

Cum aūt aduenerit medietas mēſis martij. tūc iſte vir oī mane in aurora cum conditionibus euacuādi ſuperius tactis accipiat. iiij. ʒ. iere ſimplicis galieni cum. ij. ʒ. aque maiorane calefacte ⁊ obſeruet poſt ipſum: ſicut de alijs euacuātibus dictum eſt. ¶ Scōm v° ſpeciale remedium eſt hoc. ℞. paucedani: arthanite: utriuſqʒ ariſtolo. baccarū lauri. añ. M. j. bulliāt in bona quātitate aque uſqʒ ad ɔſumptioneʒ medietatis: ⁊ cum hac aqua calida per horam ante cenam abluat omni die pedes ſuos a genibus uſqʒ ad plantas. ¶ Tertium remedium eſt: ut memor ſit apponere capiti pulueres: ut in cap̄ precedenti dictum eſt ſoluʒ omni q̄rta die ſemel. Et cum accipit iſtum puluerem ſup caput ſemper accipiat vnam de pillulis ante ſcriptis. ¶ 4m remediū eſt hoc. ℞. coſti: ſtaphiſagrie: piperis al. calami aromatici: ⁊ cubebarū. añ. ʒ. j. ligni. mūdate ⁊ minutim ciſe. ʒ. j. piretri bn̄ triti. ʒ. ij. ß. bulliant in. vj. lib. aque uſqʒ ad ɔſumptioneʒ medietatis: ⁊ ex hac aqua calefacta accipiať cyathus cuʒ. ℥. j. çuccari duaruʒ coctionū: ⁊ tūc paulatim accipiat de ea in ore ſuo bis bene lauando ip̄m: ⁊ tertia vice gargariçet: ⁊ ſic reuoluat operationeʒ a colutione ad gargariſmuʒ: ⁊ econuerſo: uſqʒ ad ɔſumptionem dicti cyathi: ⁊ ita faciat per horam ⁊ dimidiaʒ ante cenā ſoluʒ medium cyathum illius decoctionis cōſumendo uſqʒ ad complementum totius decoctionis: ⁊ hec ſufficiant ei continuata uſqʒ ad p̄ncipium geminoꝝ uel medietatem maij.

Cum autē aduenerit eſtatis p̄ncipiū utatur quinque remedijs infraſcriptis. ¶ P̄mū ℞. aque berbene: aque eufragie. añ. ℥. j. aque feniculi. ℥. ij. miſce. ⁊ accipiať in aurora mediocriter calefacte poſt quaruʒ ſumptionē immediate degluciat pillulā vnā factam de aloe abluto a. vj. pro. ʒ. cuʒ ſucco roſ. Erit enim modus digerendi materias ⁊ attrahendi eas a ſuperioribus ad inferiora medio tractu diuerſionis ⁊c̄. ¶ Scōm remediuʒ eſt hoc ℞. ſucci arthanite. ʒ. ij. aque mellis. ʒ. iij. calefiat totuʒ ⁊ de eo actu tepido uel mediocriter calido circa horā. xxi. oī die ſemel a fine maij p totū mēſeʒ fiat tract° leuiter p nares ter ex vnaquaqʒ ipſaꝝ in ſpatio vni° hore. Et attēdat q̄ q̄n attrahit hāc aquā hēat ſemp os plenū aqua tepida ⁊ çuccarata ut melior fiat illius capitpurgij igreſſus aliter nihil faceret. ¶ Tertiuʒ remediuʒ eſt ut cuʒ aduenerit p̄ncipiuʒ mēſis iulij oī ſingulo uel tertio mane degluciat coclear vnuʒ pilobalſami ɔditi. Et ſi pp neceſſitatē celeb: ādi nō poſſet recipe illud in mane recipiat ip̄ʒ in ſero p tres horas añ cenā ¶ Quartū remediū eſt. ℞. fellis gaçelli: uel capoli: fellis ſabocb piſcis: ⁊ eſt lucius fluuialis. añ. ʒ. ij. fellis capri. ʒ. ij. ß. aque mellis lib. ß. eufragie: ligni alo. añ. ʒ. ij. ß. pulueriçēť oīa pulueriçāda ⁊ miſceanť bn̄ adiuicē in ampulla bene groſſa ⁊ circundeť ipa argilla bn̄ emplaſtrata ad groſſitudineʒ vnius digiti. deide ponatur in furno poſt extractionē panis ⁊ ibi dimittať tota nocte: deide extrahať ab ampulla argilla illa ⁊ reſuet colliriuʒ in ſua ampulla bn̄ obturatuʒ. De iſto eniʒ poſt finē menſis iulij incipiat mane añ cibuʒ ponere in oculis cuilibet oculo vnā guttā decumbēdo ſup ſpinam in antro obſcuro. ⁊ hoc colliriuʒ erit ſibi ſemper utile omni pceſſu vite ſue: ⁊ eſt remediuʒ magne utilitatis. ¶ Quintuʒ remediū eſt hoc. ℞. granoꝝ feniculi: aniſi: carui: leuiſtici. añ. ʒ. ß. ſe. galitrici uel floꝝ ei°. ʒ. ij. aloes p̄parati. ʒ. j. ſalis gēme ʒ. ß. cuʒ ſucco raparuʒ viridiuʒ fiāt pillule de qb° hic vir a p̄n° menſis auguſti uſqʒ ad mediuʒ octobris accipiat vnā paruʒ añ cenā: ⁊ aliā tertio ſero poſt ipſam per duas horas poſt cenam: ⁊ ita reuoluēdo pcedat ab illa que ante ad illā quam poſt cenam accipit uſqʒ ad medium octobris ⁊c̄.

Cū ergo iā aduenerit medietas octobris: tunc incipiat uti trib° remedijs infraſcriptis continuando ea uſqʒ ad mediuʒ nouēbris: ⁊ tūc icipiat uti remedijs dictis: que poſita ſunt i ſupiori cap̄ regiminis medicialis ¶ P̄imuʒ aūt iſtoꝝ eſt hoc. ℞. reſine electe bn̄ attrite. ʒ ij. ameos: amomi: ligni aloes añ. ʒ. ß. ambre. g̃. vj. muſci. g̃. ij. macis. ʒ. j. ß. violaꝝ: floꝝ nenufa. añ. ℈. ij. diſſolnať reſina cū ſucco roſaruʒ ⁊ cuʒ ſufficienti quātitate cere fiat cerotuʒ bn̄ tenax: de quo extendať ſup pāno de grana latitudis mediocris ſpāle: ⁊ appliceť raſis pilis ſup anteriori pte medij capitis: ⁊ ibi ɔtinue adhereat: ⁊ ſi deponereť creſcentib° pilis reitereť raſura ⁊ apponatur ſcōm cerotum. ¶ 2m v° remedium eſt hoc. ℞. oppoponacis: ſerapini añ. ʒ. j. ß. reſine. ʒ. iiij. euforbij. ʒ. j. calami combuſti: auripigmēti. añ. ʒ. ij. icorporenť ſil cū aq̄ ſalis armoniaci: ⁊ fiat cerotū lōgitudinis ſubmiſſio ⁊ applicetur poſteriori pti que dr̄ alterat em: ⁊ eſt locus ubi cōiungiť finis colli cū p̄n° ſpatularū: adhereat ergo cerotū illud tāto tpe ut ptē excoriet: ita ut educať virulētia ab ipa ⁊ tūc cureť cuʒ vnguento aploꝝ per ſpatium duoꝝ uel trium menſium. ¶ Tertium remedium eſt hoc ut. ſ. hoc tpe iſte vir omni ſeptimana ter uel ſaltem bis maſticando degluciat vnum mirabolanum conditum ⁊ ſic reuoluendo curā per tpa anni ſpero q̄ miſericordia clementiſſimi Jeſu ducetur ad ſanitatem: ⁊ p̄ſeruabitur ab euentu p̄dictoꝝ accidentiū ad que paratus eſt. Et hec ad laudē omnipotētis

ſufficere poſſunt ad recuperandã ſanitatem quam ſibi impartiri dignetur miſericors deus qui eſt benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

Cõſilium. 12.

¶ De plenitudine capitis ex multa materia flegmatica que in ſpatulis ⁊ lumbis recepta ⁊ renibus cauſat dolores: ⁊ etiam diſponit ad dolores iuncturarum.

Iſte nobilis alamanus egrotat plenitudine capitis a multa mã flegmatica deſcẽdente ad partes iferiores que recipiť in muſculis ſpatularũ: ⁊ qñq; multiplicata tranſit uſq; ad lũbos renales: ⁊ recipiť etiam in renibus: ⁊ eſt cauſa doloris extẽſiui ⁊ grauatiui in predictis ptib⁹. ¶ Et qñq; hec mã multiplicata ⁊ in renibus retẽta a calore potẽti epatis ⁊ renum ꝯuertiť in multas harenas ex qbus ſatis ꝑparatus eſt ad gñationem lapidis in renibus: ⁊ ꝓprie ſi erit homo multo coitu utẽs ⁊ multitudine vini albi ⁊ ualde fumoſi ⁊ multitudine aromatũ ⁊ forti equitatione ſuper eqs laborioſe incedẽtibus. ¶ Ex qbus etiã oĩbus facile eſt videre qualiter iſte eſt ꝑparatus ad dolores iũcturarũ: ⁊ iã appet in eo ꝑncipium ſuſpectionis talium dolorũ in eo: qꝛ iam pluribus ante diebus paſſus eſt dolores in coxis uſq; ad genua.

Pro regimine igiť eius euitet uſus ciborum multoꝝ ⁊ ꝓpe piguiũ ⁊ lacticiniorũ: paſtillorũ: leguminũ: ⁊ reliquoꝝ uentoſoꝝ: ut cepe: allei: raphani: enule: porroꝝ: ⁊ ſimiliũ. Euitet etiã vina fumoſa: ut tactũ eſt ⁊ coitũ ⁊ forte exercitium ⁊ ꝓprie poſt cibum. ¶ Procuret purgare ſe a q̄ pĩo per totũ hiemẽ menſem: aut ſaltẽ uſq; ad medietatem maij: cũ hoc minoratiuo. ℞. electuarij indi. ʒ. iij. agarici electi. ʒ. ſ. ſalis gẽme gra. ij. zinzi. g. vj. accipiať totũ calidũ cum aqua mellis in aurora: ⁊ tardetur cibus eius per ſex horas: accipiendo tñ poſt qrtam horã vnam ſcutellã brodij macri cũ ℥. ſ. zuccari albi. ¶ Accepto minoratiuo accipiat hoc digeſtiuũ qḋ ꝯtinuet ſex uel vij. vicibus utẽdo toto hoc tpe regimine laudabili ciboꝝ ⁊ potuũ. ℞. ſyrupi de eupatorio: ſyrupi de calamẽto: oximellis cõpoſiti. añ. ℥. ſ. aque bethonice: aque abſinthij: ⁊ ſaluie añ. ℥. j. miſce: accipiať calidũ ⁊ poſt ipm tardeť cibus quatuor horis. ¶ Accepto digeſtiuo mane in aurora accipiat hoc ſolutiuũ. ℞. pillarũ de ſarcocolla. ℈. ij. pillarũ de reubarbaro. ʒ. ſ. boni põderis reformẽť pillule. vij. cũ eluario ſucci roſ. ¶ Si aũt dieb⁹ qbus aſſumit digeſtiuũ uẽter eẽt ſtipticus accipiat oĩ ſero vnã de pillulis iſtis. ℞. aloes abluti cũ modico aque maiorane calide. ℥. ſ. maſticis: cubebarũ: troci. añ. g. iij. ſalis idi. g. v. reformenť pillule cũ ſucco roſ. ex oĩ. ʒ. vj. ⁊ accipiať ex eis oĩ ſero immediate ante cenam. ¶ Poſtq̄ vo fuerit purgatus diligẽter oĩ mane cũ ſurget a lecto lauet ſe ab iguinib⁹ uſq; ad plãtas pedis cũ forti lixiuio in quo cocte fuerint nuces cypreſſi uſq; ad. xl. ⁊ ſit calidũ. ¶ Et uerũ tpe quo ſe abluit accipiat ſemp añ prãdiũ ⁊ cenã per. ſ. horã rotulã vnã iſtius ꝯfectionis. ℞. ſpẽrũ dianthos de acoro. ʒ. ij. ſpẽrũ pliris arcoticon. ʒ. j. zuccari al. lib. ſ. cũ aqua maiorane fiat ꝯfectio in rotulis medie. ℥. ¶ Cõpletis aũt iſtis ſi remanebit ſanus bonũ eſt: ſi aũt non: exponat ſe ad balnea que inueniunť in dioceſi ciuitatis padue in qbus balneet ſe bis in oĩ ſolis: ⁊ in. 12ᵃ hora: ⁊ non ſtet in balneo infuſus amplius q̄ per mediam horam. Et caueat ſibi a potu omni dum eſt in balneo: ⁊ poſt illud per horas duas: ⁊ etiam a coitu ⁊ a ludo mulierum.

Cõſilium. 13.

De mala complexione cerebri frigida ⁊ hũida cũ multa materia flegmatica aquoſa ⁊ mucillaginoſa multotiens. Aliquando autem ſalſa ⁊ acetoſa cum dolore capitis grauatiuo: ⁊ cum tuſſi catarroſa. Et cum conturbatione viſus ⁊ auditus a cholerica euaporante aut aſcendente ad caput ꝓpter malã cõplexionem calidam ⁊ ſiccã in epatis.

Diſpoſitio huius nobilis raguſei ꝑncipalis eſt mala complexio cerebri frigida ⁊ humida cum multa mã flegmatica aquoſa ⁊ mucillaginoſa ut in plurib⁹. Raro aũt ſalſa ⁊ acetoſa. Ex qbus ꝑuenit in toto capite dolor aggrauatiuus ⁊ frequẽter multarũ uẽtoſitatũ ⁊ uapoꝝ in eodẽ motus ⁊ cõgregatio. Uñ nõ raro mãe ꝑdicte catarriʒãtes ad pect⁹ multiplicãt in eo ſputũ cũ multa raſcatione frequentius ⁊ raro cũ tuſſi: in quo qdẽ ſputo qñq; acredo repitť: qꝛ propter multã eius quãtitatẽ ⁊ frigiditatẽ ſapor talis acqriť. ¶ Cã vo ꝓpter quã in eo frequẽtius ſalſedo q̄ acredo repiť eſt ꝓpter mãz cholicaʒ in epate ſuo qḋ a gñatiõe ualde calĩn eſt multiplicata: que cholica mã potuit capiti coicari p modũ euaporationis: aut qꝛ ſilr per uenas cũ ſanguine in ꝓpa ſubſtãtia ad caput delata eſt: ꝓpter quã cãz etiã in eius oculis citrinitas ꝯtinua ſemp appet: ⁊ totius faciei color ad citrinũ uergit: ⁊ in organo audit⁹ eius qñq; tinnitus ꝑñtia nõ abſcedit. Uñ ⁊ facile videri põt ꝓpter qd añ oculos eius deluſiones apparẽt iterioꝝ 3⁰. ⁊ 3⁰ tertij. tractatu 4⁰ imaginationes appellãte. ¶ Ex q̄ rñõ iterũ fundamẽto apte deduci põt cuiuſdam difficultatis anhelitus interpollata exacerbatio que ad ſpẽm aſmatis quãdã ad quã pations eſt ex ꝑdicarũ mãerũ defluxu deduci põt: ut colliť x⁰ tertij. tractatu 2⁰. cap de aſmate. Hec enĩ egritudo qñq; reuolutť per pioclos in exordio capĩi ulti⁹ legẽdũ. ¶ Leuiter igiť põt ꝯcludi iſup frequẽs oppilatio in eius epe aduenieñs cũ tẽſiõe aliquãta ⁊ dolore nõ leui moleſtãs ipm. Quãliter enim mãe ab epe ad caput delegari põt talr ⁊ facili⁹ flegma a cerebro ad epar facile effundi poſſe nõ videť difficile. ¶ Colligiť igiť in ſũma lapſuʒ iſtũ cõplicatũ eẽ ex mala cõplexione frigida ⁊ humida mãli ipſius cerebri: mala cõplõne calĩa ⁊ ſicca epatis: que ambe deteriorẽ lapſuʒ efficiũt q̄ alios. ut 5⁰ tertij. cap de cauſis catarri in lrã colligiť. ¶ Sũt aũt lapſus iſti uarijs accñtib⁹ ſupius tactis cõcomitati: ut grauitati uẽtoſitatib⁹ capitis. Tinitui auris ⁊ imaginationib⁹ oculorum multitudini ſputi excreatiui ⁊ raſcatiui: tẽſionib⁹ ⁊ oppilationib⁹ epatis ⁊ dolorib⁹ eius que oĩa ualde facile ſignis ꝓprijs mõſtrari põt: que qꝛ in enarratione cãrũ virtualr icludũtur dimittunť ad pñs. ¶ Colligẽdũ igiť ex ꝑdictis q̄ diſpoſitio talis difficulter: ⁊ cũ magno labore curari põt. Et indiget regimine per res non nãles ⁊ medicinales multũ ſcientifice menſuratas. Quõ apparet: qꝛ ea que caput calefaciendo ⁊ exiccando conferrent omnia fere talia epatis diſcraſiam predictam deteriorem efficerent.

Regať igiť ꝑmo ciuitate regione camera uel loco habitationis aerẽ hñtib⁹ parũper ad calidũ ⁊ ſiccũ iclinatũ ⁊ nõ excellẽter. Quare fugiat locũ uentoſũ humidũ ſubterraneũ antiqua ⁊ teſtitudinalia edificia hñtem: ⁊ ꝓpe aquas ⁊ flumina ⁊ reliq̄ humectatione multa nocẽtem. Silr euitet capuceos ⁊ ueſtes multo ſudore infuſas caput pectus ⁊ corpus ad oppilationes ꝑparantes. ¶ Dimittat etiã cibos uaporoſos: ut ſunt piguedines oĩs: legumina ⁊ aquoſa cibaria oĩa ut fruct⁹ recẽtes: ut ceraſa ⁊ fabas: effugiat etiã frigida cibaria ualde ut lac ⁊ ſibi ſilia. Itẽ ⁊ viſcoſa oĩa cibaria: ut piſces cutes uentres: neruoſas ⁊ viſcoſas aialiũ ptes. Dimittat etiã acuta cibaria ualde ut alleũ: cepe bulbũ: raphanũ: ſinapiſmũ: ⁊ gñã oĩũ ſalſamẽtoꝝ. In reliqs aũt cibarijs ꝑter hec gñã regať ſuo mõ. ¶ De vino aũt utať vino nõ ualde acuto uel fumoſo opaco groſſo uel viſcoſo: vinũ aũt eius ſit colore albũ uel gauꝝ cereſoleũ dictũ ſubſtãtia ſubtili nullo mõ groſſũ: ⁊ ſit dyaphanũ ⁊ nõ turbidũ. In ſapore ad aliquãtã dulcedinẽ nõ tñ excellẽter: ſed mediocriter eleuatũ: aut ſit mediocriter põticũ ⁊ hñſcũ: ſʒ nõ ita mihi placeat hoc ſcḋʒ ſicut ꝑmũ. Oẽ aũt tale aromaticitatẽ habeat nõbilẽ. ¶ Aq̄ vo eius ſit ex bono fonte uel fluuio accepta dyaphana ſubſtãtia ſubtilis vnctuoſitatis ⁊ limoſitatis ꝑtẽ oẽm excludẽs: aut ex puteo electã mineram

bibit: aut de ciſterna accepta. Ab aqua ſalſedo ois excludat͂ q̄lis ſolet bẽri ſalſedo in ciſternis ciuitatis venetiarũ ut in pluribꝰ. ¶ Exercitio aũt utẽdũ eſt a nobiliſſimo mane in re cẽtiori diei pte: ⁊ hoc in diebꝰ caloris: ut a pñº aplis uſq; ad mediũ octobris. Reliquo vo tpe exercitari magis ɔueniret in ſero ⁊ añ cenã. Meliꝰ aũt exercitiũ eſt paſſuʒ mediocri fre quẽtia ambulare: aut eq̄s ſupſedẽ q̄ nauibꝰ uehi ⁊ curribꝰ. ¶ Multã aũt ciboꝝ ianitionẽ euitare debet ⁊ maxie in die bus caloris ꝑpter debilitatẽ ⁊ iſlãmationẽ ad que parꝰ eſt argumẽto accepto a diſtẽperie epatis ſupraſcripta: lʒ ad ab ſtinẽtiã iclinare magis q̄ ad ciboꝝ quãtitatẽ multũ ſibi cõ uenientꝰ videret͂ ꝑpter malã cõplonẽ frigidã ⁊ humidã ſu praſcriptã. In ſũma igit͂ ab abſtinẽtia diſcedat ſaltẽ frequẽ ti. Utat͂ aũt ciboꝝ quãtitate ɔuenienti qua ſtomachus non grauet͂: neq; in eo porꝰ fluctuare pcipiat͂. Ex qbꝰ vires cor poris reſtauratas pſeuerare pcipiat. Et ſi qñq; a mediocri ciboꝝ ⁊ potuũ quãtitate ſecedẽdũ ɔtigeret ꝓbabilr͂ defendi põt qꝺ minus malũ eſt ad mẽſurã auctã aſcẽdẽ argumẽto ſumpto ab etate: qꝛ ɔſiſtẽs eſt ⁊ a digeſtiua ſtomachi que cõ uenienter ſe hẽt: ⁊ a tẽpamẽto epatis ſupius aſſignato. ¶ In ſomno aũt ſic ⁊ in ciboꝝ mẽſura nõ minus ſapiẽter agẽ de bet. Sõnus eniʒ lõgus pariper equali amplioꝛ videt͂ ɔue nire magis q̄ breuioꝛ: viuificat eniʒ aialẽ virtutẽ: lapſuʒ cere bri corrigit: in ãs frigidas digõni diſponit: digõnes ꝑmam: ⁊ ſcõaʒ meliꝰ pficit facit: neq; ex eo augmẽtũ flegmaticuʒ in cerebro ⁊ reumatiſmũ ad pectꝰ timẽda ſunt ⁊ nõ amplioꝛ: capite ɔuenienter eleuato ⁊ a tecto: ſup dextro latẽ pꝰus: dein de ſup ſiniſtro dormiẽdo. Reſupinas aũt dormiẽdi figuras ⁊ alias pter iſtas euitet ꝑpter cãm notã. ¶ Accñtiuʒ aũt aie triſtãtiũ timere faciẽtiũ ⁊ occupationes melãcolicas imp mẽtium: euitet occurſuʒ: ⁊ maxime oẽm ꝑpter quẽ ⁊ a ſom no ⁊ exercitio ⁊ hora ɔuenienti aſſumptionis cibi ſeparet͂. aliter non ſibi leuis periculi onus incumbet.

De regimine vo medicinali ſollicitus eſſe de bet ex ſequẽtibꝰ. Igit͂ die decima qnta huiꝰ mẽſis mane duabꝰ horis añ diẽ accipiat hoc mi noratiuũ cũ medio cyatho aque calide cũ çuccaro cocte cõ mixtũ: poſt cuius aſſumptionẽ imediate dormiat per horã vnã. deide vigilet horis q̄tuoꝛ poſt q̄s bibat cyathũ magnũ aque ordei cocte cũ çuccaro: poſt quã per horã accipiat prã diũ. ¶ Eſt aũt minoratiuũ tale. ℞. manne electe. ℥.j.ʃ. reu põtici electi. ʒ.j. ſalis gẽme. g̃.j. ſqnãti: aniſi. añ. g̃.ij. aque cico ree: aque eupatorij. añ. ℥.j.ʃ. remaneãt infuſa per diẽ nãleʒ deide colent͂ ⁊ ɔuenienter expmant͂ ⁊ bibat͂ totũ ut ſupra. ¶ Poſt minoratiuũ pdictũ accipiat hoc digeſtiuuʒ q̄uſq; videbit in urina nubẽ albã in fundo ⁊ ſedẽtẽ ɔiũctã ⁊ trãſ parẽtẽ: ⁊ accipiat hora pdicta calidũ: ⁊ poſt eius aſſumptio nẽ tardet cibũ q̄tuoꝛ horis ad minus. ℞. ſyrupi de endiuia ℥.j. ſyrupi de ſticados. ℥.ʃ. aque cicoree ꝑpter epar: aque abſinthij ꝑpter ſtomachũ: aque meliſſe ꝑpter cerebrũ. añ. ℥. j. miſce. ¶ Poſt illud aũt digeſtiuũ eradicet͂ mã cũ hoc ſo lutiuo. ℞. pillaꝝ de iera ma. pillaꝝ de reubar. añ. ℈.j. pillu laꝝ de ſarcocolla. ℈.ʃ. reformẽt͂ ſex cũ modico caſſie: ⁊ ac cipiant͂ hora ⁊ ɔditionibꝰ ut de minoratiuo ſtomachi dictũ eſt obſuari. ¶ Facta eradicatiõe mãeruʒ trãſeat ad ɔforta tionẽ pdictoꝝ mẽbroꝝ cũ hoc eluario cõplicãte virtutes cere brales ſtomachales pectorales ⁊ epaticas. ℞. floꝝ anthos M.ij. ſpiconis: ſaluie: bethonice: ſticados: pulegij: hyſopi: li grritie: cinamomi electi. añ. ʒ.j.ʃ. roſaꝝ: violaꝝ: ſpodij: floꝝ eu patorij. añ. ʒ.j.ʃ. ſe. endiuie: ſcariole: cuſcute. añ. ℈.j. capil. ue. praſſij: ariſto. rotun. ſu. meu. añ. ℈.ʃ. granoꝝ ſiſticoꝝ per diẽ nãleʒ inf. iſoꝝ in aqua maiorane. ℥.iiij. çuccari albi. ℥. iij. mellis roſ. colati lib.ʃ. fiat eluariũ. de quo oi mane in au rora accipiat͂ uſq; ad quãtitatẽ. ℥.ʃ. ⁊ in hoc ſtat fundamẽ tũ curationis oiũ diſpõnũ pdictaꝝ. ¶ Adhuc etiã ſi poſt pdictã purgationẽ ſtipticitas uẽtris iualeſceret: aut grã cõ plete abſciſſionis reliquaruʒ mãeruʒ utat͂ iſtis pillulis ex q bus accipiat qñ q; vnã uſq; ad duas bis in ſeptimana: ⁊ pa ruʒ añ cenã. aut accipiat͂ ex eis bis in mẽſe in aurora qnq; ut de minoratiuo ⁊ eradicatiuo dictũ eſt. ⁊ ſunt iſte. ℞. alo es epatici electi. ʒ.vj. iſundant͂ in. ℥.v. aque cicoree cuʒ iſtis ſpẽbus. ℞. maſticis: reupõtici: agarici: çinç. ſpice nardi. añ. ʒ.ʃ. diagridij. g̃.v. exponat͂ ſoli uſq; ad ɔſumptionẽ aque: dein de uꝫ renouet͂: ⁊ ſic fiat ter: ⁊ formẽt͂ ex eis pillule ex oi. ʒ.vj. ¶ Ad hãc etiã intẽtionẽ ɔfert talis ɔfectionis uſus ex qua per totã iſtã etatẽ uti põt accipiẽdo rotulã vnã ime diate an prandiũ ⁊ cenã. ℞. trociſcoꝝ de viol. deſcriptione Meſue in antidotario eluarij de ꝗuoꝗ loco deſcriptiõe Aui cẽ. 5º canone. ſũma pina. añ. ʒ.j. ſpẽruʒ diarodon uſualis. ʒ. ʃ. çuccari albi lib.ʃ. fiat confectio ſolida in rotulis paruis. ¶ Cõfert inſup frequẽs uſus ablutionis pedũ cũ aqua de coctionis viol. roſ. folioꝝ ſalicis ⁊ nenufaris ⁊ camomille in eſtate qbꝰ addant͂ folia ſaluie: lauri: ⁊ roriſmarini in hye me: ⁊ fiat ablutio ſemꝑ añ cenã. ¶ Utile etiã multũ eſt ſepe caput fricare ⁊ frequẽter pectinare. Ablutione aũt capitis nõ utat͂ frequẽter: ſed ſuff. cit bis in mẽſe caput abluere: fa cta ſemꝑ illico ipſius exiccatione ɔuenienti. ¶ Cõfectio bo na ad attrahẽdũ catarros a capite ⁊ faciẽdũ expuẽ ⁊ excrea re mãs viſcoſitate ⁊ frigiditate in colatorio gutture ⁊ ysofa go iuiſcatas. ℞. penidiaꝝ. ℥.iij. praſſij: hyſopi: oppopona cis: ariſto. ro. añ. ʒ.ʃ. ireos: ſe. urtice. añ. ℈.j. liquiritie: aniſi: caſſ. il. uene. añ. ʒ.vj. croci piperis albi: ⁊ lõ. añ. ℈.ij. çuccari albi. ℥.iiij. aque ſublimationis praſſij: quãtuʒ ſuffiᵉit. ⁊ fiat ɔfectio ſolida in rotulis paruis. Hec ſunt que iudicio meo utiliora fieri poſſunt in caſu cõſimili. Amen.

Conſiliuʒ.14.

¶ De octo malis diſpoſitionibꝰ videlicet. ¶ De Soda ſiue mono pagia piodica a cholera vitellina. ¶ De ablatione odora tus. ¶ De diſpõne ſcotbomica cũ imaginationibꝰ ɔiũcta. ¶ De diminutione ⁊ corruptione digeſtionis ſtomachi cũ ardoris ſenſatione. ¶ De dolore renuʒ interpolate affligẽ te. ¶ De mala cõplexione calida ⁊ ſicca epatis cuʒ frequẽtĩ febricitatione ꝑpter ipſam. ¶ De ɔſtrictione fluxus emoꝛ roidalis ɔſueti. ¶ De motu tremulo caloris cũ frequentĩ lepothomia ⁊ etiã ſyncopi. Diuidit͂ aũt ɔſiliuʒ in ſectiones tres. ¶ Sectio pma ɔtinens vnuʒ capitulum de enumera tione egritudinum ſiue accidentium curandoꝝ.

NE mens mea ocioſa fortaſſe ut credo delitijs vileſceret. Ne quoq; fructuoſa mihi ⁊ ɔſueta ɔtẽplatio in ſcibilibꝰ ⁊ opabilibꝰ ſapiẽtie medicinalis ab honeſta exercitatione deſiſteret. Rẽ mihi nup arduã ɔtẽplatione dignã humane ſpẽi pẽdula fragi litas ɔdonauit. Eſt eniʒ nobilis qdã Nicolaus de Urſinis ⁊ cõmẽdatiſſimus adoleſcẽs uari is diſpõnibus ⁊ anxioſe ſatis affligit͂: ex aliqbꝰ quaꝝ nenter decidẽtis ⁊ tertij ſignificati denoiari põt: nõnullis vo egri tudinibꝰ laborãs dici põt. ¶ Eteniʒ vir iſte laborat Soda piodice affligẽte ipm aliqñ poſt. 20. dies. aliqñ vo frequẽtꝰ. Et eſt cũ hoc doloꝛ iſte capitis in anteriori pte eius uſq; ad oculũ eueniẽs ⁊ pdurãs nõ raro. xv. uel. xx. diebꝰ qui nõ ſo lũ etiã ſenſu tactus intriſecus: ſed in exteriori pte etiã pcipi tur. ¶ Scõa vo principalis diſpõ ipſius eſt egritudo ſim plex ſemꝑ in eo exiñs. ⁊ eſt apta pmanẽ ꝑpter fixionẽ ſuam. niſi aliter eidẽ diuina ꝓuidentia: aut medicinale bñficium ſubueniat: que qdẽ eſt odoratus ablatio per quã a cuiuſcũ q; odorabilis pceptione puatus eſt. ¶ Tertiũ vo pncipale accñs eſt diſpõ ſcotbomica: que etiã ɔiuncta eſt imaginati onibus que nõ aliud iportãt q̄ corruptã eſſe opationẽ viſi ue potẽtie: ita ut eidẽ appeat in aere exterius pcipe ſenſata uel formas uel colores qui nequaq̄ in aere repiuntur. ue lut ſunt nebule açurino ⁊ rubeo colore colorate. a qbus cũ contingit ipſum liberari remanet eidẽ in toto capite doloꝛ. ¶ Quartũ vo accñs eſt cõplicata diſpõ ſtomachi ex dimi nutione ⁊ corruptione operationis digeſtiue ipſius. Scribit enim q̄ diminute digerit. ⁊ ſentit in ſtomacho ſuo ardoreʒ

qui nõ aliud ĩportat q̃ corruptionẽ digeſtionis per quã ob lectũ. q: cibus in q̃ debet opari digeſtiua potẽtia ꝑmutatũ eſt ad iſlãmationẽ uel adũſtionẽ. ¶ Quintũ vero accñs eſt dolor in renib⁹ interpollate affligens ipſum ⁊ non aſſidue. ¶ Sextũ vero accñs ei⁹ eſt epatis ipſius a ꝓprio tẽperamento ꝑmutatio ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ notabilr̃ intẽſas. per quã etiã notabilr̃ ſolet ⁊ pluries cholerice febricitare. ¶ Septimũ vero accñs in eo eſt fortis ⁊ fixa fluxus emorroidaꝝ conſtrictio: que tñ in eo nõ raro fluẽ ſolebãt ⁊ mſtrũ. ¶ Octauũ vero accñs eſt motus tremulus cordis ꝓpter quẽ frequenter vir iſte ↄducit̃ nõ ſolũ ad defectũ aioſitatis ſed lipothomiã ⁊ etiã ad uerã ſyncopim. ¶ Hec in ſũma eſt hui⁹ viri diſpõ aggregata in qua ſi ↄtemplatur q̃ſpiam ſubtiliter medicari debet. appet q̃ difficile ſatis erit inuenire modũ ſaluandi euẽtũ hoꝝ accñtium an ab vna ⁊ eadẽ cauſa ꝓueniant an a pluribus ⁊ diuerſis. Et in dubio nõ minus videt̃ eſſe difficile curationis inſtrũ ↄuenientia reperire. ꝓpter qđ circa ea videt̃ mihi ↄtemplãdum eſſe: ut nunc ſequit̃.

Sectio

ſcđa narrat cauſas illoꝝ accñtium ⁊ declarat ea per ſigna ↄuenientia: ⁊ ↄtinet octo capitula ſm numerum accidentium predictorum.

¶ De cauſa monopagie periodice. Cap. I.

Primũ capl̃m inueſtigat cãm ꝑmi accñtis. ſ. doloris capitis hui⁹ viri: q̃m nemo itromittẽ debet manũ ſuã ad medicinã niſi doceat̃ in ꝑmis: ut ſcripſit Gal. 2° creticoꝝ. 3° cap. Ideo anteq̃ enũtiẽ aliqđ de modo curationis haꝝ diſpõnũ: oportet ut in ꝑmis doctus ſim de eſſentia ipſaꝝ. ¶ Eſt itaq: dolor hui⁹ viri per eſſentiale nocumẽtũ cerebri ipſius. ⁊ per colligãtiã ipſius capitis ad cor ⁊ ſtomachũ ⁊ epar ꝑncipalr̃: qđ qdẽ facile itelligi põt: q̃m in capite hui⁹ viri per viã idigõnis mlr̃ aplicata ſunt flegmata accitalr̃ groſſa magis q̃ nãliter: q̃m vir iſte hẽt epar ⁊ renes notabilr̃ calidos. Uapor ergo a ſanguine ⁊ cholã a ꝑdictis mẽbris eleuat⁹ occurrẽs flegmatice mãei in cerebro iuẽte per modũ reſolõnis reddit flegma groſſius q̃ nãliter exiſtat. Et q̃m vir iſte hẽt ex nãli cõpõne cerebri vias anguſtas ut ex ſenſu viſus cõprehẽdi põt. Et etiã hoc appet eo q: per cões vias effuſionũ nihil euacuat̃. aut parũ de eo qđ in cerebro abũdat: ideo mã hec flegmatica cõmixta cholẽ ualde facile mẽbrũ: uel vias cerebri nãliter ſtrictas oppilare põt cũ nõ deficiat ex pte mẽbri uel viaꝝ uel ex pte materiei. Hec igit̃ mã in cerebro multiplicata ⁊ in pãniculis eius dolores facit ut plurimũ extenſiuos ⁊ grauatiuos ex parte dominij flegmatis: ⁊ pungitiuos ex parte mixtionis cholere.

Uñ ex

his ↄcludit̃ q̃ hec eſt ſoda ꝓueniens a mã flegmatica groſſa ⁊ cholerica iniciẽ cõmixtis. ¶ Et ſeqtur ex illo q̃ hic dolor eſt a cholera vitellina ꝓueniens. ¶ Et ſeqtur 3° q̃ hic eſt dolor anterioris partis capitis. ¶ Et ſequitur 4° q̃ hic dolor debet denoiari monopagia vnius ptis. ¶ Et ſeqtur 5° q̃ hic dolor nõ eſt emigraneus denoiandus: q̃m lz iſte dolor ſit vni⁹ medietatis anterioris ſ. diſtincte a poſteriori: nõ tñ eſt emigranea: eo q: emigranea ĩportat dolorẽ vni⁹ medietatis capitis. ſ. diſtincte a ſiniſtra ul ecõuerſo. ut ſcripſit Cornelius celſus ꝑ practice. cap. de emigranea. ¶ Et ſeqtur ultimo q̃ hic dolor eſt piodicus nominãdus eo q: reuoluit̃ reuolutione afflictionis per numerũ dierũ inter vnã periodũ ⁊ alteram interpoſitarum.

At uero

iterum ex predictis declaranda ſunt tria. ¶ Primũ qdẽ eſt quare dolor iſte magis anteriorẽ ptem occupat q̃ aliã ptem capitis. ¶ Dicẽdum itaq: q̃ cã eſt duplex. Una qdem aſſignãda eſt. ut hic dolor eueniat ptim per colligãtiã ſtomachi aut mirach. Hec enĩ duo mẽbra talẽ dolorẽ faciũt in anteriori pte: ut ꝑma tertij. tractatu 2°. cap 7°. dãingr. Sed ad illud. i. ſoda q̃nq: ſignificat̃ ex pte doloris: que cũ fit cũ coitate ſtomachi plerũq: ĩcipit in anteriori pte capitis ⁊ iſtra peꝝ ⁊ que. ſ. ſoda fit cũ mirach declinat ad anteriora ualde. ¶ Et ex hoc fũdamẽto ſoluere poteſ facile: q̃re dolor iſte occupat oẽm ptẽ frontis uſq: ad medietatẽ cõmiſſure ſagittalis. dũ dixit Auic. ad anteriora ualde. i. ad totã anteriorẽ ptẽ declinat talis dolor.

Poſſunt

aũt predicte ptes. ſ. ſtomachus ⁊ mirach cõmunicare magis anterioribus partib⁹ capitis q̃ alijs ꝓpter plura. ¶ Primũ eſt q̃ ſi talis ſoda fieret per colligãtiam nõ abſolutam ab anterioribus ptibus ad anteriorẽ alijs ptibus facilius põt eleuari uapor uel mã ad anteriorem ptem capitis q̃ ad alias ꝓpter rectitudinem aſpectus. ¶ Et ſcđm motiuũ eſt. q: uapor uel mã maiorẽ ꝓpinquitatẽ ⁊ rectitudinẽ hẽt ad anteriorẽ ptem dum eleuat̃ a ſtomacho uel mirach: q̃ ad poſteriorẽ uel ad aliã pteꝫ capitis. ꝓbat̃ q: uenaꝝ ⁊ arteriarũ per quas a mirach ⁊ a ſtomacho trãſire põt ad caput uelut uapor uel mã maior eſt rectitudo ad anteriorẽ q̃ ad alias ptes capitis. igit̃ ⁊c. ↄñtia patet: ⁊ antecedẽs arguit̃: eo q: a ſupiori pte chilis aſcẽdentis ramificant̃ uene que imergunt̃ in panniculos cerebri iteriores ⁊ exteriores. ¶ Tertia ratio eſt: q: cũ hoc q̃ hec mẽbra ſunt rectiora ⁊ ꝓpinquiora ad caput. uene tamen predicte ⁊ arterie iterum latiores ⁊ aptiores exiſtunt. ¶ Et quarta rõ eſt euidens: eo q: cũ ſtomachus ſit ſubſtãtia a ꝑdominio neruoſus coicat in nã cum ſubſtãtia panniculoꝝ cerebri: imo in ſe maiorem ſenſationem hẽt quãtũ ad os ſuũ q̃ habeãt pãniculi ip̃ſius cerebri. ¶ Et q̃nta rõ eſt. q: alijs partibus q̃ohẽt uere leue nocum ẽtũ illatiori ſtomachi ledere põt caput uel pãniculos cerebri magis q̃ nocumẽtũ ex ĩnis in renibus epate ⁊ ſplene potẽtius. ¶ Ultima rõ ⁊ adhuc euidẽtior eſt ꝓpter colligãtiã ſtomachi ad ipſũ caput: ⁊ maxime ad pãniculos cerebri eſſe maiorẽ aliquius mẽbroꝝ inferioꝝ ad ip̃m cerebrũ: eo q: os ſtomachi colligat̃ pãniculis cerebri ⁊ cerebro per neruũ reuerſiuũ inuoluentẽ os ſtomachi circũq: q: ramificatum ſexto pari neruoꝝ a medulla cerebri ſeruientiũ: ut patet ꝑma ꝑmi doctrina q̃nta. ſumma tertia. ⁊ cap 2°. ¶ Per has itaq: rõnes aut ipſarũ plures appet q̃ rõnale eſt per colligãtiã ſtomachi ⁊ mirach ad ipſũ cerebrũ nocumẽtum in ꝑdictis exiſtens facile poſſe cõmunicari anteriori parti magis q̃ poſteriori. ¶ Et ſi argueret̃ ↄtra hoc. q: ſaltem nõ videt̃ teneri poſſe dolorẽ in anteriori pte capitis ꝓuenire ſaltẽ per nocumẽtũ mirach: cũ mirach ipſũ nõ habeat tãtam colligãtiam ad cerebrum ⁊ pãniculos quãtam ſtomachus. ℣ Huic motiuo dicendum eſt q̃ lz ip̃m mirach non habeat ad cerebrũ colligãtiam tãtam quãtam habet ſtomachus ad ipſum neq: ita imediate: tñ nocumẽtũ ipſius mirach facile coicatur ſtomacho: ⁊ exinde facile peruenit ad cerebrum.

Secũdũ

vero ꝑncipale declarãdũ in mã hec eſt: quare dolor iſte piodicus eſt. videt̃ enĩ q̃ debet eſſe mãſiuus: eo q: in cerebro inuenit̃ mala cõplexio accidẽtalis frigida ⁊ humida a multitudine flegmatũ ↄcta: q: fixa eſt in cerebro. igitur ↄtinue ab eadem ꝓuenit dolor. ¶ Itẽ mã cõmixta in flegmate ⁊ cholera ſemꝑ repit̃ ibidẽ ut dictũ eſt. ⁊ pãniculi ſunt mẽbra ſenſibilia: ⁊ mã eſt conuenienter applicata. ergo ſemꝑ ibi debet eſſe dolor. patet ↄñtia ex alacri ſcientia: eo q: ibi eſt agens paſſo diſꝑ oſito ſufficiẽter applicatũ cũ tẽporis circũſtãtia. igit̃ ⁊c. ¶ Amplius mã illa in pãniculis eſt quantitatiue ⁊ pter nãliter aucta. ergo ſaltem in pãniculis cerebri debet agens facere extenſiuũ dolorem. conſequens repugnat formali rationi doloris periodici ⁊ experientie. igitur ⁊c.

Pro ſolutione

hoꝝ motiuoꝝ uerificãdus eſt ꝑmo modus quo dolores piodici in cerebro fiant: deide ſoluende ſunt rationes predicte ⁊ tales conſimiles. Ex illo fundamento. ¶ Supponendũ itaq: ꝑmo q̃ periodi accidunt in egritudinibus dupliciter ut ꝓpoſito pſenti ſpectat. Primo qdem rõne ſpecifice ꝓprietatis iuente in humoribus: ⁊ hãc itellexit Auic⁹ ꝑmi. 4 quarti. tractatu quarto. cap de febribus apoſtematum dum inquit. q̃ vnicuiq: humori ineſt periodus que ſibi conuenit

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Supponēdū 2° ꝙ iteꝝ p͛iodicatio a mācbus puenire reperiſ ꝑpter quātitatē auctā mācrā uł dīminutā: ꝛ ꝑpter modū ſubſtā ie eaꝝ groſſitudīnē uel ſubtilitatē: ſiue ſbtilitatē uł viſcoſitatē. Et ſunt ſmones Gal. 2° de diꝭ febriū. penultio cap. Et itellexit hāc ſniam pnceps pma q̄rti. tractatu allegato. cap de febre ſextana ubi īnqt. ꝙ melācbolia gñat q̄rtanaꝫ nō ꝑpterea ꝙ ipſa eſt melācbolia: imo ꝑpterea ꝙ eſt pauca groſſa. Uide qḋ vult Auic. p͛iodū q̄rtanarioꝝ nō ſolū ſequi ſpecificā ꝓprietatē melācbolie: imo etiā quātitatē paucā ꝛ groſſitudinē eius: ꝛ per hoc conaſ ꝓbare aliquā mām poſſe facē ſextanā ꝛ ſeptenā febres. Si enim mā determinate q̄titatis ꝛ groſſitudinis facē pōt paroxiſmū q̄rtanariū qḋ repugnet ꝙ mā minoris quātitatis ꝛ minoris groſſitudinis ꝙ p̄dicta poſſit facē paroxiſmū tardius euenientē: ſed pma facit paroxiſmū q̄rtanariū ꝑpter aliquātā acuitatē ex pte quātitatis ꝛ nō ſubſtātie ei°. ḡ 2ª faciet paroxiſmū tardius euenientē. patet ꝯña. q: ſic ex augmētata ꝓportione acuitatis cū alijs ꝑtibus peruenit uelocitas effectus.

Iſtis poſitis ponunſ ꝯcluſiones reſṗſiue ad q̄ſitū. ¶ Et pma ꝯcluſio eſt ꝙ dolor capitis huiꝰ viri q̄nqꝫ eſt p͛iodicꝰ p͛iodo ꝓpe dicta que ꝯſeqꝛ ſpecifici ꝓprietatē humoris. ꝓbaſ ꝯcluſio. q: talis dolor ꝯſequitur eā ꝙ cām agētē cbolerā vitellinā. ergo debet p͛iodicare p͛iodo de tertio in 3ᵐ reuoluta: ſed talis eſt ordinata alijs paribus igiſ ꝛc. ¶ Scḋa ꝯcluſio. ꝙ ꝯtigit hūc dolorē in hoc viro eſſe cōtinuū. ꝓbaſ ꝯcluſio. q: ſicut a cbolera vitellina ex uaſa mota uel extraneata ſit dolor tertianariꝰ. ita ab eadē in uenis ꝯtēta mota uel alterata puenit dolor ꝯtinuus. ꝯña patet eo q: mā in uenis contenta aut ſui multitudine aut maiori ſua caliditate uel acuitate: aut q: pānniculis cerebri ꝓpinquior eſt pōt continue in eis ſubitā alterationem inducere magis ꝙ cum materia fuerit extra uenas poſita.

Ex hac ꝯcluſione poteſ ſoluere duo problemmata. ¶ Primū eſt. q̄re hic dolor q̄nqꝫ ſolū incēditur de 2° in tertiū. ꝛ iam appet eius cā ex p̄dictis. ¶ 2ᵐ problema. q̄re hic dolor lꝫ ſit p͛iodicus q̄nqꝫ durat tribꝰ uł quinque diebꝰ ꝛ nō pluribꝰ. cā enim accipiſ ex pte obediētie materiei ad digōnem ꝛ reſolōnē ꝛ ex pte ſubtilitatis ꝛ paucitatis. ¶ Et ſeqtur ex hoc ſolō ꝓblematis tertij. q̄re q̄nqꝫ hic dolor durat p͛iodice ī reuolutione. xv. uel. xx. diebꝰ. hoc enim accipiſ ex parte multitudinis ꝛ groſſitudinis ipſius materiei: ꝛ inobedientie eius ad virtutē. ¶ Et ſolui pōt iterū quartū ꝓblema: q̄re q̄nqꝫ hic dolor appet pūgitiuus inflāmatiuus ꝛ pruritiuus. totū enim hoc puenit ex pte caliditatis intēſe materiei ꝛ ex pte ſubtilitatis eius. ¶ Et ex rōnibus aduerſis ſoluiſ qntum ꝓblema. q̄re hic dolor q̄nqꝫ eſt grauatiuus. ꝛ q̄nqꝫ extēſiuus. Primum enim ſolū ſequtur ad magnā ꝓportionē flegmatis ſupra cbolerā. Scḋm vō ſeqꝛ ad uētoſitates ex tali mā genitas. ¶ Et ſeqtur ulteriꝰ declarari poſſe ꝓblema 6ᵐ: quare hic dolor oī die affligit egrū: ſicut enim ex dnio pdn̄tiuo cholerice māei ſup flegmate p͛iodice puenieba t tertianarius: ita ex pdn̄tiuo dnio flegmatis ſupra cbolerā p͛iodice puenit quotidianarius. ꝯña patet. q: nō minus ſpecifica ꝓprietas flegmatis facit p͛iodū quotidianā ꝙ cbolere tertianā. ¶ Soluere vō problema de cōtinuitate doloris apparet facile ex predictis.

Iā iterum appet neceſſariū eſſe ſoluē difficultatē tertiā: que eſt q̄re hic dolor q̄nqꝫ. xv. q̄nqꝫ. viij. q̄nqꝫ pluribus diebus durat. ꝛ q̄nqꝫ accelerat magis euētus eius. q̄nqꝫ vō tardaſ. ¶ Dicēdū igiſ pmo ꝙ cauſa minoris ꝛ maioris ꝓlixitatis eius pōt eſſe multiplex. ¶ Prima q: virtus aliqn̄ fuerit potētior ſup mām in vna p͛iodo ꝙ in altera: eo q: ipſa nō fuit debilitata ab exceſſu ꝛ regimine ſex rerū nō naliū uel alioꝝ plurimū ꝯtingentium. ¶ Secūda vō cauſa paruc durationis eſt materiei paucitas ꝛ ſubtilitas. ꝛ econtra vō maioris durationis. ¶ Tertia vō cauſa poteſt eē ſe poroꝝ ꝛ viarum expulſionis maior aptitudo vna vice ꝙ altera. ¶ Quarta cauſa eſſe pōt ꝓpinquitas materiei ad vias expulſionis ꝑpter quā ſequtur uelocitas expulſiōis eius ad extra. ꝛ mortalis reſolutio ſicut ad materiei ſituꝫ oppoſitū ſequtur egritudinis elōgatio. ¶ Propter has itaqꝫ cauſas apparet ꝙ ubi materia fuerit pauca ꝛ ualde groſſa: tūc periodū faciet euenientem de ſeptimo in ſeptimum: de octauo in octauum: ꝛ ſic de alijs. Et econtra uariata faciet periodum uelocioris euētus. ¶ Appet etiā ſcḋo. ꝙ ubi materia fuerit groſſa ꝛ multa multo tēpore durabit periodus ꝛ ecōtra. ꝛ ſic de alijs correlarijs que per te concludenda dimitto intelligendum eſſe.

Et ex oibus iſtis inuicem collectis diligens cōſiderator eligere poterit ſigna ſpecierum huius ſode diſtincta. ¶ Quandoqꝫ enim in vitellina cholera inueniſ quātitas ꝛ acuitas eius ualde potens ſuper flegmate: tūc dolor iſte percipiſ cū inflammatione faciei: pulſatione uenarū: capitis inflāmatione ipſius pūctione. ꝛ mordicatiōe eius cū vigilijs: ſiti amaritudine oris appetitu: ad iracūdiam ꝛ rixā conturbatione in ſomno: uelocitate mobilitatis in operationibus: ꝛ ſic de alijs. ¶ Cū aūt ꝯtingit flegma multū cbolē cōmiſceri: tūc facidt oppoſita ſigna. ¶ Primū grauitas ꝛ pōderoſitas capitis. ¶ Scḋm ſomni ꝓfunditas uel ꝓlixitas. ¶ Tertiū corporꝫ aqueoꝝ in dormitione ſputio. ¶ 4ᵐ oris ſalſedo uel inſipiditas. ¶ 5ᵐ viſcoſe māe in palato inuētc. ¶ Sextū faciei paliditas aliquali ſubcitrinitate refracta ꝛ pulſus nō magna uelocitas uel frequētia uel magnitudo ſicut ecōtra domināte cholera cū alijs ꝓpabꝰ de cauſis ꝯtentiuis pulſuū ꝛc.

¶ Sectiōis 2ᵉ de cāis ablatiōis odoratꝰ huiꝰ viri. Cap. ij.

Licet nocumētū huiꝰ viri in olfatu cōpletū ſit. q: ablatꝰ eſt. huiuſmodi tū olfatiue potētie: q̄nqꝫ diminuanſ: q̄nqꝫ corrūpunſ: q̄nqꝫ auferunſ: ſicut ꝛ oīum aliaꝝ virtutū opationibus triplex nocumētū iā dictū accidere pōt. ¶ Pro ꝯuenientiori itaqꝫ hoꝝ intellectu p̄mittēdū ꝙ mēbroꝝ que olfatꝰ opatione cōplent aliqua dicta ſunt attrahētia. aliqua vō deferētia. altera recipiētia uel colligātia. reliqua vō perficiētia. ¶ Primū itaqꝫ ipſoꝝ eſt lacertꝰ ſparſus per ſubſtātiā pānniculi interioris ptis naſi uelātis: qui qḋē moueſ per diaſ ſpūm delatū ſibi ab anteriori pte cerebri per panniculos cooperientes ipm. Et hic qḋē lacertꝰ iuuat ad olfatū attrahēdo aerē ab extra ad interiora naſi qui aer neceſſarius eſt ad deferēdū ſpēs odorabilis uel fetidi uel uapores ab eodē eleuatos: qm̄ ſine aere tanꝙ medio nihil contingit olfieri. Et hic etiā lacertus eſt ille per quē fit aeris ꝛ uapoꝝ inſpiratio ab extra ꝛ eorūdē ad extra ab intus expiratio. ¶ Scḋm vō mēbrū olfatꝰ deferētiū eſt os ꝯcauū cū inferiori cartilagine naſi per que duo deferuntur aer uel fumus ad cerebrum. ¶ Tertiū vō mēbrū colligēs illū aerē uel fumū detinēs uel ꝯſeruās ipm ſunt cartalagines naſi ſupiores nominate ruṕe multiplicibꝰ foraminibꝰ ꝯcauate in qbus aer uel fumus receptus ꝯſeruaſ in quo aere obiecti odorabilis ſpēs recipiūtur abſqꝫ neceſſitate alicuius uaporis a corpore odorabili uel fetido eleuati. Et hoc ſm opinionē que tenet ꝙ ad hoc ꝙ odoratus ꝑficiaſ nō eſt neceſſariū ab obiecto odorabili eleuari fumū medij organi: ꝛ potētie olfatiue immutatiuū. Lꝫ opinio pluriū ſit illā euaporationē eſſe neceſſariā ꝛ maxime illoꝝ q dicūt ꝙ odor eſt fumalis euaporatio. i. ꝙ odoratio fit per fumalē euaporationē. Et colliguntſ he ſpeculationes 2° de aīa. ꝛ 4° de accitū ꝛ morbo. ꝛ 5ᵉ tertij cap pmo. Qualitas vō odoratus iā dicta eſt in cap ſtatimꝫ ſed odoratꝰ fit in aere. i. per aerē delatū ad cerebrū cū paſſione ipſiꝰ ſ. aeris in ſpēbus odorabilis in aerē impreſſis. Aut ſupple odoratꝰ fit ꝑpter uaporē qui reſoluiſ ꝛ qui eleuaſ a corpore odorabili. Uide ꝙ has duas opiones in pn̄o ſermone itellexit Auic. determinās has duas q̄ōnes quātū ad ꝓpoſitū ptinet. Inqt ꝙ medicus recipiat ꝙ odoratus eſt aut ꝑficiſ in radice. ſ. in pncipio ſenſuū immediate qḋ eſt cerebrū ꝑpter conuerſionem aliquā. i. impreſſionem in aere factā

ſiue a ſpēbꝰ ſiue a uapore a corpe odorabili eleuato ſm̄ ui as delationis. ſ. ipſius aeris ad carunculas mamillares im mutantis eas ꝛ potentiam olfatiuam que fundatur in eis. ¶ Quartū vō mēbrū olfatꝰ perfectiuū ſunt duo additamē ta ſiſ a papillis mamillarū que noīantur ab auctoribꝰ carū cule mamillares que in rei ueritate ſūt de ſubſtātia cerebri in quibꝰ mediātibꝰ poris carū recipiť aer cui cōmixtus eſt uapor ab odorabili corpore eleuatꝰ: aut qꝛ aer a ſpēbꝰ odo rabilis alteratꝰ eſt abſqꝫ neceſſitate alicuius uaporis in eo dem aere cōmixti. Hic igitur aer recipiť in poris barū ca runcularum trāſiēs per foramē panniculi cooperientis illas carūculas quem oportuit eſſe pforatū ꝓpter hanc cauſam. Et iterum ꝓpter aliā cām que eſt ut ſupfluitates in duobꝰ anterioribus uētriculis cerebri ꝯgregate ualde faciliꝰ a cerebro propulſe ad extra expelli poſſent. ¶ Cum attracti one igitur huius aeris immutantis organa predicta. ſ. carū culas ꝛ ſpūm animalē a cerebro ad eas ꝓuenientē immu tatur potētia olfatiua ibidē radicata taliter ꝙ exit in actū ſentiendi ſenſatione. ſ. olfatiua noīata. Et poteris oēs iſtos ſermones colligere pulcherrime 5ꝰ tertij. pręallegato cap̄ cuius lr̄am in aliotractatu de hac materia per me particu lariter expoſitam conſideranti nunc dimitto.

Et ex horum fundamento plura potes ſoluere probleumata. ¶ Primū ꝓpter qd infrigidati aut oppilati predictas vias nequaqꝫ odorāt odorabilia neqꝫ percipiunt fetida aut diminute hoc faciūt Sicut enim parua exiſte oppilatione parū odorāt ꝛ dimi nute. Ita completa exiſte oppilatione nullo mō odorare pñt ¶ Scōm ꝓblema eſt qre qdā homines prauē odorant. Alij vō non ita praue odorāt. Humidis enim repletis in anterio ri parte cerebri malus eſt odoratꝰ: ut pꝫ de cholericis cōpa ratis ad flegmaticos: ꝛ de melācolicis ad ſanguineos: licꝫ enim ſan guineo ꝓpter augmētum humiditatis deberet eſſe imꝑfectio olfatus. In melācolico vō perfectio eius ꝓpter maiorē expur gationem ꝛ exiccationē organorū olfatꝰ que in eis eſt. ꝛ qꝛ virtus fortior eſt in ſanguineo ꝙ in melācolico ipſa cum maio ri augmento humiditatis pfectiꝰ odorat ꝙ virtus melācolicorū que debilis eſt cum minori q̄titate humiditatis eorum.

Et ex collatis in hoc cap̄ diligenter dicitur ꝙ nocumentum in odoratu ꝯtin gere pōt ex parte ſex nocumētorū diuerſas ptes ꝯcernētiū. ¶ Quorū pᵐ eſt ex parte virtutis. ¶ 2ᵐ eſt ex parte inſtru menti. ¶ 3ᵐ eſt ex pte organi principalis pficientis olfatum. ¶ 4ᵐ eſt ex pte membri ſuſcipientis ꝛ colligentis aerē im mixtum uel informatū ſpēbus uel uaporibus ab odorabili corpore eleuatis. ¶ 5ᵐ eſt ꝓpter nocumētū inuētum in mē bro attractiuo aeris. ¶ 6ᵐ ꝛ ultimū eſt ex pte mēbrorū uel viarū per quas ꝓductus aer defertur ad organum olfatus.

Et primū qdem horū declarať: qm̄ cū virtꝰ totiꝰ mē bri debilis fuerit: tunc membra non pñt operationes ꝓducē que neceſſarie ſunt ad bn̄ eē indiuidui Unde ꝛ per hoc in ſenibꝰ ꝛ in debilibꝰ a qūtitate ꝛ reſolutis in longis egritudinibus: ꝛ in fortibꝰ euacuationibꝰ odoratus ut in pluribꝰ aufertur: aut ſaltē ut in pluribꝰ diminuitur.

Secūdū nocumentum ex pte inſtri. ſ. ſpūs aialis q defertur a cerebro ad carūculas mamilla res declarať: qm̄ potētia olfatiua nō exit in operationē ſuā aut ꝓpter penuriā ſpūs ꝓdicti: que ꝯtingē pōt ꝓpter oppila tiōes cadētes in pari neruorū q oriunť ab anteriori pte cere bri. ¶ Si igiť in principio eorū ortꝰ a cerebro: aut in medio eorū: aut in altera extrema pte ipſorū termīa: ꝛ in ſubſtātiā ca runcularū ꝯtingit oppilatio: tūc aut erit cōpleta: ꝛ negabiť oī no trāſitꝰ ſpirituū ꝓdictorū: ꝛ accidet inde ablatio olfatꝰ ſicut credo in hoc viro ꝯtingē. Si autē oppilatio ſemicōpleta fu erit: tunc accidet diminutio ut in operatione ſenſus olfa tus ut patet intelligēti. ¶ Cōtingit etiā qñqꝫ penuria uel paucitas ſpūs ꝓp fortes euacuatiōes a capite diſtrahētes ¶ Simil' etiam qñqꝫ ꝯtingit nocumētum in olfatu ex parte qualitatis ſpūs uel diſtemperiei in complexione ſua: ꝛ non pōt eſſe inſtrumentum opationum ꝯuenieus: qꝛ non bene mobilis: nec penetrabilis in ſubſtantiam carūcularū ꝓpter frigiditatem ſuam: eo qꝛ ſine calore. ſ. actuali uel potentiali ſentiri non contingit. 3ᵒ de anima colligendum. ¶ Simil' eti am ſi ꝯtingit ſpūm in ſui cōplexione ualde diſcraſiatum eſſe in calore: tunc dato ꝙ expellatur a cerebro cum debita ſui q̄titate: tn̄ nō poterit eſſe ꝯueniens inſtrm̄ potentie olfati ue: aut qꝛ in via trāſitus eius a cerebro ad carūculas iā re ceptas paruo inſenſibiliter exalabit ꝙ recipiat a carunculis temperamentum quo producatur olfatiua operatio. ¶ Et iterum ſimil' contingit nocumentū in olfatu ꝓpter permuta tionē ſpūs in ſubſtātia: ut qꝛ nimiū groſſus ꝛ uaporibꝰ tur bulētis cōmixtus nō poterit debite mōdificari forma carū cularū: ita ut fiat inſtrm̄ olfatui cōueniens. Et etiā poterit hoc ꝯtingere ꝓp permutationē ſpūs ad magnā ſubtilitatē ꝛ euaporationem. ¶ Ex qbꝰ nocumētis in olfatu appet ꝙ cō tingere pōt ex pte inſtri ualde pauci ſubtilis ꝛ tranſpirabi lis: ſicut econtra qñ ꝯtingit ſpm̄ eſſe groſſum ꝛ frigidis ua poribus cōmixtū. ¶ Utrū aūt opatio olfatiua noceri poſ ſit per augmentū q̄titatiuū cū debita ipſius cōplexione ꝛ mō ſubſtāne. queſtio eſt que nō idiget diſcuſſione: ſed credo ego ꝙ ſtāte tēperamento ſpūs in qualitatibus pmis ꝛ ſecū dis: ꝛ ſi q̄titatiue augeatur ſpūs: non pōt tamen operatio olfatiua per ipſius augmentum ledi al'qua leſionis ſpecie licꝫ aliqui crediderint oppoſitum eſſe uerum.

Tertium vō de pmiſſis declarandum eſt ꝙ ꝓpter nocumētū ꝯtingens in principali organo olfatꝰ impficiť operatio ipſius. De hoc aūt huiōi opatiōis olfatiue organo: uarie ſunt inuente opiniones. ¶ Quidā enim crediderūt tale organum eſſe duos uentriculos ante riores cerebri ponentes additamēta mamillaria cerebri nō eſſe principale organum olfatus: ſed ſolū receptiuum aeris uel ſpūs obiectorū: eo qꝛ aut ille carūcule mamillares ſunt de ſubſtātia cerebri: aut nō. ſi dicať pmū habeť intentū: eo qꝛ illa additamēta ſunt partes cerebri que coicant cum eo noie ꝛ diffōne. ꝙ erūt ꝓductiue opationis cerebri cū ſint ce rebri ptes. Si vō dicatur ꝙ tales nō ſunt de ſubſtātia cere bri. tunc apparet neceſſario collocare eas ſub denominatio ne alicuiꝰ mēbrorū ſimplicium aut cōpoſitorū. Et non poterit aſſignari hoc niſi ꝙ ſint de eſſentia medulle. Et tunc neceſ ſario ꝓbabiť ꝙ erūt de eadē medullari ſubſtātia que in cere bro eſt: ꝛ tūc ſtabit ueritas diſcurſus precedentis. ꝛ hec opa tio olfatiua appropriabitur cerebro: ut prius deductum eſt. ¶ Si aūt dicať ꝙ reponēde ſunt ſub denoīatiōe aliorū mē brorū ſimplicium: tunc hoc videť impoſſibile: qm̄ carunculę mamillares non ſunt caro: nō neruus: non os: nec cartila go. ergo ꝛc̄. Et pari rōne non poterit dici ꝙ ſit mēbrū com poſitum: qꝛ nec brachium: nec pes: nec cor: nec epar. ꝛ ſic de alijs. igiť ꝛc̄. Relinquitur igiť ſm̄ hāc opinionē ꝙ principa le organū olfatus eſt cerebrum: qd erat deducēdū. Et pōt aliqualr̄ trahi ex ſnia Auic̄. quinta tertij. cap̄ pręallegato dum inqt. ꝙ odoratus eſt in radice. i. in cerebro qd eſt or ganū manifeſtatiuū ſenſuū oīm. ¶ Altera aūt opio ponit ꝙ principale organū olfatꝰ ſunt carūcule mamillares: eo qꝛ q̄ cito aer cū ſpēbus odorabilis uel uaporibꝰ eius deferť ad eas tā cito ꝛ inſtātanee fit ſenſatio: ſed nō tā cito ꝛ inſtanta nee videť aerē talē deferri poſſe ad cerebrū. ergo nō pote rit fieri tā ſubita uel inſtātanea odorabilis obiecti ſenſatio. ꝯſequens aūt repugnat experiētie. Igiť relinquitur ꝙ in carū culis fundať vis uel potētia olfatiua. Et clare tangit hanc opinionem in 5ᵒ tertij. pmo cap̄. ubi inquit. Et anothomia inſtrm̄ quo fit odoratus ſupple cōprehendit anothomia naſi: qꝛ naſus includit carūculas in ſui anothomia. ꝛ ſub iungit. Illud quidem. ſ. inſtrm̄ odoratus ſunt duo additā mēta mamillaria: que ſūt in anteriori cerebro. ꝛ extēdunť i. extra prominēt a duobus uentriculis anterioribus cere bri. ¶ Tertia vō opio poſuit ꝙ principale organū olfatꝰ eſt

ROMA VITTORIO EMANUELE

cerebrū ſil' cū ꝓdictis carūculis mamillarib⁹. Credidit hec opio in carūculis mamillarib⁹ ꝑaſe nō poſſe ꝓduci opatio nē olfatiuā abſqꝫ alijs ptib⁹ duoꝝ uētriculoꝝ anterioꝝ cerebri. ¶ Et clare expſſit hāc opionē Auic. ꝓallegato cap. 5⁹.3. ubi inqt. Et ex duab⁹ extremitatib⁹ ei⁹ recipiunt cerebrū: ꝛ duo additamēta .ſ. mamillaria nata ex eo .ſ. cerebro odorē .i. ſpeciē odoris cū attractiōe aeris. ¶ Ego aūt credo q in ptibus mamillarib⁹ iā ꝓdictis radicaliter fundet opatio olfatiua: ꝓpterea qꝛ uelociter potētia ipſarū exit in actū olfandi cū debitis circūſtātijs ad opandū requiſitis. ¶ Iterū olfat⁹ eſt potētia exterior ſenſitiua. ſed oēs alie potētie ſenſitiue exteriores hūt mēbꝝ adequatū in quo fundant. igit ꝛ iſta dꝫ hēre ¶ Itē qꝛ ſicut in determinatis qbuſdā alijs ptibus cerebri eſſentialib⁹ fundant diuerſe ꝟtutes diuerſarū opationum ꝓductiue. Ita nō incōueniēt in carūculis que ſunt eſſentiales ptes cerebri fundari potētiā olfatiuam. ſꝫ ꝑma ps antecedentis eſt uera: eo qꝛ in anteriori uentriculo ſenſus cois ꝛ fantaſia: in medio ꝟo uentriculo cerebri ꝟtus imaginatiua ꝛ cogitatiua locantur. In poſteriori ꝟo memoratiua. igit ꝛ in partib⁹ mamillarib⁹ ſili rōne poterit olfatiua potentia collocari. ¶ Ampli⁹ ex ſola caruncularum leſione complexionali compoſitionali ꝛ vnitatis abſqꝫ aliqua partiuꝫ cerebri leſione ledit opatio olfatiua ꝛ non ecōuerſo. ſ. q per leſionē ptium aliarū cerebri neceſſario ledatur operatio olfatiua. igit in carunculis mamillarib⁹ ꝑncipalr potētia olfatiua collocat: qđ erat deducendꝫ. Et nota q motiua prima ſatis ꝑſuadendo ꝓbant. hoc ꝟo ultimꝫ motiuū uidetur ꝛ a priori ꝛ a poſteriori probare ſatis ſi bene conſideras.

Et ex horum oium ſententia ꝯcludit ſi leditur opatio olfatius leſione appropriata mēbro ipſi⁹ ꝓductiuo: q talis leſio ꝯſequi pōt oēm ſpēm male cōplexiōis imoderate. pōt eni nimia caliditas frigiditas ſiccitas ꝛ hūiditas imālis eſſe cauſa diminuēdi corrūpēdi ꝛ auferēdi opationes olfatiue potētie. Qm̄ ois imoderata diſcraſia deijcit actꝫ ꝓprie virtutis afforiſmoꝝ 2⁹ cōmento. In morbis minus pnditant. ¶ Et adhuc fortius ois ſpēs male cōplexionis hoc nocumētum efficere poteſt ut intelligenti apparet. ¶ Et iterūꝫ q olfatiue potētie opatio ledat per ſpēs male cōpoſitionis accītas ſupficiei in figura ꝛ in poris eiuſ organi. uelut cuꝫ accidit oppilationes clarum eſt videre. ¶ Etiā egritudines cōpoſite iterum. ut apoſtemata in naſo uel carūculis euenientia: ut emoroides polipus cancer noceant olfatui vnuſqqꝫ experientia ꝯcedit. ¶ Et iterum q ſolutio ꝯtinuitatis caſus percuſſio attritio excoriatio a fortibus capuꝑurgijs facta olfatui noceant ab omnibus vniuerſaliter conceſſum eſt.

Iam aūt ex ꝑmiſſis facile ꝯſideranti patere pōt quomō nocumētū in opatiōe olfatiua cōtingere poſſit ex parte mēbri ꝯcurrentis ad hanc opationē per modū ſuſcipiēdi ꝛ colligēdi aerē iā inſpiratū que foramina eiꝫ multū anguſta ſūt. ¶ Et fuit multitudinis hoꝝ foraminū cā ut aer iā iſpirat⁹ in multas diuideret ptes. Si eni multū vnit⁹ aer deferret ad carūculas ꝛ ad pāniculos ꝛ cerebrū: tūc notabiliter lederet ipꝫ ꝓpter ſui frigiditatē aut ſubitū ipetuꝫ. ¶ Fuit ꝟo anguſtoꝝ hoꝝ foraminū cā: ut ibidē aer in anguſtijs ptib⁹ detineret: ita ut aliqualr remitteret in frigiditate ſua ꝛ ſubtiliaret ſi groſſus fuerit: aut ſaltē paulatī afferret ꝛ attraheret ad cerebrū. Patet aūt q ſi foramina illa pauca ꝛ ampla fuiſſent: ꝛ aer vnit⁹ magis uelocius ad cerebrum puenirer: ꝛ nō ita ꝯuenienter reſtauraret. ¶ hec videtur eſſe multiplicitatis hoꝝ foraminum ꝛ ſtricture ipſorū cauſe nēceſſarie ad hoc ꝓpoſitum facientes: ſꝫ alie ipſorum foraminum poſſunt aſſignari cauſe ex parte ſuperfluitatum que in eis detinentur: ut non continue oris ꝛ naſi operationes impediant diſtillando ad ea.

Unde ex omnium hoꝝ fundamento apparet q lapſus complexionales frigidi diminuunt ꝛ auferāt opationē olfatiuā: ut patet in īfrigidatis cerebrūꝫ anterius. Et fortius hi lapſus hāc opationē ipedirēt eſt fuerint materiales. ¶ Siliter etiā lapſus cōpoſitionales ut ꝓdictoꝝ foraminū coanguſtatio a gīatione uł a tpe puenīēs ꝛ ipſoꝝ exaſpatio ꝛ tanq receptaculū repletio ꝛ apoſtemata ꝛ ſoluta cōtinuitas eoꝝ in olfatu nocumētū diminutionis ablationis aut corruptionis efficere poſſit.

Et ex hoꝝ oiūꝫ ſermonū ꝯſideratione ſimul apparet q nocumētū in olfatu ꝯtingē poſſit ex ſex cauſis ſupius enarratis. ¶ Prima qdē ex debilitate ꝟtutis ipotētis ad ꝓductiōeꝫ opationis olfatiue: ut patet in debilitatis longis ꝛ fortib⁹ egritudinib⁹. ¶ Scda ꝟo ex pte inſtrūi: qꝛ ſpūs in q̄titate ꝛ q̄litate uariatur. ¶ Tertia ꝟo ex pte nocumenti ꝑncipalis organi qđ eſt cerebrūꝫ aut caruncule mamillares uel utrūqꝫ ſimul. ¶ Quarta ex parte aduenientis accidētis in oſſe radicis naſi ricͣ nemiā. ¶ Quinta ex pte membri attractionis aeris qđ eſt lacertus ꝓdictus ¶ Sexta ꝛ ultima ex pte viarum que deferre debēt aerem iam attractum: ut qꝛ ſolute clauſe uel exaſperate ſunt. ¶ Et ex iſtis ultimo ꝯcludit: q ad perfectam curationem huius diſpōnis neceſſe eſt cognoſcere partem uel partes: ex quarum nocumento contingat leſio in opatione olfatus: quarum rectificatio in uera curatione eſt neceſſaria.

¶ Sectionis ſecunde de cauſis imaginationum uel corrupte viſionis. Cap. iiii.

Iam ꝟo ex ꝓdictis videt eſſe acceptū fundamentuꝫ ueriſſi. actōis bariā ꝛ ſpōnd. ſ. imaginationū: eo qꝛ in cerebro huius viri ꝛ toto capite eius ꝓpter debilitatē gñant ꝛ ꝯgregant uapores multi: q cōmiſcēt ſpūi aiali ꝛ deferunt ad organū viſiōis qđ eſt criſtalloides: ꝛ ſm q ꝯtigit hos uapores turbulētos eē uel opacos uel colorē hūtes ſubcitrinuꝫ uel ſubrubeū. Ita ꝯtingit potētiā viſiuā corrupte iudicare de ſpēb⁹ obiectoꝝ viſibiliū. Ita q qñqꝫ viſius iudicat uel apī hēdit colores illos qui cōmiſcent ſpiritib⁹ obiectoꝝ exterioꝝ eē exteri⁹. dato q in aere nullus talis color exiſtat qualis repreſentatur organo ꝛ potentie viſiue a ꝓdictis uaporibus qui commixti ſunt ſpiritui viſibili ꝛ colorati talibus coloribus. ¶ Et ex iſtis ſcdario ꝯcludit q ſilimō potētia viſiua corrupte indicat uel ꝑcipit qñqꝫ corpa in aere exteri⁹ moueri circulariter uel lateralr uel ſm aſcēſuꝫ ꝛ deſcenſuꝫ uel ꝯferata uel in modū retis ſm q cōtingit uapores ꝓdictos ſpiritui viſibili cōmixtos in ſpū ꝓdicto efficē motū rotatiōis uel alteruꝫ de ꝓdictis: ꝛ ſm q ꝯtigit ipos uapores uarijs ſitib⁹ ſituari qui cōmixti ſunt ſpiritui iaꝫ ꝓdicto. ¶ Propter qđ appet q uolenti canonice curare opationes ꝓdictas neceſſe eſt huius nocumenti cauſas ꝓductiuas ꝯuenienter cognoſcere: ꝛ hoꝝ ſniam colligere potes 3⁹ tertij. tractatu 4⁹. caplo partim de imaginationib⁹ ubi inqt. Imaginationes ſunt colores qui ſentiuntur corā viſu. ꝛ ſiqdē longo tpe tales uapores in cerebro ꝑmaneant tanto tpe uel per viam infrigidationis cōuertantur in aquam. que deſcēdens ad organum viſionis ipediat receptionem ſpērum ab obiectis: tunc patet q patiēs eſt eger de imaginatiōib⁹ trāſire ad aquā que eſt catarata .ſ. deſluxus denomiat: ꝛ tandem de aqua ad pānum. Ad cuius ꝯfirmationem ſequitur cecitas. Ex hos ſermones intelligit Auicēna ꝓallegato tractatu de aqua ouꝫ inquit. Deſcenſus aque eſt egritudo oppilatiua ſtans.

¶ Sectionis ſecunde declaratiuum cauſarum diminutionis digeſtionis a ſtomacho Cap. iiii.

Licet cauſe diminuentes digōnem ꝛ corrūpentes illā plurime poſſint eſſe: ergo tñ tres tāgā cauſas que videnf mihi ad ꝓpoſitū magis ꝯuenientes. ¶ Una igit cauſarum nocumēti diminutionis digeſtionis in ſtomacho huius viri eſt multitudo humiditatis ꝓtis capite ptī ab epate cū indicate ſtomacho: que etiam ſui frigiditate diminuit calorem naturalem ſtomachi. ¶ Scda ꝟo cā eſt paucitas caloris coicati ſtomacho a mēbris circūſtātib⁹: quoꝝ iuuamēto ꝑficit ſtōachi digō. Se

eniꝫ muſculi uētris longitudinales ⁊ latitudinales pauce carnoſitatis. ⁊ mirach etiam eſt exile uel tenue pauce pinguedinis: ⁊ epar eius lꝫ ſit ad caliditatē ⁊ ſiccitatē lapſum: tñ q2 in eo multe aggregant̃ humiditates per modum indigeſtionis ab hoc lapſu ꝓuenientis que attinent nature flegmatis. Ideo ꝓpter hec oīa ſtomachus diminute digerit.

De cauſis vō per eſſentiale nocumentum ſtomachi digeſtionem diminuentibus. ℂ Prima ⁊ caloꝛ eſt mala cōplexio frigida ⁊ hūida ipſius ſtomachi cum multitudine humiditatum iam dictarum. ℂ Secūda vō eſt multitudo uentoſitatum que in eius ſtomacho generantur: que ſunt cā diminute digōnis inquietando ⁊ ſpargendo cibum qui debet in ſtomacho vnitus ⁊ congregatus permanere ſi debet conuenienter digeri.

De cauſis vō accidentaliter diminuētibus digeſtionem ſunt multitudo potus. ℂ Secunda vō eſt multitudo cibi. ℂ Tertia vō eſt frequens ciborū aſſumptio uel ĩdigeſtū ſupueniat ĩdigeſto. ℂ Quarta cā eſt motus per exercitium forte poſt cibi aſſumptionem. ℂ Quinta cauſa eſt frequēs ⁊ multus coitus. ℂ Sexta cauſa eſt frequens euacuatio per uentrē per fluxum ſanguinis ⁊ per euacuationes artificiales. ℂ Septima cauſa eſſe poteſt paucitas dormiendi ⁊ multitudo vigilandi ſiue vigiliarum. ℂ Octaua cauſa aſſignari pōt ex parte ciboꝝ difficilis digeſtionis de quibus oībus in poſterum videbitur.

Inter quas oēs cās gnq̃le principaliter in hoc viro diminutā digeſtionem mihi videt̃ aſſiūē. ſ. vna eſt cā ſpālis que eſt diminuta caliditas ſtomachi. ℂ Secūda ex parte pauce cōmunicationis caloris ſtomachi a circunſtantibus membris. ℂ Tertia vō cā ⁊ q̃rta paulo añ dicte: ⁊ ſexta etiā videnť in hoc viro digeſtionis efficere nocumentum iam predictum.

At vō itē cauſe corruptionis digeſtionis in eo mihi videt̃ eſſe multitudo delegatōis cholerice materiei a kiſti fellis ad ſtomachū ipſius: eo q2 in hoc viro nō dubito eſſe amplitudinē canalis ramificatiua kiſti fellis ꝑ quē poꝛtat̃ materia cholerica ad fundū ſtomachi: qđ pſuaderi pōt ex multis. ℂ Primo ꝓp multitudinē materiei cholerice in ſtomacho eiꝰ qñqꝫ ꝑcepte. ℂ 2° ꝓp uelocitatē lcurſus ardoris in ſtomacho. Si enim mā eēt pauca ⁊ trāſiret per anguſtā viā: nō ita cito ⁊ eque magnū eff. ceret nocumentum. ℂ Itē 3°: q2 alie vie ſatis amplē cōprehēdunť in eo: ⁊ ꝓpter ſupuētre. ℂ Secūda vō cauſa corruptionis digeſtionis in ſtomacho ipſiꝰ pōt eē mala cōplexio calida epatis ipſiꝰ ſtomacho coīcata adhuc ſine mā cholerica. Sic enim vt in pluribus opationū diminutio ⁊ ablatio ꝓuenit a frigiditate: ita ⁊ ipſarū corruptio ꝓuenit a caliditate: ut pꝰ. 3. ⁊ 2° tegni colligēdū. ℂ Tertia etiā cauſa corruptiōis digeſtiue ſtomachi ⁊ ardoris in eo pōt eē materia ſalſa a capite defluēs ad ſtomachū: ſicut in eo qñqꝫ ꝯtingit. ℂ Quarta vō cauſa eē pōt ex pte ciboꝝ pluriū qui in quorūdā hoīuꝫ ſtomachis corrūpi cōſueuerūt: ut patet de ouis ⁊ ſimilibꝰ. Et ad hāc cauſaꝫ corruptionis cōcurrere pñt plurime de cauſis que aſſignate ſunt in diminutione digeſtionis: ⁊ tu conſidera illas. Uñ neceſſe eſt debētē curare talia accidētia ſm canones cogноſcere cauſas illorum productiuas.

ℂ Sectionis ſecūde de cauſis dolorum renum. Cap. v.

Contingūt aūt in renibꝰ huius viri nobilis doloꝛes ab iteriori cauſa ꝓp oppilationes in renibꝰ factas: ⁊ maxime in ꝑncipio poroꝝ uritidū. vñ q2 ab eis aquoſitas humoralis nō euacuat̃ ꝯuenienter ⁊ q̃nto oportet: imo retinet̃ circa ptes renū ſimul cū materiebꝰ que cū eis cōſueuerūt euacuare: accidit in eis doloꝛ ꝓp ſubitā alterationē ꝓuenientē a materiebꝰ frigidis uel calidis. ℂ Aut eueniūt in his dolores: ꝓpterea q2 materie ibidē retēte uētoſant̃ ⁊ faciūt ſolutionē ꝯtinuitatis per modū extēſionis. ℂ Aut iterū 3° doloꝛ in renibꝰ ipſiꝰ euenire pōt: q2 materie flegmatice aut mixte cū cholera ⁊ flegmate ꝓp oppilationes in renibꝰ lōgo tpe ꝯſeruatas excoq̃tur a forti caliditate. Uñ ex eis gñant̃ harene uel lapilli qui retēti in colatorio pāniculo renū cauſe ſūt doloris uehementis. Nā cū tētat emittē harenulas uel lapillos illos: ⁊ nō eſt ei poſſibile niſi per uehemētē extēſionē uel dilatationē pororū colatorijque nō pñt fieri abſqꝫ uehemēti dolore. Uñ in viro iſto ſepe eueniūt dolores a mala cōplexione frigida uł calida ſolutione ꝯtinuitatis iā ꝑdicte. ℂ Cognoſcunt̃ aūt dolores a mala cōplexione frigida per urinarū albedinē ⁊ colorē aquoſum earū. ℂ Et cognoſcunt̃ oppilationes per ipſaꝝ tenuitatē uel ſubtilitatē: quoniā urine oppilationū ſūt tenues ⁊ clare. ℂ Et cognoſcunt̃ harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ diuerſitates qm̄ harene rubee ad opacitatē tēdētes fiūt ex ſanguine aduſto flegmati cōmixto. ⁊ rubee clare uł citrine fiūt ex cholerica materia flegmatibꝰ cōmixta: ſicut albe fiūt ex flegmate uehemēti coctione in renibꝰ putrefacto. ℂ Et ex ſignis quib in eo cōprehēdi dolores renū eius ſunt ab oppilationibꝰ ⁊ ab harenulis a mala cōplexione calida prouenientes.

ℂ Sectionis ſecūde declaratiuum complexionis calide ⁊ ſicce epatis ipſius. Cap. vi.

Complexionē epatis huius viri declinare ad ſiccitatē ⁊ caliditatem multa modus declarant. ℂ Et ꝑ quidē caliditatē eius declarat tactꝰ: eo q2 tāgēdo totū corpus ⁊ ꝓp̃ie hypocūdriū dextrū pcipit̃ ibidē manifeſta caliditas. ℂ Secundo vō declarat illud ſignū ab opationibꝰ ſumptū: eo q2 totū corpus caleſit caliditate ſanguis ⁊ ſpiritꝰ naturalis ab epate toti coicata. Apparet eñi in eo ueſtigiū caliditatis intenſe ꝓueniētē ab epate magis q̃ a corde. quoniā neqꝫ aioſitas uł audacia nō furoꝛ: neqꝫ pulſus magnus uelox ⁊ frequēs notabiliter. Nō etiā piloꝝ multitudo ſup pectore neqꝫ alia ſigna cordis calefacientia v̄ificant̃ in eo. Igit̃ caliditatis augmētū in hoc viro in totū corpus ꝓuenit magis ab epate q̃ a corde. ℂ Amplius coloris rubicūditas urine tinctura notabiliter ſupfluitas indigeſtionis atteſtant̃ calori aucto epatis eius. ℂ Siccitatē vō epatis declarāt paucitas carnis: ⁊ uenarū amplitudo nō mlta. ⁊ ſitis ⁊ oris amaritudo: ⁊ urine tenues acute ⁊ tincte: ⁊ vniuerſaliter totius corpis habitudo gracilis uel macra. ℂ Preterea naturalē ſiccitatem et caliditatē arguit frequēs euētus egritudinū cholericarum ⁊ vigiliarū inſtātia: niſi oppoſitū cōtingat ꝓpter euaporationē multā a ſtomacho delatā capiti propter flegmata in eo cōgregata per viā idigeſtionis. Et plura alia ſigna huic ꝓpoſito cōuenientius adducere poſſem: niſi timerē longitudinē. ℂ Neqꝫ etiā deficit quin in hoc viro frequenter multe humiditates in epate ipſius cōgregent̃. Nā ꝓpter lapſum calidū ⁊ ſicci notabiliter intēſum per viā debilitatis epatis chilus in multas ptes aqueas cōuertit̃. Nō enim cōtēplanti exteriora difficile videt̃ eē cedere in eodē mēbro duos lapſus cōtrarios: uel vnū ⁊ eūdē lapſum duorū uel plurium cōtrariorū effectuū ꝓductiuū. A caliditate enim ⁊ ſiccitate ipſius per ſe ꝓuenit macies. ⁊ exicatio ⁊ priuatio humiditatis: ⁊ ab eo per accidēs debilitādo digeſtiuam ꝓuenire pōt humiditatis augmētū: ſicut in viro iſto de facto contingit. Epar enim eius eſt lapſum ad caliditatē ⁊ ſiccitatē poſitiuā ⁊ naturalē: ut ſupra oſtēſuꝫ eſt. Et ad humiditatē multam infuſiuā per viā indigeſtionis etiā eſt permutatum.

ℂ Sectionis ſecunde inueſtigans cauſas retētionis fluxus emoroidalis. Cap. vii.

Sicut ex his que ore eiꝰ ⁊ aſtātiū ſibi familiariū accepi. Iā aľs vir iſte ſolitꝰ eſt hīc aptionē emoroidarū piodicā: ita q̃ qñqꝫ euacuatio ꝑ eas ꝑdurabat a ſpatio. 20. dierū uſqꝫ ad vnū mēſem. A tpe vō. v. uel. vj. annoꝝ citra iā eſt facta retētio earū. ⁊ nō dubito q̃ magna cā grauitatis capitis ⁊ alioꝝ accitiū eſt ipaꝝ retētio. Sicut eñi per earū aptionē educit̃ ſanguis uel alie materie cum eo cōmixte que pñt grauare caput debilitādo ſtomachū epar: ⁊ oīa alia mēbra: dum retinet̃ pōt corpus

ſecurari ab euentu ꝑdictoꝝ accidentiu: imo ꝛ de facto curari ab eis: ſi iã euenerint: ita nõ dubito eaꝝ retẽtionẽ in hoc viro maximã cãm fuiſſe ꝑdictoꝝ accñtium: ſiue qꝛ maſſa ſanguinea retẽta per modũ alterationis calefaciẽdo uł infrigidãdo grauauerit epar renes ꝛ ſtomachũ. Siue mãe ꝑdicte retẽte cõprimẽdo mẽbra nocuerint: ſiue mãe ꝑdicte retente per modũ euaporationis fecerint ſodã uẽtoſaȝ uel uaporoſam: ꝛ tremorẽ cordis: ꝛ alia iã ꝑdicta nocumenta potuit in eo fieri retẽtio emoꝛroidarũ multis ex cauſis. ¶ Et prima qdeȝ cauſa põt eſſe debilitas ṽtutis expulſiue. ¶ Scđa ṽo cauſa ex parte lapſus põt eſſe frigiditas ꝛ ſiccitas contractiua uel clauſiua uenarum. ¶ Tertia ṽo cauſa poteſt eſſe paucitas ſãguinis eius ꝛ groſſities cum remiſſa ipſius humiditate. ¶ Quarta cauſa poteſt eẽ diuerſio ipſius ſanguinis ad ſuperiores partes propter dolorem. ¶ Quinta ꝛ ultima cã põt eſſe clauſura extremitatũ quoqȝ uenarũ que diſſeminate repiunt in iferiori pte iteſtini recti ſiue ſit clauſio a frigiditate ꝛ ſiccitate uel a renib⁹ ſtipticãtib⁹: uel ab euẽtu apoſtematum in inteſtino iam dicto. Uñ ꝓpter hanc clauſionem neceſſe eſt materias ſuꝑioribus partibus nocumentum efficerent iã dictuȝ eſt.

¶ Sectionis ſcđe explicans cauſas tremoris cordis huius adoleſcentis ꝛc. Cap. VIII.

Onſiderãti diligẽter ex ꝑdictis facile videbitur inuenire cãs mot⁹ tremuli cordis. Põt eñ mala cõplo hũida ꝛ remiſſe calꝰ cordis ipſius eſſe cã tremoris .ſ. ipſi⁹: ſiue per viam debilitatis ṽtutis motiue cordis hoc efficiat. ſiue qꝛ multa humiditas reddit cor icõſtãs ꝛ fluidũ: ſiue ꝓpter debilitatẽ caloris mult⁹ uapor uel uentoſitas in corde gñet: ſicut in iſto iuuene credo cõtingẽ: cuȝ credã cor eius fri. ꝛ hu. magis q̃ alia cõplexione cõplonatũ. ¶ Põt iteꝝ 2ª cã hui⁹ tremuli mot⁹ aſſignari ex pte colligãtie mẽbroꝝ que in eo lapſa ſũt: ut ſtomachi epatis ꝛ renũ ipſi⁹: lȝ diſſiliũs ſit q̃ nocumẽtũ hoc cordi uenerit ꝓpter retẽtionẽ ſanguis qui ſolit⁹ eſt euacuari p emoꝛroidales vias: ꝛ erit colligãtia per tertium denoiando qm̃ uene hñt ad cor colligãtiã mediãte epate a quo oriunt. Qualitercũqȝ eñi ꝯtingat rõnabili⁹ eſt ꝯcedere hũc tremulũ motũ cordis per nocumẽtũ ẽẽntiale cordis: ꝛ et per colligãtiã q̃ per alterũ ipſoꝝ tñ. ¶ Et ex iſtis oib⁹ ꝯcludit q̃ nõ leui ſollicitudie opoꝛtet attẽdi huic tremulo motui cordis: cũ a multiplici cauſa ꝓueniat. Et iterũ qꝛ eſt egritudo uł accidẽs ualde tremẽdũ: qm̃ ille qui hẽt tremorẽ cordis ſibi ꝯtinuũ cauere debet ne ſubita itercipiat morte. 3ª ꝑmi. cap̃ de his que ꝓnoſticant egritudines. Et hec ſufficiãt pro diſficatione ꝑdictoꝝ accñtiũ. 8. que moleſtãt hũc nobilẽ virum ꝛc.

Sectio 3ª

De regimine hoꝝ accidẽtiũ ꝯtinẽs duos articulos. Prim⁹ articulus ponit regimẽ per ꝯuenientẽ adminiſtrationẽ ſex rerũ nõ naturaliũ. Secundus ṽo articulus per adminiſtrationẽ inuẽtionũ ꝛ inſtrumẽtoꝝ medicinaliũ. Primus articulus cõtinet ſex capitula ſm numerum ſex rerũ non naturalium.

¶ De regimine aeris ꝛ ei annexorum Cap. I.

Apitulũ ꝑmũ ponit regimẽ eius per aerẽ ꝛ annexa. Si diligẽter ꝯſideret lapſus epatis hui⁹ viri ꝛ renũ ipſius: ꝛ etiã doloꝛ capitis ꝓueniens a cholera vitellina: ut ĥ cap̃ ſecũde ſectionis viſuȝ eſt. Appet q̃ aer ꝛ oĩuȝ aliarũ rerũ nõ naturaliũ applicatio fieri deberet cũ ifrigidatione ꝛ humectatiõe eoꝝ qđ etiã cõfirmat ex etate eius: qꝛ adoleſcẽs eſt. ꝛ ex habitudine eius qꝛ ſatis macer. huiuſmodi aũt macredo caliditatem ꝛ ſiccitatẽ arguit magis q̃ frigiditatẽ ꝛ humiditatẽ: uerum qꝛ in eo inuenit ſtomachi frigiditas ꝛ humiditas ꝛ motus tremulus cordis a frigiditate ꝛ humiditate ꝓueniẽs. Inuenit ꝛ tertio in ipſo multarũ humiditatũ augmẽtũ qđ cõſecutũ eſt remiſſionẽ caloris inati que ſucceſſit retẽtioni euacuationis cõſuete: ut ſupra viſum eſt penultimo cap̃ ſectionis 2ª. Ideo ꝓpter hãc ſecũdã cõſiderationẽ opoꝛteret adminiſtrari res nõ nimis in caliditate ꝛ ſiccitate eleuatas. In eo ṽo qꝛ tales augerẽt lapſum epatis ꝛ renũ ꝛ dolorẽ capitis: ꝛ ex altera frigida ꝛ humida augerẽt lapſum ſtomachi ꝛ cordis. Ideo neceſſariũ eſt mediũ tenẽ: ita ut adminiſtrent calefaciẽtia ꝛ exiccãtia ꝑmi gradus ꝛ remiſſe doſis. Talia enim reſpectu caliditatis ꝛ ſiccitatis epatis ꝛ renũ que lẽſa eſt per paulatinã adminiſtrationẽ erũt remiſſiua lapſus illoꝝ mẽbrorũ: ꝛ erũt ꝯria lapſui ſtomachi ꝛ cordis: quare vident ei cõuenientia. ¶ Igit aer loci uel hitationis eligat ad leuẽ caliditatẽ eleuat⁹: ꝛ notabiliter ſiccioꝛ q̃ calidioꝛ. minime aũt frigidus ꝛ humidus. ¶ Domus itaqȝ eius hẽat aſpectũ orientalẽ: ꝛ ſit camera tabulis ꝯdecẽter munita a flatu uenti ꝛ a curſibus aquarũ uel a ꝓpinquitate fontiũ elongata. Et ſi non eſſet in ea aer nãliter talis: tunc ſepe in ea accendat ignis cũ lignis oliuarum lauri iuniperi abietis ꝛ ſimiliuȝ. ¶ Et aer ipſius ſepe ſuffumiget cum ſandaraca colofonia thure ligno aloes: aut cũ ſtorace calamita ꝓpriẽ: uel cum hoc cõpoſito. ℞. pulueris mẽthe: ſtoracis calamite ligni alo. añ. ʒ. ij. thuris colofonie laudani. añ. ʒ. iij. fiat puluis groſſus de quo aſpergant carbones igniti: ꝛ ſuffumiget locus ſaltem trib⁹ vicib⁹ in ſeptimana: cuȝ quo pulũe et ſuffumigent in fule ꝛ birreta que in capite tenet. Et attẽdat q̃ caput ei⁹ ꝯtinue defendat a frigore cũ birretis de grana ſuffultis pellib⁹ agnoꝝ ꝛ narioꝝ ꝛ alioꝝ aialiũ notabilr inferẽtiũ calorẽ ꝛ augmentantium ipſum in capite.

¶ Particule prime ſectiõis tertie de adminiſtratione ſomni ꝛ vigilie. Cap. II.

Ormitio in viro iſto non debet eſſe breuis: imo lõgioꝛ q̃ ꝯſueuerit anteq̃ egrotaret ꝑdictis diſpoſitionib⁹ eo qꝛ per talẽ vigorabit digõ taȝ cibi q̃ humoꝝ in ſtomacho ꝛ in capite ꝓpter meliorẽ applicationẽ digerẽtis ad digeſtibile que fit in ſomno: qm̃ tũc eſt cauſa redit⁹ ꝛ ꝯgregãdis ſpirituũ ad interius. Menſura igit dormiendi nõ ſit in eo minoꝛ q̃ ſeptem horaꝝ: ꝛ eſſet ei melius declinare ad octo horas q̃ ad ſex.

Si aũt ꝯtigeret q̃ in eo accideret vigilia ꝓpter lationem mãeruȝ ꝛ uapoꝝ calidoꝝ ut ſupra viſuȝ eſt: tunc ꝓuideat eidẽ cũ altero iſtoꝝ triũ remedioꝝ. ¶ Primũ q̃ in cibis eius qñqȝ coquãtur grana papaueris albi: ꝛ ſil cũ cibo comedant. ¶ 2m ṽo eſt: q̃ qñqȝ comedat lactucas elixas cũ alijs cibis. ¶ 3m eſt q̃ añ cenã ꝑ unaȝ horã faciat ablutionẽ pedũ ꝛ cruriũ uſqȝ ad iguia ꝛ manuũ ꝛ brachioꝝ ꝛ faciei cũ calida aqua hui⁹ decoctionis. ℞. floꝝ ſalicis uel floruȝ viol. roſarũ nenufaris ꝛ folioꝝ lactuce ꝛ ſolatri. añ. M. ij. aſſari. M. j. camomille. M. ij. coquant oĩa in ſitula una aque uſqȝ ad conſumptionem tertie partis.

Si autẽ in eo qñqȝ ſuꝑfluerit ſomnus: tunc ꝓuideatur ei triplici remedio. ¶ Primum q̃ fiant ſibi fricationes a ſpatulis uſqȝ ad nates: ꝛ pedes ꝛ brachia uſqȝ ad manus cũ pannis calidis cuteȝ rubificantib⁹ ad inferiora trahendo. ¶ Secundũ eſt. ut abluatur caput eius cum lixiuio ſatis acuto: ꝛ cuȝ ſapone albo. ꝛ diligenter exiccetur. ¶ Tertiuȝ remediuȝ eſt: ut accipiat in mane. ʒ. j. tyriace antique cũ. ℥. j. aque roriſmarini calefacte: ꝛ tardet cib⁹ horis qñqȝ dormiat itaqȝ elapſa hora cũ dimidia poſt cibũ capite notabilr eleuato ſup dextro latere ꝑma dormitiõe: deinde reuoluat ſe ad ſiniſtraȝ partẽ dormitione ſcđa.

¶ De motu ꝛ quiete.

Iſi eſſet tremulus mot⁹ hui⁹ viri videret q̃ exercitiũ paulo forti⁹ mediocri huic viro ꝯueniens eẽt argumẽto ſumpto a nocumento capitis ſtomachi epatis renũ ꝛ alioꝝ oĩuȝ accñtiũ ꝛ a mãli cã ipſoꝝ: eo q̃ per exercitiũ tale qlis eſſet mot⁹ ꝓgreſſiu⁹: ꝛ eqtatio ſup gradario equo eſſet ſibi ꝯueniẽs: qm̃ per talia exercitia ꝯſumeret: aut ſaltẽ minoraret mãi illoꝝ accñtiũ: ꝛ diuerteret ad vias expulſiõis uelut ad poros ad viã urine uel uẽtris aut ſputa ꝛ ſiliũ. Uerũ qꝛ pp motũ uel exercitiuȝ mãe ponuntur in fluxu: ꝛ mote coiter fluunt uel

expelluntᷣ ad debilia mēbra. ¶ Jdeo dubitandū eſt: ne propter motū uel exercitiū māe per modū fluxus uel euaporationis tremorē cordis adaugeatᷣ: qḋ quidē facile pōt experiri hic adoleſcēs in ſeipſo. eo ꝙ poſt exercitiū forte augmentatᷣ ille tremor cordis: ⁊ fit leſiuus magis. Jta ꝙ diligēter attendat ꝙ ab oī exercitio forti oīno abſtineat: ⁊ ꝓprie ab equitādo equū incōuenientis inceſſus: ⁊ uehemēter agitāti. Jtem caueat ab omni exercitio ⁊ proprie poſt comeſtionem facto ſicut enim motus ante comeſtionem eſt ſanitatis conſeruatiuus: ita poſt comeſtionem egritudinum inueniᷣ generatiuus. quarto Almāſ. ſcḋo cap. Jn ſumma igiᷣ ꝯuenientius eſt huic viro ad plurimū quietare ⁊ raro ⁊ parū exercitari.

¶ De inanitione ⁊ repletione.

Q Uoniā accitis octo ꝑdicta oīa ꝓueniūt ex plenitudine totius corporis ⁊ mēbrorū que leſa ſunt. Jḋ appꝫ repletionē oēm euitādā eē: ⁊ quī māles replones augentᷣ in corpore ꝓpter multā ciborū ⁊ potuū aſſumptionē: ⁊ īordinatū modū uſus eorū. Jḋ vir iſte a ciborū ⁊ potuū replone oīno ſibi cauē debet. Quātūcūqꝫ enī cibi exiſtāt cibales: tñ multitudo eorū dupliciter nocē pōt. aut enī augēt māe quātitatē: uel qꝛ propter eorū multitudinē calor nālis per modū fere ſuffocationis minuitᷣ ⁊ augentᷣ māe per viā indigeſtionis genite.

Jgitur in cibis ⁊ potib⁹ ſint regule tales obſeruande. ¶ Prima ꝙ nunꝙ̄ comedat niſi uerū ⁊ nālē appetitū euenīſſe ꝑceperit. ¶ Scḋa regula ꝙ q̄ cito talis appetitus euenerit cibari debet. ¶ Tertia ꝙ in cibatiōe leuiora ꝑponantᷣ groſſiorib⁹: quorū noticia ultimo cap̄ huius articuli haberi poterit. ¶ Quarta regula ꝙ mēſura ciborū ⁊ potuū ꝯueniēs ſit per quā oīs grauitas tēſio ⁊ fluctuatio a ſtomacho excludantᷣ. ¶ Quīta regula ꝙ nunꝙ̄ accipiat cibū neqꝫ potū: niſi cū ſenſerit ꝑaſſumptū cibū a ſtomacho deſcēdiſſe. ¶ Sexta regula ꝙ nunꝙ̄ cibetᷣ cū pñtia abominationis faſtidij acredinis uel nauſee que in ſtomacho ꝑcipiantᷣ. Cū aūt neutrū iſtorū adfuerit ilico cibari debet.

¶ De paſſionibus anime.

P Aſſionū aīe ꝯtriſtātiū ⁊ mētē ⁊ corpus anguſtiare faciētiū oīs applicatio euitari debet: qīn ſpūs aut ſuffocat⁹ detinetᷣ ⁊ coartatᷣ in iſtis: aut p cōtinuū ⁊ repētinū motum reſoluitᷣ ⁊ ꝯſumitᷣ: aut qꝛ motū ſpirituū magno īordinato ad diuerſas differētias poſitionis māe nāc decītus ad eā. aliqñ vō econtra diſtrahuntᷣ: q̄re ſepe ⁊ magna corruptiōe corrūpuntᷣ. Et iſte etiā paſſiones aīe per quas in motū uehemētiori ponuntᷣ ſpūs ⁊ hūorales māe euitari debēt: ueluti ira uehemēs furor ⁊ ꝯſilia accitia: ꝓpter cās allegatas ⁊ maxime: qꝛ ꝓpter tales uehemēs fit mot⁹ in ſpiritib⁹ ⁊ hūorib⁹. Unī augmētatᷣ neceſſario mot⁹ tremulus ꝑectis ⁊ fixus. Si enī iracundia magna in hoīe ſano nullū hīte cordis motū ꝑter nālē: talis enī euenire pñt ut ſenſus oñdit: quāto fortī⁹ talia ꝯtingere pñt in his q iā leſi ſunt ⁊ egrotātes: q̄re oīa euitāda ſunt propter uehemētē corporis agitationē quā efficiūt. Jpa enī extermināt ⁊ mutāt corpus ab ea que eſt ſm nām ꝯſiſtētia. 3⁰ regni.

¶ De cibo ⁊ potu.

C Onformiter ꝑdictis ſermonē faciēdo de regimine hui⁹ viri per admiſtrationē ciborū ⁊ potuum. Appꝫ ꝙ regimē eius per cibos ꝓpe cibales dictos ꝯuenienter fieri deberet. Tales enī cibi iqnātū opantᷣ ꝑcipue a mā nō augerēt lapſum totius nec ptis alicuius. Uerū qꝛ raro ⁊ pauci tales ueniuntᷣ cibi ⁊ pot⁹: qīn nutriētia quibus hūanus act⁹ neſcitᷣ plurimū ſūt opantia a q̄litate ⁊ a mā ſimul. ¶ Jḋ de taliū ciborū applicatione dicēdū: ꝙ oēs tales cibi ⁊ pot⁹ huic viro ſunt ꝯueniētes qui ſunt a mā opantes ⁊ hñt q̄litates remiſſas ut caliditatē frigiditatē humiditatē ⁊ ſiccitatē: ⁊ ꝙ iter reliquos cōuenientiores erūt ei oēs qui nō trāſcēdūt q̄litates primi gradus aut ꝑme māſionis ſcḋi gradus. Et ſi cibi tales raro ineniantᷣ aut pauci: tūc opꝫ alterū ꝯfrāgē cū altero: ut frigidū cū calido: ſicut lactucā cōmiſceremus coquēdo ⁊ īfundēdo pulueriſādo cū carnib⁹ pullorū colūborū uel ſimiliū: ⁊ cinamomū uel aliud aroma cōmiſcere cū acrib⁹ uel acetoſis cibarijs. ⁊ ſic de alijs. Jn diſcurrendo aūt facile per ſpēs ꝑdictorū eligatᷣ ab eo panis de uera ſimula uel polline farine factus parū fermēti recipiēs plus q̄ cōis panis ⁊ parū ſalis etiā. Et ſit bene coctus nō azimus ⁊ aduſtus: nec fact⁹ ex frumēto ex locis malis collecto etate ſua duorū dierū uel triū ad plus terminū nō trāſcendens. ¶ De carnibus aūt de quadrupedib⁹ vituli lactētis ⁊ capreti iuuenis ⁊ caſtrati iuuēculi bene pinguis. ⁊ aliqñ iuuenū porcellorū domeſticorū carnes: ⁊ ꝓprie ptes eorū nō ualde pigues: quoniā inter alias nutribiliſſime ſunt. 11⁰ terapētice. cap̄ primo. Carnes etiā agnine: ⁊ ꝓprie cū fuerint de aīali bene nutrito nō trāſcēdente annū etiā laudabiles ſunt ei. Neqꝫ timeatᷣ de humiditate eorū: quoniā ea ſunt boni nutrimēti ⁊ uelocis digeſtionis. ¶ De q̄drupedibus vō ſyluestrib⁹ laudabiles ſunt carnes capreolorū: ipſi enī iter ſylueſtres carnes meliores exiſtunt. ⁊ ſanguis ex eis genitus paucas hēt ſuperfluitates. 3⁰ Almā. 32⁰ cap̄. Caro enī leporis ꝯuenire pōt ꝓpter augmētū ſiccitatis que aduerſatᷣ multiplicationi flegmatis: ⁊ proprie qñ ꝯditᷣ cū cinamomo croco ⁊ ſilib⁹: ⁊ ꝯditᷣ etiā ꝯuenienter cū piguedine remouēte ꝑparationē eius ad generationē ſāguis melācī. ¶ Caro aūt iuuenis porci ſylueſtris cōueniēs eſt ei. quoniā augmētū humiditatis eius refrāgitᷣ ab exercitio uehemēti quo uenatᷣ cibū ſuū: qui plurimū eſt ex glādibus nucibus: ⁊ radicū olerū caliditate pticipātiū. ¶ Etiā eidē ꝯuenire pñt ceruorū carnes ꝓpter elōgationē earū ab exceſſiua humiditatis: ⁊ ꝓprie cū fuerint aīaliū iuuenū: quorū carnes facilis digōnis exiſtunt ꝓpter augmentū humiditatis inuētē in etate puerītie uel patria eorum. ¶ Carnes etiā cuniculorū ⁊ ꝓprie nō nutritorū in carceribus: ſed in ruribus degētium eidē ꝯuenire poſſunt. ¶ De carnib⁹ aūt uolatiliū: ⁊ ꝓprie domeſticorū: laudabiles ſunt pulli nō multum parui: imo bene adulti ⁊ capones etiā ⁊ galline ꝓprie. Caro nanqꝫ gallinarū eſt oī alia carne melior 24⁰ cōtinentis. cap̄ 97⁰. Laudabiles etiam ſunt nobis carnes colūborū iuuenū cōpletas pennas hñtium. Pulli enim colūborū dantᷣ in cibo illius cuius corpus euacuatum eſt ſanguine: aut īfrigidatum ex lōgo morbo. 24⁰ ꝯtinentis ꝑallegato capitulo. ¶ Carnes etiā iuuenum pauonū utiles ſunt cū bñ digeruntᷣ. ¶ Anſerū vō ⁊ anatum uſus nō ſit nobis niſi ualde raro. Caro enim anatū hēt ſuperfluitates ⁊ faſtidium multū facit. 3⁰ Almāſ. cap̄. 29⁰. ¶ Carnib⁹ vō ſylueſtrium aīaliū uolatilium: ut ꝑdicum faſianorū coturnicis ⁊ francolini. ¶ Similiter ⁊ carnes minutarū auium in dumetis degentium: ut ficedule meruli turdi cardelli ⁊ ſibi ſimilium. ¶ Uolatilium vō ſylueſtrium ⁊ proprie quādo nutriuntur in ſtagnis ⁊ paludibus: non ſit nobis uſus. ¶ De plantis vō utiles ſunt nobis omnes plante calide decoquendo cibaria cum eis ⁊ ꝯdiendo: ⁊ ꝓprie cū ex eis parū accipitur: ut ſunt feniculū petroſel. apiū mentha ſaluia roſmarinum ſerpillū ⁊ ſimilia: ⁊ ꝓprie quando coquuntᷣ cū frigidis ut refrangant ⁊ refrangantᷣ ab eis. uelut ſunt ſpinachia bleta lactuca endiuia cucurbita ⁊ ſibi ſimiles. ¶ De granis vō utile eſt nobis ordeū ⁊ ꝯdimēta ex eo facta ⁊ riſū cū multo lacte amigdalarū factū. ⁊ far etiam ſimilr̄ ꝑparatū. ⁊ cicer ru. ⁊ al. ⁊ pānicū etiā cū lacte amigdalarū ꝑparatū uel aīaliū. Robilia vō fabe faſeoli ⁊ dorelle dimittantur. ¶ De radicibus vō laudantᷣ nobis ſparagi locuſte rampunculi: ⁊ napi: ⁊ bautie: ⁊ carotte. Rapis etiam uti poteſtis ⁊ ꝓprie in igne coctis uel cum brodijs pinguibus. Alie autem radices: uelut allium cepe porrum ⁊ bulbus dimittantur. Raphano etiam non utemini niſi raro. ¶ Lactis vō ⁊ ꝓprie coagulati uſus nō eſt nobis laudabilis ꝓpter caput ⁊ ſtomachū ꝑncipalr̄. Cibaria vō cū eo cocta ⁊ ꝑparata non ſunt vituperāda. Poteſtis aūt uti caſeo non multum molli nec tenero: ſed aliqualiter frangibili.

Butyrũ etiam in veſtro uſu nõ placet mihi. ¶ Oleũ vero recens oliuarũ in cibarijs oĩbus conueniens eſt uobis: ſz per aliquãtulũ tpĩs nõ ſqz ad duos uel tres annos. In uſu vero magis placeret mihi oleũ amigdalarũ dulcium. ¶ Aromatum vero uſus ut cinci. piperis cinamomi gariofi. galãge: ⁊ ſimiliũ multũ calidorũ non eſt conueniẽs: ſed croci uſus in oĩ cibario nobis conueniens: ⁊ ſimiliter macis q̃ꝺ tẽperatum eſt capitale cordiale ⁊ ſtomachale. ¶ De ſallatũcijs vero laudãtur uobis cappares. Itẽ extremitates lupulorũ ⁊ cicorea bugloſſa endiuia ſcariola creſſones fontales ⁊ locuſte: ut ſupra dictũ eſt. Portulaca vero ⁊ lactuca nõ comedant̃ ſimplicia niſi cõmixta cũ herbis calidis ſupra tactis. Lactuca eniz cum hoc q̃ multa ſui frigiditate ſtupefacit: etiã oppilat ⁊ viſui nocet. multus eniz uſus eius obtenebrat viſum: ut ſcḋo canone. in proprio capitulo. alij laudãt uſuz eius q2 temperata. Et rubea etiã: q2 corrumpit ſanguinem: ideo dimittenda eſt. Et ſimiliter portulaca: q2 eſt difficilis digeſtionis. ¶ De ſuccis vero qbus cõdiunt̃ ſapores: laudabilis eſt ſuccus arãciorũ ⁊ limonũ nõ ualde ſalitorũ granatorũ ⁊ agreſta nõ multũ ſalita: ⁊ acetum mediocris acuitatis. Et vinũ coctum ⁊ proprie cũ aptitudine refrãgentibus ipſuz ab aptitudine oppilatiõis quã hẽt. Succus vero citri nõ eſt uobis utilis niſi tpe magni eſtus. ¶ De cõditis vero placẽt mihi pinee napi cõditi ⁊ oliue nõ multũ ſalite: ⁊ citrũ cõditũ ⁊ cucurbite ⁊ mirabolani kebuli ⁊ xilobalſamũ cõditũ. ʒinʒibere vero cõdito non utamini frequẽter: ⁊ parũ aſſumẽdũ eſt de eo. Citonia aũt cõdita nõ placent mihi: niſi poſt cibũ ⁊ in pauca quãtitate. carotte aũt ⁊ napi cõditi ⁊ pira cõdita poſt cibum oĩno laudabilia ſunt. ¶ De cõfectionibus vero placẽt mihi pinee cõfecte amigdale: ſed pinearũ uſus debet eſſe ut ĩfundant̃ in aquã calidam ubi ſtent per unã diẽ nãlez renouãdo eã bis. ¶ Fiſtici autẽ cõditi magni ſunt iuuamẽti ad oẽs fere diſpõnes ueſtras. ¶ Et coriãdrũ poſt cibũ etiã cõueniret nobis. ¶ Auellane vero cõdite ⁊ proprie cũ fuerint depillate ⁊ bene torrefacte mirabilis laudis exiſtũt uobis: eo q2 cõueniunt cerebro intantũ ut augmẽtuz efficiant in eo: ⁊ ſunt ſtomachales ⁊ mirabilis laudis dignificant̃ ad epar. ¶ Cinamomũ etiã cum ʒuccaro cõfectũ ⁊ cucurbita cõfecta ⁊ citrũ: ⁊ proprie cuz ʒuccaro albo laudabilia ſunt nobis. ¶ Cõfectio vero de oleo amigdal. dul. cũ ʒuccaro ⁊ amilo facta: quã multi italici uocãt marʒapan: nõ eſt uobis laudabilis: eo q2 remollit ⁊ nauſeat ſtomachũ. ſz reſtaurationẽ efficiat corporib⁹ extenuatis. ¶ De cõfectionibus vero que intẽtioni medicinali ſubſeruiũt magis q̃ cibali erit inferius ſermo. ubi cuiuſcũqz predictorũ accidẽtiuz particulare regimẽ conſcribet̃. hec de cibis ita ſufficiant. ¶ Potus aũt eius exiſtat vinũ albũ uel clarũ colore cereſolũ noiatuz: ut nullo mõ nigrũ ualde. ſubſtãtia vero ſit tenue a fumoſitatib⁹ limoſis ⁊ terreis ptibus denudatum odore ſuaue ⁊ bñ aromaticũ: ſed ſapore nõ ualde: ſed leuiter dulce: aut ad leuẽ põticitatẽ ĩclinatũ. Poſtea vero ſatis fumoſuz magis q̃ aquoſuz. Et ſi tale hẽri nõ poterit bibatur purũ: ⁊ nullo mõ aque cõmixtũ. Si aũt inueniret̃ vinũ fumoſuz ⁊ ab his cõditionibus elõgatũ: tũc frãgat̃ cũ aq̃ laudabili ciſterne. aut ſaltẽ cũ aq̃ puteali uel fluuiali ĩcoctis ⁊ deſiccatis. Et ſi cũ p̃dicta aqua tpe hyemis coqueret̃ quãtitas duorũ granorũ frumenti laudabile foret cũ p̃dictis aque coquere. ℈.ʃ. de ſeminibus cicoree in q̃libet fiala. ¶ Mellis vero uſus: uel ʒuccari in decoctionibus aquarũ potabiliũ nõ eſt mihi dilectus multum. ſz ʒuccarũ in cibarijs laudabile ſit: non in multo tñ uſu. mel aũt nequaq̃ mihi placet in eis. Hec in ſumma de ſectione ſecunda ſufficiant.

Pars ſcḋa ſectionis tertie de cura accidentium ſuperius poſitorũ: que diuidit̃ in octo capitula ſm numerum illorum octo accidentium.

¶ De cura ſode periodice hunc virum moleſtantis. Cap. I.

Quoniã igitur p̃mũ acciderat Soda periodica affligens ipm̃ a coſa ruſtina pueniẽs. Ideo curationis ipſi⁹ ſicut ⁊ aliorũ accĩtiũ ſinglr̃ eſt ponendus. ¶ Itaqz cũ acciderit dolor ille cũ uenarũ tẽporũ ⁊ faciei extẽſione: ⁊ plenitudine cũ rubicũditate coloris ad citrinitatẽ inclinati: cũ pulſatione: ⁊ aliquãta punctione ⁊ caliditate perceptis in capite: ⁊ pulſus magnus ⁊ uelox apparuerit. ⁊ urina groſſa in tinctura notabilr̃ eleuata fuerit: ſtatiz flobomet̃ eiuſdẽ cephalica lateris in manu: ⁊ educant̃ ſanguinis. ℥. iij. uel q̃tuor: p̃miſſa vi uẽtris leniatione cõgrua nãliter aut artificialiter admiſtrata ¶ Scḋm vero remediũ eſt ut poſt flobothomiã die imediate ſequẽti uẽter eius ſoluat̃ cũ hoc medicamine. ℞. caſſie nup de cãna extracte cũ aqua lupulorũ. ℥.j. reubarbari: agarici electorũ. ʒ.j. ſpice nardi. ʒʃ. añ. g̃. iiij. ſalis gẽme. g̃.j. accipiat cũ. ℥.ij. aque lupulorũ calefacte. ⁊ tardet̃ cibus per horas ſex p̃mittẽdo aſſumptionẽ brodij pulli macrioris cum ʒuccaro calefacti poſt horas q̃tuor. ¶ Tertiũ inſtrm̃ eſt: ut mane imediate ſequẽti accipiatur: hoc digeſtiuũ calidũ: ⁊ tardet cibũ poſt ipm̃ ſaltẽ per horas tres. ℞. ſyrupi de ne nufare: ſyrupi de endiuia añ. ʒ. vj. aque ſaluie: aque bethonice añ. ℥.j. aque cuſcute boni pon deris. ℥ j. miſce: ⁊ cõtinuet ipm̃ dieb⁹ decẽ. ¶ Quartũ vero ſingulare remediũ eſt ut frõs ⁊ tempora eius in ſero ⁊ mane diligẽter liniant̃ hoc linimẽto expertiſſimo. ℞. terre ſigillate ʒ. viij. tucie p̃parate. ʒ.ij. acatie. ʒ. vj. pul̃. corticis papaueris ʒ. v. ſumac. ℥.j. ſcamonee: croci añ. ℈. iiij. vitellos ouorũ numero. iij. ⁊ aque roſarũ. ℥.j. puluerizent̃ hec oĩa per ſe: ⁊ lõga cõtritione ĩſpiſſando ipſa cũ puluere amili ad ſufficiẽtiã. ¶ Quintuz remediũ eſt ſingulare: ut in ſero qñ uadit ad lectũ pulueriʒet̃ caput eius per icelſiuã cõmiſſure ſagittalis uſqz ad ſummitatẽ capitis cũ hoc pulũe iter capillos proiecto ad quãtitatẽ q̃tuor granorũ ordei. ℞. pulueris florũ camomille. ʒ.j.ʃ. croci. ℈.ʃ. ligni al. ℈. ij. corticis mandragore g̃. v. ſe. plãtaginis: ſumac acatie añ. ℈. ij. ⁊ commiſceantur. ¶ Sextũ remediũ eſt. q̃ ſemp ante cibationẽ accipiat cliſtẽ ſm hãc formã. ℞. aque decoctionis viol̃. maluarũ ſicle lib. j. olei viol̃. ℥. iij. electuarij de pſilio. ℥.j. ſalis gẽme. ʒ.j. miſce ⁊ accipiat̃ ſemel in die hora maioris alleuiationis. ¶ Septimum remediũ iterum eſt. q̃ ſemper ante cibationẽ oẽm fiat extremitatum fricatio trahendo uerſus inferius. Cum enim cibas habentem dolorem capitis frica ei extrema. p̃ma tertij tractatu primo in fine. ¶ Octauum remedium eſt. ut poſtq̃ acceperit digeſtiuum iterum reuertat̃ ad accipiendum ſolutiuum ſupradictum minorando uel ſubduplãdo caſſiam cũ alijs cõditionibus ibidem tactis.

¶ De cura ablationis odoratus. Cap. II.

Ti cura aũt ſcḋi accĩtis. ſ. ablationis olfatus cõtẽplandũ eſt. Si eniz nocumẽtũ hoc puenerit a debilitate virtutis aĩalis in cerebro que cõtra fuerit a p̃ncipio gñationis uel poſt illa. ⁊ fuerit hoc nocumẽtũ ſicut cõiunctũ paucitati ſpirituũ aĩaliũ: aut indiſpõni eorũ propter cruditatez ⁊ groſſitudinẽ eorũ. Et adhuc etiã q̃ hec duo cõiuncta fuerit cũ nocumẽto p̃tis organice ſeruiẽtis ad opationẽ que eſt cerebri: ⁊ carũcule mamillares. patet ſi hec nocumẽta cõfirmata fuerit: nõ recipiũt curationẽ: ⁊ ſi recipe poſſent illud fieri nõ poſſet niſi cũ magna difficultate ⁊ prolixitate tpis. Quõ eni poſſit ſaluari opationũ integritates ⁊ reduci: qñ ſimul nocumẽtũ cõcernit virtutẽ organa ⁊ inſtrũ. Et ſi forte q̃ hoc eſt q̃ꝺ a ſapientibus ſcribit̃ q̃ odoratus ablatio cõfirmata nõ recipit curã. cõfirmatio aũt nulla põt eſſe fortior q̃ ex parte nocumẽti virtutis iſtrumenti ⁊ organi p̃ueniẽtis cum tpis prolixitate.

Propter quod intentio in cura talis ablationis olfatus eſſe debet primo ad vigorandum virtutem. Scḋo ad reſtaurandum ſpiritus: ⁊ cerebruz q̃ꝺ eſt organicum principium huius operationis. ¶ Et primum qdem cõplet̃ cum cibis uelocis digeſtionis: ⁊ boni nutrimenti appropriatis capiti: uelut ſunt aque carnis: vitelli ouorũ: cerebella ⁊ teſticuli gallorũ ⁊ vinum album ſubtile mediocris fumoſitatis: ⁊ carnes pullorũ columborũ:

carnes pulloꝝ: ⁊ caro ꝑdicis ⁊ faſianoꝝ: ⁊ lactentis vituli: ⁊ oua ſorbilia: ⁊ ꝓpͤ cū vino albo ſubtili cocta ⁊ ꝯquaſſata. Cibaria oīa cocta cū anda cocha: ſaluia: maiorana: bethonica ⁊ rore marino: ⁊ cerebrū leporis: qḋ hēt in hoc ꝓpetatē: ⁊ auelane comeſte: que in cerebro augmētū faciūt: ⁊ oīa ſilia iſtis. ¶ Ea vō que uētriculos cerebri: ⁊ poros carūcularū mamillaꝝ ⁊ uenas: ⁊ arterias earum expurgatas deti nēt: ſunt ꝑdicta oīa. ¶ Et de medicinalib⁹ magis ſunt ambra: roſmarinus: cinamomū: gariof. lignū al. ⁊ nigella: que diu odorata oēs oppilationes cerebri apiunt: ⁊ ruthe etiā: ⁊ ꝓpͤ ſicca: ⁊ camedreos: ⁊ camepitheos: calamētū: ⁊ origanū: ⁊ ſternutatio facta cū iſpiratione ligni aloes: piperis al. ⁊ ſtafiſagrie. ¶ De numero ꝑdictoꝝ eſt gargariſma factū cū hac decoctione apiente oppilationes cerebri oēs. ℞. radicū ſcordeon caſtorei ſerapini aā. ʒ. ſ. coſti dul. ſtafiſagrie: ligni al. piretri origani. aā. ℈. ij. corticis agarici. ʒ ij. ligritie: aniſi: peucedani: collognitide. aā. ℈. ij. ſalis indi. gra. j. coquanſ oīa mediocriter ꝯtuſa in lib. ij. aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ptis. deinde colenſ: ⁊ fortiter exprimantur. Cū ergo hac colatura calefacta fiat omni mane in medijs tertijs gargariſma quatuoꝛ vicibus: ⁊ iterū ante cenā per horā vnā continuādo ipſum per integrā ſeptimanam. ¶ Deſcriptio odoramēti bona ad illud eſt. ℞. nigelle toꝛrefacte: prius tñ in aceto infuſe. ℥. j. caſtorei: nucis muſcate. aā. ʒ. j. ſ. been al. ⁊ ru. galange: piperis al. origani calamēti. aā. ℈. ij. coſti ſerapini: ruthe: ſe. baſiliconis. aā. ℥. j. pulueriçentur oīa per ſe: ⁊ ligenſ in ſindone retoꝛta: ⁊ ſepe odorenſ. Et cōferunt hec oīa nocumēto odoratus a mala cōplexione frigida mali cum oppilationibus: uel ſine eis eueniente.

Si aūt in odoratu ꝯtingeret nocumētū ex pte narīū per quas fit attractio ⁊ delatio ſpērum odorabiliū: uel aeris hūtis in potētia ſpēm odorabilē. tūc neceſſe eſt: ꝙ aut in predictis ptibus ſit oppilatio: aut apoſtema: aut caro addita: aut cruſte: aut ulcus: aut excoriatio. Si aūt in odoratu nocumētū ꝯtingat ꝓpter oppilationē: tunc aut erit hec oppilatio a natura ꝯcta: aut aduētitia. Si autē e iſto p̄mo modo inuēta ſicut ꝯtingit in multis melancholicis: aut multū frigidis corporibus: tūc ipſius curatio perfici pōt in his que pauloante dicta ſunt apientia oppilationes cerebri. ¶ Et iterū fieri pōt huic oppilationis cā: aut a frigiditate pura: uel ſimul cū mā ꝑuenītis: tūc curatio fieri debet cū iſtis qnque inſtrīs: quoꝝ p̄muꝫ eſt deſcriptio huius ſyrupi. ℞. pulegij cardamomi ma. ⁊ mi. granoꝝ paradiſi: bethonice: yſopi: ſticados: gumi arabici. aā. ℳ. j. floꝝ nenufaris ⁊ violarū. aā. ℳ ſ. maiorane: floꝝ roriſmarini: acori: peucedani: calami aromatici. aā. ℳ. j. ſ. ſe. peonie excoꝛticatoꝝ: ligni aloes. aā. ʒ. vj. galāge cinamomi: nucis muſcate. aā. ℈. ij. ambre muſci. aā. ǧ. ij. hec oīa bullianſ in lib. x. aque in qbus ſteterint infuſa per dies duos: ⁊ coquanſ uſqꝫ ad medietatē: deinde cū uehemēti expſſione colenſ: huic itaqꝫ colature addanſ aceti ſquilitici. ℥. iiij. mellis diſpumāti: ⁊ çuccari al. aā. lib. ſ. inſimul lento igne coquanſ uſqꝫ ad ꝯuenientē inſpiſſationē aromatiçādo eadē cū muſci ⁊ ambre aā. ǧ. j. de hoc itaqꝫ ſyrupo decē diebus ꝯtinuis in aurora exhibeanſ. ℥. ij. cum aque roriſmarini ⁊ ſaluie. aā. ℥. j. ſ. calefactis: ⁊ tardeſ poſt ipſuꝫ cibus ſaltem horis quatuoꝛ. ¶ Scōm remediū eſt: ꝙ vndecimo ſequēti die mane ſoluaſ uēter cū hoc cōpoſito. ℞. pillularuꝫ cochiarū. ℈. j. pil. ſtomaticharū alkīdi. ℈. ij. ſ. reformenſ pillule. viij. cuꝫ aqua maiorane: uel roriſmarini: ⁊ ſunt ualde ſolēnes: qꝛ pillule ſtomatiche alkindi cum ſua euacuatione ſenſus oēs ⁊ eorum organa confortant. ¶ Tertiū remediū ſingulare cui nullū inueni par in apiendo oppilationes cerebri anterioris: ⁊ colatorij eius eſt hoc. ℞. nigelle tribus diebus in aceto acutiſſimo infuſe ⁊ exiccate. ʒ. ij. agarici electi: ligni al. caſtorei oppoponacis. aā. ℈. iiij. laudani puriſſimi. ʒ. ij. pulueriçenſ oīa: ⁊ iſundanſ in. ℥. iij. ſuc. maiorane. aut ſaltē a que ſublimationis eius. ita ꝙ ſub radijs ſolis: uel ad ignē exiccenſ. Ex hac igiſ maſſa accipiaſ. ʒ. j. ⁊ miſceaſ cuꝫ. ℥. iij. aque ſublimationis maiorane: ⁊ ore p̄us impleto aqua traijciaſ leuiter per nares. hec mixtio ter uel quater per ſingulā noctē cuꝫ viciſſitudine ⁊ interpolatiōe aliquāta facta. videbis enīꝫ mirabile de ipſo. ¶ Quartū inſtrīn eſt: ut ſero ⁊ mane aliqñ nares linianſ cū hoc linimēto. ℞. olei philoſophoꝝ. ℥. ſ. ambre. ǧ. ij. ꝯteranſ ſimul ⁊ cū pēna linianſ nares de hoc tepido. ¶ Quintū cōpoſitū: qḋ ꝯtinuatū nō eſt minoris efficacie eſt hoc. ℞. radicis brionie ligni al. granoꝝ paradiſi aā. ʒ. j. maiorane: gariof. aā. ʒ. ij. caſtorei ſiccioris. ℈. j. muſci ambre aā. ǧ. j. ſ. pulueriçenſ oīa per ſe ⁊ miſceanſ. Et de hoc cōpoſito inter capillos a fine capilloꝝ uſqꝫ ad ſummitatē capitis ꝯſpergatur quātitas quatuoꝛ granoꝝ oꝛdei per iceſſuꝫ ſagittalis commiſſure per q̄tuoꝛ digitos oī ſero qñ uadit ad lectū cū pectine deponēdo p̄mū puluerem qñ vult ponere ſecunduꝫ. ¶ Et nota ꝙ per hec inſtrīa iā pauloante tacta facile curari pōt oīs cerebri oppilatio tā a tpe q̄ a nā ꝯcta. Uñ ex iſtis iſtrīs apparet ſufficiēter euacuari poſſe nocumētū olfatus ꝓueniēs a debilitate virtutis cerebri. 2° ex defectu ſpiritus aīalis qui eſſe debet eius inſtrīm. 3° ex defectu lacerti ad attrahēduꝫ aerē oꝛdinati. ⁊ fuerūt tres de cauſis nocumenti olfatus poſite ſupra ſectione ſcōa capitulo ſcōo in fine.

Cū aūt ꝯtigerit ꝙ nocumētū i odoratu accidat ꝓpter apā in cōcauo viaꝝ epis tūc neceſſe eſt ꝙ illud apā ſit ꝓfundū ⁊ ꝓperiçā magis ſenſuꝫ viſus effugiēs: aut ſit inferius in via manifeſtiori: ⁊ ſenſu viſus diſcernibile: ⁊ quōcūqꝫ ꝯtingat illud apā: erit illud qḋ coīter moꝝ noīant: aut polipū aut cancrū uel emoroides naſi. ¶ Si aūt hoc apā exiſtat polipus: uel emoroides ⁊ extrīſecus apparēs: tunc cura eoꝝ facilioꝛ eſt ꝓpter multa. ¶ Prima qꝛ materia taliū apoſtematū: ut in plurib⁹ eſt ſanguis aquoſitati flegmatice cōmixtus. lꝫ qñqꝫ fiat ex flegmate ſalſo ſanguini commixto: tales aūt materie ſunt obediētes ad curam magis q̄ melācholice uel acute. ¶ Itē qꝛ hec apoſtemata non ſunt ita ꝓfundita a mēbro immerſa: ut 3° tegni. quare facilius ⁊ cōuenientius poſſunt eiſdem applicari localia remedia. ¶ Tertio iterum qꝛ operatio manualis ad ca ꝓpter ea conuenientius peruenire pōt. ¶ Quarto adhuc qꝛ talia apoſtemata ſunt elōgata magis a ſupioribus partibus riçe uenarū ⁊ arteriarū: circa quas cū localibus: ⁊ cum opatione manuali ꝓcedi non pōt ſine magno labore ⁊ timore.

Itaqꝫ cū talia apāta medico occurrerēt cū repletione corporis totius notabili. flōmetur baſilica lateris oppoſiti nari patienti: aut ſaltem uena nigra: uel media ſi fuerit repletio maioꝛ. ſi autem nō tanta fuerit repletio ſufficit flobothomare cephalicam aduerſi lateris extrahendo ſanguinis. ℥. iiij. uel. v. ſḿ ꝯiecturā viri in ſcientia ⁊ opere periti. ¶ Facta vō flobothomia ſequenti die digerat materiam cum hoc cōpoſito. ℞. oxiçachare ſyrupi nenufarini. aā. ʒ. vj. aque acetoſe: ⁊ feniculi aā. ℥. j. ſ. miſce ⁊ exhibeatur in aurora: ut de alijs dictum eſt. ¶ Sumpto autēꝫ ſyrupo octo uel decem diebus euacuetur cū hoc medicamine. ℞. ſucci roſ. ℥ j. caſſie cum aqua violaꝝ nuper extracte. ℥. j. ſ. totum hoc cum. ℥. ij. aque oꝛdei parum calide ſumatur. ⁊ fiat poſt ipſum obſeruatio eorum que de alijs euacuantibus ſcripta ſunt.

Poſtquā aūt euacuatus fuerit: tunc ꝓcedatur ad curam cum tribus localibus que per me utilia repta fuerunt p̄ alijs. ¶ Quoꝝ p̄mum eſt linimētum hoc: de quo totus naſus exterius ⁊ ptes adiacētes ⁊ ptes intermedie frontis per quas extēditur uena recta in eo inter medium utrinſqꝫ ſupcilij: cuius deſcriptio eſt. ℞. ſucci uermicularis: ſuc. plantaginis: ⁊ burſe paſtoris aā. ℥. j. albumina duoꝝ ouoꝝ. camphore ſubtiliſſime trite. ℈. iiij. tucie preparate: acatie: ſumac. aā. ʒ. j. corallorum combuſtorum: karabe. aā. ℈. ij. amili. ℥. j. ſ. terantur omnia ſimul ultimata contritione in moꝛtario plumbeo cum ſuo

piſtello: ⁊ ter uel quater in die renouetur eius applicatio. ¶ 2m inſtrm̄ eſt ut ſepe ſalue in die quater per nares trahiciaṫ ſuccus foliorum virge paſtoris: ⁊ eſt carduus maior uocatus a quibuſdā ſemp̄ ſtātes. Et ſi timeres audacē infrigidationē eius: tūc eidē cōmiſceaṫ tertia uel quarta ps̄ ſaluie uel bethonice. ¶ 3m cōpoſitū eſt horum apatū cōuenienter exiccatiuum: cū quo magnū decus in pluribꝰ acquiſiui. ℞. tucie ppa rate: ⁊ ꝓprie cū urina īfantis annorum duorum: ceruſe. añ. ʒ.ij. ʒ. plūbi uſti. ʒ.iiij. litargiri ſpumificati. ℥.j. caphore. ʒ.j.ſ. ſuc. ſempuiue. ℥.v. terantˀ hec oīa ſaltē tribꝰ diebꝰ lōgo tēpore in mortario plūbeo cum ſuo piſtello: ⁊ exponantˀ ſoli: cumque exiccata fuerint: bis uel ter renoueṫ ſuccus: ex quo medicamine ter uel quater in die liniantˀ apata predicta: ⁊ hoc medicamen eſt tāte nobilitatis: ꝙ cum eo multitudinē hoīum habentium cancrū: ⁊ polipū ulcerata blandiēdo pduxi uſqꝫ ad finē vite corruptiones frequēter ſerpētes ꝓhibēdo ⁊ remittēdo. Et tu ꝯſidera virtutē ſimpliciū ex ſententijs illuſtrium virorum acceptam ⁊ videbis ueritatem.

Quarto iterū pdictis ſupaddēdum eſt: ꝙ ſi pdicta apoſtemata mollia fuerint ⁊ nō obedirent curationi per predicta inſtrumēta: ſapientes ſcripſerūt curā opatione manuali tripliciter fieri debere. ¶ Et primus qdē modus eſt cū acutis forficibus ſupadditā illam carnoſitatē a naribus īcidēdo. deīde poſt eius inciſionē reſiduū ꝯſumēdo cū vnguēto viridi qd̓ ſic cōponiṫ. ℞. mellis. ℥.ij. aceti. ℥.j.ſ. ſarcocole: armoniaci añ. ʒ.j. bulliant oīa lento igne ſup carbonibus ignitis abſqꝫ flāma uſqꝫ ad ꝯuenientis glutinoſitatis acquiſitionem. Et de hoc liniaṫ tenta: ⁊ ponaṫ in naſo ⁊ eſt efficax linimētum ſm̄ deſcriptionem Raſis quarto Almanſ. ſeptimo caplo. ¶ Scd̓s v̓o modus operationis manualis eſt: ut predictis iā nō ualētibus cauteriçētur apoſtemata illa cū cauterio ignito plane figure per cānulā ereā circūferētialiter madefactā aqua roſ. imiſſo uſqꝫ ad ꝯſumptionē illorum apatū: ⁊ pluries reiterato: deīde locus iungaṫ cum recēti butyro uſqꝫ ad caſum eſcare. poſtea cureṫ cū equali pmixtione vnguēti baſilico. ⁊ de ceruſa: uel cū vnguēto ſuprāſcripto añ opationē manuā. ¶ Tertiꝰ modus deponēdi pdicta apata eſt per viā ſectionis: ⁊ modus eſt talis ut accipiaṫ ſeta de cauda equi. cuius vna extremitas in naſo pforamē eius in os trahaṫ: ⁊ extra dentes: ⁊ alia eius extremitas extra naſum ſit tēdens. Tale ergo filū ſurſum ⁊ deorſum ꝯtrias extremitates trahēdo latera pdicti apatis amplectaṫ: ⁊ iſta ꝯtinueṫ opatio uſquequo per filū apoſtema radicitus cōplete ſeceṫ. Cum ergo ſectum fuerit reſtringaṫ ſanguis cum hoc puluere. ℞. mirre ſarcocole. boli ar. ſan. dra. añ. ʒ.j. tucie preparate. ʒ.j.ſ. puluericentur ſuper loco: uel inuoluaṫ in ipſum tenta cum albumine oui: ⁊ imponatur. Cū ergo reſtrictus fuerit ſanguis curetur cum vnguēto ante manuales operationes iam deſcripto.

At uero iterū ſi pdictis locis ſchirroticū fuerit apa: uel ſephiroticū ut iā trāſiuerit mēſurā ſex menſium nunꝙ̄ vidi illius pfectā opationē. ſed melius eſt blādiēdo cū ipſo ꝓcedere. Et de melioribꝰ inſtrīs ad illud cū rectificatione regiminis ⁊ digeſtiuis: ⁊ euacuatiuis melie eſt ut ſepe fiat oris collutio cū oleo amigdal. dul. ſimplici: uel cōpoſito cū aqua viol. uel nenufar. añ. de quo etiam ſepe per naſum iteriꝰ trahiciaṫ uſqꝫ ad nucā: ita ut et per os deſcēdat.

Cum aūt ꝯtigerit in predictis locis cācroſum apa: ſiue ſit ulceratū ſiue nō nunꝙ̄ ipſiꝰ curationē vidi. neqꝫ ab aliquo ſapientū inueni. ſed oīum ſapientū coītas coīter ꝯcorditer ꝯcedit: ꝙ in cura ipſiꝰ palliādo ⁊ blādiēdo ꝓcedaṫ cū ſōmitis melagogis. i. euacuatiuis melie: ⁊ digeſtiuis appropriatis: que hic propter breuitatē omitto. ⁊ tu regre in alijs ꝯſilijs que de hac materia non raro compilaui.

Apparet inſup ex fundamento predictorum: ꝙ nocumētū ablationis odoratꝰ ꝓueniēs ꝓpter excoriationē: uel vulnera: uel ulcera pdictarum partium naſi eodem fundamēto curari pōt: qm̄ premiſſis euacuationibus preter cetera interius in naſo pponaṫ vnguētū qd̓ ante manualē operationē ſcriptū fuit. qd̓ oīa talia ulcera cum rectificatione regiminis illius in breui tempore curabit ⁊c̄.

Nunc aūt tria ſingularia remedia ad nocumētū odoratus deſcribā ut nunc ſequitur. ¶ Primū itaqꝫ de expertis mihi ſepe eſt caputpurgiū hoc qd̓ virtute ſui aperitiua dilatat vias odoratꝰ: abſtergit: ⁊ educit materias in eis ꝯtētas. reſoluit ⁊ ꝯſumit eas: ⁊ ꝯfortat organa oīa olfatꝰ ⁊ ꝓprie ꝯtinuatū ter uel quater in ſeptimana actu calidū ſex vicibus viciſſim iniectū ieiuno ſtomacho cuius deſcriptio eſt. ℞. ſuc. cucumeris aſini. ℥.iiij. ſalis armonia. ſubtiliter pulueriçati. ℥.ſ. miſceantˀ ⁊ ponantˀ in ampulla: ⁊ infundatur aqua uſqꝫ ad mediū ampulle. De hac igiṫ aqua ſepe trahiciaṫ in nares modo dicto. ¶ Scd̓m v̓o eſt ſuccus origani ⁊ pulegij antequā exponantˀ ad ſolem ⁊ ad quācunqꝫ ℥. eorum addantur muſci. g.ij. ⁊ fiat ut de alio dictum eſt. ¶ Tertiū compoſitum eſt hoc. ℞. pulegij: origani: calamenti. añ. ʒ.j. granorum paradiſi. ʒ.iiij. fiat puluis ⁊ ligetur in panno ⁊ ſepiſſime odoretur. ¶ Et ſi bene ꝯſideras iā apparet ſufficienter eſſe poſitā curam oīum ſpēcierum nocumēti olfatus que puenire poſſunt ex ſex cauſis. ſ. ex pte debilitatis virtutis olfatiue: aut cerebri: aut caruncularum mamillarium: aut utriuſqꝫ ſimul: aut inſtrī qd̓ eſt ſpiritus: aut ex pte nocumēti in oſſe rite ꝯtingentis: aut qnto ex parte lacerti attrahentis aerem uel ſpecies odorabilium: uel ſexto ⁊ ultimo ex parte viarum ad hoc deſeruientium. ⁊ ſic apparet ſufficienter ⁊ laborioſe ſatis aſſignatum fuiſſe modum curationis ſecundi accidentis: qd̓ erat ablatio odoratus: ut ſupra viſum eſt.

¶ Sectionis ſecunde de cura ſcothomie ⁊ imaginationum principale. Cap. III.

Sicut videri pōt ex his que leguntˀ 3ꝰ tertij capꝰ de imaginationibꝰ. ⁊ ex his que itelligi pñt ex pma tertij tractatu 5ꝰ. capꝰ de uertigine. Oēs he diſpōnes videlꝫ ſcothomia uertigo ⁊ imaginationes ſiue deluſiones coicant in hoc ꝙ ſunt nocumēta corruptionis ſenſus viſus: differt tamen parūper uertigo a duobꝰ predictis: ꝙ dato ꝙ in uertigine aſſigneṫ nocumētū corruptionis viſus tñ in eo etiā eſt nocumētum motiue potētie: qꝛ appent in eo corpora quieſcētia circulariter moueri: ⁊ eſt in ea nocumētū diminutionis ſubſtantiue uel retētiue potētie qꝛ appet hoī qnqꝫ ꝙ cadat. ⁊ per hoc ſufficiēter appet differētia iter uertiginē ex vna pte: ſcothomiā ⁊ imaginationes ex alia pte: tñ a ſapiētibꝰ pōt colligi dr̄ia etiā eēntialis iter pdicta: eo qꝛ cā nocumēti in v̓tigine poniṫ in cerebro: qꝛ motꝰ in ſpiritibꝰ in uētriculis: aut in rimoſitatibus cerebri cōtentis rotatiuus aſſignaṫ. Cauſa v̓o nocumēti ſcothomie poniṫ in ſpiritibꝰ ꝯtentis in neruis obticis. Cā v̓o eſſentialis imaginationum poniṫ in criſtalloide ⁊ in organis actione cerebri: qꝛ tñ hec dr̄ia ex pte locorum aſſignata leuis ⁊ parua nō eſt magna dr̄ia curationis intētionibꝰ ⁊ inſtrumētis medicinalibus ab auctoribꝰ aſſignata: ⁊ maxime qꝛ oīa predicta accītia ꝯueniunt in gn̄e cauſe efficientis. ſ. materie humoralis flegmatice: uel uaporum uel uētoſitatum eius. ¶ Idcirco nō video ꝓpter multū occupādū eſſe a multiplicatione inſtrumētorum curationis earū: niſi qꝛ quāque ſingularia remedia ponam per me frequēter experta. ¶ Quorum primum eſt electuarium Sotira nominatum. ¶ Secūdum v̓o eſt electuarium de ambra mains dando ex hoc uel illo. ʒ.vi. in mane hora ſyruporum per mēſem ꝯtinuū premiſſis ſufficiēter euacuationibus. ¶ Tertium v̓o remediū ⁊ mihi magis uſitatū eſt ꝯfectio hermetis deſcripta ab Auic. 22. tertij. capꝰ de cautela a doloribꝰ iūcturarum. cuius modus ⁊ doſis fit ut dictū eſt de predictis. ¶ Quartum remediū eſt ut oī fine. x. dierū accipiaṫ. ʒ.j. infraſcriptarū pillularū ⁊ tardeṫ poſt eas cibus horis ſex obſeruādo regulas in aſſumptione farmacorum ordinatas: quorum deſcriptio eſt hec. ℞. pil. de ſarcocola: pil. fetidarum. añ. ʒ.j. artbanite. ℈. ʒ. fiant pillule cū ſucco foliorum brionie. de quibus detur. ʒ.j.

¶ Quintū remediū tpe uſus p̄dictoꝝ medicaminū eſt ut aſſueſcat ſaltem tribus vicib⁹ in ſeptimana ponere in oculo quolibet guttas duas huius collirij. ℞. ſuc. roſ. ℥. j. ſuc. arthanite (⁊ eſt porcin⁹ panis). ʒ. ij. fellis piſcis ſabotb (⁊ eſt lucius fluuialis). ʒ. iij. ſuc. violarum. ʒ. vj. ponantur in ampulla: ⁊ exponatur ſoli ſaltem per dies. xv. deinde ſit ex eo uſus ut dictum eſt ⁊c̄.

¶ De cura nocumenti digeſtionis. Cap. iiij.

Iam pro nocumēto huius. x. tangunt̄. quorum quodlibet ad diminutā ⁊ ablatam digeſtionem conſertiuo ad corruptam notabiliter iuuat. ¶ P̄rimū memorabile eſt q̄ longus uſus ſyrupi de abſinthio ſolēniter iuuat ⁊ ꝓprie ſm̄ hunc modū. ℞. ſyrupi de abſinthio. ℥. j. aque decoctionis granorum paradiſi cimini. ℥. ij. miſce. ¶ Secundum inſtrumentum ſimplex eſt frequēter deglutire duo uel tria grana carpobalſami ieiuno ſtomacho. ¶ Tertiū eſt cōmunis uſus ziziberis viridis ſaltē ter in ſeptimana aſſumpti. ¶ Quartum inſtrumētum eſt ut ſepe fiat inunctio ſtomachi cum oleo de mentha facto de maſtice gariofilis ⁊ mace. ¶ Quintum inſtrumentum eſt frequens uſus electuarij de ligno aloes deſcripti ab Auic̄. quinto canonis ſumma prima. rubrica illa. Electuarium de xiloaloes. ¶ Sextum remediū eſt frequens calefactio ſtomachi: ⁊ euaporatio eiuſdem facta cū cimino ⁊ granis orobi mentha ⁊ lambruſca equalibus partibus calefactis in calderiola ſicca ⁊ poſitis in ſacculo. ¶ Septimum vo eſt defendere ſtomachū cū hoc ceroto portato ſup ipſo. ℞. reſine electe. ʒ. j. ſ. maſtici s. ʒ. j. garc. ℈. ij. diſſoluatur reſina cum bono aceto: ⁊ fiat cerotū ſcutale ſuper panno de grana. ¶ Octauum remediū ⁊ cum ſignis etiam frigiditatis ⁊ uentoſitatis. f. ut poſt cibum cum modico aromatici vini bibatur. ℈. j. pul. Lemeos: de quo dixit Auic̄. q̄ erat mirabile: ⁊ eſt uerū. ¶ Nonum remediū eſt uſus confectionis diacitonitē cum aromaticis ſpeciebꝰ: que colliguntur a Meſue in antidotario: ⁊ ab Auicēna quīto canone. ¶ Decima ⁊ ultima medicina infallibilis iuuamenti eſt electuariū alkekengi deſcriptione Auic̄. 5° canone. ⁊ accipiat̄ ex eo omni alterno mane in aurora. ʒ. j. ⁊ tardetur cibus ſaltē horis. v. nullū enī ſtomachū quaſi cōplexione debilitatum eſſe vidi ex uſu eius non fuiſſe ſanatū.

¶ De cura dolorum renum huius viri. Cap. v.

Iam vo ſuperius apparuit dolores in renib⁹ huius viri conſequi oppilationes ⁊ uentoſitatum cōgregationes in eiſdem eſſe. ¶ Pro canone igitur curationis eorum premittendum p̄mo q̄ abſtinendum eſt a frequentia coitus: ⁊ maxime inſtantia frequentium dolorum. ¶ Secundo q̄ euitet̄ ſummopere ſtipticitas uentris: cui ſi euenerit prouideatur cū enemate ſuperius tacto: aut cum pillulis poſitis in capitulo de olfatu. ¶ Tertio q̄ euitetur frequens equitatio: ⁊ ꝓprie ſuper equo ſiniſtre gradationis. ¶ Quarto q̄ ſummopere euitetur decubitus ſuper ſpinā tā euigilando q̄ dormiendo ⁊c̄.

Deinde predictis doloribus ſubueniendum eſt cū tribus remedijs. ¶ Quorum primum eſt q̄ tēpore doloris accipiantur olei nardi. ℥. v. paritarie recētis ul. maxe cōtrite lib. j. coquantur ambo ſimul in ſartagine ſuper carbonibus ignitis abſq; flamma. ⁊ in fine apponatur croci. ℥. j. ⁊ extenſis ſuper panno calidis actu fiat emplaſtrum ſuper renes: ſedabit enim dolorem fere in inſtanti. ¶ Secundum remedium eſt deſcriptio huius tragee: de qua tam tempore paroxiſmi doloris q̄ gratia preſeruādi accipiatur coclear vnum ante omnem cibum. aperit enī oppilationes. ſoluit uentoſitates. prouocat urinam mundificando materias. ℞. granoꝝ milij ſolis. ℥. j. granoꝝ pineatum. ℥. ij. ſe. portulace lactuce endiuie ſcariole añ. ℥. ſ. granorum papaueris al. ℥. j. ſ. ẓuc. al. duplum pondus omnium. terenda terant̄ ⁊ incidenda incidantur: ⁊ commiſceātur adinuicem. ¶ Tertium remedium ⁊ infallibile eſt q̄ ſepe patiens ſaltem in ſeptimana ter accipiat. ʒ. j. electe tyriace andromachi cum. ℥. j. ſ. aque ſublimationis milij ſolis. ⁊ eſt nobile medicamen. ſcripſit enim Auicēna quinto canone. q̄ tyriaca andromachi cōfert doloribus renum ex pluribus cauſis ⁊c̄.

¶ De cura male cōplexionis capitis huius viri. Cap. vi.

Si bene ⁊ diligēter ꝯſiderent̄ inſtrā ⁊ intentiones curatiue in p̄cedentibus capitulis poſita intelligi poterit q̄ plura illoꝝ malinā cōplexionis epatis huius viri ſuperius poſitā ⁊ declaratā curare poterūt. At vo nūc memorāda ſunt octo inſtrumenta que partiꝫ a natura cōmuni diſtēperiem epatis corrigere poſſunt. ¶ Memorādum ergo p̄mo q̄ oēs endiuie ſpēs competunt nocumento epatis ſiue earū pulueres decoctiones ſublimationes ⁊ ſyrupi: ⁊ confectiones exhibeātur. ¶ Scōm ſpeciale eſt limatiarū uſus: ⁊ ſunt codie que inueniunt̄ in rubis: quarum carnes elixe comedant̄: ⁊ proprie ſecum decoctis radicibus ſcariole tarapacon. ¶ Tertium vo ſimplex eſt: ut ſaltē in ſeptimana ter hic vir accipiat ʒ. j. pul. epatis lupi abluti cū aqua endiuie: ⁊ in furno exiccati. ⁊ accipiat̄ cū ℥. ij. aque endiuie. ⁊ hec quidē tria aſſumi debēt tempore apparitionis diſcolorationis faciei: ⁊ extenuationis eiuſdē: etenim in inſtāti dolorem ⁊ tenſionem in epate ſedant: ⁊ colligunt̄ hec tria a principe decimaſexta tertij. capitulo de iuuantibus ⁊ nocētibus epati. ¶ Quartum vo famoſum cōpoſitum ⁊ approbatum ab oībus fere electuarii dialacca maius cum ẓuc. reductum in forma ſolida de quo ſemper ante cibum rotulam. ʒ. ij. ʒ. ⁊ proprie factam cum aqua cicoree accipiat. ¶ Quintum cōpoſitum eſt uſus pillularum ſtomaticharum alkindi deſcriptarum ab Auicēna quinto canone. ſumma prima. tractatu nono. ¶ Sextum medicamen eſt confectio de xiloaloes ſuperius nominata frequēter. ¶ Septimum inſtrm̄ eſt uſus ſuffufobede cuius pul. det̄ in ſeptimana bis uel ter. ʒ. j. cū ℥. ij. aque eupatorij: cuius laudes ⁊ deſcriptiones collegi 5° canone. ſumma p̄ma. tractatu 4°. ¶ Octauum ⁊ ultimum expertum eſt electuariū poſitum ab Auicēna q̄nto canone ſumma p̄ma. rubrica illa. ꝯfectio kimia medici que facit ad malitiam complexionis ⁊ apoſtema epatis ⁊ ſoleo uti eo dando de eo ante cibum rotulam. ʒ. ij.

¶ De cura iſtrīs apiēdi emoroidas ꝯſtrictas. Cap. vii.

Quoniā alias vir iſte emoroidales uenas fluentes ⁊ aptas habere ſolitus eſt non eſt dubitabile ex retētione curſus earū plura de nocumētis ſupra poſitis euenisſe: aut ſaltem augmentata fuiſſe. Reſtrictio enīꝫ curſus earū eſt cauſa plurium nocumentoꝝ quare 17° tertij cap̄ 3°. Scias q̄ in ſanguine qui currit ab emoroidalibus ⁊ ex ano eſt ſecuritas ab herpeſtiomeno ⁊ mania ⁊ melancholia. epilēſia melācholica ⁊ heriſipilla: ⁊ ex alijs que ſunt ſicut miliū ⁊ cācro: ⁊ excoriatione ⁊ ſcabie: ⁊ lepra: ⁊ pleureſi ⁊ piplemonia: ⁊ freneſi. ⁊ qñ retinet̄ ſanguis ex eis ꝯſuetus timet̄ aliqua harū egritudinū ſupple p̄dictarū: ⁊ timet̄ etiam hydropiſis ꝓpter illud qđ accidit in epate de apoſtemate malo ⁊ duro: ⁊ corruptione male cōplexionis: ⁊ timet̄ ptiſis ⁊ dolores pulmonis ꝓpter expulſionem ſanguinis mali ad ipſū. ¶ Cū ergo vir iſte aliquod dictoꝝ accidentium iam inciderit q̄ citius eſt poſſibile inſiſtendum eſt apertioni uenarum emoroidalium que. v. infraſcriptis ingenijs ⁊ inſtrumētis aperiri poſſunt a leuioribus inchoando. ¶ Primū itaq; eſt ut eger ſepe cum digito uel cū candela titillationem faciat in circūferētia intrinſeca inteſtini. ¶ Secundum vo parumper fortius illo eſt: ut cōfricet loca predicta cum folijs fici. ¶ Tertium adhuc fortius alijs eſt ut confricet eas cum cepe ſquille circū inciſo ¶ Quartum eſt q̄ ſi predicta non aperirent fiat plurium illorum decoctio ⁊ in aquam calidam ſedeat: deinde loco exiſtente bene calido actu fiat con-

fricatio earum cum aliquo de predictis. ¶ Ultimum vero eſt q̄ ſi ex p̄dictis ingenijs tales uene aperiri non poſſunt: quod tamē apud me nun̄q̄ contigit: tūc fiat inteſtini compreſſio ad extra: ⁊ cum flobotbomo aperiat̄ vna uel due de predictis uenis que groſſiores fuerint.

¶ De cura tremoris cordis viꝝ huīc moleſtātis. Cap. viii.

Regimē tremoris cordis in hoc loco in duas diuiſi intētiones. Prima qdē eſt reſpiciens tēpus paroxiſmi ⁊ augmēti tremoris illius qui tūc maxime debilitat. Secūda vero eſt regere ipſuz tēpore quo non ita frequenter moleſtatur.

Pro expeditione vero p̄me gnque ponam ingenia: pro cōplemento ſecunde ponā tria inſtrumēta. ¶ Primū itaqz inſtr̄m p̄me intētionis eſt ut cū medicus occurrit egro moleſtato a reſolutione nimia ꝯſite uelocem ⁊ fortem motū ⁊ ſpirituum ⁊ humoꝝ de circūferentia ad ipſuz cor ſtatiz ſollicitus eſſe debet de augmēto reſolutionis illius ꝓhibēdo: qm̄ ſi perſeueraret ualde facile poſſet egrū ad cōpletam extinctionē pducere iuxta ſniaz hyppo. affo͡ꝝ ſcd̄a ſermōe illo. Qui exoluū tur frequēter ⁊ fortiter ſine manifeſta cauſa repēte moriuntur. Itaqz p̄muz inſtr̄m eſt ut ſtatiz facies ⁊ extreme ptes irrorent̄ cum hac mixtione actu frigida. ℞. aque roſ. ℥. iiij. aque menthe. ℥. ij. roſ. ſpodij ſandal. al. ⁊ ru. an̄. ℈. ij. muſci ambre oriētalis. an̄. g. ij. aceti. ℥. ij. vini maluatici. ℈. iiij. p̄dictarū ſpērum pulueres per ſe ꝯtriti cū liquoribus uehemēti ꝯtritione ꝯquaſſent̄ in mortario. hec enim irroratio virtutem vitalē reſolutam tā in febribus q̄ in alijs diſpoſitionibus reſeruare ſolet. ⁊ colligit̄ ex ſermonib⁹. ſcd̄a primi. in fine capituli illius. In harena ſepelire. ¶ Scd̄m inſtr̄m ad hoc eſt iſtud. ℞. vini aromatici aque buglo. an̄. ℥. j. ſpērum diamuſci dul. ℈. j. miſce ⁊ det̄ in potu calidū. ¶ Tertiuz inſtr̄m eſt hoc. ℞. fol. baſiliconis ſiccoꝝ. roſ. violaꝝ ſpodij oſſis de corde cerui. an̄. ʒ. j. cāphore. ℈. ij. muſci: ambre electoꝝ an̄. g. iiij. ſandaloꝝ amboꝝ coralloꝝ amboꝝ an̄. ʒ. j. pulueriꝫent̄ per ſe ⁊ miſceant̄ ⁊ ligent̄ in ſindone de grana: ⁊ odoret ipſum eger quaſi cōtinue. ¶ Quartū inſtr̄m eſt hoc. ℞. diamuſci dul. ſpērum electuarij de gēmis: ſpērum letificantis Almāſ. an̄. ʒ. j. vini aromatici maluatici. ℥. iiij. aque buglo. aque acetoſe cicoree ⁊ viol. an̄. ℥. j. fragmētoꝝ hiacinti ſmaragdi ⁊ ſaphyri. an̄. ℈. ſ. margaritarū. ℈. ij. ꝯquaſſentur oia in mortario: deinde leuiter calefiāt ⁊ intingat̄ in eis pānus qui applicet̄ ſuper mamilla ſiniſtra frequēter. releuabit enim ⁊ reſtaurabit virtutē in breui tēpore. ¶ Quintuz remediū ⁊ fortius alijs ſi frequētaret̄ tremor ⁊ reſolutio virtutis eſt puluis iſte: de quo det̄ in potu. ʒ. ſ. cū aqua roſ. bugloſ. ⁊ vini maluatici oiuz triuz an̄. ℥. j. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. coral. ru. hiacinti ſmaragdi ſaphyri. an̄. g. v. limature ſubtiliſſime auri. g. iij. margaritaꝝ. ʒ. ſ. dent̄ in potu ſupaſpgēdo p̄dictis aceti al. coclear. j. ⁊ nota remedia talia.

Pro ſecūda vero intētione. ſ. pſeruandi in tēpore minoris moleſtie: q: vir iſte nō euacuat̄ ab aliquali motu tremulo cordis. Ideo nō eſt deſiſtendū ab applicatione remedioꝝ preſeruātiū. ¶ De modo ergo coꝝ p̄mū eſt memorāduz q̄ in oī cibario ſuo ſemp ponatur aliqd croci quātum eſt granū vnuz frumenti: ⁊ in eius cibarijs bulliāt ſemp folia bugloſ. recētis ⁊ comedat ea. aut ſaltem pul. ipſius exiccatū ponat in cibis. Eſt eniz p̄ceptuz Auic. xi. de curatione tremoris cordis dū inqt. Super bugloſſam vero ſis audax: ⁊ nō timeas malitiā eius: ⁊ utere ea in oī qd̄ in potu tribuis ⁊ in cibo das. ¶ 2ᵐ vero remedium eſt electuariū hoc: de quo ſaltē ter in ſeptimana accipiat coclear vnū in aurora ⁊ ante cibū ſaltem horis quatuor. ⁊ ſi cogeret̄ bibere poſt ipſuz bibat. ℥. ſ. vini aromatici cū aliquali quātitate aque roſ. mixtē adinuicē. Eſt aūt huius electuarij deſcriptio. ℞. ſpērum letificantis Almanſ. ſpērum diamuſci dul. ⁊ ſpēruz electuarij de gēmis an̄. ʒ. vj. ſandal. ⁊ coral. amboruz an̄. ʒ. j. ſpodij oſſis de corde cerui an̄. ℈. ij. violē. roſ. an̄. ʒ. ſ. ſyru. roſ. ſyru. acetoſitatis citri. ſyrupi ſimplicis acetoſi. an̄. ℥. v. ꝫuc. al. ℥. iij. coquant̄ ſyru. cū ꝫuc. uſqz ad ſpiſſitudinē ⁊ poſt infrigidationē ponantur ſpecies. ¶ 3ᵐ remediū eſt ſacculus iſte quē ſemp ꝯſuti portet: ⁊ renouet ipſum reuoluēdo ſemp de latere in latus. Et melius eſſet ut haberent̄ ſacculi duo qui alternatiz renouarentur ℞. ſe. baſiliconis: floꝝ bugloſſe: boraginis origani capitis roſ. coral. ⁊ ſandalorum amboꝝ. an̄. ʒ. ſ. hiacinti ſmaragdi ſaphyri an̄. g. v. cāphore. ℈. j. lābruſce. ʒ. ij. macis. ʒ. j. ſ. terātur oia ſimul: ⁊ fiat ſacculus in ſindone de grana retorta. ¶ Et ſpero q̄ remedia hec bñficio ſummi ⁊ dulciſſimi ſaluatoris curabūt ipm̄ ab inſtātia p̄dictoꝝ accitiuz ⁊ pſeruabunt ipſum a tranſitu in diſpoſitionē deteriorem quod totum ſibi miſericordia ſua concedat omnipotēs altiſſimus ad laudem eius ſempiternam. Amen.

Cōſiliuz. 15. De decez malis diſpōnibus videlicet. ¶ De mala cōplexione frigida ⁊ humida cerebri cū nocumēto in operationibus virtutū intrinſecaꝝ ipſius videlicet apprehēſiue imaginatiue demonſtratiue ⁊c̄. ¶ De profunditate ſtomachi cum corruptio fantaſijs in eo ⁊ cum difficili excitatione ab eo ⁊ cum timore. ¶ De diminutione viſus. ¶ De multitudine aquoſitatis in oculis. ¶ De debilitate digeſtiue ſtomachi ⁊ appetitiue etiam. ¶ De ablatione operationis olfatiue. ¶ De debilitate motus progreſſiui. ¶ De fluxu emorroidali frequenter moleſtante. ¶ De motu pulſatiuo: ſiue de tremore cordis. ¶ De frigiditate multa membri genitalis cum difficultate coeundi. ¶ Diuiditur autem conſilium in tres particulas. ¶ Particula prima continens duo capitula.

¶ De diſcuſſiōe ⁊ enumeratiōe accitiū curādoꝝ. Cap. i.

Labilis humane nāe cōpago multiſqz lapſibus prōptiſſima rem mihi magna ſpeculatione digniſſimam nuper obtulit. Uir eniz quidā de his qui nr̄o latio florē tiſſimi exiſtunt. Spectabilis miles legūqz peritia ⁊ phie mediocriter eruditus. auo vero noie pro nūc occultandus eſt: videt̄ plurimis accitibus ⁊ difficilib⁹ moleſtari. ¶ Primo in opationibus virtutū cognitiuaꝝ uel memorabiliuz qm̄ ipſe tardius app̄hendit ea que per opationē apphenſiuā celeriter app̄hendē ſolebat. Silr etiā nō eſt bñ diſpoſit⁹ in opationibus imaginatiue potētie cōponēdo ⁊ diuidendo. ⁊ adhuc fortius qm̄ memorabilia nō conuenienter nec diu retinet. ¶ 2° etiā vir iſte ſomno ꝓfundo moleſtatur a quo nō niſi difficulter excitat̄: etiam in dormiēdo ſomnijs corruptas fantaſias repreſentātibus agitat̄. Et adhuc ſepe raro cū timore excitatur a ſomno. ¶ 3° p̄ncipalr̄ in viſu eius nocumētuz pcipit diminutionis notabilē: ita q̄ nō niſi cū magna difficultate legere pōt. ¶ 4° p̄ncipaliter in oculis ſuis multitudo repreſentat̄ aquoſitatis ita q̄ quaſi ſemper madefacti ſunt. ex quo pcipitur lapſus cerebri ad humiditatē: ⁊ quoniam retēta eſt multe aquoſitatis preſentia quaꝫ facere ſolebat. ¶ 5° p̄ncipaliter vir iſte moleſtat̄ debilitate digeſtiue ſtomachi. ¶ 6° vir iſte quaſi p̄uatus eſt operatione olfatius. obiecta eniz odorabilia aromatica: uel fetida fere nō percipit. ¶ 7° vir iſte in opationibus motus ꝓgreſſiui manifeſtam pcipit leſionē ⁊ laſſitudinez in tātuz q̄ genua eius nō vident̄ habere potētiaz ſuſtentandi ꝯueniēter corporis molē. ¶ 8° inſuper vir iſte moleſtatur fluxu emorroidali bis uel ter in menſe. ¶ 9° adhuc vir iſte pcipit pulſationem in parte ſiniſtra cordis ſub mamilla quam dicit eſſe tremorem cordis cum aliquali grauedine in anhelitu. ¶ Decimo ingēti moleſtat̄ accidēte qd̄ eſt multe frigiditatis ſenſatio in toto genitali mēbro: ⁊ maxime in burſa eius ita q̄ ad uenereū actuz ualde raro ⁊ difficulter incitat̄. ⁊ ipſum nō niſi cū magna difficultate complere pōt. Queda͞m alia iterū in eo accidētia appent: que tñ a radice iſtoꝝ accidētium predictoꝝ dependent. Hec in ſumma videtur eſſe

diſpoſitio huius viri p̄dictis .x. accidētibus cōplicata. que oīa ſui abſciſionē velociter ſtudia itelligētu facile manifeſtāt.

¶ De inueſtigatione cauſarum egritudinum ⁊ accidentiū ʒ predictorum. Cap. ii.

Oportet aūt paruꝑ per cōtēplari theorice in cauſis p̄dictoꝝ accidētiū anteꝙ curationis inſtrā exprimant. In opationib⁹ enim p̄us qdē corporum diſpōe ⁊ accitiuʒ cognitio hēri debet. deinde ⁊ ſalubriū cāruʒ inuētio. p̄mo tegni. quomō eniʒ inſtrā curationis ⁊ p̄ſeruationis eligi ⁊ cognoſci poſſunt ſine precognitione cauſarum egritudinum ⁊ accidentiū earū. ¶ Oportet aūt hic fundamētuʒ accipere. ꝙ oium p̄dictoꝝ accidentiū vna ⁊ ſufficiēs cauſa eſt mala cōplexio frigida ⁊ humida in toto corpore huius viri multum aucta. ¶ Hoc aūt ex pluribus ſignis deduci pōt. P̄rimo qdeʒ ab inherētib⁹ ſubſtātie qꝛ per tactū in quacūqʒ pte eius mollities repreſentat̄ ⁊ frigiditas etiā: lʒ ſit remiſſior ꝙ humiditas. Lapſus eniʒ huius viri ad humiditatē magis eſt ꝙ ad frigiditatē inclinatus qd̄ appet ex vehemēti oiuʒ ptiuʒ corporis mollitie ⁊ remiſſa in eis rubedine carnoſitatis augmēto cū magna ipſius mollitie ex pluribus aliis nūc reſecādis. ¶ Iterū p̄dictus lapſus demōſtrari pōt per ſigna ſumpta ab opationibus. ¶ P̄rimo qdeʒ virtutis pulſatilis: qꝛ pulſus eſt mollis ⁊ tardus. lʒ eniʒ humiditas hēre arterias reddere molles: multitudo tñ eius idiſponit ad motū ut patet in valiſt. Sed ī eſt p̄uus ꝓpter remi ſſam caliditateʒ ⁊ auctā humiditatē: ⁊ ꝓpter hoc nō eſt velox: ſed ad frequentiā iclinatus. Cū eniʒ virtus ſue neceſſitati per magnitudineʒ ⁊ velocitatē nō ſufficiēter ſatiſfaciat ſupplet cū aliquali frequētia. ¶ Appet etiā hoc pcipi poſſe per nocumētuʒ anhelitus huius viri: qd̄ in veritate eſt anhelitus ɔſtrictio. Multa eniʒ humiditas cōprimēdo membra anhelitus eſt cauſa anhelitus ɔſtrictiōis: ita ꝙ videat̄ patiētem dilatare organa anhelitus cōprimētis hanc dilatationē impedire. ¶ Et ex hoc fundamēto iterū declarari pōt cauſa alterius accidētis. ſ. motus tremuli cordis: virtus eniʒ recōpenſans neceſſitati cordis nō pōt facere diaſtolē magnā ꝓpter ipſius debilitatē ⁊ inobediētiā. quare humiditas augmētata laſſitudinē facieʒ in ptibus mobilib⁹ cordis. quare accidit mot⁹ tremulus cordis. quotiēs eniʒ virtus mouet cor ad diaſtolem dū multa humiditas ⁊ eius vapor impediēdo motū laſſitudine ⁊ debilitate quā facit eſt cā motus tremuli cordis ⁊ eſt accīs valde verēduʒ ⁊ p̄pe ſi pſeueraret. Vñ qui habet motū cordis tremulū ɔtinuū caueat ne ſubita intercipiat̄ morte. gñta p̄mi. cap̄ de ſignis p̄noſticātibus egritudines. ¶ Et adhuc ⁊ tertio mala cōplexio frigida ⁊ humida corporis declarari poteſt ex multo ⁊ prolixo ſomno qui reducitur ad operationes animales. ¶ Et iteruʒ hoc apparet ex nocumēto moraliuʒ virtutū ɔtingente in hoc viro: cū difficultate eniʒ apprehendit ⁊ imaginat̄ ⁊ memorat ut ſupra declaratum eſt. ¶ Inſuper talis mala cōplexio ab opatione appetitiue ſtomachi cognoſci poteſt: qm̄ appetitus eſt a multa humiditate ſopitus: ſiue ꝓpter oppilationē a materia tali cadēte in neruo reuerſiuo oris ſtomachi: per quē deſcēdere debet aialis ſp̄s a ſexto pari neruoꝝ cerebri appetitus excitatiuus. ¶ Similiter etiaʒ ex diminuta ſtomachi digeſtione exceſſus frigiditatis ⁊ humiditatis deduci pōt. tarde enim ⁊ non niſi lōgo tempore digerit ⁊ fluctuant in eo cibaria ita ꝙ eoꝝ digeſtio in ventoſitates permutatur. ¶ P̄reterea p̄dicta mala cōplexio demōſtrat̄ facile ex notitia ⁊ opatione gñatiue potētie que in eo dici pōt nocumētuʒ. ſ. diminutionis: qꝛ parū appetit ⁊ minus pōt in operatione veneream. ¶ Etiā potētia trāſmutatiua ſanguinis in ſpina in opatione ſua corrupta eſt. ¶ Etiā debilitata eſt expulſiua vaſoꝝ ſeminaliū: qꝛ ſemen effundere non pōt niſi cuʒ tēpore longo ⁊ cum labore magno: ⁊ hec oia ordinant̄ opationibus vegetatiue potētie. ¶ Et rurſus iteꝝ augmētuʒ frigiditatis ⁊ humiditatis pulchre demōſtratur ex magno nocumēto in motiua potentia huius viri apparente ſiue motu ꝓgreſſiuo quātuʒ ad totū corpus: ſiue partiali membroꝝ ut capitis: qd̄ nō bene ſuſtineri pōt brachioꝝ ⁊ pedū: quoꝝ motus ad oēs differētias poſitionis eſt in viro hoc valde difficilis. ¶ Et videt̄ hāc diſpōnē in hoc viro nō ſolū eſſe a tēpore ētatis: ſed a p̄ncipio generationis maculatā. Refert eniʒ genitorē cum in tali pte etatis eſſet in qua ipſe nūc conſtitutus eſt: neruoꝝ frigiditate ⁊ humiditate cū magna debilitate fuiſſe moleſtatū. Et adhuc intēſam frigiditateʒ in mēbris genitalibus valde magnifice fuiſſe paſſuʒ. ꝓpter qd̄ huius viri egritudo hereditaria denoīari pōt: ⁊ eſt peior ꝙ ſi eſſet a tēpore precipue ɔtracta aliis paribus. ¶ Adde iterū ꝙ lōga ⁊ frequēs euacuatio emorroidarum hūc viruʒ p̄duxit ad ɔſilem diſpōnem magnifice augmentādam. Ois eniʒ euacuatio intēſiue magna ⁊ lōgo tēpore durās perducit ad laſſitudinē ⁊ debilitateʒ membroꝝ motus ⁊ deſtructionem innati caloris augmētum frigiditatis ꝓpter quā diminuuntur ⁊ corrumpunt̄ opationes membroꝝ: ut 14⁹ tertii. cap̄ de aſclite. ¶ Ex quoꝝ oium fundamēto iam manifeſte appet ꝙ huius viri diſpoſitio eſt mala cōplexio frigida ⁊ humida totius corporis mālis que eum inuadit magis in capite ſtomacho ⁊ mēbris genitalib⁹ eius ut iam deductū eſt. ¶ Appet ſcdō ꝙ egri diſpoſitio cū ſuis accidētibus eſt valde verēda. ¶ Et ſeqtur tertio ꝙ ad eius curā citiſſime ꝓperanduʒ eſt. ¶ Et ſequitur quarto ꝙ cura accitiuum p̄dictoꝝ vana eſſet ⁊ pauce vtilitatis ſine pmutatione eius ad ſubtractionē frigiditatis ⁊ humiditatis mālis de qua dictum eſt. ¶ Seqtur qnto: ꝙ cura huius viri fundari debet ſuper debito regimine menſurato multū accurate ⁊ diſcrete per res non naturales ⁊ medicinales: ut nunc ſequitur ⁊c̄.

Particula ſecunda huius tractatus de conuenienti regimine huius viri per res non naturales continens capitula ſex.

¶ De habitatione ⁊ loco ſibi cōuenientibus. Cap. i.

Quoniā huius viri diſpoſitio ut apparuit in p̄cedēti cap̄ eſt lapſus ad frigidū ⁊ humiduʒ notabilit̄ intēſus. Ideo indiget regimine reductiuo ad diſpoſitionē meliorē: qd̄ per ɔ̄ria fieri debet: ergo locus ubi habitare debet eligēdus eſt ad caliditatē ⁊ ſiccitatē declinis: ſed hoc regimē huic viro nō niſi cū magna difficultate eligi pōt: qm̄ ipſe ꝓpter magnas italie diſcolias oratorie dignitate: uel officio diuerſas urbes ⁊ loca neceſſario cogit̄ perambulare: qcqd tamen ɔtingat eligat ſibi habitaculū a vēto ⁊ curſibus aquarū elōgatū. Et caueat moram ɔ̄herein habitaculis antiquoꝝ edificioꝝ ⁊ prope pulueruētā humiditate corruptoꝝ ⁊ frigiditate magna. ꝓpter qd̄ eligat locū ſatis ɔuenienter ornatum ⁊ munitū: ʒ in quo etiā ignis accendat̄ non ex carbonibus: ſed ex lignis abietis: quercus: lauri: pomoꝝ: iuniperi: ⁊ cōſimiliū. ¶ In quo etiā ſepe ſuffumigatio cū puluere ſtoracis calamite ſuperaſperſo prunis ignitis: aut cū laudano thure ligno aloes ſandaraca colofonia: reſine hñ dura. ¶ Vel cū trociſcis iſtis. ℞. gallie muſ. laudani electi. añ. ʒ. i. ſ. ſtoracis calamite ʒ. vi. ligni al. ʒ. i. bacarum lauri. ʒ. iiii. pul. foliorum cupſſi. ʒ. v. puluerizent̄ omnia per ſe ⁊ incorporentur cum ſuc. folioꝝ lauri: ⁊ fiant trociſci pōderis ʒ. iii. quos poterit ſecū portare ſuffumigādo ex eis cameraʒ veſtes caputeos ⁊ birreta. ¶ Similiter etiā quantū ad annexa ſit veſtib⁹ in nocte ɔuenienter tectus. imo ⁊ adhuc in eſtate caput eius pellibus ſuffultis ⁊ doſſibus varioꝝ: aut pellib⁹ vulpinis conuenienter tegat̄. ¶ Frequenter pomum iſtud die noctuqʒ in manibus odorādo teneat. ℞. croci. ʒ. ſ. maiorane: roriſmarini ſticados folii. añ. ʒ. i. ſ. ambre orientalis. ℈. ſ. muſci. ʒ. ſ. ſtoracis calamite laudani añ. ʒ. ſ. diſſoluantur hec duo in vino aromatico ⁊ fiat pomum ut dictum eſt.

¶ De regimine eius per exercitium. Cap. ii.

uolatilibus:laudãt carnes faſianoꝝ ⁊ perdicũ propter lau-
dabilitatẽ repletionis eoꝝ ⁊ qꝛ generant ſanguinem ad exic
cãdum prõpcium ⁊ propter cordialitatẽ que inuenit̃ in eis.
¶ Et ꝑpter eandem cauſam oium auium carnes ſylueſtri
um que cibũ ſuum queritãt ⁊ uenant̃ cũ uolatu ⁊ labore
magno laudabiles exiſtũt. Tales enim ex numero a ſapien
tibus ponunt̃ carduelle:philomene:alaude:⁊ paſſeres etiã
reliquas vͦo preter iſtas dimittãtur. ¶ Cõueniunt etiã cotur
nices:que multũ abundãt apud ſiculos:⁊ frãcolini: quoꝝ
copia eſt apud tridẽtinos:⁊ ſtarne que multũ abundãt in
dioceſi aqlegienſi:ſiue per ſtarnam aial ſpecie diſtinctum a
pdice itelligas ſiue pdicẽ:utraqꝫ eoꝝ eiuſdem cõplexionis
ſcribit̃. ⁊ ideo tales utiles ſunt huic viro:quoniã caro per-
dicis auget ſanguinẽ ualde:⁊ ꝯueniens eſt ſi ea utat̃ cõua
leſcens:cuius corpus fuit infrigidatũ ⁊ ſanguine diminu
tũ. 23° Cõtinentis cap̃ preallegato. Et eadẽ ratione laudã-
tur faſiani ut dictum eſt:quoniã caro eoꝝ eſt melioꝛ carne
pulloꝝ. ſcdo canone. cap̃ de duragi. ¶ Caro vͦo uolatilis
quã lõbardi dicũt Quatulã:greci aũt Uertiginẽ dicũt:⁊ ia
nuẽſes uocãt Squiſcalã raro accipi debet. qm̃ generat ſan-
guinẽ humidũ ⁊ uẽtoſabilẽ:⁊ ſua pinguedine facientẽ lapſi
tudinẽ in neruis ⁊ nauſeã in ſtomacho. ⁊ ideo uſus eius ſit
paucus:⁊ cũ aromatibus ꝯdita. ¶ De carnibus quadru-
pedũ laudant̃ capretine:ꝑpter inclinationeꝫ cõplexionis
eoꝝ ad leuem frigiditatem cum augmento ſiccitatis: bone
etiã ſunt̃ vitelline. ¶ Carnes vͦo caſtrati ⁊ ꝓprie ualde pin
guis ⁊ iuxta ualles nutriti dimitti debẽt. lꝫ enim Auerrois
5° colliget. carnes caſtratoꝝ videat̃ ꝓferre carnibus vitulo
ruꝫ. Dicẽdum eſt:ꝙ itellexit de his que oriunt̃ in climate uꝉ
regione magne caliditatis ⁊ ſiccitatis:qualis eſt regio hiſpa
noꝝ:vnde oriũdus fuiterat eniꝫ Cordubẽſis:ut in ſcriptu
ris inuenio. Similiter etiã intellexit de caſtratis qui nutri-
untur plãtis calidis exiccãtibus ut mellilotto andachocha
thimulo trifolio ⁊ ſimilibus. ꝑpter qͦd ⁊ carnes caſtratoruꝫ
in mõtibus vincẽtinis nutritoꝝ:⁊ in ꝯſimilibus ꝑpter cali
ditatẽ:⁊ ſiccitatem a nutrimẽto acqſitam ita collaudari de-
bent ſicut carnes plãtis frigidis ⁊ humidis nutritas repro
bare ꝯueniens eſt. ¶ Caro vͦo agni ꝑpter excedentẽ humi
ditatẽ eius non habeat̃ in uſu niſi raro ⁊ cum ſpẽbus aro
maticis calefacientibus ⁊ exiccantibus cõdita. Et adhuc
conuenientioꝛ eſt ei aſſata ꝙ elixa. ¶ Caro vͦo domeſtici
porci recens omnino dimittatur. generat enim mollitiem
in neruis ⁊ cerebro ⁊ iuncturis.

De quadrupedibus ſylueſtribus ptꝫ
ei conuenire car
nes ſylueſtris porci:raro tñ ⁊ in pauco uſu:⁊ meliores erũt
ei carnoſe partes in pinguedine minorate ⁊ ꝓprie condite
cum aromatibus ⁊ plantis calidis ⁊ ſiccis. ¶ Caro vͦo ca-
prioli eſt ei ualde laudabilis bonitate ſui nutrimẽti laxie. a
ſuꝑfluitatibus expurgati:ipſe eniꝫ inter ſylueſtres carnes
meliores exiſtunt. ⁊ ſanguis ex ea generatus paucas habet
ſuperfluitates. 3° Almãſ. cap̃ nono. ¶ Caro vͦo leporis ite-
ruꝫ ꝯueniens eſt ei rõne pauce humiditatis ⁊ multe ſiccita
tis:que inuenit̃ in nutrimẽto eius lꝫ rõne remiſſe calidita-
tis nõ videret̃ aduerſari frigiditati ſupacute. Inuenio tñ
ſi artificialiter ꝑparet̃ cum pipe croco çinçibere ⁊ ſimilib⁹
erit ualde ꝯueniens. tūc enim per ambas qualitates aduer
ſabit̃ generationi flegmatis. ¶ Carnes vͦo ceruoꝝ quoruꝫ
magna copia eſt apud romanos:⁊ in uſu habetur ibi non
eſt multũ diſcõueniens ⁊ ꝓprie cum aromatibus cõdite.
¶ Caro vͦo cuniculi omnino reprobanda eſt. ¶ Alie vͦo
carnes ſylueſtres non ſint multum in uſu preter urſorum:
quorum uſum abſcinditea uobis propter groſſitudinem
⁊ viſcoſitatem ⁊ remiſſam caliditatem ſanguinis genitã ex
eis. In ſumma igitur omnium animalium carnes a me-
dio in ſpecie ſua multum elongate per augmentum fri-
giditatis ⁊ humiditatis meliores erunt ei ſalite ⁊ aſſa-
te ꝙ elixe.

Quia uero ꝑpter ſacre legis reuerẽtiã nõ ſemp li
cet comedere carnes. Dicẽdum ꝓmo
gñaliter ꝙ oium piſciũ uſus reprobãdus eſt:⁊ ꝓprie in quã
titate multa. Et melius eſt uti ſalitis piſcib⁹ ꝙ recẽtib⁹:⁊ in
oleo frixis uel aſſatis ꝙ in aqua elixis. Sint tñ piſces min⁹
incõuenientes eligẽdi. ſ. illi quoꝝ cõplexio caliditati ⁊ ſiccita
ti viciniorꝫ eſt:⁊ eoꝝ ſubſtantia duricies. De quoꝝ numero
elegãtiores ſunt carpiones in comitatu ueronẽſi ⁊ brixienſi
abundãtes. Scdo etiã ſunt torrẽtine fluuiales uel ꝓncipio
maris vicine ſicut in extremitatib⁹ atteſis ⁊ padi mare atti
gẽtibus. Silr̃ etiam piſces alij uarioli noiati:de quoꝝ nu-
mero eſt ſpere ſolis ſemilunarẽ figurã in ſquãmis eius ha
bẽs. etiam ꝯueniũt ei more dicto lucij in aqs nõ limoſis in
uẽti. Et aliquãdo qui uocãtur capedani ſturiones ⁊ tenne
li boni ſunt ⁊ orade. ¶ De maritimis ſunt rumbi menole
ſardelle ⁊ alij oẽs ſolidarũ carnium inuẽti ⁊ in mari nutri-
ti a limoſitatib⁹ ⁊ ciuitatibus elõgati. ¶ Conchilia ⁊ oſtra-
che quarũ ꝑpter laſciuiã magis ꝙ ꝑpter utilitatem ⁊ iuua
mẽtum in nr̃is tẽporib⁹ cibatio libet nõ placẽt nec uobis uti-
les ſunt. Talia eniꝫ aialia genita ſunt ex limoſitatibus ⁊ fe
calibus ptibus in fundo maris ⁊ ripis inuẽtis magis per
modũ putrefactionis ꝙ ꝑpagatione ſeminis:de qbus alias
ſermonẽ ꝓlixum feci rõnibus ⁊ auctoritatibus reproban-
tibus aialia talia:ut patet in ꝯſilio ſcripto ad Angelicũ ab-
batẽ Camaricẽſem. ¶ Propter qͦd anguille tinche ⁊ om-
nes piſces mollium carnium ⁊ magnoꝝ corpoꝝ nõ ſunt ac
cipiendi. Unde ⁊ cancri abhorreantur in uobis fluuiales
⁊ marini ſimiliter quos Maſanctos uocant.

Lac uero ⁊ lacticinia oia ꝯſimiliter euitent̃. uſus
eniꝫ eoꝝ ſenſibus iterioribus nocitiuus
eſt:⁊ amẽtie gñatiuus ⁊ mollitiei ⁊ diſpõnis paliſis:augmẽ
tatiuus:ut colligit̃ 2° canone in ꝓpͦ cap̃:ubi dixit. Lac eñ
ꝑpter declinationẽ eius ad frigus aliqͦd nocet flegmaticis:
quoniã eoꝝ caliditas non ꝯuertit ipſum ad ſanguinẽ ſicut
oportet. Et in aureola oculi dicit ꝙ lac facit euenire tene-
broſitatem viſus ad caliginẽ. ¶ Propter qͦd etiam caſeus
mollis ⁊ recens euitari debet. ¶ Silr̃ ⁊ butyri uſus oino
eſt ei incõueniens ꝑpter magnã mollitiẽ ⁊ relaxationẽ ſto
machi ⁊ neruoꝝ. Eſt tñ calidũ ⁊ humidũ in ꝓmo. humidi-
tas tñ eius eſt amplioꝛ caliditate ipſius. ¶ Uñ ꝑpter hoc
cõuenientioꝛ eſt ei uſus olei oliuaruꝫ bene maturaruꝫ. Eſt
enim calidũ in ꝓmo ⁊ humidũ in fine eius. ¶ Propter qͦd
⁊ ꝯuenientius eſſet uobis oleũ de nucibus ſolẽniter appro
batũ ad diſpoſitiones neruoꝝ. Et oleũ de amigdalis dul.
⁊ adhuc ꝯuenientius eſſet oleum de fiſticis. Fiſtici eniꝫ ca
lidi ſunt ut infra patebit de fructibus.

Similiter etiã ⁊ mellis uſus ꝯueniẽs eſt in cibari-
is ⁊c. Mel eniꝫ potẽter aduerſat̃ fleg-
mati ut colligit̃ ſcdo canone. ⁊ 6° de regimie ſanitatis. vñ ⁊
mellita cibaria cõuenientiora ſunt ꝙ çuccarata. Çuccarum
enim lꝫ in paſſiuis tẽperamentum obtineat:ad caliditateꝫ
tñ parũper inclinat̃:ꝑpter qͦd nõ eſt ſufficiẽs uſus:ſed gra
tia laſciuie cum aromatibus calidis.

Ea uero qbus ꝯdiunt̃ cibaria que attrahẽtia ſunt
lꝫ in multo uſu nõ ꝯueniãt:minus tñ no-
ciua ſunt uobis ꝙ acetoſa. Acetũ eñ potẽter nocet neruis
ut patet ſcdo canone. ⁊ ſcda tertij. cap̃ ꝓmo. Et dicit de eo
Serapio auctore Gal. ꝙ ualde nocet neruis ut experiẽtia
docet. Et ſi bene cõſideres acetum quãto magis acre ⁊ mi
nus acutum tanto minus nocumẽtuꝫ erit uobis. ¶ Quia
inſuper laudanda ſunt non ualde dura quocunqꝫ modo
coctio preparetur preter ꝙ frixa. ¶ De aromatibus vͦo qb⁹
fercula cõdiunt̃ ꝯueniũt uobis calida ⁊ ſicca. Talia enim
capiti cordi ⁊ ſtomacho ſunt utilia. oia eniꝫ aromata dili-
gunt̃ a mẽbris ꝓn aipalib⁹ ut 4° ꝑ. ⁊ 2° tertij colligendum.

Iam uero de leguminib⁹ parũper agendum eſt.
Premitẽdũ ꝓmo ꝙ oium taliuꝫ uſus
abſtinẽdus eſt a uobis ꝑpter eoꝝ uẽtoſabilitatẽ ⁊ uẽtoſitatẽ

nē que replēt neruos euaporatione eoꝝ ad caput propriē uelut piſa fabe faſeoli ⁊ cicera alba. Unde elenes .i. greci incurrerūt nocumēta iſtꝰ curarū ꝑpter comeſtionē multam eoꝝ. ❡ Si qua tñ ꝯuenire poſſunt ſunt cicera rubea que calida ſunt ⁊ ſicca: ⁊ ꝯueniēter apiriūt ⁊ ꝑcipitatiua mācrum flegmaticarum per vias urine: non tñ ſint in multo uſu: eo qꝛ inflatiua ſunt: ⁊ nō debēt accipi in ꝑncipio nec in fine cibi: ſed in medio ſolum. ſcđo canone ꝑprio caꝑ. ❡ Laudo nobis pānicij uſum: lȝ enim ſit frigidū ⁊ ſiccū: qꝛ tñ paꝝ nutrit: ⁊ ꝑpter ſui leuitatē ⁊ ſiccitatem ꝯueniens eſt: ⁊ urinam ꝓuocat .11. ꝯtinentis caꝑ .99°. ❡ Siſr etiā ꝯueniens eſt nobis riſus. eſt enim calidū in ꝑmo ⁊ ſiccū in ſcđo .21. ꝯtinentis caꝑ 26°. ꝯueniēter nutrit ⁊ exiccat: ⁊ ꝯfortat etiā: qꝛ habet aliquā ſtipticitatē. octauo de ſimplici medicina. ꝑmo capitulo. Alia aūt legumina nō placēt mihi ꝑpter allegatas cauſas.

De oleribus

aūt dicēdū ꝑmo. ꝙ nullum eſt cōueniēs nobis frigide cōplexionis ⁊ humide: nec hñs humiditatē multam facile ebullibilem ⁊ putribilē: qualia ſunt ſpinachia bleta portulaca lactuca cucurbita ⁊ endiuia creſſones ⁊ ꝯſimilia. 22. ꝯtinentis. Q̄ꝺ ſi aliqđ iſtoꝝ olerū ꝯtingit accipe: frāgaſ cū calidis ⁊ ſiccis ut mentha ſerpillo feniculo petroſel. ⁊ alijs. Aut ſaltem iſta ante ꝑdictoꝝ aſſumptionem accipianſ. ❡ Dicēdum tertio ꝙ olera ꝯueniētia nobis cū hoc ſint calida ⁊ ſicca debēt eſſe apiriua mediocriter: ut māo ꝯſumant ⁊ ꝑcipitent per vias urine. De quoꝝ numero eſt ſaluia ſepe laudata. 3° canone ab Auic. lȝ ſpāle capitulū nō fecerit in 2° canone. Diaſcorides vō caꝑ de lilifago. videſ aſcribere operationes a caliditate ⁊ ſiccitate eius ꝑuenientes: lȝ eam nō graduet ſicut neqȝ aliquod alioꝝ ſimpliciū niſi ualde raro. Joānes vō Serapi. in aggregatione ſimpliciū. caꝑ 49°. enumerat ipſam inter medicinas calidas ⁊ ſiccas in ſcđo: ⁊ dicit ꝙ eſt calida caliditate manifeſta ⁊ paruȝ ſtiptica. De hac planta multi modernoꝝ ampla dicunt in egritudinibus: qđ tamen nō ita auctēticum inuenio ab illuſtribus antiquis. ❡ Laudo etiam nobis feniculi uſum: nō tamē in magna quantitate: eſt enim calidus in tertio ⁊ ſiccus in ꝑmo. 8° de ſimplici medicina. tñ ꝑpter eius iuuamētum ad nocumēta viſus que grādia ſunt in nobis etiam qꝛ calefaciēdo diuertit materias a remotis partibus per vias urine educēdo cōuenit recens in quantitate maiori: ſiccus vō minori. ❡ Similiter etiam ⁊ ſcđa ſpēs apij petroſellinū noīata ꝯuenit nobis. eſt enim calidū ⁊ ſiccū in 3°. 8° de ſimplici medicina. lȝ aliqui ponāt ipſum in tertio gradu caliditatis ⁊ in ſcđo ſiccitatis: quicquid tñ ſit eſt ꝯueniēs in ꝓuocādo. caput ꝯfortādo ⁊ ſtomachū ut a pluribus colligiſ. lȝ Ruffus dixerit ꝙ nocet ſtomacho attrahēdo ad ipſuȝ mās acutas aliūde. Sed ſi bene ꝯſideretur inuētio eius fuit de apio ut eſt ꝑma ſpēs: ambo enim ponunſ eiuſdē ſpēi: ut patet ſcđo canone. ꝑmo capitulo. ⁊ 8° de ſimplici medicina. ꝑallegato loco. ⁊ .21. ꝯtinentis. caꝑ 63°. ⁊ a Serapione ſimplicium 4°. Aliter aūt ad Ruffū dici pōt negādo ꝯſtiam ſuam: nō enim eſt argumētatio bona. petroſel. trahit materias acutas aliūde ad ſtomachū ergo nocet ei. Cū hoc enim ꝙ attrahit eas abſtergēdo ⁊ aperiēdo cito educit eas: ita ꝙ in eo non ꝯtrahant moram tantam ut poſſint ledere. ❡ Menthe vō cuiuſcūqȝ ſpēi uſum laudo nobis: ſiue igiſ per ipſam intelligaſ ſpecies eius cuius folium parūper rotūditati attinet ⁊ ſtipes eſt ſubrubeus ⁊ parum plus ſemipedali a terra eleuaſ ⁊ eius odor eſt ſuauis ⁊ amenus: ⁊ talis poniſ calide ⁊ ſicce complexionis in ſcđo canone ⁊ lege ibidem ꝙ ꝯfortat ſtomachū calefaciēdo ipm: ⁊ ſedat ſingultū ⁊ digerit ⁊ prohibet uomitū flegmaticum. ❡ Et ſi per mētham itelligaſ alia ſpēs ſiſimbriū nominata: que apud uenetos mētha reputaſ etiam hec planta ꝯueniēs eſt nobis. quoniam eius caliditas ⁊ ſiccitas perueniunt uſqȝ ad tertiū graduȝ. ❡ Si aūt per mentham intelligatur tertia ſpēs eius que balſamica uocatur: etiam cōuenit: eſt enim in aſtātia caliditatis ⁊ ſiccitatis ſicut ſcđa: ⁊ eſt capiti ⁊ neruis cōuenientiſſima: qđ eius aromaticitas amena declarat. ❡ Propter quod ⁊ mentaſtruȝ quod eſt eius ſpēs agreſtis etiaȝ conſimiliter laudandum eſt nobis. ❡ Nemē iterū qđ Auic. 2° canone ſerpillum noīat ⁊ Diaſcorides ſerpillum uocat: ꝯuenit uobis. Auicē. ponit ipm calidū ⁊ ſiccū in ſcđo: ⁊ dicit ipſum aromaticitate ſua ſtomacho ⁊ capiti conueniens eſſe: ⁊ ꝓuocat urinam: lȝ Serapio enumeret ipſum inter medicinas calidas in 3°. ❡ Adhuc ⁊ ſaget alnarina quā roſmarinū Serapio nomīat laudāda eſt uobis ꝑpter caliditatē ⁊ ſiccitatē eius in tertio gradu: ⁊ ꝯuēit ſtomacho capiti neruis ⁊ oculis. ❡ Amaracos etiā quā maioranā uocāt ꝑpter ꝟtutē eius attenuatiuaȝ ⁊ diſſolutiuā a caliditate ⁊ ſiccitate tertij gradus ꝓueniētē 8° de ſimplici medicina ꝯuenit ualde: ⁊ eo fortius qm̄ aperit oppilationes cerebri ⁊ colatorij. ⁊ ꝯuenit doloribꝰ capitis a flegma ⁊ uētoſitatibꝰ ꝓueniētibꝰ. ut 2° canone ſuo caꝑlo colligēdū mēbrorū capitis. ❡ Ocinū etiā ꝯuenit: ſed illud magis qđ aromaticitatē hēt ſilem gariofilis ⁊ magna folia extēſa ⁊ minꝰ etiaȝ qđ aromaticitatē amenā hēt ſilem gariofil. ꝯueniēs eſt ei calidū ⁊ ſiccū in ſcđo ut Joannes Serapio de hegereſen. ❡ Propter qđ dicēduȝ eſt: ꝙ lȝ multa ſint olera ꝑter iſta que uſui hoīum in cibis ꝯſueta ſunt: ut origanū calamētum daucus ⁊ ſimilia. oīa tamen aromatica: quorū aroma emanet a caliditate ⁊ ſiccitate ⁊ non a frigiditate ⁊ ſiccitate uelut in camphora laudanſ uobis in uſu. ❡ De alijs aūt oleribus cum iam excluſerim ea nihil ad preſens niſi de rebus quaruȝ cōmunis eſt uſus. primo de caulibus. Prima enim apparentia uidētur conuenire nobis: qꝛ calidi ſunt in primo ⁊ ſicci in ſecundo: maturant leniunt. ſ. uētrem exiccant ⁊ prouocant. ſecundo canone. caꝑlo ꝑprio: lȝ 21° ꝯtinentis. caꝑlo. 641. ſcribatur auctoritate Gal. ⁊ Humaſij ſanguis generatus ex caulibus eſt horribilis ⁊ mali odoris q̄re melius eſt ab eis recedere. ❡ Borago etiam lȝ ſit in uſu multum mihi tamen non placet propter uētoſitatē ſuā per quam nocet digeſtioni inquietando cibum in ſtomacho etiam qꝛ non habet tātā caliditatis quātum uobis opportunum eet. Ponitur enim tēperata: qꝛ eſt ſpecies bugloſſe ut colligendum eſt ſecūdo canone. primo capitulo cū ſpeciale capitulum de ea non habeatur ibidem. ❡ Medicine aūt tēperate ad lapſum frigidum ⁊ humidum. notabilr intenſum non hñt ſufficientem actiuitatem: qm̄ a ꝑportione minoris inequalitatis nō ꝓuenit actio ſufficiens. ❡ Cerefoliuȝ etiam qđ eſt in uſu non paruo quod calidum eſt in principio ſecundi ⁊ ſiccum in eo ꝯueniens eſt uobis ſubtiliatiuuȝ diureticum ⁊ confortatiuum.

Quia uero

antiquorum conſuetudo erat numerare inter olera citrullos cucumeres angurias ⁊ pepones: dicendum eſt de eis parumper. ❡ Et ꝑmo qdem angurie cucumeres citrulli parui oīno a uobis euitādi ſunt. Et lȝ ſit coīs uſus utendi cucurbitis. nec uſus eius apud uos oīno euitari debet: qm̄ generat humores frigidos humidos ⁊ crudos ⁊ male ſubſtantie ut apparet ſcđo alimentoꝝ. caꝑlo 3°. tñ ſm ꝙ ibi tangitur pōt artificialiter ita componi ꝙ ipſa inclinetur ad generationē laudabilis humoris: ꝑpter qđ ꝯſuetudo fere coīs artificialiter faciendi ipſam cum modico croco ⁊ caſeo uobis eſſet laudabilis. Cum agreſta vō nō. Similiter ⁊ portulaca ſpinachia ⁊ bleta ⁊ criſolacāna omnia dimittūtur. ❡ De melonibus vō dicendum ꝙ pari rōne dimitti debent quia ſunt frigidi ⁊ humidi: qꝛ tñ eo minus frigidi ſunt quāto maiori dulcedine participant: ⁊ ſui ſubſtātia ſoliditati attinentes: ideo magis utiles videntur eſſe: ⁊ ex eis comedē poteſtis ⁊ ꝑpriē añ cibum ⁊ bibendo poſt eos laudabile vinū in quantitate ꝯueniēti abſqȝ aqua: ut colligiſ 2° alimētoꝝ. caꝑlo quinto.

Inſuper

iteruȝ dicendū parūper ꝙ oēs frucꝰ actu ⁊ potentia frigidi ⁊ hūidi dimittendi ſunt. ❡ Propter qđ ceraſa nō placēt mihi: dulcia aūt lȝ ēt ſint leniuia uentri: tñ ſūt nociua ſtomacho: acria vō lȝ ſtōacho

videantur utilia ⁊ aliq̃liter laxatiua:nõ tñ ſũt uobis laudãda
q: uentrẽ retinent:ut Diaſco. In ſumma tñ aliqñ poteſtis
accipe de illis que ſunt ſubſtãtie compacte ⁊ groſſe: ſaporis
medij inter dulcẽ ⁊ acrem que uocantur maraſche. ⁋ Per
ſica ẽt pp frigiditatem eoꝝ in pmo ⁊ humiditatem in ſcõo
nõ ſunt ↄueniẽtia:lꝫ eni ſtomacho ſint bona ⁊ appetit⁹ in
citatiua:ut 2° canone,tñ nõ ſit eoꝝ uſus multus:⁊ eligantur
cõpacta dura aromatica ⁊ citrini coloris ⁊ ſaporis ad dul
cedinẽ eleuati ab oſſibus nõ ſepabilia niſi per inciſionem.
⁋ Et eadeꝫ rõne de pomis dicendũ eſt ꝙ eligant̃ que aro
matica ſunt colore rubea ⁊ citrina ſubſtantia ſolida in ſa
pore dulcedine notabiliter participantia ⁊ raro utantur.
⁋ Propter qđ ⁊ pira minus diſcõuenire vident̃ ꝑpter ſic
citatem eoꝝ que aduerſatur humiditati.ſunt enim frigida
in primo ⁊ ſicca in ſecundo.21. Continentis. capitulo 9°.
Ex eis tamen eligantur:ut de pomis dictum eſt. ⁋ De ficu
bus parũper ↄſiderãdũ:ſunt eni ſicce ex eis calide in þ ſicce
in pn° ſcõi.humide vo ex eis nõ tãtã caliditatẽ ⁊ ſiccitatem
hñt:ſꝫ magis nutriũt ꝙ̃ ſicce:lꝫ nõ ita ↄueniãt ſtomacho ut
ſicce:qcqđ tñ ſit ↄueniẽtiores ſunt uobis inter alios fruct⁹
ſunt eni meliores alijs fructib⁹ in terris ⁊ regionib⁹ in qb⁹
eſſe ↄſueuerit. 3° pmi.cap̃ de regimine per cibũ ⁊ potũ.ſunt
eni ſtomacho ſpleni renib⁹ ⁊ epati utiles apiẽdo abſtergen
do ⁊ mũdificãdo:in eis eni eſt lenificatio ultia ⁊ nutricatio
maioꝝ ꝙ̃ in alijs fructibus.2° can. ꝓpo cap̃. ⁋ Paſſule vo
ſtomacho ⁊ pectori approbant̃ ⁊ enumerant̃ a ſapiẽtib⁹ i
ter ea que ſũt calida ad caliditatẽ declinãtia. In ſũma igit̃ ex
eis meliores ſunt uobis ille que hñt arillos ⁊ hñ comedunt̃
debẽt ultimate maſticari:talis pars arilloſa terrea eſt ⁊ ſicca
frãgit earũ vnctuoſitatẽ ⁊ humiditatẽ ſupfluã ꝑpter quam
ſunt nociue lapſib⁹ humidis. ⁋ Nuces autẽ numerant̃ in
ter edulia ⁊ medicinas calidas ⁊ ſiccas: ꝑpterea uobis ↄue
niũnt:uerum quia propter vnctuoſitatem multam earum
nauſeant ſtomachũ ⁊ grauãt caput ⁊ pectus.ideo nõ ↄue
niũt. ⁋ Caſtaneaꝝ aũt uſus lꝫ rõne ſiccitatis videret̃ utilis:
earũ tñ nutrimẽtũ q: eſt groſſuꝫ ⁊ ſiũt difficilis trãſmutatio
nis ⁊ earũ humiditas eſt in groſſas uẽtoſitates conuertibi
lis non placẽt:⁊ adhuc q: ſunt nutrimentũ hñtoꝝ.tractat̃
enim de eis in caplo de glande ut colligitur ſcõo canone.
⁋ Criſomilla vo que nõnulli anteoſica ⁊ falſe uocant:qm̃
anteꝑſica ſunt parua que matureſcũt in mẽſe iulij:non cõ
ueniunt uobis:q: frigide ⁊ humide cõplexionis ſunt in ſe
cũdo. generant enim febres malas uelocitate putrefactio
nis eorum:⁊ precipitur a ſapientibus ꝙ ſi aliquando come
dantur accipiatur cum eis anetum uel ſemẽ eius. ⁋ Pro
pter eãdẽ etiam cãm non laudo uobis iuiubas:lꝫ frigide
ſint in pmo ⁊ tẽperate in paſſiuis uroicit de eis Gal.non
repi iuiubas nec in ↄſeruãdo ſanitatẽ ⁊ in remouẽdo egri
tudinẽ aliquid ↄferẽtes.ſed reperi eas difficilis digõnis ⁊
pauci nutrimenti ⁊ malas ſtomacho:⁊ in eaꝝ gđuatiõe eſt
diſcordia magna inter auctores quã hic diſputare nõ curo
⁋ Mora aũt bñ mature ⁊ dulcia declinant ad caliditatẽ ⁊
humiditatem:q: tamen ſtomacho nocent dimittantur:illa
tamen que de eis non ſunt mature ponuntur frigide ⁊ ſic
ce complexionis: ⁊ de eis aliquando comedere poteſtis q:
confortant ſtomachuꝫ ante cibũ tamẽ ſumant̃. ⁋ Dactyli
bene maturi vniuerſa bolum ↄcordia ponuntur calidi in
pmo.in paſſiuis tñ de eis diſcordant ſapientes fere omnes
Serapio enim in aggregatore enumerat eos inter medici
nas calidas ⁊ ſiccas in primo gradu. Auic. vo 2° canone
caplo de palma.parũ de eis dicit.ſ.ꝙ preterijt ſermo de eis:
ſed in pluribus uoluminibus nõ inuenio de eis capitulũ
neqꝫ ſub rubrica dactyli neqꝫ de fenikia neqꝫ de rotab.23° cõ
tientis capitulo de palma ſic ſcribitur. Dactyli maturi cali
di ſunt in ſecundo humidi in pmo. Auctoritate Bimaſij 8°
de ſimplici medicina legitur ꝙ cũ hoc ꝙ abũdanter nutri
unt uentrem ſtipticãt ⁊ inferunt dolorem pungitiuum ſto
macho ⁊ oppilationes epati ⁊ ſpleni. quare dimittantur.

⁋ De pineis ſcẽrũ dicendũ ꝙ in paſſiuis grana earũ tẽpera
ta ſunt parũ ad caliditatẽ declinantia.ideo nõ multũ curan
dum eſt de eis. Si tñ accipe placeret aut in ↄuiuijs eſſet ne
ceſſariũ: tũc meliores ſunt cũ infundant̃ per noctẽ in aqua
calida ⁊ ſic remouebitur ab eis acuitas acrimonia ⁊ mor
dicatio: ⁊ efficientur optime ad nutriendum: ⁊ ꝓprie ma
gis condite cum melle ⁊ calefacte cum çuccaro. ⁋ De fiſti
cis dicendum . ponuntur enim calidi in fine ſecundi ⁊ eſt
in eis humiditas non limitata. Raſ.22. continentis ſim
plici.53. auctoritate Archigenis ⁊ Bimaſij ponitur calide
⁊ ſicce. In ſumma igitur laudo uobis eos:aperiũt eniꝫ mea
tus nutrimenti ⁊ oppilationes epatis expurgando ipſum ⁊
canales pulmonis octauo de ſimplici medicina. ⁋ Iam de
granatis dicenduꝫ. triũ ſpecieruꝫ inueniuntur.propter qđ
non raro ⁊ parũ eoꝝ complexio diuerſificat̃ :dulcia ſunt fri
gida ⁊ humida:acria vo frigida ⁊ ſicca in ſcõo ⁊ muça tenẽt
medium.dulcia enim ⁊ bene matura comedere poteſtis:cõ
ueniunt ſtomacho ꝑpter ſtipticitatem ſubtilem.

Quoniam vo parum differunt ſpẽs alimẽtoꝝ in
ter ſe ſumpte ex carnibus ꝑpter ptes
aialiũ. ⁋ Ideo dicenduꝫ eſt de eis parumper. Et pmo ꝙ ol
um aialiũ mẽbra uel partes ſua potentiali uel actuali humi
ditate nimium molles ⁊ lapſitudinis mẽbroꝝ poſitiue eui
tande ſunt. de quoꝝ numero ſunt cerebrum medulle partes
medullares ⁊ pinguedines oẽs multipliciter enim ledunt:
aut multa euaporatione implẽte cerebrũ :aut nimia earum
mollitie ledendo ſtomachuꝫ ⁊ neruos. ⁋ Scõo etiã ꝙ oẽs
partes animaliũ viſcoſitateꝫ habentes notabileꝫ dimittẽde
ſunt:uelut cutis mẽbrana uel partes cutanee ⁊ neruoſe ⁊ li
gamentales. ⁋ Premittẽdo 3° ꝙ oẽs partes que ſubſtãtia
eaꝝ difficilis tranſmutatiõis ⁊ groſſi nutrimẽti ponuntur
dimitti debẽt. Sicut caro cordis epatis ſplenis renũ ⁊ fere ol
um inteſtinoꝝ. ⁋ Propter qđ inferẽdũ eſt ꝙ ſole ⁊ laudabili
ores aialiũ ptes exiſtũt carnes muſculoſe nõ multũ pigues
ſubſtãtie ſolide mediocri colore rubee ⁊ odore ſuaues ⁊ de
iuuenib⁹ aialib⁹ accepte poſt occiſionẽ aialiuꝫ non diutius
ꝙ̃ per diem vnum uel duos conſeruate. Hec in ſumma de
regimine cibationis ſufficere poſſunt.

Iam autem ut cõueniens videatur hora dicẽ
dũ eſt de potu ſm conuenientiam.
⁋ Premittẽdo pmo ꝙ vina fumoſa ſua vinoſitate ⁊ ſubti
lia in ſubſtãtia actuali uel potentiali: q: nimiũ penetratiua
euitari debẽt:lꝫ ↄueniãt ſtomacho rectificãdo digõnẽ eius:
tñ q: multũ replẽt caput ⁊ neruos maius eſſet nocumẽtũ eo
rum ꝙ̃ iuuamẽtũ: ꝑparãt eniꝫ aduẽtũ nõ ſolũ paraliſis ſed ẽt
apoplexie ⁊ tenebroſitatis viſus : quare dimittenda ſunt.
⁋ Ampli⁹ cũ alijs que rectificãt organa digõnis ⁊ gñatio
nis non min⁹ ꝓuideri põt uobis ꝙ̃ vino: plurimi eniꝫ me
dicinales potus ſunt uobis utiliores vino ut ſtatim dicet̃.
⁋ Si tñ non placeret dimittere vinũ argumẽto ſũpto a cõ
ſuetudine bibendi uel incurrendi nocumẽta ex potu aque
cuiuſcũqꝫ : aut pp laſciuiã que eſt argumẽtuꝫ accuſandi fe
re oẽs hoies pp blãditiẽ magis ꝙ̃ pp virtutem. Ideo conde
ſcẽdẽdo dicenduꝫ ꝙ vinũ ↄueniẽtius eẽ debet odore ſuaue
ſubſtãtia oxaphanũ colore rubeum ⁊ vinoſitate ſua medio
cre declinatum magis ad paruam caliditatem ꝙ̃ multam.
⁋ Qđ ſi tale vinũ nõ inueniret̃ ꝑdictis circũſtãtijs ↄditio
natuꝫ permiſcẽduꝫ eſt cũ aqua fontis accepta libera aeris ⁊
decurſus celo ⁊ aeri expoſita a lacunis ⁊ limoſis partibus
denudata in qua non inueniat̃ multitudo ranarũ uel ſan
guiſugaruꝫ uel plante fetorẽ hñtes:uelut aggi nenufar len
ticula tribulus ⁊ ſilia. Et ſi talis aqua ꝑcoqueretur: ⁊ ꝓprie
qñ ſcaturit a mõtib⁹ ⁊ decurrit per riuulos lapidoſos ual
de melioꝛ eſſet propter quod ultimo cõcludenduꝫ ꝙ aqua
ciſterne melioꝛ eſſet uobis ꝙ̃ altera aqua. ⁋ Dico autem
conſilio ſalubriori utens ꝙ melius eſſet uobis ſpatio inte
gri anni uti mellicrato ſimplici aut compoſito: quod non
nulli ueterum laudant. ⁋ Talis eniꝫ potus ſua cõueniẽtie

caliditate ⁊ ſiccitate potētercii q2 diureticꝰ eſt. ¶ Et iterꝫ q2 mūdificatiuꝰ eſt capitis neruoꝝ ⁊ inſtrōꝝ ſenſus. ¶ Et adhuc q2 ſatis ↄueniēter eſt nutritiuꝰ. Jō oīo eligēdus eſt uobis. ¶ Cū igit̄ queritis hēre ſyrupū deſcribat̄ p hūc modū. ℞. aque ſuprascripte lib.xxv. mellis citrini odoriferi cum ſua dulcedine hn̄tis aliqd acuitatis lib.ij. coquant̄ ſil' in lapideo uaſe uſqꝫ ad ↄſūptionē tertie ptis ſpumificando ſucceſſiue ⁊ ↄtinue abijciendo: deinde colet̄ur bis per ſtamine cum ſpiſſū ⁊ cuꝫ infrigidatū fuerit reponat̄ in uaſis lapideis: ⁊ utendū eſt eo ad libitū: ⁊ poterit ↄſeruari per mēſem. ¶ Cū aūt deſideraueritis efficē ipm cōpoſitū: tūc qdē accipiēda eſt deſcriptio q̄liter repit̄ in receptarijs. ſꝫ cōpoſitio eius fūdari debet ſup v̄tutibꝰ medicinarū hn̄tiū ↄtrarietatem ad lapſuꝫ. iō debēt eē calide ⁊ ſicce: ⁊ hn̄tiū eleuationeꝫ ad cerebrū per v̄tutē tertiam q̄les ſūt galiga nux muſcata: macis peonia ⁊ ſilia. ¶ Et iteruꝫ eoꝝ que hn̄t calefacere ⁊ confortare ſtomachū. uelut macis gariofil'. maſtix pip al. ⁊ ſilia. ¶ Et iteruꝫ recipe debet hic potius virtutem medicinarum per tertiam opationem reſpiciētium neruos: uelut acorus grana peonie cardamomum utrunqꝫ. ¶ Recipere etiam debent medicinas cōfortantes membra generationis uelut daucus petroſellinum crocus ambra muſcus arthemiſia matricaria ſemina daucie ⁊ conſimilia. ¶ Propter qđ eligendum eſſet uobis hoc cōpoſituꝫ magiſtrale qđ omnes p̄dictas amplectitur v̄tutes ⁊ opationes cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ambre orientalis.ʒ.ſ. muſci.ǧ.vj.ſſ. de mecbe nucis muſcate galanga coſti.el'. piperis al. añ.ʒ.ſ. cinamomi ſubtilis ⁊ acuti.ʒ.j.ſ. cubebarum granoꝝ peonie ſe. daucie ligritie añ.ʒ.ij. maſticis.ʒ.ſ. gariofil'.ʒ.j. aque laudate lib.xl. mellis ſ dicti.ʒ.xlv. coquantur uſqꝫ ad cōſumptionē tertie ptis diſpumatiōe facta ↄueniēter: ⁊ eedem ſpēs ligari debent in pāno raro ⁊ prius in aqua modicum coqui ante q̄ ponat̄ in mel: ⁊ poſt reſeruetur ut dictum eſt.

Particula

tertia huius tractat̄ de regimine accidētium huiꝰ viri que ↄtinet capl'a ſeptē. ¶ Capitulum primuꝫ de regimine vniuerſali per euacuationes vniuerſales appropriatas ſm̄ tempora anni. ¶ Capitulum ſecundum de electione medicinarum corrigētiuꝫ lapſum frigidum ⁊ humidū materialem cerebri. ¶ Capitulum tertium de medicinis conuenientibus nocumento diminutionis ⁊ corruptionis viſus. ¶ Capitulum quartū de medicinis curatiuis lapſus frigidi ⁊ humidi ſtomachi ⁊ rectificatiuis eius. ¶ Capitulum quintum de medicinis preſeruatiuis a paraliſi ⁊ confortatiuis neruorum. ¶ Capitulum ſextum de medicinis rectificantibus membra generationis ⁊ diſponentibus ea ad venereū actuꝫ. ¶ Capm̄ 7m̄ de medicinis ⁊ inſtrīs correctiuis quorundam accidentiuꝫ que in hoc viro perſeuerant ⁊ curationem ad ſe uocāt.

¶ De purgatione in uere ⁊c̄. Cap.1.

Itaqꝫ pro declaratione capituli primi premittende ſunt medicine neceſſarie ad purgatiōes regulares que fieri debent in uere iuxta ſniam ſummi hypp. ſexto afforiſmoꝝ afforiſmo 2º ibi. Quibuſcunqꝫ farmacia aut flobothomia neceſſaria eſt. hos in uere farmacare: aut flobothomare ↄuenit. Et ex hoc fundamento apparet q̄ euacuationes in autūno celebrate ſi utiles exiſtant non tamen ſunt ita regulares ſicut ille que in uere fiunt.

Agitur

a p̄ncipio menſis martij uſqꝫ ad mediū aprilis conueniens eſt ut iſte vir purget̄ bis. ſ. ol' xxº die per hunc modū. Nā mane in aurora accipiat hāc infuſioneꝫ calidā: poſt quā dormiat per vnā horā cōpletā: ⁊ non dormiat ſup ipſam niſi ſpatio p̄me hore: ⁊ tardet cibū ſuum uſqꝫ ad horas ſex: ⁊ quīta p̄cedēte horā ſextā accipiat cyathum vnū aque cocte cum çuccaro ⁊ calefacte. Eſt enim infuſionis deſcriptio talis. ℞. turbith electi puluerīs hermodactyloꝝ. añ.ʒ.j. agarici albi leuis frangibilis ⁊ non nodoſi.ʒ.ij.ſſ. cinamomi aniſi dauci ſpice. añ.ʒ.ſ. ſalis gēme.ǧ.ij. aque mellis.ʒ.iiij. calefiat aqua ⁊ infundantur in ea puluer es cum.ʒ.j. penidiarum: ⁊ ita ↄſeruetur per diem naleꝫ: hora vō ſupius dicta calefiant oīa ſimul ⁊ diligenter colentur ⁊ exprimantur: ⁊ bibat de colatura illa calide: obſeruatis conditionibus iam paulo ante dictis. ¶ Cuꝫ ergo fuerit hac minoratiua euacuatione mundificatus ſequēti immediate die in mane accipiat hunc ſyrupuꝫ calidum ſuprascripta hora: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſyrupi de ſticados.ʒ.j. ſyrupi aceteſi compoſiti.ʒ.ſ. aque betonice ſaluie ⁊ eupatorij añ.ʒ.j. miſce ⁊ totum accipiatur caliduꝫ ⁊ tardetur cibus poſt ipſum horas ad minus quatuor. ¶ Cū ergo ſūpſeris hoc digeſtiuū ſex uel ſeptem diebus aut totiēs q̄ in urina eiꝰ appeat mediocritas in ſubſtātia ⁊ in colore citrinitas ⁊ hypoſtaſis in fūdo uaſis alba ↄtīcta ⁊ cōlis: tūc mane immediate ſequenti purget̄ cū iſtis pillis. ℞. pillaꝝ fetidaꝝ.ʒ.ſ. ⁊ de ſarcocola deſcriptione M[illegible] eius.ʒ.ſ. formentur pille.vij. cū ſucco ro. ⁊ accipiantur in aurora: qbꝰ acceptis poſt eas obſeruent̄ regule que in minoratiuo dicte ſūt. ¶ Cuꝫ aūt trāſiuerit ſpatiū.16. aut.20. dierū iterū purgetur cuꝫ hac ſcōa purgatione que v̄tualr̄ a p̄dicta differt debet aliquātuluꝫ. ¶ Pmo q2 nō debet eē ſcōa purgatio in ḡdu ⁊ potētia ſua eque fortis ⁊ calefaciēs ut p̄ma: q2 tūc vtꝰ erit parūper eleuata pp ſubtractionē ptis mēbri. ¶ Itē q2 calidus ↄuenēs tūc eſt maior ⁊ potētior ad mobilitādū mās. ¶ Etiā q2 vie euacuationis ſūt patiores: pp qđ pro minoratiuo recipiat hoc. ℞. eluarij indi.ʒ.ij. agarici electi.ʒ.ſ. medulle cartami.ʒ.ſſ. aniſi cinamomi.añ.ǧ.iiij. miſce. accipiat̄ hoc totū cū.ʒ.ij. aque ſublimatiōis radicis acori calefacte: ⁊ tardet̄ cibꝰ. ⁊ de minoratiuo dictū eſt. Et nota q̄ agaricus ⁊ cartamus uehemēter ↄferunt in diſpōnibꝰ neruorū. Collige hoc 2º tertij. capitulo p̄mo in fine. ¶ Poſt illud vō minoratiuū mane immediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuuꝫ. ℞. ſyrupi de eupatorio.ʒ.j. mellis ro.co.ʒ.ſ. aque abſinthij. feniculi ⁊ cicoree añ.ʒ.j. miſce ⁊ accipiatur ut ad operationē bone digeſtiōis ſic ſupra ſcriptū eſt in p̄mo ſyrupo. ¶ Cuꝫ ergo acceperis hoc digeſtiuū mane ſequenti euacuetur cū hoc med. camic. ℞. agarici electi.ʒ.ſ. medulle cartami.ʒ.j. caſſiefiſtule ſyrupi viol'. añ.ʒ.ſ. çinçiberis.ǧ.iij. accipiat cuꝫ cyatho medio aque ordei calefacte: ⁊ fiat poſt hoc ſicut ſcriptum fuit poſt minoratiuum primum.

De purgatione

vō in p̄ncipio autūni fienda ſic pcedat. In fine nāqꝫ mēſis ſeptembris uel in p̄ncipio octobris vno mane in aurora accipiat hoc minoratiuū. ℞. tyriace hermetis deſcriptione Auic'.22º. tertij.ʒ.j. electuarij indi.ʒ.ij.ſ. aque ordei çuccarate ⁊ calide.ʒ.iij. miſce totum inſimul ⁊ accipiatur obſeruatis conditionibus in minoratiuo dictis. ¶ Poſt hoc aūt digerantur materia ſex uel octo diebus cū hoc ſyrupo. ℞. ſyrupi de biſātijs mellis ro.co. ſyrupi de eupatorio añ.ʒ.ſ. aque mellifſe lupuloꝝ ⁊ cicoree añ.ʒ.j. totum calidū accipiatur ut ſupra de alijs dictum eſt. Et ſi bene cōprehēdes hoc digeſtiuū ↄueniens eſt ad materias frigidas ⁊ calidas: ⁊ aliqualiter ad materias aduſtas quas eſt rationale fuiſſe reſeruatas ⁊ genitas in cōſiſtentia eſtatis ⁊ exercitijs fortibus ⁊ ſimilibus. ¶ Accepto itaqꝫ digeſtiuo accipiat̄ hoc ſolutiuuꝫ. ℞. benedicte ſimplicis.ʒ.iij. caſſiefiſtul'.ʒ.iiij. electuarij ſucci ro. electuarij indi añ.ʒ.j. totū accipiatur cuꝫ cyatho medio aque ordei çuccarate calide ↄditionibus oībus obſeruandis que in alijs ſolutiuis dicte ſunt. Et nota q̄ hoc ſolutiuum educit electiue materiam calidam a iuncturis virtute electuarij ſucci roſ. ⁊ materiam frigidam ab eiſdem: ⁊ a remotis locis virtute electuarij indi. ⁊ materias flegmaticas ⁊ aquoſas a ſtomacho ⁊ neruis v̄tute agarici: ⁊ educit etiaꝫ materias cholericas flegmaticas ⁊ partim aduſtas a ſtomacho epate ⁊ uenis v̄tute caſſiefiſtule. ¶ Predictis autem ſupaddendū eſt q̄ ſi tempore iſtarū purgationū qū accipit digeſtiua uēter nō eſſet bn̄ fluxibilis tūc mittat̄ aliqđ cliſtere in aurora cōpoſitū hoc modo. ℞. folioꝝ blete

malue mercurialis añ.M.ij.polipodij cartami añ.M.j.ſ. furfuris bñ cribellati.M.ij.coquantur oia in lib.quatuor aque uſqꝫ ad ↄſumptionē quartā partiuꝫ ꝛ de hac colatura bñ expreſſa accipiat lib.j.bñdicte caſſiefiſtule zuccari rubei.añ.℥.ſ.olei oliuarū.℥.iiij.ſalis com.℥.ſ.miſce ꝛ tota mediocriter calidā accipiat: ꝛ quieſcat poſt eius aſſumptionē: ꝛ calidos pānos ſup uētrē frequēta. ¶ Quod ſi vir iſte aut alter abominaret clyſteriorꝫ aſſumptionē ſicut mos eſt pluriū ꝛ maxime dñorꝫ alamanorꝫ: tūc ol die aut ſaltē tertia die paruꝫ ante cenā accipiat vnā de iſtis pillulis. Et placēt mihi magis propter aſpectū quē hñt ad ſtomachū neruos caput ꝛ genitalia mēbra. quarꝫ deſcriptio eſt hec. ℞. cinamomi.ʒ.ſ. maſticis nucis muſcate radicis peonie.añ.ʒ.ſ.ſalis indi.ʒ.j.ſ.radicis feniculi.℈.ij.agarici electi.ʒ.iij.hermodactylorꝫ turbith.añ.ʒ.ſ.croci ligritie añ.℈.ſ.aloes epatici electi.ʒ.v. pulueriſent oia per ſe ꝛ īfundant in.℥.v.ſucci maiorane. ꝛ.℥.iij.ſucci ſaluie.℥.iiij.ſucci cicoree ꝛ diligēter cōmiſceantur ꝛ ponant ſub radijs ſolis uſqꝫ ad ↄſumptionē ſuccorꝫ deinde iterū renouent ſucci ꝛ exiccent: ꝛ ita tertio fiat ut dictū eſt: videbis enī operationem diuinā in euacuādo mās predictas a predictis locis ꝛ confortando ea ꝛc̄.

¶ De cura lapſus cerebri frigidi ꝛ humidi materialis. Cap.ii.

Cum vir iſte fuerit euacuatus ut ſupra dictū eſt procedēdū eſt ad ↄſumptionē materiarū flegmaticarū que in cerebro eius principaliter abūdāt. Et primo quidem cum medicinis ſimplicibus.

Et de leuioribus ſimplicibus eſt ſpica nardi de qua ſoleo dare in ſero qñ eger uadit ad lectū pillulas duas factas cū puluere eius ꝛ modico tyriace hermetis per duas horas poſt cenā eſt enī potiſſima ad pdicta ut ſcripſit filius Serapionis in ſuo cap ei° inq̄t: Spica nardi exiccat humiditates in capite aggregatas ↄfortat cerebrū ꝛ phibet reumatiſmos. ¶ 2m ſimplex pdictis appropriatū eſt ambra ꝛ ppe ptib° patientibus apoſtema: de ea enī accipio ℈.iij. ꝛ cū.ʒ.ij.ſyrupi de calamēto cōmixtā exhibeo in aurora cū.℥.iij. aque maiorane calefacte. Ambra enī aſſumpta ↄfortat cerebrū ꝛ corroborat ipm ꝛ ſenſus oēs ꝛ cor etiā ꝛ ppe in ſenib° frigidis cōplexione. ¶ Tertiū ſimplex eſt caputpurgiū factū cū muſco per hunc modū. ℞. pulueris muſci.℈.ij.aque maiorane.℥.ij.calefiant ambe ſimul ꝛ in medijs tertijs aut per horam ante cenam ore pātis repleto hydromelle tepido plena palma manus de predicta mixtione leuiter calida trahiciatur per naſum leui tractu per utrāqꝫ narem bis in ſpatio medie hore. Eſt enim remedium ualde efficax. ¶ Quartū ſimplex ualde ↄueniēs eſt comedere ſex uel octo auelanas torrefactas poſt cibum. ſcribitur enim de eis ſcdo canonis in primo capitulo. q augmentum efficiunt in cerebro.

De cōpoſitis aūt medicinis mirabiliter ↄfortatiuis cerebri ꝛ exiccatiuis humiditatū abūdātiū in eo ꝛ de ↄferētibus neruis eſt electuariū ab Auic. deſcriptū 5° canone. ſūma pma. ꝛ denoiat fortitudo magna.i.ſaluatrix. Ego enī mirabiles effectus cognoui de ea exhibēdo de ipſa.℈.ij.cū.℥.j.ſ.aque ſublimationis ſo.herbe roriſmarini exhibēdo in aurora modo predicto. ¶ Scdm cōpoſitū ad eaſdē intētiones ꝛ eodē mō exhibitū eſt electuariū ibidē deſcriptū ſelite ab Auic.noiatū: qd ab Haliabate decimo practice.cap ſexto. noiatur ſelphe. ꝛ mirabiliter approbat ipm. ¶ Tertiū cōpoſitū eſt xilobalſamū ↄditū: ꝛ ſunt virgule ex arbore balſami recētes accepte ꝛ ↄdite cū ſyrupo zuccarino modico muſci que in mane accepte ꝛ bñ maſticate ꝛ deglutite mirabiliter cerebro ꝛ neruis ↄferunt ut elici pōt ab auctorib° cap de ligno balſami ꝛ balſamo. ¶ Quartū cōpoſitū uſuale ſūt mirabolani hebuli ↄditi quorꝫ uſus in ſero ꝛ in aurora eſt bonus: ſꝫ difficile ſit inuenire ipſos electos eqñ oia fere medicamina ab arborib° paganis aſportata corrupta ſunt ꝛ ſophiſticata:

¶ Ego aūt experientia certa ſcio q inunctio oīuꝫ ſpōdiliū a pri° colli uſqꝫ ad finem facta cū īfraſcripto oleo calido potēter ↄfert locis laxatis neruoſis ꝛ paraliticis. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. olei de coſto olei liliorꝫ alborꝫ añ.℥.ij: ambre orientalis.ʒ.ſ. terant ſubtiliter in mortario. deide icorporent. ꝛ ponant in ampulla ſtricti orificij bñ obturata ſaltē.xx. diebus teneant ſub radijs ſolis: calefacto cocleari vno ex eo ꝛ facta inunctione: videbis rem tibi ualde gratam.

¶ De cura nocumenti diminutionis ꝛ corruptionis viſus. Cap.iii.

Quoniā aūt in viſu huius viri diminutionis ꝛ corruptionis notabile nocumētū ↄſecutum eſt ad malā cōplexionē frigidā ꝛ humidā ſtomachi ꝛ cerebri hui° viri. Ideo in hoc cap leuius trāſeundū eſt ꝛ ſuccīcte magis. Oia medicamina que cerebro neruis ꝛ ſtomacho ſcripta ſunt ꝛ dicent viſui ei° notabile iuuamētū afferūt. Uapores enī flegmatici ꝛ uapores ei° ſpiritui viſibili ꝛ neruis opticis ꝛ humorib° oculi cōmixti ꝛ imerſi nocumētū pdictū in viſu efficiūt ut ſupra in pº cap deductū ē.

Propter qd hic quattuor ſolū ponā inſtrā. duo quidē phibitiua lapſus: ꝛ duo phibitiua nocumēti ei°. ¶ Primū itaqꝫ de phibitiuis eſt uſus pillularū in pº cap 3e pticule ſcriptarū quas dū volueris efficē efficaciores: cōmiſcē debes cū tertia ſui pte pillularū lucis deſcriptione Meſue in antidotario. Et accipiat ex eis vna per duas horas poſt cenā ꝛ pprie qñ ex.ʒ.j. ſex pillule facte fuerīt. ¶ 2m inſtrm eſt pectinatio leuis capitis per duas horas poſt cenā. poſt quā ſupaſpergat toti medietati anteriori capitis.℈.ſ. pulueris gariofi. In hoc enī medicamine magnū iuuamētū poſuit Auēçoar pº Theiſir cap pmo. ¶ Tertiū inſtrm de abſcidētib° nocumētū diminutionis ꝛ corruptionis viſus eſt ut ſepe oculi lauent cū aqua cinerīs capitali ꝛ medietate ſui aque maiorane. ¶ Quartū inſtrm ꝛ elegātius illo eſt. ℞. balſami electi.ʒ.ſ. aque maiorane.℥.ij.miſce ꝛ pone in amphora obturati orificij: ꝛ exponat radijs ſolis ſaltem per octo dies: de hoc ergo liniātur oculi intus ꝛ extra eſt, ꝛ notabile medicamen.

¶ De medicinis curatiuis lapſus frigidi ꝛ humidi ſtomachi rectificatiuis eius. Cap.iiii.

Conueniēs eſt nūc eligē iſtrā curationis lapſus frigidi ꝛ humidi ſtomachi que ꝛ ↄſumēdo materias in eo inuētas ipm ↄfortare poſſint. ¶ De numero igit illorꝫ eſt ſuccus abſinthij aſſumendo de eo.℥.j.cū aque mēthe ꝛ meliſſe añ.℥.j.ſ. ꝛ ↄtinuetur ſaltē per decē dies. ¶ Scdm ↄferēs ſtomacho etiā euacuādo mām eſt iera ſimplex Gal. accipiēdo de ea.ʒ.j.cum.℥.ij. aque calamēti ꝛ eſt ualde efficax obſeruādo poſt eā ↄditiones ſupius tactas in ſolutiuis. ¶ Tertiū ualde ↄueniēs ſtomacho calefaciēdo ipm ↄſumēdo ſuperfluitates carminat etiam uētoſitates: ꝛ eſt ſemē carui: de quo facio patiētes in mane maſticare.ʒ.j.uel.ſ. per horas tres ante cibū. Eſt enī bonū ſtomacho calefacit ꝛ corroborat: ꝛ facit digeri cibuꝫ ꝛ nutrit in ↄfectionib° medicinarū faciētiū deſcēdē cibū: ut Serapio in aggregatore ſcripſit in ppo cap. ¶ Quartuꝫ eſt maſtix de quo ſaltē ter in ſeptimana facio deglutire ℈.ij. uel.iij. eſt enī medicina ſtomatica epar ꝛ uentrē. deſiccans corroborat ꝛ ad īflationes eorꝫ iuuat abſqꝫ moleſtia: ut ſcripſit Diaſcorides pprio cap. ¶ Ad hāc etiā intētionē cōfert electuariū diaciminū ꝛ ppꝛie deſcriptū a Nicolao in antidotario accipiēdo de ipſo añ cibū rotulā vnā.ʒ.vni° ꝛ medie. ¶ De nobiliorib° aūt medicamib° ad vigorādū ſtomachū ꝛ ↄſumēdū mās duo ſūt mihi expta cōpoſita. ¶ pm eſt electuariū de ambra deſcriptione Meſue in antidotario diſtinctione pma deſcriptione 2a. ꝛ eſt medicina ſublimis cerebrū ↄfortās ꝛ cor ꝛ ſtomachū: ꝛ oia mēbra nutricantia: ꝛ digōnē pcurat ꝛ uētrē ea letificat: cōuenit ſenib° ꝛ frigidis nā ꝛ mulierib° ꝛ ad egritudines matricis: doſis eius eſt ut ſcribit ibi.ʒ.iij.in aurora cū.℥.ij.aque mēthe gra ſtomachi.

etiam aqua melliſſe ꝓpter cor.cū aqua abſinthij ꝓpter epar: aut oīuȝ aut pluriuȝ ſimul cū intendit ad oīa ſimul aut ad plura eoꝝ. ¶ 2m cōpoſitū expertuȝ eſt electuariū de aromatibus deſcriptū etiam a Meſue ibidē diſtinctione prima: ⁊ cap̄ primo. ⁊ debent dari ex eo.ʒ.ij.cum vino odorifero in aurora calefacto: aut cum aquis ſtatim dictis.

Hic etiam adduco duo medicinalia ſimplicia: ⁊ ꝑim etiam cibalia. ¶ Primū ſunt carice.i.ficus ſicce.ſm Diaſcoridē ſtomacho ſunt utiles accepte ante cibū. ¶ 2m ſunt fiſtici poſt cibū accepti qui etiam ſtomacho ꝯuenientes exiſtūt auctoritate Diaſcoridis. Plura etiā medicinalia ꝑter dicta īueniunt̄ confortātia ſtomachū. ¶ Et primū quidē eſt cerotū iſtud qđ ſup ſtomachū cōtinue portet̄. ℞.laudani electi.ʒ.ij.reſine.ʒ.vj.galie muſcate ſtoracis calamite ligni aloes añ.ʒ.ß.mēthe abſinthij añ.ℨ.j.maſticis.ʒ.ß.diſſoluant̄ gūme cū modico aceti vini citoniorꝫ: ⁊ fiat maſſa bn̄ glutinoſa ⁊ ꝓijciat̄ ſup pāno de grana ſm figurā ſcutalē cum extēſione ꝯuenienti: ⁊ ſup ipſum puluerizet̄ pulueris gariof. aſperſione leui. ¶ Si quis autē deſideraret hēre medicinā leuioris applicationis ⁊ facilioris ꝑmutationis cōponat ſibi hūc ſacculū in ſindone de grana tetorta ⁊ portet ipſum ſup ſtomacho maioris tēporis parte. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞.ameos carui ſileris mōtani cimini añ.M.ß.mēthe origani abſinthij.añ.M.j.ligni al.folij añ.ʒ.ij.roſarū ſpodij maſticis añ.ʒ.ß. puluerizent̄ oīa per ſe: deinde miſceant̄ ⁊ mittant̄ in ſacculo lōgitudinaliter ⁊ latitudinaliter. ¶ Adhuc ego experiētia certa ſcio q̄ ſi ſtomachus iungat̄ mane ⁊ ſero cum ſupradicto oleo de balſamo actu calido ⁊ portet̄ ſuper eo pānus calefactus ſuffumigatus cum puluere galie muſcate in breui tēpore vigorat ſtomachū debilitatuȝ. ¶ Scio etiā q̄ portare continue plumaceolū magnuȝ ſup ſtomacho plenū pluma vulturis mirabiliter vigorat ſtomachum ⁊ rectificat ipſum.

¶ De medicinis ꝑſeruatiuis a paraliſi ⁊ cōfortatiuis neruorum. Cap.v.

In hoc cap̄ diligēter ꝯtēplandū eſt. oportet enim medicinas que hoīem paratū ad eneruationē uel paliſiȝ ꝑſeruare hēt. Etiā ſi iā egrotet poſſent curare: memorādo ꝑ q̄ opȝ ꝑintelligē ea que dicta ſunt in regimine per cibos ⁊ potus ut ea que ibi ꝯceſſa ſunt accipiant̄: reliqua vō ꝓhibita dimittātur. ¶ Premittēduȝ ſcdo q̄ talia inſtra que dicent̄ felicius opantur poſt euacuationes in uere ⁊ in autūno celebratas.

De numero ergo harū medicinarū alique ſunt iterius aſſumēde: nōnulle vō exterius applicāde. De his vō que applicāde ſunt interius nōnulle earū ſunt cibales ⁊ medicinales: ſicut dē de cerebro leporis ⁊ de andachocha ⁊ plurib⁹ alijs in ſcđa tertij. ſicut de carne colūboꝝ ⁊ ꝑ̄ſ ſyluestriū. comeſtio eniȝ eoꝝ cōfert ad relaxationē neruoꝝ mēbroꝝ oīuȝ ⁊ tremori totius ⁊ cordis ⁊ trahētibus poſt ſe crura ⁊ pedes ⁊ mēbris ꝑuatis ſenſu ⁊ motu ⁊ interfectioni loquele. ꝑ Thaiſir. ꝑ cap̄. ¶ Nonnulle vō haruȝ ſunt medicinales penitus: de quarum numero coīs eſt acorus ꝯditus accipiendo de eo in mane radicem vnā uel duas. ¶ 2m eſt ſotira magna de qua dictum eſt ſupra. ¶ 3m eſt tyriaca Hermetis etiā ibi tacta. ¶ 4m ſpeciale eſt confectio anacardina deſcriptione Auic̄ 5° canone ſumma prima: ⁊ doſis eius eſt ab vno.ℨ.uſqȝ ad.ʒ.j. ¶ 5m ⁊ ſpeciale de ſoluētibus eſt cōpoſitio pillularuȝ almaraſceni que deſcribunt̄ ab Auic̄.tertia tertij. ⁊ pillule fetide ⁊ pillule de ſarcocola mundificāt neruos ⁊ cerebrū ⁊ materias frigidas attrahūt ab eis aquoſas ⁊ groſſas. ¶ Ego autē expertus ſum ſepe electuariū hoc faciēdo hoīem uti ex eo per integrū annum accipiētem.ʒ.ij.in aurora cum.℥.ij.aque ſublimationis andachoche ⁊ tardet poſt ipſum cibus horis quatuor. Hoīes plures relaxatione iacere coactos vidi reſtitutos eſſe ad ꝓgreſſiuum motū ⁊ ad alias operationes vigoroſe ſanos. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞.floꝝ roriſmarini floꝝ ſaluie ⁊ maiorane añ.ʒ.iij.ſe.rute herbe paliſie radicis acori añ.ʒ.v.cinamomi electi.ʒ.ij.galāge.ßß.triuȝ piperū nucis muſcate añ.ʒ.j.ß.croci.ʒ.ß.ſticados arabici.ℨ.iiij.radicis peonie.ℨ.v.muſci gra.iij ambre.ℨ.ß.pulueris cerebri leporis cōbuſti.ʒ.ß.balſami electi.ʒ.j.ß.melis diſpumanti lib.ij.çuccari lib.j.coquant̄ ſimul çuccaruȝ ⁊ mel uſqȝ ad ꝯuenientem inſpiſſationē. ⁊ cum inceperint infrigidari imponant̄ pulueres aliarū medicinarum per ſe puluerizatarūque ⁊ ꝯuenienter ꝯquaſſando incorporent̄ diu ⁊ uſui reſeruent̄ in uaſe vitreo bene obturato. ¶ De his autē medicinis que exterius applicāde ſunt paliticis ⁊ paraticis cōmuni oīuȝ auctoꝝ fama ſunt aque balneoꝝ naturalium: nō tñ oīum ſed eligēde ſunt ſulphuree ꝓprie ⁊ cimeritie ⁊ etiam aſpaltine. Alluminoſe vō ꝓpter ſtipticitatē ⁊ attramentine ꝯſimiliter ⁊ ferree aque ⁊ que ſcaturiūt per riuulos calibeos dimittende ſunt. ¶ Cū ergo deſideriū fuerit intrādi balnea eligant̄ ſulphuree aque aeri celo ⁊ aſtris ꝯuenienter diſcooperte ⁊ a paludib⁹ ⁊ uallib⁹ fetidis elōgate que recipiūt in alueuȝ arenoſum uel lapidoſuȝ naliter uel artificialiter factū. Et uētre ꝯuenienter mūdificato a cibo ⁊ potu uacuo. In ortu ſolis fiat introitus in balneū. ⁊ ꝯueniēs erit fricatio cū luto inuēto in aqs balneoꝝ a ꝑncipio nuche uſqȝ ad finē ſpine: ⁊ ꝯbat̄ mora in balneo uſqȝ ad tolerātiam que excludat debilitatē. ¶ Tūc ergo corpore diligēter cooꝑto fiat exitus a balneo ⁊ introitus in lectū uſquequo reducatur calor ad pꝛiſtinā tēperiē: ⁊ tūc accipiat̄ cibus in moderata quantitate diminutus magis q̄ cōplete ſatietatis. Poſtq̄ autē trāſiuerint hore ſeptē: ⁊ in die iteꝝ fiat in balneū introitus cuȝ fricatione ꝑdicta: ⁊ introitus in lectū ⁊ alia ut iaȝ dicta ſunt. ¶ Cū ergo igredit̄ lectuȝ tota ſpina eius a fine uſqȝ ad ꝑncipiuȝ nuche leuiter ꝯfricādo inungat̄ cum oleo de ambra calido: uel cū oleo de andachocha: aut oleo philoſophoꝝ. ¶ Cū ergo taliter pertranſiuerint duo dies accipiat aquā ſuper capite ſuo cadētem a uaſe eleuato a capite per quatuor pedes: qđ uas impleat̄ aqua balnei virginea uel a primo fonte ſcaturiēte abſqȝ ꝯtactu hoīuȝ uel alioꝝ. Canula ergo ſit groſſitudinis digitalis a laterali pte exterius apud fundū poſita aperiat̄ ⁊ cadat ſup prora capitis frōte cinctis ⁊ alijs ꝑtibus circūquaqȝ coronatis pāno lineo ſatis groſſo: deinde uoluat ſe a prora ad dextram ⁊ a dextra ad ſiniſtrā ⁊ de ſiniſtra ad poſteriorem uſquequo pcipiat caliditatem aqueam ꝓfundo cerebri ꝯuenienter perueniſſe: ⁊ poterit etiam corpus cū conuenientia tolerādi in ſuſuȝ ſtare uſqȝ ad ſpatium uel medietatē corporis. ¶ Poſt hoc autē cum iā balnei acceperit ſup capite a ſex quinque uel ſex dieb⁹ laudo ⁊ horis ꝯuenientibus dimiſſa balneatione oī ingrediat̄ ſtuffam ꝓpe balneum factā: ut coīter fit ⁊ cuȝ eadem aqua balnei ⁊ nō cum dulci in qua pmaneat hora vna tam mane q̄ ſero. Hec in ſumma eſt balneādi forma ꝯuenientior que obſeruari pōt. ¶ Poſtq̄ ergo a balneo diſceſſerit neceſſariū eſt ut quibuſdā dieb⁹ intēdat ad ſubtractionē materierum que diſſolute ſunt: ⁊ de his que trahūt mām a cerebro ⁊ ꝓprie eſt caputpurgiū hoc. ℞.pulueris nigelle que per quatuor dies īfuſa ſte erit in aceto.ʒ.j.aque maiorane.℥.iiij.miſceant̄ ſimul ⁊ calefiāt ⁊ trahiciant̄ per naſuȝ ſm modū ſuperius dictū. ¶ De his vō que mām abſcidūt a nucha neruis ⁊ muſculis eſt oleū de piretro de quo calefacto fiat inunctio: ipm enim torpidos ⁊ paliticos iuuat 6° de ſimplici medicina ꝑ cap̄. ¶ Etiā ꝯueniēs eſt oleū de caſtoreo ⁊ oleū de croco. ¶ Itē ꝯueniēs exiccatiuum ⁊ ꝯfortatiuū eſt hoc. ℞.olei amigdalaꝝ dul.ʒ.iij.ſandarace baccaruȝ lauri piperis nigri coſti añ.ʒ.j.ß.terant̄ diu in mortario. deinde calefiāt ⁊ applicent̄ ut dictū eſt. Plura alia deſcribere potuiſſem que dimittunt̄: quoniā iſta meliora ⁊ elegātiora ſunt.

¶ De medicinis rectificantibus membra generationis. Cap.vi.

Priuſq̄ explicent̄ inſtra curatiōis actus venerei oportet ingrere cās hoꝝ nocumentoꝝ. neqȝ enī

ſermo eoꝝ rõn abiliter adimpleri poteſt ſine illis. ¶ Propter qḋ ꝑmittēdum primo ꝙ cauſe ꝓpter quas cõtingit hominē ledi in actu coitus due principalr̃ exiſtūt. ¶ Prima includit cauſas primitiuas uel extrinſecas corpori applicabiles. Scḋa vero cauſa huic oppoſita a ſapientib⁹ partit̃ in. 7. modos cauſarū efficientium hoc. ¶ Quarum ꝓma aſſignat̃ pp ꝑncipale nocumētū in virga ipſa. ¶ Scḋa vero aſſignat̃ ex pte defectus in mēbris ſpmatis. ¶ Tertia in membris principalibus. ¶ Quarta in membris que ſequuntur principalia. ¶ Quinta ex pte nocumenti aduenientis mēbris que ſunt intermedia inter mēbra principalia ⁊ membra coitus. ¶ Sexta propter nocumentum proprium in membris que ſunt vicina membris coitus. ¶ Septima ex pte paucitatis uētoſitatū in toto corpe iuēte.

Pro declaratione

itaqꝫ p rime cauſe exterioris. Dicēdum ꝓmo ꝙ quecunqꝫ cauſa primitiua data que applicetur corpori aſſidue finaliter ꝑducit ad permutationē corporis ad lapſum: complexionalem uel compoſitionalem. ¶ Scḋo qꝛ nō ſemp cauſe ita ꝑmutāt corpus imo remanent tenentes ſe ex parte aīe aut ex parte agētium que corpori applicata alterant ipm imo impediūt ab opationib⁹ nālibus. ⁊ de numero eoꝝ dicuntur uenefice incātationes maleficia faſcinationes ⁊ ꝯſilia. velut pluries inuētum eſt viros ⁊ mulieres ab opatio.ie coitus eſſe ꝓuatos intantum ꝙ ſpeculationes ⁊ phyſica inſtrā nihil ualuerūt in curatione eoꝝ. ſed oportuit applicari nōnulla inſtrā ab occulta ꝓprietate permutantia corpus: ut ſepe ꝯtigit me vidiſſe audiuiſſe ⁊ curaſſe. ⁊ ſunt tres cāe ꝯceſſe a ſapiētib⁹ de quibus paulopoſt dicet̃. ¶ Alique ēt de numero haꝝ cāꝝum tenēt ſe ex parte aīe uel pp anguſtiam uel triſtitiam que ꝓhibent hoīes ab actu uenereo. ¶ Contingit etiā defectus iſte quandoqꝫ ex parte timoris in quo fit uelox ⁊ fortis retractio ſpirituum a membris in quibus elaborari debet ſemē. ¶ Tertio uero ex parte uerecundie in aīaꝫ impſſe ſic̄ ꝯtingit aliquem uerecundari a ꝯtactu mulieris: ut puſillaminib⁹ ꝯtingit hoīb⁹. ¶ 4⁹ iteruꝫ ꝯtingit hoc ex pte impſſionis in aīam recepte propter abominationem que qnqꝫ reuīt̃ in actib⁹ coeūdi: frequenter eniꝫ aliqs vidēs aut audiēs in honeſtuꝫ moduꝫ ſodomitice coeundi aut more brutoꝝ abominationem recipit in aīa ob quā non ſolum coitus diminuit̃: ſed frequēter illo ꝓ iatur. ⁊ poteſt colligi hec ſententia. 20⁹ tertij. ¶ 5⁹ iteruꝫ hoc ꝯtingit ex parte impꝛ̃ſſionis in aīa facte per amorem caſtitatis ex lege uel ex religione ſeu deuotiōe ꝓoptata ut contingit ſanctis viris in lege dei militantibus ⁊ in eremo deo ſeruientibus ꝓpter deuotionem non ſolū caſtos: ſed quādoqꝫ (lꝫ raro) virgines permanere in tota vita ſua. ¶ 6⁹ iteruꝫ hoc ꝯtingē pōt ꝓpter nocumētū in aīa reminiſcētiua factum ꝓpter longā dimiſſionē coitus: frequenter enim mēbra gn̄ationis ꝓpter longā abſtinētiam a coitu intantum debilitant̃ ꝙ aīa non memorat neqꝫ ſollicita eſt de gn̄atiōe ſeminis ſicut ꝯtingit mulieri que ablactauit puerū ⁊ dimittit ipm incurrere nocumētum ꝓhibitionis lactis. Et oēs hi ſermones pulcherrime colliguntur 20⁹ tertij. ⁊ ualde ſubtiliter caplo de diminutione coitus dum inquit. Et de eis que debilitāt coitum ⁊ ꝟtutem eius ſunt res meditatiue ꝙtum ad actū imaginatiue potētie. uel ſicut horribilitas coeundi: aut uerecundia ei⁹ ꝙtū ad actū cogitatiue virtutis: aut anteceſſio intellect⁹ ad coi. i. actualis opatio intelligēdi: que intelligētia: imo oīs opatio interior ⁊ exterior ponitur in corde ab Ariſto. ut patet ꝓmo de ſenſu ⁊ ſenſato quam etiam opationeꝫ in pte hac ſecut⁹ eſt Auic. 20. tertij. cap ꝓmo in fine ubi dicit. Et apḋ me ꝑncipium ei⁹. ſ. operationis eſt ex corde. Et ſubiūgit ꝙ oēs tales impſſiones in anima debilitāt a coitu: idē diminuūt. imo faciūt deficere uel abſcīdunt: ⁊ ꝓprie qn̄ ſine aduertētia uel a caſu ꝯtingit hoīem incurrere has impſſiones in aīa: ſicut ſi aliquis inopinate videret aliquem īhoneſte uel ſodomitice coire. Et ſenſit hoc ſubtilr̃ Auic. dum inqt. Et ꝓprie cum illud aliqua hora caſu accidit ſupple occurrē: tunc quotiēs euenit iteratio aſſimilat̃ illud in mēte: idē reiteratur impſſio in aīa per ſpēs in organo memorie reſeruatas. tales ſpēs uelut fantaſmata mouēt aīam intellectiuā ad abhorrēduꝫ ⁊ fugiēdum coitum. Et iteruꝫ ſubdit. Et fit cā in illo. ſ. nocumento diminutionis uel ablatiō is coit⁹ dimiſſio. i. abſtinētia: ⁊ ꝙ aīa obliuiſcitur ei⁹: ꝓpter qḋ ſubſequitur ꝯſtrictio. i. priuatio membroꝝ coit⁹ ab eo. Et iterū ſubdit ꝙtū ad ultimā cām ꝙ paucitas ꝑparationis nāe in gn̄atione ſpmatis ſicut accidit in deuotis ⁊ religioſis eſt cā ut non generetur ſemen nec moueantur membra in generatione illius. imo neqꝫ ad appetitum: ſicut natura non eſt ſollicita in generādo lac in mamilla remouendo filium a lacte. ¶ Uide ꝙtū ſpeculationis oportet hēre in intelligēdo ꝑmitiuas cās que diminuūt aut auferre pñt coitū. Reliqs aūt cās ꝑmitiuas que nocumentum hoc efficere pñt non curaui extēdere hic qm̄ oēs eodem modo curationis fere abſcindi poterunt.

De cauſis

aūt corpalibus ꝓmo ordie dicēdis poterit eſſe nocumētum eēntiale in virga ꝯtingens: ⁊ ipm pōt eſſe lapſus cōplonalis ⁊ cōpōnalis: ⁊ de natura cōi. ¶ Lapſus cōplonalis pōt eē caliditas ⁊ ſiccitas: friditas ⁊ ſiccitas. Calitas ⁊ hūiditas: friditas ⁊ hūiditas māles in ipſa virga inuente. Nec tñ uolo negare ꝙ lapſus cōplonales ſimplices ⁊ māles in eo accidē pñt. ſed qꝛ ibi raro ꝯtingunt: ⁊ etiaꝫ qꝛ curant̃ curatione cōpoſitoꝝ ul̃ materialium lapſuum in quos facile permutantur. Ideo de eis principaliter tractatum eſt. ¶ Quō autē cogſcantur lapſus cali ⁊ ſicci: facile eſt videre ex calitate ſenſus tāgentis repitata ⁊ ēt per egruꝫ ꝑcepta ex rubore virilis mēbri ex tēſione uenaꝝ ⁊ arteriaꝝ partis: ⁊ iuuamento percepto ex applicatione frigidarū rerū: ⁊ ſic de alijs. ¶ Frigiditas vero ⁊ humiditas virilis membri percipit̃ ex actuali frigiditate ipſius: uenarū anguſtia: ⁊ puitate membri: mollitie ⁊ ipſius ponderoſitate: ⁊ ipm iuuari a calidis ⁊ noceri a frigidis: debili tarda ⁊ difficili ſeminis emiſſione per canalem ſuum: ⁊ ſic de alijs. ¶ Signa lapſuum calidoꝝ ⁊ humidoꝝ cognoſcuntur per ſigna contraria his que nunc dicta ſunt. ¶ Et ita ſigna lapſuuꝫ calidoꝝ frigidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ per ſigna oppoſita lapſibus calidis ⁊ humidis.

Poteſt

iterum in virili membro inueniri lapſus cōpoſitionalis ſimplex ut oppilatio uenarum eſſentialium illius membri. ¶ Aut oppilatio cū paralitica diſpoſitione completa ſicut quando contingit oppilari uenas tranſitus ſpūs aīalis ſenſibilis ⁊ motiui intantum ꝙ nullo modo erigitur nec moueri poteſt. ¶ Et ſi fiat clauſio viarum per quas fit tranſitus ſpūs ſenſibilis tm̄: tūc membrum mouetur ⁊ non ſentit: ut aliquando vidi. ¶ Et ecōuerſo. ſi fiat clauſio viaꝝ per quas in ꝟga recipitur ſpūs motiuus tunc ſentit ⁊ non mouetur: ⁊ illud ſepe ꝯtingit in multis in quibus mēbruꝫ ſentit obiecta tāgibilia oīa ſibi applicata: ⁊ non tñ mouetur ad aliquā dīāꝫ poſitionis nec erigit̃. ¶ Uñ vero nerui ramificent̃ qb⁹ in virgā defert̃ aīalis ſpūs ſenſibilis ⁊ motiuus: patet ꝙ ueniunt a ſpondilib⁹ caude: ut colligitur ſcḋa tertij. primo capitulo. prope fineꝫ. ¶ Lacerti vero per quos ꝟga mouet̃ ꝗtuor ſunt: duo qdem in ipſa laterales in dextra ⁊ ſiniſtra pte inueniuntur: qui cum deſcēdūt ſunt cā dilatationis corporis virge ⁊ aptiōis canalis per quem facile ſemen cum urina effundit̃ extra. ¶ Alij vero duo lacerti a ſemore exeunt ⁊ ſm tranſuerſum per virgā incedunt: quoꝝ contractio cauꝫ eſt uerſus ſuperiora virgā erigunt ſm illam partem: ⁊ ecōuerſo.

Et ex hoc

correlarie concludere potes quedaꝫ correlaria apparentia. ¶ Primū eſt quare in quibuſdam hoībus ꝟga ꝯtrahitur ꝟſus oſcum. in alijs vero ꝟſus mirach. in quibuſdam ꝟſus dextruꝫ in quibuſdā ꝟſus ſiniſtrum. Cū eni ꝯtigit ꝯtractioneꝫ fieri in muſculis vnius ptis. tūc mēbrum inclinatur uerſus illā: ⁊ ecōuerſo.

¶ Scōm correlariū q̄re in qbuſdā hoīb⁹ virga reperiſ te tanoſa. Hoc enim ↄtingit ꝑpter ſpaſmū in utraqꝫ partiuꝫ muſculoꝝ. Cum enim fuerit tāta potētia mācrū ad contra hēdū uerſus ſupra ſicut uerſus infra: ⁊ tāta vis in mā fue rit ad cōtrahēdū ad dextrū ſicut ad ſiniſtrum neceſſe erit mēbrum remanere rectū ⁊ extēſuꝫ ⁊ hec eſt ſpēs ſpaſmi Te tanus nominata. ſcōa tertij. cap̄ de ſpaſmo. ¶ Qui differt a ꝑapiſmo uel a ſatyriaſi ſꝫ alios: licet enim in oi ꝑapiſmo ſit immoderata mēbri diſtēſio: in illa tñ nō eſt ſpaſmus neceſ ſario: ſicut neqꝫ in ſpaſmo inuenitur multitudo uentoſi tatis que eſt effectiua uel materialis ꝑriapiſmi cauſa.

Amplius euenire poteſt nocumētum cōpōnale virge cōſequēs apoſtema cuiuſcunqꝫ generis ⁊ ſpeciei: quoꝝ quodlibet īpedire poteſt. imo ꝑhi be re a uenereo actu: vnde hec omnia memorare oportet.

Similiter etiam ſolutio cōtinuitatis in ligamētali bus partibus neruoſis arterialibus ⁊ uenalibus genitalibus membri poterit eſſe cauſa impediē di: imo auferendi uenereum actum: ſiue ſolutio continui tatis fuerit vulnus ſiue ulcus longum latum profundum biangulare ⁊ triangulare: ⁊ ſic de alijs.

Secunda cā nocumēti actus uenerei ↄtīgere pōt ex parte mēbroꝝ ſpmaticoꝝ ꝓpinquo rum uel eſſentialr̄ ↄcurrētiū. Sūt aūt hec mēbra duo eēn tialr̄. ſ. recipientia ⁊ gñantia ſperma: de qbus eſt diſcordia nō parua inter philoſophos ⁊ medicos illuſtres. ¶ Ariſ. nanqꝫ 4° de partibus aialiū credidit ſpma gñari in uaſis inuolutis mediante caliditate ſpūs gignitiui ꝓuenientis ex aggregatione ſpūs vitalis animalis ⁊ nālis: ita ꝙ purior pars ſanguinis elaborati in uena chilis ⁊ in alijs ſibi ꝓpin quis per uaſa ſpermatica deferſ ad oſcum ⁊ recipiſ in illis uaſis inuolutis ubi mediāte influxu cordis ſanguinis illa pars in uaſis inuolutis ultimo elaborata ſpmatis formaꝫ recipere poterit: ⁊ ꝙ teſticuli ad gñationeꝫ ſpmatis effecti ue non cōcurrūt niſi coadiuuatiue ad effuſionē ſpmatis in mēricē: pondera eniꝫ teſticuloꝝ ipoꝝ diſtenſa ⁊ apta magis redduntſ talia uaſa: ut per ea liberi⁹ ſemē effūdaſ in mēricē. ¶ Illuſtriſſimi vō medicoꝝ plurimi: ut Gal. in libello de ſpmate noue tranſlatiōis: ⁊ Haliebas collega ei⁹ fideliſſi mus: ⁊ Halirodoā ſuper ſcōo tegni poſuerunt in teſticulis tēperamētum factū a gignitiuo ſpū ex cōmixtiōe ſpirituū ſ. vitalis animalis ⁊ nālis. Dixerūt ḡ ꝙ mā ſanguinea pura iam ꝑfecta recipiſ in uaſis inolutis: ⁊ ibi detineſ: cū ḡ fit co pula viri cum muliere mā talis expelliſ ⁊ trahiſ ad teſticu los: ⁊ ibidē mediante tēperamento aggregato ex ꝑdictis cō uertiſ in uex ſperma. Et hec ueritas auctēticā eſt a ꝑncipe. 20° tertij. p° cap. in exordio dū inqt. Sublimis deus crea uit duos teſticulos ſicut ſciuiſti qui inter mēbra ꝑncipalia in qbus gñaſ ſpma ex hūiditate delata ad eos de uenis ſu perioribus uel in uenis. ſ. ſuis que eſt q̄ſi ſupfluitas cibi in corpe toto: ⁊ eſt ſanguis magis digeſtus ⁊ magis ſubtilis. ¶ Ex quo fundamēto appꝫ ꝙ ſiue teneaſ Ariſ. opio aut alia ſcōa nocumētū in coitu ↄtingē pōt ꝓpter lapſuꝫ cōplo nalem ⁊ cōpōnalē ⁊ vnitatis inuētū tā in uaſis inuolutis q̄ in ſubſtātia teſticuloꝝ ⁊ panniculo ueſtiēte eos. Quid aūt in telligēdum ſit per uaſa inuoluta patet: ꝙ ipſa ſunt extreme partes uaſoꝝ ſpmaticoꝝ: de quibus parum poſt dicetur.

Tertia cā nocumenti de corpalib⁹ iterū aſſignatur ex parte nocumēti in mēbris ꝑncipalib⁹ inuēti: ꝓpter qō intelligendum eſt ꝙ licet ſm Ariſ. ſpma mālīter nō decidatur a ꝑncipalib⁹ mēbris oībus: tñ qꝛ a corde ꝑnci palr̄ ⁊ a cerebro ⁊ ab epate delegantur ſpūs: ex quoꝝ com mixtione gignitiuus ſpūs ſit: iō ſm partez virtualē ſperma decadit ab oi membro ꝑncipali. Uirtualē aūt partē intelli go ṽtutē impſſam in teſticulis uel uaſis inuolutis a ſpū gi gnitiuo ꝓducto qui eſt inſtrm aīe ad ꝓducēdū ṽtutē ꝑdictis mēbris in gñatione ſeruiētis neceſſariam. lꝫ Hyppo. Gale. ⁊ Halie. collega eius poſuerint ſperma materialiter decidi a cerebro ⁊ delegari per uenas que ſūt poſt aures ad uaſa ſe minaria: qō ꝓbatur qm̄ ſectio illarū duarū uenaꝝ ꝓhibet gñationeꝫ ⁊ ꝑducit ad ſterilitatē: que opiniones tātoꝝ vi roꝝ lꝫ diſcoliā hēant cōtradictoriā: conat⁹ tñ fuit Auic⁹ ta lem diſcoliā cōciliare caute in his ſmonib⁹ dum inqt. imo opꝫ ut ſit ei. ſ. ſpmati ⁊ cum mēbro ꝑncipali ſone: ⁊ ut ſit ex membris alijs deſudatio etiā ad iſtas radices. ¶ Quicqd tñ de ꝑdicta opinione tibi tenere placet cōcedendum eſt cū a corde q̄ a cerebro uel epate influxuꝫ neceſſario oīuꝫ triuꝫ mēbroꝝ ꝑncipalium cōcurrere ad gñationeꝫ ſeminis ad coituꝫ ⁊ ad fecunditatē: ⁊ ſunt ſmones collecti 20° tertij. ꝑ mo caplo ꝓpe fineꝫ dum inqt. Et ſcias ꝙ ṽge accidit ṽtus erectionis ⁊ uentoſitatis a corde: ⁊ aduenit ṽtus ſenſuuꝫ ex cerebro ⁊ nucha: ⁊ aduenit ei virtus ſāguinis equalis ⁊ ſub tilis ⁊ deſiderium naturale ex epate.

Et ex hoc fundamento facile pōt ītelligi ꝙ opꝫ ꝓ lificuꝫ ſemē ad gñandum ⁊ ad coitum neceſſarium eſſe ſanitateꝫ membroruꝫ principaliuꝫ. ¶ Et ſequitur etiā ꝙ ſi mēbra ꝑncipalia ſunt diſtēperata aut nō ſana nō erit poſſibile uerū ſemē ⁊ ꝓlificuꝫ generari. ¶ Se quitur tertio ꝙ cauſa multarū egritudinū que a principio gñationis cōtrahūtur ualde facile aſſignari pōt ex nocu mento ⁊ egritudinibus ꝑncipaliū mēbrorū. ¶ Sequitur 4° ꝙ non eſt mirabile ꝙ hic vir eſt impotēs ad coitū ⁊ gña tionē. In oi eniꝫ ꝑncipali mēbro ipſi⁹ deputato ad ↄſuati onē īdiuidui inueniſ lapſus fridus ⁊ hūidus mālis. ¶ Se quitur 5° ꝙ non eſt mirabile ꝙ cōplexio mēbroꝝ gñationis huius viri trāſmutata eſt ad lapſum frigidum ⁊ humidū: difficile eniꝫ eſt imaginari ⁊ difficillimuꝫ inueniri mēbra gñationis eucraſia aut ſana cum diſcraſia egritudinum mē broꝝ ꝑncipaliū: tēperamētū eniꝫ mēbroꝝ gñationis depē det a tēperamento ꝑncipalium mēbroꝝ ⁊ non econuerſo.

Quarta cā ꝑncipalis ꝓpter quā ↄtingit nocumētū in coitu ⁊ generatiōe ēt aſſignabatur ſup⁹ ex pte nocumenti mēbroꝝ que ſequunſ ꝑncipalia mēbra ⁊ hoc intelligē multuꝫ neceſſariuꝫ eſt: cū ſpūs ⁊ virt⁹ ſenſibi lis deferatur a cerebro ad mēbra gñatiōis neceſſe eſt aſſi gnari vias per q̄s ille ſpūs deferaſ. Cum ḡ delator ſpūs ⁊ ṽtutis ſenſibilis ⁊ motiue ſit neruus uel nucha aut alia mē bra ꝓportionalia iſtis: ut corpꝫ ꝙ ex nocumento taliū mē broꝝ deſeruiētū cerebro ſeruitute latoria neceſſe erit uari are tēperamētum ſenſus in mēbris genitalibus multiplr̄.

Primo quidē ſi erit lapſus frigidus in mēbris ꝑdi ctis q̄ntūcūqꝫ cerebrū effundat ſpiritū aīalē ſenſibilē ⁊ motiuū in quāto ⁊ quali ↄueniētē ꝓpter frigidi tatē illoꝝ mēbroꝝ prohibebitur delatio illorū ſpirituū ad organa generationis. ¶ ꝑ qꝛ frigiditatis eſt immobilitare Caliditatis vō mobilitare. ¶ Scdo: qꝛ frigiditas illoꝝ mē broꝝ remittit caliditatē ſpirituum per quā conſtat tēpera mētuꝫ coruꝫ. ¶ Tertio: qꝛ frigiditatis eſt coartare poros per vias ⁊ tranſitus corū ſpirituū. ¶ Quarto iterū: qꝛ fri giditas ingroſſat ſubſtātiā ſpūs aīalis qui ſubtilior eſt. ꝓ pterea qꝛ trāſit per ſubtiliores vias. ¶ Quīto ⁊ ultimo fri giditas aduerſaſ potētie ṽtutis. ¶ Propter has itaqꝫ cau ſas vide q̄ta tēperies cōplexionalis ⁊ cōpoſitionalis neceſ ſaria eſt in mēbris que ſeruiunt cerebro virtute delatoria.

Si aūt iterum cōtingat cū diſtēperamēto mēbroruꝫ talr̄ ſeruientiū cerebro: ēt eſſe diſtēperatum ce rebꝝ lapſu frigido ⁊ hūido mālitiāe neceſſe eſt cōcedere ma gnū nocumētum in mēbris gñationis ⁊ coit⁹ q̄tū ad ſen ſationeꝫ neceſſariā ⁊ ad uenereū actū qui inueniſ in mēbris gñationis ꝓpter dependentiam eoꝝ a cerebro: ut dictū eſt. ¶ Et ex hoc manifeſte appꝫ: q̄re in viro iſto inueniſ debi litas ſenſus in membris coit⁹: hoc ↄtigit ꝓp īmoderatū la pſum fridū ⁊ hūidū mālē in cerebro eius magnificatum. ¶ Et pari rōne dicēdū eſt hoc nocumētū in mēbris gñati onis ⁊ coit⁹ in hoc viro depēdē ſm magnā diſtēperātiā nu che neruoꝝ reliū ⁊ alioꝝ a nucha oriētiū p quos aīalis ſpūs

ſenſibilis ⁊ motiuus ad membra gñatiõis delegari debet

Similiter etiam contemplari oportet per alia mẽbra que ſequuntur principalia itelligere poſſe ſtomachum epar ſplenem arteriam adorti aſcendentem chilis ⁊ deſcendentẽ. ❡ Si eí nocumentũ ↄtigat in ſtomacho diminutionis corruptionis aut ablationis opationum que ꝓprie ſunt ſibi attribute.ſ. appetitiue ⁊ digeſtiue pmi alimenti quo modo poterit gñari ſanguis laudabilis ex cuius puriori parte gñat̃ ſemẽ. Ex nocumẽtis eñi ſtomachi ⁊ ꝓprie opationis iſtimbre eius acqruntur egritudines numero pl'es ⁊ male.imo omnes fere ꝓpterea qꝛ nocumẽtum digõnis mẽ eſt ⁊ fundamẽtum fere oĩum egritudinum corpis.13° tertij. caꝑ de nocumento digeſtionis. ❡ Et ex hoc fundamento facile eſt intelligere: quomodo nocumentuꝫ epatis ſit cauſa nocumenti coitus. ❡ Et iterũ ſi potẽtia ſplenis nõ ↄuenienter mũdificet ⁊ depuret melãcholiã a ſanguine: tunc patet ꝙ ſanguis non erit ↄueniens generationi ſpermatis: qꝛ ſanguis eſt frigidior ⁊ groſſior q̃ opꝫ: ſiue fuerit ſpumoſus: aut qꝛ non erit ↄtuti trãſmutatiue ꝓportionatus: ut ex eo ſequeſtretur pars purior ſubtilitate acritate caliditate ⁊ vnctuoſitate eius. ❡ Adhuc etiaꝫ quarto hñs nocumẽta complexionalia uel compoſitionalia uel in natura coi renum: non põt ↄuenienter generare ſperma neqꝫ tantum caliditas influere mẽbris gñationis ⁊ coitus quantum oporteret. Deſiderium enim nãle.ſ. coeundi quandoqꝫ prouenit in mẽbris generationis cauſa renum.20° tertij.caplo primo in fine. ❡ Ex hoc fundamẽto uolo eſſe manifeſtum ꝙ ꝓpter nocumenta complexionalia uel nãe cõmunis exiſtentia in uena adorti deſcendẽte: ⁊ ſilr in uena chili non paruum ſed excellens ⁊ magnum nocumentum accidit in membris gñationis ⁊ cordis.

Quinta cauſa pncipalis nocumenti coitus aſſignabatur ex parte nocumenti inuẽti in mẽbris que ſunt intermedia inter pncipalia membra: ⁊ inter mẽbra gñationis. Sunt auteꝫ mẽbra hec que ſeruiunt mẽbris coitus ſeruitute latoria proprie iſta que ſpermatica uaſa nũcupantur: que duplicia ſunt.ſ. dextrum ⁊ ſiniſtrum. ❡ Dextrum ṽo uas orit̃ ab emulgenti uena ⁊ deſcendit inferius uſqꝫ ad oſcuꝫ uelati extremus inferiorib° ptib° ſifac: quoꝝ uelamentuꝫ a ſapiẽtib° Dedimus noiatũ eſt. Et hoc quideꝫ ſpmaticũ uas a ſapientib° poſitũ eſt deferre mãm gñationis ſpermatis.ſ. ſanguis iaꝫ depurati in uena chili ⁊ aliis ramificatis ab ea a quaruꝫ ↄcauitate ↄtinuatiõe earum ad inuicẽ ſanguis ille delegatur ad emulgentẽ uenã. ❡ Cum ergo ab illa oriatur uas pdictũ ſequitur ꝙ ↄuenientẽr deferre poterit mãm talem que pus recipitur in inuolutis uaſis in oſceo inuentis: in qb° Aũ. poſuit talẽ mãm in ſpma conuerti. licet Hyppo. ⁊ Gal. ⁊ college ipoꝝ poſuerit ſpma illud ultimã ſuam pfectionẽ acquirere in teſticulis ut ſupra. ❡ Scdm ṽo ſpmaticuꝫ uas eſt ſiniſtrũ qd orit̃ a ramo arterie adorti deſcẽdentis: ⁊ hoc quideꝫ tale a ſapiẽtib° ponit̃ ad membra gñationis deferre obiectũ qd tenet loci formalitatis magis ⁊ eſt ſpũs vitalis ex cuius tẽperamẽto in mẽbris coit° ⁊ gñationis: defertur virtus formalitatis ſpermatis in mẽbra gñationis ſpmatis. ❡ Utrũ añt per hoc uas ſpmaticũ ad mẽbra gñationis deferat̃ pcipue ſpũs vitalis: aut ſimul cũ ipo ſãguine arteriali: eſt queſtio quã pauci ſapiẽtuꝫ aggreſſi ſunt ⁊ raro de ea inuenitur bñ determinatũ. ❡ Credo tñ ego ꝙ ſicut per dextrũ uas ſpermaticũ defert̃ ſanguis ⁊ ſpũs nãlis ad mẽbra gñationis: ita per uas ſiniſtruꝫ ſpermaticũ defertur ſpũs vitalis ⁊ ſanguis arterialis. ❡ Dico 2° non eſſe neceſſarium ſanguinẽ arterialẽ ad mẽbra delatuꝫ ita nãliter tranſmutari in ſpma ſicut ſanguis uenalis trãſmutatur in ipm qñ trãſfert̃ in uas dextruꝫ: licꝫ etiã pbabiliter teneri poſſet hoc.ſ. ꝙ ſanguis arterialis poſſet eſſe mã ſpermatis. In ſũma ergo ex hoc fũdamẽto pulchre intelligi poteſt quomodo ex diſtemperie uaſoꝝ ſpermaticorum accidat nocumentum in coitu ⁊ generatione.

Sexta cã pncipalis nocumenti coitus aſſignabat̃ ex pte nocumẽti iuẽti in mẽbris vicinis mẽbris coitus. Mẽbra añt talia plura ſpecie diſtincta intelligi pñt. ❡ Quoꝝ primum ſunt ſpondiles caude. ❡ Secunduꝫ eſt ſitheri uel circulus ani. ❡ Tertiũ eſt muſculoſa uel carnoſa pars ſitheri circũappoſita. ❡ Quartum eſt uene emorroidales in extremitate inteſtini recti imbibite. ❡ Quintum etiam eſt attractio ↄquaſſatio uel diſlocatio in ſpõdilibus predictis: magnũ enim inde nocumentum nucbe coicari põt ⁊ ↄñter coitui eo qꝛ a ſpondilibus alkatim ⁊ caude ramificantur arterie ſpm aialem ⁊ ſenſibilem portantes ad pdictas partes ⁊ mẽbra gñationis. ut põt legi prima pmi. doctrina quĩta. ſumma quarta. finali capitulo. ❡ Adhuc etiam ſi ↄtingat apa in circulo ani: ⁊ partib° adiacentibus ꝓpter compreſſioneꝫ factam in uaſis ſpermatis poteſt fieri impedimẽtũ in coitu. ❡ Dolor etiã magnus in circulo ani: ⁊ emorroidalibus partibus magnũ nocumẽtũ efficere põt in coitu pſternendo virtutem ⁊ facit fluere mãs ad predicta loca. ❡ Similiter ⁊ imoderata euacuatio emorroidalis idem efficere poteſt. ꝓpterea qꝛ muſculoꝝ qui ſunt mouentes circulũ ani ↄtinuitas eſt magna cum muſculis virge: ut poteſt videri prima pmi. doctrina quĩta. ſumma tertia. cap. 25. ⁊ 26°.

Ultima ṽo cã nocumenti coitus poſita fuit q̃titas uẽtoſitatum in toto corpe ⁊ in mẽbris coit°. Cum eniꝫ in actu coit° neceſſaria ſit erectio per efficiẽtem cãm caliditatis: que ſufficienter poſſit dilatare ⁊ ampliare partes ṽge ſubſtãtiales ⁊ in breui tpe mouere cãm mãlem aut ſibi proportionatam que.ſ. eſt ſanguis arterialis ⁊ uenalis ſpũuꝫ aialiuꝫ nãliuꝫ ⁊ vitaliuꝫ multitudo ⁊ uẽtoſitas notabilis q̃titatis. ❡ Cuꝫ ergo qdlibet iſtoꝝ a nãli caliditate mẽbris pdictis influxa a corde ualde facile moueri rarefieri ⁊ dilatari poſſit. patet ꝙ neceſſarie ſunt cõcauitates in qbus talia corpora recipi ↄtineri rarefieri ⁊ dilatari poſſint: tales ſunt poroſe partes virge ipſius ampla concauitas uenarũ ⁊ arteriarũ multitudo in quibus cuꝫ talis recipitur uentoſitas ⁊ ſpiritus eorum rarefactione fit virge tenſio. Multitudo ḡ uentoſitatũ in magna pte ambitus corpis inuẽta in ptibus etiã que ſunt ꝓpinque mẽbris coitus eſt cã coitus ⁊ ↄñter gñationis. Et ecõuerſo defect° uẽtoſitatũ in ptibus remotis ⁊ ꝓpinqs mẽbris gñationis eſt cã defectus in coitu ⁊ gñatione. Et omnes iſti ſermones pulcherrime colligi pñt 20° tertij. caplo ꝑ. duꝫ inqt. Uirga enim eſt mẽbrũ inſtrũle gñatũ ex mẽbris ligamentoſis uenoſis ⁊ carnoſis. Et pncipiũ originis eius eſt corpus ortũ ex carne pectinis ligamẽtali: ⁊ eſt plurime ↄcauitatis late q̃ uis ſit gñatum in plurib° diſpõnibus coopertuꝫ: ⁊ ideo cum tpm iplet̃ uentoſitate fit erectio. Et infra in eadẽ fen. caplo de diminutiõe coitus inqt. Et ſcias ꝙ erectionis cauſa eſt uentoſitas pcedens a ſpermate: aut nõ a ſpermate: ſed ſuple a toto corpore ⁊ partibus propinquis tam declaratũ. ❡ In hoc añt tractatu nõ curaui oñdẽ quõ in coitu ⁊ gñatione nocumenta ↄtingant ꝓpter egritudines ueſice ⁊ colli eius. Hec enim in alio loco per me bene iã declarata fuerunt. ❡ Et patet etiam ꝙ ſi nocumentum accidere poteſt in mẽbris generationis per colligantiam ad remota membra manifeſtum erit ꝙ propter nocumẽta eſſentialia ueſice magniſice ledi poſſunt membra coitus: quoniã ueſica eſt eis colligata non ſolum colligantia ſitus uel ꝓpinquitatis ſed colligantia ꝓueniente a ligamentalib° neruoſis ⁊ muſculoſis partibus. ut patet intelligenti per ea que ſcripta ſũt. ❡ Ex quorum omnium fundamento iam apparet quãtã oportet habere ſpeculationem in declarando ⁊ explicando nocumenta coitus ⁊ generationis que omnia in predicta particula declarata ſunt. Et propterea nihil ſpeculabile haberi poteſt quod nõ ſit in predictis contentuꝫ aut ad ea reducibile: ⁊ tunc eſt finis particule hui° tractatus.

❡ Caplm de rectificatione coitus.

O Porteting̃ diſcurrere per regimen ad rectifica-
tionē coit⁹ diminuti. ¶ Pro cui⁹ declaratione p̄
mittēdū p̄ q̄ cū lapſus ſit frigidus ⁊ hūidus ma
lis: ut in p̄ma p̄ticula hui⁹ declaratū eſt: neceſſe
eſt: ut intēdat ad ipſi⁹ regimē p̄ euacuātia mām
digerētia ipam: ⁊ rectificātia mēbra gn̄ationis reducentia
ipſa ad temperamentum ſatis ꝯueniēs. ¶ Premittēdum
2° q̄ tam canones ⁊ inſtrā euacuādi materiā ꝙ̄ digerendi
ipam patent ſupra in caplo ubi deſcripte fuerunt euacua-
tiones tp̄e ueris ⁊ autūni ꝯuenientes. ¶ Premittendum 3°
q̄ regule ⁊ inſtrumenta rectificationis male complexionis
membꝛoꝝ generatiōis poſſunt accipi ex his que nunc di-
cētur immediate. ¶ Premittēdū 4° q̄ aliqua ſunt que eui
tari debēt a quocūq̄ hūte diminutionē coit⁹ ſiue p̄cedat a
caliditate ſiue a frigiditate ſiue ab aliqua de numero ſeptē
cauſarū diminutiōis coit⁹ que in hoc cap̄ ſerioſe declara
ta fuerūt. ¶ Et p̄mū q̄dē hoꝝ eſt q̄ hūtes diminutionē coi
tus dimittāt multā replēnē ſtomachi: ⁊ nauſeatiuā ſatieta
tem que p̄uenit ab ea ad hoc q̄ ſtomachus reddat̃ alleuia
tus ⁊ ad ꝯuenienti⁹ digerēdū. ¶ Secūdū p̄ncipale eſt po-
tus aque frigide. eſt eñ res nocibilior eis. 20° tertij. caplo
de cura diminutionis coitus. ¶ Tertiū p̄ncipale eſt q̄ eui
tent̃ oia nutrimēta uehemētis caliditatis ⁊ ſiccitatis, talia
enī p̄ducūt uehemēter reſoluendo corpus ad uehemētem
ſiccitatē ſanguis bñ cocti qui deberet eſſe mā ſp̄matis: ⁊ re-
ſoluūt ⁊ exiccāt ſp̄ūs ⁊ uētoſitates que debebāt ꝯcurrere ad
erectionē. Talia aūt ſūt ſicut rutha: maiorana: rutha ſyl
ueſtris: marmacor: ⁊ eſt gallitricū: uel ſaluia domeſtica: cimi
nū: ſemē agni caſti ⁊ ſilia. ¶ Quartū p̄ncipale eſt. q̄ euiten
tur īfrigidātia uehemētis exiccationis: q: cōgelāt ſpiritus ⁊
materiā ſpermatis ⁊ claudūt vias trāſitus eoꝝ: ⁊ p̄p̄rie q̄n
ſunt exiccatiua: tunc enim cōtrariant̃ duobus p̄ncipijs. vi
te ⁊ augmēti coit⁹ qui vigorat̃ per calidū ⁊ humidū. Talia
aūt ſunt ſicut lētes: pſilocarate ⁊ ſunt cerubie: ſumac: milium
ſolatrū ⁊ ſimilia. ¶ Quinto euitentur acetoſa quoniam
ſūt frigida ⁊ plurimum exiccatiua propter cauſas dictas.
¶ Sexto iterū dimittant̃ ſtiptica oia: aut q: talia ſunt ue-
hemēter calā. ut patet in atramēto: aut uehemēter frida ut
patet in galla quercu cypreſſo ⁊ balauſtia: aut q: ſunt uehe
menter exiccatiua. ut patet in ſandaracha: aut q: hūt ſtipti-
citatem ualde potentē reſolōni ꝯiunctā. ut patet in calidis
⁊ ſiccis in fine tertij gradus ſubſtātia terreis ⁊ ſolidis. ¶ 7°
euitent̃ etiā oia ſtupefaciētia inſtrā ſiue ſint frigida ⁊ ſicca
ſicut opium: caphora: iuſquiamus: ⁊ mādragora: ſiue ſint
frigida ⁊ hūida ſicut nenufar: pſiliū: ⁊ lactuca: ⁊ p̄pter hāc
cām papauer licet ſit de ſtupefacientibus: q: tñ leuiter hoc
facit non p̄hibet̃ eius applicatio. 2° itē q: in eo eſt pigue-
do quedam uētoſabilis que iuuat ad erectionē. Unde 20°
tertij. p̄allegato caplo. l3 in ſemine papaueris ſit parū ſtupe-
factionis: tñ eius pinguedo ⁊ qd̄ ip̄m cōmouet uentoſitatē
ſuccurrit ei. ſ. coitui diminuto ⁊ addit ſuper ipſum. ¶ Octa
uo euitet̃ mult⁹ diureticoꝝ uſus: ſiue q: diuertunt mām a
membris coitus: ſiue q̄ acuunt ⁊ exiccant eas ⁊ ſpiritus: uel
quia debilitāt organa delationis ſpermatis. ¶ Nono eui-
tari debet coitus cū muliere egra ſiue egritudo ſit cōplo-
nalis calida: neq̄ reſoluendo ⁊ exiccādo debilitet: ſiue egri-
tudo fuerit frigida: ⁊ debilitet ꝯgelādo: ſiue egritudo fuerit
cōpōnalis ut fortis oppilatio ⁊ apa in mrīce uel collo eius
que debilitant vgā reſiſtēt a ſui: aut q: fuerit egritudo com-
pōnalis ut excoriatio mrīcis partium eius: aut ragadie. i.
fiſſure ulceroſe in ea: aut alia ulcera que virile membrum
inficere p̄nt. ¶ Et p̄pter hanc cām tales hoies euitare de-
bent copulā cum uetulis. frequēs enī ꝯtactus earū debili
tat virile mēbꝛū. ¶ Silr̃ p̄pter idē fundamentū effugiāt
iſti tactū puellarū que nondum p̄uenerūt ad etatis comple
mētum: anguſtia enī viarū in talib⁹ debilitat̃ mēbꝛū eius q
conatur ⁊ ſtudet ſepe deuirginare eas. Unī ēt coire cū mu-
liere que nondum uenit ad etatem perfectam: ⁊ adhuc eſt

virgo deducit ad debilitatem mēbꝛi virilis: ut iā dictū eſt.
¶ Adhuc etiā hūtes diminutionem coitus euitare debēt
aſpectum eoꝝ qui inuide ⁊ inhoneſte: aut ꝯtra legē coeunt:
aut coire ſoliti ſunt: imo etiam effugere debent eos qui ſer-
mocinantur ⁊ qui ſcribūt de inhoneſto ⁊ vitup̄ato coeun-
di modo: oium enim taliū impſſiones facte in aia mouent
abominationē coitus intantum q̄ q̄nq̄ ex impſſionibus
talibus in aia receptis multi deſtiterunt coire ⁊ fuerunt mē
bꝛa coitus tandiu ab eius exercitio priuata q̄ nunq̄ aut nō
niſi cū magna diffīcultate deinceps coire potuerunt. Hec
omnia in ſūma euitari debent ab eo qui habet diminutio-
nem coitus a quacūq̄ cā contingat ip̄m p̄uenire. ¶ Pre-
mittēdum 5° q̄ inſtrā quibus vigorantur hoies in coitu di
minutionem hūtes ſunt diuerſa: aut enī ſunt cibi cibales:
aut cibi medicinales: aut medicine: aut q̄tuor ſunt inſtrā a
ſpecifica p̄prietate hoc efficientia. ¶ Et de numero iſtoꝝ
inſtroꝝ meliora ⁊ magis eligenda ſunt ea que tenent ſe ex
p̄te ciboꝝ cibalium ſi per ea cura cōpleri poterit. talia enī
cōueniūt multiplr̃. ¶ p̄mo q: vigorāt ꝟtutē que nō ꝯſiſtit
⁊ ꝯſeruatur niſi in nutrimēto bono. ¶ 2° q: tales cibi repo
nūt p̄tē mālē. ſ. ſāguinē laudabilē qui eſt mā ſp̄matis. ¶ 3°
q: ex eis gn̄atur amplior ⁊ melior ſp̄ūum q̄ntitas. ¶ 4° q:
non tollit̃ ab eis multitudo uētoſitatis que eſt erectiōis mē
bꝛi cā ſufficiens: ut ſupra declaratū eſt. ¶ Talia ḡ inſtrā ſūt
que penitus in hūanū corpus opant̃ a mā nullū gradū q̄li
tatis p̄me uel ſcdē manifeſtū reponentia. ¶ Panis lauda
bilis ⁊ vinū ſubtile dulce ꝯueniētis potentie. ¶ Et carnes
laudabiles ut pulloꝝ faſianoꝝ p̄dicū: ⁊ caro vituli lactentis
capreti annualis agni ⁊ teneri caſtrati ⁊ vitelli ouoꝝ. Et re-
liq̄ que ſupius declarata ſunt in regimie per cibos ⁊ potus
¶ Scdi ꝟo gn̄is inſtrā ſunt ſicut illa que multā partē ſangui
nis ⁊ nutrimēti reponūt cū pauca tñ alteratione per q̄lita-
tes p̄mas ab eis facta ſic ēēt panis ordeaceus: ⁊ vinū ponti
cū acre acutū uel notabilr̃ fumoſū: ⁊ carnes lepoꝝ ⁊ cuni-
culoꝝ colūboꝝ: ⁊ ſiliū: quoꝝ eſt alteratio cū frigiditate ut le
poris: cū humiditate multa ut agnus ⁊ cuniculus: cū cali-
ditate magna: ut pulli columboꝝ: ⁊ ſic de alijs. ¶ De nume
ro ꝟo eoꝝ inſtroꝝ que ſunt in tertio gn̄e ⁊ magis alterāt q̄
nutriūt magna diuerſitas a ſapiētibus in ſcriptis reperit̃:
quoꝝ alique ſunt medulle: alique cortices: alique ſucci: ali-
que gūme: alique radices: alique aque: alique ſunt fructus
alique ſunt olera: ⁊ alique ſunt aialium partes. ¶ Que ꝟo
in p̄mo loco poſita ſunt augmētant coitum multis de cau-
ſis: aut q: ſunt uētoſitatū mālīter generatiua: ut ſemē napi
lupinus: eruca: baucia: ſemē melonis: ⁊ ſilia. ¶ Scdo effici
unt hoc q: apiūt membꝛoꝝ ſpermatis dilatatiua ut ſpara-
gus: ſemē raphani: urtice: apij: petroſel. ¶ Aut 3° iuuant
q: diſſoluūt mām ⁊ ſp̄ma in vijs igroſſatū ⁊ ꝯgelatū: ut gra
na alkerus carui ⁊ pip lōgū. ¶ Ul' 4° iuuāt ad illud actua
li uel potētiali lenificatione carū p̄pter quā mās ⁊ vias ſu
p̄bilitati paratas efficiūt ut ſemē lini: fenugrecū: grana aςe
lini ⁊ ꝯſilia. ¶ Hec igit̃ in ſumma ꝯtēplāda ſunt ut vnum
q̄dq̄ ipſoꝝ ad ſuā cām ꝯriam remouēdam conuenienter ap
proximet̃: ⁊ ſic de oibus alijs ſequētibus intelligēdum eſt.
¶ De granis ꝟo eſt granū hen a ſapiētib⁹ approbatū: cali-
dū enī eſt ⁊ humidū in 2° ut p3 in aggregatore Serap. in p̄
prio cap̄ ſcribēdo hen per ſimplex eſt nō per duplex. grana
etiā aςelini uel grana canapis: ⁊ cicer: ⁊ fabe: ac faſeoli ſunt
hui⁹ gn̄is. ¶ Cortices ꝟo q̄bus utimur ſunt ſic macis. In
oi fere diſpōne p̄pter tēperiē ſuā tenet enī locū corticis: ſic
cortex in recēti auellana: ⁊ cinamomū in diſpōne frigida ⁊
humida qualis eſt ueſtra: ⁊ ſic de alijs. ¶ Que ꝟo tenēt lo-
cū fructuum ⁊ granoꝝ ſunt ſicut fiſtici ⁊ grana pini: ⁊ gra-
na viridia: ⁊ ſunt ſemina albotin: ⁊ amigdale dul. ⁊ tribuli
marini: ⁊ ꝯſilia: ut lingua auis: ⁊ eſt ſemen fraxini ⁊ reliqne
medulle iſtis proportionales. ¶ Gūme ꝟo uel ſucci ſunt ſi-
cut aſſa fetida in diſpōne frigida ⁊ humida: dragagantum
⁊ gūmi arabicū in diſpoſitione calida ⁊ ſicca: ⁊ ſic de alijs

¶ Radices ad hanc diſpõnez utiles ſunt iſte pñcipalr̃ que cum ſua caliditate mõliter ſunt etiam uentoſabiles: ſicut eſt teſticulus vulpis. i. ſatyrion cum ſpẽbus ſuis ꝛ ꝓpꝛie radix eius que mollis eſt. Illa eni que ſicca eſt ſemper eſt diminutiua in coitu ꝛ coitui aduerſat᷑. Recens vo eſt uehemẽtis potẽtie ad faciẽdũ erectionẽ: ꝛ de melioribus iſtoꝝ eſt ſecacul ꝛ eſt Jringus duarum ſpẽrum potens ualde ad erectionem virge ꝛ napi ꝛ baucie domeſtice ꝛ cepe aſſatum ꝛ radix cardi ma. ꝛ piretrũ recẽs: ꝛ omnes ſpecies hermodactiloꝝ recẽtiũ ſunt ad oĩa predicta ↄuenientes. ¶ De aqs vo ꝛ ꝓpꝛe medicinalib⁹ laudant᷑ aque ferree: ꝛ hoc itelligẽdũ eſt ubi ↄtingat nocumẽtũ in coitu uenire ꝓpter lapſuz hũidi: tales eni aque bibite uel exteri⁹ applicate potẽter exiccãdo ad hãc itẽno iẽ iuuant. Aqua adẽ ſublimatiõis baucie domeſtice: radicis irigini: ꝛ oĩuz ſpẽꝝ ſatyriõis in cibo ꝛ potu poſite mirabilr̃ iuuãt. ¶ Fruct⁹ iuuãtes ad hãc diſpõnẽ ſz ptem tacti ſunt ſupius. Sz amigdale: fiſtici: pinee: auellãe: ꝛ ↄſilia: ſz iter reliq̃s ficus recẽtes utiles exiſtũt: ꝛ dactyli bene maturi niſi aduerſet᷑ oppillatio: ꝛ vue recẽtes ꝛ ꝓpꝛe albe ꝛ dulces ↄueniũt. ¶ Olera vo ↄuenĩetia ſũt: ſic eruca: fenicl̃s herba baucie: dauc⁹: ſil. mõ⁹: fenug. recẽs ꝛ herba tribuli marini ul᷑ fontalis. ¶ Deĩde iterũ iueniunt᷑ inſtr̃a coitũ vigorãtia que ſumũtur ex aĩalib⁹. ¶ Et de his quedã que exteri⁹ miniſtrãtur ꝛ corpi appẽdunt᷑ uelut ſcribit᷑ a Raſi qui dicit ꝙ fel urſi alligatũ femori hoĩs facit ipſz coire. ¶ Dicit᷑ etiã ꝙ cauda lacerti ab hoĩe portata facit coire potenter. ¶ Et nodus ſpine ſtinci ſpine hoĩs alligatus reddit ipm̃ vigoroſum ad coeũdũ. ¶ Kiranides aũt ſubdit ꝙ lapis iuẽtus in dextro latere unculo ſtinci appenſus collo excitat coitum. ¶ Silr̃ extremitas teſticuli vulpis appẽſa facit tenſionem uehementem. ¶ Et ſcribitur mirabile qđ a fidedigno habui ꝙ ſi iungantur aures hirci cuz oleo ſpma nançabit potẽter ſi ergo colligat᷑ ſpma illud ꝛ ex eo inũgat᷑ vga hoĩs tẽſionẽ facit inexpugnabilem a muliere quaqz. ¶ Auic⁹ vo 20⁹ tertij. duo mirabilia ſcripſit ad hanc intentionem coꝝ. ſ. que currũt curſu ꝓprietatis in augmẽtãdo coitũ. ¶ Et pmũ eſt ut accipiat᷑ vga tauri ꝛ exiccetur in tegula calefacta: deinde puluerizetur ꝛ hui⁹ pulueris q̃titas ponat᷑ ſup oua ſorbilia: ꝛ eſt res uerificati iuuamenti ꝛ ꝓpꝛe qñ qs utit᷑ eo frequenter. ¶ 2ᵐ vo mirabile eſt ꝙ accipiat᷑ coagulum cameli maſculi iuuẽculi ꝛ diſſoluatur de eo q̃titas ciceris cum duabus tertijs aque uel. ℥. viij. ꝛ bibat duodecies añ uoluntatẽ coeũd: que qdem duo vident᷑ cũ ſua ꝓpꝛietate cõuenĩẽtius iuuare coitum q̃ iſta que exteri⁹ adminiſtrant᷑. Uerũ de numero priñ aĩaliũ iſte ↄuenĩẽtius iuuare videntur que opantes a mã in humano corpe ſanguinẽ multũ vnctuoſũ uentoſabilez gñantia ſunt: uelut piſces pui Aſpratiles noiati qui hñt ſquammas ſolidas ut carpiones: lucij: torrentine: manoli: ꝛ conſiles: ꝛ oua recẽtia galline pdicis ꝛ colũbi: ꝛ cerebra pulloꝝ pinguiũ: anatũ: arietis: galliaꝝ: ꝛ filiuz ꝛ gña lactis ſupius noiata ꝛ laudata ꝛ oua ſorbilia frequẽtata ꝛ ꝓpꝛie cũ ſale ſtinci aut cuz puluẽ carniũ ei⁹ exiccataꝝ. In his quidem oĩb⁹ eſt potẽtia magna excitãdi ꝛ vigorandi coitũ. ¶ De cõpoſitis tria ſunt mihi expta ꝛ ſublimiora iter cetera alia que nũc ſcribo. pmũ eſt iſtud. ℞. dactyloꝝ pinguiuz numero. xxv. fenugreci. ℥. ij. coq̃ntur in lib. vj. aque uſqz ad ipoꝝ diſſolõnẽ: deĩde extrahant᷑ oſſa a dactylis ꝛ terant᷑ ſil᷑ ultimate cuz fenugreco ꝛ lib. ſ. mellis diſpumati ꝛ bñ cocti: fiat eluum: in cuius fine apponẽ ſoleo. ℥. j. pulueris radicis ſatyriõis. De hoc ġ eluario exhibẽ ſoleo. ℥. ſ. p duas horas añ cenã: ꝛ tñdẽ ex eo per duas horas poſt cenã cũ cyatho ſ. vini al. dul. ꝛ eſt medicina eff cax ꝛ cõplete ſecuritatis. ¶ 2ᵐ eſt ↄfectio de medullis deſcripta ab Auic⁹ 20⁹ tertij. ubi inquit. Et de medicis bonis eſt confectio de medullis ꝛ colligatur ibi. ℞. amigdalaꝝ dul. auellanaꝝ excorticataꝝ granoꝝ ſuſticoꝝ ꝛ naregil: qđ apđ ueronenſes nocat᷑ ſurra ſinuz: nucleoꝝ pinee: granoꝝ alkekil: q̃noꝝ aſelini: granoꝝ ſandiuz. añ. ℥. ſ. nebceremuſch. pipis lõ. ziñci. añ. ℥. ij. terantur omnia ultimata ↄtritiõe: ꝛ cũ lib. ſ. penidiarũ diſſolutaꝝ ꝛ coctarũ cuz vino albo dul. fiat eluariuz. De iſto ergo eluario ante prandiuz ꝛ ante cenaz comedat᷑ ad quantitatẽ oui vnius: ꝛ eſt in eo iuuamẽtuz efficax ꝛ ſine piculo. ¶ Tertiũ medicamen ꝛ cognitiue deſcriptiõis exptum: ꝛ hñ ſecuꝝ eſt eluariũ diaſatyrion: qđ ſm melioꝛem deſcriptionẽ in uẽtuz eſt poſitum a Nicolao in antidotario ſuo q̃ in alijs locis: cuius uſus eſſe debet ſic pmi pcedẽtis. De nũero iſtoꝝ tria hec ſunt que meliora ꝛ ſecuriora reperiri potui iter cetera.

¶ Caplm̃ ultimũ de memoria quorũdam medicaminum ad diuerſa membra leſa ꝛ accidẽtia conferentium. Et primo de confortandis omnibus virtutibus cerebri.

Licet ex his que ſupra tacta ſũt in pticula 3ᵃ. cap̃ p de regimine hui⁹ viri per etiones in uere ꝛ autũno faciẽdas: ꝛ ex eis que ulr̃ viſa ſunt in quinque caplis pcedẽtib⁹ poſſit haberi ingeniũ ꝓuidẽdi accidentib⁹. x. que in pmo caplo huius opis poſita moleſtare ſolẽt virũ iſtũ: tñ in hoc caplo fiet memoria quorũdã inſtroꝝ ſimpliciũ ꝛ cõpoſitoꝝ que laudata ſunt a ſapientibus ↄferre ad diuerſa accĩtia que in hoc viro apparent. ¶ Et pᵐ qdẽ inſtrm̃ eſt ut accipiat᷑. ℈. j. ambꝛe electe: ꝛ ligni al. 4ᵉ pa. ℈. j. de qb⁹ per ſe diligẽter tritis cũ vino aromatico forment᷑ pille pro oi. ℥. viij. de qbus oĩ ſero per duas horas añ cibum deglutiant᷑ due. Eſt eni in eis iuuamentum magnuz per me exptũ ad ↄfortãdum cerebrũ ꝛ vigorandũ ſenſus omnes ꝛ ad acuendum virtutes eorum. ¶ Cõpoſitũ vo eluariuz ad hoc eſt eluarium de ambꝛa deſcriptione Meſue in antidotario diſtinctiõe pma de quo accipiat in aurora. ℥. j. ſ. cum. ℥. j. aque maiorane calefacte ꝛ tardet cibum poſt ad minus horis quatuoꝛ.

¶ De moleſtia in profunditate ſomni.

Remediũ principale correctiuum accĩtis qđ eſt moleſtia in ꝓfũdo ſomno eſt hoc. ℞. caſtorei electi. ℥. j. ſtaphiſagrie: coſti. añ. ℈. ſ. aceti. ℥. j. ſ. cucumeris aſinini. ℥. ij. terant᷑ ſil᷑ minutiſſima ↄtritiõe. Et de iſto actu calĩo iungat totũ caput in ſero qñ uadit ad lectũ. ¶ Secũdũ remediuz appꝛopꝛiatuz ad hoc eſt ut mane añ prãdiuz ꝛ ante cenam per horam. j. ſ. ꝛ poſt cenã fiat fricatio ſub lingua eius cum modico metridato antiquo: hoc enim diſtrahendo materias a capite a ſomno profundo excitat ꝛ ſecurat ꝛ ꝓpꝛie ſi eius uſus frequens exiſtit.

¶ De curſu lachrymarum.

Tertio accidenti. ſ. curſui lachrymarũ experta habeo hec duo remedia. ¶ pmũ eſt hoc. ℞. myrre. ℥. ſ. lapidis ematitis. ℥. j. ſucci teneri maꝝ ꝓnuz rubi: ꝛ extremitatũ plãte roſ. añ. ℥. j. miſceant᷑ ſil᷑ i ampulla ꝛ clauſo orificio ei⁹ bulliãt in caldario aque bulliẽtis uſqz ad ↄſũptionẽ medietatis: deĩde colet᷑ ꝛ ponat᷑ gutta vna actu frigida ſaltẽ q̃ter vicib⁹ in die in oculis. ¶ 2ᵐ remediũ eſt ut frõs ꝛ tẽpora ei⁹ ſepe liniãtur aut ſaltẽ in ſero ꝛ leuiter fricent᷑ cũ ſucco roſaro ¶ De nocumẽto olfatus.

Quartũ accĩs cui ꝓuidẽdum eſt. Eſt nocumẽtũ olfatus cui ↄſcribo duo appꝛopꝛata remedia ¶ pmũ. ℞. ſucci maiorane. ℥. j. ſ. ambꝛe electe. ℥. j. arthanite. ℈. ſ. terant᷑ ſimul in moꝛtario ſubtiliſſime ꝛ ponantur in ampulla ſtricti orificij ꝛ exponatur ſoli: ꝛ de iſto ſucco actu tepido mane ante prandiuz ſepe attrahatur per nares: apperit enim potenter vias olfatus ꝛ vigorat ipſum. ¶ Secundum remedium eſt ut frequenter olfaciat puluerem maiorane cum quarta parte pulueris de origano.

¶ De debilitate in motu ꝓgreſſiuo.

Quintũ accĩs. ſ. debilitas in motu ꝓgreſſiuo fundamẽtuz accipit curatiõis ex his que ſcripta ſunt ſupra cap̃ 3⁰ hui⁹ tractat⁹. ꝛ cap̃ 2⁰ ꝛ 5⁰. ſz h̃ appõit hoc remedium leue ꝛ multe utilitatis: ꝛ eſt ut eger ſepe lauet crura ſua cum lixiuio decoctionis bacarum lauri: ꝛ granorum peonie excoꝛticatorum.

¶ De fluxu emoꝛoidali.

Sextum accñs erat multitudo fluxus emorroidalis cui pncipaliter eſt puidendum: eo qz in-
ſtantia eius perducit ad augmentum oium predictoꝝ nocu
mentoꝝ: ppterea qz reſoluit ꝛ educit ſanguinem laudabilē
ꝛ ſpūs qui ſunt inſtrā virtutum omnium. Huic ergo acci-
denti puideat̃ tribus infraſcriptis remedijs. ¶ Primus
eſt hoc. ℞. oſſiū mirabo. indoꝝ cōbuſtoꝝ. ℥. iiij. ſcorie ferri
preparate. ℥. ij. lapidis emathitis. ℥. j. ſ. gipſi. ℥. ij. terant̃ ſimul
in mortario ultimata ɔtritione cū ſucco plantaginis: ꝛ de
hoc ſepe liniatur circulus ani exterius ꝛ interius. ¶ 2ᵐ in-
ſtrm ſi ṗdictum non ualet: tunc emplaſtret̃ totum fiteri cū
hoc vnguēto. ℞. ſucci extremitatū roſ. ℥. ij. albumina duo
rum ouorum: pulueris gipſi. ℥. iij. terantur ſimul in morta-
rio: ꝛ fiat emplaſtrum ut dictum eſt. ¶ 3ᵐ remedium eſt ut
ſi predicta duo non ualent: tūc per octo dies cōtinuos acci-
piat omni mane in aurora qnque pillas de bdelio deſcri-
ptas 9ᵒ Almanſ. ꝛ poſt eas tardetur cibus horis ad minus
quinque. Et ſi uēter eius fieret ſtipticus ualde prouideat̃
ei cum aqua decoctionis mercurialis cui commiſceatur
℥. j. olei recentis amigdalarum dulcium.

¶ De pulſu cordis.

Septimuz accñs emēdari pōt cū hoc experto re
medio qđ eſt tale. ℞. lapidis ſmarag
di electi karabe. aā. ℈. ſ. ſc. baſiliconis: biacīt. ℈. j. fiāt pille
de quibus deglutiat qnque tpe ꝙ pulſus cordis uehemēter
moleſtat eū. ¶ De frigiditate membri genitalis.

Ego aūt ſcio ꝙ octauū accidens qđ eſt frigiditas
membri genitalis curatum fuit in viro de
crepito cum frequenti linitione illius membri cum ſucco
folioꝝ origani. ¶ Reliquis vero accidētib⁹ vigītibus in hoc
viro omnino ꝛ complete ſatis puideri pōt per ea que ſcri-
pta ſunt particulariter in ſex capitulis tertie partis: que oia
in ſalutē huius ſpectabiliſſimi militis ꝛ celeberrimi docto
ris dirigat altiſſimus ad laudes eius perpetuas. Amen.

Cōſilium. 16. ¶ De ſeptē malis diſpoſitionib⁹
videlicet. ¶ De mala cōplōne fri-
gida ꝛ humida cerebri cū ſex accñib⁹ que ſūt. ¶ Dolor ca-
pitis. ¶ Cōturbatio uel corruptio ī ſomno. ¶ Corruptio
in ſenſibus interioribus. ¶ Nocumētū diminutionis ꝛ
corruptionis in ſenſu auditus ul̃ eius operatōib⁹. ¶ De
fluxu flegmatum a capite ad inferiora. ¶ Debilitas in oi-
bus fere articulis. Diuiditur autem Conſilium in caplm
vnum pohemiale ꝛ duos tractatus curatiuos.

¶ Caplm pohemiale inueſtigās accidentia ꝛ cauſas eorum

Marima clementia ꝛ ampliſſima
pietas ueneurande memo
rie excelſa benignitas ꝛ generoſa uetuſtiſ
ſimoꝝ illuſtriſſimoꝝ patrum progenies.
Sereniſſimi ac illuſtriſſimi principis dñi
ducis Lodouici comitis palatini reneſis
grauiaqz ꝛ numero plura accidētia que
in ipſius illuſtriſſima dominatiōe videtur
me compellere ꝙtum ex ingenio colligere potui: ut regimē
debite commenſuratum in non naturalibus ꝛ medicinali
bus ſibi conſcribam quo diuina interueniente gratia tan-
tis ꝛ tot alleuiari poſſit accñib⁹. Vident̃ enim numero ſex
accñtia pncipalr̃ ipm̃ moleſtātia. ¶ Primū eſt dolor capi-
tis. ¶ Scđz eſt ɔturbatio ul̃ corruptio in ſomno. ¶ Ter-
tiū eſt corruptio in ſenſib⁹ īterioib⁹. ¶ Quartū eſt nocu-
mētū diminutiōis ꝛ corruptiōis in ſēſu audit⁹ ul̃ ei⁹ opatio
nib⁹. ¶ Quītū eſt defluxus flatū a capite qñqz fau cib⁹: qñ
qz rēe: qñqz pectori rematiçās. ¶ Sextū eſt debilitas fe-
re in articulis oibus maxime tñ in inferiorib⁹ articulis ab
anchis uſqz ad pedes. ¶ Siqua aūt accñtia alia his inue-
niuntur complicata: utpote raucitas: appetitus diminutio
digeſtiue debilitas: ꝛ uentoſitatum in omnibus viſceribus
magna quantitas. Omnia hec ab eadem videntur pende
re radice ꝛ eiſdem ingenijs curari poſſe.

Horum aūt accñtium omniū ꝛ ſi particulares
cauſe aliqualiter diuerſe aſſignari
poſſent: ab vna tñ gn̄ali omniū ipſoꝝ effectiua cauſa pue
nire videntur: ut a mala cōplexiōe cerebri frigida ꝛ humida
que ſiue a pncipijs gn̄ationis ſiue a tēpore talis extitit: ual
de facile plurimis ex ſignis declarari pōt. ¶ P⁹ quidē ta-
ctu in partibus capitis ꝛ annexis frigiditas cum mollitie
notabiliter percipiuntur. ¶ 2⁹ vero ex his que a capite deci-
dunt̃ ſuperfluitatib⁹. Eſt enim mēꝝ flegmaticarū que aquo-
ſe ꝛ mucoſe ſunt ꝛ qñqz groſſiores continuus a ſuo capite
fere defluxus. ¶ Adhuc etiam ex colore faciei ꝛ capillorū
ꝛ ipſorū tenuitate paucitate ꝛ reliquis hoc videri poteſt.
¶ Amplius ex opationibus aialium virtutum ꝛ nalium.
¶ Iterum ex paucitate carnis ꝛ cutis raritate ꝛ ſubtilitate
cranei maxime in caluaria hoc liquere pōt. ¶ Adhuc etiā
ex nauſeatiuo ſermone uel uoce. ¶ Itē ex capitis grauita
te uentoſitatibus ꝛ pluribus alijs. ¶ Ex quoꝝ gn̄e ſignoꝝ
aſſumptis pbari poſſet rationibus. ¶ Erit igit̃ illa mala
cōplexio egritudinis ꝛ oium illoꝝ accidentium pdictorū
effectiua cauſa. Nam ex debilitate in cerebro ipſius uel ex
mala cō plōne ſiue mā qđ non credo aut raro contingere
poterit dolor in toto capite pueniens: aut ex mala cōplōne
cū mā frigida ꝛ humida uel ſibi pportionatis uentoſitati-
bus ꝛ uaporibus in medulla cerebri ꝛ in utriſqz pāniculis
ꝛ neruis a cerebro orientibus credo caput eius diuerſis do
lere partibus. Cum enim ſi aliquo ſeptem parium neruo-
rum a cerebro oriētiū mā uel uapor infundit̃ dolor in fun
do cerebri notabilr̃ pcipit̃. Cum aūt a medulla cerebri ad
eius cōuexum ꝛ utrunqz pāniculum cerebri mā uel uapor
impellitur dolor in ɔcauo cranei magnus pcipit̃. Et ſi uer
ſus cōmiſſurā coronalē ipellit̃ uel ſagittalē monopagiā facit
Si vo in magna pāniculoꝝ aut oī eoꝝ extēſione materia p
pellat̃ dolorē capitis Cui a ſapiētib⁹ noiatū facit. Si vo p
ſuſpēſoria pāniculoꝝ interiorū cerebri in miringā cōuexū
cranei uelantē ad exterius materia ppellat̃ dolorē in cute
capitis ꝛ exterius uelliti pāniculo vniuerſalē uel particula
rē facit. quē manus ſenſu tactus demōſtrādo ſentit. Ex qb⁹
liqđe declarari pōt quare dolor in capite huius ſereniſſimi
Principis qñqz pfunditus: qñqz exterius: qñqz partib⁹ īter
medijs pcipiat̃. Materia enim ad oēs ɔclata pteo talē effi
cit dolorē quē ueteres Soda uocāt. ¶ Hec igit̃ mala cōple
xio cōturbationis in ſomno eueniētis effectiua cauſa aſſi-
gnari debet. Fumoſitates enim tēpore ſomni interius cōclu
ſe ex colliſione caloris notabiliter ignite ſpiritib⁹ cōmiſcent̃
ꝛ talē in organis ſenſuum impſſionē faciūt quale in ſe ido-
lū habuerit. Preſentata igit̃ potētie ſenſitiue alicui ſenſatio
ne triſti vtus motiā imperās partib⁹ mobilib⁹ cerebri ipſū
a ſomno excitat qñqz clamoſū: qñqz uelut a bello ꝛ rixa fu
giētē: qñqz ſtupidū ꝛ impreſſionib⁹ fere melancholicis agi-
tatū. ¶ Ad hoc aūt nō parū cōferre pñt impſſiones melan-
cholice aut alia animi accidētia triſtia a cauſis pmitiuis ori
ginē habētia: ut amiſſione cēſus affinitū amicorū uel filioꝝ
que oia per ſereniſſimū Principē moderari debere cum hu
militate ꝛ patiētia cōſulo. Exterminant enim hec ꝛ mutant
corpus ab ea que ſm naturā ɔſiſtētia. 3⁹ tegni. ¶ Ex his igi
tur dici pōt cauſa ſcđi accidētis. ſ. corruptionis in ſomno
ꝛ iterū tertij. ſ. corruptionis in ſenſib⁹ interiorib⁹. ¶ Ex qb⁹
etiam diligēs ɔſiderator facile deducere poſſet quare ꝛ qua
liter nocumentū: qñqz ɔtingat in opationibus ſenſus cois
aut fantaſie qñqz imaginatiue: qñqz cogitatiue ꝛ aliquan-
do memoratiue potētie. Vñ qz alioꝝ ſenſuū īterioꝝ opatio-
nes ordinātur ad cogitatiuā uelut ad finē ex corruptione
in operatione cogitatiue potētie accñs uel egritudo deſipiē
tia nominata. Ex ei⁹ vo diminutiōe ſtultitia: ex ei⁹ ablatiōe
dementia facile ſeq poſſet ut 3⁹ de accñti ꝛ morbo. 2⁹ caplo
colligi pōt. Verēde quidem ꝛ oino effugiēde diſpōnes he
quemlibet ſapientē ad earū remotionē pmouere debent.
¶ Accñtis vo 4⁹ loco ſupra tacti facile cauſe patere poſſūt.

Mala eni cōplo frigida ꝛ humida: aut frigida tm̄: aut humida tm̄ facile idiſponē pūt organū audit⁹ ad debite opandū: cū ipſa fuerit poſſidēs ptē anteriorē cerebri in duobus eius laterib⁹: ꝛ in loco originis qnti pis neruoꝝ in quo ponit̄ pn̄ᵐ auditiue potētie: ut pma pmi. doctri. 5ª. ſūma tertia. ꝛ cap̄ 2º colligēdū. vn̄ ibidē auditus in 5º. ſ. pari neruorū ꝛ paruꝫ ſupra. Cui qdē origo eſt a duob⁹ cerebri laterib⁹ Siue igit̄ ab hac mala cōplexione idiſponant̄ nerui qnti pis uel organū auditus ex pte q̄litatū pmaꝝ: ut qꝛ nimium humectent̄ calefiāt ifrigident̄ ꝛ exiccent̄ ſilr ex pte q̄litatū ſcdaruꝫ: ut qꝛ indurent̄ ꝛ exaſpant̄ ꝛ aliter idiſponant̄: ſiue ppter paucitatē ſpūs ſenſitiui ad organū auditus tranſire debētis: ſiue ppter idiſpōnē eius. ℭ Propter cōplexionem aut aliā efficiētē cām hec ꝯtingē facile in opationib⁹ auditiue potētie nocumētoꝝ ſpēs diuerſe demōſtrari pūt. Cū propter ſiccitatē puatiuā uel poſitiuā organū audit⁹ reddatur magis ſonoꝝ debito pceptiuū leuiter tinit⁹ ꝛ ſibilos ad hec ſeq deduci pōt. Cū a mala cōplexione frigida uel ab humiditate uel ſpirituū defectu obtuſuꝫ reddit̄ organū in ſenſu audit⁹ diminutionē euenire opꝫ. Cū aūt hec oia aut horuꝫ plura multū augmētari ꝯtingūt ablationis audit⁹ cauſe facillime cōprehēdunt̄. Ois eniꝫ imoderata diſcraſia deijcit actuꝫ pprie uirtutis. aſſoriſ. ſcda. ℭ Poſt hec iſup qnti accidētis ſiue ipm talē ſiue egritudinē noiare uelis: qꝛ curam ad ſe uocat ſicut ꝛ de alijs itelligi pōt nō niſi magno labore aſſignari pūt cauſe. Si eniꝫ mala cōplexio frigida ꝛ humida anterioris ptis cerebri in digeſtiuā ſui debilitando pcedat leuiter reumatis a ſapiētib⁹ cotiꝫa noiati deducet̄ cū. Si vō hec mala cōplexio anteriorē in ſui fine ꝛ mediā ptē cerebri poſſederit catarrū efficiet Brācū noiatū: ſi ceciderit in fauces tuſſes vō aſmata ꝛ uarias difficultates anhelitus in pect⁹ decidēdo gn̄abit. Eſt aūt maxie ſuſpicāduꝫ ne māe ad poſteriorē ptē cerebri ppulſe ibidē cumulent̄: ꝛ ad nuchā deferant̄ ꝛ paliſis ꝛ ſiſium egritudinū gn̄ationē efficiētes cauſe hīcant ibidē ſtātes ad obliuionē aut forte ad litargiā diſponāt. Poſterior eni cerebri uētriculus meatū nō hēt ſingularē ſed anterior oculos ꝛ nares: ut decla tertij. 2º cap̄ colligēdū. Sexti aūt accitis ex pmiſſo fundamēto leuiter cauſe elici pūt. Pōt eni pdicta mala cōplexio frigiditatē ꝛ humiditatē coicare nuche. vn̄ in ꝟtute ſuſtētatiua motiua ꝛ aliter opatiua neruoꝝ oiuꝫ ab ipſo oriētiū debilitas gn̄abit̄: q̄lē eniꝫ a cerebro iſiupū recipit talē oib⁹ mēbris ſenſus iferiorib⁹ delegat. Eſt eniꝫ nucha vicarius cerebri icurſu doſi. pma tertij. 2º cap̄. Siue igit̄ diſcraſiet̄ ſiue oppilet̄ a mala cōplexione cerebri facile in oib⁹ mēbris in que per ipm ſenſus delegat̄: ꝛ mot⁹ nocumētū ꝯtigē pōt in pdictis. Ex qbus oib⁹ clare deduci pōt debilitatē oiuꝫ pedū magnā que in ſereniſſimo pncipe ꝛ illuſtriſſimo dn̄o i ciuitate Venetiaꝝ appuit originē habuiſſe a mala cerebri cōplexiōe pdicta. Qd̄ etiam a poſteriori appere pōt. Nā ex calefacientibus leuiter ꝛ exiccātib⁹ calidis capitalibus ꝯferētib⁹ pulierib⁹ ſyrupis ꝛ cliſterib⁹ iuuamētuꝫ habuit manifeſtum.

Hec ſunt accitia ꝛ egritudines que in ſereniſſimo pfato pncipe lōga mihi inueſtigatione apparuerūt ꝛ ꝯtēplatione: qbus cū hoꝝ qōlibet ꝛ difficillimū ſciri ꝛ ualde circa ipm operari difficilius exiſtat. Quoniaꝫ puideri pōt leuius ꝛ ſecurius ex claro ſermone ordinandi duxi hoꝝ regimē in duos ptīcduꝫ tractat⁹. Primus erit de regimine eius per adminiſtrationē ſex rerum nō nāliuꝫ. Scd̄s vō medicinalis opationis moduꝫ ꝛ ordinē inſtrorū pnuntiabit apte. ℭ Primus igit̄ tractatus in ſex diſtiguitur capitula ſm numerum ſex rerum non nālium.

ℭ De regimine ſeruando per adminiſtrationem aeris ꝛ ſibi annexorum. Cap̄. 1.

Quoniā igit̄ corporib⁹ paꝝ ab eucraſia ppriā lapſis acrē ꝛ ſiſia paꝝ diſtātia in cōplonib⁹ adminiſtrari opꝫ. Et iſte lapſus ad frigiditatē ꝛ humiditatē notabilr deduct⁹ eſt. opꝫ aerē nō oino in q̄litatib⁹ ſilēꝫ: ſed in eis oppoſite q̄lificatum adminiſtrare. Taliter enim corpa ad deperditam ſanitatē reduci pūt maxime aūt aerem moderari oportet. Si enim in egritudinibus pedū abſtinētiam obſuam⁹ a ꝯtrarijs. ut pmo Theiſir. tractatu 8º. cap̄ 24º colligenduꝫ quāto magis in diſpōne pfati principis tot accidentibus ꝛ uarijs complicata. ℭ Eligat̄ itaqꝫ aer ad caliditatem ꝛ ſiccitatem notabilr inclinat⁹ nāliter: ſilr domus locus ꝛ camera in qbus habitat. Et ſi non fuerit aer in q̄litatibus ita nāliter diſpoſitus artificialiter diponat̄ magno igne in camera accēſo aut ſtuffa ſicca uel alijs ingenijs mundificato aere. Aerem eni ſtuffe humide actu ꝛ potentia omnino dimittatur. ℭ Amplius etiā aerē diuerſas figurarū impſſiones habētem ut motus circulares in aere cōprehenſos euitet. ℭ Silr et aerē nebuloſum caliginoſuꝫ magna uētoꝝ turbine uariatū fugiat: tales eniꝫ in aere impſſiones uertiginis magne que als moleſtatus fuit pūt eē cāe faciliter. ℭ Adhuc et aer igne calefiat accēſo in arborib⁹ bonos odores emittētib⁹: ut iunipi: lauri: abietis: tamariſci ꝛ ſibi ſiliū. Si aūt ligna talia non ſunt, ptiis odorem in aere camere ex ſuffumigationibus in ea factis imponamus. ℭ Suffumigiuꝫ bonū in eſtate qn̄ pp aeris frigiditatē uel aliā cām oportet in aere camē cōmorari. ℞ ſtoracis calamite. ʒ. j. galie muſcate. ʒ. ſ. cāphore. ℈. ij. puluerizent̄ ꝛ fiāt trociſci cū aqua roſa. pōdē. ℈. ij. ꝛ exiccentur in umbra: ꝛ cū op⁹ fuerit puluis coꝝ carbonib⁹ ignitis ꝛ a fumo puatis aſpgat̄: ex quo diligēter camera uel ſtuffa ſuffumiget̄. ℭ Suffumigiū bonū in autūno. ℞. ſtoracis liqde ʒ. ſ. ſādaloꝝ al. ſpodij. an̄. ℈. j. thuris: ſtoracis: calamite. an̄. ℈ v. fiant trociſci cū aqua mellis: ꝛ fiat ex eis ſuffumigatio: ut ſupra cū vino maluatico uel ſibi ſilī: ꝛ adminiſtret̄ ut ſupra. ℭ Suffumigiū bonū in uere. ℞. violarū: floꝝ boraginis: cāphore. an̄. ℈. j. ligni aloes. ℈. j. ſ. [illegible] an̄. ℈. ij. fiant trociſci cum aqua violarum: ꝛ adminiſtrent̄ ut ſupra. ℭ Quia eni aer nō paꝝ camere uł alteri⁹ hitabilis loci uarietatem recipit ex uarietate aſpectus ad diuerſas mundi plagas. Ideo eligatur locus aſpectum habens orientalem aut meridionaleꝫ, paruꝫ vō occidentalem. ℭ Sitqꝫ locus a decurrētib⁹ aquarū fluuioꝝ paludū ꝛ aquarum notabiliter elōgatus: neqꝫ habeat ſtuffā uel camera teſtudines reuolutiones ex muro conſtructas: neqꝫ ex lapidibus antiquiſſimo magiſterio laboratis edificijs.

Et qꝛ aeris applicatio ad corpus humanum propter ueſtes mltis modis uariari pōt Idō ueſtes ſub determinatiōe aeris reponi ſolēt. ℭ Primo quideꝫ inſigne caput ſereniſſimi pncipis cum decentibus cooperturis optime muniri debet: eo qꝛ eſt aie rōnalis dom⁹ p theorice: ꝛ qꝛ debile ꝛ qꝛ pdictoꝝ accitiū oiuꝫ videt̄ eē pncipium effectiuum: ut anti cap̄ deductum eſt. ℭ In eſtate igitur in nocte infulis ꝛ birretis ex dorſib⁹ uarioruꝫ pellibus bene ſuffultis cuſtodiat̄. Et ſint infule brites appēdicis uſqꝫ ad alkecl. i. locum ubi collū cum ſpatulis ꝯiungit̄. ℭ In uere autem muniātur infule ex pellibus martyruꝫ. ℭ In hyeme vō ex pellibus agnoꝝ lanoſitate hn̄ pinguib⁹ Et ſi egtare ꝯtigerit pfatuꝫ pncipem infule ſint ex pellibus vulpium bene munite: ut capello de lana bene cooperto. ℭ In autūno vō eligantur pelles remiſſius calefaciētes ut de mediocribus agnis martyrib⁹ ꝛ alijs. Neqꝫ placet ꝙ infra pelles tales portetur infula de pāno de grana facta: ſed meli⁹ eſt pelles illas cuti capitis imediate applicari. Qualitercunqꝫ tamen ꝯtingat infule oēs debent ſepe permutari ꝛ calefieri ut deſiccetur vnctuoſitas eis adherēs. ℭ Silr etiam reliquē partes corporis ꝯuenientibus ueſtibus notabiliter calidis ſuis tpibus muniri debent factis ex panno tincto ex keſmes. i. grana ut decet pncipem ꝛ aromatiçatis in ſua capſa cum muſco ꝛ ambra ligno aloes: ꝛ ant reponātur in capſis pulueres deſcriptionis pomorum que ſupple compoſui: que in hoc capitulo infra plegant̄. ℭ Partes aūt inferiores ut crura tempore hyemali caligis ex pel-

le vulpina factis bene muniantur aut ex pelle leporina. Eſt eniȝ neruoꝝ ꝯfortatiua: ut Auẽçoar pmo theiſir. neqȝ placet ut ſotulares portent ita ſtringẽtes cauillas ꝛ pedes ut uenetijs vidi. Silr neqȝ caligẽ tãta applicatione ſtringẽtes portari debẽt. Hec eniȝ ꝓhibent ſanguinem ꝛ ſpiritus ad predicta mẽbra in determinata quãtitate diffundi.

Quia uero ſm determinatos corpoꝝ celeſtiuȝ ꝛ planetarũ influxus ꝛ ꝯiũctiones nr̃is tẽporib' peſtilẽtie multe multiplicanť: ſiue ꝓpter hoc ſiue qꝛ ſũmus opifex boiuȝ ꝯtagioſa labes ultione puniat tali Jdeo aliqd de ꝑſeruatiõe ab impſſione epidimie narrem'. Eſſet aũt opus bñ ꝯtẽplãti ponẽ canones ꝑſeruãdi ab epidimia eſtiua diſtinctos ab epidimia uernali hyemali ꝛ autũnali: ut alio ſermonẽ completum ſatis in hac mã ꝯſcripſi. Quicqd aũt ex coĩbus ꝯtra peſtilẽtiã oĩm ualẽtib' ex ſentẽtijs illuſtriũ auctoꝝ haberi põt eſt ut ad multũ in uſu eorũ que nũc ſcribã redactũ. ¶ Euitet igiť humoroſa repletio ſanguinis. & ꝛ alioꝝ humoꝝ. Nã ſũma ꝑſeruationis ꝛ curationis ab epidimia eſt exiccatio corpoꝝ. pma quarti. tractatu 4°. ꝛ 4° Almãſ. 25. cap colligẽdũ. ¶ Corpora igiť robuſta craſſa ꝛ ſanguinea notabilr repleta conuenienter euacuari debẽt per flobothomiã uene nigre. i. cõis uel ſaluatelle. Si vo alijs fuerit repleta humorib' diuerſis ꝯueniẽtius farmacijs purgenť. ¶ Cõe tñ farmacũ quo in qbuſdã peſtilẽtijs uſus ſuȝ in coitate gẽtium qđ euacuat ſupfluitates cholẽ flegmatis ꝛ melãcholie aduſtas: ꝛ ſãguinẽ clarificat: ꝛ cor ꝛ pncipalia ꝯfortat eſt hoc. ℞. ſucci fumiterre boraginis uel bugloſſe vini aromatici albi ſubtilis. añ. ℥. iij. reubarbari electi. ʒ. iiij. agarici. ʒ. ij. aloes ſuccotrini electi. ℥. ij. cãphore: boli ar. margaritaꝝ ligni aloes: ſmaragdi: hiacinti: oiuȝ añ. ʒ. j. ſe. citri. ʒ. ſ. çiç. ſpice nardi: maſticis: croci: nitri. añ. ℈. ij. pulueriçenť oĩa ꝛ ĩfundanť in pdictis ꝛ exiccentur ſoli: ꝛ ſic fiat ter. deide fiãt magdaleones ꝛ reſeruentur. Cũ aũt opus fuerit. ℞. pdicte cõpõnis. ʒ. j. diagridij. g̃. j. ꝛ formenť pillule ꝛ exhibeanť in mane: ꝛ tardeť cib' ad minus qnqȝ horis ꝓmittẽdo hauſtũ aque ordei calide cũ çucca. per horã vnã añ prãdiuȝ. ¶ Jn ciberijs vo uertať uſus ad acetoſa ꝛ acria ad carnes laudabiles nõ ualde pingues ad plurimũ aſſatas. ¶ Uſus etiã boraginis: bugloſſe: ſerpilli: mẽthe: ſaluie: ꝛ alioꝝ aromaticoꝝ olerum conueniẽs eſt. ¶ Uinũ etiã utẽdũ albo aromatico ſubtili claro aliqualr pontico minime dulci. Et optimũ eſt ut ꝯſueti facẽ vinũ lýphari ex aqua ſublimationis bugloſſe boraginis uel acetoſelle que ꝓprietatẽ hñt in hoc. ¶ Spãlia vo medicinalia quaꝝ uſus ab illuſtrib' auctorib' approbať ſũt pillule ex aloe myrra ꝛ croco que ponunť p' quarti: ꝛ fuerũt pillule Ruffi. Ex quaꝝ uſu dixit Ruffus. oĩa corpora a peſtilẽtia ꝑſeruari: ut 17° ꝯtinẽtis. 2° cap colligẽdũ. ¶ Silr etiã metridati uſus ꝯueniẽs eſt accipiẽdo oĩ mane in aurora. ℈. j. uel. ʒ. ſ. cũ modico vini ſubtilis ꝛ tardeť cib' qnque horis. ¶ Adhuc etiã ꝛ tyriaca aſſumẽdo ex ea hora eadẽ oĩ mane. ʒ. j. uľ ʒ. cũ vino eodẽ optima eſt. Qui eniȝ utiť ea ſecurus erit ab egritudinib' peſtilẽtie in 5° can. tractatu p. ꝛ p cap colligẽdũ. ¶ De ſimplicib' vo ualẽt puluis margaritaꝝ dando ex eis in potu ꝛ in cibis quacũqȝ die ſimplr. ſilr lignuȝ aloes. Jtẽ ſemẽ ocimi garioſi. ſilr ſemẽ citri: qꝛ ꝯriať ueneno oĩ ut ſexta quarti. tractatu 3°. cap ſcõo colligẽdũ. ¶ Põt aũt oiuȝ hoꝝ ſimpliciũ ſingula die exhiberi. ʒ. j. uel. ʒ. ſ. cũ vino aromatico ſubtili. Uarienť aũt doſes ſm etates cõplexiones ꝛ virtutes ꝛ alia libito tuo. ¶ Lutũ etiã armenũ dãdo ex eo omni die. ℈. j. cũ vino ꝑſcripto optimũ eſt auxiliũ. 6° de ſimplici medicina. ꝛ 17° ꝯtinẽtis. allegato cap. ꝛ can. 2°. primo cap. Unde Serapio ſimplici. 36. qñ dať ex eo in potu cuȝ vino ſubtiliſſimo mediocriter lymphato ꝯfert febribus peſtilentialibus ualde. Et qui aſſueſcit potui eius tẽpore peſtilẽtiali ꝑſeruatur a nocumẽto peſtilẽtie. ¶ Cõferũt etiã ſuffumigationes facte in camera cũ aromatib' ſimplicib': ut thure ſtorace calamita laudano colofonia myrra ꝛ ligno aloes.

¶ Suffumigiũ vo. ℞. colofonie: uſnee: ꝛ eſt lanugo in corticibus uetuſtiſſimarum arboꝝ inuẽta: myrre ſtoracis calamite. añ. ʒ. j. cãphore: muſci. añ. ℈. ij. colofonie: laudani añ. ʒ. ſ. pulueriçenť ꝛ fiãt trociſci põdẽ. ʒ. ſ. cuȝ vino pdicto ꝛ exiccenť. ꝛ cũ opus fuerit vnus eoꝝ pulueriçeť ꝛ carbonibus ignitis apponať. ¶ Cõfert etiã odorare ſepe aromatica ſimplicia ut ocimũ: rutã: mẽtham: cãphorã: ambrã muſcũ ꝛ ſilia. ¶ Et cõpoſitũ in forma pomoꝝ trãſmiſſuȝ ut ſe ſerenitati. cui' deſcriptio eſt talis. ℞. ſtoracis: calamite: granoꝝ lauri: ſandarace: gari. croci: ſquinãti: çinç. añ. ʒ. ſ. ligni aloes: camphore: nucis muſcate: reſine pini: macis. añ. ʒ. ſ. laudani. ʒ. iiij. ſeminis baſiliconis. ʒ. ij. muſci. ʒ. ij. ſ. ambre ʒ. ſ. pulueriçenť: ꝛ fiãt poma cũ vino maluatico uel cũ ſucco baſiliconis uel cũ aq̃ roſa de damaſco appoꝛtata uel hieroſolymitana ꝛ ſepe odorenť. Ex eoꝝ pulũẽ ſuffumigia fiant ut dictũ eſt. ¶ Principlr aũt a coitu ꝛ maxime ab uſu eius in aere peſtilẽtiali fugiẽdũ eſt: qꝛ innatũ calorẽ debilitat ſuperfluitatem ultimi alimenti ꝛ ſpiritus euacuando. ¶ Similiter etiam ꝛ exercitiuȝ forte euitãdum eſt: propterea qꝛ anhelitus magnitudinẽ ꝛ frequentiam facit per quẽ multus ꝛ ſepe aer inſpiratur infectus. ¶ Similiter etiam ꝛ piſces euitãdi ſunt qui nõ ꝯceduntť niſi cum fuerit aſſati ſuper carbones: ut 4° Almanſ. allegato cap colligendum. ¶ Et vniuerſalr oĩa cibaria ad ueloceẽ corruptionẽ prona habitantibus in aere epidimio euitari debẽt. Hec de aere.

¶ De regula ꝛ menſura in cibis ꝛ potibus obſeruandis. Cap. II.

Jboꝝ ꝯuenientiam oĩum in regimine diſpõnum ꝑſati ſereniſſimi pncipis eligẽ opoꝛtet aliquas pmittendo regulas obſeruatione dignas.

¶ Prima nunq̃ comedẽduȝ niſi uera ꝛ vniuerſalis fames affuerit. patet: qꝛ ſi ſic aſſumanť cibi ſine naturali appetitu aut ſignificat cibũ preaſſumptum non digeſtuȝ aut ſtomachum plenuȝ eſſe humoribus maturatione idigẽtibus. ¶ Scõa regula nõ tardeť comeſtio dũ uerus appetitus aduenerit. patet: qꝛ tolerare famẽ ſtomachuȝ putridis replet humoribus. ¶ Tertia nullũ cibariũ actu uel potẽtia frigiduȝ ſit nobis in multo uſu: patet indicatione ſumpta ab humiditate ꝛ notabili debilitate ſtomachi ũri. ¶ Quarta dũ appetitus fuerit intẽſus nunq̃ eſt uſqȝ ad ſaturitatẽ cõpletam comedẽduȝ. patet: qꝛ ſtomachus nõ eſt tãte potẽtie ad digerẽdũ quãte frequẽter eſt ad appetẽduȝ. ¶ Quinta regula nunq̃ comedẽdũ eſt niſi pcipiať preaſſumpti cibũ a ſtomacho ad inteſtina deſcẽdiſſe: ꝛ in hoc cõſidereť tẽpus quãtitatis ꝛ q̃litatis pꝛaſſumpti cibi. Securũ aũt eſt ut inter vnũ ꝛ alterũ cibũ interueniant hore octo uel ad minus ſeptẽ. ¶ Sexta regula nunq̃ comedẽduȝ eſt donec ſentiť in ſtomacho faſtidiũ: qm̃ gñat morbos melãcholicos ꝛ flegmaticos. ¶ Septia ſubtilia cibaria groſſis ſemper pmitti debẽt que inferius apꝑebunt. ¶ Octaua mẽſura quãtitatis in cibis ꝛ potibus talis ꝛ tãta ſit ut ex eis non graueť ſtomachus. Deterior eniȝ comeſtio eſt que ſtomachi grauitatẽ facit: ſicut deterior potus eſt qui tẽperamẽtũ egrediť ꝛ in ſtomacho natat. ¶ Nona quouſqȝ ex aſſumptis cibis ꝛ potib' ſentiť in ſtomacho grauitas a cibo abſtinẽduȝ eſt donec ſeqtur leuitas. patet: qꝛ adiũgereť debilitas debilitati. ¶ Decima dũ papiť in ſtomacho debilitas a comeſtione abſtinẽdũ eſt multa etiam ſi multus fuerit neceſſarius cib'. pȝ ut pcedẽs. ¶ Undecima ſtãte neceſſitate cibationis cũ debilitate ſtomachi cib' ꝛ pot' in plures ſunt ptiẽdi ptes. ſpergẽ eniȝ. i. diuidẽ cibũ in ptes plures cũ debilitate caloris optimũ eſt. ¶ Duodecima ſtãte debilitate ſtomachi cum neceſſitate cibandi cibus ꝛ potus debent eſſe medicinales: ita ut ſuis qualitatibus conueniant debilitati ſtomachi ꝛ ſue cauſe. ¶ Hec omnia legi poſſunt tertia primi. de regimine eius quod comeditur. ꝛ quarto Almanſ. capitulo quarto. ꝛ pmo practice. 20. ꝛ 21° capitulis. ꝛ 21° continentis primo capitulo.

Eligatur igitur panis de frumēto bene mūdo cō-uenienti meſſe collecto:ſitq; ſolenniter cū bonitate ꝛ determinata fermēti quātitate ſpumificat⁹:mediocriter coctus nō aſſatus:colore cādidus:pōdere leuior ſubſtātia nō cōpactus:mediocriter ſalit⁹:duoꝝ uel triū dierū etatē nō trāſcendēs.¶ Et ſi quāq; acciperet panis leuiter opirus.i.furfuraceus ꝯueniēs eſſet:talis enī nō eſt multi nutrimēti ꝛ viſcoſi:ꝛ eſt facilis deſceſus.21.ꝯtinētis.21.cap.

De carnibus autē vidēdū eſt pͦ quoꝝ aialium carnes ꝯueniūt.2° quoꝝ mēbrorū.3° qs pparationis modus uel coctionis. In pmo autē de domeſticis.2° de ſylueſtrib⁹ carnib⁹ trāſcundū.¶ Gñaliter aūt euitent carnes oēs difficilis digōnis groſſi ꝛ viſcoſi nutrimēti ꝛ multū ſupfluit:ut bouine:uaccine:ouine:anſerine ꝛ aquatice fere oēs:ꝛ aialium ptes viſcoſitatē hntes: ut capita collū ꝛ cutis.¶ Ex aialib⁹ aūt domeſticis qdrupedib⁹ ꝯuenientes ſunt carnes vituline nō multū natiuitati ꝓpinque:ſed a diebus quinquaginta uſq; ad cētū limitate. ¶ Siſr carnes hedine nō trāſcētes dies.XL. ¶ Conueniunt etiā agnoꝝ ꝛ caſtratoꝝ carnes ſuis tpib⁹.¶ Carnes vo porcine ſalite macre:tñ aliqñ ꝯueniūt.¶ De ſylueſtrib⁹ aūt ꝯueniūt ꝛ bone ſunt capoline:ipſe enī inter ſylueſtres carnes meliores exiſtūt:ꝛ ſanguis ex eis genitus paucas hēt ſupfluitates:ut 3° Almā.32.cap.¶ Caro etiā leporis laudat qꝛ utraq; qͣlitate aduerſat frigiditati ꝛ humiditati capitis: ponit eni calida ꝛ ſicca.cañ.2°.cap de carnib⁹.¶ Caro autē urſi cuniculi ꝛ ericij:ꝛ ſiſes dimittant.¶ De uolatilibus aūt domeſticis ꝯueniūt pulli nō ualde pui:capones ꝛ galline.Caro nāq; gallinaꝝ oī alia carne eſt melior.24° ꝯtinētis cap.669°.¶ Eligant etiā carnes ſtarne ꝛ coturnicis que inter reliquas uolatiliū ſylueſtriū carnes ponunt laudabiliores.3° Almā.cap 43°.¶ Laudant etiā carnes iuuēculorū colūboꝝ cōplete pēnatoꝝ uolare icipiētiū. Pulli etiā colūboꝝ dant in cibo illius cui⁹ corpus euacuatū eſt de ſanguine ꝛ ifrigidatū eſt ex lōgo morbo.24° cōtinētis.ubi ſupra. ¶ Caro aūt anatū nō placet:qꝛ multas hēt ſupfluitates ꝛ faſtidiū multū gñat.3° Almā.39°cap.¶ Siſr caro anſeris ꝓpter difficultatē digōnis eius dimittat.¶ De uolatilib⁹ aūt ſylueſtrib⁹ magis laudant pnices:qꝛ ad caliditatem ꝛ ſiccitatē declināt ꝛ ꝯueniūt ꝯualeſcētī:cuius corpus fuit in frigidatū ꝛ ſanguis diminut⁹.24° ꝯtinētis.allegato cap in fine.¶ Optimi etiā ſunt faſiani:coꝝ enim caro eſt melior carne pulloꝝ.2° cañ.cap de duracb.¶ Aues etiā minute in ſyluis uł dumetis degētes bone ſunt:ut turdi meruli finci carduelli philomene ficedule alaude caudetremule: ꝛ qñq; paſſeres:oēs enī nutrimētū ſupfluitatib⁹ expurgatū ꝛ exiccatū reddūt.¶ Caro vo artiginis uel qͣule videt eſſe ꝯueniēs cū ſit reſumptiua ad caliditatē ꝛ ſiccitatē inclinent:ut colligit 6° de igenio ſani.cap antepenultimo. Relique vo aues:ut pice picus hyrūdines ꝛ ſturnelli dimittantur.

Quia uero ꝓpter ſacre legis reuerētiam nō licet ſemp comedē carnes. Ideo de piſcibus pmittēdū:q ꝯtinuus coꝝ uſus nō eſt uobis ꝯueniēs:ſi quo vo mō ꝯuenire pñt eligant piſces ſubſtātia mediocriter ſolida : humiditate ſupflua:ꝛ viſcoſitate puati:ut ſūt tortētine aurati piſces uel uarioli marſiones petrini themali lucij ſtelliones capedani carpiones orate rūbi menule ꝛ ſiſes.¶ Melior autē coꝝ pparatio eſt ut coquant cum oleo oliuarū cū petroſellino millefolio mētha aniſo feniculo ꝛ ſiſibus.¶ Anguille vo tince:regine: cephali graues:ꝛ oēs groſſaꝝ ꝛ molliū carniū dimittant:ꝛ iſtoꝝ ſalitoꝝ uſus eſt melior q recētiū.¶ Cācroꝝ etiā uſus nō eſt ualde ꝯueniēs niſi coqnt ī vino aut lixiuio aut in aqͣ mediocriter ſalita cū mētha:petroſellio ꝛ reliqs aromaticis calis ꝛ ſiccis.

Deinceps aūt que aialiū ptes ꝯueniūt trāſcūdū eſt.¶ Premittēdū pmo q oium mēbroꝝ carnes frigidū groſſū viſcoſū ꝛ oppilatiuum nutrimētū exhibētes dimittant.¶ Scdo q ſi tales aialiū ptes qñq; placeāt melius eſt ꝯditas eſſe cū ſapore aliquo inciſiuo ſubtiliatiuo aromatib⁹ ꝛ aceto cōpoſito q ſimplr acceptas eſſe.¶ Tertia regula:q oium aialium anteriora calidiora ſunt ꝛ digeſtioni meliora:poſteriora vo ecōtra. Colligitur hoc in dictis vniuerſalib⁹.ꝛ alimētoꝝ tertio.pͦ cap.¶ Cerebrū igit aialium nō ſit uobis in uſu multo:qꝛ ſtomacho nociuū frigidi groſſi ꝛ viſcoſi nutrimēti generatiuum.tertio alimētoꝝ 7° cap. Melius tñ eſt ſylueſtriū aialium cerebrū q domeſticoꝝ:ꝛ maxime cerebrū leporis qd maxime ꝛ mirabilr laudat ad neruos. Et adhuc uolatiliū cerebrum eſt ſupfluū minus q pediātiū.ꝛ vnūqdq; taliū melius eſt cū aromaticis ꝯditū q ſimplr acceptū.¶ Medulle vo vniuerſalr qꝛ ſtomachū ꝑturbāt ꝛ mollificāt ꝛ appetitū tollunt.difficulter etiā digeri pñt ꝓpter vnctuoſitatē que ipſas leuigare facit male ſunt. Minus tñ mala eſt medulla ſpinalis q alioꝝ oſſiū:oēs tñ cū calidis aſſumi debēt:melius tñ eſt eas dimittere.¶ Uber frigidū ponit ꝛ ſiccū:quo tñ quandoq; uti poteſtis ut caliditate ꝯtinentis accepto ex aiali pingui lactēte ꝛ cum aromatibus cōdito.¶ Pulmo frigidus eſt ꝛ humidus ꝛ non boni nutrimēti:ideo dimittat.¶ Cor aūt calidū eſt ꝛ ſiccū difficilis digōnis pauci ꝛ groſſi nutrimēti ideo dimittēdum.¶ Epar lꝫ calidū ꝛ humidū ſit tarde tñ digerit ideo non placet. Melius tñ inter alia eſt epar galline ꝛ anatis porcelli ꝛ hedi.¶ Splen frigidus eſt ꝛ ſiccus mali nutrimēti ꝛ groſſi ꝛ tarde digeſtionis. Melior tñ inter eos ponit ſplen porci.Dicit enī ꝯferre ſtomacho pōticitate ꝛ ſtipticitate ſuis.¶ Renes aūt in caliditate lꝫ equales exiſtāt:in ſiccitate tñ excedūt ꝛ nutrimētū exhibēt paucum ꝛ groſſū ꝛ ſunt difficilis digeſtionis. Meliores tñ ſunt porcini ꝛ hedini ex qbus poteſtis accipere:lꝫ nō multo uſus.¶ Stomachus ꝛ inteſtina aialium frigide cōplexionis ꝛ ſicce ſunt.ideo pauci nutrimenti flegmatici ꝛ groſſi.Si aūt accipiantur aromatibus cōdiri debēt. ¶ Uētres tñ auium magis laudant q quadrupedū. Uētres aūt galloꝝ ꝛ gallinarū ſi bene digerant ſtomacho ꝯferunt maxime iterior pellicula ſtomachi in vino aromatico pluries abluta ꝛ in furno exiccata ꝛ puluerizata magnum ſtomacho pbet iuuamētum.¶ Aialium cauda calida ponit ꝛ choleram generare ꝛ in ſtomacho faſtidium facere: ideo dimittat.¶ Aialium pedes nō multū a ſapientibus vituꝑant qꝛ nutrimētū exhibēt paucarū ſupfluitatum ꝛ humor ex eis genitus eſt laudabilis ꝛ ſunt boni ꝛ nō multi nutrimenti lꝫ viſcoſi ideo eis uti poteſtis ſimplr:ꝛ qñq; in aceto macratis.¶ Teſticuli aialiū calidi ſunt ꝛ humidi quātum vo aialia groſſiora ſunt ꝛ maiora tātum coꝝ teſticuli digeſtioni difficiliores exiſtūt:plurimi tñ nutrimenti ſi bene digerant. Et melior teſticulus eſt iuuenis animalis. Et inter teſticulos uolatiliū meliores ſunt galloꝝ pdicū ꝛ faſianoꝝ. Quadrupedū vo aialiū teſticuli meliores ſunt ut agnoꝝ vituloꝝ ꝛ hedoꝝ annualiū:meliores tamen teſticuli ſunt elixi:qꝛ nutrimētū prebent laudabilius q alio pparationis modo.¶ Oiū vo aialiū ale ꝛ notabili exercitio exercitate ptes ꝛ debitū influxum habentes ſanguinis ab epate ꝛ ſpirituū a corde laudabiliores inter alias ptes exiſtunt.¶ Caro igit muſculoſa rubea oibus alijs melior exiſtit:ꝛ proprie cū nō fuerit multa pinguedine ꝯfuſa nec ab ea denudata.¶ Pingues aūt excellenter carnes nutrimētū humidū exhibent ꝛ multarū ſupfluitatū. Uñ caro virgulis pinguibus ſubdominātibus ꝛ carnoſis pdominātibus confuſa nutrimētū exhibet equale ſatis ꝛ conueniens.¶ Caro vo oſſibus ꝛ mēbris ſpermaticis ꝓpinqua groſſū ꝛ viſcoſum nutrimētū exhibet lꝫ ſaporoſum magis.Hec de animalium partibus ſuccincte tacta.

De modo vo coctionis ꝛ preparationis parumper dicēdū.pmittēdo primo quedam.¶ Primum q oium aialium habētiū corpora groſſa ſolida macra carnes elixe meliores ſunt q aliter preparate. ¶ Scdū q uolatiliū auium pinguium carnes aſſate

ſunt meliores q̃ elixe macrorum aũt econtra. ¶ Tertium q carnes oẽs cum cibis groſſis viſcoſis frigidis ⁊ corrupti bilibus cocte ol no euitari debẽt. Exẽplu3 primi: ut carnes cocte cũ corpore leguminũ: ut faberiçi ⁊ ſimilium. Exemplum ſcḋi: ut carnes cocte cũ neruis cutibus ⁊ paſtilibus. Exẽplu3 tertij: ut carnes cocte cũ lentibus ⁊ cõdimentum de pomis vituperabile quo utunť alemani ⁊ ſimiliu3 frigidorum. Exemplu3 quarti: cibi omnes cum lacte preparati cũ dulcibus ⁊ acetoſis uel acribus ⁊ põticis reb⁹. ¶ Quartum q ſuperficies aſſatorum ciborum cum fuerit torrefactione candens nullo modo comedatur. ¶ Quintum q nullo modo comedanť carnes aſſate poſtq̃ fuerint in uaſe per modum ſuffocationis ꝯſeruate: ſic enim reponunť in ſpecie uenenoſoꝝ: ut ſexta quarti colligẽdum. ¶ Inter reliquas igiť carniũ preparationes elixa ſufficiẽter cocta pre alijs eligi debent. ¶ Caro aũt in ueru aſſata ꝯueniẽs eſt ſi bñ digerať: qꝛ tñ tarde digeritur non debet ex ea fieri repletio. ¶ Caro vͦ cu3 pinguedine frixa faſtidiu3 gñat: ſtomachũ nauſeat: caput grauat: ⁊ neruos emollit: ⁊ digõni grauior eſt q̃ aſſata ſuper prunas. ¶ Caro aũt ſuper prunas aſſata ſi bene digeriť multum nutrit ⁊ corpus robuſtum reddit: qꝛ tñ a ſapiẽtibus adeo difficilis digeſtionis eſſe poniť q nunq̃ tota digeriť: ideo ſine alijs aſſumi cibarijs debet ut ſtomachus potẽtior reddať ad bene digerẽdum ipſam. ¶ Carnes vͦ in fornace uel furno aſſate uel ſuper craticulas ꝑparate l3 digeſtioni graues exiſtãt: tamen qꝛ nutrimentum dant ſolidu3 nõ uaporoſu3 l3 paucum ſi bene digerantur laudabiles ſunt. ¶ Carnes vͦ conſeruate in moriolis cum feniculo ⁊ alijs ſpeciebus condite farcimina uel lãduculi noiate bonum laudabile exiccatiuum prebent nutrimentum. ¶ Relique vͦ carnes cum canabit.i.caulib⁹ caputijs nominatis ⁊ reliquis cibarijs ⁊ laganellis de paſta ſyluestribus ⁊ rariculis condimentis dimittanť. ¶ Carnes vͦ in aceto ꝯdite almoſos in arabico ⁊ galatina in italico idiomate noiate conuenientes ſunt: choleras enim reprimunt: epar confortant: appetitum incitant ⁊ bonũ nutrimentum exhibent cõuenienter accepte. ¶ Succida vͦ uel ſalſa noiata ſapor aceto: gariofilis: amigdalis: pipere: ⁊ petroſellino: cõpoſitus ꝯueniens eſt. ¶ Caro etiã cu3 ouis ſpeciebus mica panis ⁊ caſeo ꝯdita ꝯueniens eſt: ſi caſeus nõ fuerit excedens in quo alamanoꝝ uſus peccare ſolet: ⁊ maxime dum fuerit pinguior caſeus: qui vis nutrimenti deteſtabilior eſt ſed delectabilior. ¶ Carnes aũt commixte cu3 cõdimẽto ex alleo nucib⁹ ⁊ mica panis ꝯfecto: qñq3 laudari poſſunt: ſi grauitas capitis aut uentoſitatum moleſtia non prohibeant. Alleum enim ſi ſanu3 eſt uentoſitate3 facit. quarto regiminis acutorum.

De ouis paulo dicẽdum breuius. Oua eni3 l3 ad equalitatem tẽdant in partibus tñ eoru3 determinatas habẽt operationes. ¶ Uitellus nãq3 in caliditate tẽperatus eſt: nutrimẽtum facilis ꝑmutationis ꝯuenientis qualitatis delectabile ⁊ multu3 affert. ¶ Albumen vͦ frigidu3 eſt difficilis digeſtionis nutrimentum exhibet viſcoſu3 ⁊ ſanguis ex eo genitus nõ eſt bonus. tertio Almãſoris cap. 89°. ¶ Oua vͦ inter reliqua meliora ſunt ex aialibus gallinarum ⁊ faſianoꝝ: deinde anatũ: peiora vͦ ſunt anſerum. ¶ Et ſm etiã preparationis modu3 diuerſificantur: ſorbilia eni3 a tremuloſitate remota minus nutriunt ⁊ uẽtrem magis lubricant: ⁊ aſperitate3 uocis in cãna pulmonis leniunt. ¶ Tremula vͦ.i.per coctionem aliqualiter inſpiſſata magis ut in manu tenẽtis in cortice ſuo confecta tremere videanť meliora ſunt alijs. ¶ Dura vͦ per coctionem facta ad digerẽdu3 ſunt difficilia ⁊ nutrimẽtu3 exhibẽt groſſu3 ⁊ tarde penetratiuu3. Adhuc cũ fuerint in aqua durificata ⁊ forma cũ fuerint cum cineribus cocta. ¶ Ouum aũt peſſima ſunt frixa: peſſimum eni3 generant alimẽtum. ¶ Eliganť igiť tremula ⁊ ſorbilia: relique autẽ eoꝝ ꝑparationes dimittantur: lege de his alimentorũ tertio capitulo vigeſimoprimo.

De lacte vͦ paulisper dicẽdu3. nullius enim lactis uſus nobis ꝯueniens eſt: qm̃ ꝓpter declinationẽ ſuã ad frigus aliqḋ nocet flegmaticis: qm̃ caliditas coꝝ nõ ꝯuertit ipſum ad ſanguinem bonũ ⁊ vniuerſaliter inconueniens eſt ei qui indiget regimine ſubtiliatiuo. ¶ Amplius nõ eſt cõueniens habentibus ſodam uertiginẽ ⁊ tinnitu3: ⁊ capita debilia: ut can. ſcḋo ꝓprio cap̃ colligẽdum. ⁊ 3° alimẽtoꝝ. 14° cap̃. ¶ Si aũt qñq3 lactis placet uſus eligať caprinu3 lacte femine iuuene per quattuor ſaltem mẽſes a ſuo ptu diſtante ⁊ menſ. xvi. a ſuo partu nõ trãſeunte. Et ſit ex capra rubea uelut ex ſanguinea lapſum ſue ſpeciei corrigẽte in mõticuloſis paſcuis aut ſaxeis non paludoſis nutricata. ¶ Itẽq3 ſit lac a tẽpore ſue mulſionis notabiliter elõgatum: ⁊ coctũ magis q̃ crudu3 eligi debet. ¶ Similr ⁊ caſeus debet etate nõ multum grauis nec iuuẽtute mollis ⁊ viſcoſus multũ: ſed in partes leuiter ſeparabilis nõ multa viſcoſitate ⁊ cõpacitate reſiſtẽs. ¶ Forte aũt eligibilior eſſet caſeus quẽ Gal. 5°. alimẽtorum. cap̃ 10° nominat Oxigalacticũ.i.ex lacte acetoſo factũ. ¶ Baticius aũt caſeus eſt qui de lacte buffalarũ fit: quo romani diuites in ſuis delitijs utunť. lege ibide3 ut ſupra. ¶ Butyri vͦ uſus uobis nõ eſt ꝯueniens: ꝓpter multam eius humiditatem: ⁊ qꝛ ſtomachum debilitat ⁊ qui utiť eo in comeſtione flegmaticas patieť egritudines. Remollit etiam neruos ⁊ caput euaporatione replet. ¶ Recocta aũt poſt caſeum accepta poteſtis uti: qꝛ ad equalitatem tẽdit. ¶ Coloſtra aũt qꝛ tarde digeſtionis ⁊ groſſi nutrimẽti non multu3 habeať in uſu niſi cu3 çinçibere feniculo petroſellino aniſo ⁊ multa çuccari quãtitate ſuperaſpergať. ¶ Caſeus vͦ ad ſalſedinem aliqualiter licet nõ excellẽter eleuatus ꝯuenire põt.

Olei vͦ oliuarũ uſus bñ maturarũ ꝯueniẽs eſt: l3 calidũ ſit in pn° pmi: ⁊ humidũ in pmo: forte aũt cõuenientius eſt oleũ de nucib⁹: qꝛ calidũ eſt in 2°: ⁊ humidu3 in pmo. l3 caput aliqualiter grauet q̃re pmum eligať.

Mel aũt nobis comedẽdu3 eſſe videť qꝛ calidũ eſt ⁊ ſiccũ in ſcḋo ⁊ nihil videť flegmaticis eo ꝯuenientius: ut 6° de regimine ſanitatis colligẽdum. Si tñ dñum choleream peperet in ſtomacho ſiti magna amaritudine oris aut alijs cauſis dominantib⁹ eius remoueať uſus. ¶ Hydromel vͦ ex eo factũ ⁊ ꝓprie cũ decoctione ſpecierũ capitaliũ ⁊ ſtomachalium inter reliqua mihi ſũme placeret. Põt aũt hydromellis deſcriptio utilis talr aſſignari. ℞. mellis al. uel citrini mediocriter ſpiſſi boni odoris ⁊ nõ ualde antiq lib. 5. ameos. ℥. 5. floꝝ roriſmarini: galãge: aſſari: ſticados: herbe paleſis. aã. ℥. i. s. çinç. cinamomi electi. aã. ℥. iij. granoꝝ paradiſi. ℥. j. aque fontis lib. v. coquanť uſq3 ad ꝯſumptionem tertie partis ſemper deſpumãdo: deinde coleť per colatorium ſpiſſum vna vice ⁊ utatur eo.

Zuccari etiã uſus quouis mõ cõueniẽs eſt: qꝛ calidũ in fine pmi aut equale in paſſiuo uel ſiccu3 in eo ſm quoſdam ⁊ confert ſtomacho ⁊ abſtergit flegma. ſcḋo can. proprio capitulo colligendum.

De cõdimẽtis aũt ⁊ ſaporibus ꝯueniunt oia cõpoſita ex ſpeciebus aromaticis ut piper utrũq3: cinamomũ groſſum ⁊ ſubtile: crocus nux muſ. gariofili çinçi. cardamomũ utrũq3: galaga cariũ cinamũ feniculũ petroſel. ameos mẽtha origanũ calamẽtũ ⁊ ſimilia. ¶ Hec igiť ſpẽs cum aceto cũ agreſta cum çuccaro melle amigdalis dulcibus nucib⁹ ſiſticis paſſulis ⁊ auellanis ⁊ mica panis in diuerſos ſapores a perito coquo cõdianť. ¶ Sapa etiã cu3 talibus ſaporibus conueniens eſt ſimiliter ſuccus arranciorum ⁊ limonum.

De cõditis aũt primo placet çinçiber cõditum ex quo bis uel ter in ſeptimana radicem vnã accipere poteſtis ⁊ ꝯfert capiti ⁊ ſtomacho ⁊ renibus: ⁊ ꝯuenientior eſt eius uſus a medietate autũni uſq3 ad medietatem ueris. ¶ Cõueniunt etiã mirabolani conditi

eſtate magis ⁊ ſeca cal' ⁊ pulpa exterior citri cõdidi in' altera parte veris ⁊ autũni. ¶ Nuces etiã cõdite optime ſunt capiti ⁊ ſtomacho ↄuenientes. ¶ Oliue etiã condite placent ⁊ napi conditi. ¶ Cappares etiam ⁊ lupuli conditi cõuenientes ſunt ſm exigentiam ⁊ tempus.

De leguminibus

aũt nunc dicẽdum eſt: non tñ de eis ſermo prolongãdus eſt: cum nõ ſit apud pncipes: imo vero apud germanos eoꝶ uſus. ¶ Sũa tñ decoris opis pmittẽdum: ꝙ legum inũ oĩum genera uẽtoſa ⁊ inflatiua ſunt. ideo dimittanẜ ad placitũ. ¶ Scdo ꝙ inter reliqua faſeoli fabe ⁊ cicera albe caput ⁊ neruos ledũt ⁊ iũcturas debilitãt: ideo dimittãtur. Cicere tñ rubeo ⁊ eius brodio qñqꝫ uti poteſtis. qꝛ calidum eſt ⁊ ſiccuꝫ in pncipio ſcdi conueniẽter nutritiuum apitiuum ⁊ lauatiuũ ⁊ materias diuertit ad urine vias ⁊ nõ comedaẜ in pncipio neqꝫ in fine cibi: ſed in medio eius. cañ. 2°. ꝓprio caꝑ colligẽdum. Et melius eſt ſi coquãtur cum radicibus feniculi petroſellini dauci in tempore hyemis: aut cum pdictis ⁊ radicibus endiuie ⁊ cicoree ⁊ ſimilibus in tẽpore eſtatis. ¶ Panici etiam uſus placet mihi: lꝫ eniꝫ frigidũ ſit in pmo ſiccum in ſcdo. 2.° ↄtinentis capitulo. 199°. ipſum tñ ꝓpter ſuam ſiccitatem parum ⁊ bene nutrit. ⁊ ꝓpter ſuam lenitatem urinã ꝓuocat ibidẽ. ¶ Riſum aũt calidum eſt in pmo ſiccum in ſcdo. 21° ↄtinẽtis. capitulo. 126°. lꝫ enim habeat aliquam ſtipticitatẽ. 8° de ſimplici medicina in ꝓprio caꝑ. nõ conueniret ſtãte uẽtris cõſtipatione. qꝛ tñ conuenienter nutrit ⁊ exiccat: ideo placet. ¶ Papauere aũt albo ⁊ nigro cuꝫ utrũqꝫ ſit ſtupefactiuũ ſenſuum ⁊ organoꝶ ipſoꝶ ⁊ ſpiritibus maxime ↄtrarietur nullo modo eſt utẽduꝫ: imo neqꝫ olei ipſius ⁊ alioꝶ muccilaginoſoꝶ ſeminũ: ut lini fenugreci ſiſami dorſelle ⁊ ſiliuꝫ. ¶ Lentes aũt abiecta prima decoctione frigide ⁊ ſicce complexionis ponunẜ: ideo euitari debent. Cum prima vero decoctione quandoqꝫ ex eis accipere poteſtis.

De oleribus

vero pmittẽdum pmo ꝙ olerũ ſyluestriũ non bñ cognitoꝶ uſus oĩno fugiẽdus eſt. ⁊ debet eſſe apud pncipes hec cautela cum ſepe ↄtingat eos diuerſa peragrare climata cum exercitibus ⁊ ſimilibus. ¶ Scdo ꝙ multus ⁊ ↄtinuus uſus oleruꝫ frigidoꝶ ⁊ humidoꝶ euitari debet. ¶ 3° ꝙ ꝑtes oẽs olerũ antiquoꝶ in paludoſis ⁊ umbroſis locis oriẽtium ⁊ in cauernis mõtium dimitti debẽt. ¶ Quarto ꝙ oĩum olerum calidorum ⁊ ſiccoꝶ ⁊ aromaticoꝶ uſus ↄueniens eſt. ¶ Saluie igiẜ bolus cõueniens eſt nobis de qua lꝫ apud modernos magna ſit opinio iuuamẽti eius ad cerebrum ⁊ ad neruos: nõ tñ ab auctoribus auctẽticatum aut parũ de ea ſcriptum eſt. qꝛ tñ calida ⁊ ſicca ut Sera. ſimplici. 149°. duꝫ dicit ꝙ eſt calida caliditate manifeſta ⁊ parum ſtiptica. Et Diaſcorides ſcripſit caꝑ de eliliſfago: ideo placet eius uſus. Auicẽna vero ſcdo cañ. ⁊ Raſis 5° ↄtinentis uſqꝫ ad vigeſimũ quartum incluſiue nihil de ea ſcripſerũt. ¶ Feniculus aũt calidus in tertio ſiccus in pmo laudaẜ nobis: qꝛ ↄfert capiti ⁊ viſui ⁊ mãs ad urine vias diuertit: ⁊ aquoſitates a ſtomacho deducit ⁊ uentoſitates: ideo placet. ¶ Petroſellinum vero calidũ eſt ⁊ ſiccuꝫ in ſcdo. 8° de ſimplici medicina in ſuo caꝑ. lꝫ Auic. ponat ipſuꝫ calidũ in ꝑ. ſiccum in ſcdo ꝓpter tñ ſuam ꝓuocationẽ ⁊ exiccationem. ⁊ qꝛ ſtomacho ⁊ capiti cõfert conueniens eſt nobis. ¶ Et lꝫ Ruffus de eo ſcripſerit ꝙ nocet ſtomacho attrahẽdo mãs ad ipſuꝫ aliunde. nõ ꝓprie de petroſellino: ſed de apio intellexit: ſi bñ cõſideret littera ſcdi cañ. caꝑ 2° de apio. Nam petroſellinũ eſt ſpẽs apij: ⁊ de eo ſimul ſit mẽtio cũ caꝑ de apio: ut 2° cañ. ⁊ 8° de ſimplici medicina, allegatis locis. ⁊ in Aggregatore Seraꝑ. caꝑ. 274°. ⁊ 23° ↄtinentis caꝑ. 649°. ¶ Mẽthe vero ⁊ oĩs ſpeciei eius uſus ↄueniẽtiſſimus eſt nobis. qꝛ ſtomachũ cor ⁊ caput viſcera fere oĩa ↄfortat: ⁊ eſt calida ⁊ ſicca in ſcdo. 23° ↄtinentis. 732°. ⁊ 2° cañ. ꝓprio caꝑ. ¶ Serpillũ etiã qꝛ calidũ ⁊ ſiccuꝫ in 2°. ut 2° cañ. caꝑ de nomẽ. lꝫ in aggregatore numereẜ inter medicinas calidas ⁊ ſiccas in 3°. qꝛ tñ ſua aromaticitate ⁊ ꝓuocatiõe cordi pectori ⁊ ſtomacho ⁊ capiti ↄueniens eſt ualde placet. ¶ Laudo etiãꝫ vobis roremarinũ: qꝛ calidum ⁊ ſiccũ in tertio. ut aggregator caꝑ de legeralmarię. ⁊ qꝛ capiti ⁊ cordi pectori ⁊ ſtomacho cõueniens ⁊ ad confortãdum neruos magnã hẽt ꝓprietatẽ. ¶ Maiorana etiã uobis utiliſſima eſt. calida enĩ eſt ⁊ ſicca in 3° ⁊ hẽt virtutem attenuatiuam diſſolutiuã: ut 8° de ſimplici medicina ſuo caꝑ colligẽdum. apit eniꝫ oppilationes cerebri ⁊ ↄfert doloribus capitis a flegmate ⁊ uẽtoſitate uenientibus: ut ſcdo cañ. in arcola mẽbroꝶ capitis colligẽdum: ſepe igiẜ ipſam cibis immiſcẽdo ipſos moderãdo puluerẽ eius ſagittali commiſſure ſupponẽdo ueſtes ex ea aromatiçãdo oino uti debetis. ¶ Ocimuꝫ etiam gariofil. ſolẽniter laudo. qꝛ capitale cordiale ⁊ calidũ eſt ⁊ ſiccũ in 2° ut in aggregatore caꝑ de berĩgemiſch. frequẽs tñ ei° uſus nõ bene placet: qꝛ comeſtio nocet viſui ut tertia tertij. tractatu quĩto. caꝑ de nocẽtibus viſui. ¶ Anetum aũt qꝛ calidũ eſt in gradu ſcdo lõgo aut in tertio breui: ⁊ ſiccũ in ſcdo in pncipio aut in pmo in fine eius: ut 6° de ſimplici medicina. qꝛ tñ maturatiuũ eſt humoꝶ frigidoꝶ ſedatiuũ ⁊ carminatiuum in hoc placeret: niſi qꝛ aſſiduatio comeſtionis eius nocet viſui: nocet etiã ſtomacho: imo ſemẽ eius uomere facit: ut ſcdo cañ. ſuo caꝑ colligẽdum. ¶ Blete vero cõpoſitarũ ſunt virtutum. ille nãqꝫ que coloris aliqualiter exiſtunt opaci maculis rubeis colorate ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatem declinãt. Albe vero ad frigiditateꝫ ⁊ humiditatem: qꝛ tñ in oĩbus eſt aqueitas cũ qua de nitroſitate ⁊ lenitiue ſũt ⁊ aperitiue oppilationũ epatis bene cocte placẽt ⁊ ꝓpter cũ petroſellino. ¶ Caules qꝛ calidi ſũt in pmo ſicci in ſcdo ⁊ qꝛ maturãt ⁊ leniunt deſiccãt ⁊ ꝓuocant ↄuenire videntur lꝫ 23° continentis. caꝑ. 651°. auctoritate Gal. ⁊ Bimaſij ſcribatur ꝙ ſanguis ex eis genitus eſt malus ⁊ horribilis odoris. ¶ Cerefoliũ etiam qꝛ ſtomachale aperitiuum ⁊ ſubtiliatiuum eſt placet. ¶ Boragine etiam uti poteſtis: qꝛ temperata ponitẜ. eſt enim ſpẽs bugloſſe. de ipſa tñ parum auctẽticuꝫ habetur ⁊ ſingulari caꝑ ab auctoribus traditum. ¶ Lactucam aũt ⁊ endiuiã ⁊ ſpinachiã ⁊ portulacam creſſones ſtrinchiones tribulum epaticã ⁊ reliquas frigidas ⁊ humidas plãtas in fontibus uallibus uel ſtagnis cõmorari ſolẽtes a ↄtinuo uſu ueſtro ꝓlõgare debetis. Raro itaqꝫ ex eis accipiẽduꝫ eſt ut tẽpore caumatis lactucã ⁊ portulacam aut gratia ſubueniẽdi appetitui ſenationes ⁊ creſſiones: aut gratia ↄfortãdi epar endiuiam ⁊ cicoream: aut alterius intentionis medicinalis gratia accipi poſſunt. Securius tamen eſt eas mentha feniculo ⁊ petroſellino commiſcere q̄ ſimplices accipere. Hec de oleribus.

De radicibus

poſt hec qꝛ nõ parum dictãdi uſus ↄſuetudinis in cibis accepit utendi eis ex plantis acceptis parum iudicio rationali q̄ conueniant diſcernẽdum eſt. ¶ Raphanuꝫ igitur oĩbus fere cõmunius in edulijs de domeſtico itelligendo calidum eſt in pmo humidũ in ſcdo. ideo ꝓpter hoc ⁊ qꝛ apitiuuꝫ diſſolutiuuꝫ ⁊ flegmatis per urinã eductiuum eſt: melius eſt ipm comedere poſt cibũ cõtra cõem uſum: ⁊ folia ualde meliora ſunt q̄ radix. ¶ Bulbus aũt cepe paruũ ſcalonia noĩatum apud italicos qꝛ ſtomacho conueniens eſt ⁊ facit digeri cibum ↄueniens eſt tamen in paruo uſu: qꝛ nocet oculis. ¶ Alleuꝫ vero lꝫ calidum ſit ⁊ ſiccũ in tertio nõ eſt uobis laudãdus: ⁊ lꝫ ↄtarieẜ flegmati ⁊ maxime qꝛ grauat caput viſuꝫ debilitat ⁊ caput ⁊ neruos fumoſitatibus implet dimitto: fetorẽ eius pncipibus nõ ↄuenientem uel cõpetentem. ¶ Cepe aũt eſt calidum in tertio qđ lꝫ habeat humiditatem ſupfluam: tñ qꝛ inciſiuum aperitiuum ⁊ ſubtiliatiuum eſt ↄuenire põt. Melius tñ eſt ipſum coctuꝫ ⁊ conditum cũ melle aut çuccaro ⁊ aceto q̄ ſimplex accipi. ¶ Porrum ſimiliter lꝫ ſit calidum ⁊ ſiccũ in tertio: qꝛ tñ caput grauat ⁊ facit videri mala ſomnia ⁊ neruos fumoſita-

ſibus implendo relaxat ꝛ viſui nocet dimittaᷣ. ſi tamen ha-
beat ex eo quandoqꝫ comedere accipiatur cū melle. ¶ Ra-
pe iterum qꝛ ſuperfluam humiditatem habēt ꝛ difficilis di-
geſtionis ſunt non laudanᷣ. Democritus dānauit eas tan
ꝙ corpori nociuas ꝛ inflationum in ſtomacho excitatiuas
predicauit: ꝗuis Dyocles ꝛ Dionyſius oppoſitum ſentiāt.
Si tamē condite forent cum aceto melle ꝛ ſpeciebus cōſue
tis non videntur reprobabiles eſſe. ¶ Carotis autem qꝛ
calide ſunt in primo apertiue ꝛ conuenientes ſtomacho ꝛ ꝑ
cipitantes flegma uti poteſtis. ¶ Baucia autē .i. paſtinacha
qꝛ calida eſt ꝛ exiccatiua ſiue per ſe ſiue per accidens diure
tica ꝛ mūdificatiua cōueniens eſt. ¶ Napi etiam idem iu-
dicium videnᷣ habere qꝺ de rapis dictum eſt: ꝓpter tamē
eoꝝ humiditatem ſuperfluam non eſt multum eis utendum:
quare frequens cibus eoꝝ ꝛ modus preparationis in bro-
dio caulium apud alamanos conſuetus. lꝫ ſit minus ma-
lus non tamen laudatur.

De alijs autē partibus plātarum ut extremitatib⁹ ſuperioribus ſparagi vniuerſaliter a Gal. nominati ſcḋo alimētoꝝ. capꝭ 55°. uti poteſtis ſiue fuerint
ſparagi vere vel ſparagi .i. extremitates a plantis aromati-
cis calidis apertiuis a ſtomacho epate ꝛ neruis materie-
rum flegmaticarum attractiuis: ut ſparagi lupuloꝝ ꝛ ſpara
gi ꝓprie accepti qui ponunᷣ temperati ab aggregatore capꝭ
de halion. ¶ Similiter cappares conditi. qꝛ calidi ſunt ꝛ
ſicci in ſecūdo diuretici: ꝛ abſtergunt flegma conuenientes
ſunt. ¶ De ꝟo ex quibus ſimul cum radicibus folia come-
duntur ſunt ſicut locuſte .i. rāponcioli qꝛ calidi apertiui ꝛ
bene nutritiui ſunt: ideo placent.

De fructibus ꝟo generaliter ꝓmittendum ꝙ fructus oēs. qꝛ vaporoſi vento-
ſi ꝛ humidi ꝛ corruptibiles ut in pluribus dimittēdi ſunt.
¶ Scḋo ꝙ fructus oēs humidi deteriores ſunt ꝙ̄ ipſi ſic-
ci. ¶ Tertio ꝙ fructus leniui ventris premittēdi ſunt ali
is cibis. conſtipatiui ꝟo eōtra. ¶ Quarto ut plurimū fru
ctus qui comeduntᷣ poſt cibum cocti meliores ſunt ꝙ̄ cru-
di. ¶ Ab horarijs igiᷣ fructibus incipiēdo ceraſa quanto
magis dulcia tāto videnᷣ nutritiua magis. nimia tñ molli
ficatione ꝛ relaxatione ſtomacho nocent. ¶ Acria ꝟo cera
ſa amarilia vocata apud italicos. lꝫ ſint inciſiua aliquali-
ter ꝛ aliqualiter apertiua ꝛ ſtomacho aliqualiter utilia: qꝛ
tñ ventrem conſtipant: ideo neqꝫ prima neqꝫ ſecūda in uſu
placent. ¶ Perſica ꝟo frigida ſunt in ꝑmo ꝛ humida in ſe
cūdo dimittēda ſunt: qꝛ tñ ſtomacho videnᷣ conuenientia
ꝛ appetitū excitātia ideo eis uti poteſtis ꝛ melius eſt ea an-
te ꝙ̄ poſt cibum aſſumere. ¶ De pomis autē dicēdum ꝙ po
ma qñ bene matura fuerint ꝛ ſolida ad caliditatē declina-
re videnᷣ. Acria ꝟo vel pōtica: qꝛ ad frigiditatem inclina-
ta ſunt neruis cōuenire nō poſſunt: ideo dimittantur. Aſſi
duatio enī comeſtionis eoꝝ facit euenire dolorem neruo
rum. ſecūdo can. proprio capꝭ. ¶ Pira ſimiliter: qꝛ frigida
ſunt in ꝑmo ꝛ ſicca in ſcḋo: lꝫ frigida ſint ꝓpter terreſtrem
partem. ꝓpter aqueam ꝟo ad equalitatem inclināt̄ur ꝛ ꝑ
prie dulcia: ut 8° de ſimplici medicina: ideo eis coctis cum
aniſo feniculo ꝛ ꝣuccaro uti poteſtis. ꝛ iterum meliora ſūt
elixa ꝙ̄ cruda. ¶ Auellana etiā lꝫ ex parte qualitatum pri-
marum conueniens videaᷣ: qꝛ calida eſt ꝛ ſicca in primo gra
du: nō tamen ſit multus ꝛ frequēs eius uſus: qꝛ euertit ſto-
machum ꝛ eſt tarde digeſtionis. Torrefacta igitur in pri-
mis ꝛ comeſta non multum vituperabilis eſt. Exiſtimauit
enim Hyppocras ꝙ ipſa facit augmentum in cerebro.
¶ Amigdale ꝟo que in calore equalitati vicine ſunt. quia
ꝛ boni nutrimenti ꝛ aperiūt ꝛ abſtergunt conuenientes ſunt
ſi bene digerātur melius eſt eas coctas vel crudas cum ꝣuc
caro comedere ne grauent ſtomachum ꝛ impediant. ¶ Fi-
cus autē ſicce ſunt calide in ꝑmo ſicce in ꝑncipio ſcḋi. ꝛ ideo
albe ꝛ citrine bone mature ex eis collaudanᷣ qꝛ conferunt
ſtomacho aperiūt oppilationes epatis renum ꝛ ſplenis. ꝛ

eſt in eis lenificatio ultima ꝛ nutricatio maioꝛ ꝙ̄ in alijs fru
ctibus: ut ſcḋo can. colligēdū: ideo placent. ¶ Humide ꝟo
.i. ꝛ recētes ficus magis nutritiue ſunt ꝙ̄ ſicce: lꝫ ſtomacho
non ſint ita conuenientes poſſunt tamen accipi: ſed caueaᷣ
aſſumptio fumoſi vini poſt eas propter aptitudinem cor-
ruptionis earum. ¶ Paſſule etiam placēt: qꝛ epati ſtoma
cho pectori laudanᷣ. ꝛ ſunt boni nutrimēti quocūqꝫ ſumā
tur modo: ꝛ lꝫ numerenᷣ inter equalia: videnᷣ tamē ad ca
liditatem ꝛ ſiccitatem aliqualiter inclinare. quare placent.
¶ Nuces lꝫ numerenᷣ inter fructus calidos ꝛ ſiccos: tamē
qꝛ ſunt ſtomacho graues ad digerēdum uomitiue pectori
ꝛ capiti nociue dimittende ſunt: ꝛ eo maxime: qꝛ impedi
mētum ſermonis ꝛ lingue paraleſim faciunt. ¶ Caſtanee
iterū frigide ſunt ꝛ ſicce in primo gradu: ꝛ ſua pauca dulce
dine parꝝ nutriunt comedi pñt vel cum ꝣuccaro ꝛ maxime
qꝛ eoꝝ nutrimētum qñ bene digeranᷣ ſatis cōgruum eſt: ꝛ
oīa mēbra cōfortant ſm Auic. ſnīam: lꝫ in nutriendo Gale-
nus ipſas quaſi pares frumēto dixerit. alimētorū ſcḋo. capꝭ
36°. qꝺ tñ intelligēdum eſt cōparando eas ad alios ſylue-
ſtres fructus. qꝛ tñ earum nutrimētum groſſū eſt vētoſū
cōpactum ꝛ viſcoſum: ideo dimittaᷣ. ¶ Criſomilla inſup
que ſunt pſicoꝝ ſpecies frigide ſunt ꝛ humide in ſcḋo: qꝛ tñ
ſunt velocis corruptionis non habeanᷣ in uſu. ſi tamē qñ-
qꝫ accipianᷣ ſit ante cibum ꝛ poſtea comedaᷣ aniſum cōdi
tum: ꝛ bibatur vinum bonū. ¶ Grana ꝟo pini temperata
ſunt in paſſiuis declinātia ad dulcem caliditatē: ꝛ ideo mul
tum ſua vnctuoſitate remollitiua ꝛ ſtomacho nociua: ut in
decia tertia tertij. capꝭ de nocētib⁹ ſtomacho. q̄re dimittitur
niſi infundanᷣ in aqua calida ꝛ ſint cōdita cū melle ad ho
mines frigide cōplexionis: ꝛ cum ꝣuccaro vere albo ad ho-
mines calidos can. ſcḋo ſuo capꝭ colligendum. ¶ Fiſtici ꝟo
calidi ſunt in fine ſecūdi ꝛ habētes humiditatem non gra
duatam ſunt ergo conuenientes qꝛ apiunt meatus nutrimē-
ti. expurgant cānales epatis ꝛ pulmonis. 5° de ſimplici me
dicina. Et adhuc magis: qꝛ 22° cōtinentis. capꝭ 53°. auctori-
tate Bimaſij ponunᷣ calidi ꝛ ſicci in ſecūdo. ¶ Dactyli ꝟo
bene maturi ꝛ dulces calidi ſunt in ꝑmo. lꝫ de ſcḋa qualita
te eoꝝ ſit diſcolia inter ſapiētes. Nam Aggregatoꝛ capꝭ 65°
noīat eos inter medicinas calidas ꝛ ſiccas in ꝑmo. Auic.
ꝟo capꝭ de palma dicit parum ꝛ ꝙ pterijt de dactylis ſermo
lꝫ in libro meo nō inueniam ab eo caplm̄ neqꝫ de dactylis
neqꝫ de fenikis neqꝫ de rotab. ſed 23° halaui. capꝭ de pal-
ma. auctoritate Bimaſij. dactyli maturi recentes calidi po-
nunᷣ in ſcḋo humidi in ꝑmo. qꝛ ꝟo cum hoc ꝙ abundan-
ter nutriunt vētrem cōſtringunt: ꝛ inferunt punctionem in
ore ſtomachi ꝛ dolorē in capite faciunt ꝛ oppilationes in
epate ꝛ ſplene nunꝗ̄ accipianᷣ niſi raro ꝛ poſt cibū. ¶ In-
iube autē frigide ſunt in ꝑmo tēperate in humiditate ꝛ ſicci-
tate: ꝛ qꝛ male ſunt ſtomacho pauci nutrimēti ut Galenus
ſcripſit de eis ꝙ nō inuenit eas utiles in cōſeruanda ſanita-
te neqꝫ egritudine remouenda: ideo dimittantur. ¶ Mo-
ra ꝟo celſi qꝛ calida ſunt ꝛ humida cum ſunt bene matura
qñqꝫ accipi pñt ante cibum ad cōfortationem quam in ſto-
macho faciunt: nō ſit tamen frequēs eoꝝ uſus ꝓpter humi
ditatem preparātem eas ad corruptionem facilem.

Granata ꝟo dulcia que ponunᷣ frigida ꝛ humi-
da in ꝑmo ꝛ ſtomacho conuenientia acci-
pi poſſunt. Acria ꝟo frigida ꝛ ſicca non placent niſi eorū
ſuccus in ferculis cum alijs condiatur. Muꝣa ꝟo .i. medij
ſaporis conuenire poſſunt in plurimis cibis. ¶ Pruna
ꝟo frigida ſunt ꝛ humida: ꝛ ideo quandoqꝫ uti poteſtis eis
bene maturis grā leniendi ſtomachum ꝛ incidendi ꝛ ali-
q̄liter ꝓuocādi ꝛ ſint citrina vl̄ rubea a ſuo cortice ſepara-
ta. ¶ Citonia ꝟo lꝫ frigide complexionis ꝛ ſicce ponantur:
tamen cōuenire poſſunt poſt cibum accepta. Cocta vero
cum ꝣuccaro vel cum melle condita: non tamen in magno
uſu. multitudo enim comeſtionis eorū ledit uirtutes: ut ſe
cūdo canone colligēdum: ante cibum ꝟo accipi nō debent

niſi gr̃a confortandi uentrem ⁊ remouẽdi lenitatem uel ſto macbi lubricitatem. Hec de cibis pauca ſufficiant.

De potibus congruis poſt hoc dicendum eſt. ¶ Premittendo primo ꝙ vinum uobis conuenientius debet eſſe colore albũ ſubſtantia clarũ ⁊ dyaphanum potentia ſubtiliatiuum exiccatiuum ⁊ aperitiuum. ſapore v̾o aliqualiter dulce non multum ⁊ aromaticum. ¶ Uinum v̾o odore abominabile groſſum turbidũ non bene defecatũ omnino euitari debet. ¶ Uini v̾o operatio non paruam diuerſitatem accipit a loco vnde ortum habuit. ¶ Melius eſt vinum ex montibus uel planis acceptũ a paludoſis ⁊ vmbroſis locis elongatũ. ¶ Et ſi dũ componitur vinũ cũ aromaticitate caliditate ⁊ ſiccitate ⁊ apertione ualentibus artificiaretur bonũ eſſet. ¶ Fiat igit̾ vinum cuius uſus in eſtate meo iudicio conueniens erit. ℞. muſti lib. centũ. florum roriſmarini: florum ſaluie. an̄. lib. ſ. ſe. feniculi. ʒ. iij. paſſul. nigrarũ lib. j. ſe. acetoſe: ſe. cicoree an̄. lib. ſ. mellis electi lib. v. ponantur omnia ad bulliendũ ſuo modo. ¶ Pro hyeme v̾o placeret mihi vinũ hoc modo confectum. ℞. florum ſticados: florum roriſmarini: florũ ſaluie. an̄. lib. j. galange ʒinʒiberis granorum paradiſi. an̄. ʒ. ſ. paſſul. lib. ſ. fiat ut ſupra. ¶ Iterũ hydromel huiuſmodi deſcriptionis in hyeme conueniens eſt. ℞. ſpẽs nunc ultimo deſcriptas aque fontis electe lib. duodecim: mellis electi lib. 25. coquantur ſimul lento igne uſqꝫ ad conſumptionem octaue partis: deinde per filtrũ bene ſpiſſum colent̾. ¶ Poſſet etiam hic potus in eſtate eſſe conueniens duplicato pondere aque reliquis remanentibus. Quomodocunqꝫ tamẽ ſiue his potibus uel vino uti libet in eo aliqui can̄. obſeruẽtur. ¶ Primo ꝙ ſi ꝑpter eſtum uel exercitia inualeſcat ſitis ⁊ multa potus quantitas neceſſaria ſit tunc parum de cibo aſſumendũ eſt. ¶ Secundus canon. ꝙ ſi vinũ limphari oporteat fiat per quatuor horas anteꝗ̃ bibat̾. ¶ Tertius ꝙ in eſtate limphetur cũ aqua decoctionis aniſi ⁊ feniculi uel cinamomi in hyeme. In eſtate v̾o cum aqua ſimpliciter cocta uel decoctionis paſſularum uel ſe. cicoree. ¶ Quartus ꝙ non debet bibi vinum poſt cenam uel prandium cũ iam tranſierit quarta pars hore aut media hora ad plus quare nõ eſt laudãdus uſus eoꝝ qui apud ſomnũ bibunt. talis enĩ potus digeſtionẽ ſtomachi impedit: ſpũs rudib⁹ ꝑmiſcet uaporib⁹: caput etiam uẽtriculos cerebri ⁊ omnes neruos uaporib⁹ ⁊ ſuꝑfluitatib⁹ implet ⁊ laxitudinẽ in articulis ⁊ dolores iuncturaꝝ hereditare facit. ¶ Quintus canon. Euitetis bibere vinum ieiuno ſtomacho. eſt enĩ de rebus maxime nociuis ad neruos ⁊ ad iũcturas. ⁊ iterum nõ accipiatur vinũ niſi prius de cibo aliquid notabiliter ſit aſſumptũ. Trahitur enĩ facil̾r ad remotas partes anteꝗ̃ digeratur bene ⁊ in neruis accedat ⁊ ad plura nocumenta ꝑducit. ¶ Sextus canon. ꝙ potus vini nõ eſt conueniẽs poſt comeſtionem fructuũ recentium ⁊ humidorum: facit enim eorũ aquoſitatem in uenas labi. q̾ penetratior eſt bonus. ¶ Septimus canõ. ꝙ ſi ex eo caput lederet̾ ex aſſumptione vini. bonũ eſt poſt cibum comedere q̃tuor uel ſex grana mirti: maxime enim conferunt ad ꝓhibẽdũ nocumẽta talia. ¶ Octau⁹ canon. ꝙ ſi adhuc notabile nocumẽtum ex aſſũpto vino perciperet̾ ⁊ ꝑſeuerans poſt ipſũ ilico prouocandus eſt uomitus: ut ſequenti capitulo colligendum. ¶ De aqua v̾o ſimplici regulas non pono: q̾ ipſam nõ laudo uobis. Hec de potu dicta ſufficiant.

¶ De menſura repletionis ⁊ inanitionis. Cap. III.

Quoniam itaqꝫ diligenter imoderatã plenitudinem ciboꝝ ⁊ potuũ: imo ⁊ oĩum aliorum humorum euitari oportet. Eſt enim hoc principiũ oĩum egritudinũ materialium. ¶ Euitetur ergo repletio ex cibis omnibus ⁊ maxime malas qualitates habẽtibus: de quibus ſatis viſum eſt: imo optimum eſt comedenti reliqᵫs famis uelut theſaurum conſeruare ſibi tunc enim potentior eſt ſtomachi calor ad bene digerendũ ex ſaturitate v̾o uel repletione ſuffocatus detinetur. ¶ In comedendo igitur ſepe potum accipere ⁊ paruũ melius eſt ꝗ̃ raro ⁊ multum bibere. ¶ Amplius cum uẽtris conſtipatione ⁊ uꝉiter cuiuſcũqꝫ ſolite euacuationis retentione non eſt comedendum: imo prius mane corpus a cõibus ſuꝑfluitatibus uentris ⁊ urine ſputo ⁊ narium mundificationibus ⁊ leui exercitio euacuari debet. Poſt hec autẽ comedendum ita ut nulla ex potu ⁊ cibo g̃uitas uꝉ fluctuatio in ſtomacho percipiatur: ut ſupra tactum eſt.

Si autem grauitatẽ in ſtomacho ex cibis ⁊ potib⁹ uel nauſeã uel aliam doloris ſpẽm eueniſſe contingeret. ilico uomitus ꝓuocãdus eſt. maxime enim confert egritudinibus cronicis: ut quarta primi. caplo de uomitu. Et egritudines que ſũt digniores ut in eis fiat uomitus ſunt cronice: ut hydropiſis epilẽſia melancholia lepra podagra ſciatica. idem etiã ſcribitur ſecunda tertij. ¶ Amplius etiam laudaretur uobis uomitus quantũcũqꝫ magnã aut nullam perciperetis in ſtomacho grauitatem: qm̃ cõplexio ueſtra eſt de illis que non ſunt ſuſpecte ad uomitũ. Un̄ quarta primi capitulo de iuuamentis uomitus. Et ille quidem cui malus iuuamentũ affert uomitus: eſt cuius complexio prima eſt cholerica ⁊ eſt macer. ¶ Si autẽ liberet ꝓuocare uomitum modus eſt ut accipiatur fruſtrum coti ⁊ ſuperponatur oculis ⁊ ligetur adherenter cum vitta. poſt autem digito in ore poſito ⁊ titillatione facta cum eo in radice lingue uel cũ pẽna oleo prius vncta uel ſine oleo prouocatur uomitus. Melius enim eſt taliter ꝗ̃ cum medicinis uomitum prouocare.

Sunt autem canones in hoc obſuãdi. ¶ Primus ꝙ conueniẽtius eſt uomere in fine ueris uel eſtate ꝗ̃ alijs temporibus. ¶ Secundus. ꝙ nunꝗ̃ fiat uomitus ſtante conſtipatione uentris: imo ſẽper ante leniatur uenter. ¶ Tertius ꝙ ſi fuerit neceſſariũ cum medicinis prouocare uomitum ſunt leuiores premittende. ¶ Quartus ꝙ ſi uomitũ prouocare oporteat in hyeme eligat̾ hora ſexta diei uel calidior. ¶ Quintus canon. ꝙ ante uomitum repleatur ſtomachus cibis multis in ſubſtantia odore ⁊ ſapore diuerſis ⁊ groſſis ſubtilibus uentoſis vnctuoſis dulcibus acetoſis ⁊ acerbis. talibus enim faſtiditus ſtomachus ad uomitum facilius inclinatur. Cum igitur taliter faſtiditus eſt ſtomachus exercitari debet corpus: tunc enim facilius euomet. Motus enim magis facit euomere ⁊ quies minus. quarta ꝑmi. capitulo de uomitu. ¶ Sextus canon. ꝙ poſt uomitũ lauet̾ facies cum aqua roſa. ¶ Septimus ꝙ poſt uomitum non fiat repletio ex cibis neqꝫ ex potibus: ⁊ maxime euitanda eſt aqua frigida. ¶ Octauus canon ꝙ poſt uomitũ quieſcẽdum eſt per duas horas anteꝗ̃ cibus accipiatur. ¶ Nonus canon ꝙ poſt uomitum comedantur aſſata leuis digeſtionis: ut ſunt perdices aues minute ⁊ ſimilia. ¶ Decimus canon. ꝙ ſi poſt uomitũ remanſerit in ſtomacho mordicatio: comedantur fercula pinguia: ponat̾ lana infuſa in oleo calido. ¶ Ultimus canon. ꝙ ſi poſt uomitũ remanſerit ſingultus bibatur aque calida ſepe ⁊ paulatim ⁊ prouocetur ſternutatio cum tractu pulueris piperis per nares.

De medicinis v̾o uomitiuis ſecurior eſt hec ⁊ famoſior uſitata. ℞. ſyrupi acetoſi ſimplicis. ʒ. ij. aque fontis. ʒ. iij. ʒuccari albi. ʒ. j. detur hoc totum in potu tepidum non calidum. exoluunt enim omnia tepida robur uentris. i. ſtomachi. xj°. terapentice. ¶ Similiter accipi poteſt aceti. ʒ. j. aque. ʒ. ij. ſ. ʒuc. ʒ. ſ. ⁊ tepide bibatur. ¶ Si autem cum iſtis leuibus non ꝓuocaretur uomitus accipiatur hec mihi ſepe experta medicina. ℞. ſucci radicum liliorum alborum: olei cõmunis ana. ʒ. ſ. ſalis gemme. grana. vj. aque fontis. ʒ. j. bibatur tepidum. ¶ Uel ſumatur ſucci corticũ radicis ſambuci. ʒ. j. ſ. ⁊ tepidum bibatur. ¶ Uomitiua v̾o cum elleboro fienda ⁊ reliquis fortioribus omnia euitari debent. ¶ Si autem con-

gerer repletionem ex ſanguine uel alijs humoribus factaꝫ. ꝓuidendum eſt ut in ſecundo tractatu videbitur.

Ad repletiones vero ex fecibus mucoſis ſuperfluitantibus ⁊ aquoſitatibus in ſtomacho ⁊ inteſtinis ⁊ vicinis partibus tollendas laudo primo ad hec conuenientia cliſteria. ¶ Cliſtere bonum in eſtate fiendum. ℞. folioꝝ violarum. M. ij. folioꝝ blete ⁊ mercurialis. ana. M. j. ſuccari rubei. ℥. j. ß. ſalis comunis ʒ. iij. olei viola. ℥. ij. olei de camomilla. ℥. j. miſce cum lib. j. de coctionis predictorum foliorū. ¶ Aliud temperatum magis. ℞. brodij pulli lib. j. ſuccari ru. ℥. ij. vitellum vnuꝫ oui ſalis cōmunis. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat ut ſupra. ¶ Cliſtere bonum pro autūno. ℞. folioꝝ blete. M. ij. violarum mercurialis. añ. M. j. ſuccari rubei. ℥. j. benedicte ſimplicis. ʒ. ij. ſalis cōmunis. ʒ. iiij. olei oliuarum. ℥. ij. fiat cliſtere. ¶ Aliud conueniens magis cum adſunt uentoſitates ⁊ eodem tempore. ℞. foliorum camomille. M. j. ß. foliorum blete foliorum malue. ana. M. j. ß. olei de bacis lauri. ℥. j. olei violaruꝫ ſuccari rubei. ana. ℥. j. ß. ſalis gemme. ʒ. j. cum lib. j. predicte decoctionis fiat cliſtere. ¶ Cliſtere bonuꝫ ꝓ hyeme. ℞. folioꝝ malue ⁊ blete ⁊ foliorum camomille. ana. M. j. granorum aniſi ⁊ feniculi. ana. M. ß. olei de ſiſamo ⁊ amigd. dulcium ana. ℥. j. ß. ſalis gēme. ʒ. j. ß. miſce. ¶ Cliſtere ſecūduꝫ pro eodem tempore cum adſunt uentoſitates ⁊ grauitas capitis. ℞. aniſi feniculi ameos ſe. aneti. ana. M. j. brodij pulli uel caponis uel galli antiqui qđ melius eſt lib. j. ſalis nitri. ʒ. ij. olei oliuaꝝ. ℥. ij. olei de aneto. ℥. ij. fiat cliſtere. ¶ Cliſtere bonum pro tempore ueris. ℞. brodij pulli lib. j. olei de camomilla olei liliorum alborum. añ. ℥. j. ß. ſuccari rubei. ℥. j. vitellos ouorum duos: butyri. ℥. j. ſalis cōis. ʒ. j. fiat ut ſupra. ¶ Aliud ſimile huic: ſed minus calidum. ℞. olei de ſiſamo amigdalaruꝫ dulciuꝫ. añ. ℥. ij. vitellos oui numero. ij. butyri. ℥. j. ß. croci. ʒ. j. ß. brodij pulli uel decoctionis maluarum uel violarum lib. j. fiat ut ſupra.

Conferunt etiam ad minorandas mās ⁊ repletiones mēbrorū nutricationis ⁊ capitis etiam ⁊ aliarum partium electuaria ꝙ plurima ab auctoribus hincinde tradita: ut electuariuꝫ de ligno aloes deſcriptione Auicēne. quinto canon. ſumma prima. ¶ Item electuarium de piperibus acceptum a Galeno in ſecretis ad omonteum deſcriptione ſecunda pro Albucaſe religioſo vidi ibi magnas laudes eius: ⁊ eſt mihi domeſtica medicina. ¶ Item ꝯfectio diamuſci deſcriptione Auicēne 5° canon. ſumma prima. uel Meſue in antidotario diſtinctione prima. ¶ Item confectio aromatici ro. deſcriptione Gabrielis a Me. ibideꝫ. ¶ Itē deſcriptio tragee ſerenitati ueſtre tranſmiſſe que talis. ℞. ligni aloes. ʒ. ij. liquiritie ⁊ ſucci eiꝰ: aniſi. ana. ʒ. j. ß. violarum roſarū ſandaloꝝ amboruꝫ. añ. ʒ. ij. macis galange nucis muſcate folij ameos granoꝝ paradiſi. añ. ʒ. ß. cinamomi electi. ʒ. ij. ſe. baſiliconis. ʒ. j. ß. margaritarum ꝯtritarum ſicut alcohol. ʒ. j. ß. foliorū lauri numero x. ſuccari albiſſimi duplum pondus omnium. de hac accipi poteſt ſemper añ cibū. ʒ. j. ß. ⁊ poſt cibum. ʒ. j. ¶ Ad hanc etiam intentionem ꝯfert electuariū ſerenitati ūre tranſmiſſum. cuius deſcriptio eſt talis ⁊ accipiat ex eo coclear medium per duas horas añ dieꝫ oi ſeptimana ter ⁊ dormiat ſuper eo. ℞. floꝝ ſqnanti ſpice ameos galange cinamomi cimini añ. ʒ. ij. ß. maſticis feniculi aniſi pipis nigri ⁊ longi calamenti. añ. ʒ. v. folij cipi croci aſſari caſſie lignee ſe. apij gariofilorum cardamomi maioris ⁊ minoris cubebarum nucis muſcate macis carpobalſami xilobalſami piretri. ana. ʒ. j. ß. mellis diſpumati quantum ſufficit fiat electuarium ita ꝙ pro lib. j. mellis ponantur ſpecierum. ʒ. ij. ß. ¶ Iteꝫ ad eādem intentionem cōfert elegans mea ꝯfectio tranſmiſſa ſerenitati ueſtre. Cuius deſcriptio eſt, talis. ℞. galange caſſie lignee calami aromatici cipi croci ſpice nardi gariofilorum cardamomi maioris croci coſti dulcis cinamomi carpobalſami ameos aſſari amomi ſe. mirti cinami trium piperū. añ. ʒ. j. maſticis. ʒ. ij. piretri ſe. rutbe. añ. ʒ. ß. floꝝ hypiconis floꝝ ſaluie ⁊ roriſmarini. añ. ʒ. j. ß. ſuccari al. ꝙtū ſufficit cum aqua betbonice fiat cōfectio ſolida in rotulis magnis. ¶ Cōferūt eniꝫ hec deſcriptiones tres iuuamēto magno oibus egritudinibꝰ de materia frigida ꝯſumēdo eas: ⁊ digerēdo carminat uētoſitates capitis pectoris ſtomachi ⁊ omnium membroꝝ nutricationis digeſtionem procurāt cibum penetrare faciunt: ſpiritus clarificāt: neruos cōfortant ⁊ oppilationes aperiunt ⁊ exterminant deſcriptiones earum ex theorica medicine deduci poſſunt. ¶ Solent aūt regibus ducibus ⁊ magnis platis ad hec ⁊ ſimilia cōpoſita adiūgi mineralia: ut hiacintus ⁊ ſmaragdus ſaphirus limatura auri: ⁊ ſimilia. que qualiter ⁊ ꝙtum ſint neceſſaria nō vitupero: nec talia multe neceſſitatis eſſe credo.

Ad minorandas etiam repletiones plīma repiunt inſtra mās excecantia ab illuſtribꝰ auctoribꝰ hincinde collecta: ut pillule de iera ſimplici deſcripte a Gal. 7° terapentice. xi° caplo. Ex qbus in ſeptimana pōt accipi. ʒ. ß. paꝝ añ cenā aut. ʒ. j. ß. ſemel uel bis in mēſe in aurora tardando cibum per ſex horas ꝑmittendo per vnā horam añ prandium abſterſiuū ex vno cyatho aque ordei cum. ℥. j. ſuccari rub. calidū accoptum. His autem pillulis moderniores nōnulli addūt agaricum ſubtriplum eius: aut ſubquadruplū cum eis cōponendo: ut. ℞. pillularum de iera ſimplici. ʒ. j. agarici electi. ℈ j. ſm ꝑmum modum: aut grana. xv. iuxta ſecunduꝫ. ſinſiberis. g̃. v. reformentur cuꝫ melle roſ. ⁊ accipiantur ut ꝓus. ¶ Conferunt etiam ad hanc intentionem pillule alefangine deſcriptione Meſue. ¶ Ego vero ſerenitati ueſtre trāſmiſi pillulas in hunc modum deſcriptas que caput neruos ⁊ olum ſenſuum organa ⁊ membra nutritiua emēdando ꝯfortant: nec magna cuſtodia indigent. ℞. aloes epatici electi. ℥. ij. agarici electi. ℥. ß. ſalis gēme. ʒ. ij. infundantur in ſucco maiorane: ut ab eo bene ſint cooperta ⁊ exponantur ſoli uł conſeruentur in loco calido bene uſqꝫ ad conſumptionem ſucci tertia vice factam. poſt hoc. ℞. ameos floruꝫ roriſmarini ſticados aſſari nucis muſcate galange. añ. ℈. ß. nitri. g̃. vj. maſticis croci. añ. g̃. viij. formentur pille cum aqua maiorane. ⁊ de eis pōt accipi vna uel due uel tres ante cibum: ⁊ poſt cenam per duas horas ad libitum. ¶ Ad hanc etiā intentioneꝫ confert puluis iſte de quo accipi poteſt. ℈. j. aut ℈. ß. parum ante cenam. Recipe turbith electi. ʒ. ij. polipodij. ℥. j. ß. folliculoruꝫ ſene. ʒ. ij. ß. ſinſiberis ameos cinamomi feniculi. ana. ℈. j. aniſi: liquiritie. ana. ʒ. ß. tartari. ʒ. j. ß. fiat puluis ſubtilis. ¶ Ad minorandum vero partialem repletionem capitis conferunt pillule aſſageret ab Auicēna deſcripte. ꝑma tertij. capitulo de canonibus curationis capitis. ⁊ accipi pōt due uel tres ex eis pꝰ duas horas poſt cenā.

Inanitionem vero imoderatā ex lōga cibi abſtinētia ſilr a uobis cauēdā ꝯſulo. Uñ lōga ieiunia aut fortia ualde: ut pane ⁊ aqua celebrata: ⁊ ſi ꝓpter reuerētiā legis ⁊ deuotionē approbari debeāt. ipa tñ loquendo phyſice oīa uobis reprobari debent. pducerēt eniꝫ uos ad debilitateꝫ nō facile recupabileꝫ q̄re dimittant. ¶ Silr inanitiones per oīa loca imoderate factas euitare oportet: ut per nares per uomitum per urinā per ſudationem per uentrem ⁊ per emorroidas ⁊ ſimilia loca. Hec de repletione ⁊ inanitione dicta ſufficiant.

¶ De ꝯueniēti mēſura admiſtrādi exercitiū ⁊ qetē. Cap. iiij.

Quia in ꝯſeruatione a diſpoſitionibus ſupraſcriptis ⁊ earum euacuatione completa exercitium non modicum videtur afferre iuuamentū. Ideo paulisper dicēdū eſt. ¶ Primitūs dico pmo ꝙ ſtāte notabili dolore capitis aut ſtāte rarū exercitiū eqtādi aut peditādi nō eſt conueniēs. Patet qꝛ ponere materias in fluxu ad maiora nocumēta iducit ꝙ utilitatē afferat ¶ 2° ꝙ ſtāte notabili plenitudine corporis ab exercitio iterum abſtinendum eſtimo quieſcendum ut patet ſupra.

¶ 3° ꝙ mēſura exercitij tāta debet eſſe: ut hoīem perducat ad laſſitudinē excluſiue. ¶ 4° ꝙ cū ↄtingeret ꝑpter exercitiū laſſitudo abſtinēdū eſt ab eo iuxta illud famoſum. In oī motione corporis ⁊c̄. ¶ 5° ꝙ ↄſueta exercitia ↄuenientia ſunt ⁊ minus nocumētū adducūt cū maiori etiā facilitate tolerāda: imo ⁊ apud debilē: iuxta illud famoſū ſermonē hyppo. Aſſueti aſſuetos ferre labores. ¶ 6° ꝙ ſm̄ diuerſitatē ptiū diuerſificant̄ exercitia. Uniuerſale aūt exercitiū oī alio melius eſt ieiuno corpore lōgo tēpore mediocriter peditare aut gradariū equū eqtare aut fricationem toti corpori applicare icipiēdo a pedibus uſqꝫ ad genua: ⁊ a genubus uſqꝫ ad radices coxarū: a manibus uſqꝫ ad humeros cū ſicco pāno aut manibus inferius trahēdo ⁊ mediocriter mēbra cōprimēdo: uſqueq̄ notabilr̄ rubedine pticipent: tales eniꝫ fricationes mās ↄuenienter a ſupiori ad iferiora ⁊ a ꝓfundo corporis ad exteriora deducūt. ¶ De pticularibus aūt exercitijs trāſeundū: mane expulſis coib° ſupfluitatibus urina ſputo ⁊ fecib° fieri pūt p̄dicte fricationes: poſt ipſas aūt caput pānis calidis mediocriter fricari oportet: ut pectine pectinari ſi nō ſentit̄ in eo dolor capitis ſtāte enim dolore capitis eius fricationes nō ↄueniūt: ſed ꝑme ↄuenietiores ſunt. In tali enim capitis pectinatione nō debet multū caput diſcoopertū detineri in quo nō parū errat ſerenitas u͞ra: ut Uenetijs vidi. imo frequēti pānoꝝ coopertura muniri debet. Et adhuc tēpore caliditatis: cū eniꝫ in nocte caput fuerit ↄuenietēter in fulis bene calefactū ex eius diſcoopertura a matutinali uel nocturna frigiditate facile ꝑcutit̄: quare ad nocumēta m͞lta pducit. ¶ Poſt aūt exercitium ↄueniens oculis eſt applicari mediocrem legendo litteram. remota non ualde obiecta reſpicere a flāma ignis oculos elongare ⁊ reliqua ſimilium facere. Uoces aliqualiter alte ſubleuando hymnos deo ⁊ pſalmos cātando pectus exercitant. ¶ Iuncture aūt exercitio ſibi conuenienti fatigent̄ ue non ſuperfluat: quoniam exercitium ſuperfluū excitat podagrā ⁊ dolorem iuncturaꝝ. 22° tertij. Neqꝫ igit̄ laudādum eſt ut calige multum coxas ⁊ crura ⁊ iuncturas ſtringāt: ut eſt multoꝝ alamanorum uſus. ¶ Silr̄ etiā iūcturas genuū ⁊ pedū uel ancharꝝ lōgo tēpore incuruatas detinere nocet. ꝓhibet eniꝫ hoc innati caloris ſanguinis ⁊ ſpūs debitā quātitatē ad iūcturas influere: quare cōplexio coꝝ debilitat̄ ⁊ ad dolores ⁊ ad reliqua nocumēta ꝑparat. Unde lꝫ deuotis frequēter ↄſuetudo ſit lōgo tēpore flexis genubus orare: qđ apud theologos approbādum eſt. In ſcholis tñ phyſicoꝝ non videt̄ approbādū: imo omnino fugiēdum. Forte enim uerus theologus non approbaret ea que pro ſalute anime detrimētum corporis inducūt ſi euitari poſſunt: ⁊ tu conſidera. ¶ Loco aūt exercitij iuncturarum ↄferunt fricationes preſcripte. Iterum ⁊ embrocationes ⁊ fricationes cum aqua ⁊ ſale: aut cum oleo ſali cōmixto ſup iūcturas facte: quare breuiarij quarto Serapio ſcripſit. Et ex eis que cuſtodiunt hoiem ne accidat ei podagra eſt embroca cū aqua ſalſa qñ fundit̄ ſuper duos pedes ſemper. Et ſal iterum qñ aggregat̄ cū oleo ⁊ fit ex eo emplaſtrū in pedib° uel ſuper fricatio. ¶ Quiete autem utendum eſt maxime ſuper cibum ⁊ tempore laſſitudinis uel debilitatis uel neceſſitatis dormiendi ⁊ reliquorum. Hec de motu ſufficiant.

¶ De ↄueniēti menſura ſomni ⁊ vigilie. Cap. v.

Pro quibus ꝑmittēdum ꝑmo ꝙ ↄuenietior hora dormiēdi eſt nox q̄ dies. Naturalis enim dormitio ⁊ ſm̄ curſum nature facta eſt que noctem non effugit: ⁊ diem non impedit. ¶ 2° ꝙ nō eſt dormiēdū immediate poſt cibi aſſumptionem: imo diſtant̄ ab eo ſaltē per ſpatiū duarū horaꝝ uel vnius. ¶ 3° ꝙ nullo modo dormiēdum eſt diſcooperto exiſtente. ¶ 4° ꝙ quātū fieri pōt euitari debet ſomnus diurnus. In die enim dormire malū ⁊ ad malas ꝑparans egritudines. generat eniꝫ egritudines humectātes ⁊ reumatiſmos. corrūpit colorē: ⁊ grauat ſplenem: laxat neruos: ⁊ efficit pigritiā. tertia ꝑmi. doctrina ſcđa. ſumma ꝑma. cap̄ nono. ¶ 5° ꝙ eleuato capite dormiēdum eſt. talis enim ſitus caput minus ad repletionem uaporum diſponit. ¶ 6° ꝙ non eſt reſupine dormiēdum. Quoniā mās ad poſteriora ut ad nuchā ⁊ ad neruos declinare facit. ¶ 7° ꝙ nālis ſomnus mēſurā horaꝝ. 7. 8. uel. 9. nō trāſcat. ¶ 8° ꝙ dormitio ſup uētrem digeſtionē roborat: ſed oculis nocet. ¶ Sit ḡ canon talis. qꝫ aſſumpta cena uel prādio occupet̄ tp̄s in lectionibus ſanctoꝝ patrū: narrationib° hyſtoriaꝝ: ptractationib° negocioꝝ coium ducatus u͞ri uſqꝫ ad ſpatiū duaꝝ horaꝝ: ⁊ deide ſubito exuto corpore lecto diſponamini. ¶ Nō eniꝫ laudo ut diſcalciādo pedes. diſcoopiendo caput, detegendo pectus ⁊ corpus reliquū introitū lecti tardetis: ut Uenetijs vidi. Talis eniꝫ modus corpus ueſtrū ad malas egritudines ꝑparat ſubito. Igit̄ ut ptactū eſt lectū ingredi debetis. caput altū ↄuenienter decūbēdo tenere ꝑus ſup dextro latere ꝑmū ſomnū occupare. Deide ſup ſiniſtro uoſmet reuoluere debetis. Poſt hec aūt ſup dextro retrocedēdū eſt: ſi opus fuerit. Talis eniꝫ dormitio organa digeſtionis ad bene digerēdum optime diſponit. ¶ Neqꝫ ſit ſtratus ex rebus actu uel potētia frigidis artificiat°: imo de molli pluma uel bñ carpinato cotto ↄſtructus: linteolis ſerici uel mollibus ſm̄ ꝑncipatum ueſtrū decēter ornatus. muſco ambra ligno aloes gariofiloꝝ galanga nuce muſcata folijs lauri meliſſe menthe ruthe decēter aromatiçatus: que oīa aut ipſoꝝ plura in loco cōſeruationis linteaminum ⁊ reliquorū pānoꝝ reponi debent: ⁊ maxime puluis uel mā pomorū deſcriptoꝝ ſupra cap̄ de mēſura aeris. ¶ Uigilie aūt que ⁊ ſi ꝑpter exiccationem quā inducunt eſſent ꝓficue. qꝛ tamē multū reſoluēdo ſpiritus ⁊ humores laudabiles multum decōuenire videnṫ euitande ſunt. Cum igit̄ .viii. uel. ix. horarum ſpatiū in die nāli ↄuenienter dormiendo expenſum fuerit reliquo tēpore vigilādum laudabilius approbatur.

¶ De ↄuenienti menſura accitium anime. Cap. vi.

Tellē igit tā dulcius moderari poſſe animi paſſiones u͞re q̄ diligētius optarē. Quis eniꝫ eſt qui phyſica iduſtria: qui ornato ſermone: qui accuratiſſima dilectione accitia animi ꝑncipū metiri poſſet. nūc eniꝫ ⁊ frequenter eis triſtitia ⁊ frequentius q̄ dulcia q̄ delectabilia ex nouis huius fragilis mūdi caſib° enarrata ⁊ ptractata porrigunt̄. ¶ At qꝛ quātum potui phyſicoꝝ induſtria diligēter inſpicē ex paſſionibus animi: qñqꝫ motus fiūt repētini in humorib° ⁊ ſpiritibus de cētro ad circūferentiam: ut in forti riſu uel gaudio tales euitari debēt. ¶ 2° ꝙ motus etiā oppoſiti repētine faciūt in timore forti uerecundia ⁊ ſimiles euitari debent. ¶ 3° ꝙ accitia aīe tantū metiri oportet cū ſcrutinio rōnis ut eoꝝ expediētia motus iā dictos ꝓhibere poſſit. ¶ Neque igit̄ ↄſiliantes non ſecretarij neqꝫ familiares hyſtorias aut noua magne triſtitie inductiua ꝑncipib° debent explicare: nec cū pcipiunt eos mediocriter in intelligendo diſpoſitos ↄtenta mēte exercitatos expientia: ⁊ doctrina reꝝ mūdanarū attractos ⁊ eruditos ⁊ maxime cū ↄtigerit eos eſſe egritudinibus ⁊ dolorib° ⁊ ſimilib° corpus affligētibus ipeditos. ¶ Et lꝫ plurimoꝝ illuſtriū ſnīa de coitu ſermonē faciat qñqꝫ ſup cap̄ de exercitio ꝑpter agitationē corporis ⁊ motū: quo exercitantur humana corpora cum ſua miſeria delitiam illam affectantia. Similiter ⁊ alij ſub capitulo inanitionis ipſum repoſuerunt propter euacuationem laudabilis materie in coitu neceſſariam. Mihi autem placuit ſub accidentibus anime collocare propter affectionem ⁊ propter delitiam magnam que ſequuntur ad ipſum. ¶ Neqꝫ igit̄ multus affectādus eſt coitus: imo neqꝫ coeundum eſt. Effeminat eni ſuperfluus uſus coitus ⁊ exanimat corpus ⁊ nihil eſt quod magis Iſchias. i. ancharum dolores ⁊ incurabiles egritudines humano corpori irradicet. ¶ Nunq̄ igit̄ ad coitum accedēdum niſi cū incitatione a natura

cum ſucco maiorane uel ſaluie: ꝛ totū exhibeatur in potu. ¶ Aliud vero eradicatiuū bonū ſecurū ꝛ liquidum poterit eſſe hoc. ℞. iere ſimplicis. ʒ. ſ. agarici electi. ℈. j. çinçiberis g. iij. miſce: ꝛ dentur in potu cū decoctione macis calamēti uel alterius capitalis. Fortiora autem ſcribere non curaui cum multa ſint: ſed non ita ſecura.

Quartā intentionē cōplent oīa inſtra rectificantia cor. qd̄ frequenter in ſereniſſimo principe ledit̄ uentoſitate tectigationē in ipo faciente. ſilr rectificantia ſtomachū humidū multaꝫ uētoſitatū ꝛ tarde digōnis in pſato pncipe exīſtis. Amplius etiam ꝯfortātia epar in quo facile corrūpit̄ kilus exidigōne in ipo ppter frigiditatem ꝛ aliqn̄ ppter caliditatē aduſtiuā in eo a fortib⁹ exercitijs ꝛ paſſionibus pdictis mēbri e poterūt eſſe pl'a: ut troc. de cāphora deſcripti nono Almāſoris: cum aqua cicoree ad caliditatē epatis: uel acetoſe ad caliditatem ſtomachi ꝛ cordis: uel cum aqua abſinthij ad frigiditatem omnium predictorū. ¶ Item electuariū diamuſcū in nono Almanſ. ad cām frigidam cum aqua decoctionis ligni aloes aut ſimilium. ¶ Item electuarium de ligno aloes in precedenti tractatu ꝛ tertio capitulo deſcriptum. ¶ Item ſyrupus iſte mirabilis iuuamēti ad diſpōnes pectoris ſtomachi epatis pulmonis ſplenis ꝛ ꝯſimiliū. ℞. cepe ſquille minuti inciſe. lib. j. ſe. feniculi aniſi petroſellini piretri hyſopi ſe. oçimi garioſi. coſti. aſſari. añ. ʒ. ſ. ſe. apij. pipis cymini. añ. ʒ. vj. dauci ameos leuiſtici rauſeni cordumēi. añ. ʒ. ij. folioꝝ oçimi garioſi. ʒ. vj. aceti lib. ij. ſ. mell' lib. ij. ſape lib. ij. ſ. Terant̄ oēs medicine ꝛ infundant̄ in aceto pdicto per dies tres coquant̄ cū pdicto aceto uſqꝫ ad cōſumptionē medicine: ꝛ tūc ſupeffundat̄ ſapa uſqꝫ ad cōſumptionē medietatis: deinde colentur ꝛ fortiter exprimātur: ꝛ cū fuerit in frigidatū toti ſupeddat̄ mel. deinde coquatur uſqꝫ ad ſpiſſitudinē. De hoc igit̄ recipiantur in potu. ℥. ij. ſ. cum tribus. ℥. aque bugloſſe. ¶ Rectificantia vero lapſū calīn mēbrorū pdictoꝝ eſſe pñt ſicut trociſ. de cāphora deſcriptione Meſue. ꝛ Auic' 5° canone. ¶ Item trociſ. de violis deſcriptione Nicolai. ¶ Itē ſyrupus roſ. ſyrupus acetoſitatis citri. ſyrupus de berberis. ſyrupus de ribes. ¶ Item compoſitum bonum. ℞. violarum roſarum ſe. endiuie lactuce ſandaloꝝ alborum ꝛ rubeorū ſpodij ſumac berberis ſe. acetoſe ſcariole. oſſis de corde cerui. añ. ʒ. ſ. aque bugloſſe: aque cicoree: aque mēthe. añ. lib. ij. croci anthos macis ſe. baſiliconis. añ. ʒ. ſ. Infundātur omnia per tres dies: deinde coquantur uſqꝫ ad conſumptionem duarum partium pdictarū aquarū. poſt hec autē colentur ꝛ fortiter exprimant̄ ꝛ colature addant̄ vini granatorū ſyrupi acetoſitatis citri. añ. lib. ſ. çuccari al. lib. ij. ſ. deinde coqn̄t ꝛ aromatiçent̄ cū puluē. ʒ. j. ſpodij. ꝛ. ℈. ſ. cāphore: ꝛ dent̄ ex eo in potu ℥. ij. cum. ℥. ij. aque bugloſſe ¶ Ad hāc etiā intētionē ꝯferūt ſacellatiōes vnctiōes linitiōes embroce emplaſtra epithimata ꝛ reliq̄ ſilia. de quib⁹ non curaui propter faſtidiū applicationis earum: ꝛ qꝛ ex premiſſis facile cōponi poſſunt ꝛ conſidera.

Quinta vero intentio ſupra pmiſſa cōpleri pōt per ea que tacta ſunt in intentione precedenti. ¶ Item ꝛ melius per oīa que tacta ſunt ſupra tractatu pmo. cap̄ 3° de electuarijs ꝯfectiōib⁹ trageis puluerib⁹. ꝛ reliquis ibi videndum. ¶ Ad quam etiam intentionem magnifice confert uſus tyriace maioris metridati. ¶ Domeſtica autem magis ſunt electuarium dianthos: ꝛ letificans Almanſoris: ꝛ multa talium que ſcribere non vidi opus: cum ſufficiant ea que ſupra tacta ſunt.

Sextam ꝛ ultimā intētionē cōplēt omnia facilr ſuperius tacta. tertio capitulo pmi tractat⁹. ¶ Item gargariſmata collutiones caputpurgia ſternutatoria ablutiones ꝛ pulueres capiti ſuperaſperſi. ¶ Gargariſma bonum poſt premiſſas euacuationes poterit eſſe tale ℞. aque decoctionis maiorane ꝛ çinçi. ℥. iij. oximellis ſqllitici. ℥. j. ſ. miſce ꝛ ex ipſo calido fiat gargariſma. ¶ Secūdū poterit eſſe ex decoctione ruthe ſticados pulegij calamēti betonice ꝛ arthanite. ¶ 3ᵐ ꝛ meli⁹ pdicto eſt hoc. ℞. radicū arthanite hyſopi calamēti folij ameos pulegij ſticados añ. ʒ. ſ. piretri. ʒ. j. ireos. ℈. iiij. aque fontis lib. iij. mellis diſpumati lib. j. coquant̄ oīa ſimul ꝛ de hoc calō ieiuno ſtomacho in mane ꝛ veſpe fiat gargariſma: ex hoc etiam pōt fieri collutio abſqꝫ exercitio gargaleōis. Maſticatoriū cōmune pōt eſſe maſticare ceram fruſtrum ligni corij glutinis ꝛ maſticis. ¶ Meliora aūt maſticatoria: ꝫ non ita delectabilia ſunt ut maſticatio ireos arthanite corticis agarici galange gnoꝝ paradiſi ꝛ plurima taliū. Caputpurgiū aūt optimū ex aq̄ maiorane calida cū çuccaro in ea diſſoluto attracta per nares mane ꝛ veſpere ore prius pleno aqua çuccarata. ¶ Itē attractio aque mellis cū ſubtriplo ſucci radicis blete ¶ Item attractio aque mellis cū modico pipis ꝛ puluere agarici ſilr facta. Sternutatoria vero coīa ſunt iſufflatio pulueris pipis uel attractio ei⁹ per cannulā uſqꝫ ad riçā facta. uel inſufflatio pulueris ellebori uel pulueris ſe. urtice: aut granorum paradiſi. Uel euaporatio facta ſup aceto calido in quo cocta fuerunt ſtaphiſagria. çinçi. galanga grana paradiſi ꝛ ſilia: ita ꝙ uapor per nares attrahatur. ¶ De ablutionibus vero bona eſt ablutio cum lixiuio facto ex aqua decoctionis maiorane ruthe ſticados hyſopi pulegij calamēti ameos baccarū lauri ꝛ ſimilium. ¶ Item ablutio aliqn̄ facta cū vino aromatico ſubtili. ¶ Item ablutio in dieb⁹ frigoris ante facta cum aqua vine calida. ¶ Ego vero infūdere ſoleo cinerem in aqua iris calida ꝛ ex ea facio lauari caput cum ſapone albo in quo parum muſci ꝛ ambre fuit incorporatum.

Pulueres vero capiti ſuperaſpergendi fieri pñt ex omnibus ſupradictis. Melius aūt qd̄ fieri pōt eſt ſupaſpſio pulueris garioſiloꝝ ſuper cōmiſſura ſagittali: ut ſcripſit Auençoar in prohemio theiſir. ¶ Item puluis iſte. ℞. pulueris maiorane. ℥. ſ. ſticados betōice florum roriſmarini: galange. añ. ʒ. ſ. ſandarace. ʒ. ij. ſuperaſpgantur capiti: ut ſupra. puluis Capitalis

¶ Caplm ſcōm ſcōi tractat⁹ erit deſcribēs remedia ſingularia ſimplicia ꝛ cōpoſita remouentia accitia ſex: quoꝝ declaratiua expreſſio facta fuit in phemio huius operis.

PRimū quorū fuit dolor capitis ad qd̄ duo ponūtur ſingularia medicamina per me ſepius expta. ¶ Quoꝝ pmū eſt. ℞. aloes epatici. ℥. j. infundatur in trib⁹. ℥. ſucci caulium: ꝛ exponat̄ ſoli uſqꝫ ad ꝯſumptionem ſucci: ꝛ ita fiat bis. deide ex eo fiāt pillule ex vna. ʒ. vj. de qb⁹ accipiant̄ vna uel due per duas horas poſt cenā: ꝛ mirabili iuuamēto ꝯferuntur expiri pōt. ¶ Scōm eſt locale exteri⁹ applicādū hoc. ſ. ℞. folioꝝ ruthe recentis. M. iiij. folioꝝ artemiſie. M. j. ſ. folioꝝ ſolatri. M. j. folioꝝ betonice. M. ij. croci. ʒ. j. ſalis comeſtibilis. ℥. ſ. terātur omnia ſimul cum albumine oui reducant̄ in emplm ex quo frons ꝛ tempora ꝛ prora capitis liniant̄ ꝛ tūc quietur dolores omnes a cauſa frigida facti iuuamēto ſolēni.

Secundum vero accñs malā cōplexionē calidā ꝫ ꝛ humidā cerebri ꝯns erat eī turbatio in ſomno corrupta que amplius ſcriptura non expedit̄ ¶ De his ḡ que expta a ſapiētib⁹ pnūtiata ſunt eſt adamātem lapidē anulo ligatū uel collo aut alteri pti ſuſpēſū hēre ꝛ ſub capite dormiēdo tenē. aut alr quōlibet ppe ſe geſtare ¶ Cōpoſitū bonū ad hāc intētionē exptū eſt hoc. ℞. mirabolanoꝝ kebuloꝝ ꝛ indoꝝ. añ. lib. j. folliculoꝝ ſene lib. ſ. infundātur in aqua violarum ꝛ bugloſſe. añ. lib. iij. per quinque dies. deinde coquantur cum pdicta aqua uſqꝫ ad conſumptionē medietatis. ¶ Poſt hec autem predictis apponantur ſpecies iſte. ℞. ambre electe. ℈. j. granorum peonie ꝛ paradiſi amomi: ameos cubebarum florum roriſmarini añ. M. j. granorum papaueris albi. ℥. j. violarum floſcarū. ℥. j. croci ſeminis aneti aſſari caſſie lignee ana. ʒ. j. Bulliant hec omnia cum predictis uſqꝫ ad conſumptionem

medietatis remanentis: deinde cum lib.j.ſ.çuccari albi et fiat ſyrupus plene coctus: de quo per duas horas poſt cenã accipiant.ℨ.ij.cũ.ℨ.ij.aque decoctionis macis çuccarate

Tertiuz aũt accidẽs.ſ.corruptio in ſenſib⁹ interioribus remoueri põt cuz his que poſita ſunt in pmo tractatu caplo tertio. et in ſcdo tractatu ubi de confortantib⁹ cerebruz et de exiccãtibus mãs in ipſo viſum eſt. ℭ Ego aũt expientia certa ſcio.ꝙ maſticatio hoꝝ trociſcoruz facta ſtomacho ieiuno oluz ſenſuũ iteriorꝝ opationẽ ſoleniter rectificat. ℞.agarici elci.ℨ.ſ.muſci ambre.añ.℈.ſ.cubebarum ligni aloes.añ.℈.j.ĩfundãt oĩa in aqua ſublimationis radicis irios uſqꝫ ad exiccationem aque: deinde formẽtur trociſci et exiccentur in ſole: et fiat ut ſupra. ℭ Ad hanc intentionem ualet anacardina confectio: de qua oĩ ſeptimana bis accipiatur in mane.ʒ.ſ.cuz modico vini maluatici calidi et quieſcat poſt quatuor horis. ℭ Ualet etiam ad hãc diamuſcus diambra ↄfectio de hiacincto ſotira et ſimilia ab auctoribus hincinde collecta.

Quartuz vͦo accidens erat nocumentũ diminutionis aut corruptionis in organo audit⁹ eueniẽs: cuius quidẽ correctio duobus cõpleri põt inſtriis. ℭ pmũ eſt.℞.olei amigdalaꝝ amaraꝝ.ℨ.iiij.ſucci raphani qui comeditur.ℨ.vj.pulueris muſci electi.ʒ.ſ.Bulliant oĩa ſimul in fiala bñ obturata ſuſpẽſa in aqua bulliẽte uſqꝫ ad euaneſcẽtiaz ſucci et remanẽte oleo inſtillentur in quãlibet aurẽ gutte due hora cũdi ad lectuz.et eſt medicina potens. ℭ Scõm cõpoſitũ eſt hoc.℞.folioꝝ hedere recẽtis et muralis.M.ij.cepe qͦ comedit lib.ſ.coquant i hydromelle ſufficienter: deinde terant ultimate in mortario et de hoc calide bis uel ter in ſeptimana poſt pmiſſas euacuationes et purgationes emplaſtrentur aures: foramine tñ prius cum ſindone cooperto. ℭ Aut fiat antiuz euaporatio cum aqua decoctionis.ℨ.ſ.euforbij et quatuor.ℨ.maiorane.

Quintuz vͦo accĩs erat deſluxus mãeruz a capite et ad pectus et remouentur per diuertentia que ſuperius in hoc tractatu in prima intentione ſunt tacta.et ſecunda ſimiliter per confortantia et exiccãtia. ℭ Cõpoſitum bonuz ad illõ.℞.laudani puriſſimi.ℨ.j.nigelle.ℨ.j.ſ.ambre muſci.añ.g.iij.torrefiant omnia ſuper patella ferrea et ligentur in ſindone et ſepe odorentur. ℭ Secũduz ad illud⁹ et conueniens eſt.℞.thuris.ʒ.ſ.ſandarace.ℨ.ſ.macis ʒ.j.puluerięẽtur oĩa ſubtilr̃ de puluere hoc ſupaſpergat prora capitis hora dormitionis et optime confert. ℭ Tertiuz ad illud eſt cõpoſituz hoc.℞.ſandarace.ℨ.ſ.thuris gũmoſi maſtices raſure eboris amomi floꝝ roriſmarini cubebarum baccarum lauri.añ.ʒ.j.aluminis crudi vitrioli.añ.℈.j.ſaponis ſolidi.ℨ.ij.ſ.fiant trociſci põderis.ʒ.ij.cũ qb⁹ et lixiuio calido fiat capitis ablutio in ſeptimana ſemel et oẽs catarriçantes mãs et flegmata in capite ſtantia cõſumunt.

Sextuz vͦo accidens.ſ.debilitas in articulis fere oĩbus et maxĩe ĩferiorib⁹ remouet per regimẽ ſuprãſcriptuz per euacuatiões cõfortatiões et exiccationes. ℭ Et ſũmopere puidendũ eſt.ut poſt euacuationes ſerenitas uẽa exponat ſe balneis ſulfureis in qbus moram ſalteꝫ viij.dierũ uel.x.contrahat corpus oĩ die ab anchis uſqꝫ ad plantas pedũ in tales aquas infundẽdo et cuz copluto articulos omnes diligẽter ↄfricando. Rarius vͦo totum corpus in eis infundẽdo: qͦ tamen omni die tertia fieri põt. ℭ Et ſic in iũcturis fortando diuina grã ↄcedẽda acquiretur et ſoliditas. Hec ſunt ſereniſſime pnceps que de regimine uẽo et canone curationis diſpõnum pmiſſarũ cuz ſolertĩ conſideratione ex illuſtrum auctoꝝ ſniis et expiẽtia qͦtidiana accipe potui. Que omnia in ſalutẽ uẽam ille ſũmus et clemẽtiſſim⁹ ſaluator dirigat: qui cuncta nutu ſuo gubernat. Amen.

Conſilium.17.

ℭ De ſepteꝫ malis diſpoſitionibus: videlicet. ℭ De dolore grauatiuo capitis a mã frigida et hũida et maxĩe tẽpore icuruationis. ℭ De debilitate viſus cũ qbuſdã imaginatiõibus. ℭ De ſibilo et ſonitu uelut aque currentis et titillatione ſenſatis in aure cum deſtitutione virium corporis. ℭ De fluxu reumatis ad nares pectus et ſtomachum et dorſum. ℭ De tuſſi cuz emiſſione ſputi tenacis et clari et maxime ex aſſumptione çuccari mota. ℭ De dolore ſtomachi tpe repletionis cum nauſea tempore inanitionis. ℭ De dolore contractiuo viſcerum ſi viſcera conſtringerentur.

NE laudabile mãſuetum et gloſuꝫ exercitium ociose q etis argumẽtis moleſtari poſſit.et ne etiaꝫ ego ferre mentis et ab oĩ mãſuetudine elongate aculeis deteſtari poſſiꝫ: decreui poti⁹ uoluminibus ſapientũ in ↄtẽplationibus phyſicis laboribus ingentibus tẽpus expẽdẽ: ꝙ ꝙ mihi quiete blãdiens ab opere tante nobilitatis et utilitatis deſiſtaꝫ. Quid enĩ viro pclaro ſublimius? qd uel cõmodi⁹ indigẽtib⁹? et qd fructuoſum magis ꝙ languẽtib⁹ opem afferre ↄgruã: et maxime his qui ualitudinib⁹ igẽtib⁹ longo tpe afflicti ſunt: et pptle magis illis qui ↄtemplationi in opib⁹ diuini cult⁹ ſũma cũ affectione itenti ſunt. Ea propter ſi cuĩ pia atqꝫ manſueta affectiõe ↄdolendũ eſt: et non minus auxiliãduz maxime reor id tribuendum eſſe viro huic imo vni de cultorib⁹ ſacreſancte fidei feruentiſſimo aĩo laborãti.d.dño epiſcopo friſigiẽſ. Eſt enim huius viri viuendi modus tãta mãſuetudine tantaqꝫ deuota caritate et moꝝ uenuſtate ornatiſſimus: ꝙ nedum ego ſed quilibet animi ꝙtũcũqꝫ duriſſimi compos moueri deberet.

Ego itaqꝫ ut neceſſitatibus hui⁹ viri ope fructuoſa magis ꝙ ſermonũ ornatu cõplacẽ poſſim. Primo enũtiabo ualitudines et eaꝝ accidẽtia qb⁹ ille moleſtatur a capite initiũ faciẽs: deinde ad alia deſcendẽdo mẽbra: iſuper aliqd phyſice ↄtẽplationis adijciã quo ualitudinis eius uarietates et earuz cauſe cognoſci poſſint. Tandem iſtis adijciẽtur auxilia ſm opportunitatẽ. ℭ Primũ itaqꝫ mẽbroꝝ omniuz eſt caput in quo grauatiuuꝫ pcipit dolorem: et maxĩe tpe declinationis ei⁹ .i.icuruationis. ℭ Secũduz vͦo mẽbroꝝ capitis eſt organũ viſus: qͦ eſt totus oculus uel ambo oculi: et dicit ꝙ viſus eius eſt tepidus: et interduz apparent ei res mote. ℭ Tertium mẽbrũ de ptibus capitis ſunt aures in qbus dicit pcipere ſibilũ uelut aque currẽtis: et in eis etiã titillationes pcipit et ſenus in eis pſentat: ac ſi aliqd in eis moueret. Et cum accidit ſibilus fit cum deſtitutiõe viriũ corporis. ℭ Quartũ eſt naſus per quẽ dicit reuma defluẽ qñqꝫ ad pectus: qñqꝫ ad ſtomachuꝫ et pꝫ ad dorſuꝫ. Subiũgit etiã ꝙ per naſuꝫ ei⁹ deſcẽdit flegma pſpicuuꝫ: et cũ per ipm bñ purgat caput deſcẽdẽte ſlate groſſo et nõ bñ pſpicuo: bñ ſtat. ℭ Quintũ de mẽbris leſis eſt pectus in quo dicit ſuppuenire tuſſiꝫ aſſumpto çuccaro: per quã tuſſim paꝝ aut nihil educit .illud vͦo qͦ educit per eã tenax eſt et claꝝ: et dicat ꝙ in iacẽdo anhelit⁹ ei⁹ grauior fit: et ſilr̃ in motu pgreſſiuo. ℭ 6ᵐ de mẽbris leſis eſt ſtomachus i quo repletionis tpe extẽſionis ſequit dolor et ſilr̃ in pectore uel ſub eo et cum ille dolor intẽdit accidit in toto corpore viriũ debilitas. Subiũgit etiã ꝙ tpe uacuitatis ſtomachi nauſea pcipit: que tñ aſſũpto cibo parũ ↄqueſcit: i quo tpe eructuationes et grauces non raro euenire ſolent. ℭ Ultimuꝫ membrorum eſt uenter.ſ.inferior in quo dicit apparere nocumentum ac ſi viſcera conſtringerẽtur. ℭ Hec in ſumma eſt viri huius diſpoſitio uarijs et grauibus ualitudinibus et accidentibus non leuioribus complicata et c̃.

Super iſtis itaqꝫ accidentibus contemplandũ eſt ſubtiliter fundamentum ut rectiſſimus conſilij ad predictas diſpoſitiones et accidẽtia. ℭ Accipiam itaqꝫ mihi tria fundamenta quorum uerificatione omnia predicta accidẽtia demoſtrabunt euenire. ℭ Primum itaqꝫ hoꝝ eſt: ꝙ complexio huius viri uñis declinat a medio per augmentũ frigiditatis et humiditatis et c̃. ℭ Secundũ ꝙ cerebri cõplexio etiã notabilr̃ eſt frigida et hũida:

lȝ amplius humiditatis exiſtat in eo ꝙ frigiditatis. ¶ 3ᵐ eſt ꝙ ſtomachus eiꝰ notabiliter frigidus eſt ꝛ humidus.

Prima autem concluſio ꝓbanda ſic multis motiuis declarari pōt. ¶ pᵐ ꝙ corpus hoc tactu reperitꝰ frigidum ꝛ humidū. ¶ Scōm motiuum eſt: qꝛ ſubſtātia mēbroꝝ eiꝰ ad mollitiē declinat notabilē: ſed mollities maioꝛ eq̄li arguit friditatis augmētuȝ: ꝛ eſt illiꝰ cā: ꝛ ecōuerſo etiā friditas itēſa eſt cā augmenti hūiditatis: ut pma pmi. caꝑ de cōplonibꝰ collr. ſ. illo. frigiditas maioꝛ ꝙ debet reddit corpus humidius ꝙ oporteat. Hec ſunt ſigna a ſubſtātialr inherentibꝰ accepta. 2ᵐ pncipale motiuum eſt ſumptuȝ ab opatione ṽtutis vitalis: ut pulſus eiꝰ declinat ad paruitatē tarditatē ꝛ raritatem reſpectu etatis eiꝰ: ꝛ ſilr anhelitꝰ. Sed hec oīa ꝓueniunt ab augmēto frigiditatis ut colligēduȝ eſt xᵒ ꝛ xjᵒ tertij ſuis locis. ꝛ ſcdo tegni caꝑ illo. In fridiori ṽo corde ꝛc. ¶ Accipitꝰ etiā hoc ex opationibus aialis ṽtutis motiue: motus enim progreſſiuus ꝛ omnis alius mēbroꝝ declinat ad tarditatē ꝛ ad debilitatē in exercitijs ꝛ in pſeuerātia in eis. ¶ Silr etiā hoc deducitur ex operationibus ṽtutis nālis uel uegetatiue: ꝓpter enim augmētū friditatis ꝛ humiditatis in toto: hic vir extenuatus ꝛ ad macredinem declinās repitꝰ. ¶ Cum ḡ ex opationibus triū mēbroꝝ pncipaliū. ſ. cordis a quo pulſatilis originatur ṽtus ꝛ cerebri a quo aialis motiua dependet: ꝛ epatis qđ eſt pncipium uegetatiue potētie: hoc declaratur ex ſignis ſumptis ab opationibꝰ coꝝ que ſunt euidētiora alijs generibus ſignoꝝ. ut ſcda pmi de ſignis cōplonum patet manifeſtū eſſe per ſubſtātialia ſigna opationuȝ eius: ꝙ eius complexio vniuerſalis frigida eſt ꝛ humida. ¶ Tertiū pncipale motiuuȝ eſt ſumptum a caſibus. Coloꝛ enim oium mēbrorum huius viri ad albedinem declinat ¶ Amplius idem inuenitꝰ in coloribꝰ capilloꝝ declinantibus ad albedinē leui citrinitate refractā. ꝛ iterū capillorūȝ paucitate ꝛ coꝝ etiam lenitate ꝛ planitie. ¶ Amplíꝰ hoc declarari pōt ex effuſionibꝰ mãerū a capite ꝛ exitꝰ mãei aquoſe ꝛ mucillaginoſe per palatum ꝛ per naſum ꝛ per emiſſionem urinarū: quaꝝ coloꝛ eſt infra citrinū: ꝛ oīs talis coloꝛ frigiditatis augmentum declarat. ſcda pmi. caplo de ſignis urinarū ſumptis a coloribꝰ. Et iterū eiꝰ urine tenues ꝛ aquoſe ſunt. ¶ Silr ſupfluitates nĕrie uel ſtomachi ſunt ſputamina multa aquoſa ꝛ mucillaginoſa ¶ Et uentris etiā īferioris ſupfluitates exiſtūt molles ꝛ diſcolorate: ꝛ oīa talia ſigna ſumuntꝰ a caſibꝰ ſicut itelligēti patet. ¶ Cū ḡ nō ſint alia gnā ſignoꝝ ꝙ ea que ſumuntꝰ a ſubſtātialiter inherētibꝰ ab opationibꝰ ꝛ caſibus ꝛ per ea deducū ſit huiꝰ viri cōplonē uīem ad frigiditateȝ ꝛ humiditatē declinare. ut ex ſingulis inducēdo declaratū eſt. ¶ Patet pˢ ꝯclonis ueritas ꝙ cōplo huiꝰ viri tota declinat ab eq̄li per augmētū frigiditatis ꝛ hūiditatis: que qdē cōcluſio vigorari pōt per ea que ſumuntꝰ ab extriſecis alterātibꝰ. Hic eni vir ab occurſu rerū frigiditatē ꝛ hūiditatē impmētiū notabilr ledit: ſic iuuamentum recipit a calidis ꝛ ſiccis ꝯuenienter applicatis.

Secūda ṽo pncipalis ꝯclo paribꝰ argumentis deduci pōt. ſ. ꝙ cerebri huiꝰ viri cōplo frigida eſt ꝛ humida: tāgenti eni tibi oēs capitis partes repitꝰ friditas uel ſaltē remiſſa calitas cuȝ humiditate ꝛ mollitie. ¶ Et in opationibus ſenſuū interioꝝ nō eſt iſte vir ualde ꝓmptus ad appꝓhēdendum imaginādum cogitandū ꝛ remouendum: imo magis declinat ad tarditatē in eis: ꝛ etiā eſt longi ſomni ſilr etiā effuſiones a cerebro fiūt magis ꝙ pauce. ¶ Et capilloꝝ ſubſtantia ꝛ coloꝛ ꝛ planities hoc declarare pñt. ¶ Et non diligere applicationem infrigidantium ꝛ humectantiuȝ ſuo capiti ſine leſione notabili. ¶ Et ledi catarroſis defluxibus ꝛ in oculis humiditatis augmentum ꝛ in palpebris inuiſcatio mucoſa: ꝛ ulr ledi a frigidis ꝛ iuuari a calidis. Hec omnia augmentum frigiditatis ꝛ humiditatis declarant in cerebro huius viri. ¶ Et tu quidem ꝯſiderando ex pdictis deducere potes dñari humiditatem ſuper frigiditate magis ꝙ econtra.

Tertia ṽo pncipalis ꝯclo etiā intelligi pōt ꝛ ex predictis uerificari. ſ. ꝙ cōplo ſtomachi huius viri frida eſt ꝛ humida: ꝓpter qđ lȝ in hoc viro ſaluetꝰ ut in pluribus appetitꝰ bonitas: nō tñ in eo eq̄ bñ ſaluatꝰ digēnis coīs uel ꝓprie pfectio: nō enim eq̄ bñ digerit ꝛ trāſmutat cibū in kilum ſicut appetit ipm: neqȝ etiā ſanguinē in propriā ſubſtātiā trāſmutat: ꝙ tñ eſſet ei oppoꝛtunū: ꝓpterea qꝛ ſtomachus fridus appetē bonus: digerē ṽo nō eq̄ aliis. 2ᵒ tegni. ꝛ 13ᵒ tertij. caplo de nocumento digōnis legi pōt. ¶ Mollities etiā ꝛ remiſſa caliditas ſup ſtomachi regione pcepta ꝛ paucitas carnoſitatis ibidē ꝛ pilorum nuditas ꝛ gurgulationis aut rugitus perſeuerantia in ſtomacho cuȝ eructuationibus. hec oīa augmētū frigiditatis ꝛ humiditatis in eo declarāt. ¶ Et tarditas digōnis uel lōga mora ciboꝝ in ſtomacho plene demonſtrant ſtomachi huius viri cōplexionem frigidam eſſe ꝛ humidam. Ex quibus oībus appet fundamentum pdictarum trium cōcluſionum ſatis apte declaratuȝ eſſe. Et qꝛ loquoꝛ ad ſapientes non curaui hic pticulari ſermone ꝙtum potuiſſem has materias extēdere longitudinem euitans.

Ex hoc itaqȝ fundamēto uerificari pñt omnia accidentia in hoc viro apparētia que pmiſſa fuerunt. ¶ Primo enim non eſt mirabile ſi vir iſte grauitatē hēt in capite ſuo. Nā grauitas capitis non eſt aliud ꝙ grauatiuus doloꝛ eiuſdem: ſed talis ꝓuenire pōt a mala cōplone. ſ. a frigiditate cerebri huiꝰ viri: ꝓpea qꝛ frigiditas ꝛ alie q̄litates ſunt obiecta ſenſus tactus: ut patet 2ᵒ de anima. ꝛ 2ᵃ pmi. capitulo de cauſis doloꝝ. quare frigiditas intenſa in cerebro huius viri pōt efficē dolorē grauatiuuȝ: ſicut eniȝ frigiditas ꝛ alie q̄litates prime ſenſu tactus pcipi pñt: ꝛ duricies ꝛ lenitas grauitas ꝛ leuitas percipi pñt: ꝛ ꝓpẽ qñ tales lapſus pñtātur cum mēbris grauitatis effectiuis: ſicut cum flegmate diuerſarum ſpecieꝝ quale ꝛ quantum dñatur in cerebro huius viri quantum ad partes ſenſibiles eius in pāniculis neruis ꝛ ſimilibꝰ. ¶ Unde ex hoc fundamento plura colligi pñt correlaria. ¶ pmū ꝙ hic doloꝛ in hoc viro manſiuus eſt ꝛ q̄ſi ſemper affligens. ꝓbatꝰ qꝛ cum hic doloꝛ ſit effectus pendens a mala cōplexione ſubito permutante ꝛ a multitudine mãerum que uētoſate extēdunt ꝛ corpulentia ſua cū pondē grauitāt ꝛ cauſe huiꝰ doloris in cerebro ſemp aſſiſtāt ꝛ doloꝛ pdictꝰ ab eis depēdeat in fieri ꝯſeruari ſequitꝰ ꝙ nunꝙ erit reperire hūc viꝝ niſi cū nocumēto pdicti doloris. ꝯria tenet: ꝓpterea qꝛ i effectibꝰ a ſuis cauſis depēdentibꝰ remanētibus cauſis coꝝ neceſſe eſt effectū ꝯtinue remanere. ¶ Scōm correlariū eſt ꝙ hic doloꝛ intēditꝰ ꝛ remittitꝰ. patet quia ſm ꝙ intenditur frigiditas cerebri aut remittitur cū motu materierū pdictarū aut quiete contigit: neceſſe eſt accidens hoc intendi ꝛ remitti. ¶ Tertiū corᵐ ſoluit apparentiā que eſt i eo. videlȝ ꝙ tpe inclinationis capitis g̃uatꝰ magis a dolore ꝙ qñ nō inclinatꝰ caput. ¶ Huiꝰ accñtis cā multiplex eſt: qꝛ qñ inclinatur caput idest ad inferiora curuatꝰ: tunc mouentꝰ mãe motu recto deorſum magis ꝙ ꝑus mouerētur: ſed mãe magis nocent mobilitate ꝙ quieſcēte: ut patet ſcdo interioꝝ. igitur. ¶ Scda cauſa eſt quare in tali motu materie pluribꝰ partibus cōmunicant ꝙ quieſcēte. ergo ſequitur ꝙ doloꝛ in tali incuruatione maioꝛ fiet ſaltem extēſiue. ¶ Tertia cauſa eſt quia materie in tali motu magis profundius immerguntur membris ſentire paratis. ergo doloꝛ in tali motu intenſioꝛ percipietur. ¶ Quarta cauſa eſt: qꝛ in tali motu mãerū pars uentoſatur que magis ꝑparata eſt uentoſationi: ſed in tali motu extēduntur panniculi ꝛ alia membra ſenſibilia magis ꝙ quando quieſcebant. ¶ Cum ergo extenſio ꝑter naturā ſit ſpēs ſolonis continuitatis que eſt ſecūda cauſa principalis doloris: bene ſequitur ꝙ doloꝛ talis intenditur tpe incuruationis capitis: qđ erat deducēdum. ¶ Cum ergo in capite huius viri inueniantur due cauſe principales

olam dolorū effectiue: videlicet mala complexio ſiue uel
diuerſa ⁊ ſolutio cōtinuitatis: nō erit mirabile ſi iſte vir ſem
per grauatur caput ſuum grauitate etiam multiplicata tē
pore icuruationis: qđ fuit primum accidens in capite hu-
ius viri exiſtens ⁊ ſuperius premiſſum.

Secundū uero

nocumentum huius viri eſt in operatione viſiue potētie.
¶ Cupiens ergo intelligere cauſas huius: poterit facile in
telligere ꝙ mala complexio cerebri frigida ⁊ humida de ne
ceſſitate cōmunicatur oculis: qui ſunt membra genita ex
ſuperfluitate materie generationis cerebri. ¶ Sunt etiam
cerebro ꝓpinqua ſitualr: ut ſenſus oſtendit in anothomia.
¶ Et tertio ſunt ei ꝓpinqua per colligantiam eſſentialē: vi
delicet neruorum duorum cruciatorum qui exeunt a ꝓra
anterioris uentriculi ⁊ ſunt de materia eius. ¶ Et quarto
iterum q2 ſunt nerui ſatis groſſi magne ⁊ mo maioris con
cauitatis ꝙ reperiantur in toto corpore. ¶ Et quinto ad-
huc continuitatem habent cum cerebro per pāniculos in-
uoluētes neruos opticos: ⁊ per uenas ⁊ arterias que rami-
ficantur a uenis ⁊ arterijs pānicůlorum cerebri. ¶ Quid
igitur mirabile apparet ſi ꝑncipale membrum qđ eſt cere-
brum notabiliter leditur a mala cōplōne dicta: ꝙ etiam
oculi qui ſunt debilia membra ⁊ tanta ꝓpinquitate ⁊ colli-
gantia propinqua a cerebro ledi debeant: ex qua debilitate
accidit nocumentum tepiditatis .i. debilitatis viſionis in
ipſo viſu. ¶ Amplius ⁊ ſcđo ↄfirmatur: qm̄ cum in cere-
bro abūdet flegmatica mā aquoſa que facile deſcēdere pōt
per concauitatem ꝑdictoꝝ membroꝝ ⁊ arteriarum ⁊ uena-
rum non eſt mirabile ſi oculi eius madefacti molles ut in
pluribus ⁊ aliquando lachrymantes efficiuntur. ¶ Et rur
ſus iterum arguit q2 talis aquoſitas ⁊ mucilliginoſa mā vi
as trāſitus ſpūs aialis ad oculum ualde facile oppillare pōt
ſed per negationem trāſitus debite ꝙ̄titatis aialis ſpūs acci-
dit in viſu tepiditas ꝑdicta: quare ⁊c̄. ¶ Et iterum q̄nto ar-
guitur ſic: q2 talis mā ſpūi viſibili per modum euaporatio-
nis cōmixta conturbat ipſum. Cum ergo aialis ſpūs in groſ
ſatus ⁊ ↄturbat᷒ a virtute criſtalloidis rectificari nō poteſt.
ſequitur ꝙ obiecta viſibilia quorum ſpecies in criſtalloide
recepte ſunt percipientur ſub modo tepiditatis ⁊ debilita-
tis uel diminutionis viſionis. ¶ Poteſt autem hec tepidi-
tas uł debilitas viſiōis a te imaginari diuerſimode. ¶ Pri
mo ut obiecta viſibilia non videātur a tanta diſtantia ꝙ̄ta
ꝑus ſolebāt. Licet enim obiecta viſibilia per medium extrin
ſecum: qđ eſt aer exterior: ⁊ per medium intraneū qđ eſt aer
etiam limitatus multiplicent ſpēs ſuas uſq; ad organum
viſionis: qđ eſt criſtalloides: tamē q2 ſpēs ille ab organo nō
conuenienter dearticulantur ꝓpter debilitatem ⁊ ꝓpter de-
fectum ex parte ſpūs viſibilis contingentē: qui tam contur
batus eſt: patet ꝙ oportebit obiecta viſibilia non apprehen
di niſi de propinquo: quod erat deducendum. ¶ Et hāc
tepiditatem intelligere potes ex parte uarietatis obiectoꝝ
viſibilium: ut q2 ipa non apphendantur tante extenſionis
ꝙ̄te ſunt: neq; eoꝝ colores determinati ⁊ diſtincti pcipiant
a potentia viſiua: neq; etiam talr̄ ſituata ſm̄ eleuationem ⁊
depſſionē obiectoꝝ: qualr̄ ſituata ſunt ⁊ ſic de alijs. Et hoc
totum eſt expmē tepiditatem .i. debilitatē viſiōis ex pte di-
ſtantie ↄſuete. ex parte quātitatis. ex parte colorū ⁊ ſituatio
num ⁊ figurarum ⁊ integritatis ⁊ diminutionis eorum que
ſunt differentie viſioni attribute: ⁊ ſpeculandum eſt. tertia
tertij. caplo de debilitate viſus. ⁊ tertio de accidenti ⁊ mor
bo. in capitulo de nocumento ſenſus viſus. ⁊ pluries alibi.
¶ Et ſic appet formale tepiditatis viſus ⁊ appet que ſint
cāe efficiētes huius: q2 cōplonales ut friditas ⁊ humiditas
cerebri preter nāles ⁊ cōplonales cāe. videl; oppilatiōes ꝑ-
dicte ⁊ māles cāe: q2 ſubiectiue .i. cruciatio neruoꝝ opticoꝝ
in qua fit viſio ſm̄ opinionem quandam aut criſtalloides
⁊ ſpūs aiales iam viſibiles facti ſi teneat poſitio ꝙ criſtalloi-
des ⁊ ſpūs illi formalr̄ ſint animati. alr̄ aūt tenendo non eſ-
ſent ſubiectum denoiatiōis talis egritudinis: ꝓpterea q2 ſub-
iectum denoiatiōis cuiuſlibet diſpōnis ſane neutre uel egre
ꝑcaſe eſt mēbri ⁊ ſpūs copulatiue. Si aūt tenere ſpm̄ eſſe aia
tum: tunc ↄcederet opinio ꝑma .ſ. ꝙ ſpūs eſſet ſubiectum de-
nominationis hui᷒ nocumenti viſiōis: ꝓpterea q2 eſſet cor-
poris humani viuens particula cui accidere pōt ſanitas egri
tudo aut neutralitas: ⁊ alijs partibus non. ꝓpterea q2 ſani-
tatem ⁊ egritudinem impoſſibile eſt accidere carentibus
vita. primo de ſenſu ⁊ ſenſato prope principium. ¶ Qđ vo
ſubiungit ſcđo ꝙ cum tali tepiditate apparēt res mote etiā
indigent ſpeculatiōe non leui ſiue teneat apparitio rerum
que mouent in exteriorib᷒ ſiue in interioribus ⁊ utrūq; hoꝝ
concedi debet apud ſpeculatores. Tenendo enim viſionem
fieri intus ſuſcipiendo: ut contra Pythagoricos pulchre ꝓ
bauit Ariſ. ꝑmo de ſenſu ⁊ ſenſato. nō eſt difficile cōcedere
etiam ſpēs obiectoꝝ viſibilium que mobilitant extra mul-
tiplicare ſpēs ſuas per mediū uſq; ad criſtalloidē. ¶ Et ad
huc ſubtilius dicendo imaginādum eſt: ꝙ l; obiecta que ꝑ-
us mouebant euanuerint uel remota ſint: tñ ſpēs ab eis de
ciſe ꝑus in mediū reſiduate per ipm̄ deferri pñt ad organum
viſiōis ꝑdictū. Et ſi potentia viſiua pcipiat obiectoꝝ mot᷒
viſibiliū tantos ⁊ tales ⁊ a tāta diſtantia ⁊ ſituatione quan
ta de facto ſunt non erit aliud ꝙ̄ aſſignare pfectionem viſi
onis. Si aūt obiectoꝝ motus pcipiant ſub maiori uelocita
te tarditate diſtātia ⁊ ſituatiōe ꝙ̄ de facto ſint: p; ꝙ hoc erit
aſſignare nocumentum in opatione potentie viſiue. Si aūt
ↄtingat in cerebro gñari ⁊ in oculo multiplicari uapores
⁊ uētoſitates que cōmiſceantur ſpūi viſibili: tunc patet ꝙ ua
pores abitus in medium exterius ꝓpulſi: ⁊ ſpūs etiam cum
eis in aerem ſigillabunt idolum ſue ſimilitudinis. Cum er
go aer tranſmutatus erit ab eis per multiplicationem iterū
ſpērum a ꝑdictis per medium deferet ad criſtalloidem. Cū
ergo potentia nō exeat in actū niſi ſm̄ ꝙ mutabit ab obie-
ctis ⁊ inſtrīs qui ſunt ſpūs: patet ꝙ potentia viſiua deludet:
⁊ decipiet in apprehēſione obiectoꝝ apparentium exterius
que tamen de facto nō ſunt ibi: ⁊ hoc eſt formale nocumētū
viſionis: quod corruptio nominatur. ¶ Quare non im-
merito hec diſpoſitio a quibuſdam antiquorum deluſio vi
ſionis nominata eſt. ¶ Collige igit ꝙ̄ pulchre potes intelli-
gē nocumētum tepiditatis viſiōis ex apparitiōe rerum que
mouent aut mote fuerunt: qđ tñ totum minime conueni-
enter cape potes niſi perit᷒ in nāli ſciētia: ⁊ in ſpeculabilib᷒
theorice medicie: ⁊ tu ſupadde iſtis ut libet ⁊ cetera. ſequit

Tertium

nocumētum in ſupiorib᷒ ꝑmiſſum q̄ mo-
leſtat hūc platum: videl; ſibilus ⁊ reliqua
nocumēta aurium abſq; anxietate multa: intelligi pōt cum
ſuis cauſis. Multitudo enim uapoꝝ ⁊ uētoſitatū que gene
rantur ⁊ ↄgregantur in cerebro ꝓpter ipſius debilitatem a
mala cōplone frigida ⁊ humida eius ꝓuenientē eſt cauſa
nocumētorum tante uarietatis in auribus euenientium.
Quis enim habet dubitare ꝙ mala cōplo frigida ⁊ humida
auribus a cerebro cōmunicata eſt cū uētoſationis mātum
in ipſa aure que cum fuerint eleuate mā terreſtreitate aut
acuitate participāte reuerberate ad organum auditus qđ
eſt tenuiſſimus panniculus ſuperextenſus oſſi auris miri
fice ⁊ tortuoſe compoſitus: ſonitum in eo cauſant cum col-
liſione etiam medij intranei ipſarum aurium. ¶ Propter
qđ correlarie cōcluditur. Primo ꝙ a tali mā terreſtri ⁊ acu
ta cauſatur ſonitus ſibilus proprie dictus. ¶ Secūdū cor-
relarium. ꝙ ſi uapor ille participās mā aqueā actu ⁊ poten-
tia reuerberat ad organū ꝑdictum in eo cauſabit ſonitum
ſilem aeris fractioni facto a decurſu aquarum: ⁊ ſi talis ua
por cum ꝑdicta uentoſitate acuta cōmiſceatur tunc cauſa-
bit ſonitum cōpoſitum ex ſibilo ⁊ ſonitu aquarum decur-
rentium uel colliſarū a littore maris uel fluminum. Si aūt
uapor ille groſſitudine participauerit in ſubſtātia ſui ⁊ ue-
hemēti impulſione frangat aerem intraneū ⁊ reuerberet in
panniculum auditus cauſabit in eo ſonitum conſimilem

collisioni uentoruz in aere: aut reuerberationuz eoꝝ ad parietes montium ſyluarum uel edificiorū. ❡ Ex qbus q̄rto ↄcluditur ueritas apparētie que eſt ꝙ ghuſdā hoīum repītant in aurib⁹ ſimul ſonit⁹ ſibili decurſus aquarū ⁊ fractiones uentoꝝ. Patet correlariū. q꞉ tales opꝫ percipi ſonit⁹ ⁊ effect⁹ quales repiunt̄ in multiplicitate ⁊ potētia cāruz efficientiū: ſed ↄtingit cās efficiētes eſſe cōmixtas ex uētoſitate terreſtri: ul' acuta ⁊ ex uapore aqueo ⁊ groſſo ſimul agitatis ⁊ agitātibus mediū intraneum auriuz ⁊ miringam audit⁹: quare correlarium uerum. ❡ Et tandeꝫ igit̄ ↄcludit̄ ꝙ in aurib⁹ egrotātiuꝫ: ⁊ ꝑpͥe huius viri percipit̄ q̄nq꜄ motus aque decurrētis: ⁊ hoc totuꝫ ueruꝫ eſt q̄n aquoſitas aliqua ſubtilis multiplicat̄ in uenis ⁊ arterijs organi audit⁹ ⁊ partiū ꝓpinquarū. que aquoſitas decurrēs ⁊ agitata motū ſuſibilitatis repñtat in organo audit⁹. ita ꝙ hoībus appet in eoꝝ aurib⁹ aquoſitas decurrere: ⁊ per eas que iteruꝫ aquoſitas ſi a cōcauo uenaꝝ ⁊ arteriarū ⁊ poris panniculi auditus effundat̄ ad foramē uel ↄcauitatē auriū nō raro diſtillabit ad extra: ⁊ erit aquoſitatis defluxus ab aurib⁹. ❡ Et ex hoc fundamēto apparet intelligi poſſe cām titillationis ari miſſe. Cum enim aliqd uentoſitatis tenuis uel uaporis includitur ⁊ detinetur in poris miringe auditus aut in uenis uel arterijs: tunc cum in talib⁹ uentoſitatibus inſit nāliter mobilitas ⁊ aptitudo ad exitum ⁊ ad eleuari ſurſum ⁊ vie uel pori ſunt clauſi: ſequitur ꝙ talis motus ad partes laterales ⁊ non ſurſum uel deorſum repreſentabit partib⁹ ſenſibilibus ſimilitudinem motus ad ꝑdictas differentias poſitionis: ſed hoc eſt formale titillationis: igitur in aurib⁹ huius viri q̄nq꜄ apparent titillatiōes ⁊ rōnabiliter. ❡ Qḋ ỽo ultimo ſcribitur ꝙ ſuoͧ uenit deſtitutio viriū corporis cū accidit ſibilus: non eſt credenduꝫ ꝙ ſibilus per ſe poſſit eē cā tante debilitatis in virib⁹ corporis euenientis. ſed intelligi debet: ꝙ cum mouetur mā uel uapor ſibilum faciens per agitationeꝫ ipſi⁹ reſolō fit in ſpiritib⁹ ⁊ ſubſtātia cerebri ad quā ſequit̄ debilitas in ỽtute ſuſtētatiua mēbroꝝ: ita ꝙ appeat patiēti caput ⁊ mēbra cadē ⁊ detineri non poſſe. Silr ⁊ accidere pōt in ỽtute vitali: ꝓpterea q꞉ patiēte cerebro nocetur etiā cor. ⁊ ↄñter vitalis virtus que radicatur in eo. Et iſta eſt cauſa deſtitutionis. i. magne debilitatis virtutis vitalis ⁊ ſuſtentatiue ⁊ motiue totius corporis: ut premiſſuꝫ eſt. Hec in ſumma eſt uerificatio tertij nocumenti apparentis in hoc uenerando prelato.,

Quarti autē nocumenti opꝫ iterū reddē cās apparētis in quarto membro nocito qḋ eſt naſus. ❡ Cum ergo mãe aquoſe ⁊ mucillaginoſe fuerint in cerebro ↄgeſte ꝓpter debilitatē incitata ỽtus a nocumento mãerum que mote ſunt ſpargit eas ⁊ expellit per vias expulſionis. Cum ergo naſus ſit via ⁊ meatus expulſionis ſuperfluitatum cerebri: expellitur inde flegma aquoſum qḋ eſt perſpicuū .i. clarum reuma uelut ſcribitur. ❡ Pars autē hui⁹ mãei fertur per medium uentriculuꝫ cerebri ad collatoriuꝫ qḋ eſt foramen oſſis baſillaris in medio ſuperioris palati inuentum. illud ergo propulſa materia violenter impulſa per ſputum extra deducitur. ❡ Nonnulla ỽo pars huius mãei ab ore deſcendens per tracheā arteriam immerſa pulmoni tuſſes efficere poteſt diſniam aſma ⁊ ortomiā ⁊ alias ſpēs difficultatis anhelitus. ❡ Et ſi contingeret materiam acuitate pticipare uel ſalſedine non eſſet mirabile iſti viro incūbere periculuꝫ tranſitus in ptiſim aut empima ⁊ ꝓpͥe ſi materies groſſior eſſet ad concauitatem pectoris propulſa uel defluens. ❡ Si autem mãeruꝫ pars fertur ad ſtomachum ut ſepiſſime contingit: tunc non eſt mirabile ſi ab eadem materia remollitione ſua cadit appetitus: ipſe enim ſic vigoratur ſicco ita debilitatur humido. ❡ Qḋ ỽo ab eadē mã digōnis accidat impedimentuꝫ ꝓbatione non indiget ꝓpter ipſius frigiditatem que contrariat̄ calori uel calido a quo fit omnis digeſtio que eſt perfectio a propio ⁊ naturali calore. metha auro rum quarto. ❡ Pars autem mãeruꝫ a cerebro ꝓpulſa per uenas ⁊ arterias deſcēdentes: aut per poros carniformiū mēbroꝝ uel per neruos deſcēdentes ab eo ſi retineretur in vie interi medijs: ⁊ in loco colatorij minatur huic viro apoplexiam. ❡ Si aūt ꝓpinquus pelleret̄ ad poſteriora minat̄ ei apoſtema in vula ⁊ in amigdalis euenientia: ⁊ ſi paulomagis deſcēderet mã ⁊ detineret̄ in muſculis gule periculum eſſet euentus quinātie ſinantie aut ſquinantie. ❡ Harū ḡ mãerū aliq̄ pticula ſi ↄtingenter expelleretur per interiores cerebri ptes ad nuchā minat̄ huic viro euētū paraliſis cōplete: ⁊ ꝓpͥe cū mā aquoſa foret uel multa. ❡ Si ḡ mā illa cerebro pelleretur per exteriores ptes in ſpatularuꝫ muſculis ⁊ ſpina recepta: patet ꝙ in eis efficiet dolores extēſiuos aut cōpreſſiuos ul' aliarū ſpērū ſm diuerſitatē illarū mãerū in ſpecie ſua ⁊ in modo ſubſtantie. ❡ Et ſi ↄtingeret huius viri ỽtutem expulſiuam potētiorem eſſe: tūc huic viro iminet periculū euētus doloꝝ iūcturaruꝫ uariarū ſpērum doloris ſpine ancharū genuū aut peduꝫ ſm diuerſum raptum materieruꝫ ad illas partes. ❡ Et ex hoc fundamento intelligenti appet ualde facile poſſe reddi cās ꝓpter quas cū euacuetur flegma per naſuꝫ groſſuꝫ aut ſubtile iſte vir melius ſe hēt: patet q꞉ ſicut retētio huius flegmatis eſt cā incitationis ỽtutis ad expellēdū ipſum per uarias regiones ꝑdictas: ita eductio illius flegmatis per naſum eſt cā alleuiationis ⁊ ſecurationis huius viri ab euentu ꝑdictoꝝ accidentiū ⁊ egritudinū: ⁊ tu ↄſidera. q꞉ hoc eſt demōſtrabile a priori ⁊ a poſteriori: ⁊ ſic apparet uerificatio nocumentorum quarti membri ſuperius premiſſi.

Quintuꝫ nocumētuꝫ ſupius poſitū fuit ꝓpter quartum mēbruꝫ in hoc viro leſum fuiſſe pectus: ⁊ iam in ꝑcedētibus immediate duob⁹ caplīs apparuit: quō mã diuerſos raptus hñs ſm partem expellebatur ad pectus: ⁊ quas q̄les ⁊ q̄ntas facē poterat egritudines ut uaria ſpēs nocumenti anhelit⁹ apata in pectore empima ⁊ ſic de alijs. Ex qbus facile itelligi poteſt quare aſſumpto çuccaro incitetur tuſſis. ❡ Hoc enīꝫ non pōt eſſe ꝓpter aliud niſi q꞉ çuccarum cōmixtū mãebus qbus obuiat leniendo ⁊ abſtergendo mobilitateꝫ ſiue fuerint infuſe ſubſtātie pulmonis ⁊ canne eius: ſiue fuerint inuiſcate ſuperficieb⁹ concauis eorum. ❡ Cum ḡ mãe effunduntur ad concauitatē ꝑdictoꝝ mēbroruꝫ neceſſe eſt ỽtutē moueri ad expellendum eas: ad hoc ut poſſit ↄuenienter euētatio fieri pulmonis ⁊ cordis. ſtāte eni pñtia ꝑdictaꝝ mãerū i trachea arteria ⁊ in cānulis pulmonis nō poſſet ingredi q̄ntitas aeris ſufficiens ad refrigerandū: q̄re intēderetur caliditas in toto pectore. Et iterū ſtātibus mãebus in cōcauitatib⁹ ꝑdictis nō ↄueniēter expelli poſſent fumus capinoſus ⁊ aer iam fact⁹ inutilis a pulmone: ſed per receptionē taliuꝫ fumoꝝ intenderetur. ❡ Amplius ⁊ tertio ſupexcreſcēte caliditate non nāli creſcit ꝓportio colliquationis ⁊ reſolutionis aliarum mãerū in pectore. igit̄ fieret repletio maior q̄ prius eſſet. ſꝫ ſi aliq̄ntā repletio incitabat ỽtutem ad expulſionē mãerū replentiū. ergo repletio magna magis incitabit: ⁊ ſic apparet manifeſta cauſa q̄re çuccarum aſſumptum incitat tuſſim. ❡ Cōtra. q꞉ çuccarum tollit ⁊ ſedat tuſſim famoſitate omniū auctoꝝ. Iterum temperatum exiſtens aut temperamento propinquū remittit caliditatē factam in pectore. ❡ Et tertio iterum. q꞉ leniēdo tollit ſiccitatem pectoris. ❡ Et ad hoc quarto q꞉ ipſuꝫ abſtergēdo vias anhelitus liberiores efficit: ⁊ per hec oīa videtur ſedare tuſſim ⁊ non incitare. ergo concluditur contradictoriuꝫ eius qḋ dicebatur: ſcilꝫ ꝙ çuccarum incitat tuſſiꝫ. ❡ Ad hec oīa dicendum eſt primo: q꞉ çuccarum per occurſum eius ad mãs leniēdo ⁊ abſtergendo ⁊ effundendo mãs in cōcauitatem neceſſario eſt cā tuſſis. Cum autem mãe predicte per tuſſim expulſe fuerit: ſtatim ceſſat tuſſis. çuccarum ergo diſſoluendo ⁊ leniendo materias eſt cauſa tuſſis modo predicto. Accidentaliter ergo ſedat tuſſim inquātum eſt cauſa ut moueatur virtus ad expulſionem materierum quibus expulſis ceſſat tuſſis.

¶ Ad motiua ergo facile videtur. Auctores ergo voluerūt q̄ necesse ſedare tuſſim ꝑparatiue: q2 ꝑparat uel digerit māꝫ ut ꝓpte ſint ad expulſionē earuꝫ cum iaꝫ ꝑparate ſunt. ¶ Et ꝗbus facile itelligitur q̄re expellunt māe ſubſtācia diuerſe ut aquoſe aut mucillaginoſe ex quarū eductione alleuiatur pectus et anhelitus. Siliter appet cā q̄re qn̄qꝫ per tuſſim nihil aut parū educitur de mā. Illud enim ꝯtingit q2 mā aut eſt imbibita aut eſt immiſcata multū parietib⁹ itrinſecis pulmōis: qḋ apparet: q2 illud qḋ educitur eſt tenax et viſcoſuꝫ. ſi fuerit indigeſtū icitat ꝟtutē ſintbomatice ad ſui expulſionē. ſi aūt fuerit aliqualiter digeſtū acquiſiuit tenacitatē q2 fuit deductum ex aquoſitate ad groſſitudinē ſubſtātie. mārum eni aquoſarū digō eſt ipſarū aliquātulū ingroſſatio. ¶ Qḋ vo ſcribitur qn̄qꝫ in anhelitu nocumētū ꝯtingē in ꝓgreſſiuo motu eſt facile vidē. motus enim ꝓgreſſiuus aut calefaciēdo aut ſpargendo uel diuidēdo māꝫ facit eas ꝓfundari magis in cōcauitatib⁹ pulmonis et membroruꝫ anhelitus. Cuꝫ ergo in quiete corporis et anime māe nō ita ꝓfundentur aut aſpgantur ad plurimas anguſtas ptes anhelitus. ſequitur neceſſario alleuiatio in anhelitu tam inſpirādo q̄ expirando. et ſic eſt declaratū nocumentū quīti membri cum eius cauſis uarietatibus et ſignis qḋ fuerat ſibi ſupra premiſſum.

Sexti nocumenti facile cōtemplātu ſup ꝑdictis apparere pōt uerificatio. ſ. nocumentorū ſtomachi: quis enim dubitare debet ꝓpter malam cōplexionē cerebri magnifice ledi poſſe ſtomachū et ecōuerſo. ¶ Nullū eni mēbroꝝ nr̄i corporis fere tātā hēt colligātiā cū cerebro quātam hēt ſtomachus. Eſto enim q̄ ſtomachus ſit de nā neruoſa. Cerebrū vo de medullari. nō tn̄ tollitur ex hoc quin ſtomachus magnifice colligetur cerebro ꝓpter ſubſtātiā pānicularē pie et dure mr̄is. ¶ Scḋo iterū talis colligātia demonſtratur quoniā a 6° pari neruoꝝ deſcēdit neru⁹ ad os ſtomachi eidē circūuolut⁹: et iterū reaſcēdēs ad ipꝫ cerebrū: ꝓpter qḋ neru⁹ reuerſiu⁹ noiat⁹ eſt. Vn̄ eni tanq̄ a ꝑncipio deſcēdebat ad os ſtomachi ab ipſo ore ſtomachi aſcēdēdo reuerſiu⁹ noiatus. Et ex hoc appet error illoꝝ qui credūt iſtos eē duos neruos. Eſt eni ſolus vn⁹ neru⁹ cui⁹ ptes oēs continue ſunt. ſꝫ cōtinua ſunt quoꝝ extrema ſunt vnū. 6° phyſicoꝝ ergo etc. ¶ Propter hāc cām iſertur q̄ nō raro leditur ſtomachus a cerebro ꝑ cōpaſſionē abſolutā: et ecōuerſo cerebrū a ſtomacho. Tāta eni utrinſqꝫ hoꝝ mēbroꝝ eſt colligātia per ꝑdictū neruū q̄ ſenſatiōe triſti ente in cerebro dolet nauſeatur et euomit ſtomachus: ut patet in cephaleis et ꝑcuſſionibus capitis: et ecōuerſo ut apparet in ſingultu uomitu et doloribus oris ſtomachi. Nullo ergo corporeo uel uaporeo delato a cerebro ad ſtomachuꝫ: nec a ſtomacho ad ipm cerebrū: patiēte tn̄ ipſoꝝ altero uel utroqꝫ nocumētū eſt dictum ꝑ colligātiā abſolutā. ꝑ⁹ tertij. tractatu ſcḋo. et ꝑ cap. q̄re etc. ¶ Et ſi tu ꝯcedis utrūqꝫ hoꝝ mēbroꝝ poſſe ledi alternatiꝫ per colligātiam iam ꝑdictā: dic qua opinione uti potes ad negāduꝫ hec duo mēbra alternatim noceri poſſe per colligātiā non abſolutā. Mā ergo hec uel illa aut uapor uel uētoſitas ab vno hoꝝ mēbroꝝ ad alteꝝ delegata et econuerſo potētior eſt ad nocēdum q̄ ſimplex ꝯdolētia aut diſcraſia. ꝓpterea q2 mā aut ſibi ꝓportionata nocēt qualitatibus coꝝ actualib⁹ aut potētialib⁹ ſimplicib⁹ uel cōpoſitis calis uel frigidis: et ſic de alijs alterando ſubito aut nocēt māe ſuis quātitatib⁹ et mō ſubſtātie cōprimēdo ꝯculcādo grauādo: et ſic de alijs: ſed hoc eſt formale cōpaſſiōis uel ꝯdolētie non abſolute. ut ꝑma tertij. prealligato caplo ubi ſupra. ¶ Species igitur male cōplonis mālis uel immālis quecunqꝫ fuerit preter nālis ori ſtomachi applicata magis nocebit: ita q̄ appetit⁹ cois uel diminuitur aut corrūpitur aut aufertur: et ſi fuerit inuenta in ꝓfundo ſtomachi talis mala cōplo nocebit digeſtiue coi et ꝓprie ipſius. ¶ Et ſi tam in fundo q̄ in ore ſtomachi repiatur mala cōplo utraqꝫ harum opationū nocebit: ita q̄ qn̄qꝫ diminuitur appetit⁹ intātuꝫ q̄ ſaturatur vno uel duob⁹ bolis: aut corrūpitur appetit⁹ adeo q̄ non appetit niſi extranea et ualde ꝯtraria: que etiā non ſunt cibaria uel potabilia. ¶ Et qn̄qꝫ intantū inuenitur hec diſcraſia intenſa q̄ oino eger ꝑuatur omni appetitu: et hec ꝓpue ꝯtingit quando ſtomachus mollificatus lenitus et humectat⁹ efficitur a multo aquoſo et mucillaginoſo flegmate. ¶ Siliter et contingit ut diminuatur operatio digeſtiue potentie taliter q̄ non trāſmutet cibum niſi ualde diminute: aut corrūpatur opatio eius taliter q̄ cibaria et potabilia trāſmutet in uentoſitates fumoſos uapores et aquoſos. ¶ Aut qn̄qꝫ intantuꝫ augetur ꝟtutis digeſtiue nocumentū q̄ nullaten⁹ tranſmutatur ipſe cibus a ſtomacho: etiā ſi notabili tpe detineretur in eo: et accidit diſpō Lienterica noiata a ſapiētibus. ¶ Si ergo ꝯtingat hec nocumenta repiri cū iunctiōe friditatis in ore et fūdo ſtomachi et oib⁹ partib⁹ ei⁹ cū multitudine ſputaminis ſaliualis cū nauſea abomiatiōe et faſtidio: ſignificant hec oia malam complonē frigidā et humidā flegmaticam. ¶ Si vo ſtomachi regio tactu ꝑcipiatur calida cum ſiti cuꝫ amaritudine oris incendio et amaritudine eius et lingue rubedine cum ſciſſione et inflāmatione: patet hec oia prouenire a lapſu cholerico in ſtomacho multiplicato. ¶ Si aūt frigiditas in ſtomacho ꝑcipitur cum tēſione aliquātis duritie oris acredine: paucitate ſputi: aut nulla emiſſione eius cum uentoſitatibus et gurgulationibus fortibus. hec omnia lapſus melancholici erunt ſigna propria. ¶ Lenities autem ſtomachi cum caliditate in eo multitudine ſaliualis humiditatis et dulcis et actu calide ueniarum ſtomachi tenſione ſignificāt dominium materiei ſanguinee.

Ex quibus hic patiens multa correlaria dicere poteſt. ¶ ꝑmū eſt ꝓpter qd qn̄qꝫ dolores repēte in ſtomacho eueniunt pungitiui et mordicatiui q2 fiunt a lapſu cholerico. ¶ Secūdum ꝓpter quid in hoc viro multum et ſepe perſeuerat ſitis: hec enim ab eadeꝫ radice proueniūt. ¶ Tertiū ꝓpter qd repēte qn̄qꝫ in hoc viro fit nauſea et ſubuerſio in ſtomacho cuꝫ ſiti et amaritudine et caumate magno partib⁹ coſtarū et oris ſtomachi pectoris. Hec enim omnia prouenīūt a raptu materierū cholericarū ad ſuperiora. ¶ Quartū correlariū ꝓpter quid talia accidentia quādoqꝫ hunc virū moleſtāt ſemp idefinenter. ¶ Quintū correlariū ꝓpter qd qn̄qꝫ accidit iterpollatio in iſtis accidētibus et q̄ aliqn̄ affligūt et aliqn̄ nō. Hoc enim ꝯtingit qn̄ māe effuſe ſunt et natantes in ſtomacho. Non enim tunc applicantur tunicis ſtomachi cum potētia ſui nocumēti. Sicut ecōuerſo cōtingit uerificari de imbibitis māebus que cuꝫ ſemper ſint applicate paſſo parato pati: ſemper eſt earum nocumentum ipm inſepabile. Colligi poſſunt hec oia et alia q̄ plura que ꝑtermitto. decimatertia tertij. partiꝫ capitulo de egritudinibus ſtomchi: et partim capitulo de modis ſignificatiōis egritudinis ipſius. ¶ Propter qḋ ultimate ꝯcluditur q̄ non eſt mirabile ſi huic viro aliqn̄ ſuꝑuenit deſtitutio virium corporis: io ꝓpter nocumentuꝫ ſtomachi uehementer colligati cerebro cordi et epati uehemēter nocent oium membroꝝ ꝑncipaliū opationes vitalis et aialis motiua ſenſitiua et nālis uegetatiua: que ſūt fores oēs corporis humani ꝟtutes a plurimis ſapiētum lipothomie et qn̄qꝫ uere ſyncopes noiate: et ꝓprie cuꝫ fuerint appropiate cordi. Taceo hic de caſu alterius ꝟtutis videlꝫ generatiue nominate. Multis enim hominum habentibus longā ſtomachi debilitatem inuentum eſt hanc virtuteꝫ ſeminis generatiuam ita debilitari q̄ priuati ſunt coitu et conſequēter generatione: et hec poſſunt colligi vigeſimaꝑma tertij. capitulo de ſterilitate. et tu lege ibi. Ex quibus apparent cauſe nocumentorum ſtomachi cōplexionalis huius viri. ¶ Timui aūt hic extēdere ſermonē de lapſibus cōplonalib⁹ ſimplicibus ut oppilationib⁹ extēſionib⁹ et ꝯſumptionib⁹ ſtomachi que uocātur maraſmodes: et ſiliter de egritudib⁹ cōpoſitis ei⁹ que apoſtemoſe ſunt: et tu ſuꝑadde iſtis ſi tibi libet.

Septimi nocumēti iā tēp⁹ eſt inueſtigare et reddē cām. ſ. nocumenti ſeptimi membri et eſt

uenter inferior in quo vir ille pcipit motuz ac ſi viſcera cõtraherentur: qui mot° puenire põt pp̃ter multã ſtipticitatẽ uẽtris pp̃ter quã feces in colon ⁊ iteſtino recto multiplicãtur ⁊ ꝯgregant: que pp̃ter extẽſionẽ ⁊ grauitatẽ in illis iteſtinis factã ſunt cauſa ꝯtractionis aliorũ iteſtinoꝝ uerſus ea. ¶ Scõa cauſa huius põt eſſe multitudo uẽtoſitatũ que cõgregate ſunt in illis inteſtinis. Propter ergo uehemẽtiam doloris ꝯſequẽtis ad illarum uentoſitatũ extenſionẽ ſequitur tractus ſpirituum ⁊ humoꝝ uerſus illas partes ⁊ de circũferentia ad pfundũ corporis: ita ut pcipiant inteſtina illa contrahi ⁊ comprimi. ¶ Tertia cauſa huius contractiõis poſſet eſſe apoſtema in aliquo illorũ inteſtinorum: propter quod fieret contractio aliorum ad apoſtematum locum. ¶ Quarta cã põt eſſe uehemẽs ⁊ tortuoſus mot° a uẽtoſitatib° immerſus in ileon iteſtinũ. Cũ ergo illud iteſtinũ pluribus reuolutionib° in uẽtre inferiori reuoluat ad oẽs diſtãs poſitiões: ut ſenſu in anothomia diſcernit, ergo uẽtoſitates in eo uehemẽter impulſe ad oẽs p̃dictas partes faciunt triſtẽ ſenſationẽ in diuerſis partib°. Ita q̄ cũ ipellit uẽtoſitas a dextro in ſiniſtruz pcipit ſenſus tactus quaſi motum inteſtinoꝝ de dextro in ſiniſtrum latus ⁊ econuerſo, ⁊ de ſurſum in deorſum ⁊ de ante ⁊ retro ⁊ ecõuerſo. ¶ Et quta cauſa huius ꝯtractiui motus inteſtinorum poteſt eſſe: ⁊ ſic eſt de facto mala complexio fiens calida uel frigida a ſtomacho coicata inteſtinis inferioribus: quomodo eniz nõ: cum inteſtina ſint omnino de eſſentia ſtomachi ⁊ eidez cõtinua: ut 16° tertij. p̄mo capitulo colligendum eſt. ¶ Plures cauſas ad uerificationem huius accidentis adducere potuiſſem: ſed iſte ſufficiant tanq̄ potiores: de quarum numero penultima ⁊ poſtrema non ſolum hanc ueritatem pſuadent ſed etiam demonſtrant: ⁊ tu conſidera. ¶ Hec in ſumma eſt huius uenerandi prelati ex uarijs accidentibus complicata diſpoſitio: quorum inueſtigatio ⁊ uerificatio non cum paruo labore inuenta eſt: ⁊ inueniri poteſt: ⁊ qui intelligit diiudicet. ¶ Cuz ergo he diſpõnes in hoc viro q̄ maxime ſint timoroſe: opz eiſdem ingenijs auxiliatricis ſapie medicine puideri. ¶ Pretermiſſo itaqz regimine ſex rez non nãliuz qd ad caliditatem ⁊ ſiccitatem notabilr eleuatam declinare debet huius viri egritudibus ac ſuis accñtibus ſubuenire tentabo cum quindecim inſtr̃is uel adiutorijs medicinalibus ꝯueniẽtibus. ¶ Quantum v̄o ad ſecundum oportet in cura ſuarum egritudinum facere euacuationes in uere ⁊ in autumno approp̃atas que erunt pſeruatiue eius a p̄dictis: ſic eniz pcedenduz eſt in cronicis egritudinibus que ſm plurimũ reuoluunt reuolutione ueris ⁊ autũni: ut clauditur in ſentẽtijs Hyppocratis ⁊ Gal. afforiſmorum 6° ſermone illo. Quibuſcũqz flõmia aut farmacia ꝯueniũt hos uere flõmare ⁊ farmacare ꝯuenit. Nam Cõmentator ibi dicit ſe multa corpora pſeruaſſe ab euentu talium egritudinũ euacuãdo ea in fine hyemis aut in p̄ncipio ueris: ⁊ ſimiliter de autumno.

Appropinquãte igitur medietate mẽſis febrMarij: hic vir vno mane in aurora accipiat hanc infuſionẽ calidam. ℞. aque eupatorij ⁊ abſinthij. ana. ℥. j. ſ. aque cicoree. ℥. j. agarici electi. ʒ. j. ſ. hermodactyl. reubarbari ana. ℈. ij. ꝣinꝣiberis. ℈. ſ. ſpice nardi. g̃. ſex. ſalis gẽme. g̃. j. ꝣuccari albi. ℥. j. ſ. penidiarũ. ℥. ſ. calefiant aque ⁊ diſſoluantur cũ eis ꝣuccarum ⁊ penidie ⁊ remaneant ita per totam noctem: in aurora v̄o calefiant ⁊ exprimantur a colatura illa actu calida tota bibatur ⁊ poſt ipſam dormiat per horã vnã aut per horam. j. ſ. ⁊ quieſcat uſqz ad horam qntã ſepe applicando pannos calidos totũ uẽtri. Cũ ergo trãſiuerint hore qnque bibat ſitulã vnã brodij pulli macri ⁊ poſt ipſum ptranſita hora prandeat. Mane v̄o immediate ſequẽti accipiat hoc digeſtiuuz. ℞. ſyrupi de calamento. ℥. j. oximellis compoſiti. ℥. ſ. aque betonice: aque meliſſe ana. ℥. j. ſ. calefiat totum. ⁊ accipiatur per noue horas poſt cenam tardãdo cibũ horis ad min° q̄ tuor: ꝯtinet ergo ipſm uſqz ad ſeptem dies aut totiẽs ut videat urinas colore ⁊ ſubſtantia rectificatas ⁊ hñtes hypoſtaſim uel ſedimẽ in fundo album equale ꝯtinuũ ⁊ dyaphanũ. ¶ Tũc q̄ purgetur cũ iſtis pillis. ℞. pillarũ de ſarcocolla denoiatione inuenta a Meſue in caplo de ea. pillarum de iera compoſita uel maiori añ. ʒ. ſ. formentur pille. vj. cum hieralogodion ⁊ exhibeantur in aurora ſeruatis cõditionibus omnibus in minoratiuo precedenti deſcriptis.

Secundum v̄o principale inſtr̃m tale eſt: q̄ fiat ei euacuatio autũnalis. Aduenĩẽte igit medietate uel fine mẽſis auguſti euacuet cum iſtis pillulis. ℞. pillularum cochiarum. ℈. j. pillularum de agarico cõmuni deſcriptione. ℈. ij. boni ponderis formentur pillule vij. cum electuario roſato ⁊ accipiantur hora ⁊ conditionib° in minoratiuo uernali deſcriptis. ¶ Mane v̄o ſequẽti. ℞. ſyrupi cõpoſiti acetoſi. ℥. j. ſyrupi de endiuia. ℥. ſ. aque fumiterre. aque cicoree ⁊ ſaluie. añ. ℥. j. miſce. Et ſi uelis digeſtiuuz leui° ⁊ delectabilius. ℞. aque abſinthij ⁊ fumiterre. añ. ℥. j. aque eupato. ℥. ij. ſ. miſce ⁊ accipiat hora ⁊ diebus oib° obſeruatis deſcriptis in digeſtiuo vis. ¶ Cum q̄ viderit rectificationez urinarũ in ſubſtãtia ⁊ colore ꝯtẽtis: tũc ſequẽti die euacuet cuz hoc potu. ℞. hieralogodion. ʒ. iij. dyacarthami. ʒ. ij. ſ. miſce ⁊ totũ accipiat cuz aq̄ feniculi calida ⁊ ꝣuccarata. Et diligẽtib° euacuationez cũ pillis: tũc ℞. pillarũ aurearũ pillarũ de ſarcocolla. añ. ʒ. ſ. icorpent cũ ſucco roſarũ ⁊ accipiant limitando modũ cũ his que dicta ſũt de euacuatiõe ueris. Nõ timeat aliqs exhibẽ hieralogodiõ qz eſt farmacũ laudabile ⁊ ſecurũ intãtũ q̄ illuſtres antiq nullo fere farmaco utebant niſi ipſo: ut legẽ potes 5° can. ſũma p̄° in deſcriptiõe. Neqz moleſtare me debet aliqs: qz in digeſtiuo ⁊ euacuatiuo autũni poſuerim medicinas cholere ⁊ aduſte mãe eductiuas. Tales eniz mãe multiplicari ſolent in autũno pp̃ter reliq̃s impreſſiones eſtatis.

Tertiuz inſtr̃m medicinale eſt hoc. ℞. aloes epatici electi lib. ſ. agarici electi cãdidi ⁊ leuiſſimi ⁊ a nodoſitatibus mũdi. ℥. iij. hermodactylorum. ℥. j. turbith al. plani cãnuloſi ⁊ mundati. ℥. ſ. maſticis. ʒ. j. ſ. ꝣinꝣiberis ʒ. ij. ſticados hyſopi abſinthij eupatorij ſcolopẽdrie. añ. ℈. j. ſalis indi. ʒ. iij. ſucci cicoree: ſucci ſcariole ⁊ roſaꝝ. añ. lib. ſ. puluerizentur oia per ſe: deinde infundantur in predictis ſuccis mediocriter calidis diligẽter agitando ⁊ exponant radijs ſolis uſqz ad ſuccoꝝ ꝯſumptionẽ ſepe agitando: deinde iterum bis renouentur ſucci predicti. Cuz ergo materia illa fuerit indurata ex ea fiant pillule cum opus fuerit de omni. ʒ. vij. de qbus omni tertia uel q̃rta die vnam accipiat parum ante cenam ſm maiorem ⁊ minorem fluxibilitatem: ⁊ hoc tp̃e quo aſſumit digeſtiua p̄dicta ſi uenter non eſſet bene fluxibilis. Eiſdem etiam pillulis utendum eſt ab eo in omni tempore anni ⁊ vite ſue accipiendo vnaz omni qnta uel ſexta die parum ante cenam: ⁊ proprie cum perceperit ſtomachum eius grauatum abominationem habentem ⁊ uentoſitatibus plenum. Capite dolente ergo uel grauato reumatiꝣante accipiat ex eis vnam per duas horas poſt cenam. Ego enim credo magnã partem recuperãtis ſanitatis eius ſuſtentari in illis pillulis. Nam ſi bene cõſideras virtutem ſimplicium ex qbus componuntur videbis q̄ diſtrahere poſſunt materias a capite pectore ſtomacho ⁊ epate ⁊ a toto predicta mẽbra confortando ⁊ uentoſitates reſoluendo ⁊ teneat eas ſecretas.

Quartũ v̄o principale remediuz eſt: a quo non diſcedat ut celebratis iã euacuatiõibus predictis ſtatim in mane degluciat coclear vnum xilobalſami conditi ⁊ tardet cibum ſaltẽ ad minus horis tribus. Credo enim hoc eſſe potentiſſimum inſtrumentuz confortandi caput pectus ſtomachum que principaliter in hoc viro leſa ſunt ⁊ continuet per menſem vnum.

Quintum p̄ncipale remedium eſt. ℞. ſpẽruz dyã hre. ʒ. ij. ſpẽrum electuarij de xiloaloes

pitis inordinato periodo affligente per communitatem ad inferiora. ¶ De debilitate digeſtionis ſtomachi per quã magna pars cibi mutaẽ in ṽtoſitates ⁊ flegma. ¶ De debilitate cordis ⁊ totius corporis. ¶ De laſſitudine doloroſa renum ⁊ totius ſpine. ¶ De mala diſpoſitione matricis a multitudine materierum congeſtarum in ea.

Pro nobili viro ⁊ generoſa domina conſorte prefati Spectabilis viri puidendum uale vidi cum.v.remedijs quibus accidentia quinque a quibus moleſtantur conuenienter releuari poſſunt ¶ Primum itaqꝫ eſt capitis dolor inordinato periodo affligens ipſam. ¶ Secũdum ṽo eſt ſtomachi debilitas in digerendo cibũ per quaꝫ magna cibi q̃titas in ṽtoſitates pmutaẽ ⁊ flegmata ¶ Tertiũ ṽo eſt cordis ⁊ toti⁹ corporis debilitas. ¶ Quartum eſt renum ⁊ totius ſpine laſſitudo doloroſa. ¶ Quintum ṽo ⁊ ultimum eſt mala diſpoſitio matricis eius pueniens a multitudine materierum que ꝯgeruntẽ in ea.

Et primum qdem accidẽs ꝯtingit in capite per colligantiã ei⁹ ad ſtomachũ: ⁊ ſcõario ad matricem a qbus pducta materia ⁊ uapor re ul⁹ col catur cerebro ⁊ pãniculis ei⁹: vñ in toto capite grauatiuus ⁊ extenſiuus accidit dolor. Et huic qdem accidenti puideri ⁊ puidendum omnino credo cum iſtis tribus remedijs. ¶ Quoꝝ primum eſt hoc. ℞.electuarij indi.ʒ.iij.benedicte ſimplicis.ʒ.ij.ſ.aque ſublimationis matricarie uel arthemiſie.℥.ij.ſ.miſceatur totum ⁊ calidum in potu detur in aurora: ⁊ tardeẽ cibus horis quinque ad min⁹. ¶ Scõm ṽo inſtrũm eſt ſacculus iſte quẽ calidum ſepe teneat ſtomacho ſuo applicatuꝫ. ℞.rube camedreos camepitheos mẽthe abſinthij ana. M.ſ.agarici cimini: macis ana.ʒ.j.gallie muſcate.ʒ.ſ.pulueriçentur omnia per ſe ⁊ fiat ſacculus magnus amplectẽs ſtomachum totum ⁊ partem hypocondriorum. ¶ Tertium ṽo inſtrumentum eſt ꝙ utatur pillulis iſtis de quibus accipiat omni quarto ſero aut ſexto vnã immediate ante cenam: quarum deſcriptio. ℞.pillularum aleſanginarum.ʒ.j.ſ.agarici colloquintide ana.ʒ.ſ.ſalis indi.g̃.v.reformenẽ pillule cũ mina citõtorũ aromatiçata ⁊c̃.

Secundo ṽo accidẽti pncipali.ſ.ſtomachi debilitati iam bene ſufficienter puiſum eſt per remedia ſupraſcripta: quibus nihil aliud mihi videtur addendum niſi ꝙ aſſueſcat ſepe in mane accipere rotulam vnam huius ꝯfectionis. ℞.ſpecierum electuarij de ligno aloes.ʒ.j.ſ.ſpecierum electuarij de ſeminibus.ʒ.ij.çuccari al.℥.iiij.cum aqua abſinthij fiat confectio in rotulis.ʒ.iij. ⁊ utatur ut dictum eſt.

Tertium ṽo accidẽs fuit cordis debilitas ⁊ totius corporis puenientes per compaſſioneꝫ nõ abſolutam cordi ipſius ad ſtomachum renes ⁊ matricem. ¶ Et huic qdem accñti puidendum eſt per remedia duo: quoꝝ pmũ. ℞.doronici been albi ⁊ rub.oſſis de corde cerui ana.ʒ.ij.ſe.baſiliconis.ʒ.j.ſ.hiacinti ſmaragdi ſaphiri. añ.℈.j.macis folioꝝ baſiliconis ana.℥.ſ.ligni aloes gariofilorum cinamomi ana.℈.ij.margaritarum electaruꝫ.ʒ.iij. pulueriçentur omnia per ſe ⁊ conſuantur in ſindone retorta ⁊ fiat ſacculus amplitudinis ſemiſſis ⁊ portetur ſub mamilla ſiniſtra continue adherens. ¶ Secundũ ṽo inſtrũm huic pposito ſeruiens eſt electuarium hoc. ℞.ſpecierum electuarij de ligno aloes.ʒ.ij.ſpecierum electuarij cordial. deſcripti a Raſ.9° Almanſ.cap̃ de egritudinibus cordis. ʒ.vj.pulueris ſaphiri hiacinti ⁊ ſmaragdi.ana.℈.ſ.margaritarum.ʒ.ij.ſyrupi de calamento.℥.v.çuccari albi.℥.iiij. coquantur ſimul çuccarum ⁊ ſyrupus uſqꝫ ad bonã glutinoſitatem: deinde ponantur ſpecies ⁊ totum diligenter incorporetur cum decem folijs auri ⁊ accipiatur ex eo mane ante prandium per horas quatuor.℥.ſ.deglutiendo ipſum ⁊ bibat poſt ipſum.℥.j.electi maluatici vini ⁊c̃.

Renum ṽo diſpõni confert hoc vnguẽtũ: de quo ſepe ſpina eius tota a furcula ſpatularum uſqꝫ ad caudam ungaẽ calido mediocriter ꝯficiẽdo uſqꝫ ad finẽ ſpine ⁊ ſupponaẽ pãnus calefactus ⁊ ſuffumigatꝰ cuꝫ puluere ſtoracis calamite. Et eſt eius deſcriptio. ℞.olei de violis citrinis.℥.iiij.muſci ambre ana.gra.ij.roſarum ſpodij ſeminis plantaginis ana.ʒ.j.ſpice nardi coſti xilobalſami ⁊ carpobalſami ana.℈.j.cere quantum ſufficit ⁊ fiat vnguentum mediocris glutinoſitatis cum modico reſine electe ⁊ applicetur ut ſupra.

Diſpoſitioni ṽo matricis eius que pũenit ab oppilatione uenarum emorroidalium ab humoribus groſſis ⁊ viſcoſis in eadem multiplicatis prouidendum eſt duplici inſtrumento. ¶ Quorũ primũ eſt. ℞.feni.mẽthe aſſari caſſie lignee ariſtologie rotũ. de calamẽto origani amcos añ.℥.ſ.ſpice nardi.℥.j.myrre. ʒ.vj.bulliant omnia in ſitulis duabus aque uſqꝫ ad ꝯſumptionẽ tertie ptis. Et huic decoctioni actu calide ĩfundaẽ lapis albus rotundus in fumo ignito calidus: ex fumo illius ſuffumigeẽ hec domina tali ſituatione: ut matricẽ ingredi poſſit. ¶ Scõm ṽo ſpeciale remediũ huic dñe opportunũ eſt hoc. ℞.rubee tinctoꝝ ſiſeleos enule aſſari pulegij origani añ.ʒ.ſ.ſemis apij ⁊ petroſellini aniſi.añ.℈.ij.ſpice nardi.ʒ.ij.croci.ʒ.j.muſci.℈.j.aloes infuſi per quatuor dies in ſucco matricarie uel arthemiſie.℥.ij.coquaẽ aloes lento igne uſqꝫ ad ꝯſũptioneꝫ pdicte aque ⁊ icorporenẽ cũ eo ſpecies ſupraſcripte per ſe pulueriçate ⁊ fiant pillule de omnĩ ʒ.vj. Accipiant ergo ex eis omni mẽſe bis.℈.iiij.in aurora ⁊ tardeẽ poſt eas cibus per horas.vj. Et his obſuatis felicitatem ſue terminationis hẽbit ad laudem dei oĩpotentis.

Conſilium.19.

¶ De ſoda flegmatica proueniente per eſſentiale nocumentuꝫ in cerebro: ⁊ per colligantiã ſtomachi ad caput cum multitudine lachrymarum difficultate maſticationis ⁊ nocumento dentium ⁊ alijs nocumentis triſtis ſenſationis in partibus exterioribus ⁊ interioribus capitis accidentib⁹. ¶ Diuiditur autem cõſilium in ſectiones tres.

Sectio pma eſt capitulũ vnũ uerificans eſſentiã diſpoſitionis: ⁊ oſtendens neceſſitatem ſequele accidentium ad ipſam ⁊ uarietatis ipſorum.

Diligenter examinatis oib⁹ que per informationeꝫ ex ſmone ⁊ ſcriptura comprehenſa ſunt diſpoſitio generoſi viri dñi Andree bernardo eſt ſoda per eſſentiam nocumenti in cerebro ⁊ pãniculis interiorib⁹ ⁊ exteriori pãniculo etiam coicata: que qdẽ nõ ita ppe eſt p eẽntiã: qn etiã per colligãtiã ſtomachi ad caput magnifice itendaẽ ⁊ foueaẽ: ⁊ qꝛ ſtomachus euaporat mltitudinẽ fumoꝝ ad caput ut paulopoſt videbitur. ¶ Eſt adẽ mãlis cã hui⁹ ſode flegmatica materia locis pdictis infuſa cũ ptitia multorũ fumoꝝ qui fumi lꝫ ſm partem aliquã eleuenẽ a materia in capite ꝯtẽta: ſm tñ maiorẽ parteꝫ euaporãt a flegmatibus in ſtomacho cõtentis: quorum quidem uapoꝝ pars maior tñ ſpirat inſenſibiliter per poros cranei ⁊ cõmiſſuram ſagittalem propter caliditateꝫ nãlem reſoluentem ⁊ expellentem ipſos: ⁊ ꝓpter raritatem cranei in loco bregmatis etiam hãc expulſionẽ iuuantem. ¶ Que qdem oĩa facile videri pñt ſi diligẽter ad ſcripta ⁊ informata inſpiciaẽ. Diſpoſitio enim iſta minus nocet tpe quietis ⁊ iuuaẽ ab ea: ⁊ noceẽ ab exercitio: eo qꝛ motus corporis uaporationem ad inferius ad caput excitat: mãs etiam in capite ꝯtẽtas euaporare facit. Cũ ergo incipit exercitium incipit nocumentum augeri adeo ꝙ caput coopertum detineri ſubtiliter nocet: ex ĩmo neceſſe eſt ipſum diſcoopiri ut melius tranſpirare poſſit quod euaporat. ¶ Cõ ṽo mã in capite contineaẽ denotat nocumenti pſeuerantia. ¶ Et ꝙ etiam per colligantiam ſe habeat hec diſpoſitio a ſtomacho ad caput apparet eo qꝛ tpe quo ſtomachus non bene

digerit ⁊ q̄ñ ventoſitates in eo ⁊ inteſtinis cõgregantur tūc ꝑmo efficitur hic morbus. Adhuc etiam q̄ꝛ poſt aſſumptionem cibi alleuiat̄: licet in ꝑncipio aliqualiter inflāmetur caputq̄ue tamen inflammatio cito remouetur. ℂ Q̄ð autem materia huius morbi flegmatica exiſtat appet ex priuatiõe ſenſationis ſitis ⁊ amaritudinis oris uł dulcedinis ⁊ alioꝝ ſapoꝝ calidas materias ſignificātium. ℂ Et iterum flegma ſalſum frequenter ſpuitur: cuius q̄dem ſalſedo ꝑuenit ex fumo a materia cholerica eleuato uł ex mixtiõe modice q̄titatis cholere cum ꝑdicto flegmate. ℂ Adhuc etiam q̄ mā flegmatica ſit appet ex frigiditate grauitate ⁊ tumore ad oculos dentes ⁊ maxillam ſiniſtram perceptis. ℂ Q̄ð etiam iuuamentum ꝑcipiat hic nobilis ex more in aere frigido ⁊ t̄pe anni frigido facile declarari poteſt: licet enim morbus iſte mālr ſit frigidus: cum actuali tamen caliditate ſociatur: que ꝑuenit a multitudine vaporum: qui generant̄ in cerebro ⁊ qui etiā effundunt̄ ab inferiorib⁹ partib⁹ ad cerebrum. Cum ergo uapores tales exiſtant actualiter calidi ꝑcipit patiens inflāmationem ⁊ caliditatem augmentatas. Cum vō uapores illi reſoluti ſunt: ceſſat ꝑdicte caliditatis ſenſatio ⁊ remanet effectus a materia flegmatica ꝑueniens cogens ⁊ incitans ipſum ad tecturam capitis cū caputeo uel birreto. ℂ Ex quibus facile deduci poteſt quare iuuatur ipſe ex mediocriter calefacientibus caput ⁊ nocetur a uehementer inflāmantibus ⁊ calefacientibus. Mediocris enim caliditas a virtute dirigitur melius ad materierum digeſtionem ⁊ expulſionem. Fortior vō caliditas nocet magis uaporum q̄titatem augendo q̄ ꝯſumendo. ℂ Ex quibus iterum facile concludi poteſt diſpoſitionem iſtam eſſe complicatam ex malitia complexionis frigide ⁊ calide vnius potentialiter: alterius vō accidentaliter. ℂ Tertio ꝯcludi pōt quare nocetur a cibis ⁊ potibus calidis. ℂ Quarto q̄ꝛ legumina nocent eo quia uentoſa. ℂ Quinto intelligi pōt quare ex motu capitis ad diuerſas differentias poſitionis nocetur: eo quia ex tali motu agitantur materie ⁊ euaporant magis. ℂ Sexto quare celer trono: q̄ꝛ fumi illi ſunt huius effectus cauſa. ℂ Et ſeptimo videri poteſt quare nō ſudat caput: eo quia uapores illi primo inſenſibiliter tranſpirāt q̄ in aquoſitatem ſudoralem conuertantur. ℂ Ex quorum etiam fundamento facile intelligi poteſt fricationem capitis eſſe iuuatiuam ⁊ pectinationem. ℂ Similiter etiam intelligi poteſt q̄ uapor materialiter ad hanc egritudinem conficiendam concurrat per preſentiam lenigationis in ſuperficie cutis comprehenſe. ℂ Et ultimo facile intelligi poteſt iuuamentum ſequi ex potu pillularum de mirabolanis: educunt enim materiam minoratiue ⁊ ſua ſtipticitate uaporationem prohibent.

Accidentium autem que ſibi eueniunt reddere cauſam non eſt difficile. cum enim materia multiplicatur in capite cõmunicatur in ꝓfundum eius a frigiditate continentis parte ſuperioris eius expulſa ad oculum lachrymas accidere contingit. ℂ Cum vō nõnulla eius pars pellitur ad maxillam prohibetur maſticatio conueniens. ℂ Ex parte vō materiei que confert ad dentes nocumenta in eis contingere eſt neceſſe. ℂ Palam igitur replicando diſpoſitionem videri poteſt q̄ diſpoſitio huius nobilis eſt ſoda. i. leſio uel offenſio in membris capitis: ut in cerebro in pāniculis interioribus ⁊ in exteriori: ⁊ cuti capitis: ⁊ eſt egritudo per eſſentiam magis in predictis partibus. licet non leuiter per colligantiam ſtomachi ad caput talis diſpoſitio foueatur ⁊ intendatur ut ſupra premiſſum eſt. ℂ Et ex hoc ultimo colligendum eſt. q̄ cura huius diſpoſitionis compleri debet ex conuenienti regimine per ſex res non naturales ⁊ per conuenientem medicinarum exhibitionem ut deinceps ſequitur.

Sectio ſecunda ponit regimen huius diſpoſitionis per conuenientem adminiſtrationem ſex rerum non naturalium ⁊ continet capitula ſex.

ℂ De regimine huius diſpoſitionis per aerem. Cap. I.

Teſt habitatio ei⁹ ꝯuerſatio ⁊ mora eſſe debet in climate regione ciuitate loco ⁊ camera ad caliditatem mediocrem: imo etiā paruper a mediocri caliditate ad intēſam eleuatis. Siccitas vō in oībus his debet eſſe caliditate intenſior: ꝓpter q̄ð ꝯuerſatio in ſtuffis ſiccis laudabilis. Loca humida loca terranea humida frigida ⁊ uentoſa ſummope euitando. in ꝑra quoꝝ regimē etiam caput ⁊ ꝓpue poſt euacuationē ꝯuenienter calidū cõſeruari debet tecturas eius habendo ſuffultas pellib⁹ ⁊ doſſib⁹ varioꝝ aut de pellib⁹ agninis ⁊ ſilib⁹.

ℂ De regimine ipſius per motum ⁊ quietem. Cap. II.

Circa motu aūt dicēdū q̄ motus ut nūc ⁊ exercitia nō ſunt eidē ꝯuenientia: ⁊ ꝓpue q̄ꝛ aſſumit nocumentum ex eis. ergo queſcere melius eſt ei donec n̄ ēē eius egritudinis ꝯuenienter digerant̄ ⁊ euacuentur. tūc enim exercitiū ſibi ꝯuenientiſſimum eſſet ad excitandum caliditatem innatam: ⁊ prohibendum materierum multiplicationem ⁊ ad conſumendum ⁊ diuertendum uapores qui quotidie ad caput effunduntur.

ℂ De regimine ipſius per ſomnū ⁊ vigiliam. Cap. III.

Dormitio mediocris in quantitate ꝯueniēs eſt ei cū ipſa vigoret virtutē aīalē ⁊ ſpūs eidē ſeruientes: ⁊ faciat ad bonā digeſtionem materierum que in capite reperiuntur ⁊ in mēbris inferiorib⁹. Lōga autē dormitio ut excedēs mēſurā ſeptem uł ſex horarum non videt̄ mihi eidē eſſe ꝯueniens niſi ad oppoſitū ꝑmoueret me ꝯſuetudo: quā etiā corrigere uellē interpolatis ſubtractionibus dormitionis lōge. Lōga enim dormitio materias in capite multiplicat ꝓpter attractionē earū ad ipſum que fit ex reuocatione ⁊ vnione caloris t̄pe dormitionis. Reliquo aūt t̄pe ꝑter menſurā dictā vigilare meli⁹ eſt ei. ℂ Debet autem dormitio eius ſemꝑ fieri capite notabiliter eleuato: ⁊ incohari ſuper dextro latere primo: ⁊ a qua fiat permutatio ad ſiniſtrum poſt ſomnum primum. ⁊ ab eo iterum ſuper dextrum latus reuolutio fiat. ℂ Reſupinus aūt decubitus omnino nō cōuenit. decubitus aūt ſuper uentre anteriori factus conueniens eſſet ei: ⁊ ꝓprie quando ſtomachi leſionem in appetendo digerendo ⁊ uentoſitates multiplicando percipit.

ℂ De regimine eius per inanitionē ⁊ repletionē. Cap. IIII.

Ciboꝝ ⁊ potuū quātitāq̄ꝫ laudabilis quāto magis ꝯtrarioꝝ multam quantitatē oīno exiſtare debet. palā eſt q̄ nālem caliditatē ſtomachi ſuffocando minorāt ⁊ extinguit. Mēſura igitur ciboꝝ ⁊ potuū canonica eſt que efficit in ſtomacho grauitatē uel extēſionē faſtidiū nauſeā abominationem uel ſilia ſicut pot⁹ menſura ꝯueniens eſt que in ſtomacho nō natat fluctuat: uel eſt cauſa rugituū. tertia primi. de regimine per cibum ⁊ potum. Neq̄ꝫ etiam t̄pore quo nerui ⁊ non mēdoſus inſurgit appetitus a cibi aſſumptione deſiſtendum eſt. Tolerare enim famē ſtomachū putridis replet humorib⁹ ubi ſupfluus ſit eo q̄ꝛ t̄pore famis intenſior facta caliditas humores aliūde nociuis attrahat: aut illos qui in ſtomacho inueniūtur extraneet ⁊ corrumpat.

ℂ De regimine eius per accidentia anime. Cap. V.

Anime etiam accidētia ſapiēter moderari oportet licet enim aduētu melancholie ut in curſu in ipſam. aut in irā uel indignationē cõprehendat aliquādo iuuamētum ſequi ut retulit. hoc tñ fieri nō videt̄ fore rationale: niſi q̄ꝛ t̄pore harum paſſionū ebullitiõe quadā in humorib⁹ facta fiat uapoꝝ cõſumptio uel diminutio: uel ꝓhibitio aſcenſionis eorum ad caput. maius tamen nocumentum ex talibus paſſionibus rōnabiliter ſequi decet ꝓpter ebullitionem ad quam ſequit̄ euaporatio: ⁊ extraneatio humoꝝ q̄ ꝓp ꝯſumptionē ipſorum. ℂ In ſumma igit̄ ſi que ſunt aīe accīntia: per que fiat ſpūs motus de circunferētia ad centrū que nō ualde repente ⁊

fortiter poſſit fieri talis iuuamentū afferunt ut p̄dictū eſt: ſed lōge melius eſt uti uel inſtare ale paſſionibus letificantibus ꝯſolantibus ꝛ aliter animam letantibus ꝙ oppoſitis.

¶ De regimine per cibos ꝛ potus. Cap. vi.

Poſt hec aūt in adminiſtratione ciboꝝ ꝛ potuū amplius ſpeculandū eſt qui q̄les q̄liter ꝛ q̄n conueniunt. ſi diligēter inſpiciaſ fundamētū in capitulo p̄mo ſtabilitū videbiſ cōſiderāti ꝙ oportet cibos ꝛ potus eſſe mediocriter calidos: amplius aūt exiccatiuos aptiuos materierū ad inferiora deriuatiuos. Sīliter etiam per opationē uel virtutes tertiā uł q̄rtā ſtomachū ꝛ caput reſpicere debēt tales cibi ꝛ potus omnes. ¶ Igiſ utatur pane puriſſimo ꝯuenienter cocto ꝛ h̄nte fermēti quātitatē ampliorē ꝙ cōis panis. Et ſiq̄dē q̄nq; ꝓpter fortitudinē ſtomachi accipeſ panis opertus. i. parum furfuraceus ꝯueniens eſſet. Panem autē azimū antiquū humidum exuſtum aut non bene coctum omnino vitet. ¶ Carnibus aūt utaſ pullinis: vitulinis: caſtratinis iuuenibus ꝛ non antiq̄s ꝛ mediocriter pinguib⁹. ¶ Utaſ etiā carnibus ſylueſtriū aīaliū: ut lepoꝝ: apꝛi ꝛ ſilium. omniū enim animaliū carnes ſuū victū lōgo labore uenantiū ſiue de peditantib⁹: aut uolatilibus ſint: oīno ꝯueniūt. ¶ De his vō que elegātiora ſunt alijs ſunt ſicut carnes capelli. i. caprioli uel domeſtici capreti. ¶ Ex uolatilibus carnes faſianoꝝ: p̄dicum: meruloꝝ ꝛ minutarum auiū aliarū quas conſuetudo h̄re vicini ꝯdonauit humanus ꝛ ꝓprie carnes colūboꝝ paruoꝝ domeſticoꝝ uel ſylueſtrium qui meliores ſunt. ¶ Piſciū ꝛ oīum aīaliū in aqua degētiū euitādus eſt uſus indicādo a māli cauſa egritudinis etiā a poſteriori q̄ nocumentum p̄cipit ex uſu eoꝝ. ¶ Si tamē q̄nq; opportunum eſſet uti eis cōplacentia nobilium aut ex p̄cepto legis nr̄e: ſit piſcium uel ſimiliū uſus aſſatorum magis ꝙ elixorum: qui cum aliquibus aromatibus mediocriter condiantur cum ſeminibus uel folijs uel puluerībus plantarū ſtomachalium: uel capitalium: ut menthe: feniculi: petroſellini: maiorane: betonice: ſaluie uel ſiſium. ¶ Sint autem piſces omnes ſolidarum carnium ꝛ nō mollium: neq; ſint antiqui: uel etate parua degentes: ſed mediocres inter primam ꝛ ſecundam etates dictas. ¶ De melioribus autem ſūt torrētine: orate: menule: rumbi: de maritimis. Lucij aūt ſibi ſimiles de fluuijs uel lacunis. ¶ Olera autē inconuenientia eidem ſunt oīa frigida ꝛ humida: ut lactuca: endiuia ſpinachia: portulaca: citrulli: cucumeres: cucurbite: ꝛ peponum uſus ꝛ omnium aliorum fructuum māliter ꝛ effectiue ſanguinem aquoſum generantium vitari debet. Lꝫ eniꝫ iuuamentum aliq̄d p̄cipiat ex talium olerum uel fructuū uſu: eo q̄ uētrem eius emolliunt ꝛ lubricant. Fortius tamē nocent ei mās frigidas multiplicando: ꝛ uapores multos effundendo ad caput: ꝛ ꝓprie in fructibus hoc attendi debet. Nihil enim aque uaporoſum eſt ſicut fructus. 5° tertij. capitulo de catarro colligendum. ¶ De oleribus autem illa que ꝯueniunt ſunt ſicut facta eſt de piſcibus eſſet ſmo: ꝛ alie etiam ſiles ꝛc̄. ¶ Rape uel borago que multum uentoſe ſunt: non ſunt ei ꝯuenientia. ¶ Caulibus aūt aliquando uti poteſt ꝛ alijs ferculis herbas recipientibus. ¶ Legumina etiam omnia dimittere debet ꝓpter eorum uaporationem: lꝫ brodijs eoꝝ aliq̄n uti poſſit. ¶ De his aūt meliora ſunt ſicut cicera rubea cōfracta: riçū: far: ꝛ pāniçum: ꝛ ſilia. ¶ Etiā paſtiles cibos euitari oportet: ꝛ maxie recētes. Uti vō minutellis ꝛ ſilibus cibis paſtilib⁹ ſolerti induſtria cum fermēto laboratis ꝛ exiccatis ſaltem uti pōt q̄les ſūt hi qui a regione ſiculoꝝ ad nos apportanſ. Reliq; aūt dimittanſ. ¶ De ſaporibus autē uti poteſtis aceto: ꝛ agreſta: ꝛ ſucco arancioꝝ raro ti. limonum autem ſuccus ꝛ ſubſtantia mihi placent magis ꝓpter exiccationem ꝛ aptionem quam habent. Placet etiam mihi: ꝛ ꝓprie poſt mundificationem ſinapiſmi mediocris uſus. Oliue etiam mihi placent. Rape autem ꝯdite etiam ꝯuenientes ſunt: ꝛ maxime argumento ſumpto a condimento earum. Cortex autē arancij etiā conuenit. Cucurbita vō confecta etiā dimittenda eſt. ¶ Ciba ria lacticinia omnia omnino fugiat. Caſeus vō mediocriter exiccatus ꝛ mediocriter antiquus ꝯueniens eſt ei: ꝛ ꝓprie poſt cibū etiam in condimentis aſſumptus: ꝛ ſi declinauerit ad aliqualem ſalſedinē melioꝛ erit ꝙ ſi fuerit dulcis: uel ſalſedine priuatus. ¶ De cōfectionib⁹ ſunt ſicut cōfectio de fiſticis ſiue pineis: eo q̄ grana pini nocent ſtomacho. tertia tertij. caplo de iuuantib⁹ ꝛ nocentibus eidem. ¶ Etiam auellane cōdite placēt mihi: ꝛ confectio de aniſo ꝛ cinamomo ꝛ cim. ſſ. ꝛ galiga: ꝛ tragea groſſa ꝛ imꝑialis ꝯuenit ei. ¶ Coriādri vō ꝯfecti uſus nō placet ꝓpter frigiditatem eius ꝛ ꝓpter nocumētū q̄d īfert ſtupefaciēdo niſi bene corrigatur: ꝛ difficile eſt ipſum bene corrigi ab apothecarijs. ¶ Xilobalſamum vō ꝯditum. ſſ. ꝛ ſimilia mihi hñ placent: ꝛ ꝓprie mirabolanorū uſū in mane laudarem accipiendo vnum: tū dando cibū poſt ipm per q̄nque horas. ¶ De potu aūt aque uſus multus euitari debet. ꝛ ſi ꝯſuetudo lōga duceret ad oppoſitum: melius eēt aquā eē p̄coctam ꝛ paulatine quātitatem eius minorari. Neq; enim aliquis ꝯuenit ei potus qui infrigidando ꝛ humectādo rugitus ꝛ uētoſitates generādo nocet ſtomacho. ¶ Igitur potus eius ſit vinū colore album: uel aureū: ſiue cereſolcum non ualde nigrum ſubſtātia ſubtile potentia mediocriter ſapore leniter dulce: non ponticum uel acre. ¶ Quantitas autē aque cōmiſcende ſibi ſit quarta aut tertia pars ſm regimen ꝛ diſcretā cognitione ꝓuenientis ꝛc̄.

Sectio tertia de regimine hui⁹ ſcꝫ de per medicinalia continens caplm vnū in quo diuerſe ponūtur in ſtrā medicinalia pro cura huius diſpōnis neceſſaria.

De regimine de certū que per medicinas fieri oportet videtur mihi ſic ꝓcedendum eſſe. Primo q̄ omni uere ꝛ autūno ꝯuenienter purgetur euacuatiōe vniuerſali. caput tū ꝛ ſtomachū magis reſpiciēte. Et modus purgatiōis uernalis talis eē debet. ¶ Mēſe aprilis uł marcij hora a ſexta noctis uſq; ad vigeſimā tertiā noui lunaris accipiat hoc minoratiuū. ℞. agarici electi. ʒ. ij. ſſ. ℈. j. aque ſaluie: aque menthe. aā. ℥. iij. reubarbari electi. ʒ. ſ. ſpice nardi. ǵ. vj. infundantur oīa ſimul per vnū diem nālem. deinde calefiat in aurora ꝛ conuenienter exprimatur ꝛ coleſ: ꝛ colatura illa incorporeſ cū ʒ. vj. iere Gal. deſcripte 7° terapeutice. caplo de cura plenitudinis mālis ſtomachi. ꝛ tardet cibū poſt aſſumptionem huius per ſex horas: p̄mittendo poſt quintam horam aſſumptionē vni⁹ cyathi brodij macri de pullo cum çuccaro calefacti tēpore hyemis aut debilitatis p̄cepte. Tēpore vō eſtatis ꝛ fortitudinis ſtomachi loco eius accipiaſ aqua ordei cū çuccaro tantidem: ꝛ ſimiliter tardetur cibus quinque horis. Continuetur ipſum octo diebus continuis. ¶ Item tempore quo aſſumit digeſtiuū ſi eſſet ſtipticus uenter accipiat parūper ante cenam vnam pillulam alefanginam deſcriptione Meſue. aut loco eius accipiat cliſtere hoc. ℞. decoctionis malue: blete ꝛ mercurialis. lib. j. ſ. olei cōmunis. ℥. iiij. ſalis ℥. ſ. çuccari rubei: caſſie fiſtule. ana. ʒ. v. iere ſimplicis. ʒ. ij. Et ſi uellet uti hoc cliſteri tempore caloris loco olei ponendum eſt olei violarum. ℥. iiij. ꝛ loco iere. ℥. ſ. electuarij de pſilio uel alterius ſibi ſimilis. ¶ Accipiēdi itaq; digeſtiui deſcriptio eſt talis. ℞. mellis roſati. ℥. j. ſyrupi de calamēto ℥. ſ. aque abſinthij. ℥. j. ſ. aque betonice: ſaluie aā. ℥. j. miſce ꝛ calidum totum accipiatur. ¶ Sumpto itaq; digeſtiuo immediate p̄dicto euacuetur materia cū iſtis pillulis. ℞. pillularum de iera maiori. ℈. ij. pillularum cochiarum. ℈. j. reformētur pillule. vj. cū aqua uel ſyrupo de hyſopo ꝛ detur in aurora obſeruando poſt eas omnia que in aſſumptiōe minoratiui ſupraſcripti obſeruari debere ſupraſcripta ſūt.

Euacuatio vō tempore autūni fienda poterit eē talis. ℞. ſyrupi acetoſi compoſiti. ℥. j. ſyrupi de ſticados. ℥. ſ. aque violarum betonice: abſinthij

ana.ʒ.j.miſce ⁊ accipiatur calidum ⁊ obſeruentur poſt ip
ſuʒ ea que ſuper alio ſyrupo ſcripta ſunt obſuari debere.
¶ Ueruʒ ſi tēpore autūni pcipet plenitudineʒ ſtomchi ca
pitis: aut utriuſqʒ ſimul uel totiuʒ: bonū eēt ante digeſtiuū
pdictuʒ pmittere minoratiuū tale. ℞. electuarij dyaſinico-
nis.ʒ.j. electuarij indi.ʒ.ß. accipiatur cum aqua ſaluie cale
facta obſuatis his que dicta ſunt in alio. ¶ Et ſi uelis mi-
noratiuum lenius accipe. Accipe.℈.ij. pillularum de iera
compoſita cum.℈.ß. pillularum aurea℞. ¶ Accepto itaqʒ
digeſtiuo pdicto accipiat hoc pñs eradicatiuū materieruʒ
℞. pillularum de iera compoſita.℈.ij. auari pōderis. refor
mentur pillule cum ſyru. de ſticados. ⁊ poſt eas obſeruent
oia que in primo minoratiuo ſcripta ſunt.

Celebratis itaqʒ his euacuationibus tempora
neis procedat cum his. ¶ Et primo
utatur cōfectione hac accipiendo de ipſa.ʒ.ß. parum ante
cenam in ſeptimana. ℞. ſpecierū dyamuſci dulcis: ſpecie
rum dyambre ana.ʒ.j. ſpecierum trium ſandalorum.℈.j. ſuc.
albi.ʒ.v. fiat ↄfectio ſolida cum aqua menthe. ¶ Item uta
tur hoc puluere quo his ſaltem in ſeptimana pulueriçet lo
cum bregmatis quando uadit ad lectum ponendo de eo
quantum eſſent quatuor grana frumēti. ℞. ligni aloes.ʒ.j.
ambre grana.v. ſtoracis calamite: ſandaracæ: roſarum: lau
dani. aā.ʒ.ß. florum roriſmarini.℈.ij. fiat puluis ſubtilis.
¶ Item ſepe odoret hunc puluerem quem in ſindone liga
tum habeat. ℞. granorum keſmes: ⁊ ſunt grana tinctorum
ʒ.j.ß. maiorane ſicce roſarum ana.ʒ.ij. ligni aloes: folij ſto-
racis calamite aā.ʒ.ß. fiat puluis ſubtilis. ¶ Itē ſi abluit
caput: qđ debet eſſe raro: fiat lixiuium eius ex aqua in qua
prius bullita fuerint iſta ante poſitionem cineris. ℞. aſari
calami aromatici: ligni aloes maiorane. aā.ʒ.ß. ⁊ ſemper fi-
at eius ablutio cum ſapone aromatico ⁊ exiccetur conde-
center caput eius. ¶ Item ad ↄfortationeʒ capitis ⁊ ſtoma
chi utaẜ ſepe electuario de ligno aloes deſcripto ab Aui-
cēna 5° canone. ſūma pma. ⁊ accipiat ex eo in aurora.ʒ.ß.
abſqʒ potu ⁊ cibo per tres horas. ¶ Et ad hanc intentio-
nem etiam optimus eſſet uſus.ʒ.j. optimi metridati ⁊ con-
fectionis de tribus piperibus. ¶ Mirabilis autem deſcri
ptio ⁊ multum laudata ponitur in libello ad Almanſorem
⁊ eſt confectio de tribus piperibus deſcriptione tertia: quā
vide ibi. ¶ Fricationes etiam ⁊ ligature inferiorum parti-
um ⁊ brachiorum ſtricture interiecte frequenter cōueniūt.
¶ Similiter ⁊ ablutiones extremitatum inferioruʒ facte
cum frondibus ſaluie: betonice: roriſmarini: calamenti: pu
legij ⁊ ſimilium conuenientes ſunt. ¶ Adhuc etiam ſi aliqñ
caputpurgium fecerit trahendo aquam maiorane in qua
prius decoctū fuerit de ligno aloes calefactaʒ per nares eï
hora ueſperaꝝ eſſet ei utile aliqđ. ¶ Fomētatio bona pro
maxilla ⁊ aurib° ſuis fiēda tpe quo reuma deſcēdit ad pre-
dictas ē. ℞. calamēti pulegij: ſticados arabici: betonice hyſo
pi: ſemis aneti: ameos. aā. M.j. cimini. M.ij. camomille.
M.iij. ↄquaſſenẜ oia ⁊ calefiāt in tegula leui igne ⁊ implcā-
tur ſacculi eï ⁊ ſuppiaceat ipis. ¶ Compoſitum bonuʒ pro
reumate ad oculos ⁊ lachrymas eorum. ℞. ſief de olibano.
ʒ.ij. ligni aloes: roſarum. aā.℈.j. aque celidonie: aque her-
be cerabe. ana.ʒ.ß. fiat collirium: de quo in oculum eius
utrunqʒ ponatur gutta vna uel due ter uel quater in die.
¶ Pro reumate vō ad dentes eius fluēte fiat hec decoctio
que reuma phibebit ⁊ collectum reſoluit ⁊ dentes ↄfirmat
℞. corticis radicis capparoruʒ: corticis radicū mori baluſ
tiaꝝ. ana.ʒ.j. ſinç. calami aromatici paucedani: piretri. ana
ʒ.j. ſeminis iuſquiami al. corticis mādragore. ana.℈.j. florum
roriſmarini.℈.iiij. coqñtur oia in vino mediocri rubeo ſti
ptico uſqʒ ad ↄſumptionem medietatis. Et de hac decocti-
one calida ſepe in ore teneatur: ⁊ collutio ex eo fiat: ⁊ erit
ei iuuamētū ſublime ad pdicta. Hec ſunt que mihi in diſpo
ſitione huius generoſi viri meliora viſa fuerunt que omni
potens altiſſim° ad ſanitatem eius feliciter dirigat. Amen.

Conſiliuʒ.20. ¶ De ſex malis diſpoſitionib° vi
deliʒ. ¶ De dolore grauatiuo capi-
tis a mala cōplexione frigida ⁊ humida cū materia. ¶ De
grauitate ⁊ intenſione in muſculis colli ⁊ ſpatularum ⁊ par
tium omnium adiacentium. ¶ De laſſitudine ⁊ impoten-
tia ad motum omnium q̄ſi partium corpis. ¶ De dolore
renum extenſiuo ⁊ grauatiuo communicato quandoqʒ eti
am anchis. ¶ De ineptitudine ad eſſe fecundum. De cu-
ius cura nihil loquitur. ¶ De difficultate anhelitus qua-
ſi ſemper moleſtante: proprie tamen in aſcendendo ſca-
las ⁊ montes.

Spectabilis vir quidem de milita
ri ⁊ celeberrima pge
nie nobilium de Sabrognano de pña agiegi
enſi dñs Urbanus multis diuerſis ⁊ grauib°
moleſtatur egritudinibus ⁊ accidentib°. quo-
rum quidem ¶ Primuʒ eſt capitis grauitas
uel grauatiuus dolor totius capitis ⁊ maxime poſterioris
partis. ¶ Secundum vō accidens eſt grauitas ⁊ tenſio in
muſculis colli ⁊ ſpatularum omnium ⁊ adiacentium par-
tium. ¶ Tertium vō eſt laſſitudo quedam uel impotentia
ad motum oīum partiū ſpatularuʒ ⁊ ſpine uſqʒ ad finem
eius in tantū φ cum conaẜ exercitari pediendo poſtq̄ ſedēs
fuit notabili tēpore: eſt ei difficile multum erigere ſeipſum
⁊ flecti ad differentias poſitionis in motu progreſſiuo neceſ
ſarias. ¶ Quartum vō accidens eſt renū extenſiuus dolor
⁊ grauatiuus qui quandoqʒ cōmunicatur etiam uſqʒ ad
anchas. ¶ Quintum vō nocumentum eſt ineptitudo ad
eſſe fecundum etiam cum muliere prolifica: nedum φ cuʒ
ſterili. ¶ Sextum vō accidens ⁊ ultimū eſt difficultas an-
helitus quaſi ſemper aliquantulum moleſtans ipm: dato φ nō
raro hēat intenſiones periodicas qbus magis urgēter mo-
leſtatur: ⁊ pprie in ambulando: ſcalas uel mōtes aſcenden-
do: ⁊ ſic de aliis. ¶ Et cū iſtis accidētibus nōnulla alia ſint
cōplicata accidētia uelut multitudo ſputaminis: debilitas
digōnis: multitudo uentoſitatū ↄgregatarum in ſtomacho
⁊ toto uentre inferiori: hec tamen tria ⁊ alia accidentia eū-
dem moduʒ hñt theorie cognitionis ⁊ curationis eorū cuʒ
dependeant fere omnia ab vna pmaria ⁊ radicali cauſa:
ut inferius demonſtrabitur. Hec in ſumma videtur eſſe hu
ius generoſi viri diſpoſitio congregata ⁊ copulata accidē
tibus iam predictis.

Ut autem pdicte diſpōnis aliquid ſcientifice hēri
poſſit pmittendum pmo φ cerebrū hu-
ius viri declinat a medio generali ⁊ ſpecifico: id eſt cerebro
per augmentum humiditatis excellenter ⁊ frigiditatis quā
credo in eo accidentaliter acquiſitam eſſe. ¶ Et primum
quidem horum ex multis declarari poteſt ſignis demonſtra
tiuis. Et primum quidem eſt mollities uel lenitas cutis ca-
pitis colli ⁊ omnium partium faciei. ¶ Scdm vō eſt ex ſu-
perfluitate humiditatum que generantur in cerebro eius
ppter frigiditatem acquiſitam etiam ex multarum humi-
ditatum diu ⁊ pñtia. ppterea q2 iſta duo inuiceʒ reciproce
ſe adiuuant. Frigiditas enī maior q̄ debet reddit ipm hu-
midius q̄ oportet. ſicut econuerſo humiditas maior q̄ de-
bet reddit corpus frigidius q̄ oportet. ut tertij. capitulo
de complexionibus. Apparet autem humiditatuʒ augmē-
tum ex abundanti expulſione earum: per ſputum: per na-
res ⁊ per oculos: ita ut etiam ualde facile ad lachrymāduʒ
promptus exiſtat. ¶ Tertium ſignum principale deduci-
tur augmentum humiditatum propter ipſum ualde facile
pati ⁊ permutari a caliginoſo ⁊ pluuioſo aere: propter facili
tatem tranſmutationis a genere propoꝛtionali. ¶ Et quar
to hoc probari poteſt ex profunditate ⁊ longitudine ſomni
⁊ inclinatione ad ipſum. ¶ Et quinto iterum ex intentio-
ne ⁊ fractione uentoſitatum in capite ſuo: que multiplican
tur inter concauum cranei ⁊ conuexum dure matris. ſicut
etiam inter ambos pāniculos ⁊ inter concauitatem coruʒ

⁊ conuexā cerebri partem:ita q̄ etiam per uenas ⁊ arterias diſſeminatas in cerebro: ⁊ per rimoſitates eius multiplicitur uētoſitates uſq; ad organum auditus ⁊ cānt in eo corruptionem operationum ⁊ ſonitum tinitum ſibilum ⁊ ſibi ſilia. ⁋ Et ſexto ⁊ ultimo dictū multarum humiditatum in inferiori parte capitis ⁊ lacuna ⁊ colatorio que non facile pōt eſſe cāe oppilationis aut clauſionis colatorii. ꝓpter qḋ non leue incūbit ſibi piculum apoplexie ⁊ aliarum diſpoſitionū ſibi ꝓximarū. Plura alia potuiſſem adducere ſigna augmētū humiditatū in ſuo cerebro demōſtrātia. ſed iſta ſufficiūt ſi bn̄ ꝑpēdis: qm̄ aliq̄ ipſoꝝ ſumpta ſunt a ſubſtātiā aliter inherētib⁹: alia ab operationibus. ⁊ nonulla a caſibus.

Quod uero in viro iſto nā cerebri cōplō fuerit calā ex plꝫibus deduci pōt ſignis. ⁋ Primo qꝛ bene carnoſum eſt caput facies ⁊ omnes partes eius. ⁋ Secundo qꝛ bn̄ colorate ſunt partes. ⁋ Tertio qꝛ effuſiōes cū ſua humiditate calide ſunt actu. ⁋ Quarto qꝛ ualde facile ſudant partes capitis. ⁋ Quinto qꝛ etiam tactu calide percipiuntur: lꝫ remiſſe. ⁋ Sexto ex nobilitate in opinionibus ⁊ operationibus interioꝝ ſenſuum. vn̄ ex iſtis ꝓbaretur augmētum caliditatis in cerebro. ⁋ Uerum qꝛ ſupius dixi ⁊ iterum affirmo cōplexionem cerebri eius frigidā eſſe ſaltem ꝑmutatiue ꝓpter augmentū humiditatum in eo. Jdeo facile poſſunt ſolui motiua iam dicta. ⁋ Dicendo ad pmū: q̄ lꝫ ſit in eo carnoſitas: nō tn̄ eſt uera carnoſitas. ſꝫ a ſanguine multo flegmati commixto genita. ⁋ Et ad ſecundum negandum eſt q̄ color eius ſit rubeus uerus ⁊ viuus: ymo mixtus ex eo ⁊ ſubalbido. ⁋ Et ad tertiū dicendum eſt q̄ caliditas repertata per humiditates eſt ualde remiſſa: ⁊ aggregata ex caliditate innata ⁊ aduētitia a multis uaporib⁹ ad caput eleuatis impoſita. ⁋ Et ad q̄rtum dicendū q̄ ſi ſudat non eſt qꝛ materia ſit calida: ſed qꝛ ſubtilis ⁊ aquoſa cui parū cholere cōmixtum eſt. ⁋ Et ad quintum iam dictū eſt q̄ remiſſa caliditas potius arguit frigiditatē q̄ caliditatē ꝓpter tertiā mēſurā caloris iuentā. ⁋ Et ad ſextum dicit̄ q̄ mobilitas in opinionib⁹ ⁊ operationibus ſenſuū interioꝝ puenit a multitudine humiditatis organoꝝ ⁊ ſpirituū ⁊ multarū uētoſitatū pñtia. Quare ex oībus ꝯgregando videt̄ ſecurius eſſe dicēdū q̄ cerebrū huius viri declinat ad frigiditatē ⁊ humiditatē multū intenſam reſpectu ſue frigiditatis. Et ſi iuuenilis intellect⁹ ſubtiliari uellet poſſet dicere q̄ cerebꝛū eſſet frigidum frigiditate accidētali iam declarata: ⁊ calidum caliditate naturali. De humiditatis autē augmēto ei⁹ nullus hēt dubitare.

Et ex horū fundamēto facile ſaluari pñt accidentia que in hoc viro apparent. ⁋ Et pmo qdem grauitas capitis puenit a multa humiditate grauitante. Etiam qꝛ frigiditas debilitādo calorē innatum ⁊ ꝑmutando complexionem ⁊ ſubſtantiam ſpirituū eſt cauſa ut grauitet caput eius magis q̄ leue fiat. ⁋ Et iterum facile eſt videri cām grauitatis. i. grauatiui doloris ptiū colli ſpatularū ⁊ adiacētiū. Nā eniꝫ frigida ⁊ humida immerſa muſculis pāniculis ⁊ ligamētis eſt cā illi⁹ accidētis. ⁋ Tertij vō accitis cā eſt debilitas in oīb⁹ orietib⁹ neruis a ſpōdilib⁹ colli uſq; ad īfimas ſpine ipſi⁹ ptes. Nā enī cū hoc q̄ īfrigidādo ſubito alterāt etiā humiditate ſua laxāt muſculos ⁊ neruos a nucha oriētes: per qḋ nō ſūt organa ꝯuenientia ⁊ uti ad motiōes fiēdas ſm̄ opportunitatē. ⁋ Rurſus iterū non eſt difficile itelligē cām nocumenti in renibus eius. Sūt eniꝫ renes eius multo flegmate pleni: q̄ q̄dq; cauſa eſſe debet difficultatis mictꝰ ꝓpter frigiditatē ipſius ⁊ uentoſitatē. ⁋ Et iterū mala cōplexio frigida cuꝫ flegmate illo eſt cauſa doloris extenſiui ⁊ grauatiui in eis ꝓpter caliditatē que dicat̄ rōne decurſus etatis: non dubito q̄ in renib⁹ eius genite ſunt harenule multe: imo ⁊ lapilli. Caliditas enim vincens agens in materiam illam frigiditate ⁊ viſcoſitate ſua aptā indurari ualde facile terminat ipſam ad lapideitatē: ut colligendum eſt ex decimaoctaua tertij. capitulo de generatiōe lapidis in exordio eius. ⁊ hoc poteſt eſſe accidens aliud conſecutiuū ad diſpoſitionē uſ nocumentum quartum ſuperius pretactū. ⁋ Preter hec autem intellige q̄ ſi materia illa diu figeret̄ in renibus dolores extenſiuos faceret ⁊ iam fecit in eis. ⁋ Et ſi materia illa a uenis ⁊ arterijs effuſa colligeretur in carnoſa pterenū ⁊ poroſitatib⁹ eoꝝ ualde facile apoſtema gn̄aret in eis. Dis enim modis apoſtemata generantur ut colligendum eſt tertio tegni. §. illo Periculū eſt effundi in medias regiones. ⁋ Si aūt materie tales a putredinali caliditate euerterentur: tūc ualde facile cum hoc q̄ generarēt febres ꝑmixtas in renib⁹ ⁊ in poris urinalib⁹ excoriationē ueſice efficere poſſent. Unde ex iſtis quot ⁊ q̄ arduis periculis humanū genus expoſitum eſt. ⁋ At vō iterū circa q̄ntum accidens p̄cipale non leuius ſꝫ ſpeculandū eſt. Eſt enī de ſecretis nāe indiuiduum nō eſſe fecundū. oportet enim fecunditatem ꝯſeq; debitā diſpōnē cōplexionalē ⁊ cōpoſitionalē mēbroꝝ que generāt inſtrm̄ ⁊ mām generationis. patet aūt q̄ inſtrm̄ gn̄ationis p̄ncipale effectiuū eſt ſpūs gignitiuus aggregatus ex aīali vitali ⁊ nāli ſpiritibus. Oportet igit̄ hec mēbra eſſe debite diſpoſita. ſ. cor cerebrū ⁊ epar: ſi debēt generare ſpūm vitalē aīalē ⁊ nālē: ex quoꝝ oīum cōmixtione ſit ſpūs gignitiuus noīatus ſiue huius gn̄atio fiat per occurſum ⁊ cōmixtionem utriuſq; triū ad inuicē: ſiue fiat per alterationem ipſoꝝ inſimul: ſiue fiat per ꝯuenientē cōmixtionem ⁊ trāſmutationem ſubſtātialē utriuſq; illoꝝ triū: per quā corrūpant̄ ⁊ trāſmutētur in alterū: ſicut in q̄libet uera cōmixtione neceſſarium eſt fieri. Corrūpunt̄ enim oīa que cōmiſcentur ſupple uera cōmixtione pmo de gn̄atione in fine. ⁊ tu ꝯſidera: q̄a iſte eſt pūctus exitus ſpeculationis. Cōceſſo eniꝫ iſto oportet dari quartū ſpūm in corpore humano ꝑfecto ⁊ nō orbato gn̄atione ⁊ ꝓductiōis ſui ſilis enti apto. ⁋ Cū nō eſſet ualde difficile tenēt tres eſſe ſpūs neceſſarios ad indiuidui humani ꝯſeruationē. q̄rtū vō ſpūm eſſe ad ſpēi ꝯſeruationē. ⁊ pmi qdē tres vitalis aīalis ⁊ nālis ſpūs noīati ſunt. quartus vō gignitiuus nūcupat̄. Uerum aūt hic gignitiuus ſpūs generet̄ in corde ſicut ſpūs vitalis generatur in eo: quē ꝑipatetici tenēt eſſe quodāmō mām aīalis ⁊ nālis: aliter tn̄ ⁊ aliter modificatoꝝ in cerebro ⁊ epate: ut ſimul ꝯcederēt Ariſtoteles ⁊ philoſophātes medici non eſt hic magna cura. Oēs ꝯcorditer cōcedunt q̄ ad hoc ut ſpūs fiat inſtrm̄ ꝯueniens aīe ſenſitiue ⁊ motiue neceſſe eſt ipm̄ recipe p̄mā ꝑfectionē in cerebro: ⁊ ita dicunt de nāli ſpū q̄ ipſe recipit ultimā ꝑfectionē in epate. Et ita ꝯcederent q̄ gignitiuus ſpūs ultimā recipit ꝑfectionem in uaſis inuolutis ſm̄ Ariſtotelē: ⁊ in teſticulis ſm̄ medicos lꝫ originalē habuerit p̄ncipiū ſue ꝓductionis in quolibet mēbro p̄ncipali. ⁊ hoc qdē colligit̄ expſſe a principe. 22⁹ tertij. capitulo de cauſis ſpmatis cum dixit: q̄ oportet ut ei. ſ. ſpmati ⁊ gignitiuo ſpūi inſit ex oī p̄ncipali membro fons ⁊ origo. ꝓpter qḋ ex hac mā videnē ꝯſeq; correlaria plurima. ⁋ Primū q̄ fatui amētes ſtolidi ⁊ melācholici raro gn̄ant: ⁊ hoc ꝓpter diſtemperiē in ipſis egritudinib⁹ neceſſario inuentā in cerebro. ⁋ Secundum correlariū q̄ iracūdi furibundi triſtes ⁊ anguſtiā hūtes magnā raro gn̄ant. ꝓpterea quia iſte egritudines arguūt magnā diſtemperiē cordis. ꝓpter quā etiā cām frequēter reſoluti lipothomici ⁊ ſyncopiçātes non bn̄ gn̄ant imo raro niſi in mulie͞r ꝟginea. ⁋ Tertiū correlarium eſt q̄ hydropici: timpanitici: leucoflegmatici: ⁊ aſclitici nunq̄ generāt ⁊ ſi generāt corrupte efficiūt. ⁋ Propter qḋ ultimate concluditur q̄ quicūq; intendit ad generationem ⁊ fecūdus eſſe: vitam ſuā regulare debet in accidētibus anime: ⁊ operationibus virtutū vitalium ⁊ naturalium medium tenere q̄ magis eſt poſſibile: ⁊ hec quidem tā in viro q̄ in muliere eſt neceſſaria ſtatis ꝯcluſio. ⁋ At vō q̄ticūq; concedit̄ gignitiuum ſpūm in q̄to ⁊ in q̄li ꝑfectum repiri niſi ſemialis mā ꝯuenientiā hēret ad gn̄ationē: ex nunq̄ fieret ꝯuenienter gn̄atio. Uariant̄ enim effectus in

ſpera actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ multuꝫ excellẽter ꝓpter indiſpoſi
tionẽ: aut diſpōnem mãeriꝝ in quib⁹ agūt agẽtia. quantum
cūqꝫ eniꝫ celeſtia corpa ⁊ impſſiões aeree que gñant boieꝫ
per ſe bñ diſpoſita repirent: ſi ſanguis mẽſtru⁹ eẽt nimiū aq
ſus fluxibilis nō debite retẽtiuus: impſſiões in ipꝫ facte aut
nō eẽt illius impſſionis receptiu⁹ ꝓpter frigiditateꝫ ipſius
groſſitudinẽ aut viſcoſitatẽ: nequaꝙ eẽt ad mẽbroꝝ fetus
gñationeꝫ diſpoſitus. Et ſi ſupueniret ei ſpma aquoſum fri
gidū pauci ſpūs nequaꝙ poſſet fieri gñationis receptiuū.
ſicut eniꝫ fermẽtuꝫ nimiū aquoſuꝫ antiq̃tuꝫ groſſuꝫ ⁊ ſemi-
corruptuꝫ farine ⁊ aque mixtis ad inuicẽ ſuppoſituꝫ nō bñ
fermẽtat eã: ⁊ ecōuerſo qñ ſemini viri miſcet ſpma mulie-
ris ſi hẽt ſpma ꝓlificuꝫ negatuꝫ ab Ari. aut pmiſcet ei ſan
guis mẽſtruus nimium frigidus ⁊ extinguit ſemẽ viri aut
exoluit ipm: aut nimiuꝫ humidus ⁊ facit ipm fluxibile ⁊ in
cōſtãs: nequaꝙ poterit uera ⁊ ↄueniens iueniri ꝓlificatio.
¶ Ex qb⁹ oīb⁹ tanꝙ ex fundamẽto intelligi pōt cā ꝓhibiti
onis gñatiōis in hoc viro. Cum eniꝫ ampliſſima inueniat
humiditas in cerebro ⁊ alijs pncipalibus ut pdictū eſt. non
appet mirabile ſi hic nō eſt bñ fecūdus quãticūqꝫ eius con
ſors ⁊ uxor bñ ſana exiſteret. quid ergo affirmandū eſſet ſi
uxor eius etiaꝫ in predictis diſtẽperata exiſteret? ¶ Ex qui
bus oīb⁹ collige quãtū eſt difficile intelligẽ cauſas ſterilita
tis in viro ⁊ muliere. ¶ Collige 2° quãtum eſt difficile re-
ducere ad fecūditatem virum ⁊ mulierem ſteriles. ¶ Colli
ge 3° ↄtra Curyciliones medicos ꝙ non eſt data vna medi
cina impgnationis ⁊ fecūditatis effectiua cauſa ſicut dicit
mãdragora a quibuſdã. illud affirmat ⁊ ridiculoſum cre
ditur de nepita qđ ſcripſit Macer caplo de calamento duꝫ
inquit: fertur ꝙ caſtas impgnat odore ſuo. ¶ Ulamate cō
cluditur uerificatio quinti accidentis videlicet huius viri
ineptitudo ad generationem. ¶ Jam vo appet ſatis facile
intelligi poſſe cauſas ſepti accidẽtis videlicet difficultatis
anhelitus. Multe nãqꝫ materie flegmatice a capite ad pe-
ctus eius effuſe cānulas pulmonis: ⁊ vias ei⁹ anguſtas op
pilauerunt ⁊ totum pulmonẽ debilitauerunt a cōuenienti
dilatatione ⁊ ſiſtole ipſius. ꝓpter qđ cum nō recipiat debi-
ta q̃titas aeris euentare debentis creſcit caliditas que facit
ad neceſſitatẽ magnificandi aut uelocitandi motum pul-
monis ⁊ iam fumoſitates ⁊ mãe recepte incitant vtutem ⁊
cogūt ipſam ad magnificandū aut uelocitãdū ⁊ frequẽtan-
dum ſiſtolem. ¶ Cum ergo iſtoꝝ cãe pleuerãt tunc neceſ-
ſeeſt noceri anhelituꝫ magnitudine uelocitate frequẽtia tar
ditate ⁊ raritate ⁊ puitate ſm ꝙ cãe harū diuarū pducitiue
diãnt ⁊ ſubdñant aut aliter uariant. ¶ Et hoc totū nō eſt
aliđ ꝙ eẽ nocumentū in anhelitu ita ut qñqꝫ nō poſſint bñ
dilatari pulmo ⁊ pect⁹ qñ facta eſt caliditas intẽſa in corde:
debilitas vtutis: ⁊ inobediẽtia organoꝝ anhelit⁹ ꝓpter mul
titudinem materierū ⁊ diſtẽperieꝫ earū. ¶ Uñ qñqꝫ in hoc
viro anhelit⁹ eſt puus uelox ⁊ frequẽs: qñqꝫ vo magn⁹ tar
dus ⁊ rarus ꝓpter debilitatẽ vtutis inobediẽtiaꝫ organoꝝ
⁊ frigiditatẽ materieruꝫ: ⁊ qñqꝫ parū aut nil moleſtans: qñ
qꝫ vo mltū. Et hoc eſt illđ qđ intellexit pnceps x° tertij caꝑ
de aſmate dū inqt ꝙ hec egritudo qñqꝫ reuoluit per paroxiſ-
mos. ¶ Et uerū ex hoc appet facile itelligi poſſe ꝓpter qđ
iſte vir grauetur magis qñ poſt cenã lõgã incipit ambula-
re. ⁊ qñ per ſcalas uel mõtes aſcẽdẽdo ꝓgredit: tũc eniꝫ in
motu dilatant ⁊ extẽdunt mãe ⁊ magis infunduntur in
mẽbris: vñ magis cãnales ⁊ vias replẽdo pulmonis ſunt
cauſe nocumenti maioris in anhelitu. ¶ Et eadem rõne
cum infundant mãe in muſculis ⁊ mẽbris uoluntarijs ⁊
aīalis motus magis nocet: ⁊ ſic appet quomõ eſt leue que-
rere ↄſilium circa accidentia ⁊ egritudines diuerſas. Dif-
ficillimum aũt eſt declarare ⁊ ſoluere eas. quoniam ſolue-
re vinculum non eſt ignorantis. elencorum primo.

Ex omnium igitur hoꝝ fundamẽto colligitur ꝙ cauſa oīum accitiuꝫ ⁊ nocumẽ
torum huius viri eſt mala complexio frigida ⁊ humida ce
rebri cordis ⁊ genitalium membrorum ipſius. Concludit
2° ꝙ mãlis cã huius eſt flegma mucillaginoſum ⁊ aquoſuꝫ
qb⁹ cōmiſcet aliqđ ſe. oſitatis cholere: lꝫ paꝝ. ¶ Sequitur
tertio ꝙ antecedens cauſa harū diſpōnū eſt cōtenta in uenis
pãniculorum cerebri pectoris ⁊ genitalium. ¶ Sequitur
quarto ꝙ cōiuncta cauſa eſt immerſa poris cerebri pulmo
nis ⁊ mẽbroruꝫ anhelitus ⁊ generationis. ¶ Sequit 5° ꝙ
non videt aliqđ membrum in hoc viro remãſiſſe ↄuenien-
ter ſe hñs magis ꝙ epar argumento ſumpto ab opationi-
bus coībus attributis ei. ſ. ↄueniẽter attrahẽdi alimẽtū pri
muꝫ. ſ. chilū in q̃tuor humores pmos retinendi ↄuertendi
ipm ⁊ vtutẽ hñs expellendi uel depurãdi humores q̃tuor a
ſupfluitatib⁹ ⁊ delegãdi ipſos ad loca nutricationis appo-
nendo vniendo ⁊ aſſimilando. Et qm̃ hec accidentia pdi-
cta videnť eſſe ſuſpecta ⁊ timoroſa multum apparet in hoc
viro neceſſarium eſſe regimen feſtine ⁊ ſollicite pcurãdū
eius qđ nunc ſequendo declarabit particulariter.

Regimen ſex rerum non naturalium continetur in illo conſilio quod incipit.
Uir egregius ⁊ in iure canonico licentiatus.

¶ De regimine medicinalium. Caꝑ.

Explanato itaqꝫ regimine huius viri per res nō
nãles medicinale regimẽ eidem declarãdum eſt
Propter cuius fundamentuꝫ pmittẽdū pmo ꝙ
lꝫ accitia nouẽ moleſtãt hũc generoſum virum
pncipalis tamẽ egritudo eſt mala cōplo frigida
⁊ humida totius corpis ⁊ maxime cerebri ipſius: que ſiue
fuerit a gñatione talis ſiue a tpe non eſt mō diſcutiẽduꝫ cū
appeat in viro iſto multitudo mãerū frigidarum que ſunt
aquoſe ⁊ mucillaginoſe: imo etiã ſm ptem ſunt flegmata vi
trea que nullo mō generari ⁊ multiplicari pñt uera gñatio-
ne in epate ſuo aut equoca gñatione in cerebro ſtomacho
⁊ in alijs locis: niſi complexio nãlis aut accidentalis decli-
naret a medio per augmẽtū frigiditatis ⁊ humiditatis. Cū
igiť hec oīa in hoc viro nobili ſint manifeſta ut in pmo pn
cipali caplo demõſtratū eſt. Oportet regimen omniuꝫ in-
ſtrorum medicinalium ſuſtentari ſuper hoc fundamento.
¶ Propter qđ in applicatione medicinarū que aduerſarij
debet male cōplexioni ⁊ mãlib⁹ cauſis pdictis ſeptẽ videnť
mihi neceſſarie intentiões curatiue penes quas diuerſifi-
catur regimen oīum inſtrumentorū medicinaliū. ¶ Et p-
ma intentio erit minoratiua materierū euacuatio. ¶ Se-
cunda vo erit illarum diuerſio. ¶ Tertia erit ipſaruꝫ recti-
ficatio ⁊ digeſtio. ¶ Et quarta erit regiminis in qualitati-
bus primis ⁊ ſecũdis quorundam ſimplicium medicina-
rum conferentium ad predicta accidentia electio. ¶ Quĩ
ta vo erit eradicatiua pdictarum mãeruꝫ euacuatio. ¶ Et
ſexta enũciabit plurima inſtrumẽta correctiua male com-
plexionis frigide ⁊ humide huius viri. ¶ Septima vo ⁊
ultima ſollicitabit cōpletã ↄſumptionem materierū pdicta-
rum: ⁊ ponet quedã inſtrã cordi cerebro ſtomacho ⁊ reni-
bus ↄueniẽtia: in qua etiã nōnulla ſimplicia ⁊ cōpoſita me
dicamina ſm ſententiã illuſtriū auctorum cōſcribẽtur que
virum ⁊ mulierem de ſterilitate reducant ad fecunditatem.
⁊ tandem erit opuſculi finis.

Pro intentione pma executioni mãdãda pmittenduꝫ ꝙ oportet inſtra
minoratiua materias hẽre virtutẽ attrahẽdi flegmaticas
materias pdictas a capite ſtomacho: a pectore ⁊ renibus:
⁊ a muſculis ⁊ iuncturalibus partibus: cuꝫ iſte nobilis nō
leuiter ſit preparatus ad nocumenta iũcturarum. ¶ Cum
itaqꝫ vno mane in aurora fuerit diſtans a cena precedẽti
pta per nouẽ horas accipiat has pillas. ℞. pillarū cochia
ruꝫ pillarū de ſarcocolla deſcriptiōe M. eſue in caꝑ ſuo. aū.
ʒ.ſ. incorpent cū iera ſimplici ⁊ fiant pille. vij. ⁊ aſſumant
oēs. poſt q̃ruꝫ aſſūptioneꝫ quta hora accipiat cyathū vnuꝫ
plenū aque ordei zuccarate: ⁊ poſt per vnaꝫ horã accipiat
prãdiū. Neqꝫ ſup eas dormiat niſi ualde paꝝ: qꝛ debiles ſũt

¶ Si aūt nō diligeret accipe pil. tūc accipiat hāc medicinā. ℞. mellis roſ. ℥.j.ß. agarici electi. ʒ.j. pul. hermodactylo℞. ℈.j. ʒinʒiberis viol. cinamomi. an̄. g̃. iiij. ſalis gēme. g̃. j. ʒuc. ʒ.ß. incorporent̃ oīa ſimul ⁊ accipiat̃ totum. ¶ Et ſi adhuc ꝓpter amaritudinē abominaret̃ hāc medicinā accipiat hāc tertiā. ℞. electuarij indi. ʒ.j.ß. benedicte. ʒ.j. hermodactylo℞. ℈.j. ʒinʒiberis macis. g̃. iij. miſce ⁊ accipiat̃ cum medio cyatho vini albi ſubtilis ⁊ aromatici. ¶ Et qualiſcūq3 de numero hax̄ medicinaru3 accipiatur poſt ea3 obſeruande ſunt conditiones que ſcripte ſunt in aſſumptione pil. ſuprascriptarum obſeruari debere. Et hec de minoratiua euacuatione ſufficiant.

Secūda vō intētio eſt materierū diuerſio. ꝓ qua ꝓmittēdu3 ꝓ q̧ ſi iſte vir in etate adoleſcentie uel pueritie ſoluit hēre fluxū emorroidarū nulla melior poſſet inueniri ſpēs diuerſionis q̄ apire eas: uel fricando ipſas cū felle tauri: aut cum folijs fici recētibus uel ſiccis. ¶ Uel 3° cū folijs ꝯſolide maioris. ¶ Et 4° cū pāno biſello hn̄ aſpo. ¶ Aut 5° pūgēdo eas cū ſetis porcinis uel cum ſtōmo. ¶ Aut ultimo ſupponēdo puam uētoſam circulo ani. Et q̄ñcūq3 apiant̃ ꝑmittat̃ exire ſanguis uſq3 ad debilitatē v̄tutis excluſiue. ¶ Si aūt ut frequenter ꝯtingit fluxus ſanguinis ſupflueret: tūc ſupponat̃ hoc medicamē ℞. acatie: lapidis ematitis: gūmi arabici: dragagāti: fuliginis inuētē ante faciē furni an̄. ʒ.ij. puluerizent̃ oīa ſubtiliſſime ⁊ ꝯquaſſent̃ cū albumine oui cū quo cotō3 uel ſtupa de lino ꝑus in aceto nigro ifuſa ⁊ bn̄ expſſa madefiat: deinde cū eo emplaſtret̃ fueri. ¶ Et ſi itéru3 pſeuerarēt earum emorroſagia tunc exhibeant̃ ei pil. de bdelio deſcriptione Raſis 9° Almāſoris cap̄ de emorroidibus ragadijs ⁊ fiſtulis in ano. de qbus patiēs ſemp an̄ prādiu3 ⁊ cena3 p duas horas accipiat tres: ⁊ in aurora accipiat de eis ſeptem uel octo ⁊ felicitabit̃ eius cura. ¶ Scōs modus diuertēdi materias eſt cū ꝓuocātibus urinā. de quox̄ numero tria ſunt inſtra ſecura ⁊ elegātiora. ¶ Quox̄ ꝑmū eſt hoc. ℞. aque milij ſolis. ʒ.v. ⁊ bibant̃ in aurora calide. ¶ Et ſi uolueris fortius illo. Accipe aque apij rubee tinctox̄ ⁊ fu. an̄. ʒ.j.ß. Accipiat̃ totū ut ſupra. ¶ Et ſi iterū uolueris medicamē fortius: tūc. ℞. rubee tīctox̄: ſpice nardi granox̄ orobi: fu: meris ſe. apij: aniſi: feniculi. an̄. ʒ.j. puluerizent̃ oīa per ſe: deinde cōmiſceant̃: ⁊ cū ſucco apij fiant ex eis pillule: de qb⁹ in aurora accipiant̃ ℈. iiij. aut. ʒ.j.ß. Et de eis etiā accipiantur an̄ prādiu3 ⁊ cenā per horā cū dimidia quatuor uel quinque. ſunt enī3 utiles ⁊ magne ꝓuocationis ⁊ ſecure. Et credo ego q̧ poſt diuerſionē per emorroidas nulla eſſet ſpēs diuerſionis melior ⁊ ſecurior q̄ urine ꝓuocatio. ¶ Si quis aūt diligeret magis materierū diuerſionē per uētris ꝓuocationē: tūc poſſet fieri hoc cliſtē. ℞. foliox̄ malue mercurialis ⁊ blete. an̄. M. j. foliox̄ altee. M. j. ſe. lini. M. j.ß. furfuris. M. ij. coquantur oīa in quatuor fiſtulis aque uſq3 ad ꝯſumptionem medietatis. Et de tali colatura cū expſſione bona accipiat̃ lib. j. olei de ſiſamo: olei lilio℞ albox̄ ⁊ de aneto. an̄. ʒ.j.ß. ſalis cois. ʒ.ß. bn̄dicte. ʒ. vj. ʒuc. ru. caſſie fiſtule an̄. ʒ.ß. miſce oīa ⁊ cum eis mediocriter calidis fiat cliſtere. ¶ Cōuenienter etiā per uētrē diuerterēt mās he pil. ℞. al. epatici pōderoſi ⁊ bn̄ pinguis. ʒ. ij. maſticis ſe. apij: feniculi ⁊ aneti. an̄. ℈. ij. dyagridij. ʒ.ß. macis cinamomi an̄. ℈. j. ſalis indi. ℈. ij. ifundant̃ oīa ſubtiliter puluerizata in lib. ß. ſucci lupulloх̄ ⁊ ponant̃ ſub radijs ſolis ⁊ exiccent̃. poſtea aute3 bis renouet̃ ſuccus ⁊ exiccent̃. ⁊ de mā remanēte fiāt pillule de oi. ʒ. vj. de qbus accipiant̃ an̄ cenā due uel tres. Aperiunt enī3 uētrem ꝯuenienter ⁊ mediocriter educēdo mās fecales ⁊ alias in uenis ꝓpinquas inuentas. ¶ Poſſunt etiā 4° diuerti mās per fricationes adminiſtratas a pedibus uſq3 ad genua: ⁊ ab illis uſq3 ad inguina: de qbus uſq3 ad nates: ⁊ de natib⁹ uſq3 ad ſpatulas: ⁊ de manibus uſq3 ad humeros reuoluēdo fiat fricatio cū pāno aſpero ſemp ad iferiora trahēdo uſquequo fricate ptes efficiant̃ rubee ⁊ bn̄ calide actu. ¶ 5° iteru3 diuerti poſſunt mās per applicationem uētoſarū abſq3 ſcarificatione que apponant̃ domeſticis ꝑtibus carnoſis tybiaru3 ⁊ coxax̄: aut ponant̃ ſuper nates: aut tertio ſup ſpatulas intelligēdo ipſas ſemp applicari debē abſq3 ſcarificatione. ¶ Et ſi q̄s deſideraret materierū diuerſionē cu3 euacuatione manifeſta nullu3 eſſet incōueniens adminiſtrare flobotomiam in hora electa de uena nigra purpurea: uel cōi in brachio dextro uel ſiniſtro in curuatura eius: aut de uena baſilica ibidem apud cubitu3 inferius inuēta per quā extraherent̃ quatuor uel. v. ʒ. ſanguinis. In viro enim iſto multiplicat̃ ſanguis notabiliter ꝓpter bonā diſpoſitionē epatis. ⁊ hec de intentione diuerſionis materierum ꝯuenienter ſufficere videntur.

Tertia vō intētio ꝑmiſſa laborabat ad materierū digeſtionē que cu3 infraſcriptis inſtrīs cōpleri pōt. ¶ Quox̄ primum eſt hoc. ℞. aque capillox̄ ueneris: aque milij ſolis: aque hyſopi. an̄. ʒ.j.ß. miſce ⁊ calide aſſumant̃ i aurora: poſt que tardet̃ cib⁹ horis quatuor. Capillus enī3 ueneris reſpicit pectus cor ⁊ vias urinales. qui l3 temperatus exiſtat. tn̄ eſt tante ꝓuocationis q̧ de eo ſcribit Auerrois q̄nto colliget. q̧ erat prouocatiuus in 3° gradu. Milij ſolis aūt reſpicit epar ſtomachu3 ſplenē ⁊ vias urinales digerēdo mās i eis. Hyſopus eſt de meliorib⁹ medicinis capitalib⁹ pectoralib⁹ ſtomachalib⁹ epaticis ⁊ ſpleneticis ⁊ aduerſant̃ flegmati ꝯuenienter in digerēdo ⁊ diſtrahēdo ipm̄ a mēbris illis. ¶ 2ᵐ vō digeſtiuū delectabilius illo eſſet hoc. ℞. ſyrupi de hyſopo. ʒ.j. ſyrupi cōpoſiti acetoſi ʒ.ß. aque feniculi abſinthij ⁊ apij an̄. ʒ.j. miſce ⁊ totu3 calidu3 exhibeat̃. ¶ 3ᵐ digeſtiuū ꝯueniēs eſt hoc. ℞. ſpēru3 dyacinamomi: ſpēru3 electuarij de ligno aloes ⁊ dyamuſci dul. an̄. ʒ.j. ʒuc. ſcōe decoctionis: q̄ calidius eſt: tabarzet. ʒ. v. cū aqua betonice fiat ꝯfectio in rotulis duarū. ʒ. de quibus ſemp vna imediate an̄ cibu3 ⁊ altera poſt ipm̄. ⁊ tertia in aurora accipiat̃. Tales enī3 ꝯfectiones l3 nō ſint liquiditate ſua adeo faciles penetrātes ad remotas ptes: nō minori tn̄ v̄tute digerē pn̄t mās ꝓpter morā quā trahūt eiſq3 cito penetrāt. Et fortaſſis iſta fuit cā ꝓpter quā illuſtres viri ueteres mās digerebāt cu3 ꝯfectionib⁹: electuarijs: trociſcis: ⁊ pul. quos pul. arabici ueteres noiant viur: ⁊ greci noiant eos ſuf. Nos vō itali medici noiamus eos trageas. ¶ Et iterū quartum digeſtiuū eſt hoc. ℞. trociſcox̄ de ſpica deſcriptione Raſ. 9° Almāſoris. trociſcox̄ de eupatorio deſcriptione Auic. 5° canonꝭ. an̄. ʒ.j. cū ſucco abſinthij formentur trociſci ⁊ exiccent̃ in vmbra: de qbus cu3 exiccati fuerint det̃. ʒ.j. in potu poſt ultimā ꝯtritionem cox̄ cum. ʒ. ij. aque maiorane uel betonice. Et ſi patiens timeret abominationē uel amaritudinē: tūc ex eis puluerizatis forment̃ pil. v. uel. vj. ⁊ accipiant̃ in aurora. Ego aūt ex eis exhibere ſoleo pillulas tres per horā vnā ante prādium ⁊ totidem ante cenam ⁊ quinque ex eis offero in aurora: ⁊ ita ꝯueniuntur: ⁊ ſine nocumēto digero mās febriū ⁊ oīum egritudinū. ¶ Similiter etiā digeri poſſunt mās ꝯuenienter per adminiſtrationē electuarioх̄ mollium: ſicut erat antiquox̄ ꝯſuetudo. ꝓpter qḋ optia eēnt eluariū dyābra noiatū dyamuſci dulce dyacinamomū aromaticū roſatū deſcriptiōe Gabriel. dyacalamētu3 dyairis ⁊ eluariū de gēmis: ⁊ eluariu3 de ligno aloes deſcriptū ab Auic. 5° canonꝭ. ſumma ꝑma. hec enim oīa ꝯuenientia ſunt ad digerēdu3 mās flegmaticas ⁊ frigidas alias immerſas in ꝓfunditate mēbrox̄ quorūcūq3 ⁊ aromaticitate ſua vigorāt mēbra illa: ⁊ a multiplicatione ſupfluitatum defendūt ea. Soleo aūt ego in aurora exhibere. ʒ.ß. ſimpliciter deglutitā aut ſaltem cum aqua calamenti: betonice uel ſaluie calefacta potatam. Neq3 timeo de eis exhibere quantitatem caſtanee vnius immediate uel parum ante prandium ⁊ cenam. Et video omnia proſpere ⁊ conuenienter mihi ſuccedere. Altiſſimi tamē prouidentia magis q̄ induſtria mea. Et hec de intētione digeſtionis ⁊ inſtrumentis eius tal̃a ſūt.

Quarta intẽtio laborabat ad inueniẽdum aliqua medicamina accidẽtibus huius viri ꝯueniẽtia capitis grauitati ⁊ oppilationib⁹ cerebri: ⁊ ſpatulaꝝ ⁊ pectoris repletioni ꝯuenientia ſunt hec oĩa inſtrumenta. ¶ p^m^ eſt xilobalſami ꝯditũ: de quo cocleꝝ vnũ in aurora deglutiẽdo comedat. Et etiã aliqd de eo accipi põt imediate poſt cibũ. ¶ Siſr etiã huic intẽtioni ꝯferũt cubebe.3.vl 4.in mane maſticate expuẽdo ſupfluitates diſſolutas per eas. ¶ Et radix etiã gẽtiane maſticate optima eſt: ſi non timet eius amaritudo. ¶ Et nux muſcata diu in ore retẽta magnifice ꝯfert capiti ⁊ oĩb⁹ oppilationib⁹ cerebri. ¶ Et ꝯfectio de acoro poſt cibũ comeſta uſqꝫ ad mediã.ʒ. ¶ Et calamẽtuꝫ recens in ꝓncipio prandij ⁊ cene comeſtuꝫ cuꝫ hyſopo ⁊ ſine illo eſt ualde ꝯueniens. ¶ Spatularũ autẽ tẽſioni ⁊ grauitati ꝯfert fomẽtatio facta cũ folijs betonice calamẽti: lauri: roſmarini: ⁊ ſimiliũ calidoꝝ: ⁊ inunctio ipſarũ cum oleo irino calefacto: uel cuꝫ oleo de violis citrinis. Aut cuꝫ oleo de andacocha: qð adhuc melius eſt: uel cuꝫ oleo de pipibus ⁊ de croco. Hec oĩa aut ipſoꝝ aliqua uel ſimplr aliqð ex eis accipiẽdo ſolẽniter conferũt. ¶ Et madefacere pãnos de lino in aqua vini bñ expſſos calefactos apponere ſpatulis tollit oẽꝫ earũ lapſitudinẽ: ſiue per eã intelligaꝛ nocumẽtuꝫ in ſenſu uel in motu inuẽtuꝫ. ¶ At ṽo ſi huius viri pectus ꝯſtipati pcipiaꝛ qð apparebit per aliquã ſpẽm dyſnie.i.nocumẽti anhelit⁹ eidẽ ꝓuidẽduꝫ eſt in ſero apud ſomnũ deglutiẽdo ʒ.j.electuarij de calamẽto deſcriptione Nicolai in antidotario. ¶ Et ſi raucus pcipitur vox eius eadẽ hora deglutiaꝛ electuarij dyaris ʒ.j. deſcripta ubi ſupra. aut ſaltẽ bibaꝛ diſſolutũ cũ modico vini albi dulcis ꝑcalefacti. Dilatãt eniꝫ hec talia pectus apiẽdo oppilationes eius: diſſoluẽdo mãs: ⁊ ꝓuocando ſputum. ¶ At ṽo ſi motus tremulus cordis adeſſet: tũc accipiatur pul. ꝫedoarie.ʒ.j.⁊ diſſoluaꝛ cũ aqua decoctionis croci: ⁊ fiat ex ea linimẽtuꝫ ſup mamilla ſiniſtra. Zedoaria eniꝫ cõfert tremori cordis uehemẽter ualde ⁊ ꝓpe a frigore ⁊ frigiditate facto. Si aũt ſtomachus eius nauſearet ⁊ abominationẽ hẽret: tunc ꝯferũt eidẽ pillule ſuprascripte in intẽtione diuerſionis ⁊ electuariũ de xilobalſamo ſupra ſtatiꝫ poſitũ. ¶ Et optimũ inſtrũm eſt ad hãc intẽtionẽ inunctio ex oleo nardino cũ puluere amcos facta: in qua etiã infundant cotuꝫ uel lana ⁊ ſtomacho actu calida ſuperponanꝛ. ¶ Si aũt pciperet in epate oppilatio per tẽſionẽ ibidẽ repreſentata: tũc ꝯueniens inſtrũm de localibus ad eũ eſt eupatoriũ recẽs calefactũ fomẽtando ipꝫ epar ſub hypocõdrio dextro. ¶ Aut deꝛ.ʒ.j.trociſcoꝝ de ſpica cuꝫ.ʒ.j.aque abſinthij ꝑcalefacte. ¶ Aut ſaltẽ eidem exhibeatis in aurora electuarij de ligno aloes.ʒ.j.ſ.cũ.ʒ.ij.aque iris aut capilloruꝫ ueneris calefactis. ¶ Dolori ṽo renũ eius ſi ſupueniret ꝓuidẽduꝫ eſt fomẽtando eos cũ paritaria recẽti calefacta: aut cuꝫ furfurib⁹ ⁊ milio. ¶ Et melius illis eſt fomẽtũ factũ cuꝫ ſerpillo recẽti calefacto ⁊ renib⁹ applicato ⁊ eſt de expertis meis. ¶ Et ſcio etiam ego ꝙ tales dolores ꝯuenienter auferet offerre.ʒ.iiij.aque capilloꝝ uene. calefacte cũ medio.ȝ.croci. cũ in aurora exhibenꝛ. ¶ Et experientia certificatus ſuꝫ ꝙ exhibere.ʒ.j.tyriace Andromaci cũ.ʒ.j.ſ.aque eupatorij eſt ualde ꝯueniens: ipſa eniꝫ ꝯfert doloribus renuꝫ ex plurib⁹ cauſis aduenientibus ⁊ pluribus etiam modis iuuamẽti in 5° canoñ. ſumma ꝑma de laudib⁹ tyriace colligẽduꝫ. Hec in ſumma videnꝛ mihi ſufficere pro intẽtione quarta digẽdi medicinas nõnullas ꝯuenientes accidentibus ꝙ pluribus moleſtãtibus hũc viruꝫ: neqꝫ exiſtimãdũ eſt ꝙ hec oĩa uel eoꝝ plura ſimul ꝯfundi debeant. Sed ſapiẽter intelligẽduꝫ eſt. Nequaꝙ eniꝫ eſſet poſſibile tot ⁊ tãta medicamina cõfuſe adminiſtrare. Cũ neqꝫ virtus pati poſſet eoꝝ operationem: nec illa ꝯuenienter actuare poſſet.

Pro quĩta ṽo intẽtione ꝓncipali apienda deſcribaꝛ ꝓ hoc cõpoſituꝫ. ℞.agarici electi.ʒ.j.hermodactiloꝝ.ȝ.ij.turbit albi leuis ⁊ gũmoſi.ʒ.ſ.ꝫinꝫiberis.ȝ.j.ſalis gẽme.ǧ.iij.dyagridij.ǧ.ij.pulueriꝫenꝛ hec oĩa per ſe ⁊ miſceanꝛ in.ʒ.iij.aque eupatorij per diem naturalem. poſt hec caleſiãt ⁊ cõmiſceanꝛ ⁊ fiat eoꝝ colatura cũ expreſſiõe forti ⁊ illi colature addaꝛ ꝫuc.ʒ.ſ.⁊ totũ hoc calidũ bibaꝛ obſeruãdo poſt illud regulas in ꝓ minoratiuo deſcriptas. ¶ Si ṽo eger abominareꝛ hãc infuſionẽ: tũc exhibeanꝛ ei pillule iſte. ℞.pil. fetidaꝝ.pil. de agarico: ⁊ de hermodactylis.añ.ȝ.j.fiãt pil. vij.uel.viij.cũ ſuc.roſaꝝ: ⁊ exhibeantur oẽs. ¶ Tertiũ eradicatiuũ põt eẽ puluis iſte. ℞.turbit electi pulueris hermodactyloꝝ añ.ʒ.ſ.dyagridij granũ vnuꝫ ꝫinꝫiberis aniſi amcos liquiritie añ.gra.v.pulueriꝫentur oĩa per ſe ⁊ cõmiſceanꝛ. ⁊ totus hic puluis bibaꝛ cum.ʒ.ij. aque eupatorij ꝫuccarate ⁊ calefacte obſeruãdo poſt hoc modos in alijs euacuantibus obſeruandos ⁊ deſcriptos. ¶ Si aũt eger deſideraret accipere electuaria: tũc conueniens erit electuariũ indum electuarium de dactylis ⁊ de dyaſinticon nominatum electuarium elekoꝛ deſcriptione Meſ.in antidotario. Et plura alia que hic ꝓpter breuitatem pertranſeo cum predicta bene ſufficiant.

Pro ſexta ṽo intẽtione expediẽda ꝑmittẽduꝫ ꝓ ꝙ plurima illoꝝ que ſcripta ſunt in intẽtione ꝑma de minorãtibus. in intẽtione 3° de digerẽtibus in intẽtione 4° de ꝯferẽtibus ad accitus diuerſa ad hãc intẽtionẽ adaptari poſſunt. Quis eniꝫ dubitat ꝙ minoratiua: digeſtiua: correptiua accitiuꝫ ⁊ eradicatiua medicamina ſufficiẽter corrigẽ poſſũt malã cõplexionẽ frigidã ⁊ humidã huius viri: uerũ adhuc inueniunꝛ plurima a ſapiẽtibus laudata. ¶ Primũ eſt uſus tyriace Andromaci propter multas cãs: ⁊ ꝓpͤ ꝙ ipſa ꝯfortat calorẽ innatuꝫ 5° canoñ. ubi ſupra. ¶ Scõm ṽo eſt uſus metridati. ¶ Tertiuꝫ eſt uſus electuarij dyãtos. ¶ Quartum eſt ſotyra magnũ: ideſt electuariũ noiatũ ſotyra: ideſt ſaluatrix. ¶ Et quĩtũ eſt electuariũ alchechengi magnũ. ¶ Et ſextũ eſt electuariũ dyalacca. ¶ Et 7^m^ eſt electuariũ dyacurcuma noiatuꝫ. ¶ Et 8^m^ eſt electuariuꝫ dyãbra noiatũ: quoꝝ oĩuꝫ accipiaꝛ a.ʒ.j.uſqꝫ ad duas deglutiẽdo ipm aut diſſoluẽdo ⁊ bibendo cũ aqua calida diſtillationis maiorane: uel roſmarini ꝓpter cerebrũ. Et bugloſſe uel meliſſe ꝓpter cor. Et hyſopi uel praſſij ꝓpter pectus. ⁊ abſinthij ⁊ menthe ꝓpter ſtomachum. ⁊ eupatorij ⁊ apij ꝓpter epar. ⁊ tamariſci uľ ſcolopẽdrie ꝓpter ſplenẽ. ⁊ frumenti ⁊ capilloꝝ ueneris ꝓpter renes: que oĩa aut ipſoꝝ aliqua tepida: aut paruꝫ calida ex bibeanꝛ cum aliquo de ꝑdictis electuarijs in aurora uel per tres horas ante cibũ. Hec eniꝫ ſufficiẽter cũ plexionem holuꝫ a tẽperamẽto ſuo elongatam a frigiditate reducere poſſunt ꝯuenienter ad tẽperiem conſuetam. Et tu ꝯſidera ꝑdictoꝝ virtutes ꝑmas: ſecũdas: tertias: quartas: ⁊ inuenies hoꝝ ueritatem: ⁊ hec de intentione ſexta.

Pro ſeptima ṽo intẽtione ꝓncipali iã appareꝫ manifeſtũ eẽ ꝙ oĩa iſta que poſita ſunt in intẽtione 6° ꝑcedẽte ꝯſumẽ ꝑnt ⁊ exiccare mãs in ꝑdictis mẽbris remanẽtes. Uerũtñ ſcituꝫ eſt ꝙ galãga eſt de medicinis ꝯſumẽtib⁹ mãs frigidas in cerebro abũdantes. ¶ Et grana tria cubebarũ deglutita hora dormiẽdi multuꝫ etiã ꝯferunt ad hoc. ¶ Et flores roſmarini comeſti poſt cibũ mirabiliter ad hoc ꝯferũt. ¶ Et odor maiorane ſicce ⁊ recẽtis etiaꝫ eſt ualde utilis. ¶ Et ſupaſpergere pti anteriori capitis ſero ⁊ mane aliqd de puluere gariofiloꝝ eſt potẽs medicina ad ꝯſumptionẽ ſupfluitatuꝫ frigidarũ capitis ſicut placuit Auenꝫoar ꝓ theiſir. caꝑ ꝓ. ¶ Ego ṽo nõ minus iuuamẽtuꝫ inueni in pulueriꝫatione ꝑdicte partis cũ puluere de electo ligno aloe facta. ¶ Praſſij aũt hyſopi: enule: ⁊ calamẽti uſus in cibis ꝯſumũt mãs frigidas in pectore hñtes. ¶ Cordis aũt ſupfluitates exiccat ⁊ educit ſuccus enule meliſſe: ſaluie: maiorane: macis: croci: ⁊ ꝫedoarie. ¶ Puluis ṽo camedreos: mẽtaſtri: ſtoracis: calaminte ⁊ ſerpilli mũdant ſtomachũ a ſuperfluitatibus frigidis. ¶ Splenẽ ṽo expurgant adiantum cortex capperorum

tamariſcus ſcolopẽdria ⁊ ſimilia. ¶ Eparatis mundificit ⁊ in eo mãe exiccant calamus aromaticus opobalſamum carpobalſamum: ⁊ xilobalſamum: ⁊ fu: meu: ⁊ ariſtologia longa ⁊ rotũda. ¶ Renibus vo̍ ꝯferunt grana milij ſolis deglutita ſemẽ apij rubea tinctorũ: radix liqritie: camepitheos dyapnetẽ ⁊ uenen ꝓpue ⁊ eſt matricaria de qua in diſpoſitionib⁹ renũ vide laudes ſcḋo canonũ.caꝑ de uenen. ¶ Si enim hec ſimplicia ꝯdiunt̃ cum cibis ⁊ ex aliqbus fiant decoctiones ſyru. iulep: trociſci: ꝯfectiones: ⁊ tragee: ⁊ dent̃ ad comedẽdũ uel ad bibẽdũ nõ eſt dubitandũ tales poſſe ꝓducẽ opationes rectificãtes ꝑdicta mẽbra ꝯſumentes mãe in eis abũdãtes: ⁊ tu ꝯſidera hec eſſe uera per quas ternas virtutes in medicinis inuẽtas ut ſupra tactum eſt: ⁊ hec de intentione ſeptima bene ſufficere poſſunt.

Conſilium.21.

De dolore capitis cõpoſito ex emigranea ⁊ cephalea a mala cõplexione frigida ⁊ humida capitis cũ mã cum cõplicatione pluriũ accidentium.que ſunt. ¶ Dolor muſculorũ lacertoꝝ ⁊ pãniculoꝝ faciei. ¶ Nocumẽtũ viſionis. ¶ Nocumentũ auditus. ¶ Nocumentũ in ſenſibus interioribus. ¶ Profunditas ſomni cum grauitate capitis. ¶ Tinnitus aurium. ¶ Saltus oculi. ¶ Difficultas motus brachij ⁊ manus. ¶ Inſtantia doloris capitis.

Diſpoſitio huius nobilis ⁊ laudatiſſime dñe uxoris celeberrimi Baptiſte de ualle marana ſi diligenter inſpicit̃ abſq; dubio eſt emigranea: qḋ facile deduci põt ex accidẽtibus multũ accurate notatis ſubtilius atq; ꝓfundius inueſtigatis per clariſſimos doctores Petrũ Sulmonẽſem: ⁊ Baptiſtã Uincẽtinũ: qui huius diſpoſitionis ueritatẽ accurate multũ rimati ſunt. Et ꝑncipalis egritudo in ea eſt mala cõplexio frigida ⁊ humida ſubſtãtie cerebri: imo totius capitis cum mã flegmatica pãniculis intrinſecis immerſa: ⁊ ſui multitudine per cõmiſſuras ad extra ꝓpulſa. tãta enĩ ⁊ tot accidẽtia nõ bene ſaluari poſſunt: ut p̃ciſe fiãt a mala cõplexione cerebri ⁊ pãniculoꝝ intrinſecoꝝ: ꝓpter quoꝝ colligãtiam exterior pãniculus patiat̃. ¶ Etiã q̃ egritudo lõga fuit lapſuſq; magnus rõnabiliter. coicata mala cõplexio ptibus exterioribus fuit: ⁊ potuit eſſe cã generationis materieꝝ flegmaticarũ per viã indigeſtionis exterius ꝯgeſtarũ. ¶ Poſſibile etiã eſt plurimã materiei effuſam eſſe ab intus ad extra. lʒ nõ videat̃ neceſſariũ ꝓpter ineptitudinẽ trãſitus materiei per vias anguſtas cũ ſit ipſa groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ torpidi motus. ¶ Adhuc egritudines etiã per colligãtiam cũ perſeuerãt tranſeũt in eas que per eſſentiã noiantur. ¶ Quare dolor pcept⁹ in muſculis mãdibularib: ⁊ pãniculis ptiũ faciei: ⁊ in temporib⁹ ⁊ ꝓfundis ptibus a mala cõplexione ꝑdicta cũ ꝓfunda aẽ uentoſitate in eis indubie accidit. ¶ Eſt aũt in ſupficie cutis faciei ſtupor ꝓpter oppilationẽ cadentẽ in 2° 4° pari neruoꝝ orientiũ a cerebro. ꝓpter quod ſenſus in iſtis viget partibus. ¶ Stupor aũt in brachio apparẽs nõ p̃ciſe nocumẽtũ in cerebro factũ arguit: ſed etiã coicatũ ꝑ 2° ⁊ 3° parib⁹ neruoꝝ a tribus ꝑmis ſpõdilibus uenientiũ: ex quo facile deduci põt cã difficultatis mot⁹ brachij ⁊ manus ⁊ tremoris eius aliqñ ⁊ nõnunq̃ nocumẽti eius in capiẽdo ⁊ retinendo ꝓuenientis. ¶ At vo̍ ſaltus in oculo ꝑncipaliter a nocumẽto pãniculoꝝ cerebri ꝯtingit. Deinde per ꝯcauos neruos facile uẽtoſitas ad oculũ pellit̃. lʒ ex motibus nõ nãlibus a cerebro ⁊ eius pãniculis aduenientibus ſaltus in oculo abſq; aliquo napore ꝯtingere poſſit. Et inſup hoꝝ videtur accititium diſpoſitio fixa ſiniſtre ptis magis q̃ dextre. Et ita per hũc terminũ emigranea ꝓpius importatũ ut in diuiſionibus 4° caꝑ colligẽdum. ⁊ in viatico abſolute caꝑ 2° legi põt. ¶ Mirabile gḋ videt̃ quare in opationibus ſenſuũ exterioꝝ nocumẽtũ diminutionis corruptionis uł ablationis qñq; uł̃r ꝯtingit. In ſenſu qḋẽ viſus opationis diminutio uel corruptio pturbationẽ importare videtur. In ſenſu auditus corruptio per tinnitũ ⁊ fragorẽ intellecta. Adhuc etiã ſomnus ꝓfundus nõ videt̃ per ſe ꝯſequi diſpoſitionẽ hãc: cũ ad ipam nõ fiat neceſſario nocumẽtũ in organo ꝑmi ſenſitiui aut rete miraculoſo. Adhuc etiam q̃re nocumẽtũ utriq; oculo ꝯuenit ⁊ auri cũ diſtincte ſint ab inuicẽ dextra ⁊ ſiniſtra pꝰ capitis per lineã ſecantẽ cerebrũ in duas medietates cũ uẽtriculis eius ꝑcientẽ. ꝑma tertij. caꝑ 2°. interioꝝ 3°. caꝑ 8°. determinat etiã alterutranq; ptẽ corporis dextrã ⁊ ſiniſtrã dyametrũ que ſm lõgitudinẽ extẽdit̃ que inter oſſiũ lineã que mediã cerebrũ diuidit ordinata eſt: ad quã utiq; ꝑuenit diſtinctio uẽtrioꝝ duorũ uẽtriculoꝝ cerebri. ¶ Propter qḋ forſaſſe diſpoſitionẽ hãc nõ purã emigraneã credo: ſed ex emigranea ⁊ cephalea cõpoſitã: ⁊ terreri enĩ a ſtrepitu ⁊ actib⁹ fere oĩb⁹ ⁊ a luminoſitate fere quacũq; ⁊ ab his dolorẽ excitari tenebras ⁊ ſolitudinẽ diligẽ reſupinationẽ ⁊ taciturnitatẽ: ⁊ ſilia accitia oĩa que patit̃ hec generoſa dña ꝓpꝛie videnť potius ſub caꝑ cephalee collocari q̃ emigranee appropꝛiari. Reliqua vo̍ eidẽ ꝓpꝛia ſunt. ¶ Hãc igit̃ diſpoſitionẽ ex cautari ⁊ ex emigranea cõpoſitã credo: ut de his legi põt. 3° ꝑmi. tractatu 2°. penultimo ⁊ ultimo caꝑ. ⁊ interioꝝ 3° caꝑ. ¶ Nec obſtat q̃ dũ dicat̃ q̃ cõpꝛehẽdat caput totũ: q̃ de cõpꝛehenſione aptitudine ⁊ nõ actu itelligit̃: ut ſeipm̃ Auic. declarat. Hec pauca ſcripſi clariſſimi doctores ut uobiſcũ aliquid theorice agerem. Et q̃ uoſipſi ſublimius ueſtro ingenio iſtam diſpoſitionem inueſtigãdo cognouiſtis: neq; in his mirandum: cum diſpoſitiones ualde raro: ita ſimplices videantur ut per auctores capitulantur.

Et quia diſpoſitio hec ualde uerẽda videt̃: q̃ lõga ⁊ fortis eſt: ⁊ ꝑncipali mẽbro ꝓpꝛia ⁊ accitia multa ⁊ ſuſpecta ſibi complicat: ⁊ lapſui nãli ꝯtra. Ideo in regimine ipſius accelerare magis q̃ amplius theorice indulgere decreui. ¶ Et ſi regimen ipſius in duo capitula partiendũ ſit. ſ. nõ nãliũ ꝑmo: deinde medicinaliũ admiſtrationẽ ꝯgruã ꝑmi ordinis expediendum decurram: cum ſapiẽtibus non ſit opus extendere capitula. ¶ Cũ itaq; diſpoſitio iſta ſit mala cõplexio frigida cũ mã flegmatica in toto capite neruis ⁊ plurib⁹ adiacẽtibus ptibus coicata ⁊ coicari apta. Ideo aeris cibi ⁊ potus exercitij ⁊ aliarũ regimen inclinare debet ad moderate calefaciendum ⁊ audacius exiccãdũ in terminis tñ iſtoꝝ nõ tranſcẽdatũ ſm ſiccitatis gradũ ⁊ caliditatis ꝑmum. Itaq; aer cibus ⁊ potus artificialiter p̃parent̃. ¶ Adhuc etiam cũ in hac diſpoſitione multum inueniat̃ ex uaporibus fieri nocumẽtũ. In oĩbus talibus exterminãdis ⁊ carminãdis ṽtus immiſceat̃ moderato uſu. Et ex his que nõ ſunt in gradu eleuata multũ: hec enĩ talia grauant caput multũ ſiue calida ſint ſiue frigida: ꝓpterea q̃ aperiunt viam uapoꝝ ad cerebrũ. tertia ꝑmi. tractatu ſcḋo. capitulo ſeptimo.

His itaq; mẽſuratis ad medicinalium regimen accedẽdum duxi. Cũ itaq; in particula patiẽte ⁊ in diſpoſitione ipſius utraq; mali ꝯueniãt: ut alias in ſimili diſpoſitione ⁊ nobili quadã ordinaui dominã ueneſi erit in. 8. intentiones diuiſus. ¶ Prima eſt materierũ ad ꝯtrariũ diuerſio. ¶ Scḋa eſt ipſarũ minoratiua euacuatio. ¶ Tertia earũ digeſtio. ¶ Quarta eradicatiua euacuatio. ¶ Quinta accidentium correctio. ¶ Sexta reſidui materierum cõſumptio. ¶ Septima eſt mandantium particularium rectificatio ſi qua ſunt. ¶ Octaua capitis ⁊ neruorum confortatio.

Prima intẽtio fulcit̃ per diuertẽtia abſq; manifeſta euacuatiõe: uel cũ his que euacuãdo diſtrahũt. ¶ ꝑm genꝰ cõplet̃ per fricatiões extremoꝝ añ cibũ factas iuxta illud tertij. tractatu ꝑ. caꝑ ultio. Cũq; cibas patiẽtes egritudines capitis mãles frica extrema ⁊ incipiat̃ ab inferiorib⁹ cũ mediocri fricatione aſcẽdẽdo que tãto leuior eſſe debet quãto caput vicinior. ¶ 2m eſt in ieiunio facta.

¶ Tertiũ eſt ſola fricatio pedũ. ¶ Quartũ eſt effuſio aque calide ſup eis. hec eniʒ aſſidue facta frequẽter reſoluit ſodã. ꝑma tertij. tractatu 2°. cap̄ x°. ¶ Quintũ eſt pãnoꝝ calidoꝝ ſup extrema põ. ¶ Sextũ ⁊ fortius eſt ligatura extremoꝝ cuʒ ſtrictura. ¶ Septimũ eſt uẽtoſaꝝ abſq; ſcarificatione poſitio ſup domeſtica pte carnoſitatis tybiaꝝ crurũ ⁊ ſpatularũ: hec eniʒ oia maximũ afferũt iuuamẽtuʒ caput grauatis a mẽtimo plura eoꝝ conferunt dolori in materiali ⁊ in omni Soda cui nõ ꝯiungitur reuma. Et ſi coruʒ aliqua in reumatica Soda utilis forent. Que vͦ cuʒ euacuatione manifeſta diuertũt ſequẽti intẽtione ponentur.

Secũda vͦ ꝑncipalis intẽtio remouẽdi mãm complet pluribꝰ inſtrũs. ¶ Primũ eſt ut ꝯſentiente ṽtute cũ habitudine ꝯuenienti fiat ei flobotomia: nec error ex eo: ⁊ ſi nõ appareant ſigna dominij ſanguinis manifeſta: qm̃ qñq; humores occultant. ¶ 2° q2 alleuiat plenitudinẽ. ¶ 3° q2 diuertit ſi ꝯueniẽter fiat. ¶ 4° q2 eſt euacuatio cõis humores etiã a ſanguine diſtinctos euacuans aut euacuationi diſponẽs. Unũ 3° practice. ultimo cap̄ Et ſi alij etiã dominent humores: tñ ab ea incipimus: qm̃ flobotomia eſt euacuatio cõis humoꝝ. ¶ Sit aũt in hac flobotomia ꝯſideratio: qm̃ ſi ſuſpicamur aliqd de mẽbris inferioribus ſua diſcraſia in nocumẽto colcato adhibendo uel alterãdo mãs in capite: fiat aptio uene illud mẽbrum aſpiciẽtis: ⁊ nõ debet eſſe flobotomia multa ſed lenis quãtitatis. ¶ In qua etiã inſpiciat ꝯſuetudo euacuationis cõſuete iuxta quale ⁊ quãtuʒ. nã ſi ſoluerit ſuis tẽporibꝰ debite mẽſtruari: ⁊ accidit uarietas in tẽpore ⁊ in quãtitate euacuationis flobotomet ꝓpe tẽpus ꝯſuete mẽſtruationis de ſaphena ſiniſtra. ʒ. iiij. ſanguinis educẽdo ſm iudiciũ clariſſ moꝝ doctoꝝ aut plus aut minus. ¶ Silr ſi epar aliqd coicet in cauſa: ⁊ iterũ ſi ſplen apiatur ſaluatella dextra aut ſiniſtra. ¶ Si aũt nullum inferioꝝ membroꝝ coicet flobotomet de cephalica aduerſe ptis: ut maior ſit in ſanguine motus ⁊ in humoribꝰ diſtractio etiam q2 debilitas ptis ſiniſtre inuitat ad illud. ¶ Si aũt euitet flobotomiã: aut ſapiẽtibus nõ placet qbus credere debeo: tunc ad alia deueniat diuerſionis inſtrũa: ꝓuocent igit mẽſtrua ſi iuuamentuʒ ſperat ex illis: ⁊ ne magna fiat alteratio cũ medicinis leuioribus fiat naſcale ex radice ciclaminis recẽtis uel ireos uel paucedani. ¶ Aut fiat ex folijs mercurialis cũ muſco croco ⁊ myrra. añ. ꝺ. iiij. ⁊ interponat poſt mediam noctẽʒ forte aũt flobotomia excuſabit ab iſtis. ¶ Tertium inſtrũm eſt ꝓuocatio emoꝛroidaruʒ facta cum fricatione folioꝝ ficus aut pãno biſſello aut ſeta tamiſij aut alia re aſpera: aut cuʒ vngue ſcalpẽdo aut cornua uel uẽtoſas apponẽdo ſuper ſiteri abſq; ſcarificatione. ¶ Quartũ inſtrũm eſt uẽtoſarũ cuʒ ſcarificatione poſitio ſup domeſtica pte carnoſe tybiaꝝ uel crurũ aut ſup nates uel ſpatulas hec uel illa pte uel ambus ſm iudiciũ doctoꝝ prefatoꝝ. ¶ Quintuʒ inſtrũʒ eſt cliſterioꝝ adminiſtratio ⁊ ptes capitales euacuantium que ſunt. 108. ſed taliũ inhibemus uſum. ℞. colloquin. ciclaminis. añ. ʒ. j. blete: ſaluie: ſticados. añ. M. ſ. malue: violaꝝ. añ. M. ij. Ex hac decoctione. ℞. lib. j. iere galeni. ʒ. ſ. hieralogodion. ʒ. ij. benedicte. ʒ. iij. olei irini. ʒ. ij. olei lilioꝝ al. ʒ. ij. ſalis cõis. ʒ. ſ. miſce: ⁊ fiat cliſtere. ¶ Sextum inſtrumẽtum eſt per euacuantia ebibita: ut pillule de iera maiori. ſimplex eniʒ iera hic nõ ꝯuenit. ¶ Soleo aũt hoc facere cum. ℈. ij. pillularũ de ſarcocolla maiori aut cuʒ pillulis lucis ⁊ de iera dando añ. ℈. j. ¶ Aut cum infuſione hac. ℞. aque betonice. ʒ. iiij. agarici electi. ʒ. iiij. nitri gra. iij. ʒinʒi. ℈. j. infuſa maneant per tres dies: deinde colentur ⁊ cum. ʒ. ſ. penidiarum colatura tribuatur cum obſeruatione in farmacijs conuenienti.

Tertia intẽtio ꝑncipalis que eſt digeſtio materieruʒ fiat cũ iulep aliq̃ uel ſyrupo caput ⁊ omã ab eo ⁊ flegma reſpiciẽtibus: ut ſyru. de hyſopo de calamento de ſticados cũ aqua ſaluie: roriſmarini: maiorane: betonice: ⁊ ſilibus. ¶ Spãlẽtũ in hoc eſt ſyrupus iſte. ℞. folioꝝ hedẽ: lauri: betonice: roriſmarini: ruthe. añ. M. j. origani: hyſopi: pulegij: calamẽti: aſſari. añ. M. ij. acori: ſticados: artemiſie: hypiconis: paraliſis. añ. M. iij. macis: ſaturegie: ireos. añ. ʒ. j. ſqllr. ʒ. ſ. granoꝝ peonie: cubebarũ: ameos: ſiſileos amomi. añ. ʒ. j. Infundantur hec oia per dies. 4. in lib. x. aque: ⁊ deinde coquant uſq; ad mediũ. poſtea fortiter exꝓmant ⁊ colature addat pulueris ʒuc. lib. ij. aceti ſquillitici ʒ. ſ. coquant ⁊ aromatiʒent cum galãga: ⁊ fiat ſyrupus lõgus ex quo dent. ʒ. v. Si vͦ fiat plene decoctionis dentur ex eo. ʒ. ij. cum aqua iris ſaluie betonice. ¶ Digerũt etiam mãm hãc ꝯfectiones magne: ut dyamuſcus dyambra dyaolibanum dyacinamomuʒ dyamacis: ⁊ ſimiles. ¶ Adhuc etiã nõ parũ iuuat qes ab excellẽtia motuũ corporeoruʒ aialium: ꝯueniens dormitio etiã hora ⁊ quãtitate ꝯuenientibus ⁊ letari ⁊ bonã habere de ſalute ſpem ⁊ deo placabilẽ eſſe ⁊ nõ nãlium oĩum rerum adminiſtratio congrua.

Quarta ꝑmiſſa intẽtio fuerat eradicatio euacuans mãm antecedẽtem que cõplet per medicinas per tertias ⁊ quartas ṽtutes hoc facientes: parũ vͦ ⁊ raro ſperãdo ⁊ educant mãm ꝯiunctã niſi in lõgo ⁊ forti uſu: ſed hoc ꝯueniẽtius dicet in intẽtione ſexta. ¶ De numero aũt oĩum inſtrũoꝝ ſunt pillule iã dicte: ⁊ ſfuſio iaʒ dicta: que ubi ꝓus erãt debiles ꝯuertant in fortes ⁊ ecõuerſo additione doſis penes ṽtutes cum ꝯuenientie ꝯuenitſit: maxime pillulis de ſarcocolla ꝑcioſa ſunt hec: ut videt finalr. ¶ Sũt aũt plurime ⁊ expte ex antedictis medicinis: ut hieralogodion que multas cronicas extirpauit dolores capitis ⁊ tere phanecigoris ⁊ buſicus ex qnto canoñ. tractatu ſcdo. ⁊ do eas cuʒ decoctione ſeminũ peonie. ¶ Infuſio ſolutiua domeſtica ſatis. ℞. arthanite. ʒ. j. acori: peonie: nucis muſ. heyl. añ. ℈. j. agarici. ʒ. j. ſ. pulpe colloquintide. ʒ. j. dyagridij gra. j. ſubtiliter omnia bene trita infundantur in. ʒ. ij. aque mulſe per diẽ nãlem: deinde calefiant ⁊ colentur ⁊ exꝓmantur ⁊ additis ʒucca. al. ʒ. x. totum calidum exhibeat in potu lenis eſt ⁊ ꝯueniens. ¶ Pillule etiam alefangine conueniunt aucta doſi ⁊ reliqua ſimilia.

Quinta intẽtio que fuerat accidẽtiuʒ hãc diſpoſitionẽ ꝯcomitãtiuʒ correctio per adminiſtrationem preſcriptaruʒ acgritur. uerũ q2 frequẽter debilitas partiuʒ nãlis uel accidentalis eſt cauſa fixionis ⁊ augmẽti accñtium. bonum eſt vnicuiq; ſuo ꝯuenienti prouidere auxilio. ¶ Decoctio maiorane: camomil. cũ nuce muſcata cũ ſpongia optima eſt doloribus muſculoꝝ lacertoꝝ ⁊ panniculoꝝ faciei ⁊ tempoꝝ. ¶ Nocumẽtum aũt viſionis corrigit per comeſtionẽ eufragie in omni cibo ⁊ potu. ¶ Madefacere etiã oculũ omni mane cum aqua cinerie eſt utile ualde. Et ſilr cum urina ꝓpria. ¶ Aqua vͦ decoctionis collognide auditũ roborat actualiter auribus calida inſtillata ⁊ ſupponere ſacculuʒ heyl ⁊ peonie factuʒ cum maiorana. ¶ Uigorat aũt interiores ſenſus tyriaca maior parum ex ea deglutiẽdo. ¶ Cõfectio etiam anacardina aut pliriſarcoticon optima ſunt. Auferũt etiam grauedinẽ capitis: ſomni ꝓfunditatẽq; doloris fixionem: lotiones odoramẽta ſacelli ⁊ plurima in tribus ſequẽtibus intẽtionibus tacta. ¶ Tinnituʒ aũt auriuʒ ꝯuenienter tollit ſuccus elebori nigri mane ⁊ ſero calidus in eiſdeʒ inſtillatus. ¶ Saltum vͦ oculi ꝯuenienter amouet madefactio bis in die facta cũ lixiuio infuſionis ligni aloes ⁊ cãphore in ſubduplo ¶ Difficultati amplius motus brachij ⁊ manus ſubuenit inunctio facta ſup ſpondilibus quattuor primis colli cum oleo de lauro de rutha uel de cinamomo. ¶ Mihi aũt expertum eſt oleum ſpice per ſublimationem factũ. Inſtantie vͦ doloꝝ multum ſubuenit exhibere in ſero diſtãter a cena ſatis. ℈. j. auree alexandrine aut ſotire magne aut tyriace: nec timeatur in iſtis. ¶ Et lixiuium factum ex decoctione peonie ⁊ brionie antiquos capitis dolores aufert ablutione cũ hac facta. ¶ Ego autem in forti ⁊ lõgo dolore ca-

pitis ultimo inueni linitionē factā ex dyaltea ad q̄ liber.℥.
eius incorporādo duo grana muſci ſubtiliſſime triti ꝛc̄.

Sexta vero intētio p̄miſſa reſidui materierū ↄſumptio
quā multiplicibus adimplebimus inſtrumē
tis.¶ Primum eſt flobotbomia uene frontis que in caſu
iſto predicto mihi placeret conſentiente virtute.¶ Secun
dum eſt flobotbomia uene ſiniſtre partis poſt aures cum
euacuare ꝛ diſtrahere intendimus. ¶ Tertium eſt ſectio
ueuarum tempoꝝ ſiniſtre partis que omnem antiquā ſo
dam eradicat.¶ Quartum eſt poſitio uentoſarum ſuper
loco cōiunctionum colli cum capite ꝛ cum ſcarificatione.
¶ Quintū eſt gargariſma ex hac decoctione factum ma
ne ꝛ ſero per mediam horā ante cibuꝫ. ℞. arthanite:collo.
quītide:aga.añ.℥.j.ſtaphiſagrie:piretri:coſti:iris:piperis al.
añ.℥.ſ.galāge:gariofiloꝝ:ʒinçi.añ.℥.ſ.macis.℥.j. coquanť
in lib.x.aque uſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis:deinde exp̄
mēdo colenť ꝛ colature addať mellis mūdi lib.j.aceti ſqͥl
litici.℥.ſ.ꝛ coquanť uſqꝫ ad medietatē. De hac aqua acci
piať pars vna aque decoctionis paſſularum ꝛ maiorane
partes tres ꝛ fiat gargariſma.¶ Ad hoc etiam confert gar
gariſma factum ex metridato cum aqua p̄dicta. ¶ Sextū
eſt collutio ex decoctione iris cuꝫ melle ſepe facta ꝛ calida.
¶ Septimū eſt maſticatio ſepe facta cuꝫ maſtice aut pire
tro ꝛ ʒinçi.ſimul aut cuꝫ galāga ꝛ beyl.¶ Octauū eſt ca
putpurgiuꝫ cū modico mumia ꝛ aque maiorane calidum
aut cuꝫ ſucco arthanite:aut cū ſucco bliteꝫ aque maiora
ne: ſed primuꝫ melius eſt.¶ Nonū eſt linitio ſuper naſuꝫ
ꝛ tempora in ſero facta cum tyriaca uel metridato.¶ Deci
muꝫ eſt uſus electuarioꝝ magnorum:ut tyriace metridati.
¶ Ego vero experientiam magnā habeo in ↄfectione anacar
dina ſcd̄m deſcriptionis Auič.5°can.2° etiāꝫ ibi poſita opti
ma eſt.¶ De ſimplicibus ad exiccādum materias capitis
optima eſt pillula vna facta ex ligno aloes per duas horas
poſt cenā accepta ꝛ incorporeť cuꝫ ſucco maiorane.

Septima ꝛ penultima intētio erat rectificatio mē
broꝝ mādantiuꝫ ſi que ſunt: difficile tñ
in cronicis egritudinibus reperiri aliqđ mēbrorum quin
in cā morbi uel in augmēto acciđtuꝫ nō coicet.¶ Igiť qđ
cūqꝫ fuerit mēbruꝫ leſuꝫ malitia cōplōnis nālis regať ſibi
approꝑato regimine digerētium ꝛ euacuātiū:ut pluribꝰ lo
cis ab auctoribus colligendum.¶ Poſt mūdificationem
attendať ↄfortationi ut pulmoni ꝛ pectori cuꝫ enula ꝛ hy
ſopo ꝛ croco cū dyahyſopo dyacalamento dyairis.¶ Sto
macho aūt cum amcos:abſinthio:amomo:mace: ꝛ mētha
cum dyacinamomo:dyamace.¶ Spleni etiam cum ſco
lopendria:tamariſco:cortice capparoꝝ:dyamace:dyacur
cuma.¶ Epati cū ſpodio:endiuia: cipero: ſquināto cum
dyarodon.dyalacca ↄfectione de ſeminibus cū aqua radi
cis ꝛ enoruſia.¶ Cordi vero cum hiacincto:ſmaragdo: oſſe
de corde cerui margaritis ꝛ croco cū letificante dyamuſco:
trociſcis de croco electuario dyambre confectione de hia
cincto.¶ Matrici cū arthemiſia:matricaria: betonica cū
trifaria magna theodoricon:anacardina ↄfectione de ſe
minibus benedicta:electuario de galia muſcata: ꝛ ſimilibꝰ.
¶ Renibus aūt libis:aut ſpine ſubuenimus cū ſpica dau
co comeſtione renū ſialiuꝫ lacte ouino ꝛ reliqs cum nuce
ↄdita dyamace ↄfectione de ſeminibus bn̄dicta iuſtino ꝛ
ſimilibus cum oleo ſcorpionum nardino ꝛ ſimilibus.

Octaua ꝛ ultima intētio erat ↄfortare caput.ſ. ipſiꝰ
partis v̄tutes. Et lꝫ hec intētio ex ſupradi
ctis ↄuenientius adimpleať: aliqua tñ utilia ꝑacta in intē
tione ſexta hic apponere mihi utile viſum eſt. ¶ Cōfortat
itaqꝫ caput ꝛ v̄tutes eius ſemen melliſſe capiti ſuperaſper
ſum comeſtum ꝛ bibitū.¶ Et ſpica nardi confortat cere
brū ꝛ prohibet reumatiſmos 2° cap.¶ Xiloaloes ut dicit
Auič.etiā cerebruꝫ ꝛ ſenſus ↄfortat ut ſupra.¶ Similiter
ambra ↄfert cerebro ꝛ ſenſibus.¶ Caſtoreū etiam in ſero
deglutitū quantū eſt granū ciceris eſt mirabile in caſu iſto

¶ Cinamomuꝫ etiā in cibis huic diſpoſitioni ualde utile:
mundat enī cerebruꝫ attrahendo ſuperfluitates ex eo ꝛ po
natur in medicinis aureis Auicenne.¶ Auellana torrefa
cta ꝛ comeſta poſt cibuꝫ caput confortat.¶ De rebus aūt
ad extra approximatis bonuꝫ confortatiuū eſt ſuffumigiū
factū ex laudano:ligno aloes:ſtorace ſicca ꝛ ex decoctione
camomille que ſpecialis eſt in hoc cuꝫ ſepe caput ſup. eius
fumo inclinať.¶ Eximie etiā confert capiti ſuperpuluerī
ʒato ex puluere gario.cōmiſſure coronali ꝛ ſagittali facta.
¶ Sacculi etiā ex ſpeciebus dyamuſci dyambre ꝛ dyaxi
loaloes mirabiliter caput cōfortant.¶ Odoriferuꝫ bonū
ad iſtud. ℞.origani:folij amcos.añ.ʒ.j.ligni aloes.℥.j.ſ.ſto
racis calamite:maſticis:cipi.añ.℥.ſ.ambre.ʒ.ſ.fiat pomuꝫ
cū.℥.j.boni laudani:uel ligentur in pāno de ſindone.¶ Lo
tio bona capitis ↄfortatiua. ℞.ex lixiuio facto cum camo.
ꝛ folijs hedere arboree. Aut ex lixiuio cum ſapone.¶ Tro
ciſci boni cū quibus illiniať caput: ꝛ poſtea exiccēť ualde
ↄfortat. ℞.maſtice:ſtoracis calamite: granoꝝ catapucie:
piretri:gypſi.añ.℥.ſ.caffor.ʒ.j.ſpice gariof.laudani:florum
roriſmarini:cubebaruꝫ.añ.ʒ.ij.ꝛ fac trociſcos cum ſucco
maiorane pōderis.℥.ij.ꝛ ex eis vnus accipiať. Omnipo
tens autem ſaluator hec dirigat in ſalutem anime ꝛ corpo
ris huius domine.

Cōſilium.22. ¶ De octo malis diſpoſitionibꝰ
videlicet.¶ De mala cōplexione
frigida ꝛ humida cerebri cuꝫ materia.¶ De mala cōpoſi
tione cerebri.ſ.de oppilatione eius coartatoria.¶ De uerti
gine.¶ De debilitate retentiue mēbroruꝫ motiuoꝝ: ſcilicet
mollificatione ꝛ paralifi.¶ De ſcotomia.¶ De impoten
tia motus brachiorum ꝛ crurium. ¶ De doloribus cru
rium.¶ De deſedatione cutis in manibus ꝛ pedibꝰ pe
riodice eueniente. ¶ Diuiditur autem conſilium in tres
particulas.

Particula p̄ima hec accidentia enumerando di
ſtinguit ꝛ eorum cauſas ꝛ ſigna ponit
ꝛ continet capitula nouem.

¶ De uſi ſermone narratiuo p̄dictoꝝ accidētiuꝫ. Cap.I.

Odoricus de Coloreto vir nota
bilis diuerſis accidē
tibus laborat ingēter ſiue ipſe egritudi
nes aut accidentia nominare uolumus.
¶ Primuꝫ itaqꝫ hoꝝ eſt mala cōplexio
frigida ꝛ humida malis cerebri illius: ſi
ue ipſam a gn̄atione aut a tēpore contra
ctaꝫ intelligere uelimus.¶ Scd̄a vero ip
ſius diſpoſitio eſt cerebri ſui mala cōpoſitio.ſ.in vīa cadē
uel in poris ꝛ eſt oppilatio coartatoria uel impletoria pro
uenīēs a multitudine mucillaginoſi flegmatis in predictis
locis.¶ Tertiū aūt principale accidens eſt uertiginoſa diſ
poſitio alternatis vicibus eidē eueniens. ¶ Quartū vero
p̄ncipale nocumētuꝫ eſt debilitas in ↄtentiua uel retentiua
v̄tute que etiā includit in ſe ſpēm corruptionis in opatio
ne motiua ꝛ ſuſtētatiua: ita q̄ ei appeat qñqꝫ inclinari ad
cadere: lꝫ non cadat: qñqꝫ tñ euenit nocumētum ablationis
in operatione ſuſtētatiue potētie: ita ut neduꝫ inclinetur ti
mendo cadere: ſed de facto cadit. Et eſt locus iſte punctus
altiſſime ſpeculationis ut videbitur.¶ Quintuꝫ accidens
p̄ncipale eſt ſcotomia diſpoſitio: per quam ei apparet qñqꝫ
uolantes muſcas: ꝛ ſimilia animalia in medium percipere
uolantia uel mobilitata uarijs differentijs: que tamen ne
quaq̄ inueniunť in medio.¶ Sextū nocumētum p̄ncipa
le eſt impotētia ad motus inferiores in brachijs eius fortius
ꝛ in oībus cruribus minus eueniens.¶ Septimū p̄ncipa
le accñs eſt dolor extēſiuus ꝛ contractiuus in ſiniſtro crure
eueniēs: magis tñ in muſculis tybie apparens. ¶ Octaua
vero diſpoſitio p̄ncipalis eſt periodica puſtularū cuꝫ rubore
ꝛ infectione cutis tybiarū ꝛ manuū apparēs determinato
tñ tēpore anni ꝛ nō in oī q̄m hoc ei accidit p̄cipue in uere

⁊ in autũno. Hec in ſũma eſt ipſius diſpoſitio ex tam varijs
nocumẽtis cõplicata difficilibus: nõnulla tñ alia acciden-
tia frequẽter in mẽbris alijs apparẽt: ut aliquãdo leuis tuſ
ſis cum facili anhelitus cõſtrictione: ⁊ quãq3 ſtomachi diſcra
ſia cũ debilitate digeſtiue: ⁊ nõ raro lumbo⁊ ⁊ renum dolo
res extẽſiui: ad quos quãq3 leuiter cõſequit̃ difficultas uri-
nandi. Sed hec ultima quatuor accidentia ⁊ q: leuia ſunt
⁊ q: ab eadem radice pẽdentia in fieri ⁊ in cõſeruari a qua
pendent premiſſa octo accidentia: ideo non ſunt multam
mẽtem moleſtantia egrotantis neq3 medicantis.

℄ Pricipale declar̃is pdicta⁊ diſpõnũ c̃is ⁊ ſigna. ⁊ ꝓ mala
cõplõ cerebri p cãs ⁊ ſigna ei⁹ declarat̃. Cap̃.ij.

Quoniã impoſſibile videt̃ alicuius diſpoſitiõis
rõnalẽ oſtẽdere curã ſine ipſius diſtincta cognitio
ne: que hẽri debet ꝑmo ex cauſis diſpoſitionis
cuiuſcũq3 pductiuis. Et ſcdo iterũ ex ſignis vni
uerſalibus ⁊ pticularib⁹ demõſtratiuis cuiuſlibet egritudi
nis. Et 3° itez ex accñtib⁹ coib⁹ ⁊ ꝓprijs vnãquãq3 egritudi
nẽ cõcomitãtib⁹: ex qbus egritudines oẽs ſpecificant̃. Ideo
in ꝑmiſſis diſpoſitionib⁹ declarãdis parũper eſt theorice cõ
tẽplãdũ. Et rõnib⁹ ⁊ auctoritatib⁹ diſſerẽdũ: eo q: iniuſtũ
eſt vni ꝑalijs credẽ demõſtratione alimẽto⁊ ꝑ.⁊ cap̃ ꝑmo.

Prima igit̃ huius viri diſpoſitio erat mala diſpoſi-
tio frigida ⁊ humida cerebri: que aut eſt a
generatione talis aut a tẽpore: qm̃ hec diffinitio cuiuſcun-
q3 egritudines eſſentiam euacuat. ℄ Videt̃ aũt q cerebrũ
eius a generatione nõ ſit diſcraſiatũ in frigore ⁊ humidita
te. ℄ Primo qdẽ ex ſignis a caſib⁹ hoc declarari põt. faci-
es eniz huius viri ⁊ tota cutis capitis ipſius manifeſta ru-
bedine coloratur. ℄ 2° capitis capilli ⁊ plurimi ſunt ⁊ ſatis
groſſi: 13 ad mollitiẽ tendentes ⁊ ſunt manifeſta rubedine
colorati. ℄ 3° võ cutis eius ex parte eſſentialiter inherẽtiũ
tactu percipit̃ calida notabiliter ⁊ leuis. ℄ Iterũ effuſiões
que ab operatione digeſtiue potẽtie emittunt̃ mediocriter
ſunt digeſte in ſubſtãtia ſatis adequate in colore ſuo albe-
dine manifeſta pticipãtes. Et ut in pluribus actu calide: 13
multa in actu expulſionis percipiant̃ accidentia ex qbus
hoc facile declarari põt. ℄ Ex pte tñ operationũ aĩalis po-
tẽtie ſenſitiue ſenſib⁹ exterioribus apte oñdit̃. ℄ Et q ob
iecto⁊ tãgibiliũ oium impreſſiones ⁊ facile ⁊ cõuenienter pci
piunt̃ ⁊ diſtiguunt̃ ⁊ referuant̃. ℄ Silr in ſenſus viſu nã
liter fuit bene diſpoſitus in cõphendẽdo obiecta oĩa uſ-
q3 ad diſtãtiam magnã in ſuo colore: ut alba ⁊ rubea in ſui
quãtitate: ut magna uel pua in ſui figura: ut lõga uel ſperi
ca in eo⁊ ſitu: ut iferius uel ſupius ſituata in eo⁊ ſubſtãtia
uel priu3 cõtinuitate uel ſepatione: ut ſolida uel pforata in
eo⁊ ſe hñdi modo ut mobilia uel qeta: ⁊ ſic de alijs: que oĩa
arguunt bonitatẽ ⁊ pfectionem viſiue potentie. ℄ Adhuc
etiã ⁊ guſtatiua potẽtia exit in actu3 cõuenienter pcipiendi
dulce amarũ põticu3 ⁊ acumẽ: ⁊ ſic de alijs ⁊ diſtiguendi in
ter illa. ℄ Et itez olfatiua potẽtia obiectũ oẽ debiliter aut
potẽter ſub modo delitie uel triſtitie impmẽs apphẽdit ⁊ ꝑ
capit ⁊ iter illa diſtinguit. ℄ Silr etiã exteriores motus di
uerſos ſonãdi modos ſibi aſſociãtes ſub ſpe acuitatis: ut ti-
nitus ſub ſpecie grauitatis: ut tonitruũ magnũ ⁊ ſic de ali-
is cõuenienter pcipit. Igit̃ appet q in opationibus exterio⁊
ſenſuũ ⁊ cito ⁊ cõuenienter cerebru3 ipſius eſt bene diſpoſitũ.
℄ Amplius iterũ diſpoſitio caliditatis in cerebro hui⁹ vi-
ri aſſumi põt ex pte opationũ interio⁊ ſenſuũ: ſenſus enim
cõis opatio velox eſt ⁊ uehemẽs in diſcernendo uel diſtin-
guẽdo opatiões exterio⁊ ſenſuũ. ℄ Silr etiã fantaſia que
ponit in poſtrema iteriori pte anterioris uentriculi cerebri ⁊
facile ſpẽs a ſenſu cõi ſibi delatas recipit ⁊ modificat. ℄ Et
itez imaginatiua potẽtia velociter exit in actũ comprehen
dẽdi ⁊ diuidendi. ℄ Silr etiã altioris potẽtie que cogita
tiua eſt opatio ⁊ feſtina eſt: ⁊ cõueniens in eligendo ⁊ proſe
quẽdo hoc in euitãdo ⁊ fugiẽdo aliud. ℄ Silr ⁊ facit me-
moratiua potẽtia ⁊ detinet ſpẽs eidẽ delatas: ⁊ q̃ primum

eſt neceſſariũ reminiſci de pteritis: tam cito rememoratur
oĩu3 que iã per ſpẽs in cellula ſua reſeruata fuerit. ℄ Hec
aũt oĩa vident̃ atteſtari iudicio caliditatis ⁊ humiditatis
in cerebro ſuo: ut 2° tegni pcilli multo. ⁊ 2° cõplexionũ. ⁊
ꝑma tertij. tractatu ꝑmo. colligi põt in radicibus theorice
medicine: que oĩa ſatis nota ſunt. ℄ Ex qbus oĩbus videt̃
cerebrum huius viri nullatenus debere poni frigide com-
plexionis nãlis ſicut ſupra premiſſum fuit. Neq3 enim eſt
alius modus demõſtrandi alicuius mẽbri complexionem
naturalem q̃ ſimulando ſuper ipſam ex ſignis ab operatio
nibus a ſubſtantialiter inherentibus aſſumptis ⁊ a caſib⁹:
⁊ tu iam vidiſti omnia hec: quare ⁊c̃.

Nunc aũt oportet ſumere pncipiũ aliud declaran
di lapſu3 cerebri huius viri ad frigidi-
tatem ⁊ humiditatẽ nãlem. ℄ Pro cuius declaratione pre
mittẽdu3 ꝑ q oẽs cãe pmitiue infrigidãtes ⁊ humectantes
cũ ſua excellẽtia applicate mẽbro cu3 diuturnitate applica
tionis earũ ⁊ diſpoſitione mẽbri ad pati ab eis de neceſſita
te inducẽt infrigidationẽ ⁊ humectationẽ. ſed cerebro hui⁹
viri potuit applicari uehemẽs humiditas ab aere uł aque
cum frigiditate agens in ipm. ℄ Silr ⁊ multitudo cibo⁊
taliũ ⁊ potuũ: ⁊ medicinarũ infrigidãtiu3 ⁊ humectãtium
fortis ⁊ diuturna applicatio. ℄ Et paſſionũ aĩaliu3 multi
tudo ⁊ impreſſio fortis: ut triſtitia uehemens cogitatio ⁊ ti
mor magnus. ℄ Et iterũ lõgitudo ⁊ pſeuerãtia in dormiẽ-
do: ut eſt cõſuetudo nobiliũ: qm̃ ſupfluus ſomnus ifrigidat
⁊ humectat: ſicut vigilie multe calefaciũt ⁊ exiccãt: ut ſcdo ꝑ
mi. cap̃ de his que pueniũt ex ſomno ⁊ vigilia. ℄ Amplius
iterũ exceſſus in altera re nõ nãli. ſ. in multa repletione: qm̃
qui ingluuioſe comedũt ⁊ cibũ ſine cõuenienti maſticatione
degluciũt ⁊ potũ uoraciſſime hauriũt: oĩno calorẽ nãlẽ ſto-
machi debilitãdo pducũt ad augmẽtum generationis hu
miditatũ flegmaticarũ, qui poſtea in kilo remanẽtes cauſe
ſunt gñationis aqſi ſanguinis q poſtea in cerebro frigidi-
tatis ⁊ humiditatis augmẽtum gñat. ℄ Et itez facilius ⁊
citius mãe frigide ⁊ humide in ſtomacho genite per modũ
euaporationis delate ad caput: ⁊ ibidẽ retẽte ppter frigidi
tatẽ cerebri igroſſant̃ ⁊ in aquã cõuertunt̃ que per totũ ce
rebrũ ſparſa ⁊ cõicata malã cõplexionẽ frigidã ⁊ humida3
efficiũt in eo. ℄ Pariter etiã exceſſus in ſupfluitate motus
⁊ exercitij per viã reſolutionis eſt cã ut in cerebro acqratur
mala cõplexio frigida ⁊ humida mãlis. Pro q̃rũ3 eni3 pñ-
tia mẽbrũ aliqđ eſſentialiter eſt calidũ ⁊ humidũ per eoru3
remotionẽ efficit̃ frigidũ ⁊ ſiccũ: ſed per pñtiam ſpũu3 mul
to⁊ ⁊ ſanguinis in cerebro ipm reddit̃ calidu3: ergo ppter
remotionẽ ipſo⁊ ipm efficit̃ frigidũ. Sed ſupfluum exerci-
tiũ ipſiu3 eſt cã cõſumptionis ſpũum in ipſo cerebro per mo
dũ reſolutionis ſpũum ⁊ humo⁊ ⁊ innati caloris. igit̃ ⁊c̃.
℄ Silr etiã ad hoc capl̃m adde. q vna de cauſis cerebru3
notabilr infrigidãtib⁹ eſt multitudo coitus ⁊ ſupfluitas in
eo. Coitus eni3 multiplicat⁹ pducit ad ifrigidationẽ totius
corporis: ad debilitatẽ innati caloris: ad mortificationem
vtutis: ad debilitatẽ ſenſuũ: ad epilepſiã occultã: ad caluitiẽ
⁊ debilitatẽ iũctura⁊: que oĩa pueniũt a frigiditate ⁊ humi
ditate cerebri mãlib⁹. ut 20° tertij. tractatu ꝑ. cap̃ de nocu-
mẽto ex coitu collr. ℄ Quare appet q plurime hay cãru3
poterit in hoc viro augmẽtũ frigiditatis efficẽ: ⁊ ipſe debet
eſſe cõſiderator circa iſtas cãs: ⁊ iueniet ueritatẽ in eis ex ꝑ-
terito regimine ſuo deducẽdã. ℄ Ex qb⁹ oĩb⁹ ſatis leuiter
cõcludit̃ q mala complexio frigida ⁊ humida mãlis in iſto
accĩtalis eſt: ⁊ a tpe: ppter icõueniẽs regimẽ ex pte ꝑdicto⁊
⁊ male obſeruati. ℄ Et ex hoc ultimo appet declaratio ꝑ-
me diſpõnis eius. ſ. q iſte vir egrotat mala cõplexione fri-
gida ⁊ humida cerebri. ⁊ accĩtaliter in eo acqſita. ℄ Ex q-
rũ etiã fundamẽto cõſiderãs itelligẽ poterit. q hec mala cõ-
plexio eſt fixa magis q̃ fiẽs: qđ arguit lõgitudo ipſi⁹: 13 etiã
in eo poſſit aſſignari aliq̃ ſpẽs male cõplexionis fientis per
colligãtiã in fieri ⁊ in cõſuari depẽdẽs a mẽbris iferioribus

ut ſtomacho epate uel alijs: ut in poſterū videri poterit. Hec
in ſumma eſt p̄me diſpōnis ipſius aperta declaratio ⁊c̄.

¶ De mala cōpoſitione cerebri ipſius. Cap.iii.

Nunc aūt declarādū eſt in hoc cap̄ 3° nocumētū
cerebri hui⁹ viri pueniēs ex cōpōne nō nāli ſui
cerebri. Eſt aūt mala cōpoſitio eius oppilatio
coartatoria qdē puemēs a multitudine māerū
coartātiū vias cerebri: per q̄s itelligo arterias ⁊
uenas in pāniculis ei⁹ ⁊ medullari ſubſtātia diſſeminatas
in qb⁹ ⁊ circa q̄s mucillaginoſa mā multiplicata p̄ idigō-
nē coartationē fecit: ad quā ſeqtur māerū intēſio ⁊ augmē
tatio que eſt aggrauatiua. Unū caput eius dolore grauatiuo
moleſtat magis aut min⁹ ſm augmētū q̄ntitatis extēdendo
eas. ¶ Et qr etiā iter pāniculos cerebri ⁊ in ſubſtātia eorū
detinent: iō ſcōa ſpēs doloris efficē pōt extēſiuum noīati.
¶ Et ſi ɔtingat huic māei admixtionē fieri māei acute aut
ſalſe: cū tūc p̄dictis dolorib⁹ cōplicari pōt dolores pūgitiui
⁊ mordicatiui ⁊ ſm ſpēm māei que cōmiſcet flegmati mu-
cillaginoſo. ¶ Et itez ſi magna ps hui⁹ māei ɔtinet in ɔca
uitate arteriaꝝ: ad ipſaz ſeqtur pulſatiuus dolor: ⁊ ſic de ali
is ſm māerū diuerſitatē. ¶ Ex q̄ fundamēto ualde facile i-
telligi pōt: q̄re vir iſte qñqz pcipit cū grauitate capitis extē-
ſionē ac ſi magnificaret caput ei⁹: aut pūctionē ac ſi pūge-
rent pāniculi cū ſpina uel acu. ⁊ pulſationē magnā in tem
porib⁹ ⁊ in toto capite. ¶ Et iterū ex hoc fundamēto ɔclu
dit q̄ ſi mā iſta nō ſolū in uenis ⁊ arterijs aut poroſis cere
bri ptib⁹ ɔtinet: ſed etiā i originib⁹ neruoꝝ de ſeptē parib⁹
q oriunt a cerebro: tūc neceſſario ɔtigēt nocumēta diminu
tionis in opatiōib⁹ illoꝝ mēbroꝝ: ſi oppilatio illa ſemicom
pleta fuerit. aut nocumēta oblationis opationū in p̄dictis
mēbris: ſi oppilatio cōpleta fuerit. ¶ Ex quo fundamēto
iterū ſubtili⁹ ⁊ pulchre pticularius deduci pōt nocumenta
opationū ſenſus tact⁹: ſi enim ſemicōpleta fuerit oppilatio
in neruis q expādunt per cutē capitis: tūc nocumētū dimi
nutionis in ſenſu tact⁹ ſentit in tota cute capitis exterius.
Et iſte eſt ille ſtupor q in cute capitis pcipit. ¶ Et ſi ɔtigat
iterū q̄ hec oppilatio accidat in neruis diſpſis per cutē to
tius corporis: tūc in toto pcipiet ſtupor: ſic pz in tota ſpina
ipſi⁹. ¶ Si aūt huic māei cōmiſceat aliqd uētoſitatis uel
uaporis petētis exitū ad ex̄. tūc patet q̄ cū ſtupore uel dimi
nuta ſenſatione in cute ipſius pcipiet mot⁹ tictigationis.
Et iſte uere eſt ille motus uel ſenſatio p̄ter nām quā hic vir
formicationē noīat in ſua ſpina pſeuerātē. ¶ Nō curo hic
extēdere que ⁊ q̄lia nocumēta ɔtingāt in opationib⁹ alioꝝ
ſenſuū: qr hoc facile itelligi pōt ex hoc fundamēto ⁊ maxie
a viro pito in notitia originis ſeptē parium neruoꝝ a cere-
bro oriētiū: ⁊ tu per te ɔſidera: qr talia nō ſunt multū de p-
poſito iſto: ⁊ a me ſepe in alijs ɔſilijs declarata fuerūt. Hec
de accidente ſcōo premiſſo ſuperius pertranſeant.

¶ De uertigine huius viri. Cap.iiii.

Videt iterū neceſſe eſſe declarari modū euēt⁹ uer
tiginis in hoc viro. ¶ Eſt aūt uertigo iſta per
quā hoi hūi cū appet ut mediū ⁊ res altiores
ſup ipm̄ exiſtes uoluant in giruz: ita ut appeat
egro cerebri ipſi⁹ reuolui adeo ut ſe a caſu ɔtinē
nō poſſit: imo aliqñ cadit. ¶ Prouenit aūt hec diſpō a mlt
titudine uapoꝝ uel uētoſitatū que in añteriori pte cerebri co
miſcent ſpūi aiali ⁊ reuolutione giratiua mouēt ſpiritum.
Ex cuius motu potētie ſenſitiue ſenſu tact⁹ appet q̄ cerebrū
⁊ oēs ptes capitis rotatiz moueant. Neqz eniz alr potētia
ſenſitiua ſentire pōt q̄ ſibi offert ab obiecto uel ſpeb⁹ eius:
tale aūt obiectum eſt uapor uel uētoſitas circulariter mota
que ſpūm eadē ſpe motus mouet circulariter: ex quo mo-
uent in ſpū tali motu facto ⁊ imitant organa mot⁹. vñ po
tētia etiā ſenſitiua imutat: ex motu enim obiectoꝝ mouent
inſtrā quoꝝ motu mouent organa ex qbus imutant potē-
tie. Unū obiectū ⁊ ipſi⁹ imutatio fit iteri⁹ potētia tñ ſenſitiua
indicat motū in exteriorib⁹. Et ideo appet q̄ in hoc eſt cor
ruptio in ſenſu tact⁹ pcipiētis moueri exterius qđ nequaq̄
mouet. ¶ Unū ex hoc fundamēto appet q̄ uertigo eſt diſpō
p̄cipue ſenſui tact⁹ appropriata. ¶ Appet 2° q̄ pōt eſſe talis
diſpō interiori ſenſui etiā appropriata. ſ. imaginationi. Si
eniz hoc nocumētū ⁊ ſua cā cōmiſcent añteriori pti uētriculi
ipſi⁹ cerebri ſcōi: tūc patet q̄ nocumētū accidet imaginatio
ni: ut iā dictū eſt. ¶ Et ſeqtur ex hoc fundamēto itez q̄ de
clarari pōt q̄ uertigo eſt nocumētū corruptionis eueniens
viſiue potētie. Si eniz uertiginoſus intuitiue iſpiciat mediū
pp̄ter motū a uētoſitatib⁹ factū in ſpiritib⁹: ut declaratum
eſt pcipiet viſiua potētia corpora in mediū poſita circulari-
ter moueri: eo qr ſpēs viſibilis tali motu p̄alteratus qñ re-
fert ad criſtalloidem repreſentauit in eo motū circularem.
Errās ergo potētia viſiua pcipiet moueri in exteriorib⁹ cor
pora que quieſcunt: ut iam p̄dictū eſt. ¶ 4° iterū ex hoc fun
damēto apte colligit q̄ hec diſpō ſeua ⁊ uerēda eſt: eo qr ut
in plurib⁹ nocumētū eius in viſiua potētia tactiua ⁊ imagi
natiua coicatur. ¶ Et adhuc hoc ex hoc ſermone appet q̄
hec diſpō cū pſeuerat pōt enūtiare epilepſiā aut apoplexiā
multiplicata mā ipſi⁹: ita ut nō ſolū euaporādo noceat: ſed
incōplete aut cōplete oppilādo uētriculos cerebri: ut itelli-
gēti appet. ¶ Preter hec etiā ɔſiderādū eſt: q̄ hec diſpō a p̄
mitiuis cauſis nō raro pcedit: ſic appet in pueris aut in ali-
is ſup ſuū caput giratiue inolutis. ¶ Et ſic appet etiā hoi
q diſtrahit a ſono circulari: ⁊ ſic ɔtingit etiā q̄ hō ſeipm̄ gi
ratiue reuoluit intātū q̄ cū a motu tali ceſſat ad terrā cadit
¶ Et ſic appet in cerebro hoīs reſeruari motū diſcurrētiū
aquaꝝ que in ſyluis aut in mōtib⁹ appuerunt ut nauigāti
ɔtingit. Spēs eniz ab obiectis deciſe ⁊ recepte ⁊ reſeruate
in organis ſenſuū repñtant in eis imagines ɔſiles que ſi lō
go tēpore impſſe detineant faciūt appere accītia ɔſimilia.
¶ Et ſilr hec diſpō ɔtingē pōt pp̄ter aſpectū corpoꝝ que
rotatim mouent ſic in rota fabri ⁊ molēdini pcipi pōt. Et
hec oia pulcherrime ſentit p̄nceps. p̄ma tertij. tractatu 5°.
dū ingt. Et hec qdē uertigo qñqz accidit hoi pp̄ter qđ re-
uoluit ſeipm̄. ſ. inferiores ptes eleuādo ⁊ caput deponendo
giratiue pp̄ter quē motū reuoluunt ſpūs ⁊ uapores in ip-
ſo. ſ. cerebro ſicut reuoluit uas plenū aqua poſt quā circū-
ductū fuerit ⁊ ab ipellēte dimiſſuz. uas eniz mouet dum iſſa
ſupple ipulſione. Et qñ reuoluunt ſpūs. ſ. a uaporibus ſibi
cōmixtis imaginat hō q̄ res uoluant. ſ. exterius. Et pp̄ter
hoc ſupius dixi q̄ nocumētū iſtud etiā cōtingit imaginati-
ue potētie. Et ſubdit de rōne huius rei demōſtratiua dicēs
Nā equale. i. ſimile eſt ſiue diuerſificet pportio ptium ſpūs
ad ptes mundi. i. ad corpora que in medio inueniunt: uel
ad ptes mūdi. i. ad ptes ipm̄ ſpūm ɔtinentes. Ex pte ſpūs. ſ.
motū circulariter ſiue diuerſificet illud. i. nocumētū illud
ɔtingat ex pte mūdi. i. ex pte corpoꝝ que exterius in medio
mouent cum pro qñ fuerit ſenſibilitas per eas. ſ. ptes mū-
di. i. res in medio poſitas facta fuerit ſenſibilitas. i. impſſio
Et ſunt ſupple tales reuolutiones que ſunt pp̄ter oppōnē.
nā cuz pro qñ ſentiēs mouet ſupple cū ſpūs ſenſibilis mo
uet ⁊ mouet organa ⁊ potētiā pmutant oppoſita. i. a potē-
tia ſenſitiua pcipit obiecta pmutari. ſicut cū pro qñ ſenſatū
mouet. i. qñ obiectū impmit in inſtrā ⁊ organa mouendo
potētias: ⁊ ſubdit. Et hec qdē uertigo qñqz fit pp̄ter ɔſidera
tionē ad res que reuoluunt. ſ. ɔtinuatiz ⁊ fixum ita ut iſiga
tur. i. impmat forma illa ſenſati in aia. i. ſpēs ab obiecto iſi
pa iſtro ⁊ organo moueat potētiā: ut iā dictū eſt. Hec lrā ma
gne ſpeculationis in ſumma plus nō laborat oñdere q̄ q̄
a ſpēbus obiectoꝝ exterius in mūdo giratim reuolutoꝝ in
ſpiritib⁹ ⁊ in organis pōt impmi ⁊ remanere impreſſio uer
tiginis effectiua cū ſufficiētia: ſicut ſi ɔtingat giratiuū motuz
in ſpiritib⁹ ab interiorib⁹ uētoſitatib⁹ ⁊ uaporib⁹ factum p-
mutare organa potētias: ut p̄dictum eſt. Quare iterū ſub-
iungit princeps. Et pp̄ter hoc dī q̄ oēs opationes ſenſibi-
les pendent ex inſtris corporeis compatiētibus: quorum
p̄mū ⁊ dignius eſt ſpūs ſenſibilis: ⁊ remanet in ipo ab ob

ſenſato forma.i.ſpēs ipſius poſt eius.ſ.obiecti ſepationē cū pro qñ ſenſatū.i.obiectū fuerit forte.i.potēs ad impmēdū. Oē eniꝫ ſenſatū nō efficit in inſtro ſenſibili niſi formam.i. ſpēm uel actionē que eſt ſibi ſilis:deinde cōformat forma illa in aia ꝑpter qḋ ꝯformat etiā diſpō ꝑpter ſpēs in orga no reſuatas ⁊ retētas ⁊ euaneſcit.i.dato ꝙ remoueat obiectū uel eius impſſio in quãtitate.i.cū uehemētia uel diſpōne receptionis inſtri.ſ.ſpūs ⁊ fortitudine ſenſati.ſ. obiecti uehemēter impmētis. Hec qdeꝫ ſunt pūcta ſublimis ſpeculationis.ꝑpter qḋ ſubiūgit huius vō.ſ.ſpeculationis expoſitio ꝯtinet in ſcia nāli.Unde quãtū ſubtilr ꝯtēplādo oportet ad itelligēduꝫ diſpōnes humani corporis eſſe medicuꝫ ſpeculãtem. ¶ Ex hoc ſermone notabilr appet ꝙ lꝫ hec diſpoſitio in hoc viro a primitiua cã fieri potuerit:ipſa tñ adhuc poſt ſue cãe efficiētis remotionē reſeruata ⁊ fixa remãſit. Fuit aūt ipſi' cã uehemēs ⁊ ſubit' motus in ſpiritib' aialib' ⁊ in cerebro fact' a ſubito ⁊ uehemētiſſimo motu pp qḋ ad terrã ꝓſtrat' notabili tpe ꝑmãſit:⁊ maxie uerificat hoc qm̃ excellētie ſenſibiliū corrũpunt ſenſus.ſcḋo de anima.

¶ De debilitate retētiue potētie facta in muſculis ⁊ mēbris molem corporis ſuſtentantibus. Cap.v.

SJ diligēter ꝯſideret pcedētis capl'i ſnia appebit ſatis leuiter deduci poſſe debilitas ſuſtentatiue potētie.Cū eniꝫ in cerebro qḋ eſt organicū pncipiū mot' ⁊ qetis effectuū in ſpiritib' ⁊ organis motuū imponēdo qeteꝫ impletū fuerit multitudine uapoꝝ ⁊ uētoſitatū que etiã muſculis ⁊ neruis totius corporis ifundunt. ¶ Si ꝯtingat ab illis uētoſitatib' motū fieri giratiuū uel inclinatū ad dextrã.tūc potētia ſenſitiua piculi caſus pceptiua conat erigē ⁊ figurare corpus ad oñiam poſitionis oppoſitã. ¶ Et ſi qdē potētia uel actiuitas uētoſitatū pſeuereret ⁊ ꝯtinuãdo reſiſtat ita ut vicat ſuſtētatiue potētie actiuitatē:tūc patet ꝙ ṽtute victa neceſſe eſt egrū cadē. Et ſi qdē ṽtutis acuitas uel reſiſtētia tãta fuerit ut caſuꝫ ꝓhibeat ſaltē ex actiuitate uel pſeuerãtia mot' facti a uētoſitatib' fit iclinatio corporis ut moueat ad oñiaꝫ ad quam inclinat uētoſitas. Et ex pmo ſeqtur caſus.⁊ eſt ablatio opationis ſuſtētatiue potētie.⁊ ex 2° ſeqtur diminutio ñc opationis illius. ¶ Si aūt ꝯtingat ꝙ motus in ſpiritibus factus a uētoſitatibus nō ſit ualde excellens neqꝫ manifeſte inclinatiuus corporis ad aliquã oñiaꝫ poſitiōis:ſed per modū impreſſionis eius nocumētum pcipiat ſenſitiua potētia:ac ſi inclinaret ad caſum:tūc nocumētuꝫ iſtud corruptionis denominari debet.per potētiam eniꝫ ſenſitiuam pcipit qualiter nō eſt ⁊ quale ei nō offerat: ſed hoc eſt eſſe corruptionem in opationib' ſenſitiue potētie ſiue ipſa fuerit imaginatiua uel tactiua.igit ⁊c. ¶ Et ex hoc fundamēto apparet ꝙ hec diſpoſitio iteruꝫ uerēda eſt:patet ꝙ ualde facile pducere pōt ad epilepſiam ꝑpter qḋ pma tertij tractatu 5° cap̄ de epilepſia inquit princeps. Aut ſupple fit epilepſia ꝑpter uētum groſſum retētuꝫ in trãſitibus ſpiritibus ſm ꝙ viſum eſt pbo magno An. Et vidit ipſam eſſe vnaꝫ cauſarū epilepſie quare leuiter de hoc viro timendum eſt ne talem incidat egritudinem infeliciſſimam.

¶ Uerificatiuū ſcotomie in hoc viro apparētis. Cap.vi.

SCotomiã appellauerūt antiq nocumētū corruptionis in opatione viſiue potētie pueniens ex multitudine uapoꝝ qui ſpūi viſibili cōmiſcent ſicut eniꝫ hi uapores ſpūi cōmixti ⁊ rotatiꝫ moti in anteriori cerebro ꝑpter neruos opticos uertiginē faciunt:ita ꝙ hi uapores ſpūi viſibili cōmixti in ꝯcauitate neruoꝝ opticoꝝ ⁊ interpolatiꝫ moti aut ꝑpter paucitatē aut ꝑpter ſubtilitatē eoꝝ in organo viſiōis impmūt ſpeciē ꝯſimilē motui muſcarū uolitãtiū uel pulicuꝫ. Potentia itaqꝫ viſiua ꝑpter impſſionē internus factã videt appbendere obiecta exterius mota que nequaꝙ ibi ſunt nec mouent.vñ merito hec noiat corruptio in opatione imaginatiue potentie. Hec de accidente quinto.

¶ Demonſtratiuū cauſarū nocumēti uel impotentie mot' brachiorum ⁊ crurium. Cap.vii.

SJ nos recte ꝯtēplando huius nocumēti cãs aſſignare uelimus neceſſe eſt ꝯcedē ꝙ hoc nocumētū pueniat aut ex pte debilitatis ṽtutis motiue pdictarū ptiuꝫ.aut ex pte inſtroꝝ qui ſunt ſpūs aiales.aut ex pte organoꝝ que ſunt nerui uel ſibi ꝓportionales ptes:uel muſculoꝝ qui ſunt uolūtarij motus inſtra:aut ſaltem ꝯtigit hoc ex pte oium predictorum. ¶ Nō qdem rōnale videt hoc deduci poſſe ex pte debilitatis ṽtutis:eo qꝛ vir iſte in etate ꝯſiſtētie poſitus eſt cōplexione a gñatione ſanguineus:neqꝫ alique fortes cãe debilitatis ṽtutis ipſi applicate fuerūt uelut reſoluentes ex multo exercitio potu medicinarū calefaciētium euacuãtium:⁊ ſui acuitate ſpūs ⁊ laudabiles humiditates ꝯſumētium.neqꝫ aliqua euacuatio ab interiori cauſa ꝓueniēs:ut ſudor fluxus ſanguinis emotroides dyaria ⁊ cōſiles. ¶ Et pari rōne nō videt aſſerēdū eſſe nocumētuꝫ iſtud ꝯtingē ex pte paucitatis ſpūuꝫ per ꝯſumptionē ipoꝝ ſubſequētis. ¶ Uidet igit ꝙ cū debilitatio ſuſtētãdi molē corporis ꝯtingat ex pte oppilationis cadentis in neruis octaui paris de his qui naſcunt a cerebro:ſilr ex pte oppilationis eueniētis in neruis ſeptime ſpōdilis colli.⁊ pme ⁊ ſcḋe de ſpōdilib' dorſi a quoꝝ ramulis ad brachia ⁊ ſpatulas coicatis ptranſit ſenſibilis ſpūs ⁊ motiuus. Facta igit aliquãta oppilatione in originibus pdictoꝝ neruoꝝ a cerebro ⁊ a nucha uenientiū neceſſe eſt potētiam actiuã ꝑpter neceſſitatē inſtroꝝ motus debiliter opari. ¶ Et ſi ꝯtingat ꝑpter oppilationē talē diminute ptrãſire ſpm tã ſenſibile ꝙ motiuū:tūc neceſſe erit aſſignare diminutã paraleſim quandam. ¶ Et ſi ulterius oppilatio magnificaret ⁊ cōpleta fieret:ſequeret cōpleta paraleſis pticularis in brachijs aut pedib'. ¶ Et ſi oppilatio talis fieret in altera medietate nuche:tūc iam fieret vniuerſalis paraleſis vnius medietatis corporis. ut ſecunda tertij.capitulo de paraleſi intelligendum eſt ⁊c.

¶ De aſſigtione cãe doloris i ſiniſtro crure h' viri. Cap.viii.

LIcet dolor in crure hui' viri apparēs fieri poſſit a mala cōplone frigida ptis illi': tñ rōnabili' eſt ꝯcedē ipm fieri a ſpecie ſolutiōis ꝯtinuitatis extēſiua que ꝓuenit ꝑpter multitudinē mãeruꝫ que in muſculis imerſe ſunt extēſionē in ipſis facietes.Unñ erit accñs ſil' a mala cōplone frida ⁊ ſolone cōtinuitatis eueniens. Et ſi mã iſta q̄titate ⁊ actiuitate ſua multiplicaret:ita ut nocumētū iponeret nuche ⁊ cerebro:tunc patet ꝙ vir iſte ſpaſmū icurrē poſſet. Et ſi mã illa ad iūcturas multiplicata deſcēderet:tūc in fundēdo ligamēta iūcturarū ualde leuiter in eis efficerēt dolores multū moleſtãtes.

¶ De aſſignatione defedationis cutis in crurib' ⁊ manibus eius euenientis. Cap.ix.

NOcumentum defedationis cutis qḋ manib' huius viri tpe ueris ⁊ in pedibus ipſius in fine autūni accidē ſolet cū pruritu pdictaꝝ ptium oino ꝯtigit a mã ſalſa ſlate aquoſo multo in uenis ei' repto cōmixta. ¶ Periodice auteꝫ in tpe ueris mãm iſtã ṽtus ad extra propellit ſui fortitudine ad cuius expulſionē adiuuat viaruꝫ apertio que in tempore ueris facta eſt a caliditate in cōtinēte vigorata que etiã adiuuat ad attractionē harū materierum de centro ad circunferētiaꝫ. ¶ Cauſa vō ꝑpter quam tpe uehemētis frigiditatis iteruꝫ he mãe multiplicantur eſt:qꝛ cuꝫ partes alique ſubtiliores ⁊ acutiores mãerum ꝯtinue a ṽtute expellantur de centro ad extra frigiditate cōtinentis oppilante poros tales in ptibus ſubcutaneis detinentur ⁊ igroſſantur:ita ꝙ neqꝫ inſenſibiliter neqꝫ ſenſibiliter expelli poſſent ad extra in ſubcutanea.Igitur partis retente pruritum dolorem ⁊ ruborē efficiunt ſm eſſentiam ipſarum. ¶ Ex quo apparet ꝙ talis diſpoſitio in extremis apparens eſt per modum criſis facta que nequaquã cohiberi debet ut inferius apparebit.

¶ Ex quibus oibus tandē ultimo appet accidentium ſ̄dictoꝝ viri declaratio ex ſuis cauſis ſignis ꝛ diuerſitatibus aſſigna-ta: reliqua vo accitia ſibi uncta ſcēter ex fundamento decla rationis pdictoꝝ haberi poteſt ꝛ tu conſidera. ¶ Et ex fun damento oium ſ̄dictoꝝ conſideranti appareꝫ q̄ ad ſ̄dictarū diſpōnum regimen ꝑſeruatiuū ne augeant ꝛ curatiuum ſe ſſi ianter accedendum eſt ſicut mox ſequitur.

Particula ſcđa de modo inuentionis regiminis obſeruandi circa predictas diſpoſitiōes in ſex rebus non nālibus: ꝛ continet capitula ſex.

¶ De electione aeris ꝛ loci habitatiōis ſibi ɔuenientiū. Cap. I.

ESt igiſ regimē hui⁹ viri ptendū in duo. Primū qdē in electionē adminiſtrationis rerū nō nālium ſm debitā eoꝝ ɔueniētiā. Scđm vo in electionē intētionū ꝛ inſtrumētoꝝ medicinaliū ꝛ modi adminiſtra tiōis eoꝝ ut nunc appet ɔſequēdo. Primū itaqꝫ hoꝝ duoꝝ ptiſ in ſex capla ſm numerū ſex reꝝ non nāliū. Primum aūt hoꝝ caplm eſt de electione aeris ꝛ loci habitatio nis ſibi ɔueniēntis. Eligaſ itaqꝫ aer ꝛ aliaꝫ aliarū rerū mēſura ita ut ſint caliditatis ꝛ ſiccitatis inductiue: uerūtñ amplius debent eſſe exſiccatiue q̄ calefactiue. Lapſus enim huius viri lꝫ ſit ad frigiditatem ꝛ humiditatem tamen eſt intenſiue ma ior ad humiditatem q̄ ad friditatem: qđ manifeſtiſſime ap paret ex ſignis in ſcđo pncipali cap̄ prime ptis ſuperius poſi tis. Et ideo quātum theorice dici pōt aer ꝛ reliquæ res nō nā les debent adminiſtrari: ita q̄ inducāt mēſurā primi gradus caliditatis: per talem enim menſurā nālis cōplo que calida eſt conſeruabiſ. ꝛ per frequentē adminiſtrationē talium corri geſ ꝛ debebiſ friditas iam inducta. Et conſilr oportet q̄ res nō nāles ita menſurenſ ut in corpus inducant ſiccitatē ſcđi gradus aut paulo minorem illa ut frequens earum applica tio corrigat lapſum ad humidum qui tranſcēdit gradū ſecū dum: ꝛ fortaſſe cōplete attingat ad finem tertij: qđ apparet ex conuerſione corporis eius ad uehemētē humiditatem leſi onem opationum motiue potentie: qđ non accidit niſi pꝓter remollitionem multam organoꝝ motiuoꝝ: ꝛ pp oppilōnē via rum per quas motiui ſpūs ad mēbra penetrare debēt in quā titate eius ꝛ qualitate ɔuenientib⁹. hec tñ lōge facili⁹ ſermone pferunſ q̄ ope cōpleanſ ꝛ indigent viro in ſcia ꝛ opatione canonica non mediocriter erudito. Et clauduntſ hi ſermo nes in ſententia tertij tegni ibi. Si vo regere ꝛ permutare vo lueris iterum in altero loco ꝛ quidem ꝛc̄. Et iterum interius magis curatio vo vnum habet modum. Et ſuſtentantur ēt in ſermonibus Auic. quarta pmi. cap̄ 2° illo. qñ ſi ſanatu ra complexio. ꝛ pluries alibi. ¶ Itaqꝫ eligaſ ab eo locus habita tionis eius uſus ꝛ pticularis: ꝫ camere eius hns aſpectum orientalem uel meridionalem. Et ſit a terra eleuatus notabi liter elongatus etiam a decurſibus aquarum uallium uel ſta gnoꝝ non habens edificia uel parietes antiquitate ſemipu tridos ꝛ corruptos: ſed tabulis de abiete uel larice cōueniēter ſit ſalta. ¶ Et ſi non poterit inueniri nāliter talis artificialr fiat hoc accēdendo ignes magnos ꝛ frequenter in camera q relinquent ueſtigium ꝛ potentiam caliditatis cū calefactione ꝛ exſiccatione ɔfortatiua neruoꝝ: ueluti eſſet ignis factus ex iu nipero abiete larice lauro quercu pomis auellanis ꝛ ſilibus. ¶ Aut ſaltem ſuffumigeſ eius camera frequenter fumo thu ris laudani ſtoracis calamite colofonie myrre ligni aloes re ſine ſicce cedrie ꝛ ſiliū. ¶ Compoſitū bonum ad illud. ℞. ſtoracis calamite ligni aloes. añ. ʒ. j. laudani thuris ſandara ce. añ. ʒ. ij. colofonie. ʒ. j. cum terbentina formentur magda leones ꝛ exſiccenſ: ꝛ cum opus fuerit pulueriçeſ ex eis vnus ꝛ carbonibus ſuperaſpergatur igneis. ¶ De his aūt que an nexa ſunt utaſ ueſtibus ſuffultis pellibus agninis uel vulpi nis ꝛ caput eius tecturis bene calefacientibus muniatur etiā a frigore ſummopere cuſtodiaſ ꝛ pptie in nocte. ¶ Et ad huc attendat q̄ inter reliqua ſibi neceſſaria optimum eſſet ut maiori parte ſui temporis habitaculū ɔtraheret in ſtuffa ſicca aligenter ꝛ ſepe ſuffumigata ut predictum eſt.

¶ Secunde partis de regimine huius per exercitium ꝛ quie tem. Cap. II.

QUies lōga huic viro oino euitanda eſt ne per ip ſam fiat augmentum in mēb⁹ que euaporando capiti ꝛ remolliēdo iūcturis ꝛ neruis magnifice nocerēt. Sicut enim exercitiū ꝛ pptie poſt cibos ꝛ uſes iā ſibi applicatas ɔueniens eſt ad ɔſumēdū ſupfluitates que p digēnē ſcđam ꝛ tertiam multiplicari ſolēt ita remiſſio illius eſt cā augmēti ſupfluitatum illarū: nō qdē q2 ociū ꝛ quies poſitiue humectent: ſed q2 ad eoꝝ lēgā expli cationē phibeſ reſolo ꝛ ɔſumptio eoꝝ que ɔſumi debēt p ex ercitiū: quere 2° pmi. doctrina 2°. ꝛ ſūma pma. cap̄. 12° in quā Auic. Quies ſemp eſt infridās pp puationē viuificatiōis ca loris ꝛ pp ɔſtrictionē que eſt ſuffocans ꝛ humectat pp reſolu tionē ſupfluitatū. In hoc tñ attendat q̄ exercitiū oino quo ex ercitari debet excludat omnē potētiā humectādi: ſicut eſt ex ercitium piſcandi ꝛ circa aquas negociandi uel nauigandi. Sed utaſ exercitio equitandi per montes aſcendendo ꝛ de ſcēdēdo ſepe peditandi uſqꝫ quo corpus eius perducatur ad augmentū rubicūdi coloris ꝛ caliditatis perducentis ad an helitum magnum aliqualiter uelocem ꝛ ſpiſſum.

¶ Secunde partis de adminiſtratione ſomni ꝛ vigilie conue nientium huic viro. Cap. III.

COnformiter loquendo ꝑmiſſio longus ſomnus ab hoc viro fugiēdus eſt ꝛ adherēdū eſt exceſſui vigiliarū magis q̄ ſomni ſi oportuerit illud effi cere. Sicut enim per ocium ſupfluitates multi plicanſ: ita ꝛ p ſomnū lōgū. Et ſicut p exercitiū cō uenientis mēſure nālis calor vigoraſ ꝛ ſupfluitates ɔſumunſ ita ꝛ p vigilias. ꝛ in hoc videnſ hec in ſūma hēre ɔueniētiā: quare 2° pmi. ſūma pma. 13° cap̄. ſomn⁹ qeti uehementer ſilis exiſtit ſupple effectiue: ꝛ vigilie ualde ſunt motui ſiles. Men ſura itaqꝫ nālis ſomni eſt ut vir iſte dormiat ſaltem horis ad minus ſeptem uſqꝫ ad octo quolibet tpe: lꝫ dormiendi men ſura amplior cōueniat ei in hyeme q̄ in eſtate: ꝛ in uere q̄ in autūno: tunc enim per tātā dormiendi mēſurā nālis calor vigoraſ ꝛ eius opationes fortificenſ: eo q2 non tāta ſit calo ris exalatio in ſomno q̄ in vigilia. Menſura vo vigilandi amplior eſſe pōt q̄ dormiendi: propterea q2 lꝫ aliquod per re ſolutionem nocumētū acquireret in vigilando iuuamentum tamen maius eſſet ɔſumendo ſupfluitatem q̄ in reſoluendo naturalem calorem pauciſicando.

¶ Secunde partis de ɔuenienti electione repletionis ꝛ inani tionis. Cap. IIII.

IN hac pte non intendo aliqd dicere de repletio ne mēſurē humoralir m: neqꝫ de eūone earū: quo niam illud ptinet ad regimen medicinalium ma gis q̄ non naturalium rerum: ſed de repletione per cibos ꝛ potus hic pertractandum eſt. ¶ Ut igitur vir iſte omnino fugiat ſtomachum eius replere cibis ꝛ potibus: imo remanente operatiōe appetitiue potentie na turaliter ſe habente adhuc minus cibi ꝛ potus aſſumere de bet q̄ omnino eidem comedendo uel bibendo plene ſatiſfa cere: quare 3° pmi. Conſeruator ſanitatis cum deſiderio uel appetitu tantum comedere uel bibere debet ut reliqe famis uel ſitis adhuc in ſtomacho remaneant. ¶ Cuiuſcūqꝫ igitur cibi ꝛ potus aſſumpti menſura talis exiſtat: ut omnem graui tatem ꝛ fluctuationem a ſtomacho excludat: tunc enim con uenientius cibis ꝛ potibus applicatur ſtomachus calefaciē do rarefaciendo reſoluendo ꝛ diſgregando ꝛ vnitēdo uel cō miſcendo cibi ꝛ potus partes groſſas cum ſubtilibus cali das cum frigidis molles cum humidis ut pulſanatis maſſa que chilus eſt equalior ꝛ conuenientior generetur: ex qua ue lut materia quattuor primi humores in ſua ſpecie conueniē tes generentur: ꝛ a ſuperfluitatibus conuenienter ſeparenſ ꝛ illas ſuperfluitates potens exiſtens calor ad loca ſuarū ex pulſionum conuenienter inclinet ꝛ ab eis a corpore cōueniē ter extra ducat qđ totum conuenienter videatur effici poſſe ſi

non aſſumatur menſura cibi ꝛ potus amplior ꝙ oportet. Et tu conſidera ꝙ ſermones iſti a poſteriori verificari debent ꝛ proprie per effectus poſt cibationem conſecutos ꝛc̄.

℄ Sc̄de partis de electione paſſionum aialium. Cap̄.v.

OMnes motus ꝛ alterationes in humanū corp⁹ inducte paſſionib⁹ aialib⁹ p quas innat⁹ calor ſuffocat: euitari debēt. Et ꝓpe ille que inducūt ad extinctionem innati caloris celeriter: uelut timor. ꝛ ſil̄r oēs paſſiones aie que lente ꝛ paulatim pducūt ad extinctionem innati caloris euitande: ſicut eſt triſticia vehemens: quare 2° primi. ubi ſupra. cap̄.15°. Et motus quidem ad exteriora aut fit ſubito ſicut fit cum eſt ira ſupple magna: aut fit leniter ꝛ paulatim ſicut contingit cum ad eſt triſticia: ꝛ ſuffocatio quidem ꝛ reſolō ꝓdicte nunꝙ ſequuntur niſi illud qd̄ ſubito euenit: diminutio vo ꝛ paſſio .i. ꝯſumptio nāe nunꝙ ſequunt̄ niſi id' qd̄ leniter ꝛ paulatim ꝛ non ſubito. ſ. fit ꝛ pp hoc 3° tegni ſcribit: ꝙ paſſiones aiales multū exterminātes innatū calorē reſoluēdo uel ſuffocando exterminant ꝛ mutant corpus ab ea que eſt ſm nām ꝯſiſtentia. Letari aūt ꝛ bñ ſperare de ſalute ſua ſūmo oipotente contribuente multum adiuuat ad ipſam recuperandā teſtimonio ſummi hyppo. affo. 2°. ſermone illo. In oī egritudine ꝯfortari mente.

℄ Secunde partis de adminiſtratione ciborum ꝛ potuum in qualitatibus convenientium. Cap̄.vj.

EX his que in cap̄ de aere dicta fuerūt appet ꝙ ei bi ꝯueniētes huic viro magis debēt eē cibi medicinales aut medicine cibales ꝙ cibi abſolute: qr virt⁹ in ipſo nō eſt adeo debilitata ut oporteat intēdere ꝓciſe ad reſtaurationē cū cibis cibalib⁹: ſed opꝫ ꝓcedere in ipſo cū cibis qui operantes a mā nutrientes relinquūt: gradū remiſſe caliditatis ꝛ notabilis ſiccitatis qd̄ nequaꝙ in cibalibus inueniſ cū ſint ꝓciſe a mā operantes: ſed hoc eſt bñ repibile in cibis medicinalib⁹ aut in medicinis cibalib⁹ nolatis de qb⁹ in poſterū appebit. ℄ Eligaſ igiſ panis qui de fermento ꝛ ſale parūper aliqd magis hēat ꝙ cōis panis: ꝛ ſi eēt modicū uel leniter furfuraceus eēt ſibi ꝯuenientior ꝙ panis de pura ſimula: qm̄ eēt maioris exiccationis effectiuus. Sit et̄ ꝯuenienter coctus nō aduſtus uel torrefactus. Panis aūt azimus non bñ coctus: ꝛ farinacei uel paſtilles cibi oīno dimittantur. ℄ De carnibus aūt eligant̄ oēs leuis digōnis ꝛ boni nutrimenti ꝛ virtualr̄ exiccationē accipiant cū aſpiſione viarū urine ſibi datū ex decoctione feniculi petroſell. ſaluie roriſmarini ſerpilli ꝛ ſiliium in eis facta de qb⁹ cōuenientes ſunt. ℄ De uolatilib⁹ domeſticis: carnes pulloꝝ gallinaꝝ faſianoꝝ: ꝛ meliores ſunt carnes colūboꝝ ꝛ proprie in turrib⁹ degētiū qbus et̄ meliores ſunt ſylueſtriū colūboꝝ oēs Anſeruloꝝ autem ꝛ anſerū carnes ꝛ uliter oium auium carnes in aquis degentium non ſunt laudande. ℄ De ſylueſtribus aūt ꝯueniūt ei fere omnes carnes uolatilium uſui humano conſuetorum: uelut perdicum faſianorum auium minutarū ꝛ conſimilium. ℄ De domeſticis vo quadrupedib⁹ laudabiles ſunt ei carnes vituloꝝ uſqꝫ ad vnū annū uel duos. Et caſtratine et̄ bone ſunt: ꝛ meliores illis inter oēs ſunt carnes capretine ꝛ carnes agnine ꝛ ꝓpe aſſate. ꝛ cū exiccatiuis ſaporib⁹ cōdite ſunt ei ꝯuenientes. Carnes vo porcoꝝ domeſticoꝝ ꝛ ꝓpe ualde pingues nō comedant̄ niſi ualde raro ꝛ puo uſu. ℄ Carnes aūt quadrupedum ſylueſtrium ſicut gazelle leporis ꝛ apri ſunt ſibi utiles: omnium enim talium animalium carnes cum ſua conuenienti nutricatione ſolidum ꝛ exiccatiuum exhibent nutrimentum. ℄ De carnibus autē ſalitis datur eis licentia ampliſſima ſiue fuerint aſſate uel elixe. ℄ Piſcium autem uſus recentium omnium dimittatur: imo raro ualde accipiantur. Et non niſi conditi fuerint pipere cinamomo mace aniſo petroſel. ꝛ ſimilibus. ℄ Saliloꝝ autem piſcium uſus laudabilis eſt quocūqꝫ preparationis modo propter accidentalem nutricationem ꝛ nutrimēti pauci exhibitionem. ℄ Siſr lactis ꝛ lacticinioꝝ ciborum uſus oino fugiendus eſt propter ampliſſimam infrigidationem ꝛ humectationem quā efficiunt in toto corpore ꝛ remollitionē in neruis et̄ qr lac nocet grauatis caput uertigin: ſis ꝛ ſcotomicis: ut p3 2° canō. in proprio cap̄. ℄ Propter qd̄ ſimiliter dicendum ꝙ caſeus recens ꝛ mollis omnino dimittendus eſt: ſalito autem caſeo ꝛ proprie ſolido frangibili uti pōt. ℄ Olei autem uſus oliuarum uel nucum conueniens eſt: ꝛ ſimiliter oleum de amigdalis dulcibus expreſſum. ℄ Butyri autem uſus non mihi placet propter nauſeam ſtomachi ꝛ remollitionem quam facit in neruis ꝛ in toto corpore. ℄ Oua vo omni modo preparationis conuenūt ſunt ei preter ꝙ friſione cocta: quoniā talia propter nimiam euaporationē ſuam uertigini nocent ꝛ laborantibus egritudinibus oculoꝝ. ℄ Mellis vo ꝛ melitoꝝ ciborum uſus omnino ſibi utilis eſt propter caliditatem ꝛ exiccationem ſuam per quam confert corporibus ampliſſime humectatis. ℄ Zuccari etiam uſus eidē laudabilis exiſtit. ℄ De aromatibus vo ꝛ proprie calidis omnino dicendum: ipſa eſſe cōuenientia uelut piper: ꝣinçiber: cinamomū: galanga: macis: nux muſcata: ciminū: grana paradiſi ꝛ conſimilia. ℄ De oleribus vo euitet omnia: que infrigidantia ꝛ humectantia ſunt ꝛ iſſicturas ꝛ neruos remollientia: uelut ſunt portulaca bleta ſpinachia lactuca endiuia: ꝛ conſimilia. ℄ Et de horarijs fructib⁹ effugiat ceraſa: recentes auellanas pira mollia cucumeres cucurbitam anguriam: ꝛ conſimiles. peponib⁹ aūt aliqn̄ uti poteſt propter apertionem ſuam ꝛ nutrimēti qd̄ min⁹ eſt laudabile in eis ꝙ in ꝓdictis. ℄ De fructib⁹ vo dimittat pira ꝛ poma mollia ꝛ mīra aquoſitate participantia: ut perſica ꝛ iuiubas. ꝛ granata dulcia multo uſu. ℄ Reliq̄ vo fere oīa tam olera ꝙ fruct⁹ videnſ eſſe eidē cōuenientia ꝓter iſta. pp' qd̄ mentha ſiſimbriū ſaluia roſmarinus feniculū petroſ. ſerpillū ruta tarcon: ꝛ conſimilia placent. ℄ Et de fructib⁹ ficus ꝛ amigdale recentes uel ſicce: ꝛ grane tamaçe eidem conuenientia ſunt. ℄ De radicib⁹ aūt laudantur ei bauti cicoree raphanus bulb⁹ rape ꝛ proprie napi ſiue elixi ſiue in prunis cocti ſm conſuetudinem. ℄ Alleū non placet propter grauitatem quā in capite facit. ℄ Cepis autē quāqꝫ uti poteſt ꝛ proprie ꝯditis cū melle ꝛ ſpecieb⁹. ℄ Sparagi aūt ꝛ cappares iterū ſunt ſibi conuenientes ſuis temporibus ꝛ ſm conſuetū aſſumendi modū. ℄ De partib⁹ aūt aialiū eligant̄ pinguedines medulla ꝛ cauda: ſimiliter ꝛ uentres niſi in raro uſu. ℄ Cerebrū etiam vitandū eſt niſi rariſſime cū multis aromatib⁹ conditū: ſed cerebrū leporis cū proprietate quam habet ad caput ꝛ neruos eſt ſibi ualde laudabile. ℄ Similiter ſplen ꝛ renes ꝛ neruoſe ualde animaliū partes non placent. ℄ Epar aūt ꝛ muſculoſe partes penitus eligende ſunt. ℄ Aceti vo uſus propter nocumentum qd̄ efficit in neruis non placet mihi: ſed loco eius utendū eſt agreſte ꝛ proprie ſalita ꝛ ſucci arancioꝝ ꝛ proprie lymonū addito ſale. Uinum aūt granatorum in pauco uſu eſt habendū. Hec in ſumma de cibis obſeruari debent.

POtus aūt eius eſſe debet vinū rubicūdū dyaphanū terreis partib⁹ ꝛ uaporoſis bene priuatū aromaticū ſapore laudabili non ualde dulce: ſed pōticitate quadam aut leui dulcedine participans. ℄ Et ſi qdem ſaltem a principio menſis octobris uſqꝫ ad finem februarij cōmiſceatur eidem hydromel tenue erit eidē ualde conueniens. ℄ Fumoſa aūt vina omnino euitet ꝛ proprie ieiuno ſtomacho aut in principio cibationis ne penetratione multa aut ueloci irēt in neruis: melius aūt eſſet ei ut frangerent̄ aliqualiter vina cum aqua precocta ſi non placeret ei hydromel. ℄ Sed omnino credere debet ꝙ potus hydromellis excellentior eſſet ei ꝙ vinum ꝛ proprie facti ſm hunc modū. ℞. aque electiſſimi fontis lib. xxv. mellis electi lib. j. ʒ. cinamomi macis gariofil. granoꝝ paradiſi cimini aniſi. aā. ʒ. ʒ. fiat oīum per ſe ſubtilis puluis ꝛ liget̄ in ſyndone rara. fiat ergo decoctio uſqꝫ ad cōſumptionem tertie partis diſpumando ſemp. Et bullient cū eo ꝓdicte ſpēs: deinde colent̄ p pānū ſpiſſū uel ſacculū. Sit ergo eidem potus huius cōpoſit⁹ ſimplex: aut ſaltem fiat eius cōmixtio cū reliquis potibus ſm tertiā uel q̄rtam partem. Hec

in ſumma eſt regimē huius viri per ſex res non naturales.

Particula 3ª de electione inſtrorum medicinalium: et continet capitula nouem.

¶ De euacuationibus fiendis in determinatis temporibus anni.ſ.uere et autumno. Cap.i.

IAm qdē videt̄ reſtare p̄dictarū diſpōnū aſſignare regimē per inſtra medicinalia. Erit igit̄ in hac mā per nouē capl'a ſeu ptes procedendū. ¶ In primo nāqz ponent̄ inſtra euacuādi virū iſtū in determinatis ptibus anni.ſ.uere et autūno cōuenientia. ¶ In 2° vo cap̄ ponent̄ inſtra.xij.malā cōplonē cerebri frigi.et hu.nālē corrigētia deuitēt9 et ſenſus et mot9 oēs cōfortantia. ¶ In 3° vo cap̄ quinqz ponent̄ inſtrumenta oppilationes omnium partium cerebri et neruorum remouentia: et materias frigidas a predictis membris educentia. ¶ In 4° vo cap̄ conabor eligere medicamina experta virginchio aſſistica mā laborantibus ſimplicia uel compoſita. ¶ In 5° vo cap̄ eligā medicamina nōnulla relaxatiua et mollificatiua cōuenientia ſimplicia uel compoſita que ad paraleſim a ſapientibus ſunt approbata et quotidiana experientia uerificata. ¶ Sexto vo loco tria ſingularia compoſita deſcribaz que ad ſtomachos cholericos electiora ſunt ut apparebit. ¶ In ſeptimo vo capitulo debilitati motiue virtutis et brachiorum et extremorum opponam cum.x.ſingularibus et compoſitis expertis medicaminibus. ¶ In octauo autez capitulo quinqz ponentur medicamina ad dolorem ſtrurium a ſapientibus hinc inde collecta. ¶ In 9° vo et ultimo cap̄ ponent̄ cāi.et inſtra curatiōis defedationis cutis uel impetiginoſe diſpōnis in cruribus et in manibus periodice euenientium.et hic terminabitur huius operis finis.

Pro expeditione vo p̄mi capl'i vir iſte adueniente fine menſis februarij vno mane accipiat iſtas pillas. ℞.pillarum de ſarcocolla maiori deſcriptione Meſue in antidotario.ʒ.ij.pillularum aurearum.ʒ.j.boni ponderis fiant pillule.vij.cum iera Galeni. Et poſt aſſumptionem earum dormiat per horam vnā aut vnam cum dimidia. Deinde ſurgat paucis et lentis paſſibus raro ambulando pertranſeat uſqz ad horam quintā: tūc ergo accipiat cyathū vnum aque ordei zuccarate caleſacte et p horam iſtam accipiat prandium ſuum. Sequenti vo mane immediate accipiat hoc digeſtiuum calidum et continuet ipſum.viij.diebus. ℞.ſyrupi de calamento compoſiti.ſyrupi de ſticados ana.℥.ſ.aque ſaluie.aque roſmarini.ana.℥ ſ.aque abſinthij.℥.j.ſ.miſce. ¶ Nona vo die ſequenti accipiat hoc eradicatiuum. Recipe pillularum fetidarum.ʒ.ij.pillularum cochiarum.ʒ.mediam.reformētur pillule octo cuz ſyrupo de ſticados: et capientur hora et conditionibus de precedenti minoratiuo dictis obſeruandis. ¶ Attendendo etiam q ſi diebus quibus aſſumunt digeſtiuū venter eius nō eſſet bene fluxibilis: tunc omni ſero ante cenā paruz pōt accipere vnam de infraſcriptis pillulis. ℞.pillularum alefangi narum deſcriptione Meſue.ʒ.ij.fiant.vj.

Adueniente aūt fine menſis ſeptēbris vir iſte purgetur per hunc modum. ℞.electuarij dyacaſtorei deſcriptione Nicolai.ʒ.ij.iere Gale.ʒ.vj.accipiatur cum.℥.ij.aque ſaluie hora et conditionibus obſeruandis que de minoratiuo tempore ueris dicta ſunt. ¶ Sequēti vo mane accipiat hoc digeſtiuum calidum qd̄ ꝯtinuet.viij.diebus. ℞.ſyrupi compoſiti acetoſi.℥.j.ſyrupi de eupatorio ℥.ſ.aque feniculi.℥.ij.aque cicoree.℥.j.ſ.miſce et accipiat̄ ſm q de predicto digeſtiuo in uere ſcriptum eſt. ¶ Sumpto vo digeſtiuo mane imediate ſequenti euacuet̄ cum hoc. ℞.pillularum cochiarū: pillularum de ſarcocolla.an̄.ʒ.ſ.reformētur pillule.vij.cum iera ſimplici et obſeruentur poſt eas hora et conditiones de alijs ſolutiuis dictis. ¶ Et memor ſit iterū q ſi tpe quo aſſumit digeſtiuum venter eius eſſet ſtipticus prouideatur eidē cū pillulis ſuperius poſitis et eodez mō aſſumēdis etc.

¶ De regimine male complexionis cerebri frigide et humide per inſtrumenta medicinalia. Cap.ij.

PRo mā huius capl'i ponēda ſunt.viij.ſimplicia et quatuor cōpoſita que ſua caliditate et ſiccitate malā cōplonē p̄dictā corrigunt: et proprie per oppilatione et virtutē tertiā in cerebro efficiunt. ¶ Primū qdē ſimplex eſt xiloaloes qd̄ eſt calidū et ſiccuz in 4° ſm Auic.licz alij dixerūt audacius ipm eſſe calidū et ſiccū in 3°. Eſt aūt xiloaloes radix arboris que recens ab eo colligit̄ et ſepelit̄ in terra uſquequo cortex exterior putreſiat et ab eo excorietur: et tunc obſeruatur ita ut exiccet̄: et licz hēat plures ſpēs ſm diuerſitatem locorum a qb9 colligit̄.melius tn̄ eſt xiloaloes indum qd̄ ponderoſum eſt uario colore coloratum ſub citrino refracto ab opaco qd̄ proiectum ad aquā ſtatim ſubmergitur in profundum. Cuius uſus apud me eſt faciendo pillulas ex puluere ipſius cum aqua maiorane de quibus tres trāſglutiant̄ hora introitus lecti aut ſaltem ex puluere ipſius ſuffumigetur caput ipſius et infule que portantur. ¶ Secūdo ſimplex eſt ſpica neriden uel nardus nominata a loco ubi colligit̄: et eſt calida in primo et ſicca in ſecundo aperitiua et reſolutiua et prohibet reumatiſmos et confortat cerebrum: ut ſcdo cañ.ſuo cap̄ colligendum. ¶ Tertium ſimplex p̄ncipale correctiuum lapſus p̄dicti: et proprie expurgando caput: et proprie attrahendo ab eo mās eſt ſtaphiſagria: et eſt ſemē plāte nominatum vua lupina calidum et ſiccum in tertio: cuius ſemen ſi maſticetur attrahit a cerebro materias per colatoriū et nares. ¶ Quartum ſimplex eſt ſticados plante quidem calida in primo ſicca in 2° que reſoluit et ſubtiliat amaritudine ſua et aperit oppilationes egritudinum frigidarum in neruis quare oportet ut aſſidue utatur eo qui debiles habet neruos et qui ex frigiditate in ipſo patitur: ut 2° cañ.cap̄ colligendum in arcola iuncturarum. ¶ Quintum ſimplex eſt ruta: et intelligo de domeſtica que cala eſt et ſicca in 2° duz fuerit recēs et cala et ſicca in 3° ſi fuerit exiccata et eſt intenſiua reſolutiua determinatiua ualde et mundificatiua uenarum et confert paſſi ſi tortiue ſciatice et doloribus iuncturaruz bibita et mō emplaſtri ſuppoſita: et cum melle contrita. ¶ Sextuz ſimplex eſt acorus et eſt plante gladiolus noiate: cuius radice utimur calida quidem eſt et ſicca in 3° uſqz ad mediū eius aperitiua incaſiua uentoſitatis et inflationum reſolutiua neruorum et iuncturarum confortatiua que tante excellentie ab auctoribus ponitur q radice eius cinerio de ipſa exiccata facto confidunt auctores de correctione cuiuſcūqz male diſpōnis frigide neruorū et iuncturarum: et proprie ſi frequens fuerit eius uſus. ¶ Septimum ſimplex eſt ambra de qua non leues fabule in medicina dicūtur.qdā eni dicūt q ipſa eſt ſpuma maris calore ſolis et aſtrorum terminata et indurata: nōnulli vo dixerunt q eſt ſperma ceti et eſt piſcis maior q̄ vnq̄ nā produxerit. Effundit̄ ergo ab aiali illo ſemē ſuū qd̄ in aqua congelatum tādez caliditate ꝯtinentis indurat̄. Alij aūt dixerūt q ambra eſt ſtercus aialis marini. Verior tn̄ ſnīa que ab illuſtribus de ea reperit̄ eſt q ambra eſt humiditas groſſa pinguis et viſcoſa a fontibus in mari exitibus emiſſa que tandem caliditate ꝯtinētis et caliditate ſalſedinis maris ꝯgelat̄. Hec ergo a uētis vndas maris agitātib9 ꝓpellit̄ ad ripas quā incole colligūt ſubſtātia qdē dēſa q̄ſi uelut cera: colore vo gipſea: odore vo aromatica delectabilis: ſapore vo aliq̄tulū acuta pceptibilis calida tā quidem et ſicca in 2° habet calorem ſubtilē quo cerebrū ꝯfortat et ſenſus oēs interiores uel exteriores. Et propter qn̄ ex ea cū aqua auricule muris decocta frequens facta fuerit colluxio oris: aut in pill'as redacta hora ſomni deglutiendo ex eis duas uel tres.et eſt medicina illa de qua auctores diuerſa cōpoſita ſcripſerunt caput vigorantia ut in poſterum videbit̄. ¶ Octauū ſimplex eſt caſtoreū qd̄ in rei ueritate nō eſt aliud q̄ teſticuli biffali marini uel gaçelli marini: qd̄ quidem calidum eſt in fine tertij uſqz ad principium quarti: et ſiccum in 2°.qd̄ quidem confert mirabiliter neruos caleſaciendo et cōfert tremori et ſpaſmo humi.et alcuſen humido: et ſtupori et paraliſi et confert obliuioni et litargie et eſt ſubtiliatiuā et for

tius omni alia re que calefacit ⁊ exiccat. Lege 2° can. in areo-lis de nā ⁊ de iuncturis ⁊ de membris capitis ⁊ videbis eius laudes. quare de eo taliter egrotanter ſepe conſulo degluttiri pillam .j. hora dormitionis ⁊ eſt mirabilis iuuamenti.

De compoſitis

adꝫ quattuor inueniunſ iter reliqua pbatiſſime laudata. ❡ Quoꝝ primum eſt electuarium dyambre deſcriptum ab Auic. qnto can. ſumma prima. Aut uelis accipere illud qd̄ Meſue ſcribit in antidotario diſtinctione prima. ❡ Secundum vero compoſitum eſt electuarium de muſco dulci: ⁊ quod ualet ut predicta. ❡ Tertium vero eſt electuarium indum. ❡ Quartum principale eſt electuarium mitridatum. Cuius uſus eſſe debet poſt euacuationes ter in ſeptimana accipiendo ex eo aur. j. aut. ʒ. j. ſ. cum. ℥. ij. aque roſmarini calefacte. ❡ Alioꝝ vero precedentiū medicaminū uſus eſt faciendo ex eis cum ʒuccaro ſolidas ꝯfectiones: aut eluaria cū melle diſpumato. ⁊ aſſumi pōt ex eis. ʒ. ij. aut. ʒ. iij. in aurora. Et per duas horas ait cenā ⁊ apud dormitionem. Et oīa hec eluaria mirabile iuuamentum in cerebro ſigillant: ⁊ tu conſidera.

❡ De regimine male cōpoſitiōis uel oppilationis cerebri per medicamina ipſum exoppilantia. Cap. iii.

Talia vero cerebri cōpō uel oppilatio: ut in 3° cap. principali viſum fuit remoueri poterit p ea que exoppilāt cerebrū ⁊ vias pdictas attrahēdo mās ab eis que cū ſecuri° adminiſtranſ pmiſſis euacuationibus ul. bus de quibus in primo capitulo huius tertij pncipalis viſum eſt. Ponenſ etiam pro huius capl'i cōplemento tria ſimplicia que aperiant pdictas oppilationes. ❡ Et pmū qdē hoꝝ ⁊ ſecuꝝ eſt maſticatio agarici in mane facta que potens eſt in attrahēdo materias flegmaticas ⁊ melancholicas a capite ⁊ pprie ſi pluribꝰ diebus fiat. ❡ Secūdum vero principale ſimplex eſt caputpurgium factum ex ſucco arthanite ⁊ altera equali portione hydromelis qui attrahitur leuiter per utrāqꝫ narē alternatim tpis interpollatione aliquanta facta ore etiam prius exiſtente pleno aqua calida. ❡ Tertiū vero principale eſt gargariſma factum cum aq̄ calida decoctionis maiorane que ſimiliter aperit: ut dictū eſt. ❡ Primum vero ⁊ pprie de cōpoſitis eſt electuarium qd̄ ſelix denominant Auic. qnto can. ſumma prima. Haliabas vero 5° practice. ſexto capitulo uocat ipſum ſelſe. ❡ Scdm vero compoſitum eſt eluariū ſotira notatū qd̄ exponiſ ſaluatrix ⁊ merito qꝛ ſanat ab oībꝰ fere egritudinibus cerebri māibus frigidis. Cuius eluarij ſicut pcedentis uſus eſſe debet in ſero hora introitus lecti accipiaſ ex eo. ʒ. j. deglutita cum. ℥. ij. aque ſublimationis maiorane calefacta. Et ſilr de eiſdem accipi debet mane in aurora ut dictum eſt. Et ſunt tam excellentis ṽtutis ꝙ eoꝝ uſus ſanat oēs pdicta cerebri diſpōnes tam materiales complexionales ꝙ̄ oppilatiuas. Hec de cap. 3°.

❡ De inſtrumentis curationis uertiginis. Cap. iiii.

In hoc caplo intendo ponere nouem medicamine appropriata ad uertiginem materialeꝫ ⁊ proprie frigidam ⁊ uentoſam uel uaporoſaꝫ. ❡ Premittendo primo quoſdam can. obſeruari dignos quoꝝ primus eſt ꝙ euacuationibꝰ vniuerſalibꝰ pmiſſis non pretermittaſ qn fiet flobotomia uenarū poſt aures. ipſa enim eſt optima in curatione oīum ſpecierum uertiginis materialis. prima tertij. tractatu 5°. cap. primo. ❡ Scds can. ꝙ frequens appoſitio uentoſarū ſuper ſūmitateꝫ capitis abſqꝫ ſcarificatione optima eſt in cura pdicte uertiginis: ⁊ proprie quando eſt uentoſa magis uel uaporoſa. ❡ Tertius can. ꝙ in diuturna ṽtigine ſūmū remediū eſt applicatio cauterij potentialis ſuper loco coniūctionis commiſſure ſagittalis cū coronali. Per tale enim cauterium longo tempore vigilans materias conſumāt omnes in cerebro fixas ⁊ de nouo adducentes materias non permittat fieri fixas ⁊ uapores ⁊ uentoſitates exalare facit notabiliter.

His premiſſis

ponuntur quinque ſimplicia. ❡ Primum eſt lignū balſami conditū mirabile eſt in hac diſpōne ſi de eo ſepe accipiat eger cocleare mediū degluttiendo ipm in mane ⁊ ſero ⁊ tardando cibum horis ad minus tribus. ❡ Scdm ſimplex ad eandem intentionem uſus mirabolanoꝝ kebuloꝝ cū optima maſticatione deglutitoꝝ. ut melius euaporent ad caput ⁊ horis pre dictis aſſumi debent. ❡ Tertiū ſimplex eſt frequens odoratio ſeminū aniſi calefactoꝝ ⁊ euaporatio facta cū eis calefactis in tegula circum applicata capiti in ſacculis in predicta uertigine mirabiliꝛ confert. Euaporatio enim eius ⁊ odor ipſius naribꝰ attractus ſedat ſodam ⁊ uertiginem. ſ. frigidas. Eſt eniꝫ calidū ⁊ ſiccū in tertio gradu teſtimonio Gal. ⁊ Dyaſcoridis. ❡ Quartum ſimplex eſt ꝙ in talibus ſpeciebus ṽtiginis confert uſus coriandri poſt cibum aſſumpti cum ʒuccaro conditi: ⁊ proprie cum fuerit ꝑparatum ⁊ infuſuꝫ in aceto decoctionis maiorane. Scripſit enim de ea Auic. 2° can. in areola membroꝝ capitis. ꝙ confert uertigini facte a uapore flegmatico uel cholerico ⁊ epilẽſie facte ex hoc. ⁊ eius proprietas eſt phibere uapores ad caput. ❡ Quintū ſimplex eſt caputpurgium factū ex ſucco cucumeris aſinini. Ego eniꝫ ſoleo ipm adminiſtrare cū aqua mellita decoctionis maiorane que oīa mixta inuicem attrahanſ per nares ore prius pleno aqua ut ſupra ⁊ proprie deſcribendo ſic. ℞. ſucci cucumeris aſinini. ℥. j. hydromelis facti cum aqua decoctionis maiorane. ℥. ij. miſce ⁊ attrahatur ut prius.

De compoſitis

primū medicamen eſt confectio anacardina: de qua. ʒ. j. pluribꝰ continuatis diebꝰ aſſumaſ in aurora cū. ℥. j. ſ. aque ſublimationis maiorane ⁊ tardeſ poſt eaꝫ cibus horis quattuor. ❡ Scdm medicamen de compoſitis eſt iera Hermetis: ⁊ proprie que poniſ ab Auic. 22° tertij. in cap. de cura ſciatice ſm hunc modū. ℞. camedreos gentiane. añ. ʒ. ix. ariſtologie ro. ʒ. ij. ſe. rutbe lib. j. terantur omnia per ſe ⁊ cribelenſ ⁊ cū ʒ. x. lib. mellis diſpumati ⁊ conuenienter cocte fiat eluarium. Hoc enim eluariū multū ualet epilenticis maxe in oībus diſpōnibus frigidis ſtōchi ⁊ cerebri ⁊ neruoꝝ qn ex eo cū cocleari deglutito. ʒ. ij. in mane do: poſtea tardetur cibus horis quattuor. ❡ Tertium medicamē de cōpoſitis eſt electuariū de ambra magnū cuius uſus oēm malā cerebri diſpōnem frigidam ⁊ oppilatiuā abſcindit. Et ſi pprie ex eo cum ad lectum uadit detur. ʒ. j. degluttiendo aſſumpta. ⁊ tātūdē ex ea in mane oī alterna uel tertia die. ❡ Et nota ꝙ in cōpōne ipſius ſoleo qnqꝫ ſubduplare doſim iuſqami ⁊ opij inuentā in compoſitione ſua. timeo enim illoꝝ ſtupefactionē audacꝫ ⁊ proprie in hoibus cerebrum a gñatione uel tpe debile habentibus. ❡ Adhuc ēt attēde ꝙ pp penuriam olei de balſamo fui contētus in deſcriptiōe illa loco magne doſis balſami accipere. ʒ. j. balſami cum. iij. ʒ. terbentine. ſic enim a ſapientibus percipitur in pmutationibus medicinarum obſeruandum eē. ❡ Amplius memorandum eſt ꝙ electuarium iſtud ⁊ reliqua antidota magnarū deſcriptionū nō debēt exhiberi: nec in uſu haberi niſi poſt ipſoꝝ fermentationē. Et hoc eſt qd̄ voluerunt intelligere ſapientes pleriqꝫ de conſimilibus medicinis ſcribentes non detur niſi poſt ſex menſes ⁊c.

❡ De electione inſtrumentoꝝ conuenientium mollificatis ⁊ paraliticis membris ⁊c. Cap. v.

Multa blande a ſapientibꝰ inueniunſ ſcripta medicamina que relaxata ⁊ mollificata mēbra corpis reſtaurare dicunſ. Ego ſolūmō tāgam remedia mihi quotidiana experientia utilia ⁊ uera eē comprobata. ❡ Et pmū qdē ex his eſt frequēs inunctio mēbroꝝ eneruatoꝝ ⁊ ꝯfricatoꝝ cū calefacto oleo de piretro facto ſm artē collectū a Meſue in antidotario in cap. de oleis. mēbra illa fortificat ⁊ ſanat a relaxatione ⁊ adhuc notabiliter ſixa. Et colligiſ ex ſententia Gal. 8° de ſimplici medicina in pprio capitulo dum inquit. ꝙ oleum de piretro torpidos ⁊ paraliticos iuuat. ⁊ per torpidos tu intellige ſtuporem habentes: eo ꝙ ſtupor ⁊ torpor nomina ſynonyma ſunt. ❡ Secūdum vero compoſitum eſt. ℞. piperis coſti ſandaracę

baccarum lauri.ana.ʒ.j.olei amigdalarum dulcium.ʒ.iiij.co
quantur inſimul uſqꝫ ad conſumptionem medietatis, ꝛ de
hoc calido inungatur ſpina tota. ℂ Tertium compoſitum ꝛ
adhuc efficacius illis eſt hoc. ℞. vnguēti marciatonis deſcri
ptione Nicolai.ʒ.iij.olei de croco.ʒ.j.ſ.de cinamomo facti ſꝫ
artē.ʒ.j.diſſoluant̄ ꝛ incorporent̄ in ſimul: ꝛ ex eo fiat inun-
ctio totius ſpine ꝛ membroꝝ relaxatoꝝ. ℂ Quartum compo
ſitum eſt de expertis meis ꝛ longo tēpe ɔtinuet̄ ſaltē diebus.xv.
aſſumptio.ʒ.j.metridati electi cū.ʒ.j.aque roſmari. Hoc enim
electuarium releuauit multos iā paliticatos ut patuit in hono-
rabili viro Burgeſio notario qui adhuc viuens eſt.

De ſimplicibus

aūt ꝑmū ꝙ aq̄ thermarum
hoīes relaxatos ad ſanitatē
reducit ꝛ ꝓpe poſt euacuationē ꝛ poſt adminiſtrationē conuenientē ꝑ
ſex res nō nāles. Intellige tū ꝑ aquā thermaꝝ aquā naturaliū bal-
neoꝝ actu ꝛ potētia calidoꝝ: que ſūt aque ſulfuree enee cineri-
tie calcee attramētine ꝛ ɔſiles: ꝛ mixte ex eis. ℂ Secūdū de ſim
plicib⁹ medicinale ꝛ cibale ſil̄ eſt frequēs comeſtio colūborū
ſyluestriū. Cōfortat enim relaxationē mēbroꝝ ꝛ tremori toti⁹
corpis ꝛ trahētib⁹ poſt ſe crura ꝛ pedes ꝛ hītib⁹ ꝑuationē ſen
ſus ꝛ mot⁹ ꝛ interſectionē loquele. ſcripſit Auēçoar theiſir lib. ꝛ
caꝑ ꝑmis. ℂ Tertiū ſimplex eſt ꝙ patiētes ſepe accipiāt.ʒ.ſ.
pulueris ſe.abrotani cū.ʒ.ij.hydromell.calefacti in ſil̄ in au-
rora ꝛ tardet cibū.iij.horis. Et eſt de expertis in aggreg^{re}.caꝑ
de abrotano. ℂ Quartū ſimplex ē ꝙ patiētes ſe faciāt caput
purgiū ex nigella q̄ ſteterit infuſa ꝑ duas horas ī aceto iſufflet̄ ī
narib⁹ mūdificat enī cerebrū ꝛ ꝓhibet raptū māeꝝ ad neruos.

ℂ De inſtrīs appropriatis ad ſcothomiam. Caꝑ.vi.

Ex his que in trib⁹ ꝑcedētib⁹ capl̄is ſcripta ſunt ap
parere pōt ꝙ oīa remedia in ipſis poſita que a ca
pite māas educant ꝛ exiccant eas ꝛ ɔſumūt uentoſita
tes ꝛ uapores in cerebro inuētas utilia ſint in cu
ra cuiuſqꝫ ſcothomie. Tria enī cōpoſita ponent̄
hic que expta ſunt ꝛ iuuamento mirabili approbata. ℂ Pri-
mum eſt iera Archigenis ꝛ ꝓprie illa que ſcribit̄ ab Auic. 5°
can. ſumma ꝑma. ꝛ tractatu 2° ꝛ caꝑ 7°. Ipſa enim confert ad
uertiginē ad epilēſiam ꝛ ad inceptionē egritudinū viſus oīuꝫ.
Et proprie ſi ex ea oī ſeptimana exhibeant̄ aur.iij.uel.ʒ.iij.
ſ.cum decoctione granoꝝ feniculi facta. ℂ 2^m uo cōpoſitum
ꝛ ſublimius ꝑ eſt theodoricō.i.medicamē a deo datū collectū
ibidē deſcriptione 9° ꝛ datū ſm eandē modū. ℂ 3^m cōpoſitū
eſt hoc locale. ℞. liquoris qui emanat ab epate hirci dū aſſat̄
in ueru.ʒ.j.tucie ꝑparate.ʒ.j.licij ſarcocolle nutrite in aq̄. aā.
℈.j.miſceantur inuicem ꝛ teneantur ſub radijs ſolis ꝛ de hoc
collirio vna gutta in quolibet oculo quatuor uel ſex vicibus
actu frigido imponatur. Et quieſcat eger ſuper ſpina decum
bens in aere tenebroſo ꝛ oculis clauſis ſaltem per octauam
partem hore.

ℂ De inſtrumentis appropriatis ad debilitatē pedum ꝛ bra-
chiorum. Caꝑ.vii.

Non minus videtur utile in hoc caꝑ conſcribere
medicamina quedaꝫ que utilia ſunt ad debilita
tem in brachijs ꝛ pedibus magnis remanentē.
Preter plurima aūt ꝛ utilia ꝛ ꝓpe ea que ſcripta
ſūt hoc caꝑ ꝑcedēti ſcribant̄ hic q̄tuor ſimplicia:
ꝛ tria compoſita que utilia ſunt ad debilitatem predictam.
ℂ Et primum quidem de expertis meis eſt ꝙ accipiatur
ſuccus uebuen in quem infundātur pāni aut lamina de ſpō
gijs ꝛ eſt melius ꝛ calidus actu conuenienti adherentia cir-
cūligetur predictis membris. Eſt enim hec planta calida in
3° ꝛ ſicca in 2°. Et ſi bene perlegeris eſt illa planta quā italico
rū nōnulli noiant matricariā. Alij uo morellā ꝛ nōnulli mīri-
calem dicunt. de qua lege hyſtoriam cum muliere arabica ha
bitam a principe illo uerificatore medicinarum ſimplicium
Simone ianuenſe. ℂ Secunduꝫ uo ſimplex ad hoc utile eſt
ut ſepe membra predicta lauentur ꝛ conuenienter fricentur
cum calida aqua cineris bene acuta quam italici lixiuium uo
cant. ℂ Tertium uo ſimplex ꝛ principium inter iſta eſt ut ex
oleo antiquo oliuarum ſepe membra confricentur actu ca-
lido ꝛ quanto uetuſtius erit tanto melius. Quartū uo ſim-
plex eſt iterum de expertis mihi ut patientes ſepe deglutiant
pillam vnā factā ex caſtoreo pingui ꝛ ꝓprie hora introit⁹
lecti faciendo ex vna.ʒ.caſtorei pillulas.vij.

De cōpoſitis

uo ꝑmū eſt ut membra debilita-
ta ſepe embrocent̄ ex hac deco-
ctione. ℞. radicū urtice brionie paucedani biſtorte filipen
dule gētiane ſticados.aā.M.iij.coquant̄ in magna q̄titate
lixiuij capitalis in quo calido totū corpus aut ſaltē brachia
ꝛ pedes ſepe infundentur: aut ex eo ſuperfuſo embrocentur.
ℂ Scōm uo cōpoſitū eſt: ut mēbra ſepe liniant̄ ꝛ ɔfricentur
ex hoc cōpoſito. ℞. caſtorei.ʒ.ij.gallarū cupreſſi lib.ſ.terent̄
ſil̄ ultimata contritione cum lib.xx.ultime aque capitalis: ꝛ cū
eo ſepe cōfricentur membra: ut dictum eſt. ℂ Tertium uo
cōpoſitum conuenienter exiccatiuum ꝛ confortatiuum ner
uorum eſt hoc. ℞. ſucci mentaſtri lib.ij.ſticados camedreos
cētauree minoꝝ.ana.ʒ.j.ſ.pulueris peonie ꝛ hermodactylo
rū.ana.ʒ.iij.ꝛ terantur in mortario longa contritione ꝛ ex eo
actu calido ſepe fricentur.

ℂ De inſtrīs ɔferentib⁹ ad dolores crurium. Caꝑ.viii.

In hoc caplo nō itēdo ad dolores cruriuꝫ ꝓut
hoc cōpleto termino icindunt̄ dolores in iun-
cturis coxarū uel pedū: ſed itēdo hic ad dolores
in carnoſis uel muſculoſis ptib⁹ crurium uel ty-
biarū euenientes q ꝓueniūt a mala cōplone ſiē-
te in ptib⁹ ꝑdictis que pōt ibi ɔſeruari pp pntiā māeꝝ que in
ueniūt maioribus ꝛ minoribus ꝑdictaꝝ ptiū imerſe ꝛ coerta
te remanēt. ℂ Et pnt he māe ſpē caliditatis extranee altera-
ri ſine putredine ꝛ cū putredine: ꝛ erūt doloris cā effectiua in
ꝑdictis locis alterādo. ℂ Et ſi erūt q̄titatis notabilr̄ aucte:
tūc patet ꝙ extēdēdo faciēt ſpēm ſolute cōtinuitatis: ꝛ ſic erūt
due cāe doloris uehemēter alterādo ꝛ ɔtinuū ſoluēdo. ℂ Ex
qb⁹ appet ꝙ oportet itēdere ad alterationē ꝛ corruptionē illi⁹
male cōplonis ꝛ cōſūptionē materierū ibidē immerſarū: pp
qd hic ponent̄ tria inſtrā curatiōis. ℂ Primū itaqꝫ iſtoruꝫ
eſt: ut ſi mā appereat nōbilis quātitatis ꝛ ſupcutanee magis
poſt ꝑmiſſas euacuatiōes in domeſticis uel poſterioribus pti
b⁹ carnoſitatis tybiarū uel coxarū apponant̄ uētoſe cū ſcari-
ficatiōe per tres ſeptimanas pro q̄libet ipſaruꝫ ſemel in hora
augmenti luminis lune. taliter enim poni debēt uentoſe. 4°
ꝑmi. caplo 21°. ℂ Scōm uo inſtrm: ut ſi appuerint ſigna ca
liditatis in mēbris: tūc emplaſtret̄ ipm cuꝫ hoc cōpoſito. ℞.
ſucci ꝑmicularis maioris ꝛ minoris.aā. lib.ſ. ꝛ ipſa qdeꝫ eſt
ſempuiua duplex. farie ordei.ʒ.ij. farine fabeꝝ.ʒ.iij. albumī
na ouoꝝ duorū gallaꝝ cupſſi gallaꝝ pforatarū.aā.ʒ.ij.men-
the recētis uel portulace loco ipſius.ʒ.iij. ſpodij roſaꝝ gūmi
arabici dragagāti torrefactoꝝ hypoquiſtidos aā.ʒ.j.ſ. fiat em-
plꝫ ſuper oīb⁹ calidis uſqꝫ ad bonā ſpiſſitudinē ſemꝑ agitā
do cū ſpatula iterū uehemēti cōtritione ɔterat̄ in mortario.
De eo igit̄ emplaſtret̄ mēbrū bis in die ꝛ eſt efficax multum.
ℂ Tertiū uo cōpoſitū adhuc utile ꝛ ꝓprie cū ſignis frigidi-
tatis eſt hoc. ℞. abſinthij eupatorij.aā.M.iiij. rute recētis
M.ij. camomille: melliloti.aā.ʒ.j.ſ. farine ordei.ʒ.iij. vitel-
los oui numero.ij. croci.ʒ.j. fiat omnium emplaſtrum cuꝫ de
coctione plantarum minutiſſime contritionis: ꝛ ex eo em-
plaſtretur membrum.

ℂ De remotione defedationis cutis in manibus ꝛ pedibus
huius viri periodice euenientis. Caꝑ.ix.

Remittēdū ꝑ ꝓ itellectu huius capli ꝙ ſi hec cu-
tis infectius diſpō ꝓuenerit ꝑ moduꝫ criſis nullo
mō cohibēda eſt: imo mūdātia mēbra vigorāda
ꝛ vie ꝑparāde ad expulſionē taliū māerū. Cū aūt
ɔtigerit mēbra ꝑmūdificata fuiſſe: tūc ꝓcedat̄ ad
reſolutionem ꝛ ɔſumptionem taliū materierum. ℂ Et quia
māe tales nō euacuant̄ aculeate per modum ſalſedinis: aut
per modum aduſtiōis uel ꝑ modū ꝑmixtionis cholericarū
māerū aquoſa mā: iō remedia localia debēt eē compoſita.

ex bis q̄ refrigerāt acuitatē reſoluūt ⁊ ↄſumūt mām cū tali acui
tate aſſociatas. Pro qb⁹ duo ponent̄ cōpoſita. ¶ Primū eſt
hoc ⁊ ppe admiſtrādū cū ſignis caliditatis itēſe. ℞.ſucci folioꝝ
enule:uel radicis ei⁹. ℥.iiij.ſucci rob.℥.vj.amili.℥.iiij.vitellos
oui nūero.ij.plūbi uſti.℥.iij.ceruſe litargiri ſpumificati.añ.℥
j.thuris ſarcocolle.añ.ʒ.j.olei onfancini.℥.ij.terant̄ oīa ſil̄ in
mortario plūbeo ſubtiliſſime ↄtrinēdo:⁊ fiat linimētū quo to
tū mēbrū diligēter circūtegat̄. ¶ Scdm cōpoſitū ⁊ ppe cū ſi
gnis friditatis eſt hoc. ℞.olei de ḡnis frumēti:olei de iunipo
añ.℥.ij.thuris ſarcocolle ſandarace ſerapini.añ.ʒ.j.ſ.plūbi
uſti ℥.iiij.albumia ouoꝝ duoꝝ croci.ʒ.j.terant̄ oīa ſil̄ in mor
tario ꝓus bū piſta uſqꝫ ꝗ acq̄rāt ↄueniētē glutinoſitatē:tūc ḡ
ex eo liniat̄ mēbrū tepido uel calido actu ⁊ ſanabit̄ iteruenīē
te oipotētis miſericordia ampliſſima. Et hec ſūt que in ſūma
in curatione diſpōnis hui⁹ viri nobilis colligere potui. Oīa
aūt ea clementia ſaluatoris in utilitatem eius erigere digne
tur ad laudem eius ſempiternam. Amen.

Conſilium.23.

¶ De mala complōne frigida ⁊ humida cerebri a flegmate mucil
laginoſo cum coleste ſtomachi ⁊ epatis. ¶ Diuiditur autem
conſilium in tria capitula.

¶ Diſpōnem ipſam ⁊ cās eius ⁊ ſigna inueſtigat. Cap.I.

Diſpoſitio lēratiſſimi Adoleſcentis Antonij de riſi de ianua
eſt mala cōplō frida ⁊ humida cerebri ſui nō
a generatiōe:ſed a tpe ↄtracta: qm̄ argumēto
ſumpto a rubicūditate faciei notabili carnoſi
tate uenarū amplitudine ⁊ earū repletiōe vi
detur nālē cōplonē cerebri eius ad caliditatē ꝫ nāliter iclinatā
Fuit aūt in eo multiplicata mā flegmatica per modum euapo
rationis a ſtōcho eius qui ſatis humidus eſt. Uapores igitur
illi in cerebro ſucceſſiue multiplicati conuerſi fuerunt in ſlā
mucillaginoſum ſatis. ⁊ ab hoc ſlāte gñata fuit in cerebro ac
cidētalis cōplō frida ⁊ humida que ꝓternālis eſt; lꝫ eius nālis
diſpō totius ⁊ cerebri calida ⁊ humida fuerit a generatione.
¶ Multū aūt ad hāc diſpōnē acgrendā adiuuit caliditas epa
tis eius notabilr̄ intēſa que multiplicat choleram ⁊ ipſa eadeꝫ
cholera uaporib⁹ ꝓdictis ⁊ ſlāti cōmixta reddit maioris actiuī
tatis q̄ per ſe forent: qm̄ mā cholica ſlāma reddit q̄ fluxibile
magis ⁊ ſubtiliat ⁊ penetrare facit ipm̄ in rimoſitates ⁊ pfun
das ptes cerebri in quas p ſe penetrare nō poſſet. Quouſqꝫ
igit̄ hoc ſlā remanebit mucillaginoſum hec diſpō trāſibit ſꝫ
hūc modū. Si aūt ſlāti tali ſupadderet̄ mltitudo aquoſi ſlā
tis cui cōmiſceret̄ cholica mā de facili gñaret̄ in eo ſlā ſalſuꝫ
qd̄ eſſet in eo ſuſpectū magis ne decidendo inferius pect⁹ ⁊
ſtōchū aut alia mēbra excoriādo uel ulcerādo lederet. ¶ Qd̄
aūt in hoc viro tale ſlā mucillaginoſum abundet ex multis
deducit̄. ¶ Primo ab exitib⁹: qm̄ mā que a palato deduci
tur ⁊ naſo viſcoſa eſt notabilr̄. ¶ Et iterum urine eius colo
re ſuo ad paliditatē tendūt cū leui citrinitate a ꝓdictis cholera
ꝓueniente. ¶ Et adhuc contētū in urinis eius apparens in
fundo reſidet uelut mucillaginoſum in plurib⁹ uel q̄ſi ſemp.
¶ Silr̄ hoc videri pōt qꝛ pulſus eius ad lenitatē tēdit:qd̄ eſt
ſignū humidi lapſus cōplonalis. Totū ēt corpus cutis capi
tis ⁊ adiacentium ptiū tactu pcipit̄ molle. ¶ Et plura alia
ſigna his adiungē potuiſſem ſicut de longitudine ⁊ profun
ditate ſomni de frigiditate capitis:⁊ ſic de alijs. ¶ Unde ex
his oīb⁹ recolligendo conſiderātī apperē pōt: q̄ hec diſpō ſa
tis eſt difficilis: eo qꝛ ipſa eſt lapſus ad ↄ̄trium cōploni etati
regioni tpi anni:⁊ ſic de alijs. Unde ad ipſius curationē acce
lerādū eſt p hūc modū diſcurrēdo p regimē reꝝ non nālium. ⁊
3° tangetur regimen per medicinalia ſibi conueniens.

¶ De diete. Cap.II.

Po expediendo igit̄ ſanē ſmīnēdū: p q̄ oīum re
rū non nāliū inclinatio fieri debet ad cala ⁊ ſicca
eo qꝛ talia aduerſant̄ duab⁹ q̄litatib⁹ flegmatis q
bus nocēt: nec pp ſiccitatē ⁊ caliditatē multipli
cari ⁊ iflāmari poteſt cholerica mā: qm̄ lapſus ab
ea ꝓueniens eſt nālis qui ↄſeruatione indiget p ſua ſimilia.
¶ Eligat̄ igit̄ aer calidus ⁊ ſiccus notabilis gradus ſic imma
ginemur aerē effectiue calm̄ ⁊ ſiccū uſqꝫ ad finē ſcdi gradus
¶ Silr̄ ēt ideꝫ ⁊ de cibis intelligi debet. Cibaria enim ei⁹ ſint
effectiue calida ⁊ ſicca in 2°. pp qd̄ euitari debēt frigida ⁊ hu
mida notabiliter: ut lac piſces bleta ſpinachia portulaca atri
plex viole malua cucumeres cucurbita anguria melo. ſaltem
in multo uſu. ¶ Et vinū eligi debet ab eo mediocre ad leueꝫ
ponticitatem tendens: nequaq̄ ꝟo dulce. ¶ Et oino euitetur
ab eo potus aque ⁊ quocūqꝫ mō aſſumptionis. ¶ Et adhuc
5° effugiat quantum pōt dormitionem longam ⁊ profundā
imo melius eſt ei breuibus ⁊ interruptis dormitionibus age
re q̄ longis ⁊ profundis inſiſtere. ¶ Similiter ⁊ 4° ocium p
lixum euitare debet: imo exercitiū paſſim tactum plixo tpe in
ieiuno uelut eſt p hercinam incedere potens ⁊ ſcalas diu ⁊
frequenter aſcendere ⁊ ueloci paſſu incedere. ¶ De 5° ꝟo re
non nāli in accipiendo cibum: ita pcedat q̄ ſemp in q̄ntitate
eius parcus ⁊ cauſtus ita ut a menſa recedat cum aliquali appe
titu ↄſeruato magis q̄ cū cōpleta ſaturitate pcedēdo. ¶ Et
pp hoc ēt oīa aic accitia timoroſum ſollicitū ⁊ anguſtioſum
efficiētia ipm̄ euitare dꝫ. Hec de regimine p res nō nāles.

¶ De cura per medicinalia. Cap.III.

T aūt regimē eius p medicinalia ↄgruū aſſignet̄
decē remedijs eidē pcedēdū eē decreui. ¶ Quo
rū ꝓmū eſt uſus iſtarū pillarū de qbus oī menſe
bis accipiet.ʒ.j.in aurora:⁊ nō dormiat ſup eas
ultra horam unā:⁊ poſt q̄ntā horā ab aſſumptio
ne eaꝝ bibat cyathum unū aque ordei calide cum ȥuccaro ⁊
poſt per horam vnam prandeat. Quarum deſcriptio. ℞.pil
lularum aurearum pillulaꝝ cochiarum ⁊ de ſarcocolla.añ.ʒ.
ſ.reformentur pillule.vij.cum electuario ſucci rob. ¶ Secū
dum remedium eſt ut diebus intermedijs ter uel quater acci
piat hoc cliſtere gratia diuerſionis a capite. Recipe decoctio
nis facte ex furfuribus bleta malua ſticados ⁊ arthenita lib.
ſ.olei violarū ⁊ de aneto añ.℥.ij.ſalis gēme.ʒ.iij.iere ſimpli
cis.℥.ſ.dyacaſtorei.ʒ.iij.ȥuccari.℥.j.miſce totum:⁊ fiat cliſte
re mane per horam poſt ortum ſolis. ¶ Tertium ꝟo princi
pale inſtrm̄ eſt ut ſemp anteq̄ aſſumat pillulas ſupraſcriptas
hora eadeꝫ accipiat de iſtis aquis ter uel quater ante eas. ℞.
aque betonice aque hypericonis ⁊ maiorane.ana.℥.j.ſ.cale
fiant cum modico ȥuccari. Et poſt eas tardetur cibus horis
quatuor ⁊c̄. ¶ Quartum inſtrm̄ eſt ut iſte vir in ſero qn̄ ua
dit ad lectum ſuper cōmiſſura ſagittali ſparget.ℨ.v.hui⁹ pul
ueris inter capillos. ℞.betonice pulegij origani calamenti ſti
cados puluerizatorum.añ.ʒ.j.macis ligni aloes.ana.ʒ.j.ſ.
maiorane gariofiloꝝ añ.ʒ.ij.fiat oīum per ſe puluis ⁊ com
miſceatur. ¶ Quintum inſtrumentum eſt: ut vir iſte ſaltem
bis in ſeptimana quando uadit ad lectum accipiat.ʒ.j.huius
electuarij. ℞.ſpecierum dyatrionpipereon ſpecierum pliri
ſarcoticon.añ.ʒ.j.metridad.ʒ.iiij.ſyru.de ſticados.℥.j.cū mo
dico ȥuccari fiat electuarium ⁊ bibat ipſum cuꝫ.℥.j.aque ma
iorane. ¶ Sextum ꝟo inſtrumentum eſt ut diebus interme
dijs quibus aſſumit predictum electuarium bis inungat ſi
bi interiora naſi cum modico electuarij dyacaſtorei deſcri
ptione Nicolai ⁊c̄. ¶ Septimum inſtrumentum eſt ut ipſe
portet in manu puluerem iſtum in ſyndone ligatum quem
frequentiſſime odoret cuius deſcriptio. ℞. gariofilorum li
gni aloes.añ.ʒ.j.macis maiorane.añ.ʒ.ij.folij rubbe ſticados
nucis muſcate.añ.ʒ.iiij.ambre muſci.añ.ℨ.iij.puluerizent̄
omnia per ſe ⁊ commiſceantur. ¶ Octauum inſtrumentuꝫ
eſt ut ipſe ſaltem in ſeptimana ſcꝫ in medijs tertijs caput ſuū
lauet cum hec decoctione. ℞.radicis arthenite ſerpentarie
⁊ peonie.añ.ʒ.ij.foliorum hedere lapidee maiorane betonice
roriſmarini.añ.M.ij.coquātur in ſitulis duabus aque uſqꝫ
ad conſumptionem tertie partis: deinde ſuperadiungat̄ ci
neris cribellati ſcutella.j.uehementer agitando: deinde colet̄
diligenter. Et poſtq̄ caput fuerit ablutum diligenter exiccet̄
¶ Nonum inſtrumentum eſt ut aſſueſcat facere ſaltem in

ſeptimana bis gargariſma cum.ʒ.j.oximellis ſquilitici.ʒ.ʒ.ij.aque maiorane diligenter caleſacte. ¶ Decimū ⁊ ultimuꝫ inſtrm eſt ut ſaltē in ſeptimana ſemel apponi ſibi faciat uentoſas ſuper carnoſis ptibus ſpatulaꝝ lateraliter ⁊ teneat eas ſaltē per horam.5.ſine ſcarificatione. Si aūt ↄtingeret ꝙ loca uentoſata denigrarent̄ notabiliter bonum eſſet et per totum menſem ſeptēbris ſemel facere eas ſcarificari ab octaua die lunari uſqꝫ ad.xiii.qm̄ illud eſt tps augmēti luminis lune in quo uētoſe apponi debēt.q̄rta pmi cap.21°. Hec ſunt que mihi meliora viſa fuerūt in hac diſpoſitione.

Conſilium.24.

¶ De quadruplici mala diſpoſitione: videlicet. ¶ De mala cōplexione frigida ⁊ humida cerebri a materia flegmatica mucillaginoſa. ¶ De mala diſpōne ſplenis. ¶ De debilitate memorie. ¶ De debilitate ſtomachi per defluxū materierū a capite. ¶ Diuidit̄ aūt conſilium in tria capitula.

¶ Capitulum primum has malas diſpoſitiones ⁊ earuꝫ cauſas ⁊ ſigna inueſtigat.

Licet vnicuiqꝫ ſequentium ſumma cuꝫ affectione ⁊ caritatiua multum ſit pcipuū prouidere.reor tn̄ ego his pcipue ingēti caritate puidēdum eſſe qui nō ſolum deo altiſſimo ſe dedicauerūt: ſed etiā toti mūdo maximā cōferunt utilitatē ⁊ pprie hoibus: quoꝝ aias dirigēdo ad cōplacēdū altiſſimo ⁊ bene agere ⁊ beatificari faciunt. Idcirco viro māſuetiſſimo ⁊ de pia religione ſancti Franciſci fratri Georgio mihi nūc decretum eſt ſubuenire quoſdā languores ſaciis medicine ſubſidijs ſubleuādo. ¶ Quoꝝ pmum eſt mala cōplexio frigida ⁊ humida cerebri eius pp̄ter quā cōgerūtur in eo flata mucillaginoſa ⁊ aq̄ſa in opationib⁹ eī multuꝫ infeſtātia. ¶ Et pmo qdē hic vir habet defluxum materieꝝ nūc qdē ad palatū pp̄ter qđ frequētiſſime ledit̄ ⁊ ad ſpuēdū incitat̄: que mā cū ſua mala cōplexione eſt cā ut magis multiplicet̄ tempore ſermocinandi q̄ quieſcendi ab ope uocaliū: cū enīꝫ in exprimēdo ſermones per uocē laboret aia: eo qꝛ uox eſt ſonus aeris iſpirati ⁊ colliſi ad arteriā uocalē cū imaginatione ſignificandi aliqđ uel aliq̄.2° de aia. idcirco in tali motu defluunt materie plures q̄ in queſcendo ab eo. ¶ Et ſequitur ſecundo ex hoc fundamento poſſe intelligi cauſam propter quam hic vir frequēter efficit̄ raucus. ¶ Et ſequit̄ tertio poſſe ſolui pbleuma: quare quādoqꝫ ſunt dolores ⁊ inflationes in partibus faucalibus. ¶ Et ſequit̄ quarto inueniri cām: quare q̄nqꝫ grauat̄ in anhelitu. ¶ Et ſequit̄ ultimo reddi cauſam: quare quandoqꝫ moleſtat̄ a tuſſi.

At uero iterū: qꝛ hic vir a gn̄atione epaticus eſt ⁊ ad caliditatē cholericā ſepluꝫ eſt eius epar: qđ ex multis argumētis deduci pōtuit ex faciei eius citrinitate ⁊ caliditate actuali pcepta in hypocūdrio dextro. Idcirco eſt facile intelligē cauſam pp̄ter quā ſputū huius viri q̄nqꝫ ſalſum eſt: qm̄ mixtio mātie calide terreſtris ⁊ pauce cum multa aquoſa mā eſt cā ſalſedinis: ut patet pma pmi.cap̄ de gn̄atione humoꝝ.§.illo. Vis vo ſalſuginis cauſa. ⁊ colligit̄ etiam a pho ſcđo metheuroꝝ. ubi eſt ſermo de ſalſedine aquarum. ¶ Et ex hoc fundamēto 2° deducit̄ piculoſitas hui⁹ viri ⁊ pparatio eius ad egritudines pectorales ualde uerendas. qs enīꝫ dubitat ꝙ ſi mā ſalſe effunderent̄ ad pulmonē ibidem pmanētes excoriare poſſent ⁊ ſparare ad ptiſim, Et tales vo ad ↄcauum pectoris perducere poſſent ad empima.

Poſt hoc aūt iterū ſubiūgendū eſt ꝙ hic vir ſpara t⁹ eſt ad ſpleneticas egritudines. eſt eni in eo ſplen notabilr magn⁹ ⁊ magnā q̄titate melie in ſe detinēs ⁊ ad magnitudinē mēbri ſequat̄ potētia illius ut in plurib⁹ pp̄terea qꝛ in multitudine mā plus eſt de multitudine forme q̄ ecōtra. ⁊ pp̄terea ſplen ipſius magnā quantitatē melācholie ab epate trahit. non tn̄ tantū de ea digerit ⁊ expellit quātuꝫ attrahit. Ideo appet huius viri color fuſcus in facie ⁊ ambitu totius intelligēdo per colorē fuſcū illum qui ↄſurgit ex nigro domināte ⁊ albo ſubdominante. ¶ Et ex hoc fundamēto plura poſſent deduci correlaria pluriū accidentium in hoc viro manifeſtatiua. ¶ Primum eſt q̄re hic vir in ſtudio ⁊ ↄtēplationibus ſuis nō raro mobilis eſt. hoc enīꝫ eſt pp̄ter ſpūm ipſius factū quaſi ſyluēſtrē ad opa ſenſuū interiorū videlicet ſenſus cois fantaſie ⁊ imaginatiue potētiarū: pp̄ter quas hō moralis ⁊ rōnalis dicit̄ xi° pbleumatum. ubi querit pbūs pp̄ter quid ſapiētiſſimum ⁊ prudentiſſimū eſt animaliū homo. ¶ Sequit̄ 2° ex hoc fundamēto ſolui problema pp̄ter qđ in hoc viro eſt memorie debilitas dato ꝙ organū memoratiue potētie qđ eſt cerebri uētriculus poſterior exiſtat ſiccum mediocriter. ⁊ humores etiā illam partem nutrientes ſint ſatis eucrati in quāto ⁊ in quali. nō tn̄ ſequitur actus memoratiue potētie debē eſſe bonos: qm̄ imperficiunt̄ ex nocumēto facto in inſtrō qđ eſt ſpūs aialis illi organo ⁊ inſtrō neceſſarius. ¶ Sequitur 3° ex hoc fundamento iā dicto ꝙ hic paſſus eſt ad oppilationes dolores ⁊ tenſiones in ſplene ſuo. pbat̄: qꝛ mā in eo multiplicata tales accītia facere poſſunt ⁊ multiplicare. ¶ Sequit̄ 4° ꝙ ſi iſti huic puidit̄ ſet de apione uenarū emorroidalium ipſe ſēgtius ſanus ⁊ in oībus operationibus perficeretur egregie.

Quod uero adhuc in hoc apparet nocumētum in opationibus ſtomachi in appetēdo ⁊ digerēdo ſatis eſt facile deducere ex multitudine materierum que defluūt a capite ad ſtomachū: ⁊ pp̄ter malam cōplexionē frigidam ⁊ ſiccā a ſplene ſuo ad ſtomachū coleatam. Ois enim immoderata diſcraſia ledit actū proprie virtutis .i. opationis. afforiſmoꝝ ſcđo. circa illum afforiſmum. In morbis minus periclitantur egrotantes: neqꝫ etiam ois frigiditas ⁊ ſiccitas eſt cauſa perficiendi appetituꝫ: imo frequēter corrūpendi ⁊ auferendi: ⁊ tu conſidera.

Hec igitur in ſumma eſt huius ſerui dei cōplicata diſpoſitio: ita ad cōpendiū declarataqꝫ m̄ eius diſpōnes ⁊ accītia minant̄ ei terminationē anguſtioſam: ut iā pbatū eſt. Idcirco eidē puidendū eſſe decretū. ¶ Et pmo quidem male cōplexioni cerebri ſui puidebit̄ per ſeptē remedia. ¶ Scđo vo male diſpoſitioni ſplenis puidebit̄ per ſex opportuna remedia. ¶ Tertio vo pro vigoratiōe memorie ſcribent̄ tria ſapiētib⁹ appropata. ¶ Quarto vo debilitati ſtomachi ſcribent̄ duo ſolatiua medicamina.

¶ De regimine per ſex res nō naturales. Cap.ii.

Quantum aūt ad expeditionē oīum iſtoꝝ oportet diſcurrere generalr per rectificationes ſex rerum non nāliū. ¶ Igit̄ argumento ſumpto a la⁊ſu utriuſqꝫ mēbri qui frigidus eſt ⁊ humidus oportet uti calefaciētib⁹ ⁊ exiccātib⁹: q̄re tē ex pte aeris q̄ aliarū reꝝ non nāliuꝫ utēdū eſt eis. ¶ Pmo qdē aerē eligēdo ⁊ camē ⁊ loci habitatiōis calidū ⁊ ſiccū. ¶ Silr etiā in cibo dicēdū eſt. Et ſi qdem hēri nō poſſent cibaria calida ⁊ ſicca nāliter artificialr corrigēda ſunt coquēdo cū eis feniculū petroſellinū aniſuꝫ betonicā ſaluiā hyſopū aut ſaltem eis cōmiſcēdo puluerē piperis ⁊ ↄpe albi qđ confert ſtomacho cerebro ſpleni ⁊ materieb⁹ peccātibus in eis. ¶ Silr intelligēdū eſt de alijs reb⁹ nō nālibus: ut qꝛ exercitiū eius debet eſſe mediocriter calefactiuū uelut deſcēſus ⁊ aſcēſus montium gradatus ⁊ leuis: ⁊ uti q̄nqꝫ aliq̄re caliditatis excitatiua ſicut ſubtiliçari in ſtudio rerū ↄfundeſpeculatione erit ei utile pro paſſionibus aie: qm̄ aia in tali exercitio fatigat non ſolū ſpūs: ſed etiā mēbra calefaciēdo ⁊ exiccādo. ¶ Amplius oportet potū ipſius eſſe calidū ⁊ ſiccū uelut eſt vinum ſubtile clarū aromaticū bene potēs: groſſum aut ↄturbatum inſipidū fumoſum acerbū ⁊ pōticū oino dimittant̄. ¶ Si aūt hic vir a pa⁹ mēſis decēbris p totū finē ianuarij uteret̄ hydromelle facto ex.xv.lib.aque ⁊ vna lib.mellis decoctis cū.ʒ.ij. cinamomi ſubtilis eſſet ei utile ualde ad oēs diſpōnes eius. Et ſi pmutaret̄ multū in opationib⁹ ex potu hui⁹ hydromelle ſimplicis ſaltē ipm ↄmiſcēdū eſt cū vino cū altera medie.

ture ſal. Et hec ſufficiant circa regimē rerū nō naturalium.

¶ De cura per medicinalia. Cap.iii.

Ce medicinalibus ɔuenientibus capiti. Primū eſt ut ſaltē a medietate uel fine menſis octobris uſqȝ ad pncipiū februarij caput eius teneat bene calidū in ſalis ⁊ coopertaris bñ munitum. ⁊ ſi coopertras capitis haberet ex pāno de grana ſup reno nato aut abluto multū utile foret ſibi. ¶ Deinde poſtq̄ ɔuenienter purgatus eſt pmū remediorū eſt q̄ oi ſero aut ſaltem alterno ſero pulueriçeť pars anterior capitis eius per directū ſagittalis cōmiſſure uſqȝ ad çenit capitis cū hoc puluere ℞.macis.ʒ.ſ.folij.ʒ.j.ligni aloes.ʒ.ij.maiorane florū roriſmarini.añ ʒ.ij.ſ.pulueriçenť oia per ſe:deinde cōmiſceanť. ¶ 2ᵐ ṽo ſpāle remediū ad cerebrū eſt hoc. ℞.pillarū de ſarcocolla que inueniunť in cap̄ eius a Meſue.ʒ.j.pillarū aſſaiaret deſcriptione Auic. pma tertij.tractatu p̄.finali cap̄.ʒ.ii. formenť pille ex ol.ʒ.vj.cū eluario roſaꝝ.de qbus oi ſine.vj. dieꝝ degluciat vnā qñ uadit ad lectū:ita ut ſit tp̄s vnius hore cū dimidia poſt cenā eius.tales pille caput mundificant oppilationes apiunt ⁊ leuit q̄dā ſtipticitate ɔfortant cerebrū exiccādo humiditates flegmaticas ⁊ diſtrahendo eas. ¶ 3ᵐ ṽo ſpāle inſtrm eſt hoc. ℞.ſpēruȝ pliriſarcoticon.ʒ.j.ſ.ſpērū dyacionpipeon.ʒ.j.ſ.çuccari albi lib.ſ.cū eq̄ marathri.fiat ɔfectio in rotulis magnis de qua hic vir ſignato tp̄e ſemper in hyeme accipiat ante prādiū rotulā vnā.ʒ.ij.⁊ ante cenā tantūdem. patet eniȝ in ea maxima virtus ɔfortādi cerebrū ꝓpter pliriſarcoticon qd̓ interpretať plurium iuuamētorum. ¶ 4ᵐ ṽo ſpāle remediū eſt hoc. ℞.tyriace andromachi trāſcendētis etatē.x.annoꝝ metridati ɔſimilr.añ.ʒ.ij.ſpecierū ɔfectionis anacardine deſcripte 5° cañ.ſumma pma.ʒ.j.fiat eluarium cū ſyrupo de calamēto de quo iſte vir oi ſine.xv. dierū per horas.v.poſt cenā accipiat.ʒ.j.cum cyatho medio hydromelis deſcripti in regimine rerū nō naliū ⁊ totum ſit calidū. Ego enim in cōfortatione cerebri nō inueni medicinā huic parē.⁊ ſilr in reparatione ſenſuū interioꝝ.⁊ nō eſt mirabile ſi ɔſiderabis virtutem eoꝝ ex qbus cōponiť. ¶ 5ᵐ ſpāle remediū eſt hoc. ℞.oximelis ſqllitici ſyrupi de calamēto.añ.ʒ.ſ.ſticados galange hyſopi.añ.ʒ.j.ireos piretri.añ.ʒ.ſ. pulueriçenť ⁊ cōmiſceanť ad inuicē ⁊ de cōpoſito accipiať quarta pars cyathi ⁊ miſceať cū hydromelle ante ſcripto.⁊ de ipſo actu calido fiat gargariſmus omni die per horā cum dimidia ante cenā per totā ſeptimanam vnā in illo menſe. videbis enim in eo magnum iuuamētū in attrahēdo mām a capite ⁊ ɔfortādo ipſum. ¶ 6ᵐ ſpāle remedium eſt hoc. ℞.ligni aloes.ʒ.j.ſ.macis.ʒ.iij.folij.ʒ.ij.capillorū ueneris corticum citri.añ.ʒ.j.ſ.pulueriçenť oia ſubtiliter:deinde cōmiſceantur ⁊ ligenť in ſyndone retorta ⁊ teneat hic ſeruus dei in manu frequēter olfaciendo. ¶ Ultimū eſt ut iſte vir a pncipio mēſis februarij uſqȝ per totū menſem maij utať pillulis alefanginis.i.de ſpēbus odoriferis a Meſue in antidotario deſcriptione pma de pillulis utēdo eis qñqȝ vna uel due ante cibum accipiēdo ⁊ ꝓprie quādo ſtomachū eius grauatū ſentit.poſt cibum ṽo per horas duas accipiat vnā uel duas ⁊ ꝓprie qñ caput eius ſentit grauatū magis.tāta eniȝ in iſtis pillulis eſt potētia q̄ mūdificant caput ſtomachum ⁊ oia inſtrumēta ſenſuum ut ſcripſit Meſue de ipſis.⁊ tu lege ibi.

Gratia ꝓuidendi diſpōni ſcōe pncipali huius pmittendū q̄ multotiens egrotat ſplen egritudinibus cōplexionalib⁹ ⁊ nō minus uel rarius egritudinib⁹ officialibus:dato q̄ hec ſnia ſm ptem ſit aduerſa medicis de ſecta Archiſtrati qui uoluerūt membra nō dici infirma niſi ꝓpter uulnera aut groſſities ul̓ apoſtemata euenientia in eis qd̓ quidē tanq̄ alienū a ueritate ſupponēdum eſt. multitudo enim māe melācholice congregate in ſplene pōt malam cōplexionem frigidā ⁊ ſiccam in eo generare:imo in epate ⁊ mēbris alijs ad que colligātiam habet:quoniā agētia applicata paſſis cū debita circuſtantia tp̄is ⁊ diſpoſitione paſſorū agunt in eis ſm naturalem potētiam ipſoꝝ:ſed materia melācholica eſt agens infrigidans ⁊ exiccans qd̓ applicatū paſſo:qȝ ſpleni cum ſufficienti quantitate temporis agit in ipſum et etiam facit labi ad frigiditatem ⁊ ſiccitatem preter naturam. ¶ Et ex hoc fundamento apparet facile deduci poſſe quomodo ſtomachus epar cerebrū ⁊ cor per colligātiam ſplenis ad ea noceri poſſunt:quoꝝ pmum apparet in appetitu canino melācholico.2ᵐ patet in fluxibus epaticis melācholicis. 3ᵐ ṽo apparet in egritudine melancholica facta in cerebro per colligantiā ſplenis ad ipſum. Et quartū apparet in tremoribus cordis ⁊ melancholicis paſſionibus in eo factis a ſplene cū contingat ut in pluribus nocumētum ſplenis ꝓuenire a mala complexione materiali melācholica. patet q̄ in hoc viro oportet magnam habere procurationem ad ſplenē eius:⁊ poſſunt hi ſermones colligi 15° tertij.de egritudinib⁹ ſplenis.⁊ pulchrius interiorum 5°.cap̄ 9°. Modus aūt prouidendi diſpoſitionibus ſplenis huius viri talis eſt. ¶ Primum omni mēſe ſemel in aurora iſte accipiat.ʒ.v.electuarij dyaſene deſcriptione Nicolai in antidotario ſuo cum.ʒ.ij. uel.iij.aque bugloſſe calefacte ⁊ çuccarate. ⁊ tardet poſt aſſumptionem eius comeſtionem ſaltem per horas.v. ¶ Secundum ſpeciale remedium eſt hoc. ℞.capillorū ueneris. ſeminis acetoſe ⁊ plātaginis.añ.ʒ.ſ.floꝝ boraginis bugloſe ſcolopēdrie tamariſci corticū capparorum.añ.ʒ.j.çuccari ſecunde decoctionis.ʒ.v.cum aqua tamariſci uel ſolopēdrie fiat confectio in rotulis.ʒ.iij.de qua ſemper ante prandium parum accipiat rotulam vnam cōtinuando ipſam a principio menſis per totum menſem februarij. ¶ Tertium remedium eſt hoc. ℞.armoniaci pinguis ⁊ mollis.ʒ.j.tamariſci ſcolopendrie ſeminis agni caſti.añ.ʒ.ſ.cum ſyrupo compoſito acetoſo fiant pillule de omni.ʒ.vj.de quibus poſt purgationem predictam per dies.viij.continuos accipiat oi ſero vnam parum ante cenam. Intelligo autem purgationem preſcriptam factam cum electuario dyaſene. ¶ Quartum eſt hoc. ℞.aque tamariſci ſcolopēdrie ⁊ cicoree.añ.ʒ.i.ſ.aceti ſquillitici.ʒ.ij çuccari albi.ʒ.ſ.miſce totum ⁊ accipiatur in aurora poſt aſſumptionem pillularum immediate preſcriptarum de armoniaco continuando hunc potum dieb⁹ ad minus.x. Non eniȝ eſt mirabile q̄ hic potus cum pillulis immediate preſcriptis ſint duo remedia efficaciſſima ad curationem fortem cuiuſcūqȝ male diſpoſitionis ſplenis. ¶ Quintum ṽo eſt hoc. ℞.armoniaci mollioris ⁊ bene pinguis.ʒ.i. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.ij.ſeminis agni caſti corticū capparorū tamariſci ſcolopendrie.añ.ʒ.ſ.ſeminis plantaginis ʒ.j.cū ſufficienti quantitate cere fiat cerotum ſuper panno lineo ⁊ conſpgatur aceto ſquillitico ⁊ ſit figure ſemilunaris quod ſpatio vj.menſium ad minus poterit applicatū regioni ſplenis in hypocūdrio ſiniſtro.oportebit eniȝ ut ſplen eius magnifice confortetur. ¶ Ultimum eſt ut iſte vir ſaltē omni ſeptimana ſemel per quatuor horas ante prandiū comedat vnū mirabolanū indum ɔditum ⁊ eſt potens remediū in omni ſplenis egritudine materiali.

Pro reparatione uero memorie quod fuit ultimū intentum premittendum eſt primo q̄ electuarium de tyriaca ⁊ de metridato ante ſcriptum in regimine diſpoſitionum cerebri ualde utilimum eſt. ¶ Secundum ṽo ſpeciale remedium eſt ut iſte vir utatur electuario deſcripto ab Auicēna quinto cañ.ſumme prime.⁊ vocať confectionem philoſophorum:cuius uſus eſſe debet poſt cenam per tres horas accipiendo de eo quantitatem.ʒ.j.cum modico vini aromatici bene potentis. ¶ Tertium ṽo eſt ut iſte vir utatur hoc remedio mihi experto. ℞.ſmaragdi electi.ʒ.j.ligni aloes.ʒ.j.ſ.limature ſubtiliſſime auri.ʒ.j.florum roriſmarini.ʒ.i.ſ. cum ſucco affari formentur pillule ex omni.ʒ.v.de quibus iſte vir ſaltem quinque vicibus omni menſe accipiat vnam quando uadit ad lectum per horas duas poſt cenam. Si cōſideras virtutē ſimplicium ex quibus cōponuntur:quoꝝ eius operationes ⁊ virtutes ſunt in ſalutem diſpōnū huius viri.

Propter debilitatē aūt ſtōchi ſui: ſmittendum eſt ꝙ oīa fere remedia que capiti huius ſunt conferentia ēt erūt ſtōcho iuuatiua ꝓpterea ꝙ nocumēta ſtōchi huius viri ſm maiorem ptē depēdēt a cerebro p colligātiā:cū qm cerebrū eius multitudine mãerū que abundāt in eo coicat ſtōcho p viā deſluxus. Cetiū pter ea que tacta ſūt duo obſeruanda ſunt ſingularia remedia ſtōchū vigorātia. ¶ pᵐ itaqꝫ iſtoꝝ eſt ut multis vicibus hic vir poſt cibum degluti‑at.ij.uel.iij.gña maſticis aut ſaltē thuris gūmoſi electi. ¶ 2ᵐ vo remedium ſpāle eſt ut qñqꝫ hic vir poſtꝙ celebrauit p horam degluciat coclear vnum xilobalſami conditi ⁊ eſt potēs mediana in rectificando ſtōchuꝫ ⁊ caput huius viri ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſilium.25.

¶ De mala cōplone frida ⁊ humida cerebri cum deſcenſu mãerū ad pectus. vnde fit tuſſis: ⁊ ad ſtomachum vnde debilitatur digeſtio ⁊ appetitus ⁊ inflatur ſplen.

PRo altero ſeruo dei dño Marco Ueneto pdicti ordinis pfeſſore ſūmope intēdēdū eſt in admiſtratione remedioꝝ:qm diſpō eiꝰ in armonia pluriū mēbroꝝ vī eē puerſa. ¶ Caput enim eius tā in cōplone ꝙ in cōpōne eſt fridū ⁊ humidū lapſis vo in vijs ⁊ aptū in poris ita ut facile labat ab exceſſu cuiuſcūq; ḡlitatis alterātis ſiue calefaciēdo ſiue infrigidando ſiue humectando. ¶ Ampliꝰ caput eius effundēs mām multam ad pectus ipſius implet pulmonē eius incitando ad tuſſim ⁊ excreationē frequentē ⁊ non raro pars illius flegmatis in uentoſitates conuerſa pectus eius inflat ⁊ in coarctationem ſepe deducit. ¶ At vo iterum nōnulla illarū mãerum pars a capite in ſtōchum ꝑcipitata appetitiuā aufert in eo frequenter ⁊ diminuit. Freqnēter aūt digeſtiuā eius īpediēdo pducit ipm ad laſſitudinē quādā poſt cibū acceptū ut appareat ei ſe nō poſſe bñ moueri:⁊ ſi appeteret pp qū ⁊ haꝫ uentoſitatum pe multa per uenas inter medias ſpleni coicata rugitum gurgulationes ⁊ extenſionē in ipſo facit. vnde a debita operatione anhelitus uociferandi ⁊ cantandi impeditur.

Propter hec igiť oīa iam manifeſtū eſt ꝙ opꝫ oibus uiis ſublimi ingenio ꝓuidē ⁊ ordinatiꝫ applicando remedia.12.pmutatim ⁊ ſucceſſiue ſicut nūc ſequiť quoꝝ tria capiti pncipalr applicabanť.qñqꝫ vo deſcribenť appropriata pectori de quo maxime dubitandū.tria vo ſtōcho ⁊ vnū ſpleni applicāda erant.ut nūc ſequiť. ¶ pᵐ itaqꝫ de his que capiti eius conueniunt eſt eluariuꝫ hoc. de quo oī mane in aurora accipiat ꝙtitatē medie nucis deglutiendo ipm ⁊ tātidē accipiat in ſero qñ uadit ad lectū oī die his cōtinuādo ipm p totū mēſem aprilis. Poſt illud aūt ſufficiet ei accipe de eo quater in ſeptimana bis in mane ⁊ bis in ſero alternatim pmutādo ipm de mane ⁊ ſero:cuius deſcriptio. ℞.ſpērum pliriſarcoticon ſpērum electuarij dyatriōpipereō añ.ʒ.ſ.violaꝝ floꝝ nenufaris roſ.añ.ʒ.j.coralloꝝ amborum añ.ʒ.ſ.mellis roſ.ʒ.vj.çuccari.ʒ.v.coquanť ſimul mel ⁊ çuccarum ⁊ fiat eluariū. ¶ 2ᵐ inſtr̄ꝫ pro capite eſt ut utať pillulis de qbꝰ ſaltē bis in ſeptimana in ſero qñ uadit ad lectum oī quarta die accipiat vnā:quarū deſcriptio. ℞.pillarū aſſaieret.ʒ.j.pillularum alefanginarum deſcriptione M. eſue.ʒ.ij.fiant pillule pro omni.ʒ.vij.cum ſyrupo de calamento.

¶ 3ᵐ inſtr̄m pro capite eſt ꝙ per totum menſem maij portet ſup capite ſuo per directum cōmiſſure ſagittalis: ⁊ eſt locus ubi apparet linea ſequens capillos in dextram ⁊ ſiniſtraꝫ parteꝫ que uocať ſemita. ℞. ambre.ʒ.ſ.muſci gra.v.ligni aloes ſtoracis calamite laudani electi.añ.ʒ.j.macis.ʒ.j.ſpodij corallorum rubeorum.añ.ʒ.ſ.puluerięentur omnia per ſe ⁊ poſt commiſceantur.

De his que conueniūt pectori eius pᵐ inſtr̄m eſt ꝙ poſt medietatē mēſis aprilis fiat ei purgatio ſm hunc modum. ℞.pillarum de agarico.ʒ.ij.pillularum de ſarcocolla.ʒ.j.reformenť pille.vij.cuꝫ electuario indo ⁊ accipiat eas in aurora ⁊ non dormiat poſt eas niſi per vnam horam cuꝫ.ſ.⁊ poſtea ſtet ieiunus horis.v.deinde accipiat cyathum vnū aque ordei calide bene çuccarate:⁊ poſt ipſam tardet prandium per horam vnam. ¶ 2ᵐ remedium eſt ut poſtꝙ fuerit minoratiue euacuatus accipiat hoc digeſtiuum in aurora calidum qḋ continuet octo diebus. ℞.ſy.de praſſio de hyſopo mellis roſ.colati.añ.ʒ.ſ.aque melliſſe ʒ.i.aque farfare.ʒ.ij.miſce. ¶ 3ᵐ inſtr̄m eſt ꝙ die ſequenti.ix.ſ.poſt aſſumptionem digeſtiui accipiat hoc eluarium. ℞.de ceuarij indi.ʒ.iiij.diſſoluatur cum cyatho.ſ.vini al.dulcis calidi ⁊ bibať in aurora.poſt qḋ obſeruenť ſolēnitates ſcripte ſupra poſt pillas obſeruande. Et attendat ꝙ ſi diebus qbus accipiat ſyrupum uenter eius nō eēt bene ſluxibilis:tunc oī tertia die parū ań cenā accipiat vnā de pillulis ſuprāſcriptis pro diſpōne capitis. ¶ 4ᵐ inſtr̄m eſt iſtud poſtꝙ fuerit euacuatus:tunc utať hoc eluario.de quo oī ſero qñ uadit ad lectum per dies.10.accipiat.ʒ.j.cum modico aque hyſopi calide:cuius deſcriptio. ℞.lochi de pino deſcriptione Meſue.ʒ.ſ.electuarij dyatris.ʒ.i.ſ.incorporenť ſimul cum modico ſyru.de liquiritia. ¶ 5ᵐ inſtr̄m pectori appropriatuꝫ eſt ut poſtꝙ iſte uſus fuerit electuario predicto:tunc teneat in ore ſuo mane ⁊ circa ueſperas:⁊ quando uadit ad lectum modicuꝫ de iſto lochi ⁊ permittat ipm diſſolui a calore nãli: cuius deſcriptio. ℞.lochi de ſqlla.ʒ.ſ.lochi de pino.ʒ.i.electuarij dyatris.ʒ.iij.incorporentur ſimul cum modico ſyru. de praſſio ⁊.ʒ.i.penidiarum.

De appropriatis ſtōcho primuꝫ inſtr̄m eſt hoc. ℞.ſpēruꝫ eluarij de gēmis deſcrip. Auič 5° canon.ſūma pma.ʒ.ij.ſpērum pliriſarcon.ʒ.i.çuccari albe decoctionis lib.ſ.cum aqua melliſſe fiat confectio in rotulis magnis de qua per totum menſem maij accipiat fruſtulum.ʒ.ij.ante prandium ⁊ ante cenam. ¶ 2ᵐ inſtr̄m de conuenientibus ſtomacho eſt hoc. ℞.cinamomi electi.ʒ.i.çedoarie granoꝝ paradiſi galange añ.ʒ.ij.aniſi ſe.rutbe ſidcos leuiſtici.añ.ʒ.ſ.fiat puluis de quo ſemper aliquid ponat in cibis eius. ¶ 3ᵐ inſtr̄m de appropriatis ſtōcho eius eſt cerotum cōe qḋ ſemp debet hr̄e applicatuꝫ ſtomacho ſuo ⁊ ꝓprie cum percipit rugitus gurgulationes ⁊ inclinationes ad uomitum ⁊ humiditatem in ſtōcho natanteꝫ.cuiꝰ deſcriptio. ℞.reſine electe.ʒ.vj.laudani.ʒ.i.gariofilorum nucis muſcate galange ana.ʒ.ſ.ligni al. gallie muſcate ana.ʒ.j.diſſoluantur gumme cum modico aceti mordaci ⁊ infundantur ſpecies:⁊ fiat cerotum ſuper pannum de grana ſm figuram ſcutalem.

Splen aūt eius ultimū inſtr̄m appropriatuꝫ eſt cerotum hoc qḋ fiat figure ſemilunaris ⁊ applicetur ſub hypocūdrio ſiniſtro:cuius lōgitudo attingat uſqꝫ ad totum ilion incluſiue ⁊ latitudo uſqꝫ ad vmbilicum:cuiꝰ deſcriptio. ℞.ſe.agni caſti tamariſci ſcolopendrie ſe.plantaginis cicorce ⁊ cuſcute ana.ʒ.ſ.armoniaci mollis.ʒ.v.bdellij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.ij.ſ.ſe.rutbe.ʒ.ij.cere al.ʒ.i.ſ.diſſoluanť gumme cum aceto fortiſſimo:⁊ coquantur ſimul cum cera ⁊ cum ceperint infrigidari ſuperaddantur ſpecies ⁊ effundantur ſuper corio ſm figuram ſuprāſcriptaꝫ. ¶ Hec eſt ſumma oium inſtr̄oꝝ que pro ſuis diſpōnibus eligere potui. Attēdat aūt ꝙ ſi pceperit aliqñ ſtōchuꝫ moleſtari magis ꝙ caput:tūc incipiat uti remedijs ſtōcho appropriatis:⁊ ecōuerſo de capite dicēdū eſt. ⁊ ſilr ſi nocumenta pectoris maiora eē pcipet utatur remedijs que ordinata ſunt pro pectore. ⁊ econuerſo ſemp ex fundamēto ſcientifici habitus itelligēdo ꝙ qñ in eodem corrdarie plures egritudines ⁊ accidentia complicātur incipiendū eſt curare illam que ſuſpectior eſt ⁊ moleſtior ſine cuius curatione altera curari non poteſt.

Conſilium.26.

¶ De quinque malis diſpoſitionibus. videlicet. ¶ De mala complexione frigida cerebri multiplicante flegma aquoſuꝫ frigidū actu ⁊c. ¶ De difficultate anhelitus dicta aſma.

¶ De debilitate digeſtiue ſtomachi a mala cõplexione frigida cum materia. ¶ De motu tremulo cordis. ¶ De retentione menſtruorum.

IOhannes de Venetijs vir commendabilis filiam hʒ que grauibus accidētib⁹ ꝛ nūero plurib⁹ moleſtata eſt iādiu. ¶ Primū qdē eſt cerebri diſpō frigida ꝓp quā per viā indigeſtionis in ipſo gñaſ mā flegmatica aqſa multa que adeo intēſe frigiditatis exiſtit ꝙ cū decidit per colatoriū ꝫ in eo grāqʒ ſenſul tactus repitaſ velut glacies. Et hec qdeʒ mā raro decidit per viam naſi niſi poſtꝙ beneficio medicinarū vie riçe aperte fuerunt. Et huic quidem diſpoſitioni iam premiſſis aliꝰ digōnibus ꝛ euonibus tria ſolēnia adhibui medicamina que magnifice contulerunt rectificando digeſtiuam ꝛ prohibendo tantæ mãei gñari: nō exiccando eam. ¶ Quorū p^m eſt puluis iſte de quo ol ſero a pn⁹ capilloꝝ uſqʒ ad ſūmitatē per inceſſum cōmiſſure ſagittalis per quatuor digitos latitudinalr per capillos ſpargi ꝫ uſqʒ ad ꝙtitatē ſex granorum ordei: cuius deſcriptio. ℞. folij indi cubebarum ſtoracis calamite baccarum lauri. añ. ʒ.j. ligni aloes gaꝝ. añ. ∋. iiij. fiat oium p ſe puluis ꝛ poſtea miſceanſ. ¶ 2^m pncipale remedium eſt hoc cōpoſitū de quo actu calido impleaſ manus ꝛ iā prius ore ſuo pleno aqua leuiter ipſe trahiciat per narem dexteram. Deinde per ſiniſtram aliquanto temporis interuallo facto: ꝛ ita per oēm narem tribus vicibus trahiciat demittendo mām que e de capite deſcendit: ꝛ hoc faciat ſaltem quatuor vicibus in ſeptimana per duas horas poſt exitum a lecto. Cuius deſcriptio. ℞. aque ſublimationis radicis ireos aque maiorane. añ. ʒ.j. aque mell. ʒ.i.ſ. miſce. ¶ 3^m principale inſtrm̄ eſt hoc eluarium: cuius uſus debet eſſe ſaltem duabus vicibus in ſeptimana per. ij. uel. iij. horas poſt cenā de eo accipiendo. ʒ.j. cum quarta parte cyathi vini al. calefacti: cui⁹ deſcriptio. ℞. auree alexandrine metridati. añ. ʒ.ſ. ſyrupi de calamento. ʒ.iiij. ligni aloes. ∋.j. incorporenſ ſiſ.

Secundum pncipale accñs huius iuuencule eſt anhelitus difficultas que ꝓpriē aſma denoīari dʒ ꝛ ei contingit hoc accñs ex oppilatione pulmonis facta a predicta aquoſitate que diſtillat a capite ſuo ꝛ maxime dormiendo: que aquoſitas etiam in corpore poſuit ſpeciem male complexionis frigide ꝛ humide ad quam ſequitur viarum anhelitus coanguſtatio. ¶ Et huic quidem diſpōni duplici ꝓuidendum eſt remedio. quorum primum eſt. ℞. loch de pino. ʒ.ſ. loch de ſquilla. ʒ.ij. incorporentur ſimul ꝛ de hoc mane ꝛ ſero ꝙtitatem vnius grani fabe in ore ſuo teneat: ita ut diſtillando per cannam pulmonis recipiatur in concauitate pectoris. ¶ 2^m remedium eſt cum moleſtaſ hoc accñte ut tribus uel quatuor mane in aurora accipiat hunc ſyrupum calidū actu. ℞. ſyrupi de praſſio. ʒ.j. aque vngule caballine: aque hyſopi. añ. ʒ.j.ſ. miſce. ꝛ poſt eum tardetur cibus ſaltem horis quatuor.

Tertium pncipale accidēs eſt ſtomachi debilitas in digerendo que contingit ei a mala complone frigida ꝛ humida materiali ſtomachi ſpecie conſimili diſpoſitionibus capitis ꝛ pectoris iam predictis: propter quas etiam diſpōnes oēs hec mulier maraſmodea facta eſt adeo ut a pluribus dubitatum fuerit ipſam laborare ethica prime ſpēi: cuius tñ non apparuerant ſigna. Et huic quidem diſpōni duplici prouiſum eſt inſtrumento ꝛ mirificum inuentuꝫ. ¶ Primū itaqʒ inſtrm̄ eſt adminiſtratio huius eluarij. de quo in aurora accipere dʒ ꝙtitatem nucis muſcate degluttiendo ipſum ꝛ tardet cibum poſt horis quatuor: cuius deſcriptio ℞. muſci. ∋.j. ſpice inde caꝰ. lig. folij lacce ablute reuſeni. añ. ʒ.ij. ſe. ameos ſeminis apij maſticis. añ. ʒ.iiij. gentiane. ʒ.ij. cinamomi piperis ariſto. ro. añ. ʒ.iij. ligni aloes gariofil. añ. ʒ.i.ſ. terantur omnia per ſe ꝛ diligenter cribrentur ꝛ fiat eluariuꝫ cū melle diſpumato cuius ꝙtitas ſit lib. iij. Soleo ego huiꝰ eluarij medietatem conficere propter caltatē expenſam ꝛ eſt mirabilis operationis ad oia ꝓdicta ſi ꝯſiderenſ ſimplicium virtutes. ꝛ eſt ex deſcriptionibus Auič. 5⁰ canoni. ſūma p⁰. deſcriptione ſecunda. confectionis de muſco. Lege ibi. ¶ 2^m remedium ad ſtōchi diſpōnē eſt hoc cerotū qđ ſup pāno de grana factū hñ tenaꝫ ſup ſtōcho ſuo quaſi ſemp ſuſteneat: cuius deſcriptio. ℞. laudani reſine electoꝝ. añ. ʒ.ſ. myrre maſticis ligni aloes folij gaꝝ. ameos abſinthij cubebarū menthe. añ. ʒ.i. nucis muſcate. añ. ʒ.i.ſ. ſe. rute cimini piperis al. ana. ∋.i. ſtoracis calamite. ʒ.vj. picis naualis cocte cū vino fumoſo ꝛ aromatico. ʒ.i. colofonie. ʒ.i.ſ. cere ꝙtum ſufficit fiat cerotuꝫ ſcutale magnum ꝛ ſtomacho applicetur cuꝫ pyramide eius ſuper pomo granato poſita.

Quartum accñs pncipale in hac dña inuentū eſt motus tremulus cordis qui valde verendus eſt in ea: ꝛ maxime qꝛ continuus eſt. qm̄ ille qui tremorem hēt cordis ſibi aſſidue caueat: ne ſubito intercipiatur morte. 3⁰ pnı. caꝑ de his que pronoſticāt egritudines. ꝛ huic quideꝫ diſpōni duo ꝯferut ſolēnia remedia. ¶ p^m qdē eſt cōfectio de muſco iā immediate añ ſcripta. ¶ 2^m remediū eſt ſacculus huiuſmodi. cuius deſcriptio. ℞. ſpēꝝ eluarij ꝛ ligno aloes deſcriptiōis Auič. 5⁰ canoni. ſūma p⁰ rubrica illa. Eluarij de ligno al. ʒ.ſ. ſpēꝝ eluarij de gēmis. ʒ.iij. ſe. ocimi i garo. ʒ.iij. folioꝝ roſ. coralloꝝ ru. añ. ʒ.i. miſce ꝛ in ſyndone de grana retorta fiat ſacculus ꝙtitatis ſemiſſis ꝛ ſemper ſuper corde eius appenſus teneatur.

Vltima uero diſpō ſeu accñs huius iuuencule eſt paucitas menſtruoꝝ: qꝛ ꝛ ut dictū eſt ter ꝓuenit ex paucitate ſanguis in ea inuenti: cuꝫ hec mulier iam maraſmodea eſt ut ſupra ꝓmiſſum eſt. ꝛ tpē ēt ꝓueniſ pp debilitatem expulſiue potentie cum groſſitudie ſanguinis ꝛ aliarum māerum ſibi cōmixtarū. Et huic qdē diſpōni ꝓuidendum eſt duplici inſtrumento. ¶ p^m eſt ſemicupium hoc in quo ſedeat ſepe in fuſa uſqʒ ad vmbilicum ꝛ ſubaliu. ℞. matricarie. M. iiij. arthemiſie. M. ij. ſe. rutbe recētis. M. i. coquanſ in aq̄ diu ꝛ fiat ex eo ut dictum eſt. ¶ 2^m inſtrm̄ eſt ut ſi huic mulieri contingat mēſtruoꝝ retētio ſemꝑ accipiat ipſa ꝓpinque eruptioni tribus diebus in aurora ꝯ uel grāqʒ de iſtis pillis infraſcriptis. ℞ille bone. ℞. c̄ pe g ꝛ natis pinguioris. ʒ.i.ſ. ſerapini mollis. ʒ.i. caſſie lignee: croci: ru. cancroꝝ añ. ʒ.i.ſ. cum ſucco rutbe. ꝛ formentur pillle ex oī ʒ.vij. ꝛ adminiſtrenſ ut ſupra dictum eſt. ¶ Abſtineat aūt hec mulier ab oī cibo oppilatiuo viſcoſo frido ꝛ groſſo. quoꝝ exēpla eſt lac ꝛ cibi oēs lacticinij paſtilles: ꝛ partes neruoſe ꝛ pānicuioſe aialium ꝛ legumina elixa ꝛ panis azimus: uel male coctus: aut cōbuſtus. pira citonia meſpila ꝛ talia ſimilia. Effugiat potum vini nigri groſſi ꝛ turbati ſtiptici ꝛ pontici uel brusci: ꝛ aque frigide potum ſummopere fugiat. Hec ſunt meliora que accipi poſſunt ex ſententijs illuſtrium viroruꝫ hic inde collecta.

Conſilium.27. ¶ De quinqʒ malis diſpoſitionibus: videlicet. ¶ De mala cōplexione frigida ꝛ humida cerebri humiditate tamen dominante. ¶ De mala complexione frigida ꝛ humida ſtomachi cum multo flegmate. ¶ De motu cordis ꝑ ꝯter naturaꝫ per communitatem ad ſtomachum. ¶ De mala complexione calida ꝛ humida epatis humiditate tamen dominante.
¶ De mala complexione frigida ꝛ humida renum cum impotentia coeūdi ꝛ gomorrea. ¶ Diuiditur aūt cōſiliū in vnā ſummā ꝛ duas ſectiones.
¶ Sūma ipſa accñtia: ꝛ eoꝝ cāe ꝛ ſigna diſputatiue inueſtiget.

VIr nobilis Vaginelus de monte ſancto de marchia anchonitana prouintia celeberrima narys ꝛ multis accidentibus ꝛ egritudinibus infeſtatur. ¶ Et primū quidem horum eſt diſcraſia cerebri ſui ad humiditatem notabiliter eleuata: ꝛ ad

frigiditatē. eſtimandū tñ eſt cerebrū eius a gñatione reſpectu
medie ſpēi fuiſſe calidū magis ꝙ frigidū. Sed in eo eſt mala
cōplō frigida ꝓpter multitudinem uapoꝝ flegmaticorū ab
inferiori corpore ⁊ ꝓprie a ſtomacho eleuatorum.

Quod autem augmentum humiditatis exi-
ſtat ī eo ex multis declarari po
teſt. ſimiliter ⁊ frigiditatis remiſſe. ℂ Pͣ quidem ꝙ tangen-
ti reperiat̄ cutis capitis ⁊ partes eius adiecte remiſſe calidi
tatis ⁊ notabilis mollitiei. ℂ 2° vͦo qꝛ ex parte viſus color ei⁹
uergit ad aliqualē paliditatem immixte ualde rubedini con
fractam. ℂ 3° ex operationibus nālium virtutū cerebri hoc
apparet: qꝛ diminute digerit ⁊ ſuperfluitates pigritanter ex-
pellit. ℂ 4° ex operationibus ſenſuum exterioꝝ: eo qꝛ viſus
eius quibuſdā imaginationibus qñqꝫ corrupte opat̄. ℂ Et
iterū in ſenſum tactus qñqꝫ diminute pcipit obiectoꝝ impſ-
ſiones. ℂ 5° q̄tum ex hoc: qꝛ olfatus eius diminutus eſt clau
ſione viarū per quas uapor ab odorabilibus uel fetidis ele-
uatis obiectis ad cerebrū: uel ad carūculas mamillares de-
ferri debet. ℂ Et adhuc qꝛ in ſenſu guſtus in operatione ca
dit diminutio. propterea qꝛ panniculus in ſuperficie lingue
cōtentus multis humiditatibus infuſus ⁊ limoſis ſuperflui-
tatibus eſt uelatus. ℂ Inſuper etiam in ſenſu auditus qñqꝫ
in eo apparet corruptio in operationibus ⁊ diminutio. perci
pit enim nō raro diminute ſonos ⁊ ſtrepitus in aere exiſtes: ⁊
qñqꝫ eius apparet ſonitus ⁊ motus uentoſitatum uelut agi-
tantium aquā qḋ eſt in ſenſu auditus corruptio nominatū.
ℂ 5° p̄ncipalr̄ cerebri ipſius lapſus ad amplitudinē humidita-
tē ⁊ ad remiſſiſſimā frigiditatē intelligi pōt ſignis ſūptis ab
operationibus v̄tutū cognitiuarū interioꝝ: quas philoſophi
morales appellant. ℂ Eſt enī in operationibus ſenſus cois
imaginatiue potētie ⁊ fantaſie ⁊ cogitationis qñqꝫ nocumē
tum diminutionis: qñqꝫ corruptionis: ut inductiue ex ſin-
gulis facile deducere poſſem. ℂ Senſus eniꝫ cois diminute
apphendit. ℂ Et ſilr̄ fantaſie ſpēs a ſenſu coi delatas non
conuenienter retinet ⁊ moderat̄. ℂ Propter qḋ imaginatio
eius diminuta eſt in cōponendo ⁊ diuidēdo. ℂ Quare po-
tētia cogitatiua nō ꝯuenienter eligit ex ſenſatis. ℂ Uñ nō mi
rum eſt ſi in operatione memoratiue nocumētū aſſignatur.
ℂ Spēs enī obiectoꝝ nō cōuenienter in organo memorati-
ue recipiuntur nec retinentur. ℂ Horū aūt oium cā eſt mul
titudo flatū in cerebro eius: que cum hoc ꝙ infundant orga
na: uel uentriculos cerebri: ēt diſtemperant inſtrm̄. ſ. ſpm̄ aia
lem: ipm̄ permutando in cōplōne ad frigiditatē ⁊ humidita
tem: ⁊ in mō ſubſtātie ipm̄ groſſum ⁊ non hn̄ mobilē ⁊ pene-
trabilē reddendo qñ ꝛquare ops. vnde ⁊ potētie iteriores ꝓꝑ
indiſpoſitionem inſtroꝝ quibus opant̄: ⁊ organoꝝ in qbus
locant̄ nequaꝙ ꝯuenienter opari pñt. ℂ Et clare colligi pñt
hoꝝ ſermonū ſnie p⁹ pmi. doctrina 6ᵃ. caplō de virtutibus
aialibus comprehendētibus. ⁊ tertio de accidē ⁊ morbo. ⁊ ubi
cunqꝫ 3° colliget. ⁊ virtualiter trahunt originem ex his que
a philoſopho ⁊ commentatore eius ſcripta ſunt in tertio de
anima. ℂ 6° principalr̄ lapſus ad hūiditatē ⁊ fridītatē in ce
rebro cognoſci pōt per ſignū ſumptū a iuuātibus: eo qꝛ p ap-
plicationē calidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ iuuat̄: ⁊ iterū a nocentibus: qꝛ ce
rebrū eius per occurſum ad infrigidātia ⁊ hūectantia magni
fice leditur. Lapſus enim nō nāles iuuant̄ a ꝯtrarijs. Nāles
vͦo notabilr̄ eleuati facile nocent̄ a ſilib⁹: eo qꝛ ꝯuerſio in gñe
ꝓportionali facilior eſt. 2° pmi. caplō de ſignis complōnum.
ℂ 7° p̄ncipalr̄ iterum hoc etiaꝫ apparere pōt per ſigna ſum
pta ab exeūtib⁹. ſi enī ꝯtigit cerebrū eius moueri: aut nālit̄er
aut ſinthomatice ad expellēdū aliqd per ꝯgruas regiões mā
que expellitur ab eo p palatum: p nares: p oculos ſubſtantia
⁊ colore eſt flegmatica aquoſa ⁊ mucillaginoſa ⁊ alba. ℂ 8°
itez hoc apparere pōt: eo qꝛ īpedimentū aliquod in lingua
ipſius aſſignatur indebite mouendo ipſaꝫ ⁊ ſermocinando.
Neqꝫ enī aer ab ea ꝯuenienter frāgi pōt ad uoces dearticulā
das. ꝓpterea qꝛ v̄tus pigritata eſt ab augmēto humiditatis: ⁊
muſculi lingue īfuſi ſunt ab eadem ita ꝙ non pñt ꝯuenienter
moueri qñ ⁊ q̄re opꝫ. ℂ Et confirmatur hoc ſignum cū mul
ta ſit lenitas: ſeu lenitio in ſubſtātia lingue p tactū pcepta: ⁊ cū
albedine ⁊ mucillaginoſitate ibidem apparente. ℂ 9° iterū
predicta cerebri diſpō intelligi pōt per ſignum ſumptū qui
inter aiales operationes enumerari ſolet. ꝓpterea qꝛ virtus
aialis motiua retrahit ſpēs ⁊ inatū calorē de circūferentia
ad cētrū: ⁊ etiā qꝛ virtutū ſenſitiuarū exterioꝝ ⁊ iterioꝝ ope-
rationes detinent̄ ⁊ ligant̄ in ſomno ſm̄ placitum earū. Eſt
enim in hoc viro ſomnus ꝓlixus ⁊ ꝓfundus a quo non fa-
cile excitari pōt: ⁊ ſignificat augmentū hūiditatū. ꝓꝑ qḋ ua-
pores ab eiſdē eleuati ſunt multi: ⁊ ꝓfunditas ipſius ſignifi
cat groſſitudinem māerum effundentium uapores groſſos
qui nō niſi longo tpe a virtute reſolui poſſunt. ℂ At vͦo ulti
mo mala cōplō hūida mālis a multo flate pendens deduci
pōt ex laſſitudine totius motiue v̄tutis ⁊ impotentia non ſo
lum ad incipiendū: ſed etiā ad cōtinuādū motus progreſſi-
uos ⁊ alios inchoatos. ℂ Silr̄ etiā ⁊ in muſculis colli ⁊ ſpa
tularum ſētiantur in eo dolores extenſiui ex multa materia
ab eiſdē infuſa ꝓuenientes. Et ex his facile ꝓbari pōt eius
cerebri mala cōplō iam p̄dicta que videt̄ eſſe cā magis ſuaꝝ
diſpoſitionum. ⁊ clarius apparebit inferius.

Secunda diſpō p̄ncipalis huı⁹ viri eſt mala cōple-
xio ſtomachi ipſius frigida ⁊ hūida. ꝓꝑ
quā flegma multū per viā indigōnis in eo ꝯgregat̄. Iꝫ enim
utplurimū in fundo ſtomachi reperiat̄ flā: ut 13° tertij. caꝑ
de egritudinib⁹ ſtomachi appꝫ. In hoc tñ viro amplius de
flate gñat̄ ꝓꝑ p̄dictū lapſum ꝙ in coitate hoiū reperiatur.
ℂ Hec tñ flata ſunt magis nō nālia inq̄tū nō ſūt uere dicta
flata. Nullū enim eſt uerum flegma denoiandū niſi illud qḋ
ſcḋa digōne gñat̄ in epate. Alia vͦo flata equoce talia dicta
ſunt. ℂ Ex hoc autem flegmate ꝯtingit intendi p̄dictā ma
lā cōplōnē ⁊ cōfirmari in ſtomacho ⁊ ipaꝫ eandē eē gñatio-
nis ipſius cām. Uñ effectus eſt ſue cāe augmētatiuus ⁊ econ
uerſo. ℂ Hec aūt ſui ſtomachi mala cōplexio a me creditur
eſſe radicalis cauſa oium malarum diſpoſitionum aliorum
membrorum de quibus paulo poſt dicetur. ℂ Hanc igitur
malā cōplōnē ſignificat debilitas appetit⁹ ⁊ digeſtiue ipſius
propter augmentum humiditatum predictarum. ℂ Secū
do vͦo ſignificat ipſam perſeuerans ſtomachi lenities ad ta-
ctū perceptabilis. ℂ 3° ſigt̄ ipſam facilitas leſionis ab aſſū-
ptione humectātiū. ℂ 4° demōſtrat eādē iuuamētū ꝯſequēs
ex aſſumptione cuiuſcūqꝫ rei calefaciētis ⁊ exiccātis ſatis no
tabiliter. ℂ Quinto cognoſcitur ipa per intentionem rugi-
tus gurgulationis: uel fractionis uentoſitatum in ſtomacho.
ℂ Sexto ſignificat ipſam multitudo ructus. ℂ Septimo ſi
gnificat ſaliualis humiditatis multitudo: que tamen in eo
non multum perſeuerat: propterea quia caliditas epatis mi
norat humiditatem ⁊ exiccat eam. ℂ 8° ſigt̄ ipſam uentris le
nities aut ſaltem priuatio ſtipticitatis. ſuperfluitates enī pri
me digeſtionis multa humiditate commixte lenitionis uen-
tris ⁊ priuatiōis ſtipticitatis ſunt cauſe. reliqua ſigna dimit
to alijs quia hec meliora ſunt.

Tertia diſpō huius viri eſt motus p̄ter nām cordis q
nō pōt eē iectigatio ipſius propter ſui magnitu
dinem: que repugnat iectigationi. Nec eſt hic motus tremu
lus: qꝛ non eſt paruus neqꝫ multum ſpiſſus: neqꝫ eſt hic mo
tus ſaltuoſus ab auctoribus noiatus: qm̄ iſte eſt melior illo:
neqꝫ habet augmentum diaſtolis magnum notabiliter in-
terpolatum ſuccedentibus uel precedentibus quieti aut ſi-
ſtoli. Eſt igitur hic motus cordis nominatus ſtomachalis:
quem Auic. 11° tertij. caplō proprio aſafati noiauit. ℂ Po
teſt aūt in hoc viro hic tremor ꝓuenire ꝓꝑ malā cōplōnem
ſtomachi per colligantiam abſolutaꝫ nihil corporeum cordi
coicantis. ℂ Sed cōtinuatio huius motus p̄ternālis facit
me euidēti⁹ credere ꝙ ꝓuenit a ſtomacho p colligātiā non ab
ſolutā. Egritudines enī mēbroꝝ per colligantiam dicte abſo
lutā: ⁊ ſi qñqꝫ ſiant raro tñ pſeuerāt qn trāſeant in colligantiā
non abſolutam: ut colligi pōt 2° pmi. caplō de complexio

diſpõnibus. ¶ Et arguit̃ rõne pariter: qm̃ ois egritudo per
colligãtiã abſolutã dicta debilitat nãlẽ cõplexionem mẽbri in
quo ipſa eſt. ¶ Amplius ⁊ forti⁹ videt̃ debilitare nãlẽ cõplexi
onẽ mẽbri a quo ipa coicat̃ alteri. ſed ad debilitatẽ mẽbri coi
cantis ſequit̃ gñatio materierũ per viã idigeſtionis ⁊ multi-
plicationis in eo. Igit̃ ab illo mẽbro hec mã uel ei⁹ uapor ad
cor delegari põt: ſed illa eſt rõ formalis colligãtie nõ abſolute
p⁹ tertij. tractatu 2°. cap̃ p colligẽdũ. Igit̃ iſta ↄcluſio uera. ſ.
q egritudines que per colligãtiã abſolutã puenĩũt in aliquo
mẽbro raro pſeuerãt quin tñſeãt in egritudines per colligan
tiam non abſolutam: quod fuit concluſio demonſtranda.
¶ Nõ eſt aũt hec cordis diſpoſitio leuiter cõſiderãda pp plu
ra. p̃ qz nocumẽtũ cordis oib⁹ alijs mẽbris corporis coicat.
¶ 2° qz ſpũs vitalis qui eſt gñale inſtrm̃ oium opationũ pau
cificat̃: ⁊ in cõplexione ⁊ modo ſubſtãtie ſylueſtris efficitur.
3° qz hic mot⁹ ⁊ ppẽe cũ pſeuerat a piitorib⁹ medicis ſuſpe
ctus eſt habitus ⁊ ppẽe cũ eſt tremulus. Ille qui hẽt tremo-
rẽ cordis aſſiduũ caueat ne ſubito itercipiat̃ morte. 3° pmi de
ſignis pnoſticãtibus egritudines. ¶ 4° iterũ qz motus p̃ter
naturã cordis frequẽter ſolet aſſociari ſibi lipothomiã: aut
ſyncopim: ſed ois caſus plurĩũ ↄtueũ aut maioris pñs carum
eſt ualde uerẽdu; igit̃ cõcluſio uera.

Quarta pncipalis diſpoſitio ei⁹ eſt mala cõplexio ca
lida ⁊ humida epatis. lz eni ego credã q diſ
poſitio epatis eius a gñatione cõtracta fuerit calida ⁊ ſicca:
tñ in poſterũ cõuerſa eſt in humiditatẽ materialẽ notabiliter
¶ Potuit aũt hoc cõtingere in hoc viro plurib⁹ ex cauſis. p̃
ex pmitiuis: eo qz hic vir habuit cõtuſionẽ notabilẽ ſuper ſi-
nibus pectoris ⁊ hypocũdrijs: ſed ad ipſam pp̃ter debilitatez
per viã indigeſtionis multiplicata fuerũt flegmata: que natu
ralem cõplexionẽ euerterũt ad humidã. ¶ Secũda vo hui⁹
pmutationis cauſa potuit eſſe mala cõplexio frigida humi-
da ſtomachi pdicta que per colligãtiã abſolutã: uel nõ abſo-
lutã: uel per utrãqz ſimul pmutauit cõplexionẽ epatis ¶ 3°
cauſa eẽ potuit uſus rerũ ĩfrigidãtiũ ⁊ humectãtium longus
¶ 4° cã de remotis tñ eẽ potuit multitudo deſcẽſus materi
ei flegmatice a capite ipſius qd receptũ in ſtomacho pmixtũ
fuit kilo reddẽdo ipm frigidũ ⁊ humidũ. Epar ergo cũ non
potuerit rectificare diminutã digeſtionẽ ſtomachi pmutatũ
fuit per illa ⁊ in humiditatẽ cõuerſum. ¶ 5° cauſa potuit eſſe
pſeuerãtia oppilationũ in epate huius a materiebus iã pdi-
ctis. humorales enim materie citius ⁊ fortius pmutãt mem
broꝝ cõplexiones quãdo in eis fixe pmanẽt: ſed oppilatiões
ſunt cauſe fixionis materierũ in epate ſuo. Et ſi bñ conſide-
ras he q̃tuor cauſe inuicẽ connexe huius rei ueritatẽ mani-
feſte aperiunt. ¶ Poteſt autem aliqs in hui⁹ lapſus cognitio
nem deuenire per multa. ¶ Primo qz tangens hypocũdriũ
utplurimũ pcipit in eo friditatẽ: aut remiſſam caliditatẽ cuꝫ
manifeſta mollitie. ¶ 2° qz in eo abundat ſanguis multum
aquoſus. ¶ 3° qz color in corpore pueniens ab aquoſo ſan-
guine cũ remiſſa rubedine ad palliditatẽ tẽdit: uel remiſſam
citrinitatẽ ¶ 4° qz totuꝫ corpus molle ⁊ lapſuꝫ eſt. ¶ 5° qz
in eo apparet multitudo urine utpluriumuꝫ crude ⁊ aquoſe:
aut ſaltem leui tinctura tincte. ⁊ inuenitur in ea nubes pẽdu
la in medio ⁊ ſupremo uaſis diuiſa ad colorem aque uſqz tẽ
dẽs. ¶ Sexto qz ſuperfluitates inteſtinales mucoſe ⁊ aquo
ſe utplurimum expelluntur. ¶ Septimo hypocundriũ dex
trum pilis eſt denudatum propter augmẽtum humiditatis.
¶ Octauo quia cholere rubee paucitas in eo repitur ⁊ paſ-
ſiones ⁊ accidentia eius. ¶ Nono ⁊ ultimo quia in toto fe-
re corpore apparet diſpoſitio quaſi cacheſia. hec autez aſſigna
ri non poteſt proprie dicta ſine nocumento epatis plurimuꝫ
cõtingẽte ab augmẽto humiditatis in epate. ¶ Et ex omib⁹
iſtis inuicẽ congregatis ⁊ proprie ex virtute ultimi ſigni con-
cludit̃ q vir iſte facile paratus eſt ad hydropem aſcitem ni
ſi diſcrete prouideatur: ut infra tãgetur. Hec de epatis ipſius
diſpoſitione.

Quinta diſpoſitio pncipalis eſt mala cõplexio in reni
bus ei⁹: que eſt frigida ⁊ humida: ſiue ipa fue
rit per eẽntiã in renib⁹ icipiẽs: ſiue ipſa fuerit per colligãtiam
ſm ptẽ ab epate ⁊ a ſtomacho eiſdẽ coicata. Et uериſimili⁹ eſt
q hec diſpoſitio in renib⁹ eius ſit magis accitalis ⁊ tempora
nea q̃ nãlis. ⁊ iterũ per colligãtiã denoiãda talis q̃ per eẽn
tiã qualitercũqz tñ contigerit videt̃ q hec diſpõ frida ⁊ humi
da in renib⁹ pſeuerãs: qd per multa declarari põt. ¶ Primo
per ſignũ ſumptũ ab opationib⁹ ↄtutis nãlib⁹ digeſtiue eo qz
ppẽe digeſtiua ipſoꝝ multas ſupfluitates cõgregat in reni-
bus pp debilitatẽ: que ſupfluitates cognoſcunt̃: qz in eq̃ſta-
te urinali ſedimẽ appet ⁊ nubes groſſa: qñqz capillaris nõ ra
ro crinoidalis uel herbina: ⁊ aliqñ furfurea: ſed hec ↄũcta ſi-
gnificãt renũ debilitatẽ. 16° tertij. cap̃. 3°. ¶ Itẽ urina mingi
tur utplurimũ multa in q̃titate cõtinua ⁊ diſcreta: ut p̃alle-
gato loco colligendũ. Et ille qui mingit urinã: pp̃ter qd mul
totiẽs ad mingẽdũ ſurgit in renibus eius eſt egritudo. Et ſi-
militer qui habet urinam in qua eſt ſedimen carnoſũ. capil-
loſũ. ⁊ herbinum. ¶ Secũdo illud declarari põt ex ſubſtantia
urine: que ut in pluribus aquoſa eſt: ⁊ perſeuerat frequenter
in ea remiſſa tinctura palearis uel ſubcitrina: oẽs autem gra
dus coloꝝ qui ſunt ĩfra citrinũ ſignificãt frigiditatis augmẽ
tũ. 2° pmi. cap̃ de ſignis coloꝝ urine. ¶ Cõtra: qz urine hui⁹
viri nõ raro oſtẽdũt tincturã nõbiliter eleuatã: ita ut qñqz in
tẽſe citrine ruffe: aut ſubruffe videant̃: ſed oẽs hi colores ca
liditatis augmentuꝫ ſignificant. 2° pmi ubi ſupra. ¶ Item
urine ille frequẽtius ſũt groſſe nubẽ groſſaꝫ in medio uaſis
pendẽtem: ⁊ colore citrino coloratam. ſed multitudo nubis
arguit potẽtiam caliditatis ſeparantis. ⁊ groſſitudo arguit
materiã calidã ⁊ ppẽe cõplicatam cum colore citrino. igit̃
in renibus eius caliditatis dñium ſignificat̃ ⁊ nõ friditatis
¶ 3° ad idem in renibus ei⁹ apparet generari nõ raro multi
tudo harenaruꝫ ut ab effectu in urina ↄſpicit̃: lz ipſe ſignat
caliditatis augmẽtuꝫ. 16° tertij. cap̃ de lapide renũ. cauſa eniꝫ
vincẽs in generatiõe lapidis ⁊ harenaꝝ eſt caliditas egreſſa
ab eq̃litate. Et per eaſdẽ rõnes ⁊ ↄſimiles pariter pbari poſ-
ſet q in epate ei⁹ vincit caliditas ⁊ nõ friditas: cui⁹ oppoſitũ
apparuit poſſe colligi ex precedẽti cap̃. Ad hec omnia ridet̃
¶ Et p ad ultimũ dicit̃ q ex ſignis in pcedenti cap̃ tactis o-
bus uel ipſoꝝ aliq̃ nõ bñ ↄcludit̃ in epe hui⁹ viri dñari frigi
ditatẽ: imo pncipalis ↄclõ inueſtigata in precedẽti cap̃ fuit q
epar eius erat lapſuꝫ ad calidũ ⁊ humiduꝫ. uerũ caliditas in
eo eſt ita notabiliter ab humiditate ipi⁹ ſupata q apparent
manifeſta omnia humiditatis epatis ſigna: occulte vo cali-
ditatis reſpectu illi⁹ ſigna pcipiunt̃. Licet eni in aliq̃ corpo-
re caliditas vincat friditatẽ. ipſa tñ remiſſa reſpectu humidi-
tatis eſt cã generationis ⁊ multiplicationis pluriũ flegmatũ.
¶ Hec igitur flegmata caliditatis nãlis act⁹ ſua humiditate
opprimũt latantẽ q non apperẽt manifeſte caliditatis impſ
ſiões. pp̃ter qd ad motiua predicta facile ſolui poteſt. ¶ Et
p ad pmũ dicendũ q nõ ſemp ex tinctura urinarum neceſſe
eſt arguere caliditatẽ epatis aut renuꝫ: ↄtingit eni materias
que ſunt tincture urinaruꝫ efficientes cauſe aliũde decidi: ⁊
ad urinam effundi: lz in mẽbris urinalib⁹ nulluꝫ caliditatis
augmẽtum pcipiat̃. ¶ Ad formã igit̃ argumẽti cũ dicebat̃
q urine hui⁹ viri ſunt notabiliter tincte conceditur illud: ⁊ ſĩr
ↄcedit̃ q tinctura illa ſignat augmentũ caliditatis in oi loco
ubi ipſa oſtendit pncipiũ effectiuũ ⁊ materiale. ſed negat̃ ↄſe-
quẽtia: qm̃ neqꝫ in maiori neqꝫ in minori ↄcludit̃ diſtẽpera-
mẽtũ eẽntiale in epe: nec in renib⁹ eẽ. ſed eſt qz cholerica mate
ria multa qñqz detinet̃ in kiſti fellis: ⁊ in uenis epatis ⁊ re-
nuꝫ circũſtãtib⁹ pp aliq̃s oppilationes. cũ ergo apiunt̃ ille ef-
funditur mã cholerica ad vias urinales ⁊ tingit aquoſitatẽ.
Et ſimile eſt de hac mã accidẽtalr tingẽte urines ſicut accidit
in creticis trãſmutationib⁹ completis uel incõpletis. ¶ Et
ſimiliter motiuũ 2m̃ ſoluẽdũ eſt: qz dato q multitudo ⁊ groſ-
ſities urinarum cum tinctura atteſtetur caliditati: non tamẽ

cõcludiť caliditatẽ illã innaluiſſe in renibus neq3 in epate.
¶ Ad 3m aũt lʒ videať difficilius dĩ ꝙ harenarũ et lapidis
gñatio fiat a caliditate egreſſa tẽperamẽtũ: ut pulchre argue-
bať. nõ tñ cõcludiť in renibus eẽ auctã caliditatẽ harenarũ
et lapidis gñatiuã. Cõtingit eni ad ipſarũ gñationẽ ſortius cõ
currere caliditatẽ circũſtantiũ mẽbroꝝ e caliditatẽ acqſitaꝝ in
renibus genitã ꝙ caliditatẽ ꝓpriã ipſoꝝ renũ. Exemplũ pmi. ſi
cut multotiens ab epe a ſanguine in arteria orti ibi deſcẽdẽ-
te: et in uena kili frequẽter intẽſa caliditas in renib9 ꝑducit.
Exẽplũ ſcdi. ſicut cũ ꝑſeuerãt oppilõnes: et multiplicanť cir
ca renes intẽdiť caliditas et multiplicať in eis. Ad formã igi
tur argumẽti. a renib9 expelluť lapilli et harene q gñanť a ca
liditate egreſſa tẽperamẽtũ. ergo illa caliditas eſt neceſſaria a
renibus: patet ꝙ ↄña fallit ex predictis. ¶ 2o pncipalr hec
renũ diſpõ põt ꝓbari ex nocumẽto in opatione coitus con-
tingẽte. debilitať eni ꝓpter frigiditatẽ et hũiditatẽ in renibus
uenereus actus: ita ꝙ qnq3 nõ ſolũ diminuiť: ſed etiã aufer-
tur. quare 18o tertij. caplo pallegato de egritudinibus renuʒ
in gr pncepo. Et cõmittať qdẽ debilitatem renũ qualitercunq3 defectus in coitu. ¶ Eſt aũt ſubtilr cõmemorãdũ ꝓpter
qd renũ debilitas ſit cã defectus coitus: Dicẽdũ itaq3 ꝙ act9
uenereus a ỽtute gignitiua pficiť multiplr. ¶ pmo ex parte cõ-
uenientie mãe ſeminalis in quanto: et in q̃li debite diſpoſite.
¶ Scdo ex debita diſpõne organoꝝ: in qbus ultimate pfi-
citur ſemẽ. ¶ 3o ex debita diſpõne ſpũuʒ qui neceſſarij ſunt
ad illius mãei gñationẽ. ¶ Quarto ex debita diſpõne via-
rũ per q̃s effundiť mã ſemis. ¶ Quinto ex debita diſpõne
mẽbroꝝ: in qbus ſeminãtis mã gñať. ¶ Exẽplũ pmi: ſicut
mã ſeminalis mediocris quãtitatis: et cõuenienter cõplexio-
nata effuſa ad teſticulos recipit ab eis tẽperamẽtũ quo ad de
lectationẽ et gñationis aptitudinem recipit. neq3 enim aliqua
mã p canale tertiũ in mẽbro virili ſpmaticum nõ eſt cum effu
ſa delectationẽ in coitu et fecũditatẽ efficere põt niſi tempera
mẽtũ predictũ a teſticulis accipiat. ¶ Propter qd correlarie
concludiť ꝙ multotiens exit aliq̃ ſpmatica mã: aut ſibi conſi
milis a membro genitali ſine aliq̃ penitus delectatiõe: ut pa
tet in multis gomorreis. Et hec eſt ꝓpe huius viri diſpõ qui
habuit lõgo tpe ſpermatice mãei eductionẽ multã ut in plu
ribus abſq3 aliq̃ delectatione: aut cum eadẽ remiſſe ualde.
¶ Exẽplũ ſcdi multiplicẽ hẽt dubitationẽ ſm multiplicitatẽ
mẽbroꝝ. qdã eni poſuerũt ſpmaticã mãm gñari in uena kili
et ſibi ꝓpinqs tẽperamẽto epatis per renũ ad illius gñatio-
nẽ cõcurrentib9 ut colligẽdũ eſt 18o tertij. cap de cauſis ſpma
tis. et aliq̃liter 21o tertij. cap p. Et eãdẽ mãm p predictas ue-
nas effundi per uaſa ſpmatica: quoꝝ alteꝝ: qd dextrũ oritur
ab emulgẽtib9: ſiniſtrũ vo ab arteria orti ibi. Hec igiť mã per
pdicta uaſa effundiť ad teſticulos. ¶ Alij aũt uoluerũt hãc
ſeminatẽ mãm gñari in uaſis īuolutis circa teſticulos a quo
rũ tẽperamẽto ſanguis effuſus dealbatur et in ſpma ↄuertiť
et eſt opinio impoſita Ariſtoteli 9o animaliuʒ. cap de ſpmate.
¶ Nõnulli aũt uoluerũt mãm illã pcaſe in teſticulis gñari ut
iã viſuʒ eſt. ¶ Et ſi bñ cõſideras faciliter iſtas apparenter
diſſonas opiniones cõſiliari põt. Sperma enim cõplexiue
gñať in teſticulis. Mã vo illius aliq̃liter remota tẽperamen
tũ recipit in uaſis inuolutis. Mãm vo remotã magis neceſ
ſe eſt pdiſponi a mẽbris ſupioribus in qbus digeſtiua ỽtus
potentior eſt. ſ. in epate et in renibus. Patet aũt ꝙ ipoſſibile
eſt ſperma uerũ gñari: niſi organa uel mẽbra predicta ſint de
bite cõplonata et organizata in cõploe et unitate coꝝ. ¶ 3m
pdictoꝝ iterũ neceſſariũ eſt. niſi eni debita q̃titas ſpũum vi-
talium aialiũ et nãliũ ↄcurreret: et coꝝ cõplonale tẽperamen-
tũ: quõ poſſet alia materia gñari. ¶ Exẽpluʒ q̃rti eſt ut ſi bñ
uaſa ſpmatica et vie iã pdicte: per q̃s ſeminalis mã effunditur
et recipiť nõ eſſent bñ diſpoſite: nequaq̃ poſſet ſpma gñari.
¶ Exẽplũ quinti iam apparuit declarationẽ habuiſſe in
declarando mẽbra ad gñationẽ ſpmatis neceſſario concur
rentia. ¶ Ex his oĩbus diligenter cõſideratis apparere põt
cã ꝓpter qd hic vir a copula uenerei actus eſt ꝓuatus. ¶ 3o
principaliter hec renũ debilitas apparere põt ex debilitate
motus ꝓgreſſiui: et ſuſtentatione toti9 corporis ſup cruribus.
renũ eni debilitas multotiens pducit ad egritudines iũctu-
raꝝ. et hoc qdẽ eſt ſatis rõnale. qm ſupfluitates ab epate ad
renes ualde facile delegari pñt per uenam renib9 ab epe ad-
uenientẽ: ut 18o tertij. cap p. ꝓpe finem. ¶ Similr etiam a reni
bus ad iuncturas inferiores ualde facile declinare pñt ma-
terie ſluxibilitate et grauitate earũ. ¶ Et iterũ per ramũ ue-
ne kilis deſcendẽtis in duas ptes ramificate: et deſcendẽtis
per coxas. ¶ Et adhuc etiã propter colligantiam ſitualẽ ad
nucbã et ad ſex paria neruoꝝ deſcendentiuʒ ad alkatin: qui
oriuntur a nucha ualde leuiter mãe a renibus ad pdicta mẽ
bra delegari pñt. Unñ et hñtes debilitatẽ in renib9 in motu pro
greſſiuo ſunt leſi. Et plurimũ aliquã ſpẽm doloris iunctu-
rarum inferioꝝ incidunt. plura alia ſigna debilitatis renuʒ
demonſtratiua adducere potuiſſem. ſed hec cũ his que ſupe
rius dicta ſunt de nocumẽtis in urina cõtingẽtibus ſuffice-
re pñt. ¶ Et ex oĩbus in hoc caplo et in pcedẽtibus declara
tis ſũmatiʒ colligi põt hui9 viri diſpõ: ita ꝙ cõplo ei9 ex oĩb9
aggregata pticulis declinat ad frigiditatẽ et hũiditatem: ma
gis tñ ad hũiditatẽ q̃ ad frigiditatẽ. tẽperamentum eni nãle
epatis nõ ſufficienter põt cõtra opari friditati ſtõchi epatis
et alioꝝ: et cũ humiditate intẽſa ſtat augmentũ ſuccedere frigi
ditati. ut pma pmi. caplo de cõplonibus. humiditas eni ma
ior q̃ debet reddit corpus frigidius q̃ oportet. ¶ 2o ex pre-
dictis correlarie cõcludiť ꝙ oportet huic viro conuenienter
et celeriter ꝓuidere: eo qd reſpectu cõplexionis eius a genera
tione cõtracte: et reſpectu etatis hic lapſus eſt ſibi ad contra-
rium: et omnis talis ut in pluribus eſt uerendus: et male ter-
minationis iuxta ſermonẽ ſummi uatis aforiſmoꝝ 2o. In
morbis minus periclitantur egrotantes.

Sectio pa de adminiſtratiõe regiminis debiti per ſex res non nãles continens capitula ſex.

¶ De electione aeris et loci habitabilis. Cap. i.

Regimẽ aũt eius in duas ptes diuidiť. Et prima
qdẽ rectificauit reꝝ nõ nãliũ adminiſtrationem.
2a vo medicinaliũ exhibitionẽ. ¶ pa aũt harum
ſectionũ ſex cõtinebit breuia capla. ¶ Quorum
pm eſt de loci habitabilis electione. Eligať igiť
eius regio ciuitatis domus uel camera ad caliditatẽ et ſicci
tatem tendentia magis tñ ad ſiccitatem q̃ ad caliditatẽ. et ſit
locus eius partialis orientali et meridionali aere detectus a
uẽtis hũidis borealibus et occidẽtalib9 elõgatus: et a decurſi
bus aquaꝝ uel uallũ remotus: in quo frequẽter ignis accẽ
dať ex lignis lauri abietis pomoꝝ iunipi: pini: et frondibus
herbarũ cõſimilr calidarũ. In quo ẽt ſepe ſuffumigium fiat
ex colofonia ſtorace calamite: reſina: pice: ſandaraca: barbure
laudano: et ↄſimilibus. ¶ Et gratia annexoꝝ aeri ueſtes ei9
ſint bñ calefacientes: et membris adherentes cõuenientius ſtri-
cture. Et in hyeme ex conuenientibus pellibus dipꝫ lotdeꝫ
muniat: et caput eius birreto agninis pellib9 ſuffulto in hye
me: et leuioribus in eſtate regendum eſt. ſ. caput.

¶ De regimine per repletionem et inanitionem. Cap. ii.

Quoniã hui9 viri diſpõ a multa repletiõe depen
det. Ideo ciboꝝ quantitatẽ mediocrẽ accipe de-
bet. melius eſt ei a dieta cõmuni media eque di-
ſtanti declinare ad latus ſubtilitatis q̃ ecõuerſo
quare ciboꝝ et potuũ quãtitatẽ accipiat: nec ap-
petitum excludentem: imo decens eſt ei a menſa ſurgere reli
quijs famis et ſitis in ſtomacho remanentibus ut condecen
tius amplectente ſtomacho cibos et potus digeſtio perficia-
tur et laudabilior. ¶ Si autem iterum contigiſſet ciboꝝ re
pletionem fuiſſe acceptam ad coꝝ eductionem priuſq̃ cor-
rumpantur ꝓponendũ eſt uomitu: aut ſubductiõe per infe-
rius. ¶ Et pm quidẽ hoꝝ perficiť imponẽdo digitum ul pẽ
nã oleo imunctã uſq3 ad pncipiuʒ meri intrãdo. ¶ Et ſi non
uomeret p hoc faciliter: tũc accipiať cyathus aque decoctiõis
radicis raphanis cuĩ addanť. ℥ ij. aceti: et totuʒ hoc bibať

tepidũ poſtq̃ plenus fuerit ſtomachus cibis in ſublimitate groſſitie dulcedine ⁊ amaritudine: acredine ⁊ acuitate varia⸗ tis. ¶ Si aũt per hec cõuenienter euomuerit bonũ eſt. ſi aũt non: fiat ei cliſtere ↄuenientis attractiõis ad inferiora. ℞. de coctionis q̃tuoꝛ plãtarũ malue. ſ. mercurialis: blete: ⁊ viol. lib. j. olei violarum. ℥. iiij. ſalis cõis. ʒ. vj. bñdicte lene Galeni añ. ʒ. iij. zuccari ru. caſſiefiſtule añ. ℥. ſ. miſce ⁊ totum hoc ac⸗ cipiatur hora conuenientiori ut apparebit.

¶ De regimine per quietem ⁊ exercitium. Cap. iij.

Exercitiũ exiens a mediocri huic viro cõueniens eſſet ꝓpter neceſſitatẽ ↄſumptiõis ſupfluitatum que in ipſo abũdãt. nec q2 in ipſo laſſitudo no⸗ tabilis apparuit exercitiũ pp hoc nõ videt̃ eẽ cõ⸗ ueniens. Leuiter ergo incedẽdo aut gradarium equũ equitãdo ſtõacho exiſte a cibis vacuo exerceat̃: aut mon tis diſtantiam aliq̃ tã aſcendendo uel deſcendẽdo: ita ut ca⸗ dat in eo actualiter ⁊ in membris caloꝛ acutus percipiatur. Si autem ex hoc tali exercitio laſſitudinẽ incurrat deſiſtat ab eo ſermone veteri. In omni motione corporis ⁊c̃. ¶ Et loco exercitij fricationibus corporis utat̃ a genibus uſq3 ad pedes. deinde ab inguinibus uſq3 ad eos: ⁊ a ſpatulis uſq3 ad nates: ⁊ ab humeris uſq3 ad manus inferius trahendo cũ fricationibus rubedinẽ aliquã in mẽbris inducentibus. hora q̃dẽ qua iam ꝑma cõpleta eſt digõ ⁊ venter a ſupfluita te mundificatus fuerit. Reliquo aũt tp̃e conuenientius eſt ei quieſcere q̃ exercitari: eo q2 motus materierum digeſtionem impedit. 22° tertij. cap̃ de doloribus iuncturarum.

¶ De regimine per ſomnum ⁊ vigiliam. Cap. iiij.

Ex his que in p̃cedentibus declarata ſunt patet huic viro neceſſariũ eẽ recedẽ magis ab eq̃li pa⸗ rũper per augmẽtũ doꝛmiẽdi q̃ vigilãdi ut me⸗ lioꝛ in eo fiat digõ utriuſq3 mãei ⁊ iſenſibilis ea rũ expiſſio: ⁊ l3 in ipſo multarũ mãerũ augmẽtũ exiſtat que exiccatiõe idigẽt: ⁊ per vigilias exiccarent̃ magis. tñ q2 p ipſam maioꝛ fiet in hoc viro laudabiliũ mãerũ reſolõ q̃ oportet. Ideo pp hoc amplioꝛ ſomnus ei conuenit q̃ bre⸗ uis. ¶ Somnus itaq3 uel doꝛmitio cõpetit ei diſtanter a ci bo per horã vnã uel duas ſuper dextro prius. deinde ſuper ſiniſtro latere figura corporis mediocriter erecta. ¶ A decu bitu ſuper ſpinam oĩno caueat: imo cõuenientius eſſet ei ſu per uentrem q̃ ſuper ſpinam doꝛmire. ¶ Caueat doꝛmire in camera antique conſtructionis habente teſtudinales reuo⸗ lutiones: in quam etiam radius lune nullo modo ptinget. nocet enim uehementer capiti eius ⁊ reumatiſmũ faciendo ſanguinem uel alterum. 2° tertij. tractatu primo.

¶ De accidentibus anime. Cap. v.

Paſſiones aĩales: ⁊ maxime cõtriſtãtes oĩno caue ri debẽt. foꝛtaſſis enim ⁊ ita credo in hoc viro tri ſtitia magna fuit cã corruptiõis ſanguis: ⁊ aliaꝝ mãeꝝ in eo. Aut per viã ↄgelatiõis que ſucceſſit ſuffocatiõi innati caloris: ⁊ in membris ↄcentra tis: aut per viã aduſtiõis mãerũ illarũ. l3 ꝑmã cãm a poſterio ri viderim uerificatam magis: qm̃ iſte vir expulit mãm me lancolicam ſanguine cõmixtã cũ ſignis frigiditatẽ teſtificantibus magis q̃ caliditatem. ¶ Fuit enim illa mã nigra ⁊ obſcura penitus abſq3 aliq̃ lucıditate. ¶ 2° fuit ſm ptes oẽs cõpacta multũ. ¶ 3° võ fuit aſſociata fetoꝛi hoꝛribili. ¶ 4° non habuit ſecũ cõmixtas ſpumoſas ptes aliq̃s: neq3 coloꝛe citrino colo ratas. ⁊ oĩa iſta ſigna exiccatiõis caliditatis demonſtratiua ſunt ſicut iſtis oppoſita caliditatis augmẽtũ ſignificant ſeu oſten⸗ dunt. ¶ Igitur oẽ accñs aĩe per qđ moueant̃ mãe: ⁊ ſpũs ad eẽ ab intus eratẽ cã p̃dicte ſuffocationis innati caloris: ſicut fu roꝛ iracũdia eſſet cã inflãmationis ⁊ aduſtiõis earum ꝓpter uelocẽ ⁊ foꝛtẽ motũ in ſpiritib᷒ ⁊ humoꝛib᷒ cõtingentẽ iracũ dis ⁊ ſimilibus. Et foꝛte ſi bñ conſideras innati caloris diminu⸗ tio que per modũ ſuffocatiõis ↄtingit potuit eẽ vna de cau ſis que fecit hunc virũ ad venereos actus impotentẽ. ¶ Ex q̃bus cõpleret̃ ſenarius numerus cauſarũ diminutionis in coitu efficientiũ. Itaq3 neceſſarium eſt huic viro has paſſiones a ſeipſo ſoluat: ⁊ hylaris ⁊ iocundus exiſtat: ut confoꝛtata aĩe ma potentioꝛ ſit ad ſalutem inducendam bene regendo ma terias ⁊ membra corporis.

¶ De electione ciboꝝ ⁊ potuũ cõuenientium. Cap. vi.

Hunc aũt in hoc cap̃ paulisꝑ ſubtili᷒ procedẽdũ eſt. Uidet̃ enĩ3 difficile ſatis poſſe eligi cibaria ſuis qualitatib᷒: ⁊ ꝓpe medicinalib᷒ vnicuiq3 mẽbro lapſo cõuenientia ꝓpter cõtrarietatẽ lapſuũ in di⸗ uerſis membris eius in ꝑ principali cap̃ inueſti gatam. ¶ At võ ut rõnali iudicio modus dietandi in cibis eligat̃: ꝑmittendũ eſt ꝑ q̃ cibaria penitus cibaria dicta ſaltem aliculus quãtitatis non eſſent huic viro conuenientia: eo q2 augmẽtũ efficerẽt in mãebus: ⁊ iterũ q2 non cõuenienter ad⸗ uerſarent̃ lapſibus predictis. Cibi enĩ tales ⁊ potus penitus a materia operantur ⁊ non a qualitate. ¶ Premittendũ 2° q̃ tales cibi debent eſſe medicinales: aut medicinalibus cõ⸗ mixti ſi cibales fuerint. ¶ Premittendum 3° q̃ tales cibi de bent eſſe leuiter calidi nõ trãſcendẽtes primũ gradũ: aut pri mã manſionem ſecundi: quia lapſus ad frigidum in hoc vi ro eſt parum intẽſus. ¶ Premittẽdum 4° q̃ tales cibi debẽt eſſe in ſiccitate notabiliter eleuati ut in ſcõo gradu: ⁊ adhuc in prima mãſione tertij. Probat̃: q2 lapſus ad hũidũ in hoc viro eſt amplioꝛ in duplo maioꝛ ⁊ amplius q̃ ad frigidum ↄre ⁊c̃. ¶ His ꝑmiſſis fiat huic viro panis modicũ ſubtilis furfuris hñs de fermẽto ⁊ ſale magis recipiẽs q̃ cõis panis ⁊ ſi comederet aliquãto tp̃e panẽ ex farina ſpelte factũ eſſet ei utile magis: aut ſaltẽ in quacũq3 cibatione ſemp comedat ante cibũ: ⁊ poſt cortellos. x. ⁊ eſt bis coctus panis: ſit autẽ bñ coctus panis etatẽ hñs duoꝝ aut triũ dierũ ad plus. ¶ De carnibus aũt eligant̃ capreoli bene adulti: quorũ carnes exic catiue ſunt magis q̃ eoꝝ quoꝝ etas mẽſem non tranſcẽdet: ſint ẽt vituli adulti ⁊ carnes gaſelli ⁊ ſyluestris porci ⁊ lepo ris ⁊ ceruí. agni aut caſtrati ⁊ domeſtici porci dimittantur. ¶ De uolatilibus aũt utat̃ oĩb᷒ domeſticis ⁊ ſyluestribus ꝑ terq̃ in aq̃s degẽtibus. Un̄ pulli: pdices: faſiani: coturnices: ⁊ minute aues cõuenientes ſunt. De melioribus aũt q̃bus uti põt ſunt colũbi iuuẽculi. corũ võ carnes cõueniunt ei cuius corpus infrigidatũ eſt ⁊ ſanguis eſt paucus. Un̄ ex cõtinente cap̃. 669°. Pulli colũboꝝ dant̃ in cibo illi cui᷒ corp᷒ eua cuatũ fuit ſanguíe aut infrigidatũ ex longo moꝛbo. Silr̃ ⁊ capriolinę carnes. de q̃drupedibus optime ſunt ei. ipſe enĩ3 inter ſyluestres carnes meliores exiſtunt ⁊ ſanguis exeis ge nitus paucas hẽt ſupfluitates. Almanſ. 3° cap̃ 32°. ¶ Car⸗ nes võ aĩaliũ multe hũiditatis: ut ſunt agni caſtrati ⁊ re centis porci de quadrupedib᷒. ⁊ anates ⁊ anſeres ⁊ oxigio⸗ nes. i. qualeis de uolatilibus nõ ↄueniunt niſi coquant̃ cum plãtis exiccatiuis nõ multe caliditatis: uelut ſaluia hypericõ aut cũ aromatib᷒ notabilis exiccationis: de quib᷒ tñ pauca q̃titas apponat̃: ne ꝓpter caliditatẽ ledãt. pp qđ gra huius ſa lite carnes huic viro ſunt cõuenientes: ⁊ ſilr̃ carnes in moꝛta riolis ↄdite ⁊ in uẽtrib᷒ conſeruate. ¶ De plãtis ↄueniũt ei ſaluia: mentha: ruta: ſerpillũ: ⁊ ꝓprie maioꝛana: feni. petro. daucus. i. baucia ſyluestris ⁊ domeſtica. Caules etiã ↄueniũt ei: ⁊ in ſũma oẽ uegetabile: cuius caliditas non eſt excedens multũ: ⁊ ſiccitas eſt notabilis laudandũ eſt ei. pp qđ lactuce: poꝛtulaca: bleta: ſpinachia: viola: malua: cucur. cucu. citrul li: ⁊ anguria oĩno dimittant̃: niſi in pauca ualde quantitate ⁊ raro uſu. ¶ De fructibus võ hoꝛarijs: ut ceraſa dimittan tur ⁊ auellane recentes. Ficus võ folatione: uel fabatione: ⁊ amigdale recentes: ⁊ pira ad notabilẽ dulcedinẽ inclinata: ⁊ pepones bñ dulces ↄueniunt ei. ¶ De ſiccis fructibus con⸗ ueniũt ei ficus ſicce fiſtici: ꝓlokaracte. i. karobe: auellane: ca ſtanee clipe: ⁊ ꝓprie ꝓpter renes: ⁊ amigdale ſicce ⁊ cõſimiles: ⁊ vue recentes bene etiam mature etiam utiles ſunt ei: niſi quia non ſit uſus eorum frequens ⁊ multe quãtitatis. ¶ De radicibus conueniũt ei rape: ⁊ napi ꝓprie: eo q2 mundificãt renes ⁊ exiccãt coitum. Et cepe ẽt ⁊ ꝓprie cocta conueniunt

et ꝑ ꝓpile bulbus cũ cõfortatiõe ſtomachi quã efficit. Alleũ vo ꝛ porrũ dimittant᷑. karotis aũt cuiuſcunqꝫ ſpẽi uti põt: ꝛ quouis preparationis mõ. Sparagus ꝛ lupulus ꝛ cappares cũ mũdificatione ꝛ exiccatione ſua etiã ſunt laudabiles. ℂ De cõditis placẽt mihi oliue: ꝛ baucie: ꝛ napi ɔditi: ꝛ proprie ſecacul. i. iringus conditus pp renes: ꝛ citonia condita herũ poſt cibũ ſunt ei bona. ℂ De peregrinis cõditis conuenit ei inter reliq̃ extremitates balſami cõditi. ꝛ dr̃ confectio xilobalſamũ cõditũ. ꝗꝗ. et ɔditũ: qđ viride dr̃. hec duo ſunt in quibus magna ſne curationis vis cõſiſtit. kebulos etiam conditos laudo. Et erit oium iſtoꝝ canon adminiſtrationis in regimine medicinali declarandus. ℂ De his vo quibus cũ delectationis cibi cõdiũtur placet uſus aceti acutiſſimi: ꝛ agreſte cõuenienter ſalſe: ꝛ lymonũ etiam uſus cũ aptiõe inciſione ꝛ exiccatiõe ſua cõueniens eſt. Citrãguloꝝ vo ꝛ gñ acoꝝ acriũ uſus nõ eſt ei ɔueniẽs. ſuccus ḋt maçoꝝ ꝛ dulciũ gñatoꝝ oimodo adminiſtrationis placet. ℂ Oleũ oliuarum bñ maturarum nõ multũ placet: eo qꝛ humidũ eſt in fine primi in q̃ttũ vo calidũ eſt in pncipio pmi cõueniret: ſed ſi erit in ſuo artificio cõuenienter ſalitũ conueniet ei. ℂ Butyri uſus oino dimittat᷑ ꝓpter ampliorem eẽ in eo humiditatem q̃ in oleo oliuarũ. ℂ Si aũt hic vir uellet uti oleo cõueniẽti nõ eligat oleũ ꝑter factum de nucibus. Jpm eni cũ exiccatione: calefactione: ꝛ aptiõe ſuis ſtomacho epati: ꝛ oibus urinalib⁹ vijs cõuenienti⁹ eſt q̃ pdictũ. ℂ Oleũ etiã amigdalarũ dulcium: ꝛ de fiſticis ſumme conueniunt ei. ℂ Oleum de pineis ꝛ de ſiſamo oino dimittant᷑. ℂ Mel vo ꝛ ɔdita oia cibaria laudabilia ſunt. cũ enim calidũ ſit ꝛ ſiccũ in 2° ꝛ potenter aduerſet᷑ flati ubicũqꝫ reperiat᷑ cõſumendo ipm ꝛ ꝓcipitando per uentrẽ ꝛ per urinam nõ eiiat᷑ ab eiõne cõuenienti: ꝛ ꝓpe in vigorando ꝛ mundificãdo. pp qđ oportebit q̃ vir iſte utat᷑ non raro hydromelle: cuius deſcriptio ꝛ modus uſus eius in ſequenti caꝑ declarabitur.

De potu aũt eius cõuenit ei vinũ ſubſtantie puruꝫ uel oyaphanũ colore albũ: uel citrinũ. odore ſuaue potẽtia ſua mediocrẽ fumoſitatem hñs. qđ tñ ſi fumoſum fuerit aqua cõfrãgẽdũ erit ſm tertiã uel q̃rtã partem eius cõmixta que mẽſurari poterit ſm diſcretionem paucitatis ꝛ vini fumoſitatẽ. ꝛ ſit aqua ab electo fonte collecta: q ſit celo ꝛ aeri diſcoptus a uallibus ꝛ limoſis ſupfluitatib⁹: ꝛ corruptibilib⁹ plãtis in eo natis denudatus: in quo neqꝫ ranarũ: neqꝫ ſanguiſugarũ: uel piſciũ multitudo reperiat᷑. ℂ Eligibilior aũt aq eidẽ eẽt aq̃ ciſterne que cũ uelocitate ſuę penetrationis: ꝛ ſubſtantie tenuitate penetrabilior eſt: ꝛ ꝓpter ſi cũ çuccaro cõmiſceat᷑ ꝛ coquat᷑. çuccarũ eni ꝛ propter tertie decoctionis taberçet noiatuꝫ a medicis conuenit ei cũ eo q̃dem nutrit calefaciendo ꝛ exiccãdo. Eſt eni calidum in fine pmi: ꝛ ſiccum in eo: ꝛ confert ſtomacho abſtergendo ab eo flegma ꝛ a membris nutricationis.

Sectio ſcđa cõtinens capitulum vnum. De regimine harũ diſpoſitionum per inſtrũ medicinalia.

In electione aũt medicinarũ diſpõnibus hui⁹ viri cõuenientiũ ꝑmittẽdũ ꝑ q̃ difficile eſt eligere inſtrũ oib⁹ diſpõnib⁹ ſimul ɔuenientia pp uarietatẽ ipaꝝ: qđ eni eẽt ɔferẽs diſpõni renũ ꝛ epati eius nõ videretur utile ad diſpõnes ſtõchi capitis ꝛ neruoꝝ ipſius. Jõ ſecurius eſt intẽdẽ ad rectificationẽ alicuius de numero haꝝ diſpõnum: ꝛ maxie ei que ſuſpectior eſt deinde pmutatiꝫ trãſire ad regimẽ aliaꝝ ſm q̃ magis vl̃ iſte ſtare neceſſitas. ℂ Pmittẽdũ eſt 2°: q̃ regimẽ hui⁹ viri per medicinalia pmutãdũ eſt ſꝫ reuolutiões ptiũ anni. Haꝝ aũt diſpõnũ quedã magis infeſtare ſolent in uere q̃ in eſtate ꝛ ſic de alijs. ℂ Jdeo ꝑmittendũ eſt 3°: q̃ reſpectu eius in pncipio ueris fiat eductio materieꝝ: a qb⁹ he diſpoſitiões fieri ꝛ augeri ſolẽt ut nũc ſeq̄t᷑ ꝛ ſic de alijs tẽporibus. ℂ Jtaqꝫ in pncipio mẽſis martij circa ſextũ uſqꝫ ad x^m diẽ lunarẽ eius adminiſtret᷑ huic viro hoc pmũ minoratiuũ. ℞. agarici electi: hermodactyloꝝ aã. ʒ. j. ſ. çinçiberis: aniſi viol. aã. ℈. ſ. ſalis indi. ℈. iij. aque eupatorij: aque viol. aã. ʒ. ij. aque abſinthij. ʒ. j. ſ. penidiaꝝ. ʒ. vj. infundant᷑ ſpẽs puluerizate in pdictis aq̃s p vnũ diẽ nalẽ. deide calefiãt oia ꝛ bñ miſceant᷑ ꝛ colent᷑. colature iſti admiſceat᷑ electuarij idi. ʒ. j. ſ. ꝛ totũ cal dũ in potu exbibeat᷑. ꝛ poſt ipm dormiat p horã vnã: ꝛ trãſactis horis qu que accipiet cyathũ vnum aque calide ordei cum çuccaro: ꝛ poſt iterum tardet cibum per horam vnam. ℂ Accepto igitur hoc minoratiuo die immediate ſequenti accipiat hoc 2^m remediũ. ℞. ſyrupi cõpoſiti acetoſi. ʒ. ſ. ſyrupi de eupatorio. ʒ. j. aque mẽthe: aque abſinthij. aã. ʒ. j. aque cicoree. ʒ. j. ſ. miſce ꝛ accipiat ipm uſquequo appeat in ei⁹ urina hypoſtaſis alba eq̃lis cõiũcta: ꝛ in fundo ſedẽs. ℂ 3^m inſtrũm eſt ut in die imediate ſeq̄ntẽ purgetur cũ hoc medicamine. ℞. iere Galeni ʒ. ſ. caſſiefiſtule paulo añ de cãna extracte cũ aq̃ eupatorij. ʒ. j. agarici electi. ℈. j çinçiberis. ǧ. iij. miſce ꝛ obſeruent᷑ poſt ipm hore: ꝛ cõditiones oẽs que de minoratiuo ſuperius poſite ſunt. ℂ 4^m inſtrũ eſt. ut poſtq̃ iſte vir pſcripto mõ purgat⁹ fuerit itẽdat ad mũdificationẽ capitis eius cum hoc gargariſmate. ℞. corticũ agarici: collogn. aã. ʒ. ſ. coſti piretri ſtaphiſagrie: çinçiberis: cinamomi. aã. ʒ. j. puluerizent᷑ omnia ꝛ bulliãt in lib. iij. aque uſqꝫ ad cõſumptionẽ medietatis. De hac igit᷑ coctiõe colata accipiat᷑ lib. ſ. ꝛ ſupaddat᷑ eidẽ oximellis ſquilitici. ʒ. j. ſ. electuarij dyairis deſcriptiõe Nicolai. ʒ. iij. miſce: ꝛ cũ hoc actu calido poſtq̃ paulisper fuerit in ore retentũ fiat gargariſma mane ꝛ ſero per horam. j. ſ. ante cibum diebus ſex uel octo continuis. ℂ 5^m inſtrumentũ eſt ut poſt illud gargariſma gratia cõfortandi caput ꝛ cerebruꝫ utatur oibus iſtis inſtrumentis ſimplicibus ꝛ compoſitis. ℂ Quoꝝ primũ eſt ſpica inda que ſup bregmate pulueriçata confortat cerebrũ. Vñ in aggregatore Jo. ſep. in ſuo caꝑ. Spica inda exiccat humores in capite congregatos: cõfortat cerebrũ: ꝛ ꝓhibet reumatiſmos. ℂ Jtẽ ad hanc intentionẽ confert excellenter ambra pulueriçata ſup bregmate. Vñ ubi ſupra caꝑ de ambra. Ambra ſuppoſita capiti confortat cerebrũ ꝛ corroborat ipm ꝛ ſenſus eius ꝛ cor. ℂ Jtẽ ad eandem itẽtionẽ ɔfert auellanaꝝ comeſtio. ipe enim augmẽtum efficiũt in cerebro. 2° can. auctc hyppo. capitulo de auellanis. ℂ 6^m inſtrũ eſt: vir iſte poſtq̃ uſus fuerit pdictis per aliquot dies per vnã cõpletã ſeptimanã oi mane ore eius pleno trahiciat per nares eius de hac mixtione. ℞. aque ſublimationis maiorane. ʒ. iij. muſci electi. ǧ. v. tepefiat totum ꝛ adminiſtret᷑ ut ſupra. Ego enim tota etate mea nullũ inueni remediũ melius celerius ꝛ efficacius cerebri ꝛ neruoꝝ ɔfortatiuum. ℂ 7^m inſtrũm eſt: vir iſte aſſueſcat ſepe comedere xilobalſamũ ɔditũ nõ ſophiſticatũ: qđ fit ex recentibus vngulis ligni balſami cũ çuccaro cõditũ: ꝛ accipiat᷑ in mane cõpleta iã ꝑ° dĩgõne coclear vnũ ex eo ꝛ tardet᷑ cib⁹ ſaltẽ horis q̃tuor. ℂ 8^m inſtrũm qđ colcat iuuamẽtũ magnũ oibus fere diſpõnib⁹ ei⁹ eſt uſus ſotire magne poſite ab Auic. 5° can. ſũma ꝑ°. que ſotira. i. ſaluatrix interpretat᷑. lꝫ Halibas 4° practice. caꝑ 6°. hoc electuariũ noiauerit ſelſe. Et accipiatur ex eo. ʒ. j. ſ. in aurora cũ aq̃ maiorane g̃rã cerebri. ꝛ cũ aq̃ roſmarini ꝓpter neruos ꝛ cũ aq̃ abſinthij: uel menthe ꝓpter ſtomachum.

Pro corde 9^m remedium eſt ꝛ magis inferioribus conferens membris ſtomacho pectori ꝛ epati eius ꝛ cũ appareret in pdictis uel ſꝫ aliquo nocumentũ manifeſtũ incipiat ſibi prouideri. ꝛ primo ſpothamije ꝛ debilitatibus cordis ꝛ defectui animoſitatis cum hoc digeſtiuo. ℞. aque ſublimationis melliſſe ꝛ bugloſſe aã. ʒ. ij. ſyrupi de corticibus citri. ʒ. j. ſyrupi de biſantijs. ʒ. ſ. detur hoc actu calidũ in aurora per. 8. uel. x. dies cõtinuos. ℂ Decimũ inſtrũm eſt ut hic vir accipiat hoc euacuatiuum die immediate ſequenti. ℞. aque ſublimationis foliorum baſilicanis: aque radicis enule. aã. ʒ. j. ſ. reubarbari: agarici electorum aã. ʒ. j. ſ. çinçiberis ſpice nardi. aã. ℈. ſ. ſalis gẽme. ǧ. iij. infundantur oia per diem nãlem in predictis aquis. deinde calefiant ꝛ colent᷑ ꝛ exprimant᷑: ꝛ colature addant᷑. ʒ. ij. eluarij ad medium ſolutiui deſcriptiõe Auic. 2° de virib⁹ cordis.

cap̄ penultimo. ⁊ obſerueſ poſt iſtud totū qḋ poſt alia ſolu tiua ſcriptū eſt. ¶ Et attēde q̄ p̄ſcriptū digeſtiuum imediate ⁊ hoc ſolutiuū coiēant intētōes ſuas mēbris: aut lapſibus calidis ⁊ frigidis. Unde ſi tua intentio inclinareſ magis ad aduerſandū cholere q̄ flegmati: tūc multiplicetur doſis reu barbari. ⁊ econuerſo ad frigidaꝫ intendendo eīm addatur in doſi agarici ſm̄ coniecturam tuam. ¶ Undecimū inſtr̄ꝫ ſpāle ⁊ utiliꝰ eſt hoc cōpoſitū. ℞. aque melliſ. ℥.ij. puluēris çe doarie. ʒ.j. vini aromatici. ℥.ij. miſce: ⁊ quatuor uel. v. diebus calidum exhibeaſ in potu: ⁊ fuit de expertiſſimis auctoris Alkaſis. ſcripſit eni in liᵒ ſimplicium. çedoaria cōfortat cor letificat ipm̄: ⁊ ualet ſyncopi meſie ⁊ tremori cordis ⁊ multuꝫ corroborat ipm̄ ⁊ epar. ¶ Ego uō doctrina Dyaſcoridis: ⁊ expientia ab eo habita ſcio ſi quibuſdam diebus oī mane in potu dentur. ℈.iij. eleī muſa cū. ℥.ij. aque ſublimatōis folio rū aut floꝝ croci mirabilir releuari incopiçatos: ⁊ reſolutos oēs a q̄cūqꝫ cā cōtigerit ipſos defeciſſe: ſiue calida ſiue frida. Unde Dyaſ. in ſuo cap̄. muſcus potatus confortat cor ⁊ omnia mēbra interiora: ſiue ſuperpoſitus. Unde eſt dans vigorem oībus mēbris: uel ſolatiuꝫ: ut habet alia littera: fortitudineꝫ eius augendo. ¶ Duodecimū inſtr̄m de his que cordi cere bro ⁊ oībus p̄ncipalibus utilitatē afferunt ad elariū de gem mis deſcriptū a Meſue in Antidotario ſuo diſtinctione pᵃ cap̄ 3ᵒ. ⁊ fuit de medicinis Gal. collectis ab eo in liᵒ xᵒ tracta tuū. de quo exhibeanſ oī mane. ʒ.iij. ⁊ ſi uolueris ipꝫ cerebro appropriare magis deſ cum. ℥.ij. aque ſublimatōis betoni ce: uel ſaluie in frigida cā: in calida cū aq̄ roſ. uel viol. ⁊ cum intendis ad lapſum frigidum cordis cū eo deſ cum aq̄ enu le uel melliſ. ad calidū cordis lapſuꝫ deſ cum aq̄ acetoſe uel floꝝ ſalicis: uel bugloſ. que tēperata eſt. ⁊ reſpectu lapſus ca lidi infrigidatiua eſt: eo qꝛ remiſſum additum intenſo remit tit ipm̄. ut ex p̄ncipijs theorie deductū eſt. ſilr̄ etiā ſi hoc ele ctuario uolueris uti ad ſtomachuꝫ calefactū deſ cū aq̄ lam bruſce: uel decoctiōe eius: uel cicoree: uel floꝝ ſalicis: ⁊ ad fri giditatē eius cū aqua abſinthij: menthe: uel betonice. Et q̄n uolueris cum eo vigorare epar calefactū deſ cum aqua en diuie epatice uel cicoree ſicut ad ipm̄ infrigidatum confert aqua eupatorij. hypericonis ⁊ ſimilium.

Pro ſtomacho

Terciūdecimūꝫ inſtr̄m eſt re cuſtcans ſtomachū: in quo p̄ pter amplā humiditatē eius per viaꝫ indigōnis mā̄e frigide generanſ ⁊ cōgregātur: cuius deſcriptio. ℞. pulueris carui. ʒ.ſ. maſticis. ℈.ſ. deſ in potu cum. ℥.j. aque decoctionis gra ni piperis longi. Eſt enim inſtr̄m magne eff. cacie: quod in q̄ plurimi hoīm ⁊ in meipſo vidi ut ex cōponentibus videri pōt. Unde Dyaſcorides cap̄ de maſtice. Maſtix cuſtomatiche eſt epar ⁊ uentrem defectos corroborat: ⁊ in actiōes eorum iuuat abſqꝫ moleſtia. De carui uō in aggregatore ſerapionis ita ſcripſit. Carui bonuꝫ eſt ſtomacho calefacit ⁊ corroborat ipſum: ⁊ facit digeri cibum: ⁊ intrat in confectionibus medici narum facientibus deſcendere cibum. Piperis longi uſus ad ſtomachum infrigidatū in cibis eius eſt optimus. ¶ De cimūquartū inſtr̄m eſt ad ſtomachū calefactū experimentū hoc. ℞. pulueris lambruſce. ʒ.j. deſ in potu cum. ℥.j.ſ. aque acetoſe actu frigide. Ego etiam experientia certa ſcio q̄ ſi. ʒ. ij. roſate nouelle deſcriptione Nicolai dentur in potu cum ℥.iij. aque acetoſe mirabiliter confert. ¶ Decimumquintūꝫ inſtrumentum eſt ⁊ proprie de his que ſtomacho cordi cere bro ⁊ epati mirabile afferunt iuuamentuꝫ: ut vir iſte frequē ti uſu accipiat in aurora coclear vnum fiſticorum condito rum ſm̄ modum de eis ab auctoribus inuentum. Ego uō ſi ne multa anxietate ſoleo exhibere mundificatos cum ſubdu pla quantitate çuccari albi.

Pro epate

Decimūſextū inſtr̄m ⁊ p̄pe de his que approprianſ epati in quo multum opꝫ ponere attentionem: eo qꝛ forma huius viri ſine dubio cor rupta eſt: ſiue per formam colorem aut habitudinem intelli gere uolumus. eſt eni color eius ex citrino ⁊ albo cōpoſitus. forma eius eſt cacetica: ut videnti apparere pōt. vñ talis ⁊ p̄ prie ſi pſeueraret uēturam hydropeꝫ huic viro p̄nuntiant. Cū igiſ ad epar eius calefactū intēdens adminiſtreſ ei hoc digeſtiuū qḋ cōtinuet per plures dies. ℞. aque epatice: aque cuſcute añ. ℥.j.ſ. ſyrupi de biçātijs: ſyrupi de eupatorio. añ. ʒ. vj. miſce: ⁊ totum detur in potu parum calidum. ¶ Deci mūſeptimūꝫ inſtr̄m eſt educens mās calidas ⁊ corruptas ab epate. ℞. triſere perſice deſcriptione Meſue in Antidotario. ʒ.ij. reubarbari electi. ʒ.j. ſquinanti. ℈.vj. detur in potu cum medio cyatho aque lactis caprini: ⁊ fiant poſt ipſuꝫ oīa que de primo minoratiuo ſunt ſcripta. ¶ Decimūoctauū inſtr̄ꝫ eſt ut intēdaſ ad epatis cōfortationē poſt ipſius euōnē cum hoc compoſito. ℞. ſe. cuſcute. cicoree: ſcariole ſpodij. añ. ʒ. j. elarij dyalacce deſcriptione Auic. 5ᵒ can. ℥.ij. vini granato rū. ℥.j.ſ. çuc. candi. ℥.ij. fiat elnariū de quo oī mane in auro ra accipiat. ʒ.v. cū aqua cicoree: ⁊ cōfortat ualde: ⁊ tardeſ ci bus poſt ipſum horis q̄tuor. ¶ Et ſi uolueris epar cuꝫ his que appꝛietate cōferunt rectificare cōgrue dari in potu qbuſ dā diebus. ʒ.ſ. epatis lupi exiccati cū. ℥.j. aque cicoree in mā calida: cū aqua eupatorij in materia frigida. Epar eni adib enumeratur inter res epar cōfortātes a proprietate ſua que ſunt tres deſcripte 14ᵒ tertij. cap̄ de cōfortantibus epar in fi ne. ⁊ ſunt oēs ſpecies endiuie. Caro limaciarū ⁊ ſunt codie ꝫ que reperiuntur in dumetis. ⁊ epar adib. lege ibi. ¶ Deci minonū inſtr̄m ad frigidū lapſum epatis intende cum hoc digeſtiuo. ℞. aque eupatorij: aque abſinthij. añ. ℥.j.ſ. ſyru. dyarodon deſcriptione Meſue in antidotario. ℥.j. ſyrupi de eupatorio. ℥.ſ. miſce: ⁊ detur in potu pluribus diebus cum apparitione hypoſtaſis ſupra limitate. ¶ Uigeſimum inſtr̄ꝫ ⁊ proprie mundificatiuū mā̄eꝝ frigidaruꝫ ab epate eſt hoc ℞. electuarij indi. ʒ.ij. agarici electi. ℈.ij. çinçiberis. ℈.vj. ſy ru. de eupatorio. ℥.j. deſ totum in potu cum decoctione exte riorū corticum fiſticorum cum cōditionibus in ſolutiuis ob ſeruandis ut ſupra. ¶ Et ſi uolueris adminiſtrare pillulas: tunc ℞. pillularum aggregatiuarum deſcriptione maiori. ʒ.j. pillularum de reubarbero. ℈.j. cum ſuc. endiuie reformē tur pillule. viij. ⁊ dentur in potu. ¶ Uigeſimūprimū inſtr̄m ⁊ poſt p̄dicta rectificatiuum epatis eſt hoc. ℞. elij dyacurca me deſcriptiōe Auicᵉ 5ᵒ can. ʒ. iij. floꝝ eupato. ʒ.j.ſ. ſpice nar. ligni aloes: xilobalſami: camedrios añ. ℈.ij. ſyru. de eupa. çuc. al. añ. ℥. ij. fiat elm̄: de quo omni mane aſſumat. ʒ.ij. in aurora ⁊ tar det poſt ipſuꝫ cibum horis quatuor.

Pro neruis

⁊ iuncturis: ſi aūt in hoc viro appa reret reuerſatio in neruis uel iūctu ris ſicut ſatis in eo ſuſpicor ⁊ apparere poterit per ipedimen ta in motu progreſſiuo contingentia: tunc utatur his reme dijs ſimplicibus a ſapientibus collaudatis. Quorum p̄muꝫ eſt ⁊c̄. ¶ Uigeſimumſecundum eſt frequens uſus comeſtio nis pullorum columboꝝ. Auēçoar enim mirabilia dixit de eis: ita q̄ comeſtio pulloꝝ colūboꝝ ⁊ p̄prie ſylueſtrium con fert relaxationibus membrorū oīum: ⁊ tremori totius cor poris: ⁊ trahentibus poſt ſe crura ⁊ pedes: ⁊ priuationi ſen ſus ⁊ motus: ⁊ interſectioni loquele. ¶ Itē gr̄a huiꝰ p̄dicto auctore collaudantur aque thermarū. i. balneoꝝ natiū ⁊ p̄ prie ſulfureoꝝ. Unde ⁊ huic viro his diebus libenter balneuꝫ cōceſſiſſem niſi multitudo humiditatū in eo: de quarum pu trefactione dubitaui: ⁊ membroꝝ p̄ncipalium debilitas ob ſtitiſſet. q̄re cum per regimē p̄dictū ſufficienter rectificatus erit in medio autūni ſummo iuuamēto credo balneum ſibi collaturum. ¶ Uigeſimūtertiū inſtr̄m eſt expimentatūꝫ no bile mūdificans cerebri: ⁊ a neruis mās infuſas attrahēs. Cuius deſcriptio. ℞. pul. nigelle: que per quatuor dies na turales infuſa ſteterit in aceto acuto. ʒ.j. ſucci radicū ſicle. ℥.j. hydromellis. ℥.iij. miſce ⁊ tepefiat: ⁊ de eo fiat caputpurgi um ſicut de alio ſuperius ſcriptum eſt debere fieri. ¶ Uige ſimumquartum inſtrumentum. ⁊ proprie de compoſitis eſt uſus cōtinuus elarij de acoro: aut ſaltem cōditū de acoro: ⁊ eſt radix eius humida uel tenera cum melle condita: ut p̄ uerio

nolumina hinĩnde colligi põt.quorum alterũ uel qͦlibet accipiaꝭ in aurora uſqꝫ ad quãtitatem.ʒ.ſ.tardando poſtea cibũ horis quatuor.℄ Uigeſimũquintum inſtrm eſt ut qui habent laſſitudinem in neruis ꝛ iuncturis aſſueſcant inũgere ſpinam ſuam frequenter ex oleo de piretro actu calido: quare octauo de ſimplici medicina.oleum de piretro torpidos ꝛ paraliticos iuuat.

Pro renibus

uigeſimũſextũ inſtrm pͥncipale: ꝛ reliquã qnqꝫ ſequẽtia ſunt de appropriatis ad diſpõnes renũ hui⁹ uiri: ꝛ hoc quidem ↄfert ad gomorreã: que multũ moleſtauit ipm intantũ ꝛ pduxit ipm ad impotẽtiã ueneream.ꝛ uti aſſueſcat in aurora accipere.ʒ.i. pulueris floꝝ nenufaris cum.℥.ij.uini nigri ſtiptici. Ego do malus iuuamẽtũ expꝰtus ſum in radice nenufaris ꝙ in flore eius.ꝛ tu elige ſicut tibi placet.℄ Uigeſimũſeptimum inſtrm eſt hoc.℞.ſe.portulace:ꝛ lactuce.an̄.ʒ.ſ.ſuc.extremitatũ cannabis humide.i.recentis.℥.ij.miſce ꝛ tepidũ in potu deꝭ in aurora tardãdo cibũ horis quatuor:ꝛ dormiat poſt ipm ad libitum Et hec duo ꝫ a ꝓprietate ↄferunt in oĩ gomorrea excellẽtius tñ iuuãt in calida.℄ Uigeſimũoctauũ inſtrm:ꝛ ꝓprie ad gomorreã frigidã eſt hoc.℞.ſeminis agnicaſti.ℨ.ij.aque menthe.℥.ij.deꝭ in potu totũ ut ſupra dictũ eſt.℄ Uigeſimũnonũ inſtrm ꝛ ꝓprie ad cuiuſcũqꝫ ſpẽi gomorream ↄferens eſt hoc.℞.ſe.roſ.coriandri ꝑparati:maſti.acatie:ſumac:granoꝝ myrti:cupulaꝝ glãdiũ:ſpodij de cãna.an̄.ʒ.i.ſ.ſe.ruthe ꝛ agni caſti torrefactoꝝ:ꝛ aſperſoꝝ cũ aceto mẽthe madis piretri.an̄.ℨ.ij.coralloꝝ ru.ʒ.iij.mũc citonioꝝ ꝯucca.an̄.ʒ.iij.fiat electuarium ꝛ accipiaꝭ ex eo.XXX.diebus oĩ die in aurora ʒ.ſ.cũ aque ſublimationis gallaꝝ cypreſſi uel decoctionis earũ.℥.ij.ꝛ tardeꝭ cib⁹ poſt ad minus horis quatuor.℄ Trigeſimũ inſtrm eſt de his que approꝑata ſunt uiris effeminatis qui coire nõ poſſunt:ꝛ ad uirge erectionẽ impotẽtes ſũt.℞.radicũ iringi mũdificatarũ ↄuenienter lib.i.ſe.porri: baucie domeſtice ꝛ ſylueſtris:ſe.cepe.an̄.ʒ.iij.radicũ ſatyrionis recẽtiũ.ʒ.viij.macis been al.ꝛ ru.radicis ligri.mũde.an̄.ʒ.ſ.caude ruſticoꝝ.ʒ.ij.cerebroꝝ paſſerũ aſſatoꝝ.ʒ.i.ſ.ꝯuc.al.lib.ſ.coquanꝭ radices oẽs in lib.viij.aque fontis uſqꝫ ad ↄſumptionẽ medietatis eius lẽto igne factã:deinde ſuper addaꝭ lib.i.uini dulcis tribiani de mõte ſancto.coquanꝭ igꝭ oĩa inſimul minutim inciſa uſquequo diligẽter ↄteri poſſunt:tũc addaꝭ ei ꝯuccarũ diſſolutũ ꝛ coctũ cum aq̃ eruce.deinde addantur ſpẽs ſubtiliſſime puluerizate.hoc enim electuariũ mirabiliꝭ ↄfert ad coitum rectificãdo renes ꝛ oĩa membra ad ſeminis generationẽ conuenientia.℄ Trigeſimũprimum inſtrm eſt hoc:ꝛ breui⁹ ꝛ maxime efficax:ꝛ ad hoc ut omni mane tres uitellũ ouoꝝ coquanꝭ lento igne cũ lib.ſ.uini dulciſſimi preſcripti:in fine aũt coctionis addanꝭ penidiarum.ʒ.vj.pulueris ſatyrionis.ʒ.i.macis.ℨ.ſ.miſce ꝛ hoc totum bibatur in aurora:ꝛ dormiat poſt ad libitũ.eſt enim coitui bonũ:cum quo gentes multas ad uenereum actum impotẽtes ſepe deduxi.℄ Trigeſimũſecũdum inſtrm ꝛ ultimũ ſunt pillule que dam quarum uſus ↄfert cerebro:cordi:epati:ꝛ mẽbris generationis ꝛ urinalibus mũdificãdo flegmata:ꝛ mãs oẽs mixtas:ꝛ expellẽdo uentoſitates ab eis:ꝛ apiunt etiã oppilationes eoꝝ: quarum deſcriptio.℞.ſuc.abſinthij.ʒ.iiij.ſuc.endiuie:ſuc.roſarum.an̄.ʒ.iij.ſ.aloes epatici electi lib.ſ. agarici al.leuis ſine nodis.ʒ.iij.hermodactyloꝝ certami an̄.ʒ.i.maſticis.ʒ.i.ſ.ꝯꝯ dauci anisi cimini.an̄.ʒ.i.ſe.baſiliconis: ſpice nar.xilobalſ.ſe.apij.an̄.ʒ.ſ.ſalis indi.ʒ.ſ.oĩa per ſe:ꝛ in diebus canicularibus infundanꝭ in predictis ſuccis ꝛ exponantur ſoli ſepe agitãdo uſqꝫ ad ↄſumptionẽ ſuccoꝝ:ꝛ ſic fiat ter permutando ſuccos.cũ ergo tota maſſa exiccata fuerit puluerizetur:ꝛ ex ea fiãt pillule pro omni.ʒ.vj.uel.vij.ꝛ de eis accipiantur due parũ ante cenã.ꝛ põt etiam ex eis omni medietate menſis accipi.ʒ.i.uſqꝫ ad.ℨ.iiij.ꝛ obſeruãdo ea que de minoratiuo ſuperius ſunt dicta:ꝛ ſi bene ↄſideras mãm cõpoſitionis earum uidebis in eis includi iuuamẽta multiplicia ad has uel alias diſpõnes plurimas ad laudes dei oĩpotentis.

Cõſiliũ.28.

De mala complexione frigida ꝛ humida cerebri a mã flegmatica aquoſa ꝛ uiſcoſa aliquando ad inferiora deſcendente.

Diſpoſitio nobilis uiri Guidonis eſt mala cõplo frigida ꝛ humida cerebri a mã flegmatica aquoſa ꝛ uiſcoſa:que cum multiplicaꝭ in capite ſuo neceſſe eſt ut deſcẽdat per aliquã uiam expulſionum materierũ.aliter immineret ei piculum aut ſuffocationis:aut alterius male diſpõnis cerebri.ꝛ cum mã talis in cerebro ꝛ in uenis eius multiplicata eſt incitat ũtutẽ ad ſui expulſionẽ ꝛ uirt⁹ incitata trãſfert mãm per locum nõ ualde ſuſpectũ:quia deſcẽdit ad palatum ꝛ ad os.℄ Jnquantum uo ſm partẽ trãſlata eſt ad pectus materia maiorẽ dubitationẽ oſtendit.ſi enim ꝑmanſiua fieret ibidem fortaſſis uirũ iſtum pduceret ad empima:aut ad aliam pectoris diſpoſitionem non leuiter accredam.℄ Quõ aũt ſcribiꝭ de cauſis huius diſpoſitionis effectiuis.ſ.dormitione cũ ueſtibus nõ eſt neceſſarium credere:ſed lõga uigilia: aut interruptio ſomni:aut multa ciboꝝ aſſumptio plus in cena ꝙ in prãdio ut cõmuniter fit:aut fortes motus:ꝛ ueloces poſt cibũ ꝛ uẽtris ↄſtipatio:ſeu ſtipticitas:ꝛ dormire in locis humidis in multitudine frõdium:ꝛ caput in dormiẽdo decliue tenere:ꝛ nõ bene coopertũ ſunt cauſe fortiores ad intẽdendũ diſpoſitiones ſimiles ei quã patiꝭ.℄ Prima itaqꝫ intẽtio eſt caput rectificare ne materia ꝑ las ita ſuccedẽdo multiplicet.℄ Secunda intentio eſt materias diuertere.℄ Tertia eſt pectus mundum ꝛ apertum tenax efficere.

Prima

aũt intentio cõpleꝭ abſcindendo uel diminuẽdo cibum in ſero de quantitate cõſueta.Jtaqꝫ parum comedat ꝛ oĩa fercula ꝛ brodialia euitet ꝛ uina ualde fumoſa effugiat ꝛ nõ dormiat poſt cenã niſi trãſeat hora.i.ꝛ ſ.ꝛ caput eius in dormiẽdo ſit bñ coopertum pãnis:ꝛ nullo mõ decliue imo eleuatũ dormiendo teneat.Euitet dormitionẽ in umbris ꝛ frõdib⁹ arboꝝ ꝛ ꝓpe in locis ad que radius lune puenire poſſit.ꝛ caueat a cibis acutis ꝛ ſalſis: ut cepe alleo:raphano ꝛ ſimilibus.euitet lac ꝛ oĩa ciberia lacticinia: ꝛ uinum qd̃ bibit in ſero in cena diu lymphatũ ſit.

Pro cõplemẽto

uo ſecũde intentionis multa neceſſaria ſunt inſtrumẽta huic magnifico uiro.℄ Et pͥmum quidẽ hoꝝ eſt ut mane hora electa.ſ.per unã horam poſt ortũ ſolis flobotomeꝭ de cephalica uena dextre manus inter policẽ ꝛ indicẽ poſita:ꝛ educanꝭ ſanguinis.ʒ.iiij.uel.v.uentre eius exiſte ſtiptibili:ꝛ hoc eſt curationis eius pͥmum pͥncipium omnino pre alijs eligẽdum ꝛ premittendũ.euacuat enim mãm ꝛ diuertit:ꝛ ſubtrahendo ipſam cerebrũ fortius efficit.℄ Secũdum inſtrm eſt ut mane ſequẽti flobotomiã in aurora accipiat.vj.de iſtis pil.poſt quarũ aſſumptionẽ non dormiat niſi per horã unã:immediate: ꝛ tardet cibũ horis.vj.ꝛ eo mane cib⁹ in quãtitate ſit aliqualiter minoris quãtitatis ꝙ ſoluerit:quarum deſcriptio.℞.pil.aureaꝝ.ʒ.i.aloes abluti.ʒ.ij.ireos:artbanite ſandarace.an̄.ǵ.vj.agarici collogniti.an̄.ʒ.ſ.ſtora.calamite.ℨ.i.formeꝭ pil.ex oĩ.ʒ.ix.cũ mũa citonioꝝ.℄ Tertiũ inſtrm eſt ut poſt diẽ euacuationis immediate dicte oĩ mane abluat os ſuũ:ꝛ gargarizet cũ hoc gargariſmate.℞.aque decoctiõ.aniſi cyathũ.i.mellis roſ.co.ʒ.i.ſ.miſce:ꝛ tepidũ accipiat in os:ꝛ cũ eo fiat gargariſma.℄ Quartum inſtrm pͥncipale eſt ut uir iſte ſemp in manu ſua teneat hũc puluerem in ſyndone ligatum.℞.pul.immediate inſraſcripti.ʒ.ſ.nigelle torrefacte.ʒ.vj.miſce ſimul ꝛ odoreꝭ.℄ Quintũ inſtrm:ꝙ oĩ ſero quã ponit ſe ad lectum puluerizet totã partem anteriorẽ capitis imponẽdo quãtitatem.vj.granoꝝ frumenti de pdicto puluere ꝛ continuet hoc ad minus.XV.diebus ꝛ cũ ponit ſecũdum puluerem abſtergat pͥmum cum pectine:uel aliter cuius deſcriptio eſt hec.℞.ſpecierum capitalium.ʒ.i.ſpodij:corall.ru.maſticis.an̄.ǵ.vj.ſandarace:laudani ſicci.an̄.ʒ.i.puluerizenꝭ oĩa per ſe:deinde miſce.℄ Sextum inſtrumentũ ꝛ ſalubre eſt ꝙ ſalẽ omni

tertia nocte quādo ponit ſe ad dormiendum deglutiat duo grana maſticis electi quātitatis granorum cicerum. ¶ Septimū et ultimū inſtrūm huius intentionis eſt: q̄ ſemp poſt oēm cibum comedat triavel quatuor fruſta huius confectionis. ℞. dyacitonitem cum maſtice lib.5.

Ultima vero inteētio ſatis facile cōplebiſ obſeruādo ea que in duob⁹ precedētibus capitulis ſunt dicta: tamen ne in hac intentione fiat trāſitus abſq̄ remedijs duo ſunt ei obſeruāda remedia. ¶ Primū eſt ut ſepe in ore ſuo quādoq̄ placet ei teneat de hac ↄfectione nō maſticando ipſam: ſed pmittēdo ipſam diſſolutā inferius deſcēdere. dilatabit enim anhelitū aperiendo et leniendo vias et habilitando māe ad exitū. ℞. dyapenidionis romulā vnā in lib.5. ¶ Secundū inſtrm̄ pncipale eſt q̄ ipſe in memoria habeat accipe omni quarto uel quinto ſero qn̄ uadit ad dormiendum vnam de ſcriptis pillulis. in his enim modis fundaſ intentio ſue curationis et reductionis ſanitatis feliciter. qd̄ ei cōcedat altiſſimus: qui omnia ſanare et benedicere poteſt. Ad laudes eius perpetuas. Amen.

Conſilium.29. De frigiditate et humiditate cerebri cum remiſſa caliditate ſtomachi que diſpoſitiones ſunt neutralitas decidentie continens tria capitula.

¶ De inueſtigatione diſpoſitionis huius viri. Cap̄.i.

Arlinus de Noribergs vir cōmēdabilis et prudens neutrali diſpōne laborat in duob⁹ membris. ſ. capite et ſtomacho ſuis. Eſt autem hec neutralitas decidētie per quā facile pronus eſt labi ad egritudinalē diſpōnē; cerebrū enim eius lz credam a generatione fuiſſe calidum et humidum: tamen ut ex ſignis apparet ad pñs frigidū eſt aut remiſſe ualde caliditate calidum: excellenti aūt humiditate humidū. ¶ Qd̄ aūt veſtigia caliditatis in eo remāſerint oſtēdunt caliditas tactu in capitis pte pcepta. capilloꝝ criſpitudo aliquāta et nigredo eoꝝ et color cutis et faciei ad rubicūditatem notabiliter eleuatus et alia ſigna que dimittunſ. ¶ Multā aūt eius humiditatē oſtendūt pmo lenities totius capitis. magna multitudo effuſionis materierū a capite. facilitas mobilitatis in operationibus ſenſuū interioꝝ et ſimilia. ¶ Qd̄ aūt caput eius nō ſit egrū uere denoiandū oſtēdit pmo leuitas nocumēti preter naturalis et paucitas eiuſdē. ¶ Qd̄ aūt leſio ſit pternālis appet ppter multitudinē uētoſitatū et uehemētiam pſeuerationis earū per oculos nares et per palatū: et aliqn̄ capitis grauitas que quandoq̄ ſatis notabilr impedijt eū et cogit ipm̄ laborare in uehemētia expulſionis pdictaꝝ ſupfluitatū: que tn̄ nō ſunt nocumēta egritudinalia. Si enim ppter quodcūq̄ nocumētū in corpore eueniēns corpus egrū denoiari debet: periculum eſſet ſempiterne paſſionis arripe dogma nullo corpore hñte optimas operationes corporis vniuerſas. ſcdo regni.

Pari etiā rōne deduci pōt diſpōnem ſtomachi ipſius laborare neutralitate decidentie: et pmo quidē argumēto ſumpto ab opatione eius ppria. ſ. appetitiua: appetitus enim eius notabilr eſt remiſſus: ſimiliter etiam ab opatione cōmuni que eſt digeſtio ciboꝝ qui nō bene neq̄ pfecte permutanſ imoper viā diminute digeſtionis māe flegmatice equoce dicte de flegmate generanſ in eo. Ex quo etiā appet q̄ rōnale eſt ipm̄ eſſe leſum in altera eius ppa opatione que eſt forma chili debita et ↄueniēs introductio: cū enim cibus nō eſt pfecte ſubtiliatus calefactus cōminut⁹ et colliquatus: nō pōt eſſe mā ↄuenientis forme chili receptiua: et cū digeſtio ſcda que eſt epatis nō poſſit ↄueniēter corrigere nocumētum digeſtionis pme. ſ. ſtomachi: relinquiſ q̄ in vniuerſo ei⁹ corpore multa generabiſ humiditas que preter nālīter innatū calorē a ſua opatione diminuit lz inſenſibiliter et nō ualde manifeſte. Ex quibus apparet q̄ iſte vir parat⁹ eſt facile labi in egritudinē ab exceſſu humiditatis innatum calorem in ſuis opationibus impedientis: ppter qd̄ ſollicitus ſit in ſui regimine ↄuenientis obſeruādo ei adminiſtrato.

¶ De regimine harum diſpoſitionū per conuenientem applicationem ſex rerum non naturalium. Cap̄.ii.

REgat itaq̄ vir iſte per ↄueniētem menſurā ſex rerū nō nālium: ita ut quātum pōt euitet egrare uel exercitari tpe pluuioſo: et morā multā ↄtrahere in locis antiquoꝝ edificioꝝ que ppinqua ſint fontib⁹ et decurſibus aquarū. Et cōmodius q̄ pōt effugiat commorari ſub flatu ueti ſeptētriōalis et cuiuſcūq̄ ualde frigidi. ¶ Et ueſtib⁹ cōuenienter defendētib⁹ ipm̄ in applicatione frigiditatis et humiditatis ſe muniat et ↄſeruet. ¶ Et caput ſuū ↄueniētib⁹ infulis et birretis hñ caliis coopertū teneat et pcipue in nocte: et oīno caueat ipm̄ madefactū hēre poſt ablutionē ut apud plrimos germanie icolas ↄſuetū eſt: et male qui exeūt a ſtufis et cū capite humido p ciuitatē diſcurrūt aut alia loca.

In cibis uero et potibus ſilr pcedat ut euitet cibos oēs actu et potētia ualde humidos: imo oīno ſit eoꝝ aſſumptio parua et ualde rara uelut ſunt mucillaginoſe carnes antique ualde et difficilis digeſtionis et piſcium multitudo ſaltē elixatoꝝ: frixis aūt uti pōt quandoq̄ et pcipue aſpis cum granis feniculi uel aniſi. Cancro aūt anguillis et rēchis uti nō debet. ¶ Silr euitet lac et lacticinia ciberia oia et cibos paſtiles ut laganas et ſibi ſiles. ¶ Effugiat etiā plātaꝝ frigidaꝝ uſum ut ſunt lactuce portulace ſpinachia atriplex endiuia niſi agreſti que cicorea dr̄. Bleta aūt quandoq̄ uti pōt et pcipue cū feniculo: petro. et iterū cucur. comedē pōt in brodio coctas carnium et caſeo ſalito ↄfectas. ¶ Peponibus aūt aliqn̄ uti pōt. ¶ Cucumeres aūt et angurias nullo modo tāgat. ¶ Aceto aūt et agreſta ſalita et limonibus uti pōt. ¶ Leguminū aūt uſum apud ſe nō habeat niſi cicerū rubeoꝝ. reliq̄ uero nō placēt. ¶ Butyrū etiā dimittē debet: lz ſit ↄtra cōem fere uſum germanorum: ſed melius ei eſt oleū oliuarū aut oleū de nucib⁹. ¶ Carnib⁹ aūt ſalitis et caſeo ſalito aliqn̄ uti pōt. ¶ Poma uero et pira ceraſa cruſomilla pſica et ſilia ualde humida potabilia facile euitet niſi fuerint cū zuccaro croco cinamomo et alijs ſpeb⁹ ↄdita. ¶ Radice autē raphani uti pōt et pprie poſt cibum. ¶ Cepas aūt et porros et alleum et ſimilia effugiat. ¶ Preter hec aūt res que ſibi phibite ſunt: ut in hoc cap̄ appetiti poterit quibuſcūq̄ alijs carnibus plantis ſeminibus ſpeciebus et radicibus iam uirtualiter tactis. ¶ Uino aūt utaſ claro hñ fumoſo et aromatico albo: aut ſaltē roſei coloris et nō ualde nigro uel opaco: cui ſi oportuerit aquā adiungere ppter conſuetudinem uel aliam cauſam omnino ſit pauca et de bono fonte uel ciſterna collecta.

Circa tertiā aūt rē nō nālē caueat multoꝝ ciborū et potuū aſſumere quātitatē: cū enim calor innatus a materierū multitudine noceaſ in actionib⁹ ſuis nō eſt dubiū q̄ multitudo ciboꝝ eſt cauſa diſponēdi ad meliorem ipſius caloris nālis ſuffocationē: itaq̄ nunq̄ comedat neq̄ bibat uſq̄ ad amplā uel cōpletā ſaturitatem a cibis et potibus: ſed potius a menſa ſurgat ↄſeruatis adhuc in ſtomacho ueſtigijs appetitus ad cibum et potum aliquantis.

Pro quarta uero re non nāli uel pfectiori digōne cibi et potus et māe flāmatice in ipſo augmētate digeranſ ↄuenit ei dormitio ↄſueta aliqūter amplior ut ſi ↄſueuerat dormire horis. vij. inter diē et noctē ↄuenit ei dormitio. viij. horarū neq̄ ad dormiēdū ingrediaſ niſi poſt cibū tranſierit hora vna aut vna cū dimidia: et caueat dormitionē reſupinā quātum pōt et incipiat dormire pus in dextro latere pro pmo ſomno et reuolutiōe in ſiniſtro p dormitione ſcda et dormiat capite notabilr eleuato: curuatio enim capitis fluxum materierū inclinat ad ipm̄: reliquo aūt tpe vigilandum eſt.

Circa quintā rē nō nālem ↄuenieēs eſt ſibi exercitiū non ſolū mediocre: ſed amplius notabilr ipſo ſiue ſit ipſum exercitiū equeſtre ſiue pedeſtre: qd̄ tn̄ inquātum poſſibile fieri nō debet poſt cibū immediate neq̄ cū magno conatu et pcipue egtando. qd̄ tn̄ eſt ↄtra cōem alamanoꝝ modū qui poſt

pti ꝛ feſtinātes ſunt ad ꝓpterem egtationem:per exercitium enim talr celebratū calor nālis augeſ ꝛ potētior fit ad mēo di gerendas ꝛ ſuperfluitates excutiendas ꝛ ꝯſumendas.

De ultima vo re nō nāli.ſ.de accitib⁹ aie.dicendū eſt ꝙ oia ai accitia que in ſpiritibus ꝛ humorib⁹ notabilē efficiūt motū ꝯuenientia ſunt ei:velut cantādi modus mediocri uociferatiōe tū ꝛ orādi uel pſalmiçādi cū uocis eleuatione notabili ꝛ paſſiões aie uehemēti imaginatione cogitatione ꝛ ꝯtēplatione mouētes ſpūm ꝛ innatum calorē.❡ Adhuc etiā aliq̄ paſſiones ut mediocris ira nō tn̄ ualde pſeuerans ei ꝯuenire pōt. In motu enī ſpūum ꝛ humoꝝ qui ꝑ occurſu fit de circūferentia ad cētruz ꝛ in 2⁹ de cētro ad circūferētiā habilitanſ mēa ad reſolutionē ꝛ cōſumptionē. Et vītes nāles expulſiue maiorē hīc potētiā ad humorales ſupfluitates expellēdas ſenſibilr uel iſenſibilr.❡ A ſupfluo aūt coitu quiſiter paſſiões aie enumerari ſolet pp appetitū imaginationē ꝛ delectationem que in ipſo neceſſarie ſunt ſibi oīno cauē debet:ne materierū occurſus augmentetur ad renes:cū etiam ad diſpōnē corenales paratꝰ exiſtat uelut ad gn̄ationē lapidis ꝛ oppilationē in eis ſicut facile videri pōt ꝛ cognoſci per ꝯtenta que in eius urinis frequentantur velut ſunt tribi petala crinoides harena ꝛ ſimilia.

❡ De regimine medicinali per ipſum obſeruādo per duodecim medicamina conuenientia. Cap.iii.

Q Uoniā diſpō iſta ut in ꝑmo cap̄ appet cōplicata eſt ex neutrali lapſu diuerſoꝝ mēbroꝝ.ſ.capitis ſtomachi pectoris ꝛ renū.ideo pro regimine tali videſ mihi ſibi.xii.inſtrūa medicinalib⁹ eſſe puidendū.❡ Quoꝝ ꝑmū eſt ut oi uere ſaltē uſq̄ ad annos tres purgeſ ſm ordinē infra ſcriptū. Et purgeſ etiā in autūno ſemel. Scio enī ꝙ cū iſtis purgatiōib⁹ ꝛ cū obſeruatione eoꝝ que de reb⁹ nō nālib⁹ ſunt dicta ſupius vir iſte ad bonā ſanitatē ſolēniter reductꝰ erit. Itaq̄ pro purgatione ueris a medietate mēſis martij icipiēdo a q̄nta die lunaris illiꝰ uſq̄ ad q̄ntā lunarē ꝛ uſq̄ ad medietatē mēſis aplis purgeſ ſm hūc modū.accipiat in aurora pillas iſtas:poſt q̄s dormiat hora vna:ꝛ tardet cibū ſuū horis.v.ꝛ tūc accipiat cyathū vnū aque calide cocte cū çuccaro ꝛ ordeo:ꝛ poſt illā aquam adhuc per horā vnā tardet accipe cibū. Pille aūt ſūt iſte. ℞. pillarū cochiaꝝ.ʒ.j.pillarū aggregatiuaꝝ ʒ.j.ꝛ terciaꝫ alteriꝰ reformenſ pille.v.uel.vj.cū oximelle cōpoſito.❡ Poſt iſtas aūt pillas accipiat hoc digeſtiuū qḋ ꝯtinuet ſaltē.viii.dieb⁹ ℞.ſy.acetoſi compoſiti mellis ro.ſy.de ſticados aā.℥.ſ.aque ſaluie abſinthij cicoree aā.℥.j.ſ.miſce.❡ Sumpto digeſtiuo accipiat hoc medicamē.℞.eluarij indi.℥.iij.eluarij ſucci ro.℥.j.ſ.accipiaſ cū cyatho.ſ.vini albi bñ fumoſi calidi ꝛ poſt ipſuz obſeruet totū qḋ dictū eſt poſt minoratiuū obſeruandū.❡ 2ᵐ vo ꝑncipale iſtrm̄ eſt deſcriptio purgationis in autūno ſufficienſ. Itaq̄ ex decima die mēſis ſeptēbris uſq̄ ad finē illius menſis vno mane in aurora accipiat iſtas pillas.℞. pillulaꝝ cochiaꝝ pillaruꝫ de reubarbaro aā.ʒ.ij.reformenſ pille.viij.cū eluario ſucci ro.ꝛ accipianſ ꝛ poſt ipſas obſeruenſ ea que poſt pſcriptas purgationes ueris dicta ſunt obſeruari debē.❡ Poſt iſtud minoratiuū incipiat aſſumē hoc digeſtiuū qḋ ꝯtinuet.viij.dieb⁹.ꝛ tardet cibū ſuū poſt ipſiꝰ aſſumptionē horis ſaltē.iiij.℞.ſy.dyarodon.ſy.cōpoſiti aceto ſi ſy.de eupatorio aā.℥.ſ.aque cicoree.℥.ij.aque abſinthij ſaluie aā.℥.j.miſce.❡ Poſt iſtū vo digeſtiuū ſequēti immediate die accipiat hoc eradicatiuū.℞.pillarum de iera cōpoſita uel maiori pillaruꝫ aureaꝝ cochiaꝝ aā.ʒ.j.boni pōderis reformenſ pille.viij.uel.vij.cū eluario ſucci roſ.ꝛ accipianſ cū ꝯditionib⁹ ꝛ modis poſitis in ꝑcedētib⁹ purgationib⁹.❡ 3ᵐ vo ꝑncipale inſtrm̄ eſt deſcriptio haꝝ pillaꝝ de q̄bus vir iſte accipe pōt oi die uel alterna die vnā parū añ cenā tpibus q̄bus aſſumit digeſtiua ꝑdicta. Si vo uēter eiꝰ fuerit ſtipticus aut nō bñ ſluxibilis ꝛ iſtis pillis etiā toto tpe ſui regiminis uti pōt poſt purgationes accipiēdo de eis vnā ſemel uel bis in ſeptimana ſm maiorē uel minorē fluxibilitatē ſui uētris ꝛ eſt deſcriptio talis.℞.aloes electi agarici aā.℥.j.ſ.ꝛ infundanſ in.℥.ij.ſucci endiuie cū maſticis ꝛ.ſſ.aā.ʒ.ſ.ꝛ reformētur pille ex oi.℥.vj.de hac maſſa poſtq̄ fuerit exiccatus ſuccus a ſole.❡ 4ᵐ inſtrm̄ ꝑncipale eſt eluarium hoc quo uti debet iſte vir accipiēdo de eo oi mane per.xv.dies ꝯtinuos poſt purgationes ꝛ eſt in eo intētio mūdificādi ſtomachū pectus ꝛ caput a ſupfluitatib⁹ ꝛ terminat ꝛ ꝯſumit uētoſitates in eis ꝯgregatas.℞.ſpērum eluarij dyatrionpipron.℥.ſ.ſpecierū eluarij de gēmis.℥.ſ.ſpērum eluarij de ligno aloes ꝛ aromatici ro.deſcriptione Gabrielis aā.℥.vj.mellis ro co.lib.ſ.aceti ſquilitici.℥.j.çuccari ſcde decoctionis.℥.iiij.coquanſ ſimꝰ çuccarū ꝛ mel uſq̄ ad ꝯuenientem glutinoſitatē ꝛ cuꝫ infrigidari cepit deinſ ſpēs ꝛ fiat eluariuꝫ bñ contritū ꝛ quantitas que debet ſumi eſt.℥.iij.❡ 5ᵐ vo inſtrm̄ ꝑncipale eſt puluis iſte de quo per.xv.dies oi ſero aſpgere debet ſup capite ſuo coronalis cōmiſſure uſq̄ ad finē ſagittalis quātitate.v.uel vj.granoruꝫ ordei.℞.ligni aloes.℥.j.macis.℥.j.ſ.ſandarace.gariof.aā.℥.ij.cubebaꝝ ſtoracis calamite aā.ʒ.ij.pulueriçētur oia per ſe deinde inuicē cōmiſceanſ.poſtq̄ aūt per.xv.dies uſus fuerit ꝑdicto puluere ꝛ ꝑdicto electuario eis ambobus uti pōt ſaltem duabus vicibus in ſeptimana horis ꝛ modis predictis.❡ 6ᵐ inſtrm̄ principale eſt ut poſtq̄ hic vir fuerit purgatus ꝛ accepit eluariū tunc omni mane faciat gargariſma cū hoc.℞.oximellis ſqllitici.℥.ij.aque deco.radi. ireos ℥.iiij.caleſiat totū ꝛ impleaſ os ꝛ cū fuerit in os parū fiat cū eo gargariſma oi mane ꝛ ſero añ cenā ſaltē vicib⁹ ſex.❡ Poſtq̄ aūt predictū gargariſma fecerit per ſeptimanā vnā:tunc omni mane per duas horas ante prādium maſticet vnā de iſtis pillis.℞.dragagāti gūmi arabici aā.℥.j.ſ.amili.℥.ij.pſ. petri ſtaphiſagrie coſti ariſtologie lō.ligritie aā.℥.i.pulueriçenſ oia deinde incorporenſ cū aqua in qua diſſoluta fuerit ℥.j.armoniaci.❡ 7ᵐ inſtrm̄ ꝑncipale eſt ut poſtq̄ iſtū gargariçauerit per ſeptimanā vnaꝫ omni ſero per duas horas ante cenā faciat caputpurgiū cuꝫ hac medicina.℞.ſucci radicis blete.℥.ij.macis ℥.ſ.pulueris ireos.ʒ.ſ.aque mellis.℥.iiij.ꝛ pleno ꝑas ore ex aqua frigida accepto hoc medicamine in uola manus leui attractione attrahaſ per narē dextrā ꝑmo ꝛ modico tēporis interpolatione facta iterum fiat eius attractio per ſiniſtrā narem ꝛ iteruꝫ ꝓcedat reuoluendo ab vna ad reliquam per quālibet narem tribus vicibus.❡ 8ᵐ vo inſtrm̄ ꝑncipale eſt ut poſtq̄ vir iſte has ſolēnitates in medicando obſeruauerit:tunc vno mane in hora electa faciat ſibi fieri flobotomiam in baſilica dextre partis in domeſtica parte brachij apud cubitum inuenta ꝛ extrahanſ ſanguinis.℥.iij.aut.v.❡ 9ᵐ inſtrm̄ eſt ut vir iſte ꝓpter diſpoſitionē ſuoꝝ renum ꝓpter quā videſ mihi paratus eſſe ad euentū lapidis in eo ſaltē omni mēſe q̄tuor vicibus in aurora accipiat.℥.j.huius pulueris cū.℥.iij.aque caleſacte deco.radicis ſtaphiſagrie ꝛ poſt illū puluerem tardet cibū ſuum horis q̄tuor ℞.vitri cōbuſti.℥.ſ.lapidis ſpōgie lapis iudaici radicis ſtaphiſagrie aā.ʒ.j.pulueriçenſ omnia per ſe poſtea cōmiſceātur.❡ 10ᵐ inſtrumētum eſt ut vir iſte ꝓpter diſpoſitionē renū iterum utaſ hac ꝯfectione de qua ſepe ante cibū accipiat ℥.ſ.bis uel ter in ſeptimana ſm cōmoditatem quam habet. ℞.ſpecierum iuſtini ſpecierum litontripon.aā.℥.ij.çuccari ſecunde decoc.℥.iiij.cum aqua ſaxifragie fiat cōfectio in rotulis.℥.ſ.❡ Ultimum inſtrumentum eſt ut vir iſte tentet iuxta poſſibile aperire uenas emoroidales in ano exiſtētes circulum ani interius fricando ſepe cum pāno aſpero uel folijs conſolide maioris:uel corticibus radicis ſerpentarie:aut cū felle tauri.ſi enim aperirentur emoroidales uene nulluꝫ in eo inueniri poſſet ſm mei iudicium remedium magis ꝑſeruatiuum ipſius a decidendo in egritudines predictas ꝛ ad conſeruandum:imo ad reducendum ipſum ad ſanitatem meliorem. Sunt itaq̄ hec inſtrumenta efficaciora que reperire potui pro regimine huius viri per res non naturales ꝛ medicinales in nomine eius qui omnem remouet languorem. Amen.

Cõſilium.30.

De duplici mala diſpoſitione:vide licet.¶ De mala cõplexione frigida ꝛ humida cerebri a flegmate ſalſo. ¶ De ardore urine a flegmate ſalſo in epate genito.

Samuel hebreus de roueredo duplicẽ egritudinẽ hẽt moleſtã ſatis ꝛ ſuſpectam. Prima eſt mala cõplo cerebri ſui frigida ꝛ humida mãlis ꝓpter quã in ipſo cõgerunt ſuperfluitates flegmatice ꝙ plurime que ut in pluribꝰ acquirunt ſalſedinẽ in capite ſuo:ſiue illud ꝯtingat ꝓpterea qꝛ ille mãe oppilãtes ptes venaꝝ ꝛ arteriarũ capitis ꝓhibẽt debitã euentationem propter quam ſuperexcelẽte calore excoquunt̄ ille materie:aut ſm ptem putreſcũt adeo ꝙ ſalſe efficiunt̄. ¶ Siue iterũ mãe ille ſalſedinẽ acquirant ꝓpter mixtionẽ materiei cholerice cũ eiſdẽ ꝛ nõ dubito ꝙ ambe iſte cauſe ſalſedinẽ efficiant in flegmatibus inuẽtis in capite. ¶ Hoc igit̄ flegma ſalſum retinet̄ in nocte ꝛ nõ euacuat̄ ꝓpter qḋ ſomnꝰ eſt cauſa ꝓhibitiua euacuationis materierũ oĩuꝫ ꝑter eas que fiũt per ſudorem.cum ergo in aurora uel uerſus mane expergeſcit tũc mãe tales incipiũt ſeutem ad expulſionem ſuã:qre fit in eo multiplicatio ſputi ſalſi. ¶ Cõcedendum etiã eſt imo nõ ſolũ uериſimile ꝙ ps aliqua harũ materierũ cadit in pectus ꝓpter qḋ incitat̄ in eo tuſſis ꝛ excreationis multitudo. ¶ Et aliq̃ etiam pars hoꝝ flegmatũ nõ raro deſcendit ad ſtomachũ ꝛ corrũpit in eo digeſtionẽ:multas etiã uentoſitates in eo generando:qḋ apparet ex multitudine ructuũ ꝛ rugitus in ſtõcho eius ꝓfeũe rantũ. ¶ Et circa curã huius diſpoſitionis debet eſſe ualde ſollicitus:quoniam praua eſt ut apparet ex dictis.

Secũda vo ꝑncipalis egritudo eius eſt ardor in urina:q̃ lꝫ poſſit a multis ꝓuenire cauſis mãlis tñ illius cã eſt flegma ſalſuꝫ ſalſedine acq̄ſita in epate ex cõmixtione multi flegmatis aquoſi cũ cholera rubea que multa in eo gñatur:qm̃ eſt hõ epatis notabilr calidi. ¶ Ad hanc etiã ſalſedinẽ augmẽtãdã ꝯcurrẽ põt flegma ſalſuꝫ in ſtomacho multiplicatũ per deſcẽſuꝫ ipſiꝰ:ut ſupra dictũ eſt:qḋ flegma cibis cõmixtũ in kilo ex eis gñato reddit ipm̃ diſpoſituꝫ ut humoralis maſſa que ex eo gñatur in epate ſalſa efficiat̄. ¶ Ex q̃ fundamẽto colligẽde ſunt tres cãe ſalſedinis flegmatis. ¶ Pˀia eſt efficiẽs.ſ.caliditas epis. ¶ 2ª mãlis ut flegmata ꝑdicta. ¶ 3ª formalis ꝓueniẽs ex amboꝝ applicatione ad inuicẽ acq̄ſitione modi ſubſtãtie ꝛ ſaporis in ꝑdicto flegmate. ¶ Qualitercũq; igit̄ ꝯtingat urinalis aq̄ſitas que eſſentialiter ſalſa eſt maiorẽ acq̄rit ſalſedinem ab hoc flegmate. Qualitercũq; enĩ ꝯtus lepidus emulgẽtiũ uenaꝝ ꝛ ſequeſtratiue pãniculi coletorij renũ ſit potẽs ad colãdũ aq̄ſitatẽ urinalẽ a mẽbris ſibi eã cõmixtis:nõ tñ ipſa eſt potẽs ad colandũ ꝛ mũdificãdũ eãdẽ aq̄ſitatẽ a q̃litatibꝰ urinalibꝰ impꝛſſis in eãdẽ aq̄ſitatẽ a flegmate iam ꝑdicto. ¶ Hoc igit̄ flegma per poros uritides ad ueſicã delatũ ꝓpter acuitatẽ ſuã in collo ueſice poſuit ſpẽm male cõplexionis que eſt immediata cã doloris mordicatiui in urinãdo apparenter:ꝛ ipſa etiã mã efficit ſolutionẽ ꝯtinuitatis in ſupficie colli ueſice intrinſeca:que eſt cã immediata doloris iã predicti. ¶ Cũ ergo urina iã eſſentialr ꝛ accñtaliter ſit acuta mordicat colluꝫ ueſice:ꝛ ſonius eo:qꝛ ipſum eſt paſſibile magis ꝓpter ſolutionem continuitatis in corpꝰ ab illa urina factam.

Quod aũt in eo talis exiſtat ſolo ꝯtinuitatis in collo ueſice:ſupficialis tñ ꝛ nõdũ ꝓfunda appet ex grauedine in inferiori pte femoris ꝛ in loco inter radicẽ teſticuloꝝ ꝛ ſiſteri iter medio:cũ acuitate q̃dam ꝛ pũctione ibidẽ. ¶ 2º appet hoc ex urina frequẽter micta.ſpꝰ cito enim ipſa offert̄ collo ueſice iã leſo tam cito mouet̄ ueſica ad expulſionẽ eius tanꝙ obiecti triſtantis:ꝛ ita expellit.Sed hec eſt rõ formalis frequẽtis mictus noiati diſſuria. ¶ 3º iteruꝫ appet hoc ex ardore in actu urinãdi ꝛ poſt ipm̃ reſeruato parũper. ¶ 4º iterũ appet hoc ex furfureis reſolonibus:ꝛ minutis corticibꝰ multis in urina apparẽtibꝰ qui ꝓueniunt a collo ueſice excoriato teſtimonio hyppocratis affõꝛ 4º.ſito ſermone. Quibuſcũq; in urinis furfuree reſolones appent his ueſica ſcabit.Et lege cõmentatorẽ ibi. ¶ Et ex hoc fundamẽto appet ꝙ iſte vir moleſtat̄ duabꝰ prauis egritudinibus que nõ ſunt curabiles niſi magna difficultate ꝛ ſollicitudine:ut nũc ſequitur.

Ab aere igit̄ incipiẽdo ciuitatis habitationis ꝛ camere aer calidus ꝛ ſiccus ꝯueniens eſt locꝰ oĩa talia ei ꝯuenientia:ꝓp qḋ nec laudo ei hiitaculũ neqꝫ morã in ſtuffis ſm ꝯſuetudinẽ roueretani ꝛ ꝓpe in quas dormiũt comedunt ꝛ bibũt.in talibꝰ enĩꝫ ſtuffis aer uaporoſus ꝛ plurimũ ſemifetidus ꝛ corrupt̃ reperit̄:ꝛ nõ bñ euẽtatus uel euentabilis:talis igit̄ aer ſuo capiti ualde nociuus eſt. ¶ Caput etiã ſuũ birretis ꝛ capitetis bñ tectũ ꝯſeruare debet ꝛ ꝑcõſeruare ꝛ ꝓpe in nocte cũ birretis bñ calefacientibꝰ ut de pellibus vulpinis agninis ꝛ ſilibus. ¶ Lotionẽ etiam capitis dimittẽ debet aut ſaltẽ raro facẽ ipſam ꝛ ꝓpe cũ lixiuio bene acuto ꝛ celeriter exiccare ipm̃.frequens aũt pectinatio capitis ꝛ fricatio cum pãnis calefactis ꝛ ſuffumigatio thure ꝛ ſtorace calamita eſt ſibi ualde conueniens.

De cibis aũt ꝑ euitet oĩa acuta nãliter uel artificialiter ut cepe allei porrũ ſynapiſmuꝫ raphanũ oliuas ualde ſalitas eruci narconẽ ꝛ rutha ꝛ ſilia. ¶ Similr euitet oĩa ſalſa ꝛ ꝯdita ex eis ut notũ eſt in diſpoſitione ſua. ¶ 3º euitet brodialia ualde pinguia niſi cũ oleo cõdita. ¶ 4º euitet ciberia fumoſa uel uaporoſa multũ uelut legumina ꝛ ꝯdimenta mellita. ¶ 5º effugiat oĩa ciberia que multa ſua hũiditate aquea ꝛ viſcoſa caput g̃uãt ꝛ replẽt uelut lac ꝛ oĩa ciberia cũ eo ꝯdita ꝛ fructꝰ molles ꝛ humidos ꝛ ꝓpe nõ lenitiuos ut ceraſa auellane pira muſcata cucumer anguria cucurbita ꝛ ſilia iſtis. ¶ 6º dimittat ciberia oĩa groſſitudine ſubſtãtie oppilatiua inuiſcatiua ꝛ materieꝝ notabilr ingroſſatiua ut ſunt paſtilles cibi oẽs frumẽtũ coctũ fabe cõfracte neruoſe ligamẽtales ꝛ pãniculares ptes aĩaliũ ꝛ ꝓpe antiquoꝝ ꝛ piſces ꝯſiles ut cãcri tinche anguille ꝛ ſiles. Lucios vo thematos capedanos carpiones recentes bñ laudo ſibi ꝛ etiã oẽs tales leuiſſime ſalitos ut ſunt carpiones ꝑme frixꝰ tis in oleo abſq; ſale multo. ¶ Piper aũt utriuſq; gñis çinziber cinamomũ galãgã nucẽ muſcatã macis gariofil. ꝛ cõſimilia aromata in paruo uſu ꝛ q̃titate in ciberijs appoſita laudo ꝛ adhuc magis leuiſtici ſemẽ ꝛ oĩa ſilia ꝑter apiũ qḋ euitare debet ut ignẽ ne diſponat ipm̃ ad epilepſiã uel apoplexiam ad que fortaſſe paruꝰ exiſtat. ¶ Oleũ vo oliuaꝝ electum bonum eſt ei. ¶ Butyrum vo ꝛ recentem caſeum omnino dimittat:ꝛ ſiquis caſeus eſt ei laudabilis eſt anni. caſeum habens frangibilis aromaticus ꝛ mediocriter ſalſus:cuius tamẽ quãtitas ſit pauca. ¶ Acetũ aut agreſtã ſuccũ arãciorum aut lymonuꝫ collaudo ſibi ꝛ granata dulcia ꝛ muça hec oĩa ter uel q̃ter in ſeptimana accepta aut ipſoꝝ aliqḋ. ¶ Vinum aũt huic viro ꝯueniẽs eſſe debet albũ uel cereoleũ uel gauꝫ ſubſtãtia ſubtile ꝛ bñ claꝝ aromaticũ ꝛ mediocris fumoſitatis. Vina vo rubea groſſa ualde fumoſa ꝛ oĩa dulcia euitare debet. Aque vo uſuꝫ dimittat ꝛ ꝓpe eius que repit̄ in rouerredo.oĩs enĩ talis ſcaturit a mõtibꝰ multa calce ꝛ gipſeis lapidibꝰ plenis:ut ſenſus oñdit.ꝛ ideo nocẽt capiti ſtõcho epati ꝛ renibꝰ in frigidãdo oppilãdo inuiſcãdo mãs in eis ꝛ alias malas q̃litates dimittẽdo:ꝓpter qḋ in ſilibꝰ locis ſẽmꝑ laudo uſuꝫ aque cibalis ꝛ potabilis per harenã bñ diſtillate:ꝛ eſt hebreoꝝ ferrarienſiũ ꝛ plurium bonum ꝯſuetudo ubi oportet. ¶ Laudo inſup huic viro ut mane ãn cibuꝫ exercitet̄ motu calefaciẽte ipm̃ ꝛ ad leuẽ ſudationem ꝑducẽte ut paſſim ambulãdo colles mõtiuꝫ aſcendẽdo aut equitando per miliaria duo:reliq̃ aũt tpe quieſcat. ¶ Etiã diligẽter attendat in cibationibꝰ ſuis:ut nunꝙ comedat neq; bibat niſi nãli utriuſq; appetitu inducẽte ipm̃:neq; in cibãdo ſe cõplete ſaturet neq; in potãdo imo a mẽſa diſcedat appetitu ad cibos ꝛ potꝰ adhuc aliq̃liter reſeruato magis ꝙ cõplete victo. ¶ Hoc iteruꝫ attẽdat ne poſt aſſumpta ciberia immediate dormiat:ſed ꝑo

ſtea expectet ſpatiũ duarum horaꝝ aut ſaltẽ vnius: ⁊ tũc dormiat in die non amplius ꝙ per horam ⁊ ſemper capite eiꝰ notabiliter eleuato ⁊ effugiat dormitionem reſupinam nocturnam uel diurnam.

De paſſionibus aũt aie effugiat iracũdiã furorẽ ⁊ motꝰ ſimiles mãe in ſitu ⁊ euaporatione ponẽtes. hec de rebꝰ nõ nãlibus.

Cura aũt p̄dictaꝝ diſpõnũ ↄcordiã hic põt in medicinalibꝰ inſtr̃is ꝙ ambo ↄuenirẽt in formalitate ſua. ſunt eni cõplonis frigide ⁊ humide capitis ⁊ renũ. Conueniũt etiã in cã mãli qꝛ in utriſqꝫ multiplicat̃ flegmatica mã ſalſa. ⁋ Si ĝ in inſtr̃is medicinalibꝰ ↄuenire pñt intẽtiones curatiue in calefaciẽdo exiccãdo incidẽdo ſubtiliando ⁊ aliquͣliter remittẽdo caliditatẽ accitalẽ a ſtate poſitã a caliditate extrinſeca uel a mã cholica videt̃ ꝙ talia oia ↄfracta eſſe debent ab infrigidãtibꝰ ⁊ humectãtibꝰ ſicut eſſet cõmiſcẽ ſyrupũ de endiuia cũ aq̃ abſinthii hyſopi ⁊ ſiliũ ⁊ ꝓptie qn̄ talia utrãqꝫ pticulã patiẽtem reſpiciũt per opationẽ ↄuenientẽ a vtute terna medicinarũ ſicut in cõpoſito dicto. Aq̃ eniꝫ hyſopi aſpicit caput. aq̃ abſinthij ſtomachũ. ſyrupus de endiuia ⁊ aq̃ feniculi epar ⁊ renes: ⁊ eſt in eo ↄfractio ex infrigidante ⁊ humectãte cũ calefaciẽte ⁊ exiccãte ut notũ eſt. q̃re regimen iſtarũ diſpõnum in duo capitula partiri decreui. Primo qdeꝫ tangendo ea que mihi utiliora viſa ſunt ad diſpõnem capitis. 2° ea que ad diſpõnem renũ p̄ncipaliꝰ ↄueniant: lꝫ utrũqꝫ ſit cõplicandum cum attẽtione ad alterũ ⁊ econuerſo.

Primo itaqꝫ pro diſpõne ſui capitis ſeptẽ pono remedia. q̃rũ p̄m̄ eſt ꝙ in medietate mẽſis februarij p̄ntis anni hic vir in medijs tertijs a 4° die lunaris uſqꝫ ad xxii. faciat ſibi fieri flẽbotomiã de baſilica dextri brachij ſub cubito poſita per quã educant̃ ſanguinis. ℥. v. qꝛ ſatis plectoricꝰ eſt. ⁋ 2m̄ eſt ut die imediate ſequẽti accipiat hoc euacuãs minoratiuũ. ℞. pillarũ de iera maiori pillarũ cochiaꝝ añ. ʒ. ß. ſalis gẽme dyagridij añ. ĝ. j. cũ ſucco ciclaminis fiãt pille. vij q̃s accipiat per horas nouẽ poſt cenã ⁊ poſt eas dormiat hora vna ⁊ poſt quartã horã accipiat cyathũ vnũ aque ordei calefacte ⁊ çuccarate poſt quã comedat per horã vnã. ⁋ 3m̄ eſt ut mane imediate ſequẽti accipiat hoc digeſtiuũ calm̄ in aurora: qđ ↄtinuet per dies. viij. ⁊ tardet cibum. iiij. horis poſt ſpm̄. ℞. ſyrupi compoſitꝰ acetoſi. ℥. j. ſyrupi de ſticados. ʒ. vj. aque mili j ſolis aque cicoree ⁊ meliſſe. añ. ℥. j. ß. miſce. ⁋ 4m̄ inſtr̃m eſt ut nona die imediate ſequẽti accipiat hoc eradicatiuũ poſt aſſũptionẽ digeſtiui. ℞. pillaruꝫ de ſarcocolla ⁊ cochiaꝝ añ. ℈. ij. cũ ſyrupo violato ⁊ accipiat eas hora ⁊ modis omnibus obſeruatis in minoratiuo ſupraſcripto. ⁋ 5m̄ eſt ut poſtq̃ purgatꝰ fuerit vir iſte in ſeptimana ter qñ vadit ad lectũ ſup tota caluarie ſui capitis aſpgat huius pulueris quãtitatẽ ſex granoꝝ frumẽti iter capillos cũ pectine mũdificando p̄mũ puluerẽ cũ ponẽ vult ſcdm̄. ℞. coralloꝝ ru. ſpo. ro. añ. ʒ. j. folij aloes. gaꝝ. añ. ℈. ij. macis. ʒ. ij. ſandarace. ʒ. iij. pulueris betonice. ʒ. ij. puluerizent̃ oia p ſe ⁊ miſceant̃. ⁋ 6m̄ eſt ut iſte vir poſt purgationẽ per. xv. dies oi mane ⁊ ſero p horã ante cibũ faciat hoc gargariſma. ℞. aque decoctionis uel ſublimationis radicũ ciclaminis cyathũ vnũ oximellis cõpoſiti. ʒ. ij. piretri. ℈. j. ſtaphiſagrie coſti añ. ℈. ß. miſce totũ: ⁊ calefiat ⁊ gargarizet̃ duabꝰ vicibꝰ per horã vnã. ⁋ Ultimũ eſt ꝙ iſte vir per totũ mẽſem maij oi 4° die accipiat vnã de infraſcriptis pillis a p̄ma incipiẽdo poſt duas horas poſt cenam ſcđam vo accipiat per mediã horã añ cenaꝫ ⁊ ita reuoluat ſe de vna ad aliã. ℞. pillaruꝫ aleſangineꝝ Meſue pillarũ aſſaiaret añ. ʒ. iij. pulueris collognti de mala pate cũ oleo amigdalarũ dulciũ. ʒ. j. ß. pulueris artbenite agarici añ. ʒ. j. cum ſucco violarũ fiãt pille ex omni. ʒ. vj. ⁊ cõſulo iterum ꝙ quolibet menſe bis accipiat ex eis. ℈. iiij. per totũ mẽſem maij obſeruãdo poſt eas que in ſolutiuis ſupioribus dicta ſunt.

Pro ardore vo in urinãdo eueniẽte puidẽ debet quinque remedijs infraſcriptis. ⁋ Primũ eſt hoc. ℞. olei oliuarum ſanani uel crudi. ℥. iiij. olei nardi. ℥. ij. ĝ. alkekengi cum p̄dicto oleo ultimate ↄtritoꝝ numero. xx. ponant̃ oia in ampulla cuius orificiũ argilla uel paſta ſit bñ obturatũ ⁊ ſuſpẽdat̃ in aquã bullientẽ bñ ſubmerſa uſqꝫ ad medietatis olei ↄſumptionẽ. tũc ergo remoueat̃ ⁊ ex eo oi die ſemel a furcula ſpatularum uſqꝫ ad caudã calida tota ſpina vngatur qñ vadit ad lectũ. ⁋ 2m̄ vo inſtr̃m eſt hoc. ℞. aque paritarie aque mili j ſolis añ. ℥. j. aque portulace. ℥. ij. calefiãt cũ çuccaro ⁊ utat̃ eis ſaltẽ in ſeptimana ter in aurora accipiendo ſicut de ſyrupo ſupraſcripto dictũ eſt. ⁋ 3m̄ eſt hoc. ℞. çuccari albi lib. ß. ſe. lactuce portulace añ. ℥. j. granoꝝ papaueris al. ℥. j. ß. granoꝝ pineaꝝ minutiꝫ inciſoꝝ. ℥. ij. fiat ex iſtis tragea: de qua accipiat ante prãdiũ ⁊ cenã immediate coclear vnũ per tres menſes aut ſaltẽ oi die ſemel. ⁋ 4m̄ inſtr̃m eſt hoc. ℞. granoꝝ ſebeſten numero. xl. radicũ ligritie mũdatarum. ʒ. j. ß. radicuꝫ iringi ⁊ doronici añ. ʒ. j. lauent̃ p̄us ſebeſten cũ aq̃ calida: del de bulliat in lib. v. aque cuꝫ alijs rebus minutim inciſis ad ↄſumptionẽ medietatis. de hac ergo decoctione q̃ter in ſeptimana bibat ipſe cyathũ vnuꝫ tepidũ per horã ⁊ mediam ante cenam. ⁋ Ultimũ eſt hoc. ℞. folioꝝ cupreſſi corticũ intermedioꝝ caſtanearũ añ. ʒ. j. pul. ligritie. ʒ. j. ß. ſe. lactuce portulace endiuie ⁊ acetoſe añ. ℈. j. corticũ papaueris al. ℈. ij. pulueris iuſquiami mãdragore añ. ℈. ß. puluerizentur oia per ſe ⁊ miſceantur ⁊ cum ſuperuenerit magni ardoris inſtantia omni nocte accipiat. ʒ. j. huius pulueris cum. ℥. ij. decoctiõis immediate ſcripte calefacte. eſt enim mirabilis ad hanc intentionem ⁊ proprie apud non effrenitãtes in coitu. In quo iſte homo valde auarus eſſe debet ⁊c̃.

Conſilium. 31.

De dolore capitis circa ptem dextrã ptenſo ad muſculos colli ⁊ ſpatularum uſqꝫ ad adiutorium cum contractione digitorum manus partis eiuſdem.

Onceperã ⁊ nõ minus necdũ ſuſſet in accitibꝰ huiꝰ dñe calamũ erigẽ ⁊ accurate multũ: eo qꝛ accitia que patit̃ ſatis valida ſunt. Primuꝫ etenim accñs qđ eſt dolor circa dextrã ptẽ capitis ptenſus ad muſculos colli ⁊ ſpatularum uſqꝫ ad adiutoriũ: oportet mãm multã a capite deriuatã eſſe ad illas ptes. Et qm̄ multiplicat̃ dolor in manu illius ptis adhuc maioris dubitationis exiſtit: ꝓpterea qꝛ ↄiungit̃ cũ ſtupore manus illius ptis etiã impediẽte motuꝫ ad cõſtrictionẽ manus. Sed eo minꝰ dubitãdũ eſt eo qꝛ deficiẽte dolore remouet̃ etiã ſtupor illius ptis: ſed in hoc ↄſideratio hñda eſt nõ leuis. Quia fixio doloris in loco adiutorij ſuſpicat̃ euentũ apoſtematis in eo: ⁊ adhuc oportet mãm eſſe in cerebro que ſucceſſiue funditur ad inferiora.

Propter qđ appet in regimine ſuo attẽdendũ eſſe ſimul cerebro ⁊ ptibus leſis ⁊ dolẽtibus p̄dictis cũ q̃tuor. ⁋ Primũ eſt ut abſtineat a cibis calidis ⁊ vaporoſis multũ ut ſunt brodia pinguia aromata vinũ album potẽs ⁊ fumoſuꝫ ⁊ dulce ⁊ ſalſa cibaria ⁊ acuta ut aleũ eruca raphanus ⁊ ſilia ⁊ cibi paſtiles ⁊ lacticinij ⁊ piſces elixi ⁊ ↄſilia. ⁋ 2m̄ eſt ut pcuret oi die hẽre bñficiũ uẽtris ſaltẽ bis cũ cliſtere hice ieram ſimplicem hñdictam: ⁊ çuccarũ rubeum. ⁋ Aut ſaltẽ cũ iſtis pillis que mihi placẽt magis de qbꝰ accipiat oi tertio ſero. ʒ. j. per duas horas poſt cenã. ℞. ſpẽrum cõpletaꝝ iere ſimplicis. ʒ. j. aloes abluti. ʒ. ij. pulpe colloquintide. ℈. j. bdellij mollis ⁊ ſubalbidi. ℈. ß. forment̃ pille de omni ʒ. vj. cũ ſucco maiorane uel ſaluie. ⁋ 3m̄ eſt ꝙ hec dña omni die poſt prandiũ ⁊ cenã in fine accipiat fruſtũ vnũ huius cõfectionis. ℞. ſpẽruꝫ aromatici roſa. ʒ. j. maſticis. ℈. j. coriãdri p̄parati. ʒ. ß. çuccari albi. ʒ. iiij. cũ aqua acetoſe. fiat ↄfectio in rotulis. ʒ. ß. ⁋ 4m̄ remediũ eſt hoc: ut incipiat inungẽ colluꝫ ſpatulas ⁊ totũ brachiũ cũ hoc vnguẽto mediocriter fricando: ⁊ poſt ſupponat pellẽ agninã calefactã ⁊ bñ applicatam. ℞. olei de coſto de pipibus ⁊ de croco añ. ℥. ß. ſandarace. ʒ. ij maſticis. ℈. ij. boli ar. ſan. ora. acatie hypoquſtidos añ. ʒ. ij. cere albe q̃tũ ſufficit. fiat vnguentũ mediocris tenacitatis ⁊c̃.

Pro cōtractione digitorum manus. ¶ Primū remediuꝫ. ℞. medulle crurū boū. ℥.j. pinguedinis taſſi butyri recētis pinguedinis anatis. añ. ℥.ij. croci. ʒ.j. mucillagis fenugreci ſebeſten ſiſami añ. ʒ.ij. olei liliorū celeſtiū olei de croco olei violarū citrinorū añ. ℥.ij.ß. cere al. q.ſ. fiat vnguētū molle. ¶ 2m remediuꝫ eſt hoc. ℞. radicū altee lib.ß. radicū ſaponarie maioꝛ. lib.j. fenugreci granoꝝ ſiſami añ. ʒ.ij. coquanꝛ in q̃tuoꝛ ſitulis aque uſqꝫ ad cōſumptionem q̃rte ptis. ¶ 3m remediuꝫ eſt. ℞. hyſopi humide. ℥.iij. ¶ 4m remediuꝫ eſt. ℞. armoniaci bdelij diſſolutoꝝ cū aceto forti añ. ℥.j. emplaſtri de mucillaginib⁹. ʒ.iiij. amurce olei recētis. ℥.v. cere albe q̃tū ſufficit fiat vnguentuꝫ molle. ¶ 5m remedium eſt. ℞. pul. de polip. ʒ.j. ꝛ diuidaꝛ in xxiiij. ptes eq̃les. ¶ Modus pcedendi in ſupraſcriptis eſt iſte. Primo per octo dies cōtinuos faciat ablutionē cū aq̄ calide pedū ꝛ manuū ſcripta in 2° cap. deinde mēbris bñ exiccatis fiat inūctio eoꝝ cū vnguento tepido deſcripto in tertio cap. ¶ Trāſactis vō octo diebus dimittat vnctionē pſcriptā ꝛ alijs octo diebus ſequētibus inungat pdicta mēbra cū vnguēto ſcripto in pmo cap ꝛ teneat mēbra coopta cū lana molli ſeu ſuccida calefacta. ¶ Deinde trāſactis alijs octo dieb⁹ dimittat ſcōm vnguētuꝫ ꝛ inūgant mēbra oia cum vnguēto ſcripto in 4° cap. ¶ Et cōpletis iſtis ultimis octo dieb⁹ reuertat iterū ad ablutionē mēbroꝝ cū aq̄ pdicta ꝛ vnctionē poſt ipſam: ꝛ ſic tranſeat de iſtis octo ad vngendum cū ſecunda vnctione: ꝛ alijs octo diebus cum tertia. Et ita continuet iuxta poſſe per totum iſtū annum. ¶ Ultimo vō omni fine ſex dierum parum ante cenam accipiat partem vnam de puluere ſcripto in ultimo capitulo. Et ita continuet per totum pceſſum ſue cure ꝛc.

Conſilium.32. De dolore capitis a materia flegmatica mixta cum cholera: dominante tamen materia flegmatica.

Nobilis vir Jacobus de roma moleſtaꝛ dolore capitis a mā flegmatica cū cholera cōmixta dñante tñ mā flātica ſup cholericitate tñ q̄ nō denoiaꝛ cholera vitellina. Hec aūt mā facit egritudinē in cerebro ipſi⁹ per eſſentiā ꝛ ptiꝫ per colligātiam ſtōchi ad caput. in ſtōcho eniꝫ ei⁹ multiplicanꝛ flegmata mucillaginoſa que euapo rant ad caput eius ꝛ iterū eadē mā cōmiſceꝛ cuꝫ kilo aut refrāgit ipm in q̃litatib⁹ ſuis vnde ſāguis reddiꝛ a flegmate notabilr alteratus. ¶ Mā igiꝛ hec aliqñ euaporāe capiti ferꝛ ad organa audit⁹ ꝛ ibidē facit ſonitus cancos. qñqꝫ vō pānicul is cerebri imerſa dolores efficit extenſiuos in eis: ꝛ ſi talis uapor ſpū viſibili cōmiſceaꝛ qñqꝫ facit ei illuſiones ꝛ imaginationes in viſu. ¶ Amplius ſi cōtingat has mās inferius p arterias uenas ꝛ neruos deferri motus nō raro ſaltuoſos extenſiuos ꝛ contractiuos in cruribus facit apparere.

Unde oportet q̄ in iſtis diſpōnib⁹ puideaꝛ cū his que phibēt flegmatis illi⁹ multiplicationē in ſtomacho ꝛ capite cū cibis ꝛ euacuationib⁹ opportunis: ut nūc ſequiꝛ. ¶ Primū itaqꝫ hic vir euitet oēs cibos ꝛ potus actu ꝛ potētia flaticos uelut eſt panis azimus piſces cācri antiqui ꝛ carnes molles bleta ſpinachia ꝛ cetera que nō accipientur niſi in raro uſu. ¶ Dimittat etiā uſuꝫ lactis ꝛ lacticinioꝝ ciboꝝ ꝛ paſtiliū ꝛ multū uſum fructuū frigidoꝝ: ꝛ pp̄ue in quibus nō eſt potētia mūdificationis uelut in ceraſis dulcibus. Auellanas molles pira muſcata poma mollia ꝛ alios fruct⁹ ſimiliter actu ꝛ potētia humidos uitare debet ſaltē ad annū vnū. ¶ Uino etiā dimittat multe aque frigide potū ſimplicis uel vino cōmixte. Bibat vinū rubeū uel album nō ualde groſſuꝫ clarū aromaticū vinoſitate pticipās ꝛ non acuitate: nec ſit ualde bruſcum uel ualde pōticum. Ultra pdicta accipiat cibaria omnia ad libitum ſuum.

De medicinalibus aūt q̃tuoꝛ ſibi cōuenientia cōſcribo. ¶ Primū eſt q̄ ipſe accipiat vnā de infraſcriptis pillis oī fine. vj. dieꝝ immediate añ cenā ꝛ vnā aliā accipiat per horā .j. uel .ij. poſt cenā: ꝛ ita in curatione ſua utaꝛ intētione reuolutionis ab illa que ſumiꝛ añ cenā ad illā que ſumiꝛ poſt cenā ꝛ ecōº. taliter eniꝫ ſtōchū ſuū mūdificabit ꝛ caput ꝛ nouā mārū gñationē effugiet. Sūt aūt pil. iſte. ℞. agarici electi. ℈.j. turbith pul. pul pe collogntide añ. g. viij. ſſ. electi. ℈.j. aloes hpatici. ʒ.ß. ſalis nitri. g. viij. formenꝛ pille cū ſucco ro. pro oī. ʒ.vj. ¶ 2m inſtrumētuꝫ pncipale eſt hoc: q̄ utaꝛ hac cōfectione de qua accipiat imediate añ prādiū rotulā vnā: ꝛ ſilr ante cenā excepta die qua accipiꝛ pillule añ cenā ꝛ bibat poſt ipſaꝫ modicum vini electi uſqꝫ ad tertiā ptē cyathi: ꝛ faciet hoc uſqꝫ ad medietatē mēſis iunij. Cuius deſcriptio. ℞. ſpēruꝫ electuarij de ligno aloes ſpēruꝫ dyambre añ. ʒ.j. zuccari ſcōe decoc. ℥.v. ꝛ cum aq̄ melliſſe fiat cōfectio in rotulis. ʒ.ij. ¶ 3m pncipale inſtrm eſt: q̄ ter in ſeptimana per .ij. horas añ prādiū maſticet vnā de infraſcriptas pillis per q̃rtā partē hore. ℞. dragaganti gūmoſi ꝛ electi. ℥.ß. piretri coſti dulcis ſtaphiſagrie. ſſ. electi. añ. ʒ.ß. diſſoluanꝛ cū modico aceti: ꝛ pp̄e diſſolutionē eius icorporeꝛ cū puluerib⁹ ꝛ fiant pille ad modū auellane ꝛ ſeruentur in pixide ſicca cū modico puluē nucis muſcate. ¶ 4m pncipale inſtrm eſt: q̄ vir iſte accipiat purgationē infraſcriptaꝫ a .x. die mēſis ſeptēbris uſqꝫ ad .xx. eius ꝛ ſilr in mēſe aplis futuro ſm hūc modū. ℞. pillu. cochiaꝝ pil. aurearuꝫ añ. ʒ.ß. reformenꝛ pille .vij. cū ſyrupo de ſticados ꝛ accipiat eas in aurora ꝛ dormiat per horā poſt aſſumptionē eaꝝ ꝛ tardetur cib⁹ poſt per horas .vj. ¶ Poſt aūt iſtud minoratiuū ſequēti die accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. acetoſi cōpoſiti. ℥.ß. ſy. de ſticados. ℥.j. aq̄ acetoſ. melliſ. ꝛ violaꝝ añ. ℥.j. miſce ſumendo ipm calidū in aurora .vij. dieb⁹ cōtinuis. ¶ Q̄ ſi tpe aſſūptionis hui⁹ digeſtiui uēter ei⁹ nō eſſet lubricus tūc oī alterna die accipiat vnā de pillis ſupraſcriptis in p cap. ¶ 8° vō ſequēti die imediate accipiat has pillas. ℞. pil. de ſarcocolla cochiaꝝ de iera cōpoſite añ. ℈.j. reformenꝛ pil. vij. cuꝫ ſucco roſ. ꝛ accipianꝛ hora dicta de minoratiuo ꝛ obſeruentur cōditiones que circa ipm dicte ſunt. ¶ Et ſilr cū eiſdē medicinis purgeꝛ in uere: niſi q2 in ſy. ſupraſcripto adiungaꝛ. ℥.j. aque violaꝝ: ꝛ loco pillarū de iera cōpoſite ponaꝛ. ℈.j. pillaruꝫ fetidaꝝ. Jn alijs aūt obſeruet oia que ſcripta ſunt. Amē.

Conſilium.33. De mala cōplexione frigida ꝛ humida cerebri pulmonis ꝛ pectoris a flegmate mucillaginoſo ꝛ uitreo ad quā ſequunꝛ accitia ſuſpecta difficultas anheli⁹ tuſſis fortis ꝛ elōgatio vuile ex deſcenſu materiei a capite uſqꝫ ad illas partes.

Creda multū eſt diſpō nobilis viri Hieronymi de pōte pp̄ter res q2 ipſa eſt diſpō mēbroꝝ pluriū nobiliū ptiū corporis humani: eſt eni mala cōplexio frigida ꝛ humida cerebri eſſentialr pueniēs a multitudine mucillaginoſi flātis cui etiā nō dubito cōmixtā eſſe parteꝫ uitrei flegmatis pp̄ter uehemētē frigiditatē in exteriorib⁹ ꝛ interiorib⁹ ptibus cerebri pceptā imo etiaꝫ in pfundo. ¶ Eſt etiā hec diſpō egritudo pectoris ipſi⁹: q2 ſpacioſitas eius a multo flegmate pdicto repleta eſt. ¶ Magna etiā ps illoꝝ flegmatū imerſa eſt pulmoni ꝛ dyafragmatiſuis: qḋ declaraꝛ ex uehemētia difficultatis anhelitus ꝛ ex tuſſi cum expulſione multa ut in pluribus difficulter facta. ¶ Propter qḋ ipoſſibile eſt nocumētuꝫ notabile nō eſſe collatum cordi: ſilr etiam ſtomacho ꝛ epati eius. ¶ Unde non eſt mirabile ſi iſte vir ex forti ꝛ vniuerſali debilitate fact⁹ eſt debilis. ¶ Ex qbus appet diſpōnē ipſam genere eſſe vnaꝫ q2 lapſum cōplexionalē frigidū ꝛ humidū a flegmate mucillaginoſo dñante ꝛ vitreo ſubdomināte depēdentem. ¶ Apparet ſcōo que ſint loca patiētia: q2 cerebrū pulmo dyafragma ꝛ pectus totum. ¶ Appet tertio que ſint accītia ſuſpecta ut difficultas anhelitus tuſſis fortis deſcēſus materiei ad pectus. ¶ Ex iſtis facile ꝛ ultimate deduciꝛ cauſa molliſi

ſationis uel elõgationis uuule ꝓpter ipſam repleri a flegmatica mã mollificãte ipſaʒ. ¶ Un ultimate ↄcludit ꝙ opʒ ipm eſſe diligẽter ſollicitũ ad ꝓcurationẽ ſui ne mã pectori imerſa uertat in ſaniẽ ꝓpter quã fiet empicus ⁊ de empimate trãſeat ad ptiſim ad quã ſatis eſt paratus ꝓpter maciem pectoris ⁊ reliqua ſigna gratia breuitatis omiſſa.

Pro regimine itaqʒ diſpõnis huius cõmẽdatiſſimi viri attẽdat p̃mo ꝙ utatur inſculis factis ex farina ordei cũ altera medietate farine amili cũ brodio galline uel caponis. ¶ Utat etiã ouis recẽtibus ⁊ pipionibus ⁊ panatellis ⁊ inſculis factis in predicto brodio ⁊ ꝓprie alterato cum folijs violarũ malue blete ſpinachie ⁊ atriplicis: ⁊ utat carnibus pdicis ⁊ capretinis etiã: ¶ Et vinũ bibat albũ ſapore dulce cum altera medietate cõmixtum aque decoctionis q̃tuor ſeminũ colum frigidorum aut ſaltẽ cum aqua decoctionis liqritie raſe minutim inciſe. aut tertio cũ aq̃ decoctionis paſſularũ enucleatarum. ¶ Et in omni cibario ſuo ſemp ponat quãtitatẽ duoꝝ granorum frumẽti de croco: eſt enim optimus in hac diſpoſitione ⁊ eſt de ſumme medicinaꝝ ↄferentium nocumẽto anhelitus deci ma tertij apparens. conuenit etiã ſibi qñqʒ accipere parum ciuis in aqua lactis infuſi. ¶ Carnes capretine ⁊ gaçelline eſſent ſibi utiles. ¶ Et melius eſſet ei ut cibum acciperet paulatine deglutiendo ⁊ in quantitate pauca q̃tuor vicibus in die comedere magis q̃ duabus ſpargere. i. ptiri cibum cũ debilitate virtutis proſſus melius eſt. p̃ma q̃rti. cap̃ de cibatione febricitantium. ¶ Euitet etiã neruoſas ⁊ cutaneas partes ⁊ piſces ⁊ paſtiles cibos ⁊ fructus oẽs preter ficus quarũ tres aut q̃tuor comedere põt ante cibum ſemper. ¶ Caueat etiaʒ dormitionem uel morem contrahere in loco frigido ⁊ humido maxime ꝓpinquo aquis ⁊ expoſito flatui uenti ſeptẽtrionalis ⁊ turbidi ⁊ uaporoſi. ¶ Caueat etiã ab omni exercitio uſqʒ ad octo dies uel decem: ⁊ maxime poſt cibũ intantuʒ ꝙ exercitiũ aiale etiam euitare debet: ut ſtudij ꝓlixitatem ⁊ profundarũ rerum ſpeculationẽ: imo iracũdiam ⁊ triſtitiã ⁊ oẽs aĩe paſſiones euitare debet. ¶ Euitet dormitionẽ immediate poſt cibũ imo elõget ab eo per horã vnam ſaltẽ: ⁊ dormiat capite mediocriter eleuato ſuper dextro latere: minime v̓o ſuper ſpinã iacendũ: ꝓpterea qꝛ grauat anhelitũ ſcd̃a p̃mi colligendum. ⁊ hec de regimine huius viri rerum non naturalium ſuccincte pertranſeant.

Pro regimine v̓o per medicinalia lʒ multa ⁊ diuerſa medicamina neceſſaria forent ad curã huius diſpõnis ⁊ accitiũ eius: tñ qꝛ in cura egritudinũ ⁊ accitiũ varioꝝ eiſdeʒ cõplicatoꝝ oportet attẽdere his que ſunt ſuſpectiora ſine quoꝝ cura talia feliciter curari nõ poſſunt. ¶ Idcirco ſex ponã remedia oĩno neceſſaria in cura huius diſpõnis: neqʒ eniʒ oĩa inſtrã que in ſuarum diſpoſitionũ curatione a p̃ncipio uſqʒ ad finẽ forẽt neceſſaria: ita deſcribi poſſunt utiliter ꝓpter varietatẽ egritudinũ ⁊ intercidẽtiam varioꝝ ⁊ multoꝝ accitiuʒ que emergunt ¶ Si que aũt preter hec ſex medicamĩa erũt auxilia oportebit ea adminiſtrari ſm trãſmutationem que apparebit in hoc viro ex adminiſtratione ſex inſtrõruʒ p̃tactoꝝ. ⁊ totũ hoc cõplebit ſm ꝙ per calamum fiet notitia de predictis horum inſtrõruʒ. ¶ Primũ eſt hoc. ℞. radicũ altee ſeminis lini ſenugreci añ. M. j. blete malue añ. M. ij. coquant oĩa in lib. v. aque uſqʒ ad ↄſumptionẽ medietatis. deinde. ℞. hui⁹ expreſſe decoctionis librã vnam olei violarũ ⁊ de ſiſamo añ. ℥. j. ſ. çuccari rubei: caſſie briditte añ. ℥. ſ. ſalis gẽme granũ vnũ miſce totum ⁊ cliſterizet omni ſero per horã vnam ante cenã. ¶ 2m inſtrũm eſt hoc. ℞. mãne electe. ℥. ij. electuarij de pſilio. ʒ. ij. infundant in. ℥. iiij. aque lactis caprini per noctem vnã: in aurora v̓o caleſiãt colent ⁊ exprimant ⁊ eiſdem addant aque decoctionis granoꝝ ſebeſten. ℥. ij. ⁊ totum paruʒ calidius tepido aſſumatur: ⁊ tardet cibus horis ad minus qnque. ¶ 3m inſtrũm eſt hoc. ℞. dyapenidion rotulã vnaʒ ⁊ ſi haberi nõ poterit loco eius accipiat penidiarum. ʒ. j. ſ. diſſoluantur in lib. ſ. aque ordei calide in quã infundantur xxv. uel. xxx. grana ſebeſten p̃us lota: cũ ergo turgeſcent teneat ſemper ex eis granum vnũ in ore leniter comprimẽdo ipſuʒ ut deſcẽdat ex eo mucillago leniẽdo membra anhelitus: mãm diſponet ad expuitioneʒ ⁊ facilitabit anhelitus. ¶ 4m inſtrũm eſt hoc. ℞. aque ſublimationis radicum altee. aque angurie añ. ℥. j. ſ. ſyrupi de liquiritia ſyrupi violati. añ. ℥. v. miſce ⁊ totũ in aurora accipiat omni mane ⁊ tardet poſt ipſam aſſumptionem cibi per horas ad minus tres. ¶ 5m inſtrumentum eſt hoc. ℞. aloes preparati. ʒ. j. croci liqritie hyſopi vngule caballine añ. ℈. ſ. colloqntide bdelij mollis ⁊ ſubalbidi añ. ℈. j. ſalis indi grana. v. cum ſyrupo de hyſopo formentur pillule ex omnibus. ʒ. vij. de quibus omni ſero accipiat vnaʒ per duas horas poſt cenaʒ. ¶ Ultimũ inſtrũm eſt hoc. ℞. coralloꝝ rubeoꝝ ſpodij roſarum añ. ʒ. ſ. ſandarace. ʒ. ij. folij. ℈. ſ. ligni aloes. ℈. j. macis. ℈. iiij. fiat oĩum per ſe puluis deinde cõmiſceant. de hoc ergo puluere omni ſero tota pꝛora capitis caluarice uolens pulueriçet ſemp primum puluerem cũ pectine deponendo quando ſcd̃m vult appone. Accipe igit̃ çelanti caritate mi Hieronyme hec predicta auxilia ſolaciora. Cũqʒ hoꝝ uſum per q̃tuor dies ↄtinuaueris: accipe calamum ⁊ ne ſis piger in ſcribẽdo ſtatum tuum: tãtuʒ eniʒ tibi caritatis oſtendam quãtum ſcio ab optimo amico te credere poſſe ad laudem dei. Amen.

Cõſilium. 34.

De ſoda a mã melancholica ↄtẽta in ambobus pãniculis cerebri.

Iste adoleſcens egrotat ſoda melancholica que eſt dolor capitis ꝓueniens a materia melancholica ↄtenta in ambobus pãniculis cerebri ſua mala cõplexione ⁊ grauitate dolorẽ in eis facit extẽſiuum ⁊ grauatiuũ: cuius tñ maior pars in anteriori uentriculo ↄtinet q̃ in poſteriori. ¶ Et ſigna qdem huius ſunt dolor grauatiuus cõpreſſiuus ⁊ magis qdem in ſiniſtra q̃ in dextra pte fixus. lʒ qñqʒ augeat in dextra magis pp caliditatẽ que influit ſibi ab epate: ſiue ſit caliditas ſimplex: ſiue a uapore cholerico ꝓueniens: eo qꝛ cõplexio eius a generatione videt eſſe cholerica ad adustionẽ tendẽs que reddit materiã melãcholicam acutioris actiuitatis per accñs q̃ eſſet per ſe ſola. Scd̃m ſignuʒ ſumi põt a cõplexione totius que ad melãcholiam per aduſtionem genitã inclinat. ¶ 3m ſumi põt a diſpõne ſplenis: qm̃ ꝓpter exercitiũ plerũqʒ mã melancholica agitata uel uẽtoſata dolorẽ facit in ſplene eius. ¶ Et 4m ſignum eſt deſcenſus ſputi acris uel pontici a capite deſcendentis. ¶ Et 5m ſignum ſumi põt ab habitudine que ad ſiccitatẽ videt eſſe inclinata ⁊ nõ qdem ꝓueniente a ſimplici ſiccitate uel a mã cholerica. igit̃ a melancholica. ¶ 6m ſignum eſt duritiees pulſus ſine uelocitate ⁊ frequentia ⁊ abſqʒ ſpaſmo ⁊ apoſtemate duro in aliquo mẽbro. igit̃ videtur eſſe a ſiccitate melancholica. ¶ 7m ſignum põt eſſe appitio ſomniorum magis triſtãtium q̃ delectãtium: ⁊ plura alia ſigna ſubiungere potuiſſem que ſignificarent p̃ntiam materierum in capite: ſed iſta ſufficiant. ¶ Ex his clare ↄcludi põt ꝙ iſte iuuẽculus paſſus eſt egritudinib⁹ melãcholie. Si enim melancholia multiplicaret aut tranſiret de pãniculis eius ad uentriculos ⁊ medullã cerebri: ita ut p̃mutaret cõplexionẽ eius ⁊ ſpũum tẽperamentũ: tunc neceſſario incurreret melancholiã que eſt p̃mutatio extimationũ ⁊ cogitationũ a curſu nãli ad corruptionẽ ⁊ malitiã ꝓpter cõplexionẽ melancholicã faciẽtẽ ſyluestrẽ ſpũm cerebri interius ⁊ facientẽ ipſum timidum ꝓpter tenebras ipſius. Et ex hoc ↄcludit ultimate ꝙ neceſſarium eſt ei ſubuenire celeriter.

Regatur igit̃ hic adoleſcens hoc regimine p̃mo quidem euitet mãſiones ⁊ loca ualde frigida ⁊ excellenter calida ⁊ ſicca ⁊ conet contrahere moram in aere ad caliditatem inclinato ⁊ humiditatem. ¶ Et euitet exercitia ⁊ labores ſuperfluos ſaltem uſquequo curatus erit: quie

ſcet in quantum poteſt: ⁊ ſummopere conetur euitare iracundiam furorem ⁊ triſticiam ⁊ cogitationes malas ⁊ in loco tenebroſo cōmorari ſolus. ¶ Et caueat a multa quantitate ciborum repletionem: ꝫ tñ credam ſibi melius eſſe aliquantulū magis declinare ad quantitatem ciboꝝ q̄ ad multam ſubtractionem ipſoꝝ ⁊ potuū. Timeo enim ꝙ augmētum ſiccitatis in ipſo pducet ipm̄ ad aliquam melancholie ſpēm. ¶ Ad huc etiā ꝓpter hanc cauſam effugiat multitudinē vigiliarum īmo opꝫ ipm̄ parūꝫ amplius dormire q̄ ꝯſueuerit ad hoc ut in eo melior fiat digeſtio ⁊ corpus humectationē ꝯuenientē accipiat. ¶ In cibis aūt ita ſe regat ut omne genus acetoſoꝝ ⁊ acrium ciboꝝ quantum pōt effugiat: vniuerſaliter enī uſus aceti nocet melancholicis. 2° regiminis acutorum. ¶ Euitet etiā cibos ualde calefacientes ut ſunt aromata ⁊ vinū uel de potens ⁊ uegetabilia calida ſicut rutbā roſmarinum petroſelinū ſaturegiam mētham calamētuꝫ ⁊ ſimilia. ¶ Effugiat etiam uaporoſa multuꝫ ⁊ ꝓprie calida uelut alleum porrum cepe bulbum ⁊ raphanum. ¶ Dimittat etiam facientia uentoſitatem uelut legumina ⁊ ꝓprie fabas faſeolos lētes caules ⁊ ſimilia. ¶ Effugiat etiaꝫ inuiſcantia ⁊ ingroſſantia materias uelut cibos paſtilles cuites ⁊ animalium partes neruoſas. ¶ Et iterum caueat ab uſu omnium rerum acuentiū humores uelut ſalſa ſinapiſmum ⁊ ꝯſimilia. ¶ Utat̄ igiṫ pane recēti bene fermētato nō multum cocto neqꝫ combuſto ⁊ carnib⁹ bene pinguib⁹ facilis digeſtionis ⁊ boni nutrimenti. Et utat̄ carnib⁹ pinguium pulloꝝ caſtrati agni ⁊ hedi ⁊ recētis porcelli: ⁊ utatur brodijs medie pinguedinis. Macras ṽo antiquas ⁊ groſſas carnes dimittat. ¶ Et comedat de piſcibus fontib⁹ habentibus carnes non ualde molles nec fetidas dixis uel in dulci oleo oliuarū aſſatis ⁊ placet etiam cancri non multe tñ ꝯſuetudinis: ⁊ placent cibaria ex lacte cocto ſperata ſi nō percipit̄ ex eis grauitas capitis. Et caſeus mollis mediocris pinguedinis placet mihi. ¶ De ferculis ṽo placent blete ſpinachie portulaca attriplex ⁊ borago ⁊ bugloſſa cū quibus ponant̄ ſparagi pauca folia petroſel. ⁊ ſalute feniculi ⁊ ſimilium edulijs: ⁊ placent mihi oīa cibaria cōdita cū ſapa ⁊ ſucco pomoꝝ dulcium ⁊ zuccaro. ¶ Et de fructibus ꝯcedant̄ ei ceraſa auellane ⁊ ꝓprie recētes amigdale pira muſcata ⁊ poma ⁊ ficus recētes ⁊ vue tñ dulces ⁊ pepones ⁊ cucumeres ⁊ iniube ⁊ fructus oēs quoꝝ caliditas aut frigiditas eſt pauca cū augmēto humiditatis aut ꝓprietatis ad cerebrum uelut amigdale ⁊ auellane. ¶ De conditis ṽo uti poteſt zuccaro violaceo: ſed ꝯuenientius eſt ei ꝯditum cum bugloſſa ⁊ boragine equaliter mixtis de quibus accipiat cocleare in medijs tertijs aut in veſperis. ¶ Uino ṽo utat̄ dulci ⁊ ſit ſibi vicino ⁊ ſit album: ipſum enim mētem .i. cerebruꝫ minus percutit. ſcdo regiminis acutoꝝ. textu ⁊ cōmento primis. ⁊ ſiquidem tale vinum eſſet mediocris fumoſitatis purum bibatur. ¶ Si autem vinum eſſet ualde potēs ſicut ſolent eſſe vina brixienſia tunc frangere debet eius potentiam cum bona aqua fontis ſm̄ diſcretionis menſuram. ⁊ hec de regimine non naturalium.

De his ṽo que per medicinales adminiſtrationes neceſſaria ſunt ei. Primum quidem ⁊ pn̄cipaliꝰ eſt ut dum fuerit domi quietus a q̄rta die inſtantis mēſis uſqꝫ ad .xx. fiat ſibi flobotomia de cephalica dextre ptis inter policē ⁊ indicem poſita. ⁊ extrahant̄ ſanguinis .℥. iij. uſqꝫ ad quattuor. ¶ Et facta flobotomia ꝫ per inſignē doctorē magiſtrū Baptiſtam fuerit ꝯuenienter purgatus: tñ propter uehemētem agitationē in humoribus factaꝫ a balneis. ¶ Etiā qꝛ urine eius ſubſtētia ⁊ contēta notabilr arguunt repletionē. ¶ Et 3° qꝛ pulſus affirmat ipſam. ¶ Et 4° itez qꝛ nō habuit alleuiationem ex p̄cedentibus ſenſibilib⁹ euacuationibus. ¶ Ideo videt̄ oīno mihi oppoꝛtunuꝫ ut poſt flobotomiā accipiat hoc digeſtiuū in aurora calidū ⁊ continuet ipm̄ .x. uel .xij. diebus. ℞. aque bugloſſe .℥. iij. aque melliſſe .℥. ij. ⁊ eſt ualde leue. ¶ Et ſi uolueris digeſtiuum potentius uel efficacius illo. ℞. ſyrupi de epithimo .℥. j. ſyrupi violati recētis .℥. ß. aque bugloſſe ⁊ capill. veneris aā .℥. j. ß. miſce. ¶ Et ſi deſiderares cuꝫ digeſtiuo mām educē acuitatis aliqd habētē uel aduſtionis. ℞. ſyrupi de thimo ⁊ de fumoterre aā .℥. j. aque violaꝝ ⁊ nenufaris aā .℥. j. ß. miſce. Si aūt dieb⁹ intermedijs e quibus digeſtiuū aſſumit̄ uēter eius eſſet ſtipticus accipiat vnā de iſtis pillis. ℞. aloes electi per tres dies infuſi in ſucco boraginis .℥. ß. maſticis violaꝝ epithimi ſiliculoꝝ ſene ſalis indi. aā .ʒ. ß. formēt̄ pille cū ſucco boraginis ex ol .ʒ. vi. ex quibus accipiat vnā oī alterna die parum ante cenā. ¶ Accepto igiṫ digeſtiuo purget̄ cuꝫ altero eoꝝ. ℞. pillaruꝫ indaꝝ pillarū de lapide laꝫuli aā .ʒ. ß. reformēt̄ pille .vj. cū ſyru. violaꝝ ⁊ accipiat̄ in aurora dormiendo poſt eas per vnā horā ⁊ tardādo poſt cibū ſex horis. poſt q̄s quātū accipiat vnū cyathū aque ordei calide zuccarate: ⁊ in alteram hora comedat. ¶ Poſt purgationēꝫ itaqꝫ ſequēti die 3° fiat ſibi appoſitio uētoſarū in ſpatulis cū ſcarificatiōe mediocri. ¶ Adhuc etiā oī ſero abluant̄ pedes ei⁹ uſqꝫ ad inguina cū hac decoctione. ℞. folioꝝ violarū nenufaris ſalicis ⁊ ſolatri aā. M. ij. floꝝ camomille. M. j. coquant̄ in ſufficienti quātitate aque ⁊ abluant̄ cuꝫ aq̄ calida p̄dicta extremalis. ¶ Itaqꝫ ſi per hoc caput eius a dolorib⁹ curatuꝫ aut notabilr alleuiatū erit tūc utat̄ hac cōmixtione de qua accipiat oī mane hora qua ſumebat ſyrupū cocleār vnuꝫ tardādo poſt ipſam cibū per tres horas. ℞. ꝯſerue violarū bugloſſe ⁊ boraginis aā .℥. j. incorporent̄ cum melle roſ. ¶ Et ſi uelis ipm̄ cordialius ⁊ cerebrale magis tunc adde ſibi ſpērum dyamuſci dulcis ⁊ dyambre aā .ʒ. j. ⁊ ꝯuenit etiam ſibi hoc electuarium ſi nō fuerit curatus ex p̄mis inſtrumentis. ¶ Poſt hoc iteruꝫ ſi inſteterit dolor tunc fiat ei hoc gargariſma. ℞. oximellis ſquillitici .℥. ij. elnarij dyairis ⁊ dyacalamēti. aā .ʒ. ß. incorporent̄ ſimul ⁊ accipiant̄ ex eo .ʒ. iij. ⁊ miſceant̄ cum aq̄ decoctionis radicū blete ⁊ cū hoc bene calido oī mane ⁊ ſero fiat gargariſma per duas horas añ cenā. ¶ Cōfert etiā ei tpe doloris capitis ablutio talis. ℞. folliculoꝝ ſene. M. ij. floruꝫ nenufaris violaruꝫ bugloſſe aā. M. j. fol. maiorane. M. ß. coquant̄ ꝯuenienter in aq̄ ⁊ addito ei cinē fiat lixiuium ex quo caput eius ꝯuenienter abluat̄ omni alterna die. ¶ Adhuc etiā cōfert ei caputpurgiū hoc. ℞. aque maiorane .℥. ij. aque ſublimationis radicū blete .℥. iij. zuccari albi .ʒ. ß. diſſoluant̄ ſimul ⁊ proijciatur ex eo calido leuiter per utrāqꝫ narem omni ſero per horam ante cenam quattuor uel quinque vicib⁹ cuꝫ aliquāta tēporis interpolatione ⁊ ꝑus os impleat̄ aqua ne per palatum deſcendat in os. ¶ Si aūt per hec omnia complete adhuc nō eſſet curatus laudo ꝙ bis in ſeptimana per duas horas poſt cenam accipiat .ʒ. ij. auree alexandrine cuꝫ .℥. j. vini dulcis calidi. ¶ Aut in aurora accipiat ut predictū eſt .ʒ. j. tyriace recentis cum vino iam predicto. ¶ Scio etiā ꝙ ſi natura uel ars prouideret ei de apertione emorroidarum omnino curaretur. Hec ſunt que in diſpoſitione iſta meliora colligere potui ⁊c̄.

Conſilium .35. De ſoda a materia melancholica immerſa pannicul is per communitatem inchoatiue a ſplene.

Affluentia bonitas cū copia bonoꝝ moruꝫ ⁊ honeſtiſſime vite; ꝑ Frāciſcus bondei de Aurum me ad eri gendū quinque remedia pro ſua honeſtiſſima ꝯſorte uel uxore neceſſaria: pro mala diſpoſitione capitis eius que eſt ſoda melancholica ab eadem materia cerebri pānicul is immerſa: que ꝫ inchoatiue fuerit diſpoſitio in cerebro per colligantiā a ſplene huic honeſtiſſime domine: tñ ꝓpter diuturnitatē temporis nō ita nunc ſe habet per colligantiam: quinetiam inſit cerebro per eſſentiam. Itaqꝫ prouideat ſibi per hunc modum. ¶ Primo quidem abſtineat ab uſu carnium antiquarum ⁊ preſepaludeſtrium: ⁊ dimittat omnia legumina ⁊ proprie lentes: ⁊ dimittat uſum multi ſalis ⁊ ſalitorum ciborum: ſiue fuerint carnes uel caſeus: ⁊ inter reliqua dimittat lentes: cau-

les cepe alleum porrum: et multi reprobant uſum et aque frigi de ſimplicis potum: et utatur vino albo ſubtili dulci et claro: et nullo modo bruſco uel pontico. ¶ 2ᵐ vero principale remediũ eſt hoc. ℞. epithimi cretenſis. ʒ.i. polipodij foliculorum ſene thimi agarici añ. ʒ.ſ. ſſ. cinamomi macis violarum añ. ℈.iiij. ſalis indi. gra. viij. cum ſucco apij formentur pille ex quibus. ʒ.vij. de quibus hec dña omni fine. 15. dierum per horã ante diem accipiat. vj. et tardet cibum accipere. v. horis de quibus et pillis omni 4ᵒ die accipiat. j. in ſero quando uadit ad lectum. ¶ 3ᵐ principale remedium eſt hoc. ℞. conſerue bugloſſe. ʒ.iii. conſerue roſ. et violarum añ. ʒ.i. hyacinti ſmaragdi doronici oſſis de corde cerui. añ. ʒ.ſ. margaritarũ. ʒ.iiſ. ʒucca. al. ʒ.iii. fiat electuarium: in cuius fine ponant folia auri numero. 8. de hoc itaque electuario hec humilis dña omni mane aut ſaltem alterno mane per tres horas ante prandium deglutiat quantitatem unius nucis muſcate. ¶ 4ᵐ remediũ principale eſt hoc. ℞. ſpecierum letificantis Almanſ. ʒ.ſ. hyacinti ſmaragdi ſaphiri margaritarum añ. ʒ.ſ. ʒuccari al. lib. ſ. fiat confectio in rotulis ʒ.ij. de qua hec dña ſemper in fine cibi comedat frusta duo aut ſaltem vnum. ¶ 5ᵐ et ultimũ remediũ eſt hoc. ℞. violarum florum bugloſſe et boraginis folij ligni aloes añ. ʒ.ſ. roſ. ſpodij. ſandarace macis añ. ʒ.i. fiat omnium per ſe puluis ex quo fiat ſacculus capitalis in ſyndone retorta: hec dña hunc ſacculũ ſemper portet ſuper capite ſuo quando moleſtatur uehementi dolore: et ſic beneficio miſerationis diuine ſanitatem conſequetur quã ſibi ſua largitate concedat altiſſimus. Amen.

Conſilium. 36.

De ſoda dicta cephalea a ſanguine melancholico cui etiam multum flegmatis admiſcetur.

SOda huius viri proprie debet denominari cephalea ſecundum ſententiam ueterum: eo quod eſt dolor cronicus fortis et manſiuus: et totum caput comprehendens intantum quod nõ ſolum huius materia morbi cõtinetur in cerebro et panniculis eius imo et multiplicata per uenas interiorum partiũ predictarum per cõmiſſuras effunditur ſua partem ad panniculum cranei exterius inuoluentem. ¶ Eſt autem huius morbi materia ſanguis melãcholicus cui multum flegmatis admiſcetur quod apparet ex colore mixto ex albo et fuſco plumbeo nominato. ¶ Apparet ſecũdo ex magna capitis grauitate. ¶ Apparet tertio ex diuturnitate eius et fixione. Apparet quarto ex dolore non ſolum interiori: ſed etiam exterius cutem capitis tangendo percipitur et eſt maior huius doloris pars in ſiniſtra parte fixus apparens: quod contingit per colligantiam ſplenis ad illam partem melancholicum ſanguinem effundentis uel concomitantis: aut ſaltem quia ſpeciem male complexionis augmentat in cerebro per communitatem principaliter non abſolutam: licet etiam probabiliter defendi poſſet ipſum ſplenem nocumentum in eadem parte capitis augmentare per compaſſionem abſolutam ſed hoc raro contingit ſaltem in cronicis egritudinibus.
¶ Ex iſtis facile concludi poteſt quod hec egritudo difficilis eſt et parata ut ex ea apoſtema in capite generetur. ¶ Et ſequitur ſecundo quod oportet ad ipſius curationem feſtinantius accedere ut nunc ſequitur.

Abſtineat itaque vir iſte a cibis infrigidantibus oppilantibus et maxime in capite viſcoſaz multiplicantibus: ut ſunt cibi paſtilli caſei multitudo et lactis crudi uſus et legumina et ſalite carnes et animalium neruoſe et panniculares partes et vinum rubeum et vinum groſſum: et acrium omnium uſum caueat. aceto autem ſecurius uti poteſt. ¶ Et caueat a motu et exercitijs ſuperfluis et proprie poſt cibum. ¶ Et ſomnus prolixus conuenientior eſt quam vigilia: caueat tamen ſubitam poſt cibum dormitionem. ¶ Et caueat ſe replere cibis multe quantitatis: imo parce comedere eſt ſibi utile magis quam uſque ad ſaturitatem: et nullum cibum deglutiat niſi optima maſticatione contritũ. ¶ Et effugiat ſtationẽ ſub radijs ſolis: morari tamen in aere calido abſque flamma ſolis uel ignis pertingente ipſum eſt ſibi ualde conueniens. ¶ Et effugiat uentris ſtipticitatem imo fluxibilis fiat per ea que inferius ponuntur. ¶ Et caueat triſtitiam iracundiam et reliquas animi paſſiones humorum inflammatiuas et colliquatiuas.

De regimine vero medicinali octo videntur mihi inſtrumenta neceſſaria. ¶ Quorum primum ut circa ſeptimum diem menſis madij fiat huic viro flebotomia de ſaluatella ſiniſtre partis inter anularem et auricularem digitos poſita: et extrahantur ſanguis. ʒ.iiij. ad plus. ¶ 2ᵐ vero inſtrumentum eſt ut poſt iſtam flebotomiam accipiat hoc minoratiuũ cum cyatho vno aque calide decoctionis boraginis in aurora et cibũ ſuũ tardet ſaltem horis ſex. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. electuarij de pſilio. electuarij dyaſene ana. ʒ.iij. boni ponderis. miſce et totum accipiat ut dictum eſt. ¶ 3ᵐ inſtrumentum eſt ut poſt minoratiuũ predictũ ſequenti die hora preſcripta accipiat hoc digeſtiuũ et continuet ipſum diebus octo hora predicta accipiendo calidum cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſyrupi compoſiti acetoſi. ʒ.i. ſyrupi de epithimo. ʒ.ſ. aque bugloſſe meliſſe et betonice añ. ʒ.i. miſce. ¶ 4ᵐ inſtrumentum eſt ut poſt digeſtiuũ nona ſequenti die in hora preſcripta accipiat hoc eradicatiuũ. ℞. pillularum indarum pillarum de lapide lazuli añ. ℈.i. pillarum de ſarcocolla. ℈.i. boni ponderis. reformentur pille. vj. cum electuario ro. et accipiantur hora qua primũ minoratiuũ acceptum eſt: et poſt ipſas obſeruentur cõditiones ibidem ſcripte omnes. ¶ 5ᵐ inſtrumentum eſt: ut accepto eradicatiuo per tres dies poſtea huic viro fiat flobotomia de cephalica dextre partis: et extrahatur ſanguinis. ʒ.iij. uel quatuor et. ſ. ¶ 6ᵐ inſtrumentum eſt: ut tempore quo aſſumit digeſtiuũ et etiam poſtquam fuerit purgatus utatur iſtis pillulis de quibus accipiat omni quarto uel quinto ſero vnã parum ante cenam: et alia vice ſecundã per duas horas poſt cenam: et ita reuoluendo procedat ad uſum earum ab ea que eſt ante cenam ad eã que eſt poſt cenam: et continuet eas toto tempore uſque ad medietatem iunij deinceps uere uſque ad principium ſeptembris rarius utatur eis: et tunc poterit eis uti toto tempore anni ſecundum primum ordinem deſcriptũ. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aloes preparati. ʒ.ſ. ellebori nigri gra. viij. thimi: epithimi ſalis indi. ana. ℈.i. dyagridij. gra. ij. formentur pillule de omni. ʒ. vij. cum ſucco roſ. ¶ 7ᵐ inſtrumentum eſt: ut poſtquam fuerit purgatus ſequenti die in ſero quando uadit ad lectũ omni die totũ caput ſuum prius abraſum ab auribus ſuperius liniatur hoc linimento. ℞. radicum brionie: aſſari: ſticados: betonice: calamenti: pulegij. añ. ʒ.i. amili. ʒ.i.ſ. croci. ʒ.i.ſ. macis. ʒ.iij. galange: nucis muſ. gariofi. añ. ʒ.i.ſ. ſandarace. ʒ.i. ſalis colo ſubtiliſſime triti: ʒ.ſ. ſucci ſolatri quantum ſufficit fiat linimentum et adminiſtretur ut prius. ¶ 8ᵐ vero et ultimũ inſtrumentum eſt: ut tempore quo utatur predicto linimẽto omni ſeptimana ter. ſ. poſt duos dies interpolatos inter utrũque maſticet vnã de infraſcriptis pillis in mane nihil deglutiẽdo ex eis neque de eo quod diſſoluitur ab eis imo exterius expuendo. quarum deſcriptio eſt hec. ℞. maſticis ʒ.i.ſ. piretri. ʒ.iij. dragaganti: gummi arabici: glutinis piſcium ana. ʒ.ij.ſ. macis: galange: ʒedoarie: liquiritie: aniſi ana. ℈.ij. diſſoluantur gumme et gluten cum aceto et cum infrigidari ceperint formentur pillule groſſe ſicut auellana: quarum uſus ſit: ut prius dictum eſt. His actis ſi ſanus fuerit laudetur deus altiſſimus: ſi autem non: ſcribat de ſtatu ſuo et prouidebitur ſibi ad laudem dei. Amen.

Conſilium. 37.

De nocumento diminutionis et corruptionis imaginatiue potentie et cogitatiue quod proprie diſipientia dicitur.

OPtarem ut fortuna tam mihi adduxiſſet acceptabilem et dilectã quantum arduam et difficilis conſiderationis materiam mihi nuper adduxit. Etenim ex mihi ʒelantiſſimis amicis quidam adoleſcẽs nuper paulo ante moleſtatus eſt accidentibus vir quidẽ cõplexione et generatione calidus ſed exterius frigidis tã

cordis ꝛ humidi ꝛ cerebri conſilr quib⁹ niſi fieret ab epate cõtra operãtis priuatiua fieret in eo in vniuerſis membris male cõplõnis fride ꝛ humide augmẽtũ notabile. Hic vir etiaꝫ ſplenem hꝫ magnũ ſatis ꝛ debilem in ꝟtute ſua nõ cõuenienter attractatiuã ꝛ mũdificatiuã melie que delegaſ cum ſanguine per vniuerſum corpus pmutãs ipm ad melicitatẽ: ꝛ ſi tãta fuiſſet in epate ſuo potẽtia aduſtionis ſanguis ꝛ cholẽ ꝯuerteref iſte vir in cõplonẽ melicã in etate perhaugmaſticã per accidẽtiã acqſitã. Quicqd tñ ſit multitudo melie abundantis in uenis pp cãm predictã ꝛ ẽtipſius melie pars notabilis cordi cõicata per cõitatem abſolutam uel ſimplicem alterationem: ſilr ꝛ ad cerebrũ multiplicata accñtalem fecit pmutationem complõnis cordis ꝛ cerebri ꝛ ſpũum vitalium ꝛ aialiũ in cerebro vñ pmutate ſunt opõnes cordis ꝛ cerebri ad accñtia melie. Hoꝝ aũt ſermonũ declarare ueritatem non eſſet difficile ſi non timeref plixitas ſermonis. ¶ Poteſt enĩ caliditas epatis deduci ex ſenſatione caliditatis in hypocundrio dextro percepta: ſilr etiam ex magnitudine hypocundrij illius ꝛ ex uenarum amplitudine notabili: ꝛ quarto ex tinctura notabili in urinis apparente. ¶ Cordis ꝟo frigiditas deducetur ex remiſſione caliditatis circa mamillam ſiniſtrã percepte. Item inclinatione pulſus ad paruitatem tarditatẽ ꝛ raritatem: adhuc etiam quia pectus totum fatis eſt nudũ pilis. ¶ Et ex eodem fundamento deducetur etiam cerebri cõplo per ſigna ſubſtantialia a caſibus ꝛ ab operationibus ſumpta que hic dimitto.

Quod uero accñtalr pmutata ſit cõplo huius viri ad accñtia melie ex multis appet. Primo qdẽ q2 opõnes imaginatiue ꝛ cogitatiue potẽtie leſe ſunt leſione diminutionis ꝛ corruptionis. cum enim imaginatiua potentia conuerti dꝫ ad aliqͦ imaginabile diminute apprehendit ſpẽs illi⁹ a fantaſia ſibi delatas ꝛ laborat in actu diuidendi ꝛ cõponendi notabilr qͦ nõ eſt aliud ꝙ nocumẽtum diminutionis in opõne imaginatiue potẽtie iã factum: ¶ Cũqꝫ imagineſ iſidias rixas ꝯtumelias ꝛ offẽſas nunꝙ tñ ſibi factas ꝛ pſiſtit circa illud tũc aſſignãdũ eſt nocumẽtũ corruptionis eſſe in operatione ipſi⁹ imaginatiue. ¶ Cũqꝫ cogitatiua potẽtia nõ elicit niſi diminute ex ſenſatis: tũc pꝫ ꝙ eſt nocumẽtũ in opõne cogitatiue potẽtie diminutiõis noiatuꝫ. ¶ Cum autem dicit ꝛ in iudicium epit non qualiter quando ꝙtum ꝛ ubi deberet pꝫ ꝙ illud eſt nocumentum corruptionis in operatione cogitatiue potentie. ¶ Et ſi ꝯtingat ſimul aſſignari nocumentum in operationibus duarum potentiarum predictarum: tunc pꝫ ꝙ illud eſt uerendum maxime ꝛ proprie qñ corrupte ſunt operationes illarum duarum potentiaꝝ. Cũ enĩ hõ cũ hoc ꝙ corrupte imagineſ corrupte etiã iudiciũ affert pꝫ operationes eaꝝ potẽtiarũ brutoruꝫ opõnibus eſſe ꝯſiles: ſicut enĩ hõ per ꝯuenientẽ opõnem iſtarũ duarũ ꝟtutũ eſt prudentiſſimuꝫ aialium noibus ꝛ rõne degens. Ita ecõuerſo per corruptionem ipſarũ ꝟtutum reponendus eſt inter aialia bruta. ¶ Propter qͦ plurimi illuſtriũ viroꝝ talem diſpõnẽ ꝛ merito denoiauerunt deſipientiam 3° de accñti ꝛ morbo 2° cap͂ colligẽdũ. ¶ Aliqui autem talem diminutionem noiauerunt ſtoliditatẽ: ut pũma tertij. tractatu 4° colligendum eſt. he aũt diſpõnes frequenter contingunt a cauſis accidentibus que corporales nominate ſunt. ¶ Et modus imaginãdi cuẽtũ harũ eſt talis, ſupponẽdo primo ꝙ potentie interiores nõ exeunt ad actum niſi cum debita diſpõne organoꝝ in qbus aſſignanſ imaginatiua ergo ꝛ cogitatiua potentie non poſſunt conuenienter operari niſi per debitã diſpõnẽ cõplonalem ꝛ cõpõnalẽ medij uentriculi qui eſt ſedes earum. ut pũma ꝑmi. doctrina 6ª cap͂ 5° de ꝟtutibus aialibus cõprehẽdẽtibus litteraliter colligendũ. nec eaſdem opõnes ſine illius uẽtriculi tẽperamẽto debito poſſunt conuenienter efficere. ꝑ ſexti n̄ſilium cap͂ proprio. ¶ Premittendũ 2° ꝙ potentie ſupradicte adhuc non poſſunt operationem cõuenienter efficere cum tpe organoꝝ niſi cum debita ꝙtitate ꝛ qualitate inſtroꝝ qui ſunt ſpũs aiales mediocriter ſubtiles

dyaphani clari ꝛ debita qualitate calidi ꝛ humidi ſiue ſpũs tales non ſint eẽntialr diſtincti a vitali ſpũ a corde delato ad cerebrũ: ſed ſolũ accñtalr diſtincti, caliditate ꝛ ſubtilitate aut aliquali dearticulatione limitati: ut tenet peripatetici ſiue illi ſpũs aiales a cerebro cũ ſuo tẽperamento geniti ſint ex tenui ꝛ temperato uapore ſanguis in cerebro inuenti ut multi galeniſte tenent. Qualitercũqꝫ tñ contingat imaginemur ſpiritui ꝑdicto cõmiſceri fumum eleuatum a multa melia que abũdat in iſto viro. Et pꝫ ꝙ neceſſariuꝫ eſt ſpũm reddi ſyluestrem. i. incõueniens inſtrm̃ ad opa ꝑdicta: ꝛ eo fortius qñ a melia nõ ſolũ in ſpũ uerũetiã in cerebro cõplo melica acqſita eſt. ¶ Hoc igiſ cõceſſo pꝫ ꝙ ſpũs pmutabiſ ad friditatem ꝛ ſiccitatẽ pp̄rie ꝯriã cõploni ſue ꝛ iãefficieſ turbidus opac⁹ cõtra ꝯuenientiã eius in mõ ſubſtãtie ꝛ claritate: qualr ergo pmutatus erit ſpũs tali pmutatione pmutabit ꝛ organa: ſed potentie non pñt opari niſi ſm ꝙ imutanſ ab organis ꝛ inſtris ex ſuppõne p° ꝛ 2°. ergo ſi ſpiritus ꝛ organa iã ſũt corrupta ut declaratũ eſt. patet ꝙ neceſſarium eſt corruptas eſſe operationes amharum potentiarum.

Et ex hoc fundamẽto deducunſ correlaria plura. p͂m ꝙ ſi imaginatio ꝛ cogitatio corrupta faciant opõnes abſqꝫ ſaltu rixa furore ꝛ demoniacis opõnibus talis diſpõ pp̄rie melia denoiari dꝫ. Et puenit a mala cõplone melica nãli mãli uel immateriali. ¶ Si autem fuerit cum rixa iniurijs ſaltu: ꝛ ſic de alijs talis diſpõ proprie denominaſ mania cum ſuis ſequacibus. ſ. demoniaca lupina ꝛ canina: ꝛ prouenit hec a mala cõplone melancholica in cerebro acquiſita a melia genita ex aduſtione cholere. ¶ At ꝟo ſi tales corruptiones in predictis operationibus contingant cum riſu manſuetudine ꝛ mulcebritate oino fiunt ex melia genita ex aduſtione ſanguis que min⁹ mala eſt ceteris. iuxta illud affoꝝ. Deſipiẽtia qdeꝫ cũ riſu facta ꝛc̃. ¶ Et ſi cõtingat has diſpõnes conſequi impreſſionẽ a melica materia genita ex aduſtione tales qdẽ ſpẽs oibus alijs deteriores exiſtunt ꝛ tales oẽs operatiões pducunt maniacas ꝛ demoniacas ut trahiſ ex ſnia ꝑncipis p° tertij. tractatu 4°. capitulo de melancholia. ĩ. illo. Et qbuſdã medicoꝝ uiſum eſt ꝙ melancholia generatur a demonio. Et eadeꝫ ſnia colligitur caplo de mania in exordio dum inquit. Expoſitio manie eſt demonium lupinum ꝛ canina ꝟo eſt ſpẽs eius. Et poſſunt hi ſermones magno fundamento colligi ab Auic̃. ut ſupra. Et dicit melia mutatio extimationum ꝛ cogitationum a curſu nãli ad corruptionem ꝛc̃. vide ibi q2 pulcher ſermo eſt ꝛ profundus. ¶ Ex hoc fundamento iterũ diligẽs conſiderator poterit intelligere cãs ꝛ formalitatẽ oium nocumẽtoꝝ ſenſuũ interioꝝ que per. 12. terminos ipoꝛtãs colliguntſ in uariis uoluminib⁹ ſapiẽtũ. Quoꝝ p͂m⁹ eſt pmixtio uel leſio ſenſus. Scõus eſt deſipiẽtia. Tertius eſt ſtoliditas. Quartus eſt amentia. Quintus eſt infantilis diſpõ. Sextus eſt craſikos. Septim⁹ eſt freneſis uel karabitus. Octauus eſt melia. Nonus eſt ſcibare. Decimus eſt mania. Undecimus eſt cutbubutb. Duodecimus eſt iliſbi. Et ſi non timerem ſermonis prolixitateꝫ aperirẽ qd ipoꝛtãſ oibus iſtis terminis diffõne mãli. Hec dẽ colligi poſſunt ex predictis q2 oia quaſi declarata ſũt. ¶ De nocumentis ꝟo memoratiue potentie nihil ad preſens propoſito meo pertinet: ſed de nocumentis ꝯtingentib⁹ in operationibus aliõꝝ duoꝝ ſenſuum interioꝝ. vꝫ. ſenſus cois ꝛ fantaſie non intromitto me ad pñs in mã talis ſpeculationis: reliquerunt enim hoc omnes auctores medicine: nihil tamen de eis ſermocinantes qͦ mirabile eſt. Non leuiter autem potuit auctoribus hoc contingere: q2 viderũt hos duos ſenſus ꝛ coꝝ opationes ordinatas eſſe ad ſublimiores potentias ꝛ perfectiores. ſ. imaginatiuam ꝛ cogitatiuam. ꝛ tu conſidera ¶ Et ſicut iã paulo ante declaraui diminutas ac corruptas opationes imaginatiue ꝛ cogitatiue potentie ꝯtingere poſſe a cã corpali: ita facile deducerem ipſas fieri poſſe a cauſis primitiuis uel exterioribus. ¶ Primo ex parte aie ſe tenentibus: aia enim eſt aliud a corpe ꝙ eſt pmitiua cauſa. 2° primi.

doctrine 2ᵉ.c ꝑ caꝑ. Tante enim impreſſiõis ſũt paſſiões aie in corpus ꝙ exterminant ꝛ ꝑmutãt ipm ab ea que eſt ſm nãꝫ ꝯſiſtẽtia. 3ᵒ regni.tractatu ꝑ colligẽdũ. ℂ Quis ẽt dubitat ꝙ fortis timoꝛ ꝛ occurſus feſtinus ad tenebroſitatẽ magnã coꝛpus exterminãt ꝛ ꝑmutãt: ſilr̃ ẽt ꝙ cibi ꝛ potus melicas impreſſiones efficiũt pp uſum eoꝝ longum ꝑmutantem coꝛpa ad melicam cõplonem: ut dictum eſt.

Ex quibus oĩbꝰ ultio colſr qd ſpeculandũ eſt de hac egritudine: eſt eni nocumẽtũ dimi nutiõis ꝛ coꝛruptiõis in opõnibꝰ imaginatiue potẽtie. ℂ Secundo principalr̃ ex iſto infert̃ cognitio cãrum interioꝝ ꝛ exterioꝝ iſtarum diſpoſitionum. ℂ Sequit̃ 3ᵒ poſitas in uentionis ſignoꝝ ſignantium has diſpõnes. ℂ Sequit̃ 4ᵒ ꝙ neceſſariũ eſt huic viro feſtinanter prouidere ꝙ̃ magis eſt polens nocumentũ illud cõmunicet̃ parti poſteriori cerebri ita ut fiat inſipiens. Et ſic ad regimen eius diſtinguendum nunc tranſeo.

Regimen itaqꝫ diſpõnũ huius viri per applicationem rerũ nõ nãlium menſuret̃ hoc mõ. qꝛ incline̅t ad leuiter calefaciendũ ꝛ parũ hũectãdũ: neqꝫ pp hoc moleſtari debeo cum ſuperius dixerim epar huius viri declinare a medio generis ꝑ augmẽtũ caliditatis: naꝫ illa caliditas aut reperit̃ tante intenſionis intra terminos ſue ſanitatis: ꝛ tunc indiget cõſeruatione. Si aũt notabilr̃ ſit lapſa ꝛ parata ulterius labi: tunc indigeret reductione ꝛ hoc per cõtraria fiendum eſſet: ſed medicina pauce caliditatis lapſui intenſo applicata remittit ipm tenendo viam philoſophoꝝ quã credo ueriorem ꝙ remiſſum applicatum intẽſo remittit ipm: igit̃ ſi lapſus eſſet ad calidum in 3ᵒ gradu medicina calida in primo reduceret ipm ad medium: igit̃ ẽẽt cõueniens. Itaqꝫ oĩum regimen ex parte rerũ non nãliũ incline̅t ad leuiter calefaciendum ꝛ multum humectandum: talis enim ſufficiẽter corrigẽt complexionem melancholicaꝫ huius viri. ℂ Eligat itaqꝫ panem de puriori pte farine que dĩ ſimula bñ coctũ ꝛ fermentatum qui nõ trãſcẽdat etatẽ triũ dierũ aut duoꝝ. Caueat ẽt ab oĩ cibo paſtili uelut de farina facto. ℂ Carnibꝰ aũt utat̃ laudabilibus etate ꝛ nullo mõ uetuſtis que ſint bñ pingues: pinguedo enim eſt inſtrm̃ cõuenientius curationis harum diſpõnũ: imo intentio ſapientũ fere non laborat ad aliud ꝙ̃ ad ipinguãdũ talia coꝛpa. igit̃ carnes vituline lactẽtiũ ꝛ agnoꝝ caſtratoꝝ annualiũ: ꝛ pulli galline capones erũt ei ualde utiles. ℂ Et de ſylueſtribus conueniũt ſibi anates ẽt domeſtice ꝛ caro capreli ꝛ apiculi trium uel quatuoꝛ mẽſiũ ꝛ gaçelli bñ pinguis: ꝛ in ſũma oẽs carnes domeſtice uel ſylueſtres aiaIium iuuenum ꝛ bene pinguium laudantur ei. ℂ De oleribꝰ aũt ꝯuenientia ſunt ei ſpinachia bleta poꝛtulaca endiuia criſolocãna. ℂ Et de fructibus optie ſunt ei amigdale ꝛ auellane recentes ceraſa bñ dulcia ꝛ pepones ꝛ cucurbite ꝛ angurie dulces ꝛ ficus recẽtes ꝛ vue ꝛ pira ꝛ poma bñ dulcia recentia uel ſicca ſunt ei conuenientia. ℂ Oleum etiã oliuarum ꝛ amigdalarum dul. ꝛ de ſiſamo in diebus reuerẽtie legis ſunt conuenientia ſibi. Silr̃ ẽt butyrum: ſed in pauco uſu habẽdũ eſt pp aptitudinem ſue inflãmatiõis. ℂ De ſaporibus vero caueat ab aceto in ꙗ̃tum poteſt aut ſi adminiſtretur frangatur cũ multa aqua ꝛ çuccaro: ſed melioꝛ eſt ei agreſta etiã dulcoꝛata cũ çuccaro ꝛ citrẽguli ẽt laudant̃ ſibi raro tñ lymones accipiendi ſunt niſi multo çuccaro dulcorati. ℂ Mellis aũt uſum nõ laudo: ſed ſi aliquo dulci ſaporiçãda ſunt fercula eius nõ eligat ſupra ſapam ꝛ eſt vinũ coctum: ꝛ quanto dulcius erit tanto melius. ℂ De ſemibꝰ vero qbꝰ condiunt̃ ex ſpẽbus ꝯueniẽs macis ꝛ coꝛtex citri ꝛ capill. ue. hec oĩa temperata ſunt: feniculum aũt petroſ. cyminũ ſi talia in ſe calẽ non ponant̃ in cibis niſi raro ꝛ in pauca ꙗ̃titate ꝛ ꝓpe qñ accipiunt̃ refracta cum ſeminibꝰ fridis ſicut lactuce endiuie acetoſe ſcariole ꝛ ꝯſilibꝰ. ℂ Salſa vero cibaria ſiue de carnibus ſiue de condimentis intelligat̃ dimittẽda ſunt oĩa q̃m efficiũt augmẽtum mãe melice ꝛ diſponunt ſanguineꝫ ꝛ cholera ad aduſtionem qḋ non poſſet ei deterius eſſe: ut ſupra declaratum eſt.

De potu aũt huꝰ dicẽdũ ꙗ̃ eligat̃ vinũ albũ colore ſubſtãtia tenue ꝛ bñ dyaphanum ꝛ ſapore dul. qḋ magis ẽẽt põt uelut eſt vinũ de tribẽnis: ꝛ ꝯſilia ſibi. tale enim vinuꝫ mẽtẽ. i. cerebrũ minus pꝛemit ꙗ̃ reliqua vina: conuenientius aũt erit ei ſi ꝯfrãgat ipm cũ aq̃ electi fontis clara ꝛ ab oĩ fetore purgata: ita ꙗ̃ in alueo nõ inueniatur multitudo ranarũ limaciũ ſanguiſugaꝝ ꝛ viperã: neqꝫ hẽat alueꝰ multitudinẽ plãtarũ fetidaꝝ ꝛ putribiliũ uelut ogi uel gladiolus ꝛ ſilia. cũ hac ergo aqua frãgat̃ fumoſitas vini utrũqꝫ ꝑtiẽdo per medietatẽ ꝛ erit ei ſecurius: ꝛ ꝓptie in diebꝰ caloris aut ſaltẽ vnã ptẽ vini duabꝰ ptibꝰ aque cõmiſcẽdo cũ intẽdit̃ ad vtutẽ magis dũ debilis ẽẽt pp aliquã eṽonẽ aut pp vigilias multas que ſunt accĩtia inſeparabilia iſtius egritudibꝰ: ſi aũt aliter effrenitaret̃ in potu ꙗ̃ ut dictũ eſt: tunc poſſet ꝑducere ad alienationẽ multiplicatã per modũ replonis capitis a fumoſitatibus vini ꝛ ſic icurreret diſpõnẽ ſupra tactaꝫ que craſiloco nuncupat̃: ꝛ nõ eſt aliud ꙗ̃ ebrietas: ut ſcripſit Cõmẽtatoꝛ qrta aſſo. cõmento illius ſermonis. Si inebriatus aliquis ꝛc̃. ℂ De ingeniis ꝓhibẽdi nocumẽtũ cõſecuturũ in cerebro ex hauſtu vini pp moderamẽ ipſius ex pte ꙗ̃titatis bonũ eſt ut frãgat̃ cũ aq̃ ciſterne: minus eni noceret vinũ fontalis aque pauca ꙗ̃titate cõmixtũ: eo qꝛ faceret ipm penetrare: ꝛ ad inferiora deſcendere ſubtilitate ꝛ ꝓuocatione ſuis talis enim aqua duplicem habuit expurgatorem ſufficientẽ ꝛ ſubtiliatorẽ. ℂ Quoꝝ ꝑmus fuit uehemens agitatio ꝛ colliſio eius a uentis ꝯfrãgẽtibus ꝛ ex ꝑmẽtibus ab ea ſupflũitates. ℂ Scðs mundatoꝛ eius eſt tranſitus eius per rimas terre uehementer compꝛeſſe ꝛ crepate uelut eſt argilla ꝛ harenaſm modum congruum conficiendi ciſternas. ℂ At vero iterum ſemen coriãdri ꝑparati ſemen caulis ſemen acetoſe poꝛtulace ꝛ nenufaris infuſa ꝛ in muſco bullita diſponunt vinum ad non faciendum ebrietatem. ℂ Et dĩẽ de lapide gagate ꝛ de lapide calaminari ꝛ de margaritis recentibus. i. ꝑgancie non maculatis ꙗ̃ oĩa hec aut ipſorum plura infuſa in vino non ꝑmittit ipm ebrietatẽ inducere: ꝛ plura alia dicto huic ꝓpoſito ꝯuenientia ꝓlixitatẽ effugiens. ℂ Si autem ſtõchi appetitus ꝛ inclinatio ad bibẽdũ aquã ꝑm ptius reperiatur laudabile qdẽ foret: ꝛ ꝓprium ꙗ̃ biberet̃ aqua ciſterne cum multo çuccaro tabarçeth ꝛ albo cõmixto aut ſaltẽ cum çuccaro cãdi. aut cum decoctione radicum liquiri. mũdataꝝ. ℂ Et ſi in fine eſtatis ut a medietate auguſti uſqꝫ ad medietatẽ ſeptẽbris biberet aquã ſublimationis bugloſ. çuccaro cõmixtã: ut dictũ eſt. nõ ẽẽt inſtrm̃ ſue curationi ꝯueniẽtiꝰ: inqt enim ꝑnceps 2ᵒ tertij. caꝑ de canonibus curationis cordis Sup bugloſſam vero ſis audax ꝛ non timeas adminiſtrare eã in omni regimo ꝛ in cibo ꝛ potu. ꝛ hec de prima re non naturali ſufficere poſſunt ꝛc̃.

De modo vero exercitãdi non vẽ mihi huic viro foꝛe utile exercitium peditandi equitãdi uel nauigandi: ſi tñ ante cibũ leui exercitio ꝑgendo moueret̃ per platcã domũ uel ſalam aut lento paſſu aſcenderet tẽpluꝫ ſancte Marie de mõte ſaltẽ in ſeptimana ter placeret mihi ℂ Loco aũt exercitij uľis fiat exercitiũ particulare leuiter pectinãdo caput aut eleuata uoce mediocriter cantãdi aut exercitiũ in pſalmodiis oꝛonibus aut exercitiũ imponendi aĩe cũ armonicis inſtrm̃is: talia quidẽ oĩa ſummẽ ꝯferunt melicis oĩbus. viri eni pauci non multi lãguẽtes non rarius curati fuerunt per exercitiũ aĩe ꙗ̃ ꝑ exercitiũ coꝛpis: ut ſcripſit Gal. in libello de exercitio ad epigenẽ ꝓpe ꝑncipiũ. ℂ In ſumma igitur quieſcere coꝛpus a motibus ꝛ animaꝫ exercitari in ꝑdictis ſibi eſt ualde utile.

At uero iſte nobilis adoleſcens in modo ſue cibationis aduertat primo ꙗ̃ nunꙗ̃ aſſumat cibuꝫ niſi cum uerus appetitus inſurrexerit: ſi aũt mendoſus ꝛ uoraꝫ appetitus apparuerit ei ſicut ſoluit: credendũ eni eſt qñ vir iſte cũ appetitus uoracitate tanta ꝛ tãtã comedat illum nõ fuiſſe ſibi uerum appetitũ: ſed non nãlem aut foꝛtaſſis per nãm:

puenicbat enim in eo a multitudine materiei melancholice que effundebaſ a ſplene ad os ſtomachi per uenã magnaʒ a ſplene ramificatã: ⁊ ori ſtomachi circũuolutã. Et ſi talis appetit⁹ in eo multiplicaretur ⁊ pſeueraret diu pduceret ipm ad appetitũ caninũ: qđ auertat de⁹ ab eo. ¶ Cũ ergo appuerit talis appetit⁹ ſũmũ remediuʒ eſt ut bibat brodialis pinguis cũ tertia pte vini dulcis ⁊ nigri ut trahiſ ex ſermonib⁹ cõmẽtatoris cõmẽto illi⁹ ſermonis. Pot⁹ idigẽtiã ſoluit. §. illo. Vinum uelociter ⁊ multũ nutriẽtiũ eſt vinũ lege ibidem. ¶ Et de expertis ad hoc eſt ut bibat in mane. ℥. j. ſ. olei recẽtis amigdalarũ dulciũ cũ altera medietate vini dulcis iã dicti. ¶ Secundus canon in hoc capitulo cũ ſupuenerit ei appetit⁹ naturalis ſtatim dãdus eſt cib⁹ ⁊ nõ differẽdus. tolerare enim famem ſtomachũ putridis replet humorib⁹. ¶ Tertius canon: hic adoleſcẽs nullũ cibũ uel potũ accipiat igluuioſe ⁊ repẽtine: ſed moderate deglutiẽdo ẽt tarde. ¶ Quart⁹ canon: in mẽſa vna non accipiat multitudinẽ ferculoꝝ ſubſtãtia ſapore ac ṽtute variorũ: imo ſit cõtentus ferculis duob⁹ uel trib⁹ ad plus. ¶ Quintus canon: nullũ cibũ deglutiat ſine maſticatiõe optima. qui enim odit vitã ſuã cibũ deglutiat ſine illa. ¶ Ultimus canon eſt mẽſura cibi huius viri dʒ eẽ tãta ut in ſtomacho nõ pcipiatur tẽſio grauitas ⁊ dolor. ⁊ potus mẽſura debet eẽ tanta ut nõ fluctuet in ſtomacho a ſurſum in deorſum ⁊ a dextro in ſiniſtrũ regurgitãdo. colliguntſ hi ſermones 3° pmi. cap̃ de regimine cibi ⁊ potus. ⁊ 25° continẽtis. cap̃ pmo.

Poſt hec Mẽſuret iſte vir dormitionẽ ſolitã ut lõgiori tpe dormiat q̃ in ſanitate ſua facere ſolebat: ſic enim vigorabiſ ṽtus digeſtiua ſtomachi ⁊ epatis eius que plurimũ corrũpiſ in hac egritudine fortificabiſ virtus alalis cerebri ⁊ digeſtiua ipſius rectificãdo materias in inteſtino ⁊ nocitiuo ⁊ phibebiſ aialiũ ſpirituũ reſolutio: quoꝝ eſt magna neceſſitas in egritudine iſta in qua ſylueſtres efficiunſ ad opationes. ut in pcedẽti cap̃ dictũ eſt. ¶ Modus aũt talis dormitionis talis eſt. q poſt aſſumptionẽ cibi per horaʒ cũ dimidia dormire icipiat pãnis mediocriter coopt⁹ capite eius eleuato ſatis notabiliter ſup dextro pmũ latere quieſcẽdo. deinde reuolutio fiat ad ſiniſtrũ: ⁊ tãdẽ iterũ ad dextrũ talis enim dormitionis figura laudatiſſima eſt. 2° pmi. caplõ de his que pueniũt ex ſomno ⁊ vigilia. ⁊ p° tertij. tractatu 4° tangiſ cap̃ de cura vigiliarũ ⁊ ſubars. ⁊ 13° tertij. tractatu 2°. cap̃ de cura nocumẽti digeſtionis. ¶ Decubitũ aũt reſupinũ oino fugiat uelut ignẽ pper ea que tangunſ ſecũda pmi pallegato cap̃ ṽſus finẽ. §. illo. Reſupine ṽo dormire malũ ⁊ ad malas preparat egritudines.

Pro regimine ṽo ad ſextã rẽ nõ naturalẽ. ſ. per accñtia aie iã ſatis declaratũ eſt in pcedẽti caplõ q oia aie accñtia per que uelox ⁊ uehemens ponaſ motus in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ cuitãda ſunt: ⁊ in illo caplõ ubi iã de exercitio diſputatũ eſt appet q oia aie accñtia ſuauitatẽ delectationẽ ⁊ mulcebritatẽ i aia ponẽtia ſunt huic viro applicãda pper cauſas notas. ¶ Hoc in ſumma eſt regimen huius viri per ſex res nõ naturales debite menſurandas: vide itaqʒ q̃ magno labore ⁊ ſpeculãti ſit optimũ medico mẽſurare inſtrumẽta conuenientia ad lapſus corporis humani cõprehendere potes ex premiſſis.

Ut autem regimẽ medicinale cõuenienter adminiſtreſ huic generoſo adoleſcẽti premittendum primo. q hec egritudo frequenter reuoluiſ periodice: ut colligitur prima tertij. cap̃ de melãcolia uerſus finem. Premittendum 2° q ſuppoſito regimine conueniẽti ſi iſte egritudines piodicant earũ piodus frequẽti⁹ in uere. ⁊ uerſus finem autũni ſolet euenire q̃ alijs tpibus. ¶ Prima pars uerificatur: eo qꝛ cũ mãe tpe hyemis groſſe ſint minus mobiles ⁊ in pfundis ptibus corpis imerſe remãſiſſent adueniente caliditate ueris mãe diſgregãſ colliquanſ ⁊ per poros ⁊ vias exteriores que iam ſunt raro a caliditate cõtinentis ⁊ aperte cõuenientius effundiſ cordi ⁊ cerebro: q̃re accidunt he diſpõnes in eo ⁊ ſunt ſermones cõmẽtatoꝝ. affo. 3° cõmẽto illi⁹ cañ. Ue-

re qdẽ manie melle ⁊c̃. ¶ Et 2° ps huius ſuppõnis arguitur qñqʒ in eſtate pcedente autũni mãe melice ſunt generate ⁊ multiplicate per viã aduſtionis cũ ſupuenit autũnus per cõplonẽ eius aſſimilari cõploni mãe mouentur mãe tales: qm̃ ſile additum ſili facit ipm furere auctẽ ypocris. affo. 2° commẽ. In morbis minus piclitanſ ⁊c̃. ¶ 3° ſuppõ. q oẽs tales egritudines cronice ſunt: oẽs eni egritudines de frigida mã ſunt cronice. ſed iſte ſũt tales. ergo õclo uera. pʒ õñia cũ maiori. ⁊ minor eſt cõmẽtatoris 2° affo. cõmẽto illi⁹. Senes iuuenibus plerũqʒ minus egrotant. ¶ 4° ſuppõ. q mãe talis egritudinum non ſunt digeſtibiles ut in pluribus vnica digõne: ſed pluriſicata õclo pʒ pp fortem reſiſtentiã mãeꝝ frigiditate cõpacitate ⁊ etherogeneitate eaꝝ. ¶ 5° ſuppõ. q ſicut talium egritudinum mãe non ſunt vnica digeſtione digeſtibiles: ita neqʒ vna euacuatione conuenienter euacuabiles: ſed pluriſicata. ¶ Sexta ſuppõ. q nunq̃ dʒ relinq cura iſtarum egritudinum quouſqʒ appeat earum mãe ſufficienter eradicatas eẽ: probaſ õclo. qꝛ ex oppoſito ueritatis eius poſſet frequenter talis egritudo periodicare motu quartenario propter diſpoſitionem intrinſecam talium materierum ad talem motum.

Iſtis poſitis elici põt modus curationis ⁊ regiminis hui⁹ viri p itẽtiões ⁊ inſtrã medicinalia. ¶ Prima mł intẽtio dʒ eẽ ad cõplete eradicãdũ mãs pdictas ex ſuppõne 6°. ſed tales mãe non pñt cõuenienter ⁊ cõplete euacuari niſi p iteratas eũones ex ſuppõne 5°. ſed frequentata eũatio harum mãerũ non cõuenienter fit niſi per reiteratas digõnes ex ſuppõne 4°. eo q tales materie ſũt fortis reſiſtentie ⁊ facientes egritudines longas ex ſuppõne 3°. ¶ Igitur ex premiſſis pria intentio eſt ponere regimen ultimate abſciſſionis materierum. ¶ 2° intentio erit deſcribere digeſtiua reiterãda frequenter. ¶ 3° erit apire inſtrã conuenientia talium mãerum eradicatiua. ¶ 4° intentio erit in confortando ṽtutem totius corporis. ¶ 5° erit deſcribẽ quedam inſtrã cordi appropriata. ¶ Ultima intentio erit tangere quedam expta ad rectificandum ⁊ confortanduʒ cerebrũ ⁊ tandem erit huius tractatus finis.

Prima intentio compleſ tribus inſtrĩs. quoꝝ pm̃ eũat mãs abſqʒ agitatione forti diuertendo eas p vias urine ⁊ uẽtris. cuius deſcriptio. ℞. epithimi: polipodij: ſene: centauree mi. añ. ℥. ſ. lapidis armeni preparati ℥. i. ſ. ellebori nigri. ℥. ſ. dyagridij. ℈. ſ. mirabol. indorum. ℥. iij. violarũ floꝝ nenufaris: bugloſ. ⁊ meliſſe: cinami electi: macis: ſe. baſiliconis: been al. añ. ℥. ſ. puluerizẽtur oia per ſe ⁊ incorporenſ cum. ℥. ij. paſſularum nigrarum ultimate contritarum cum ſyrupo conſeruationis mirabol. indorum. ⁊ ſi haberi nõ poterit loco illius ponatur ſyrupus de corticibus citri: ⁊ cuʒ. ℥. ij. zuccari al. hoc enim eluarium eſt ſecretuʒ magnũ in eũando mãs melices tam hypoſtaſinas q̃ ex aduſtione genitas: ⁊ doſis eius ſunt. ℥. v. per nouem hõs poſt aſſumptam cenam: bibaſ cum. ℥. iij. aque lactis caprini: ⁊ tardeſ cibus horis ad minus ſex non dormiat poſt ipm niſi per horam. aqua enim lactis ⁊ pprie aqua ẽctus eſt caſeus ⁊ butyrũ ineſt ṽtus mũdificandi abluendi ⁊ aduerſandi mãebus melicis: imo poſt mũdificatiões cibi lacticinei in ſua diſpõne ualde conuenientes erunt ⁊ caſeus mollis leuiter ſalitus eſt ei conueniens.

¶ 2m ṽo inſtrm eſt: ut euentur mãe cum iſtis pillis ſi eger abominareſ potabile farmacum: quaꝝ deſcriptio eſt hec. ℞. mirabol. indoꝝ ⁊ emblicorum. añ. ℥. i. foliculoꝝ ſene polipodij añ. ℥. i. lapidis lazuli ⁊ armeni pparatorũ. añ. ℈. iij. croci violarum ⁊ nenufaris ⁊ ſe. acetoſe. añ. ℈. ſ. ſalis. indi. ℥. i. formentur pille cum ſucco roſ. ⁊ de eis mollibus exhibeantur. ℈. iij obſeruatis conditionibus in precedenti farmaco poſitis.

¶ Tertiuʒ inſtrm ⁊ optimũ inter alia eſt: ut ſollicitudo ſit circa iſtũ virũ in apiendo ſibi emoroides: ſplenaticis ⁊ melancholicis emoroides innate bone. affo. 6°. ¶ Modus autẽ apiẽdi eas multiplex eſt. ⁊ primo fricãdo eas cũ folijs coſolidẽ ma. aut ficus cum panno biſſello bene aſpero. ¶ Et ſi iſta

non ſufficerent tunc fricentur cum felle tauri:imo fel oē conueniens eſt. ¶ Et ſi per hec nō obedirēt apertioni: tunc fiat enkaxiſma.i.ſeſſio in caſa aq̄ decoctionis radicū filipendule arthenite ⁊ ſanguinarie.eſt aūt hec plāta a terra eleuata per bracchia fere duo cui⁹ ſtipes nodoſus eſt ⁊ folia oīno folijs p ſici ſimillima ſunt:q̄ denſiora ad obſcuritatē tēdentia ⁊ maculis nigris tranſuerſalr maculata pducens flores minutiſſimos ex refractione colo⁊ rubei ⁊ aliꝫ coloratos:hec itaq̄ꝫ plāta fricata emoroides apit ⁊ inſtrū ⁊ ſanguinē ēt a naribus educit. ¶ Cū ergo diu ſederit eger in tali decoctiōe ſi nō apirent̄ uene:tunc uoluntarie cōpuinat inteſtinū ad extra ⁊ ſtō met̄ vna uel due ex eis vulnere ualde paruo. ¶ Quidaꝫ administrāt ſup inteſtinū uentoſam ignitam notabilr̄:ſed mihi non placet pp uehemētiā doloris quem ſemper inducit.

Secundam v̄o intentionē cōplent inſtrā quinq̄ꝫ.q̄rū tria ſunt ſimplicia ⁊ duo compoſita. ¶ Primum q̄ ſimplex digeſtiuum eſt:ut eger plurib⁹ diebus in aurora eiſumat.℥.iij.ſucci bugloſſe:tpe eni ⁊ ꝓprietate ſuis multuꝫ aduerſatur melancholie vnicuiq̄ꝫ. ¶ Scdm̄ v̄o digeſtiuū ſimplex eſt:ut exbibeant̄.℥.ij.ſucci lupuloꝝ depurati:in eo eni non depurati inueni̊ v̄tus ſolonis lenitiue cum aūt per reſidentiaꝫ depurat̄ non ita manifeſte lenit: q2 morem non contrahit penetrando. ¶ 3ᵐ digeſtiuuꝫ ſimplex eſt ut infirmo oī die in aurora ⁊ in medijs tertijs ⁊ ante cenaꝫ per duas hōs exhibeat̄ coclear vnū corticū citri cōditoꝝ:⁊ inuenies ipm̄ efficacius oī alio. ¶ 4ᵐ ⁊ principale de compoſitis eſt ſyrupus de corticibus citri factus de quo exbibeantur ℥.ij.cū.℥.iij.aque vngule caballine ſm̄ Italicos ⁊ ipſum in aggregatore Serapio denominat farfaram.vide ibi. ¶ Ultimū digeſtiuū eſt hoc. ℞.aque ſublimationis flori. croci cū folijs ⁊ fructu aque boraginis ana.℥.i.ſ.ſyrupi de thimo ⁊ de epithimo ⁊ de corticib⁹ citri.an̄.℥.ſ.miſce ⁊ totū tepidum aut parꝫ calidū exhibeat̄ in aurora tot diebus quouſq̄ꝫ appareat urinā in ſubſtātia mediocritatē tenere ⁊ in colore rectificatā eē:⁊ in fundo ei⁹ inuerſa videbit̄ hypoſtaſis alba cōiuncta equalis paruū oyaphana ⁊ figure piramidalis:tunc ergo apparebit ſecūdā intentionē ſufficienter eſſe cōpletā:nullo eniꝫ argumento euidētiori deducere potes a poſteriori perfectionem digōnis q̄ cum predicto.

Tertiam intentionem tunc p3 q̄ tempus eſt cōplendi reiterādi eūonem:ut nūc ſequit̄. ¶ Soleo aūt ego gr̄a huius exhibē patienti.℈.ij.pulueris lapidis lazuli.℈.ſ.lapidis armeni ꝑparatoꝝ cum.℥.ij.aque bugloſ.⁊ ℥.ſ.vini al.ſubtilis aromatici ⁊ bene dulcis.lapis enim lazuli ⁊ lapis armenus exhiberi poſſunt cuꝫ ſecuritate ſicut elleborus albus ⁊ niger cuꝫ cautela ⁊ timore.p⁹ tertij.cap̄ de canoīi.curationis capitis. ¶ Secundum v̄o ⁊ mihi domeſticum eſt hoc. ℞.eluarij de epithimo deſcriptione mea facti in altero tractatu de melia.℥.v.aque lupulorum.℥.iij.exbibeatur in potu in aurora. ¶ Tertium inſtrm̄ eſt mirabile compoſituꝫ deſcriptum ab Auic.cap̄ de viribus cordis finali cap̄.⁊ eſt electuarium ſolutiuum ad melancholiam: cuius doſis ſunt ℥.v.cū.℥.ij.aque ſublimationis florum violarum purpureaꝝ. ¶ Si quis autem diligenter farmacum nobile expertiſſimum inter alia facere deſideraret. ℞.decoctionem de epithimo deſcriptam a Raſi 9° Almā.cap̄.de melia.de qua exbibere potes ab.℥.ij.uſq̄ꝫ ad.iij.de elleboro nigro nunq̄ dedi niſi uſq̄ꝫ ad.℈.ſ.

Quartam intētionē iā reſtat cōplē.ſ.cōfortādi v̄tutē toti⁹ corporis que ꝓprie vitalis ⁊ aialis intelligi dꝫ. Plurib⁹ itaq̄ꝫ inſtrīs ꝯfortant̄ toti⁹ corporis v̄tutes. ¶ Primo qdē per ꝯuenientē electionē nutrientiū in q̄titate ⁊ qualitate debite menſuratoꝝ:⁊ hec qdē pficit̄ ꝑūm p caplm̄ precedens in quo fuit facta determinatio ciboꝝ ⁊ potuum ſibi ꝯuenientiū:q̄re apud illa nihil fere addendum eſt niſi q̄ deſcribat̄ eluariū qddā v̄tutum ꝯfortatiuuꝫ modis predictis qd̄ eſt tale. ℞.carnium pdicū ſufficiēter coctarum lib.i.been al.floꝝ boraginis ⁊ bugloſſe ꝫedoarie.ana.℥.i.croci.℈.i.margaritaꝝ.ana.℈.ij.hyacinti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui.an̄.℈.ſ.limature minutiſſime auri.℈.ſ.folioꝝ auri numero.iij.margaritaꝝ non viciataꝝ.℥.i.granorum pineaꝝ recentium.℥.iij.grana pini ⁊ carnes ꝑdicte p vnū diē nālē permaneāt infuſe in.℥.iiij.vini dulcis albi ⁊ ſubtilis ⁊ in.℥.ij.vini citonioꝝ.oīa aūt ultimate terant̄ per ſe ⁊ cuꝫ lib.i.zuccari al.cocta cū infuſione ꝑdictoꝝ fiat eluariū ultimate contritionis.⁊ detur de eo ꝓpe diluculū coclear vnum bibendo poſt illud.℥.ij.aque bugloſſe:⁊ de eo medietas det̄ an̄ prandium ⁊ cenā:eſt enim de utiliſſimis mihi expertis in vigorando v̄tutes. ¶ Scdo v̄o p̄ncipalr̄ ꝯfortantur v̄tutes corporis abſcindēdo cāS debilitatis earū de quaꝝ nūero eſt exceſſus ⁊ effrenitatio in coitu:eſt enim tante potentie ad debilitādū v̄tutes hoīs ⁊ diſſoluendū cōpagines mēbroꝝ ⁊ ponēdū malam complexionē in oī p̄ncipali mēbro:nihil fere huic corpori deterius eſt q̄ ipſe coitus ⁊ ꝓprie melica diſpōne laborantibus:pp qd̄ determinat epicurus ipm̄ oīno ſanitati hoīs ⁊ longitudini vite eſſe nociuum.ut legitur 3° tegni.cap̄ illo. Venereorum v̄o ſm̄ epicurum nullus eſt ſalubris uſus. ¶ Amplius demonſtratur hoc rōne palam.qd̄cūq̄ꝫ enim corpori humano exhibitum pp qd̄ euacuetur ultimi alimenti utilis ſupfluitas eſt compaginis humani corporis deſtructiuum. Sed coitus eſt illud.ergo,ꝯclo uera.p3 ꝯn̄ia cū maiori:per cuius ꝑn̄iaꝫ cōſtat humani corporis cōpago ⁊ armonia per remotiuuꝫ illius deſtruit̄:⁊ minor collr̄ 10° tertij. Coitus enim non eſt aliud q̄ copula viri cum muliere per quaꝫ educitur ſperma qd̄ eſt ſupfluitas ultimi alimēti utilis:ſi ergo talis ſuperfluitas educit̄ p coitū q̄tūcūq̄ꝫ moderate ⁊ moralr̄ regulatum.tunc que opinio negare pōt q̄ per effrenitatē coitum non diſſoluatur humanum corpus. ¶ Amplius oē illud vires hōani corporis deſtruit ⁊ diſſoluit p qd̄ euacuant̄ p̄ncipia vite que ſunt calidum ⁊ humidum in cōcreto ſꝫ p coitū euacuant̄ ſpma ⁊ ſpūs quoꝝ utrūq̄ꝫ eſt calidū ⁊ hūidū.igit̄ ⁊c̄. ¶ Age igitur iſignis adoleſcēs in hoc actu cū moderamine morali agendo ſemel in hebdomada. Si enim pp aliud huic uerecundo actui nō eſt complacendum ſaltem ab eo diſcedendū eſt pp puſillanimitatem ⁊ infamiā que acgrit̄ in eo:q̄d eni vilius ⁊ deteſtabilius morali viro iponi pōt q̄ ſeipm̄ ſubiectum faciat mulier cuiꝫ p laſciuiā ⁊ delectationeꝫ in momento ipſe euaneſcētē! ¶ At v̄o iteꝝ 3° mēbroꝝ ⁊ totius corporis debilitant̄ vires multā frequentē ⁊ laborioſam agitationeꝫ in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹. Cū ergo pp inſtantiam vigiliaꝝ pp corruptas operationes imaginatiue potentie ⁊ pp localem motum corporis hic inde diſcurrentis agitentur ſpūs ⁊ humores.⁊ conſuetudo motus mēbrūꝫ eſt q̄ ipſe inclinant̄ magis moueri ⁊ de facto mouent̄ ad mēbra debilia q̄ ad fortiora. Et in hac egritudine duo p̄ncipalia mēbra.vꝫ.cerebrū ⁊ cor magnifice ſint leſa.ergo erunt receptiua mēbrūm:illa ꝯn̄ia tenet ex ſnīa principis.p⁹ p̄mi.cap̄ de mēbris in fine.membra autem fortia ſupfluitates coꝝ expellunt ad debilia:⁊ propterea inuentus eſt tertius modus confortandi membra faciendo ipſa nō eē receptiua ſupfluitatū ꝑdictarum:⁊ totum hoc cōplet̄ cū ſtipticis:ut collr̄ 3° tegni.auctentico ſermone. repellunt enim a ſe ſupfluitates ſupple uaſa ꝯfortata ſtipticis farmacijs. ¶ Igitur in ꝯfortatione cordis quatuor tangunt̄ experta medicamina:duo inquā ſingularia ⁊ duo compoſita. ¶ De ſingularibus ergo eſt ꝫedoaria potens farmacum in confortādo cor.⁊ ꝓprie ſi fiat ex ea linimētū cum aqua ſublimationis ocimi gariofilati ſuper regionem cordis. ¶ Famatum etiam eſt per oēs illuſtres q̄ puluis feluꝫabaragiri potu datus cuꝫ vino electo ꝑdicto mirabili iuuamēto ſubleuet deperditam virtutem cordis.eſt aūt felꝫabaragi ſmaragdus viridis electiſſimus. ¶ De cōpoſitis aūt ad vigorādū cor p̄mū ⁊ electiſſimuꝫ eſt eluariū letificans deſcriptiōe Raſis 9° Almā.cap̄.de mel̄ a de quo exhiberi debent.℥.iij.uel quatuor cum aqua ſublimationis meliſſe ⁊ bugloſſe:ſed ſecretum maius eſt dare ipſuꝫ in potu cum aqua ſublimationis corticis citri. ¶ Secundum compoſitum eſt deſcriptio eluarij mirabilis p ſuꝫa

Cōciliatore.d.fia.196°. Qđ ꝙ tū approbat ipſm lege ibidē. ⁊ hoc fuit eliuȝ qđ deſcripſit Gētilis in ɔſilijs ſuis: ⁊ dicit ꝙ ac cepit ab vno ſocio fideli. eſt aūt doſ ei° ꝙtitas. ʒ. iiij. in auro ra cū ꝑdictis liquoribus. ⁊ hec de intentione 4° ⁊ 5° ſimul.

Pro complemento ultime itētōis ſmit tēdū ē. ꝙ iſtīs ꝙ plu res que poſita ſunt in 2° cap̄ per regimē ſex rex nō nāliū ad hanc intentionem adduci pñt. Plurima ēt imo fere oia iſtīs imediate aū poſita in 4° ⁊ 5° intētiōib° huic ꝓpoſito ſunt cō uenientia. Raro enim inuenies aliquā medicinam cordialē que non ſit cerebralis in eodem gñe cordialitatis. Quecūqȝ eni medicamina frida ⁊ ſicca ſūt cordialia cōtrariādo lapſui calido ⁊ humido cordis: eadem ſunt cerebralia ⁊ cōtraria ca lido ⁊ hūido lapſui cerebri: ⁊ ſic de alijs. ¶ Etiam quecūqȝ inueniunt̄ cordialia ꝑ opationē ꝓueniētē a 3° ⁊ 4° ꝗlitatibus medicinaꝝ eadē ſunt cerebralia ꝑp illud. ſi eni aliq̄ dat̄ medi cina ꝑ ꝓprietate cordis vigoratiua ut corallus hyacint° ſma ragdus margarita been albū ⁊ rubeū ozimū gariofilatuȝ ⁊ cortex ⁊ ſemē citri ⁊ lignum aloes ponant̄ ɔfortatiua cordis per ꝓprietatē ſpecificā ipſoꝝ nō repugnat: imo ita de facto eſt ꝙ talia ꝑ eadē ꝓprietatē cerebro ſunt cōferētia ut muſcus ⁊ ambra melliſſa: ⁊ ſic de ſimilib° per olfatum iſpirata cerebꝝ ſimul confortant ⁊ cor. ¶ Preter ꝑdicta autē de famoſis eſt eluarium dyamuſcum dulce eluariū dyambra deſcriptione Meſue in antidotario ⁊ eluariū dyanthos deſcriptione Ni colai in eodem. ⁊ eliuȝ de xiloaloes. ⁊ eluariū philoſophorū que ambo deſcripta ſunt 5° canoñ. ſumma ⁊ tractatu primo ¶ Scio aūt ego ꝙ ſi in potu detur. ʒ. ii. ſubtiliſſimi pulueris de electo ligno aloes cum. ʒ. ij. aque auricule muris ꝗlitatem cerebri reſolutam multis impſſionibus miro iuuamento reſtaurat ⁊ ad uerum ſanitatem perducit quem ſibi donare dignetur ſoluȝ ille oium opifex qui cuncta ſanat ⁊ benedicit ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium. 38. De apoſtemate ulcerato in ſum mitate capitis a mā melica cum ſanguine dominium habente.

Ex bis que mihi per nuncium iſtū narrata fuerunt de diſpōne generoſi adoleſcētis: ſpectabi lis dñi ꝑtis vicētini filij appet ꝙ egri tudo iſta nō leuiter ē uerēda: eſt eni apa ulceroſuȝ in ſūma ſui capitis pte: qđ enī ſit apa pȝ. qꝛ eſt eminētia magna in ꝑdi cto loco: ulcerationeȝ aūt illi° demōſtrat ſolo ɔtinuitatis iā uetuſte cū ɔtinua virulētie māt effuſione ⁊ multa. At vo ipſius tumorē oñdit ptis duritie cū ſiluitudie uertice. ¶ Qđ nullo mō alteri cāe appropriari poteſt ꝙ mātī melice cū ſanguine diūm hñti: omne aūt tale apa ⁊ maxime ulceri ɔiunctū paratū eſt ut facile permutet̄ in cancrū. ¶ Ne qȝ iteꝝ tollitur rei hui° timor: eo qꝛ in apate aliqñ appareat mollities: ɔtingit enim illud qñqȝ ꝑp retentionem virulente humiditatis ꝓuenientē ex debilitate virtutis digeſtiue ⁊ expul ſiue partis. Cum ergo fortificat̄ virtus ⁊ expellit̄ ab ulcera ta parte mā virulenta: tunc remouetur mollities ⁊ remanet apatis ſubſtantia ſolida ⁊ compacta: ⁊ hoc eſt formale ipſius egritudo leuiter conſtituenda.

Ex premiſſis apparet quis dȝ eſſe huius egritudi nis curationis modus. oportet enī patientem hunc euitare cibos groſſi ſanguinis ⁊ melici gñe tiuos uelut eſt oium leguminum uſus multus ⁊ panis non bene coctus ⁊ carnes antique ⁊ caſeus antiquus. ¶ Euita re ēt dȝ res acutas: uelut ſunt ſalſa oia nuces cepe raphanus alleum: ⁊ ſilia. ſilr effugē dȝ oia ciberia multum calida uelut ſpēs omnes brodialia pinguia ⁊ reliqua corruptibilia uelut eruca: ⁊ effugiat fumoſa ⁊ potentia vina niſi cum magna quantitate aque.

De regimine aūt medicinali tria pro nunc vidē tur mihi ſibi applicanda eſſe. ¶ Quoꝝ p° eſt ꝙ oi tertio ſero ꝑ duas hōs poſt cenā accipi at vnam de infraſcriptis pillis: quaꝝ deſcriptio eſt hec. ℞. la pidis armeni preparati. ʒ. ſ. epithimi. ʒ. j. aloes ꝑparati. ʒ. i. ſ. reformentur pille de oi. ʒ. vj. cū ſucco roſaꝝ. ¶ Scdm vo ꝑnci pale remedium eſt: ut ſup loco patiēte oi die ter apponat̄ de hoc vnguēto: leuiter tāgēdo ⁊ nō exꝑmēdo cū violētia: ⁊ primo cū coto uel ſubtiliſſimo pāno abſtergat̄ ab eo virulenta tota mā: ⁊ ſupponat̄ vnguētū cum filis ſubtiliſſimis: ⁊ eſt eius de ſcriptio talis. ℞. mellis lib. ſ. floris eris. ʒ. ſ. vitrioli cōbuſti. ʒ ij. aceti. ʒ. ij. tutie preparate. ʒ i. litargiri. ʒ. iiij. terre ſigillate. ʒ. i. coquantur ſil̄ leui igne mel ⁊ acetū uſqȝ ad ɔuenientē glutino ſitatem: deinde ꝑmittat̄ in mortario infrigidari: ⁊ tunc ſuper ponant̄ alie medicine puluerizate ⁊ longe contritione incor porent̄ in mortario ⁊ apponatur: ut iam dictum eſt. ¶ Ter tium remedium conueniens eſt ⁊ circa locum apoſtemoſum incipiendo apud radicē eius fiat unctio ꝑ qȝqȝ digitos cir cūquaqȝ cū hoc vnguento. ℞. boli arme. ʒ. ij. ſanguis draco nis: terre ſigillate. añ. ʒ. ſ. ſandaracꝫ: thuris: hypoquiſtidos: gal larum cupreſſi. añ. ʒ. i. ſ. amili. ʒ i. albumine ouorum ouoꝝ. ⁊ fiat oium ſil̄ longe ⁊ ſubtiliſſima contritio donec habuerit viſcoſitatē bonā. de hoc ꝗ fiat oi die ter linimētū: ut dictū eſt. ¶ Oportet igitur per quoſdam dies egritudinem iſtam dili genter procurari ut pſcriptum eſt: ⁊ terminabit̄ ad finē lau dabilem. tunc iam habebitur intentū. ¶ Si aūt aliter ꝓcede re videret̄ tunc conſulo ꝙ tunc ⁊ nunc adducet̄ eximius do ctor petrus ſulmonenſis quē huius egritudinis ſigna ⁊ acci dēta ſm habitum phyſicū ⁊ ſcientificū cognita conſcribat. ille enim aliter ei puideret̄ ꝙ iam factum ſit ⁊ ſepe diſpōnem vi deat ⁊ pfundiſſima ſcientia ſua extimet ipſum ⁊ procuret ut ſi non fuiſſet a nuntio iſto ignaro ſcientie bene informatus poterit prefatus doctor.

Conſilium. 39. De corruptione ſenſuum interio rum: ⁊ proprie fantaſie imagina tiue ⁊ cogitatiue.

Deſideranti mihi quietē hēre ab exercitio ⁊ ma xime circa res difficillimas nūc fortuna obtulit mihi ſpeculandi in ſcibilib° me dicine mām arduam ⁊ non minus diffi cillimā. ¶ Uir enim qdam nobilis diſe ctione religionis captus, ⁊ ſacroſancte fi dei c lītū ʒelātiſſime anhelās incidit in nocumenta corpis in ſenſib° interiorib°. Eſt eni in eo nocu mētū in opōnib° fantaſie: neqȝ enim per eam appꝛehendit re rum uel obiectoꝝ ſpēs niſi ſub modo corruptionis qđ enim ſibi offert̄ ab aſtātib° gfa placandi ipſum ⁊ quietandi in ope rationibus interioꝝ ſenſuū ⁊ exterioꝝ ſub forma contrarieta tis recipit aut doli uel fraudis qđ nō eſt aliud ꝙ fantaſie ope rationes eſſe corruptas. ¶ Et ſicut corrupte recipiuntur in eo ſpēs obiectorum: ita corrupte deferuntur ab ultima par te anterioris uentriculi cerebri in qua locatur fantaſia ad pri mam partem ſecundi uentriculi cerebri in quo locat̄ imagi natiua potētia. Spēs ergo tales corrupte ⁊ delate ⁊ recepte i organū imaginatiue imutāt ipſm q̄lr. eſt eis ipotentia: ⁊ po ſte qꝛ iā debilitatū eſt organū illud a cauſis infra vidēdis. ¶ Et ſi ſpēs ille poſſunt imutare organū: tunc neceſſe eſt concede re ꝙ imutant̄ inſtrā que ſunt ſpēs aiales. Cum ergo taliter ſe hēant potentie ad operationes educendas q̄liter ſe habent organa ⁊ inſtrumenta ipſarum potentiarum: ⁊ illa duo iam corrupta ſunt: ut dictū eſt. Igit̄ neceſſarium eſt ipſius imagi natiue potentie imaginationes produci corruptas. ¶ Cum igitur alterius potentie. ſ. cogitatiue nō ꝑducuntur operatio nes ab aia niſi mediante organo ſuo: qđ eſt ſcda pars uentri culi medij ⁊ mediantibus inſtrīs ſuis que ſunt ſpūs animales in quibus iam facta eſt alteratio ſeu ꝑmutatio uel corruptio neceſſe eſt cogitatiue potentie operationes ſm formas corru ptoruȝ produci: ⁊ hec oia poſſunt colligi in exemplis a Gal. datis. ¶ Quidam enī erat qui oēs ipſm viſitantes corruptos

repꝛehēdebat ⁊ inimicos ei eē ꝓnunciabat ⁊ iubebat expel-
li:opatio enī fantaſie in ipſo corrupta erat ⁊ corrupte appꝛe-
hendens:opatio ū cogitatiue integra erat qꝛ ꝑcipiebat expel
lēdos eē eos ut inimicos. ¶ Alter aūt fuit cuſtodiens uaſa
dñi ſui vitrea ⁊ ſtans ad feneſtrā uocabat tranſeuntes an uel
lent illa uaſa hēre ⁊ ꝓijciebat ea ad terrā ⁊ frāgebātur:corru
pta enim erat in eo opatio imaginatiue potentie qꝛ nō ima-
ginabaſ illa uaſa vitrea eſſe frangibilia. ¶ Alter aūt diſco-
lus a dogmate pr̄is fugiebat:pater autem inſequebaſ ipſuꝫ
iſte aūt retrocedēdo vberabat pr̄em:pr̄ aūt acriter repꝛehēdebat
eum ⁊ ipſe reuoluens ſe ad pr̄em ueniam petijt ab eo:opatio
enim fantaſie ⁊ imaginatiue corrupte erāt:qꝛ nō cōpꝛehēde
bat ipſuꝫ eē pr̄em:ſed poſtea a patre monitus cognouit errorē
ſuū:vnde apparet ꝙ integra erat operatio cogitatiue poten-
tie:⁊ multa exemplaria iſtis ſimilia adducere potuiſſem.
¶ Simile accidit huic viro in quo leſa eſt opatio fantaſie ⁊
imaginatiue potentie:imaginatur enim demones aſſiſtere ei
querentes martyriū eius ⁊ leſionē. Uñ timore illo concitus
uerba timoris ꝓfert ⁊ multum ſedule aſtantibus ⁊ in ſeipſo
corruptos ſermones frequentiſſime ꝓfert ⁊ timoris magni
ſilitudines exprimit:⁊ quãꝫ corrupte dicit ſtandum ⁊ eundū
eſſe ad loca a quibus fugiendum eſt ⁊ ecōuerſo. ¶ Unde ex
his ↄcludiſ ꝙ diſpō hui⁹ viri eſt ualde uerenda. ¶ Si enim
huic viro ſuccederet nocumētū in opatiōib⁹ memoratiue po
tentie ſm diminutionē:tunc forſaſſis ingrederetur capl'ꝫ ſto-
liditatis ⁊ amentie aut diſpōnis infantiꝫ cū iam ingreſſus
ſit nocumentum corruptionis triū vētrium interioꝝ.ſ. fantaſie
imaginatiue ⁊ cogitatiue potentiaꝝ. Itaqꝫ collocāda eſt ei⁹
diſpō ſub cap̄ de ꝑmixtiōe ſenſus.pꝛima tertij.trac.4°.⁊ ſub
cap̄ de ſtoliditate ⁊ amentia poſt caplm illud in qbus ut ex
predictis apparet ſubtiliſſime cōtēplādū eēt ſi bene ſubtilr
⁊ accurate ↄſiderent̄ ea que ſcripta ſūt ibi.⁊ 3° de acci.⁊ mor.
in caplis appꝛopꝛiatis.⁊ ibi lege ibidem.

Horum aūt nocumentoꝝ licꝫ cāe aſſignenſ ꝗplu-
res a ſapientibus in plurimo tamē
cōtingentie caliditas ⁊ ſiccitas imoderate in cerebro ſunt po
tentiores ꝗ̄ alijs. ¶ Aut qꝛ imoderata caliditas ⁊ ſiccitas cere
bri eſt diſpō diſpꝛopoꝛtionalis ut ab oībus conceditſ. ¶ Aut
qꝛ intenſa caliditas nimiū mobiles reddit ſpūs aiales:uel qꝛ ip
ſa multum reſoluendo ſpūs conſumit ſm partem magnam
atqꝫ ipſos efficiendo ſubtiles exalationi diſponit. ¶ Aut qꝛ
eadem uentriculos cerebri nimium exiccādo indiſponit ad
opationes. ¶ Aut forſitan qꝛ uehemens caliditas diſponit ſibi
uehementē ſiccitatē ad quā ſequiſ uehemēs ſiccitas ad quā ſe
quunſ oppilones p ꝑtiū cerebri ↄtictētiā ſiue uel eas attenu
atorias ſiue coartatorias dicē oppilones. ¶ Aut qꝛ diſtēpe
ries talis humidum ſubſtantificū ↄſumit ⁊ hūiduꝫ nutrimē
tale contentū in arterijs ⁊ uenis ebullire facit. ¶ Uel qꝛ ip-
ſius ille ſpūs ⁊ humores cerebri conuertit in uapores corru
ptos. ¶ Uel nimium aliunde attrahit uapores ad cerebruꝫ
que oīa alterando medium ⁊ alterando ⁊ permutando ſpūs
⁊ organa neceſſario imutāt potētias in operationibus ſuis:
ſed corruptio in operationib⁹ ut pl'm fit a caliditate ⁊ ſiccitate:
ſicut ablatio ⁊ diminutio a fridicate ⁊ humiditate.pꝛima.ter
tij.cap̄ de ſignis ſumptis ab opationibus moraliū virtutum.
cuius pꝛincipium has operationes ingreditur leſio. ¶ Spā
les cauſe harum leſiū ſunt ſicut imoderatū exercitium ue-
hementer ↄſumptiuū ſiue fuerit corporale ſiue aiale longa ⁊
ſtabili ⁊ acuta ↄtēplatiōe. Fortes ēt edones corpa extermināt
tes ⁊ uſus ciboꝝ calidoꝝ ⁊ ſiccoꝝ actu ⁊ potētia. Et frequēs
aſſumptio aromatum caloꝝ ⁊ ſiccoꝝ. Et imoderata vigilia p
prie ⁊ cōmorari in aere calo ⁊ ſicco uehementer ⁊ frequens
balneatio in aquis thermanticis uelut ſulfureis ⁊ attramen
tis. Et retentio euōnum ſolitarum ſicut menſtruoꝝ in mu-
liere ⁊ emorroidaꝝ in viro ex quib⁹ accidit ebullitio uel cor
ruptio in humoribus. Et frequens comeſtio fungoꝝ ⁊ alia
rum uegetabiliū medicinarum:ſicut dī de iuſqamo ⁊ bengi.
Hec enī oīa pūt eſſe cāe acgrēdi ſpēm male cōplōnis calide ⁊

ſicce in cerebro exterminantis organa ⁊ ſpūs ⁊ immutantis
opationes potētiaꝝ organoꝝ interioꝝ:ut iā dictū eſt.quare de
eis oībus ab aſtāntib⁹ ↄſiderādū an alique uel plures de nu-
mero ꝑdictarū cāꝝ in hoc viro applicate fuerint ex qbus
apparebit fundamentū inuentionis egritudinū eius. ¶ Cās
aūt ex pte aliarū ↄſtarū hic ꝑtermitto tanꝗ̄ nō multū ꝓprias
egritudini huius viri ⁊ timendo magis longitudineꝫ ſermo
nis ꝗ̄ inquiſitionis ueritatis. ¶ Si igiſ vir iſte in facie ⁊ ha
bitudine tota extenuat⁹ eſt. ¶ Et oculi ↄcaui. ¶ Et 3° ſitiēs
eſt. ¶ Et 4° amaritudinē hēt oris. ¶ Et 5° linguā aduſtā uſ
denigratā. ¶ Et 6° color ei⁹ ↄuerſus eſt ad opacitatē. ¶ Et 7°
aſpitate ⁊ ſoliditate pticipāt mēbra ſua. ¶ 8° multū vigilās
eſt. ¶ 9° inquietus ⁊ agitat⁹. ¶ 10° rixa ſaltu ⁊ agitationibus
corpis moleſtat⁹. ¶ 11° frequēter ⁊ multū abūde loquiſ ⁊ cor
rupte. ¶ 12° euomit chol'.ru.uel viridē uel opacitate pticipā
tē. ¶ 13° appetit potus ⁊ cibos fridos ⁊ hūidos uelut aquā.
¶ 14° uenter eius ſtipticus eſt ⁊ ſupflua que a uentre ſuo
educunſ ſolida ſunt ⁊ aduſta. ¶ 15° pulſus eius eſt uelox ⁊
frequens ad magnitudinē tendens. ¶ 16° urina eius eſt in
tictura notabilr eleuata uelut crocea aut ignea ad opacitatē
aliquātū tendens uelut color roſe nuper rime expāſe:tunc nō
remanet aliqua dubitatio quin iſti morbi prouenerint a cali
ditate ⁊ ſiccitate temperamentum notabiliter excedēte ⁊ ma
teriali magis ꝗ̄ immateriali.

Quibus iam cōpꝛehēſis applicentur inſtrumenta cu
rationis ſex intentionibus complenda.
¶ Pꝛima itaqꝫ eſt euō uſis:ita ꝙ huic viro ſtatim flōmetur
cephalica dextre man⁹ inter policē ⁊ indicē poſita extrahan-
tur ſanguis.℥.iiij.uel.v.ſm ꝙ patebiſ pulſus magnus uel ꝑ
uus.⁊ fiat hoc mane ꝓpe ortū ſolis uētre iam mundificato
⁊ ſtōcho cuſtodito a cibis uocaſ hec hora electa.4° pꝛimi.caplo
de flōmia. Si aūt apparerēt ſigna replōnis uſis:tunc ſecuri⁹
eſſet flōmare nigrā:⁊ ſi diſpō per colligantiā depēderet a ſple
ne uel epate:tunc flōmetur in pꝛimo ſaluatella ſiniſtra. In ſe
cundo ſaluatella dextra que inueniuntur in dorſo ma.us in
ter digitum medium ⁊ anularem. ¶ Item pro hac inten-
tiōe reſoluaſ uenter eius ſequenti mane immediate cuꝫ hoc po
tu. ℞. aque lactis capꝛīnl.℥.iij.māne.℥.i.diſſoluanſ ⁊ colenſ
⁊ colature addanſ epithimi cretenſis.℥.i.dyagridij gra.i.ri
ſceantur oīa ⁊ totum accipiatur actu calidum ⁊ tardet poſt
cibus horis ad minus ſex. ¶ Tertium inſtrm in hac inte-
tione eſt:ut attendaſ lenificationi uentris cum cliſteri i oī in
quo apponantur.℥.i.ſ.caſſiefiſtule aut ſalteꝫ vir iſte accipiat
ante cenam pillulam vnā factam de.ʒ.ſ.aloes ablutiū duo
bus granis lapidis laꝫuli pꝛeparati.

Secunda vō intentio pꝛincipalis eſt regiminis ex pte
ſex rerum non nāliuni rectificatio: vnde
ſtet in aere humido ⁊ frido ⁊ utaſ lactuca poꝛtulaca ſpina-
chia bleta cucu.cucur.⁊ ſiſbus. Et non bibat vinum niſi al-
bū ⁊ dulce ⁊ multa aꝗ ꝑmixtū. Et euitet cibos ōēs mellitos
⁊ multo çuccaro conditos. ¶ Exponaſ in cōpedibus elōgā
do ab ipſo lapides fuſtes gladios ⁊ oīa cuꝫ qbus ledē poſſit
ſeipſum aut alios. frequenter enī interficiunt ſe ⁊ aſtātes aut
acriter percutiunt ⁊ vulnerāt:pp qd ſemp aſſiſtāt eis viri bone
ſtī morales ⁊ manſueti corrigentes:⁊ diſtrahentes eos a cor
ruptis opōnibus intantū ꝙ opꝫ egrotantes iſtis diſpōnibus
frequenter alapis ⁊ vberibus moleſtari ⁊ pcuti: ita ut redeat
ad ipſas rō ⁊ ꝓpꝛietaſ virtus fuerit fortis ⁊ eorum cerebra non
fuerint apata.ut ꝑ° tertij.cap̄ de cura permixtionis ſenſus.
¶ Silr vir iſte abſtinere dꝫ a motibus corporeis:ita ut non
occurrat ei aliqs vbis timoroſis ⁊ ſibi ingratis moleſtās ipm
¶ Et de his.cibarijs que vtutē ſuſtētare pūt ↄueniēti⁹ eſt ut
bibat aquā carnis que diſtillabiſ ab aſſaturis aialium iuue
num ⁊ pinguiū:⁊ ſilr bona eſt ei aqua ſublimationis pulli.
¶ Aqua vō ↄſumptionis carniū quā vniuerſis gēs uocat oꝫ
noiat ↄſumatū non placet mihi:⁊ ꝓpꝛe qꝛ cuꝫ ea diſſoluunſ
medulle ⁊ neruoſe ptes:ſed ſi pura caro excoriareſ ab oſſib⁹ ⁊
minutim inciſa coquereſ in fiola uſqꝫ ad conſumptionem ⁊

diſſolōnē carnis:tūc illa melior eſt. Et modus uſus eius eſt ut de ea ponatur medius cyathus in oī ferculo: aut bibat de ea cum vno vitello oui ſecum diſſoluto ⁊.ʒ.i.aque lactu.aut papaueris:aut bibat ipſam cū modico vini dulcis ⁊ aqua viol. aut miſceat aqua illa cū medietate aque nenufaris:⁊ q̄titate dupla brodij galline pulli uel caponis: aut terat ipſa cum cerebellis pullorꝫ: aut teſticulis eorum:⁊ det in potu cū brodio ⁊ modico vini dulcis in qbus oib⁹ ſemp ponat aliquid de minutiſſimo puluere foliorꝫ auri aut limature eius tenuiſſime aut cū puluere margaritarꝫ quas artificiꝫ aliqͦ non maculauerit:ſed nouelle ⁊ puriſſime fuerint.

Tertia vo intentio eſt digeſtio mā̄crū pro qua ponunt remedia tria oibus elegantiora. ¶ Quorꝫ vnū eſt hoc. ℞.ſyrupi de corticibus citri.ʒ.i.ſucci citoniorꝫ uel vini eorꝫ.ʒ.ſ.aque bugloſ.ʒ.iij.dent in potu. ¶ 2ᵐ ⁊ leuius eſt ut oi mane bibat.ʒ.v.aque bugloſſe:imo de ea ſemper ponatur in oī potu ⁊ cibo ſuo. ¶ 3ᵐ eſt hoc. ℞.ſyru. de biſantijs ſyrupi de corticib⁹ citri aā.ʒ.vj.aque florꝫ violarꝫ ⁊ nenufaris ana.ʒ.i.ſ.miſce ⁊ qͦlibet horꝫ detur in potu in aurora actu frigidum his diebus.

Quarta intentio eſt accidētium correctio ⁊ de numero accidentium eius ⁊ magis uerendum eſt inſtantia vigiliarum cui multipliciter prouidendū eſt. ¶ Et ꝓ quidem ut oī mane conſtante v̄tute fiat ei ablutio capitis cū hac decoc. ℞.violarꝫ corticū papaueris ſe.lactucarꝫ florū nenufaris ſe.malue ⁊ altee rad.mandragore oium. ana.M. i.camo.M.ſ.ſe.baſilico.M.i.ptes.ij.coquantur oia in duabus ſitulis aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ptis ⁊ de hac aq̄ actu tepida embrocet caput ante cibum per vnā horā. ¶ 2ᵐ vo remediū ad hoc eſt ut ſemp odoret puluerē iſtū. ℞.corticū papa.al.ʒ.ij. violarꝫ nenufaris:ſe.portul.lactucarꝫ ⁊ ſcariole.aā.ʒ.i.ſ.corticū mādragore uel pulueris pomorꝫ eius.ʒ.ij. ligni aloes.ʒ.ſ.croci ſe.aneti.aā.ꝫ.v.puluerizent oia per ſe ⁊ ligent in ſyndone ⁊ odorentur. ¶ 3ᵐ eſt ut in cibis eius coquat aliqͩ de papauere al. ¶ 4ᵐ eſt q̄ ſemper cū cibarijs omnibus aut ante bulliant folia lactuce ⁊ comedat ea. ¶ 5ᵐ eſt ut madefiat pānus in linimento infraſcripto ⁊ circũligentur tempora actu tepido. ℞.ſe.lactuce nenufaris ⁊ papaueris al.aā.ʒ.ſ.terantur ultimate cum aqua nenufaris: ita q̄ uertant in eam.deinde addant eis amili.ʒ.ij.lactis lumente ʒ.iij.⁊ in mixtione hac imergatur pannus:ut dictum eſt. ¶ 6ᵐ eſt ut itерꝫ oī die añ cibū oēm abluant manus ⁊ pedes ei⁹ cū decoctione ſupraſcripta cum qua caput embrocandum eſt. ¶ 7ᵐ ⁊ ultimū inſtr̄m eſt ut conſtāte v̄tute p̄dictis nō ualētibus det ei poſt prādiū ⁊ cenā ꝑ mediā horā.ʒ.ſ.antiq philonij cū.ʒ.ſ.aque ſublimationis camomill.ꝑ remotione enim huius accitus reſtaurat v̄tus nālis ⁊ vitalis ⁊ nō ſolū aialis cuius reſolutionis reſtaurationem efficat ſomnus:ut colligit pͥma tertij.tractatu 4°.cap 21°.

Quinta vo intentio eſt mā̄cꝫ diuerſio que ꝯuenienter fieri pōt cū euonibus iam p̄miſſis diligenter adhibitis. ¶ Et itерꝫ de melioribus modis eſt ut huic viro ꝓuocētur emorroides ⁊ ꝑp̄e cū fricatiōe facta cū folijs fici fellis tauri aut cū modico eufor.aut cū leui flōmia illarꝫ uenarū aut apponēdo illis locis ſanguiſugas electas ſꝫ ſniſs ſapiētū. ¶ Et 3° diuertēdi modus eſt fortis fricatio domeſtice ptis crurū. ¶ Et 4° eſt attractio ſanguis ad uaricales uenas cū forti attractiōe fcā cū uētoſis igniti abſqꝫ ſcarificatione. Meſue enī ⁊ mā̄nacis uaricos inate boni.affo.7°. ¶ Huic & intētiōi ſubſeruire pōt frequēs uētoſatio cū ſcarificatione facta ſuper domeſtica pte tybiarū ſup natib⁹ ⁊ ſpatulis.

Sexta ⁊ ultima intentio eſt ut vigoretur virtus vitalis ⁊ aialis: que lꝫ vigorari poſſet per inſtrumenta tacta in intentione ſcōa. tamen ſcribentur tria ſolēnia remedia ad reſtaurandum virtutes predictas. ¶ Quorum primum eſt eluarium infraſcriptum de quo ſepe in die detur coclear vnum ⁊ medium patienti ad degluti ēdū. Cui⁹ deſcriptio. ℞.ꝯſerue violarꝫ ꝯſerue bugloſ.⁊ boraginis.aā.ʒ.ij.fragmētorꝫ ſaphiri hyacinti ſmaragdi.aā.ʒ.i.doronici: oſſis de corde cerui ſpodij ȥedoarie.aā.ʒ.i.muſci electi ambre.aā.ꝫ.iiij.cinamomi gariof.aā.ꝫ.v.ſy.infuſionis mirabolanorꝫ kebul.ʒ.iij.ȥuccari al.ʒ.ij.margaritarꝫ puriſſimarꝫ.ʒ.ij.incorporent oia ſil' ⁊ confrangant in eis folia auri numero.10. ſpero enim q̄ ex hoc habebit iuuamētū. ¶ Secūdū eſt ut ei dē oī mane in aurora exhibeat.ʒ.i.ſ.letificantis deſcripti a Raſi cap de melia.⁊ tādē det ei circa mediā noctē cū aq̄ florꝫ nenufa.lactuce uel papa. ¶ Scio aūt ego expientia notiſſima q̄ patiēti exhibē in die pluries.ʒ.i.de dyamuſco dulci in molli ſubſtātia facto ſm ſniās auctorꝫ ⁊ ꝑp̄e cū.ʒ.ſ.aque roſarum muſcate ⁊ cum.ʒ.ſ.vini dulcis clari ⁊ bene aromatici aialē vitalē ⁊ naturalem virtutes viuificat quod ſibi cōcedere dignetur altiſſimus qui per infinita ſecula viuit. Amen.

Cōſilium.40. De mala diſpoſitiōe capitis complicata ex uertigine ⁊ ſtrepitu uel fragore in auribus.

Accidentia que appuerunt in nobili viro ſer Chriſtoforo de muȥano omnino arguunt difficultatem cauſe a qua prouenerunt:⁊ eſt cauſa illa diſpō cōplicata ex uertigine ⁊ ſtrepitu uel fragore in auribus que ambo in ſpecie ſua ſunt egritudines uel accidentia difficilis ⁊ prolixe curationis ⁊ ſemper difficilis:eo maxime qꝛ appuerunt in viro forti ⁊ bone cōplonis:qꝛ cale ⁊ humide ſm vniuerſam habitudinem mēbrorꝫ:uerſūtū qꝛ in ipſo inuenit exceſſus humiditatis ſuper caliditate non multum eleuatus ⁊ ꝑp̄e in capite eius in quo diꝰnium cholerice mā̄e argumento ſumpto a tinctura urinarū eleuata ⁊ flegmatice mā̄ei que indicat ex multitudine ſputaminis:⁊ ex alijs gratia breuitatis omiſſis. ¶ Ideo ex oibus colligendo apparet q̄ neccium eſt q̄ feſtinanter eſt poſſibile incipe curationem eius ⁊ inceptā ſedulo ꝯtinuare circa ſex inſtr̄a attēdēdo:ut nūc ſequit aliter res ingentia pericula minat eidē:ut pͥma tertij.tractatu 5°.cap de v̄tigine.⁊ q̄rta tertij.cap de ſonitu ⁊ ſibilo.⁊ pluries alibi colligendū. ¶ Primum itaqꝫ inſtr̄m eſt.ut ipſe effugiat uſum oium euaporabiliū implētiū cerebrū multitudine fumoſitatū ⁊ limoſitatum ⁊ humiditatū oppilatiuarū. ¶ 2° effugiat uſum acutorꝫ oiumqꝫ ut allei cepe raphani ⁊ eruce ꝑp̄e. ¶ 3° dimittat oia acuta acuitate ſalſedinis. ¶ 4° euitet vina fumoſa acuta ⁊ eligat vinum al.ſubtile non fumoſum dulce ⁊ aromaticum refrac̄tū ſaltē 4° pte aque ab electo fōte accepte. ¶ 5° effugiat uſum coitus ſaltem frequētia:imo nullus eſt ei conueniens. ¶ 6° attenuet dietā ſuā uſqꝫ ad aliquot dies ſaltem abſcindendo quartam ptem eius qͦ acciperet uel ꝯſueuit accipere. ¶ 2ᵐ inſtr̄m eſt hoc. ℞.pillarū cochiarum.ʒ.ij.pillularum de ſarcocolla.ʒ.ſ.forment pille.vij.cum eluario roſarum ⁊ recipiatur in aurora non multum dormiendo poſt eas ⁊ tardet comedere uſqꝫ ad ſextam horam: dū tamen in quinta hora accipere cyathum vnum aque ȥuccarate calide. ¶ Tertium inſtr̄m eſt ut mane tempeſtiue mediocribus paſſibus exerceat eundo ⁊ redeundo uſqꝫ ad pontem ſancti Bartholomei deinde reuerſus faciat ſibi fieri flōmiam de cephalica ſup manu poſita inter policem ⁊ indicem dextre manus per quā educantur ſanguinis.ʒ.ad minus quinqꝫ. ¶ Quartum inſtr̄m eſt hoc. ℞.ſyru.de calamento qui optimus eſt ad uentoſitates ſyrupi de biſātijs ad mā̄ꝫ mixtā ex cholera ⁊ flate ſyrupi compoſiti acetoſi.aā.ʒ.ſ.aque betonice propter caput:aque cicoree ꝑp epar eius:aque capillorꝫ ueneris propter prouocationem.aā.ʒ.ſ.miſce ⁊ oī mane in aurora accipiatur calm continue ut videat urinam eſſe remiſſam in colore rectificatam in ſubſtantia cum hypoſtaſi alba cōiuncta equali ⁊ in fundo reſidēte oibus aut pluribus harū circūſtantiarum acceptis. ¶ Cū ergo talis appuerint ſtatim ſubueniat ei cliſtſo 5° qͦ eſt hoc. ℞.ieralogodiō.ʒ.v.iere galeni.ʒ.v.ſ.miſce ⁊ totum calm in aurora accipiatur cū.ij.ʒ.aque ſaluie calefacte ⁊ obſeruentur poſt illud regule poſite in alero ſolutiuo. ¶ Non

mireſ aliqs de doſi huius ſolutiui. ipſa eniz eſt cōtis q̄m iere Galeni doſis tranſcēdit. ʒ. xij. ⁊ ieralogodion doſis attingit ad aur. iij. ⁊ iiij. nec aliqs credat ieralogodion eſſe farmacuʒ fortiſſimo eſt debile ſatis ⁊ olum antiquoꝝ teſtimonio proba tiſſimū inditū q̄ ueteres nullo mō alio farmaco utebantur preter illud. ⁊ nō dubito q̄ ſi vir iſte oī ſeptimana ſemel utereſ hoc farmaco ſanareſ pfecte abſq; alio. ¶ 6m ⁊ ultimum inſtrm̄ eſt hoc. ℞. coſti piretri ſtaphiſagrie ligni aloes ʒinʒi: nucis mu. an̄. ʒ. j. rad. arthanite ⁊ dragōtee. an̄. ʒ. j. ſ. incidantur minutim ⁊ coquanſ in. vj. lib. aque uſq; ad medietatem deinde oī mane ex hac mā colate accipiantur. ʒ. v. oximellis ſquilliti ſyrupi de calamento an̄. ʒ. j. totū caleſiat ⁊ ex eo impleaſ os: ⁊ fiat cū eo gargariſma ſaltē oī mane decies in ſpatio vnius hore: ⁊ ſi iterum per vnam horam cū dimidia ante cenā ſimiliter faceret eſſet ei ꝯueniētius. ¶ Hec itaq; ſūt mihi viſa meliora que fieri poſſent in diſpoſitionibus premiſſis de qbus nō leuiter heſitandum eſt: ⁊ maxime qr egritudo ꝯtraria eſt virtuti cōplexioni ⁊ etati ut ſpeculanti patere poteſt. Hec ad laudem dei. Amen.

Cōſilium. 41. De mala complexione ſtomachi frigida ⁊ ſicca cum extenuatione toti⁹ ⁊ debilitate renum.

SPectabilis ⁊ generoſus vir dñs Ambroſius ꝯtareno plurib⁹ moleſtatus fuit egritudinib⁹. ¶ Et pma quidē eaꝝ fuit uertigo ppter quā percipiebat obiecta viſibilia moueri motu circulari cū intuitiue aſpiciebat aerē extra ⁊ ſequebatur illud capitis tāta debilitas: ut vix tolerare poſſet multarū gentium ꝯuerſationē ⁊ aſpectū. ¶ 2° vō pncipalis diſpoſitio ipſius fuit motus tremulus cordis qui erat cauſa magne debilitatis uelut ſyncopalis i eo. ¶ 3° vō pncipalis egritudo eius erat mala cōplexio ſtomachi frigida ⁊ ſicca ppter quā corrūpebaſ digeſtio ciboꝝ ⁊ potuū in eo cū ꝯuerſione ipſoꝝ ad ſubſtātiam melācholicā ad quā nō parū iuuabat mala cōplexio calida a renib⁹ eius colcata ſtomacho. ¶ 4° vō diſpō pncipalis erat multiplicatio mārie melice in ſplene ei⁹ que ꝯſecuta eſt retētionem emoroidalis fluxus quē ſolebat hēre ingētem: vñ ⁊ ppter multiplicationē materiei melācholice in ſplene ſuo nō raro effundebaſ ab eo mā melācholica ad os ſtomachi que tāmm in eo intendebaſ q̄ finalr erat in diſpōne trāſitus ad appetitū caninum. ¶ 5° vō diſpō eſt vniuerſalis totius corporis areſactio uel ꝯſumptio a mala complexione frigida ⁊ ſicca in toto corpore eius multiplicata ppter qđ nō eſt mirabile ſi vir iſte debilis erat in opationib⁹ motiuis ſenſitiuis tā in interiori q̄ exteriori ſenſu: ut iā declaratū eſt qm̄ notabilr debilitata erat opatio nutritiue potētie. igiſ nec io ꝯcludiſ q̄ ſi he diſpōnes in eo pſeueraſſent dubiū erat extinctionis eius in breui tēpore future. ¶ Lʒ igiſ he fuerint diſpōnes pternaturam huius viri generoſi non oēs tñ in eo remāſerunt. plurime nāq; ipſarum lōgo labore ⁊ ingenti exercitio fuerunt ab eo remote. uertiginoſa eniʒ diſpoſitio qua laborabat curata eſt. ⁊ motus etiā tremulus cordis ſm magnā partem abſciſſus eſt. Adhuc motus materiei melācholice in ore ſtomachi curat⁹ eſt. fames etiā que in ipſo intendebaſ abſciſſa eſt fere tota. ⁊ mala cōplexio calida renuʒ ppter quā laborabat in pollutione ſm magnā ptē curata eſt. ¶ Solum igiſ videſ mihi tria remāſiſſe nocumēta in eo pcuratione indigētia. ¶ Quoꝝ pmum eſt mala cōplexio ſtomachi frigida ⁊ ſicca notabiliter tñ minorata reſpectu precedentis. ¶ Secūdū vō eſt extenuatio uel macreſactio. ¶ Tertium eſt debilitas que in renibus remanſit ppter quā adhuc laborat in pollutione: lʒ raro ualde. ¶ Cū igiſ he diſpōnes tres remāſerint in eo eis attēdendū eſt ſm q̄ nunc ſubſequitur. pmo quidē pcurrēdo regimen ab ipſo obſeruādū ex parte ſex rerū non nālium. 2° vō quorūdā medicinalium poneſ memoria que interpollate adminiſtrari debet.

¶ De dieta. Cap. II.

PRimo itaq; quātū eſt poſſibile abſtineat ab exercitio corporis: ⁊ ppt̄ie poſt cibū niſi trāſiuerint hore q̄tuor ad minus: ⁊ tūc ſi oportet ipſum exercitari faciat q̄ ſuauius pōt ⁊ maxime ſedēdo ⁊ non ambulando: neq; recte ſtando. ¶ Siliter caueat a māſione uel quiete ſub flatu uenti: ⁊ ppt̄ie orientalis uel occidentalis. ¶ Nec morā contrahat in cameris terraneis: ſed notabiliter ab aqua eleuatis. ¶ Et pectus ſuū ⁊ ſtomachū diligenter cooperta ꝯſeruet cum diploide ſuffulta pellibus agninis bene calidis. Et frigiditatē pedum ⁊ extremitatum quanto magis poteſt euitet. ¶ Et in cibatione ſua expendat tēpus notabile bene maſticādo cibum ⁊ non uelociter deglutiēdo ⁊ ſtomacho cōplaceat accipiēdo mēſuram cibi: tamen ut ex ea nō repleaſ ſtomachus ⁊ tenſus fiat: neq; fluctuet in eo potus ⁊ regurgitet. ¶ Et pcuret quantum pōt dormire plixe: ⁊ a vigilia caueat quātum pōt. primo ſi in die naturali dormiret decem horis melius eſſet q̄ vigilare preter illas: imo exceſſus in dormiendo lōge melior erit. ¶ Effugiat etiā quātum pōt immoderatas animi agitationes: uelut iram triſtitiā ⁊ anguſtiam. ¶ In cibis vō ſumma ſit ut utaſ laudabilibus quāto ⁊ quali ut pane recēti vnius diei ⁊ carnib⁹ de vitulo ⁊ caſtrato bñ pinguibus ⁊ pullis columbinis mollibus pullis caponū ⁊ gallinarum ⁊ faſianoꝝ ⁊ pdicum bene pinguiū. ⁊ aialium q̄drupedum pedes frequenter comedat uel pectorales ⁊ mamillares ⁊ ꝯſimiles bñ pingues ⁊ nō neruoſas neq; cutaneas: ex quoꝝ brodijs faciat fercula uelut cicera rubea ⁊ iuſcula de ordeo de amilo ⁊ de amigdalis ⁊ bletis etiam: ⁊ ſpinachijs quādoq; uti pōt lʒ raro. Fercula etiaʒ de rapis ⁊ naponibus placēt mihi ⁊ panatella cū ouis facta ex pane ſupraſcripto utilis eſt ei. Et oua etiā omni modo pparationis mihi placent. Fercula vō paſtilia ⁊ de leguminibus oīa dimittanſ. riſum etiā cum pingui brodio ⁊ amigdalarū lacte coctū placet mihi. ⁊ fercula etiā facta cū oleo oliuarū electo bona ſunt. Aceti uſus dimittaſ ab eo. ſed granatorum dulciū ⁊ medij ſaporis ſuccus bonus eſt: ⁊ agreſta non multum ſalita ⁊ fercula oīa cum ſapa uel vino cocto cōdita bona ſunt. Et grā ſolatij uti pōt karotis ⁊ locuſtis que rō pdicioli dicunſ. ⁊ oliuis etiaʒ ꝯditis uti pōt in ſeptimana ter ⁊ rape ꝯdite ſunt etiam ei bone. vinum aūt ſit album clarū ꝯuenienter aromaticum ⁊ dulce qđ parum bibat ſi nō fuerit ualde potens aut ſaltem cōmixtum cū quarta uel tertia pte aque ciſterne. ¶ Preparationes etiā carnium pdictarū elixe uel aſſate placēt: lʒ aſſatis frequētius adherere debet. riſum etiam ⁊ oīa ciberia cum lacte aialium ꝯdita ⁊ bñ cocta ſunt ei utilia. a ſalſedine aūt quantū poteſt effugē debet. Hoc in ſumma eſt regimen ab ipſo obſeruādum ⁊ inter reliq̄ attēdere debet q̄ per totum mēſem futurum non exerceatur in coitu pluries q̄ in ſeptimana ſemel. deinceps autem poterit abundantius expendere.

¶ De cura per medicinalia. Cap. III.

DE regimine ex pte medicinalium videntur mihi ab eo obſeruari debere. ¶ Primum eſt q̄ nō deſiſtat ab applicatione ſui remedij ſtomachalis. ¶ Secūm eſt q̄ iterum utaſ ſuo cordiali per totū futurum mēſem. ¶ Tertium eſt q̄ a ſpatulis inferius omni die mane ⁊ ſero faciat inunctionē ſuper tota ſpina cū iſto vnguento qđ ſecum portat. ¶ Quartum eſt q̄ frequenter utaſ ſaltem in ſeptimana ter facere ablutionē ſuoꝝ pedum cum aqua decoctionis folioꝝ nenufaris ⁊ violarū. ¶ Quintuʒ eſt q̄ utaſ confectione ſua de xilobalſamo ſicut facere ſolebat ſi careret illa loco ipſius accipiat ter in ſeptimana ante prādium per duas horas radicem vnā ʒinʒiberis conditi nolati viridis a vulgo. ¶ Sextum eſt ut omni tertio ſero parum ante cenam accipiat coclear mediū electuarij quod ſecum portat: poſt cuius aſſumptionem immediate cenet. ¶ Septimū ⁊ ultimum eſt q̄ aſſueſcat uti cōfectione iſta de qua ſemp poſt prādium ⁊ cenam accipiat fruſtuʒ vnū: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ lib. 5. viola-

rum maſticis ſeminis endiuie ſcariole ⁊ acetoſe. añ. ʒ. i. ſemi nũ colum frigidoꝝ. ℥. i. granoꝝ papaueris albi. ℥. ſ. infundã tur ſiliqui minutim incisi in aquã bugloſſe per diem naturalẽ. deinde ultimate terant̃ ſimul cum ſeminibus coibus ⁊ papa uere predictis ⁊ coquant̃ in lib. i. ſ. zuccari albi electi ⁊ aque bugloſſe. ℥. iiii. cum ergo ceperit ingroſſari ⁊ tepeſieri tunc ad dant̃ relique ſpecies ⁊ fiat confectio in fruſtulis uelut pinea ta ⁊ erit ei ualde utilis per que inſtrumenta non dubito ple nam obtinere ſanitatem: dũmodo aduiſatum me faciat om ni ſeptimana ſemel dere ad laudem dei.

Conſilium. 42.

❡ De quinque malis diſpoſitionibus uidelicet. ❡ De oppi lationibus cerebri cum nocumento in ſenſibus tam interio ribus ꝙ̃ exterioribus. ❡ De repletione pectoris ꝓpter mãm a capite deſcendentes. ❡ De doloribus colli ſpatularum ⁊ dorſi. ❡ De humiditate ſuperflua ſtomachi cũ ſupflua cali ditate epatis. ❡ De uaricali mala diſpoſitione. ❡ Diuidit̃ aũt conſilium in capitula ſex.

❡ De accidentibus diſtinctis. Cap. i.

Reuerendus in Chriſto pr̃ domi nus Petrus de mõ te ſacroſancte eccleſie ꝓtonotarius ⁊ collector cõdigniſſimus pluribꝰ diſpõnibus in diuerſis mẽbris moleſtat̃: que lʒ ipſum in rei ueritate nõ reddant manifeſte aut notabiliter egrum nũtiant tamẽ ei fortaſſis nocumẽta nõ leuia ꝓuentura ut ex eoꝝ diſcurſu haberi poteſt.

❡ Laborat enĩ oppilationibus cerebri que viciſſiʒ augmẽ tant nocumẽtũ diuerſũ in operationibus capiti approꝑatis ⁊ coibus. ❡ Scdõ iterũ quedam pectoris diſpõne moleſta tur per quã non raro puenit ad materierũ in pectore colle ctionẽ: que ſi perſeuerarent indubitãter ipſum ad empima ꝑ ducerent aut ad oppilationes uel apoſtemata eiuſdẽ. ❡ Ite rum ⁊ tertio nõ raro moleſtat̃ doloribus qbuſdam in colle eius ſpatulis dorſo ⁊ per ptem adiutorioꝝ extẽſis. ❡ Et 4° iterum cõplicationẽ habet caliditatis epatis notabilis ad multã humiditatẽ ſtomachi eius: que humiditas ſi a ꝑdicta epatis caliditate notabili nõ cõuenienter corrigeretur frequẽ ter ipſum ad uarias perduceret egritudines. ❡ Quinto ite rum moleſtat̃ quadam ſua uaricali diſpoſitione: lʒ nũc me lius ꝙ̃ tempore preterito ſe habebat. Hec in ſumma eſt eius diſpoſitio taliter congregata.

❡ De cauſis ⁊ ſignis pmi accĩtis ⁊ de eius cura. Cap. ii.

Quod aũt pmũ nocumẽtũ in eius capite exiſtat lʒ ex multis demõſtrari poſſit his tamẽ ualde faci le modis aperiri poteſt. ❡ Quoniã in opatio nibus ſenſuũ exterioꝝ aliquale nocumẽtũ apꝑ̃ hendit̃: ita ut in viſu eius qñqʒ uehementi intui tu aerẽ aſpiciẽtis q̃ruidam figuraꝝ ⁊ linearum in aere appa rentiũ ⁊ nõ exiſtentiũ forme ꝑcipiant̃. hec qdem corruptio in ſenſu viſus noiatur. uel mutatio a curſu nalĩ: ut imagine tur homo q̃ nõ inuenit̃ exterius. pma tertij. 6° caꝑ litteralr̃ colligendũ. ❡ Amplius etiã hoc declarat̃ ex nocumento di minutionis in opationibus auditus. ↄtingit enim ꝙ cũ aug mentant̃ oppilationes etiã circa qntum par neruoꝝ orien tium a cerebro fieri nocumẽtum diminutionis auditiue po tentie. ❡ Similiter etiam qñqʒ in eo odorabiliũ ſpẽs nõ cõ uenienter recipiunt̃ in carũculis cerebri in qbus ponit̃ ol fatiua potẽtia. vnde olfatus diminutionẽ notabiliter perci pit: ſicut ſane opationes ſenſuũ ſignificant cerebri ſalutẽ: ita ſenſuũ operationes leſe ſignificant leſionem in cerebro. pri ma tertij. caꝑ 5°. ❡ Fortius aũt cerebri nocumẽtum demon ſtraret̃ ſi notabiliter leſio perueniret in operationibus au ditus ⁊ guſtus. ❡ Reliqui aũt ſenſus qñ ſuis ledunt̃ ſenſa tis ſignificant nocumentũ in ipſis caliditatis ⁊ ſiccitatis nõ ꝑuenientium ad hoc ut ṽtutem ꝓſternant. Auditus etiam ⁊ guſtus ſm plurimũ ſignificant ꝙ iſta cõplexio eſt in cere bro. pma tertij. caꝑ 6° ⁊ 9° de acci. ⁊ mor. ❡ Harũ aũtẽ ſpe cierum debilitatis in cerebro ſignificata ſunt ꝙ eius corru ptio in opationibus ſenſuũ tam exterioꝝ ꝙ̃ interioꝝ ſignifi cat caliditatis augmẽtum. diminutio aũt ⁊ ablatio in opatio nibus eoꝝ ſignificat frigiditatis augmentũ. ❡ Sermo enĩ vniuſis in ſignificationibꝰ opationũ eſt ꝙ ipſoꝝ diminutio ⁊ deſtructio fiũt ꝓpter frigus ⁊ groſſitudinẽ ſpũs ⁊ humidi tatẽ: ⁊ nõ fiũt ex caliditate niſi magnificet̃ ⁊ ꝑueniat ad hoc ut deficiat ṽtutẽ. ꝑmutatio aũt. i. corruptio operationis ⁊ que motui opant̃ fiunt ex caliditate ⁊ fiũt ex ſiccitate. ut pma ter tij. 5° caꝑ litteraliter ſcripſit pnceps. ❡ Et ex hoc fundamẽ to diligens ↄtẽplator intelligẽ poterit q̃les ſint lapſus in ho mine ꝑuenientes demõſtrandi ex ſpẽbus leſionũ que adue niunt in opationibus ſenſus interioꝝ ⁊ exterioꝝ. ❡ Et ſecun do iterũ ex hoc fundamẽto deducit̃ modus cognoſcẽdi no cumẽtũ in determinata capitis pte ꝑuenient: cũ enim in opationibus ſenſus viſus ꝑuenit nocumẽtum diminutiõis ſignificat̃ lapſus anterioris ptis cerebri a frigiditate ⁊ hu miditate ⁊ ſpũum viſibilium groſſitudine.

Cuius quidem nocumẽti curatio pendet ex pluribus inſtrĩs. ❡ Quorũ pmum eſt: ut cũ illud nocumẽtũ ꝑſeuerat̃ euacuet̃ caput cũ iſtis pillis. ℞. pillarũ de iera cõpoſita: pillarũ de ſarcocolle. añ. ℈. i. forment̃ pille. v. ⁊ accipiant̃ in aurora ⁊ tardet̃ pran diũ. v. horis accipiẽdo in hora q̃rta cyathũ brodij pulli ca lidi cũ zuccaro tẽpore debilitatis aut frigoris aeris. In die bus ṽo caloris accipiat̃ aqua ordei: ut dictũ eſt. ❡ 2m ṽo in ſtrm̃ eſt ut corpe fricationes fiant a ſpatulis uſqʒ ad nates re trahẽdo mane ⁊ ſero per horã ante cibũ. ❡ 3m ṽo eſt: ut dige ratur mã cũ hoc. ℞. aque ſaluie ⁊ betonice añ. ℥. i. aque feni culi. ℥. ij. ſ. miſce ⁊ accipiant̃. v. uel ſex vicibꝰ. ❡ 4m ut eradi cetur mã cum predictis pillis ſuperaddendo eis. ℈. j. ſ. ambo rum predictarum pillularum añ. ꝗ. iiij. ⁊ accipiet̃. ʒ. j. cõple ta exceis. ❡ 5m inſtrm̃ eſt ut ſuper cõmiſſura capitis eiꝰ poſt purgationẽ omni ſero ſpargatur de hoc puluẽ quantitas. v. ꝗ. ordei. ℞. ligni aloes. ℈. i. gariofiloꝝ galange. añ. ℈. ſ. macis ℈. ij. fiat puluis ſubtilis. ❡ 6m eſt ut oculis imponat̃ ſepe ali qd de aqua iſta. ℞. aque roſ. ℥. ſ. aque feniculi eufragie añ. ℥. j. tutie ꝑparate. ℈. j. ſalis gemme. ꝗ. v. miſce ⁊ ſepe cum hoc abluant̃ oculi. Et ſi uelis aquã fortiorẽ iſta accipias lixiuij ℥. j. ⁊ ponant̃ in ea. ꝗ. vj. ſalis gẽme: ⁊ fiat ut dictũ eſt. ❡ Ca ueatur aũt tpe huius nocumẽti a comeſtione multe ſalſedi nis a raphano cepe alleo ⁊ alijs acutis a lacte paſtilibꝰ ⁊ re bus viſcoſis a coitu ⁊ uehemẽti motu: ⁊ ꝓpũe poſt cibũ. qua re nocumẽtũ hoc iterũ agẽtibus eſſet ualde uerẽdũ. ⁊ cuiret aquã frigidã ⁊ vina ualde fumoſa. melior itaqʒ potus eſſet vinũ album ſubtile boni ſaporis mediocris vinoſitatis exce ptum purum. ſi aũt vinum eſſet ualde fumoſum frangatur cum aqua decoctionis floꝝ eufragie. ⁊ hec de nocumẽto vi ſui contingente dicta utiliora ſufficiant.

❡ De repletione pectoris ex materiebus ad ipſum a capite catarriçantibus. Cap. iii.

Aliud ṽo nocumẽtum qd pectori huius uenerandi patris ↄtingit eſt: q2 materie multe a capite ipſiꝰ effunduntur ⁊ per ſe etiam deſcẽdit per arterias ⁊ uenas interiores ⁊ ꝓfundiores. adhuc etiã non raro cadit a capite mã per foramen colatorij qd eſt in ↄcauo palati. ❡ Et hec qdem mã recepta in ſpatioſita te pectoris tenſionẽ ⁊ grauitatẽ facit in mediaſtino pãniculo pectoris. vnde in medio toracis uſqʒ ad poſteriorẽ partem ſpõdilium extẽſiuus dolor ⁊ grauatiuus ꝑcipitur in parti bus illis. ❡ Et ſi ↄtingat mãm iſtaʒ diffundi in dyafragma nõ euacuabit̃ a nocumẽto anhelitus ⁊ tuſſi humida: ⁊ ꝓpe cũ fuerit materia flegmatica. ſi aũt fuerit mã cholerica non euacuabit̃ a ſimili inflãmatione ⁊ pũgitiuo dolore in pecto re ꝑcepto ⁊ erit ut in pluribus tuſſis ſicca eo ꝙ mã ſui ſub tilitate mẽbris pectoris impreſſa nõ faciliter per ſputũ edu ci põt niſi pre nimia ſui multitudine virtutem ad expulſio nem uehemẽter incitaret: ſicut patet in pleureſi in cuius pri-

cipio mā euacuatur lȝ omnino indigeſta. ¶ Ex qbus facile appet ꝙ oportet medicū eſſe intētum circa patientē ad feſtinā hāꝝ materierū eductionē ne in pectore morantes apoſtema aut ulcus efficerēt in eo cuius cura fieret ut nunc ſeqtur.

Itaqȝ pro curatione huius diſpōnis oēs he intētiones ꝛ inſtrā necīa ſunt. ¶ Et pma qdē intētio eſt p abſciſſionē māerum a capite ad pect⁹ catarriçāntū. abſcindūtur aūt māe iſte per inſtrā euacuātia diuertētia digerentia ꝛ ꝯſumētia ſupfluitates cerebri que oīa in pcedenti cap̄ videri pūt. ¶ 2⁹ pncipalr abſcinduntur māe per gargariſma iſtud ℞.loch de papauē.ʒ.j.maſticis torrefacti.ʒ.j.aque decoctionis capitū roſarū cyathū vnū miſce ꝛ totū tepidū gargariçetur oī mane per duas horas ante prādiū: ꝛ ſilr ante cenā. Et ſi uelis gargariſma fortius pdicto ad de pdictis rob nucū.ʒ.j. pulueris ſandarace.ʒ.j. ꝛ erit efficaciſſimū. ¶ 3⁹ iterū abſcindunt māe a capite catarriçātes per aſſumptionē iſtaꝝ pillularum. ℞.myrre ſtoracis calamite croci añ.ʒ.j.opii.ʒ.vnī⁹ pcēs duas cū ſyrupo roſ. fiant pille de qbus tres aut qnqȝ accipiant per duas horas poſt cenā ꝛ mirabilr cōferunt in abſcindēdo catarros: nec de opio in eis dubitādū eſt: qm̄ modicū eſt ꝛ bene correctū. ¶ Māe iā ad pectus effuſe educantur cū hoc medicamine. ℞.olibani.ʒ.iiij.myrre.ʒ.ij.vini cocti.ʒ.iij.mellis.ʒ.ij.coquant ſimul mel ꝛ ſapa uſqȝ ad ſpiſſitudinē: deinde addant pulueres predictoꝝ ſubtiliſſimi: ꝛ fiat loch. de quo teneat in os multo tpe ꝛ de ipſo etiā deglutiat ſepe quātitas vnius grani fabe. ¶ Aliud medicamē ꝛ leni⁹ iſto eſt. ℞.ſucci caulis.ʒ.iij.mellis.ʒ.iij.coquant ſimul uſqȝ ad ſpiſſitudinē ꝛ fiat de eo ut dictū eſt in pcedenti. ꝛ ſunt medicine ambe ſecuriſſime ꝛ utiles ex ſermone Auic. x⁹ tertij. cap̄ de medicinis pectoris. ¶ Ad hāc etiā intētionē multum ꝯfert loch de pino deſcriptiōe Meſue in antidotario ꝛ loch de ſqlla. ꝛ ppē cū mā groſſa fuerit inuiſcata in mēbris pectoris pfundata. ¶ Cōfert etiā ad hāc intētionē acceptio ficuū ſiccarū ai cibū comeſtio enule ꝛ crocus ſemp in cibis acceptus ꝛ vinū albū dul. ꝛ ſubtile cū aq̄ lenis decoctionis floruȝ hyſopi. ꝛ abſtinē a reb⁹ paſtilibus piſcib⁹ ꝛ leguminibus ciſpis a rebus ualde ſalſis ꝛ groſſis ꝛ vino pōtico ꝛ acetoſo uel bruſco ꝛ ab aqua frigida ꝛ rebus oībus ſtipticitatem habētibus. Et hec de nocumento pectoris.

¶ De regimine dolorum ſpatularum ꝛ colli. Cap̄.iiii.

Tālia aūt acciō tertiū facilr remoueri poſſit qd erat ſpatularū colli ꝛ ptiū adiacētium dolor. ¶ Premittēdum pmo ꝙ uarius eſt curandi modus ex uarietate cauſarū que dolorē efficiūt. ꝛ qz dolor in hac pte eueniens ut in plurib⁹ fit a ſolutione cōtinuitatis que extenſiua dicit ꝛ non ſeparatiua partium. ¶ Ideo huic dolori puidēdum eſt cū inſtrīs que huic aduerſant qūa ſunt mollificātia ꝛ lenitiua cū tēperamento caliditatis aut parū ab eo diſtātia que mām ꝯuenienter abſqȝ ſuperfluitate reſolue poſſent. ꝛ talia oīa inſtrā ſunt cōplexionis mutatiua ꝛ materierū reſolutiua per que cōpleat curatio per duas ſpēs doloris. ſ. per ſtupefaciētia nequaꝙ ꝯſulo in hoc viro intromittēdū eſſe: quoniā talia falſe ſunt dolorē ſedātia ꝛ nō uere eo qz ſenſuȝ a mēbro auferūt: ꝛ nō cauſam doloris effectiuā. Et ſunt ſermones pncipis q̄rta pmi. penultimo capitulo dū li. qt. Et ad ſummum id qd dolores ſedat eſt aut illud qd cōplexionē mutat aut qd reſoluit mām aut ſtupefacit. ꝛ ſtupefaciens qdeȝ remouet dolorē: quoniā deſtruit ſenſum mēbri. Modus igit ſedādi dolores ex multis canonib⁹ dependet ꝛ inſtrīs. ¶ Et pmuȝ quidē eſt ut ſi fuerit doloris inſtātia grandis pus incipiēdum eſt a ſedatione eius ꝙ ab euacuātibus ꝛ diuertētibus iuxta illud q̄rta pmi. pmo cap̄. Cūqȝ ad diuerſum trahere uolueris mēbri a quo ꝑtrahis dolorem pus ſeda. Eſt aūt inſtrm̄ bonū ad ſedādum dolorē ut mēbrum fomentet cum ſpōgia infuſa in aq̄ decoctionis hoꝝ. ℞.camomille melliloti. añ. M.iiij. ſe. aneti. M.ij. ꝛ ſi uelis ipm̄ lenitiuum facere magis huic decoctioni adde ſe. lini M.iiij. ſi aūt uelis ipm̄ magis reſolutiuū ꝛ ſubtiliatiuū facere adde ei ſe. apij amigdalarū amararum añ. M.iij. ¶ Cuȝ ergo mēbrum fuerit qnqȝ vicibus fomētatū cum ſpongia ab hac decoctione diligēter expreſſa exiccet: deinde inungat hoc linimēto. ℞.olei amigdalarum dul. olei de ſiſamo. añ.ʒ ſ. olei de camomilla.ʒ.j. cōquaſſent ſimul cum vno vitello oui ꝛ liniat ex eis mēbrum. ¶ Aliud vnguētuȝ ꝯueniētius eſt hoc. ℞.olei de camomilla olei de aneto añ.ʒ.j. olei lilioꝝ al.ʒ vj. pinguedinis anatis.ʒ.ſ. croci.ʒ.ſ. cere al. quantum ſufficit fiat vnguētum molle. ꝛ hec quidē remedia dolorem ſedant mutādo cōplexionē ꝛ reſoluēdo mām. ¶ Si aūt propter magni doloris inſtātiā oporteret trāſire ad ſtupefacientia nullo mō adminiſtrent ea neqȝ ualde pura: ſed predicto ultimo vnguēto addenda eſſet.ʒ.ſ. opij ꝛ tunc eſſet efficax ꝛ ſine aliquo periculo uel nocumento.

¶ De regimine caliditatis epatis ꝛ humiditatis ſtomachi: ꝛ pmo ſtomachi. Cap̄.v.

Ro intētione do remouēdi q̄rtū acciō opȝ ſubtiliꝰ ꝯtemplari ex eo ꝙ ipm̄ cōplicatuȝ eſt ex humiditate ſupflua ſtomachi ꝛ lapſu epatis ad caliditatem intēſam nō ſolum reſpectu ſtomachi: ſed cōparatione ad medium generis. ¶ Neqȝ enim hic diſputāduȝ eſt an ſtomachus eius reſpectu medij generis ſit humidior ꝙ epar reſpectu illius ſit calidius. ſatis eniȝ facile ꝯſideranti appet hoꝝ declaratio: eo ꝙ bonitas coloris faciei ꝛ totius corporis habitudinis diſpō mediocritatē trāſcendēs mēbroꝝ a generatione plaſmatio grādis uenarum magnitudo ꝛ extēſio ꝛ ſanguinis multitudo ſignificat epar nō eſſe magnifice lapſuȝ ad caliditatē: qm̄ ad ipſam ſequeret macrefactio ꝛ ſanguinis paucificatio per viā exiccationis ꝛ reſolutione ꝑuenientis quam facit calor. ¶ Tarditas igit digeſtionis ſtomachi mollities ad tactum percepta multitudo ſaliuatis humiditatis uētoſitates in ſtomacho a multitudine ſupfluitatū pme digōnis. ꝛ reliq̄ ſigna premiora iſtis que nūc ppter breuitatē abſcindo ſignificant augmētum humiditatis in ſtomacho magis ꝙ ex ſignis ſuprafcriptis deduci poſſit in epate lapſus ad calorē. ¶ Neqȝ iteruȝ ſpeculatio iſta impedit medicū a recta curatione eo qz in cooperātiõe iſtoꝝ mēbroruȝ maxima habet utilitas ꝛ nō impfectio. videt eniȝ ſtomachi opationes pfici ꝛ meliorari a caliditate epatis predicta magis ꝙ impediri.

Ut tñ utriqȝ illoꝝ ꝯuenientib⁹ inſtrīs puideri poſſit premittēdum pmo ꝙ cauſa lapſus complexionalis ad humiditatē exiſtat opȝ neceſſario aut ꝙ mā in ſtomacho cōtenta ſit in tunicis eius imbibita aut ſupficiei ꝯcaue ipſi⁹ adherens aut in eius cōcauitatem effuſa ꝛ natans. Neqȝ aliter imaginari poſſumus mām in ſtomacho ſe habere: ut colligendum eſt litteraliter l3⁹ tertij. cap̄ de egritudinib⁹ ſtomachi. ¶ Cum igit contingerit mām effuſam eſſe ad regionem ſtomachi inferiorem: tūc ſtatim minoratiue euacuāda eſt cū hoc medicamine. ℞.aque decoctionis ſe. aneos.ʒ.j.ſ. iere ſimplicis.ʒ.x. miſce totuȝ calidum ꝛ exhibeat in potu. ¶ Si aūt ꝯtingeret te indigere euacuatione fortiori: eo qz mā materis reſiſtentie: tunc educenda eſt cū electuario iſto. ℞.electuarij indi.ʒ.ij.ſ. benedicte ſimplicis.ʒ.ij. miſce ꝛ det in potu cum aqua decoctionis macis calefacta. ¶ Et ſi uelis ad hoc ſolutiuum melioris expeditionis. ℞.pillularum de iera cōpoſita.ʒ.j. reformant pillule.vij. ꝛ accipiant ut ſupra cap̄ de euacuantibus a capite dictum eſt. ¶ Et ſi iterum ppter hoc minoratiuū non totaliter educeret materia qn oporteret ipſam adhuc eradicari: tūc digerat cum hoc ſecūdo inſtrō. ℞.mellis roſati colati.ʒ j. ſyrupi de abſinthio.ʒ.ſ. aque eupatorij abſinthij ꝛ cicoree añ.ʒ.j. miſce ꝛ calidum detur in potu in aurora: ꝛ tardet prādium horis quatuor. ¶ Si autem uelles digeſtiuum leuius illo tunc accipiatur iſtud. ℞.aque abſinthij aque betonice ꝛ cicoree. añ.ʒ.j. miſce. ¶ Cū aūt materiam eſſe digeſtam apparuerit: tūc eradicet cum.ʒ.j pillularum ſtomaticharū deſcriptione Auic. 5⁹ canone. ſumma pma. tractatu 9⁹. lege eas ibi. ¶ Aut ſoluatur uenter cū

bis pillulis. ℞.pillulaꝝ de ſarcocolla:pillularũ de lera cõpoſita.aã.ʒ.ij.reformentur pille.vij.ꝛ fiat ex eis ut dictum eſt. ¶ Poſtq̃ aũt mã iam eradicata fuerit tũc attẽdaſ ad ſtõchi ↄfortationẽ ꝛ ꝓpͤe cũ ↄfectione iſta. ℞.ſpẽꝛuʒ eluarij de ligno aloes deſcriptione Auic.5° cañ.ſũma prima.tractatu 3°. ſpẽrũ aromatici roſ.ſm Gabrielẽ ex Meſ.in antidotario diſtinctione pma.aã.ʒ.ij.ʒuccari al.lib.ſ.cũ aq̃ abſinthij fiat cõfectio in rotulis.ʒ.v.ꝛ vna ex eis accipiaſ per horã vnã ante prãdium ſine potu alicuius liquoris. ¶ Ad hãc intẽtionem ↄfert linimẽtũ ſtomacho ſuppoſitũ ↄfectũ per hũc modũ. ℞ olei nardini.ʒ.iiij.cere al.ʒ.i.ſ.aloes maſticis.aã.ʒ.i.ſ.incorporentur ſimul ꝛ in fine ſue decoctionis cõſpergant cũ agreſta.hoc enĩ medicamen ſuperfluas ſtomachi humiditates exiccat:ꝛ ipſum defendit a receptionib' materierũ ꝛ fuit de cõpoſitionibus Gal.in libro decẽ tractatuũ auctoritatẽ ab Auic.13° tertij.cap̃ de cura debilitatis ſtomachi. Lege ibi:qꝛ domeſtice ſatis rectificauit deſcriptionem illam.

Pro diſpõne vͦo epatis que declinat ad calorẽ licʒ cũ eo ſanitas eius ↄueniẽs exiſtat.opꝫ pͥmo ꝑnituſ q̃ res ↄuenientes epati ſunt ſicut amaroſa ꝛ oĩa apitiua cũ aliquãta ſtipticitate ſicut myrre abſinthiũ eupatoriũ in diſpõnib' frigidis ipſi'.cicorea eupatoria operus ꝛ citoniũ ꝛ ſimilia. Aut debẽt eſſe medicine aromatice ſicut ſqnãtũ cinamomũ ꝛ ↄſilia. Aut debẽt eſſe abſterſiue ꝛ mũdificatiue cũ aromaticitate ſicut crocus ꝛ ↄſimilia. Aut debẽt eſſe medicine uelocis penetrationis ꝛ mũdificationis aromaticitatẽ hñtes uelut vinũ odoriferũ aut paſſule cũ aniſis ficus ꝛ ſilia. Et qñ in vna ꝛ eadẽ re aggregant' proprietates iſte:tũc illa ↄueniẽtior eſt ꝛ ꝓpͤe ſinõ fuerit recipiẽs putrefactionẽ facile uelut auellana torrefacta ataraxacon ꝛ endiuia cãpeſtris ꝛ bottulana. Et eſt de reb' etiã eidẽ magis ↄferẽtibus ꝓpter aromaticitatẽ ſuã ꝛ ſtipticitatẽ cũ penetratione ↄfortatione ꝛ mũdificatione viaꝛuʒ ſunt:ut ſcribiſ 13° tertij.cap̃ de rebus ↄueniẽtibus epati. ¶ De reb' vͦo cõpoſitis ↄferẽtib' epati calido cõſeruãtib' ipſuʒ in ſanitate ſua: ꝛ ꝓhibẽtibus lapſuʒ eius intẽdi ſunt ſicut eluariũ hoc. ℞.ſpẽrum dyarodon deſcriptione Nicolai in antidotario.ʒ.ſ.ſe.acetoſe cecoree ſandaloꝝ al.ꝛ ru.aã.ʒ.i.ſyrupi de endiuia.ʒ.iij.fiat ex oĩbus eluariũ cũ.ʒ.iiij.ʒuccari al.de quo accipiat oĩ mane qñ a lapſu moleſtaſ:aut ſaltẽ oĩ ſeptimana bis uel ter coclear vnum qñ lapſus nõ ita moleſtat. ¶ 2m vͦo inſtrm huic ↄueniẽs eſt eluariuʒ de ſcoria ferri de quo loco pͥdicti eluarij accipe põt frequẽter.ʒ.iij.in aurora:ut pͥdictum eſt. ¶ Domeſticũ remediũ eſt uſus iſtius ↄfectionis. ℞.ſpẽruʒ dyarodon.ʒ.i.ſ.ſpodij ſubtiliſſime triti.ʒ.i.ſe.endiuie.ʒ.ij.ſe.acetoſe ꝛ ſcariole.aã.ʒ.i.ʒuc.al.ʒ.iij.fiat ↄfectio in rotulis.ʒ ſ.cũ aq̃ cicoree:ꝛ ex ea ſemꝑ ante oẽm cibũ accipiaſ rotula vna. ¶ Ultimũ vͦo inſtrm epatis calidi ↄſeruatiuũ ꝛ vigoratiuũ eſt vnguentum hoc. ℞.olei de abſinthio.ʒ.ſ.olei de maſtice.ʒ.i roſaꝝ ſandalorũ amboꝝ ſpodij maſticis ſe.cicoree.aã.ʒ.ſ.myrre floꝝ ſquinanti uel extremitatum eius caſſie lignee ana.ʒ.ij.cere quãtum ſufficit fiat vnguẽtum molle ex quo vngatur hypocũdrium dextrũ ab vmbilico ꝛ ore ſtomachi tranſuerſaliter uſqꝫ ad ſpinã mane quãdo ſurgit a lecto ꝛ ſupponaſ pãnus bene ſiccus ꝓus bene ſuffumigatus cum laudano carbonib' ignitis aſpſo.ꝛ hec de cura quartã accidẽtis cõplicati:ut ſupra dictum eſt ſufficiant.

¶ De cura diſpoſitionis uaricoſe. Cap̃.vi.

Ultimũ vͦo accñs huius uenerãdi pͥris eſt pͥncipiũ uaricoſe diſpõnis.de cui' qdẽ regimine licʒ alis fecerim tractatũ ↄuenientẽ. Nunc aũt de nouo placent mihi duo expta ↄſcribẽ medicaminꝰ:ubi cõtingeret uarices illas augmẽtari ꝛ maiores fieri. ¶ Quoꝝ pͥmũ eſt emplm̃ iſtud de quo tota pes domeſtica cruris ꝛ tybie mane ꝛ ſero emplaſtrãda eſt:cuius deſcriptio eſt hec. ℞.farine lupinoꝝ lib.i.ſtercoris capraꝝ exiccati lib.iij.aceti nigri non ualde acuti in quo extinctũ fuerit calibis fruſtũ ignitũ qnque vicibus quãtũ ſufficit ex ipſo aduenientẽ formã emplĩ ꝛ liniaſ ex eo mẽbruꝫ:ut pͥdictũ eſt. ¶ 2m vͦo inſtrm eſt embrocatio infraſcripta.de qua mane ꝛ ſero mediocriter calida cũ ſpõgia a pͥncipio inguinis uſqꝫ ad cauillam pedis fiat embrocatio.ꝛ eſt eius deſcriptio talis. ℞.gallaꝝ cupͥſſi gallarũ pforataꝝ.aã.lib.ſ.ſcorie ferri macerate ꝑ octo dies in aceto partem.j.dragagãti gummi arabici torrefactorum.ana.ʒ.i.ſ.bulliant hec oĩa in aq̃ pluuiali longa bullitione:deinde ex ea fiant ut dictum eſt.

Poſt hec aũt ſcribenda ſunt remedia. Quibus quibus videt' ipm̃ uti debẽ per trãſitũ ſui itineris.ꝛ iterũ hec talia remedia quouis tpe erunt ei utilia. ¶ Et pͥmũ qdẽ eſt harũ pillarũ uſus ex qb' accipe põt oĩ 3° uel 4° die vnã parũ ante cenã.ꝛ ſi ↄtingeret ipſum pmeare regiones epidimijs infectas bonũ eſt ut ex eis oĩ die accipiat vnã mane in ortu ſolis aut ſaltẽ in ſero ante cenã. Eſt aũt earum deſcriptio talis. ℞.maſticis.ʒ.i.croci myrre aã.ʒ.ſ.ſe.citri.ʒ.ij.hyacinti ſmaragdi coralloꝝ rubeoꝝ.aã.ʒ.ſ.infundent' oĩa in.ʒ.iiij.ſucci endiuie ꝛ diligẽter agitent'.deinde exiccent' ad ſolẽ.ꝛ iterũ fiat ſucci renouatio cũ eius exiccatione uſqꝫ ad quatuor vices.de mã igiſ illa fiant pille que dent':ut dictuꝫ eſt. ¶ 2m vͦo inſtrm eſt uſus hui' cõfectionis de qua ſemꝑ añ cibũ accipiaſ rotula.j.aut ſaltẽ in ſero añ cenã. ℞.ſpẽrũ eluarij de ligno al.ʒ.i.ſpẽrum dyacinamomi trociſcoꝝ de ro.deſcriptione maiori aã.ʒ.i.ʒuc.al.ʒ.v.fiat ↄfectio cũ aq̃ abſinthij in rotulis.ʒ.iiij. ¶ 3m inſtrm eſt ut ſi ↄtingeret ipm̃ moleſtari dolore capitis grãdi accipiat harꝫ pillaruʒ vnã per duas horas poſt cibũ:quaruʒ deſcriptio eſt hec. ℞.ſpẽrum de lera ſimplici.ʒ.i.pillaruʒ aurearũ.ʒ.ſ.reformenturſ pille.x.ex oĩ.ʒ.vi.cũ ſucco roſ.ꝛ fiat ex eis:ut dictũ eſt. ¶ 4m vͦo inſtrm eſt harum ſpẽrum uſus de qbus accipiat in cibis ſuis ꝛ ferculis quãtitatẽ idoneã ad libitũ.quarum deſcriptio eſt hec. ℞.cinamomi electi.ʒ.i.floꝝ nenufaris roſ.lambruſce.aã.ʒ.ſ.croci.ʒ.i.ſ.ſpodij.ʒ.ij.fiat puluis oĩum per ſe ſubtiliſſimus. Hec in ſumma ſunt que mihi utiliora viſa ſunt ꝛ oĩpotens deus in ſalutem eius pſtatũ dirigat iuxta optata ad laudẽ dei. Amen.

Cõſilium.43.

¶ De epilepſia aut diſpõne ad epilepſiaꝫ reducibili a mã flegmatica mucillaginoſa cũ mixtione alicuius cholẽ rubee. ¶ Diuiditur autem cõſilium in capitula tria.

¶ Egritudinis eſſentiã inueſtigat per ſigna ꝓpͥa ꝛ diſtinctiua ab alijs egritudinibus ꝛ eius cauſas ponit. Cap̃.i.

Nuper mihi diſpõ ſeuiſſime oblata eſt.eſt enĩ frater dei qdã de ordine heremitaꝝ ſancti Auguſtini laborãs inordinata periodo caſuũ ↄtuitis ei' ſmodũ iſraſcriptũ.nec aliqñ ex eis in ſermone cũ aliq̃ ſibi ↄiũcto ſocio qdã modus defect' ↄtinuũ oĩum accidit:ita ut nõ ſolũ in operationibus ſenſuũ exterioꝝ:ſed etiã interioꝝ ſenſuũ nocumẽto necnõ diminutionis:imo ablationis moleſtiſſime uexaſ. ¶ Siſr etiã hoc accidit ei nõ ſolũ ſmocinãti:ſed etiã orãti:ꝛ qñqꝫ ſacratiſſimã miſſaꝫ q̃ tũcqꝫ ſuauiſſime celebrãti:ꝛ cũ hec qdẽ diſpõne multis iã mẽſib' uexat' taliter perãſiuit ꝛc̃. ¶ Nũc aũt denuo res ipſa per mutationẽ ad deteriorẽ ↄuerſa eſt trib' modis. Primo qꝛ diſpõ iſta ualde frequẽtius inuadit ipm̃ q̃ ſolebat. 2° qꝛ ipſa eſt intenſiue maior effecta:eo qꝛ uehemẽtior leſio opationib' virtutũ interioꝝ omniũ nũc appet magis q̃ ſolebat. Et iterũ qꝛ nocumẽtũ hoc extẽſiue maius factũ eſt.ſ.qꝛ ↄtẽtiua potẽtia mẽbroꝝ ꝓcium ꝛ maxime cerebri adeo debilitata eſt q̃ nõ ſolum lediſ in opationibus interioꝝ ꝛ exterioꝝ ſenſuũ ꝛ motus etiã imo violẽtia diſpoſitionis illius ad terrã cadere coartaſ. Hec quidẽ in ſumma eſt huius viri collecta diſpoſitio circa quã oportet ↄtemplari diligenter in eius exquiſita cognitione ſi cõſilium eidẽ ſapienter ordinari debet:ut nunc ſequitur.

Licet itaqꝫ plures egritudines a ſapientibus poſſ recognoſcant' a qbus opationes ſenſuũ ꝛ motuũ auferunſ ſicut patet de apoplexia cõgelatione

litargia ſubeth forti ſ̃focatione inficie ſyncopi grandi ⁊ epi
lepſia ſaltẽ in ſtatu eius: videt̃ tñ mihi hãc diſpõnem nũc re
duci nõ poſſe niſi ad epilepticos paroxiſmos. ¶ Subetbi
co enim nõ accidit ꝓuatio ſenſuũ ⁊ motuum niſi ꝓcedẽte ſo
mno plixo: nec etiã hoc accidit ei niſi cũ magna cerebri pmu
tatiõe cõplõnali ⁊ cõpõnali ꝓcedẽtib⁹ in lõgo tñ tpe. ¶ Epi
leptico aũt ꝓpriũ eſt auferri opationẽ ſenſuũ ⁊ motuum in
breui tpe intãtũ ꝙ fere cognitio ipſius quãtum ad ꝓncipiũ
⁊ augmẽtum pticularia occulta eſt: valde etiã viris ꝓfunde ⁊
lõgo tpe in medicina piciſſimis. ¶ Apoplectico aũt accidũt
ꝓuationes ſenſus ⁊ mot⁹ fere inſtãtanee ⁊ nullo precedẽte ſi
gno euẽtus eius e patiẽti cognitio niſi fuerit ſignum illud qđ
ſcribit̃ ab Auic. ꝓma tertij. ⁊ eſt ꝙ apoplecticus clamat. cum
enim mã que facit apoplexiã ſit multa qđ appet: qꝛ cõplete
oppilat uẽtriculos cerebri etiã cũ ipſa ualde ſubito moueat̃.
Ideo ꝓpter uehemẽtẽ ⁊ uelocẽ motũ eius oẽs uẽtriculi cere
bri ⁊ neruoꝝ origines ſubito claudunt̃ ⁊ diſtendunt̃. vnde
neceſſe eſt ad diſtẽſionẽ talem ⁊ tãtã ſequi dolorẽ magnũ pro
pter quẽ apoplecticus clamat. ¶ Amplius apoplexia nõ eſt
egritudo poxiſmalis ſicut epilepſia. oĩno enim ipſa uel interfi
cit oĩum fortis fuerit uel in paleſim ↄuertit̃ ſi fuerit debilis.
ſed epilepſia ut plurimũ eſt multis paroxiſmis reuolubilis: ⁊
iterũ ſanabilis eſt. Et 3° qꝛ poxiſmus eius raro ptrãſit. v. uel
vj. horas. ꝗre nõ põt credi talẽ diſpõnẽ apoplexiã dicendaꝫ
eſſe quãtũcunqꝫ minorẽ. ¶ Neqꝫ etiã in hoc viro aliq̃ ſigna
fuerũt enũtiãtia apoſtema poſterioris uẽtriculi cerebri litar
gici noiatum: nec enĩ lẽta febris ⁊ ↄtinua: neqꝫ in opationi
bus memoratiue potẽtie leſus pmanet añ paroxiſmũ ſuum
uel poſt ſolutionẽ eius ab eo. ¶ Adhuc etiã nõ videt̃ ipſuꝫ
cõgelatũ eſſe dicendũ: qm̃ mala cõplexio cerebri ⁊ neruoruꝫ
frigida ⁊ ſicca ut in plurib⁹: aut frigida ⁊ humida mãlis nõ
habuit ſigna ꝓnũtiãtia eius euẽtũ. ¶ Adhuc etiã cũ iſte in
curru paroxiſmũ ſuũ diuerſis figuris ⁊ ſituationibus totius
corporis ⁊ mẽbroꝝ pmutat̃. hoc aũt eſt ipoſſibile uerificari
de cõgelatione. cõgelati enĩ oculos aptos tenent ⁊ fixa rema
net totius corporis ⁊ mẽbroꝝ figura eo mõ quo repiebatur
cũ ꝓncipiũ cõgelationis incepit. ¶ Quare opꝫ neceſſario dicere
hanc diſpõnem epilepſiã eſſe noiandam uel ad illã eſſe redu
cendã. ¶ Et ſi bñ ↄſideras ex hoc fundamẽto ſolui poſſunt
ardue difficultates ⁊ dũa iter litargiã ⁊ cõgelationẽ apople
xiã ⁊ ſubeth ex vna pte. ⁊ epilepſiã ex alia pte. Et ſunt ſermo
nes colligẽdi pulchre 3° de accidẽti ⁊ morbo. ⁊ 3° interioruꝫ.
capꝫ de nocumentis ↄtingẽtibus opationibus ṽtutum ſen
ſuum interioꝝ ⁊ exterioꝝ ⁊ motuũ ipſoꝝ. Et de his etiã lege
9° theorice ⁊ 4° colliget. ⁊ ſunt ſermones ꝓncipis ꝓma ter
tij. tractatu 5°. capitulis de epilepſia ⁊ apoplexia ⁊ differẽtia
inter eas. ⁊ tu lege ibi: qꝛ pulchrum eſt. ¶ At uo iterũ qꝛ alte
ra diſpoſitio repit̃ per quã ſenſuũ ꝓdictoꝝ opationes au
ferunt̃ ⁊ maxime cũ fortis eſt ⁊ ↄfirmata ut patet in ſtatu ei⁹
⁊ eſt ſyncopis fortis noiata ⁊ dicta ſyncopis a ſyn qđ eſt ſimĩ
uel inſtãtanee euenens ⁊ cope qđ eſt defectus: ideo magnaꝫ
videt̃ hẽre vicinitatẽ ſyncopis fortis ad diſpõnem hui⁹ viri.
¶ Ideo parũper ↄſiderãdũ an hec diſpõ ſit dicẽda ſyncopis
an epilepſia. ſi enĩ in ſyncopi deſtruunt̃. i. auferunt̃ opatio
nes motiue ṽtutis ⁊ ſenſibilis ꝓpter debilitatẽ cordis ſupple
nõ potẽtis expẽdẽ ſpũm ſenſibilẽ ⁊ motiuũ ad mẽbra neceſ
ſe eſt a mẽbris auferri opationes ſenſus ⁊ motus. potentie
nãqꝫ tales nõ mouẽt organa ꝓductiua taliũ opationuꝫ niſi
cum pñtia inſtroꝝ talium que ſunt ſpũs ſenſibiles ⁊ motiui.
¶ Adhuc etiã ſpũ vitali pauco exiſte auara eſt ṽtus cordis
ad delegãdũ ipm ad exteriora: imo detinet ipm in uẽtriculis
cordis grã ↄſeruationis ipſius. ¶ Amplius ⁊ dato ꝙ virt⁹
cordis fortis exiſteret ⁊ vitalis ſpũs in eo mult⁹ repiret̃ ſi ſu
pueniret cã oppilõnis coartatiõis uel ſ̃focationis ſpũs in
corde quõ poſſet ſpũs talis ad exteriora delegari qꝛ incarce
ratus eſſet. ¶ Vñ vidẽ potes tres cãs ꝓpter ꝗs ꝓuant̃ mẽ
bra opationib⁹ ſenſus ⁊ mot⁹. Cũ enĩ auferi ſpũs vitalis trã
ſitus ad mẽbra ſtatim ipſa ꝓuant̃ opationib⁹ illis. Siue
cõtingat hoc qꝛ aĩalis ſpũs reſoluit̃ a mẽbris ⁊ euapo(rat ſub
lato influxu cordis. Siue accidat hoc qꝛ ſpũs aĩalis ſenſibi
lis ⁊ motiuus adhuc remanẽs in mẽbris abſoluit̃ a tempera
mẽto ſuo qđ eſt per depẽdẽtiã ſe hñs ab influxu cordis. Si
ue ↄtingat hoc qꝛ ſpũs aĩalis ibidẽ inuẽtus corrũpat̃: aut a
cõplexione ſua uel modo ſubſtãtie pmutet̃ a cõplexione di
uerſa ptium mẽbroꝝ pluriũ. quoꝝ aliq̃ frigide ſunt cõplexio
nis ⁊ ſicce ut ſpmatica. reliq̃ vo frigide cõplexionis ⁊ humi
de ut pinguedines: ⁊ ſic de alijs. Et tu conſidera ꝙ alter fere
modus aſſignari nõ põt phyſice ſubiti caſus operationum
ṽtutũ ſenſus ⁊ motus ad que ut in plurib⁹ cũ pſeuerãt ſubſe
quit̃ mors ut ſcripſit magnus Hip. aſſoꝝ 2°. ſermone illo.
Que exoluũtur frequẽter ⁊ fortiter ſine manifeſta cauſa re
pente cõmoriunt̃. ⁊ ſuſtẽtant̃ etiã ſermones iſti ex ſententia
Cõmẽtatoris ibidẽ. pulchrius aũt colliget talia: 1° tertij. capꝫ
de ſyncopi in exordio dũ dicit. Syncopim eſſe caſum uel de
ſtructionẽ pluriũ ṽtutum motiue ⁊ ſenſibilis ꝓpter debilita
tẽ cordis aut ↄgregationẽ ſpũs ad ipſum factã ꝓpter aliquã
cãm mouẽtem ſpũm ad intra: aut ꝓpter cauſam ſ̃focanteꝫ
ipſum ſpũm interius. Ita ꝙ nõ inuenit reſpiraculũ. i. euẽta
tionẽ ſufficientẽ: aut ꝓpter puitatẽ ⁊ ſubtilitatẽ ſpũs vitalis
qui reſeruat̃ in corde ꝓpter ipm nõ eſſe ſufficiens pro mem
bris exterioribus. lege ibi ⁊ videbis. ¶ Propter qđ ex ſentẽ
tia ſermonũ preſentium diligẽs cõſiderator cõcedere poſſet
ꝙ diſpoſitio ſerui dei huius eſſet cõplicata ex caſu virtutis
ſuccedẽte motui ſyncopali iam ꝓdicto. ¶ Et ꝓpter hoc ulti
mũ ↄcedẽdum eſſet ſi ꝓceſſerunt euẽtum ſyncopis cauſe ſuf
ficienter ꝓductiue. Et iterũ ſi accidentia ſolita comitari ſyn
copales motus cõcomitent̃ hanc diſpõnẽ uelut eſſet pulſus
paruitas tarditas ⁊ raritas in ꝓncipio ſyncopis plurimum
appens ⁊ anhelitus nocumẽta iſtis conſimilia. ¶ 2m eſt pul
ſus uelox ⁊ fortis ꝓfundatio anhelitus appetens ablatio.
¶ 3m eſt pulſus diuerſitas ordinem nõ ſeruans ⁊ ita de an
helitu dicendum. ¶ 4m eſt oĩum exteriorum membrorum
infrigidationis euentus uelox. ¶ 5m coloris faciei ⁊ totius
corporis ablatio ⁊ cõuerſio in colorem mortuorum coloriſi
milimum. ¶ 6m eſt pulſus cordis in ꝓncipio euentus lipo
thomie magnus. ¶ 7m eſt tremulus motus eius. ¶ 8m eſt
plurimũ interioꝝ ſenſuum opationum ablatio: ⁊ ſimiliter ex
terioꝝ ⁊ ꝓpter in cõfirmatione ſyncopis. ¶ Cũ enim hec ac
cidẽtia ꝓnm caſus in lipothomia huius viri preſentata fue
runt cũ alijs accidentibus epileptici motũ ꝓnuntiantib⁹ ne
ceſſe eſt ↄcedere hanc diſpõnem cõplicatã eſſe ex caſu ṽtutis
ſyncopali ⁊ epileptico: qm̃ accidentia inſepabilia ſyncopis
oĩa uel ipſoꝝ plura neceſſario abſoluunt̃ ⁊ diſtinguunt̃ ab
accĩtibus que motus epilepticos cõcomitari ſolẽt ⁊ ecõuer
ſo. ¶ Unde ex hoc fundamẽto appet hãc diſpõnẽ maxime
piculoſam debẽ cõcedi ⁊ maxime ſi cõplicata eſt: ut iã dictũ
eſt ſupra. uerum qꝛ ex relatis nõ appent mihi ſigna preſen
tia eſſe totidẽ ⁊ ita fortia que ſignificẽt ſyncopales mot⁹ cor
dis ſicut appent ſigna motus epileptici: ideo potius affirmo
hanc diſpõnem ſub capitulo de epilepſia collocandam eſſe
ꝙ̃ ſub mã de ſyncopi reponendam. Similiter etiam ſi quid
de nocumento cordis cõcludi põt rationabilius eſt ipſum
nocumentũ tale in corde reperiri per colligãtiam cordis cũ
cerebro ꝙ̃ econuerſo.

Supereſt aũt iam nũc mãlem cauſam huius diſpo
ſitionis inueſtigare quã credo eſſe mãm
flegmaticã mucillaginoſam dñant̃ que tñ actiua multũ red
dit̃ mobilis ⁊ impſſiua per cõmixtionẽ alicuius cholere ru
bee que in tale flegma ebullitionẽ facit uelocẽ ⁊ multã abſ
qꝫ putrefactione tñ flegmatis illius: non enim videt̃ rõnale
motũ tantũ ⁊ tãte uelocitatis ⁊ nocumẽti poſſe attribui fleg
mati ſimplici ꝓpter frigiditatẽ viſcoſitatẽ ⁊ groſſitudinẽ ei⁹.
¶ Et ſi iterũ illi flegmati cõmixt⁹ eſſet ſanguis deberent in
corpore hui⁹ viri eſſe pñtis ſigna mor⁹ eius: ⁊ multitudis ei⁹
oſtẽſiua uelut uenarum extẽſio coloris rubedo corporis tor
por ⁊ grauitas ad motus exteriores ⁊ ad operationes interio

rū ſenſitiuū ⁊ ſiliū: que nō videnť in hoc viro p̄ſitis. ¶ Et ſi
iterū hoc flegme actiui⁹ redderet per cōmixtionē māci meli
ce cū ſanguine mirabile videret ꝙ in opationib⁹ interioꝝ ſen
ſuum nō appareret corruptio uel diminutio que uſqꝫ nunc
nō apparuerunt. ¶ Propter qđ repetēdo ɔcludiť ꝙ mā hu
ius egritudinis effectiua cā que flegmatica eſt mucillagino-
ſa: ⁊ aliqualiter aqſa calefit diſſoluiť ⁊ rareſit ⁊ mobilitať: ut fa
cile poſſit igredi uētriculos cerebri icōplete oppilādo ipſos:
ut pꝫ ex diſpōne ipſius p̄ma tertij. tractatu 5°. ubi ingt. ꝙ epi
lepſia eſt egritudo phibēs aiata a ſenſu ⁊ motu ⁊ erectiōe nō
integre. i. cōplete ⁊ illud pꝑter oppilationē cōtingētē. ſ. incō-
pletā in uētriculis cerebri. ¶ Un̄ ex oībus inuicē collectis
manifeſte deduciť ꝙ diſpō hui⁹ viri adeo uerēda eſt ꝙ uľ ip
ſa incurabilis eſt: aut ſi curabilis nō niſi a viro in ſcīa ⁊ ope
ꝙ plurimū exercitato ut nūc ſequitur. ¶ Itaqꝫ regimē hui⁹ vi-
ri accelerādo. xv. inſtrīs medicinalib⁹ cōplēdꝫ eſſe deduxi.
Poſt iſta aūt leue fiat capitulus ubi ſuccincta memoria per
res non naturales pertractabitur.

¶ De regimine per medicinalia ɔtinēs. 15 inſtrā. Cap. II.

PRimū itaqꝫ de p̄dictis inſtris eſt: ut cū in viro iſto
appeant manifeſta ulis repletionis ſigna antequā
pertrāſeat medietas futuri mēſis aplius fiat ei flōmia
de baſilica brachij dextri ſub cubito poſita hora
electa collegēda. 4° p̄mi. cap 20. ⁊ educanť p ipſaꝫ
ſanguis. ℥. iiij. uel. v. ¶ 1ᵐ vo inſtrm̄ eſt: ut die imediate ſequē
ti euacueť minoratiue mā p̄dicta cū iſuſiōe tali. ℞. agarici
electi. ℥. i. ß. pulpe collognitide. ʒ. i. reubarbari elec. ℈. iiij. ſpice
ſaliũ gēme aū. g̃. iij. ß. dauci aniſi. aū. g̃. iiij. iſundenť hec oīa
per ſe diligēter pulueriꝫata in. ℥. iiij. hydromelis cali p dieꝫ
nālē: deide in aurora calefiāt ⁊ colenť cū expſſione notabili: ⁊
tota colatura accipiať in potu bn̄ cala dormiēdo poſt ipſaꝫ
per horā tm̄: deide pmaneat in camera bn̄ cala pānis calis
uētrē calefaciēdo ⁊ leui ⁊ raro motu pgreſſiuo exerciteť: ⁊ cū
trāſiuerint hore qnque bibat aque ordei calefacte cyathum
vnū cū ꝫuccaro: ⁊ poſt vnā horā prādeat. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ eſt: ut
die imediate ſequēti incipiat accipe hoc digeſtiuū qđ calm
ɔtinuet dieb⁹ ad minus. x. in aurora ⁊ poſt ipm tardet cibū
horis ad minus. iiij. ℞. oximellis ſqllitici ſyrupi de ſticados
⁊ de calamēto. aū. ℥. ß. aque buglose uľ meliſſe. ℥. i. aque ſub
limationis radi. peonie, aut ſaltē decoctionis ei⁹. ℥. ii. miſce ⁊
totū accipiať. ¶ 4ᵐ remediū eſt: ut nona die imediate poſt
aſſumptionē digeſtiui eradiceť mā cū iſtis pillis. ℞. pillarū
de ſarcocolla ma. ℈. ii. ß. pillaruꝫ aureaꝝ. ℈. i. reformenť pille
vii. uel. viii. cū ſyrupo acetoſo cōpoſito ⁊ accipianť in auro
ra ⁊ poſt eas ſeruenť ɔditiones oēs de ſupraſcripto minora
tiuo dicto. ¶ Attēde aūt hic ꝙ pille de ſarcocolla maiores
nō intelligunť a qbuſdā in medicina ſciolis ⁊ ut uerius di-
cā parū exercitatis. Si eniꝫ aliqñ ſcripſerim pillas de ſarco-
colla maiores aucte Meſue nō iniuſte ⁊ ſine ſcīa dictuꝫ eſt:
Lege enim ab ipſo de cōſolatione medicinaꝝ ſectione 2° in
ſuo loco. ubi merito pille tales maiores nūcupari poſſunt. ⁊
qꝛ in ſua deſcriptione recipiūt medicinas elegātioris opatio
nis ⁊ iuuamēti. dicit enī Meſ. illas eſſe mirabiles ad decem
iuuamēta que ibidē ab eo colligē poteſ. educūt eniꝫ māꝫ cru
dā groſſam ⁊ difficilis eradicationis ⁊ a remotis locis ⁊ fue
runt cōpoſite a qdā famoſo lene. Minores aūt pille de ſar-
cocolla leganť a te in antidotario deſcriptione decima que
ſunt multū leuiores ad oīa p̄dicta, pꝑter qđ nō opꝫ calūnia
ri de re incognita. Sedētes ⁊ intuētes ad pauca reſpicientes
de facili enūtiant. p̄ de gn̄atione ⁊ corruptione. ¶ 5ᵐ inſtrm̄
eſt: ut poſtꝙ hic vir fuerit pticulari euacuatione inanit⁹ per
dies qnque poſt ipſam iterū fiat ſibi flobotomia de cephali
ca dextri lateris: ⁊ pꝑtus ſup cubito eiuſdē in ſuperiori pte
uel pꝑtus ſyluestrē ⁊ educanť per eā ſanguinis. ℥. circa q̃tuor
Verū ut ad intelligētes alloquar ſi appet mām que mouetur
ad caput ⁊ que ɔtineť circa regionē cordis: tūc conuenien-
tius eſſet fieri flobotomiā de ſaluatella ſiniſtri cubiti ſub cu-
bito: ſicut enim baſilice dextre flobotomia euacuat repletio-
nē mālē: ita ⁊ ſiniſtra euacuat repletionē uaporoſam. decima
tertij. cap de canonib⁹ curationis cordis. ¶ 6ᵐ vo inſtrm̄ eſt
ut ſi vir iſte dieb⁹ qbus aſſumit digeſtiua: ⁊ etiā poſt euacua-
tiones uētrem hēret ſtipticū intēdat facē ipm fluxibilē ⁊ pꝑe
cū pillis infraſcriptis de qbus accipiat oī tertio ſero aut ſal
tē oī alterno ſero vnā parū añ cenā: quaꝝ deſcriptio eſt. ℞. pil
lulaꝝ aleſangiuarū deſcriptione Meſ. ʒ. i. pulpe collognitide
ʒ. ß. agarici electi. ℈. ij. ſalis indi q̃noꝝ peonie ligni aloes ſtele
dos. ana. ℈. i. pulueris oſſis cranei humani. ℈ ß. fiāt pille cuꝫ
ſucco uel aq̄ maiorane de oī. ʒ. vij. ⁊ ſit eaꝝ uſus ſaltē per an
nū integrū accipiēdo de eis oī ſeptimana bis uel ter: ut dcm̄
eſt. ¶ 7ᵐ vo inſtrm̄ ⁊ pꝑe de diſtrahētibus mām ad viliora
mēbra ⁊ pſeruātib⁹ ab euētu paroxiſmi eſt hoc. ℞. q̃noꝝ ⁊ radi
cū peonie. aū. M. ii. viſci quercini qđ aqbuſdā lignū crucis
notatur. M. iii. granoꝝ padiſi ligni aloes ſtoracis calamite.
aū. ʒ. ii. Conteranť oīa ſubtilr̄ ⁊ coquanť in lib. c. aque uſqꝫ
ad ɔſumptionē tertie ptis. ⁊ cū decoctione tali oī ſero per ho
rā añ cenā abluanť extreme iſeriora ⁊ ſupiora ⁊ manus ⁊ fa
cies eius. ¶ 8ᵐ inſtrm̄ eſt: ut iſte vir oī mane ⁊ ſero ſaltē per
horā añ cibū faciat ſibi hoc gargariſmū. ℞. ireos ⁊ eſt ſerpē
taria. ʒ. ii. ieralogodion. ʒ. i. aque decoctionis peonie. ℥. iii. cale
fiant oīa ⁊ fiat gargariſmus ſaltē in decē vicib⁹ cōſumēdo ho-
rā vnā. ¶ 9ᵐ inſtrm̄ eſt ɔcedēdo reuerēdiſ illuſtrib⁹ auctori-
bus: ut fiat cānula argētea in qua ſuſpendanť radices peo-
nie: ⁊ aliq dicūt ꝙ ponanť ſemina eius. Alij vo videnť intelli
gere de peonia maſculo. ego aūt ad euitandas oēs diſcolias
ſoleo facē ligare in cānulā argēteā radices peonie nō facien-
tis ſemina ⁊ facientis ea cū ſeminib⁹: ⁊ patet ꝙ peonia que nō
eſt faciēs ſemina eſt maſculus. Mirabilia enim ſcripſit Gal.
de peonia ⁊ maxime expimētalr̄ cū dixit. ꝙ volēs experiri iuua
mētum eius ſuſpēdit eā collo patiētis ⁊ nunꝙ euenit ei pa
roxiſmus: cū aūt depoſuit eā ab eo reuerſus eſt paroxiſmus. ⁊
ego iterū depono me hāc expientiā oculo meo ſepe vidiſſe.
Princeps vo 2° can. hoc idē affirmās laudat etiā mirabiliter
corallū rubeum collo ſuſpēſum. Similr̄ ⁊ laudať lapis ſma
ragdus ⁊ plurima taliā que pꝑter breuitatē omitto. ¶ 10ᵐ
vo inſtrm̄ eſt: ut vir iſte ſemp in ſyndone rectorta ligatū portet
hūc puluerē ſepiſſime odorādo ipſum. ℞. pulueris ruthe ⁊
pꝑie mōtane. ʒ. ß. ſiſeleos. ʒ. ii. ſtoracis calamite. ʒ. i. ß. radicū
peonie. ʒ. iij. pulueriꝫenť oīa per ſe ⁊ cōmiſceanť: ⁊ fiat ut di
ctum eſt ex eis. ¶ 11ᵐ inſtrm̄ eſt electuariū hoc. cuius expien
tiā apud deum teſtor millies me vidiſſe ſanauiſſe homines ab
epilepſia. ⁊ ſi nō vis mihi credere quere ſeruū dei in loco bea
te Magdalene in Padua ſociū dnī archāgeli. paroxiſmus
enim epilepticus inuadebat eū quinqꝫ decies in die pꝑter qđ
minabať ei mortē. iuxta ſermonem p̄ncipis. p̄ma tertij. tra-
ctatu 5° ubi dicit. Cū frequētant paroxiſmi epilepſie timēdū
eſt ꝙ ipſa interficiat. Eſt aūt huius el̄narij deſcriptio talis. ℞.
pireti ſticados coſti aū. ʒ x. agarici. ʒ. v. carui ſeminis aneti
aſſe fetide ariſto. ro. ana. ʒ. ij. ß. ſucci ſqlle melis electi. aū. lib. ß
⁊. ʒ. ij. Coquanť ſimul ſquilla ⁊ mel lento igne uſqꝫ ad bonā
viſcoſitatem. deinde ſupadditis ſpēbus fiat electuarium: cu
ius doſis ſit omni mane. ʒ. iij. ⁊ tardeť poſt ipſum cibus ho-
ris ad minus q̃tuor. ¶ 12ᵐ inſtrm̄ eſt: ut iſte vir ſaltem trib⁹
vicibus in ſeptimana cū uadit ad lectum inungat ſibi nares
interius cum modico de hoc vnguento leuiter confricādo
eas: ita ꝙ quantitas eius non ſit maior vno grano milij. ℞.
fellis tauri. ʒ. ij. amili. ʒ. ß. nigelle. ℈. ß. maiorane g̃. vj. ellebori
al. g̃. v. euforbij. g̃. iij. terantur ſimul ultimata ɔtritione ⁊ fiat
vnguētum molle. ¶ 13ᵐ inſtrumentum eſt electuarium hoc
de quo vir iſte omni die in aurora quādo ſumit digeſtiuum
deglutiat poſt ipſum quātitatem vnius nucis muſcate. quā
do vo aſſumit electuariū aliud tūc dimittat iſtud: ſed de iſto
aſſumat per horā vnam ⁊ dimidiam ante cenam ⁊ ptandiu ꝫ
quātitatem vnius nucis muſcate. Cuius talis eſt deſcriptio
℞. granorum fiſticoꝝ mundatorum. ʒ. iij. doronici oſſis de
corde cerui florum boraginis ⁊ bugloſe violarum roſ. ana.
ʒ. ij. been al. ⁊ ru. ana. ʒ. j. ß. baſiliconis corallorum rub. ana.

ʒ.ij.ſ.hyacinti ⁊ ſmaragdi ⁊ ſaphiri.an̄.ʒ.j.folij ligni aloes granoꝝ paradiſi.an̄.ʒ.ij.florum nenufaris raſure eboris.an̄ ʒ.iiij.folioꝝ auri numero.v.muſci ambre.an̄.g̃.v.mellis roſa ti ⁊ ſyrupi de corticibus citri.ana.℥.v.zuccari al.℥.iij.fiat ele ctuarium qḋ poſtea bulliat in.℥.iiij.ſucci bugloſſe vel bora ginis uſqꝫ ad ↄſumptionem ipſius. ¶ 14ᵘᵐ remediū eſt hoc. ℞.ſpēruꝫ eluarij de gēmis ſpēꝝ ū letificãtis Almanſ.an̄.ʒ.ij. macis.ʒ.i.origani folij ligni aloes ſtoracis calamite.an̄.ʒ.ſ. pulueriʒenſ oia per ſe:deinde miſceanſ ⁊ cōſuanſ in facu lo facto de ſyndone retorta ⁊ ponet ſacculus ſup mamilla ſi niſtra ⁊ ſudore ſpiceſ ſepe. ¶ Ultimū vō iſtrm̄ eſt:ut iſte vir poſt vniuſes euacuationes ſaltē in ſeptimana ſemel per totū mēſem iulij in aurora aſſumat.ʒ.i.optimi metridati cū.℥.ii. aque meliſſe ⁊ pmaneat in lecto poſt ipm̄ dormiens horis ad minus q̄tuor.⁊ qñ accipit hoc ultimū illo mane dimit tat oluꝫ aliarū medicinarū aſſumptionē.ↄtinuet itaqꝫ mo dū iſtū pmutādo ſe de vno remedio ad aliud ſm̄ ordinē pſi gnatū ⁊ obtinebit ſanitatē cum auxilio ſaluatoris.

¶ De regimine per ſex res non nāles. Cap.iii.

Ro regimine vō per res nō nāles obſeruādo eui tet ciuitatē ⁊ locum frigidū ⁊ humidum uētoſuꝫ apud ualles ⁊ decurſus aquarum poſituꝫ. ¶ Et caueat a cibis frigidis ⁊ humidis viſcoſis ⁊ oppi latiuis uelut paſtilles cibi lac piſces cucurbitaꝫ la ctucam bletā ſpinachiam portulacam cucumeres. Et caueat ab uſu carnium ⁊ brodialium valde pinguium. Et effugiat acuta ⁊ acria cibaria uelut ſunt cepe alleum porruꝫ bulbus raphanus. Et effugiat etiam fumoſa ⁊ euaporantia cibaria uelut caules erucam legumina eliparos multum ſalitas ⁊ aromatū immoderatum uſuꝫ. ¶ De potu vō effugiat aque frigide uſum ⁊ cuiuſcūqꝫ vini albi ſiue nigri potentis uſum ⁊ ualde dulcis ⁊ proprie groſſi ⁊ turbidi.utaſ aūt vino ſub ſtantia ſubtili colore ru.uel ſubrubeo minime nigro uel ob ſcuro ſapore leuiter pontico cum aqua bugloſſe aliqualiter confracto uel ſaltē cum aqua leuis decoctionis granoꝝ peo nie. ¶ Caueat etiā ſibi a multa ciboꝝ aſſumptione in men ſa vna ⁊ a ueloci ciborum deglutione ſine maſticatione con grua ⁊ aſſumptione ciboꝝ frequēti ⁊ nunq̄ comedat niſi ſto machum ſenſerit preaſſumpto cibo bene alleuiatū. ¶ Etiaꝫ exercitium nō eſt ei cōueniens qḋcūqꝫ fuerit ⁊ pprie ante mūdificationē corporis reiteratā:imo quieſcere eſt ei omni no neceſſarium. ¶ Effugiat etiam oino dormitionem oēm pliꝝam ⁊ maxime poſt cibum immediate factā ⁊ a dormitio ne diurna etiam ſibi caueat:ita q̄ mēſura dormitionis eius nō tranſeat ſpatiū horarū.vij.aut.viij.ad plus ⁊ proprie cuꝫ ſenſerit in ſe debilitatem. ¶ Accidentia vō anime oia ſunt ei euitanda ⁊ pprie ea quoꝝ applicatione uehemens ⁊ uelox in humoribus ⁊ ſpiritibus ponitſ agitatio:materie enim mote inclinanſ ad motū ad ptes debiliores. He ſunt que de predi cta diſpōne uerenda mihi taliter collecta ſunt:one aūt omni potens dirigat ad ſalutē eius. Amen.

Cōſilium.44. ¶ De epilepſia ⁊ proprie in hora paroxiſmi.

Regimen obſeruāduꝫ in his qui mo leſtanſ paroxiſmo epilepti co eſt duplex:ante paroxiſmum.ſ.⁊ in paroxi ſmo.pmum cōpletſ uarijs inſtrīs pmo cuꝫ clī ſteri acuto.℞.radicū arthanite ellebori nigri cētauree minoris hermodactyloꝝ rectrium. an̄.ʒ.i.cartami bene ↄtriti.℥.ſ.coquantur in lib.aque tribus:cuius colature.℞.lib.i.iera logodion.℥.i.olei de euforbio.ʒ.x.ſalis indi.ʒ.i.ſ.fiat cliſte re potenter diſtrahēs mām que moueri debet. ¶ Secundo coxarū interioribus carnoſitatibus applicentur uentoſe ma gni orificij bene ignite in inferioribus partibus natium. ¶ Tertio.℞.dyanacardini.ʒ.i.electuarij dyacaſtorei.ʒ.i.ſ. diſſoluanſ cū aq̄ maiorane calida ⁊ de ipſa an̄ paroxiſmum ablueſ os ⁊ trahiciaſ per nares ter uel q̄ter.ſepe enim diuer tēdo mām inclinat extra corpus ⁊ euadūt a paroxiſmo.

Regimen obſeruādum cuꝫ iā incipit paroxiſmus xv.inſtrumentis completur. ¶ Primo cum ligaturis fortibus ⁊ uentoſis. ¶ Secūdo cum fricatio nibus tempore ligaturarum. ¶ Tertio remotis uentoſis p dictis ſuper locis uentoſarū fiat fricatio cum dyacaſtoreo ⁊ auripigmento. ¶ Quarto cuꝫ colyrijs longioribus digito medio ⁊ inuoluanſ ſale gemma ſubtiliſſime pulueriʒato. ¶ Quinto ſi nō poterit retineri colyriū ut ſepe cōtingit vio lenter ⁊c̄.uel cū candela conſimilis groſſitiei intincta in dya caſtoreo titilletur anus eius. ¶ Sexto quantitas magna ru the circūponatur. ¶ Septimo.℞.ſucci arthanite uel cicla minis que uere ſunt idem:ſe.ruthe coaguli leporis.ana.ʒ.ii. conquaſſenſ in mortario in forma electuarij ⁊ de ipſo in na ſum inſuffleſ cum penna vulturum vidi ex hoc miracula. ¶ Octauo auribus eius ſtrepitus horribiles omnis gene ris fiant. ¶ Nono aperto ore eius liniatur palatum anacar dino. ¶ Decimo eleuato corpore ⁊ erecto capite apertis pal pebris ſubito offerantur luminaria magna. ¶ Undecimo ℞.folioꝝ maiorane floꝝ roriſmarini.ana.℥.ſ.ligni aloes.℥ j.horum puluis per ſe factus diligēter conquaſſenſ in mor tario eneo cū.℥.iii.vini aromatici ⁊ in fine incorporenſ oia cum.℥.farine ordei ⁊.℥.ii.farine amili.hoc emplaſtrum extē datur ſuper pāno de grana ⁊ raſo capite applicetſ bene cali dum priore capitis incipiēdo a capillis frontis uſqꝫ ad po ſtremū cōmiſſure coronalis ⁊ ſagittalis circūquaqꝫ per tres digitos mirabili enim ↄfortatione ſolet releuare de paroxi ſmo. ¶ Duodecimo.℞.olei rutbini de caſtoreo ⁊ de piperi bus ana.℥.i.coſti dulcis pireturi.ſ.ſ.albi galāge ⁊ ſe.ruthe.an̄ ʒ.i.ſ.fiat linimentum in mortario:de quo omnes ſpatularū partes copioſe liniantur actu calido. ¶ Decimotertio de po tētioribus ſi per predicta nō releuetſ:tunc accipe chordulaꝫ de corio arietis:⁊ cum ea mediocriter ſtricta ligetſ burſa teſti culoꝝ apud radices infallibile eſt. ¶ Decimoquarto.℞.el lebori al.ʒ.i.caſtorei ſicciores arthanite folij origani ligni alo es.ana.ʒ.i.fiat puluis inſufflandus in nares potenter agit. ¶ Decimoquinto.℞.foliorum ⁊ ſeminis baſiliconis origa ni florum roriſmarini maiorane an̄.℥.ſ.hyacinti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui.ana.ʒ.ſ.zedoarie.ʒi.ſ.croci.ʒ.ij farine amili farine purioris frumenti.℥.ii.cum aqua roſata muſcata hec oia leui coctione coquanſ:⁊ de hoc medicami ne actu calido pectoris medietas ſiniſtra ⁊ retro ⁊ diligēter emplaſtretſ cum conſtet in hac egritudine magniſi.e ledi ꝫ eſ ſe cor cui hoc medicamen appoſitus confert.

Conſilium.45. ¶ De epilepſia ſiue matre puerorum ſiue infantili morbo.

¶ Diuiditur aūt conſilium in tria capitula.

¶ Egritudinem inueſtigat ⁊ diſtinguit. Cap.i.

Paulo ante ad me uenit diſpoſitio in puero vno etatis an noruꝫ q̄nque.que quidem diſpoſitio ad tria capitula reduci poteſt. ¶ Et pmum quideꝫ eſt q̄ hec diſpoſitio mater puerorū uocari po teſt. ¶ Secūdum eſt q̄ dici poteſt q̄ eſt vna ſpēs epilepſie ſyncopalis. ¶ Tertiuꝫ eſt q̄ ip ſa eſt ſpēs epilepſie que pprio nomine ana lepſia nominari debet. ¶ Et pmo quidem declarari opor tet cum alijs ut diſputatiue diſcernatur ad quam de nume ro harum diſpoſitionum reduci debet illa de qua nunc tra ctandum eſt. ¶ Eſt igitſ circa hunc cōplexum terminū ma ter puerorū hincinde ab auctoribus diſcolia reperta.qdam enim per matrem puerorū penes notitiā termini intelligūt diſpoſitionem iſtam que eſt ſpēs epilepſie eueniens pueris: ppter quod ⁊ ipſe infantilis morbus nominatus eſt:ut pa tet ab hip.6° epidimiarum.cap 5° cum inq̄t. Epilepſia eſt pprie morbus puerorum ⁊ pprie nominatus morbus iſfan tilis ⁊ mater puerorū:⁊ idem fere literaliter colligitſ primo ↄtinentis.cap pmo.q̄re idem Raſis p allegato cap ſic inquit.

Inueni in quodā libro ꝙ morbus qui appellat̄ mater puerorum eſt ſpaſmus ⁊c̄. ⁊ eadē eſt eiuſdē ſententia in libello de egritudinibus puerorū. caꝑ 8°. dum in rubrica inq̄t de alia egritudine que dr̄ mater puerorū, hec egritudo accidit pueris in ꝑma eorum etate frequēter. Et hāc ſententiam etiā colligere poſſumus 7° breuiarij. caꝑ 8° dum inq̄t. Epilepſia eſt ſacra que accidit pueris ⁊ infantibus. vide hūc ſermonē in deſcriptione que noīatur kebiſgeni ⁊ eſt ↄfectio perſica. vnde pꝛima tertij tractatu 5°. caꝑ de cauſis epilepſie: ⁊ illa que apud quoſdā ꝓꝓꝛio noīe dicit̄ mater puerorū interficit multum: ex quoꝝ omnium ſermone ↄcoꝛditer apparet ꝙ hic terminus mater puerorū uel moꝛbus infantilis impoꝛtat ſpeciem epilepſie accidentem pueris non multum a natiuitate diſtātibus. ¶ In eo vō ꝙ impoꝛtat per terminū magna eſt diſcolia inter ſapiētes. q̄dam enim vident̄ intelligē per matrem pueroꝝ ſpaſmū prouenientem a mā calida aduſta ⁊ ſicca faciente fe. acutam cū qua inuenit̄ urina alba. ⁊ ꝙ ex hac egritudine liberent̄ pueri ꝑpter multā humiditatē exiſtentē in coꝝ neruis. ſi enim hec diſpoſitio accidat pueris quoꝝ etas eſt annus ſeptimus eſt eis moꝛbus difficilis ⁊ nō liberant̄. ⁊ ſunt ſermones Raſis ꝑmo ↄtinentis. caꝑ 5° auctoritate Heoꝛgij. ⁊ iterū in eodem caꝑ inq̄t enim Raſis explicādo hāc diſpōnem clarius. Inueni in quodā libro ꝙ moꝛbus qui appellat̄ mater puerorū eſt ſpaſmus ſupueniens ex ſiccitate ⁊ nō liberant̄ ex eo niſi pueri ⁊ patiēs ipm ploꝛat multū ⁊ erit cū hoc moꝛbo fe. acuta ⁊ ſiccitas cutis ⁊ nigredo lingue hoꝝ aūt ſermonū ↄdictoꝛium fere ibidē reperit̄ a Raſi allegāte Hip. in libro de moꝛbo dei quē nōdum vidi dū inquit ꝙ, hic moꝛb⁹ accidit ex humiditate madefaciente cerebꝛum ⁊ manifeſtat̄ per pecudes. Cū enim accidit eis hic moꝛbus ſi aperiret̄ earū cerebꝛum inueniret̄ humiditate multa plenū. clarius aūt ꝑallegato caꝑ q̄nti ↄtinētis collige ꝑteriti ſermonis ↄfirmationē auctoritate Hip. in libro epidimiarū ſuꝑaſcripto. in caꝑ 5° dum inq̄t. Hic moꝛbus ut pluries accidit pueris ex humiditate tm̄ ⁊ non oīno ex choleꝛa ⁊ q̄nq̄z hic moꝛbus eſt difficilis ſupple penes intētionē ⁊ accītia mlti pueri moꝛiunt̄ ex eo. Et tāgit moꝛtis cauſam ſubiūgendo dicens ex eo. q2 eoꝛum uene ſunt arcte ⁊ non poſſunt recipe multum flegma currens. Cū enim in cerebꝛis pueroꝛū multiplicat̄ flegmatica mā ⁊ a virtute impellēte uel conāte tranſmutare materiam a cerebꝛo per uenas nō poteſt materia talis ⁊ tāta in uenis recipi ꝑpter anguſtiam cōpoſitionalē eaꝝ quare accumulata remanet in cerebꝛo ⁊ ſuffocat innatum caloꝛem. ¶ Uide quātum apparentis ↄtradictionis accipi pōt ex auctoꝛibus pꝛeallegatis. Ut aūt hec apparens cōtradictio nō remaneat ambiguitatem faciēs collige ex ſermonibus ꝑdictis ꝙ duplex eſt ſpēs epilepſie nominate mater puerorum uel moꝛbus infantilis. ¶ Una q̄dem ſpēs eſt que eſt ſpaſmus ex inanitione ꝑueniens a mā calida ⁊ ſicca ⁊ aduſta ↄſumēte humidum ſubſtātificum neruoꝛum cerebꝛi ꝑpter quā cōtrahunt̄ uerſus ꝑncipium ſuū ⁊ hec q̄dem cōiungit̄ cū fe. acuta. q2 mā calida eſt ⁊ in mēbꝛo ꝑncipali inuēta ⁊ accidunt in ea vigilie ꝑpter ſiccitatē ⁊ planctus multos ꝑpter nocumētum in cerebꝛo ꝑceptū ſenſu tactus. ⁊ lachꝛymarum multitudo aduenit eis ꝑpter eliquationē humiditatū inuētarum in cerebꝛo. Accidit ſiccitas ⁊ nigredo lingue ab aduſtione foꝛti. ⁊ hec eſt illa ſpēs mala ſupꝛius allegata auctoritate Heoꝛgij per quā ſpaſmant̄ maxille puerorū: ita ut dilatari ⁊ claudi nō poſſunt: ⁊ fame cruciati moꝛiunt̄ ut oculus meus vidit pluries q̄ q̄nq̄ētis vicibus. ⁊ non eſt mirabile ſi moꝛb⁹ iſte cū eſt itē ſus ut plurimū eſt moꝛtalis: eo q2 eſt moꝛbus ualde diſpꝛopoꝛtionalis etati puerili que humidiſſima eſt inter alias. ¶ Alia vō eſt ſpēs epilepſie dicta moꝛb⁹ infantilis que ꝑuenit a mā frigida ⁊ humida implēte uētriculos cerebꝛi ſemicōplete ⁊ oppilāte trāſitus ſpūum ſenſibilium ⁊ motiuoꝝ ad oꝛgana ſenſus ⁊ motus ꝑpter qḋ fit cōtractio hoꝛū uerſus ꝑncipiū. ⁊ hec eſt illa quā affirmauit Hip. in libello de moꝛbo dei. ⁊ 6° epidimiarū ꝑallegatis capitulis. Et affirmat hāc ſpēm ꝑnceps ꝑma tertij. tractatu 5°. caꝑ pꝛeallegato dum inq̄t. Epilepſia vō plurimū accidit infantibus ꝓpter humiditates eoꝝ ⁊ pleꝛūq̄z appꝫ in eis q̄ pꝛimū naſcūtur. ⁊ q̄nq̄z poſt pubertatē eorū. ¶ Tertia iterū inuenit̄ epilepſie ſpēs que dr̄ moꝛb⁹ infantilis ꝑueniens ex coꝛruptione lactis in ſtōcho ꝑpter quā per colligātiā eius ad cerebꝛum ſiue ꝑpter ſimplicē cōdoleſcentiā ſiue ꝑpter cōpaſſionē nō abſolutā cōtingat contrahunt̄ nerui ad ꝑncipiū ⁊ cerebꝛū uerſus cētrum ipſius ita ꝙ accidit ſpaſmus. Et hāc q̄dē talem ſpēm cōfirmat Raſis in libro de egritudinib⁹ puerorū ꝑallegato caꝑ dum inq̄t. hec egritudo accidit pueris in ꝑma etate frequēter. ⁊ ſignū huius eſt ploꝛatus multus timoꝛ in ſomno vigilia auget̄ caloꝛ ⁊ ab oꝛe eorū egredit̄ caloꝛ fetidus ⁊ cauſa huius eſt acceptio lactis plus q̄ digerere poſſunt: q̄re coꝛrumpitur ⁊ facit ſpaſmum iam pꝛedictū. ¶ Ex quibus in vnā redigendo ſummā patet ꝙ moꝛbus infantilis eſt triplex. ¶ Pꝛimus eſt ſpaſmus de inanitione ꝑueniens: ut iā dictum eſt. ¶ Secundus eſt ſpaſmus de repletione iam declaratus. ¶ Tertius eſt ſpaſmus per colligantiam capitis ad ſtomachum pꝛoueniens ex coꝛruptione lactis in eo. ⁊ hec quidem ſpēs magis pꝛoꝑꝛie analepſia nominari debet: ut inferius declarandum eſt.

Secundum ꝑncipale eſt ꝙ moꝛbus infantilis denominat̄ epilepſia ſyncopalis per quā q̄dē nō pōt aliud itelligi niſi aut ꝙ eſt ſpēs epilepſie vna que ↄiungit̄ cū ſyncopi que tñ nō eſt accīs illius epilepſie. Aut q2 eſt vna ſpēs epilepſie a cuius cauſa efficiente ſimul ꝑueniunt epilepſia ⁊ ſyncopis. Aut tertio ꝙ repibilis eſt vna ſpēs ſyncopis ad quā ſeq̄tur epilepſia. ⁊ ſentit hoc ꝑnceps ꝑallegato caꝑ dum inq̄t. Et eſt quidem epilepſie modus compoſitus cū ſyncopi quē foꝛſitan medici extrahunt de capitulo epilepſie, uerum in ipſo eſt ⁊ eſt ſpēs eius. ¶ Modus aūt quo ſaluari pōt ꝙ ſit quedam epilepſia cui cōiungit̄ ſyncopis: non tamē ꝑueniens ab ea eſt ut ſi exiſtit epilepſia per eſſentiam nocumēti cerebꝛi ipſius: aut per colligantiam ad aliquod membꝛum: ⁊ materia illa que mota facit epilepſiam ꝑuo tēpoꝛe moueat̄ ad coꝛ facere ſyncopiꝫ poterit: patet hoc ꝙ hic erit cōplicatio ſyncopis cum epilepſia: quoꝛum tamē nullum erit alterius cauſa. ¶ 2° vō facile intelligi pōt ꝙ homini ſoleat accidere epilepſia in cuius agitatione magna antequā confirmet̄ ↄtingit mām iuxta coꝛ ſtantes ꝓpinquas uel elōgatas ad coꝛ moueri neq̄z tamē iſta erit accidēs epilepſie imo ↄtingit ꝑpter debilitatē coꝛdis aut ꝑpter ꝑparationem materierum ad motū ad ipſum coꝛ. ¶ Scōs vō modus intelligēdi epilepſiā ſyncopalē eſt facilis imaginanti ꝙ māe in aliquo mēbꝛo mote ſm ptem eleuent̄ ad cerebꝛum ⁊ ad coꝛ ⁊ faciant nocumenta adeo intēſa ꝙ ex ꝑmo fiat epilepſia. ex 2° ſyncopis. ⁊ patet ex hoc ꝙ ſimul ⁊ ſemel hę due egritudines uel accidentia fieri poſſunt aut ꝙ epilepſia ꝑcedat ſyncopim: ſicut qñ pꝛius ⁊ foꝛtius mā mouet̄ ad cerebꝛum q̄ ad ſtomachū aut econtra. ¶ Tertius modus intelligēdi ſyncopis cōplicationem cū epilepſia eſt ꝙ fiat ſyncopis per nocumētum eſſentiale coꝛdis uel per colligātiam ad aliud membꝛum tūc ꝑpter nocumētum coꝛdis ipſius ledi pōt cerebꝛū: ita ut fiat in eo epilepſia ⁊ erit ipſa accidens ad ſyncopim ſequens ut intelligenti apparet. ¶ Et apparet ꝙ hę ſpēs epilepſie ⁊ ſyncopis ualde facile ſaluari poſſunt multis modis: lꝫ frequentioꝛ modus earum eueniendi ſit per colligantiā ſtomachi ad cerebꝛum ex ꝑſentia uermium in ſtomacho repertoꝛum: ⁊ ꝓpꝛie magis quando coꝛrupti ſunt. ¶ Aut frequenter ualde euenit hec diſpoſitio ꝑpter materierum coꝛruptionem in matrice ⁊ in alijs locis. Unde ꝑma tertij ubi ſupꝛa. Ex hoc autem capitulo eſt epilepſia que accidit pꝛopter uermes aut aſcarides. ⁊ infra parum. aut pꝛopter diſpoſitionem matricis: ⁊ ultra hoc nominatur ꝑfocatio matricis: ⁊ eſt ut mulieri accidit qñ eius mēſtrua retineāt̄ non in hoꝛa ſua aut ↄſtringantur cū retinentur ab ea pꝛopter dimiſſionē balnei ↄuertit̄ id in matricem ſuā ad caliditatē uenenoſaꝫ

⁊ adſunt ei motus ⁊ uaporationes aut cum periodis aut ſi ne periodis. cū periodis quidem tertianarijs: ſed retenta mā uera cholericitatis participet ⁊ ſic de alijs.

Pro declaratione vō eius qđ 2° pncipalr pmiſſum eſt dicēdū ꝙ triplex īuenit᷑ hui⁹ diſpōnis denominatio. ¶ Prima qdē dī epilepſia. ¶ 2ª analepſia. ¶ 3ª cathalepſia appellat᷑. ¶ Eſt aūt epilepſia ſm ueritatē illa ſpēs que fit per nocumētū eſſentiale in cerebro qđ ꝓuenit in plurib⁹ a mala cōplexione frigida ⁊ humida cū multitudie māei ſſlatice īcōplete oppilātis uētriculos cerebri ⁊ origines neruoꝝ ab eo oriētium. ¶ Licet etiā ipſa qñqꝫ fieri poſſit a multitudine ſāguinis in cerebro ɔtētī mō ꝑdicto. ¶ Et etiā 3° fieri poſſit a uēto uel uapore groſſo cauſato in vijs trāſit⁹ ſpūs ut viſum eſt magno pbō Aūē. ut pma tertij. cap̄ de epilepſia ſcripſit A. ¶ 4ª vō ſpēs ei⁹ pōt fieri a mā melica in locis ꝑdictis ɔtēta faciēte oppilationē eo mō ꝗ de alijs dictū eſt. ¶ Iſte qdeꝫ ſunt 4ᵒʳ famoſe ſpēs epilepſie per eſſentiā ex nocumēto cerebri ꝓueniētis: ⁊ oēs tales merito denoiantur epilepſia dicta ab epi qđ eſt ſupra ⁊ leſis qđ eſt leſio qſi ſupioris ptis leſio: que eſt cerebrum inter alias ptes hoc nocumento laborans. ¶ 2ª ſpēs eſt analepſia noiata quā ſapiētes dicūt ꝓuenire ꝓpter malā cōplonē aut mām in ſtōcho retētā que nocumentū eius cerebro coicat ⁊ efficit hūc ſpaſmū qui dict⁹ eſt. ¶ 3ª ſpēs eius noiata eſt cathalepſia que ꝓuenit ex nocumēto cerebri in eo recepto per colligātiam totius corporis ad ipſuꝫ cerebrū aut determinatas ptēs ad ipm ſicut mirach matricis ſplenis epatis ⁊ ſic de alijs. ¶ Et modus qdē intelligēdi vnāquāqꝫ ſpēm ſpaſmi aut de inanitione uel de repletione faciētis epilepſiā uelut eſt qlibet ſpaſmus ex defectu māe: uł eius abūdātia ꝓueniēs: uel ſpaſmus nulli māei ꝓportionat⁹ uelut eſt a ueneno inficiēte aerē interius īſpirato: uelut a potu alicuius medicine ſpaſmum efficiētis ſicut ſpēs ellebori. ¶ Uel a medicinis uenenoſis ſicut napello iuſquiamo ⁊ ſiſſibus. ¶ Uel a uenenis ſic abſolute dictis ſicut accidit ex punctura ab aiali uenenoſo facta ⁊ ſic de alijs. ¶ Quacūqꝫ enī harū efficiētiū cauſa ꝑ applicata tūc nocumētum cerebro impreſſum a potētia ſenſitiua eius ꝑceptū mouet expulſiuam ꝟtutem ad fugā illius nocumēti: ɔtrahit᷑ igit᷑ cerebrū in ſeipſum cuius etiā cōtractione nerui ɔtrahunt᷑ uerſus ipſum. ¶ Et ſi qdē iterū mā uel fumus groſſus dilatet cerebrum ⁊ neruos tūc cōuenit elōgatio ⁊ dilatatio neruorum a cerebro. ¶ Et cū iterum mā claudit vias ita ut contractio ſupueniat tūc ſuccedit dilatationi noua ɔtio: ⁊ ecōuerſo. ¶ Et hec eſt cauſa aſſignādi fortem agitationē in pedibus ⁊ brachijs faciē ⁊ tortionē mandibularū oculoꝝ colli capitis ⁊ aliarum ptiū que oia tādiu ꝑdurāt ꝙ diu epilepſia eſt ſpaſmus in fieri: cū aūt ipſa iam trāſiuerit finē augmēti ⁊ ꝑducta fuerit ad ſtatū tūc ipſa iſt ſpaſmus in facto eſſe: ⁊ tūc mēbra oia ꝑuantur motu nō integre. i. cōplete: aut ꝑuant᷑ ſenſu nō integre. i. nō cōplete: cū in aliqua pticula corporis remaneat qñqꝫ ſenſus tactus: aut mēbra oia ꝑuant᷑ erectione nō qdem integre i. totalr ſicut patet in epilepſia reuolubili per plures paroxiſmos a qbus eger erigit᷑ ⁊ eleuat᷑. ⁊ pōt etiā totus corpus priuari cōpleta erectione: ut patet in epilepſia mortali qua eger defecit in ultimo paroxiſmo. ¶ Et pulchre oēs iſti ſermones claudunt᷑ in diffinitione eius data a principe ꝑallegato cap̄ dū inqt. Epilepſia eſt egritudo ſupple cōditionalis qꝛ mala cōplexio plurimū frigida: uel cōpoſitionalis: qꝛ oppilatiua ꝓhibēs mēbra aiata ſupple que ſunt inſtrm̄ ſenſus ⁊ mot⁹: eo qꝛ iſta ledant᷑ leſione diminutionis aut corruptionis a pn⁹ icluſo uſqꝫ per totū augmētū eius. ⁊ ꝓhibēs etiā mēbra ſupple ab erectione ſupple cū eſt in ſtatu nō itegre. i. nō cōplete qn poſſit eger iterū releuari: ⁊ illud qdē totuꝫ ɔtingit ꝓpter oppilationē ɔtingētē: ſ. in uētriculis cerebri ⁊ in pānicul is eius ⁊ in originib⁹ neruoꝝ oriētiū ab eo. Et legi pōt hoc totū infra parū dū inqt. Et cū fuerit humor oppilās aut. ſ. uēt⁹ groſſus: tūc cerebrū cū hoc etiā ɔbit᷑ ut expellat illud qđ impedit: ſicut accidit ſtōcho ex ſingultu nauſea: ⁊ ſicut accidit ex tremore: eo pro qꝛ eſt cōtractio ⁊ cōpreſſio principijs. ſ. eſ fectiuū in expulſione mēbrorū eius que ipſa expellunt ſupple materiei uel nocumētum: ⁊ cū cerebrū cōtrahit᷑ motus ei⁹ diuerſificatur ⁊ ſequit᷑ cōtractio neruorū in facie ⁊ in alijs ⁊ diuerſificant᷑ mot⁹ ipſorū. ⁊ hec qdē totū itelligi pōt tā de epilepſia per eſſētiā ꝙ per colligātiā facta. ¶ Ex qb⁹ oib⁹ pulchre intellectis pōt cōprehēdi ſigna epilepſie in fieri ⁊ in facto eē: ⁊ iterū ex iſtis pōt reddi rō: qre accidit in epileptico ſpuma i os eius. ꝓpter enī clauſionē pnū ei⁹ colatorij icōpletā a mā ſſlatica factā icitata ꝟtute ad ipſi⁹ expulſionē forti agitatione in materiā illā facta cōmiſcet cū ipa aer uel uapor uel uēt⁹ aut ſpūs ⁊ cū mā ſit nōbiliter viſcoſa icluſum tenet aerē uel uaporem ⁊ neceſſario efficit᷑ ampulla ⁊ multe ampulle inīcē inuiſcate faciūt ſpumā. qre ⁊c̄. ¶ Et ex his oib⁹ ultimo cōcludit᷑ difficultas hui⁹ diſpōnis eo qꝛ ſi cōpleret᷑ oppilatio tūc ex epilepſia fieret trāſitus in apoplexiā que magis pculoſa eſt: ⁊ ſi multiplicarent᷑ materie quātitate ⁊ actiuitate ita ut frequētarēt paroxiſmi ipſi⁹ eēt mortalis iuxta ſermonē Auic. dicentis. Et qñ cōtinuant᷑ paroxiſmi epilepſie tūc ipſa iterficit. Ex qb⁹ oib⁹ iā cōcludit᷑ feſtina neceſſitas curādi hāc diſpōnē ut nūc ſequit᷑.

Itaqꝫ pro Regimine hui⁹ tremēde diſpoſitionis ꝓmittēdū pmo ꝙ oportet regimē ordinari ſm cōtrarietatē ad cauſam ipſi⁹ morbi: qđ etiā hēt ꝓprietatē rectificādi particulas leſas. Cū igit᷑ morb⁹ ipſe qui eſt mala cōplexio frigida ⁊ humida ſtomachi ⁊ cerebri: lꝫ ampli⁹ ſit humida ꝙ frigida: utraqꝫ cōueniētiā hēt cū materiali que eſt flegmaticus humor in ſtomacho multiplicat⁹: ⁊ per colligantiā eius ad cerebrū delat⁹. patet: ꝙ oē regimē eidē cōueniēs dꝫ eē ad caliditatē ⁊ ſiccitatē inclinatū: magis tñ ad ſiccitatem ꝙ ad caliditatē. Et cū mēbra hec egrotātia ſint ſtomachus ⁊ cerebrū qđ magis per colligātiā ipſius ad ſtomachū ledit᷑ ꝙ per ꝓpriū nocumētū ab ipſo cerebro: patet ꝙ oia medicinalia inſtrumēta ſtomachū ⁊ epar reſpicere debēt tā per opationē eorū ꝓueniētē a tertia ꝟtute medicinarū ꝙ quarta: qre ꝓus diſcurrēdū eſt per regimen ex parte rerū nō naturaliū ſecundo medicinaliū ut nūc ſequitur.

¶ De cura per regimen ſex rerū non naturaliū. Cap̄. II.

Teneat᷑ igit᷑ hic puer in camera bñ calida uento uaporib⁹ ⁊ nebulis ⁊ humiditate denudata: cuius aer ſiccus ſit potētia magni ignis in camera facti: ⁊ ſepe ſuffumiget᷑ cū ligno aloes ſtorace calamita ⁊ colofonia: ⁊ ſilr pellib⁹ uel pānis aut de dorſis uariorū ſtōchū coopientib⁹: aut ſaltē ſup ſtomacho ſuo teneat᷑ qdruplicatū pānū in optima grana itinctū qui ſtōchū ſuū in laterales ptes diligēter amplectat᷑: qui pānus ſepe calefiat ⁊ ſuffumiget᷑ cū puluē gaꝝ. ligni aloes ⁊ gallie muſcate.

De modo vō exercitādi ipm bonū eſt ꝙ mane ante aſſumptionē cibi motu ꝓgreſſiuo exercitet᷑ ſaltē per horā mediā: ⁊ caueat᷑ a regētibus ipm ut nō permittāt ipm eqtare uel nauigare uel in curru uehi ſaltem uſqꝫ ad ſpatiū vnius anni quouſqꝫ fuerit ſanitati plene reſtitut⁹. ¶ Si aūt ꝓp aliquā cōtingētiā nō poſſet ambulare ut dictū eſt: tūc ſepe fiāt eidē fricationes a radicib⁹ coxarū uſqꝫ ad plātas pedū aſcēdēdo etiā uſqꝫ ad nates ei⁹ itātū ꝙ per fricationē mēbra ipſi⁹ rubea fiāt: reliquo aūt tpe ſedeat ⁊ qeſcat ⁊ ſaltē ab oi motu ꝓhibeat᷑ poſt cibū: euitet ēt oē exercitiuꝫ per qđ caput eius incuruatū detineat᷑. ¶ Et ſi ꝓpter exercitiū caleſieret puer iſte ut ſudaret ⁊ ex ſectūdo ſudore humidus fieret pānus quē ſup ſtomacho portat tūc ſemp calefiat ille pānus ⁊ exiccet᷑ ⁊ ſupponat᷑ ſtomacho: ⁊ melius eēt ꝙ haberētur duo panni tales: ita ꝙ de vno fieret permutatio ad alium: ⁊ econtra.

Oportet Etiam ue huic puero adhibeatur regimen cōueniens ex parte quantitatis ciborū ⁊ potuū ita ꝙ nō pmittatur comedere uſqꝫ ad plenam ſaturitatē imo blanditijs agendū eſt ut a menſa recedat cum uoluntate amplius comedendi ꝙ cuꝫ plena ſaturitate ſtomachi ſui. Et ſimiliter etiam potus eius in quantitate pauca aſſumatur et

ſepe magis ꝙ multum ex eo ⁊ raro.

De modo dormiēdi nõ ꝑmittaſ hic puer dormire niſi poſtꝙ trāſiuerit hora.j.ſ.ab aſſūpto cibo ⁊ dormiat capite bene eleuato ſuper dextro aut ſiniſtro latere decūbēdo. Caueat oīno dormire ſup facie ſua: imo cõueniētius eēt ei dormire ſup ſpina ꝙ ecõtra. ¶ Mēſura vo dormitionis eius nõ trāſcēdat ſpatiū horarū ſeptē ⁊ melius eſſet ꝙ dormiret tpe minori horas ſeptē ꝙ amplius eaſdē excedē In ſūma itaqꝫ melius eēt ei declinare ad exceſſum in vigilis ꝙ in lõgitudine ſomni: quoniā ſomnus materiā eliquat ⁊ infundit in organa ſenſuū ⁊ eas a toto corpe ad caput effumare facit cū fuerit prolixus.

Pro ſexta Re nõ naturali.ſ.pro accidētib⁹ aīe dicēdū ꝙ ei cõueniētior eēt leuis ira: ⁊ conturbatio alꝗ fortis triſtitia ⁊ timor. ꝓpterea qꝛ in ira leui excitaſ ⁊ intēdiſ calor ad quā ſequiſ materierūꝫ reſolutio: ⁊ aptitudo ad inſenſibilē ⁊ ſenſibilē euaporationē. ¶ Paſſiones vo aīe triſtātes ꝓpter quas caloris naturalis retractio de cētro ad circūferētiā magis ſunt ſuffocatiue innati caloris. deinde ſequitur materierū incrudatio ⁊ augmētatio.

De modo vo regēdi eū penes cibos ⁊ potus paululſper magis opꝫ dilatare ſmonē. ꝑmittēdo ꝑmo gñaliter ꝙ oīa cibaria frigida ⁊ humida actu ⁊ potētia eidē ſunt valde nociua ꝓpter cauſam ſupi⁹ tactā. ¶ 2° ꝙ oīa pinguia ⁊ vnctuoſa cibaria ⁊ corruptibilia velut lac oīno ſunt euitāda. ¶ 3° ꝙ oīa vaporoſa cibaria ⁊ vētoſa ab eodē elõgari debēt velut legumina oīa ⁊ ꝓpue elixa: ⁊ maxime ſubſtātia corū oēs fruct⁹ recētes ⁊ humidi. ¶ 4° ꝙ oīa cibaria difficilis digeſtionis euitari debēt ab eo: velut ſunt carnes groſſe panis azimus vinū groſſum ⁊ cõturbatū ⁊ ſilia. ⁊ cauſa eſt qꝛ hec diſpoſitio eſt mater puerorū analepſia dicta ꝓueniēs a colligātia ſtomachi ad caput ut ſuperius deductū eſt. ¶ Itaqꝫ particulariter deſcēdēdo euitet carnes oēs nimium humidas humiditate cõnaturali: velut ſūt anatuli anſeruli: ⁊ oēs in aqs viuētes ⁊ genite carnes: ⁊ etiā carnes humidas humiditate etatiua: velut ſunt natiuitati ꝓpinque multū: ⁊ etiā decrepitorū aīaliū carnes euitari debēt: in quorū utriſqꝫ exiſtit ſuperflua humiditas per idigeſtionē cõgregata. ¶ Secūdo etiam euitari debēt oīum aīaliū ptes cõſimiliter humide: velut butyrū lac ⁊ pinguedines oēs. Vaporoſa ēt oīa multū effugere debet: velut legumina fruct⁹ recētes iura pinguia: ⁊ ꝓpe pinguedine rācida uel antiqua. Nocēt etiā ſibi acria cibaria oīa. acetoſa vo aliquādo ut ter in ſeptimana accepta ⁊ ꝓprie cõfracta cū calidis: ſicut mace nuce muſcata cinamomo galanga ⁊ pauco pipe ſunt ei iuuatiua. ¶ Ex olerib⁹ effugiat caules ꝑncipaliter ⁊ bletas ſpinachias lactucas endiuiā portulacā cucu.cucur. ceraſa ⁊ maxime ualde mollia. ſolidis vo ceraſis et peponibus uti põt. ¶ Plāte eidē cõueniētes a qbus cibaria ſua nõ debēt elõgari ſunt mētha ſerpillū origanū hyſop⁹ maiorana betonica thimus anetū petroſillum feniculuꝫ rutha ⁊ vniuſr plāte oēs calide ⁊ ſicce ſtomachū ⁊ caput apte cõfortare ⁊ eas apire. ¶ Aromatica ei cõueniētia quib⁹ cibaria ſua cõdiri pñt ſunt macis nux muſcata cinamomū çinçiber galāga piper albū grana paradiſi gariofili ꝓpue antotali ⁊ cõſilia ¶ Fructus vo qui pñt eidē conuenire ſunt amigdale ⁊ auellane que augmentū in cerebro efficiūt ⁊ cõfortant ipſum ⁊ ꝓprie torrefacte poſt cibum ſumpte. ¶ De rebus cū quib⁹ cõdiunſ fercula placet mihi oleum oliuarū antiquū magis ꝙ recēs: ⁊ cõuenit etiā ei melius oleū amigdalarū dulcium ⁊ pinguedo porci mediocris quantitatis: alie vo pinguedines dimittātur. ¶ De modis ꝑparationis ciborū euitet cibaria oīa multe humiditatis ⁊ euaporationis: ⁊ ꝓpterea ſicut frixa que ſunt caput ualde ledētia: ꝓpter quod aſſata ⁊ ꝓpue in ſero meliora ſunt ei ꝙ elixa. effugiat oīno cibaria oīa que cocta et preparata ſint in vaſis ereis: imo talia preparenſ in vaſis lapideis ⁊ non in alijs. ¶ De cõditis vo optim⁹ eſt ſinapiſmi uſus ⁊ oliue condite ⁊ rape condite ⁊ napi conditi ⁊ citonij poſt cibū ⁊ pira condita ⁊ dyacitonitem ſine ſpeciebus optima ſunt ei. ¶ Panis vo eius ſit bene fermētatus ⁊ paruꝫ ſalis habens: amplius tamen ꝙ cõmunis panis: ⁊ multū placeret mihi ꝙ panis quo utiſ ſeu uti debet eēt factus cū aqua ſublimationis radicū peonie recentis. ¶ Cibaria mellita aliquādo ſibi cõcedi pñt lꝫ çuccarū ſit ei melius ꝙ mel argumēto ſumpto a materia ⁊ ab etate ſimul.

Potus Quo uti debet ſit vinū albū ſubtile ⁊ tranſparēs nõ ualde fumoſum: aut ſit vinum coloris granatini uel rubicūdi nõ ſpiſſum neqꝫ groſſum. ⁊ multum placet mihi ꝙ vinū illud cõmiſceaſ ſemp cuꝫ tertia pte aque ſublimationis peonie aut ſaltē aque decoctionis pul.cof.ru. ¶ Laudarē etiā magis ꝙ egrotās iſte a fine menſis februarij uſqꝫ per totū mēſem aprilis uteret hoc hydromelle qd nūc ſequiſ de quo accipiat parū aut ſaltē cū quarta pte vini ſecum cõmixti. eſt autē illius deſcriptio talis. ℞.radi.ſe peonie minutim icīſe.℥.ſ.coral.ru.groſſo mõ cõtritorū.ʒ.ij.bulliant in lib.iiij.aque fontis aut fluuij bñ clare ⁊ ab oī fetore mūdate uſqꝫ ad cõſumptionē tertie ptis. deinde eidē ſupaddanſ mellis electi.℥.xij.⁊ coquanſ inſimul lēto igne cū deſpumatione continua uſqꝫ ad cõſumptionē tertie ptis: deinde coleſ per pānū bñ ſpiſſum ⁊ utaſ eo ut dictū eſt.

¶ De cura per medicinalia. Cap.iij.

O Ebis vo que mihi oppoꝛtuna videnſ de regimine medicinali.xiiij. apparēt mihi obſeruanda remedia. ¶ Primū itaqꝫ bonū eſt ut puer iſte per totū mēſem maij ī tertia die parū añ cenā accipiat de pillulis infraſcriptis: quarū deſcriptio. ℞.ſeminis petroſellini ſiſeleos ſticados añ.ʒ.x.agarici.ʒ.v.carui: aſſe fetide ariſtol.ro.añ.ʒ.i.ſ.fiāt pillule cū melle diſpumato. ¶ 2ᵐ remediū eſt: ut grā lubricationis vētris qualibet ſeptimana ſaltē tribus vicib⁹ imediate ante cenā accipiat vnā de iſtis ſecūdis pillulis: ⁊ ſi cõtingeret ꝙ vēter eius eēt magis ſtrictus poſſet de eis accipere frequētius: ut oī die aut ſaltē oī alterna die. Si autē vēter eius nimiū fluxibilis redderetur tunc eas dimittat aut raro de eis accipiat: quarū deſcriptio. ℞.aque maiorane aque ſublimationis peonie aque menthe añ.ʒ.ij. aloes epatici electi.℥.iiij.açari peonie ſticados folij maiorane. añ.℈.ſ.ligni aloes.ʒ.ſ.macis grana.xij.ſalis indi.℈.ſ.dyagridij.gr.xv.infundantur omnia per ſe puluerizata in predictis aquis per vnam diem naturaleꝫ. deinde exiccentur ſub tegula mediocris caliditatis ſepe agitando ⁊ cõmiſcendo: poſtea iterum renouetur infuſio predictarum aquarum: ⁊ iterū exiccetur: ⁊ ſic fiat quatuor vicibus. De illa itaqꝫ materia fiant pillule de omni.ʒ.iiij.⁊ aſſumantur ut ſupra. Et nota ꝙ quādo he pillule ſecunde exhibentur ei: tunc pillulas primas aſſumere debet per duas horas poſt cenam. ¶ 3ᵐ remediuꝫ eſt puluis iſte de quo ſuper cõmiſſura ſagittali a principio frōtis uſqꝫ ad ſummitatem capitis omni ſero quando vadit ad lectum ponatur quantitas.gr.iiij.uel.v.frumenti: ⁊ quando ſecūda vice ſuperponitur tunc fiat ei prius pectinatio bona ut deponatur puluis primo ſuperpoſitus: cuius deſcriptio. ℞.ligni aloes.ʒ.j.ſtoracis calamite gallie muſcate añ.ʒ.ſ.folij.℈.ſ. maiorane betonice peonie añ.ʒ.ij.ambre electe.℈.j.puluerizētur omnia per ſe ⁊ utatur eis ut dictū eſt. ¶ 4ᵐ remedium eſt odoriferum hoc quod quaſi ſemper portet ligatū in pila de ſyndone retorta de grana: cuius deſcriptio. ℞.ruthe.ʒ.ij.macis.ʒ.iiij.folij foliorūꝫ baſiliconis origani ameos menthe añ.ʒ.ſ.puluerizentur omnia per ſe: deinde miſceantur. ¶ 5ᵐ remedium eſt: ut ſemper in cibarijs eius bulliant quatuor uel quinque grana peonie ab exteriori cortice purgata. ¶ 6ᵐ remedium eſt ut in vino quod datur ei in potu ſemper infuſe teneantur radices peonie: ſcilicet in libris quindeciꝫ vini ponentur peonie minutim inciſe.℥.j. ¶ Septimum remedium eſt ut collo eius teneatur appenſa radix vna peonie cum fruſto vno coralli rubei electi. ¶ Octauum remedium eſt ut ſaltem ter in ſeptimana quando vadit ad lectum inungantur ſibi intrinſece partes naſi cum grano vno huius vnguenti. ℞.oppoponacis grana quinque: ſtaphiſagrie: coſti: peonie

folij arthanite añ.ʒ.i.fellis tauri.ʒ.i.ſ.ſucci maiorane uel flo-
rorũ lauri uel betonice.ʒ.ii.incorporentur ſimul in mortario
minutiſſima cōtritione ⁊ fiat ex eo ut dictũ eſt. ℂ 9^m remediũ
ſpeciale eſt ut ingeniũ fiat cir- a ſp̄ritus ut ol mane maſticet a
tribus uſq; ad ſex de ſeminibus ſiſeleos. ℂ 10^m remediũ ⁊ ul
timũ eſt ut ſaltem tribus vicibus in ſeptimana ante prandiũ
per tres horas fricet palatũ eius cũ hoc electuario. ℞.metri-
dati electi.ʒ.ſ.liquiritie aniſi polipodij añ.ʒ.ſ.ǵ.peonie pire-
tri caſtorei añ.ʒ.i.incorporẽtur ſimul in mortario ultimata
cōtritione cum ſyrupo de calamẽto ⁊ cum grano ciceris ru-
bei fiat fricatio ut dictũ eſt. ℂ 11^m remedium eſt gargariſma
hoc de quo per tres horas ante prandiũ omni quarta die gar
gariçet calide.cuius deſcriptio. ℞.arthanite piperis albi ru-
the peonie piretri coſti añ.ʒ.i.ſtaphiſagrie acori ireos peuce-
dani añ.ʒ.i.ſ.coquant̃ oia ſimul in lib.ii.aque uſq; ad cōſum-
ptionẽ medietatis:deinde colent̃ ⁊ colature ſuperaddat̃ oxi
mellis ſquilliticí.ʒ.ii.coquant̃ uſq; ad cōſumptionem tertie
partis.de hac igit̃ decoctione accipiat̃.ʒ.iiii.aceti ſquillitici.
ʒ.ſ.calefiat totũ ⁊ fiat ex eo gargariſma hora p̄dicta. ℂ 12^m
remediũ eſt ut iterũ bis in ſeptimana maſticet vnam de iſtis
pillulis. ℞.dragagãti gũmi arabici.añ.ʒ.i.infundant̃ in.ʒ.i.
aque lauri.deinde remoueatur ab eis aqua ⁊ incorporent̃ cũ
his ſpeciebus. ℞.ſtaphiſagrie coſti dulcis añ.ʒ.ſ.piretri.ʒ.ſ.
ſiſeleos.ſe.ruthe aſſari grana paradiſi añ.ʒ.ſ.incorporentur ſi
mul ⁊ fiant pillule pro ol.ʒ.iii.⁊ maſticet̃ vna pro ſingula vice
ſemp expuẽdo totũ qđ eliquat̃ a capite per maſticationẽ iſtã.
ℂ 13^m remediũ eſt ut iſti patiẽti duab^9 vicib^9 in ſeptimana an
te cenã per horã vnã fiat ablutio pedũ cũ hac decoctione. ℞.
ſe.ſiſeleos hypericonis ruthe ſicce arthanite baccarum lauri.
añ.Ꝟ.j.radicu; peonie.Ꝟ.ii.coquantur in ſitula vna aque
magna uſq; ad conſumptionem medietatis.de illa ergo aq̃
calida fiat ablutio pedum ut dictum eſt. ℂ 14^m remediu; eſt
ut puer iſte continue ſuper mamilla ſiniſtra ipſius portet ſac
culum huius deſcriptionis. ℞.doronici foliorũ baſiliconis
florũ boraginis ⁊ buglo.ſe añ.ʒ.ii.hyacinti ſmaragdi granati
oſſis de corde cerui añ.ʒ.ſ.foliorũ auri numero.vi.margari-
tarũ.ʒ.iiii.roſ.gar.cinamomi ligni al.corallo; rub.⁊ alb.añ.
ʒ.ſ.macis.ʒ.i.puluerizent̃ oia per ſe:⁊ fiat ſacculus q̃dratus
uel rotũdus ſicut hoſtia:⁊ ponat̃ ſup mamilla ſiniſtra cōſut^9
uel appẽſus. ℂ 15^m remediũ eſt ut hic ſup ſtomacho ſuo por-
tet ſemp iſtud ſacculũ. ℞.origani mẽthe abſinthij folij betoni
ce ameos añ.Ꝟ.i.ſ.galãge granorũ paradiſi cinamomi ſiſe
leos ſe.ruthe cinami apij añ.ʒ.iiii.macis.ʒ.i.ſ.fiat olus pulu
per ſe ⁊ cōſeruet̃ in ſacculo q̃titatis ſpãc hũi depiſſo de quo ſi
ſe ut dictũ eſt. ℂ 16^m remediũ eſt ut iſti puero det̃ ſepe añ ce-
nã huiuſmodi puluis q̃titãs granorũ q̃nque ordei uel fru
mẽti cũ ʒ.ſ.aque mẽthe uel ſublimationis radicis graminis
℞.ſeminis atripli.cis cimini torrefacti ſeminis ſancti ana.ʒ.i.
muſ.i.ǵ.v.fiat omnium puluis per ſe ⁊ utatur ut dictum eſt.
ℂ 17^m remediũ eſt uſus huius cõfectionis de qua accipere po
teſt ante cibũ ⁊ poſt cibũ uſq; ad q̃titatẽ.ʒ.ſ. ℞.granorũ fiſti
corum minutim inciſorũ.ʒ.iii.çuccari albi lib.ſ.cinamomi
electi.ʒ.i.ſe.atriplicis.ʒ.iii.muſci.ǵ.vi.infundant̃ fiſtici per dič
naturalẽ in aq̃ decoctionis rađ.peonie.deinde cōterant̃ ulti-
mata cõtritione ⁊ coquat̃ çuccarũ predictũ cũ aqua menthe
⁊ fiat confectio ſicut pineata ⁊ exhibeatur ut dictũ eſt. ℂ 18^m
remedium eſt ut puer iſte uſq; ad duos annos purgetur ſem
per in p̄ncipio ueris ⁊ in fine eſtatis ſm modũ infraſcriptum
qui eſt talis. ℂ In uere itaq; in mane vno ex ſeptima die lu-
naris uſq; ad 22^m eius accipiat has pillulas gratia euacua
tionis minoratiue. ℞.pillularum de iera cõpoſita.ʒ.ſ.refor
ment̃ pillule tres cũ ſucco uel aqua maiorane ⁊ accipiat eas
⁊ poſt ipſas tardet cibũ horis q̃nque.q̃nta aũt hora accipiat
ſcutellã mediã brodij macri calidi cũ çuccaro. ℂ Sequenti
do mane incipiat hoc digeſtiuũ aſſumere ⁊ cõtinuet ipſm octo
dieb^9. ℞.aque iris aque maiorane aque ſublimationis rađ.
peonie añ.ʒ.vi.miſce ⁊ cũ modico çuccari detur in potu ⁊ tar
det cibũ horis ſaltẽ tribus. ℂ Aſſumpto digeſtiuo ſequenti
mane accipiat pillulas iſtas. ℞.pillularũ cochiarũ ⁊ pillularũ
de ſarcocolla añ.ʒ.ſ.reforment̃ pillule tres cũ aqua maiora-
ne ⁊ dent̃ ſicut de p̄mis dictũ eſt ⁊ obſeruet̃ de his ſicut de il
lis. ℂ Euacuatio vo cõueniẽs ei in fine mẽſis ſeptembris ſit
iſta. ℞.pillularũ de ſarcocolla pillularũ aurearũ añ.ʒ.ſ.refor
ment̃ pillule tres cũ electuario dyacaſtoreo uel indo ⁊ dent̃ ſi
bi gratia minorationis. ℂ Sequẽti die accipiat hoc aliũ di
geſtiuũ ⁊ cõtinuet ipſm aliq̃bus mane. ℞.aque cuſcute aque
betonice añ.ʒ.i.aque peonie.ʒ.ſ.miſce ⁊ accipiat eas calidas
cũ çuccaro. ℂ Sequẽti die accipiat.ʒ.i.pillularũ cochiarum
de quibus fiãt tres cũ ſyrupo violarũ:⁊ poſt eas tardet cib^9 ⁊
fiant oia que de p̄mis dicta ſunt.

Poſt hec autẽ Attendat q̃ patiens iſte elonge-
tur ab omnibus infraſcriptis.
ℂ Primo ab exercitio uel curſu ſuper cibo ℂ Secũdo a ſta
tione uel mãſione in aere vaporoſo ⁊ nebuloſo. ℂ Tertio ab
aſpectu inundationis aque ſaltẽ a uẽto nõbiliter agitate. ℂ 4°
ab aſpectu ab alto ad infimũ locũ. ℂ Quinto ab aſpiciendo
radiũ ſolis ⁊ corpora ualde luminoſa ſicut ſpecula uel alia ad
que fiat radiorũ ſolis reflexio fortis. ℂ Sexto euitet̃ ab incur
ſu odoris rerũ a p̄prietate agitãtiũ materias in cerebro: ſicut
apij myrre galbani caſtorei aſſe fetide ⁊ ſimiliũ. ℂ Septimo
effugiat ſummope ne comedat epar hircinũ. Et in ſũma melĩ
us eſt ipſm abſtinere a comeſtione cuiuſlibet epatis. ℂ Octa
uo vo inter cetera edulia euitet lẽtes fabas ⁊ faſcolos. ℂ No
no ⁊ ultimo caueat̃ ne puer aliquod faciat exercitiũ reuoluti
onis corporis ipſius ⁊ capitis ſui. Hec ſunt utiliora in ſũma:
que hinc ĩde diuerſis uoluminibus reducere potui.

Conſilium.46.

De debilitate cerebri ⁊ pectoris non quidem per eſſentiã in mẽ
bris p̄dictis:ſed per depẽdentiam ad matricem.

Ccidentium que Gene
roſam
⁊ egregiam heram iſta; moleſtant redde
re cauſas:ſatis mihi videtur nõ facile ex
his que preſenti anno ex ſua diſpoſitione
multis applicata nocumentis ſcripta fu
erunt. Sunt enim hec accidentia ſiue ca-
piti ſiue pectori contingentia non quidẽ
per eſſẽtiã in mẽbris p̄dictis eueniẽtia:ſed per depẽdentia; ſe
habent ad matricẽ per colligãtiã ipſius ad p̄dicta mẽbra: imo
ad q̃ plurimas fere humani corporis particulas. ℂ Siue igit̃
hec accidẽtia ſaluent̃ per cõpaſſionẽ abſolutã uel ſimplicem
alterationẽ a matrice colcatã p̄dictis mẽbris ſiue per aliquod
vaporeũ uel mãle a matrice ad illa mẽbra colcatu;: qđ fuerit
aut ſperma in matrice corruptũ uel in uenis adiacẽtibus ei:
uel fuerit in mẽſtruo ſanguine:qđ in oi uera ⁊ nãli impgnati
one retinet̃ :corruptio ſup aduenientẽ: p̄pter quã trãſmutet̃ in
materiã malã qualitatẽ p̄merũ maliuã uel ſecũdarũ:⁊ q; ſan
guis mẽſtruus in quaſdã uenenoſas ptes cõuerſus fuerit:
totũ hoc ſatis facile p̄bari põt eẽ cauſam horũ accidẽtiũ ſuffi
ciẽter inductiuã. ℂ Neq; tamẽ hic moleſtari uolo ut ego cre
dã hãc diſpoſitionẽ ſimpliciter repiri in matrice q̃n per ei^9 ẽt
nocumẽtũ ſpẽs male cõplexionis p̄pter diuturnitate; ⁊ forti
tudinẽ accidẽtiũ acquiſita ſit in ſtomacho in corde ⁊ in capi
te:⁊ fortaſſis etiã in epate ei^9 accidere potuit corruptio in ei^9
ſubſtãtia aut ſanguine ipſius. ℂ Quod apparere põt ⁊ demõſtra
ri ex p̄mutatione coloris ei^9 ad ſqualidũ humidũ citrinũ uel
ſubuiridẽ. ℂ Et ẽt ex p̄mutatione habitudis ei^9 ⁊ p̄prie ſi fue
rit epatis cõplexio ad frigidũ ⁊ ſiccũ corrupta. ℂ Aut ẽt hoc
videri põt ex tumore ⁊ inflatione faciei uel cõuerſione habitu
dinis ad caçeticã ſimilitudinem qualis euenit in epaticis ita
nominatis:de quib^9 ſpeculãdũ eſt 14° tertij in cap̃ de egritu
dinib^9 epatis interiorũ 4°.⁊ hoc ſigillatis capitulis.⁊ 5° de ac
cidẽti ⁊ morbo.capitulis 2° ⁊ 3° in antiqua tranſlatione ſm
quotationẽ meã. ℂ At vo iterum neq; credo malam cõplexi
onem uel compoſitionem in epate ſtomacho corde uel capite
quibuſcunq; horum qualitercunq; contingat eſſe magnam

inteſiue:q2 eſt accidētis in hac eſtate fuerint extenſiue ⁊ intenſi
ue maiora q̄ p̄ritia ſi lapſus in p̄dictis mēbris fuiſſet notabi
liter intēſus:nō poſſem ego credere q̄ hec dña impregnata
fuiſſet:⁊ ſi adhuc cōceptionem ⁊ ipregnationē incidiſſet nō
fuiſſet felicitatus fetus ꝓpter diſpoſitionem malam aut in
matrice preinuentā aut aggregatā ex mala cōplexione pre
dictorum membrorum ⁊ matricis ipſius.

Ex qbus oibus in vnā ſniam congregatis appet q̄
modus regiminis huius nobiliſſime dñe
pēdet ex curatione ⁊ rectificatione ad mēbra ſupiora nccia
⁊ ad matricē p̄ncipalr inclinādo ſm q̄ inferius mihi regula
riter videt̄ per.xxv.inſtrā ꝓcedēdū eſſe:quoꝝ p̄mum eſt ut
nūc ſcribit̄. ¶ Eſt itaq3 ip̄m ordine ꝯuenienti p̄mo admini
ſtrādū cliſtē hoc in hora electa qn nōdū paroxiſmalr affligit̄ ⁊
eſſet ab hora vna uſq3 ad.XXI.aut in mane in p̄n° diei eligē
dū:uerū cōſtāte virtute nō timerē ego p̄dictū admiſtrare cliſtē
cū inſtātia accēſiōis paroxiſmi:ſubduplicādo tn̄ uel alr minorā
do eius acuitatē:⁊ deſcribit̄ per hūc modū. ℞.q̄noꝝ ſiſami
fenugreci radicū altee minutim icīſe ſeminis lini añ.M.j.ſ
camomille mellilori ſe.aneti feni.añ.M.j.ſ.fe.malue ⁊ altee
añ.M.ij.coquant̄ oia in lib.aque.iij.uſq3 ad cōſumptionē
medietatis ⁊ colent̄ cū expreſſione forti:⁊ huius liquoris ac
cipiat̄ lib.j.olei violaꝝ citrinarū olei de ſiſamo añ.℥.ij.croci
℈.ſ.ſalis cole.ʒ.j.ſ.ſuccari ru.℥.ij.⁊ fiat cliſtē. Et ſi qs cū cli
ſteri deſideraret cōuenientius attrahē uētoſitates p̄dicte deco
ctioni addant̄ cimini carui ameos.añ.M.j. ¶ Facto vo p̄e
dicto cliſteri nocte ſequēte uel tertia p̄ter illā ſoluat̄ hec dña
cū hoc ſecuro medicamine in quo eſt intētio in mūdificando
inteſtina a pectore ⁊ a matrice diuertē:cuius deſcriptio. ℞.
aque bugloſſe:aque capil.ue.ana.℥.ij.reubarbari electi.ʒ.ij.
mañe electe.℥.j.ſ.croci doronici floꝝ bugloſſe ſe.aneti ⁊ cimi
ni añ.℈.ſ.ſalis gēme.g.iij.penidiarū.℥.j.ſ.ſquināti.g.v.fiat
oium horum infuſio que ita remaneat per diē vnam nōem
⁊ in aurora ſequentis diei calefiat totū cum expreſſione con
uenienti.colet̄ ⁊ addat̄ ei.℥.j.ſuccari albi ⁊ calidaq3 bibatur.
¶ Et ſi ꝯtingeret q̄ nō uoluiſſet accipe cliſtere p̄dictum an
te hanc medicinā ſaltē anteq̄ accipiat eam fiāt ſibi ſuppoſi
toria de melle duo uel vnū uſquequo fecum collectio fuerit
educta:neq3 tn̄ ex oblatione huius medicine uel cliſteris heſi
tādum eſt eo q2 pregnans ꝓpter duas diſpōnes principales
¶ Et p̄ma q2 ipſa eſt in mēſibus pregnationis in qbus data
eſt euacuādi licētia per Hippocratē libro aff̄.p. Pregnātes
purgate ſi cōuenit. ¶ Et ſcdo iterū q2 dato q̄ adhuc eſſet p̄
gnans in alijs tēporibus hec tn̄ inde ſunt uerenda: ꝓpterea
q2 ſunt medicine debiles ⁊ nō violētes:⁊ ſententie auctorū nō
excludunt debiles imo fortes medicinas. ¶ Poſtq̄ vo dña
preeuacuata fuerit qd̄ oino necīum eſſe videt̄ tunc ꝓcedet̄
circa ipſam faciēdo diuerſiones leues que mās a matrice ſu
perioribus partibus coicates diuertē poſſunt leui tn̄ tractu pro
pter piculū embrionis:⁊ eſt inſtr̄m 3m cōueniēs:ut fiat lenis
cruriū fricatio a genu inferius attrahēdo uerſus pedes uſque
quo aliqualiter mēbra eius igroſſent̄ ⁊ rubeſcāt:⁊ debet hec fri
catio fieri cum pānis mediocris aſperitatis actu calidis ⁊c̄.
¶ 4m vo inſtr̄m ſupaddēdū eſt ſi mulier nō fuerit per ꝓcedē
tia alleuiata q̄ ſup cauillis pedū eius per mēſuram quatuor
digitorū fiant ligature cū inſtitis latitudinis duoꝝ digitorū
que mediocrem faciant cōpreſſionem ⁊ frequenter uſqueq̄
appareat qd̄ dictum eſt per fricationes fieri ¶ 5m inſtrumē
tum eſt ubi predicta non cōferant q̄ fiat applicatio uentoſa
rum ſup carnoſis p̄tibus interioribus tybiarū ⁊ frequenter
ſine ſcarificatione uſquequo aliquid de iuuamento per eaꝝ
applicationem ſubſequi videat̄. ¶ Predictas autem uento
ſas ⁊ ligaturas nequaq̄ intelligo appl cari debere coxis ſm
q̄ fieri conſueuit ne propter fortem agitationem in fetu ⁊ in
humoribus matricis fiat de aborſu ſuſpitio. ¶ 6m vo iſtru
mentum iterum ꝯueniens ad diuertendū ubi predicta non
bene cōtulerint eſt diuerſio que magis ꝯfert accidētibus cordis
⁊ capitis:⁊ eſt q̄ in adiutorijs apud principium ſpatularū

inferius fiāt ligature cū ſtrictura ad leuē dolorē producēdū.
¶ 7m vo ad hāc intētionē eſt uētoſarū ſine ſcarificatione ap
plicatio in carnoſis partibus lateralibus colli ſupra oſſa ſpatula
rū inuētis. ¶ 8m vo ingenioſi ⁊ ſublimis opationis eſt ut p̄hi
beat̄ matricis ſupeſcētus ⁊ uētoſitatū ad ſupiora eleuatio cū
medicinis interpoſitis īter ſtomachū ⁊ matricē in qbus ſit v̄
tus frāgēdi uētoſitates ⁊ repellēdi caldē cum v̄tute carmina
tionis ⁊ ſtipticitatis que oia fundantur in medicinis remiſſe
caliditatis hn̄tibus aliqualiter fetorē leui faſtidiū ⁊ abomi
tionē imponere matrici:ut eſt deſcriptio ceroti huius. ℞.
ſumach gallarū cupſſi maſticis acatie ſeminis plantaginis.
añ.ʒ.i.cimini modicū torrefacti carui feniculi añ.ʒ.i.ſ.ſemis
petro.ʒ.i.coriādri ꝑpati.ʒ.ii.reſine clare.℥.ii.galbani.ʒ.v.diſ
ſoluātur gūmi cū aceto citoniorū ⁊ mūdificentur a ſuperflui
tatibus per colaturā:deinde cum infrigidari ceperint oppo
nātur ſpecies predicte ⁊ fiant cerota duo ſperica.quoꝝ vnus
ſuperponat̄ vmbilico:⁊ ibidē reſeruet̄:⁊ aliquādo permute
tur de ipſo ad alterū ſm opportunitatē. ¶ 9m vo inſtrumētū
eſt ut ſi ſupradicta mulier nollet predictū accipere cerotum
fiat hoc linimētum ab vmbilico ſuperius per omnē regionē
ſtomachi ⁊ hypocādriorū. ℞.olei de keiri citrini.ʒ.ii.olei de
myrto.℥.ii.laudani electi.ʒ.ii.ſtoracis calamite.ʒ.iii.ſquinan
ti ciperi calami aromatici ſpodij añ.ʒ.ſ.coriādri preparati.ʒ.
ii.cere quātum ſufficit fiat vnguētum molle ⁊ calidū appli
cetur ubi predictum eſt. ¶ 10m vo inſtrumētum ⁊ magne ne
ceſſitatis eſt ut ſi comprehendatur in ſtomacho eius corru
ptam eſſe materiā cholē ⁊ humoralē que multū inclinet̄ ad
ſuperius ſtomachi quādo cognoſcit̄ ex nauſea ⁊ appetitu ad
uomitū tūc educat̄ materia illa cū leui ⁊ cōſueto uomitiuo
hoc. ℞.ſyrupi ſimplicis acetoſi.℥.i.ſ.aque putealis groſſe ⁊
viſcoſe.℥.iii.fiat hoc totū tepidū ⁊ det̄ in potu:⁊ ſi poſt ipſius
aſſumptionē per horā vnā uel duas nō euomuerit impona
tur ori digitus aut penna cū quibus titillatio fiat in principio
iſophagi ⁊ materia educat̄. Si aūt cōtingeret q̄ corpulēta
materia ad ſtōchū nō aſcēderet imo interius ꝑpitaret̄: tūc
tētet̄ eius ſubductio cū hoc leui lenitiuo ⁊ abſterſiuo. ℞.aque
decoctionis tamarindorū.℥.iii.gelenfabin.℥.ii.miſce ⁊ da to
tū in potu calidū hoc lenitēdo incidēdo ⁊ abſtergēdo ſtoma
chū cōuenienter mūdificare poteſt. ¶ 11m vo remediū eſt ut
ſi cauſa nocumēti illatus in ſtomacho percipiebat̄ eſſe mul
titudo uentoſitatū quod cognoſcitur extenſione ſtomachi cū
gargulatione ⁊ rugitu ⁊ multitudine eructuationum: tunc
ſubueniat̄ ei cum electuario deſcripto ab Auicēna 21° tertij.
capitulo de appetitu pregnantis in fine ſm hunc modum.
℞.cimini infuſi in aceto per triduum:deinde exiccati ⁊ torre
facti origani olibani omnium añ.℥.i.caſtorei.ʒ.ii.gelenfabin
lib.i.fiat electuarium de quo in mane ante cibum ⁊ ante ce
nam in ſero dentur.ʒ.ii.uel.iii.cum aqua decoctionis gario
filorum ⁊ indubitanter iuuamentum excellens percipietur
¶ 12m vo remedium ⁊ magne neceſſitatis ꝓpter ſyncopim ⁊
pulſum cordis eius eſt epithima iſtud quod calide cum pā
no de grana applicetur ſub mamilla ſiniſtra ipſius ante prā
dium quatuor vicibus ⁊ poſt prandium per vnam horam
uſq3 ad horam cene ſaltem octo vicibus ⁊ erit in coiuuamē
tum reprimendi fumoſitates ⁊ maſtrias ad pectus.cuius eſt
hec deſcriptio. ℞.aque acetoſe aque cicoree ⁊ meliſſe añ.℥.i
doronici.ʒ.i.ſ.oſſis de corde cerui fragmētorū hyacinti ſma
ragdi ⁊ ſaphiri añ.℈.i.margaritarum.ʒ.i.foliorum auri cū
predictis contritorum numero ſex:macis gariofilorū ligni
aloes añ.ʒ.i.croci.ʒ.ſ.aceti.℥.i.vini maluatici uel alterius be
ne fumoſi ⁊ antiqui.℥.iii.miſce totum ⁊ inuicem ebulliat q
buſdam ebullitionibus ⁊ fiat ex eo ut iam dictum eſt. ¶ 13m
vo remedium eſt ut ſi generoſa domina hec nō uellet epithi
ma ⁊ iterū dato q̄ ipſum applicaretur horis iam predictis
intermedio vo tp̄e ſuper regione cordis eius cōtinuo teneat
hunc ſacculum collo alligatū:cuius deſcriptio. ℞.ſpecierū
electuarij de gēmis.ʒ.ii.ſpecierum electuarij de ligno aloes.ʒ.
j.hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ.℈.ſ.ynum.oſſis de corde cerui

ʒ.ij.oīa per ſe ſubtilr puluerizent̄ ⁊ ꝯſuant̄ in ſacculo de ſyn
done de grana ꝗtitate ſemiſſis ⁊ applicet̄ ut predictū eſt.
¶ 14ᵐ ꝺo inſtrm̄ ꝯueniēs ad mūdificandū ſtōchū ⁊ ꝓhiben-
dum aſcēſum fumoſitatū a matrice ⁊ ab ipſo ad cor ⁊ ad ca
put eſt mūdificatiuū ſtomachi ei adminiſtrandū ſm̄ hunc
modū. ℞.mellis roſati colati.ʒ.ij.ligni aloes puluerizati.℈.
j.det̄ hoc totū in potu cū.ʒ.ij.aque acetoſe ⁊ bugloſſe ⁊ eſt ſe
re de remedijs Auic.deſcriptus.21ᵒ tertij.cap̄ de uniuſ̄ regi
mine ꝓgnātis. ¶ 15ᵐ ꝺo inſtrm̄ eſt ꝙ dn̄a hec ſemp an̄ cibuꝫ
accipiat rotulā vnā vni⁹ ꝯfectionis per horā an̄. ℞.ſpērum
eɫuarij de margaritis deſcriptione Auic.cap̄ ſtatī aſſato.ʒ.
ij.zu..albi lib.ſ.aque mēthe.q.ſ.ad coquēdū zuccarū ⁊ fiat
ꝯfectio in rotulis. ¶ 16ᵐ ꝺo inſtrm̄ ad intētionē oīum predi
ctoꝝ ⁊ rectificationeꝫ ſtōchi cōſumptionē mātrū eſt uſus ty-
riace Andromachi cū tertia ſui pte de eɫuario de ſeminibus
quoꝝ amboꝝ cōmixtoꝝ accipiat̄.ʒ.ſ.aut.℈.j.in mane aliqn̄
cū.ʒ.ij.aque decoctionis granoꝝ myrti ⁊ inueni in eo iuua-
mētū notabile ut apparere pōt ex ꝟtute cōponentiuꝫ. ¶ 17ᵐ
ꝺo inſtrm̄ eſt ut hec dn̄a continue poſt cibum oēm accipiat
fruſtū vnū dyacitonitē facti ſm̄ iſtū modum. ℞.pulpe cito-
nioꝝ cōſeruate lib.ſ.doronici maſticis macis an̄.℈.j.gariofi
loꝝ ligni aloes ℈.ſ.fiat cōfectio in rotulis.ʒ.ſ. ¶ 18ᵐ ꝺo in
ſtrm̄ eſt ut ſemp in manu ſua teneat puluerem iſtū in ſyndo
ne ligatum quē ſepiſſime odoret. ℞.coriandri nō ꝑparati.ʒ
iij.caſtorei.ʒ.j.ſe.naſturtij:ſe.eruce an̄.℈.j.laudani.ʒ.ſ.fiat ob-
um puluis de quo fiat ut ſupra. ¶ 19ᵐ ꝺo inſtrm̄ eſt ꝙ domi
na iſta ſup caput eius teneat ſacculum iſtum a ꝑncipio ca
pilloꝝ uſqꝫ ad zenit capitis ſupextēſum. ℞.ambre.ꝗ.vj.ma
ſci.ꝗ.ij.melliſſe ſe.baſiliconis ligni aloes maiorane aſſari ſti
cados an̄.ʒ.ſ.gariofi.ʒ.j.ſ.ro.ʒ.ij.fiat puluis ſubtilis omninꝫ
per ſe ⁊ cōſuant̄ in ſacculo de ſyndone de grana facto habē
te latitudinem ꝗtuor digitoꝝ. ¶ 20ᵐ ꝺo inſtrm̄ eſt ut locus
matricis eius a ſpōdilibus renū uſqꝫ ad finē ſpine ſepe inū
gat̄ hoc linimēto. ℞.olei de violis citrinis olei de myrto an̄
ʒ.j.ſ.trociſcoꝝ de roſis.ʒ.j.ſandarace gallie muſ.ſquinātī ci-
peri an̄.ʒ.ſ.pulueris melliſ.℈.ij.cere.q.ſ.fiat vnguētum mol
le ⁊ liniat̄ locus ille cū ipſo calido. ¶ 21ᵐ ꝺo inſtrm̄ eſt ut do
mina iſta ſepe maſticet folia menthe ſubrubee in ſtipite ſuo
aut ſaltem mēthe aquatice in ripis fluuioꝝ inuente que a ꝗ
plurimis ſapiētibus balſamita nolata eſt. ¶ 22ᵐ inſtrm̄ eſt
ut aliqn̄ ſaltem in die ſemel inter coxas eſt retineat fruſtū co
ti magnum calefactū ⁊ ſuffumigatum cū puluere gallie muſ.
piecte ſuper carbonibus ignitis. ¶ 23ᵐ inſtrm̄ eſt ut genita
lia eius uel inguina aliqn̄ inungant̄ cum calido oleo ita cō
poſito. ℞.olei de maſtice ⁊ de myrto an̄.ʒ.ſ.gallie muſcate.ꝫ.
iterant̄ ſimul ulamata cōtritione ⁊ ex calido ipſo fiet lini-
mentum ut ꝑdictum eſt. ¶ 24ᵐ ꝺo inſtrm̄ eſt ut mulieri iſti
oī mane ante prandiū fiat pedum infuſio ⁊ coꝝ ablutio uſqꝫ
ad medietatē tybie cū aqua calida huius decoctionis. ℞.ro
ſarum granoꝝ myrti coriandri preparati an̄.ꝟ.j.ſ.melliſ-
ſe recentis uel ſicce.ꝟ.ij.coquant̄ oīa ⁊ fiat ex eo ut ꝑdictū
eſt. ¶ 25ᵐ inſtrm̄ eſt ut hora paroxiſmi cū apparent ei acci-
dentia ꝑuationis ſenſus ⁊ motus ſup capite eius effundat̄
oleum calefactū de maiorana aut oleū nardinum aut oleū
lilioꝝ alborū a cōmiſſura ſagittali uſqꝫ ad locum cōiunctio
nis colli cum ſpatulis ut ſecuret̄ a tranſitu in ſubeth uel apo
plexiam uel alteram diſpoſitionem malam. ¶ Ultimum ꝺo
ſuperaddēdum oībus ꝑdictis eſt:ꝙ in regimine ex pte cibo-
rū ⁊ potus hec generoſa dn̄a inquantum pōt euitet oīa vina
multū fumoſa calida ⁊ aromatica: ipſum enim euitare do-
cuit Auic.21ᵒ tertij.cap̄ de curatione prefocationis.⁊ gratia
huius affirmauit Hippocras vinum nigrū eſſe in his caſi-
bus ꝯueniens ⁊ nō albū ad hoc ut aliqualiter ꝯfortet matriceꝫ
⁊ coſtidones:⁊ ſic capiti ⁊ ſupioribus minus effumatiuuꝫ:⁊
oē tale cōuenire ei:⁊ ꝓpe cū aq̄ extinctionis calibis ſilr etiaꝫ
euitare debet carnes ⁊ cibaria groſſa difficilis digeſtionis ⁊
effugiat etiā iura oīa pinguia ualde ⁊ vnctuoſa ⁊ aromatum
effuſiuāꝫ capiti ⁊ excitatiuū nētoſitates uſuꝫ. ¶ Reliq̄ autē
iſtis ſupaddēda ⁊ hoꝝ oīuꝫ canonicā applicationē relinꝗ pi
tiſſimo phyſico ſuo qui tanꝗ ſapiētiſſimus hoꝝ oīuꝫ regimē
⁊ motorē gubernare poſſe. ¶ Et his ita regulariter aꝗ liciꝫ
tis altiſſimus oīpotēs hui⁹ generoſe dn̄e ſanitatē reſtituet:⁊
eā a piculoſis accidētibus ꝓſeruabit qḋ ſui miſericordia di-
gnet̄ facere:qui cūcta bene facit ⁊ regulat. Amen.

Pro uxore ſuprascripti Domini Galaſii de piſis:

¶ Poſt cōſiliū factū tranſmiſſa fue-
runt remedia iſta 7ᵒ ianuarij pro cōſeruādo ptum ⁊ felicitā
do eā ne piclitet̄. ℞.ſpērum dyamargaritonis.ʒ.ſ.ſpērum
eɫuarij de ligno al.ʒ.ij.zuc.roſ.antiqui.ʒ.ij.cōſerue citonio-
rum.ʒ.iij.folioꝝ auri numero.vj.margaritarū.ʒ.j.fiat eɫua-
rium cum ſyrupo de corticibus citri. ¶ ℞.ſpērum roſate
nouelle.ʒ.j.ſ.trociſ.de roſ.ʒ.ij.zuccari albi.ʒ.v.fiat confectio
in rotulis.ʒ.iij. ¶ ℞.aloes abluti.ʒ.j.ſ.gallie muſ.℈.ſ.maſti-
cis coralloꝝ thurꝭ.an̄.ꝗ.vj.fiāt pille cū zuccaro roſarū ⁊ de-
aurent̄. ¶ ℞.puluerū gallarū.ʒ.j.maſticis coralloꝝ rubeo
rū acatie hypoquiſtidos an̄.ʒ.j.ſ.ſucci roſ.aque plātaginis
an̄.ʒ.ſ.amili.ʒ.iij.croci.℈.ſ.fiat linimētum in mortario.

Conſilium.47.

De melācholia a mā melācho-
lica fcāb. ¶ Diuiditur autē
conſilium in tria capitula.

¶ Inueſtigatio ipſi⁹ egritudīs ⁊ ei⁹ cāe p ſīḡ pnoſtica. Cap̄.1.

Baptiſta Uincētinus adoleſcēs
de honoranda familia
Cripie cōdolēdū eſt:laborat egritudine
que ꝓpie melancholia dici debet:⁊o qꝛ
eſt corrupt⁹ in opationib⁹ ꝟtutis imagi-
natiue ⁊ cogitatiue:imaginat̄ enīꝫ cor-
rupte ſe eſſe ꝑlatū ⁊ ſeruuꝫ dei deuotiſſi-
mū ⁊ catholice legiſlatorē magnuꝫ:cum
neqꝫ habeat diſpōnem ad hoc neqꝫ ingeniū neqꝫ exercitiuꝫ
ad talia potētem ꝓmouere ipſum. ¶ Neqꝫ etiā ſoluꝫ corru-
pta eſt in eo imaginatio ut dictū eſt: ſed cogitatiue potentie
opationes in eo corrupte ꝓducunt̄.ex falſe enim imagina-
tis ſpēs taliū imaginationū corrupte deferunt̄ ad organuꝫ
cogitatiue ⁊ pmutāt ipſius cōplexionē ⁊ ſpūm etiā qui eſſe
debet inſtrm̄ opationis ipſi⁹ cogitatiue:⁊ ex pmutatione or
gani ⁊ inſtri cogitatiue potētie opꝫ ipſam cogitatiuam corru
pte exire in opationes eligendi ⁊ elicendi. Igit̄ potētia talis
dicit ⁊ exit in actum orādi ꝑdicandi ⁊ de lege dei ſermocinā
di qḋ totū in eo appet eſſe ſm̄ ſpēm corruptionis in opatio-
nibus ambarū virtutū predictarum.ſ.imaginatiue ⁊ cogita
tiue. vnde deterior eſt hec ſpēs ꝙ fuerit illa quā narrat Gale-
nus de illo qui corrupte imaginabat̄ tubicines eſſe in came
ra ſua ⁊ iubebat expelli eos:imaginabat̄ enim qḋ non erat:
ferebat tn̄ iudicium qḋ afferre debebat:⁊o ꝙ pulſatores in
ſtrumentoꝝ expelli debēt a cameris in quibus ſunt hoīes ta
lem leſionem cerebri habentes. ¶ Eſt autē hec melācholie
ſpēs ꝓueniens a mā melancholica fecali eo ꝙ excludit oēm
rixam furiā uel querimoniā que ſunt accidētia inſeparabi-
lia manie ⁊ ſuarum ſpērum.ſ.canine lupine ⁊ demoniace:
de qbus tribus nō ad ꝓpoſitum ingredi debeo qꝛ adoleſcēs
hic iſtis nō moleſtat̄ egritudinib⁹.neqꝫ enim vnꝗ aliquis
demoniacus aut maniacus dicit̄ niſi cum egrotat per melā-
choliā per aduſtionem genitā:quare ꝑmo tertij.cap̄ 4ᵒ.cap̄
de melācholia. Cū qꝫ melācholia cōpenitur cum ſaltu ⁊ rixa
⁊ ſcintillis permutat̄ nominatur mania. ¶ Et neqꝫ dicitur
melācholia aliq̄ ſpēs niſi illa cuius cauſa eſt a cholera nigra
nō aduſta:hec aūt melācholie ſpēs partim ꝓcedit per eſſen-
tiā male cōplonis fri.⁊ ſic.in cerebro multiplicate:partīꝫ per
ſpēm male cōplonis fri.⁊ ſic.multiplicate in corde ꝓpter do
miniū mel̄ ce māe multiplicate in ſplene que ab eo nō cōue-
nienter digerit̄ reſoluit̄ uł expellit̄ ad mēbra ad que nāliter
expelli ſolet. Silr etiā epar eius notabilr debilitatuꝫ eſt in ex
pellendo melācholiam ⁊ depurgādo ipſam a ſanguine. Et
ſplen ipſe iterū debilitatus eſt in attrahēdo melācholiam ab
epate quare per uniuerſum corpus ⁊ adiꝑm cor melica mā

multiplicat̄ que inficit ipſum cor permutando cōplōnem eius ⁊ ſpm̄ ipm̄ faciendo ſylueſtrē.i.inepti ad opōnes conue nientes: cū igit̄ ipſe vitalis ſp̄s hac mala cōplone cōplo natus delegat̄ ad cerebrū. neceſſe eſt pmutari cōplōnē cere bri ad melicā diſpōnē ⁊ ſylueſtrē: lʒ enim in eo ſit fixa mala cōplo frida ⁊ ſicca ut p̄dictū eſt: pʒ tñ magnam ptē hui⁹ diſpō nis pēdere a nocumēto epatis ⁊ ſplenis: ⁊ proprie in depurā do ſanguinē. ut p⁹ tertij. cap̄ p̄allato. ⁊ ulr gdē cholā nigra multiplicat̄ ⁊ gn̄at̄ qñqʒ cū mēbri opantis nutrimētū qd̄ eſt epar cū debilitat̄ ab expulſione ſupfluitatis mel̄ce.i. qñqʒ mł tiplicat̄ melia cū mēbri qd̄ eſt cāatinū cholere nigre ⁊ eſt ſplē. qñqʒ debilitat̄ in duabus rebus quarū vna eſt attractio fecis ſanguis ⁊ cinereitatis eius ab epate: ⁊ altera eſt expulſio ſup fluitatuʒ que ad ipm̄ ex eo trahitur ad locum qui eſt ei prepa ratus. ¶ Et ex hoc fundamento intelligenti apparere poteſt hanc diſpoſitionem eſſe grauem ſatis ⁊ uerendam: quoniam ipſa ſequitur nocumentuʒ epatis ſplenis cordis ⁊ cerebri ut declaratum eſt.

Quod autem diſpō ipſius depēdeat a mā meli ca feceali ex mēbris apparere pōt ¶ Primo ex pmutatione coloris ad liuiditatē q̄ſi plūbeam. ¶ Scd̄o ex habitudinis extenuatione que cuerſa eſt in ma raſmum uel conſumptionem totius corporis. ¶ Tertio ex fi xione imaginationum ⁊ eſtimationum corruptarum in qui bus continue laboret delusive orando predicando: ⁊ ſic de alijs. ¶ Quarto ex uentris ſtipticitate. ¶ Quinto ex ſuper fluitatum prime digeſtionis tranſmutatione ad colorem li uidum uel opacum. ¶ 6° ex ſomni paucitate: qui tñ p̄fūdus eſt in tpe in quo dormit. ¶ 7° qr urine ei⁹ limpide uł aquoſe cū remiſſa albedine cū aliquali liuiditate apparent ⁊ tenues ⁊ clare cū cōtētū crinoidali uel cinericio ad liuiditatē tēdēte. ¶ Octauo ex diminuta ipſius digōne q̄cūqʒ hoc videri pōt ¶ Nono ex timoris inſtantia ⁊ fixione. ¶ Decimo ⁊ ultimo ex luctu eius in quo frequēter laborat. ¶ Nō dico de pulſu qr notū eſt oib⁹ q̄ eſt paruus tardus ⁊ rarus cum duritie ⁊ ſic citate repreſentatus. ¶ Unde ex oibus coadunatis ad inuicē deducitur hanc diſpōnem eſſe uerendam ſatis ⁊ ad ipſi⁹ cu rationem tranſeundum.

¶ De cura per dietam. Cap̄.ii.

Regimē itaqʒ hui⁹ in ſex rebus non nāles ſuc cincte tranſibo: qm̄ eidem ⁊ aſtantib⁹ ſatis diffu ſe pertractaui. Itaqʒ oīno omnium rez nō natu ralium operationes ab eis calefaciendo ⁊ hume ctando prouenire debent ut fiat ad lapſum con trarietas: quoniam ipſe eſt frigidus ⁊ ſiccus. ¶ Habitet igit̄ in loco ⁊ in camera mediocris caliditatis ⁊ humiditatis: ⁊ pa nis eius ſit puriſſimus nullo modo furfureus non habens etatem niſi vnius aut duorum dierum ad plus. ¶ Omnes etiam carnes quibus utitur ſint multum pingues ut pulline agnine vituline capreoline ⁊ ſibi ſimiles. ¶ Et utatur ſepe la cticinijs cibis ⁊ proprie de recocta ⁊ caſeo recenti abſqʒ ſale. ¶ Et de herbis comedat bletam ſpinachiam maluam criſo locannā cucur. ceraſa melones amigdalas ⁊ auellanas recen tes ⁊ pira dulcia ⁊ reliqua iſtis ſimilia. ¶ Salſa vō cibaria ⁊ acria ⁊ acetoſa oīno euitentur ⁊ cibos paſtiles oppilatiuos viſcoſos ⁊ difficilis digeſtionis omnino euitet: vino utat̄ al bo ſubtili aromatico claro ⁊ dulci commixto ſemper cum ter tia uel quarta parte ſui aque bugloſ. ⁊ melius eſſet eidem ci bum in quattuor vicibus in die partiri q̄ vnam cibi menſu ram in duabus vicibus exhiberi. omnino enim ſpargere cuʒ debilitate virtutis eſt ei melius. ¶ Caueat a uentris ſtipaci tate: imo prouideatur ei cum inſtrumentis infra dicendis. ¶ Et extendatur mora eius in ſomni prolixitate ⁊ nullo mo do in vigilia. ¶ Omnino autem in eo procedatur ad diuer tendum eius corruptas imaginationes inducēdo eidē oēm modum conſolationis ⁊ letitie: ita q̄ conuerſentur apud ipm̄ cantantes ⁊ diuerſis muſicalibus inſtrumentis continue la borantes: ⁊ narrentur ei hyſtorie delectabiles ⁊ pprie de his que negocia mulierum concernunt. ¶ Omnino autem eui tetur acceſſus monachoʒ ⁊ gabadeoʒ ad eum ⁊ proprie eorū qui pannos induunt nigros ⁊ retonſo capite triſtantes ⁊ lu gentes. Hec de regimine rerum non naturalium breuiter ex pedita ſufficiant.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄.iii.

Uic ad penes rerū medicinaliū adminiſtrationem duodecim inſtrumentis mihi viſuʒ eſt puideri debere. ¶ Quoʒ p̄m̄ eſt huic puero fiat hec euētio quaʒ facē intēdebā ſi tp̄s expectaſſet. ℞. aque lactis ca prini.ʒ.iiii. epithimi.ʒ.ii. polipodij foliorūʒ ſene. añ.ʒ.ii. ſalis indi dyagridij. añ. ℈.iii. penidiarū.ʒ.i. infundant̄ oia in.ʒ.iiii. predicte aque per diem nāłē. deinde colent̄ ⁊ exp̄ mantur ⁊ predicte colature ſuperaddatur electuarij dyaſene deſcriptione Nicolai.ʒ.iii ⁊ totum calefactum in aurora bi bat̄ ⁊ poſt dormiat p horā vnā ⁊ poſt qrtā horā accipiat aq̄ bugloſ.ʒ.iiii. cuʒ.ʒ.i. zuccari calefacte: ⁊ poſt per horam vnā accipiat prandium. ¶ Sumpto minoratiuo adminiſtretur ſibi hoc ſcd̄m inſtrm̄. ℞. violaruʒ ſy. de thimo. añ.ʒ. vi. aque bugloſ.ʒ.ii. aque melliſ.ʒ.i. miſce ⁊ accipiat ipm̄ diebus. x. cō tinuis ⁊ hore in precedenti minoratiuo deſcripte. ¶ Tertiū inſtrm̄ eſt hoc q̄ ſi diebus quibus aſſumit digeſtiuum uēter eius eēt ſtipticus utatur iſtis pillis de quibus omni ſero acci piat vnā uel duas [illegible] cōtinuando.j. uel.ij. ſm̄ q̄ conuenientius opabunt̄: quarū deſcriptio. ℞. epithimi poli po. agaric. añ.ʒ.ſ. ſalis indi.℈.vi. lapidis armeni lapidis laza li p̄paratorum añ.ʒ.i. aloes p̄parati cuʒ ſucco endiuie.ʒ.ij. for mentur pillule pro omni.ʒ. vij. cum ſucco roſarum. ¶ 4m̄ in ſtrumentum eſt q̄ poſt digeſtiui aſſumptionem euacuet̄ cum medicina parum fortiori uel audaciori q̄ fuit precedens: ſi cut cum tali. ℞. pillarum indaz.ʒ.ſ. lapidis armeni.ʒ.i. dya gridij gra.ii. ſalis indi. gra.i. fiant pille cū ſucco roſ. ⁊ exhibeā tur hore ⁊ conditionibus in p̄mo medicamine deſcriptis. ¶ 5m̄ inſtrm̄ q̄ ſequentibus. x. diebus poſt minoratiuum ac cipiat hoc digeſtiuum predicto parū fortius. ℞. ſy. de epithi mo.ʒ.j. ſyrupi de corticibus citri.ʒ.ſ. aque meliſſe bugloſſe añ.ʒ.j.ſ. miſce ⁊ accipiatur ut in precedenti digeſtiuo dictum eſt. ¶ 6m̄ inſtrumentum eſt ut poſt 2m̄ digeſtiuum edet̄ cum hoc medicamine. ℞. electuarij ſolutiui ad melīā deſcriptiōe Auicenne in ſecundo de viribus cordis.ʒ.v. lapidis armeni ʒ.ſ. accipiatur calidum ut ſupra de euacuatiuo dictum eſt. ¶ 7m̄ inſtrm̄ eſt ut poſtq̄ iſte vir fuerit 2° euacuat⁹ utat̄ hoc elīo de quo oī mane in aurora accipiat ad q̄titatem nucis deglu tiendo ipm̄ ⁊ tarde cibū poſt ad minus tribus horis: ⁊ ſolco ēt ex ipſo exhibere q̄titatem auellane imediate ante prandiū ⁊ ante cenā ut in cibis eius ſigilletur vis confortādi cor ⁊ cere brū ⁊ purificandi ſanguinē ⁊ defendendi ſpm̄ ab impreſſiōib⁹ qualitatū melicarum. cuius deſcriptio. ℞. florum boragis ⁊ bugloſ. ſe. acetoſ. kariof. enō. violarum adianthi politrici ca pill. ue. añ.ʒ.ij. ℈. fiſticorum infuſorum in ſucco bugloſ. per duos dies naturales.ʒ.iiij. pinearum ſilr preparatarum.ʒ.iij corticis mirabolanoʒ idoʒ.ʒ.j. hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ ʒ.j. oſſis de corde cerui doronici zedoarie añ ʒ.ij.ſ. lap̄. armeni lap̄. lazuli preparatorum ana.ʒ.ij. zuccari ſecunde decoc. lib. j.ſ. foliorum auri numero.j. margaritarum electarum.ʒ.j. ſ. coquatur zuccarum lento igne cum lib.j. ſucci pomorum apiorum uel aliorum dulciſſimoruʒ uſqʒ ad ſucci ipſius con ſumptionem: deinde cum ceperint tepeſieri ſuperaddantur alie ſpēs minutiſſime puluerizate per ſe ⁊ in fine ponantur gra.ij. muſci. ⁊ ℈.iiij. ambre ⁊ fiat electuarium: hoc enim elua rium eſt efficaciſſimum: diligenter eius deſcriptio examinet̄. ¶ 8m̄ inſtrm̄ ⁊ principale eſt deſcriptio huius empli de quo ſemper ſuper mamilla ſiniſtra portet peciam vnā quadrāgu latā latitudis ſpāſe ⁊ ſit calefactum ⁊ ſufficienter ſuperligatū cuius deſcriptio. ℞. capił. ue. florum borag nis bugloſ. ⁊ ace toſe recentium aut ſiccorum ana. M.v. rcr. recentium non dum apertorum complete lib.ſ. farine ordei.ʒ.iij. terben tine clariſſime.ʒ.ij. been alb. ⁊ rub. ana.ʒ.j. doronici: oſſis de

corde cerui florū roſmarini violarū añ. ʒ. ij. ſ. croci. ℈. ij. ſucci boraginis lib. ſ. coquantur ſimul ſuccus cum terbentina ⁊ fa rina ordei: deinde alijs ſuperadditis diligēter incorporenſ ⁊ fiat emplaſtrum ⁊ applicetur ut dictum eſt. ¶ 9m inſtrm̄ eſt uſus pulueris quem fere continue olfaciat. ℞. macis. ʒ. ſ. ga rioſi. cinamomi electi ſe. baſiliconis ligni aloes añ. ʒ. ij. muſci ambre. añ. gra. i. ſ. fiat puluis ⁊ ligetur in ſyndone de grana retorta ⁊ continue odoret ipſum. ¶ 10m inſtrm̄ eſt ut poſtq̄ tenuerit ſuper corde ſuo emplaſtrum imediate dictum tunc faciat iſtud epithima per alios 12. dies continuos infunden do in ipſo pānū de grana duplicatum in mane ante prādiuꝫ tribus vicibus ⁊ per horam poſt prandium uſqꝫ ad cenā ſal tē qnqꝫ vicibus: ⁊ iteꝝ poſt cenam apud ſomnū alijs duabus vicib⁹: ⁊ ſic iſte pānus tepidus ſit pauce caliditatis. cui⁹ deſcri ptio. ℞. aque bugloſſe meliſſe ana. lib. i. aque roſmarini ma iorane ana. lib. ſ. muſci ambre ana. gra. ij. been al. ⁊ ru. ſe. baſi liconis coral. ru. ana. ʒ. ij. hyacinti ſmaragdi ſaphiri. añ. gra. iij. vini maluatici uel alterius vini aromatici cyathum vnuꝫ miſceanſ oia ⁊ leuibus bullitionibus bulliant: deinde cum leui panno ſuperponantur ut dictum eſt. ¶ 11m inſtrm̄ eſt puluis hic de quo vir iſte oi ſero qn̄ uadit ad lectum aſpgat a principio capill. uſqꝫ ad ſummitateꝫ capitis p mediū ipſius latitudis quatuor digitoꝝ ponēdo de eo ad q̄titatē granorū vi. ordei. cuius deſcriptio. ℞. macis corticū citri ana. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. i. ſ. ſtoracis calamite floꝝ roriſmari ſticados betonice pulegij añ. ℈. i. pulueriçentur oia ſubtiliter ⁊ diligēter oia pon derata miſceātur. ¶ Ultimū inſtrm̄ eſt vnguētū hoc de quo ſtōchus ⁊ oia hypocōdria imo uſqꝫ ad inguina iungenſ ipo calefacto ⁊ ſupponaſ pānus calefactus ⁊ duplicatus prius ⁊ ſuffumigat⁹ cū puluē ligni aloes carbonibus ignitis ſupaſ perſo. cuius deſcriptio. ℞. olei de maſtice olei de mētha ana ʒ. i. ſ. olei de croco añ. ʒ. vi. garioſi. ʒ. i. ſe. leuiſtici cerui ſiſtcos ⁊ ruthe añ. ℈. ij. gra. paradiſi. ʒ. ſ. cere albe q̄tuꝫ ſufficit. fiat vn guentum mediocris tenacitatis ⁊ fiat ut dictuꝫ eſt. ¶ Hec ſūt que mihi utiliora ⁊ magis neceſſaria in hac diſpoſitione ap paruerunt.

¶ De egritudinibus neruorum ſequuntur conſilia:

Conſilium. 48. De paraliſi continens capitula quatuor.

Licet in hac diſpōne paraliti ca ſermo pliꝫus neceſſarius eſt utilitatē afferēs huic dn̄o q2 tn̄ operā dare nō poſſuꝫ ſm q eēt neceſ ſariū. Jō q̄tuꝫ cōmodius potero ea que mihi utiliora videbuntur enuntiabo q̄ tuor particularibus capitulis enuntian do.

¶ De regimine paraliſis per adminiſtrationem debitam cibi ⁊ potus. Cap. i.

Uoꝝ p⁹ eſt hec. q hic dn̄s utaſ cibis natural̄r cale factiuis ⁊ exiccatiuis abſcidēdo oia iſtrida⁊ humectatiua cibaria: panis q̄ ei⁹ plus ſit fermēti ⁊ ſalis bn̄s q̄ cole panis. ¶ Et carnib⁹ utaſ pdi cū faſianoꝝ turturū ⁊ auiū minutarū. Carnes vō caſtrati ⁊ vituli nō ſunt ita ꝯuenientes ei niſi cocte cū rore marino ſerpillo mētha saluia ⁊ ſilibus. Carnes vō porcine ſa lite ſunt ſibi utiles: recens vō porcelli caro non comedaſ niſi cū p̄dictis herbis ⁊ raro ēt. ¶ Nullus piſcis uſus eſt ei cōue niēs niſi p̄paratus cū p̄dictis herbis: piſcib⁹ tn̄ ſalitis uti pōt ¶ Lac ⁊ lacticinia cibaria oia dimittanſ ⁊ fruct⁹ oēs ēt p̄ter fi cus ⁊ amigdalas ⁊ auellanas ⁊ ſiſticos: oēs autem alios fru ctus omnino dimittat. Caſeus non cōuenit niſi ſalſus ⁊ anti quus. ¶ Caules blete rape ſpinachie dimittentur ⁊ ola legu mina preter cicera rubea: que comedere debet cum menthe ſerpillo hyſopo ruthe petroſellio ⁊ feniculo. ¶ Butyri uſus omnino dimittatur. ſed oleum oliuarum propter antiquuꝫ eſt ſibi valde utile. ¶ Omnia aromatica calida ſunt ſibi uti lia: ut. ſſ. cinamomum galanga crocus ⁊ ſimilia. ¶ Uinum dimittat oino q̄tū pōt. ſi aūt pp etatē aut ꝯſuetudinē hoc fie ri non pōt eligat vinum rubeū antiquū qd̄ tn̄ ſemp lympha tum bibat cum 3ª aut 4ª pte aque roſmarini. Et ſi abhorreret ex mixtione tali ſaltē ſemp añ prādiū ⁊ cenā bibat cyathū vnū de decoctione aut aqua roſmarini. Si aūt pp cōſuetudinem nollet aut non poſſet bibē vinū rubeum ⁊ inclinaretſ ad albū tunc eligat vinū albū pauciferū lymphatū cū aq̄ decoctiōis ij. q̄. padiſi poſitoꝝ in vna fiala cōſūptiōe facta q̄rte ptis trib⁹ remanētib⁹. ¶ In q̄libet cibatione caueat a potu ⁊ cibo replē tib⁹ ſtōchū cum extenſione grauatiua ⁊ pondere: utatur quie te omne exercitium corporale dimittens.

¶ De regimine per medicinalia. Cap. ij.

De regimine vō medicinali in 2º cap̄ deſcribam que videnſ mihi neceſſaria pro erronibus eius ¶ Primo itaqꝫ hic dn̄s oi mane bibat. ʒ. v. de aqua roſmarini calida in aurora p quinqꝫ dies ⁊ tardet cibū ad minus horis quatuor. ¶ Sex ta die ſequenti euacuetur cum. ʒ. iiij. ierelogodion: accepeis cum. ʒ. ij. aque eupatorij calefacte: ⁊ tardet prandere per ſex hōs: aut ad minus per quinqꝫ. ¶ Licet enim pillule fetide huic viro ⁊ egritudini conuenientiores eſſent. ℞. agarici ele cti. ℈. ij. aſſe fetide. ℈. ſ. ſſ. gra. xij. dyagridij. gra. ſ. fiant pillu le cum ſucco apij ⁊ oēs exhibeantur in potu. ¶ Poſtq̄ ergo ſemel purgatus fuerit tunc iterū reuertatur ad accipienduꝫ hoc digeſtiuū ꝯtinuatum per dies. viij. hora ſupra ſcripta: cu ius deſcriptio. ℞. aque diſtillationis eupatorij ireos ⁊ abro tani añ. ʒ. i. ſ. ⁊ calide accipiantur cum modico çuccaro: quā tum enim hec tria ſunt neruoꝝ mundificatiua legatur a Se rapione Auic. ⁊ ab oib⁹ alijs. ¶ Cum ergo digeſta fuerit mā his diebus iterum euacuetur cum aliqua predictarum medi cinarum ⁊ ita fiat in ſua cura reuolutio de digeſtiuo ad eua cuans ⁊ econtra: tales eniꝫ egritudines per ſe aliter eradicari non poſſunt phyſico beneficio. ¶ Si aūt diebus quibus ac cipit digeſtiua intermedijs uēter eius non eſſet hn̄ fluxibilis tunc oi ſero accipiat vnā de infraſcriptis pillis pap añ cenā ℞. pillaꝝ de ſpēb⁹ q̄re dn̄r alefangine. ʒ. i. pulpe collogntide ⁊ agarici añ. ℈. ſ. ſalis indi. gra. v. formenſ pille cum ſucco apij de omni. ʒ. xi. ⁊ accipiantur ut dictum eſt.

¶ De qbuſdā medicinis māerū ꝯſumptiuis. Cap. iij.

Tertiū caplm̄ exprimit quaſdā medicinas māeꝝ conſumptiuas: ⁊ ſunt quatuor. ¶ Quarum pri ma eſt q hic dn̄s accipiat oi tertio mane p duas horas añ diem. ʒ. ſ. confectionis anacardine cum ʒ. i. ſ. aque ruthe calefacte ⁊ tardet comedere ad minus per quatuor horas. ¶ 2m ſpāle ⁊ melius eſt ut hora p̄ dicta idem dn̄s accipiat tres de iſtis pillis. ℞. caſtorei ⁊ aſſe fetide añ. ℈. ſ. ligni aloes electi. ℈. i. formentur pille de ol. ʒ. ix. cum elluario metridato. ¶ 3m ſpāle remediū eſt hoc. ℞. metri dati uetuſtioris q̄ hēri pōt. ʒ. i. ⁊ bibatur hora p̄dicta cū. ʒ. i. ſ. aque ſaluie calefacte. Et ſi aqua illa eſſet de ſaluia ſylueſtri longe melior eſſet. Hec eni medicamina oia ab oibus illuſtrio ribus approbata ſunt. ¶ Ego autem experiētia certa ſcio q ſi eger aſſueſcat omni mane accipere. ʒ. iij. de aqua roſmarini cum tribus granis pulueris piretri mirabili iuuamento ei confert.

¶ De inſtrumentis localibus. Cap. iiij.

Quartū vō ⁊ ultimū caplm̄ deſcribit quedā inſtrm̄a localia. ¶ Primū itaqꝫ eſt q ſi eger balneeſ aut mēbra ſepe infunderet uel embrocet in aqs ther maꝝ ſecurāt hōiem a p̄uatione ſenſus ⁊ motus: ſed ois paliſis eſt p̄uatio ſenſus ⁊ mot⁹. igitur ⁊c̄. ¶ 2m locale eſt hoc. ℞. pul. piretri. ʒ. i. bulliat cū lib. i. olei oli uaꝝ uſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ptis. Et de oleo iſto calefacto mēbra oia leſa quater aut ſaltem ter in dienāli vngantur ma gnifice ꝯfert: ⁊ ſcribitur hoc a Serapione capitulo de piretro auctenticatum a Gal. 8º de ſimplici medicina legetibi. ¶ 3m re(m) eſt ut mēbra iungantſ ex oleo cucumeris aſinini calefacto ¶ 4m remediū eſt ut mēbra egra liniant ⁊ fricenſ cum vnctc

liquida ⁊ eſt ꝑſidiū ſingulare. ſcripſit eni Sera. ꝙ ↄfert ſtupi bilitati neruoꝝ mēbroſoꝝ ꝓueniēti a reple͞tone fri. hu. materie. ❡ In iſtis tñ inſtrīs ordo teneat̃ ꝙ ante applicationē ipſoꝝ membra euaporent̃ cū uapore fumoſi vini ꝓiecti ad lapidē molarem bñ calefactū: ita ꝙ fumus ille recipiat̃ ſup membris oībus leſis: cum ergo mēbra diligenter fuerint cum pannis exiccata tunc inungant̃ ex aliquo ꝑdictoꝝ linimentoꝝ calido rō ꝑmutādo ſemꝑ vnū linimētū poſt aliud. nā ex ↄtinuata applicatione vnius medicine ſup mēbro nō ſequit̃ impreſſio exoptata: pp qḋ 4° ꝑmi ꝑcipit Auic. in meditatione nō eē ſtā dū in vna medicina: imo ꝑmutandū ab vna ad alteram: non tñ virtute differentē. Cum ergo mēbra fuerint decēter linita: tunc ſtatim cooperiant̃ cum pelle vulpina bene calefacta. Et ſi haberi poſſet pellis dahaon tunc longe melior eſſet ad laudem dei. Amen.

Pro eodem de paraliſi. ℞. radicum peonie hermodactylorum arthanite rube añ. M. j. coquant̃ in duabus ſitulis aque marine uſq; ad conſumptionem tertie ptis. ❡ Item. ℞. olei de caſtoreo. ℥. i. ſ. olei de euforbio. ℥. i. ariſtol. ro. arthanite abrotani ſticados ⁊ anacardi. añ. ʒ. ſ. ligni aloes. ʒ. i. muſci. gra. ij. cere albe quantum ſufficit. fiat vnguentum mediocris mollitiei. ❡ Item. ℞. olei nardini. ℥. iiij. piperis albi camepitheos camedreos centaurec minoris ana. ʒ. ij. trocil. ʒ. ſ. cere albe quantum ſufficit. fiat vnguentum molle. ❡ Supraſcripta tria remedia applicata cōtinuentur der. x. dies hoc modo. primo omni mane ante cibum infundantur ſpongie magne in ſupradictam decoctionem bene calidam: ⁊ applicetur omnibus partibus ſtupidis ⁊ dolentibus ⁊ vniuerſaliter omnibus iuncturis leſis quater renouando ipſas membris bene applicatas. ❡ Item de ſecundo vnguento diligenter inungantur predicte partes. ❡ Itē 3° de tertio vnguento extendat̃ ſup pānis: ⁊ ponat̃ calidum ſup oībus mēbris ꝑdictis: ⁊ ſemper hoc poſt applicationē ſpongiaꝝ mane ⁊ ſero per duas horas ante cibū cōtinuādo per decem dies iam predictos. ❡ Cum ergo ↄtinuauerit x. diebus ꝑdicta remedia: tunc reuoluat ſe ad ſequentia per alios decem dies. ❡ Primo quidem accipiat̃ fruſtum lapidis molaris ferramentoꝝ ⁊ calefiat in igne: ⁊ tūc illi lapidi ſuperſfundatur fiala vna: uel lib. i. ſ. vini albi ſubtilis ⁊ antiq ⁊ bene potentis paulatim ſuper illo lapide ſtillati mēbro ſemper diligenter cooperto cum ſclauina qñ ita ſuffumigatur. ❡ Cū ergo ita ſuffumigat° fuerit exicca bñ mēbrū p decimā ptē hore. poſt illud iungat̃ cū hoc oleo diligēter calo: poſt cuius vnctionē mēbra inuoluant̃: ⁊ ligent̃ cū ſtupa canabina bñ cala. Eſt aūt linimētū tale. ℞. olei de euforbio. ℥. iiij. olei de ruta. ℥. i. caſtorei: piretri: xriū piperis. añ. ʒ. i. viol. ʒ. i. ſ. cōquaſſentur ſimul in mortario: ⁊ applicet̃ ut dictum eſt. x. dieb°: ⁊ poſt illud reuoluat ſe ad altera remedia per alios decem dies ⁊ de his ad iſta remedia reuoluendo ſe: ⁊ econuerſo uſq; ad medietatem madij: ⁊ ſpero ꝙ habebit conualeſcentiam egregiam. ❡ Ut autem ſupradicta remedia ſalubrius conferant utatur hic dñs confectione ſequenti: de qua ſemper poſt cibum accipiat fruſtū vnū. ℞. ſpēꝝ dyacori. ʒ. i. xilobalſami: ligritie: aniſi añ. ʒ. ſ. zuc. albi lib. ſ. cum aqua peonie: uel acori fiat confectio in rotulis. ʒ. ſ.

Conſilium.49.

De tortura oris ⁊ faciei cum paraliſi totius dextre partis.

Egritudo huius viri multū uerēda eſt. qm̄ ipſa nō ē ſimplex egritudo: imo eſt cōpoſita ex gñe egritudinū male cōple͞tonis ⁊ male compōnis. Eſt eni mala cōple͞to frida ⁊ hūida in ptib° oīb° cerebri ſui ⁊ in pte cerebri poſteriori: a qua oriunt̃ nerui mot° ⁊ ad pūmū ⁊ i pte anteriori cerebri: a ꝗ oriunt̃ nerui ſenſus qui exiſtūt ibi a ꝑdnio. lꝫ in eadē anteriori pte ēt īueniant̃ vili neruoꝝ mot° ſic in pte poſteriori multi iueniunt̃ vili neruoꝝ ſenſus: lꝫ immixti cū alijs. ❡ Eſt ģ hec egritudo forte: qm̄ eſt paraliſis que eſt cōpōnalis egritudo ꝓueniēs ex oppilone neruoꝝ oriētiū a nucha ⁊ ſm ptē ipſius nuche. Eſt ēt uerēda egritudo. ꝓpes q: ipſa cōplicat̃ cū ſpaſmo muſcloꝝ faciei mouētiū: uel mouēdebētiū mādibulas: in quoꝝ origine muſculoꝝ ⁊ neruoꝝ imerſa eſt mā dilatās eos ſm latū: ⁊ abbreuiās ſm lōgū. vñ facta eſt tortura que eſt morbus officialis. i. membroꝝ officio mot° uel ſeruitio mot° inuētoꝝ corrūpēs: ul ꝑmutās faciē hūanā a formoſitate ſua p quā mādibule ↄtrahunt̃ ſurſum v̄ſus ꝑn̄m. ſ. cerebri: ⁊ remouet̃ p eā bonitas obulationis duoꝝ labioꝝ. ſ. in pte ↄtracta. ❡ Cū eni labiū ſupi° cōtrahit̃: ⁊ inferius ↄhit̃ uerſus latera accidit ex illo ꝙ amboꝝ labioꝝ ſuperficies nō bene appodiant̃ ad inuicē: itaq; in extremitate illoꝝ labiorum apparet quaſi foramē inter ea: ita ut eorum lingua ab aſpicientibus uideri poſſit. ❡ Et ſequit̃ ēt ex hoc ꝙ eger exſufflare nō poteſt ab intus ad extra. ❡ Et ſequitur ꝙ 3° pomum maxille ptis ↄtracte tuberoſum fit. ❡ Et ſequit̃ 4° ꝙ facies diſcoloret̃ propter priuationem trāſitus ſpūum: ⁊ ſanguinis ad ſuperficiem genarum. ❡ Et ſequitur 5° ꝙ ſupercilium inferius ↄcipit v̄ſus pomū maxille: ſuperius aūt labium eleuatur v̄ſus tempus leſum. Inferi° eni ꝫ labium declinat: ⁊ ↄcidit cū a v̄tute nō ↄuenienter ſuſtentet̃ ⁊ non q: moueat̃ motu recto deorſū q: imobile eſt. ſupercilium aūt ſupius eleuat̃: q: ↄtrahit̃ a ſpaſmo temporalium ptium. ❡ Propter quod ſequitur ſexto: ꝙ habentes torturā habēt oculum torte partis quaſi ſemiapertum. ❡ Et ſequitur ſeptimo: ꝙ habentibus torturam: remouentur ruge que ſolent de apparere in fronte. ❡ Ex quibus oībus ſpeculator colligere poteſt: ꝙ tortura eſt morbus cōple͞tonalis ⁊ officialis per quē corrūpit̃. i. ꝑmutat̃ humana facies a formoſitate ſua. ⁊ cōtrahuntur labia ſuperius uerſus latera. ⁊ ꝓhibet̃ bonitas obulationis duorum labioꝝ ſimul: ita ꝙ exſufflare non pñt patientes: neq; exſpuere per illā ptē: ⁊ ſenſus viſus percipit̃ eorum lingua detecta: ⁊ pomum maxille tuberoſum fit. ⁊ ſupercilium inferi° ↄcidit: ⁊ ſupi° eleuat̃ ⁊ remouent̃: aut debilr appent ruge frontis ⁊ temporū. ❡ Eſt aūt huius viri paraliſis egritudo cōple͞tonalis. q: a mala comple͞tone cerebri frigida ⁊ humida prouenieus ⁊ compoſitionalis: q: ⁊ multa mā in cerebro multiplicata contingit. ⁊ niſi virtus cerebri fuiſſet fortis ad patiendum ⁊ expellendū mām fuiſſet neceſſariū: ꝙ hic vir fuiſſet factus apopleticus maiori apoplexia. Expulſio enim māe rū ad anteriorē ptē cerebri ⁊ poſteriorē eius arguit fortitudinem virtutis ⁊ multitudinem māerum. pauce enim mā non potuiſſet duo replere loca ⁊ virtus debilis ipſam expellere nō potuiſſet. ❡ Eſt autem ex hoc hec paraliſis uerenda dupliciter. primo q: egritudo fortioris partis: quia dextre. ſecundo q: eſt vniuerſalis: quia totius dextre partis ablatio ſenſus: ⁊ non motus.

Hoc igitur in ſūma eſt fundamentū itelligendi formale harū egritudinū cāe ⁊ ſigna eaꝝ pp qḋ ad curā ꝙ citi° eſt poſſibile feſtinādū eſt. Incipiēdo a cura torture: que morbus eſt deterior. ēt q: hoies aſpectu reddit horribiles. Et 3° q: ut in pluribus plene curabilis eſt cū non fuerit confirmata. hominū enim multos perſepe ab hac tortura cōplete ſanatur. hoc aūt ualde rarius euenit in paraliſi. ❡ Propter qḋ hic ꝑ incipiā ponē regimē dicendo ꝙ iſte vir bonam hꝫ ꝓſperitatē ſue ſanitati acquirende: eo q: non bibit vinū. pp qḋ in potu ſuo utat̃ aqua melł p hūc modū facta. ℞. aque fluuialis lib. xxv. florum roriſmarini. ℥. ſ. bulliant ſimul per mediam horam. deinde ſuperaddent̃ mell. lib. ij. ⁊ coquātur lento igne uſq; ad conſumptionem tertie partis cum coclearí ligneo ſemꝑ abijciendo ſpumam. tunc ergo reſeruetur in uaſis vitreis colatum ⁊ bibat de hoc ad libitū ⁊ nō aliud. ❡ Carnes ei° ſint vituline caprioline ꝓ maiori pte ⁊ caſtrine ſi inueniunt̃ ⁊ leporine pl̄m aſſate in ueru uel ſuper craticula cū roriſmarino: ſaluia: origano: ⁊ calamento: mētha: pulegio ſaturegia: ⁊ ſerpillo: his duobus ꝓptē in oī cibario poſitis. ❡ Et comedat in ferculis cicera rubea: far: ⁊ riſum: caules ⁊ rapas recentes cū folijs ſuis ⁊ cūa quonis mō ꝑparationis.

¶ Lac aũt caſeuz ⁊ oĩa ſua ↄdimēta ⁊ paſtilia: ⁊ neruos: ⁊ cutes aĩaliuz effugiat tanꝗ ignē: ⁊ fructus oēs: ⁊ in ſumma regimē ei⁹ ſit attenuatiuũ. i. pauce quãtitatis. ¶ Quieſcat aũt ⁊ nõ exercitet ⁊ dormiat nõ valde plix ei⁹ capite ſemp eleuato in aere uel camera bñ calidis: ⁊ ꝓpe in camera ubi ligna abietis: oxni: iunipi: ⁊ ſiliuz plãtaꝝ calidaꝝ icēdant. ¶ Caput muniat birreto facto de pellib⁹ vulpinis oĩno aut ſaltē de agninis. ⁊ hec de regimie penes gñalia ⁊c̃.

Regimen aũt circa medicinalia hac ꝑma ſeptimana ↄſiſtit in. x. inſtrīs ↄſequētib⁹. ¶ Primuz eſt ꝙ apparente urina bñ colorata fiat ei flobotomia de vena ſaluatella in manu dextra inuēta iter annularē ⁊ auricularē digitos per quam educant ſanguinis. ℥. iij. ¶ 2ᵐ inſtrm̃ eſt hoc. ℞. pillularũ cochiarũ: pillularuz de ſarcocolla ⁊ de hermodactylis me. añ. ʒ. j. dyagridij. ℈. ij. formentur pillule. vij. cuz ſucco ruthe: ⁊ accipiant per. ij. horas añ diē ⁊ dormiat modicũ poſt eas: ⁊ tardet comedere uſqꝫ ad vj. horas. ¶ Tertiuz inſtrm̃ eſt ꝙ caput eius totuz raſum aut tõſuz cũ pãnis calidis bñ fricetur leuiter tñ uſquequo parũ rubeat cutis mane ⁊ ſero. ¶ Quartuz inſtrm̃ eſt hoc ℞. ſucci arthanite ⁊ eſt panis porcinus ſcutellã. ſ. ſticados pulegij: calamẽti: hyſopi. ℥. ij. violarũ. ℥. iiij. icorporent oĩa in mortario ultimata ↄtritione ſil' cuz ſuc. de quo totum caput abũde liniat poſt fricationē dictaz. ¶ Quintũ inſtrm̃ eſt ut iſte vir ſemp in manu ſua habeat rutham recentem odorando ipſam: ⁊ ſi de ipſa in cibarijs ⁊ per ſe comederet valde optimũ eſſet ei. ¶ Sextum inſtrm̃ eſt ꝙ iſte patiens ſemp in ore ſuo teneat mediã nucem muſcatã uel quartam ptem. ¶ Septimũ inſtrm̃ eſt hoc. ℞. olei de coſto. ℥. j. ſ. olei de euforbio. ℥. ſ. calamenti. ſe. ruthe ſticados: pulegij: ligni al. añ. ʒ. j. ſ. olei de caſtoreo. ℥. j. cere albe quãtuz ſufficit. fiat vnguẽtuz molle aſpergēdo ipm̃ cum aceto ſqllitico: de quo quater in die nãli totuz colluz eius a pñcipio occipitis uſqꝫ ad finē actu calido iungat. ¶ Octauuz inſtrm̃ eſt hoc ℞. arthanite recentis. ℥. ſ. maiorane. ʒ. vij. ligni aloes. ʒ. j. ſ. bulliant oĩa in vna fiala aque uſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis. hic itaqꝫ patiēs impleat os ſuuz aqua mellis aut ſuccari tepida. deinde impleat manũ ſuam decoctione ꝑdicta actu calida: ⁊ leuiter trahiciat de ea ter per narē dextram ⁊ totiens per ſiniſtrã: ⁊ hũc modũ medicãdi faciat tribus vicibus in mane: videlicet apud ortuz ſolis in meridie ⁊ per horã ante cenã ⁊ pēdet hic magnũ fundamẽtuz ſue curationis. ¶ Nonũ inſtrm̃ eſt ut iſte vir ſaltē in die ſemel ante prãdiuz uel cenam ſubijciat ſibi ſuppoſitoriuz vnum factũ de radice panis porcini recẽtis ad quantitatem vnius glãdis. ¶ Decimũ ⁊ ultimuz remediũ eſt ut hic patiēs omni ſero per duas horas ante cenam uel per tres deglutiat duo grana myrre bñ pinguis ⁊ citrine: ⁊ ſic ꝓcedēdo ſimul habet ingenia ⁊ inſtrã curationis cũ paraliſis ꝙ torture ſi pitus in medicina bene ꝑpendat. tranſacta aũt ſeptimana vna oportet ſcire de ſtatu ſuo. ⁊ tunc ꝓuideret ei de opportunis: qm̃ tales egritudines magnitudine ſui aduocãt medicum ſemper aſſiſtentem eis: ⁊ tu conſidera.

Cõſiliuz. 50. de tortura oris ⁊ uli paliſi dextri lateris ⁊ cura per duodecim modos.

Egritudo huius viri per ſe cognita eſt ideo nõ opꝫ multũ ſubtiliãdo ꝓcedere in theoria. uerũtñ in ea accelerare remedia ↄuenientia ꝙ magis eſt poſſibile: qm̃ egritudo valde ſeua eſt. Eſt eniz cõpoſita ex ſpaſmo ⁊ paliſi: ⁊ eſt po ſpaſmus pticularis in muſculis faciei ⁊ mãdibularũ: ꝓpter que iaꝫ ſuperuenit ei tortura oris: ⁊ eſt ulis paraliſis dextri lateris. Tortura eniz oris magis eſt i ſiniſtra pte: ꝓpter qꝺ ↄcluditur vniulr magnã ptez capitis ſui. ſe repletã cuz ab ipſo capite mã ſm ptē ꝓpulſa fuerit ad dextrã. ſm vo aliã ptem ad ſiniſtrã. ¶ Eſt etiã egritudo hec difficilis cũ ipſa ſignificet mãm in cerebro multã ↄgeſtã: eo qꝫ ipſa per modũ defluxus tēpore qſi inſtãtaneo ꝓpulſa fuit ad ꝑdictas ptes: ꝓpter qꝺ nõ oportet hic blãdiri: ſed oportet conari attrahere mãm: ⁊ euacuare per diuerſas ptes. ſi eniz moraret dubitabile eēt ꝙ multũ de mã multiplicaret ad ptez tortã ⁊ paliticã. non eniz eſt rõnabile credē totã mãm a cerebro ad ꝑdictas ptes fuiſſe trãſlatam: imo reliqas multas ipſarũ materierũ adhuc in cerebro remãſiſſe: ex quarũ ptitia dubitabile eſſet de ꝑmutatione ad epilepſiã: aut apopleſiã que ſuperuenire poſſent ꝓpter qꝺ feſtināter ꝓuideat ei ſm. XII. modos. ¶ Primus igit modus curationis coicans paliſi ⁊ torture ſuſtētat in regimine per res nõ nãles. Et ꝑ qdē utat brodijs cicercuz ⁊ farre ⁊ brodio caulis cũ petro. ſe. ⁊ ſemine aneti aut aliquo iſtoꝝ coctoꝝ in brodio galline uel caponis: aut pdicũ aut faſianoꝝ ſi potēs eſt. qbus etiã carnib⁹ uti pōt. ⁊ proprie aſſatis ⁊ etiã elixis. ¶ Ex qbus etiã fiãt iuſcula cũ farre uel ciceribus ↄfractis. ⁊ ↄferũt etiã ſibi vitelli oui in ꝑdicto brodio cocti ⁊ aliud nõ comedat ſaltē per ꝑmã ſeptimanã. ¶ In potu vo oĩno abſtineat a vino ⁊ utat aqua cocta per iſtũ modũ. ℞. floꝝ roriſmarini. ʒ. j. ſ. mellis electi lib. j. aque fontis lib. xv. coquant oĩa lento igne in vaſe lapideo bñ diſpumãdo: flores tñ ligent in pãno raro donec bulliãt cũ alijs. ¶ Scd̃s modus eſt ut in ſequẽti nocte in aurora dent ſibi pil. iſte ſup quas parũ dormiat imediate: ⁊ tardet cibuz horis ſex ⁊ per mediã horã ante accipiēdo ſcutellam vnã macri brodij carniuz ſuprascriptarũ. cuius deſcriptio eſt. ℞. pil. de ſarcocolla. ʒ. ij. pil. fecidaꝝ. ʒ. j. forment pill. vj. cum iera Gal. ↄuenientius enim opabunt magne extitere ꝙ parue. ¶ Tertius modus regiminis eſt: ut die imediate ſequẽti in aurora accipiat hũc potũ quē ↄtinuet dieb⁹ ad minus. vj. ℞. ſy. de ſticados. ℥. j. aque betonice: roſmarini: añ. ℥. ij. totũ hoc calidũ accipiat in aurora: ⁊ tardet cibus horis qtuor. ¶ Quartus modus eſt: ut die imediate ſequēti accipiat iſtas pil. ℞. pil. fetidaꝝ. ʒ. j. boni põderis. fiãt. vij. cũ electuario idi: ⁊ obſeruent poſt eas oĩa que dicta ſũt de ꝑmis. ¶ Quint⁹ modus eſt ut dieb⁹ intermedijs qbus ſumit ſy. tactũ omni die paꝝ ante cenã preter ultimã diez que accipit ſyru. accipiat pil. j. de pill. iſtis. ℞. aloes abluti. ʒ. j. agarici ſerapini collognide añ. ʒ. j. fiãt pil. de omni. ʒ. vij. cũ iera pigra. ¶ Sextus modus eſt: ut iſte vir ſemp in ore ſuo teneat mediã nucē muſcatã: ⁊ teneat ibi quaſi ſemper. ¶ Septimus modus eſt ut ſup capite ſuo a pñcipio frontis per medietatē capitis per. v. digitos uſqꝫ ad pñcipium ſpatulaꝝ pulueriçent oēs iſte ptes cũ iſto puluere in bona quãtitate leuiter ↄfricãdo. ℞. ſticados: pulegij: calamenti: betonice añ. ʒ. j. ſ. piretri coſti: ſtaphiſagrie. añ. ʒ. j. pul. maiorane. ℥. ſ. fiat oĩum per ſe puluis ⁊ poſtea cõmiſceantur. ¶ Octauus modus eſt ut tota ſpina ipſius a pñ⁹ ſpatularuz uſqꝫ ad finē ipſius tribus vicibus in die nãli inungat cum oleo de coſto calido bene ↄfricãdo: ⁊ toti ſpine ſuperaſpergat puluis ſuprascriptus. ¶ Nonus modus eſt ut tota ps ſiniſtri capitis ⁊ tēpus illius ptis omni mane ⁊ ſero, emplaſtret cum hoc medicamine rõnali calefacto. ℞. betonice recēns lib. ſ. ſticados arabici. ℥. ij. calamẽti mentaſtri pulegij: origani. añ. ℥. j. farine orobi. ℥. j. ſ. farine fabaruz. ℥. ij. croci. ʒ. ſ. coquant herbe oēs recētes in bono lixiuio. deinde incorporent cum alijs ⁊ cuz iſtis oleis. ℞. olei de caſtoreo olei de piperibus ⁊ de rutha añ. ℥. ij. ¶ Decimus eſt ut iſte vir ſemp in manu ſua teneat magnã quãtitatem ruthe: ⁊ olfaciat eã. ¶ Undecimus vo modus eſt ut ipſe ſemper ante cibuz per vnã horã accipiat rotulã vnam huius ↄfectionis: ⁊ poſt ipſam bibat cyathuz vnum ſui potus decti in ꝑ modo regiminis cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſpēruz pliris arcoticon: triumpipereon. añ. ʒ. j. ſuc. ſcd̃e decoctiõis ℥. v. cuz aqua roſmarini fiat ↄfectio in rotulis. ʒ. iij. ¶ Duodecimus eſt ut poſt ſcd̃am purgationē ſuprascriptã iſte vir omni mane hora ſyrupoꝝ accipiat. ℥. ſ. electuarij de acoro ⁊ bibat poſt ipſum cyathũ vnum medius ſui potus calidi.

hec ſunt remedia ſublimiora que in hac egritudine fieri poſſunt ſaltē pro pⁱma ſeptimana ꝛ ſcða: poterit tñ patiens in pceſſu ſcribere de ſtatu ſuo ſi fuerit opportunum fortaſſe ſibi prouideretur uberius ad laudem dei. Amen.

Conſilium.51. De tortura oris.

In viro iſto oportet de neceſſitate cō cedere fuiſſe multā de materiebus ↄtentā in cerebro quātum ad poſteriorē partem. vñ de motiui neruī: ꝛ ſexti paris ꝛ ſeptimi per ramos ab eis prouenientes effundunt aialem ſpiritum: qui debet eſſe in ſtrm motus mādibularum. ꝛ qꝛ agitatio in materiebus in cerebro facta nō fuit fortis in mandibulis neqꝫ in muſculis earū: nec materia illuc propulſa fuit vnita: nec tante potētie ut faceret torturā fortē. Ideo oportet de neceſſitate ↄcedere virtutē in nitētem cōtra mām eſſe fortē: ꝛ mām paucam: ꝛ expulſione inſenſibili ꝛ ſenſibili per os ꝛ palatū fuiſſe euacuatā: ꝛ a pfundis cerebri ptibus fuiſſe inclinatā ad exteriora: quare hec diuerſio ſecurabit virū iſtū a forti tortura ſpaſmoſa: ꝛ fortaſſe eādē a tortura paralitica. ¶ Et qꝛ nō eſt rōnabile mās inuētas in pncipali mēbro frigido oppilabili ꝛ debili uelut cerebrū iñ ↄueniēter ꝛ totaliter euacuatas fuiſſe. ideo exiſtimo bile eſt ꝙ ptes que remāſerunt iterū poſſent facere vnā recidiuā paraliſis ꝛ torture: aut epilepſie ꝛ apoplexie ſi faceret ↄtingeret mās multiplicare in cerebro diu pmanere: vñ ꝓpter hoc apparet mihi huic viro ꝙ cītius eſt poſſibile ſubueniri debere ſm. x. inſtra iſta. ¶ Primū ꝙ abſcindat a ſe vinū ſaltē per mēſem futurū: a quo vino ſecedat: ſeu dino dimittat ipſū ꝛ bibat de hydromelle ſꝫ hūc modū. ℞. aque fontis lib. xv. pil. folioꝝ roſmarini. ℥. ij. mellis electi lib. j. bulliant ſimul paulatiue decoctione uſqꝫ ad ↄſumptionē quarte partis. deinde colet ꝛ utat illo. ¶ 2° pncipaliter mane ante diē per horā aſſumat has pil. minoratiuas diſtrahētes mās a capite. ℞. pil. de ſarcocolla deſcriptiōe Meſ. in de ↄſolatione. ℥. ſ. pill. cochiaꝝ. ʒ. j. formentꝰ pil. ſex cū electuario idō: ꝛ poſt eas tardet cibum per horas ſex. ¶ 3° pncipalr intēdat digeſtioni materiei cū hoc. ℞. aque iris: betonice. añ. ℥. j. ſ. aque floꝝ roriſmarini. ℥. j. miſce ꝛ calidū in potu recipiat totū per. v. horas añ prādium per dies ad minus. viij. ¶ 4° pncipalr in tēpore quo aſſumit hoc digeſtiuū: ſi uēter eius nō eſſet fluxibilis paꝝ ante cenā accipiat vnā de iſtis pil. ℞. agarici: hermodactyl. añ. ʒ. ſ. ſſ. electi: ſalis indi. añ. ğ. v. pil. de ſpēb⁹. ℥. ſ. formentꝰ pil. de oī ℥. vj. cū ſyru. de ſticados. ¶ 5° pncipalr poſt aſſumptionē digeſtiui ſoluatꝰ uēter cū hoc. ℞. ieralogodion. ℥. ij. electuarij de pſilio. ℥. ij. ſ. miſce ꝛ aſſumatꝰ totū cū aqua ſua hydromellis. ¶ 6° pncipaliter maſticet ſepe per horā ante cibū oēm fruſtum vnum nucis muſ. expuendo quod attrahit. ¶ 7° pncipaliter pulueriçetꝰ tota caluaries capitis eius cū hoc puluere. ℞. ſticados: betonice: arthanite: ligni aloes gaꝝ. añ. ʒ. ij. macis. ℥. j. fiat diuiſim per ſe puluis ſubtilis: ꝛ pectinando abſtergatur primus cum ponitur ſecundus. ¶ 8° pncipalr utatꝰ hac ↄfectione de qua ſemp ante cibū accipiat rotulā vnā. ℞. ſpērū electuarij de ligno aloes. ſpērum dyambre amboꝝ deſcriptione Meſue in antidotario. añ. ℥. j. ẓuc. albi lib. ſ. cū aqua betonice. fiat ↄfectio in rotulis triū. ℥. ¶ 9° pncipaliter memoret ſepe añ cibum ſuū facere ablutionem pedum ſuoꝝ uſqꝫ ad inguina cū aqua decoctionis foliorum hedere bene calida. ¶ Ultimo vō effugiat diuum piſciū recentum uſum. nocēt enim cerebro ꝛ neruis. 8° caū. in arcola mēbroꝝ capitis. meliores ſunt ei piſces ſaliti ꝙ recentes. Et caueat a leguminibus ꝛ prope dixis. a cibis paſtilib⁹ ꝛ lacticinijs omnibus: ꝛ propriē ab oibus vniuerſaliter actu frigidis ad laudem dei. Amen.

Conſilium.52. De tortura oris.

Ultra alia remedia alēs ordinata pro hac adoleſcētula occurrūt mihi ſeptē alia remedia ꝓ diſpoſitione ſua adminiſtrāda: que curabūt ipſam cōplete ab illa pauca tortura oris que ſibi remāſit ꝛ pſeruabūt ipſā ne creſcat ꝛ pmutetur ad peius. ¶ Sed tñ ꝓ pmittēdū ꝙ abſtineat a cibis ualde vnctuoſis [illegible] multū [illegible] raphano ꝛ ſilib⁹. ¶ Et ab illis que uētoſitatib⁹ replēt caput ꝛ uaporibus abſqꝫ acuitate: ut ſunt legumina oīa ut lac ꝛ oēs ptes lactis pterꝙ recocta que eſt ſibi utilis: ꝛ caſeus mollis ꝛ recēs: ꝛ caules: blete: ſpinachie: ꝛ oēs fruct⁹ ualde humidi corrupabiles: uelut ceraſa: criſomilla: cucumeres: angurie dimittantꝰ. ꝛ ad ultimū oē cibariū ad qđ accipiēdū neceſſaria ſit maſticatio fortis ꝛ lōga dimittēdus eſt. ¶ Potus vō ei⁹ ſit vinū rubeū bñ clarū nō ualde potēs: ꝛ adhuc refractū cū medietate aque de ciſterna. oīno aūt caueat a vino ſibi ualde fumoſo: qđ nō debet tāgere. ¶ De remedijs aūt medicinalib⁹ pmū eſt ꝙ oī tertio ſero per horā añ cenā abluantur pedes: tybie: coxe: manus: brachia: colli: facies: ꝛ gule: cū hac decoctiōe. ℞. folioꝝ lauri. M. ij. folioꝝ iunipi. M. iij. coquantꝰ in magna quātitate aque uſqꝫ quo fiat bñ aromatica: ꝛ cū ipſa calida lauentꝰ ptes pdicte. ¶ 2ᵐ remediū eſt hoc ꝙ oī ſero qñ uadit ad lectū ponat colū ꝛ ſpatulas ſuas ſup tabula de ligno cipſſi bñ calefacta ꝛ ſuperueſtita pāno ſubtiliſſimo: ꝛ teneat colū ſuū ꝛ ſpatulas ſup ea uſquequo tepefiat: ꝛ tūc vngatꝰ cū hoc linimēto. ℞. olei de coſto: olei irini. añ. ℥. ſ. olei de ſiſamo. ℥. j. olei de ſticados: peonie: rutbe: abrotani. añ. ℥. j. ↄquaſſentꝰ ſil in mortario: ꝛ accepta q̄titate ↄuenienti de hoc calefacto diligēter vngatꝰ colli ꝛ ſpatule: ꝛ ſupponatꝰ pānus ſiccus leuiter calefactus ſuper quo decūbere debet. ¶ 3ᵐ vō ſpāle remediū eſt ꝙ poſt predictā vnctionē ſup pte anteriore capitis a ſupiori pte frōtis per q̄tuor digitos lōgitudinaliter uſqꝫ ad ſūmitatē capitis ſpargatꝰ de hoc pulue q̄titas 4°ʳ. ğ. ordei inter capillos: ꝛ ſi nō curaret interponere puluerē capillis: tūc fiat ſacculus de ſindone de grana retorta: qui ſit longitudinis vnius ſemiſſis: ꝛ latitudinis 4°ʳ digitoꝝ. in quo ponatꝰ. ℥. j. huius pulueris. ¶ Puluis aūt iſte eſt. ℞. ğ. peonie. ℥. ij. macis. ℥. iij. gariofili ligni aloes: maiorane floꝝ roſmarini. añ. ℥. j. fiat diuiſim puluis per ſe. deinde cōmiſceātur. ¶ 4ᵐ vō remediū ſpāle eſt hoc. ℞. auree alexādrine ſaltē etatis annorū qnque mitridan. añ. ℥. ſ. peonie maiorane nucis muſcate: ſeminū rutbe. añ. ʒ. j. incorporentꝰ diligenter. deide poſt puluerīçationē ſupradictā ul poſt ſacculū degluttiat de hoc electuario quātitatē vnius fabe. ¶ 5ᵐ remediū ſpāle eſt: ut oī mane añ prādiū ꝛ cenā etiā per duas horas ipleat os ſuū de aq̄ decocta cū ẓuccaro. deinde in manu ſue accipiat de decoctione iſraſcripta calefacta: ꝛ trahiciat de ipſa leuiter per naſum ſuū ſaltē q̄tuor vicibus per quālibet narem: ꝛ ita ↄtinuet diebus ad minus octo. Decoctio vō quā trahere debet per nares eſt iſta. ℞. folij ligni aloes: ſticados arabica: radicū cucumeris aſinini añ. ℥. j. maiorane. ℥. ij. ẓuccari ſcðe decoctionis. ℥. j. ſ. coquātur oīa in libras. vj. aque uſqꝫ ad ↄſumptionē duaꝝ ptiū lēto igne: deinde colentꝰ ꝛ reſeruetur colatura in uaſe vitreo expoſito radijs ſolis: ꝛ cū opus fuerit de predicta coctione accipiatur cyathus vnus ꝛ caleſiat: ꝛ per nares trahiciatꝰ ut dictū eſt. ¶ 6ᵐ remediū pncipale ē ꝙ iſta adoleſcētula ſemp poſt prādiū ꝛ cenā accipiat fruſtū vnū iſraſcripte ↄfectionis. ℞. ſpērū dyamuſci dulcis. ſpērū dyābre añ. ℥. j. ẓuccari ſcðe decoctionis. ℥. v. ꝛ cū aq̄ maiorane fiat ↄfectio in rotulis. ℥. j. ſ. ¶ Ultimo vō hec adoleſcētula uti debet iſraſcriptis pillis. ℞. pillarū alefanginaꝝ deſcriptione Meſue in ſuo antidotario. ℥. j. ſ. bdellij mollis: pulpe collōqntide. añ. ʒ. ſ. fiāt pillule cū ſyrupo de ſticados. de oī. ℥. j. ꝛ circdaurentꝰ. ¶ Deſcriptio alia pillarū eſt hec. ℞. aloes abluti. ℥. j. agarici electi. ʒ. j. ſſ. ligni alo-

ro. ℥. iij. fiāt pille cũ ſucco ro. de oi. ʒ. ꝭ. Silr aūt horā pillarũ uſus iſto mō. qꝛ de pillis aureatis accipiat vnã per duas horas poſt cenã qñ fecerit fomētū cũ tabula cu pſſi: ⁊ vnctionē poſt ipã: ⁊ puluerizationē ſup caput: ⁊ cũ accepit eluariũ ſupraſcriptū: tūc illo ſero nō accipiat pillulã: ſꝫ illã accipiat duob⁹ dieb⁹ ſequētib⁹. ⁊ qñ accipit illã pillam dimittat eluariũ iã pdictū. ❡ 4° vō ſequēti ſero p mediã horã añ cenã accipiat vnã de alijs pil. nr̃is: ita reuoluēdo de iſta quã accipit ante cenam ad iſtã quam accipit poſt cenam continuando modum: ita ꝙ qñ acceperit electuarium dimittat pillulas: ⁊ econtra. ⁊ erit perducens ad ſanitatem.

Conſilium. 53. de impotētia motus ꝓgreſſiui que dr̃ paraliſis uere dici pōt.

NObilis vir Ludouicus de garçonib⁹ laborat diſpoſitione que eſt impotētia ad motū ꝓgreſſiuum: que neqꝫ paliſis uere dici pōt. qꝛ ois uera paraliſis aufert ſenſuꝫ ⁊ motū ⁊ maxime cũ ipſa fuerit vniuſis. i. alterã medietatē corporis dextrã aut ſiniſtrã inuadēs. ❡ Neqꝫ etiã hec diſpoſitio pōt dici paliſis in ſenſu cũ experiētia ſit in oppoſitū: eo qꝛ vir iſte in ſenſu tactus medietatis dextre: que paralitica fuiſſet dr̃ ſenſuꝫ hēt ↄuenientem diuꝫ obiectoꝝ tactus perceptiuuꝫ. ❡ Silr neqꝫ dici pōt paraliſis in motu: eo qꝛ mēbra mouent ut ſenſus oñdit. oportet igr̃ de neceſſitate ↄcedere ꝙ hec diſpō eſt impotētia ad ꝓgreſſiuũ motuꝫ extēſiuũ ⁊ ↄtentiuum: que eſt accñs paliſiꝫ conſequēs. ❡ Pōt aūt huius accñtis uerificatio hēri ut remāſerit aliqua oppilatio in neruis oriētib⁹ a ſpōdilib⁹ cordis uel colli per quos ſenſibilis ſpūs ⁊ motiuus ad brachia deferri ſolebat. ſilr etiaꝫ potuit remanē aliqua oppilatio in neruis oriētib⁹ a ſpōdilibus renū alkatin ⁊ caude: per ꝗs ſpūs motiuū deferri debēt ad pedes magnos. ❡ 2ª cã pōt eſſe debilitas que remāſit in neruis ſenſus ⁊ motus totius dextre ptis. ꝓpa eniꝫ debilitas illarũ ptiuꝫ abſqꝫ aliq̃ oppilatione cadēte in nucha ⁊ in neruis ab ea oriētib⁹ pōt eſſe cã debilitatis ⁊ īpotētie ad motū ꝓgreſſiuũ uel aliũ. ❡ Credo aūt ego ꝙ utraqꝫ iſtaruꝫ cauſaꝝ in hoc viro concurrat ad impediēduꝫ motū brachij ⁊ ꝓgreſſiuũ. ❡ Cuã ↄfirmari pōt ſatis ꝓpter longitudinē egritudinis: qm̄ a ſex annis citra moleſtat̃ hac egritudine. ❡ 2° etiam hoc confirmari pōt a poſteriori: qꝛ remedia que fuerunt eidē applicata a pncipio colli uſqꝫ ad caudam notabiliter pfuerunt ei. vnde in motu brachij dextri ⁊ ꝓgreſſiuo ſm pedē totum manifeſtaꝫ habuit alleuiationem. ꝓpter qd̄ bene ſperandam eſt ꝙ ſi ꝓceſſerit in cura ſua ↄuenienter ⁊ diſcrete notabilē habebit ↄualeſcentiam ut nunc ſequitur.

MOdus itaqꝫ regiminis eius pēdet ex debita electione rerū nō nãliuꝫ p. 2° ex debita adminiſtratione inſtr̃oꝝ medicinaliū. Pro declaratione itaqꝫ pmi ꝓ eligat̃ aer ſibi ↄueniēs in ↄ̃triuꝫ diſcraſie: ⁊ ſimiliter totū regimen ſex rerū non nãliuꝫ. ❡ Regimē vō medicinale huic viro ↄueniēs. XII. remedijs mihi cōplēduꝫ eſt. Quoꝝ pmum eſt ut iſte vir purget̃ oi uere a pn° mēſis martij uſqꝫ ad medietatē eius a. XX° die ſeptēbris uſqꝫ ad pncipiũ octobris per hūc moduꝫ. ❡ Pmũ itaqꝫ remediuꝫ eſt hoc minoratiuuꝫ: qd̄ in mēſe martij recipiat in aurora cum. ℥. iiij. aque mellis calefacte. ⁊ tardet cibũ ſuũ poſt aſſumptioneꝫ ipſius per horas. vi. accipiens in qrta hora cyathũ vnum aque ordei çuccarate calide ⁊ poſt ſex horas prādeat. ℞. electuarij indi. ʒ. ij. agarici electi. ʒ. ſ. rei pontici. ℈. j. ſſ. ſpice nardi. añ. ℥. v. ſalis gēme. ℥. j. miſce cũ aqua pdicta ⁊ fiat ut dictũ eſt. ❡ 2ᵐ remediũ eſt ut ſumpto minoratiuo iã dicto accipiat i aurora hoc digeſtiuũ calidū: ⁊ ↄtinuet tota vna ſeptimana ipm ⁊ tardet cibũ q̃tuor horis. ℞. ſy. de calamēto: ſy. de ſticad. oximel. cōpoſiti. añ. ℥. ſ. aque acori: betonice: ⁊ ireos añ. ℥. j. miſce. ❡ 3ᵐ iſtr̃m eſt ꝙ poſt digeſtiuuꝫ pſcriptũ octaua ſequēti die in mane purget̃ cuꝫ iſtis pillis. ℞. pillulaꝝ de ſarcocolla pillularũ fetidarũ. añ. ʒ. ſ. reformentur pillule. vij. cũ melle roſato ⁊ accipiant̃ ut dictū eſt. ❡ 4ᵐ remediū eſt ut in fine ſeptēbris accipiat hoc minoratiuuꝫ: ⁊ poſt ipꝫ obſuet ↄditiones ut de ꝓ minoratiuo iã ſcriptū eſt. ℞. pil. de agarico: pillularũ de hermodactylis. añ. ʒ. ſ. boni ponderis reformentur pille. vij. cuꝫ eluario ſucci roſarum. ❡ 5ᵐ iſtr̃m eſt ut poſt aſſūptionē pſcripti minoratiui accipiat hoc digeſtiuū: qd̄ continuet ſeptimana vna hora: ⁊ modis obſeruādis in ſyrupo pſcripto in purgatiōe ueris. ℞. aque betonice: aque faluie aque iue. añ. ℥. j. ſ. ſy. de eupatorio. ℥. j. miſce. ❡ 6ᵐ inſtr̃m eſt ut pcſtq̃ accepit digeſtiuũ pdictū octaua ſequēti die in mane purget̃ cũ iſtis pil. ℞. pillulaꝝ de hermodactylis. ℈. ij. pillaꝝ fetidaꝝ. ℈. ij. reformēt̃ pil. vij. cũ ſucco roſarũ: ⁊ accipiant̃ hora ⁊ cōditionib⁹ ſcriptis ⁊ obſeruandis in purgationib⁹. ❡ 7ᵐ pncipale iſtr̃m eſt ut tpe quo aſſumit digeſtiuũ ſemper tota ſpina eius inūgat̃ bis in die. ſ. in mane quādo ſurgit ⁊ ſero qñ uadit ad lectū cum hoc vnguento incipiēdo a pncipio colli uſqꝫ ad finē ſpine leuiter ↄfricādo. ℞. olei irini: ⁊ de coſto. añ. ℥. j. de piperibus. ℥. ſ. miſce. ❡ 8ᵐ remediū pncipale eſt ut tpe quo aſſumit digeſtiua pdicta ſi uēter eius foret ſtipticus utat̃ hoc puluere: de quo oi tertio ſero parꝝ añ cenã accipiat. ℈. j. cũ medio cyatho brodij: uel aque ordei çuccarate: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. turbit electi. ʒ. j. hermodactylorũ. ℈. ij. polipodij. ʒ. ſ. folliculoꝝ ſene. ʒ. ij. cinamomi electi: macis: çinçiberis: violarum gariofiloꝝ. añ. ℈. j. tartari. ℈. ij. ſalis indi ʒ. j. pulueriçent̃ omnia per ſe: demum cōmiſceantur diligēter. ❡ 9ᵐ inſtr̃m eſt ut poſtq̃ iſte vir purgatus fuerit utat̃ confectione dyacori: aut electuario de acoro: de quo omni mane per quatuor horas ante cibum accipiat coclear vnũ degluciendo ipſum ſicut Padue facere ſolebat. ❡ Xᵐ inſtrumentum eſt ut poſt pdictas purgationes ſalteꝫ ter in ſeptimana accipiat omni ſero cuꝫ uadit ad lectū. ℥. j. huius mixtionis. ℞. ſpēꝝ dyambre: ſpēruꝫ pliriſarcotici. añ. ʒ. ſ. oximellis cōpoſiti. ℥. iij ſyru. de calamēto. ℥. iiij. çuc. albi. ℥. iij. coquat̃ çuccarũ cũ ſyru. ⁊ cum inſpiſſatū fuerit ſuperaddātur ſpecies predicte cũ iam tepeſcat. ❡ XIᵐ iſtr̃m eſt ut dieb⁹ iſtis interpollatis aliqñ bis in ſeptimana in aurora bibat cũ aq̃ ſaluie calefacta. ʒ. j. ↄfectionis Hermetis poſt quã tardet cibũ horis ad minus q̃tuor. ❡ 12ᵐ vō remediuꝫ eſt ut in ſeptimana vicibus ſaltē 4ᵒʳ collutionē oris ſui faciat cuꝫ. ℥. iiij. aque mellis. ⁊. ʒ. j. ſ. ↄfectionis anacardine inuicē mixtis ⁊ calefactis. hoc eñi erit ſibi ſingulare remediū ad ipedimētū ſmonis. ❡ Sicut ad impedimētuꝫ motus digitoruꝫ in ſcribēdo nocitorum ſingulare remediuꝫ erit frequēs ablutio facta cuꝫ lib. X. aque cineris: ⁊ lib. ſ. ſulphuris viui decoctis uſqꝫ ad ↄſumptionē tertie ptis. ſpo eñi per hoc tale remediū manus ei⁹ ad laudabilē diſpoſitionē reduci debere: ſicut ⁊ totū corpus cũ alijs remedijs ſupraſcriptis ad bonã cōualeſcētiã reſtitui debere: quod totum altiſſimus miſericordia ſui concedere dignet̃ ad laudes perpetuas. Amen.

Cōſiliuꝫ. 54. de tremore capitis ⁊ brachioꝝ ex ſucceſſione ad cefalicã frigidam.

TRemor quo moleſtat̃ iſte nobil̃ vir eſt morb⁹ difficil̃ uel determinat̃ ei piculũ igēs aduēr⁹ egritudinũ neruoꝝ ut paliſis: ⁊ fortaſſis ſpaſmi ⁊ egritudinuꝫ cerebro appropriatarũ: ut epilepſia ⁊ fortaſſis apopleſia. ❡ Cum eñi iſte tremor ſꝫ ptē ſit egritudo capitis ſilr etiã ſit egritudo dextri brachij: patet ꝙ mã que fac̃ˡˡ hunc tremorem facile pōt eſſe cã epilie aut apopleſie. mlt̃iplicata eñi ipa in mlt̃is ptibus cerebri ꝓpter aliquã de cauſis mlt̃iplicationis eius facile pōt cōplete uel icōplete oppilare oēs uētriculos cerebri: ⁊ iã fuit iſte vir epilēticus: aut apoplecticus. ❡ Et cã qdē multiplicationis ei⁹ facile itelligēti appet uelut eſt ſupfluitas in potu: ⁊ ꝓpꝛie vini fumoſi dulcis ⁊ vinoſitatē hñtis: uelut etiã eſſet imodera

mus coitus ⁊ exercitiũ ſup cibatione factũ: ⁊ cõmorari in ae
re frigido ⁊ exercitari exeraníe: p que oportet caput incur
natũ tenere: ⁊ ueſtibus colli ualde ſtrigentibus ueſtiri: ⁊ ſic
de aliis. ꝓpter em̃ hec oia multiplicaret̃ mã: que ſi fluxibilis
⁊ aquoſa pſeuerarẽt moleſtãdo ṽtutẽ ad expulſionẽ ſui ad
originẽ nuche delata uł paliſi ʒ in aliq̃ medietatẽ toti⁹ cor-
poris oppilãdo efficeret. ¶ At ṽo iterũ ſi mãm iſtã ↄtigeret
⁊ adbuc q̃titate nõ multiplicatã: ſiue in mediũ ſubſtantie
groſſiorẽ fieri icitãte ṽtutẽ ad illi⁹ expulſionẽ: p neruos ꝓ-
pulſa extẽdẽdo eos ſʒ latitudinẽ facile põt eẽ cã ↄtractiui mo
tus neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ uerſus cerebrũ ⁊ icurreret ſpaſmus.
¶ Amplius iterũ opʒ ↄcedẽ hãc egritudinẽ necio eſſe uerẽ
dã ex nocumẽto cerebri ⁊ neruoꝝ: qđ appet ex tremore am
baꝝ ptiũ. ¶ Adhuc iterũ 4° oportet hãc egritudinẽ eſſe ſu
ſpectã: qm̃ ipſa eſt facta ſucceſſione ad cephaleã frigidã: que
nõ fuit canonice curata. ꝓpter qđ ↄcludit̃ in cerebro nõ ſo
lũ remãſiſſe reliq̃as mãei huius egritudinis: ſed etiã debili-
tatẽ cerebri que eſt cã ↄtinua gñationis harũ mãeꝝ p uiaʒ
idigõnis. ¶ Cũ g̊ mã huius egritudinis inueniat̃ pñs in ue
nis ⁊ neruis ⁊ cã gñationis ipſius ↄtinue fixa ꝑmaneat ne
ceſſe eſt ↄcedere egritudinẽ ipaʒ igẽtis piculi eſſe neceſſitati
uã niſi alr̃ prouideat̃ ei. uerũ quia res iſta lõga ⁊ accurata
multa ingſitione idigeret: ⁊ iaʒ nõ inſtat tpis cõmoditas in
pticulariter deſcribẽdo regimẽ qđ eſſet ↄueniẽs ex pte reꝝ
nõ nãliũ ⁊ medicinaliũ. Jdeo nõnulla pũcta regiminis ei⁹
ex pte regiminis nõ nãliuʒ ⁊ medicinaliũ ſuccincte pcurrã
reſeruãs intẽtionẽ ad ſupplẽdũ illa ſi in poſteꝝ fuerit neceſ
ſariũ. ¶ Jgit̃ vir iſte oĩno abſtinẽ debet ab uſu ciboꝝ ⁊ eo-
rum que ſunt fri. ⁊ hu. ut piſces oẽs: ⁊ proprie dixi: cancer ⁊
anguille. Et longe meliores ei ſunt piſces ſaliti q̃ʒ recẽtes: ⁊
euitet ſpinachios: bletas: cucu. portula. ⁊ ſilia. ¶ Et caue-
at ſũmope a reb⁹ groſſitudine ⁊ viſcoſitate ſua oppilãtis: ut
ſunt paſtille panis aʒimus nõ bñ cocť. ¶ Effugiat etiã le
gumina oĩuʒ ſubſtãtiã ſed brodio cicerũ ru. ⁊ alboꝝ: farro
riſo amigdalato uti põt. ¶ Et panis ei melior modicũ fur
furaceus ſalis ⁊ fermẽti modicũ hñs q̃ʒ cois panis. ¶ Co
medat carnes tpe ſuo vitulinas: capõnas: ⁊ minus frequẽ-
ter capõnas. ⁊ caro ſalita nõ pinguis eſt ei utilis. ¶ Fruct⁹
recẽtes oẽs vitare debet. limonib⁹ aũt ⁊ arãcijs ⁊ citro ↄdi-
to cũ ſpẽbus uti põt. ¶ Lac ṽo ⁊ lacticinios cibos nullo
mõ tãgat: nec caſeũ dulcẽ: ſed caſeus ſalit⁹ cretẽſis oĩno me-
lior eſt ei. ¶ Feniculũ ṽo ⁊ pe. mẽtbã: ⁊ roſmarinũ: ſaluiam.
ſerpillũ: oĩa talia ⁊ eoꝝ radices in multo uſu hẽat. paſtina-
chie: karote: cappares ⁊ ↄſilia bñ placẽt. ¶ De potu aũt ei⁹
dicẽdũ oĩno tpĩ debẽ dimittẽ vinũ ſi eſt dilector ſanitatis
ei⁹. pp qđ placeret mihi ſũme ut uteret̃ iſto potu: videlʒ q̃
accipiat de aq̃ bone ciſterne lib. xxv. floꝝ roriſmarini ſicco
rũ. ℥. j. bulliat aq̃ cuʒ his florib⁹ uſqʒ ad ↄſumptionẽ tertie
ptis ei⁹. deĩde ſupaddant̃ ei mel. citrini electi lib. ij. ⁊ iterũ
ſimul bulliãt ſucceſſiue bñ diſpumãdo cũ cocleari uſque-
quo q̃rta ps ↄſumat̃. demuʒ colet̃ per ſtamen bñ ſpiſſum
⁊ reſeruet̃ hec decoctio in uaſis mundis vitreis bñ coop-
ta. De hac aũt aqua bibat ad libitũ ſuuʒ loco vini. ſi aũt ꝓ
pter aliquã cãm recipe nõ ualet ſaltẽ miſceat̃ ei tertia pars
uel quarta ps vini rubei clari nõ ualde groſſi neqʒ fumoſi

De regimine ṽo medicinali icipiẽdo curã rõ-
nabiliter decem videnť mihi ab
eo obſeruari debẽ. ¶ Primum eſt q̃ ab hac die pñti q̃nta
martij uſqʒ ad duodecimã ei⁹ vno mane uẽtre ei⁹ uacuo fi
at flobotomia de baſilica dextri brachij ſub cubito: aut ra-
mo: ſiue ſaluatella ei⁹ in manu inuẽta iter digitũ anularẽ ⁊
auricularẽ ⁊ educant̃ ſanguinis. ℥. iiij. uł. v. ⁊ nõ miret̃ ali
qs. Flobotomia enĩʒ iſta idicationẽ accipit a repletione cor
poris ⁊ ꝓpter epatis a mã flegmatica ⁊ cholerica ſubdñan-
te: qđ appet ex pulſu eius magno ueloci ⁊ frequẽti: ⁊ colore
corporis uerſo ad citrinitatẽ: ⁊ tictura urine ad igneitateʒ
cũ groſſitudine idinatã. Cholerica igit̃ mã illud flegma diſ
ſoluẽs ⁊ ſubtiliãs facit ipſʒ ueloci⁹ ⁊ magis penetrare in pu

cipia neruoꝝ: ⁊ addẽ in nocumẽtuʒ hui⁹ egritudinis ma-
gnifice. ¶ 2ᵐ inſtrm̃ eſt q̃ facta flobotomia ſequẽti mane
ſoluat̃ uẽter ei⁹ cũ iſtis pil. ℞. pill. cochiaꝝ de ſarcocolla de
ſcriptione Meſ. añ. ʒ. ß. formẽt̃ pille. vij. cũ ſuc. roſ. ⁊ tar-
det cibũ poſt horis ſex ꝑmittendo q̃nta hora potum cyathi
vni⁹ aque calide ʒuccarate. ¶ 3ᵐ q̃ in die im̃ediate ſequẽ-
ti poſt ſolutionẽ dictã accipiat ↄtinue hũc potuʒ quẽ conti
nuet ad min⁹ per menſem. ℞. aque diſtillationis anſaco
che: betonice: roriſmarini. añ. ℥. j. ſyru. de ſticados: oxymel.
ſimplicis. añ. ʒ. vj. miſce: ⁊ calidũ in aurora accipiat ⁊ tar-
det cibuʒ horis q̃tuor. ¶ 4ᵐ eſt ut oĩ fine. xij. dieꝝ purget̃
cuʒ his pillis poſt aſſumptionẽ digeſtiui ꝓcedẽtis. ℞. pil.
ſticadoꝝ. ʒ. ij. pil. cochiaꝝ. ʒ. j. formenť pil. vj. ⁊ accipiant ho
ra ꝑdicta ⁊ cõditionibus obſuatis que in alijs pillulis ſuꝑi
pte ſunt. ¶ 5ᵐ ꝑncipale eſt ut vir iſte oĩ ſero cuʒ uadit ad le-
ctũ accipiat coclear vnũʒ radicũ acori ↄditi: ⁊ bibat poſt ip
ſum cyathũ mediũ aque anſacoche calefacte ⁊ ʒuccarate.
¶ 6ᵐ inſtrm̃ eſt ut oĩ ſero hora ſtati dicta ⁊ oĩ mane antẽq̃
ſurgat a lecto applicet pãnos calefactos ab origine nuche
per totas ſpatulas uſqʒ ad finẽ coſtaꝝ: ⁊ cũ ſẽſerit penetraſ
ſe in mẽbra tũc inungat ea ex oleo de anſacocha bñ calo dili
gẽter ↄfricãdo. hẽt enim cura huius egritudinis ꝓprietatẽ
mirabilẽ: ut 2° terti]. cap̃ de cura tremoris colligit̃. ¶ 7ᵐ
eſt ut iſte vir oĩno ꝑcuret uti frequẽter puluere cerebri lepo
ris cõbuſti: cuius. ʒ. ß. ante omnẽ cibũ per horã vnã ſemper
accipiat cũ hydromelle ſuo: aut cũ aqua anſacoche uel ma
tricarie. ¶ 8ᵐ inſtrm̃ eſt ut iſte vir tpe aſſũptiõis digeſtiui: ⁊
⁊ tpe intercedẽte inter purgationes ſaltẽ oĩ tertio die paruʒ
añ cenã accipiat j. uel ij. de iſtis pill. que ſubducẽdo uẽtrem
trahũt aliqđ de materia anteced{e}te hui⁹ egritudinis. ℞. alo-
es electi infuſi ⁊ ↄſeruati per decẽ dies in aq̃ maiorane. ℥. ij
agarici electi. ʒ. ß. colloquintide. ʒ. ß. ß. electi. ʒ. ß. formẽtur
pillule de oĩ. ʒ. vj. cũ aq̃ roriſmarini. ¶ 9ᵐ inſtrm̃ eſt ut poſtq̃
iſte vir his purgatus fuerit aſſueſcat oĩ die añ cenaʒ per ho
ras. ij. facẽ ſibi apponẽ uẽtoſas ſup ſpatulis ṽſus nucham
que ſint uehementer ignite abſqʒ ſcarificatione: ⁊ pmutent̃
diuerſis locis aſcendẽdo ⁊ deſcẽdẽdo. ¶ Xᵐ eſt ut iſte vir oĩ
ſero cuʒ uadit ad lectũ faciat ſibi pulueriʒari totã poſterio-
rẽ ptẽ capitis a ſummitate eius ṽſus collũ cuʒ pulnẽ iſto: ꝓ
ius tñ cũ digitis leuiter madefaciẽdo cutẽ abraſaʒ cuʒ aq̃ vi-
tis. eſt aũt deſcriptio pulueris hec. ℞. arthetice herbe para-
leſ. ligni aloes: ireos: pul. hermodactyloꝝ: ſtica. origã: cala
mẽti. añ. ʒ. ß. folij granoꝝ paradiſi folioꝝ ruthe añ. ʒ. j. pulue-
riʒentur omnia per ſe. deinde commiſceantur. Hec in ſum-
ma ſũt remedia meliora: que ſibi fieri poſſunt. que omnia
in ſui utilitate ⁊ ſanitate ſummus ſaluator dirigere dignet̃
ad laudem eius ſempiternam. Amen.

Cõſiliuʒ. 55. de ſtupore digiti minoris dextre ⁊ ſi-
niſtre manus cuʒ aliq̃ contractione
eoꝝ ṽſus domeſticã ptẽ manus per coitatẽ ad pectus apo-
ſtemoſum: ⁊ ad caput caterriʒãtẽ cuʒ. v. accidentibus videlicet.
¶ Oppilatio colatorij. ¶ Clauſio viarum naſi in loco ri-
ʒe. ¶ Difficultas anhelit⁹. ¶ Debilitas digeſtiue ſtomachi
¶ Stipticitas uẽtris. Diuidit̃ aũt ↄſiliũ in tres tractatus.

Tractatus ꝑmus ↄtinẽs caplm̃ vnũ de inueſtiga
tiõe diſpõnuʒ ꝑdictaꝝ per cãs ⁊ ſigna

IAm pauloante diſpõ quedã ⁊
fari difficilis: ⁊ quo ad opus difficillima ad man⁹ meas ꝑ
uenit. Adoleſcẽs enĩʒ q̃dã ſpinetta nũcupatus
honorabilis ciuis Uincẽtinus ab anno citra
his accidẽtibus uelut aculeis ſpinis moleſta
tus eſt. ¶ Primo q̃dem in digito minori dex
tre manus ut in pluribus lʒ cũ in eodẽ digi-
to ſiniſtre manus: imo: ⁊ in oĩbus manibus ſtuporẽ hũit cũ
aliq̃li ꝑdictoꝝ digitoꝝ ↄtractione ṽſus domeſticã manus:
plus tñ in dextra q̃ in ſiniſtra manu. ¶ Cui cuʒ talia acci-
debãt ſtatiʒ nocumẽtuʒ fere iſtãtaneũ doloris capitis eius ac

cidebat ut ſenſuū exterioꝝ opatione fere ꝙ plurimū ꝑna baſ. Etenī auditiua potentia olfatiua guſtatiua ꝛ viſiua opationibus ſuis ꝑuanſ oino. In ſenſu etiā tact⁹ adeo ma gnifice ledebaſ: ꝙ niſi forti ꝯcuſſione ꝛ diſtētione prius agi tatus eſſet in ſenſatione obiectoꝝ tactus debitā exire nō po terat. ¶ Adde quoq ꝙ in opationib⁹ etiā ſenſuū iterioꝝ nocumētū notabile ꝯtingebat: ita ꝙ neq ſenſus cois fanta ſia imaginatiua ꝛ cogitatiua potētia ſibi debite ſeruiebāt ad opa ſua: in qbus etiā ꝟtutib⁹ inferiorib⁹ opando corru pte ledebaſ: ita ꝙ murmurādo extraneos ſermones ꝓfere bat ꝛ ſeipſum neq aſtātes bñ cognoſcebat. ¶ Perſeuera bat aūt diſpō hec in eo tpe lōgiori ꝗ duaꝝ horaꝝ affligen do ipm. Cū aūt poſtea inualeſceret ꝟt⁹ in mām uel cāz hui⁹ leſionis de qua poſtea inueſtigatio ꝓcedit: remanebat eidē ſoda grauis que merito a iuniorib⁹ galeata paſſio nuncu paſ: eo qꝛ totū caput ingēter moleſtabat per vnā diē nālē. ¶ Et cū hac qdē exacerbatiua diſpōne ꝑmāſit fere anni circulo cōpleto moleſtat⁹: cui qdē diſpōni ꝟtutis debilitas ulis in opationib⁹ vite ꝓgreſſiui mot⁹ ſupraueniteꝛ etiam nocumētum nutritiue potētie tātum incidit ꝙ extenuari ꝛ notabilius macreſcieri cepit ubi in mēbroꝝ habitudine mediocritatem carnoſitatis trāſcendere ſolebat.

Poſt hoc aūt circa ꝑn^m aplis ꝑntis anni. 1433. in cepit ab ei⁹ capite catarrus deſluē mā ſalſa que ſemp eidē ſupabūdat per. v. uel. vi. horas poſt aſ ſumptū cibū. ¶ Et hui⁹ qdē mārī ꝑs multa catarriçauit ad pect⁹ ꝛ ibidē in medio toracis ei⁹ adeo eſt collecta ꝙ do lorē in mediaſtino pāniculo ſatis grādē ꝯtinuū ꝛ īſepabilē efficit. ¶ Cuius etiā mārī ꝑticula nōnulla cordi delata eſt ꝛ in eodē tremulū motū efficit adhuc ꝑſeuerātē: ſiue ita ſit ꝙ uapoꝛ ꝓpter mārī illi⁹ nocumētū in coꝛ fecerit: ſiue ipm coꝛ per cōpaſſionē abſolutā pectori ꝯdolēdo noceſ: ide eſt ꝙ a tremulo motu coꝛ eius nō deſeritur. ¶ Propter eādē cauſam etiā in pulſu eius diuerſitas appet vnius dyaſto lis que maioꝛ eſt ꝙ altera poſt ꝗtuoꝛ uel ꝗnque pulſatiōes ꝛ eadē dyaſtoles que alijs cōparata minoꝛ eſt: etiā notabi liter frequētioꝛ eſt. ꝛ ita etiā dyaſtoles cordis cū ꝯſideratio ne bona tactu ꝑcepta diuerſitatē ſeruāt inter magnitudi nē ꝛ paruitatē uelocitatem ꝛ tarditatē. ¶ Hec in ſumma vi deſ huius viri diſpoſitio aggregata: cui etiā predicta acci tia ꝯſecuta ſunt ut iſomnietas, i. dormiēdi difficultas con turbata dormitio ꝛ cōmotio a ſomno cogens ipm mittere mām melācholicā cū tuſſi raſcatione excreatione violenteꝛ expellēdo mām ſalſā multā ꝛ uehemētius viſcoſitatis ꝛc̄.

Que qdē diſpō ſi diligēter a viro in ſcia exercita to ꝯſidereſ appebit eſſe ꝛ cognitu ꝛ opa tione difficillima. ¶ Primo qdē eſt diſpō etati ꝛ cōplexio ni diſproportionata ſatis. ¶ 2° qꝛ arguit duoꝝ mēbroꝝ ꝑn cipaliū: ut cerebri ꝛ cordis notabile nocumētū: lꝫ etiam epar nociuū ſit excellēter: qd arguit diſpō ꝗſi maraſmodea quā icurrit. ¶ Et 3° iteꝝ qꝛ hec diſpō imo diſpōnes ſocieta te ſunt accitib⁹ que nō ſunt uerēda min⁹ ꝙ diſpō que fuit illoꝝ cauſa. cū ꝙ credā hoꝝ accitiū ꝙ plurima fixa eſſe ꝛ amplius a cā nō depēdere. ¶ 4° iteꝝ hec diſpō ſeua eſt: eo qꝛ inueniſ in viro ꝑuilegijs ꝑparātib⁹ ad ptiſim inſignito. eſt enī vir lōge ſtature habitudinis macerrime cerebrū hñs humidū: ꝛ vias ad ipm notabilr latas uel aptas: ut ſūt na res ꝛ alie. ſtricturā hꝫ in riça: tpa ſatis nutrimēto ꝑuata. col lū longū ꝛ gracile cōpōnē pectoris adeo lōgā: ꝙ finis coſta rū eius ꝗſi ꝑncipiū anchaꝝ attigit. Eſtq pectus eius a dya metro ab anꞇ ꝛ poſt notabilr anguſtū: ꝛ carne ꝑuatū: hume ros excarnatos ꝛ eleuatos hñs cū uētris ſtipticitate notabi li: ꝛ cruriū gracilitate: ꝛ excarnatione hñs: ꝛ ꝯtinuū hēt ma teriē ſalſaꝝ a capite deſluxū: ergo ad ptiſim parat⁹ eſt. ꝯñ tia neceſſaria eſt intelligēti terminos. ¶ Adhuc etiā 5° hec diſpoſitio difficilis eſt: eo quia prolixitate ſui videtur eſſe ſubiecto infixa uelut conſuetudinaria facta. tales autem non faciliter remouentur ꝛc̄.

Propter hec itaq oia ſi ꝯuenientēr curatiuū regi men adminiſtrari debet ops inueſtigari plura. ¶ Et ꝑmū qdē eſt que ſit egritudo ꝑncipalis oium aliaꝝ effectiua cā. ¶ 2° que ſit egritudinis uel egritudinū ſpēs. ¶ 3° qd ſit mēbrū cui dignius ꝛ ꝑncipalius intēdi de bet. ¶ 4° a qua diſpōne incipiēdum ſit exigē curationē: eo qꝛ plures ſunt inuicem cōplicate: ut ex ꝑdictis appet. ¶ Vi deſ aūt mihi oino aſſerendū eſſe: ꝙ ꝑma oiū diſpōnū ei⁹ que ſit aliaꝝ effectiua cā ſit mala cōplō frigida ꝛ humida cū multa mā flāuca in pectore fixa: ꝛ ꝓpe in pte poſteriori pectoris magis ꝙ anteriori: mā in uenis diſſeminatis per pleurā eidem pāniculū etiā in uena chili deſcendēte. ¶ Ad huc etiā 3° in ſpatioſitate pectoris ꝯtineſ multa mā flegma tica: cuius ꝑtē patebit eſſe mucillaginoſā: ꝑtē vo vitream: que ambe eſſe pñt ueri humores in epate geniti. ꝛ pñt eſſe flegmata etiā hic equoce dicta talia ꝑ viā idigōnis in pecto re cōgenita. ois enī humoralis mā alibi ꝗ in epate genita equoce dr̄ de ſua ſpē: ut patet 2° colliget. cap̄ de inuamētis flegmatis. ¶ Neq extimare poſſum ꝙ mā hec ꝯtineri poſ ſit in digitis ꝛ in manib⁹ ſupra tactis: qm̄ in eis timorē fa ceret. ¶ Adhuc etiā ſi talis mā iueniret ibidē: mirabile vi dereſ ꝙ tāta ꝛ tā breui tpe poſſit in cerebro efficē nocumē ta: que ſupra tacta ſunt. ¶ Et 3° qꝛ etiā cū digiti manus col ligātiā hēant ad ſpōdiles colli ꝛ dorſi: ut patet interioꝝ cap̄ penultio. Si mā hec ꝯtinereſ in digitis ꝛ manib⁹: q̄re non appet nocumētū manifeſtum in ſpōdilib⁹ colli ꝛ dorſi: qn talis mā ꝑiodice mouereſ. Rōnale enī eſt vnā ptem alteri colligatā citius ab eo pati ꝛ ꝯdolere ꝙ aliam ptem non ita imediate colligatā. ſed neruoꝝ deferētiū ſpūm ſenſibilem ꝛ motiuū ad digitos ꝑdictos manuum colligātia imediata eſt ad ſpōdiles colli magis ꝙ ad caput. igiſ in talibus ſpō dilib⁹ nocumentum ꝑus ꝛ maius appere debet. ꝯis aūt re pugnat expientie in viro iſto: igiſ ꝛ fundamentum ex quo ſeqtur. ¶ Oportet igiſ hāc egritudinē intelligi talr: qꝛ cū moueſ mā in locis uenaꝝ pectoris ꝯtenta per colligantiā abſolutā cōpatiunſ digiti manus ad pectus ꝛ nō ecōtra. ſ. ꝙ pectus cōpatiaſ digitis uel manib⁹ tanꝗ illam ꝯtinenti bus. ꝑus enim tpe moueſ mā ꝛ nocet pectori. ſecūdario vo nocumētum in digitis manus tanꝗ in ptibus debiliorib⁹ appet. Cū igiſ nocumētum ꝑſeuerauerit tpe aliquāto in manibus ꝛ in pectore poſtea per colligātiam abſolutā uel nō abſolutā lediſ caput ſpēb⁹ leſionis ſupra tactis. ¶ Cō tra: qꝛ mā que moueſ in pectore ꝑus nocumentū doloris ſaltem extēſiui efficē debet in pectore ꝗ in manibus. ptes enī ille nō ſunt minoris ſenſationis: ꝛ mā cōtineſ in eis ꝛ nō in manibus. igiſ nocumētum in eis doloꝛ ꝑus appere debet. ꝯñs tenet: eo qꝛ agēs rōnabilius ꝑus agit in ꝓpin quā ptem ꝙ in remotā. ¶ Huic motiuo rñdendum eſt ne gādo ꝯñtiam illā. lꝫ ei mā nocumētū illatiua ſit ptibus pecto ris ꝓpinqoꝛ neceſſario cōtenta in eis: ꝛ ptes ille nō ſint mi noris ſenſationis ut bñ arguebaſ: qꝛ cetera nō ſunt paria ex pte fortitudinis ꝟtutis. Ideo in manib⁹ uel digitis tanꝗ in mēbris debilibus nocumētū appebit excellētius ꝙ in mēbris fortib⁹. ¶ Recolligēdo igiſ ex ꝑdicto fundamento ualde facile ſaluari pñt oīa accītia ſupra tacta ꝑ ſenſuū in teriorum ꝓpter diſtempiem coicatā organis ſenſuum ex terioꝝ ꝛ iterioꝝ: ꝛ etiā ꝓpter ꝑmutationē tēperamēti ſpūū qui ſunt inſtrā ꝑdictaꝝ opationū ſiet in opationib⁹ neceſ ſario nocumētū. ꝟtus enim adhuc fortis nō pōt ꝯuenien ter opari ſtāte diſtempie in organis ꝛ inſtrīs: imo forti⁹ qn ꝯtingit in utriſq diſtempamentū. ¶ Modus aūt ſaluādi dolorem capitis eſt ꝓpter ſubitā ꝑmutationem tempamē ti capitis: aut ꝓpter diſtenſionē pāniculoꝝ cerebri: que eſt ſpēs ſolute ꝯtinuitatis. Doloꝛ enim ois neceſſario ꝓuenit: aut a ſubita alteratione: aut a ſolutione cōtinuitatis. 2° te gni. ¶ Nocumētū ablationis viſionis ꝓuenire pōt: aut ꝓ pter fortē diſtractionē ſpūūm a criſtalloide ꝓpter qd criſtal loides quācūq in oī nā bñ tempata nō pōt opari ꝓpter

carentiā inſtri. ¶ Adhuc etiam facile defendi pōt φ uapor multus a māā in pectore ꝯtenta eleuatus delat⁹ ad pncipiū originis neruoꝝ opticoꝝ ibidē oppilationē cōpletā efficē pōt eo qꝛ groſſus ꝛ viſcoſus eſt. ſed hoc dato ſubito amitteret viſio: igiť ꝛc̄. ¶ Et pari fūdamēto facile defendi pōt nocumētū diminutionis corruptionis ꝛ ablationis ueni ens in operationibus tā olfatiue φ guſtatiue potētie. ¶ Qō vō nocumētū accidat corruptionis in operationib⁹ ſenſuū īteriorꝝ: ita ut alienādo corrupte fmocineť imagineť ꝛ corruptū iudiciū ex ſenſatis dicat facile iteꝝ ex pdicto fundamēto deduci pōt. Idē etiā cōcedēdū eſt de nocumentis diminutionis ꝛ ablationis in operationib⁹ īterioꝝ ſenſuū puenietib⁹. Quoꝝ ēt nocumētū ſenſū oīuꝫ nō ē credēdū ita fieri pcife per colligētiā iā aſſignatā: qꝛ etiā nocumentū male cōplonis in cerebro acqſitum fuerit. Hoc qdē facile pbari pōt pp fixionē nocumētī i capite qḋ necūꝫ eſt aſſignari pp continuum defluxum materiecrum a capite catarrizātiuꝫ ad pectus. Et etiam qꝛ talia nocumenta per euacuationes ꝛ abſtinentiam non remanent. plurimum enim nocumen ti ipſius. ſ. cerebri qḋ purgatione ꝛ complexionis menſuratione non remouet eſt ex cerebro.

Ex qbus oībus facile itelligi pōt que ſit egritudo pria iſti⁹ viri. Eſt eniꝫ mala cōplo frigida ꝛ humida māli͛s iualeſcēs in pectore ꝛ in capite. ¶ Patet etiā ex his cōplicatio diſpōnū haꝝ iuicē. ipſe eniꝫ ſeipſas reciproce itēdūt. Māe enim que euaporāt a pectore ad caput iplēdo ꝛ alterādo nocēt cerebro: ꝛ cerebrū ſui frigiditate nō bñ digerit māe illas imo in eodē multiplicate deſcēdūt ad pectus ꝛ pectoris egritudines augmētant. Et ſenſit hoc pnceps 5° tertij. cap̄ de catarro dū īqt. Cerebrū enim frigidū nō digerit illud qḋ puenit ad ipm ex nutrimento ꝛ nō reſoluit qḋ ad ipm aſcēdit ex uaporib⁹. ꝯuertunť ḡ ſuperfluitates nutrimētī ꝛ cōuertunť in uapores ſic ꝯuertiť in alēbico id qḋ aſcēdit ad ipm ex cucurbita. ¶ Patet iteꝝ 3° ex pdictis φ ſit mēbruꝫ uel mēbra qbus pncipalr in regimine intēdēdū eſt. ſunt eni pectus ꝛ cerebrū. ¶ Et iteꝝ ex pdictis facile videri pōt que ꝛ q̄lis ſit mā huius egritudinis. Eſt enim flegma mucillaginoſuꝫ ſm magnā ptē qḋ eius viſcoſitas declarat. eſt etiā aq̄ſuꝫ ſm notabilē ptē qḋ eius ſuxibilitas oſtēdit. ꝛ eſt ſſa hoc notabilr ſalſuꝫ ſalſedine in eo acqſita p cōmixtionē pauce cholē cuꝫ multo flegmate aq̄ſo. Nec moleſtari debeo ſi flegma illud ut nūc groſſum ualde ꝛ viſcoſuꝫ appeat: qm̄ ps aquoſa eius notabilr ꝯſūpta eſt diuturnitate actionis caloris nālis in ipſam. ¶ Ex his finalr ꝯcludiť q̄rtū ſupra iueſtigari pmiſuꝫ. ſ. a q̄ egritudine ꝛ mēbro incipiēdū ſit in cura. nā canonice pcedēdo icipiēdū eſt ſil̄ pcurare cerebrū ne māe cōtinue ad pectus effūdat. ꝛ cuꝫ hoc etiā pectori attēdēdū eſt eradicādo mātꝫ que in ipſo ꝯtinet ꝛ fixa eſt qḋ dolor oſtēdit ꝯtinuus. ¶ Et grā qdeꝫ huius intelligēdū φ mā hec ꝯtineť in ptibus ſupra tactis: ꝛ in pāniculo mediaſtino diuidēte pectus in duas ptes dextraꝫ ꝛ ſiniſtrā: que iā apoſtematis pncipiū in eo fecit. dolor eniꝫ pſeuerās in medio toracis ſicut tactus oſtendit ipm arguit mām ibidē apoſtemāteꝫ ꝯtineri: ut ſumiť x° tertij. tractatu 4°. cap̄ de pncipijs ſpeculatiōis ſcie apoſtematū ptiū pectoris pter cor. ¶ Ulamo vō ex pdictis facile ſaluari pōt oīuꝫ alioꝝ accidētiū euentus. ſ. vniuerſalis debilitatis totius corpis ꝯſūptiōis ꝛ extenuationis illius. lediť eniꝫ potēter vitalis virtus ꝛ nālis: q̄re mēbra ꝯuenienti nutrimēto depauperata marasmodeā diſpōnē incidūt. ¶ Ex eodē fūdamēto facile reddi pōt cā uehemētis ſtipticitatis uētris: māe eni que irrorādo iteſtina fluxiua reddē ſolent excecate ꝛ cōſumpte ſunt: ꝛ ꝟtus expulſiua debilitata eſt etiā: q̄re ꝛc̄. Hec ſūt que de diſpōne huius viri multipliciter cōplicata theorice premitti oportebat. vnde ad regimen illius tranſeundum eſt.

Tractatus ſecundus de adminiſtratione ſex rerū non naturalium continēs cap̄la ſex.

¶ De aere. Cap̄. I.

Regimē itaqꝫ huius diſpōnis ptrēdū eſt in debitā cōmēſurationē reꝝ nō nāliū. 2° vō in debitā mēſurā reꝝ medicinaliū ꝯuenīēter appl̄icādaꝝ. Primū aūt ptiť in ſex cap̄la ſm numeꝝ ſex reꝝ non nāliū. ¶ Pro expeditiōe ergo aeris ꝛ ſibi annexoꝝ euitet aerē frigidū ꝛ humidū: euitet etiā ipꝫ frigidū ꝛ ſiccū. ꝛ adhuc etiaꝫ euitet aerē in caliditate ꝛ ſiccitate notabilr eleuatū. ꝛ idē de regione climate ciuitate ꝛ camera dicēdum eſt. ¶ Sit igiť locus habitationis ei⁹ oriētali ꝛ meridionali plage detectus mediocris caliditatis ꝛ ſiccitatis: excellentias eni q̄litatū ꝟtus debilis non patereť ꝛ camera ei⁹ a terra eleuata: neqꝫ ſit antiq̄ hīs edificia: neqꝫ teſtitudinales reuolutiones lapidū a decurſibus aq̄rū: a flatu uēti ꝛ nebuloſi aeris ſecura. ¶ Et ſi locus nāliter talis hēri nō poſſit artificialiter pparet tabulis ꝛ edificiis aliis: etiā: in quo fiat ignis ſepe ex abiete lauro ꝛ iunipero ꝛ ſilib⁹ odoriferis plānis. Sepe etiā ſuffumiget cū puluē laudani: colofonie: thuris: ſandarace ꝛ ꝯſilibus. ꝛ ppe etiā in hyeme ſi potēs eſt. ¶ De annexis vō aeri ſit ueſtibus ꝯdecēter munitus: ꝛ ppe cū ſuffultis pellibus agninis in diebus frigoris: ita ut oīno caueat ſibi a frigore pedū pectoris ꝛ capitis qḋ ꝯuenīēter debet eſſe munitū birretis ſuffultis predictis pellibus: aut doſſis uarioꝝ uel ꝯſilium. Laudo etiā ad hāc intentionem ut ueſtes eius ſuffumigenť: aut conſeruenť in capſa: ubi notabilis quātitas ſiloaloes condita fuerit ex eo: qꝛ cerebri ꝛ pectoris eſt maxime conſortatiuum. hec de aere.

¶ De motu ꝛ quiete. Cap̄. II.

Ceo aūt qḋ ptinet ad exercitiū ꝛ qetē dicēduꝫ φ huic viro qes magis φ exercitiū eſt necīa: eo qꝛ ꝟtus ei⁹ ſatis debilis eſt. etiā qꝛ corpus ei⁹ notabilr repletū eſt: ppter qḋ exercitiū ꝛ motus oīs ſaltē fortis magis eidē nocet māe in fluxū ponēdo q̄ꝫ eaſdē reſoluēdo. ſi aūt eidē aliqḋ videať eſſe cōueniēs exercitiuꝫ erit ſicut leuis deambulatio: uel equitatio ſup gradario equo facta añ cibuꝫ. De nā eni motus eſt φ qñ añ comeſtionem fit calorem accreſcē fac̄ inatū q̄ꝫ obiē ꝛ cib⁹ calorem iuenit accenſum. i. aliq̄lter auctū: ꝛ corpus tā. i. ppter illud exercitiuꝫ groſſitudinē. i. potētiā ad reſiſtēdū: ꝛ tolerabilitatem. ſ. ad patiendū: ꝛ vires acqrit ſupple ad agēdū. Poſt cibū aūt oīno qeſcē debet. ſic enim mot⁹ añ comeſtionē ſanitatis eſt ꝯſeruator ita poſt comeſtionē egritudinuꝫ iueniť gñatiu⁹ 4° Almanſ. p cap̄ litteraliter colligēduꝫ. ¶ Si aūt neceſſitate urgente cogereť exercitari forti exercitio poſt cibū aut alio tpe bonum eſt ut pect⁹ eius faſcia bñ adherēti circumligeť: ꝛ tādiu teneat illā q̄ꝫdiu exercitat⁹ fuerit. Silr ꝛ caput ei⁹ inſtita leui adherentis circumligeť: ne ppter exercitium māe in eo uehemēter agitenť ne etiā caput ad receptionem uapoꝝ ꝛ māeꝝ aliunde uenientuꝫ ppareť. ¶ Si aūt quereret ſupfluitatuꝫ q̄rte digōnis ꝯſumptionem: loco exercitij pōt fricari ꝯuenīēter mane uel ſero per duas uel vnā horā añ cibationē: ꝛ mūdificatis coibus ſupfluitatib⁹ icipiat fricari a genib⁹ uſqꝫ ad pedes infra trahēdo. deīde deſcēdat fricatio ab inguinib⁹ uſqꝫ ad pedes. Deideꝫ° iteꝝ a pncipio natiuꝫ uſqꝫ ad pedes ifra trahendo. ¶ Fricationes autē ptiuꝫ pectoris añ ꝛ poſt ſuſpectas habeo ſaltē nunc ſtante plenitudine pdictaꝝ ptiuꝫ: acqreť eni ex eis plus nocumēti q̄ꝫ iuuamēti ppter agitationē māeꝝ in eis mēbris factā. Silr etiā ꝛ fricationē oēm circa caput factā uel fiendā deteſtor ppter eādē cām: q̄re pectinare caput: ꝛ pānis fricare ad huc quātūcūqꝫ leniter nō eſt laudabile: qꝛ per leuem pectinationē uel fricationem capitis agitarent māe ꝛ nō ꝯſumerenť: cuius oppoſitum per motus itendiť. laudo tñ exercitium hoc: ſiue qetem noīare uelis: qḋ eſt anhelitus retētio ppter quem ex aucto calore melior fit materieruꝫ conſumptio ꝛ adequatio. In ſumma ḡ ex predictis appet φ qeſcere melius eſt q̄ꝫ exercitari: ſiue exercitium vniuerſale ſiue particulare intelligatur de exercitio ꝛ quiete dicta.

¶ De ſomno ꝛ vigilia. Cap̄. III.

De mõ aũt vigilãdi ⁊ dormiẽdi ꝑmittendũ ꝙ caueat ſibi adoleſcẽs iſte vigilare multũ: eo qꝛ debilis eſt ⁊ reſolut⁹ ſatis: ⁊ p vigilias ampli⁹ ꝯſumeret̃ ⁊ debilitaret̃. vigilie etiã ꝓhibẽt debitã mãez digõnẽ ⁊ cholerã rubeã furẽ faciũt. de qua multuz timẽdũ eſt in eo: eo qꝛ eſſet cã augmẽti ſalſedinis in mã ſebriciãdi acute: qḋ oĩno in eo ualde timoroſuz eẽt. ꝙre 4° Almãſ. cap̃ 3° ita ſcribit̃. vigilie multe calorẽ incẽdũt ⁊ formã corrũpũt corpuſqꝫ deſiccant atqꝫ cholerã rubeã in ipſo augmẽtãt. qḋ ꝑcipue opant̃ cũ corpora ſunt macra. opꝫ itaqꝫ ut aĩa vigilare non cogat̃ cũ diſſoluta ⁊ ſtupida fuerit. ❡ Ex qb⁹ facile intelligi põt ꝙ huic viro ſomni mẽſura ſatis ampla ꝯcedi debet. itaqꝫ eidẽ melius eſt a tempata dormitiõe recedẽ per augmẽtũ dormiẽdi ꝙ vigilare eq̃liter ut ſolit⁹ eſt: aut plus ſolito. ❡ Itaqꝫ dormiat p horã poſt aſſũptã cenã ꝑus ſup dextro: deĩde ſup ſiniſtro latẽ decũbẽdo capite notabilit̃ eleuato oĩno dormitionẽ effugiat reſupinaz. Dormitio ṽo facta ſup uẽtrẽ etiã vitet̃ lꝫ min⁹ mala ſit ei ꝙ reſupina ꝯria ſibi. ❡ Diurn⁹ ṽo ſomn⁹ p vnã horã fact⁹ ſaltẽ in tꝑib⁹ lõgiorꝫ dierꝫ aliq̃liter eſt ſibi utilis. cũ ṽo noctes lõgiores fuũt diurn⁹ ſomn⁹ euitãdus ẽ niſi neccitas aliq̃ nocturnã dormitionẽ interrũpat: ꝓpter quã ſupplẽ opꝫ cũ dormitione diurna. ❡ Oĩno aũt caueat ſibi dormire reuolutionib⁹ plurib⁹: ut agitationib⁹ de dextro in ſiniſtrũ: aut ecõtra ſepe factis. tales eñi ſunt cã corruptiõis cibi in ſtõcho ⁊ in uẽtre toto ⁊ faciũt augeri ſupfluitates. ⁊ ꝓhibẽt mãs debite digeri ⁊ ad loca nãliã expulſionum deriuari. Hec aũt huic viro ſunt ingenia cõuenientia ualde: ⁊ de ſomno dicta ſufficiãt.

❡ De accidentibus anime. Cap. IIII.

Accidentia aĩe oĩa que uelocis ⁊ fortis motus in ſpiritibus ⁊ humorib⁹ in pectore ꝯtẽtis eſſet effectiua forẽaſſis ꝑma ꝯſideratione videnť ei cõuenire: ſicut ira uelox ⁊ furor. ⁊ in ſũma accñtia oĩa per que fieret caloris ⁊ ſpũum reuocatio de circũferẽtia ad ꝓfũdũ corporis. nꝫ qꝛ in motib⁹ talib⁹ magis dubitabile eſt ꝙ mãe ꝑdicte putreſcant magis ꝙ reſoluant̃ ⁊ digerant̃. Jõ hec accñtia fortiũ ⁊ ueločiuꝫ motuũ euitãda ſunt. ❡ Que eniꝫ aĩ accñtia triſtari faciũt oĩb⁹ ſanis nocumẽtũ efficiũt exceptis hiſqui carnis minoratione indigẽt. Cũ ĝ hoc corpus nõ ſit ſanũ nec carnis minoratione idiget: ĩmo ſit extenuat⁹ uehemẽti⁹ ꝙ oporteat nõ ꝯueniũt ei accidentia animi triſtari faciẽtia neqꝫ fortes motus efficiẽtia. ❡ Accñtia ĝ aĩ gaudẽ faciẽtia ꝯueniũt ſibi: eo qꝛ robur tribuũt ⁊ nãc. vires excitãt: ⁊ eas in ſuis rõib⁹ adiuuãt. 4° Almã. 9° cap̃. Etiã ꝯuerſari cũ viris uenerãdis ⁊ dilectis: ubi hyſtorie ⁊ ſmones delectãtes in mediũ adducant̃ oĩo ipſꝫ eligẽdũ eſt. ❡ De coitu aũt qui ⁊ ꝓpter delectationẽ ⁊ ꝯcupiam ad aĩe paſſiones reduci ſolet: dicẽdũ ꝙ oĩno euitare debet: eo qꝛ per ipm̃ euacuat̃ mã laudabilis: cui⁹ ꝯſũptione nõ indiget iſte ꝓpter extenuationẽ. ❡ Etiã 2° ꝓpter laborioſum motũ qui in tali ope neccius eſt: ex quo ſequeret̃ agitatio fortis in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹. ❡ Et 3° forte qꝛ talis extẽſio in coitu neccia ꝑparet ad apertionẽ uenarꝫ in pectore uel ſputũ ſãguinis ex cõpreſſione uel reſudatione ꝯtigentis: nequaq̃ꝫ igit̃ danda eſt opera coitui: imo forẽaſſis ſciẽtifice loquẽdo nõ ꝯueniret actus ei⁹ ſemel in mẽſe expedit⁹. Hec de accñtibus aĩe dicta ſufficiãt.

❡ De inanitione ⁊ repletiõe. Cap. V.

De qnta aũt re nõ nãli que eſt repletio ⁊ inanitio ꝑtractandũ eſt leuius. nã de repletione ⁊ inanitione reſpiciẽte mãs humorales dicet̃ iferius in regimine medicinali. ❡ De illa aũt repletione que ciborꝫ ⁊ potuuꝫ mẽſurã reſpicit dicẽdum ꝙ oĩno talẽ repletionẽ euitare debet ꝓpter plura. ❡ Primo qdẽ qꝛ debilis eſt ei⁹ digeſtiua. ❡ 2° qꝛ talẽ ſeqt̃ur dyafragmatis cõpreſſio ⁊ ꝯſiter mãerum in pectore ꝯculcatio ⁊ nocumẽtuꝫ in anhelitu. ❡ Et 3° ꝓpter hec oĩa augmẽtantur mãe humorales. ❡ Et lꝫ eidẽ ſit neccia reſtauratio: nõ tñ cõuenit ei alimẽto ꝑ repletio. imo ſi quãqꝫ ꝯtingeret repletionẽ fuiſſe factã ad euacuationẽ ipſi⁹ ſubito feſtinãdũ eſt. ❡ Et ꝑmus modus ⁊ ſecurior eẽt cũ adminiſtratiõe tenuiſſime diete: aut ſaltẽ cũ illa que eſt ſibi vicina. ❡ Scõus aũt modus eẽt uomit⁹: ⁊ ꝓpe qñ replẽtiã repiret̃ in ſtõcho. ❡ Uerũ ſuſpectũ hẽo uomitum eo qꝛ ꝓpter agitationẽ fortẽ que in ipſo neccia eſt corruptioni diſponent̃ mãe. ❡ Et mẽbra etiã pectoris ꝑparant̃ ad diſtẽſionẽ ⁊ forte ad eruptionem. ❡ Et 3° etiã qꝛ uomit⁹ replet caput qḋ in viro iſto eſt valde repletũ. ❡ Et 4° etiã qꝛ debilitat ſtomachuꝫ. hẽt etiã hic vir ꝯditiones uomituꝫ negãtes: qꝛ pect⁹ hẽt ſtrictum a dyametro que eſt ab añ ad poſt: etiã nocumẽtũ hẽt in anhelitu ⁊ apt⁹ eſt ad ſpuẽdũ ſanguinẽ ꝓpter multã mãm in pectore ꝯtẽtã: ⁊ collũ hẽt lõgũ ⁊ gracile: neqꝫ etiã uomitui aſſuetus eſt. Sed iſte ſunt ꝯditiones ꝓpter q̃s euitari debet uomit⁹: ut 4° ꝑmi. 2° cap̃ elici põt. igit̃ vir iſte uomituꝫ euitare debet. ❡ Si ĝ in ſtõcho ei⁹ inueniret̃ mã cibalis aut altera cõuenientius erit ei diuertẽ ipſam ad iferiora cũ cliſterib⁹ de qbus in regimine medicinaliũ dicet̃: aut ad illã repletionẽ minorãdã pcedet̃ cũ ptacta attenuata dieta ⁊ fricationibus. ❡ Silr̃ etiã adoleſcẽs iſte abſtinẽtiã ciborꝫ ⁊ potuũ multã euitare debet ex pte q̃titatis: ſufficit enim ſibi abſtinentiam facere ex pte qualitatis: ut in ſequẽti caplo videbit̃. Et credo ꝙ ſi minoraret ciborum quãtitatẽ: ita ꝙ ptẽ tertiã ſubtraheret cibi ⁊ potus qbus utebat̃ cum ſanus erat eſſet hec electiua ⁊ canonica dietatio ſibi conueniens. Hec de quinta.

❡ De cibis ⁊ potibus. Cap. VI.

De cibis aũt ⁊ potib⁹ parꝫ diffuſior ſmo videt̃ eſſe neceſſarius. Itaqꝫ cib⁹ in q̃litatib⁹ ſibi ꝯueniẽs debet eſſe calidus ⁊ ſiccus ⁊ ſubtiliatiuus apitiuus mãez ꝯſumptiuus abſterſiuus ⁊ mũdificatiuus: tales eñi vtutes ⁊ opationes earꝫ neceſſarie ſunt ut aduerſent̃ lapſui qui frigidus eſt ⁊ humidus. ❡ Silr̃ ⁊ ꝯtrarient̃ mãeb⁹ que groſſe ſũt per ſubtiliationẽ. ❡ 3° ut vie reddãtur apte que oppilate ſunt a mã viſcoſa. ❡ Et 4° minorãde ſunt mãe: qḋ per ꝯſumptiua efficitur. ❡ Et 5° a parte cui infixe ſunt uel adherẽtes ſunt abijciende qḋ ꝯuenientẽr per abſterſiua pficit̃. ❡ Et 6° etiã qꝛ oportet canales ⁊ vias in qb⁹ retinent̃ ſupfluitates ab eis euacuari. hec qdẽ efficit̃ per vtutẽ apitiuã incĩſiuã ⁊ abſterſiuã ⁊ expulſiuã in cibis exiſtẽtes. ❡ Ex qbus appet ꝙ cib⁹ huius adoleſcentis ⁊ potus magis medicinalis q̃ꝫ cibalis debet eſſe ꝓpter has itẽtiones imediate ꝑdictas. ❡ Et qꝛ etiaꝫ iſte notabilit̃ debilitatus ⁊ extenuat⁹ eſt videt̃ ꝙ in cibis reſtauratio magis q̃ꝫ medicinalis intẽtio ſit neccĩa. ❡ Ex qb⁹ ulterius ſequit̃ difficillimũ eſſe adminiſtrare eidem debitã regulã cibationis niſi ꝓueniat hec ab accurata mltũ ⁊ ſolerti ꝓuidẽtia tã ex ſcĩa q̃ꝫ ex pte medicine educta: leuius enim uerba cantant̃ q̃ꝫ opationes manifeſtẽtur. ❡ Uerũ ut mihi ⁊ legẽtibus cõplaceã videt̃ ꝙ ꝑncipalis intẽtio in ꝑncipio ſue cure in cibis eſſe debet magis ad q̃litates medicinales cõparata q̃ꝫ ad reſtaurãdi neceſſitatem. Neqꝫ enim ipſe adhuc eſt ita debilis: nec ita extenuatus ꝙ reſtaurandi intentio in cibis vincere debeat qualitates pretactas.

Itaqꝫ cib⁹ eius ſit panis bñ coct⁹ fermẽtatus de pura farina nõ qdẽ ſimula dicta: ſed parꝫ furfuris ĩutẽ hñs. ❡ Carnes ṽo ei⁹ ſint ſicut lactẽtes vituli ⁊ agni ⁊ capreti ⁊ iuuenis porcelli ⁊ caſtrati iuuenis leporis gaçelli ⁊ ſiliuꝫ. ❡ De uolatilib⁹ ṽo ſint carnes pullorꝫ iuuenũ. antiq̃s eniꝫ gallinarꝫ carnes aliq̃liter ſuſpectas hẽo: eo qꝛ excitãt ꝑfocationẽ niſi fuerint acetoſe: ut legit̃ 2° cañ. cap̃ de carnib⁹. Placẽt etiã mihi carnes colũborꝫ paruorꝫ domeſticorꝫ ⁊ ſylueſtriũ. ❡ Et de ſylueſtrib⁹ faſiani ꝑdices turtures iuuenes ⁊ aues minute degẽtes in rubis: ⁊ caro iuuenis pauonis ⁊ parlonis q eſt aĩal hñs dẽtes in palato inuẽtũ in mõtib⁹ vincẽtinis: ⁊ nõ in alia ciuitate marchie taruiſine. Et in ſũma oĩuꝫ aĩaliũ carnes que nõ ſũt uel de antique ꝯnre viſcoſe difficilis digõnis ⁊ mali nutrimẽti placẽt mihi. ❡ De ꝑparationib⁹ aũt carniũ dixe placent

mibi magis q̃ aſſate: neq̃ etiã vitipande ſunt aſſate ſi fue rint molles per coctură ⁊ aialuʒ iuuenũ ut piguiũ nõ qdẽ piguedine porci ſalita: ſed colat: ra ei᷒ aut receti adipe vituli aut caſtrati pguttate. Frixiores vo carniũ nõ mibi placent ꝑpter nauſeã ⁊ vncuoſitatẽ quã efficiũt. ❡ De ſaporib᷒ aũt placet mibi ſuccus granatoꝝ dulciuʒ ⁊ muſ̃oꝛuʒ nõ qdẽ acriũ ꝑpter ſtipticitatẽ eoꝝ ⁊ frigiditatẽ. Sĩlr̃ dulcis citrãguli ſuccus: limonẽ vo acetum acutũ ⁊ agreſtã ſalſam ⁊ ualde põticã deteſtoꝛ: ⁊ ꝯtinuũ uſum iſtoꝝ triũ. Si aũt fieret agreſta ex vuis manifeſte maturẽtib᷒ ⁊ abſq̃ ſale nõ eſſet iprobãda. Sepe aũt uſus oino ſibi ꝯueniẽs eſt q̃cũq̃ ꝑparationis modo. ❡ Adde quoq̃ q̃ cũ taliũ ciboꝝ ꝑparationib᷒ ſemp imiſceat᷑ aliqd de radicib᷒ uel ſeminib᷒ plãtaꝝ ſubtiliãtiũ ſpũtuũ aꝝ ⁊ mõdificãtiũ: ſicut ſunt feniculus ⁊ petroſ. ſparagus bruſcus daucus ⁊ boꝝ ſemina uel ſiliuʒ eis ꝑpter cãs ſupius dictas. ❡ De ꝯditis aũt nõ placent mibi oliue neq̃ cappares faliti. Napi aũt ⁊ rape cõdite ⁊ nuces ziringi ⁊ paria eis placẽt mibi: cũ mibi nõ ſint acuta ⁊ acetoſa multũ. ❡ De ferculis aũt placẽt mibi cauleo ⁊ rape ⁊ oĩa olera leuis caliditatis. Bleta vo portulaca cucurbita ſpinachia ⁊ oĩa ſilia frigida nullo mõ placẽt mibi ſimplicia: niſi fuerit refracta cũ calidis: ſicut ſaluia mentha ſerpillo roſmarino ⁊ alijs ꝑdictis. ❡ De fructibus vo placẽt mibi amigdale auellane ficus recẽtes ⁊ ſicce vue bñ dulces: ⁊ mora etiã comedẽ põt bñ matura: ⁊ poma dulcia apia dactylia uel ſilia ⁊ paſſule cuiuſcũq̃ manerici eꝛiſtãt. Fructib᷒ aũt frigidis ⁊ bumidis: ſicut pſicis ceraſis piris ⁊ melonib᷒ uti põt ⁊ ualde raro. ❡ Reliq aũt fruct᷒ ut putribiles bumidi ⁊ ſtiptici oẽs dimittant᷑ ut ſunt cucumeres criſomilla citonia ſorbe meſpille ⁊ ſilia. prunis aũt dulcib᷒ ⁊ bñ maturis uti põt ⁊ ꝑpe a cortice mũdatis ꝑpter acetoſitatẽ frigiditatẽ ⁊ ſiccitatẽ que eſt in eis. ❡ Lacte aũt cocto uel crudo uti nõ debet nũc ſed in poſteꝝ bñ ſibi cõueniet. Caſeo aũt recẽti leuis ſalſedinis uti põt ſatis abũde. ❡ Oleum aũt nõ placet mibi ⁊ ꝑpe antiquũ ⁊ multi ſalis lʒ recẽti oleo oliuaꝝ maturaruʒ aliqñ uti poſſit. Uſus aũt butyri nõ ſaliti ſibi ꝯueniẽs eſt. ⁊ ſi põt inter cetera in oĩ fere cibario utat᷑ oleo recẽti ex amigdalis dulcib᷒ excorticatis ol bebdomada facto. ❡ De leguminib᷒ aũt placet mibi optime cicera rubea quociẽs mõ uſus ⁊ etiã alba ⁊ cib᷒ ois de ordeo fact᷒ uel de ſpelta uel de dorella. Far vo faſeoli lẽtes ⁊ riſuʒ nõ placẽt mibi ꝑpter uẽtoſitatẽ frigiditatẽ ⁊ ſiccitatẽ eoꝝ: pãnici aũt uſus placet mibi ſi fuerit tñ cũ pingui brodio bene coctus. Robilia aũt ⁊ piſa ⁊ bis ſimilia nõ videntur mibi utilia. ❡ De piſcibus aũt placẽt fluuiales nõ multe viſcoſitatis: ſicluciʒ torrentine capedani ſqli ⁊ marſiones ⁊ alij ꝯſiles bene cõditi. tince aũt ⁊ anguille nõ placẽt mibi niſi uſu ualde rariſſimo. Cancris aliquando uti poteſt ⁊ ꝑptie bene coctis: eo q2 ſunt difficilis digeſtionis. ❡ De ſpẽbus aũt utat᷑ croco in oĩ fere cibario ſuo mediocri uſu: pipe aũt ſaltem frequẽter ⁊ multe quãtitatis nõ utat᷑ nunc ſed poſtq̃ fuerit euacuatus uſus eius erit ſibi ꝯueniẽs: eo q2 cõfert capiti ⁊ pectori aduerſando materiebus ſupradictis ⁊ eas per vias urine ꝑcipitãdo. Cinamomo aũt maiori ⁊ minori uti põt: ſilr̃ ⁊ nuce muſcata ⁊ cortice ei᷒ qui macis appellat᷑: galãga aũt ʒinʒi. ⁊ rebus acutiorib᷒ non utat᷑ niſi raro ⁊ in pauco uſu. Hec de cibis dicta ſufficiãt. ❡ Cibandi autem bora relinquatur cõſuetudini aut ſaltem bore in qua bic vir percipit ſe magis alleuiatum: aut ſapientum doctorum conſilio utatur circa bec.

De potu aũt ei᷒ utat᷑ vino albo uel ſubrubeo colore granatino ſilr̃ potẽtia mediocri magis tñ ad virile vinuʒ q̃ debile icliuatũ. Sapore vo dulce ⁊ ſuaue mediocriter ꝑpter iuuẽtutẽ. Odore vo aromaticuʒ ⁊ delectabile: ſubſtãtia claꝝ ⁊ dyapbanũ: fumoſitatib᷒ ⁊ groſſis ptibus expurgatũ ⁊ bibat᷑ oino ſimplex abſq̃ aque cõmixtione. ❡ Cꝫ ſi vinum fuerit in potẽtia nimium audax lʒ ꝯſuetudinẽ ſue urbis opulẽtiſſime frãgat᷑ ipm cũ aqua ciʼra ſubtili ⁊ electa turbiditate ⁊ prauitate odoris denudata que ſit ſimplex aut ſaltẽ cũ ʒ.x. uel. xv. ℥. feniculi bñ cocta ⁊ poſt ifrigidationẽ ei᷒ bñ colata: ⁊ boc ꝑpe in byeme. ❡ Si etiã a pñ᷒ mẽſis octobris uſq̃ per totum mẽſem februarij uteret᷑ bydromelle facto ex. xx. ptib᷒ aque ⁊ vna pte electi mellis uſq̃ ad ꝯſumptionẽ qnte ptis: ꝗuoꝝ remanẽtibus ualde utile ſibi foret ⁊ efficaciſſimuʒ remediuʒ in cura ſua ⁊ ꝑpe ſi in preſcripta quãtitate coqueret᷑. ʒ.5. electi cinamomi minutim inciſi. Hec ſunt que de cibis ⁊ potibus mibi meliora viſa ſunt: ⁊ ſufficere videnſ de bac re non nĩl.

Tractatus tertius continens capitulum vnum de cura diſpoſitionum predictarum per medicinalia continens octo intentiones.

Regimen aũt diſpõnis buius adoleſcẽtis per medicinalia cõplẽdum opoꝛtet ptiri in octo intẽtiones. ❡ Et pma qdẽ eſt mãerũ buius morbi euacuatio minoratiua. ❡ 2᷒ eſt ipſarum diuerſio. ❡ 3᷒ eſt earum digeſtio. ❡ 4᷒ eſt mãeꝝ eradicatiua edo. ❡ 5᷒ eſt mãerum in pectore contentarum uelox ⁊ prompta conſumptio. ❡ 6᷒ eſt capitis rectificatio. ❡ 7᷒ eſt pectoris cõfoꝛtatio. ❡ 8᷒ ⁊ ultima accidentiũ coꝛrectio.

Prima igit᷑ intẽtio cõplet᷑ per eũonẽ minoratiuã. ꝑ per flobotomiã facit᷑: ⁊ dato q̃ ſilr̃ capiti intẽdẽdũ ſit ⁊ pectori pncipalr̃ tñ ꝑpter inſtãtiã doloris flobotomia fieri debet que a pectore euacuet: ⁊ bec qdẽ eſt flobotomia baſilice que euacuat directiue ⁊ immediatiue ab oĩ pte pectoris: ut patet 2᷒ regiminis acutoꝝ. textu cõmeʒ. x. ⁊ ibidẽ a Gal. pl̃cberrime declarãte boc ⁊ ẽrbant᷑ ſanguinis ʒ. v. in bora electa. Eſt aũt electa bora qñ flobotomia fit paꝝ poſt ortũ ſolis ⁊ cõplemẽtũ expulſionis ſupfluitatũ coiuʒ: ut 4᷒ pmi. ca᷒ 2᷒ legẽdũ. ❡ Siqs aũt uellet per flobotomiaʒ imediatius a capite ⁊ ꝑpinqs ptib᷒ educẽ flobotomare poſſet cepbalicã que euacuat a ꝑdictis ptib᷒: ut patet 4᷒ pmi. allegato loco. mibi tñ placet magis baſilica dextre ptis iaʒ dicta q̃ cepbalica eo q2 per ipſam facilius a capite põt eũari mã ꝑpter fluxibilitatẽ ⁊ grauitatẽ ſui q̃ per cepbalicã eũari poſſit mã in pectore ꝯtẽta. ❡ Cõtra. q2 flobotomia baſilice euacuat illud qḋ eſt a pte ſumis uẽtris iferius. igit᷑ per ipſaʒ nõ babet᷑ in pectore notabile iuuamẽtũ. ❡ Huic rndet᷑ dupliciter. ꝑ q2 lʒ flobotomia baſilice euacuat a pte ſumitatis ut dictũ eſt: per talẽ euacuationẽ põt ſufficiẽter deſcendere ſãguis a pectore: ⁊ boc ſufficit medico ut a pte patiẽte diuertat᷑ materia ibidẽ ꝯtẽta. ❡ Dicẽdũ ſcḋo q̃ flobotomie baſilice euacuat directius a pectore q̃ a ſumine: ſicut ex Hyppo. ⁊ Gal. dictũ eſt ſupra. Textus aũt Auic᷒ videt᷑ pro iſta pte facere magis: eo q2 ſi flobotomia baſilice euacuat a ptibus ſumis tanq̃ in inferiori parte fortius ⁊ facilius euacuare debet a ſuperioribus partibus: facilius enim eſt materias deſcendere q̃ aſcendere. ❡ Facta igit᷑ flobotomia ꝑdicta cũ bis que neceſſario fieri debẽt añ ipſam. ſ. lenitione uẽtris ſequẽti mane mã euacuat᷑ cuʒ boc minoratiuo. ℞. agarici electi. ʒ. j. ſ. reu. ʒ. j. ʒinʒi. ℈. ij. ſpice nardi tertiã ptẽ. ʒ. j. pulueris ſticados. ʒ. ſ. infundantur oĩa in. ℥. iij. aque ſaluie ⁊. ℥. j. aque byſopi ⁊ caſſieſi. ⁊ ſuc. añ. ʒ. vj. ⁊ ita per vnã diẽ naꝰs remaneãt ⁊ in ſequẽti mane foꝛtiter caleſiant: ⁊ foꝛtiter exprimant᷑ ⁊ colatura illa in potu accipiat᷑ ⁊ poſt ipſam doꝛmiat eger per vnaʒ boram: deinde vigilet ⁊ ieiunus pmaneat uſq̃ ad quintã borã: ⁊ tunc bibat cyatbũ vnuʒ aque ordei calefacte ⁊ ſuccarate: ⁊ poſt illud per vnam boram prandium accipiat. ❡ Sequẽti vo die in mane iterũ grã minorationis accipiat boc cliſtere. ℞. folioꝝ blete malue mercurialis ⁊ byſopi añ. ℳ. j. furfuris bene cribellati. ℳ. j. ſ. coquãtur omnia uſq̃ ad cõſumptionem medietatis: ⁊ de bac colatura accipiatur lib. j. ſuccari ru. benedicte ſimplicis. añ. ʒ. j. olei liliorum ⁊ de aneto. añ. ʒ. j. ſ. ſalis gemme. ℈. iij. fiat cliſtere. Et ſi timeres eius caliditatem loco predictorum oleorum ponantur. ℥. iij. olei violarum purpurearum ⁊ ꝑptie in diebus caloris. Hec de intentione prima.

Pro ſecūda vo intētione .ſ. diuertēdi mãe appa
ret q oia que in precedēti intētione
poſita ſunt cū hoc q euant minorādo mãs etiā diuertūt eas
¶ Diuertētia aūt reliq ultra hec videnť eē ↄuenientia exclu-
dēdo uomituʒ q mihi nō placet: ut ſupra viſum eſt caꝑ 6°.
¶ Securiora autē diuertētia eſſe poſſunt pͥma per frica
tiones de quibus ſupra viſuʒ eſt caꝑ 3°. ¶ Scdo per puo-
cātia urinam mihi meliora videntur: eo quia materia pe-
ctoris frequētius reiiceat per vias urine q per uētrē: ut pa
tet x° tertij. de cliſteribus pleureſis. Igiť repeto q bonū eſt
ut ſemper in cibis ſuis coquanť radices feniculi petroſ. in
dieb° frigoris. In dieb° vo caloris ſecum ponanť radices
endiuie uľ cicoree citrine. ¶ Pro hac etiā intētiōe laudo ut
ſepe accipiat ſyrupū iſtū. ℞. radicū fe. petroſel. ſparagi bru
ſci dauci ⁊ apij. añ. oium. M. j. granoꝝ milij ſolis. capil. ue-
ne. añ. M. j. ſ. ſe. endiuie cuſcute acetoſe ⁊ cicoree. añ. M. ſ.
ſeminum coium frigidorum omnium quatuor. añ. ʒ. ij. fu
⁊ meu. añ. ʒ. iij. coqnť oia in lib. viij. aque uſqʒ ad ↄſūptiōeʒ
medietatis. deide colenť ⁊ colature addať ʒuccari al. lib. j.
uel puluerís ei° lib. j. ſ. ⁊ erit meli° ⁊ fiat ſyrup° plene deco
ctiōis ⁊ clarificat° de quo deť in potu in aurora. ℥. ij. cuʒ ℥.
iij. aque fe. ⁊ eſt bonū diureticū. ¶ Et diuerſionē cuʒ uēto-
ſis in hoc caſu nō multū diligo: eo qꝛ tales magis ptem ſub
tilē ſanguis diſtrahūt q groſſaʒ ⁊ magis attrahūt acute q
a pfundis partib°. Sed mãe hui° egritudis ſunt groſſe ⁊ p-
funde: ut ſupra viſuʒ eſt. igiť ⁊c. ¶ Laudo etiā magis in ca
ſu iſto diuerſionē per emoꝛroidas ſi nã ſibi ↄceſſiſſet illas.
Si aūt deficiūt ex ope nãe ſupplendū cū arte puocādo eas
pūgēdo loca ſiteri exteri° uľ cōprimēdo cū ſetis porcinis uľ
fricādo eas cū biſetto pāno uľ de ſartia uľ cū ſeratio uel cū
folijs ficus aut ↄſolide ma. aut ad ultimuʒ cuʒ felle tauri uľ
cū alijs acutis: ita ut ſanguis īde educať cuius eductio ↄti-
nuare ↄtinuareť ⁊ uſqʒ ad euētū debilitatis vtutis excluſiue.

Tertia aūt intētio eſt mãeruʒ digō: digerūt aūt mãs p-
dictas digerentia multa: ut ſyrupi iulep deco-
ctiones ⁊ electuaria ⁊ ſublimationes. ¶ De quoꝝ numero
pͥmuʒ ⁊ leuiſſimū eſt hoc. ℞. aque farfare. ℥. iij. aque ſalute
℥. j. miſce cū. ℥. ſ. ʒuccari ⁊ caliduʒ bibať in aurora tardan-
do cibuʒ horis quatuor. ¶ Scdm digeſtiuū ⁊ fortius illo
eſt hoc. ℞. aque betonice aque capilloꝝ uene. añ. ℥. ij. ſyru-
pi de ſticados oximellis ſimplicis. añ. ʒ. vj. bulliāt oia ſimľ
cuʒ modico ʒuccari ⁊ clarificenť ⁊ denť in potu ut prius.
¶ Tertiū digeſtiuū ⁊ fortius iſtis eſt ſyrupus iſte. ℞. ſyru
pi de hyſopo. ℥. ſ. ſyrupi de calamēto. ℥. j. aque praſſij. ℈. j. ſ
aque farfare. ℥. ij. miſce ⁊ deť in potu: ut prius. ¶ Quar-
tuʒ digeſtiuū ⁊ meli° oib° pōt eē hec decoctio. ℞. betonice
ſalute roriſme. maiorane hedere. añ. M. ſ. hyſopi praſſij
feniculi. añ. M. j. pipis al. ligri. aniſi capill. ue. añ. M. j. p-
tes duas coquanť oia in lib. v. aque uſqʒ ad cōſumptionē
medietatis de q̄rū colatura in potu denť. ℥. vj. ¶ Digerunt
etiā mãs tales eluaria mlta: ſicut eluariuʒ dyamuſcū dyā-
bra dyatriōpipereō dyairis dyapraſſiū: ⁊ ſilia. ¶ Ego etiā
ad has itētiōes utoꝛ mixtiōe tali. ℞. eluarij dyairis dyaca
lamēti. añ. ℥. ſ. ſpēꝝ dyābre. ʒ. ij. trociſcoꝝ de viol. ʒ. j. ſyrupi
violati ⁊ penidiaꝝ. añ. ℥. j. fiat eluariū de quo in medijs ter
tijs ⁊ p duas hōs añ cenā ⁊ poſt cenā deť coclear medium
uľ. ʒ. iij. ⁊ ē medicia ſolēnis. ¶ Et ſi uelles hāc mixtionē effi
cere delectabilē magis fiat ex illis ſpēb° ↄfectio ſolida in. v.
℥. pulueris ʒuccari ⁊ hyſopi roriſmarini uľ maiorāe aque
denť expa horis pdictis a. ʒ. iij. uſqʒ ad. v. Hec de itētiōe 3ª

Quarta intētio. eſt ad eradicāduʒ mãs poſt earum
digōnē: lʒ aūt multa inueniant medicami
na ſimplicia ⁊ cōpoſita per auctores. ſoluʒ tñ illa ſcribā que
mihi ſecuriora ⁊ utiliora cōprobaui experiētia quotidiana
¶ pͥm quidē eſt pille iſte. ℞. pilľaꝝ de ſarcocolla ex maiori
deſcrip. Meſ. in antidotario diſtinctione x°. ℈. ij. pillarum
cochiaꝝ deſcrip. Raſ. 9° Almāſ. caꝑ p. ℈. j. icoꝛporenť ſil cū
ſyr. de hyſopo: ⁊ fiāt. vj. uľ. vij. ⁊ accipianť i aurora. ¶ Era
dicatiuuʒ vo leui° iſto eſt hoc. ℞. pillaꝝ de agari. ℈. iiij. re
nouenť pille. viij. cū ſyrupo de ſticados ⁊ denť oēs. ¶ Ter
tiuʒ eradicatiuuʒ poterit eſſe hoc. ℞. eluarij idi. ʒ. ij. agarici
electi. ℈. j. ʒinʒi. g. v. incoꝛporenť cum ſyru. ⁊ denť in potu
cuʒ aqua decoctionis liquiritie ⁊ maiorane. ¶ Quartum
eradicatiuuʒ poterit eē infuſio ſuperi° ſcripta in intētione
minorationis ⁊ pͥpͥe ſi augmenteť eius doſis vniuerſalis
⁊ particularis. ¶ Oēs aūt he medicie limitari debent ſm
tenorē vtutis egrotātis memorādo q ſēp meli° eſt eiionēs
iteratas frequētare in oib° morbis: ⁊ pͥpͥe in cronicis q in
vnica euacuatione ad moderationē ducere. Iterum poſt
iſtas medicinas aſſumptas obſeruenť omnia que ſuperius
ſcripta ſunt obſeruari debere poſt aſſumptionem minorā
tium eradicatiue minoratiue. ut melius eaꝝ eio feliciteť: ⁊
tu vide ibi. Hec de intentione 4ª ſufficiant.

Quinta intētio ſeqtur lʒ a capite hui° mã ↄtinue ad
pect° effundať: maioꝛ tñ debet eſſe itētio ad
mãm in pectore ↄgeſtā q ad illā que ↄtiue effundiť: eo qꝛ
mã ibi ſtās facile putrē poſſet ⁊ ad ptiſiʒ pducē: ſicut ſupͥ°
eſt oñſuʒ: qͥpropter ad ei° eductionē qͨciti° eſt poſſibile pͥpͥe
rāduʒ eſt. Hec aūt mã nō itelligiť eſſe oīs mã in pectore inē-
ta: ſed ſolū illa que eſt ↄiūcta cū doloris apoſtiſatis eni p itē
tiōes eiōnuʒ diuerſionū ⁊ digōnū que ſupra poſita ſūt ad
mãs aīcedētē videť eē intētū. Quapropter ſolū hic in itēdo
educē ↄiūctā mãʒ ⁊ lʒ ſyrupi ⁊ pdicta excreātia hāc 2ᵃᵐ ptē
educē pñt ↄuenienti° tñ cuʒ his que mō ponunť mã pdicta
educi pōt. ¶ pͥm qdē eſt deſcriptio huius loch. ℞. loch de
ſqlla. ℥. j. de papauē. ℥. ſ. miſceanť cuʒ modico oximellis cō
poſiti ⁊ icoꝛporenť ſil. ⁊ de hac medicia ſepe teneat in os nō
maſticādo ipſa ꝛ imo ↄducēdo per os adeo ut diſſoluta trā
ſeat per meri ⁊ cannā pulmōis uſqʒ ad pectus. ¶ Ad hāc
etiā intētionē ꝟuiūt oia eluaria recipiētia enulā hyſopum
liqritiā crocuʒ pip ireos praſſiuʒ gͣna feniculi ariſtologiam
ro. oppopon acū ficus paſſulas ⁊ capil. ue. ⁊ ſilia. ¶ Deſcri
ptio bona eluarij faciētis ad itētionē iſtā eſt hec. ℞. gͣnoꝝ
pineaꝝ amigdalaꝝ dulciuʒ mūdataꝝ. añ. ℥. j. gͣnoꝝ fiſticoꝝ.
℥. ij. radicū ireos recētis minutiſſime iciſaꝝ. ℥. ſ. capil. ue. ʒ.
iij. liqritie aniſi. añ. ʒ. vj. croci. ʒ. j. ſ. pipis hyſopi praſſij. añ.
ʒ. ſ. radicuʒ enule. ʒ. v. ficuum piguiū ⁊ dactyloꝝ. añ. nūero
vj. paſſulaꝝ. ℥. ij. ʒuccari ſcdē coctiōis lib. j. pulmonis vul-
pis pparatū ſm artē. ſape lib. ſ. coquať ſil ʒuccaruʒ cū ſapa
uſqʒ ad ↄuenietē ſpiſſitudinē: ⁊ additis religs ↄtritiōe lōgiſ
ſima fiat eluariuʒ de quo mãe hora ſyrupoꝝ in medijs ter
tijs ⁊ per horā añ cenā: ⁊ qñ uadit ad lectum accipiat circi-
ter. ʒ. ij. uſus eni hui° eluarij deglutiri eradicat oēs mãs que
in pectore ↄtineri ſolēt ⁊ pͥpͥe groſſas ⁊ viſcoſas. Et ſi qs ti
meret ei° caliditatē: que tñ nō eſt ualde intēſa: pōt refrāgere
ipm cuʒ tertia uel q̄rta pte ʒuccari violacei. ¶ Memoridū
etiā pro cōplemēto hui° intētiōis q decoctio ſuperius ſcri-
pta caꝑ de intētione diuerſionū eſt eq̄lis huic eluario. Etiā
ſit memoꝛ in oi cibatione ſua ſemp ponē de croco q̄titateʒ
vnius uel duoꝝ gͣnoꝝ frumēti. Hec de intētione quinta.

Sexta intētio ponit rectificātia caput que lʒ multa eē
poſſunt hinc inde collecta. tria tñ pͥncipaliter
ſcribam que mihi utiliora videntur. ¶ Et pͥmuʒ eſt odori
ferum hoc cuius puluis ſepe in ſindone de grana ligatus
odoreť. ℞. ligni aloes. ʒ. j. macis. ʒ. ij. ambre. ℈. j. uel. ſ. pͥpter
expenſam. floꝝ roſmarini maiorane ſticados nigelle. añ. ℈.
ij. pulueriʒenť oia per ſe: ⁊ fiat ut dictum eſt. ¶ Scdm vo
capitis ↄfortatiuum eſt gargariſma hoc. ℞. nucis muſ. ga
lange ligni aloes cubebarum ireos piretri. añ. ℈. j. maiora
ne betonice floꝝ roſmarini. añ. ʒ. j. ſ. roſaꝝ violaꝝ. ana. ʒ. j.
bulliant oia in lib. ij. aque uſqʒ ad ↄſumptionē medietatis
⁊ de hac aqua calida cum puluere ʒuccari ſepe teneatur in
ore: aut fiat ex ea garga. caľa facta: aut fiat ex ea caput pur-
giū aliqd de ipa leuiter trahēdo per nares ieiūs ſtomacho
¶ 3ᵐ principale eſt puluis iſte de quo oī ſero qñ uadit dor-
mitū. i. ad lectuʒ ſupponať capiti a pͥncipio ſincipitis uſqʒ

ad ſūmitatē capitis q̄ntitatis granoꝝ 4ᵒʳ frumenti ꝛ ſpargat̃ intus capillos. Deſcriptio hui⁹ pulueris eſt hec. ℞. cubebarū ꝫ nucis muſca. pipis lon. betonice ſticadoſ. añ. ʒ. ſ. ligni aloes roſ. añ. ʒ. j. macis maiorane ſandalorum al. añ. ʒ. ij. fiat oium per ſe puluis. Sequēti vo ſero cū debet reapponi puluis cum pectine mundificet̃ cutis a puluere predicto: ꝛ a ſuperfluitatibus cutaneis. Hec de intētione 6ᵃ.

Septima vo intētio tria ponit remedia pectoris cōfortatiua. ¶ Et p^m qdē eſt ſacculus cordialis talis. ℞. been al. ꝛ ru. çedoarie doronici ligni aloes oſſis de corde cerui croci. añ. ʒ. j. florum boraginis bugloſſe antbos roſarū violaruꝫ. añ. ʒ. ſ. fragmētoꝝ hyacinti ſaphiri ſmaragdi. añ. ℈. ſ. margaritaruꝫ. añ. ʒ. j. macis ſe. baſiliconis gariofi. añ. ʒ. ij. fiat ſacculus in ſindone de grana quadratus aut lōgus qui ſemp portet̃ ſup mamilla ſiniſtra ſuſtētatus. ¶ 2^m vo ſpāle eſt cerotū hoc. ℞. empl'i de mucillagib⁹. ℥. ij. croci. ʒ. ſ. ligni al'. ſpice nardi floꝝ hyſopi radicū enule. añ. ʒ. ſ. oppopōacis reſine electe. añ. ʒ. j. ſ. diſſoluant̃ gūme cū vino aromatico: ꝛ icorporent̃ cum empl'is ꝛ additis ſpeb⁹ fiāt cerota duo ſup pāno de grana lōgitudis maioris ex pāſa: ꝛ latitudis digitoꝝ. v. quoꝝ vnū portet̃ ſemp in directo thoracis a furcula pectoris ſupioris uſqꝫ ad pomū granati. Aliud vo in pte poſteriori oppoſita ſilr ſtuet̃. ¶ 3^m vo remediū cordis ꝯfortatiuꝫ eſt deſcriptio eluarij poſiti 9ᵒ Almanſ. cap̄ de tremore cordis qd̄ incipit. Eluariū dyamuſcum. vide ibi: qd̄ cū çuccaro al. factū in forma ſolida exhibere ſoleo uſqꝫ ad quantitatem. ʒ. j. ante ꝛ poſt cibum ſemp aut maxime. Hec de intentione ſeptima.

Octaua vo itētio qnque corrigit accñtia indigentia correctiōe p̄mū eſt oppil'o colatorij. 2^m eſt clauſio viarū naſi in loco rite. 3^m eſt difficultas anhelitus. 4^m eſt debilitas digeſtiue. 5^m eſt uētris ſtipticitas. ¶ P̄mum quidem accidēs corrigit retētio q̄ntitatis vnius grani frumēti de antiqua tyriaca in ore facta. 2^m vo eſt exptum. maſticatio croci integri. 3^m vo ꝛ fortius illis q̄tū ad opationē eſt retētio aque maiorane calefacte in ore patientis. ¶ 2^m vo accidens remouet̃ trahiciēdo per naſum decoctionem ſuprapoſitā in cap̄ de ꝯfortātibus caput. 2^m eſt ut ſepe per naſuꝫ trahiciat̃ aque maiorane ꝛ aque iris calefactaꝝ per nares patiētis leui traiectione. 3^m eſt odoratio ſepe facta ex ℥. j. nigelle non torrefacte cum. ʒ. ij. laudani puriſſimi. ¶ 3^m vo accñs remouet̃ ex uſu eluarij pectoralis ſupra deſcripti in cap̄ imediate p̄cedenti. ¶ Ego aūt ſcio q̄ ſi qs accipiat mediū granū muſci cū ʒ. ℈. j. pulueris croci ꝛ bibat̃ cum. ſ. cyatho vini al. aromatici ꝛ calefacti difficl'tatē anhelit⁹ potēter abſcidit a q̄cūqꝫ cā pueniēte niſi a cauſmate uehementiſſime. ¶ 4^m vo accidēs qd̄ eſt debilitas digeſtiue rectificari pōt cū electuario de muſco, ex 9ᵒ Almanſ. allegato cap̄ imediate p̄cedēti. ¶ Ego aūt ſcio q̄ ſi diuturno tpe iungat̃ ſtomachus ex hoc vnguento potenter omne nocumētū frigiditatis tam a debilitate virtutis q̄ a raritate texture ꝛ frigiditate ꝛ humiditate ꝯueniēter ſubleuat. ℞. olei de maſtice olei de croco olei de pice. añ. ℥. j. laudani puriſſimi myrre electe añ. ʒ. j. ſ. macis mēthe abſinthij api. añ. ʒ. ij. gariofi. ʒ. ij. ſ. roſaꝝ ſpodij maſticis. añ. ʒ. j. ſ. cere q̄tum ſufficit. fiat vnguētum bene viſcoſum ꝛ applicetur ut ſupra. ¶ 5^m vo ꝛ ultimuꝫ accñs. ſ. ſtipticitas uētris remoueri pōt cū iſtis duob⁹ inſtris. ¶ Et p̄mū eſt hic puluis. ℞. polipodij. ʒ. ij. folliculoruꝫ ſene. ʒ. j. ſ. ameos tartari aniſi liquiritie cinamomi macis. añ. ʒ. ſ. ſalis indi. ℈. ij. fiat puluis ſubtilis: de quo accipiatur imediate ante cenā cū modico brodij uel vini calidoꝝ. ¶ 2^m vo p̄ncipale eſt hoc. ℞. penidiaꝝ çuccari ru. añ. ℥. j. ſ. pulueris hermodactyloꝝ follicl'oꝝ ſene. añ. ʒ. iiij. mucillaginis pſilij. ʒ. iiij. cinamomi aniſi. añ. ʒ. j. macis nucis muſcate gariofi. añ. ℈. j. coquant̃ penidie cū çuccaro ꝛ mucillagine pſilij leui decoctione. deīde cum eis incorporent̃ ſpēs alie ꝛ fiat eluariū ꝯueniēter ꝯglutinoſitatis. de quo añ cenā imediate oi alterna die accipiat̃ a. ʒ. iij. uſqꝫ ad. v. ſm̄ maiorē ꝛ

minorem ſtipticitateꝫ ꝯtinuando ꝛ interpolando ipſum. ¶ Hec ſunt que cū laude oipotētis meliora mihi apparuerūt in diſpōnib⁹ hui⁹ viri eligēda. Sūmus aūt oipotens ſaluator oia ipſa dirigat in finem optate ſalutis. Amē.

¶ De egritudinibus oculoꝝ ſequuntur conſilia.

Cōſilium. 56. De triplici mala diſpoſitiōe videlicet. ¶ De debilitate viſus imaginationib⁹ cōplicata a mala cōplexione frigida ꝛ ſicca cerebri cū mā. ¶ De mala cōpl'one frigida ꝛ humida ſtomachi cū mā flegmatica mucillaginoſa ꝛ aq̄ſa: epati etiā coicata. ¶ De hernia cōpoſita ex ruptura ꝛ uētoſa. ¶ Diuidit̃ aūt conſiliū in ſectiones duas. quarū p̄ma duo cap̄la ꝯtinet. ¶ De diſpōnib⁹ dictis per cauſas ꝛ ſigna. Cap̄. I.

Quidam curialis vir ex amicis nr̄is mihi dilectiſſimus triplici diſpōne grauat̃. Cuius etiā piculū ſine metu non paruꝫ moleſte gerit. ¶ Et p⁹ qdē ē debilitas viſus imaginationib⁹ complicata. ¶ 2ᵃ vo eſt mala diſpō ſtomachi ipi⁹ per quā digeſtiua nocetur nocumēto diminutiōis ꝛ corruptiōis. quā qꝫ etiā epati ſuo coicata. ¶ Tertia vo eſt hernie ſpecies nō leuis: ſed grauiora ꝛ futura accidentia pronuntians ei.

Et prima qdem diſpō dicta eſt mala cōpl'o ſui cerebri frigida ꝛ ſicca mālis dominātem: lꝫ etiā ſit refracta ab humiditate flegmatis. Cerebri aūt diſpō talis cognoſcit̃ ex grauitate capitis ei⁹ ꝛ friditate in ptib⁹ ei⁹ pcepta cū exiccatiōe ꝛ pauca carnoſitate eaꝝ: ꝛ modica etiaꝫ effuſiōe per aures nares ꝛ reliq̄s vias euōtis: ꝛ fortiora fierēt hec oia accñtia niſi qꝛ flegma cū tali mā in uenis cōmixtuꝫ ſua humiditate refrāgēdo ꝯtēperat accidentia p̄dicta: ſiue illud flegma pp̄ter debilitatē digōnis in capite gn̄et̃: ſiue illud ſit ueꝝ flegma in epate genitū: aut nō ueꝝ in ſtomacho ꝯgregatū que capiti effumādo ul' fluēdo coicent̃. ¶ Et q̄litercūqꝫ ꝯcedat̃ pp̄ter friditatē in cerebro ei⁹ iualeſcentē. etiā pp̄ter anguſtiā viarū ei⁹ minorat̃ ꝛ refrāgit̃ ſpūs aialis in cerebro ꝛ p̄hibet̃ tranſire in q̄ntitate debita per neruos opticos ad organa viſiōis: q̄re appetit eo nocumētuꝫ diminutionis viſiue opationis: ꝛ eſt ſpēs mala quā çohar noiauit debilitatē viſus ex penuria viſibilis ſpūs pueniētē. ¶ Adhuc etiā qꝛ calor inat⁹ cerebri talis debilis eſt ſ'latai in eo in multos ꝯuertunt̃ uapores. Quoꝝ etiā uapoꝝ particula nōnulla ab inferiorib⁹ mēbris cerebro coicat̃: pp̄ter qd̄ uapor iſte ſpūi viſibili cōmixt⁹ cuꝫ talis ſpūs defert̃ ad criſtalloidē repitat in ipꝫ ſpēs coloꝝ mot⁹ ꝛ figuraꝝ ſibi pportiōalium: vñ receptis ſpēb⁹ viſibiliuꝫ in criſtalloidē iā talr pmutata potētia viſiua pcipit ꝛ iudicat in mediuꝫ exteri⁹ figuras formas colores ꝛ mot⁹ ēē que nequaq̄ ſūt: pp̄ter qd̄ ab illuſtrib⁹ antiqs diſpō talis noiata fuit deluſio viſus: intantuꝫ q̄ patiēs q̄nqꝫ cuꝫ manu tētat cape muſcas ul' culices q̄s in aere credebat eē: deludit̃ q̄ qꝛ nihil uenat. Et hec diſpō iteꝝ ſolet noiari imaginatio. ut 2ᵒ tertij trac. 4ᵒ dum ingt Auic. Imagiatiōes ſūt colores qui ſentiunt̃ corā uiſu. Ex quo colli̇̄r q̄ ſi hec diſpō pſeuerabit ꝛ augebit̃ minat̃ ſibi pānuꝫ. Uapores eni ſ'latici in capite multiplicati tādem ꝯuertunt̃ in aquā: ꝛ aq̄ illa defluēs ad oculum ibi ꝯgelata ꝯuertit̃ in pānuꝫ: ut legēdū eſt p̄allato cap̄ ab Auic. cap̄ de aq̄. dū ingt. Deſcenſus aque eſt egritudo oppilatiua ꝛc̄. Sꝫ aq̄ cōgelata ꝯuertit̃ in pānuꝫ ꝛ fac̄ cecitatē: q̄re hec diſpō minatur ei ablationem viſus. Hec de diſpōne huius viri prima.

At uero ueꝝ iueſtigari opꝫ ſcōe diſpōnis eſſentiam. uarietates ꝛ accñtia ei⁹. Eſt eniꝫ ipſa ſtomachi ſui mala cōpl'o frida ꝛ humida cuꝫ mā ſ'latica mucillagioſa ꝛ aq̄ſa que gn̄at̃ in ipo p viā idigōnis a p̄dicta friditate puenientis: ꝛ ē ei egritudo p cēntiā que etiā epati ſuo p colligātiā coicata eſt: qm̄ nō eſt poſſibile aut ſaltē difficilimuꝫ caliditatē epatis cōplete poſſe corrigē friditatem ſtomachi ꝛ maxie cū fuerit diuturna ꝛ māſiua: pp̄ter hāc igit̃ cūm epar

ei⁹ debilitatū ſanguinē gñat in eo remiſſius calīm ꝛ aq̄ſum magis q̄ feciſſet a gñatiōe ſua a qua epar ei⁹ videt̄ contra xiſſe caliditatē ſatis auctā reſpectu medij generis. ¶ Propter has igit̄ duas diſpōnes malas epatis ꝛ ſtomachi non eſt mirabile ſi multiplicant̄ in inteſtinis ei⁹ flegmata mucillaginoſa ꝛ aq̄ſa que in uapores multos ꝯuerſa uētrē ei⁹ nō raro extēſuꝫ rugitu ꝛ gurgulationib⁹ plenum efficiunt. Hec de diſpōne ſcda. ꝛ de accidentibus eam ꝯſequentibus.

Tertia vō h⁹ diſpō eſt hernia in inguie ſiniſtro que cū bñ ꝯſiderat̄ nō eſt relaxatio u'l dilatatio ꝑitſ: ſꝫ eſt ruptura uera in parte ſifac ſuppoſita foramini oſſis femoris. Cū igr̄ in uētre h⁹ viri gñent̄ ꝛ ꝯgregent̄ uētoſitates q̄ plurime que ptib⁹ iſeriorib⁹ ꝓpulſe ſm ptem magnā recipiunt̄ in didimū nō eſt mirabile ſi tales uētoſitates per didimū deſcēdētes per foramē iā dictū recipiant̄ in oſſeū ꝛ faciāt in eo tumorē ꝛ extenſioneꝫ cū dolore qñqꝫ. vñ appet q̄ hec eſt ſpēs hernie cōpoſita ex ruptura ꝛ ex uētoſa: ſicut iaꝫ declaratū eſt. Propter qđ merito hic vir in ſui gubernatiōe ſollicit⁹ eſſe debet: ne pars didimi in ꝯcauitate oſſei tumoroſa facta tandē ꝯuertat̄ in apa: qđ periculoſuꝫ eſſet. ¶ Ex quibus oibus itelligentib⁹ apparet q̄ quelibet harum diſpōnū in hoc viro nō leuiter eſt ſuſpecta: ꝛ ꝓpe in etate ſua. vñ aliqđ de regimie ſuo qđ meli⁹ eſt ꝛ ab eo obſeruādum ſibi cōſcribere determinaui per modum qui nunc ſequitur.

¶ De cura per dietam. Cap. II.

Q Uoniā aūt egritudies h⁹ viri tres ꝑncipales differūt iuiceꝫ rōne patiētiū loco ꝯpetētiū 3° differt ab alijs ſpē: q2 ipa eſt ſolo cōtinuitatis ſifac in pte inguinis coopiēte iteſtia: videret̄ aliaꝝ egritudinū curatiōes debē eſſe diuerſas: qđ qdeꝫ ꝯcedit̄ ſm ptē. uerūtñ: q2 oēs ille diſpōnes ꝯueniūt iuicē in cāmāli ꝛ ſibi ꝓpornōata: q2 utriuſqꝫ illarū mālis cā eſt flegmatica mā ꝛ uapores uel uentoſitates ab ea eleuati: ideo in canone curatiōis vident̄ hēe ꝯuenientiā ſatis tā penes regimen rerū nō nāliū q̄ medicinaliū. Si qđ aūt diuerſitatis in curatiōe haberi ſit neceſſariū. videbit̄ infra in regimine hernie ſue.

¶ Dicēdū itaqꝫ q̄ regimē h⁹ viri per debitā mēſurā ſex rerū nō nāliū fūdari debet: ita q̄ oēs res nō nāles debēt eſſe calefactiue exiccatiue aperitiue ꝛ ꝯſumptiue uentoſitatuꝫ. ¶ Eligat̄ itaqꝫ ab eo locus hitationis notabilis caliditatis ꝛ ſiccitatis. Et ſit camera in qua poſſit fieri ignis elongata ab aere aquilonari: ꝛ ab oi humiditate ſupflua. ¶ Caput ſuuꝫ tecturis ꝯuenienti pelle ſuffultis tueat̄. Et uenter etiā eius ꝛ pectus diploide bene calida cuſtodiatur.

De cibis vō effugiat ꝓ lacticinia oia. Item cibos paſtiles ſaltē elixatiōe factos. 3° dimittat cibaria oia uentoſitatū exiccatiua uelut ſunt legumina oia cepe alleuꝫ porrū bulbus raphanū ꝛ ſilia. 4° dimittat oēs fruct⁹ frigidos ꝛ crudos. 5° dimittat ualde piguia cibaria quacūqꝫ pinguedie ꝯdita ꝑter oleū oliuarū qđ non eſt ſibi reprobādū. Butyrū vō adeps porci: ꝛ ſilia nō placēt mihi. Silr̄ ꝛ euitet ſpinachiā bletā cucurbitā portulacā anguriam cucumeres citrulos: ꝛ ſilia. Aceto aūt cum alijs ꝯdito agreſta ſucco limonū ꝛ arāciorꝝ uti pōt. Et caſeo etiam uti pōt dulci ꝛ ſalito nō multū tñ molli ꝛ viſcoſo. Piperis aūt croci ꝣinꝣ. ciamomi uſus eſt ſibi utilis. ¶ Uinū aūt eligat ſubſtātia tenue ꝛ bene potens ſapore mediocri iter dulce ꝛ acre: dulcia aūt q2 multū uētoſa ꝛ oppilatiua ſūt ei diſcōuenientia ſūt: ꝛ acria ꝛ acerba fridiitate ꝛ oppilōne ſua ſūt ei reprobāda. Aquā aūt oino dimittat etiā in eſtate. ¶ Supflui mot⁹ huic viro nō ꝯueniūt ꝛ maxie poſt cibū qm agitatiōe ſua mās ponit in fluxu ad debilia mēbra. ¶ Sōnus longus huic viro ꝯueniēs eſt ꝓpter vigorare digōnem que a mala cōplōne ſtomachi frigida ꝛ humida debilitat̄. Si tñ caput ei⁹ reumatib⁹ ꝛ catarris moleſtaret̄: vigilare ſibi conueniētius eēt q̄ prolixe dormire. ¶ Cū aūt vir iſte ſuū cibū accipit ab igluuioſa comeſtiōe ſe abſtineat: ita ut cum aliq̄li appetitu ſurgat a mēſa magis q̄ a ſaturitate cōpleta. Et caueat deglutire cibū niſi bñ ſolēniter ꝑus maſticauerit ipm. Et ita potū ſuū accipiat parū ꝛ ſepe magis q̄ multū ꝛ raro bibēdo. ¶ Paſſiones aie ꝛ iteꝝ triſtātes melice afflictiōes anguſtioſe ꝛ furor uel iracundia ab eo euitari debent propter exterminationem magnam ꝛ motum quē ponunt in humoribus. Hec de regimine non naturalium.

Sectio ſecunda continens capitula tria.

¶ De rectificatiuis diſpoſitione ſtomachi. Cap. I.

M Odus aūt curatiōis ꝑdictaꝝ triū diſpōnū ptiet̄ in tria capl'a. ¶ Cap^m p^m erit rectificatiuū diſpōnū ſtōchi ei⁹. ¶ 2^m ca^m nocumēta ſui capitis remouē ꝓcurabit. ¶ 3^m cap^m ponet inſtra ad herniaꝫ ſuā appropata. ¶ Qm̄ igit̄ diſpō ſui ſtōchi eſt mala cōplo frigida ꝛ humida cū preſentia multi flegmatis mucillaginoſi ꝛ aquoſi in eo tam per viā idigeſtiōis ꝯgregati q̄ trāſmiſſiōis coꝝ ab epate oportet ꝑus hoc ꝑcognoſcē. ¶ Igr̄ leuis caliitas aut fridiitas i regiōe ſtomachi pcepta ſenſu tact⁹ gurgulatio ꝛ uētoſitas in eo pſeuerās lenities ꝑditū ei⁹ tarditas ꝛ debilitas digōnis ſupfluitatū uētris mollities ꝛ lenitas eructuatiōes acide u'l iſipide mltitudo ſputamis abſqꝫ tuſſi palā ſigre pñt ſtōchi fridiitatē ꝛ hūiditatē ¶ Pro q̄rū diſpōnū regimine laudo q̄ iſte vir ſaltē per tres ānos oi mēſe martij ꝛ ſeptēbris purget̄ ſm q̄ iferi⁹ ꝯſcribā ſibi. facta vō purgatiōe utat̄ iſtis. v. remedijs iſraſcriptis. ¶ p^m eſt hoc. ℞. pillaꝝ alefanginaꝝ u'l de ſpēb⁹ in antidotario Meſ. diſtictiōe p^a. ʒ. ij. ſpēꝝ dyacalamēti deſcriptiōe Nicolai. ℈. ſ. ſalis idi. ğ. iiij. cū ſyrupo cōpoſito acetoſo fiant pille de oi. ʒ. vj. de qb⁹ iſte vir per totū mēſem aplis oi qnta die accipiat vnā per octanā ptem hore ante cenā. ¶ 2^m inſtrm eſt hoc. ℞. ſpēꝝ eluarij de lig̃ aloes ſpērū dyābre. añ. ʒ. v. ſpēꝝ dyacalamēti. ʒ. iij. ğnoꝝ fiſticoꝝ. ℥. iij. ꝣuccari al. ℥. iiij. mell' ro. ℥. v. ligni al'. elci. ʒ. j. iſundant̄ fiſtici in bono vino mōrano calefcō p tres dies: deide ultimate terātur ꝛ incorpent̄ cū melle ꝛ ꝣuccaro bñ coctis uſqꝫ ad viſcoſitatē terēdo in mortario: deide additis ſpēb⁹ fiat eluariū. ꝛ accipiat de eo poſtq̄ fuerit purgat⁹ ter in ſeptiana in aurora q̄titatem medie nucis ꝛ poſt ipm tardet cibū per horas 4^or. ¶ 3^m remediū eſt: ut iſte vir dieb⁹ itermedijs eluario ſalteꝫ bis in ſeptiana deglutiat hora ꝑdicta. iij. ğ. maſticis. ¶ 4^m remediuꝫ eſt hoc. ℞. laudani electi gallie muſcate ſtoracis calamite. añ. ʒ. ij. reſine electe. ℥. ſ. gaꝝ. ℈. ij. diſſoluat̄ gūmi cuꝫ vino fumoſo: ꝛ fiat cerotum vnum figure ſcutalis: qđ ſemp aut in pluribus portet ſuper ſtomacho ſuo. ¶ 5^m vō ſpāle remediū eſt. ℞. cinamomi electi. ℥. j. triumpiperū. añ. ʒ. iij. galāge ligni aloes ğnoꝝ padiſi ꝣinꝣi. añ. ʒ. ij. pulueriꝣētur oia ꝛ miſceant̄. de hoc puluere utat̄ ſemper in cibarijs ſuis ad q̄titatē que repleret corticē auellane. ꝛ hec remedia etiam iuuamentum non leue colcabunt capiti.

¶ De rectificatiōe nocumētoꝝ capitis ſectiōis 2^e. Cap. II.

P Ro diſpōne vō capitis ei⁹ ꝛ nocumēti corruptionis ꝛ diminutiōis viſus oportet ei adminiſtrare remedia ſex. ¶ p^m eſt hoc. ℞. folioꝝ roſmarini calamēti origāi pulegij. añ. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. ij. maiorane maciſ. añ. ʒ. ij. ambre muſci. añ. ğ. ij. fiat oiuꝫ p ſe puluis ꝛ cōmiſceat̄ ꝛ ligēt in ſindone de ğna retorta ꝛ odoret̄ ſepiſſime. ¶ 2^m eſt hoc. ℞. gaꝝ. ʒ. ij. ligni aloes betonice ſādarace ſpodij ſtoracis calamite. añ. ʒ. ſ. fiat puluis: de quo ſepe aſpgat̄ ſup prora ſui capitis a fine capillo ruꝫ uſqꝫ ad ſūmitatē per q̄tuor digitos per medietatē capitis. Et ſemp cum apponit̄ puluis diligēter pectinet̄ caput. ¶ 3^m vō inſtrm eſt: ut iſte vir duob⁹ dieb⁹ in mēſe qñ uadit ad lectū accipiat. ʒ. j. ſ. ꝯfectiōis dyābre deſcriptione Meſ. ꝛ teneat ipm in os ſuum uſqꝫ ad diſſolōnē degluendo eā. ¶ 4^m ꝑncipale eſt: ut oi fine decē dierū duob⁹ diebus continuis mane ꝛ ſero per horā añ cibuꝫ faciat hoc gargariſma. ℞. aque decoctiōis maiorane ꝛ liquiricie cyathū vnum: iere ſimplicis. ʒ. ij. calefiat aqua ꝛ icorporet̄ cū ea iera ꝛ ex eo ca

lido fiat gargariſma circa octo vices in ſpatio vni° hore. ❡ 5m ſpãle remediũ eſt: ut cum ipſe attẽdit ad caput ꝓpter moleſtiã quã infert ei magnã: poſt cibũ accipiat ſemꝑ rotulam vnã hui° ↄfectiõis. ℞.ſpẽrũ ↄ dyãbre.ʒ.j.ſ.eufra.celidonie fenicu li berbene.añ.ʒ.j.ſe.rutbe ſiſeleos.añ.ʒ.ſ.çuccari al.ʒ.v.cum aqua eufragie: fiat ↄfectio in rotulis.iij.ʒ. ❡ 6m ꝛ ultimũ remedium eſt. ℞.aque rutbe celidonie ꝛ eufra.añ.ʒ.ij.ſucci feni.ſucci berbene.ana.ʒ.j.fellis lucij.ʒ.iij.ligni al.ſubtiliſſimi triti.ʒ.ſ.ſe.rutbe celidonie maiorane.añ ʒ.j.ponanſ oĩa ſimul bñ puluerizata cũ ꝑdictis aqua ꝛ felle in uaſe vitreo: qḋ diligẽter cooperiaſ ꝛ obtureſ cũ paſta molli: deīde ponaſ in furno poſt ertractionẽ pãis bñ calo. Sequẽti ṽo die extrabaſ de furno ꝛ mũdificeſ a paſta ꝛ orificio bñ clauſo exponaſ ſoli per.x.dies uel.xij. Poſt illḋ aũt per pãnũ ſpiſſũ coleſ ſine expreſſiõe ꝛ repõaſ in uas vitreũ bñ obturatũ: de hoc ĝ collirio oĩ ſero cũ uadit ad lectũ ꝛ mane cũ ſurgit iponat guttã vnã vnicuiqꝫ oclo ꝛ qeſcat reſupin° videbit eniꝫ utilitatẽ ad nocumẽta ſue viſionis notabileꝫ.

❡ De inſtriis ad herniã appropriatis. Cap.iii.

DRo diſpõne ṽo herniaca ꝑdicta ꝗtuor videntur mihi neccia remedia: cũ eniꝫ vir iſte moleſtareſ a deſcẽſu magne ꝗtitatis uẽtoſitatũ ꝛ iplẽtũ oſeuꝫ: tũc ſtatĩꝫ itẽdat ad earũ reſolõnẽ cũ hoc cupatorio totã burſam teſticuloꝝ notabilr coopiẽtẽ ℞.furfuris frumẽti bñ cribellati ſcutellas duas: cimini dauci.añ.ʒ.j.aniſi feni.carui ſiſeleos.añ.ʒ.ſ. bulliant furfures in.ij.fialis vini nigri bñ potẽtis ꝛ in fine iſpiſſationis eoꝝ ſupaddaſ farine or.ʒ.j.ſ.ꝛ demũ finalr aliarũ ſpẽrũ pulueris ſupponaſ: ꝛ fiat emplm qḋ calm applicceſ ſiẽ decẽ eſt. ❡ 2m remediũ eſt. ℞.pellis arietis que minutim inciſa ꝛ depillata in aceto nigro ſteterit iſuſa p.x.uľ.xii.dies: armõiaci ſapini oppoponacis.añ.ʒ.ſ.picis naualꝭ colofonie.añ.ʒ.i.ſ.gallarum cupreſſi.ʒ.j.thuris ſandarace hypoqſtidos acatie coralloꝝ amboꝝ ſpo.añ.ʒ.ij.mumie.ʒ.v.raſine bñ citrine.ʒ.i.ſ.glutinis piſciũ ꝛ carte.añ.ʒ.ſ.gũme diſſoluanſ in aceto nigro.deide icorporenſ cũ glutine ꝛ tandẽ cũ pelle arietis.ꝛ additis alijs ſpẽb° fiat cerotũ fortis tenacitatis. Extẽdaſ ĝ de eo ſup corio figure ſcutalis cũ parte lata ꝛ piramide iferi° iguinib° lateralr appliceſ.ꝛ ſup eo poneſ ligatura ↄuenictis cõpreſſiõis: hoc eniꝫ remediũ eſt de ultimis in hac diſpoſitiõe. ❡ 3m ṽo ꝑncipale remediũ eſt hoc ℞.gũmi ara.dragaganti torrefactoꝝ: glutinis carte.añ.ʒ.j.gallaꝝ cupreſſi mumie ſpodij.ſeminis roſarũ.añ.ʒ.ij.fiant pilľe cũ ſucco plãtaginis de oi.ʒ.ix.de qb° vir iſte aſſueſcat aſſumẽ ſaltẽ oĩ ſeptimana bis ex eis.iij.per octo horas poſt cibũ. ❡ 4m ṽo ꝑncipale remediũ eſt hoc. ℞.pulueris viticelle piloſelle.añ.ʒ.iij.roſarũ ſpodij mirtilloꝝ coriãdri ꝑparati ꝛ ſeminis plãtaginis.añ.ʒ.j.ſ.ſcorie ferri ꝑparate.ʒ.iij.çuccari al.ʒ.iij.mellis ro.colati lib.ſ.coqnſ mel ꝛ çuccarũ ſiľ uſqꝫ ad bonã ſpiſſitudinẽ: ꝛ additis ſpẽb° fiat eluariũ de quo vir iſte a medio mẽſis aplis uſqꝫ per totũ mẽteꝫ ſeptẽbris duabus vicib° oĩ ſeptimana in aurora accipiat coclear vnũ: ꝛ poſt ipm tardet cibũ ꝗtuor horis. Hec in ſumma ſunt remedia meliora que pro iſtis diſpõnibus mihi apparuerunt. Altiſſimus dirigat omnia in ſalutem eius.

Modus purgationis in uere talis eſt. ℞.pillaꝝ de iera cõpoſita.ℨ.ij.pillaꝝ cochiarũ.ℨ.j.ꝛ fiant.vij.cũ iera ſimplici: ꝛ obſuenſ que debẽt obſuari in aſſumptiõe medicinarũ. ❡ Digeſtiuũ ꝗ uti debet dieb°.vij. capiẽdo ẽ hoc. ℞.ſyrupi de ſticados ſyrupi de abſintbio añ ʒ.vj.aque abſintbij betonice calamẽti.añ.ʒ.j.miſce. ❡ Dei de purgeſ cũ hoc. ℞.eluarij indi.ʒ.iij.bñdicte ſimplicis.ʒ.ij accipiaſ cum modico vini albi potẽtis ꝛ calefacti cũ conditionib° debitis. ❡ Purgatio ṽo faciẽda in autũno a medietate ſeptẽbris uſqꝫ ad finẽ eius. ℞.eluarij de pſilio.ʒ.iij.iere ſimplicis.ʒ.ſ.miſce cum aqua cicoree accipiatur ut ſupra. ❡ Digeſtiuũ eſt hoc. ℞.ſyrupi de biçãtijs.ʒ.j.ſyru.de roſ.ʒ.ſ.aque cicoree cuſcute ꝛ abſintbij miſce.vij.dieb° ut ſupra. ❡ Poſt purgeſ cũ hoc. ℞.eluarij de pſilio.ʒ.ſ.ꝛ accipiaſ cũ aqua ordei diebus qbus accipit digeſtiuũ: ꝛ ſi uẽter eſſet ſtipticus utatur pillulis dictis ſupra ante cenam.

Cõſiliũ.57.

De nocumẽto diminutionis in uiſu a mala cõplone frigida ꝛ hu.mãli ſtomachi cerebri ꝛ ocloꝝ: cũ ſex accñtib° que ſunt. ❡ Oppilatio epatis. ❡ Tẽſio ꝛ rugit° in ſtomacho. ❡ Nocumẽtũ diminutiõis ꝛ corruptiõis digõnis in ſtomacho. ❡ Fluxus mãerũ a capite ad pectus. ❡ Dolor grauatiuus capitis ❡ Lachrymarum multitudo. ❡ Diuiditur autem conſilium in capitula quatuor.

❡ De diſpoſitione ꝛ eius cauſis Cap.i.

LIcet nocumẽtũ in viſu ↄtingẽs ex pluribus cauſis euenire poſſit exteriorib° ꝛ iterioriß°: qḋlibet eniꝫ nocumẽtũ viſus ẽ triplex.videlicet diminutionis corruptionis ꝛ ablatiõis aſſignari põtãt ꝓpter leſioneꝫ aduenictẽ tunice oculi.2° ꝓpter nocumẽtum aduenięs humorib°.3° in ſpũ viſibili.4° in vijs per quas ſpũs viſibilis a cerebro delegaſ ad oculos.vlt° ṽo qñ nocumẽti cã illatiua oĩb° ꝑdictis coicaſ ptib°. Et hec qdẽ nocumẽti ſpẽs peſſima eſt: quõ eniꝫ potẽtia viſiua viſionẽ ꝑficere põt cũ ſpũi viſibili vijs trãſitus ei° ad oculũ ꝛ toti oculo nocumẽtũ ↄtigerit: ꝓpter qḋ in fortib° ↄtuſiõib° ꝛ ꝑcuſſiõib° capitis ꝛ in trãſmutatiõe multaruꝫ mãerũ a caliditate ſintbomatice deriuãtum ad oculũ ꝛ ipetuoſe nõ eſt mirabile ſi ſubito viſiõe ꝑuaſ: hõ ut ſepe ↄtigere vidi: ut patet in altero tractatulo per me cõpoſito ad notabilẽ quãdã mulierẽ de monaco ciuitate famoſa alamanie.cui fere iſtãtẽr ablat° fuit viſus ex deſcẽſu mãeꝝ a capite ad oculum. ❡ Multiplr aũt ex pte tunicarum nocerĩ põt viſus. Et ꝑ qdẽ qñ ↄtigerit corneã ꝓpter ſpẽm male cõplõnis fride aut cale ꝛ ſicce in ſui ſubſtãtia reddi nõ peruiam uľ dyaphanã opacã ꝛ tenebroſã: ꝛ neqꝫ eñi ſpẽs obiectoruꝫ per mediũ ab ea poterũt ↄueniẽter recipi. Silr aũt ſi ↄtigat in pupilla eẽ clauſionẽ ſpẽs nõ ↄueniẽter deferri poterũt ab ea per araneã ad criſtalloidẽ. Et idẽ etiã intelligi põt de ↄturbatiõe ꝛ obſcuritate aranee. Et nocumẽta iſtaꝝ triũ tunicaruꝫ fortiora ſunt ad ledẽdũ viſum ꝗ nocumẽta ſilia ↄtingẽtia in ſclirotica ſecũdina ꝛ retina. Dato etiã ꝙ nocumẽtũ iſtaꝝ trium tunicarum poſterioruꝫ viſum imperficẽ poſſit. ❡ Amplꝰ etiã nocumẽtũ viſiõi ↄtigit ex pte diſtẽperãtie humoꝝ ocli in ꝗtitate ꝛ ꝗlitate.quis eniꝫ dubitat ꝙ ſi paucificeſ groſſus ꝛ turbulent° humor fiat albugine° non erit ↄueniẽter ſpẽꝝ receptiuus neqꝫ eaꝝ delatiuus ad ꝑncipale organũ viſiõis: qḋ eſt criſtallinus humor. Silr etiaꝫ paucificatio ꝑuic uľ diminuta dyaphaneitas criſtalloidis magnifice facit ad nocumẽtũ viſiõis: ſicut magna ipſius ꝓfundatio ꝛ ad exteri° eminẽtia cũ tenebroſitate ipi° ſemꝑ magni nocumẽti in viſione eſt effectiua cã. Et eodẽ mõ de nocumẽtis ↄtigẽtib° ex pte humoris vitrei. Hi° eñi turbulẽtia paucitas ꝛ ſpiſſitudo cãe ſũt nocumẽti magis in viſiõe eueniẽtis. ❡ Adhuc etiã cũ ſpũi viſibili accidit diſtẽperies: aut in ꝗto aut in ꝗli: ꝛ ſimiľitudo ſpũs viſibilis nõ ſemꝑ ſit viſui nocituũ: ꝓpter ipi° nocumẽtũ in ꝗtitate ꝑapue põt ita imoderate oclus calefieri ut fiat in eo humoꝝ iſpiſſatio aut nimia rarefactio reſolõ uľ diſgregatio ſpẽꝝ obiectoꝝ viſibiliũ in tunicis ꝛ humorib° ocloꝝ. Plm in nocumẽti ꝛ frequẽti° eueniẽtis i viſiõe ex pte viſibilis ſpũs eſt qr ipſe paucificaſ aut rarior uľ ſpiſſior fit ꝗ opꝫ aut turbulẽtior ꝓpter qḋ nõ eſt ſufficiẽs viſiõis inſtrm ꝑfectiuũ: imo ipeditiuũ. ❡ At ṽo iterũ nocumẽtũ in viſu ↄtigere ex parte viarum: ꝛ totius organiçationis oculi iam deductum eſt. ❡ Qualitercũqꝫ aũt oculo nocumẽtũ ↄtingat: ut qr diminuatur aut corrũpaſ viſio: erit aut per nocumẽtũ eẽntiale ptib° integrãtibus oculũ aduenięs: aut per nocumẽtũ accñtale uel per colligantiã dictum aliunde ꝑueniẽs ut a cerebro a neruis opticis pulmone ſtomacho: ꝛ ſic de alijs. ❡ Si aũt

nocumētū eſt accitale:tūc puenire poterit a cāis exteriorib⁹ ut ab aeris īteperātia:qr nimiū groſſi caligioſi fridi exiccātis uel reſoluētis qr ledē poterit tā pāniculos ꝙ humores diſtēperādo ⁊ ſpūs. Alr aduenire poterit ex ſupfluo motu uel īmoderato exercitio ⁊ ppe poſt cibū3. Aut ex mlta balneatiōe ⁊ ppe poſt replōnē. Aut ex īmoderato coitu uel aſſum ptiōe ciboꝝ ſua fridītate calitate exiccatione groſſitudine uel viſcoſitate aut altera mala q̄litate de uenenoſis ſficiētiu3 ſpm̄ viſibile3 hu. ⁊ tunicas uelut accidit utētib⁹ comeſtiōe fungoꝝ ⁊ alioꝝ ciboꝝ medicīalīū qui hnt aptitudinē ɔuerſiōis ad corruptionē. Silr etiā accit hoīb⁹ iracūdis ⁊ ſepe ſcandala icurrētib⁹. Aut his qui mltam morā cōtrahūt in aſpiciēdo motū corpoꝝ rotati agitatoꝝ de quoꝝ nūero etiam eſt freq̄ns aſpect⁹ ex alto fact⁹ ad ɔcauitates uallīū inter mōtes poſitaꝝ. De his etiā qui exercitia faciūt per que coꝝ capita ɔſuetudie nō bona aut nec̄itate opationū curuant̄ ⁊ curuari op3 ut multo uſu ſcribēdi cu3 capite ualde decliuī. ¶ Ea vō que viſui nocēt de iterioribꝰ ɔtigētia ſūt:ſicut male cōplōnes fride ⁊ humide mālcs a mlto flegmate mucillagioſo vitreo ⁊ aq̄ſo in ſtomacho uel cerebro mltiplicato ⁊ in mēbris alijs que humorales māe nocē pnt ſpm̄ īfridādo īgroſſando opacū ⁊ obſcurū faciēdo:aut vias trāſit⁹ ei⁹ oppilādo:aut pp nocumētū qd̄ efficiūt in tunicis ut cornea pupille ⁊ humorib⁹ p̄dictis: ſicut etiā ɔtigit in his q etatiuo decurſu puenerīt ad paucitatē ſpūs viſibilis ⁊ diſtēperātiā ei⁹ ī friditate ⁊ mō ſubſtātie:ut qr groſſus uel ɔueniētē dyaphaneitate puat⁹ eſt ſpūs. ¶ Et forte ꝙ iſta eſt ppa cā nocumēti viſiōis h⁹ nobilis viri. Eſt eni vir etate ḡuis:qr fere ſeptuagenari⁹:⁊ ēt hō hūoroſus ualde:qd̄ arguit hitudo ei⁹ mediocritatē trāſcēdēs p augmētū. eſt etiā vir in cuius ſtomacho ⁊ capite nō parum abundat māe mucillaginoſe vitree aquoſe q̄titas:⁊ eſt ī eo penuria ſpūs viſibilis:que poteſt ab etatiuo decurſu neceſſario adueniēs aſſignari:etia3 in eo inuenit̄ nūerus cāru3 pmouētiū ad augmētū māeru3 flegmaticarū. pptrea qr fuit homo utens cibarijs groſſis multum vaporoſis ⁊ oppilatiuis ut ſcribitur.

Unde ex oībus iſtis in vnā ueritatē redactū infert̄ p̄mo ꝙ diſpō huius viri eſt mala cōplō frigida ⁊ hūida mālis ſtomachi cerebri ⁊ oculoꝝ. ¶ Seqt̄ 2° ꝙ mālis cā h⁹ ſpēi nocumēti viſiōis eſt aggregata uel cōmixta ex flate mucillaginoſo vitreo ⁊ aq̄ſo. ¶ Seqt̄ 3° ꝙ hec diſpō nō fac̄ ſimplex nocumētū viſiōi:ſ3 eſt aggregatū ex ſpē nocumēti diminutiōis ⁊ corruptiōis. ¶ Seqt̄ 4° ꝙ hec diſpō minat̄ ſibi ppiquā cecitatē niſi de⁹ ſubueniat ei cū bñficio medicinaꝝ de qb⁹ īfra. ¶ Et ſeqt̄ ulti° ꝙ res curatiōis ei⁹ magis affert ambiguitatē ꝙ curatiōis ſpē. Ne vō hoꝝ aliq̄ caluniam a mordētib⁹ accipiāt:rōnabile eſt aliq̄liter ea rōne demōſtrare. Ueritudo nāq3 flatis deducit̄ a diminuta digōne ſtōchi:quō eni ſtōch⁹ pficē pōt digōnē cū diminuta caliditate ⁊ ſi calitas ei⁹ diminuta ē:ut p3 a poſteriori ex inētiōe multoꝝ flatū in ipo. ḡ diminuta coctiōe gñabit̄ chilus. igit̄ ex eo diminute cocto gñabit̄ fla qd̄ eſt mā ſanguis diminute decocti. Et cū digō 2ª epiā ſufficiēter corrigē nō poſſit nocumētū in p̄ª digōne eueniēs. ḡ ſāguis fridus uel remiſſe cal̄s trāſmutet̄ ad cerebru3. Et cu3 cerebru3 etiā ſit infridatū ⁊ hūectatu3 ſeqtur ꝙ nedū poterit corrigē nocumētū in ſanguie ⁊ flate iuētu3:imo poti⁹ augmētare ipm. hoc igit̄ fla ſua cōplone ⁊ ſubſtātia poterit oppilare vias tranſit⁹ igroſſare ⁊ ɔturbare ⁊ hu. ⁊ tūicas ocli diſcraſiare i cōplone ⁊ cōpōne igit̄ facē nocumētū diminutiōis viſus. Et ſi uapor a flate eleuat⁹ cōmiſceat̄ ſpūi viſibili iponit in ipm ſpēs corruptionis ɔturbādo ſpm̄ ⁊ mobilitādo ipm uarijs dūjs pōnis. ita ꝙ imagiatiua potētia corrupte apphēdit corpa exterius linealis ſpice uel triāgularia in aere moueri que nequaq̄ ſunt:⁊ iſta eſt corruptio in ſenſu viſus eueniēs:ut p3 3° tertij. trac. 4°. cap̄ de imaginaticib⁹. Igit̄ a mā vna ⁊ eadē ſpēm ti diuerſas mēſuras duplex nocumētu3 in viſu ɔtingē poterit. Cōminutiōis ⁊ corruptiōis:ut demrātū eſt:⁊ quiq3 mā cū aliq̄ta q̄titate oppilādo uel alr diſcraſiādo hec nocumēta efficē pōt. ḡ iſta eadē mlto ⁊ uehemēti⁹ diſcraſiata poterit facē nocumētū excellēti⁹ p̄dcis:ſ3 p̄dcā nocumēta erāt diminutiōis ⁊ corruptiōis viſus. ḡ nocumētu3 excellēti⁹ illis erit ablatiōis viſus denoiandu3:qd̄ formaliter eſt cecitas. ¶ Quare iā appet ſufficiēter demōſtratas eē ſpēs nocumēti viſiōis hui⁹ nobilis viri:que etiā planius aliq̄liter demōſtrabūtur p̄dictoru3 nocumētoꝝ ſpēs tāgēdo ſigna ſeparabilia ut nunc ſequit̄. ¶ De ſignis. Cap. 13.

Cum accit nocumētu3 viſus p eſſentiā a mala cōplone cal̄a. Signa ſūpta a ſubſtātialr īherētib⁹ ſunt hec. p̄ qr tactu oculi ⁊ totū caput percipitur calm. 2° cu3 aliq̄li ſoliditate uel denſitate repit̄ cutis. 3° ꝙ ptes p̄dicte magis ad macredinē ꝙ ad pinguedinē ſunt iclinate. ¶ A caſib⁹ vō ſigna ſunt:qr paꝝ ſupfluitatis in āgulis lachrymalib⁹ ocloꝝ appet niſi lapſus fuerit ualde magnus. Ite3 tales ſupfluitates magis ſpiſſe ſunt ꝙ fluide. Itē ſatis mordicatiue ſunt. Itē oculi tales parum lachrymant̄. ⁊ adhuc pruritu magno moleſtant̄ ⁊ ī colore ad citrinitatē rēdūt notabile3 ¶ Signa vō ſumpta ab opōnib⁹ ſunt qr in ſubſtātia macreſacti magis ꝙ pingues apparent. Itē qr mobiles ſunt ualde tales oculi. Itē qr viſionē habēt acutā ſatis in diſcernēdo obiecta de lōge ⁊ de prope niſi lapſus nimmetur. ¶ Per ſigna vō contraria p̄dictis poteſt intelligi lapſus capitis ⁊ cerebri frigidi ⁊ humidi.

In lapſu vō calo ⁊ humido pcipit̄ in oculis calitas mollities magnitudo piguedo coru3 rubedo ipoꝝ ⁊ mobilitas ⁊ viſus ebetudo aliq̄lis cu3 augmēto ⁊ multitudie lachrymarū ⁊ aliaꝝ ſupfluitatu3 in angulis oculoꝝ abundātiu3 cu3 inuiſcatiōe palpebrarū ⁊ aliq̄li grauitate eleuatiōis ⁊ clauſiōis earū. ¶ Per ſigna iſtis oppoſita cognoſci pōt lapſus fridus ⁊ ſicc⁹ cu3 hoc ꝙ oculi tales cū fuerint q̄tuor p̄dictis ſpēb⁹ lapſuu3 diſtēperati nocētur a ſimilib⁹ ⁊ iuuant̄ a ɔtrarijs cū applicatiōe ɔueniēti. Si aūt tales lapſus fuerit nō multū eleuati:ſicut diſtēperati diſtēperātia ſibi nālr:tūc ɔſeruant̄ a ſimiliu3 applicatiōe ſicut nocent̄ approximatione ɔtrarioꝝ:⁊ hec qdem cadunt ſub cognitione viroꝝ in canonib⁹ ⁊ diuturno opere peritorum:etiā qr iſti lapſus manſiui ⁊ fixi ſunt.

Si uero ɔtingat nocumēta viſus eē per colligātia3 ab alijs mēbris pueniētia:tūc p3 ꝙ nō eſt nec̄iu3 nocumētū eē ſemp pmanēs. pptrea qr ipm deficiet aut ſaltē notabilr miorabit̄ cu3 tēperie mēbri qd̄ mādabat uel mioratione lapſus illius mēbri notabiliter miorabitur. ¶ Exēplū eſt ut ſi pp̄ter plēitudinē ſtomachi mlta mā flegmatica mucillaginoſa aq̄ſa uel vitrea lederent̄ oculi ⁊ ɔtigeret ſtōchū mundificari uomitu uel farmacia aut minorari māim ſtomachi per abſtinētiā uel dietā tenuē:aut cibari hominē cibis in ſuis q̄litatib⁹ ɔtrariātib⁹ flegmati ⁊ digerētibus ipz nec̄e eēt aut nocumētū viſus abeſſe aut ſaltē notabiliter miorari:per q̄rū eni p̄ntia3 in aliquo mēbro ponit̄ nocumentū ⁊ intēdit̄ p eoꝝ remotiōe3 uel remiſſionē nec̄e eſt nocumētū remoueri: aut ſaltē remitti. hoc eni nec̄io ſequit̄ ex ordie depēdētie effect⁹ a cauſis. ¶ Cū igit̄ nocumēta viſiōis per colligātiā inuēta depēdeant a mēbris mādātib⁹ ſequitur ꝙ illoꝝ mēbroꝝ correctione corrigent̄ nocumēta p̄dicta ut deductū eſt:⁊ hi qdē ſmones vitatē ɔtinēt de colligātia abſoluta ꝙ nō abſoluta dictis. ¶ Cū aūt iā ī viſu nocumēta ɔtigerint per leſionē in alijs naturis eueniētē3. tunc ſi fuerit nocumētu3 in vnitate eueniēs aut erit pp̄ter ſoluta3 ɔtinuitatē cornee in altera uel plurib⁹ de q̄tuor corticibus eius in cuius cura pfūda ſpeculatio nec̄ia eſt. ¶ Aut etiā pp̄ter ſolutam ɔtinuitatē in vuea pāniculo eueniēte3 dilatāter uel in circunferētia pupille:ita ꝙ ſtrictior fiat ꝙ op3 pp̄ter ſolutā ɔtiuitatē ɔtrahētē ad cētrū:aut latior ſit pupilla ꝙ exigat diſpō nālis eius a cētro ad circunferentia3: ita ꝙ etiā eſt curatiōis difficilis intātū ꝙ Auic. ſcripſit ꝙ cū eſt cōfirmata nō recipit curā. 3° tertij. in pp̄o cap̄ ſuo colligēdū.

¶ Silr̄ et ſi accidat ſol'o ɔtinuitatis i tenuiſſimo pānículo aranea criſtalloidi an̄ poſita ꝙ noceat͛ viſio nō eſt dubitabile. ſ ꝙ̄tū ad cognitionē eius ⁊ curā eſt ita difficile ꝙ viri gcūqꝫ fuerint illuſtres de hac cura valde modicū tractaue rūt: qd̄ credo eis accidiſſe ꝓpter rei difficultatē ſub ſpeculatione ⁊ opōne cadētē. ¶ Et ſi ꝓpter ſol'onē ɔtinuitatis triū pānicl'oꝝ p̄dictoꝝ neēe eſt noceri viſionē: tunc que erit opio tua de nocumēto viſui ɔtigēte criſtalloidi ſi tenet͛ mēbꝝ: qꝛ pars aīata corpis: ut plimi phīantiꝫ ſpeculando ɔceſſerūt. Et ꝗliter cūqꝫ ɔcedat͛ tūc ex ſol'one pūuꝫ ei⁹ neēe eſt noceri viſionē: ſi eni alicui⁹ mēbri noceat͛ opatio ꝓpter nocumētū aduenīēs ptib⁹ que nō ſunt organa ul' inſtra ꝓpa illi⁹ opatiōis neēe eſt cū paucitate cāꝛꝫ excellēti⁹ noceri opationē illā per nocumēta organi ul' inſtri illi⁹ opationis argumētū eſt neciuꝫ. ¶ Poſtremo autē iteꝝ ex nocumēto tertie nāe cōpōn alio pōt noceri viſio nocumēto in pūuꝫ creaturas aſſignato ut in figura ſupficie via ⁊ receptaculo: ſic etiā noceret͛ viſio ꝓpter indebite locari ptes oculi organice uel inſtr̄alr̄ viſiōis pfectiuas ſicut ſi in ſūmo multū ponerent͛ criſtalloides uel in ꝓfundo ul' aſpera ul' torta fieret cornea in ſuis ptib⁹: ⁊ tū ɔſidera: qꝛ ſpeculatio eſt ſolēnis cui⁹ difficilē ⁊ clarā doctrinā ptranſiui lōgitudinē effugiēs. Licet ex p̄dictoruꝫ fundamēto elici pōt modus intelligēdi talia. ¶ Collige ex p̄dictis ꝙ̄tū difficile ſit itellige m̄ām nocumētoꝝ in viſu ɔtingētiū. pp qd̄ cū āpietate dolēdo doleo ⁊ qrimoniā facio de iperitia idiotaꝝ ⁊ vulgi qui fidē adhibēt viris iperitis ⁊ illr̄atis mūduꝫ truffatorie circūtētib⁹ qui acceperūt licētiā medicādi egritudies ocl'oꝝ peīt⁹ icognitas eis. ¶ De curatiōe diſpōnū p̄dictarū per regimē admīſtrādū ſibi ex parte ſex reruꝫ non nālium. Cap. iii.

Riuſꝙ modi curationū egritudinū hui⁹ viri aſſignēt͛ neciuꝫ ē rectificari admīſtrationē ſex reꝝ nō nālīū. nō eni inſtra medicinalia ɔuenienter opari poſſent in eo niſi debita menſura ſex reꝝ non naturalium premitteretur.

Itaqꝫ pro electiōe loci hitatiōis ei⁹ gnālr p̄mittendū eſt p°. ꝙ aeris intēpies quecꝫ poſſet nimia frigiditate aut calitate nebuloſitate ul' flatu uēti acuti ⁊ ipetuoſi in tunicis oculoꝝ ⁊ humorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ eoꝝ efficere pmutationē ſoluēdo ɔtinuū nimiū ɔgregādo ul' diſgregādo aut ſpūs ⁊ hu. reſoluēdo ⁊ ɔgregando euitari debet. ¶ Propter qd̄ caueat hitare loco ul' camera ualde frida uentoſa ⁊ ubi calitatis ⁊ humiditatis excellētia diſtēpet͛ aer. Quare hitet locū a terra eleuatū ⁊ diſtātem a fluxibus aquarū ul' lacunaꝝ ⁊ euitet mācionē i loco pticulari ubi eēt reuolutio teſtudinalis: ⁊ ꝓpe antiquorū edificioꝝ ⁊ lapidoſoꝝ. ¶ Et ſi camera ei⁹ oriētali ⁊ meridiōali plage expoſita bñ clauſa ⁊ feneſtris ꝓhibētib⁹ igreſſuꝫ aeris fridi ⁊ nebuloſi fulcita: ꝗ̄rū etiā gr̄a caput ei⁹ bñ coopertū teneat coopturis pelle agnina aut vulpina aut de uarioꝝ doſſibus duplicatis. ¶ Et utile multū eēt ei qñqꝫ ſuffumigationē facē in camera ſua. ℞. floruꝫ eufragie fen. maiorane. an̄. ʒ. ſ. pulueris ligni aloes. ʒ. j. thuris. ʒ. vj. puluerizent͛: ⁊ cū opus fuerit ſuperaſpergatur cochlear vnum carbonibus ignitis. ¶ Et multum utile eſſet ei camerā ſuā calidā reddere accēdendo in ea ignē ex lignis abietis lauri iuniperi tecle ⁊ ſimiliū arborū aromaticaruꝫ.

De modo vō exercitādi p̄mittēduꝫ p̄ ꝙ exercitiuꝫ corpis magnum nō eſſet ei ɔueniens niſi pus corpus euaceret͛ ſm ꝙ inferi⁹ ordinabit͛. Exercitiuꝫ eniꝫ ſup replōnē factū magis eſt cā ut m̄āe fluāt ad cerebrū uel ſaltē per modū euaporationis augeatur in eo. ſ. cerebro ⁊ oculis. Leue tñ exercitium mot⁹ pgreſſiui ieiuno ſtomacho factuꝫ per camerā ⁊ leuiter aſcēdēdo ⁊ deſcendēdo per ſcalas eſſet ſibi utile ꝓpter m̄āerum diuerſionē ad iferiora. ¶ Animale tamen exercitium orando moraliter ſermocinando ſermones proferendo ⁊ conſimilia cōfert ei. ¶ Et ſi iterum gr̄a exercitij pticularis laudo ei leuem capitis fricationem ⁊ pectinationem cuꝫ pectine uel vnguibus mediocriter fricando cutem: ut fumoſitates capitis liberi⁹ tranſpirare poſſint: poſt euacuationes vō predicte fricationes capitis melius conuenirent ⁊ fortiores eſſe.

De modo vō ſōni ⁊ vigilie p̄mittēdū ꝙ exceſſus i m̄ltū vigilādo ⁊ ſilr̄ dormiēdo euitādus eſt: qꝛ p̄m⁹ mot⁹ vigilieꝝ agitādo m̄āo augmētaret in capite ⁊ diſponeret fluxū ad ocl'os. 2° vō auget ⁊ gn̄at catarros ⁊ reumatiſmos: ⁊ materias in fluxu ad ocl'os diſponit. ¶ Propter qd̄ nūꝙ̄ poſt cibationē dormiat niſi trāſeāt ad minus hore due: ⁊ tunc dormire icipiat capite ei⁹ eleuato ɔueniēter: ut dictū eſt bñ tecto. ⁊ pus dormiat ſup dextro. deīde 2° reuolutiōe reuoluat ſe ſup ſiniſtro latē. ¶ Et euitet dormitionē diuturnā quātuꝫ pōt niſi multū vigilauiſſet in nocte. ¶ Et caueat dormire in locis ad que radi⁹ lune i nocte puenire poſſet. m̄lta eni aeris lumioſitas multū diſgregādo ſpūs ⁊ humores ⁊ trahēdo eos ad loca debilia ⁊ faciēdo hu. fluē ad oculos eēt ſibi ualde nociua: ſicut ecōtra nimia tenebroſitas ⁊ ſtatio in ea ⁊ in aere caligioſo ⁊ pmutatio de ipa ad aerē lumioſuꝫ eſt cā cecitatis in breui tpe futare. ¶ Propter qd̄ Dionyſi⁹ ſyracuſan⁹ tyrān⁹ inimicos punire uolēs. faciebat eos diu in carcerib⁹ tenebroſis ualde detineri. deinde ſubito pmutabat eos ad aulā ualde lumioſam ⁊ multas hntem feneſtras vitreas ⁊ fiebant ceci.

De aīe vō accidētib⁹ dicendū p̄° ꝙ oēs aīe paſſiones ꝓpter quas uehemēs ⁊ multus ponat͛ in ſpiritib⁹ mot⁹ ⁊ in humorib⁹ maxime nociue ſunt. Propter qd̄ euitet iracūdiā furioſitatē ⁊ uehemētē riſus. ¶ Silr̄ ⁊ ecōtra aīe paſſiōes per quas ſpūs ⁊ humores multuꝫ accētrant͛. ut ſunt triſtitia uehemēs imagiatio reruꝫ ⁊ effectuuꝫ terribiliuꝫ euitari debet. talib⁹ eni motibus in aīa factis ꝓpter ſubitā ⁊ multā retractionē ſpūum a criſtalloide ⁊ a toto oculo. nō ſolum accidit diminutio: imo corruptio: ⁊ qñqꝫ ablatio viſiōis: extermināt eni talia ⁊ mutāt corp⁹ ab ea que eſt ſm nām ɔſiſtētia. 3° tegni. ¶ Multi etiā pſepe ex lōgo fletu fuerunt facti ceci: ſicut etiā ſepe ɔtingit ex multitudine lachrymarū inuolūtariaruꝫ ſicut act⁹ caruꝫ pſepe colliquādo ⁊ reſoluendo ſunt cā ſubite oclationis m̄āerum ad neruos opticos: ꝓpter qd̄ in inſtāti hō oino p̄uat͛ viſu.

Iam vō de 5° re nō nāli. ſ. ianitiōe ⁊ replōne parump dicēduꝫ. ¶ Propter qd̄ p̄mittendū p̄. ꝙ hic non erit ſmo de ianitiōe fiēda poſt replōnē. hec eni m̄ā inferius reſuat͛ ad caplm̄ de canonib⁹ ⁊ inſtris euandi hūc viꝝ: ſꝫ hic eſt ſmo de mō applicatiōis ciboꝝ ⁊ potuū in ꝗ̄titate excedētiuꝫ ⁊ diminutoꝝ in mō aſſūptiōis eoꝝ. ¶ Itaqꝫ oino caueat iſte vir a deglutiōe ciboꝝ niſi bñ ⁊ ɔueniēter maſticatoꝝ. ¶ 2° nullo mō accipiat cibuꝫ niſi p̄uenerit in eo appetit⁹ ɔueniēs. ¶ 3° cum uenerit appetit⁹ ad cibuꝫ cibuꝫ accipiat non ɔtrahēdo morā poſt p̄ntatū appetitū: aliter eniꝫ ipleret͛ ſtomachus m̄āeb⁹ corruptis ⁊ corruptibilib⁹. ¶ 4° non multā plonget morā in comedēdo. ¶ 5° vō ſemper cibaria leuis digōnis ⁊ lubricatiua p̄mittat his que ſunt duriora digōni ⁊ lenitione p̄uata. ¶ 6° effugiat aſſumptionē ciboꝝ ſpe diuerſoꝝ diuerſis ferculis pmutatoꝝ. ¶ 7° effugiat oēm ciboꝝ aſſūptionē p quā ſtomachus pcipiat͛ extēſus ⁊ ɔtinuas ab eo apud vmbilicuꝫ ⁊ hypocūdria pcipiat͛. ¶ 8° caueat aſſumere potū tantuꝫ ut in ſtomacho ei⁹ efficiat rugitum ⁊ fluctuationē. ꝓpter qd̄ melius eſt ei poſt cibationem quieſcere ꝙ̄ ambulare uel aliter exercitari.

De ſexta vō re nō naturali. ſ. de cibo ⁊ potu ſermo diffuſior eſt neceſſarius. ¶ Propter qd̄ p̄mittendum p̄. ꝙ oīa que nāl'r aut artificialiter ſunt acuta multum. ut cepe alleum porruꝫ raphanus ſinapis ⁊ bulbus euitanda ſunt. ¶ Silr̄ effugiantur cibaria nimia ſua euaporatiōe caput replētia. ut lac nuces pinguedies ⁊ ſilia. ¶ 3° euitent͛ oīa fridītate ⁊ humiditate ſua pncipāte viſcoſitate nōbili. ut ſunt piſces ⁊ ꝓpe anguille tinche cācri ⁊ uilr̄ oēs limoſis paludib⁹ inuenti. ¶ 4° euitent͛ ea que nimiuꝫ calefaciendo mordēt pūgūt ⁊ exccāt ⁊ multū ſalīn uſus ⁊

carniū ꝛ piſciū ſalitorū. ¶ Que vero ſunt euaporoſa multū fumoſa ꝛ uentoſa ut legumina oīa ꝛ oua friſa ꝛ fruct⁹ frigidi ꝛ humidi: ꝛ ſilr̄ euitari debent propter cauſam notā.

Itaqȝ panem eligat bñ fermentatū ꝛ coctum non tñ aduſtuȝ de puriori farina factū in quo ſit aliqd de fermēto plus ꝙ̄ in cōmuni pane recēs vnius aut duoꝝ dierū ad plus: ꝛ ſi poſt cibū ſuuȝ acciperet vipā paruper torrefactā de pane biſcocto in vino rubeo ꝛ aliqliter bruſco factā optimū eſſet ei: panis aūt azimus aut nō bene coctus dimittat̄: ſilr̄ cibi oēs de paſta facti preterꝙ̄ tri. quod non videtur inconueniens propter exiccationem ſuam ꝛ priuationem a ſuperflua humiditate

De carnibus autem conuenit ei vituline caſtratine capone ꝛ columboꝝ puorū ꝛ maxime ſyluestriū. Carnes vero anſerū ꝛ anatū de agno nō multū placēt mihi. Similiter caſtratine nō ſunt multū laudabiles ꝛ ꝓprie ualde pingues ꝛ antique. Carnes etiaȝ oiuȝ aialiū uolatiliū in aqs degētiū nō ſūt ei laudabiles niſi aſſate et raro aut elixe ꝛ ꝓprie ꝑparate cū ſaporib⁹ ꝛ ſpeciеb⁹ infra dicēdis. ¶ De carnibus vero q̄drupediū etiā cōuenit ei vituline ꝛ de ſyluestri porco: rari⁹ tñ. leporine vero carnes bñ placēt ꝛ ceruine apud ꝯſuetos non ſunt inutiles ſicut etiā oiuȝ aialiū caro ſiue uolantiū ſiue peditāntium que multo exercitio acqrunt cibū ſuuȝ laudabilis eſt. ꝑpterea ꝙ nō hēt multas ſuꝑfluitates. ¶ Oua vero omni modo ꝑparationis ſunt ei utilia pterꝙ̄ frixa. ¶ Lac vero dimittatur omnino quia facit uenire tenebroſitatem viſus ꝛ caliginem.

De leguminibus vero placet mihi far ꝛ triticum qḋ eſt calidum in ꝑmo ſiccū in 2° ꝛ ꝯuenienter nutrit ꝛ exiccat. ſilr̄ etiā ꝛ panicuȝ laudabile eſt ei ꝑpter ſiccitatē ꝛ apītionē aliquātam. fabe vero ꝛ faſcoli cicera ru. piſa ꝛ ſiſamus oīa dimittant̄ ꝛc̄.

De oleribus effugiātur caulcs oīno ꝛ bleta ꝛ ſpinachia citruli cucurbita cucumer ꝛ portulaca ꝛ omnia talia niſi raro ꝛ in pauca q̄ntitate ꝛ ꝓprie cōmixta cū calidis ꝛ aperitiuis īfra dicēdis. ¶ De ponis vero uſuȝ nō vitupero duȝ fuerit bñ ſolidus dulcis ꝛ maturus. ¶ Plātas vero calidas ſicut feniculū eufragiā celidoniam petro. roſmari. menthe ſpēs omnes ꝛ ſerpillum ꝛ ſibi ꝯſiles bene cōmēdo ipis utendo ſolis aut pluribus in inuicem cōmixtis: ꝛ etiam cum aliys.

De fructibus vero laudo ſibi recentes ficus ꝛ etiā ſiccas ꝛ vuas ſuis tēporib⁹ hñi maturas pēſiles noiatas. amigdal' ꝛ auellanis ꝛ ꝓprie torrefactis: ꝛ eiſdeȝ etiā recētib⁹ uti pōt. ꝯuenit etiā ei ceraſa hñi dura ꝛ ſolida amarilia noiata ꝛ ꝓprie non ualde acetoſa. Acrib⁹ vero uti nō eſt ſecuruȝ niſi ualde parū. Pira vero muſcata pauca poſt cibū ſuis tpibus accepta ꝛ ꝯuenienter matura pñt ei ꝯuenire. ꝛ poma apia ul' citrina dulcia ꝛ magni odoris poteſt etiā accipe. ꝛ frequētius cocta ꝙ̄ cruda ꝛ raro ꝛ non in magna q̄ntitate. Pira vero ꝯuenientiora ſunt ei aromatica bene dulcia ꝛ meliora ſunt cocta ꝙ̄ cruda. Nuces aut caſtanee ſorbe meſpile omnia dimittantur.

De radicibus vero plātarum qb⁹ cois eſt uſus ut cepe allea porruȝ bulbus ꝛ raphanus ꝛ ſiles dimittant̄. paſtinacha vero domeſtica ꝛ ſylueſtri uti pōt. radix alba que rapiali ſpēs eſt: ꝛ ideo rapiolus noiata ei utilis eſt. ꝑpter hoc qꝛ declinat ad caliditatē ꝛ ꝯuenienter nutrit cum aliquali apertione quā habet.

De conditis vero ꝯueniunt ei rape ꝯdite ꝛ paſtinache ꝛ ſecacul uel iring⁹ etiaȝ oliue ꝯdite ſm̄ ꝯſuetū moduȝ ꝑpter apītioneȝ ꝛ exiccatōeȝ ſuā cū virtute feni. notabilr̄ impoſita eis ſunt ſibi utiles.

De ſpeciebus vero que cōuenienter in uſu ſuo adminiſtrari pñt ſunt ſicut macis nux muſ. cinamomū galāga gariofili. ꝯꝯ. utriuſqȝ piper ſemēpetro. ꝛ leuiſtici ſemē aniſi apij ꝛ aneti non dimittat ꝛ in ſūma oium aromatum calidoꝝ ſubtiliatiuoꝝ ꝛ apitiuo-

ruȝ uſus mediocris eſt ei ꝯueniens. oīa eni talia ſtomacho cordi cerebro ꝛ oculis ſunt ꝯuenientia minorādo flegmata in predictis membris ꝛ depurando ꝛ mūdificando ab eis ꝛ meatus cerebri ꝛ oculorum purgatos efficiendo.

De ſaporibus vero in ſūma aceti acre ualde: arancia limones crudi ꝛ ſuccus granatoꝝ ꝛ ꝓprie acrium non ꝯuenit ei: ſȝ acetum acutum notabilr̄ ꝛ agreſta cū ſale limones infuſi ꝛ ſuccus granatoꝝ maçoꝝ ꝛ dulciū cū ſapa ꝛ ſine ſapa ꝯueniens eſt ei.

De partibus vero aialiuȝ dicēduȝ ꝙ caput uentres pinguedo cauda ꝛ ꝯſimilia oīa vituperanda ſunt ꝛ cerebruȝ etiā oculus ꝑpter frigiditatem ſuaȝ: lȝ gñali ꝯuenientia mēbri ad membrū collaudandus ſit oculus: ꝛ ꝓprie aialiuȝ nō ualde humidoꝝ. qꝛ omne membrum videtur ꝯfortare ſibi ſimile alterum.

De his vero quibus cibaria ꝯdiunt̄ pinguedines aialium abijciende ſunt ꝛ butyrū etiā. ꝑpterea qꝛ replet caput fumoſitatib⁹ obtenebratiuis. ſed olei uſus eſt ei ꝯuenientior: ꝛ ꝓprie ſi fuerit factus de oliuis non ualde maturis nec multo tempore maceratis.

De modo coctiōis. Cibaria oīa aſſata in uſu frequēti meliora ſunt ꝙ̄ elixa: lȝ elixa ſemel in die non ſint ſibi reprobāda niſi ualde pinguia ꝛ in uaſis multū coopertis ꝯſeruata cum humiditate que emanat ab eis. hec de cibis ꝛ adherentibus eis.

De potu vero dicendum ꝑmo ꝙ vinuȝ qḋ pōt ei eē ꝯueniens debet eē ſubſtātia clarū ꝯuenienter aromaticū colore ſubrubeo non obſcurū potētia ſua mediocriter vinoſū: cuius tñ uſus moderat⁹ eē debet ꝛ nō ſuꝑflue. mltis eni modis ꝛ cauſis videt̄ ei tale vinū ꝯuenire ¶ Primo qdē quia mediocriter nutritiuū eſt. ꝑpter quod virtutē reſtaurat ꝛ cōſeruat. ¶ Scdo qꝛ aromaticitate ſua cordi ꝛ cerebro ꝯuenit. ꝑpterea qꝛ omne ꝑncipale mēbruȝ diligit aromatica. ¶ Tertio quia nō eſt ualde euaporatiuum recipit etiȝ minoratione euaporatiōis ab arilis ꝛ racemis vuaruȝ. ¶ 4° qꝛ uapores ab eo eleuati ſubtiles ꝛ cōſumptibiles ſunt ꝛ leui. ¶ 5° qꝛ eū q̄litate ſua virtutē exiccatiuaȝ recipit ab arilis ꝛ racemis. ꝑpter qḋ ꝯuenit ad exiccādū flegma ꝛ ꝯſumēdū uapores. ¶ 6° ꝯuenit huic viro rōne decurſus etatis. lȝ eni fuerit hō a gñatiōe ſanguine⁹ ut ex īformatiōe accepi: nunc vero in eo facta eſt ꝯuerſio ad frigiditateȝ aut ſaltē ad humiditatē notabilē remiſſiōe caloris facta ꝑpter etatē. caliditas eni nālis poſt tēpus ꝯſiſtētie incipit diminui. ꝑ° ꝑmi. cap̄ de etatib⁹. ¶ 7° rō eſt. qꝛ tale vinū ꝯuenit rōne oppilationū i cerebro que ſūt accńs iſepabile ſenibus ꝛ ꝓprie decrepitis. ¶ Octaua rō. qꝛ vinū magnā ꝯuenientiā hēt ad virtutē hoīs rōne aptitudinis facilis ꝯuerſiōis ei⁹ in ſanguinē ꝛ ſpūm. ¶ Nona rōne ꝯuenientie ei⁹ cū ſanguine ꝛ ſpirituoſa ſubſtātia. Eſt eni vinū calidum ꝛ humidum: licet vinum cum racemis factum minus humidum ſit ꝙ̄ abſqȝ eis. ¶ X⁹ ꝛ ultia rō eſt ſumpta a ꝯſuetudie. ſi eni hō ꝯſueuit uti vino difficile eſt trāſmutare eū ſubito ad oppoſitū. Neqȝ eni nā repētinas tolerat trāſmutationes ſine nocumēto magno. 3° tegni. ꝑpter qḋ vituperādus eſt medicus ille ſiculus cui⁹ nomē ignoro qui iꝓbabat aſſumptionē vini in vna dña ſicula hñte imaginatiōes. decrepita eni erat ꝛ melica ꝛ laborabat cōplōne frigida cerebri cū flegmaticis uaporib⁹ ſpiritui ſenſibili cōmixtis. ¶ Neqȝ oportet terreri argumētis per eū iductis. Ariſ. eni ꝑ° de ſenſu ꝛ ſenſato. Meſue. Auic. ꝛ oēs viri illuſtres ꝙ̄ tacitqȝ ꝛ quicūqȝ fuerit iꝓbauerunt vinū in curis egritudinum oculorum niſi cum vinum contingebat eſſe calidum ualde groſſuȝ ꝛ uaporoſum cū magna repletione aſſumptū: ꝛ in quātitate non moderata acceptum. ¶ Neqȝ rationibus credēdum eſt. qꝛ ipſum eſt uaporoſum. uaporoſitas enim vini ſubtilis ꝛ aliqualiter fumoſi non multa eſt nec multo tempore permanet quin tranſpirando exeat aut reſoluat̄: imo notabilr̄ ualde ꝯfert calefaciēdo apiendo ꝯfortando ꝛ ſimi-

dādo ſpirituoſaʒ ſubſtātiā humidā ⁊ pānicul⁹ oculoꝝ: ꝓpter qḋ meli⁹ fuiſſet huic viro tacuiſſe ꝙ cū prauo lumine ſcie approbāda redarguiſſe. cūcta eniʒ intuētes ⁊ ad pauca reſpicientes facile enūtiāt propter qḋ fiunt motiua equitantis ⁊ non bene ꝯſiderantis. ⁊ quietu hominis: ſicut de ſe ipſo dicit. Sedendo enim ⁊ quieſcendo fit anima prudēs. 7° phyſicorum. ⁊ non uacillando ⁊ uagando.

Poſt hec aūt ſi qua videtur aqua ꝯueniens eſſet aqua cocta cuʒ ʒuccaro ⁊ nullo mō cuʒ ordeo. ꝓpterea q: cōis aqua ordei inflatiua ⁊ uaporoſa eſt ſed coqui debet cum ʒuccaro tali ergo et uſqʒ ad dulcedinem cōuenientē. ⁊ ſit aqua accepta ex fonte aeri ⁊ celo detecto nō a locis vmbroſis. nec inter magnos montes īcluſis. ⁊ ꝓprie cum aqua ab inferiori parte montium ſcaturit. ⁊ ſit dyaphana multū omni odore ꝓuata ⁊ ſapore extraneo a limoſitate uel a putredine plantarū īpoſito ei uel ab intētione ⁊ ſtatione ranarū ſanguiſugarū ⁊ viperarū in ea inuētarum aut corruptiōe coꝝ uel alioꝝ cadauerū que aliqñ in aquis corrupta malaʒ corruptionē in ipſa imponunt. ꝓpter qḋ ⁊ laudabilioꝛ fieret aqua ciſterne aut ſalteʒ petroſi fontis uł harenoſi oriētalis ⁊ meridionali plage expoſiti. ¶ Si autē vir iſte eſſet de illis qui prudenti regimīe ſe gubernant, ꝓpterea q: prudētia eſt recta ratio agibiliuʒ 6° ethicoꝝ. Ideo laudare ei poſſē infraſcriptū eūʒ quo gentē ꝙplurimam a tenebroſitate viſus ab imaginationib⁹ ⁊ ſcotomia uertigine defendi ⁊ ꝓſeruaui: ut patet ex vītute ſimplicium ex quibus componit qui talis eſt. ℞. eufragie ſileris mōtani roſaꝝ que nōdum ſunt expanſe floꝝ celidonie ruthe. ana. ʒ. ij. radicum feni. celidonie ⁊ berbene ⁊ ruthe. añ. ʒ. j. ſ. ſeīs feni. floꝝ hypiconis macis. añ. ʒ. ſ. coquant͛ oīa in lib. aque. 50. uſquequo ꝯſumat͛ tertia pars duab⁹ remanentibus. deide cum uehemēti expreſſione colent͛. ⁊ illi colature apponātur mellis citrini mundi odoriferi ⁊ ualde dulcis lib. ij. ſ. ⁊ lēto igne iterū coquant͛ ꝯueniēter deſpumādo uſquequo iteruʒ tertia parte cadente remanſerīt due. ⁊ in hac 2° decoctione aromatiʒet͛ cum iſtis ſpēbus ligatis in pāno raro ⁊ laſſo de ſindone. tunc ergo colet͛ totū per ſtamē ſpiſſum ⁊ reſeruet͛ in uaſis vitreis uel vitreatis uel lapideis. ⁊ ſit ei⁹ uſus in potu ſolus aut ſaltem medietatē eius cum vino miſcendo. eſt eni diuinū medicamē. Spērum aūt cuʒ quibus aromatiʒari debet deſcriptio talis eſt. ℞. ligni aloes. ʒ. j. ſ. ſeminum feni. ⁊ aniſi. añ. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. pulueris florum eufragie. ʒ. ij. ſ. pulueriʒentur oīa per ſe: deinde cōmiſceantur in mortario conquaſſando. ⁊ fiat de eis ut dictum eſt.

¶ De regimine tenebroſitatis viſus huius viri per intentiones ⁊ inſtrumenta medicinalia. Cap. iiij.

I Am vō videt͛ inſtare tēpus hora ꝯueniēs ſubueniendo huic viro cum medicinalibus. Vñ cura huius ⁊ diſpōnis cōplet͛ ſex intētionib⁹. ¶ Prima eſt materierū in coꝛ ſuꝑfluentiū euacuatio minoratiua. ¶ Secūda eſt earū diuerſio. ¶ Tertia eſt organoꝝ ⁊ ſpūꝝ viſus cōfortatio ⁊ toti⁹ corpis. ¶ Quarta eſt materierū digō. ¶ Quinta eſt earū eradicatiua euacuatio. ¶ Sexta ⁊ ultima eſt accidentium correctio.

Prima itaqʒ intētio cōpleri pōt q̄tuoꝛ inſtrūis medicinalib⁹. p⁹ qdem eūare per farmacū ſolutiuum. 2° vō per uomitiuū. 3° per aptionē emorroidarum. 4° vō per euacuationē per vias urine factā. ¶ Et qm̄ mō diſpōnis hui⁹ viri dn̄antis flegmatica eſt adhuc. ꝓpter etateʒ nō curo hic aliqd de flōmia tāgere. ⁊ tñ ſi videret͛ iſte in viriū fortitudine ꝯſtās eē ⁊ colore rubeus ⁊ bñ carnoſus ⁊ eēt ſolit⁹ habē euātionē ſāguinis per nares aut per emorroidas: ⁊ urina ei⁹ eēt groſſa cum declinatione ad tincturam nō, incōueniret ei adminiſtrare flōmiā de baſilica uł de cephalica dextri brachij. per quā educerent͛ ſanguinis. ʒ. iiij uel. v. ¶ His aūt nō apparentib⁹ euacuet͛ minoratiue per hūc modū. ℞. pillłarū cochiaruʒ pillłarū de ſarcocolla deſcriptiōe Meſue in Antidotario. añ. ʒ. ſ. forment͛ pillłe. vj. cum electuario ido ⁊ exhibeant͛ ei in aurora per horas. ix. poſt cenā. ⁊ tardet͛ aſſumptio cibi per ſex horas accipiēdo cyathū aque calide decoctiōis ʒuccari per horā vnam añ prādiū. ¶ Facta hac euōne ſequēti die immediate accipiat hūc potuʒ. ℞. aque eupatorij roſmarini ⁊ betonice. añ. ʒ. j. oximellis ſquillitici. ʒ. j. mellis roſati. ʒ. ſ. totū calidum accipiatur in aurora. ⁊ tardetur cibus horis quatuoꝛ continuando hoc digeſtiuum per dies octo cōpletos. ¶ Die vō nona ſequēti accipiat hūc potuʒ. ℞. eluarij idi ſm̄ N. ex. ʒ. v. accipiat͛ in aurora cū. ʒ. ij. aque ſaluie aut cuʒ 3ª pte vini aromatici calefactoꝝ ⁊ obſuet͛ totū in hac euōne. qḋ dictū eſt obſuari debere in pillłis imediate ſupraſcriptis. ⁊ oīno ꝓcuret facē hāc euōnē bis in hoc uere. ſ. ſemel in mēſe martij ⁊ ſcḋo in mēſe aprilis hui⁹ anni. 1441. ¶ Silr̄ etiaʒ ꝓcuret facē euōnē in autūno bis ſm̄ hunc modum. q: ſemel in ꝓncipio ſeptēbris. ⁊ ſcḋa vice in mēſe octobris. ℞. pillłaꝝ aurearuʒ ⁊ de iera cōpoſita. añ. ʒ. ſ. reforment͛ pillłe. vij. ⁊ fiat de eis ſicut ſcriptuʒ eſt de alijs. ¶ Die vō imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuum calīn ⁊ cōtinuet octo dieb⁹. ℞. ſyru. de eupatorio ſyru. de ſticados ſy. violati. añ. ʒ. ſ. aque cicoree. ʒ. j. ſ. aque ſaluie. ʒ. ij. miſce. ¶ Poſt aſſumptioneʒ hui⁹ digeſtiui nona die imediate ſequēti accipiat hoc euātiuuʒ. ℞. iere ſimplicis. ʒ. vj. agarici electi. ℈. ij. ſſ. ℈. ſ. miſce ⁊ totuʒ caliduʒ in aurora bibatur obſuādo cuʒ ipo ea que dicta fuerūt de alijs ſolutiuis. ¶ Ad hāc etiā intētionē minorādi mās per farmaca ꝯueniūt pillłe iſte. ℞. aloes epatici. ʒ. iiij. agarici electi. ʒ. j. turbit. ʒ. ij. dyagridij. ℈. j. macis. ℈. ſ ſſ. croci. añ. ǵ. xvj. ſalis indi. ǵ. xij. pulueriʒent͛ oīa per ſe: deinde īfundātur in lib. ſ. aque diſtillationis maiorane in uaſe vitreo ⁊ ponat͛ in furno poſt extractionē panis ab eo donec ꝙ aqua exiccet͛ que iterū bis renouet͛ ⁊ exiccet͛ ⁊ ex maſſa illa fiant pillłe ex omni. ʒ. vj. de quibus omni alterna die accipiat vnā parum ante cenā. imo ſi uteretur iſtis pillłis toto tēpore vite ſue vnā accipiēdo omni quarta die hora ꝑdicta mirabile iuuamētū perciperet ex eis in vidēdo. ¶ Secundū vō inſtrm̄ minorādi mās ꝯueniēs eſt hoc uomitiuū ℞. ſyru. ſimplicis acetoſi. ʒ. j. ſ. aque ſiuuiatilis. ʒ. ij. bibatur tepiduʒ poſt aſſumptioneʒ prādij per vnā horam: ita ꝙ in prādio acceperit cibos multos in ſapore ⁊ ſubſtātia diuerſos ſtomachū aggrauātes. ¶ Et ſi vir iſte eēt de illis qui nō facile euomūt: tunc accipiat hoc uomitiuuʒ qḋ eſt paulūlū fortius ꝑmo. ℞. oximellis ſqlliti. ʒ. j. aque decoctiōis radicum uel granoꝝ raphani. ʒ. iij. bibat͛ totū tepiduʒ poſt prādium hora ꝑdicta: deinde per vnam horaʒ poſt prandium imponat digituʒ medium in os ſuuʒ uſqʒ ad radicem lingue: aut ſaltem īponat pēnam in ꝑdicto loco tinctā oleo ibi titillando uſquequo vult ꝓuocare uomitum: liget oculos ſuos cuʒ globo coti ⁊ cū iſtita ligando eos: ⁊ eſt ei remediuʒ ſingulare. ¶ Tertiuʒ vō minoratiuū uel inſtrm̄ eſt ut iſte vir ꝓcuret ſibi apire emorroidas fiteri fricando cuʒ folijs fici aut cuʒ pāno biſello aut cum cortice quercus uel cū modico fellis tauri uſquequo aperiant͛. eſt eniʒ in eis iuuamentuʒ magnum minorādi repletionē a toto. ⁊ bonū eēt ei ꝙ hāc euacuationē efficeret bis in anno poſt euacuationes ueris ⁊ autūni ſupraſcriptas: ita ꝙ illas euacuationes ⁊ iſtam efficeret duobus uel tribus annis. ¶ Vltimum vō minorationis inſtrm̄ eſt per urine ꝓuocatiōem ⁊ hec qdeʒ fiet ꝯueniēter comeſtione radicum dauci feni. petro. in cibis eius. Sed ꝓuocatiuuʒ ꝯgruuʒ eſt. ℞. aque milij ſolis. ʒ. v. bibatur calida qnque uel ſex dieb⁹ in aurora: ⁊ non comedat poſt eā niſi tranſeant hore quatuoꝛ. hec quidem oīa optima ſunt in minorando mās flegmaticas ⁊ alias diuerſas ſi bene perpendis de virtute ꝑdictarum.

Secunda intentio. diuertunt aūt materias a capite inſtrumenta ꝙplurima de quorum numero aliqua in precedenti intētione: imo omnia que ibi dicta ſunt materias a capite diuertere poſſunt. ¶ De diuertentibus autem preter illa primum poteſt eſſe cliſtere hoc.

℞.folioꝝ blete paſtinace violaꝝ ⁊ mercurialis. aā. M.j.ſe minis lini feni.recētis aut ſeminis eiꝰ. aā. M.iij.coquant in lib.x.uſqz ad ꝯſumptionē medietatis.⁊ huiꝰ decoctiōis accipiant.℥.xij.olei violaꝝ ⁊ de ſiſamo.aā.℥.j.ß.ſalis com .ʒ.ß.iere ſimplicis.ʒ.j.miſceant oīa ſimul ⁊ accipiat in ma ne ꝯuenient̄ calidū vl tertia uel quarta die.¶ 2m vo diuer ſiuū eſt:ut fiāt fricationes incipiēdo a genibꝰ uſqz ad pedes ⁊ ab inguinibꝰ uſqz ad eos:deinde a ſpatulis uſqz ad na tes inferius trahēdo adeo ut mēbra rubeāt ⁊ leuiter tume ant.⁊ hoc in mane per horā vnā ⁊ mediā ante prādium:⁊ ſilr ante cenā. ¶ 3m inſtrm diuerſiuū eſt frequēs appoſitio vētoſaꝝ abſqz ſcarificatione vna die appoſitaꝝ natibꝰ.al tera q̄rta die applicataꝝ ſpatulis.ꝑus tn̄ melius eēt eas ap plicare carnoſis ptibꝰ intrinſecis tybiaꝝ.2º coxaꝝ.3º natibꝰ. 4º ſpatulis:ita q in locis ſemꝑ applicatis ꝑmaneant ſaltē per horā.¶ 4m diuerſiuū eſſe pōt frequēs applicatio liga ture hn̄ ſtrigentis in ſuꝑiori parte adiutorij apud hume ros.¶ 5m diuerſiuū eſſe pōt maſticatio an̄ prādiuz pluribꝰ diebꝰ facta cuz coſto aut maſtice aut ſtaphiſagria:⁊ melioꝛ eēt ſine comparatione maſticatio ſup fruſtulo agarici ſi nō timeret amaritudinē eius.ego eni excellēt iuuamtuz in eo inueni.¶ 6m ꝯuenient̄ diuertēs eē pōt hoc. ℞.aque deco ctionis aſſari.℥.iij.oximellis ſqlli tici.℥.j.ſyru.de calamēto. ʒ.ß.miſtis omnibꝰ ⁊ hn̄ calefactis ſepe fiat ex his collutio. ¶ 7m inſtrm diuertēdi mām eſt:ut ſup ſpatulis frequēter fricatio fiat cū radice ſerpētarie cū radicibꝰ fiemule uel pe dis coruini.hec eniz rubificātia mām ꝯuenient̄ a capite di ſtrahēt ptē.¶ 8m vo diuerſiuū eſſe pōt adminiſtratio medi cinaꝝ veſicātiuz ſup ptibꝰ carnoſis ſpatulaꝝ infra colli lateraliter.¶ 9m diuerſiuū pōt eſſe applicatio potentialis cauterij ſup ſpōdilibꝰ in loco alkatin: ⁊ eſt locus ubi finis colli ꝯiungit cum ꝑnꝰ ſpatulaꝝ circa tertiā uel quartaz de ſpōdilibꝰ colli uſqz ad qntā.pōt aūt potētiale cauteriū eē tale. ℞.arſenici citrini ⁊ eſt auripigmētum calcini cōbuſti aā.ʒ.j.ß.argēti ſublimati.ʒ.j.incorporent ſimul hn̄ puluerī zata cū ſapone nigro ⁊ fiāt ex his pille magna que cōpreſ ſa capiat ſpaciū alee cū qua ludit ⁊ circūlegat coco diligen ter ſupligato.⁊ ibi ſuppoſita dimittat per ſpaciū duaꝝ uel triū horaꝝ uſquequo nigrā fecerit eſcarā.tūc ergo inde re moueat ⁊ ſupponat butyꝝ uſquequo cadat eſcara: deinde curet cum vnguento egyptiaco equaliter mixto ⁊c̄. ¶ Pe nultimū vo diuerſiuum eſt:ut circa ꝑncipium ꝑme de ſpō dilibꝰ colli applicet laqueus uel ſetonus eleuādo cutim cū tenaculis pforatis ⁊ cū ſtilo acuto accēſo pforet cutis per quē imponat chorda de ſerico. ¶ Aliud aūt diuerſiuum potēs eſt ut rubificatoriū veſicatiuum uel potētiale caute rium apponat ſuper tempora ⁊ erit ꝯuenīēs ad diuertēdū ⁊ intercipiēdū trāſitum materierū ad oculos:⁊ ꝓpterea qn̄ alī que de uenis que ibi inueniunt cauterizate fuerint. ¶ Ul timū inſtrm diuertēdi eſt:ut ſup bregmate capitis ⁊ eſt locꝰ ubi in nouiter natis craneū eſt incōpletū applicet potētia le cauteriū ꝑueniēs uſqz ad pāniculū exclu ſiue.⁊ pcedatur ſup eſcara ſua ⁊ curatione eiꝰ:ſicut de alijs cauterijs admi niſtrādis dictū eſt:ita tn̄ q ulcus illud nō ꝯſolidet uſqz ad duos mēſes uel tres memorādo ⁊c̄.¶ Et cū iſta diuerſiua applicant in eoꝝ adminiſtratione.obſeruet ordo a leuio ribꝰ eoꝝ incipiēdo ⁊ ad fortiora trāſeūdo ſicut ordinate ſcri ptū eſt:⁊ fiat ꝑmutatio de vno ad reliquū:ita q nō ꝑtermit tat hic modus curationis qn̄ oī ſeptimana bis uel ter ali qō iſtoꝝ diuerſiuoꝝ applicet.eſt eniz in his iuuamētū ſub lime.Si tn̄ mā ad oculos ita fluxiſſet ut feciſſet pānuz uoīa tum cataracta paꝝ cōferunt hec diuertentia:⁊ ꝓpē cum iā pannus confirmatus eēt.hec de intentione ſcd̄a.

Tertia vo intētio ꝯfortādi oculos ⁊ viſum multiplr̄ cōpleri pōt.ꝑmittēdo ꝑ q ꝯfortatio multiplr̄ intelligi pōt.¶ Primo nāliter pro oī alleuiatione capitis a materiebꝰ que ipm̄ ad oculos grauare ꝯſueuerit.¶ 2º vo accipit ꝯfortatio pro diſtractione māeruz a capite ad ocu los ſiue fluxerint ſiue iteꝝ fluāt:ubi ꝑmus modus itelligitur ſolū de māebus que iā fluxe ſunt.¶ 3º vo ⁊ ꝓpē magis ac cipit ꝯfortatio ꝑ vigoratione oculoꝝ per quā reddunt ine pti ad recipiēdum mās aliunde fluētes.⁊ hec qdem intētio cōpleri pōt per ea que ſtipticitate ſua mēbꝛuz reddunt vni tum ⁊ cōpactum:ita q oīno ſit ſuperfluitati receptiuū: imo expulſiuū.iuxta illud 3º tegni.repellit a fluxis uaſa ꝯfortata ſtipticis farmacijs. Et duo qdē ꝑmi modi confortationis oculoꝝ in ꝑcedentibus intētionibꝰ cōplebunt.¶ Cōfortā tur aūt oculi remouēdo nocētia multiplr̄. Primo qdeꝫ cū his que tunicas oculoꝝ abſtergendo clarificant ⁊ dyapha nas efficiunt.2º vo cum his que hu.oculi claros efficiunt ⁊ ſuperfluitates aqueas ⁊ vaporoſas ab eis expurgant.3º vo cū his que ſpūm viſibilē augmētant ⁊ ꝯſeruāt ⁊ claruz ⁊ lu minoſum efficiunt.4º cum illis que ſubſtātiam eius cōſer uant ⁊ a nocumētoꝝ impreſſione defendunt. ¶ Et ꝑmuz qdem hoꝝ cōplet mediante q̄ plurimis ſimplicibꝰ ⁊ cōpo ſitis.¶ Famoſa aūt ⁊ expta ſimplicia ſunt ſuccus feniculi a reſidētijs depuratus.¶ Scd̄m vo eſt ſuccus plante que noiatur cartaphilago etiā depuratꝰ.¶ Tertius eſt ſuccus galliterici que uocat ↄ̄triz galli.aut ſm aliquos ſaluia ſyl ueſtris eo qꝛ magnā hēt ꝯuenientiam ad ipſam.¶ Quartū eſt ſuccus roſ.etiā depuratꝰ qui etiā mirabilis eſt.¶ Quin tū ſuccus celidonie.¶ Et adhuc ſuccus menthe depuratꝰ. ¶ Itē ſeptimū eſt ſuccꝰ herbene.⁊ hec duo magis in lapſu calo.¶ Octauuz eſt ſuccus rute ⁊ ꝓprie in lapſu frigido. ¶ Nonū iſtrm eſt ablutiō oculū frequēter cū urina īfantis. ¶ Decimū eſt ablutio eius cuz lixiuio capitali. Et hec duo ultima lz ſint leuia tn̄ multū utilia ſūt.¶ Undecimuz eſt ſe pe aliqd iponē oculis de felle ⁊ ꝓpē uolatiliū rapaciū ſicut vul turis accipitris ⁊ ſiliū:aut cuz felle piſcis nominati ſabotb qui ſm qſdā eſt luciꝰ:ſz uerꝰ eſt q eſt piſcis fluuialis narto his noiatꝰ.¶ Duodecimuz ſimplex eſt balſamꝰ q mirabilr̄ abſtergēdo ſubtiliat ⁊ oēs tunicas oculi dyaphanas effic.

De cōpoſitis aūt ⁊ illuſtribꝰ plura poſita ſūt colliria.¶ Et ꝑmū eſt hoc uz de ſucco feni.depurato cum tertia ſui ptē mellis electi que co quant adinuicē ⁊ ſepe ponant in oculis.¶ Secūdū eſt col liriū de fellibꝰ.⁊ ꝓpē deſcriptū 9º Almanſ.ca° de imagina tionibꝰ.in quo magnū inueni iuuamētū.¶ Tertiū eſt ut ac cipiant ſucci granatoꝝ muſoꝝ.℥.ij.mellis electi.℥.j.ß.bul liāt modicū ſil:deinde ſuꝑaddant tucie ꝑparate cū aq̄ roſ.℥. v.⁊ diligēter cōmiſceant:⁊ ponant in uaſe lapideo detecto ſub radiis ſolis per duos mēſes expoſito:⁊ de hoc impona tur oculis ⁊ eſt medicamē bonum. ¶ Quartū medicamē cōpoſitū ⁊ uerū hn̄ ꝯueniēs eſt hoc. ℞.aque feni.℥.iij.balſa mi electi.ʒ.v.tucie preparate.ʒ.j.cōmiſceātur ſil diligenter ⁊ exponant radijs ſolis per duos mēſes poſt adminiſtre tur oculis ex eo modicum q̄tuoꝛ vicibꝰ in die. ¶ Quintuz cōpoſitū ⁊ bonū eſt colliriū cū fellibꝰ cōpoſitū ſcriptum ab Auicꝰ 3º tertij.tractatu 4º.capº de cura debilitatis viſus collectum ibi medicamen de quo dicitur q eſt tanti iuua menti.vide laudes eius ibi.communicat enim iuuamenta q̄ plurima tam in abſtergēdo tunicas q̄ mundificādo hu. ⁊ ſpiritum viſibilem illuminando ⁊ conſeruando.

Ea uero medicamina que viſui cōferūt vapores ⁊ ſuperfluitates expurgādo ab humoribus q̄ plurima poſita ſūt a ſapiētibꝰ. Et lz plurima ꝓductoꝝ cōfe rāt ad hāc ptē ſpālis tn̄ collaudāda ſunt plurima.¶ Et ꝑꝛi mū hoꝝ eſt colliriū de antimonio puluerizato quod meli us eſt dicere cohol q̄ colliriū.¶ Secundū vo eſt:ut aliqn̄ in oclo apponat de ſucco aſſari depurato.¶ Tertiū vo eſt aq̄ roſmarini ſublimata cū floribꝰ ſuis.¶ Quartū eſt aq̄ floꝝ hypiconis.¶ Quintū eſt puluis floꝝ feniculi ſubtiliſ ſimus oculis inſufflatus.¶ Sextū vo ⁊ mirabile eſt:ut acci piat quātitas electi ligni aloes:⁊ ſublimet ſalēbico uitreo ⁊ de aqua illa ſepe imponatur oculo eſt ſecretum magnuz. ¶ Medicamina vo compoſita que hu.oculi diligenter ex

purgāt lʒ ꝙ plurima ſint. vnuʒ tn̄ ſpāle reperit̄: ⁊ eſt liquor
qui emanat ab epate capꝛo aſſato ſm artē collectū a Raſi
9° Almanſ. cap̄ de noctilopis. lege ipm ibi. ¶ Ego aūt ex-
perientia ſcio ꝙ ſi accipiat̄. ℥. j. aque roſmarini calida ⁊ diſ-
ſoluant̄ in ea. ℈. ij. clariſſimi ſalis gēme. ⁊ pluries in die de
ea ponat̄ in oculis mirabilr̄ clarificat bn̄. oculi intātum ꝙ
etiaʒ mirabilr̄ ꝯfert ad imaginationes ⁊ ꝑncipium aque.

Ea uero que ſpm̄ viſibilē ꝯfortāt ⁊ augmētāt ſunt ſicut cibi ꝯuenientes quibus determinatio ꝑceſſit huius tractat°. cap̄ 3° ꝑncipali. Quāplurima etiam medicamina ab illuſtrib° auctoribus cōꝓbata reperiuntur ꝑter plurima predictoꝝ que etiam in hac parte ꝯferūt. ¶ Et ꝑmum qdem eſt: ut cū aqua feni. fiat colliriū ex puluere margaritaꝝ ſup lapide porphirico diu ꝯfricando eo modo quo pictores colores eoꝝ ꝯterēdo componunt. ⁊ de hoc pulue ſepe oculis imponat̄. ¶ Ad hāc etiā intētionem mirabilr̄ confert comeſtio carniū viperaꝝ que ꝑparate ſint eo modo quo in tyriaca ponunt̄. ¶ Et ſi uelis hēre medicamē ualde ꝯueniēs lege colliriū poſitum a Raſi 9° Almāſ. cap̄ de debilitate viſus. lr̄a illa. Cōfectio alcohol qd̄ ualde acuit viſuʒ ⁊ adminiſtra ipm: ut ibi ſcribit̄. ¶ Cōſeruant aūt ſpiritualem ſubſtātiam in oculis ꝙ plurima medicamina. De meliorib° aūt que repire potui eſt hoc. ℞. mirabolanoꝝ indoꝝ. ℥. ij. que extincte aut ꝑparate cū aqua ſanſuci ℥. j. ſucci feni. depurati. ℥. iij. pulueriçent̄ medicine ſic alcohol. ⁊ ꝯquaſſent̄ cū ſucco ⁊ exponant̄ ſoli per duos mēſes: deinde imponat̄ oculis ⁊ eſt medicamen diuinū. ¶ Scias aūt etiā ꝙ ſi accipiat̄ ſuccus feni. depurat° ⁊ miſceat̄ cū altera pte ſucci roſ. recētū ⁊ tota ſūma fuerit quātitas ℥. ij. in qb° ponat̄. ℥. j. electi balſami ⁊ exponant̄ radijs ſolis per duos menſes: deide colliçet̄ in oculū ter uel q̄ter in die gutta vna pus hoie iacēte reſupino per ſextā partē hore intātū cōſeruat ſpiritus ⁊ eos efficit claros ⁊ luminoſos ꝙ reſtaurat viſuʒ fere in decrepitis. ¶ Ult° vō de electis eſt hoc. ℞. maſticis electi pulueris eufragie aā. ℥. j. çuccari duplū ponderis oīum ex hac mixtione in oī cibario ponat̄: ⁊ ante cibuʒ ⁊ poſt accipiatur. ⁊ eſt in eo ſecretum magnum.

Quartā vō intētionē ꝑncipalem cōplēt digerentia que ſupraſcripta ſunt in intētione prima. ¶ Et iteꝝ de leuib° ꝑmū eſt hoc. ℞. aque betonice abſinthij roſmarini. aā. ℥. j. ſ. miſce ⁊ accipiat̄. vi. uel. viij. dieb° calidū in aurora: ut dictuʒ eſt. ¶ Aliud digeſtiuū ⁊ fortius illo eſt hoc. ℞. oximellis cōpoſiti. ℥. j. ſyru. de calamēto. ℥. ſ. aque eupatorij ⁊ betonice. aā. ℥. j. ſ. miſce. ¶ Tertiū digeſtiuū ⁊ melius predictis eſt hoc. ℞. ſy. de ſticados. ℥. j. ſ. aque lauri hypiconis ⁊ abſinthij. aā. ℥. j. miſce ⁊ accipiat̄ calidū ī aurora totiēs quotiens in urina videat̄ rectificatio in ſubſtātia mediocri ⁊ hypoſtaſis in fundo alba eq̄lis unita ⁊ mediocriter dyaphana. tūc ḡ trāſeat̄ ad intentionē quintam.

Quinta aūt intētio cōplet̄ per ea que materias cōuenienter eradicare poſſunt que ſupra fuerūt tacta in intētione ꝑma. ¶ Et iteꝝ ꝑdictis pōt addi hec tria eradicatiua. ꝑmū eſt hoc. ℞. agarici electi pulueꝝ hermodactyloꝝ. aā. ℥. ſ. turbit. ℈. ſ. çinçiberis ⁊ aniſi. aā. ḡ. v. ſalis idi. ḡ. ij. dyagridij. ḡ. j. ſ. forment̄ pillule. vij. uel. viij. cuʒ electuario ſucci roſ. ¶ 2m vō euacuatiuū pōt eſſe hoc. ℞. pillularū ſtecadoꝝ. ℈. ij. pillu. cochiaꝝ. ℈. j. boni pōderis forment̄ pille. vij. cū ſucco ro. ¶ 3m vō euacuatiuuʒ qd̄ mihi placet magis eſt hoc. ℞. ierē ſimplicis. ℥. j. electuarij indi. ℥. ſ. miſce ⁊ totū accipiat̄ cū. ℥. ij. uel. iij. aque ſaluie calefacte Et poſt iſta euacuatiua ⁊ in eorum aſſumptione obſeruentur omnia que ſupra ſcripta ſunt debere obſeruari in minoratiuis in prima intentione poſitis.

Sexta ⁊ ultima intētio eſt per quā corrigi debēt accidentia que diſpōnes ꝑdictas ꝯcomitari ſolēt. ſunt aūt accidētia. ſ. epatis oppilatio ⁊ ſtomachi tēſio ⁊ rugitus in ſtomacho euenientes nocumētū diminutiōis digeſtionis ⁊ corruptionis eius. 4m nocumētū eſt mā a capite ad inferiora catarriçās. 5m eſt capitis dolor grauatiuus. 6m eſt lachrymarū multitudo. ¶ Primū aūt nocumētoꝝ ꝓuenit a multitudine māꝝ flegmaticaꝝ que ꝑp␣uant̄ a ſtomacho aut ꝯmiſcent̄ chilo: aut etiā māe taleſ pn̄t in epate gn̄ari per viā indigōnis. ⁊ hec oīa facile remoueri pn̄t cū hoc medicamine. ℞. radicū fe. petro. ſparagi apij ⁊ bruſci. aā. M. j. coquant̄ hē radices bn̄ mūdate in aque fontis lib. trib° uſqʒ ad ꝯſumptionē tertie ptis: deide colent̄ ⁊ ex decoctione tali accipiant̄. ℥. v. calefacte cū. ℥. j. çuccari ⁊ ꝯtinuet̄ diebus. v. uel. vj. ⁊ eſt medicamen nobile. ¶ 2m vō accis ꝓuenit a multitudine materieꝝ flegmaticaꝝ que ſunt multiplicate in ſtomacho: ut flegma aq̄ſum ⁊ mucillaginoſuʒ que ambo ibidē uētoſant̄. ⁊ qn̄qʒ hec uētoſitas multiplicat̄ inter tunicas ſtomachi aut in ꝯcauo eius dolores extēſiuos efficiendo. ⁊ hoc qdē nocumētū remoueri pōt cū hoc medicamine. ℞. ameos ligni aloes galāge aā. ℈. j. bibat̄ cū modico vini aromatici. ¶ 3m accis. ſ. nocumētū diminutionis digōnis ⁊ corruptionis cibi in ſtomacho remoueri pōt per hec duo remedia. ¶ Primū eſt comedendo per duas uel tres horas an̄ cibū. ℥. ſ. ꝯfectionis dyatrionpipeon deſcriptione Meſue in antidotario. diſtinctione ꝑma. nihil bibēdo poſt ipam: aut ſaltē bibēdo modicū vini ſubtilis ⁊ aromatici ſi fuerit oppoꝛtunū. ¶ 2m remediū ad hāc intētionē eſt: ut ſup ſtomacho apponat̄ hoc vnguētū. ℞. reſine albe ⁊ mūde odoriſere. ℥. j. gallie muſcate. ℥. j. gariofil. macis galāge granoꝝ paradiſi pipis albi ⁊ lōgi. cn̄. ℈. j. laudani. ℥. ij. cere quantuʒ ſufficit. fiat vnguētuʒ bn̄ tenax ⁊ applicet̄ ſtomacho renouādo dieb° plurib°. ¶ 4m accis. ſ. defluxus māꝝ a capite ad pect° rectificari pōt cū his duob° inſtr̄is. ¶ Primū eſt ut qn̄ uadit ad lectū per horas duas poſt cenā accipiat ℈. ij. auree alexādrine cū aque maiorane. ℥. j. ſ. calefacte ambob° diſſolutis ad inuicē. ¶ 2m vō remediū eſt ut ſup loco bregmatis oī ſero ponat̄ de hoc pulue quātitas ſex granoꝝ ordei ſpargēdo ipm a cōmiſſura coronali uſqʒ ad finē ſagittalis inter capillos per quattuor digitos lateraliter. ℞. maſtic. ℥. j. ſ. ſandarace. ℥. iij. ſpodij. ℥. j. maſtice floꝝ roſmarini ⁊ maiorane ſticados aſſari. aā. ℈. j. pulueriçentur omnia per ſe: deide oīa diligenter cōmiſceant̄. ¶ 5m accis. ſ. dolor grauatiuus capitis remoueri pōt per ſtatiʒ dicta remedia duo. ¶ Itē per euacuationes minoratiuas in intētione ꝑma. ⁊ per euacuationes eradicatiuas in intētione quīta deſcriptas. ¶ Itē per diuerſiones cū uētoſis ⁊ alijs tactis in intētione ſcda. ¶ Et adhuc remediū bonū ad illud. ℞. oximellis ſqllitici. ℥. j. aque decoctiōis piretri ⁊ ſtaphiſagrie. ℥. iiij. calefiāt ſimul ⁊ bn̄ diſſoluant̄. Et cū mixtione calida oī mane per horas duas an̄ prādiū. ⁊ oī ſero per horā vnā an̄ cenā fiat collutio oris ⁊ gargariſma eiciēdo tn̄ ea. ¶ Confert etiā hoc remediū. ℞. folioꝝ lauri ſaluie roriſmarini ſticados ⁊ aſſari. aā. M. j. coquant̄ in magna quātitate aque uſqʒ quo bn̄ aromatica ſit aqua: ⁊ in hāc aquā bn̄ calefactā per horas duas an̄ prādiū ⁊ an̄ cenā infundant̄ pedes uſqʒ ad genua: ⁊ brachia uſqʒ ad cubitos: ⁊ ibi teneantur per horā vnā aut ſaltē mediā. ¶ Ultimū vō accis eſt multitudo lachrymaꝝ que ꝓuenit a frigiditate ⁊ multa repletione cerebri a flegmatib° aquoſis diātib°. ⁊ etiā a debilitate retētiue vtutis ei°. ⁊ hoc qdē accis uehemēter aduocat ad ſe curā: qm̄ ſolet eſſe cū tractus materieꝝ multarū ad oculos. ⁊ adhuc etiā frequētia ⁊ multitudo lachrymaꝝ debilitat cerebrū ⁊ nocet viſui. 3° tertij. tractatu 4°. ⁊ cap̄ ꝑ collegēdū eſt. ¶ Et huic qdē nocumēto ſuccurrē pn̄t ea que paulo ante dicta ſunt in hac intētione. ¶ Et ꝯfert ei hoc remediū potēter. ℞. lapidis ematitis pulueriçati ⁊ ꝯquaſſati in mortario marmoreo cuʒ aqua frigida decies renouata. ℥. ij. roſ. ſpodij coralloꝝ amboꝝ karabe mirabolanoꝝ citrinoꝝ. aā. ℥. j. ſucci extremitatū rubi. ℥. iiij. ꝯquaſſent̄ oīa ſimul in mortario lapideo ⁊ obturata ꝯſeruent̄. de hoc ḡ collirio ſepe in die imponat̄ oculis ⁊ lauent̄ palpebre ⁊ madefiāt diligenter. ⁊ hoc remediū eſt ei ꝯgruū in exſiccādo lachrymas ⁊ de

fendēdo oculū a receptione ſuperfluitatū. Hec in ſumma ſūt
que in diſpōnibus huius viri meliora ⁊ ſecuriora eligere
potui. Hec aūt omnia in ſalutem huius viri benedicat ⁊ di
rigat altiſſimus: qui cuncta ſanare ⁊ benedicere poteſt ad
laudē dei omnipotētis. Amen.

Cōſilium. 58. ¶ De ablatione viſionis que per trāſmutationē creticam accidit.

¶ Diuidit aūt ɔſiliū in ſummā vnā ⁊ duos tractatus.
¶ Sūma egritudinem per cauſas ⁊ ſigna declarat.

O Jligerē Inſignis doctor egritudinē
huius honeſte dn̄e tam faci-
lis eſſe curationis ꝙ̄ facilis eſt cognitionis.
Eſt enim viſionis ablatio que creticā tranſ-
mutationem materierū in capite laterētiū eſt
ɔſecuta partim ꝓpter earuʒ multitudinē: par
tim ꝓpter indiſcretam ⁊ irregularem narti-
coꝝ applicationem. ¶ Quoniā ſtāte materierum in capite
multitudine notabili ⁊ in toto: qḋ facile ɔcludit̃ ex ſignis
diligēter ſcriptis. ſ. ɔtinuo capitis dolore ⁊ inſomnietate: uo
mitu: ɔſtipatione: freneſi ⁊ ſudoribus: vias materieꝝ dige
ſtionē ⁊ victoriam retardaret. ubi cū leuib⁹ diuerſionibus ⁊ di
geſtiuis adiuuari debuiſſet: nō ſolū impedita per vocata nā
uerūetiam a ꝓprijs operationibus ꝓ tanta maxima cōmotio-
ne māꝫ vibrans auxilio quidē diuino potius ꝙ̄ medici-
nali trāſmutauit māꝫ ad vias oculoꝝ: nō ſolū per neruos
ɔcauos: ſed per uenas etiā ⁊ arterias diſſeminatas per pā-
niculos opticos neruos inuoluētes. colligant̃ enim oculi
cerebro per pāniculos. ut 3° tertij. in ꝓ̄ncipio dn̄ inqt. Cum
nerui ⁊ pāniculi qui eis aſſociant̃: ſʒ fortius colligant̃ ce-
rebro per neruos dictos ꝙ̄ per pāniculos: cū nerui ſint no
biliores oībus alijs neruis capitis: ut Jeſus hali. in ꝓ̄. cap
19°. colligātur etiam cerebro mediantibus uenis ⁊ arterijs
in pāniculis illis ɔtētis. Cū enim ex foramine qḋ in oſſe
eſt oculoꝝ egrediunt̃ nerui. ſ. optici egrediuntur que circa
eos uene ⁊ arterie. 3° theorice. per has eaſdem vias potuit
mā pelli uſqʒ ad extremitatē neruoꝝ ⁊ panniculoꝝ predi-
ctoꝝ terminatam excluſiue uſqʒ ad humorē vitreum utriuſ-
uſqʒ oculi. Ex quo colligit̃ cecitatis huius domine cauſa
prima. ¶ Pōt iterum ſcḋo hec materia ɔtineri in infima
pte duorum uētriculoꝝ anterioꝝ cerebri apud caruncu las
mamillares vnde oriunt̃ predicti optici: ubi oppilationē
faciens erit cecitatis cauſa. dato etiam ꝙ in opticis ⁊ ocu-
lis nullum genus egritudinum per eſſentiam inueniatur.
¶ Inter hāc aūt cām cecitatis ⁊ ꝓ̄mā: ſʒ difficillimū ſit per
ſigna diſtinguere ⁊ fortaſſis ſapiētia nō compbenſibile: ali-
qualiter eſt rōcinari poſſibile. Si enīʒ eſſet in foraminib⁹
neruoꝝ opticoꝝ contēta mā mirabile videt̃ ꝙ aliqua enus
quātitas tanto tēpore nō fuiſſet cū vitreo ⁊ glaciali humo-
re cōmixta. quare oculū conturbauiſſet: ⁊ tunicas ⁊ varie-
tatē coloris induxiſſet ſm̄ ſpēm humoris peccātis. ¶ Ad-
huc etiam oculū ad calorem frigus ſiccitatē ⁊ humiditateʒ
pūctionem mordicationem leuitatem grauitatē ⁊ magnitu
dinē uel paruitatem permutaſſet. ¶ Et ɔfirmat̃. qꝛ quan
to diutius mā in oculo ꝑmanet tāto magis in digerendo
ipſuʒ debilitat: ſed maior debilitas eſt cauſa multiplicatio-
nis materierū in ipſo. igit̃ debent ſigna ɔcomitātia māo ap
pere. ɔ̄is repugnat experientie: quia oculi ſunt mundi cla-
ri a maculis ⁊ reliquis: ꝙ̄re ⁊c̃. ¶ Amplius ut etiā ꝓ̄malr ta-
ctū eſt ſi mā in cōcauo neruoꝝ ipſoꝝ multiplicaret̃ igit̃ eos
extendere deberet. Cum igit̃ ſint magne ſenſationis igitur
dolore extēſiuo dolebant. ¶ Rurſus ſi extēdunt̃ igit̃ intra
oculos in orbitam trahētur: igitur oculi profundiores appa-
rere debēt. ¶ Et ſi argueret̃ ɔtra: qꝛ ſi materia oppilās nō
ſtat in neruis dictis: ſed in medulla cerebri ante originem
ipſorum opticoruʒ pari ratione debent ad ipſam ſequi om
nia accidentia predicta. neganda eſt conſequentia. ¶ Et
quantum ad primum inductum dicendum ꝙ materia in
cerebro ſtans a glaciali ⁊ vitreo humoribus eſt diſtantior.
quare non eſt apta cōmiſceri eis. ¶ Et ad 2ᵐ dicendum: ꝙ
qꝛ diſtātior eſt ideo nō ɔturbauit oculos ⁊ ꝓpter idē non
uariauit oculoꝝ colores. neqʒ etiā eos ad aliquā ſpēm ma-
le cōplexionis pmutauit. ſimiliter dolor ibidem nō percipi
tur cū medulla cerebri nō ſit ſenſitiua. ¶ Et ad ultimū di-
cēduʒ ꝙ ſi materia ſtaret imbibita in ſubſtātia opticorum ⁊
neruoꝝ ſcḋi paris: ita ut extēderet eam per latū. qꝛ groſſa he
ne fieret eorū abbreuiatio ⁊ ɔ̄r profundarent̃ oculi. ſed
qꝛ eſt in medulla cerebri non eſt neceſſarium ut fiat talis ꝓ
fundatio. ¶ Neqʒ etiā hec mā continet̃ in neruis ſcḋi pa-
ris. nec in muſculis ſex per quos mouent̃ oculi. Nō enīʒ in
neruis ſcḋi paris: qꝛ tunc neceſſario impedirent̃ oculi in
motu ſuo. ¶ Scḋm enīʒ per neruoꝝ ita ſolū mouet lacer-
tos oculoꝝ ſicut a ꝓ̄mo pari ſenſus viſus mādat̃. interioꝝ
4°. cap 2°. ¶ Neqʒ etiam hec mā in muſculis ɔtinet̃ ocu-
loꝝ uel in eorum chordis. Nā apparet neceſſario nālis ſi-
tus oculoꝝ uariatio uerſus aliquaʒ differētiam poſitionis
preternaturalis: ut pulchre legēdum allegato ſtatim loco.
¶ Ex qbus oībus mihi colligēduʒ videt̃ ꝙ ſi hec egritu-
do eſt mālis ɔtinet̃ mā in loco iam dicto. ſ. in infima parte
duoꝝ uētriculoꝝ anterioꝝ cerebri. vn̄ nerui oriunt̃ conca-
ui uel optici. ¶ Qḋ etiam a poſteriori deduci facile poſſet
ꝓ̄mo qꝛ rōnabiliter materie per naſuʒ ⁊ palatum abundare
debēt. Scḋo qꝛ potētia olfatiua in operatione ſui rōnabiliter
debet eſſe impedita diminutionis corruptionis uel ablatio
nis nocumēto aliquo. Pars enī iſta cerebri a qua duo ner
ui oriunt̃ optici ꝓpinqua eſt pti in qua potētia locat̃ olfa
tiua. ꝓ̄mi nāqʒ paris neruoꝝ. ſ. a cerebro orietium ꝓ̄ncipiū
eſt ex fundo duoꝝ uētriculorum cerebri antecedētiū apud
duoꝝ additamētorum vicinitatē mamillarū extremitatib⁹
ſimilium qbus fit odoratus. ꝓ̄ma ꝓ̄mi. doctrina 5°. ſumma
3°. cap 2°. ¶ Aduerte aūt qꝛ dixi ſi eſt egritudo mālis. poſſet
enīʒ mala cōplexio frigida abſqʒ mā in partibus ꝓ̄dictis in-
tēdi adeo ꝙ opticoꝝ vie clauderētur. ¶ Et iteruʒ ꝓbabilr
defenderet̃ de mala cōplexione ſicca pura: ſʒ hoc ſit a mēd
bus quorūdam diſſonū. Non enīʒ ɔcederēt in mēbro ꝓ̄nci
pali tāte humiditatis quāte eſt cerebrum malā cōplexionē
ſiccam purā adeo magnificari ꝙ ſequeret̃ ad ipſam optico
ruʒ clauſio ſtante vita. ¶ Poſſet etiā ibidem fieri attritio ⁊
apoſtema. Sed hec oīa excludunt̃ hic per abſentiā ſuaruʒ
cauſarū efficiētiam. Cū enim mulierē hanc repletā eſſe co
gnoſcā lapſus immāles excludo. ¶ Dixi iterū ſupius ꝙ mā
lis cauſa huius morbi ɔtineri poſſet in uenis arterijs ⁊ pā
niculis inuoluētib⁹ opticos. ꝓ̄mū aūt non videt̃. apperent
enim oculoꝝ uene plene ſanguine ſplēdido ſi miſceret̃ cuʒ
cholera. ſubalbido ſi cū flegmate. obſcuro ſi cū melancholia
uel purpureo ſi purior eſſet ſanguis. Amplius caliditas
mollities pūctio grauitas ⁊ cetera in oculis perciperentur.
¶ Si aūt in arterijs ɔtineret̃ mā calida in oculis ⁊ ptibus
adiacētibus perciperetur intēſa pulſatio fortis rubedo ⁊c̃.
¶ Si aūt in pāniculis inuoluētibus ɔtineret̃ mirabile fo
ret tāto tēpore ſteriſſe mās ibidē abſqʒ ſignis ɔcomitantib⁹
eas. ¶ Si aūt mā in vno ſolo ɔtineret̃ optico ⁊ eſſet aqua
nō multum groſſa: tunc facta cōpreſſione notabili ſup ocu
lo patiente dilataretur pupilla ſani. ¶ Si vō fuerit oppila
tio a mā nō curſibili facta: ſed fixa: tūc qualitumcunqʒ com
preſſio fieret non ſequeret̃ dilatatio aliqua. ut tertia tertij.
tractatu ultimo. cap de aqua. ¶ Si aūt oppilatio caderet
in cruciatione neruoꝝ ꝓ̄dictoꝝ tunc ſubito ambo oculi vi-
ſione ꝓuarent̃. Et ex hoc multū admirant̃ medici: ſed non
eſt admiratio illis qui ſciunt anothomiā. ut Zoar ꝓ̄mo thei
ſir. tractatu 8°. cap 24°. ¶ Mihi aūt videtur ꝙ mā huius
egritudinis nō ſit in neruis ꝓ̄dictis: ſed in cerebri loco ꝓ̄di-
cto. ut ſatis pſuaſum eſt ſupra. Diſtinctio tn̄ huius videtur
eſſe difficilis ⁊ fortaſſis ſapiētia non cōprehendere. 3° tertij
tractatu ultimo. cap antepenultimo. Qualitercūqʒ tamen
ɔtingat cura huius rei ſi poſſibilis eſt eādem habet proce-
dendi ſemitam ſine diſcordia.

Hec aliqualiter difficilia ex illuſtrium auctoꝝ ſententijs aggregata theoricis placet mihi ↄferre uobiſcū inſignis doctoꝝ quā tum clarius colligere potui. Quibus ante miſſis regimen ꝑcuratiuum duos tractatulos ↄtinebit. Primus quoꝝ nō nālū regimen ſuccincte trāſibit. q2 loquor ad peritum virum. ſecundus vero plixior parum medicinalium ſemitam diſtinctius enōdabit. Primi tractatus capitula erunt ſex ſm rerū nō nālium a medicis uocataꝝ numerum. Scōi vero tractat⁹ capitula erunt ſeptem ſm numerum ſeptem intentionum quibus ad curam procedendum eſt.

Tractatus primi

¶ De menſura aeris ⁊ an nexoꝝ ei. Cap. i.

Erem igit̄ ⁊ oēm aliā rez nō nālē opor tet in hac diſpoſitione maxime a ↄ̄rijs denudatā eſſe. Si enim in egritudinibus pedū abſtinētiā ſeruamus a ↄ̄rijs quanto magis in iſta cuius ſanitas tātum neceſſaria eſt. ꝑ theiſir. ubi ſupra. Dimiſſa igit̄ impitoꝝ deceptoꝝ ↄuerſatione ſapiētis medici cōſilio eſt adherēdum decipiētiū ribaldoꝝ ꝓpulſatis uerſutijs. ¶ Eligat̄ igit̄ aer ad calidū ⁊ ſiccū notabiliter īclinat⁹ nāliter talis uł artificialiter cū igne accēſo in cameris ex lignis lauri iuniperi tamariſci pomoꝝ ⁊ ſilīu3. ſit etiā clarus nebulis uaporib⁹ groſſis ꝑuat⁹ ut ſpūs de cētro moueat ad oculos. ſitq3 oriētalis ꝑus: deinde ſeptētrionalis: occidētalis vero nō: auſtralis vero nequaq̄. Aer enim meridionalis oculoꝝ egritudinē facit. 3° Almanſ. 15° cap. Idem de uētis meridionalibus intellige. ſitq3 domus habitationis eius ab aqs fluuiis ⁊ fontibus elōgata ſolarata nō terreſtris: neq3 in camera habitet antiquoꝝ muroꝝ teſtudinales tecturas hntium neq3 ſit camere aer fumoſus puluē ſepe turbatus lacunis ⁊ ſtadijs uaporib⁹ infectus. ¶ Sed in hyeme hoc pulue aromaticus factus. ℞. colofonie ſandarace galł. muſ. añ. ʒ. ij. ſtoracis calamite thuris. añ. ʒ. ſ. fiat puluis groſſus de quo ignis aſpergat̄ ⁊ ſuffumigetur camera. In eſtate vero gallia muſ. ſuffumigent̄ ut ↄfortet̄ viſus ⁊ dilatent̄ ſpūs ad extra: ⁊ ita de inſulis eius dicēdum. Calorem igit̄ capitis excitet birretis de dorſibus uarioꝝ factis uel de pellibus martiris uel pānis in tinctura de kermes poſitis: ⁊ alijs que in medicinarum regimine ponuntur inferius ⁊c̄.

¶ De regimine per cibos ⁊ potus. Cap. ij.

E numero aūt ciboꝝ euitentur oēs difficilis digeſtionis groſſi viſcoſi ⁊ flegmatici nutrimenti exiſtētes. ¶ Eutet igit̄ pañ cacimus non bene fermentatū ⁊ coctū antiquū ⁊ aſſum. Eligatq3 panē fermēti plus q̄ habeat cōis panis hntem. Sitq3 a ſuo fermēto ↄueniēter ſpumificatus ad ſoliditatē ↄuenientē ſine pōdere per ſuā decoctionē ꝑductus obſcuro cādore aut opacitate ꝑuatus. Et ſi fieret de farina modicū furfuracea melioꝛ eſſet. Talis enim nō multi nutrimenti ⁊ viſcoſi eſt ⁊ eſt facilis deſcēſus. 21° continentis. cap. 22°. Sal nāq3 fermētum ⁊ bona coctio remouent ab eo viſcoſitatem ⁊ reddūt ipſum digeſtionis facilioris.

De carnibus aūt euitent̄ oēs difficilis digeſtionis ut bouine uaccine porcine ouine caprine anſerine anatine ⁊ auium ꝑter viſcoſitatē hntes: ut capita ⁊ collū. Colluz enim ⁊ capita ꝓprietatē habere ꝓbant̄ in faciēdo cecitatē: ut Zoar cap̄ de debilitate viſus. ¶ Eligant̄ itaq3 carnes gallinarū caponum ⁊ pulloꝝ iuuenū. Caro nāq3 gallinarum eſt oī alia carne melioꝛ. continētis 24°. cap̄. 65°. ¶ Eligant̄ etiam carnes ſturne ⁊ coturnicis que inter reliquas uolatiliū ſylueſtriū carnes ponunt̄ laudabiliores. 3° Almanſ. cap̄. 43°. ¶ Laudant̄ etiā carnes ꝑdicuz que ad caliditatē declinant ⁊ ſiccitatē. ſunt etiā ualde ↄuenientes ei: cuius corpus īfrigidatuz eſt ⁊ ſanguis paucificatus. 24° ↄtinentis. allegato cap̄. ¶ Caro etiā faſiani huic dn̄e ↄueniens eſt cum ſit melioꝛ carne pullorū.

2° cañ. cap̄ de durat. ¶ Columbi etiam iunēculi cōplete pennati uolare incipiētes laudant̄ uobis ⁊ ꝓpue ſylueſtres. ꝓprietatē enim in eis poſuit Zoar ad debilitatē viſus ex penuria ſpūs viſibilis: ⁊ maxime ſi coquant̄ cū rapis. Rape enim nō modicā ꝓprietatē oculis hēre ꝓbant̄: ut Zoar allegato tractatu. cap̄ 19°. ¶ Caro aūt anatuz nō placet: q2 multas generat ſupfluitates ⁊ faſtidium. 3° Almanſ. cap̄. 39°. ¶ Aues aūt minute oēs ⁊ in dumetis degentes placent: ut ſinaij philomene carduelli turdi meruli ficedule alaudę caude tremule ⁊ paſſeres. ſtornelli vero irūdines picus ⁊ pice nō placent. ¶ De quadrupedibus vero laudat̄ uobis caro hedi vituli lactentis ⁊ annualis agni: ⁊ raro ⁊ rarius caſtratine. nunq̄ vero porcine. ¶ De ſylueſtrib⁹ bone ſunt caprioline. ipſe enim inter ſylueſtres carnes meliores exiſtunt. ſanguis ex eis genit⁹ paucas hēt ſupfluitates. 3° Almanſ. 32° cap̄. Caro etiam leporis cōueniens eſt uobis.

De ꝑparationibus vero carniū elixe cuz feniculo recenti uel ſicco cū rapis ⁊ ꝓpe cū eufragia ſemp accipiant̄. Aſſate etiā placent. frixe vero cū pinguedinibus ⁊ oleo dimittant̄.

De piſcibus aūt dimittant̄ oēs. Si qui tñ cōuenire poſſent q̄nq3 ꝓpter reuerētiam legis ſunt ſicut hntes ſubſtātiā3 mediocriter ſolidā humiditate ſupflua ⁊ viſcoſitate ꝑuati: ut ſunt torrētine uaroli marſiones temali lucij ⁊ ſiles. ſint tñ ſemp calidi aceto ⁊ ſpēb⁹ ⁊ aromatib⁹ ↄdita. Oēs alie piſciū ſpēs dimittant̄ licz de ſalitis aliqd q̄nq3 ⁊ nō multo uſu accipere poteſtis.

De lacte aūt uſus oīs dimittat̄. facit enim euenire tenebroſitatē viſus ⁊ caliginē. 2° cañ. in ſuo cap̄. Siłr caſeus ⁊ caſeata oīa cibaria ſunt mala.

De ouis vero recētia tremendis ouum ſunt cocta igne uel aqua bona ſunt uobis. frixa autem ⁊ dura dimittantur.

De cōdimentis aūt ⁊ ſaporibus placēt mihi oīa cōdita cū aceto. agreſta vero granata acricia ⁊ oiuz hoꝝ ſucci nō placent. limonib⁹ [illegible] uti poteſtis ⁊ eoꝝ ſucco. ¶ Spēs qbus ↄdimenta ꝑparare poteſtis pre alijs ſunt puluis feniculi eufragie maiorane ⁊ ligni aloes. hec quatuoꝛ ↄfortāt cerebrū ⁊ ſpūm viſibilem acuūt ⁊ abſtergūt vias. ¶ Adhuc ⁊ cinamomū qꝺ ↄfert pāno ⁊ tenebroſitati 2° cañ. ¶ Et crocus qui abſtergit viſum ⁊ ꝓhibet fluxū3 ad ipm̄. ¶ Et çinçiber qꝺ abſtergit tenebroſitatē oculi. oīa hec in ſcōo cañ. ⁊ rutha que viſum acuit ibidē. ¶ De melle aūt q2 calidum eſt ⁊ ſiccuz in ſcōo. ⁊ q2 abſtergit oculum cañ. ſcōo placent omnia condita. ¶ Adhuc oleū oliuaruz eſt uobis cōmendatū magis q̄ oleum nucū ⁊ butyꝝ. Oleum nāq3 oliuarū ⁊ hñ maturum calidū eſt in ꝑn⁰ ꝑmi humidum in fine eius. Olea enim oīa ex oliuis hñ maturatis facta ↄfortant corpora ⁊ ex oleo antiquo fit colliriū tenebroſitati. nō minus igit̄ interius aſſūptum ↄfert aut ſaltē nō nocet. Oleum aūt de nucibus calidū eſt in 2° humidū in ꝑ ⁊ caput grauat. ¶ Butyꝝ aūt calidū ⁊ humidū in ꝑ. crudū aūt nō placet: q2 faſtidiū facit ⁊ ſuperius ad os ſtomachi aſcēdit. 3° Almāſ. cap̄. 95°. coctum itez nō laudo. qui enim in comeſtione utit̄ eo flegmaticas patiet̄ egritudines. ibidem cap̄. 96°. ¶ Zuccarū etiā q2 calidū in fine ꝑmi ⁊ equale in paſſiuis aut parū ſiccum placet mihi: ⁊ ꝓpue çuccarū non laboratū puluis çuccari noiatuz. tale enim calidius eſt ⁊ nō minus potēs in abſtergēdo ⁊ mūdificādo q̄ mel: ⁊ tale oculo impoſitū abſtergit eū3 de quo infra. In ſumma vero placet mihi amplius mel. ¶ Alie aūt ſpēs qbus uti poteſtis ſunt macis gariofili nux muſc. cardamomum maius ⁊ minus galāga carui petroſel. ameos origanum ſerpillum calamentum ⁊ reliqua.

De leguminibus aūt dicēdu3 ꝑ q̄ leguminū oiuz uſus euitari debet. brodium tñ cicerū3 ruheoꝝ q2 calidū eſt ⁊ ſiccū in ꝑncipio ſcōi ⁊ diureticū māe: q2 diureticū eſt: poteſtis uti eo ⁊ ꝓ-

prie cũ radicib⁹ ⁊ ſemine aut herba feniculi cocto. ¶ Pan-
nicum etiã placet.nã lꝫ ſit frigidum in pmo ſiccum in ſcđo
2ᵐ ꝯtinentis.cap.199°.tamẽ qꝛ propter ſui leuitatem ⁊ ſic-
citatem urinam ꝓuocat laudatur uobis. ¶ Riſum aũt lꝫ
ſit calidũ in pmo ſiccum in ſcđo.21° ꝯtinentis.cap 126°.nõ
tamen placet:qꝛ aliqualiter ſtipticum eſt.8° de ſimplici me
dicina.ſuo cap. ¶ Fabas aũt ⁊ faſcolos piſa lentes cicera
alba omnino fugiatis.

De oleribus

aũt utamini oībus oleribus cali
dis ⁊ ſiccis apitiuis ⁊ facilis dige
ſtionis que mãs a capite diuertant ⁊ ei appropriẽt. ¶ De
quoꝝ numero eſt ſaluia de qua multi modernoꝝ predicãt
medici:lꝫ paꝝ de ea in paſſionibus ⁊ capitis oculoꝝ ab au
ctoribus inueniat.fecit enim de ea Dyaſco.capitulum de
liliſſago.⁊ in ſumma ex eo trahit q eſt ualde ſtiptica. Jn ag
gregatore vo Serap.cap.149°.numerat inter medicinas
calidas ⁊ ſiccas in ſcđo.⁊ totum dicit qđ Dya.ſcripſit ⁊ ni-
hil de ea capiti aut oculis approp̄at. Auic.vo cañ.2°.⁊ Ra-
ſis.21.uſqꝫ ad 24ᵐ nihil dixerit. ¶ Etiã famoſus eſt uſus
feniculi:lꝫ enim ſit calidus in tertio ſiccus in primo.8° de
ſimplici medicina.qꝛ tñ maximum iuuamẽtum prebet vi-
ſui ⁊ eſt diureticum placet. ¶ Petroſellinum etiam cõpetit
uobis:qꝛ calidũ ⁊ ſiccum in ſcđo.8° de ſimplici medicina.
¶ Mẽtha etiã qꝛ calida ⁊ ſicca in ſcđo placet ⁊ eſt ſtoma-
chalis. ¶ Serpillum qꝛ calidũ ⁊ ſiccum in ſcđo.qꝛ etiã ca-
pitale placet. ¶ Roſmarinũ calidũ ⁊ ſiccũ in 3° ꝯuenit ca
piti ⁊ oculis placet. ¶ Maiorana etiã utilis eſt uobis cali-
da ⁊ ſicca in 3° attenuatiua diſſolutiua.8° de ſimplici medi
cina.⁊ qꝛ apit oppilationes capitis ⁊ ꝯfert doloribus eius
a flegmate ⁊ uẽtoſitate factis.cañ.ſcđo optima eſt. ¶ Baſili
conẽ aũt vitetis:lꝫ ſit calidus ⁊ ſiccus in ſcđo.tamen come-
ſtum nocet viſui.tertia tertij.tractatu 5° de nocentibus vi
ſui.ubi dicit Albederogi. ¶ Similiter euitare oportet ane-
tum alleum porros cepas oliuas ⁊ caules.ibi videndum.
¶ Lactuca etiam tenebrat viſum.ꝗre dimittat. ¶ Blete
etiam cũ ſua humiditate nõ placent. ¶ Boragine uti pote-
ſtis lꝫ de eo parũ ab auctoribus habeat. ¶ Cerefoliũ etiã
placet.qꝛ diureticum. ¶ Alias aũt radices:ut raphanum
ſcalonias paſtinacas dimittatis. ¶ Rapis aũt in cibis co
ctis ſemp utamini.oēs enim auctores in hoc cõcordant q
oculis ⁊ viſui magnifice ꝯferunt:⁊ ſimiliter ꝯdite rape me-
liores ſunt. ¶ Karotis aũt(qꝛ calide in p ⁊ apitiue ſũt)uti
poteſtis. ¶ Sparagi etiã ſuo tẽpore placent:qꝛ tẽperati:ut
Serap.cap de halyon.aut ad paruam caliditatem inclinã
tur. ¶ Capperes etiam conditi placent:qꝛ diuretici ⁊ ab-
ſterſiui flegmatis ⁊ calidi ⁊ ſicci in ſecundo.

De fructibus

vo euitent oēs frigidi ⁊ humi-
di:ut ceraſa.dulcia enim ex eis
ſtomacho ſunt nociua. Acria vo lꝫ ſint inciſiua flegmatis
tamen uẽtrem retinẽt:ideo neutra placẽt. ¶ Perſice qꝛ fri-
gide in p humida in ſcđo dimittant. ¶ Pira vo qꝛ frigi-
da in p ſicca in ſcđo non placẽt.lꝫ eis coctis cũ puluere fe-
niculi ⁊ aniſi qñqꝫ uti poteſtis poſt cibũ. ¶ Auellane etiam
non placẽt:qꝛ caput grauãt ꝓpter ſuam vnctuoſitatem.ſi ta
men qñqꝫ accipiunt ſint torrefacte ⁊ cum çuccaro prepa-
rate ſm uſum. ¶ Amigdalas vo qꝛ in calore equales qꝛ ab
ſtergant apiunt ⁊ ſunt boni nutrimenti:laudo uobis. ¶ Fi
cus vo ſicce calide ſunt in pmo ſicce in ſcđo cõueniunt uo-
bis pre alijs fructibus:⁊ ꝓprie añ cibũ.cõueniũt enim epa-
ti ſtõcho ⁊ renib⁹ apiẽdo abſtergẽdo ⁊ mũdificãdo ⁊ in eis
eſt lenificatio ultima, ſcđo cañ. Recentes magis nutriti-
ui ſunt:lꝫ non ita ſtomachales:poteſtis tñ uti eis. ¶ Paſſu
le etiam placẽt qꝛ boni nutrimẽti ſtomacho ⁊ pectori con-
uenientes ⁊ epati apiendo equaliter:qꝛ ponunt inter equa
lia. ¶ Nuces aũt lꝫ inter res calidas ⁊ ſiccas ponant.qꝛ ta
men grauant ſtomachũ in digerendo pectori ⁊ capiti noci-
ue ſunt:dimittant. ¶ Caſtanee etiã lꝫ frigide ⁊ ſicce ſint qꝛ
uentoſe ⁊ groſſi nutrimenti:dimittant. ¶ Criſomilla etiã
fugiãtur qꝛ frigida ⁊ humida in ſcđo:⁊ caput implent fu-
moſitatibus. ¶ Pinee vo qꝛ in paſſiuis tẽperate ad aliqua
lem calorẽ inclinãtes infuſe in aquam calidã per noctem ⁊
ꝯdite cum melle ad infrigidatos ⁊ cum çuccaro ad calefa-
ctos bone ſunt. Nam tollitur ab eis acuitas ⁊ acrimonia.
¶ Fiſtici vo calidi ſunt in fine ſcđi:⁊ eſt in eis caliditas nõ
limitata.ſunt ergo utiles.nã apiunt meatus nutrimẽti:ex-
purgãt cãnales epatis ⁊ pulmonis.8° de ſimplici medicina
¶ Dactyli vo dulces calidi ſunt in pmo.de ſcđis qualitati
bus diſcordãt auctores.Serap.nãqꝫ ponit eos calidos ⁊
ſiccos. Auic⁹ vo cap de palma dicit.ꝑterijt eoꝝ ſermo:lꝫ in
libro meo nõ inueniũ. 5° vo de ſimplici medicina ſcribit q
cũ hoc q abũdanter nutriunt uẽtrem ſtipticãt:punctiones
in ore ſtomachi ⁊ dolorẽ capitis faciunt ⁊ oppilationes in
epate ⁊ ſplene.dimittant ergo. ¶ Juiube etiã frigide ſunt
in p.qꝛ tñ in conſeruanda ſanitate ⁊ remouẽda egritudine
dixit Gal.q non inuenit eas utiles:imo difficilis digeſtio-
nis dimittant. ¶ Mora etiam qꝛ ſtomacho nocẽt ⁊ facile
corrũpunt non ſunt utilia. ¶ Granata vo dulcia qꝛ frigi-
da ⁊ humida in primo qꝛ ſtomacho cõuenientia qñqꝫ acci
pi poſſunt. Acria vo frigida ⁊ ſicca in ſcđo nõ placẽt. Mu
ça vo quandoqꝫ tangi poſſunt. ¶ Paſtilos etiam omnes
dimittatis cibos ⁊ oppilatiuos.

Quia inſuper

aialium carnes nõ parũ diuer-
ſificant ex pte mẽbroꝝ:ideo cui
tẽde ſunt oēs aialium partes:quarũ nutrimẽtum groſſum
eſt difficilis digeſtiõis:ut cor pulmo ſtomachus renes.⁊ uẽ
toſum ⁊ nauſeatiuum:ut pinguedinis ⁊ mamillaꝝ. ¶ Ce-
rebrum aũt leporis capitale eſt.cerebrum aũt columboruꝫ
viſum acuit ⁊ ſenſus fortiores efficit. ¶ Jtem aialium ante
riora calidiora ſunt ⁊ ad digerẽdum facilia.poſteriora vo
econtra. ¶ De melioribus aũt ptibus aialiũ ſunt carnes
rubee muſculoſe pauce pinguedinis nõ multum extremis
aialium vicine.tales nãqꝫ melius omnibus exhibent nutri
mẽtum ⁊ ꝓprie cum fuerint ex alis corꝫ elixe in mane:aſſa
te in ſero.frixa vo caro omnino non placet. Caro vo omni
bus alijs melior ⁊ probata magis eſt que in ueru ⁊ ſup cra
ticulis coquitur. ¶ Caro vo ſalſa in pauca quantitate pauce
ſalſedinis ⁊ raro nõ nocet. ¶ Caro inſup feniculo ⁊ qbuſ
dam aromatibus ꝯdita in ueſicis uel inteſtinis ſeruata nõ
nocet niſi fuerit multum ſalſa.nam oia cibaria ſalſa acuta
uaporoſa ⁊ os ſtomachi mordicantia ſunt mala: ut ſuprã
tactũ.⁊ tertia tertij ut ſupra colligẽdum.hec de cibis.

Deinceps

aũt de potu dicẽdum.ꝑmittendum p̄-
mo q vinũ eligat albũ ſubtile clarum
aromaticũ ꝯuenienter vinoſum. Melius aũt eſt ut bibatur
ſemper cũ aqua ſublimationis eufragie uel feniculi mixtuꝫ
⁊ aſſumatur in quantitate diſcretione gubernata. repletio
enim vini eſt vna de cauſis efficientibus cecitatem. ¶ Cer
uiſia aũt de ordeo facta nõ placet:qꝛ caput dolere facit ⁊
inflat.3° Almanſ.cap.26°. Que vo de vinulo fit minus ma
la eſt:ſed non placet. ¶ Potus vo ultimus eſſet talis meli-
or ſibi q̃ vinũ. ℞.aque fontis lib.x.mellis mundi libram
vnam:feniculi.ʒ.5.floꝝ eufragie.ʒ.vj.ligni aloes.ʒ.5.coquã
tur mel ⁊ aqua ⁊ bene deſpument: deinde addant ſpecies
⁊ bulliant uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis ⁊ utat po
tu tali ⁊ bene erit ei ut ſpero.

¶ De motu ⁊ quiete. Cap.III.

Exercitiũ ante euacuationes infra dicẽdas nõ eſt
bonuꝫ:qꝛ agitat mãs ⁊ effumare facit ad caput:
poſt ipſas aũt conueniens erit omni mane me-
dia hora ſeſtine ſatis p domũ ambulare. ¶ Ant
fiant ſepe fricationes pedibus ⁊ tybijs pmo.de-
inde cruribus 2°.3° coxis ⁊ natibus uſqꝫ ad ſpatulas ut ru
beſcant partes. ¶ Sepe etiam utatur capitis pectinatione
que eſt ualde iuuatiua:imo oī die multotiens:quoniaꝫ at-
trahit uapores ad ſuperiora ⁊ remouet eos a pte oculi.ter-
tia tertij.de cura debilitatis viſus.quieſcat autem ad placi

tum ⁊ maxime aſſumpto cibo ⁊c̃.

¶ De inanitione ⁊ repletione. Cap.iiii.

Evacuationes fortes oẽs ũtrio mẽſtruales emor roidales ⁊ per uomitũ ⁊ fluxũ a narib⁹ oĩno vitẽtur: ⁊ maxime ille que fiũt cũ medicinis laborioſe ſoluẽtibus ⁊ ꝑprie ſine digeſtione ꝓmiſſa. nihil aũt ipſam ad melius reducere poterit q̃ euacuationes regulariter adminiſtrate de qb⁹ infra. ¶ Repletionẽ aũt ciboꝝ oĩno fugiat: ⁊ imo a comedẽdo diſcedat reliq̃s famis adhuc in ſtomacho exiñb⁹: neq̃ vnq̃ accipiat cibũ niſi appetit⁹ inſurgat: ⁊ tũc comedat ⁊ nõ tardet ⁊ accipiat cibũ bñ maſticatũ ⁊ nunq̃ tãtũ ut ex eo grauet ſtomachus Deterior enim cibationũ eſt que ſtomachi grauitatẽ facit: ſicut deterior potuũ eſt qui in ſtomacho natat ⁊ fluctuat. 3⁰ ꝑmi. ⁊ 4⁰. Almanſ. 4⁰ cap. ⁊ 5⁰ continẽtis ꝑ cap. Accipiat itaq̃ potũ ſepe ⁊ parũ ut melius cũ cibo miſceat̃. Abſtineat etiam a uẽtoſatione frequẽti: q: attrahit ſubtilem humorum partem ⁊ groſſam firmari magis facit.

¶ De ſomno ⁊ vigilia. Cap.v.

Superfluus ſomnus oĩo vitãdus: q: humectat ⁊ flegmata ꝑprie in capite multiplicat. Melius igitur eſt aliquãtulũ ad exceſſuꝫ in vigilia q̃ ad ſõnũ declinare. ¶ Vigilie igit̃ ſm ↄſuetudinẽ nãlẽ moderate corpus roborãt: virtutes aiales excitãt ⁊ mẽbra calefaciũt. ¶ Somnus aũt uel dormitio nãlis ſm nãe curſuꝫ facta eſt que noctẽ nõ effugit: ⁊ diẽ nõ impedit. ¶ Neq̃ dormiẽdũ imediate poſt cibũ ſed diſtãter ab eo p ij. horas aut. j. tñ ſup ſtrato molli odorifero ſup quo multa ſpargãt̃ rutbe ⁊ melior eſt maiorana. fiatq̃ de pluma coto uel ſerico. ¶ Dormiẽdoq̃ ꝑus ſup dextro: deide ſup ſiniſtro latere capite multũ eleuato ei melius eſt. reſupine dormire ſup faciẽ aũt uerti ⁊ capite iclinato ut ab igne fugiat: caueatq̃ dormire i loco ad quẽ lune radi⁹ penetrare poſſit ⁊c̃.

¶ De accidentibus anime. Cap.vi.

Poſt euacuationes dicẽdas ſup inducẽ aliq̃d iracũdie utile erit. aliqñ hyſtorias delectabiles que dilatẽt ſpũs ⁊ moueãt mẽs ↄferret in cura. Alternatim igit̃ ſuper ipſam ab ira ad gaudiũ: ⁊ econtra ꝑmutatio fiat. Multas aũt paſſiones ⁊ afflictionẽ in triſtitijs afferre malũ eſſet. ¶ Delitioſam aũt ſenſationẽ coitus ⁊ maxime ſupfluũ oĩno fugiat. eſt enim de rebus cecitatẽ inducẽtib⁹ ⁊ ↄfirmãtibus. q: aialem ſpũm a cerebro extrahit: quare ipm exiguum reddit. Raro igit̃ in ipſum intẽdã niſi iã potẽter inuitãte nã. ⁊ cum iã cibus in ſtomacho digeſtus credit̃: ⁊ cũ ſtus ad coitus cõplemẽtũ ſine multo labore potẽs eſt ⁊ poſt ei⁹ executionẽ ſentit̃ corpus forte ⁊ nõ laxatũ. aliter eniꝫ cecitatẽ ↄfirmabit. Hec de rerũ non naturalium adminiſtratione pauca ſunt ſcripta.

Tractatus ſcõs ↄtinebit cap̃la ſeptẽ ſm intentiones ſeptẽ curam diuino auxilio complentes. Sũt aũt iſte Euacuatio uñs. Inclinatio mãerũ ad oppoſitũ. Digõ mãeruꝫ coiũm ⁊ appropiataruꝫ. Euacuatio eradicatiua cap. Exiccatio ꝑticularis cap. Cõfortatio capitis cũ apatione oppilationũ. Rectificatio reꝫ mãdantium.

¶ De euacuationibus vniuerſalibus. Cap.i.

Corpus huius dñe vniũ⁹ r eſſe repletũ eſ que ſcripta ſunt apte demõſtrãt ⁊ egritudo ipa teſtat̃. Nõ eniꝫ a pauca mã potuiſſet tã ſubito fieri cecitas: licz illius cã ꝑncipalis indubitãter penes ↄſciẽtiam meã fuerit narcoticoruꝫ applicatio. hec eniꝫ mãm ſui frigiditate in ꝑfundo corporis coartauerit ⁊ ↄgelauerũt ſpũs. qbus a tota ſpe ↄriãtur. Nullus etiã viſus eſt qui narcoticis uteret̃ qui nõ icurreret corruptionẽ ſenſuũ interioꝝ ⁊ cecitatẽ. Et ideo oportet eã diligẽter euacuare. ¶ Prima igit̃ hui⁹ capl̃i intẽtio cõplet̃ inſtrũs quatuor. ¶ Quoꝝ ꝑmũ eſt: ut per dies. viij. oĩ mane accipiat cliſtere tale. ℞. maluaꝝ blete violaꝝ furfuꝝ. añ. M. j. camomille. M. ij. ani. ſen. añ. M. ſ. ex hac decoctione accipiat̃ lib. j. olei de lilio. ℥. ij. olei de abſinthio. ℥. j. ſalis coĩs. vitelloꝝ oua duoꝝ coſſ ch. hũd ⁊ ierc hermetis uel logodion. ⁊ ſi neutra hẽtur accipiatur iera ſimp'ex Gal. oiuꝫ. añ. ℥. ij. fiat ⁊c̃. ¶ 2ᵐ eſt q̃ oĩ ſero poꝝ añ cenã accipiat vnã ex his pillis. ℞. aloes ſuccotrini. ℥. ſ. aque fontis. ℥. iij. agarici. ʒ. ij. ꝫinꝫi. ℈. ij. diſſoluant̃ agaricus ⁊ ꝫinꝫiber in mortario cũ ꝑdicta aq̃ calida ⁊ ↄquaſſent̃ diu: deinde exꝑmant̃ ⁊ in aq̃ illa infundat̃ aloes per triduũ: deinde colet̃ ab ea: ⁊ addat̃ ei maſticis. ℈. ſ. ⁊ in mortario agitãdo reducat̃ in pillas ex oĩ. ʒ. faciẽdo. vj. ¶ 3ᵐ inſtrũm eſt: ut poſt illa. 8. cliſteria hora. xxi⁰ die ſequenti flobotomet̃ de ſaphena ſiniſtre ꝑtis: ⁊ ẽxbat̃ de ſanguine uſq̃ ad. ℥. iiij. ne debilitet̃. q: flobotomia uenaꝝ inferioꝝ magis debilitat q̃ ſuperioꝝ. 4⁰ ꝑmi. 20⁰. cap. ¶ Iteꝝ poſt hãc flobotomiã accipiat oĩ tertia die hora iã dicta vnã ex ꝑdictis pillulis uſq̃ ad dies. 8. ſequẽti vo die aperiatur ſibi in mane ſaluatella dextre manus: ⁊ ẽxbant̃ ſanguinis. ℥. v. ¶ 4ᵐ tertia vo ſequenti die accipiat. ℥. ſ. eluarij indi deſcriptione Meſ. ⁊ tardet cibũ ſex horis accipiẽdo cyathuꝫ aque ordei ꝫuccarate poſt quartã horã. ¶ Et ſi nõ hẽret eluariuꝫ illud accipiat has pil. ℞ pill̃. cochiaꝝ ⁊ de iera cõpoſita añ. ℈. j. fiãt. vij. ⁊ dent̃ ut dictum eſt. ¶ Et attẽdat incipe has euacuationes circa medietatẽ mẽſis februarij: q: tp̃s erit idoneum ualde ad ſequẽtia: ⁊ nõ tardet: q: ꝑiculũ ſibi maximũ icũbit. Et ꝑdat̃ iſtis ⁊ ſequẽtibus euacuationibus tp̃e. Itaq̃ accipiat a coniunctione lunari diſtãter per tres ſaltẽ dies ante ⁊ poſt.

¶ De canone inclinãdi mãe ad inferius. Cap.ii.

Materias in capite ſtantes ex ꝑpinquo ſummope debet intẽdẽ medicus ad ↄria deducẽ. ¶ Et ſi q̃dẽ fluẽtes fuerit a mrice ad caput mẽſtrua multiplicate: ut dando iere ſimplicis. ℥. j. croci. ℈. ſ. ⁊ eſt mihi ſecretũ. ¶ Aut. ℞. pillaruꝫ de oppoponaco. ℈. ij. muſci. ℈. ſ. fiãt cũ ſucco apij: ⁊ tardet cibũ ſex horis. ¶ Si vo ab epatis gibbo ⁊ renib⁹ fluerẽt cum diureticis diuertant̃. ut. ℞. ſyru. de radicibus ſine aceto. ℥. i. ſ. granoꝝ milij ſolis. ʒ. ſ. det̃ hec. v. diebus uel ſex. ¶ Si aũt ſtomachus mãdaret mundificet̃ cũ iera ſimplici uel pillulis de ea. ¶ Si vo a cõcauo epatis trahat̃ per cliſtere iam ſcriptum. ¶ De ceib⁹ aũt diuertẽtib⁹ ſunt fricationes de quibus ſupra tractatu ꝑ. cap 3⁰ viſum eſt. Aut ligent̃ extrema ꝑmo ꝓpe clauiculas manuũ ⁊ pedũ. 2⁰ ſupra genua ⁊ adiutoria Similr ⁊ tertio apponant̃ domeſticis coxaꝝ parũ ſup genua uẽtoſe vitree aut lapidee aut cornee ignite potẽter ſine ſcarificatione. ¶ De tractu aũt materieꝝ in capite ſtãtium infra erit canon cap 5⁰. Has etiam diuerſiones iuuãt flobotomie ꝑmiſſe ⁊ cliſteria ꝑcedenti capitulo tacta.

¶ Intentio digerendi materias. Cap.iii.

Iam enim ꝑceſſerunt euacuationes uñes: que euacuationẽ minoratiuã mãeruꝫ ꝑperum reſpiciũt ſi bñ ↄuenirẽt. debent igit̃ digeri mãe digõne appropiata: pectoriã ꝑ uñem. ſcõs particularẽ reſpiciẽte. ¶ Digerat̃ igit̃ cũ hoc mee intẽtionis diuino lumine expto ſyru. ad hec ⁊ ſilia. ℞. floꝝ ſticados: thimi: epithimi: calamẽti: pulegij: origani: herbe paliſſe: ſpice neridẽ: flo. buglo. borraginis: radicuꝫ. iringi: mirabo kebu loꝝ: enule: ſen. eufragie: ireos: rutbe: maiorane: nigelle. añ. ℥ ij. ſeminis ⁊ radicũ peonie: folij ameos: cardamomi maioris: flo. anthos. añ. ℥. j. iſundant̃ in aq̃ fontis per dies. v. deinde ẽxbant̃ ⁊ dimittat̃ exire aq̃ per diẽ mediũ. ponant̃ itaq̃ in alẽbico: ⁊ cum ſapiẽtia ſubliment̃: ⁊ huius ſublimationis. ℞. aque lib. ij. mellis electi lib. ſ. aceti ſquilliticɩ. ℥. ij. coquant̃: ⁊ cũ bullit he ſpẽs in ſindone ligate ſecũ bulliãt. Et ſi uelis lõguꝫ facẽ ſyr. ut ſoleo dent̃. ℥. v. uel ſex in aurora calide. ſi vo cõplete coquat̃: dent̃ ex eo. ℥. ij. cum. ℥. ij. aque maiorane: ⁊ tãtundẽ aque feniculi. Spẽs ſunt iſte. ℞. macis nucis muſ. añ. ʒ. j. ſ. galãge: granoꝝ paradiſi: cubebaꝝ. añ. ʒ. j. ſ. eufragie: feniculi. añ. ʒ. ij. ambre muſci. añ. gra. v. fiat ⁊c̃.

¶ Alia digeſtiua q̃ plurima accipe poteſtis ex illuſtrium

auctoꝝ ſententijs: ut ſyru. ſquilliticũ oẽs & ꝓprie deſcriptione Democriti. Syrupus de calamento: de ſticados: ſecaniabin de kaiſim & ſyrupus de hyſopo & de lilio. ¶ Domeſticũ vo & bonũ digeſtiuũ eſt hoc. ℞. aque maiorane ſeniculi: eufragie: rute. aã. ℥. j ſ. miſce & calidum deṫ ut ſupra.

¶ De euacuatione appropriata eradicante. Cap. iiij.

Apparẽte digõne ꝓueniẽti ex nebula alba: uel hypoſtaſi in fundo ſedẽti ideã equali dyaphana piramidalis figure & rectificatione coloris & ſubſtãtie urine. Illico ſoluaṫ uẽter cũ his pil. ℞. pil. lucis. ℈. j. pillarũ de ſarcocolla: que mirabiles mihi experte ſunt in ſimilibus. ℈. ij. ſ. fiant. vij. uel. viij. cũ ſuc. ſeniculi: & deṫ ut ſupra & teneaṫ modus in ꝑ caꝑ huiꝰ tractatus poſitus. ¶ Si vo abhorreret pil. deṫ iere ſimplicis. ℥ x. cum aqua ſeniculi. ¶ Scribunṫ etiã 5ᵒ can. ſumma ꝑma. tractatu 9ᵒ. pil. ſtomatiche alkindi: que multum utiles ſunt: & doſis earum eſt. ℥. j. ſ. ¶ Pillule etiã ſine qbus eſſe nolo Nicolai bone ſunt. meliores vi ſunt pillule auree eiuſdẽ. placent aũt mihi magis ſuprascripte ꝑmo.

¶ De exiccatione particulari materierum. Cap. v.

Facta purgatione ad ꝑticularem exiccationem deueniendum: que cõpleṫ inſtris noñe. ¶ Primũ eſt gargariſma hoc. ℞. pipis al. coſti ſtaphiſagrie: agarici piretri: ireos. aã. ℥ i. ſ. bulliant in duabus libris aque uſq; ad ꝯſumptionem tertie ptis: deinde ex hac colatura accipiaṫ medius cyathus: & tantundem hydromel. & caleſiat: & fiat gargariſma mane & ſero. ¶ 2ᵐ eſt maſticatio cubebe lõgo tempore: uel neruo alicuius corporis: uel radicis ireos: uel agarici: qḋ meliꝰ eſt omni alio & fiat hora iam dicta. ¶ 3ᵐ eſt capiturgium factum cũ ſuc. ciclaminis: aut cum hydromelle. ¶ Si autẽ nõ habeṫ ciclamẽ accipiaṫ ſuc. radicis blitis. ¶ 4ᵐ eſt fortis fricatio facta in fine colli cum pulpa ſquille: uel cum fricatione puluer euforbij. ¶ 5ᵐ eſt ueſicatio ſup iã dicto loco facta cũ pede coruino uel oleãdro ꝯtritis: uel cũ cãtaridibus ꝯtritis: cum aceto & fermẽto. ¶ Nota nõ ualẽtibus aliis poſt ueſicationẽ apponaṫ parti poſteriori chorda uel ſetonus cũ cauterio. ¶ 6ᵐ eſt cauterium potẽtiale factum ibidem cum capitello: uel cum cauterio tripunctali. ¶ 7ᵐ eſt cauterium potẽtiale factũ ſup cõmiſſurã coronalis & ſagittalis copula: uel cũ cauterio circulari tali. ¶ 8ᵐ ſi mã videreṫ finalr in arterijs remãſiſſe eſt arteriotomia ipſarum. Et eſt ut raſo capite aſpiciaṫ arteria que maior eſt & facta ſup ea ſciſſione eleueṫ cũ duobꝰ vncinis parꝰ & apud vncinos ligeṫ: & tunc in medio incidaṫ: & ibidẽ cauteriçeṫ: & filũ extra pendẽs dimittaṫ: & cureṫ locus cũ baſilicone & ſimilibꝰ. Si aũt mã ꝯtineṫ in uenis fiat applicatio ſanguiſugarum uenis tẽporꝰ: aut flobotomenṫ uene anguloꝝ & domeſticoꝝ oculoꝝ. ¶ Attẽdẽdumq; ſemp toto tẽpore quo patiẽs aſſumit digeſtiua: & quo poſt purgationes fũt ea que in hoc 9ᵒ caꝑ ſunt poſita: debet uẽter eſſe fluxibilis nãliter uel artificialiter cũ ꝑdictis cliſterib9 & pillulis. ¶ Nõ potui doctor inſignis ꝑticularia hec oĩa multũ accurate ꝑcurrere: qr multis occupationibꝰ diſtrahor. & qr loquor ad ſapientem. ſed legenṫ hec 3ᵒ tertij. 13ᵒ de igenio ſanitatis in fine. Et in hoc caꝑ ſtat ueritas curationis quam deus preſtet.

¶ De confortantibus. Cap. vi.

In gñe ꝯfortãtium quedã reſpiciũt caput. quedã oculos cũ ſpũ viſiuo. Alia utrũq; ſimul. De ꝑmis ergo plura ſunt. ¶ Primum odor oĩs calidi ut macis: nucis muſ. galãge: gariofiloꝝ folij ambre muſci. ¶ 2ᵐ ſunt ſacculi ex his facti & ſup ꝓra capitis portati: aut pulueres ex his ſup cõmiſſuris tam dictis aſperſi. Et placuit Zoar primo caꝑ theiſir inter cetera pulueriçãdo cũ gariofilis: & eſt efficax ualde ut milies vidi. ¶ 3ᵐ eſt maſticatio cubebe ut ſupra. ¶ 4ᵐ eſt acceptio modici metridati in ſero cũ modico aque lauri. ¶ 5ᵐ eſt cõfectio dyambra Meſue fiat ſolida: & teneaṫ in os multociens

¶ Que vo oculũ & viſiuum cõfortant ſpũm ſunt ſicut eufragia ſepe comeſta. ¶ Uidi enim hoĩes & decrepitos fere ad cecitatẽ ꝑductos fore integre viſioni reſtitutos cum hoc puluere. ℞. macis. ℥. j. eufragie. ℥. iiij. fiat puluis ſubtilis de quo cochlear mediũ ſemp ante cibũ degluttiaṫ. ¶ Itẽ ſeniculus ſepe maſticatus. ¶ Item ſuc. eius oculis iniectus. ¶ Itẽ odor maiorane frequẽs ſecretum eſt magnũ. ¶ Itẽ colliriũ de fellibus rapaciũ aialium. ¶ Sextũ eſt iniectio balſami in oculis. ¶ Septimũ eſt ſuccus celidonie coctus cum hydromelle &c̃. ¶ Octauũ eſt pul. mirabilis iuuamẽti: quẽ habui ab vno ſuo dei & ego rectificaui: & ſepe expertus ſum: & ſpo videbiṫ eius in hac dña iuuamẽtũ. ℞. ſileris mõtani: cinamomi: cinami. aã. ℥. iij. ſe. eufragie: aniſi: ſen. aã. ℥. ſ. flo. anthos. ℥. j. cubebaꝝ: macis: gariofil. gra. paradiſi. aã. ℥. j. oĩa per ſe teranṫ: poſtea hũ incorporenṫ: & deṫ ex eo. ℥. j. ſ. oĩ mane ante prãdium: & modicum ex eo ante cenã. ¶ Confortantia vo utrũq; ſunt ſicut uſus tyriace magne in mane per quque horas ante cibum degluttite. confectio dyamuſci dulcis tyriaca dyateſſeron & reliqua.

¶ De rectificatione mẽbroꝝ mãdãtium. Cap. vii.

Iam aliqd de hoc tactum eſt in ſcõo caꝑ huiꝰ tractatus cũ de diuerſitatibus fuit deſcriptum. ¶ Et vo cor rectificamus cũ odoriferis ut citro meliſſa muſco & ſacculis ex iſtis: & eluarijs: ut de gemmis: & etiã de hiacincto. 5ᵒ can. & letificãte Alma. ¶ Epar vo cũ dyarodon in frigida. triſandal. in calida cũ ſpodio cicorea & ſilibus. ¶ Stomacho vo cũ abſinthialibus ꝯfectionibꝰ oibus dyacinamomo: dyamargariton: cũ ſageneꝛ & ſeliteꝛ & ſilibus. ¶ Splẽ vo cũ dyacapparis lignũ ti ſcolopen tamariſ. & ſilibus. ¶ Matricẽ vo cum triſera utraq; ꝯfectione de ſeminibꝰ artemiſie: matricarie: meliſſe: & metridato &c̃. ¶ Pulmonẽ vo cũ dyahyſopo dyagalanga & ſilibus. ¶ Hec ſunt iſignis doctor que in diſpoſitione huius mulieris occurrũt. nos aũt clara ſapientia ueſtra & addetio ubi diminute ſcripſi & regetis: & gubernabitis ut ſolertia grandis ueſtre monſtrabit. Amen.

Cõſilium. 59. de imaginationibus oculoꝝ ſiue de corruptione ſenſus viſus a mã flegmatica ꝓueniẽte per colligãtiam a toto & a ſtomacho ꝑcipue. Et de dolore ſciatico continens tria capitula.

¶ De cauſis imaginationibus. Cap. j.

Frater Iacobꝰ briſiẽſis de religione ſancti dñici multis laborat accñtibꝰ que tñ ſunt duo ꝑncipalr põderãda ꝓueniẽtia tñ ab vna & eadẽ cã efficiẽte mali. ¶ Sũt aũt eius accñtia ꝑncipalia hec. ¶ Primũ imaginationes oculoꝝ. ¶ Scõm vo eſt dolor ſciaticus. ¶ Proueniũt aũt in hoc ſuo dei imaginationes a mala cõplexione frigida & humida totius: & ꝑnc palr capitis: ꝓpter quã in epate ſuo gñatur ſanguis flegmaticus multũ. & in cerebro eiꝰ ꝓpter diminutam digõnẽ gñatur & ꝯgregaṫ flegma multũ. cuius uapores ſpũi uiſibili ꝑmixti ꝑmutãt ipm in cõplexione nãliter infrigidãdo ſpũm & in ſubſtãtia igroſſando ipm: & ſui groſſitudine & turbulẽtia reddunt ſpũm viſibilẽ opacũ. ¶ Et adhuc etiã pe aquoſa flegmatis deſcẽdit a cerebro per viã neruoꝝ opticoꝝ & uenaꝝ & arteriaꝝ ad criſtalloidẽ & araneã pãniculũ uſq; ad pupillã & corneã. Et huiꝰ qdẽ aqua deſcẽdẽs ſi de ue nõ inuabit ipm ingroſſata frigiditate ꝯtinentis ꝑducet ipm ad ꝑfectã cecitatẽ. Et trahunṫ hi ſermones a ſnis ꝑncipis 3ᵒ tertij. 4ᵒ caꝑ de aq̃ ubi inqt. Deſcẽſus aque eſt egritudo oppilatiua &c̃. vide ibi. Cũ ergo ꝑmanet uapor ille predictus ſpũi viſibili ꝑmixtus cũ deferṫ ad criſtalloidem ꝑcipit potẽtia viſiua impreſſionẽ eius in organo. ꝓpter qḋ aſpiciẽdo aerẽ extra corrupte iudicat uaporẽ illũ in aere impſſum cũ tñ interius ledat organum viſionis totaliter & ꝑtialr. Et eſt modus facile intelligẽdi nocumẽtũ operationis in potẽ

tis viſus opatione ↄtinẽtis.tenẽdo etiã adhuc ꝙ viſio fiat
ītus ſuſcipiẽdo.nã ſpẽs obiectoꝝ viſibiliũ per mediũ exteri⁹
recepte in ſpũ ⁊ organo viſionis ꝑmutant̃ ad corruptionẽ
viſionis.

Et ex hoc fundamẽto poterit hic vir ſolui plura
ꝓbleumata.❡ Primum ꝓpter qd qñ ⁊
quãto magis dolet caput:tãto fortiores ſunt imaginatio-
nes.patet hoc ꝓpter maiorẽ debilitatẽ in oculo tūc exiſten-
tẽ.❡ 2° ꝓpter qd imaginationes fortiores efficiunt̃ tpe re
pletionis ꝙ uacuitatis.patet hoc ꝓpter debilitatẽ eoruꝫ ⁊
multitudinẽ uapoꝝ.❡ 3° ꝓpter qd cũ alterat̃ caput a fri-
gidis int⁹ ⁊ extra creſcant imaginationes.patet ꝓpter auge
ri diſcraſiã tunc magis ⁊ ſpiritualem ſubſtãtiam ꝑmutari
magis.❡ 4° ꝓpter qd in vigilia ⁊ abſtinẽtia minus male
ſe hẽt.❡ 5° ꝓp qd ſtiptico exiſte ventre deterius ſe hẽt.patet
q2 tunc auget̃ magis euaporatio.❡ 6° ꝓpter qd deterius
eſt ei tpe hyemis ꝙ tpe eſtatis ↄſpicere obiecta.patet q2 illo
tpe auget̃ diſcraſia.❡ 7° ꝓpter qd deterius ſucceſſiue ſem
per de anno in annũ corrumpit̃ ei viſio.patet ꝓpter debili
tatẽ etatiuo decurſu acqſitam:eſt etiã etas eius in fine ↄſi-
ſtẽtie.ubi calor notabil'r incipit minui.ꝑma ꝑmi.caꝑ de eta
tibus.❡ 8° ꝓpter qd tinee uapores aut alie figure repitã-
tur viſioni ſub ſpecie albedinis.patet q2 uapor aqueus ꝓ-
ueniẽs ab albo flegmate repreſentat viſioni ſimilitudinem
ſuã.❡ 9° ꝓpter qd qñqꝫ in hac viſione corrupta apparet
formas ⁊ figuras illas aliqñ ferri ſurſuꝫ aliqñ deorſuꝫ. Pa
tet ꝑmum qm̃ ſpũi viſibili cõmiſcet̃ uapor ualde leuis cui⁹
eſt moueri motu recto ſurſum.⁊ econtrario qñ ei cõmiſcet̃
aqua aut uapor grauis:quoꝝ eſt moueri intrīſece motu re
cto deorſum. Ex qbus ↄcludit̃ ꝙ ſi tantum uapor moueret
ſurſum quãtuꝫ aqua mouet deorſum neceſſe foret imagi-
nationes repitari ſm figurã motus circularis.❡ Ex quo
fundamẽto ultimate ſoluit̃ ꝓbleuma magnũ videlicet qua
re in hac diſpõne ꝑcipit̃ qñqꝫ in capite motus circularis
abſqꝫ hoc ꝙ hõ aſpiciat aerẽ uel alia obiecta exteriora.mĺ-
totiens enim homini qeſcẽti repitat̃ virtiginoſus motus
in cerebro ſuo ꝓpter quẽ homo iudicat ꝙ oia corpora exte
riora uoluant̃ gyratiõe:nullo taliũ corpoꝝ viſu ꝑcepto ex-
terius. Et hui⁹ diſpõ eſt uertigo circularis ut põt pulchre
⁊ ſubtiliter cõprehẽdi ab Auic⁹ ꝑma tertij.tractatu 5°.caꝑ
8° in exordio. Uertigo eſt ut hitũ eam appeat ut res mũdi
uoluant̃ in gyruꝫ cũ enim in uẽtriculis cerebri:uel inter ip
ſum ⁊ pãniculos multiplicat̃ uapor:qui ſm figurã loci ſpi
ritui viſibili cõmixtus mouet ipm rotatim. Quis hẽt du bi
tare ꝙ ſpẽs illius motus circularis ꝑcipiat̃ a potẽtia tacti-
ua ꝑriuꝫ ſenſibiliũ pãniculoꝝ ⁊ neruoꝝ oriẽtiũ ab anterio-
ri pte cerebri:qui ſunt inſtrũ ſenſus. Et ꝙ ſpẽs illius mot⁹
recepte in ſpũ per mediũ intrãt cũ delata ad organa poten
tie imaginatiue repitet ei motũ circularẽ.hoc idẽ oino rõ-
nabile ⁊ neceſſariuꝫ eſt:q2 motus eſt ſenſibile cõe pluribus
ꝙ vno ſenſu ꝑceptibilis:cuius ſpẽs ꝑcipiunt̃ a potẽtia ta-
ctiua:⁊ a potẽtia interiori ſenſitiua videlicet imaginatiua.
ꝓpterea q2 ſpẽs ſenſate in ſpũm ⁊ in mediũ recepte ⁊ in or-
gano mouẽt potẽtias que opant̃ ſm impſſionẽ ab obiectis
⁊ ſpẽbus in medio ⁊ organo factã.⁊ ſunt ſmones Auic⁹ in
ꝑallegato caꝑ poſiti ↄpiendi per hunc modum.❡ Ex hoc
fundamẽto collige pulchre differẽtiam inter ſcotomiam
uertiginẽ ⁊ imaginationes oculoꝝ.❡ Prima enim diſpo-
ſitio ꝓuenit ꝓpter corruptionẽ in opatione imaginatiue
potẽtie interioris:alia võ nõ euacuat̃ a nocumẽto in ſen-
ſu viſ.is ↄtingente.⁊ tu conſidera.❡ Et hoc quidẽ manife-
ſtat huic viro cauſam:quare caput eius nõ raro percipitur
moueri circulariter.❡ Et ſequitur ulterius ex hoc fundamẽ
to ꝙ hic vir ↄtingẽter diſpoſitus eſt ad epilepſiã ⁊ apople-
xiã. Si enim uapor ille in aquã ↄuerteret̃.⁊ mãẽx qua gene
ratur multiplicaret̃ intãtum ꝙ uẽtriculus cerebri oppilare
tur incõplete faceret epilepſiã.ſi võ cõplete faceret apople
xiam que oia colligunt̃ in diffinitionibus epilepſie ⁊ apo-
plexie collectio ꝑma tertij.ubi ſupra.❡ Et 4° ſequitur ex hoc
fundamẽto ꝙ non eſt mirabile ſi viſus huius viri obtene-
bratus eſt.intelligẽdo per tenebroſitatẽ viſus impedimẽtũ
eius in apprehẽdendo obiecta viſibilia nõ clare ⁊ diſtincte
neqꝫ uſqꝫ ad diſtãtiã ↄuenientẽ.❡ Et tãdẽ 5° ↄcludit̃:ꝙ niſi
ueniãt h⁹ huiuſmodi nocumẽto iſte ſuus dei cito ꝑuabit̃ vi
ſione:aut q2 uapor ille īgroſſabit̃.⁊ aq̃ ingroſſata totalr op
pilabit pãniculũ araneũ aũ poſitũ criſtalloidi.aut q2 uapor
ille in aquã ↄuerſus iplebit ipſam pupillã.aut ille idẽ ⁊ aq̃
ex qua gñatur īgroſſabit̃ aũ pupillã ⁊ ↄuertet̃ in pãnũ cõ-
plete cecitatis effectiuũ. Et ſunt ſmones ꝑncipis 3° tertij.
tractatu 4°.caꝑ de aq̃. In exordio ſic loqũs. Deſcẽſus aque
eſt egritudo oppilatiua ſtãs iter cornei quãtũ ad ſuperficiem
ultime corticis eius.⁊ iter pupillã quãtuꝫ ad ſupficiẽ cõue-
xã eius.❡ Ex qbus oibus in vnũ collectis appet ꝙ iſte vir
indiget regimine curatiuo multũ accurate eligẽdo ⁊ ad-
miniſtrando ꝙ citius eſt ei poſſibile ne cadat in peius.

❡ De cura per dietam. Cap.ii.

Itaqꝫ regimẽ huius viri utiliter adminiſtrãdũ:
deinceps diuidet̃ in duo capl'a.quoꝝ alterum(⁊
eſt ſcdm in ordine)diſcurret per adminiſtratio-
nem ſex rerũ non naturalium. Aliud võ qđ eſt
tertiũ in ordine declarabit regimẽ p medicinalia
❡ Pro declaratione igitur ꝑmi diſcurrendo per cibaria ⁊
potabilia ꝑmittẽdum ꝑmo ꝙ oẽs cibi tam medicinales ꝙ
medicine cibales difficilis digeſtiõis:aut q2 difficuliter:aut
non niſi longo tpe trãſmutabiles a virtute ſeponendi ſunt.
patet q2 cum lapſus huius viri in ſtomacho in toto extitat
a frigiditate ⁊ humiditate:patet digeſtionem in eo debileꝫ
eſſe.❡ Secundo ꝑmittendũ talia oia cibaria debẽt eſſe ca-
lida ⁊ non frigida.patet q2 calida corrigent lapſum ubi frī-
gida augerent ipm.❡ Tertia ↄcluſio ꝑmittẽda eſt ꝙ talia
neqꝫ debẽt eſſe excellẽter humida.patet:q2 talia cõmutabi-
lia ſũt in aquã ⁊ uaporẽ multũ.❡ Itẽ q2 talia augerent la-
pſum.ꝓbat̃ q2 humiditas maior ꝙ debet reddit corp⁹ frigi
dius ꝙꝫ oportet.❡ Exẽplũ ꝑmoꝝ eſt uelut carnes laudabi-
les:vinũ mediocriter bonũ.❡ Exẽplũ ſcdoꝝ eſt uelut fru-
ctus oẽs hũidi potẽtia ⁊ actu:ut ſũt pira poma nõ bñ dul-
cia:citrulli:cucumeres:pſica ⁊ ſilia.❡ 4° ↄcluſio talia ci-
baria nõ debẽt eſſe multum humida mãliter:ut lac piſces
aqua multa:⁊ vinũ aqueũ:⁊ brodialia multa ſaltẽ macra.
❡ 5° ↄcl'o ꝙ talia nõ debẽt eſſe humida humiditate effecti-
ue tali nec mãliter. Exemplũ ſicut porrũ:alleũ:cepe:bulbus
raphanus.oia enim talia hñt humiditatẽ multam ⁊ euapo
rabilem:⁊ habent caliditatem potentialiter euaporantem.
❡ 6° ↄcluſio ꝙ talia nõ debẽt eſſe viſcoſa inꝙtũ eſt poſſibi-
le.ꝓꝫ q2 talia gñarẽt humorẽ ualde facile glutinabileꝫ ⁊ vi-
ſcoſuꝫ.❡ 7° ↄcl'o ꝙ talia nõ debẽt eẽ mãliter ⁊ effectiue hu
mida ⁊ corruptibilia uelut lac ⁊ ſimilia.patet qꝛ eſſent cau-
ſa corruptionis nutrimẽti boni ⁊ ſubſtãtie ſpiritualis.❡ 8°
ↄcluſio ꝙ talia edulia debent eſſe per operationem a tertia
virtute prouenientẽ calefactiua aptiua ⁊ ↄſumptiua ſubti-
liatiua ⁊ ultimate viſus iuuatiua.❡ Primũ patet.q2 talia
oculũ ⁊ ſpũm ↄtinẽtis cõſeruabũt.❡ Et ſecundũ declarat̃.
q2 aptiua faciũt euaporare ſupfluitates ab oculo.❡ Et ter
tiũ apparet cũ quarto:q2 ſubtiliatiua ⁊ exiccatiua ſpũm in-
groſſatũ a uaporibus ad mediũ ↄducent ⁊ ab humiditate
ſupflua expurgabunt.❡ 9° ↄcl'o eſt.ꝙ ꝑdicta oia debẽt eſſe
hñtia opationes ⁊ vtutes viſui ↄferẽtes ⁊ ipm ↄfortãtes:ſi-
ue ipm ↄfouẽt ſpũm viſibilẽ ſuſtentãdo:⁊ a reſolutione pro
hibẽdo:uelut corallus:⁊ margarite:⁊ lapis armenus loti ⁊c.
❡ Siue ſpũm clariorẽ efficiẽdo ⁊ magis dyaphanũ uelut ſ
ſuccus rute ⁊ feniculi ⁊ eufragie.❡ Siue ſpũm viſibileꝫ
a magna reſolutione ⁊ frequẽti ꝓhibeãt.uelut ſuccus roſa-
rum:⁊ herbene quam qdã frigidã ponũt.❡ Siue talia cõ
ferãt viſui abſtergẽdo panniculos:uelut fella oia ⁊ humi-
ditas colliquata ab epate caprino ſm doctores ↄuenienter
aſſato. His qdem oibus diligens contemplator debet talia

cibaria diligenter coquere commiſcere ⁊ prepararet: ut oculus reddatur viſui conueniens inſtrumentum. ¶ Decima concluſio ꝙ q2 he virtutes ⁊ operationes nunquā aut ualde rariſſime inueniunt in ſimplici inſtrumēto uel medicina. Jdeo oportet medicū eſſe cognitorē medicinaꝝ ſimplicium: que has operationes producere poſſunt.

Particulariter autem quedā ipſoꝝ pertranſeundo. Panis talr egrotantium debet eſſe plus fermenti ⁊ ſalis aliqualiter hñs ꝙ cōmunis panis bene coctus nō antiquus: ſed duorum uel trium dierum ad plus: ex cuius farina euitent lagane: ⁊ coctiones in aqua: ⁊ placētule ſine fermēto. ¶ Et ſint carnes eoꝝ uelut vituli lactentis caſtrati iuuenis: pinguis caprioli capreti domeſtici: leporis: ⁊ iuuenculi apri: lꝫ raro. ¶ De uolucribus vō domeſticis ſunt pulli galline: capones: ⁊ columbelli: ⁊ ꝓprie ſylueſtres: qui magnā ꝓprietatē hñt in confortādo cerebrū. ¶ Perdices ⁊ faſiani: meruli: turdi: ⁊ conſimiles probate ⁊ laudate carnes: uel coturnices: ⁊ frācolini in diſtrictu briēienſi ⁊ tridētino: ⁊ ſtarne: ⁊ cobbugi in regione ſicula: ſiue friXe: ſiue eliXe accipiant he carnes. ¶ Piſcium aūt uſus recētium ⁊ eliXoꝝ: ⁊ ꝓpe lacunarū in agis ſtantibus degētiū nō placet mihi ſaltē in frequēti uſu. ¶ Maritimi aūt piſces ⁊ ꝓprie aſſati uel friti cū pipere ⁊ zinzibere: feniculo: aniſo: ⁊ petroſellino ⁊ cōſilibus calidis ⁊ oculiſtis plantis preparati: uelut feniculo herbena eufragia ruthba hñi placent preter anetum: quem oino vitet: quia facit oculorū caliginē. ¶ Cancri vō anguille ⁊ tinche: ⁊ oēs limoſi piſces oino dimittant. ¶ Oua vō omni modo ꝑparationis mihi placent. lꝫ friXa nō ſint ita laudabilia. ¶ Lac aūt ⁊ lacticinia cibaria oia dimittēda ſunt. Caſeum dico dimittēdū eſſe: niſi ſit habens etatem ampliorē ꝙ ſex menſiū: ⁊ aliqd ſalſedinis habeat. ¶ Zuccari vō ⁊ mellis uſus oino mihi placet. ¶ Acetum autē ꝓpter ſuā pūctionē ſit in raro uſu: niſi cū ponit cū oculiſtis medicinis. ¶ Sꝫagrie: uelut agreſta limones: ⁊ citranguli placēt mihi. ¶ Granata vō ⁊ eoꝝ ſuccus non multū mihi placēt: niſi cinamomo: pipere ⁊ zuccaro uehementer condiant. ¶ Olera vō oia ⁊ ꝓprie actu ⁊ potētia frida ⁊ humida dimittāt: uelut endiuia: bleta: ſpinachia: portulaca: cucumeres cucurbite: ⁊ olera: ⁊ ꝓprie caules. quorū eſt obtenebrare viſum. ¶ Plāte vō calide aptiue ſubtiliatiue cerebrales ⁊ oculiſte aptiue ſunt: uelut ſaluia: mētha: ⁊ dedroliba num: calamentum: pulegium hyſopus: ⁊ ſaturegia ⁊ ſila. ¶ De radicib⁹ vō dimittant allium porrū cepe bulbus: imo raphanus raro accipiatur ¶ Rape vō ⁊ napi comedi pñt: q2 magnā hñt ꝓprietatē ad oclos intantū ꝙ ſemia utriuſqꝫ zuccaro ɔdita notabiliter ſunt viſus ɔfortatiua. ¶ karote aūt ⁊ radicula que di ram păccolus in cibarijs eius uti pōt. ¶ Oium vō leguminū uſus oino ab hoc viro dimitti debet: ꝓpter ipſoꝝ euaporationē multā qua replēt caput. ⁊ ꝓpterea hñt ledere iuncturas efficiendo dolores in eis. ut pꝫ a Gal. colligendum 2° afforꝫ cōmēto. ubi dixit ꝙ elenes ꝓpter comeſtionē leguminū incurrerūt dolores iūcturaꝝ. ¶ Si qua autem leguminis ſpēs ei cōcedi pōt. videt hoc rōnabiliter dici poſſe de panico: riſo: ⁊ farre cōdro nominato ab Hyppocrate. ¶ Fructus aūt dēo potentia ⁊ actu frigidi ⁊ humidi dimittant: niſi paruus ⁊ rarus ſit eoꝝ uſus. ⁊ ꝓprie illi ɔueniunt qui ſūt dulces non ualde molles: uelut poma apia: dactylica ⁊ calamana muſcete ⁊ gayolica poma famoſo noie in diſtrictu taruiſino inuēta. que ſua dulcedine oiuꝫ fere alioꝝ fructuū ſapores excedūt. ¶ Ceraſa vō ⁊ pira muſcata pōt concedi. q2 paruo tpe durāt: niſi eoꝝ fiat crapula magna. ¶ Ficus vō recētes: ⁊ amigdale placēt mihi. ⁊ iteꝝ auellane q2 in cerebro efficiunt augmētum. ſ. vitale reſoluēdo. ⁊ fiſtici etiam ſunt ei ɔuenientes: ⁊ caſtanee ſicce cocte poſt cibum comeſte et laudari pñt. ¶ Uue autem paſſe ⁊ ꝓprie albe minute in italia inuēte ⁊ a romania exportate quas uocat Auic⁹ aromaticas oēs ɔuenire videnť. Oleū vō quo cibaria cōdiātur ſit oleum oliuarū aut de nucib⁹ aut de amigdalis dulcibus factum. ¶ Butyro autem uti pōt: lꝫ nō ita frequenter. ¶ Spēs vō ⁊ ſemina qbus uti pōt ⁊ ɔdiri cibos: ſunt ſicut piper omne galāga: gariofilos: nuX muſ. macis: zinziber: cinamomū ⁊ utrūqꝫ: grana paradiſi: ⁊ lignū aloes: crocus: ciminum: ⁊ ſemina ruthe: ⁊ daucus ⁊ ſilis. ⁊ hec videnť ſatis conuenienter includere regimē ɔueniēs eX parte ciborum.

In potu vō eligat vinū ſubſtātia ſubtile aromaticū clarū. hoc eni inter reliq̄ vina mentē ⁊ rōnalē partē hois minus ꝑcutit ſcđo reguminis acutoruꝫ. Et debet eſſe potentia mediocriter vinoſum: eX quo tamen nō fiat magna repletio: neqꝫ in uſu eius delitia. ¶ Neqꝫ timeantur argumēta ſi qua ſunt apparentia: ꝙ vinum nō competat in egritudinibus oculoꝝ. hoc qdē negandū eſt: dūmodo uſus eius fuerit mediocris ⁊ ſapiēter reſeruatus. ⁊ ꝓprie in hoibus cōſuetis ad ipſum cōplone ⁊ etate frigidis ſecundū vniuerſum corpus ⁊ maXime ſecundū caput. his enim abſqꝫ dubio conferret vini uſus ⁊ non noceret. ¶ Si quis aūt deſideraret hūc potū his diſpōnibus conferētē: ⁊ nō eſſet ɔſuet⁹ vino. imo careret eo etiā iſtitutione legis. tūc poterit uti potu infraſcripto oibus dieb⁹ vite ſue. ⁊ ꝓprie a ꝑncipio mēſis octobris uſqꝫ ad mediū marcij. Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. florū uel ſeminū herbene: celidonie: ruthe: ⁊ eufragie. añ. ʒ. ij. coqnť oia in cētū libris aque fluuialis ſubtilis ⁊ dyaphane uſqꝫ ad ɔſumptionem tertie ptis: ⁊ tunc abſqꝫ colatura ſupaddanť mellis citrini hñi mundi lib. XX. ⁊ leniter oia bulliāt uſqꝫ ad cōſumptionē alterius tertie partis: ſemꝑ cum coclear i cōuenienter diſpumādo ipſa. tunc ergo per ſaccū mundū ⁊ hñi ſpiſſum coleť hec: ⁊ reſerueť in uaſe vitreo: ⁊ hñi obtureť: hic ergo ſit potus eius ſimpleX. Et ſi deſideraret eger pōt ſecū cōmiſcere quintā uel ſeXtam partem vini ſuperius dicti. Uidi ego multos ad magnā tenebroſitatem perductos etiam in fineꝫ ꝑmi ſenij ab ea fuiſſe complete ſanatos. ⁊ tu conſidera virtutem ſimplicium: eX quibus conficitur hic potus ⁊ poteris inuenire ueritatem.

Jam enim tpus eſt ɔſumēdi tertiū caplm huius regiminis annūciādo inſtrā medicinalia que cōuenire videntur: in quo cap hoc ſeruabo: q2 ꝓponam in ipſo ea que videntur ɔuenire in toto tpe hyemis: ⁊ erūt inſtrā quatuor. 2° declarabo ea que ɔueniunt in uere ⁊ erunt inſtrā quinque. 3° ponā ea que ɔueniūt in eſtate: ⁊ erunt inſtrā tria. 4° vō tangam ea que videnť conuenire in autumno: ⁊ erunt inſtrā duo. Ultimo vō deſcribam tria inſtrumenta ſciatice cōuenientia: ⁊ erit huius tractatus finis.

¶ De cura per medicinalia. Cap. III.

PRo ſatiſfactione vō ad ꝑmā ptē hui⁹ capituli aduenientē fine mēſis nouēbris: aut ꝑncipio decembris uſqꝫ ad decē dies hic vir purgabiť per iſtū modū. ¶ Pmo qdē vno mane in aurora accipiat pillas iſtraſcriptas: ⁊ poſt eas dormiat ꝑ vnā horā cū dimidia. ⁊ ita ieiunus ꝑmaneat uſqꝫ ad horas quinque: ⁊ tūc accipiat ſcutellā vnā brodij macri de pullo cū zuccaro calidi: ⁊ poſt ipm per horā prādeat. Sunt autē pillule iſte. ℞. pillularū de ſarcocolla. ℈. ij. pillularū cochiaꝝ ℈. j. formenť pillule. vi. cū ſucco roſarū. he eni pillule trahūt potēter a iūcturis: ⁊ maXime ab ancha ꝓpter ſarcocollam. ⁊ trahūt a ſtomacho capite ⁊ oculis ꝓpter cochias. ¶ Die vō ſequēti imediate accipiat digeſtiuū iſtraſcriptū hora ꝑſcripta calidū: ⁊ tardet comedē per ꝗtuor horas poſt ipm. ℞. ſyru. de ſticados: ſyru. acetoſi cōpoſiti acetoſi añ. ʒ. vj. aque feniculi. ʒ. j. ß. aque apij ⁊ eupatorij. añ. ʒ. ß. anari pōderis miſce ⁊ calidū accipiať totū totiēs ꝙ appeat urina in ſubſtātia mediocriter groſſa: ⁊ colore aliqliter citrino colorata hñs in fundo ei⁹ hypoſtaſim albā equalē ⁊ ɔtinuā. ¶ Que cū appareurit euacueť cū hoc cōpoſito. ℞. hiꝫdicte ſimplicis. ʒ. iij. iere gal. ʒ. v. ieralogodion. ʒ. ij. aut equalis pōderis: miſce totuꝫ cū cyatho medio aque feniculi calefacte: ⁊ quatuor coclearis vini albi ſubtilis. Et poſt aſſūptionē huius obſeruet mo

dum ⁊ regulas que poſite ſunt in minoratiuo precedenti. ¶ Secundũ remedium pͥncipale eſt: ut poſtq̃ fuerit uiliter ⁊ pticulariter euacuatus: deinceps oi ſexto ⁊ quarto die accipiat vnã de infraſcriptis pillulis parũ ante cenã. altera vo ſcḋam ex eis accipiat per.ij.horas poſt cenã. Quarũ deſcriptio. ℞.pillul. de ſarcocolla: pil. de iera cõpoſita añ.ʒ.j.aloes abluti.ʒ.ij.pil.lucis.ʒ.ſ.cũ ſuc.feniculi. formentur pil. de oi.ʒ.vij. Sic enim a ſtomacho capite ⁊ ioicturis materias particularibus euacuationibus eradicabit. ¶ Tertiũ inſtrumentũ eſt: ut iſte vir omni mane per tres horas añ cibũ accipiat radicem vnã.ʓʓ.coditi: ⁊ erit utilis ad oia predicta. ¶ Quartuʒ pͥncipale remediũ eſt ut iſte vir ſemp in fine prandij ⁊ cene comedat.ʒ.ſ.huius cõfectionis. ℞.ſpecierum de ligno aloes deſcriptione Auic.5° canoñ.⁊ ſumma pͥma.ʒ.iij.ſpẽrũ dyacinamomi.ʒ.j.cũ aqua feniculi.fiat cõfectio in rotulis magnis. Et hec de regimine hyemis.

Aduenie͂te autẽ uere vir iſte ꝓpe finẽ mẽſis februarij per octo dies cõtinuos oi mane in aurora accipiat.ʒ.iiij.huius decoctionis. ℞.ʓʓ.electi piperis al.⁊ calami aromatici.ana.ʒ.j.flo꜡ eufragie macis xilobalſami.añ.ʒ.ij.hermodactylorum electo꜡ mundatorũ numero.iij. Terant omnia ſimul ⁊ coquantur in.v.lib.aque uſq; ad cõſumptionẽ duarum partiũ: deinde colent ⁊ reſeruent in uaſe vitreo ⁊ accipiant ante prandiũ per quatuor horas. ¶ Scḋm remediũ eſt hoc. ℞.ſucci roſarũ.ʒ.j.aque cineris aque eufragie.añ.ʒ.j.miſce ⁊ teneant in uaſe vitreo ſuſpenſo ad ſolẽ: ⁊ per totuʒ tp̄s ueris hic vir omni die per duas horas ante prandium ⁊ cenã madefaciat oculos ſuos. ¶ Tertium vo ſpãle remediũ eſt: ut vir. iſte in tota latitudine ueris ante cenã per vnã horã uel duas accipiat medium coclear xilobalſami cõditi. ⁊ ſi non poſſet ipm hẽe: tunc loco illius accipiat mediuʒ coclear acori conditi. ſed pͥmum melius eſt. ¶ Quartũ pͥncipale remediũ eſt. ℞.gallarum quercus maſticis terre ſigillate acatie.añ.ʒ.j.ſandarace.ʒ.j.ſucci roſa꜡ q̃tum ſufficit. Terant omnia ſimul in mortario ultima cõtritione ⁊ fiat linimentũ bene viſcoſum de quo hic patiens omni tertio ſero cum uadit ad lectum leuiter confricando cũ eo actu frigido frontem liniat ⁊ tempora. ¶ Quintũ remediuʒ pͥncipale eſt hoc. ℞.macis eufragie añ.ʒ.j.ſ.ligni aloes.ʒ.ij.feniculi carui ameos.añ.ʒ.ſ.carabe.ʒ.ij.⁊ ponit ꝓpter exiccationẽ ſuam ⁊ ꝓhibitionem curſus humorũ. Eſt autem carabe idem qḋ cachabre. ⁊ eſt gũmi acceptuʒ ab arbore que dr̄ populus ſylueſter uel populus alba. Et multi incole marchie taruiſine noiant hãc arborem albarum aliter arborẽ ſtultam ⁊ eſt magna eius copia apud eos in nemoribꝰ ⁊ ꝓpe ualles. ⁊ eſt gũmi colore aureum ⁊ aromaticũ qḋ dureſcit uelut lapides. Ex p̄dictis ergo omnibus cum lib.iij.aque feniculi fiat decoctio uſq; ad cõſumptionẽ medietatis de qua decoctione capiatur.ʒ.iiij.calefacte cum ʓuccaro ter uł quater in ſeptimana ante cibum per tres horas. hec de regimine ueris.

Pro regimine vo eſtatis pͥmuʒ inſtrm̃ eſt. q̃ hic vir memoret accipere de pil. anteſcriptis regimine frequẽtãdo eas ut ibi ſcribitur aut rarius accipiendo ꝓpter caliditatẽ cõtinentis. ¶ Secundum vo pͥncipale remedium eſt hoc. ℞.ſuc.roſ.ſuc.feniculi.ſuc.celidonie: ſucci rutbe.añ.ʒ.iij.ʓuc.candi.lib.ſ.penidia꜡.ʒ.iiij.ʓuc.al.lib.ſ.grano꜡ feni.liquiritie: violarum: roſarum: eufragie.añ.ʒ.j.grano꜡ fiſtico꜡.ʒ.iij.infundant fiſtici in aquam eufragie tepidam per.v.dies: deinde extrahant ⁊ permittant ſiccari in vmbra: deinde terant ultimate ⁊ incorporent cuʒ alijs. de quo hic patiens omni mane in aurora deglutiat coclear vnũ. Et ſi ꝓpter reuerẽtiã legis ⁊ ꝓpter neceſſitatem uacandi cultui diuino non poſſet ipm recipe in mane recipiat ipm per duas horas ante cenam ⁊ ſufficiat ei. ¶ Tertium ſpãle remedium eſt hoc. ℞.ſuc.berbene.ʒ.ij.ſuc.roſ.ʒ.j.aque feniculi facte cum decoctione radicis ligrine raſe.ʒ.ij.fellis ſaboth.ʒ.j.miſceant ſimul: ⁊ in ampulla exponant ſoli. aut ſaltẽ teneant in ſtuffa ſicca ſaltem per.xv.dies: deinde in ſubtiliori parte iſtius madefiat per horam ante cenã ⁊ prandiuʒ ſemel uel bis. ⁊ eſt colliriũ ualde conueniens ⁊ ſecurum.

Cum ergo uenerit tẽpus autũni memorandum ¶ pͥmo de pillis anteſcriptis. ¶ 2° de eluario iam deſcripto. ¶ 3° de linimento frontis ⁊ tempo꜡. ¶ Et 4° de ſpẽbus capiti ſuperponẽdis: que ſunt iſte. ℞.ligni aloes eufragie ſpilli ſaturegie: hyſopi: ſticados.añ.ʒ.j.macis.ʒ.vj.violarum.ʒ.j.ſ.puluerizentur oia per ſe deinde cõmiſceant. ⁊ de hoc pul. oi ſero per duas horas poſt cenã ſupaſpergat anteriori parti capitis q̃titatis vnius.ʒ.per cõmiſſurã ſagittalem a coronali cõmiſſura uſq; ad ſcḋm capitis ſm latitudinẽ q̃tuor digito꜡. ita tñ q̃ pͥmus pulueris cũ ſetula deponat qñ ſupponit ſcḋus ⁊ hoc ſaltẽ oi 3° uł 4° die. ⁊ eſt auxiliũ magnũ in diſpõnibus iſtis. ¶ Scḋm vo ſpãle remediũ eſt hoc. ℞.extremitatum edere arboree. ſe. uel folio꜡ gallitrici: ameos: ligni al. ſticados añ.ʒ.j.calamẽti origani.añ.ʒ.i.ſ.radicũ ſaponarie.ʒ.j.radicum altee.ʒ.ſ.bulliant oia ſimul in duabus ſitulis aque uſq; ad conſumptionem tertie partis: deinde ſupeffundat cinis ſubtiliſſime cribratus. De hac igitur aqua cineris bis uel ſemel in ſeptimana lauetur caput leuiter ꝯfricando cum ſapone albo. Exiccat enim mãs ⁊ uapores attrahẽdo eos ad extra ⁊ vigorando cerebri ſubſtantiam ⁊ oculorum.

Ultima vo pars huius capituli declarat iſtrumẽta dolori ſciatico ꝯuenẽtia. Quo꜡ pͥmũ eſt hoc. ℞.picis naualis bñ cocte.ʒ.iiij.reſine.ʒ.ij.armoniaci: ſerapini: oppoponacis.añ.ʒ.ij.ſarcocolle: ſco꜡dion: peonie: ⁊ hermodactylo꜡.añ.ʒ.ij.coquant oia cũ ſucco roſ. ⁊ cera: ⁊ fiãt bñ ⁊ ꝯueniẽter glutinoſa. de hac igit materia fiãt cerote rotũda ſup pãno de lana. quo꜡ vnũ applicatũ ſemp poſtea ſup ſcia ⁊ cõtinuatũ ſolet eradicare ab ea omnẽ dolorem frigidum. ¶ Secũdũ vo ſpeciale remediũ eſt q̃ iſte vir ſaltem in ſeptimana bis ponat ſibi vnũ colliriũ factũ de recẽp radice ciclaminis ad quãtitatẽ glãdis ſi fuerit in habuãs loca in quorũ mõtibus reperit copia magna: ſicut Uerone: Brixie: Uincentie: Tridẽti: ⁊ ſic de alijs. ¶ Ultimũ vo remediũ eſt. ut ſi per hec oia nõ cõuenienter remoueret dolor ſciaticus cliſterizetur eger in ſeptimana ter cum.ʒ.viij.huius decoctionis calide. ℞.radicis artbanite recẽtis minutim inciſe.ʒ.ij.peonie: hermodactylo꜡: ſarcocolle: agarici.añ.ʒ.j.ſalis indi.ʒ.ſ coquãtur oia in lib.v.aque uſq; ad cõſumptionẽ medietatis ⁊ accipiatur ut dictum eſt. Et per hec oia miſericordia ⁊ benignitate cunctipotẽtis dei ⁊ dulciſſimi Saluatoris noſtri Jeſu Chriſti ducetur ad ſalutem.

Conſilium.60^m. De imaginationibus oculorum.

Iſte nobilis Uir in oculis ſuis egrotat diſpoſitione multum uerẽda: que quidem ſm ſententiam ſapiẽtum nominatur imaginationes: ⁊ ſunt apparẽtie quarũdã figura꜡ que quoniaʒ in aere apparent linee: uel vili: aut ſicut culices uel muſce uolãtes: que tamen in aere inueniuntur nequaq̃: ꝓpter qḋ a ſapiẽtibus plurimis tales apparẽtie illuſiones denominate ſunt: eo q꜡ patiens ab eis ſepe illudit: ita ut ꝓputat manũ tẽtans capere qḋ credit uidere. ⁊ tamen non uidebat: quia obiecta illa in medio non erant. ¶ Cõtingit autẽ hec diſpoſitio ab humiditate multa cerebri que cõuertitur in uapores qui cõmiſcentur ſpiritui viſibili: ⁊ imprimunt in ipſum figuras iam p̄dictas ⁊ ſpecies colorum uariorum ſm uarietatem materieru꜡ in cerebro ſuperabundantium. ¶ Et hec quidem diſpoſitio timoroſa eſt ſicut iam dictum eſt: eo quia ipſa pottẽdit tranſitũ eius in aquam deſcendẽtem cum uapor in cerebro ⁊ organo viſionis dominat ⁊ ꝑſeuerat ibidem frigiditate cerebri ingroſſatus ⁊ cõgelatus cõuertit in aquã: que a cerebro

deſcendẽs per vias neruoꝝ opticorum: aut per vias uenarũ uł arteriarum in oculo recepta recipitur inter ſuperficiem cõcauam panniculi cornee: ⁊ conuexam vuee: ⁊ proprie ante locum perforationis eius: qui nominatur pupilla. ℂ Et iteꝝ hec diſpõ minatur cecitatẽ: eo qꝛ hec humiditas ꝯgelata qñqꝫ ita igroſſaſ ut fiat q̃ſi pãniculus cuꝫ in ueritate non ſit pãniculus: ſꝫ eſt aqua ꝯgelata ⁊ igroſſata in figuram pãniculo ſil'eꝫ ꝯuerſaꝫ ex neceſſitate ꝯtinẽtis: eo qꝛ ipſa cõgregaſ inter duas ſupficies planas cornee ⁊ vuee ſaꝫ p̃dictas. ℂ Et ex hoc fundamento manifeſte apparet q̄ hec diſpõ nõ recte noiatur pãnus: ſed cataracta cũ nõ ſit pãnus ut predictũ eſt: ſed dicit ſupfluitas talis cataracta: eo qꝛ per deſtillatiõẽ ad oculũ genita eſt: que nominatur catarrus. Catarrus in greco deſtillatiõẽ importat in latino. ℂ Et ex hoc ultimo ꝯcludiſ: q̄ neceſſe eſt patientẽ eſſe multũ ſollicitũ ⁊ ſapientem in intẽdendo ad ſui curationem: ut nũc ſequiſ.

In cura autẽ diſpõnis p̃ſentis ꝓcedẽdũ cõpẽdioſe per ſex res nõ nãles. p̃mo q̃dẽ per ꝯuenientẽ mẽſuram ex pte aeris. vñ euitare debet aerem climatis regionis ciuitatis: uel camere fride ⁊ humide: ⁊ totũ corp' ei' ueſtib' bñ calidis oĩ fere tpe tenẽdũ: ⁊ ꝓpe caput cũ birretis pellibus vulpinis uł alijs bñ calidis diligẽter muniri debet. ⁊ etiã flatũ humectatiuũ uẽti nebulas ⁊ caligies deferẽtis euitare debet: ⁊ frequentẽ aſpectũ aq̃rum: ⁊ ꝓpe quas uẽti ipetuoſe agitãt. ℂ Penes autẽ hec ſollicit' ſit ne poſt cibũ exerciteſ motu aliquo quãtũ eſt poſſibile: ⁊ ꝓprie fortis nauigatiõis per aq̃s per curſus uel per equos. imo tunc oĩno q̃ſcẽ debet intantũ q̄ ſi poſſibile foret etiã abſtinẽdũ eſſet ab exercitio ſcribẽdi uſqꝫ ad tres horas poſt aſſumptũ cibũ. Si autẽ illud nõ eſt poſſibile figurari debet: ⁊ melius quidẽ eſſet ut ſcribẽdo ſe uolueret ſuper altero temporum dextro ⁊ ſiniſtro q̄ ante ſuper faciem incuruatus ſe inclinet. ℂ Pro tertia re nõ naturali. ſ. circa mẽſuram cibi ⁊ potus ita ſe habeat q̄ ſaturitatẽ cõpletã euitet q̃tũ eſt poſſibile. imo melius eſt ſibi a mẽſa ſurgẽ reliquijs appetit' ad huc in ſtomacho remanẽtib' magis q̄ a multitudie ipſi' ſepult'. ℂ Si tñ ꝯtingẽter qñqꝫ in cibis q̃titatẽ ꝯuenientẽ excedendo deliqueret: q̃to citi' eſt poſſibile: pcuret coꝛꝑa ſtomacho depoſitionẽ accipiendo puluerẽ iſtũ. ℞. tartari cartami folliculoꝝ ſene. añ. ʒ. j. aniſi feniculi ꝯfragie cinamomi. añ. lib. j. fiat puluis: de q̃ cũ modico aque vnius folliculi ſene calidũ in potu deſ. ʒ. ſ. aut. ʒ. ij. ℂ Et gratia emũdãdi ſtomachũ a ſupfluitate cibo rũ oĩno euitet uomitũ: quoniã ipſe nocet oculis. ut 4° p̃mi. cap̃ de nocumentis uomit'. ⁊ 3° tertij. cap̃ de reb' nocẽtib' oculis. ℂ Si autẽ abhorreret pul. aſſumptionẽ tunc conẽſ accipe cliſtere ſatis attractiuũ: ut factũ ex decoctione coĩ ad lãgẽdo eidẽ. ʒ. j. iere ſimplicis galieni. aut ſaltẽ ad corrigendũ ſupabundãtiã ciboꝝ ĩ ſtomacho. ⁊ abſtineat a cibo vno die nãli cõpleto. ⁊ ſit ad hec ſollicitus. ℂ Pro quarta re nõ nãli. ſ. pro accidẽtib' aie effugẽ debet oĩa que uehemẽtẽ motũ agitatiuũ ⁊ colliquatione in toto corpore: ⁊ ꝓprie in capite efficẽ poſſint. uelut eſſet ira uehemẽs: ⁊ furioſus ipetus: ⁊ fortis aie ꝯtriſtatiua paſſio ⁊ longus ſtudium q̃libet talis: talia enim mãci effluentis motũ ſupaugẽt maxie leſiuum. ℂ Quinta uõ res nõ nãlis eſt ſomnus ⁊ vigilia. Vñ oĩno ab exceſſiua vigilia diſcedẽ debet. lꝫ enĩ ad ipſam ſequatur exiccatio ſupfluitatũ in toto corpore. forti' tñ nocẽret vigilie nimiũ debilitando caliditatẽ: ⁊ reſoluẽdo aialẽ ſpũm q̄ exiccido mãs. ℂ Itaqꝫ accepto cibo poſt vnã mediã horã incipiet dormire capite ipſi' decẽter eleuato ſuper ſpina deſcẽdẽdo ad ſiniſtrũ ſe reuoluẽdo ⁊ caueat oĩno ſup faciem recuruus dormire: ⁊ ſpatium dormiẽdi in eo rõnabiliter cõcedi põt non minus ſex horis ⁊ non plus horis. ix.

De modo autẽ regiminis circa ſextã rem non naturalem hincinde diſcurrendo. ſ. penes ciboꝝ cõuenientiã ⁊ electionẽ. ℂ Primo quidem euitare debet panẽ azimũ multã humiditatem ⁊ uſtionẽ recipientẽ coctionem ſuam ⁊ diminutionẽ ab ea. ⁊ ſit panis ei' de puriſſima farina frumenti: fermenti ⁊ ſalis amplius habentis parum q̄ cõmunis panis. In quo etiam nõnulla feniculi grana cõmiſceanſ dum conficitur: ⁊ melius quidẽ eſſet ſi puluis granorum feniculi cum eo incorporetur. ℂ De carnib' uõ accipiat oẽs que boni ſunt nutrimenti ⁊ leuis digeſtionis: ſicut carnes pulloꝝ coſtiboꝝ: qui in hoc ſpẽtẽ hñt ꝓprietatẽ ſm ſniaꝫ Aueꝫoar. ꝯueniũt etiaꝫ ei carnes anetuloꝝ: nõ tñ in aqs degẽtiũ. ℂ De quadrupedibus bone ſũt ei carnes hedi lactẽtis vituli caſtrati. ℂ De ſylueſtrib' uolatilib' ꝯueniunt ei auicule minute: faſiani pdices ſunnẽcule turtures. ℂ Itẽ carnes leporis gaꝫelli. i. capꝛioli: porci: ⁊ oẽs in ſumma que ſanguinẽ reponũt pauce humiditatis viſcoſitate: uaporoſitate: ⁊ uẽtoſitate ꝓuatum. ℂ De ferculis uſus raparum eſt utilis ⁊ naponum: ⁊ oua in brodijs iſtius ſparſa cum mica panis fenicul. ⁊ petro. mẽtha: rutha: ſaluia: origanum: roſmarinum: ſerpillũ: ⁊ in ſumma plãte omnes calide ⁊ ſicce nõ uaporoſe. ℂ Vegetabilia itaqꝫ frigida ⁊ humida: uelut bleta: ſpinachia: borago ⁊ endiuia dimittanſ oĩno: ⁊ ꝓprie lactuca cuius uſus obtenebrat viſum. 2° cãnon. cap̃ proprio. ⁊ ſimiliter caules ſunt nocitiui nimia eorum uaporoſitate. ℂ De radicibus fugiat raphanũ: porrũ: allea: cepas: bulbũ ⁊ ſimilia. ℂ Lactis etiã uſus ualde nociuus eſt. Caſeus uõ frigibilis ſapore ſuo ad ſalſedinem inclinatus cõuenit ei: ⁊ ſilr oliue: cappares napi ⁊ rape ꝯdite: ⁊ oua oĩ p̃parationis mõ p̃terq̄ frixa. ℂ Et vnctuoſa oĩa euitari debẽt p̃terq̄ oleũ oliuaꝝ: uel de nucibus: uel de amigdalis dulcibus. ⁊ aſſata oĩa cibaria ⁊ elixa ꝯueniunt. nequaq̄ autem frixa. ℂ De leguminib' autẽ ꝯueniũt ei riſũ ordeũ pãnicũ cicera rub. lẽtes in brodio pigui p̃parata. Alia uõ legumina dimittanſ. ℂ De fructibus uõ ꝯcedi põt caſtanee poſt cibũ ficus ſicce poſt cibũ auellane torrefacte: amigdale fiſtici. Nuces uõ dimittanſ ei. Ante cibũ ꝯueniunt ei paſſule ⁊ ꝓprie nigre ⁊ oẽs vue ſicce. piris uõ ⁊ pomis raro utatur. ⁊ ſemp coctis poſt cibum cũ ꝫuccaro conditis. ℂ De ſaporibus ꝯueniũt ei acetum ⁊ agreſta ſalita ⁊ limones. vinum uõ granatorũ ⁊ citranguli dimittantur. ℂ De ꝯfectionibus optime ſunt ei auellane ꝯdite cũ ꝫuccaro p̃us tñ torre facte. ⁊ ꝯfectio de amigdalis ⁊ de fiſticis facta: ⁊ aniſuꝫ ꝯditũ: ⁊ tragea oĩs cum ſi ẽbus aromaticis. Cõfectionẽ uõ de granis pini oĩno dimittere debet. ℂ Et de expẽtis cõfectionibus ſunt g̃na fenicli confecta ſicut aniſum. ℂ Et mirabile iuuamentum inueni in confectione facta de ſeminibus raparum conditis ſicut aniſum.

De potu autẽ dicendũ q̄ vinũ ei ꝯueniẽs debet eſſe albũ colore: ſubſtãtia ſubtile: ⁊ bñ dyaphanũ: potẽtia ſua vinoſum magis q̄ aquoſum: imo nullo modo placet ſimplicis aque uſus. ℂ Modus tñ in potu quo ſe regẽ oꝫ eſt ut obſeruet regulas. v. ℂ Prima ut euitet oĩs' vini potum tpe quo ieiunus eſt ſtomachus. ℂ Scđa regula q̄ in cibatione ſua frequẽter bibere debet magis q̄ raro ⁊ in quãtitate multa: eo qꝛ per talẽ modũ ꝯuenientius cibi ⁊ potus cõmiſcentur adinuicem. neqꝫ contingere põt mor' ⁊ fluctuatio ciborũ in ſtomacho: per que caput multa uaporoſitate repleatur. ℂ Tertia regula q̄ cum acceperit cibum caueat a bibitione precedente ipſum. imo aliquã cibi quantitatẽ prius comedat q̄ bibere incipiat. ℂ Quarta regula q̄ vinum ſibi cõueniens melius eſt purum q̃ꝫ aliqua aqua commixtum. ℂ Quinta regula eſt: q̄ ſi ꝓpter cõſuetudinẽ aut reuerentiam aſtantium nõ poſſit bibere vinũ purũ melius eſt cõmiſcere ipm cũ tertia parte aque per tres uel per quatuor horas anteq̄ bibatur q̄ ꝓpe tempus potus ipm permiſcere. ℂ Si autẽ neceſſitas urgeat ad bibẽdũ aquaꝫ ⁊ ꝓprie ſic in diebus canicularibus: tũc ſit aq̃ illa ex ciſterna uel laudabili fonte uel flumine accepta: ⁊ cuꝫ ꝫuccaro cocta uel commixta: ſic etiam eſſet a medietate iunij uſqꝫ ad medietatem ſeptembris. ℂ Alijs autem temporibus ultra hec ſi deſideraret aquam ⁊ bibere cogeretur: tunc melior eſſet potus aque huius decoc. ℞. macis. ʒ. j. ſ.

fenicli extremitati eufragie añ.ʒ.j.ſ.aque ciſterne lib.xxv.
mellis electi lib.j.coquant̃ ſimul oia:puluē ꝟo fenicli ⁊ eu
fragie in ſubtiliſſimo ſindone ligato laxa ligatura.Deinde
coquant̃ inuicē ſemꝑ abijciendo ſpumā mellis.⁊ coquatur
uſqueq; remaneāt ptes tres.deīde per ſpiſſuʒ pānum colet̃
⁊ ſeruet̃ uſui ⁊ bibat ex eo ſimplici uel cōmixto vino ad
placituʒ ſuum.eſt enim medicina que gētes multas libera-
uit a cecitate cui ꝓpinque erāt:quare hec bēat in memoria
Hec de regimie per res non naturales dicta ſufficiant.

Pro regimie aūt medicinaliū intētionum ⁊ in
ſtrōꝝ in cura hui⁹ diſpōnis ordi
nate aſſignāda ſmo ſatis ꝓlixus aſſignādus eēt.uerum qꝛ
diſpō hec iā in ſtatu eſt ⁊ fixa uel cōfirmata. Jdeo gn̄ales in
tētiones qbus intēdē debēt ad māʒ añcedentē minoratiue
euadendo ipm̄ diuertēdo ⁊ eradicando.hic nō videt̃ eē ma
gne neceſſitatis.Videt̃ aūt mihi ꝙ ſufficit huic diſpōni at
tendē ſolū cuʒ.x.regulis ⁊.xv.inſtrīs medicinalibus curaʒ
huius diſpōnis cōplentib⁹.℄ p⁹ itaqʒ regula eſt ut iſte vir
bis in āno purget ſe cuʒ reſpiciētib⁹ totū pncipalr̃ caput.⁊
eligat ꝑme purgationis tꝑs a medietate mēſis martij uſqʒ
ad medietatē maij.2ᵉ ꝟo purgatiōis ꝯueniētiā eligat ꝑ to
tū mēſeʒ ſeptēbris.℄ Jtaqʒ cōplēdo ꝑmā purgationē poſt
gntā diē lunaris renouari uſqʒ ad vigeſimā ci⁹ vno mane
in aurora diſtāter a cena per.ix.horas grā eſonis minorati
ue accipiat iſtas.v.pil.℞.pil.de ſarcocolla.ʒ.ſ.pil.cochiaꝝ
℈.ſ.reformenꝰ pil.v.uel.vij.cū ſy.de ſticados:⁊ poſtꝗ acce
pit eas imediate dormiat per mediaʒ horā:deīde ꝑmittas
eas elare per horas.v.deīde accipiat cyathū aque calē cuʒ
ʒu.aut tantūdē brodij macri pulli:⁊ poſt illud per vnā ho-
raʒ prādium accipiat.℄ Accepto itaqʒ minoratiuo ſequēti
mane imediate hora deſignata accipiat hoc digeſtiuū.℞.
aque ſublimationis:feniculi:eufragie ⁊ roſmarini.añ.ʒ.j.
oximellis cōpoſiti.ʒ.ſ.ſy.de ſticados.ʒ.j.miſce ⁊ calīn acci
piat ⁊ tardet̃ cib⁹ ſaltē horis ꝗtuoꝛ ⁊ ꝯtinuet ipm̄ pluribus
dieb⁹ ꝗdiu appuerit nubes uel hypoſtaſis in fundo ſedēs
ꝯiuncta eq̄lis ⁊ alba.℄ Tunc igit̃ ſequēti mane ſoluat̃ uen
ter eius cuʒ iſtis pil.℞.pillaꝝ lucis de iera:de ſarcocolla.
añ.℈.j.reformenꝰ pillule.vij.cuʒ ſy.de ſticados:⁊ accipiat̃
obſuādo poſt eas canones ſicut de minoratiuo dictū eſt:⁊
hec quidē purgatio erit ei ꝯueniēs pro tēpore ueris.℄ Pro
purgatione aūt ꝯueniēte pro pncipio autūni attēdēdum ꝙ
nō opꝫ uti medicis tā audacis caliditatis argumēto ſumpto
a caliditate ꝯtinētis que ꝓceſſit ⁊ tūc adeſt.℄ Etiā qꝛ flegma
tica mā ꝗtitate paucioꝛ eſt.igit̃ erit minoris reſiſtentie ut
eūct̃ a ꝟtute.℄ 3ᵒ rō eſt qꝛ ſīa in tꝑe iſto aut eſt magis dige
ſta:uel ad digōnē magis ꝑparatum ⁊ ſilr̃ ad euacuationē.
℄ Quare digeſtiua ⁊ eūatiua poterunt eſſe leuiora :uelut
illud.℞.aque ſaluie ⁊ feniculi.añ.ʒ.ij.oximell̃ cōpoſiti.ʒ.j
miſce.⁊ accipiat̃ totiēs quotiēs de ꝑdicto dictū eſt.℄ Mi
noratiuū hoc tꝑe ꝯueniēs erit hoc.℞.pil.de iera ſimpli.℈.
iij.pil.de reubar.℈.j.cū gelenīabin formētur pil.vij.⁊ dent̃
hora ꝑdicta:⁊ obſuet̃ poſt eas qð de alijs dictū eſt.℄ Era
dicatiuū hoc tꝑe ꝯueniēs erit hoc.℞.pil.de iera cōpoſita
℈.ij.pillarum cochiarū.℈.j.fiāt pill.vij.ut dictū eſt.⁊ attē
dant̃ de eis oia que in ſuperiorib⁹.℄ Scda regula obſuā
da eſt ut oi mane aut ſaltē oi altera die per totū tꝑs eſtatis
ut maſticet vnuʒ granū maſticis:aut ſaltē maſticet vnū fru
ſtū nerui exiccati:aut maſticet ſaltē cubebā vnam.℄ Poſt
purgationem ꝟo autūni maſticet qnqʒ calami aromatici.
Aliqn̄ ꝟo fruſtuʒ vnū nucis muſ.qnqʒ ꝟo modicum galāge
⁊ qnqʒ de agarico maſticet ꝗtitatem vnius grani fabe.per
has oēs maſticationes equidem ſemꝑ ſpuēdo totuʒ qð eli
quabit̃:⁊ nullo modo deglutiendo illud.℄ Tertia regula
obſuanda eſt ut initat̃ frequentib⁹ aſpectibus ſpeculoꝝ ⁊
feneſtraꝝ vitreaꝝ nobilis dyaphanitatis.℄ 4ᵃ regula ē ut
ieiuno ſtomacho aſſueſcat leuibus pectinationib⁹ capitis
⁊ fricationib⁹.℄ Quinta regula eſt ut aſſueſcat frequēter
ante cenā pedes ſuos lauare cū aqua calida decoctionis fo
lioꝝ lauri:ſaluie betonice:ſticados:pulegij:origani:⁊ reli
quoꝝ aromaticoꝝ preterꝗ aneti ⁊ apij:que ambo euitari
debent.℄ Sexta regula eſt ut tēꝑe oi uere ⁊ autūno uenas
emorroidas apire poſt purgationes factas pungēdo eas
cum porrinis ſetis:aut fricādo eas cum folijs rubee tincto
rū:aut boraginis:aut conſolide maioris uel ſimiliū.℄ Se
ptima regula eſt ut gratia diuerſionū fumoſitatū ⁊ uaporis
ſepe aſſueſcat ſiccis uentoſis ſeu nates uentoſare infra me-
dietatē earum.℄ Octaua regula eſt ut frequēter fricatio-
nē faciat a pncipio colli uſqʒ ad finē ſpatularum inferius
trahēdo cuʒ panno aſpero actu calido.℄ Nona regula eſt
ut poſt purgationes iā ꝑdictas in appēdicijs aurium in ꝑ
te occulta uerſus collum applicet fricationē cuʒ flamula uł
pſicaria ut ueſicationeʒ ꝑcipiat fieri in pte illa:que ꝑus rū
pat̃:ita ut aqua ibidē ꝯtenta effluere poſſit.℄ Ultima re-
gula eſt ut ſtudeat euitare oia ꝓuocātia tuſſim:ſicut occur-
ſum ad pul.locum fumo plenū.aut ad flatuʒ uenti multuʒ
ſeptētrionalis. Et eadem rōne pariter euitare debet occur-
ſum eoꝝ:que frequēter ⁊ multū ſternutare faciunt:uelut eē
ſubitus occurſus faciei ad ſplendorem ſolis ⁊ ſubita inſpi
ratione aeris in forti qualitate acuta.uel odoꝛ piperis gra
norum paradiſi ſinapis ⁊ ſimilium.

Nūc autē pro cōplemēto opis ponēda ſunt.xij.me
dicamina ſm quotidianam operationem
non ſolum mihi utilia:imo ⁊ experta ſunt viſa.℄ Primum
itaqʒ hoꝝ eſt puluis iſte.℞.ligni aloes:gēꝝ.granoꝝ para-
diſi.añ.ʒ.ſ.ambre.℈.j.eufragie:feniculi:florū celidonie capi
tū roſarū nō expādidarū añ.℈.j.macis.ʒ.j.fiat puluis ſubti
lis.de hoc itaqʒ pul.frequenter puluerizetur caput eius a
pncipio coronalis cōmiſſure uſqʒ ad finē ſagittalis per latī
tudinem triū digitoꝝ:⁊ fiat qn̄ uadit̃ ad lectū ponēdo de eo
quātitatē.vj.granoꝝ ordei:⁊ cum ponit ſcdm puluerē ſem
per cum petia abſtergat primum.℄ Secundum remediuʒ
eſt frequens odoratus pulueris maiorane in panno ſindo
neo ligati.℄ 3ᵐ remediū eſt frequēs fumigatio pannoꝝ ſi
ue tegmētorū capitis facta cū pul.ligni aloes ſuper carbonī
bus aſperſo.℄ Quartum remediū eſt frequens comeſtio
recentis feniculi:eufragie:⁊ luminelle.i.cartafilago.℄ 5ᵐ
remediū nobile eſt hoc:ex cuius uſu diminutaʒ magnifice
viſionē reſtaurari vidi:⁊ ꝓprie qn̄ de ipo accipitur.℈.j.cū cī
bum.℞.caſtra.ʒ.ſ.macis.ʒ.ij.fiat oīum pul.ſubtil̃ ⁊ miſce.
℄ Sextū remediū eſt ut añ ꝯfirmationē ⁊ ꝯuerſionē eius in
ꝑnū bis in ſeptimana accipiat̃.ʒ.j.iere archigenis in auro
ra cuʒ.ʒ.j.aque decoc.granoꝝ feniculi calidum.⁊ tardetur
poſt ipſam cibus ſaltē horis quatuoꝛ.℄ Septimū remediū
uʒ eſt frequēs comeſtio rapaꝝ ⁊ naponū in cibis ⁊ ſeminis
eius uſus ut ſupra tactum eſt.℄ Octauū remediū ſunt pil.
iſte de qbus oi ſeptimana ſemel accipiat̃ vna poſt cenā per
duas hōs.℞.ſpērū iere ſimplicis.℈.j.aloes infuſi per tres
dies in ſuc.fenicli.ʒ.j.icorporent̃ ſil̃ ⁊ fiāt pil.ex oi.ʒ.vij.de
qbus ter in mēſe accipiat̃.ʒ.ſ.in aurora ſeruādo cañ.ſupe
ri⁹ poſitos de ſolutiuis.℄ Nonū remediū eſt uſus iere ſim-
plicis:de qua ſaltē oi mēſe cū aqua feniculi.ʒ.xiiij.obſuādo
cañ.ut ſupra ſcriptuʒ eſt ⁊ non timeas illam doſim:quia de
bilis eſt ualde.℄ Decimū remediū eſt frequēs uſus electua
rij minoris:de qua in potu cū aqua feniculi oi ſeptimana
ſemel accipi pōt.ʒ.ſ.uſqʒ ad.℈.ij.⁊ tardetur poſt eā cib⁹ ho-
ris ſex.℄ Undecimo loco ſūt alie ꝗtuoꝛ medicine locales:
quaꝝ aliq̄ applicari non debet niſi poſt euacuationes uleo
in anno fiēdas:que poſite fuerūt ſupius etiā poſt euacuatio
nes particulares que fieri debēt:ut imediate ante ſcriptum
eſt.℄ Prima itaqʒ medicina localis a ſapiētib⁹ laudata eſt
ut aliquotiēs in oculo ponat̃ gutta vna pinguedinis uel li
ꝗris qui diſſoluit̃ ſeu ſtillat̃ ab epate hirci aſſato ſꝫ doctrinā
que talis eſt:ꝙ ſani hirci accipiat̃ epar recēs:⁊ poſtꝗ ablutū
fuerit cōuenienter vulneret̃ plurib⁹ pforationib⁹:⁊ impleat̃
grānis pipis:⁊ fenicli:⁊ eufra.folijs ⁊ ponat̃ in ueru ad aſſan
dum lēto igne quouſqʒ ꝯuenienter coctū ſit.cū igit̃ coquitur

ſubſternat eidē caccola cnea ut colligat in ipſa humiditas: que diſtillat ſeu cadit ab ipſo. ⁊ de hac ocl's colliriçetur ut dictum eſt. ¶ Secūda medicina localis eſt: ut ſepe in oculo ponat lixiuium factū cū cinerib⁹ ſtipiti feniculi. ¶ Tertia medicina localis eſt: ut cū urina pueri nō polluti ſepe colliriçet oculus. ¶ Quarta medicina ⁊ ſpālis eſt ut accipiat ſucc⁹ feniculi in fine mēſis aplis ⁊ ponat in uaſe vitreo lōgo ⁊ ſtricti orificij: ⁊ pmittat ſub radijs ſolis qndeci dieb⁹ ut bn̄ deſiccet: ⁊ tūc accipiat leuiter: ita q̄ a fece nō cōturbet. ponat itaq; in alteꝝ uas: ⁊ ad quācūq; ℥.5. lib. ei⁹ im ponat .ʒ.j. ſubtiliſſimi pluerīs ligni al'. ⁊ iteꝝ alijs qndecim dieb⁹ ſub ſole dimittat. tunc igit accipias ipm ⁊ colet bis per pānū ſpiſſū ⁊ repōat i uas vitreū bn̄ obturatū ⁊ collirīçet ocl's in eo. ¶ Ult̄m medicamē qd̄ expti di ab auctoribus eſt iſtud. ℞.cineris capitis hirūdis cōbuſti.ʒ.ij.mellis electi.℥.iij.ſucci feniculi.℥.j.miſceant: ⁊ ponant in ampulla vitrea: ⁊ claudat orificiū ei⁹. Deide coquat i caldario pleno aque bulliētis quſq; vna medietas cadat: ⁊ altera remaneat: itaq; colliriçet oclus i māe tēpeſtiue: ⁊ paꝝ aū cenā: ⁊ qn̄ itur ad lectū ex eo guttā vnā in ocl's ponēdo: ex quo ⁊ alijs mihi utiliora iter alia viſa ſūt p vniuerſa uolumia collectis ſcdm oipotētis ſaluatoris clemētia ad optatū pducat. Amē.

Conſilium.61. De fiſtula in oculo.

SEncroſa dn̄a Blancha malipetro egrotat egritudine in angulo domeſtico oculi ſiniſtri: que ga rab di ab. A.3⁹ tertij. ⁊ eſt fiſtula in lachrymali illo. Cuius qdē ultimata ⁊ pfecta curatio fieri debet magis per cauteriū ex auro ul' ferro ul' calibe. Verūtn̄ q: fiſtula illa nō videt ēē antiq̄ multū ſicut patet ex narratiōe ſua. ideo ſatis ueriſimile eſt: aut q̄ in oſſe nō ſit corruptio: cuius oppoſitum credo eē: ſe uerū ſi que eſt ibi corruptio non eſt pfunda. imo leuis ⁊ ſupficialis multū. ⁊ ideo in ipſius cura videt incipiēdum eſſe a leuioribus prius q̄ ad cauterium tranſeam.

PRo cuius q̄dem leuis ⁊ tētatiue cure acqſitione rectificet regimē ex pte cibo꜡ ⁊ potuū pmo: deide purget caput ⁊ corpus eius. 3⁹ pcedendum eſt cū localib⁹ patiēti pticule applicādis: que hēant vim attrahēdi māꝫ ex pfūdo: ⁊ exiccādi eā: ⁊ cū ſua ſtipticitate cōfortādi locū ne ſit receptiuus mācrū in poſteꝝ. qd̄ qdē regimē videt mihi debē eē īfraſcriptū. ¶ Pro pmo igit abſtineat hec dn̄a a reb⁹ ualde euaporātib⁹: ⁊ cibis pīguib⁹: lacticinijs ⁊ legumib⁹: ⁊ fructib⁹ humidis. ¶ Silr abſtineat a reb⁹ acutis: ut ſūt cepe: alleum: bulb⁹: ſinapis: eruca: ⁊ ualde ſalſis ⁊ uarijs oib⁹. ¶ Adhuc etiā abſtineat ab oib⁹ que ſua caliditate ⁊ uaporabilitate caput replē ɔſueuerūt: ut ſunt arōtica oia fumoſa via ⁊ cito poſt cibū dormire: ⁊ forti exercitio: ⁊ reliq̄ de numero taliū. ¶ Pro 2⁹ vo pncipalr cūctur corpus ꝑus ⁊ argumēto ſumpto a cōplexione ⁊ habitudine ꝑus eſt corpus eūandum uliter. deide canonice pcedēdo trāſeūdum eē ad pticulē capitis euonē. uerū q: talia oia ſcribi facil⁹ calamo ⁊ vbo cōmēdari ptē q̄ operi. ideo apparet mihi cū partialib⁹ ⁊ repetitis euacuatōib⁹ facile ſupleri poſſe ul' tb⁹ euonib⁹. ¶ Igit ꝑus corp⁹ mioratiue euet cū his pill. ℞.pil. de iera maiori ſiue cōpoſita.ʒ.j.reformētur pille.vij.cū ſy. de calamēto ul' alio eidē pportionato: ⁊ exhibeant cū ſeptem ɔditionib⁹: que ſup oi farmaco exhiberi debent ſparſim colligēdis.4ª prīmi.cap 3⁹.⁊ x⁹ practice Haliabatis. ⁊ ab uſu communiter operantiū. ¶ Euacuatione minoratiua pmiſſa digeratur materia cum hoc digeſtiuo ⁊ ſatis leui. ℞.aque betonice.℥.iij.aque roſmarini.℥ ij.miſce. Dyaolibanum eſt medicina potens in exiccando materias: ⁊ proprie capitis ⁊ neruoru꜡. ¶ Digeſtiuum etiā cacius predicto poteſt eſſe hoc. ℞. ſyrupi de calamento.℥.j.oximellis compoſiti.℥.5.aque decoc.macis.℥.iij. Et ſi ti mere expātis caliditatē frāgant hec digeſtiua cū aliquo remittente coꝝ caliditatē ut aqua cicoree ⁊ ſimilib⁹: ⁊ accipiatur hoc digeſtiuū per ſeptimanā cōpletam. ¶ Et ſicpe quo aſſumit digeſtiuū uēter eſſet ſtipticus accipiat omni ſero aut alternatiue pilulam vnā alefanginā aut de aloe ablito paruū aū cenā. ¶ Digōne mācrū apparēte euacuet mā cū his pillis. ℞.pil. de ſarcocolla.ʒ.ij.cochiarū.ʒ.j.reformēt pille.vij.cum electuario ſucci roſarum ⁊ exhibeant ut ſupra. ¶ Factis eūonib⁹ iā pdictis oi mane bis colliriçetur ocl's cū collirio imediate īfraſcripto duas ul' tres guttas iponēdo. Poſt illud aūt iponat vna pecia hui⁹ ſequentis cōpōnis ſup āgulo domeſtico ocli: ⁊ liget firmiter ⁊ adherēter cū pluāceolo lachrymali āgulo ſuppoſito cū debita adherētia. ¶ Deſcriptio collirij pncialis eſt hec. ℞.antimonij tucie preparate aū.ʒ.j.ſarcocolle in lacte nutrice ſm doctrinā.ʒ.iij.licij: ſang.dra. ſpodij: dragāti torrefacti: ſcorie ferri pparate ſm artē.aū.℥.iij.aque rubee ſolatri ⁊ celidonie aū.℥.j.ex pluerib⁹ ſupraſcripta꜡ re꜡: fiat ſief cū ſucco rubee ⁊ exiccet. deide cū pdcis aqs fiat colliriū fricādo ſup cote. ¶ Deſcriptio empli ſupponēdi loco eſt talis. ℞.mumie boli ar. acatie. ſang.dra. thuris hypoqſtidos: maſticis aū.℥.iij.cupula꜡ glādiū: nucis cypſſi: galla꜡ pforatarū. aū. ℥.j.glutis piſciū: dragāti: gūmi ara.aū.℥.j.diſſoluatur glutē cū aceto nigro fortiſſimo ⁊ ceteris additis fiat empl'm ſolide ſubſtātie. Hec mihi viſa meliora pro nūc fuerūt. Amen.

Conſilium.62. De palpebra inuerſa.

PAtiens igit purget cum his pillulis p: ⁊ tardet cibū ꝑ ex hora ſex ⁊ ſumat mane. ℞.pillula꜡ aurearū.ʒ.ij.cochiarū.ʒ.j.fiāt.vj. ¶ Sequēti vo die ſumat hoc digeſtiuū per totā vnā ſeptimanā. ℞.ſyru.ro.℥.j.ſyr.acetoſi cōpo.℥.5.aque feniculi cicoree aū.℥.j.5.miſce. ¶ Poſt cōplemētū vo digeſtiui ſumat iterato pillulas ſupraſcriptas imediate: ⁊ poſtea oi qnto die ɔſulo ſibi ſumat vnā de ſupraſcriptis pillulis p duas horas poſt cenā. ¶ Sup carnoſitate vo palpebre iuerſe fiat linimētū pluries in die cū ſuc.apij ranini p.viij.dies: deide per alios.viij.dies madefiat loc⁹ leuiter cū aqua ſalis armoniaci: ⁊ ſemp poſt pmū ſuccū ⁊ aquā ultimā ſupponat cui ni addite hoc vnguētū. ℞.emplaſtrū de mucillagib⁹.℥.ij.alluminis crudi vitrioli cōbuſti aū.℥.j.diſſolue emplaſtrū cū vino antiq̄: ⁊ icorpent cū eo puluercs: ⁊ fiat vnguētū bn̄ glutinatum: de quo vngat palpebra ut dictum eſt. Amen.

Conſilium.63. De obtalmia a ſanguine mixto flegmati ſalſo.

OBtalmia huius gnoſe Dn̄e iudicio meo pēdet a mā cōmixta ut ſan. fleg. ſalſo. Neq; credo ipſam mām eē cōmixtā ex cho. ⁊ ſang. Et mouēt me ad illō plura motiua. ¶ pm̄ eſt lōgitudo huius obtalmie: que plixo tpe durauit. cholerica aūt obtalmia nō eēt tāte lōgitudis pp acuitatē mācri: cui⁹ pcedus p ſe nō trāſit.14.diē. ¶ 2m̄ vo motiuū eſt uehemens prurit⁹ cū mordicatiōe cōmixt⁹: qui ambo ſunt actius mācri ſalſe: ſicut pungitiuus dolor eſt accidens cholerice. ¶ 3m̄ vo motiuū eſt expāſio uel dilatatio hui⁹ mācri ad frōtē ⁊ ad faciē. cholerice autē mācri uehemētius exalāt: ⁊ cit⁹ euaneſcūt q̄ ſic ꝑmaneāt mēbris. ¶ 4m̄ vo motiuū eſt: q̄ pe hui⁹ materiei coicata eſt pectori: ⁊ facit ulcerationes in mamillis. mācri autē cholerice ꝑus euaporāt q̄ in ſaniē ɔuertant. Et plura alia motiua ad hāc intētionē ſi nō effugerem longitudinē. ¶ Neq; iterum credo: q̄ huius obtalmie longitudo pncipaliter pueniat ppter retētionem mēſtruo꜡: ppter impregnationem: quoniam frequenter videmus plixas obtalmias in viris ⁊ mulieribus non pregnantibus. ¶ Et adhuc iteꝝ:

qt cuꝫ mēſtrualis mā ſit mltiplicata ꝓpter lōgitudinē tpis impgnationis mirabile eſſet ꝙ ipſa nō feciſſet in oculo corruptionē magnā in vuea cornea uel ꝯiunctiua: aut ſaltem viſui magnū feciſſet nocumētum. qm̄ videmus obtalmias a quarta uſqꝫ ad ſeptimā diem qnqꝫ auferre viſionem.

Qualitercūqꝫ tñ ꝯtingat diſpōni ꝓuiderē gnque remedijs īfraſcriptis. Regimē vō per eloncs ꝛ digones ꝯueniēter non dubito eſſe cōueniēter adminiſtratū ſicut cōueniēter fieri potuit. Scio tñ in ea que de hoc regimine neceſſaria fuiſſent nō potuerunt eidē ꝯueniēter adminiſtrari ꝓpter impregnationē: propter quā hec egritudo difficilior eſt reddita ꝙ ſi nō fuiſſet pgnās lꝫ tñ hāc diſpoſitionē magis credā eē per cēntuā ꝙ per colligātiā matricis pncipaliter: ut ſupra pmiſſuꝫ eſt. Regimē per iſta quinque remedia ita adminiſtrarē ego ſi eſſem patiens. ¶ pm̄ itaqꝫ hoꝝ remedioꝝ eſt puluis iſte quo mane ꝛ ſero pulueriſet caput ei9 a pn9 cōmiſſure coronalis uſqꝫ ad finē ſagittal ipgendo de eo iter capillos uſqꝫ ad ꝙtitatē ſex gnoruꝫ ordei cum ſetula ſemp aſpgēdo pmū poſitū puluerē deponēdo qn̄ poni debet ſcḋs: ꝛ eſt ei9 deſcriptio tal. ℞. floꝝ nenufaris. ʒ.j. cortici citri. ʒ.j.ſ. viol. ro. añ. ʒ.ij. cāphore. g. iiij. ligni aloes. ʒ.j. fiat oium per ſe ꝓuluis ſubtilis ꝛ cōmiſceatur. ¶ Scḋuꝫ vō remediū ſpāle eſt linimētū hoc de quo magnū in obtalmijs ꝛ fluxib9 māterū ad oclos iuuamētum fuerit mai9 ꝙ in alijs fere remedijs oib9: ꝛ liniant ex eo frōs ꝛ tempa bis in die actu frido uel tepido. ℞. amili. ʒ.j.ſ. terreſigillate. ʒ.vj. tucie preparate. ʒ.ſ. ſief memite. ʒ.j. ro. ſpodij ſan. ru. acacie hypoquſtidos añ. ʒ.ij. gūmi arabici torrefacti ʒ.i. ſucci plātaginis ſucci ꝯſolide me. añ. ʒ.iij. fiat vnguētū in mortario plūbeo lōga ꝯtritione cuꝫ ſuo piſtello ꝛ ipo ꝙ utiliuꝫ eſt. ¶ Tertiū remediū ſpāle eſt remediuꝫ iſtud. ℞. ſief albi facti ex mucillagine dragagāti. ʒ.ij. ſarcocolle nutrite. ʒ.j. tucie pparate. ʒ.ſ. ſuc. ro. ʒ.ſ. aque viol. ʒ.j. colliriſentur oia ſup cote ꝛ de hoc ſaltē ſex vicib9 in die nālı colliriſetur oculus. ¶ Quartū ſpāle remediū huic diſpōni ꝯueniens eſt epithima hoc. ℞. aque ſolatri aque viol. añ. lib.ſ. papauer. albi. ʒ.ij. terant ſimul ultima ꝯtritione uſqueꝙ papauer fere diſſ in aqua: deinde pdictis addant iſti placrea. ℞. amili de ordeo. ʒ.iij. ſief memite. ʒ.ij. ſandarace. ʒ.ſ. cōquaſſentur oia ſimul ꝛ īfundat in ea pānus qui exp̄ſſus ſuperponaſ oculo fronti ꝛ tēporib9. ¶ 5m̄ vō ſpāle reme ꝛ ultimum eſt iſte puluis de quo bis in die nāli oculo iponaſ ad ꝙtitatē vni9 grani milij ꝛ per duas horas aut ſaltē per vnā in loco opaco teneatur oculus clauſus. deinde oculo imponanſ gutte due collirij ſupraſcripti. ita cōtinuet in opacōne pcedendo ꝛ non ſubito ſanabitur.

¶ De egritudinibus aurium ſequuntur conſilia.

Conſilium.64. De ulcere in aure cuꝫ exitu virulentie: cum ſonitu quodaꝫ ꝛ diminutione auditus.

HEc domina hēt ulcus in aure cum exitu virulentie ꝛ cū ſonitu quodā ꝛ diminutiōe audit9. vñ appet ꝙ hēt nocumētū diminutionis ꝛ corruptiōis in opatione ſenſus audit9: ꝓpter qḋ oportet ꝯſiderare magnuꝫ in ea eſſe periculum trāſitus in completā ſurditatem cui ſic prouideaſ. ¶ pmo igiſ abſtineat a ſuperflua ꝙtitate ciboꝝ ꝛ potuū grauātium ſtomachū ꝛ caueat comedē cibos de paſta lac ꝛ lacticinia oia ꝛ piſces clipos ꝛ ꝓpue tincas ꝛ anguillas. Et legumina oia ꝛ caules etiā dimittat ꝛ oia fercula brodialia in ſero maxime. Silr effugiat vinū dulce albū groſſuꝫ turbidū ꝛ ualde fumoſuꝫ ſꝫ bibat ipm cū aqua recēti cōmixtuꝫ iponēdo de ea quartaꝫ partem. Et caueat fortia exercitia ꝛ labores ſup cibo ꝛ effugiat ſemper caput tenere decliue.

De medicinalibus vō ſex ſibi ſunt neceſſaria. ¶ pmuꝫ eſt ꝙ ꝯſtāte virtute ꝛ reliquis fiat ſibi flobotomia ſuper manu dextra de uena cephalica que eſt inter policem ꝛ indicē a qua extrahantur ſanguinis. ʒ.iiij. uel quinque. ¶ Scḋm vō remediū eſt ꝙ vno mane in aurora comedat. ʒ.v. oxyturbit cū reubarbaro: poſt quā dormiat p horā ꝛ tardet comeſtionē poſt ei9 aſſumptionē p horas ad minus qnqꝫ aut. vj. ¶ Tertiū vō remediū eſt ꝙ faciat ſibi ſacculū vnū plenuꝫ de puluere radicuꝫ aſſari ꝛ ſit latitudis ſpāſe vniquaqꝫ ꝛ calefaciat ipm ſemp ſup vna tabula ligni de ladice aut cypſſo bñ calefcā ꝛ ſupponat aurē infirmā ſaltē per ꝙrtā ptē hore: aut per mediā horā calefaciēdo ipaꝫ cū ſe q̄ſcat per ꝙrtā ptē hore. ¶ Quartū pncipale remediū eſt ꝙ ī die nāli ꝙtuor vicib9 iponat in aure ſua de hoc medicamie duas uel tres guttas tepidas iacēdo ſup aure ꝯtria p. viij. ptē hore ꝛ ſemp mūdificādo aurē cū vna tēta facta de pāno lini ſubtili. ℞. olī de pice. ʒ.j. olī de coſto. ʒ.ſ. olī onfacini. ʒ.i.ſ. ellbori al. ʒ.j. armoniaci. ʒ.j.ſ. oppoponacis ſerapini. añ. ʒ.ſ. ligni aloes. ʒ.j. macis. ʒ.j. partes duas: pulueriſentur omnia pulueriſanda ꝛ terantur ſimul in mortario ultima contritione. ¶ Quintum remediuꝫ pncipale eſt ꝙ poſt aſſumptioneꝫ ſupraſcripte ꝯfectiōis hec oīa vno ſero paꝝ añ cenā accipiat vnā de īfraſcriptis pillis. 2m̄ vō ex eis accipiat per horaꝫ poſt cenā ꝯtinuādo hūc modū accipiēdi eas de 4o in quartum uſquequo ſanata erit. ℞. pillarū cochiarū. ʒ.ij. pil. arerū aurearū. ʒ.i. formenſ pil. vij. ex. ʒ. cum ſucco roſarū. ¶ 6m̄ ꝛ ultm̄ reme eſt ut poſtꝙ medicauerit aurē per. x. dies cum pdicto vnguēto: tunc alijs. x. diebus imponat auri quater in die nāli tres guttas de ſucco ciclaminis uel panis porcīni tepido: deinde reuertatur de ſucco ad vnguentum ꝛ ecōuerſo ſemp medicādo aurem ꝛ ſic ꝯtinuando uſquequo ſana erit. ad laudem dei oipotentis. Amen.

Conſiliuꝫ.65. De triplici mala diſpōne in aure: videlicet ¶ De nocumento diminutionis auditus. ¶ De ſonitu preter naturā in aure percepto. ¶ De exitu humiditatis corrupte ab aure.

HIc reuerēdus in ꝛ hriſto pater ꝛ generoſus vir de nobili ꝓgenie Barbaro ſicut nup accepi egrotat nocumēto auris triplici. ¶ Pimū qdeꝫ eſt nocumētū diminutiōis audit9. ¶ Scḋm eſt ſonit9 pter naturā in aure pcept9. ¶ Tertiū vō eſt fluxus uel exit9 humiditatis ab aure corrupte: ꝛ ex polatum eueniēs. ¶ Et hec qdē nocumēta lꝫ nō appareant excellētia: ſunt tñ uerēda multū: minanſ enī cōpletā ſurditatē ſubſecuturā ad ea. ¶ Ipſa quoqꝫ nocumēta pdicta inuicem ſunt depēdētia vnū a reliq̄ ſicut nūc deſcēdēdo appet. ¶ Neceſſe enī eſt oēm humiditatē pter naturā uel corruptā emanātē ab aure: aut eē ꝓpter nocumētū ꝓpriū auri: aut pp colligātiā. ¶ Si enīꝫ erit pp ꝓpriū nocumētū auris: aut nāſcitur corrupiſ in uenis ꝛ arterijs minutiſſimis ꝯtemuiente p pāniculū uehētē ꝯd anfractuoſuꝫ auris iteri9. Et hic qdē modus exiſtēdi exit9 humiditatis raro cōtingit ſimplex: ꝛ eſt humiditas ualde paucissima: a paruo enim mēbro nō pōt multa per ſe emanare humiditas: ꝛ cōphēdiſ hic mod9 p hec ſigna. ¶ Pimū eſt paucitas ſubtilitas humiditatis exeūtis ꝛ raritas exit9 ei9. ¶ Scḋm eſt ſenſatio mala cōplexiōis ca lide cū tinllatione pulſatione uel pruritu in ea. ¶ Scḋus modus deſcēſus humiditatis ab aure ꝛ frequēti9 eueniens eſt ab ulcerib9 fiētis in pāniculo iā pdicto que potuerūt ſubſequi ſolutionē ꝯtinuitatis factā a pūctura cā: ut ſpina acus ariſta ꝛ ꝯſilib9. aut ſubſecuta fuerūt ulcera iſta ad apāta chole rica pdicti pāniculi: ꝛ hec frequēter euenit. ¶ Et ueniſ i cognitiōe hoꝝ ulcerū p hec ſig. pm̄ ꝙ pceſſerūt colores ꝛ feb. ad q̄s ꝯſecuta fuit ſubita eruptio cū eductiōe māe ſanioſe virulēte fetide uel corrupte: ꝛ hec qdē māei corrupte emanatio frequēter mlto tpe pſeuerat: ita ꝙ. x. uel. xv. anni ſpatio vix bñ curaſ niſi a viro ſcia ꝛ ope bñ initio. ¶ Perducit aūt huiuſmodi māe pitia qnqꝫ ad nocumētū diminutiōis audit9.

aut q: ipſa oppilat vias tranſitus ſpūs aialis a cerebro ad organū audit᷒ pdictū. Aut q: pdicte humiditates mala cō plexione corrumpūt complexionē pāniculi auditiui. Aut q: ppter infuſionem pdicti pāniculi a mēbris illis ſpēs ſonorū non bñ recipiunt͛ in organo uel pāniculo iſto: neqȝ in medio itraneo audit᷒: ⁊ ppter hoc diminuit᷒ auditꝰ talr paciētes. ¶ Pōt etiā ab his ulceribꝰ gñari nocumentū corruptionis audit᷒. uapor eni uł fumus qui eleuat͛ ab humoribus pdictis receptꝰ in pāniculū iſtuȝ repitat ei varios motus ſm qñtitatē ſubtilitatē uł groſſitiē acuitatē pūctionē uel mordicationē in organo audit᷒ factaȝ ⁊ uaporibꝰ illis. ¶ Ex hoc fundamēto ɔcludit͛ itellectꝰ pluriū apparētiaꝝ: ſi eniȝ uapor iſte acutꝰ multꝰ fuerit ⁊ pars pāniculi iſtius motus ⁊ neruoꝝ uenientiuȝ ad ipm cerebro pcipiet auditiua potētia motū ſi milē pcuſſioni aeris armoꝝ uł aliarū reruȝ ualde ſonatiuarū. ⁊ hic motꝰ talis a ſapiētibꝰ tinnitus appellat͛. ¶ Si aūt talis uapor eſt multus ⁊ groſſus ⁊ aquee nāe pticipās fuerit ⁊ uehemēter agitat᷒ ſubito repñtat auditiue potentie motū aque fluētis. ¶ Q̄ si pdictos uapores ɔtingit uehemēti colliſiōe reuerberari ad pāniculū nō uehemēter infuſuȝ repitat͛ auditiue potētie motꝰ ɔſimilis colliſionis ⁊ reuerberatiōis aeris ad flatū uēti uehementer colliſi ad ſyluas uel parietes uel ad alia: ⁊ hec oīa a viris illuſtribꝰ nocumēta corruptiōis audit᷒ nominant͛: tales eni motus in medio intraneo pāniculis ⁊ neruis eū repitant ſeipſos ēe exterius in aere inuētos uł in medio extrinſeco in quo nequaq̄ ſunt. ¶ Ex qbus oibꝰ tanq̄ ex fundamēto ɔcludit͛ q̄ hec nocumēta tā diminutiōis q̄ corruptiōis in auditu ɔtingētia facile pducē pnt ad deſtructionē audit᷒ ſiue ppter maiorē corruptionē in mā cōplonali euenientē. ¶ Siue pp oppilones uel apata uel alias egritudies cōpōnales uł ſubſequētes. ¶ Siue pp magnificatā ſolonē ɔtinuitatis in pdictis partibꝰ: ſolutio enim ɔtinuitatis mēbrorum eſt maxima cā debilitatis mēbrorū: ut ſcba pmi cap de cāis debilitatis mēbroꝝ ⁊ pmo de accñti ⁊ morbo colligēdum. ¶ Siue ppter talia ulcera ɔtingat in auribꝰ multiplicari ſordities que phibeat receptionē ſpūs aialis in organo auditus: que etiā ſordities phibeat receptionē ſonoruȝ in organo auditus declarato. ¶ Aut contingat poſt talia ulcera remanere cicatrices magnas in organo audit᷒ ex quibus ipſum fiat non bene ſonorum. ¶ Jam autem declarare opȝ q̄ nocumēta pdicta audit᷒ ɔtingere pñt per colligantiā a medullari ſubſtātia cerebri cū pāniculis eius: ut patet in ſirſen uel carabito in litargia uel cōgelatiōe in ſubet apoplexia epilepſia ⁊ conſi.nilibus. ¶ Etiā ɔtingere pñt pdicta nocumēta per colligātiā organorum auditus a toto ut in febribꝰ ⁊ alijs ptibus ut ex. pectore pulmone ſtomacho ſplene renibꝰ matrice: ⁊ ſic de alijs. ¶ Quorum qdem nocumentorum inuentio habetur per conuenientia ſigna deducentia in cognitionē nocumentorū totius aut aliarum partium corporis. ſed q: hec non vident͛ multum ad ppoſitū facere iam reſecaui effugiens etiā lōgitudinē. Si qd autem de inferioribus mēbris frequētiꝰ eſt cauſa augendi nocumentū in auditu illud ſaluatur euidētiꝰ ⁊ frequētius a ſtomacho puenire q̄ ab alijs mēbris. Jn cuius qdem nocumenti cognitionem coicant auribꝰ ex parte ſtomachi puenit͛ per inuētionem ſignorū ſignificātiū nocumēta repletionis doloris tēſionis aut alterius nocumēti ſtomachi: qm terminus diſcretiuus hoꝝ nocumētoꝝ eſt ſenſibilis leſio in opationibus mēbri euenies a quo per colligantiaȝ leditur alterum. ¶ Jn ſūma igit͛ diſpō huiꝰ reuerendiſſimi pris dñi ꝓthonotarij barbaro reducit͛ ad nocumēta ſm ordinem declarata que fuerunt ulcera aut ſolones ɔtinuitatis in organo audit᷒ extitia. Jn cuius quidē curatiōis diſpōne. xii. mihi vident͛ neceſſaria obſuari ut nunc in poſterum ſequit͛.

Primo itaqȝ pcurrēdū eſt regimē ſex reꝝ non naliū abbreuiate: lȝ multū diffuſe oporteret extēdere calamū ſi tps adeſſet. Jtaqȝ vir iſte morā ɔtrahet in ciuitate domos ⁊ camera bñ calidis: ⁊ oino effugiat flatum uenti oriētalis ⁊ occidētalis magni: ⁊ effugiat ſtrepitꝰ oēs ⁊ fortes motꝰ ſonātium corpoꝝ aerē ipetuoſe collidētium: ⁊ caueat a cātu ⁊ ab approximatione ad cātus multuȝ excellētes: qm excellens ſenſibile corrumpit ſenſum: ſcdo de aia. ¶ Et caueat ab habitatiōe in locis hñtibꝰ teſtudinales reuolutiones: imo morari ⁊ diu ſtare in eis non eſt tutum. ¶ Et caueat a ſtrictura ueſtiū cōprimētiū pectꝰ uentrē inteſtina ⁊ hypocōdria: ⁊ oino caput eius ſit bene munitū in ſubſuſſulis doſſibus variorum pellibus vulpinis ⁊ agninis.

Jn cibis vo cuitet oīa mltū uaporoſa: ut brodialia piguia lacticinia fructus multos bletas ſpinachias portulacas ⁊ alias frigidas plātas. ¶ Caules vo ⁊ rape mētha feniculū petroſel. ſerpillum rutha ſaluia roſmarinus ⁊ reliquę ſiles calide plāte optime ſunt. ¶ Et radices calide paſtinache karote rāpūceoli ⁊ ſimiles ſunt males. ¶ Legumina vo dimittant͛ pter riſum ⁊ pānicum ⁊ far de ordeo ⁊ cicera rubea confracta. ¶ De carnibus laudant͛ vitulinę capreolinę caſtratinę ⁊ leporinę: ⁊ de pullis oibꝰ ⁊ ppue columbellis qui ſingulareȝ hñt ppꝛietatē in hoc caſu: ⁊ faſiani perdices ſtarne francolini meruli: ⁊ ſic de ſingulis minutis auibus. ¶ Fructus vo dimittant͛ oēs pter ficus ante cibum: ⁊ auellane torrefacte optime ſunt etiam ⁊ ppue poſt cibum ⁊ amigdale ⁊ fiſtici ⁊ nuces etiam non ſunt male. ¶ De ſeminibus . o feniculus aniſuȝ grana paradiſi cuminū ⁊ cardamomū omnia utilia ſūt ⁊ ppꝛie flos ⁊ ſemen origani mirabiliter laudata ſunt. ¶ Aceti autem uſus in condimentis laudandus eſt ⁊ ſuccus limonum ſalitorum. ¶ Agreſta vo et granata et citranguli non placent. ¶ Cinamomum autem ⁊ nux muſcu. galanga piper crocus. ꝛc. ⁊ omnia talia optima ſūt. ¶ Lac vo ⁊ lacticinia omnia ac paſtilles cibi omnino dimittant͛. ¶ Caſeo auteȝ uti poteſt non ualde frequēter ⁊ ppue frangibili ad ſalſedinē aliquantū declinante. ¶ Carnes vo ſalite macre ⁊ cū ſeminibꝰ ɔdite in laudatis ſunt bone. ¶ Cerebrū ſiue puētres cor epar renes ⁊ caude aialiū dimittant͛ ⁊ vniuerſaliter oēs neruoſe pāniculoſe ⁊ cutanee ptes dimitēde ſunt. ¶ Vino autem utat͛ albo ſubtili claro bene aromatico ⁊ mediocris ſaporis tēdēte tñ ad fumoſitatē magis q̄ ad aquoſitatē. Et ſi tpe aliquo cauſa eſtꝰ aut cōſuetudis oporteret ipm aque cōmiſceri: ſit aqua ciſterne aut altera aqua in qua diebus frigoris coquant͛ pauci flores origani: ⁊ in diebꝰ caloris coquat͛ ſimpliciter aqua ⁊ cōmiſceat͛ quarta pars eiꝰ cū tribus partibus vini: aut ſaltē tertia cum duabus.

De modo aūt exercitādi dicēdū q̄ oino quieſcat poſt cibū: imo alio tpe neqȝ video ſibi exercitiū ſaltē magnū fore ei utile. Exercitiū aūt peditatiuū paulatim ⁊ lōgo tpe factū ita ut ducat corpus ad augmētū ſuauis caliditatis eſt ei ɔueniēs. ¶ Loco in exercitij utat͛ frequēter fricationibꝰ pmo factis a genibꝰ uſqȝ ad pedes: deinde ab iguinibꝰ uſqȝ ad genua. ⁊ 3° a ſpatulis uſqȝ ad nates. ⁊ 4° loco ab adiutorijs uſqȝ ad manus. ¶ Et loco etiā exercitij pticularis ɔuenit ei frequēs pectinatio capitis cū ſetula uel pectine abſqȝ fricatione pānoꝝ: lȝ pāni calidi ieiuno ſtōcho capiti frequēter applicati ſūt ɔuenientes abſqȝ fricatiōe.

De ſōno aūt ita regat q̄ poſtq̄ cibatꝰ fuerit per horā vnā cū dimidia dormiat capite cōuenienter tecto: ut ſupra dictū eſt: ⁊ decēter eleuato nequaq̄ inclinato ante uel ad latera: ⁊ ſit eius dormitio pma ſup latere dextro pno: deinde ſup ſiniſtro facta. Et ſi patiet capitis grauitatem magnā: tunc caueat dormire poſt cibum niſi trāſactis horis tribꝰ. dormitio enim ſup repletione cito facta caput replet ⁊ reumatiſmos in eo facit: ſed reumata mota fluunt ad membra debilia: ſicut ad aures ⁊ ſimilia. quare ꝛc.

Circa modum vo aſſumptionis ciborum caueat cibuȝ aliquem accipere niſi uero ⁊ naturali appetitu incitante ad illud. corpora enim faſtidiata ⁊ non pura non ſunt cibanda prius q̄ materia digeratur replens.

¶ Scḋa ꝯcluſio. nullum cibum accipiat niſi cōuenienter bñ ꝛ ſubtiliter maſticatum: qui enim odit vitam ſuam cibū deglutire debet ſine maſticatione cōgrua. ¶ Tertia cōcluſio. cibaria multa numero ꝛ ſpecie diuerſa non ſunt in vnica cibatione accipienda: patet qꝛ ſm̄ diuerſitatem odoris coloris ꝛ saporis ciboꝝ variaſ ſubſtātia ꝛ q̄litas eorū ꝛ facultas ꝛ difficultas digēnis ipſoꝝ. ¶ Quarta ꝯcluſio. in nulla cibatione tēporis comeſtionis ꝓlixitas eſt fienda. hec ꝯcluſio eſt cōtra prelatoꝛ ꝛ ꝓbaſ ſic: qꝛ quando multū tpis in comeſtione expendiſ ꝑmus aſſumptus cibus aliq̄liter digeritur ꝛ cibus vltimo aſſumptus crudus exiſtens commiſcetur ei, ergo incrudabit primum. ¶ Quinta ꝯcluſio q̄ntitas ꝯueniēs aſſumēdi cibi eſt illa que excludit tenſionē grauitatem ꝛ dolorē ſtomachi: ꝙre ſemp accipiaſ cibus tante quantitatis quã nō grauetur ſtomachus. ¶ Sexta ꝯcluſio. ꝙ pot⁹ non accipiaſ multus in q̄ntitate cōtinua ne grauetur ab eo ſtomachus. ergo oīs pot⁹ melioꝛ eſt in q̄ntitate diſcreta fact⁹: hec ꝯcluſio eſt ꝯtra multos ingluuioſe bibētes ꝛ ꝓbaſ ſic: qꝛ melius amplexaſ ſtomachus ꝛ cum minori labore recipit vnā librā potus partiti in quatuoꝛ vel quinque vices q̄ ſemel accepti. ¶ Septima ꝯcluſio. moderata pot⁹ quātitas eſt oīs illa que excludit oēm fluctuationē rugitum vel gurgitationē in ſtomacho. patet qꝛ aliter non bñ digerunſ cibi ꝛ pot⁹: niſi qñ bene quieſcit in ſtomacho. ſed rugitus ꝛ fluctuatio ſunt motus inquietantes cibos ꝛ potus in ſtomacho. igitur ꝛc.

Pro mēſura igiſ ſexte rei non nãlis. ſ. accidētiū aīe: ꝯcēdū ꝙ oēs aīe paſſiões accidentia ꝓpter que fortis ꝛ ꝑſeuerās fit in ſpiritib⁹ ꝛ humorib⁹ agitatio euitari debet. talia enī accidētia ſunt ſic ſubitus ꝛ fortis timoꝛ ꝛ imoderatuꝫ gaudium ꝛ ſupfluus riſus. ira aut vehemēs iracundia: ꝓpter que oīa vehemēs fit motus ꝛ euaporatio ad cerebrum ꝛ oēs partes capitis. ¶ Similiter euitā paſſiones anime per quas a circumferentia ad centrum fortis fit mot⁹ in ſpiritibus ꝛ humoribus ꝛ mēbris cuſtodiẽ ſunt: ꝛ talia ſunt ſic ut āguſtia triſticia ſollicitudo cogitatio vel ꝯtemplatio ꝓfunda de rebus triſtantib⁹. hec eniꝫ oēs paſſiones exterminãt ꝛ mutãt corpus ab ea que eſt ſm̄ naturam conſiſtentia. tegni tertio.

Secundus vo ꝑncipalis canō de duodecī ſupra tactis obſuãdus ꝙ diligēter fiat ad uertētia ſi no ⁊umēdū audit⁹ ꝯtigeret ꝓpter ꝑntiā multi cerumiuis aut ſupfluitatē in aure intēdaſ ꝯuenienti mūdificationi eius. ¶ Et primo quidē cum pannis ſubtiliſſimis diligēter ꝛ ſepe reuolutis in aurem. ¶ Scḋo vo cum eiſdem ſepe madefactis in tepidā aquā mellis cum decoctione origani factā. ¶ 3° vo ꝛ meli⁹ cum aqua mellis ꝛ pulpe colloquintide facta. ¶ 4° vo cū auris mūdificatorio facto ex auro argento ere. i. auricalco: ſed ꝑmū ꝛ vltimū meliora ſunt alijs. ¶ 5° ſepe imponaſ auri liciniū factū de pãno ſubtili lineo intincto in melle ꝛ ſucco cepe madefacto: ꝛ hoc ſimul cuꝫ ſecundo ꝛ tertio remedio experta ſunt.

Tertius canō ꝑncipalis obſuãdus eſt ꝙ ſi nocumētuꝫ audit⁹ qḋ fuerit de ꝑdictis trib⁹ contingat: ꝓpter que remãſerit in organo audit⁹ que ſunt magne ꝛ ꝯfirmate hec diſpoſitio penitus erit incurabilis. ¶ Pro batur concluſio. quia per tales cicatrices organū auditus redditſ nō bene ſonorū. ¶ 2° qꝛ in loco cicatriçato nō pōt recipi ſufficiēs quãtitas ſpūs aialis neceſſarij ad operationē auditiuā: eo qꝛ locus cicatriçatus nō eſt poroſus. ¶ Et 3° itē qꝛ remedia que eēnt necīa ad extenuādā ꝛ ſubleuādā cicatricem nō pñt ꝯuenienter applicari tali pãniculo ꝓpter anfractuoſam reuolutionem ipſi⁹ epitis ſuper oſſe auris. ¶ Si aūt cōprehēderet vir in ſciētia peritus ꝛ remãſiſſent cicatrices tenues poſt ꝯſolidationeꝫ ulcerū in hoc tria ſunt mihi experta remedia. ¶ Primum eſt ꝙ in aure ꝑmūdificata a ſorde iſundaſ media guttula electi balſami tepidi. ¶ Scḋm eſt ꝛ expertuꝫ ut imponaſ in ea ſucco preſſi tepidus cum pauco puluere muſci. ¶ Tertium ꝙ auri ipōnaſ oleum amigdalaꝝ amaraꝝ bullitū per medietatē: hec enim tria etiā cuꝫ teſtionio auctoꝝ ſunt ꝓbatiſſima.

Quartus canō eſt ꝙ cura hui⁹ diſpōnis ꝺī ut iſte vir oī vere ꝛ autūno euacueſ per hunc modū: aliter ꝓceſſus eius nō ſelicitabiſ. Et qꝛ nunc inſtat autūni tpūs euacueſ cum iſtis inſtr̄is. ℞. pil. aurearū ꝛ de ſarcocolla. añ. ʒ. ſ. formenſ pil. vj. aut. vij. cū eluario ro. ꝛ accipianſ per. viij. horas poſt cenā ꝛ nō dormiat poſt eas niſi per horā ꝛ poſt. v. horas accipiat cyathū vaſ aque calide bñ çuccarate ꝛ elapſa hora vna comedat. ¶ Die imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. de calamēto. ℥. j. ſyru. cōpoſiti acetoſi. ℥. ſ. aque ſaluie betonice ꝛ lapulloꝝ. añ. ℥. j. miſce ꝛ calm accipiaſ in aurora ꝛ expectet poſt ipm per q̄tuoꝛ horas cōtinuādo ipm dieb⁹ octo. ¶ Nona vo die immediate ſequēti purgeſ cū iſtis pill'. ℞. pillarū de iera cōpoſita: pillarū cochiaꝝ ꝛ de ſarcocolla añ. ʒ. j. formenſ pille vj. cuꝫ eluario ro. ꝛ accipiaſ in aurora obſuans ꝯditionibus que dicte ſunt in ꝑcedētibus. ¶ Pro purgatione aduertis. ℞. agarici electi. ℥. j. ſ. reupōtica. ℥. ſ. penidiaꝝ çuccari añ. ℥. vj. aque ſaluie ꝛ origani vel decoctionis eorū. añ. ℥. iiij. çinçiberis electi. ǵ. viij. ſpicenardi. ǵ. v. ſalis gēme ǵ. ij. iſtundātur pulueres in ꝑdictis aqs per diē nãlē: deīde caleſiant ꝛ diligēter exꝑmanſ que colature accipiaſ in aurora calida obſuãdo ꝯditiones in ꝑdicto ſolutiuo autūnali dictas. ¶ Die vo ſequēti hoc minoratiuū accipiat hoc digeſtiuuꝫ qḋ ꝯtinuet. vij. vel. viij. dieb⁹ obſuãndo ea que ſcripta ſunt in digeſtiuo autūnali. ℞. ſyru. de biſantijs. ℥. ſ. ſyru. compoſiti acetoſi. ℥. j. aque feniculi apij ꝛ abſinthij. añ. ℥. j. miſce hoc totū calm ſic accipiat. ¶ Nono vo die ſequēti purgetur cū hoc. ℞. eluarij idi. ℥. j. ſ. iere galieni. ʒ. vj. accipiaſ cum aqua calida bene çuccarata. ¶ Et ſi habolaretur iera ꝓpter amaritudinē: tunc loco eius accipiat pillarū de iera cōpoſita. ʒ. ij. pillarum cochiarum. ʒ. j. formenſ pille cuꝫ electuario roſa. vj. vel. vij. ꝛ accipianſ in aurora obſuans cōditionibus que in de alijs pillulis dicte ſunt.

Quintus vo canon ꝑncipalis eſt ꝙ poſt iſtas ꝯditiones regulares utatſ pillulis nunc ſcribendis de qbus accipiat vnam parum ante cenā oī. v. vel. vj. die cū rugitu' tenſione ꝛ abolitione ſtomachi. Si autem nullum accidētiū hoꝝ haberet tunc accipiat vnaꝫ de iſtis pillis per duas horas poſt cenam die ſexta vel ſeptima ut dictum eſt. Sūt autē pille iſte. ℞. ſucci eupatorij ſucci ligritie añ. ʒ. j. ſalis indi. ℥. ſ. çinçiberis cinamomi gariofiloruꝫ cubebaꝝ florum roſmarini nucis muſ. añ. ℥. ſ. ligni aloes ʒ. j. aloes epati. electi. ℥. iiij. agarici hermodactyloꝝ añ. ℥. ij. pulpe collogntide. ℥. j. pulueriçenſ oīa ꝛ ſundanſ in lib. ſ. aque maiorane diligenter cōmiſcendo: ꝛ ita quater vel quinques fiet exiccādo eam: de iſta ergo maſſa fiant pille ex omni. ℥. vj. quarum uſus fiat ut dictum eſt. ꝛ poterit etiam de eis oī fine. xv. dieꝝ accipe. ℥. j. in mane obſeruādo ꝯditiones que ſcripte ſunt de alijs pillulis. In is enim pillulis eſt magnuꝫ ſecretum mūdificandi caput ꝛ omniuꝫ ſenſuum: inſtrumēta etiam confortando ea ſiue de interioribus ſiue de exterioribus ſenſibus intelligam.

Sextus canō ꝑncipalis eſt ut adminiſtreſ ei hoc aromatici. ℞. ligni al. maiorāe floꝝ roſmarini ſe. baſiliconis. añ. ℥. j. cubebarū granoꝝ padiſi florū ul' ſe. andacoche çinçiberis electi gaꝛ. añ. ʒ. ij. muſci ambꝛe añ. ǵ iij. roſa. cortic. citri añ. ʒ. j. origa. ℥. iiij. pulueriçenſ oīa per ſe ꝛ ligenſ in ſindone de gña retorta: ꝛ ſepiſſime odorenſ: hoc enī aromaticū apit oppilones cerebri etiam ꝓfundas ꝯfortat ipm ꝛ ex purgat mãe ab aurib⁹ oculis ꝛ palato.

Septimus canō ꝑncipalis eſt ut iſte vir ſaltem oī ſeptimana ter qñ uadit ad lectum pulueriçet totā caluariē capitis cū hoc puluē ſupaſpgēdo de ipſo q̄ntitatē octo granoꝝ frumēti ſemp qñ ponit pulucreꝫ ſcḋm cū ſcētia mūdificādo ꝑmū. hic eniꝫ puluis magnifice

ↄfortat cerebrū cōmiſſuras ꝛ poros capitis apiendo ꝛ mās ↄſumēdo. Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞.ſticados: origani: calamēti: pulegij: ſe.andacocbe: ariſtolo.rotūde: aſſari: maiorane añ.ʒ.iij. betonice: floꝝ bypicōis macis añ.ʒ.ij. puluerizētur oīa per ſe: deīde cōmiſceant: ꝛ ſit ei⁹ uſus ut iā dictū eſt.

Octauus canō pncipalis eſt: ut hic vir conet mās a capite diuertē iferi⁹ diſtrahēdo nunc cū fricationib⁹ ſupi⁹ tactis: nūc cū ablutionib⁹ pedū cū decoctione lauri maiorane ſaluie ꝛ ſiliuz: nūc vo adminiſtrādo apptionē emorroidaꝝ de qb⁹ ſi nā ſibi pūidiſſet ſūmū iuuamētū obtineret. ❡ Et ſi emorroides non ſunt naliter apte: tūc qnqz fricent cū folijs fici aut ↄſolide maioris aut pāno aſpo uel felle tauri. ❡ Si aūt nō obediūt emorroides apptioni: tūc ſaltē mās ad inferiora diuertant ꝛ cū hoc cliſteri accepto in mane per duas horas ante prādiū. ℞. aſſari origani arthanite pulegij calamēti betonice maiorane añ. ℳ. ſ. fol. malue ꝛ mercurialis añ. ℳ. ij. furfuris groſſi. ℥. iij. coquant oīa in trib⁹ pbialis aque uſqz ad ↄſumptionē medietatis: de hac igit aq cū ↄueniēti expſſione colata accipiatur lib.j. electi dyacaſtorei.ʒ.j. iere Gal.ʒ.ij. zuccari rubei: caſſie fiſtule añ.ʒ.ſ. olei de lilio ꝛ de ſiſamo añ.ʒ.j. miſce ꝛ accipiat hoc cliſtere ꝛ nō timeat: qꝛ nō eſt violentum ſed ſummo iuuamēto attrahit mās a capite ad inferiora.

Nonus canō eſt ut ſaltē ſemel in uere ꝗtū ad medietatē ei⁹ ꝛ in medietate autūni in loco ubi finis colli ↄiūgit cū ſpatulis applicet huic viro emplaſtruz ad ꝗtitatē palme man⁹ factū cū trib⁹ ptib⁹ ſtamule ſubtiliſſime trite cū quarta pte fermēti ſex ul' ſeptē dieꝝ cū modico aceti: hoc eniz emplaſtrū ibi p ꝗtuor horas retētū cū ſua rubificatiōe ꝛ potēti caliditate leuiter ueſicātia cutis mās attrahit a capite quātūcunqz pfundas. Nō miret aliqs qꝛ ſi circa viꝝ iſtū nō fiet diligētia curationis expectat in eo cōpleta ſurditas: ut in pmo cap̄ demonſtratum eſt.

Decimus canō iteꝝ ꝑtermitti nō debet p mās a pfundo auris ab eē trahēda ꝛ ↄſumēda ꝛ in uaporē ↄuertēda ſm hūc modū: accipiat eni tabula de cupreſſo bñ polita ꝛ uehemēter calefiat añ cenā ꝛ añ prādiū ꝛ iteꝝ qn uadit ad lectū: ꝛ tūc ſupponat aurē ſuā cū tolerantia iſtius caliditatis uſqz ad mediā horam auri magis leſe applicādo ipſam aut utriqz pmutatiz de vna ad aliā aurē. ❡ Et ſi uolueris hoc remediū efficacius facē tūc ℞. floruz origani.ʒ.iiij. pulpe collognīde.ʒ.j. ↄcidant minutiz ꝛ ponant in ſacculo: q ſacculus bñ calidus ſupponat tabule pdicte ꝛ ſupponat auris ſacculo pdicto: ita ut utriuſqz virtutem ꝛ iuuamētum accipiat auris tam ſacculi ꝙ tabule.

Undecimus canon pncipalis eſt ut auri imponat mane in aurora ꝛ ſemel in nonis ꝛ 3° per mediā horā añ cenā: ꝛ quarto per duas horas poſt cenā vna gutta olei de pice ſublimati diligenter tepidi poſiti ꝛ non ualde calidi premedicando aurem eo modo quo in ſecundo can. principali ſupius eſt declaratum.

Duodecimus hoc ultim⁹ canō eſt ut aliqs nō ↄueniēter ualētib⁹ imponatur auri hoc cōpoſitū: qd mirabili iuuamēto ↄferre vidi ſurditati: ꝛ adhuc forti: ꝛ hoc remediū iuētionis mee paucis viris colcaui in dieb⁹ meis. Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. origani pulpe collognīde floꝝ ſerpilli ꝛ maiorane añ.ʒ.j. muſci electi qd tibapiriū noīat. ℈.j. ambre oriētalis. ℈.j. cubebaꝝ laudani macis ſtoracis calamite añ.ʒ.ſ. olei amigdalaꝝ amaraꝝ olei lilioꝝ alboꝝ añ. lib.ſ. puluerizent oīa per ſe ꝛ diligēter ↄquaſſata ponant in ampulla ſtricti orificij cū pdictis oleis. iſta igit ampulla cū argilla uel paſta diligēter clauſa diligēter ſuſpēdat in caldario aque per vnā horā magnifice bulliētis. deīde accipiat ampulla iſta ab igne ꝛ pmittat refrigerari. De hoc igit oleo actu tepido ꝗter in die medicet auris ut pdictū eſt in XI° pcedēti can. videbis eniz potētia dei mirabilr opante in ſeruis ſuis: qd feliciter ↄcedat ſummus ille hierarcha nazarenus qui ſanat oēs lā-

guores. Ad laudes eius ſemp imortales. ❡ Accipe igit reuerēdiſſime in Chrō pr̄ mihi ſūma caritatē coniuncte Hermolae pthonotarie de celeberrima pgenie Barbaro que tibi nō leui labore cōpoſui ſalubria remedia in tui ſubſidiū ꝛ grās age altiſſimo ipm pro me orādo ꝛ pro uenerabili in Chriſto pr̄e dño pthonotario de Monte: qui vires ſuas ad hec efficiēdū totiens: ꝛ tā ſedula caritate iterpoſuit ꝙ manifeſtari illō tibi mihi eēt difficillimū. Age igit feliciter ut ſpo

Cōſiliuz.66.

De triplici mala diſpōne: videlicet. ❡ De mala cōplexiōe frigida ꝛ humida cerebri gñatiua multoꝝ flegmatum per indigeſtionē. ❡ De nocumēto ablationis ꝛ partim diminutionis ꝛ corruptionis auditus. ❡ De ↄfirmata cecitate in vno oculo ꝛ nocumento diminutionis ꝛ corruptionis viſionis in altero. ❡ Diuiditur autem conſilium in duas ſummas.

❡ Sūma pma diſpōnes dictas per cās ꝛ ſigna inueſtigata.

Manſuetiſſima hūanitas ampliſſimaqz pietas ꝗs multū florē video in reuerende religionis viro dño Galeſio epo ꝛc. ſatis anguſtioſe mouerūt m̄ētē meā ꝑpterea qꝛ video ipm diuerſis egritudinibus ꝛ accītib⁹ incōuenientēr moleſtatū. ſed ꝛ tū uenerādus pr̄ hic terreri nō debet: imo animoſior fieri ad expugnādū labores corporeos ꝛ aīales ſic eniz gñoſos animos labor nutrit: ꝛ extimādum eſt abſqz dubio aliq talia nocumēta in meliorē ptē ſalutis aīe ſue a ſūmo oiuz ↄditore fuiſſe collata. Nunꝙ enim bella homis: nunꝙ diſcrimina deſunt: ſic ꝑpter hoc pſalmigraphiſta dauid pſal'. xxxi° ſcripſit. Multa flagella peccatoꝝ: ſed ſperātes in dño miſericordia circūdabit. ꝑpter que ꝛ ego ſpo ſatis in dño: rogito ꝛ exoro miſericordiā ſuā ut apiat mihi viam ſubueniēdi lāguorib⁹ eius. ❡ Sunt aūt huius uenerādi pr̄is diſpōnes tres pncipales oīa alia accītia cōprehendētes. ❡ Et pma qdē eſt mala cōplexio frigida ꝛ humida maliſ cerebri multoꝝ flegmatum gñatiua ꝛ ↄgregatiua per viā indigeſtionis. ❡ 2ª pncipalis eius diſpō eſt nocumentum ablationis ꝛ ptim diminutionis ꝛ corruptionis auditus. ❡ 3ª vo nocumētum eſt ↄfirmata cecitas in vno oculo ꝛ nocumētuz diminutionis ꝛ corruptionis in opatione viſiua alterius oculi. ❡ Et pma qdē ſua diſpō eſt pn̄m ſuorum accītiuz ꝛ ꝙ pluriū alioꝝ pncipaliū ꝛ euenire potētiū. ꝑpter eniz malā cōplexionē frigidā ꝛ humidā corpori augmētant ſupfluitates in anteriori ꝛ medio uētriculo cerebri que per ptē deſcēdunt ad gnitum par neruoꝝ que fecerunt ibi oppilationē in tota ſubſtātia nerui deferētis aut deferre habētis ſpūm aīalē ad pāniculum tenniſſimuz coopientem os aſamac. i. petroſi. ꝛ anfractuoſi ſupficiē ↄcauā: qui ſz rei ueritatē cū annulis eidē cōmixtis a qbus trahit originē eſt organum audit⁹. cum igit auditiua potētia nō poſſit exire in opationē ſuā niſi ſm ꝙ mouet ab obiecto: ꝛ obiectum quātūcūqz excellēter ſonās exterius eius ſpēs ſufficienter diffundit per mediū ↄtineum: qd eſt aer exterior uel in ↄcauo auris extis. Et adhuc ſuppoſito ꝙ ſpēs corpoꝝ ſonātiuz recipentur in mediuz: qd eſt aer intraneus in poris pdicti pāniculi ꝛ neruoꝝ eius inuētus ꝛ genus. videlicet cuz per talia agētia potētia auditiua nō poſſit opari ſufficiēter ſine inſtrō pꝛiali qd eſt ſpūs aīalis pdictus pꝛialiter iā modificatus in aure ſeqtur ꝙ erit impoſſibile auditionem fieri: ꝛ hec eſt vna ꝛ pncipaliſſima cā ſurditatis hui⁹ viri. ❡ Hec aūt ſurditas a ſpeculatorib⁹ diuiſa eſt duplr. Aut eniz a nā i. a gñatione ↄcta: aut a tpe. Si autē fuerit a nā aut ꝑuenit ab oppilatione māli neruoꝝ ꝛ pāniculi pdictoꝝ: aut ꝑuenit ab apoſtemate ipſoꝝ: aut ↄtingit ꝑpter multitudinē ſordis uel ſaniei: aut accidit hoc ꝑpter ſoliditatē oſſis anfractuoſi: que ↄcta eſt a gñatione qſi mōſtruoſe: ita ꝙ os illud nō fuerit ↄcauū a vtute generatiua pductū: ꝛ ſi ita fuerit hec ſpēs ſurditatis oīno eſt icurabilis. Et tales hoīes ſunt qui ſurdi

expm̄ inderum bernardino & nobile nouo q̄ conualit

a natiuitate plurimū ſunt ſtulti:ut ſcripſit pħs ꝑ de ſenſu.
¶ Si aūt oppilatio fuerit in ṗdictis locis ꝓhibēs delatio-
nē aialis ſpūs a cerebro ad organū audit⁹:aut hec oppila-
tio nō ptrāſit multū tp̄a:ita ut ↄfirmata fuerit.aut ecōuerſo
ſi ꝑ mō tunc erit adhuc curabilis:lʒ cū difficultate:tales au
tē infantes cognoſci pñt.qꝛ cātus ꝛ uociferationes auri fre
quēter approximatos nō pcipidt niſi paꝝ. Et cū fuerint ex-
cellētes motus taliū aut pluriū ſepe curari pñt qū creſcūt in
etate ꝓuectiori rōne caloris minorātis humiditatē: ꝛ ali-
qū curant̄ bñficio ſapiētis viri ↄitis regimē nutriētuʒ ad
calidum ꝛ ſiccū:ꝛ ſubtiliatione humoꝝ ꝛ diuertēns mās cū
rubificātibus attrahētib⁹ mās ad extra ꝛ cū his que ponū-
tur aurib⁹ appropatis ad apiendū ꝛ exiccādum mediocri-
ter de qbus inferius deſcriptiones utiles appebunt. ¶ Si
aūt talis ſurditas ſit a gñatione uel natiuitate ↄcta lōgum
tp̄s habuerit minime curari poterit.arguit eniʒ debilitatē
mēbroꝝ ꝛ diſpōnē firmā:ꝛ hec eſt ſnia oīum auctoꝝ:ut colli-
git̄ 4° quarti.ꝛ 2° ↄtinentis.ꝑ capꝫ in q̄ pluribus paſſibus
ꝛ pluries alibi. ¶ Si aūt ſurditas a tp̄e ꝓuenerit nō ualde
ↄfirmata ita q̄ nō trāſierit vni⁹ anni:aut duoꝝ ſpatiū:ꝛ tūc
curari poterit tñ tāto facilius quāto minus longa fuerit:ꝛ
ecōuerſo:tāto difficilius quāto antiquior fuerit hec ſurditas.
Nō enim eſt impoſſibile in viro bñ regulabili ꝛ a medico
ſcīa ꝛ expientia trito aliquā antiquā ſurditatē poſſe curari:
ut patuit in fratre Thoma anglico qui ſurditatē habuerat
plurib⁹ q̄.xii.annis:ꝛ fuit pfecte curatus.ꝛ adhuc in ſani-
tate viget:dūmodo cōpoſui hec dicta. ¶ Et ſi illuſtriū ſnie
in ↄtrium appeant dicēdum q̄ ipſi locuti fuerūt de his que
ſm plurimū ↄtingunt ꝛ nō eſt necīuʒ nunq̄ʒ credē poſſe cō
tigē oppoſitū ei⁹:qḋ a ſapiētib⁹ ſcribit̄ ꝓpter diuerſitatē cli-
mati regionū ꝛ locoꝝ:ꝛ ꝓpter diuerſitates cōplexionū regi
minis hoīum ꝛ alioꝝ pticulariū que fere inumerabilia ſūt.
Et hec eſt illa ſpēs ſurditatis quā Auicēna uocat tarax na
tiuā:lʒ tarax poſſit importare etiā ſurditatē a tp̄e ↄctaʒ con
tra diſtinctā gnatiei que importat nocumētuʒ diminutiōis
opationis auditus. ¶ Propter qḋ Auic⁹ 4° terti.quatuor
declarat terminos nocumētuʒ in auditu ꝓuenieus impor
tātes.ſ.ablationis:ꝛ eſt tarax uel ſurditas natiua uel a tp̄e
ↄcta. ¶ Et nocumētum diminutionis qḋ gnatiē noiatur.ſ.
q̄ nō poſſint ſoni uel uoces audiri niſi a ꝓpinquo:ꝛ adhuc
q̄litercūq̄ʒ audiant̄ cū difficultate ab audiēte audiunt̄:ita
ut uoces ꝛ ſmones nō uere ꝛ diſtincte ab auditu pcipiunt̄
ꝛ hoc nocumētuʒ ibidē grauedo auditus noiatur. ¶ 3ᵐ vō
nocumētuʒ auditus eſt alterationis qḋ uocat̄ corruptio.ꝓ
pter qḋ audiēs pcipit ſtrepitus uel ſonos in aure quales ꝛ
q̄ꝛ nō ſunt ibi:ꝓpter qḋ merito nō eſt alteratio in auditu
uel corruptio:qꝛ audit⁹ in forma ſua uel in eſſentia ſua trāſ-
mutatus ꝛ corruptus eſt. Modus aūt intelligēdi tale nocu
mētuʒ eſt ut qꝛ frequēter a toto corpore patiēte uelut in fe-
bribus:aut ab aliqua pticula iſeriori:uelut a mirace in qua
humores uel ſpmata corrupta ueniunt̄ ꝛ eleuant̄ uapo-
res uel uētoſitates a renib⁹ epate ſplene ſtomacho uel ↄca-
uo pectoris ad ip̄m caput:aut illi uapores uel uentoſitates
in ipſo capite ꝓpter debilitatē innati caloris aut ſpēm ma
le cōplexionis euſdē gñant̄ in uenis ꝛ arterijs:aut in uen-
triculis uel meatib⁹ cerebri gñantur uapores ꝛ uētoſitates
que deferunt̄ per neruos gnti paris ad pāniculū coopien-
tem os auris iterius:huiuſmodi ergo uapores immiſcent̄
aeri geto extra in pāniculo dicto ꝛ immiſcent̄ etiam ſpiri-
tui animali alterātes ſpirituʒ ꝛ mobilitātes aerē predictum
uelut inundare faciētes:cū ergo in iſtis uaporibus fuerit
facta impulſio ſtrepitus uel ſoni ex magna colliſione uel agi
tatione in ſpiritibus ꝛ pāniculo dicto facta a ṗdictis uapo
ribus repntant̄ potētie auditiue ſtrepitus tales:ſic aīa pci-
pit illos ſtrepitus uel ſonos ac ſi exterius ꝓuenirent:ꝛ hoc
eſt formale corrupte auditionis ſi bene cōſideras.

Ex iſto fundamēto pōt appere ſolutio ad plura ꝓ
blemata. ¶ Primuʒ q̄re corrupta auditio
aliqñ appet ꝛ aliqñ nō. Pōt enim q̄nq̄ʒ corrūpi audit⁹ per
colligātiā totius ad ptes inferiores:nō eſt aūt necīum in fe-
riores ptes delegare ſemp uapores uel uētoſitates ad ſupe-
riora ſufficienter pmutātes potētiā auditiuā. Et iteꝝ dato
q̄ ſemp aliqs uapor uel uētoſitas in capite ↄgregata inue-
niat̄:nō oīs tñ quātitas eſt ſufficiēs ad alterādū organa au-
ditus ꝛ inſtrā ad corruptionē. ¶ Et adhuc ſubtilius ſi in
organo auditus repiret̄ multitudo uapoꝝ:nō tñ illi ſuffice
rent ſemp corrumpe audituʒ niſi ex pcuſſione uel colliſio-
ne uehemēti ipſoꝝ. ¶ Et ex hoc fundamēto ſeqtur 2° ſ.al-
terius queſiti.ſ.q̄re in ſtatu febriū plurium appet nocumē-
tū corruptionis in auditu:patet qꝛ tali tp̄e plurimū uapor
eſt maioris quātitatis ꝛ uelocioris mot⁹. ¶ De 3° q̄re q̄nq̄ʒ
nocumētuʒ corruptionis auditus eſt ↄtinuū:ſit eniʒ ita q̄
nocumētuʒ eſt per eſſentiā in ptibus cerebri ꝛ neruoꝝ ṗdi-
ctoꝝ. ¶ Seqtur 4° q̄re qbuſdā appet corrupte audiētibus
pcipere ſemp decurſus aq̄ruꝫ:eſt enim qꝛ uapor ille eſt hu-
midus ꝛ fluxibilis:aut uehementer colligunt̄ humiditates
ad neruum ad pāniculū ꝛ ad oſſa ṗdicta. ¶ De 5° q̄re qbuſ
dā appet ↄtinue pcipe ſibiliū:patet:qꝛ uapor ille eſt ſubtilis
ꝛ uehemēter motus. ¶ De 6° q̄re ↄtinue ſemp appent ſtre-
pitus ṗdicti auditui repntati:hoc enim ↄtingit in hñtibus
corruptionē auditus ꝓuenietē ab eſſentiali nocumēto ip-
ſius cerebri:que eſt mala cōplexio ipſius frigida ꝛ humida
mālis:aut uehemēs colliſio in humorib⁹ ꝛ ſpiritib⁹ cerebri
ꝛ uaporib⁹ inuētis ibidem. ¶ De 7° q̄re qbuſdā hoīum re
pntant̄ ſonitus in aurib⁹ armonia bubaꝝ ꝛ alioꝝ inſtroꝝ:
ꝓpter eniʒ hoīes exñtes in locis lōgo tp̄e ubi pſeuerāt tales
ſoni ꝛ armonie ↄtingit q̄ ſpēs ſonoꝝ imp̄munt̄ ꝛ reſeruan
tur in mediuʒ intraneū auris ꝛ mouent̄ tñ ſpūs ꝛ organa.
ꝛ ipſa mota mouēt potētiā cui videt̄ pcipe ſonitus illos in
exteriori aere q tñ nequaq̄ʒ ſunt ibi. ¶ Et ex hoc fundamē
to ſeqtur correlarie itelligi poſſe difficultatē curationis ha-
ruʒ corruptionū audit⁹. Plurib⁹ eniʒ hoīum in tota ſua vi-
ta pmāſit ſibiluʒ ſonit⁹ aut alr ſtrepit⁹ ꝛ hi ſunt viri in quo-
rū cerebro uel organo audit⁹ inuenit̄ eſſentialr nocumen-
tum aliqḋ de numero ṗdictoꝝ. ¶ Et appet 8° ualde facile
intelligi:ꝓpter qḋ alique ſpēs corruptionis auditus facilr
curant̄.hoc eniʒ ↄtingit qꝛ nocumētuʒ in cerebro:lʒ ſit per
eſſentiā:eſt tñ paꝝ.aut lʒ ſit per colligātiam ab īfrigidātib⁹
ptibus:vir tñ in ſcīa ꝛ ope bñ doctus cām efficientem ꝛ mā
lem nocumēti in mēbris mādātibus ↄuenieter digerendo
ꝛ euacuādo facile pducit hoīes ad ſanitatē ut mihi frequē-
tiſſime uerificatum ↄtingere vidi. ¶ Ex qbus oībus bene
ↄſideratis pñt elici ſigna hoꝝ nocumentoꝝ auditus: quoꝝ
tamen particularem notitiam videbis inferius ubi erit ſer
mo de cura harum diſpoſitionum.

Secūdo vō pñcipale nocumētū in hoc viro iuētuʒ
eſt mala cōplexio frigida ꝛ humida ꝛ cere
bri ꝛ totius capitis eius cū abūdātia mārum flegmaticaꝝ
que mucillaginoſe ſūt a diio ꝛ aquoſe ꝛ a diio vitree: hui⁹
enim cōplexionis cerebri ſigna pñt faciliter videri. ¶ Ta-
ctu enim ptes capitis frigide ꝛ remiſſe calide pcipiunt̄ eſt
etiā ſubſtātia membroꝝ mollis ꝛ facile cedens cōprimenti.
¶ Et hoc qdē appet ex expertē mutato:plurimas eniʒ emit-
tit ſupfluitates ſputādo ꝛ excreādo mucillaginoſas ꝛ aquo-
ſas:per vniuerſas vō fere ptes effuſionū capitis per oculos
per nares per palatum ꝛ per aures. ¶ 3° iterum cognoſci
pōt qꝛ pili eius ſunt molles plani ꝛ nō criſpi ꝛ velociter ca-
nitiem iciderunt ꝛ color in albedinem ꝛ palliditatem incli-
natus ꝛ uenaꝝ paucitas extēſionis ꝛ iuuat̄ a calidis ꝛ no-
cet̄ a frigidis:qꝛ diſcraſia eſt multum eleuata ꝛ ſomnolētus
eſt ꝛ capitis grauitatem ꝛ lenitatem hñs. ¶ Adhuc etiam
in opationibus vīrtutum ſenſitiuaꝝ ſenſu exteriori declaratū
eſt nocumētum diminutionis ꝛ corruptionis aut ablatio
nis in ſenſu auditus ꝛ viſus ꝛ olfatus etiā notabilr nocit⁹
ē. ¶ Silr etiā in hac mala cerebri diſpōne demōſtrari pōt
ex nocumētis in opationib⁹ ſenſuuʒ interioꝝ:opatio eniʒ

ſantaſie imaginatiue ⁊ cogitatiue ⁊ potētie memoratiue no tabiliter ſunt leſe: qḋ melius eſt ſub nube ptrāſire: ꝙ̄ amplius extēdere. hoc de nocumento ſecundo huius viri.

Tertiū vero ſpāle nocumētū eſt in ſenſu viſus. q̄ḋ āmō qḋ nocumētū lꝫ poſſit pluribus ⁊ diuerſis ꝯtingere cauſis: ſpāliter tñ reduci pōt ad triplex nocumētū. ſ. diminutionis corruptionis ⁊ deſtructionis: quorū tñ lꝫ plurime poſſint aſſignari cāe cuiuſlibet tñ nocumētū ꝯtingē pōt. ¶ Aut ꝓpter leſionē in tunicis oculi. ¶ 2° ꝓpter leſionē uł pmutationē in humoribus. ¶ 3° ꝓpter alterationē in ſpiritibus aut in his ſil. ⁊ qḋlibet triū p̄dictorū nocumētorū videlicet diminutionis corruptionis ⁊ ablationis pōt eē egritudo per ſe oculo ꝓueniēs. ¶ Nocumēta itaqꝫ per colligantiā in viſu reꝑta ꝯtingē pñt aut a cōplexiōe mala calida totius corporis: ſicut patet in febribus. Aut ꝓpter tātā caliditatē magnā fit reſolō in humoribus ſpiritibus ⁊ tunicis oculorū: ut ſepe ꝯtigit verificari in declinatione febriū acutarū. Aut idē ꝯtingē pōt in febribus a multa mā pēdētibus que euaporat caput replēdo vias trāſitus ſpūs aialis a cerebro ad oculū eſt cā diminutionis viſus ⁊ qñqꝫ cecitatis cū fuerit multiplicata potēter. Et etiā p̄dicti vapores ſpūi viſibili cōmixti pñt eē cā corruptionis viſus. cū enī vapor ille ſpūi viſibili cōmixtus eſt immutat organū immutatione ſui. Et ſi fuerit vaporoſitati motus videt potētie viſiue pcipe motū exterius: qui tñ nō reperit ibi. eo qꝛ vapor iſte ſpūi viſibili ⁊ aeri intraneo cōmixtus facit potētiā viſiuā errādo iudicare res moueri circulariter in medio exteriori: qḋ tñ nō ꝯtigit reperiri ibi. ¶ Et ex hoc fundamēto appet ꝙ nō ſolū per colligantiā totius ad oculū: imo ꝓpter colligantiā ptialē ut a mēbris renibus epate ſplene ſtomacho pectore pulmone ꝓpter euaporationē a p̄dictis mēbris eleuatā ⁊ ſpūi viſibili ⁊ intraneo aeri cōmixtū lꝫ. lꝫ viſio. ¶ Et ex hoc fundamēto iterū ꝯcluditur ꝙ ſilr a cerebro vētriculis ⁊ panniculis eius pōt fieri nocumētū in viſu ut ſi oppilent vie trāſitus ſpūs aialis qui ꝯ trāſire ad criſtalloidē ita ut nihil trāſeat de illo ad oculū ſubita fiet cecitas: qḋ ꝯtigit in notabili q̄dā dña de ciuitate Monache famoſe urbe alamanie cui ſubita cecitas ꝓuenit ex oppilatione iā dicta: ⁊ tñ pfecte ſanata fuit per ea que in ꝯſilio altero ſm hac mā a me ſibi ꝯſcripta fuerunt. anno dñi. 1422.

¶ Silr etiā pōt accidē nocumētū diminutionis in viſu ex oppilatione nō cōpleta in ꝑncipio neruorū opticorū aut in medietate ipſorū aut in ultima pte ipſorū ad oculū terminata ⁊ ideo oēs ſpēs ipſorū nocumētorū viſus per colligantiā a ſapientibus noīate ſūt. Solē enī egritudines per eēntiā oculi euenientes ſūt que cadūt aut in tunicis aut in humoribus aut in ſpū viſibili qui iā eſt a tēperamēto criſtalloidis mūdificatus. Pōt aūt nocumētū in tunicis multiplr ꝯtigere. ¶ Primo q̄dē ex pte diſcōtinuatiōis nocumētū nō per ſe ⁊ imediate neceſſario facit ad leſionē viſus cū neqꝫ per ipſas deferantur ſpēs viſibiliū ad criſtalloidē neqꝫ fit per tunicam corneā cū ſpēs per iſtā nō recipiant neqꝫ etiā deferant velut fit per pupillā: ⁊ ſilr etiā fit per araneā: hec enī tunica per ſe ⁊ imediate nō facit ad viſionē pficiēdā ⁊ impficiēdā: ſic nec alie res tunice poſteriores: ſic retina ſecūdina ⁊ ſcliroticalis cū faciāt magis ad ſuſtētādū oculū deferēdo ei nutrimētum ⁊ conſeruandū criſtalloidem: ⁊ ſic de aliis. ¶ Propter aūt nocumētum in cornea cōtingēs in aliq̄ de numero q̄tuor corticū eius pōt accidē nocumētū ablationis viſus: ut ſi totalr obſcura fiat uel oppilata: ita ut ſpēs viſibiliū deferri non poſſent. aut ꝯtingat ut ſit ita exiccata uel īfrigidata ut ſpēs non poſſit recipe viſibiliū neqꝫ deferre eas ad pupillā: patet ꝙ hō cecus erit. Et ſi ꝯtingat in aliq̄ corticum eius fieri maculā uł pūctū rubeum uel veſtigiū cicatricis. ¶ Silr etiā accidit nocumētum ablationis ſi cadat in tota pte aī pupillā: ⁊ ſi fuerit aliqḋ tale veſtigium in pte verſus angulū exteriorē: tūc obiectorū viſibilium ex pte illius oculi nō pcipietur ꝑ dextra: aut ecōtra accidet ſi erit cicatrix uel macula verſus anguli domeſtici: ſiniſtra enī ꝑ obiectorū viſibilium nō pcipiet ſi ceciderit macule uel cicatrices in ſuperiori pte cornee aīpoſite pupille. Ex quo fundamēto etiā apparet ꝙ ſi pūctus macule uel cicatricis fuerit in pte centrali eq̄diſtāte uel circūferētiis aīpoſitis pupille talr obiecta viſibilia appebūt in medio ſubſtantie pforata: velut pūctus opacus in circulo. Et ex hoc fundamēto etiā plura ſpeculabilia correlaria mltorū pblematū declaratiua adduci pñt. Ex quo fundamēto etiā clare colligere potes nocumenta que ſequunt in viſu propter turbulētiā oppilationē apoſtema uel aliud genus egritudinū cōplexionaliū euenientium in pupilla que eſt pars vuee panniculi ⁊c̄. ¶ Et ſilr eadē nocumēta ꝯtigē pñt ꝓpter cōplexionales ⁊ cōpōnales egritudines aranee ⁊ panniculi ⁊ ſolutionē ꝯtinuitatis eius: ⁊ tu cōſidera: qꝛ famoſa nocumēta ab auctoribus uſr ſcripta aſſignātur magis ex parte defectus cornee ⁊ vuee prouenire ꝙ̄ ex pte aranee ſecūdine uł ſcliroticē ut hic deīde legē potes. ¶ At vero iterū in viſu nocumētū ꝯtigit ex pte ſpūum viſibiliū. voco aūt ſpūm viſibilē ſpūm aialē qui iā de cerebro delatus eſt ad criſtalloidē qui dr̄ viſibilis in potētia qñ nōdū ad viſionē determinatus eſt ꝓpter tēpamentū criſtalloides: cū enim fuerit iā mūdificatus a tēpamento p̄dicto: tūc eſt actu inſtrūm viſionis: patet aūt ꝙ p̄dictus ſpūs tā pmus ꝙ̄ ſcḋus pōt eſſe paucus ⁊ ſic fiet nocumētū diminutionis in viſu etiā ſi fuerit turbulētus ⁊ groſſus vaporibus cōmixtus. ¶ Si ḡ ꝯtigat ei vapores cōmiſceri mobiles circulariter appebūt vidēti pcipe rotulas in aere circūgiratas. ¶ Et ſi ꝯtingat vaporē illum eſſe groſſū ⁊ pōderoſū appebit in aere linea deſcēdēs ac ſi eſſet aque guttula cadēs. ¶ Et ſi acciderit vaporē illū eē ſubtilē ⁊ leuē apparebit velut linea ſemꝑ aſcēdēs. ¶ Et ſi cōtingat vaporē illū eē paucum ⁊ valde diſgregatum apparebit vidēti pcipere pulices muſcas uel alia aialia per aerem volitātia hicinde ſm ꝙ erit intrīſeca diſpōne vaporis ad ferri ſurſū motu recto uel deorſū aut motu giratiuo ⁊ ſic de ſingulis. ¶ Et tu ꝯſidera qꝛ hec oīa ſubtilia ſūt ⁊ nō bñ intelligibilia niſi a viro ſciā ⁊ ope doctiſſimo. per q̄rum fundamenta multe varietates corruptionum operationum ſenſus viſus intelligē poteris ſine q̄rū cognitione nō eris potens ad ꝯuenienter curādum eas: ita ut ſit muneris tui ⁊ nō alieni.

¶ Et ultio iterū per horū fundamēta poteris intelligē qualiter ⁊ q̄t modis nocumētū in viſu ꝯtigat ex pte indiſpōnis triū humorū. ¶ Si enī criſtallinus humor paucus denſus ⁊ turbulentus fiet aut accidet cecitas aut diminutio viſus. ⁊ ſi eius ptes diuerſe ſunt: ut quedā minus deſe alie ſemiturbide aut nō bñ ꝯſtātes poteris varietate huius aſſignari nocumētum corruptionis in viſu. ¶ Nec nō etiā ſi vitreus humor q cōtinet ⁊ in ſe ībibit maiorē ptē criſtalloidis fuit multus turbulētus ⁊ opacus nocebit viſio: aut qꝛ parū de criſtalloide detectū ab eo relinquet. aut qꝛ pōdē uel frigiditate uel groſſitie ſua alterabit ⁊ indiſponet aialē ſpūm ⁊ ipſā criſtalloidē ad ꝯuenienter vidē. ¶ Et idē intelligēdum eſt de varietate ꝯtingibili in humore albugineo. Cū enī cōtingit ꝙ multus vapor inueniat in oculo ꝯgregatus ſiue fuerit ibidē genitus ꝓpter debilitatē caloris ipſius ſiue fuerit a cerebro ſiue aliunde ꝓpulſus ad oculū oportebit ꝙ cōmiſceat ſpūi viſibili. ⁊ ꝓpter eius cōmixtionē variis modis corruptionis nocebit viſus: cū enī ſpūs alteratur neceſſe eſt mediū intraneū ⁊ aēm in criſtalloide iterū alterari. vapor enī ille eſt agēs applicatū medio ⁊ organo imediate viſionis qḋ eſt criſtalloides ⁊ remanet ibi multo tpe ſufficiēter agēs. in p̄dicta ḡ talr alterabit eadē qualiter eſt ei in potētia. ¶ Cū ḡ talis vapor multiplr poſſet alterare p̄dicta. aut ſui groſſitudine ſpūm aialē īgroſſando. aut ſui opacitate ipſum turbulētum efficiendo uel ſui frigiditate claudēdo vias trāſitus aialis ſpūs ad oculum poterit eſſe cā ſil nocēdi viſionē nocumēto diminutionis ⁊ corruptionis. Diminutionis q̄dem: qꝛ nō erit debita quātitas inſtrūi viſibilis viſionis effectiua aut pfectiua. Corruptionis vero qꝛ ſi vapor ille ſatis erit leuis mobilitabit ſpūm aialem motu recto ad ſupius. ¶ Et ecōtra ſi vapor valde grauis

nobilitabit ipm motu recto deorſuz.ꝛ ſi tāta erit potētia ua
poris mouētis ſpūm ad ſurſuz ꝙzta ad deorſum ꝛ ita pſeue
rauerit mot⁹in ſpū uapore ſibi impreſſo neūe erit ꝙ ſpūs ꝛ me
diū itraneum oculi ꝯtinue moueaſ motu circulari. ¶ Et ex
iſto fundamēto colligēda eſt ſol'o pluriuz ꝓbleumatuz que
neceūz eſt itelligē in opatione viſus ꝯtingētiū. Ipſa eni oia
hec facillime ſoluunſ in vna ſuppōne pmiſſa que eſt ꝙ ois
potētia ſenſitiua interior uel exterior exit in opatonē hāc ul'
iſtā ſm ꝙ obiecta mouēt mediū.ꝛ medium alteratū alterat
ſpūs.ꝛ per hoc alteranſ organa.tūc ḡ potētia opatur ſm ꝙ
ſibi offerſ.ḡ ſi offerſ ſibi a uapore ul' ſpiritu alteratiuo mo
tus ſurſuz uel deorſuz:ꝛ ſic de ſingulis:tal'r pcipit potētia ꝛ
opabiſ ꝙliter ſibi oblatum eſt a pdictis. ¶ Solue ḡ pmum
ꝓbleuma.ꝗre eſt ꝙ a qbuſdā hoib⁹ medium aſpicientibus
appet aliqs uapor in aere moueri motu ſurſum.hoc enim
eſt ꝓpterea qꝛ talis hō hēt caput plenū humorib⁹ uaporib⁹
ſubtilib⁹ cholericis ſucceſſiue mouētib⁹ ſpūm ſurſuz. ¶ Et
ecōuerſo appet qbuſdā ꝙ uapor ille ſemp deſcēdat iferius
hoc eſt ꝓpter grauitatē ꝛ terreſtreitatem ipſius. ¶ Soluiſ
3^m ꝗre qbuſdā appet ꝙ aer ſemp moueaſ motu circulari.
ſpēs eni talis mot⁹in ſpiritu impleta a uapore qui tātuz ſui
leuitate mouet ſurſuz quātum ſui grauitate deorſum facit
potētiā viſuā corrupte pcipe motū circularē in aere exte-
riori:qui tñ nō eſt ibi.ſz tñ talis mot⁹ inueniaſ in ſpiritu ꝛ
aere itraneo.ꝓpter qḋ potētia viſus idolū talis mot⁹ cir-
cularis corrupte pcipit motū eſſe exterius:cum tñ nō ſit ibi.
Hoc aūt totum teneri debet ſm ſnīam Ariſ.tenētis fieri vi-
ſionē intus ſuſcipiēdo.ſz al'r dicēduz eſſet ſm ſnīam Pytha
goricoꝝ qui dicebāt viſionez fieri ex mittendo:ut colligiſ ꝑ
de ſenſu ꝛ ſenſato.ꝛ tñ ꝯſideraꝝ qꝛ hoc ſubtiliādum eſſet aliq̄
liter ſm poſitionē ſcdām. ¶ Ex hoc iteꝝ fundamento ſol-
ui pōt aliud ꝓbleuma:videlicet ꝗre qbuſdā hoium appet
pcipe uaporē in aere mobilitatū coloris nigri:aliqñ rubei:
nō raro citrini:ꝛ frequēter ſubalbidi. Spēs eniz talium co
loꝝ imprimunſ in aere a ſpiritu ꝛ uaporib⁹ ſm determina-
tas ſpēs ꝙtuor pmoꝝ humoꝝ his colorib⁹ ꝓpriis coloratoꝝ.
¶ Et appet etiā ultimo ex hoc fundamento:ꝗre qbuſdaz
hoiuz appet uapor colorib⁹ inuicem ꝯfuſis colorat⁹.hoc eni
ꝯtingit ꝓpter commixtionem mācerū humoralū diuerſarum
ſpē:ꝙpropter diuerſis ſpēbus uapores alterāt ſpūm ꝛ mediū
tum itraneuz oculi. Et plura alia ꝓbleumata iſtis ꝓportio-
nata ſoluē poſſem ſi nō effugerem lōgitudinē. ¶ Et ultio
ex oiuz hoꝝ fundamento ꝯcluditſ quot ꝛ quāte ſpeculatio-
nes medico ſint neceīe ad ꝯuenientem curā ſpērum corru-
ptionis viſus. Haꝝ eni diſpōnum cura pfici nō pōt ꝯueni
enter a medico ita ut ſit ſui muneris niſi ipſe diſtincte ꝛ dili-
genter cognoſcat:ſed euidens cognitio hoꝝ nocumentorū
neceīo pſupponit ſuaꝝ cāruz notitiā.ḡ ad pfectā curā oino
neceūz eſt cauſaꝝ ꝛ egritudinū ipſaꝝ diſtincta cognitio.ꝓpter
qḋ ſubtil'r ſcripſit Gal'.2° tegni.ꝙ al' ꝑ in actionib⁹.i.ope-
rationib⁹.ꝑuo qdem corruptarū cauſaꝝ cognitio neceīa eſt:de
inde ſalubrium ꝯtrarium inuentio.vñ ꝛ ꝓpter hoc neceūm ꝑ
mo ordinare regimen qḋ neceſſariuz eſt in cura haꝝ diſpo
ſitionum ex parte ſex rerum nō nālium.ſcdō vō ex pte me-
dicinalium ꝛ inſtrorum que conueniunt eis ꝛc̄.

Summa ſcda de regimine pdictarum diſpōnum per medicinalia ꝯtinens capl'a qnque.

Iam aūt inſtat neceſſitas ordinādi regimē medi
cinale huic viro neceūm pro cura ſuaꝝ diſpōnū
ꝛ pſeruatione a caſu in lapſuz deteriorem.qḋ re
gimen in qnque capl'a uolo eſſe diuiſum. In ꝑ
enim capꝰ ponā aliqua inſtrā per que poterit pſ
ſeruari a decadētia in lapſum maiorem tā cerebri ꝙ auris
qua adhuc audit ꝛ oculi quo adhuc videt.nō enim per bñ
ficium pbicum ſpero ipſum oculum qui iā habet pānum
ꝯfirmatum poſſe ſeruari nedum ad melius trāſire.rōnabi
le tñ eſt ingenium pbicum poſſe facere aurem tranſire ad
melius quā iā ſurdus effectus eſt. Igiſ in pmo capꝰ deſcri-
bā vniuſes can.per ipſum obſeruādos. In ſecūdo vō capi-
tulo ponaz regimē cōueniēs diſpoſitioni capitis. In tertio
capitulo ponā intētiones ꝛ inſtrumēta diminutioni audit⁹
cōuenientia ſiue neceſſaria. In quarto capitulo ponā reme-
dium cōueniēs corruptioni ꝛ diminutioni viſus. In 5° capꝰ
ponā modum deponēdi pānum iam in oculo cōfirmatuz.

¶ De regimine vniuerſali obſeruando per purgationes ue-
ris ꝛ autumni. Capꝰ.i.

Pro cōplemēto itaqꝫ pmi capl'i deſcribam pmo
purgationē ſibi obſuari neceſſariā in tpe ueris.
2° vō in tpe autūni.3° vō deſcribaz duo remedia
cōuenientia ad pſeruādū ipſum tā cerebro ꝙ auri
bus ꝙ oculo appropriata. ¶ Itaqꝫ pro executio
ne pmi circa finē mēſis octobris ul' pncipiū nouēbris in an
no.1441.vno mane in aurora accipiat hūc potum cū.ʒ.iij.
aque feniculi calefacte:ꝛ poſt ipm imediate dormiat p vnaz
horā ꝛ mediā.ꝛ trāſactis.v.horis bibat cyathum vnū aque
calide cocte cū granis feniculi ꝛ bñ zuccarate:ꝛ poſt iſtam
aquā per vnā horā accipiat prādiū ꝛ iſto mane det in came
ra a frigore uēto denudata.eſt aūt iſti⁹ pot⁹ deſcriptio. ℞.ie
re gal'.ʒ.j.ieralogodiō.ʒ.iij.miſce ꝛ fiat de eis ut ſupra. ¶ Fa
cta iſta minoratiua euacuatiōe die imediate ſequēte hora pre
dicta accipiat hoc digeſtiuū calefactū:poſt qḋ nō comedat
niſi ptrāſeāt hore 4^{or}. ℞.ſy.de calamēto.ſy.de ſticados:oxi
mellis:ſqllitici aū.ʒ.5.miſce ꝛ totū accipiaſ ut ſupra. ¶ Ac-
cepto iſto digeſtiuo in vno die imediate ſequēte purgeſ cuz
iſtis pillis. ℞.pillulaꝝ de ſarcocolla ꝛ cochiaꝝ.aū.℈.j.b.p.
ſalis idi.ḡ.iij.formenſ pill'e.vij.cū ſy.de ſticados ꝛ accipiāſ
hora ꝛ ꝯditionib⁹ obſuatis que dicta ſūt de ꝑ minoratiuo.
¶ Cū aūt euenerit tps ueris in fine mēſis februarij uel cir-
ca pn^m martij vno mane hora pdicta cū luna habuerit dies
v.uel ſex a reuolutione ſua:accipiat has pillas. ℞.pill'arū
feudaruz.ʒ.5.cochiarū:ꝛ de iera cōpoſita aū.℈.5.accipianſ
obſuatis ꝯditionib⁹ in ꝑ minoratiuo dictis. ¶ Die vō ime
diate ſequēti:accipiat hoc digeſtiuū qḋ ꝯtinuet octo dieb⁹
calidū obſuādo ea ꝙ de alio digeſtiuo ſunt dicta. ℞.ſy.de
calamēto ſy.de hyſopo oximellis cōpoſiti aū.ʒ.5.aque lau
ri ſaluie ꝛ betonice aū.ʒ.5.miſce. ¶ Die vō octaua imedia
te ſequente:accipiat hoc ſolutiuū. ℞.iere dyacolo.ʒ.5.elua
rij idi.ʒ.j.5.miſce:accipiaſ cū cyatho vini calefacti ꝛ bñ fu-
moſi:ꝛ obſuet ea que in alijs ſolutiuis obſuari debē ſunt
dicta. ¶ Et ſi careat iera dyacolo:aut nō poſſet ipꝫ aſſumē
tunc ℞.pillaꝝ feudaꝝ deſcriptiōe Raſis 9° Almanſ.capꝰ
de paliſi.ʒ.j.pillaꝝ de iera cōpoſita.℈.j.ꝛ accipiaſ ut dictuz
eſt inuicem incorpate. ¶ Poſt hoc aūt fiat ſibi hoc tertiū cō
poſitū. ℞.macis gaꝝ.ſticados floꝝ roſmarini.aū.℈.5.folij
ligni aloes.ſſ.aū.℈.j.pulpe collogntide turbit.aū.ʒ.j.5.ra-
dicū hermodactyloꝝ electoꝝ.ʒ.ij.ſalis indi.ʒ.5.aloes epati
ci electi.ʒ.v.puluerizenſ oia ſubtil'r ꝛ per ſe:deide ꝯquaſſen
tur in mortario:ꝛ ifundanſ in.ʒ.v.aque feniculi ꝛ totidez
de maiorana ꝛ diligēter in catino vitreato exponaſ ſub ra
dijs ſolis ſepe cōmiſcēdo uſquequo exiccetur:tūc ḡ ifundanſ
ſcda vice pdictis aqs calidis bñ cōmiſcēdo ꝛ ponendo ſub
ſole ꝛ exiccādo ut dictū eſt:ꝛ ita fiat ꝙtuor vicib⁹:de hac igi
tur mā fiāt pill'e ex ꝯ.ʒ.vj.de qb⁹ accipe pōt oi ſero aut ſal-
tem ꝯ alterno ſero vnā paꝝ añ cenā ꝛ alterā per duas ho-
ras poſt cenā toto tpe quo accipit ſy.deſcriptos ꝛ etiā per
totū annū poterit eis uti ſaltē in ſeptimana.j.ul'.ij.accipiē-
do hora pdicta:ꝛ ſi de eis iteꝝ accipet.ʒ.j.oi fine.XV.dierum
tardādo cibū ꝛ ꝯditiōes obſuādo tactas in alijs ſolutiuis
ualde ſaluberrimū eēt ei. In his eni pillis eſt potētia mun
dificandi ſtomachū caput ꝛ oia iſtrā ſenſuū ſi bñ ꝯſideras
¶ Scdm pncipale inſtrm huic viro ꝯuenientiſſimū cū quo
aliqñ ſurditatē ꝯfirmatā ꝛ frequēter grauitatē auditus ꝛ ca
liginē oculoꝝ vidi ſanari:eſt hoc. ℞.ſpērum ſotyre magne.
ʒ.j.ſpecieruz oppoſite.ʒ.5.amborum deſcriptione Nicolai
in antidotario.mellis electi cocti ꝛ deſpumati librā mediā.
granoꝝ ſiſticoꝝ mundatoꝝ.ʒ.iiij.ligni aloes electi.ʒ.ij.iſun

danť ſiſtici per biduum in aqua feniculi ⁊ maiorane ⁊ ſiĉt bñ coopti: deĩde minutiſſime ɔterant ⁊ coquant ⁊ i corpo-rent cũ melle pdicto ⁊ poſt tepiditatẽ eius fiat eluarium cũ ſpẽbus pdictis: de hoc itaqʒ electuario patiẽs quãtitatem nucis muſcate inter tps aſſumptionis pillˀarum ſupra ſcri ptarum in ſero qñ uadit ad lectũ aſſumat ⁊ bibat poſt ipm ʒ.j. aque feniculi uel maiorane calefacte: ⁊ videbit rem gra tiſſimam. Hec itaqʒ ſufficiant pro primo capitulo.

¶ De regimine ɔueniẽti diſpoſitioni capitis. Cap. ii.

Ecũdũ vo caplm regiminis medicinalibˀ expli care debet ea que male cõplexioni frigide ⁊ hu mide ſunt ɔueniẽtia: ⁊ lʒ ea que ſcripta ſunt in p cedẽti cap oĩa ſint utilia ⁊ neccia: pro diſpoſitio ne capitis. hic tñ ponã ea ⁊ inſtrã deſcribã capi ti multũ ɔuenientia ⁊ neccia. ¶ Primũ itaqʒ ipſoꝝ eſt hoc ℞. folii granoꝝ padiſi pulegij origani calamẽti ſerpilli añ. ʒ.j.ſ. ruthe ſicce ſticados maiorane. añ. ʒ.iij. macis. ʒ.iiij. ga riofiloꝝ ſtoracis calamite añ. ℈.ij. ambre oriẽtalis. ℈.j. mu ſci. ℈.ſ. fiat oĩuʒ per ſe puluis: cuius medietas ligeť in ſin done de grana retorta: altera vo medietas cũ vino aromati co incorporeť cũ. ʒ.j.ſ. electi laudani ⁊ fiat pomũ: utrunqʒ enim iſtoꝝ alternatim odorare debet: ⁊ erit pſidiũ magnuʒ in ɔfortando cerebrum exiccãdo mãs ⁊ apiendo vias eiˀ. ¶ 2m remediũ eſt hoc. ℞. ſpẽrum alipte muſcate. ʒ.ſ. ſtora cis calamite gallie muſcate añ. ʒ.j. laudani electi thuris gũ moſi añ. ʒ.ſ. pulueriçenť oĩa ⁊ de hac mã ſepe carbonibus accenſis fiat ſue camere ſuffumigatio. ¶ 3m inſtrm eſt hoc ℞. granoꝝ paradiſi gariofil. ligni aloes folij amomi añ. ʒ. j. maiorane. ʒ.ij. floꝝ nenufaris. ʒ.j.ſ. pulueriçenť oĩa per ſe: deinde ɔquaſſenť in fine ponẽdo ambre. ℈.ſ. ⁊ muſci gra na. v. de hac igiť mã ſepe pulueriçeť media pars anterior capitis a pncipio capilloꝝ uſqʒ ad ſummitatem eius per latitudinẽ quatuor digitoꝝ ⁊ aſſuefaciat hunc puluerem a pncipio menſis nouembris per totum menſem februarij ſaltem tribus vicibus in ſeptimana qñ uadit ad lectum: ⁊ qñ ponit puluerem ſcḋm cum pectine deponat primum.

¶ 4m vo ſpeciale remediũ eſt: ut iſte dñs ſepe aſſueſcat an te prãdium ⁊ ante cenã apponere pannos calidos triplica tos toti capiti ⁊ eos ibidem tenere compreſſos: ⁊ poſt illud cum ſetula pectinando caput leuiter abſtergat limoſitatem ſupcutaneam. ¶ 5m vo ſpãle remedium eſt ut ſaltem om ni ſeptimana tribus vicibus in mane incipiat ſibi facere fricationes a genibus uſqʒ ad pedes: deinde ab inguini bus uſqʒ ad eos: tertio a ſpatulis uſqʒ ad nates ſemp infe rius trahendo uſquequo membra rubeſcãt: tunc a fricatio ne deſiſtat. ¶ 6m vo inſtrm eſt ut bis in ſeptimana uel ter in mane per qnque horas ante prãdium lõgo tẽpore ma ſticet vnã de pillulis infraſcriptis expuendo totã mãm que per eas attraheť a capite ⁊ nullo mõ deglutiendo ipſam: q̃ rum deſcriptio eſt hec. ℞. maſticis diſſoluti cum aceto. ʒ.j. gummi arabici dragagãti mollificatoꝝ cum mucillagine ſebeſtẽ añ. ʒ.ſ. piretri coſti ſtaphiſagrie añ. ℈.iiij. ireos. ℈.ſ. pul. hermodactylorum. ℈.v. incorporenť oĩa ⁊ fiant pillule ſicut auellane ⁊ exiccenť ſub tegula calefacta ⁊ fiat ex eis ut dictum eſt. ¶ 7m remedium qḋ vidi ualde efficaciſſi mum in oĩbus diſpoſitionibus ſuis eſt hoc. ℞. ligni aloes electi. ʒ.ij. foliorum lauri ambre croci galãge añ. ℈.j. pulue riçentur ⁊ fiant ex eis pillule de qbus per longum tempus in cena poſt ipſam immediate deglutiantur due uel tres.

¶ Ultimum remedium pro iſto capitulo ⁊ efficaciſſimuʒ eſt ut hic dominus a pncipio menſis decembris uſqʒ ad medietatem februarij omni tertio ſero qñ uadit ad dormi endum comedat vnum mirabolanum kebulum conditũ ⁊ electũ ⁊ poſt ipſum bibat. ʒ.j. aque maiorane calefacte cũ modico çuccaro. ⁊ hoc omni tertio ſero per quinque ho ras poſt cenam quando exponit ſe ad dormiendum. In hoc enim capitulo ſtat magnum fundamentum curatio nis omnium diſpoſitionum.

¶ De inſtrĩs neceſſarijs nocumento auditus. Cap. iii.

Unc aũt ɔueniẽs eſt explicare regimẽ ɔueniens pro nocumẽto auditˀ. Pro quo premittẽduʒ p q̃ oĩa que poſita ſunt in duobˀ caplis precedẽti bus ſunt utilia ad nocumẽtum auditus. Itaqʒ pro hoꝝ itẽtione curatiua ſeptẽ ponã inſtrã p tim ſurdilˀati: ptim diminutioni ⁊ corruptioni eius ɔueniẽ tia. ¶ Primũ itaqʒ inſtrm poſt ules purgationes in uere ⁊ autũno celebrãdas ⁊ etiã poſt frequẽtẽ aſſumptionẽ pillˀaꝝ que poſite ſunt in ſcḋa pte huiˀ tractatˀ eſt ut hẽant tabule magne cypreſſi ⁊ calefiãt notabilr: deĩde ſupponat tẽpora alternatim nũc vnũ nunc aliud uſquequo poterit tolerare caliditatẽ predictaꝝ tabulaꝝ cuʒ auribus diſcoopertis: hoc enim erit ei ſingulare auxilium in curatione ſua. ¶ 2m vo pncipale remedium eſt hoc. ℞. pulpe colloqntide. ʒ.j. ſpil. ruthe abrotani ſticados pulegij calamẽti. añ. M. j.ſ. origa ni. M. v. nitri. ʒ.ſ. bulliant hec oĩa in lib. xxv. aque uſqʒ ad ɔſumptionẽ medietatis: deinde ponať in cucuma magna ſup qua ponať embotũ ⁊ aure diligẽter mũdificata incline tur ipſa ſup extremitatẽ emboti. In cucuma igiť pˀus poſi tus ſit lapillus calefactus: ita q̃ effumare faciat potẽter li quorem: ⁊ ſuffumigeť auris per quartã ptem hore: hoc q̃ dẽ remediũ apit oppilationes aurium neruoꝝ ⁊ cerebri: re ſoluit ⁊ ɔſumit mãs aquoſas groſſas ⁊ viſcoſas ⁊ uẽtoſita tes ⁊ uapores genitos ab eis: ⁊ ſi utraqʒ auriuʒ patiť utri qʒ appliceť hec fomẽtatio. ¶ Et ex eadẽ mã medicinaruʒ ſolui ſepe facere ſacculos magnos qui calefiãt ſuper tabu lis cypreſſi: ⁊ ſuper eos diu teneanť tẽpora: imo eoſdẽ ſaccu los nõ raro ɔſueui ponere ſup tabulis calefactis de cypreſ ſo: ita q̃ utrunqʒ ſimul opeť in aures. ¶ Uerum qr nocu mẽta diminutionis ⁊ corruptionis auditus frequẽter fiũt a diuerſis cauſis: ideo hic diuerſa particularia deſcribam remedia diuerſis nocumentis auditus conferentia.

Si ergo nocumẽtũ pueneritin auditũ ab apoſte mate calido in auribˀ: tũc pmiſſis uolibˀ euacuationibˀ ⁊ diuerſionibˀ applicenť auri hec duo reme dia. ¶ Primũ ℞. ſucci ſolatri ſucci nenufaris olei ro. añ. ptes eqles bulliãt oĩa ſimul uſqʒ ad ɔſumptionẽ ſuccoꝝ: ⁊ de hac mã imponať auribˀ cũ can. obſeruãdis medicando eas qui ſunt qnque pticulares. ¶ Primus can. eſt q̃ nun q̃ aliqd iponať auribˀ niſi pˀus facta diligẽti mũdificatiõe ceruminis: ⁊ aliaꝝ ſupfluitatũ que ſunt ibi. ¶ Scḋs can. q̃ nunq̃ aliqḋ medicamẽ iponať auri notabilr calidũ aut fri gidũ: imo ſemp tepidũ. ¶ Tertiˀ can. q̃ nunq̃ de aliq̃ medi cina ponať quãtitas multa: imo niſi vna gutta uel due ad plus. ¶ Quartˀ can. q̃ poſtq̃ medicina fuerit ipoſita auri decubat eger ſup pteſana per horã vnã aut mediã ad minˀ ⁊ ſi ambe aures egrotauerĩt: tũc pˀus iponat in vna ⁊ qeſcat ſuper alia. ⁊ ecõuerſo pmuteť. ¶ Quintus can. q̃ nunq̃ i ponať ſcḋa medicina auri niſi pˀus fuerit mundificatum apoſtema. ¶ 2m vo remedium ad apoſtema calidũ eſt hoc ℞. olei violaruʒ de nenufare. añ. ʒ.j. pinguedinis capre. ʒ. ij. croci. ʒ.ſ. diſſoluantur ſimul ⁊ imponať auri. hoc enim conueniens medicamen eſt in principio.

Si aũt apoſtema fuerit a mã frigida flegmatica: tũc ſolẽne remediũ eſt hoc. ℞. olei amigda. ama. ʒ.j. olei de coſto. ʒ.ſ. croci. ℈.j. ¶ Et ſi uelis remediũ melio ris efficacie: tũc ℞. olei de pẽtadactylo ⁊ iponať auri ut ſu pra. ¶ Et ſi mã eſt mixta ex melãcholica ⁊ flegmatica: tunc cõmiſceanť adiuicẽ oleũ de amigdalis amaris ⁊ oleuʒ de ſiſamo: deĩde coopiať auris cũ magno fruſto lane aut coti.

Cum aũt ɔtingit noceri auditum pp̃ter plenitudi nẽ ceruminis aut aliaꝝ ſupfluitatũ: tunc ℞. ſucci marrubij ſucci porrorum mellis electi. añ. ʒ.j. aceti ʒ.ſ. bulliant ſimul ⁊ imponantur ut ſupra.

Adhuc ſi ɔtingat nocumẽtum auditus a pñctura uermiũ uel pulicũ exitium in auribˀ: tũc auri imponať ſucci mẽtaſtri aut ſuccus ruthe. ¶ Ego aũt

ſcio φ ſi accipiaſ ſucci abſintbij aceti. añ.ʒ.ſ.ſcamo.ʒ.ſ.ꝛ
ponaſ in auribus ualde cito interficit aialia omnia.

Dum aũt noceſ audit⁹ pp ſãguinẽ in aurib⁹ ꝯgelatũ
tũc accipiaſ coaguli leporis.ʒ.ſ.aceti.ʒ.j.caſto.
℈.j.coquanſ ꝛ diſſoluaſ in aurib⁹ gutta vna de hoc tepido

Si uero auris multa aqſitate fuerit plena exiccari
ſolet cũ noua ſpõgia bñ ſicca ſupligata au
ri.℃ Cõfert etiã huic diſpõni ut accipiaſ namulus iunci
exiccat⁹ ꝛ iponaſ vna extremitas auri:altera vo extremitas
accẽdaſ:tũc eniʒ per eã attraheſ ꝛ ꝯſumetur aquoſitas.

Et ſi ꝯtingerit φ in aure ceciderit feſtuca puluis lapil-
lus aut granũ fabe uel ciceris ut ſepe vidi:tũc in-
geniũ ſolẽne eſt ut auris liniaſ ꝛ ipleaſ oleo ſm φ eſt poſſi-
bile:deinde eger igrediaſ balneuʒ ut bñ calefiat.poſtea exe
at a balneo:deide iſuffleſ in narib⁹ eius modicuʒ pulueris
ellebori al.ꝛ claudaſ os ꝛ aliqũter nares ut fortiter ſternu-
tet:tunc eniʒ exibit qð in ea preternãliter ingreſſum eſt.

Quãdo aũt ꝯtigit reppiri aurẽ plenã ſordicie ꝛ ſanie
tũc optimũ eſt medicamẽ qð ſcripſit Alexã
der.℞.arſenici ruffi.ʒ.j.teraſ diligẽter cũ melle.deide fiat
liciniũ ſubtile ꝛ inuoluaſ eo ꝛ iponaſ auri:qm mũdificat eã
ꝛ exiccat ulcera ꝛ saniẽ ꝛ nõ nocet ꝛ fiducialiter utẽdum eſt
eo:qm̃ exptũ eſt.ꝛ ſcribiſ de eo ꝑ practice.caꝑ de ſordib⁹ au
riũ.ꝛ allegaſ idẽ 3° ꝯtinẽtis caꝑ ꝑ.℃ Et ſi uolueris reme-
diũ efficacius iſto tunc ℞.ſarcocolle ſanguinis draco. ſieſ
menite thuris memirẽ ſpume maris ſalis armoniaci.ꝯue-
niẽter mũdificata ğ aure accipiaſ hic puluis cũ melle com
mixt⁹ ꝛ cũ licinio iponaſ in aure mane ꝛ ſero:curat eniʒ ul-
cera auriũ corrodit carnẽ additã ꝛ corruptã ꝛ gñat ſanã ꝛ
ſanat ipſam:ꝛ ſunt ſermones Raſis 3° ꝯtinẽtis.ꝑ caꝑ auctẽ
Aaron.℃ Hic tñ intellige φ cũ in deſcriptione dixit Aarõ
ꝯueniẽter hoc eſt referſ ad ſalẽ armoniacũ:neqʒ eniʒ de eo
in deſcriptione debet accipi tãtũ quãtũ de alijs ꝓpter uehe
mẽtiã acuitatis ꝛ caliditatẽ eius.aliter eniʒ cõpõ eẽt inarti
ficialis:ꝓpter qð ubi in cõpoſito de alijs qnque medicinis
accipieſ añ.ʒ.j.ſuff.ciet.℈.j.ſalis armoniaci ꝛ forte q̃ntitas
minor.℃ Deniqʒ qñ nocumẽtũ audit⁹ puenit ꝓpter uẽtoſi
tates ꝛ uapores:tũc nullũ medicamen melius repiſ φ qð
ſcripſit Theodoſius:ut allegaſ 3° ꝯtinẽtis.ꝑ caꝑ.ꝛ eſt ut de
caſtoreo electo accipiaſ quãtitas lẽticule ꝛ minutiſſime cõ
teraſ cũ oleo nardino. Ego aũt ad uapores ꝛ uẽtoſitates in
aurib⁹ incluſos faciẽtes tinnitũ ꝛ ſibilũ ꝛ alios ſtrepitus di-
uerſos ſm diuerſitatẽ ipſaꝝ uẽtoſitatũ:ut ꝓbatum eſt nullã
potui parẽ iuenire medicinã ei quã ſcripſit Raſis 3° ꝯtinen
tis allegato caꝑ.℞. ellebori al.croci nitri caſtorei.ana.ʒ.j.
aceti mellis electi.añ.ʒ.j.bulliãt ſil ꝛ linito licinio plib⁹ vici
bus auri iponaſ:cõplectiſ eniʒ hec medicina q̃tuor ſimpli-
cia ſublimitatem laudis ꝛ opationis ultra oẽs medicinas
btitia ꝛ ꝯfert grauitati auditus ꝛ alijs ſpẽbus corruptionis
eius:ꝛ cognouit Auic⁹ hãc medicinã 4° tertij.caꝑ de ſoni-
tu ꝛ ſibilo uerſus finẽ:lʒ dimiſerit ibi Auic⁹ caſtoreum qð
forte fuit defectus exemplaris uel ſcriptoris.

Dum aũt ſurditas fuerit ꝯfirmata nõ oĩno deſperan
dũ eſt qn ꝛ expta debeãt applicari remedia: lʒ
eniʒ tale nocumẽtum ſcribaſ ab auctorib⁹ icurabile:ut ſu-
pra demõſtratũ ꝛ declaratũ eſt:nihilominus ꝛ frequenter
appent in egritudinib⁹ mõſtra uel effectus quoꝝ euentus
pꝛoꝝ induſtria nõ bñ põt cõphẽdi diſcurſu rõnis:ſiue cõ
tingat hoc ꝓpter fortitudinẽ ṽtutis:ſiue ꝓpter diſpõnẽ pa-
ſſi:ſiue ꝓpter frequẽtem applicationẽ ꝛ ꝯtinuationẽ medi-
cinaꝝ que applicanſ.℃ Propter qð hic deſcribã medica-
mẽ cũ quo multas gẽtes redupi ad bonã auditionẽ que mlˀ
to tpe ſurda remãſerãt ſicut ingrere potes a fratre Thoma
anglico de ordine heremitaꝝ in ciuitate Padue qui.XII.an
nis paſſus fuerat cõpletã ſurditatẽ vnius auris.ꝛ iã plene
curat⁹ eſt cũ hac ſolẽni medicina deſcripta 3° ꝯtinẽtis.ꝑalle
gato caꝑ auctoritate iſignis viri noie carẽtis.§.illo. Abſqʒ
auctore:ad põderoſitatẽ in aurib⁹ ꝛ ſurditatẽ fortẽ diſtẽpe-

reſ aloes pulpa collo qntide ꝛ euforbiũ ſubtiliſſime trita cũ
felle uaccino:deide ex eis fiãt ſieſ ꝛ pmittanſ exiccari: cũ ğ
opus fuerit fricenſ ſup coteut ibidẽ dĩ ꝛ cũ ſucco raphani
imponanſ auri:ꝛ forte φ hoc eſt medicamẽ fauenegi qð
deus creauit:qð allegat Auic⁹ 4° tertij.pꝛeallegato caꝑ.cu-
ius uſqʒ ad hos dies nõ potui plenã hẽre expõnem:lʒ mul
tum vigilauerim ad id ꝛ tibi legẽti ꝯcedo partem laboris.
Hec in ſumma de remedio nocumentoꝝ auditus.

℃ De remedijs conuenientibus diminutioni ꝛ corruptio-
ni viſus. Cap.IIII.

IN 4° caꝑ ponẽdus eſt modus cure imaginatio
nuʒ ꝛ aque deſcẽdentis:inter que duo põt aſſi-
gnari dĩa qm̃ imaginationes:ut ſupra viſũ eſt nõ importãt aliud φ nocumẽtum corruptio-
nis opationis viſiue puenĩẽs a multitudine ua-
poꝝ qui cõmiſcenſ ſpũi viſibili ꝛ repiũt criſtalloidi ſimitu-
dines coꝝ tã ex pte caloris φ ex pte motus ipſoꝝ:imo ꝛ ꝓ-
pter iſtã cãm deludiſ potẽtia viſiua:ita φ ꝛ potẽtia imagi-
natiua imaginaſ res eſſe exterius que nõ ſunt ibi.℃ Aqua
vo iportat nocumẽtũ deſcẽſus aque a cerebꝛo uel pãniculis
ad oculos que recipiſ qñqʒ inter tunicã corneam ꝛ vueam
qñqʒ vo inter vueã ꝛ araneã.ꝛ ſi ꝯtingat ipſam ſm ptẽ ali-
quã ſituari magis uerſus angulũ domeſticũ:ita ut obiecti
viſibilis ſpẽs viſibilis nõ recipiaſ in pte iſta:qꝛ oppilata eſt
tũc patet φ ps ſiniſtra obiecti viſibilis non poterit videri ſi
fuerit oppilatio illa in angulo domeſtico.ꝛ ecõuerſo dextra
ps nõ poterit videri ſi fuerit in angulo ſylueſtri oppilatio.
℃ Et ita ſi ab aqua fluẽte igroſſata oppileſ ps ſuperioꝛ ob-
iecti viſibilis ps eminẽtioꝛ videri nõ poterit:ꝛ ſilr eiuſdem
inferioꝛ ps nõ videbiſ ſi oppilatio cadẽ in iferiori pte ipſi⁹
pupille ꝛ ſic erit de diuiſione medietatis obiecti ſi oppila-
tio cadet in medietate pupille.℃ Et pꝛiformiter intellige φ
ſi oppilatio cadet ſolũ in cẽtrali pte pupille:tunc nulluʒ pci
pieſ obiecti niſi uelut pforatuʒ:ut ſupius declaratum eſt.
℃ In ſũma igiſ dĩa uera iter aquã ꝛ imaginationes eſt φ
ipſa aq̃ eſt moꝛbus cõpõnalis ab oppiloe puenies. ima
ginationes vo nõ ſunt moꝛb⁹ cõpõnalis.pp qð 3° tertij ul-
timo capitulo ſcribiſ.Deſcẽſus aque egritudo oppilatiua ꝛ
humiditas eſt extranea ſtans in foramine vuee inter hu-
morẽ albugineum ꝛ ſifac.i.corneã.q̃re pꝛohibet penetrare
formas videlicet viſibiliuʒ ad viſum.℃ Ex quo fundamẽ
to concludiſ φ ſicut aq̃ deſcẽdẽs põt recipi inter tunicã cor
neam ꝛ vueaʒ uel in foramine eius:ita deſcendere ꝛ recipi
poterit inter albugineum ꝛ ꝯuexũ aranee:ꝛ ſicut ipſa conge
lata facit pannum inter ꝯuexum vuee ꝛ ꝯcauum cornee tu
nic:ita poterit facere pãnũ inter concauũ albuginei ꝛ con
uexũ aranee ꝛ eſt vnus pãnus qui quãdoqʒ difficulter ap-
paret:qꝛ ualde pfundus eſt ꝛ bñficio manualis opationis
curari non põt:ſicut alter ut infra videbiſ.℃ Propter qð
corrclarie ꝯcludiſ φ aqua iſta nõ dĩ eſſe egritudo niſi cãliſ
ter:qꝛ eſt immediata cã oppilationis ꝛ malus cã gñationis
pãni qui dĩ cataracta ꝛ iꝓpꝛie:cũ eniʒ cataron uel catara
cta ſpoꝛtet deſcẽſum.patet φ talis pãnus nõ põt recte dici
deſcẽſus defluxus cataracticus niſi ad hunc itellectũ:qꝛ eſt
pãnus gñatus ex ꝯuerſione aque in ipm a ꝯgelãte cũ anpoſi
tus pupille uel in foramine ei⁹ ſolũ.ğ hec egritudo denoiaſ
aqua.i. ab ea defluẽte puenĩẽs que nõdũ ꝯgelata eſt.℃ Pro
pter qð etiã itelligi põt eẽntia alteri⁹ egritudinis quã aliqui
oculiſte:ut Alchanomoſali Jeſuhali ꝛ pluriuʒ modernoꝝ
denoiant guttã ſerenã. Eſt enim egritudo pueniens ab hu
miditate multa aquoſa ꝛ ꝯturbata in cerebꝛo ꝛ panniculis
eius abundãte que frequẽter ipetuoſe expelliſ.ꝛ deſcendit
a cerebꝛo in neruos opticos oppilando eos cõplete:ꝛ facit
cecitatẽ cõpletã aut in oculo vno tñ ſi oppilauerit ſolum
opticuʒ neruum vnũ:ita ut in inſtãti hõ fiat cecus in vno
oculo:ſicut ſepe ꝯtingit in fortibus pcuſſionibus capitis:
in motibus creticis:in crapula ciboꝝ ꝛ potuũ:multum ꝛ im-
moderate coeuntib⁹:ꝛ in his qui exercitanſ motibus per

Nota bene

exptũ optimum

quos neceſſario iclinaſ caput ad anteriora: ꝛ ad inferiora ꝛ hec qdē egritudo lꝫ pauci itelligāt ipſam recte denoiatur gutta ſerena. Gutta qdē: qꝛ per modū guttarū deſcēdētium eueniēs. Serena vͦ qꝛ per eā oculus ad extra nō appet cō turbatus neqꝫ oppilatꝰ: imo clarus ꝛ ſerenus. ꝑpterea qꝛ humiditas illa nō oppilat anteriores ptes oculi viſu com prehēſibiles: ſed ſolū poſteriores. videlicet neruos opticos ad quos nō puenit viſus hoīs exterius aſpicientis. ¶ Et nota ꝙ hic ſermo apit tibi viā intelligendi ſnias pluriū illu ſtrium oculiſtaꝝ ꝛ rñdendi ad queſitum: ꝑpter qd hoī inſtā tanea accidit cecitas: cū tñ a ſubſtātia ſua colore quantitate ꝛ dyaphanitate oculus nullo mō ꝯturbatus appareat.

Unde ex hoꝝ fundamēto dicit modus curationis ha rum diſpoſitionum: ut tibi legenti appere pōt triplici ſermone ſequēti. ¶ Et pmus ponet cañ. ꝛ inſtra cu rationis gutte ſerene. ¶ Scōs ponet inſtra curationis ꝛ itētiones hñdas ad aquam deſcēdentē priuſq̄ congeletur. ¶ Tertius vͦ tāget modum ꝛ inſtra curationis aque que ꝯgelari icepit. ¶ Pro cōpꝉemēto itaqꝫ pmi ſermonis q̄tuor ſunt neceſſarie intētiones. ¶ Prima eſt mãeruꝫ euacuatio ¶ Scōa eſt ipſaꝝ diuerſio. ¶ Tertia eſt cerebri ꝛ priū eius rectificatio. ¶ Quarta eſt materiei ultimata ꝯſumptio.

Prima qdē intētio cōpleſ per tria inſtra. quoꝝ pri mū eſt euacuatio minoratiua mãeruꝫ. ¶ 2º digeſtio earūdē. ¶ 3º eſt eradicatiua eaꝝ euacuatio. ¶ Pri mū itaqꝫ cōpleſ euacuādo mães aītes que dñm in mēbris iferioribꝰ inueniunſ: ꝛ ppe in ſtomacho: cū hec diſpō fuerit per colligātiā totalr aut ꝑ ptē. Etiā cōpleſ cū his que mães aquoſas attrahūt a capite cū ꝓꝓetate reſpiciēdi oculum ꝛ aquoſam mãm in cerebro ꝯgeſtā: ꝛ ad oculos fluētem: de q̄ ruꝫ medicinaꝝ numero tres pre oībus alijs excellentes ab auctoribꝰ illuſtribus poſite ſunt ubicūqꝫ legaſ. ¶ Et pma eſt ſerapinū qꝺ arabice denoiaſ ſeqnenabū. ꝑpter qꝺ pille ex eo facte collecte 5º cañ. ſumma pma. tractatu de pillis. ꝛ a Meſue diſtictione de eis ſunt ualde ſolēnes: ita ut ex eis dēſ. ℨ.j. cū aqua ſublimationis uel decoctionis feniculi uel eufragie ꝛ obſeruentur poſt ipſas canones ſuprāſcripti in purgationibus ueris ꝛ autũni. Gal. ergo 6º de ſimplici me dicina ſerapinum ſic deſcripſit ut allegat Serapio in aggre gatore cap. 286º. ꝙ ſubtiliat ꝛ abſtergit maculas que ſunt in oculo: ꝛ eſt de melioribꝰ medicinis aque deſcendenti ad oculos ꝛ tenebroſitati viſus que accidit ab humoribꝰ groſ ſis. Dyaſco. vͦ ita dixit de eo ipſum abſtergit ueſtigia ulce rum oculoꝝ ꝛ ꝯfert obſcuritati viſus ꝛ aque que deſcendit ad oculū ꝛ ꝓhibet eam. ¶ 2ᵐ vͦ medicamen appropriatuꝫ ad hāc intētionē eſt euforbium: qꝺ calidū eſt ꝛ ſiccum in 3º gradu: ꝛ ut in pma māſione q̄rta: ſicut ſerapinū lꝫ hoc ſit pa rum calidius illo: ꝛ dixit de eo Serapio ſimplici. 336. aucto ritate Dyaſ. ꝙ qñ ſit cohol cum eo hēt virtutē abſtergendi aquā oculi: lꝫ eius mordicatio durat tota die: q̄re miſceaſ cum melle ꝛ cōficiaſ cuꝫ ſief ſuppl albo ꝛ cū cautela. ꝑpter qꝺ ob acuitatē eius bonū eſt cōmiſcere ipſum cum aq̄ vio larū. ¶ Tertia medicina calida appropata oculis ꝛ maxi me humiditatibꝰ eoꝝ eſt collognitida que inter ceteras me dicinas ſaluiferas fere pncipatum obtinet in attrahendo mães flegmaticas aq̄ſas ꝛ groſſas a cerebro ꝛ neruis. ꝑpter qꝺ medicamina oīa cōpoſita ſolutiua ex ea facta elegantia ſunt in caſu iſto. Si ergo uelis ꝯuenienter euacuare. ℞. pil lulaꝝ de ſerapino. ℈.ij. collognitide kirat. iij. bdelij kirat. j. formenſ pillule cum ſucco feniculi ꝛ exhibeanſ ut ſupra. ¶ 2ᵐ vͦ inſtrm̄ pncipale cōplēs hāc intētioneꝫ eſt hoc. ℞. ſy. de ſticados. ℥. j. aque ſublimationis iris ꝛ melliſſe. añ. ℥. j. ſ. miſce ꝛ totum exhibeatur calidum in aurora: ut ſupra. ¶ 1ᵐ vͦ digeſtiuum ꝛ leuius iſto lꝫ perfectius eſt hoc. ℞. aque maiorane. ℥. j. ſ. aque ſublimationis aſſari. ℥. ij. ſ. mi ſce. ꝛ hec duo cum hoc ꝙ ſunt digeſtiua materierum ante cedentium etiam diuertunt eas per vias urine. ¶ 3ᵐ vͦ in ſtrm̄ hāc euacuationē minoratiue cōplens eſt hoc. ℞. pil lularū de iera ſimplici. ℈. ij. ſerapini pulpe collognitide. añ. g̃. iij. bdelij. formenſ pille. vj. ꝛ exhibeanſ ut in euacuationi bus dictū eſt. ꝛ per hoc ſi bñ ꝯſideras minorabiſ mã que in cronicis egritudinibꝰ nō eſt minorāda ſēl: imo qnqꝫ ter uel q̄ter ꝑpter reſiſtētiā mãerū frigidaꝝ ex pte huiꝰ q̄litatis mꝉ titudinis groſſitudinis ꝛ viſcoſitatis. hec de intētiōe pma.

Pro inſtrumēto vͦ ſcōe intētionis. ſ. diuer ſionis iteꝝ tria alia ſcribē tur inſtra. ¶ Primū eſt adminiſtratio huiꝰ cliſteris. ℞. ra dicum ireos recētis polipodij. añ. M. ſ. pulpe collognitide tertiā ptē. M. j. folioꝝ blete ſe. lini furfuris. añ. M. j. coquā tur in lib. iiij. aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis. deinde ℞. ieralogo. ℥. ſ. olei de ſiſamo. ℥. iij. ſalis gēme. ʒ. j. ꝛ cum. ℥. viij. predicte decoctionis fiat cliſtere. ¶ 2ᵐ vͦ inſtrm̄ diuer ſiuꝫ eſt frequēs fricatio extremoꝝ a genibꝰ uſqꝫ ad pedes ꝛ ab inguinibus uſqꝫ ad genua: ꝛ a ſpatulis uſqꝫ ad nates ꝛ a ſupioribus ptibus ſpatulaꝝ uſqꝫ ad cubitos inferiꝰ ſem per trahēdo cū fricatione uſqꝫ ad caliditatē auctam pducē do mēbra ꝛ ad rubedinē. ¶ 3ᵐ vͦ diuerſiuū ꝛ tñ ꝯuenienſ eſt hoc. ℞. collognitide. g̃. v. agari. g̃. x. ligritie aniſi. añ. ʒ. j. ꝣuccari. ℥. j. ſ. pulueriꝣenſ oīa cuꝫ. ʒ. j. ꝣinꝣi. electi. ꝛ ex hoc puluere per duas horas ante oēm cibum fiat maſticatio per octauam ptem hore. Hec de ſecunda intentione.

Pro tertia vͦ pncipali intētione rectificationis cerebri ꝯferunt inſtra multa. ¶ Pri mū ꝛ autēticū oīuꝫ auctoꝝ ſnia. ꝛ ppc Gal. in libello de cō moditatibꝰ tyriace eſt: ut ſepe in aurora patiēs bibat. ʒ. j. ele cte tyriace Andromachi cuꝫ. ℥. j. aque feniculi calefacte. ¶ 2ᵐ vͦ eſt pulueriꝣare caput cū deſcriptiōe ſupius poſita. ¶ 3ᵐ eſt frequēs odoratio pulueris maiorane. ¶ 4ᵐ eſt aſſum ptio duaꝝ pillularū que ſiunt ex puluere electi ligni aloes. ¶ 5ᵐ eſt electuariū dyambra de quo per duas horas poſt ce nā accipiaſ. ℥. ſ. ¶ 6ᵐ eſt frequēs uſus mirabolani kebuli ꝯditi. ¶ 7ᵐ eſt ut aliqñ in mane cū aqua feniculi degluttiat infirmus. ʒ. j. electe ſotyre deſcriptione Auicꝭ 5º cañ. ſũma pma. eſt enim medicina uehemētis iuuamēti. ¶ Octauuꝫ ꝛ ultimū eſt ut patiēs utaſ ſepe poſt cibationeꝫ accipe. ʒ. ij. de ꝯfectione dyatrionpipereon tertie deſcriptiōis que poſi ta eſt a Gal. in ſecretis ad Omontheum. ꝛ tu lege ibi. ꝛ hec ſufficiant pro tertia intentione huius ſermonis.

Pro quarta vͦ intētione eiuſdē pmi ſermonis iā appet ꝙ ea que poſita ſunt ime diate ante ipſam oīa octo ſunt ꝯuenietia. ¶ Et pter hec uti pōt hoc electuario qꝺ aggregabit oēs intētiones exiccandi cōplete mães ꝛ ꝓhibēdi regenerationē ipſaꝝ ꝯfortādo exper ſtomachū cor ꝛ cerebrū. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſpērū electuarij dyamuſci dulcis deſcriptiōe Meſue in antidota rio. ſpēꝝ eluarij de ligno aloes deſcriptiōe Auicꝭ 5º cañ. ſũ ma pma. añ. ℥. ſ. granoꝝ fiſticoꝝ mūdatoꝝ. ℥. ij. ꝣuccari al. lib. ſ. coquaſ ꝣuccaꝝ lento igne cum. ℥. iiij. ſy. acetoſitatis ci tri. deinde cū eo ꝛ ſpēbus fiat electuariuꝫ de quo egrotans per horā vnā. ſ. ante prādium ꝛ ante cenā accipiat. ℥. ſ. ꝛ cō plebit intētiones dictas. ſ. ꝯſumendo materias antecedenſ tes. ꝛ hoc de pmo ſermone pncipali taliter ſufficiat.

Pro notitia ergo ſermonis ſcōi pncipalr ſcien dū eſt ꝙ ſicut ab illuſtribꝰ colligiſ a qua diſtinguiſ diſtinctione tēporanea: aliqua enim diciſ aqua initiās. aliqua que augeſ. 3º vͦ ꝯfirmata eſt: ꝛ idem ualet dicere ꝙ quedā aqua eſt in pnº. quedā in augmento. quedā in ſtatu. ꝛ per talē ſermonem intelligunt pticulares textus aliquoꝝ oculiſtarū ꝙ aqua eſt quedā ſubtilis que dā groſſa ꝛ quedā media inter iſtas. ꝛ dicunt ꝙ ſubtilis phi co bñficio curari pōt. media vͦ curaſ per chirurgicale be neficium: ut in ſequēti cap videbitur ad plenū. Tertia vͦ nullo beneficio phyſicali ꝛ manuali curari pōt. ¶ Et pri mus qdem ſermo facile uerificari pōt. cū enim aqua icipit ꝯgregari ꝛ fluere ad ipm oculū priuſq̄ manifeſte debilitet ip ſum. tunc dr̄ pncipium aque: cuꝫ aūt iam manifeſtum fecit

nocumētū in oculo diminutionis viſus aut corruptionis iam eſt in augmento:ſed ꝓpter applicationē phyſici exercitij oēs iſte due ſpēs curari pñt euacuādo minoratiue diuertēdo mām digerēdo ⁊ eradicādo:cerebrū ⁊ mēbra mādātia rectificādo:igiꝰ talis aqua in ꝑncipio ⁊ augmēto exiſtēs curari pōt. ¶ Scōa vō ↄcluſio itez facile deduci pōt:ſi enim aqua ſit ꝓpe tēpus trāſeūdi in ↄfirmationem lꝫ ſit difficile: nō eſt tñ impoſſibile rectificādo regimen ſex rerū nō naliū euacuādo digerēdo eradicādo ⁊ apponēdo medicinas locales ſubtiliatiuas diſſolutiuas ⁊ cōſumptiuas.ergo talis aqua in fine augmēti exiſtēs:⁊ in ꝑma pte ſtatus adhuc curari pōt per ꝑdicta. Cū aūt aqua iſta fuerit ↄfirmata.i.potentia frigiditatis igro ſata ⁊ ↄgelata aut reſolutis ptib⁹ aereis ⁊ fluxibilib⁹ fuerit inſpiſſata talis eſt que nō obedit phyſice opationi per medicinas euacuātes digerētes aut reſoluētes eā:⁊ hec eſt ſpēs iſta aqua noiata.ſ.a ſcōa pte ſtatus uſqꝫ ad finē eius ↄfirmata que ſolum bñficio manualis opationis curari pōt deponēdo ipſam:ut paulopoſt videbiꝰ. ¶ Tertia vō ſpēs groſſa noiata que inueniꝰ in fine ſtat⁹ diuturnitate tēporis aut uehemētia reſolutionis uel potētia frigiditatis congelata eſt que neqꝫ medicinali īgenio obedit. Nec enim adhuc inuēta ſunt medicamina tāte potentie que ſufficiāt ipſam mollificare reſoluē exiccare abſtergē ⁊ conſumere ipſam:neqꝫ etiā manualis opatio cū acu pōt ipſam deponere:eſt enim iam facta tāte reſiſtētie ex parte duritiei ⁊ groſſitudinis eius ꝙ prius per acum frangiꝰ ⁊ ſeparaꝰ in partes ꝙ̄ inferius deponi poſſit. Sola ergo illa manuali operationi obediens eſt que non eſt ita aquoſa:ut ꝓpter ſuam fluxibilitatem fluat refluat ⁊ reuertatur:nec ita dura eſt ꝙ prius frangaꝰ ꝙ̄ per acum colligatur.

Si uero aliqua ſunt ingenia ⁊ inſtrā que in initio curare poſſint ⁊ augmēto erūt de numero xii. que ſequunꝰ:⁊ non inuenies aliā medicinā expertam atqꝫ auctētice approbatā.⁊ legas ubiqꝫ ſi legē ſcis. ¶ Primū ergo hoꝝ.xii.inſtroꝝ de ſimplicibus eſt exptum quod ſcripſit Haliabas 5° practice.caꝑ.47°.intitulato de diſpoſitione aque oculoꝝ medela.⁊ eſt ut accipiaꝰ lapis marchaſite ⁊ ponaꝰ in crucibulo ubi coquiꝰ vitrum ⁊ tādiu pmaneat ibi:ut uertaꝰ in cinerem:de hoc ergo puluere ſoleo accipere.ʒ.j.⁊ cōmiſcere cū.℥.j.aque ſublimationis radicum raphani ſylueſtris ⁊ eſt excellētis iuuamenti. ¶ Eſt aūt marchaſita lapis pirites noiatus ⁊ eſt lapis quo in nocte oportet me accēdere lumen ⁊ docet Haliabas inter ipſos accipē ſubrubeum.cuius color uertitur ad citrinū de quo magnā inueni copiā in celeberrimo mōte richo ꝓpe mōtem Silicem. ¶ 2m vō ꝑncipale ſimplex in initio aque ꝓficuū:ſed eſt potētius ⁊ acutius ꝑmo.⁊ eſt ut accipiaꝰ ſuccus ex radicibus ſerpētarie minoris que iarus nomiatur a Gal.6° de ſimplici medicina.cū ergo ſuccus iſte fuerit defecatus per ſui reſidentiam accipiaꝰ purior ps eius de qua quater uel ſex vicib⁹ imponaꝰ gutta vna oculo:⁊ ſi uelis hoc remedium facere fortius accipiaꝰ ps fecalis reſidēs ⁊ exiccet ſub radijs ſolis:deinde pulueriçeꝰ uelut athomi:⁊ fiat ex eo ꝙ̄ter in die cohol in oculo. ¶ 3m inſtrm ſimplex ⁊ adhuc fortius ꝑdictis eſt:ut accipiaꝰ ſuccus rube ſylueſtris ⁊ ꝓprie in mōtibus naſcētis.educaꝰ ex ea ſuccus ⁊ ſine alia defecatione colliriçeꝰ ex eo oculus:⁊ ſi uelis hoc itez efficere fortius pmittaꝰ iterum exiccari ſuccus cū fecali pte eius ut de ꝑdicto dictū eſt fiat de eo. ¶ 4m inſtrm de ſimplicib⁹ ⁊ iterum ꝑdictis fortius eſt:ut colliriçeꝰ oculus pſepe cū gutta vna fellis:⁊ lꝫ fel oē mirabili iuuamēto ↄferant in phibendo euentum pāni in oculo ⁊ curando ipm qui iam incepit ſua uehemēti ſubtilitate abſterſione ⁊ exiccatione ac reſolutione inſenſibili materierū que fit a uehemēti caliditate:eo ꝙ omne fel eſt calidū ⁊ ſiccū in quarto gradu.nihilominus iterū fel ex alia rōne dī eſſe potētez calidū:eo magis quando accipiꝰ ab aiali cuius paucitas cholere per vias urine ⁊ uētris educitur. Et ꝓpterea infertur correlarie ꝙ fel accipitris ꝑdicis ⁊ gruis elegātiora ſunt alijs fellibus:talia enī aialia nō emittūt cholerā per viā uētris:qḋ a poſteriori uerificaꝰ:eo qꝛ coꝝ feces albe ſunt ut ſenſus oſtēdit: neqꝫ etiā talia aialia mingūt:ita ꝙ cū aquoſitate urinali educaꝰ choler:⁊ cū ergo in talib⁹ multa cholera retineaꝰ poterit ipſa maiori quātitate cōmiſceri ignee ſpumoſe ⁊ aeree pti maſſe ſanguinee que eſt mā cholere:ut patet ꝑma ꝑmi.caꝑ de generatione humoꝝ. Nutriens maſticatione bene. ¶ Et ſimiliter correlarie ↄcludiꝰ ꝙ oīum quadrupedū fel eſt ↄuenientius ad hāc intētionē qḋ accipiꝰ ab aialibus paꝝ mingētibus ⁊ feces nigras ⁊ ſquibaloſas educētibus.⁊ hec eſt cauſa quare fel hirci capre elephātis in hoc materia ↄlaudanꝰ alijs: lꝫ qdam nō docti in ſciētia medicine credant illud ↄuenire in fellibus coꝝ a forma ſpecifica. ¶ 5m inſtrm iterum de ſimplicib⁹ eſt laçar:cuius recēs ſuccus imponatur in oculo ſi haberi poteſt.ſin autem diſſoluatur aut ulcimate teraꝰ ⁊ oculo ter uel quater imponatur:ut prius dictum eſt. eſt autem laçar aſſa fetida nominatum. ¶ 6m ⁊ ultimum inſtrm de ſimplicibus ⁊ elegantius predictis ⁊ fortius eſt: ut de aqua ſublimationis ſalis armoniaci guttula parua quater in die oculo colliriçetur.ſi aūt hoc nō pfecerit laborés ardēter inuenire melius qḋ nō credo:⁊ hec ſex inſtrā meliora ſunt ad ꝑncipium aque ꝙ̄ ad augmentum eius.

De cōpoſitis ꝑmum inſtrm ⁊ ꝓpe de his que ualent ad augmētū aque:tunc cum iā imagines que manifeſte erāt diminuuntur ⁊ quotidie magis obtenebratur viſus.⁊ ꝑmum de cōpoſitis eſt hoc ℞.piperis al.℥.iii.balſami electi.℈.ij.miſce ⁊ guttula vna ter uel quater oculo imponatur ⁊ nō timeas mordicationē que fit ab eo:quoniā ſolēniter iuuat in caſu iſto. ¶ Scōm ꝑncipale ad hāc intētionem eſt hoc.℞.balſami electi.ſucci qui diſtillat ab epate hirci ſm artem aſſato:ut ſcribitur ab oībus ⁊ maxime a Raſi.9° Almāſoris.caꝑ de nocticlopa.aā.ʒ.j.miſce ⁊ imponatur oculo:ut prius dictum eſt. ¶ Tertiū cōpoſitū ⁊ adhuc forti⁹ ꝑdictis eſt hoc.℞.fellis ancipitris balſami electi.aā.℈.ij.ell'i al.pipis.aā.℈.ſ.ↄquaſſentur cū ʒ.ij.aque raphani ⁊ ponātur in ampulla vitrea diſcoopta ſub radijs ſolis clauſo tñ ſuo orificio:deīde poſt.x.dies colliriçetur ex eo oculus:ut de alijs dictum eſt. ¶ Quartum cōpoſitum ⁊ adhuc fortius oībus ꝑdictis eſt hoc.℞.oppoponacis armo.ſerapini.aā.ʒ.j.fellis hirci.ʒ.j.ſ.balſami.ʒ.j.ſucci raphani ſylueſtris per defecationē depurati.ʒ.j.ſ.ↄquaſſentur oīa iā per ſe ſubtiliſſime pulueriçata in eneo mortario:deinde in ampulla vitrea diſcoopta ⁊ orificio obturata ſub radijs ſolis per qndecim dies:deinde ex tali liquore colliriçetur oculus pſepe.eſt enim ſecretum magnū. ¶ Quintum ⁊ penultimum de cōpoſitis conferēs aque ⁊ adhuc in ꝑncipio ↄfirmationis eſt illud qḋ ſcribiꝰ 9° Almāſ.caꝑ de debilitate viſus.⁊ eſt de melioribus per me exptis. Cuius deſcriptio eſt hec.℞.tucie ablute.ʒ.xx.ſucci maiorane ſacta reſidētia qua cooperiatur ꝑdicta tucia per digitalē quātitatem ↄquaſſentur inuicē ⁊ exiccentur ſub ſole uel ſub tegula calefacta.cū igitur fuerint exiccata.℞.iſtius cōpoſiti ʒ.v.çinçi.piperis ni.⁊ lon.celidonie.aā.gra.xx.ſalis armoniaci.℥.ij.terantur oīa per ſe ſubtiliſſime:deinde incorporētur inuicem cū ſucco recēti feniculi.⁊ fiat ex eis ſief.⁊ cum ergo fuerit opus ↄfricetur ſuper cote cum aqua feniculi ⁊ ſepe in die colliriçetur oculus ex eo.compoſito enim hec eſt mirabilis ⁊ multum artificioſe compoſita. ¶ Ultimum vō inſtrm ⁊ omni alio fere perfectius eſt collirium de fellib⁹ deſcriptum a Raſi. 9° Almanſ.caꝑ de aqua deſcendente ℞.v.fellium.aā.ʒ.j.ſ.cum fuerint exiccata:ſerapini euforbij colloquintide.aā.℈.ſ.pulueriça tenuiſſime:⁊ cum predictis fellibus:⁊ cum dupla quantitate ſucci feniculi depurata commiſceantur.cū ergo fuerit opus imponatur ex eo collirio toti oculo ſaltem in die quater.parē enim medicinam in iuuamēto poteris inuenire:ſed non meliorem eo ꝓpter qḋ collaudat eam Raſ.dicens ꝙ ↄfert aque in initio

dilatationi pupille nõ vidẽtib⁹ in ſero ⁊ debilitati viſus lege ibi. ¶ Siſr aũt quinque manerie ſelliũ p̃dicte. ⁊ coĩ illuſtriũ viroꝝ ſnia approbate. Fel gruis fel p̃dicis ⁊ ancipitris fel birci ⁊ fel ſaboth piſcis: qđ a plurib⁹ credit̃ ẽẽ uariolus piſcis. Ego aũt inuenio q̃ eſt lucius fluuialis: ⁊ ſic accipio ⁊ collіriũ ex eo cõpono: ⁊ ſi per hec quidẽ iſtrumẽta nõ poteris curare aquã incipiẽtẽ ⁊ tẽdẽtem ad cõfirmationem nõ credo per alia iuſtrumẽta curari poſſe q̃ per operationem manualem que in ſequenti capitulo aperitur.

¶ De modo deponendi pannum confirmatum in oculo p operationem manualem. Cap. v.

Iſit iã videt̃ iſtare tẽpus ponẽdi cano. ⁊ modũ deponẽdi aquã que nõ fuit obediẽs medicinis ſcribant̃ in q̃ p̃mo cõditiones p̃mittẽde ante ipſius depoſitionẽ: ſunt ergo a p̃itorib⁹ inẽte quinque. ¶ Et p̃ma quidẽ cõditio eſt: ut anteq̃ perueniat ad opus explorãs de ɔfirmatiõe illi⁹: aliter eniꝫ operatio tua euaneſceret: neqꝫ eniꝫ uoluit Galenus aliquẽ in medicis operari niſi vocat̃ in p̃mis 2° creticoꝝ. 7° cap. ¶ Secũda ɔditio eſt: q̃ ſi pãnus nõ fuerit bñ ɔfirmat⁹ ⁊ nõ potuit per reſolutẽtia ⁊ exiccãtia ɔſumi. regat̃ corpus cum cibis ⁊ potib⁹ ſanguis ⁊ humoꝝ groſſoꝝ gñatiuis: p̃pter qđ cibetur pedib⁹ aĩaliũ caſeo ⁊ lacticinijs cibis leguminib⁹ ⁊ his ſimilibus: ⁊ potus eoꝝ ſit vinũ rubeũ groſſũ: ⁊ aut ceruiſia de ordeo groſſa: ⁊ nõ bñ purificata. ¶ Tertia cõditio: ut p̃us tp̃e q̃ p̃ueniat̃ ad actũ ɔſideret̃ corporis diſpoſitio. ⁊ ſi iueniat̃ repletũ ualde materieb⁹ ſimul cõmixtis fiat flobotomia de uena media aut de baſilica extrahẽdo ſanguinis quãtitatẽ cõueniẽtẽ repletioni ⁊ tolerãtie ỽtutis: ⁊ hoc per. v. uel. x. dies ante tẽpus op̃ationis manualis. ¶ Et iteꝝ poſtq̃ fuerit minorata repl'o ulis applicet̃ flẽmia de cephalica diuerſe ptis ſup manu apud policẽ. ¶ Deide ſubſequẽti die applicet cliſtere mũdificatiuũ fecũ abiteſtinis. ¶ Si aũt ɔtingat replentẽ mãm nõ ẽẽ ſanguinẽ ſed alterã mãm ſãguini nõ cõmixtã tũc fiat eſis approp̃ata ſm ſpẽm mãei dñantis: ut cũ medicis ſtatis melie aut cholere eductiua: aut reſpiciẽte cõmixtionẽ oiuꝫ p̃dictaꝝ mãerũ ſil̃ aut aliq̃rũ: tales eni euõnes ex multis cauſis p̃mittẽde ſũt. ¶ Et p⁹ qdẽ eſt ut cũ applicat̃ op̃atio manualis pp dolorẽ nõ fluat mã multa a pãno oppilãs aut uehemẽti ſuo motu dolorẽ in oculo efficiẽs. ¶ Et ſcõa cauſa eſt q̃ p̃pter agitationẽ que fit in mẽbris ſol'onẽ continuitatis nõ acquirat̃ in eis uehemẽs ebullitio in ptib⁹ capitis ⁊ oculoꝝ. ¶ Tertia cauſa eſt ne p̃pter reſolutionẽ continuitatis ex fluxu materierũ ad oculũ fiat noua repletio alterũ imagiationũ materialis ⁊ effectiua cauſa. ¶ Quarta cõditio ante manualẽ op̃ationẽ p̃quirẽda eſt: ut eligat̃ tẽp⁹ p̃portionale huic op̃ationi q̃ vniuerſa oiuꝫ ſapiẽtũ cõcordia ponit̃ eẽẽ tẽpus ueris aut autũni: ⁊ ſane itelligẽdo debet intelligi p̃s ueris eſtati p̃pinqua ⁊ nõ hyemi. tali enim tp̃e ſi q̃ mã replẽs fuerit hyeme gñata rõnale eſt q̃ iã ſit diſſoluta ad exteriores ptes corporis p̃pulſa uel attracta ad exteriora a caliditate cõtinuitatis. igit̃ nõ remanet tãta du⁹ deſuꝫ noue materiei ad oculũ uerſus finẽ ueris. ſicut in p̃ncipio ⁊ in media parte eius. ¶ Siſr etiã declarãda eſt pars autũni cõueniẽter que eẽẽt medietas ei⁹: in tali enim parte autũni caliditas eſt facta remiſſa reſpectu p̃me ptis eius. vñ nõ eſt apta ponẽ materias in fluxu tãtũ quãtũ faceret in p̃ma pte eius. Adhuc etiã in hac medietate autũni poterit cõueniẽter fieri cõſolidatio ſolute ptis p̃uſq̃ ſupueniat frigiditas ɔtinuitatis: que notabiliter maior eſt in fine autũni q̃ in media pte eius. ¶ Quinta ɔditio eſt: ut p̃uſq̃ fiat op̃atio manualis cõſideret̃ oculi diſpoſitio ne in ipſo aut in palpebris ei⁹: neqꝫ in angulis exiſtat tumor dolor prurit⁹ ſcabies excoriatio uel diſruptio attritio uel cõtuſio: ſi enim oculus apparet leſus aliqua uel pluriũ iſtarũ diſpoſitionũ nõ felicitaret̃ operatio manualis p̃pter motũ materierũ ad ipſum oculum.

Premiſſis aũt his ɔditionib⁹ ⁊ iã declaratis iterũ p̃us q̃ ad opus p̃ueniat̃ manuale p̃mittẽda eſt cognitio aque obedientis ad curã: ⁊ ſilr̃ inobediẽtis: ⁊ iã apparuit q̃ cognitio aque obedientis ex parte modi ſubſtãtie declarata eſt in p̃cedẽti cap. Opꝫ eniꝫ medicinã eẽẽ inter groſſam ⁊ ſubtilẽ. aliter operatio uana eſt. ¶ Opꝫ 2° ipẽꝫ cogſci p̃ per aſpectũ ut non appareat groſſa ualde: cuꝫ eni patiẽs aſpicit aerẽ luminoſuꝫ ſi p̃cip̃ it lumẽ neqꝫ colorẽ aliquẽ: iſte eſt de illis que non recipiũt curam p̃pterea q: ipſa ſignificat tãtã ẽẽ groſſitiẽ in ea q̃ ſp̃es viſibilium per corneã nõ p̃nt deferri ad pupillã: ⁊ ſilr̃ qñ eger aſpicit aereꝫ ⁊ percipit lineas colores figuras in aere que non ſunt: tunc ſignificat̃ ex hoc q̃ aqua non eſt ɔfirmata. ¶ 3ᵐ ſignũ ſumptũ ex parte modi ſubſtãtie eſt: ut cũ artifex poſuerit manũ ſuam oculo clauſo ſuper pupillã ⁊ cõp̃merĩdo interius ſupius ⁊ inferius ad dextrã uel ſiniſtrã: remanebit pãnus non ſparſus neqꝫ diuiſus: imo in eadeꝫ diſpõne remanẽs: cogſcit̃ ex hoc q̃ talis pãnus eſt nimiũ igroſſatus. nec obedit depõni: imo p̃us frãgeret̃ per pãnũ q̃ deponeretur. ¶ 4ᵐ ſignũ eſt. ut cũ ſanus oculus clauditur nõ dilatet̃ pupilla neqꝫ rarificet̃ pãnus: ſꝫ in eadẽ diſpõne remaneat: ſi enim pãnus non eẽẽt ita dẽſus erit p̃pter multitudinem ſp̃ũꝫ q̃ in egro oculo dilataret̃ pupilla rarefieret ⁊ diſgregaret̃ aqua. ¶ Quitũ ſignũ ponit̃ ab expimẽtatorib⁹ ⁊ eſt ut accipiat̃ fruſtũ coti carminati ⁊ anteponat̃ oculo uehemẽter inſufflãdo in ipſm: ſi enim per talem inſufflationeꝫ aliqualr̃ ſpargitur ⁊ rarefiat pãnus: tunc eſt obediens cure: ſi ṽo non: tunc nõ eſt obediens: ſed hoc experimentũ nõ eſt uerum: quia in panno qui depoſitus fuit vidi hanc inſufflationem fieri pluries: ⁊ non mouebat̃ pãnus. ¶ Sextuꝫ ſignũ eſt ſumptũ a colore pãni. ⁊ iaꝫ ɔueniũt ſapiẽtes q̃ pãnus iſte uel aqua qui obedit depõni eſt q: hẽt albedinem aque uel aeri ɔſimilẽ uelut margaritaꝝ: colores enim tales ſubiectantur in ſubſtãtia dyaphana. ergo ſignificat ſubſtãtiã paratã cedẽ ⁊ deponi per ɔuenientẽ applicationẽ acus. ¶ Cũ ergo aſpicis pannũ ⁊ videbis coloratũ colore gypſi aut albuginis oui per decoctionẽ indurati. patet q̃ talis pãnus nõ obedit curatiõi. arguit eni tales colores in ſubſtãtia dẽſa ⁊ ſolida poſitos que p̃us frãget̃ q̃ iferi⁹ deponat̃. ¶ Et ſilr̃ itellige qñ tibi aſpiciẽti apparebit pãnum eẽẽ huidũ rubeũ obſcurum citrinũ viridẽ uel eruginoſum: neuter iſtorum pãnoꝝ obediens erit curationi p̃pter ſoliditatem duritiem uel ſiccitatẽ eorum. p̃pter que omnia uehementer inuiſcant̃ ⁊ adherent: ⁊ tu inuenies rationes ex premiſſis declarantes ueritatem.

Ultima ɔditio de p̃pinquiorib⁹ obſuãdis apud manualẽ op̃ationẽ eſt. ut eger ſedeat ſup ſcãno ⁊ admiſtra ut cũ ligaturis firmet̃ caput ⁊ pectus eius ⁊ ſit facies ei⁹ in aere claro nõ ualde luminoſo. tũc q̃ op̃ator p̃cipiet egro ut uertat oculũ ad aſpiciẽdũ ỽſus angulũ domeſticũ ỽſus naſum: op̃ator aũt accipiat acũ in manu ſiniſtra ſi oculus patiẽs erit dexter: aut in dextra ſi ocl's patiẽs erit ſiniſter ſic eni per ɔtrapõnẽ faciei hoĩs ad faciẽ p̃s dextra vnius opponit̃ dextre alterius ⁊ ecõuerſo ſiniſtra: ita q̃ ſedeat miniſter ſup ſcãno parũper altiori q̃ eger: accepto itaqꝫ acu iter policẽ ⁊ idicẽ qui ambo ſuſtẽtent̃ cũ medio digito faciat ex̃ digitos ſuos eminẽ acũ p q̃titatẽ. ʒ. j. digiti: deide itromittat acũ in cõiũctiuã ỽſus angulũ ſylueſtrẽ uł exteriorẽ. ⁊ p̃prie in medio eq̃diſtãte ei⁹ iter angulũ ſylueſtrẽ uł agilopã. i. capnũ ⁊ circũferẽtia cornee: ⁊ ipellat q̃ ſuauiter acũ torquẽdo ⁊ retorquẽdo ỽſus p̃fundũ uſquequo poterit ɔiecturari ſe penetrauiſſe ɔiunctiuã: tũc q̃ iclinet manũ ỽſus angulũ ſylueſtrẽ uł tp̃s ſemp ſucceſſiue paulatiꝫ uł ſuauiter ipellẽdo ipꝫ ỽſus corneã: cũ q̃ p̃uenit extremitas acus infra corneã videbit ipſam acũ p̃pter trãſlucẽtiã cornee: ſic acus videri poteſt ſub vitro: ipellat itaqꝫ acũ ſuauiter ỽſus pupillã ad ſuperiorem partẽ circũferẽtialẽ ei⁹ itãtũ q̃ ptrãſeat q̃ſi uſqꝫ ad alteram ptẽ: ⁊ tũc q̃ icipiẽdo a ſuperiori pte ſpericitatis pupille remouendo acũ imbibitã in pãno ỽſus iferius torquẽdo deponat ipſam uerſus circũferẽtiã inferiorẽ eius ſub iferi-

ori parte cõiunctiue tenẽdo ipm ibi aliqualiter fixum ape-
riat oculũ egri ⁊ aſpiciat pupillã.ſi ergo videbit ipam clarã
⁊ dyaphanã opus eius felicitatũ eſt.ſi aũt appebit in aliqua
parte nõ bñ dyaphana ⁊ opaca:ſꝫ obſcura: tũc iterꝫ cuꝫ acu
reuoluẽdo laboret deponẽdo ipaꝫ uſqueꝗ oino clara ⁊ ſere
na remaneat pupilla.tũc ergo bñat cotũ ibibitũ in albugine
oui agitato cũ pauca aqua roſa.cũ modico pulueris fief.de
ceruſa ⁊ emplaſtret oculuꝫ ⁊ frõtẽ:ita ut fixus bñ pmaneat
⁊ ſic dimittat uſqꝫ ad tertiã diem:deinde bis uel ter pmutet
ipm ⁊ ſanatus erit.⁋ faciat aũt egruꝫ eino abſtinere a po
tu vini:imo non bibat niſi aquã cum çuccaro coctã ⁊ vino
granatoruꝫ dꝫ ecẽter cõmixtã. Et abſtineat a cibis fumoſis
groſſis uaporoſis ⁊ vnctuoſis acutis ⁊ ſalſis. Et comedat
oua ſorbilia in aqua dim iſuſa.⁊ iuſculũ de ordeo bletas ⁊
ſpinachias hec ⁊ alia bibẽdo ſine maſticatiõe ſaltẽ uſqꝫ ad
x.dies.⁋ Uide ꝙ tãta eſt neceſſitas medico ↄtẽplari corpus
⁊ aiam domicã facẽ in ↄtinua ſpeculatione circa ea que ne
ceſſaria ſunt in curatione languorum humani corporis.
⁋ Propter qđ nõ poſſuꝫ deſiſtẽ a ↄtinua triſticia:fletu ma
gno:⁊ magna cordis ⁊ aie ↄturbatione:cuꝫ videã te oium
aliaꝝ ↄtẽplationũ pter diuinã ⁊ nãlem merito reginã ⁊ do
minã ſacratiſſimã ⁊ altiſſimã. O medicinalis ↄtẽplatio.q̄s
eniꝫ poſſit me a tanto fletu deuiare:cuꝫ videã te ab idiotis
rudiſſimis ⁊ illitteratis viris ſeuiſſimus aſtutijs ⁊ cautelis:
⁊ deceptionibus dilacerari ↄtinuo. ⁋ Hic enim ſe magnũ
facit oculiſtã:⁊ caret oculis corporis ⁊ intellectus.⁋ Alter
circuit ciuitates deponendo pannum ⁊ cecos facit hoies.
⁋ Alius võ ſecat fiſtulas emorroidaliũ partium :⁊ nõ co-
gnoſcit eas:⁊ martyrio cruciat hoies. ⁋ Nõnulli võ lapi-
dem a ueſica deponẽ tentãtes magnã turbã hoium annua
tim iterficiũt.⁋ Alter võ hecel in hydropicis teſtificaſ ſe
bñ ſcire opari:qui tñ hec nõ itellexit nec cognouit.⁋ Mul
ti deniqꝫ cataractã olfaciẽtes:⁊ nõ guſtãtes põpoſis ueſti-
bus grauitnoc.ſiu:cauteloſis ⁊ fraudulẽtis vbis pplos deci
piunt: qbus nõ aliter dicẽdum eſt ꝙ qđ Gal.dixit ad eos
2° de acciti ⁊ morbo.ꝙ remaneãt cuꝫ ignorãtia ſua.⁊ ſi nõ
terrenſ alio motiuo terreanſ in poſterum cruciatu gehẽne.
⁋ Ego võ corp° ⁊ aiam tibi o ſacratiſſima corporis huma
ni ſubleuatrix:corp° ⁊ aiam in laudes cũctipotẽtis dñi a pri
mis dieb° etatis mee ſũma oi diligentia ⁊ maximo feruore
deuoui:ut altiſſimaꝝ rerꝫ ꝗrum tu notitiam pſupponis ali
quã mihi pauculã fructuoſe ſpeculatiõis ↄcedat altiſſim°:ut
ſtabiliũ moꝝ ueritatem guſtare poſſim aliq̃liter iuxta illud
poeticũ.Me võ primũ dulces añ oia muſe.Quarũ ſacra fe
ro igẽti pculſus amore Accipiant : uerũqꝫ vias ⁊ dogmata
mõſtrẽt. Ad ppetuas ⁊ imortales laudes oipotẽtis.Amẽ.

Conſilium.67. De ſibilo.

Generoſa dña uxor dñi Simo-
nis de porto laborat ſi
bilo in ſiniſtra aure ei° ↄtinue fixo.vñ ap
paret ꝙ eſt egritudo per eẽtiã in cerebro
ei°.uẽtoſitates eniꝫ ul uapores in cerebro
ſuo mltiplicate effũdunſ ad ↄcauitatẽ au
ris:⁊ igrediunſ in poros pãniculi cooperi
entis os anfractuoſum auris:qui pãnicu
lus ualde neru° eſt organuꝫ auditiue potentie.hec igitur
uẽtoſitas mouet medium intraneũ:qđ eſt aer exiſtens in po
ris pdicti pãniculi: ⁊ motu uel colliſione in pdicto intraneo
medio facta ad paniculuꝫ ſonatiuũ accidit ſonitus repita-
tus.ergo auditiue potentie percipiſ ab ea ac ſi ab extra ad
ſim° delate fuiſſent ſpẽs talis mot° uel colliſionis:⁊ q2 uẽto
ſitates ſubtiles exiſtunt ⁊ potẽt ia ſicce:⁊ organum eſt ualde
ſonoꝝ:⁊ medium eſt aer tenuis in poris pdicte miringe cõ
tentus:iõ repitatur ſonitus uel ſpecies ſibili.⁋ Hec etiam
diſpõ icremẽtuꝫ recipit a regione ſplenis in quo cuꝫ ↄtin-
git aliquã adeſſe oppilationẽ ⁊ uentoſitatis ↄgeſtã eſſe mltitu
dinẽ que ad ſupiora tanꝙ ad ppriã latiõne aſcẽdit magis
ꝙ ad iferiora per ↄcauitatẽ uenaꝝ ⁊ arteriaꝝ recipiſ in pã-
niculis cerebri:a qb° tandẽ effundiſ ad organũ audit°.Uñ
ex hoc fundamẽto appet ꝙ hec egritudo in ea eſt corruptio
in operatione ſenſus audit° per eẽntiale nocumẽtum in cere
bro exiſtẽs:⁊ per colligãtiã ad ſplenẽ etiã adueniens.

Abſtineat Igiſ hec dña a uaporoſis ⁊ uẽtoſis ci-
barijs ⁊ frigidis ⁊ humidis:ſicut ſunt:
lac:piſces:paſtilles cibi:fructuũ recẽtiũ multitudo:legumia
⁊ ppue cixa. Spinachia bleta portulaca lactuca cucurbita ⁊
cõſilia.Et euitet aque fride potũ ſimplicis uel cũ vino com
mixte.⁋ Et ↄueniũt ei ſalſa cibaria ⁊ carnes laudabiles ⁊
aromatũ uſus ⁊ petroſel.feni.ſaluia roſma.⁊ ſpillũ.ppe ⁊ vi
nũ al.⁊ ru.ſubtil ſubſtãtie mediocris ſapis ⁊ ↄuẽiẽter potẽs

De rebus võ medicinalib° utaſ iſtis ꝗtuor inſtrũis
⁋ pᵐ eſt:ꝙ accipiat vnã de iſtis pillulis
añ cenã parũ:⁊ ſecũdã accipiat per horas duas poſt cenã:⁊
ſic reuoluẽdo tñſeat ab vna ad reliquã:ꝗrũ deſcriptio ℞.ca
ſtorei.ʒ.v.pillulaꝝ de ſarcocolla.ʒ.j.aloes abluti.ʒ.ij.fiãt pil
lule cũ ſucco calamẽti.⁊ accipianſ oi ꝗrta die alternatim:ut
dictũ eſt.⁋ 2ᵐ võ inſtrm eſt:ut euaporationẽ faciat in aurẽ
ſuã hoc mõ. Accipiat eni urceũ nouũ vitreatũ ⁊ in ipm ipo-
nat.ʒ.ς.fecis olei oliuaꝝ antiqoris quã hẽe põt:⁊ cooptat ip
ſũ emboto hñte orificiũ tenue.ponaſ ergo urce° ſup carbo
nib° ignitis uſquequo ferueat amurca in eo exiſtẽs.Incline
tur ergo auris ſup orificio emboti ⁊ circũdeſ cũ pãnis uel
cotonta ut fum° vnit° in ↄcauũ auris recipiaſ:⁊ fiat uſque
quo amurca euaporare deſinat bis in die mane ⁊ ſero añ ci
bũ per totã vnã ſeptimanã.⁋ 3ᵐ inſtrm eſt:ut cũ recedit a p
dicta euaporatione:tũc calefiat ſacculus iſte ſup tegula mũ
da ⁊ ponaſ auris ſup ipo tãdiu ut ſacculs tepefiat:recedat
ergo ab eo:⁊ añ orificiũ auris ponaſ modicũ de coto in quo
muſc° ↄfuat° fuerit.⁋ Eſt aũt ſacculi deſcriptio.℞.calamẽ
ti mentaſtri pulegij origani ⁊ rutbe ſiccoꝝ.añ.M.ij.macis
ʒ.j.cimini ameos ſe.leuiſtici carui añ.ʒ.j.corticũ papaue
ris al.numero.iiij.pulueriçenſ ſubtiliter ⁊ ponanſ ſacculo
lõgitudis ꝗſi pedalis qui amplectaſ totã maxillã ⁊ tẽpus uſ
qꝫ ad ſũmitatẽ capitis ⁊ occiput.⁋ 4ᵐ iſtrumẽtũ eſt puluis
iſte de quo oi ſero cũ uadit ad lectũ pulueriçet prorã capitis
a ſui ſũmitate capitis uſqꝫ ad frontẽ per quatuor digitos lõ
gitudinaliter.cuius deſcriptio ℞.ſpecierũ pliris arcoticon:
ſpẽrũ dyamuſci dulcis añ.ʒ.j.miſce. Iſtis factis ſpero ſana
erit. Ad laudem Dei omnipotentis.Amen.

Conſilium.68ᵐ. De ſonitu ⁊ ſibilo aurium.

Poſtulaſti Doctor eximie ut ti-
bi generalem curati-
onis modũ ſonit° ⁊ tinnitus ↄſcriberẽ
quib° pſepe te moleſtari dicis:faciã eq-
dẽ ⁊ perbreuem tibi dabo viã.⁋ Eſt igi
tur horꝫ uaria curatio ex uarietate cauſa
rũ:quoniã ſonit° ⁊ tinnitus qui fiũt a fa
me ⁊ in cõualeſcẽtibus curantur per re
ſtaurationẽ ⁊ regimen cõualeſcẽtiũ.⁋ Factus a criſi uomi
tu fluxu ⁊ ſimilib°:ex iſtoꝝ pfectione curaſ .i.ſi fiũt perfecte
he euacuationes poſt ipſas ceſſat:⁊ ſi nõ fuerint pfecte curã
tur cura iſtoꝝ.⁋ Similiter pẽdens a febrib° cura eaꝝ cura
tur.⁋ Pẽdẽs a ſuppuratione curatur apoſtematum cura.
⁋ Si fuerit a fortitudine ſenſatiõis pcipiẽs leuiſſimos mo
tus in aere uel uapore q eſt in miringa:⁊ talis nõ idiget cu-
ra:ſed ſi iſta intẽſa ſenſatio inſequiſ leſionem organi:etiã il-
la nõ idiget cura:ut Raſis 9°.⁊ Auicẽna in 3° ppꝛijs capitu
lis. Uerũtamen raſis dicit.ꝙ ſi ppter eius ſuphluitatẽ opor
tet fieri diſſoluenſ duo grana opij in oleo ⁊ diſtillenſ in au
rẽ. Et Auicẽna dicit:ſunt qdã hoies qui pcipiũt uendũ eſſe
ſtupefaciẽtib°:ſicut oleo ro.decocto cũ aceto:ꝗſi uelint dice-
re ꝙ deſtruere ſenſum eſt noua cura:uel etiã debilitare ipm
⁋ Ubi võ inſequereſ paucitatẽ ſpũum querenda eſt reſum
ptio.⁋ Et ſi malã cõplexionẽ ſeqtur remoueaſ p alteratiõis

ad oppoſitum appropriata. ¶ Sequentē adē p̄ncipia gn̄atiōnis malaꝫ cōplōnē uel raritateꝫ texture tanq̄ deſperatā relinq̄mus: niſi q̄ aliq̄bus ꝯfortatiuib⁹ aliq̄n uti poſſumus. ¶ Tinnitū factuꝫ a uentoſitate groſſa generata in cerebro uel in meatibus eius curamus his intentionibus. ¶ P̄ma eſt adminiſtratio debiti regiminis ſex rerum non naturalium in quo oēs cauſe multiplicantes uētoſitatem ꝓhibeantur. vn̄ Raſis monet cibaria minuēda ⁊ dimittēdum vinum. ¶ Secunda eſt digeſtio humiditatis ex qua multiplicat̄ uentoſitas cum ſubtiliantibus incidentibus aperientibus ⁊c̄. uel ſy. de ſticados mel ro. co. ⁊ ſimilia. ¶ Tertia eſt euacuatio in qua uelut minoratiuā ſi cōuenerit ipſam fieri añ digōnem fiat mā exiſtente multa. uel etiam minores poſt digōnem paulatim euacuando ⁊ digerendo donec poſtea eradices totam. Et hec cōpletur cuꝫ notatis ut pillulis aſſaiaret de iera ſimplici uel cōpoſita agarico pillulis cochijs. de marijs ut ierapigra. iera ma. ieralogodion. iera dyacoloquintidos ⁊ ſimilibus. ¶ Quarta eſt diuerſio que partꝫ complet̄ cum euacuationibus ſuprascriptis uel alijs ſimilibus: ⁊ cuꝫ fricationibus lotionibus uentoſis ſanguiſugis prouocationibus urine ⁊ ſeceſſus fluxus emorroidalis uł menſtruoꝫ cauteriçationib⁹: ⁊ alijs ſepe ſupra declaratis. ¶ Quinta eſt reſolutio uētoſitatis iſtius: ⁊ aliqualis expilatio auris in qua Raſis cōmēdat oleū de ſemine raphani cū oleo amigdalarū amararū ⁊ ro. in quib⁹ caſtoreuꝫ ſit diſſolutū. ¶ Itē 9° Almanſ. laudat euaporationē cū aqua decoctiōis ſanſuci. i. maiorane ſticados arabici ⁊ abſinthij mētaſtri origani. añ. M. j. Et ſi vis hic ouari poſt ipſam euaporationē diſtilla olea ſuprascripta. ¶ Auicēna vō laudat troci. exptum ex ellebori albi partis. v. nitri partis. x. diſſoluat̄ in oleis ſuprascriptis. ¶ Sexta intētio eſt confortatio que cōplet̄ cū eiſdē. ⁊ ſi plra vis lege apō auctores. ¶ Ubi vō eēt hic tinnit⁹ per colligātiam: tūc cura partal in regimen mādātis. ſ. cū cōfortatione digeſtionib⁹ euacuationib⁹ ⁊ alijs. Et in regimen mēbri. i. cerebri ⁊ auris recipiētis ꝓhibēdo ne recipiat. vn̄ Auicēna iubet cōfortari cerebrū cuꝫ oleo mirtino: ⁊ aurē cū oleo amigdalino ⁊ ſimilib⁹. ¶ Pro qb⁹ itellige q̄ ſi materia nō ſit in cerebro uel aure peccās q̄ ſit andax in repcutiēdo materiā ⁊ trahēdo iferius ⁊ alia faciēdo ut in dolore capitis per colligātiam. Hec in ſūma doctor inſignis generalē cōplet curā tinitus ⁊ ſonitus auris. Ad laudes eius immortales qui cuncta moueri iubet.

Conſilium. 69m. De vndecim malis diſpoſitionibus, videlicet

¶ De inſtātia ſibilationis in auribus. ¶ De reumate a capite deſcēdēte. ¶ De nocumēto diminutionis in opatione memoratiue potētie. ¶ De inuētione ⁊ ſenſatione frigiditatis in partib⁹ nuche. ¶ De debilitate ſtomachi cū appetitu uomēdi. ¶ De debilitate renū. ¶ De motu ⁊ tēſione a uētoſitate in femore facta. ¶ De deſcenſu humorū ad teſticulū ſiniſtrū. ¶ De tremore cordis. ¶ De imaginationibus oculorum. ¶ De immoderata ſiti per duas horas poſt cibum. ¶ Diuiditur autem conſilium in tres tractatus.

Tractatus Primus cōtinens capitula duo: diſpōnes per cauſas ⁊ ſigna inueſtigat.

¶ De accidētib⁹ omnib⁹ cauſis ⁊ ſignis ſibili in auribus: ⁊ eſt primum accidens. Cap. i.

Antonius Porro Mediolanēſis de nobili ꝓgenie Porrorum ſatus obtulit mihi portum ſapore quidem ⁊ maſticatione ualde ... dū: digeſtioni autē difficillimū. Laborat eniꝫ accidentib⁹ q̄ pluribus ⁊ egritudinib⁹: ut mihi ſcribit que oēs ⁊ multū uerēde ⁊ nocitiue exiſtūt ſimul in eodē corpore iuētemo quelibet illarū per ſe diligēter conſiderata ſcientia ⁊ ope nō mediocriter erudito diuerſis corporibus magnam ſpeculatione n ad ſe aduocatiut diligēter capitulari poſſit. ¶ Accipiazitaqꝫ diſpōnes eius ordinate uelut ipſe ſcribit: ¶ Et p̄° qdem earū eſt iſtātia ſibilatiōis in aurib⁹. ¶ 2° vō eſt reumatis a capite deſcēſus. ¶ 3° eſt nocumētū diminutionis in opatiōe memoratiue potētie. ¶ 4° eſt inuentio ⁊ ſenſatio friditatis in ptib⁹ nuche. ¶ Quinta eſt debilitas ſtōchi cū appetitu uomēdi aliqn̄ eueniēte lꝫ nō ſemp. ¶ 6° eſt debilitas renū. ¶ Septima eſt mot⁹ ⁊ tēſio a uentoſitatibus in femore facta. ¶ Octaua eſt deſcēſus humoꝫ ad teſticulū ſiniſtrū. ¶ Nona eſt tremor cordis. ¶ Decima eſt imaginationū iſtātia. ¶ Undecima eſt imoderata ſitis per duas horas poſt cibū eueniēs: ⁊ plurib⁹ etiā alijs moleſtat̄ accidētib⁹ ad hāc ſūmā reducibilib⁹. ¶ Cuꝫ ḡ hec oīa accītia uel egritudines in eodē viro cōplicate ſint: opꝫ inueſtigare an oīa talia accītia ab vna radice uł cauſa pueniāt: an habeant cās ꝓductiuas eoꝫ diuerſas ſm diuerſitatē mēbrorum quoꝫ hec accītia ſunt paſſiones: ⁊ ſm diuerſitatē materieꝫ que ſunt ipſorum ꝓductiue ⁊ que ſunt ipſorū efficientes ⁊ materiales. ¶ Per hūc igit̄ modū poterit iueniri p̄ncipiuꝫ ꝓductionis cognitiōis ⁊ curatiōis taliū accītiū vnū ſoluꝫ ſufficiens aut plura neceſſaria ad ꝯtēplationē ⁊ curationē taliū. ¶ Uidet̄ igit̄ apud rōnabilr̄ ſpeculātes q̄ hoꝫ accītiuꝫ uel egritudinū diuerſitas eſt q̄ quedā ſunt diſpōnes p eſſentiā quibuſdā mēbris. quedā vō per colligātiam: nō nulle autem ſimul per eſſentiam ⁊ per colligantiā diuerſorum membrorum ſunt diſpoſitiones.

Igitur ſibilus in aurib⁹ ptitat⁹ ⁊ ꝯtinuus diu ꝓuenit: ⁊ imediate a uētoſitate iclusa in cōcauitate oſſis aſſamach ⁊ eſt os durū ⁊ tortuoſū. ꝫ ualde ſparū aurium. ¶ Pōt etiā huiꝰ uētoſitatis pars imerſa eē in porro tenuiſſimi pāniculi q iuenit̄ in ꝯcauitate p̄dicti oſſis cū ueſtiendo. ¶ Pōt iteꝫ ⁊ 3° hec uētoſitas ueniri in neruis imerſa a q̄rto pari neruoꝫ cerebri ramificatis: per quos effundit̄ a cerebro aiali ſpūs qui eſt inſtrm̄ auditionis. ¶ Et poteſt etiā hec uētoſitas in oībus p̄dictis inueniri mēbris ⁊ ſimul. Qualitercūqꝫ igit̄ ꝯtingat hec uentoſitas immixta aeri intraneo auris agitat̄ cuꝫ eo ⁊ colliſionē reuerberādo facit in pāniculū ⁊ os ante ſcripta. ¶ Cauſat̄ itaqꝫ ſibilus ꝓpterea q2 uētoſitas eſt exalatio terreſtreitate paripās: ⁊ tenuis exiſtēs reuerberata ad mēbra illa que ſonora ſūt repūtat potētie auditiue ſpēm ꝯfractionis ſub ſilitudine ſibilandi. Cū adē uentoſitas oīs a calō diminuto: nō tñ excellenter gn̄etur. Si eniꝫ eēt intēſa frigiditas nō fieret generatio uaporꝫ nec uētoſitatis: ſicut ſi eſſet exceſſiua caliditas digereret̄ aut ꝯſumeret̄ mā in uētoſitatē reſolubilis ⁊ uapores. Cꝫ igit̄ calm̄ uel calorē eē diminuta reſpectu temperamenti ꝓprij patiētis. Hec igit̄ frigiditas aliqualr̄ intenſa uel diminuta caliditas eſt ſpēs male complōnis frigide in cerebro abūdātis: ⁊ eſt cauſa eff ciēs predictoꝫ. Mā ſiue autem cā remota eſt mā flegmatica terreſtreitate paripās acq̄ſita in ea: aut ē mā aliq̄ꝫta cholerica aut melācholica: aut flegma vitreū: a quo per ꝯtinuā actionē caloris reſolute fuerunt partes aeree ⁊ aquee ipſius: ⁊ deductum fuit ad terreſtreitatē: erit materia antecedens predicti ſibili. ¶ Conitiens vō mā uel locum eius tenēs eſt uentoſitas in predictis locis imerſa repūtās auditiue potentie ſpēm ſibilādi: quare corrupta eſt auditiue potētie opatio. ꝑcipit enim in aere exiſtē ſibilātis ſpēm a qua aer ipſe euacuat̄: ſed hoc eſt formale corruptionis in opatione auditiua: ut patet in ſpeculationib⁹ 2° tegni. cap̄ illo. Nocetur aūt operatio triplr̄. ¶ Formalis vō cā huī accītis eſt actualis refractio ⁊ colliſio uētoſitatum predictaruꝫ ad organa ſonora ꝓpter que percipit̄ actualr̄ ſenſatio rei exterioris nequāq̄ exiſtentis. ¶ Finalem autē cām in opationibus aie attributis in oīb⁹ aſſignare nō eſt facile. Neqꝫ enī aīa vnq̄ intendit per ſe: ⁊ p̄mo hunc ſibilū tanq̄ opationē corruptā. Sꝫ finalis cauſa eſt conatus ad expulſionem illaꝫ uentoſitatū a ꝓfundis partib⁹ cerebri. vñ orit̄ quartum par neruoꝫ qui ſunt inſtrm̄ auditus organice ſeruientia illi aie: in quaꝫ conatur ad expellendum illas uentoſitates. Cum igit̄ nullā viā habeat anima: per quam

cōuenienter expelli poſſint uentoſitates ille q̄ per os aſſamach anfractuoſum: ⁊ per neruos p̄dictos patet q̄ uentoſitas illa violenter impulſa ſibilum facit predictum. Sonat enim cū pcutit̄ afforiſmo℞ 7° ſermone illo. Sternutatio fit a capite ⁊c̄. Ex quo apparet cōpleta declaratio p̄mi accidētis. videlʒ ſibili auriū. ¶ Uide quāto labore opus eſt ſpeculatib° ad inuētionē effectuū per q̄tuor cauſas: efficiētem mālem formalem ⁊ finalem que imediate declarate ſunt.

¶ De ſcōa mala huius viri diſpoſitiōe que eſt reumatis a capite deſcenſus. Cap.II.

Ex fundamēto p̄lecti capl̄i diligēter ɔſiderāti facile eſt vidē cām ſcōi accītis ſupra p̄miſſi. videlʒ reumatis a capite deſcēſus. Cū enim in toto cerebro exiſtat ſpēs male complonis frigide ⁊ humide: ⁊ materiei flegmatice mucillaginoſe: ⁊ vitree multitudo: que ibidē multiplicātur per viaʒ indigeſtionis ⁊ uaporationis ab inferiorib° partib° ad ipſum caput multiplicate pdicta materia cogit v̄tutē ad expellēdū mām illā: ut exoneretur cerebrū ab accītib° ⁊ egritudinibus que pp̄ter retentionē illa℞ māerum eſſent apta cōſequi. ¶ Et qꝛ mā fluxibilitate ſua ⁊ q̄ntitate apta eſt moueri iferi° ſm maiorē partē: iō mā illa deſcēdēs aliq̄ñ retinet̄ in locis glādoſis lateralr̄ apud vulā poſitis ⁊ tumeſcē facit illas ⁊ apari. ¶ Quīqʒ v° mā illa ſm partē retineri pōt in vula extendēdo ⁊ mollificando ipſam. ¶ Et nōnulla pars etiāʒ hui° māei deſcēdit ad loca ſub faucib°: ⁊ facit ibi tumores qui brāchi noiant̄. ¶ Et ſi māe illi° aliq̄ pars deſcēderet interi° ⁊ retineret̄ in muſculis gule ⁊ colli facere poſſet aptam ſquinātia noiata. ¶ Si aūt illi° māei pars aliquāta deſcēderet ad pect° faceret diſpōnē: que catarrus noiat̄. Ex quo patet q̄ ſi iterū hui° māei pars aliqua deſcēderet ad ſtomachū noceret eidem appetitū ⁊ digōnem eius ipediēdo ip̄m uaporib° multū moleſtātibus. Non curaui ponere q̄ hec mā faceret coriçā: q̄m ipſa q̄ſi tota groſſa eſt. Sed coriçe mālis cauſa eſt aquoſa. quare ⁊c̄. ¶ Multiplicant̄ aūt he māe iterū in capite ex cauſis exteriorib° de quarū numero poſſet eſſe multitudo cibo℞ ⁊ potuū: ⁊ preciſe potius poſt vnā horā apud cenā multiplicat°. Et exercitia fortia ſup cibū imediate facta. Et coit° etiam tunc multiplicatus: ⁊ igluuioſe comedē: ⁊ cibis uti uaporoſis ⁊ brodialib° pinguib° ⁊ dormitio ſubita poſt cibuʒ ⁊ p̄lixitas in ea. Et rixari ⁊ alterari cuʒ ſocijs ⁊ agitari in paſſionibus ſic anguſtioſis ⁊ furibūdis ⁊ alia que eſſent ɔſilia iſtis. Et q̄bus ualde facile poſſet intelligi cāntas reumatis a capite deſcendentium ⁊ eorum nocumenta ⁊ pericula que minātur. hec de ſcōo accidente.

¶ De 3° mala diſpōne: que eſt nocumēti diminutionis in operatione memoratiue potentie. Cap.III.

Iam apparet ex p̄dictis intelligēdū eſſe cām nocumēti diminutiōis memorie. Cuʒ enī cerebro huius viri mala cōplo frida ⁊ māe ɔſiles multiplicate ſint patet q̄ organū memoratiue potētie cui° eſt recipe ⁊ cōſeruare ſpēs ſenſibilium ledi pōt duplr̄. aut qꝛ nō ɔueniēter recipit ſpēs ⁊ ɔgruā q̄titatē ſpūs aialis neceſſarij ad memoriā: aut qꝛ pp̄ter magnā mollificationē a flatibus factā uentriculus poſterior cerebri nō ɔueniēter ɔſeruat ⁊ theſauriçat ſpēs ſenſibilium. humiditas enim multa dato q̄ prepararet ad facile recipi poſſe formas uel ſpēs recipiēs tñ nō minus facit ad nō bñ detinēdum eas: humiditas eni lʒ formas figurales facile ſuſcipiat: ipſas tñ ualde facile amittit p̄° p̄mi cap̄ de elemētis. pp̄ter qō nō eſt mirabile ſi iſte adoleſcens diminutā habet opationē memoratiue potentie. Et hec ſufficiant de accidente 3°.

¶ De 4° mala diſpōne: que eſt inuētio ⁊ ſenſatio frigiditatis in partibus nuche. Cap.IIII.

Pro declaratiōe v° quarti capl̄i ⁊ accidētis in eo cōprehēſi non expedit multū extēdere ſermonem Cuʒ iā appareat ex poſitis in precedēti cap̄ q̄ mala cōplo frigida ⁊ humida poſterioris partis cerebri: ⁊ mā flegmatica ibidē multiplicata cauſe ſufficientes ſint frigiditatis in nucha multiplicate: ⁊ in neruis ſpōdiluʒ colli ⁊ dorſi ſupioris ab eo orientibus. Nucha eni eſt vicari° cerebri in curſu dorſi. p̄° tertij. 2° cap̄. Cum q̄ exeat ⁊ oriat̄ imediate a poſteriori cerebro ⁊ gn̄ata ſit ex mā poſt cerebri gn̄ationem remanēte: opʒ de neceſſitate ɔcedē q̄ mā in poſteriori cerebro multiplicata nuchā ifrigidat ⁊ humectat ⁊ neruus ab eo oriētes: quare ſi mā fluidior eſſet ⁊ aquoſior ingēs eēt piculū ⁊ ſuſpitio in hoc viro de trāſitu in paraliſim. ¶ Quō aūt mala cōplo frigida acquirat̄ in nucha coicata ſibi a poſteriori cerebro ſatis facile eſt videre ſi ipſa generetur a mā flegmatica ad nuchā effuſa: ſiue a cerebro alterante partes ſibi pp̄inquas generetur in nucha frigiditas ⁊ humiditas per ſucceſſiuā alterationē vnius partis ad aliam. Et apparet ex hoc fundamento q̄ ſuſpectum ſit accidens quartum ⁊ moleſtum. Minat̄ enim huic viro ſtoliditatem aut amētiam aut paraliſim: ut planum eſt ex premiſſis.

¶ De 5° mala diſpōne: que eſt debilitas ſtōchi cuʒ appetitu uomendi aliquando eminēte lʒ non ſemper. Cap.V.

Quintum autē accīs ſuperius poſitum in hoc 5° cap̄ declarandum leuiſſime intelligit̄ ex his que dicta fuerunt in 2° cap̄ de cauſis reumatis ad inferiora deſcendētis. Nō ſolum enim mā a capite deſcēdēs ad ſtōchū pōt debilitare digeſtiuā eius: ⁊ nauſeā ⁊ uomitum inducē ſuis alterationibus. ſed ſola etiā ſtōchi cōpaſſio abſoluta ad ipſum cerebrum per ſimplicem alterationē hec talia accītia efficere pōt: qō facile percipi poteſt eo q̄ q̄to cerebrum deterius ſe habet tanto ſtomachus indigeſtiue debilitate nauſea ⁊ uomitibus agitat̄. hec de accidente quinto dicta ſufficiant.

¶ De ſexta mala diſpōne: que eſt debilitas renū. Cap.VI.

Renū debilitas que eſt accīs ſextū etiā ɔtingē poſſet pp̄ter materiā per viā idigōnis multiplicatā in ſtomacho ⁊ in inteſtinis: quib° hec mā coicaretur renib° per uenas in meſentereo multiplicatas. ¶ Sed hui° debilitatis aſſignari etiam pñt cauſe alie. ¶ Prima eſt frequēs ⁊ lōgus decubit° ſup ſpinā qui facit multiplicari māes in renib° que ifrigidādo ⁊ mollificādo debilitāt eos. ¶ 2° cā pōt eē frequentia coit°. ¶ 3° poſſet eē multa urine retētio ⁊ idebita ei° euacuatio per colatoriū ⁊ uritides. ¶ 4° cā pōt eē oppilatio in p̄dictis renibus: pp̄ter quā multiplicant̄ in eis materie lapides ⁊ debilitātes eos: ⁊ hec cognoſcent̄ per frequētiā mictus ⁊ paucitatis emiſſionis urine clare ⁊ tenuis ad ſubalbedinē tendētis. hec ſufficiant de accidente ſexto.

¶ De ſeptima mala diſpoſitione: que eſt motus ⁊ tenſio a uētoſitatibus in femore facta. Cap.VII.

Cum ergo in p̄cedēti imediate cap̄ declarata fuerit debilitas renū cū ſuis cauſis. Nō eſt dubitādū pp̄ malā cōplexionē ⁊ māes iuētas in ptib° iferioris uētris multiplicari uapores ⁊ uentoſitates ⁊ pp̄rie cū mā groſſior fuerit: ut flegma vitreū p̄ius aſſignatū in cap̄ p̄. hec igit̄ uētoſitates pelluut̄ a v̄tute: ⁊ per cōcauitates iteſtino℞ ut expellant̄ per iferi°: q̄rū etiā pars trāſpirādo per poros recipit̄ iter ſupficiē ɔuexā iteſtino℞ ⁊ ɔcauā ſifac. Ipſa igit̄ ibidē multiplicata extēdit ſifac inexū oſſi femoris: q̄re ibidē neceſſario facit dolores extēſiuos. ¶ Uñ ſi hec uētoſitas multiplicabit̄ in didimo qui eſt oriēs a ſifac ⁊ deſcēdēs per locū uaſo℞ ſpermatico℞ ad oſſeū idubitāter in hoc adoleſcēte faciet ut iā fecit p̄ncipium hernie uentoſe. ¶ Et ſi ampli° a uētoſitate diſtēderet̄ foramē ſifac: per qō deſcēdūt didim° ⁊ pori uritides: aut rūperet̄ ſubſtātia ſifac. nō eſt dubitabile q̄ iſte icurreret: aut forte icepit in eo crepatura uel hernia per quā iteſtina apta ſunt deſcēdē in oſſeuʒ q̄re maxie neceū eſt huic adoleſcēti ut magnā hēat cautelā ⁊ ſollicitudinē in defendendo ſe ab euentu pretacti periculi. ⁊ hec de ſeptimo accidente.

¶ De octaua mala diſpōne que eſt deſcēſus humorum ad

teſticulum ſiniſtrum. Cap. viii.

OCtauū vō accñs ſupi⁹ memoratū eſt hūiditatis deſcēſus ⁊ m̄ltiplicatio in ſiniſtro teſticulo: cuius qdē accñtis iā clare apparet cā ex p̄cedēti imediate cap̄. Nā enim deſcēdēs per didimū ⁊ venas ⁊ arterias que portāt nutrimētū ad teſticulū ꝑternāliter ibi multiplicata dolorē in teſticulo facit grauatiuū ⁊ extēſiuū. ⁊ ſi ei aliquid m̄ẽi calide cōmiſceret̃ acute eēt p̄dict⁹ dolor etiā cū pruritu aſſociat⁹: aut cum caliditate notabili abſq̄ pruritu: ſic̄ de ſanguine ſi cōmiſceret̃ cū p̄dicta m̄ã. Ex qb⁹ apparet q̄ hoc accñs huic viro minat̃ euētū ap̄atus in teſticulo ſuo: quare prudēter agat ⁊ de re ſua ſollicitus exiſtat.

¶ De 9⁰ mala diſpōne que eſt tremor cordis. Cap. ix.

MOtū vō tremulū cordis qui poſit⁹ fuit ſupi⁹ tanq̄ nonū accñs. Op₃ ↄcedē q̄ eſt aut diſpō cordi per eēntiā aut per colligātiam a cerebro p̄ueniēs: qḋ apparet rōnabilius. cū₃ diſtēper amicto nāq₃ cordis cōplōnali aut eī pōnali tanto q̄ tu eſt neceſſarius ut ab eo fiat tremor cordis. nō video hñ q̄ ſaluari poſſet fortitudo v̄tutis vitalis quāta pſeuerat in hoc viro. ¶ Silr̃ etiā neq₃ ſaluaret̃ bonitas pulſus qui magn⁹ eſt ⁊ mediocris inter velocē ⁊ tardū ⁊ ſpiſſū ⁊ rar̄. ¶ Neq₃ etiā ſaluaretur bonitas coloris: audacia: ⁊ animoſitas que adhuc notabilr̃ in hoc viro vigent. ¶ Quare videt̃ mihi ſecuri⁹ eē ↄcedēdū q̄ hic mot⁹ tremulus cordis eſt per colligātiā ipſi⁹ cordis ad ipm caput. pp enī malā cōplōnē in cerebro inuētā cū m̄ãe₃ multitudine f̃lancarū diſcraſia fit in corde frigida ⁊ humida ⁊ vapores multi a f̃late deſcendēte ad pect⁹ claudūt vias euentatiōis cordis multiplicate in arteria venali ⁊ in articulis ⁊ oſtiolis cordis: q̄re virt⁹ cordis mouet̃ ad expellēdu₃ illos vapores ⁊ ſpargēdū eos tanq̄ obiectū triſtatiuū. Sed ex fortitudine conat⁹ ⁊ mot⁹ cordis ad expellēdū ⁊ fortitudīe reſiſtētie p̄dictoꝝ vapoꝝ ad reſiſtēdū naſcitur mot⁹ tremulus: qui ſi pſeueraret maxime vertēdus: imo mortalis eēt. Iuxta illud auctēticū. 3⁰ p̄mi colligēdu₃. Qui enī habet tremorē cordis ↄtinuu₃ caueat ne ſubita interci piatur morte: quare audiat patiēs periculum hi⁹.

¶ De x⁰ mala diſpōne que eſt imagiationū iſtātia. Cap. x.

NOn eſt neceſſe mihi amplius immorari in inueſtigatione ⁊ declaratiōe decimi accñtis. ſ. imaginationū. Nihil enī aliud iportat̃ per eas q̄ nocumētū corruptiōis in opatiōe viſiue potētie. Deludit̃ enim viſiua potentia talr̃ q̄ appet ei pcipe formas figuras ⁊ colores in medio exteriori qui nequaq̄ reperiunt̃ in eo q̄re potentia viſiua percipit ſe vidē qḋ nō videt. ⁊ ergo deludit̃. Et q₂ imaginat̃ imaginatiue exterius eē obiecta in medio que nō ſunt: iō vocant̃ imaginatiōes que ſūt colores forme vel figure que pcipiunt̃ in aere cū neq₃ ſint in eo. ¶ Cū ḡ in cerebro hui⁹ viri multiplicata ſit m̄ã f̃latica q̄ plurima vapores ab ea eleuati cōmiſcent̃ ſpūi viſibili qui delat⁹ ad criſtalloidē ⁊ abinde exterius illuminans mediū ſigillat in ipm ſpēs mot⁹ illoꝝ vaporū qui q̄n₃ mouent̃ motu circulari. q̄n₃ vō motu recto aſcenſiuo ⁊ deſcenſiuo. ⁊ ſic q̄n₃ apparet alicui videre lineas vl̃ alias figuras aſcēdētes aut deſcēdētes aut circulariter motas. ¶ Et ſm q̄ ↄtigit illos vapores eleuatos eē a m̄ã colore valde aqueã ita appet color ↄſilis in figuris p̄dictis. Et ſilr̃ q̄n₃ pcipit̃ in eis citrinitas a cholera, rubedo a ſāguie, opacitas a melancholia p̄dictis vaporib⁹ repentinibus hoꝝ ſimilitudines ſm ſpēs p̄dictarū m̄ãerum. Spēs ergo harum formaꝝ vel coloꝝ impſſe in mediū vel aerē ſuſcipiunt̃ int⁹ vl̃ ex quib⁹ potētia viſiua corrupte diiudicatur vt₃ apparet. ¶ Cū ex iſtis recolligendo ↄcludit̃ q̄ ſi hoꝝ vapoꝝ m̄ltitudo pſeueratin cerebro minant̃ aquā vl̃ deſcēſum aque cū de aquea m̄ã exiſtant. Et hic deſcenſus aque cataracta noiatur a cataron greco qḋ importat deſluxum in latino. ¶ Et ſi quidem cōtingat hāc aquam ↄgelari vel ingroſſari inter ↄcauā ſupficiē cornee ⁊ ↄuexā pupille: tūc facit egritudinē que noiat̃ pānus ſubite cecitatis effectiuus. Ex quo apparet q̄ iproprie loquit̃ vulgus hūc pānu₃ noiando cataractā cum cataracta nō ſit aliud q̄ aque deſcēſus iam p̄dictus.

¶ De vndecima mala diſpōne que eſt imoderata ſitis per duas horas poſt cibū eueniens ⁊ pluribus alijs accidētib⁹ ad hanc ſūmam reducibilibus. Cap. xi.

VLtimū vō accñs ⁊ vndecimū. s. ſitis valida que p duas horas poſt cibū in hoc viro multiplicat̃ oportet intelligē cām ⁊ exclusis acuitate ⁊ ſalſedine in cibis ⁊ potibus quandoq₃ exiſtente. ¶ Dicēdū q̄ cā hui⁹ accñtis eſt m̄ltitudo cholice m̄ãe inuēte in fundo ſtomachi ⁊ venis ei⁹ que tpe vinōis ⁊ renocationis caloris ad ip₃ ſtomachū grã digerēdi cibos excitatur ⁊ inflāmat̃ ⁊ ad os ſtomachi delata vl̃ illi⁹ iflāmatiua ſitim efficit ita validā. Nō enī efficit ſitī₃ illā i p̄n⁹ cōprehēſionis cibi cum nōdū cholera illa adeo ſit iflāmata q̄ ſufficerit reſoluere ⁊ exiccare humidu₃ roridū oris ſtomachi cuius ↄſumptione fit ſitis. Et pōt hoc expimēto a poſteriori demōſtrari. q₂ ſi patiēs iſte tolerat ſitim finalr̃ liberat̃ ab ea: q₂ cholerica m̄ã digerit̃ aut reſoluit̃. quare ceſſat ſitis que fiebat ab ea. ¶ Hec in ſūma eſt v̄ificatio ⁊ inueſtigatio vndeci accñtiū p̄ncipaliū que hūc adoleſcētē igēter moleſtāt ⁊ picula nō minora eis ſibi portēdunt. Et i quã aūt p̄ter hec vndecim euenīūt accñtia radicē hñt a p̄dictis vndecim: q̄re de eis extēdē ſmonē nō eſt opportunū. quoꝝ quidē accñtiū procurationē fieri oportet: ſicut nunc ſequit̃ ordinate.

Tractatus ſcḋs ↄtinēs capl̃a ſex de regimine dictarū diſpōnū per ſex res nō nāles.

¶ De electione aeris ⁊ ſibi annexoꝝ. Cap. i.

PRimſq̄ modi curationū accidentium huius viri aſſignent̃ neceſſe eſt rectificare admiſtrationē ſex rerū nō nāliū. Nō enim inſtr̃a medicinalia ↄuenienter opari poſſent in eo niſi cebita mēſura ſex rerū nō nāliu₃ p̄mitteret̃. Itaq₃ pro electione ei⁹ loci habitationis ei⁹ gn̄aliter puidēdū eſt. Primo q̄ aeris intēperies quecūq₃ poſſet nimia frigiditate aut caliditate nebuloſitate vel flatu vēti acuti ⁊ ipetuoſi in cerebro ⁊ in tunicis oculoꝝ in humorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ eoꝝ efficē pmutationē ſoluēdo ↄtinuū nimiū ↄgregādo vel diſgregādo: aut ſpūs ⁊ humores reſoluēdo ⁊ ↄgregādo cauari debet. ¶ Propter qḋ caueat hitare in loco vl̃ camera valde frigida vētoſa: ⁊ ubi humiditatis ⁊ caliginis excellētia diſtēpet̃ aer. q̄re hitet locū a terra eleuatū ⁊ diſtātē a flu̅ib⁹ aq̄rū vel lacunarū: ⁊ caueat manſionē in loco pticulari ubi eſſet reuolutio teſtudinalis ⁊ ppe antiquoꝝ edificioꝝ ⁊ lapideoru₃: ⁊ ſit camera eius oriētali ⁊ meridionali plage expoſita bñ clauſa: ⁊ feneſtris hñtib⁹ ingreſſu₃ aeris frigidi ⁊ nebuloſi ſulcita. quorū eādē gratia caput eius teneat bñ coopertum pelle agnina aut vulpina: aut de variorum doſſibus duplicatis. ¶ Et utile multū eſt ei ut q̄n₃ ſuffumigationē faceret in camera ſua. ℞. floꝝ eufragie. ſemis maiorane añ. ℥. ſ. pulueris ligni al ʒ. j. thuris. ʒ. vj. puluerizent̃: ⁊ cū opus fuerit ſupaſpgat coclear vnū carbonib⁹ ignitis. Et multum utile eſſet camerā ſuā calidam reddere accēdēdo in ea ignē ex lignis abietis: lauri: iunipi: cedri: ⁊ ſimilium arborum aromaticarum.

¶ De motu ⁊ quiete. Cap. ii.

DE mō aūt exercitādi p̄mitēdū eſt p̄mo q̄ exercitiū corporis magnū nō eēt ei ↄueniēs: niſi paulo corpus euaret̃ ſm q̄ iferi⁹ ordinabit̃. Exercitiū enī ſup repletionē factū magis ē ei ut m̄ãe fluāt ad cerebrū: vel ſaltē p modū euaporationis augmentate in eo. ſ. cerebro ⁊ oculis: l₃ tñ exercitium motus p greſſiuī ieiuno factū per camerā ⁊ leuiter aſcēdendo ⁊ deſcēdendo per ſcalas eſſet ſibi utile ppter m̄ãerū diuerſionem ad inferiora. Aliter tñ exercitium orando moraliter ſermocinando ſermones pferendo: ⁊ cōſimilia confert ei. ¶ Et iteꝝ gratia exercitii laudo ei leuē fricationē capitis: ⁊ pectinationem cum pectine vel vnguibus mediocriter fricādo

cutẽ ut fumoſitates capitis liberi⁹ trãſpirare poſſint. Poſt
eiones vo pdicte fricatiões capiti cõuẽirẽt fortiores iſtis

¶ De ſomno ⁊ vigilia. Cap.III.

De ſomno ⁊ vigilia pmittẽdũ q exceſſus in mul-
tum vigilãdo ⁊ dormiendo ſilr euitandus eſt:q
pmus motus vigiliarũ agitãdo mões augeret in
capite ⁊ diſponeret fluxum ad oculos. Scõs vo
auget ⁊ generat catarros ⁊ reumatiſmos ⁊ mate
riã in fluxu ad oculos diſpõit. ¶ Propter qõ nunq̃ poſt
cibationem dormiat niſi trãſeant ad minus due hore:⁊ tũc
dormire incipiat capite eius eleuato ꝯueniẽter: ut dictum
eſt bñ recto :⁊ pius dormiat ſuper latus dextrum. deinde ſe-
cũda reuolutione reuoluat ſuper ſiniſtrum:⁊ euitet dormi-
tionẽ diuturnã quantũ põt niſi multũ vigilauiſſet in nocte
¶ Et caueat dormire in locis ad que radius lune in nocte
puenire poſſet. multa eni aeris lumioſitas ⁊ ſtatio in ea ⁊ in
aere caligioſo:⁊ pmutatio de ipo ad aerẽ lumioſũ eſt cã ce-
citatis in breui tpe future: ppter qõ Dyo⁹ ſyracuſan⁹ tyrãn⁹
inimicos punire uolẽs faciebat eos diu in carceribus tene
broſis ualde detineri: deinde ſubito pmutabat eos ad aulã
ualde luminoſam ⁊ magnam habentem multas feneſtras
vitreas ⁊ fiebant ceci.

¶ De accidentibus anime. Cap.IIII.

De aie vo accntib⁹ dicẽdum pmo q euitare debet
oẽs aie paſſiones: ꝓpter quas uel en ẽe ⁊ mult⁹
ponat in ſpiritib⁹ motus ⁊ in humorib⁹. ꝓpter
qõ euitet iracũdiã furioſitatẽ ⁊ uehemẽtiã riſus.
¶ Silr ⁊ ecõtra aie paſſiones per quas ſpũs et
humores multum accentrant: ut ſunt triſtitia uehemens
imagiatio rep ⁊ effectuũ terribiliũ euitari debẽt. Talib⁹ eni
motib⁹ in aia factis pp ſubitã ⁊ multã retractionẽ ſpũum a
criſtalloide ⁊ a toto oclo nõ ſolũ accidat diminutio: imo cor
ruptio. ⁊ qñq3 ablatio viſiõis ⁊ leſio in opõnib⁹ ſenſuũ inte
riorꝫ ⁊ etiã nocumẽtũ in corde ⁊ in opõnib⁹ ei⁹. Extermi-
nãt eni talia accntia ⁊ mutãt corpus ab ea que eſt ſm nãm
ꝯſiſtẽtia. 3⁰ tegni. ¶ Multi etiã pſepe ex lõgo fletu fuerunt
facti ceci: ſicut etiã ſepe cõtingit ex multitudie lachrymarũ
inuolũtariaꝝ ſicut actus earũ perſepe colliquãdo ⁊ reſoluẽ
do fuit cauſa ſubite delationis mãeriꝫ ad neruos opticos
ꝓpter qõ in inſtãti homo oino puat viſu.

¶ De 5⁰ re nõ nãli. ſ. inanitione ⁊ repletione. Cap.V.

Iam vo de quinta re nõ nãli. ſ. inanitione ⁊ reple
tione parumper dicẽduꝫ. ¶ Propter qõ pmittẽ-
dũ eſt p q hic nõ erit ſermo de inanitione cũ me
dicina. hec eni iferius referuaſ ad caplm de ca-
nonib⁹ ⁊ inſtrũs euacuãdi hunc viruꝫ: ſed hic eſt
ſermo de modo applicationis ciboruꝫ ⁊ potuũ in quãtita-
te excedentiũ ⁊ diminutorꝫ: ⁊ in modo aſſumptionis eorũ.
Itaq3 oino caueat iſte vir a deglutione ciborũ niſi bñ ⁊ con
uenienter maſticatorꝫ. ¶ 2⁰ nullomodo accipiat cibuꝫ niſi
puenerit in eo appetit⁹ ꝯueniẽs. ¶ 3⁰ cũ uenerit appetit⁹ ad
cibuꝫ cibũ accipiat nõ ꝯtrahendo morã poſt pſentatũ ap-
petitũ. aliter eni impleret ſtomachus materieb⁹ corruptis
⁊ corruptibilib⁹. ¶ 4⁰ nõ multũ prolõget morã in comedẽ
do. ¶ 5⁰ vo ſemp cibaria leuis digõnis ⁊ lubricatiua pmit
tat his que ſunt duriora digõne ⁊ lenitione priuata. ¶ 6⁰
effugiat aſſũptionẽ ciboꝝ ſpẽ diuerſoꝝ ⁊ diuerſis ferculis
pmutatoꝝ. ¶ 7⁰ effugiat oẽm ciboꝝ aſſũptionẽ per quam
ſtomachus pcipiaſ extẽſus ⁊ grauitas ab eo apõ vmbilicũ
⁊ hypocũdria pcipiaſ. ¶ 8⁰ caueat aſſumẽ potus tãtuꝫ ut
in ſtomacho ei⁹ efficiat rugitũ ⁊ fluctuationẽ: ꝓpter qõ meliꝰ
eſt ei poſt cibationẽ qeſcẽ q̃ ambulare uel alr exercitari.

¶ De cibo ⁊ potu. Cap.VI.

De ſexta vo re nõ naturali. ſ. de cibo ⁊ potu ſermo
diffuſior eſt neceſſarius. ¶ Propter quem pre-
mittendum pmo q omnia que naturaliter aut
artificialiter ſit acuta multum. ut cepe alleũ por-
ruꝫ raphanus ſinapis ⁊ bulbus euitanda ſunt.

¶ Similiter effugiat cibaria nimia ſua euaporatione car
tis impletiua. ut lac nuces pinguedines ⁊ ſimilia. ¶ 3⁰ ei i
tentur oĩa frigiditate ⁊ humiditate ſua participãtia viſcoſi
tate notabili. ut ſunt piſces ⁊ proprie anguille tinche cancrĩ
⁊ vniuerſaliter omnes limoſis paludib⁹ inuenti. ¶ 4⁰ eui-
tentur ea que nimium calefaciẽdo mordent pũgunt ⁊ exic
cãt ut multi ſaliti uſus ⁊ carniũ ⁊ piſcium ſalitoꝝ. Que vo
ſunt euaporoſa multũ fumoſa ⁊ uẽtoſa ut legumina oĩa ⁊
oua frixa ⁊ fruct⁹ frigidi ⁊ humidi: ſilr euitari debẽt ꝓpter
cãm notã. Hec eni oĩa nocent pncipalibus mẽbris ⁊ oibus
opationibus corꝑ ⁊ maxime ſenſuũ interiorꝫ ⁊ exterioruꝫ. ſi-
cut ſupius declaratuꝫ eſt in duobus caplis pcedentibus.

Itaq3 panẽ eligat bñ fermẽtatũ ⁊ coctuꝫ nõ tñ aduſtũ
de puriori farina factũ in quo ſit aliqd de fer-
mẽto plus q̃ in coĩ pane recẽs vni⁹ aut duoꝝ dieꝝ ad plus.
¶ Et ſi poſt cibũ ſuũ accipet vipũ parũ ꝓtorrefactũ de pane
biſcoto in vino rubeo ⁊ aliqñtr bruſco facto optimum eſſet
ei. ¶ Panis autẽ azimus aut nõ bñ coct⁹ dimittaſ. ¶ Et ſi
militer cibi oẽs de paſta facti pter q̃ tri. qõ nõ videſ icõueni
ens pp exiccationẽ ſuã ⁊ puatiõnẽ a ſupflua humiditate.

De carnibus

autẽ cõueniunt ei vituline caſtra
tine caprine ⁊ colũboꝝ paruoruꝫ
⁊ maxime ſylueſtriuꝫ. ¶ Carnes vo anſeruꝫ ⁊ anatum ⁊ de
agno nõ multũ placẽt. Silr ⁊ carnes aialium uolatiliũ in
aqs degẽtium non ſunt ei laudabiles niſi aſſate ⁊ raro aut
elixe ⁊ ꝓpue ꝑparate cum ſaporib⁹ ⁊ ſpẽb⁹ infra dicẽdis. Si-
militer ⁊ caſtratine carnes nõ ſunt multum laudabiles ⁊ p
prie ualde pingues ⁊ antique carnes. ¶ De carnib⁹ vo qua
drupedũ etiã cõueniũt ei vituline ⁊ de ſylueſtri porco: rari⁹
tñ. leporine vo carnes bñ placẽt: ⁊ ceruine apud incõſuetos
nõ ſunt inutiles. ¶ Sicut etiã oiuꝫ aialium caro ſiue uolati
lium ſiue peditãtium que multo exercitio acquirunt cibuꝫ ſu
um laudabilis eſt: propterea q non habent multas ſuper-
fluitates. ¶ Oua vo omni modo pparationis utilia ſunt
ei preter q̃ frixa. ¶ Lac vo dimittatur oino: ꝓpterea q facit
euenire tenebroſitatẽ viſus ⁊ caliginẽ: ⁊ ſtupefacit ſẽſus oẽs
tã iteriores q̃ exteriores: ⁊ oppilatiões efficit in cerebro: ⁊ i
hoc viro oino corrũperet ꝓpter augmẽtũ cholere rubee i eo

De leguminibus

vo placet etiã far ⁊ riſũ
qõ eſt caliduꝫ in pmo ⁊
ſiccũ in 2⁰. ⁊ ꝯueniẽter nutrit ⁊ exiccat. Silr etiã ⁊ pãnicum
laudabile eſt ei ꝓpter ſiccitatẽ ⁊ aptionẽ aliquãtã. Fabe vo ⁊
faſeoli: cicere rubea: piſa ⁊ ſiſamus oĩa dimittantur.

De oleribus

vo effugianſ caules oino ⁊ blete ⁊
ſpinachia: citrulli: cucurbite: cucu-
meres ⁊ portulace: niſi raro etiã in pauca q̃titate: ⁊ ꝓpe cõ-
mixta cũ calidis ⁊ apertiuis ifra dicẽdis. ¶ Peponũ vo uſũ
nõ vitupo dum fuerint bene ſolidi: dulces ⁊ maturi. ¶ Plã
tas vo calidas ſicut feniculum: eufragiã: celidoniã: petroſel
linum: roſmarinum: mẽthe ſpẽs oẽs: ⁊ ſerpillum ⁊ ſibi con
ſimiles bene cõmẽdo ipſis utẽdo ſolis aut plurib⁹ cõmixtis
inuicem ⁊ etiam cum alijs.

De fructibus

vo laudo ſibi recẽtes ficus ⁊ eti-
am ſiccas: ⁊ vuas ſuis temporĩ-
bus bene maturas penſiles nominatas: amigdalas ⁊ auel-
lanas: ⁊ proprie torrefactas: ⁊ eiſdem etiam recentibus uti
poteſt. ¶ Conueniunt etiã ei ceraſa bene dura ⁊ ſolida ama
rilia nominata: ⁊ proprie nõ ualde acetoſa. Acribus vo uti
non eſt ſecurum niſi ualde raro. ¶ Pira vo muſcata pau-
ca poſt cibum ſuis temporibus accepta ⁊ conuenienter ma
tura poſſunt ei conuenire. ¶ Et poma apia uel citrina dul
cia ⁊ magni odoris poteſt etiam accipere: ⁊ frequentius co
cta q̃ cruda ⁊ raro ⁊ non in magna quantitate. ¶ Pira vo
conuenientiora ſunt ei aromatica bñ dulcia: ⁊ meliora ſunt
cocta q̃ cruda. Nuces autem ⁊ caſtanee: ſorbe: neſpilla om-
nino dimittantur.

Radices

vo plãtarũ qb⁹ coĩs eſt uſus ut cepe alleum
porruꝫ raphanus ⁊ bulbus oino dimittãt

¶ Paſtinacba vo domeſtica ⁊ ſylueſtri uti poteſt. ¶ Radix alba que rāpioli ſpēs eſt: ⁊ rampiolus noiata ei utilis eſt: ꝓpter hoc qꝛ declinat ad caliditatem ⁊ cōuenienter nutrit cum aliquali apertione quam habet.

De conditis vo ↄueniunt ei rape cōdite ⁊ paſtinacbe: ⁊ ſecacul uel iringus.
¶ Etiā oliue cōdite ſm ↄſuetū modū pp aptionē ⁊ exiccationē ſuā cū vtute feniculi nōbiliꝛ ipoſita eis ſūt ſibi utiles.

De ſpēbus vo que conuenienter in uſu ſuo ad miniſtrari pñt ſunt ſicut macis nux muſ. clamomū galāga gario. çinçiber utrūqꝫ pip: ſemē petroſelini ⁊ leuiſtici. Semē autē apij ⁊ aneti oino dimittat ¶ Et in ſūma oiū aromaticoꝝ ſubtiliatiuoꝝ apitiuoꝝ uſus mediocris eſt ei ↄueniens. oia eni talia ſtomacho cordi cerebro ⁊ oculis ſunt ↄueniētia minorando flegmata in predictis membris ⁊ depurando ⁊ mundificando ab eis ⁊ meatus cerebri ⁊ oculorum purgatos efficiendo.

De ſaporibus vo in ſūma. Acetū acre ualde arācij limones crudi ⁊ ſucc⁹ granatoꝝ ⁊ ꝑpe acriū non ↄueniūt ei. Sꝫ acetū acutum nōbiliꝛ ⁊ agreſta cū ſale limones infuſi ⁊ ſuccus granatorū muçoꝝ ⁊ dulcium cum ſapa ⁊ ſine ſapa ↄueniens eſt ei.

De partibus vo alibꝫ dicendū ꝙ caput uentres pinguedo cauda ⁊ conſilia oia vituperida ſūt. Et cerebrū etiā ⁊ ocli ꝓpter frigiditatē ⁊ humiditatē ſuā: lꝫ gñali ↄuenietia mēbri ad mēbrū collaudādus ſit oculus ⁊ ꝓprie aialiū nō ualde humidoꝝ ꝓpter gñalē regulā: ꝙ oē mēbrū videt̃ ↄfortare ſibi ſimile alterius.

De his vo cū qb⁹ cibaria ↄdiunt̃ pinguedies aialiū reijciende ſunt ⁊ butyrū etiā ꝓpterea qꝛ replent caput fumoſitatib⁹ obtenebrātibus. ¶ Sed olei uſus eſt ei ↄueniētior: ⁊ ꝓprie ſi fuerit oleum de oliuis nō ualde maturis ⁊ ne ultimo tempore maceratis.

De modo cibationis. Cibaria oia meliora aſſata in uſu frequenti ꝙ elixa ſemel in die nō ſunt ſibi reprobāda niſi ualde pinguia: ⁊ in uaſis multū coopertis cōſeruata cum humiditate que eueniat ab eis. ⁊ hec dicta ſufficiant de cibis ⁊ adherentibus eis.

De potu vo dicēdū ꝙ vinū qd̃ pōt eē ei cōueniens debet eē ſubſtātia clarū ↄueniēter aromaticū: colore ſubrubeū nō obſcurū: potentia ſua mediocriter vinoſum: cuius tñ uſus moderat⁹ eē debet ⁊ nō ſuperflue. Multis enim modis ⁊ cauſis videt̃ ei tale vinū conuenire. ¶ Primo quidē. qꝛ mediocriter nutritiuū eſt: ꝓpter qd̃ virtutē reſtaurat ⁊ cōſeruat. ¶ Scḋo: qꝛ aromaticitate ſua cordi ⁊ cerebro ↄuenit. propterea qꝛ omne pncipale mēbrum diligit aromatica. ¶ 3° qꝛ nō eſt ualde euaporatiuū. Recipit enim minorationē euaporationis ab arillis ⁊ racemis uuaꝝ. ¶ 4° uapores ab eo eleuati ſubtiles ⁊ ↄſumptibiles ſunt de leui. ¶ 5° qꝛ cū caliditate ſua vtutē exiccatiuā recipit ab arill' ⁊ racemis: ꝓpter qd̃ ↄuenit ad exiccandū flegma ⁊ ↄſumēdū uapores. ¶ 6° rō. qꝛ vinū magnā ↄueniētiā hēt ad vtutē hoīs. aut rōne aptitudinis facilis cōuerſionis ei⁹ in ſanguinē ⁊ ſpūm. ¶ 7° rō eſt ↄueniētia ei⁹ cū ſanguine ⁊ ſpirituoſa ſubſtātia. Eſt eni vinū calidū ⁊ humidum: lꝫ vinum in racemis factum nimium humidum ſit ꝙ abſqꝫ eis ¶ 8° rō eſt ſūpta a ↄſuetudie. Si eni hō ↄſueuit uti vino difficile eēt trāſmutare eū ſubito ad oppoſitū: neqꝫ nā repentinas tolerat trāſmutatiōes ſine nocumēto magno. 3° tegni.

Poſt hoc adſit ſi qua videt̃ aq̄ ↄueniēs erit aq̄ cocta cū çuccaro: ⁊ nullo mō cū ordeo. ꝓpterea qꝛ oīs aqua ordei inflatiua ⁊ euaporoſa eſt. ⁊ ſic cog debet cū çuccaro taberçet uſqꝫ ad dulcedinē ↄueniētē. ⁊ ſit aqua accepta ex fonte aeri ⁊ celo detecta: nō a locis vmbroſis ⁊ inter magnos mōtes īcluſa. ⁊ ꝓprie cū aqua ab inferiori pte mōtiū ſcaturit ⁊ dyaphana multū oi odore pura ⁊ ſapore eīneo alimoſitate uel a putredie plātarū impoſitarum ei uꝉ ab inuētiōe ⁊ ſtatiōe ranarū ſanguiſugarū ⁊ viparum in ea inſtātiū: aut corruptiōe eoꝝ ⁊ alioꝝ cadaueꝝ que aliqñ in aquis corrupta malā corruptionē in ipſa ipo nūt. ꝓpter qd̃ ⁊ laudabilioꝛ foret aqua ciſterne aut ſaltē petroſi fontis uꝉ harenoſi orientali ⁊ meridionali plage expoſiti. ¶ Si aūt vir iſte eēt de illis qui prudēti regimie ſe gubernāt. ꝓpterea qꝛ prudētia eſt recta rō agibilium. 6° ethicoꝝ. Jō laudarē ei potum iſraſcriptū cū quo gētē ꝙ plimā a tenebroſitate viſus ab imaginatiōib⁹ a ſcothomia ⁊ vtigie defendi ⁊ pſeruari. ut patet ex vtute ſimplicium ex qbus componit̃: que talis eſt. ℞. eufragie ſileris montani roſaꝝ que nōdū ſint expāſe. floꝝ celidonie rubbe. añ. ʒ. ij. radicū feni. celidonie ⁊ berbene. añ. ʒ. j. ſ. ſemē feni. floꝝ hypiconis macis añ. ʒ. ſ. coquant̃ oia in lib. x. aque uſqꝫ ꝙ ↄſumat̃ 3ª pars duab⁹ remanētib⁹: deinde cū uehemēti expſſiōe colēt̃: ⁊ illi collature apponant̃ mell' citrini mundi odoriferi ⁊ ualde dulcis lib. ij. cū. ʒ. ⁊ lēto igne itеꝝ coquat̃ ↄueniēter diſpumādo uſqꝫ ꝙ iteꝝ 3ª pte cadēte remaneāt due. ⁊ in hac 2ª decoctiōe aromatiçent̃ cū iſtis ſpēb⁹ ligatis in pāno raro ⁊ laxo de ſindone. tūc ꝙ colet̃ per ſtamē ſpiſſum ⁊ reſuet̃ in uaſis vitreis uꝉ vitreatis uꝉ lapideis. ⁊ ſit eius uſus in potu ſoli⁹ aut ſaltē medietatē ei⁹ cū vino miſcēdo in cena ⁊ prādio. eſt eni diuinū remediū ⁊ medicamē. Spērū aūt cum qbus aromatiçari dꝫ: deſcriptio talis eſt. ℞. ligni aloes electi. ʒ. j. ſ. ḡnorū feniculi ⁊ aniſi. añ. ʒ. ij. macis ʒ. iij. pulueris floꝝ eufragie. ʒ. ij. ſ. pulueriſent̃ oia per ſe: deinde cōmiſceātur in mortario ↄquaſſando. ⁊ fac ex eis ut dictum eſt.

Tractatus tertius de regimine dictorum accidentium per medicinalia ↄtinēs capl'a. 12.

¶ De purgationibus vniuerſalibus fiendis in uere ⁊ in autūno. Cap. 1.

Modus aūt neceſſarius pro cura oium accidētiū ſupraſcriptoꝝ videt̃ mihi pn⁹ fundari in duab⁹ intētionibus. quarū p⁹ eſt ordinare huic viro regimen purgationis in fine hyemis ⁊ eſtatis ex quo poſſit preſeruari ab euentu illorum accidentium: imo manifeſte alleuiari ab illis que modo inualeſcunt. Primo itaqꝫ deſcribam purgationem in uere ſibi conuenientem. Secundo vo in autūno. ¶ Itaqꝫ poſt medietatem menſis februarij a ſeptima die lunaris illius menſis uſqꝫ ad vigeſimā mane per horam poſt ortum ſolis iam mūdificatis ſuperfluitatibus urinalibus ⁊ fecalibus: ⁊ hora nona ante poſt preaſſumptā cenā faciat ſibi fieri flobotomiā de uena nigra: uel media dextri brachij per quam educantur ſanguinis. ʒ. iiij. aut. v. ¶ Die vo immediate ſequēti flobotomiā mundificet̃ cum hoc minoratiuo. ℞. reubarbari electi: agarici. añ. ʒ. j. ſſ. ſpice nardi. añ. ꝗ. iij. ſalis gēme. ꝗ. j. caſſie parum ante preparate cum aqua abſinthij uel ſaluie. ʒ. vij. miſce ⁊ totum calidum ſumat̃ poſt nouem horas a preaſſumpta cena: ⁊ poſt ipſam dormiat per horam tātum ⁊ tardet comedere per ſex horas poſt ipſius aſſumptionem. ¶ Die vo immediate ſequenti incipiat aſſumere hoc digeſtiuū in aurora: poſt quod dormiat ad libitū: ⁊ tardet cibum ad nunus horis ꝗtuoꝛ. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. oximellis compoſiti. ʒ. j. ſyrū. de biſantijs. ʒ. ſ. aque betonice: cicoree ⁊ abſinthij. añ. ʒ. i. ſ. miſce. Accipiat ergo ipſum donēs ut appareat in urinali hypoſtaſis in fundo ſedens alba continua ⁊ in partibus equalis ⁊ dyaphana oibus: aut pluribus harum conditionum circunſtātionata. ¶ Tūc ergo die imediate ſequēti purget̃ iterū cū iſtis pillis quarum deſcriptio eſt hec. ℞. pillarum cochiaꝝ. ʒ. ſ. pillularum aurearū ⁊ de reubarbaro. añ. ʒ. j. miſceant̃ ⁊ incorporentur pille. viiij. uel. vij. cum iera ſimplici: ⁊ aſſumantur cū conditionibus preſcriptis in minoratiuo obſeruandis.

Pro purgatione vo autumni celebranda poſt viginti dies menſis ſeptēbris mane vno accipiatur hoc minoratiuū: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. pilularum aurearum. ʒ. mediam: pillularum de iera compoſita: ⁊ reubarbaro. ana. ʒ. j. formentur

pillule.vij.uel.viij.cuꝫ electuario roſato:ꝛ ſumentur horis ꝛ ↄditionibus obſeruatis:que ſcripte ſũt in ſolutiuis alijs. ¶ Die vo immediate ſequẽti accipiat hoc digeſtiuũ poſt qđ tenent modũ in digeſtiuo vniuerſali deſcriptũ:cui° deſcriptio hec eſt. ℞.ſyru.cõpoſiti acetoſi.℥.j.ſyru.violati.℥.ſ.aque lupulorũ ꝛ abſinthij.añ.℥.j.ſ.miſce:ꝛ calidũ accipiat horis ꝛ conditionib° poſt digeſtiuũ uernis obſeruãdis.qđ iterũ totiens aſſumi debet quotiẽs urina fuerit rectificata colore ſubſtantia ꝛ cõtentis:uel hypoſtaſis ſupius demõſtratis. ¶ Itaque die imediate ſequẽti purget cũ hoc electuario:cuius deſcriptio eſt hec. ℞.electuarij idi.ʒ.j.ſ.miſce:ꝛ totũ accipiat cuꝫ aqua decoctionis çuccari:aut cũ aqua feniculi: aut pauco vini albi ſubtilis ꝛ dulcis:cũ quib° etiã ſupiora lenitiua et ſolutiua pariter aſſumi debẽt cũ oĩb° cõditionib° pretactis ¶ Quoꝝ etiã gr̃a attẽdẽ debet ut ſi tpe quo aſſumit digeſtiua tã uernis q̃ autũni uẽter ei° nõ eẽt bñ aut mediocriter fluxibilis:tũc oĩ ſero parũ añ cenã accipiat vnã aut ſaltẽ alterna die.dũmodo tñ pillulã illã nõ accipiat die immediate ſequẽte purgationis aſſumptionẽ ne ↄiũgat duoꝝ ſolutiuorũ opatio in vna die. Si eni accepit pillulã in ſero pcedente aſſumptionẽ purgationis in nocte:tũc cũ talis pillula non opet in nocte illa cõplete ꝓpter debilitatẽ ſuã.ꝛ etiã ꝓpter lõgitudinẽ ſomni.tũc cũ ipa ſuã cõpleret opationẽ i die ſequẽti in cuius aurora iã aſſũpſi ſet ſolutiuũ aliud:patet ꝙ duorũ ſolutiuoꝝ opatio cõiungeret in vna die:ut pmiſſum eſt. ꝛ hoc nõ fieret ſine agitatione nociua.qđ oĩno euitãdũ eſt. ¶ Et attẽdat etiã ꝙ iſtis pillulis uti poterit in magna parte vite ſue cũ magno iuuamẽto ipſarũ:quarũ deſcriptio talis eſt. ℞.agarici.℥.ſ.hermodactyloꝝ turbit oĩuꝫ electoꝝ.añ.ʒ.ij.ſalis idi.ʒ.j.dyagridij.ʒ.ſ.aloes epatici electi.℥.iiij.ſucci lupulloꝝ ſucci endiuie ꝛ ſaluie añ.ʒ.ij.puluerizent oĩa per ſe: deinde ifundant in pdictis ſuccis bñ cõmiſcẽdo ꝛ exponãtur radijs ſolis ſepe cõmiſcẽdo uſqꝫ ad cõſumptionẽ ſuccorũ. Tũc ergo ſecũda vice renouent ſucci ſupaddẽdo.ſſ.ſpicenardi cubebarũ gariofiloꝝ been albi ꝛ rubei añ.ʒ.ſ.ꝛ iterum ſupponant radijs ſolis uehementer cõmiſcendo uſqꝫ ad ↄſumptionẽ ſuccoꝝ. Et ſic iteꝝ 3° renouẽtur ſucci ſuperaddẽdo pdictis ſalis idi.ʒ.j.ꝛ ſupponant radijs ſolis uſqꝫ ad ↄſumptionẽ ut dictum eſt. He igit pille magnificũ huic viro iuuamẽtũ afferũt mãs flegmaticas cholicas: ꝛ ſm partes melicas diſtrahẽdo a cerebro ꝛ pectore ꝛ a partib° cordis ſtomachi ꝛ epatis oppilões ipſoꝝ aperiẽdo ꝛ predicta mẽbra ↄfortando:ut patet ex deſcriptione ſimplicium que compoſitum hoc ingrediunt. Hec de primo capitulo expediente purgationes vniuerſales huic viro congruas ꝛ oportunas dicta ſufficiant.

¶ De regimine abſciſſiõis tinitus ꝛ ſibili auriũ. Cap.ij.

Ecũdũ vo caplm ponit regimẽ abſciſſiõis tinitus ꝛ ſibilis auriũ eius. Pro cui° capli introductione ꝛ alioꝝ ſequẽtiũ.pmittẽdũ eſt h ꝙ qñ contingit hunc virũ maxie moleſtari tinitu uł ſibilo uł altero de decẽ accñtib° ſupra memoratis:tũc uti debet regimie in quolibet illoꝝ caploꝝ per ſe deſcripto ¶ Si aũt moleſtet vno uł duob° uł trib° de nũero illoruꝫ accñtiuꝫ:tũc in cura illoꝝ cõmiſceat regulã vni° capli cũ altero.attendẽdo tñ ſemp illi accñti pncipalr a quo pre alijs moleſtat magis.ꝛ ſic ↄtinue in ſuo regimie diſcrete pcedat. ¶ Itaqꝫ pro tinitus inſtãtia qnqꝫ vident mihi neceẽ itẽtiones.quaꝝ p° eſt minoratiua cãe.2° vo eſt mãerum diuerſio 3° eſt ĩ ſ̃aꝝ digeſtio.4° eſt eradicatiua mãeruꝫ euacuatio.5° eſt capitis totius ꝛ organi auditus ↄfortatio.

Primam aũt intẽtionẽ cõplere poterit minoratiuum tale:cuius deſcriptio eſt hec. ℞.ierre ſimplicis.℥.ſ.electuarij indi.ʒ.ij.ſ.miſce:ꝛ totuꝫ accipiatur cum medio cyatho vini actu calidi. ¶ Si aũt eger abominaret accipe minoratiuuꝫ potabile.ꝛ qꝛ etiam amarũ eſt excellẽter tunc accipiat iſtas pillas:quaꝝ deſcriptio eſt hec. ℞.pillaꝝ cochiaꝝ:pillaꝝ de ſarcocolla poſitaꝝ a Meſ.in cap̃ de ea.añ.ʒ.ſ.ꝛ accipiant in aurora. ¶ Iterũ 3m ſolutiuũ poterit eẽ hoc. ℞.turbit hermodactyloꝝ.añ.ʒ.ſ.dyagridij.g̃.j.ſſ.ʒ.ſ.penidiarũ.℥.ſ.ꝛ cuꝫ ſufficienti q̃titate caſſie fiſtule cum çuccaro albo fiat vnus dactylus ꝛ comedat in aurora obſeruãdo poſt ipm circunſtantias que ſcripte ſũt in ſolutiuis uernis ꝛ autũni. ¶ Et nota ꝙ tales euacuationes etiã ſupplere pñt pro quarta intẽtione eradicãdi mãs dũmodo eis pariper adiungat potẽtia ſolonis ex pte doſis:que oĩa a viro dogmate ꝛ expientia pito limitari debẽt.

Secunda vo intentio diuerſionis cõpleri põt per inſtrumẽta quinque ꝛ dimittẽdo cliſteriorum applicationem que non ita cõgrue peragrãtibus mundũ adminiſtrari poſſunt. ¶ Primũ ꝛ ſaluberrimũ diuerſiuum eſſet admiſtrare emoroidarũ ꝓuocationem que virum iſtum pſeruarent ab oĩbus fere accidẽtibus in duobus capitulis pnominatis. ¶ Secundũ eſt fortis fricatio inferiorũ partium a genu uſqꝫ ad pedes:ꝛ a ſpatulis uſqꝫ ad nates uſquequo mẽbra ruborem incurrerent manifeſtum. ¶ Tertium diuerſiuuꝫ eẽt pdictarũ partiũ ligatura conſtringens ꝓprie facta ſuper cauillas:deinde ſup genua ꝛ tãdem in ſuperiori pte coxaruꝫ apud inguina. ¶ Quartum vo diuerſiuũ eſſet frequens applicatio uentoſarũ ſup natibus ꝛ ſpatulis abſqꝫ ſcarificatione:aut etiam cuꝫ illa ſi uẽtoſatus locus manifeſte ruberet rubedine coloris mori propinqui ſue maturationi. ¶ Quintum autem diuerſiuuꝫ ↄueniẽs eſſet.ut apparente inflatione faciei cuꝫ tumore ꝛ tenſione uenarum faciei ꝛ temporum pdicto viro admiſtraretur flobotomia cephalice dextre per quam ſanguinis educerent.℥.ij.uel tres. Hec videntur diuertendi materias inſtrumenta conuenientiora.

Tertia vo intentio cõplet inſtriis iſtis.quoꝝ primum eſſet hoc leue ꝛ delectabile multum. ℞.aque ſaluie:aque roriſmarini.añ.℥.j.aque violarum ꝛ betonice.añ.℥.ſ.miſce:ꝛ totũ accipiatur in potu. ¶ Et ſi fortius illo uolueris hĩe digeſtiuum erit hoc. ℞.ſy.de calamẽ.de ſtica.añ.℥.vj.aque violarũ.℥.ij.aque maiora.℥.j.miſce. ¶ Adhuc aũt ſiquis deſideraret hĩe digeſtiuuꝫ elegantı° pdictis tunc. ℞.oximell' ſqllitici.℥.j.ſyru.cõpoſiti acetoſi.℥.ſ.aque rubee:aque origani uel centauree minoris.añ.℥.j.ſ.miſce. ¶ Scio etiã ego:ꝙ ſi in nocte poſt aſſũptaꝫ cenã per duas horas accipiat.ſ.ʒ.auree alexandrine cuꝫ quinta parte vini albi tepidi:ſolẽniter iuuat ad digeſtionẽ materieruꝫ cronicarum:ꝛ fractionẽ uentoſitatum:ꝛ ad phibitionẽ gñationis earum in capite. ¶ Et ſimiliter ad idem confert electuarium metridatum ꝛ ſotira magna quoꝝ laudes ꝛ memoriam vide 5° canoñ.ſumma pma in eorum deſcriptionibus.

Quarta intentio pro qua expediẽda iam apparuit memoria ſolutiuoꝝ que poſita fuerunt in prima intentione minorandi materias. ¶ Ego autem nõ dubito ꝙ ſi acciperet.ʒ.j.ſ.pillarum que deſcripte ſunt ſupra poſt purgationem autũni mirabili iuuamento conferrent. ¶ Si aũt iterũ ſolutiuuꝫ fortius etiam ſecurum quis hẽre cuperet:tunc accipere poterit pillas que dicuntur fetide magne colligende 5° canoñ.ſumma pma.tractatu 9°. deſcriptione ſexta. Ponuntur enim ibi tres deſcriptiones pillularum fetidarum.quarum prime dicunt pille fetide magne.ſecunde dicunt maiores.tertie vo minores. ¶ Et ſi deſiderares hĩe ſolutiuum maioris nobilitatis ad oĩa fere accidentia numerata ſuperius: tunc dare poteris.ʒ.iiij. ieralogodion fermẽtate poſt ſex mẽſes a cõpõne ſua cũ 3° parte cyathi vini aromatici. Ueꝝ qꝛ multũ abomiabilis eſt guſtui ꝛ olfatui.ego in pillas ↄuerto ipam formatas cũ ſucco roſaruꝫ faciendo pillas.vij.uel.viij.ex vna dragma ſpẽrum eius. Diuinũ enim eſt medicamẽ uocatũ ab Auic° benedictum.ꝛ merito ꝓpter ſuas virtutes colligendum 5° canoñ.ſumme pma.tractatu 2°.deſcriptione tertia.

Pro finali vo intentione ↄfortetur caput etiam per auream alexandrinam: ꝛ reliqua

electuaria apud ipſam poſita. ¶ Et iterũ ſolẽniter ↄfortat caput ⁊ cerebrũ ſupaſpgẽdo totĩ caluarie puluerẽ ligni aloes. Jterũ puluerẽ cubebarũ. Placuit aũt magis Auẽçoar ad ↄfortãdũ caput ſupaſperſio pulueris gariofilorũ ſup prora capitis. ¶ Ego aũt in opationib⁹ meis ſoleo uti pulue᷑ tali. ℞. ligni aloes electi. ʒ. ij. folij cubebarũ gariofilorũ. añ. ʒ. j. ſandarace roſarũ. añ. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. fiat oĩum per ſe puluis deinde cõmiſceat᷑ ⁊ ſup tota caluaria ponat᷑ diſtãter a cena per duas horas poſt eam ⁊ mane: in aurora etiã. ¶ 2ᵐ vero ↄfortatiuũ capitis quo utor ego eſt hoc. ℞. ambre oriẽtalis. ʒ. j. muſci electi. ℈. j. ligni aloes. ℈. ij pulueris maiorane ʒ. ß. ben albi ⁊ rubei croci gariofilorũ. añ. ℈. j. roſarũ nõ expãſarũ librũ ſceſpodij de cãna. añ. ʒ. j. pulueriçent᷑ oĩa per ſe deinde cõmiſceant᷑ ⁊ ligent᷑ in ſindone de grana retorta in ſimilitudinẽ pomi. hoc ergo q̃ſi ſemp in manibus teneat᷑ ⁊ olfaciat ipſuʒ eger. Eſt enim mirabile pſidium in ↄfortãdo caput. Et tu cõſidera ṽtutẽ ſimpliciũ ex qbus cõponitur.

¶ De regimine reumatiſmi a capite. Cap. III.

Sequit᷑ capl̃m 3ᵐ in quo ponẽ oportet regimen reumatiſmi deſcẽdẽtis a capite. ⁊ hoc qdẽ accio indigeret diſcuſſione ſolẽni pluribus ex cauſis. ¶ Et pma qdẽ eſt: q2 tale reuma arguit malã cõplexionẽ frigidã ⁊ humidã malẽ in pncipali mẽbro qd eſt cerebrũ. ¶ 2ª cã eſt: q2 arguit materiei multitudinẽ ad iferiora deſcẽdẽtis. q̃d enĩʒ aliud eſt reuma niſi materierũ motus de mẽbro ad mẽbrũ: uel de mẽbris ad mẽbra. ¶ 3ª cã eſt: q2 ſi talis deſcẽſus eſt paulatine fact⁹ arguit debilitatẽ fixã in mẽbro a quo deſcẽdit ⁊ vocat᷑ reuma ul̃ ſtillicidiũ. Si aũt eſt ipetuoſe fact⁹ ⁊ cũ multe materiei deſcenſu qui uocat᷑ defluxus: tũc minat᷑ piculũ igẽs. cũ enim mã multa deſcẽdit ad aurẽ ad nasũ ad palatũ ad uulã ⁊ amigdolas ⁊ ad gulã: tũc in talib⁹ minat᷑ aut fortia apoſtemata ul̃ oppilões aut ſubitã ſuffocationẽ a tali defluxu futurã: ut ſapius in cap̃ iueſtigationis huius. 2. pncipali iueſtigatum ⁊ pbatũ fuit. ¶ Et quarta cã eſt. q2 mãs multas ⁊ impetuoſe deſcendentes cõuenienter regere non eſt bene poſſibile ⁊ a viro adhuc ſcientia ⁊ opere bene exercitato.

Cũ ergo ↄtigit cũ grauitate capitis pcipi deſcẽſuʒ mãerũ ad aliquã determinatã ptẽ: tũc ſi deſcẽſus eſt ad viles ptes ⁊ piculo ⁊ ſuſpitione nõ dignas melius eſt vigorare ṽtutem capitis expulſiuã. vias expulſionis aptas efficẽ ⁊ ↄſeruare. localia calida mẽbris ⁊ recipiẽtib⁹ adminiſtrare. Jta q̃ ad ea ſũmope trahat᷑ mã ⁊ multiplicet᷑ in eis. per talia enim ingenia alleuiat᷑ pncipale mẽbrũ ⁊ reliq̃ ſibi vicina ⁊ nobilia. Neqʒ per tractũ illũ nocumẽtũ acgrit᷑ de quo ſit curãdũ. Meli⁹ eſt enim mẽbro vili ⁊ exteriori nocumentum efficẽ q̃ mãm in pncipalib⁹ ⁊ nobilib⁹ mẽbris retinẽ. ⁊ ſunt ſermones colligẽdi 5° tertij. cap̃ de cura catarri. ⁊ partim 4° pmi cap̃. 25°. ubi in medicatione apoſtematũ intãtũ pceſſit q̃ uoluit ſummope mãs extrahẽdas eſſe ad ignobilia mẽbra cũ emplaſtris calidis cũ ſanguiſugis ⁊ uẽtoſis cũ ſcarpellatiõe: ppter qd ſummope errãt q tales mãs retinẽt cũ repcuſſiuis. Nõ raro vidi medicorũ multos nõ bñ dogmaticos erraiuiſſe. ¶ Si aũt mã reumatiçãs deſcẽderet iterũ ad aurẽ aut ad vulã uel ad amigdolas uel ad muſculos gule: tũc ſi mã pauca eſt ſtatiʒ attrahat᷑ ad iferi⁹ ad remota ⁊ exteriora loca ꝑ cũ cliſteri aliqd acuitatis hñtem: ut ℞. foliorũ mercurialis malue blete ⁊ liçonotis. añ. M. i. furfuris groſſi. M. j. ß. coquant᷑ in aq̃ uſqʒ ad diſſolutionẽ ipſarũ de qua accipiat᷑ lib. j. olei coio. ℥. iij. ſalis gẽme. ℈. iiij. ſuc. rubei ℥. j. iere maioris. ʒ. ß. miſce ⁊ totũ accipiat᷑ hora electa tã mane q̃ ſero. Jntelligo aũt ierã maiorẽ que aſcribit᷑ Gal. qnto cañ. ſũ. pma tracta. 2° deſcriptione 17°. ibi iera Gal. deſcriptione vniuerſitatis. ¶ Attrahit᷑ etiã mã ad inferiora ⁊ remota cũ his pilliis: q̃ruʒ deſcriptio eſt hec ℞. pillarũ aurearũ deſcriptione Nicolai in antidotario. pillarũ cochiarũ Raſis 9° Almãſ. cap̃ ꝑ. añ. ℈. j. forment᷑ pillule ſex ⁊ exhibeant᷑ ſ3 modũ ſupra poſitũ in purgationib⁹ veris ⁊ autumni. ¶ 3°

iterũ attrahi ⁊ diuerti põt mã cũ fricationib⁹ rubificatiõib⁹ ⁊ uẽtoſis abſqʒ ſcarificatiõe. ⁊ cũ his que ſtatiʒ ſubiũgunt᷑.

Si aũt catarriçãs mã multa eẽt ⁊ deſcẽdens ad pdicta loca magna rõnis idagatione pcedẽduʒ eſt. ¶ Si eniʒ deſcẽderet ad aurẽ ⁊ multa nõ eſt abſqʒ piculo apoſtematis oppilationis ⁊ ſurditatis celerrime. ¶ Si vero deſcẽderet ad vulã apoſtemare aut mollificare poſſet eã. ¶ Et ſi ad colatoriũ palati effunderet᷑: tũc in plurib⁹ ſuffocationẽ efficit ſubitã oppilationẽ efficiẽdo in rete mirabili. ¶ Cũ aũt deſcẽdit ad amigdolas tumorẽ ⁊ apoſtemata magna efficit in eis. ¶ Eius vero deſcẽſus ad gulã exteri⁹ nõ eſt ita ſuſpect⁹. ¶ Sed ad pteriores deſcẽdẽs ⁊ itermedias ſqnãtes efficit nõ raro acutas ⁊ plurimũ ad mortẽ terminabiles. Juxta ſniam antiq pũs afforũ 4°. Quicũqʒ ſqnãtẽ icurrũt in. vij. dieb⁹ pereũt. Si vero hos effugiãt empicũ fiũt. ¶ Ex deſcẽſu vero materiei a capite ad pect⁹ nõ eſt eũadẽ ſine magno periculo: ⁊ pp̃e cũ mã multa fuerit ⁊ acuta que utplurimũ oppilationes ⁊ apoſtemata ulceratiua in pulmone ⁊ pectore efficẽ ſolet. ¶ Jgit᷑ cũ viro exercitato apparuerit eger cũ magna capitis grauitate: cũ faciei extẽſione ⁊ uenarũ ⁊ tẽporũ ⁊ faciei magnitudine: ⁊ difficultate inſpirationis ⁊ reſpirationis per naſuʒ. ⁊ cũ magno dolore auris. cũ grauitate audit⁹. cum vule caſu ſup meri ⁊ cãna pulmõis ipediẽte deglutionẽ ⁊ iſpirationẽ: aut rubẽt tumeſcũt ⁊ valde dolẽt amigdole: aut icurrit eger ſuffocationẽ cũ nocumẽto mot⁹ ⁊ ſenſus ſili apoplexie. uel tumeſcit otes gule iterius tumore vix pceptibili tactu ⁊ viſu nocet᷑ iſpiratio ⁊ reſpiratio ⁊ deglutitionis act⁹. Necnõ etiã excluſis iſtis cauſ appet magnũ nocumentuʒ in anhelitu ſuffocatiuũ cũ tuſſi ſicca: pectoris extẽſiuo ⁊ cõpreſſiuo dolorib⁹. Hec oĩa qdeʒ magnum oñdunt piculum ⁊ egritudines timoroſas in pdictis membris ⁊ male terminationis ut in pluribus. Quibus appentibus ſignis illuſtriuʒ auctorũ ſententijs qnque intentionib⁹ in cura harũ diſpoſitionum utendum eſt.

Et prima qdẽ eſt euacuatio coĩs per flobotomiaʒ ſtatiʒ in pn⁰: imo in pma die cũ magna corporis repletione flobotomãdo baſilicã aut cõem uenaʒ extrahẽdo ſanguinis a. iiij. ʒ. uſqʒ ad lib. ß. imo ſi talis reumatiſmus ſqnãtes effeciſſet flobotomia fieri debet eradicatiua cũ talis egritudo nõ ferat iducias. Eſt enĩ hec egritudo de magnifice piculoſis: in cui⁹ cura auxilium uelociſſimum neccñum eſt: ut 9° tertij. cap̃ de cura ſuffocationũ ⁊ apoſtematũ gule colligẽduʒ. ¶ Jn 2ª vero pte illi⁹ diei adminiſtret᷑ cliſtere paulo ſupius deſcriptũ grã diſtractionis ⁊ euacuationis mãeruʒ: qd etiã cliſtere nõ ſolũ nunc ſed etiã añ flobotomiã pmitti debet. Flobotomia eniʒ incõuenienter adminiſtrat᷑ cũ ſtipticitate uẽtris: ut legit᷑ q̃rta pmi canoñ. cap̃ 20°. ¶ Die vero ſequẽti cũ ṽtutis ↄſtãtia adminiſtret᷑ flobotomia de uena cephalica ↄ̃rie ptis ⁊ educant᷑ ſanguis. ʒ. iij. ul̃. iiij ¶ Si aũt appereret mãm reumatiçantẽ que aſcedẽs eſt nõ ↄueniẽter cõmixtã eſſe ſanguini: tũc adminiſtrato cliſteri añ dicto cois euacuatio ⁊ appropata adminiſtrari debet. uoco aũt cõem: q2 pluriũ mãeruʒ eductiuã. pticularẽ vero econtra. Tũc ergo exhibeant᷑ patiẽti pille iſte. ℞. pillarũ cochiarum pillarum aurearũ ⁊ de iera cõpoſita. añ. ℈. j. ⁊ g̃. v. forment᷑ pille. vij. uel. viij. cuʒ electuario roſato ⁊ patienti offerant᷑ oẽs ut in purgationib⁹ ſupius dictum eſt. ¶ Si autẽ eger nõ eſſet aſſumptiõi pillularũ familiaris: tũc exhibeant᷑ ei. v. ʒ. iere ruffini. Hec eniʒ medicina pmum cognita ⁊ uſitata a medicis: ut 5° cañ. ſumma pma. tractatu 2°. ⁊ cap̃ ꝑ colligendum eſt. Aut dent᷑ ergo. iij. uel. iiij. uel. v. ieralogodion ut ſupra. ¶ Et ſi tu queris medicinã guſtui ⁊ olfatui delectabiliorẽ. ℞. electuarij indi. ʒ. iij. electuarij roſati. ʒ. j. ß. exhibeat᷑ totum cum pauco vino dulci diſſolutum cum conditionibus in ipſo obſeruandis: ut ſupra de alijs.

Secũda vero intentio eſt regiminis egri rectificatio. ¶ Primo ut ponat᷑ in habitaculo mediocris caliditatis. ¶ 2° ut qeſcat a motu corporis ⁊ loco exer-

cidij adminiſtrent ei fricationes a pedibus uſqꝫ ad genua: a genibus uſqꝫ ad inguina ⁊ nates: ⁊ ab eis uſqꝫ ad ſpatulas inferius trahendo uſquequo membra rubeſcant. ¶ 3° caueat a ſomno prolixo: imo vigilijs lōgis inſiſtendum eſt circa ipſum. ¶ 4° abſcindant̄ ab eo accītia aīe triſtātia: ut anguſtia: ⁊ triſtitia: ⁊ ea que motū efficiunt magnū ⁊ ueloce in ſpiritibus ⁊ humoribus: ut ira furor ⁊ conſimilia. ¶ 5° vō pauco cibo regendus eſt ⁊ potu. Patientes enim reumatiſma vigilent ⁊ ſitiāt ⁊ famē patiant̄: qm̄ ſunt initium cure. lege q̄nta tertij. caꝑ de cura catarri. ¶ De cibo vō ⁊ potu dicēdū ꝓ ꝙ cum iſte egritudines oēs ſint acute uelocitate ſui trāſitus in eis utēdū eſt dieta tāte tenuitatis ꝙ cōſtāte virtute nihil debes ei dare. Ad ultimas enim egritudines ultime curationes ad pfectionē ſunt potētes. lege afforiſmoꝝ pᵐa. ſermone 5°. ꝓpter qd̄ ſi vētus nō cōueniēter cōſtaret utēdum eſt pᵐa ⁊ ſcd̄a diebus ptiſana ordei ual de aquoſa que colata dicit̄ a ſapiētibus: ut ꝓ regiminis acutorum. ⁊ pᵐa quarti. caꝑ de cibatione febricitantium. legere poteris. ¶ Potus vō eius ſit aqua ordei pauce decoctionis ⁊ rubedinis: aut aqua ſimplex cocta cum modico vini granatoꝝ cōmixta. ⁊ ſimilem dietandi modū obſeruare debes uſqꝫ ad pᵐam quartam radicalem. ¶ Cū ergo pertrāſierit ipſa: tunc poteris dare ptiſanā aut ſuſcultū ſubſtātie ſolidioris: ⁊ ita in potu eius adiūgē de çuccaro ⁊ aquā ⁊ ꝓprie de çuccaro cādido quē illuſtres viri noīant Salē cōſtātinopolitanū: ut colligēdū eſt pᵐa q̄rti. de cura ſitis in febribus. ¶ Trāſacta vō ſeptimana poteris dare panē lotū in brodio pulli cum extremitatibus eius cum agreſta cum vino granatoꝝ ⁊ ſucco arantiorum offerendo. ¶ Pro multiplicitate vō ciboꝝ ⁊ potuum ⁊ electione ipſoꝝ regredere ſuperius ad regimen ex pte rerum nō nālium aſſignatum. ⁊ per hec compleri poteſt intentio ſecunda.

Tertia vō intentio que eſt materierū diſtractio uel diuerſio multiplicibus itentionib⁹ ⁊ inſtrīs cōplēda eſt. ¶ Cū ergo ꝓpenderit medicus mām deſcendiſſe ad colatorium: tūc pmiſſis euacuationib⁹ vniuſibus ⁊ ꝑticularib⁹ ⁊ diuerſionib⁹: ⁊ ꝓpe cū ligaturis fortib⁹ apud aſcellas in ſupiori pte adiutorij factis. ⁊ cū multis uētoſis ⁊ uehemēter ignitis applicatis ſpatulis. Silr̄ etiā applicatis uētoſis in loco ſagittalis cōmiſſure uehementer ignitis cū oib⁹ iſtis inſtādum eſt. ⁊ ꝓpe cum ultimo qd̄ eſt mihi ſecretū magnū cū quo gētes plurimā curaui ⁊ a ſubitanea morte liberaui. ¶ His igit̄ celebratis ſtatī ad localia ꝓcedendū eſt. Et pᵐum mihi cōſuetum ⁊ utiliſſimū eſt: ut fricent̄ palatū ⁊ colatoriū cum caſtoreo diſſoluto ⁊ contrito cū aceto ſquilitico. hoc enī mirabili quadā virtute colatorij aperit oppilationes etiam a mā frigida ualde groſſa ⁊ viſcoſa factas.

¶ Scd̄m vō inſtrm̄ eſt: ut ptes ille cōſimiliter fricent̄ cum tyriaca magna: cuius etas trāſiuerit decem annos. ¶ Silr̄ ⁊ 3° fricet̄ locus ille cū ſucco amaraci cū quarta pte aceti ſquilitici commixto. ⁊ eſt hoc ſecretum magna laude dignum. ¶ Quartū vō remediū ad hāc intētionem eſt hoc. ℞. oximellis ſquillitici. ℥. j. ſucci radicū ciclaminis recentium. ℥. ß. aque mellis. ℥. iiij. calefiant hec omnia ⁊ cum eis fiāt collutio ⁊ gargariſma pluribus vicibus in hore.

Quarta vō intētio eſt materierū illaꝝ digeſtio ⁊ ꝓprie qn̄ egritudo offert īducias in curatione ſui. ⁊ lꝫ per collutiones oris ⁊ gargariſmata ꝑdicta aliq̄liter poſſint digeri māe: tn̄ hic ꝓprie quattuor appropriata digeſtiua deſcribā. ¶ Quoꝝ pᵐum horum leue ⁊ ſecurum eſt hoc. ℞. aque ſaluie. ℥. iij. aque betonice. ℥. j. ß. miſce. ¶ Scd̄m vō ⁊ fortius illo eſt hoc. ℞. aque lauri ⁊ calamēti. an̄. ℥. ij. miſce. ¶ Tertiū remedium pncipale eſt hoc. ℞. oximellis cōpoſiti. ℥. ß. ſy. de ſtica. ℥. j. aque iris ⁊ maiorane. an̄. ℥. j. ß. miſce. ¶ Quartum remedium ⁊ digeſtiuū fortius predictis eſt hoc. ℞. oximellis ſquilitici. ſyru. de hyſopo ⁊ de calamento. an̄. ℥. ß. aque roriſmarini ⁊ maiorane. an̄. ℥. j. ß. miſce ⁊ exhibeant̄ hec in aurora actu calida: poſt que tardet cib⁹ horis ad minus tribus uel q̄tuor: ⁊ exhiberi debēt totiēs ꝙ appeat accidentium remiſſio ⁊ ſedimen in fundo urine ſedens album continuatum equale ⁊ ratum ſatis.

Quinta intētio poſt hec inſurgit que eſt materierū eradicatio que pfici pōt cū adminiſtratiōe ieraꝝ: quarum ſupius memoria facta fuit. ¶ Itē pōt fieri cū hoc potu cōgruo ⁊ ſecuro: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. agarici turbit electoꝝ. an̄. ℥. j. ß. ʒ. ij. aque betonice. hyſopi. an̄. ℥. j. ß. ſalis gēme. ℈. ij. dyagridij. ℈. j. çuccari rubei. ℥. j. calefiāt aque ⁊ per vnā diē nālem īfundant̄ in eis ſpēs. In aurora vō calefiāt ⁊ diligēter exprimant̄ ⁊ colatura bibat̄ obſeruādis cōditionibus dictis poſt alia ſolutiua. ¶ 2ᵐ vō euacuās has māas eſt hoc. ℞. pulpe colloq̄ntide. ℥. ß. agarici turbit. an̄. ʒ. ß. dyagridij gra. j. bdelij. ß. cinamomi. an̄. ℈. iij. ſalis indi. ℈. ij. cum ſucco roſarum formentur pillule. vij. uel. viij ⁊ exhibeantur ſm̄ ꝙ de alijs dictum eſt. ¶ Et ſi uolueris ſolutiuum leuius: tunc detur. ℥. j. uel. ℥. j. ß. pillularum de iera ſimplici Galeni: ⁊ hec ſufficient ad euacuationem eradicatiuam materierum.

¶ De remedijs appropriatis nocumento memoratiue potentie. Caꝑ. iiij.

ITem aūt ſequitur caplm̄ quartū in quo ponenda ſunt remedia appropriata ad nocumēta memoratiue potentie: que ſunt diminutio memorare coꝝ quoꝝ memoria cōueniens eſſet neceſſaria. ¶ Et qꝛ hoc nocumentū ꝓuenit a mala cōplexione frigida ⁊ humida māli poſterioris ptis cerebri. que lꝫ faciat ad receptionē ſpērum in organo memoratiue potentie faciliter: tn̄ magis nocet augmētum humiditatis. qꝛ nō cōuenienter fit apphenſaꝝ ſpērum retētio. Nō enim the ſauriçat eas poſterior uentriculus cerebri multum humectatus. ſicut enim in leui corpore faciliter fit impreſſorum euaneſcentia. ¶ Propter qd̄ appet ꝙ in cura huius diſpoſitionis oportet uti rectificatione cerebri euacuatione materierū ab eo ⁊ diſtractione ⁊ fortificatione ipſius ne apparatum habeat ad facile alterari ab excellētia humiditatis. Et lꝫ oporteret hic memoriā agere de digeſtiuis ⁊ euacuatiuis. hec tn̄ ab hoc loco reſecāda ſunt ⁊ accipiēda ex ꝑcedenti cap̄ de cura reumatiſmi. Solū ergo hic memorabo. v. remedia appropriata ad vigorationem memoratiue potentie. ¶ Quoꝝ pᵐū eſt hoc. ℞. cubebaꝝ calamēti maſticis nucis muſcate gariofiloꝝ. an̄. ʒ. j. ambre oriētalis. ʒ. ß. muſci. ℈. v. formentur pillule cū ſucco maiorane de qᵇ. ʒ. vj. de qbus patiens oī ſero cū uadit ad lectum degluciat vnā. In aurora vō accipiat duas ⁊ tardet comedere per quattuor horas eſt enim ſecretum bonū. Ego enim vidi ſenatum virum qui uſus eſt per vnū menſem cōtinuū ⁊ bonitatem memorie reſtaurauit excellēter. ¶ 2ᵐ vō de auctenticis ⁊ ꝓbatis remedijs eſt hoc. ℞. cōfectionis anacardine ⁊ ꝓprie deſcripte 9° Almāſ. ʒ. j. ⁊ cū puluē maiorane fiāt ex ea pillule cū vino aromatico que accipiant̄ ut ꝑcedentes. Ego vō magis iuueni iuuamētum dādo huius electuarij. ʒ. ß. in ſero apud ſomnū. ⁊. ʒ. j. in aurora cum. ℥. j. aque ſublimationis roriſmarini calide. ¶ 3ᵐ vō ſpāle remedium eſt hoc. ℞. ſticados origani ameos amomi. an̄. ʒ. ij. cubebaꝝ calamēti gariofilorū an̄. ʒ. v. pulegij folij floꝝ roriſmarini ⁊ ſaluie. an̄. ℥. j. fiat oīum per ſe puluis tenuis ⁊ fiat ſacculus totā ptem poſteriorem capitis amplectēs ſm̄ medietatē eius qui ſemp in nocte teneat̄ ibidem. erigit enim potēter ⁊ vigorat ptem poſteriorem cerebri: ut in pluribus gentibus nō raro ſum expertus. ¶ 4ᵐ vō ſpeciale remedium eſt hoc. ℞. metridati electi ⁊ antiqui. ℥. j. gariofi. ʒ. ij. cōquaſſent̄ ſimul ⁊ ex eo linimentum fiat toti poſteriori medietati capitis diligenter cōfricando mane ⁊ ſero. deinde ſupponatur pannus cū thure ſuffumigatus ⁊ calefactus. ¶ 5ᵐ remedium. Scio etiam ego experientia infallibili ꝙ omni ſero cum eger uadit ad lectum vnū mirabolanū kebulum cōditum mirabiliter cōfert: lꝫ etiā non minus iuuamentum inuenerim in n-tral ole

no indo ꝙ in lebulo condito. ⁊ hec de reparatione memorie sufficiant.

De remedijs appropriatis sensationi frigiditatis in partibus nuche. Cap. v.

Quartũ vo accñs huius viri erat vehemẽs frigiditatis instãtia in ptib⁹ nuche. qḋ accñs nõ paꝝ augmẽtũ facit in nocumẽto memorie respectu cãe efficiẽtis ipĩꝰ. ꝓpter qḋ oportet etiã attẽdere huic accñti ⁊ sue cãe. Etiã si huius accñtis pseuerãtia fuerit arguit appetuꝫ huius viri ad paralisim. Nã si pseueraret frigiditas que est huius accñtis effectiua cãꝫ tũc per viã idigestionis ꝯgregarẽtur mãe in posteriori pte cerebri ⁊ colcarent̃ ad nuchã ⁊ ipsam facile oppilare possent cõplete faciẽdo paralisim: ut quilibet adhuc parum sciens intelligere potest. Propter qḋ in correctione huius accñtis sex remedijs opportunis mihi videt̃ esse pcedẽdũ. memorãdo tñ ꝙ illa remedia que in duobus capl'is pcedẽtib⁹ imediate scripta sunt etiã in cura huius accñtis iuuamentuꝫ afferre possunt. Primũ itaqꝫ hoꝝ istroꝝ est: ut pmissis euacuationibus pfectis oĩ sero cũ eger vadit ad lectũ per. xv. dies ꝯtinuos deglutiat vnã de istis pillis. ℞. ambre elcc. ʒ. j. cubebaꝝ numero. v. formenť pille de oĩ. ʒ. vij. de qb⁹ eger accipiat ut dcm̃ est. 2ᵐ vo speciale remediũ est hoc. ℞. tyriace Andromachi cuius etas existat ad minus deceꝫ annoꝝ. ʒ. ij. dissoluat̃ cum modico vini aromatici calefacti ⁊ exhibeatur in aurora super dormiendo saltem per duas horas. 3ᵐ spãle remediuꝫ ad hãc intentionẽ est hoc. ℞. calamẽti folij sticados origani pulegij betonice. añ. M. iij. folioꝝ lauri ⁊ hedere. añ. M. iiij. camomille. M. vj. floꝝ saluie ⁊ rorismarini. añ. M. viij. bulliãt hec oĩa in quinque similis aque usqꝫ ad cõsumptionẽ tertie ptis. ⁊ in hac decoctione infundat̃ spongia magna que diligẽter expssa ⁊ actu bñ calida applicetur a supiori pte colli usqꝫ ad medietatẽ spatulaꝝ oĩ mane añ cibum sex vicib⁹: dein de loco supponat̃ pãnus ter uel quater calefact⁹ usqꝫ ad cõuenientẽ exiccationem: deĩs ptes pdicte diligẽter vngant̃ ex hoc vnguẽto actu bñ calido: ⁊ supponat̃ ⁊ circũliget̃ pellis vulpina bñ calefacta. Est aũt vnguẽti descriptio hec. ℞. olei de rutha olei de costo ⁊ lilioꝝ alboruꝫ. añ. ʒ. j. pipis albi ⁊ nigri. añ. ʒ. ß. folij rorismarini galange. añ. ℈. j. croci scropulos semis: euforbij. ℈. ij. cere albe quãtum sufficit fiat vnguentuꝫ molle cum modico resine ⁊ applicetur ut supra. 5ᵐ vo spãle remedium est hoc. ℞. picis naualis lib. j. galbani armoniaci serapini. añ. ʒ j. sticados galãge pulueris artetice arthanite ⁊ pulegij. añ. ʒ. j. castorei. ʒ. j. ß. cere quãtum sufficit fiat cerotũ amplectẽs collũ ⁊ spatulas ⁊ ibidẽ applicet̃ ⁊ lõgo tpe portet̃. Est enim remediũ infallibile auferẽs frigiditatẽ illã. Siqs aũt potens esset ⁊ desideraret hẽre remediuꝫ facilis applicationis ⁊ laboris: tunc faciat inungi collum ⁊ spatulas cum balsamo electo calefacto ⁊ nõ inueniet fortassis remedium eque potens lꝫ sit impense non minoris ꝙ iuuamenti.

De remedijs appropriatis nausee ⁊ appetitui uomendi. Cap. vi.

Uit aũt accñs quintũ in hoc viro nausea cũ appetitu uomẽdi aliqñ ⁊ nõ semp molestãs hũc viꝝ. ⁊ hoc quidẽ accñs abscindenduꝫ est. Nõ enim est possibile nauseatũ viꝝ caput hẽre bonum. ꝓpterea qꝛ stomachus ꝓpter magnã sui colligantiam ad caput notabiliter nocet ei augmentãdo accñtia ⁊ generãdo ea in capite. Tũc ergo supposito ꝙ hec nausea nõ ꝓueniat in hoc viro a multitudine assumptionis ciboꝝ uel ab igluuie comedẽdi de qb⁹ tractũ est supius. ⁊ proueniat in stomacho per essentiale nocumentum eius: tunc modus curationis existit sustentatus in quattuor intentionibus. Quarum prima est mũdificatio stomachi. Scḋa est ꝓhibitio generationis materierum in ipso. Tertia vo est ipsarum materierum distractio. Quarta est ipsius stomachi cõfortatio.

Prima igit̃ intẽtio cõpleri põt per mundificãtia stomachuꝫ que sunt duo pncipaliter. Quorum pmum est ut ꝓuocet̃ uomitus cũ decoctione seminũ raphani tepida assumpta. Et si hoc nõ ꝓuocaret uomituꝫ ꝯuenienter: tũc ℞. pdicte decoctionis raphani. ʒ. iij. sy. simplicis acetosi. ʒ. j. misce ⁊ totum tepidum det̃ in potu post repletionẽ stomachi a multitudine ciboꝝ dulcium acrium leuis digestionis ⁊ difficilis simul assumptoꝝ. ⁊ accipi debet hoc uomitiuum per horas duas post cibationẽ pdictã. 2ᵐ vo pncipale mundificatiuũ stomachi ⁊ distractiuuꝫ per inferius est hoc. ℞. iere simplicis. ʒ. j. electuarij indi. ʒ. j. misce ⁊ totum calidum accipiat cum medio cyatho vini albi subtilis ⁊ aromatici: post quẽ tardet̃ cibus horis ad minus quinque. Siqs aũt effugeret assumptionẽ iere ꝓpter eius amaritudinem: tunc accipe poterit. ℈. iiij. de pillulis ex ea factis. Meliores tñ sunt pillule stomatice alsidi colligende ab Auic⁹ 5⁰ can. summa pma. tractatu 9⁰. Sũt enĩ utiles multum ⁊ iuuatiue accipiendo de eis. ʒ. j. aut. ℈. iiij. ⁊ tu elige qḋ tibi magis gratum existit.

Secũda vo intẽtio cõplet̃ per quattuor ista. Quoruꝫ pmũ est: ut oĩ alterna die patiẽs comedat. j. nucem ꝯditã ⁊ tardet post eã cibuꝫ per horas ad minus. iij. 2ᵐ spãle remediuꝫ est: ut eger añ cibuꝫ semp deglutiat duo uel tria grana masticis. 3ᵐ spãle remedium est: ut eger potũ suuꝫ limphet cum aq̃ decoctionis masticis que est remediũ singulare. 4ᵐ vo remediũ spãle est cerotũ illud qḋ suo stomacho applicatũ portet saltẽ per. xv. dies in quo inueniet̃ iuuamẽtũ bonũ: cuius descriptio est hec ℞. resine. ʒ. j. laudani. ʒ. ß. picis naualis. ʒ. ij. ligni aloes gariofi. masticis cipi thuris. añ. ℈ j. gariofi. cinamomi mẽthe. añ. ʒ. ß. fiat cerotũ scutale cũ pte piramidali suppositũ ori stomachi ⁊ cũ pte ampla pangẽs usqꝫ ad vmbilicuꝫ. Adde etiã huic ꝙ usus comestionis mẽthe in cibarijs potẽtissime defendit stomachũ a multitudine gñationis mãeruꝫ in eo.

Tertia intẽtio sic cõplet̃. diuertunt̃ a stomacho mãe cõi diuersione per uomitũ de quo dictuꝫ est. Pñt etiã diuerti deinis ad extra per applicationẽ cerotũ itaqꝫ descripti. 3⁰ diuerti pñt per administrationẽ clisterioꝝ supra tactoꝝ. Et 4⁰ etiã diuerterent̃ per administrationẽ hui⁹ collirij. ℞. mellis bñ cocti. ʒ. iiij. dyagridij. ℈. j. collog̃nide. ℈. ij. salis indi. ʒ. iij. ciclaminis seminis ruthe castorei. añ. ʒ. j. fiãt suppositoria q̃ntitatis digiti minoris: quoꝝ vnuꝫ subijciat̃ oĩ die bis aut saltẽ semel añ cibum. Ego etiã sepe soleo diuertẽ mãs a stõcho faciẽdo egrũ añ cenam semp p horã plurib⁹ dieb⁹ ĩfundẽ pedes in aquã calidã decoctiõis saluie ruthe rorismari mẽthe ⁊ origãi ⁊ ualde iuuat.

Quarta intẽtio appet ex pdictis ꝙ stomachus eiusꝫ ꝯueniẽter confortari põt per multa de his que scripta sunt: ꝓpterea sicut est mastix comestio nucis ⁊ mirabolanoꝝ supradictoꝝ ⁊ administratio ceroti iã descripti. Grãtia cuius etiã nõ raro cõposui ego hũc sacculuꝫ. ℞. mẽthe sicce electe balsamite ⁊ ꝓpue aquatice. añ. M. ij. origani absinthij cipi sumach masticis. añ. ʒ. j. gariofiloꝝ lambrusce nucis mus. añ. ʒ. j. ß. macis. ʒ. j. puluerizent̃ oĩa ⁊ consuent̃ in sacculo qui portet̃ sup stõcho sepe ipm exiccãdo ⁊ suffumigãdo cũ puluẽ gallie mus. sup assis carbonib⁹ ignitis. Hec quidem de cura quinti accidentis sufficere possunt.

De remedijs appropriatis debilitati renum. Cap. vii.

Uit aũt accñs sextũ hui⁹ viri renũ debilitas: cui⁹ quidẽ cãe ⁊ uarietates fuerunt narrate supius. de quaruꝫ numero euidẽtior ⁊ frequẽtius euẽit⁹ in hoc adolescẽte assignari põt oppilatio frequẽter eueniens in eis a multitudine materieꝫ que fundũtur ad eos a supiorib⁹ mẽbris etiã gñant̃ in eis per viã indigestionis. Igit̃ ne mãe iste diu pseuerãtes in eis pducãt eos ad oppilationes ⁊ apostemata: aut ad gñationẽ harenaruꝫ ⁊ lapilloꝝ in eis: quinque instrĩs videt̃ mihi in eo necẽꝫ esse pcedẽ. Quoꝝ pmuꝫ est ut semel in septimana qñ p-

cipit ſibi renū debilitatē mane comedat ſemiſſum vnū caſſie ſuggēdo medullā eius a medimilio ⁊ tardet cibū ad minus horis q̄tuor. Eſt enim in eo magna virtus mundificādi epar renes ⁊ vias urinaꝝ oēs: imo ꝯfert ad oppilationes ⁊ apoſtemata eoꝝ ad harenas ⁊ lapillos: ut clare legē potes 14° tertij. in ꝓprio ſuo cap̄. ¶ 2m vero ſpāle remediū eſt ut iſte iuuenis oi die an̄ prādiū ⁊ cenā deglutiat coclear vnū hui⁹ tragee. cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. granoꝝ pineaꝝ recētiū. ℥. j. ſ. medulle fiſticoꝝ. ℥. iij. ſemis endiuie ſcariole acetoſe ⁊ lactuce. an̄. ℥. ſ. aniſi. ʒ. v. violaꝝ floꝝ nenufaris capilloꝝ veneris adiāti politrici. an̄. ʒ. iij. floꝝ altee. ℥. j. ſ. pulueriçent oia per ſe: deide cōmiſceant cū çuccaro al. qd ſit tripli pōderis oium. mūdificat enī potēter renes: tollit dolores ⁊ ꝓſeruat ab eis. ¶ 3m ſpāle remediū eſt: ut iſte vir ſalte in ſeptimana bis vel ſine q̄tuor dieꝝ accipiat. iiij. ℥. hui⁹ mixtiōis. ℞. aque paritarie capilloꝝ ueneris ⁊ milij ſolis. an̄. lib. ſ. aque altee lib. j. miſce ⁊ calide accipiat in dieb⁹ frigidis. frigide vero tpe caloris. ¶ 4m ſpāle remediū eſt hoc. ℞. olei de nenufare olei de florib⁹ cucurbite. an̄. ℥. j. olei citonioꝝ. ℥. ſ. ſpice nardi. ʒ. j. ſ. ſeminis acetoſe ⁊ plātaginis. an̄. ʒ. ſ. roſaꝝ ſpodij. an̄. ℈. j. amili. ʒ. vj. vitellos oui numero duos ⁊ incorporent oia in mortario cū ſuo piſtello ⁊ fiat linimētū: de q̄ vngant renes i die ter: mane ſero ⁊ meridie. ¶ 5m vero ſpāle remediū eſt hoc ℞. reſine electe. ʒ. iij. galbani. ʒ. iij. croci. ℈. j. ſpice nardi. ʒ. ſ. ſpodij coriādri ꝑparati maſticis ſandarace. an̄. ʒ. ſ. diſſoluatur ⁊ coquat reſina cū aceto mediocri ⁊ ꝓpe tepiditatē icorporent cū eo ſpēs. ⁊ fiat cerotū latitudinis ſemiſſis ⁊ tante lōgitudinis ut cōprehēdat utroſq̄ renes dextrū ⁊ ſiniſtrū. Apponat igit hoc cerotum quãdiu fuerit inteſiue magna ⁊ in curatione nō obediuerit remedijs an̄ ſcriptis.

¶ De remedijs appropriatis uētoſitatibus extenſiuis circa partes femoris. Cap̄. viii.

Supra declaratū fuit huic viro accidē uentoſitates extenſiuas in ptib⁹ femoris ⁊ in oſſeo: ꝓpter qd dubitabat futurā fieri in hoc viro herniam imo forteſſis incepiſſe ipſaꝫ. Ergo in cura iſtoꝝ doloꝝ intēdendū eſt ſeptē remedijs iſraſcriptis. ¶ Primū qdē eſt: ut cū pcipit vir iſte dolores in ꝑdictis ptibus ſtatiꝫ fiat ei cliſtē ſm hūc modū. ℞. granoꝝ fenuc. aniſi cimini. an̄. ℳ. j. ſemis altee malue. an̄. ℳ. ij. ordei. ℳ. j. ſ. foliorum malue. ℳ. iij. blete. ℳ. ij. furfuris groſſi. ℳ. j. ſ. bulliāt oia in ſitlis aque 4or uſq̄ ad ꝯſumptionē medietatis. ⁊ hui⁹ ꝯfectionis ℞. lib. j. olei de aneto ⁊ amigdalarum amaraꝝ. an̄. ℥. j. ſ. ſalis gēme. ℈. iiij. caſſiefiſtule. bndicte. electuarij de bacis lauri. an̄. ʒ. ij. miſce. ⁊ totū calidū accipiat ſero ante cenā. ¶ 2m vero ſpāle remediū eſt: ut fomētent inguinales ptes ⁊ euaporent cū hoc cōpoſito: cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. furfuris groſſi ſcutellas. iiij. milij ſcutellā vnā cimini ſeminis aneti. feniculi ameos. ⁊ carui. an̄. ℳ. j. calefiant oia in fundo caldariole ſup cinerib⁹ calidis abſq̄ flamma ⁊ ponant i ſacculo magno. ⁊ extēdant ſup femoralib⁹ ptib⁹ ⁊ mirach ab vmbilico iferi⁹ an̄ ⁊ retro bis in mane ⁊ totiēs in ſero renouādo ipm: imo pluries in die ſi moleſtaret a dolore. ¶ 3m vero ſpāle remediū eſt: ut ſi per talia nō cōuenientēr alleuiaret dolor: tūc ter uel quater in die accipiat vnū de ſuppoſitorijs iſraſcriptis. ℞. ſeminis rute arthanite. cimini. carui. ſiſeleos. an̄. ʒ. j. ſalis idi. ʒ. vj. mellis bn̄ cocti lib. ſ. fiāt ex eis ſuppoſitoria bn̄ malaxata cuꝫ oleo de bacis lauri: ⁊ applicent ut dictū eſt. ¶ Si aūt adhuc doloꝝ inſtātia pſeueraret ⁊ nō obediret curationi ꝯuenientēr: tūc frequēter applicet uētoſa magni orificij ſupra ſumen in medio ⁊ lateralib⁹ ptibus abſq̄ ſcarificatione aliq̄. ipſa enim ꝯueniēter attrahit ⁊ ꝯſumit uētoſitates in oi loco ꝯgeſtas. ¶ 5m vero ſpāle remediū eſt: ut ſi adhuc per iſta nō ꝯuenientēr alleuiaret eger: tunc fiat plumaceolus in pāno de lino plenus pilis leporinis qui applicet ptib⁹ inguinalib⁹ utriſq̄ cōprimēdo ibidē diligēter liget: ⁊ maiori pte tpis portet. cōpreſſio enim per ipſum facta inclinat mām ad deſcēſum ⁊ exitū per

viā teſticuloꝝ ⁊ alleuiant inguinales ptes a cōpreſſione uētoſitatū a qbus futura fieri eſſet hernia. Et adhuc hec expreſſio ꝓdeſt ſi iā incepiſſet ipſa. ¶ Cū aūt firmo aut medico manifeſtū eſſet iā icepiſſe herniā: tūc ſi tumor appet in iguinib⁹ nōdū coicatus oſſeo per cōpreſſionē ⁊ ꝑmiſſa remedia cōueniēter alleuiari poterit. ¶ Si aūt iā tumor appuerit in oſſeo ⁊ tēſio in ipſo fuerit cū rubedine ⁊ dolore: tūc ſtatim patiēti fiat flobotomia de ſaphena ꝯtrie ptis poſita ſup cauille per quā educant ſanguis. ℥. iiij. uel. v. deide loco iguinū ſupponat emplaſtrū ſm hūc modū. ℞. folioꝝ plātaginis recētiū foliorū citonioꝝ ⁊ viticelle. an̄. ℳ. iij. coriandri ꝑparati granoꝝ mirti acetie an̄. ʒ. iij. mumie. ℥. j. gallaꝝ cupſſi. ℥. iij. bulliāt folia in lixiuio capitali uſq̄ ad eoꝝ teneritatē bonā: ⁊ cū eis icorporent ſpēs ꝑſcripte cum lib. ſ. farine fabaꝝ. ⁊ lib. ſ. farine uolatilis molēdini. ⁊ fiat empl̄m: qd bn̄ ſtrictū alliget femoralib⁹ ptib⁹: ⁊ iaceat tūc eger ſup ſpina ſua: ⁊ oino a motu ꝓgreſſiuo caueat uſquequo appuerit tumoris abſentia ⁊ mēbri reductio ad quātitatē nālem. ¶ Si aūt in oſſeo tumor ꝑdict⁹ appuerit abſq̄ magna tēſione ⁊ rubore ⁊ in ipſo oſſeo gurgulatio uel rugitus cōprimēdo appuerit ⁊ etiā in uētre ⁊ in iguinib⁹ uētoſitatū mot⁹ ⁊ fractio pcepta fuerit: tunc iā incepit hernia uētoſa: in cuius qdē regimine dato q ſupiora oia fere remedia ſint utilia: tn̄ huic ſpāli tumori cū hoc ſeptimo puidendum eſt remedio. ℞. pulueris cimini ⁊ gallaꝝ cupreſſi. an̄. ℥. ij. farine fabeꝝ lib. j. farine uolatilis molendini lib. ſ. pulueris oſſium boum cōbuſtoruꝫ mumie. an̄. ℥. j. ſ. hec oia bulliant ſimul in uaſe vitreato in lib. vj. aceti nigri ⁊ bn̄ acuti cum. ℥. iij. glutinis piſcium uſquequo fiat maſſa grandis viſcoſitatis. De hac ergo materia extendat ſuper pāno ⁊ emplaſtretur eo totum femur ⁊ oſſeum: ⁊ diligenter comprimendo liget. Eſt enim utile ualde ut intelligenti materiam ⁊ modum compoſitionis apparere poteſt. ⁊ hec de accidente ſeptimo ſufficere poſſunt.

¶ De remedijs appropriatis deſcenſus humorum ad teſticulum ſiniſtrum. Cap̄. IX.

Alit aūt octauū accñs humoꝝ deſcēſus ad teſticulū ſiniſtrū: cuius qdem curationis modus ex his que poſita ſunt in cap̄ immediate ꝑcedenti hēre poterit ſufficiēter: qñ tumorē in oſſeo iā accidiſſe ꝯtigerit. ¶ Sed in hoc accñte octauo itelligit tumor teſticuli quātuꝫ ad ſubſtātiā eius: itaq ſi tumor ille fuerit pricatus cū rubore dolore tēſione ⁊ pulſatione ptium illaꝝ: tūc fiat ei flobotomia de ſaphena ꝯtrie ptis: ut iā paulo ante dictū eſt. ⁊ adminiſtret emplaſtrū illud: ⁊ oia fiant ꝗrum mām ⁊ modum adminiſtrationis collige inde. ¶ Si aūt teſticuli ſubſtātia tumor appeat cū duritie notabili ⁊ frigiditate ibidē pcepta tunc ſtatim fiat memoria adminiſtrādi cliſtē in ꝑcedēti cap̄ poſitū oi die ſemel per plures dies ne mā induret: ⁊ lapideū uel ſcebyroticū fiat apoſtema. deinde locus medicet hoc remedio. ℞. olei amigdalaꝝ dulcium ⁊ de ſiſamo an̄. ℥. iiij. fecis olei lilioꝝ alborum ℥. viij. pul. cimini. ʒ. j. croci. ʒ. ſ. miſce hec oia ſimul ⁊ calefiāt ⁊ infundant in eis magnū fruſtū lane ſuccide: ⁊ calidū diligenter applicet oſſeo ⁊ oibus femoralibus ptibus ſaltem quater in die renouādo ipſum. ¶ Duꝫ aūt medico innotuerit oſſei tumorē eſſe cum mollitie albedine loci ⁊ frigiditate abſq̄ pulſatione in loco pceptis: tūc patet mām collectaꝫ ibi eſſe flegmaticā: in cuius regimine ꝑmittat aliquas de euacuationibus flegmatis an̄ dictis: ⁊ fiat etiā memoria applicationis cliſterij paꝝ ante deſcripti. ¶ Poſt hoc aūt emplaſtret locus ex hoc emplaſtro calido diligēter applicato ⁊ bene ligato oſſeo ⁊ femoralib⁹ ptib⁹: cuius deſcriptio eſt hec ℞. farie ordei orobi: pul. furfuris bn̄ piſtati ⁊ cribellati an̄. lib. ſ. ſandarace. ℥. i. ſ. ſerrature ligni cupſſi lib. ſ. farine ſiliginis lib. j. bulliāt hec oia in uaſe vitreato ſimul uſq̄ ad bonā viſcoſitatē ⁊ applicent ut ſupra. Et ſi uolueris ipm efficere fortius tūc ſuperadde pdictis roſaꝝ ſan. dra. boli ar. ſpodij an̄. ʒ. ſ. ⁊ erit ad exiccandum magis efficax.

¶ De remedijs appropriatis tremori cordis. Cap. x.

Ecidẽs vero nonũ qḋ eſt tremor cordis quo moleſtat iſte adoleſcẽs magis eſt ſuſpectũ: cũ ipſum contingat eſſe in mẽbro principaliſſimo eiuſ: qḋ cũ plõgat nunq̃ euacuat qn ad mala pducat accidẽtia ⁊ labores difficiles: cuius qdẽ regimẽ ⁊ ſi ptiꝫ hẽri poſſit p oia fere remedia que capiti applicata fuerant. nihilominus eidẽ puidẽdũ eſſe determinaui q̃tuor remedijs ifraſcriptis. ¶ Quoꝝ pmũ eſt hoc. ℞. conſerue roſaꝝ ⁊ bugloſſe an̄. ℥. i. ſ. croci. ℈. ſ. been albi ⁊ rubei an̄. ʒ. ſ. gario filoꝝ cinamomi an̄. ℈. ij. g̃. padiſi. ſſ. electi galãge an̄. ℈. ſ. hiacinti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui an̄. ℈. i. folioꝝ auri numero. vi. margaritaꝝ puriſſimaꝝ. ʒ. ij. pulueriçent oia per ſe cũ lib. ſ. çuccari fiat electuariũ cum ſyru. de corticib⁹ citri. De hoc igit electuario mane in aurora accipiat eger coclear mediũ: ut in medijs tertijs ⁊ an̄ cenã per horaꝫ vnã ⁊ cuꝫ uadit ad lectũ accipiat tãtundẽ bibẽdo poſt ipſuꝫ coclearia duo vini aromatici albi ſubtilis ⁊ dulcis. ¶ 2ᵐ ſpãle remediuꝫ eſt hoc. ℞. croci. ℈. i. macis. ʒ. ſ. pulueris corticum citri. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ. j. ſ. been albi ⁊ rubei folioꝝ baſiliconis. an̄. ℈. iiij. pulueriçent oia per ſe cũ granis duob⁹ muſci. ⁊. ℈. ſ. ambre ⁊ ligent in ſindone retorta de grana ⁊ ſepe ⁊ q̃ſi ſemp olfaciat ipſum eger. ¶ 3ᵐ remediũ principale eſt hoc. ut patiens iſte aliquotiens aut ſaltẽ bis cuꝫ moleſtatur uehemẽter a motu tremulo cordis accipiat hũc potum. ℞. ligni aloes. ℈. j. ambre. g̃. ij. muſci. g̃. j. miſce ⁊ bibat ea in medijs tertijs ⁊ per horã an̄ cenã mediã vnciã aque roſate ⁊ eadẽ quãtitate vini ſupraſcripti. ¶ Ultimũ ſpãle remedium eſt hoc. ℞. folioꝝ baſiliconis ⁊ ſeminũ eius corticuꝫ citri floꝝ bugloſſe ⁊ boraginis an̄. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. j. ſ. ſpẽrum letificãtis deſcripti 9⁰ Almãſ. cap̄ de melãcholia. ʒ. ſ. miſceãtur oia ⁊ fiat ſacculus quadrãgularis in ſindone de grana retorta qui ſemp applicatus portet ſup mamilla ſiniſtra.

¶ De remedijs appropatis imaginatiõib⁹ oculoꝝ. Cap. XI.

Equit aũt vndecimũ capl̃m in quo oportet me memorare remedia cõferẽtia ad imaginationes oculoꝝ in hoc viro. ¶ Pro quaꝫ gr̃a dicẽdum eſt q̃ hic nõ intelligo imaginationes put iportant diminutã aut corruptã operationem ſolius imaginatiue potẽtie: ſed itelligo per eas nocumẽtum corruptẽtis in potẽtia viſiua: ppter qḋ ipſa pcipit ſe videre qḋ non videt aut q̃le aut quãtum aut q̃litercunqꝫ moueri aut in aere exterius appere. ¶ Oportet aũt cõcedere illud puenire propter malã cõplexionẽ in totali organo viſionis. ſ. in oculo aut in pprio inſtrũ viſionis qḋ eſt criſtalloides accipere. Et neqꝫ illud cõuenienter itelligi põt niſi cõſideremus malã complexionẽ in toto oculo ſupueniſſe cum priuia materieꝝ nobiliũ que cõmiſcent humorib⁹ oculi a qbus nutrit: aut illoꝝ cãm eſſe uapores aut uẽtoſitates que imergunt ⁊ commiſcent ſpũi viſibili ponẽtes in eis colores ⁊ ſpẽs mot⁹ circularis aſcẽſus ⁊ deſcẽſus: ut iã declaratũ eſt in prima pte inueſtigationis hoꝝ accitium. ¶ Igit appet q̃ in curatione hoꝝ accitium qnque videãtur intentiones neceſſario obſeruãde. ¶ Quaꝝ pma eſt rectificatio regiminis egri ut inclinet ad calefaciẽdum mediocriter: ⁊ ad exiccandum potẽter: ut ſupra in regimine ſex reꝝ non nãlium diffuſe declaratum eſt. ¶ 2ᵃ vero intẽtio eſt materierũ euacuatio minoratiua ⁊ appropriata de qua ſupius in regimine diſpoſitionum cerebri ſatis cõuenienter declaratum eſt. ¶ 3ᵃ vero intẽtio eſt ipſaꝝ materieruꝫ digeſtio que ibidẽ declarata eſt ubi digeſtiua leuia fortia ⁊ mediocria ſcripta fuerunt. ¶ 4ᵃ vero intẽtio eſt materierũ predictaꝝ poſt digeſtionẽ eradicatiua euacuatio: ubi lꝫ multa poſita fuerint inſtrũ cõuenienter materierũ a capite eradicatiua: viſum eſt mihi hoc cõpoſitum magis appropatum ad euacuationẽ materieꝝ ab oculis appropriate eradicatiuũ. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. pillularuꝫ lucis deſcriptione Meſue in antidotario. ʒ. ſ. pillularꝫ de ſarcocolla deſcriptaꝝ a Meſue cap̄ de ea. ⁊ pillularum cochiaꝝ Almãſoris an̄. ℈. j. forment pille. v. uel. vii. cũ ſucco ſeniculi ⁊ exhibeant obſeruatis cõditionib⁹ quas in aliorum ſolutiuoꝝ aſſumptione obſuãdas eſſe deſcripſimus.

¶ 5ᵃ vero intẽtio in cura imaginationũ eſt cõfortatio toti⁹ cerebri ⁊ principalr̃ organi viſionis totalis: qḋ eſt oculus aut criſtalloides. Et qm̃ oculi rectificatio nõ pficit niſi per applicationẽ medicinaꝝ que teneãt ſubſtãtiã neruoꝝ opticoꝝ cõuenienter aptã. 2⁰ etiam necia ſunt ea que ſpiritualem ſubſtãtiã clarã ſubtilem ⁊ a uaporib⁹ ⁊ a ſupfluitatib⁹ expurgatã cõuenienter obſeruent: deide cuꝫ his que pãniculoꝝ ſubſtãtiã clarã ⁊ mundificatã efficiãt ⁊ principalr̃ cornee uuee ⁊ aranee. Neqꝫ etiã opatio viſiue potentie cõuenienter effici põt niſi per debitã quãtitatem claritatis ⁊ mundificationẽ humoris albuginei a ſupfluitatib⁹ eidẽ cõmixtis ⁊ cõmiſcibilib⁹. Et amplius qꝛ opatio viſiua nõ põt pfici niſi mediãte debita quãtitate ⁊ qualitate humoꝝ trium oculi ⁊ principaliter criſtalloidis. Ideo placuit mihi hec in pte eligẽ decem medicinas: q̃rum quelibet eſt appropata oibus predictis.

¶ Quecunqꝫ ergo medicina fuerit cõuenienter ſpũs viſibilis ſuſtentatiua ⁊ clarificatiua ⁊ viaꝝ trãſitus eius apitiua cõuenienter: ⁊ fuerit pãniculoꝝ oculi abſterſiua ⁊ lucidatiua. Amplius que fuerit humoꝝ oculi in quãtitate cõuenienti cõſeruatiua ⁊ ſubſtãtie illoꝝ cõturbate rectificatiua cõuenienter: hec erit uera medicina oculiſta ⁊ viſionis perfectiua. Sed hec decẽ inſtrũ inferius ponenda hoꝝ operationũ cõuenienter ſunt effectiua. ergo ſunt uere viſus uel viſionis rectificatiua. cõnitia necia eſt. qm̃ ex ſufficienti effectus cauſaꝝ pductione necium eſt effectum ſubſeq̃: ⁊ maior pbat: qꝛ tota ſpeculatio ſapientum nõ aliter dixit poſſe pfici operationẽ viſiuaꝫ niſi aut ex pte organoꝝ viaruꝫ pãniculoꝝ ⁊ humoꝝ que ad viſionem a nãͣ inuenta fuerũt: ⁊ minor pbari poterit ab eo qui cognoſcet nãm medicaminuꝫ ſubſequẽtiũ. ¶ Quoꝝ primum eſt ut ille qui intendit rectificationi obtenebrationis viſus ſemp an̄ cibuꝫ ⁊ poſt ipſm̃ accipiat coclear mediũ huius tragee: cum qua ego multos hoĩm reſtauraui ad vidẽdum: qui notabiliter obtenebratũ habebãt viſuꝫ: cuius deſcriptio eſt hec. ℞. eufragie cũ ſuis florib⁹ collecte ⁊ in ſubtilem puluerem reducte: macis an̄. lib. ſ. ſileris mõtani. ʒ. iij. çuccari albi duplum pulueris oium. fiat tragea. ¶ 2ᵐ ſpãle remedium eſt hoc. ℞. pillarum lucis ſe. rutbe an̄. ʒ. j. cuꝫ ſucco roſaꝝ forment pille de oi. ʒ. xiiij. de qbus patiens oi ſero accipiat vnã cum uadit ad lectum. ¶ 3ᵐ vero ſpãle remedium eſt hoc q̃ cum iſte vir aut alter ſibi ſilis intẽdit ad corruptionẽ uapoꝝ ⁊ cõſumptionẽ uentoſitatũ que abũdãt in oculo ⁊ cõmiſcent ſpũi viſibili: tunc ſupponat caluarie ſui capitis oi ſero iſraſcripti pulueris quãtitatẽ ſex granoꝝ frumẽti: cuius deſcriptio eſt talis. ℞. ſe. rutbe. ſe. gallitrici. eufragie pulueris herbene ⁊ plãte quã italici qdã luminellã. alij vero carthaphilaginẽ uocãt. an̄. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. ij. garioſi. ʒ. j. ſ. pulueriçent oia per ſe: deinde cõmiſceant. Eſt aũt carthaphilago plãta creſcẽs a terra per ſpãſam vnam aut paꝝ plus: virgulas hñs q̃ plurimas tenuiſſimas folijs minutiſſimis ⁊ cãdidiſſimis ornata ſubſtantia molliſſima pilis inumerabilib⁹ albis ⁊ ſubtiliſſimis cõſerta. ¶ 4ᵐ ſpãle remedium eſt hoc. ℞. laudani puriſſimi. ʒ. ſ. reſine electe. ʒ. ij. pulueris celidonie ligni aloes an̄. ʒ. j. garioſi. ʒ. ſ. diſſoluãtur cum aceto acuto ⁊ bulliãt ⁊ coquãtur cum vino antiq̃ aromatico ⁊ fiat ex eis cerotum qḋ applicatum cõſeruet ſuper cõmiſſura ſagittali capitis amplectens eã a loco cõiunctionis pdicte cõmiſſure cum coronali ubi ambe linee orthogonalr̃. i. rectitudinalr̃ ſibi inuicẽ cõiungant. hui⁹ eniꝫ inſtrũ applicatio ad illas ptes calefaciẽdo mediocriter exiccãdo ſubſtãtiam cerebri ⁊ ſpũm aĩalem cõuenienter cõfortat.

¶ Eſt aũt hec per me itellecta celidonia per plãtam que a terra eleuat per pedem cuꝫ dimidio cum multis virgulis a radicib⁹ eaꝝ eleuatis que ſunt q̃ plurime: ⁊ florẽ pducit citrinum ⁊ ex fractione folioꝝ ⁊ radicum eius emittit ſuccus citrinus: plãta qdeꝫ calida ⁊ ſicca in ſcḋo gradu ab Auic⁹

ſcdo canoñ. nolata cauci. de qua dixerunt Dyaſco. ⁊ Auic⁹ ꝙ hirūdines ex ſucco folioꝝ eius in prima ſeptimana abſtergunt pullos ſuos qui naſcunť ceci. Ex quo fundamento appet ꝙ memithe nō eſt celidonia: ut ſcripſerunt qdam medicinā olfacientes ⁊ nō guſtātes. ¶ 5m vo ſpāle remedium eſt ut eger aſſueſcat ſepe madefacere ſuos oculos ⁊ palpebras cū lotio ꝓpria qḋ eſt urina eius. Eſt eniꝫ hoc ⁊ ſpirituum ⁊ humoꝝ ⁊ pāniculoꝝ cerebri mundificatiuum ut a multis auctoꝝ hincinde colligi pōt. ¶ 6m ꝑncipale remediū eſt hoc: ut ſi appuerit per ꝑdicta nō ꝯuenienter rectificari opatione viſiuā quātum opoiteret per adminiſtrationē ꝑdictoꝝ: tunc applicet hoc collirii: qḋ lꝫ ſit in gradu ꝗlitatiuo nō multum eleuatū: nō tñ eſt in ꝟtute approbatū mīn⁹. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. ſucci feniculi lixiuij capitalis. añ. ℥. ij. tucie ꝑparate cū urina pueri. ℥. j. ß. miſceanť ſimul ⁊ exponanť radijs ſolis ſaltē per. xx. dies: de hoc ergo collirio apponať oculo: ut dictū eſt de ꝑdicto imediate. ¶ 7m ꝑncipale remediū eſt hoc. ℞. maiorane feniculi ⁊ baſiliconis recētium añ. ℥. ij. ruthe recētis. ℥. iiij. vini mōtani ſubtilis ⁊ clari lib. ß. ſucci eufragie uel aque ſublimationis eiuſdē. ℥. iiij. bulliāt oia ſimul in caldariola magne quantitatis aque ꝯtentiua: ita ꝙ ꝑdicta medicamina ſuſpēſa in uaſe vitreo clauſi orificij coquanť uſqꝫ ad ꝯſumptionem medietatis: deīde ſub radijs ſolis exponanť iniectis in eis dragmis duab⁹ tucie ꝑparate: deīde ex liquore illo colliriçenť oculi ⁊ exterius etiā madefiant: videbis eniꝫ iuuamentū harū imaginationum notabiliter repreſſiuum. ¶ 8m ꝑncipale remediū eſt hoc: ut patiēs ſepe inungat tēpora ſua ⁊ frontem totā cū ſucco expſſionis folioꝝ roſaꝝ rubearum. ¶ 9m ꝑncipale remediū eſt ut patiēs ſepiſſime aſpiciat ⁊ conetur aſpicē parietes ⁊ domos coloratas colorib⁹ ꝯtrariantib⁹ cauſis imaginationū. Exēpli grā. coneť aſpicere colores alurgos uel açulinos in imaginationibus que fiunt a uapore flegmatico: colores vo opacos in his que fiūt in imaginationibus a uapore ſanguinis ꝓuenictib⁹. Dyaphanos vo ⁊ multū claros ⁊ virides in his que fiūt a mā cholerica. In his vo que fiūt a uaporib⁹ melācholicis aſpiciat colores claros ⁊ cādidos factos ex picturis ſerſeis. i. de ceruſa factis. ¶ Ultimū remediū ꝑncipale eſt hoc ꝙ eger ieiuno ſtomacho ⁊ uētre mūdificato ſepe iclinet faciē aptis oculis ⁊ ſuffumiget eā uapore eleuato ab aqua decoctionis celidonie eufragie feniculi ⁊ luminelle. Hec eniꝫ oia multum ꝯueniunt ad correctionem imaginationum ut ſupra argutum eſt.

¶ De remedijs appropriatis ſiti. Cap. xii.

Iam vo hora videť ꝯgrua deſcribēdi remedia ſitis huius viri correptiua. Et lꝫ nōnulla fuerint ſupius poſita ubi de ſale ꝯſtātinopolitano: ⁊ alieremedijs memoria fuit habita. Tn̄ ꝑſuppoſitis euacuationibus cholerice materiei que effectiua ⁊ mālis cā eſt huius accitis: ut ſupra declaratū eſt: qa que ponā inſtā ſtomachū irroratia ⁊ ꝓhibētia ipm a receptione cholere ⁊ alteratione in eo facta. ¶ Quoꝝ pmū eſt. ut eger aliquotiēs in mane ter uel ꝗter in ſeptimana degluttat. ℥. j. ß. uel duas aque roſate tepide in diebus frigoris. ⁊ frigide in dieb⁹ caloris: ⁊ tardet cibū horis duabus uel tribus. ¶ 2m ꝑncipale remediū eſt: ut ſepe in die in ore teneat duo uel tria grana mirbete ꝑus ablute leuiter ⁊ infuſe in aquā tepidā ita ut creſcāt ⁊ turgeſcāt in ea. ¶ 3m ſpāle remediuꝫ eſt: ut ſaltē patiens per duas horas an̄ cibū cum aqua decoctionis ſeminū coīuꝫ bibat. ℥. ij. roſate nouelle. ⁊ eſt electuariū a Nicolao deſcriptū in antidotario ſuo. ¶ 4m ſpāle remediū eſt hoc. ℞. ſy. de berberis. ℥. j. aque angurie. ℥. ij. miſce ⁊ totū in potu deť actu frigiduꝫ bis uel ter in die ꝯꝑrie in diebus caloris. ¶ Scio aūt ego ⁊ eſt qntuꝫ remediū ꝙ aqua lactis uaccini ſimplex in aurora aſſumpta uſqꝫ ad. ℥. iiij. mirabilr ꝓhibet euētū ſitis ꝗcunqꝫ mā calida eueniētis. Intelligo aūt ego per iſtā aquā lactis illā a qua caſealis ps ⁊ butyroſa que includiť in recocta extracte fuerūt remanet eniꝫ tunc aqua ſimplici elemento aque ſimillima. ¶ Hec ſunt accitia huius viri in quoꝝ correctionē ingenium meū ⁊ interioꝝ virtutū actus nō parū anxietatis habuerunt. Dirigat aūt hec oia in auxiliū huius viri illius oipotētia que oia moderať ⁊ regulat affluēter. In cuius laudes īmortales hec ⁊ oia alia opa mea ſemꝑ cōponē ſuꝫ conatus.

Conſilium. 70.

¶ De ſex malis diſpoſitiōib⁹. videlicet. ¶ De ſonitu ⁊ ſibilo auris. ¶ De immoderato fluxu emorroidarum. ¶ De apoſtemate in ſiteri. ¶ De mala digeſtione ſtomachi epati cōmunicata. ¶ De mala cōplexione calida cordis cū pulſu ſiue tremore eius. ¶ De debilitate cerebri. ¶ Diuiditur aūt conſilium in duos tractatus. ¶ Tractatus pmi duo ſunt capitula.

¶ De diſpoſitionibus ipſis per cauſas ⁊ ſigna. Cap. I.

Viro acutiſſimo ⁊ clariſſime ſcientie dn̄o Hieronymo de pūia Foroiulienſi clariſſimo artiū ⁊ medicine doctori Magiſter Bartholomeus de Mōtagnana ſalutes optat ingentes. Gaudeo celeberrime doctor ꝙ video te nō inertem ſtudio ſed magna cōtemplatione aſſiduū ⁊ ſpeculatoreꝫ in cognitione diſtincta egritudinum: ex cuius negligentia nō eſt poſſibile aliquā egritudinem bene curari: qui fallunť non minus medici in curationibus egritudinū ꝙ in digeſtionib⁹ eaꝝ. Gal. ꝑ ad Glauconem cap 2°. Auge itaqꝫ ⁊ adde ꝯtēplationē ſpeculationi ⁊ felicitabunť opa tua. Ex qbus eni diſpoſitionib⁹ arduis ⁊ ſpeculabilib⁹ augeť labor: ⁊ ex eiſdē augeť gloria ⁊ fama. uelut ex diſpoſitionibus cuiuſdam nobilis ⁊ legum doctoris de celeberrima ſtirpe baldanoꝝ ex celeberrima pūia Utinēſi in quo remāſerūt debilitas ſtomachi epatis cordis cerebri ⁊ inteſtinoꝝ: ex qbus perduct⁹ eſt ad accitia uaria. ¶ Quoꝝ pmū eſt ſonitus uel tinnitus ꝯtinuus in aure. ¶ Scōm eſt pulſus cordis. ¶ Tertium eſt eructuatio fortis ⁊ ꝯtinua. ¶ Quartum eſt uentris tumor ⁊ tenſio. ¶ Quintuꝫ eſt ſonitus in pte ſuminis ſiliis ſono tympani. ¶ Sextum eſt tumor pedis. ¶ Septimuꝫ eſt debilitas magna quā demōſtrat pulſus uelocitas: frequētia: duritiès: lōgitudo. Silr etiā urina aquoſa: ſubſtantia ⁊ colore cū hypoſtaſi uel nebula diuulſa: que oia portendunt ſuſpitionē ingentē future tympanitis aut iā incepte. ¶ Apparēt aūt hec oia accitia fieri ꝓpter apitionem uenaꝝ emorroidaliū ⁊ maxime in eminētiori pte longaonis ꝓpe iſimū inteſtini colonis: qḋ etiā rōnabile eſt pcedere ꝓpter cōuerſionē inteſtini neceſſarij in tpe aſſellationis: ita ꝙ videatur tūc in ſubſtātia inteſtini: ꝗſi fruſtuꝫ carnis: qḋ nō pōt bene cognoſci an ſit emorrois an ꝯdiloma: uel aliud: ad qḋ ſequitur accīs ultimum qḋ eſt uehemēs dolor in tēpore aſſellationis ꝓpter reuerſionē inteſtini ꝑdicti. ¶ Hec ſunt in ſumma que tua clariſſima ꝯſideratio enunciat de hoc viro. In quorum qdē utilē ꝯtēplationē: lꝫ multum extēdēdo calamum ſcribere poſſem. Solū ea puncta pcurrā que mihi ꝓpoſito magis ptinētia cum utilitate videnť. ¶ Placet ergo mihi imo necium eſt ꝯcedē ad febrem flegmaticā ſubſeq imo aſſociari debilitatē ſtomachi tā in appetēdo: ꝙ in digerendo. imo hoc eſt ei ꝓprium ſignuꝫ. 4° pmi. cap de febre flegmatica. ⁊ cap de ſignis diam ponentib⁹ inter febres humorales. Et rōne declarari pōt. Si eniꝫ in ſtomacho etiā ſibi ſano per viā indigeſtionis ut plurimuꝫ repitur flegma. 13° tertij. cap de egritudinib⁹ ſtomachi: etiā celerius adueniet in eo debilitas qñ iā febris adeſt. Ex quo fundamento etiā neceſſariuꝫ eſt ꝯcedi debilitatē coicari inteſtinis. ¶ Silr ſeqtur necio ꝓpter pleuerās ⁊ magnū nocumētum ſtomachi debilitatē ſuccedere epati. Neqꝫ enim epar corrigere poteſt nocumētū indigeſtionis ſtomachi: ita ut pficiat chilum in ſtomacho iā genitum per viā indigeſtionis. ¶ Qḋ etiam accidat nocumētum cordi a nocumēto ſtomachi. patet per

colligantiam eius: ⁊ maxime qñ ſtomachus nocet ⁊ ꝓprie in febriente. ¶ Q̃ð etiã nocumẽtum a flegmatica febre cõicetur cerebro. patet: qꝛ tumoꝛ faciei fere caceticus grauitas capitis ⁊ ꝓfunditas ſomni accñtia ſunt inſeparabilia febri flegmatice. ſed hec nõ fiunt abſqꝫ nocumẽto cerebri. ¶ Iterũ ꝓpter hoc cerebri nocumẽtuꝫ ⁊ ꝓpter uapoꝝ eleuationẽ ab iſerioribꝰ ad ſuperiora accidẽ tinnitũ ⁊ ſonitũ in auribus eſt neceſſariũ. ¶ Et ꝙ cũ iſtis diſpõnibꝰ ꝑductus fuerit ad debilitatẽ cordis cũ pulſu ueloci ⁊ frequẽti duro ⁊ lõgo: lꝫ exiſtimari poſſit: tñ nõ credo has ꝑdictoꝝ mẽbroꝝ diſpõnes uel accñtia eſſe imediatas cãs ⁊ ſufficiẽtes pulſus uelocis frequẽtis duri ⁊ lõgi. Cũ enĩꝫ talia accñtia oĩa deducant ꝓcedẽ a diminuta uigõne que arguit remiſſã caliditatẽ. rõnabile eſt cũ puitate pulſus tarditatẽ ⁊ raritatẽ uelocitatẽ ⁊ frequẽtiã. Neqꝫ etiã duritiees ſequeret ad lapſum frigidũ ⁊ ꝓpter caceticũ rõnabilr. ¶ Credo itaqꝫ in viro tali remãſiſſe adhuc febrẽ: lꝫ forte remiſſam: aut ſaltẽ ſpẽm male cõplexionis calide in corde ſuo. Un̄ ṽtus nõ põt neceſſitati ſatiſfacere cũ puitate. q̃re recurrit ad uelocitatẽ: qꝛ cũ puitate dyaſtolãdi nõ tãtum attrahit de aere quãtũ eſſet neceſſariuꝫ ad euẽtationẽ: q̃re opoꝛtet ꝙ recurrat ad uelocitatẽ. ⁊ cũ in breui tpe cõpleat motus arterie uelox: ita ꝙ non ſit capax ⁊ receptiuus tãti aeris quãtus eſſet neceſſarius: neceſſe eſt ꝙ uelocitati recõpenſet per frequentiã. ¶ Hec igit videt mihi cã frequẽtie uelocitatis ⁊ puitatis pulſus: ſiue cũ exiſtat reliqa febris ſiue mala cõplexio calida. ¶ At ṽo duritiei ipſius cã exiſtit ſubſtãtifica ꝯſumptio arteriaꝝ. cũ augmẽto enim humiditatis aduẽtitie ⁊ q̃litatiue ſtat ſiccitas poſitiua: que potuit fuiſſe in mẽbris adepta a ꝓcedentibꝰ febribꝰ ⁊ euacuationibꝰ pulchre deſcriptis. Conat igit ṽtus mouẽ arterias magna extẽſione per lõgitudinẽ: coꝛpus enim ſiccũ non eſt aptũ eque bñ eleuari ⁊ dilatari latitudinalr ſicut lõgitudinaliter. In ſumma igit ex ꝑdictis ꝯcludo ꝙ vna de diſpoſitionibꝰ huius viri eſt mala cõplexio calida aut fe. que remãſit in eo. ¶ Cõcludo 2° ꝙ accñtia ꝑdicta remãſerunt poſt febres ⁊ egritudines lõgas: quas ꝑpeſſus eſt. ¶ Cõcludo 3° ꝙ hec accñtia intẽdunt ⁊ grauioꝛa fiunt ꝓpter nocumẽtũ qð remãſit in iteſtino recto ſupius ꝓnũtiatũ: in cuius qdeꝫ iteſtini diſpõnis iueſtigatione nõ mihi videt magna neceſſitas ampliãdi calamũ. Eſt enim hec diſpõ altera duaꝝ: uł ipſa eſt imoderata plenitudo uenaꝝ multaꝝ: que in inteſtino recto ſenſu viſus appent in anothomijs: ⁊ ſunt uene q̃ruꝫ extreme ptes iferiores emoꝛroidales noiant a ſapientibus: qꝛ ſanguinis eductiue melãcholici: aut inuẽte ad educẽduꝫ ipm. Cũ ergo ſanguis iſte frigidus ⁊ groſſus exiſtat tumẽ facit uenas ⁊ poroſitates iteſtini quas igredit. Et ſiquidem remaneat mã iſto mõ tũc erit oppilatio in iteſtino iſto a mã extẽdente ipꝫ ⁊ coꝛpora uenaꝝ: vñ in pte iſta neceſſario ſentit põdus ⁊ grauitas ⁊ plurimum cũ frigiditate aſſociata: ⁊ cũ conat ṽtus educẽ mãm ſi ipſa fuerit mã groſſa: aut fex addit grauitas grauitati. i. doloꝛ grauatiuus dolori grauatiuo. Incitat enim iteſtinũ ad expellẽdũ ⁊ fugiẽdũ rẽ nociuã: ſed cũ nõ poſſit ſufficiẽter applicari perſeuerat neceſſitas ipulſionis ṽtute obtinẽte: expellit inteſtinũ ⁊ euertit cũ nocumẽto magno. Et qꝛ expulſa fuit fex poſt euerſionẽ iteſtini ⁊ remãſit eius tumoꝛ ⁊ extẽſio. Ideo etiã cum grauitate nõ fere minori reintromittit q̃ fuit expulſuꝫ. ¶ At ṽo coloꝛ ⁊ ſubſtãtia carnoſitati fere ꝯſilis ꝯſequunt priuiã melancholici ſanguinis ibidẽ exiſtẽtis. neqꝫ enim ibi eſt fruſtum carnis niſi ſimilitudinarie mõ dicto. ¶ Si aũt mãe predicte in iteſtino ſtarẽt repñtãtes ipſius coꝛpulentiã uel ſubſtãtiam: tũc ſi ibi eſſet mã calida ſanguinea ſentiret grauitas pulſatio: tẽſio magna: coloris opacitas: ⁊ uenaꝝ extẽſio ⁊ arteriaꝝ. Si aũt mã eſſet ex cholera ⁊ ſanguine mixtis ꝑdictis ſignis cõplicaret ꝑũctio: moꝛdicatio: ⁊ iflãmatio: ⁊ coꝛroſio. ¶ Si ṽo ſanguis eſſet flegmati ꝯiunctꝰ ⁊ cõmixtꝰ mollities in pte ꝑciperet cũ colore ſubalbido frigiditate ꝑcepta abſqꝫ ꝑũctione ⁊ moꝛdicatione: ex locus q̃ſi ſemꝑ humiditate roꝛida madefactꝰ ꝑcipet. ꝑrimuꝫ tñ apoſtemata in his locis fiunt ſolida ſatis a ſanguine cũ melãcholia ꝑmixto ꝓuenientia q̃ a flegmate: ⁊ talia apoſtemata calida apta ſanieri condilomata noiãt: lꝫ mala ſint ⁊ uerenda: tamen ſuſpectioꝛa magis ſiũt apoſtemata in illis locis eueniẽtia a ſanguine melico acuto apto magis coꝛrumpi q̃ ſanari: ⁊ iſta ſunt uehemẽtiſſimi timoris: apta enim ſunt trãſire in cãcrenã heſthiomenũ ⁊ alchabakilon. Et maxime video in hoc viro diſpõnes: uł ipſaꝝ aliq̃s ꝯſecutiuas: ⁊ ꝓpe ſi tumoꝛ iſte uel apoſtema in iteſtino diu ꝑſeuerabit abſqꝫ ſanatiõe ipſius. ¶ Poſt hec aũt ꝑdictis ſupaddẽduꝫ eſt: ꝙ nedũ accidentia oĩa ꝑdicta apta ſunt augmẽtari ab ultimo accñte: qð prouenit ex nocumẽto inteſtini huius qð eſt immoderata emoꝛroſagia ſanguinis puri ⁊ clari qui indubitãter emanat ab arterijs: ꝓprius enim coloꝛ ſanguinis uenarũ eſt albedo cuꝫ opacitate groſſitudine ſubſtãtie ⁊ remiſſiori caliditate ipſius: ſic ꝓpria ſigna ſanguinis arterialis ſunt claritas eiꝰ ſubſtãtie tenuis ⁊ ſpumoſitas cũ intẽſa claritate ipſius exeũtis. ¶ Cũ ergo iteſtinũ neceſſario magnifice debilitet ꝓpter exituꝫ ſanguinis: neceſſario ꝯgregant ibidẽ ſupfluitates ⁊ ipſuꝫ eſt paratum recipe eas. Quia ifimũ eſt. ¶ Et adhuc qꝛ ipſum eſt via exitus ſupfluitatũ. ¶ Et 3° qꝛ eſt via receptionis ipſaꝝ a toto coꝛpore ꝓpter uenas emoꝛroidales. ¶ Et 4° qꝛ mẽbrum eſt multe ſenſibilitatis. ¶ Et 5° qꝛ mãe in ipſo recepte difficulter ſunt euacuabiles: qꝛ frigide ⁊ groſſe multum. Ideo nõ eſt mirabile ſi ſubſtãtia huius iteſtini remanet ſemper tumẽs ſiue tumoꝛ ſu oppilatiuus ſiue apoſtemoſus: ut uériſimilius. ¶ Q̃ð aũt ſupema ſanguinis euacuatione debilitet totũ coꝛpus: omnibꝰ ſenſus. ergo lõge magis debilitat coꝛ epar ⁊ reliqua mẽbra ꝑncipalia ab exitu ſanguinis arterialis q̃ uenalis. Hec in ſumma videt mihi ſententia qua uere cognoſcuntur egritudines huius viri.

Ex quibus oĩbus ꝯcludit ꝓ ꝙ ꝑncipalis egritudo uel accñs ad qð intẽdẽdũ eſt in cura huius viri eſt fluxus ſanguinis imoderatus: ſine cuius curatione ipoſſibile eſt viꝝ iſtũ vnq̃ reduci ad ſanitatem. Imo neceſſario ꝑicitabit: ſiue per reſolutionẽ imoderatã: ſiue ꝓpter ſequelã tympanitis ⁊ aſclitis ad ꝑdictũ fluxũ. ¶ Sequitur 2° ꝙ oĩno opportunum eſt itendere ad curã tumoris uł apoſtemationem iteſtini: ſine q̃ruꝫ curatione fruſtra laborabit induſtria phyſicalis. ¶ Sequitur 3° ꝙ neceſſariũ eſt rectificare ſtomachũ eius ⁊ epar: ꝑncipalius intẽdendo cuĩ q̃ epati. Lꝫ enĩꝫ epatis diſpoſitio ꝑiculoſioꝛ ſit q̃ꝫ ſtomachi: qꝛ tñ ipſa depẽdet a mala diſpoſitione ſtomachi ⁊ nõ econuerſo. Ideo intẽdenduꝫ eſt prius ad ſtomachũ q̃ꝫ ad epar. ¶ Sequit 4° ꝙ etiã cordi ſummope intendẽduꝫ eſt ad remouẽ dũ malã cõplexionẽ faciẽtẽ in ipſo pulſationẽ fortẽ. ¶ Sequit 5° ꝙ rectificatione facta ꝑdictoꝝ q̃tuoꝛ facile rectificabit nocumẽtum cerebri ⁊ coꝛruptio in ſenſu auditus: que ſonitus uel tinnitus eſt. Ex q̃rum oĩum fundamẽto neceſſarium eſt ꝯcludere: ꝙ vir iſte attentus ⁊ ſollicitus eſſe debet in ſui curatione: ut inferius continetur.

¶ De regimine dietaꝝ diſpõnũ ꝑ ſex res nõ nãles. Cap. II.

Itaqꝫ pro curatione predictaꝝ diſpõnuꝫ ſuccincte ꝓcurrat regimẽ quarũdã reꝝ nõ nãliũ. Cum enim ſermo meus dirigat ad virũ ſapientem in ꝯtẽplatione nãlium ⁊ medicinaliũ reꝝ nõ eſt mihi opus dilatare. ¶ Reſecãdo itaqꝫ cibaria ⁊ ſimiliter res nõ nãles applicent ei cũ intẽtione ⁊ effectu ifrigidãdi ⁊ mediocriter exſiccãdi. Silr etiã cũ his que in pua quãntitate multũ de nutrimẽto exhibẽt. ¶ Propter quod iuſcula oĩa ⁊ brodialia ex laudabilibꝰ carnibꝰ leuis digõnis ⁊ multi nutrimẽti repoſitiua ſint: ⁊ ꝯfrãgãtur cum decoctione burſe paſtoris in eis. ¶ Sed precioſioꝛ omni medicina mundi eſt poꝛtulaca a qua cibaria ſua nullo modo euacuẽtur: imo ſemꝑ in eis coquatur. ¶ Et ſi aqua ſublimationis poꝛtulace in potu ſuo ſemꝑ miſceret optimũ eſſet ei. ꝯueniret etiam aqua roſaꝝ burſe paſtoris ⁊ cuſcute. ¶ Et pla-

cerent mihi cibaria oĩa: aceto agreſta uel ſucco arancioꝝ ꝯdita. Et ſi fierēt ei ſapores ꝯdimēta cū vino de ribes uel criſpino delectabili facto cū çuccaro bonū opus eēt. ¶ Et ꝙ utaĩ riço ꝛ cicē ꝯfracto ꝛ cocto cū brodialib⁹ ꝛ aliquibus granis ſumach: aut ſaltē ſup cibis ei⁹ apponaĩ pulvis granoꝝ mirti: aut pulvis coriādri ꝑparati ſummū eēt ꝑſidiū in hac cura. ¶ Memorādo ꝙ neqꝫ cibaria eius iteꝝ euacuenĩ a coctione gūmi arabici uel dragagāti in eis: aut ſaltē vnuꝫ uel duo grana ex ipſis deglutiant añ oē cibarium. ¶ Neceſſe enim eſt vim iglutinationis igroſſationis inuiſcationis ſanguinis ꝛ mēbroꝝ ſigillari in cibis ei⁹: ꝛ gñabitur ex eis ſanguis ꝯueniēter ꝯrius egritudini ꝛ laxitudini mēbroꝝ. Et vtus potētior erit ad regulādū iſta latētia in cibarijs medicinalis ꝙ ſimplr̃ exhibē. ¶ Et idē dico de potu ſuo qui debet eſſe vinū ſubſtātia aliqñter attinēs groſſitudini ſapore dulce aut ſibi vicinū odore ſuaue. ¶ Cū vino ſemp cōmiſcēdū eſt aliqd medicinale: ſicut aq̄ portulace aut aq̄ floꝝ ſalicis: aut aq̄ ſublimationis criſomilloꝝ que tria in hac diſpōne mirabilia efficiũt iuuamēta. ¶ Et ſi abominarenĩ talia: tunc frāgaĩ vinum cū aqua in qua extinguaĩ calibs bis uel ter: ꝛ ſummope laudarē cibariū eius coquēduꝫ eſſe cū tali aqua calibeata: ꝛ ipſam potui eius cōmiſcendaꝫ eſſe. ¶ De mēſura vō aeris appꝫ ꝙ declinare debet ad infrigidationē ꝛ exiccationē aliquā. ¶ Silr̃ etiā ꝙ oino a motu corporis ꝛ aie q̄ſcē debet: ꝑpter qd aie accitia per que velociter ꝛ multum mouenĩ ſpũs ꝛ humores euitari debēt. ¶ Silr̃ etiā euitet ciboꝝ aſſumptionem multā: imo longe melius eſt ei q̄ter in die cibari cibo medicinali in quantitate pauca multum hñte q̄litatis ꝛ nutribilitatis ꝙ in quātitate multa raro cibū accipe. Proſus enim ſpargē .i. diuidere cibum in plures cibationes cum debilitate vtutis meli⁹ 4⁹ pmi. cap̄ de cibatione febricitātiuꝫ. Et altera cauſa eſt cū frequens ꝛ multa fiat in eo reſolutio indiget frequenti cibatione: ut p̄dictum eſt. ¶ Qd lꝫ cacetica diſpoſitio inuitaret ad vigilias: tñ qꝛ ipſa depēdet ab imoderata emorroſagia in fieri ꝛ cōſeruari: ideo ſomnus cōpetit ei adhuc amplior ꝛ pluribus horis ꝙ tpe ſanitatis ꝑpter neceſſitatē melioris reſtaurationis ꝛ digeſtionis: ꝛ hec de rebus non nālibus ſuccincte ita pertranſeant ꝛc̃.

Tractatus ſcōs de cura haꝝ diſpoſitionū per medicinalia ꝯtinēs capl̃a ſex. ¶ De regimine aũt diſpoſitionuꝫ huius viri per medicinalia hunc ordinē obſeruabo. ¶ Primo eniꝫ deſcribā ea que mihi videbunĩ utiliora in cā fluxus imoderati ſanguinis ab inteſtino ꝑuenientis. ¶ Scdo p̄ncipalr̃ tāgam ea que videnĩ mihi ꝯgrua ad curaꝫ ipſius apoſtematis uel tumoris ꝛ doloris eius. ¶ Tertio p̄ncipalr̃ deſcribā ea que videnĩ mihi neceſſaria pro diſpoſitionibus ſtomachi eius ꝛ epatis ſimul. ¶ Quarto p̄ncipaliter deſcribā ea que pulſui cordis ꝛ eius male complexioni conuenientia videntur. ¶ Quinto aliqua percurram remedia cerebrum ꝯfortātia. ¶ Sexto ꝛ ultimo tinnitui afferam remedia quedam ꝛc̃.

¶ De cura fluxus imoderati ſanguis emorroidalis. Cap. I.

Pro executione itaqꝫ primi. v. deſcribaꝫ remedia. quoꝝ p̄muꝫ eſt hoc. ℞. pillarum de bdelio deſcriptiōe Raſ. 9° Almāſ. ʒ. ij. karabe ſpodij ematitis coralloꝝ ru. añ. ℈. ſ. formenĩ pillule cū ſucco burſe paſtoris de oĩ. ʒ. vij. de q̄bus hic vir accipiat per horā ante prādiū ꝛ ante cenā ſemp .ij. In nocte vō per. vij. horas poſt cenā: accipiat ex eis tres uel. iiij. ¶ 2ᵐ vō ad hoc eſt. ℞. ſumach ſe. plātaginis ſe. porri torrefacti acatie coriādri. añ. ℈. j. karabe ematitis añ. ʒ. j. pulueriçentur oĩa per ſe ſubtiliſſime: deinde cōmiſceanĩ ꝛ icorporenĩ cū lib. ſ. çuccari al. uſqꝫ ad glutinoſitatē decocti cuꝫ aqua portulace: ꝛ fiat ꝯfectio in rotulis. ij. ʒ. de q̄b⁹ vna ſemp añ cibū accipiatur. ¶ 3ᵐ remediū eſt hoc. ℞. olei de mirto. olei de maſtice añ. ʒ. j. trociſcoꝝ de karabe glutinis carte pulueris oſſium dactyloꝝ cōbuſtoꝝ ſpodij ſan. dra. ematitis añ. ʒ. ſ. cere quātum ſufficit: fiat vnguentū molle ꝛ ex eo actu frigido uel tepido vngatur tota pars alkatim ꝛ circulus ani. ¶ 4ᵐ ad hoc remediū eſt pulvis iſte. ℞. gallaꝝ cupreſſi: gallaꝝ quercus pforataꝝ añ. ʒ. ſ. ſan. dra. mumie dragagāti gūmi arabici torrefactoꝝ añ. ʒ. j. pulueris gipſi ad pōdus oium pulueriçenĩ oĩa per ſe ꝛ diligēter cōquaſſenĩ: de hoc igiĩ puluere totū iteſtinū ſuppulueriçeĩ: qñ in aſſellādo emittitur. Eſt enim remediuꝫ qd nunꝙ decipit itercipiēdo fluxū ſanguis imoderatū: qd nō p̄celaui dieb⁹ meis his alicui. ¶ Ultimum remedium in hoc ꝑ p̄ncipali eſt hoc. ℞. olei de criſomillis. ℥. iij. olei de maſtice. ℥. j. olei onfancini lib. ſ. acatie gūmi arabici dragagāti glutinis piſcium lōgo tpe diſſolutoꝝ ꝛ ꝯtritoꝝ cū predictis oleis añ. ℥. j. ſ. ifundaĩ in predictis oleis fruſtū coti ꝛ q̄ſi ſemp ſup ſiteri teneaĩ actu frigidum uel tepidum: ſpero ꝙ ꝑpter hoc fluxus intercipieĩ.

¶ De cura apoſtematis in ſiteri. Cap. II.

Pro his vō que opportuna ſunt: pro ſecūdo p̄ncipali ſcilꝫ pro cura apoſtematis ita ꝓcedaĩ. Si enim per applicationem predictoꝝ videbitur apoſtema minorari ꝛ reſolui: qꝛ talia remedia abſcidūt mās aliūde fluētes ꝛ nō euacuanĩ a reſolutione ſubtili. Jō cū ipſis aliquāto tpe ꝓcedenduꝫ eſſet. Si aũt pcipeĩ ex predictis iuuamētū leue aut fere nulluꝫ: tunc ꝓcedaĩ hoc inſtrō triplici. ¶ Primum eſt hoc. ℞. olei de criſomillis. ℥. ij. bdelij mollis ꝛ ſubalbidi. ℥. j. ſtoracis liq̄de. ʒ. x. butyri recentis abſqꝫ ſale pinguedinis anatis añ. ℥. j. amili. ʒ. viij. ceruſe. ʒ. j. ſ. ꝑmiſceanĩ oĩa ꝛ multo tpe in mortario ꝯteranĩ: ꝛ fiat linimētuꝫ ꝛ ex eo actu tepido cuꝫ euertiĩ iteſtinū diligēter inungaĩ quotiens aſſellat ꝛ videbiĩ iuuamētum bonum. ¶ 2ᵐ vō huic approbatum eſt. ℞. maluaꝝ recētium fenugreci granoꝝ ſiſami ſe. lini añ. lib. ſ. bulliāt oĩa uſqꝫ ad eoꝝ fere diſſolutionē in aq̄: deinde colenĩ ab ea ꝛ incorporenĩ cū lib. ſ. farine ſiliginis croci. ʒ. j. olei de criſomillis onfancini ꝛ amigdalaꝝ dul. añ. ℥. j. apij corticis mādragore añ. ʒ. ſ. fiat emplaſtrū: ſup quo actu calido ſedeat patiēs cum ſiteri: ꝛ de eo etiā emplaſtreĩ ſiteri ꝛ pccō natum ꝛ alkatim: ꝛ eſt remedium excellens. Si aũt per predicta nō ꝯueniēter reſolueretĩ apoſtema: neqꝫ ſedareĩ dolor: tunc fiat enkatiſma tale. ℞. olei oliuaꝝ recentium vnius anni: qd eſt magis mitigatiuum ꝙꝫ antiquum (lꝫ ſit magis reſolubile ꝙꝫ ipſuꝫ. 6° de igenio ſanitatis) lib. x. ſape uel vini cocti: aut ſaltē vini ualde dulcis ꝛ ꝓpꝛie nigri lib. xxv. croci. ʒ. j. ſ. bdelij mollis ꝛ ſubalbidi. ℥. j. bulliāt oĩa ſimul uſqꝫ ad diſſolutionem ꝛ ſedeat poſt in ea infuſus uſqꝫ ad iguina q̄ter in die tepefacta: aut ſaltem leuiter calida: ꝛ ſpo ꝙ diuino ſubſidio ſedabiĩ dolor ꝛ euacuabitur.

¶ De cura ſtomachi. Cap. III.

Et aũt ſubſidiū afferaĩ ſtomacho qd fuit tertiū p̄ncipale: eidē trib⁹ inſtris videĩ mihi ſubueniēdū eſſe. ¶ Primuꝫ itaqꝫ ipſoꝝ eſt hoc. ℞. mine citonioꝝ muſcate ꝛ aromatiçate. ℥. j. mellis roſati: ꝛ ꝓpe facti cū folijs. ℥. j. aque eupatorij ꝛ abſinthij añ. ℥. j. ſ. miſce. ¶ Et ſi abominareĩ ſyrupū: tūc ℞. aq̄ eupatorij ꝛ abſinthij. añ. ℥. ij. vini citonioꝝ. ℥. j. miſce ꝛ ſtāte fluxu ſanguinis abſcidaĩ aq̄ eupatorij ꝛ loco eius apponaĩ aq̄ portulace cuſcute ꝛ qduis coꝝ aſſumaĩ tepidū: uel leuiter calidū in aurora: ꝛ tardeĩ cib⁹ horis ad min⁹ q̄tuor. ¶ Cū ꝗ acceptū erit digeſtiuū totiēs ꝙ appet urina in ſubſtantia attineri groſſitudini in colore citrina: ꝛ ſubſidē ſibi ꝯtētū in colore albū ſubſtātia eq̄le vnitū ꝛ dyaphanuꝫ: tūc ſi erit opus euandi aliq̄ euone nō appētib⁹ ſignis euonis mãerum a nã factis uel fiēdis ſtatiꝫ eſt euanda mã: ſūmoqꝫ ope dico ſemp abſtinēdū eē ab oĩ farmaco forti: ꝛ nō ſecedēdū a māna uel caſſia cū emulſione tamarindoꝝ. ¶ Aut ſalteꝫ exhiberi debē de eluario de pſilio cū medicina cōpreſſiua uel ꝯtiua dicta: q̄lis eēt decoctio balauſtiaꝝ cuꝫ radicib⁹ ꝛ uolubilis minoris: ut aque p̄dicte. ℥. ij. ſ. medulle caſſiefiſtule ꝛ pulpe tamaridoꝝ añ. ʒ. ij. māne. ʒ. v. miſce ꝛ deĩ i aurora

¶ Scōm huic intētiōi ſubſruiēs eſt hoc. ℞.çuccari albiſſimi lib.5.pulueris corticis citri mēthe lābru ſce āñ.ʒ.j.ſpodij gūmi ara.draga gāti acatie maſticis āñ.ʒ.ij.macis cinamomi croci āñ.ʒ.5.coquat̄ çuccaꝝ cū aq̄ mēthe ⁊ fiat ꝯfectio de qua paꝝ añ prādiū ⁊ añ cenā ⁊ poſt ipaꝝ imediate accipiat quantitatē duaruꝫ ul' triū.ʒ.Cuꝫ vō minori anxietate dicendū ꝙ eque hñ cōueniret ei citri carnoſitas cuꝫ çuccaro ſolido condita ⁊ nō ſyrupiçata. ¶ Tertium remediuꝫ ad hoc eſt. ℞.laudani puriſſimi.ʒ.5.reſine clare.ʒ.j.ſtoracis calamite.ʒ.vj.coralloꝝ ru.ſpodij ſumach gnoꝝ mirti āñ.ʒ.5.macis.ʒ.j.5.colofonie picis naual'.āñ.ʒ.j.coquant̄ cum trib⁹.ʒ.cere:⁊ fiat cerotū ſcutale bene glutinoſuꝫ.qḋ leviter aſpgat̄ puluere mēthe: ⁊ calidū applicet̄ ſtomacho. Si bñ ꝯſideras hec remedia efficacia ſunt ad ſubueniēduꝫ ſtomacho epati ⁊ nocumētis eoꝝ:⁊ tu diſcurre per eoꝝ ỽtutes.

¶ De cura pulſus cordis. Cap.IIII.

Ro quarto pncipali tria videntur mihi ſufficienter pulſui cordis: ⁊ eidem male complexioni contrariari poſſe. ¶ Quoꝝ pmū eſt hoc. ℞.macis folioꝝ baſilicōis floꝝ boraginis ⁊ bugloſſe. āñ.ʒ.j.croci.ʒ.5.ſpodij oſſis de corde cerui coralloꝝ amboꝝ rof.āñ.ʒ.ij.biacicti ſmaragdi ⁊ ſaphiri.āñ.ʒ.j margaritaꝝ.ʒ.j.pulueriçent̄ oia per ſe ſubtil'r:deide ponantur in ſacculo q̄drato ⁊ applicet̄ cordi ut ſemp aſſiſtat ibi. ¶ Scōm vō remediū eſt hoc. ℞.aque bugloſſe.ʒ.ij.karabe.ʒ.j.pulueris ſmaragdi folioꝝ auri cōmixtorū āñ.g̃.viij. vini aromatici.ʒ.5.conquaſſentur omnia: ⁊ tepidum hoc bibatur in aurora.⁊ videbitur mirabile. ¶ Tertium remediuꝫ ad hoc qḋ etiā cerebro ꝯfert eſt tale. ℞.ligni aloes ſtoracis calamite çedoarie karabe āñ.ʒ.j.ambre.ʒ.j.muſci electi g̃.viij.roſaꝝ ꝯtritaꝝ.ʒ.j.coralloꝝ.ſe.baſilicōis maiorane āñ.ʒ.ij.macis.ʒ.ij.pulueriçent̄ oia ſubtiliter per ſe:deide ſil' cōquaſſent̄ ⁊ ligent̄ in ſindōe retorta:⁊ q̄ſi ſemp odorent̄.

¶ De cura debilitatis cerebri. Cap.V.

Ro 5° vō pncipali duo remedia ꝯſcribant̄ debilitati cerebri ſubuenienda potenter. ¶ pmum itaqꝫ hoꝝ eſt hoc. ℞.metridati electi auree alexandrine āñ.ʒ.j.ambre orientalis.ʒ.5.bibatur in ſeptimana bis per tres horas poſt cenam cuꝫ ʒ.j.vini antiqui ſubtilis aromatici. ¶ Scōm vō ſeruiens huic diſpōni eſt hoc. ℞.floruꝫ roriſmarini aſſari.āñ.ʒ.5.ligni aloes.ʒ.j.ambre.ʒ.5.gaꝝ.ʒ.ij.fiat omniuꝫ per ſe ſubtilis puluis:deinde diligenter cōmiſceatur:de hoc igit̄ puluere qñ uadit ad lectum prora capitis eius pulueriçet a coronali cōmiſſura per ſpatiū q̄tuor digitoꝝ aſcēdēdo ad ſūmitatē capitis:⁊ eſt remediū utile multū in releuādo cerebrum a debilitate ꝓueniente a mala cōplōne frigida ⁊ humida eius a multitudine uaporum in eo congregatorum.

¶ De cura auditus. Cap.VI.

N ſubleuatione vō corruptionis audit⁹:qḋ erat ſextum pncipale accidens:duo ſolēnia remedia ponam. ¶ Primum eſt hoc:ut accipiat̄ tabula arboris cupſſi ⁊ calefiat ſolēniter:⁊ ſemper ante cibationem mane ⁊ ſero appodietur auri ⁊ toto tēpori partis patientis. Et ſi ambe aures moleſtarent̄ ambob⁹ ꝑab⁹ tabula iſta uſq; ad tepiditatē ꝑueniat appodiet̄:⁊ ita fiat ꝯtinuis diebus uſqꝫ ad ꝯſūptionē uētoſitatis que ſonitū efficit. Scio aūt ergo ꝙ ſuccus origani tepidus inſtillat⁹ aurib⁹ plurib⁹ vicib⁹ in die tollit oēm ſonitū a uentoſitatib⁹ ⁊ a mala cōplōne frigida ⁊ humida mālī ꝓuenientē qui egros ſolet inqetare ⁊ a nālī dormitione ꝓhibē a quo tinitu ⁊ reliquis accidētib⁹ viriū iſtuꝫ ſui miſericordia tueat̄ altiſſimus per infinita benedict⁹ ſecula ſeculoꝝ. Amē.

¶ De egritudinibus narium conſilia ſequuntur.

Conſilium.71.

De Sephiros non puro in naſo. ¶ Et diuiditur cōſiliū in duos tractatus. ¶ Tractatus pmus ꝯtinēs vnuꝫ caplm de eētia egritudinis ⁊ ei⁹ per cās ⁊ ſigna diſtinctiōe ab aliis

Ste nobilis Raguſeus ergotat apate duro in ſuperiori pte naſi ex latere oculi ſiniſtro apḋ orbitas oculi ⁊ domeſticū lachrymale ſiniſtrū ꝓpter qḋ medicatiōe ſumpta a pricula patiente opꝫ ꝯtēplari in hac diſpōne ut cōueniens inueniri poſſit curatiōis canon. ¶ Eſt igit̄ hoc apa frigidū nāliter ⁊ nō qdē flegmaticū:eo q2 nō eſt apoſtema fluxū apud italicos noiatū uel molle:neqꝫ çimia qḋ idē iportat apud arabicū ſicut vndimia apud grecum. Neqꝫ eſt apa glādoſuꝫ ex flegmate idurato ꝓueniēs: ſine illi⁹ duritiei cā fuerit frigiditas ꝯgelās ul' caliditas inſpiſſans. Igit̄ hoc apoſtema nō pōt reponi ſub aliquo gñe flegmaticorū apoſtematū a ſufficiēti diuiſione in duas ꝑdictas ſpēs. ¶ Relinquit̄ igit̄ neceſſario ꝯcedēdū eē hoc apa eē melācholicū. Et ipm qdē nō eſt cācer neqꝫ nodus neqꝫ ſcrofule.igit̄ necio oportebit ipſuꝫ noiare durū apoſtema apud italicos uel ſcliroticos apud grecos: uel Sephiros apud arabicos. Et capiūt hi ſmōes fundamētū 2° pmi.5° cap.⁊ 14° terr apētice.cap.3° penes fineꝫ. Et ne preſumpta videant̄ gratis dicta.opꝫ eadem demōſtratione ꝯfirmari. ¶ Qḋ igit̄ hoc apoſtema nō ſit fluxū flegmaticū apparet: eo q2 in apoſtemate flegmatico ꝑdicto inuenit̄ lenities ad ſenſuꝫ tactus:coloris albedo a naturali partiū colore parū elōgata. ¶ Neqꝫ eſt illud apoſtema eleuatū a mēbro ualde: ꝓpter qḋ a quibuſdaꝫ noiatum fuit eſluatio uel excitatio.i.parua membri in tumorem eleuatio: ex tertia quarti.tractatu 2° colligendū.cap de çimia uel vndimia. ¶ Ampli⁹ in tali apoſtemate ex cōpreſſiōe per digitū facta remanet in mēbro fouea. In apoſtemate aūt huius viri nullū ꝑdictoꝝ ſignoꝝ eſt uerificabile.igit̄ tale apoſtema nullo modo denoiari ꝑt fluxuꝫ. ¶ Similiter ⁊ hoc apoſtema nullo modo dici pōt glādula:eo q2 glādula eſt apoſtema in mēbro collectū ⁊ notabil'r eleuatū cum duritie manifeſta:ut in pluribus ⁊ ſeparabile ul' mobile in mēbro cui adheret:ſed iſtius viri apoſtema nequaq̄ habet iſta ſigna: quare non erit ipſuꝫ glandula nominandū. ¶ Ampli⁹ cuꝫ oia apoſtemata melācholica ſufficiēter ſub vna trimēbri diuiſiōe cōprehēdant̄:qm̄ eoꝝ aliq̄ ſunt dura:alia vō cācer:⁊ alia glandule:ſub qbus reponunt̄ ſcrofule ⁊ nodi.ut colligenduꝫ ſcōa pmi litteral'r ab Auic⁹. ¶ Et tale iſti⁹ viri apoſtema nullo mō pōt dici cācer. Licet eni ſephiros ⁊ cācer ꝯueniāt ſubſtātial'r in māteo q2 utriuſqꝫ eoꝝ fit a mā melancholica:tñ inter hec duo aſſignat̄ dña nō per ſe ſꝫ penes accñtia inſeparabilia que pſuūt ab eis:quare 2° pmi.ꝑallegato cap. Neqꝫ multuꝫ diſtat quin dña iter cācruꝫ ⁊ duritie exiſtat ꝓpter accñtia inſepabilia:⁊ nō ꝓpter dñas ſubſtātiales.ſ.ab eoꝝ materijs acceptas. ¶ Cū igit̄ accñtia iſepabilia cācro ſint hec: q2 cācer eſt apoſtema mobile. ¶ 2° q2 eſt addēs.i.uelociter augmētū accipiēs. ¶ 3° q2 eſt ledēs.ſ.ſenſatiōe triſti. ¶ 4° q2 nō eſt deſtruēs ſenſuꝫ niſi ꝓpter lōgitudinē tpis corrūpat ⁊ mortificet mēbruꝫ. ¶ Et 5° q2 hēt radices miſſas mēbro innexas que vndeq̄qꝫ apparēt ſicut brāce cācri:⁊ etiā q2 appet in eo dolor acutus cū rubore ⁊ maxime in augmēto ei⁹ Et hec ſunt eadem accñtia iſepabilia.g̃ tale apoſtema hui⁹ viri nullo mō pōt dici cācer:⁊ claudunt̄ hi ſmones in diffinitiōe cācri collecta 2° q̄rti.cap de cācro dū inqt. Cācer eſt apoſtema melācholicū a mā melancholica genitū:aut in q̄ cōbuſta ē mā cholerica:⁊ nō a pura feculēta. Et ꝯſidero q2 hec eſt formalior cācri deſcriptio que dari poſſit. ¶ Et ꝯfirmat̄ iterum ꝙ hoc apoſtema nō ſit cācer per q̄tuor accñtia inſeparabilia ſephiros attributa. ¶ Primuꝫ eſt:ꝙ hoc apoſtema eſt quietuꝫ ſupple a mēbro nō ſeparabile. ¶ 2m eſt:q2 eſt ſedatū.i.uelocitatē augmēti excludens. ¶ 3m eſt:q2 ipm aufert ſenſuꝫ:⁊ ꝓprie cū fuerit purū. ¶ 4m eſt:q2 longo tpe in vna ⁊ eadem extenſione ſine aliqua additiōe eius in mēbro pmanet:ſed hec accñtia non ſunt ꝓpria cancri ſigna:g̃ hui⁹ viri apoſtema magis ſephiros ꝙ cācer denoiandus ē

¶ At vero iterũ ne legẽtib⁹ cũctis videat̃ hoc apa non eſt uere purũ ſephiros noiandũ. ¶ Et p̃ qdẽ qȝ puri ſephiros color ad cineritatẽ: uel ſubplũbeũ colorẽ vgit. In hoc autẽ apate nõ eſt notabilis uariatio coloris partis. ¶ Amplius in eo remãſit cuiuſcũqȝ obiecti tãgibilis ſenſatio ſiue calefaciendo aut aliter alterãdo impmẽtis: q̃re iterũ nõ erit hoc apa purũ ſephiroticũ noiandũ. Uñ 3° q̃rti. tractatu 2°. cap̃ de ſephiros. Si remanet cũ eo ſenſus ⁊ dolor puus: tũc nõ eſt illud ſephiros purũ. ¶ Et ex hoc fundamento cõcludi poſſent duo correlaria apparẽtia ↄtradictoria. ¶ pmũ eſt: qȝ hoc apa minat̃ ſuſpitionem difficilis curationis. ¶ 2ᵐ eſt qȝ ipſũ portendit ſpem facilis curationis. ¶ Et pmũ qdẽ declarat̃: eo qȝ oẽ purũ apa quãto fuerit magis mãci apte facẽ corruptionẽ ꝓpiquũ: tãto ipſũ eſt difficilioris curationis: ſȝ in tali apate inuenit̃ cõmixtio acute mãci cũ melãcholica. igit̃ videt̃ ipſũ hẽre iclinationẽ ad corruptionẽ. Et ꝓbat̃ minor duplici motiuo. ¶ pmũ eſt: qȝ qñqȝ in loco apato ſentit̃ dolor aliq̃tã hñs acuitatẽ. ¶ Et ſcdm motiuũ eſt: eo qȝ lachryma que ab angulo huic apati ꝓpinquo emanat acuta eſt: ut patiẽs pcipit: ſȝ hec mã multũ facile trãſit in ↄiunctã apatis predicti: igitur ⁊c̃. ¶ Scdm vero pncipale correlariũ deducit̃: eo qȝ hoc apa q̃to puri⁹ eſt ⁊ mãci apte facẽ corruptionẽ min⁹ cõmixtũ ⁊ paruũ extẽſiue ⁊ pauci tpis ⁊ in mẽbro ſatis raro poſitũ tãto curationi paratũ eſt magis: ſed apa iſtius viri oẽs hẽt predictas ↄditiones: q̃re facilioris videt̃ eẽ curationis. ¶ Tu aũt inter hec ↄ̃dictoria apparẽter tenẽ debes ueritatẽ: ⁊ dicẽ q̃ illud apoſtema ſi nõ fuerit purũ facilioris erit curationis alijs paribus de q̃titate eius lõgitudine tpis ⁊ alijs ſimilib⁹. ¶ Et ad argumẽtũ quo ꝓbat̃ ipſum eẽ difficilioris curationis: eo qȝ pẽdet a mã corruptioni diſpoſita: negandũ eſt ↄ̃ñtiã: dicẽdũ qȝ īgeniũ curatiuũ põt admiſtrare inſ̃ra ↄueniẽter corruptibilitatẽ mãci rectificãtia: etiã qȝ difficilius eſt duritiem aliquã a mẽbro raro ⁊ calido abſcidere q̃ acuitatẽ mãci reꝓmẽ: eo qȝ duritics in tali loco eſt morb⁹ diſpꝓportionalis q̃re ⁊c̃. Et colligit̃ minor ſmõe ueteris: ⁊ cõmẽtatoris. afforꝫ 2°. In morbis minus piclitant̃ egrotãtes ⁊c̃. Et ex hoc iterũ fundamẽto apud intelligentes ↄcludi põt q̃ hec diſpõ iterũ eſt difficilis curationis q̃tũcũqȝ ſit durũ apoſtema ⁊ nõ purũ: ꝓpterea qȝ eſt parũ diſpꝓportionalis. ¶ Ampli⁹ ⁊ 2° ꝓpterea quia ſi hoc apoſtema magnificaretur ualde facile eẽt cauſa corruptiõis oſſis orbite iferioris oculi. ¶ Et 3° iterũ hoc demõſtrat̃: eo qȝ talia apata raro pſeuerãt quin pducãt egrũ ad apoſtema garab. ideſt anguli lachrymalis ꝓpter vicinitatẽ eoꝝ ad illum ⁊ de tali apate q̃ſi ſemp peruenitur ad fiſtulã in lachrymali: ut patet tertia tertij. tractatu 3°. de apate algarab. quare ⁊c̃. ¶ Adhuc ⁊ 4° ⁊ fortius demonſtrat̃ huius apatis periculoſitas: eo qȝ ipſũ eſt in oſſe ſiniſtre partis cõpõnis naſi: ⁊ iuxta collateralẽ cartalaginẽ eius. De numero eñi oſſiũ. 55. cõponentiũ caput humanũ duo ſunt oſſa naris ⁊ ſupiorẽ humani naſi partẽ cõponẽtia: quoꝝ amboꝝ oſſiũ figura eſt ut imagineris duos triangulos hñtes duos angulos parum eleuatiores alteris quũ duo anguli ↄiungant̃ ad vnũ pũctũ: ⁊ alij duo inferiores anguli coniungant̃ ad aliũ punctũ. ẽ erũt q̃tuor anguli circa duo puncta ↄiuncti: ⁊ preter hos duo erunt alij anguli ab eis ſepati. igit̃ de neceſſitate fiet humani naſi cõpõ ſuperius piramidalis ⁊ inferius latã baſim hñs qua demõſtrabilis eſt. ¶ Ampli⁹ ⁊ 5° inter mediũ amboꝝ oſſiũ ponitur cartilago quedã tenuis: ⁊ a q̃libet lateꝝ dextro uel ſiniſtro ponunt̃ alie due cartilagines. Unde naſi cõpõ integrat̃ ex duob⁹ oſſibus ⁊ trib⁹ cartilagib⁹: ſȝ q̃libet illoruꝫ oſſiũ ⁊ cartilaginũ raritate ⁊ tenuitate ſubſtãtie ſũt ſatis facile corruptibilia. ẽ apa in eiſdẽ eueniẽs notabilẽ curatiõis ſuſpitionẽ oſtẽdit argumẽto ſumpto a ptib⁹ cõponẽtibus ut deductũ eſt. ¶ Et 6° iterũ arguit̃ diſpõnis periculoſitas: eo qȝ perſeuerans apa eſt nocere tribus operationibus uel iuuamẽtis que faciũt humane nares. ¶ Et p̃ quidẽ eſt: qȝ ſunt via ⁊ locus per quẽ ad carũculas mamillares odorabiliũ ſpẽs deferunt̃: vñ hõ diſcernit inter odorabilia aromatica ⁊ fetida: ſed pp apoſtema etiã in loco illo ualde facile claudi pñt vie ille mirabilis ⁊ neruoſe cõpoſitionis pforate humani naſi: igit̃ ualde facile poterit hõ nocumẽtũ diminutiõis aut ablationis odorãdi icurrẽ. ¶ Secũdũ vero naſi iuuamẽtũ eſt ut in illo numeroſe pforationis oſſe retineat̃ aer qui aliq̃liter modulat⁹ ⁊ fract⁹ faciat ad bonitatẽ plationis ſermonis ⁊ ſectionẽ lr̃aꝝ ⁊ ſyllabaꝝ ⁊ formationẽ uocis: ſȝ ſtãte clauſione aut oppilatione p̃dictaꝝ ptiũ aer nõ poterit ibi detineri collidi aut modificari: ꝓpter qđ nõ ↄueniẽter poterit ſmo ꝓferri: vñ expimẽto videmus q̃ hñtes clauſionẽ talẽ loquunt̃ naſantes. ¶ Tertiũ vero ſpãle iuuamẽtũ eſt ipſaꝝ nariũ: ut per loca illa emũgant̃ ſupfluitates in duobus uentriculis cerebri añriorib⁹ abũdãtes: ex q̃rũ cõpleta retẽtione hoies nõ raro ſuffocati ſubitã mortẽ icurrũt: ſed p clauſionẽ predictaꝝ viarũ hec oia facile ↄtingẽ pñt: q̃re facile ex fixione talis apoſtematis in predictis locis tria p̃dicta nariũ iuuamẽta ꝓhiberi pñt. Et ſunt ſmones pncipis p⁹ pmi doctrina. 5. ſũma pma. ⁊ cap̃. 3° ibi. Naſi vero iuuamenta ⁊c̃. ¶ Apparẽt itaqȝ hec oia in vnã colligẽdo ſniã q̃ egritudo hui⁹ viri nõ tãtũ eſt difficilis quãtũ ſi extẽderet̃ magne piculoſitatis argumẽtum oſtẽdat. ¶ Ex iſtis ultimo correlarie ſequit̃ q̃ melius eſt ei alia humana negocia parũper ſeponere ⁊ ſue curationi diligẽtes inſiſtere q̃ talibus piculis cõtingẽter accidere potentibus ſubiacere.

Tractatus Secũdus de cura dictaꝝ diſpoſitionum ↄtinẽs capitula duo.

¶ Igit̃ ad huius diſpoſitionẽ curãdã accedẽs eius regimẽ in duo capitula partiẽdum decreui. Primũ qdẽ eſt ſermonẽ ptrãſire i ſex rerum nõ nãlium admiſtratione ⁊ ↄueniẽti applicatiõe earum. Secũdum vero in adminiſtratione inſtrumẽtoꝝ medicinalium conuenienter applicabilium.

¶ De regimine per ſex res non naturales. Cap̃. I.

Itaqȝ locus habitationis ei⁹ oino ſit elõgat⁹ a cõuallib⁹ ⁊ locis ualde humidis ⁊ nullo modo habens aſpectum meridionalẽ qualẽ habet Raguſea ciuitas ꝓpter qđ mãſionẽ ſuã corrigat recipiẽdo ⁊ faciẽdo aerẽ camere eẽ oriẽtalẽ aut ſaltẽ aquilonarẽ. ¶ Et de annexis aeri eu itet ſuffumigia camerarum ex reb⁹ calidis aromaticis facta. uelut thure myrra ſandaraca ⁊ ſimilibus ⁊ euitet etiã grauia huius tecturas capitis multum calefacientes: ꝓpter qđ oino ponẽ debet birretum qđ nunc portat a pncipio aprilis uſqȝ per totum mẽſem ſeptẽbris. Reliquo autẽ tpe calidiorib⁹ capitis ornamẽtis uti põt. effugiat etiã ueſtes corpus eius ⁊ illa notabiliter ſtringentes. ¶ De motu vero ⁊ quiete eius oino melius eſt ei quieſcẽ q̃ fortib⁹ exercitari exercitijs. Caueat tñ ab oi exercitio quo neceſſariũ ſit caput curuatum tenẽ ⁊ viſus faciẽ iclinatum: imo erectũ q̃tum eſt poſſibile debet eẽ caput eius: ⁊ ſi ad aliquã poſitionis differẽtiã iclinare ſe debet: melius eſt ut ad poſteri⁹ uel ſiniſtrum latus inclinet̃ q̃ ad alia. ¶ De mẽſura vero cibi ⁊ potus accipiẽdi caueat ab oi faſtidiẽte repletione: ꝓpterea qȝ ois talis materias euaporãtes multiplicat ⁊ caput replẽtes. vñ materialis apoſtematis cauſa augeret̃: ⁊ in ſumma melius eſt ei ſaluato appetitu adhuc a mẽſa recedẽ q̃ ciborũ quãtitatẽ multã accipe. ¶ De accidẽtib⁹ aĩe ampli⁹ conſiderãdum eſt ſubtilius. cum enim apoſtema illud ut ſupra demõſtratum eſt in p̃ cap̃ ꝓueniat a mã melancholica oino ſollicitudines melãcholicas triſtitias ⁊ ſpũm in ꝓfundo ſepeliẽtes euitare debet. ¶ Et iterũ qȝ apoſtema tale nõ euacuatur a mixtiõe mãci paulũper calide: iđ effugẽ debet oia accidẽtia ex qb⁹ uehemẽs in humorib⁹ ⁊ ſpũib⁹ agitatio ſeq̃tur: ut de circunferẽtia ad centrum ⁊ ecõtra uelut furor ira inſania iracundia ⁊ ſilia. ⁊ ſi nõ alia de cauſa euitare debet talia ſaltem ꝓpter hoc. quoniam exterminant ⁊ mutant humanum corpus ab ea que ſm nãm cõſiſtentia. 3° tegni.

¶ De annexis aūt accidētib⁹ aīe quēamodum ſolet eſſe coi
tus.ideo caut⁹ in eo debet eē:eo qꝛ rarus debet eē eius uſus
ita ꝙ nō fiat plus ꝙ̄ ſemel in ſeptimana: ⁊ euitet eius actus
ꝑprie poſt cibum etiā violenter ⁊ impetuoſe factu:ꝰ: imo
moroſe ⁊ phyſice multū in tali actu negociandū eſt. ¶ De
ſomno ⁊ vigilia dicēdum ꝙ ſomnus ei uel dormitio ampli
ꝰ ꝯſueta laudabilis eſt:ita ꝙ melius eſt ipſū vna uel dua
bus horis amplius conſueto dormire ꝙ̄ in vigiliando mē
ſuram ſolitam excedere. Et forma dormitionis eius eſſe de
bet eleuato capite plus ꝙ̄ mediocriter ⁊ reſupine aut ſuper
dextro latere iacere:ut iam dictum eſt. ¶ De cibo autē eius
⁊ potu:dicendum ꝑmo ꝙ oīno euitet cibos omnes melē
ſanguinis generatiuos.uelut ſunt carnes groſſe quibus
Raguſei dnī ut in pluribus utunt̄. Legumina omnia ⁊ ꝑ
prie lentes fabe ⁊ riſum. Item caulium uſus abominādus
eſt:⁊ caro ſalita omnis ⁊ caſeus bubalinus ⁊ caſeus oīs an
tiquus ſiue dulcis fuerit ſiue ſalitus ⁊ panis antiquus nō
bñ fermētat⁹. ¶ Et qꝛ in materia illa aliqd eſt de calido ut
ꝑdictū eſt. Iō euitet multoꝝ aromatū uſum ⁊ ſalitos cibos:
uel ſapores:uelut ſinapiſmū raphanū cepe allea ⁊ ſimilia.
¶ In ſūma itaqꝫ utat̄ pane recēti duoꝝ uel triū dierū ad
plus bñ fermētato ⁊ per coctionē nō adusto:carnib⁹ vitulī
nis hedinis caſtratinis ⁊ pullinis pinguibus ⁊ de annuali
agno: ⁊ carnib⁹ minutarū auiū uti pōt. Que vō ſunt ſic car
nes lepoꝝ ceruoꝝ: ⁊ ſyluestres porci dimittēde ſunt. ¶ Con
uenit etiā eidē cibi cū lacte cocto ꝑparati ⁊ coloſtra ⁊ reco
cta ⁊ caſe⁹ recēs abſqꝫ ſale. ¶ Et de ferculis bleta ſpinachia
portulaca lactuca endiuia ⁊ ſilia olera frigida ⁊ humida.
¶ Et de fructib⁹ bona ſunt ei ceraſa pira dulcia auellane
amigdale recentes pepones cucumeres ⁊ ſilia. ¶ Aceti vō
uſus dimitat̄ niſi ualde raro ⁊ loco eius utat̄ agreſta nō ſa
lita:ſucco citrāguloꝝ ⁊ huiuſmodi. ¶ Butyri etiā uſus mo
deſta ꝙ̄titate ei ꝯuenit ⁊ oleū oliuarū dulciū nō ualde ſalitū
¶ Et de alijs fructib⁹. vue dulces ⁊ ficus recentes ⁊ poma
dulcia ſibi ꝯueniūt. Caſtaneas aūt ſorba ⁊ neſpilla ⁊ citonia
oīno dimittat. Uinū vō quo uti debet nullo modo ſit nigrū
ſed ſit albū ſubtile aromaticū mediocris fumoſitatis: ⁊ ſi ta
le nō poſſit hñi miſceat̄ cū ꝙ̄titate ꝯueniēti aque ciſterne:et
caueat ab aqꝫ ſuis groſſis. Et ꝯueniēs eēt ei in dieb⁹ calo
ris bibē aquā ciſterne cū multo çuccaro cōmixtā. Mellis
autē ⁊ ſiliū calidoꝝ uſus nō placet mihi. Hoc in ſūma eſt re
gimē ei ꝯueniēs ex pte ſex rerū nō nālium limitatum.

¶ De regimie ei⁹ per īſtrumēta medicinalia. Cap.ii.

Ro regimie vō per īſtrumēta medicinalia videt̄
mihi ipſū debē hīc īſtrumēta.xvj.in quoꝝ ad
miſtratiōe curatio ei⁹ rōnabiliter cōpleri debet.
¶ Primū qdē eſt ut ai oīa ꝓcuret ſi eſt poſſibile
facē apertionē uenaꝝ emoroidaliū fricando eas
cū pāno biſello hñ aſpo:aut cū radice ſerpētarie uel folijs fi
cus uel cū fruſto cepe ſqllitici:aut cū folijs ꝯſolide mino
ris deſcēdēdo uſqꝫ ad fel tauri. In harꝝ eni uenarū apertione
maior erit mihi curationis fiducia ꝙ̄ in altero fere inſtru
mēto:neqꝫ eni flobotomia aut uentoſatio eque conueniēter
emanarēt ⁊ diuerterēt mās iſtas uelut emoroidaꝝ fluxus:et
claudit̄ in ſnia Cōmētatoris cōmēto illi⁹ afforiſmi. Melā
cbolicis ⁊ uaricib⁹ emoroides inate bonū. Idē eni ꝑmo hē
ri pōt de ꝓuocatis artificialiter: ſicut de innatis emoroidib⁹
¶ Scdm̄ vō iſtrumētū eſt:ut ad ueniēte hoc ſeptēbri accī
piat hoc euacuās minoratiuum. ℞. pillaꝝ de lapide laçuli.
pillularū idarū.ʒ.ſ.reformēt̄ pillule.vij.cū ſucco roſarū:
⁊ accipiat eas in aurora dormiēdo poſt eas per horā vnā: ⁊
poſt qnque horas accipiat cyathū vnū aque ordei çuccara
te calide. ⁊ poſt ipſam per vnam horam prādiū ſumat acci
piat. ¶ Tertium inſtrumētum eſt ut poſt minoratiuum pre
dictum accipiat hoc digeſtiuum qd ꝯtinuet octo dieb⁹. ℞.
mellis violati.℥.ſ.ſyrupi de epithimo.℥.j.aque boraginis:
⁊ violarum.ana.℥.j.ſ.miſce ⁊ calidum accipiatur. ¶ Quar
tū vō inſtrm̄ eſt ut poſt digeſtiuum illud accipiat hoc eua
cuatiuū die imediate ſequenti. ℞. eluarij amech deſcriptio
ne maiori:eluarij dyaſene aā.ʒ.iij.aque ſublimatūc is uel
decoctionis lupuloꝝ.℥.ij.ſ.miſce ⁊ totū ſil̄ caleſiat ⁊ accipia
tur hora ꝑdicta: ⁊ poſt ipſm̄ obſuent̄ oīa que poſt minorati
uum ſupraſcriptum ſcripta ſunt obſeruari debere. ¶ 5ᵐ in
ſtrm̄ eſt ut poſt eūonē ꝑdictā utat̄ iſtis pillis: de qbus acci
piat vnā uel duas bis uꝉ ſemel in ſeptiana parū ante cenā:
qꝝ deſcriptio. ℞. aloes epatici.℥.ij.thimi epithimi folicu
lorū ſene aā.ʒ.j.ſ.reubarbari electi.ʒ.ij.dyagridij.g.xij.iſun
dant̄ oīa per triduū in decoctione folliculoꝝ ſene: deinde
exponant̄ ſoli uſqꝫ ad exiccatiōē eoꝝ. ⁊ ita fiat ter: eorum
decoctionē renouādo ſemꝑ ⁊ exiccādo: huic itaqꝫ cōpoſitio
ni addant̄ lapidis armeni ꝑparati.ʒ.iij.oīa ſil̄ diligēter ꝯte
rant̄: ⁊ fiāt ex eis pille cū ſucco roſarū ex ol.ʒ.vj. de illis er
go accipiant̄ due uel vna:ut iam predictū eſt. ¶ 6ᵐ inſtrm̄
eſt:ut vir iſte ſepe in os ſuum mane accipiat g.j.maſti.ipm
dentib⁹ ꝯterendo ⁊ maſticādo ſaltē per quartā partē hore ⁊
expuēdo totū illud de aquoſitate uꝉ altera materia que per
ipſum a cerebro educitur. ¶ 7ᵐ inſtrm̄ eſt ut poſtꝙ̄ purga
tus fuerit per ſex dies poſt oī ſero per horā añ cenā faciat ſi
bi hoc caputpurgiū. ℞. aque decoctionis foliorum maio
rane.℥.iiij.oximellis ſimplicis ſyru.violati.aā.ʒ.ij.totū cale
fiat ſil̄: ⁊ tūc ipleat os ſuū aqua fontali uꝉ puteali ⁊ accipiat
in palma manus decoctionē predictā ⁊ trahiciat ex ea leui
tractatu per narē dextrā: deinde ꝑmittat exire emūgēdo a
naſo illud qd exibit poſt eā: deīde iterū ex eadē trahiciat per
ſiniſtrā narē per interuallum tpis quo diceret̄ decies pater
nr̄. poſt illud iterū de eadē decoctione trahiciat per dextrā
narem: ita ꝙ tribus vicibus per utrāqꝫ narē trahiciat hoc
caputpurgiū oī die per itegrā ſeptimanā hora predicta. 2ᵃ
vō ſeptimana ſufficiat ei ſolū facē caputpurgiū illud oī ter
tia die uel quarta ꝯtinuādo ipſū per totū mēſem iunij pro
xime futuri. ¶ 8ᵐ vō iſtrm̄ eſt:ut poſt purgationē ſuā oī ter
tia nocte qñ uadit ad lectū ſupaſpergat prorā ſui capitis a
ꝑn⁹ frōtis uſqꝫ ad ſummitatē capitis cū hoc pulu ē per me
dium capitis latitudine triū digitoꝝ: ⁊ eſt pars illa quā me
dici nocāt cōmiſſurā ſagittalem: de quo pulu ē oī vice pona
tur quantitas quatuor uel qnque granoꝝ ordei: ⁊ imergat̄
in capillis ſuis: ⁊ cum ponit puluerē illū ſcđa vice cum pe
cine uel ſetula abſtergat puluerē precedenti die ſuppoſitū
Et hūc etiā modū ꝯtinuet per totū mēſem iunij. Eſt aūt ei⁹
deſcriptio. ℞. folij.ʒ.j.ligni aloes.ʒ.ſ.violarū floꝝ nenufa
ris.aā.℈.j.pulueris maiorane.℈.ij.oīa per ſe ſubtiliter pul
uerīçentur: deinde miſceātur. ¶ Nonū inſtrm̄ eſt:ut vir
iſte aſſueſcat ſaltē ꝙ̄ter in ſeptimana mane per duas horas
uel tres añ prādiū facē ſibi fricationē cum pāno aſpero in
cipiēdo a ꝑncipio colli uſqꝫ ad medium ſpine inferius tra
hendo uſquequo cutis eius rubicunda fiat. ¶ Decimum
inſtrm̄ eſt:ut vir iſte ſaltē in ſeptimana bis abluat membra
ſua ab inguinibus uſqꝫ ad plantas pedū cum hac deco
ctione calida per horā añ cenā. ℞. aſſari pulegij foliorum
lauri aā.M.j.floꝝ ſalicis folioꝝ violarū.aā.M.ij.fiat eoꝝ
in aqua decoctio uſquequo virtus herbarū ſufficienter ac
cipiatur in aqua: ⁊ fiat ex ea ut dictum eſt. ¶ Undecimum
vō inſtrm̄ debet eſſe locale parti patiēti approximādum: in
cuius quidem applicatione premittendum eſt ꝙ cura apa
tum duroꝝ perfici debet ex itentione mollificandi ad inten
tionē reſoluēdi cōpoſita: ita ut per ſpatium vnius ſeptima
ne applicentur inſtrumēta lenificantia. Sequenti vō ſepti
mana tota applicent̄ reſoluentia moderate: nequaꝙ̄ enim
materia indurata poſſet ꝯuenienter reſolui niſi mollifica
retur: imo per applicationem pure ſoluentium mā ꝯtinue
ſucceſſiue magis petrificaret̄: ut ſunt ſermones Gale. deci
moquarto terrapentice. capitulo 3°. ⁊ colligitur ab Auicen
na quarta primi. capitulo. 15°. ⁊ tertia primi. tractatu 2°. le
gitur clarius cap̄ de cura ſcliros. ¶ Igitur canonice ꝓce
dendo ad curam applicanda ſunt remedia: has itentiones
cōplentia. Et ego qdē ſcribā inſtrm̄ vnū a Galeno acce-

pri ꝑallegato capꝭ in quo inuenit̃ excellentia iuuamenti: ꝛ eſt cõpoſitũ ex radice altee quã uocãt arborificatã cum pinguedine anſeris uel galline: aut cum recẽti pinguedie porci. ❡ Eſt aũt altea arborificata plãta quãdã radicem hñs ſatis magnã albã colore ſapore dulcẽ ſimillimã radicibus maluauiſci a qua eleuat̃ ſtipes altitudinis hoĩs: ꝛ folia eiꝰ penes radicẽ inueniunt̃ eleuata. Et ſilr per ſtipitez tota ꝓtenſa appẽdiculũ hñna longius ꝙ vna ſpãſa: groſſum humore multũ plenuʒ qui mucillaginoſus eſt actu ꝛ ſapore dulcis ꝛ colore viridis: ꝛ ſunt folia eius plurima in figura rotũda in ſubſtãtia rugoſa ſatis ꝛ tactu aſpera: ꝛ flores ꝓducti q̃ſi per totã ſtipitẽ ſuã colore rubicundos ad purpureã ſimilitudinẽ inclinatos in figura cãpanelle ſiles: in cuius floris medio appẽdiculũ inuenit̃ colore albũ ꝛ molle ſile tintinabulo cãpane. Et hec qdem eſt illa planta quã multi uocant maluã bortulanam. Paduane vo mulieres uocãt ipam roſam maluã: quã ꝓpter decorẽ ſui floris aponunt ſpectaculis ꝛ feneſtris ſuis ꝛ multi uocauerũt ipam maluã alteã ꝓpter eleuationẽ eius in altum. vñ de ea ſcripſit Macer in ſimplicibꝰ: dicimus alteã q̃ſiꝙ creſcat in altuʒ. ❡ Et ꝓpter eam cãm Galenus allegato loco uocauit ipam alteã arborificatã: eo qꝛ uelut arbor in altũ creſcit ꝛ ramos ꝓducat ꝙ plurimos ꝛ ſemina oĩno ſemibus maluauiſci ſimilia: lʒ illis ſint minora: quã qdem ꝓpter excellẽtiã iuuamẽti eiꝰ ita deſcribẽ uolui: lʒ eius notitia nõ ſine labore magno uarijs uoluminibus hincinde colligat̃. ❡ Soleo aũt ego hãc medicinam ex fundamento Galeni ita deſcribere. ℞. radicum ꝑdicte plante librã vnã adipis anſerini adipis gallinacei. añ. ℥. iiij. farine ordei. ℥. j. ſ. olei ſabini. i. a loco penes Romam inuẽto ita noiati. ℥. ij. Et ego loco ſabini olei accipio oleum de granis ſiſami genſeminũ noiatũ. mũdent̃ itaqʒ ꝛ abluant̃ radices ꝑdicte diligẽter. deide ſubtiliſſime cõterant̃ ꝛ finaliter additis pinguedinibꝰ ꝛ farina incorporẽtur ſimul in formã bone tenacitatis. de hac igit̃ mã locus emplaſtret̃ per ſeptimanã vnã: ut iam dictum eſt. ❡ Aliud aũt cõpoſitũ huic intentioni ſeruiens accipit̃ ex ſmonibus Auic. ꝫ° quarti. tractatu 2°. ꝑallegato capitulo. Et ego ſoleo ipſum cõponere taliter. ℞. bdelij mollioris diſſoluti cum modico aceti. ℥. j. hyſopi humide. ℥. ſ. cere albe. ʒ. ij. incorporent̃ oĩa ſimul ꝛ fiant cerata ꝯueniẽtis glutinoſitatis: que qdem patiẽti parti applicent̃: eo modo quo Padue ceratũ eidem applicui. uerũ opoꝛteret ceratum illud eſſe latius ut maiorẽ partẽ amplecteret̃ patientis mẽbri. Et elicit̃ hoc cõpoſitũ ex lr̃a Auic. ibi. Et de lenificantibꝰ in qbus eſt reſolõ eſt bdeliũ ſicilienſe: ꝛ oleũ antiquũ: ꝛ hyſopus humida. Uerum hoc remediũ facere poteſ magis mollificatiuum: ꝛ minus reſolutiuũ multiplicãdo hyſopũ humidam: aut econuerſo ſi bdeliũ in cõpõne dñabitur ſuper oleo. ❡ Duodecimũ inſtrm̃ eſt ut poſtꝙ per ſeptimanã vnam ꝯtinuata fuerit mollificationis intentio perueniatur ad reſoluentium applicationẽ. Et de numero qdem reſoluẽtia plurima cõpoſita a ſapiẽtibus hincindelʒ colligi poſſint. Ego tamẽ ſolum illa ſcribã. que mihi auctoritas ratio ꝛ quotidiana experiẽtia notiora fecit. ꝛ eſt modus quẽ ſapiẽtes hoĩes tenere debent: ꝛ ꝑceptũ Galeni ꝑallegato capꝭ poſitũ dum inqt. Rogãtes medici quecũqʒ experiẽtia inuẽta ſunt: ꝛ quecũqʒ de rõne ſola: ꝛ demũ cuʒ hisquecũqʒ ꝯferentibus utriſqʒ adinuicez. oĩbꝰ enim his recte utet̃ ſolus: qui exercitatus eſt in hac metodo. ❡ Et pᵐũ qdem cõpoſitũ eſt ab Auicẽna acceptũ capꝭ de cura ſephiros: qͦ ego ſoleo taliter deſcribere. ℞. galbani armoniaci: bdelii: diſſolutoꝝ cum modico aceti ꝛ bene colatoꝝ añ. ℥. j. fecis olei liliorũ albord. ℥. ij. mucillaginis fenugreci: mucillagis ſemi. lini. añ. ℥. j. ſ. cere albe. ℥. ſ. bulliãt ſimul: ꝛ icorporent̃ oleũ ꝛ cere. deide ſuper addantur gũmi diſſoluta ut dictum eſt: ꝛ ſimul cũ mucillagine icorporent̃ oĩa ꝛ fiant magdaleones. ꝛ ſi bene ꝯſideres hec eſt illa deſcriptio quã ſapiẽtes italici medici uocãt dyaquilonẽ cũ gũmis: ꝛ parum ab ea differẽs ſi bñ aſpicis uolumina ſapiẽtũ. ❡ 2ᵐ vo cõpoſitũ ꝛ cõe ſatis ad hãc intẽtionem eſt dyaquilõ ſimplex albũ ex quo fiat ceratoriũ ut iam ꝑdictuʒ eſt. ❡ Ego vo ꝑter predicta alias ꝯſcripſi cõpoſitũ hoc in quo inueni excellentiaʒ iuuamẽti. ℞. mucillaginis fenugreci: ſe. lini: ꝛ granoꝝ ſiſami. añ. ℥. j. bdelij ſubalbidi ꝛ mollis. ℥. ij. litargiri. ℥. j. radicum geneſtre: folioꝝ cupreſſi: radi. hypericonis: radi. ſcrofularie ſiccarum. añ. ℥. j. ſ. cere albe. ℥. j. olei de ſiſamo olei vulpini añ. ℥. ij. incorporent̃ oĩa ſimul ſm artẽ ꝛ fiant cerata ꝯuenientis glutinoſitatis multiplicando ceram ꝛ bdelium ſi oportuerit. hoc igitur eſt inſtrumentũ magne efficacie ſi bene perpendis de compoſitione ipſius qͦ applicari debet: ut dictum eſt. ❡ Decimũtertium inſtrm̃ eſt ut ſi ꝯtingeret ꝙ materia hec reſolutioni nõ ꝯuenienter obediret poſt reſoluentium predictorum adminiſtrationem fomentet̃ locus cum lana ſuccida bene pectinata infuſa in oleum calidũ de granis pinearũ factũ. ꝛ fiat eius applicatio in die ter mane meridie ꝛ ante cenã: ꝛ poſt illiꝰ applicationem adminiſtret̃ aliqͦ de lenificãtibus ſcriptis ſupra añ adminiſtrationem reſoluentiũ applicandis.

❡ Decimũquartũ inſtrumẽtũ itez eſt: ꝙ ſi diſpoſitio nõ ꝯuenienter obediret curationi poſt ꝑdicta euaporet̃ locus cum aceto ꝛ marchaſita: in qua qdẽ euaporatione eſt iuuamẽti ſublimitas: ut ab oĩbꝰ auctoribꝰ hincide colligit̃. Et forma qdẽ applicationis eius eſt in hunc modũ ut accipiat̃ lapis marchaſite: ꝛ eſt lapis molaris rubei coloris qui igniatur ꝛ habeat̃ in uas aliqͦ poſitꝰ lapis ꝛ ſup ipm̃ effundat̃ acetũ albũ notabiliter acitũ. cuius uapor recipiat̃ per cãnulã vitreã ſilem tubeꝛ: cuiꝰ vna ſũmitas ſit tãte amplitudis ut totũ locũ patiẽtẽ cõprehẽdat ꝛ aliquã ptẽ loci ſani: ꝛ altera eius extremitas ſit lata in quã recipiat̃ fumus qui per ꝯcauitatẽ illã ꝑueniat ad ꝑiculã patiẽtẽ ꝛ euaporet̃ ſaltẽ per q̃rtaʒ ptẽ hore. Si aũt huiꝰ euaporationis applicatio nõ poſſet cõuenienter fieri. tũc accipiat̃ mollis ſpõgia ꝛ ifundat̃ in ꝑdictũ acetũ cũ decoctio. pul. marchaſite factũ ꝛ applicet̃ illa ſpõgia actu calida ſup patiẽte ꝑicula ſex uel octo vicibꝰ uſ quequo in ꝓfundo loci egrotantis ꝑcipiat̃ penetraſſe caliditatẽ. ❡ Decimũquintũ inſtrm̃ eſt ut poſt euaporationeʒ cũ aceto ꝑdicto factã ſemp adminiſtret̃ hoc oleũ. ℞. olei de granis pinee. ℥. ſ. olei de fiſticis. ℥. ij. mucillagis radicũ altee. ℥. iiij. miſceant̃ oĩa ꝛ bñ cõquaſſent̃ ꝛ caleſiãt ꝛ ifundat̃ in eis fruſtũ lane rotũdũ ꝛ calidũ applicet̃ patiẽti ꝑicule: ꝛ ꝯtinuet̃ ipſiꝰ applicatio cũ euaporatione ꝑdicta aceti per qnque dies. deinde miſceat̃ ad reſoluẽtia iã predicta. ❡ Decimumſextũ ꝛ ultimũ inſtrumẽtum eſt ut ſi ꝑcipiat̃ ꝙ hec duritiea paulo magis iteriꝰ coicet̃ fiat ſepe linimẽtũ nariuʒ iteriꝰ cũ hoc cõpoſito. ℞. olei amigdalaꝝ dulcium: fecis olei liliorũ al. olei de ſiſamo. añ. ℥. ſ. medulle cruriũ bouis. ℥. j. ſ. diſſoluant̃ oĩa ſil: ꝛ cũ. ℥. ſ. cere al. cõuenienter icorpent̃. hoc igitur totuʒ cõpoſituʒ bulliat in. ℥. iij. mucillaginis radicum altee uſqʒ ad ꝯſumptionẽ predicti mucillaginis. de iſto igit̃ tempore do iterius nares cõuenienter duabꝰ uel tribꝰ vicibꝰ inungatur. quoꝝ oĩum adminiſtratione terminabit ad ſanitatẽ integrã. qͦ cõcedat ille: qui ſolus lãguores oẽs ſanare põt altiſſimus ex ſui miſericordia ꝛ oĩpotentia. Ad cuius laudem hec omnia cõſimiliter conſcripta ſunt. Amen.

Conſilium. 72ᵐ. Pro polipo circa finem cure.

PRo egregia Et honeſtiſſima Domina dña Leona videt̃ mihi taliter ꝓuidendũ eſſe. ❡ Primo ꝙ utat̃ ſacculo ſuo ſup capite poſito ſm moduʒ datũ. ❡ Secũdo ꝙ utat̃ ſparſione pulueris ſup poſteriori pte capitis ſicut ꝯſueuit. ❡ Tertio utatur pillulis cõpoſitis ei q̃s hẽt ſecũ accipiendo ter in ſeptimana ex eis. i. modicum ante cenã. ꝛ propterea ſi ꝑcepit grauitatẽ ſtomachi. Si aũt caput grauiꝰ eſſet tũc accipiat vnã uel duas ex eis per duas horas poſt cenã.

¶ Quarto ꝙ nari ſue imponat quattuor diebus continuis bis in die de hoc puluē cū ſtilo ſuoluto coto madefacto cū ſaluia: cui⁹ pul. deſcriptio eſt hec. ℞. radicū ſerpētarie: pul. hermodactyloꝝ añ. ʒ. i. ſarcocolle rubee. ʒ. ſ. tucie ꝑparate. ℈. iiij. fiat puluis ſubtiliſſimus ſiue per ſe ꝛ poſt cōmiſceaſ. ¶ Quinto ꝙ elapſis quattuor diebꝰ ꝑdictis madefaciat carnē ſupadditā in naſo cū aqua ſap onis 3° bis uel ter in die ut ſibi libet ꝛc. ¶ Deſcriptio aūt ſacculi ꝑmi eſt hec. ℞. caſtorei piretri: ſticados: pulegij: calamēti añ. ʒ ſ. coralloꝝ ru. ſpodii. añ. ℈. j. fiat puluis ſiue per ſe: deinde miſce ꝛ ponaſ in ſacculo de grana retorta ꝛ applicetur poſteriori parti capitis. ¶ Deſcriptio uo ſecūdi ſacculi eſt hec. ℞. ſpērū pliriſarcoticon: folij ligni aloes: amomi. añ. ʒ. iij. fiat puluis ſiue per ſe. Deinde miſce ꝛ ponaſ in ſacculo ut ſupra dictū eſt: ꝛ applicetur anteriori parti capitis. ¶ Deſcriptio pulueris ꝓ aſpſione eſt iſta. ℞. pulueris ſupraſcripti pro parte ſuperiori capitis. ʒ. ſ. ¶ Deſcriptio autē pillularum eſt hec. ℞. pillularū cochiarū. ʒ. j. aloes ablutī. ʒ. ij fiāt pillu'e cū electuario ſucci roſarū. vj. pro dragma ¶ Itē fuit ordinatū ei ut odoraret ſepe hūc puluerē qui ſit ligat⁹ in ſindone retorta. ℞. cardamomi maioris ꝛ minoris: gallie muſ. nucis muſ. gāꝑ. añ. ʒ. j. camphore. ℈. j. muſci. g. ij. ſandarace. ʒ. j. ſ. fiat puluis omnium per ſe: deinde miſce ꝛ fiat ut dictum eſt.

Conſilium. 73^m

De quinque malis diſpoſitionibꝰ. videlicet. ¶ De cōgregatione multarū materierū flegmaticarū in cerebro ꝛ earū deſcēſu ad partes īferiores: ꝛ eſt catarrus. ¶ De corruptione coloris cutis faciei ad rubedinē intēſam. ¶ De nocumēto anhelitus qḋ Aſma dicitur. ¶ De diminutione uel corruptione digeſtionis ſtomachi. ¶ De mala cōplexione calida ꝛ ſicca epatis. ¶ Diuidit aūt cōſiliū in duos tractatus.

Tractatus

Primus diſpoſitiones predictas enumerat: ꝛ earum cauſas ꝛ ſigna ponit: continens capitula quinque.

IAm pauloante Querelā hic ſeci de diuerſis diſpoſitionibꝰ ꝛ accidētibꝰ commēdatiſſime prudētie ꝛ nō mediocriter in iure ciuili peritus vir Baptiſta firmanus. ¶ Et ꝑmū quidē accidētū ipſi⁹ eſt multa materierū flegmaticarū: que plurimū ſalſe ſunt cōgregatio: ꝛ earū ꝑcipitatio uel deſcēſus ad nōnullas capitis partes ꝛ ad īferiores etiā. ¶ Secūdū uo accidēs eſt corruptio coloris ꝛ cutis faciei īfectio a materia ſanguinea rubee cholere cōmixta cū aquoſitate flegmatis. ¶ Tertiū uo eſt nocumētū anhelitus ſiue quis diſ iam: ſiue aſma noīare uelit. ¶ Quartum uo accidēs eſt diminutio uel corruptio digeſtionis prime. ſ. ſtomachi. ¶ Quintū uo nocumentū eſt mala cōplexio epatis eius ad caliditatē ꝛ ſiccitatē notabiliter inclinata. licet magis ad caliditatem ꝙ̄ ad ſiccitatē permutata ſit.

¶ De cauſis ꝛ ſignis cōgregationis materierū in capite ꝛ earum deſcenſus ad partes inferiores. Cap. i.

QUoniā autē uolētī ſciētifice cōſulere neceſſe eſt inuenire ꝑncipiū ꝛ effectiuā cauſam hoꝝ accidētiū. ideo ſupponēdū ꝑmo ꝙ cauſa cōgregationis materierū in capite ꝛ alterationis earū dupliciter ꝓuenit. ¶ Primo quidē per nocumētū eſſentiale cerebri. ¶ Secūdo uo per colligātiā eius ad ptes ſtomachi pectoris ꝛ epatis. ¶ Eſt aūt nocumētū eius eſſentiale ꝓueniens a mala cōplexione frigida ꝛ humida cerebri: cui etiam ſiccitas ꝑuatiua aſſociatur. ¶ Et ꝑmū quidē hoꝝ duorum ex multis deduci pōt. ¶ Et ꝑ qdē ex tactu: qꝛ tāgentibꝰ caput ut in pluribꝰ eius ptibꝰ frigiditas magis ꝙ̄ caliditas percipitur ¶ Secūdo uo qꝛ molle percipitur: ꝛ molle magis ꝙ̄ aſperū ꝛ ſiccum. ¶ Secūdo uo ꝑncipaliter ex ſenſu viſus: eo qꝛ in maiori pte capitis albedo magis ꝙ̄ alter color pte ſe fert. ¶ Secundo uo quia viſu percipitur carnoſitatis mediocritas: que tamen ad mollitiem declinare percipitur per tactum. ¶ 3° uo per alia ſigna. qm̄ capilli in viro iſto plani ſūt ꝛ molles. ¶ Et iterū quia appet in eo caluitiū irrēpeſtiuꝰ ꝙ̄ rōnabile ſit. Ipm̄ enim in viro iſto ꝓuenit: ꝓpterea qꝛ uapor aduſtus qui eſt mā pili nō reperiſ in pte anteriori capitis: niſi pauce ꝙ̄titatis ꝛ nō bene ꝯgelabilis in poris. Adhuc etiā caluities in viro iſto ꝓuenire pōt ex ꝓuatiua ſiccitate: ꝛ accidētali in cerebro. eo qꝛ inueniſ ſanguis delegatus ab epate notabilis caliditatis. ſed talis per viam reſolutionis ꝯſumere pōt materiam uel uaporem radicis capilloꝝ ꝛ materiei eiꝰ ꝯtinuatiuū. Unde caluities in eo a duplici videſ cauſa ꝓuenire. ¶ Primo propter augmentum humiditatis multe ¶ Secūdo propter exiccationem priuatiuam materiei ex qua capilli generari debent. ¶ Contra: qꝛ caput huius viri eſt lapſū ad malā cōplexionem frigidā ꝛ humidā mālem. ergo in capite ei⁹ debēt multiplicari pili. patet ꝯña: qꝛ ꝯceſſis cauſis ſufficiētibꝰ effectus ꝓductiuus ꝓduci debet effectus. ſed frigiditas eſt potēs ad ꝯgelandum uaporē qui eſt capilloꝝ materia. Et multitudo mācrum inueniſ ibidem. eo qꝛ lapſus eſt humidus mālis: ut ſupponitur. igiſ erit de neceſſitate ibi capillorum multitudo. ¶ Huic motiuo ꝛ ſibi ſimilibus ridendū eſt negando ꝯñtiam ultimā. Nō enī arguiſ ſufficienter: eo qꝛ minor non aſſumiſ cōuenienter. Lʒ enim in cerebro ipſius inueniatur multitudo materierū humidarū. tamē ipſe nō ſufficienter congelanſ: eo qꝛ nimiū aquoſe ſūt. Uapor aūt ex quo capilli generari debēt eſt aduſtus ꝛ terreus poteſtatiue. ideo aptus cōgelari facile. uapor aūt aqueus ualde minime. ¶ Dicendū 2°: ꝙ lʒ mala complexio frigida ꝛ humida capitis ſit ꝑncipalis egritudo. Et ad hoc ſi ꝯcederetur ꝙ in capite ipſius inuenirentur uapores multi aduſti ꝛ terrei diſpoſiti ad cōgelationē. tn̄ in cerebro iſto inueniſ accidētalis cauſa nō ſolū ꝓhibitiua ꝯgelationis ꝑdictoꝝ uapoꝝ. imo eoꝝ cōſumptiua cauſa. ſ. mala cōplexio calida cerebri ipſius per colligātiam epatis ſibi contrariatū. ¶ Ex quibus apparet ꝙ hn̄ negabaſ minor cū diceba'. ſed cerebro huius viri inuenitur mala cōplexio frigida ꝛ humida. ꝛ adhuc ſufficienter uapoꝝ ꝯgelatiua. igiſ ꝛc. Negabiſ ꝯñtia illa. ad hoc enim ut concedenda foret illa ꝯñtia oportebat in minori ſubiungere in cerebro tali inueniſ frigiditas ꝛ humiditas mālis per ſe ſufficienter uapoꝝ ꝯgelatiua. Et in eo inueniſ aliqua cauſa ꝓhibitiua cōgelationis. ſ. mala complō calida ab epate cōicata cerebro: que per viam reſolutionis māʒ capilloꝝ continuatiuā ꝯſumit. Hūc cerebri lapſum adhuc ſignificare poteſt paucitas capillorū capitis ꝛ tarditas ortus coruʒ. ¶ Quarto uo ꝑncipaliter idē cognoſci pōt per augmētū humiditatū in capite. ꝛ per defluxum iparuʒ per diuerſas euacuationis vias. ¶ Et adhuc 5° per ſigna ſumpta ab operationibꝰ virtutū interiorū. nā hūtes hūc cerebri cōplōnē faciles ſunt apphenſionis ꝛ difficiles cōſeruationis ꝙ̄tū ad operationes memoratiue potētie. Nō enim ita hn̄ memoranſ ſicut appꝛehendūt ꝛ imaginanſ lʒ etiaʒ in imagiationibꝰ ꝛ in iudicio cogitatiue potētie ſint facile ꝑmutabiles. ¶ Adhuc etiam ad motus ꝛ exercicia ſatis tardi ſunt: ꝛ facile laſſabiles: uel per exercitia delectabiles ¶ Ampliꝰ ſūt hoies ꝓlixi ꝛ ꝓfundi ſomni. ¶ Et pulſus hūt ad paruitatē ꝛ tarditatē ꝛ raritatē cū mollitie declinātes magis ꝙ̄ ad diuas oppoſitas. ¶ Et coruʒ urine ſūt ſubſtātia tenues ꝛ colore remiſſe tincture. ꝛ ſedimē hūt humoroſuʒ ſatis. ¶ Hec quidem oia uerificabilia ſūt ꝛ a mala cōplōne frigida ꝛ humida ꝓuenientia. niſi ꝑdicte male cōplōni ꝯtraoperaſ epar ſui caliditate ꝛ humiditate. qm̄ facile per has ꝙ̄litates epar cerebro cōtraoperari pōt: per caliditatem ꝛ ſiccitatē eius. ¶ Et ſimilr etiā cordis cōplō cerebro cōtraoperari poteſt per caliditatem ꝛ ſiccitatem eiꝰ ¶ Per hec itaqʒ omnia iā dicta euiter cognoſci poteſt cerebrum huiꝰ viri egrotare mala complōne frigida ꝛ humida ſibi per eſſentiā inherente ꝛ calida ꝛ ſicca per accidens eidē ab epate cōmunicatā per delatione ſanguinis cholerici facta.

¶ De cāis ꝛ ſignis corruptionis coloris cutis faciei: ꝛ ↄuerſionis pomoꝝ ꝛ maxillaꝝ ad rubedinē intenſaꝝ. Cap.ii.

Ro itellectu vo ſcōi accñtis .s. corruptionis coloris ꝛ ſubſtātie pomorū maxillarū cuꝫ ↄuerſione eius ad rubedinē intenſam. ¶ Premittēdum ꝙ q̄ barū deſedationū facile aliq̄ue in rei ueritate nō ſunt egritudīes. ſed conſuetū eſt a ſapientib⁹ numerare eas inter egritudines. neqꝫ enim corruptio coloris aut eius permutatio eſt egritudo complexionalis cōpoſitionalis uel vnitatis. quare ꝛc. ¶ Et de numero barū diſpōnū. ꝓme ſūt uelut ꝑmutatio coloris facta a ſtatiōe lōga ſub radijs ſolis ꝛ occupati artib⁹ fabrilib⁹ uel igneis ꝛ ſimilib⁹ ↄtrarijs frigore multo ꝛ flatu uenti frigidi ↄtingit denigrari faciēꝫ in bolb⁹: aut palleſcē. ¶ Et de numero ta liū ſunt ueſtigia leuia poſt curationē ulcerū ſubſequentia: ꝛ ꝓpꝛie quando nō fuerint ualde calloſa: aut dura: aut cōtractionis cutis ꝓductiua. ¶ De numero etiā barū diſpōnū eſt ſanguis mortuus ꝛ lēntigines magne ꝛ parue: ad quē ſub cute mortuū ſanguinē reduci poteſt huius viri diſpoſitio.

Pluribus enim modis cōtingit ſanguinē ſub cute mortificari. ¶ Et ꝓmo quidem qñ ſanguis multus ꝛ ipetuoſe fert ad cutim uelut accidit in cōtuſſiōe: ꝛ in fleobotomijs idiſcrete factis: ꝛ i delatiōe mārū male ↄ̄litatis ad mēbra. ꝓpter qḋ ſanguis mortificat ibidē aut qꝛ eſt obiectum ꝟtuti trāſmutatiue ipſius incōueniēs. Quare a ꝟtute derelictum corrumpitur ibidem. Ex cuius corruptione ↄſequunt colores uarij. ¶ Si enim ſanguis fuerit cholericitati cōmixtus relinquit in mēbro rubedo cū claritate: quā clarificatā denoiat Auicēna tertia quarti. tractatu 3°. cap̄ de eriſipila. ¶ Si vo ſanguis flegmatice fuerit nature relinquit in cute rubedo remiſſa qualis repreſentat in leui lotura carnium. ¶ Cū aūt ſanguini cōmixta fuerit melia appebit in cute color qualis in moro ꝑfecte matura. ꝟoni vicino compꝛbēdi pōt. ¶ Dum aūt ſanguis puritati vicinior eſt remanebit color rubeus a fuſcedie q̄dam refractus. q̄lem colorē contemplator poteſt imaginari medium inter colorem a ſanguine cholerico ꝛ melico ꝓueniētem. ꝛ pōt intelligi bi ſinones a Galeno in libello de cholera nigra cap̄ 3°. in ordinatiōe mea. ¶ Et attēde ꝙ ſi ſanguis ille cholericitati cōmixt⁹ in paruā particulā colligat. diſpōnē efficiet: que lentigo noiat. dum aūt per amplā mēbri partē expandit noiat pānus. ut 6° quarti. tractatu 2°. ꝛ 6° cap̄ colligēdū. ꝛ ꝟnalr 5° Almāſoris. cap̄ 16° in rubrica ipſius. Et ſunt ſinones Galeni ꝟnalr 5° decem tractatuū. cap̄ 5°. Et colligi poſſunt etiam horum ſententie quinto continentis cap̄. ¶ Et taliter ↄſideranti apparet ꝙ hui⁹ viri diſpō ſub corruptione coloris: que nō eſt egritudo collocari pōt.

At uero iterum ſubtilius ↄtemplādo hec diſpō ad egritudines reducēda eſt: ꝛ maxime ad genus egritudinū cōpoſitaruꝫ ꝛ ſolonis ↄtinuitatis. nam in parte cutis faciei: que in facie eſt pāno apparēt nō raro puſtule quedam parue: que corrupte aquoſitatē emittunt tēdētem ad virulentiā. igit locus ille egrotat apātibus: que nominant eminētie .i. bothor parue ꝛ non ꝓfunde. Eminentie enīꝫ ſunt apātā parua. ſicut apāta ſunt eminētie magne 2° ꝓmi. ꝓmo cap̄ ꝓpe ꝓn̄. Et non pōt ab apāte emanare virus niſi fuerit ſoluta membri ↄtinuitas. ergo in membro tali ſunt eminentie que ſunt apoſtema parua: ꝛ ſolutio continuitatis. quod fuit principale ↄcludendum.

Ad quam vo de numero defedationuꝫ faciei: que a ſapientibus numerātur reducenda ſit hec diſpoſitio difficile tenetur. ¶ Quidam enim tenere pōt hanc diſpōnem in facie apparētem denoiandam eſſe ſaphati cum ipſa ſit coloris corruptio: ꝛ puſtularum bothorum apparitio. ¶ Ego autem huic opinioni nō adhereo. quoniā in loco illo inueniunt ulcera cruſtoſa. ¶ Amplius puſtule ille non ſunt accedētes ſixe. imo accedentes ꝛ recedētes. lꝫ enim quedā de paſſionib⁹ ſaphati inueniātur in facie huius viri: nō tñ differentie oēs in diſpōne ſaphati denoiate in hac diſpōne inueniunt. Saphati enim nihil aliud eſt ꝙ multitudo puſtularū: que fixe ſūt lenes uel leues ꝛ eſt lr̄a melior: ꝛ diuiſe numeratione locorū .i. in pluribus membri locis abſqꝫ ↄtactu eaꝝ adinuicem. deinde ſuccedit eis ulceratio cruſtoſa cū ꝑmutatiōe mēbri ad rubedinem. ¶ Collige hāc ſniam 6° q̄rti. tractatu 3°. cap̄ ꝓ. Poſſet autē iterū alicui apparere: ꝙ hec diſpō impetigo denoiari poſſet: ſꝫ nō videt hoc rōnabilr aſſerēdū eē: eo qꝛ ipetigo multū in eēntia ꝛ in acñtib⁹ ↄuenit cū ſaphati. Neqꝫ enī pōt hec ipetigo noiari ſaphati: qꝛ neqꝫ humida: que noiat ſerēgi: neqꝫ ſicca: que prouenit a mala humiditate corroſiua melācholica expulſa ad cutem cuꝫ corruptione ꝛ corroſione ipſius. ¶ Neqꝫ noiari pōt al ſaphati halkiati: que deterior eſt ſpērū ſaphati. ¶ Neqꝫ etiā eſt ſaphati alnatum: eo qꝛ ipſa ſūt ulcera melācholica apparentia: in cute ꝓueniētia a mā homogena materiei naricū. q̄re videt hāc diſpoſitionē nō poſſe denoiari impetiginē de gñe ſaphati ut deductū eſt. Niſi quis dicere uellet ꝛ ↄcedere hāc eē ſpēm ipetiginis leuioris: que ꝓuenit ex ſubtiliori pte ſanguinis emanāte a loco in ſilitudinē roris cū ſupficiali corruptione cutis ꝛ leui. Et taliter facile diſpoſitio hui⁹ viri ſub cap̄ de ipetigine collocari pōt: ut 6° q̄rti. tractatu 3°. cap̄ 2° ꝓncipali. ¶ Ego aūt uer⁹ credo diſpoſitionē hāc denoiandā eē bothor lenta: que ſunt apparētia in lepore naſi: ꝛ ſup pomū maxillarū: ꝛ ꝓpꝛie ꝓuenientis a mā male q̄litatis eleuata a toto corpe uel ab epate uł altero mēbro magne quātitatis. ¶ A quo ſi eleuet uapor flegmati ꝓpinquus ꝛ paſſionib⁹ eius: fiet bothor in ꝓdictis ptibus lenta ꝛ alba. ¶ Si aūt uapor ille a materia eleuet commixta cū ſanguine ꝛ cholera fiet bothor talis colore rubicādo colorātia magnā ptē quā occupāt. Neqꝫ enim minorem aptitudinē vident hic itrinſece uapores cholerici ꝛ ſanguinei ꝙ uapores flegmatici. ſed ex eleuatione uapoꝝ flegmaticoꝝ fiūt puſtule tales in ꝓdictis locis lacteo colore faciē inficientes. Igit ex uapoꝝ cholericoꝝ ꝛ ſanguineoꝝ eleuatiōe ad faciē color eiſdē ↄſilis appebit in ea. Et pñt oīuꝫ horum ſnīe ſpeculaī de ſumi. 6. q̄rti. tractatu. 7°. ꝛ cap̄. 3°. ou ꝫ ingt. Qnqꝫ ſpargunt ſup naſuꝫ ꝛ ſup pomū maxillarū bothor albe q̄ſi ipſe ſint pūcta lactea .i. parue puſtule pūctis aſſimilate: ꝛ a lacteo colore colorate. Et alia lr̄a hēt q̄ſi ſint puncta acus aſſimilate ꝓueniētis ꝓpter materiā virulētā expulſam ad ſupficiē cutis de uapore corpis. Uñ recolligēdo ex his apparere pōt: ꝙ hui⁹ diſpōnis regimē curatiuū debet eē puſtulis talibus ꝛ corruptioni coloris appropriatum ꝛ tu conſidera.

¶ De cauſis ꝛ ſignis nocumenti anhelitus quod Aſma dicitur. Cap.iii.

Am vo nocumēti anhelit⁹: qḋ fuit tertiū accñs cōueniēs eſt aſſignare cauſas. ¶ Et licet aſmatis cauſe oīno ſint reducēde ad nocumētum organoꝝ anhelit⁹. Sine enim leſione coꝝ diſnia: uel aſma: uel horthomia fieri nō pōt: tñ hic dicēdum ꝙ hui⁹ aſmatis cauſa eſt mala cōplexio pectoris p colligātiā collocata magis ꝙ in eo exiſtat nocumētuꝫ per eēntiaꝫ. ¶ Si enim ꝓueniret hic anhelit⁹ difficultas ꝓpter nocumētum eēntiale ꝓpꝛium pectoris oporteret ↄcedē ſemp aliquaꝫ moleſtiā in anhelitu itēſam ꝛ remiſſam ſm itēſionē ꝛ remiſſionē egritudinis cōplexionalis pectoris uel cōpoſitionalis eiuſdē ut oppilationis. ¶ Adhuc etiā ſi nocumētū in pectore fixum eēt nō ita facile remoueret ab ea diſnia. ¶ Itaque ex his cōcludit ꝙ hoc nocumētum anhelitus: qḋ crede Aſma denominari debē ꝓuenit ꝓncipaliꝰ per colligātiā pectoris ad caput ꝛ ſtomachū. Eſt enīꝫ aſma egritudo pulmonalis cū qua patiēs nō inuenit excuſationē ab anhelitu frequēti: ſicut eſt anhelitus quo laborat ꝓfocat⁹ feſtinat⁹ uł curreus. decima tertij in exordio. cap̄ de aſmate.

Modus aūt quo anhelit⁹ difficultas huic viro accidit eſt: qꝛ cū māe in capite iaꝫ multiplicate effundant a ꝟtute ꝓpulſe ad partes pectoris recipiuntur in

cinalib⁹ maiorib⁹ ⁊ minorib⁹ pulmonis qbus etiã recipiunt̃ qñqȝ nõ per modũ expulſionis a v̾tute facte: ſed per intrinſecũ pncipiũ ſuribilitatis qḋ eſt inuẽtũ in quocũqȝ corpe ſuſibili. Oẽ enĩ tale iclinat̃ labi ad iferiorẽ ptẽ 2° celi ⁊ mundi. Cũ ergo mã in p̄dictis locis eſt recepta ſui viſcoſitate ibidẽ adheret. q̃re p̄hibet fieri debitã ptiũ pectoris euẽtationeȝ ⁊ fumoſitatũ pectoris ad extra pulſionẽ. Igit̃ neceſſitat̃ v̾tus ad magnã uelocẽ ⁊ frequẽtẽ pectoris dyaſtolẽ: per quã multus ⁊ cito ⁊ frequẽter attrahit̃ aer euẽtat⁹ cordis arteriarũ ⁊ toti⁹ corpis. Igit̃ neceſſe eſt motũ anhelit⁹ eſſe magnũ ⁊ velocẽ ⁊ frequẽtẽ cõſtãte v̾tute cũ paritate aliarũ duarũ cauſaꝝ cõtẽtiuarũ pulſus. Cum ergo aer attract⁹ nõ bñ ſufficiat ad euẽtationẽ neceſſario creſcit ꝓportio caliditatis. Igit̃ multiplicabunt̃ in pectore fumi capinoſi uel alij neceſſitantes v̾tutẽ ad ipſoꝝ expulſionẽ: ⁊ fieri debet per ſiſtolẽ partiũ pectoris. q̃re erit nocumẽtuȝ in attrahẽdo aerẽ ⁊ in expellẽdo fumos iã p̄dictos. Igit̃ dyaſtoles ⁊ ſiſtoles pectoris erũt magne ueloces ⁊ frequẽtes cõſtẽte v̾tute cum paritate aliaꝝ cãrum ut p̄dictũ eſt. Cum autẽ cõtingit v̾tutẽ debilitari remanẽte aliarũ duarũ cauſarũ anhelit⁹ paritate: tũc erit neceſſario anhelit⁹ paru⁹ frequẽs. Si aũt cũ debilitate v̾tutis augmẽtet̃ ꝓportio neceſſitatis: tunc oportebit de neceſſitate eſſe paruũ ⁊ maxima uelocitate uelocẽ. Et ſi adhuc maiori augmẽto creſcat ꝓportio erit anhelit⁹ ultimat⁹ fere paruus velox ⁊ frequẽs. q̃lis eſt anhelit⁹ in ſ̄ffocato extinctioni fere ꝓpinquo. Et ſi bñ ↄſideras hec anhelit⁹ difficultas in hoc viro lȝ nõ ſit ualde magna minat̃ in poſterum piculum igẽs decidẽtie ex cacintũtum φ in ſecundis ſenib⁹ cõfirmat̃ ualde raro. ⁊ fortaſſis nunq̄ ſanat̃. quare decima tertij. p̄allegato cap̄. Hec egritudo cum accidit decrepitis non forſitan maturatur neqȝ ſanat̃. quo modo enim non. cum ipſa etiã iuuenibus ſit difficilis ut plurimum.

Poſt hec autẽ iterum dicẽdum eſt φ hoc nocumẽtum anhelit⁹ nõ fit p̄ eſſe per colligãtiã cerebri ad pect⁹. ſed fieri põt per colligãtiã alioꝝ multoꝝ mẽbroꝝ ⁊ ꝓpe per colligãtiã epatis ⁊ ſtomachi. ¶ Cum enĩȝ in epate ⁊ ſtomacho multiplicantur materie oppilãtes: aut apoſtemata ſua quãtitate ſua cõprimunt dyafragma: cui⁹ cõpreſſione cõprimit̃ pulmo: aut aliq̃ mẽbra anhelit⁹. q̃re neceſſe eſt in anhelitu nocumẽtuȝ accidere ut ſupra viſuȝ eſt. Et põt iteruȝ materie tales epatis ⁊ ſtomachi ab eiſdẽ deſuper ad organa anhelit⁹ ipſum impedire. ¶ Et adhuc etiam per ſpeciẽ male cõplexionis pectori cõicatam a mẽbris illis põt in anhelitu nocumẽtum accidere. ¶ Et per aliqua eoꝝ que dicta ſunt cõprehẽdi põt φ hoc nocumẽtum anhelitus frequẽtius ⁊ uelocius ꝓuenit poſt plenitudinẽ ſtomachi a cibis ⁊ a potib⁹ q̄ tp̄e euacuationis ipſius. ¶ Nõ ſum autẽ ille qui negare uelim hoc aſma etiã poſſe cõtingere p ſpeciẽ male cõplexionis iã facte per eſſentiã in pectore. ſed pncipaliter hec egritudo ꝓuenit per colligãtiã magis q̄ per eẽntiale nocumentum pectoris. Hec de accidente tertio.

¶ De cauſis ⁊ ſignis debilitatis uel corruptionis digeſtiue ſtomachi. Cap̄. iiii.

Quartum v̄o accidẽs. ſ. diminutio uel corruptio digeſtiue ſtomachi. Et diminutio quidẽ uel debilitas digerendi lȝ poſſit fieri a mala cõplexiõe frigida imateriali. In viro tñ iſto ꝓuenit a mala cõplexiõe frigida ⁊ humida materiali. ¶ Cuius ſigna ſunt paucitas ſitis: iflatio uentris: multitudo uel abundãtia ſaliualis humiditatis in ore: multitudo enĩȝ ſputi ⁊ ſaliue ſignificat malitiã complexionis frigide ⁊ humide ſtomachi. 13°. tertij. cap̄. 15°. ¶ Quartum v̄o ſignum eſt nauſee pſeuerãtia. Si enim ſtomacho fuerit nauſea tunc mã eſt viſcoſa ⁊ imbibita. 13. tertij. de modis ſignificationum diſpoſitionis ſtomachi in vndecimo genere ſignoꝝ. ¶ Quintum ſignum eſt uelocitas deſcenſus cibi non bene elaborati a ſtomacho. cuius cauſa nota eſt. ¶ Sextum ſignum eſt euacuatio multa que conſequitur debilitatem caloris ſtomachi: ꝓpter quam in eo multiplicantur fumoſitates. ¶ 7ᵐ ſignum eſt tenſio uel grauedo in ſtomacho percepta ¶ Fit aũt dolor extenſiuus in ſtomacho ꝓuenire a multitudie uẽtoſitatũ que in ſtomacho humido gñant̃ ⁊ ↄgregantur. que mãe itẽꝝ ſui q̄titate ⁊ corpulẽtia dolorẽ faciũt grauatiuũ. dolor enim extẽſiuus ſignificat uentoſitatẽ: ſicut grauatiuus repletionẽ. 12° tertij. vndecimo cap̄. ¶ 8ᵐ ſignũ eſt hoꝝ accidentiũ multiplicatio ⁊ moleſtatio maior in nocte q̄ in die facta. qm̃ hoc eſt tp̄us mot⁹ flegmatis. Flegma nãqȝ dñat̃ a tertia hora noctis uſqȝ ad ſextã. ut Ga. ad Glauconem primo cap̄ ſcripſit. Et hec ſufficiant pro uerificatione quarti accidentis ⁊c̄.

¶ De ſignis male cõplonis calide epatis. Cap̄. v.

Epatis v̄o ipſius caliditas cognoſcitur per amplitudinẽ ⁊ repletionẽ uenarũ ⁊ rubedinẽ corporis ⁊ multitudinẽ gñatiõis cholere in iuuẽtute: ⁊ uelocitatem ſitis: ⁊ bonitatẽ appetit⁹: ⁊ digõnis: ⁊ m̃ltiplicationẽ carnoſitatis: ⁊ pulſus hoꝝ eſt plenus ⁊ magnus ⁊ ſiccitas uẽtris ut in plurib⁹: ⁊ urine tincte a magna citrinitate uſqȝ ad rubicũditatem. ⁊ hoc totũ itelligi debet ꝓuenire ab epate per ſe niſi multitudo flegmatis per viam indigõnis ↄgregati in ſtomacho ⁊ in corpore cõtraoperet̃ iſtis. Similiter frigiditas cordis ↄtraoperetur. ¶ Cũ igit̃ epar eı⁹ ad caliditatẽ notabilr̃ intenſũ ſit lapſum: nõ eſt mirabile ſi in ſanguine totius corporis frequẽter percipit̃ ebullitio abſqȝ putredine: ⁊ qñqȝ putredinalis. ¶ Et iteruȝ ex tali caliditate ⁊ multitudie cholere cuȝ ſanguinis ebullitione facilitat̃ aſcenſus ad caput: ex quo ſaluatur euẽtus rubedinis faciei ut ſupra viſum eſt.

Tractatus ſecundus De cura dictarum diſpoſitionum ↄtinens capitula duo.

Ex oibus itaqȝ in vnã ſnĩaȝ collectis videt̃ φ regimẽ hui⁹ viri debet eſſe correctiuũ caliditatis intẽſe epatis: ⁊ male cõplonis fride ⁊ humide cerebri ⁊ ſtomachi. ⁊ iſtẽ ſũt lapſus cõtrarij. Et debet etiã regimẽ eius eẽ appropriatũ ad curã triũ accĩtium pncipalr̃. ſ. corruptionis coloris faciei: difficultatis anhelit⁹: ⁊ debilitatis digõnis: per qḋ etiaȝ regimẽ poterit rectificari corruptio digõnis: que tñ rari⁹ ↄtingit cũ ipa: ut in plurib⁹ fiat ab aucta caliditate. ſicut debilitas digõnis fit ex augmẽtata frigiditate Cui⁹ qdẽ regimẽ partiẽdũ eſt in ↄuenientẽ applicationem ſex rerũ nõ nãlium: ⁊ in mẽſurã debitã intẽtionũ: ⁊ inſtrumentorum medicinalium: ut nunc ſequitur.

¶ De cura per admiſtrationẽ ſex rerũ nõ nãlium. Cap̄. i.

Itaqȝ diligenter ↄſiderando ea que in precedẽti pticula deducta ſunt: oporteret aereȝ ⁊ alias res non nãles iclinare ad ifrigidãdũ ⁊ humectãdũ: argumẽto ſũpto a diſcraſia epatis. Et oporteret ipſuȝ eundẽ aerẽ eẽ calefactiuũ ⁊ exiccatiuuȝ in dicatione ſũpta a mala cõplexione frigida ⁊ humida ſtomachi ⁊ cerebri. Quia tñ forti⁹ eſt nocumẽtũ qḋ reperit̃ in cerebro ⁊ ſtomacho: qḋ appet ex accĩtib⁹ ſupra tactis. Ideo regimẽ ipſius aeris inclinet̃ ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ equales. qm̃ ea que in h gradu caliditatis ⁊ ſiccitatis approximantur reſpectu diſtẽperãtie epatis nõ ſunt eidem nociua. eo qꝛ lapſus talis nõ eſt multũ notabilr̃ itẽſus. lȝ enĩ epar ſit lapſuȝ ad caliditatẽ notabilr̃ magis q̄ ad ſiccitateȝ. tñ qꝛ talis lapſus nõ eſt a medio notabilr̃ elõgat⁹. ideo per remiſſa calida ⁊ ſicca reſpectu illi⁹ nõ põt notabilr̃ lędi. Et per ↄtinuatas applicatiões poterit ↄuenientr̃ aduerſari lapſui frigido ⁊ humido cerebri ⁊ ſtomachi. ĩõ erit ↄueniẽs regendi modus. ¶ Eligat̃ igit̃ aer eleuatus in caliditate nõ notabilr̃ alteratẽ: uelut eſſet caliditas uernalis aeris: ⁊ ſit eius ſiccitas parũper intenſior caliditate eius: uelut eſſet ſiccitas prouentẽs a calore aeris in fine ueris cõparata ad ſiccitatem ꝓuenientem a calore p̄dicto pncipio ipſius ueris. hec tamẽ facili ſermone proferuntur magis q̄ actu reperiri poſſint.

¶ Cū aūt ɔtingit ſicut in pluribꝰ.de facto eſt aerē in talibꝰ ɋ̃ualibꝰ non repiri nālr ſe briuē inclineſ ad tales ɋ̃litates artificialr:uelut eſſet aerē bitationis:τ camere τ domus di gere elongati a decurſibꝰ aquarū:uel a nimia bumiditate ex lacunis uel puteis aut edificioꝝ antiquate ꝓuenientibus ¶ Aut aer talis inclineſ ad ꝑdicta cuȝ igne accenſo in ca-meris bitationis facto ex lignis abietis lauri iuniperi τ ſi-miliū plantarū calidarū. aut ſepe ſuffumigādo camerā cuȝ puluere thuris maſticis laudani terbentine τ reſine τ colo-fonie τ ſimilibus pulueribus:quorum tū quantitas pona tur pauca ut a.ij.3.uſqȝ ad quatuor. ¶ Silr τ ueſtes eius τ capitis tecture ſuffumigētur cū ꝑdictis. τ ſic etiaȝ cooperi-mentum capitis eius ex pānis tincture keſmes uel grane: quod idem eſt. ¶ Suffumigium bonuȝ ad illud. ℞. ſtora-cis calamite:laudani thuris.aā.ʒ.5.ligni al.ʒ.iij.puluerizē tur omnia ſimul:τ utatur eis ut dictum eſt.

Exercitium factuȝ tpe ieiunij pedeſtri motu:aut equitatione gradarij equi:aut deſcē ſu montium uelocius facto:aut aſcēſu eorūdem ſuauius τ tardius celebrato conueniens eſt. ¶ Amplius τ exercitiū interioꝝ virtutū cogitatiuarum.ut ſpeculari in lectione uel re difficilis cōprebēſionis τ itelligētie:τ laborare in remini ſcēdo eoꝝ:que a memoria iā deciderūt eſt cōueniēs. Tales enim motiones fieri nō pñt niſi per notabilē motū in ſpiri tibꝰ ſeruiētibꝰ ꝟtutibꝰ ſenſitiuis iterioribꝰ. Et hoc qdē adiu uat ad expurgādū cerebꝝ τ cōfortādū ipm τ ɔſumēdū τ ex-pellēdū ſupfluitates in eo cōgeſtas ꝓpter diminutā digeſti onē aut ad ipm aliūde trāſmiſſas. In ſūma itaqȝ exercitium qdcūqȝ fiat qd ꝑducat ad ſenſationē caliditatis in corpe to to notabiliter itēſe uſqȝ ad euētū debilitatis excluſiue.

Indicatione ſumpta ab bis que ꝑdicta ſunt ap paret ꝙ excedē ad vigiliā aliquan tam buic viro ɔueniēs eſſet.eo qȝ vigilie ita ſunt corporis exiccatiue cauſe dū ampliores ſunt.ſicut prolixus ſomnus eſt cauſa bumectandi corpora. ¶ Et ideo dormiēdi mēſu-ra ſit tāta ut per reuocationē caloris ad itra factā fiat ɔue-niens māeruȝ digō τ reſolō τ ꝟtutis aīalis refocillatio. hoc aūt fieri pōt ſi dormitio ſit horis ſepteȝ a medio uernis uſqȝ ad medium ſeptēbris aut octo. ad plus. Reliqua ꝟo parte tpis mēſura ſomni ſit octo borarum τ medietatis alterius: reliquo aūt tempore vigilandum. ¶ Et attendat ꝙ dormi tio diurna euitari debet ſi per nocturnā dormitionē ꝑdicte ɋ̃titatis fuerit a dormitiōe diurna excuſatus. Nā dormire in die malū eſt τ ad malas ꝑparat egritudines bumectātes τ reumatiſmos τ corrūpit τ grauat ſplenē τ laxat neruos τ pigritiam efficit τ debilitat deſiderium τ appetitum τ gene rat apoſtema τ febres.tertia primi.doctrina p̄ma.capitulo nono. ¶ Similiter etiā inquātum pōt euitet dormitionem reſupinam:eo qȝ per ipſam ꝓbibetur ſuperfluitatū eductio per conuenientes vias τ ad ſpinam τ nucham τ neruos de-clinare facit mās. vnde tertia p̄.ni ubi ſtatim. Reſupine ꝟo dormire eſt malum τ ad malas ꝑparans egritudines:ſicut ad apoplīam ad freneſim τ incubum:qm̄ ſuperfluitates ad poſteriora declinare facit τ retinentur:τ per ſtos non ince dunt canales:qui ſunt ab anterioribus ſicut nares τ pala-tum. ¶ Figura itaqȝ dormiendi τ decubitus debet eſſe ut poſt cenā per horam cuȝ dimidia reuoluat ſe ſuper dextro latere capite notabiliter eleuato τ cōueniēter tecto birreto de dorſibus uariorū uel triplicato ex pāno de grana facto. τ melius eſſet ut ex pelle agnina caput ſuū bene muniret.

In quātitate ꝟo cibationis conſiderandum:ꝙ omnino caueat ſtomachi repletio nem a cibis τ potibus grauitateȝ τ dolorem τ rugitum in cludentibus:morbus enim iſte ꝓuenit a repletione bumo-rali magna:que ſtomachū debilitat. Si igiſ ſupueniat de-bilitas ex ciborum quantitate coartante calorem inatum ſtomachi:patet ꝙ augmentabunſ ſuperfluitates per viam indigōnis ciboꝝ τ potuuȝ. In bac igitur parte regule que dam obſeruande ſunt. ¶ Prima eſt ꝙ nunq̄ accipiaſ ci-bus niſi ipm aſſumendum uera τ naturalis fames induxe rit.patet hoc qm̄ accipitur cibus ſine aliquo appetitu.tunc patet ꝙ ꝑaſſumptus cibus non ſit bene degeſtus: τ ſtoma-chus nō fuit ab eo ianitus. Si eniȝ fuiſſet bn̄ digeſtus τ ab eo mūdificatꝰ:tunc ſucceſſiſſet ɔſūptio bumidi ſubſtāntifici ab ore ſtomachi: que eſt cā uere famis. Cū igiſ ipa non ſit p̄iecſeqſ ꝙ cibꝰ adbuc erit in ſtōcbo nō bn̄ digeſtꝰ.ſȝ ponē idigeſtū ſup idigeſto eſt cā corruptonis ꝟtutis.q̄re τc. ¶ Si aūt accipiaſ cibꝰ ſup mēdoſo appetitu.pȝ ꝙ tal ſit pp malā cōplonē ſtōcbi:τ mltitudinē māeꝝ etiā male ɋ̃litatis. Igiſ ex ſup aſſūpto cibo creſcet eiꝰ replō τ nocumētū ualde notabilr ¶ Secūda regula nō tardeſ comeſtio dū uerꝰ appetitꝰ eue nerit. pbaſ:qȝ tardare cibū in illo tpe ſaltē in corpe repleto replet ſtomachū putridis bumoribꝰ. ¶ Tertia regula:cibo ria actu frigida τ etiam notabilis frigiditatis potētialis ab iſto viro nō ſunt accipiēda. pbaſ hec regula argumēto ſū-pto a lapſu τ materiebꝰ in ſtomacho inuētis. ¶ Quarta re gula:ſtāte appetitu notabilis itēſionis nō debet accipi cibꝰ uſqȝ ad ſaturitatē cōpletā.imo comedēdū eſt reliqis famis adbuc aliquāte in ſtomacho manētibꝰ. pbaſ:qȝ appetitꝰ eſt itēſioꝛ nālī τ ɔſueto:ſi accipiaſ cibꝰ eiuſdē ſatiatiuꝰ:erit ta-lis cibatio nō erit nālis. pbaſ:qȝ ipſa correſpondet appeti-tui.τ appetitꝰ eſt nāli itenſioꝛ:ut ſupponiſ.ergo cibatio erit amplioꝛ q̄ ɔueniat. ¶ Quītꝰ canon nō eſt accipiēdus cibꝰ niſi poſt deſcēſum ſupfluitatū a ſtomacho. pbaſ:qȝ ſi accipi atur cibꝰ ꝑcepta adbuc ſupfluitate tali in ſtomacho: ambo cōmiſcebunſ adinuicē:quare fiet nocumentū cacochimie. ¶ Sextꝰ canon:nunq̄ comedēdū eſt dū adbuc ſentiſ i ſtō-cbo faſtidiū.patet qȝ ex tali comeſtione eo tpe facta gn̄anſ duritie epatis τ ſplenis τ morbi melācbolici flegmatici. ꝓ-pter qd bonū eſt ꝙ iter cibū vnū τ aliū interueniat ſpatium octo boraꝝ ad minus. ¶ Septimus canon: ſubtilia ciba ria ante groſſa ſemp accipiēda ſunt.patet:qȝ talia ꝑus dige ranſ.ergo ꝑus per uenas meſeraicas ad epar attrabentur Si autē ꝑus accipenſ groſſa cibaria:tūc groſſa ſubtilia cor rūperēt:ꝙ nō baberēt cōueniētē penetratiōis locū. ¶ Octa ua regula:mēſura cibi τ potꝰ tāta debet eſſe ꝙ ſtomachum grauitādo τ extēdēdo uel fluctuādo non aggrauet.deterioꝛ enim comeſtio eſt que ſtomachi grauitatē efficit:ſicut dete-rioꝛ potus eſt qui tēperamētū egrediſ τ in ſtomacho natat. ¶ Nona regula:cū ſentiſ grauitas in ſtomacho aliq̄: ſemp a cibatione abſtinēdū eſt donec alleuieſ ſtomachus ab ea patet:qȝ dato oppoſito adderet grauitas grauitati. ¶ Deci ma regula:ſtāte debilitate in ſtomacho cū appetitꝰ aliquāti ꝑitia cibꝰ aſſumēdus debet eſſe quātitatis pauce:τ in qua litate laudabili.patet:qȝ ſtāte debilitate ſtomachi cibꝰ pauce quātitatis corpulētia ſua nō grauabit ipm a ɋ̃litate ſua cō-ueniēter reſtaurabit.igiſ τc. ¶ Hec oīa ſatis apperēter col ligi pñt tertia p̄mi.cab de regimine per cibū τ potū.τ quar-to Almanſ.4ꝰcab.τ.25.ɔtinētis.5ꝰcab.ut de cibo dictū eſt. Silr τ ꝑdicte regule de potu intelligēde ſunt. ¶ Similiter etiā uebemēs abſtinētia a cibis euitāda eſt:ne per ipſaȝ ꝑue niaſ ad debilitatē:que multū ſuſpecta eſt ſaltē cū plenitudi ne magna:quanta in viro inuenitur.

Accidentia oīa aīe que aliquātū faciūt motum in ſpiritibꝰ abſqȝ debilitate buic viro cō ueniētia ſunt:ſicut eſt lectionuȝ τ ſtudij applicatio ut ſupra dictū eſt.τ etiā motꝰ in ſpiritibꝰ τ bumoribꝰ:orādo uel con tēplādo factus. ¶ Reliqne ꝟo paſſiones aīe que uebementi τ ueloci motu ſpirituū de cētro ad circūferentiā. Et ſimiliter paſſiones per quas ſpūs τ bumores remanēt ɔgregati in in terioribꝰ τ oppreſſi a multitudine fumoſitatū bumoꝝ τ ſup fluitatū euitari debēt.uelut triſtitia melācbolice paſſiōes in paſſiones:anguſtie τ ſilie. Extermināt enim τ mutāt corpꝰ a nāli ɔſiſtētia.3ꝰtegni. Letari itaqȝ iocunde agere τ bn̄ ſpe-rare de recuperanda ſanitate optimum erit auxiliū. ¶ De coitu autem qui ꝓpter delectationē τ affectionē enumeraſ

inter paſſiones aīales caueat ipſe ab exceſſu eius in quātitate diſcreta ⁊ in hora incōueniēti. Aliter eniꝫ diſſolutioni corporis ⁊ corruptionis ipſius uehemēs exiſtit cā. igiṫ ad ipſius actū nunq̄ puenire debet qs niſi nāli deſiderio ad ipſuꝫ inuitāte. Et hora qua cib⁹ in ſtomacho iā cōplete digeſtus eſt. Et cū ſenſerit hō ſe potētē ad ipm cōplēdū: poſt curſus etiā expeditionē hylaris fact⁹ fuit coiens ⁊ nō feſſus uł debilitatus ab eo: aliter autem effugiatur ⁊c̄.

Iā uero ſatis patet ciboꝝ ⁊ potuū electionē fieri debere ſm ꝯrietatē ad diſpōnes predictas ⁊ eaꝝ cās. uerūqꝫ diſpō epatis ad caliditatē notabilr̄ eleuata eſt ⁊ ſiccitatē remiſſam: que tñ magis accidētalr̄ remiſſa eſt q̄ eſſentialr̄. qꝫ lꝫ a gnātione credā epar huius viri eſſe calidū ⁊ ſiccū. tñ appent in eo magis ſigna caliditatis q̄ꝫ ſiccitatis aucte. qm̄ ſiccitas epatis magis remittiṫ a multa humoroſitate ſtomachi q̄ꝫ caliditas ipſi⁹. ❡ Adhuc etiā qꝫ caliditas intēſa epatis notabilr̄ debilitat digeſtiuā eius. qm̄ eis imoderata diſcraſia ledit actū ppē ꝯitatis. ⁊ ideo in epate augmētanṫ humiditates per viā idigeſtionis: que deberent in epate calido ⁊ ſicco minorari ⁊ pohiberi gñari ſinālis epatis cōplexio nō eſſet impedita. ❡ Oportet igiṫ ut eligant cibi medicinales in caliditate ⁊ ſiccitate ꝯriātes lapſibus cerebri ⁊ ſtomachi: a qbus magis ſumiṫ idicatio: qꝫ difficiliores ſunt. ⁊ qꝫ difficile eſt cibos his q̄litatib⁹ ita ꝯuenienter poſſe adminiſtrari cū iuuamēto ſuo ad epar ⁊ ſtomachū qn ipſi aliq̄liter noceāt epati calefaciēdo ipꝫ. ideo ꝯfrāgēdi ſunt adinuicem calidi cū fri. ita ut eligat epar qd̄ ſibi ꝯueniēs eſt: ⁊ attrahat ipꝫ: ⁊ ſepat a nāiter calidos ⁊ frigidos. ⁊ iter humidos ⁊ ſiccos delegādo ad lapſus frigidos calidos ⁊ ſiccos ad humidos. ꝟtus eniꝫ diſcretiua mēbroꝝ in lapſibus ꝯrijs ſepat iter medicinas cōpoſitas ꝯriaruꝫ q̄litatū delegādo eas ad mēbra ſm opportunitatē. ut patet 5° can. ſūma pma. ⁊ cap̄ p̄. ⁊ pma q̄rti. cap̄ de cura emitrite. Igiṫ poterit fortius ſepare iter cibos ꝯriaꝝ q̄litatuꝫ. patet ꝯña: qꝫ maior eſt fortitudo ꝟtutis ad cibos medicinales ⁊ ad medicinas cibales q̄ꝫ ad puras medicinas. Et cum hoc cibi medicinales ſunt parati facilius pati a virtute ⁊ eis minus reſiſtere. igiṫ ⁊c̄. ❡ Eligaṫ itaqꝫ panis ex pte puriori farine factus leuis ſalſedinis bñ fermētatus ⁊ coctus abſqꝫ uſtiōe. quo uti debet a medietate ueris uſqꝫ ad medietatem ſeptēbris. Reliquo ꝟo tempore cōuenientius eſſet uti pane opiro aliq̄liter. i. furfuraceo. Libaria ꝟo ex farina humida facta paſtilia noiata oino dimitti debent.

De carnibus aūt eligēde ſunt oēs que ad caliditatē eleuentur. uelut ſunt carnes colūboꝝ ⁊ ꝯſimiliuꝫ. ⁊ ſi tales nāliter hēri nō poſſint: ut in plurib⁹ repiunṫ: qꝫ magis opanṫ a mā q̄ꝫ a q̄litate eleuari debēt ad caliditatē accitalē cū decoctione radicū plātaꝝ ⁊ folioꝝ eoꝝ: ⁊ cū ſeminib⁹ ⁊ aromaticis: uelut ſunt radix feniculi: petroſel. ⁊ ſe. eoꝝ ⁊ macis cinamomū: ⁊ pul. eoꝝ ſimplicis uel cōpoſiti. ❡ Itaqꝫ de domeſticis q̄drupedibus eligant vituli lactātes: aut paulo maiores eis. Itē caro capreti que nāliter inclinaṫ ad remiſſam caliditatē ⁊ ſiccitatem: ⁊ pprie qn̄ fuerit etatis duoꝝ mēſium uel circa. ❡ Itē carnes iuuencū caſtratoꝝ quas videṫ excellētius laudare Auerro. 5° colliget. q̄ꝫ carnes vituli: ⁊ ppē carnes caſtratoꝝ iuenctoꝝ in regiōe ſua: q̄s excellēti ſatis laude dignificat. ❡ Carnes aūt domeſticoꝝ porcelloꝝ ouine ⁊ agnine dimittanṫ ppter excedētem humiditatē eaꝝ. ❡ Silr̄ ⁊ ei ꝯuenire pñt de ſyluestrib⁹ carnes gaçelli. Caro enim gaçelli melior eſt omni ſyluestri carne: ut 3° Almanſ. 32° cap̄. lꝫ placuerit Auic̄ collaudari magis carnes apri ſyluestris iter alias: auctoritate chriſtianoꝝ. Inqt enim. chriſtiani ꝟo dicunt: ⁊ qui eos imitanṫ q̄ melior caro ſyluestris eſt porci ſyluestris. Et probat illud rōne cū inqt. Nā cū hoc q̄ eſt leuior carnibus ſyluestrib⁹ eſt etiā fortis ⁊ plurimi nutrimēti ⁊ eſt uelocis digeſtionis ⁊ eſt melior q̄ꝫ eſſe pōt. Raſ. ꝟo in cōmendando carnes gaçelli ſic inqt. Ipſe eniꝫ inter ſyluestres carnes meliores exiſtunt ⁊ ſanguis ex eis genitus paucas hēt ſupfluitates. ❡ Carnes ꝟo cuniculoꝝ: que ppter laſciuiā ad eas a multis collaudanṫ dimitti debēt. gñant eniꝫ ſanguinē humiditate aquea ſatis abundātem. ❡ De uolatilib⁹ aūt ⁊ domeſticis collaudanṫ carnes pulloꝝ a ſua natiuitate ſaltem per tres mēſes elōgatoꝝ. Cū enim fuerint de adultis aialibus aſſumpte meliores ſunt. qm̄ per etatiuū decurſum refrāgiṫ humiditas a gñatione ꝯcta. Carnes itaqꝫ caponum ⁊ gallinaꝝ optime ſunt. Caro enim gallinaꝝ eſt oi alia carne melior. 24° ꝯtinētis. cap̄. 66 9°. ❡ Poſt iſtas aūt carnes cohugi. i. pdicum: ⁊ adurē: id eſt faſiani: ⁊ alterim. i. frācolinoꝝ. ❡ Caro aūt magnaꝝ uolucrū: ut ppē in aq̄s degētiū. ⁊ aialium hñtium collū lōguꝫ ⁊ corpora magna vituperanda ſunt: pter pauones: quoꝝ nutrimētum eſt ei laudabile ſatis: cū inclineṫ ad notabilē ſiccitatē ⁊ ad remiſſam caliditatē. ❡ Caro ꝟo paſſiboꝝ de ſyluestrib⁹ ſimplr̄ uolātib⁹ ⁊ non peditātibus ꝯueniens eſt ei ⁊ laudabilis. ❡ Caro inſuper anatis: ⁊ pprie uolātis ꝯueniēs eſt ei. q̄re 1° can. pallegato cap̄. Caro qdē anatis eſt multi nutrimēti. non tñ in bonitate ſua cū carnibus gallinaꝝ. ❡ Neqꝫ etiā credēdum eſt de domeſticis uolatilib⁹ fore meliores carnes q̄ꝫ carnes colūboꝝ: q̄re 14° ꝯtinētis pallegato cap̄. Pulli enim colūboruꝫ cū danṫ in cibo illi cuius corpus euacuatū eſt de ſanguine aut infrigidatum cum lōgo morbo ualde ꝯuenientes ſunt. ❡ Caro ꝟo anſeris ⁊ iuuēcule anatis dimittēda eſt. eo qꝫ multas reponit ſupfluitates ⁊ faſtidiū gñat. 3° Almāſ. 39° cap̄. ❡ De ſyluestrib⁹ etiā uolatilib⁹ carnes ſtarne: que ſpecie differūt a pdice: ⁊ caro coturnicis ꝯueniunt ei: eo qꝫ ſūt facte laudabiliores inter uolatilium ſyluestriū carnes. 3° Almā. cap̄. 430°. ❡ Auiuꝫ minutaꝝ carnes in dumetis nutrite: ⁊ magno labore victū ſuum uenātes bone ſunt: ut merulī: finci: cardnelli: phylomene: alaude: ficedule: caudetremule. ❡ Paſſeres ꝟo ſtornelli: hirūdīes: ⁊ pice: neqꝫ ſūt in uſu neqꝫ laudabiles. ❡ Caro ꝟo ortiginis uel q̄ſcule: quā italici quatulā noiant: etiā laudabilis eſt: ⁊ neſcio ppter quam cām a qbuſdā modernis vitupata ſit: niſi ppter multā pinguedinem eius eſſet: ſed pari rōne oēs alie carnes notabiliter pingues vituperande forent.

Quoniā aūt ppter legis reuerētiā ad cuius obſuationē nō ſolū catholici: uerūetiā oēs legis cultores intēti ſunt: non licet ſemp comedē carnes. ideo de piſcib⁹ aliqualiter dicēduꝫ eſt. ❡ Premittēdo q̄ oēs piſces magnoꝝ ⁊ antiquoꝝ corpoꝝ ⁊ viuētiū in limoſitatib⁹ aq̄rū ⁊ in aq̄s fetidis ſtātibus ⁊ corruptis plātis vitiatis dimittēdi ſunt. ❡ Sig aūt videnṫ piſces ꝯuenire eligendi ſunt: uelut torrētine: varioli: marſiones: ſterilliones: themali: carpiones: lucij: oradꝭ: capedani: rūbi: ⁊ menule. ⁊ in ſumma oiuꝫ piſcium q̄rum caro ſolida eſt ⁊ limoſitate puata ⁊ viſcoſitate multa: ꝯueniens ⁊ melior frixa q̄ꝫ elixa. abſqꝫ tñ eoꝝ piſcium inuolutione in farina ut coīter ⁊ male fit. Augetur enim viſcoſitas viſcoſitati. ppter qd̄ ⁊ laudabilr̄ ſupaſpgi debent piſces aniſo: feniculo: cimino ⁊ cinamomo uel ſimilibus. ❡ Qui ꝟo piſces ſunt uelut anguille: tinche: cephali: regine: ⁊ conſimiles dimittanṫ: ⁊ pari rōne cancri in multo uſu dimittantur: ⁊ ualde raro accipiantur.

Lactis ꝟo uſus oino fugiendus eſt. Silr̄ ⁊ caſeus recēs pinguis ⁊ mollis ualde. Et lacticinia cibaria etiā dimittātur. Lac enim pp declinationē ſuā ad frigus aliqd̄ nocet ſtaticis. qm̄ caliditas eoꝝ non ꝯuertit ipm ad ſanguinē: ſicut oportet 2° can. cap̄ de lacte. Si qua aūt lactis po q̄nqꝫ ꝯuenire poſſet: eſt illa quam recoctam uocāt.

Oua uero qꝫ facile digeſtibilia ſunt ⁊ ad equalitatē tēdētia laudari pñt ⁊ pprie qn̄ cocta ſunt ſub cineribus aut in aqua: que tñ effundaṫ ab eis. frixa ꝟo ⁊ aliter in oleo cocta: qꝫ remolliunt ſtomachuꝫ ⁊ replent caput groſſis fumoſitatibus: dimittantur.

De leguminibus ꝟo rarus ſit uſus ⁊ paucus. ❡ Ciceribus autē

rubeis q̄q̄z uti poteſtis: lꝫ enim rubeum cicer ſit inflatiuū.
eſt tn̄ ↄueniēs q2 nutrit apit ⁊ lauat: ⁊ ꝓpter cultare nocu-
mētum inflationis ab eo ꝓueniens intātū ꝓceſſit Auic° ꝙ
uoluit ipm̄ nō deberecomedi in ꝑncipio neqꝫ in fine cibi:
ſed in medio eius. ut 2° can̄. in ꝓprio caꝑ apte legit̄. ℂ Se
uero aūt. i. pānicū q2 frigidum in ꝑmo ⁊ ſiccum in ſcd̄o rō
ne frigiditatis nō videt̄ eſſe ↄueniens: q2 ipſum parū nu-
trit. ⁊ ꝓpter ſuā lenitatē ⁊ ſiccitatē. Et q2 etiā ꝓuocat urinā.
ut. 21° continētis. caꝑ. 199° conuenire pōt. ℂ Riſum aūt q2
calidum in ꝑmo ⁊ ſiccum in 2°: ut patet 21° ↄtinētis. caplo
126° utile eſt. ↄuenienter enim nutrit ⁊ exiccat ⁊ hēt aliquā
ſtipticitatē. 8° de ſimplici medicina ꝓprio caꝑ. ℂ Alia vō
legumina: ut fabe: faſeoli: lentes: cicera alba: piſa: tanꝙ dif
ficilis digeſtioni oppilatiua ⁊ uentoſa dimittantur.

De oleribus etiā ſilr̄ eligēda ſunt oia que cali
da ſunt ⁊ ſicca. ita tn̄ cōuenienter
mēſurata: ut in qbuſcūqꝫ fuerit caliditas uelut in petroſelli
no: roſmarino: origano: ſerpillo: ⁊ ſilibus: fiat cōmixtio ⁊ re
fractio cū his que ſunt frigida: ut atriplex: bleta: ſpinachia:
aut ſaltē cū remiſſe calidis ſicut cū eupatorio: mētha: ⁊ ſili-
bus. ℂ De his vō que ſibi ↄueniūt eſt ſaluia: de qua lꝫ nō
ſcripſerit Auic° 2° can̄. calida tn̄ pōt teneri ⁊ ſicca. ut patet a
Dyaſco. caꝑ de eliliſfago. lꝫ aggregator Serapio ponat eā
calidā ⁊ ſiccā in ſcd̄o. ut patet ſimplici. 149. dicit enim ꝙ eſt
calida caliditate manifeſta ⁊ parum ſtiptica. ℂ Conuenit
etiā ei feniculus ꝓpter ꝓuocationē: ⁊ q2 diuertit aquoſitatē
in ſtomacho. Nō ſit tn̄ eius uſus multus ꝓpter inflationē
quā facit. nā eſt calidus in 3° ⁊ ſiccus in ꝑmo. 8° de ſimpli
ci medicina colligendū. ℂ Petroſellinū vō ꝓpter caliditatē
ſuā ⁊ ſiccitatē ⁊ urine ꝓuocationē cōpetit. Ponit̄ enim cali
dum ⁊ ſiccū in ſtātia ſcd̄i gradus. 8° de ſimplici medicina.
ꝓpo caꝑ. lꝫ Auic° poſuerit ipſum in ꝑ gradu caliditatis ⁊
in 2° ſiccitatis: q2 tn̄ ↄueniens capiti ⁊ ſtomacho bonuꝫ eſt
uobis. lꝫ Ruffus dixerit ꝙ ipm̄ nocet ſtomacho attrahēdo
ad ipm̄ mās acutas aliqd̄e. Si tn̄ bn̄ ↄſideret̄ intellexit Ruf
fus de apio. qm̄ eſt ſpēs petroſel. aut ecōuerſo. petroſel. eni
ponit̄ in capite de apio ut pꝫ 2° can̄. caꝑ. 116°. ⁊ 8° de ſimpli
ci medicina ꝑallegato caꝑ 13° cōtinentis ſimplici. 649. ⁊ a
Serap. in aggrega. ſimplici. 244. ℂ Mentha vō in oi ciba
rio ↄueniēs eſt. Eſt enim calida ⁊ ſicca in 2° calefacit ſtoma
chū: ⁊ ↄfortat ipm̄: ⁊ digerē facit: ⁊ ſingultū remouet. 23° cō
tinentis. caꝑ. 732°. ℂ Serpillū vō eſt uobis ualde ↄueniēs.
ꝓpterea q2 calidū eſt ⁊ ſiccū in 2°. ut patet in 2° can̄. caꝑ de
nemē. lꝫ Serapio numerat ipſuꝫ iter medicinas calidas ⁊
ſiccas in 3°. Quicqd̄ tn̄ ſit utile ualde eſt ei. eo q2 prouocat
urinam ⁊ cōfert capiti ⁊ ſtomacho caliditate ⁊ ſtipticitate ⁊
aromaticitate ſuis. ℂ Dedrolibanū vō ſic a grecis noiatū
i. roſmarinū utile eſt uobis capiti ⁊ ſtomacho cōueniens: ⁊
neruis: ⁊ eſt calidū ⁊ ſiccū in 3° gradu. ut patet a Serap. ca
plo de laictalmarie. ℂ Maiorana etiā huic viro ualde uti
lis eſt. eſt enim calefaciēs ⁊ exiccās in 3°. ⁊ hēt vim attenua
tiuā ⁊ diſſolutiuā. ut 8° de ſimplici medicina in ꝓpo caꝑ col
ligit̄. apit etiā oppilationes cerebri ⁊ ↄfert dolorib° capitis
a flegmate ⁊ uētoſitate ꝓueniētib°. ut colligit̄ 2° can̄. in areo
la mēbroꝝ capitis. ℂ Baſilicon etiā ⁊ ꝓpue gariofilatuꝫ in
cibis cōmixtum cōueniēs eſt aromaticitate ſua. ⁊ q2 calidū
eſt ⁊ ſiccū in ſcd̄o ut patet a Serapione caꝑ de berēgemiſch
ℂ Plāte vō nā ⁊ actu frigide ⁊ humide: ⁊ fruct° ↄſimiles nō
ↄueniunt ei. imo ſit eoꝝ rarus ⁊ paucus uſus. uelut ſūt la-
ctuce: endiuia: ſpinachia: atriplices: creſſiones: ſenationes:
portulace. ℂ Anetū etiā ↄuenire videt̄: ⁊ ſui caliditate ⁊ ſic
citate ⁊ ꝓuocatione. Eſt enim calidū in gradu 2° lōgo. i. in
fine ei°: ⁊ ſiccū in 3° breui. i. in ꝑma māſione eius. lꝫ alia lr̄a
repiat̄ que dicit ꝙ eſt calidū in 2° lōgo: aut in 3° breui. i. in fi
ne ſcd̄i ⁊ ꝑn° tertij: ⁊ ſiccuꝫ in ſcd̄o ⁊ ꝑncipio eius. ut 6° de
ſimplici medicina ſuo caꝑ legit̄: q2 tn̄ ipſuꝫ eſt maturatiuū
humoꝝ frigidoꝝ ſedatiuū doloꝝ: ⁊ carminatiuū uentoſita
tum ut in ſuo caꝑ appet. 2° can̄. ideo ↄueniens eſt uobis.

ℂ Blete vō ſm̄ diuerſitatē eaꝝ diuerſis pticipāt q̄litatibus.
Que enim eaꝝ colore ſubcitrino colorate ſunt cū qbuſdā
maculis rubeis in folijs eaꝝ appentib° declinant ad calidi
tatem ⁊ ſiccitatem. Ille vō que ſunt ad opacitatē tendentes
ad frigiditatē ⁊ humiditatē. Cū aūt in eaꝝ aquoſitate nitro
ſitas inueniat̄: per quā lenitiue ſunt ⁊ ſolutiue: ⁊ oppilatio
nū epatis apitiue ↄuenientes ſunt: ⁊ ꝓprie qn̄ ſparguntur
cū zeis folia petroſel. feniculi: ⁊ cōſilium. ℂ Caules etiā q2
calidi ſunt ⁊ ſicci. calidi in ꝑ ⁊ ſicci in ſcd̄o utiles ſunt uobis
⁊ ꝓprie q2 maturāt ⁊ lenidt: ⁊ exiccāt ⁊ ꝓuocant. ſcd̄o can̄. in
ſuo caꝑ. lꝫ 23° ↄtinentis. caꝑ. 651°. ſcribat̄ auctoritate Gal.
⁊ Bimaſij. ꝙ ſanguis eoꝝ eſt malus ⁊ horribilis odoris.
ℂ Cerefoliū iteꝝ uobis eſt ualde utile. q2 calidū ⁊ ſiccum in
ꝑncipio ſcd̄i ſtomachale epaticū ſubtiliatiuuꝫ ⁊ apitiuum.
ℂ Borago aūt nō placet: q2 plāta multū uētoſabilis ⁊ uēto
ſitatiua. qd̄ oſidit̄ ꝓpter multitudinē eructuationū q̄s effi-
cit. ⁊ lꝫ ponat̄ tēpata: ⁊ q2 eſt ſpēs bugloſſe que tēpata eſt de
eo paꝝ ab auctorib° ſcribit̄: ⁊ plura de ea credunt̄ ꝙ rōne
⁊ auctoritate uerificari poſſint. Auic° enīꝫ de ea nihil dixit.

De radicibus aūt qbus ueſcimur oia acuta
ut allea: cepe: bulbus: ⁊ poꝝ
raphanus ⁊ ſilia dimittant̄. ⁊ ſilr̄ rape ⁊ napi. ℂ Poteſtis
aūt uti karotis ſm̄ ↄſuetum preparationis modū. Extremi
tatibus aūt plātarum poteſtis uti ut ſparagi. ℂ Cappares
vō ꝓpter nitroſitatem eoꝝ non ſunt utiles uobis niſi lōgo
tēpore macerent̄ in aqua auferente ſalſedinem.

De fructibus vō vitupabiles ſunt uobis oēs
actu ⁊ potētia frigidi ⁊ humidi
ſaltē intēſe: niſi raro ⁊ ualde pauco uſu. uelut ſunt ceraſa: p
ſica: criſomilla: granata: iuiube: mora ⁊ ↄſimilia. ℂ His vō
que declināt ad caliditatem cuꝫ ſiccitate uti poteſtis: uelut
auellane: amigdale: ficus: fiſtici: ⁊ cōſimiles. ℂ De declinā-
tibus vō ad frigiditatē cuꝫ ſiccitate ⁊ ſtipticitate uſus ſit ual
de rarus ⁊ paucus: uelut ſunt pira ⁊ poma: caſtanee ⁊ gra-
nata. ℂ Qui vō declināt ad humiditatē apitiuā: uelut ſūt
paſſule recentes. ficus conuenientes ſunt. ℂ Et q̄q̄z etiaꝫ
uti poteſtis his qui declināt ad humiditatem cum apitio-
ne notabili: uelut ſunt pepones: amigdale recentes: mora
dulcia ⁊ bene matura: ⁊ granata dulcia ⁊ muça.

De cōditis vō illa ſunt uobis utilia: que declināt
ad apitionē cū iciſione. uelut ſunt cō
pōnes oēs facte cū calidis ſinapiſmo: cinamomo. ſſ. ani-
ſo: dauco: pipe: croco: ⁊ cimino: gariof. nuce muſ. ⁊ mace cū
aceto nō ualde acuto: ⁊ agreſta: ⁊ ſuc. arāciorꝫ ⁊ ſiliuꝫ: ⁊ mel
le: ⁊ ſuc. cū oleo oliuaꝝ laudabili. Butyꝝ aūt nō placet pro
pter nimiā uētoſitatē: ⁊ q2 nauſeat ſtōchū cū vnctuoſitate.

Vinū vō qd̄ in uſu ſuo hēre debet ſit colore albuꝫ ſub-
ſtātia tenue ⁊ dyaphanū ſatis ad fumoſuꝫ eleua
tū remiſſe dulcedis ⁊ ſuauis aromaticitatis. ℂ Et ſi loco vi
ni uteremini aq̄ mellis facta cum. xv. lib. aque ⁊ lib. j. mel-
lis uſqꝫ ad cōſumptionē tertie ptis bn̄ diſpumādo ipſaꝫ vi-
no eſſet cōuenientiſſima ei ſaltē a medietate mēſis ſeptēbris
uſqꝫ ad finē februarij. ℂ Si vō ꝓpter cōſuetudinē aut ali
am cām deſideraret limphare vinum. tunc eligat̄ aq̄ ex fon
te celo libero in cuius aqua nō inueniat̄ multitudo rana-
ruꝫ uel ſanguiſugaꝝ uel teſtudinum neqꝫ etiā in ea ſit mul-
titudo herbaꝝ fendaꝝ: ⁊ ſit eius aq̄ ſubſtantia ſubtilis dya-
phana ⁊ a fecibus expurgata: ⁊ ab oi horribili fetore denu
data. Hec de menſura reꝝ non naturalium dicta ſufficiāt.

ℂ De cura dictarum diſpōnum per medicinalia. Caꝑ. ri.

SI diligēter qs ↄſideraret cōplicationē diuerſarū
diſpōnum que repiunt̄ in iſto viro: regimē cu-
ratiuum earum opoteret ſubtiliter ⁊ accurate
diſtingui in plures intentiones. ℂ Quarū ꝑma
eſt euacuatio minoratiua materieꝝ in ipſo peccā
tium. ℂ 2° eſt diuerſio materieꝝ ad vias oppoſitas illis ad
q̄s effluunt mā̄e. ℂ 3° vō eſt regiminis per res nō nāles cō-
ueniēs adminiſtratio. ℂ 4° eſt abſtētiuꝫ materierum di-

geſtio.❡5° vo eſt earuʒ cōpleta euacuatio.❡6° eſt mēbro
rum mādātium rectificatio.❡Septima vo eſt partium re
cipientium confortatio.❡Octaua vo ⁊ ultima eſt cōpleta
materierum conſumptio uel exiccatio.

Uerum qꝛ ſuppono hax intētionum ꝑncipales ⁊
vniuerſaliores iā eſſe expeditas per clariſſi
mos doctores qui ſubtili multū ⁊ claro ingenio ⁊ accura-
te ꝑtractauerūt ipſaʒ. Jdeo hic decreui ſoluʒ.xxv.remedia
tāgere.q̄rum aliq̄ appropꝛiata epati. nōnulla vo ſtomacho.
alia capiti.altera vo defedationi faciei:⁊ reliq̄ erunt nocu-
mēto anhelitus ſubuenientia.❡Primū itaqʒ hoꝝ inſtrorū
eſt ut oī anno in ꝑncipio mēſis februarij purget̄ ſm̄ iſtum
modū. Accipiat eniʒ vno mane hoc eluariū gr̄a minorati-
onis materieꝝ per nonē horas poſt aſſumptā cenā cū cya-
tho medio aque eupatorij.cuius deſcriptio eſt hec. ℞.elua
rij de pſilio deſcriptione Meſue.ʒ.iij.eluarij de ſucco roſa-
ruʒ.ʒ.ij.miſce.❡Sūpto aūt ſyrupo per dies.vj.aut.viij.ſe
quēti nona die aut ſeptima purget̄ cū iſtis pil. ℞.pillarū
de iera maiori:pillaꝝ cochiaꝝ.an̄.℈.i.pill.de fumoterre.ʒ.ſ
forment̄ pil.viij.cum ſyrupo acetoſo cōpoſito:⁊ dormiat
poſt eas per horā vnā.⁊ cum trāſierint hore.v.accipiat cya-
thū plenum aq̄ ordei calefacte:⁊ ſexta ſequēti hora prādeat
❡Deſcriptio autē ſyru.eſt hec.℞.ſy.cōpoſiti acetoſi:ſy.de
abſinthio ⁊ eupatorio.an̄.ʒ.ſ.aque abſinth̄ ipaque ireos.
an̄.ʒ.i.ſ.aque cicoree.ʒ.i.miſce.❡2m ꝑncipale inſtrm̄ eſt ut
oī ꝑn° autūni a.x.dieb° ꝑncipij ſeptēbris icipiat purgari
per hūc modū. ℞.pil.de reubarbaro.℈.ij.pil.aurearū.℈.j
pil.cochiaꝝ.℈.ſ.forment̄ pille.viij.cū ſucco roſaꝝ:⁊ accipi
antur obſuādo poſt eas ea que dicta ſunt poſt purgationē
ueris.❡Die vo imediate ſequēti icipiat aſſumē hoc dige-
ſtiuū:qd̄ ↄtinuet.viij.diebus. ℞.ſyru. dyarodon.ʒ.ſ.ſy.de
eupatorio:mellis roſati colati.an̄.ʒ.vj.aque cicoree:fumiter
re.an̄.ʒ.j.aque feniculi.ʒ.i.ſ.miſce.❡Poſt ſy.aūt purget̄
cum iſtis pil.q̄s accipiat nona ſequēti die cū ↄditionib° in
purgatione ueris iā deſcriptis. Pillule aūt ſunt iſte. ℞.pill.
aurearum.pil.de iera cōpoſita uel maiori.an̄.℈.ij.reformē
tur pil.viij.cum ſuc.roſaꝝ ⁊ exhibeant̄ ut dictū eſt.❡3m vo
ꝑncipale iſtrm̄ eſt ut ſi uēter eſſet ſtipticus tp̄e quo aſſumit
digeſtiua ꝑdicta uere ⁊ autūno:accipiat oī die aut ſalteʒ
alterna die vnā pil.de aloe ⁊ agarico.an̄.ʒ.j.ſ.⁊ infundant̄
in.ʒ.ij.ſucci endiuie cū maſtice ⁊ ȥinȥibere.an̄.℈.ſ.⁊ formē
tur pil.de oī.ʒ.vj.de hac maſſa poſtq̄ ab ea exiccat° fuerit
ſucc°a ſole.❡4m ꝑncipale iſtrm̄ eſt:ut poſtq̄ fuerit purgat°
tūc icipiat aſſumē oī mane ꝑ ſpatiū.xvi.dieꝝ.ʒ.iij.hui° elua
rij:Cuius intētio eſt ↄſumē mām flegmaticā in ſtomacho
inuētā:⁊ ꝓhibere gn̄ationē ipſi°. ℞.ſpērum aromatici roſa
ti ſm̄ Gabrielē.ſpērum eluarij de ligno aloes deſcriptione
Auic° 5° can̄.ſumma ꝑma.an̄.ʒ.ſ.trociſcoꝝ dyarodon.ʒ.ij.
mellis roſati colati.ʒ.iiij.coquat̄ lēto igne mel uſqʒ ad bo-
nā viſcoſitatē.poſtea icorporent̄ cū eo ſpēs poſt eius aſſum
tionē tardet cib° horis.iiij.❡5m vo inſtrm̄ ꝑncipale eſt ut
ſemp per horā an̄ cenā ⁊ prādiū vir iſte accipiat rotulā vnā
hui° cōfectionis.poſt cui° aſſumptionē nō bibat:aut ſaltem
bibat cyathū mediuʒ aque decoctionis ȥuc. Eſt aūt deſcri
ptio ↄfectionis huius. ℞.ſpēruʒ aromatici roſati.ʒ.j.ſpērū
dyarodon.ʒ.ſ.ſe.acetoſe:ſe.endiuie ſylueſtris.an̄.℈.j.ȥuc.al.
ʒ.iiij.fiat ↄfectio in rotulis uelut alia.❡6m ꝑncipale iſtrm̄
eſt:ut poſtq̄ fuerit uſus ꝑdictis inſtris per.xv.dies aſſumē
dis:que hn̄t ꝑncipalr̄ operationem efficere ad epar ⁊ ſtoma-
chū.tunc per.xv.ſequētes dies incipiat accipe hec q̄tuor in
ſtrā que ſequunt̄:in q̄bus intētio ꝑncipalis eſt ad mūdifi-
cationē pectoris ⁊ organoꝝ anhelit°.lʒ ipſa cōferāt ſtoma-
cho ⁊ epati.ſed nō ita cōuenienter.❡Quoꝝ ꝑmuʒ eſt hoc
℞.aque ſublimationis enule: aque praſſij.an̄.ʒ.j.ſ.aque
ſarſarelle.ʒ.j.miſce:⁊ cū.ʒ.ſ.ȥuc.accipiat̄ hoc totum cali-
duʒ actu ⁊ tardet̄ poſt ipſum horis 4or.❡7m vo ꝑncipale
inſtrm̄ eſt ut oī alterna die poſt cenā per duas horas acci-
piat hunc potum. ℞.aque decoctionis paſſularuʒ nigraꝝ
ʒ.j.ſ.eluarij dyairis.ʒ.j.oximellis ſqllitici.ʒ.ij.miſce.❡8m
inſtrm̄ ꝑncipale eſt ut oī mane q̄tuor vicib° ab ortu ſolis uſ-
qʒ ad prādiū:⁊ trib° vicib° ab hora decianona uſqʒ ad horā
cene excluſiue teneat in os.ʒ.j.loch de brionia deſcripto a
Meſ.in antidotario diſtictione 5° deſcriptione 8°.❡9m
inſtrm̄ ꝑncipale eſt:ut his dieb° ſemp in oī cibario ſuo po-
nat croci pulueriȥati quātitatē vni° grani ordei.❡Xm ꝑn-
cipale inſtrm̄ eſt ut ab hora aſſumptionis prandij uſqʒ ad
ſextā horā poſt illud oī die an̄ cenā q̄tuor uel.v.vicib° deglu
tiat mōdicū hui° eluarij ad quātitatē medietatis auellane.
℞.ſpēruʒ dyacalamēti.ʒ.j.ſ.radicuʒ enule:ligritie:vngule
caballine.an̄.ʒ.ſ.ireos.℈.j.violaꝝ paſſaꝝ.an̄.℈.iiij.oximel-
lis cōpoſiti.ſy.cōpoſiti acetoſi.an̄.ʒ.j.ſ.coquant̄ inſimul ſy
rupi uſqʒ ad aliquātā viſcoſitatē:poſtea incorporent̄ cum
eo ſpēs ⁊ fiat eluariū. Et debet aſſumi eluariū hoc per totā
vnā ſeptimanā poſt.xv.dies ſcdo loco immediate dictos.⁊
quātum accipit de hoc eluario oī die an̄ cenā tātūdem acci-
piat in mane ab hora ſurrectionis ſue uſqʒ ad prandium.
❡Cū aūt curationi ſue intētus fuerit ſpatio XL° dieꝝ per
reuolutionē regiminis ſtomachi ⁊ epatis ad regimē epatis
mūdificatiuū:ut ꝑdictū eſt ſatis rōnabile eſt pect° ⁊ ſtoma-
chū ↄuenienter ꝓcurata ⁊ rectificata fuiſſe. Et ideo iā videt̄
inſtare tēpus ꝓuidendi capiti cuʒ plurib° inſtris:q̄rum ꝑ-
mum ⁊ vndecimū ꝑncipale eſt:ut vir iſte faciat ſibi fieri flo
botomiā cephalice in curuatura cubiti in domeſtica pte ⁊
ſupiori ⁊ extrahant̄ ab ea ſanguinis.ʒ.iij.uſqʒ ad q̄nque.
❡12m vo ꝑncipale inſtrm̄ eſt ut poſt flobotomiā illā ſequē
ti mane in medijs tertijs fiat ſibi hoc gargariſma. ℞.oxi-
mel.ſqllitici.ʒ.ij.ſe.urtice:piretri:cubebaꝝ:ſtaphiſagrie.an̄.
ʒ.j.croci.℈.ſ.ireos.℈.j.ptce.ij.miſceant̄ oīa ſimul ⁊ fiat ele-
ctuariū.de iſto itaqʒ eluario accipiat̄.ʒ.j.aque decoc.radicū
blete.ʒ.iiij.miſceant̄ ſimul oīa ⁊ actu bn̄ calidis ex eis acci-
piat̄ octaua pe:⁊ teneat̄ in os aliquāto tp̄e.poſt illud auteʒ
gargariȥet̄ ex eo.⁊ ita octo vicib° faciat oī mane.❡13m vo
ꝑncipale inſtrm̄ eſt:ut poſtq̄ gargariȥauerit per.v.dies uel
vj.tūc faciat ſibi apponi duas uētoſas cū ſcarificatione in-
ter alias humeroꝝ: ⁊ accipiant̄ per eas ſanguinis.ʒ.ij.uel
iij.⁊c̄.❡14m vo inſtrm̄ eſt:ut poſt uētoſas illas oī mane ma
ſticet de radice piretri ⁊ ȥinȥi.an̄.quātitatē duoꝝ granorū
frumēti:⁊ cōpleta maſticatione cibū ſuuʒ tardet̄ vna hora.
❡15m vo inſtrm̄ eſt:ut poſtq̄ maſticauerit dieb° ſex uel.viij
tūc oī ſero per vnā ſeptimanā faciat ſibi hoc caputpurgiuʒ
℞.oximellis.ʒ.j.aque maiorane.ʒ.ſ.ſucci radicuʒ bliṫs.ʒ.
vj.miſceant̄ oīa ſimul ⁊ calefiant actu:impleat itaqʒ os ſu
um aq̄:deinde de hac mixtione in manu retēta trahiciat le
uiter per narem dextrā ſemel:⁊ altera vice per narem ſini-
ſtrā per interpolationem temporis aliquātā:ita q̄ per quā-
libet narem trahiciat trib° vicib°.❡16m inſtrm̄ eſt:ut poſt-
q̄ hec ꝑfecerit remoueat ſe ab operatione oī ſaltem per ſepti-
manā:uerūtn̄ ſi uenter eius remaneret ſtipticus:accipiat oī
die uel alterna die vnā de iſtis pillis:de q̄bus etiā cōſulo q̄
accipiat oī tp̄e ſue medicationis uel poſt ipſam ſaltem acci-
piēdo ex eis vnā parum an̄ cenā.❡Sunt aūt pille iſte. ℞.
aloes epatici.ʒ.ij.reubarbari electi.ʒ.vj.agari.ʒ.iij.turbit
electi.ʒ.j.ſ.maſticis.℈.j.ȥinȥiberis ſpice nardi cimini ligni
aloes.an̄.ǵ.vj.ſucci maiorane ſucci endiuie ⁊ abſinthij.an̄.
ʒ.ij.oīa per ſe ꝓnus pulueriȥata infundant̄ in ꝑdictos ſuc
cos diligenter cōmiſcendo ⁊ exponantur radijs ſolis uſqʒ
ad ſucci cōſumptionem: deinde iterum ſupaddat̄ ſuccus
⁊ iteruʒ exiccet̄:⁊ ita fiat trib° vicib°. de hac ergo mā fiant
pillule de omni.ʒ.vj.uel.vij.de q̄bus vna accipiatur ut ſu-
pꝛa bis uel ter in ſeptimana.❡17m vo ꝑncipale inſtrm̄ eſt:
ut poſtq̄ qeuerit ab operatione:ut ꝑus dictum eſt:ſi reman-
ſerit appitio acritis notabilis in facie ⁊ catarriȥātis mate-
riei deſcenſus: ꝓcuret quantum pōt ꝓuocare ſibi emoroi-
das cum fricatione eaꝝ cum recentibus folijs fici: aut fo-
lijs boraginis:aut ↄſolide maioris uel cum fricatione ex
felle tauri:aut panno biſſelli ualde aſpero:⁊ ꝑmittāt ſanguis

nem exire niſi immoderata fuerit euacuatio. Si aũt ſuper-
flueret emorroſagia: tunc emplaſtret̃ anus cũ hac mixtiõe.
℞. albumina triuz ouoꝝ farine uolatilis molẽdini. ℥. ſ. dra
gaganti gũmi arabici ſanguinis dra. boli armeni thuris myr
re. añ. ʒ. j. ↄquaſſent̃ ⁊ emplaſtret̃ cũ anus: ut predictum eſt.
¶ Decimũoctauũ ṽo inſtrũm eſt: ut ſi per p̃dicta inſtra non
poſſint apiri emorroides: ut ſepe ↄtingit: tũc fiat ueſicatori-
um in domeſtica pte carnoſitatis tybiaꝝ in medio capꝝ cuꝫ
hoc. ℞. pedis recẽtis coruini. ℥. ij. fermẽti antiq. ℥. j. terant̃
ultimate inſimul cũ. ℥. j. aceti ſqllitici ⁊ applicent̃ ptĩ: uerũ
ab hoc inſtrõ fieri põt excuſatio per emorroidaꝝ aptionẽꝫ.
¶ Decimũnonũ ṽo inſtrũm eſt: ut poſtq̃ hec oĩa pfecerit per
tres mẽſes diſtãter a purgatione ordinaria ueris ⁊ autũni:
tũc intẽdẽdo ad p̃ncipale accĩo qḋ eſt defedatio faciei faci
at ſibi fieri flobotomiam de uena de numero duaꝝ maiorũ
que repiunt̃ in tẽporib⁹ que utplurimũ eſt ſupior: ⁊ extra-
hant̃ per eã ſanguinis ab. ℥. ij. uſqꝫ ad. iij. que quãtũ pãno
faciei ↄferat flobotomia. lege 4° p̃mi. 20° cap̃. fiat aũt hora
electa: quã lege ibidẽ. ⁊ eſt in mane iã expulſis ſupfluitatib⁹
colibus ⁊ digeſtione p̃ma cõuenienter celebrata. ¶ Uigeſi-
mũ ṽo inſtrũm eſt: ut poſt p̃dictã imediate flobotomiã cũ ſe-
ro liniat totã faciẽ eius cũ litergiro ſpumificato uel albifi
cato molliori facto cũ ſucco folioꝝ ſerpẽtarie. Sequenti ṽo
mane abluat faciẽ ſuã cũ aqua īfuſionis furfuris que fuerit
p̃cedẽti ſero facta per totã noctem. ¶ Uigeſimũprimuꝫ in-
ſtrũm eſt: ut poſtq̃ hec oĩa cõſecutus fuerit per ſpatiũ. xxv.
dieꝝ. tunc fiat eidẽ altera flobotomia de uena tẽpoꝝ aduer
ſe ptis cuꝫ ↄditionibus de quãtitate ſanguinis mĩõ ad ho-
rã p̃dicta flobotomia declaratis. ¶ Uigeſimũſcõm inſtrũm
⁊ p̃pe faciei elegãtiſſimũ eſt: ut poſt flobotomiã iſtã ſequẽti
ſero liniat faciẽ ſuã cũ hoc linimẽto ad hãc diſpõnẽ mihi ſe
pe expto qḋ teneat ſup faciẽ ſuã per totã noctẽ. Sequẽti ṽo
mane abluat ipſam faciẽ cum aq̃ ſublimationis radicũ ci-
claminis. Eius aũt linimẽti deſcriptio eſt hec. ℞. ſeminum
recẽtiũ maluauiſci. ℥. j. ſ. terant̃ ſimul ultima ↄtritione: de-
inde ſupaddant̃ eis gũmi oliuaꝝ diſſoluti cũ modico ace
ti acris. ʒ. vj. ſtoracis liqde. ʒ. iij. olei de frumẽto facto ſuper
incude ſm doctrinã ſapiẽtũ. ℥. j. pulueris exiccatoꝝ corticũ
medianoꝝ ulmi. ʒ. x. terant̃ ergo oĩa inſimul ultimata ↄtri
tione ⁊ fiat faciei linimẽtũ: ut dictũ eſt. ¶ Uigeſimũtertiuꝫ
inſtrũm ad eãdẽ intẽtionem faciei eſt: ut poſtq̃ inſteterit linĩ
mẽto imediate ſcripto per. x. dies: tũc oĩ die ſaltẽ quinque vi-
cib⁹ mãdefaciat ⁊ lenificatione fricet faciẽ ſuã cũ ſucco radi
cũ ciclaminis: eſt enim magne potẽtie ad illud auctoritate
Serap. ſimplici. ⁊ 43° auctoritate Galeni. curat enĩ alopi-
tias ipetigines ⁊ lẽtigines ⁊ egritudines alias ſĩles iſtis. Et
de eo iteꝝ dixit auctoritate Dyaſco. q̃ ſi coquat̃ ſuccus eius
uſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ mellis euacuat liuores qui ſũt in cor-
pore ⁊ mũdificat faciẽ ⁊ aufert bothor. ¶ Penultimũ ṽo
inſtrũm eſt deſcriptio hui⁹ electuarij: qḋ ↄfert aſmati mundi
ficãdo pect⁹: ⁊ abſtergẽdo etiã mũs a trachea arteria a pa-
lato. ⁊ ↄfert etiã ad ↄſumẽdũ ſupfluitates in cerebro conten-
tas. ℞. extremitatũ hyſopi praſſij: radicũ enule. añ. ℥. ſ. ire
os. ʒ. j. capilloꝝ uene. ℥. j. aniſi cinamomi ligritie raſe ⁊ mi-
nutim inciſe. añ. ʒ. vj. tritũ pipum. añ ℈. j. paſſulaꝝ nigraꝝ fi
cuum piguium añ. ℥. ij. coquant̃ ſĩl oĩa in libris octo aque
uſqꝫ ad ↄſumptionẽ duaꝝ ptiũ. deinde p̃dictis ſupaddat̃
mellis. ℥. vj. çuccari albi. ℥. iij. ⁊ oĩa coquant̃ cũ p̃dicta de-
coctione colata ⁊ expiſſa uſqꝫ ad ↄuenientem coagulationeꝫ.
Tunc ergo p̃dictis addant̃ ſucci ligritie: ſeminis apij: feni
cu. añ. ʒ. iij. ſeminis urtice infuſi in aq̃ decoctionis ligritie
per diem nãlem. ʒ. ij. cordumeni. ʒ. j. pipis nigri ⁊ albi. añ. ʒ
ij. incorporent̃ oĩa ſimul ⁊ fiat electuariũ. Cum ergo inſtat
paroxiſmus aſmatis ſemper de eo ⁊ ſepe deglutiat uſqꝫ ad
quãtitatem grani ciceris. Et de eo iteꝝ ſine deglutitione cũ
eãdẽ ſepe teneat in os in forma loch. apit enĩ oppilatiões
colatorij: ⁊ cãnales pulmonis ⁊ alleuiat anhelit⁹ difficulta-
tẽ. ¶ Ultimũ ṽo inſtrũm ad nocumẽtũ faciei p̃prijſſimũ ex

cuius frequẽti linitione cũ leuiſſima fricatione faciei mun
dificat̃ facies: ⁊ reddit̃ decora a maculis ⁊ pãno ⁊ ſilibus
defedationibus mundificata eſt hoc. ℞. radicũ ſerpẽ. ℥. ij.
incorporent̃ cuꝫ aq̃ roſaꝝ odorẽ muſci hñte: ⁊ fiãt ex eis pil
lule ſicut auellane: ⁊ exponant̃ ſoli uſqꝫ ad exiccationẽ ea-
rum. Poſtea iteꝝ terant̃: ⁊ ex eis ſupaddat̃ quarta pe ceru
ſe. ſ. ʒ. ſ. deinde incorporent̃ cũ aq̃ ro. ſicut p̃us: ⁊ exiccent̃
ſub radiis ſolis. Poſt tertiã aũt exiccationẽ pulueriçatis ip
ſis addat̃ pulueris oſſis ſepie piſcis. ʒ. j. ſ. Et iteꝝ cũ aq̃ ro.
icorporent̃ ⁊ ad ſolẽ exiccent̃. cũ ergo opus fuerit diſſolue
ex iſtis troci. ℥. ſ. cũ altera. ℥. ſ. aque ſublimationis radicuꝫ
ciclaminis: ⁊ liniat̃ ex eis in ſero ⁊ mane ⁊ meridie facies.
Efficiet ergo operationẽ p̃dictã iuuãte ſũmi ſaluatoris beni-
gnitate ⁊ complacentia cui ſint laudes infinite. Itaqꝫ hec
ſunt inſtrumenta magis electa ⁊ utiliora que mihi in hac
diſpoſitione occurrerunt.

Conſilium. 74. De catarro.

EX bis que mihi per ſcripturaꝫ allata fuerũt videt̃
q̃ catarrus iſtius viri eſt p̃im per colli-
gãtiam inferioꝝ mẽbroꝝ ad caput: ⁊ ma-
xime ſtomachi ut patet ex debilitate di-
geſtiue ⁊ tarditate ipſius ⁊ ex alijs ſignis
que p̃pter breuitatẽ dimittuntur. Et eſt
etiã catarrus iſte per eſſentiã p̃ueniens
a mala cõplexione frigida ⁊ humida mãli cerebri: qrũ egri-
tudo catarralis ualde difficulter inueniri põt fieri per col
ligãtiã mẽbroꝝ inferioꝝ ad caput: quin etiã diſpoſitio illa
eſſentialiter in capite inueniat̃: imo non ſolum in fieri in-
uenit̃ ⁊ dependens: imo ut in pluribus habituatur ⁊ fixa
fit ⁊ maxime quando extenditur per dies.

In hac igit̃ diſpoſitione quinque vident̃ mihi ↄſiderãda reſpicientia diſpoſitionẽ ſtõchi: imo etiã
ſpatis ⁊ totidem etiam reſpicientia caput ipſiuꝫ. ¶ Primũ
qdẽ eſt q̃ per plures dies per duas horas ante ortũ ſolis ac
cipiat hũc potũ hñi calidũ ⁊ poſt ipm tardet̃ cib⁹ ſaltẽ horis
iiij. ℞. aque abſinthij aque betonice ⁊ meliſſe añ. ℥. j. ſ. çuc
cari al. ʒ. j. miſce: ⁊ det̃ ut p̃us dictum eſt. ¶ Scõm ṽo reme
diũ ad hoc eſt: ut ſemp in fine ſex dierũ accipiat vnam pillu
lã alefanginã parum ante cenã: ⁊ ſecũda vice accipiat ipſaꝫ
per duas horas poſt cenã ⁊ ſint pillľe iſte. ʒ. j. cõponẽdo in ſe
ptem pillas. ¶ Tertiũ ṽo remedium ad hoc eſt: ut iſte vir
portet ſup ſtomacho ſuo ſemp vnũ ſacculũ quãtitatis vni⁹
ſpãle ⁊ duoꝝ digitoꝝ per oẽm q̃dratura: in quo ſacculo ſint
ↄſute iſte ſpẽs. ℞. mẽthe abſinthij origani pulegij ſticados
betonice calamẽti aſſari. añ. M. j. macis. M. ij. roſaꝝ. M.
iiij. maſticis gallie muſc. añ. M. j. ſ. pulueriçent̃ oĩa per ſe
⁊ fiat ſacculus. ¶ Quartuꝫ ṽo ſpãle: ut utat̃ hac ↄfectione
accipiẽdo ſemp ex ea an cibũ vnã rotulã. ℞. ſpẽruꝫ aroma
tici roſati ſm Gabrielẽ. ʒ. j. ſ. ſpẽrum dyarodon. ʒ. ſ. çucca-
ri al. ℥. v. cum aq̃ cicoree fiat confectio ſolida in rotulis. ʒ.
ij. ¶ Quintum ſpãle eſt. q̃ ſemp poſt cibum accipiat fru-
ſtum vnum huius alterius ↄfectionis. ℞. ↄſerue citonioꝝ
℥. iij. maſticis coriãdri preparati. añ. ʒ. ſ. incorporent̃ ſimul
cum modico ſyrupi de mentha in rotulis. ʒ. ſ.

Remedia ṽo caput reſpiciẽtia magis utilia mihi vident̃ iſta que etiã cõicant intẽtionem
ad ſtomachũ ⁊ alia mẽbra. Et p̃mũ qdẽ eſt: ut ſemp añ oẽꝫ
cibũ ſaltẽ per vnã horã fiat eidẽ fricatio a genu uſqꝫ ad pe
des adeo ut rubeſcãt mẽbra: deinde fricatio etiã fiat a naci
bus uſqꝫ ad genua: ⁊ poſtremo a ſpatulis uſqꝫ ad nates in
ferius trahẽdo ſemp. ¶ Scõm ṽo inſtrũm eſt: ut ſaltem q̃ter
in ſeptimana apponãtur uẽtoſe ſine ſcarificatione per vnã
horã ante cenã: vnã apponẽdo ſup nate dextra. aliã ſuper
ſpatula ſiniſtra. tertiã ṽo ſup nate ſiniſtra. ⁊ ultimã ſup ſpa
tula dextra. ⁊ ita fiat reuolutio ab vna ad reliquã. ¶ Ter-
tium remedium eſt: ut utat̃ ſemper odorifero iſto ligato in

ſindone. ℞. ligni aloes. ʒ.ij. roſaꝝ floꝝ nenufaris. añ. ℈.iiij. maiorā. ſicce ʒ.v. macis. ʒ.ß. puluerizent̄ & fiat ut dictū eſt. ❡ Quartum inſtrm̄ eſt ut oī ſero qñ uadit ad lectum pulueriçet caput eius per mediū capitis a fine frōtis uſqz ad ſumnitatē capitis cum puluere iſto. ℞. gariof. macis calamētu pulegii. añ. ʒ.j. maſticis ro. añ. ℈.ij. fiat puluis ſubtilis oium de per ſe: deinde cōmiſceantur. ❡ Ultimum vō ſpāle eſt hoc ꝙ ſaltem bis in ſeptimana in aurora accipiat. ʒ.j. optime tyriace Andromachi antique cum. ʒ.j.ß. aque maiorane & tardet poſt ipſam cibus ad minus per horas. v. De euacuationibus vō vniuerſalibus hic nullā facio mētionem: quoniā nō dubito oēs iſtas ſuis tēporibus fuiſſe ſapientiſſime factas. & hec ad laudem dei. Amen.

Conſilium. 75.

De ſex malis diſpoſitionib⁹. videlicet. ❡ De catarro a capite defluēte ad ptes inferiores & maxime ad pectus. ❡ De difficultate anhelitus periodica & moleſta. ❡ De nocumento in appetitiua & digeſtiua ſtomachi. ❡ De oppilatiōe renū ❡ De doloribus iuncturarum in pedibus & genib⁹. ❡ De immoderato fluxu emotroidaꝝ. ❡ Diuiditur aūt conſilium in capitula tria.

❡ De enumeratione diſpoſitionum predictarum & de cauſis & ſignis earum. Cap. I.

Spectabilis & generoſus vir dñs Joānes gradanico uarijs laborat accitibus ipſum nimium moleſtātibus. ❡ Quoꝝ pmus eſt catarrus a capite defluens ſm magnam ptem eius ad pectus: lz ſm aliquam pticulā etiam deriuet̄ ad fauces & nō raro aliq̄ eius pticula declinat ad riçam. notabilis etiā huius materie pticula declinat ad palatuz que nō eſt quātitate maior ꝙ ſit materia que deriuat ad pectus ❡ Scōm vō accīs pncipale eſt difficultas anhelitus multum acriter ipſum piodice infeſtās. ❡ Tertium vō eſt nocumētum in appetitiua ſtomachi contingens lz maius exiſtat in digeſtiua ꝙ in appetitiua. ❡ Quartū vō accidens eſt renum diſpoſitio que frequēter eſt oppilatio magis q̄z egritudo altera. ❡ Quintum vō eſt iuncturaꝝ dolor eidē in pedibus & q̄nqz in genibus adueniens. ❡ Sextū vō & ultimum accīs eſt immoderatus emotroidaꝝ fluxus qui inter alia accitia magis eſt uerēdus & ſuſpicādus.

Et horum quidē oium accitium due videnſ fuiſſe pductiue cauſe pncipales. Et pma quidem eſt mala cōplexio frigida & humida cerebri in eodē a generatione ɔcta que etiā nō paruz incremētum habuit ab exceſſu in ſex rebus nō nālibus non cōueniēter ei applicatis. ❡ Primā aūt diſpoſitionem ex ſuis ſignis declarari ſatis videt̄ facile. ❡ Et ꝓ qdem qꝛ ptes capitis eius tactu frigide pcipiunt̄. ❡ Scdo per ipſaꝝ mollitiem. ❡ Tertio per capilloꝝ lenitatem & uelocitatē canitiei. ❡ Quarto per colorē predictaꝝ ptium qui ſubalbidus eſt aut uerſus citrinitatem inclinatus ualde remiſſa. que ɔtingit ꝓpter mixtionem uaporis cholerici cum mā flegmatica: & etiā ꝓpter ſpeciem corruptionis ſanguis a mala cōplexione frigida & humida factā. ❡ Quintū ſignum eſt uenaꝝ gracilitas & occulta appentia. ❡ Sextū ſignuz eſt uelocitas paſſionis ab infrigidātibus cauſis. ❡ Septimū ſignum eſt lōgitudo ſomni & eius pfunditas per ſe a tali diſpōne pueniēs: niſi fieret ꝓpter paſſiones aie triſtātes aut ꝓpter accitia corporis ueluti dolor & ſimilia. ❡ Octauū ſignum eſt multitudo effuſionis materierum flegmaticarum: per ſputū: per palatum: aures & oculos. ❡ Nonuz ſignū eſt ex pte virtutū moraliū ueluti tēperies in paſſionibus ad irā & furiā inducētib⁹: qm̄ hec oia remittunt̄ ꝓpter augmētum & humiditatis & frigiditatis in cerebro: ſicut eadē intēdunt̄ ꝓpter cās aduerſas & alia ꝙ plura ſigna huic ꝓpoſito adduci poſſent: tñ hec intelligenti ſufficiāt ſatis. ❡ Hec iteꝝ mala cōplexio ab exteriori cā nō paꝝ recepit augmētuz. cū enim hoiem cōtingat diuerſas mundi plagas circuire: & maxime trāſfretādo neceſſe eſt ipſum diuerſis qualitatibus aeris applicari. ❡ Ciboꝝ etiā diuerſitatē magnā ei accidē: nō ſolum ex pte complexionis eaꝝ: ſed ex pte quātitatis aucte uel diminute: & ex pte pꝛeparationis eoꝝ idebite ex pte hore: ex pte ordinis: eſt enim difficile multū hoi quātumcunqz cōmoditatē regiminis hñti ex pte pollitici uſus applicari cibos in qualitate: quātitate: hora: ordine: ꝑparatione ſibi ɔuenientes. Quare amplius ualde difficile videt̄ hoi trāſfretāti: aut uarias urbes pagrāti tale regimē applicare. Aliud aūt regimē neceſſarium eſſet hoi q̄eto q̄z exercitato. Aliud iracundo q̄z māſueto. Aliud vō calefacto vigilāu q̄z infrigidato ul̄ dormiēti regimē ualde diuerſum eſſe debet. ꝓpter qđ ualde difficillimum eſt hec oia diſcrete moderari ꝓpter repugnātiaz occupationis humane vite per diuerſa miniſteria. Quare regimē ſanitatis per ſex res nō nāles ɔueniēti libra mēſuratum nō eſt poſſibile applicari hoi: niſi qui fuerit liber magna prudentia curioſitate & obedientia ad medicinale regimē cuſtodiendum tā ɔſeruatiuum q̄z preſeruatiuum uel aliaꝝ diſcraſiarum remotiuum. ❡ Itaqz cum hic vir lōga circuitione mūduz pagrauerit nō dubito ꝙ tā in cibo & potu q̄z in aere exercitio & q̄ete ſomno & vigilia euacuatione & repletione & accitibus aie multum fecerit exceſſum q fuerunt cauſa augendi potius exceſſum in diſcraſia cerebri frigida & humida q̄z corrigēdi ipſum. Quare iā due uerificate ſunt huius lapſus cauſe pꝛemiſſe. ❡ Hec itaqz mala cōplexio cerebri frigida & humida nō ſolum eidē videt̄ appropriata: ſed in ſumma vniuerſa ipſius cōplexio reſultans ex coalteratione pncipalium membroꝝ & alioꝝ videt̄ eſſe frigida & humida: lz pncipaliter frigiditatis exceſſus in cerebro & ſtomacho eius repītetur magis q̄z in alijs membris ꝓpter qđ non eſt mirabile ſi in utroqz eorum congregatur multa flegmatica materia tam generatione prima q̄z generatione equiuoca dicta flegmatica.

Et ex hoc fundamento ualde facile deduci pōt cā accitium oium pnarratoꝝ preter q̄z ultimi qđ eſt emotroidalis fluxus: lz & ipm ab illa mala cōplexione frigida & humida ꝓuenire potuerit: eo qꝛ humiditas exceſſiua debilitas ɔtentiuaꝝ uenaꝝ & oium membroꝝ: etiā qꝛ exceſſus frigiditatis ɔcurrit ad illud: qm̄ ois immoderata diſcraſia aufert opationem cuiuſcunqz virtutis. ❡ Ego tñ exiſtimo aliā cām immoderati fluxus emotroidalis. Cū enim vir iſte habuerit a generatione epar ſuū notabilis caliditatis in eo fuit per aduſtionē in tēpore ɔſiſtētie generata multa mā melācholica: que in eius ſplene ɔgregata cauſa fuit emotroidalis fluxus cum nō habuerit cām ſui regiminis alterā q̄z nāe opus. Sunt enīz emotroides uene qñque in extremitate inteſtini recti a nā ordinate ad recipiendum & euacuandum ſanguinē melācholicuz qui in humano corpore abūdat: & in hoc officio uene tales in viro vicarie ſunt uenis mēſtrualibus in muliere: ut colligendum eſt 17° tertij. & 21° eiuſdem. ❡ Q̄ ꝓ etiā hic fluxus emotroidalis a predicta mala complexione frigida & humida augeri potuerit planum eſt intelligenti. ❡ Et adhuc iteꝝ ꝙ talis fluxus eſt remiſſiua male cōplexiōis frigide & humide ſit augmentatiua cauſa. appet 14° tertij. caꝑ de cauſis aſcitis. ois enim immoderata euacuatio pducit ad extinctionem innati caloris & maxime euacuatio ſanguinis. lege ibi. ❡ Amplius iteꝝ cum predicta diſpoſitio totius corporis multas mās augmētari faciat flegmaticas. & ꝓpue circa epar & renes abūdantes: nō eſt mirabile ſi mala diſpoſitio & hui⁹ materiei multiplicatio ſit cā doloris in iūcturis eiuſdem. arthetici enim dolores plurimum ꝓueniunt a ſupfluitatib⁹ digeſtionis tertie nō bene celebrate: ut colligēdum eſt 22° tertij caꝑ de cauſis doloꝝ iuncturarū. ❡ Etiā ex predictis apparet ꝙ he mēbroꝝ diſpoſitiones reciproce ſe inuicē iuuāt in pducēdo accitia predicta & in augmētādo ea: debilitas enīz innati caloris que necio ꝓuenit ab imoderata euacua

tione emorroidali eſt cā:ut in capite ſtomacho epate ꝛ renib⁹ huiꝰ viri gñent māe frigide ꝛ humide per idigeſtionē. Et mala cōplexio totiꝰ fere corporis frigida ꝛ humida eſt cā ꝙ multiplicent ſlegmatice māe que reddunt ſanguinem aq̄ſum ꝛ ualde fluxibilē: ꝛ reddāt uenaꝝ orificia lapſa ꝛ nō conſtātia nec apta conuenienter detinere ſanguinem qñ ꝛ quātum oporteret:ꝗre ad illā ſuccedit debilitas etiam alijs mēbris colcata:ꝗre circularis eſt effectus a ſua cauſa depēdentis. ꝛ ecōuerſo in diuerſitate dependentie effectus a ſua cauſa. vnus enim effectus reſpectu vnius cauſe eſt cauſa alterius effectus in genere cauſandi:ut patet.

¶ De cura huꝝ diſpōnū p regimē ſex reꝝ nō nālium. Cap.ii.

Propter hec itaqꝫ neceſſe eſt virū hūc magna ſollicitudine curā hr̄e diſpōnis ſue que tot accitiū pductiua eſt. Itaqꝫ lꝫ in hac re ſmo ſatis plixus necius eſſet:ego tñ ſupflua reſecabo meliora pōcta cōmemorās ad que attēdē debet. Et ꝑ qdeꝫ circa reꝝ nō nāliuꝫ adminiſtrationē ſuccincte pcurrā. Deinde vo medicinaliū inſtrōꝝ ꝛ intētionū que ſibi neciie ſunt ordinem ptractabo ſm cōgruitatem. ¶ Itaqꝫ locus ꝛ habitatio viri iſtius notabilr̄ ſit calidus:magis tñ ſiccus ad corrigēdū exceſſuꝫ humiditatis in eo inuēte. ꝓpter qḋ hītatio urbis Venetiaꝝ ꝛ aliaꝝ mari fluuijs ꝛ ſtagnis ꝓpinquarū ciuitatū olo eſt ſibi diſcōueniēs. ¶ Euitet itaqꝫ cameras hñtes introitū aeris nebuloſi uētoſi ꝛ aq̄ſi: ꝛ aſſueſcat in cameris ſuis accēdē grādē ignē ꝛ aerē camē ſepe ſuffumigare cū ſtorace calamita colofonia thure ſandaraca myrra ligno alo. ꝛ ſilib⁹. ¶ Et aſſueſcat caput eiꝰ tenē bñ coopꝫuꝫ ꝛ ꝓpe birretis bñ calidis ꝛ pellib⁹ agninis uel doſſib⁹ varioꝝ aut alijs bñ calidis. ꝛ ſilr̄ pectꝰ eius ꝛ ſtomachū pānis ꝛ pellib⁹ bñ munitū obſeruare debet: ꝛ ſi ſup ſtomacho ſuo ꝛ pectore ꝛ uētre toto portaret fruſtum magnum duplicati uel q̄druplicati pāni de grana ſibi ualde utilimum eſſet.

In cibis vo eius abſtineat ab oib⁹ ſequētib⁹:ultra quos in oibus hēt licētiam. ¶ Itaqꝫ abſtineat ab oib⁹ frigidis ꝛ humidis cibarijs:ſicut ſpinachia: bleta:portulaca:cucurbita:lactuca:endiuia ꝛ ſilibus. ¶ Et caueat etiā a viſcoſis:uelut eſt multitudo piſciū elixoꝝ: uelut ſunt tinche:anguille: ꝛ etiā paſtiles cibi ei diſconuenientes ſunt. ¶ 3° etiā abſtineat ab oi acuto cibario:ſicut ſalſedine multa:a nucib⁹:cepis:alleo:porro:raphano: ſinapiſmo: eruca ꝛ ſilibus. ¶ 4° effugiat uētoſa cibaria oia capiti: pectori: ꝛ ſtomacho inimica:ut ſunt lacticinij cibi: legumina oia: ꝛ melitis cibaria: ꝛ fructus frigidi: ꝛ recentes: ꝛ crudi. ¶ 5° vo abſtineat a potu aque ſimplicis uel cū vino cōmixte. Et ſi nō poſſet aliud facere ꝓpter ꝯſuetudinē qñ cū vino ſuo cōmiſceret aquā:eligat aquā melis a ꝑncipio menſis octobris per totū mēſem februarij: que ſit facta ex lib.xl° aque ciſterne ꝛ lib. vna melis. ita ꝙ per coctionē cadat q̄rta ps trib⁹ remanētibus. A ꝑncipio vo mēſis maij uſqꝫ ad finem ſeptēbris utat aqua cocta cū ꝫuccaro miſcēdo tertiā aut quartā ptem aquaꝝ predictarū cum vino ꝛ non plus. ¶ Vinum aūt eius melius eſt albū:clarū:odoriferū: ꝛ bene potens: ꝛ nullo modo ꝯturbatū mediocris dulcedinis:aut remiſſe magis ꝙ intēſe. acre vo ꝛ pōticū vinū eſt ei diſcōueniens. ¶ Carnes vo laudabiles ei ſunt carnes pulloꝝ: vituloꝝ:caſtrati:capreti:agni:anatum:capreoloꝝ:lepoꝝ:ſyluestris porci ꝛ oiuꝫ ſylueſtriū auium ꝑterꝙ̄ in aqs inuētaruꝫ. Salſe vo carnes ꝛ in mortariolis ꝯtrite ꝛ cōſeruate in pauco uſu accipiant ab eo:lꝫ paꝝ ex eis aſſumere nō ſit ei ualde nociuū. ¶ Fructus vo cōuenientes ei ſunt ſicut auellane ceraſa:muſcata pira:melon ꝑſica: ſicus recentes: ꝛ vue etiā qñqꝫ ſibi cōueniunt. Fructus vo ſicci cōueniūt ei:uelut amigdale fiſtici:auella. pinee. ficus vo ꝓpter nimiā aptionem: qnā hñt nō ſunt ſibi ualde laudabiles. ꝛ meliores ſunt ei poſt cibū ꝙ ante cibū. Paſſule etiā ꝫibibum ꝛ conſimiles vue ſunt ſibi bone. ¶ De ſaporibus vo ꝯueniunt ei limoneꝫ:arācij:vinū granatoꝝ: ꝛ agreſta nō multi ſalis. Acetuꝫ vo ſit in pauco uſu apud ipſum: ꝛ ſit mediocris acredinis: nullo modo acutuꝫ. ¶ Spēs vo cōuenientes ſunt:cinamomum:garioſi.macis:nux muſ. ꝛ crocus. Piper vo ꝛ ꝫinꝫiber ꝛ galāga ꝛ alie ſpēs acute ſint pauci uſus apud ipſum ꝛ in pua quātitate accipiant. ¶ Exercitiū vo nullo mō ꝯueniens eſt ei tā ꝓpter agitationē quā facit in humorib⁹ ꝛ ſpiritib⁹ per quā māe diſcurrunt ad egrotātia mēbra: ꝙ etiam ꝓpterea qꝛ diſponit uenas emorroidales ad aptionē ꝛ ſanguinē ꝛ fluxibilitatē. Exercitium tñ nauigādi minus malū eſt ei ꝙ eqtandi uel peditādi. ¶ In mēſura vo ciboꝝ caueat ab exceſſu uehemētis ieiunij:eo qꝛ māas multas in eo inuētas diſponit ad putredinē. ¶ Effugiat aūt cibi ꝛ potus aſſumere quātitatem multā que pducat ad grauedinē ꝛ fluctuationē in ſtomacho deceptas. ¶ Mēſura vo dormitiōis cōuenientis ei pōt eſſe lōgitudo. viij. horaꝝ aut ſaltem. vij. ꝛ in dormitione ſua ſummope caueat dormire ſup ſpinas ꝛ capite decliui uel curuato. In dormiendo itaqꝫ caput eius teneat eleuatuꝫ ꝛ decubitū faciat ſuper dextro latere pꝛius: deinde ſuper ſiniſtro. ¶ In accitibus aūt aie euitet oia que uehemētem ꝛ multū motum ponere poſſunt in ſpiritibus ꝛ humoribus:ut furor iracundia ꝛ alia accidentia per que ſuffocatus detineat ſpiritus ꝛ inatus calor:imo melius eſt: contemplationi ꝛ meditationi letitie ꝛ bone ſpei ſe occupare magis ꝙ aduerſis inſiſtere. Hec de rebus non naturalibus ſufficere videntur.

¶ De regimine dictarū diſpoſitionum per inſtrumenta medicinalia. Et pꝛimo ad catarrum. Cap.iii.

Et ꝑmo qdē catarro cui ꝓuidēdū mihi videtur tpe quo ꝓdicte moleſtat qnque remedijs oino neceſſarijs. Et ꝑmuꝫ qdē hoꝝ eſt:ut ſtatim a diuerſionib⁹ incipiat per euacuationē māe a capite diſtrahētib⁹. ¶ Et ꝑmum qdē diuerſiuum eſt:ut vir iſte imediate añ cenā accipiat puluerē iſtū cum. ʒ. cyatho aque decoctionis radicū aſſari calefacte ꝛ ꝫuccarate. ℞. hermodactyloꝝ turbit electi.añ. ʒ.i. ꝑtes.ij. dyagridij. g. ʒ. ſalis gēme. g. j. ꝫuccari duplum pōderis oiuꝫ. ¶ Ego enim in caſu iſto uereor exhibere pillas aloeticas cuiuſcunqꝫ deſcriptionis exiſtāt:eo qꝛ maius qḋ in hītū in eo eſt uehemētia fluxus emorroidalis. Cum igit̄ aloes apiat orificia uenarum:ideo uerēduꝫ eſt de eo. ¶ Silr̄ etiā timeo ego cliſteris adminiſtrationē ꝓpter emorroidas:frequēter enim ex fricatiōe cū cāna cliſteris magnificat̄ fluxus: ꝛ dolor emorroidaꝝ ꝛ ꝑparatio ſit ad ulcera loci illius. ¶ Et ſi predictꝰ puluis nō cōueniēter euacuare videret̄:tunc loco illius exbibeat̄ alter puluis iſte. ℞. folliculoꝝ ſene polipodij carthami. ʒ. j. thimi epithimi.añ. ʒ. ij. aniſi dauci ſeminis feni. ſpice nardi tartari.añ. gra. vj. dyagridij. g. iij. fiat oium per ſe puluis:deinde cōmiſceant̄. Et ex hoc quidē puluere cum ʒ. j. uel. ij. aque maiorane accipiat̄ ante cibum:ut iam dictum eſt. ¶ 2ᵐ vo ꝑncipale euacuando diuerſiuum eſt hoc ℞. aga. electi. ʒ. j. polipodij turbit carthami.añ. ʒ. ij. dyagridij gra. 5. reformēt̄ pillule de omni. ʒ. vij. ꝛ exbibeant̄. iij. poſt cenā per. ij. horas. ¶ 3ᵐ vo inſtrm̄ diuerſiuum catarri eſt gargariſma hoc. ℞. aſſari ſticados folij maiorane poli po.añ. ʒ. j. ameos ſtaphiſagrie coſti.añ. ʒ. 5. coquantur omnia in lib. j. aque uſque ad conſumptionem medietatis: ꝛ deinde colentur ꝛ exprimantur ꝛ huius colature accipiantur. ʒ. iiij. oximellis ſquillitici. ʒ. j. ꝛ totuꝫ calidum mixtum pluribꝰ vicibꝰ per. ij. horas añ prādiū ꝛ añ cenā gargariꝫetur. ¶ 4ᵐ vo iſtrm̄ eſt odoriferuꝫ hoc. ℞. nigelle torrefacte laudani.añ. ʒ. j. 5. ſticados betonice aſſari origani folii.añ. ʒ. j. ſtoracis calamite ligni aloes macis.añ. ʒ. ij. roſarū. ʒ. j. 5. pluerięꝫent̄ oia per ſe ꝛ ligent̄ in ſindone retorta ꝛ ſepe odorent̄. ¶ 5ᵐ vo iſtrm̄ māeꝝ catarriꝫātiū abſciſſiuuꝫ ꝛ ꝯſumptiuum eſt hoc. ℞. ſtoracis calamite laudani.añ. ʒ. 5. ſticados arabici. pulegij origani floꝝ roſme.añ. ʒ. j. 5. ligni aloes. ʒ. ij ſandara. gaꝝ.añ. ʒ. iiij. fiat puluis de quo oi ſero ſupaſpgatur pra capitis uſqꝫ ad ſūmitatē p latitudinē 4ᵒʳ digitoꝝ.

¶ Ad aſma ſiue difficultatem anhelitus.

Secūdū vo accñs ꝑncipale eſt nocumētū anhelitꝰ
qđ ꝓuenit ex defluxu materierū a capite
ad pectus: ⁊ ꝓpter uētoſitates in hypocūdrijs genitas ex i-
digeſtione ꝓueniēte a debilitate caloris innati. ¶ Et huic
qdē nocumēto obuiādū eſt cū hoc loch de quo ſepe teneat
in os ſuū per os ↄducēdo ita ꝙ ſēſiꝰ deſcēdat abſqꝫ maſti-
catione uel deglutione. Et eſt qdē remedium ualde efficax.
Cuius deſcriptio. ℞.mucillagīs ſebeſtē.ʒ.iij.penidiaꝝ.ʒ.ij.
ireos ariſtologie lōge: floꝝ hyſopi: radicū enule: ſemis mal
ue altee.añ.ʒ.j.ligritie.ʒ.ij.ſ.aniſi.ʒ.j.ſ.capilloꝝ uene.ʒ.iij.
fenugreci.ʒ.j.granoꝝ ſiſami.ʒ.j.ſ.pipis albi ⁊ nigri.añ.ʒ.ſ.
coquanť hec oīa in lib.aque.ij.uſqꝫ ad ↄſumptionē duaꝝ
ptium: deinde predicte decoctioni addať çuccari ſcđe co-
ctionis lib.ſ.⁊ coquanť ſimul uſqꝫ ad ↄuenientem glutino
ſitatem.poſtea incorporenť in mortario ſimul cū penidijs
⁊ mucillagine ſebeſten ⁊ in fine apponatur croci.ʒ.ſ.⁊ fiat
loch.cuius uſus ſit ut ſupra. ¶ 2m vo inſtrm ad anhelitus
difficultatē appropriatū eſt hoc. ℞. camomille.ʒ.ij. hyſopi
origani.añ.ʒ.j.cimini.ʒ.iij.feniculi.aniſi.añ.ʒ.j.ameos.ʒ.ſ.
pulueriçenť oīa: ⁊ fiať ex eis ſacculus magnus qui ↄueniē-
ter calefiat ſup tabula de lariſio ligno bene calefacta ⁊ ap-
plicet pectori ⁊ hypocundrijs. ¶ 3m inſtrm ad hāc intētio
nē eſt ꝙ tpe quo moleſtať difficultate anhelitus ſepe in ma
ne accipiat cyathū.j.huius decoctionis que mirabili iuua-
mēto ↄfert. ℞.radicum vngule caballine.M.j.radicū enu
le.M.ij.ligritie raſe.M.j.ptes.ij.incidanť minutim ⁊ co-
quanť in lib.ij.aque uſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis: dein
de colenť ⁊ exprimanť: ⁊ huius decoctionis accipiať quan
titas preſcripta cum.ʒ.j.çuccari.⁊.℈.ſ.croci: ⁊ accipiať to-
tum calidum: ⁊ tardeť poſt ipſum cibus horis quatuor.

¶ Ad nocumētum digeſtiue ⁊ appetitiue ſtomachi.

Tertiū vo accñs ꝑncipale eſt cōplicatū ex nocumen-
to digeſtiue ⁊ appetitiue ſtomachi. ⁊ utrunqꝫ
qdē hoꝝ ꝓcedit ex fluxu materierū ad ſtomachū: ⁊ a debili-
tate eius per colligantiā eius ad caput. ꝓuenit etiā ꝓpter de
bilitatē que ↄſequitur euacuationē immoderatā iā predictaꝫ.
Et huic qdē acciñti lꝫ ſuprascripta ↄferāt inſtrā: ⁊ maxime
pilule ſuprascripte utreqꝫ euacuādo māriam que eſt huiꝰ
materiei effectiua cā.tria tñ ſpālia remedia videnť mihi cō
ſcribēda. ¶ Quoꝝ ꝑmū eſt potus iſte quē ſepe ſaltem alter
nis diebus in aurora accipiat calidū ſm hūc modum. ℞.
aque mēthe ⁊ abſinthij añ.ʒ.ſ.electuarij dyacalamēti.ʒ.j.ſ.
miſce totum ⁊ accipiať. ¶ 2m vo ſpāle remedium eſt uſus
huius ↄfectionis. ℞.fiſticoꝝ mundatoꝝ a teſta ſua.ʒ.iiij.ci
namomi electi.ʒ.j.ameos macis: galāge: pipis longi.añ.℈.ſ.
pulueris aniſi.ʒ.j.ſ.īfundanť grana fiſticoꝝ in vinū malua
ticū calidū per duos dies nālea.deīde ultimata ↄtritione te
ranť: ⁊ coquanť in libra vna çuccari ⁊ lib.iij. aque roſate
muſcate.poſtremo añe incorporenť cū eis ſpēs: ⁊ fiāt fruſta
ſicut pineata: ⁊ cooperianť folijs auri.de hac itaqꝫ ↄfectio-
ne ſemꝑ añ cibuꝫ ⁊ poſt cibum accipiať fruſtū vnū uſqꝫ ad
ij. Et qñ intēdit ad ſtomachū cum hac ↄfectione dimittat
alias. ¶ 3m inſtrm huic diſpoſitioni ꝓprium eſt deſcriptio
huius ſacculi tāte amplitudinis ut cooperiat ſtomachum: ⁊
utraqꝫ hypocūdria. ℞.maiorana.origani menthe: abſinthij:
folij floꝝ roſmarini: ſcolopēdrie.añ.M.iij. roſaꝝ: ſquinan
ti: ſābuci ſce.añ.M.ij.macis.ʒ.j.pulueriçenť oīa per ſe ⁊ ſu
antur in ſacculo cū textura ↄueniēti. Et calefiat ſacculus ⁊
ſuffumigeť cum ſtorace calamite: ⁊ mane ante cibum per
duas uel tres horas: ⁊ ante cenam per horā vnam fomēte
tur ex eo ſtomachus: deinde ſuper ſtomacho ponať pānus
de grana: de quo ſupra in regimine per aerem dictum eſt.

¶ Ad oppilationem renum.

Quartū vo ſpāle accñs fuit diſpō renuꝫ que eſt ma
la cōplexio eoꝝ calida ꝓueniēs magis ꝓ-
pter ebullitionē materierū in eiſdē que ↄſequiť ꝓhibitam
trāſpirationē eoꝝ ab oppilationibꝰ in eo factis ex delapſu
materierū flegmaticaꝝ ad eos.vñ ualde facile nocumētuꝫ
ab eiſdē: ⁊ mā per colligātiā uene chilis effundiť ad iūctu-
ras. ¶ Et hec eſt cā principalis doloꝝ iūcturaꝝ ꝑiodice in
eodē euenientiuꝫ: lꝫ huius doloꝝ coadiuuatiua cā ⁊ ualde
potēs poſſit eſſe exceſſus in coitu ꝓcedētibꝰ tēporibus ⁊ in
ꝑutaꝝ factus. ¶ Et huic qdē acciñti ꝓuidēt oīa ſuprascri-
pta remedia ⁊ ꝓprie ↄfectio de fiſticis deſcripta ſupius.fiſti
cis enim ineſt tāta vtus apiendi: ꝙ etiā harenas lapillos
⁊ trūbos ex renibus expellāt.18o tertij.caꝑ de cura lapidis
renū. ¶ Huic etiā diſpōni nobile remediū eſt hoc ⁊ īfallibi
le. ℞.aque ſublimationis milij ſolis ſcolopēdrie ⁊ apij.añ.
ʒ.j.ſ.aque tamariſci.ʒ.j.miſce ⁊ totū calidū cuꝫ.ʒ.j.çuccari
in potu accipiať in aurora.iiij. uel.v.vicibꝰ. Et ſi timereť
adminiſtratio aque apij ꝓpter dolorē capitis: tūc loco ipſiꝰ
apponať aq̄ petroſelli.nō eſt tñ uerū ꝙ aq̄ apij ledat caput
ſicut herba illius: qñ uelocitas trāſitus uel penetrationis
eſt cā: ut nō poſſit capiti nocere ſicut herba. ¶ 3m vo reme-
dium expeditū ⁊ utile eſt ꝙ in aurora accipianť.ʒ.v. aque
ſublimationis capilloꝝ ue.lꝫ enim capilľ.ue.ſit medicina
tēperata a ꝗ̄plurībus poſita: eſt tñ eius aptio in 3o gradu
poſita 5o colliget.caꝑ de medicinis apitiuis. ¶ 4m vo in-
ſtrm huic intētioni ſeruiēs eſt linimētum hoc. ℞.pulueris
lapidis iudaici.ʒ.j.ſ.lapidis ſpōgie.ʒ.j.rubee tinctoꝝ ſpice
nardi orobi.añ.ʒ.j.ſ.olei oliuarū antiqui.ʒ.iiij.teranť oīa
ſubtiliſſime cum predicto oleo: deinde bulliāt cum eo uſqꝫ
ad cōſumptionem medietatis. Et ſiqs ł uius olei caliditā-
teꝫ timeret addanť deſcriptioni predicte floꝝ nenufaris.ʒ.
ij.⁊ mane ⁊ ſero fiat ex eo linimentum a furcula ſpatularū
inferius uſqꝫ ad caudam.

¶ Ad dolorem iuncturarum.

Quintū vo ꝑncipale accñs fuit iūcturarū dolor.cuī
quidē nocumento iā aſſignate ſunt cāe. Et
eidē ꝓuidēdū eſt cū iſtis tribꝰ remedijs: lꝫ oīa que ſtomacho
pectori ⁊ renibꝰ ſunt aſſignata remedia huic ↄferāt. ¶ Do-
rū itaqꝫ inſtrm ꝑmum eſt hoc. ℞.olei onfancini.ʒ.iij.ſan-
da.ʒ.ſ.croci roſaꝝ añ.ʒ.ſ.cāphō.ſubtiliſſime trite.℈.ij.la-
ctis uaccini.℈.iij.ſucč memite.ʒ.ij.teranť oīa inſimul ultima
ta ↄtritione ⁊ ex eo tepido linianť iuncture oēs dolentes ⁊
infundať etiā in ꝑdictū linimētū pānus: ex quo tepido iū-
cture linianť. ¶ 2m vo inſtrm doloribꝰ iuncturarū cōferēs
ad alleuiādū dolores: imo etiā qñ moleſtiſſimi ſunt eſt hoc
℞.farine ordei lib.ſ.amili.ʒ.ij. roſaꝝ.ʒ.iiij.maſticis.ʒ.j.ſ.
ſandarace.ʒ.ij.bulliāt oīa in lib.j.vini albi planēſis uſqꝫ ad
ↄſumptionē ipſiꝰ: deīde ultimata ↄtritione teranť in mor-
tario cū vitellis.ij.ouoꝝ.⁊ hoc totū tepidū applicet dolēti-
bus iūcturis. ¶ 3m vo remedium ſpāle eſt decoctio hec de
qua ꝑſepe calida abluanť iūcture dolētes ⁊ diligēter exicce
tur. ℞.gallaꝝ cupreſſi lib.ſ.ſcorie ferri ſub incudibꝰ inuen
te lib.ſ.roſaꝝ cupellaꝝ glādiū.añ.ʒ.j.fenugreci.ʒ.iiij.bulli-
ant oīa ſimul in aq̄ extinctionis ferri uel calibis quātitate
lib.xl.o.uſqꝫ ad ↄſumptionē tertie ptis.de hac igiť decoctio
ne embrocenť iuncture dolētes ⁊ teneanť in ea infuſe ſm
placitum ⁊ eſt efficax remedium.

¶ Ad immoderatum fluxum emorroidarum.

Apparuit ſupius in ꝑ caꝑ ꝙ ultimum accñs quo
moleſtať hic generoſus vir eſt imode-
ratꝰ emorroidalis fluxus q ſatis uerēdus eſt a ꝗ̄cūqꝫ cā cō-
tingat ipm fieri ſiue a debilitate vtutis retētiue: aut digeſti-
ue ꝓpter nimiā reſolutionē vtuti vitali ↄtingētē ꝓpter reſo
lutionē ſpūs ⁊ ſanguinis euacuationē: ⁊ hoc qdē accñs ue-
rēdū eſt: qz minať huic viro hydropē futurā ꝓpter debilita
tē epatis ad eādē euacuationē ↄſitem: neqꝫ tñ laudo huius
viri fluxus ſubitā retētionē: imo ſi ↄtingeret euacuationeꝫ
fieri per hūc fluxum ſemel aut bis in anno nō ſupfluēte ſpe
ro ꝙ hec euacuatio eidē eſſet laudabilis ⁊ nullo mō cohibē
da. ¶ Cū itaqꝫ ↄtigerit ꝓpter aliquā cāruꝫ hūc fluxū totali-
ter ↄſtringi: tūc ꝓuocari debet ſignis tñ ꝑcedētibus demon
ſtratiuis neceſſitatis euacuationis illiꝰ: que ſigna plurima

ſunt: de q̄rũ numero. ℂ Primũ eſt grauitas totius corporis ⁊ mēbroꝝ oīum. ℂ Scōm vō eſt laſſitudo uel īpotentia ad ꝓgreſſiuos motus. ℂ Tertiũ eſt grauitas uel pōdus in loco īteri. ℂ Quartũ vō eſt extēſiuus dolor: eueniēs poſtq̄ȝ homo a leſione ſurgit: ita ꝙ appet in coxis ⁊ in natib⁹ dolor ⁊ pigritia magna in motu corporis. ℂ Quintũ vō ſignuȝ eſt pruritus ⁊ feruor in circumferētia īteri ⁊ ꝯcauitate inteſtini. ℂ Sextũ vō eſt grauitas per ſpinā pcepta ꝓpter repletionē uene chilis deſcēdentis. ℂ Septimũ vō eſt grauitas ſub hypocōdrio dextro aſcēdens qñq̄ȝ uſq̄ȝ ad furculā ſpatulaꝝ. ℂ Octauũ eſt anhelit⁹ difficultas ꝓueniēs ex cōpreſſione dyafragmatis a mā replente facta. ℂ Nonũ vō eſt vertiginoſa aut ſcotomica diſpō ſuccedēs: ita ꝙ hoī appet aerē exterius reuolui circulariter: ⁊ añ oculos eius in aere pcipitur muſcaꝝ uel culicum uolatus falſus ⁊ nō exiſtens.

Quādo igiť hec oīa ſigna aut ipſoꝝ plura appuerit tūc facile ꝯcludi pōt ꝙ emorroidaliũ uenarũ retētio facta eſt maior q̄̃ oportea. Itaq̄ȝ ad aptionē pcedēduȝ eſt diuerſis ingenijs. ℂ Quoꝝ pmũ eſt uētoſa abſq̄ȝ ſcarificatione domeſticis ptib⁹ cruriũ ⁊ coxarum facta ⁊c̄. ℂ Scōm vō eſt eaꝝ ſcarificatio ſi uētoſe nō ꝯtulerīt abſq̄ȝ ipſa. ℂ Tertiũ vō eſt fricatio p̄dictaruȝ ptiũ cū aſpero pāno facta añ cibū ⁊ potum per horā vnā. ℂ Quartũ eſt rubificatio p̄dictaꝝ ptiuȝ facta cū calamēto uel apio ſylueſtri ptib⁹ p̄dictis appoſitis calidis poſt eaꝝ ꝯtritionē. ℂ Quintuȝ eſt orificij ani fricatio cū felle tauri uel alio quocunq̄ȝ. ℂ Sextũ vō eſt eaꝝ cōfricatio cuȝ folijs ficus ſiccis uel humidis: uel cum folijs ꝯſolide maioris. ℂ Septimũ eſt eaꝝ punctio cum ſetis porcinis. ℂ Octauum vō eſt applicatio uētoſaꝝ ſup extremitatē inteſtini. ℂ Nonuȝ vō eſt orificioꝝ emorroidalium uenaꝝ aptio cū floboromo. ℂ Igiť p̄dictarum uenaꝝ aptione facta pmittať exire ſanguis a q̄̃tuor uſq̄ȝ ad octo dies: uſq̄ȝ quo ad illius exitū magna nō conſequatur debilitas: aut impotentia motus corporis.

Si autem ꝯtingeret ꝙ huic euacuationi ſuccederet magna debilitas: ⁊ per plures dies pſeueraret fluxus ſanguis: tūc ſtatiȝ reſtrictioni huius euacuationis pūidendū eſt cum īfraſcriptis īgenijs. ℂ Quoꝝ pmum eſt: ut ligenť manus ſup cauillis cū corrigijs bñ ſtringentib⁹. ℂ Scōm vō eſt ut uētoſa magna apponať pluries in die ſine ſcariſicatione ſub hypocōdrio dextro ubi eſt locus epatis. ℂ Tertiuȝ vō eſt ut hic vir ſedeat in hac decoctione tepida bis uľ q̄̃ter in die. ℞. dragagāti. ʒ. ſ. gūmi arabici. ʒ. ij. glutinis piſciū. ʒ. iij. ſcorie ferri p̄parate uel frixe in aceto lib. ſ. ſumach. granoꝝ mirti: corticū granatoꝝ: cupullaꝝ glādium añ. M. iiij. ꝯtidanť oīa: ⁊ bulliant in libris. v. aque uſq̄ȝ ad cōſumptionē tertie ptis: ⁊ fiat ex eo ut dictuȝ eſt. ℂ Quartū vō remediū eſt: ut ſup īteri ⁊ circunſtātib⁹ ptib⁹ ſiľ per ſemiſſem vnā applíceť hoc emplaſtrū calefactū ℞. mumie ematitis: ſan. draconis: boli armeni: acatie. añ. ℥. iij. gypſi pulueriſati. ʒ. j. ſ. ꝯquaſſenť oīa diligēter cum albumine oui: ⁊ īfundanť in p̄dictis faldelle ſtuppe pus infuſe in acetū nigruȝ ⁊ lene exp̄ſſe: ⁊ cuȝ bona adherētia applicenť pubus. ℂ Si aūt per hec ingenia nō reſtringereť fluxus emorroidalis: tūc oī mane in aurora patiēs accipiat. ʒ. iij. electuarij de thure. ʒ. ij. aque decoctionis ſeminis plātaginis calefacte: ⁊ quere eľuarium illud q⁹ Almanſ. in cap̄ de fluxu uētris. ℂ Si aūt adhuc fluxus ille nō reſtringereť: tūc oī mane in aurora patiēs accipiat. vj. uel. viij. de īfraſcriptis pillis: de qbus etiā ſoleo ſemp añ cenā ⁊ prādiū per horā exhibē. iij. uel. iiij. Et eſt eaꝝ deſcriptio. ℞. oſſium dactyloꝝ cōbuſtoꝝ. ʒ. j. coralloꝝ alboꝝ ⁊ ru. ſandarace: thuris gūmoſi: hypoquſtidos acatie: granorum mirti. añ. ʒ. ij. karabe: ematitis. añ. ʒ. j. ſ. ſemis porri torrefacti: naſtur. torrefacti. añ. ℈. iiij. bdellij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. v. teranť oīa per ſe. deīde ſimul incorporenť in mortario cum piſtello ſepius calefacto: ⁊ fiāt pille de oī. ʒ. vij. q̄ruȝ uſus exiſtat ut iā ſcriptum eſt: ⁊ ſunt nō fallētes me in caſu iſto: qui qñq̄ȝ pduxit hoīeȝ ad pulſum uermicularē: a quo tñ diuina gr̄a releuati fuerunt plurimi: ſicut ſpero hunc generoſum virum etiam liberari debere: qđ ſua miſericordia cōcedere dignetur altiſſimus ad laudem eius ſempiternam. Amen.

Conſilium. 76. De catarro.

PRo altero vō ſuo del p̄dicti ordinis fratre Joāne de comis ꝓuidēdū eſt remedijs habētib⁹ ītētiones mūdificādi caput ⁊ pect⁹ ⁊ ſtomachū a flegmate vitreo ⁊ mucillaginoſo catarriſāte ⁊ per viā idigōnis genito in p̄dictis mēbris: ꝓpter qđ oportet ꝓuidē ſibi: ut caput pect⁹ ⁊ ſtomachū pānis bñ coopertis cuſtodiat: ⁊ ab uſu lactis ciboꝝ paſtuliū a multitudine piſciū ab uſu blete ſpinachie lactuce ⁊ aque frigide potu oīno ſibi caueat: ⁊ utať remedijs trib⁹ ſm hunc moduȝ. ℂ Accipiat oī q̄̃rto ſero paꝝ añ cibuȝ uel añ collationē nocturnā qñ adeſt ieiunij tp̄s vnā de iſtis pillis. alterā vō pillulā accipiat per horas. ij. poſt cenā. ℞. aloes ablutí. ʒ. ij. ſ. arabanite collo qn. agarici turbit hermodactyľ. añ. ℈. vj. dyagridij. ℈. v. ſinȝ. gariof. macis ligni aloes. añ. ℈. iij. cū iera ſimplici formenť pille ex oī. ʒ. vij. de qb⁹ fiat ut dcm̄ ē. ℂ 2m remediū eſt: ut die intermedia inter vnā ⁊ alterā pillam qñ uadit ad lectū cuȝ. ſ. cyatho vini al. calefacti ſubtilis ⁊ dulcis accipiat hui⁹ eľuarij. ʒ. j. ſ. ℞. eľua. dyacalamēti. ʒ. ſ. eľuarij dyairis. ʒ. j. amboꝝ deſcriptione Nicolai in antidotario incorporenť ſimul cuȝ modico ſyrupo de hyſopo. ℂ 3m vō iſtrm eſt puluis iſte de quo vir iſte oī tertio ſero qñ uadit ad lectuȝ ſup pra capitis ſui per directū ſagittale cōmiſſure in latitudine 4or digitoꝝ apponat q̄̃titatē. vj. ℈. or. ſpargēdo ipſm inter capillos. Cui⁹ deſcriptio. ℞. folij granoꝝ padiſ ligni aloes ſtoracis calamite. añ. ʒ. ſ. coralloꝝ ru. ℈. j. macis. ʒ. j. ſ. gaꝝ. ʒ. ſ. fiat oīum per ſe puluis ⁊ cōmiſceať.

Cōſiliuȝ. 77. De octo malis diſpōnib⁹ videlicet.

ℂ De catarro cū mala cōplexione frigida ⁊ humida cerebri. ℂ De mala cōplone calida ⁊ ſicca epatis. ℂ De aſmate ⁊ tuſſi cū ſputo. ℂ De nocumēto digōnis ſtōchi. ℂ De dolore muſculoꝝ ſpatulaꝝ ⁊ colli. ℂ De dyaria piodica. ℂ De febre cholerica aliqñ ſuperueniente. ℂ De ardore urine. ℂ Diuidiť aūt ꝯſiliū in capitula tria.

ℂ De eſſentia ⁊ de cauſis ⁊ ſignis diſpōnum. Cap. I.

NOn eſt dubitabile q͛ ud pitos in theoria medicine ꝙ catarrus nobilis viri Joānis frācīſci de triſſeno pēdet a diſpōne duplici mēbri pncipalis. Et pma qdem eſt diſpō cerebri per eſſentiā. 2a vō eſt epatis per colligantiā. ℂ Et diſpō qdē cerebri nā̄ hēt: lȝ a pncipio fuerit calida ut ex ſignis deduci poſſet: ut ex calore in toto capite pcepto: ex nigredine capilloꝝ groſſitudine ⁊ aliq̄ͥ criſpitudine coꝝ: ex uelocitate operationū interioꝝ. Siľr ex alijs ſignis ꝯgregatis. ℂ Tñ diſpō p̄ſens cerebri ipſi⁹ videť magis eē frigida ⁊ humida denoiāda q̄̃ calida: qđ ex multis ꝯtigē potuit: ut ex frequēti applicatione ad aerē frigidū ⁊ ex uſu īfrigidātiū q̄ctūq̄ȝ reꝝ nō nāliū ꝓueniēte ſiue ex cibis ſiue ex potib⁹ ſiue ex multo coitu ꝓuenerit illud: ſiue ꝯtigerit pmutatio cerebri a cauſis corporalib⁹: ut pp debilitatē digeſtiue ſtōchi epatis uľ toti⁹ iā manifeſte videri pōt ꝙ in capite ei⁹ ꝯgeriť multa mā mucillaginoſa ⁊ aq̄ſa. Que ⁊ ſi ab iferiorib⁹ mēbris ad caput tota ꝓpulſa fuiſſet: ipſa tñ pp tp̄is lōgitudinē de neceſſitate pmutauit cerebri ad frigiditatē ⁊ humiditatē: qm̄ oēs egritudines cronice ſcḋoēm diſpōnē ſūt frīde: ut colligiť p⁹ tertij. cap̄ de eā emigranee. ℂ Ex q̄ fundamēto appet itelligi poſſe: q̄re egritudo iſti⁹ viri fuit ⁊ eſt fortis: eo q ipa eſt lapſus ad ꝯ̄riũ cōplonis cerebri etati ⁊ plib⁹ alijs. ℂ At vō ꝙ hec diſpō ſit p eēntiā appet pp diuturnitatē tp̄is. ℂ 2o vō pp ꝯtinuā

ſere effuſionē materieꝝ a capite. Si eni egritudo foret ꝑcipſe per colligātiā ab epate impoſſibile foret epar ipſum tādiu ꝛ tātā materiā trāſmittē capiti quāta effundiť ab eo. ¶ Et 3° iterū ꝙ hec egritudo ſit per eēntiā: appet ex dolore capitis grauitate eius ꝛ extenſione eius egritudis ad frōtē tēpora ꝛ poſteriores ptes: oportet igiť dicē ꝙ egritudo hec ſm magnaꝫ partē eſt diſpoſitio cerebri per eēntiale nocumētum eius.

Nō vo hec egritudo ſm ptem notabilē depēdeat ab epate ex multis deduci pōt. ꝓ qꝛ maius nocumētū qđ in capite. videlicet. ſiſti appet eſt in tota medietate dextra capitis eius: ſꝫ hoc poniť eſſe ſignū nocumēti cerebri per colligātiā ei° ad epar. ut ꝓ° tertij. caꝓ 14°. ¶ Et iterū 2° hoc deduciť ex pte māci que in ſapore ſuo ſalſedinē quaſi ſemp ꝛ aliqñ amaritudinē repitat. amaritudo aūt nō pōt puenire niſi a cholera aut uapore ei° ab epate coicato ad cerebꝝ. ¶ Et 3° iterū: qꝛ ſalſedo in tali mā euidēti° aſſignari ꝑt puenire per mixtionē cholere cū flegmate aqſo augmētato i cerebro per viā idigeſtionis. Ex quoꝝ duoꝝ cōmixtione ad inuicē acqriť ſalſedo. ꝓma ꝓmi. caꝓ de humorib° in facto eē. Et lꝫ ſalſedo in mā acqri poſſit per modū putrefactiōis: qa tñ in viro iſto nō apparēt ſigna putredinalē calorē teſtificātia: ꝛ appet pmāſma ſalſedo in mā: iō euidētius deduciť ipſam puenire ex mixtione ꝓdicte materierū ꝙ ex putrefactione ipſarū. ¶ Silr lꝫ flegmatica ſalſa mā qñqꝫ in ore hui° viri repitiť cū ſenſatione fumoſe aduſtionis: deduci tamē poſſet manifeſte ꝙ talis materierū aduſtio nō fit in ipſo cerebro. Appent eni multe vigilie ingtudo dormitionis: corruptio uehemēs: ſitis ꝛ oris amaritudo: ſpēs alienationis: uel corruptionis in opationib° ſenſuū iteriorū: quoꝝ neutꝝ in hoc viro appet. iō ſubtili° videť eē dicēdū ꝙ in epate ei° aſſigneť caliditas aduſtiua mārū cholericaꝝ: que cholerica mā aliq̃liter aduſta ſiue ſubſtātialr trāſeat ad caput: ſiue per modū euaporationis cōmixta aqſo flegmati: cuius multitudo repiť in cerebro ſil' in eo ponit ſalſedinē ꝛ odorē ul' ſaporē ſimilē ei qui puenit a corporib° que aduruntť.

Nō aūt in epate hui° viri ueſtigiū aduſtiue caliditatis aſſignari poſſit ex multis deduci poteſt. ¶ Primo qdē ex colore ei° qui ad rubedinē cuꝫ obſcuritate eleuat° eſt. ¶ 2° ex uenaꝝ extēſione. ¶ 3° ex habitudis ariditate. ¶ 4° ex tactu caliditatis acute impmētio. ¶ 5° ex cutis aliquāta ſoliditate. ¶ 6° ex multitudine gñationis cholere rubee. ¶ Et 7° qꝛ in hoc viro videntť appere ſigna decidētie cōplexionis ei° in aduſtā: quā pmutationē nō credo ipſuꝫ euadē poſſe: niſi fiat ꝯtra opantia ex pte regiminis ſibi ꝯuenitēter aſſignādi. ¶ Ex qb° oīb° diligēter ꝯſideratis: uelo mihi ſatiſſactuꝫ eē de eēntia egritudinis hui° viri uarietate ei°: ꝛ accitib° ipſius. Eſt enim egritudo ei° mala cōplexio frigida ꝛ humida materialis cerebri iam declarata. ¶ Uarietas autē ei° eſt: qꝛ mala cōplexio diuerſa inueniť in cerebro ſuo. ¶ ꝓ qdē diuerſa: qꝛ cōpoſita ex facta que eſt in cerebro fixa: ꝛ fiēte que depēdet ab epate. ¶ Et iteꝝ diuerſa: qꝛ ex diuerſitate materieꝝ puenidēs: ut declaratū eſt. ¶ Et 3° aſſignať diuerſitas ex pte accitiuꝫ coicantiū materiā que qñqꝫ ſalſa cuꝫ aduſtionis ueſtigio: qñqꝫ ſine eo repiť. aliquādo vo cuꝫ aliq̃li amaritudie. aliqñ ſine ipſa repitať. ¶ Accidētia vo egritudis ſunt catarrus qui qñqꝫ ꝛ rarus ad partē ꝑicē ꝯuertiť. ¶ Qñqꝫ per ptes muſculoꝝ chordarū uenaꝝ ꝛ arteriaꝝ colli ꝛ gule deſcēdit ad ſpatulas. ¶ Aliqñ vo per palatuꝫ ꝛ uenas deſcēdit ad pect°: qđ demonſtrať ex nocumēto anhelit° tuſſi ꝛ ſilib°. ¶ Et qñqꝫ deſcendit ad ſtomachum qđ appet ex oyeris uel fluxu uētris piodice appente iordinata tñ piodo magis ꝙ ordinata. Hec ſunt que de diſpoſitionib° hui° viri: uelut ueriora ꝯtēplari potui. ¶ Et ex hoc fundamēto facile appere pōt ꝙ talis egritudo minať ſibi accitia aſmatis empimatis ptiſis doloꝝ iuncturaꝝ leſionis ſtomachi ꝛ pluriuꝫ alioꝝ: vñ opꝫ ꝙ hic vir ꝛ pmptus ꝛ ſollicit° fiat ad curationē ſui: aliter male ſe habebit.

¶ De cura dictorum diſpoſitionum per regimen ſex rerum non naturalium. Cap. II.

Regatur igitur iſte vir ex parte ſex rerum nō naturalium regimine ꝯtracto ex calefacientib° ꝛ exiccātib° que aduerſentť diſpōni cerebri: ꝛ infrigidantib° ꝛ humectātib° que diſpōnē epatis reſpiciāt: ꝗre ſi bene ꝯſiderentť ea que de cibarijs alterata erūt ex ꝓdictis in ꝓmo gradu caliditatis ꝛ ſiccitatis erūt cōuenientia lapſui cerebri: ꝛ erūt corrigētia caliditatē ꝛ ſiccitatem epatis que notabilr eleuata eſt. Et qꝛ caliditas ꝛ ſiccitas ꝓmi gradus cōparata ad caliditatē ꝛ ſiccitatēꝫ ſcdi gradus erit ſufficiēs remittē ipſam: qm̄ remiſſum remittit intēſum ſm ueriorem viā: ut patet de aq̃ remiſſe calida que remittit intēſe calidā: ideo tale regimē videreť eſſe ꝯuenieñs. ¶ Poſſeꝫ aūt ego dicē dulci° ꝛ cū miori anxietate cibaria calida ꝛ ſic. cōmiſceantť fridis ꝛ hu. ꝛ eō ſperans ꝙ diſcretiua potētia ad egritudinē calidaꝫ ꝛ ſic. trāſmittet frida ꝛ hu. ꝛ eō. ut ſcribiť ꝓ° ꝗrti de cura emitritei ꝯ Alexandruꝫ. ꝛ 5° cañ. ſūma ꝛ caꝓ ꝓmis. in cōpōne medicinarū ex cōtrarijs. ¶ Aer itaqꝫ ipſius ad caliditatē ꝛ ſiccitatē paruper iclineť ꝛ locus habitationis ꝯſilr ꝛ oīo euitet exceſſuꝫ humiditatis ꝛ igreſſuꝫ aq̃rū ꝛ maxie frigiditatē capitis ꝛ extremoꝝ: pcipit: eni maximū nocumētū ex illis. ¶ 2° vo euitet cibaria ueloci ter corruptibilia: ut lac: vnctuoſa multū ꝛ ꝯſilia. ¶ Silr effugiat uehemēter uaporoſa ꝛ acuta: ut alleū cepe ꝛ ſilia ſilis. ¶ Effugiat etiā uaporoſa cibaria oīa: uelut legumina fructuū mltitudinē ꝛ brodialia piguia. ¶ Et iteꝝ euitet cibaria magne viſcoſitatis: uelut paſtilia: pſciū multitudinē carniū ptes cutāeas neruoſas ꝛ pāniculares. ꝛ iter reliq̃ ab oī gñe ſalſoꝝ ciboꝝ abſtineat: ꝛ in cibarijs ſuis ualde modicū ſalis accipiat: ꝛ acuti etiā aceti uſū effugiat. ¶ Et ꝓpter eādē cām etiā caueat a potu aque frigide ꝛ uſu ei° cū vino: niſi fuerit diligēter ꝓcocta. ¶ Et vinū ei° ſit albū non dulce neqꝫ illi vicinū: ſꝫ mediocritate ſaporis leui ſtipticitate participās. ¶ Et 3° ꝓncipalr a fortib° excercitijs abſtineat. ꝛ ꝓpe ſup cibo: ꝛ in ſūma geſcē utili° eſt ei ꝙ uehemēter exercitari: lꝫ mot° ꝓgreſſiuus mediocris ſit ei conuenienter utilis. ¶ 4° adhuc in mō ſue cibationis euitet cibi ꝗtitatē magnā: ymo meli° eſt ei parce comedē: ꝙ in cibatiōe ſaturitatē cōplere: etiā abſtinētia per quā corpus inaniť in exiccando reumata ꝛ catarros eſt ualde conueniens. ¶ 5° vo dormitionē effugiat imediate poſt cibū factā: ꝛ etiā diurnā inꝗtū: ꝓtimo nō dormiat ꝓpe cibū: niſi ſaltē trāſierit hora cōpleta ꝛ dormiat eleuato capite nullomodo reſupinus: ſꝫ ad latera declinās ꝛ ꝓus ſup dextro: deide ſup ſiniſtro latere: reliquo vo tpe vigilet: ita ꝙ mēſura ſomni in die nāli non fiat amplior ꝙ ſeptē horaꝝ. ¶ Pro altera vo re non nāli oīno effugiat accitia animi uelocē ꝛ fortē motū in ſpiritib° ꝛ humorib° impmentia: ſicut iracūdiā furiā ꝛ ꝯſilia: imo ſpem bonā in ſua curatiōe letāter accipiat i altiſſimo deo ꝯfidēs.

¶ De cura dictarū diſpōnū per medicinalia. Cap. III.

Pro regimie vo h° viri ꝑ medicinalia ꝓmittēdū eſt. ꝙ qꝛ in hoc viro diuerſe ſūt egritudies ꝛ accitia diuerſis opꝫ uti itētionib° ꝛ iſtris curatiuis. cuꝫ quelibet illarū egritudinū ꝛ accitiū uertat ad ſe curationē neceſſariā. Sūt aūt egritudies in hoc viro. ¶ ꝓ° qdē eſt mala cōplo cerebri frida ꝛ hūda. cui° accidēs eſt deſcēſus mãe catarriçātis ad pect°. ¶ Et 2m accidēs ē aſma. Et tuſſis fortis cū mltitudie ſputi. ¶ Et 4m eſt corruptio ul' ipedimētū digēſtionis. ¶ Et 5m eſt flux° oyaric° qñqꝫ eueniēs. ¶ Et 6m eſt dolor circa ſpatulas ꝛ collū eueniēs ꝙ qñqꝫ extēdiť uſqꝫ ad genu. ¶ Et 2ª ꝓncipalis egritudo eſt mala complo epatis calida ꝛ ſicca: cui° accidēs eſt qñqꝫ cholerica febris ſupueniēs. ¶ 2m accidēs eſt ardor in urina qñqꝫ ſupueniens. Cum igiť hec accitia ſint ꝙ plurima: ideo viſuꝫ eſt mihi vnicuiqꝫ illoꝝ per ſe ordinate puidere. ¶ Premittēdum ꝓmo ꝙ in curationib° uariaꝝ egritudinū cōplicataꝝ ꝓncipiū aſſumi debet ab ea ſine cuius curatione reliq̃ curari nō pñt. cuꝫ igiť diſpō cerebri videať eſſe ſuſpectior oīb° alijs opꝫ neceſſario ab ei° curatiōe etiā icipere: qꝫ ꝓncipalr attēdē. Et qꝛ poſt ipſam nocumētū in anhelitu eſt

multū piculoſus.idō ꝓ ponā inſtrā rectificatōis cerebri.2° epatis.3° pectoris.4° ad alioꝝ acciñtiū curā pertrāſibo ⁊c̄.

¶ Ad catarrum.

Itaqꝫ pro regimine ad cerebrum cōuenienti.8.inſtrā mihi neceſſaria viſa adminiſtrabo.¶ Quoꝝ pᵐ eſt ut eger iſte mane hora electa flobotomet̄ de baſilica dextri brachij per quā educant̄ ſanguis.ʒ.v.ad alleuiādū epar:⁊ diuertēdū mās ad caput ſolitas effundi.¶ 2ᵐ vo inſtrm̄ eſt ut ſequēti die vir iſte purget̄ cū.ʒ.j.aut duobus.ʒ. pillaꝝ cochiaꝝ.educūt eni māmm cholericā ⁊ flegmaticam a capite:⁊ inferiorib°.⁊ ſunt utiliſſime oib° in qb° pſeuerāt catarri.in eſtate ⁊ in hyeme.ut 5° tertij.caꝑ de cura catarri.litteralr̄ colligēdū. Exhibeant̄ itaqꝫ in aurora ⁊ dormiat eger poſt eas pcipue per horā:⁊ qnta hora ab aſſūptione earuꝫ accipiat cyathū aque ordei cum pauco çuccaro calefacte:⁊ i ſexta hora prādeat. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ eſt ut vir iſte poſtq̄ fuerit euacuat°: accipiet hoc digeſtiuuꝫ calidū hora pdicta:⁊ ꝯtinuet ipm̄ ad minus dieb°.x.Cuius deſcriptio.℞.ſy.de enduuia:mel.ro.ſy.de ſticados.añ.ʒ.ſ.aque cicoree:⁊ betonice.añ.ʒ.j.ſ.miſce.¶ 4ᵐ inſtrm̄ eſt ut tpe quo aſſumit hoc digeſtiuuꝫ:ſaltē oi tertio ſero per vnā horā uel duas poſt cenaꝫ accipiat vnā pillam aſſaieret deſcriptāꝫ Auic.p° tertij.trac.ꝑ.⁊ finali caꝑ.ꝯtrahūt eni a capite ⁊ reprimunt mās ad ipm̄ aſcēdētes.¶ 5ᵐ inſtrm̄ eſt ut tpe digeſtiui pdicti intēdat̄ ad diuerſionē mārū:⁊ de numero coꝝ que leuiter ⁊ ſecure diuertūt:eſt lōga ⁊ fortis fricatio mēbroꝝ iferioꝝ cuꝫ pānis calidis ab inguinib° uſqꝫ ad pedes:trahēdo iferius ⁊ a ſpatulis uſqꝫ ad nates:⁊ ab humeris uſqꝫ ad manus. Mot° eni mēbroꝝ inferioꝝ eſt ualde iuuatiuus per catarrum:ꝑpter attractionē mārū ad iferiora.¶ 2ᵐ diuertēs ⁊ forti° eſt adminiſtratio cliſteris huius.℞.folioꝝ blete:mercurialis:malue:furfuris.añ.pugillū vnū.aſſari:betonice.añ.pugilluꝫ mediū coquantur ꝯuenientēr.⁊ ex hac decoctione diligēter expſſa accipiatur lib.j.olei violarū:⁊ de croco añ.ʒ.j.ſ.iere Gal.⁊ çuccari ru.añ.ʒ.vi.ſalis cois.ʒ.ſ.accipiantur in mane.¶ 3ᵐ diuertēs ⁊ mediūiter iſta eſt frequēs appoſitio uentoſarū ſup natib° ⁊ ſpatulis ⁊ nō ſcarificent̄ niſi in loco appōnis earū uehemens appareat ſanguis ueſtigiū.¶ 4ᵐ diuertēs ⁊ utile iter cetera eſt ꝓuocatio emorroidarum:ſed ꝑpie ꝯuenientior eſt magis poſt eūones iteratas:fricent̄ itaqꝫ extreme ptes iteſtini cū folijs fici:aut cōſolide maioris:uel cum aliquo rugoſo cortice arboris:aut cū pāno aſpero.uel earuꝫ fricatio fiat cū felle tauri calefacto:cū modico ſalis uel pulueris arthanite.¶ Sextuꝫ inſtrm̄ pncipale eſt:ut poſt aſſūptionē ſyrupi vir iſte euacuet̄ cum pillis cochijs iam pdictis qb° addi pōt.ʒ.j.pillaꝝ de ſarcocolla:⁊ obſuent̄ in hac eūone que dicta ſunt in pma.¶ Attēdēdo tñ q̄ eger nō debet eē ꝯtētus vna uel duab° eūonibus:ſꝫ debet eas reiterare totiēs quotiēs digōnis ueſtigia cōplete apparēt:qm̄ talis eſt regula in curatōe egritudinū cronicarū obſeruanda:⁊ ſi videret̄ viro ſapiēti regēti hunc egrū pdicto ſyrupo poſſet fieri additio ſyrupi de calamēto aut ſyrupi de praſſio gr̄a capitis ⁊ ſyru.ro.oxiçacare ⁊ ſimiliū gratia epatis.¶ Septimū inſtrm̄ pncipale eſt:ut vir iſte poſt predicta aſſueſcat oi die ſcꝫ lauare caput ſuū cū lixiuio acuto ⁊ cū ſapone:deīde bñ diligēter exiccare ipm̄ ⁊ hoc ꝯtinuare p ſpatiū.x.dierū memorādo ſemp in hoc tpe accipe aliq̄ de pillis aſſaiaret ſuperius tactis.⁊ tpe harꝫ ablutionū caueat exponē ſe aeri frido fulcīēdo caput ſuū cuꝫ tecturis ꝯuenientibus.¶ Octauū inſtrm̄ pncipale eſt:ut poſtq̄ oia pdicta expleta fuerit geſcat eger per.4.uꝉ.5.dies. Et tūc prius raſo capite applicet̄ ei per totū hoc emplr̄m.℞.ſucci calamēti uel mētaſtri.ʒ.ſ.farine fabaꝝ ⁊ orobi.añ.ʒ.iij.pulueris coſti macis.añ.ʒ.ſ.grnoꝝ ſinapis.ʒ.j.pl̄ueris ſtercoris colūbini.ʒ.ij.pl̄ueris maiorāe.ʒ.vj.bulliāt lēto igne:liniat̄ q̄ totū caput ex eo:qm̄ rubificādo ueſicat ⁊ mās a pfūdo cerebri attrahēdo ꝯſumit.⁊ in cerebro ꝯfortationē notabilē relinquit ſibi ꝯſideras cōponēns.hec de diſpōne cerebri ſufficere videnẗ.

¶ Ad malā cōplxonē epatis.

Jam vo ad curā epatis trāſire oportet:cui q̄tuor remedijs mihi ꝓuidēdū eē appuit.¶ Primū itaqꝫ eſt ut eger iſte plurib° dieb° accipiat.ʒ.iiij.aque endi.cū.ʒ.ſ.pulueris epatis lupi in furno exiccati ⁊ puluerizati.¶ Secūdū vo pncipale inſtrm̄ eſt:ut iſte vir aſſueſcat comedē carnes codiaꝝ elixatas:qm̄ a ꝓprietate ꝯfortāt hec oīs epar.14.tertij.caꝑ de curis vniuſlib° epatis.Sūt aūt codie limacie magne cū teſtis rubeis ſup ſpinas ⁊ dumeta iuēte.¶ 3ᵐ inſtrm̄ pncipale eſt:ut iſte vir q̄ſi ſemp añ oē cibariū per lōgū tēpus accipiat rotulā vnā ꝯfectionis dyarodō deſcriptione Nicolai in antido.que ſit pōderis.ʒ.ij.¶ Quartū inſtrm̄ eſt:ut ſepe iſte vir in dieb° caloris aſſueſcat epithimare epar ſuū cū pāno lineo lōgitudis ſpāſe ⁊ latitudis.v. digitoꝝ ifuſo in hāc mixtionē actu tepidam.℞.aque abſinthij cicoree ⁊ roſaꝝ añ.lib.ſ.ſpodij.ʒ.j.ſ.croci.ʒ.j.roſarū ſandaloꝝ amboꝝ.añ.ʒ.ij.cāphore.ǵ.vj.aceti coclearia.v.miſce diligenter.

¶ Ad aſma.

Pro regimine vo tertij accītis qḋ eſt Aſmat trib° remedijs mihi viſuꝫ eſt cōueniēs ꝓuidere.¶ Quoꝝ pmū eſt:ut mane ⁊ apud ueſperas ⁊ iterꝫ i ſero tpe itroit° ad lectū vir iſte ſepe teneat i oꝛe ſuū de hoc electuario.℞.loch de papauē.loch de pino. añ.ʒ.ſ.incorpent̄ cū bona ꝯtritione.¶ Secūdū medicamē eſt ut vir iſte oi q̄rto mane in aurora accipiat.ʒ.iij.eluarij dyapraſſij deſcripti a Nicolao in antido.cū.ʒ.ij.aque decoctionis radicū liqritie munda.cū pauco croci ⁊ calefacte.mūdificat eni ⁊ expurgat pect° dilatādo vias anhelit°.¶ Tertiū vo remediū eſt:ut oi ſero cū uadit ad lectū faciat iungi pect° ſuuꝫ cū hoc linimēto.℞.olei de croco:olei lilioꝝ albo.añ.ʒ.j.pulueris ireos croci ariſ.o ro.oppoponacis.añ.ʒ.j.terātur oia ultimata cōtritione ſil:⁊ ex eo calidū fiat ut dictum eſt.

¶ Ad nocumētū digeſtionis ſtomachi.

Pro regimine vo quarti accidētis.ſ.nocumēti digeſtionis cōferre pñt quatuor inſtrumēta.¶ Primum eſt uſus frequētat° mēthe aromatice:cui° ſapos ad rubedinē tēdit in cibis accepte.¶ Secundum vo inſtrumētum eſt:ut ſemp ante omnē cibuꝫ accipiat rotulā vnā.ʒ.ij.huius cōfectionis.℞.ſpērum eluarij de ligno aloꝫ deſcriptione Auicēne 5° can.ſumma pma.ʒ.j.ſpērum aromatici ro.ſm̄ Gabrielē.ʒ.ſ.çuccari al.ʒ.iiij.cū aqua abſinthij fiat cōfectio in rotulis.ʒ.ij.¶ Tertiū vo inſtrumētum eſt:q̄ vir iſte cū medio cyatho aque decoctionis macis calide ſaltem bis in ſeptimana accipiat.ʒ.j.pulueris ameos.¶ Quartū inſtrumētum eſt:ut ſepe faciat iungi ſtomachum ſuum cum hoc vnguēto.℞.olei nardini:olei de maſtice.añ.ʒ.j.macis:mēthe ameos ſpice aſſari.añ.ʒ.j.garꝫ.ʒ.ij.cere quātum ſufficit fiat vnguētum mediocris tenacitatis cum.ʒ.media reſine.

¶ Ad dolorem colli ⁊ ſpatularum.

Ad curā vo alterius.ſ.qnti qḋ eſt dolor muſculorū colli ⁊ ſpatularum cōferunt oia mundificātia caput ⁊ uētoſarum applicatio ſupͣpoſita in regimine capitis:⁊ affert ei iuuamētum notabile hoc linimētū ſpatulis frequēter applicatū ⁊ collo.℞.olei onfancini.ʒ.j.olei de euforbio.ʒ.ſ.ſalis cois torrefacti ⁊ bñ triti.ʒ.ij.cōquaſſent̄ ſimul:⁊ ex eo actu calido fiat ut dictum eſt.

¶ Ad dyariam periodicam.

Ad regimen vo alterius accidētis qḋ eſt periodica dyaria videt̄ mihi q̄ cōueniētius eſt ipſam nature regimini dimittere q̄ interdpere eam niſi ſuperfluēdo debilitaret.Si aūt pduceret ad hoc ꝓuideat̄ ei duplici inſtrumēto.¶ Primum eſt q̄ ſemper ante cibuꝫ accipiat rotulam vnam huius confectionis.℞.conſerue citoniorum.ʒ.iij.maſticis.ʒ.j.menthe macis añ.ʒ.j.cum modico vini citoniorum diligenter incorporentur in mortario:⁊ fiat confectio in rotulis.ʒ.iiij.⁊ accipiat̄ vna ex eis. ¶ Scdm̄ vo inſtrm̄ eſt cliſtere hoc.℞.coriādri ꝑparati gra

norūz mirti: cupularum glandium: ſeminis plantaginis: ⁊ acatie.añ. M.j. feniculi: cimini: aniſi.añ. M.ſ. granorum granatorum exiccatorum. M.ij. de earum decoctione accipiatur lib.j. olei roſarum.℥.iij. mell' roſati colati.℥.j. pinguedinis renum birci.℥.ij. diſſoluant' oīa ſimul ⁊ fiat cliſtere.

¶ Ad febrem cbolericam.

Si aūt ſupueniret buic viro febris cbolerica ad ipſ' curationē ↄferunt digōnes ⁊ eduones ſupius dicte: attēdendo tamen q in digerētibus ⁊ euacuantibus medicine debent eligi aduerſantes cbolere ualde potēter. parum ꝟo aut minus debent eſſe flegmati appropriate.

¶ Ad ardorem urine.

Pro cura ꝟo ultimi accītis.ſ. ardoris urine qui puenit ex acuitate cbolice mãei ⁊ ſalſi flāmatis cū illud ↄtigerit: utat' iſta tragea: de qua ſemp accipiat coclear vnū z añ cibū ⁊ mediū poſt cibū. Cuius deſcriptio. ℞. ſeminū endiuie ſcariole aceto.añ.ʒ.ij. ſeminum portu.lactuce.añ.ʒ.iiij. gnoꝝ papaueris al. medulle pinearuz minutim icīſe.añ.℥.j. ſeminis iuſqami.ʒ.j.ſ. puluerizent' pulueriçāda: ⁊ cōmiſceant' cū duplo pōderis oīuz de çuccaro albo: ⁊ accipiat' ut dictū eſt. Ego eniz utiliora ⁊ ſecuriora remedia: ut nūc buic viro eligē nō potui. Oipotēs aūt ⁊ miſericors bec oīa dirigat in ſalutē illius. Ad laudē ei⁹. Amen.

Conſilium.78. De flegmate ſalſo.

Non leuiter Cōſiderādū z eſt circa diſpoſitionē buius viri cōmēdatiſſime urbis Uincētie ciuis. eſt eniz diſpoſitio ipſa in capitulo acuti catarri collocāda: que cū ineptitudine ſue curationis magna plurimū pducit ad accidētia praua inferius declarāda. ¶ Uniuſcuiuſqz autez ſalſi flegmatis vident' tres pncipales ab auctorib⁹ colligi ſpēs ſm triplicē cauſarū effectiuarū reſpectū. Eſt enim vna de cauſis ſalſi flegmatis caliditas putrefactiua ipſius: ꝓpter quā ptes eius aquoſe terreis uebemēter cōmixte in ſalſedinē cōuertunt'. ¶ Secūda cauſa eſt aduſtiua caliditas que ꝟūt ptes flegmatis in cinerē. ⁊ ipē cū aquoſis ptib⁹ flegmatis cōmixte ſalſedinē efficiūt eo modo quo pma pmi. cap̄ de bumorib⁹ exēplificat Auicēna de cinerib⁹ cū aqua coctis facientib⁹ ſalſedinez in aqua fieri. ¶ Tertia cauſa ſalſi flegmatis eſt famoſior. q: ab auctorib⁹ uſitata magis. etiā q: frequētius in boie multiplicata repit'. ⁊ eſt ut mltis ptib⁹ aqueis iſipidi flegmatis cōmiſceant' cbolerice mãe multū amare. q: aduſte cōmixtione eq̄li. Nō itelligo autem ego equalitatē mixtionis pōderalis. ut.j. lib. flegmatis.j. lib. cbolere cōmiſceat'. ſed itelligo eq̄litatē actiuitatis cbolere i flegma ⁊ paſſibilitatē flegmatis ab illa. Si ꝓportio eēt eq̄lis aritbmetica nō dubito q in tali cōpoſito remaneret amaritudo fortis ꝓpter maiorē actiuitatē amaritudinis in cbolera q̄ iſipiditatis in flegmate. Et pñs colligi ſermones iſti pma pmi. cap̄ preallegato. ⁊ 2⁰ nāliū virtutū. ¶ Et ex boc fundamēto dificari pōt famoſa ⁊ per ſcolas uētilata diuiſio triū ſpērū ſalſi flegmatis: quoniā aliqō fit tale per modum putrefactionis. aliqō per viā aduſtionis. ⁊ aliqō per viā cōmixtionis. ¶ Utrū aūt oēs tres predicti flegmatis ſalſi ſpecies in quacunqz pte corpis fieri poſſint. dicēdum eſt q nō ſed ut in plurib⁹ boc flegma ſalſum efficit' aut in epate aut in uenis magnis aut in ſpatioſitate mēbroꝝ magne ↄcauitatis ⁊ extēſionis. uelut ſunt amplitudines cerebri iter ↄuexitatis ⁊ cōcauum pie matris: ⁊ inter panniculos predictos: aut inter ipſos ⁊ cranei cōcauitatem. ſimiliter in cōcauitate pectoris ſtomacbi ueſice ⁊ ſimilium. Credo aūt ego ut plurimū boc flegma fieri ſalſum in uenis magnis a quacunqz de numero illarū triū cauſarū fieri ↄtingat ipſum ſalſū. ¶ Et ex boc fūdamēto ↄtēplator facile poterit itelligē cauſas oēs ſalſi flegmatis effectiuas. Si eni tales cauſe pmitiue fuerint patet q aer calidus: iterim dieb⁹ canicularib⁹ ⁊ ſub radijs ſolis multum morari: ⁊ frequens uſus ablutionis capitis abſqz ↄuenienti exiccatione: frequēter ↄuerſari in thermis ⁊ in ſtuffis: ⁊ in cibis ⁊ potib⁹ crapulādo excedē: ⁊ multum luxuriari: ⁊ ꝓptie cuz repletione agē: ⁊ vini fumoſi ⁊ acuti multitudo: ⁊ iuriū pinguiū cum aromatib⁹ frequēs uſus ⁊ ſumē frequēter ↄfectiōes calefacientes cū cibis: ſicut. ſſ. confectio de cinamomo de nuce muſ. de galāga ⁊ ſiſibus: ut eſt modus platoꝝ nr̄is tpibus diuitū ⁊ potētū. Et ſilr multa ſtomacbi repletiōe uti ⁊ acuitibus aīe furiā ⁊ iracundiā inducē ſolentib⁹. ⁊ uebemēs.ſ. ſup cibatiōe mot⁹ ſeu exercitiū ⁊ feſtinū ⁊ plixa poſt cibū dormitio. Hec inq̄ oīa omnium cauſarum pmitiuarū que ſalſum flegma poſſunt efficere per ſe uel reducatiue cōplectunt' numerū. ¶ Et ex iſtis conſiderāti facile apparē pōt ſufficiētia cauſaꝝ corpaliū uel antecedentiū flegmatis iaz pdicti. ¶ Et ex iſtis ultimate ↄcluditur que ſit cauſa coniuncta catarri ſalſi. eſt eni ipſa materia que a uenarum ↄcauitate effuſa ⁊ in ꝑoris recepta per vias expulſionis educitur. ¶ Ex quo itez 4⁰ facile intelligere potes uarietatē catarroꝝ a via effuſiōis acceptā. ¶ Si enim materia multiplicata in capite deſcendat ad pectus: tunc catarri ꝓprie denoiationē accipiat iux ſniam ueteris ⁊ Cōmētatoris afforꝫ 7⁰. ſmone illo. Catarri in ſupiori uētre in ſanit' ↄuertunt' in quatuor dieb⁹. ¶ Si aūt mã deſcēdat ad fauces ⁊ circa collū brancī nomē ſibi ſortit'. ¶ Cum aūt materia talis ⁊ ꝓptie acuta deſcendat ad naſum per riçam: tunc denoiat' coriça. ¶ Et pꝫ ex boc q ſi materia deſcēdat ad ptes colli poſteriores tumorē ⁊ dolorem efficit in eis ꝓpter quā vulgus dicit collum eſſe incbordatū. ¶ Et adbuc attēde q quilibet de numero catarroꝝ pdictorum fieri pōt per viam defluxus. cita ut in plurib⁹ ↄtingit q materia in multa q̄titate ⁊ in tpe breui per pdictas vias a capite deſcēdit. ¶ Aut fieri pōt per modū trāſitus mãei pauce aut paulatine per pdictas vias. ⁊ bec eſt ſpēs quā nōnulli ſapiētes ⁊ vulgus etiam dicit reuma uel ſtillicidum.

Unde ex omnibus iſtis inuicem bene collectis diligēs ↄſiderator poterit intelligere ſigna catarrorum. De numero enim ſignorū aliqua a ſapientibus dicuntur pronoſtica futuri catarri que ſunt plura. ¶ Pmum q: patiens ante deſcēſum mãerum lōgo tpe ſentit caput eius grauatū eſſe ut in plurib⁹. pꝫ a pñtia multi flegmatis poſſe puenire. ¶ Scōz ſignū eſt q: iſti qui capita ſua ſētiūt leuiar boc eſt ꝓpter ebullitionē cbolerice mãe vincentis flegma a qua eleuant' uapores ſubtiles multe mobilitatis qui ſpū ſenſibili cōmixti cerebrū ⁊ pāniculos alterāt alteratiōe leuitatis cū mobilitate. Et patet q boc ſignū z appropriatū eſt potētie tactiue. ¶ Si aūt ſpūs ipi talib⁹ uaporib⁹ cōmixti alterāt organū imaginatiue potētie: tunc patet q corrūpit' opatio eius: ita ut imaginent' aliqui q uolare uelint. Sēſata enim imprimūt ſuas ſpēs in ſpūm ⁊ organa. vnde immutantur potētie ſentiētes. ſed ſenſatū eſt uapor ſubtilis ⁊ ad ſuperiora mobilis quare ⁊c. Et poſſunt bi ſermones colligi 2⁰ de aīa. circa finez. ⁊ pma tertij tractatu quinto capitulo primo. ¶ Tertiū ſignū pncipale eſt q patiētes qñqz ſentiūt caliditatis uaporoſe ſubitā impſſionē. qñqz in cerebro ſuo frigiditatē inualeſcētē: ac ſi per ipm ⁊ pāniculos fluēs aq̄ eēt frigida moueret' ad diuerſas diſtās poſitiones. ¶ Et pmuz qdē ſuſcitat' eo q: ↄuexit ꝓlluit cbolerica materia magna pcipit' ab ea caliditas: ⁊ q: uapor qui a tali mã eleuat' eſt reſolubilis: ideo cito euaneſcit illa caliditas: ⁊ remanēt partes flegmatis mobilitate ⁊ fluide in uenis bincinde diſcurrētes q: remota ſunt cauſa actu notabiliter calefaciēs ideo tunc flegmata babent potentiā infrigidandi quā primo non babebant. ¶ Et ex boc ſigno colligitur uerificatio cuiuſdam apparentie. Iſtis enim boibus apparet ↄtinua moleſtatio nunc tegendi: nunc detegendi caput: nunc ſentiendi ſudorem calidū: nunc frigidum. ¶ Quartū ſignum eſt ſequēs ex predictis q quādoqz caput ⁊ adiacētes partes: quandoqz calide quandoqz actu frigide percipiuntur a tangente.

¶ Quintū ſignū eſt ꝙ color capitis ⁊ faciei nūc declinat ad albedinē clarā: nunc ad albedinē palliditati cōmixtam. ¶ Sextū ſignū eſt varietas in dormiēdo ⁊ vigilādo: qñq; eni vigilatiui ſunt: quādoq; vero dormitatiui. ¶ Septimū ſignum eſt ꝙ talis diſpō pnunciat in hītibus īferiora mēbra calida: ſuperiora vero frigida. ¶ Octauū ſignū cōpletiuū eſt ꝯueniētia aliorū pticulariū: ut ꝙ homo nunc utat regimine calefactiuo: ut exercitio ⁊ cibis calefacientib᷒. aliqñ infrigidatiuo: ut ocio lactucca: ⁊ ſīlib᷒: ⁊ ꝓpe fructib᷒ borarijs. nihil enim ita vaporoſū ē: ueluti fruct᷒. 5° tertij. caꝑ 5°

Reliqua vero huius diſpōnis ſigna demonſtratiua dicuntur a ſapientib᷒. ¶ Primū ipſorum eſt actualis materiei deſcendentis ſenſatio a patiente per aliquam predictarum viaꝝ. ¶ Scđm ſignū eſt punctio: mordicatio: uel excoriatio in vijs deſcenſus notabiliter percepta. ¶ Tertiū ſignum eſt frequens ſternutatio: eo qꝛ hec eſt materia humectans: ⁊ multa uentoſitate replens caput calefaciēdo ipm. ꝓpter qđ incitatur virtus expulſiua ad uehemēter ⁊ cito agitādum materiā: ut expellat ipſam: in quo motu accidit ſonitus ſternutatio nūcupatus. ¶ Quartū ſignum eſt oris ⁊ totius palati ſiccitas cum repſentata ſalſedine notabili. ¶ Quintū ſignū eſt ſitis in ore pcepta: ⁊ cū potu nō ſedat. ¶ Sextum ſignū eſt nocumētū notabile a ſuperueniente febre perceptū. ¶ Septimū ſignū eſt faciei rubicūditas ſine mag̃ uenaꝝ extēſione. ¶ Octauū ſignū eſt naſica itelligēdo per eā plationē ſmonis in naſo reſonantis. Alia aūt lr̃a dicē ſolet nauſicas. ⁊ eſt ut qñq; multiplicata mā ſm partē ad ſtomachū deſcēdēs inclinet ipm ad euomendum: ⁊ eſt nauſee interpretatio. ¶ Nonū ſignum eſt ab exeūte mutato. qꝛ qñq; exiēs eſt mā ſubtilis calida ⁊ acuta: que ſenſu tact᷒ ⁊ guſtus pcipit ⁊ ſalſa ⁊ non amara. ¶ Aliqñ vero mā eſt ſubtilis ⁊ aquoſa: lꝫ ſalſa pcipit ⁊ hec ſūt ꝓpe augmētū huius diſpōnis ſigna. ¶ Aliqñ exiēs eſt mā groſſa in ſubſtātia eq̄lis que uehemēter calida pcipit ⁊ ſalſa. ⁊ hoc ꝓpe accidit in ſtatu in quo uehemēter eſt in ſalſu hu catarro putrefactio ⁊ digeſtio nīaꝝ. ¶ Decimum ſignū eſt pulſus varietas in ſuis differentijs. eſt enim pulſus magnus ⁊ velox. qñq; duritiei. qñq; lenitiei attinēs ſm varietatē indiſpōnis arteriarum. aliqñ a cholera. aliqñ a flegmate facte nō raro hic pulſus magnus velox eſt. ⁊ ꝓpe in augmēto ⁊ ſtatu. Aliqñ vero paruus ⁊ velox ⁊ frequēs ut in principio ⁊ declinatione. ¶ Undecimū ſignum eſt ꝙ urine iſtoꝝ in colore ſuo i uli pncipio i gradu citrinitatis notabiliter ſunt eleuate. In augmēto vero ⁊ ſtatu ad ignitatē tendunt notabilē. ſubſtātia autē ipaꝝ groſſitiei magis attinet ꝙ ſubtilitati eo ꝙ plꝰ de flegmate repit ꝙ de cholera. qꝛ ipa euaporat ⁊ non pōt urinas tenues efficere cum non remaneat. ¶ Circularis aūt regio in hac diſpōne. i. cōtētū tale in colore ſuo [illegible] notabilem cū granulis pciuis corpulētā vndiq; diſſeminatis ꝓpter uapores cholericos in flegmatica mā ſua viſcoſitate incluſos. iuꝫ illud auctēticum Egidij. In circli ſerie ſi g̃nula fixa tenent. In cerebro ſecreta latet ꝯfuſio cāe. ¶ In regione vero aeres uri naꝝ. i. in ea que per digitalē mēſurā aeri vicina eſt plīma ſunt g̃nula in eius ſuꝑficie ſparſa que demōſtant egritudinē eē ſecta i poxiſmo. iuꝫ illō. Granula reumatice ſemꝑ ſūt nēcia cāe. ¶ Et nō ꝙ hec ſig̃ potētiſſima ſūt. eo qꝛ ſufficiēter cōplectunt explicite uel iplicite oīa gn̄a ſignorū que in medicina fari pñt quocūq; uolumie accuratiſſime ad hoc hn̄ plecto.

Unde ex oīb᷒ p̄dictis appet diſpōnē iſtā eē ualde difficilē. Ipa eni medicos oēs q̄tūcūq; illuſtriſſimos in ſui cōprehēſione uehemēter fatigauit. ut ab eorū ſentētijs plegere potes. Eſt iteꝝ hec diſpō ualde uerenda. Ipius eni mā in cerebro mltiplicata ⁊ toto capite aut ibi fixa remanebit ⁊ ſucceſſiua ſui leſione ⁊ dilatatiōe poterit in cōplete oppilare oēs uētriculos cerebri: ⁊ facē epilepſiam: aut cōplete ⁊ facere apopliā: aut collecta in anteriori pte organica ſenſus cōis facit ſubethram: in poſteriori pte cerebri multiplicata magis ⁊ per aduſtionē ꝯuerſa in meliā poterit facē ꝯgelationē: uel ipa eadē aduſta in aliq̄ pte cerebri collecta apoſtema in ipſo poterit efficē ſibare uel demoniū noiatū. Et ſi iſta mā ſine aduſtiōe ebulliēs tñ in cerebri pāniculis collecta fuerit aut in medullari ſubſtantia efficē poterit apoſtema Carabitū noiatū. pma tertij. tractatu 3°. aut nūcupatū Sirſen. c° Almanſ. caꝑ. 3°. ¶ Si autē hanc diſpōnē mā efficiēs nō fuerit in cerebro q̄eta: ſed vtutē ꝯſimulās ꝓpellat ab ea ad aures pulſa per uētriculū mediū in eis apoſtemata efficē poterit: a poculos vero obtalmiā aut cecitatē ſubitā. ad colatoriū vero ſubito depulſa ſuffocationem efficē poſſet. Si vero per uenas iteriores talis expellat mā ſanātes efficē poſſet piculoſas. ¶ Si vero ad pect᷒ facile pulſa ⁊ piplemoniā cauſare poterit. ¶ Si vero ad meri ꝯcauū aut uenas deferat ad ſtomachū nauſeā abomiationē faſtidiū ſubuerſionē ⁊ uomitū ⁊ nocumēta digeſtionis iducē poterit. ¶ Et ſi per poſteriorē ptē cerebri ꝓpulſa fuerit ad originē nuche ibi utriuſq; medietatis nuche cōpletā faciēs oppilationē ad vniuerſalē paliſim pducē poterit. Uide q̄tum uerēda ſit hec diſpō: pp qđ ad ipſi᷒ curā feſtinādum eſt.

¶ De cura per dietam. ⁊ primo de aere. Cap. II.

Oportet itaq; laborātes hac diſpōne regi per res nō nāles ꝯdeclinatas ad ifrigidationē notabilē cū leui humectatiōe: que tñ nō euacuet a refractione ipſi᷒ cū exiccātib᷒. ¶ Et pmū qdē horū pbet qꝛ in mixtione taliū mōꝝ ptēſtatiue dnat cholera que idiget refrigidāte remittēte caliditatem ⁊ acuitatē ei᷒. ⁊ ipſa eadē ſiccitate ſua ptes flegmatis aduſtas uel igroſſatas efficit. vñ idiget humectāte ſibi ꝯtrario. ſubdiante tñ reſpectu ifrigidātis. ¶ Silr cū in tota mole mā̃e rū q̄titate aut ſaltē eq̄litate iueniat flegma opꝫ ꝙ corrigatur augmētū humiditatis ei᷒ per cōmixtionē exiccātiū ſibi ꝯtrarij. ⁊ iſta eſt vna ⁊ pncipalis de cauſis: pp q̄s ego ꝯſideraui maximā eē difficultatē catarroꝝ acutoꝝ. difficile eni eſt adminiſtrare iſtā ita moderate refractionis: ut ipſa ꝯferāt exceſſui vnius uel duoꝝ nō nocēdo alteri de p̄dictis ⁊ ecōuerſo ⁊ cū ꝯſidera ꝙ facilius pferunt q̄ ope cōpleantur. ¶ Propter qđ vir iſte morā ꝯtrahat in aere uel camera in eſtate frigida. in hyeme vero remiſſe caliditatis: cuius etiā aer in ſiccitate nō multū eleuet. ¶ Silr ueſtes eius que corpus mediocriter calefaciant. ⁊ ꝓpe tñ caput eius ſuffultūris decenter calefaciētib᷒ cuſtodiat ne ab aere frigido: ⁊ multoꝝ uapoꝝ eius pitia ledat ut ꝯſueuit. ¶ Euitet māſionē terraneam: ⁊ fontib᷒ uel aquarū curſui vicinā. ꝓpter qđ utile foret ei in camera nouiſſimis tabulis ſuffulta cōmorari: in qua tñ ignis multe flāme ⁊ fortis nō accēdat: ⁊ iter reliqua ſummope ſtudeat ne exponat ſe flatui uēti ualde frigidi multā humiditatē ſpirātis in aere: ⁊ ꝓpe poſt flatū meridionalis uenti.

¶ De regimine per cibos ⁊ potus. Cap. III.

Difficillimū eſt repire aliquē cibū uel medicinā cibalē que ſil aduerſari poſſit tribus ſupradictis: ⁊ de hoc nō eſt dubiū cū i corpe humano opet a mā ſcdſe. 2ᵐ etiā eſt difficile: eo qꝛ in eodē cibo mediciali uel medicina cibali nō iueniunt ſil infrigidatio ⁊ humectatio ⁊ exiccatio. niſi fuerint medicine ꝯtrariarū ptiū cū humiditate ſupflua actuali: ut poſſint iueniri in coriādro humido: in radice altee: ⁊ baucia ⁊ ſīlib᷒. ¶ Et ꝑ hāc cauſam neceſſaria fuit ſpeculatio medicoꝝ ad iueniendū cōpoſita hñtia oēs opationes que neceſſarie forēt p plura ſimplicia in cōpoſitū redacta: que in eodē ſimplici medicamine iuenire nō potuerit. ut 5° canon. ſūma pma. caꝑ 2°. ⁊. 10. pracuce. caꝑ p. ⁊ 7° breuiarij caꝑ 5°. ¶ Unde in ꝓpoſito ſi brodialia ⁊ reliqua cibaria omnia coquerent cum radicibus petroſellini dominantibus: ⁊ radicib᷒ endiuie ſubdominantibus: aut ſaltem prepararentur cum radicib᷒ feniculi: ⁊ emulſione ſeminū coium quatuor frigidoꝝ poſſet hñi regularis curationis modus utriuſq; p̄dictoꝝ correctiuus

¶ In ſūma igiť audacter īfrigidātibus ⁊ humectātib⁹ vtī iſte uti pōt a pncipio mēſis maij uſqȝ ad finē ſeptēbris.reliq̄ vō tp̄ efaciat eadē refracta magis cū calefaciētib⁹ ⁊ exiccātibus: vincēte tñ frigiditate in tota mole. ¶ Sit igiť panis eius parūper ſimulagineus bñ fermētatus ⁊ coct⁹ abſqȝ toſtura. ¶ De carnib⁹ laudabilib⁹ ⁊ piſcib⁹ cōueniētib⁹ utať nō aromatib⁹ aut paucis: ſed bñ croco rōnabiliter. ¶ Paſtilia ⁊ cōdimēta mollia nō cōueniūt: etiā vitet fruct⁹ ſpecialiter recētes. ¶ Potus ſit vinum ſubrubei coloris: dimittat fumoſa. ¶ Quies ꝓlixa nō mihi placet: nec forte exercitium: q̄ ponit ſpūs ⁊ humores in motu: ſed fricationes extremitatum conueniunt. ¶ Caueat a multa ⁊ ꝓlixa vigilia. ¶ Securius eſt a mēſa recedere appetitu remanente ꝙ uētre ſaturato. ¶ Accidētia anime vitet nimia.

¶ De regimine per medicinalia. Cap.IIII.

Cura huius diſpoſitionis cōpleť per ſex intētiones. ¶ Prima itaqȝ harū intētionū eſt vniuerſalis euacuatio materierū. ¶ Secunda diuerſio materierū. ¶ Tertia digeſtio. ¶ Quarta eradicatio. ¶ Quinta eſt particularis materierū a capite euacuatio. ¶ Sexta ⁊ ultima eſt capitis rectificatio.

Prima itaqȝ intētio quadruplici īſtrumēto cōpleri pōt. ¶ Primum eſt ꝙ hora electa fiat flobotomia de cephalica poſita īter policē ⁊ indicē per quam ſanguis educať in quātitate.℥.iiij.uel v. ¶ Secūdū inſtrumētū eſt: ut die ſequēti poſt flobotomiā ſoluať uenter eius his pillulis in aurora ſumptis: poſt ꝙs dormiat per vnā horaȝ tñ.nec comedat uſqȝ ad horas ꝗnque.⁊ tūc accipiat cyathū aque ordei cū ꝣuccaro.⁊ poſt ipſam per horā vnā prādeat. ¶ Tertiū inſtrm̄ eſt ut ſi natura īuitaret ipſum aperiant ei emorroidas fricādo extremitatē ītestini itrinſecus cum folijs ficus recētib⁹ uel ſiccis uel cōſolide maioris.aut exp̄matur iteſtinum ⁊ fricet cum pāno aſpero cortice quercus cuȝ aceto aut cum flobotomo: quouſqȝ educať quātitas ſanguinis: debilitatē tñ excludētis. ¶ Quartum iſtrumētuȝ eſt ad hāc intētionē: ut poſt flobotomiā uel euacuationē iā dictaȝ ꝓuoceť ei uomit⁹ imponēdo digitum uel pēnā uel aliud īſtrumētum agitatiuū iſophagi.aut deť ei in potu.℥.j.ſyru. ſimplicis acetoſi cum.℥.iii.aque decoctionis radicuȝ uel ſe. raphani minoris comeſtibilis.

Secūda intētio pncipalis multis cōpleť inſtrumētis. ¶ Primo cum fricationib⁹ de qb⁹ iaȝ dictum eſt. ¶ Secundo cum frequēti applicatione pānoꝝ multe caliditatis ad extremas partes. ¶ Tertia cum applicatione rubificātium medicinarum ſup itrinſecis carnoſis partib⁹ coxarum ⁊ tybiarum ⁊ natib⁹: cum itētio eſt diſtrahere ad remota: aut ſup ſpatulis brachijs ⁊ collo: cum intētio ſit diſtrahere ad ꝓpinqua. ¶ Quarto ſit materieruȝ diſtractio per uētoſarum applicationē in locis iā dictis: ⁊ p̄ p̄te ſine ſcarificatione. ¶ Quinto cum aptione emorroidarum iā dicta. ¶ Sexto cum diureticis urinā ꝓuocātib⁹ uelut eſt decoctio ꝗnque ſe.maioꝝ calidoꝝ.ſ.feni.petroſelini bruſci.aſparagi ⁊ apij. ¶ Septimo diuertunť materie per frequētē pedum ablutionē cum decoctionib⁹ calefaciētibus tñ cenā ſatis ꝓlixo ſpatio applicatis.uelut ſunt calamētum.mētaſtrum ſiſimbrium folia maiorane betonice ſticados pulegij aſſari ⁊ cōſimilium. ¶ Octauo fiunt diuerſiones cum applicatione ueſicātium medicinaꝝ que applicentur extremis p̄tib⁹ iā predictis cum his que ſunt ſicut folia flāmule p̄ſicarie maioris apij ranini.⁊ emplaſtro cātaridarum ⁊ fricatione facta cum radice ſquille.

Tertia pncipalis itētio multis cōpleť inſtrm̄is mām digerētib⁹. ¶ Primū ⁊ leue eſt hoc. ℞.aque endiuie.℥.iij.aque epatice uel abſinthij.℥.j.ſ.miſce ⁊ ter deť i aurora tepidū ⁊ tardeť cib⁹ poſt ad minus quatuor hore. ¶ Secūdū digeſtiuū ⁊ ꝓpe ad mām ualde acutā ⁊ ſubtileȝ eſt hoc. ℞.ſe.iiij frigidoꝝ coiuȝ fridoꝝ.añ.ʒ.j.ſe.lactuce ſemino rū papaueris floꝝ nenufaris viola.añ.ʒ.ij.ſe.endiuie ſcariole acetoſe ſumiterre adiātbi polliť trici capil.ueneris.añ.ʒ.j.ſ.raſure eboris.℥.ij.ſe.portulace.℥.j.ſ.roſ.ſpodij.añ.ʒ.j.ſandaloꝝ alboꝝ.macie.añ.℥.ij.rad.feni.petroſel.añ.numero.ij.coq̄nť in lib.x.aque uſqȝ ad ꝯſumptionē medietatis aque lento igne: deīde colenť cū expreſſiōe forti ⁊ colature addať ꝣuccari 2ᵉ coctionis.℥.x.vini ꝗnatoꝝ acriū lib.ſ.⁊ coquanť lento igne.⁊ de hoc ſyrupo clarificato ⁊ lōgo dētur ℥.v.ſi vō plene coq̄nť uſqȝ ad eius viſcoſitatē.tūc ex eo dētur.℥.ij.cū aq̄ nenufaris violaꝝ ⁊ abſinthij.añ.℥.j.hoc tepidum in aurora ſumptū ꝯtinueť diebus decem. ¶ Attēde iterū pro hac intētione meli⁹ cōplēda ⁊ ſi mãci pſeuerarent acuitas inflāmatio punctio ⁊ mordicatio: per horas duas poſt cenā apud ſomnuȝ deť ei.℥.j.ſyru.de papauē al.cū.℥.iij.aque ordei frigide cū emulſione ſeiuȝ coiuȝ maiorū: ⁊ totum hoc tepidū uel frigidū accipiať in potu ſm maiorem uel minorem mãci flāmaȝ.⁊ hec ambo ultima ſunt de ſecretis meis ultimate operatiuis.

Quarta itētio pncipalis cōpleť per eradicationem mãerū per euonē multis inſtrm̄is cōplendaȝ. ¶ Pᵐ itaqȝ iſtroꝝ eſt, ut die immediate ſequente poſt digeſtiuum euacueť mã cū.℥.j.pillarū aurearū. Eſt enīȝ in eis virtus educendi materias ex frigida ⁊ calida cauſa. ¶ Scōm inſtrm̄ ⁊ melius p̄dicto eſt hoc. ℞.pillarū cochiarū: pillarū de iera maiori.añ.ʒ.ij.reformenť pille octo cuȝ ſyru.nenufarino ⁊ exhibeanť. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ forti⁹ p̄dictis ⁊ ꝓprie cū mã declinat ad groſſitieȝ eſt hoc. ℞.pillaꝝ de ſarcocolla deſcriptione M. eb.in antidotario diſtin.dᵃ.℥.ſ.pillaꝝ cochiaꝝ.ʒ.ij.cū eľuario ſucci roſarū formenť pille octo ⁊ exhibeanť ut p̄us. ¶ 4ᵐ euacuatiuuȝ ⁊ ꝓprie cū mã fuerit acuta multū. ℞.pillaꝝ cochiaꝝ.ʒ.ij.dyagridij ꝗ.v.ſticados ſummiterre ſalis indi.añ.ꝗ.ij.cuȝ ſucco roſarū formenť pillule octo. ¶ 5ᵐ inſtrm̄ ⁊ ꝓprie cū eger non potuerit aut noluerit accipe pillas ē hoc. ℞.eľuarij ſucci roſ.℥.ij.ſ.eľuarij indi.℥.j.miſce ⁊ totuȝ accipiať in potu cū aq̄ decoctiōis ſeiuȝ coiuȝ ſepe dicta. ¶ 6ᵐ inſtrm̄ ⁊ ꝓprie qñ mã tendit ad groſſitiē cū aliquāta aduſtione eſt hoc. ℞.ieraľ.eľuarij dyacaſtorei.añ.℥.j.electuarij ſucci roſaruȝ.℥.ij.miſce totum in potu detur hora ⁊ conditionibus ut ſupra in minoratiuo.

Quinta intentio principalis eſt debita adminiſtratio ſex rerum non naturalium.

Sextam aūt intentionē cōplere pñt inſtrm̄a oīa que mãas capite educē pñt. ¶ Et nō ꝙ difficile videť aliquā euonē p̄ticularē adminiſtrare capiti abſqȝ diuerſione ſecum cōplicata: ſicut diſcurrere poteſ per oēs modos ⁊ vias euacuatiōis a capite. ¶ Primuȝ itaqȝ hoꝝ eſſe pōt fricatio capitis cum pānis calidis. ¶ Scōm eſt adminiſtratio rubificātiū ſup locis cōmiſſurarū. ¶ Tertium eē pōt ueſicatio ſuper bregmate facta. ¶ Quartū pncipale eſt cauterij ſup loco ꝯiūctionis ſagittalis cōmiſſure rectitudinalr cadētis ſup cōmiſſura ſagittali applicatio: ⁊ eſt locus qui expientia in q̄cūq; hoīe mirabili uerificat⁹ eſt: ⁊ non fallit: ita ꝙ extremitate naſi poſita ſup linea que trāſuerſalr īuenıť in raſeta.i.in loco ubi finis brachij ꝯiūgiť cuȝ manu: ⁊ extēſo rectitudialr īdice per mediū frontis ⁊ calculata uel reuoluta ei⁹ extremitate v̄ſus ſupi⁹ mirabili cōpōne diuinit⁹ data inuētū eſt ꝙ illa eſt uer⁹ loc⁹ ꝯiūctiōis ambaꝝ cōmiſſuraꝝ ad quē p̄m⁹ nodus digiti attigit.ibi enī applicari debent cauteria ſiue actualia fuerit ſiue potentialia. ¶ Sit igiť cōplementū op̄is cauterij figura circularis exſtaciter mediuȝ tñ cruce interſecata cuius circuli extēſio vnguis pollicis q̄titatē nō trāſcēdat.ignitū igiť cauterium ferreū uel calibeum p̄dicto loco applicet uſqȝ ad cocturam oſſis excluſiue. M. dius tñ ⁊ ſecurius ⁊ dulcius cauterizȝ eſt ex auro factum: ut 4° p̄mi.cap̄ antepenultimo. ¶ At vō iteꝝ particularis a capite mãerū euo fieri pōt cum his que in naribus inijciunť.de quorū numero eſt oleuȝ de caſtoreo oleū de lauro. Et de ſecretis meis eſt oleuȝ de pentadactylo: de quo lege doctri.13° tertij.trac.5°.cap̄ de curandi in potu

pleum de berua: ⁊ eſt pentadactylus uel cataputia maior.
¶ 6° iterū particulariter euare potes mām a capite per tra
ctū mãerū a capite lachrymas inducendo cū fricatione ocu
loꝝ cū pipere caſtoreo: uel inungendo eos cum oleo. ¶ 7°
itep̄ euenit particulariter mãe a capite flobotomãdo uenas
poſt aures in catarro anteriori: uel coriça: ⁊ uenã frõtis in
mã per palatū catarriçãte: ⁊ ad ptes poſteriores diuertẽte.
¶ 8° iterum fiat flobotomia uenarum temporum ad hoc.
¶ 9° per gargariſmatis applicationem: uelut eſt hoc. ℞.
ſeminum ſtaphiſagrie: coſti: pipis: cimini: caſtorei: ireos. añ.
ʒ.ſ. aniſi feniculi: ligritie. añ. ʒ.j. cortică agarici: pulpe collo
quin. añ. ℈.ij. macis. ʒ.ij. coquant̄ in lib.ij. aque fontis uſqꝫ
ad ↄſūptionē medietatis. Deĩde hui⁹ colature accipiant̄. ʒ.
v. oximel. ſquilitici. ʒ.j. ⁊ calidū in os accipiat̄. deinde fiat
ei⁹ agitatio in inferiori pte gargaleonis. ⁊ eſt locus ubi ſiḃ
ↄiūgunt̄ extremitates laringe ⁊ faringe. i. via aeris ⁊ cibi.
¶ Itē per maſticatoria radicis gentiane. ¶ Scōm ⁊ for
tius eſt radix arthanite. ¶ Tertiū eſt radix ireos ⁊ ꝓprie cū
penidijs ale excoriat ptes oris. Quintuꝫ eſt maſticatio ſe
minum ſtaphiſagrie. ¶ Sextū ⁊ leuius eſt maſticatio gra
norū cubebarum. ¶ Itē adhuc leuis eſt maſticatio maſti
cis. ¶ Itē caput purgiū per naſuꝫ attractū ore aq̄ pleno de
aqua maiorane. ¶ Scōm ⁊ fortius illo eſt ſuccus blete cuꝫ
hydromelle. ¶ Itē cōpoſitū bonū ad liniēdū partes naſi i
teriores uſqꝫ ad ricā excluſiue. ℞. caſtorei. ʒ.j. pulueris eu
forbij. ǧ. v. incorporent̄ ſimul ultimata cōtritione. ¶ Ulti
muꝫ abraſo capite toto coopiat̄ linimēto facto ex ſtercore
colūbino cū aceto. ⁊ addo ego tertiam ptem de fermēto ⁊c̄.
Iſta oīa pdicta mām potēter de capite eradicāt ⁊ ↄſumunt.

Pro cōplemēto ſeptime intētionis hic ſcri
bā remedia que caput cō
uenīēter ↄfortare ſolēt ⁊ maxie in tali lapſu cōpoſito ex con
trarijs qualitatib⁹ ⁊ mãebus. ſ. ex cholera ⁊ flegmate. ¶ pᵐ
itaqꝫ illoꝝ iſtroꝝ eſt puluis iſte. de quo vir hic ex nūc uſqꝫ
ad totū mēſem februarij oī ſero cū uadit ad lectū ſup cōmiſ
ſura capitis ſagittali ſupaſpergat uſqꝫ ad quãtitatē granoꝝ
v. uel. vj. ordei. Cuius deſcriptio. ℞. macis ſandarace. añ. ʒ.
j. rof. ſpodij corti. citri coriãdri pparati. añ. ℈.ij. puluerięen
tur omnia per ſe ⁊ miſceant̄. ¶ Scōm pncipale inſtrm̄ eſt
hoc eluariū. de quo vir iſte ter ī ſeptimana hora ſcripta im
mediate degluiat q̄titatē. ʒ.j.ſ. aut ſaltē bibat ipm̄ cum. ʒ.j.
aque tepide: ueniꝰ. ℞. loch de papauere. ʒ.j. ſpodij cora. al.
⁊ ru. maſticis añ. ℈.ſ. icorporent̄ oīa ſil̄ cum ſyru. rof. uſqꝫ
ad ↄuenientē ſpiſſationem. ¶ Tertiū inſtrm̄ eſt uſus iſta
rū pillarū de qb⁹ dicb⁹ itermedijs quib⁹ accipiat eluariū ſal
tē bis in ſeptimana hora itroitus lecti accipiat. j. ul. ij. ⁊ eſt
in eis intētio attrahēdi mās a capite attractiōe leui ⁊ ꝓhibē
di aſcēſum fumoſitatū ad caput ⁊ ↄſumēdi mãs ⁊ uapores
in capite aggregatos: q̄rum deſcriptio. ℞. aloes pparati
in ſucco endiuie. ʒ.j. mirabo. citri. ʒ.ij. reupōtic. ʒ.j. ſalis in
di. ℈.ſ. ſandarace coral. ru. añ. ʒ.v. cū ſucco rof. fiant pillule
ex oī. ʒ.vj. ¶ Quartū inſtrm̄ eſt ↄfectio iſta. Cui⁹ uſus nota
bilr̄ ↄfortat cerebrū ⁊ ſenſus iteriores oēs. ℞. ſpēꝝ eluarij
de ambra. ʒ.ij. trociſ. de rof. ma. deſcriptiōis. ʒ.j. ſcorie ferri
pparate ſm artē. ℈.ij. cū aq̄ aceroſ. fiat ↄfectio in rotulis ma
gnis. Cuius uſus eſt poſt oē cibariuꝫ ſemp ex eis accipiens
rotulaꝫ vnā. ʒ.iij. Et ſi ex eadē qn̄ itrat lectū accipiat quãti
tatem grani fabe ⁊ teneat in ore uſqꝫ ad ſui diſſolutionem
optimuꝫ erit ei auxiliuꝫ ad pdicta. ¶ Ambra eſt medicina
inter alias capitis excellentiſſima ⁊ confortatiua. ¶ Ulti
mū vō eſt puluis iſte quē q̄ſi ſemp ī ſindone ligatū teneat ⁊
odoret iuxta poſſibile ſibi. ℞. rof. ʒ.j.ſ. cãphore. ℈.j. ſanda
race. ʒ.j. lambruſce. ℈.ij. ſandalo. al. ⁊ ru. ana. ℈.v. macis. ʒ.j.
puluerięent̄ oīa per ſe ⁊ ligent̄ in ſindone: aut ſaltē ex pul
uere iſtorum cum laudano ⁊ vino aromatico fiat pomum
quod odoretur dictum eſt ⁊c̄.

Cōſilium. 79. De catarro a mala complexione fri
gida ⁊ humida cerebri ⁊ toti⁹ ca
pitis cum materia flegmatica.

DEſcenſus materiei catarriçãtis a ca
pite huius Nobilis Dñe
cauſam oportet gñationis ſcire effectiuã ipſi
us anteq̄ iſtrumēta curationis ipſi⁹ exhibe
ant̄. 2° oportet inuenire cauſam corruptiōis:
uel putrefactionis ipſius. 3° oportet itelligi
locū ubi hec mã gñet̄ ⁊ ↄgreget̄ ⁊ putrefiat.
¶ Primū itēdū igit̄ ꝙ pro declaratione iſtoꝝ: ꝗ licet a pn⁹
huius materiei gñationis uel cōgregationis cauſa efficiēs
potuiſſet eē mala cōplexio iferioꝝ mēbroꝝ: ut pectoris ſto
machi epatis renū ⁊ matricis. nō tn̄ pncipaliter pdictoꝝ mē
broꝝ diſcraſiis aduertēdū eſt: licet iuenirent̄ in eis. q2 egri
tudines que fuit in eis per colligãtiaꝫ ipſoꝝ ad alia mēbra
nō diu pſeuerãt: qn fiat in mēbris appropriate. ¶ Itaqꝫ rō
nabile eſt ꝙ cauſa gñatiua harū materierū in capite eſt ma
la cōplexio ſui cerebri ⁊ totius capitis frigida ⁊ humida: ꝓ
pter quā gñant̄ in cerebro materie flegmatice per viã indi
geſtionis que nō ſunt uere flegmata. eo q2 nullus humor ve
re ⁊ ꝓprie dici pōt talis niſi fuerit in epate genit⁹ tanq̄ i pn
cipio gñationis organico. ¶ Pōt iterū hec mala cōplexio
eē cauſa: ut ſanguis qui debet eē materia nutricationis cō
mixt⁹ flegmati aut remiſſe calidus ꝓpter digeſtiue debilita
tē in cerebro nō hñ regat̄ ⁊ ↄuenīēter cōuertat̄ in humidi
tates ſecūdas. remanebūt igit̄ magne ex eo ſupfluitas in ue
nis cōgregata. ¶ Ex quo appet declaratio cauſe efficientis
⁊ materialis. efficiēs enim cauſa eſt mala cōplexio frigida ⁊
humida cerebri ⁊ totius capitis. materialis vō eſt mã fleg
matica aut ſupfluitas idigeſti ſanguinis: ut declaratum eſt.
⁊ ſic patet declaratio pmi: quod premiſſum fuit.

Secūdum vō pncipale uerificãduꝫ eſt que fuerit
huius materiei cauſa extraneationis.
¶ Dicēdū itaqꝫ ꝙ cū pdicte ſupfluitates per quãlibet dimi
nutā digeſtionē ↄgregant̄: tūc derelicte a calore nãli qui eſt
debilis extraneant̄. ¶ Et pōt ad hãc extraneationē ↄcurrē
oppilatio in uenis uel pãniculoꝝ cerebri iterioris ⁊ exteri
oris: ⁊ etiã poroꝝ cranei ⁊ cutis aurīū: nariū ⁊ aliaꝝ viaruꝫ
quoniã oppilatio ois notabilis ⁊ pſeuerās eſt cauſa ꝓhibē
di euētationē in cerebro: ſed ꝓhibita euētatione eius inten
dit̄ calor ⁊ preternaturalis efficit̄. igit̄ aget in materias pre
dictas extraneãdo eas. ¶ Tertio itep̄ ad hãc extraneatiōeꝫ
cōcurrē pōt multitudo caloris aggregati ex uaporib⁹ actu
calidis: ut flegmaticis: uel actu ⁊ potētia calidis: ut choleri
cis ⁊ ſanguineis. Fumi enim ⁊ uapores ſui caliditate mate
rias predictas facile extraneare pñt: ⁊ ita apparet declara
tio ſecundi principaliter premiſſi.

Quis vō ſit locus uel loca ↄgregationis taliū mãe
ruꝫ. patet ex pdictis ꝙ locus in quo mãe
pdicte: uel gñeri uel multiplicari pñt: aut erit ſubſtãtia ei⁹.
ſ. cerebri: aut uene per eius anfractuoſitates imerſe ⁊ ſilr̄ et
arterie: aut erit in uētriculis cerebri: aut in pãniculis eius ⁊
aut inter pãniculos cranei ⁊ cerebri contenta. ¶ Primum
autē hoꝝ declarat̄ per ſubſtãtiã cerebri itelligēdo medulla
rē ei⁹ ⁊ ſubtiliſſimos villos neruoꝝ qui oriunt̄ ab eo qui ſūt
paria ſeptē: in quoꝝ poris ↄtineri pōt mã: ut patet vnicui
qꝫ ⁊ pōt mã ibi ↄtēta eē cauſa oñcedēs ⁊ ↄiūcta hui⁹ diſpoſi
tionis. añcedēs inq̄ ſi in uenis repiat̄ hec mã abſqꝫ putre
dine ei⁹. deinde putrefiat extra uaſa. Cōiuncta poterit eſſe
hec mã ſi putreſcat in uenis: ⁊ ita putrēs expellat̄ ad extra ꝑ
vias naſi colatorij: aut auriū: ut ſepe ↄtingit. ¶ At vō ꝙ hec
mã in uētriculis ↄtineat̄ ibi putrēs itelligere nō poſſuꝫ: qm̄
cū ſit ſubſtãtia: aut oppilaret cōplete: tunc neceſſario ſeque
ret̄ apoplexia: aut incōplete: tunc epilepſia: aut ſi pauca eſſet
⁊ tunc putreret ibi neceſſariū eēt ledi opationes ſenſuuꝫ in
terioꝝ. Quomodo enim ſaluaret̄ integritas opationuꝫ ima
ginatiue ⁊ cogitatiue potētiaruꝫ. ſi in medio uētriculo ipſi⁹
cerebri iueniret̄ materia ſui putredine extrenēs organa: et
ſpūs ibi inuētos: aut ſui quãtitate oppilãs uel apoſtemãs.
opationes eni vtutū ꝓportionant̄ iſtrumētis ⁊ organis ꝑ
que iſte opationes pduci debent. igit̄ cum intēperie ipſorū

incõuenietes pducerent opationes: qđ erat deducẽdum. videt igit exiſtis deducendum φ mã hui⁹ diſpõnis nullo mõ ɔtinet in aliquo uẽtriculorũ cerebri. ¶ Intelligo autẽ hic uentriculos ɔcauitates manifeſtas in pfundo cerebri inuẽtas: in qbus ɔtinent ſubſtãtie quedam q̃ſi carnoſe uer mib⁹ aſſimilate terreſtribus in qbus pducunt opationes ſenſuũ iterioꝝ: ut pma tertij. cap̃ p̃ eſt colligẽdũ. ¶ Qđ vo hec mã in pãniculis cerebri cõtineri poſſit ſatis facile eſt vi-dere. eo φ hec mã recipit in poris: ⁊ ibidẽ a nãli calore dere licta putreſcit. ¶ Ex quo fundamẽto appet declaratio q̃rti premiſſi. ſ. φ hec mã cõtineri põt in diuerſis locis. Nã ſi hec mã effundat a pãnicu'o pie mr̃is v̄ſus cerebꝝ. tũc recipiet iter ſupficiẽ cõcauã pie matris ⁊ cõuexã cerebri. ¶ Et ſi ex pellit p̃dicta mã a pia matre v̄ſus durã matrẽ: ⁊ a dura mr̃e v̄ſus piã matrẽ: tũc neceſſario ipſa cõgregabit iter duas ſu perficies pie matris ⁊ dure matris. ¶ Si vo mã iã dicta a v̄tute ppellat a pia mr̃e v̄ſus craneũ uel a craneo v̄ſus ipſã tũc ipſa neceſſario ɔgregabit iter ſupficiẽ cõcauã ⁊ cõuexã dure matris ⁊ cranei. ¶ Et q̃litercũqꝫ ɔtingat talis mã i oĩ bus p̃dictis locis putrere põt ⁊ a v̄tute expelli v̄ſus iteriorẽ ptẽ cerebri uſqꝫ ad carũculas mamillares que ueſtiunt pã niculo cerebri in copiſeriori pte pforato per cuius foramẽ defluẽs uel ppulſa mã recipit in caſum ⁊ in riça naſi: ⁊ de ea per cõcauitatẽ naſi ad extra mittit. ¶ Hec in ſũma eſt ſpe culatio inueniẽdi ſitũ materierũ intra craneũ iacẽtarũ ⁊ locũ expulſionis earũ ⁊ viã ⁊ modũ quãtũ ad exteriorẽ ptem ce-rebri. ¶ Si aũt mã in media pte cerebri inueniret magis et a v̄tute ad extra ppelleret: tũc neceſſariũ ẽẽt φ emanaret p aures aut per palatũ. ut ſepe cõtingit materiã ſanioſam per aures ⁊ per palatũ lõgo tpe emanare. ¶ Qđ autẽ materia ſupfluẽs in oĩbus predictis poſſit inueniri locis. lege prima tertij. tractatu pmo. cap̃ ſecũdo. cuius tex⁹ ſeriẽ hic ptráſeo ¶ Et ex hoꝝ oĩum fundamẽto ſatis clare apparet φ opor-tet huic nobiliſſime dñe pmpte ⁊ ɔueniẽter admiſtrari ſub ſidia. aliter enim in breui ⁊ facile pducet ad diſpõnes ⁊ ac-cidẽtia mala. Regimẽ aũt ſibi admiſtrãdũ nũc ita ſubſeqt

¶ De cura huius diſpoſitionis ⁊ regimine eius per res non naturales. Cap̃. II.

REgimen itaqꝫ eius per res nõ nãles particula-riter hic videt eẽ ſupfluũ. ad hec enim oĩa clariſ ſimus vir ⁊ doctor eximius Petrus Sulmanẽ ſis magnifice ſupplebit. ¶ Primo abſcindẽdo ab ea aerẽ uł habitacu'um magne caliditatis ⁊ frigiditatis eligẽdo aerẽ tã in paſſiuis q̃ in actiuis qualita tibus mediocrẽ: tamen inclinet magis ad caliditatẽ ⁊ ſicci tatẽ q̃ ad alias qualitates: euitabit ab ea aerem nubiloſum uẽtoſum ⁊ uaporoſum. ¶ In cibis cõueniẽt ei mediocri ter calefactiui ſubtiliatiui aperitiui ⁊ exiccatiui. neqꝫ cõue niunt ei cibaria groſſa: ut legumina antique carnes ⁊ ſimĩ lia. neqꝫ viſcoſa ut piſces ⁊ neruoſe ptes aĩalium. neqꝫ op-pilatiua ut caſeus ⁊ ſilia. neqꝫ ɔueniũt ei cibaria calida ⁊ pprie aromatica que multũ ſunt capitis grauatiua. ut 5° aſſoꝝ ibi. Muliebria educiter aromaticis calefactio ⁊c̃. Euitet etiã cibaria multa pinguedine artificiata que mul tum capitis ſunt repletiua. ¶ Effugiat etiam vina fumo-ſa ualde ⁊ acuta ⁊ utat vino albo ⁊ ſubtili aromatico pau-ce fumoſitatis. Aqua autẽ frigida ⁊ pprie ſimplex non ɔue nit ei. cõmixta autẽ vino bibi poteſt ⁊ proprie ſi vinum fue rit ualde fumoſum. ¶ Adhuc etiam euitet multam quan titatem ciborum ⁊ potuum grauãtium ſtomachum ⁊ flu-ctuantium in eo. ¶ Quarto iterũ dormiat capite aliquan tulum eleuato ſup dextra uel ſiniſtra parte. effugiat diur-num ſomnũ ſi dormierit in nocte conuenienter. ¶ Exerci tium autem eſſet eidem ɔueniens ante cibum factum paſ-ſim ambulando per horam mediã in manib⁹ aliqd ferẽdo uel aliqđ exercitium cum eiſdem faciendo qđ materias a capite deſcẽdere facit ſicut eſſet gladio aliquid incidere uel in manibus rem aliquam põderoſam portare. ¶ Accĩtia

dẽ oĩa que ueloci ⁊ uehemẽtẽ motũ in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ efficiũt ſũt euitãda. ut ira furor triſtitia ſortis: ⁊ ſicũ alijs

¶ De regimie hui⁹ diſpõnis per medicinalia. Cap̃. III.

SEx videntur mihi intẽtiões in cura hui⁹ diſpõnis eẽ ſufficiẽtes. ¶ pma eſt eius minoratiua mãeꝝ ¶ Scda eſt digẽ eaꝝ. ¶ Tertia eradicatio ipſa ruꝫ. ¶ 4° diuerſio eaꝝ. ¶ 5° mãerũ cõpleta cõſũ ptio. ¶ Sexta ⁊ ultima capitis confortatio.

Primã itaqꝫ intentionẽ cõplent duo inſtr̃a. ¶ pmũ eſt: ut ſi v̄tus etas ⁊ cõplo ɔueniũt: fiat eidẽ flobotomia de baſilica brachij dextri. ⁊ extrahet ſanguinis ℥. iij. uel quatuor. hec eſt neceſſeria ſi in cauſa materiali ⁊ efficiente cõmunicat epar ipſi capiti. ¶ Scdm vo inſtr̃m eſt: ut ſi nõ appebit flobotomãdi inclinatio aliq̃ in aurora recipiat has pillas. ℞. pillaꝝ aureaꝝ. pillaꝝ de iera cõ poſi ta. añ. ℈. ij. uel ʒ ſ. ⁊ accipiat ⁊ tardet cibũ ſex horis ⁊ poſt accipiat aliqđ lauatiuũ per horã ante prandium.

Secũda vo pncipalis intentio cõpleri põt per iſtr̃a tria. ¶ pmũ ⁊ leue eſt hoc. ℞. aque ſaluie aque betonice. añ. ℥. j. ſ. aque acetoſe. ℥. j. miſce cũ medico çuc. ⁊ totũ calidũ in aurora accipiat ⁊ tardet poſt cib⁹ ſaltẽ horis. iiij. ¶ Scdm digeſtiuũ fortius illo. ℞. mellis ro. co lati. ℥. j. ſyru. de hyſopo. ℥. ſ. aque betonice: aque ſaluie. añ. ℥. j. ſ. miſce. ¶ Tertiũ digeſtiuum fortius p̃dictis. ℞. ſyru. de calamento. ſyru. deſticados. añ. ℥. vj. aque irios: aque ace toſe: aque betonice. añ. ℥. j. miſce ⁊ omnia dentur ut prius.

Tertia pncipalis intẽtio cõplet per duo inſtr̃a. ¶ p^m eſt hoc. ℞. iere Ga. ℥. j. aga. electi. ʒ. ſ. çuccari al. ʒ. ſ. miſce: ⁊ totũ hoc bibat cum aqua ſaluie calefacta ¶ Scdm inſtr̃m eſt ut ſi nõ poſſet ſumere p̃dictã medici-nã ppter eius amaritudinẽ: tũc capiat has pillas. ℞. pillarũ cochiarũ ⁊ aurearũ. añ. ʒ. ſ. reformet pille ſeptẽ cũ ſy rupo de ſticados: ⁊ exhibeant i aurora: ⁊ poſt eas obſuen tur oẽs cõditiones que poſt ipſũ minoratiuũ dicte ſunt.

Quarta pncipalis intẽtio eſt mãerũ diuerſio: ſaltẽ pticularis que fieri põt pluribus inſtr̃is. ¶ p° diuertendo abſqꝫ euõne ſenſibili: ut per fricationes a pedibus uſqꝫ ad ſpatulas adminiſtratas. ¶ 2° per ligatu ras ſup genua ⁊ cauillas manuũ ⁊ pedũ factas. ¶ Tertio per uentoſas cum ſcarificatione appoſitas ſup ſpatulas ⁊ nates. ¶ Et põt iterũ ⁊ 2° pncipalr diuerti mã ad remotas ptes cũ euõne ſenſibili. ut. M. puocatio: uel emorroidarũ adminiſtrãdo cliſteria cum iera ſimplici uel ieralis a capi te diſtrahẽtia. ¶ Et adhuc diuerſiones fieri pñt ſenſibilr ⁊ pticulariter a capite euantes. ⁊ p° qdẽ flobotomãdo cephalicam: aut uẽtoſando ptes colli cũ ſcarificatione. aut 3° puo cando ſanguinẽ a narib⁹. Si hec 2° aut p° p alterũ videbi tur opportunũ cũ appinõe diũ uel mixtiõis ſanguis cum alijs. ¶ 4^m diuertẽs pticulare eſt maſticatio facta cũ pire tro: çinçibere: agarico: maſtice: arthanita ⁊ ſimilib⁹. ¶ 5^m de numero hoꝝ diuertẽtiũ eſt collutio facta cũ aqua deco ctionis ruthe: ſticados: pulegij: calamẽti: ligritie ⁊ hyſopi. cum quoꝝ decoctione calida ſepe fiat oris collutio. ¶ 6^m diuertens eſt gargariſma factum cum hac decoctione. ℞. coſti ſtaphiſagrie ireos: arthanite: ruthe: ſticados. añ. M. ſ. ligritie. M. j. icidant ⁊ ɔtũdant: ⁊ cũ lib. ij. aque: ⁊ ℥. iiij. mellis uſqꝫ ad ɔſũptionẽ medietatis coquant de hac. 6. uel. 8. vicibus fiat gargariſma ante prandium ⁊ añ cenam. ¶ 7^m diuertẽs eſt caputpurgiũ hoc. ℞. aque mel. ℥. iij. ſuc ci radicũ bletę. ℥. j. ſ. calefiat totũ: ⁊ pleno pũs ore aqua tra-biciat per naſum mane ⁊ ſero ante prandiũ ⁊ ante cenaꝫ.

Quinta pncipalis itẽtio cõplet p vnũ iſtr̃m: ⁊ eſt ut p vnã ſeptianã ɔtinuã oĩ ſero qñ uadit ad lectũ accipiat. ʒ. ſ. aureç alexãd. cũ. ℥. j. ſ. aque maio. calefcẽ ⁊ poſt vnã ſeptianã ſufficit ei accipe bis uł ter in ſeptimana

Ultima intẽtio que eſt ɔfortãdi caput per tria iſtr̃a cõplet. ¶ Quoꝝ p^m eſt ut oĩ ſero qñ uadit ad lectum ſaltẽ per dies decẽ accipiat rotulã vnã uel. ij. cõ-

ſectionis dyamuſci dulcis. ⁊ bibat poſt illud tertiā partem cyathi vini albi cū altera ſui medietate aque cōmixte. ¶ 2ᵐ inſtrm̄ eſt. ut oī ſero cū vult ingredi lectū a pncipio capilloꝝ uſqꝫ ad ſūmitatē capitis per cōmiſſuraꝫ ſagittalem per tres digitos latitudinalr. de hoc puluerē pulueriçet uſqꝫ ad quātitatē. v. granoꝝ ordei inter capillos ſpargēdo ipm̄. ℞. macis. ʒ. ij. gar. ʒ. j. ligni aloes. ℈. ij. oīa per ſe pulueriçentur ſubtiliſſime. deinde miſceātur ⁊ fiat ut dictum eſt. ¶ Tertiū ꝫ inſtrm̄ eſt odoriferum hoc qd̄ ſemper in manu teneat odorādo ipm̄. ℞. gallie muſ. ſtoracis calamite. cala. aromatici. añ. ʒ. ſ. ligni aloes. ʒ. j. gariofi. nucis muſ. añ. ʒ. j. ſ. muſci ambre. añ. g. j. pului. maio. ʒ. ſ. fiat omniū per ſe puluis ⁊ ligentur in ſindone de grana retorta.

Conſilium. 80.

¶ De catarro ſalſo deſcendēte ad pectus ⁊ ad naſum cum excoriatione ⁊ puſtulis in parte exteriori.

NObilis vir ⁊ Reūdus in Chriſto pr̄ dn̄s prior ſancti Antonij de viēna diſpōnē capitis hn̄s per quā in eo gn̄aṫ mā acutatē hn̄s accitalem. eo qꝫ mā talis eſt flegma ſubtile ſatis. cui cholerica mā cōmiſceṫ reddēs ipm̄ ſalſū uel acutū. ⁊ ſepe ɔtingit ꝙ hec mā decidit in pect⁹ ei⁹ ⁊ efficit in eo tuſſes ⁊ ſputa acuta ⁊ ſuſpecta ſatis. ¶ Et qn̄qꝫ mā pdicta ſtilat per naſuꝫ ⁊ facit ei coriçā ſatis mordicatiuā. ⁊ qn̄qꝫ excoriatiuā ptiū interioꝝ naſi. ¶ Et ɔ⁹ iterū hec mā qn̄qꝫ effundiṫ per exteriores ptes ⁊ recipiṫ in lepore naſi faciens ibi puſtulas uel botbor pua colore roſeo colorata. ⁊ acuitate ſua erūpentia cutem ſine ſanie tamē eo qꝫ materia ſui ſubtilitate citius euaporet ꝙ in ſaniem conuertatur.

HIs itaqꝫ diſpoſitionibus prouidendum eſſe extimaui quattuor remedijs. ¶ pᵐ itaqꝫ eſt loch īfraſcriptuꝫ. Cui⁹ uſus debet eē in mane ⁊ per hōs tres poſt prādiū uſqꝫ ad horā cene teneat de ipō in ore ſuo ꝗtitatē gn̄i fabe. ⁊ pmittat ipſuꝫ a calore diſſolui ⁊ in pect⁹ per tracheā arteriā recipi abſqꝫ maſticatiōe aliqua. ℞. loch de pino. ʒ. j. pilla. bichichiaꝝ deſcriptiōe Raſis 9° Almāſ. caṗ de tuſſi. ʒ. ij. ſucci liqritie. ʒ. j. oximellis cōpoſiti. ʒ. j. ſuc. candi. ʒ. x. terant oīa ſubtiliſſime in mortario. ⁊ fiat eluariū bone viſcoſitatis: cui⁹ uſus ſit ut ſupra. ¶ 2ᵐ remeᵐ ei ɔueniēs eſt hoc. ℞. gnoꝝ pineaꝝ. ʒ. iiij. gnoꝝ fiſticoꝝ. ʒ. ij. aque violaꝝ aque capilloꝝ ue. añ. ʒ. iij. gn̄a predicta īfundanṫ in pdictis aqs: ⁊ nutrianṫ in eis tribus dieb⁹ nālib⁹. deīde cū çuccaro albo diſſoluto ⁊ cocto cū aq̄ capilloꝝ ueneris icorpenṫ pdicta gn̄a integra uł ɔtuſa ſuo mō. ⁊ utaṫ ea añ cibū uł poſt ſuo libito. Eſt eni ei ualde ɔueniēs ad ɔfortādū coꝝ ⁊ mūdificādū pect⁹ ⁊ aperiendū oppilōnes ⁊ eſt reſtauratiua mirabilis: ⁊ iō ei cōueniens eſt. qꝫ macer ⁊ extenuatus eſt notabiliter. ¶ 3ᵐ remediū ſibi ɔueniēs eſt uſus harum pillaꝝ: de qbus accipe pōt bis in ſeptimana parū añ cenā cū ſignis ḡuitatis uel plenitudīs ſtomachi. aut accipiat eas per duas hōs poſt cenā cū ſignis grauitatis ⁊ diſtillationis a capite: quaꝝ deſcriptio. ℞. magdaleonis pilł. alefanginarum aloes abluti. añ. ʒ. ij. reubarbari. ℈. ij. agarici electi. ʒ. ſ. ſpice. g. v. ſſ. g. iij. cum ſucco roſaruꝫ fiant pillule pro omni ʒ. vij. ¶ 4ᵐ remediū pncipale ⁊ pprie ad defedationē naſi eſt hoc. ℞. amili de ordeo. ʒ. ij. litargiri ſpumificati. ʒ. vj. olī de vitellis ouoꝝ. ʒ. ſ. tucie pparate ceruſe. añ. ʒ. j. ſ. incorporenṫ ſimul ſubtiliſſima ɔtritione in mortario plūbeo cum ſuo piſtello. De hoc igiṫ liniant oēs partes naſi infecte in ſero abūdanter: in mane v̄o abluaṫ cum coto madefacto in aqua decoctiōis ſeminū melonū nō excorticatoꝝ ⁊ reddentur partes ille formoſe. Ad laudē dei oipotentis. Amen.

Conſilium. 81.

De ſex malis diſpōnib⁹. videlꝫ. ¶ De fluxu mãeꝝ acutarū a capite. ¶ De dolore in ptib⁹ colli ⁊ ſpatularū cū iectigatione ¶ De mala digeſtione ſtomachi cū multitudīe uētoſitatuꝫ ¶ De mala cōplxone calida ⁊ ſicca epatis cū mā. ¶ De mala cōplexione renū cū multitudine trūboꝝ harenaꝝ ⁊ petalorum. ¶ De fluxu humiditatum albarum a matrice.

¶ Diuiditur autem conſilium in duo capitula.

¶ Diſpoſitiones per cauſas ⁊ ſigna diſtinguit. Caṗ. I.

MAgnifica ⁊ Generoſa Dn̄a de Mirādula varijs laborat accidētib⁹ ⁊ egritudinib⁹. ¶ Primū eſt fluxus materie acute a capite ei⁹ ¶ Secūdū dolor in ptib⁹ colli ⁊ ſpatularū cōmixt⁹ iectigationi cuidā. ¶ Tertiū mala diſpoſitio ſtomachi ipſius cuꝫ multitudine uētoſitatū ⁊ flegmatū in eo genita. ¶ Quartū mala cōplexio epatis calida ⁊ ſicca materialis. ¶ Quintū mala cōplexio renū cū multitudine trūboꝝ harenarū ⁊ petaloꝝ. ¶ Sextum eſt materierum albarum a matrice defluxus fere continuus.

PReterea diſpoſitio puenit a mala cōplexione epatis pdicta ⁊ mala cōplexiōe ſtomachi frigidi ⁊ humidi. ſiue ergo flegmata per viā idigeſtionis gn̄ata ⁊ cōgregata in ſtomacho faciāt chilū gn̄ari frigidū ⁊ humidū ⁊ aq̄luꝫ. ppter quē epar nō pōt gn̄are maſſam ſanguineam cōuenientē in cōplexione. vn̄ ex magna pte flegmatū euaporātiū ad caput ⁊ multitudīe materie cholerice: uel puoī epate pōt gn̄ari flegma ſalſuꝫ: uel uapor ex flegmate ⁊ cholera in capite ei⁹ ɔuerſus in flegma ſalſuꝫ: qd̄ multiplicatū in capite per ſeipſuꝫ fluēdo deſcēdit: aut ſaltē in ɔ̄cute pelliṫ poſt ei⁹ per palatū expulſa in os repiṫet ſalſedinē: ⁊ cuꝫ nōnulla illi⁹ pˀs per uenas ⁊ arterias deſcēderit in ligamētis cordis ⁊ muſculis colli ⁊ ſpatulaꝝ imergiṫ: ⁊ pˀs ei⁹ acuta ſatis dolorē efficit pūgitiuū. poſtea uaporoſior circulis itercluſa iectigationē facit: que icluſa in poris querēs exitū moueṫ motu eleuationis ⁊ depreſſionis in pticulis muſculoꝝ. ¶ Patet ergo ꝙ cerebꝝ egrotat dupliciter. ſ. mala cōplexione frigida ⁊ humida flegmatis aquoſi: ⁊ mala cōplexione calida a uapore cholerico ab epate colcato. ¶ Patet etiā cauſa doloris in ſpatulis. Iteꝫ ꝙ ſtomachus egrotet mala cōplexione frigida ⁊ humida iudicaṫ ex frigiditate ſenſata. ¶ Secundo ex copia uētoſitatuꝫ ⁊ ructuū. ¶ Tertio ex debilitate digeſtionis. ¶ Qd̄ epar etiā ſit caliduꝫ ⁊ ſiccum: patet ex tactu calido hypocundrij dextri: ⁊ ex uelocitate ⁊ frequentia pulſus: ⁊ ex tinctura urine ſm̄ plurimum ignee uel ſubignee: ⁊ ex ſupfluitate pme digeſtionis que eſt ſicca ⁊ citrina: ⁊ ex ualida ſiti pſeuerāte: ⁊ ex tenuitate uenarum ⁊ ex paucitate carnis. ¶ Ex qb⁹ arguiṫ etiā caliditas renū. cuꝫ ergo multiplicaṫ in ſtomacho flegma: ⁊ etiā ab epate pellaṫ ad renes calidos: ⁊ ſic ab eoꝝ caliditate iuiſcaṫ in lapidē. Et pulſa ad matricē lcitāt ipſam ad expulſionē: itaqꝫ frequēter laborat fluxu materierum albarum a matrice ſua. ¶ Etiam debilitas matricis pōt eē cauſa cōgregationis flegmatum in ipſa ppter ſpēm male cōplexionis acquiſitā ppter idebitā mūdificationē eius que cōpletus fit in muliere fecūda. Flegmata igiṫ per viā idigeſtionis multiplicata in matrice non mīnus ipellunt ipſam ad ſui expulſionē ꝙ materia aliūde ad ipſam ppulſa faciat. quare hec diſpoſitio eſt ſatis difficilis: qꝫ eſt cōplicata ex reciproca alteratione ⁊ colcatione nocumētū cerebri ad ſtomachum: ⁊ ecōuerſo ſtomachi ad epar: ⁊ epatis ad renes ⁊ matricē ⁊ econuerſo.

¶ De cura dictarum diſpoſitionum. Caṗ. II.

IN cura ſupponiṫ ꝙ iſꝫ diſpoſitiones mēbrorum hui⁹ Dn̄e ſunt diuerſe: quoniā cōplexio epatis ⁊ renū eſt calida ⁊ ſicca. ⁊ cerebri cordis ſtomachi ⁊ matricis ad frigidum ⁊ humidum eleuata eſt. qꝫ tn̄ in toto dn̄aṫ v̄t⁹ frigidi ⁊ humidi. igiṫ eligant̄ inſtr̄a calefactiua mediocriter ⁊ ſiccatiua potētius. qꝫ maior eſt lapſus per humiditatē ꝙ per frigiditatem.

Catarro eius ad ſtomachuꝫ uel ad pect⁹. p ſtāte mā multa q̄ſi ſuffocatiua flobotomeṫ baſilica.

℄ 2° diuertat̃ mã ad inferiora cũ cliſteri cõi additis ſal gẽ
me. ʒ. iiij. iere ſimplicis bñdicte. añ. ʒ. vj. ℄ Et cũ aliis gñib⁹
diuerſionum apiantur emorroides uẽtoſentur ſpatule ⁊c̃.
℄ Uel ℞. pillularũ aureaꝝ. ʒ. j. trociſcoꝝ de ſtella. ʒ. j. mira-
biliter ſiſtunt catarrum. dent̃ per horã poſt cenã.

Spatularum dolor ſi inualeſcit auferẽs ſom-
nũ. ℞. olei amigdalaꝝ dul. ſiſa-
mi. añ. ʒ. ſ. olei de kiri citrini. ʒ. j. ſ. croci pinguedinis ana
tis ⁊ taſſi. añ. ʒ. j. cum cera fiat vnguentũ liniaturqꝫ. ℄ Uel
recipe folioꝝ camomille melliloti ſeminis aneti ameos mel
liſſe maiorane. añ. ʒ. j. fiat decoctio. ⁊ cũ ueſicis applicetur
uel cum ſpongiis. ℄ Uel ℞. folioꝝ caulium betonice mel
liſſe. añ. M. iij. farine fabarum. ʒ. ij. farine frumenti ⁊ ſemi-
nis lini. añ. ʒ. j. ſ. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. ij. coquãtur
plante in aqua ad bonã earum mollificationem: poſt ſecũ
alia incorporent̃ ad formam emplaſtri.

Stomachi dũs indigẽni cũ multiplicatione uẽ
toſitatis. p̃ ℞. ſyrupi de calamento
mellis roſ. col. ſyrupi de eupatorio. añ. ʒ. iij. aquaꝝ abſin-
thij mẽthe melliſſe. añ. ʒ. ij. ↄtinuet̃ uſqꝫ ad appitionẽ dige
ſtionis. ℄ Poſt ℞. iere Gal. ʒ. vj. bñdicte. ʒ. ij. cũ modico vi
ni. ℄ Poſt ℞. ſpẽrũ diãrij de ligno aloes. ʒ. j. ſpẽrũ dyaa-
muſci dul. ʒ. ſ. granoꝝ padiſi. añ. ʒ. ſ. ẓuc. al. ʒ. iiij. cũ aqua
mẽthe fiat ↄfectio Doſ. ʒ. iij. an oẽꝫ cibũ ſupbibẽdo modicũ
vini. ℄ Poſt ℞. ameos ſpice ligni aloes mẽthe origani. añ.
ʒ. j. macis. ʒ. ij. ẓuccari q̃drupli oĩum põderis. puluerizent̃
oĩa per ſe ⁊ miſceant̃: ⁊ fiat tragea. Doſis coclear vnũ poſt
oẽm cibum deglutiendo ſine maſticatione. ℄ Item ℞. li-
gni aloes mẽthe macis origani cinamomi gariofiloꝝ ſpice
añ. ʒ. ſ. trociſcorum gallie muſca. ʒ. j. ſ. olei menthe olei ma
ſticis nardini. añ. ʒ. j. laudani. ʒ. ij. reſine. ʒ. vi. cerotum fiat
cum cera quãtum ſufficit applicetur ſtomacho ⁊ ſolẽniter
cõuenit omni debilitati ſtomachi pueniẽti a mala cõple
xione frigida ⁊ humida materiali ⁊ immateriali.

Epati eius calido qdẽ capiti ⁊ ſtomacho etiã ↄfert in
modica quãtitate. ℞. trociſcoꝝ de ſpodio: troci
ſcoꝝ dyarodõ. añ. ʒ. j. lacce ẜparate. ʒ. ſ. ẓuc. al. ʒ. iiij. ⁊ aque
cicoree fiat cõfectio doſ. ʒ. ij. an ⁊ poſt cibum cum oportet.
℄ Uel ℞. aque cicoree: aque epatice. añ. ʒ. j. aque eupato-
rij. ʒ. ſ. ℄ Etiã ℞. olei nardini olei citonioꝝ. añ. ʒ. j. ſpodij
roſ. coralloꝝ amboꝝ ſandaloꝝ. añ. ʒ. j. ſ. cere albe quantum
ſufficit pro vnguento molli ad epatis regionem.

Renibus iſta cõpetunt: ut ipſi ⁊ uritides ⁊ emulgẽ
tes teneant̃ ↄueniẽter apti. ut mãe non
figant̃ in eis cõuertende in trumbos uel harenas ⁊ petala.
cui opponit̃ p̃mo. ℞. aque milij ſolis. ʒ. ij. aque ſaxifragie
ʒ. j. ſ. pluribus mane exptum. ℄ 2° ℞. ſeminis ſparagi pe
troſellini aniſi feniculi. añ. ʒ. j. granoꝝ hedere ſiccoꝝ milij
ſolis añ. ʒ. iij. lapidis lincis lapidis iudaici. añ. ʒ. j. ſ. ẓucca
ri albi triplum põderis oĩum fiat tragea. ⁊ cum pcipit do-
lorẽ renum ⁊ ſpine ⁊ urinas eſſe factas tenues ualde. tunc
de iſta tragea ſemp accipiat coclear. j. ante cibũ. educit eniꝫ
trũbos harenas lapideas urinas puocando notabilr̃. ℄ 3°
vinum eius habeat ↄtinue iſuſa grana hedẽ uel ſumant̃ ſi
ne maſticatione. uel cũ ea. viij. grana hedẽ ſepe. ℄ 4° infal
libile. ℞. ſublimationis apij. ʒ. ij. pulueris radicum ſaxifra
gie cõbuſti ſm artem. añ. ʒ. j. bibe totum credo non poſſe re
manere lapillos nec harenas cum uſu huius inſtr̃i.

Fluxui materieꝝ albarũ m̃ricis que egritudo eſt cro
nica ⁊ difficilis curationis. ſiue eniꝫ pueniat
ex trãſmutatione cretica materierũ flegmaticarũ corrupta-
rum uel nõ corruptaꝝ a toto: uel a determinatis membris
difficilis eſt. ℄ Silr̃ ſi pueniat ꝓpter nocumẽtum digeſtio
nis ſtomachi ⁊ epatis que ambo ſunt cã multiplicationis
talium materierũ a matrice. Silr̃ 3° ſi pueniat ꝓpter colli-
gãtiam totius uel ptium uel per ꝓprium nocumẽtum ipſi⁹
matricis ut. ℄ Primo ℞. ſublimationis uerbenẽ. ʒ. iiij. per
XXX. uel XL. dies. mundificat eniꝫ ⁊ reducit lauando ⁊ ab-

ſtergendo epaticas renales urinales ⁊ m̃ricales vias. ℄ 2°
de mihi exptis ℞. galbani electi. ʒ. iiij. oppoponacis. ʒ. j. ſan
darace thuris hypogſtidos. añ. ʒ. j. diſſoluant̃ gũme cũ ace
to acuto ⁊ fiat cerotum rotundũ ſup pãno de grana per di
gitalẽ mẽſurã mai⁹ q̃ nebula ſup vmbilico ponat̃ ei⁹ cen-
trũ. penetrabit per uenã vmbilicalẽ terminatã ad m̃ricem.
℄ 3° oĩ mane ⁊ ſero fiat encatiſma. ℞. gallaꝝ quercus pſo
ratarum: oſſium pineaꝝ nõ ↄſeruãtiũ medullã. añ. M. iiij. alu-
minis roche lib. j. aluminis ſciſſi. i. iameni lib. ſ. trociſcorũ
alipte muſcate: trociſcoꝝ nere. ana numero. j. coquant̃ oĩa
in ſitulis aque. XII. ad ↄſumptionẽ medietatis fiat encatiſ-
ma in uaſe ligneo per ſpatium medie hore. ℄ Ultimo ℞.
ſpẽrum bñdicte cõpletaꝝ. ʒ. j. ſ. aloes trib⁹ diebus infuſi in
ſucco uerbenẽ. ʒ. iij. cõfectionis uel trociſcoꝝ nere. ʒ. j. maſti
cis. ʒ. ſ. croci. g̃. xv. cum vino aromatico antiquo ualde fu-
moſo. fiant pillule pro oĩ. ʒ. vij. doſis numero. j. añ cenã paꝝ
oĩ q̃nta die. Scio eniꝫ q̃ mães ſupfluas corruptas uel corru
ptioni paratas ↄueniẽter attrahũt ⁊ educũt a m̃rice. ꝓpter
que q̃tuor inſtr̃a p̃dicta plurime mulieres ab hac egritudi-
ne difficile ſanate ſunt integre. Ad laudem dei. Amen.

℄ De egritudinibus oris ⁊ faciei conſilia ſequuntur.

Cõſiliũ. 82.

De vndimia in gena ptim per eſſen-
tiam: ptim per cerebri reumatiʒãtis
colligantiam genita: cõtinens tria capitula.

℄ De uerificatiõe egritudis cãruꝫ ei⁹ ⁊ ſignoꝝ. Cap. 1.

Reuma q̃dã nup vir honorandꝫ
Proſdocimũ de Taruiſio ue
hemẽter infeſtat. Eteniꝫ a mẽſe februarij uſ-
qꝫ ad hoc pñs t͞ps ad totã genã ⁊ ad oculum
dextrũ reumatiʒauit mã: que oẽs predictas
ptes tumeſcere fecit ſine duritie: ⁊ abſqꝫ ma-
gno rubore ⁊ ptiũ predictaꝝ inflãmatione:
⁊ talr̃ pſeuerauit mẽſib⁹ trib⁹ ut ſcribit̃. Cui
ſi remediũ aliq̃d canonice exhiberi debet. opꝫ q̃ hec diſpõ
ad cognitionẽ adequatã pducat̃ cũ notitia caꝝ q̃rum ↄtẽ-
platio opportuna eſt. ℄ Oportet itaqꝫ mãm hãc uel in pre-
dictis ptib⁹ eſſe ↄgeſtam ꝓpter debilitatẽ ipſarũ per ſe cãm
ↄgeſtionis illius: ⁊ erit egritudo per eſſentiã in ptib⁹ predi-
ctis: aut neceẽ eſt hãc mãm ad predictas ptes aliũde defluxiſ
ſe: ⁊ tunc erit egritudo ptiuꝫ predictaꝝ per colligãtiã deno-
minãda. nõ enim inuenit̃ aliq̃ egritudo que ſub hac diui-
ſione nõ cadat. ℄ Si itaqꝫ hec diſpõ eſt ptiuꝫ predictaruꝫ
per eſſentiã. aut ineſt ei mala cõplexio frigida ⁊ humida: ⁊
tũc locus viſu pcipit̃ cum pallore: cũ mollitie: cũ frigiditate
tactu pcepta: ⁊ cum digitus pti imprimet̃ remanebit in eã
impreſſionis ueſtigiũ: ⁊ erunt ſigna dñij flegmatis in parte.
℄ Q̃d cõfirmat̃ ex accñte q̃d de nouo ſupuenit. ſ. ex deſcẽ
ſu aquoſe humiditatis per labia diſtillãtis actualr̃. ℄ Un-
de ex oĩbus iſtis neceſſe eſt ↄcludere hoc mẽbrum pati vn-
dimiã. i. apoſtema flegmaticum a flegmate dulci mucillagi
noſo uel aquoſo pueniens. ℄ Et ex his itez 2° ↄcludit̃. q̃
ſi mã illa in predictis ptibus multiplicaret̃ ⁊ pfundaret̃ in
lacertis ⁊ neruis interioribus periculũ eſſet euẽtus torture
oris in hoc viro. ⁊ diligẽter inſpiciat̃ q2 fortaſſe ſunt ſigna
p̃ncipij torture illius. ℄ Et tertio itez ↄcludit̃. q̃ ſi mã iſta
multiplicata deſcẽderet ad ptem capitis poſteriorem: for-
taſſe minaret̃ ei paraleſim. ℄ Si võ raptuꝫ hẽret predicta
mã ad inferiores ptes minaretur ei empima aut alias egri
tudines pectorales nõ modicum uerendas. ℄ Si aũt pre-
dicta mẽbra egrotarent mala cõplexione materiali calida
⁊ humida: tunc ſigna illius eſſent ſigna flegmonis: ſcilicet
tumor in pte notabilis caliditas intenſa cum mollitie in p-
te pcepta loci rubor ⁊ pulſatio notabilis cum ptium tẽſio-
ne grauitate pcepta. ℄ Et ſi predicta mẽbra lapſu mãli ca-
lido ⁊ ſicco egrotarent cum ptium tumore: tunc ibi pcipe-
retur caliditas cum punctione acuitate ⁊ prurita magna i-
flãmatione ⁊ puſtulaꝝ cholericarũ appitione. ℄ At võ itez
ſi in predictis ptibus eſſet mãlis egritudo frigida ⁊ ſicca per

eſſentiā aut in tumore illarū ptium neceſſario pciperet̕ frigiditas ptium ſoliditas ⁊ duricies reſiſtētia ad tactū digiti coloris ptiū opacitas uel nigredo ⁊ ſupfluitati extime a loco ꝑuatiuo. ⁊ hec ſunt ſigna ſephirotice uel ſclirotice diſpōnis. q̄rum oium ꝑdictoꝝ ſnie colliguntur a Gal'. in libello de tumorib⁹ preter nām. ⁊ 3° terrapētice ꝑmis caplis. ⁊ 3° q̄rti ꝑ ⁊ 2° tractatu. in caplis flegmonis heriſipille vndimie ⁊ ſephiros. ⁊ tu collige ſmones ide ſi placet. ¶ Uidet̕ autē mihi ex predictis oino ꝯcludēdū eſſe ꝙ apoſtema ſub cap̄ de vndimia collocādū eſt. ut ex ſignis in ꝑ loco tactis manifeſte deduci pōt. ¶ Cōtra. q̄ in loco tumoris pcipit̕ aliq̄lis rubedo. ſed ipſa cū fuſcedine remiſſa ſignat ſanguis dñiū cū claritate v̄o cholerā oñdit. igit̕ tumor ille nō eſt vndimicus. ꝯclio tenet: eo q̄ apoſtema vndimicū excludit colorē rubeū ⁊ pcipiat colore albo eſſentialr̄: ⁊ maior appet ſenſu viſus. ⁊ minor ꝓbat̕ per paſſiones uel ꝓpetates ſanguinis ⁊ cholē. qm̄ ꝑmi paſſio eſt rubedo purpurea. ſcd̄i v̄o paſſio eſt rubedo clara. ¶ Ad hui⁹ motiui ſolutionē dicēdum ꝙ motiuū illud ueritatē includit de ſignis ꝯtib⁹ apoſtemata ſimplicia: ſed q̄ raro inueniuntur apoſtemata ſingularia: imo plura eoꝝ ſunt cōpoſita. ut 3° q̄rti ꝑ cap̄ colligēdū. Jō dicēdū eſt ꝙ dato ꝙ cū mā flegmatica miſceat̕ aliq̄ pus q̄titas ſanguinis. nō tollit̕ tn̄ qn illud apoſtema vndimicum denoiari debeat. qm̄ a tumore quātitate ⁊ v̄tute ꝑdomināte debet fieri denoiatio. 2° ꝑmi. 5° cap̄ de egritudinib⁹ cōpoſitis. quare ſuſtētat̕ iam premiſſa ꝯcluſio. ſ. ꝙ pticule patiētes egrotant apoſtemate vndimico: ut dictum eſt.

Poſt hoc igit̕ paruper uberius ſpeculādum eſt iuxta ſcd̄m mēbrū preaſſumpte diuiſionis. Si eniꝫ ptes predicte egrotāt egritudinibus per colligātiam. aut erit hoc per colligantiā propinqtatis ptiū adinuicem aut diſtantie ipſarum. ¶ Et ſi ꝑmum tunc erit ibi egritudo per colligantiam a cerebro ꝓueniēs. ⁊ hoc videbit̕ rōnale ꝓpter plura. ¶ Primo q̄ in eo ꝯgregant̕ flegmatice mãe per viā indigeſtionis ex cōuerſione uaporum flegmaticoꝝ in eas qui eleuant̕ a toto corpore. ¶ Et 2ª cā eſt. q̄ ipſum iteꝝ nutrit̕ ſanguine flegmatico. ¶ Et 3ª cauſa eſt: ꝓpter aptitudinē curſus materieꝝ liqdarum ad inferiora. ¶ Et 4ª eſt ꝓpterea: q̄ uene ⁊ vie effuſionis materierum a capite ad maxillas plures ſunt ⁊ ample ſatis. quare videt̕ oino aſſerēdum ꝙ egritudo ptium predictarum ſm magnam ptem ſe habet per depēdentiam a colligātia ipſarum ad cerebrū. ¶ Ex qbus diligēs ꝯſiderator in vnā ſentētiam redactis facile ꝯcludet egritudinem in predictis ptibus eſſe per colligātiam ſimul ⁊ per eſſentiā. pmanētia eniꝫ ⁊ fixio tumoris lōgi temporis arguit egritudinē ptiū per eſſentiā. Uelox v̄o additio tumoris arguit defluxum aliunde ꝓuenientem. igit̕ egritudo haꝝ ptium eſt ſimul per colligantiā ⁊ eſſentiā cenſenda. ¶ Ex his correlarie ꝯcludit̕ ꝙ hec egritudo eſt difficilis multū: qḋ ſatis facile patet: q̄ eſt diuturna. igit̕ dependens a mā frigida que difficulter curationem recipit. Oēs enim cronice egritudines a mā frigida dependent. aff̄ꝫ 2° cōmento illius affo. Senes iuuenibus pleruq̄ꝫ egrotāt. ⁊ eſt ſnia ꝑncipis 2° tertij. tractatu 2° cap̄ de emigranea. ¶ Utrum v̄o iteꝝ hec egritudo contigerit aut eſſe poſſit per colligātiam inferioꝝ ptium denoiāda. ſ. pectoris ſplenis epatis ⁊ alioꝝ membroꝝ: nō curo hic qm̄ ſatis facilius materie a ſupioribus ad inferiora declinare poſſunt q̄ ab inferioribus ad ſuperiora: lʒ uerificationi ueritatis nihil repugnet. ¶ Ex quibus iam nunc taliter premiſſis uberius inueſtigari poterit regularis curationis modus: ut nunc ſequitur.

¶ De cura huius reumatis per adminiſtrationē ſex reruꝫ nō nālium faciliter diſcurrēdo per eas ⁊c. Cap̄ ii.

CUm ex precedenti cap̄ manifeſtum ſit mām huius reumatis fluētem ⁊ effuſam eſſe flegmaticaꝫ appet ꝙ regimen ipſius per adminiſtrationem ſex reruꝫ nō nālium inclinari debet ad calefaciēdum ⁊ exiccandū: ⁊ ad incidēdum flegma illud: cuius ē pticulam aliquā nō eſt dubium eſſe ſatis groſſam. igit̕ locus ⁊ māſio habitationis eius debet eēntialiter eſſe calefactiuus ⁊ exiccatiuus: aut ſaltem artificialiter cum accēſione ignis in camera ⁊ fumigatione illius cum ſandaraca: ligno aloes: thure: colofonia ⁊ ſimilibus. has enim fumigationes in hac diſpoſitione conferre multum vidi. ¶ Et ita dicendū de cibis ꝙ oportet eſſe calidos ⁊ ſiccos nāliter aut artificialiter cum decoctionibus ſaluie roſmarini: petroſil'. mēthe: ſerpilli: ⁊ ſimilium calidorum. ¶ Et potus eius ſit hydromel factuꝫ cū decoctione roſmarini aut andacoche uel maſticis: qḋ parum bibat. aut ſi ꝓpter etatem acciperetur augmētum miſceat̕ cum hydromelle quarta pars vini rubei clari non ualde fumoſi. ¶ Exercitium v̄o pedibus ambulando longo tēpore factum ſuauibus paſſibus ieiuno ſtomacho conueniens eſt. ¶ Somno v̄o utatur breui a quo melius eſt ipſum excitari q̄ in ipſum ꝓfundum eſt. ¶ Stomachi etiā alleuiationem faciat cuꝫ paucitate cibi. qm̄ hec tria famoſa a ueteribus approbata ſūt. ſ. ꝙ patiētes hāc diſpoſitionē eſuriāt ⁊ vigilēt qui reumata curant. ⁊ ſunt ſermones Auicēne 5° tertij cap̄ de cura catarri. uerſus ꝑncipium. ubi inquit. Et uigilēt ſitiāt ⁊ famē patiant̕: qm̄ ſunt initium cure. ¶ De accidentibus aūt anime apparet ꝙ nullū eoꝝ eſt ꝯueniens: ⁊ maxime per qḋ motus uehemens in ſpiritibus ⁊ humoribus acquiratur.

¶ De cura huius reumat⁹ per medicinalia. Cap̄. iii.

AT lʒ credā ego ſine heſitatione aliq̄ ꝙ iaꝫ dis ea que opportune huic diſpōni cōueniebant ſolēniter adminiſtrata fuerunt: ut tn̄ legētibus ſatiſfaciā ſm mām ſubiectaꝫ huius diſpoſitionis regimen ſex cōpletur intentionibus curatiuis.

Et prima earum eſt regimen per cōuenientem menſuram ſex rerum nō nālium: qḋ ſuccincte ptranſitum eſt: eo q̄ nō dubito pticularibus appropriatis in eiſdem rebus huic diſpoſitioni fuiſſe prouiſum. etiaꝫ q̄ generalis intentio. ſ. calefaciendi ⁊ exiccandi ⁊ incidendi pticulares intētiones includit aperte.

Secunda v̄o ꝑncipalis intentio eſt materierū euacuatio minoratiua: ⁊ lʒ ego non dubitē hanc intētionem etiā fuiſſe ꝯuenienter adminiſtratā. uerū tamen aliqd de ea tāgere viſum eſt mihi utile. ¶ Et ꝑ qdeꝫ premitto ꝙ cōueniens eſſet ei flobotomia cephalice aduerſe ptis: eo q̄ nō credo totā mām effluxiſſe. ſed pticulam ei⁹ aliquā adhuc fluere. Et ſi aſtantibus apperet ꝙ hec diſpoſitio augmētuꝫ recipet̕ a plenitudine epatis: eo q̄ vir iſte abūdat ſanguine cholere cōmixto ſatis. Jdeo magis canonicū eſſet ꝑus adminiſtrare flobotomiā baſilice dextre ſub cubito. deinde interiectis diebus qbuſdā utiliſſimū eſſet puenire ad cephalice flobotomiā iam ꝑtactā. ⁊ qualitercūq̄ꝫ fiat quātitas ſanguis extrahēdi limitet̕ ſm ſapiētiā aſtātiū a tribus uſq̄ꝫ ad qnque. ℥. ſm iudicium meliori ratione fundatum. ¶ Neq̄ꝫ aliqs mirari debet ſi flobotomiā tanto opere laudē in hac diſpoſitione. lʒ flegmatis dñium quātitatiuuꝫ imo ⁊ qualitatiuū in mā huius egritudinis poſuerim. eo q̄ mām hanc cōprehendo ſatis ſufficienter eſſe ſanguini commixtā. qḋ appet ex leui rubore apoſtemoſam ptem cōcomitante. ¶ Et 2ª cā que mouet ad flobotomiā eſt: q̄ vnus ex canonibus cōcedentib⁹ flobotomiā in reumatibus ⁊ catarris eſt qn̄ mā terminat̕ ad fauces ad pulmonē ad coſtas. ut qnta tertij. preallegato cap̄ colligendū. ⁊ a Meſue in appropriato cap̄ de cura catarri. ⁊ pluries alibi colligēduꝫ. q̄re oino flobotomia in hac diſpoſitione videt̕ mihi neceſſaria fore. ¶ Si aūt heſitares de flobotomia loco illius laudarē applicationē uentoſaꝝ in ſupremo ſpatularū cū ſcarificatione ꝯgrua. ¶ At iterū his premiſſis ſequēti die poſt flobotomiā uel uētoſas bonū eſſet minorare mām cum his pillis. ℞. pillarum de ſerapino. ʒ. ij. pill'. maioꝝ de ſarcocolla. ʒ j. formentur pille ſex cū ſyrupo de calamēto ⁊ exhibeant̕

cū ↄditionib⁹ poſt aſſumptionē farmacoꝝ obſeruandis.

Tertia ꝑncipalis itētio eſt materieꝝ a patiēte ꝑticula ⁊ a trāſmittēte diuerſio: que plurimis igenijs explicari pōt. ¶ Et ꝑmū qdē eſt ꝓuocatio emoꝛroidaꝝ: quas in hoc viro cognoui eſſe fluētes. que quātū cōferre pñt in hac diſpōne. legaſ 2° tertij. caꝑ 2° uerſus finē ⁊c. ¶ 2ᵐ vō ingeniū ē videſ per flobotomiā ⁊ uētoſas iā ꝑtractas. ¶ 3ᵐ vō igeniū eſt foꝛtis poſterioꝝ ꝑtiū fricatio a natib⁹ incipiēdo uſq; ad ſpatulas aſcēdēdo cū ꝑtractione ad iferi⁹ facta. ¶ 4° igeniū eſt appōſitio medicaminis rubificatiui: imo ⁊ ueſicatorij in ſuꝑma ſpatulaꝝ carnoſitate: ut cū flamula' ↄtrita uel pede coruino: aut cū cātaridib⁹: fermēto ⁊ aceto: uł cum emplō recēti de plāta oleādri facto bñ ↄtrita. Et nō dubito ꝙ in hoc ſuſtētaſ bona ꝑs curationis huius diſpōnis.

Quarta ꝑncipalis intentio eſt materieꝝ adequatio que pluribus cōpleſ inſtrīs. ¶ Quoꝝ ꝑimū ⁊ leue eſt hoc. ℞. aque betonice: aque ſublimationis calamēti. añ. ℥. ij. ʒ. miſce. ¶ 2ᵐ vō melius eſt ut patiens aſſumat oī mane. ℥. v. aque ſublimationis radicis iris. digerit enī; potēter mās flegmaticas ⁊ a capite diſtrahit eas per urine vias educēdo. Et ſpo ꝙ hoc ſolū remediū ſufficit in cura huius. ¶ Siqs aūt deſideraret digeſtiuū foꝛti⁹ iſto: tunc accipiat ſy. de calamēto: de ſticados. añ. ℥. vj. aque roſmari. ℥. iij. miſce. ¶ Dedrolibanū eſt medicina potēs ad aduerſandū oī flegmatice māci adequādo ⁊ ↄſumēdo eā. adequat etiā frigidas mās in capite latētes: ut colligēdū eſt 5° canon. ſumma ꝑma. ¶ Adhuc etiā uſus ſotyre magne. Etiā uſus tyriace hermetis: ⁊ iteꝝ adminiſtratio auree alexādrine: ex qbus oib⁹ in ſero apud ſomnū. ʒ. ʒ. deſ uſq; ad. ʒ. j. cū aq̄ decoc. macis calefacta. ¶ Et pari rōne ad materierū flegmaticaꝝ digeſtionē in capite ↄfert multū retinē in os fruſtū nucis muſcate. ¶ Et foꝛti⁹ illo eſt lignū aloes in ore retētum: ⁊ dētib⁹ ↄueniēter ↄtritū. ꝟtutes enim medicinaꝝ ptes facile per colatoriū ad cerebri ſubſtātiā: ⁊ uētriculos ꝑuenire pñt. ¶ Ampli⁹ etiā mās in capite latētes digerē pñt ſacculi: aut puluerizationes a ꝑncipio coronalis cōmiſſure uſq; ad finē ſagitalis facte. q̄rum deſcriptio eſt hec. ℞. macis. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ. j. granoꝝ paradiſi: cubebarū: nucis muſ. añ. ʒ. j. muſci ambꝛe. añ. ǧ. j. fiat pul. de quo ſex granoꝝ oꝛdei quantitas applicet predicto loco ꝑus madefacto duab⁹ uel trib⁹ guttis aque vitis: ⁊ eſt potens remedium in abſcindendo curſum materierū per modum cōſumptionis earum.

Quinta ꝑncipalis intētio eſt māerū; euacuatio eradicatiua: ⁊ iā qdē intētio hec cōpleri pōt per adminiſtrationē ꝑdictaꝝ pillarū; q̄rum doſis augeri pōt ſm deliberationē ſapiētum aſtātiū. ¶ Et ſiqs deſideraret exhiberi farmacū eradicatiuū: ⁊ magis appꝛopꝛiatū exhiberi. ʒ. j. pil. fetidaꝝ deſcriptione Raſ. 9° Almāſ. caꝑ de cura paliſis. Coīcat enim hui⁹ egritudinis mā cū cū paliſis ualde magnifice: uelut ex ꝑmiſſis appꝛuit. ¶ Adhuc ēt eradicari pōt mā per frequētē adminiſtrationē vnius magne pil. date per duas horas poſt cenā. uelut patet ex deſcriptiōe hac. ℞. pil. aſſaiaret: agarici electi. añ. ʒ. ʒ. turbit collognāde añ. ℈. ʒ. maſticis. ſſ. aniſi. añ. ǧ. iij. refoꝛmenſ pil. de vna. ʒ. iiij. Et exhibeaſ hoꝛe predicta vna: ⁊ collige hāc ſniam ꝑima tertij. tractatu ꝑ in fine. caꝑ de cura diſpoſitionis capitis. ubi uoluit exhiberi debē apud ſomnū pillulā vnā magnaz ut paꝝ pōderis opationez efficiat ſufficientē. ¶ Preter hec iteꝝ cōplete pñt exiccare mās ⁊ ↄſumē collutiones oris gargariſmata ⁊ maſticationes. Collutio bona ad eādem intentionē. ℞. ireos. ſſ. electi: maſticis: piꝑis al. ſtaphiſagrie: coſti dul. añ. ʒ. ʒ. coquanſ in lib. j. aque uſq; ad ↄſumptionez medietatis: ⁊ huius aque ℞. ℥. ʒ. oximellis ſquilitici. ℥. j. ʒ. miſceanſ oīa ⁊ ex eis actu calidis impleaſ os ⁊ retineaſ ibi dē cū; inundatione coꝝ per totū os facta: ⁊ ex eadē mā adiungēdo eidē. ʒ. j. agarici fieri pōt gargariſma. ¶ Scio aūt ego ꝙ gargariſma factum cum. ℥. iij. aque iris. ⁊. ℥. ʒ. ſiere laſ potēter mās oēs in capite latētes conſumere pōt. ¶ Et ſcio etiā ꝙ maſticatio coſti: aut ſtaphiſa. illud efficiūt. ¶ Et de deſiccationibus que cognoui eſt frequēs maſticatio ieiuno ſtomacho facta cū granis cubebaꝝ. magna enim ineſt ei virtus attrahēdi materias a capite ⁊ cōfoꝛtādi cerebrum: ut ſcdo canon. ꝓꝑio caꝑ colligi pōt. ¶ Caputpurgij aūt adminiſtrationē deteſtoꝛ: eo qꝛ ipſum mās inclinat ad anterioꝛa ⁊ ad ptes particule patiēti ꝓꝑinquas.

Ultima vō intētio eſt rectificatio ꝑticularum mādātium. ⁊ qꝛ intētio hec ſatis videſ eſſe cōpleta per ea que in q̄rta ⁊ qnta intētionibus ↄſcripta ſunt. Ideo ſermonē hic finio vnicū ſolum tāgens remediū; qđ eſt tale ℞. floꝝ roriſmarini: ſe. rubꝛe: ⁊ granoꝝ paradiſi: gallie muſ. añ. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. j. ʒ. macis. ʒ. ij. ambꝛe muſ. añ. ǧ. ij. fiat oīum per ſe puluis. deīde cōmiſceanſ adinuicē: ⁊ liganſ in ſindone retoꝛta de ḡna. hec tanq̄ pila in manu teneaſ ⁊ ſepe odoreſ. Hec ſūt que mihi melioꝛa in hac diſpōne viſa ſūt.

Conſilium. 83. De fiſtula in oſſe maxille.

Hec diſpoſitio qua moleſtatur hic nobilis ſue cognitionis nō hēt difficultatē: eo qꝛ ipſa eſt fiſtula ꝑmutatione facta ⁊ coꝛruptione ↄūte ad violētā agitationē maxille ⁊ ↄquaſſationē eius. ꝓpter quam māe que illuc fluxerūt nō potuerūt gubernari ↄueniēter a ꝟtute: imo putruerūt ibi ⁊ ꝓpter diuturnā morā: quā diu ↄperunt. etiā ꝓpter tenuitatē ⁊ virtutē ſubſtātie oſſis maxillarū fiunt cā coꝛruptiōis illius: que coꝛruptio fuit ita ꝓfundata ꝙ peruenit uſq; ad ↄcauitatē oſſis gene uſq; ad inferiorem ꝑtem oꝛbite oculi. imo uſq; ad locū oſſis naſi qui riça noiatur: qđ mītis ⁊ mirabilibus foraminib⁹ cōpoſitū; a nā uacuis factis a carnoſitate: a neruis manifeſtis ⁊ glandoloſis carnibus q̄ſi ſemꝑ materiebus ſtillātibus a capite ſemiplenū inueniſ. ⁊ aere exteriori attracto ad neceſſitatem euentationis cerebri: ut uapoꝛibus a cerebro expulſis nunq̄ euacuatur.

Unde ex hoc fundamēto eſt facile ↄcludē cure hui⁹ diſpōnis difficultatē. ꝓpterea ꝙ ſemꝑ irroꝛaſ loc⁹ a mā a cerebro defluēte flegmatica: ad cui⁹ ↄcauitatē nō niſi cū magna difficultate ꝑuenire pñt medicine mūdificatiue abſterſiue ⁊ regeneratiue quātū opoꝛteret: ꝓpter qđ ſublimioꝛi indiget ↄſideratiōe diſpō hec ut in poſteꝝ apieſ ubi materiā conaboꝛ ampli⁹ dilucidare ⁊ extēdē ↄgruitate tꝑis ↄcedēte. Nūc aūt quātū oppoꝛtunū videſ appet mihi huic viro decē eſſe ꝓuidēdū inſtrīs ad ſui curationē neceſſarijs ut nūc ſequtr. ¶ Et ꝑmū qdē hoꝝ inſtrūoꝝ eſt ut ex pte ſex reꝝ nō nālū inclineſ ad calefaciēdū mediocriter: ⁊ ad exiccandū potētius. ꝓpter qđ euitet oīa cibaria infrigidātia ⁊ humectātia: ut bletas: ſpinachias: lactucas ⁊c. Cibaria lacticinia ⁊ oēm lactis uſū; ⁊ vina fumoſa ualde caput implētia ⁊ mās humorales in ipſo diſſoluētia. ¶ Et euitet multoꝝ ciboꝝ aſſumptionē: ⁊ ꝑꝑe in ſero: ⁊ oēm foꝛtē motū ⁊ coitū. ⁊ ꝑꝑe poſt cibū. ¶ Et inter reliq̄ euitet irā: triſtitiā: ⁊ melancholicas impꝛeſſiones. ¶ Et caueat a doꝛmitione ualde ꝓlixa ⁊ ꝑꝑe immediate poſt cibū: ⁊ capite doꝛmiat ↄuenienter eleuato: ⁊ in camera calidi ⁊ ſicci aeris: ⁊ expoſita meridiei: ⁊ oriētali plage. ¶ Et caueat ab oī ſtrictura ueſtiū colli ⁊ capitis ⁊ pectoris. ¶ Et ab oī exercitio capitis icuruati uo. ſicut eſt quotidiā ſcribētiū ↄſuetudo. ¶ 2ᵐ vō inſtrū eſt ut q̄rta uel qnta die ꝑitis lunaris que erit die ſabbati aut dñica octaua uel nona hui⁹ mēſis ſeptēbris fiat ei flobotomia a cephalica dextre ptis per quā euacueſ ſanguinis. ℥. iij. aut. iiij. ʒ. ad plus hoꝛa electa: que eſt poſt digeſtū cibū ⁊ uētris mūdificationē per duas hoꝛas: uel duas hoꝛas cū dimidia poſt oꝛtū ſolis. ¶ 3ᵐ vō inſtrūm eſt: ut ſequēti mane immediate minoreſ mā cū iſtis pil. ℞. pil. de ſarcocolla deſcriptione Meſue in de conſolatione ſuo caꝑ. ʒ. j. pillaꝝ cochiaꝝ. ℈. ʒ. foꝛmenſ pille. vij. cū ſyru. de calamēto. ⁊ adminiſtreſ per. viij. hoꝛas poſt cenā obſeruatis ↄditionib⁹ que

in farmaciādo obſeruari debēt. ¶ 4m vo inſtrm eſt ut imediate poſt minoratiuā dictū hora iā ꝑſcripta icipiat aſſumē hoc digeſtiuū: qḋ ɔtinuet ſaltē dieb9.x. Cui9 deſcriptio eſt tal'. ℞.ſy. de calamēto.℥.j. oximel. cōpoſiti.℥.ſ. aque betonice: aque roſmarini: viol'.an̄.℥.j. miſce ⁊ calidū accipiat' tardādo prādiū horis ad min9 q̄tuor. ¶ 5m inſtrm eſt ut poſt digeſtiuū ꝑdictū eradicet' mā cū pillis ꝑdictis ꝑt cū pillis de iera maiori ⁊ fetidis an̄.ʒ.ſ. ⁊ obſeruent' ea que dicta ſūt de minoratiuo. ¶ 6m inſtrm eſt. ut ſi iſte vir ſtipticus fuerit in tpe quo aſſumit digeſtiuū ꝑdictū oi ſero imediate an̄ cenā aſſumat vnā de iſtis pillis. ℞. aloes ꝑparati.ʒ.j. hermodactylorꝫ pulpe collogntide. an̄.ʒ.ſ. bdelij ſubalbidi. ǵ.vj. anisi dauci. an̄. ǵ.ij. ſalis idi. ǵ.iij. formenf pille cū ſucco roſ. de qb9 accipiat' vna oi ſero ut dictū eſt. ¶ 7m inſtrm eſt locale neceſſariū ad curā fiſtule ſm hāc deſcriptionē. ℞. ſucci melliloti: ſucci ɔſolide mi. an̄.ʒ.ſ. florꝫ orobi.ʒ.vj. ariſtol'. lon. opoponacis: ſarcocolle. an̄.ʒ.j. pulueriʒent' oia ſubtil'r: ⁊ cū ſuccis predictis ⁊ vno vitello oui incorporent' ſil' in mortario lōga ɔtritione: ⁊ fiat linimētū: ⁊ e quo ſtuellus intingat' uel plagella: ⁊ imponat' ulceri ſm ꝙ iā inceptū eſt in die nāliter. ¶ 8m vo inſtrm eſt: ut poſtq̄ locus fuerit cū predicto mūdificatiuo ꝓcurat9 per vnā ſeptimanā iponat' cū aſaracha hoc cōpoſitū actu tepidū in die bis cū magna ſuauitate ipellēdo ipſuʒ ut ꝑueniat ɔuenienter in ɔcauitatē ipſi9 fiſtule. Cui9 deſcriptio eſt hec. ℞. aque ſublimatiōis radicū ɔſolide ma. aque mell'. facte cū decoctione ariſtologie ro. ana part. cen. pul. piloſelle: caude eque ⁊ cōſolide mi. omnium ſubtiliſſimorꝫ ſicut alcohol. an̄.ʒ.j. iponant' ut dcm̄ eſt ɔtinuando ſaltē.x. dieb9 oi die nāli bis uel ter. ¶ 9m inſtrm eſt: ut poſtq̄ anteceḋti remedio ꝓceſſuʒ fuit per dies ad min9.xii. tunc ꝓcedat' cuʒ hoc linimēto adhuc maioris efficacie q̄ ꝑdictū cui9 deſcriptio eſt hec. ℞. olei oliuarꝫ. ſy. de calamēto: farine orobi.ʒ.vj. pul. corticuʒ radicis mori celſi. pul. caude eque: ⁊ ireos. an̄.ʒ.ij. ɔterant' ultimate ſil' in mortario: ⁊ fiat linimētuʒ ɔuenientis viſcoſitatis. fiat igit' plagella uel tēta de recēti radice ireos ⁊ itingat' in hoc linimēto: ⁊ iponat' ulceri ita tñ caute ut extremitas ei9 ſit ita groſſa: ut nō poſſit orificium ulceris total'r igredi: ⁊ pmutet' oi die bis. ¶ Cū autē in cura ꝓceſſuʒ fuerit reuolutione facta de ꝑ locali uſqꝫ ad penulamum iā dictum. tunc adminiſtret' hoc medicamen ultimate: cuius deſcriptio eſt. ℞. oppoponacis pignioris.ʒ.j. hypoqſtidos: ſandarace: corticuʒ citri. an̄.ʒ.j. pulueriʒent' ſubal'r ⁊ lōga ⁊ forti ɔtritione terant' ſil' cum oleo de vitellis ouorꝫ. latet enim in hoc medicamine mirabile iuuamentum ut ꝑpēdere potes ex v̓tutibus ſimplicium diligenter ɔſideratorꝫ. Gauderē tñ ꝙ poſtq̄ hec localia aliquāto tpe fuerint applicata notificaret' mihi aliqḋ de ſtatu huius viri ut ſi eſſet opportunum uberius prouidere poſſem ⁊c̄.

Conſilium.84. De fetore oris. Et continet cōſilium quinque capitula.

¶ De cauſis ⁊ ſignis fetoris oris. Cap.1.

LIcet multis ex cauſis ⁊ in pluribus mēbris ſpecie diſtictis poſſit in ore repiteri fetor. appet tñ ex his que per informationē cognoſcē potuī ꝙ fetor in ore hui9 nobilis dñe ꝓuenit ꝑncipal'r ex altero triū mēbrorꝫ. Primo qdē a cerebro. 2° a vijs narium. 3° ex colligātia ſtomachi ad ipſum cerebruʒ ⁊ ad os. ¶ Et primuʒ qdē horꝫ facile declarari pōt: eo qꝛ in cerebro hui9 mulieris ſupfluitas cholerica ⁊ flegmatica in ꝑtib9 ei9 iſtituere ɔuertunt'. Et modū qḋ viatici ꝓpigor eſt qñ mēe predicte in uenis pāniculorꝫ cerebri aut ꝓpter oppilationē: aut propter debilitatē digeſtiue cerebri cōtineant'. que ꝓpterea qꝛ ſtimulāt expulſiuā v̓tutem: aut qꝛ reſudāt a poris ⁊ orificijs predictorꝫ uenarꝫ: aut iter cōuexuʒ dure m̄ris ⁊ cōcauuʒ craneij: aut iter cōuexum cerebri ⁊ cōcauum pie m̄ris: aut inter utrunqꝫ pāniculū: que poſtea ad āteriorē ꝑtem ꝓpulſe uſqꝫ ad caruncules mamillares per locū riçe expellunt ad naſuʒ. Cum igit' hē mȩ ſint putrētes: uapor ab eis eleuat9 per narium expulſus fetorē in ore repitat aſtātib9. aut idem uapor ad organū olfatiue potētie delat9: qḋ eſt papillaris cerebri ſubſtātia cū neruis ſenſus ad eā uenietib9 ipſi patiēti fetorē repitat: qm̄ fetor ɔſeqtur putrefactionē iā dictā. Accidit tñ rarius: ut ipſe patiēs hunc fetorē pcipiat q̄ aſtātes. ꝓpterea qꝛ predicta olfat9 organa ei9 ſunt ifecta. Cū igit' oporteat organum recipiētis eē denudatū a nā recepti: ut pꝫ 2° de aīa ⁊ organuʒ ei9 eſt ifectum: eo qꝛ ipſuʒ eſt diſpoſitū ⁊ agens eſt potēs: qꝛ uapor predict9 eſt ei ɔuenienter applicat9: ideo ⁊c̄. ¶ 2° iterꝫ ꝑncipal'r ꝓuenire pōt hic fetor in ore a mā acuta a cerebro ad naſuʒ ꝓpulſa. que l3 adhuc nō ſit putrens: tñ illuc expulſa ⁊ diu retēta cōtineat' adeo ꝙ efficit ulcera quedā ⁊ excoriationes in cōcauitate naſi. vñ ex tali mā ꝓpter in loco naſi firmata pōt accidē fetor in ore: ⁊ nō ex cerebro: uel capite ꝓueniēs: ſed ab ulcerib9 ⁊ excoriationib9 iā predictis. Et hāc credo uerā eē cām fetoris in ore ipſi9: qḋ apparē pōt ex predictis narium ulcerib9. Et ex hoc fundamēto patet ꝙ opꝫ hāc mulierē in cura hui9 diſpōnis eē ualde ſollicitā: eo qꝛ ulcera naſi imo ⁊ adhuc leuia ꝓna ſunt corruptioni ⁊ cōcremationi ꝓpter debilitatē eius ⁊ materierꝫ acutatem predictā. ¶ 3° iterꝫ ꝓuenire poſſet in ore fetor ex ulcerib9 oris alcolla noiatis. aut ex putredine dentium ul' gīgiuarꝫ. ⁊ hec oia abſcindo: qꝛ nō audio talia in hac muliere appuiſſe: l3 fortaſſis ſit diſpoſita ad hec ulcera ꝓpter delegationē materierꝫ corruptarꝫ a capite uel a naſo ad ꝑdicta loca. ¶ 4° iterꝫ ꝓuenire poſſet in ore fetor ꝓpter uaporē ꝓuenietem ad os expulſuʒ ad ipm̄ a cerebro per cōcauuʒ palati orificium a loco q̄ dr̄ lacuna: ⁊ iterꝫ hoc excludo. ¶ 5° iterū ꝓuenire poſſet fetor oris a mā putrēte in ſtōcho aut etiā in pectore: ut pꝫ in ptiſi ⁊ empimate: ⁊ neutrū eorꝫ videt' mihi huic diſpōni ɔforme in hac dñā niſi ꝑmū ⁊ ſcdm ꝙ huic mulieri videt' eē ꝓpiuʒ: eo qꝛ iā hēt in naſo q̄ſdā corruptiones predictas: que iterꝫ uerende ſunt ſatis: ⁊ eo maxime qꝛ fortaſſis excitāduʒ uel heſitāduʒ: ut ſemen in ea maculatū fuerit a ꝑn9 gñationis: ꝓpterea qꝛ genitrix ei9 paſſa eſt nocumenta iſtis fere ſilia. vñ ad hui9 diſpōnis curā feſtināduʒ eſt ut ifra ſcribit'. Ne tñ aliqḋ in hoc opuſculo itactū remaneat ego ſuccicte utriuſqꝫ harꝫ.v. ſpērꝫ fetoris in ore repitati: que diſtiguunt' diſtictione loci ⁊ cāe mālis a qb9 ꝓueniunt ſuccincte ponā curā vnicuiqꝫ diſtinctā ut nunc patet.

¶ De cura fetoris oris ꝓuenientis a mā in ꝑtibus cerebri uel intra craneum generata. Cap.II.

ITaqꝫ ſi ɔtingeret in ore fetor pp malā cōplexionē ⁊ mām a cerebro deſcēdētē per vias naſi ut in ꝑ ordine dictum eſt: poterit per hec ſigna cōprehendi. ¶ Quorꝫ ꝑmuʒ eſt dolor capitis: aut grauatiuus: aut pungitiuus: aut extenſiuus ſm diuerſitatē materierꝫ in ipſo inuentarꝫ. ¶ 2° vo cognoſci poterit per caliditatem in ipſo augmentatā cuʒ abſqꝫ illa nō poſſit cōtineri mā aliq̄. ¶ 3° per alterationē in opationib9 ſenſuū iteriorū factā ut alienationē nō uerā: uel per corruptā operationē cogitatiue potētie: ul' per corruptionē in opationib9 memoratiue. ¶ 4° cognoſci pōt hoc p corruptionē tpe ſomni appentē. ¶ 5° p pulſationē in frōte in tpib9 ⁊ locis cōmiſſurarꝫ capitis manifeſtarꝫ. ¶ 6° p actualē deſcēſum mãerꝫ per viā nariuʒ. ¶ 7° p cōtinuā iclinationē exufflationis p eaſdē. ¶ 8° p aliq̄lem excoriationē in cōcauitate naſi iā apparentem. ⁊ per alia plura ſigna iſtis adeptāda que dimitto.

Cū itaqꝫ hec appuerit ſigna ꝓcedat' in cura illius. ¶ ꝑ iclinādo regimē p res nō nāles ad infrigidationē ⁊ humectationē ul' ad exiccationē3 ſꝫ ſpēʒ mãei. ¶ 2° vo attēdat' anteq̄ mā mltū cōtineat' ad euōnes capitis cum flobotomia cephalice dextre: ⁊ extrahant' ſan.℥.iiij. uel.v.

Tertio vo fiāt diuerſiōes cū medicina flatis ⁊ cholē eductiua: que ēt ſit ſanguis clarificatiua: ue lut ēēt hoc. ℞. aque fructuū.℥.iij. caſſiefiſtule cuʒ eadē aq̄

meniſte ex cāna eūcte.ℨ.j.reubarbari electi.ℨ.ſ. agarici.℈.j. ſal gē.ğ.vj.ſſ.ğ.iij.miſce: ⁊ totũ detur in potu. ¶ Et ſi times amaritudinē agarici loco ipſi° ponē potes tantundē her modac: ylopa: uel turbit. ¶ Et ſi uelles ſolutiuum expeditiꝰ detur pauciu eluarij dyaſ.ℨ.iij.cu; aq̃ ordei. ¶ Et ſi timeres ominum cholē accipiant dyaſ.ℨ.ij.eluarij.ſuc.roſ.ℨ.i. ¶ Et ſi uelis meᵈᵐ in forma ſolida da in potu has pil. ℞.pil cochia.pil de iera ma.uł cōpoſita.añ.℈.j.⁊ poſt tardet cibus horis.v.ꝑmittēdo lauatiuū ſic brodiū pulli in patiēte debili ⁊ tpe frigoris, aut aquā ordei calidā in forti ⁊ tpe caloris. ¶ Adhuc ēt mācx diuerſiōi attēdat cū appoſitōne uētoſarum cū ſcari.ſup ſpatulas: aut ſup natibꝰ: ſi vis diuertē ad diſtātiꝰ. ¶ Et ſi uelis maiorē face diuerſionē itēde ad puocādū mēſtrua: aut ſaltē ad apiendū emoroidas: fricādo ipſas cum abſtergētibꝰ ⁊ acutis. ¶ Et ſi deſiderares diuertētia leuiora tunc fiāt extremorum ligature: aut eorum fricationes cu; pānis aſpis hora electa.ſ.an cibum per horas duas. ⁊ ſic de alijs.

Quarta principalis intētio in cura hui° eſt digō māerie cū digeſtiuo diuerſis mōdis appropato uel ut hoc. ℞.ſy.de biſan.ℨ.j.ſyru.acetoſi cōpoſiti.ℨ.ſ.aque cicoree: aque violarum: aque ni elul°e.añ.ℨ.j.miſce. ¶ Si uel digeſtiuū leuiꝰ. ℞.aque abſinthij acetoſe ⁊ cicoree.añ.ℨ.i.ſ miſce. ¶ Si aūt deſiderares digeſtiuū forti° ad māe fortis reſiſtentie. ℞.oximelis ſquillitici.ℨ.ſ.ſy.de biſātiū.ℨ.j.aque abſinthij: cicoree.añ.ℨ.j.ſ.miſce. Et qlibet hoꝝ calidu; detur in potu in aurora: ⁊ poſt tardet cibus per horas quatuor.

Quinto pe principalr itēdēdū eſt ad eradicādū mīe iā ꝑ dictas: ꝑ iā appet ꝙ ſolutiua ſupradicta i hac ītētione efficēꝑit paulisꝑ augmentādo eaꝝ doſes. ¶ Et ſi deſiderares eradicatiuū dare familiari°: ⁊ blādiuū magis exhibe hoc. ℞.agari.elci.ℨ.j.ſ.reuba.ℨ.ſ.aque cicoree: lupulorum.añ.ℨ.iij.peni.ℨ.ſ.ſal gē.ğ.ij.fiat oim iſtoꝝ infuſio per diē naēt: deide coletᵣ ⁊ diligenter exꝑimatᵣ: ⁊ colatura illa detᵣ in potu: ⁊ poſt eā obſuet ſ' cāii q in ꝑcedēnbꝰ ſolutiuis dc i ſtis.

Sexto principalr itēdēdū eſt ad rectificationē capitis: ⁊ appet mihi ꝙ in hoc ꝑmū inſtrm conueniens eſſet ablutio capitis cu; decoc. iſta. ℞.viol. floꝝ nenufa.ſc. acetoſe ⁊ pos.añ.M.ſ.roſ.M.ij.alſari ſquinanti: maiorane: flo. roſmā.añ.M. .vni° ptes.ij.coquatᵣ oia in ſitula vna aque uſq; ad ꝯſumptionē tertie ptis: deide apponatᵣ quātitas cineris ſufficiēs ⁊ fiat lixiuiu;: ⁊ abluto capite ex eo ſtatī extergatur cū pānis calidis mediocriter fricādo ipm. ¶ 2° ad hāc itentionē vz mihi utile capite ei° a ſupiori pte frōtis uſq; ad ſūmitatē capitis per icēſū cōmiſſure ſagittalis pulueriſare cu; iſra ſcrip.pul.ponēdo de ipſo q̄titatē.v.ğ.frumenti iter capillos ipſo ſup cutim.cui° deſcrip. ℞.laudani ℨ.i.cortici citri.℈.ij.ſandarace.℈.i.roſ.vio.flo.nenufa.añ.ℨ.j.pl.folii.ſene.℈.ij.fiat oīu; puluis per ſe ⁊ cōmiſceatᵣ. ¶ 3° ad hāc intētionē utile videtᵣ ut hec oīa oi ſine ſex dierum in ſero per duas horas poſt cenā accipiat vnā de iſtis pill. ℞. pil.aſſagerei.ℨ.j.aloes iſuſi in ſuc.endiuie.℈.i.cū ſy.de nenufa.reformentᵣ pille.ix.ex qbus accipiatur.j.ut dictum eſt.

Septio principalr itēdēdū eſt ad hui° diſpōnis cura; cū localibꝰ que ſūt tria.qꝛ ꝑmu; eſt hoc. ℞. olei ro.ℨ.ij.cere al.ℨ.ſ.diſſoluantᵣ ſil. deide diſſoluta ifundātur in aquā frigidā. Cū igitᵣ fuerit ꝯgelata colligantᵣ: ⁊ in uaſe vitreato lauentᵣ tribꝰ vicibꝰ cū aq̃ uł ſuc.ſemꝑuiue: ⁊ poſt illi° ablutionē icorporentᵣ cū his pul. ℞.tutie ꝑpate.ℨ.ij.litargiri ſpūificati.ℨ.j.ſ.coral.ru.ℨ.i.ambre.ğ.ij.oia diligēter icorporentᵣ: ⁊ ex hoc vnguēto ſaltē q̄ter in die linientᵣ iteri° nares uſq; ad medietatē naſi. ¶ 2ᵐ locale eſt hoc. ℞.flo.roſ ma.ſanda.al. ſpodij ro.añ.ℨ.j.ſ.cāphore.ğ.ij.ambre.ğ.iiij. coquātᵣ oia in lib.ij.aque uſq; ad ꝯſumptionē 3ᵉ ptis: ⁊ imedio decoc.illi° apponatᵣ mell roſ.ℨ.ij.ſy.de nenufa.ℨ.j.ſ.deide cōpleatᵣ decoctio ex q̄ mane ⁊ ſero an cibū fiat gargariſma q̄ter uel qnque vicibꝰ. ¶ 3ᵐ locale eſt caputpurgiū hoc ℞.aque decoc.maiorane.uel ſublimationis ei°.ℨ.iij.ſy.de ſticas.ℨ.j.pul.mirauuīſſi.berm.⁊ ſtaphiſa.añ.ğ.v.miſce. Et poſt ꝙ vnguētū ꝑdictū fuit admiſtratū 4ᵒʳ dieb° ſequentibꝰ fiat gargariſma ꝑdcm ſeptia die ſeqnēti ipleto ore aq̃ tepida de hoc caputpurgio nota man° retēto leuiter trahuiatᵣ p naſū q̄ter in mane ⁊ q̄ter in ſero p vnā narē ⁊ alterā alternatiue ⁊ cū pānis leui tractu emungatᵣ illud qd̄ de capite deſcendit.

¶ De ſūma curatiōis fetoris a mā p colatoriū expulſe. C.iii.

Preter ea que in predicto cap poſita ſunt ſufficiēter curari pōt fetor oris puenies a mā delata ad ipſum per colatoriu;: q̄re nō eſt opus aliter curā diuerſitatis intentionu; regulā eſſe ponendā. ¶ De cura fetoris puenientis ex corruptione in pectoris. Cap.iiii.

Fetor oris puenies ex puſtulis ulceroſis: que albolla noiatᵣ ab auctoribꝰ: ut p; 6° tertij.cap de diſpōnibꝰ oris ⁊ ligue. deide iterum ꝑpter corruptionē gigiuarum colligēdu; ibidē 5° tertij. in cap de ulceribꝰ eiꝝ. Et adhuc ex putredine uel corruptiōe dētiū: ut ibidē etiā colligendū 7° tertij in ꝑꝑo cap. ¶ Et oiu; hoꝝ cure iuicē coicare videntᵣ in itentionibꝰ. vij.in 2° pncipali cap de cura tis niſi qꝛ ad cōplemētū opꝫ quedā ſ; alia huic diſpōni ꝯformia ꝯſcribēda ſūt. ¶ Quoꝝ pmū eſt hoc cōferēs ad albolla ⁊ corruptionē oris. ℞.alumis crudi.ℨ.ſ.gal.cypſi acatie: ſumach.ğ.mirti.añ.M.ſ.maſti.ꝯſolide mi.⁊ ma.añ.ℨ.i.aceti ni.ℨ.iiij.coquātᵣ oia in lib.ij.aque uſq; ad ꝯſūptionē 3ᵉ ptis.deide frequēter ex eo tepido abluatᵣ os: ⁊ poſt illius ablutionē teneatᵣ in ore ſepe de rob ni.cū: ⁊ erit cōferens in 3° die. ¶ Pro corruptione gigiuaꝝ iterum ꝯfert decoc.predicta: de qua ſepe tepida fiat oris ablutio. ⁊ deide fiat gigiuaru; ꝯfricatio cu; hoc pul. ℞.ſpodij dragā.gūmi ara.torreficti: ſandarace: thuris ſang. draconis.añ.ℨ.j.boli armeni ℨ.iiij.cāphore.℈.ij.fiat puluis ⁊ applicetᵣ ut dictū eſt. ¶ Pro emendāda corruptiōe dētiu; ſi fuerit ualde pfunda meli° igeniū eſt ut extrahatᵣ. Si aūt leuis fuerit mūdificetᵣ ſepe dens deide in ei° cauitate imergatᵣ ſtilus madefact° in calefactā aquā ſublimationis ſalis armo. ⁊ fiat hoc totiens q̄tiens rectificauerit corruptionem ⁊ ꝓhibuerit ipſam ampliari. Et ſi uelis accipe remediu; leuius illo: tunc cōfert caputpurgium tertie ſublimationis adminiſtratū eo mō quo dictum eſt.

¶ De cura fetoris oris vitio pectoris uł pulmōis puenientis Cap.v.

Iam ulterius oportet procurare regimē faciēs ad curā fetoris oris puenientis a mā in ꝯcauo pectoris: uel in pulmone ſeniata. ⁊ hec gāle in hoc ꝑpoſito pcurare nō curauit. eo qꝛ nō appuerūt ſigna talis diſpōnis in hac egritudine manifeſtiſſima. Sed regimē hui° pēdere ex his que ſcribuntᵣ x° tertij. cap de cura empimatis. ⁊ ibidē finali cap de cura ptiſis. ⁊ ita lege ibidē: qm̄ he diſpōnes vix bñ curantᵣ: niſi fuerint leues ⁊ in etate puerili: ⁊ virtute forti. Sūma tñ curationis ei° pēdet in adminiſtratione decoc. ꝯfectionū ⁊ lecb abſtergēdo expectādo ⁊ mūdificādo ⁊ ſputū puocādo. Et de ſumma horu; ſunt tria eluaria famoſa ab auctoribꝰ approbata. ¶ Et pmū qdē eſt ꝯfectio dya. ireos deſcriptiōe; Ni.in antid. quam ego ſepe in aurora exhibē ſoleo cu; ℨ.ij.aque decoc.cētau. mi.⁊.ℨ.ſ.ſuc.tabercel.⁊ tardetᵣ poſt ipſu; cibus horis.iii. ¶ 2ᵐ eluariū ab auctoribꝰ approbatū eſt lecb de pino: cui° deſcriptionē meliorē collige a Meſ.in antidotario. ⁊ facio ꝙ eger ſepe ex eo teneat in ore ſuccita ut a calore nāli diſſolutū deſcēdat per ꝯcauitatē uł orificiū fiſtule cibalaris ad pulmonē: aut ſaltē diſtillās per ꝯcauitatem per modū reſudationis p poros ei° recipiatᵣ in poris pānicult cōne pulmonis cōplētis ipſa; in poſteriori loco ubi cauerne pulmonis terminātᵣ in figurā q̄ſi ſemicircularē. Hoc igitᵣ lecb p modū ſudationis reſudantēs quē Zoar nocauit trapellationē: ꝙ Auic.cū eo tenuit. Ingreditᵣ enim ꝯcauu; cūne pulmonis: ⁊ ibidem receptu; a calore nāli actuatu; agit in māe cā in ꝯcauo pulmonis imediatē ꝙ in ꝯcauo pectoris mediate: ⁊ hoꝝ expuitionē; faciens vide laudes ei°: qꝛ deſcriptio ſolēnis eſt. ¶ 3ᵐ eo eluariu; famoſe predicatum ab auctoribꝰ: ⁊ maxime ab A. pellegato cap eſt ſuccoꝝ ro.nouelle cōpōnis ⁊ ꝑꝑe

eo in ipſo imergit pul. pulmonis vulpis ſparat᷑ ſm artem. Et bonum etiā eſt predictuz ſucco᷑ ſine puluē illo: de quo in comeſtiōe accipi debet quātitas magna ⁊ mirabilia facit. A. ſcripſit de muliē illa pthiſica: que ꝓpe ad extinctionem pducta erat. ⁊ vide hyſtoriā ibi: quā ego dimiſi ꝓlixitatē effugiens. Hec in ſūma mihi apparuerunt meliora: que in hac diſpōne ab auctorib᷒ hincinde accipe potui: ⁊ in vide allegationem ab eis acceptā: que etiā quotidiana experientia mihi veriora efficiuntur ad laudem dei oīpotentis.

Conſilium. 85. theoricum de fetore oris.

SIqua diuerſitas manifeſta in diſpōne huiꝰ egroſe oris cadit inter opionē quā ego in altera ſcriptura credidi eſſe vera. ſ. in illa que icipit. Licet multis et caīs ⁊ plurib᷒ ⁊c. Et iterū affirmo ipſam ⁊ inter alteram opionem quā ego nūc in ſcriptis redactā accurate ⁊ ſerioſe multum accepi. videt᷑ mihi ꝙ ipſa cadat inter duo ſpālia. In reliqs aūt nullā video diſſonātiā in egritudinum accntib᷒: neqꝫ in ipſo᷑ cauſis. ¶ Primus itaqꝫ punct᷒ eſt ꝙ hec opio ponit hēc diſpōnē eſſe naſo appropriatā. cum vō ei᷒ ponit eſſe diſpōnem cerebri ⁊ māmam ab ipſo propulſam: que ambe antecedentes cāe ponunt᷑ huiꝰ diſpōnis. ¶ Scōs vō punct᷒ ſpālis eſt de loco materierum antecedentium: qui ponit᷑ eſſe cerebrum ⁊ non panniculi eius.

Circa que duo pdicta opꝫ parum ꝑ theorice agē: ut videat᷑ ſi per has apparentes diſcordias in curatione aliquanta poſſit cadē diuerſitas ipſiꝰ impedimentum. Circa cuiꝰ pncipiuz dicēdum ē ꝙ nō eſt dubitabile in ptib᷒ naſi eſſe egritudines inuicē cōplicatas diuerſo᷑ gene᷑. ¶ Quo᷑ primuz eſt ſolo ꝯtinuitatis: que eſt ulcꝰ uel ulcera: ſeu trumb᷒ ibidē manifeſta: ⁊ facile demōſtrandū ꝓ ꝯclusione: eo qꝫ inde virulēta emanat. ampliꝰ: qꝫ inde cadit trūb᷒ ex flāte ⁊ cholā cōpoſit᷒: ⁊ i medio eiꝰ ꝑforat᷒ ꝑ neccitatē iclūſionis aeris aut vaporis in ꝯcauo eiꝰ ab ipſiꝰ trūbi viſcoſitate ic̄luſo᷑. ¶ 2ᵐ genꝰ egritudis ibi exiſtēs eſt mala cōplo ptis illiꝰ: que demōſtrat᷑ ex plurib᷒. ¶ ꝓ ex citrinitate ipſiꝰ māei. ¶ 2ᵒ ex viriditate ipſiꝰ: que ambo teſtāt᷑ exceſſuz caliditatis. ¶ 3ᵒ ex cruſtis in pte illa ſucceſſiue genitis a mala cōplone calā māis idurātē ⁊ in cruſtas ꝯuerſē. ſ. ꝓuatiue ꝑ reſolōnē ab illa caliditate ꝓuenientē. ¶ 4ᵒ iterū ex fetore tā in māā qꝫ in aere uł fumis eꝰ pulſis extra. ¶ 3ᵐ genꝰ egritudis eſt mala cōpō: que ē mēbro multiplex intelligēda. ꝑma in ſupficie. 2ᵒ i via. qꝫ via eiꝰ aeris ⁊ vapo᷑ ⁊ attractionis neccio oppilant᷑. 3ᵒ iter᷑ credo ibi eſſe qꝫqꝫ egritudinē cōpoſitā. ſ. apā uł puſtulā in ſuperiori pte naſi exiſtentē aut plures ſucceſſiue eē genitā ſm ꝙ ſucceſſiue ⁊ paulatine mā ꝯgerit᷑ in pte: que eſt illiꝰ trūbi mēbꝯ cā. Nece ē enīz illū trūbū aut eē genitū in ſuperiorib᷒ ꝯcauitatib᷒ naſi. ſ. oſſis qō rināa noiat᷑. ⁊ eſt ꝓpe loc᷒ ab arabicis kayſum appellat᷒. ¶ Aut illiꝰ trūbi māam in ptib᷒ ſupra illas eē ꝯgeſtā ⁊ ſunt loca cerebri ⁊ pāniculo᷑: ubi ſunt caruncule mamillares i ꝑnꝰ naſi naliter poſite. ¶ Aut vō 3ᵒ illiꝰ trūbi gnātio fit in ptib᷒ iſtis kayſiz uel rināā ⁊ ꝯtercūqꝫ ꝯtingat in aliqꝫ ho᷑ loco᷑ uel utriſqꝫ fieri illiꝰ trūbi gnātionē: oportebit de neccitate ꝯcedē ꝙ illiꝰ trūbi gnātio fit i poris pāniculo᷑ ſupficiē itrīſecā naſi uelāntiū: aut in poris pāniculo᷑ cerebri: qꝫ᷑ utrūqꝫ ꝯcediꝰ eē ipoſſibile ꝑ magnitudinē trūbi ⁊ ꝑforationē eiꝰ. ¶ Aut vō 4ᵒ huiꝰ trūbi gnātio fiet in foramib᷒ rinē: aut in ꝯcauitate inter ſupficiē ꝯuexā carūcula᷑ cerebri: ⁊ hoc nō videt᷑ eſſe poſſibile. Si enī fieret huiꝰ gnātio in foraminib᷒ riñe: quō poſſet eſſe hic trūb᷒ tā magn᷒: qꝫ locatum debet adequari loco. ſed loc᷒: qꝫ foramina illa ſunt valde anguſta. ḡ nō ſunt capacia trūbi tāte extēſionis. ¶ Si vō crederet᷑ trūbū illū gnāri ꝓpe carūculas ubi eſt ſpatioſitas ſatis ampla. quō trumb᷒ vniꝰ ⁊ ꝯglobatꝰ tāte qꝫntitatis expelli poſſet. nece enīz eſſet prinā illiꝰ trūbi eſſe cām euacuationis cerebri ꝓhibitiuā ⁊ ipſiꝰ a ſupfluitatib᷒ famoſis mundificationis ipedimtā. ⁊ ita oporteret malā cōplonē calidā neccio

in cerebro aſſignari. ¶ Si aūt hic trūb᷒ crederet᷑ expelli a ꝟtute vehementi conatu hoc faciente: oporteret de neccitate ꝙ tūc trūb᷒ nō vniꝰ ſed in ptes diuiſus eē ꝓpelleret᷑ cū tranſeat ꝑ anguſtas vias ut iā diuiſuz eē. ¶ Et ſi iter᷑ huiꝰ trūbi gnātio fieret in loco iſtā rināā: tūc oportebit imaginari illiꝰ gnātionē fieri in poris mēbro᷑ ⁊ erit neccūz ꝯcedē ibi eē: aut cōcauitatē ulceroſā: aut in poris mēbro᷑ cadē ſolōnē ꝯtinuitatis cū tumore prius ꝑdicta᷑ ⁊ erit ibi neccio apā. erit enim ibi ſolo ꝯtinuitatis: ⁊ mala cōpō: que ē tumor ipſiꝰ ptis ⁊ mala cōplo ꝯcedit᷑ ibi eē ⁊ ꝯuicit᷑ ꝑ gnātionē virulēte in pte illa. Et oīa hec tria ſūt inicē in eodē ꝯiuncta. ḡ ibi erit neccio apā. pꝫ ꝯditis et deſcriptione illiꝰ 2ᵒ ꝑmi. 5ᵒ cap̄ colligendis. ¶ Propter que nūc utrio tacta ſi bn̄ ꝯſideret᷑ ꝑcipiet᷑: ꝙ i pte carnoſa naſi ꝓpe rināā remanebit ꝯtinue ahō ſolo ꝯtinuitatis attractiua mēe᷑: que nonē puſtulā ibi efficiat: cuꝰ mā cū in virulētiā ꝯuertit᷑ corrūpit ſubſtātiā mēbri ⁊ erit revolutio de ulcē ad apā: ⁊ ecōuerſo. Ita ꝙ erit ibi due egritudines qꝫ quelibet qꝫqꝫ erit alteriꝰ cā ⁊ nō effect᷒ ꝑ tūc ⁊ ecōuerſo ita ꝙ ibi repiet᷑ effect᷒ ꝓueniēs ab altera egritudine: cuius ipſe fuerit cā. ⁊ collige pūs hi ſermones ſcōs ꝑmi. cap̄ ꝑmo.

Dicēdū aūt nunc 2ᵒ pncipaliꝰ ꝙ diſpō huiꝰ gnōſe oris a me nō credit᷑ eſſe pciſe egritudo diuerſo᷑ gene᷑ aſſignata in precedētib᷒: ſꝫ credo ego eē huiꝰ diſpōnis cōplicationē ex duab᷒ egritudinib᷒: qꝫ᷑ vna eſt pdictis ptib᷒ naſi ꝓpa. altera vō eſt iter᷑ ꝑ eſſentiā cerebro appropriata. ⁊ hāc pono eē malā cōplonē calidā ⁊ ſiccā in cerebro ꝓuenientē ex ſan. cum flā ⁊ cholā inuicē cōmixte repiunt᷑. ¶ Si eni hec virulētia ꝓpe ꝯſequeret᷑ particularē egritudinē que eſt ſolo ꝯtinuitatis uel puſtula: tūc oporteret ꝙ ſemper ipſa emanaret a naſo aut qꝫſi cōtinuo ſenſibilr ꝑparet. eo ꝙ ipſa gnāt᷑ in ulcerib᷒ illiꝰ ptis. ſed a ꝙlibꝫ ulcē ſemꝑ refudat humiditas. ut colligit᷑ 4ᵒ de ige. ſa. ⁊ ſcōa ꝑmi de ſpēb᷒ ſolonis cōtinuitatis. ⁊ ꝗrta ꝗrti tracta. 3ᵒ cap̄ de ulceribus. ¶ Ampliꝰ ſi hec virulētia ſola gnāt᷑ in naſo. ḡ uł ex mā laudabili uł illaudabili. ſꝫ nō pōt poni ꝑmuz eo: qꝫ in cerebro ponit᷑ notabilis caliditas ⁊ ſiccitas. ḡ mā ab ipſo fuſa nō erit laudabil. Nec pōt poni 2ᵐ: qꝫ tūc ſtat᷑ ꝓpoſitū. Si hec mā ex q̄ hec virulētia gnāt᷑ eſt laudabilis cū effundit᷑ ⁊ eſt a cerebro effuſa. ḡ ibi fuit eīncata. ḡ opꝫ in cerebro aſſignari ſpēm male cōplonis. ⁊ ipſa qdē nō expēdit a diuerſitate alio᷑ mēbro᷑ colligato᷑ cerebro. ḡ erit eidē appropriata: qō erat ꝯcedēdū. ¶ Et ſi diceret᷑ ꝙ hec caliditas ⁊ ſiccitas cerebri nō eſt lapſus pter nām: imo eſt lapſus nālis cerebro. ¶ Cōtra: qm̄ in cerebro aſſignat᷑ debilitas digeſtiue ⁊ expulſiue eiꝰ. Igit᷑ nō videt᷑ ꝙ ipſa ꝯſeqꝫtur nālē lapſuz eiꝰ. ¶ Ampliꝰ hec caliditas ⁊ ſiccitas cerebri ꝯcedit᷑ eē immediata cū gnātiōis actualitatis in māb᷒. Et eē hē mēe in cerebro ſunt preter nām: ḡ cū gnātionis ea᷑ erit pter nām. ¶ Ampliꝰ hē māe ſunt gnāte a mala cōplone ipſiꝰ cerebri ⁊ nō videt᷑ ipſas poſſe recipe fetorē quē hnt in ptib᷒ naſi ꝑ pe: ḡ ipſuz receperunt aliūde ſed nō niſi in cerebro ubi cōcipit᷑ illa mala cōplo calā ⁊ ſicca. Probat᷑ minor. qm̄ illa mala cōplo que iuenit᷑ in ulcē ptis naſi nō eſt tanto iuētis: ut illas mās tā cito putreface poſſet ⁊ tāta putredine ut ad ipſam ꝯſeqꝫtur fetor notabilis ab aſtātib᷒ ꝑceptibilis. ſꝫ nō ſemꝑ ab egrotāte ꝑcipiat᷑. ¶ Et ꝯfirmat᷑. qꝫ dato ꝙ hec mala cōplo appropriata naſo eſſet illiꝰ fetoris cā. tunc oporteret illū fetorē ſemꝑ eē pntē: eo qꝫ illiꝰ cā eſt ꝯtinua pūs: ⁊ mā eſt diſpoſita cū applicatiōe cāe efficientis ad ipſā ⁊ ꝑtis ꝯuenientis. igit᷑ ⁊c. ¶ Et ſi ꝯcederet᷑ totum ad qō rō deducit. ſ. ꝙ ſemꝑ repiret᷑ ille fetor: ḡ opꝫ in naſo neccio aſſignari ulcera nō ſolū ſupficialia: ſꝫ ꝓfundiora. ꝯtrā tenet: eo qꝫ in ſupficiali ulcē nō poſſet gnāri mā tāto fetori aſſociata. ſolet enīz fetor tāꝰ ꝯſeqꝫ eēnationē mā᷑ rum quā precedit ꝓhibita trāſpiratio ꝓueniēs a magnis oppilationib᷒ que nō poſſent in ſupficiali ulcē ſufficienter aſſignari. ¶ Et ſi bn̄ ꝯſiderabit᷑ diſpō ꝑcipiet᷑: ꝙ in eiꝰ cerebro qꝫqꝫ ꝑcipiet᷑ caliditas inteſa. ¶ 2ᵒ ꝙ mā per colatoriū extenſ qꝫqꝫ amaritudine ꝑuapabit ⁊ ſalſedie. ¶ 3ᵒ ꝙ circa ptes capitis

⁊ tēpoꝝ pcipief pulſatio ſm itēſum ⁊ remiſſum variata. ℂ 4° φ circa ptes capitis tactu cal'e pcipient. ℂ 5° φ in vigilijs qñqȝ occupabit. ℂ 6° φ a corruptis dormitionibus qñqȝ vexabit: ⁊ alia plura ſigna ↄſilia ibi ponē potuiſſem: que ſumpta ſūt a nocumēto diminutiōis: aut corruptiōis ul' ablatiōis in opatiōib⁹ iterioꝝ ⁊ exterioꝝ ſenſuū ↄtigente ſilr a caſib⁹ ſupra ſigna ponē potuiſſem: que alijs ↄſiderāda dimitto. ℂ Quare ex oīb⁹ ipſis in vnū redactis finalr itē no mea colligit' in hāc ↄclonē φ diſpō hui⁹ nobilis dñe eſt cōplicata ex diuerſis gnīb⁹ egritudinū p ſūtiā in naſo extitiū ⁊ male cōplonis reſpectu ipſi⁹ cerebri p ſūtiā: que ti reſpectu diſpōnis naſi p colligātiā ↄnoiari pōt. Et ſic ſegn illi bet: qm̄ a poſteriori videbit' φ erit ipoſſibilis curatio diſpōnis naſi ſine rectificatiōe cerebri: que eſt illaꝝ prius ↄſeruatiua cā. Hec de pmo pncipali ſupius premiſſo ita ſufficiant.

Propter declarationē ſcōi pncipalis ſupius aſſumi ſi ubi vī dici φ māke cā aīo hui⁹ diſpōnis veriſſimus ↄtinet' i cerebro φ iter ↄucā ſupficie ei⁹ ⁊ ↄcauā craneī. ℂ Dicēdū p φ ex rōnib⁹ in oppo^m adductis non ↄuīcit' qn mā aīs pdicta etiā ↄtineat' iter cerebꝝ panicu los ⁊ craneū. imo nāqȝ etiā negat' illud lȝ credat' veriſſili⁹ φ mā ↄtineat' in cerebro φ iter ipꝫ ⁊ craneū ubi paulūſp dicē dū φ in hoc ego rōnabili⁹ eē exiſtimē. Et p gdē ſi mā illa ↄtineret' i cerebro neēe eſt φ ipa ↄtineat' in vētriculis: ul' porū ei⁹ uel in anfractuoſitatib⁹ ei⁹: aut in venis: uel arterijs ipi⁹: aut in poris. 7. parū neruoꝝ ab eo oriētiū ſufficiēti diviſiōe enumerate oēs illas ptes ex qb⁹ cerebrū reitegret'. φ aūt hec mā nō ↄtineat' in vētriculis cerebri rōnabile appet eo qꝛ cū ſit multa oppilādo illos vētriculos: aut eoꝝ ptem necēo ipedirent' opationes iterioꝝ ſenſuū: que pficiunt' in illis vētriculis. ut ſenſus cōis aut fantaſie φtū ad vētriculū pmū. imagiatiue aut cogitatiue potētie φtū ad 2^m ⁊ memoratiue φtū ad 3^m. ſed nō appet aliqō nocumētū diminutiōnis ablatiōis aut corruptiōis in opatiōib⁹ illoꝝ ſenſuum. Igit' nō vī φ mā in illis vētriculis ↄtineat'. pbat' maior qꝛ mā illa m'tatudie ſui nocumēti efficēt ibi aut grauādo aut oppilādo vētriculos ſꝫ ptē ⁊ ita ptale nocumētū efficeret i eis: ⁊ oña pbat' qm̄ ſic ex abſētia māei a vētriculis abſoluūt ipſi a nocu⁹ ita ex pñtia māeꝝ in ill' accidēt noc^m. ℂ 2° iteꝝ ſi hec mā ē in ḡlitatib⁹ ſuis diſcretaꝫ cui⁹ diſcraſia reſultat ex cōmixtiōe flatice ⁊ cholerice māeꝝ: ḡ ſaltē nocēt nocumēto puutatiōis male cōplonis. Igit' apperēt ſigna nocumēti i opatiōib⁹ pdictoꝝ ſēſuū ſaltē corruptiōis: aut diminutiōis ſꝫ ſpēm alterationis. ℂ Ampli⁹ ſi hec mā mixta eſſet tēpata in ↄtitate ⁊ ḡlitate: q̄nō moueret expulſiuā cerebri ad ſui expulſionē. ℂ 4° ad illud: qm̄ in cerebro aſſignat' debilitas ḡ pueniēs ab hac mā ul' ab altera cā. Si pmū bī itētum. ſ. φ hec mā eſt diſcreta: ḡ nō recipit alterationē in ptib⁹ naſi: qō erat deducēdū. Si dr' 2^m. ſ. φ in cerebro iuenit' debilitas ab aliena cā pueniēs: ⁊ nō a diſcraſia hui⁹ māei in eo: ḡ hec mā eſt ſupfluitas: ex cui⁹ pñtia nō fortificat' cerebrū imo debilitat'. Cū ḡ debile ſit cerebrū i digeſtiua. igit' necēo in ḡlitatib⁹ ſuis erit diſtēpatū qō erat itētū. Ex qb⁹ correlarie ↄcludit': φ ſi hec mā ſupflua ↄgregaret' paulatim in vētriculis cerebri pōt hāc dnam ad grādia diſponē picula ⁊ nocumenta. ℂ Parib⁹ etiā aut alijs rōnib⁹ vī eē dicēdū φ mā hui⁹ egritudis nō cōtiet' in poris cerebri: eo qꝛ nūφ euadēt hec dña a nocumētis oppilonis ſubſtātie medullaris cerebri in hac uel in illa pte exñtis. ℂ Et iteꝝ 3° ſi locaret' hec mā iter cerebri anfractuoſitates: qs uoco ptes itermedias iter portiōes medulle cadētes necēo opoztēt aſſignari oppilōnes coartatorias: ad qs ſequerent' nocumēta pdicta. ℂ 4° iteꝝ ſi locaret' hec mā in venis ⁊ arterijs diſſemiatis per ſubſtātiā cerebri nō pōt bñ itelligi qn ibi facēt oppilōnes aſſociātes ſibi phibitā tñſpiratiōnē: ad quā ſequeret' lapſus cōplonalis i cerebro. pbat' oña: qm̄ mā illa notabilr eſt viſcoſa ⁊ vie ſūt anguſte: igit' oppilabit. ℂ 5° pncipalr: qꝛ ſi mā locaret' i neruis oriētib⁹ a cerebro tūc ipſe poneret' in origib⁹ coꝝ: ul' in poris: uel extremis ptib⁹ ipſoꝝ terminātib⁹ ad organa ſenſuū exterioꝝ uel iterioꝝ. Cū ḡ mā ibidē poſita oppilaret eos opoztēt necēo aſſigni nocumētū aliud dep̄dcis in opatiōib⁹ amboꝝ ſenſuū: cui⁹ oppoſitū appet: qre vī ex p̄dcis colligendū eē φ hec mā poti⁹ ſꝫ maiorē ſui ptē elōgat' a ſubſtātia cerebri φ ponat' in ea. ℂ Uidet' igr' veriſili⁹ eē φ ponat' iter cerebrū ⁊ craneū eo qꝛ ibidē poſita nō pōt nocumēta facē i opatiōib⁹ p̄dictoꝝ ſenſuū q̄ta ⁊ q̄lia facēt ſi locaret' in cerebro. ℂ Modus vō q̄ ipſa expellit' eſt: aut qꝛ p ucnas cerebri ↄtinuatas uſqȝ ad carūculas mamillares effundit' in pn^m riçe ul' naſi exiēs ab extremitatib⁹ illaꝝ venaꝝ: uel a poris ipſoꝝ. ℂ Si eni mā iſta ibiberet' in medulla cerebri nō video qn de necītate pducēt ad aliq̄ de nocumētis predictis. ℂ Adhuc iteꝝ dicēdū: φ lȝ hec mā pp debilitatem cerebri a mala cōplone ipſi⁹: quā credo eē diſtēpantiā pternālē magis q̄ȝ nālē gñet' ipſa mā: ti p poros ⁊ venas ipſi⁹ cerebri eff undit' ad loca itermedia iter ipſuȝ ⁊ craneū ut ſupra poſitū ē. ℂ Ad motiua vō. ſ. φ ſi mā cōtieret' iter pāniculos: tūc opt'ēt φ facēt ibi aliquā ſpēȝ doloris pūgitiui ḡuatiui ul' extēſiui. negāda eſt illa ↄñtia. Nō eni q̄libet diſcraſia a mā pueniēs ē ſufficiēs cā doloris: ſic pꝫ qua paulatiue ſūt. opꝫ eniȝ diſcraſiā doloris effectiuā eē ſubito alterātē: ut 2° pmi. cap de cais doloris. ℂ Ampli⁹ mā poſita iter ſupficiē pāniculorū ⁊ crāei nō pōt facē dolorē ↄueniētē ab extēſiōe: q̄ ē ſpēs ſolonis ↄtinuitatis eo qꝛ mā in ſupficieb⁹ poſita nō extēdit. ſꝫ illaq̄ eſt ibibita. ℂ 3° iteꝝ qꝛ nō q̄libet mā pāniculo ſuppoſita pōt ḡuatiuū efficē dolorē. ſ. qñ ē pauca aut nōbilr lenis aut pauce actiuitatis. ℂ Ultio aūt cōcedit' φ aliq̄ māei pōt ⁊ exigue ti pōt poni in medullari ſubſtātia cerebri. ℂ Hec gdē ita ſolatioſe collatiōis grā ut mā cōtigerit ſpnēdi otū ita leuiter ſcripſi recreatiōnē aīo eximij doctoris ⁊ repñtatiōis grā utriuſqȝ nr̄i adiuicē. Ipſe aūt ita mēte grata accipiat uelut ſupna ↄſcripſi. In re aūt pceſſus curationis nulla cadit diſſonātia fere ſi bñ conſideret': ſepe aūt diligerem ſolatioſe exercitij cū tāto viro mām hic dirigendi calamus. Siquid vō uberius in inſtrēs curationis ſcribendum remāſiſſet offero me ad libitum cuȝ auxilio prefati doctoris patum.

Cōſilium. 86. de fetore oris ↄſequēte corruptionē ſanguinis in venis totius.

Licet fetoꝛ ex ore pgrediēs pp quē pncipalr erexi calamū. Jā nunc a determinata cā de q̄ in poſteꝝ fiet ſmo ↄueniat ne appebit: ti impñtiaꝝ ne me ↄtingat q̄dē repetē pluries ſmonē vniuſ'eȝ in hac mā mihi aliq̄liter explē placuit. Itaqȝ plurimis ex cais: ⁊ a φ plurib⁹ mēbris corporis fetoꝛ in ore apparere pōt. ℂ Et p gdē cōtigit in ore repñtari fetorē pp putredinē in venis ⁊ arterijs totius fere corporis. ſic cū cōtingit in egritudib⁹ acutis magnā ad eſſe putrefactionē māeꝝ a qb⁹ per cōcaua venaꝝ ⁊ arteriaꝝ vapores putridi ad ſtomachū deferunt' ⁊ ad pect⁹. Repñtat' ḡ in ore fetoꝛ. ppterea qꝛ hic vapoꝛ eleuat' eſt a mā multe putredis. ⁊ eſt ſignū malum ⁊ ppe in egritudinib⁹ acutis. ſignificat eniȝ victoriā inati caloris a putrefactiōe magna. ⁊ ↄñter terminationē ad malum ut in plurib⁹. Et hui⁹ gdē ſpēi fetoris oris uel anhelit⁹ manifeſta ſūt ſigna. ℂ Pmū iſtātia febris itenſe in getudo magna: caliditas in vniuerſo corporis: ⁊ maxie in ptib⁹ pectoris ſuffocatiua: anhelit⁹ uelox ⁊ frequēs: inſtātia ſitis ⁊ vigiliaꝝ. Urine itēſe a gradu rubicunditatis uſqȝ ad igneitatis earum preſeruantes.

ℂ De cura per dietam. Cap. II.

Fuit eniā fetoris pſcripti: lȝ ut plurimū terminatio ſit ad mortē. ti qꝛ nō eſt icōueniēs hūc anhelitū ⁊ oris fetorē repñtari in corpore fortis reſiſtēte. ⁊ ubi fetoꝛ remiſſioꝛ eſſet ⁊ acuitas minoꝛ ⁊ leuioꝛ. Jō curā recipe poſſet: que ſm hūc modū canonice itelligi poſſet. ℂ Pmo gdeȝ ut regimen hui⁹ īfirmi ex pte ſex reꝝ nō nāliuȝ idueret' ad ifrigidātia ⁊ exic

eſtiā:ut euitent aerem eius cū flatu uenti ſeptētrionalis ⁊ aſpſione cū aceto: agreſta: vino granatoꝝ cōmiſtis roſ. ſandal. corallis rubeis: ſumach: cāphora ⁊ ſīlib⁹. ¶ Et cibi ei⁹ alterari debēt cōmiſtione ſucci berberis: ribes: gnatoꝝ: uel citonioꝝ cū gelatine ſumachis ſukida cū folijs ſolatri facta ⁊ cōſilibus. ¶ Potus eius ſit aq̄ decoctionis ordei cum ſumach granis granatoꝝ: berberis: ribes ⁊ ſilibus. ¶ Et de potib⁹ putredinē adhuc maximā rectificātib⁹ mihi expertus eſt. ut in lib. v. aque coquat. ʒ. ſ. boli ar. uſqꝫ ad cōſumptionē q̄rte ptis. ⁊ de hac aq̄ ſepiſſime bibat eger cum ſexta parte ſyrupi acetoſitatis citri: uel de berberis: uel de limonib⁹: aut cū vino granatoꝝ: aut ſuc. citonioꝝ. Et ita eius regimen penes alias res nō nāles limitandum eſſet.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iii.

Mplius in cura talis fetoris ꝓcedēdū eſt ueluti in cura fetoris cum euacuationibus vniuerſalibus per flobotomiā. ſi appent urine rubee groſſe: corpus ualde rubicundū: uenas extenſas ⁊ inflatas hñs. Si aūt appent ſigna mixtiōis cholē cū ſanguie nō aduocāt flobotomiā per ſigna ḡria ꝑdicta. tunc ſoluat uēter ei⁹ cū hac farmacia. ℞. aque decoctionis prunoꝝ tamarindoꝝ: ⁊ ſebeſtē. ʒ. iij. reubarbari electi. ℈. ij. ſpādici. q̄. iiij. ſalis gēme. g̃. j. caſſiefiſtule de cāna extracte cū aqua ſolatri. ʒ. ſ. miſce totum ⁊ calidum in potu detur in aurora. ⁊ poſt illud tardetur cibus per ſex horas.

Hac aūt minoratione facta digerat mā cū altero hoꝝ digeſtiuoꝝ. ¶ Primum ⁊ leue. ℞. aque endiuie: vini granatoꝝ. añ. ʒ. j. ſ. aque cuſcute. ʒ. j. miſce ⁊ detur in potu actu frigidum. ¶ Scōm digeſtiuū poſſet eſſe hoc. ℞. aque endiuie: angurie ſolatri. añ. ʒ. j. ſ. vini granatorum. ʒ. ſ. miſce. ¶ Tertiū digeſtiuum ⁊ fortius predictis eſt. ℞. ſy. acetoſi ſimplicis: oxiſacare. añ. ʒ. vj. aque endiuie: viol. añ. ʒ. j. ſ. miſce ⁊ detur ut prius.

Poſt digeſtionē aūt mãeꝝ reiteret euacuatio cū predicta medicina addēdo ei reubarberi. ℈. j. ¶ Et ſi uelis medicinā expeditiorem. ℞. eluerij de pſilio. ʒ. iij. ſuc. roſ. ʒ. j. det hoc totū in potu cū. ʒ. ij. aq̄ fructuū ſuprascripte

Inſup attēde q̄ talis fetor oris ſufficiēter curari pōt ⁊ cōplete puocādo ſan. a narib⁹ cū iſtis ſignis. ¶ Primū q̄ hoi appeat vigilāti ⁊ dormiēti pcipue radios ⁊ figuras ignitas in medio appentes. ¶ 2ᵐ ſignū eſt magna facie frōtis ⁊ tēpoꝝ caliditas. ¶ 3ᵐ ſignū eſt predictaꝝ ptiū pulſatio in uenis eaꝝ appens cū uelocitate ⁊ frequētia magnis. ¶ 4ᵐ ſignū eſt magn⁹ prurit⁹ in oib⁹ ptib⁹ naſi: ⁊ maxime in interiorib⁹ appens: qb⁹ pntibus cum paleis: aut ſetis porcinis: uł cū ramis poligonie titillatio fiat uſqꝫ ad riſum adeo ut ſanguis ext⁹ puocet: ⁊ pmittat exire uſqꝫ ad adductum debilitatis excluſiue. ¶ Si aūt nō appent ſigna leuitatis: uel ſanguis aſcēſus ad ſupiora: imo ad īferiora. Ita ut papet in alchatum pōderoſitas magna cū grauitate ⁊ pruritu circa ſiteri ⁊ groſſitudie uenaꝝ ⁊ ibi extitū ⁊ caliditate ⁊ pulſatione eaꝝ tūc puocent emoroides fricādo eas cū folijs ficus: uel ꝯſolide minoris: aut cū pāno aſpo: uel cū felle tauri: uel modico euforbij: ⁊ pmittat exire ſanguis uſqꝫ ad ſufficiētē tolerātiā egrotātis. ¶ Et adhuc ad eādē īētionē ꝯfert ſcarificatio cū uētoſis ſub ſpatulis ⁊ natib⁹ appoſitis: ⁊ in domeſtica pte tybiaꝝ: ⁊ hoc totū ut cōplete eradicet a ſanguine iā corruptamā. ¶ Et iteꝝ ad hāc intētionē ꝯfert hui⁹ cliſteris applicatio. ℞. viol. ſolatri lactuce ⁊ portulace recētiū. añ. M. j. fiat hoꝝ decoctio de qua accipiant. ʒ. xv. olei violaꝝ: ⁊ roſaꝝ. añ. ʒ. ij. mellis violati. ʒ. iij. miſce: ⁊ fiat cliſtere. ¶ Ultimo pro curatione huius confert hec mixtio ℞. ſuc. roſaꝝ. ſuc. viol. añ. ʒ. j. violaꝝ ſpodij: ſe. endiuie: lactuce: ſe. colum frigidoꝝ. añ. ʒ. j. ſ. miſce ⁊ fiat electuariū: de quo ſepe degluciat ad quantitatem nucis.

Etiā fetor pncipalr in ore puenire pōt ex putredine in pticulari loco corporis exiſte. ueluti ꝯuenit in apoſtematib⁹ calidis in ſiteri accidib⁹: ⁊ ex ulceribus corruptis emoroidaꝝ ⁊ currentis aſchachilos: uel eſtiomenis ibidē exiſtētib⁹. ¶ Ego eni ī talib⁹ ſepe vidi ī ore patiētis maximū reputari fetorē ⁊ horrēdū. nil eni mirabile vi amaꝝ eidē ē.

¶ De egritudinibus dentium cōſilia ſequuntur.

Conſilium. 87. De corruptione gingiuarū ⁊ de dolore dentium.

D gingiuas corruptas ita ut tote nigre forent ⁊ dētes oēs ꝯquaſſarent: ⁊ fuit in nobili viro ꝑ Guido renaldini. ℞. gallaꝝ pforataꝝ ſumach: granoꝝ mirti: capellarum glādium ſe. mirti: ſe. plantaginis. añ. ʒ. j. vitrioli albi: aluminis fiſſi. añ. ʒ. j. ſ. antofoli: ⁊ eſt extrema pō gariofili: ⁊ ſe. roſarū. añ. ʒ. ij. ſ. cōtundant oia groſſo modo ⁊ bulliāt in phiala vna aque: cui imponant. XL. cime rubi ferentis moras in ceſſis ad bulliēdū donec cōſumat medietas aqueꝗ colata ⁊ infrigidata ex ea patiens ſibi os ſepe colluat: quo facto iponat ſup gingiuis ⁊ dētib⁹ de hoc īfraſcripto pul. vidi eniꝫ ex hoc mirabilē expientiaꝫ ℞. maſticis: ſandarace: acatie: hypoqwiſtidos añ. ℈. j. tucie preparate. ʒ. j. vitrioli albi. ℈. iiij. fiat oiuꝫ per ſe puluis ⁊ cōmiſceat.

¶ Ad dolorem dentium.

Cape opiū in pauca quātitate ⁊ manu calefactum ita ut molleſcat ut cera circūpone dēti dolēti ⁊ auffert oēm dolorē ſtupefaciēdo. ¶ Ad dolorē dētiū. ℞. camphore: ⁊ mitte in aceto eū bullire modicū: deide teneat eger in ore: ualet ad oēm dētis dolorē. ¶ Ad faciēdū ptē dentis putridā cadē: ex qua dolor aliqñ cauſat. ℞. ſalis armonia ci quātitatē quā vis: ⁊ per alēbicū diſtilla: ⁊ aquā collige: ⁊ cū ſtilo coto ei inuoluto ptem dentis tāge ⁊ cadet. ¶ Loch facta pro dētib⁹. ℞. balauſtiaꝝ: ſumach: granoꝝ mirti: capellaꝝ glādiū. añ. ʒ. j. ſ. corticū radi. moroꝝ: corticū capparorum. añ. ʒ. iij. ligritie. ʒ. ij. ſandarace: ſarcocolle: thuris. añ. ʒ. ſ. ireos. ʒ. j. ſ. radices incidant ⁊ piſtent groſſo mō ⁊ bulliāt in lib. vj. aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis: poſtea colētur ⁊ exprimant bene. ⁊ addat in dicta colatura a. ʒ. j. ſ. ſcorie ferri. ⁊ iterum colet leui expreſſione. ¶ Ad dolorē dentium. ℞. piperis albi ⁊ lōgi cubebaꝝ: ſtaphiſagrie: corti. moroꝝ: capparoꝝ: corti. mādragore. añ. ʒ. j. piretri. ʒ. ij. ſ. iuſquiami albi. ʒ. ſ. ꝯtundant ſubtilr ⁊ fiat decoc. in vino al. uſqꝫ ad cōſumptionem medietatis ⁊ poſtea teneat in ore.

¶ De egritudinibus mēbrorum gutturis cōſilia ſequunt.

Cōſiliū. 88. De elōgatione vule a flegmate aquoſo a cerebro per colatorium ad vulā deſcendente: ⁊ continet duo capitula.

¶ De eſſentia egritudis ac de cauſis ⁊ ſignis ei⁹. Cap. i.

Pectabilis ⁊ gnōſus vir dñus Ludouicus ſtoꝛlado frequēter etiā ⁊ nō leuiter moleſtat male diſpōne vule ſue. ⁊ eſt diſpō illa extenſio uel elōgatio vule: que puenit a mã flegmatica ſatis aq̄ſa. que per colatoriū a cerebro deſcēdens recipit in vulā uenas ei⁹ ⁊ poros iplens ꝓpter qđ ipſa magnificat. ⁊ cū mã illa ſit fluxibilis ꝓpter ipſi⁹ aq̄ſitatem tūc patet q̄ ptes vule elōgant ⁊ extēdunt ab ea ⁊ ſic accidit alijs mēbris vbi pelliticant. ita vule nō minus. extēdi enim pōt: qm̄ ipſa eſt corpus neruoſuꝫ uel pāniculoſuꝫ extēſioni diſpoſitū ſatis. ¶ Cū ḡ ꝯtigit ipſam elōgari ut predictū eſt. tūc cū hō conat ſermocinari: occurrit ipſa extremitati cāne pulmonis. ⁊ ꝓhibet aerē debite attrahi ⁊ expelli cū fumis: q̄re interrūpunt ſermones a cōceptu mētis puenire debentes. ¶ Silr etiā frequēti⁹ ꝯtigit: ut eadē vula lōgior facta in extremitate meri obuiās ipediat actū deglutidis cibi. ⁊ moleſtat etiā alio mō: q̄ appet hoi hac diſpōne moleſtato. q̄ ſemp in fine oris hēat bolū uel fruſtum aliqđ deglutibile. vñ ſemp conat deglutire rē impoſſibilē ncu deglutabilem. ¶ Et ſequitur iteꝝ ad hāc diſpōnē 3ᵐ nocumentū: qđ eſt: q̄ dum plena eſt vula per modum fluxibilitatis ⁊ diſtillatio-

nis ipſa effundit aliquā ptē ſuꝑflue humiditatis q̄nq̄ʒ per tracheā arteriā ⁊ recipit̄ in pulmonē ⁊ pect°: ⁊ efficit q̄nq̄ʒ tuſſim aſma dolores in pectore: aut pleureſiʒ ⁊ ſimiles egritudines. ⁊ ꝓpter cā mā fuerit acuta. ¶ Adhuc etiā mā ab vula deſcendens q̄nq̄ʒ recipit̄ in ſtomacho ⁊ nocet ori ei° appetitum impediendo. aut toti ſtomacho digeſtiuā eius humectādo uel corrumpendo. ¶ Ex quibus oibus colligit̄ ꝙ hec diſpō nō eſt leuis: imo difficilis. ⁊ nō eſt negligenda. imo ei° curationi ſtudioſe multū intēdēdū eſt. ¶ Et ex hac q̄dē narratione itelligi pōt que ſit egritudo talis. ipſa enim eſt egritudo cōplōnalis frigida ⁊ humida mālis a predicto ſtate ꝓueniēs. Et pōt eē egritudo cōplōnalis calida cum vula iplet̄ a ſanguie cholico. qd ti min° ɔtigit. Et iterū 3° pōt eē egritudo cōplōnalis cōpoſita ex calā ⁊ frigida mābus inuicē cōmixtis. Que vo ſit mālis cā. ⁊ que ſigna: que ⁊ q̄lia accitia ad ipſam ɔſequant̄ iā clare patet ex ṗdictis.

¶ De cura. Cap. ii.

Sequtur aūt curationis modus: qui cōprehēdit̄ in q̄nq̄ʒ intētionib°. Et pma q̄dē eaꝝ eſt regiminis rectificatio 2° eſt māerū euacuatio. 3° eſt ipſaꝝ diuerſio. 4° eſt fluentium māeꝝ repcuſſio. 5° eſt cōpleta religarū māerum ɔſumptio.

Prima itaq̄ʒ intētio duplici ptitione idiget. Et pma q̄dē eſt admiſtratio regimis ɔuenientis in tēpore paroxiſmi uel moleſtationis magne. 2° vo eſt ipſius adminiſtratio eī paroxiſmuʒ necīa magis grā preſeruationis. ¶ Et pmus q̄dē modus regēdi in tpe paroxiſmi eſt ꝙ in diſpoſitione frigida eger māſionē ſuauē eligat locū uel cameram notabilis caliditatis ⁊ ecōuerſo. ſi huiuſmodi diſpoſitio vule calida fuerit locū eligat frigidū. ¶ In mō vo cibationis uīces regule utriq̄ʒ diſpōni necīe a ſapiētib° inueniunt̄ poſite. ¶ Et pma eſt ut nullū cibū accipiat eger in quo neceſſarius ſit labor uel conatus degluttiēdi magnus. ¶ 2° ut euitet̄ maſticationis ois actus. ¶ 3° ⁊ ſeqtur ad alias eſt ꝙ ois cibus ſit potabilis. ¶ 4° ut ſit actu calidus in frigida ⁊ in calida actu frigidus. ¶ 5° regula: ꝙ in utraq̄ʒ diſpoſitione ɔueniēs dieta eius debet eſſe tenuis: ſʒ in calida diſpoſitione ſubtilior debet eſſe q̄ in frigida. ¶ Ita ꝙ iuſculuʒ ordei ſimplex bonus erit cib° in calida diſpoſitione. Ipm vo cū hydromelle in frigida diſpōne ɔueniēs eſt. Siſr etiā ⁊ iuſculū farie ordei ⁊ brodiū carniū nō ualde pigue: ⁊ brodiū caulū leuis decoctionis: ⁊ ius acerū ⁊ ſilis. ⁊ vitellus oui ⁊ iuſculū ex eo factū cum pane ɔtrito: ⁊ ſic de aliis. ¶ Et potus eius ſit vinū pauciferū ponticum uel acre: ⁊ nō multe quātitatis in frigida diſpōne. In calida vo melior pot° eſt aqua ordei cum ſucco granatoꝝ. ¶ Siſr etiā eius dormitio nō ſit lōga nec ɔtinua. imo frequēter interrupta. q̄ꝛ ꝓlixus ſomnus gñat reumatiſmos: ut 2° pmi. cap̄ de his que ꝓueniūt ex ſomno. Et dormitio eius ſit ſemp notabiliter cū capite eleuato non ad poſteriora nec ad anteriora: ſed ad latera inclinato. ¶ Abſtineat etiā ab oi exercitio ne ponant̄ in fluxu māe. ſed loco exercitij utat̄ fricationibus ut tanget̄ inferius. ¶ Qd vo de cibis ⁊ potib° nō debet facere repletionem iā dictum eſt. ¶ Oēm etiā exceſſum in paſſionib° aialibus cauere debet. uelut irā: furorē: timorem: ⁊ ſimilia. per que uelox ⁊ uehemens motus ſpiritibus ⁊ humoribus imponatur. ¶ Hec in ſumma videt̄ eſſe ſuccincta memoria applicationis ſex rerū nō nālium que lʒ cōueniens ſit in tēpore paroxiſmi. nō minus etiā conueniens eſt in tēpore preſeruationis: lʒ non debeat eſſe dieta eius ita tenuis in tempore ſanitatis ſicut in tempore actualis leſionis.

Secūda vo pncipalis itētio cōplet̄ p euōnē māerū ſi itaq̄ʒ appuerit in hac diſpōne mot° māerū calidaꝝ: aut iteꝝ ſi fuerit māeꝝ frigidaꝝ cū ſan. mixtio cōueniēs nō appente magna tota° corporis plectoria. ſtati in iſtis patiētib° fiat flōmia de cephalica dextre ptis ſup manu uel ſup cubito ⁊ eſbant̄ ſan. ℥. v. uel. vj. ſm ꝙ medico pñti indicatum fuerit ex cōplone: ex etate: uel tenore virtutis. ¶ 2° vo ſequēti die admiſtret̄ egro medicamē euāns mām mixtā ex chola ⁊ flate: ſic eſt hoc. ℞. elec. j idi. ℥. ſ. ⁊ det̄ in potu cū aq̄ mell° calā actu. ¶ Aut dent̄ pille iſte. ℞. pil. de ſarcocolla deſcriptione maiori. ʒ. ij. pil. cochiaꝝ. ʒ. j. ⁊ utrūq̄ʒ ſit auri ponderis ⁊ fiant pille. vj. cum ſyrupo de ſticados. ¶ Si āt apperēt ſigna dñij ſtatis cū chola. tūc det̄. ʒ. j. pill. de agarico ⁊ ſunt leues. ¶ Et ſi deſiderares medicamē fortius: tūc det̄. ʒ. j. pil. de ſarcocolla. ¶ In mā autē magis calida dent̄ pille cochie aut auree. ⁊ tu elige ſicut tibi placet. ¶ Et ſi vir eſſet qui nō poſſet deglutire pil. ut ſepe ɔtingit: aut abominaret̄: tunc eluariū det̄ eidē. ⁊ hoc eſt ad calidam mām approꝑatū magis. ℞. reubar. electi. ʒ. j. ſ. ſpice nardi. ℈. j. dyagridij. ğ. ij. ſucci roſ. ʒ. vj. aque lactis. ℥. iiij. ifundantur oia in ṗdictā aquā calidā per totam noctē. in mane vo colent̄ ⁊ diligenter exꝑmant̄ ⁊ exbibeat̄ in potu calida: ⁊ nō dormiat ſup ipſam niſi hora vna: ⁊ tardet prādiū ſuum ſaltem horis. vj. pmittendo potum aque ordei calide per horā ante cibū. ⁊ hec de intētione ſecūda.

Tertiā vo itētionē cōplētia plura ſūt iſtrā necīa. ¶ Et pm q̄dē diuerſiuū ⁊ ɔueniēs eſt ut in viro iſto fiat ꝓuocatio emorroidaꝝ: ⁊ ꝓpe ſi ſolit° fuit hēre eaꝝ euōnē. aut mēſtruoꝝ in muliē ſm ɔſuetudinē ⁊ etatē. ¶ 2m vo diuertēs ⁊ leuiſſimū eſt ut fiāt fricatiōes: ⁊ pm q̄dē a genib° uſq̄ʒ ad pedes: deide ab iguinibus uſq̄ʒ ad eos. Et adhuc a ſpatulis uſq̄ʒ ad nates cū pāno ſatis aſpero trahēdo iferi° uſq̄ʒ ad aliquātā mēbroꝝ rubificationē. ¶ 3m vo diuertēs ē ut ligature aliq̄liter doloroſe fiāt in radicib° coxaꝝ apud inguina ⁊ adiutorioꝝ ꝓpe humeros. ¶ 4m vo diuertēs eſt applicatio uētoſarū cū ſcarificatione ſup carnoſis ptib° ſpatularum. ¶ 5m diuertēs ⁊ forti° eſt applicatio medicinaꝝ ueſicātiū ſup ſpatulas accipiēdo flamulā oleandri: pedē coruinū: aut aliā plātā acutā hñi ɔtritā ⁊ locis ṗdictis appoſitā: uel ſupligatā ibidē ſaltem per duas horas teneat̄. Domeſticum autē ueſicatoriū eſt ex cantaridibus cum fermento ⁊ aceto contritis compoſitum ſm conſuetudinem.

Quartā vo intētionē cōplētia ſcribā q̄ plura remedia ab illuſtrib° auctorib° hincinde collecta: que cadētē uel mollificatā vulaʒ ſublevare ɔſueuerūt. ¶ Quoꝝ pm eſt: ut fiat raſio capitis ſup cōmiſſura ſagittali: ⁊ applicet̄ ibidē uētoſa hñs orificiū ſatis amplū: ⁊ oblōgū: ⁊ teneat̄ ibidē ſaltē per horā vnā: aut mediā ter uł quater i die reponēdo ipaꝝ. ¶ 2m vo pncipale ſubleuatiuū cadētis vule eſt hoc. ut ſi eger habuerit lōgos capillos iuoluant̄ manib° ad min° robuſti hois: deinde egro exnte reſupino ponant̄ pedes uel genua ſup humeris ei° ⁊ trahant̄ violēter capilli ei° ad ſurſuʒ ita ut cutis capitis exfoliet̄ a cranco ſuo. per tale eni igeniū ſtatim vula mirabiliter ſubleuat̄. Et nimirū. hoc eni ɔtigit per colligātiaʒ hui° vule a pāniculis cerebri ad cutē capitis: ⁊ pōt etiā ɔtingē ꝓpter ucloce diuerſionē māerū de inferi° ad ſupiora que ſequit̄ dolorē in partib° illis uehemētē. uerū igeniū hoc fieri non debet niſi in caſu arduo magne ſuffocatiōis aut alteri° accitis ꝓductiuo. Et vidi ipm fieri: ⁊ inſtātanee ꝓfuiſſe. ⁊ trahit̄ ex ſentētiis Auic. 9° tertij cap̄ de canone curatiōis ꝓfocationū. ⁊ ſequut° eſt ipſum Damaſcenus in approprīatis. ſūma 9°. cap̄ de egritudinib° faucīū ⁊ gutturis in cura vule. lege ibidem. ¶ Vlui° autē pcedēdo in diſpōne hac pmū remediū ⁊ infallibile eſt ut accipiat̄ rob nucum. ℥. j. ſ. aque decoctionis granoꝝ ſumach. ℥. iij. miſceant̄ ſimul ⁊ ex hoc frido: uł ſaltē actu tepido in dies pluries fiat gargariſma. Et leui° illo eſt ut cuʒ aqua ordei: ⁊ rob nucū fiat ut dictum eſt: ⁊ leuiſſimū eſt cum aqua ordei uel vino granatoꝝ actu frigidis. ¶ Et ſi quis deſideraret gargariſma forti°. ⁊ ꝓpe ad caliditateʒ ⁊ in pncipio ɔueniēs eſt hoc. ℞. aque roſ. ℥. ij. aceti: ⁊ proprie nigri. ℥. j. balauſtiarū: ſe. roſ. cupularum glandium hypoquiſtidos: acatie: aluminis ſquamoſi bene torrefacti añ. ʒ. j. miſce: ⁊ ex oibus illis fiat gargariſma. ¶ Ego enim nō curaui in adminiſtrando gargariſma hoc ṗcepto Serapionis in breuiario. in ſuo capitulo cuius deſcriptio eſt hec.

℞. balauſtiaꝝ.ʒ.ij.alumis iameni.ʒ.j.croci cāphore aā.℈.
j.aque roſ.ʒ.iij.miſce ⁊ fiat ex eo gargariſma ut dictum eſt.
De medicinis aūt ſubleuātibus elongatā vulā ſunt pulue-
res nonnulli qui mirabilr̄ exiccant ⁊ ſubleuant eam. ¶ Et
primus qdē mihi expertiſſimus ⁊ infallibilis eſt pul̄.factus ex
corticibus nucū exterioribus:qui exiccent̄ ⁊ pulueriçētur:
⁊ ponat̄ pul̄.ille in paruo coclearī bn̄ concauo:⁊ ponatur
ſub vula ſubleuādo ⁊ comprimendo ipſam ad ſuperiora.
¶ 2ᵘˢ vō ⁊ fortior eſt pul̄.alumis iameni cōbuſti eo mō poſi
tus. ¶ 3ᵘˢ vō eſt pul̄.ſalis armoniaci cōbuſti eodē mō admi
niſtratus. ¶ 4ᵘˢ vō iſtrm̄ fortius ad exiccādū māꝫ ⁊ vnie-
dū vulā:⁊ pprie ꝯueniens in fine ſtatus:⁊ in declinatione
eſt hoc. ℞.roſ.balauſtiaꝝ.corticū granatoꝝ:hypoquiſtidos
acatie.aā.℈.j.piretri.ʒ.ß.cinamomi:piperis al.aā.℈.ß.myr
re.gr̄.v.pulueriçentur oīa per ſe:deinde cōmiſceant̄ adinui
cē.ex hoc itaqꝫ pul̄.j.coclearī ſubleuatur vula:ut iam di
ctum eſt. ¶ Et intellige ꝙ hi oēs pul̄.melius operant̄ qñ
adminiſtrantur poſt gargariſmata ꝙ̄ ſine eis:ꝫ omni tem-
pore conuenientes exiſtant.⁊ hec de intentione quarta.

Quita aūt ⁊ ultima intētio cōplet̄ pluribꝰ inſtrīs nō
ſolū qdē per ea que poſita ſunt in q̄tuor inten-
tionibꝰ precedētibꝰ que abſcindūt māꝫ ⁊ diuertūt eā a pa
tiēte loco ad alias ptes:ſed etiā ulterius per ea qbꝰ māe reli
que ꝯſumunt̄.⁊ pprie cū his que ꝯfortāt cerebꝛuꝫ:⁊ phibēt
māeꝝ gñationē in eo:⁊ cū medicinis etiā:que māꝫ iā effu-
ſaꝫ ad loca vule:⁊ ad ipam ꝯſumere poſſunt. Primi aūt ge-
neris ſunt medicine oēs capitales calide ⁊ ſicce non multe
caliditatis. Et ſi fuerint in caliditate notabilr̄ intenſe.tunc
diminuat̄ earuꝫ doſis:⁊ frequentia uſus:⁊ remittant̄ tunc
in gradu caliditatis per ſua contraria: ut nunc ſequitur.
¶ De numero igit̄ haꝝ medicinaꝝ eſt confectio dyatrion
pipereon deſcripta a Gal̄.in ſecretis ad Omontheū.⁊ pro
pacientē quā ſcripſit regi herodi.vide ipāꝫ ibi ⁊ utere ea dan
do in potu ex ipa.ʒ.j.cū aq̄ decoctionis maſticis aut ſanda
loꝝ per duas horas poſt cenā.aut miſceat̄ cū pdicta aq̄ leui-
ter cal'a gargariſma an̄ prādiū ⁊ gargariſma an̄ cenā. ¶ 2ª
vō medicia ꝯueniēs eſt elͤuariū ſotyra magnū noiatū electū
ab.A.5°can.ſūma pᵃ. ¶ 3ᵘᵐ vō ⁊ fortiꝰ alijs eſt elͤuariū ana,
cardinū colligēdū ubi ſupra.⁊ eoꝝ doſis ſit.ʒ.ß. aut due par
tes ex ea in aurora cuꝫ aqͤ pdictis:aut fiat ex eis gargariſ-
ma eo mō quo dictū eſt.⁊ hec elͤuaria nunq̄ ſolite ſunt me
decipe in rectificāda cerebꝛi diſpōne frida ⁊ humida cōſu-
mēdo fridas māꝫ in eo iuētas. ¶ De cōpōnibus aūt uſita
tis a doctoribus multi utiles ſunt cōpōnes:ut cōfectio dya
muſci dulcis.cōfectio dyambre. Et fortius illis eſt electua
rium metridatum. ¶ Ego aūt experiētia certa ſcio ⁊ rōne
uallata:ꝙ ſi ſolitus pati reumata vulā ⁊ ſquinanticas diſ-
pōnes ⁊ reumata ginguiaꝝ ⁊ ranulaꝫ ⁊ alias egritudines
oris frigidas ſepe faciat gargariſma cū.ʒ.ij.aque decoctio
nis granoꝝ mirti.⁊.ʒ.ß.electuarij dyapraſſij:⁊ pprie deſcri
ptione Nicolai in antidotario ꝙ curabitur a predictis diſ-
poſitionibus ⁊ preſeruabitur ab earum euentu. ¶ Et co-
gnoui etiā experientia ꝙ ſi frequēter aſſumantur pille due
facte ex puluere cubebarum cum ſucco ro.mirabilr̄ confe-
runt. ¶ Et quidam experti ⁊ pro ſecreto affirmauerunt ꝙ
gargariſma frequēter factū cum miua citoniorum muſca
ta cuꝫ tripla pte aque decoctionis acatie mirabilr̄ confert.
¶ Abſcidit etiaꝫ māꝫ a capite defluētes ad ptes oris uſus
pillaꝝ alſaiaret deſcriptione Auic̄ 3° canon.cap̄ de canonī
bꝰ curationis capitis:⁊ pprie qñ ad.ʒ.illaꝝ pillaꝝ adiungit
℈.j.pul.maſticis ⁊ fiūt ex eis pille cū ſy.de mirto de oi.ʒ.vj.
ex qbꝰ accipiat̄ vna per.ij.horas poſt cenaꝫ apud tpꝰ dor-
mitionis. ¶ Hec ſūt que in cura huius diſpōnis meliora
eligere potui ex ſententijs auctoꝝ ⁊ ex quotidiana experien-
tia comprobata. Summus autē omnipotens ipſa omnia
dirigat in ſalutem nus ad laudem ſempiternam. Amen.

Cōſiliuꝫ.89. De apāte gule nominato botio conti-nens capitula quatuor.

¶ De inueſtigatione botij per cauſas ⁊ ſigna. Cap̄.1.

NObilis ⁊ generoſe quedā dña Mer
ciana mihi tumorem gule
ſue qui incepit in ea mēſibus tribus circa:⁊ li
hic tumor paruus exiſtat:⁊ ſit leuis leuitate ac
cidēti:tn̄ ſuſpitionē aliquā portēdit:eo q̄r vide
tur eſſe apā nō qdē flegmonicū neqꝫ herſipil
la aut ſephyros neqꝫ cācer neqꝫ factū ex mix-
tione hoꝝ:ſed in eo cotinet̄ aliqd aquoſitatis
flāte cū aliq̄ uētoſitate ul̄ uapore cōmixto ꝓdictis māebꝰ.
Et ſi bn̄ conſideret̄ per ſigna ipſius videt̄ hoc apā reponen
dū eſſe in denoiatione botij:ꝓpter qḋ videt̄ difficultatē ſue
curationis oñdē:eo q̄r locus ille eſt pō corporis ſere formo
ſior:cui nō ita bn̄ applicari pñt remedia ꝯuenientia ſic oppor
tunū effectū ꝓpter difficultatē ligature que huic loco neceſ
ſaria eſſet:tū ꝓpter q̄litates ⁊ g̃dus medicinaꝝ q̄s oporteret
eē nōbilr̄ calidas ⁊ ſiccas:⁊ in g̃du nōbilr̄ eleuatas:adhuc
iteꝝ ꝓpterea q̄r iſtud eſt apā de quo modicū aut nihil ab illu
ſtribꝰ ⁊ uetuſtioribꝰ auctoribꝰ hēri pōt. Nihil eni expꝛeſſe vi
det̄ tractatuꝫ de eo ab Hyp.qui oiuꝫ fere ſcibiliū medicine
fuit grauiſſimus inueſtigator. Neqꝫ etiaꝫ de hoc apāte ali
qd clare videt̄ explicatū a Gal̄.14° terrapēnte.neqꝫ in libro
de tumoribꝰ ꝓter nām:nec etiā in 7° decē tractatuū:ubi plu
rima ꝯſcripſit excellēns medicamina ad diſpōnes gutturis
⁊ gule ꝓbatiſſima. Neqꝫ iteꝝ ab eo aliqd tactū videt̄ 2° ꝓ-
noſticoꝝ.in ſmonibꝰ qbꝰ cōmētatus eſt Hyppocratē cir-
ca māꝫ apātis ſqnātie. Amplius etiā neqꝫ arabes in ſuis ſer
monibꝰ expꝛeſſe tractauerūt de mā huius apātis:ut videri
pōt ex Auicᵉ 9° tertij.per totū eius ꝓceſſuꝫ.⁊ 3° quarti.tra
ctatu 2°.cap̄ de apāte flatico uel melico. ¶ Q̄ō vō de hoc
apāte ſcriptū eſt ex Albucaſi 2° ſue cyrugie cap̄ 54°.⁊ paruū
eſt ⁊ ſolā curā eius per opationē manualē determināes. Nec
hoc mirabile videt̄ nec defectū antiquoꝝ ponēs:eo q̄r ꝯtin-
git egritudinū aliq̄s in qbuſdā regionibꝰ ⁊ climatibꝰ multi
plicari ⁊ nō in alijs. Silr̄ etiā aliquo tpe multiplicant̄ egri
tudines ⁊ manifeſtant̄ que alio tpe nō vident̄:ut patet de
uena ciuili noiata meden ab Auicēna.eo q̄r in ciuitate illa
multiplicat̄ ⁊ nō in alijs. Et poſſunt hi ſermones aliquali
ter ſuſtentari ex lr̄a Auicᵉ.pᵒ quarti.cap̄ de febribus quin-
tana ⁊ ſextana ⁊c̄. ¶ Quicquid autē de hoc apāte ſciri pōt
ex cōſideratione theorica eſt:q̄r apā iſtud ſit ex māebꝰ per
indigōnē genitis ⁊ ꝯgeſtis in capite ⁊ catarriçātibꝰ ad ptes
gule:⁊ ibidē inter cutē pinguedinē muſculoſas ligamētales
⁊ neruoſas ptes penetrātibꝰ: hec mā ꝓpter raritatē ꝓdicta
rū ptiū gule ſoluēdo cōgregat̄ in tumorem:in cuius circū
ferentia ut in pluribus ex cōgelatione partium flegmatis
aut exiccatione earum gñatur folliculus qui chiſtis apud
grecos:⁊ burſa apud latinos nominat̄ hanc māꝫ in ſe cō
tinēs aggregatam. ¶ Eſt aūt hec mā in hoc apāte inuenta
diuerſa ualde ſcꝫ diuerſitatē māeꝝ que multiplicant̄ in ho-
minibus ꝓpter diuerſitatē cōplōnis ⁊ regiminis eoꝝ ex pte ciboꝝ
⁊ potuuꝫ qui multiplicāt flegmaticas mās aliqñ mucillagi
noſas aliqñ aq̄ſas aliqñ vō ſalſas: nō raro vō acetoſas. Et
ad illud etiā cōfert uſus q̄rūdam aq̄ruꝫ ſua groſſitudine ⁊
mucillagioſitate hec flegmata multiplicātiū. Et cōcurrit ēt
ad huiꝰ apātis gñatione non paꝝ lōga mora:⁊ cōuerſatio
ſub flatu aglonaris uēti.ꝓpter qḋ qdē ꝓbabilr̄ referūt hoc
apā botij frequēter fieri apō alamanos:in q̄rū regiōe aqlo
naris uēti flatꝰ pſeuerat multꝰ.hic igit̄ uētꝰ p tracheā arteriā
iſpiratꝰ:⁊ p ꝯcauuꝫ meri:⁊ p poros ingrediēs totiꝰ gule eſt
cā efficiēs huiꝰ apātis multiplicādo flāta in illis ptibꝰ ⁊ ꝯge
lādo ea ⁊ viſcoſiora faciēdo. Et iteꝝ eē pōt hic uētꝰ cā huiꝰ
inati debilitādo calorē:ad qḋ ſeqt̄ flātū multiplicatio per
viā idigōnis ut iā dictū eſt. Et ex hoc fundamēto facile eſt
ſoluē apparētias multas in ſectiōe huiꝰ apātis cōpꝛehēſas
Ego eni genitorē habui magis mihi ⁊ uenerāda ſp̄ mēorie
reuerētia colēdiſſimū qui manuali opatione ſua ſecādo cu
rabat hec apāta in qbꝰ q̄ūqꝫ inueniebat folliculū aq̄ plenū

que omo in colore et substantia cremito eque simillima erat: propter qd nõ immerito approbari cz fine quidã doctorum: qui re hac mã tractãtes noiauerũt hoc apa herniã aq̃sam gutturis. ℂ Nõ raro vero pfat⁹ genitor meus in folliculo horum apatum inueniebat rem mucillaginosam simillimã ei qd emũgit e naso. ℂ Quãq3 vero repiebat in eis humiditatẽ mucillaginosam citrino melli silem. ℂ Et qnq3 in eis inueniebat viscosam humiditatẽ cinereã cõmixtã eo mõ quo mucũ a naso emanãtẽ cineri cõmixtũ imaginaremur. ℂ Et postremo iterum qñq3 in illius folliculi cõcauitate repiebat per cõsimilis cũ multitudine vaporum: qd cognoscebatur: eo q per fractionẽ pfati pãniculi fumus ul' vapor per modũ exsufflationis exibat. Ex qb⁹ tãdẽ diligẽs cõsideratori poterit itelligẽ descriptionẽ botii. Est enim apa in pnb⁹ gule gẽitũ e mã flatica aq̃sa ul' vaporosa cinericia uel salsa in folliculo determinato cõprehẽsa per viã defluxus ab alienis partibus trãsmissa: aut per modũ indigõnis in eisdẽ partibus gñata. Et ultimate ex predictis apparet que sint cãe mãles botii: et que sint signa cognitionis eius generaliter et specialiter ex predictis eliciẽda.

ℂ De canonibus duobus obseruandis ante curationẽ botii. Cap. ii.

Primo canone vero curationis botii premittẽdum est q nõ debet cura ipsius vilipẽdi qñ fuerit in principio: Cũ enim botium cõfirmatũ fuerit cuius cõfirmationẽ ex sententia sapiẽtũ itelligẽ debent eo q iã pductũ est ad statũ ipsius ulem et nõ ita ut intelligẽdũ est: ut qdã fabulantur de cõfirmatione eius: quã assignãt in spatio qtuor uel sex mẽsiũ: neq3 enim spatiũ cronicorum cõfirmatio taliter pfixa scientifice assignari põt. qñq3 enim vnius cronici spatio pncipiũ ule extẽditur per spatiũ vnius duorum uel triũ annorum: ut patet de sephiros cãcro et similib⁹.

ℂ Premittẽdũ 2° q botiũ est duplex: vnũ qdem nãle: aliud vero accitale. Et primi quidẽ curationẽ impossibilem dixerũt antiqui. ut patet per Albucbasim 2° practice. cap 54° prealegato. Et tu intellige per nãle botium omne illud quod cõuenit merito principiorum gñationis que macula fuerunt siue uelis intelligẽ principia gñationis mãlia: tñ siue ipsa et formalia principia simul: propter qd appet q tale botium etiã apa hereditarium nominari põt. Cũ ex istis ultimate cõcludit q ad curã eius salubrius est festinare in pncipio ipsius q̃ expectare augmẽtũ statũ et confirmationẽ ipsius.

ℂ De cura botii per regimẽ sex rerum non nãlium. Cap. iii.

Regimẽ igitur huius dispõnis. pri ãscũdũ est per conuenientẽ administrationẽ sex rerum nõ nãlium. ℂ Abstineat itaq3 pñs egrotãs ab oib⁹ cibis qui mãliter sunt cã gñationis et cõgestionis mulacs tãtas. vñ effugiat panẽ azimũ et pauci fermẽti et nõ bene coctũ et humidum actu uel potẽtia: uelut panis de siligine. ℂ Euitet etiã carnes oẽs sue natiuitati multũ ppinquas et sue lactationi si fuerint aialium quadrupedum: et dimittat carnes mucillaginosas: neruosas: panniculosas: et recentis porci: et oẽs ualde pingues. ℂ Et effugiat etiam oĩum piscium usum: et ppter eorum saltim adit eiectis carnib⁹ uel põcz ppter macris. ℂ Effugiat etiã omne genus lacticiniorum: et propter colostrũ qui ĩ ncata nominatur uel caput lactis. ℂ Et dimittat cibos pastilles oẽs et frequentem usum fructuum humidorum et recentium: uelut sunt cerasa auellane pira cucumeres cucurbite et pepones molles in multo usu. ℂ Effugiat etiam recentes herbas frigidas et humidas: sicut bleta spinachia lactuca endiuia et portulaca. ℂ Effugiat etiam agreste usum et butyri et rerum ualde pinguium propter quod in usu eius oleum antiquum est cõueniẽtius q̃ recens: q resolubilius 6° de ingenio sanitatis: aliis aũt cibariis humane vite consuetis utatur: omnibus preter istos.

ℂ Uinũ aũt quo utit sit albũ substãtia subtile aromaticum recẽs uel antiquum aut saltẽ sit roseum ul' cerasolẽ noiatum: et si fieri possit melius esset ipsm purum bibere q̃ aq̃ cõmixtum aut saltem commisceatur aqua de bona cisterna accepta. que in melior est si coquatur q̃ si cruda bibatur cum vino.

ℂ Locus aũt cãmẽ ul' aer in quo moratur ad calidũtatẽ et siccitatẽ sit notabiliter inclinat⁹ orientalis ul' meridionalis: et maxime clarus nebulis vaporib⁹ et caligine priuat⁹. ℂ Dormitio vero ei⁹ nõ sit ualde plixa ppter magnã humectationem que sequitur ad ipsam: sed ad vigilias magis se uertere debet plusq̃ cõsueuerit: et dormiat capite notabiliter eleuato sup dextra ul' sinistra pte decũbẽs: et iterum sup spina meli⁹ est ei iacere q̃ q sup uẽtre. ℂ De mõ vero sue cibationis caueat ne multitudine cibi aut pot⁹ stomachũ ei⁹ iplea: imo aliquãliter famelicũ se magis reddere debet q̃ cõplete saturatũ. Et in sũma memorie recõdat q cibũ oẽz plusq̃ degluciat ualde solẽniter semp masticet. ℂ De mõ vero qetis ei⁹ dicẽdũ: q quies est sibi ualde nociua et ociũ omne: uel exercitiũ quo caput ei⁹ incuruatũ tenetur: et inter cetera ab eis studiis effugere debet: melius aũt esset ei mane uti exercitio longo ambulationis q̃ quieti et ocio se exponere. Et si quidẽ taliter exercitari nõ põt: saltẽ suppleatur cum frequẽti fricatione spatularum suarum incipiẽdo a fine colli usq3 ad locũ anguli inferius: notabiliter cõprimendo usquequo cutis eius notabiliter rubeat. Et hui⁹ etiã gr̃a cõueniũt ei lotiones et fricationes pedum a genu inferius. Siliter et capitis frequẽs pectinatio et fricatio corporis est eidem ualde cõueniẽs: frequẽs aũt capitis lotio non placet mihi. Et si quidẽ aliqñ fiat administretur cum lixiuio cõuenientis cineris et cum sapone cõuenienter facta: et caput ei⁹ exiccetur subito: ne madidũ remaneat: ne incurrat ...orum capitis oppilationes ad malã dispõnẽ ipsam pmutãtes. ℂ Et gr̃a cõsequẽtie sermonis memor etiã sit ne caput eius onustũ faciat ornamẽtis recta politia et moralitate derelictis quibus hodie ualde utuntur effeminatis magis ppter lasciuiã ornatus q̃ ppter humilem et honestum viuendi ritum cum capita sua turrigeris textoriis exornãt intẽperate fune. propter qd ad stillicidia et catarros multe earum pducuntur et ad egritudines incurabiles. ℂ De ultimo vero re non nãli dicendum est: q eidẽ cõuenit qñq3 leuiter ad iram cõcitari et parũper cõturbari: adeo ut spũs et humores calores excitẽtur et expurgentur vapores superfluitatibus et cõsumantur flegmatica que sũt mãlis causa huius egritudinis ut supra deductũ est. Tristitiam autem et impressiones anime adeo perturbantes ut pducant ad luctum sũmopere cauere debet. Hec de rebus non naturalibus ita succincte sint acta.

ℂ De cura botii per septem remedia   Cap. iiii.

Post canone vero curatõis hui⁹ dispõnis et instructione necessarijs in ltera accurate multũ scribẽda cõnectẽ ... egritudinẽ hec mihi videtur etiam p⁹ pte ulis pncipijs: ad curã ipsi⁹ cum septẽ remedijs sufficiẽdis decreui: sperãs eius pfectã curationẽ ex his com pleri posse. Si autem in posterũ aliud appereat. Ego curam ei⁹ per ulceratiões et eradicatiues et diuersiuas cũ curã dispõne diffusa cõscribã: ut alias in hec mã accurate saue perfeci. ℂ Sũt autẽ illa septẽ remedia hec: que nũc apte et ordinate infra scribuntur. Quorum quidẽ primũ est usus hui⁹ pulueris in quo est intẽtio distrahẽdi mãm a capite et etiã a stomacho et cõfortãdi cerebrũ et aliqualiter cõsumendi mãm hui⁹ egritudinis antecedẽtem: que in breui tpe in cõsuetã infra parata est. Et accipiatur hec puluis in aurora cum medio cyatho aque mellis calefacte. Et est ipsius descriptio. Rx. pulueris hermodactylorum et turbit electi añ. ʒ. j. gingiberis. ℈. ij. dyagridij gr̃. vj. pulueris florum esule. ʒ. ß. zuccari al. ʒ. j. Ego aũt in eius administratione soleo dimittẽ zuccarum et dissoluẽ ipsm cũ aq̃ mellis iã pdicta et exhibeo hui⁹ pulueris a. ʒ. ß. usq3 ad. ℈. ij. ... septimana semel: et aliqñ in capite qnque dierum: et erit ei ualde utile cõtinuare ipsm per totum mẽsem unũ pmũ futurum ec̃. ℂ 2ᵐ vero spãle reme.ᵐ est: ut hec oĩa utatur aq̃ ista de qua saltẽ in septimana qter in aurora accipiat cyathũ medium cũ zuccaro calefactã et tardet post ipsam cibũ suum horis 4°: sic ẽt tardare debet post puluerẽ iã pscriptũ. Et ei⁹ descriptio. Rx. aq̃ sublimatiõis iris aq̃ rosmari aq̃ cucumeris syluestris añ. lib. j. misce sil' et accipiatur ex eis mixtis ut iã dictũ.

¶ 3m vo ſpāle remedium eſt: ut hec dña accipiat odoriferū
hoc qd ligatum in pila de ſindone retorta facta q̄ſi ſemper
in manib⁹ ſuis teneat odorando ⁊ eſt eius deſcriptio talis.
℞. florū roriſmarini: foliorū maiorane: ſoli. añ. ʒ. ij. ligni
aloes electi. ʒ. j. ſ. mac is amonii laudani ſtoracis calamite.
añ. ʒ. j. ambre electe. ʒ. ſ. omnia per ſe puluerizentur ⁊ ligen
tur in pila: ut iam dictum eſt. ¶ 4m vo inſtrm̄ eſt puluis iſte
de quo omni ſero q̄titatē granoꝝ quinque frumēti ponat
ſuper ptora capitis per mediū comiſſure capitis: quam ſa
gittalē uocant medici. Et eſt huius deſcriptio talis. ℞. cube
barum nucis muſcate ligni aloes florum roſmarini arthe
nite añ. ʒ. ſ. ſandarace. ʒ. ij. puluerizentur oia pc. ſc: demū
ſimul incorporent diligenter: deinde utatur eo ut dictū eſt:
aut ſaltē faciat ſacculum latitudinis trium digitoꝝ deſcri
bentē ſpatium iam dictū: in quo ponatur puluis ille: quē
ponet ſup capitis ptora iam ſignata. ¶ Quintum vo in
ſtrm̄ eſt: ut ſepe dña iſta aſſueſcat gargariſare in medijs ter
tijs: aut ante cenā mediū cyathū huius mixtionis calefacte
in plurib⁹ vicibus accepte. Cuius deſcriptio. ℞. oximellis
ſquillitici. ʒ. j. ſyru. de calamēto. ʒ. ſ. aque ſublimationis radi
cū ireos aque maiorane añ. ʒ. ij. miſce ⁊ ex eo fiat ut dictū
eſt. ⁊ ſufficiat ex hoc gargariſmate q̄ter in ſeptimana facē.
¶ Sextum vo inſtrm̄ eſt. ut dña iſta ante cibū per horam
cum dimidia: ⁊ ꝓprie ante prādiū frequētius q̄ ante cenā
ſemel accipiat fruſtū vnū huius confectionis. ℞. ſpēṟ aro
matica roſata deſcriptione Gabriel. ʒ. j. ſpērum dyambre. ʒ.
ij. zuccari albi lib. ſ. cū aqua roſmarini fiat confectio in fru
ſtis longis ſicut pineata ⁊ accipiat vnum ex eis. ¶ Ultimū
vo inſtrm̄ eſt. ut dña iſta ſup partic la patiente ponet fruſtū
vnū ſpōgie: que cooptat totū locū patientē ⁊ aliqd de cir
cūſtantib⁹ locis: que ſpōgia infuſa ſit in aq̄s infraſcriptas
calefactas ⁊ conuenienter expſſa ſupponat̄ loco. eſt aūt aqua
betonice arist. uel dragōtee. Item aq̄ ſublimationis radicum
arthanite. Itē aq̄ radicū cucumeris aſinini. Item aq̄ ſubli
mationis roſmarini. oēs he aque conuenientes ſunt ⁊ pñt oēs
ſimul cōmiſceri: lȝ due prime alijs multum ſint elegantiores.

Conſilium. 90.

De triplici mala diſpoſitione. videlicet. ¶ De catarro ſuffoca
tiuo a multa ⁊ groſſa materia deſcēdēte a capite ad partes gut
turis. ¶ De multitudine uētoſitatū in uētre iferiori cū do
lore ilijs: rugitu plurimo cū ſtipticitate uētris. ¶ De nocu
mēto digēſtionis ⁊ appetitiue ſtōchi cū ſubuerſione ⁊ nauſea
⁊ cum abſciſſione fluxus emorroidalis conſueti. ¶ Diuiditur
autem conſilium in ſectiones tres.

Sectio

prima continens capitulum vnum de cauſis ⁊ ſignis dictorum accidentium.

Vnus de inſignitis viris noſtre marchie Taruiſine celeberrimus
utriuſque legis doctor de famoſa urbe
Taruiſina oriundus: dñs Joānes de ſpi
neto egritudinū uarietate laborat: que
etiam q̄pluribus accitib⁹ moleſtis aſſo
ciate ſunt. Et iam mihi ut innotuit per
ſcripturā: apparet hos egritudies ⁊ accitus ad triplicē nar
rationē eē reducta. ¶ In ſerie nāq̄ p⁹ narrat catarrū ſuf
focatiuum a multa ⁊ groſſa mā̄ defluens in eo a capite uel
aliūde in ptes gutturis cōgregari ⁊ detineri cōtigit: ut fere ad
ſuffocationē pducat uł ſtrāgulationē. Et q̄ mirabile appa
ret patiēs ab hac egritudine cū alet: etiā alleuiat⁹ cū cibū ac
cipit: ⁊ ecōuerſo amplꝰ moleſtat̄ cū ieiuniū celebrat lȝ pro
lixum. ¶ In ſerie vo ſcdā ſue narrationis videt̄ q̄ hic vir
moleſtet̄ dolore ſiniſtri ilij uētoſitatū multitudine que ime
mergunt̄ ⁊ retinent̄ in uentre inferiori cum dolore ⁊ rugi
tu q̄plurimo: ⁊ eſt cū iſtis aſſociata magis uētris ſtipticitas
quam aſſerit eē cauſam plurimorū accidentiū. ¶ In 3°
vo narratione ſit querela de nocumento digēſtionis ⁊ ſtoma
chi propter qd non raro perducitur ad emiſſionē ſabulī

deſcēſus ad inferiora cum nocumēto ſtomachi abominā
te cibariū omne ⁊ potum cū ſubuerſione nauſea ⁊ tēſione
magnis: ⁊ eſt cū diſpoſitionib⁹ oibus iſtis cōiūcta emorroi
daꝝ cōſtrictio que olim in ipſo fluē ſolebant. ¶ Hec in ſum
ma eſt huius p̄clari viri multiplicium egritudinū ⁊ accitiuū
cōplicatio. Pro qua querit̄ cōſiliū recte ꝓcedēdi in curatio
ne taliū diſpōnū ⁊ pſeruatione a recidiua ipaꝝ. ¶ Cum
itaq̄ fere in oi diſpōne nō paruū onus ſit gnimis difficile
recte cōſulē: q̄ito aūt magis in egritudinib⁹ ⁊ accidentib⁹ com
plicatis pluribus que ſuſpecta ſunt ⁊ timoroſa: ideo in hu
ius rei contemplatione ſpeculando introeundum eſt.

Solet

aūt māerum ſuffocatiuū cā effectus duplex eſſe.
¶ p⁹ que eſt a ſapiētib⁹ noiata mala compl̄o
que eſt egritudo per ſe prium cerebri aut pectoris. ¶ 2° vo
que eſt egritudo mēbroꝝ mādātiū pectori ⁊ capiti aut pe
ꝫ ſibi ſubſuētū latoria ſuitute. ¶ Exemplū primi: ſicut qñ
cōtingit per ꝓpriū nocumētū cerebri plurimū cōtingens a
mala cōplōne fri. ⁊ hu. mālī eius gñari per viaȝ idigēſtionis ⁊
cōgregari in uenis rimoſitatib⁹ ⁊ uētriculis eius ſtanciā ma
teriā aq̄ oſaȝ ⁊ mucillaginoſaȝ que cerebro nocumētū iſe
rētes cōplōne videlȝ ifrigidādo ⁊ humectādo multā cogiti
tatē cerebri ad expulſionē ⁊ ſperſionē māeꝝ ipaꝝ: ⁊ q̄ mā
terie p̄dicte ſatis fluide ſunt ⁊ ſūcs pellunt̄ ad iferiora per
poros uenas ⁊ arterias ⁊ retētē in partib⁹ gule per multitu
dinē interſecationis muſculoꝝ ramoꝝ uenaꝝ neruoꝝ ⁊ ligā
mentorū: diu aggrauant ⁊ cōſtringunt vias illas ⁊ cānō pul
monis: ita ut nō ſufficienter dilatet̄ ad attrahendū aerem
quātū qñ ⁊ moderate oportet. Nec etiā ipe adeo cōuenien
ter ⁊ opportune cōſtringunt̄ ut ſufficienter expellant̄ fumoſi
tates ⁊ aer in pectore attractus iaȝ ſupercalefactus vilis ⁊
incōueniens factus ad euentandum. ¶ Et ex hoc funda
mento ſpeculanti pōt apparē ſolo ⁊ declarato ꝓpter qd ⁊
qa ſuffocationis incipientis huius viri. ¶ Et ſequitur ex
hoc fundamento correlarie: q̄ ſi diu talis modus cōſtrictio
nis anhelitus in hoc viro pſeueraret ualde facile ſuffocari
poſſet. ¶ Sequit̄ 3°: q̄ cauſa efficiens huius cōſtrictionis
eſt mala cōplexio frigida ⁊ humida cerebri predicte. ¶ Se
quitur 4°: q̄ materialis cauſa eſt flegma aq̄ſum ⁊ mucilla
ginoſum multiplicatum in uenis ⁊ arterijs ⁊ ſanguini cō
mixtum quod eſt efficiens cauſa materialis ⁊ antecedens.
¶ Sequit̄ 5°: q̄ imediata cā huius cōſtrictionis anhelit⁹ eſt
mā̄ ibibus in poris muſcłoꝝ ⁊ arteriaꝝ neruoꝝ ⁊ pānicłoꝝ
rū ⁊ aliaꝝ ptiū mobiliū: que in gula gutture ⁊ collo repiun
tur: q̄rū ptiū numeroſitas ⁊ diuerſitas ſm ptē inuenitur. p⁹
primi. doctrina 5°. de muſculis ⁊ neruis oriētib⁹ a cerebro. ⁊ p⁹
tꝫ colligi pōt 9°. 3. cap̄ de anothō⁹ gutturis. ⁊ ptim x° ter
tij: ⁊ 13° tertij capl̄is de anothō⁹ tracheearterie ⁊ meri. ⁊ in
lege ibidē. ¶ Sequit̄ 6°: q̄ diſpō huius viri cū hoc q̄ eſt cō
plonalis ut ꝓbatū eſt: etiā eſt cōpōnalis. p⁹ de accitu ⁊ mor
bo. ⁊ 2° primi. cap̄ de morbis cōpōnalibus. ⁊ in lege ibidem.
¶ Sequit̄ 7°: q̄ hec egritudo eſt uerēda non leuiter: qm̄ ab
ea cadit nocumētū in duplici nā uł in duplici pñ⁹ aīe ad ꝓ
ducendū operationes neceſſario. vȝ in complōne ⁊ cōpōne.
¶ Et ſequit̄ ulti°: q̄ magnifice timēdū eſt ne māe ille oppi
lātes diu retineant̄ in gutture. he enī ualde facile pducere
pñt virū ad ſignāuces diſpōnes. Siłr facile hic videri pōt
quō hēat mā̄ cōuicta repiri in cerebro: pōt eni iſtare in uentri
culis rimoſitatib⁹ ⁊ poris eius: vn̄ ꝓhibeat debitā ⁊ euenta
tionem ⁊ mūdificationem cerebri: ꝓpter qd accidit ſuffoca
tio incipiendo ſcdā a cerebro ⁊ membris anhelit⁹ coicātis: de
inde hoc in ſumma eſt fundamentum ſcientifice intelligendi
diſpōnem huius viri in prima ſui narratione conſcriptā.

At uero

2° narratione altera nō leuius cōtēplādū eſt
dolorem in ilio: aut erit accis priū exterio
rū ut muſculoꝝ uel lumboꝝ ſpine. aut cutis: ſiłr ⁊ partiū
mirach lateraliū: aut erit egritudo membroꝝ itenoꝝ. Si pri
mo modo tunc facile cognoſcetur: quia ſenſus viſus ⁊ ta
ctus manifeſtabunt ipſum: ſi autem dolor iſte ſit accidens

ctus manifeſtabunt ipſum: ſi autem dolor iſte ſit accidens interiorum mēbrorum necē eſt ut aſſignetur: aut in pānicło ſifac ſuppoſito muſculis: ut in pānicło pingui ʒirbo noiato: aut in renib⁹: aut in ſubſtātia ineſtinorum uel in arterijs ⁊ uenis ſuppoſitis ineſtinis: aut in carnib⁹ lūbalib⁹ lateralr̄ ſuppoſitis coſtis: aut in inteſtino eucaras noiato a grecis: ab italicis dicto meſenterio. ¶ Q̄ō aūt iſte dolor in ſplene aut in epate uel ſtomacho exiſtat uł dyafragmate non appet: qm̄ dolor iſte nō ē in aliq̄ hypocūdriorum dextro uel ſiniſtro neqꝫ in loco medio imediate ſubſtrato furcule pectoris iferiori. Nullū enī ʒ aliud mēbrū ꝑter renes itra mirach collocat̄ ſi ſnias anothomiſtarum ⁊ praſum anothomie cognoueris. ergo erit neceſſe dolorē eſſe in aliquo ꝓdictorum mēbrorum uel in pānicło ſifac: ⁊ hoc qdē apparet. ꝑpterea: q2 dolor iſte ꝓfundius ſentitur magis māſiuus q̄ uerſus exteriorem partem. ¶ Silr̄ in ſcđo nō videt̄ hūc dolorē eſſe in ʒirbo ꝑpter magnā pinguedinē eius remittentem ſenſibilitatem pāniculi eius intantū q̄ ſectio in eo facta trāſuerſalis in vulneribus mirach penetrātibus non percipit̄: ut ſenſibiliter cognoui. ¶ Silr̄ nō apparet hic dolor in vmbilico: ꝑpterea q2 in ꝓfūdiori pte ꝑcipit̄ dolor quē ſenſus tāgentis non percipit. ¶ Et 4° adhuc nō videt̄ q̄ dolor iſte ſit in meſenterio neqꝫ in uenis uel arterijs ꝑpter obtuſaꝫ ſenſationē earū: ⁊ q2 deberet ꝑcipi in poſteriori parte magis. Et ſilr̄ ſi eſſet in lūbis cutius oppoſitum apparet. ¶ Igit̄ videt̄ oino aſſerendū eſſe q̄ hic dolor eſt cōplicatus ex dolore renū: ⁊ maxime dextre ptis ⁊ ex dolore ineſtinorum. Et pᵐ qdeꝫ appet deduci poſſe. ꝓ ex loco doloris q eſt locus ubi ſituat̄ ren dexter. Itē in ei⁹ ſitu in pte poſteriori ubi ſuſpendit̄ ren apparet dolor grauatiuus ⁊ extēſiuus notabilr̄. ¶ 3° hic dolor cogſci pōt ex frequēti urine diſtillatione. Cū enī colatorij pānicułus vn ramificant̄ pori urīdes fuerīt ſm ptē notabilr̄ clauſus uł cōpreſſus ꝑparum de aqſitate urinali fert̄ ad ueſicā. Iō paruꝫ de ea emitti pōt. Et q2 ex oppiłone in renib⁹ facta ⁊ in emulgētib⁹ aqſitas notabilr̄ ſuſcipit ebullitionē. Iō qn̄ fert̄ ad ueſicā pūctiōe ſua totiēs incitat ipaꝫ ad expulſionē quotiēs fert̄ ad ipāꝫ: g̃ erit frequēns mict⁹. Et ex illo ſtatim ꝓbatū eſt urinas eē paucas. ergo mict⁹ in hoc viro erit frequēs ⁊ pauc⁹. Et q2 ad illi⁹ expulſionē ꝯtingit eē uehemēs conat⁹ colli ueſice: iō hic mict⁹ ſtrāguric⁹ noiat̄: capiēdo ſtrāguriā pro eo qđ iportat frequētē mictū ⁊ guttatim factus. ¶ At vo ⁊ 4° iterū cogſci pōt hūc dolorē eē renalē ex accitib⁹ que ꝓfuerūt. Cū enim eger aūmingebat urinas notabilis quātitatis ⁊ groſſas mediocriter harenis trūbis lapillis petaloidib⁹ ⁊ crinoidib⁹ reſolutionib⁹ exitibus in ea: etiaꝫ poſt mingunt̄ urine colore ſubſtātia elemēto aque vicine i qbus nullū predictorum ꝯtētorum apparet aut exiguū ualde: tē eſt ſignificatio cōpleta ſūpta a nocumēto in opationib⁹ mēbris cōtingēte: qđ eſt efficaciſſimū: eo q2 terminus diſcretiuus uel diſtinctiuus egritudinū ⁊ accitiū eſt ſenſibilis leſio in opationib⁹ mēbri. ſ. ꝓprijs ſecūdo tegni. Reliqua autē ſigna coadunāns ad diſpoſitionē dolorum renū omittant̄: qm̄ illa ſunt ſolēniora. ¶ Ad hos etiā dolores renū efficiēdos: ⁊ augmētādos nō parū coadiuuat multitudo uētoſitatum que rōnabiliter in hoc viro multiplicant̄ ꝑpter augmētū humiditatis ieo ſiue nālīter iuēta fuerit ſiue accītaliter mltiplicat̄ ex cōtiuitate renū in aſſimulādo materiā ſui alimēti ꝓpriā: hec enim uētoſitas in renib⁹ genita uel ad eos aliunde ꝓpulſa cōtineri pōt itra pāniculū renū ⁊ ſupficiē ꝯuexaꝫ carnoſitatis eorum que ibidē multiplicata dolorē extēſiuuꝫ in rene faciet. Et ſi qdē genita fuerit ex mā acuitatē hnte uelut eſt flegmatica ſalſa: tūc ſimul fiet dolor extēſiuus ⁊ pūgitiu⁹: adeo ut appeat pāniculū renū q̄ſi terrebello pforari uel pūgi. Cui⁹ etiā uētoſitatis nōnulla po in ꝯcauitate renū itra colatoriū itās ibidē pōt efficē dolores iā predictos. Etiā ſi aliqua ei⁹ ps per poros urīdes ferret̄ ad ueſicā: tam in eis q̄ in ueſica dolores pdictos efficere poſſet ingentes. ¶ Et ex hoc quidem facile deduci poteſt quare dolor huius viri

qn̄qꝫ alleuiat̄ aut remouet̄ p cliſteria carminātia per ſacculos ⁊ reliqua euaporātia medicamina ſi diſcrete applicata fuerint: aliter enim carminantia non raro ſunt doloris augmentatiua magis q̄ ſedatiua. ¶ His quoqꝫ ſupaddēdū eſt q̄ dolores iſtius viri ſm partē aſſligi pnt in regione circa vmbilicū: ubi mala cōpłō ſubito alteratiua ⁊ uētoſitates ⁊ māe earum ꝯtineri pnt inter lacertoſas partes que ſunt extreme q̄tuor muſculorum trāſuerſaliū ⁊ duorū latitudinaliū: que oēs chordoſe ptes crucialr̄ ſe interſecant ⁊ ibidē inuoluunt̄ ex q̄rum ꝯnexiōe tali ſm partē cōponit̄ vmbilicus qui eſt ſicut vmbo in iferiori uētre ſuppoſu⁹ ad eius defendiculū: in qbus ptib⁹ māe uel uētoſitates retēte aut ſubito alterādo aut extēdēdo dolores in eo efficē pnt: ut ꝓdictū eſt. Et ex hoc fundamento ſolui pōt: q̄re dolores qn̄qꝫ firmant̄ ⁊ fortificant̄ circa regionem vmbilici. ¶ At vo itez q2 dolor iſte repiri poſſet in inteſtinis eſt facile vidē ex fundamēto ꝓdictorum. Mala enī cōpłō frigida ⁊ humida cū mā mucillaginoſa vitrea inuēta in inteſtino ilion dolorem uehemētiſſimuꝫ iliacū in ipſo efficiūt. Et q2 ilion in ineſtinum ſm magnā ptē collocat̄ in regione ītra vmbilicū: ⁊ reuolutiones aliqs hēt in dextra pte: pauciores aūt hēt in ſiniſtra: que occupat magna pars ineſtini colon. Iō ꝑpter iſtā cām appet pmo q̄re dolor iſte mltiplicat̄ in loco ſuminte. ¶ Apparet ſecūdo. quare quādoqꝫ moleſtat etiaꝫ partē dextrā ⁊ ſiniſtraꝫ minus. ¶ Sequitur tertio declinatio huius egritudinis: quoniaꝫ ſi fuerit talis etitikos nominata cholica forte ¶ Sequit̄ 4°. q̄ hic dolor etiā extēdi pōt ad ineſtinū colon mala cōplexione ⁊ mā causa inuentis ibidē. ¶ Ex quorū oium fundamēto ſequit̄ ultimo: q̄ dolor iſti⁹ viri eſt ex dolore renali iliaco ⁊ vmbilicali cōpoſitus. vn̄ appet ex eo q̄ nō eſt mirabile ſi moleſtiſſim⁹ eſt iſte dolor ⁊ ſuſpectus ualde. Et ſic appet q̄ circa narrationē 2ᵐ ⁊ queſitū ſpeculari oportuit. Leue enim eſt queſtiē co petē: difficillimū do ſoluē: qn̄qꝫ ſoluē vinculū nō eſt ignorātis. elenchorum pmo.

Oportet aūt 3° aliqđ ſpeculatiōis ad ut gē ⁊ non leuiter in eo qđ dictū eſt in narratione 3°. ¶ Nocumētū enī ʒ digōnis hui⁹ viri pōt eſſe accio ꝓdicte male digōnis renū ineſtinorum ⁊ priū: de qb⁹ dictū eſt in caꝑ imediate ꝑcedēti: ⁊ tūc appet q̄ erit ſatis facilis ipſius cura dū ſtomachi nocumētū in fieri ⁊ in ꝯſeruari depēdeat a predicta mala cōpłone dolorum effectiua cā. Si aūt iam firmata fuerit in ſtomacho ſpēs male cōpłonis fri. ⁊ hu. tūc oportebit q̄ ipēdat̄ ei cura ac ſi fuiſſet ꝑcedēs dolores illos: ⁊ tunc oportebit ꝯſiderare ſpēm nocumēti que ꝓuenit ab ea. Aut enī ab ea fit digō corrupta aut diminuta: aut utraqꝫ ſimul. ¶ Tunc ergo diminuta digeſtio ꝑpēdet̄: ꝑpterea q2 corpus macreſcet ⁊ nō bn̄ nutriet̄ a mā ſemidigeſta. ¶ Scđo q2 pars cibi nō bn̄ digeſti deponetur a ſtomacho tanq̄ ei⁹ grauatiua: ⁊ fiet ſpēs deſcenſus ſeu fluxus lienterici. ¶ Et tertium ſignuꝫ erit faſtidium abomiatio ⁊ ſtomachi ſubuerſio quaſi continua prouenīes a flegmate in ſtomacho multiplicato per viam indigeſtionis. ¶ Et 4° etiam ſenſu tactus ꝑcipitur frigiditas ⁊ lenitio ſtomachi. ¶ Et adhuc 5° erit in ſtomacho ciborum non bene digeſtorū localis motus nunc ad ſurſum ⁊ deorſuꝫ ⁊ ad uarias dīas pōnis cū cibū ipm non bene amplectet̄ ſtomachus: ⁊ in fundo ei⁹ aggregatū non detineat. ¶ Si aūt ad hanc ſpēm male cōpłonis frigide adeo intēſa ſequat̄ leſio: ut cibus corrūpat̄ in eo: tūc aut ꝑcipiet̄ extēſio in ſtomacho cuꝫ famoſa eructuatione ⁊ parū fetida ⁊ erit ſignū corruptionis putredialis ciborum in ſtomacho. ¶ Aut ſentiet̄ in ore ei⁹ acetoſitas pōnticitas uł acredo: ⁊ erit corruptio ciborum a frigiditate facta. Aut ſentietur in ſtōcho dolor īflāmatio pūctio ⁊ mordicatio: ⁊ erit ſignuꝫ eīnet caliditatis in ſtomacho per accīs gnāte. Et iſte ſunt ſpēs nocumēti digeſtionis: que omnes in hoc viro accidere poſſunt ſi bene ⁊ diligenter cōſiderabitur.

Alterius autem accidentis. ſ. ſupricitatis uētris cauſe aſſignari poſſēt.

¶ Et pͥmo debilitas ɣtutis expulſiue ⁊ inteſtinorum: ppter quã longo tpe feces indurant: ⁊ ppͥe in inteſtino ilion ppter longitudinem ſuam: uel inteſtino orbo uel ceco ppter tortu oſitatẽ ſuã. lõgo ergo tpe retẽte feces in iteſtinis tandẽ exiccantur ab earũ humiditate ⁊ in ſquibalas ɔuertuntur ¶ Aut ſtipticitatis cã põt eſſe uehemens exiccatio humiditatis: que ɔtineri ſolet in glãdoſis carnib⁹ meſenterij grã lenitõis iteſtinorum ⁊ fecũ. Et hoc qdẽ cognoſcet per extentuationẽ magnã iteſtinorum. igit qñq3 apparebit mirach adherere ſpine ſicut pcedens uẽtris ſtipticitas per ɔtrariũ cognoſcit per multã humiditatẽ ⁊ mollitiez excludẽtes extenuationẽ ¶ Et 3ᵃ cã hui⁹ ſtipticitatis aſſignari põt ppter malã diſpõnem renũ que aſſociat ſibi diſſuriã uel frequẽtiaz mictus. Una enim euacuatio frequẽter minorat alterã diſtrahẽdo mãm ut claudit in ſententijs affoꝛiſticis ſmone illo. Urina multa facta modicũ ſeceſſum ſignificat. Et credo ego iſtam cauſam ⁊ primã efficere ſtipticitatem uentris in hoc viro. ¶ Ex quibus omnibus apparet poſſe intelligi ſigna huius uarie ſtipticitatis. ¶ Apparet ſecundo rõnabiliter eſſe ɔcedẽdũ hãc ſtipticitatẽ eſſe magnã cãm repletionis ſtomachi renuz ⁊ epatis huius viri. ¶ Apparet 3° mãs multas ppter hanc ſtipticitatẽ in toto capite ⁊ pectore multiplicari poſſe. ¶ Ex quib⁹ ultimo ſequit ꝙ ſicut hec ſtipticitas eſt horum accidẽtiũ cauſa magna: ita uẽtris mollities cõgrua eſt cauſa minorationis eorum.

De tertio ṽo accñte de quo fit mẽtio in hac narratione 3° etiã aliqd ɔſiderãdũ ⁊ ɔcedẽduz eſt: ꝙ reſtrictio emoꝛroidarum que fluẽ ſolebãt: nedũ horum accñtiũ in renib⁹ in ſtomacho pectore ⁊ capite uenientiũ põt eſſe cã: imo potiſſima ualde. Cũ enim emoꝛroides in humano corpore inuẽte ſint ad euacuãdum ſuperfluitates melicas ⁊ groſſas ⁊ oẽs alias in corpore abũdãtes: opʒ neceſſario cõcedẽ ꝙ per earũ eductionẽ cõgruã corpus ꝓſeruat ab euẽtu plurimarũ egritudinũ: imo ⁊ frequẽter curat ab eis: cum ꝓfuerint. ergo earũ retẽtio erit cã earũ: ut dictum eſt. Et colliguntur hi ſmones 17ᵃ tertij. cap̃ ſcdo. ⁊ a Cõmẽtatore 5° afforum cõmẽto ſmonis illi⁹. Emoꝛroides ſanare antiq̃s ⁊c. ⁊ pluries alibi. Et iterum lʒ in hoie non ꝓfuerint emoꝛroides vnq̃ tñ cholericis ſignificationib⁹ multiplicationis mãerũ melãcholicarũ ⁊ pluriũ aliarũ ⁊ maxime qñ apparet in ſiteri põderoſitas grauis ⁊ in ſpina dolor extẽſiuus ⁊ aggrauatiuus totius corporis ponderoſitas ⁊ in utroq3 hypocundrio tumor tẽſio ⁊ grauitas: ⁊ ſplenis augmẽtũ ⁊ acredo oris ⁊ cõſilia accñtia: tñ (ut iam appet) neceſſariũ eſt cõcludẽ aptionem emoꝛroidarũ oppoꝛtunã eſſe. Uñ ex hoc colligit ꝙ rectũ fuit iudicium eorum qui crediderũt magnã partẽ egritudinis huius viri originẽ cõtrahẽ ex emoꝛroidarũ cõſtrictione ꝑdicta: ppter qd ṽo exiſte iſtantia reumatiſmorum ⁊ ꝓfocationis hic vir incurrat alleuiationẽ ex aſſumpto cibo videbitur in ſequẽti caplo. ¶ Hec igit in ſũma ſũt ſpeculabilia: que opoꝛtebat enarrare in declaratione egritudinũ ⁊ accñtiũ q̃plurimorum que ab hoc viro accurate multũ narrata fuerũt: ut apparuit. Uñ qꝛ egritudines ꝑſcripte accñtia q̃plurima ſũt ⁊ difficilia: in eligẽdo regimẽ ſibi cõuenientes ſubiungẽtur capl'a duo. In quorum pͥmo fiet ſermo de regimine ſibi oppoꝛtuno per res nõ nãles. ſcdo ṽo per medicinales.

Sectio ſcda cõtinẽs capl'a ſex de regimine dictarum diſpõnum per ſex res non naturales.

¶ De aere ⁊ ſibi annexis. Cã. ꝑ. I.

PRo executione igitur ⁊ complemento capli primi ꝑmittẽdũ pͥmo ꝙ qꝛ egritudines iſtius viri ut multũ pendẽt a mala cõplone frigida ⁊ humida partium predictarum. Ideo oium rerum non nãlium regimẽ ſuſtẽtari debet ſuper his que applicatione ipſorum effectiue calefaciant: ⁊ aperiant mediocriter: foꝛtius autez exiccando ſubtiliando ⁊ abſtergendo procedant. ¶ Uñ eligatur aer in quo camera ⁊ locus habitabilis quilibet ad ca. ⁊ ſic. notabilr̃ inclinet: imo etiã in eſtate. Si enim cũ humectantib⁹ regeret facile ad paraleſim ⁊ cecitatem ⁊ ſtomachi apoſtema ⁊ hydropen duceret. ¶ Et ſi aer camere ſue nõ eſſet nãliter talis: artificiet cũ ſtuffa ſicca aut ſuffumigationib⁹ cũ carbonib⁹ longo tpe ex camerã ignitis. Deinde in camera poſitis ſuperaſpergendo aliqd ex pulue herũ medicinarũ: uel aliquorum ut ligni aloes ſandarace laudani reſine ſicce colofonie thuris ſtoracis calamite uel ſimiliũ. Itẽ fiãt in camera ignes magni cum lignis iuniperi lauri tamariſci ⁊ ſimilium. ¶ Ueſtes eius calide ſint pellib⁹ vulpinis uł agninis munite ⁊ caput eius oino bñ tectũ teneat birretrũ de gña doſſib⁹ uariorum bñ ſuffultũ. ⁊ attẽdat ꝙ ſup ſtomacho ſuo ſemp poꝛtet plumaceolũ pluma au. ⁊ pilis leporis uł melius pilis uariorũ plenũ: quẽ ⁊ tota nocte amplexatus tenere debet. ¶ Oino itaq3 camera ſua ſit ſedula ab aquis humiditatibus flatu uenti humidi ⁊ nebuloſi.

¶ De cibis ⁊ potibus. Cap. II.

CIbus ⁊ potus ſibi ɔuenientes in ſuis q̃litatib⁹ ad caliditatem ⁊ ſiccitatem debent notabiliter inclinari magis tamen ad ſiccitatem naturaliter uel artificialiter q̃ ad caliditatem. credo enim epar eius calidũ eſſe notabiliter. In cibis igit obſeruẽtur he regule. ¶ Prima nunq̃ comedẽdum eſt niſi uera fames acciderit. patet: qꝛ ſi comedat ſine appetitu ſignũ eſt cibũ ꝑaſſumptũ nõ eẽ digeſtũ: q̃re crudum accipit ſup crudo Itẽ ſi accipiat cib⁹ cũ appetitu: nõ augmẽtat illius cauſa. ſ. repletio: nec ſequit debilitas in ſtomacho maior. ¶ Secũda regula eſt: nõ tardet comeſtio dũ uerus appetit⁹ euenerit. patet qꝛ tolerare famẽ ſtomachũ putridis replet humorib⁹. nullũ cibariũ accipiat frigidũ actu uel potẽtia. ꝓbatur regula indicatione ſumpta a lapſu ⁊ materia. ¶ Tertia regula: dum eſt intẽſus appetit⁹ nunq̃ comedẽdum eſt uſq3 ad ſaturitatẽ: imo reliquijs famis adhuc in ſtomacho remanẽtib⁹. patet: qꝛ tunc augerent lapſus ⁊ mã eius. ¶ Quarta regula: nunq̃ comedatis niſi poſtq̃ ſenſeritis cibuz a ſtomacho ad iteſtina deſcẽdiſſe: ⁊ in hoc ɔſiderãdum eſt tẽpus ita ꝙ iter prãdium ⁊ cenã cadãt hore ad min⁹ octo. ¶ Quīta regula: nunq̃ comedẽdum eſt dum ſentit in ſtomacho faſtidium. patet: qꝛ generat duritiẽ epatis ⁊ ſplenis ⁊ moꝛbos melãcholicos ⁊ flegmaticos. tertia pͥmi. ¶ Sexta regula: cibaria ſubtilia pꝛe groſſis ſemp accipiẽda ſunt: qui ſubtiles ⁊ groſſi ſint cibi iſra videbit. ¶ Septima regula: mẽſura quãtitatis cibis ta lis exiſtat: que ſtomachum nõ grauet: ⁊ ita de potu: deterior enim comeſtio eſt que ſtomachi grauitatẽ facit: ſicut deterior pot⁹ eſt qui tẽperamẽtum egreditur in ſtomacho natat. ¶ Octaua regula: dum ſentit ſtomachi grauitas: abſtinẽdum eſt a cibo donec ſequat leuitas: ⁊ ſi pᵹcipit debilitas in ſtomacho: nõ repleat cibis etiã ſi adhuc cẽnt neceſſarij: imo partiẽdi ſunt: ut quãtitas que vna vice cauſa reſtaurationis ⁊ appetit⁹ videret eẽ cõuenientẽ: in duas uel tres diuidat ptes: ut ɣtus ipſam meli⁹ digerẽ ualeat hec oia legant tertia pͥmi. de regimine ei⁹ qđ comeditur. ⁊ 4° Almanſ. 4° cap̃. ⁊ 5° Cõtinẽtis ꝑ cap̃.

Eligat igitur de frumẽto mundo bone meſſis panis modicum opimus. i. furfuraceus ſaltẽ hyemali ⁊ uernali tpe fact⁹. Eſtate ṽo ⁊ autumno ſit de pura ſimila. i. poline farine. Eſt enim hic panis leuioꝛ digeſtiõi q̃ ali⁹ ¶ Placet etiã mihi niſi uẽtris cõſtipatio ɔtradicat ut ſepe ante cibum ⁊ poſt utamini biſcocto cuz puluẽ modico aniſi facto. Quiſcunq3 tñ panis exiſtat: ſit optime pinſat⁹ ⁊ bñ coct⁹ ⁊ fermẽtat⁹ ⁊ coi pane ſalitior modicum bñ cruſtatus Uitet tamẽ ex eo repletio ⁊ ſit trium dierum ad plus: anguis autẽ ⁊ azimus ⁊ ualde aſſatus euitetur.

De carnibus autẽ ꝑ quorum aialiũ. 2° que de numero ptiũ. 3° qs ꝑparãdi modus ɔuenientioꝛ exiſtat. ¶ In domeſticis q̃drupedib⁹ cõueniũt ei vituli lactẽtes aut annuales. Itẽ ɔueniũt capreti nõ multũ natiuitati ppinq. Itẽ caſtratine carnes ɔueniũt lʒ rari⁹.

Carnes autem agnine bouine porcine ⁊ ouine fugiātur: ſꝫ qñqꝫ comedere poteſtis ex carnib⁹ macris ſylueſtris porci. Carnes aūt porcine macre ſunt uobis utiles: non ſemper tamen ⁊ in quantitate non multa. ℂ De q̄drupedib⁹ ſylueſtrib⁹ cōueniunt nobis optime carnes caprioline: ipe enim īter ſylueſtres carnes meliores exiſtūt: ⁊ ſanguis ex eis gīa tus paucas hēt ſupfluitates. 3° Almanſ. 32° cap̄. Caro etiā leporis nobis conuenit. Nā etſi gñet ſanguinē melācbolicum: tñ qꝛ ſiccitate aduerſatur multiplicationi flegmatis: ⁊ hoc ſolū cuꝫ ꝑparaꝛ cum piperata: tūc enim addiꝛ ei caliditas nāliter: aut nō ita contrariatur flegmati. qꝛ non calida. Auic⁹ tñ 2° can̄. ponit ipſam ca. ⁊ ſic. quare in utraqꝫ q̄litate cōtrariaꝛ gñationi flegmatis. Caro autem cuniculi ⁊ ericij dimittatur. ℂ De uolatilibus domeſticis conueniūt pulli non ualde pui capones galline. Caro nāqꝫ gallinaꝝ eſt melior oī alia carne. 4° ꝯtinentis ſimplici. 669°. ℂ Cōueniūt etiā uobis optime carnes colūboꝝ domeſticoꝝ ⁊ ſylueſtriū iuuenum nō pfecte pēnatoꝝ hñ cocte ⁊ poſt mortē aliq̄liter ſuate. pulli enim colūborū danꝛ in cibo illi cuius corpus euacuatū fuit aut ſanguine aut īfrigidatū ex lōgo morbo: ut 4° ꝯtinētis ubi ſupra. Caro etiā pauonis iuuenis etiam ꝯuenire pōt: ſꝫ caro pauonis dura ſit ⁊ tarde digeſtionis. ut 4° ꝯtinētis ibi. Anſeres etiā ⁊ anates dimittantur niſi raro ualde ⁊ aſſate potius q̄ elixe. Caro enim anatis multas ſuperfluitates ⁊ faſtidiū multū generat. tertio Almanſ. cap̄lo 39°. ℂ De ſylueſtrib⁹ uolatilib⁹ eligāꝛ carnes ſtarne ⁊ coturnicis: ponūꝛ etiā laudabiliores īter carnes uolatiliuꝫ. 2° Almanſ. ca° 43°. Caro vͦ pdicū qꝛ ad caliditatē ⁊ ſiccitatē declinatiō utilis eſt. auget enim ſanguinē ualde ⁊ ꝯueniēs eſt ſi ea utiꝛ ꝯualeſcēs cuius fuit corpus īfrigidatū ⁊ ſanguis diminutus. 23° ꝯtinentis. allaro cap̄ in fine. Carnes etiam faſiani ac perdicū nāꝫ fere inclinanꝛ: ⁊ ideo boni ſunt: quoꝝ etiā caro melioꝛ eſt carne pulloꝝ: ſcd̄o canon̄. ℂ Aues etiā minute in dumetis uł nemorib⁹ degētes uobis uales ſūt: ut turdi merulı fruci. i. franguilli carduelli phılomene ficedule alaude caude tremule ⁊ paſſeres. oēs enim nutrimētū exſiccationi patū exhibēt. Stornelli vͦ hyrūdines ⁊ pice ⁊ picus nō ſūt in uſu. Caro vͦ q̄tule uł ortigio nō ſit uobis in uſu: qꝛ remollit ſtomachū ⁊ nauſeare facit.

Quia vͦ ꝑpter legis reuerētiā nō licet ſemp comedē carnes. Jō de piſcib⁹ dicēdū. ꝑmittendo ꝑ° q̄ nullus piſcis uſus uobis ꝯuenire videꝛ. Si qui tñ ꝯcedantur minus mali ſūt iſti: tñ raro accipianꝛ ut uarioli marſiones orade torrētane ſterliones temali carpiones lucij capedani rūbi menule ⁊ ſimiles omnes ſolidarū carniū viſcoſitate ⁊ humiditate multa ꝑuati. Meliores tñ erūt oleo oliuarū cū petroſilł. milleſolio ⁊ mentha friti q̄ elixi ⁊ ſalſi q̄ econtra. Anguille vͦ tiche regine cephali geones ⁊ omnes groſſarum ⁊ mollium carnium dimittantur. cancri etiam fluuiales dimittantur: marini vͦ cancri minus mali forēt.

Lactis etiā uſus nullo modo utilis eſt: ſilr ſerū. Caſeus recēs piguis ⁊ mollis dimittaꝛ: ⁊ lacticinia cibaria oīa. Lac vͦ ꝑpter declinationem ad frigus aliquod nocet flegmaticis: quoniam caliditas eoꝝ nō cōuertit ipm̄ ad ſanguinē ſic opꝫ 2° can̄. ⁊ ꝑprio cap̄ in areola oculi. Lac facit euenire tenebroſitatem viſus ⁊ caliginem.

Oua vͦ qꝛ ad equalitatem tēdunt utilia ſunt maxime trementia ⁊ mollia in aqua uel ſuper cineribus cocta: frixa vͦ ⁊ ualde dura difficulter digeruntur.

De leguminibus vͦ dicēdū q̄ nō multuꝫ in uſu. habeanꝛ: uerūꝫ ciceribus rub. uti poteſtis: ſꝫ eniꝫ cicer ſit īflatiuū: eſt tñ conuenienter nutritiuū apitiuū ⁊ lauatiuum: ⁊ non comedatur in ꝑncipio neqꝫ in fine cibi: ſed in medio. 2° can̄. ꝑ caplo. ℂ Fannico etiam uti poteſtis: ſꝫ enim ſit fri. in ꝑ: ⁊ ſic. in 2° Ipſum tamen parum nutrit propter ſuam lenitatem ⁊ ſiccitatem: ⁊ prouocat urinam. 21° continentis ſimplici. 199°. ℂ Laudo etiā uobis riſū: eſt eni ca. in ꝑ: ſic. in 2°. 23° ꝯtineꝫ dis. cap̄ 126°. ⁊ ꝯuenienter nutrit ⁊ exiccat: ⁊ hēt aliquāꝫ ſtipticitatē. ut 8° de ſimplici medicina. ꝑprio cap̄. ℂ Alia vͦ legumina ut fabe faſeoli lentes albe cicera piſa tanq̄ difficilis digōni uētoſa ⁊ oppilatiua dimittanꝛ.

De oleribus vͦ ꝯueniūt uobis oīa calida ⁊ ſicca aromatica leuem ſtipticitatem hītia ⁊ aperitiua viarū urine mām diuertentia mediocriter: tñ apitiua eſſe debent ꝑpter renū laſſitudinem ⁊ debilitatē: eorū vͦ apiū lꝫ rōne gradus fortis frequenter exiſtat parua quantitate minui poteſt. ℂ De quibus ꝯueniēs eſt ſaluia de qua lꝫ nō fecerit Auič. capl̄m poniꝛ tñ calida ⁊ ſicca ut colligi poteſt ex Druſco. cap̄ de eliliſſago. ⁊ a Gal. in libro dyanunudioꝝ de his que calefaciūt in ꝑmo gradu. Et in aggregatore Sarap. ſimplici. 149. poniꝛ inter medicias calidas ⁊ ſiccas in ſcd̄o gradu. ⁊ dicit q̄ eſt calida caliditate manifeſta ⁊ paruꝫ ſtiptica. de hac planta moderniores plura dicunt ad egritudines neruoꝝ: lꝫ nō inueniaꝛ de ea aliquid fere ab auctoribus ſcriptum: uti tamē poteſtis ea. ℂ Cōuenit etiā uobis uſus feniculi ꝑpter ꝑuocationē urine que diuertit aquoſitates a ſtomacho: ⁊ ꝑpter iuuamētū magnū qd̄ ꝑbet: non excedatis tamē in uſu eius ne multū iſlāmet uos. Nam eſt cal. in 3° ⁊ ſic. in ꝑ. 8° de ſimplici medicina. lꝫ Auič. ponat ipm̄ in ꝑmo gradu caliditatis ⁊ in ſcd̄o ſiccitatis. ꝯueniēs tñ apud plurimos eſt ſtomacho. Ruffus tñ ſcripſit q̄ nocet ſtomacho attrahēdo ad ipꝫ māas acutas aliunde: ſꝫ intellexit de apio ſi bene ꝯſidereꝛ lr̄a Auič. ſcd̄o can̄. cap̄ de apio. Nam petroſil. eſt ſpēs apij ⁊ de eo ſit ſmo ſimul cū cap̄. de apio. ut patet 2° can̄. ꝑprio cap̄. ⁊ 8° de ſimplici medicina. allaro cap̄. ⁊ 23° ꝯtinētis. cap̄. 649°. ⁊ a Serap. ſimplici. 274°. ℂ Menthe vͦ uſus ſit in cibis: eſt enim cal. ⁊ ſic. in ſcd̄o: ꝯfortat ſtomachū ⁊ calefacit ipm̄: ſedat ſingultū ⁊ digerit ⁊ ꝓhibet uomitū flegmaticū. 2° can̄. ꝑpo cap̄ Item 23° ꝯtinētis. ſimplici. 732°. ℂ Serpillū etiā uobis cōueniēs eſt ſui caliditate ⁊ ſiccitate ⁊ qꝛ ꝑuocat urinā. aromaticitate etiā ſua ſtomacho ꝯueniēs eſt. Et nūerat ipꝫ Sera. inter medicinas calidas ⁊ ſiccas in 3°. Auič. tamē dicit eſſe cal. ⁊ ſic. in ſcd̄o: ut patet cap̄ de nemē. ℂ Laudo uobis etiā roſmarinū: qꝛ ca. ⁊ ſic. in 3°. ut Sera. cap̄ de ſagetal marina ⁊ cōueniens eſt capiti ⁊ oculis. ℂ Maiorana etiaꝫ uobis eſt utilis. calefacit enim ⁊ deſiccat in 3°. ⁊ hēt vim attenuatiuā ⁊ diſſolutiuā. ut 8° de ſimplici medicina colligiꝛ: apit etiā oppilatiōes cerebri ex doloribus capitis ⁊ flegmate ⁊ a uētoſitate euenientibus. ut ſcd̄o canon̄. colligitur in areola capitis. ℂ Baſiliconē itēꝫ gariofilatū dico uobis ꝯuenire. eſt enim calidū ⁊ ſiccū in ſcd̄o. ut Serapio cap̄ de beregemſiꝛ. ℂ Lactucā endiuiā ſpinachiā creſſones ſenatiōes ⁊ reliq̄s herbas frig. ⁊ hu. in fontibus uł aquis alijs degentes euitare debetis. ℂ Anetū vͦ qꝛ calidum eſt in gradu ſcd̄o lōgo aut in 3° breui: ⁊ ſic. in ſcd̄o in ꝑncipio: aut in ꝑ in fine. ut 9° de ſimplici medicina: qꝛ tamē maturatiuuꝫ eſt humoruꝫ frigidoꝝ ſedatiuum ⁊ carminatiuum. ſcd̄o canon̄. ideo cōuenit uobis. ℂ Blete cōpoſitaꝝ ſunt duꝝ. Nam blete coloris opaci cum q̄buſdā maculis rubeis declinant ad caliditatē ⁊ ſiccitatē. albe vͦ ad frigiditatē ⁊ humiditatem. qꝛ tñ in oībus eſt aqueitas cum nitroſitate q̄daꝫ: ideoqꝫ lenitiue uel ſolutiue leniter oppilationū cpis apitiue uti poteſtis eis ⁊ ꝑprie cuꝫ petroſillino. ℂ Caules vͦ qꝛ calidi ſunt in ꝑmo ſicci in ſcd̄o ꝯueniūt uobis. Et ꝑmo qꝛ maturant leniunt ⁊ deſiccāt ⁊ ꝑuocant. ſcd̄o canon̄. lꝫ 23° ꝯtinētis cap̄. 651° ſcribatur auctoritate Gal. ⁊ Bimaſij. q̄ ſanguis eius eſt malus ⁊ horribilis odoris: intelligiꝛ quādo ſūt mł̄ruꝫ cocti. ℂ Boragine uti poteſtis: poniꝛ enim ſpēs bugloſſe que tēperata eſt. de boragine aūt pauci ſcripſerūt: ⁊ Auič. nihil. ℂ Cerefoliū etiā ſtomachale apitiuū ⁊ ſubtiliatiuū eſt: ideo placet.

De radicibus vͦ uti poteſtis quandoqꝫ raphano: quia calidus eſt in ꝑmo: humidus in ſecundo aperitiuus diſſolutiuus flegmatis per urinam eductiuus. Melius tamen eſt ipſum come

dere poſt cibum. Et folia eius meliora ſunt ualde ꝙ radix ¶ Bulbꝰ vero eſt cepe paruū qḋ comedit̃ dictū ſcalonta nō nocet ſtomacho ⁊ facit digeri. Jō eſt nobis bonus quandoqꝫ: tñ raro. ¶ Alleū aūt rōnabili iudicio ꝯfert nobis cū ſit calidū ⁊ ſiccū in 3°. lꝫ hēat humiditatē ſupfluā: tñ qꝛ eſt apitiuū inciſiuū ⁊ ſubtiliatiuū: eſt nobis utile. Melius tñ eſt coctū ⁊ ꝣuccaro uel melle ⁊ aceto conditum. ¶ Cepe calida eſt in tertio ⁊ habet multam ſuperfluitatē. Jdeo raro uti poteſtis cū aceto ⁊ oleo. ¶ Porrū itērū lꝫ ſit calidū ⁊ ſiccū in tertio qꝛ tamē nocet viſui ⁊ ſtomacho: ideo dimittatur. Si tamē quandoqꝫ aliquid ex eo vultis comedere comedatis cum melle. ¶ Rape aūt qꝛ ſupfluā humiditatē hñt ⁊ difficilis digōnis exiſtūt: ideo nō laudāt. Democritꝰ nāqꝫ dānauit eas tanꝙ corpi nociuas ⁊ inflationis excitatiuas. lꝫ Diocles ⁊ Dionyſiꝰ oppoſitā ſententiā: ꝯdite tñ ſm uſū nobis ꝯuenire pñt. ¶ Carotis aūt qꝛ calide apitiue ⁊ ꝯuenienter ꝑcipitatiue flegmatis uti poteſtis. ¶ Sparagis etiā ſuis tpibus utamini ꝑpter cās notas. ¶ Oliue etiā placēt mihi ꝯueniēter ꝯdite ꝑpter caliditatem ⁊ ſiccitatē ⁊ apertionē ⁊ ꝯfortationē quā acquiſiuerūt ex condiētibus: lꝫ per ſe ſint difficilis digeſtionis. ¶ Cappares vero cū ſint apitiui reſolutiui ⁊ abſterſiui ⁊ flegmatis eductiui multum placent: etiam qꝛ calidi ⁊ ſicci in ſcḋo: ⁊ capiti ⁊ ſtomacho ⁊ neruis utiles.

De fructibus

vero euitent̃ oēs fri. ⁊ hu. ¶ Ceraſa igitur qꝛ frigida ⁊ humida oīa euitent̃: lꝫ in eis ḋtus diuerſificet̃ nō parū: nā dulcia ſtomacho ſunt nociua: ſꝫ uentris lenitiua magis: acria vero ſtomacho ſunt utilia ⁊ flegmatis inciſiua ⁊ uentris ꝯſtrictiua magis: ut Raſis ꝑmo caꝑ auctoritate Galeni dixit. ¶ Perſica vero lꝫ ſint ſtomacho bona ⁊ cibi appetitum excitātia, ut Auic. 2° canoñ. qꝛ tñ frigida ſunt in ꝑmo ⁊ humida in 2°: nō mihi placent. raro tñ accipi poterunt ante cibum. ¶ Judiciū in pomis quātūcūqꝫ naturis eſt diuerſum. ¶ Que enī ualde dulcia ſunt ad caliditatē declināt. Jdeo ea quandoqꝫ poteſtis accipe ⁊ ꝑprie cū fuerint bñ ſolida. Acria vero uel pōtica ⁊ vniuſr oīa dimittant̃. aſſiduatio enim comeſtionis eorū facit euenire dolorē neruoꝝ 2° canoñ. ¶ Pira aūt ex partibus diuerſis aqueis ⁊ terreis cū ſint cōpoſita diuerſitatē cōplexionis accipiunt. Nam ꝑpter terreſtrē partem ad frigiditatē: ꝑpter aqueā vero ad eqlitatē inclinant̃ ut Gal. 8° de ſimplici medicina. Jn ſūma igit̃ frigida in ꝑmo ſicca in 2° ut 23° cōtinentis ſimplici. 620° auctē Bimaſij. eis aūt quandoqꝫ uti poteſtis maxime cū fuerit bene dulcia ⁊ cocta: ⁊ in prunis cū aniſo ⁊ feniculo meliora ſūt ꝙ elixa ⁊ cruda. ¶ Auellana itēꝫ lꝫ ex pte eqlitatum cōuenire nobis videret̃. qꝛ ca. ⁊ ſic. eſt in ꝑmo: nō debet nobis eſſe in multo uſu. Nā euertit ſtomachum ⁊ eſt tarde digōnis. Si tñ accipietis eā leuiter in ꝑmis torrefactā nō multū vituꝑabil̃ eſt. Extimauit enīꝫ hyppocras ꝙ ipa efficit augmētū in cerebro. Amigdale aūt qꝛ eqlitati in calore ſunt vicine humidiores ꝙ calide cum ſint boni nutrimēti ⁊ ꝯueniēter abſterſiue ⁊ apitiue laudantur nobis. ¶ Ficus vero ſicce ca. ſunt in primo ſic. in ꝑncipio ſcḋi. meliores itaqꝫ nobis ſunt alijs fructibꝰ: ⁊ ꝑprie albe ⁊ citrine ⁊ bene mature: ſunt enim ſtomacho epati renibus ⁊ ſpleni utiles: apiendo abſtergēdo ⁊ mundificādo. Nam in eis lenificatio ultra ⁊ nutricatio maior eſt ꝙ ī alijs fructibꝰ 2° can. Humide vero uel recentes magis nutritiue ſunt ꝙ ſicce: nō ita ſtomacho laudabiles ſunt ſicut ſicce: que recētes non ꝯueniunt ei niſi fuerint collecte per qͣtuor dies ante admiñ: ⁊ tunc pñt ei ꝯcedi poſt cibum. ¶ Paſſule vero qꝛ ſtomacho epati ⁊ pectori ꝯuenientes ſunt ⁊ boni nutrimenti: Jdeo laudant̃ nobis quocūqꝫ modo ſumant̃: ⁊ numerant̃ a pluribus inter ea que ſunt eqlia: aut ad caliditatem ⁊ ſiccitatē paruper inclinata. ¶ Amplꝰ nuces: lꝫ inter medicias calide ⁊ ſicce ponant̃ vident̃ nobis utiles. Uerū qꝛ ſūt ſtōcho in digerēdo graues pectori ⁊ capiti nociue. Jō dimittāt̃. ¶ Caſtanea vero cū ſit fri. ⁊ ſic. i ꝑ ſui dulcedīe que pauca eſt parū nutrit: lꝫ Gal. in nutriēdo ipam fere parē frumēto dixerit: qꝛ tñ viſcoſū eſt eis nutrimētū ⁊ groſſū: ideo dimittat̃. ¶ Criſomilla que pſicoꝝ ſpēs ſunt frigida ⁊ humida in 2°. qͣre dimittant̃: gñant enim febres uelocitate putrefactionis eorū. Si tñ quandoqꝫ aſſumantur poſtea comedat̃ aniſuꝫ. ¶ Grana vero pinee: qꝛ tempata ſunt ad puā caliditatē declināñs nobis utilia ſunt: ⁊ ꝑprie cū īfundunt̃ in aq̄ calida in qua per noctē remaneāt: tūc enīꝫ remouet̃ ab eis acuitas acrimonia vnctuoſitas ⁊ mordicatio: ⁊ efficiunt̃ optima in ḋtute nutriēdi ⁊ ꝑprie cū ꝯdiunt̃ ad infrigidatos cū melle ⁊ ad calefactos cū ꝣuccaro albo: ut 2° can. colligit̃: ⁊ per hoc patet quō grana pinee nocēt ſtomacho: ut. 13. tertij. caꝑ de rebꝰ nocētibꝰ ſtomacho: intelligit̃ enim de non correctis.

¶ De fiſticis aūt ſcribit̃ can. 2° ꝙ calidi ſunt in fine ſcḋi: ⁊ eſt in eis humiditas nō limitata ibi. ſed. 22. cōtinentis ſimplici 53. auctē Archigenis ⁊ Bimaſij ponunt̃ calida ⁊ ſicca in 2° Jn ſūma igit̃ nobis utiles ſunt: apiūt enim meatꝰ nutrimēti ⁊ oppilationes epatis expurgādo ipm ⁊ cannales pulmonis. 8. de ſimplici medicina colligēdū. ¶ Dactyli bñ maturi ⁊ dulces calidi ſunt in ꝑ. ⁊ in ſecūda qͣlitate diſcordāt in eis ſapiētes. Serapio nāqꝫ enumerat eos iter medicias calidas ⁊ ſiccas in ꝑ. Auicēna vero caꝑ de palma parū dic. imo dicit ꝙ ꝑterijt ſmo de dactylis. ſed in libro meo non inuenio de eis caplm: neqꝫ de dactylis: neqꝫ de rotbab. ſed. 23. Alaui i. ꝯtinētis caꝑ de palma. īuenit̃ ꝙ dactyli maturi recētes calidi ſunt in ſecūdo: humidi in ꝑ auctē Bimaſij. 8° vero de ſimplici medicina. cū hoc ꝙ abūdāter nutriūt uētrē: ſtipticāt et īferūt pūctionē in ore ſtomachi ⁊ dolorē capitis faciūt ⁊ oppilationes in epate ⁊ ſplene: qͣre relinquant̃ niſi raro ualde ⁊ poſt cibū. ¶ Juiube vero frigide ſunt in ꝑ tempate in humiditate ⁊ ſiccitate: ⁊ dixit de eis Gal. nō repi uiribus in ꝯſeruāda ſanitate ⁊ egritudie remouēda aliqd opantes: ſꝫ repi eas difficilis digeſtionis ⁊ pauci nutrimēti: ⁊ ſunt etiā male ſtomacho. qͣre dimittant̃: lꝫ in eoꝝ gradu diſcordia nō parua inueniat̃. ¶ Mora bñ matura dulcia ſunt. Jō ad caliditatē declināt ⁊ humiditatē: qꝛ ſtomacho tñ nocēt: ⁊ in eo facile corrūpunt̃ renuēda ſunt. illa vero que ſunt nō bñ matura ſunt frigida ⁊ ſicca. Et quandoqꝫ ex eis accipe poteſtis ꝑpter cōfortationē quā faciūt: oīa tñ ante cibū accipiant̃. ¶ Granata iterum triū ſunt ſpecierū: videlicet dulcia que frigida ſunt ⁊ humida in ꝑ. acria vero frigida ſunt ⁊ ſicca in ſecūdo. Et muꝣa que mediū iudicij accipiunt iter ea. dulcia vero nobis laudant̃ ⁊ ſunt ſtomacho ꝯuenientia ꝑpter id qḋ eſt in ipſis de ſtipticitate ſubtili. acetoſa vero nocēt ſtomacho, Jdeo renuant̃: ſatis mihi de cibis dixiſſe videtur.

De cōdimētis

vero laudant̃ fercula ex dulci ⁊ acetoſo cōpoſita oīa: ut ꝣinꝣibere aniſo feniculo petroſel. croco cinamomo nuce muſcata: ⁊ mace cōfecta. Sinapiſinū etiā placet mihi: qꝛ cerebrale ⁊ ſtomachale eſt. Salſa ex petroſel. mētha ſerpillo ⁊ aceto cōpoſita eſt ualde utilis. Cōdimētum etiā ex nucibꝰ mica panis feniculo alleo cocto factum alleata dictum eſt nobis utile. Et in ſumma ſapor oīs ad calidum ⁊ ſiccum iclinatus ꝯfectꝰ cum ꝣuccaro uel melle eſt laudādus: lꝫ mihi placeant magis ꝯdimēta mellita ꝙ ꝣuccarata. ¶ Adhuc etiam olei oliuaꝝ uſus eſt laudabilior ꝙ butyri uel olei de nucibꝰ Oleum nāqꝫ oliuaꝝ bñ maturatum eſt calidum in principio ꝑmi ⁊ humidum in ꝑ. humidius tñ ꝙ calidum. Oleuꝫ autē nucum calidum eſt in ſecundo: humidum in primo. ¶ Mel vero qꝛ nobis laudatum eſt calidum ⁊ ſiccū eſt in ſecundo: ⁊ eius uſus oino nobis cōfert. ¶ Laudarem nobis etiā ꝯueniēter aquā mellis: ⁊ ꝑprie ſi coqueret̃ cū modico ameos. aqua enim mellis cōfortat ſtomachum: ⁊ facit appetere cibuꝫ. 2. can. pōt autē fieri taliter. ℞. aque fontis uel fluuij lib. x. ameos. ℥ j. coquat̃ aqua in uaſe lapideo ut cadat qͣrta pars: poſtea adde mellis ſubalbidi lib. j. coquat̃ mel ⁊ diſpumet̃ ⁊ colet̃ iteruꝫ uſqꝫ ad qͣrtā intellige. ¶ Zuccaro etiā quouis modo uti poteſtis: lꝫ nō ita exiccet ⁊ confortat ſtomachum. eſt enim calidum in fine primi. ⁊ ſiccum in 2°.

⁊ cõfert ſtomacho ⁊ abſtergit eius flegma. ¶ Spẽs aũt qb⁹ poteſtis cõdire cibaria ſunt pip nigrũ albũ ⁊ lõgũ: cinamomũ ſubtile ⁊ groſſuꝫ macis gariofi. nux muſcata. ſſ. croc⁹ cardamomũ maius ⁊ min⁹: galãga caru ciminũ feniculus petroſil. ameos mẽtha origanũ ſerpillũ calamẽtũ ⁊ ſiſia.

De carnibus aũt aialium ex ptē mẽbroꝝ diſtictis dicẽduꝫ: ꝙ cutteris uſuꝫ oium ptium difficilis digõnis: q̃ruꝫ nutrimẽtũ eſt groſſuꝫ: ut uẽtris cordis cutis neruoꝝ ſplenis ⁊ viſceꝝ. ¶ Et q̃ruꝫ nutrimẽtũ eſt nauſeatiuũ ⁊ mollificatiuũ ſtomachi: ut cerebri pulmonis ⁊ ſiliuꝫ: ⁊ uẽtoſum nauſeatiuũ: ut piguedinis medulle mamillaꝝ. 2° q̄ oium aialium anteriora digõnis ſũt leniora ⁊ calidiora: poſteriora aũt ecõtra. Meliores igitur aialium ptes ſunt carnes rubee ſolide ſine pinguedine: aut parte piguedinis cõmixte ⁊ ppriebis nõ multũ neruoſis exiſtẽtibus: talis eniꝫ caro melius iter ceteras exhibet nutrimẽtum. Et pmo cũ fuerit ex alis uel coxis elixa in mane: ⁊ aſſata in ſero: frixa v̓o caro dimittaꝛ oino. Caro v̓o in veru ⁊ ſuper craticulas cocta oino utilis eſt. Siĺr caro ſalſa in pauca q̄ñtitate uobis eſt utilis. Caro cõſeruata cõdita ſpẽbus eſt uobis optima medicina. ut morioli farciminũ ⁊ laudutulorum. tales enim pus in mortario cum ſpẽbus cõdite ⁊ excecate laudabile uobis nutrimentum preſtabunt.

Deinceps aũt de vino dicendũ. vinũ uobis utile debet eſſe albũ o yaphanũ ſubtiliatiuũ ⁊ exiccatiuũ: ſapore v̓o dulce: ⁊ nullo mõ põticum uel acre. Et ſi ad aliqd́ hoꝝ inclinari deberet: melius eſt ipſuꝫ ad aliq̄lem dulcẽ ꝙ acrẽ ⁊ põticũ ſaporẽ vicinare. Sit etiã v̓tute fumoſum magis ꝙ aquoſum: qd́ tñ oino cõſulo cõmiſcẽdũ eſſe aque calibeate: ⁊ eſt ut accipiãt aque lib. xx. ⁊ extinguatur in ea q̄ter uel q̄nqes vnũ fruſtum ignitum calibis bene mundi: ⁊ a limatura ⁊ a rubigine quantitatis ſemiſſis: ⁊ iterum hec aqua coquaꝛ: ⁊ ea utamini. Eſt eniꝫ mihi magnũ ſecretum viſum in curatione male complexionis frigide ⁊ humide materialis ſtomachi. ¶ Vino etiaꝫ placeret mihi ut dimiſſo vino uteremini aqua mellis ſuperius deſcripta uobis. Et ſi ipſam cum calibe artificiaretis melius eſſet. Et hec de cibis ⁊ potibus dicta ſufficiant.

¶ De exercitio. Cap. iii.

Exercitiũ maxime ieiuno corpore factũ ſũme laudo uobis pedeſtre tẽperatũ in fortitudine ſuper excedẽs magis lõgitudine tpis. Equeſtre etiaꝫ exercitiũ placet ſup gradario ⁊ cõmodo equo factũ. ¶ Si aũt v̓tutis debilitas exercitio reſiſteret: fiant ſepe pus fricationes pedibus ⁊ cruribus: deinde natib⁹ ⁊ ſpatulis ⁊ brachiis uſq3 ad rubedinem membroꝝ. ¶ Quies aũt a motib⁹ corporis ⁊ aie oino fiat poſt aſſumptum cibum uſq3 ad completam digeſtionem.

¶ De inanitione ⁊ repletione. Cap. iiii.

Inanitionẽ multã euitare debetis ⁊ maxime propter lienteriã: que uẽ diſpõni multũ para eſt accidere: ſed ſi cõtingeret q̄ dubitabile eſt pruideaꝛ pmo deglutiẽdo oi mane grana 4or maſtice cãre. Itẽ accipiẽdo coriãdrũ cõfectũ ſemp ãn cibum Itẽ d̓yacitonitẽ cũ maſtice ⁊ macere optimuꝫ eſt. Iterum ℞. mine citonioꝝ. ℥ .j. ʒ .s. pulueris coralloꝝ rub. ʒ .s. thuris minuti. ʒ .s. miſce ⁊ accipiaꝛ in mane. hoc eſt de expertis meis. ¶ Repletionẽ aũt ſtomachi oino euitetis: imo reliquie famis ſemp diligantur a uobis aliquales poſt cibum. ¶ Cũ aũt contigerit plenum eſſe pruideaꝛ ei cum ieiunio vnius diei: aut cum his que minorando euacuant: ut infra pma curationis intentione videbitur.

¶ De ſomno ⁊ vigilia. Cap. v.

Vigilias etiã multas euitare oportet: lꝫ enim propter exiccationẽ que ſeq̄tur ad eas viderentꝛ cõuenire: tñ pp̄ter debilitatẽ que cõſeq̄tur ſpũũ reſolutionẽ in eis factã ualde nocẽt. vigilãdum eſt igiꝛ in die tota aut fere tota dormiẽdũ tñ in nocte ſemp: ⁊ in die nequaꝙ niſi pp̄ter debilitatẽ magnã. In ſomno igiꝛ v̓tutib⁹ cõplacẽdũ eſt. ita ut cõueniẽter ciboꝝ digeſtio ⁊ ſupfluitatũ maturatio cõpleaꝛ. Nãlis igiꝛ erit ſomnus ſi nã nãliter mota inuitat: quẽ fieri oportet elõgatũ a cibo per vnã uel duas horas ſup ſtratos odoriferos molles de pluma de coto uel ſerico mollibus: ⁊ pus ſup dextro: demũ ſup ſiniſtro latẽ dormiẽdũ eſt. Et iteꝝ ſup dextro reuerſio fieri debet. Talis eniꝫ dormitio v̓tutes inſtrã ⁊ organa digõnis ad bñ digerẽduꝫ optime diſponit. Euitetis dormitionẽ ſup ſpina. Et frequẽtẽ in lecto iactatũ hinc inde. ¶ Et in camera noui uel ualde antiqui edificij: ⁊ parietũ teſtudinalium lapideoꝝ: ⁊ ſub radioꝝ lune cõtactu dormire fugiatis: ſed eleuato mediocriter capite. Super uentre etiã dormire poteſtis ex parte ſtomachi: ſed oculis nocet.

¶ De accidentibus anime. Cap. vi.

Circa accñtũ aie mẽſurã diligẽter iſpiciẽduꝫ eſt. Oẽ eniꝫ accñs aie: qd́ ſpũs mediocriter mouet ⁊ dilatat cõueniẽs eſt. Qd́ v̓o ſpũs trahit ⁊ ad interiora ſubito pp̄ellit: uel paulatiue ſepultos tenet ut timor fortis triſticia ſollicitudo ⁊ melãcholice impſſiones peſſimũ eſt. Siĺr oẽ qd́ ſpũs de cẽtro ad circũferẽtiã extra ipetuoſe mouet: ut furibundi motus ⁊ iracundi euitãdũ eſt. ¶ Coitus aũt q̄ iter hec accñtia pp̄ter delitioſam apphẽſionẽ enumerari põt: dicẽdũ ad ipm effrenitando nunꝙ iclinari debẽt: imo nõ niſi ad ipſuꝫ inuitãte cõueniẽter nã traſẽdũ eſt. Coit⁹ eniꝫ exceſſiuus v̓tutes lapat: mẽbra eneruat ⁊ diſſipat: effeminat eniꝫ corpus ⁊ irreparabilẽ ſolidorũ ptium cõſumptionẽ infundit. Et cum hoc ꝙ brutalibus actibus aſſimilaꝛ: nihil adeo ſtomachi debilitatem ⁊ oculorum incurabilẽ cecitatem facit: ſicut coitus imoderatus. Nõ igiꝛ ſapiẽtes laudauerunt eũ niſi nãliter ad ipſum incitante nã: qd́ raro eſt: ⁊ cum cibus eſt fere digeſtus: ⁊ corpus ad ipſius executionẽ ſine multo labore potens eſt. Ex cuius cõplemento hylaris ⁊ fortis remanet coiens ⁊ nõ laſſus: ⁊ hec de ſex rebus nõ nãlibus dicta ſufficiant.

Sectio 3a ¶ De regimine per medicinalia continens quatuor particulas.

Pro regimine v̓o diſpõnis huius viri p intẽtiones ⁊ inſtrã medicinalia pmittẽdũ ẽ. ꝙ deſcribẽ regimẽ vnũ qd́ oino appropatum ſit oib⁹ egritudinib⁹ ⁊ accñtib⁹ de q̄bus tractatũ eſt ſupra in ẽ cap. Videꝛ nõ ſolũ difficile: imo fortaſſis ipoſſibile apud viꝝ ſcia ⁊ ope nõ mediocriter eruditũ. Quis eni cõueniẽter poſſet adminiſtrare: inſtrã oib⁹ cõueniẽtia anodina pp̄ter dolores apitiua pp̄ter oppilões cõminutiua uel frãgitiua harenaꝝ ⁊ lapidũ eductiua que ſiĺ cõueniẽtia forẽt defluẽti catarro pectori ſuffocationi diſpoſito: ⁊ ſtomacho nauſeato ⁊ uomitu moleſtato: que ſiĺ aſſumẽ poſſent uentris ſtipticitatẽ ⁊ reliq̃ amouẽ accñtia de q̄b⁹ dictũ eſt: hoc eniꝫ nõ videꝛ rõnabile nec cõueniẽs apud viros dogmaticos. ¶ Verũtñ ſi ge diligẽter aduertat oiuꝫ pdictaꝝ egritudinũ ⁊ accñtiũ radicales cãs: q̃s credo eẽ malã cõplõnẽ frigidã ⁊ humidã cerebri ⁊ ſtomachi hui⁹ viri ⁊ mãlẽ cãm oiuꝫ accñtium hui⁹ viri: que eſt flegma aq̄ſuꝫ ⁊ mucillaginoſuꝫ dñans ⁊ vitreuꝫ ſubdominãs. patet ex hoc fundamẽto eſſe poſſibile deſcribẽ ⁊ inuenire inſtrã hui⁹ male cõplõnis correctiua ⁊ mãeꝝ predictaꝝ digeſtiua euacuãtia ⁊ diuertẽtia ipſas: ut īfra patebit. uerꝫ pp̄ter diuerſitatẽ mẽbroꝝ patiẽtiũ ⁊ egritudinũ uel accñtiũ diuerſoꝝ videꝛ mihi ſecuri⁹ eſſe ⁊ familiare magis approꝑriare regimẽ mẽbris egritudinib⁹ ⁊ mãeb⁹ que ipſas efficiunt ſm diuerſitatẽ applicatiõis eoꝝ: put he egritudines ⁊ accñtia tẽporanee reuoluunꝛ. vno accñtiũ aut pluribus uel vna egritudine moleſtãtib⁹ magis ꝙ oib⁹ ſiĺ. pp̄ter qd́ hanc ſectionẽ 3m q̄dripartitã efficiã. ¶ In pma nãq3 pte ponam vnũ cõe regimẽ preſeruatiuũ hoꝝ egritudinũ ⁊ accñtium. ¶ In 2a v̓o pte ponentꝛ canones ⁊ inſtrã curationis cerebri ⁊ rectificationis eius ⁊ abſciſionis mãeꝝ que catarriſã

do q̄ſi ſuffocāt hunc virū. ¶ Jn 3° vo pticula erit ſermo de his que apiunt oppilationes renū ⁊ ducunt ītum hos hare nas ⁊ mās oēs in eis aggregatas: in qua etiā particula ſit ſermo de lenificatione uētris. ¶ Jn 4° vo ⁊ ultima pticula erit memoria de rectificātib⁹ ſtomachū ad appetēdū ⁊ digerēdū ⁊ ad educēdū ab eo uētoſitates: ⁊ ad ꝓhibēduz uomitū. Ex quarum oīum doctrina appebit hoc regimē eſſe ſufficiens ad defendēduz hūc virum a curſu feſtino mortis. Et ad ꝓhibēdū ipſuz ab incurſu in egritudines cronicas impoſſibiliter aut nō niſi cum maxima difficultate curabiles. Ex quo tādē apitur q̄ negociāti eſt facile credere: ſpeculāti vo ⁊ opanti difficillimum eſt queſita cōplere.

Particula

p° apiēs modū ꝓſuatiōis ab accītib⁹ ſiue egritudinib⁹ ſupra tactis in pn°.

PRo expeditione vo pticule pme videt̄ mihi neceſſariū eſſe hūc viꝝ ꝯueniēter purgari in autūno ⁊ in uere iuxta ſniam afforiſticā. Quibuſcūq; flobotomia aut farmacia videt̄ eſſe ꝯueniēs hos in uere ſilr in autūno flobotomare aut farmacare ꝯueniēs eſt. ¶ Jgit̄ q2 nūc inſtat tp̄s autūni poſtq̄ erit hui⁹ lunaris die iouis prime futura ꝑmutatio. Jn 4° ſequēti die in aurora vir iſte mane accipiat iſtas pillas. ℞ pillaruz de ſarcocolla ⁊ cochiaꝝ ⁊ de agarico. añ. ℈.j. formētur pille. vij. cū iera Galeni: ⁊ obſeruent̄ in eis ꝯditiones ſeptē. ¶ Prima q̄ accipiant̄ per nouē horas poſt aſſumptaꝫ cenā. ¶ 2° q̄ dormiat ſed imediate poſt eas per horā aut horā cuꝫ dimidia ⁊ nō plus. ¶ 3° eſt q̄ pmittat eas operari per v. horas. ¶ 4° q̄ in tēpore opationis eaꝝ ſepe apponat pānū calidum ſup toto uētre. ¶ 5° q̄ non exercitet̄ exercitio fortiſſimo interpolate ambulādo decē uel duodeciꝫ paſſib⁹. ¶ 6° q̄ poſt horas. v. accipiat cyathū. j. aque calide çuccarate. ¶ 7° q̄ poſt iſtā aquam expectet prādē per horā vnam. ¶ Cū ḡ fuerit hoc minoratiuo ꝯueniēter mūdificat⁹ die imediate ſequēti in aurora accipiat hoc digeſtiuū calidū: ⁊ ꝯtinuet ipm dieb⁹ ad min⁹. viij. Cui⁹ deſcriptio. ℞. ſyrupi cōpoſiti acetoſi çuccarini. ℥. j. ſyrupi de ſticados. ℥. ß. aque iris mili ſolis ⁊ abſinthij. añ. ℥. j. miſce. ¶ 9° vo ſequēti die imediate purget̄ cū hoc cōpoſito. ℞. eluarij idi deſcriptione Meſue. ʒ. iij. agarici electi. ℈. j. boni pōderis: çiç.j. ḡ. v. accipiat ipſum diſſolutū cū cyatho medio aque calide decoctionis. iiij. uel. v. folliculoꝝ ſene: ⁊ poſt ipſum obſeruentur oino ꝯditiones que ſcripte ſunt obſeruari debē poſt pillas antedictas. ¶ 2m vo inſtrm in hoc viro preſeruatiuum eſt hoc. ℞. aloes epatici. ℥. iij. hermodactyloꝝ: agarici. añ. ʒ. ij. ß. ʒ. j. dyagridij. ℈. ß. ſalis idi. ℈. j. cinamomi: maiorane: macis: gariofil. añ. ʒ. ß. infundant̄ oia in lib. ß. aque maiorane per diē nālē: deinde coopiant̄ ſub tegula calefacta uſq; ad ꝯſumptionē predicte aque que iterū aq̄ renouet̄ ter ⁊ exiccet̄. poſtea de maſſa illa fiant pille ex oi. ʒ. vj. de qbus oi 3° die parū ante cenā accipiat vnā toto tpe quo aſſumit digeſtiuū ſupraſcriptū. dummō pilla illa nō ſit aſſumpta in die purgationis. ſed ante diē tertiā ab illa. Et intelligat̄ q̄ pōt etiā uti iſtis pillis toto tpe vite ſue. ⁊ accipiat ex eis oi tercio uel qnto ſero vnā hora predicta. Credo enim ego in virtute haꝝ pillarum ꝯſiſtē partem magnam curationis ⁊ preſeruationis ſuarum egritudinum ⁊ accītium.

Pro purgatione

añi ueris ꝯtēplādum ē q̄ q2 in hyeme mās ḡnant̄ ⁊ cōgregantur de facto frigidiores: groſſe: magne: viſcoſe: ⁊ plures. Jō oportet uti hoc tpe inſtris paꝝ audaciorib⁹. ꝓpter qō poſt medietatē mēſis februarij vno mane accipiat hoc minoratiuū. ℞. medulle: caſſie ſi. prepate cū aq̄ petroſil. ℥. ß. agarici electi. ℈. ij. reubarbari. ℈. j. ſpice. ß ß. añ. ḡ. v. ſalis gēme. ḡ. j. incorporent̄ ⁊ ſumant̄ cū medio cyatho aque calide decoctionis petroſil. ⁊ çuccarate. Et poſt iſtud minoratiuū obſeruet ꝯditiones in purgationib⁹ autūni ꝑſcriptas. ¶ Die vo imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū ſalie per octo dies. ℞. aque iris: aque hyſſopi: ⁊ aliarū. añ. ℥. j. oximellis cōpoſiti. ℥. i. ſy. de eupatorio. ℥. ß. miſce: ⁊ obſeruent̄ in eo ea que dicta ſunt de digeſtiuo autūni. ¶ 9° vo die immediate ſequēti purget̄ cū iſtis pillis. ℞. pillarū de ſarcocolla de agarico ⁊ fetidaꝝ. añ. ℈. j. cū eluario roſ. forment̄ pille. vij. ⁊ accipiant̄ ſm regulas poſitas in alijs ſolutiuis memorando ſemp: q̄ tpe aſſūptionis digeſtiui ſupraſcripti bonū eſt accipe aliquā de pillis ſupraſcriptis. Neq; enim ꝯueniēs eſt digerē mās humorales cū ſtipticitate uētris.

Particula

ſecunda in qua ponuntur canones curatiui ipſius cerebri ⁊ abſciſſiui materierum que catarriçantes ſuffocant.

IN 2° vo pticula hui⁹ capli eſt multū accurate cōſiderādū in mō ⁊ via pcīſius obſeruādi in cura catarri: ⁊ maxime in viro iſto: cui⁹ catarrus eſt ſuffocatiuus: ſz cuiuſcūq; catarri cura ſit difficilis. catarri tn̄ hui⁹ viri curatio difficilior eſt: q2 pēdet a mā multa in breui tpe defluēte ad iferiora fluxu ſuffocatiuo: qui fieri nō pōt niſi a mā ualde multa: ꝓpter qō regimē iſtud diuidam in duplex. Et pmū erit appropriādū in tēpore paroxiſmi uel ſuffocationis ꝑdicte. Scdm vo erit preſeruatiuuꝫ appropriādum in tēpore in quo mā non tantū impetuoſe fluit: ſimo neq; fluxus percipitur ſenſibilis leſionis.

Pro primo

ḡ exequēdo ꝑmittendū ē q̄ cū eger percipit totū corpus eius pōderoſuꝫ ⁊ laſſatū uel impotēs ad motus exteriores. 2°. cū appuerit in eo multiplicata ſupfluitas dormiēdi: ⁊ erit ei⁹ caput graue ⁊ uene faciei plene ⁊ tēſe ⁊ grauitas in frōte cū ſtrictura niçe: ⁊ ſupioris ptis naſi: ⁊ ſenſerit in ſuo palato grauedinē cū magno appetitu ad expuēdū: ⁊ diſtillat a naſo eius aqūſitas multa: ⁊ iā appet circa fauces ⁊ gulā eius extēſio cū grauitate ⁊ illaꝝ ptiū plenitudine. ex qbus iſtis colligendū eſt mām multā flaticā in toto capite ei⁹ fore multiplicatā. Tūc ḡ ſtati ſapiēs ꝓcurator adminiſtret ei flōmiā dextri brachij ſup manu ex uena poſita īter policē ⁊ īdicem: ⁊ extrahant̄ ſanguinis. ℥. iiij. uel. v. ⁊ ſi medico pito appuerit uſis corporis repletio: tūc fiat pus flōmia de uena media eiuſdē brachij extrahēdo ſanguis quātitatē ſupradictā. hec enīz 2ᵃ flobotomia cū hoc qō reſpicit vniuſalem plenitudinē nō euacuat̄ a ptis li diſtractione eius a ſu. pioribus ptib⁹. ¶ 2m vo regimē eſt: ut poſtq̄ iā dicta flōmia hora electa adminiſtrata fuit: tūc in ſero añ cenā adminiſtret̄ ei hoc cliſtē. ℞. aque decoctionis furfuris maluaꝝ blete ⁊ radicis iris recentis lib. j. eluarij diacaſtorei. ℥. i. ß. caſſie çuccarinu. añ. ℥. v. olei liliōꝝ al. ⁊ de ſiſamo añ. ℥. i. ß. ſalis coīs. ℥. ß. miſce totū ⁊ mediocriter calidū accipiat per horā añ cenā. ¶ 3m regimē eſt: ut mane immediate ſequēti minoret̄ mā cū iſtis pillis. ℞. pillarum de iera ma. ℈. ij. pillaruꝫ cochiaꝝ. ℈. j. fiāt pille. vj. uel. vij. ⁊ accipiant̄ oēs: q2 doſis eſt leuis obſeruādo ꝯditiones in purgationib⁹ annualib⁹ ſupraꝑpoſitas. ¶ 4m remediū eſt: ut ſero diei illius añ cenā ⁊ etiā dieb⁹ ſequētib⁹ per horā añ prandiū ⁊ cenā ſemp fricent̄ ptes extreme illius viri cū facciolo aſpo: icipiēdo a genib⁹ uſq; ad pedes: ⁊ ab iguinib⁹ uſq; ad eos: a cubitis uſq; ad man⁹: ⁊ ab humeris uſq; ad eos. Et tādē a ſupiorib⁹ ſpatulis uſq; ad nates iferi⁹ trahēdo ſemp tādiu donec cutis rubere icipiat. Jn dolore enīz aut plenitudine capitis añ oēm cibū ꝑmittēda eſt fricatio extremitatū. pma tertij. tractatu ꝑ. caꝑ de canonib⁹ curationis capitis in fine. ¶ 5m remediū eſt: ut die 2° que ſeqtur purgationē predictā adminiſtrent̄ ſupiorib⁹ ptib⁹ natiuz hui⁹ viri uētoſe due hītes magna orificia cuꝫ attractione ſolēni per duas horas añ cenā. Die vo ſequēti ante cenā iteꝝ adminiſtrent̄ eedē in ſupiorib⁹ ptibus ſpatulaꝝ in laterib⁹ locis quā dicit nocrati. ut q̄rta pmi. caꝑ 21°. ⁊ eſt de uētoſis. ¶ 6m remedium eſt hoc: q̄ vir iſte adueniente die ſeptima oi mane ⁊ ſero ante cibuꝫ per horā faciat hoc gargariſma. ℞. oximellis cōpoſiti. ℥. ij. aque decoctionis radicum coſti ⁊ aſſari. ℥. iiij. miſce totum. ⁊ ex eo calido per duas horas ante cibum: faciat bis collutionem: tertia vice faciat cum eo gargariſma:

ita ꝙ q̄tuor faciat gargariſmata cū octo collutionib⁹.¶ 7ᵐ remediū eſt:ut toto tpe huius defluxus ⁊ ſuffocatiui mor⁹ hic vir abſtineat a potu vini ⁊ nō tāgat ipſum:imo ſit pot⁹ eius aq̄ çuccarata cū 7ᵃ uel 8ᵃ pte vini granatoꝝ. Et euitet etiā fercula oīa:⁊ maxime pinguia pter ꝙ iuſculū de ordeo factū cū tertia pte amili. Memoret etiā dormire parū ⁊ nō immediate poſt cibū:ſed diſtāter ab eo per horas duas ⁊ capite eius mediocriter eleuato.iuxta ſniam pncipis.qnta ter tij.ꝑ cap̄ de cura catarri. Ibi. Euigilent ⁊ ſitiāt ⁊ patiantur famem:qm̄ ſunt initium cure.¶ 8ᵐ remediū eſt:ut memoret iſte vir oī ſua curatione ſpargere diuerſiones ſuperi⁹ tactas cū fricationib⁹ uētoſationibus ⁊ cliſteri prepoſito:aliter ſi cureť eger nō erit hoc ex donis ſciētie factū:ſed fortune uel caſus.¶ 9ᵐ remediū eſt:ut tpe oī quo predicta adminiſtrata fuerint ſollicitet eger oī mane in aurora accipe hoc digeſtiuū.℞.gelentabin colati.ʒ.j.ſyru. de eupatorio ʒ.ſ.aque iris betonice ⁊ nenufaris.an̄.ʒ.j.miſce ⁊ totuȝ accipiať calidū.¶ 10ᵐ remediū eſt:ut poſtq̄ apparuerit materierum fluxū minoratū eſſe:⁊ iā eger liberꝫ hēt anhelitum ⁊ māim expuit uelociter vnitā aut diunctā uel equalē:tunc ſe quēti mane euacueť cū hoc potu.℞.ieralogodiō.ʒ.iij.çuccari ru.ʒ.ſ.mellis ro.ʒ.vj.aque decoctionis huius hermodactyli hn̄ mūdati facte cū.ʒ.j.ſſ.⁊ bn̄ calefacte. Et obſuet poſt huius aſſumptionē ꝯditiones in alijs euacuationib⁹ tactas.¶ 11ᵐ remediū eſt:ut poſtq̄ ita euacuatus fuerit per q̄tuor dies ſequētes oī ſero per tres horas poſt cenā accipiat hoc eluarium.℞.eluarii dyairis deſcriptione Nicolai.ʒ.j.iere hermetis.ʒ.ſ.aque decoctionis liqritie tepefacte.ʒ.ſ.miſce.¶ 12ᵐ remediū eſt:ut poſtq̄ iſte vir hec oīa expleuerit:tunc utať hoc eluario:de quo oī mane ter uel q̄ter ante prādiū ⁊ ſero an̄ cenā in ore ſuo teneat quātitatē medie nucis muſ.degluciēdo ipſum ſm ꝙ diſſoluiť a calore nalı.℞.loch de pino.ʒ.j.ſ.loch de papauere.ʒ.ſ.de ſquilla.ʒ.ij.icorporenť ſimul multū ꝯterendo:⁊ utať eo ut ſupra.¶ 13ᵐ remediū coicans iuuamētū ſuū oī tēpore poſt adminiſtrataȝ flobotomiā eſt:ut oī ſero per duas horas poſt aſſumptū cibū puluerizeť tota ps añior capitis per ꝯceſſum ſagittalis cōmiſſure ⁊ latitudinis 4ᵒʳ digitoꝝ ex hoc puluere.℞.ſtoracis calamite roſ.ſpodij lambruſce.an̄.ʒ.j.gariofiloꝝ ſandarace.an̄.ʒ.j.fiat oīum per ſe puluis ⁊ cōmiſceať.

Poſtq̄ȝ ergo per hec inſtr̄a ꝯueniēter ⁊ ſufficienter fuerit facta cura catarri capitis in paroxiſmo: preter que inſtr̄a nulla iuenies meliora quantūcūq; oīum uolumina ſapientum plegeris. Iā inſtat tēpus declarandi māīm preſeruatiuā ab incurſu ſuffocatiuo catarri iā predicto:qd credo gnque inſtr̄is expleri poſſe. ¶ Premittendo pmo ꝙ canon preſeruationis a diſpōnibus predictis oriť ex rectificatione male cōplexionis frigide ⁊ humide maliis ſtomachi ⁊ capitis hui⁹ viri:ut dictū eſt. Idō opȝ ꝙ inſtr̄a oīa rectificēt ⁊ pducāt hāc ſpēm male cōplexionis uerſus extremū ad caliditatē ⁊ ſiccitatē.q̄re opȝ ꝙ oīa talia ſint commixta ex calidis ⁊ ſiccis refractis ab his:que remittūt eorū audaciā:aut ſaltē talia nō trāſcēdo latitudinē caliditatis ⁊ ſiccitatis pmi gradus effectiue.¶ Propter qd pmū inſtr̄m ꝯueniēs videť mihi hoc eluarium.℞.ſpērum dyatrion pipereon deſcriptione Meſue.ſpērum aromatici roſ.an̄.ʒ.ſ.macis.ʒ.ij.cinamomi electi.ʒ.j.ſ.çuccari albi.ʒ.iij.ſy.roſ.ʒ.v.coquanť ſimul çuccaꝝ ⁊ ſyrupus uſq; ad bonā glutinoſitatē.demū incorporenť cū eis ſpēs in mortario lōga ⁊ forti ꝯtritione. Et ſi bn̄ ꝯſiderabis hoc eluarium nō erit caliditate eleuatū ultra pmū gradū duplici argumēto. Et ꝑ qdem aſſumpto a ſyrupo roſ.qui frigiditate ſui refrāgit caliditatem ſpēruȝ. Et 2ᵐ motiuū eſt ꝙ remiſſum additū inteſo remittit ipſuȝ.ſed macis qd tēperatū eſt:⁊ çuccarū qd ab eq̄litate recedit valde paꝝ per eq̄litatē ſuā remittūt caliditatem ſpērū que eſt in fine ſcōi gradus.ḡ eluarium iſtud reduceť ad pmū gradū caliditatis. Si aūt in eo addať ſiccitas: aut remaneat in 2ᵒ gradu.hoc eſt qd queriť ⁊ ꝯueniēs eſt.igiť tpe neutralitatis decidētie:aut ꝯualeſcētie huꝝ diſpōnū hic vir accipiat de hoc eluario oī mane per vnū mēſem.ʒ.ſ.an̄ cibū per 4ᵒʳ horas. Et de hoc iteꝝ accipere pōt qn̄ vult comedē quātitatē nucis muſ.q̄rtā ptē hore an̄ prādiū ⁊ cenaȝ per ſpatiū vni⁹ mēſis.deinceps aūt ſufficiat ei accipe de eo bis uel ter in ſeptimana uſq; ad medietatē mēſis martij futuri.¶ 2ᵐ remediū eſt hoc.℞.ſpēꝝ eluarij dyābre deſcriptione Meſue:ſpēꝝ eluarij de ligno aloes.deſcriptione Auic. 5ᵒ can.⁊ ſūma pma.an̄.ʒ.j.ſ.violaꝝ:floꝝ nenufaris:ſe.aceto ſe:⁊ ſe.endiuie.an̄.℈.j.çuccari al.ʒ.iiij.cū aq̄ violaꝝ fiat ꝯfectio in rotulis magnis:⁊ accipiat de ea ſemp in fine cibi.ʒ.iij.⁊c.¶ 3ᵐ remediū eſt hoc.℞.laudani puriſſimi:reſine electe.an̄.ʒ.v.gallie muſca.ʒ.j.coralloꝝ:ſpodij:ſe.ſcariole ⁊ portulace.an̄.℈.j.diſſoluanť gūme cū aceto acri ⁊ ſufficiēti q̄titate cere.⁊ fiāt cerota ſcutalia ſup pāno de grana.q̄rū vnuȝ ſemp tota hyeme futura porteť ſup ſtomacho ſuo.¶ 4ᵐ remedium eſt hoc.℞.macis.ʒ.ij.coralloꝝ rub.ſpodij ſandal.amboꝝ.an̄.℈.j.ſandarace.ʒ.ij.floꝝ nenufaris.ʒ.j.ſ.gariofil.ʒ.ſ.fiat oīuȝ per ſe puluis.deide cōmiſceanť.de hoc ḡ puluē ſuperaſpgať pra capitis a ſupiori pte frōtis uſq; ad ſummitatē capitis per latitudinē 4ᵒʳ digitoꝝ.⁊ qui ponit puluerē 2ᵒ vice abſtergat pmū cū pectine:⁊ faciat hoc ſaltē in ſeptimana ter.¶ 5ᵐ remedium eſt hoc:ut iſte vir pcuret aperire uenas emorroidales fricādo eas frequēter cum folijs ficu.aut 2ᵒ cum folijs ꝯſolide ma.aut 3ᵒ cum felle tauri.aut 4ᵒ cum puluē ſalis nitri.aut cuȝ frequēti ſeſſione in aquā calidā decoctionis radicis ſerpentarie ⁊ epithimi. Si eniȝ in hoc viro apirenť emorroides fieret ei ſingulare iuuamētum ad oēs egritudines ⁊ accitia ſupra tacta nō ſolum preſeruando ab eis ſed etiam in curādo eas. Et tu ꝯſidera hoc ex fundamēto pmi capituli:⁊ videbis uera.⁊ hec de ſcōa pte huius capituli ſcōi dicta ſufficiant.

Particula 3ᵃ Debis que deoppilāt renes ⁊ uentrem ſtipticatum leniunt.

IN tertia vō pticula hui⁹ capl̄i duo opȝ necīa ⁊ utilia expediri.ꝑ deſcribā inſtr̄a renib⁹ ꝯuenientia.2ᵒ uētris lenitionē in hoc viro pcurantia. Pro expeditione vō pmi gnque ſolēnia tāgam medicamina.pro 2ᵒ vō duo utilia lenitiua deſcribā.¶ Primū ḡ inſtr̄m oppilationū renū apitiuū mūdificatiuū eoꝝ cōminutiuū harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ eſt hoc.℞.cineris cortici ouoꝝ ex qb⁹ pulli nati fuerunt.ʒ.ij.vitri cōbuſti lapidis ſpōgie lap̄.iudaici.an̄.ʒ.j.ſ.ſe.apij petroſellini bruſci ⁊ ſparagi ⁊ leuiſtici.an̄.ʒ.j.aniſi liqritie.an̄.ʒ.iiij.ſanguis hirci pparati.ʒ.v.mucillagis mucheite lib.j.çuccari ru.ʒ.ſ.oxi mellis cōpoſiti.ʒ.iij.fiſticoꝝ mūdatoꝝ.ʒ.iiij.infundanť fiſtici in aquā cineris calidā per duos dies nāles:deide ultimate ꝯteranť.poſtea coquanť ſimul medulle ⁊ ſyrupus et çuccaꝝ uſq; ad glutinoſitatē:deide in mortario icorporenť cū fiſticis ultimata ꝯtritione ⁊ alijs ſpēb⁹ fiat eluarium.de quo tpe quo moleſtať a dolorib⁹ oī mane accipiat coclear vnū per.v.horas an̄ cibū:⁊ alijs tpib⁹ accipiat de eo oī tertio mane tāndē obſuādo hūc modū per totū mēſem aprilis pxime futuri. Ego eniȝ credo nō eſſe poſſibile in epate renibus ⁊ meſeraicis remanē oppilōnes tribos harenas aut lapillos que nō educantur ab hoc eluario.⁊ eſt de ſecretis meis maioris laudis:qd vnq̄ acqſiueriȝ extractū ex ſententijs oīum ſapiētuȝ ⁊ ppē pncipis 18ᵒ ⁊ 19ᵒ tertij.¶ 2ᵐ remediū eſt hoc.℞.ſpēꝝ Iuſtini deſcriptis a Nicolao in antido.ʒ.ij çuccari al.ʒ.iiij.vitri cōbuſti.℈.ij.coquať çuccaꝝ cū aq̄ milij ſolis:⁊ fiat ꝯfectio in rotulis.ʒ.iij.de qb⁹ accipiat vnam ter in ſeptimana an̄ cenā pax.¶ 3ᵐ ſingulare remediuȝ eſt hoc:ꝙ iſte vir utať carotis coctis ſm cōem modum.uerum tn̄ ꝯdianť cuȝ aceto ſqllitico loco cois aceti.¶ 4ᵐ ſingulare remediū eſt:cū iſte vir pcipit grauitatē in ſpina ⁊ in renibus ſtatim per decē dies oī mane utať hoc potu infallibilr ſanatiuo ⁊ pſeruatiuo ipſum.℞.ſucci limonum recentiuȝ ʒ.j.ſ.aque ſublimationis cretani marini.ʒ.ij.miſce ⁊ totū

calidū accipiaſ in aurora ieiunādo poſt ipſm p 4ᵒʳ horas. ¶ 5ᵐ remeᵘᵐ eſt. ℞. olei irini olei de ſpica olei vulpini.añ.ʒ.j.troaſcoꝝ de ſpica.ʒ.ij.cere al.q.ſ.fiat vnguentū molle de quo calido tota ſpina vngaſ a medietate ſpatularꝫ inferiᵒ.

Pro lenitione vo uētris fiat hoc eluariuꝫ. ℞. medulle caſſie extre de canna.ʒ.iiij.medulle mirobeire ſilr pparate cū aq̄ ſaxifragie.ʒ.iij.bdelii mollis ⁊ ſubalbidi polipodij.añ.ʒ.iiij.ſe.altee malue maxime ligritie.añ.ʒ.v.cinamomi.ʒ.j.ſ.fiat eluariuꝫ de quo paciēs cū ſenſerit ſe ſtipticū accipe pōt oi mane coclear vnum imediate ante prādiū. ¶ 2ᵐ remedium ad hāc lenitionē eſt hoc. ℞. çuccari ru.caſſie fi.añ.ʒ.ij.radicū recentiū polipodij ultimate ɔtritaꝝ.ʒ.iij.coquanſ modicum ſimul ⁊ ſic dimittanſ.de hoc ergo electuario ſi pmum videreſ abominabile accipianſ ante cibum ſicut de alio dictum eſt.

Particula 4ᵃ de rectificātibᵒ ſtōchū ad appetendū digerēdū ⁊ educēdū uētoſitates.

Ro q̄rta vo ⁊ ultima pticula huiᵒ capl'i expediēda pmittēdū ē q̄ oīa remedia que in purgationibus ſupra poſitis deſcripta fuerūt.necnō illa que in regimine catarri ⁊ renū poſita ſunt ſufficere poſſent ad rectificationē ſtomachi:uerum ꝓpter cōplementum opis hic ponā aliqua ſimplicia ⁊ cōpoſita nūc appetitui:nunc vo digeſtioni:necnō etiam uētoſitatibᵒ ſtomachi appropriata. Que vo conueniunt appetitui duo erunt ſimplicia ⁊ duo cōpoſita.pro digeſtione vo pficiēda tria cōpoſita deſcribā. Et pro uētoſitatibus ſtomachi duo ſimplicia:⁊ vnum cōpoſitum uelut ulteriora oſtendam.

De ſimplicibus ergo vigorātibᵒ digōnē primu eſt mētha in qua includiſ fere oīs potētia ſtomachalitatis:oīs enim ſtomachalis medicina qnque debet face opationes. ¶ Prima q̄ calefiat ſtomachū caliditate nō multū intēſa. ¶ 2ᵃ q̄ hēat vtutē exiccatiuā:⁊ ꝓpe flegmati:que plurimū abūdat in ſtomacho.13ᵃ tertij.tractatu ē.cap de egritudinibᵒ ſtomachi. ¶ 3ᵃ q̄ hēat leuē ſtipticitate ad tollēdā lenificationem ſtomachi ab illis flegmatibᵒ factā. ¶ 4ᵃ:q̄ hēat vtutē ſubtiliatiuaꝫ ⁊ diſſolutiuā oīs viſcoſe materie abūdātis in ſtomacho ſm plurimū. ¶ 5ᵃ ⁊ ultima:q̄ hēat aromaticitatē per quā ɔtrariet fetori mārūꝫ que multotiens corrūpunſ in eo ꝓpter debilitatē huiᵒ.hec oīa collige 13ᵃ tertij.preallegato tractatu cap de medicatione ſtomachi in gñali.ſed in mētha iueniūtur oēs qnque ɔditiones premoiate .ergo eſt medicina ſtomacho ɔueniētiſſima.q̄re 2ᵒ can.in ꝓprio cap.mētha ɔfortat ſtomachū ⁊ calefacit ipſuꝫ:⁊ digerit:⁊ ſedat ſingultum:⁊ reliq̄ vide ibi ⁊c̄. ¶ 2ᵐ vo ſimplex medicamē ad eādem intētionē eſt maſtix qui oīuꝫ ſapiētū ɔcordia ſtomachū laxatū ⁊ debilitatū in appetēdo:⁊ digerēdo reſtaurat:ꝓpter qd inter reliq̄s medicinas ſtomachales Democritᵒ collaudauit eā. ¶ Cōpoſita vo rectificātia ſtomachū ſunt duo ſuperius memorata. Et pmū cōpoſitū eſt eluarium de aromatibus colligēdūs Meſue in antidotario.diſtinctione prima.qd factū in forma ſolida cum çuccaro taberçet habeaſ in uſu añ cibum per horā vnā accipiendo de ipſo vnciam.ſ.cum potu pauci vini ſubtilis albi ⁊ aromatici:aut ſine illo. ¶ Scōm vo medicamē eſt eluarium dyacimīnū: ⁊ ꝓprie cōpoſitū a Nicolao in antidotario.cuius uſus ſit ante cibū ⁊ poſt cibum accipiendo de eo.ʒ.ij.uel.iij.

De cōpoſitis vo vigorātibᵒ digōnē eſt eluariū dyābra deſcriptū a Meſ.in antidotario deſcriptione pma. Et etiā ab Auicᵉ 5ᵒ can.ſūma pma. ¶ Et melius illo īꝫ paꝝ fortiᵒ eſt ɔfectio dyatriōpipeō:⁊ ꝓprie deſcripta a Gal.in ſecretis ad Omōthea.deſcriptione 2ᵃ.qui ibi ponit deſcriptiones tres illius eluarij.Cuiᵒ ⁊ ſilr alioꝝ deſcriptiones hic nō appoſui effugiēs ꝓlixitatē opis. ¶ Scio aūt ego experientia lōga:q̄ xilobalſamū ɔditū de melioribᵒ eſt medicinis ad vigorādū digōnē:⁊ ſecuriuſ:⁊ ualidiuſ. Et ꝓpe ſi comedaſ añ cibū per duas horas coclear vnū de eo. Nō ſolū enī ſtōcho:ſꝫ cordi:cerebro:⁊ epati ꝓbet auxiliū in corrigēdo lapſu:ꝫ eoꝝ frigidū:malē ⁊ imōlem.

De his vo que ſimplicia ſūt ſtomacho ɔferētia ⁊ rectificantia ipſum in appetitu ⁊ digeſtione. ¶ Primū ⁊ ſupremū fere inter alia eſt carui:cuius comeſtio intātū vigorat eū ſiue añ cibū ſiue poſt cibū accipiaſ:qd de eo ita ſcripſit Serapio in aggregatore. Carui eſt bonuꝫ ſtomacho ɔfortat ⁊ cor ipſm calefacit ⁊ facit digeri cibū ⁊ ingrediſ in ɔfectionibus facientibᵒ deſcēdē cibū. ¶ 2ᵐ vo ſimplex medicamē eſt çinçiber tā ſiccū q̄ viride:cuiᵒ laudes ad digerēdū ⁊ ɔſumēdū uētoſitates in ſtōcho.lege 2ᵒ can.⁊ ult' ſapiētum oīum ɔcordia. ¶ Cōpoſitū vo tā appetitui q̄ digeſtioni ɔferēs ⁊ ſpargēs uētoſitates a ſtomacho eſt eluariuꝫ de ſeminibᵒ deſcriptuꝫ a Meſ.in antidotario deſcriptione pallegata.de quo cū çuccaro ſolido facto accipiſ.ʒ.ſ.ante cibū. Ego aūt ſoleo cōponē cū ſyrupo ɔſeruationis çinçiberis viridis ⁊ multū efficacius opatur deglutiendo.ſ.ʒ.ex eo. ¶ Ultimū aūt inſtrm ⁊ pncipal'r rectificatiuū ſtōchi:ne uētoſitates multe gñenſ in eo:⁊ adhuc ſi iā gñate ⁊ cōgregate fuerint uētoſitates in ſtomacho carminatiuū ɔſumptiuū ⁊ expulſiuū illaꝝ uētoſitatū eſt hoc cōpoſitū. ℞.calamenti.ʒ ij.macis.ʒ.iij.cinamomi ⁊ galāge maſtices thuris ameos carui.añ.ʒ.ij.mēthe origani camedreos aſſari.añ.ʒ.j.ſ.lignū aloes electi.ʒ.j.puluerizenſ oīa per ſe ſubtil'r:⁊ cū lib.ſ.ſyrupi de calamēto ⁊.ʒ.iij.çuccari al.fiat eluarium:de quo ante oēm cibum accipiaſ coclear.ſ.⁊ bibaſ poſt ipſum.ʒ.ſ.ul' ſexta po cyathi vini clari aromatici ⁊ bñ fumoſi:⁊ ɔtinuādo ipſm ad minus per dies.xv.felicitabiſ ſtomachi diſpoſitio intātū q̄ forta ſſis nō eſt ei medicina per.⁊ ſic ꝓcedendo terminabiſ diſpō. Celeberrime doctor ad ſtatum felicem ⁊ optatum ad quē perducat nos ille oīpotens qui oīa felicitat ⁊ gubernat ad laudes eius immortales. Amen.

Cōſilium.91. De ſtrangulatione ab oppilatione aut ab apoſtemate in ptibus gule.

Jcet videſ minatā cognitionem diſpōnis huiᵒ adoleſcentule de qua nūc ſcribiſ pueniret nō ſit poſſibile ex certioribᵒ ſignis qbus medicus egritudinuꝫ determinatā ⁊ diſtinctā cognitionem adipiſcaſ.ſ.ex ſenſu viſus ⁊ ex ſenſu tactᵒ. Aliqd tn̄ ⁊ ſupſicial'r ſatis in hac mā enunciari pōt per ſenſum auditᵒ: ex his que accepi a clariſſimis doctoribᵒ diuerſitatē huius diſpōnis pfundiſſime apientibus Petro.l.ſulmonēſi:⁊ Baptiſta vincētino nr̄e etatis doctoribᵒ clariſſimis. Neqꝫ tñ per opationem ſenſus auditus hoc itelligi pōt niſi iuuamētū cognitionis adiungatur per opationes imaginatiue potētie ad quas affirmādo uel negādo aliqd poterit in ueritate huius diſpōnis affirmari.
¶ Neceſſe eſt itaqꝫ huiᵒ remēde diſpōnis ulem ⁊ pmariam oīum cām eē retētionē eiᵒ qd euacuari cepit a nā. Si enim cū actuali euacuatione ſanguis groſſi ⁊ nigri per nares ⁊ per ricā cuꝫ excreatione etiā manifeſta ſuffocationis ſigna nō appebāt. Et iā poſt retētionē ipſiᵒ ſubſecuta eſt anhelitᵒ difficultas cū ſtrāgulatione ⁊ dolore circa tracheā arteriā ⁊ gulā.patet q̄ hoꝝ accitiū cā fuit mārum pdictoꝝ que euacuabanſ retētio. Et hoc qdē ueritatē ɔtinet excludēdo pmitiuas cās.ſ.pcuſſionis cōprehēſionis ſtricture ptiuꝫ colli ⁊ medicinaꝝ pſocātiū aſſumptionē. Excludēdo etiā ei nocumēta mēbroꝝ que per colligātiā hāc ſtrāgulationē efficere poſſent. ¶ Itaqꝫ igiſ cū iā appeat nocumētū hoc fuiſſe ɔſecutū ꝓp retētionē mārū ucē eſt ɔcludē q̄ hoc ɔtingat:aut ꝓpter priuā pdictaꝝ māꝝ oppilādo coartātiū vias anhelitus ſiue oppilēt oppilōne coartatoria ſiue carnoſa. Exēplū pmi.ut ſi māe retēte fuerit in muſculis gule ⁊ q̄titate ſua cōprimāt tracheā arteriā. Exēplū ſcōi.ut ſi nimia ſiccitate ſua eſſentiali uel accitali ſint cāe coāguſtationis viaꝝ anhelitᵒ. Exēplū tertij.ut ſi māerū pa aliq̄ retenta fuerit in epigloto:aut in ſpacioſitate trachee arterie:aut in cānulis pulmonis

¶ Pōt etiā mā talis apoſtemāda inſtrā anhelit⁹ cōprimē. Et ſiqdē apoſtema fuerit in exteriorib⁹ ptib⁹ gule ad ipſi⁹ cognitionē puenire poterit ſenſus viſus ꝛ tact⁹. Silr ſi fuerit apoſtema in ptib⁹ exteriorib⁹ colli. Si aūt apoſtema fuerit in muſculis itermedijs meri ꝛ trachee arterie aut in pfundis ualde ppinqs pdictis mēbris: ꝛ nō fuerit ꝙtitatis ualde notabilis: tūc difficulter per ſenſuꝫ viſus hēri poterit huius cognitio: cū dolore in ptib⁹ pfundis gule pcepto ꝛ cuꝫ nocumēto ſenſato in organo deglutionis aut in trachea arteria: aut in utroqꝫ ſil. Sed ppe dicit̃ de apoſtemate in pāniculo cāne pulmonis ɔcatenante anulos cartilaginoſos ei⁹ incōpletos uerſus poſteriorē ptē colli ſup quo loco inenit̃ meri ſuſtētari a trachea arteria ſicut eadē meri ſuſtentat̃. Et credo ꝙ iſta ſit uera diſpō huius adoleſcētis. ¶ Ar vo iteꝝ hec diſpō puenire pōt ppter impotētiā ṽtutis vitalis ꝛ nālis cōplētis opus anhelitus: ꝛ hoc nō videt̃ ita rōnabiliter credē in diſpōne iſta: cū nulla manifeſta cā debilitatis uelocis in his ṽtutibus videat̃ aſſignari. Neqꝫ enim fortis euacuatio aliq̃ preceſſit uel abſtinētia fortis uel medicine male q̄litatis aſſumptio niſi foret hec diſpō ſquinantia peſtilēnalis denoianda. ¶ Iteꝝ cā huius nocumēti anhelitus poſſet ɔtingē ppter nocumētum male cōplexionis aut male cōpoſitionis oppilatiue ꝛ apoſtemoſe que eueniſſet in lacerto: uel in lacertis epiglotis cōplētib⁹ anhelitū: ad quē lacertū adueniūt nerui a 4⁰ 5⁰ ꝛ 6⁰ parib⁹ neruoꝝ nuche q oriunt̃ a ſpōdilib⁹ colli. ppter q̃ruꝫ neruoꝝ oppilōnē aut apoſtema: aut malā cōplōnē accidē pōt nocumētū ablationis in anhelitu qñ ſpūs aiales a cerebro nō delegant̃ ad epiglotim: aut poſſet fieri nocumētū diminutionis qñ ſpirituum aialiū ꝙtitas pauca deferret̃ ad pdicta loca. aut nocumētū corruptionis: qñ aialis ſpūs in ſubſtātia ꝛ in cōplōne corrupt⁹: ꝛ mō ſue delationis cū trāſiret moderate ꝙtuꝫ oporteret. ¶ Et ego credo ꝙ in hac difficultate anhelitus: uel ſtrāgulatione ſiq̃ de pdictis cauſis in hac muliē aſſignari pōt aut erit oppilatio: aut apoſtema in pfundis muſculis gule itermedijs meri ꝛ cāne pulmonis iā predicto: aut erit nocumētum pueniēs ex pte lacertoꝝ epigloti aut erit in oībus predictis mēbris: aut in pluribus coꝝ factum ꝛc̄.

Ex quibus oībus facile itelligi pōt ꝙ hec res uerēda eſt ualde ꝛ feſtine mortis pnuntiatiua. Uñ ad ipſius curationē feſtinādū eſt celerius ꝙ̄ eſt poſſibile ſm octo inſtrā que nūc inferius cōtinent̃. ¶ Primū itaqꝫ predictoꝝ eſt: ut ɔſentiēte ṽtute ſicut ſcribit̃ ſtatim fiat ei flobotomia de cephalica dextre ptis educēdo ſanguinis. ℥. iiij. uel. v. ſm tolerātiā ṽtutis: ꝛ debet hec flobotomia pmitti ppter neceſſitatē ſubiti iuuamēti ɔſecuturi ad ipſaꝫ. ¶ 2ᵐ inſtrm eſt: ut facta flobotomia pdicta ſtatiꝫ adminiſtret̃ ſibi cliſtē hoc. ℞. decoctionis cōis lib. j. olei de aneto: de croco. aā. ℥. j. olei de caſtoreo. ℥. j. ſ. ieralogodion. ℥ ſ. ꝛ ſi nō habet̃ iera illa accipiant̃ ierepigre. ℥. j. arthanite. ℈. j. oxiagri. ℈. ſ. ſalis cōis. ℥. j. miſce: ꝛ apponat̃ hora minoris afflictionis. ¶ 3ᵐ inſtrm pncipale eſt: ut in ſpatulis ppe collum lateraliter ſequēti ſero in die uētoſationis ponant̃ due uentoſe magne ignite cū ſcarificatione. ¶ 4ᵐ inſtrm eſt: ut tēporibus itermedijs haꝝ euacuationū ꝛ diuerſionū q̄ſi ſemp fiāt ei fricationes a genib⁹ uſqꝫ ad pedes: ꝛ ab inguinib⁹ uſqꝫ ad coxas: ꝛ a ſpatulis uſqꝫ ad nates: ꝛ ab humeris uſqꝫ ad manus cū pānis aſpis inferius trahēdo: aut ſaltē fiant ei ligature ad predictas ptes doloroſe. ¶ 5ᵐ inſtrm eſt: ut hec mulier ſepe gargariçet cū hoc gargariſmate actu frigido a pncipio ſue egritudinis uſqꝫ ad mediū augmenti uſis. ℞. aque decoctionis balauſtiaꝝ ꝛ ſumach lib. ſ. rob nucum. ℥ ij. ꝛ ſi non habet̃ rob nucum accipiant̃ dyamoronis. ℥. iii. ¶ 6ᵐ inſtrm eſt: ut inſtante timore fortis ſuffocationis radat̃ caput in ſummitate eius: ꝛ applicet̃ eidem uētoſa ſine ſcarificatione: que pluries applicetur reiteratim. ¶ 7ᵐ inſtrm pncipale eſt: ut ſepe eidē applicent̃ ſuppoſitoria facta cū ſapone albo ꝛ lōgo ſicut index. ¶ 8ᵐ ꝛ ultimū inſtrm eſt: ut poſt euacuationes per flobotomiā ꝛ uentoſas predictas ſoluat̃ eius uēter cum. ℥. j. pillularum cochiarum: aut cum ℈. ij. ex eis ſm tenorem virtutis. ¶ Hec qdē inſtrā poſita ſūt ppter neceſſitatē ſubiti iuuamēti qđ eſt neceſſariū in diſpōne tali. que tñ regulariter ex auctoribus uarijs uoluminib⁹ colligi poſſunt. ¶ De modo aūt ex pte rerum non naturalium obſeruādo dimitto clariſſimis doctoribus prefatis electionē fiendā eſſe. Si aūt res dabit inducias in poſteꝝ poterit declarari ſermo in localibus ꝛ alijs particularibus remedijs diuertentibus ꝛ conſumentibus mām ſm opportunitatem. Raptiſſime ppter feſtinātiam miſſi: oportuit enim in vna hora expediri ꝛc̄. Finis.

Cōſiliuꝫ. 92. De apoſtematib⁹ gutturis que vulgo dragoncelli uocantur.

FRequens occurſus ꝛ longa mora ſub aere nocturno ɔtracta: ꝛ ppue ſub radijs lune ꝛ capite diſcoopto moraꝫ ɔhere. Et 2⁰ pncipalr ſup ſumpto cibo cito dormire ꝛ capite decliuio ꝛ corpore ſup ſpinā inclinato. Cibarijs vnctuoſis. ferculis in ſero. Et uſus lacticinioꝝ ciborū ꝛ multitudo comeſtionis citrulloꝝ ꝛ peponū: ꝛ vniulr motib⁹ fortib⁹ exercitari ſup cibo: hec oīa cauſe ſunt ɔgregationis māeruꝫ in capite: ꝛ expulſionis earū ad ptes gutturis: ex q̄b⁹ eueniunt apoſtemata a vulgo noiata dragōcelli uel gauones. A ſapiētib⁹ uō in medicina noiant̃ apoſtemata ſqnātica. que cū ɔtingit fieri in pfundis ptib⁹ gule acuta noiant̃ apoſtemata ut plurimū ſuſpecta ꝛ male terminationis. Si aūt exteriora fuerit nō adeo mala ꝛ piculoſa ſunt: itermedia vō locū prauitatis ꝛ bonitatis tenēt mediū inter alia duo pdicta: qcqd tñ in hoc ɔtigat oīa uerēda ꝛ ſuſpecta ſunt: ut placuit ſūmo Hyppocrati ubi dixit. Qui cūqꝫ ſqnātiā incurrūt in. vij. dieb⁹ peunt. Si vō hos fugiūt empici fiūt. ¶ Ex pdictis itaqꝫ appere pōt ꝙ regimē taliū diſpōnū duplex debet eſſe. Et pmū qdē preſeruatiuum. 2ᵐ vō iam facte diſpoſitionis curatiuum: ut nunc ſequitur.

Preſeruāt aūt hoīes ab icurſu ſquināties inſtrā q̄ plurima. ¶ Primū eſt parcitas cibi ꝛ potus in cena. ¶ Scdm euitare ea que pdicta ſunt. ¶ Tertium frequens capitis mūdificatio cum aſſumptione vnius pillule aſſaiaret per horas duas poſt cenam accepte. ¶ Quartū eſt frequēs capitis pectinatio ꝛ leuis eius fricatio. ¶ Quintū gargariſma ex aq̄ ordei cū vino granatorū: ſepe factū. ¶ Sextū eſt frequēs collutio oris cū aqua ordei ꝛ ſeptima pte rob nucis cōmixtoꝝ inuicem. ¶ Septimum eſt frequēs pedū ablutio ante cenā facta cum aq̄ decoctionis folioꝝ hedere lauri maiorane roſmarini. ¶ Octauum frequēs pedū fricatio a genib⁹ uſqꝫ ad plātas. ¶ Nonū frequēs maſticatio granoꝝ maſticis in mane facta uel ſaltem vnius grani cubebe aut modici ligni aloes. ¶ Decimū frequens ꝛ bona narium demucatio. ¶ Hec ꝛ ſilia de preſeruantibus ab egritudine hac ſunt meliora: que etiā cōferre poſſunt qñ iā mā fluxerit ꝛ in gula collecta fuerit. Si aūt cōtigerit mām in multa quātitate congeſtam eſſe in gula: tunc oīno ſubito prouidendum eſſet.

De ingenijs curatiuis ꝛ ppe qñ cōcomitaret̃ cū iſtis ſignis. ¶ Primū ꝙ patiens eſſet febriēs. ¶ 2ᵐ ꝙ appereret ei nocumētū in deglutione. ¶ 3ᵐ ꝛ peius ꝙ noceret̃ anhelit⁹. ¶ 4ᵐ punctio dolor fortis in pfundo gule pcepti. ¶ 5ᵐ abſentia tumoris in ptib⁹ gule. ¶ 6ᵐ grauitas capitis. ¶ 7ᵐ uehemēs pulſatio arteriarū gule ꝛ tempoꝝ. ¶ 8ᵐ uehemens rubor ꝛ inflāmatio ptium capitis ꝛ gule. ¶ 9ᵐ ſcothomica diſpoſitio uel uertiginoſa uel utraqꝫ ſimul. ¶ 10ᵐ eſt pulſus cordis ueniens ex phibitione debite euentationis eiuſdē. ¶ Cū enim hec accidētia aut coꝝ aliq̃ ꝛ ppue qnque pma iam ſcripta apparuerunt: tūc ſtatim pperādum eſt ad curationem gñalib⁹ qnque inſtrīs ab vniuerſa ſapiētum ɔcordia pbatiſſimis.

¶ Primū eſt:ut nētre iam lubrico exiſtēte ſtatim fiat flobotomia de cephalica ptis aduerſe patienti: ut ſi tumor uel dolor fuerit in dextra flobotomet in parte ſiniſtra uel ecōtra per quā extrahant ſanguinis ad minus.℥.v. hora electa ab Auic°.deſcripta q̄rta p̄mi.cap̄ 26° ⁊c. ¶ Scōm inſtrm eſt:ut ſtatum anteq̄ impediat deglutitio patiētis uēter ſoluat cum.ʒ.j.pillularum cochiarum deſcriptione Raſ. 9° Almā.cap̄ p̄.poſt q̄rum aſſumptionē tardet cibus horis ad minus.vj.⁊ paruz dormiat poſt earū aſſumptionē.¶ Tertiū inſtrm p̄ncipale eſt:ut eadē die ⁊ precedēte eger pluries faciat gargariſma cū hoc.℞.rob nucū.℥.j.vini granatorum ℥.ſ.aque decoctionis roſarum balau.⁊ ſumach lib.ſ.miſce totum:⁊ ex eo actu frigido gargariſma fiat ⁊ collutio oris.
¶ Quartū p̄ncipale inſtrm eſt regiminis ad res nō nāles aduertētia:ppter qd̄ q̄ p̄ncipalr a ſapiētibus ſunt approbata.ſ.lōgitudo vigilie:⁊ tolerātia excellētis ſitis:⁊ abſtinentia a cibo fere omni:ut ſcripſit princeps nona tertij.cap̄ de ſuffocationibus.ubi dixit. Et ſitiant:⁊ vigilēt:⁊ famem patiant:qm̄ ſunt initium cure.¶ Quintū principale inſtrm eſt inclinatio uel diuerſio materiez ad ptes oppoſitas: que quidē multis cōplet inſtrīs:ut colligēdum eſt 9° tertij.pallegato cap̄.¶ Quorum p̄mum eſt frequētatio cliſteris hntis aliqd acuitatis.¶ 2m eſt uenarum emorroidarū aptio in hoīe ad hoc ꝯſueto.¶ 3m eſt frequens ⁊ fortis extremorum ligatura:⁊ ſtrictura iuxta cauillas:genu:⁊ inguina:aut ſpatulas:⁊ humeros.¶ 4m eſt frequēs applicatio uētoſarum cū ſcarificatione ſub alis ſpatularum.¶ Et ſi quereret diſtractio longior tunc applicari poſſunt natib°⁊ carnoſis domeſticis ptibus tybiarum.¶ 5m eſt ſpatularum fricatio uehemēs a ſupius incipiēs ad iferiora trahēdo.¶ 6m principale inſtrm:vniuerſa ſapiētū ꝯcordia approbatū eſt ut ſi per p̄dictorum applicationē māe antecedētes ⁊ ꝯiuncte nō eſſent ita ſufficiēter reſolute uel ꝯſumpte:qn adhuc notabiles in anhelitu ⁊ deglutitione nocumētum appereet.tunc ſtatiz faſcia magna toti gule circūapplicet leuiter ꝯſtrigēdo.Et tūc fiet aptio ambarum uenarum que ſunt ſub lingua:⁊ extrahat ſanguinis quātitas tāta:ut ex ea pcipiat in anhelitu ⁊ deglutitione notabilis eleuatio:que qn̄qz ita uelox ⁊ manifeſta ſubſequit q̄ cōtingit hoiem in eadē die ſepiſſime liberari.Et eſt preceptū Auic° preallegato cap̄ dum inqt.Et nō pretermittat quin in eo cadat flobotomia ambarum uenarum que ſunt ſub lingua.Cōſiderans enim excellēs iuuamētum ex applicatione flobotomie talis noluit ipſam pretermitti nō debere ⁊ merito.hec enim flobotomia utrāqz mām ſimul euacuare pōt añcedentē ⁊ ꝯiunctā:ut patet intelligi ſnias anothomie ex ramificatione illarum uenarum a uena chili aſcēdentis utriſqz ramis eius cerebrū ingredictib°:⁊ pāniculos eius ex mixtione plurimarum uenarū que immergunt muſculis gule ⁊ gutturis. Quorum oium ſniam lege p̄ma p̄mi.cap̄ de anothomia uene uētrem hntis aſcēdētis.⁊ 9° tertij.p̄ cap̄.clarius idem pcipe poteris.Hec in ſumma eſt compendioſa deſcriptio ingenij preſeruatiui ⁊ curatiui harum diſpoſitionum.
¶ De egritudinibus pectoris ⁊ pulmonis ꝯſilia ſequunt.

Cōſilium.93. De orthomia ſiue difficultate anhelitus a mala cōplexione frigida ⁊ humida cū mā flegmatica mucillaginoſa ⁊ ptim vitrea domināte ⁊ cholerica ſubdominante.¶ Diuiditur autem cōſilium in tria capitula.

¶ De diſtinctionibus cauſis ⁊ ſignis difficultatis anhelitus ⁊ orthomie. Cap̄.I.

OMnia nocumēta que in anhelitu ꝯtingūt icludunt ſub iſto cōplexo termino nocumētum anhelit° qd̄ quidē multiplex eſt.¶ Aliqn̄ enim nocet anhelitus in iſpirādo ⁊ nō in expirādo.uelut accidit hiis qui nō pñt pulmonē ⁊ cāna ei° ⁊ alia mēbra anhelitus adeo ſufficiēter dilatare:ut multa q̄titas aeris attrahat per quā ſufficiēter cor ⁊ alia mēbra euētent ⁊ hoc ꝯtingit qn̄ lōgitudinales villi ſeruiētes attractioni oi ſtēperati ſunt in cōplexione:q̄ ifrigidati aut aliter diſcraſiati:aut qn̄ oppilati ſunt uel apoſtemati:ut patet in pleureſi ⁊ piplemonia ⁊ ſilibus.¶ Aliqn̄ vo nocumētū ꝯtingit in anhelitu quo patiētes nō pñt ꝯueniēter ꝯſtringē mēbra pectoris ita ut expellat aer in villis fact°:fumoſitates uel vapores in pectore ꝯtēti:⁊ hoc eſt qn̄ latitudinales villi nō cōuenienter ꝯſtringunt.¶ Nō raro vo ⁊ 3° ꝯtingit nocumētum in anhelitu tā in iſpirādo q̄ in expirādo:⁊ hec eſt praua ſpecies nocumēti anhelit° quā greci diſniā uocauerūt:ut colligim° a Paulo.p̄ practice.cap̄ xpo.¶ Ampli° aūt alr nocumēta in anhelitu diſtigunt ⁊ collocant ſub hoc termino ꝑ patio anhelit°.que nō iportat aliud q̄ nocumētū q̄ eger nō ſufficiēter euētare pōt ptes pectoris niſi ꝑparēt ſe ad varias figuras corpis uł loci d̄ſias.¶ Cōtigit eniz qn̄qz egrū nō poſſe ꝯueniēter anhelare niſi appodiet ſe ſup dextro latē ⁊ eſt qn̄ pp frigiditatē lotēſez aut pp oppilationē a mā multa frigida uel groſſa:aut pp apoſtema in muſculis coſtalib° ⁊ in iferiorib° ⁊ ſupiorib° uł ꝯpleuris mēbra anhelit° cōpreſſa ſunt.Si ḡ eger ſup eodē iaceat latē:grauant illa mēbra adeo q̄ anhelitui nō ſeruiūt conueniēter.Et qn̄qz ſuffocati moriunt egri ex decubitu tali.Cū ḡ reuoluit ad lat° oppoſitū alleuiat anhelit°:q̄ remouet cōpleſſio mēbrorum.Ex quo appet q̄ hec eſt ꝑparatio anhelitus dextri reſpectu ſiniſtri. Vñ ꝯcludit q̄ cū alleuiatio fit in anhelitu ex decubitu ſup vna pte:nocumētum ⁊ cā eius eſt in aduerſa pte:⁊ econtra.
¶ Silr nō raro ꝯtingit egrū nō ꝯueniēter anhelitū pficē: niſi totū corpus ⁊ maxie pect° ⁊ collū erigat ⁊ figura recta ſituet:⁊ hoc qdē ꝯtigit qn̄ nocumētū ⁊ ei° cā inueniunt in oī pte corporis multiplicata:tūc eniz ſi corpus erigat anhelit° alleuiat:eo q̄ nulla mā cōprimē pōt mēbra anhelit° a dextro uel ſiniſtro añriori uel poſteriori ſitu.Remanet ḡ canna pulmonis ⁊ alia mēbra erecta per quorum rectitudinem aer uberius igredi pōt:⁊ vapores ab imis ad ex̄ ꝯueniētius expelli.Aliis eniz parib° ſemp uberi° aer ingredit ⁊ celeri° per ꝯcauitatē re.tā q̄ per incuruatam.Et ita etiā fumoſitates ⁊ aer per eādē lineā rectā uel ꝯcanitatē celeri° ⁊ liberius expellunt q̄ per incuruatā.⁊ hec eſt illa nocumenti anhelit° ſpēs quā greci orthomiā appellauerūt:⁊ cadit a ſignificato termini:orthos eniz apud grecos rectū uel rectitudinē importat.Hec eſt illa nocumēti anhelit° ſpēs:qua moleſtat generoſus vir Philippus de ſcolarib°.Hic eniz anhelitū ſuum ꝯuenienter expellē nō pōt:niſi ipſe erigat ſe ſedēdo aut ſtando.¶ Eſt aūt iterum 3° ꝯſiderādū q̄ hec nocumenta anhelit° quecūqz dicta ꝓueniūt qn̄qz a mala cōplexione ptiū pectoris per eſſentiā in eis:qn̄qz vo per colligātiā aliarum ptiū.p̄ quidē capitis cū defluit ab eo mā in mēbris anhelit° recepta.2° vo ⁊ frequēter per colligātiā ſtomachi cū uētoſitates ⁊ māe in eo multiplicate dyafragma cōprimunt.Et ſilr de epate ⁊ ſplene repletis dicēdū eſt:⁊ maxime de epate cū in eo apoſtemata aut magne oppilationes accidūt:per quas grauitāte epate nocumētū in anhelitu ꝯtingit pp̄ter qd̄ cōprimit dyafragma:ita ut nō ꝯueniēter dyaſtolet ⁊ ſiſtolet.Nō curo autem hic tāgere ſpēs nocumēti anhelitus ꝓueniētes a matrice:nec ab aliis mēbris mala cōplexione ſimplici materiali uel immateriali nocētibus pectori aut a uentoſitate hoc efficientibus:eſſet enim materia ampliſſima ſpeculatione ⁊ diffuſa ſcriptura indigens.¶ Amplius ⁊ quarto ſpecificātur anhelitus nocumēta ex pte cauſarum mālium illa efficientium.Et hec quidem mā ut in pluribus eſſe pōt flegmatica aquoſa.Et de ea 10° tertij.fit capl̄m de aqua in pulmone ꝯgregata.Aut hec mā ꝯtineri pōt in uenis ⁊ arterijs pulmonis ⁊ aliorum mēbrorum anhelitus.aut ipſa eadē infundi poterit in poris mēbrorum anhelitus:⁊ erit hec cā coniuncta ſicut p̄ma antecedēs cā eſt talium egritudinū.¶ Attende tñ q̄ raro ꝯtingit talē cām ꝯiunctā harum egritudinū eſſe flegma mucillaginoſum uel vitreū.Cū pp̄ter frigiditatem ⁊ ſuam

viſcoſitatẽ nõ ita facile penetrare poſſit mẽbra anhelit⁹ ꝓpter dẽſitatẽ cõpõnis ⁊ ſubſtãtie eoꝝ. vñ ut in plurib⁹ ɔtigit: ꝙ hec mã ad penetrãdum iuuat̃ ab aliq̃ ꝑticula cholerice mãei ſecũ cõmixte: igit̃ cholerica mã mobilitãdo colliquando ⁊ ſubtili⁹ reddẽdo flegma facit ipm penetrare in ptes anguſtas mẽbroꝝ anhelit⁹ in quas per ſe penetrare nõ poſſet: ⁊ in viro iſto ɔtingit hec orthomia a mã flegmatica mucillaginoſa ⁊ ꝑtim vitrea dñante ⁊ a cholerica ſubdominãte.

Ex quorũ fundamẽto ɔcludunt̃ correlaria plura ¶ Primũ ꝙ huius viri diſpõ non eſt uere aſma denoĩanda. ſi accipiat̃ ei⁹ formalis diffõ accepta x° tertij. dicĩ gt. ꝙ aſma eſt egritudo cuȝ patiẽs nõ inuenit excuſationẽ ab anhelitu q̃ laborat feſtinatus: aut ꝑfocat⁹: ſed anhelitus taliũ eſt neceſſario uelox ⁊ frequẽs ⁊ magn⁹: nõ neceſſitatus ad figurã erectionis. igit̃ ⁊c̃. ¶ Sequitur 2°: ꝙ egritudo huius viri eſt mala cõplexio mãlis frigida ⁊ humida ꝑtium pectoris anhelitus ſeruiẽtium ſeruitute latoria ⁊ preparatoria. ¶ Seqtur 3° ꝙ orthomia nõ eſt egritudo ꝓpe ſumpta. patet: q2 nõ eſt cõplexionalis aut cõpõnalis aut vnitatis. igit̃ ⁊c̃. ¶ Sequit̃ 4° ꝙ orthomia eſt accidẽs. patet: q2 cadit a mala cõplexione: aut a mala cõpoſitione ꝑtium anhelitus. ¶ Sequit̃ 5° ꝙ mãlis cã hui⁹ egritudinis eſt flegma cholericũ mucillaginoſuȝ: uel vitreũ ꝑdictis ꝑtibus inuẽtum. ¶ Sequit̃ 6° uerificatio exit⁹ ſanguinis cũ ſputo ſimul. potẽtia enim cholẽ diſſoluẽdo ſanguinẽ: ⁊ ipſum fluxibilẽ ⁊ ſubtiliorẽ reddendo facit ipm poris venaꝝ ⁊ orificijs eaꝝ emanare. ¶ Adhuc 7° ſequit̃ cãm ſalſedinis in ſputo repẽtate facile uerificari poſſe. Cũ enim ꝑtibus aquoſis flegmatis cõmiſcet̃ cholerica mã notabilit̃ calida ſalſedo acqrit̃ in tota maſſa: ut legit̃ ꝑma ꝑmi. cap̃ de humorib⁹. §. illo. Ois aũt ſalſuginis cã. ¶ Amplius 8° ſequit̃ uerificatio cognitionis loci vñ talis emanat ſanguis ⁊ emanat enim a remotis ⁊ ꝓfundis ꝑtibus pectoris: quod demõſtrat̃ ex forti cõmixtione ſanguis cũ flegmate. Si eñ emanaret a ꝓpinqs ꝑtib⁹ nõ poſſet adeo ꝓfundari ⁊ cõmiſceri cũ flegmate: cui⁹ oppoſitũ appet ad expientiã. Neceſſe itaqȝ eſt ɔcludẽ ꝙ emanat ⁊ exit a ꝑtib⁹ remotis: aut ſaltem nõ a ꝓpinqs: ⁊ eſt pũctus notabilis theorice. ¶ 9° aũt ſequitur facile poſſe reddi cãm moleſte ſitis huius viri: que ꝓuenit eſſentialit̃ ab illo flegmate. ¶ Et 10° ſeqtur uerificatio interpolati euẽtus ſitis. Neqȝ enĩ ſemꝑ gñatur ⁊ genitum inuenit̃ flegma ſalſum: potẽs ad exiccãdũ humidũ roriduȝ ꝑtiũ pectoris. ſolũ eniȝ tũc multiplicat̃ ſitis cũ multiplicatur cã ei⁹ effectiua: ſed illa eſt ſalſa. ſalſuȝ igit̃. ¶ Sequitur 11° ſolutio q̃õnis q̃re ſitis iſta nõ oĩno tollit̃ ex potu. patet: q2 potabile nõ cito ꝑuenit ad iſta mẽbra ut poſſit abſcindere cãm ɔſumptionis humidi roridi: aut reſtaurare illud: ita ut abſcindat̃ ſitis. ¶ 12° ſequit̃: ꝙ hic vir paratus eſt ad ꝓtiſiȝ aut ſaltẽ ad empima: niſi miſerator altiſſimus ei ſubueniat. ad ꝓtiſim q̃dem cũ mã corruperit pulmonẽ ſine cuius corruptione nõ põt intelligi ꝓtiſis in ꝓprio ſignificato. ad empima võ paratus ⁊ ꝓpe cũ materie predicte putreſcerẽt in ſpatioſitate pectoris. ¶ Ultimo autẽ deducit̃ ꝙ niſi vir iſte ſollicite ſibi ꝓuideat nõ ꝓtelabit̃ ſue vite terminus ualde multum. ¶ Hec itaqȝ mihi placuit tecũ agere theorice clariſſime artium ⁊ medicine doctor Bartholomee arpo. Tu aũt ſoluto tibi ſtudio acutius meditaberis: ex uarijs enim auctoꝝ fontibus hec ſcripta emollita reperies.

¶ De regimine dicte diſpoſitionis per regimen in ſex reb⁹ non naturalibus. Cap̃. II.

PRincipiũ regiminis huius viri orthomici fundamẽtum aſſumit ex applicatione ɔgrua ſex rerũ non nãliũ. Et difficile q̃dẽ eſt tale regimẽ ɔuenienter erigẽ ꝓpter cõplicationẽ egritudinis cum accitibus ⁊ ꝓpe cuȝ accite ſuſpecto magis: qð eſt ſputũ ſanguinis: ipſe enim aduocaret ad ſe adminiſtrationem oĩum rerũ frigiditate ꝓhibẽtiũ inundationẽ ⁊ ebullitionẽ ſanguinis ⁊ rerũ ſtipticãtium coartantiũ uaſa ⁊ ſanguinẽ etiã īgroſſantiũ. Et hec q̃dẽ oĩa nocerent ꝑncipali diſpõni: que eſt mala cõplexio frigida ⁊ humida in precedenti cap̃ demõſtrata. ¶ Propter qð nulla de ſex reb⁹ non nãlibus calefaciens ⁊ exiccãs ex vna pte ɔueniens eſſet. Silr̃ neqȝ infrigidãtia ⁊ ſtipticãtia forẽt ɔueniẽtia: q̃re debet neceſſario dici ꝙ talia debẽt eſſe inuicẽ cõplicata ɔ̃riaruȝ qualitatũ inductiua. Ego aũt lõgitudinẽ ſermonũ effugiẽs ſub exẽplaritate diſcurrã per ea que nociua ſunt ⁊ euitari debẽt. In reliqs aũt preter iſta poterit ɔcedi licẽtia. ¶ Primũ ergo euitare oportet habitationẽ in aere magne caliditatis ⁊ ſiccitatis: ſed eligat̃ aer in iſtis ambabus q̃litatib⁹ moderatus nãliter uel artificialit̃: qualiter imaginari debes q̃litates aeris uernalis cõparati ad hyemalẽ ⁊ eſtiualem. Minime aũt aer īclinari debet ad humiditatẽ ꝓpter ſuſpitionē exit⁹ ſanguis: ſilr̃ etiã ⁊ ueſtes ei⁹ nõ ſint pect⁹ multũ cõſtringẽtis: neqȝ collũ: ⁊ capitis tecturas nõ itẽſiue calefacientes hẽat: imo nõ trãſcẽdat caliditatẽ intẽſiue maiorẽ q̃ȝ inducerent pelles de doſſib⁹ uarioꝝ aut agnine mediocres. ¶ Exercitio aũt oĩ forti ⁊ duratiuo nullo mõ exercitari debet: ꝓpterea q2 tales motus mães in fluxu ponũt: que ad debilia mẽbra plurimũ defluunt. Quies ẽ corporis toti⁹ ⁊ anime etiã a fortib⁹ meditationib⁹ triſtitia ⁊ anguſtia: ⁊ ſollicitudine circa exteriora negocia ſollicitanda eſt. Et ſi diuerſionis grã aliqð eſſet opportunũ exercitiũ: tũc fiat ɔfricatio manuum uſqȝ ad pedes. nequaq̃ȝ placet mihi fricatio brachiorũ nec pectoris ꝓpter ſuſpicabilẽ motũ ſanguinis: ⁊ hec ſufficiant de exercitio. ¶ Uigilias aũt immoderatas effugiat ꝓpter caliditatẽ que ſequit̃ ad eas: imo adherẽ ꝓlixitati ſomni eſt ei ualde ɔueniens. ꝓpterea q2 in eo vigorat̃ digeſtio ⁊ ꝑficit̃ tam in cibis ⁊ potib⁹: q̃ȝ etiam in ꝑparatione materieꝝ pectoris ⁊ rectificatione ipſaruȝ: ⁊ oĩno in dormitione ſua euitet reſupinationẽ ⁊ capitis curuationẽ: imo uelut ſemiſedens dormiat. Ut trachea arteria liberior reddat̃ in inſpirãdo ⁊ expirãdo ⁊ expurgatione materierũ per ſputũ. Et ſi in ꝑncipio dormitionis eius maſticaret mediocriter radicem vnã liq̃ritie mundate ⁊ paruper torrefacte ſuper lamina ferrea eſſet ei ualde ɔueniẽs. ¶ In aſſumptione q̃ntitatis ciboꝝ memoret ꝑtiri cibum ſuũ. Ita ꝙ ex ipſo nõ extendat̃ ſtomachus nec grauitet̃: nec in eo fluctuet potus amplitudo ꝓpter qð grauet̃ dyafragma ⁊ uene pectoris compreſſe ſanguinẽ effundũt: qui in pectore putreſcẽs in empima uel ꝓtiſim ɔuerteret̃ egritudo. Itaqȝ cibũ accipiat ꝑparatione ⁊ coctione ſuis ita diligẽter ɔfectum: ut q̃ſi ſemidigeſtus exiſtat: neqȝ maſticatione forti egeat. ꝓpter qð fortaſſis melius eſſet cibũ eius ꝑtiri in tres vices q̃ȝ ſolũ bis ipm accipe in die nãli. Uelut ſi tẽpore ueris xi° uel xii° hora cibaret̃. xviii° iteruȝ aliqd accipiat ex eo: ⁊ poſtea iteꝝ xxiii° uel xxiiii° hora cibaret̃ 3° ⁊ ita de potu dicẽdum. ¶ Ciborum aũt q̃litates ⁊ potuũ ⁊ eoꝝ preparationes eligẽde nunc dicant̃ ita ꝙ pro hoꝝ declaratione premittẽdum eſt ꝙ cibaria abſolute dicta talia ɔueniẽtia ſunt grã ſuſtẽtationis virtutis cũ operentur a mã ⁊ non a q̃litate manifeſta: ⁊ talia ſũt ſicut panis ſimulaceus. i. de pura farina factus. ¶ Carnes molles ⁊ bñ pingues ⁊ pulloꝝ gallinarum ⁊ columbelli etiaȝ ⁊ anaculi. ſylueſtres etiam aues ut faſiani perdices meruli turdi ⁊ qualis bene placent mihi. ¶ De quadrupedib⁹ võ vituli capreti annuales agni caſtrati cuniculi porcelli iuuenes domeſtici uel ſylueſtres ⁊ lepores ⁊ gaçelli ⁊ conſimiles carnes ſunt laudabiles. ¶ Et de ferculis oĩa cũ ouis ɔ̃poſita ⁊ modico caſeo dulci ſunt ei ɔueniẽtiſſima ⁊ ꝓpe propter ſputũ ſanguinis. Et cicera rubea ⁊ al. ⁊ brodiũ fabarũ cũ pinguibus carnibus ⁊ caules optimi ſunt: ⁊ paſtinace domeſtice ⁊ ſylue. feniculũ petro. mẽtha marubiũ hyſopus roſmari. ſerpillũ ſaluia. In ſumma oĩum plãtarum calidaꝝ uſus in ferculis eſt huic viro ɔueniens: ⁊ ꝓpe q̃ſi cũ eis miſcet̃ aliqð uegetabile de his que ꝓhibent uenaꝝ relaxationẽ ⁊ aptionẽ fieri: ut burſa paſtoris folia citonioꝝ mollia ⁊ rubi etiaȝ aliqualiter in brodijs cocta in filo ligata: non oĩ

comeſta. Hec oīa ꝛ ſilia in cibis ſigillāt virtutē alicuius ſtipticitatis uenas ↄfortātes. Juſcula vō de ordeo: de amilo: ꝛ ↄſimilib⁹ ſimplicia dico nō mihi placēt: niſi eis cōmiſceaſ aliqd de calefaciētibus pectoralibus ut hyſopus: anetū: feniculū: petroſil. ſaluia: origanū: ꝛ ſilia. Silr etiā lacticini cibi dimittendi ſunt: ꝛ maxime ex lacte crudo. Ciberia vō ex lacte cocto cōpoſita ↄuenire poſſunt: ꝛ maxime qñ eis addiṫ aliquid croci uel cinamomi nucis muſcate uel macis. ❡ Aceti aūt uſus eſt ei dimittēdus ne ꝓmoueat tuſſim: que maiorē facit opationē in uenis. Silr ꝛ agreſta nō placet: ꝛ minus mala eſſet ei agreſta ſalſa cū çuccaro cōmixta ꝙ ſimplex ꝛ ſine ſale. Limones aūt dulcedini vicini ſunt ſibi utiles: ꝛ ſuccus arāciorū cum çuccaro factus etiā cōueniēs eſt ei. Et ex eis oībus ſapores cōponi poſſunt uariarū ſpērum ſm ↄſuetudinē ꝛ modū diuerſaꝝ ciuitatū ꝛ locoꝝ. ❡ Olei vō oliuaꝝ uſus nō multum placet mihi ꝓpter incitationem quā facit ad tuſſim. nā melius eſt ei butyꝝ. Et adhuc meli⁹ eſt oleū amigdalaꝝ dul. recens ꝙ aliquis liquor vnctuoſus qui reperiri poſſit. ❡ Caſeo vō ouino uel uaccino aliqualiter ſolido uti pōt. ❡ Aromata vō ↄuenientia ſibi plurima dicta ſunt vnū memorādo ꝙ crocus eſt ei medicina ↄueniēs inter oīa. propterea q: dilatat organa anhelitus: ↄfortādo cor ꝛ ſpiritualia mēbra oīa: ꝛ ſua leui ſtipticitate ↄfortat uenas ꝛ uaſa ſanguinis: ꝛ arterias ꝛ cor. Similiter nō obliuiſcaſ adherere uſui comeſtionis enule frequētando ipſum. ❡ De fructib⁹ aūt recētibus bone ſunt ei auellane molles: ꝛ amigdale pre ceteris: ꝛ ficus recētes comedat audacter: ꝛ pira muſcata: ꝛ ceraſa ſolida bñ dulcia. Melones etiam ꝛ vue bene dulces ſunt ei utiles. Et granata dulcia comedat ad libitū: ꝛ iniube etiā bene mature ſunt ei ↄueniētes. Perſica etiā bene dulcia qñqȝ comedere pōt. ❡ Preparationes vō ciboꝝ meliores ei ſunt carniū elixarum ꝙ aſſatarū. Et ſi tñ aſſata placēt in padellis cum pinguedine cocta cōcedi poſſunt: ſi ſunt bene mollia: ꝛ nō viſcoſa: ꝓpter qḋ paſtilles cibi oīno dimittēdi ſunt. ❡ Potus aūt huic nobili viro cōueniēs debet eſſe vinū album uel ſubrubeū: claꝝ: aromaticum: ꝛ mediocriter dulce: qḋ nō ſit ualde fumoſuꝫ: ꝛ ita purū bibaſ. ſi aūt potēs ꝛ fumoſum eſſet vinū: tunc miſceri poteſt cū aqua de bona ciſterna in dieb⁹ magni caloris: ſimplici ꝛ cruda. Jn dieb⁹ aūt frigoris debet eſſe cocta. Sīa cuius ſupaddēdum eſt: ꝙ ſi a pncipio mēſis octobris uſqȝ per totum mēſem februarij biberit hydromel: nūc ſcribēdum, eēt maximū iuuamētuꝫ ad ſanitatē eius recuperādam: aut ſaltē de ipſo cōmiſceret ſuo vino. Eſt aūt huius hydromellis deſcriptio talis. ℞. mellis elecſi lib. j. aque ciſterne lib. xv. pulueris çuccari lib. ſ. croci. ʒ. ſ. cinamo. ℈. j. bulliant oīa ſil in uaſe vitreato uſqȝ ad ↄſumptionē tertie ptis: tunc ergo ponaſ in eo maſticis. ʒ. j. ꝛ iterum modicū bulliat. demum colet his per ſtamē bene ſpiſſum: ꝛ ſit uſus eius: ut iam dictum eſt. Hoc in ſumma eſt huius viri regimen celebrāduꝫ ex arte ſex rerum non naturalium.

❡ De regimine dicte diſpōnis per medicinalia. Cap. iii.

Pro regimine vō medicinali ab hoc generoſo viro obſeruādo pmittēdū eſt ꝙ oīa medicinalia inſtra debēt pticipare qlitatibus ꝛ virtutib⁹ parum ↄrijs. naꝫ indicatio a materieb⁹ in pectore ↄtētis indigētibus expurgatione per ſputū ↄuenientis ſunt ei calida apitiua ꝛ abſterſiua. Jndicatio vō ab extra ſanguinis ꝛ ab aliquāta pte cholē cōmixta flegmati indigeret frigidis reprimētibus: q: tñ maior eſt intentio ad exiccationē tanꝙ ad rē maioris utilitatis. Jdeo calefacientia abſtergētia ſubtiliātia ꝛ apientia dñari debēt in cōpoſitis. ꝛ ita ſciēntifice ꝓcedēdo oīa remedia ſm hūc modū diſponenſ. ❡ Premittēdum eſt 2° ꝙ tā ad curationē ꝙ ad preſeruationem huius viri a frequētia paroxiſmoꝝ inuadentiuꝫ ipſum ingeniū curationis optimū eſt: ut iſte vir oī anno in uere purgeſ ꝛ in autūno vniuſi purgatione: pectori tñ appropriata magis. ❡ Jtaqȝ in purgatione ueris taliter pcedaſ. nā anteꝙ trāſeat dies. xii° mēſis iunij optimum erit ei auxiliū ut flobotomeſ a baſilica ſiniſtri brachij ſub cubito iuuenīēda: per quā educanſ ſanguis. ʒ. ſaltē. iij. neqȝ timēdū eſt ꝙ habuit aliā flobotomiā. etas eniꝫ ei⁹: fortitudo ꝟtutis: multitudo ſanguis in eo: ꝛ ſpēs egritudis cui cōplicaſ: exitus ſanguis ad flobotomiā inducē debēt. ❡ Facta ḡ flobotomia ſequēti die ſoluaſ hoc minoratiuo. ℞. manne electe ʒ. j. ſ. reubarbari. ℈. ij. aga. electi. ʒ. j. ſ. ſgnāti. g̃. v. ſſ. ℈. ſ. ſalis gēme. g̃. j. Jfundanſ hec oīa in. ʒ. iij. aque hyſopi cū. ℈. ij. pulueris maſticis: ꝛ ita aūt remaneāt per diē nālem: ꝛ tunc in aurora calefiāt: colenſ ꝛ violēter exprimanſ: ꝛ colature tali apponaſ çuccaꝝ ad libitū: ꝛ bibaſ calidū: ꝛ dormiat ſupꝛ eo hora vna: ꝛ nō ampli⁹ qeſcēdo. Et cū trāſiuerint hore. v. bibat ſcutellā brodij macri calidi cū multo çuccaro. Et poſt illud brodiū per horā accipiat prandiū. ❡ Die vō imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū. ℞. aque enule. ʒ. ij. ſ. aque lābruſce. ʒ. j. mellis ro. ʒ. ſ. ſyrupi cōpoſiti acetoſi çuccarini. ʒ. j. calidus ſaltē bibaſ per dies. 8. ❡ Nona vō die ſequenti purgeſ eradicatiue cū iſtis pillulis. ℞. pillularum de agarico deſcriptione Meſue in antido. ʒ. j. pillularum cochiarū. ℈. ſ. formenſ pillule. vij. ꝛ accipiātur hora ꝛ modis in minoratiuo iam dicto obſeruatis. ❡ Cū igiſ hic vir fuerit euacuatus: tūc quieſcat per 4°ꝛ uel qnque dies: tūc ḡ incipiat accipere de hoc elꝰario: qḋ eſt ↄueniēter pectoris expurgatiuū. ℞. mellis diſpumati lib. ſ. reō. apij ꝛ pulegij. añ. ʒ. ij. coquatur mel ꝛ diſpumeſ in uaſe vitreato. tūc ḡ cū cepit infrigidari ponanſ ſpēs: ꝛ fiat electuarium: de ꝗ paciēs in aurora ꝛ adhuc paꝝ poſt ortū ſolis deglutiat cocleꝛ. ſ. ꝛ per horam añ cenā tantūdē. Et ſilr tātundē accipiat qñ uadit ad lectū ꝛ eſt de medicinis a Democrito deſcriptus. ❡ Memoret etiā hic vir poſt purgationē pdictā in oī cibatiōe ſua ſemꝑ accipe aliqd de numero. 8. medicinaꝝ iſraſcriptaꝝ. ❡ p° eſt croc⁹. ❡ 2° eſt fic⁹ ſicce. ❡ 3° eſt enula. ❡ 4° hyſopus. ❡ 5° marubiū. ❡ 6° feniculū. ❡ 7° pulegiū. ❡ 8° eſt betonica.

Occurrēte aūt medietate mēſis ſeptēbris poterit purgari per hūc modū. Si eni clariſſimo doctori prefato appbit: poterit ſibi fieri flobotomia de baſilica dextre ptis: per quā ſaltē extrahanſ ſanguinis. ʒ. ij. ſ. ❡ Sequēti aūt mane minoret cū minoratiuo ueris aliqliter diuerſificato: ita ꝙ reubarbaꝝ ꝛ agaricus ponātur eqliter ꝛ hoc eſt per maiorē indicationē ad cholerā habendā in tpe autūni qḋ pceſſ. ꝛ hyems. Et eſt eniꝫ rōnabile multiplicari magis cholerā in eſtate ꝙ eādē in hyeme. ❡ Poſt minoratiuū vō die imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū in aurora calidū: qḋ ↄtinuet dies. 8. ſ. ℞. ſy. viol. ʒ. j. ſyr. de hyſopo. ʒ. ſ. aque capil. ue. aque lambruſce ꝛ hyſopi. añ. ʒ. j. miſce. ❡ Poſt digeſtiuū vō nona ſequēti die purgeſ cū hoc eluario. ℞. electuarij idi. ʒ. iij. eluarij roſ. ʒ. j. accipiaſ in aurora cū modico vini rubei calidi obſeruando poſt ipm oīa que dicta ſunt in alijs euacuationib⁹. ❡ Cū ḡ hic fuerit euacuatus qeſcat per. 8. dies: tūc ḡ apponanſ eidē uētoſe in ſpatulis cū ſcarificatione leuitꝰ attrahāt aliqd ſanguinis per quē alleuienſ uene a cōpreſſione ꝛ dilatatione. Neqȝ ex his timēdū eſt: imo ſi pſeueraret poxiſmoꝝ inſtātia ꝛ acciūt fortitudo laudarē ego ꝙ eligereſ alterū hoꝝ duoꝝ inſtrōrum. ❡ Primū ꝙ apponereſ toraci eius medio per eqdiſtātiaꝫ ab extremis cauteriū potētiale ſm hūc modū. ℞. arſenici citrini ꝛ eſt auripigmētū. ʒ. ij. vitrioli ro. ʒ. iiij. mellis. ʒ. iiij. pulueriçenſ ambo ꝛ decoquanſ cū paſta hūte formē lōgum figure iniube: tūc ergo ibidem dimittaſ uſquequo fecerit eſcarā. ad cui⁹ caſuꝫ intēdaſ cū appōne recentis aſſungie ꝛ cū ceciderit mūdificeſ cū vnguēto aploꝝ. Et ſi uolueris leniūs vnguētū appones baſiliconē. Neqȝ curādū eſt ꝙ cōſolideſ locus uſqȝ ad annū integrū: aut ſaltē uſqȝ ad ſex mēſes. ❡ 2ᵐ vō remediuꝫ eſt appō ſetonis: ꝛ hoc in ſiniſtra pte coſtarū in penultima inferiori de qnque coſtis mēdoſis in medio coſtaꝝ laterali eque diſtāter a ſpina: ꝛ a pomo granato. ❡ Nota ꝙ ſi iſte vir non timeret in altero iſtorum duoruꝫ

inſtſorum ſuſtentat magne pars ſpei ſue ſanitatis.

Cum ergo iſte vir fuerit cuiatus ex one duplici ſã pdicta: tũc mihi occurrunt .xv. remedia per ipſm celebrãda in reliq̃ pte anni: quoꝝ .x. adminiſtrari debent in hyeme iter purgatioñe autũni ⁊ ueris. alia vo qnque adminiſtrent in eſtate inter purgationẽ ueris ⁊ autũni. Prima vo ſũt qnque que adminiſtrari debẽt a fine mẽſis octobris per totum mẽſem ianuarij: ⁊ alia qnque a mẽſe februarij per totum mẽſem aprilis. ❡ pm itaqz de qnque hyemalibus eſt hoc. ℞. ſucci betonice. ℥. j. ſ. croci. ʒ. j. piperis nigri epithi. añ. ℈. ij. mellis electi diſpumati. lib. ſ. coquatur mel: ⁊ poſt ifrigidationem eius apponant ſpes diu ↄterendo in mortario. de hoc ergo eluario patiẽs oi ſeptimana accipiat ter in aurora coclear vnum degluttiẽ: ⁊ tardet comedere ad minus per tres horas. ❡ 2m vo remedium eſt hoc ℞. cinamomi electi. ʒ. ij. macis: nucis muſcate. añ. ʒ. j. croci ℈. j. pluerꝭ galãge. ℈. ſ. zucca. al. lib. ſ. cũ aqua capil. ue. coquat zuccarũ ⁊ fiat ↄfectio in rotul. ij. ʒ. de quibus ſemper comedat vnã ante prandiuz ⁊ cenã. ❡ 3m remediũ eſt hoc ℞. cubebaꝝ: gaꝝ. nucis muſ. añ. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. j. ſ. ſandaro. ʒ. iij. roſarũ viol. añ. ℈. ij. pulueriſentur oia per ſe. deinde cõmiſceant: ⁊ de hoc pulu. diebꝰ itermedijs aſſumptioni eluarij ſupraſcripti qñ uadit ad lectũ q̃titas ſex granoꝝ ordei ſupaſpgat ſagittali cõmiſſure cranei ſemper cũ pectine deponẽdo pmuz pulnerẽ cũ apponit ſecũdus. ❡ 4m remediuz ſingulare eſt hoc. ℞. olei de pulegio: olei de croco ⁊ piperibꝰ. añ. ℥. j. olei anſandini. ℥. j. ſ. ſandaracꝛ: maſticis. añ. ʒ. j. terant diu in mortario: ⁊ de hoc linimento partes coſtaꝝ anterius ⁊ poſterius quando uadit ad lectũ diligenter ſringatur actu calido. ❡ 5m vo ⁊ ultimũ remediũ de hyemalibus eſt hoc. ℞. pul. roſmarini. ʒ. ſ. coralloꝝ ru. ℈. ſ. miſce: ⁊ cũ modico zuccari bibat in ſero p duas horas poſt cenã.

Quinque vo alia remedia que adminiſtrari debent a pncipio februarij uſqz ad mediuz aprilis rõnabilr debent eſſe a pdictis dita parũper. in cõtinente enim eo tpe inuenit caliditas intenſior. quare ⁊c̃. ❡ Primũ de pdictis remedijs poterit eſſe tale. ℞. dyacalamenti. ℥. i. croci. ℈. j. pulueris liquiritie. ʒ. j. incorporent ſimul ⁊ de hoc electuario degluttiat eger ad quantitatem nucis muſcate omni ſeptimana tribus vicibus in aurora. ❡ Scðm vo remedium eſt: ut diebus itermedijs aſſumptioni pdicti eluarij ſaltem bis in ſeptimana hic vir accipiat hũc potuz calidũ in aurora tardãdo cibũ horis ad minus tribus. ℞. aque enule. ℥. ij. aque iris. ℥. j. miſce ⁊ cuz zuccaro bibatur. ❡ 3m remediũ eſt hoc. ℞. liqri. ʒ. j. cinamomi macis florũ hyſopi ⁊ praſſij. añ. ʒ. j. ſ. aniſi. ʒ. iiij. pulueriſentur omnia ſubtiliter ⁊ miſceant cuz 3a q̃titate zuccari: ⁊ fiat tragea de qua vir iſte ſemper ante prandiũ ⁊ cenã degluttiat coclear mediuz. ❡ Quartum remedium eſt: ut quando uadit ad lectum poſt cenam ſaltem per duas horas degluttiat huius electuarij quantitatez nucis muſcate. ℞. electuarij dyairis deſcriptione Nicolai. ℥. j. capillorũ ueneris croci. ana. ʒ. ſ. pulueris radicum enule. ʒ. j. fiat electuarium. ❡ Ultimuz vo remediũ de predictis eſt hoc. ℞. electuarij dyapraſſij deſcriptione Nicolai. ℥. ij. violarum: ſe. papaueris albi. ana. ʒ. j. ſ. incorporentur ſimul cum modico de liqritia ⁊ fiat electuariũ. de quo patiens per duas horas añ prãdiuz degluttiat q̃titatem nucis muſcate. Et ſunt iſta decem remedia ſuſtẽtamentũ ⁊ curationis oium egritudinum huius viri.

At uero iteruz quinque ſunt ponenda remedia quibus iſte vir uti poteſt in toto proceſſu eſtatis. ❡ Primum itaqz de predictis eſt hoc. ℞. mucillaginis ſebeſtẽ. ℥. iij. electuarij dyaprunis ſimplicis. ℥. ij. violarum liquiritie medulle cartami. añ. ʒ. ij. penidiarum. ℥. iiij. fiat electuariũ. de quo hic patiens omni ſeptimana ſemel in aurora degluttiat q̃titatem medie. ℥. ⁊ tardet cibum ſuũ accipere horis ad minus quinque. In hoc eniz eſt magna virtus leniẽdi mẽbra anhelitus pꝛocãdi ſputi ⁊ leniendi pectus.

❡ 2m remediũ eſt hoc. ℞. agarici electi. ℥. ſ. aloes epatici. ʒ. vj. ſſ. maſticis. añ. ʒ. ſ. ſal. indi. g̃. vj. viol. liqri. epithimi hermodactyloꝝ. añ. ʒ. j. ſ. pulueriſent oia ⁊ infundant in. ℥. v. aque violarũ ⁊ diligẽter cõmiſceant ⁊ ſupponantur radijs ſolis uel tegule calefacte uſquequo exiccet aq̃ ter renouata. De maſſa ergo illa fiãt pille ex ol. ʒ. vj. de quibus vir iſte bis in mẽſe accipe poterit. ℥. j. in aurora tardãdo comedere per quinque horas ad minus: aut ſaltem de eis accipiat oi qnta uel ſexta die vnã paruz ante cenã. Et attẽde q̃ in iſtis duobꝰ remedijs cõſiſtit vis lenificãdi ⁊ purgãdi uentrem a ſuperfluitatibꝰ ⁊ poterit eis uti oi tpe vite ſue. Si enim hec remedia ↄcedunt ↄuenienter in tpe eſtatis: tñc nõ eſt dubitabile q̃ etiã ↄueniũt in tpe hyemis ⁊ in alijs. ❡ 3m remediũ eſt hoc. ℞. ↄſerue roſaꝝ antique. ℥. ij. ↄſerue liqri. croci pulueris farfare. añ. ℈. j. troſciſcorũ de karabe. ʒ. ſ. capil. ue. liqritie croci pulueris farfare. añ. ℈. j. incorporent ſimul oia in mortario ⁊ de hac mixtione hic vir ſemp in fine prandij ⁊ cene degluttiat coclear vnum. ❡ 4m vo remediũ ſingulare eſt hoc. ℞. maſticis. ʒ. ſ. macis. ʒ. j. gariofil. ℈. j. liquiritie. ʒ. ij pulueriſentur ⁊ cum zuccaro albo fiat confectio cuz aqua capil. uene. in rotulis magnis. De hac ergo confectione hic vir ſemper ante prãdium ⁊ cenam comedat rotulam vnaz 4or ʒ. ❡ Ultimũ vo remediũ qð occurrit eſt: q̃ iſti viro in fine menſis auguſti apponant uentoſe cũ ſcarificatione ſuper natibus ad diſtrahendũ mãm a capite ⁊ a pectore per que redditur alleuiata virtus: ita ut ſanitatez acquirat ⁊ poſſideat: quam ſibi concedat altiſſimus trinus ⁊ vnus regnãs per infinita ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Conſilium. 94.

❡ De apoſtemate in partibꝰ pectoris profundo. ❡ Diuidit autem Conſilium in capitula tria.

❡ De cauſis ⁊ ſignis egritudinis. Cap. i.

Apparet ex his que recepi oretenus mihi narratis q̃ diſpõ huius honorande domie dino eſt apoſtema in partibus pectoris profundum: quod ex multis euidentijs demoſtrari poteſt. Et primo quidem ex his que nunc apparẽt ſenſu. multos enim hoies hoc anno legis grẽ. 1440. periclitari contingit. ⁊ paucos quibus hec accidit diſpoſitio in partibus Italie q̃ plurimis liberari cõtingit: q̃ tñcũqz etiam beneficio medicinali eos ꝓcurari contigerit. ꝓpter qð hic moriendi modus ſub gñe epidimie collocãdus eſt rõnabiliter. Et eo maxime qꝛ in pleriſqz locoꝝ hanc egritudinẽ cõtagioſam eſſe ſenſus oñdit. ita q̃ egrotãte vno in eadem domo plurimos egrotare cõſili morbo ⁊ pliclitari cõpertũ eſt. Qð non aliter apud ſpeculantes in medicina ſaluari poteſt. niſi qꝛ morbus iſte cuidã uenenoſitatis ſpeciei copulatus eſt. cum ab vno homine ad alium tranſeat. ❡ Et hoc totũ etiã maxime declarari poteſt ꝓpter acciñtũ multitudinẽ ⁊ coꝝ uehemẽtiã in pncipio huius morbi apparentem. ❡ Et iterum ꝓpter liuorẽ in urina horum egrotantiũ ſtatim a pma aut ſcða die huius egritudinis repñtatũ. huius enim liuoris cã nõ poteſt aſſignari ex ptr uehemẽtis ebullitionis uel putredinis que in principio huius morbi apparet. hec eniz accidia ꝓpria ſunt ſtatui egritudinis ⁊ ultime parti augmẽti eius. Quare cũ hic effectꝰ in manifeſtas cãs non bene ſufficienter reduci poſſit. oino opz ipſm prouenire ab occultis cauſis que non ſunt cõuenientes actioni ↄtrarie in mãm ⁊ morbi in nãm: que ↄtingẽ ſolẽt in pncipio morboꝝ ſimplr mãliũ. Igitur hi morbi hoc mõ ↄtingẽtes nõ ſimplr terminãt terminatione egritudibꝰ cholericis ſanguineis ⁊ aduſtis coiter attributa. Sed ꝓpter aliã cãm: nõ ſoluz medico: imo etiam philoſopho ⁊ aſtrologo penitus occultã. ❡ Sed de particulari cauſa loquẽtes que eſt effectus imediate pductiua cauſa: cuius cognitio difficillima eſt: iuxta poeticum illud in georgicis. Felix qui potuit rerum cognoſcere cauſas. Quid me igitur pfundiſſime doctor agitas: ut tibi aliquid

theoricam ſcribã de quiditate egritudinũ taliũ hoc anno
apparẽtiũ. ſatis eni ex iſtis rei ueritas apparẽ põt. Cum ꝛ ego
his in egritudib⁹ nullũ remediũ ſalubre magis afferre potu
eri ꝙ utẽdo medicis hecaarticis vnicuiqꝫ uenenoſitati cor
dis uere ꝯrijs. Quib⁹ cũ opportuno tpe p⁹ uel 2⁰ die aduo-
catus fui uſqꝫ mõ a reuerẽtia ueritatis depono tibi ꝙ ne-
minem in manu mea periclitari contigit de numero. 40. ad
quoꝝ curã uocat⁹ fui: niſi ſoluꝫ vnã decrepitã. 75. annos ab
etate ſua tranſeuntẽ. ❡ Scdo aũt pncipal̃r egritudinem ip
ſam eſſe apoſtema. apparet ex uehemẽtia doloris ꝛ pfun-
duꝫ eſſe: qm̃ tangẽdo exteri⁹ tactus nõ inuenit doloris locũ
❡ 3⁰ apparet hoc ex ꝯtinua febre que eſt accidens ꝓprium
apatibus mẽbroꝝ pncipaliũ ꝛ ꝓpinquoꝝ eis. ❡ 4⁰ iteꝝ ex
nocumẽto anhelit⁹ a quo hec mulier nõ euacuat̃: ꝛ ꝓprie a
cõſtrictione eius. ❡ Et hoc iteꝝ ex tuſſi moleſtante ipſaꝫ ue
hemẽter. ❡ Et 6⁰ adhuc ex appitiõe ſputi ſubrubei que oia
ſunt pleureſis ꝓpria ſigna: ut 13⁰ tertij. tractatu 4⁰. cap̃ ſcdo
ꝛ p⁹ affoꝝ cõmẽto 12⁰. ꝛ pmo de criſi. ꝛ pluries alibi colligen
dũ eſt. ❡ facit aũt me nõ parũ heſitare hui⁹ rei diſpõ an ſit
apẽ dyafragmati magis ꝙ pleure factũ: uel pãniculo diui-
dẽti pect⁹ in duas medietates ꝓpter cõfuſionẽ ſignoꝝ que
mihi relata fuerũt. Dolorẽ uehemẽtẽ magis pcipit mulier
hec in finibus coſtaꝝ mẽdoſaꝝ apud hypocundria qð ar-
guit mãm in dyafragmate ꝯtentã cũ difficultate ſpuẽdi nõ
niſi poſt multas tuſſes. ❡ At ṽo in medietate pectoris pfun
ditus perceptus dolor mãm ſignificat in mediaſtino pãni-
culo ꝯtineri. Dicitur enim ꝙ dolor inſtat magnus a furcu
la pectoris uſqꝫ ad catenam gule rectitudinaliter ꝓfunda-
tus. ❡ Qð ṽo pleureticdes pãniculus iterũ ſit apoſtematus
manifeſtũ eſt ex doloribus in laterib⁹ pectoris paꝝ ſub ma-
milla pſeuerãtibus cum pũctione ꝛ alijs accitib⁹ que pre
dicta ſunt. Uñ ex hac accñtiũ multitudie fortitudie ꝛ pſeue
rantia facile poteſt apparere ꝙ hec egritudo oẽs aut pleõs p
dictarũ partiũ apoſtemãdo occupat. q̃re in ipſius curatio-
nem recto iudicio ꝓcedendo pro nunc occurrunt mihi. x.
principaliter obſeruanda.

❡ De cura per regimẽ ſex rerũ nõ nãliũ Cap̃. II.

[P]Rimũ itaqꝫ ipoꝝ qð eſt regimẽ ei⁹ ex pte rerum
nõ nãliũ ſit ĩfrigidatiuũ humectatiuũ ꝛ lenitiuũ
nõ ſolũ ptiũ pectoris: ſꝫ etiã uẽtris pp qð oia ci-
baria ei⁹ ꝑparẽtur cũ ptiſana uel aq̃ ordei cuꝫ ſe-
mib⁹ 4^or maiorib⁹ frigidis cũ ſpiacbijs decoctiõe
fenugreci mucillagine pſilij ſemis lini ꝛ ſilib⁹: ita tñ ꝙ ſnorũ
iuſculoꝝ nullũ euacuet̃ a croco que eſt de ſũma medicinaꝝ
cõferẽtiũ nocumẽto anhelit⁹ cõſtricti pleureſi ꝛ ꝯſilib⁹. Si-
militer etiã recipiãt oia cibaria ei⁹ ṽtutẽ uel decoctionẽ enu
le. ꝓpterea qꝛ cordialis eſt ꝛ pectoralis multũ. II⁰ tertij de me
dicis cordialib⁹ colligendũ eſt. ❡ Uino ṽo in potu tpe ci-
batiõis albo ſubtili dulci cũ aq̃ pdicta cõmixto abſqꝫ ordeo
utat̃ niſi febris uehemẽtia dolor capitis aut aliõ accñs ꝓhi
buerit. Pot⁹ eni dulcis hydromel ꝛ ſecaniabin opꝫ ſit uſus
tu⁹ in iſtis reb⁹. 2⁰ regiminis acutoꝝ textu ꝛ cõmẽto pmis. ꝓmi
ſcẽ aquã ordei cũ vino nulla auctẽ ꝯfirmari põt. ꝛ uana eſt
opinio credẽtiũ illõ ꝛ modus practicãdi cũ ea deteſtabilis
eſt. Cũ nõ videã rõnes niſi ꝯcludẽtes aptitudinẽ corrupti-
bilitatis ei⁹ a vino ꝛ corruptiõis ſtõchi ab ea pp ꝯuerſionẽ
ei⁹ ad acetoſitatẽ ꝛ uẽtoſitatũ multitudineꝫ quã ipſa efficit.
vñ nocet ſtomacho uehementer. ut ſcdo canoñ. colligendũ.

❡ De cura per medicinalia. Cap̃. III.

[S]Ecũdũ ṽo pncipale iſtrm̃ eſt: ut ſtatim occurrẽs
medicus huic diſpõni ꝯſentiẽte ṽtute faciat flõ
miã de baſilica ꝯña pti dolẽti ſub cubito poſita
ꝛ extrahant̃ ſanguis. ℥. v. uel. vj. qm̃ mulier a gñā-
tione ſanguinea eſt. Si aũt dolor eſſet in oibus
ptib⁹ pectoris colcatus adhuc cõpetit flobotomia de parte
pdicta: eo quia dextra pars oino fortior eſt ſiniſtra ꝛ p ipaꝫ
flobotomatã meli⁹ euacuat̃ mã a baſi ſanguis que eſt epar.
❡ 3^m pncipale ꝙ poſt flõmiã illã mane imediate ſeqñti ſol-
uat̃ uẽter ei⁹ cũ hoc potu. ℞. caſſie de ſua cãna noniter tra
cte cũ aq̃ acetoſe. ℥. i. reubar. elci. ʒ. j. ſq̃ rãn. ꝗ. v. pulueris ſe.
citri. ꝗ. vj. ſal' gẽme. ꝗ. i. miſce totũ det̃ in potu cum aq̃ deco
ctionis ſe. coluꝫ ꝛ poſtponat̃ cib⁹ horis ad minus q̃nque.
❡ 4^m iſtrm̃ eſt: ut poſtꝙ cibũ accepit patiẽs per duas ho-
ras euaporet̃ locus cũ furfurib⁹ ꝛ milio. Si aũt dolor iſta-
ret fomitet̃ cũ ſpõgijs uł ueſicis plenis cal'a aq̃ decoctionis
camomille melliloti ſe. aneti capi. ue. ſe. malue altee ꝛ croci
ẽc. ❡ 5^m pncipale eſt: ꝙ ſi iteꝝ iſtaret dolor apponatur hoc
emplaſtꝝ lenitiuũ ſedatiuũ doloris mãei reſolutiuũ ꝛ dige-
ſtiuũ. ℞. radicũ lilioꝝ alboꝝ coctaꝝ in ſapa. lib. j. ſe. malue
altee violaꝝ capil. ue. ſeminũ colum frigidoꝝ. añ. ʒ. ij. farine
lini fenugreci. añ. ʒ. iij. croci. ʒ. j. butyri recẽtis lib. ſ. fiat em-
plm̃ ſm artẽ cũ decoctione pdictoꝝ ꝛ calidũ ponat̃ pdictis
partib⁹ dolẽtib⁹: ita tñ ꝙ leui ligatura liget̃ nõ cõprimente
pectus ꝛ ꝓprie dyafragma. ❡ 6^m pncipale inſtrm̃ eſt: ut ſi
poſtꝙ trãſierit dies q̃rta dolor ĩfeſtet acerrimus ꝯſentiente
ṽtute difficultate anhelit⁹ urina ꝯturbata ſubiugali uel li-
uida apparente cũ ueſtigijs rubedinis ſtatim flobotomet̃
alterius partis baſilica ꝛ extrahant̃ ſanguinis. ℥. iiij. uel. v.
ſm iudiciũ ſapiẽtis. ❡ 7^m pncipale inſtrm̃ eſt: ut qñ hanc
egritudinẽ cõcomitabit̃ uehemẽs pulſus ꝛ ſalt⁹ cordis: tũc
applicet̃ cordi epithima infraſcriptũ cauẽdo ſemp ꝙ ab ip
ſo ꝛ ab oi altero locali exterius apponẽdo euacuent̃ repcuſ
ſiua. ipa eni mãei digõnẽ impediũt nimiũ ingroſſando ipſã
❡ Et iteꝝ ipaꝫ ad ꝓfunda pectoris ipellũt. ❡ Et 3⁰ qꝛ ipaꝫ
mãm ad pncipalia mẽbra retrocedẽ faciũt. ❡ Et 4⁰ qꝛ no
cumẽtũ in anhelitu magnũ efficiũt. ſunt eni frigida ꝛ oia ta
lia ſũt pectori nociua. ut 5⁰ affoꝝ ab hypp ct. ꝛ Cõmẽta.
colligit̃ ibi. frigida ſicut nix uł criſtallus pectoris. ❡ Ampli
us iteꝝ ꝛ talia ſtiptica mãm in loco apato ꝯgregãtia dolo-
rẽ augmẽtãt. ❡ Et iteꝝ 6⁰: qm̃ oia talia ſputi exitũ ꝓhibẽt
ꝙ oino mortale eſt. 13⁰ tertij. tractatu 4⁰ colligit̃ a pncipe.
dũ inq̃t. ꝙ cũ retinet̃ ſputũ: tunc ſcias ꝙ id ꝓpe morꝫ eſt: ꝓ-
pter qð uana eſt opinio modernoꝝ practicãtiũ: qui in cura
iſtaꝝ egritudinũ appropinquãt ſtiptica oino egros iterficiẽ
tia. Et utunt̃ groſſo motiuo non bñ ꝓlato nec intellecto a
Meſ. qui dicit ꝙ cõpetũt repcuſſiua in pncipio pncipian
te de quo alias a me diffuſius diſputatio perficiet̃. ❡ Eſt
autẽ huius epithimatis deſcriptio. ℞. aque farfare viol.
añ. lib. ſ. aque melliſſe. ℥. x. croci. ʒ. j. ſpẽruꝫ eł uarij de gem-
mis: ꝛ eł uarij de ligno aloes. añ. ʒ. j. vini aromatici. ℥. v. bul
liãt ſimul: ꝛ calidum applicet̃ cũ pãno de grana ſub mamil
la ſiniſtra. ❡ 8^m ṽo inſtrm̃ eſt: ut ꝙ tpe oi poſt pmã floboto-
miã ſemp exhibeat̃ ei hoc digeſtiuũ in aurora calidũ cum
aq̃ ordei. ℞. ſyrupi violarum. ℥. j. ſyrupi de liquiritia. ℥. ſ.
miſce. ❡ 9^m inſtrm̃ eſt: ut ꝓpter uehemẽtiã ſitis ꝛ nocumen
tũ in anhelitu a uehemẽti caliditate ꝓueniens: ꝛ grã expuĩ
tionis facilis cũ aq̃ ordei ſepe det̃ in potu iulep violatum
actu tepidũ uel frigidũ ſm iudiciũ ſapiẽtis cũ trib⁹ ptib⁹ de
aq̃ ordei. ❡ 10^m ꝛ ultimũ inſtrm̃ eſt: ꝙ ſi uẽter eius non eſſet
ꝯueniẽter lubricus fiat ſibi cliſtere lenitiuum cum aqua or
dei: uel decoctione herbarũ lenientiũ ꝛ infrigidantium cuꝫ
ſuccaro ru. caſſia ſi. ꝛ oleo violato ꝛ cõſimilibus: ut iudicio
ſapientis procedendum apparuerit. ❡ Ultimo ſi ſupabũ-
danter ad premiſſa duo tranſmitto remedia in his egritu-
dinibus hoc modo per me expta: de quibus alternati quaſi
ſi ſemp hec patiens in ore ſuo teneat ſine maſticatione de-
gluttendo quod diſſoluetur. leniũt enim hec duo membra
ſpirationis: ꝛ ſputũ mobilius efficiũt ꝛ educũt: ꝛ vias anhe
litus liberiores reddũt: qð totũ ꝯcedat altiſſimus qui omni
potentia ſua ſanat oẽs languores. Ad laudem dei Amen

Cõſilium. 95. ❡ De pleureſi

[D]Iſpoſitio huius generoſe domine
eſt pleureſis: quod appa
ret ex ſignis mihi recitatis ꝛ ſcriptis: ſcilicet
dolor extitit in pectore ſub coſtis ei⁹: ꝛ febris

febre ↄtinua cū tuſſi ⁊ ǵuitate anbelit⁹:⁊ iam appet uerū eē
ex his que vir in ſciētia ⁊ ope pitiſſimus opat⁹ eſt circa ea;
Flobotomia eni uētris lenitio per ſupius ⁊ iferi⁹ fomētatio
nes ⁊ linimēta pectori applicata ſūt ad curā ſilis diſpōnis.
Et iā qdē ad tātū pducta eſt diſpō:⁊ cū oi p̄dictoꝝ applica-
tione quātūcūq; ↄuenētiū dolor pectoris:neq; ſedatus:ne
q; alleuiatus exiſtit:ut de quo curādū. Et qd magis infeſta
eſt:qꝛ dolor de pte vna pectoris multiplicatus eſt ad aliam.
Ūn ꝓpterea hoc ſubtiliter ↄtemplandū eſt:ut inueniri poſ
ſit modus curationis cōueniens.❡ Oꝑ;igiꝰ p̄mittē ꝙ hec
pleureſis: aut eſt pmutata de vna pte pectoris ad aliā ſicut
frequēter ↄtigit in criſibus pmutatōis ⁊ incōpletis. Si eni
pleureſis mā trāſmutari pōt ad caput ⁊ ad pulmonem : ut
pōt colligi x⁰ tertij.cap̄ de criſib⁹ pleureſis.tūc nihil reſiſtit:
qn mā poſſit pmutari de dextra ad ſiniſtrā ptē pectoris : ⁊
ecōuerſo. Et hui⁹ pmutatōis hntur ſigna per alleuiationē
doloris in pte in qua p̄mo iſeſtabat magis.⁊ per repētatio
ne; caliditatis remiſſe in vna pte:⁊ ꝙ per decubitū ſup patiē
te pticlā minus ǵuat eger in anhelitu ⁊ in tuſſiēdo ꝙ p̄us.
❡ Eſt iterū 2⁰ in hac diſpōne ↄtēplādū ſi hec pleureſ mul-
tiplicata uel cōplicata ſiat uł facta ſit:qd qdē ↄtigē pōt : qꝛ
mā vna p̄us mota fuit qꝛ ṽtutē iſeſtabat:magis ergo ꝓpul-
ſa ad alteꝝ laterū fecit vnā pleureſim ⁊ ↄtigēs eſt alterā ptē
mãei nō fuiſſe mota; tpe quo p̄⁹ mā mouebaꝰ.ꝓpterea qꝛ
nō erat ita mobilis ex pte ǭlitatum ⁊ ſubſtātie:nec ita acu-
ta ⁊ ṽtutis moleſtatiua. Cū ergo ṽtus erat potēs ad reſiſtē-
dū ei nō poterat hec 2ª mā moueri tpe illo quo mouebaꝰ
⁊ mota fuit mā p̄ma. Superueniente ergo p̄ª pleureſi ſubſecu
ta eſt 2ª pleureſ.aut qꝛ ṽtus debilitata nō poterat reſiſtē tan
tum ꝙtū p̄mo reſiſtebat.aut qꝛ mā magis calefacta uł ſub-
tilior ⁊ mobilior reddita:acutior etiā eſt ꝙ p̄us ecēt.mouebi
tur ergo 2ª portio mãei ⁊ faciet 2ᵃᵐ pleureſim non reſoluta
p̄ª.ſed hec erit cōplicatio duplicate pleureſ.ut patet itelligē
ti. Igitur ſatis uериſimile eſt ꝙ hec dña egrotauerit ⁊ adhuc
egrotet duplici pleureſi.ſ.dextri ⁊ ſiniſtri lateris. Unde ↄclu
ditur ꝙ iſta eſt pleureſis ualde mala. ❡ Et ſequiꝰ 2⁰ ꝙ nō
eſt mirabile ſi remedia a ſapienti viro ꝙtūcūq; canonice ⁊
electiſſime applicata nō curauerūt ipam.ſiſ eni pſepe ↄtigit
in cōplicatis ⁊ cōpoſitis febrib⁹ ꝙ nō alleuiatꝰ eger ab acci-
dētib⁹:q̄re foret ↄueniēs ipm alleuiari debē pp motū noue
mãei cui⁹ mot⁹ ipedit ṽtutē ab opatōe ſua in euādo ſenſi-
biliꝰ ⁊ iſenſibiliter.⁊ in digerēdo ⁊ diuertēdo mãs:q̄re ipa ṽ
t⁹ faceret ſi a noue mãei motu nō ipediretꝰ:⁊ oīū hoꝝ ſmo-
nū ſnia colligi pōt x⁰ tertij.cap̄ de p̄ncipijs ſpeculatiōis ſciē
tie apatū pectoris ⁊ pulmonis.⁊ ibidē cap̄ de ſignis pmuta
tiōis pleureſis. Et iterū in cap̄ de criſib⁹ pleureſis.❡ Et ad
cōfirmādā hāc ueritatē multa occurrūt motiua.❡ p̄ᵐ eſt:ꝙ
l; inſtrīa curatiōis cōueniēter fuerit approxiata:nō tn̄ cōſe-
cuta eſt alleuiatio accntiū neq; cōſtrictiōis anhelit⁹ neq; tuſ
ſis neq; doloris neq; febris:ut aſtātib⁹ apparet.❡ 2ᵐ mo-
tiuū eſt:qꝛ in dieb⁹ q̄dratare criſis nō apparuerūt ſigna vi-
ctorie ṽtutis ad mãm:neq; eni ante p̄mā q̄rta; apparuerat
ſputū ſubrubeū ut mihi dī ꝙ ſignificat breuitatē egritudis.
Neq; in p̄ma q̄rta apparuit aliqd ſputi ſubalis ⁊ aliq̄liter
digeſti qd ſignificat terminationem in ſeptimana. Siłr ne
q; appuerūt alia ſigna demōſtratiua fortitudinis ṽtutis ad
mãm.ǵ de neceſſitate cōcludiꝰ ꝙ hec egritudo erit lōga ⁊ ſalu
bris.aut ꝙ erit mortalis añ.40.diem.aut ꝙ permutabiꝰ ab
empima uel ptiſim.ut p̄ma aphoꝛ.textu ⁊ cōmento 12⁰ colli-
gendum eſt.⁊ x⁰ tertij de criſibus pleureſis.❡ 3ᵐ motiuum
eſt:qꝛ l; hec mulier ſit in fine etatis cōſiſtentie ut mihi dī : tn̄
qꝛ lōgo tpe vitā vidualē honeſtiſſime ſuauit ⁊ lōgis orōni
bus ⁊ abſtinentia ſuum corpus macerauit ⁊ vigilia ⁊ aſpo
decubitu ſeipa; excellenter attriuit. argumētū euidēs eſt in
ipſa genitas ⁊ cōgregatas fuiſſe mãs multas ⁊ acutas:q̄re
nō eſt mirabile ſi vna pleureſis in ↄſili diſ alteri ſuccedere
potuit.❡ Ex quibus oibus ultimate cōcludiꝰ difficultas
bone terminationis ⁊ curatiōis hui⁹ egritudinis in qua ut

mihi videtur procedendum eſt:ut ſtatim ſequitur.

Licet itaq; in diſpōne hac theorice ⁊ opatiue cō
tēplatū ſit ꝓceſſum per viꝝ excellētis
igenij ⁊ ꝓfundiſſime ſcie doctorē Marcū doctū.⁊ uſq; nūc
huc nihil ſperari poſſit.ſcribā tn̄ nūc ea que mihi in poſteꝝ
obſeruāda videnꝰ:cōprehenſa eſt in quinque modis cura
tionis infraſcriptis.❡ Primū itaq; curationis igeniū eſt:
ut uētre lenito ⁊ ↄſtante ṽtute ſtatim fiat flobotomia de uena
ſaluatella ptis patiētis nūc ultimo loco ⁊ extrahantur ſangui
nis.℥.iiij.aut.v.❡ Si aūt poſt p̄mā flobotomiā adhuc ap-
parerent ſigna magne repletionis melius eſt flobotomare
uenā ptis ↄrie patiētis:l; ipſa iteꝝ p̄us fuiſſet flobotomata
⁊ ſi timeret operator flobotomiā illius : tūc fiat flobotomia
de baſilica ſub cubito poſita a q̄ ramificaꝰ ſaluatella p̄dicta
huius eni; baſilice flobotomia uelocius ⁊ rectiori aſpectu
magis euāt ꝙ ſaluatella.❡ Et adhuc 2⁰ ſi ſigā uberioris re-
pletionis apparerent flobotomāda eſſet magis uena ptis
ↄrie patiētis. Et oēs iſti ſmones colligi pñt a p̄ncipe.x⁰ ter
tij.tractatu 5⁰.cap̄.de p̄ncipijs opatiuis in apatib⁹ ptiū pe-
ctoris ⁊ pulmonis.⁊ 9⁰ Almā.cap̄ de pleureſi.⁊ pluries ali-
bi.❡ 2ᵐ inſtrm̄ curationis eſt:ut poſtq̄ flobotomia p̄dicta
adminiſtrata fuerit ↄſentiēte ṽtutis fortitudine ⁊ reſiſtente
magna lenitione uētris die imediate ſequēti uēter leniaꝰ cū
hac medicina. ℞.prunoꝝ ſebeſtē paſſul.añ.M.j.viol.ligri
tie capi.ue.añ.M.5.coq̄nꝰ in lib.j.aque uſque ad ↄſūptio
nē medietatis:⁊ cū p̄dicta decoctione actu calida extrahaꝰ me-
dulla caſſie fiſt.❡ De hac igiꝰ medulla.℞.℥.x.reubar.elect
ʒ.j.ſpice nardi.ǵ.v.miſce ⁊ totū cū cyatho.5.p̄dicte decoc.
actu calide accipiaꝰ in aurora ⁊ tardeꝰ poſt ipā cib⁹ horis
v.uł.vi.❡ 3ᵐ igeniū eſt:ut ſi pp timorem debilitatis ṽtutis
aut reſiſtētiā aſtātiū:uł altera de cā nō poſſet adminiſtrarꝰ
flobotomia ſcd̄a:tūc applicenꝰ uētoſe iſra ꝑticulas patiē-
tes cū leui ſcarificatione grā euonis:aut diſtractionis ma-
teriei ↄiūcte uel ꝓpinque ad trāſeūdū in ↄiūctā ⁊ debet fieri
ſcarificatio leuis ⁊ fortis ſm iudiciū p̄fati doctoris ꝓfun-
diſſimi. Et forte ſi nō reſiſteret debilitas virtutis:aut altera
cauſa ingeniū bonū eſſet ꝓuocare menſtruū huic mulieri:
⁊ ꝓprie cū licinio impoſito collo matricis facto cū.ʒ.ij.op-
poponacis.⁊.ʒ.5.electuarij albi incorporatis inuicē cū mo
dico fellis tauri. Hoc enim eſt de ſecretis Auic⁹ colligēdis
adeo.21ª tertij.litteraliter.❡ 4ᵐ inſtrm̄.ſ.ad ſedationē do-
loris neceſſariū:⁊ illud eſt ſm hāc deſcriptionem.℞.camo
mil.melil.ſeminis aneti:capil.ueneris:ſeminis altee:mal
ue:vngule caballine.añ.M.ij.paſſulaꝝ nigraꝝ.M.iij.cor
ticū papaueris numero ſex.butyri recentis lib.5.ſape dul-
cis lib.iij.aque fontis ſialas.xv.bulliant omnia ſimul cū
leui decoctione preter ſapa ⁊ butyꝝ:que ambe ponanꝰ ſo
lum in fine decoctionis : ⁊ tunc etiam addatur croci itegri
ʒ.j.❡ De hac igitur materia fomenteꝰ locus cū molli ſpon
gia uel lana ſuccida que melior eſt:que amplecteꝰ magna;
partē pectoris:non ſolum patientē particulā:ſed etiam ſa-
nam.⁊ poſt fomentationē illā ſupponaꝰ lana ſuccida infu
ſa in hoc vnguento:⁊ calida actu appliceꝰ.℞.pinguedi-
nis anatis:butyri recētis:amboꝝ lotoru; cum aqua ordei
calida.añ.℥.ij.pinguedinis galline.ʒ.vj.vitellos ouoru; nu
mero.ij.croci.capil.ueneris.añ.ʒ.5.fiat vnguentum molle
in mortario. Deinde lento igne bulliat in.℥.ij.ſape dulciſſi
me uſq; ad conſumptionem illius ſape.❡ 5ᵐ inſtrm̄ eſt:ut
poſt hec itēdaꝰ ad digeſtionē mãeꝝ ⁊ incitationi ṽtutis ad
expuēdum mãm cum his inſtrīs.ſi eni mā in pectore ↄtēta
eſſet:⁊ adhuc a capite reumatiçaret ad pectus:fiat hec mix
tio.℞.loch de papauere.℥.5.ſy.de liquiritia:mellis violati:
dyapenidionis.añ.ʒ.vj.terantur oia ſimul ultimata contri
tione:⁊ de hac materia ſemper teneat in ore ſuo quantita-
tem fabe:ut colliquata deſcendat ad pectus per concauu;
canne pulmonis.❡ Si autem in materia appareret aliqd
ſignum digeſtionis:tunc debet habere virtutem facientem
expreare ; ſicut eſſet tale.℞.loch de pino.vnciam mediam

dyapenidionis.ʒ.j.miſce cū ɔueniēti q̄titate ſyrupi de hyſopo: aut de liquiritia ſi timeť calitas. ¶ Et ſi contingeret mām eſſe reſiſtētie maioris: tūc ɔueniēs eſſet mixtio dyapenidionis cū loch de ſqllis eq̄lis doſibus. ¶ Hoc etiā tpe oi mane exhiberi debet ſy. de hyſopo: ꝛ de liqritia cū aq̄ decoctionis ordei paſſulaꝝ ꝛ liqri. ¶ Poſt hoꝝ enim approximationē cū ſapiēti mō dietandi qui mihi narratus eſt ſpero egritudinē iſtā ad viā ſanitatis ꝑduci ſi eſt ſanabilis: qḋ cōcedat oipotens altiſſimus: qui effluenti benignitate ſua ſanat omnes languores: qui ſit benedictus in ſecula. Amē.

Conſilium.96. ¶ De pleureſi.

AD pleureſim ꝑ illo magiſtro ſcolarū de mōtaguana neccīū ē: ut huic viro die.29.p̄ntis mēſis detř hoc mioratiuū. ℞. eluarij roſ.ʒ.iij. ꝛ bibať cuꝫ.ʒ.iiij. aque lactis caprini calī in aurora ꝛ tardet comedere ſex horas. ¶ 2m remediū eſt ꝙ die.xxx. imediate ſequenti incipiat accipere infraſcriptum potum quem ɔtinuet dieb⁹ ad minus.x. hora immediate preſcripta. ℞. aque melliſſe.ʒ.ij. aque violarum ꝛ radicum altee. aā.ʒ.j. ſyrupi copoſiti acetoſi.ʒ.ſ. ſyrupi iuiubini.ʒ.ſ. miſce. ¶ 3m ꝙ die.xxxi. flobotometur ſibi baſilica dextri brachij ſub cubito poſita per quam educantur ſanguinis.ʒ.iiij. ¶ 4m ꝑncipalř attēdat ꝙ ſi tpe aſſumptionis digeſtiui ꝑcedentis uēter eius remaneret ſtipticus: tū oi alterno ſero accipiat vnā pillřaꝫ ſm hūc modū factā. ℞ agarici electi.ʒ.ſ. armoniaci pinguis.ʒ.j. aloes abluti.ʒ.i.ſ. ſſ.ǧ.iiij. ſalis indi ǧ.ij. reformentur pille cum ſucco roſ. de oi.ʒ.vi. ¶ 5o ꝑncipalř attēdat ꝙ poſt.x. dies ab aſſūptione digeſtiui purgeť ſm hūc modū. ℞. caſſie nup ꝑparate cuꝫ aq̄ capil. ue.ʒ.vj. reubar. electi.ʒ.ij. ſalis gēme.ǧ.j. ſgnāti.ǧ.iij miſce ꝛ totū aſſumať cū.ʒ.iiij. aque lactis caprini calřm obſeruādo poſt ipm ea que in minoratiuo ſupiori poſita ſūt. ¶ Ultio vo memoret ꝙ añ cibū ꝛ poſt ipm: ꝛ añ purgationē etiā ꝛ poſt ipam aſſueſcat tenē ſepe in ore ſuo de loch de pino q̄titatē vnius ǧni fabe ꝙ a calore nāli diſſolutū ad inferiora deſcēdat ſine deglutitione artificiali. Iſtis factis ſcribat mihi de ſucceſſu ꝛ ꝓuidebiť ei. Ad laudem dei Amen.

Conſilium.97. De regimine conualeſcentis a pleureſi ne recidiuet.

VEnerabilis in Chio p: dñs Napheus pareno de ſacra religione deuotiſſima monachoꝝ ſcī Georgij de aliga dieb⁹ parū añ elapſis laborauit pleureſi uera que ɔtigit i eo ex dñio māēi cholřice: lꝫ vitelline que apauit pāniculū pleureticē dextri lateris ei⁹. ¶ Et lꝫ a pleureſi ꝛ ab accitib⁹ eius dei grā nūc ſit curat⁹. tū q: egritudines oēs difficulter eradicanť in hyeme: qn remaneat aliq̄ portiuncula māēꝝ que nō raro minanť recidiuā. Idcirco ad eiuſdē ꝑſeruationē quiquemodis regiminis eius ipſum defendere videť mihi neceſſariū eſſe ſicut nūc apparet in ſequētibus. ¶ P͂m itaqꝫ regimē eſt. ut ipe euitet māſiones terraneas aqs ꝓpinq̄s aeri ſeptētrionali ꝛ occidētali obiectas uſqꝫ per totū mēſez aplis futuri. ¶ Effugiat etiā uſuꝫ cibarioꝝ inviſcatiuoꝝ ꝛ groſſoꝝ ſaltē per vnū mēſez: qui tū oēs cibi ſunt inſtā ſue religionis uelut ſunt paſtilia oia caſeus lac ꝛ lacticinia cibaria acetū ꝛ acria oia. ꝛ nuces ꝛ cappares ꝛ olei mřtitudinē ubi butyri uſus eēt ei ɔformior. ¶ Caueat a leguminib⁹ clixis oib⁹ lꝫ cicera rubea ꝛ alba ꝛ brodiū fabaꝝ cū carnib⁹ pullinis vitulinis ꝛ colūbinis ſunt ei ɔuenientia. Nō eni video ſecuꝝ eſſe ꝙ utať regimine ſocietatis ei⁹ comedētis cibaria ꝑdicta ꝛ mřta actu frida uelut fructus: ut caſtaneas carrubias pira poma que oia ſunt ei vituperanda: lꝫ paſſule ꝛ fic⁹ nō ſūt ei nociue. ¶ De fercul' vo uti pōt caulib⁹ ꝛ rapis radicib⁹ petroſel. ꝛ iuſcul' de ordeo ꝛ conſilib⁹. ¶ Uinū vo ei⁹ ſit colore albū. ſubſtātia ſubtile ſapore dulce uelut tribianū: qḋ hīet dulcedinē ſuā nālē ꝛ nō a vin cocto datā. ꝛ eligať vinū vicētinū taruiſinū uľ iſtrianū trib⁹ ꝑdictis ɔditionib⁹ ꝓuilegiatū. ¶ Aque aūt uſus nō placet mihi. Et ſi ꝓpter ɔſuetudinē deſideraret lipbare vinū tūc accipiať aq̄ ꝑcocta ad cuius fialā.j. ponať.ʒ.j.ſ. liqritie hñ mūdate ꝛ minuti icaſe. ¶ Inſup euitet motū fere oēm ſup cibo imo qeſcat ut in ꝑlib⁹. ¶ Silř euitet vigilias imo dormitio lōga oino eſt ei neccīa: ꝓpter qḋ nō aſpiciēdo reuerētiā legis ſecuꝝ erit ei ſaltē per vnū mēſem uel uſqꝫ ad medium februarij abſtinere a viſitatione matutini nocturni: qḋ tū poterit diurna lectione recupare. In comedēdo cibū ꝛ ual de ſolēniter degluciat maſticatū ꝛ nō mřtū igluuioſe deglutitū. ſilř neqꝫ potū. Et ois cibi ꝛ pot⁹ mēſura debet eſſe tāta ꝙ ad eā nō ſequať ſtōchi grauitas neqꝫ tēſio: ꝛ nō ſtet in h⁹ diſpōnis meditatione anguſtioſus: qm ipe dei grā per ſe cte ſanabiť ꝛ per hec ꝛ per ſequētia. ¶ Scōm ꝑncipale eſt. ut iſte vir ꝓcuret hīe hñficiū uētris ꝛ ꝓp: ue cū inſtro ei appropato eductiuo māēꝝ que fuerūt añcedētes ꝛ ɔiūcte cāe egritudis: uelut cuꝫ iſtis pillis. ℞. aloes ꝑparati.ʒ.ij. opoponacis piguis: pulpe collo q̄ntide. aā.ʒ.j. bdelij molř ſubalbidi.ʒ.j. ptes duas dyagridij. ſalis indi. aā.ǧ.iiij. reubarbari: agarici electi. aā.ʒ.j. cū ſucco roſarū. formenť pillule de oi.ʒ.vj. de quib⁹ accipiat oi quarto ſero parū ante cenaꝫ ¶ 3m ꝑncipale inſtrm eſt hoc. ℞. aſſari: hyſopi: praſſij: ſticados pulegij: ꝛ calamēti. aā.ʒ.vj. ſandarace.ʒ.iij. ſpice nardi.ʒ.ij. ſanguis draconis: acatie. aā.ʒ.j. amili.ʒ.v. teranť oia per ſe ſubtiliſſime. deide icorporenť in mortario cum vino maluatico. deide reſuet in uaſe vitreato ſtricti orificij. de ipo oi ſero cū uadit ad lectū poſteriores coſte ꝛ ſpatule diligenter inunganť in loco bene calido: ꝛ ſuauiter ɔfricando: ꝛ cooperiať loc⁹ vulpina pelle calefacta: ꝛ circūligeť. ¶ 4m ut hic fidiſſimus ſeruus dei añ aſſumptionē pillaꝝ ſuprascriptarū in aurora accipiat iſtas aq̄s. ℞. aque farfare.ʒ.v ꝫuccari al.ʒ.j. ꝛ calidum accipiatur totū. ¶ Ultimū vo eſt ꝙ iſte vir dino circa.xiii. uel.xiiii. die lunaris mēſis februarij faciat ſibi fieri flobotomiaꝫ de uena ſaluatella poſita inter anularē ꝛ auricularem digitos manus dextre per quaꝫ educātur ſanguinis.ʒ.iiij. aut.v. ꝛ non dubito ꝙ per hoc tale regimē miſericordia ſummi ſaluatoris ipm ad perfectaꝫ ſanitatem eſſe reducet. Si autem aliquid deficeret eſcribatur: ꝛ paratus ero ad laudeꝫ dei. Amen.

Cōſilium.98. De plenitudine pectoris ꝛ anhelitus coanguſtatiōe a materia flegmatica mucillaginoſa ſm maiorē partē ꝛ vitrea ſubdomināte. ¶ Diuidiť autē Conſilium in capla tria.

¶ De cauſis ꝛ ſignis egritudinis. Cap.i.

VIr nobilis dñs Marinus laborat diſpoſitione mala ꝛ uerēda ſatis. vꝫ. pectoris plenitudine ꝛ anhelit⁹ coanguſtatiōe ꝓuenientib⁹ a mā flatica mucillaginoſa ſm maiorē ptē: ꝛ vitrea ſubdominēte que ambe ɔgregate ſunt in pectore: ptīꝫ per colligātiā a capite ꝓp defluxū māēꝝ que funduntť ꝛ defluunt ad pect⁹. ꝛ etiā aliq̄ p diſtaꝝ māēꝝ diuturnitate tpis cōmorātes ibidē ɔuerſe ſūt in mās vitro colliq̄to ſilēs. pect⁹ eni ei⁹ nō eſt tante potētie: ut mās tāte q̄titatis ſenſibilř uel iſenſibilř expellere poſſit: ꝛ digerere digōne in nocitiuo ɔuenienti. vñ ꝓpter multitudinē ipſarū faciūt ſolonē ɔtinuitatis uel extēſionem ꝛ malā cōplonem que ambe excitant ad expulſionē eaꝝ māērū ꝑus ꝙ ɔuenienter digerantur. ¶ Si aūt māē tales ꝑciſe in cerebro gñenť per viaꝫ idigōnis: aut ſm ptē effundanť a ſtomacho uľ ab epate nō cōuenienter digerētib⁹ ꝓp debilitatē ſui. hoc nō vř dubitabile: qm ſatis rōnale vř magnā pteꝫ haꝝ māērū gñari in epe ſuo ꝓp debilitatē in eo ɔſecutā a multitudie māēꝝ que i epate ſuo abūdant. vnde gñanť ꝓpter illā malā cōplonē flegmata ꝓprie

dicta ſicut in ſtomacho ⁊ capite eius generantur multe materie flegmatice equiuoce ⁊ non uere dicte tales.

Ex quibus oibus cōcludit diſpoſitionez huius viri eſſe multum uerēdā ꝓpter multa. ¶ P̄ qꝛ eſt egritudo tota cōplōni huius viri ɔtraria. qm̄ complo eius nāliter eſt calida ⁊ egritudo frigida nāliter. ¶ 2° iterum. qꝛ hec egritudo contrariatᷓ nāli cōplōni cparis ipſius qḋ eſt calidum ⁊ humidum tam reſpectu medij in ſpecie ꝙ reſpectu medij in genere. ¶ 3° qꝛ ipā eſt cōtraria etati huius viri. eſt enim ɔſiſtens. ¶ 4° qꝛ eſt ɔ̈tra exercitio huius viri qḋ ſatis laborioſum eſt. ¶ 5° qꝛ ipā eſt pendēs a mā multa: qm̄ materia pauca nō poſſet caput eius ⁊ pectus tam cito tam uehementer replere ⁊ coartare ꝙ cito fiunt ei hec accidentia. ¶ 6° qꝛ ipſa eſt egritudo ledēs tria ꝑncipalia mēbra. ſ. cerebrū ꝓpter plenitudinē ⁊ gnāationez equocā māerū flegmaticarum in cor: ut dictū eſt. Etiā qꝛ replet hec materia cor notabiliter: adhuc etiā qꝛ ledit notabiliter epar ⁊ cum hoc ſtomachum: ut in precedenti capitulo deductum eſt. ¶ Et ultima rō eſt. qꝛ egritudo iā diu pſeuerauit ⁊ cronica facta eſt. ergo a materia frigida. ɔ̄tria colligitur 2° affoꝝ. cōmento ultimo. Senes iuuenibus plerūqꝫ minus egrotant. ¶ Propter qḋ ultimo correlarie ɔcludit ꝙ iſte nobilis vir multum promptus ⁊ ſollicitus eſſe debet in ſui procuratione. ut nunc in ſequentibus apparebit.

¶ De regimine per ſex res non naturales. Cap. ii.

Hic pro ſui regimine ꝑmittēdū eſt. P̄ ꝙ iſte vir precaueat ſibi ab aſſumptione multa ciboruz ⁊ potuū in quantitate ɔtinua: imo melius eſſet ei uiliem quantitatem ciborum ⁊ potuum in tres vices ꝙ in vnica uel bina cibatione accipere de eis. ¶ 2° ꝙ nullum cibum deglutiat: niſi primo bene fuerit maſticatum. ¶ 3° ꝙ euitet cibos frigidos ⁊ humidos viſcoſos ⁊ oppilatiuos. Exemplum ut piſces paſtilles cibi. multus uſus lactuce portulace blete ſpinachie ⁊ ſiliuz. ¶ 4° euitet cibaria acuta euaporabilia ⁊ fumoſa: ut ſunt cepe alleuz raphanū que nō tangat uel ualde raro ⁊ parū ex eis accipiēdo. ¶ 5° euitet grana omnium generum leguminuz. ¶ 6° effugiat oino cibaria actu frigida ⁊ uaporoſa ⁊ facile corruptibilia: ut lac coloſtram capita lactis ⁊ omnia ex lacte condita. ¶ 7° effugiat fructus omnes ⁊ ꝓpe crudos. pira etiam cocta nō accipiat niſi in paruo uſu ⁊ quātitate. ¶ De potu aūt attēdat. ꝙ nō bibat vinū i mlta ꝙtitate ſel' aſſūptū: ſed paꝝ ⁊ ſepe bibē meli° eſt ei. Uinū aūt ɔueniēti° eſt ei mediocriter dulce claꝝ ⁊ aromaticū cū aq̄ ciſterne confractum in eſtate cruda. Jn hyeme aūt cocta melior eſſet ei. ¶ Uinū aūt rubeū claꝝ aromaticū paꝝ pōticū uel bruſcuz melius eſſet ei. qꝛ nō eſt ita euaporabile. vn̄ qꝛ cū pōticitate ſua ɔ̈riat digōni ⁊ viaꝝ cerebri ⁊ pectoris oppilatiuū eſt iō dimittēdū. ¶ Sed eligat vinū rubeū uel ſubrubeū iclinatū paꝝ ad dulcedinē. ¶ Uinū aūt robeliū melius eſt ei cuz aq̄ ɔfractū: qꝛ cerebrū minus ḡuat ⁊ cū hoc facile per urine vias ꝑapitat mās ſecū educēdo. ¶ Uinū aūt aromaticuz nō eſt laudabile ei: ⁊ ꝓpe qm̄ hēt ꝙtitatē reſine ⁊ aliaꝝ gummaꝝ. ꝓpterea qꝛ nimis calefaciēdo ⁊ colliquādo mās facⁱ eas ad caput euaporare. ¶ Aceti aūt uſus cū aromatib° ⁊ alijs ɔdimentis ɔuenire pōt ei. Et agreſta ɔſilr. Et ſuccus arāciꝝ ⁊ vinū citoniorꝝ ⁊ ſuccus limonū: etiā hec oia bene placēt. ¶ Effugiat etiam longam moram in aere frigido ⁊ humido ⁊ ꝓprie caliginoſo. Et ſtationē ſub flatu uēti meridionalis poſt flatū uenti aquilonaris. ⁊ ecōuerſo. ¶ De mō autē ſue dormitionis attēdat ꝙ nō ponat ſe ad dormiēdū niſi trāſeāt hore due. aut ſaltem vna ⁊ media. ⁊ dormiat capite ſatis eleuato ⁊ nullomō ſup ſpinā decūbēdo: imo ꝑ° us ſup dextro latē reuoluēdo ſe ſuper ſiniſtrum. Et effugiat coitum ꝙ tū pōt. ⁊ ꝓprie ſup cibo factū uſqꝫ ad ſex horas. ¶ De accntib° aie euitet furorē ⁊ iracūdiā ⁊ triſtitiā multā ⁊ ɔſilia. Et hec de regimine rerū nō nāliū dicta ſufficiant.

¶ De regimine per medicinalia. Cap. iii.

De regimine aūt inſtrorum medicinaliuz. x. vidētur mihi fore obſeruāda. ¶ Quoꝝ ꝑmum eſt. ut aduenīēte octaua die mēſis nouēbris de ꝑximo futuri uſqꝫ ad. 14. eius fiat iſti viro flobotomia de baſilica brachij dextri per quā educantᷓ ſanguinis. ℥. iiij. uel. v. ⁊ nō plures. ¶ 2ᵐ vō remediū eſt. ut die imediate ſequēti flobotomiā euacuetᷓ cū hoc minoratiuo. ℞. pill'. aureaꝝ ⁊ de iera magna. an̄. ℈. ij. formentᷓ pill'e. vij. uel. viij. cū eluario roſ. ⁊ accipiantᷓ per duas horas an̄ die. ⁊ tardetᷓ cib° uſqꝫ ad horas ſex per horā vnā an̄ ꝑmittendo aſſumptionē vni° ſcutelle brodij pulli macri. ¶ 3ᵐ eſt. ut die imediate ſequēti pill'as acapiat hoc digeſtiuū in aurora calidū ɔtinuādo per dies octo. ℞. ſyrupi de biſantijs. ſyrupi de calamēto ⁊ de ligritia. an̄. ℥. ſ. aquaꝝ cicoree viol. ⁊ melliſe. an̄. ℥. j. miſce. ¶ 4ᵐ inſtrm̄ eſt: ut poſt digeſtiuuz iſtud euacuetᷓ cū hoc eradicatiuo. ℞. eluariuz idi. ℥. ij. eluarium de pſilio. ℥. iiij. utrūqꝫ aueri pōderis bibatᷓ cū modico vini albi calefacti in aurora ſuatis de ipſo ɔditionib° que ſcripte ſunt de pill'is ſupraſcriptis. ¶ 5ᵐ inſtrm̄ eſt. ℞. aloes epatici electi. ℥. iij. aga. polipo. an̄. ℥. ij. pulpe collogn. ℥. j. reubar. electi. ℥. iij. ſpice nardi. ſſ. ſalis indi. an̄. ℈. ſ. fundantᷓ in ſuccis roſaꝝ endiuie. an̄. ℥. ij. ⁊ cōſeruentᷓ in ſtuffa calida ſepe agitādo uſquequo exiccati fuerit ſucci. Deinde 2ª vice ſupeᷓ fundantᷓ ſucci maio. ℥. ij. ⁊ iteꝝ exiccentᷓ ut ꝑus. ⁊ 3° vice iterū ſup fundantᷓ eis ſucci ſcariole. ℥. ij. croci. ℈. ſ. ⁊ exiccentur ut ꝑus. De hac ḡ mā fiāt pill'e ex oi. ℥. vj. qbus utatur oi fine qnque dieꝝ acapiēdo duas. ſed ꝑmā acapiat imediate an̄ cenā. ſcḋam vō per duas horas poſt cenā. Et ita reuoluendo ꝓcedat ab vna ad aliā: ⁊ poterit uti eis toto tp̄e vite ſue in q̄cūqꝫ regione climate ɔtingit eſſe. Et ſi uēter ei° nō eſſet hn̄i largus tp̄e quo aſſumit ſyrupū ſupraſcriptū. poterit accipere de eis oi tertio ſero vnā paꝝ an̄ cenā: ut dictum eſt. Jn iſtis enim pill'is latet v̇tus ɔſeruādi ⁊ reducēdi ſanitatē ſuā mūdificādo caput: pectus: ſtomachū: ⁊ epar eius. ¶ 6ᵐ ꝑncipale eſt: ut iſte vir aſſueſcet ſepe ſaltē in ſeptimana bis uel ter accipere vnā in mane radicē. ſſ. viridis electi. poſt quā tardet cibum horis ad minus q̄tuor. ¶ 7ᵐ eſt: ut poſtꝙ fuerit purgatus per totū mēſem marcij ad minus tribus vicibus in ſeptimana cū uadit ad lectum: acapiat cocleár medium ꝑilobalſami ɔditi nihil bibēdo poſt ipſum. ¶ 8ᵐ eſt. ut uſqꝫ ad tp̄s in cap̄ precedenti aſſignatū bis in ſeptimana totā caluariam capitis puluerizet cum hoc puluē. ℞. ligni aloes. ℥. j. macis. ℥. ij. ſticados: maiorane origani. an̄. ℈. j. roſ. ſpodij: ſandarace. an̄. ℥. j. ſ. fiat oium per ſe ſubtilis puluis. deinde cōmiſceantur diligenter. ¶ 9ᵐ eſt hoc. ℞. ſpērum aromatici roſ. deſcriptione Gabriel. ℥. j. trociſcoꝝ de roſ. ⁊ de ſpica. an̄. ℥. ſ. ꝣuccari al. lib. ſ. ⁊ cum aqua viol. fiat confectio in rotulis magnis: de qua poſt cibum accipiat quātitatē rotule vnius parue: ⁊ ꝓprie in diebus in quibus nō aſſumit. ſſ. conditum: de quo ſupra dictum eſt. ¶ Ultimū inſtrm̄ eſt: ꝙ iſte vir ſepe aſſueſcat facere ſibi fieri ablutionē pedibus uſqꝫ ad inguina ante cenā cuꝫ aq̄ calida decoctionis roſaꝝ violaꝝ. an̄. M. ij. calamēti origani: ſticados. ana. M. j. que bulliāt in multa aqua uſqꝫ ad ɔſumptionē tertie ptis: ⁊ utendo hoc regimine altiſſimi oipotentis gratia reſtaurabit ⁊ ɔfirmabit ſanitatē ſuam ⁊c̄. Amen.

Cōſiliū. 99.

De multa mā flatica ſalſa ɔtēta in pectore: ⁊ i pulmōe deſcēdēte a capite ⁊c̄.

Hic iuuenis in cibarijs ſuis euitare debet cibaria oia groſſi nutrimēti: ⁊ uētoſabilia viſcoſa ⁊ oppilatiua: ſicut ſunt legumina elixa panē azimū aut nō bene fermētatum. Carnes bouinas ⁊ uaccinas piſces mltos ⁊ ꝓpe elixos. Euitet paſtilles oēs cibos ⁊ lacticinia. Jtē euitet oia acuta uelut raphanū allium ⁊ fercula ⁊ cibaria oia multuꝫ ſalis habentia. Jtem utatur vino albo claro bene vinoſo ⁊

põe aliqd dulcedinis hñte:ꝛ ſũmope effugiat potũ vini põ
tici uł acris bruſci;ꝛ caueat a fortib⁹ motibus ꝛ exercitiis.
❡ In regimine medicinali accipiat octo cõtinuis diebus
de his aqs. ℞.aque iris:aque hyſopi ꝛ praſſij.añ.ʒ.j.aque
vngule caballine.ʒ.ij.çuccari.ʒ.ſ.pme decoctionis.❡ No
na ſequẽti die euacuet cũ mixtione. ℞.caſſie nup extracte
de cãna cũ aq̃ vngule caballine.ʒ.j.ſ.reu pôtici.ʒ.ij.uel.ʒ.ſ
ſpice nardi.ʒ.ſ.miſce ꝛ aſſumat eã cũ cyatho.ſ.aque vngu
le caballine calefacte ꝛ poſt ipſam tardet cibum horas.vj.
❡ Deide q̇eſcat q̃tuor uel q̇nque diebus:deinde poſt illud
purget cũ p̄dicta medicina ꝛ teneat iſtũ ordinẽ per totũ mẽ
ſem martij duabus vicibus purgando ſe oi menſe.❡ Die
b⁹ intermedijs qb⁹ nõ accipiat aq̃s nec purgationẽ.ꝛ etiaꝫ
tpe quo illas accipiat oi die ſemel iungat ſibi totũ ilium ſi
niſtrꝫ a coſtis icipiẽdo uſqꝫ ad inguina cũ infraſcripto vn
guẽto bñ caĺo.ꝛ ſup loco portet fruſtũ vnũ pellis bñ calefa
cte. ℞.olei de croco ꝛ de camomilla.añ.ʒ.j.ſ.pinguedinis
anatis taſſi añ.ʒ.ſ.croci.ʒ.j.pulueris pipis albi ireos ꝛ ru
be añ.ʒ.ſ.cere albe q̃tum ſufficit fiat vnguentum molle.
❡ Dieb⁹ ṽo itermedijs qb⁹ nõ accipit aq̃s nec purgatio
nẽ:ꝛ etiã dieb⁹ qb⁹ accipit aq̃s ſi uẽter eius eſſet ſtipticus ac
cipiat ſemiſſeꝫ vnũ caſſie fiſtule:ꝛ comedat medullã ei⁹ añ
cenã imediate abijciẽdo cortices ꝛ nodos iteriores. ❡ Ele
ctuariũ aũt ſiue medicie ſupraſcripta ſi cõponeret̃ adinui
cẽ pro plurib⁹ vicibus meli⁹ eſſet:q: recipet fermentationẽ.

Conſilium.100.

❡ De aſmate. Diuiditur au
tẽ Cõſilium in capitula tria.

❡ De cauſis ꝛ ſignis. Cap.i.

Uia diſpõ huius nobilis dñe
Polliſſene ualde
difficilis eſt. Jdõ maximã opꝫ eſſe attẽtio
nẽ in regimine ipſi⁹tã ex pte medici q̃ ex
pte eius in obſuãdo necia. Eſt eni aſma
forte pueniẽs ptiꝫ ex mala cõplone fri
gida ꝛ humida cerebri mittẽtis mãs mł
tã pulmoni.ptiꝫ ex friditate mła que ex
creuit in pulmone ei⁹ ꝓpter abſentiã vule ſue. Nã pp hoc
frigus ad pulmonẽ ſine g̃datione puenit ſic per vule p̄ſenti
aꝫ ad ipſum gradati pueniẽdo iuuat̃. ❡ Et ex hoc clare de
ducit̃ cã pmutationis uocis hui⁹ dñe que q̃nqꝫ rauca:ali
q̃n ſonora:q̃nqꝫ tenuis ꝓfert̃. Quoꝝ cãe facile hẽri pñt co
gnitis iuuamẽtis vule.9⁰ de iuuamẽtis mẽbroꝝ.ꝛ 9⁰ tertij
caꝑ ḃ. Uñ ex his ꝯcludit̃ fortaſſis īpoſſibilitas aut maxima
curatiõis difficultas ſi non poſſet vula reſtaurari que ſpaſ
mata eſt uł exiccata. Nõ eni eſt abſciſſa manualr̃ uel apãte
aliq̃ corrupta:ut patiẽs ꝯfirmat ꝛ aſtãtes,ꝛ eſſet ſpeculatio
pulchra in iueniẽdo ei⁹ abſẽtie cauſas cũ nihil ab auctorib⁹
tutũ habeat̃. ❡ Cognoui etiã nocumẽtũ in hoc aſmate nõ
paruũ fieri ꝛ augeri ꝓpter plenitudinẽ etiã ſtomachi ꝛ de
bilitatẽ digeſtiue eius. Quare his oĩb⁹ ꝓuidẽdum eſt ꝓuo
de regimine ex parte ſex rerũ nõ nãluꝫ aliqd precurrendo.

❡ De cura per dietam. Cap.ii.

Ligat igit̃ hec nobilis dña in cibis p̄mo panem
notabile q̃ntatẽ fermẽti hñtẽ bñ fermẽtatũ ꝛ co
ctũ duoꝝ dieꝝ aut triũ ad plus:in quo ponatur
dũ fit aliqd de pului liq̇ritie ut i.x.panib⁹ pona
tur vna.ʒ. ❡ Carnes comedat ut pulloꝝ vitulo
rũ lactẽtiũ caſtronum agnoꝝ capreoꝝ lepoꝝ cuniculoꝝ ca
prioloꝝ:que optime ſunt ei pdicũ faſianoꝝ pipionũ auiuꝫ
paruaꝝ anatuꝫ ꝛ ſimiliũ. Alias carnes dimittat ꝛ comedat
eas utplurimũ elixas.aſſate etiã ꝯueniũt ſibi non ualde in
durate. ❡ De fercul̃ accipiat brodiũ cauliũ petro.feni.mẽ
thã ſal.hyſopũ qua ſp in cibis utat̃. Spinachia raro utat̃:
ꝛ rari⁹ rapa:lactuca endiuia portulaca cucurbita ꝛ reliq̇s
frigidis nõ utat̃. ❡ De radicib⁹ uti põt q̃nqꝫ cepis coctis
ꝛ porris.carote etiã bene placent. Scalonia etiam utilis eſt.
Alleum autem raro tangat : raphano etiam raro utatur.
❡ De fructib⁹ utat̃ multũ ficubus ſiccis aũ prãdiũ ꝛ cenaꝫ
vue etiam oẽs ſicce placẽt.ꝛ maxime paſſule nigre de roma
nia. Amigdale bone ſunt oi modo ꝛ fiſtici.rapis ꝯdiris ad
dulcedinẽ trahentibus uti põt. ❡ De ſeminib⁹ utat̃ feni.
aniſo cimino ſepe in cibis ſuis pipere ꝛ alijs calidis. ❡ De
leguminib⁹ bona ſunt cicera rubea ꝛ alba:brodiũ faberuꝫ
pãnicũ dorella riſuꝫ cũ lacte amigdalarũ ꝛ capraꝝ. ❡ Lac
crudum dimittat ꝛ caſeum antiquum ualde ſalitũ:recens
ṽo caſeus dulcis ꝛ bonus eſt ei. ❡ Melle ꝛ çuccaro in ci
bis utatur ꝛ ſepe. ❡ De ſaporib⁹ utet̃ aceto ꝛ agreſta cõmix
tis cum calie:ut croco:pipe:çinçib.nuce muſ.gariof.cina
mo.cardamo.ꝛ ſilib⁹. ❡ Uſus aũt rerũ acruꝫ ſimplicium
nõ conuenit. ❡ Oleũ ꝛ oliuas euitet:ꝛ loco eius utat̃ recẽ
ti butyro uel pinguedine porci:galline:uel anatis:uel anſe
ruꝫ. ❡ Specialia in cibis ponẽda ſunt hyſopus:capił.ue.
marubium enula:crocus:ficus:feniculũ:aniſum. Jſtoꝝ ali
qua ſemp in cibis utatur:ꝛ maxime enula:croco:ꝛ hyſopo.
❡ Uinũ bibat album:clarũ:odoriferꝫ:dulce:ꝛ ꝯueniẽter vi
noſum. Uinũ ṽo rubeũ:turbidũ:groſſum:põticuꝫ:acre: uel
bruſcũ fugiat. Etiã tpe frigido uti põt aq̃ mel.iſta:ꝛ eſt ſibi
ualde cõueniẽs. accipiant̃ aque fontis lib.xv.cinamomi:
croci.añ.ʒ.ſ.hyſopi.ʒ.j.bulliãt uſqꝫ ad ꝯſũptionẽ q̃rte par
tis:tunc addat̃ mellis boni crudi lib.j.ꝛ coquent̃ uſqꝫ ad
cõſumptionẽ tertie ptis:ꝛ colent̃ per ſaccuꝫ ſpiſſum ; ꝛ hac
utat̃ in potu:uel tẽperet ex ea vinuꝫ:ꝛ erit ualde proficua.
❡ Habitet in camera:domo:uel loco calis uel ſiccis:ꝛ eui
tet acrẽ turbidum:uentoſum:nebuloſum:ꝛ humidum:ꝛ ſi
habitat in ſtuffa nõ ſit calida ualde:ſed mediocriter. ❡ Nõ
dormiat ilico ſup cibo:ſed tardet ire dormituꝫ per duas ho
ras:aut vnam ꝛ mediam:ꝛ capite dormiat eleuato bene ca
lido:birreto uel infulis:ꝛ caueat dormire ſup ſpina. ❡ Ca
ueat multum explere ſe cibis uſqꝫ ad ſaturitatem ꝛ graui
tatem ſtomachi. Abſtinentia enim omnino ſibi utilis eſt ſi
ſentit ſe repletam utatur pillulis infraſcribendis. ❡ Exer
citiuꝫ ꝛ ambulatio:ꝛ omnes mot⁹ corporis pedeſter ꝛ eque
ſter eſt ei conueniens.omne etiaꝫ exercitium manuale quo
non teneatur caput curuum bonum eſt ei.omnia ṽo exerci
tia uel fricationes fiant ieiuna ea ꝛ non cibata. ❡ Non de
bet de ſua ſalute deſperare:ſed bene ꝯfidẽ ꝛ letari:ꝛ menteꝫ
q̇etã agẽ. Nã triſtitia multa curationẽ impedit ꝛ retardat.

❡ De cura per medicinalia. Cap.iii.

Egimẽ ṽo eius ex pte medicinaliũ q̃tuor cõple
ct̃ intẽtiones.p̄ma eſt pulmonẽ ꝛ pect⁹ mũdi
ficare:ꝛ mũda ipſa ꝯſeruare.2⁰ eſt ſtomachi eua
cuatio:ꝛ eius digeſtiue cõfortatio.3⁰ eſt capitis
rectificatio ne materias multas cõgreget:ꝛ in
ferius catarriçet.4⁰ eſt ad vulam attentio.

Prima intẽtio cõplet̃ ḃ purgatione pectoris oi mẽ
ſe fiẽda cuꝫ his. ℞.aque hyſopi.ʒ.j.ſ.aque
capił.ue.ʒ.ij.ſyrupi de praſſio.ʒ.j.ſyrupi de liq̇ritia.ʒ.ſ.ac
cipiat in aurora calidũ totum ſeptẽ diebus. ❡ Digeſtiuum
leuius. ℞.aque farfare:uel vngule caballine.ʒ.iij.aque hy
ſopi.ʒ.j.ſ.accipiat ut primo. ❡ Euacuatiuuꝫ bonũ. ℞.pil
lulaꝝ de agarico.ʒ.ij.pillaꝝ de ſarcocolla.ʒ.j.fiãt octo ꝛ ac
cipiat eas in aurora:poſt q̇nque horas accipiat ſcutellam
brodij pulli cuꝫ multo çuccaro ꝛ per vnã horã poſt come
dat. ❡ Aliud euacuatiuuꝫ. ℞.agarici.ʒ.ij.aque decoctiõis
liq.ʒ.iij.ſſ.ʒ.j.turbit.ʒ.ſ.fiat infuſio per totã noctem ꝛ ac
cipiat̃ ut pille. ❡ Pro hac etiã intẽtione ſepe teneat in os
aliquid de loch de pino ꝛ aliq̃ de loch de ſquilla. ❡ Ele
ctuariuꝫ ad hãc intẽtionẽ bonũ per me cõpoſitũ mihi ſepe
expertum. ℞.ireos praſſij ariſto.ro.hyſopi.añ.ʒ.j.ſ.liq̇ri.ʒ.v.
capił.ue.ʒ.iij.aniſi feni.añ.ʒ.ij.ſe.caulium medulle cori.añ.
ʒ.ij.croci.ʒ.j.ſ.pineaꝝ ꝛ fiſticoꝝ mundatoꝝ per duas no
ctes infuſoꝝ in aqua decoctionis liq̇ri.añ.ʒ.ij.penidiarum
ʒ.iiij.pulmonis vulpis preparati ſm arteꝫ.ʒ.j.mellis viol.
lib.j.fiat electuarium de quo deglutiat omni mane bis uel
ter medium coclear:ita ante cenã:ꝛ de eo etiam ſepe teneat
in os modicum ꝛ videbis iuuamentum magnum.

Secūda vo intētio cōplet̄ cum iſtis. ꝓ utendo ſepe añ cibū ꝯfectione dyacinamomi. Itē aro matici roſati. Itē ꝯfert etiā uti in cibis puluē melliſ. Aqua etiā ſublimationis eius optima eſt limphando vinum. con fert enim egritudinibus de flegmate cerebro ⁊ ſtomacho. ¶ Cōfortat etiā ſtomachū aſſumē ſepe hoc. ℞. aque mel. aque abſinthij añ. ℥. j. ſ. pl̄ueꝝ ameos. ʒ. ſ. accipiat̄ cū ſuc. calidum in aurora. ¶ Aliud digeſtiuum bonum. Recipe mellis roſati. ℥. j. ſ. aque betonice. ℥. iij. accipiatur ut ſupra. ¶ Aliud digeſtiuum ſimul ⁊ mundificatiuum accipiātur ℥. iiij. aque ſublimationis radicum ireos. ¶ Euacuatiuus bonum ſunt pillule cochie de quibus accipiantur in auro ra. ℈. ij. ⁊ tardetur cibus ut ſupra. ¶ Aliud bonū. ℞. electu arij indi. ʒ. ij. ſ. agarici. ℈. j. ſſ. ꝗ. vj. accipiatur cum decoctio ne aniſi ⁊ fiat ut ſupra. ¶ Unguētū bonū ſtomachi ꝯforta tiuuz de quo vngat̄ bis in die. ℞. calamīti melliſ. betonice maſtices galāge cipi roſ. ſñ cꝫ padiſi. añ. ʒ. ſ. laudani. ʒ. ij. li gni al'. ʒ. j. gal. muſ. ʒ. j. ſ. olei de mentha de abſinthio. añ. ℥. j. ſ. cere. q. ſ. fiat vnguentum molle. ¶ Sacculos ad idē. ℞. menthe abſinthij maiorane origani melliſſe ſeminis baſili conis. añ. M. ij. macis. ʒ. iij. granorum paradiſi. ʒ. ij. pulue rigentur ⁊ in ſindone de grana fiat ſacculus.

Tertia vo intētio cōplet̄ ſic. purget̄ caput accipiēdo aliqn̄ ut bis in mēſe has pill'as. ℞. pillularuꝫ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici electi. ℈. j. fiant pill'e cum ſyru po de ſticados ⁊ modico ȥinȥiberis accipiant̄ ſicut de pur gatione pectoris ſupra intentione prima. ¶ Itē opportu nū eſt. ut ſepe utat̄ pill'is de ſpēb⁹ H. eſ. accipiēdo vnā qn̄ uadit ad lectū bis uł ter in ſeptimana. Itē utiles ad hoc ſūt pill'e aſſaiaret Auic'. ⁊ ꝓprie malaȥate cū butyro ⁊ ꝯfortate cū modico agarici ⁊ utat̄ ut ſupra. ¶ Pill'e mee mūdificā tes caput ⁊ pect⁹ de qb⁹ vnā exhibeo uł. ij. poſt cenā per. ij. horas. ℞. aloes epatici ele. ℥. ſ. agarici ele. ʒ. j. ſ. iſūdant̄ per duas noctes in aq̄ maiorane: deinde exiccant̄ ⁊ ℞. ſticados flo. ſaluie ⁊ roſmarini añ. ℈. ſ. macis. ℈. ij. dyagrid'i. ꝗ. viij. ⁊ forment̄ pill'e ex oi. ʒ. vij. ⁊ dent̄ ut ſupra. ¶ Ad eādē itē tionē fiat puluis iſte ex quo ſup prora capitis puluericent̄ ℞. macis. ʒ. ij. gariofilorū melliſſe galange laudani pulegij ſticados. añ. ʒ. ſ. fiat puluis. ¶ Sacculus bonus capiti ſu perponēdus. ℞. origani ſticados ruthe maiorane aſſari ca lamīti añ. ʒ. ij. galāge. ligni al'. ameos. añ. ʒ. j. gāꝝ. ʒ. iij. roſ. ʒ. j. ſ. ſanda. al. ℈. iij. fiat ſacculus latitudinis q̄tuor digitoꝝ ⁊ lōgitudinis manus ⁊ portet̄ ſup cōmiſſura capitis ⁊ ſepe exiccet̄ ⁊ thure ſuffumiget̄. ¶ Lixiuiū q̄ caput abluit̄ co q̄t̄ hec cū aq̄ poſtea ponat̄ cinis ⁊ colet̄. ℞. aſſari galan. maio. ſtica. añ. ʒ. j. ligni al'. ʒ. ſ. ¶ Sapo cū quo abluit caput icorporet̄ cū iſtis. ℞. pulueꝝ ireos. ʒ. j. gariofiloꝝ. ʒ. j. ſ. ma cis galāge ligni aloes. añ. ʒ. ſ. ſaponis albi. ℥. ij. fiat cum aq̄ vitis. ¶ Pleno pauo ore aqua tepida ſepe leuiter in ma ne trahiciat per nares hoc caputpurgium. ℞. aque mellis ℥. iij. pulueris arthanite: ligni aloes. añ. ℈. j. ſucci radicum blete. ʒ. 4. ſ. miſce ſimul ⁊ fiat calidum dum accipitur.

Ultima vo intētio exeq pōt cū iſtis. ¶ p^m eſt tenere ſepe in os aquaꝫ decoctionis paſſ. ¶ 2^m eſt aq̄ decoctionis liqri. ¶ 3^m eſt aq̄ ſublimatōis ireos. ¶ 4^m eſt maſticatio crebra aniſi. ¶ 5^m eſt maſticatio nuc. muſce. ¶ 6^m eſt maſticatio cubebaruꝫ. ¶ 7^m fricatio loci ſepe fcā cū oleo amigdalaꝝ dul. ¶ Itē cum oleo irino. ¶ 9^m cū pul uē origani. ¶ 10^m cū puluē ruthe. ¶ 11^m fricatio cū bono balſamo ⁊ eſt melius oib⁹. ¶ 12^m ſepe tenē in os fruſtuꝫ ligni al'. ¶ Hec ſunt que mihi utiliora viſa ſunt in cura diſpōnū huius nobilis viri collecte variis auctorum uoluminibus ⁊ in ſtudio padue. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Cōſiliū. 101. De aſmate pp ple nitudinē pectoris

Strenu⁹ ⁊ ſpectabilis miles de thie nis in urbe Uicētina labo rat plenitudie pectoris a mā ſlāuca ſm par tem a capite emiſſa ad pectus. ⁊ ſm magnā p̄tem genita in ipſo per viā indigeſtionis que q̄liter cūqꝫ ꝯiungat in pecto re ipſius ſm maiorē ptem ipſius ſan iata eſt. ut ſi lōȥo tēpo re ibidē fixa pmaneret: neceſſario pduceret ipſū ad ethi cā aut ptiſim: aut ad utrūqꝫ ſimul. Prius tamē q̄ perducat ad diſpōnes iſtas factura in eo eſt aſma: aut iam efficit il lud. Propter igitur has diſpoſitiones euitandas aut alle uiandas prouidendum eſt ei per hunc modum.

Primo quidez euitet habitaculū camere terrene: aut loci frigidi ⁊ humidi ⁊ uentoſi. ¶ 2° euitet oēs cibos groſſos: viſcoſos ⁊ oppilatiuos: ut legumina: ca ſeum: aialium partes neruoſas pānicloſas ⁊ glutinoſas. ¶ Effugiat etiam acuta oīa ueluti cepe: raphanum: allium porrū: ⁊ ſilia his. ¶ Effugiat etiam cibos acres: uel acrib⁹ cōpoſitos: ut ſunt granata: agreſta: arancium: limones: ⁊ ſi milia. Granatoꝝ vo uſus dulcium ſit ualde ꝯueniens eſt. aceto aūt uti pōt ter uel quater in ſeptimana. ¶ Euitet etiā cibos viſcoſitate oppilatiuos: ut anguille: tinche: ⁊ ſimilia. Cancros autē in uſu aliqn̄ non vitupero ſibi. ¶ Dimittat etiam omnia cibaria acuta uehementis exiccationis uelut ſunt ſalſa omnia. ¶ Uino autem utat̄ albo ſubrubeo aromati co dulci: ⁊ nullo modo acri. Et ſi non pōt haberi album ac cipiat̄ ſubrubeum: ⁊ nullo modo nigrum. ¶ Et ſi ꝓpter fu moſitatem vini: uel ꝓpter dolorē iuncturarū oportet limpha re vinū: tunc limphet̄ cū aq̄ decoc. ⁊ uiuo radicis liquiritie quātitatis digiti minimi mundificate: ⁊ in fruſta inciſe: ⁊ i ponant̄ in lib. xij. aque: ⁊ coquat̄ uſqꝫ ad ꝯſumptionē ter tie ptis. ¶ De exercitio vo nō oportet in eo fieri ſermonem niſi q̄ grā exercitij ꝯueniunt ſibi fricationes a ſpatulis uſ qꝫ ad nates applicate ſemel in die ⁊ proprie in mane ante q̄ ſurgat a lecto: aut ſaltē bis in ſeptimana applicent̄ ſibi uentoſe due in natibus ſine ſcarificatione. ¶ Cōtemperet oīa accītia aīe ſuo poſſe. ⁊ ꝓprie triſtitiam ⁊ iracundiam in ducētia: qȯ tn̄ facē nō eſt ei leue ꝓpter accītia mūdana ho mines multum atterentia. ¶ Conſideret etiam in aſſumpti one ciboꝝ uti quantitate cōuenienti: que ſtomachuꝫ nullo mō aggrauet. Neqꝫ cuātanus debet eſſe potus q̄ in ſto macho ipſius fluctuet.

Pro regimine vo medicinalī qnque vident̄ mihi ꝯueniētia ſufficere medi camina. ¶ Quoꝝ pmū eſt eleūariuꝫ hoc de quo oi mane ac cipiat coclear vnū: ⁊ per horā añ cenā coclear mediū degluti ēdo ipſuꝫ abſqꝫ maſticatione aliq̄. Cuius deſcriptio. ℞. li qri. cina. capill'. ue. añ. ʒ. j. pipis al. ⁊ nig. hyſo. vngule cabal. ſe. feni. añ. ʒ. ſ. paſſulaꝝ. ℥. ſ. pineaꝝ fiſticoꝝ: amigdalarum purgataꝝ. añ. ℥. j. ireos ſe. urtice. añ. ℈. ij. ſy. viol'. ℥. ij. mell'. q. ſ. ⁊ fiat eleuariuꝫ. ¶ 2^m remediū eſt eleuariū hoc. de quo ſepe in die ⁊ in nocte i ore ſuo tenē debet q̄titatē fabe nō maſti cādo ipm: ſed pmittendo deſcēdere q̄ diſſoluat̄ ab eo. Cu ius deſcriptio. ℞. loch de pino. ℥. j. ſ. penidiaꝝ. ℥. ſ. incor porentur ſimul in mortario ultima cōtritione. ¶ 3^m reme dium eſt. ut ſi faſtidiret̄ loch liquido uel molli iam pdi cto loco illius in ore ſuo teneat fruſtum vnum cōfectionis dyapenidionis: ſicut dictum eſt de alio. ¶ 4^m remedium eſt. ut oi ſero qn̄ uadit ad lectuꝫ a pncipio capilloꝝ uſqꝫ ad ſummitatem capitis latitudine cōmiſſure ſagittalis trium digitoꝝ ponat de hoc puluere ſparſo inter capillos quanti tatem q̄tuor granoꝝ ordei. ⁊ cū reponit ſcōm cū pectine de ponat pmū. Cuius deſcriptio. ℞. ſandarace. ʒ. ij. gariofil. ʒ. j. macis. ℈. ij. roſ. floꝝ nenufaris violarum corticum papa ueris. añ. ʒ. ſ. ligni aloes. ℈. j. fiat puluis omnium per ſe. ¶ 5^m ⁊ ultimū remediū eſt. ut pectus eius oi ſero qn̄ uadit ad lectum ante ⁊ retro vngatur hoc vnguento ſm omnem ambitum coſtarum. ℞. olei violarum: olei amigdalarum dulcium. añ. ℥. j. pinguedinis anatis butyri recentis. añ. ℥. ſiij. croci. ℈. ij. cere al. q. ſ. ⁊ fiat vnguentū. Hec ſunt remedia que mihi videntur meliora: quoꝝ uſus ſit ſaltem uſque ad xl. dies. Et ſi res erit bone terminationis referantur deo

grates:ſin aūt reſcribat.qꝛ ſemp paratus ero.ſed defectus
nūtioꝝ citius expedire nō potui.qꝛ ſūt extra ciuitatem man-
ſuus.quare melius eſſet determinatum habere nuntium.

Conſilium.102.

De difficultate anhelitus.Di uidit aūt Cōſiliū in capl'a tria

Ⅽ De cauſis aſmatis ⁊ orthomie. Cap.i.

SOllicitauit me ſedulo reuerē diſſima uřa pēni
tas benigniſſime pr.ut cuiuſdā difficul
tatis anhelitus quo plurimū cruciami
ni ꝙ clariori ſmone fieri pōt ꝯſiliū cu-
rationis oſtēderē. Et lȝ ſm illuſtriuȝ au
ctoꝝ ſniaȝ difficultatis anhelit⁹ plurime
ſint ſpēs:ut ego pluriori ſmone ꝯſtruxe
rā:ne tñ ſniaꝝ pluritas faſtidiū igerat plegenti.que ꝓpoſito
magis ꝯgruē videnť ſolūmō tres anhelit⁹ ſpēs declarare
decreui.que ſunt Aſma Diſnia ⁊ Orthomia:que ſint carū
qȝ iter ſe dr̃ias ⁊ cās explicare ꝓpoſui.Ⅽ Eſt igiť aſma pul-
monis ⁊ pectoris egritudo facta:ꝓpter debilitatē uel plenī
tudinē lacertoꝝ latitudinaliū pectoris.vñ nō debite expel-
lanť fumi ⁊ ſupfluitates ꝯgregati.ꝙre frequētať anhelitus
cū nō debite mūdificeť coꝛ ⁊ euēteť ab eis per tractū aeris
inſpirati.Ⅽ Cū plenitudine v̓o uel debilitate lōgitudinali
um villorū trachee arterie ⁊ pectoris non debita quātitas
aeris coꝛ euentare debentis attrahitur.diſnia nominatur.
Ⅽ Sed cū utrorūqȝ villoꝝ lōgitudinaliū ⁊ latitudinalium
defectu ꝯtingit ut nō ſufficiat coꝛ euētari ex inſpirato aere:
atqȝ nō plene ipm coꝛ ⁊ pulmo a fumis mūdificentur ⁊ re
liquijs ſupfluitatū coartātū:orthomiā medici nocauerunt
Vñ aſma fit propter inſufficiētē fumoꝝ ſupfluoꝝ expulſio-
nē ⁊ aeris expirationē.Diſnia v̓o fit ꝓpter diminutā attra
ctionē ⁊ inſpirationē.Jn orthomia utrāqȝ ꝯtigē.ſ.iſpiratio
nis ⁊ expirationis inſufficiētiā colligamus.Et ſi ꝙplës illu
ſtriū antiquoꝝ ſmones equoce forte magis his noibus ab
utēdo loquanť.melioꝛ tñ ſignificatio coꝝ pretacta videtur.

Harū inſup cauſe qñqȝ manētes qñqȝ imanētes eſſe ponū
tur.Manētes ſunt male cōplones cū humoꝛib⁹
uel ſibi ꝓportionatis.ut uētoſitatib⁹ ⁊ aq̄ſitatib⁹ ſimplicib⁹
uel cōmixtis.Itē harū alie antecedētes ⁊ alie ꝯiūcte.Jmmā
tes v̓o ſunt male cōplones ſimplices uel compoſite ſine hu
moꝝ ⁊ ſibi ꝓportionatoꝝ vitio.Itē egritudines iſte quādo
qȝ per proprietatē inſunt pulmoni ⁊ pectori.quandoqȝ per
cōmunitatē.Hos aūt ſermones diſtinctos taliter intellige
re conuenit.Ⅽ Cauſe eñi manētes ātecedētes ſimplices uľ cō
poſite ſunt humores ſimplices uľ cōmixti in uenis ⁊ arteri
is magnis aut locis uacuis pectoris ſi fuerit egritudines il
le per ꝓprietatē.aut capitis ſtomachi ⁊ alioꝝ ſi fuerit hi moꝛ
bi per colligātiā.Ⅽ Cāe v̓o ꝯiūcte manētes ſunt p̄dicti humo
res ſimplices uel cōpoſiti imbibiti in poris villoꝝ lōgitudi
naliū aut latitudinaliū aut in utriſqȝ.ſ.pectoris ⁊ pulmo
nis:aut in extremitatib⁹ arteriaꝝ ⁊ cānularuȝ eius ſi fuerit
egritudo ſibi ꝓpa.Si aūt per coitatē.tūc ſtāte ſanitate pul-
monis ꝯtenit pāniculos pectoris cōprimi:ita ut eoꝝ ꝓhi
beať motus debit⁹ dyaſtol.⁊ ſiſtol.ſicut cōtingē videm⁹ in
plenitudine ſtomachi ⁊ epatis.Jn ſplenis ꝙqȝ duritie uel
apate ⁊ in colica ſquibaloſa ⁊ uētoſa ⁊ iliaca ⁊ cholerica paſ
ſionib⁹ ⁊ aliis mēbroꝝ egritudinibus pectori colligans.At
v̓o uerū humores iſti qñqȝ in ipo ꝯgeruntur per decliuium
ab aliis mēbris ut capite ⁊ epate.qñqȝ v̓o in ipo inueniūtur
cauſe gñationis eorum ſicut flatus ⁊ aquoſitatis.Cauſa ge
nerationis in ipſo eſt frigiditas que paulatim rorificatur ut
Auic.x⁹ tertij.tractatu primo.cap̄ de aſmate colligendum.
Ⅽ Jmmanētes aūt cāe ſunt frigiditas pura pectoris pānicl'os
eius ſpaſmās:⁊ motui idiſponēs:aut humiditas vias anhe
litus hebetās:aut ſiccitas humidū pulmonis:⁊ pāniculoꝝ
exurēs ptes eius in pāniculoꝝ ꝯhibēdo motui dyaſtolis ⁊ ſi
ſtolis ineptas reddit.pure ꝙqȝ caliditas hoc idē agit ſuo
tractu:⁊ qꝛ maiorē ꝙ exigat in corde neceſſitatē ponit euen
tādi.ꝙre cū in vna dyaſtole aeris portio iſufficiēs coꝛ euen-
tare nequaꝙ ex iſpiratione trahať.cogiť v̓tus iſpirationē
inſpirationi ſubiūgē:ut ignite neceſſitati ſufficiēter ſatiſfa-
cē ualeat.Ⅽ Ex cauſis quoqȝ manētibus ātecedētib⁹ in pluri
mo euētu repiť flegma:⁊ aquoſitas:⁊ uētoſitas ꝯin ipo cōge
ſte:aut aliūde fluētes.Deīde ſanguis frequēter a capite reu
matiçās:ut in ſomno ꝯtigit.etiā qꝛ multa eius eſt quātitas
in pectore ꝓpter ꝓpinqtateȝ epatis:cordis:⁊ uene chilis
que ſūt in humāo corpore manifeſte mine.Raro aūt chole
ra difficultatis anhelit⁹ eſt cā niſi per augmētū neceſſitatis
aut ſiccitatis uľ penetrationis pūgēdo ſic faciat.Rariſſime
quoqȝ melā tales egritudines facē videmus:cū eius par-
ua quātitas in pectore iueniať:eiuſqȝ groſſitie pāniculos:
niſi maxima difficultate ſubintrat atqȝ calore cordis ⁊ mul
ti flegmatis ⁊ aq̄ſitatis in pulmone reſidētis in ſuis quali-
tatib⁹ refrāgatur.Ⅽ Adde quoqȝ aliā hoꝝ egritudinū cām
fore frequēter paruitatē ⁊ anguſtiā pectoris a gñatione ꝯ-
ctā:ꝙre nō ſufficiēs aeris quātitas inſpirari ⁊ detineri pōt:
ut ſpūaliū neceſſitati ſubueniať:ſicut x⁹ tertij.allegato loco
apte colligiť:dum inqt.Et qñqȝ fit.ſ.aſma ꝓpter paruita-
tē pectoris:quare nō ſequitur ipm neceſſitas ex anhelitu.
Ⅽ Cōtigit etiā qñqȝ anhelitus difficultas a febrib⁹ peſtilē
tialib⁹:⁊ potu uenenoꝝ:ut vipe ⁊ ſiluī.ut 6⁹ ꝗrti.trac.3⁹ col
ligēdū.Potu etiā medicinaꝝ ueneneſaꝝ:ut ibidē appet ex
potu ceruſe:gypſi:opij:⁊ uiſgami:⁊ conſimiliū.hec de cāis.

Ⅽ De ſignis. Cap.ii.

REcitatis cōpēdioſo ſmone ſatis ꝗditate ⁊ cau-
ſis aſmatis diſnie ⁊ orthomie ꝯuenit recte ꝯſulē
uolētē vnāquāqȝ ſpērū difficultatis anhelitus
per ſibi ꝓpa ⁊ adeꝗta ſigna diſtiguē:qm euidēs
cognitio morbi curabilis ſpē certā medele poſſi
deť:⁊ qꝛ in actionib⁹ ꝓuis corpoꝝ cognitio ex ſignis mani-
feſta eſſe debet.Deīde ⁊ ſalubriū cauſaꝝ inuētio.Galenus
ꝑ tegni.igiť erūt aſmatis ⁊ reliquaꝝ ſpērū difficilis anheli
t⁹ ſigna hec penes ordinem cauſarū ſupius nominatarū.
Ⅽ Si igiť aſma fuerit a dñio ſāguinis in pectore ⁊ pulmo
ne exuberātis.erit conſtrictio anhelit⁹ pſeuerās ſcreať dul
cis nō mľte viſcoſitatis niſi calore multū agente.⁊ cū aliqli
ſāguinis iterdū cōmixtione:⁊ queqȝ ſigna magis aderūt ho
ra ꝓpria motus ſanguinis:ut in diluculo:⁊ per horā vnā uľ
duas añ diē.Jnſup ⁊ pōderoſitas pectoris cū iflāmatione
mľtitudo ſudoris circa pect⁹ ⁊ guttur plenitudo uenarum
pectoris ⁊ rubicūditas eius ſomnus ꝓlixus cū appentijs
idoloꝝ rubeoꝝ:⁊ niſi v̓t⁹ reſoluta fuerit:erit pulſus magn⁹
maioꝛ tñ ſiſtoles ꝙ dyaſtoles.Eſt ēt uelox ⁊ frequēs ꝓpter
neceſſitatē magnā quā imprimit ſuo calore ſāguis.Vria rubea
uľ ſubrubea aut ruffa uel ſubruffa groſſa in ſubſtātia tur-
bulēta.Ⅽ Si v̓o aſmatis cā fuerit flā erit ꝯſtrictio anhelit⁹
ꝯtinua:maioꝛ tñ hora mot⁹ flātis ꝓpa.ſ.ab hora 2⁹ noctis
uſqȝ ad matutinū ſomnus ꝓfundus ⁊ lōgus ſtupoꝛ ⁊ he-
betudo ſenſuū abūdātia ſcreat⁹ iſipidi:aut remiſſe dulcedi-
nis aq̄ſi mucillaginoſi viſcoſi:aut ſalſi ſm uarietateȝ flātis
in nālitate:aut nō nālitate:⁊ ſpēb⁹ eius diſtinctis:⁊ ex pte ſa
poris:⁊ modi ſubſtātie eritqȝ pallīditas faciei ⁊ oculorū:⁊
parua aut nulla pectoris caliditas cū mollitie:plurimūqȝ
tuſſis prīcis cū ſcreatu multo abūdātieqȝ multi uaporis in
pectore:capitis grauitas:pigritia toti⁹:pulſus ꝙqȝ tardus
⁊ rarus ⁊ mollis:⁊ ſi fuerit in arterijs ꝯtēta mā tremuloſus
Plurimū eñi pulſus hñtiū aſma eſt tremuloſus.x⁹ tertij tra
ctatu ꝑ.cap̄ de ſignis aſmatis.Vrina in dñio flegmatis nā
lis erit pallida mediocriter ſpiſſa.Jn dñio v̓o acetoſi uel
acris pallida cū ſubſtātia tenui ad mediocritatē accedētis:
aut alba:qñqȝ ⁊ glauca ſm ꝗtitatē ⁊ ſubſtāniā flātis.Jn ſal
ſo aūt flāte ſubcitrina erit cū ſubſtātia eq̄li nō pturbata ad
mediocritatē uel ad ſpiſſitudinē accedēti.Jn vitreo aūt flā
te eſt alba mediocriter tenuis cū hypoſtaſi petaloide ⁊ ptur
bata in fundo ſedēte.Adde tñ ꝙ ſi prīua feb.adeſſet uaria-
reť urine coloꝛ ad incliuȝ ⁊ ſubſtātia ei⁹ ⁊ hypoſtaſis flātis

vi. ſoluti cõmixtione mutarent. Egõnes quoqꝫ tũc per to-
tũ ſpumoſe videnť cũ palliditate ⁊ mollitie ſubſtãtie. ¶ Dũ
aũt aſmatis cã fuerit cholera: lꝫ raro ↄtigat: ſigna erũt: inten
ſio flãme cũ ſiccitate ⁊ mordicatione pectoris: in dextra tñ
pte magis q̃ in ſiniſtra cũ reſolutione atqꝫ citrinitate pecto
ris totius: pect° qꝫ tactu inflãmatiue caliditatis exiſtit aſpi
tas ligue gutturis ⁊ palati. Hec tñ oĩa magna aderunt hora
motui chol̃ ppa. ſ. a 3ª hora diei uſqꝫ ad nonã: pauc° qꝫ
ſcreat°: ⁊ qñqꝫ citrinus: imo ⁊ puatio ſputi oĩno: ⁊ qḋ ſputũ
cũ recipit: ⁊ adminiſtrať qḋ humectat. x° tertij allegato caꝑ
Eſtqꝫ in ſomno citrinaꝝ uel ignitaꝝ rerũ ut fulguris uľ ſci
tillaꝝ appitio pulſus magnus niſi vis ſuccubuerit uelox
⁊ freq̃s cũ manifeſta duritie. Urina intẽſe citrina ruffa
uel ſubruffa cũ tenuitate ⁊ claritate ſubſtãtie piguis cũ ali-
qñ colliquati flegmatis admixtione. Permutanť etiã ſigna
hec pmutatione chol̃ nãlis: aut nõ nãlis in quãtitate ſub-
ſtãtia ⁊ aliis diſcretis pẽſandũ ⁊ febris abſentia uel pñtia: ⁊
alijs idẽ impĩmere potẽtib°. ¶ Signa aũt aſmatis a melan
cholia nãli facti uel pẽdẽtis ſunt pectoris ⁊ faciei liuiditas
⁊ albedinis oculoꝝ ſubnigredo: ⁊ eoꝝ lippitudo ⁊ grauitas
ſenſuũ puſillanimitas: ⁊ ſollicitudo q̃ plurima: maxime cũ
hora mot° melãcholie ppa. ſ. ab hora nona diei uſqꝫ ad ho
rã ſcdãꝫ uel tertiã noctis: in anhelitu qꝫ põderoſitas: ⁊ cõ
ſtrictio maior tã in ſiniſtra q̃ in dextra pte ↄtingit ſomnus
paucus terribiliũ ⁊ nigroꝝ corpoꝝ appitio: ſputũ aũt tenue
⁊ liuidũ ſcreationes ⁊ eructuationes acetoſe: pulſus tardus
debilis rarus tenuis ⁊ durus: urina alba tenuis clara: egõ-
nes liuide ⁊ compacte: uẽtoſitas ⁊ rugit° in pectore ⁊ toto.
Eſt enĩ qñqꝫ urina liuida ſpiſſa ⁊ ſpumoſa: qñqꝫ melãcho
lie viſcoſe uel groſſe: uel alr̃ uariate in nãlitate nõ nãlitate
in mõ ſubſtãtie q̃titate ⁊ alijs. ¶ Nota tñ ſignificationem
pdictoꝝ oĩũ cõpleri euidẽtius pticularitũ ↄueniẽtiũ ↄſide-
ratione ſuppoſita. ſ. etatis ⁊ regionis exercitioꝝ regiminis
ciboꝝ ⁊ potuũ ⁊ alioꝝ imutare potẽtiũ. ¶ Si aũt aſma pue
nerit a mã aliũde defluxa ſignificabit ipm euẽtus ſubitus ⁊
mittẽtiũ mẽbroꝝ debilitas: aut egritudo precedẽs: ⁊ q̃ intẽ
diť ⁊ remittiť ſm quãtitatẽ materiei aliũde fluentis. Dum
aũt fit vitio pectoris nõ eque ſubit° : ſed paulatinus eſt ei°
euẽtus. ¶ Si võ aſmatis cã fuerint febres peſtilẽtiales: aut
alie: aut uenenoꝝ uel medicinaꝝ uenenoſarum pot° ſignifi
cabũt ipſũ anceſſio illoꝝ ex ſignis ppiis. pma q̃rti. tract. 4°
⁊ 6° q̃rti. tractatu 3° ſigillatis capitulis colligẽdũ. ¶ Si võ
fuerit eruptio ſanici ad pectus ut in ſynanticis ⁊ freneticis
⁊ ſilibus ſepe cõtingit ſanioſam mãm ad pectus effundi: ſi-
gnificabunt illud preceſſio freneſis ſquinãtie: aut aliorum
quoꝝ preſentia corpus affligebať. ¶ Si võ fiat aſma a uẽ-
toſitate: ſignificant illud lenitas pectoris ⁊ augmentum ne
ceſſitatis ex aſſumptione ciboꝝ uel medicinaꝝ uel uẽtoſita
tes generantium ⁊ ſenſatio gurgulationis rugitus ⁊ tenſio
nis in pectore ⁊ pulmone. ¶ Cõmixtoꝝ aũt humoꝝ ſigna
aſma faciẽtiũ: ↄſidera diligẽter ex p̃ſatis ſignis ſimplicium
humoꝝ ditum arguẽtib°. ¶ Signa aũt malaꝝ cõplexionũ
ſine mã aſma ⁊ diſniã faciẽtiũ ſub cõpẽdio colliganť: calidi
tatẽ enĩ ſimplicẽ ſine mã faciẽtẽ aſmatis ſignt: rubedo etiã
lenitas pectoris ⁊ faciei: pulſus uelox: ſomnus paucus: ſitis
mediocris: ſenſatio caumatis in profundo pectoris noceri
ab aere: ⁊ alijs calidis ⁊ iuuari a frigidis. ¶ Frigiditatis
aũt ſine mã ſigna ſunt: frigus ſenſibile pectoris ⁊ adiacẽtiũ
palliditas eius: uenaꝝ paruitas ⁊ exilitas : pulſus tardus:
urina diſcolorata: ſomnus mult°: grauaria frigidis ⁊ iuua
ri a calidis. ¶ Humiditatis võ pure ſigna ſunt: mollities
pectoris: ſcreat° multus: ſenſuũ hebetudo: multus ſomnus
⁊ q̃ iuuamẽtum pcipit ex adminiſtratione exiccãtiũ: ⁊ no-
cumẽtum ex appropinquatione humectãtium: pulſus mol
lis ⁊ vndoſus: urina aquea ⁊ plurimum ſpumoſa. ¶ Pure
võ ſiccitatis ſigna ſunt duritíes aſperitas: ⁊ ſoliditas pecto-
ris ſomnioꝝ ⁊ ſuperfluitatum paucitas ⁊ iuuari ab humi-
dis ⁊ noceri ab oppoſitis. ¶ Cõpoſitarum võ diſcraſiarũ
ſimplicium immãliũ ſigna ex ſimplicium ſignis cogitãdo
percurras. Hec de ſignis ⁊c.

Narratis reuerẽdiſſime pr̃ plixo hui ſermone aſma
tis ⁊ reliquaꝝ ſpẽrum cauſis ⁊ ſignis ut
euidẽtius ↄſulẽ poſſim: aſmatis pdictarũ ſpẽm quã incur
ritis eligẽdam eſſe ↄſidero. ¶ Mihi igiť pro fundamento
firmeť difficultas anhelitus uři cãm eſſe plenitudinẽ atqꝫ
capitis debilitatẽ ↄtingentẽ ppter multoꝝ fumoꝝ ⁊ uapoꝝ
ad ipm eleuatoꝝ a mẽbris iferiorib°. ſ. epate qḋ indubitan
ter calidũ in uobis affirmo: necnõ a ſtomacho ⁊ relígs: qḋ
etiã adiuuat multitudo chol̃ euaporare faciẽtis. Eſt enim
ut eſtimo cõplexio uřa a gñatione cholerica niſi fuiſſet per
exterius occurrẽtia pmutata. ↄfert etiã ad hoc cõplexio ce
rebri a gñatione calida. ¶ Eſt igiť modus iſte ↄgeſtionis
mãerum in capite: mẽbra enĩ iferiora uaporãt. Cerebrum
qꝫ ſui caliditate trahit: fumi igiť ⁊ uapores ſupiorẽ locio-
ne ſibi ppriã petẽtes in capite detẽti craneí ↄcauitate iuuã-
te igroſſanť cerebri frigiditate. ſicqꝫ in aquã ↄuerſi pectori
ſtillãt: q̃liter ex uaporib° ab iferiori mundo ad mediã regio
nẽ eleuatis crediť naſci pluuia ut p metaoroꝝ. ¶ Qḋ aũt
cerebri cõplexio a gñatione calida fuerit ſigna plura teſtan
tur. ſ. criſpitudo capilloꝝ ⁊ eorũ citrinitas: facieſqꝫ ⁊ alba
oculoꝝ: citrinata habitudo extenuata faciei ⁊ reliq̃rũ ſen-
ſuũ interioꝝ claritas: facilitas apphendẽdi: pmptitudo ad
opationes: pna ad irã ⁊ gaudiũ iclinatio: pulſus uelox ⁊ fre
quẽs tẽpoꝝ ⁊ alioꝝ ⁊ alia ſupra tacta. ¶ Et ſi igiť oĩũ ſpẽ-
rũ aſmatis pdictaꝝ regimẽ exponẽ cupiã: pncipalius tñ aſ
matis facti a mã pectori aliũde dimiſſa regimen declarare
cõcipio. In duas igiť diuiſiones diuidẽ uolui. ſ. in pſerua
tiuum regimẽ ⁊ curatiuũ. Preſeruatiuũ qꝫ intelligẽ ↄuenit
obſeruãdũ tpe quo nõ moleſtamini. Curatiuũ võ tpe paro
xiſmi. Eſt enim egritudo hec de longis habentibus paro-
xiſmos acutos ſimiles paroxiſmis epilepſie ⁊ ſpaſmi. x° tertij.
allegato caꝑ. Diuidať iterũ regimen preſeruatiuum in duo
ſ. in regimen ſex rerum nõ nãliũ ⁊ medicinalium.

¶ De cura per ſex res non naturales. Caꝑ. III.

Regatur igiť iuxta res nõ nãles que ſunt ſex. ſ. aer
motus q̃es ⁊c. ¶ Primo eligať aer in quo mo-
ramini clarus ſubtilis calidus ⁊ ſiccus minime
frigidus ⁊ humidus nõ uẽtoſus: maxime autẽ
meridionalis euiteť uẽtus. Hic enim multotiẽs
eſt aſmatis cã. 2° affoꝝ. cõſtõnis quotidiane. ⁊ 2° pmi. doc.
2° . caꝑ de naturis tẽpoꝝ. ⁊ x° tertij ſepius allato caꝑ. ¶ Et
ſi aer talis nãliter hẽi nõ poterit artificialr̃ pparet calefaciẽ
do camerã accẽdẽdo ignẽ in ea cũ lignis iunipi lauri cypſſi
orni ⁊ ſiliũ. ¶ Aut ſuffumigeť cũ carbonib° qbus aſpgať
myrra laudanũ ambra muſcus ſtorax calamita ⁊ olibanũ
ſimplr̃ uel cõmixtim. ¶ Aut aſpgať prunis ex hoc cõpoſi-
to. ℞. thuris minuti. ℥. j. laudani. ʒ. ſ. ſtoracis calamite. ℥.
iij. fiat puluis. ¶ Aut ſupponať prunis ignitis is puluis
trociſcoꝝ gallie muſ. aut ſiliũ. ¶ Uel cõburanť in camera
herbe aromatice tales: calamẽti: hedera nepita: origanum
mẽtaſtrũ: maiorana: ſaluia: ſerpillũ: pulegiũ ⁊ ſilia. ¶ Tpe
võ quo ad aerẽ exitis rectificeť aer cũ iſto odorãdo pomo.
℞. folij galãge macis. añ. ℥. j. laudani electiſſimi. ʒ. ſ. thuris
ſandarace. añ. ʒ. ſ. ambre muſci. añ. ʒ. ij. fiat pomum cũ mal
uaſia. ¶ Aliud pomũ. ℞. trociſ. gallie muſ. ʒ. ij. cãphore oſ-
ſis de corde cerui karabe blacte biſãtie. añ. ʒ. ſ. laudani ele
cti. ʒ. v. muſci. ʒ. ſ. fiat pomũ cũ ſucco uel aq̃ maiorane: aut
cũ aq̃ vitie uel rutbe. Et ↄfert etiam odor pomi huiuſmodi
aeri peſtilẽtiali ⁊ rectificat cerebrũ ſiſtẽdo catarrũ. ¶ Euitẽ
tur iſup mãſiones terranee ⁊ teſtudinales: ⁊ nouiter ↄſtru-
cte: ſitqꝫ camera hñs feneſtras oriẽtales: aut ſeptẽtrionales:
⁊ claro exiſte aere apianť in mane feneſtre ⁊ apte dimittan-
tur uſqꝫ ad horã prãdij: deinde claudãtur: ⁊ ſole petẽte oc-
caſum iteꝝ aperiãtur ⁊ teneãtur ſic uſqꝫ ad crepuſculũ no
ctis ut aer camẽ renoueť ⁊ rectificeť ne ſuffocatus maneat
Euiteť etiam mãſio ſuper agoſtagnis ⁊ lacunis: ⁊ aer tur-

bidus nebuloſus ꝛ naporoſus fetidus ꝛ iſect⁹. Et q̄ veſtes annectunt̄ rectificationi aeris ꝓhibẽdo occurſum eius ad corpus eligant̄ minime pect⁹ ꝛ collũ ſtrigẽtes cum ſuffultis agninis mẽbris imediatis: aut vulpinis que meliores ſunt ꝛc ꝓpter ↄſerunt.ut 2° cãi.caꝑ ꝓpoſito colligẽdũ. Aut fiãt de uario ꝛ doꝛſib⁹ eius: aut agnilinis ꝛ ſimilib⁹. Suffulture aũt de lucris facte: aut aiali in aq̄ degẽti vitãde ſunt: facte etiã de pelle lupi leonis cerui ſcbiran ꝛ ſilium euitande ſunt. Euitent̄ etiã caputei ꝛ capitis tegmẽta facta ex panno guado colore tincto: capiti enim nociuus exiſtit ꝛ cerebro ↄriant̄: ſed portent̄ de pãno tincto in grana aut cbeſmeo: aut barretino ꝛ morello puniceo ꝛ ſimilib⁹ guadi tictura carẽtib⁹. ¶ Sternant̄ etiã frequẽter in camera herbe calide aromatice: ut mẽtba ſerpillũ ſaluia roſmarinũ calamẽtũ ꝛ ſupradicta: preter rutbã ꝛ apiũ que cerebro ſunt nociua: ut pma tertij trac.ꝑ ꝛ 4° colligẽdũ. Aut irroret̄ frequenter camera vino aromatico decoc. predictarum herbaꝝ: aut aq̄ vitis ꝛ ſimilib⁹. Hec de pma re nõ naturali.

De motu

aũt ꝛ q̄ete hic hẽatur regiminis modus. Exercitamini in mane expulſis oĩbus ſupfluitatib⁹ ambulãdo paſſu mediocriter ueloci: aut aſcendẽdo: aut deſcẽdẽdo ſcalas: aut mõtẽ: aut eq̄tãdo ſup equo nõ ualde ſiniſtro: aut arcu ſagittãdo: aut ligna nõ ueločiter incidẽdo: aut cant⁹ muſicos uel ſonos mellifluos audiẽdo qḋ eſt exercitiũ pectori ꝓpriũ. 5° pmi.doc.2°.caꝑ de ſpẽbus exercitij. ↄſilr ꝛ in ueſpis añ cenã hora iaȝ cõplete digõnis facte exercitiũ fiat. ¶ Euitet̄ inſup mot⁹ ſup cibo niſi tẽperat⁹. Ambulare eniȝ ſuauiter poſt cibũ per mediã horã digeſtiuã excitat. Neceſſe eniȝ eſt ut mot⁹ qui fit poſt comeſtionẽ ſit leuis ꝛ ſuauis. 3° pmi doc.2°.caꝑ 8°. ¶ Melioꝛ võ exercitij q̄litas eſt dũ per ipm adhuc ſentit̄ in opationib⁹ agilitas: ꝛ dũ caloꝛ per motũ acq̄ſit⁹ ſine nocumento toleraſ: ꝛ dũ mẽbra in motu igroſſant̄ ꝛ colorant̄ tractu ſang. ꝛ ſpatium eq̄litatis mẽſurã nõ excedẽtiũ. ¶ Q̄ ſi ꝓpter debilitatẽ exercitiũ fieri nõ poſſit ut in poxiſmo cõtigit fricationes exercitij vices ſupplẽ debẽt. ipſa eni.ſ. fricatio pro certo eſt: ac ſi eſſet altera ps exercitij. 3° pmi doc.2°.c° 4°. ¶ In fricatione tñ tres ↄditiones obſuari debẽt. ¶ Pꝛima eſt ex pte ptiũ fricãdaꝝ. ¶ 2° ex pte q̄litatis fricationũ. ¶ 3° ex parte eius cũ quo fricatio fieri debet. ¶ Obſeruãdũ pmũ. fricentur ꝑ extremitates remote icipiẽdo a pedib⁹ ꝛ crurib⁹: ſitq̄ȝ fricatio foꝛtis ſatis. Deide ꝓcedat̄ ad coxas de ſupioribus ad iferiora trahẽdo: ut fiat diuerſio fumoꝝ ꝛ mãeriũ: deide fricent̄ nates ꝛ adiacẽtes ptes. Deide doꝛſuȝ ꝛ ſpatule. Ultimo võ pect⁹ incipiẽdo a ptib⁹ inferiorib⁹ pectoris iferi⁹ trahẽdo. Partes võ pectoris laterales fricent̄ trahẽdo uerſus brachia. Ultimo võ iteꝝ fricent̄ extremitates remote predicte: ut mã que ꝑfocationẽ pectoris ꝛ adiacẽtẽ faciẽs motui habilitata eſt cũ fumis ad remotiora mẽbra trahat̄. ¶ In q̄litate võ fricationis obſuãda ſit regula iſta. Primo enim fiãt fricationes foꝛtes ꝓpter mãm groſſiorẽ ꝛ multã motui foꝛti⁹ reſiſtẽ: vñ ꝓcedẽdo leuiores fiant ſubtiliata iã mã motui habiliori facta. Reo võ cũ q̄b⁹ fricationes fieri debẽt ſũt ſicut pãnus aſp meliorẽ ↄfricationẽ faciẽs ꝓpter ſenſationẽ quã minus delectabilẽ in mẽbro impmit. aut fiãt fricationes manib⁹ ꝑdictis mẽbris applicatis. Aut cũ pãno molli calido: aut cũ oleo camo. aut anetino aut cõi. ¶ In poxiſmo võ ſi fiãt fricationes hic oꝛdo ſuet̄. In pn° eni poxiſmi fricatio foꝛtioꝛ fiat: q̄ mã magna reſiſtit corpulẽtia ſua ꝛ q̄titate: ꝛ q̄ in mẽbroꝝ ꝓfundo magis ſepulta eſt. In augmẽto võ fricatio fiat foꝛtis ſatis: leuioꝛ tñ ea que dicta eſt mobili iã facta mã ꝛ in ualẽte calore digeſtiuã incipe tẽtante. In ſtatu võ leuioꝛ fiat fricatio his que dicta ſunt: q̄ multũ de mã reſolutũ eſt: ꝛ q̄ motui magis obedit: ꝛ q̄ vr⁹ iã in ꝑcedẽtib⁹ tpib⁹ multũ reſoluta eſt: ꝛ q̄ iſta eſt hora criſis. 2° q̄rti.caꝑ ꝑ. ꝛ q̄ pori aptiores exiſtũt: vñ trãſpirabilis eſt mã ꝑ eoſdẽ. In declinatione võ leuiori utẽdũ eſt fricatione pauci ficata iã mã ꝛ vigorata vtute: ꝛ q̄ tũc ſalubri exitũ moꝛbo expellit̄ qḋ expelli debet. ꝑ de criſi. ꝛ pma q̄rti.caꝑ 1°. ¶ Eaſnones aũt hi fricationũ moderãtur iſpecta vtute ꝛ faſtidito egro ꝛ ↄſuetudine ꝛ honeſtate ptiũ: ꝛ alijs diſcreto ingenio diligẽter moderãdis. ¶ Pñt etiã fricatiões fieri debili exiſte vtute cũ pãnis ſuffumigatis muſco ambra cinamomo ligno aloes gallia muſ. ꝛ reliq̄ iſra tãgẽdis: aut cũ pãnis iſuſis in vino aromatico maluaſia ribolis decoc. gariof. galange macis folij ſpice ꝛ ↄſiliuȝ: qui inq̄ pãni expſſi ſupponantur fricãdis mẽbris: ꝛ cũ eis fricatio fiat: aut ſic adherẽtes mẽbro remaneãt. Ita tñ ne vini corpulẽtia mẽbroꝝ poris ibibat̄ ipſos oppilãs ꝛ mãerũ ꝛ fumoꝝ trãſpirationẽ prohibẽs. ¶ In ſũma igit̄ colligẽdo mot⁹ ꝛ exercitiũ tẽperatum calorẽ nãlẽ excitat ꝛ vtutẽ viuificat. Quies võ ſupflua ſemper eſt ifrigidãs ꝓp ꝑuationẽ viuificatiõis caloris: ꝛ ꝓp cõſtrictionẽ que eſt ſuffocãs. Et humectat ꝓp defectũ reſolutionis ſupfluitatũ. 2° pmi.doc.2° caꝑ de his que ꝓueniũt ex motu ꝛ q̄ete. Auic⁹ tñ fricationẽ fieri docet cũ abrotão ꝛ nitro.

Pro tertia

võ re nõ nãli: ut ſõno ꝛ vigilis fiat iſta diuiſio: q̄ limitãdus eſt ſõn⁹ ꝛ vigilis penes horã: aut q̄titateȝ: aut q̄litatẽ: aut formã decubitus. ¶ Primũ eni obſuãdũ. Nõ eſt ſup cibo valde cito doꝛmiẽdũ: q̄m melioꝛ ſõn⁹ eſt ille q̄ fit poſtq̄ cib⁹ a ſupiori uẽtre deſcẽderit. Neq̄ȝ etiã ſup nimia uacuitate doꝛmiẽduȝ eſt: q̄m eſt vtutẽ deijciẽs. 5° pmi doc.2°.caꝑ 9°. Doꝛmiẽduȝ ḡ eſt ut magr̄ alr̄ docet̄ trãſactis ſaltẽ horis duab⁹ poſt prãdiũ: aut cenã. Diurna q̄q̄ȝ doꝛmitio vitãda eſt: gñat eniȝ multas egritudines ad praua nocumẽta ꝓductiuas. vñ 3° pmi. allegato caꝑ. In die q̄q̄ȝ doꝛmire malũ: gñat enim reumatiſmos: ꝛ egritudines humectãtes: ꝛ corrũpit calorẽ: ꝛ gñat ſpaſmũ: ꝛ laxat neruos: ꝛ efficit pigritiã: debilitat appetitũ: gñat apoſtemata: ꝛ frequẽter febres: maxie tñ ſi a ſõno ſubito fiat excitatio. Sõnũ tñ nocturnũ iterrũpẽtib⁹ doꝛmire nõ incõuenit in die tpe uel hora ſupplẽtib⁹ vices ſõni nocte iterrupti ut ↄtigit deũ orãtib⁹: aut aliter occupatis. ¶ Q̄titas võ ſõni ſi ↄſideret̄ ſpatio ſeptẽ uel octo horaꝝ limitãda eſt. hãc etiã moderãdo ſm doꝛmiẽdi ↄſuetudinẽ ꝛ ciboꝝ q̄titatem. hic eni ſõnus eſt tẽperat⁹ q̄ oĩb⁹ melioꝛ exiſtit: talis eni vtutẽ nãlẽ potẽtẽ efficit ꝑficiẽdo opationes ſuas: ꝛ eſt vtutẽ aialẽ q̄eſcẽ faciẽs: ꝛ in ei⁹ ſubſtãtia augmẽtũ ꝓhẽs. Q̄ ſi aũt ex diſpõne ſõni eſt ſupans eſt q̄ i ipſo caloꝛ occultat̄ ꝛ frigiditas manifeſtat̄. 2° pmi doc.2°.caꝑ 13°. ꝛ 3° ꝛ 4° de re ſa. ¶ Foꝛma võ decubit⁹ melioꝛ ẽ iacẽ ꝑ ſup latẽ dextro ↄtinuatione pmi ſõni: tũc eni meli⁹ vnit̄ cib⁹ in fũdo ſtõchi meliuſq̄ȝ amplectit̄ ab epatis calore qḋ ſtõcho ſubſtrigit̄ ſic ignis lebeti: vñ ꝛ meli⁹ coq̄tur. Poſt hoc võ fiat ſup latẽ ſiniſtro reuolutio: ut meli⁹ cibi foꝛma a cordis calore potẽtiori pmutari ualeat. ꝛ vnaq̄q̄ȝ ps ei⁹ vndiq̄ȝ a calore patiat̄ cordis.ſ. ꝛ epatis utriq̄ȝ iflnẽtiũ. Demũ võ 3° iteꝝ fiat ſuper dextro latere reuolutio: tũc eniȝ cib⁹ digeſt⁹ ꝛ ei⁹ ſuccus habilius per poꝛtenariũ ad meſeraicas ferri põt: ubi aliq̄liter ↄuerti oꝫ ꝛ inde ad epar uehi ut ex ipo humoralis maſſa gñet̄. Sup uẽtre aũt doꝛmire iuuat digõnẽ: ſȝ euitãdus eſt eius uſus oculis eni nocet. Reſupine võ doꝛmire malũ ad malas preparãs egritudines cerebri ꝛ neruoꝝ apoplexiã epilepſiam incubũ ꝛ frẽneſim: q̄m ſupfluitates ad poſteriora declinare facit. tertia pmi. allegato caꝑ. Uigilie võ tẽperate ſm nãm cõſuetudinẽ cõplonẽ ꝛ tpe corpus foꝛtificãt: vtutes aiales excitãt: appetitũ efficiũt: ꝛ ſupfluitates exiccãt. Menſurã võ debitã tẽpus ↄſuetudinẽ ꝛ alia excedẽtes ↄtrium operantur.

De repletione

aũt ꝛ inanitione dicẽdũ. ut eniȝ corpus a ſupfluitatib⁹ mũdum pmaneat ualde ſtudẽ ↄuenit: qḋ uentris ſolõne urine: atq̄ȝ ſudoris ꝓuocatione ꝛ capitis: ac pedũ ꝛ toti⁹ ablutione fieri põt: ut 4° Almã.caꝑ 6°. Gñat eni retẽtio eoꝝ que euacuari debẽt egritudinẽ oĩs gñis: ut cõplonis cõpõnis ꝛ vnitatis: ad quas euitãdas hñda eſt in mane debita ſupfluitatuȝ expulſio per uẽtreȝ per urinã ꝛ per ſputũ: aut per ſudoreȝ ſi expedit. Opoꝛtet eni mẽſurã euacuãdoꝝ ꝓpoꝛtionari aſſũ-

ptis. ſimiliter retinēdo ꝫ mēſura exeūtibus ꝓportionetur. ¶ Et ſi debita euo per uentrē nāliter nō hēat artificialiter ꝓcurari debet intētione lenitionis. Primo icipiēdo a cibarijs: q2 a leuiorib⁹ rōnabilr ꝑus inchoari debet. ¶ Qđ ſi per hec nō cōpleat nāe opus in expellēdo iuuet ipſa cum hoc cliſteri ꝑ. Cui⁹ deſcriptio. ℞. folioꝫ violaꝫ mercurialis malue blitis ꝛ furfuris. añ. M. j. coquant in lib. ij. aque. deinde colent ꝛ exꝓmant: ꝛ de ꝑdicta colatura accipias lib. j. olei cois. ℥. ij. ſ. aut. iij. ſalis cois. ℨ. ſ. uľ. ℨ. vj. mellis ro. colati ℥. j. vitellū oui vni⁹ miſceant oia ſiľ: ꝛ fiat cliſtē. Eſt eni hoc de leuib⁹ ꝛ utilib⁹ ꝯueniēs tñ magis tpe eſtatis. ¶ Tpe aūt hyemis ꝑdicte decoctioni addi pōt oleū camomillinū anetinū liliaceū ꝛ ſiľia ſʒ iā dictā q̄titatē caſſiefiſtule: ꝛ ierepigre ꝛ çuccari rub. añ. ℥. ſ. ꝛ fiat ut ſupra. ¶ Potes etiā ſi vis in ipſo tpe eſtatis ꝛ autūni iponē olei viol. ꝛ roſati. añ. ut ſupra. ¶ Tpe aūt ueris: q2 tūc colliquant ꝛ mouent humores corporis: poni pñt olea aliq̄liter uētoſitatē carminatiua q2 hu. in motu eoꝫ calore nāli ꝛ ꝯnnētis frequēter uētoſantur. Eēt ḡ ꝯueniēs oleū de ruta: oleū laurinū: oleū de ſpica nardi: oleū de amigdalis amaris ꝛ ꝯſiľia. Mixtio etiā vni⁹ ℥. hidicte ſimplicis ꝯueniēs eſt in ꝑdicto tpe ꝛ hora. ¶ Aut ſi maior eēt uētoſitatis aggregatio addat ꝑdicte decoctioni ℥. ſ. elʼnarij de bacis lauri: aut eluarij idi: aut alioꝫ cōpoſitoꝫ ſiľiū. ¶ Loco aūt predicte decoc. pōt accipi qnq3 lib. j. brodij galline uľ galli piguis: ꝛ cū ꝑdictis miſceri. Aut pōt decoq camomilľ. ſemē aneti ꝛ aniſuʒ ꝛ de ꝑdicta decoctione accipe ut ſupra. Aut ſi fortiorē vis decoctionē. ℞. ſemis leuiſtici ruthe carui ſiſeleos feniculi ꝛ apij. añ. M. j. cartami. M. ſ. ineſt eniʒ cartamo ꝓꝓetas educēdi mām flegmaticā pectori iuiſcatā: ꝛ ex ꝑdicta decoc. fac ut ſupra. ¶ Potes aūt ꝑdicta cliſteria fortificare ꝛ eis uelocitatē operationis impmē ponēdo loco ſalis cois. ℨ. j. aut. ℨ. j. ſ. ſalis gēme. Ineſt eni ei v̄tus uelocitādi operationē cuiuſcunq3 farmacie. 2° can. cap ꝑ. ¶ Si vo cliſtē abhorreret eger: ut eſt alamanoꝫ ꝯſuetudo. Accipias loco ꝑdicti cliſteris remediū vniuerſitatis medicoꝫ. ſ. pillam vnā alefanginaꝫ deſcriptione Meſ. per horā vnā ai cenā: ꝛ ꝯuenit iſta magna dū ꝑcipet in ſtomacho grauitas. Si aūt ꝑcipet in capite pōderoſitas ꝛ alteratio ꝑdicta pilľa ſumēda eſt per duas horas poſt cenaʒ. Hec eni eſt hora ꝯueniētior cū mām a capite diſtrahē intendis: ut ꝑma tertij. trac. 2°. cap ꝑ de canonib⁹ curationis capitis. ¶ Aut loco ꝑdicte pilľe accipiat pilľa vna aſſaiaret deſcriptione Auic. nūc allato loco. ¶ Aut loco ꝑdictaꝫ pilľarūʒ bibat ſcutella plena de piguiori brodio galli antiq preparati ſm artē. A. in x° tertij ꝛ pluries alibi. Et eſt ut poſt laborē ꝛ exercitiū multū predict⁹ gallus decollet ꝛ ꝑparet ꝛ ponant in uētre ei⁹ hec. ℞. cartami. ſe. aneti. añ. ℨ. ij. uľ. ℨ. iij. uľ. ℥. ſ. ꝛ coq̄tur. aut ſi loco ſolonis ꝛ carminatiōis predictū brodiū lenitiuū facē uelis ponant folia blitis: uel folia uolubilis minoris in diſcraſia ſeuda: uľ folia maluaꝫ violaꝫ ꝛ ꝯſiľiuʒ in calida. ¶ Aut loco ꝑdictoꝫ ſumant an cibum cappares ſaliti ꝛ aceto ꝯditi: leuiter eni ſubducūt ſcidēdo ꝛ colliqn̄: ſitñ aceti q̄ ꝯdiunt nō ualde acetoſiʒ ſed remiſſiʒ in acuitate: eēt eni pectori nociuū. ¶ Aut accipiat qnq3 loco predictoꝫ aq̄ decoc. ordei. ℥. iij. pulueris euforbij ſubtiliſſime triti. ℈. ij. ꝛ det in potu calidū in matutis. ¶ Aut dent aque mellis. ℥. iij. epithimi. ℨ. j. ut ſupra. ¶ Aut dent aque decoc. ficuū ſiccaꝫ calamēti ꝛ ruthe. ℥. iij. ¶ Aut coq̄tur fenugrecū cū ficub⁹ ꝛ melle ꝛ aq̄: ꝛ bibat ex decoctiōe illa cyathuʒ ſ. añ cibū. Tu aūt potes deſcribē ſic. ℞. ficuū ſiccaruʒ albaꝫ ꝛ magnaꝫ numero. viij. calamēti ruthe. añ. M. j. epithimi. M. ſ. fenugreci. ℨ. iij. coquant in lib. j. aque uſq3 ad ꝯſūptionē medietatis: ꝛ det in potu ex ea ut ſupra. q2 tamē fenugrecū nobilib⁹ ꝛ delicatis eſt abominabile: meli⁹ eſt ut dimittat ſarracenis ut fuit eoꝫ modus. ¶ Aut loco predictoꝫ capiat medicina coitatis ut medulla caſſiefiſtule in diluculo cū aq̄ ordei. ¶ Uľ pōt ſumi puluis ſene preparate. ℨ. j. uľ. j. ſ. uel. ij. Preparat aūt ſena ipſa taľr. ℞. folioꝫ ſene ſine ſeminib⁹. ℥. ſ. tartari ex vino albo ꝛ vinoſo collecti. ℨ. ij. cinamomi çinçibe. electoꝫ. añ. ℨ. ſ. ꝛ fiat puluis. ¶ Aut ſumat ex hoc eluario mihi lōgo uſu expto: ꝛ ꝓꝑa iduſtria cōpoſito: qđ eluariuʒ hidicū per me uocatū eſt. ℞. violaꝫ recētiū polipodij recētis. añ. ℥. ij. ſeminū coiuʒ 4°ᵒʳ frigidorū. paſſulaꝫ folliculoꝫ ſene. añ. ℥. j. capiľ. ue. endiuie boraginis bugloſſe uolubilis minoris oiuʒ recētiū ſi hēri pñt. añ. M. j. ptes. ij. ꝛ ſi hēri nō poſſint recētes ponant ex predictis. M. ſ. radic. fenu. petroſiľ. añ. M. j. coquant oia in lib. aque uſq3 ad ꝯſumptionē duaꝫ ptiū. Deinde ℞. pulpe caſſiefi. piguis ꝛ bone pulpe prunoꝫ maturoꝫ. añ. lib. j. pul. çuccari. ℥. xv. coquant oia ſiľ cū ꝑdicta decoc. uſq3 ad formā eluarij. Deinde deponant ab igne ꝛ icorporent ſpēs iſte. ℞. cartami electi. ℥. j. reubarbari boni. ℥. ij. ſpice. ℨ. j. çiçi. ℨ. j. ſ. ſene tartari. añ. ℨ. ij. cinamomi electi. ℥. ſ. pipis nigri: galange. añ. ℨ. j. fiat eluariuʒ det ex eo in matutīs ab. ℥. ſ. uſq3 ad. ℥. j. ſ. cū vino aromatico calido uľ aq̄ calida çuccarata uel cū decoctione hyſopi ficuū uel cimini. Soleo etiā ex ipſo per duas horas añ cenā dare coclear. j. ut trāſgtutiat. ꝛ eſt ei⁹ operatio nobilis ꝛ expta in ſubducēdo mās c̄ēs in iteſtinis reptas: ſi det ex eo doſis remiſſa: educit etiā mās in pectore ꝛ alijs mineris retētas. ſ. cholerā flegma ꝛ melācholiā ſimpľr uel cōmixtim ſi augeat ei⁹ doſis ut patē pōt per ſimplicis ex qb⁹ cōponit. ¶ De euacuatione aūt per urinā ſi minoret ipſa ꝓcedēdū eſt cū aſſumptione diureticoꝫ ſimpliciū uel cōpoſitoruʒ. Tpe aūt eſtatis pōt accipi decoctio q̄tuor ſe. coiuʒ frigidoꝫ aut decoctio aque ordei: aut decoctio mercurialis: aut leb. leb. i. uolubilis minoris. Tpe aūt hyemis accipi pōt decoctio ſemis fenugreci ualeriane ſpice ꝛ alioꝫ ſiľiuʒ: aut aque diſtillationis ꝑtaria: aut ſucc⁹ uel aq̄ decoctionis uel diſtillatiōis ſeminū milij ſolis: que duo lōgo uſu ꝛ expientia mihi ſecreta fuerūt. ¶ De cōpoſitis aūt eſt Juſtinū deſcriptione Nicolai ꝛ Lythōtripon: ꝛ hidicta ſimplex deſcriptione eiuſdē: ꝛ ꝯfectio iſta deſcriptione. A. 18° tertij ſparſim collecta. Cui⁹ deſcriptio. ℞. ſpice nardi aſſari ſu. maratri fenu. añ. ℨ. j. dauci carui ſe. ap ij. añ. ℨ. ſ. ſe. milij ſolis ad pōdus oium piſtent ſubtiľr ꝛ cribelent: ꝛ fiāt trociſ. cū ſucco apij ꝛ ex eis accipiat vn⁹ in potu in matutinis: ſit aūt q̄libet trociſc⁹ pōderis. ℨ. j. aut. j. ſ. ¶ Soleo aūt frequēter retētā urinam educē faciēdo ſemicupiū. i. balneū medietati corporis applicatū. ſ. a furcula ſpatulaꝫ iferi⁹ corpus balneo ifundēdo decoc. herbaꝫ iſtaꝫ. Quaꝫ deſcriptio. ℞. petroſiľ. macedonici apij ualeriane gentiane peucedani biſtorte. añ. M. j. dauci ſemē milij ſolis petroſiľ. eupa. añ. M. j. ſ. ſpice indē ꝛ celtice. añ. M. ſ. coquant in ſufficiēti quātitate aque ꝛc̄.

Conſilium. 103. De difficultate anhelitus: diſnia uel orthomia.

Adoleſcēs iſte Antonius de Coneglano egrotat difficultate anhelit⁹ que ꝓꝑe diſnia denoiari debet ſiue ipſam orthomiā noiare uelis. nocumentum eniʒ in eo eſt in inſpirādo magis q̄ in expirādo ꝯtingēs: ꝛ eſt nocumētum per cōtinualē egritudinem pectoris que eſt mala cōplexio frigida ꝛ humida cū flegmatica mā mucillaginoſa que ꝓfundat in pāniculis pectoris in ſua penetratione vigorata a q̄dā particula cholē rubee diſſoluēte colliquāte ꝛ faciēte penetrare flegma in predictas ptes in q̄s penetrare nō poſſet per ſe ꝓpter viſcoſitatē. ¶ Nā eſt etiā egritudo hui⁹ viri nō parum per colligātiā capitis ad pect⁹ a quo defluit aquoſa ꝛ mucillaginoſa mā flegmatica que imergit in pulmone in cannulis ei⁹ ꝛ carnoſa pte ipſi⁹. Unū nō eſt mirabile ſi nocumētuʒ ei⁹ eſt magnificū ꝛ excellēs: lʒ eniʒ medicine pectoris expurgatiue facilitatē hēant ut expellāt mām in pulmone ꝯtentā; difficile tñ eſt mās in pāniculis pectoris imerſas cū expectatiuis medicinis educere ꝛ expellere: ꝓpter qđ apparet q̄ nō fiet niſi in notabili tēpore ꝯtinuādo remedia. ¶ Et ſequit ſcđo ex fundamēto q̄ niſi aſſidue utat ꝛ ſollicite remedijs

excreatiuis ꝛ mūdificatiuis capitis ipſe par⁹ eſt ad empima uel ad apata pectoris ꝛ ulcera ptiũ pdicta⁊ꝛ finalr̃ ad ptiſim.¶ Itaqꝫ regaſ regimine qd̃ nũc iſcribiſ ei pute in duo capl'a ſequẽtia.quorũ pmũ ponit ea a qb⁹ oib⁹ ſibi caue debet Scd̃m vo capl'm diſcurret per medicinalia ſibi ↄuenientia.

¶ De cura per dietam. Cap.i.

Pro expeditione itaqꝫ primi iſte vir ſibi caueat a flatu uẽti ſeptẽtrionalis:ſed ſtet in locis calidis ꝛ ſiccis.¶ Et effugiat cibaria acria ꝛ acetoſa ꝛ acuta ꝛ ſalſa:ꝛ frigida ꝛ humida ꝛ viſcoſa nabde ꝛ uentoſabilia ꝛ conſtrictiua pectoris:ut pira etiam ꝛ poſtſtes cibos caueat:ꝛ fugiat uſum olei communis:ꝛ loco eius utatur oleo amigdalarum dulcium:aut butyro recenti:ꝛ ſic de alijs omnibus.

¶ De cura per medicinalia. Cap.ii.

Pro cõplemẽto vo ſcd̃i capituli penes regimen per medicinalia faciat in hũc modũ.¶ Primo qdem oi ſero qñ uadit ad lectũ faciat ſibi inũgi totã ptẽ pectoris ꝛ coſtarũ anterius:ꝛ poſterius cũ hoc linimẽto pectorali calefacto ſaltẽ per octauã ptem hore pectus mediocriter ↄfricando.Et ſupponat pãnũ de lino uel ſubtili binda leuiter inuoluẽdo.¶ 2⁹ vo pncipalr̃ utaſ hac ↄfectione de qua ſemp añ cibũ diſtãter per duas horas accipiat vnũ fruſtũ uel duo ꝛ bibat poſt ipſam cyathũ mediũ vini albi ſubtilis dulcis ꝛ bene aromatici.¶ 3^m pncipale accipiat oi die qnta ſcartuciũ vnũ ſpẽrũ lenitiuarũ cũ medio ſcutellino brodij pinguis:ꝛ poſt aſſumptionẽ ea⁊ immediate cenet.¶ 4^m pncipale incipiat accipere de eluario maiori oi mane in aurora quãtitatẽ vnius nucis muſcate cũ dimidia deglutiẽdo ipſũ abſqꝫ potu aromatico.Si ui ſitis infeſtaret ipſum bibat poſt ipſum cyathũ mediũ aque mellis.Et de hoc eluario ite⁊ pa⁊ añ cenã accipiat q̃titatẽ medie nucis muſcate ꝛ de eodẽ per horã cũ dimidia poſt cenã deglutiat q̃titatẽ nucis muſcate.Et continuet ipſum dieb⁹ cõtinuis.¶ 5^m pncipale eſt ꝙ poſt.x.dies predictos accipiat oi 3⁹ die in aurora coclear vnũ eluarij minoris:ꝛ ita faciat.x.vicib⁹ accipiẽdo de ipſo oi tertia die ut dictũ eſt.ꝛ tardet cibũ q̃tuor horis.¶ 6^m pncipale ꝛ ultimũ eſt ꝙ poſtq̃ ↄtinuauerit eluariũ min⁹ per decẽ vices:tũc icipiat accipe eluariũ tertiũ per alios.x.dies trib⁹ vicib⁹ in die accipiẽdo ipm hora ꝛ quãtitate qua accipiebat eluariũ maius.Hec medicamina ſunt adminiſtrata ad expurgatiõnẽ materierũ que iã in pectore collecte ſunt ne ipſe putreſcerẽt ibi pp̃ter picula ſupius tacta.Ad laudẽ dei amen.

Cõſiliũ.104. De ſputo ſanguis puenienite ex ruptura uene in pectore ꝛc̃.

Licet in ſputo ſanguis dñi Petri de caballis nobilis ciuis ueronẽſis plura pticularia ſparſim fuerit applicata remedia.nũc egritudinẽ ipſa⁊ que fuit ampla ue na⁊ pulmonis ſoluta ↄtinuitas cũ exuberãti nimiũ ſanguis eductione reſpiciẽtia:nũc vo accitib⁹ ipſam ſequẽtib⁹ appropata:ea tñ pcipiſe ſcribã que ceteris elegãtiora ꝛ imediatius ad patiẽtes puenire ptco prit.¶ Fiat igiſ ſibi appropatus hic puluis.℞.trociſco⁊ de karabe ꝛ de terra ſigillata.añ.ʒ.ſ.mumie boli ar.ſan.draco.añ.ʒ.ſ.gũmi arabici dragagãti torrefacti.añ.ʒ.j.aque portulace plãtaginis.añ.ʒ.j.miſce.in die accipiat hoc his ſparſiꝫ qñ adminiſtrabiſ ei hoc iulep.℞ aque portulace plãtagis bugloſſe.añ.ʒ.iiij.trocl'.de terra ſigill'.ꝛ de karabe.añ.ʒ.j.boli ar.ʒ.ij.bulliãt ſil' modicũ:deinde colenſ ꝛ colature addanſ mine citonio⁊.ʒ.iiij.deinde clarificeſ.¶ Cõtinue fere tenebit in ore⁹ loch iſtud.℞.dyadragãti frigidi.ʒ.iij.karabe.ʒ.j.ſ.ↄſolide mi.poligonie.añ.ʒ.ij.gũmi arabi.dragagãti torrefacto⁊.añ.ʒ.j.amili.ʒ.iij.terre ſigil.ʒ.ij.ſyrupi vio.ꝛ de myrto.añ.qtũ ſufficit ad formã loch ¶ Appente eniꝫ fixione mãeruꝫ corrupta⁊ in pectore addita fuit loch muſſillago pſilij ꝛ utaſ eo.¶ Poſt ite⁊ emanãte ſanguine pectori toti añ ꝛ poſt fuit applicatũ hoc epithima.℞.aque nenufa.lib.ſ.aque acetoſe lib.j.aceti citonio⁊.ʒ.iij.cãphore.ʒ.ſ.boli ar.ʒ.j.ſ.ſandal'.ambo⁊ ſpodij.añ.ʒ.ij.croci.ʒ.ſ.In hoc pãnis lineis madefactis ꝛ expſſis inſtãte forti ſanguis eductione iuuamẽtũ fere ſtatim inuẽtũꝫ eſt.¶ Poſt hec aũt ad ↄtutẽ ſubleuãdã:ꝛ ad ppriã egritudinẽ intẽdẽdo factũ ſibi fuit hoc eluariuꝫ.℞.pulpe caponis cocti in aq̃ extictiõis calibis cũ dragagãti:ꝛ gũmi arabi.lib.ſ.corallo⁊ al.ꝛ rub.dragagãti ꝛ gũmi arab.torrefacto⁊.añ.ʒ.i.ſ.boli ar.karabe terre ſigil.mumie lapidis ematitis.añ.ʒ.j.ſeis portulace ꝛ plãtagis.añ.ʒ.iij.amigdala⁊ dul.lotarũ cum vino citonio⁊.ʒ.iij.iuiuba⁊ ſebeſtẽ ſili' lota⁊.añ.ʒ.j.ſpẽrum eluarij regñ.ʒ.ij.dragagãti frigidi.ʒ.iiij.çuccari al.ꝛ çuccari cãdi.añ.lib.iij.ſ.coquaſ çucca⁊ cum aq̃ decoctionis pulli ꝛ ceteris additis fiat confectio ſolida.¶ In cibis enim lactis ſemp utaſ hoc puluẽ.℞.karabe dragagãti gũmi arab.amili glutinis piſcium.añ.quãtum vis ꝛ ſufficit.¶ Cliſteria ꝛ ſuppoſitoria ꝛ regimina in rebus nõ naturalibus per aſtãtes explicabunſ.Ad laudem dei amen ꝛc̃.

Conſilium.105. ¶ De ptiſi breue ꝛc̃.

Sputum huius generoſe iuuenculeꝫ:qꝛ pmixtũ eſt ex ſãgune ꝛ ſanie cui fetor aliqs aſſociaſ:qd̃ cuã ſputũ emittiſ cũ tuſſi moleſta:ↄiunctũ etiã ↄdeſcẽſui fere ↄtinuo mãeruꝫ a capite pcip aũ ſalſedine ꝛ acuitate:ꝛ febbus etiã ↄtinuo affligẽs ipſam cuꝫ extenuatione tot⁹ corporis cũ immoderata vigilia.¶ Et qꝛ hec egritudo ſm ptẽ ſucceſſit retẽtioni:aut indebite euacuationi mẽſtrualiũ mãerũ.Et ite⁊ qꝛ ſm magnã ptẽ ꝛ qꝛ egrotãs eſt ↄditionata ↄditione q̃rundã pticulariũ pparãti ipſam ad ptiſim:faciũt hec oia me pa⁊ beſtre reſimo aſſertiue credẽ ꝙ hec mulier iam eſt effecta ptiſica:ꝛ forte trãſiuit pncipiũ:ꝛ eſt in augmẽto ptiſis:ſi uera ſunt ea que mihi narrata fuerũt.Et ideo ex predicto⁊ fundamẽto nedũ ꝙ de ſanitate ei⁹ futura ↄfidam:imo indubitãter de morte eius nõ multũ diſtãte ſperãdum eſt magis q̃ de vita.¶ Propter qd̃ multiplicare ſermonẽ in deſcribẽdo plurima remedia que ſibi oppoꝛtuna eſſent mihi viſum eſt eẽ ſuperfluũ.Etiã qꝛ ipſa ptractaſ a doctorib⁹ grauiſſimis oi diligẽtia oppoꝛtuna gubernãtib⁹ eam.Tñ rogamine mot⁹ qnque rememorabo remedia:que oibus diſpõnib⁹ ꝛ accitib⁹ eius ſunt ↄuenientia.¶ Pmuꝫ eſt çucca⁊ roſaceũ recenscuius uſus ulceri tuſſi ꝛ febri:ꝛ reliqs ↄuentẽs eſt accitib⁹.¶ 2^m eſt loch de cancris fluuialibus diligẽter ppatis:imo iuſcula facta ex eis eſſent ſibi ↄuenientia.¶ 3^m eſt adminiſtratio lactis aſinini:ꝛ ppẽ accepti ab aiali nutrito plãtis appropatis:ut corrigiola burſa paſtoris folijs piro⁊ pomorum rubi ꝛ ſilibus.¶ 4^m eſt adminiſtratio ſyrupi roſ.ꝛ ſyrupi de papauẽ recẽtiũ cũ aq̃ lactis acetoſi ꝛ çuccaro albo.¶ 5^m eſt adminiſtratio dyaprunoꝛ per duas horas poſt cenã cũ aq̃ diſtillationis paſſu.nigra⁊ hñ ablutam.ꝛ retrpit enim fluxũ:puocat ſõnũ:ꝛ effic ſputũ facile.Ad laudẽ dei amen.

Cõſiliũ.106. ¶ De ptiſi in quadã muliere.Diuidiſ aũt Cõſiliũ in duas ſectiones

Sectio prima continens vnum capitulum.

¶ De cauſis ꝛ ſignis ptiſis.

Diſpoſitionẽ maximi terroris ꝛ prauo⁊ accitium: nup mihi obtulit labilis humana conditio.Etenim nobilis ꝛ honeſtiſſima dña laborat diſpõne ꝓparante ipſam ad ptiſim quã difficile erit ipſam euadẽ.Et fortaſſis rõnabilius eſt ipſam incidiſſe:ut paulopoſt declarabiſ ꝛc̃.¶ Eſt enim mulier hec in etate ↄſiſtente puilegiata ↄditionibus ipſam ad ptiſim maxime iclinãtibus.Cũ etate enim iã predicta mulier macerrima eſt:macie qdẽ augmẽtũ cholẽ ↄite

magna ꝙ ſiccitatẽ a melãcbolia uel ab alia cã ꝓueniente. ¶ 2° vo in facie ſua color eſt ad ſqualiditatẽ ex citrinitate albedine ⁊ remiſſa rubedine cõmixtis. ¶ 3° vo ꝑncipal'r oculos bẽt ↄcauos: nõ qdem a gñatione: ſed defectũ nutrimẽti orbitaꝝ ⁊ ſubſtãtie oculi ↄſitos. ¶ 4° tẽpora depaſta ſunt. i. nutrimẽto ꝑuata ꝓpter qd ↄſumpta eſt. ¶ 5° cutis frontis eius tenſa eſt cum aſperitate in eius ſuperficie percepta. ¶ 6° collum eius longum eſt ⁊ gracile. ¶ 7° tota capitis pars acuitate caliditatis calida percipitur notabil'r. ¶ 8° a capite eius mãe defluunt acute mordicatiue ⁊ excoriatiue: cuius ſignũ eſt oris ſiccitas cũ eius aſpͥtate: frequẽs ptium oris mordicatio ⁊ excoriatio: que oĩa atteſtant' iudicio materiei acute. ¶ 9° ſitis immoderata. ¶ 10° eſt anhelitus difficultas ⁊ ↄſtrictio. ¶ 11ᵐ ſalſedo in eius ſputo ꝑcepta. ¶ 12ᵐ eſt emiſſio ſputi ptib° ſanguineis qbuſdã aliqñ commixti. ¶ 13ᵐ pectoris anguſtia a dũa poſitionis an ⁊ retro percepta. ¶ 14ᵐ ſignũ oĩum ptium pectoris excarnata ⁊ maraſmodea diſpoſitio. ¶ 15ᵐ ſignũ ſpatulaꝝ eminentia ad exteriora. ¶ 16ᵐ ſignũ crura eius ſunt lõga ⁊ gracilia. ¶ 17ᵐ ſignũ orthomie ſpẽs indeficiẽs. ¶ 18ᵐ ſignũ catarriçantis diſpõnis augmẽtum: ⁊ ꝓp͞rie poſt ſomnũ facti. ¶ 19ᵐ ſignũ ſtricture ricę indeficiẽs. ¶ Hec ⁊ plura ↄſilia ſigna que cis adduci poſſent videnť oñdere diſpõnẽ que oĩno preparat ad ptiſim: aut iã effecerit eã: q̃rum plurima colligunt' x° tertij. cap̃ de preparatis ad ptiſim. ⁊ 3° cõtinẽtis per ꝓceſſum magnũ: ⁊ ptim interioꝝ qnto ſermone ꝓlixo. ¶ Et arguit' ab illa rõne piter: qm̃ oĩa illa ſigna ſufficiẽter preparationem ad ptiſim demõſtrare pñt: que ſignãt appatuꝫ corpoꝝ ex pte habitudinis cõplõnis diuj materierũ ⁊ ↄtinui defluxus earuꝫ ad ptes pulmonis: que ꝓpter ſui mollitieꝫ ulcerationi ualde diſpoſite ſunt: ſed oĩa predicta ſigna oĩno demõſtrant iſta qnque. ergo ſequit' ꝙ demõſtrãt ptiſim: aut pñtẽ: aut ꝓnũtiant futurã. ↄña nec͞ia eſt: eo qꝛ ad cãs effect° nec͞io productiuas nec͞io ſequit' effectus: ⁊ maior eſt nota ↄſideranti: ⁊ minor deduci pot inducẽdo ex ſingulis ptibus eius. qd facẽ nõ curaui breuitatẽ diligẽs. Et ſi bñ ↄſideras de numero haꝝ rõnum quedã ſatis ſufficiẽter ꝓbãt. Et ꝓpͤ qꝛ hec mulier ↄſtituta eſt in pte etatis preparãtis ad ptiſim inter alias ptes. ſ. iter. 18. ⁊. 35. ſue etatis annos. Et ſunt ſmones magni Hyppocratis affoꝝ 6°. Ptiſis fit maxime in annis a 18. ad. 35ᵐ. eo qꝛ in tali etatis pte inuenit' oĩum ⁊ multitudo materierũ acutaꝝ nãliter ⁊ accitaliter. ¶ Et adhuc ulterius: qm̃ cerebri huius dñe diſpõ nõ ſolum a tẽpore uerum a gñatione adeo mala ↄcta eſt: q̃re arguit ꝑncipia generationis preparãtis ad illud. Sed rõnabile eſt ubi principia generationis ſunt mala: ibi nec͞io aſſignari debẽ debilitatẽ vtutis. ergo tã ex pte materierũ ꝙ ex parte cõplexionis ⁊ virtutis. hec mulier ad ptiſiꝫ omnino eſt diſpoſita aut moleſtatur. ¶ Eſt aũt cã mãlis catarri ſui acuta: qꝛ ſalſa: ⁊ lꝫ ſalſedinis cãe tres ꝑncipal'r a ſapiẽtibus aſſignent'. ¶ Prima ꝙ ſalſuꝫ fieri põt flegma ꝓpter putrefactionẽ in ipſo accenſam. ¶ 2° ꝓpter aduſtionẽ eius. ¶ 3° ꝓpter ꝑmixtioneꝫ partium aquearũ pluriũ cuꝫ mã cholerica pauca. Jdeo fortaſſis ſalſedo in hac dña aſſignari põt a duplici ꝓueniſſe cã. ſ. a putrefactione ⁊ ꝑmixtione ipſius cũ cholera: ⁊ pñt hi ſermones colligi ſm ptem. ꝑma ꝑmi. cap̃ de humoribus in fine ibi. Oẽs ſalſedinis cãe. ¶ Quod vo ſalſedo in flegmate iſto acqſita ſit ex putredine ipſius: appet ꝓpter febrem que nunꝙ deficit in eius caliditatẽ aũt eius oñdit vniuerſa cõplexio ⁊ habitudo cholerica: ⁊ epar magnifice calidũ ⁊ ſiccum: ⁊ oris amaritudo cum ſiccitate: ⁊ ſitis multitudo ⁊ reliquę paſſiones a cholera ꝓueniẽtes que oẽs in ea inueniuntur. ¶ At vo iteꝝ ↄtinuitatẽ febris eius declarat pñtia multitudinis materierũ que ↄgeſte ſunt in pectore eius: ſiue faciãt ibi apoſtema ſiue fecerint: ſiue oppilãdo ibidẽ ſint fixe que extraneate a calore ꝑter nãm ſui multitudine ⁊ ꝓpinqͥtate ad cor ↄtinuã faciunt febrẽ: exacerbanteꝫ tñ de tertio in 3ᵐ magis: ⁊ hoc eſt ꝓpͥuꝫ ſignũ ad itelligẽduꝫ flegma iſtud faiſſe factũ acutum magis ex ꝑmixtione cholẽ cũ flegmate ꝙ per ſolã putrefactionẽ ipſi° flegmatis. Tales enim a ſapiẽtibus ſpecificant' febres q̃lis eſt eaꝝ reuolutio poxiſmatica uel exacerbatiua. ſed hec febris exacerbat de tertio in tertiũ. igit' appropriãda eſt motui cholẽ. Ex quo corrolarie cõcludit' ꝙ hec dña ↄtinue febrit febre paroxiſmali de cholera. ¶ Contra. qꝛ febris hui° dñe fuit ⁊ eſt ꝓlixa ſatis: ſed repugnat rõni formali febriũ cholericaꝝ cuiuſcũqꝫ ſpẽi exiſtant ipſas eſſe ꝓlixas. igit' febris in hac dña nõ põt eſſe cõtinua cholerica. ꝓbat' ↄña: qꝛ ↄtinua cholerica oĩs breuior eſt q̃libet iterpolata cholerica alijs parib°: ſed iterpolate cholerice piodus terminat in q̃tuordecim dieb°: ḡ cõtinua cholerica terminabit ſaltẽ in fine ꝑme ſeptimane: minor ſuperi° aſſumpta legit' a Gal. affoꝝ 2°. cõmẽto ult°. Tertiana vo in ſeptẽ piodis ⁊c̃. dixit enim Cõmẽtator uerſus finẽ cõmenti ꝙ quãtũ facit interpolata cholerica in ſeptẽ piodis: uel in q̃tuordecim dieb°: tãtum facit cõtinua cholerica in vna ſeptimana. q̃re ⁊c̃. ¶ Huic motiuo ⁊ alijs ↄſilibus dicẽdum eſt: ꝙ ſermones iam ꝓdicti de piodis illaꝝ febriũ uerificant' de illis febrib° ſimplicibus. i. pẽdentibus a mã excludẽte cõmixtionem ſui cum altera: ſicut de tertianis notis: aut ſimplicibus diſtinctis contra cõpoſitas ⁊ cõplicatas. ¶ Dico igit' ꝙ febris in hac muliere eſt cõtinua cholerica que ꝓlixa adeo fit in ea tãtuꝫ quãtũ ſucceſſiua materieꝝ deriuatio ⁊ cõgregatio in corpore repitur. cũ ḡ aliquãta materiei portio in pectore cõgregata eſt: ⁊ putreſcit: illa facit vnã continuã cholericã vnico poxiſmo plures exacerbationes hñtẽ: ſed tpe putredinis huius alia mã paulatim defluẽs congregat': que poſtea putreſcẽs igit' faciet alterã febrem ſuccedenteꝫ precedẽtis. q̃re cõtinuo febribit febribus eiuſdẽ ſpẽi: ꝓpter qd ſophiſta diceret ꝙ hec mulier febrit pluribus febrib° cõtinuis cholericis ⁊ nõ vnica ſolũ. ¶ Poſſes aũt ſi uelles defendere ꝓbabil'r aliquẽ febrire poſſe vna febre cõtinua cholerica durante vno ⁊ duob° uel tribus mẽſibus dupl'r imaginãdo. ꝑmo qꝛ aſſignata vna portione materiei in vna determinata minera cõtingit accẽdi vnã pteꝫ que faciet vnã exacerbationẽ ↄtinue: ⁊ ꝓpter ethereogeneitatem materiei hãc mãm nõ poſſe trãſire in ↄiunctã in ſeptẽ exacerbationibus ⁊ in plurib° ſm maiorẽ ⁊ minorẽ ptiuꝫ materiei diuerſitatẽ in modo ſubſtãtie. ¶ Amplius ſubtil'r imaginari potes: ꝙ in determinata minera repiet' vna quãtitas cholẽ cu ius vna ps putrẽs trãſiuerit in cinericiũ: qd nõ eſt ampli° uehiculum febris: ⁊ ſic ſcḋa ps ⁊ tertia ps: ⁊ de alijs. Et ꝙ interim ad predictã minerã noua alia deueniẽs defluat materia: aut a mala cõplexione derelicta in pte ubi putruit ꝑma mã attrahat' 2ª mã: quarũ quelibet ſiue defluẽs ſiue attracta alteri° exacerbationis ſit effectiua cã: patet ꝙ hec febris nõ ſolũ mẽſibus ⁊ annis: ſed toto tpe vite hoĩs durare poterit. Et tu ↄſidera. nõ ſolum enim iuuenilis ſed ſenilis intellectus talia ↄcedere debet. ¶ Ad Gal. aũt ⁊ ad alios auctores dicẽdũ: ꝙ cũ aſſignauerit terminũ cholerice ↄtinue eſſe ſubduplũ uel minorẽ termino interpolate intellexerunt de febrib° coiter inuẽtis ⁊ uerificabilib° a poſteriori. Cuꝫ hoc tñ ſtãt ea que dicta ſunt uera. ¶ Mirabile aũt videt': ꝙ hec dña pauca aut fere nulla tuſſi moleſtat': niſi interpolate: ⁊ leuiter ſatis: ſed iã cõceſſum eſt ipſam incidiſſe ptiſim: aut ad eãdẽ preparatã eſſe ꝓpter cõtinuũ occurſum mãerum a capite: ſed ſtãte ↄgregatione mãeruꝫ in pectore fixã ⁊ continuum erit nocumẽtuꝫ. ḡ nec͞iuꝫ eſt ipſam debere hr͞e tuſſim q̃ſi cõtinuã. patet ↄña: qꝛ ſtãte pñtia cãe ꝓductiue effect°: ⁊ ſufficiẽter neceſſe eſt aſſignare effectũ. ¶ Cũ ergo cã eſt fixa: tuſſis debebit eſſe fixa. patet ↄña: qꝛ aliũ modũ expellendi mãe in pectore cõgregate uel ingeniũ non habet virtus: niſi tuſſi: eo qꝛ tuſſis eſt motus pectoris ⁊ ptium eius ad expellẽdũ cãm uel nocumẽtum in pectore inuẽtum. x° tertij. tractatu 3°. ꝓpoſitione prima. ¶ Hoc motiuũ ſubtil'r ſatis videt' infeſtare. Et ideo ad ipſum dicẽdũ eſt ad formam reſpõdẽdo ꝙ ſtãte ptiſi: aut altera cõſili ſibi diſpoſitione con-

tinue fixū eſt nocumentū in pectore: ꝛ negāda eſt illa ꝯñia. Ideo premiſſe nō ſufficiēter cōcludūt: cōtingit ei nocumentum in pectore fixū eſſe paucū ꝛ cauſam mālem ipſius ꝓductiuā iterum eſſe paucā: ꝓpter qḋ nō oportebit iterum fieri tuſſim: ad expulſionē illius: mãe enim pauce aut a ṽtute rectificant̃: aut inſenſibilr̃ expellunt̃: aut a pectore per vias inferiores diuertunt̃: ut patet x° tertij. cap̄ de criſib⁹ pleureſis. q̄re ratio illa que ualde fortis apparebat nihil cōcludit. ℂ Modus aūt quo ſaluare poteſ piodicā reuolutionē leuioris tuſſis ad magnā eſt ꝙ ſicut periodice uel alternatim mãe maioris uel minoris q̄titatis a capite effundūtur ad pectus: ꝛ conuenienter deterioris qualitatis. Ita periodice reuoluitur tuſſis de intenſa ad remiſſam: ꝛ econuerſo.

Ex quartū olum fundamēto plura ꝓbleumata ſolui poſſunt. ℂ Primū propter qḋ eſt ꝙ ptiſici qnqꝫ q̄tuor qnque uel ſex dieb⁹ nihil tuſſiūt? Dicēdūꝫ eſt ꝙ ꝯtingit aliqñ in pectore paucā ualde repiri mām: aut q2 reſoluta fuit: aut q2 a pectore trāſpirata per alias vias: aut q2 per precedētes tuſſes ſufficiēter expurgata fuit: tunc ergo deficit ꝛ minorat̃ tuſſis: ſupueniēte ṽo noue materiei defluxu: aut noua mā ad pectus attracta: aut ibidē cōgeſta ꝓpter debilitatē: oportet de neceſſitate nouiter ſubſequi tuſſim. ℂ 2m ꝓbleuma. quare eſt ꝙ qbuſdam ptiſicis: qnqꝫ videt̃ defeciſſe febris? Soluit̃ ex ꝓdictis. ℂ 3m ꝓbleuma: q̄re eſt ꝙ ptiſici frequēter nulla: aut leuiſſima anhelitus difficultate moleſtant̃? Soluit̃ q2 qñ cānales pulmonis ꝛ orificia eius ſufficiēter expurgata fuerūt ſicut frequēter fit ab eſuarijs ꝛ loch in ore retētis: tūc libē aer iſpirari pōt ꝛ fumi putridi uel alteri expirari: ſed ex ſufficiēti iſpiratione ꝛ reſpiratione cōplet̃ anhelit⁹: eo q2 eſt mot⁹ ex diaſtole ꝛ ſiſtole ptiū pectoris cōpoſitus. ergo ꝛc̄. ℂ 4m ꝓbleuma: q̄re ptiſici quādoqꝫ nullū dolorē grauatiuum uel pūgitiuū in pectore ſentiūt? Soluit̃ ꝙ ꝯtigit ꝓpter mūdificationē materierū que faciebāt dolorem pūgitiuūꝫ extēſiuū uel mordicatiuū. Et iterūꝫ: q2 mūdificatis materieb⁹ remittit̃ ſpēs male cōplexionis que in pectore intēſa erat. ergo in ptiſicis qnqꝫ nullus ꝑcipit̃ dolor. patet ꝯñia: q2 ibi remittit̃ mala cōplexio ꝛ ſolutio ꝯtinuitatis que ſunt due ꝑcipue cauſe effectiue doloris: ut colligit̃ 2° tegni ibi. Dolores ṽo ſm quēcūqꝫ locū incūbunt: aut ſolutā cōtinuitatē: aut ſubitā alterationē oſtendunt. Et plura alia ꝓbleumata ex hoc fundamēto ſolui poſſunt in hac mā: que ꝓpter breuitatem dimittunt̃.

Eſt aūt ulteri⁹ in hac mā cōtēplādūꝫ ſubtilius: ꝙ mā catarriçās a capite ad pectus qnqꝫ deſcēdit per occultas vias ꝛ paulatiue: ita ꝙ in eius cognitionem a poſteriori ꝑuenire difficillimū eſt: ut ſi mā deſcēderet a cerebro per poros aliquoꝝ de ſeptem paribus neruoꝝ orientiū ab eo. ℂ Aut ſi eadē deſcenderet per poros muſculoꝝ gule trāſlata a ṽtute ad illos muſculos per ꝯcauitatē uenaꝝ paruarum que ramificant̃ a uentis panniculoꝝ ꝛ medullaris ſubſtātie cerebri. ℂ 3° iterū ſi cōtingeret eādem mām deſcēdere per uenas ꝛ arterias minores: patet ꝙ cognitio uniuſcuiuſqꝫ hoꝝ trium modoꝝ catarriçādi materierū ad inferiora ualde difficillima eſt: ꝗ ne in ſciētia defectus apponi poſſit: dicēdum ꝙ adhuc in cognitione hoꝝ trium modorum catarri ꝑuenire poſſumus per ſigna ſumpta a leſione opationū que ꝓducunt̃: aut ꝓduci debent a neruis predictis: eo q2 terminus diſcretiuus egritudinum eſt ſenſibilis opationūꝫ leſio. 2° tegni. ℂ Igit̃ appet ꝙ ſi mā deſcēdat per neruos orientes a 5° uel 4° pari neruoꝝ neċio eueniet nocumētū in opatione guſtatiua uel auditiua: eo q2 guſt⁹ in q̄rto: audit⁹ ṽo in q̄nto pari neruoꝝ fundat̃. ꝓma ꝓmi. doc. 5° ſūma 2 cap̄ tertio. ℂ Et ꝯſimiliter dicēdū ꝙ per leſionē ꝑuenientem in opatione motiua arguimus mām occulte deſcēdere per poſteriorē ptem cerebri a qua plurimi oriunt̃ nerui motiui ſicut ab anteriori pte plurimi oriunt̃ nerui ſenſus q̄ motus. ꝓma ꝓmi. cap̄ de mēbris colligendū. ℂ Similiter etiam ſi 2a ſpēs catarri que ꝑuenit per occultū deſcenſum māerū per muſculos colli ꝛ gule faciliꝰ cognoſci pōt: eo q2 ſi mā deſcēdit ſplendo poros: aut faciet ibi oppilationē: aut tumorē: aut dolorē. Et ex hoc correlarie habet̃ modus ſoluēdi ꝓbleumata ꝓpter qḋ pleꝝ hoībus: ꝛ adhuc ſanis ſupuenit tēſio ꝛ dolor in ptib⁹ gule ꝛ colli: ꝛ dicūt hoies ſe eſſe inchordatos. Solutio illius habet̃ ex ꝓmiſſis. ℂ Adhuc ꝛ 3° ſpēs tertia catarri ꝓmiſſi cognoſci pōt: eo q2 materia per uenas deſcēdit neċio eas extēſiores: ꝛ rubicūdiores aut altero colore coloratas magna efficit ſm ſpēm materierum que per ꝓdictas uenas deſcēdūt. ℂ Si aūt mā deſcenderit per arterias adhuc faciliꝰ cognoſcit̃: ꝛ ſi mā fuerit calida de neceſſitate in pulſu arteriarū addit̃ magnitudo: aut uelocitas: aut frequētia: aut oīa alia. ℂ Et ꝯſilr̃ ſi materia per arterias deſcēdēs fuerit frigida accidēt i pulſu vite predicte: q2 ad mām frigidā ſequit̃ oppilatio: ſed ad oppilationē neċio intēdit̃ caliditas ꝓpter ꝓhibitā euētationē. igit̃ ꝛc̄. Quare colligēdū eſt ꝙ utraqꝫ ſpēs materierū occulte catarriçātium ad pect⁹ cognoſci pōt. ℂ Si aūt mãe nō paulatiue ſed impetuoſe defluāt ad pect⁹: tūc erit 2° ſpēs catarri per defluxū noiata. ubi ꝓma ſpēs reumatiſmus uel ſtillicidiū denoiari debet: tūc patet ꝙ in iſtius cognitionē eſt facile ꝑuenire: eo q2 multa mā: ꝛ ſubito defluens ſeipſam facile manifeſtat. ℂ Aut ꝓpter dolorē extēſiuū grauatiuūꝫ mordicatiuūꝫ pūgitiuū frāgitiuū: aut alterū qui ſeqtur ad ipſaꝫ. ℂ Aut ꝓpter ſubitā alterationē uel ꝑmutationē cōplexionis quā efficit in loco. ℂ Ex qbus oībus appet ꝛ in cognitionē catarri huius ꝯñe ꝑuenire poſſumus per ſigna nunc dicta ꝛ per alia. XIX. ſupius tacta que ipſam preparataꝫ ad ptiſim: aut eam ab ea captā facile ꝓnūtiare poſſunt. Unde ex premiſſis apparet ꝙ oportet feſtināter incedere ad regimen huius diſpōnis ſiue inceperit ſiue ꝑncipio ſui propinqua ſit regimen eius ordinādo: ut nunc ſequitur.

Sectio 2a Cōtinens duas ſummas.

ℂ De inuentione ingenij curatiui predicte diſpoſitionis.

Quoniā aūt ꝓdicta diſpoſitio difficillima eſt: ideo regimen ei⁹ accurate multū inueſtigādūꝫ eſt. Primū itaqꝫ ordinādū eſt regimen eius ex pte ſex rerū non nālium: qḋ ꝯueniat eidē tā preſeruādo ipſum a deteriori lapſu: q̄ in curādo lapſum qui iā accidit. Scḋo ṽo ꝑncipalr̃ ponēdus eſt modus curationis intētionū: ꝛ inſtrūtoꝝ ei ꝯuenientium. ℂ Primū aūt regimē in ſex diuidit̃ ptes ſm numerū ſex rerum nō nāliū. ℂ 2m ṽo regimē in octo ptiet̃ ptes ſm numerū octo intētionū que neceſſarie ſunt in cura predictarum diſpoſitionum: ut uarijs uoluminibus hinc ide ab auctoribus accipi poteſt.

Sūma prima continens capitula ſex. ℂ De regimine p ſex res nō nāles.

ℂ De regimine huius diſpoſitionis per aeris electionem ꝛ annexorum ei. Cap. 1.

Conſiderādo circa diſpōnē ꝓdictam tā ex fundamēto māerū efficiētium ipſam que calide ſunt ꝛ acute ꝯtēplādo etiā ex pte febris ideficiētis apparet ꝙ regimē ex pte oīuꝫ rerū nō nālium inclinari debet ad infrigidādūꝫ ꝛ humectādum. ℂ Ergo aer ciuitatis loci ꝛ camē in qbus morā ꝯbit notabiliter ſit frigidus ꝛ humidus aſpectū hñs ſeptētrionalē: uel ptīꝫ ſeptētrionalē ꝛ ptim oriētalē: ꝛ poſit⁹ ſit penes decurſum aq̄rū. ℂ Aut ſaltē in camera ei⁹ ſepe fiat ſparſio uel irroratio ex aq̄ frigida: aut ex aq̄ violarū nenufaris lactuce angurie cucumeris cucurbite portulace: ſi nō timet expēſaꝫ. ℂ Aut ſaltem in camera ipſius ſepe ſternant̃ folia violarum nenufaris vitis quercus pomoꝝ ꝛ plantarum frigidarū. ℂ Aut q̄rto preparet̃ domus ad flatū uēti ſeptētrionalis uel orientalis: aut ſuffumiget̃ domus cum trociſ. de violis: aut cum puluere nenufa. ſeminum lactuce portulace ꝛ ſimilium. ℂ Et de annexis eſt ut nō teneat caput eius ualde coopertū

pãnis uel pellibus ualde calidis ⁊ põderoſis: ne vigorata in capite caliditate accñtali uel nãli magna fiat materierũ attractio: q̃ earum digeſtio uel reſolutio ⁊c̃.

¶ De regimine ei⁹ per admiſtrationẽ mot⁹ ⁊ q̃etis. Cap.II.

De motu aũt dicẽdũ q̃ motus uel exercitiũ nullũ eſt ei ↄueniẽs: ⁊ ꝓpe ſtãte plenitudine toti⁹ capitis. Et adhuc poſt euacuationes nõ bonũ ipſam exercitari: eo q2 in talib⁹ corporibus materierũ eradicatio totalis: aut impoſſibilis eſt: aut difficillima ꝓpter debilitatẽ virtutis. Cũ ergo motus mães ponat in fluxu ⁊ mãe mote facil⁹ trãſeãt ad debilia q̃ fortia mẽbra. Ideo melius eſt ei q̃eſcere q̃ moueri: q̃es enim efficit ut calor nãlis meliori applicatione ad mães digerendas applicet: quare in plurimo ſui regiminis adherere debet q̃eti ⁊ nullo modo motui: aut ualde pauciſſimo.

¶ De regimine eius per inanitionẽ ⁊ repletionem. Cap.III

I mulier etiã ſũmope caueat ſibi a multa ciboꝝ aſſumptione in quãtitate ↄtinua. ſ. multũ ꝑ ſingula cibatione accipiẽdo cibũ: ⁊ in quãtitate diſcreta ſepe uel pluries in die comedẽdo. ¶ ⁊ Mẽſura cibi itaq3 talis exiſtat: q̃ nullã in ſtõcho grauitatẽ uel tẽſionẽ efficiat ſicut mẽſura pot⁹ ↄueniens eſt: ut in ſtõcho nõ fluctuet uel ſupnatẽdat: deterior enĩ ciboꝝ eſt: ſi ſtõchi grauitatẽ efficiat: ſic deterior pot⁹ eſt qui in ſtõcho natat ⁊ fluctuat. 3⁹ pmi. cap̃ de regimine per cibũ ⁊ potum.

¶ Silr caueat 2ᵐ aſſumere cibũ: niſi pmus bñ fuerit digeſtus ⁊ nunq̃ comedat niſi cũ pñtia ueri ⁊ nõ mẽdoſi appetitus: nec etiã vnq̃ cibũ deglutiat ſine maſticatione cõgrua: q enĩ odit vitã ſuã cibũ deglutiat abſq3 maſticatiõe ↄuenienti 3⁹ pmi. ubi ſupra. ¶ Pariformiter etiã itẽdat ad expulſionẽ ſupfluitatũ coium in inteſtinis inſtaꝝ uel ſtõcho. Si enim repletionẽ in ſtõcho ꝑcepit ita lõgo tp̃e a cibo abſtineat: ut per ipſam abſtinẽtiã ꝑcepta repletio digerat aut corrigatur.

¶ Neq3 enĩ in hac diſpõne ↄueniẽs eſt uomit⁹: ꝓpterea q2 ꝓpter ſui agitationẽ ſuſpect⁹ ad rupturã uenarũ in pectore ꝓpter magnã debilitatẽ in eo iã factã a materieb⁹ ibi retẽtis Et colligunt hi ſmones 4⁹ pmi. cap̃ de uomitu. ¶ Si aũt nõ ſufficiẽter per abſtinẽtiã corrigi poſſent mãe ſupflue in ſtomacho retẽte: tũc itẽdat ad eductionẽ eaꝝ accipiẽdo. ℈. j. pul. folliculoꝝ ſene cũ violis ⁊ macis. añ. ʒ. iiij. ¶ Aut ſaltem accipiẽdo ſemiſſum vnũ caſſieſi. ↄtrite: cui⁹ humiditatẽ lãbẽdo deglutiat abiectis corticib⁹ ⁊ ſeminibus ⁊ ſunt remedia duo efficacia. ¶ Si vo fecales mães iduratas in inteſtinis educi oporteret tũc ꝑter duo remedia iã ꝑtacta admiſtret eidem hoc cliſtẽ. ℞. decoctiõis maluaꝝ blete violaꝝ uolubilis minoris. añ. in aq̃ cocteꝝ. lib. j. olei viol. olei de ſiſamo. añ. ℥. j. ſ. butyri. ʒ. vj. ſalis gemme. ℈. iiij. aut ſalis coĩs. ℥. j. ſuccari ru. caſſieſi. añ. ℥. ſ. miſce ⁊ admiſtret in mane hora electa.

¶ De electione ſomni ⁊ vigilie ſibi conuenientium. Cap.IIII.

Non eſt leue ſcribere: imo difficili⁹ eſt admiſtrare huic dñe uel alteri ↄſili patiẽti modũ regiminis per vigiliã ⁊ ſomnũ: qm̃ diſpõ capitis indigeret regimine ſubtractiuo dormitionis: ut per ipm ↄſumerent mãe que in capite ↄgregate ſũt: ⁊ continuo gñant. Et ex alio idigeret ſõno ad digõnẽ mãeꝝ tam capitis q̃ aliaꝝ ptiũ. ¶ Et iõ ↄdicẽtib⁹ utriq3 intẽtionibus ſecurior modus eſt: ut hec mulier dormiat in die nãli horis ſeptẽ: aut octo cũ iſtis regulis. ¶ Prima q̃ nõ igrediat lectũ niſi poſt aſſũptionẽ cibi ſaltẽ per horã vnã. ¶ 2⁹ vo q̃ ſi põt ↄueniẽter dormire nocturno ſõno euitet diurnũ ſõnum. ¶ 3⁹ q̃ dormiat capite notabilr eleuato: ac ſi eſſet ſemiſedẽs ¶ 4⁹ q̃ euitet dormitionẽ reſupinã. ¶ 5⁹ q̃ caueat dormitionem cum capite decliui: ⁊ multa reuolutione ſuper latera. ¶ 6⁹ q̃ oĩo fugiat dormitionẽ ſup faciẽ ſuã ne ꝓpter ipſam mãe catarriſãtes a capite icliment ad palatũ oculos ⁊ reliquas ptes: alio vo tp̃e ꝑter mẽſurã aſſignatã ↄueniẽtius eſt ei vigilare q̃ magnũ tempus in dormiendo occupare.

¶ De regimine eius per accidẽs anime. Cap.V.

Maximũ ꝑiculũ eſt hãc mulierẽ occupari in accidibus aie ꝓpter que mãe inflãment mobilitent ⁊ acuant: ꝓpter hec enim adaugent ipſaꝝ fluxus ⁊ mãe etiã multiplicant ꝓpter debilitatẽ que cõſequit ad reſolõnẽ: ꝙ iracũdia: furor: ⁊ ſiles aie paſſiones euitari debẽt: neq3 etiã occupet in his aie paſſionibus que ſpm̃ in ꝓfundo corporis coercitum detinẽt: ut eſt timor uehemẽs triſtitia ⁊ ſilia. Ab ea igit bñ ſperandum eſt ⁊ letãdũ: ⁊ de ſue ſanitatis acq̃ſitione ſemꝑ ↄtẽplãdum.

¶ De electione ciboꝝ ⁊ potuũ conuenientium ei. Cap.VI.

In hoc cap̃ diligẽti⁹ ⁊ ſolẽnius ↄtẽplãdũ eſt. Qm̃ in eo ſuſtentat regimẽ curationis ꝟtuti ⁊ medicinalib⁹ intẽtionib⁹ neccũm. ¶ Itaq3 de numero ciboꝝ eligat ab ea panis de ſimula puriſſima: quã florẽ farine laici uocant. Et ſi panis ei⁹ cõponeret cũ aq̃ ſublimatiõis farfarelle. aut ↄſolide mi. ualde optimũ eẽt ei: ſit igit bñ fermẽtat⁹ leui coctione abſq3 cõbuſtione coct⁹: nihil aut ualde paꝝ ſalis recipiẽs: ⁊ nõ ſit antiquor etate duoꝝ dierũ. ¶ Carnes vo eidẽ laudabiles eligat: ſic pulloꝝ pinguiũ iuuẽculi vituli caſtrati ⁊ agni: ⁊ anatuli etiã ⁊ minute aues ꝑdices faſiãculi lepuſculi ſylueſtres: ⁊ domeſtici porci iuuenes ↄueniũt ei. ¶ Carnes vo ſãguinẽ iflãmatiuũ reponentes dimittant: ſicut ſũt colũbi domeſtici ⁊ ſylueſtres paſſeres ⁊ anſeres ⁊ aues paluſtres uel aq̃tice dimittende ſũt. Et mõtane longi ⁊ fortis exercitij ꝑter q̃ caro parlonis auis que iueniũt in mõtib⁹ vicẽtinis: que ↄueniẽs eẽt ei: ⁊ eſt auis nigra maior miluo roſtrũ fortẽ hñs ⁊ dẽtes in palato laudabilis nutrimẽti reſpõſiua ſm ꝑtes oẽs. ¶ De piſcib⁹ vo ↄueniũt fontales oẽs fluuiales: nec vituperẽ aliq̃n comeſtionẽ anguillaꝝ ⁊ ticaꝝ ꝓpter ifrigidationẽ ⁊ humectationẽ ⁊ viſcoſitatẽ eaꝝ in pauca tñ q̃titate: eo q2 cib⁹ ethicorũ ⁊ ptiſicoꝝ debet eẽ ꝑuilegiat⁹ ſex ↄditiõib⁹. ¶ Prima eſt ut ſit ifrigidatiuus. ¶ 2⁹ humectatiuus. ¶ 3⁹ ſit facilis digõnis. ¶ 4⁹ ut ſit ſui viſcoſitate calori reſoluẽti ⁊ exiccãti reſiſtiti⁹ qd̃ facit in eo viſcoſitas ⁊ glutinoſitas. ¶ 5⁹ q̃ nõ euacuet a penetratione ↄgrua: quã tñ nõ tollit ſibi viſcoſitas hoꝝ aialiũ q2 nõ eſt multa. ¶ 6⁹ vo ⁊ ultima q̃ tã ſubſtãtifice q̃ q̃litatiue ſit ꝑdictaꝝ q̃litatũ in mẽbris repoſitiu⁹: ⁊ eẽt ↄueniẽs ut aſſumat actu fridus: aut ſaltẽ leuiſſime calidus. ¶ Propter qd̃ ↄueniũt ei marſiones temali lucij capedani ⁊ cãcri fluuiales: imo cãcroꝝ uſus ſm ꝑparationẽ debitã eidẽ eſt ualde ↄueniẽs. ¶ De ferculis vo cõueniũt ei plãte oẽs que ſunt ifrigidatiue ⁊ humectatiue: imo nullũ qbãtũ ei⁹ abſq3 decoctione ipſaꝝ fieri debet: que ſunt ſicut lactuca bleta ſpinachia cucurbita recẽs ⁊ ſicca olus hyamenum que coicãt intẽtionẽ febri ⁊ alijs diſpõnib⁹: ⁊ olus bñdictũ ⁊ burſa paſtoris que ſingularẽ ꝓprietatẽ hñt in iſtis glutinatione infrigidatione ⁊ humectatiõe cũ ſtipticitate ſuis. ¶ Alie vo plãte calide nitroſitatẽ ſalſedinẽ hñtes dimittant uelut caules napi: ⁊ rape amore ⁊ ↄſiles. ¶ De leguminib⁹ vo uti poteſt riſo: ⁊ ꝓprie decocto cũ aq̃ in qua furfures iſuſi ſteterint ꝑ diẽ nãlẽ: accipit enim ab ea humectationẽ ⁊ infrigidationẽ per quã corrigit ei⁹ caliditas ⁊ ꝟtutẽ mũdificatiuã ⁊ abſterſiuã: que oẽs neccie ſunt in diſpõnib⁹ ꝑdictis. ¶ Silr cõpetit ei uſus cicerũ alboꝝ ⁊ nigroꝝ: licet eni3 caliditatẽ habeant ⁊ ſiccitatẽ in ꝑ gradu. Illa tñ ↄueniẽter corrigit per decoctionẽ ⁊ ab aq̃: ⁊ ↄuenit adeo excelliẽter pulmoni q̃ nihil eſt qd̃ nutriat pulmonẽ magis q̃ cicera alba: ⁊ in gñe granoꝝ. ꝓpter qd̃ etiã cõueniẽs eẽt ei q̃nq3 uſus doliçoꝝ ⁊ ſunt legumina in marchia taruiſina uolata piſa. ¶ Silr etiã ei cõuenit pãnicũ ordeũ ⁊ pultes ex eo facte: ⁊ cũ lacte caprino ubi lapides albi fontales extincti fuerint: aut ſaltẽ in lacte aſininos: qd̃ cõueniẽtius eſt ꝑter humanũ. x⁹ tertij. finali cap̃ colligẽdũ. ¶ De fructib⁹ vo laudant eidẽ auellane recẽtes ⁊ ſicce ꝓpter cerebrũ: que ſi coquant cũ aq̃ mellis ⁊ ſuccaro cõdiãtur cõueniũt antique tuſſi: ⁊ adiuuãt ad ſputũdum. 2⁹ can. in areola mẽbroꝝ pectoris. ¶ Et uerũ utiles ſunt ei amigdale ⁊ grane pini: ſi ſtomachus nõ fuerit leſus. Et ceraſa ſuis

tẽporibus z pepones z granata dulcia z muſe z iniube z recẽtes ficus z aliquãdo ſiccꝫ:non tñ in multa quantitate. ❡ Cõueniẽs eſt ei etiã caſeus abſqꝫ ſale:antiquus vͦ nullo modo:z cibi cum lacte cocti q̃nqꝫ cõueniũt ei. ❡ Butyri vͦ uſum:aut olei oliuaꝝ nullo modo laudo.ſed loco eoꝝ utaẽ oleo de amigdalis dul.aut de nucibus. Pinguia cibaria oia mihi non placent ꝓpter aptitudinem inflãmationis eoꝝ: z q2 caput notabiliꝛ replent. ❡ De ſuccis vͦ z ſaporibus ois fugiat aceti uſum z agreſte ualde acris z ſalite ſi utatur ea ſic abſqꝫ ſale:z zuccaro cõueniẽter refracta. Muſoꝝ vͦ granatoꝝ z dulciũ uel vinum eoꝝ ↄ̄ueniunt ei:z ſuccus citrangulorũ cum multo zuccaro. Lymones vͦ qui nõ eſſent multum ſalſi ſupaſperſi zuccaro placerẽt mihi. ❡ Mellis vͦ uſum z mellitoꝝ ciboꝝ non laudo ꝓpter caliditatẽ ipſius. Si tamẽ cũ pauca ipſius quãtitate ꝓpararẽ cibaria eius ualde utile foret:z eo q2 eſt mũdificator bonus oium materierum in pectore z potenter defert ad cor z penetrare facit. ❡ Salſa vͦ cibaria ois z nãliter z artificialiꝛ oino deuitet. Et paſtilles ẽt cibi cauendi ſunt:niſi q2 bis in ſeptimana comedere poteſt uti. z eſt cibus de paſta fermentata z exiccata:quẽ ſiculi minutelli uocant. Et cib9 ẽt vincẽtinus de paſta factus quem in cole nolant oretos bonus eſt ei. ❡ De aromatibus vͦ caueat oia que maxime calida z multũ eoꝝ uſum niſi ſpẽs dulces z acutas cõmiſceret cũ multo puluẽ violarũ aut ſe.portulace endiuie lactuce aut cicoree dominantium in compoſito propter qͦ z crocus ſiliꝛ refract9 z frequẽtia eius uſus eſt ei laudabilis:eo q2 eſt medicina pectori cordi confortando z mũdificando conueniens. Hec de cibis.

De potu aũt eius eligat vinum colore albũ ſubſtãtia tenue dyaphanũ uel tranſparens ab oi uaporoſa z feculi pte ↄ̄uenienter emũdatũ:olfactu ſine aromaticitate amenũ:ſapore dulce nullo modo põticũ uel bruſcũ. qͦ ſi nõ fuerit fumoſum ualde bibaẽ ſimplex. ſi aũt ualde fumoſum fuerit:tũc refrãgaẽ cũ aqua leuis decoctionis ligritice:aut cũ aq̃ virge paſtoris buglosse enule uel ſarſarelle:aut cũ aq̃ ciſterne ꝑcocta tñ quo potu utaẽ in cibis Et ſi nõ poterit bẽre vinum album taliter conditionatũ eligat ſubrubeũ ualde cereſoleũ uel gaurũ nolatum. Reliquo aũt tpe extra cibos utaẽ aq̃ ordei cum zuccaro cocta clara z defecata. Et de potu eius iſta pertranſeant zc̃.

Summa 2ª Cõtinẽs vnũ caplm̃ de regimine diſpoſitionis huius per medicinalia.

Quoniam ꝑdicta diſpoſitio complicata eſt ex diſcraſia cerebri ad caliditatẽ z ſiccitatẽ eleuata z ex diſpoſitione pectoris ſibi cõſimili:z ex tertia que eſt preparatio ad ptiſim aut in ꝑncipio eius exiſ. Ideo apparet ꝙ oia inſtr̃a medicinalia cõponi debent ex his que virtutẽ hñt capiti z pectori ↄ̄uenientem:que ẽt ſint refrangẽtia febris indeficientis a qua moleſtaẽ. ❡ Itaqꝫ regimen huius diſpoſitionis non niſi magno rõnis ſcrutinio z diligẽti ſtudio ſcribi põt. Et adhuc cum maiori ſolertia applicari. ❡ Propter qͦ ipſius regimẽ viſum eſt mihi colligere in octo intentiões ❡ Quarum ꝑma erit de modis euacuandi materias per talibus euacuationibus. ❡ Secunda vͦ conabiẽ diuertere materias ad uiliora loca. ❡ Tertia vͦ regimen digeſtionis enundabit. ❡ Quarta vͦ intẽtio conabiẽ cum appropriatis rectificare malã complexionem capitis z cõfortare ipſum. ❡ Quinta vͦ intẽtio docebit modum mundificandi pulmonem z pectus a materiebus ibi ↄ̄tentis. ❡ Sexta vͦ intentio canones z inſtrumẽta intercipiendi fluxum a capite declarabit. ❡ Septima vͦ intentio conabitur enunciare medicinas pectoris confortatiuas. ❡ Octaua vͦ intentio deſcribet inſtr̃a quedã cõtrariantia febri z reſtaurantia z pinguedinem acgrere faciẽtia ſm ꝙ a ſapiẽtibus acceptum inueniẽ. Et nõ mireris ſi non inſteti in hac mã ad euacuationes eradicatiuas:qm̃ ſcio q2 illud eſt impoſſibile niſi per particulares z leues euacuationes q̃nqꝫ z raro adminiſtratas: ut ſubſequitur omnia declarando zc̃.

Prima itaqꝫ intẽtio multis inſtr̃is cõpleri põt. Circa quã tñ nõ multũ inſiſtã: eo q2 tales euacuationes ꝑmitti ſolite ſunt in ꝑn° uł magis egritudinũ ꝙ in augmẽto eaꝝ:qͦ credo iã incepiſſe cũ mo aliq̃s eaꝝ in uli ſtatu:ſicut defluxũ a capite iã credo ꝓueniſſe. ❡ Minorant aũt ꝑdictas mãs. ꝑ diſteria ſupius tacta in intẽtione regiminis de inanitione z repletione. ❡ Itẽ medicamen hoc qͦ ſemel in ſeptimana exhiberi põt. ℞. caſſiefi. de cãna extracte cũ aq̃ ſarſare capil.ue.aut portulace. ℥.j. reubar. electi. ʒ.ſ. ſquinanti. ℈. v. miſce. ❡ Aliud z facili9 iſto eſt hoc. ℞. aloes ab luti z preparati in ſucco endi. ʒ.j. reupõtici electi. ʒ.j. violarum florum nenufaris añ. ℈. iij. miſce. z fiãt ex eis pillẽ:de qbus accipiat aliq̃ duas in aurora. ❡ 3m vͦ ſiliẽ eſt hoc. ℞. pillarum aſſaiaret. ʒ.ſ. dyagridij. ℈. vj. reformenẽ pillẽ cum ſucco ro. de oi. ʒ. vj. Et accipiatur ex eis vna bis in ſeptimana per duas horas poſt cenã:z nõ mireris ꝙ in tali diſpõne poſuerim dyagridiũ:qm̃ ipſum z ſcamonea ẽt que eſt mater eius poniẽ in intẽtionib9 z inſtr̃is euacuãdi mãs calidas a capite cũ attrahat eas:z ẽt q2 qñ medicine tales pigre ſunt z in operando tarde ſolẽt ꝓꝑ multam morã uehementius calefacere ꝙ oportet. vñ z ſcamonea eis addita uelocitans purgationẽ eaꝝ ꝓhibet nocumẽtum caliditatis:z ſiliꝛ dyagridiũ z ad hoc melius. Et ſunt ſermones ꝑncipis ꝑma tertij. tractatu z caꝑ allegatis dũ dicit. Et fortaſſe aſas ſcamonee cũ aloeticis adminiſtraẽ ꝓpter purgationem ipſius cerebri z ſtomachi:ſi egritudo ſtomachi eſt cũ coitate ꝓhibet eaꝝ calefactionẽ ſupfluam:ſupple ꝓuenientem ꝓꝑ ſuperfluitatem more ipſarum. Et excitat eas abbreuiatas a cõplemento purgationis:eo ꝙ iuuat ad purgandum. Et uoluit dicere id qͦ premiſſum eſt. ſ. ꝙ facit eas uelocius opari:z aufert ab eis caliditatẽ quam cerebrũ acquirit ꝓꝑ longam morã earum:z he qdem pillẽ ſunt ſolutiuum facile z ſecurum: ut prealegato caꝑ colligiẽ ibi. ❡ Solutiue vͦ faciles ad purgandũ caput ſunt aſſaiaret. ❡ Preter has aũt medicinas nonnulle etiam iuuamenti non minoris a ſapientibus poſite ſunt in diſpoſitionibus capitis cõplicatis cũ febre z ſine febre:que omnes ſecuriſſime ſunt:ut colligendum eſt a ꝑncipe preallegato loco ubi dixit. Decoctio vͦ prunoꝝ z mirabolanorũ:ſuppłe citrinoꝝ z fumi terre:z ſyrupus de fructibus z ſyrupus violatus z decoctio caſſiefiſtule:z que ſunt illis ſiliа ẽt fortia cum ſcamonea z reliqs. ſ. medicinis educẽtibus cholerãm. ſ. cum reubarbaro zc̃. ſm diſpõnem corporis etatis z virtutis: z ſꝫ nocuitatem ipſius a febre z ſm eſſentiam. i. priciam febris: z ſm diſpõnem ẽtutis z hoꝝ ſiliũ ſupple periculorum cõuenientium:z ois ſupple predicta medicamina conueniẽtia ſunt humoribus cholericis z ſubtilibus:ſed materia huius diſpoſitionis eſt calida ualde eſſentialiter z accidentaliter. igiẽ talia medicamina ſunt ei conuenientia. ❡ Neqꝫ in intẽtiõe hac de euacuatione minoratiua per flobotomiã videẽ mihi aliqd eſſe tangendum:qm̃ maraſmodes diſpoſitio corporis z ẽtutis debilitas hãc euacuationẽ mihi auferunt. Si aũt nã q̃nqꝫ ſui bñficio aut arte ꝓuocaret leuẽ ſanguinis exitũ a naribus videreẽ mihi laudandũ conuenienter bis in mẽſe applicando ipſum leuis quantitas aut adhuc in ſeptimana ſemel. hec de intentione prima.

Secunda intentio ſequiẽ. Pro declaratione cuius premittendũ eſt ꝑmo ꝙ diuerſiones a ſapientibus diuerſe poſite:quedam enim dicunẽ diuerſiones ſine euacuatione:quedam vͦ diuerſiones cum euacuatiõe Et iterum de numero diuerſionum cum euacuatiõe:alique dicuntur diuerſiones cum euacuatione ſenſibili:z alique cũ euacuatione inſenſibili facte. ❡ Pro intellectu tamẽ prime concluſionis ſi ſophiſta cauillare uellet dicendum eſt ꝙ nulla poteſt eſſe diuerſio ſine euacuatione. Ois enim diuerſio fit gr̃a trãſpoꝛtãdi mãm que fluit a pte ad quã mouetur ad aliã ptem uel ptes. igiẽ ſequtur ꝙ a patiente ꝑticula fiũt euacuationes:uerũ q2 intellect9 ſophiſti fuit per diuerſionẽ cum

euacuatione ſenſibili intelligē mãei eductionē ad ex corpus p viam nobis cognitã: aut q̄ mām ſenſibilr a corpore abijci videmus. Jō ɔcedendū eſt q̄ alique ſunt diuerſiones ſine euacuatione ſenſibili. Ex quo apparet qd p diuerſionē cum euacuatiõe ſenſibili intelligendū ſit. Quis enim negat oēm mãei tractū ad ptē ɔtrariã ei ad quã fluebat eſſe diuerſionē qõ nõnulli antiq antiſpaſꝫ noiauerūt. ¶ De q̄ruꝫ diuerſionū numero pmaꝝ oib⁹ alijs pma ⁊ leuior eſt per pãnoꝝ calidoꝝ applicationē facta. ¶ Scda vo illa eadeꝫ ſit per fricationes mēbroꝝ factas ad ptes contrarias: ut ſi materie fluebāt ad dextrã: fricationes fient verſus ſiniſtrã: ⁊ ecõuerſo. ⁊ ſic de alijs. ¶ Tertia vo talis diuerſio cum euacuatione inſenſibili ſit per ligaturas partium contrariarum: ut dictum eſt prius. ¶ 4ª vo ſit per applicationē ventoſarū ſine ſcarificatione. ¶ Quinta vo ſit per applicationem medicinaruꝫ rubificantium ſolum: per nullam enim harum diuerſionū materia ſenſibiliter quo ad nos a corpore educitur.

Preter has aūt alie dnr diuerſiões cū euacuatiõe ſenſibili que plib⁹ fiunt modis. ¶ pm⁹ eſt per applicationē medicinaꝝ deſiccantiū ſup ptib⁹. ¶ 2ᵘˢ eſt per appoſitionē vẽtoſaꝝ cū ſcarificatione. ¶ 3ᵘˢ eſt per ſcalpellationē ptiū. ¶ 4ᵘˢ vo per admiſtrationē ſõmite ɔrie ptis. ¶ 5ᵘˢ p adminiſtrationē cliſterioꝝ a ſuperiorib⁹ ad inferiora trahētiū. ¶ 6ᵘˢ per applicationē collutionum oris in caſu noſtro. ¶ 7ᵘˢ per maſticationē medicinaꝝ ut maſticis ſtaphiſagrie coſti agari. pire. ⁊ ſiliuꝫ. ¶ 8ᵘˢ per applicationeꝫ gargariſmatū. ¶ 9ᵘˢ per applicationē ſternutatoriorū. ¶ 10ᵘˢ per applicationē caputpurgioꝝ. ¶ 11ᵘˢ per inſufflationē medicinaruꝫ in nares. ¶ 12ᵘˢ per applicationē cauterij potentialis in ptibus colli. ¶ 13ᵘˢ per applicationē ſetonis uel laquei in predictis partibus. ¶ 14ᵘˢ ⁊ ultimus modus eſt diuertendi per applicationem actualis ⁊ potentialis cauterij ſuper cõiunctionem inferioris partis cõmiſſure ſagittalis cum coronali.

Et nota q̄ de numero iſtaꝝ diuerſionū collutio oris ⁊ maſticatio gargariſma ⁊ ſternutatio ſunt ſuſpecta valde in diſpõne huius mulieris: eo q̄ maiori impetu mouerēt mãs ad pect⁹ q̄ actualr deſcēdant: ſed iſtud eſſet ipediēs opõnē ſue cure ⁊ prauiorē efficiēs eã: q̄re dimittēdū eſt. ¶ De numero itaqꝫ hoꝝ modoꝝ diuertēdi mãs diuerſione ptiali a capite laudãde ſunt vētoſationes ſup aſſellas rubificationes deſiccationes ⁊ cauteria potētialia uel actualia ibidē applicata. ⁊ iterū appoſitio ſetonis. ¶ Sed nullaꝫ iſtorū mihi euidentius q̄ applicatio cauterij potētialis uel actualis in prora capitis: ubi ſup mediū coronalis cõmiſſure orthogonalr cadit coronalis cõmiſſura in cuius loci cognitionē ifallibilr puenire potes in q̄cūqꝫ hoꝝ ſi facis ipm ponē extremitatē naſi iferiorē ſup linea ultima raſete man⁹ ⁊ extēdat digitū mediū rectitudinalr vſus cõmiſſurā laudã ⁊ ubi attingit extremitas digiti reuoluendo pᵐ noduꝫ eius ibi in q̄cūqꝫ hoiꝫ uel mulieꝝ eſt duaꝝ cõmiſſurarū ſibi inuicē obuiatio ⁊ eſt infallibile ⁊ problema mirande ſolõis.
¶ Preter hec aūt nullūꝫ diuertēdi ingeniū mihi magis iocundū eſſet q̄ puocatio emorroidaꝝ in muliē iſta per quã nõ ſolum a capite: nec a toto corpore diſtrahunt mãe ⁊ cõuenientius per ſenſibilē euacuationē: quarum emorroidaruꝫ fluentiū iuuamentum collige. 17ª tertij. cap 2ª. Modus vo aperiendi eas eſt: ut ſepe fricētur cum folijs fici recentibus aut ſiccis: uel cum felle tauri. Et tu elige modo tuo.

Tertia intētio eſt rectificãs digeſtionē mãerum: digerunt aūt materias inſtra q̄ plurima: uerū in hac parte que magis appropriata ſunt ⁊ elegantia dicenda ſunt. ¶ pᵐ eſt hoc. ℞. aque ſolatri aque viol. ⁊ nenufa. añ. ℥. j. ʒ. miſce. ¶ 2ᵐ vo ⁊ efficacius illo eſt hoc. ℞. ſyrupi de nenufare. ℥. j. aque acetoſe. ℥. iiij. miſce. ¶ Tertiuꝫ ⁊ adhuc fortius iſtis eſt hoc. ℞. ſucci acetoſitatis citri. ℥. j. ſyrupi ro. ℥. ʒ. aque bugloſ. aque viol. añ. ℥. j. ʒ. miſce. ¶ Quartum ⁊ adhuc fortius iſtis eſt hoc. ℞. ſyrupi roſ. vini granatorum. ana. ℥. j. aque nenufa. ℥. ij. aque violarum. ℥. j. miſce. ¶ Poſſumus etiã digerere mãm cū hac cõfectione. ℞. trociſcoruꝫ dyarodon. ʒ. j. ʒ. trociſcorū de viol. ʒ. j. ʒuccari albi. ℥. iij. hec confectio cū aque roſ. ¶ 2ª confectio eſt hec. ℞. viol. roſ. florum nenufa. ſe. portula. endi. cuſcu. añ. ʒ. ʒ. ʒuccari al. ℥. iij. aque viol. q. ſ. fiat cõfectio. ¶ Pñt etiã digeri mãe cū elarijs de quoꝝ numero bonum ⁊ efficax eſt hoc. ℞. conſerue roſ. recentis. ℥. iiij. conſerue violaꝝ. ℥. ij. ſyrupi acetoſitatis citri. ℥. ij. ʒ. penidiarū. ℥. j. ʒ. roſarū violarū florū nenufaris. añ. ʒ. j. ʒ. fiat eluariū cū cõuenienti quantitate ſyrupi violati ſi expedit ⁊c. ¶ De trociſcis vo digerētib⁹ ſunt trociſci dyarrodon. trociſci de berberis ⁊ deribes: ⁊ trociſ. dyacorallion qui oēs intētionē hñt ⁊ iuuamētū ad pect⁹ ⁊ ad caput: ⁊ ex eis accipi dꝫ. ʒ. j. ul. ℈. ij. in mane cū aliq̄ aq̄ capitali ⁊ pectorali. ¶ Et ɔtinuet hoꝝ digeſtiuoꝝ uſus q̄rūcunqꝫ ɔtingat tanto ipe: ut appeat rectificatio in ſubſtantia ⁊ colore urine ⁊ hypoſtaſis ſubſedens alba ɔtīncta ⁊ eq̄lis: que q̄ñcunqꝫ apparuerit aduocat ad ſe aliq̄ euacuationē fieri debē: que tn̄ leuis eē debet: tã ex parte gradus q̄ ex pte opationis: ut ſupius dictum eſt: ¶ Neqꝫ per tranſeundū eſt a medicinis ſupra intentionē minorandi deſcriptis ad fortiores: niſi cū hoc q̄ quecunqꝫ medicina exhibeat ei ipſa ſit fortis debilis aut econuerſo ⁊ non aliter. hec de intentione tertia.

Quarta intētio eſt rectificãdi caput ⁊ ɔfortandi ipſꝫ. Jã vo appet q̄ pmiſſis mundificationibus ⁊ diuerſionib⁹ pfactis opꝫ intēdē ad rectificationē male diſpõnis que inueniſ in capite ⁊ ad cõfortationē ipſius. ¶ Et lꝫ caput ɔfortet per admiſtrationē triū intentionum pdictarum: qm̄ euacuantia diuertētia ⁊ digerētia rectificant ipm ⁊ cõfortãt: nil minus a ſapientib⁹ alia inueniunſ ingenia: per que cerebrū rectificaſ ⁊ confortaſ: que ſub vna diuiſione hīc mēbri ɔtinent. ¶ Et pmum eſt per applicationem eoꝝ que corrigunt lapſum per contrarietatem applicationis eoruꝫ. ¶ 2ᵐ vo eſt per admiſtrationē eoꝝ que caput minutū laxatum reſolutū ⁊ mollificatum corrigunt: que cuꝫ hoc q̄ ſunt frida ⁊ humida lapſus cerebri ɔriantis nõ euacuant a leui ſtipticitate cerebrū vnientia ⁊ ipſuꝫ a fluxu mãeꝝ defendētia. ¶ Et ipoꝝ qdē aliq̄ ſunt ſimplicia nõnulla vo compoſita.

Et de numero ſimpliciū pmū ⁊ ɔuenientius eſt ſemē roſe uel roſa ipſa nõdum pfecte dilatata uel expanſa. pulueris cuius det. ʒ. j. aut. ʒ. ʒ. frequētatis magis in ſero cuꝫ vadit ad lectū cū. ℥. j. aque ſolatri actu frigida. ¶ 2ᵐ vo ſimplex capitis ɔfortatiuū eſt frequēs comeſtio auellanaꝝ toſtaꝝ refactaꝝ ⁊ ppe poſt cibū cū ſteterint iſuſe in agreſta per diē ⁊ noctē ⁊ uſus eaꝝ augmētū efficit cerebro. ¶ 3ᵐ vo ſimplex ē nenufar qõ fridītate ⁊ humiditate ſui corrigit deꝫ lapſuꝫ cerebri calidū ⁊ ſiccū. ⁊ ppe ſi aq̄ ei⁹ exhibeaſ ſepe in ſero apud ſomnū. puocando enim ſomnum digeſtionem corroborat. ¶ 4ᵐ vo ſimplex eſt frequēs comeſtio acetoſitatis citri ⁊ pro ptie poſt cibū. Caro eniꝫ eius eſt frigida ⁊ ſicca frāgēs cholerã rubeã etiã ſui ſtipticitate. 2ª canon. in ppuo caplo. ¶ 5ᵐ vo ſimplex ⁊ oibus efficacius ad reumata capitis ⁊ prohibitiuū ſuſceptionis vapoꝝ ⁊ mãeꝝ oium ⁊ ppue calaꝝ eſt q̄ in ſero hora eūdi dormituꝫ plib⁹ dieb⁹ cõtinuatis deſ. ℥. j. ʒ. vini granatoꝝ cū. ℥. j. aque pluuial ⁊. ℥. ʒ. ʒuccari. hoc enim medicamine nullū efficaci⁹ inueni. Sed ſi timeo diſpõnē pectoris ſoleo ponē loco ʒuccari penidias ⁊ efficacius operaſ.

De cõpoſitis vo pmuꝫ eſt. ut patiēs ſepe comedat mirabol. kebulū ɔditū ⁊ bibat poſt ipſum tertiam partem cyathi aque fontis uel fluuij cū modico ʒuccari. ¶ 2ᵐ cõpoſitum eſt. ℞. trociſcoꝝ ſtelle. ʒ. j. violarum. ſe. endiuie ⁊ cicoree. añ. ǧ. vj. formenſ pille de omni. ʒ. vij. Et deglutiatur ex eis vna alterno ſero qñ vadit ad lectum. ¶ 3ᵐ compoſitum eſt hoc. ℞. ſandalorum alb. ⁊ rub. roſ. ſpodij ſeminis acetoſe añ. ʒ. ij. ſe. oiuꝫ frigidoꝝ. ʒ. j. ʒ. ſe. portulace ⁊ lactuce añ. ʒ. ij. conſerue viol. roſ. añ. ℥. j. ʒ. penidiarū ʒuc. al. añ. ℥. j. fiat eluarium. de quo in aurora accipiat coclear medium ⁊ tantūdē p horā añ cenã. hec enim rectificãdo inferiores partes phibent nocumentuꝫ calidītatis ⁊ ſiccitatis in cerebro.

¶ 4m cōpoſitū īfrigidatiuū humectatiuū ꝛ repſſiuū fluxus mālꝫ ad caput eſt cōpoſitū ex hoc. ℞. ꝯfue citonioꝝ.℥.iiij. violaꝝ floꝝ nenufarie ſeis endiuie lactuce portulace. añ.ʒ.j.ſ. roſaꝝ ru. coralloꝝ amboꝝ ſpodij añ.ʒ.j.ſ. ſeiuꝫ coiuꝫ frigidoꝝ.ʒ.j. maſticis macis añ.ʒ.j.ſ. libnuſce.ʒ.ij.ſ. mine citonioꝝ lib.ſ. ſuc.al.ʒ.iij. decoquāt ſuccaꝝ cum mīua uſqꝫ ad ſpiſſitudinē: deīde ſupaddant̄ ſpēs: ꝛ fiat elm. de quo patiens mane añ cibū accipiat p 4or horas coclear.j. ꝛ ī ſero qñ uadit ad lectū p duas horas accipiat coclear.ſ. ꝛ eſt efficax ualde. ¶ 5m cōpoſitū eſt locb de papauere de ꝗ mulier hec ꝗñ ſemp aliqd teneat in ore ſuo ꝛ pmittat ipꝫ diſſolui abſqꝫ maſticatiōe ꝛ deſcēdē īferius: Ego eni abſqꝫ anxietate pgrēdi alis inſtrīs antiqs reumadiſmos a capite ad īferi⁹ cuꝫ ꝯtinuatiōe hui⁹ ſepe curaui. Patet adē ex iſtis ꝙ iā ſufficiēter alterari pñt male diſpōnes capitis: ꝛ pbiberi catarri ꝛ reumata: rectificari cerebrū: ꝛ tu ꝯſidera cōpōnem eorum.

Quīta itētio cū iſtrīs mūdificātib⁹ pulmonē ſicut in ħ cap̄ viſum eſt: nō eſt dubitabile māe ſm ptem in pectore iacēt collectas. Et iō ne amplius in ipſo pmaneant ꝛ ibi putrefacte ulcerēt pulmonē: aut ulcera ſiqua ſunt augmētēt: ꝙ citi⁹ eſt poſſibile intēdēdū ad earū eductionē. ¶ Et qm̄ māe in pectore ꝯtēte ſunt acute ꝓpter caliditatē multā ꝛ ſalſedinē in eis exītem. Jō opꝫ ꝙ triplici q̄litate ꝛ ꝟtute pticipent medicine oēs. ¶ p⁹ qdēꝫ ut infrigident ꝛ humectent. ¶ 2° ꝟo ut abſtergendo leuiter māas a pectore pcedi pitent. ¶ 3° ꝟo ut quadā exiccatione ſolutionis continuitatis in partibus pulmonis rectificatiua ſint.

De numero ꝗ̄ harū medicinarū difficile eſt aliquā ſimplicē inuenire oib⁹ his operationib⁹ pticipātē. Si ađt aliquā de ſimplicib⁹ ſapiētes expſſerīt nulla magis approbata vī ꝙ portulaca: ipſe eniꝫ in cibis ꝛ potib⁹ ſublimata pulueriꝫata qꝗ mō vī rē cōueniēs. ¶ 2a ꝟo medicia ſimplex eſt virga paſtoris cōſilī mō admiſtrata. ¶ 3a ꝟo eſt farfara noīata ꝛ a laicis vngula caballis dcā: que tēpore ponit̄ ꝛ pectoris mūdificatiua ꝛ ꝯfortatiua: que tēpe mīto ſuo lapſui ualde caſo ꝯfert remittēdo ipꝫ: tenē do colorē viē pbāntiū: ꝙ remiſſuꝫ additū iteſo remitit ipꝫ.

De cōpoſitis autē plurima ꝛ elegātia a ſapientib⁹ ſcripta repiunt̄: uelut ſunt eluaria uel locb de iacur noīata ab. A. 1a tertij. cap̄ de medicinis pectoralib⁹. Et ſunt papauerata ꝯfectiōes. Sīlr medicine eluſare oēs: ampli⁹ eluaria: uelut dyapenidiū dyadragātū ad frigiditatē tēdentē: ꝛ cōſilis huic ꝓpoſito eſſent utilia: nec qꝛ nō opꝫ inſiſtē inuētiōi medicinaꝝ per lectiōes uerꝫ opꝫ adherē ei que expta eſt: ut 5° cañ. ſūma p⁹. cap̄ 2° dī ꝙ expta melior eſt ꝗ̄ nō expta. Jō tria ſpecialia pectoris ꝯuenienter mundificatiua hic deſcribent̄. ¶ Et p⁹ qdē eſt locb de pino. 2a deſcriptiōe Meſ. in antidotario diſtinctione 5a. Et iterꝫ locb aliū deſcriptū ibidē 1° cap̄. Cuius initiū. Locb ꝯferens ethicis ꝛ ꝯſumptis. Et nota ꝙ utrūqꝫ iſtorum duoꝝ exhibē ſoleo: ita ut eger deglutiat ex his 4or vicibus in die q̄titatē.ʒ.iij.ſ. mane in aurora ꝛ poſt prandiū p horā ꝛ añ cenā ſilr per horā ꝛ poſt cenā p duas horas. Jta ut poſt aſſumptionē ipſoꝝ ſemp bibat cyathum mediū aque ordei. ¶ 2m ꝟo ſpāle cōpoſitū eſt ꝯfectio hec. ℞. dyaris facti cum ꝫuccaro.ʒ.iij. iulep viol.ʒ.iiij. dyaprunis ſimplicis.ʒ.ij. centaurec ma.ʒ.iiij. pulmonis vulpis ꝑparati ſm artem.ʒ.ſ. penidiarū ꝫuccari al. añ.ʒ.j.ſ. fiat eluariū ꝛ eſt ꝯuenienter mūdificatiuū: ꝛ caloris remiſſiuū ꝛc̄. ¶ 3m cōpoſitū per me ſepiſſime expertū: imo ꝛ in ptiſicis uſitatum eſt hoc. ℞. capil. ue. folioꝝ farfare añ.ʒ.ij. granoꝝ pinearum.ʒ.iij. granorū ſiſticorū.ʒ.j. florū bora. buglo. violaꝝ nenufa. ꝛ ſeminum portulace añ.ʒ.iij. pulmonis vulpis ꝑparati ſm artem.ʒ.j. maſt.ʒ.j.ſ. corallo. ru. ꝛ al. añ.ʒ.j. troci.ʒ.ſ. piper al.ʒ.ij. infundantur pinee cum ſiſticis in aqua ro. per duos dies nāles ipis tñ minuti īciſis. Deīde ublate terant̄: tūc aūt coqūt in melle roſ. ꝫucca. al. penidiaꝝ añ.ʒ.iij. uſqꝫ quo ad ſpiſſitudinē deuenerint: deinde cū eis icorporent̄ pinee ꝛ ſiſticis. poſterius aūt addant̄ aliaruꝫ ſpecierum pulueres ꝛ fiat elium. in cuius fine apponant̄.ʒ.ij. pulueris radicis liquiri.ʒ.iij. pulueris conſolide mi. de hoc itaqꝫ eluario accipiatur de precedenti dictum eſt. ꝛ hec de intentione quinta.

Sexta intētio intercipiendi fluxū a quacunqꝫ pticula ad aliam ſuſpectiōrē ſicut capitis ad caput: aut intercipiēdi fluxū a mēbris alijs ad ipſum caput magnifice utilitatis exiſtit. ꝓ qdē qꝛ p ipſa duplex acgrit̄ iuuamētum. ¶ p⁹ eſt: qꝛ mēbrū ad qđ fluit mā minus debilitat̄: qꝛ interpolatur fluxus ꝗ̄ ſi ipſe ſit cōtinuus. ¶ 2m ꝟo qꝛ adhuc mēbra a qbus māe fluūt minus debilitant̄ ſi fluxus intercipit̄ ꝗ̄ ſi ꝯtinuus: eo qꝛ ad ꝯtinuū fluxū: ſequit̄ cōtinuus mot⁹ ꝛ fluctuatio in māebus ꝛ ſpiritib⁹ ꝛ mēbris. ergo maior reſolutio: ꝛ ꝯñter debilitas. igit̄ ꝛc̄. ¶ Et licꝫ igenia īcercipiēdi materiā nonnulla tacta ſint: ubi de euacuationibus ꝛ diuerſionibus mārū actū fuit: nihilominus alia intercipiēdi mām inſtrīa ab auctorib⁹ intenta ſunt. de quoꝝ numero aliq̄ ſunt opiata noīata uel narcotica medicamina: nōnulla ꝟo ſunt viarum per quas māe fluē ſolēt ꝯſtipantia. altera ꝟo ſunt ipſas mās ad oppoſitū trahētia cū exiccatione ꝛ ingroſſatione ipſarum mārū. Et ad hec tria ingenia deduci poſſunt omnia ingenia intercipiēdi materieruꝫ fluxus. ¶ p⁹ ergo inſtrīoruꝫ eſt narcoticū oē. qđ pluib⁹ modis confert. ¶ p⁹ qꝛ mām in motu exītē ingroſſando uel ꝯgelādo imobilem reddit. ¶ 2° ꝟo: qꝛ mēbra per que fit mārū fluxus cōſtipat ſui frigiditate igroſſatione ꝛ exiccatione. ¶ 3° ꝟo: qꝛ triſtē ſenſationē aufert: ꝓpter qđ ab eis nō tāta fit agitatio uel māeꝝ propulſio. ¶ 4° ꝟo ꝙ talia ut pſimū iducūt ſomnuꝫ: ſed ſomnus retinet oēs fortes euacuationes ꝛ fluxus pter eā que per ſudorē. 2a primi. cap̄ de his que pueniūt ex ſomno. igit̄ talia a ſapiētib⁹ ꝯuenienter fuerūt electa ꝓpter q̄tuor pfacta iuuamēta. ¶ Uerū in eoꝝ exhibitione canones qdā obſuādi ſunt. ¶ Primus canō. ꝙ nullo modo exhibeant̄ narcotica: niſi cū altera alteratiua uel euacuatiua nō iuuerint. ¶ 2° canō. ꝙ nunq̄ exhibeat̄ multū ꝛ debili exiſte ꝟtute: eo qꝛ talia ꝯtriant̄ rei vite. 1a tertij. cap̄ de cura aſmatis. ¶ 3° canō. ꝙ non exhibeantur cū manifeſto nocumento conſtrictionis anhelitus propter idem. ¶ 4° canon. ꝙ ſi eſt poſſibile applicent̄ exterius magis ꝗ̄ interius: quoniam non prouenit eorum operatio ad principalia niſi conuenienter refracta. ¶ 5° canon. nunq̄ exhibeantur ſimplicia ſi adhiberi poſſunt compoſita: rationabiliter enim talia a contrarijs: qꝛ magis refracta ideo minus nociuua. ¶ 6° canon. ꝙ ſi exhibeantur compoſita ſaltem per interius nunq̄ exhibeantur niſi fermentata ſaltē per ſex mēſes. ¶ 7° canon. ꝙ eorum doſis ſit omnino auara ꝛ pluries reiterata magis ꝗ̄ abunde applicata. ¶ 8° canon. ꝙ plus adminiſtrētur de numero eorum ea que leuiora ſunt: ſicut papauer album: ꝛ mandragora in cōparatiōe eoꝝ ad iuſquianum ꝛ opium. ¶ 9° cañ. ꝙ in adminiſtrando talia cōpoſita: eligant̄ deſcriptiones ab illuſtribus viris appropriate magis: uelut philonium tarſenſe poſitū ab. A. 5° canoñ. aut philoniū pſicū deſcriptū 9° Almā. cap̄ de cura colice. ꝛ a Meſ. in antidotario deſcriptiōe ſua. ¶ 10° cañ. ꝙ ſecuri⁹ eſt dare ea poſt cibū ꝗ̄ ſtōcho ieiuno. ¶ 11° cañ. ꝙ dent̄ i hora ſomno nāli conuenienter electa. ¶ 12° ꝛ ultimus canon. ꝙ dentur ſemper cum vino calido: quod eſt bonum correctiuum nocumenti narcoticorum.

Jſtis pmiſſis cañ. eligant̄ approbata de quorū numero famoſum eſt medicamen pille ſcorie collige de 16° tertij. ptallegato cap̄ ꝛ pluries alibi: de quibus poſt cenam exhibere ſoleo vnam uel duas: ꝛ raro uel nunq̄ exhibui ex eis tres ſic ut raro doſim eorum.ʒ.ſ. pertranſire ſoleo. ¶ 2m ꝟo eſt philonium ex Auic⁹ iam allegatum quod dixit ibidem ſecurare hominem de caſibus mortis. ¶ 3m cōpoſitū ꝛ domeſticum. eſt aurea alexandrina deſcriptione Nicolai in antidotario. ꝛ plurima alia approbata cōpoſita: uelut ſchite ſotira magna. colligenda ab Auicēna 5° canoñ. ſumma: ꝛ tractatu pmis. ¶ Et apollonia pſici ꝛ greca colli

gẽda ab Haliabate. x° practice. cap̃ de eluariis ⁊ antidotis magnis. Hec in ſumma oibus alijs expertiora exiſtit. ¶ Securius tñ eſt ut bis ul' ter i ſero apud ſomnũ dent' ʒ. ij. ſyr. de papaue cũ aq̃ lac. ʒ. ij. ⁊ eſt ſtupefactiuũ domeſticũ nõ timoroſuʒ. ¶ 2ᵐ vo ĩtẽm itercipiẽdi fluxũ cõplet' per adminiſtratione medicinaꝝ ſtipticitate ſua cũ frigiditate claudẽtiũ vias fluxꝰ: de q̃rũ nũero exptũ ut fiat gargariſma cũ pulu' ſãdarace cõmiſcẽdo ex ea. ʒ. j. cũ cyatho vno aque ordei ⁊ fiat collutio oris: aut gargariſma cuʒ eo frido aut tepido. ¶ 2ᵐ vo cõpoſitũ eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ de balauſtijs: trociſ. de ſpodio ⁊ de roſis añ. ʒ. j. aque plãtaginis. ʒ. iiij. miſce: ⁊ fiat ex eo ut pꝰus dcm̃ eſt. ¶ 3ᵐ vo ⁊ de exptis meis eſt: ut ſepe in die ⁊ ꝓpe poſt cibũ collutio fiat ex hoc cõpoſito frigido uel tepido. ℞. aque decoctionis corticũ gnatoꝝ. ʒ. iij. rob nucum. ʒ. j. ſ. miſce ⁊ fiat collutio uel gargariſma. ¶ Scio etiam ego q̃ ſi eger in os ſuum teneat grana ſumach maſticãdo ea reumançãtes fluxus conuenienter retinere ſolent.

De trahẽtibus vo materias cuʒ exiccatione priuatiua diuerſa ſunt iſtra. ꝑ applicãdo laqueum uel ſetonem poſterius in medio cuʒ cauterio ignito infra cutim appoſito abſq; ꝯtactu muſculorũ colli. ¶ 2ᵐ ⁊ leuius eſt applicatio ſiccíaruʒ uel uentoſarum loco coniũctionis colli cum ſpatulis lateraliter. ¶ 3ᵐ vo eſt compreſſio cuʒ re ponderoſa ibi facta ⁊c̃.

De his vo que mãm igroſſant cũ ſui exiccatione retinẽdo ſũt ueſicationes toti cuti capitis applicate. Et ꝑ qdẽ facte cũ fricatione cepe ſqlle ſepe ſupin ciſe ¶ 2° vo appoſitio flamule uel pedis columi cõtriti. ¶ 3ᵐ ⁊ fortius ꝑdictis eſt appoſitio cãtaridarũ cũ fermẽto ⁊ aceto compoſitarũ: de quo leuiter liniat' cutis capitis. ¶ 4ᵐ vo ⁊ eſt de medicinis Gal. memoratis ab eo. 5° de igenio ſani. cap̃ de curis vulneꝝ pulmonis difficilibꝰ: ⁊ eſt ut tota cutis liniat' cũ ſtercore colũbino diſſoluto cũ modico aceti acuti iſto mõ. ℞. ſtercoris colũbini ſic. ʒ. ij. g̃norũ ſinapis. ʒ. iij. pulpe ſql. minutiſſime ꝯtuſe. ʒ. j. terant' oia ſil' ultimata ꝯtritione in mortario ⁊ glutinoſa fiãt cũ. ʒ. iij. fermẽti q̃tuor dierũ: de hoc enĩ medicamine liniat' tota cutis capitis ubi naſcunt' capilli. dimittat' aũt ibi uſq; quo fuerit tota cutis deſiccata: tũc ergo cũ hĩ creuerit ampulle erũpant' ⁊ liniat' cutis cũ olo vio. ul' cũ piguedine anatis uſquequo hĩ mũdificet'. hoc enĩ igeniũ eſt de melioribꝰ rectificãtibꝰ cerebrum. ſic patet ex approbatione ipſiꝰ a Gal. in ꝑallegato loco de illa nobili romana ⁊ de illo iuuene curatis ab eo in ſimili caſu. ¶ Et nota q̃ ſi hoc remediũ ſaltẽ in ꝑnꝰ aucdni reiteraret' bis uel ter in ſpatio vnius mẽſis nõ eſſet niſi ualde ꝯnemẽs. ¶ Si aũt timeres acuitatẽ medicaminũ poſſes ꝯfrangẽ eadẽ: aut minorẽ q̃titatẽ ueſicãtiũ apponẽ: aut ſaltẽ minori tpe applicare. ¶ Et ſi ꝯtigeret q̃ ueſicationes cuti ulcerarẽt ꝓfundius q̃ cuti eius ſiue ſupficiẽ: tũc mũdificent' cũ vnguẽto aploꝝ ul' alio ꝯſil'i: ita ut melius ſit eadem longo tpe vigilare facere q̃ cõſolidare. hec de intentione ſexta.

Septima itẽtio eſt de medicinis pectus ꝯfortantibꝰ: lʒ ſupiꝰ de medicinis pectoralibꝰ nõ nulle enumerate fuerit in ꝑcedentibꝰ caplis ubi de digeſtiuis ⁊ mũdificatiuis pectoris ptractatum eſt: alique tamen ſimplices medicine ⁊ compoſite leuiter enumerari poſſũt. ¶ De numero ergo eaꝝ eſt capil. ue. qui ponit' eſſe tẽperatꝰ ⁊ ꝯfert pectori ⁊ pulmoni mũdificãdo ipos: ut 2° cañ. i ſuo cap̃. in areola mẽbroꝝ pectoris: ⁊ in eo eſt ſtipticitas prohibẽs curſuʒ mãeriẽ ibidẽ in areola opationes ⁊ ꝓprietates. ¶ 2ᵐ ſimplex eſt olus iamenũ qd̃ eſt frigidũ ⁊ humidũ in 2° cõfert tuſſi ſedãdo eã ⁊ ꝓpue cum oleo amigdalaꝝ. ¶ 3ᵐ ſimplex eſt generatũ dulce: cuius ſuccus ⁊ maſticatio pectꝰ mirabiliter leniunt. ¶ 4ᵐ ſimplex eſt ſemen hatechc. ¶ 5ᵐ eſt ſemẽ cucumeris ul' cucurbite: que trĩa ſunt frigida ⁊ humida pectoris lenitiua mũdificatiua ⁊ male cõplonis alteratiua

De cõpoſitis aũt ad eãdẽ itẽtionẽ ſũma medicia eſt cõpõ ſuccari vio. ro. ana. ¶ 2ᵐ cõpoſituʒ bonũ eſt hoc. ℞. medulle ſeb eſten. ʒ. ij. olei amigdalarum dul. ʒ. j. ſ. amili de ordeo. ʒ. j. incorꝑorent' ſimul in mortario cum. ʒ. iij. penidiaruʒ. ¶ 3ᵐ cõpoſitũ ⁊ melius ꝑdictis eſt hoc. ℞. mucillaginũ citonioꝝ. ʒ. iij. penidiarũ. ʒ. j. ſ. ſucci granatoꝝ dul. ʒ. iij. bulliãt ſil' lẽto igne uſq; ad acq̃ſitionẽ alicꝰ viſcoſitatis: tũc ꝑ ꝑdictis addant' ſuc. al. ʒ. iij. ⁊ bulliant uſq; ad acquiſitionem forme eluarij viſcoſi. ¶ 4ᵐ ⁊ nobilius ꝑdictis eſt hoc. ℞. ſeminũ coium frigidorũ. ʒ. j. ſ. ſemi. portulace. ʒ. j. amili de ordeo. ʒ. ij. granoꝝ pinearũ. ʒ. ij. ſ. ſuccari al. ʒ. ij. loch de papauẽ. ʒ. ij. ſ. boli ar. ʒ. j. fiat eluariũ. Et eſt in eo itẽtio alterãdi mũdificandi ſputũ cũ ꝯſtrictione ſanguis ⁊ ꝯſolidatione partiũ. ¶ Quodcumq; aũt ⁊ qñcũq; hoꝝ medicaminũ eligat' accipiat' ex eo añ cibuʒ per tres horas coclear vnũ: ⁊ tpibus intermedijs ex eis retineat' in os q̃titas auellane pmittendo ipm̃ deſcẽdẽ abſq; maſticatiõe aliq̃. ¶ Et nota q̃ pauce inueniunt' medicine ſimplices ⁊ cõpoſite pectorales iſrigidãtes ⁊ maxime que ſil' ⁊ pectori ⁊ capiti ſint ꝯuenientes. De numero tamẽ quarũ ꝑſcripte ſunt elegãtiores que dari pñt.

Octaua itẽtio ⁊ ultia de electiõe aliquaꝝ medicinaꝝ febri ꝯuenientiũ ⁊ deꝑditã ſubſtãtiã membrorũ reſtaurãtiũ. Nõ eſt heſitãdũ: qm̃ plurime medicinaꝝ digerẽtiũ alterãtiũ iſrigidãdo pectꝰ ⁊ caput febri ſint ꝯtrarie. Si quis tñ deſideraret cõplicare itẽtiones ad ꝑdicta oia ꝯferẽtes: febri tñ appropiatas magis admiſtret alteꝝ iſtoꝝ trium. ¶ pᵐ ℞. ſyru. viol. ʒ. j. aque ſublimationis portula. ʒ. iij. miſce. ¶ 2ᵐ qd̃ ſil' mãm ſubtiliat ⁊ pectori ꝯfert mũdificãdo ſolenniter. ℞. ſyrupi iuiubini. ʒ. j. ſ. aque decoctionis liquiri. ʒ. iiij. miſce. ¶ 3ᵐ ⁊ ualde utile eſt hoc. ℞. vini granatorũ dul. ʒ. ij. aque ſublimationis viol. ʒ. iij. miſ. ⁊c̃.

De numero vo mediciaꝝ reſtaurãtiũ ſubſtantificum humidũ deꝑditũ ſunt oẽs cibi laudabiles: de quibus in ſcdõ caplõ viſuʒ eſt. ¶ 2ᵐ ⁊ ualde utile ad omnia ꝑdicta eſt. ℞. aque lactis acetoſi. ʒ. iiij. penidiarũ. ʒ. ſ. bibat' ſepe in aurora. ¶ 3ᵐ cõpoſitũ eſt adminiſtratio carniũ cãcroꝝ: quoꝝ caude ⁊ pedũ carnoſitates cõponant' cũ ſuccaro taberzet ſufficiẽter decocto cũ aq̃ viol. ⁊ reducant' in formã confectionis ſicut pineata ⁊ utat' hac ꝯfectione ſemꝑ añ cibuʒ comedẽdo fruſtũ vnũ vnius. ʒ. cũ dimidia. ¶ 4ᵐ eſt confectio de amigdalis dulcibus ⁊ ſuccaro cũ amilo: quam moderni uocant ſauoneam uel marçapanẽ: cuius uſus ſit ut prius dictuʒ eſt. ¶ 5ᵐ ⁊ ultimũ cõpoſitũ eſt hoc. ℞. carniũ iuuẽculi capõis lib. j. ſe. q̃tuor frigidoꝝ coium. ʒ. j. ſ. granoꝝ pineaꝝ infuſaꝝ per vnũ diem nãlẽ i aquã vio. ʒ. iij. ſuccari al. lib. j. ſe. endi. ſcariole ⁊ lactu. añ. ʒ. j. amili de ordeo. ʒ. iij. ſuccaꝝ leni coctione coquatur cũ lib. ſ. aque vio. deide incorꝑent' ſecũ g̃na pinearũ cum iam iſrigidatũ fuerit: tũc ergo ponant' ad mortariuʒ: ⁊ ſupaddat' caro ſubtiliſſime ꝯtuſa ⁊ coterant' ultimata ꝯtritione ⁊ in fine addant' ſpẽs iã ꝑdicte: ⁊ fiat ꝯfectio ſolida in fruſtis. ʒ. j. ul. ſ. De hac ꝯfectione aſſumat' ſemꝑ añ ⁊ poſt cibũ fruſtũ vnũ uel duo ⁊ iueſpis tãtũ dẽ: alterat enĩ ⁊ reſtaurat ualde potẽter hoc ⁊ penultimũ iã ſcriptũ. Et credo q̃ in reſtaurãdo ꝑdictis ambobꝰ nõ iueniat' medicina melioris electiõis: ⁊ tu ꝯſidera. Hec igit' ſunt que in diſpõne huiꝰ nobilis dñe electora ſcribẽ potui. Miſericors ⁊ ſaluator ſũmus dirigat eadẽ in ſalutẽ ſuam perfectaʒ ad laudem eius.

Cõſiliũ. 107. Pro ſuſpecto ad ptiſim. Diuiditur autem Conſilium in tres tractatus.

Tractatus pmus ꝯtinẽs vnũ caplm̃. De cauſis ⁊ ſignis ptiſis ⁊ pꝛeparati ad ipſam.

Ex **his** que mihi per ſcripturaʒ inotuerunt maxime dubitandũ eſt. q̃ ſi vir iſte incidat ptiſim: ⁊ eo fortius ſi ex parte nãlis cõpõnis videtur eſſe inſignitus priuilegijs ptiſim futurã uel preſentem arguẽtibus: que pulchre aſſumi

pñt ex x° tertij. cap̃ de preparatis ad ptiſim. ⁊ ſunt numero hec. ¶ Primũ quidẽ eſt ſumptũ a cõpoſitione capitis ut nares habeat acutas. ¶ Secũdũ ut nares ſint cũ ſtrictura magna. ¶ Tertiũ ut habeat frontẽ excarnoſã: ⁊ ſilr tempora. ¶ Quartũ eſt ut maxime ledat̃ ſtillicidijs a capite deſlnentibus, nunc per naſum ut faciant coriçã. Nunc võ ad fauces ut faciant brãcos. Aliqñ võ ad pectus ut ſit catarriçãs Et uerificant̃ hec ſigna ꝓprie cum deſcendens materia fuerit acuta tam ſenſu tactus ꝙ guſtus percepta talis ut ſaltem ſit partium per quas deſcendit excoriatiua. ¶ Quintũ ſignum eſt ut collũ eius ſit longum ⁊ gracile. ¶ Sextum ut pectus in nãli ſua cõpoſitione ſit anguſtũ penes differentiam poſitionis ab ante ad retro: aut breue ſit eius ſpatium a fine gule uſqꝫ ad os ſtomachi. ¶ Septimũ eſt ut moleſtari ſepe ↄſueuerit a dolorib° pectoris ſiue mediaſtio pãniculo ſiue pleureſide uel dyafragmate cõtingat illos adeſſe. ¶ Octauum eſt tuſſis ↄtinuitas aut ſaltem multitudo cũ emiſſione ſputi ⁊ ꝓprie poſt illius dormitionem. ¶ Nonũ eſt ſputi ſanguis emiſſio alternata uł viciſſitudinata. ¶ Decimũ eſt ut anhelitus eius ab aliqua ſpecie nocumenti diminutionis uel corruptionis non euacuet̃. ¶ Undecimũ eſt ipſius uentris ecimo habitudinis excarnatio. ¶ Duodecimũ eſt cruriũ longitudo ⁊ coꝝ gracilitas cũ excarnatione.

Hec quidem oĩa potẽter oſtendunt hominem ad ptiſim paratum eſſe: ⁊ ꝓprie iſta que capitis ⁊ pectoris nocumenta portendunt. ¶ Et adhuc ↄfirmat̃ hic apparatus fortius ꝓprie qñ fuerit homo in etate poſitus a. 25. uſqꝫ ad. 35. Uel ſm aliam lr̃am a 35. uſqꝫ ad. 45. annos: eo qꝛ in talibus etatibus materierũ acutarũ dominiũ reperit̃ magis ꝙ̃ in alijs. ¶ Et adhuc ⁊ tertio talis ꝑparatio ad ptiſim euidentius affirmari põt ⁊ ꝓprie cum homo fuerit ſm cõplexionem totius. ¶ Quarto iterum qñ cerebrum eius fuerit a medio generis elongatũ per augmentum caliditatis ⁊ ſiccitatis. ¶ Quinto adhuc fortius demõſtrat̃ illud quando homo malã cerebri diſpõnẽ ↄtraxerit a ꝑncipijs gñationis ab hereditate maculatis. ¶ Ampli° ⁊ 6° ꝓpter hoc cum hoiem ↄtingeret eſſe in applicatione ſex reꝝ nõ nãlium non bene rectũ. Ita ꝙ regatur cibis ⁊ potibus repletiuis capitis ⁊ gñatiuis mãerum acutarũ ⁊ multarũ. Per hec quidẽ oĩa phyſicus ↄtemplator demõſtrare põt corpus apparatum ad ptiſim. Cum ergo in viro iſto plima taliũ ſignorum haberi poſſint: eo qꝛ mr̃ eſt catarriçans acutas in ſo ad pectus ⁊ tuſſi moleſtatur ⁊ ſputo acuto ⁊ anhelit° difficultate non leuiter: ⁊ alioꝝ ꝑdicta plima. igit̃ non leuiter heſitãdum eſt de ptiſis euẽtu in eo: ⁊ fuit ꝓpoſitio ſupius iam ꝑmiſſa.

Et licet hic ad ptiſim apparatus ſit uerẽdus in eo: mihi tñ non videt̃ eſſe timendum minus ꝙ iam ĩpam ptiſim ĩciderit. Et mouẽt me ad hoc rõnes nõ leues. ¶ Primo eſt: qꝛ egritudo iſta diu perſeuerauit dubitabile eſt de impreſſione in pulmone ab ea facta. ¶ Secundo qꝛ materia acuitate eius eſt eius effectiua. ¶ Tertio quia pulmo videtur eſſe ſuſceptiuus propter eius mollitiem ⁊ foraminum multitudinem. ¶ Quarto propter ↄtinuationẽ deſcenſus mãerum. ¶ Quinto propter ↄtinuationem tuſſis ⁊ ſputi ſimul. ¶ Sexto ꝓpter fixionẽ nocumẽti in anhelitu. Per hec oĩa ſatis heſitandũ eſt de ptiſi que iam icepit: aut iam ad augmẽtũ ꝑuenerit. ¶ Contra. qꝛ ſi iam eſſet ptiſis in ꝑncipio aut in augmẽto eius ↄtinue eſſet nocumentum fixũ. igit̃ cõtinue eſſet tuſſis ſputi ⁊ nocumenti anhelitus ꝑmanẽtia. Patet ↄñia: qꝛ ex fixione ⁊ ꝑmanẽtia cauſarum arguit̃ perduratio effectus. ¶ Huic motiuo dicendũ eſt ꝙ ſtante ptiſi ꝓprie accepta que non eſt aliud ꝙ̃ corporis colliquatio ꝑueniens ex ulcerib° in pulmone ſemper remanebit nocumentum fixũ: qđ tñ quandoqꝫ intẽſius apparet: qñ ſ. amplior eſt mãerũ ↄgeſtio: min° võ qñ iam mãe paucificate ſunt. Cum ĝ ↄtigit mãs in mlta ꝗ̃titate deſcendere a capite in pectus ⁊ ibi ↄgeri: tũc neceſſe eſt ſubſeq maiorẽ ⁊ fortio

rẽ tuſſis ſputũ gr̃a expulſionis mãeꝝ illaꝝ: qb° eductis vĩ tuſſis ceſſare aut leuiter percipi. Et hec eſt cã: q̃re alternatio afflictionib° ⁊ apparẽti conualeſcentia reuoluunt̃ ptiſici. Ad formã igit̃ argumẽti: qꝛ ſtãte ptiſi ſtat fixi nocumẽti cã. conceditur: ⁊ dĩ ꝙ qñ ↄtigit ulcera ad pect° eſſe mũdificata notabiliter: tunc apparet alleuiatio manifeſta. lꝫ realiter ⁊ de facto nocumentum habeant fixum: ⁊ lꝫ remiſſum. ¶ Et ex his oĩbus uolo mihi ſatiſfactum eſſe de ſufficienti enumeratione cauſarum ptiſis tã ex parte primitiuarum cauſarũ ꝙ̃ corporalium aſſignanda. ¶ Et ſequit̃ ſcđo ex fundamẽto illo poſſe videri facile materialem cauſam ptiſis effectiuam. ¶ Ex quo fundamẽto ↄcludit̃ tertio declaratio cauſarum accidentiũ que ptiſim concomitãtur. ¶ Et 4° iterũ ex hoc fundamento elici põt ſigna ꝓnoſticatiua futuram ptiſim ⁊ demõſtratiua illi° actualitatis. De quorũ ſignorũ numero ꝓprie ipaꝝ demõſtratiuũ ſignũ euidens eſt frequẽtia ſanioſi ſputi rotundi uel globoſi tenacitatẽ habentis ⁊ colorati colore citrino uel ſubrubeo cũ interpolata alicuius portiuncule ſanguinis admixtione. ¶ Quinto adhuc ex hoc fundamento elici põt ingeniũ curationis huius diſpõnis: ut nunc in ſequentibus apparere poteſt.

Tractatus ſcđs de regimie ꝓportiõatoꝝ ad ptiſiꝫ per res non nãles ↄtinens ſex capl'a.

Egimen itaqꝫ diſpõnis iſtius ſiſtẽtat̃ in duob°. ¶ Primo in adminiſtratione ſex rerũ nõ nãliũ. ¶ Scđo võ ꝑncipalr̃ in applicatione debita rerũ medicinaliũ ⁊ cum hoc ſm ordinem qui nunc ſequitur.

¶ De regimine eius per aerem. Cap. I.

Taqꝫ circa harũ rerũ adminiſtrationẽ ſmone plixo non utar: eo qꝛ iam diu hoc regimẽ ↄuenienter adminiſtratũ fuit ꝑ eximios phyſicos ⁊ ſubtili aduertẽtia rexerũt ipm. Sed ut ad alios etiã ſermo uerti poſſit. Eligat iſte vir regionẽ ciuitatẽ ⁊ ꝑticularẽ locũ in quo morari debet. Cui° aer ad frigiditatẽ eleuet̃ ⁊ aliqliter ad ſiccitatẽ: lꝫ frigidior ↄueniat ei aer ꝙ̃ ſicc° Et hic euitet locũ habitationis edificioꝝ antiquoꝝ ⁊ ꝓprie hñtiũ lapideas reuolutiones: ⁊ ſit locus a decurſib° aquarũ ⁊ ꝓpe aque ſalſe ꝓpinquitate elõgat°. Et ſit etiã camera eius oriẽtali aſpectu ⁊ ſeptẽtrionali detect°: meridiõali aũt ⁊ occidẽtali aſpectu nõ ſit aptus. Et camera ſua ſit ab impſſiõe rerũ acutarũ uelut a uaporib° liquorib° ſalſis ⁊ acetoſis elõgata: in qua etiã camera nequaqꝫ exiſtat fumus neqꝫ pulueris preſentia. Hec eniꝫ ſemꝑ nocẽt hñtib° pect° tali nocumẽto leſum. ¶ Et caueat etiã ab his que ãnectunt̃ aeri cũ nocumẽto: uelut ſũt ueſtes gulã pect° ⁊ uentrẽ ↄſtrigẽtes. Silr etiã euitet tenere caput diſcoopt̃ũ ab aere frido ledi paratũ q̃re caput eius teneat birreto pellib° agninis uel doſſibus nurioꝝ uel ſimiliũ ↄdecẽter ſuffulto: ſm menſurã caliditatis quã caput eius tolerare põt abſqꝫ nocumẽto apparẽte.

¶ De regimie ei° per exercitiũ incipit ut ſequit̃. Cap. II.

E exercitio võ videt̃ mihi nullũ quo totum corpus moueat̃ ſibi fore ↄueniẽs: ſiue exercitiũ equitãdi ſiue nauigãdi fuerit. utrũqꝫ enim eoꝝ nociuũ eſt: eo qꝛ mãe in motu magis ponit̃: etiã qꝛ caliditas per motũ talẽ intẽdit̃ in mã magis ꝙ̃ eẽt opportunũ. Et iteꝝ qꝛ per tales motus mãe de iferioribus ad ſupiora moueat̃ magis. Et adhuc 4°: qꝛ ꝓpter exercitiũ ptes pectoris diſtẽdunt̃: ⁊ ſi cõtingat eas eẽ ulceratas peſſime diſponunt̃ magis. Si aũt partes pectoris nõ fuerint ulcerate adhuc ex forti diſtractione ipſarum amplius ꝑparantur ad nocumẽtũ ⁊ materierũ receptionẽ. ¶ Si qs igit̃ mot° totius corporis ei videret̃ eſſe cõueniens ille eſſet mot° ꝓgreſſiuus mane uel ſero añ cibũ fact° paſſibus lente peractus: ⁊ ſuauiter corpore a fecibus cõuenienter emũdato: ⁊ in loco ↄuenientis aeris factus per quẽ corpus ꝑducat̃ ad calitatẽ aliqualr̃ eleuatã ſine aliquo nocumẽto: ⁊ exercitiũ tale nullo modo ꝑducat ad aliqđ in anhelitu nocumentũ.

¶ Et qꝛ applicare exercitiū cum talibus ꝯditionibus non eſt niſi ualde difficile. Jō loco exercitij ꝯuenientius videt̄ mihi ⁊ ſecurius eſſe applicare q̄nq̄ꝫ fricationes īcipiētes a genu uſqꝫ ad pedes: ⁊ ab īguib⁹ ſecūdario uſqꝫ ad pedes. Deide a natibus uſqꝫ ad predictas ptes inferius trahēdo: poſterius aūt ab adiutorijs uſqꝫ ad manus iferius mediocriter ꝯfricādo. ¶ Nequaq̄ vō eidem cōueniens eſt fricatio pectori adminiſtrata ꝓpter tractū ⁊ motum māerum in ipſo. ¶ Capiti vō ꝯdecens eſt leuis pānoꝝ mediocriter calidorū applicatio ⁊ pectinatio illius ſtomacho ieiuno facta. ¶ Lotio vō capitis oīno ab eo dimittat̄: ꝓpterea: qꝛ ſuſpectionē portēdit colliquationis attractionis ⁊ motus materierū: ſed loco eius ꝯueniētioꝛ eſt pectinatio iam predicta.

¶ De regimine eius per ſomnum. Cap.iii.

Circa vō id qđ de ſomno uel dormitione cōueniens eſt ei diligenter ꝯſiderandū: q̄ñ gr̄a digōnis mãeꝝ ꝯueniret ei dormitio nōbilr̄ ꝓlixa: uerū qꝛ mãe in capite ei⁹ dñantes multe ſunt. Jō ꝓlixus ſomnus euitādus eſt: q̄ñ reumatiſmos gñat: ut legēdū eſt 2° pñti. cap̄ de eo qđ ꝓuenit ex ſomno ⁊ vigilia. Etiā qꝛ mãe in capite ei⁹ exiſtes plimū ſunt cal̄e per lōgaꝫ dormitionē nocumētū in eis īcēderet̄: q̄ñ in ſomno fit intētio caloris in ꝓfundis corporis partib⁹ ꝓpter reuolutionē caloris in centrū corporis: q̄re dormitio eius debet eſſe cōſueta ⁊ a nālı ſibi dormitione nō elongata: q̄ñ per taleꝫ fit ꝯueniēs reuocatio ⁊ unio ad materias digerēdas. ¶ In mō vō dormitionis prius ſup dextro decumbat latē. In 2° vō dormitione ſup ſiniſtro reuoluat ſe capite eius ꝯueniēter eleuato. Et oīno fugiat dormitionē reſupinā que nocumentum efficit in anhelitu inclinando materias ad partes pulmonis. ¶ Et caueat etiā a dormitione reſupina ne propter nimiaꝫ compreſſionem a mole pulmonis factam ſuper coꝛ nocumentum incurrat in anhelitu uel ſibi ſimili. ¶ Propter etiā conſimilia effugiat in vigiliis ꝓlixitateꝫ propter reſolutionem ⁊ debilitatem ⁊ materierum indigeſtionem uel corruptionem que ſequitur ad vigilias.

¶ De regimine ei⁹ p adminiſtratione īanitiōis ⁊ repl̄onis ⁊c̄. Cap.iiii.

Et ſi vir iſte indigeat regimine rerum nō nālıuꝫ oīum ꝯuenientiſſime menſurādo: fortaſſis tñ nulla videt̄ eſſe res nō nālis: cuius exceſſus fortius nocere poſſet q̄ꝫ penes iſtam: eo qꝛ augmētū repletionis m̄ltiplicit̄er nocere poteſt. ¶ Et pmo q̄dē multiplicādo mãs huius egritudis: aut qꝛ mãe ahales ſunt māerā acutaꝝ gñatiue: aut qꝛ ꝓpter debilitatem inati caloris ſupacq̄rit̄ caloꝛ cineus māerā exacuitiuus: aut qꝛ ꝓpter multā euaporationē a replente mã ꝓuenientē replet̄ caput: qđ eſt ualde timenduꝫ in eo ne pducat ad uentriculoꝝ ipſius oppil̄ones. Etiā ne mã multa a capite decidat in pectus ſubito caſu: ita ꝙ pducat aut ad ſuffocationē aut ad apoſtema ul̄ aliud nocumētum igēs. Igit̄ in mēſura ſue cibationis caut⁹ eſſe debet: ita ꝙ nunq̄ꝫ accipiat cibū: ex cui⁹ aſſumptione in ſtōcho ḡuitatē aut tenſionē ſentiat. ¶ 2° aduertat ꝙ cibi q̄ītitas talis exiſtat: ut ipaꝫ ſtōchus tolerare poſſit: ita ꝙ caloꝛ ei⁹ ſit cibi ꝯueniēter digeſtiuus ſaltē in tpe in quo nālıter digerere cōſueuit. ¶ 3° ꝙ fugiat accipe cibū niſi poſtq̄ꝫ pſiſerit p̄cedentē eſſe digeſtū. Et in ſūma melius eſt a ꝯſueta cibatione recedere per ſubtractionē cibi q̄ꝫ per augmentū eius. ¶ Et iterū diligenter attēdē oportet ꝙ ſi pſenſerit ciborū corruptionē aliquā in ſtōcho fuiſſe ſecutā ꝓpter repletionē magnā: tunc ſtatim ad euacuādū feſtinet eos. ¶ Et modus q̄dē euacuatiōis ſm̄ plurimos ponit̄ per uomitū: ſꝫ uomitus in hac diſpōne non ſit mihi rōnabiliter apparens: eo qꝛ ex eius aggregatione repletur caput. ¶ Amplius qꝛ ꝓpter motum in uomēdo factaꝫ hu. a capite magis ponunt̄ in fluxu ad pectus q̄ꝫ pri⁹ erant. ¶ 3° qꝛ uomitus ſaltem hoibus cum difficultate facientibus ipſum preparat ad multam diſtenſionem ⁊ aliquando ad eruptionem uenarum: ⁊ membroꝝ pectoris.

Igitur ꝯueniētius mihi videt̄ talem corruptionem rectificare cū iſtis inſtrumentis. ¶ P̄rimo cum dyacitoniten cū ſpēbus ante cibū aſſumpto. ¶ Scđo dyacinamon eodē modo. ¶ Tertio cuꝫ aſſumptione. ℥.j. ſyrupi de abſinthio cuꝫ aqua mēthe uel eupatorij. ¶ Quarto cū depoſitione cibi corrupti facta cuꝫ pillulis duabus uel trib⁹ de aloe abluto añ cibū acceptis. ¶ Aut ſi intēderet̄ ad cholerā accipiat̄ īfuſio reubar. in aquā abſinthij ⁊ endiuie cū penidijs facta ſm̄ hunc modū. ℞. penidiaꝝ. ℥.j. reubar. electi. ʒ.j.ſ. dyagridij. g̃. iiij. ſpice nardi. ℈.ſ. infundant̄ in. ℥. iij. aque abſinthij: deide colet̄ ⁊ exprimātur ⁊ in potu detur. ¶ Et ſi cōprehēderet medic⁹ corruptū cibū a ſtōcho ad uētreꝫ depulſuꝫ eē: tūc educat ipm̄ cū hoc cliſteri. ℞. foliorū malua⁊ rū blete ⁊ mercurial. añ. M.j.ſ. furfuris. M.j. tere ſimplicis caſſiefi. añ. ℥.ſ. olei viol. ⁊ de aneto añ. ℥.ſ. ſalis gē. ℈. iiij. miſce has medicinas cū lib.j. decoc. p̄dictaꝝ plātaꝝ. Et ſi uelis cliſtē maioris caliditatis ⁊ uētoſitati ꝓpriū magis p̄dicte decoctioni addē aſſari ⁊ aniſi. M.ſ. Et ſi uelis cū eo ab inteſtinis abſtrahere ⁊ a renibus ⁊ ab epate diuertere cū p̄dicta decoctiōe ponant̄ bñdicte: ⁊ eluarij dyafiniconis. añ. ʒ. iiij. ¶ Silr̄ iterū ſicut de euitāda repletione ciboꝝ p̄dictuꝫ eſt. Idem ⁊ de nimia ianitione intelligendū: ⁊ ꝓpri⁹ magis cū imoderata inanitio v̄tutis debilitatem maiorem ſibi aſſociaret q̄ꝫ repletio ſibi conſimilis.

¶ De regimine eius per accitia anime ⁊c̄. Cap.v.

Quoniā ad oīa accitia aīe ſequit̄ mot⁹ incōueniens in ſpiritib⁹ ⁊ hu. maioꝛ tñ in ira furore ⁊ timore maximis q̄ꝫ fiat in anguſtia in triſtitia ⁊ in meditatiōe. Mouent̄ eni in magno timore ſpūs ⁊ humores celeriter a circūferētia ad cētrū: ⁊ ſimiliter in ira. Poſteri⁹ aūt ⁊ in ipa mouent̄ de centro violēter ad circūferētiā: q̄re iſlāmātur ſpūs ⁊ humores nō ſolū in pectore: uerū etiā in pānicłis cerebri ⁊ toto capite: ꝓpter qđ auget̄ in lapſis ⁊ in gradū malitie in mãb⁹ ſubſequētē ex p̄dictis motib⁹: iō tales oēs mot⁹ abſcidēdi ſūt. In triſtia vō ⁊ meditationib⁹ cū hoc ꝙ mouētur ſpūs ⁊ hu. motu leui ⁊ paulatio: ꝓpter tñ accubatiōeꝫ eoꝝ i ꝓfūdo corpis q̄ſi lōgo tpe pmanētꝫ nō euiant̄ corpora ab alteratione ualde nociua q̄re iteꝝ ⁊ mot⁹ tales abſcidēdi ſūt. Igit̄ q̄ꝫtū eſt poſſibile ab his p̄caueat ⁊ maxie ab iſlāmātib⁹ ſpūs ⁊ hu. Nullo eni mō ꝯueniēter mãe humorales digeri ⁊ a v̄tute regi poſſent permanētib⁹ ipreſſionib⁹ illis: q̄re ab egtāte hoc mō agēduꝫ eſt mētis letitia ꝯfortatione ⁊ ſpe bona curatiōis ei⁹. ¶ Et q̄ñ a plurib⁹ ſapientib⁹ de coitu tractari ſoluit. ubi de accitib⁹ aīe determinant: q̄ñ in coitu eſt aīe affectio ad ipm̄ exequēdum ⁊ cōplēdū: ⁊ iterū ꝓpter magnā delitiā que in ipō apprehēdit̄. iō ne ꝓpter coitū multū fiat in humorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ agitatio fortis ⁊ aīe diſtractio a debita mãeꝝ digōne a coitu recedēdū eſt cuꝫ per ipm̄ efficit̄ nō ſoluꝫ mãn utile: ſꝫ ſuꝑflua: ſꝫ etiā m̄ltū ſpūs in eo fit ꝯſūptio: ad quā ſequit̄ inati caloris debilitas que eſt ꝯueniētis humoꝝ regiminis cā. ¶ Si igit̄ in coitu licētia rōnabiliter ꝯcedi poſſit erit ut raro ualde fiat ad plus in ſeptimana ſemel: nunq̄ꝫ tñ niſi ad ipſuꝫ cōueniēter per appetitū incitata nã: ⁊ tūc digōne iam pmā celebrata uel cōpleta cum ſuaui agitatione in eo pōt cōcedi licentia: ut predictum eſt: aliter aūt non.

¶ De regimine per cibum ⁊ potum. Cap.vi.

Iam aūt opꝫ regimē ei⁹ ptractare per cibos ⁊ potus. Pmittēdū itaqꝫ pmo ꝙ cibi oēs ⁊ pot⁹ ei⁹ iclinari debēt ad ꝯrietatē lapſus per īfrigidationeꝫ ⁊ humectationē aut ſaltē per remiſſioneꝫ eoꝝ caliditatē: ꝓpter qđ aut oportet cibos eē frigidos ⁊ humidos in p⁹ aut in 2° gradu: aut ſaltē eſſe leui caliditate calidos: aut a p⁹ māſione pmi gradus uſqꝫ ad 2ᵘᵐ ei⁹ in fri. ⁊ hu. ¶ Et pmū q̄dē uerificat̄ ſi lapſus eſt notabilr̄ intenſus ut ꝯueniēs ad ca. ⁊ ſic. ſecūdi gradus. ¶ Secūdum vō itelligit̄: ut qꝛ lapſus fuerit talis: remiſſe tñ calida reſpectu lapſus in caliditate notabilr̄ intēſe eſſent illi⁹ corruptius

tenẽdo illã viã ꝙ ↄ̃riuȝ remiſſuȝ approximatũ ↄ̃rio intẽſo remittit illud. Si tñ eligi poſſent cibaria penit⁹ a mã opantia nullũ gradũ q̃litatiuũ iducẽtia talia eſſent eligẽda magis: ueꝝ q: raro aut nunq̃ repit̃ aliqͦ cibale qn etiã cũ hoc ꝙ opat̃ a mã ſit alicuius gradus qualitatiui inductiuũ. Jͦ oportet ꝑmiſſuȝ notabile conſiderare ut dictũ eſt. ¶ Jtaqȝ pro regimine eius cibaria eligenda ſunt aut frigida aut humida aut leui caliditate calida cuȝ tẽperamẽto in paſſiuis nãliter talia aut artificialiter elaborata. ¶ Jtaqȝ eligat̃ panis de puriori parte farine factus: ꝛ uocat̃ ſimula. talis eni videt̃ magis elongatus a ſiccitate ꝛ terreſtreitate. Propterea: q: pars terrea que fundat̃ in furfurib⁹: ꝛ pars aquea que fundat̃ in parte glutinoſa farine videt̃ eſſe a tali pane diminuta. Sit igit̃ ↄueniẽter fermentatus bene laboratus mediocriter coctus duoꝝ dierum aut trium ad plus etatẽ hñs: ꝑpter qͦ panis açimus oïs uel alter humidus multũ ſicut multã aquã recipiens ꝛ multũ furfuraceus de panico uel de milio factus oïs euitãdus eſt. ¶ Et eligant̃ ab eo carnes cõplone ſua tẽperamẽto vicine ꝛ parũ elongate ab eo humide humiditate ſubſtãtifica. Humiditate autẽ terreſtri pte cõmixta carnes nequaq̃ eligant̃: uelut antique q̃tũqȝ ↄtingat eas eſſe aïalũ. ¶ De domeſticis itaqȝ ↄueniũt ei ut gallinaꝝ ꝛ filium ſpe iuuenes ↄpites. Siſr anaculi ꝛ anſeruli iuuẽculi ſuo tpe. ¶ De ſylueſtribus aũt ↄueniũt minute aues oẽs: ut ſtarne ꝑdices faſiani ꝛ cõſiles. ¶ Et de quadrupedib⁹ domeſticis ↄueniũt ei annuales agni caſtrati ꝛ paruuli capti: ꝛ iuuẽculoꝝ vituloꝝ carnes ꝛ ꝑprie lactẽtiuȝ ꝛ recẽtes ꝛ porcelli ꝛ ſibi ↄſiles. ¶ De ſylueſtrib⁹ vͦ uſuales oẽs ſibi ↄueniũt: ꝛ ꝑprie iuuẽculoꝝ aïalũ cuniculoꝝ leporuȝ gaçelli ſylueſtris porcelli iuuenes ꝛ ſibi ſimiles. Alie vͦ dimittant̃ contrarie diſpõni iſtius. ¶ De piſcibus vͦ cõueniunt ſibi aſprarles noïati piſces fontales petroſi parui viſcoſitate ꝑuati ꝛ nutrimẽti groſſitudine: quorũ oĩuȝ notitia diſtincta eſt ſm regionũ ꝛ ciuitatũ fontes ꝛ flumia ꝛ ſm cõſuetudinẽ etiã. Cancri ſibi cõuenire pñt: ꝛ ꝑprie cũ fuerint fluuiales: ipſi eniȝ ꝛ reliqui piſces ex aquis ſalſis accepti ab eo ſunt dimittẽdi ne intrinſece in humorib⁹ ex eo genitis acgrat̃ vꝛtus acuitatis ex ſalſedine que oĩno capiti ꝛ pectori eius eẽnt ualde nociua. ¶ De ſaporib⁹ qb⁹ ↄdiunt̃ carnes oĩno euitare debet acetũ ꝛ ꝑprie acutũ ꝛ acria ꝛ pontica oïa cũ qb⁹ inenit̃ acuitas: uelut ſunt limones ꝛ citrũ etiã magne acetoſitatis: ul̃ ſuccus eius nõ eſt ſibi ↄueniẽs neqȝ agreſta ꝛ ꝑprie ſalita. ¶ Acria vͦ qbus uti põt regulariter ſunt ſicut ſuccus granatorũ muçoꝝ ꝛ ſuccus ceraſi ponticiditoniorum ꝛ agreſta ſine ſale ꝛ berberis ꝛ ribes ſuccus ꝛ prunoꝝ acriuȝ: ꝛ ſuccus ſorbe uel neſpilloꝝ ꝛ ſimilia in quibus ſiccitas magna corrigit̃ eorum que in ſucco reperitur. ¶ De ↄditis aũt uti põt citonio rapa piris cõditis çuccaro roſ. ꝛ viol. ꝛ oïbus ſiſibus a qbus acuitas elõgata ſit: ꝑpter qͦ oliue ꝛ reliq̃ ↄdita acuta cũ ſpẽbus calidis ſunt euitãda. ¶ De ↄfectionibus aũt ↄueniũt ei ↄfectiones de pineis de amigdalis ↄditũ: ꝛ aniſ. ꝛ coriãdrum: ꝛ ꝑprie poſt cibum ꝛ trageas maior ꝛ minor parũ calidarũ mixtionẽ hñs: ꝛ cõfectio facta cuȝ çuccaro ꝛ oleo amigdalarũ a qbuſdã noïata cõfectio granorũ ſiſami etiã eſt ſibi utilis. Et eſt ſiſamus granuȝ apud ſiculos çurçulena nominatum. ¶ De ferculis vͦ cõueniẽtia ſunt oïa ex bleta ſpinachia boragine: viola malua endiuia cicorea imba ꝛ ſponſa ſolis ſcariola portulaca cucurbita cũ ſimilib⁹: que tñ ꝛ frigida ꝛ humida multum ſecurũ eſt parũper cõfrangẽ cũ calidis in decoctione ſua uel cũ feniclo petroſil. ꝛ ꝑprie cũ fuerit intẽtio ad aperiẽdũ ꝛ hyſopo mellif. ꝛ praſſio cuȝ fuerit intẽtio ad excreãdũ: ꝛ mẽtha ꝛ ſiſimbrio calamẽto ꝛ origano cũ fuerit intẽtio ad ſtõchuȝ: ꝛ folijs violaꝝ ſolatri nenufare ꝛ creſſoni ꝛ roſ. recẽtiũ cum intẽtio fuerit ad caput. Reliq̃ vͦ uaporoſa uelut caules: ꝛ humida viſcoſa uelut canabi: ꝛ eſt caulis rotũdus dict⁹ capucius apud lombardos: talia inq̃ euitanda ſunt. ¶ De leguminibus aũt ↄueniũt ei pãnicũ riſũ cicera rubea ꝛ cãdarum ſiũ de frumẽto ꝛ de ordeo qͦ eſt far noïatũ hodierno ſmone. Et ptiſana ordeacea cuȝ amilo ꝛ ſine amilo. Reliq̃ vͦ legumina: ut faba lẽtes faſcoli dimittant̃. Cicerib⁹ autẽ albis q̃drãgularis ꝛ rotũdis noïatis donechis a Sal. ꝑ aliĩ mẽtoꝝ que ſunt piſa apud lombardos dicta uti põt. ¶ De fructib⁹ aũt ↄueniũt ei ceraſa oïa auellane amigdale recentes pepones melon magnus viridis ꝛ rotũdus qui eſt anguria. Jtẽ poma pira bñ matura ꝛ pſica ↄſiſr ſuis tẽporib⁹ recẽtia uel exiccata: paſſule oẽs albe parue ꝛ nigre q̃s Aui. 14⁹ tertij denominat aromaniſca: ꝛ magne paſſe que denominant̃ çibibũ. Neqȝ incõueniẽs eſt ei uti qñqȝ caſtaneis in igne aſſatis ꝛ ꝑprie poſt cibũ. Et placet etiã mihi poſt cibũ xilocaracte ꝛ eſt fruct⁹ carubia noïat⁹. Et citoniũ ↄuenit ei: ꝛ açarui ꝛ eſt ſorba ꝛ neſpille: ꝛ ꝑprie poſt cibũ: oïa hec ꝛ ſiſia ſunt ei ↄueniẽtia. Et ficus ſicce ↄueniẽtes ſunt ei añ cibũ accipiẽdo ex eis q̃tuor uel qnque. ¶ De his aũt que cũ cibarijs admiſcent̃ lenificãtis cõueniẽs eſt ei oleũ oliuarũ ꝛ oleũ nucũ: ꝛ melius eſſet ei ꝑpter caput ꝛ pect⁹ oleum de amigdalis ꝛ ꝑpe recẽs. Oleũ vͦ de fiſticis ꝛ pineis nõ placet mihi. ꝑ ꝑpter caliditatẽ itẽſam eius. 2⁹ vͦ ꝑpter nimiaȝ reuolutionẽ quã facit in ſtomacho cui nociuũ eſt. 13⁹ tertij. caꝑ de nocẽtib⁹ ſtomacho. Butyri etiã uſus moderat⁹ cõcedi põt ei: lȝ multũ ipleat caput multitudine uentoſationis eius. ¶ Lac vͦ ꝛ lacticinia cibaria oïa ab eo dimitti debẽt: lȝ inter ptes lactis recocta ↄueniẽtior ſit ei q̃ lac ꝛ coloſtra. Caſeo uti non debet antiquo ꝛ ſalito notabiſr: lȝ uſus caſei mollis ꝛ recẽtis parũ ſalis hñtis ei ↄcedi põt: ut colligendũ eſt ab. A. 5⁹ tertij. caꝑ de cura catarri. ꝛ etiã 13⁹ tertij. S alis aũt uſus paruus ſit ei propter cauſas ſuperius aſſignatas.

De potu aũt

eius ↄſiderãdũ eſt. Vinũ eni ipſius debet eſſe pauce fumoſitatis infra medietatẽ vinoſitatis electũ: qm̃ vina ↄ̃ria ſunt ei maxime capitis repletiua: ꝛ q: ponũt mãem in fluxu: ꝑpter colliquationẽ iterũ quã fecerat vini fumoſitas in humorib⁹ cerebri. Sit aũt ſubſtãtia ſubtile tenue ꝛ dyaphanũ colore albũ ſapore mediocre ꝛ aromaticitate etiã ſit tale. ſ. ꝙ nõ eſt eligẽdũ aliud ſi hẽri põt tale. Si vͦ nõ: refrãgat̃ ut reducatur ad mediũ uel remiſſum in potẽtia cũ aq̃ clara ſubtili ab electo fonte collecta qui denudat⁹ ſit a multitudine herbarũ in eo naſcẽtiũ ꝛ ꝑprie feudarũ: in quo etiã nõ inueniat̃ multitudo ranarũ uermiũ anguillarũ ꝛ fetẽtium piſcium. ¶ Si aũt idoneo tpe ꝛ ꝑpe per mẽſeȝ anteq̃ ſolet affligi reuolutiõe poꝝiſmali uteret̃ hydromelle facto ſm deſcriptionẽ ſtatiȝ ponẽdã: ut in mẽſe auguſti ꝛ mẽſe februarij ꝛ martij eſſet ei ualde ↄueniẽs: ꝛ ꝑprie dimittẽdo cuiuſcũqȝ vini potũ ꝛ accipiẽdo in cibatione ſua ꝛ ex̃ cibationẽ potũ iſtuȝ. ℞. aque fontis electe. ut ſupra dictũ eſt lib. xij. mell̃ citrini mũdi ꝛ elci lib. j. coriãdri ꝑparati. ℥. ſ. mẽthe origani. añ. ℥. j. ſ. roſ. floruȝ lãbruſce añ. ℥. ij. coq̃nt̃ oïa ſiſ cum pl̃uẽ ꝑdictarũ ſpẽrũ: ꝛ poſtq̃ aliq̃ diu bullierit ſpument̃: ꝛ fiat coctio uſqȝ ad ↄſumptionẽ 3ᵉ ptis. Jta ꝙ tñ ꝑdictarũ ſpẽrum puluis medietas liget̃ in ſindone rara ꝛ laſſa. Reliq̃ aũt medietas ſpargat̃ ad aquã: deinde colet̃ hec per colatoriuȝ bene ſpiſſum ꝛ reſuetur in uaſis bñ mundis ꝛ cooptis. Hec igit̃ videt̃ eſſe ei ſũma regula cibationis ꝛ potuũ ſibi ↄueniẽtiuȝ.

Tractatus

tertius de regimine per admiſtrationẽ iſtoꝝ medicinaliũ ↄtinẽs capl̃a ſe ptẽ ſecundum intẽtiones ſeptẽ que videnť opportune tam in regimine pſeruatiuo q̃ curatiuo huius diſpoſitionis.

Prima itaqȝ intẽtio erit mãerum que genite ſunt anteq̃ poxiſmẽ eius ulis. ¶ 2⁹ erit mãerũ diuerſio. ¶ 3⁹ erit earũdem digõ. ¶ 4⁹ erit euacuatio earundẽ eradicatiua. ¶ 5⁹ erit regiminis rectificatio. ¶ 6⁹ erit prohibitio generationis materierũ ꝛ accumulationis earum in capite. ¶ 7⁹ ꝛ ultima erit capitis ꝛ pectoris confortatio ne materias que ab ea fluere ſolent faciliter recipiant ꝛ iam receptas conuenienter expurgare poſſint.

Primã itaqз itentionẽ cõplẽ videntᷣ instrm quattuor. ℂ pᵐ est flobõmia. ℂ 2ᵐ est uẽtris solo. ℂ 3ᵐ est urine ꝓuocatio. ℂ 4ᵐ est fluxus sanguinis a naribus ꝓuocatio seu applicatio. ℂ De uomitu aũt nihil dico cuз habeã ipm suspectum: ut visum fuit tractatu ꝓcedenti. cap. de regimine huius dispõnis per ianitionẽ ⁊ repletionẽ. ℂ pᵐ itaqз instrm qđ est flobotomia ꝑmittẽdum est ⁊ eligẽduз ꝙ sicut egritudo ista bis in anno periodice affligit virũ istuз: ut circa pncipium ueris ⁊ autũni. Jta supponẽdum est mãm huiᵒ egritudinis cõgeri in toto corpe: lз pncipalr eiᵒ molestia in capite pcipiatᷣ. Neqз enim credendũ est mãm tante ꝗtitatis fecisse in capite eiᵒ cõgregari. Mirabile enim esset ꝙ mã illa non faceret coalterationem sm q̃litatẽ pmas ut calefaciendo: qm acuta pcipitᷣ: aut infrigidãdo qđ apparet ex aquositate actualr frigida que ab ore eiᵒ emittitᷣ ampliᵒ. Jterum hec mã in capite nocumẽtũ efficeret penes q̃litates scđas eiᵒ: aut oppillãdo aut dolorẽ grauatiuũ efficiẽdo: aut saltẽ tertio qз pars eiᵒ in vaporẽ ⁊ uẽtositatẽ ɔuertitᷣ dolores extẽsiuos in capite ⁊ pãniculis cerebri efficeret. Cũ autẽ neqз istoꝝ acciũ aliqđ manifeste appeat: opз de necẽitate cõcedẽ: ꝙ lз hec mã paulatiẽ sit sm ptem in capite congesta tñ tpe sue paroxismationis a toto corpe ad caput ꝓpellitᷣ simbomatice. Cũ ergo ipa sit in toto ɔgregata ⁊ cõgesta ut pbatum est: ⁊ nõ possit alibi ɔtineri rõnabilius ꝙ in uenis. Jdeo necessaria est euacuatio uĩis eiᵒ: ⁊ ista per flobotomiã sit: ut 4ᵒ pmi. cap. 2ᵒ. dr ingt. flobotomia est euacuatio uĩis que multitudinẽ educit. ℂ Uena aũt de qua pdicta flobotomia fienda est a pluribᵒ ponitᷣ esse saphena dicẽtibᵒ ipaз euacuare a toto: eo qз a supiori ad inferiorẽ pticulã mãm attrahit ⁊ educit. Ego võ credo ꝙ huiᵒ uene flobotomia nõ debet dici euacuatio uĩis. ppterea qз nõ põt a capite euacuare ꝗtũ opз ppter ipam esse ab eo remotã: ⁊ a uenis capitis etiã. Meliᵒ igitᷣ est flobotomare uenã mediã que euacuat a toto: ppterea qз attrahit a capite ⁊ supioribᵒ ptibᵒ per cephalicã a qua exit: uel ɔtinuatᷣ ⁊ euacuat ab inferioribus ptibᵒ per basilicã: cũ ipa sit media iter duas illas. igitᷣ imediatiᵒ euacuat a supiori ⁊ ab inferiori ꝙ faciat saphena cũ nõ mediet iter duos ramos siles neqз sit earũ pars. Extrahantur igitᷣ per talẽ flobotomiã sanguis. ℥. v. uel. vj. Limitando tñ sm etatem cõplõnẽ habitudinẽ ⁊ patiẽtis fortitudinẽ uel ecõuerso. ℂ Et facta hac flobotomia si sufficiẽs ꝗtitas sãguis fuerit educta excusat. Si aũt nõ: tũc in die eodẽ uel sequẽti uel tertio ad illã fiat secũdatio eiusdẽ ptis anteꝙ dissoluatur. ℂ Et si ɔtigeret ꝙ de tali uena flobotomia nõ posset fieri qз a multa carnositate coopta esset: aut ppter cicatricem uel alias cãs: tũc meo iudicio adhuc ɔueniẽtior eẽt flobotomia basilice ꝙ saphene: que videtᷣ euacuare a supioribᵒ usqз ad iguina: ɔueniẽtiᵒ ⁊ imediatius ꝙ saphena: ⁊ lз saphena imediatiᵒ eẽt a magno pede ubi fuerit multitudo repletionis: de hac nõ est curãdũ: eo qз eĩo a mẽbris occultis supioribᵒ magis habet respicẽ totũ ꝗз pedẽ magnuз.

Secũdũ võ instrm cõples euacuationẽ uĩem erit p solutiua medicamina: ⁊ dato ꝙ non sit hñ ab auctoribᵒ apte collectũ ꝙ vna medicina simplex euacuet a toto: illud tñ ɔueniẽtiᵒ fieri põt per cõposita medicamina: quorũ aliꝗ respiciũt caput: aliꝗ pectᵒ: aliꝗ uentrẽ: ⁊ aliꝗ ptes iferiores. ℂ Aut võ dicetᷣ medicina uĩiter euacuatiua: qз ipa respicit oẽз mãm euacuãdã: ut choleram: flegma: melãcholiã aquositates ⁊ uẽtositates educẽdo. ℂ Et de numero haꝝ medicinaꝝ plime cõposite iueniuntᷣ iter quas est eluariũ indũ: qđ suꝑfluitates educit a toto corpe. ℂ Et pillule aggre. descriptiõe maiori: ⁊ pille sibi siles: ul' ille que iueniũtᷣ aggregate ex eis describẽdo sic. ℞. pillaꝝ fetidarũ cochiaꝝ. aã. ℥. ʃ. formentᷣ simul cũ melle rosᷓ. ℂ Uel ℞. pillarũ aurearũ: pillaꝝ de reubarbaro: pillaꝝ de oppoponaco aã. ℨ. j. reformentur pillule: ut prius. ℂ Aut ℞. pillarum de iera cõposita de sarcocolla: de hermodactylis. aã. ℨ. j. reformẽtᷣ ut pus. ℂ Aut ℞. eluarij indi. ℥. iij. eluarij succi rosᷓ. ℥. j. misce. ℂ Aut ℞. benedicte iere Gal. ana. ℥. iiij. misce. ℂ Aut ℞. eluarij elescof descriptiõe M. esue. ℥. iiij. ℂ Aut ℞. hãc infusionẽ oibᵒ ptibᵒ ⁊ mẽbris corporis appropatã ⁊ opatione securã. ℞. agarici elect. reubar. aã. ℥. j. mirabola. idoꝝ polip. aã. ℥. j. ʃ. anis. viol. dauci spice. ff. aã. ℨ. ʃ. salis idi. ℈. iij. penidiarum. ℥. vj. succari 2ᵉ decoctionis. ℥. j. ʃ. aque lupulloꝝ viol. aã. ℥. ij. fiat oium ifusio ⁊ detᷣ in potu. ℂ Et si uelis hãc ifusionẽ appropatã magis ad choleram nigraз adde in eã post colaturã lapidis armeni aut laꝫuli preparatoꝝ. ℨ. j. uel. ʃ. uno ꝗbuo. ℂ Et si uelis ɔbẽ magis ispam ad cholerã ru. adde dyagridij. ℈. j. ℂ Si uelis ipaз facere aspicientẽ flegma adiunge turbit. ℨ. j. uel. ʃ. modo mo. ℂ Ego võ in lapsibus cholericis diuanter procedere soleo cuз hoc. ℞. succi ro. ℥. x. pul. hermodacty. ℨ. ʃ. lapidis armeni preparati. ℨ. ʃ. penidiarum. ℥. j. aque lupullorum. ℥. ij. misce. Et quodcunqз horum solutiuorum placeat exhibendum est in aurora calidum actu super quo dormiatur hora vna. Deinde absqз cibatione quiescat: aut leuibus passibus quibusdam moueatur. Deinde panni non multum calidi uentri applicentur ⁊ tardet cibum post assumptionem. v. horis: ⁊ tunc bibat cyathum vnum aque ordei calide tempore caloris: aut brodij macri cuз zuccaro calidi tempore frigoris. Et post hoc potus tardet cibum per vnam horam.

Tertium instrm cõplẽdi hãc intẽtionẽ est per diuretica que mãs cholericas uel alteratas diuertere ⁊ edare pñt per urine vias: ⁊ multa sũt urine ꝓuocatiua: uelut feniculũ petrosil. apiũ: daucus: grana milij folia absinthiũ eupatoriũ prassiũ aristol. lõga ⁊ ɔsĩlia in calidis. Et cetrac adiãthũ: semina q̃tuoꝛ maiora frigida: semẽ cicoree endiuie scariol. in frigidis. Et capil. ue. ⁊ sparagis tẽperatis. tñ de his in ꝓposito nõ facio estimationẽ magnã nisi ɔueniẽter aspiciãt mãm que abũdat in corpore ⁊ ipsaз euacuare possint per urine vias: ppter qđ pmis pdictoruз decoctis ul' aliter artificiatis addi posset aliquid de turbit hermodactylis. de agaꝝ. de serpẽtaria ad mãm flegmaticã. Scđis võ cõmisceri põt aliqđ de dyagridio: de geñana de reupõtico de reubarbaro ad mãз cholericã. Tẽperatis võ diureticis addi pñt oẽs medicine cuiuscunqз mãei eligẽdo edatiue uelut polipodij: sene thimus ⁊ mirabolanus idus: sic medicie flegmagoge ponerentᷣ ad flegma ⁊ choleraз edũcẽdã. ℂ Compositum bonum diureticum ad omnes materias appropriatum est hoc. ℞. aque cuscute capil. ue. ⁊ granorum milij solis aã. ℥. j. ʃ. misce. ℂ Et fortius illo est hoc. ℞. scolopendrie genestre: ⁊ saxifragie. aã. ℥. ʃ. misce. ℂ Et fortius illo iterum est hoc. ℞. aque cupa. ualeriane ⁊ meu. aã. ℥. j. pulueris corticum auellanarum. ℨ. ʃ, misce. ℂ Aliud compositum. ℞. specierum benedicte simplicis. ℨ. ʃ. specierum lytontripon. ℨ. ij. aque capil. ue. ℥. iiij. misce. ℂ Si q̃s võ desideraret urinã ꝓuocare ɔuenẽtius uel cõtiue talia posset cũ cibis decoquẽdo cõmiscere: uel ea puluerizata eisdẽ supponere. Aut ɔfectiones uel ep electuaria: syrupos ⁊ deco. artificialiter pparare. ℂ 4ᵐ instrm supius pmissuз fuit sanguis eductio per nares: que quidẽ uĩeз cũonem includere potest: aut propterea qз educit materia з sanguini mixtã cuius partẽ magnã edare pñt. Aut qз talis euacuatio a supioribᵒ imediate educit ⁊ ab inferioribus: propterea qз uene ad nares terminate ɔtinuitatẽ hñt satis propinquã cũ ramo uene chilis ascẽdẽtis: ut patet pᵒ primi. doc. 5ᵃ. de uena chilis ascẽdẽtis. Jgitᷣ si sanguinis a naribᵒ eductio fieret sponte uel nãliter illa esset electiua magis. Si aũt non: tũc ꝓuocari debet uel potest multis ingeniis. ℂ pᵐ est ut nasus aliquãto tpe cõstrictᵒ teneatᷣ. Deinde uehemẽti ⁊ frequenti exsufflatione per ipm fiat motus ad eũ. ℂ 2ᵒ võ ꝓuocatᷣ sanguis a naribus per sternutationẽ ꝓuocatã per oppositionẽ nariũ ad radios solis. ℂ Aut per insufflationẽ pulueris ellebori al. serapini uel alterius acuti medicaminis. ℂ Aut per titillationem in naso factã cũ setis porcinis paleis uel ramis herbarũ pungitiuis: uel cuз

ſtillatione facta cū ramis ſanguinarie que eſt centinodia. ¶ Aut partes interiores naſi vnguibus fricando: aut aliter tuo modo operando. ¶ Et qualitercunq3 cōtingat perſeuerare debet exitus ſanguinis quouſq3 per colores ꝛ ſubſtantiam matteriarum apparuerit ipſas eſſe illaudabiles. Aut ſaltem uſquequo exitus fiat abſq3 debilitate virtutis que fugienda eſt. ¶ Et fiat per hec prouocatio ſanguinis ſemel uel bis in die: ꝛ materie prope ortum ſolis: quoniam illa eſt hora motus ſanguinis. Aut aliter fiat ſecundum cōiecturam ſapientis ſue ſcientia hoc limitantis.

¶ De inſtris diuertentib⁹ māam aptā fluē ad pectus. Cap. ii.

Iicet oia inſr̄a quatuor que in precedenti intentione monſtrata ſunt ſufficienter poſſint diuertere māam: ꝛ proprie cum iteratur earum applicatio. Preter illa tamen aliqua diuertentia huic loco applicari poſſunt: ꝛ ſunt numero quatuor que mihi utiliora videntur. ¶ Et primum quidem eſt materierum diuerſiuum a toto. ¶ 2ᵐ eſt diuerſiuum eorum a partibus pectoris uelut fricationes. ¶ 3ᵐ vo eſt diuerſiuū earum per vias ſputi. ¶ 4ᵐ vo eſt earum a profundo cerebri ad exteriores partes diuerſiuum.

Primū itaq3 hoꝝ cōplet́ per reiteratione ūētoſaꝝ ꝛ applicationē: nūc qdē ad pulpas interiores tybiarū: nunc ꝟo coxarum: aliqn̄ vo ad nates: ꝛqn̄q3 ad ſpatulas. Silr̄ ſup collo poni poſſunt uentoſe cum ſcarificatione ꝛ ſine ſcarificatione ſecundum conſiliū ſapientis. ¶ Iterum hoc cōpleri pōt per ligaturas predictis ptibus factas. ¶ Tertio vo per fricationes. ¶ Quarto per rubificationes. ¶ Quinto per cauteria ultimate tamen applicanda. ¶ Adhuc etiā hͦ cōpleri pōt diuertēdo a toto per ꝓuocationē ſanguinis meſtrui in muliere: ꝛ emoroidaꝝ in viro ꝫ apparētiā neceſſitatis in hora electa ad quā uocat repletio multa aut iminētis uel pſentis acutis tumor. ¶ Diuertentia vo pticulariter a pectore māam educentia ſunt fricationes ꝛ uētoſe ptib⁹ ſpatularū adminiſtrate. ¶ Amplius uētoſe ſepe ſub mamillis appoſite ſine ſcarificatione uel cū ea. ¶ Et adhuc etiā flobotomia magni rami uene que ſupponit thoraci apparēs a fine eius uel pomo granato excluſiue uſq3 ad ſecundā ꝯiunctionem oſſium thoracis. hec enī flobotomia diuertit a profundo pectoris. ¶ Diuertentia a capite ꝛ a pectore per modū expuitionis ſunt eluaria oia el nufera. i. elnam uel enulā recipiētia ut eluarium dyatris: ꝛ fortius illo eſt dyacalamētū. Et adhuc fortius ſcōo eſt dyapraſſiū: ꝛ eqlēs ſūt penidie ꝛ ꝯfectio caloe marçapan dicta que a tēperamēto paꝝ elōgat per q̄litates actiuas ꝯfectiones ſiſamie ꝛ loch ſibi ꝓportionalia loch de pino loch de amigdalis ꝛ ſibi ꝯſilia. ¶ Etiā tyriaca fermētata cum multo melle ul' cū hydromelle cōmixta i aurora in potu data. ℥. i. ʒ. v. ꝛ ex ea cū duplo mell' ꝛ aq̄ decoc. uel ſublimationis praſſij ireos ul' ariſtologie rotūde ꝛ eſt mihi ſecretū magnū. Ait vo iteꝝ loch de pino: loch de ſqlla: loch de luſꝫ: loch dyapenidion: oia hec ꝯuenientia ſunt frequēter in ore retēta: a calore oni diſſoluta reſudant per tracheā arteriam ad pulmonē ꝛ māas attrahunt tā a capite q̄ a pectore. ¶ Diuertūt autem pͥncipaliꝰ a capite māe maſticatiōes uelut piretri: myrre: piperis al. radicis gētiane: ꝛ maſticatio agarici ꝛ ſcordeon ꝛ artbanite proprie: ꝛ eſt mihi ſecretū magnum. ¶ Et ab ambabus ptib⁹ iſtis potenter diuertē pōt laqueus uel ſetō partibus colli applicat⁹. Et ſi uelis magis ab iferiori diuertē q̄ ſupiori pone ip̄m in loco ubi collū ꝯiūgit́ ſupiori pti ſpatularū. Si vo a ſupiori magis pone ip̄m ubi pͥnᵐ colli ꝯiūgit́ cū fine capitis ꝛ eſt locus 4ᵃ pͥmi. cap̄ 12ᵒ a pͥncipe noiat⁹ nocrad: vn̄ nucha a capite exit in collum deſcēdens. Forma aūt applicationis illius eſt q̄ hēant́ tenacule in extremitatib⁹ plane ꝛ in medio ſui pforate ꝛ capiat́ cū ciocutis abſq3 muſculis ꝛ extēdat́ ad ext ꝛ cōpreſſa teneat́: ꝛ tūc habeat́ radi⁹ ignit⁹ quo utriq3 pforet́ cutecū foramini ipo inat́ ſeton de cauda eqna fact⁹. Aut pro nobilib⁹ de ſerico. Aliis vo de filo lineo. ligetur ergo ibidem: ꝛ qn̄q3 ſic dimittat́ multis dieb⁹: illud permanēs ꝯtinua cdi cutē n ateriꝫ rum fit conueniens diuerſio: ut iam dictū eſt. ¶ Particularis autē a ꝓfundo capitis diuertentia iam ꝑ lima ſunt tacta ita q̄ nō videt́ aliud fere ſupaddēdum niſi q̄ frequens lachrymarū eductio māra ꝓfundo cerebri diuertit ꝛ proprie ab anteriori parte ſiue fiat oculos diu ꝯfricando: ſiue eos ad aerē calidū uelociter ꝛ frequēter applicando: ſiue in eis ponat́ olei aut aliquod acutū uelut puluis ellebori: ſiue artbanite uel ſuccus apii abrotani: aut oculi liniant́ interi⁹ ꝛ exteri⁹ cū felle tauri uel altero ſibi ſimili. ¶ Adhuc etiā a ꝓfundo capitis māe diuerti pñt attrahendo eas ad auriculas ut ſcalpellādo ꝛ rubificando pēdētes ipāꝝ partes aut imponēdo eis oleū de ruthe frequēter: aut oleum muſcelinū: uel de caſtoreo: aut ſuccū praſſij uel cepe aut artbanite: que omnia ſunt calida. ¶ Silr̄ etiā diuerti ꝑ ētīnā cū fricationib⁹ rubificationib⁹ ueſicationib⁹ ſcalpellationibus ſuperficiei cutis. ¶ Ego aūt ſepe māe plurimū in capite piodice ꝯgeſtas potēter diuerti ingenio. G. qͦ pͥchre eſt ab eodē ſcriptū 5ᵒ de igenio ſanitatis cap̄ 13ᵒ in hyſtoria quā narrat de quadā nobili romana cui accidit ſputū ſanguis ꝓpter māam catarrīçātē a capite ad pect⁹: ꝛ vide hyſtoriam que ꝫm hunc modū ſūmatim ab eo colligitur.

Uocatus enī ad eā in media nocte ꝓpter debilītatē ꝟtutis que erat in ea: q2 dieb⁹ āīcedētibus de cibo nō acceperat niſi modicū nō fuit auſus flobotomare eā: ſed in eadē die adminiſtrauit ſibi remedia nouē. ¶ pͥᵐ fuit q̄ cliſterīçauit ipſam intellige lenificatiuo cliſteri ꝓpter debilitatē. ¶ 2ᵐ q2 fecit fricari extremitates ut pedes ꝛ manus magnas. ¶ 3ᵐ q2 fecit ligaturas in pdictis locis. ¶ 4ᵐ appoſuit ſup capite eius medicinā acutā rubificatoriā ꝛ ueſicatoriā factā cū ſtercore colūbi ſilueſtris ut infra ſcribet́. ¶ 5ᵒ poſt ueſicationē pdictā intromiſit eam in balneo aque dulcis calide grā diuerſionis ꝛ ſedationis doloris. ¶ 6ᵒ in balneo ꝛ eī balneū medio cri tecū racaſ ut eius cuſtodiuit. ¶ 7ᵒ vo cibauit eā iurib⁹ carniū cōuenienter nutrientis: ꝛ poſt ipos dedit ei fruct⁹ ſtipticos frigidos. ¶ 8ᵒ in ſero illi⁹ diei dedit ei tyriacā nouā grā ꝓuocationis ſomni ꝛ reſtrictionis curſus māerū ꝛ exiccationis earū. ¶ 9ᵒ vo in mane huius diei dedit ſibi melliceratum ad intentionē mūdificationis pulmonis. ¶ 2ᵃ ſequēti die iterauit in ea fricationes ꝛ ligaturas. ¶ In ſero vo illius ſecūde diei dedit ſibi de tyriaca noua quantitatem minorem q̄ in precedenti die. ¶ 3ᵃ vo die dedit melliceratum ꝓpter mundificare pulmonem ꝛ in eodem die dedit ei ptiſanam ordeaceā. ¶ 4ᵒ vo ſequenti die grā mundificationis pulmonis dedit ei tyriacā fermētatā uel antiquam cum multo melle. Et in eadem quarta die iterum appoſuit ſibi ueſicatorium cū ceroto de affodillis facto. ¶ 3ᵒ in eodem die adminiſtrauit ſibi balneum. ¶ 4ᵒ vo cibauit ipſam. ¶ 5ᵒ vo die obtulit ſibi fortiora mundificatiua pulmonis ſicut eſſet tyriace noue addere eqlem dyairis. ¶ 2ᵒ iterū in eodem die ꝛ deīn cepe rexit ipſam regimine cōualeſcētiū.

Uide q̄ cura Gal'. cōpleta cū iſtis. xx. igeniis tota ſuſtētatur ſup quatuor intentionibus pͥncipalibus. ¶ pͥᵃ eſt māam a capite aptā fluere diuertere: qͦ totum faciunt fricationes ligature ueſicatoria ꝛ balnea. ¶ 2ᵃ vo in tētio fundatur in iterapiēdo fluxum: qͦ fit per ꝓuocationē ſomni ꝛ ingroſſationē māeꝝ quā facit tyraca noua. ¶ 3ᵃ in tētio fuit in mūdificando pectus ꝛ cōpleuit hec cum tyriaca fermentata cum melle ꝛ aliis expectorantibus. ¶ 4ᵃ intētio fuit in cōſeruando ꝟtutē ꝛ viuificando ipſam ꝛ ꝓhibēdo eleuationē fumorum ad caput: ꝛ hec cōpleuit. G. adminiſtrando iura regimē ꝯualeſcētiū ꝛ fructus ſtipticos. ¶ Et intellexit Ga. hoc nocumētū puenire in pectore pͥncipaliter per colligantiam eius ad caput. lꝫ aliq̄liter crediderit nocitū eſſe pect⁹ cui curationē adhibebat per ſputū ꝓuocātia. ¶ Et ſilem fere ſniaꝫ collige ab eo in pdicto cap̄ in hyſtoria

de altero iuuẽculo romano qui paſſus eſt nocumẽtũ eẽntiale pectori quo cõueniebat mãm prepatam efficẽ ipſuʒ paſſiõ ꝛ tu ↄſiderã: q2 modus cure ei⁹ eſt ſublimis curationis.

Ego vo ſcio gẽtem multã quã hoc regimine etiã erexi ꝛ in ſanitatẽ pduxi ꝛc ꝓprie cum iſta diſpõ fuerit incipiens ꝛ nõ aucta uel ↄfirmata. ⸿ Modus vo inſtrorum que ego adminiſtraui fuit: q2 ſepe accepi ſtercora columboꝝ ſylueſtriũ ꝛ ea cuʒ lixiuio in mortario terẽs in linimẽtuʒ formaui. ⸿ 2^m vo q2 frequẽter liniui caput cũ ſucco rube ſylueſtris que orit̃ ſup mõtibus paduanis. ⸿ 3^m fuit q2 ſepe patiẽtis caput fricari feci cum cepe ſquille in mortario cõtrito. ⸿ 4^m ꝙ ſepe adminiſtraui cerotum capiti factũ ex ℥. iiij. picis naualis. ꝛ. ℥. j. ſ. puluerie radicis affodilloꝝ. ⸿ 5^m q2 ubi uolui cum ueſicatione mãm attrahere adminiſtraui linimẽtum factũ ex ſucco flãmule uel pedis coruini. ⸿ 6^m ꝛ ultimum ꝛ leuius oĩbus eſt q2 ſepe feci liniri caput cũ ſapone ſimplici nigro cui aliqñ cum fortius uolui ipſum efficere cõmiſcui de puluẽ arthanite aut affodilloꝝ aut de puluere fol. pedis coruini exiccati: ꝛ tu elige qδ tibi placet.

⸿ De regimine per intentionem digeſtionis materierum incipit ut ſequit̃. Cap. iii.

Iam ſatis ex p̃dictis appere põt ꝙ oportet medicũ intẽdẽ ad digõnẽ mãeruʒ. Cũ eniʒ in viro iſto mãe pducte ↄgregent̃ in capite difficile eſt imaginari ꝙ ita ibidem ↄtineant̃ ꝙ aliq̃ ex ꝑticula ad pectus nõ decidat uel in ipſuʒ iã defluxerit: ꝛ gra q̃dem huius iſurgit neceſſitas cũ digerẽtibus aſpiciẽtibus caput ꝛ pectus ꝛ aliqñ totũ corpus cũ iſtis inſtris. ⸿ Primũ eſt digeſtiuum mãeruʒ in capite ꝛ pectore leue ſatis. ℞. aque violaꝝ aque nenuſa. aã. ℥. j. ſ. aque capil. ue. ℥. ij. miſce. ⸿ Duo enim p̃ma pncipalr̃ caput reſpiciãt tertiũ vo pect⁹. ⸿ Aliud digeſtiuũ ſĩle huic ꝛ fortius predicto eſt hoc. ℞. ſyr. viola. ℥. j. ſyrupi de ligritia. ℥. ſ. aque floꝝ ſalicis bugloſſe ꝛ nenufaris. aã. ℥. j. miſce. ⸿ 3^m digeſtiuũ ꝛ fortius predictis ad mãm fixiorẽ eſt hoc. ℞. ſy. acetoſ. ſimplicis. ſy. de nenufare aã. ℥. ſ. aque capill. uene. boraginis ꝛ violaꝝ aã. ℥. j. miſce. ⸿ 4^m digeſtiuũ ad mãs flegmaticas ubicũqȝ locoꝝ eſt hoc. ℞. ſy. de ſticados. ſy. acetoſ. cõpoſiti aã. ℥. vj. aque betonice meliſſe aã. ℥. j. ſ. miſce. ⸿ 5^m digerẽs mãs flegmaticas fortioris reſiſtẽtie eſt hoc. ℞. oximel. ſqlliti. ſy. de praſſio aã. ℥. vj. aque hyſopi. ℥. iij. miſce. ⸿ 6^m digerẽs mãs adhuc magis cõpactas eſt hoc. ℞. ſyru. de praſſio. ſy. de calamẽto oximel. ſqlliti aã. ℥. j. aque iris ꝛ praſſij aã. ℥. j. ſ. miſce. ⸿ Et ſi uelis digerere mãm cõmixtã ex cholera ꝛ flegmate aggrega hec digeſtiua ſcõa cum p̃mis cõfrangẽdo ea cũ medicinis a dñio reſpiciẽtibus cholerã aut ecõuerſo: aut equalem utrãqȝ ſm̃ neceſſitatẽ mixtionis materieꝝ. ⸿ Et ſi uelis cũ iſtis addẽ digerẽtia mãm melãcholicã reſpiciẽtia deſcribe ſic. ℞. ſy. de epithimo. ℥. j. ſ. aque lupuloꝝ viol. aã. ℥. j. ſ. uel ij. miſce. ⸿ Et ſi fuerit tua intẽtio ad mãm aduſtionẽ habentem. ℞. ſy. de fumo terre de thimo. oximell. de keyſim aã. ℥. ſ. aque bugloſ. boraginis ꝛ nenufa. aã. ℥. j. miſce. ⸿ Et ſi uelis adhuc digeſtiuũ leuius deſcribe ſic. ℞. aque bora. ꝛ bugloſ. aã. ℥. j. ſ. aque capil. ue. ℥. ij. miſce. ⸿ Deſcriptio digeſtiui optimi ad mãs ſpecie diuerſas in capite pectore ꝛ toto inuẽtas eſt hec. ℞. violaꝝ floꝝ boraginis bugloſſe ſe. endiuie cicoree: ſeminũ q̃tuor frigidoꝝ coiuʒ aã. M. j. capill. ue. M. ij. aſſari origani pulegij calamẽti ſticados betonice aã. M. j. ſ. ſolliculoꝝ ſene. M. j. fu: meu: ciperi ſquianti carpobal. xilobalſ. ſpice nardi aã. M. ij. coriandri preparati ſumach granoꝝ mirti aã. M. j. cinamomi gariofil. ſſ. been al. ꝛ ru. aã. M. j. tertiam. coquant̃ oĩa in lib. x. aque uſqȝ ad ↄſumptionẽ medietatis. Deinde colent̃ ꝛ fortiter exp̃mant̃: ꝛ colature illi addant̃ çuccari ſcõe decoc. lib. j. mellis lib. ſ. aceti. ℥. iiij. adinuicẽ coquant̃ diſpumãdo uſquequo glutinoſitatẽ recipiant. Deinde accipiant̃ huius. ℥. ij. aque cicoree: aque eupatorij aã. ℥. j. ſ. miſce: ꝛ exhibeat̃ actu calidum in aurora diſtãter paſſumpta cena per horas. ix. ꝛ tardetur poſt ipſum cib⁹ horis 4^{or}. ⸿ Silr̃ etiã digerẽ poſſes aliquã mãs in capite ſtãtes dãdo in mane. ℥. j. metridati cum. ℥. iij. aque ſublimationis hypiconis calefacte. ⸿ Et ſi uelles digerẽ mãs in pectore ſtãtes dare poſſes eadẽ hora. ℥. j. eluarij dyapraſſij: aut dyairis uel dyacalamẽti cũ. ℥. iij. aque decoc. paſſulaꝝ uel ligritie. ⸿ Quomodocũqȝ aũt deſiderares digerẽ mãs circa epar ſplenẽ ꝛ iferiora mẽbra ſtãtes dare poſſes. ℥. j. eluarij dyalacce aut dyacurcume cũ. ℥. iij. aque ſcolopẽdrie eupatorij uł cicoree. ꝛ hoc in mẽbris frigidis. ⸿ In calidis aũt mãeb⁹ digerẽ poſſes dando. ℥. j. çuccari viol. in diſpõnib⁹ pectoris aut çuccari nenufari. in diſpõnib⁹ capitis: aut çuccari roſ. in diſpõnib⁹ ſtõchi ꝛ epatis miſcẽdo eadem cũ melle violato uel roſato uel in lep ex predictis facto aut alias mixtiones ex iſtis ſuo libito ↄficẽ põt ꝛ ſimilib⁹.

⸿ Quarta intentio euacuandi materias. Cap. IIII.

Videt̃ mihi rõnabilr̃ huic itẽtioni ſatis fieri poſſe admĩſtrãdo medicias minoratiue ꝛ uĩter euacuãtes: de qb⁹ ſẽn ſatũ fuit in itẽtiõe p̃ma. Si eñ fiat in aliq̃ medicinaꝝ hãc uel illã ptes uel mãs diuerſas reſpiciẽtiũ augmẽtũ in doſi eaꝝ ualde facile mã peccãs quecũqȝ fuerit illa ↄueniẽter euacuari poterit. q̃re nõ videt̃ opus alias deſcribẽ medicinas ſuiẽtes ad intẽtionẽ iſtã niſi aliq̃rũ que ꝓpetatẽ hñt ad mãs ſpecifice diſticias in diuerſis ptib⁹ inuentas deſcriptiones ponere. ⸿ Mãm igit̃ cholericã in ſupiorib⁹ ptib⁹ dñantẽ euacuare poterit feliciter hec ifuſio. ℞. pul. mirabolanoꝝ citrinoruʒ reubarbari electi reupõtici aã. ℥. j. dyagridij. g̃. j. ſucci roſa. ℥. vj. penidiaꝝ. ℥. j. aque violaꝝ nenufa. aã. ℥. ij. fiat oĩum ifuſio per diẽ nãlẽ. Deinde colet̃ ꝛ exp̃mat̃ ꝛ colature addant̃ ſpice nardi. g̃. v. ꝛ det̃ in potu calidũ. ⸿ Flegma vo in capite ꝛ in pectore peccãs euacuare põt hec ifuſio. ℞. agarici electi. ℥. j. ſ. turbit. ℥. j. pul. hermodactyloꝝ. ℈. iiij. aniſi. ſſ. cinamomi aã. ℈. j. ſpice nardi. g̃. v. aque meliſſe ꝛ hyſopi aã. ℥. ij. çuccari albi. ℥. j. ſalis gẽme. g̃. j. ſ. calefiãt aque ꝛ ifundant̃ in eis pulueres per vnã diẽ nãlẽ. Deinde diligẽter exp̃mẽdo colet̃: ꝛ colatura det̃ in potu ut p̃us dictuʒ eſt. ⸿ Mãs vo melãcholicas a capite a pectore ꝛ a toto etiã ↄueniẽter euacuat hec ifuſio. ℞. thimi epithimi ſolliculoꝝ ſene. aã. ℥. j. ſ. polipodij. ℥. iij. aque bugloſ. ꝛ capil. ue. aã. ℥. ij. cinamomi liquiri. aniſi. aã. ℈. ſ. gaꝝ. ſſ. aã. g̃. iiij. çuccari al. ℥. j. ſ. ſalis gẽme. g̃. j. ſ. calefiãt aque ꝛ fiat in eis infuſio per diem nãlem. Deinde colent̃ ꝛ exp̃mant̃ ꝛ det̃ in potu per horas duas ante diẽ: ꝛ nõ dormiat̃ ſup ea ꝛ neqȝ ſup predictis niſi hora vna: ꝛ tardet̃ cib⁹ qnque horis poſt aſſumptionẽ earum. ꝛ tunc bibat̃ cyathus vnus macri brodij pulli calidi: ꝛ poſt ipſum per vnam horam accipiat prandium.

⸿ De regimine per adminiſtrationem ciboꝝ. Cap. v.

Non videt̃ mihi neceſſarium eſſe ut multum tempus expẽdã in hac intẽtione: qm̃ ſupius ſatis ꝓlixe pticulariter ꝛ vniuſr̃ de hac ſmo ptrãſiuit in 2° tractatu regiminis per ſex res nõ nãles: quare pro cõplemento huius intẽtionis recurratur illuc. Sequitur capitulum ſextum.

⸿ De regimine p adminiſtrationẽ iſtroꝝ que ꝓhibẽt mãs hui⁹ egritudinis gñari ꝛ pducte affugẽdo reuolui. Cap. vi.

Quoniã ſupius in tractatu p̃ viſum eſt mãs hanc egritudinẽ efficiẽtes ſm̃ multũ in capite gñari ꝛ ↄgeri ibidẽ ꝓpter diminutã digõnẽ: ꝛ adhuc etiã appuit ibi ꝙ hui⁹ egritudinis pralis mã gñatur in ſtõcho in epate ꝛ in pectore ꝛ in eiſdẽ ↄgregatur. Ideo ex hoc fundamento manifeſte colligit̃ ꝙ oportet hic narrare medicinas digõnẽ capitis vigorantes ꝛ mãs in ipſo ↄgregatas ↄſumẽtes. Et ita etiã de mãeb⁹ in iferiorib⁹ ptib⁹ genitis ꝛ ↄgregatis dicẽdũ eſt. ⸿ Quare in hoc ordine p̃ tãgã quedã inſtra virtutẽ innatã capitis ↄfortãtia: ꝛ cõſumẽtia mãs in eo innẽtas. ⸿ 2° vo ordine id tangã de his que pect⁹ principalr̃ reſpiciũt. ⸿ 3° de hiis ib⁹ aſpectũ ad ſtomachũ. ⸿ 4° vo ad epar fiet diſcurſus quidam.

Primuʒ itaqʒ ſimplicium caput calefacientiũ eſt lignũ aloes. Ipſum eniʒ ⁊ quelibet medicina in gradu caliditatis ⁊ ſiccitatis eleuata conueniẽs eſt cerebro ⁊ ortis ab eo:nõ qdẽ gratia cõſeruationis ipſius:qm̃ medicine taliter operantes debẽt eſſe frigide ⁊ humide. Neqʒ etiã tales medicine conferũt capiti ſimplr̃ preſeruãdo ipſuʒ a futuro uel deteriori lapſu:qm̃ talis actus preſeruatiuus cõpleri debet prim per ſilia prim per contraria ut 3° tegni.trac.p colligenduʒ eſt.ſed medicine predicte operant̃ in cerebrũ abſcindẽdo lapſuʒ iã in eo inuẽtũ.Cũ igit̃ talis lapſus ſit pueniẽs a materia frigida dñanter reumatiçãte ad inferius oportet oia talis inſtrã eſſe calida ⁊ ſicca.¶ Et qm̃ etiã lapſus cerebri mãlis eſt notabilr̃ eleuat̃ ultra gradũ 2m frigiditatis ⁊ humiditatis.oportet oia inſtrã eſſe ſibi contraria per augmẽtum caliditatis ⁊ ſiccitatis:oportet eniʒ medicinã curatiuã tm̃ per contrarietatẽ ſuã diſtare a medicina tẽperata:quãtũ lapſus reſpectu tẽperamẽti pprij in gradu fuerit eleuat⁹. 4° pmi.cap p ſm ptem.⁊ aptius ibidẽ cap 2°.⁊ 3° tegni ubi ſupra allegatum eſt.⁊ hoc qdẽ totũ ueritatẽ capit ſolũ ab intẽtione ⁊ regula curationis abſolute ſpẽi.¶ Cũ võ in curatione includitur aliqñter preſeruationis modus:tũc oportet inſtrã oia eẽ refracta ex his que ſunt cerebro ſilia effectiue ⁊ ſm ptem contraria ut iã dictũ eſt.quare cũ mã huiuſmodi lapſus nõ raro ⁊ ut plurimũ quelibet ſit cõmixta ex flegmatica ⁊ acuta conueniẽti⁹ eſt aliqñter oia talia refrãgẽ ex calidis ⁊ frigidis ut iã dictum eſt. Propter qõ ponent̃ hic inſtrã quedã frigida ⁊ ſicca:frigida ⁊ humida capitalia:⁊ calida ⁊ ſicca etiã capiti iuuatiua:⁊ tu poteris ex eis eligẽ modũ confractionis ex fundamẽto dato.¶ Itaqʒ xiloaloes iã pmiſſ.cal.eſt ⁊ ſic.in 2° ⁊ aromaticitatẽ hẽt cerebro conueniẽteʒ ⁊ confortat etiã ſenſus. ¶ 2° võ capitalis medicina ſunt gariofil.ſilr̃ cal.⁊ ſic.in 2° aromaticitate ſua cũ leui ſtipticitate cerebruʒ confortat ⁊ ſenſus. ¶ 3° võ medicĩa eſt ſticados.qõ calidũ eſt in p ⁊ ſiccũ in 2° ex cui⁹ uſu hñs egritudinẽ neruoꝝ magnũ inuenit iuuamẽtũ.¶ 4° medicina huic conſilis eſt camomilla que confortat caput ⁊ oia neruoſa mẽbra plũ q̃ altera medicina: qm̃ eius caliditas eſt fere conſilis caliditati aialiuʒ.¶ 5° medicina eſt cordumeni:qõ cal.eſt ⁊ ſic.in 2° ⁊ magnã hẽt efficaciã in cõfortãdo cerebrũ neruos ⁊ oia ſenſuũ inſtrã. ¶ 6° medicĩa de frigidis ⁊ humidis eſt viola que ſui conueniẽti aromaticitate oẽm lapſuʒ calidum ⁊ ſiccum cerebri emendare põt:⁊ ppꝛie qñ contingit cerebrũ a multa ſiccitate uehementer eſſe leſum. ¶ 7° medicina iterũ de medicinis frigidis ⁊ humidis eſt nenufar qõ hẽt frigiditatẽ in fine ſcõi ⁊ humiditatẽ in pncipio tertij ⁊ pariter confert ut de viola dictum eſt.¶ 8° medicina adhuc fri.⁊ hu.eſt likai ideſt epatica ⁊ ppꝛie cum fuerit a fontib⁹ accepta remotis ab oĩ impreſſione putredinali ⁊ operat̃ fere pariter ut de duabus predictũ eſt.¶ 9° medicina capitalis frigida ⁊ ſicca eſt roſa que conuenit frigiditate eius in pmo ⁊ ſiccitate eius in pn° ſcõi in qua ⁊ in qlibet ei⁹ pte eſt confortatio cerebri ⁊ mẽbroꝝ neruoſoꝝ oiuʒ.¶ Et hec qdem oia ut patet ueritatẽ accipiunt in aggregatore Serapionis trac.2° ⁊ capitulis pprijs.⁊ in quatuoꝛ uoluminib⁹ uere trãſlationis Dyaſ.⁊ 6° de ſimplici.per proceſſum totum ⁊ ſcõo can.proprijs capitulis.⁊ tu perlege ibi.

Propter võ decorẽ opis ⁊ cõplemẽtum:qm̃ pleſpe oportet medicũ attrahẽ mãs ⁊ euacuare eas a capite ppe ſcribã hic ſimplicia que oliʒ a ueterib⁹ apoflegmatiſmata noiabant̃:⁊ ſunt flegmatũ a capite eductiua. ¶ Quoꝝ numero oiuʒ fere elegãtius eſt ireos:qõ cal.⁊ ſic. in fine tertij.ex cuius ſucco mirabilem feci q̃ pluribus hoibus operationẽ in attrahẽdo a capite ſm modũ adminiſtrationis talẽ. ℞.ſucci ireos.ʒ.ſ.mellis viol.ʒ.ij.aque ordei.ʒ.ij.miſce totũ ⁊ ore pus aque pleno de hac mixtione actu calida trahiciat̃ per narẽ hãc uel illã ſuauiter ⁊ nõ repente ⁊ videt̃ res ualde utilis.¶ Silr̃ etiã ad hãc intẽtionẽ cõfert tarcon:⁊ eſt piretrũ:qõ eſt cal.⁊ ſic.in 3° ⁊ ſoleo ipſum applicare eo modo cõponẽdo ut dictũ eſt de ireos:niſi qꝛ ad compoſitionẽ illã ſupaddo croci.ʒ.ſ.ad aduerſandũ ſtupefactioni:quẽ ſolet facẽ piretrũ:aut addo aliqd ſile uelut camo. caſtoreũ vinũ ⁊ ſpicã nardi. Hec eniʒ ſunt qnque medicamina oium narcoticoꝝ audaciã refrãgere potẽtia:ut colligẽdum eſt 4° pmi.cap 2°.⁊ prim pma tertij.trac.p ⁊ caplo ultimo.⁊ aliqñter XI° tertij.de can.curationis cordis. ¶ 3° võ medicina a capite eductiua eſt aqua ſublimationis uel expꝛeſſionis ueniens:⁊ eſt matricaria calida ⁊ ſicca in tertio que operatur ut predicte.¶ 4° medicina eſt aloes cuius caliditas eſt in tertio ⁊ ſiccitas in pmo.⁊ eſt tante nobilitatis in mundificando caput q̃ uſus eius acuit rõnem in ſecundo can.in adequato cap.¶ 5° medicina eſt maiorana que calida eſt ⁊ ſicca in tertio:cuius laudem tanq̃ omnibus notiſſimam dimitto.

Cõpoſita võ totũ caput humanũ cerebrũ ⁊ orta ab eo ⁊ ſenſus oẽs confortãtia q̃ plurima ab illuſtribus oliʒ cõpoſita plegẽ potes in uarijs uoluminibus ¶ Et pmũ qdẽ ab vniuerſa ſcola laudatiſſimũ eſt medicamen philoſophoꝝ ita intitulatũ qnto can.ſumma pma.Cuius laudes vide ad oiuʒ ſenſuuʒ interioꝝ recuperationem ⁊ ppꝛie ad memoriã:ut ibidem legẽdum.¶ 2m cõpoſitum famoſum eſt metridatũ cuius laudes ⁊ modũ adminiſtrationis collige ibidẽ.⁊ 7° breuiarij in deſcriptione ſua:⁊ in antido.Meſue diſtinctione pma.¶ 3m cõpoſitum eſt tyriaca de vipis ⁊ proprie deſcriptiõe Andromachi.Cuius laudes ⁊ operationes accurato ſtilo a Galeno inuenies in libello de cõmoditatibus tyriace.⁊ adhuc extẽſius in libello de tyriaca ad Ceſareʒ ab eodẽ cõpilato:⁊ vide ibideʒ mirabilia de ea.¶ 4° medicina cõpoſita eſt electuariuʒ de piloal.deſcriptione Auic° qnto can.ſumma prima.cuius ipſe fuit cõpoſitoꝛ.⁊ eſt ualde elegãs.¶ 5° medicina cõpoſita eſt eluariuʒ fere diuinum ſotyra magna noiatum.qnto can.ubi ſupra. Et vide ipſum ppter magnificã operationẽ eius ad cerebrũ ⁊ ſenſus ⁊ ad neruos:⁊ q̃ plurima alia nocumẽta.¶ 6° medicina adhuc nõ minoris efficacie q̃ aliq̃ iſtaꝝ eſt eluariuʒ dyãbra noiatum.Cuius virtutes ⁊ laudes collige ubi ſupra.¶ 7° medicina eſt confectio uel eluarium dyamuſcũ nominatuʒ.Cuius laudes ⁊ operationes etiã collige ubi ſupra. ¶ 8° medicina eſt eluariuʒ pliriſarcoticon ab auctoribus appellatũ.ideſt plurium iuuamentoꝝ pductiuum ad nocumẽta cerebri neruoꝝ ⁊ ſenſuum oiuʒ.¶ 9° medicina eſt electuarium dyatrionpipeon noiatuʒ:cuius lʒ inueniant̃ ab auctorib⁹ deſcriptiones ⁊ laudes.maius tñ inueni iuuamẽtum in deſcriptione per Galenum facta in libello ad Omõtheũ in rubricailla.confectio illa dyatrionpipeon:quã ſcripſit ad Herodẽ regẽ.⁊ tu lege ibi.¶ Ultimũ cõpoſitum ad predicta elegãtiſſime conferens eſt electuarium de aromatibus ⁊ ppꝛie illud qõ ſcripſit diſtinctione prima.in cap primo.⁊ tu lege ibidem.¶ Siqs aũt cũ his eluarijs deſideraret attrahere mãs particulariter a capite ⁊ a neruis poſſet ex eis caputpurgia facere miſcendo ea cum decoc.alicuius qnque ſimplicium a capite attrahẽtium que ſuperius poſita ſunt aut ſibi ſimilium ⁊ tu elige modo.

At uero iterum oportet nõnulla ſimplicia eligẽ que pectus confortare poſſint ab eo abſcindendo mãs ibi congeſtas.¶ Primũ ⁊ famoſum eſt hyſopus hortulana que eſt cal.⁊ ſic.uſqʒ ad pncipium tertij.¶ 2° võ iterum famoſa eſt praſſium marubium ab Auic° ⁊ ab italicis noiatum.Cuius potẽtia eſt ad apiendũ pectoris oppilationes oẽs ⁊ mũdificãdum ⁊ abſtergẽdum ab eo flegmata ⁊ ſibi ſimilia.¶ 3° medicina iterũ celebri noie dotata eſt enula uel enula que eſt calida ⁊ ſicca in pmo:lʒ in ea ſit humiditas ſupflua.¶ 4° medicina ⁊ adhuc elegãtioꝛ predictis eſt calamẽtum qõ ſui caliditate ⁊ ſiccitate ⁊ notabili penetratione attrahere habet a profundo pectoris mãs.¶ 5° medicina eſt urtica cuius caliditas puenit uſqʒ ad pncipiuʒ q̃rti aut ſaltẽ ad finem tertij.potiſſima eſt in abſtergẽdo mãs a pectore:⁊ diuertẽdo eas ad iferiora per urine vias.¶ 6°

medicina oi laude famata eſt crocus qui eſt cal.ꝛ ſic.in 2°.
cui nulla medicina ſcribit̃ eſſe par in ↄfortãdo pect° ꝛ an-
helitũ. Juxta illud auctẽticum x° tertij. Et ſcias ꝙ croc° eſt
de ſumma medicinaꝝ ↄferẽtiũ dilatationi anhelit° ꝛ aſma
ti ꝓpter hoc qꝛ ↄfortat inſtrã anhelitus ꝛ facilẽ efficit ipſuꝫ.
¶ 7° medicina eſt aſſarus baccara noiata apud italicos:
cuius caliditas ꝛ ſiccitas eſt in 3°.ꝛ ꝓpter ſue aptionis elõ-
gãtiã mãs flegmaticas ꝛ ſupfluitates cholericas diuertit a
ptibus pectoris ad vias urine. ¶ 8° medicina eſt ireos: de
qua etiã ſupius eſt dictũ in medicinis capitalibus calidis.
¶ 9° vo medicina que eſt de calidis ꝛ humidis eſt ſiſam°
que ſui caliditate cũ tẽperamẽto ſibi dato a uehemẽtia hu-
miditatis leniendo digerit:ꝛ educit mãs a pectore. ¶ 10° ꝛ
ultima medicina pectoralis ꝛ de tẽperatis eſt farfara ꝛ eſt
plãta vngula caballina noiata que numerat̃ inter medici-
nas temperatas:ꝛ leniẽdo materias pectoris digerit ꝛ ſpu-
tum:ꝛ per vias urine educit.

De medicinis

vo cõpoſitis abſtergẽdo linien
do ꝛ mũdificãdo mãs a pecto
re ꝛ ꝓprie qñ ſunt multe reſiſtẽtie expti ꝛ utile eſt eluarium
dyapraſſium ex quo cũ aqua decoctionis croci non triti ſo
leo dare.ʒ.j.ſ.in aurora:ꝛ ex eo ſoleo dare poſt cenã per.iij.
horas.ʒ.ſ.cũ modico vini dulcis albi. ¶ 2ᵐ vo medicamen
eſt eluarium dyairis. ¶ 3ᵐ eſt dyacalamẽtum. ¶ 4ᵐ eſt ele
ctuarium loch de pino deſcriptuꝫ a Meſ.in antido. ¶ 5ᵐ
eſt eluarium hoc expertiſſimũ a me deſcriptũ ſm hãc formaꝫ
℞.enule ſicce.℥.ſ.ireos hyſopi praſſij ariſtologie utriuſqꝫ
añ.ʒ.j.liqritie aniſi capil.ue.añ.℥.ſ.pipis albi croci añ.ʒ.j.ſ.
folioꝝ vngule caballine.ʒ.vj.pulmonis vulpis pꝛeparati.ʒ.
iij.cinamomi.ʒ.ij.ligni aloes ſpice nardi.ſſ.pipis nigri añ.
ʒ.ſ.penidiarũ.℥.iij.çuccari albi mellis diſpumati añ.℥.iij.
coquant̃ ſil' çuccarũ ꝛ mel ꝛ penidie uſqꝫ ad glutinoſitatẽ.
deide cũ ſtupefacta fuerit icorporent̃ ſecũ p̃dicte ſpẽs:ꝛ fiat
eluariuꝫ. Cui° uſus eſt ſeu eẽ debet ſic de ſenſato ꝑ dictũ eſt.

Medicine

vo ſimplices ſtomaticales que appeti
tum ꝛ digeſtiuã eius vigorare poſſunt
ꝛ apire oppilationes eius abſtergẽ ꝛ exiccare mãs in eo in-
uẽtas. ¶ Prima ꝛ famoſa eſt abſinthiũ ꝛ ꝓprie ſiccũ ꝛ oẽs
abſinthiales medicine ſiue iulep ſiue ↄfectiones uel electua
ria fuerint. ¶ 2° eſt origanũ qꝺ eſt calidũ ꝛ ſiccũ in fine ſe-
cũdi. ¶ 3° eſt cinamomũ ↄueniẽs oĩbus ꝛ ꝓprie rectificati-
uum materierũ putridarũ ꝛ que aptificant̃ ad putredinem
in ſtomacho. ¶ 4° eſt gar.ꝛ ꝓprie ad lenitatẽ ꝛ mollitiem
ſtomachi. ¶ 5° eſt ſpica nardi.ꝛ ꝓprie ad oppilationẽ eius.
¶ 6° eſt galãga ꝛ ꝓprie ad uentoſitates ſtomachi. ¶ 7° eſt
calamus aromaticus ad utrãqꝫ illarũ. ¶ 8° eſt cardamo-
mũ maius ꝛ minus. Et maius ſm plurimos eſt ſemẽ rube
um triãgulatũ:ꝛ ab Auicẽna heilbagne noiatum:ꝛ ab apo-
thecarijs meliketa noiatuꝫ:ꝛ cardamomũ minus eſt notuꝫ.
¶ 9° eſt ſquinãtum ꝛ ꝓprie ad humoroſitatem eius. ¶ 10°
eſt lignũ aloes ad oia predicta ualẽs:ꝛ in ſumma ois medi
cina ſimplex que aromatica eſt cal.ꝛ ſic.apitiua ꝛ ſtipticita
tem hñs eſt complectens virtutem ſtomachalem.

Et ita

de cõpoſitis dicẽdum eſt. Primũ vo cõpoſitum
oẽm ſecuritatẽ includẽs ex pte gradus ꝛ opatio
nis eius eſt iera ſimplex Gal.quaꝫ deſcripſit 7° terrapen.ꝛ
educit mãs flegmaticas diũter cholericis cõmixtas. Cui°
doſ eſt a.ʒ.vj.uſqꝫ ad.x.ꝛ ꝓprie cũ aqua hñte virtutẽ ſubti-
liatiuã: uelut eſt aqua ſublimationis radicis ireos. ¶ Scõa
medicina cõpoſita ad eãdem intẽtionẽ eſt iera predicta ad-
dẽdo ei agaricũ ꝛ erit fortioꝛ ad p̃dicta ꝛ ꝓprie ad eductionẽ
flegmatis. ¶ Tertia medicina cõpoſita ad illud eſſe põt ie-
ra archigenis ꝛ ꝓprie quã Auic.qnto cañ.ſcripſit ſũma pri
ma in rubrica illa. vide ipſuꝫ ibi. ¶ Quarta ꝛ ↄueniens eſt
eluariuꝫ de dactylis. ¶ Quita eſt eluariũ indũ. ¶ Et etiaꝫ
pille oẽs ad hãc intẽtionẽ cõpilate huic parti ad aptãde ſũt.

Medicine

vo ſimplices epati ↄferẽtes ꝛ ſpleni eciã
ſunt ſicut gẽtiana que calida ꝛ ſic.in 3°
ꝛ apit oppilationes epatis ꝛ ſplenis:ꝛ ꝓpẽ ↄfert dolori epa
tis. ¶ 2° medicia ẽ ſu:que cal.ẽ ꝛ ſic.in ꝑ aromaticitate ſua
ↄueniẽs eſt epati:eo qꝛ oẽ pĩcipale diligit aromatica. q̃rta
pmi.caꝑ ꝑ.ꝛ apit oppilationes eius per urinã p̃cipitando
mãs. ¶ 3° medicina eſt meu:qꝺ eſt cal.ꝛ ſic.in 2° ↄueniens
ad p̃dicta ꝛ eodẽ mõ niſi ꝙ eſt fortioꝛ in opendo. ¶ 4° me-
dicina eſt aſſar° cal.ꝛ ſic.in 3° apiens oppilationes epatis ꝛ
ſplenis ꝛ mũdificat ea a materieb° flegmaticis ꝛ mixtis ꝛ
ſolutiõe etiã educit ea ab eis. ¶ 5° medicina eſt ſauina cal.
ꝛ ſic.in 3° ꝛ opatur ſicut precedẽs in apiendo oppilationes
preter ꝙ nõ eſt ſolutiua ſicut p̃cedẽs:ꝛ eſt fortioꝛ in apiendo
q̃ ipſa. ¶ 6° medicina eſt ſpica nardus que cal.ꝛ ſic.in ꝑ.ꝛ
eſt ↄueniẽs epati mũdificãdo ipſuꝫ. ¶ 7° medicina eſt ru-
bea tinctoꝝ cal.ꝛ ſic.in ꝑ. Cuius virtus eſt ↄfortare epar:ꝛ
mundificare ipſum. ¶ 8° medicina eſt cicorea ꝛ endiuia ꝛ
quelibet ſpẽs eius de frigidis ꝛ humidis que oẽs per tertiã
opationẽ reſpiciũt epar abſtergẽdo ꝛ mũdificãdo ipſum ꝛ
alterãdo oẽm caliditatem in eo. ꝓpter qꝺ ſecuꝝ eſt ſemp uti
ad ↄfrãgendũ caliditatem oium medicinaꝝ epaticaꝝ. ¶ 9°
medicina eſt ſpodium qꝺ eſt fri.ꝛ ſic.in tertio ꝛ ꝓprie illud
qꝺ eſt cina qꝺ ſui frigiditate ꝛ ſtipticitate ↄfortat epar:ꝛ cõ
ſumit mãs in eo cõgregatas.

Medicine

vo cõpoſite que mãm ab epate precipi-
tare põt ſoluẽdo ꝛ per urinã educẽdas
ꝛ ꝓprie que ſecure ſunt iſte. ¶ Quaꝝ pma colligit̃ a Raſi in
antidotario diuiſionũ.caꝑ 19° ꝛ deſcriptione.14.ibidẽ. Cõ-
fectio pillaruꝫ de qbus dat̃ hydropicis oi nocte vide ipſas
ibi:qꝛ elegãtes ſunt ꝛ ſolutione educit mãs mixtas ex cho
lera ꝛ flegmate ↄfortãdo epar. ¶ 2° medicina cõpoſita eſt
eluarium de pſilio:cuius deſcriptio a R. eſt in antidota-
rio diſtinctione tertia ℞ica illa. Modus eluarij de pſilio
ſolutione educẽtis cholerã. ¶ 3° medicina cõpoſita educẽs
mãs ꝛ ꝓprie mixtas ꝛ aduſtionẽ hñtes eſt ↄfectio amech de
ſcriptione maiori collecta ubi ſtatiꝫ ℞ica illa. ↄfectio medi
caminis qꝺ ſcripſit amech. ¶ 4° cõpoſita medicina ꝓprie
infrigidãdo ↄferẽs epati ꝛ auferẽs ab eo dolorẽ a caliditate
factũ ſunt trociſ.de apiech.i.de acetoſa collecta Raſi in an
tidotario diuiſionuꝫ.caꝑ 19°.ꝛ deſcriptiõe penultima. vide
ipſam ibi. ¶ 5° medicina ifrigidatiua epatis eſt ↄfectio tro
ciſ.de ſpodio collecta a Meſ. in antidotario diſtinctione
octaua deſcriptione decimaquarta. Hec qdem oia medica
mina exhiberi poſſunt cũ aqua cicoree uel decoc.rab.eius
in diſpoſitionibus calidis aut cum aqua abſinthij uel eupa
torij ꝛ ſimilium in diſpoſitionibus frigidis.

Medicine

vo premiſſe ſupius ad diſpõnẽ ſplenis
ꝛ ꝓpẽ ſimplices ſunt iſte.ſ. ſcolopẽdrie
que eſt cal.ꝛ ſic.in 2° apitiua oppilationũ eius ꝛ precipitati
ua materierũ per ipſam:ꝛ attenuat eius groſſitiẽ potenter.
¶ 2° medicina eſt tamariſcus que cal.eſt ꝛ ſic.in ꝑ omnib°
diſpõnib° ſplenis ↄueniẽs qꝺ docuerunt antiq ſpleneticos
omnia cibaria ꝛ potabilia debẽ recipi in uaſis ex ea factis.
¶ 3° vo medicina ſpleni ↄferẽs ex opatione tertie vtutis eſt
armoniacũ qꝺ qdẽ eſt cal.in 3° ꝛ ſic.in ꝑ. Cuius qdẽ.ʒ.ſ.ci
die data ↄfert oi oppilationi ꝛ duricici ſplenis apiens in eo
oppilationes ꝛ educẽs ab eo mãs groſſas ꝛ ꝓpẽ cũ bibitur
cũ aceto decoc.ſcolopẽdrie cũ dupla q̃titate aque. ¶ 4° me
dicina eſt abugliſſe ꝛ eſt lactuca aſini plãta quedã in qua
plurimi decepti ſunt aſſignãtes plãtã vnã que hẽt folia lõ-
ga nigra ꝛ aliq̃liter opaca. ꝛ nõ eſt uerum:qm̃ abugliſſe eſt
plãta plurima folia educẽs a radice ſua que ſup terrã expã
ſa ſunt.ꝛ ſunt in colore nigra ſubſtãtia aſpa ꝛ ſpinoſa ꝛ eſt
cal.ꝛ ſic.in fine pmi. Cuius aq̃ decoctionis potata ualet ad
dolorẽ ſplenis. ¶ 5° medicina eſt capparus ꝛ ꝓpẽ cortex ra
dicis ei°. Cui° qdẽ uſus cõtẽ opationis eſt ad diſpõnes ſple-
nis ꝙ ↄfert ei magis q̃ alia medicina ꝛ reſoluit duriciem:ꝛ
multũ ab eo euacuat mãm groſſam ꝛ melãcholicã cui ſuc-
cedit ſanitas. ¶ 6° medicina de ↄferẽtib° ſpleni eſt allei ſyl-
ueſtre ꝛ eſt cal.ꝛ ſic.pueniẽs uſqꝫ ad q̃rtũ:qꝺ ꝓpter uehemẽ

plũ reſolutionis abſterſionis ⁊ apertionis eius enumerat̃ inter medicinas ſpleneticas: ut colligitur 15° tertij.cap̃ de gñali can.curationis ſplenis. ¶ 7° medicina eſt terbẽtina cuius gradũ nõ videmus coiter a Gal̃.expꝛeſſuꝫ ⁊ hoc qdẽ ↄtingit ꝓpter diuerſitatẽ plãtarꝫ a qb⁹ liquoꝛ iſte diſtillat̃: tñ in aggregatore Serap̃.enumerat̃ inter medicinas cal̃.⁊ ſic.in 3°. Et ipſa qdẽ eſt innatiua ſpleni: ⁊ mũdificat etiã epar ⁊ ambo a ſupfluitatib⁹ in eo retẽtis ſoluẽdo ⁊ urinã ꝓuocando. ¶ 8° medicina eſt ſumach que eſt fri. ⁊ ſic.in ſcðo.qd̃ qdem inciſione ſua cũ leui apertione abſtergit ⁊ educit mãs in ſplene inuẽtas apiendo oppilationes eius. ¶ 9° medicina de frigidis ⁊ ſiccis eſt plãtago que aſcẽdit uſqꝫ ad tertium gradũ: ⁊ exiccatione abſterſione ſua ↄfert diſpõnibus ſplenis. ¶ 10° medicina de frigidis ⁊ humidis leniẽdo apientibus eſt viola purpurea que mãs precipitat a ſplene ⁊ lenit ſubſtãtiam eius: ⁊ ꝓpꝛie cũ in eo acciderit duricies.

Medicine vo cõpoſite ſpleni ↄferentes frigiditate ſua cũ aliq̃li apertione ⁊ abſterſione plurime inuẽte ſunt: ſed famoſe ſunt due. ¶ Et pꝛima qdẽ ſunt trociſ.de agno caſto deſcripti a Raſi 9° Almãſ.cap̃ de egritudinib⁹ ſplenis. de qb⁹ ſũ de t̃.ʒ.j.cũ aq̃ ſublimationis uł decoc.lupulloꝝ pluries in mane ↄfert. ¶ 2ª vo eſt deſcriptio trociſ.ad eãdẽ intẽtionẽ ↄferẽtiũ ſpleni qui ſcribunt̃ a Raſi in antido.diuiſionũ trac.20°.deſcriptione ſcða. vide ibidẽ. ſunt eñ utiles ualde ⁊ ꝓpe cũ exhibent̃ cũ.℥.ij.aque cicoree ⁊.℥.j.ſyrupi acetoſi ſimplicis. ¶ 3ª medicina cõpoſita ualẽs ad ſplenis diſpõnes eſt ↄfectio alkekẽgi deſcripta ab Auic. 5° can.ſũma pꝛima.lege ibidẽ. ¶ 4ª medicina eſt elnarium dyacurcuma deſcriptũ a Meſue in antidotario deſcriptione pꝛima.lege ibidẽ. ¶ 5ª ⁊ ultĩa medicina cõpoſita ad dictas diſpõnes oppoꝛtuna ⁊ ꝓpe qñ ↄtigit ſplenẽ egrotare a mãebus ſpecie diuerſis in eo ↄtẽtis ⁊ fuerint in eo egritudines male cõplõnis pmixte ex calida ⁊ frigida eſt elnariuꝫ hoc in cui⁹ uſu maximũ inueni iuuamẽtũ. ℞.capil.ue.ſcolopen. añ.℥.ß.armoniaci.ʒ.ij.tamariſci.ʒ.viij.ſe.agni caſti ⁊ plãtaginis ariſtologie lõge ⁊ ro.radicis eupatorij abſinthij ſqnãti añ.ʒ.i.ß.laudani.ʒ.i.ſe.poꝛtulace acetoſ.ſcariol.⁊ en.cãpeſtris ⁊ hoꝛtulane añ.ʒ.ij.ß.oximellis ſqllitici lib.ß.floruꝫ nenufa.⁊ violaꝝ ſe.malue añ.ʒ.ij.ſucca.al.℥.viij.coquat̃ ſucca cũ oximelle uſqꝫ ad ↄueniẽtẽ ſpiſſitudinẽ ⁊ cũ tepefacta fuerint incoꝛporent̃ cũ eis ſpẽs ſupraſcripte ⁊ oĩa bulliant in.℥.iiij.aque capil̃.ue.uſqꝫ ad ipſi⁹ aque ↄſumptionẽ ⁊ exbibeant̃ ex eo oi mane.ʒ.iij.cũ aq̃ ſublimationis uel decoc. acetoſelle ⁊ eſt medicina expta. Hec qdem ſatis mediocriter ſufficẽ videnť ad intẽtionem.vj.ſupra pꝛemiſſam.

¶ Intẽtio 7ª diſpõnũ capitis curãdi ⁊ pectoris. Cap̃.vij.

Ex his que in intẽtione pcedẽti imediate ⁊ in alia ubi de diuerſionib⁹ capitis pertractatũ eſt ſatis cõuenienter apparere põt q̃ caput cõfoꝛtat̃ ex predictis capiẽdo cõfoꝛtationẽ pꝛo oi opatione que moꝛbũ ⁊ ei⁹ cãs a mẽbꝛo auferre põt. Si vo capiamus cõfoꝛtationẽ pꝛo q̃dã opatione a ſtipticitate ⁊ ſiccitate ꝓueniẽte uel inducta in cerebrũ ⁊ pect⁹ que videt̃ ꝓpe a Gal̃.itelligi 3° regni dñi ingt. Expellit a ſe uaſa ſtipticis farmacijs cõfoꝛtata: tũc patet q̃ ois medicina que cũ cõueniẽti ſui caliditate ſubtiliatione ⁊ exiccatione mẽbꝛoꝝ ſubſtantiã laſſatã uel extẽſam vnire põt erit hoc mõ ꝓpe cõfoꝛtatiua noiata. De qb⁹ nõnulla expꝛtiſſima tã capiti q̃ pectori uł ſtõcho applicãda in hoc oꝛdine iferi⁹ tãgunt̃. ¶ Et pꝛimũ qdẽ hoꝝ eſt frequens maſticatio maſticis que mãm a capite educẽs ſigillat in ipſo ſtipticitatẽ ⁊ ſiccitatẽ. ¶ 2ª medicina eſt ſandaraca lꝫ ſit foꝛtioꝛ q̃ pdicta in opatione ſua. ¶ 3ª eſt maſticatio cubebe. ¶ 4ª ⁊ adhuc melioꝛ eſt maſticatio nucis muſcate. ¶ 5ª eſt maſticatio coꝛticis eius: ⁊ eſt macis. ¶ 6ª eſt frequens odoratio pul.maioꝛane in pãno ligate. ¶ 7ª eſt frequẽs odoratio pomi ſꝫ hũc modũ deſcriptũ. ℞.ligni al̃.ʒ.i.ß.roſ.ſpodij: carabe: coralloꝝ amboꝝ añ.ʒ.j.floꝝ ſãbuſce.ʒ.j.laudani electi.ʒ.ß.violſ.floꝝ nenufaris.añ.ʒ. ij.ß.cãphore.ʒ.j.pulueriꝫẽť oĩa p ſe ſubtiľr.⁊ diſſoluto laudano cũ aq̃ roſ.muſcata icoꝛporent̃ ſecũ ſpẽs ⁊ fiat pomuꝫ qd̃ in manu retẽtũ ſepiſſime odoret̃. ¶ 8ª ⁊ ultima medicina eſt ut ſepe ſupra capitis ſm̃ pceſſuꝫ cõmiſſure ſagittalis amplitudine 4oꝛ digitoꝝ pulueriꝫet̃ a pꝛi° frõtis uſqꝫ ad ſũmitatẽ capitis hoc pul. ℞.laudani ſicciotis.ʒ.j.ſtoracis cal̃.ligni al̃.añ.ʒ.j.ß.roſ.ʒ.ij.cãphore.ʒ.i.ß.ſpodij: ſandaloꝝ amboꝝ.añ.ʒ.ij.ß.pulueriꝫent̃ oĩa p ſe: ⁊ fiat pul.ſubtilis q aſpgat̃ loco dicto: ⁊ eſt efficax. Et ex hac iteꝝ maſſa q̃nqꝫ cũ multiplicata doſi laudani facẽ potes cerotũ: ⁊ ipm̃ pdicte pti applicare. Et habet̃ in hoc utilitas nobilis ⁊ excellens.

Pro ↄfoꝛtãdo vo pect⁹ ſm̃ modũ dictũ lꝫ plurice fuerit medicine ſimplices ⁊ cõpoſite noiate ſupra.q̃re ibidẽ regrant̃. Sed de applicãdis exteri⁹ pectori ↄferũt ſolẽniter hec tria. ¶ Primũ eſt linimẽtũ hoc. ℞.olei de croco.℥.ij.olei lilioꝝ al.℥.j.ſtoracis liqde: ſpodij.añ.ʒ.j.dragagãti: gũmi arabici.añ.ʒ.j.ß.croci.℈.ij. ↄterant̃ ſiľ in moꝛtario ⁊ fiat linimẽtũ. ¶ 2ᵐ vnguẽtuꝫ pectori ↄueniẽs mediocriter calefactiuũ ⁊ mãerũ cõſumptiuũ in eo eſt hoc. ℞.olei de camomilla.℥.ij.olei de croco.℥.i.ſãdal̃.amboꝝ: dragagãti: gũmi arabici: ſe.poꝛtulace: endiuie ⁊ acetoſ.añ.ʒ.j.ß.cere al.q.ſ.ad glutioſitatẽ fiat vnguẽtũ mediocris ſubſtãtie: ⁊ applicet̃ mediocriter calidũ. ¶ 3ᵐ medicamẽ ad hãc intẽtionẽ cõferẽs eſt deſcriptio hui⁹ epithimatis. ℞.aque bugloſſe lib.ß.aque boragis ⁊ cicoree.añ. lib.ß.ſpẽrũ tria ſandaloꝝ.ʒ.i.ß.cãphore.℈.ß.roſ. coral̃. amboꝝ.añ.ʒ.j.margaritaꝝ fragmẽtoꝝ: hyacinti ⁊ ſmaragdi.añ. ℈.ß.vini maluatici.℥.iij.miſce oĩa: ⁊ in moꝛtario cõquaſſentur bñ cõterẽdo.intigat̃ ĝ in eo pãn⁹ q̃titatis vni⁹ ſemiſſ.ul' ctrarã hris de grana: ⁊ expꝛeſſus applicet̃ ſup mamilla ſiniſtra ab aurora uſqꝫ ad prãdiũ excluſiue. ⁊ ab vna hora poſt prãdiũ.v.uel.vj.vicib⁹ ⁊ eſt cõueniẽs medicina. Et ſi uelis ex eo facẽ applicationẽ ſine liq̃re: tũc ex pulueribꝰ ei⁹ in ſindone de grana cõſutis fiat ſacculus ſperic⁹ ⁊ ptib⁹ pdictis applicet̃. ¶ Ultimũ vo qd̃ apponẽdũ eſt de medicis caput pect⁹ ⁊ ſtõchũ vigorãtib⁹: ⁊ ꝓpe in hoib⁹ debilib⁹ eſt ↄfectio dyamargaritõ: quã ſcripſit Nicolaus in antidotario ſuo: cui⁹ virtus trãſcẽdit oẽs medicinas per me hic inde collectas pꝛeter deſcriptionem elnarij dyamuſci que poſita eſt a Raſi 9° Almã.cap̃ de ſyncopi que trãſcendit oẽs alias medicinas per me expertas ſublimitate opationis ipſius. Et ita nõ dubito has cõpõnes ⁊ reliqua que ſupius ſcripta ſunt cũ oppoꝛtunitate ſui tẽpoꝛis applicata huic viro reddẽ poſſe ſanitatẽ pꝛiſtinã. Aut ſaltẽ ipſum a deteriori lapſu ⁊ piculis incidere potentibus ſecurum reddere. qd̃ oĩpotens ſaluatoꝛ miſericoꝛdia ſui tradere dignet̃. Amen.

Cõſiliuꝫ.108. de q̃druplici mala diſpõne. videlicet. ¶ De nocumẽto pectoris ex pcuſſione cũ lãcea. ¶ De mala cõpl̃one calida epatis cum mã. ¶ De mala cõpl̃one calida ⁊ humida coꝛdis cuꝫ mã. ¶ De mala cõpl̃one frigida ſtõchi cũ mãe ⁊ de oppilatione eius. ¶ Diuidit̃ aũt conſilium in ſectiones duas.

Sectio pꝛima Cõtinẽs vnũ capl'ꝫ. ¶ De cauſis ⁊ ſignis dictaꝝ diſpõnum.

Si bene ↄtẽplãdo cõſideraui diſpõnẽ hui⁹ generoſi viri ipſa vĩ cõplicata ex pluribꝰ accñtib⁹.q̃ruꝫ qd̃libet non leuis egritudo denotari põt. ¶ Eſt eñ vna de diſponib⁹ ei⁹ mala cõpl̃o calida epatis: que accidit in ſan.dñante: ⁊ in mã cholerica ſubdñante inuẽtis in epate ſuo. Tẽſio eñ ⁊ amplitudo uenarũ ei⁹: ⁊ pulſus magnitudo cũ notabili uelocitate ⁊ urinaꝝ tinctura in citrinitatẽ itẽſa cũ groſſitudine ſubſtãtie. hec oĩa huic iudicio atteſtant̃ rõnabiľr.ac etiã oppl̃ones que in ei⁹ epate iueniunt̃ a mãerũ multitudie ↄtitẽs talia iuuãt accñtia.imo ⁊ iuuant̃ ab eis reciproce. ¶ Eſt aũt 2ª diſpõ eius mala cõpl̃o calida ⁊ humida coꝛdis: que ſatis facile põt cõſeq ad diſpõnẽ epatis ⁊ ecõuerſo.coꝛdis diſpõ potuit eſſe cũ

nocumētū in epate. aut utrūqꝫ ſil' potuit ↄtingē eiſdē tpib⁹: ꝛ cā ut paulopoſt declarabif. Qualr̄cūqꝫ tñ ↄtigerit ūtas eſt ꝙ magnitudo pulſus ei⁹ ꝛ anhelit⁹ magnitudo tā i ſpirādo ꝙ expirādo ſignt augmētū caliditatis in corde ſuo ꝛ arterie ſunt obedientes motui: ꝛ ūt⁹ eſt fortis: qꝛ nō habuit aliquā ſue debilitatis effectiuā cām. ḡ oportuit de neceſſitate pulſuꝫ eē magnū: ꝛ anhelitū. Et hoc qdē a poſteriori p effectus cōfirmaf: qm̄ cor ei⁹ pcipif hēre pulſuꝫ notabilr̄ percutiētē in pte thoracis magnū ſatis uelocē ꝛ frequētem. ¶ 2⁹ pncipalis huius viri egritudo eſt mala cōplō ſtōchi magis frigiditati ꝙ caliditati attinēs pp̄ter fortē reſolōnē in eo cōſecutā a cauſis tāgēdis ſtatiꝫ. Silr̄ etiā eſt ei⁹ ſtōchi mala diſpō cōpōnalis: quā uoco oppilationē. Et ſi ipſa nō trāſinit in egritudinē cōpoſitā: videlicet in apoſtema: tunc meli⁹ de eo ſperādū: lꝫ hoc nō ſine dubitatione exiſtat ut poſtea declarabif. ¶ Quicqd aūt ſit ueritas eſt: ꝙ fixa debilitas in ſtōcho ſuo eſt cā ꝙ per viā idigōnis multiplicenf māe i ſtōcho ſuo. Et adhuc etiā per viā effuſionis mārꝛuꝫ a mēbris aliis: qm̄ mēbra fortia ſupfluitates eoꝝ expellūt ad mēbra debilia. ut pma pmi. cap̄ de mēbris in fine. ¶ Siue cōtigerit ꝙ māe in ſtōcho multiplicate ēēneanf uel corrūpunf calliditate accīdētali eaꝝ trahētes mām ab aliis mēbris. ¶ Sine igif hāꝝ cāruꝫ oēs uel alique eaꝝ in vnū cōueniāt: manifeſtū eſt ꝙ qñ māe fuerūt in ſtōcho notabilr̄ multiplicate ꝛ ēēneate: icitat ſtōchi expulſiuā ūtutē ad ſui fugā. ḡre adueniunt huic viro uomit⁹ fortes mārꝛū corruptaꝝ: ut ſenſus oſidit. Sūt enim māe que uomitu expellunf: qñqꝫ ſanguinee dnanf que effundunf ad ſtōchū a uena magna ramificata a chili deſcēdēte: que extēdif ſup ſtōcho: ut patet 13⁹ tertij. cap̄ ꝑ dū ingt pnceps. Et loco ſtōchi uehemētis gibboſitatis ſupponif uena magna. pcedēs in lōgitudine ipſius: ꝛ mādat ei ramos plurimos: qui cū eo ligenf: ꝛ diuidunf in ramos ſubtiles: qui cōſtituti ſunt in ordine ſuo: ꝛ adherent ei. ſ. ſtōcho. ſilr̄ arteria. nō igif mirabile eſt ſi a ſtōcho multiplicaref ext⁹ mārum multaꝝ: qm̄ a magnis uaſis magna mārꝛuꝫ quātitas effundi pōt. ¶ At ūo iterū attēde uarietatē ſpecificā iſtaꝝ mārum qm̄ oēs māe ſil' in uenis cōtinenf ergo ab eiſdē effundi pnt. Et iā pbatū eſt ſupra ꝙ tales māe debilitate innati caloris ſtōchi corrūpunf. ergo ꝛ corrupte expellunf. ¶ Cā aūt que pncipalior videf fuiſſe malarum diſpōnū ſtomachi fuit pmitiua. videlicet fortis ↄquaſſatio ꝛ cōtuſio facta a pcuſſione lācee: que lꝫ ſtomachū nō imme diate pcuſſerit: imo pectoris ptes: tñ impreſſionē fecit maiorē in ſtōcho pp̄ter ei⁹ debilitatē ꝛ minorem reſiſtentiā: quāꝫ fecit cordi ꝛ pulmoni uellatis ꝛ defenſis tegmine coſtaruꝫ ꝛ thoracis. pp̄ter quā cām accidit de pterito ꝛ de pñti etiā ſic ſubuerſio: que eſt nauſea inſepabilis. 13⁹ tertij. tractatu qnto ꝛ pmo cap̄. Sed aduētus pcuſſionis facit ſubuerſionem que clauditur in diffinitione nauſee inſeparabilis.

Et ex hoc fundamēto pulcherrime colligi pnt plurautilia correlaria. ¶ Et pmū qdē eſt: ꝙ huic viro nō raro imo qſi ſemp inuenif puſillanimitas. ¶ 2ᵐ correlariū: ꝙ iſte vir etiā frequēter incurrit hypochonicos motus. ¶ 3ᵐ correlariū: ꝙ frequēter in ſuis differētijs narief pulſus ei⁹ a magnitudine uelocitate ꝛ frequētia ad puitatem tarditatē ꝛ raritatē. Et ſilr̄ de anhelitu dicendum. ¶ 4ᵐ correlariū uerificaf: qm̄ in hoc viro fere inſtantanee qñqꝫ cadūt vires oēs. ¶ Hec aūt oia facile uerificanf pp̄ter nocumētū cordis. Cū eniꝫ toti⁹ corporis vires oī fieri eſſe ꝛ in cōſeruari depēdeāt a fortitudine cordis: ḡ ipſo debilitato nec̄e eſt ſeq oppoſituꝫ. ¶ At ūo iterū: ne aliquē dubitare ↄtingeret: quō pcuſſio eſt cā tot ꝛ tātoꝝ nocumētoruꝫ in corde. Multiplr̄ uideri pōt. ¶ Et primo qdem ꝙ fortis pcuſſio fortē facit dolorē ſoluēdo ↄtinuitatē. ¶ 2⁹ qꝛ in forti pcuſſione fortis fit mot⁹ alterationis: ꝛ talis eſt mala complexio. ¶ 3⁹ qꝛ in tali pcuſſione trahunf ꝛ expellunf materie multe ad ptes cordis. ¶ 4⁹ qꝛ in tali percuſſione uehemens fit in ſpirit⁹ ꝛ lauda bilib⁹ humorib⁹ cordis reſolutio. ¶ Jn pcuſſione itaqꝫ tali nō eſt mirabile nocitas fuiſſe cordis opationes. ſtōcho adē hui⁹ viri ↄtingit ꝛ magnificatū eſt nocumētū pp̄ter colligātiā ei⁹ ad ptes pectoris. Colligātiā eniꝫ hēt ſitualē ad ipſuꝫ cor per ptē ſenſibiliorē eius que eſt os diſtractū cordi in ſiniſtra pte parū ab eo diſtanſ ꝛc. Colligātiā hēt iteꝝ per arterias ab corꝛ ramificatas ad ſtōchū coicatas. Colligātiā hēt ꝛ 3⁹ ad ipſum pect⁹: qm̄ ſtomachus colligaf epati per uenas per ꝗs etiā epar colligaf cordi. Silr̄ ꝛ eādē colligātiā hēt cor per neruos ramificatos a nucha deſcēdētes a ſpōdilib⁹ dorſi. ¶ Et cōſimilē hēt colligātiā pāniculare m cū caſſula cordis ꝛ pāniculis pectoralibus. Quare nō eſt mirabile ſi nocito corde ꝛ ptib⁹ pectoris noceſ ꝛ ſtōchus. ¶ Et ex hoc fundamēto igif ſequif qntū correlariū ꝛ eſt ḡre ſtōchus hui⁹ viri icidit frequēter uomitum. ¶ Et ſequif 6⁹ ꝙ talis uomit⁹ nō ſeruat pioduꝫ determinatū. pbaf correlariū: qꝛ talē pioduꝫ oportet inueniri ḡlis eſt mārꝛuꝫ piodus que ſibi cōuenit: ſed qꝛ cōtingit mās eſſe cholericas: ḡ multiplicabif uomit⁹ per 3ᵐ. Et ↄtingit eaſdē eſſe flegmaticas: ḡ ſingulo die multiplicabif uomit⁹. Et cōtingit eaſdē eſſe melācholicas: ḡ reuoluef uomit⁹ reuolutione qrtanaria. Et ↄtingit mās eſſe ſanguineas: ḡ erit cōtinue afflictio. ¶ Et ex hoc ſequif correlariū 7ᵐ magne ſpeculationis: ꝛ eſt itellígē cās ḡre hic uomit⁹ in hoc viro nullā ſeruat piodum determinatā. Sicut eniꝫ a dñio mārꝛuꝫ ſimpliciū ſimplices piodici mot⁹ aſſignari debēt: ita ex cōfuſione mārum oiꝫ aut pluriū inicē cōfuſi ↄſequunf piodici motus nullū ordinē in ſuis pceſſib⁹ obſeruātes. Et hec eſt uera cā ḡre uomit⁹ in hoc viro nullūꝫ obſeruat determinatū piodicūꝫ motum imo inordinate pcedit. ¶ Et ſeqtur 8⁹: ꝙ nō eſt difficile reddē cās nocumētoꝝ epatis hui⁹ viri. Eedē eni cāe per ſe uel per colligātiā que potuerunt nocumētum efficē in corde ꝛ ſtōcho: ſunt cā nocumētoꝝ epatis ꝛ diuerſitatis eoꝝ. Quis eniꝫ hēt dubitare ꝙ fortis pcuſſio per colligātiā nocumētū fecerit in epate. qm̄ cāe pmitiue ꝛ pp̄e fortes mouēt añcedentes. i. corporales. pma qrti de ſermone uli in effimeria. ¶ Et ſequif 9⁹: ꝙ qñ uomitus iſte eſt fortis magnifice debilitat ſtōchū: ſicut qñ leuis eſt ↄfert ei: patet 13⁹ tertij. tracta. 5⁹ ꝛ ꝑ cap̄. Jn adminiſtratione uomitus eq̄lis eſt iuuamētū. uex aſſiduatio ei⁹ debilitat ipſuꝫ: ꝛ facit ipſuꝫ lacunā ſupfluitati. ¶ Sequif 10⁹ qñ ſtōchus hui⁹ viri debilitat⁹ eſt accidit ei nauſea ꝛ ſubuerſio ḡtiens cibef: imo necqꝫ cibū detinē pōt: ſicut in hoc viro appet ut in pluribus 13⁹ tertij preallegato cap̄. Quotiens ſtōchus debilis cibatur accidunt ei nauſea ꝛ ſubuerſio. ꝛ ſi fuerit debilior non poterit retinē qō recepit: imo eijcit per ſupiora ꝛ inferiora. ¶ 11ᵐ correlariū eſt pulchruꝫ ꝙ uomit⁹ eq̄lis. i. nō ſupfluus poſſet ſanare eruptionē uenaꝝ ꝛ arteriaꝝ hui⁹ viri: ut 13⁹ tertij. pallegato cap̄ dum ingt. Jn adminiſtratione uomit⁹ eq̄lis ſanatur eruptio uenaꝝ ꝛ arteriaꝝ deferētiū ſanguinē. ¶ Et ſeqtur 12⁹ ꝙ iſte vir nō debet eſſe piger in cura ſui: imo feſtin⁹ ꝛ ſolers. Cū eniꝫ in ipſo egrotēt duo pncipalia mēbra ut cor ꝛ epar: ꝛ mēbrū nobile ſeruiens toti ſeruitute preparatoria ḡ le eſt ſtōchus: quō poſſet ſtōchus membroꝝ tāte nobilitatis nocumēta talia tolerare ſine piculo magno. ¶ Vñ ſequif ultimo: ꝙ ad curā eius pperādum eſt pmpte ꝛ ſubtilr̄ regēdo ipſum: ut in ſequentib⁹ cōtinef: vñ ꝛ regimen huius viri deinceps in duo capitula partiendū eſſe deduxi. Primum itaqꝫ capitulum trāſibit regulando regimen ſex rerum non naturalium. Scōm ūo capitulum pceſſum medicinalium ſeptem intentionibus complentibus ipſum.

Sectio 2ª Continens duo capitula. De cura hui⁹ diſpoſitionis.

¶ De regimie ei⁹ p adminiſtrationē ſex reꝝ nō nāliū. Cap. 1.

Pro declaratione itaqꝫ pmerei non nālis videlicet aeris premittendū eſt hꝫ: ꝙ difficillimum eſſet regimen ſex reꝝ non nālium cordi ſtōcho ꝛ epati hui⁹ viri eq̄liter cōuenire pp̄ter ↄrietatem

cõplexionis boꝝ mẽbroꝝ. Uerũ qꝛ lapſus hi cõueniunt adinuicẽ notabiliꝛ in cauſis malib⁹: qꝛ in utroqꝫ eoꝝ cõgregant̃ mãe flegmatice ⁊ ſanguinee ſimulqꝫ corrũpunt̃ ꝓpter debilitatẽ hoꝝ mẽbroꝝ: idcirco regimẽ hoc admiſtrãdũ eſt cũ mediocriter calefacientib⁹ ⁊ poteñter exiccãtib⁹ ⁊ diuertentib⁹ has mãas per vias uẽtris ⁊ urine. ¶ Quare hic vir eligat locũ habitationis mediocris caliditatis eleuatũ a terra ⁊ diſtãs a fluxib⁹ aq̃ruꝫ oium: lꝫ aque maritime min⁹ diſcõueniãt ei q̄ fontales uel fluuiales. Sit aũt locus habitationis ei⁹ bñ munit⁹ tabulis abietis hñs aſpectũ orietalẽ ⁊ ptẽ ſeptentrionis ⁊ meridiei: minime ṽo occidentis. Et recipiat̃ in illo uent⁹ orientalis ⁊ ſm ptẽ ſeptẽtrionalis in pͥn⁹ martij uſqꝫ ad mediũ octobris: deīceps aũt a medio octobris uſqꝫ in finem februarij eligat̃ locus orietalis ⁊ meridionalis. Et de annexis aeri ueſtes hẽat munitas vulpinis pellib⁹ ⁊ leuiorib⁹ de uarijs ⁊ dorſibus corũ in dieb⁹ frigoris. In dieb⁹ ṽo caloris ſufficiãt ei ueſtes de ſerico cuiuſcũqꝫ ſpẽi ⁊ de lanis mollib⁹. Oino aũt ſollicit⁹ exiſtat ut pect⁹ ⁊ ſtõchus ei⁹ ueſtibus idoneis defendant̃ a frigore. ¶ Et ſi qd eẽ aer talis nõ inueniret̃ nãliter tũc artificialr̃ preparet̃ euẽtãdo ipſum cũ flatu uentoꝝ predictoꝝ ſuis tꝑib⁹: aut cũ ſuffumigationib⁹ iſtis in dieb⁹ caloris. ℞. folioꝝ citri ⁊ citrãguli roſaruꝫ ſandaloꝝ amboꝝ añ. ℳ. iij. viol. floꝝ nenufa. añ. ℳ. ij. cõtundant̃ groſſo mõ ⁊ aſpgant̃ ad carbones ignitos: ⁊ ſuffumiget̃ bis uel ter camera cũ eis. In dieb⁹ ṽo frigoris ſuffumigetur camera cum colofonia aut cum thure minuto aut cum laudano puriſſimo uel alio aromatico calido: de quibus magna copia inuenitur apud grecos.

Secũdo pͥncipalr̃ rectificet̃ regimẽ iſti⁹ ex pte mot⁹ ut oino abſtineat ab oi exercitio uſqꝫ q̄ plene purgat⁹ erit: aut ſaltẽ euitet exercitiũ eq̄tãdi ⁊ uectigãdi itãtũ q̄ etiã nauigatio eſt ei ꝓhibẽda: ꝑ motũ eni oẽꝫ agitant̃ mãe ⁊ ꝓhibent̃ a bona digõne eaꝝ. In ſũma itaqꝫ meli⁹ ẽ ei geſtẽ cũ maiori pte ſue occupatiõis ſedẽdo aut iacẽdo

Iterũ ⁊ 3⁰ pͥncipalr̃ hic vir opam det dormitioni magis q̄ vigilijs: ut meli⁹ pficiat̃ mãerũ digõ ꝓpter meliorẽ applicationẽ inati calidi nõ ſolũ ad mãs humorales: ſꝫ etiã ad nutrimẽta meli⁹ digerẽda. nãles eni opationes attrahẽdi retinẽdi digerẽdi ⁊ expellẽdi apponẽdi ⁊ vniendi ⁊ aſſimilãdi nutrimẽtũ mẽbris optie pficiunt̃ in dormitione: nõ aũt in vigilijs. Adde aũt q̄ vigilie diſtrahendo mãs in pectore cõgregatas ſunt cã pͥcipitationis eaꝝ ad mẽbra debilia. ¶ Quicqd aũt ſit dormiat ſup latẽ ubi maiorẽ inuenit q̄etẽ: lꝫ excluſis cauſis ipediẽtib⁹ eet ei cõuenienti⁹ dormire pͥma dormitione ſup latẽ dextro. 2⁰ ṽo ſup ſiniſtro ⁊ iteꝝ reuerti 3⁰ ſup dextro. Per pͥmũ nãqꝫ decubitũ ꝯueniẽtius applicat̃ epar ſtõcho ad vigorãdũ digõnẽ ei⁹. Per 2ᵐ aũt decubitũ meli⁹ diſponit̃ portenariũ ſtõchi ad delegãdũ chilum ad meſeraicas per portas. Per 3ᵐ ṽo decubitũ facilius labit̃ chilus in meſeraicas ⁊ ſurgit̃ ab eis minori compreſſione cõpreſſis a mole epatis ſup ſtomacho. Et in ſumma eſt regula dormitionis eius uerior ⁊ ſecurior ꝗ.

Adhuc 4⁰ vir iſte regulãdus eſt ex pte accitiũ aie de qb⁹ dicendũ q̄ oẽs aie paſſiones per q̄s in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ corporis ptis ponit̃ agitatio ⁊ min⁹ feſtina eligi debet. Quis eni dubitat q̄ ira cũ ſpẽb⁹ ei⁹ ut furore ⁊ iracũdia ꝑ occurſu eſt cã uelocis ⁊ fortis mot⁹ ſpũuꝫ ⁊ ſanguis de exteriorib⁹ ad iteriora: ꝓpter qđ in pͥn⁹ diſcolorant̃ iracũdi: ⁊ cũ iã facta fuerit accenſio in corde tũc uelox ⁊ magn⁹ fit mot⁹ de cẽtro ad circũferentiã. ꝓpter qđ corpora in pceſſu ire rubicũda ⁊ uelut iflãmata pcipiunt̃. ſed nõ eſt dubiũ mãs in tali motu frequẽter pduci ad corruptionẽ faciẽtem febres. ¶ Ampli⁹ hui⁹ viri egritudines ſm maximã earum ptem ſunt in pectore ⁊ ptib⁹ adiacentibus cordi ꝓpter fortẽ pcuſſionẽ ibi hitam. ꝗ magnũ nocumẽtũ in eis adiungi põt in ira ⁊ in paſſionib⁹ ꝯſilib⁹: ut in anguſtia triſtitia ⁊ meditatione fortib⁹. ꝓpter q̄s humores ⁊ ſpũs accentrati ⁊ ꝓfundati retinent̃ in pfundo corporis. ꝓpter hec igit̃ iſte vir effugiat triſtitiã ⁊ melãcholicas agitationes ꝓpter q̄s pectus ⁊ totũ corpus ei⁹ uehemẽter ledi põt: nã cõfortari mẽte optimuꝫ auxilium ad cuiuſcũqꝫ egritudinis curationem.

Quita uero res nõ nãlis reſpicit corporis inanitionẽ ⁊ plenitudinẽ: ꝓpter quaꝫ in hac pte nõ itelligo repletionẽ uel inanitionem ab humorali mã. de hac eni fiet ſmo in cap̃ 3⁰ pͥncipali. ſed hic ṽto me ad inanitionẽ multã ex pte nutrimẽtoꝝ. imoderata eni ab eis abſtinẽtia ꝓpter debilitatẽ que ſequit̃ ab eis hoc corp⁹ diſponeret ad maraſmodeã diſpõnẽ. Silr̃ etiã ⁊ imoderata q̄titas nutrimẽtoꝝ pduceret ipſuꝫ ad cachochimiã: que forte in eo eẽt irreleuabilis. qm̃ ſupfluitas ⁊ defect⁹ ad caſdẽ ducũt cãs. Itaqꝫ vir in ſui cibatiõe hos .x. attẽdat canones ſequẽtes. ¶ Quoꝝ pͥm⁹ eſt ut nunq̄ accipiat cibũ niſi uerus appetit⁹ iducat ad ipſuꝫ pꝫ hic canõ qm̃ nõ uerus appetit⁹ cõſequit̃ pritã malaꝝ q̄litatum aut mãeruꝫ que in ſtõcho multiplicate ſunt ⁊ fiunt cã corruptionis aſſumpti alimẽti. ¶ 2⁰ canõ eſt cũ aſſumit cibũ nõ furioſe neqꝫ ipetuoſe deglutiat ipſuꝫ. imo paulatiue: ne uelox ⁊ fortis mot⁹ meri nocumẽtuꝫ augmẽtet in ſtõcho: ꝓpter qđ eueniet ampli⁹ q̄ ſolebat. ¶ 3⁰ canõ eſt q̄ nunq̄ deglutiat aliquẽ cibuꝫ niſi bñ maſticatum ut vnicuiqꝫ pti ei⁹ cõueniẽs fiat applicatio ſtõchi ad digerenduꝫ. ¶ 4⁰ canõ eſt q̄ in vna cibatione nõ accipiat fercula plura duob⁹ uel trib⁹. patet: qꝛ ſic ſunt diuerſa in cõplone ⁊ mõ ſubſtãtie: ita diuerſa ex eis gñant̃ nutrimẽta corruptioni magis q̄ bone pꝛepatiõi diſpoſita. ¶ 5⁰ canõ eſt q̄ in comedẽdo nõ plõget multã morã. illud eniꝫ quod pͥus de nutrimẽto acceptũ fuiſſet eſſet aliq̄liter digeſtum ꝑ̄uſq̄ꝫ acciperet 2ᵐ actu crudũ: ⁊ fieret pmixtio ad corruptionẽ diſponens. ¶ 7⁰ canõ eſt q̄ mẽſura cibi debet eſſe tãta q̄ nullo mõ per eã ſtõchus icurrat nauſeã uel dolorẽ aliquẽ. ¶ 8⁰ canõ eſt q̄ in cibatione ſua ea que mollia ſunt ⁊ lubricatiua pmittat groſſis viſcoſis ⁊ glutinoſitatẽ hñtib⁹. ¶ 9⁰ canõ eſt q̄ effugiat cibationẽ ex reb⁹ corruptibilib⁹ ſapore etiã ⁊ ſubſtãtia diuerſis. hec eni corruptioni pparata ſunt. Experimentatores eniꝫ ideo dixerunt q̄ nõ eſt bonũ comedẽ dulcia cum acetoſis ⁊ acutis uelut lac cũ raphano ſinapiſmo ⁊ ſimilibus. ¶ 10⁰ canõ eſt q̄ menſura pot⁹ in q̄ntitate ſua tãta exiſtat: ut nullo mõ natet uel fluctuet in ſtõcho ⁊ regurgitet ad os eius. Colligunt̃ he regule omnes pulcherrime tertia ꝑ̄mi. caplo de regimine per cibum ⁊ potum.

Nũc aũt ſublimius cõtemplãdũ eſt de mõ electiõis ciboꝝ ⁊ potuũ ꝯuenientiũ in q̄litatib⁹ eoꝝ. ¶ Premittẽdũ ꝑ q̄ cibaria oia cõuenienti⁹ eſt eſſe medicinalia q̄ cibalia pͥciſe. Indicãdo igit̃ a mãeb⁹ flegmaticis multiplicatis in hoc viro per viã idigõnis in ſtõcho ipſi⁹ ⁊ epate ⁊ pectore: oportet eos apitiuos exiccatiuos ſubtiliatiuos ⁊ icãſiuos eſſe. Ueꝝ qꝛ lapſus in q̄litatib⁹ pͥmis videt̃ inclinari ad caliditatẽ tã in epate q̄ in corde ei⁹. Idcirco opꝫ tales cibos eſſe remiſſe calefactiuos nõ trãſcendentes graduꝫ pͥmum caliditatis. neqꝫ ꝓpter hoc timeat̃ argumẽtum. ꝓpterea qꝛ caliditas eoꝝ addita caliditati cordis ⁊ epatis itẽdat lapſuꝫ eoꝝ. Illud eni nõ eſt ueꝝ tenẽdo viã doctoruꝫ ⁊ ſup experientia fundatã. videlicet q̄ remiſſum additum itenſo remittit itenſum. Itaqꝫ remiſſa caliditas taliuꝫ ciboꝝ gñaret ſanguinẽ in caliditate remiſſuꝫ refrãgẽtẽ caliditatẽ cordis ⁊ epatis. ¶ Itaqꝫ panis quo utet̃ iſte debet eẽ panis multa aq̃ ꝯdit⁹ ⁊ mollis i furno poſit⁹ ⁊ leuiter coct⁹ q̄lis eſt panis uenalis in plateis hñs notabilẽ q̄titatẽ fermẽti ⁊ paꝝ ſalis cui⁹ etas nõ trãſeat duos dies aut tres ad plurimũ. ¶ Silr̃ etiã ſi ei placet uti cibis paſtilib⁹ dato q̄ raro ꝯueniãt ei: ſint tñ facti ex ſimula farine cum multa aq̃ ⁊ pauco ſale ꝯditi. ⁊ tunc poterit uti aliqñ laganellis minutis ⁊ tri. ⁊ minutellis ⁊ tortellis de ſeni. ⁊ ſuni panis bis coct⁹. ¶ Ferculis aũt uti põt ſic cicerib⁹ rubeis ⁊ albis etiã ꝓpter ablutionẽ ⁊ apertionẽ que eſt in eis. Silr̃ ⁊ riſum eſt ei bonum: ⁊ cãderuſuꝫ de ordeo ⁊ frumento: qđ apud italicos noiat̃ far. Lentes autẽ ⁊ alia legumina oia dimittant̃. ſed milium ⁊ pãnicum pla

tet mihi. ꝓpterea qꝛ in utroqꝫ eoꝝ eſt puocatio. ¶ De plantis vō eligant̄ aliqui caules ꝓpter apertionē ꝛ exiccationē eorū ꝛ diureſim que eſt in eis. Siłr etiā folia paſtinace ꝛ daucus petroſellinū feniculus anetū ſaluia hyſopus dedroliba nū mētha cū ſuis ſpēb⁹ ꝛ nepitella que ē calamēti ſpēs ꝛ origanū emaracus ꝛ betonica. Et in ſumma oēs plāte aromatice calide ꝯueniūt ei in cibis decoquēdo pulueriçando ꝛ alr utēdo eis in mediocri q̄ꝫtitate. ¶ Et ſi argueret̄ ꝯtra: qꝛ hoꝝ plurima ſunt calida ꝛ ſicca in tertio. ergo nō ꝯueniunt ei idicādo a lapſu. ¶ Negāda eſt illa ꝯñtia. qm̄ talia adminiſtrant̄ in pauca quātitate. Et adhuc ſi ponerent̄ in quātitate multa refrāgunt̄ a multitudine aque qua coquunt̄: q̄re ꝯuenienda fiūt artificiałr. ubi nāliter videbant̄ diſcōuenire. ¶ Propter que oīa euitare debet iſte nobilis olera frigida ꝛ humida actu ꝛ potētia: qm̄ ipſa itenderēt lapſuꝫ frigidū ꝛ humidū ſtōchi ꝛ cās mālos in eo multiplicatas. Sunt aūt talia uelut lactuca: endiuia: ſpinachia: criſolocāna: portulaca: cucurbita: cucumeres: citrulli: ꝛ anguriæ: que oīa dimitti debent niſi cōmiſceant̄ cū calidis ꝛ ſiccis refrāgētib⁹ eoꝝ frigiditatē ꝛ humiditatē. ¶ Pariformiter etiā de fructibus frigidis idē intelligēdū eſt. vt̄ ceraſa pira pruna auellane recētes poma ꝛ ꝯſilia dimittant̄. Uez fruct⁹ in qb⁹ inueniī cū eoꝝ humiditate dulcedo eleuata uelut in ficub⁹ ꝛ peponib⁹ ꝛ granatis dulcib⁹ ꝛ pſicis ꝛ uuis recētib⁹ ꝛ paſſis ꝛ maxime q̄les inueniunt̄ in regione cyprenſi: ubi fruct⁹ ꝛ uegetabilia oīa ꝓptimā hūt ꝑmpaſem quā arguit eoꝝ dulcedo magna: talia qdem oīa huic viro ꝯueniētia ſunt. ¶ De his vō cibarijs que accipiunt̄ a plātis ex eoꝝ radicib⁹ laudaret̄ ei paſtinaca raphan⁹ alleū ꝛ bulb⁹. i. ſcalonia ꝛ cepe çuccaro aceto ꝛ oleo ꝯdite. hec eniꝫ oīa talia ꝛ ſibi ſilia appetituꝫ excitāt: ꝛ digōnē ꝯfortāt: ꝛ uētoſitates frāgūt ꝛ expellunt: ꝓpter qd̄ rape etiā ꝛ ſimplices ꝛ ꝯdite ꝛ ꝓpe napi hñ ꝯueniūt ei. ¶ De ſeminib⁹ vō qb⁹ hoies utunt̄ in cibis ꝯueniunt ſemina feniculi petroſil. aniſi dauci carui ꝛ aneti ꝛ cimini: ꝛ de ꝑegrinis nauigatis ꝯueniūt ei cardamomū mai⁹ heilbagne dictuꝫ ab Auic⁹. a latinis vō aromatarijs melegete uel grana padiſi: ꝛ cardamomū etiā minus ꝛ nigella ꝛ amomū ꝛ ꝯſilia calida ſubtiliatiua exiccatiua ꝛ aptiua ꝛ ꝓprie ſemē rube in ſuis diſpōnib⁹ optimum. ¶ De ꝯditis vō coiter uſitatis ſummuꝫ oīum in bonitate eſt. çç. ꝯditū qd̄ viride dī a vulgo: ſeca cul ꝯditum qd̄ iringi dī. ꝛ napi cōditi ꝛ nuces ꝓpter eaꝝ exiccationem ꝛ ſtōchi vigorationem. ¶ De his vō qbus ſaporiti reddunt̄ cibi cōuenit ei acetū ꝛ quāto acuti⁹ erit tāto melius eſt ei. Siłr ꝛ ſuccus limonum: ꝛ agreſta hñ ſalſa ꝛ vinū granatoꝝ dul. ꝛ muçoꝝ: ꝛ ſyrupus de limonib⁹ uel de corticib⁹ citri. lꝫ enim in eis aliqd exiſtat frigiditatis: illud tñ remittit̄ ꝛ frāgit̄ a forma decoctionis ꝛ multitudine çuccari ꝛ ꝓprie in ptib⁹ huius viri in qbus hi ſyrupi ꝛ decoctiones elegātiſſime preparent̄: de alijs vō cū qbus artificiałr preparant̄ cibi cōueniēs eſt ei oleum oliuaꝝ. ꝛ oleū de nucib⁹ laudaret̄ ei magis q̄ꝫ butyꝝ. ꝛ oleū de amigdalis dul. ꝛ de fiſticis iter alia melius eēt ei. oleū aūt onfanciꝫ aūs onfancinū cōueniens eſt ei ꝓpter exiccationē fortē. Oleum aūt de ſiſamo qd̄ abūde habet̄ in illis ptib⁹ lꝫ ꝓpter caliditatē ei⁹ cōuenire videat̄ ei. ꝓpter tñ magnā humiditatem ei⁹ nō placet mihi: niſi qñ artificiałr cōmiſceat̄ cuꝫ petroſellino mētha ꝛ ſilibus aromaticis: qm̄ odor bon⁹ uehementer ſtōcho cōueniēs eſt: ꝛ ꝓprie cum fuerit in nutritiuis. lꝫ⁹ tertij de cura uomit⁹. Aromata vō reliq̄ ꝑegrina ꝛ aliūde nauigata uelut cinamomū utrūqꝫ macis galāga gariofil. çç. balſamuꝫ ꝛ carpobalſamū cōueniunt ei. ¶ De carnib⁹ vō ꝯuenientibus ei ſunt capretine q̄rum copia magna in celeberrima ſue pñis abundat. ꝛ carnes vituline ꝛ caſtratine. Et de ſylueſtrib⁹ caro gaçelli ꝛ caro cerui ꝛ bubali iuuenis ꝛ caro etiam porcelli iuuenis ſylueſtris ꝛ domeſtici ꝛ caro leporis oēs ꝛ ꝯſiles bone ſūt ei. Et de uolatilib⁹ pulli gallinacei oēs ꝛ colūbelli domeſtici ꝛ ſylueſtres ꝛ turtures faſiani ꝑdices ꝛ ſtarne ꝛ frācolini. oēs enim ſunt laudabiles. ꝛ carnes ſalite oēs nō ualde pingues ſunt ei bone. ꝛ ꝓprie ſalite qbus in ſua regione ueſcunt̄. porcine ſylueſtres ꝛ domeſtice: que meliores ibi q̄ alibi cōdiunt̄ ſunt laudāde. ¶ Piſces aūt maritimi fere oēs cōi hoīum fama ꝛ uſu approbati ſunt ei utiles: ꝛ ſaliti etiam piſces ei cōuenire pñt q̄ſi eque hñ ſicut recentes. ſed meliores ſunt ei recentes friꝫi laudabili oleo q̄ꝫ elixi. lꝫ ipſi etiā ei cōueniūt. ꝛ ꝓprie cum croco cinamomo mace çinçibē q̄lis eſt eoꝝ uſus. ꝛ laudat̄ apud incolas regionis illius ubi ꝯdita faciūt laudabilia cum ſapa croco aceto çuccaro ꝛ aromatib⁹. ¶ De ptibus vō alalium vitupande ſunt ei cutes ꝛ inteſtina oīa ꝛ cerebrum ꝛ ptes ualde pingues ꝛ mucillaginoſe. relique vō oēs cōcedunt̄ ei ptes ꝛ ꝓprie frequentius aſſate q̄ elixe.

Nūc aūt ultimo aliqd dicēdū eſt de potu eius. vinū itaqꝫ quo in potu uti debet ſit colore albū olfatū hñ aromaticū ſapore mediocre ad dulcedinē tñ inclinatū magis q̄ ad acredinē uel pōticitatē: ſubſtātia vō clarū uel oyaphanum: potētia vō fumoſum magis q̄ aquoſum. Reliqua vō vina dimittentur. ¶ Et ſiqdem vinū tale non reperiret̄ uelut in regione illa vina fumoſa ualde ꝛ potentia repiunt̄: tunc ipſoꝝ audacia frangatur cum aq̄ laudabilis fontis petroſi ꝛ nō limoſi: melior tñ eēt aqua fontis māſiui q̄ aqua riuuloꝝ per reuolutionē inuentoꝝ in regione illa: quos riuulos ibi nomināt peramos. Aqua vō laudabilis ciſterne pre omnibus eligat̄. ¶ Poſtremo vō mihi videretur utiliſſimum q̄ iſte vir hoc hydromelle uteretur a medietate mēſis octobris uſqꝫ per totum menſem februarij ſequentis. eēt enim opportunū ad vigorādum digeſtioneꝫ eius ꝛ digerēdum māas flegmaticas: ꝛ ad precipitāduꝫ eas per uentrē ꝛ per urine vias ꝛ nō euacuaret̄ a nutricatione cōuenienti. Cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. mellis electi citrini uel albi lib. ij. cinamo. electi: macis. çç. albi. ana. ʒ. i. gariofil. ℈. ij. aque ciſterne lib. xxv. bulliāt oīa ſimul lento igne expumādo eas: ꝛ coquant̄ uſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ptis. tunc ergo colent̄ ꝛ reponant̄ in uas vitreatū: ꝛ hoc potu utat̄ ſimplici aut ſaltem cū vino cōmiſcēdo ipſum ſm tertiā aut q̄rtaꝫ ptē cū qua fuet̄ ſtōchi delectatio. Hoc in ſumma eſt regimē huius viri ſm electionē ciboꝝ ꝛ potuū cōuenientium.

¶ De regimine eius per medicinalia. Cap. II.

Pro regimine vō diſpōnuꝫ hui⁹ viri per medicinalia ſunt. vii. in eo intētiones neceſſarie. ¶ Et pma qdem eaꝝ eſt ulis euacuatio materierum. ¶ 2⁹ vō eſt ipſaꝝ diſtractio uel diuerſio ad ꝯrias ptes. ¶ 3⁹ eſt regiminis rectificatio. ¶ 4⁹ eſt ipſaꝝ materieruꝫ cōueniens digeſtio. ¶ 5⁹ aūt eſt ipſaꝝ eradicatiua euacuatio. ¶ 6⁹ eſt mēbroꝝ magis patiētiū ꝯfortatio ꝛ rectificatio. ¶ 7⁹ eſt ultimata materieꝝ ꝯſumptio.

Primā aūt intētionē cōplē debemus per euacuationē ulem per quā ego itelligo euacuationem a toto corpore: ꝛ adhuc euacuationē materieꝝ que vniuſr peccāt. ¶ Itaqꝫ q̄ pmū cōtinget hunc virū eē in ſua manſione qetū vno ſero cliſteriçat̄ cū cliſteri facto cū çuccari rubei ꝛ caſſiefiſtule aā. ʒ. ſ. ꝛ olei oliuaruꝫ cyatho vno: ꝛ ſalis coīs. ʒ. ſ. cū lib. j. decoctionis violaꝝ blete ꝛ mercurialis. ¶ Sequēti vō mane apud ortū ſolis per horā flobotomet̄ ei baſilica dextri brachij: que inenit̄ apud cubitū: per quam educant̄ ſanguis. ʒ. v. ꝛ erit magnū iuuamētū pncipij ſue curationis. ¶ 3⁹ vō ſequēti die in aurora ſumat potū hunc ℞. medulle caſſiefiſtule cum aq̄ viol. extracte. ʒ. j. reubarbari electi. ʒ. j. ſpice nardi. ǵ. vj. ſalis gēme. ǵ. j. miſce ꝛ totuꝫ accipiat̄ cum cyatho medio aque lactis caprini calefacti. Cū ergo aſſumpſerit ipm̄ per horā vnā dormiat imediate poſt illud. deide ſurgat ꝛ geſtat ꝛ nō ambulet uſqꝫ ad quinque horas. tunc enim accipiat cyathum vnum aque ordei calide: ꝛ poſt ipſam per vnā horā prādeat: ꝛ hec ſufficiant pro euacuatione minoratiua. ¶ Quantum enim ꝯferat flobotomia baſilice ad diſpōnes pectoris collige ꝑ reg. acutorū a Gal. cōmēto illius ſermonis. Et ſi paſſio ad furculā deſcen

ſerit. Et q̃z magnifice ↄferat reubarbarꝫ ad ↄquaſſationẽ interiores: lege quarta quarti tractatus ſcđo. de flagellatis ⁊ uerberatis ⁊ ab alio cadentibus.

Secũda ꝟo intẽtio multis põt cõpleri inſtrumẽtis. ¶ Et pͥmũ ẽ extremorꝫ fricatio ⁊ ligatura fortis frequẽtata. ¶ 2ᵐ eſt uẽtoſarꝫ magnarũ ſup domeſtica carnoſa pte tybiarum ⁊ coxarꝫ frequẽs appoſitio ſine ſcarificatione. ¶ 3ᵐ eſt frequẽs appõ uẽtoſarꝫ ſup natibus cũ ſcarificatione. ¶ 4ᵐ eſt diſtractio materierũ per vias uẽtris cũ cliſteri añſcripto ut in itẽtiõe pͥma: cui addat̃ ierælogodion ⁊ iere hermetis añ. ℥. ſ. ¶ 5ᵐ eſt harꝫ pillarum frequentata ſumptio. ℞. agarici electi. ℨ. j. abluti aloes. ℨ. ij. ſſ. dyagridij añ. ℈. iij. fiãt pille de ol. ꝫ. vj. cũ ſucco praſſij: ⁊ accipiat̃ vna ex eis in ſero paruꝫ añ cenã: ⁊ diſtrahet mãs a pectore inclinãdo eas ad uẽtrem. ¶ 6ᵐ ꝟo diuerſiuũ bonum eſt ad vias urine declinãdo mãs. Primũ qdẽ in aurora accipiendo. ℥. iij. aque eupatorij calefacte. 2ᵐ ⁊ forti⁹ illo eſt: ut accipiat̃ aque apij ⁊ petroſellini calefacte añ. ℥. ij. 3ᵐ ⁊ meli⁹ oĩ alio eſt hoc. ℞. ſyrupi cõpoſiti acetoſi. ℥. j. aque capil. ue. ℥. iiij. hoc enim potẽter iclinat mãs ad urine vias. ¶ 7ᵐ ꝟo potẽs diuerſiuũ ⁊ facilius oĩ alio eſſet aptio uenarꝫ emorroidalium. Et ſi nõ ꝓuidiſſet ei de hac euacuatiõe ꝑiodice nõ ſolũ diuertendo: ſed etiã euacuando mãs ipſum feliciter curare poſſet. Et ſi apte nõ fuerint nãliter: oĩno apiende ſunt artificialr̃ multis inſtr̃is applicãdis. ¶ Et pͥmũ qdẽ eſt ut frequẽter ſedeat in calidã decoctionem radicis apij ⁊ cucumeris aſinini: poſt quã ↄfricet emorroidas cũ pãno biſello aſpo. ¶ 2° cũ folijs ↄſolide maio. ¶ 3° cuꝫ folijs fici. ¶ 4° cũ radice arthenite recẽti. ¶ 5° cum felle tauri. ¶ 6° cũ ſucco flamule. ¶ Et ſi per hec non apirent̃ oĩno melius eſt ut poſtq̃ ſederit in decoctione pdicta: ⁊ fuerint facte tumentes tunc apiant̃ cum flobotomo. Ego enim in tali inſtrumento magnifice confido de curatione huius viri.

Tertia intẽtio ſequit̃. Poſtq̃ aũt 2ᵃ fuerit adminiſtrata intẽtio cũ modis pdictis intẽdẽdum eſt ad regimẽ huius viri adminiſtratione diete ↄueniẽtis: ⁊ qꝛ electio diete ſue pẽdet ex quãtitate ⁊ mõ cibationis: que fuerunt expedite in regimine qnte rei nõ nãlis. videlicet repletionis ⁊ inanitionis. Et pẽdet etiã hoc regimẽ in electione q̃litatuꝫ ciborꝫ: qđ fuit expeditũ in ſexta re nõ nãli. Idcirco ſolum hic tãgã regulas. x. in ſua regulari cibatione ſeruandas preter pdicta. ¶ Prima eſt q̃ nunq̃z cibet̃ hic nobilis vir niſi preeuacuata fuerit fecalis mã ab inteſtinis: qđ ſi nõ fuerit a nã factum: fiat ab arte cum adminiſtratione cliſteris anteſcripti in itẽtione diuerſionis. ¶ 2ᵃ regula: q̃ nec etiã cibet̃ niſi preſenſerit reliq̃as cibi ⁊ pot⁹ a ſtomacho iaꝫ eſſe diſpoſitas: ⁊ ſi nõ cõtigiſſet hoc nãliter fuiſſe factũ: tũc fiat cũ aſſumptione pillarum in aũſcripta intẽtione poſitarũ. ¶ 3ᵃ regula pͥcipalis eſt: q̃ ſi in viro iſto appet aliquis ꝑiodicus motus materierũ: ipſe nunq̃z cibet̃ niſi ab eo ꝑiodo diſtãter per q̃tuor horas ad minus. ¶ 4ᵃ regula eſt: q̃ neq̃z etiã in ſcđa cibatione ꝓcedat̃ reliq̃js caliditatis in corpore manifeſte apparentib⁹. patent iſte due regule: qm̃ per applicationẽ ciborꝫ cum reliq̃a ſupfluitatum in ſtomacho cõprimit̃ dyafragma: ⁊ totum pectus nocet̃: ⁊ mãe humorales corrũpunt̃ aut ſaltẽ corruptioni diſponunt̃. ¶ 5ᵃ regula eſt. q̃ in ſua cibatione obſeruet ſuã cõſuetudinẽ diu obſuatã nõ diſtanter ab ea ſpatio multo. ¶ 6ᵃ regula eſt. q̃ in tali cibatione ſubtrahẽda eſt ps 3ᵃ aut ſaltem quarta a conſueta mẽſura cibi. patet: qꝛ egritudines eius ſunt de repletione cui ſuccurrẽdum eſt cũ inanitione ſibi ↄ̃ria. ¶ 7ᵃ regula eſt q̃ nunq̃z cibet̃ aliquo uaporali ⁊ uẽtoſo cibo. patet: qꝛ ex cibo uẽtoſitates gñate cõprimunt epar ⁊ dyafragma ⁊ ꝑparant̃ a nocumẽto anhelitus. que oĩa euitãda ſunt in diſpoſitionibus eius. ¶ 8ᵃ regula eſt ut ſummopere caueat ſibi a frequentata comeſtione ⁊ potus aſſumptione. patet: qꝛ nihil deteri⁹ q̃z indigeſtũ ſup indigeſtũ ponẽ. ſed in frequẽtatis eduliorꝫ aſſumptionib⁹ pͥmũ nõ eſt digeſtũ qñ accipit̃ ſcđm: nec ſcđm qñ accipit̃ 3ᵐ. q̃re hec oĩa euitãda ſunt. ¶ 9ᵃ regula eſt. ut ſi ꝓpter ↄtingentias aliq̃s recipet hic pot⁹ aut cib⁹ motus ad ſupiora nauſeãtes: tũc ſtatim digito impoſito in fine oris cũ agitatione infra uulã ꝓuocet̃ uomitus ne mãe ſtãtes in ſtomacho corrũpant̃ ⁊ corrupte generent nouas egritudines: aut ſaltẽ augeãt preexiſtentes. ¶ 10ᵃ ⁊ ultima eſt. q̃ ſi poſt aſſumptionẽ ciborꝫ ⁊ potuum ꝑciperet hic vir grauedinẽ uel cõpreſſionem in regione circa vmbilicuꝫ ſupius: ſtatim deponat̃ cibus per inferiora cum hoc cõpoſito. ℞. turbit albi cãnuloſi ⁊ plani. ℨ. ſ. ſſ. ℈. ſ. çucca. duplũ põdus oĩum. bibãtur cum brodio pulli uel cum aqua mercurialis: ⁊ deponent̃ per inferiora cibus ⁊ potus: ⁊ hec ſufficiant pro intentione tertia ⁊c̃.

Quarta intẽtio ſequit̃ ſic. Quia ꝟo per intẽtiones tres ãdictas nõ põt ſufficienter abſcindi egritudines hui⁹ viri. Ideo oportet aggredi mãs. Et qꝛ mãe nõ obediũt virtuti niſi digeſte ⁊ earũ digeſtio in iuuatiuo fieri nõ põt ita ut reducant̃ ad benignũ. ideo oportet eas ꝑparare in nocitiuo: ita ut fiant obiectuꝫ expulſiue virtuti cõueniens. Cum aũt he mãe ſint diuerſe ſpecie: qꝛ flegmatice mucillaginoſe ⁊ aquoſe: ⁊ fortaſſis ptim vitree ⁊ ſalſe ⁊ acetoſe ⁊ ſanguini cõmixte cũ aliq̃li extraneatione cholere: quã arguit calor preter nãm tactu ꝑceptus ⁊ urinarꝫ inclinatio ad croceitatẽ remiſſam: idcirco oportet mãs digerẽ cũ iſtis inſtr̃is ⁊c̃. ¶ Primũ eſt hoc leue ſatis. ℞. abſin. ꝓpter ſtomachũ ⁊ epar. ℥. ij. aque apij ⁊ meliſſe añ. ℥. j. ſ. ꝓpter pectus ⁊ flegma in eo. offerat̃ ante diem totũ hoc calidũ per horã cũ dimidia ſupdormiẽdo. ¶ 2ᵐ ⁊ fortius illo eſt q̃ in potu aſſumat. ℥. iiij. uel. v. aque cucumeris aſinini. ¶ 3ᵐ adhuc fortius ⁊ ſublimius. accipiat. ℥. iij. aut ſaltem. ij. ſucci praſſii. ⁊ ↄfido q̃ eſt ſecretum inſtr̃m ſue ſanitatis reparatiuum. ¶ 4ᵐ de oĩbus eſt hoc. ℞. ſyru. de praſſio ⁊ de hyſopo ⁊ liq̃ri. añ. ℥. ſ. aque meliſſe ⁊ eupatorij añ. ℥. j. ſ. miſce. ⁊ hoc qdeꝫ guſtui delectabilius eſt: ſed penultimum oĩ alio expeditiuũ eſt: lꝫ amaritudinem habeat. ¶ Cũ ergo aſſumunt̃ hec digeſtiua cõtinuent̃ tãto tẽpore: ut appeat urinã huius viri eſſe rectificatã in ſubſtãtia ⁊ cõuerſam de ſubtilitate quã vidi ad aliquãtam groſſitiẽ: ⁊ colorem eius citrinitati vicinũ eſſe ⁊ immergat̃ in urina ſedimẽ albuꝫ ſubſidens eq̃le ↄiunctũ ⁊ pleuerãs: tunc patet materias eſſe ↄueniẽter digeſtas. Hi eni ſunt ſermones magni Hyppocratis 1° ꝑnoſticorꝫ. textu 26°. ⁊ Galeni cõmentatoris ibidem probantis demõſtratiue ueritatem eorꝫ. ¶ Similiter etiã q̃nq̃z neceſſarium eſt per alia inſtr̃a digerẽ mãs uelut cum iulep aut per ↄfectiones que ſunt inſtr̃a a medicis inuenta pro nobilibus delicatis ⁊ potentibus viris. ¶ Idcirco pro ampliatione opis deſcribat̃ hoc iulep. ℞. ſyr. de liquiritia de praſſio de hyſopo ⁊ oximelle ſquillitico añ. ℥. j. aque meliſſe hyſopi cucumeris aſinini ⁊ abſinthij añ. ℥. iij. florꝫ hyſopi meliſſe aſſari iringi radicis eupatorij añ. ℨ. j. liquiritie raſe. ℨ. ij. çuccari al. lib. j. bulliant ſimul lento igne ⁊ clarificent̃ ⁊ aromatiçent̃ cum. ℈. ij. muſci. ⁊ de hoc det̃ in potu. ℥. v. ¶ Quodcũq̃z igit̃ horꝫ digeſtiuorꝫ accipiat̃: aſſiduandum eſt diſtãter a preaſſumpta cena per horas octo ⁊ calidũ actu: ⁊ poſt ipſuꝫ dormiat per duas uel tres horas. ¶ Digerunt̃ etiam materie conuenienter ſi in mane acciperet. ℥. ſ. ſſ. cõditi. ¶ Itẽ hec ↄfectio eſt digeſtiuũ bonum. ℞. granorꝫ pinearuꝫ ⁊ fiſticorꝫ añ. ℥. ij. infundantur per biduum bñ mundata in aq̃ hyſopi. deinde ultimate ↄterant̃ ⁊ cum. ij. lib. çuccari albi coctis cũ aq̃ meliſſe: ⁊. ℨ. ij. cinamomi electi fiat confectio in rotulis uel fruſtis oblõgis in modo ſuo. De hac itaq̃z ↄfectione pro nobilibus ⁊ diuitibus ↄuenienti accipiat patiens circa. ij. ℥. tardãdo cibũ per tres horas. ⁊ melius eſt ut de ea accipet circa. ℨ. j. ſemp ante oẽm cibationẽ eius. Non enim eſt dubitabile per anteſcripta inſtr̃a materias humorales quãtaſcunq̃z ſpecie diuerſas ⁊ magne reſiſtentie exiſtentes poſſe digeri: ut patet ex virtutibus earum: ex quibus componuntur diligenter conſideratis.

Quinta itaqꝫ intētio ſequaꝛ ſic. Cū apparuerit materies humorales eſſe conuenienter digeſtas intēdaꝛ ad eradicationē earū. ¶ Et ꝑmū qdē iſtrm̄ eſt hoc ℞. aque mell. ℥. iij. agarici et reubar. electoꝝ. añ. ʒ. ij. turbit. ℈. ij. medulle cartami. ʒ. i. ſſ. ℈. iiij. ſpice nardi. ℈. ij. ſalis gēme. ʒ. j. īfundanꝛ oīa pulueriçata in aqua mellis calida et permaneāt ibi p totā noctē: mane vo caleſiāt et colenꝛ cū expreſſione bona: et colatura calida deꝛ in potu cū. ʒ. j. penidiaꝝ. et. ʒ. ſ. çuccari albi. ¶ 2m vo et meo iudicio melius illo eſt: ut accipiantur. ʒ. vj. ieralogodion cum vino albo dulci. ¶ 3m eſt hoc. ℞. eluarij indi. ʒ. ij. ſ. agari. ʒ. ſ. ſſ. ℥. viij. ſalis gēme. ℥. j. miſce et tota in potu deꝛ cū. iij. ℥. aque mellis. ¶ 4m ſolutiuū in pillata ſubſtātia eſt hoc. ℞. pillaꝝ de agarico. ʒ. ſ. pillaꝝ fetidaꝝ. ℈. ſ. pillarū de ſarcocolla. ʒ. ſ. cū ſucco praſſij formentur pille. vij. et qñcūqꝫ horū in potu deꝛ: poſt ipſum obſeruentur regule in primo minoratiuo ſupraſcripte.

Sexta aūt intētio ſequiꝛ videlꝫ mēbroꝝ que magis leſa ſunt ꝯfortatio et rectificatio: pro qua premittendū eſt ꝑmo. ꝙ dato ꝙ mēbra que leſa ſunt per oīa ꝑdicta euacuantia digerētia et diuertētia ꝯfortenꝛ. tñ quedā appropriata ad mēbra illa deſcribēda ſunt gratia decoris opis et utilitatis maioris. Sunt aūt mēbra leſa in hoc viro epar et ſtomachus cor et dyafragma: imo totum pectus.

Itaqꝫ pro cordis ꝯfortatiōe ſcribanꝛ hec tria. Primū eſt hoc. ℞. croci. ℈. j. been al. et ru. floꝝ roſmarini florū eupatorij et enule añ. ʒ. j. ſ. oſſis de corde cerui hyacītī ſmaragdi et ſaphiri. añ. ℈. ſ. floꝝ melliſſe. ʒ. j. ſ. foliorū baſiliconis ſiccorum. ʒ. ij. ſ. muſci ambre añ. ℥. iij. fiat ſacculus in ſindone de grana retorta quadrāgularis q ſemp portet ſup regione mamille ſiniſtre. ¶ 2m vo ad eādē intētionē eſt hoc ℞. reſine clare et electe. ℥. j. ſ. laudani. ʒ. ij. muſci ambre añ. ℥. iij. ligni aloes. ʒ. ij. cāphore. ℈. j. diſſoluaꝛ reſina cū vino aromatico ſubtili: et coquatur cū. ʒ. j. ſ. ꝓpoleos et eſt cera alba: et extendatur ſuper pāno de grana ſperico ſicut vitrum feneſtrarum. Hoc igitur compoſitum ſemper portetur ſuper poſteriori pte cordis ex oppoſito anteſcripti ſacculi. ¶ 3m vo ad hāc intētionem ſpāle eſt hoc. ℞. ſpecierū letificantis Almanſ. deſcripti in 9o cap de melis ſpērum eluarij de gēmis deſcriptione Meſ. in antidotario. ſpecierū eluarij de ligno aloes deſcriptione Auic. 5o can. et ſumma ꝑma añ. ʒ. j. ſ. ſpecieꝝ eluarij dyapruniſ ſimplicis. ℥. iiij. granoꝝ fiſticoꝝ et pinearū ꝑpararū: ut ſupra in intētiōe digeſtiōis mācerū añ. ℥. ij. çuccari albi: çuccari cādidi añ. ℥. iij. ſ. ſyrupi acetoſitatis citri. ℥. ij. folioꝝ auri numero. x. fiat eluarium de quo hic vir accipiat oī mane coclear vnum per tres horas ante prādium: et coclear medium per horas et mediā ante cenā. Et proprie conferunt hec: quādo hic vir percipit ſe in animoſitate et virium fortitudine deficere.

At uero inſup ꝗ pulmoni et pectori cī̾ tria ꝯueniant preſcripta remedia. tñ ſi ꝯtingeret virū iſtuꝫ percipere dipſniā uel aliā ſpēm nocumēti anhelit⁹: tūc opportunū iſtrm̄ erit ut accipet. ʒ. j. antique tyriace Andromachi cū. ij. ℥. hydromellis anteſcripti in regimie pot⁹: et eodeꝫ mō cōferret ei. ʒ. j. antiqui metridati. Ego aūt ſcio ꝙ pulmoneꝫ et pectus ab oī difficultate anhelitus defendit potenter frequens retentio in ore eum loch de pino facta ⁊c̄.

Iam aūt opꝫ attēdere ad rectificādū ſtomachū: cui videꝛ mihi neceſſariū eē ꝓuideri quinque inſtrīs. ¶ Et ꝑmū eoꝝ et nobile ualde eſt: ut hic vir aſſueſcat deglutire coclear vnū xilobalſami cōditi: qḋ apportaꝛ a nauigantibus orientales partes: virtute enim delectatione et operationum equalitate nullam parem inuenio medicinam. ¶ 2m vo inſtrm̄ eſt: ut bis in ſeptimana comedat vnum mirabolanum conditum per duas horas ante cibum. ¶ 3m eſt: ut ſepe in cibis ſuis utatur puluere roſmarini et macis equalibus partibus cōmixtis et prius per ſe pulueriçatis accipiendo ex eis quantitatem medij corticis nucis. ¶ Quartum eſt: ut poſt cibaria ſua aſſueſcat deglutire duo uel tria grana maſticis. ¶ 5m vo ſpeciale ad ſtomachum eſt: ut iſte vir in ſeptimana ſaltem ter in aurora bibat. ℥. iij. aque decoctionis pulueris ligni aloes calide: ita ut. ʒ. ij. pulueris illius coquantur ad. j. lib. et. ſ. aque fontis uſqꝫ ad conſumptionem medietatis: ꝙta enim ſublimitate laudetur lignū aloes ad ſtomachi diſpoſitiones frigidas poteſt perpendere ſecundo canon. capitulo de xiloaloes.

Nunc aūt ultimo ad epatis ꝯfortationem deueniēduꝫ eſt: et iam memorabo tria. ¶ Quoꝝ ꝑmū eſt: ꝙ oēs eudiuie ſpēs et partes earū cōferūt epati: et epar adip: id eſt lupi et ꝓprie aſſatum: et caro limaciarū intelligēdo de his que inueniunꝛ in dumetis quas nominauit Gal. eodias alimētoꝝ: 3o in ꝓprio cap. lege ibi. ¶ Itaqꝫ nō raro expertus ſum hāc ꝯfectionē qua epati magno iuuamēto conferre cognoui. ℞. trociſcoꝝ de roſ. deſcriptione maiori. ʒ. j. ſpodij de cāna ſubtilr̄ pulueriçati. ℈. ij. pulueris epatis lupi combuſti uel magnifice exiccati. ʒ. ij. ſ. çuccari al. lib. j. cum aq̄ cicoree coquaꝛ çuccarum et cum alijs fiat cōfectio ſolida de qua hic nobilis ſaltem in ſeptimana quater per horam et ſ. ante cenam comedat duo fruſta bibendo poſtea. ℥. j. ſyrupi de ribes cum. ℥. j. ſ. aque cicoree: et hec quidem videntur bene ſufficere pro intentione ſexta.

Septimā iam opꝫ cōplere intētionē. vꝫ. ad ultimā eī ꝯſumptionē reliqe mācerū. Et lꝫ plurima ꝑdictorū ſeruiāt ad hāc intentionē uelut dicta ꝑſcripta digerētia euacuātia diuerſiones: et confectiones: tñ hic memorabo quatuor. ¶ Et ꝑmum qdē eſt quod memorauit Gal. videlꝫ trociſ. eſcilos. gr̄a cuius Auic⁹ deſcripſit hoc cōpoſitū. ℞. curumbet: et eſt çedoaria: gariofil. uſnen cinamomi maſticis thuris oium añ. danich. uel. ʒ. j. opij caſtorei. añ. kirat. j. et eſt pondus vnius ſemis. karubie. aloes epatici. ℥. xv. formenꝛ pillule cum ſucco abſinthij: de quib⁹ patiēs in aurora accipiat. iij. añ prandiū ſaltē per tres horas. Sedāt enim agitationes ſtomachi et mācerū in eo cōſumendo ſuperfluitatē. ¶ 2m vo iſtrm̄ eſt hoc. ℞. ſpērū eluarij dyacurcume et dyalacce añ. ʒ. j. ſpodij maſticis coralloꝝ et ſandaloruꝫ ambōrum añ. ʒ. ſ. ſandarace. ʒ. ij. formenꝛ pille cū ſucco rubee de oī. ʒ. vj. de quibus eger oī ſero ante cenā accipiat vnā cōtinuando eas per ſpatium. xv. dierum ad minus. ¶ 3m vo ſpāle ꝯfortatiuū epatis et ſtomachi etiā et ꝓprie qñ fluctuat uel euomit ſanguis eſt nobile cōpoſitum qḋ ſcripſit Auic⁹ cap de uomitu ſanguinis hoc mō. ℞. acatie ſe. roſ. terre ſigillate balauſtiaꝝ apij ſe. inſquiami al. gūmi arabici añ. ʒ. j formenꝛ pille cū ſucco abſinthij et per qnque dies ꝯtinuos exhibeaꝛ in potu ex eis in aurora. ʒ. ſ. et ſiue medicamē optimū et ꝓpe qñ ſubduplaꝛ pōdus opij et erit medicia ſecurior ¶ Ego aūt expiētia īfallibili ſcio ꝙ ſi patiens aſſumet per ſpatiū. xx. dieꝝ oī mane in aurora. ℥. ij. aque diſtillationis ſarcocolle: et tardeꝛ poſt eā cib⁹ horis ad minus tribus, conſumunꝛ per eā mācerū oēs corporis ſuperfluitates et ꝓprie frigide vñ alleuiatis membris acquiritur ſanitas: quam huic viro concedat altiſſimus: ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium. 109.

¶ De his que prohibent uenarum apertionem.

Maxime in paſſio ad illud: lꝫ hic ſit ſermo in oib⁹ corporibus. ¶ Et ꝑ ℞. eſarij de ſebeſten de quo talis paraꝛ ad hoc oī ſeptimana ſemel deglutiat parū añ cenā a. ʒ. iij. uſqꝫ ad. iiij. ꝓpter lenitionis nāture: et ſi nāter multū ſtipticus eſſet: poſſet augeri doſis uſqꝫ ad. ℥. j. uel quaſi oī die uel tertia die accipiendo. ¶ 2m remediū eſt hoc. ℞. trociſ. de karabe. ʒ. j. lapidis ematitis loti. ʒ. ij. ſcorie ferri frixe. ʒ. j. ſ. boli ar. terre ſigillate. ʒ. j. amili. ʒ. ſ. feminū mirti. ʒ. ij. ſ. fiat eſarium in mortario uehementi et longa contritione: de quo patiēs per magnum tēpus oī ſuo exercitio teneat in ore ut paulati deſcēdat. ¶ 3m remediū ut oī ſeptiāna ſel accipiat in aurora. ʒ. j. çuccari

roſ. antiq cū. ℥. ij. aque decoc. grano. mirti aut diſtillationis
ei⁹. ❡ 4ᵐ reme ͫ eſt hoc. ℞. hypoquiſtidos acatie ſādaracē ſe-
minū plātaginis: ſcariole ꝛ acetoſe. añ. ʒ. ſ. ſeis portulace. ℥.
iiij. ſcorie ferri preparate. ʒ. ij. pl'ueris ſeis lini torrefacti. ʒ. i.
antbere balauſtiarū karabe: ematitis añ. ʒ. v. pineaꝝ. ℥. iiij.
granoꝝ mirti. ℈. ſ. īfundanꝛ grana pini p duos dies nāles
in aqua ſublimatiōis mirti. deinde teranꝛ ꝛ coquanꝛ in. ℥.
iiij. çuccari ꝛ reliqs ſuccis additis fiat el'uariū: de quo iſte
quattuor vicib⁹ in die nāli accipiat ꝑ in aurora. ʒ. ij. ꝛ tātū-
dē in medijs tertijs. p ſex vo horas poſt prandiū accipiat ex
eo. ʒ. j. ꝛ tātidē p horā poſt cenā. Cū hoc eni el'uario multi
preſeruanꝛ a ruptura uene: imo uenas fractas conſolidat.
❡ 5ᵐ remediū eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ de ſpodio cū ſemie ace-
toſe. Trociſcoꝝ de bolo ar. añ. ʒ. j. Trociſcoꝝ de karabe. ʒ. ij.
incorporenꝛ cū glutine piſciū diſſoluto cū ſucco roſ. ꝛ fiant
ex eis pill'e. ix. p ʒo. ʒ. de qbus ꝑparatis accipiat vnam oi 4°
ſero cū uadit dormitū. Iſta remedia fiāt ꝛ ꝯtinuenꝛ tpib⁹ ſuſ
pectis ad min⁹ p. ij. meſes ꝯtinuos cū ois opatio tp̄s regrat.

Cōſiliū. IIO. ❡ De dolore pectoris a mā mixta ex fl'ate ꝛ cholera vincente fl'ate.

Iſte nobilis vir laborat dolore pectoris
a mā mixta ex fl'ate ꝛ chol'a dñante
fl'ate que oppilationes fecit ꝛ dubium eſt: ꝙ
apare icepit: ꝛ niſi ſuccurraꝛ ei nō dubito ꝙ
apabit: q̄re regaꝛ ꝑmo p hūc modū. ❡ Iſte
vir ꝑcauere ſibi debet a ſtatiōe uel mora ſub
ſtatu uēti ſeptētrionalis: habitaculo camera
rū terrenarū ꝓpinqs curſib⁹ aquarū: ꝛ habi
tet in locis calidis ad notabilē ſiccitatē declinātib⁹: caueat
a ueſtib⁹ pect⁹ ſtringētib⁹ ꝛ coopturis capitis ualde graui-
b⁹: imo caput ſuū mediocriter munitū efficiat cū birretis.
❡ In cibis vo teneat iſtū modū: videlꝫ ꝙ effugiat ois ciba-
ria acria ꝛ acetoſa ſaltē in multo uſu. Silr dimittat cibaria
acuta ul' cū eis cōpoſita: ut ſūt cepe alleū ꝛ ꝯſilia. Et ſilr res
acutas cū ſalſedie multa. 4° iterū caueat ſibi a reb⁹ fridis ꝛ
humidis: ut ſunt lactuce portulace ſpinachia bleta ꝛ ꝯſilia.
Itē dimittat viſcoſa ualde ꝛ uētoſabilia ut ſunt lac ꝛ piſces
elixi. Itē dimittat ea que ſunt pectoris conſtrictiua: ut pira
multa ꝛ ꝓpue acria neſpilla ſorbas granata nuces caſtane-
as ꝛ ſiles. Itē dimittat paſtiles cibos oēs. Itē effugiat mul-
ti olei cois uſū. Sꝫ loco eius utaꝛ oleo amigdalaꝝ dulciū
aut butyro recēti. Itē effugiat uſū oium leguminū ꝛ ꝓpue
elixoꝝ: ꝛ uſū lactis crudi cocti cū ouis ꝛ alijs reb⁹ nō vitu-
pero. utaꝛ pane recēti bñ fermētato nō m'lti cōbuſto: ꝛ car
nibus caſtratinis vitellinis de agno de capto de cuniculo
de lepore ꝛ de carnib⁹ pullinis de gallinis ꝛ anatibus iuue
nib⁹. Et magn⁹ uſus ei⁹ dꝫ eē in comeſtiōe colūborū puoꝝ
elixoꝝ ꝛ aſſatoꝝ ꝛ auiū minutaꝝ turdoꝝ meruloꝝ pdicū fa-
ſiani ꝛ ꝯſiliū. Antiqs aūt carnes ꝛ ſalitas oēs fugiat. ❡ In
alijs aūt cibarijs hēt licētiā ꝑterq̄ in ſupradictis. Pot⁹ aūt
eius vinū albū ſubtile dulce magis q̄ bruſcū ꝛ pōticū bene
clarū ꝛ trāſparēs: qd̄ tñ in eſtate cōmiſceat cū 3° ul' 4° parte
aque decoctiōis radicū ligritie raſe. ꝛ in dieb⁹ frigoris viuū
cōmiſceat cū aqua cocta cū mellis q̄titate pauca. ❡ Effu-
giat ēt ſaltē p vnū annū exercitia fortia oi tpe ꝛ ꝓpue poſt
cibū. Et caueat exercitari aliquo exercitio incuruatiuo pe-
ctoris ꝛ capitis. ❡ Et caueat a uehemētia ꝛ frequētia coit⁹
uſqꝫquo erit ſanitati reſtitut⁹. ❡ Itē nō comedat vnq̄ niſi
qñ naliꝰ appetit⁹ affuerit. caueat comedē niſi cū optia maſti
catiōe ꝑmiſſa. Et iteꝝ nō repleat ſtōachū cū cibo neqꝫ potu
tāte q̄titatis ꝙ ſentiat grauitatē ꝛ fluctuationē in eo. ❡ Dor-
miat āt diſtāter a cibo ſem p duas horas capite eleuato. Et
caueat q̄tū pōt ne dormiat ſup ſpina: imo ꝑus iacēdo ſup
dextro latere: deide reuoluēdo ſe ſup ſiniſtro. Et iteꝝ dimit
tat dormitionē diurnā ſi bñ ꝛ ꝯuenienter dormierit in no-
cte: ita tñ ꝙ dormiat ſuaſū p ſpatiū octo horarū aut ſeptē
ad min⁹. ❡ Ultio q̄tū ad hoc dimittat ſollicitudinē ꝛ triſti
tiā ꝛ ꝯtēplationē circa res melācholicas ꝛ timoroſas ꝛ ꝯſola

to aio cū bona ſpe letetur ꝛ gaudeat ad laudem dei. Amen.

Conſiliū m. III. ❡ De ſputo ſanguinis theorī ce tñ.

Illa uenerabil' religioſa querit hīc no
titiā ſputi ſan. quo moleſtaꝛ. ꝛ
hec qdē diſpō oino piculoſa eſt ualde.
❡ Si eni hoc ſputū ab iſeriorib⁹ proue
nit per modū iclinationis ad uomēdū
neceſſe aut ꝙ uene pāniculoꝝ ſtomachi
dilacerate uel apte uel rupte ſunt. Aut
ꝙ aliūde ad ſtomachū effūdaꝛ ſanguis
❡ Si itaqꝫ ſanguis effunderꝛ a ſplene erit niger opacus ꝛ
facile cōgelabilis cū grauitate in ſiniſtro hypocūdrio pcepta.
❡ Si aūt hic ſan. puenerit ab epe erit rube⁹ obſcur⁹ cū gra
uitate ītēſiōe in hypocūdrio dextro pceptis ꝛ erit multus ꝛ
perſeuerās magis. ❡ Si aūt effūdiꝛ iſte ſan. a mrice ad ſto-
machū: tūc ꝑcedēt ſigna retētiōis mēſtruoꝝ qd̄ facile ꝯtigē
pōt in ea: eo qꝛ quadragenaria eſt ut mihi ſcribiꝛ: ꝛ tūc erit
grauitas ꝛ tēſio in iſeriori pte ſpine ꝛ lateralib⁹ ptib⁹ ꝯſiliū
anchaꝝ cū rugitu ul' tēſiōe in ꝓfūdis locis ifra vmbilicum
ꝛ ſignis coāguſtatiōis anhelit⁹: aut iterpolato euētu ſpērus
prefocatiōis mricaliū. ❡ At vo iteꝝ ſi ſan. iſte emittaꝛ a pe
ctore ꝛ effundaꝛ a ꝯcauitate ei⁹ neceſſe eſt ꝑmū ſāguinē eſſe
coagulatū ꝛ nigrū ꝛ iterpolatꝰ expuitionis emiſſe: ꝛ cū tuſſi
moleſta ꝛ lōga ꝑcedēte emiſſione ꝑdicti ſputi. ❡ Si autem
effundaꝛ hic ſāguis a pānicl'is pectoris erit pauc⁹ cū mole-
ſta tuſſi rubedie ad claritatē tēdētē cū forti mixtiōe cū alte-
ra ſputali mā cū dolore in ptib⁹ pectoris pcepto. ❡ Si aūt
effūdiꝛ hic ſang. a pulmōe neceſſe eſt ipꝫ eē m'lti rubeū claꝝ ꝛ
ſpumoſū cū moleſta tuſſi emiſſ. ꝛ ꝓpue qñ puēit ab eruptiōe
magnaꝝ uenaꝝ pulmōis. Ubi ſi uene erupte pue fuerit ſā-
guis erit pauc⁹: ꝛ cū ꝑdcis accitib⁹ emiſſus. ❡ Si aūt edu-
cereꝛ ab arterijs: tūc ſanguis ille mult⁹ eſſet rube⁹ uehemētī
rubedie ſpumoſus acu m'lti calidus cū pulſu cordis ꝛ in-
ſepabili fe. miſſus. ❡ Cū vo educiꝛ ſāguis p ſputū a regiōe
ſiatoꝝ mēbroꝝ tūc ſi erit pauc⁹ leui rubedie colorat⁹ p mo-
dū excreatiōis a capite attract⁹ puenit a pāniclis cerebri a
mala cōplone frida p modū cōpreſſiōis faciēs ipꝫ effundi.
Aut a mala cōplone hūida ꝑdictarū pau debilitāte ꝯtētiuā
uenaꝝ p modū mollificatiōis: ꝛ accidit plimū in nocte gra
uāte caput multū dormiētib⁹ ꝛ capite iclinato in dormiēdo
tenētib⁹. ❡ Ex qbus oibus ꝯcludiꝛ ꝙ qliter cūqꝫ ꝛ vñcūqꝫ
predictis modis expuiꝛ iſte ſāguis oino ſuſpecta eſt ei⁹ ter-
minatio magnū periculū ſupuēturū ꝓnuntiat ei. Hec ſunt
que conſiderari oportet in diſpoſitionibus huius domine.

Cōſiliū. II2. De ſputo ſanguis emiſſo a pectore cū tuſſi ꝛ raſcatione.

Egritudo hui⁹ generoſe domine
ſicut pōt colligi ex hīs
que mihi per ſcripturā plene ſatis obla-
ta fuerūt eſt multiplicib⁹ ꝛ uarijs egritu
dinibus uel accitib⁹ cōplicata: que tñ ꝛ ſi
propter eaꝝ magnitudinē pticularē ad
uocarēt ad ſe curationē: videntur tñ ab
vna egritudie uelut radice oluꝫ aliarum
pricipiū curatiōis aſſumere. ❡ Eſt aūt diſpō hec ſputū ſā-
guis emiſſū a pectore cū tuſſi ꝛ raſcatiōe. Hui⁹ qdē lꝫ plime,
poſſint aſſignari cāe ab auctoribus annūtiate ꝛ varietates
eius. vꝫ tñ mihi oino uerēdū eſſe ꝙ ſputū ſāguis iſtius dñe
eſt ꝓpter rupturā puarū uenarū in ſubſtāna pulmōis ipſi⁹.
❡ Appet aūt hāc rē multis argumētis poſſe pbari. ꝑmo qꝛ
hoc ſputū nō videꝛ in ea puēire pp reſudationē ſāguis a po
ris ꝛ orificijs uenaꝝ. ꝑmo qdē: qꝛ ſanguis q ita ſpuiꝛ neceſ
ſario eſt ſubtilis ſubtilitate cholica aut aq̄ſitate ei⁹. ❡ Pri
mū aūt nō vꝫ ita rōnabile pp etatē: qꝛ decrepita eſt mulier
lꝫ nō foret ipoſſibile in mulīe decrepita: ſanguinē ēt ualde
cholericū repiri. oēs egritudies oib⁹ etatibus cōplonib⁹ re-
gionib⁹ ꝛ tpib⁹ anni accidē pñt. lꝫ quedā ſm quedā marie

ſiant ⁊ acuunť afforiſmoꝝ 3°. ¶ Etiā non videtur hunc ſanguinē rōnabilr eſſe ſubtilem ſubtilitate aqſa ꝑpter etatē ⁊ ꝑpter viſcoſitatē in aqſitate ſanguinis decrepitoꝝ inuētā: ſed etas reddit ſanguinē frigidū: igiť nō bn̄ mobile: ⁊ viſcoſitas eius ꝓhibet penetrationē: igitur ⁊ reſudationem.

Adhuc etiā nō videť hoc ſputum ſanguinis exire a ruptura magnarū uenarū ꝑpter plura motiua. ¶ Primū: ſi exiret ab eruptione magnaꝝ uenaꝝ: tūc emitteretť in maiori q̄ntitate. ¶ 2m qꝛ emitteretť frequentius. ¶ 3m qꝛ maior eſſet anhelitus conſtrictio. ¶ 4m quia tuſſis eſſet fortior. ¶ 5m qꝛ magna caliditas in pectore perciperetur. ¶ 6m quia fortis in pectore perciperetť ebullitio. ¶ 7m qꝛ pōdus nōbile pcipeť i pte collectiōis ſāguis effuſi.

Cū igiť talia accitia fortia nō appeāt videť rōnabilius eſſe ꝯcludēdū hoc ſputū ſanguinis ꝓuenire a uenaꝝ ruptura puaꝝ in pulmone exiſtiū: qḋ multis declarari pōt argumētis. ¶ p° qꝛ a puis uenis paꝝ effundiť de mā ⁊ ꝯñter ipſa nō multū ꝯſtrigit anhelitū. ¶ 2° nō uehemētē efficit tuſſiꝫ. ¶ 3° nō magna pcipiť calitas ⁊ ebullitio in loco collectionis. ¶ 4° nō multus neqꝫ frequenter emittitur ſanguis. ¶ Et cū nō edeť patiēs a calitate ebullitione ⁊ aliq̄li grauitate in pectore pceptis ſignificať q̄ mā nō ualde multa non cito nec frequēter in loco ꝯgregať: ergo rara ⁊ pauca fit per ſputum ſanguinis emiſſio ⁊ cum leui tuſſi. ¶ At v° dolor aggrauatiuus ⁊ partim extenſiuus in fine coſtarum ſub eis pceptus ſigt mām ad dyafragma deriuaſſe que ibi ꝯtinēs ⁊ in uapores ⁊ uētoſitates ꝯuerſa cū ſubita etiā alteratione facta in pte illa a mala cōplone cala in ſanguine effuſo acqſita dolorē efficit in dyafragmate: qui iteꝝ ualde uerendus eſt: ꝑpterea qꝛ ibi pſeuerās attraheret apa qḋ in hac etate ⁊ tanta debilitate pernitioſum eſt. ¶ Reliq̄ accitia que ex defluxu māeꝝ a capite accidūt: ⁊ in ſtomacho etiaꝫ papiunť ⁊ in uētre inferiori ⁊ febris ⁊ ſilia ab hac radice ⁊ fundamēto depēdēt ſiqs inſtructus diligēter ꝯſideret.

Attēto igiť hoc fundamento ut ad inſtāter rogatus deſcēdā ſeptē mihi viſū eſt huic gn̄oſe dn̄e ꝓuidēdū eſſe remedijs. ¶ Et p^m qdem hoꝝ eſt: ꝑſupponēdo debitū regimē per celeberrimos doctores adminiſtratū q̄ hec mlier utať hoc digeſtiuo oī mane in aurora accepto. ℞ aque plātag. ℥.ij. aque roſ. ℥.j. mine citonioꝝ. ℥.j. miſce: ⁊ tepidū accipiať plib⁹ dieb⁹. ¶ 2m eſt hoc. ℞. margaritaꝝ pforataꝝ coral. ru. ematitis ſe. portula. glutinis piſcis ul' carte añ. ʒ.j. trociſ. de karabe. ʒ.j.ſ. cū melle violaꝝ fiāt pille ex ol. ʒ.ix. de qb⁹ hec dn̄a accipiat tres per duas horas poſt aſſumptionē pot⁹ ꝑdicti. ¶ 3m inſtrm eſt. ℞. ſucco. roſ. antiq. ℥.ij. loch de pino. ℥.j. coral. rub. ſubtiliſſime tritoꝝ. ʒ.j.ſ. fol. auri numero .iij. cū ſyrupi modico de berberis. fiat elec. de quo iſta dn̄a poſt cibū ſuū degluttat q̄ntitateꝫ nucis muſ. ⁊ de ipſo frequēter teneat in ore ſuo ſine maſticatione ꝑmittēdo deſcēdē. ¶ 4m inſtrm eſt hoc. ℞. empli de mucillaginib⁹ ℥.j. ſan. ora. acatie coral. ru. ſe. portul. añ. ʒ.ſ. draga. diſſoluti cū vino ſubtili al. ℥.j. mucillaginis ſebeſtē. ℥.ij. fiat linimētū tenue qḋ extēſuꝫ ſup pāno leuiter ſupponať coſtis dolētib⁹ de qb⁹ ſupra. ¶ 5m inſtrm eſt hoc. ℞. ſtorac. cala. ligni aloes gariofil. añ. ʒ.ſ. ſandarace coral. ru. ſpodij roſ. añ. ʒ.j. fiat puluis ſubtilis qui ſuppulueriçeť capiti a fn⁹ capilloꝝ incipiēdo uſqꝫ ad ſummitatē ipſius per amplitudinē ꝯmiſſure digitoꝝ inter capillos: melius tn̄ eſſet q̄ abraſis capillis ſuperponereť cuti. ¶ 6m inſtrm eſt. ℞. ſpodij roſaꝝ karabe ſandarace. coral. rub. acatie añ. ʒ.ſ. draga. diſſoluti cū ſyrupo de mirto. ʒ.j.ſ. coquanť ſimul ⁊ fiant pille. de quibus hec domina accipiat duas uel tres per duas horas poſt cenaꝫ. ¶ 7m inſtrm eſt utatuť elio de ſebeſtē: de quo accipiat ſaltem .vj. ul' .vij. ℥. i aurora cū decoc. paſſularum uel liquir. ⁊ tardet comedē poſt ipm per qnq̄ue horas. Hoc enī electuarium alleuiabit febrē liniēdo uentrem ⁊ mollificādo pectus ⁊c.

Conſilium .113.

¶ De fractura uene in pectore coniuncta cum febre ⁊ marraſmodes etiam diſpoſitione.

TRia igiť ꝓcurāda ſunt ⁊ cōtemplanda in hac diſpōne. ¶ Primū eſt ſputū ſanguis. ¶ 2m eſt febris ꝯtinua. ¶ 3m eſt ꝯſumptio ſiue marraſmus ul'is. ¶ Quibus ꝓuidere uolēti p̄mum qḋ occurrit eſt attendere ad excreatū ſanguinis. ¶ 2m remittere caliditatem febrilem. ¶ 3m reſtaurare corpus cum cibis nutritiuis. ¶ Igiť .15. remedijs huic viro ꝯſideraui ꝓuidendum eē: de numero quorum ſeptem erunt ad excreatū ſanguis cōpeſcēdum adminiſtranda: quinque ad febrilē diſpoſitionē remouēdā. ⁊ tria ad aliqualē vigorationem v̄tutis ⁊ reſtaurationem mēbrorum que inanita ſunt.

Igiť pro p̄mo p̄mittendū eſt q̄ quatuor modis retineť ſanguis a uenis uel arterijs effuſus. ¶ Prio per diſtractionē ei⁹ ad oppoſitū. ¶ 2° p motū ipſius ſanguis in mēbro eodē ul' ad ꝓpinq̄. ¶ 3° p electionē ciboꝝ ⁊ potuꝫ. ¶ 4° p applicationē medicinaliū ꝯuenientiꝫ fluxū ſanguis ſedantiū. hec collige 5° de ingenio ſanitatis 6° cap̄.

Inprimo itaqꝫ horū nō multum inſudabo: qꝛ ſcio ſibi factā p illuſtres medicos qui cuꝫ viſitauerunt: nam pſeuerante ſanguinis excreatiōe v̄tute forti ſcīndeť baſilica dextri brachij ſub cubito ⁊ extrahant. ℥. ad minus dn̄e ſanguinis: quoniam ruptura eſt in parte ſiniſtra. ¶ Scōs v° diſtrahendi modus: qꝛ ſanguis huius viri eſt cholericus: qḋ colligiť ex ſignis oſtēdētib⁹ ex ſiccitate palati amaritudine oris ꝑñtia granuloꝝ i circulari regiōe urine ⁊ alijs his appentib⁹: ſanguis a narib⁹ ꝓuoceť cū ſetis porcinis ul' cū retorta cartula pergamena: ⁊ ſi hec nō ꝓſtāt iuuamētū aptať cephalica inter policē ⁊ indicem dextre manus educēdo. ℥.ij. ſanguinis ut magis a remotis fiat diſtractio. ¶ 3° diſtrahēdi modus eſt p applicationeꝫ pānoꝝ caloꝝ ⁊ pōnē uentoſaꝝ ſine ſcarificatione ſup nates iferiores ſpine partes. ¶ Quart⁹ diuertēdi modus eēt ut apparēte fuſcedine in ſanguie cū groſſitudie itēdať aptioni emorroidarū cū fricatioīb⁹ earū cū pāno biſello aut folijs ficus aut felle tauri: p hec omnia alternatim facta iuuamētum ſentiet.

Pro declaratione v° ſcōi dico q̄ fricatio circa loca pectoris ſiue ſit oppoſita ſiue non: ſed ꝓpinqua ſatis mouēt mās antecedētes ſi pectoris locis ꝓpinquas: vñ ſanguis emanat: dūmō talis fricatio nō fiat uehemēs niſi cuꝫ rebus potētia aut ſaltē calidis actu. in talibus enī nō cōpetūt cala. ꝓue eteni uētoſe leuiter ignite frequētate ſup muſculoſis ptib⁹ pectoris anteriorib⁹ ⁊ poſteriorib⁹ utiles ſunt. ¶ Et medicie rubificātes ut calamētū apiū ſylueſtre adhuc ⁊ leuiter ueſicātes ꝯueniūt ut infuſio coti in lacte ficuū ul' in ſucco apij ranini quoꝝ aliqḋ pōt remouē ſanguinē in mēbro a quo fluxurus eſt exiſtētē. ¶ Taceo hic nōnullas ligaturas quas ſepe feci cū chordulis trahēdo cuti a coſtis ⁊ ſuſpendēdo ipaꝫ cū circinodatis chordis: qḋ inſtrm fere inſtantanee vidi ꝯferre ſimul cū ligatura adiutorioꝝ ⁊ in radice oſſā facta que omnia ſunt ſapientum inſtrumenta.

Circa 3m v° cibaria ⁊ pot⁹ debēt his ꝑticipare q̄litatibus. ¶ Prīa q̄ ſint ifrigidatiua p̄mi uel ſecūdi gradus. ¶ 2° q̄ ſint igroſſatiua. ¶ 3° inuiſcatiua. ¶ 4° ꝯglutinatiua. lege hoc 5° de igenio ſanitatis: ⁊ x° tertij. Et cū fere in nullo ſimplici cibo ⁊ potu hec iueniant: opꝫ ꝯfrāgē ea taliter aut coquēdo in eis dragagātū: aut gūmi arabi. aut modicū carte pgameni: aut pultē ex brodialib⁹ faciēdo ex amilo ⁊ faria uolatilis molēdini: aut riſi aut farina ꝯdri. i. faria farris: aut ſaltē iā coctis ferculis ſupeffūdē aliqd de puluē coꝝ: aut frequētare iuſcula ex lacte capno decocta: in q̄ p̄us fruſtū calibis: ul' lapidis fluualis albi extictū fuerit. aut ſaltē oīū coquēdo ipm: aut pedes vituloꝝ ⁊ arietū pulloꝝ ⁊ caponū i cibis coꝝ coquēdo uehemēta diſſolutione: aut aliqd de glutie carte ul' piſcis diſſoluēdo cū cibarijs. ⁊ itātū ꝓcedo ego q̄ facio frequēter diſtillari pedes ⁊ neruoſas ptes aialiū cutē paꝫ aī excoriatā. Et nō raro ꝯfundo icibis fruſtū anguille ul' tinche ⁊ viſceꝝ piſciū. ⁊ hec oīa faciūt iuuamētū: qm̄

ſundanť in teſtimonio antiquoꝝ ⁊ diſcurſu rōnali ⁊ ꝗtidia na expiētia. ¶ Propter qđ ꝛ potui ĩfundi debet aliqd de glutine piſciū aut pulue᷑ eius: ut acqrat glutinationē: ⁊ nō dubito ego ꝙ ſi acciperet lib.j.mellis albi ⁊ in.xv.lib. aque in qbus bis extīcta fuiſſet lib.j.calibis bñ cādētis ⁊ miſceretur huic decoctioni dragaganti gūmi arabici añ.ʒ.j.ſ. cū.℈.j.croci: ⁊ coqueret᷑ totū uſqz ad 3m ptez duab9 remanētib9 hic potus huic viro eſſet maximū iuuamētū ſimplex acceptus: aut ſaltem cū altera medietate vini ſubrubei mediocris dulcedinis participantis: ⁊ hec de cibo ⁊ potu.

Ex quo fundamēto appet ꝙ 4m ꝑticulare ꝑmiſſū iā ſimil᷑r iclusum eſt in hoc 3o. Lucidi9 tñ aliqd ſcribēdo dico ꝙ brodialia caponū faſianoꝝ ꝑdicum ⁊ vitulinaꝝ carniū pulloꝝ ⁊ gallinaꝝ oīa ul᷑r loquēdo coq debēt in aqua extinctionis calibis: ſine qua difficulter ſanabitur. ¶ Et ui reſtaurationi medicamē aliqđ cōpoſitū adhibeat᷑. ℞.carniū turturis i aq̄ calibis iā decoctaꝝ uſqz ad diſſolutionē carniū: de aliis faſianoꝝ caponū ꝑdicū aut frācolīorū coctaꝝ i ꝑdicta aq̄ lib.ſ.amili de ordeo.ʒ.j. dragaganti: gūmi arabici: liqritie: raſe añ.ʒ.j.ſ.ſeium ꝗtuor colum fridoꝝ añ.ʒ.ij.ſe.lactuce alb.⁊ ſcariole doronici ⁊ irigi.añ.ʒ.ij.çuccaradi.ʒ.iij.floꝝ uel foliorū macianoꝝ ſarcocolle longo tpe nutrite in aq̄ calibis añ.ʒ.j.vitelloꝝ ouorū numero.x.q decoquant᷑ in aquā calibis iam ꝑdictā.terant᷑ ġ vitelli ultimate cū modico aque carnis ſublimate: ⁊ cū eis icorporent᷑ carnes. deide ⁊ reliq̄ alia cū aq̄ ro.muſcata: ⁊ ex hac mixtura fiat electuariū: de ꝗ p duas horas añ.diē: ⁊ p horā añ prandiū: ⁊ 2o iterū p horā añ cenā comedat᷑ coclear vnū bibēdo poſt ipſū vini electi parū ut ſupra. cū hoc electuario plurimos ſanaui ⁊ cōponētia declarāt: ⁊ hoc de 4o remedio. ¶ 5m adte inſtrm eſt adminiſtratio localiū: igit᷑ ℞.gallarū ꝑforataꝝ: gallaꝝ quercꝰ: ſumach: acatie. añ.ʒ.ſ.granorū mirti ſe. plāta.⁊ portul. añ.ʒ.iij.draga.⁊ gūmi arab.torrefactorū glutinis piſciū ⁊ carte añ.ʒ.v.farie ordei.ʒ.j.ſ.amili ⁊ farie uolatilis molēdini añ.ʒ.j.croci.ʒ.j.bulliāt hi pul. i vinū rubeū mediocris ſtipticitatis: deinde incorpent᷑ in mortario oīa ⁊ fiat linimētū uel emplm groſſū: de ꝗ oēs ptes coſtaꝝ liniātur mamilla ſiniſtra dimiſſa i latitudie circa ſemiſſē: ⁊ fiat hoc in die nāli bis: ⁊ ſi tale medicamē adheret ⁊ induſeatur cuti: nullatenus deponat᷑: ſed eidē aliud ſupponat᷑. ¶ 6m vo ſpāle inſtrm eſt hoc. ℞.aquarū acetoſe melliſſe añ.lib.ſ. aq̄ꝛ cicoree ro.muſ.añ.ʒ.viij.trociſ.de roſ.trociſ.de ſpodio añ.℈.ij.beē al.⁊ ru. doronici oſſis de corde cerui. pul.margaritaꝝ añ.℈.j.croci.℈.ſ.vini maluatici cyathum.ſ.miſce ⁊ bulliāt oīa modicū: in qbus iſundat᷑ pānus de grana quadrāgularis ⁊ ponat᷑ ſup mamilla ſiniſtra actu tepidus: ⁊ nullo mō calidus ⁊ alter ſibi ꝯſimilis a pte poſteriori ex oppoſito rectitudinal᷑r apponat᷑: ⁊ frequenter hoꝛ applicatio oī hora ter aut ad min9 bis. ¶ 7m ſpāle remediū eſt hoc. ℞.ſe. plātagi.ſumach acatie añ.ʒ.j.margaritaꝝ mūdiſſimarū coral.ru.carabe ematitis: ſāguis dra.añ.ʒ.ij. boli armeni.ʒ.vj. draga.gūmi arab.thuris gūmoſi. añ.ʒ.iij. pluerıçent᷑ oīa p ſe ſubtil᷑r: ⁊ de hoc pluē aſſumat᷑.℈.j.cū.ʒ.j.ſ.aque portul.i die ꝗter.vz.hora aſſūptionis ſyrupi iſraſcribēdi añ uel poſt ipm. ſcđa vice aſſumat᷑ i medijs tertijs. tertia vice aſſumat᷑ añ cenā p horā vnā. ꝗrta vice p duas horas poſt cenā. hic ē ille puluis q me felicitauit in curādo gētē plurimā in ꝯſili dil pōne. ¶ 8m remedium eſt. ℞.draga.fridi.ʒ.ij.ematitis loch: carabe glutinis carte: coral.ru.margaritaꝝ añ.ʒ.j. incorporent᷑ ſimul in mortario cū loch de papauere ⁊ fiat loch: de quo vir iſte quaſi ſemper teneat in ore ſuo quantitatē grani fabe. eſt enim meum ſuffragium ſpeciale latens.

Nunc adē 2o ꝑncipal᷑r attedēdū eſt febri cū ꝗtuor remedijs. ¶ Primū itaqz ipſoꝝ eſt hoc. ℞.ſe. ⁊ radicum plātagis antere granoꝝ mirti ſpodij cētauree mi.radicū ꝯſolide utriuſqz triū ſandaloꝝ añ.℈.j.ſe. ꝗtuor coīuz frigidorum.ſe.acetoſe. ſe.endi. ſe.ſcariole.añ.ʒ.j.ſ.ſe. portula.ʒ.ſ.acatie ſumach añ.ʒ.iij.lāb᷑uſce: ſpodij: coral.amborum ⁊ ſandaloꝝ amboꝝ añ.ʒ.j.pluerıçent᷑ oīa groſſo mō ⁊ iſundant᷑ i aquā decoctiōis portulace p biduū. deinde ſupaddant᷑ ei ſucci ḡna.muçoꝝ: ſuc.citoni.añ.lib.j.aque lāb᷑uſce aque roſ.añ.lib.ſ.⁊ oīa ſimul bulliāt lento igne uſqz ad ꝯſūptionē medietatis. deide colent᷑ uehemēti expſſiōe ⁊ colature ſupaddat᷑ vini citonioꝝ iā ꝑpaſi ⁊ agreſte ſine ſale añ.℥.viij.⁊ ſimil bulliāt cū lib.ſ. çuccari uſqz ad bonā glutinoſitatē ſyrupiçationis. de hoc ġ ſyrupo oī mane i aurora accipiat.℥.ij.cū.℥.ſ.aque ſubliatiōis portulace ⁊ tardet cibū aſſumē p tres horas. poſtꝗ ġ cibat9 fuerit accipiat iterū doſum pluēris ſupraſcripti i ꝑcedēti cap.poſt cui9 aſſūptionē iterū cibet᷑: ⁊ iterū a cibatiōe redeat ad pluerē accipiēdū: ⁊ econuerſo de ipo a cibatiōe: ⁊ erit regularis modus regiminis ei9 tā ex pte ciboꝝ ꝙ̄ medicinarum: ⁊ ſi ꝯſideras in hoc ſyrupo in cludit᷑ virt9 frāgēdi caliditatē febrilē ⁊ mām eius equādi: ⁊ aſpectum habet ad exitum ſanguinis. ¶ 2m vo ſpeciale remediū eſt hoc. ℞.cōſerue roſ.antique.℥.ij.conſerue boraginis.℥.j.trociſ.de ſpodio.ʒ.j.coral.amboꝝ ⁊ ſandalorum amborū acatie ⁊ ſumach añ.℈.ij. pulueris margaritarum.ʒ.ij.fiat electuarium cum modico ſyrupi de mirto: de quo hic vir accipiat ſemper ante cibū ⁊ poſt cibum omnē quantitatē nucis muſcate degluttiendo ipſum. ¶ 3m remedium ſpāle eſt hoc. ℞.mucillagis ſebeſtē: mucillagis ſe.citoniorum bñ groſſi utriuſqz añ.ʒ.ij. mēne electe.℥.j.ſ.oleī amigdalarū dulciū.℥.ij.iſpiſſentur cū çuccaro albo in mortario ultimata ꝯtritione: ⁊ de hac mixtione ſaltē omni tertio die aſſumat quātitatem medie vncie: ⁊ ꝯſideret effectū lenitionis uentris aut alterius accidētis ꝯſequentis ad ipm: ⁊ ſm ipſum minoret aut augmentet quātitatem uſqueꝗ alleuiationem percipiet ex aſſumptione eius. ¶ 4m ſpeciale remedium eſt hoc. ℞.loch de papauere.ʒ.ij. maſt. carabe. coral.ru.añ.ℨ.iij.miſce.⁊ totum hoc per horā cum dimidia poſt cenam bibat᷑ cū.℥.j.ſ.aque portulace. Ego enim non dubito huic diſpōni complicari ⁊ ad eā ſeq catarriçantem a capite mām: aut fortaſſe verius eſt ꝯcedere ꝙ catarriçans a capite mā inchoatiue fuit cū egritudinū huius viri. ⁊ hoc de ſcđo caplo attendendum ad febrem ⁊ annexa.

Iam vo 3o reſtat aliqd tāgē de cibalib9 ꝯuenientib9: ppt qđ ꝑmitto ꝙ ꝑ in oī cibario ſuo bulliāt folia portulace ⁊ aliqā folia lactuce: ⁊ qnqz folia ſeratoꝝ. Et de mihi ſecretis expt9 eſt comedē fercula cocta cū folijs ꝯſolide minoꝛ. ⁊ ad illud etiā adiūge folia burſe paſtoris ⁊ pedes aīaliū ⁊ cor etiā pulmonē: hoꝝ a comeſtione quoꝝ nullatenus recedēdū eſt: memorādo etiā uſū electarij reſtauratiui anteſcripti qđ eſt diuina medicina. ¶ Pm eni iſtrumētoꝝ reſtauratiuū eſt: ut accipiat᷑ lactis edog: ⁊ eſt qđ paſtores uocāt caput lactis. accipe igit᷑ partes tres granoꝝ pini per triduū iſuſorū in ſapā ptes. quatuor: olei recētis amigdalarū dulciū.℥.ij.conqſſent᷑ oīa in mortario lōgo tpe actu frigida uſqz ad cōuenietē ſpiſſitudinē: ⁊ de hac mā ſemꝑ in principio cuiuſqz cibi aſſumat vnū bonū coclear bibēdo poſt ipm hydromel᷑ ſupius dicti. ¶ 2m reſtauratiuum delectabile ⁊ utile eſt hoc. ℞. aque ſublimationis caudaꝝ cācroꝝ fluuialiū.℥.ij. aque ſublimationis carniū caponis: qui per octo dies nutri9 fuerit ex paſtillis factis de farina ordei cū puluere foliorū cōſolide minoris partē.j.accipiat᷑ hec mixtio frequenter per vnā uel duas horas ante cibum: ⁊ eſt reſtauratiuū bonum. ¶ Tertiū ⁊ ultimū reſtauratiuū eſt aq̄ ſublimationis teſticloꝝ capretoꝝ ul᷑ caſtratoꝝ aut vituloꝝ iuuenū per alēbicū ſcā: de qua in oī cibario ⁊ potu ſuo accipiat. Et hec ſūt que pro nūc meliora tibi celeriter mādo: ſaluator oīuz te ſaluet ⁊ regat. ¶ De egritudinibus cordis cōſilia ſequuntur.

Conſiliū.114.

De mala cōplone cordis ⁊ partium ei adiacentium pendente a cholera citrina ad quam ſequitur interdum ſubitus caſus virtutum oīum ſine manifeſta cā durās per ſpatium hore vnius uel medie. Diuiditur autē conſiliū in capitula tria.

¶ De eſſentia egritudinis ⁊ eius cauſis. Cap.1.

Conſueuit ſemp uolubilis fortuna offerre mihi diſpōnes dif
ficilis ⁊ ardue ɔtēplationis: de qb⁹ nō min⁹
uerēdū eſt ꝙ̄ intēdū ſit in cognitione cauſa-
rū ipſaꝝ egritudinū priorum ⁊ poſteriorum.
¶ Quis eni eſt qui nō debeat uereri. ꝙ offe
rat ſibi vir etatis cōſiſtētie cōplone ſanguineus magis ꝙ̄
melēcus ⁊ cholicus ꝙ̄ flaticus: hō ſatis boni regiminis: nō
ſolit⁹ excedē ualde freniter in regimine ſex reꝝ nō nālīū:
⁊ maxime nō in potu: neqꝫ in laſciuijs: fortis ⁊ robuſtus ap
parēs in opōnib⁹ motiuis exteriorib⁹ ⁊ pfectionē hñs ṽtu
tū nālīū: ⁊ eaꝝ que ptinēt aie cognitiue que uocantur mora
les ṽtutes: ⁊ ſatis amplā videt̃ hře pfectionē in eis. ¶ Eue
nit aūt ei aliqñ ſubit⁹ ṽtutū oīuꝫ caſus ſine manifeſta cā nō
timoris nō terroris ⁊ triſtitie caīs deiect⁹ ⁊ rect⁹ regimine iā
pdicto. a quo accitē iā pdicto capt⁹ tpe ſatis extēſo pſtratus
remanet per ſpatiū vni⁹ aut medie hore: ⁊ querit̃ ɔſiliū p-
pter qd hoꝝ accitiū ⁊ canon ⁊ modus regiminis curatiui
huius viri ⁊ pſeruatiui ab euētu hoꝝ accitiū. Jn qua qdeꝫ
mā ſpeculari oportet nō modicū. ¶ Pōt eni oīuꝫ ṽtutū ca
ſus in hōie euenīēs approxīari epileptico: aut apopleptico
motui. Uel catarro ſubiecto deſluēti ad locū rete mirabilis
noiatū lacuna. Uel ad ptes ſuperiores naſi. Jn qb⁹ cōtēta
mā phibet cerebri euētationē ⁊ eius a ſupfluis fumoſitati-
bus mūdificationē. ¶ Adhuc 5⁹ huius ṽtutis caſus pue
nit a caſu māeꝝ in pulmone ſubito pfocātiū. ¶ 6⁹ uel pue
nire pōſſet a paſſionib⁹ cordis a mīta mā in eo innēta pfo-
cātib⁹ ipſuꝫ ⁊ faciētib⁹ accidē lipothomiā. aut caſuꝫ ṽtutuꝫ
maiorē illa aut motū pp̄e dictū ſyncopalē. Ex qb⁹ oīb⁹ acci
tib⁹ debilitātib⁹ per ſe aut per colligātiā cor aut cerebrū: aut
utrūqꝫ ſimul: pōt hō incurrere caſum ṽtutū oīum iam pre
dictū. ¶ Taceo ꝙ nō raro etiā dolores ingētes aliquarum
partiū ⁊ pptie multe ſenſibilitatis: ⁊ rerū ualde fetidarum
occurſus ptē eſſe cāe ſubite ⁊ fortis debilitatis omniuꝫ vir-
tutū: ut pulcherrime colligit̃ ſcđa primi. caꝑ de cauſis debi
litatis membrorum. ¶ Dein ſumma videnť eſſe cauſe p-
pter q̄s hōi ɔtingit incidē ſubito oīum virtutum defectuꝫ:
extra quas nō inueniūtur alie cauſe ſcripte a ſapientibus:
que non ſint iſte: aut ad eas reducibiles ſi bñ conſiderabis.

Ut aūt pdicti accidētis ⁊ cāru eius aliqs fruct⁹ colligi
paſſit ex auctorū florib⁹ premittēdū ē. ¶ Q̄ ō
in hoc viro nō appent ſigna mot⁹ epileptici: neqꝫ in ipo ap
pet mag̃ capitis plenitudo: neqꝫ dolor ɔ̄uatiu⁹: nec extēſiu⁹
nec fortis ſomni pfunditas: nec ſub ligua eius exiſtētes ue
ne virides appent: que ſolēt eſſe ſigna pnoſtica futuri mo-
t⁹ epileptici. At ṽo huic viro nō acciderūt mot⁹ uertigino-
ſi āncedētes caſuꝫ eius: neqꝫ añ caſuꝫ ad terrā habuit forteꝫ
pedū agitationē ⁊ ɔ̄ctionē: pp̄ter quā ab antiqs pedicō no
minata fuit hec egritudo: nō habuit etiā capitis conq̄ſſatio
nē uł agitationē fortē: nec oculoꝝ ɔtorſionē: neqꝫ ſpaſmoſā
mādibulaꝝ ɔ̄ctionē: neqꝫ ſpumauit in tpe accidentis eius
Jgit̃ hic vir non eſt epilepticus. ɔ̄tia eſt neceſſarie ṽitatis
apud illos qui itelligūt ſigna demōſtratiua epilepſie. ¶ Q̄ ō
aūt hic caſus virtutis nō pueniat 2⁹ a motu apopleptico.
pbat̃ facile. qꝛ cū iſte paſſus fuerit ſepe hoc accidēs: aut illa
fuit apoplexia fortis aut debilis. Si pma igit̃ neceſſario fu
iſſet mortu⁹. Si 2⁹ igit̃ fuiſſet fact⁹ paraliticꝰ. Prima ɔ̄tia
ex his duab⁹ ex ſentētijs Hyppocratis colligit̃. Secūda ṽo
colligit̃ a Galeno cōmēto illius ſermonis Hyppocratis ſol
uere apoplexiā fortē ipoſſibile: debilē ṽo nō facile. q̄re neqꝫ
hic ṽtutis caſus erit apoplepticus nominādus. ¶ Quod
aūt iteꝝ illius cā non fuerit defluxus māeꝝ mītaꝝ ſubitus
ad lacunā cerebri que eſt in pte iferiori ipſius ubi ſuſtētat̃
cerebꝝ: aut os baſillare ſup cui⁹ foramine ſuꝑficietenꝰ loca
tur reticła filis tenuiſſimis ⁊ ſolidis cōtexta mirabili artifi
cio nāe fabricata. pp qō rete mirabile noiat̃: ubi ponit̃ grā
ſuſtentandi ⁊ detinendi ſiqdē defluxū māerū que a cerebro
colliḡte ⁊ diſſolute colliguntur in loco illo nominato ſpecu
lū ut exponit Gerardus Cremonēſis trāſlator Auic. pma ter-
tij 2⁹ caꝑ. niſi enim reticula illa illi foramini anteponeret̃:
deſlueret ſemper mā tam pdicta ad iferiora ad os īmediate
īpediēs hoīem a ſermonis ɔtinuatione: ⁊ dehoneſtans ipꝫ
pp̄ter multitudinem expuitionis. ¶ Et ſi imediate magis
deſcēderet per tracheā ad pulmonē: poſſet eſſe cā diſnie uel
alteri⁹ nocumēti anhelit⁹ ptiſis empimatis ⁊ alioꝝ. ¶ Ad
de inſup ꝙ ſpūs vitalis trāſmiſſus a corde per arterias re-
cipit̃ in tenuiſſimis arterijs hui⁹ miraculoſi retis: ⁊ ibideꝫ
uera digōne aut q̄dā expurgatione mūdificatione: aut ſubti
liatione ei⁹ trāſmittit̃ ille ſpūs ad cerebrū ⁊ trāſmutat̃ a for
ma cerebrīcā ſuo tēpamēto: ⁊ efficit̃ alis. ¶ Cuꝫ ergo hic
ſpūs vitalis in pdicto rete recipi non poſſit: qō eſt qn reple
tū fuerit a mā multa ad ipm defluēte. ſequit̃ neceſſario ꝙ ce
rebrū tranſibit ad non eſſe. nec enim in ipſo ɔſeruat̃ vita: ni
ſi per ɔtinuū ifluꝯ ṽtutis ſibi delate a corde per vitalē ſpiri
tū: ſꝫ cui⁹ ptitia vita in aliquo ɔſeruat̃ illi⁹ ſublatione remo
uet̃. Uide ergo ꝙ̄ facile eſt itelligē caſum ṽtutis puenientem
ex oppilōne ⁊ clauſione huius retis mirabilis. ¶ Et tñ ad
de ꝙ vitalis ſpūs ſubtractione facta ſtatim cadit fortitudo
cerebri ab euētatione ⁊ debita trāſpiratione fumoꝝ vilium
quoꝝ ad bene eſſe vite neccīa eſt mundificatio. ¶ Q̄ ō aūt
4⁹ pncipalr̃ ṽtus cadē poſſit ⁊ auferri opationes motus ⁊
ſenſus pp̄ter ſubitū defluꝯ māeꝝ a capite in ɔcauitate pul
monis oppilādo meat⁹ itroit⁹ aeris ⁊ egreſſiōis fumoꝝ: euidē
ɔcedi pōt: lꝫ rari⁹ hoc eueniat. ¶ Cū ḡ nō apparuerit in vi
ro iſto ſignū feſtini flux⁹ māeꝝ a uētriculo anteriori ⁊ me-
dio cerebri ad palatū: ita ut cōphēdatur ibideꝫ pōdus tē
ſio ⁊ ĝuitas in ɔcauo palati. Et ut plenus inueniat̃ pānicu
lus in medio palati poſitus añ foramē colatorij. patet ꝙ ex
his ſignis cognoſcit̃ māꝫ nō defluxiſſe ad locū retis mira
bilis. cuꝫ ſi mā defluxiſſet multa ⁊ ſubito in cōcauū pulmo-
nis: fuiſſet neceſſe anhelitū coangguſtatū eſſe inſpirando uel
expirando uel in utriſqꝫ. ¶ Etiaꝫ pondus uel grauitas in
cōcauo pectoris ⁊ plenitudo faciei per ɔuerſionē ipſius ad
nigredinem ⁊ uenarū tenſio magna in gula ⁊ in tota facie
appar uiſſet. ¶ Cum ergo hec que ſunt euidētia ſigna ſubi-
te pfocationis non apparuerint: ſequit̃ ꝙ defectus ṽtutis
huius non fuit ex materia catarriçante ad loca predicta.
¶ Q̄ ō iteruꝫ hic caſus ṽtutis puenerit a ſtomacho epate
ſplene uel renib⁹ non eſt rōnabile: neqꝫ a ſapientib⁹ inuen
tuꝫ. Neqꝫ eniꝫ mala complō māſis uel im māſis calida uel
frigida non oppilatio uel apoſtema in pdictis mēbris ptē
eſſe cā tanti ⁊ tam feſtini defectus ṽtutis: quare relinquit̃ ꝙ
oportet inuenire aliarum partiū nocumēti eſſe cām huius
feſtini caſus ṽtutis ꝙ̄ predictoꝝ mēbroꝝ. ¶ Propter cui⁹
declarationē pmittendus eſt ſmo Hyppocratis. Qui exol-
uunt̃ frequēter ⁊ fortiter ſine māſeſta cā repēte cē̄moriunt̃
Cuꝫ enim accidat cordi ſpēs male cōplōnis fride: humidē
de māſis: mā illa cōprimit ⁊ aggrauat ſubſtantiā cordis: ut
nō ſit facile mobilis motu dilatationis ⁊ cōſtrictionis: ſiue
illa mā ɔtineat̃ in caſſula cordis inter ſupficiē ɔuexā cordis
⁊ cōcauā caſſule: ſiue illa mā multiplicata fuerit in uenis ⁊
arterijs cordis magnis minutis ⁊ in poris ⁊ uentriculis.
Si eni cor cōprimit̃ iterum ⁊ nō cōuenienter dyaſtolet: tunc
non attrahet aeris ꝙ̄titas ſufficiens qñ ⁊ qualr̃ oporteret eta
ſꝫ tunc nō refrigerato debite corde acgritur caliditas inte-
ſa ad quā ſequit̃ reſolō ſpūuꝫ ⁊ uaporum laudabiliuꝫ qui
debēt tranſmutari in ſpiritū vitalē: ſꝫ ex hoc cadunt ſtatim
opationes cordis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ. Jgit̃ hec eſt illa exolutio
uel diſſolutio que ſolet prouenire a cā nō manifeſta ſupple
ſenſibus exterioribus. Etiam ſit ſubito uel repēte: ⁊ eſt illa
reſolutio fortis ad quam ſequitur mors ſubita.

Et ex hoc fundamento apparet pmo: quare aliqui ſta-
tim moriūtur in ſyncopim peruenientes. ¶. Ap-
paret etiam 2⁹ quare aliqui hñt ſyncopim. qñ enim coarta-
tio cordis: ⁊ reſolō ſequens ad illam fuerit breuior. tunc ad
ipſaꝫ ſequitur ſyncopis leuior que lipothomia dicitur uel

ſyncopis repabilis rc̃. Et ſi adhuc coartatio fuerit breuior tūc accidet altera ſpecies ſyncopis lenioris: que denominat̃ caſus ṽtutis: a quo etiā ↄtingit euadē. ¶ Et ſequit̃ 3° ex hoc fundamento q̃re apparet in tali lapſu a multa humiditate facto mot° tremulus cordis. ¶ Cū enim mā cōprimat ptes cordis multitudine ꝛ frigiditate ſui: tūc ꝑpter anguſtiā anhelitus conat̃ virt° magnifice ad dilatandū: ꝛ mā cōprimit mō ꝑdicto: ꝛ virtus ecōuerſo. q̃re acgrit̃ ſaltus in corde. Et ab illuſtribus viris noiat̃ ſaltuoſa cardiaca: ut 2° breuiarij finali caꝑ in exordio colligendū. Et cū ↄtigit motum illū cordis breuiorē eſſe ꝛ frequētiorē: tūc denoiat̃ hec diſpō cardiaca tremēs uel tremula. Et ſi adhuc motus illius cordis fuerit debilis ualde breuior ꝛ leuior fiet: tunc nominabit̃ motus iectigatiuus cordis.

Poſt hec aūt intellige q̃ ſi mala cōplo mālis ꝑdicta fuerit humida cum dñio cholerice mãei: tūc ꝑpter fortē reſolōnē in corde ṽtus magno conatu nitit̃ ad fugaꝫ illius cor dilatādo: ut aerē corruptiuū illi° male caliditatis attrahat: ꝛ iā mā ↄtinue ſui caliditate acuta ipꝫ ledit ꝛ reſoluit: ad quā reſolōnē tenuis ps mãeꝝ cū ṽtute uel ſubſtātia cholere ꝑ uenas ꝛ arterias fert̃ ad ptes pectoris gule ꝛ toti° capitis cū uehemēti ꝛ acuto ſudore in ptib° ꝑdictis: ꝛ hec eſt illa ſeuiſſima ꝛ uerēda cardiaca: quã illuſtres viri noiauerūt cardiacā: in qua plimos holum vidi ego ſtatī mori: nō ſoluꝫ qñ fit ex diſpōne cordis per eſſentiā in eo: ſꝫ qñqꝫ iteꝝ ꝑuenieñs per colligātiā ſtōchi epatis ꝛ aliaꝝ ptiū: in qb° ↄtinet̃ cholerica acuta mā ꝛ male q̃litatis ꝑ colligātiā abſolutā uel non abſolutā cordi coicata. Et hoc eſt formale modis moriēdi in pleriſqꝫ febrib° peſtilētialib° ꝛ apatib° eaꝝ in uenenatis ꝛ in mlierib° laborātib° ꝑfocatiōe mr̃icali mēſtruoſa uel ſpmatica. Et ꝑꝑe qñ has mãs ↄtigit eē trāſmutatas ad ueneno ſitatē. Et ne ↄtigat medētib° ab iniurioſis moriendi poſſe iponi cāꝫ. collige hos ſmōes 5° de accñti ꝛ morbo ꝑfūdiſſimo caꝑ. ꝛ 5° iterioꝝ 2° caꝑ. 14°. 3. caꝑ de tremore cordis. ꝛ 9° theorice i locis approꝑatis ab haliabate collige

Ex quib9 oib° diligēter examīatis collige correlaria quedā. Primū q̃ hic caſus ṽtutis huius viri nō ꝑuenit ab epilia ex diſcurſu i hac mā facto. ¶ Neqꝫ accidit ab apoplia: ut 2° loco demōſtratū eſt. ¶ Neqꝫ iterū ꝑuenit hic caſus ṽtutis ex defluxu mãeꝝ ad lacunā; uel adrete mirabile: neqꝫ ad guttur uel ad pectus: ut in 5° loco apparuit. ¶ Neqꝫ etiā hoc nocumētū ↄſecutū eſt ex colligātia toti° corporis ad cor: excludēdo febres peſtilētiales ꝛ ↄſimiles. ¶ Neqꝫ per colligātiā ſtōchi epatis ſplenis ꝛ mr̃icis: ut iaꝫ iductiue in ſingulis declaratū eſt: excludēdo euā ꝑmitnas cās ut timoris ꝛ ↄſilīū. ¶ Et per colligātiā aliorū mēbroꝝ ad cor nō pōt fieri adeo ſubita tā fortis ꝛ frequēs reſo tio in corde. ¶ Nec videt̃ aſſignari poſſe alie cauſe tā uelocis ꝛ fortis caſus ṽtutis. ¶ Relinquit̃ g̃ neceſſariuꝫ eē hāc diſpōnē eſſe appropriatā cordi. hec ultima ↄditia ↄtinet ṽitatem ex ſufficiēti enumeratiōe mēbrorū: ad q̃rū nocumētum pōt ſeq ſubit° ṽtutis caſus ꝛ mors. ¶ Et ex oīuꝫ ſermonū ↄgregatiōe ↄclude penultimo: q̃ egritudo hui° eſt mala cordis cōplexio ꝛ partiū adiacētiū cordi, ꝑueniens a materia commixta ex cholera tenui cū multa aquoſitate flegmatica ¶ Sequit̃ ultio q̃ hec mā eſt: que a ſapiētib° noiat̃ cholera citrina: que eſt 2ª ſpēs cholē famoſe ꝛ note maioris fame noiate. ¶ Poſt hec adt ſupaddeq̃ lꝫ egritudo hui° viri ſit in corde ꝑ eēntiā ꝑncipalr̃: tñ ipa nō leuiter excitat̃: ſꝫ peior fit ꝑ colligātiā renū ad ipꝫ cor: que pōt cōprehēdi imediata colligātia: per quā renes per arterias colligant̃ cordi ꝛ mediata colligātia. videlꝫ in 3° dicta: per quā renes colligant̃ cordi per uenas que imediate colligant̃ epati. ſꝫ hec eſt colligātia in 3° noiata: ut patet 3° ꝑmi. caꝑ de cōplēdis diſpōnib°. mala igit̃ mā malina ꝑpria: q2 acuta multū aut malitia acciītali. ꝑpterea q̃ multo tpe retēta ꝛ circa eos putruit: ꝛ corruptionē in eis accidē fecit effumās cordi: uel ad ipm trāſlata per uenas ꝛ arterias efficit in co nocumēta ꝑdicta

¶ Ex quo ſermone cōpleto finalr̃ elicit̃ modus regiminis huius viri. ↄſiſtit enī ꝑ in intētione rectificādi malas diſpoſitiones cordis ꝛ abſcindēdi mās predictas ab eo. ↄſiſtit 2° in rectificatione partium renum: ne materiam reuertant in eis predictorum nocumentoꝝ effectiuam cauſam. ¶ Ex quibus tandeꝫ ultimate cōclude q̃to ſtudio ꝛ labore oportet exercitare uolentem intelligere ſpeculabilia medicine.

¶ De regimine per ſex res non naturales. Caꝑ. ii.

Ut aūt regimē ↄueniēs huic viro adminiſtretur oportet oēs res nō nāles eſſe alteratiuas effectiue ad infrigidādū: aliquāto magis tñ ad exiccandū: lꝫ enīꝫ mālis cauſa egritudinū huius viri ſit cholera citria. tñ q2 ad gn̄ationē cōcurrit maior pars flegmatis aquoſi q̃ cholere: Ideo infrigidantia ꝑmū gradus aut uſqꝫ ad ſecūdā mānonē ſecūdi ſufficient: que tñ oportet eſſe ſicciora magis ut in fine ſcd̃i ꝛ principio tertij gradus. Silr̃ etiam conferūt ei tēperata que ſufficiēter relterata remittere poſſent acuitatem cholere iam predicte.

Eligatur igit̃ aer ꝛ locus habitationis tēperate in q̃litatib° oībus: ꝑterq̃ declinet ad ſiccitatē eleuatā. vnde fugiat manſiones ꝑpinquas uallibus aut curſibus aquaꝝ fontaliū. ¶ Caueat etiā a lōga ſtatione in domib° terraneis: q̃rū edificia ſint ↄſtructa reuolutionib° circularib° uel teſtudinalib°. ¶ Et caueat a flatu uēti ſeptētrionalis ꝛ ptiū ſibi ꝑpinq̃rū: ſed aſpect° loci eius habitationis exiſtat meridionalis ꝛ ptiū orientaliū ꝛ occidētaliū eidē ꝑpinq̃rū. ¶ Et caueat a frigore pedū ꝛ capitis: imō teneat caput ſuū bñ coopertū pānis duplicatis ꝛ ꝑꝑie in nocte: q̃re ↄueniēs ei eſt deponē capillos ꝛ deponē birreta i nr̃a etate truſatoria: ſꝫ adhereat caputeo mediocri magis ꝛ bñ calo

Pro alia re nō naturali exercitiū peditādi aſcendēdi ꝛ deſcēdēdi mōtes ꝛ uenādi ꝛ equitādi n oīu ꝑ ꝑtū fortiori q̃ mediocri ꝛ gradariū equū equitare ſepe nō tñ lōgo tpe eſt ſibi neceſſariū: ꝛ uti qete tpe cibationis. ¶ Et ſi ꝑpter aliquā de cāis ↄtigeret ipſum nō poſſe talr̃ exercitari: tūc loco illius ↄtinuet frequēter fricationē ab iguinibus uſqꝫ ad pedes ꝛ ablutionē ꝑdictarū ptiū ante cenā per duas horas factā cū lixiuio uel cū aqua maris uel cū aq̄ decoctionis calamēti rutꝫ mētaſtri pulegij in diebus hyemis. que tñ refrāgant̃ in eſtate cū folijs rubi burſe paſtoris plātaginis violarum ſalicis ꝛ vitis. Reliquo aūt tpe quieſcat: non tñ ſedendo ſuper lapides: nec decūbendo ſuper ſpina.

In tertia vo re nō nāli. ſ. ſomno ꝛ vigilia ſe ita habeat q̃ ei dormire per ſpatiū ſatis lōguꝫ eſt cōueniēs ꝑpter necitatē digōnis ciboꝝ ꝛ mãerū predictaꝝ. ¶ Caueat tñ dormire ſubito poſt cibū: imo neqꝫ ſub flatu uenti: ſed expectet trāſitū vnius hore aut duaꝝ poſt cibum. ¶ Et caueat dormire ſub radijs lune: neqꝫ reſpicere: imo ei neceſſarium eſt primus ſuper dextro: deinde ſiniſtro decubitum facere: ꝛ magis ſuper uentre q̃ ſuper ſpina. ¶ Et caueat a decliuitate capitis ſui: ꝛ ſummopere memoret q̃ tpe dormitionis ueſtes eius nullo modo cōſtringant ſpinam: neqꝫ pectus: adeo ut perducatur ad diſniam ꝛ creſcat ei motus tremulus cordis per modū ſuperius declaratum.

Pertrāſeundo vo q̃rtā rē nō nālē: q2 iſte vir eſt modicū leuis ad iracūdiā: Ideo illā euitare debet: ꝑpterea q2 eſt paſſio mēbri q̃ ſuſpectiue egrotat in eo ꝛ eſt cor: etiā q2 iſte vir habet uenas notabilr̃ plenas aquoſitatis. que facilr̃ ebullitionem recipere poteſt ab anguſtia ira furore ꝛ iracundia. que oīa ſunt accidentia inter reliquas paſſiones anime eidēꝫ ſuſpectiora.

De penultia re nō nāli. ſ. de replōne ꝛ inanitione ꝑmittēdū ꝑ: q̃ hic nō intendit̃ ad iſta duo ꝑut reſpiciūt mās humorales q̃titate auctas uel diminutas: ſed ſolū intēdit̃ hic ad replōnē ex pte potuum ꝛ ciboꝝ: in qbus dubito q̃ iſte vir frequētius errores faciat q̃ ab eo fugiat: ꝑpter qd̃ ponēde ſunt alique regule de conuenientia cibi ꝛ pot° ꝑ q̃s examinet ſeipꝫ ꝛ corrigat ꝛ regat.

¶ Quarta ꝑ⁹ est.ꝙ neqȝ suasionib⁹ socioꝝ uel alioꝝ cibuȝ ⁊
potū accipiat:nisi ad ipa dno uerus ⁊ nālis incitauerit ap-
petit⁹ ⁊ nō mēdosus.ꝓpter qđ cū fastidio ꝗluerciqȝ in stō-
cho ꝑcepto nullū accipiat potū neqȝ cibū sicut est ꝯsuetudo
apđ plīmos de sua pīia initātes socios qui dicūt:faciamus
sanctū ioānē.¶ 2ª regla.ꝙ nullū accipiat cibū qui an deglu
tionē nō fuerit bñ masticat⁹.qui eni odit vitā suaȝ cibū de
glutiat sine masticatione ꝯueniēti:hoc eni plīmos hoiuȝ fre
quēti⁹ interficit gula ꝙ ensis.3ª pmi.caꝑ de regimie p cibū ⁊
potū.¶ 3ª regula.ꝙ cibaria oia vitet artificialr ꝑparata in
uasis ereis:que ꝑcipiāt uenenositate aduersante cordi.6ª
quarti collig̃ēdū.¶ 4ª regla.ꝙ nullū cibū tāte ꝗtitatis ac-
cipiat:ꝙ per ipȝ ꝑcipiat in stōcho pōdus uel tēsio:neqȝ per
multū potū fluctuatio.¶ 5ª regula.ꝙ nō assuescat in vna
cibatiōe plura ⁊ diuersa fercula silr accipe ꝯ ꝯsuetudinē sue
pūcimo sufficiunt ei cibaria duo diuersarū spērū: sed ꝗto
magis cibaria coicant in specie:tanto eidem erūt ꝯueniētia
magis.¶ 6ª regula.ꝙ nō frequētet comedē cibaria aptitu
dinē intrinsecam hñtia ad sui corruptionē:uelut est in vna
mensa comedē lac cū ficub⁹ ⁊ aceto salsis ⁊ acutis.ut sinapis
mo raphano cepe:⁊ ꝯsilibus:in quo nō pauci delinquunt.
¶ Ultima regula de potu est.ꝙ siue multū sitiat:siue nō:nō
debet potus ꝗtitatē multā in vna vice accipe:imo mēsurā
potus in plures ptes diuidere.Hec de quinta re nō nāli.

De ultima vo re nō nāli.hoc spāli ordie cibationū ꝑmit
tēdū ꝑ⁹.ꝙ regimē ex pte istroꝝ absolute cibaliū non
posset eē sufficiēs ad curā dispōnū huius nobilis viri:ꝓpte
rea qꝛ talia oia opant in corp⁹ ꝑcise a mā.⁊ eēnt augmētati-
ua lapsus mālıter:aut saltē nō essent sufficienter reductiua
uel ꝑseruatiua.que duo opȝ fieri per ꝯrietatē ad lapsuȝ tan
ꝙ illius corruptiua:ꝗre cibaria oia sua refrangēda sunt cū
olerib⁹ ⁊ rebus in qb⁹ in posterū fiet mētio.¶ Eligat igit
panis bñs parū de fermento ⁊ sale paruū plus ꝙ cois pa-
nis:⁊ sit de pura simila bñ coctus absqȝ tostura ⁊ bene fer
mētatus ⁊ non açimus. ¶ Cibi vo de farina aut de pasta
facti ut lagana ⁊ silia oia dimittant. Et si panis ei⁹ aliqū
fuerit cuȝ modico plueris feniculi factus laudādus esset.
¶ Carnes vo eligēde sūt vitulie:caprie:castratie. Et de syl-
uestrib⁹ leporie gaçelline.¶ De uolantib⁹ vo gallie:pulline
capones.Auiū minutarū:pdicuȝ:fasianoꝝ:turdoꝝ:⁊ ꝯsimi
liuȝ sūt sibi utiles.Carnes vo porci domestici uel syluestris
assate sunt bone ei. Elixe aūt magis tamē macre ꝙ pingues
ualde.¶ De plātis vo ꝯueniūt blete:spinachie: portulace:
lactuce endiuia ⁊ cucurbita suis toibus:quoꝝ tamē oia aut
ipoꝝ qđlibet refrāgēda sunt cū feniculo petrosillino:men-
tha:saluia:rosmarino:⁊ silibus plantis calidis.¶ Et inter
reliq̄ nō omittat ut in oi cibario utat melissa:aut buglossa:
⁊ scabiosa:que a Rasi vigesimoꝑ ꝯtinētis:uocat herba mi
litis.¶ Et utat etiā sūmope thimo:de quo magnā copiā in
ueniet in mōtib⁹ pāie sue.⁊ est plāta radices plures hñs:cu
ius ramuli multi cū folijs minutis sup terram spargūtur si
milib⁹ folijs hysopi:uel rosmarini.sunt eni virida folia nō
ita magna sicut ꝑdictoruȝ mollia: ⁊ delectabilē odorem fla
grātia cū rūpunt:⁊ est plāte stipes a terra eleuatus:mēsura
minori ꝙ cubitali:in sūmitate cuius repiunt flores ad ci-
trinū declinātes suauissimi odoris:cuius vt⁹ pma est calē-
facē ⁊ exiccare in fine scđi gđus.⁊ 2ª vtus est apire dilatare
oēs ptes pectoris:⁊ ꝓprie cordis:reddē ipm paratū ꝗtū ad
debitā dyastolē ⁊ sistolē.⁊ tertia vtus eius fumositates oēs
melancholicas ⁊ flegmaticas:⁊ mās tales a corde distrahe
re:⁊ sensibilr ⁊ insensibilr eiicere.ꝓpter qđ ꝯfert melancholi
cis tristib⁹ cardiace:saltuose: tremulose ⁊ dyaphoretice. Et
sum ego certus ꝙ hi⁹ plante solus usus perducet istum vi
ruȝ ad sanitatem cōpletā.¶ Silr ꝯfert ei usus ocimi:ga-
riofilati:⁊ folioꝝ calēdule:⁊ folioꝝ tarcon moderate tñ ⁊c.
¶ Caules aūt ⁊ plātas melancholie generatiuas ⁊ excita-
tiuas euitare debet:uelut coriādruȝ ⁊ alia sibi paria.¶ De
leguminib⁹ in sūma euitare debet oia:⁊ maxie ipoꝝ corpo-
ra:⁊ ꝓprie lentes a qbus uelut ab igne fugiat.Si tñ qñqȝ
accipe uellet cicera rubea ⁊ alba: ⁊ ꝓprie cū semine fenicu
li uel petrosil.nō sunt ei denegāda:ꝓpter qđ usus farris:ne
qȝ ordei placet. Risum vo coi ꝑparatione cum emulsione
amigdalarū factū est sibi bonum:⁊ pultes facte cuȝ simula
de frumento.pānicū aūt ⁊ miliū dimittat:nisi cum lacte ꝑ-
paret caprino uel iumento.¶ De radicib⁹ vo ꝯueniūt ei re
misse calide:aut ad tēperamētū declinātes:uelut sunt rāpū
çioli noiati locuste:uel radicule.Silr etiā carote sūt ei uti-
les ⁊ pastinace syluestres haucie noiate.Cepe vo alleū ⁊ bul
bus ⁊ raphan⁹ dimittant. ¶ De fructibus vo ꝯueniūt ei
amigdale ⁊ ficus recētes ⁊ sicce ꝑsica bñ matura ⁊ vue dul
ces ⁊ pruna bñ matura ⁊ ualde dulcia ⁊ poma apia ⁊ mu-
çeta solida dulcia ⁊ aromatica. Et pira etiā dulcia ⁊ musca
ta suo tpe ⁊ granata dulcia ul' muça ⁊ silr cerasa.Fruct⁹ vo
acres ul' acetosi uel stiptici:ut pira solida citonia granata
sorbe nespilla ⁊ ꝯsilēs oēs dimittant.¶ De aromatib⁹ vo
ꝯueniūt ei macis capil.ue.que ambo tēperata sunt ⁊ spara
gus cū eis ⁊ cinamomū in puo usu ⁊ crocus ⁊ feniculus ⁊
anisuȝ.Uti vo pipe triū geneꝝ çinçibē galanga nuce mus.
⁊ silibus in parua ꝗtitate ⁊ moderato usu etiā est ei ꝯueni-
ens:⁊ ꝓprie si talia ꝯfrāguntur cū tēperatis iam ꝑdictis:⁊
ꝯficiant cū eis cibaria.¶ De his vo cū qb⁹ ꝯdiunt cibaria
plerūqȝ laudat çuccarū ⁊ sapa.Mel vo in puo ⁊ modera-
to usu accipiēdū est.nisi cū frigidis tēperatū ꝓprie cū agre
sta uel succo ꝗnatoꝝ muçoꝝ ⁊ plātis fridis supra noiatis.
Acetū vo noiatū acutū sit ei in paruo usu.Succus aūt arā
cioꝝ ⁊ limonū laudabilis est cū çuccaro refractus.Olei vo
usus bonus est ei de oliuis uel amigdalis.Butyrum vo nō
placet mihi lȝ sit contra forouulienses. Pinguedo vo ana-
tis galline ⁊ porci colata est sibi bona.¶ De ꝯditis vo ꝯce-
dant rape ⁊ oliue ⁊ haucie ꝯdite ⁊ secacul ꝯditū.⁊ est hyrin
gus plāta quedā cui⁹ radices nodose sūt exterius rubee in-
teri⁹ albe sapore dulces.Cui⁹ stipes parū magis pedali ele-
uat a terra ꝑducēs folia virida subalbida acuta uelut spi
na:⁊ facit florē stelle celesti oino simillimū. Igit hui⁹ plāte
radices ꝯdite sunt ei ualde ꝯueniētes: imo ⁊ recētes crude
comeste aut elixe ⁊ sub cineribus cocte cum sapa oleo ⁊ ace
to:sale ꝯdite:uelut carote sunt ei ualde utiles. Et napi etiaȝ
ꝯditi sunt ei laudandi.¶ De ptib⁹ vo aialiū fugiat cerebꝝ
caudā ⁊ uētres eoꝝ ⁊ pulmones. Epata vo ⁊ ꝓpe aialiū pi-
guiū uolitātiū uel peditāuū sūt ei ꝯueniētia.ꝑterꝙ eoꝝ que
in aqua degūt.¶ Propter qđ pisces magnoꝝ corpoꝝ ⁊ an
tiqui vicosi uel limosi ut tinche anguille cācri ⁊ silēs:limo ⁊
stercorib⁹ viuētes aut in fundo aqrū euitādi sunt. ¶ Pi-
sces vo viuētes in fluuijs ⁊ fontib⁹ dyocesis ei⁹ uelut mar
siones temali capedani lucij menule ⁊ ꝯsilēs a coi fama ap
probati rubeas carnes hñtes uelut torrētine aut albas:ue-
lut uarioli uel oēs solide substantie carnes ut rūbi ⁊ ꝯsiles
ꝯcedant ei:siue elixi fuerit siue assati.¶ Et placet mihi pi-
scis q meruit sibi nomē regis:pp magnitudinē ei⁹:⁊ qꝛ car-
nes hēt satis digōni ꝓmptas ⁊ a limositatib⁹ bñ purgatas
⁊ nutrimētū exhibet non ualde viscosuȝ:ergo exhibeant ei.

De potu āt ei⁹ eligat vinū colore albū substātia tenue bñ
dyaphanū sapore ad dulcedinē icliatū nō aūt ualde
pōticū uel acerbū potētia sua satis eleuat:⁊ si nimiū fumo
suȝ esset cū corrigēte refrāgat:qđ meli⁹ erit si non indigebit
¶ Si aūt ꝓpter ei⁹ fumositatem opteret ipm alterari:tunc
ꝯfrangat cū aq̄ decocta de electo puteo arenoso uel fontib⁹
celo ⁊ aeri discoopertis: que sit in frequenti usu hoium dya-
phana nullo abominabili sapore ul' fetore ꝑcipiēdo:⁊ in cu
ius alueo non inueniat multitudo ranaꝝ anguillarum aut
sanguisugaꝝ. Tali itaqȝ aq̄ que cocta sit adeo ut cadat eius
qrta pars ꝗtuor remanētib⁹ vinū eius limphet. Et si cum
hac aq̄ coqueret çuccaꝝ taberçet bonū eēt ei.⁊ ꝓprie magis
in tpe hyemis. Si autē perciperet in stomacho nauseam
molitiem uel lassitudinē:tunc optimum esset ut predictam
calibeatā efficeret. Ita ꝙ in duab⁹ situlis eius bis extingue

ret ſnuſtuȝ calibis igniti abſq; rubigine aliq̄. ¶ Dieb⁹ aūt veris a medietate februarij uſq; ad medietatē mēſis martij in quo tpe tales egritudines ſolite ſunt invaleſcē. Laudare; ego ut ab oi vino abſtineret ſaltē per vnū mēſe;: ꝛ biberet clarerū per hūc modū factū. ℞. aque electe ut p̄us ſitulas q̄tuor. çedoarie. ʒ.j. ligni. raſe ꝛ bn̄ mollis. ʒ.ſ. macis capil. ve. an̄. ʒ.iiij. coquant̄ uſq; ad ꝯſumptionē q̄rte ptis lēto igne: tūc ergo addant̄ eis çuccari 2ᵉ coctionis lib. iiij. ꝛ iter; coq̄ntur uſq; ad ꝯſūptionē 4ᵉ ptis. Poſt hoc totū colet̄ per pannū ſpiſſum ꝛ bn̄ mūdū duab⁹ vicib⁹ ꝛ ponat̄ in vaſis vitreis vel lapideis vitreatis: ꝛ reſeruet̄ uſui. De hoc ergo bibat in potu ſolo per. xv. dies aut ſaltē per mēſe; vnū. Hoc in ſūma ē regimē hui⁹ viri p mēſurā ſex re℞ nō nālium ſibi eligē^m

¶ De regimine huius diſpōnis per medicinalia. Cap. III.

Regimē ipſi⁹ medicinale per ītētiones ꝛ iſtra diuidēdū eſt i duo capl'a. ¶ Et p̄^m q̄dē narrabit modū obſuādū ab hoc p̄ncipio decēbris uſq; ad finē ianuarij futuri. 1444. ¶ 2^m vo caplm̄ tanget curā canonici pceſſus ſm̄ itētiones ꝛ iſtra neceſſaria: ſi eidē fuerit oppoꝛtuna qn̄ ſcribet mihi. Spero tn̄ q̄ p ea que in h̄ cap̄ nūc ſcribent̄ feliciter curat⁹ erit. ¶ Pro cuius primi capituli expeditione decem remedia eidē ſunt applicāda: ſm̄ modū qui nūc ſequit̄. ¶ Quorū p̄^m eſt. ℞. gnoꝝ fiſticoꝝ electoꝝ. ʒ.ij. gnoꝝ pinearū electaꝝ. ʒ.j. capil. ve. macis corticis citri. an̄. ʒ.j. florū bugloſ. ʒ.iiij. cinamomi electi. ʒ.j. gariof. nucis muſ. galāge. an̄. ℈.ſ. aniſi ligni. an̄. ʒ.ſ. hiacinti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui. an̄. ℈.j. margaritarū electarū. ʒ.ij. folioꝝ auri numero. viij. ſyru. acetoſitatis citri ꝛ de limonib⁹. an̄. ʒ.ij. çuccari al. ʒ.iij.ſ. coquat̄ çuccaꝝ cū aq̄ meliſſe: i qua p̄us bullierint violaꝝ roſaꝝ ꝛ floꝝ nenuf. ꝛ lābruſce an̄. ʒ.ij. in lib. ij. uſq; ad ꝯſumptionē; medietatis. Cū ergo in tali aq̄ coctū fuerit çuccaꝝ cū ſyrupis uſq; ad bonā viſcoſitatē ſupaddant̄ ei ſpēs oēs pſe puluerizate ſubtilr̄: ꝛ fiat elm̄. de quo hic vir accipiat oi mane in aurora coclear vnū ꝛ tardet cibū ad minus q̄tuor horis: ꝛ tertiā ptē coclearis accipiat in ſero qn̄ vadit ad lectū;: ꝛ ita ꝯtinuet ip̄m uſq; ad medietatē mēſis februarij. In hoc eni ſuſtētat̄ cōplemētū ſue curationis a tremulo motu cordis.

¶ 2^m vo p̄ncipale remediū eſt hoc. ℞. aloes abluti. ʒ.ſ. oſſis de corde cerui: hiacinti: ſmaragdi. an̄. g̃. v. ſalis idi. ℈.ſ. lapidis laçuli ꝛ armeni p̄patoꝝ. an̄. ℈.ſ. reubar. elci. ʒ.ſ. dyagridij. g̃. v. forment̄ pille de oi. ʒ.vj. de q̄bus accipiat vnā oi 4° vel 5° ſero parū an̄ cenā. Et ſi uēter eius nō remaneret ꝯueniēter fluxibil̄: tūc accipiat duas de eis: aut ſalte; accipiat vnā oi tertio die uſq; ad tp̄s p̄aſſignatum.

¶ 3^m remedium eſt. ℞. macis capil. ve. corticū citri. floꝝ bugloſſe. an̄. ʒ.ij. ligni aloes. ℈.ij. origani: cinamomi: folioꝝ vel ſeminis baſiliconis meliſſe. an̄. ʒ.j. been al. ꝛ ru. croci ſpodij de canna: coralloꝝ amboꝝ. an̄. ʒ.ij. folioꝝ auri nūero q̄tuor: ambre orientalis. ℈.j. muſci. g̃. iij. fiat oiu; per ſe puluis. ꝛ fiat ex eis ſacculus cordialis in ſindone de g̃na retoꝛta quē ſemp portet ſup mamilla ſiniſtra extenſum: ꝛ ſi haberet duos ex eis: ita ut pmutaret vnu; omni fine octo dierum ꝛ de illo tranſiret ad aliū pmutatū; melius eſſet.

¶ 4^m remediū eſt hoc. ℞. elarij de lepore cōbuſto lib. ſ. vitri cōbuſti: lapidis ſpōgie: lapidis lincis ꝛ iudaici. an̄. ʒ.ſ. ſe. ſaxifragie: ꝛ milij ſol.: ꝛ ſparagi: ꝛ florum altee ana. ʒ.j.ſ. oximellis ſquillitici. ʒ.ij. penidiarum. ʒ.j.ſ. fiat electuarium: de quo vir iſte diebus intermedijs quibus nō accipiat pill'as ſupraſcriptas. accipiat coclear. ſ. per horā an̄ prādium: ꝛ tātūdem an̄ cenā: ꝛ hoc eſt 2^m ſingl'are remediū ad ſanitatē; recupandam ſibi efficax.

¶ 5^m remediū eſt. ℞. radicis ſaxifragie: ſe. apij: radicis pentaſlonis. an̄. ʒ.j. ſerapini oppoponacis ariſtol. ro. an̄. ʒ.j.ſ. olei de ſcoꝛpionib⁹. ʒ.j. olei nardini. ʒ.ij. olei de piperibus. ʒ.j. floꝝ altee. ʒ.iij. cere. q.ſ. fiat vnguētum mediocris viſcoſitatis. de hoc itaq; vnguēto ſaltē trib⁹ vicib⁹ in ſeptimana inungat totā ſpinam a medietate ſpatularū; iferius: ꝛ ſupponat pānū bn̄ calm̄ ſuffumigatū cum puluē oppopo. ꝛ ligni aloes. ꝛ eſt etiā hoc de ſpālib⁹ ad ſanitatē illā requiſitis.

¶ 6^m remediū eſt hoc. ℞. aque ſaxifragie: ſparagi: bruſci: ꝛ apij. an̄. lib. ſ. aque cretani marini lib. ij miſce: ꝛ de iſtis aq̄s aliqn̄ ponat in ferclo ꝛ potu ſuo. Et ſi aliqn̄ de his biberet cyathū. ſ. an̄ cenā cu; aliq̄ çuccaro eſſet ſibi valde vtilemū: repit aūt plātā cretani marini in ciuitate Venetiarū; ꝛ eſt plāta ſuper litt⁹ maris iuēta: cui⁹ q̄dem radix groſſa eſt paꝝ p min⁹ groſſitudie brachij ſ; ei⁹ etatē ſubſtātia q̄dē pinguis mollis cu; notabili vnctuoſitate colore in ſupficie ei⁹ viridis ad albedinē refractā ꝛ citrinitate declinans alba in cētro cū ſapore dulci pticipans ſalſo parūper acuto: a qua eleuat̄ ſtipes ſupficiei terre ſpāſus nodoſus lōgus groſſus ꝛ pinguis: cui⁹ folia in figura ſilia ſunt folijs cameleonte nigre dēſiora tn̄ ꝛ pinguia valde: in cui⁹ folioꝝ extremitatib⁹ armata eſt hec plāta acutis ſpinis valde ſolidis: hec q̄dem eſt de plātis mirabilioꝛib⁹ ad aperiēdas oppl'ones oēs: ꝛ p pue renū educēs ab eis trūbos petalla mucos arenas ꝛ lapides: cu; qua coꝛpora multa liberaui ꝛ ꝑſeruaui a freneſi. Et vide Dyaſcoridem ꝛ alios de ipſa memoriā facientes.

¶ 7^m remediū eſt hoc. ℞. ſpērū dyambre deſcriptiōe M. eſ. i antidotario diſtictiōe p̄⁹. ʒ.j. macis corticū citri ligni aloes ſpodij de cāna ſandara. an̄. ʒ.ſ. fiat oium per ſe pl'uis. In cuius fine ponant̄ ambre. g̃. xv. de hoc g̃ puluē ſalte; in ſeptimana bis vel ter aſpgat proꝛā capitis a coronali cōmiſſura per iceſſum ſagittalis uſq; ad ſūmū ei⁹ per latitudinem 4ᵒʳ digitoꝝ ꝛ eſt efficax ei ad aperiēdas oppil'ones anterioris cerebri ꝛ ad euaporādas ꝛ diſtrahēdas mās que pſepe rematiçant ad lacunam in inferiori pte cerebri ſuppoſitam.

¶ 8^m remediū ꝯferēs ad oēs fere diſpōnes ei⁹ eſt hoc. ℞. ſeiu; q̄tuor ſemium frigidoꝝ minutiſſime iciſcoꝝ. an̄. ʒ.ſ. ſe. endiuie ſcariole ꝛ acetoſe citrac adianti pollitrici capil. ve. ʒ.ij. liq̄ritie raſe. ʒ.ſ. aniſi dulcis. ʒ.j. ſe. ſpagi. vitri cōbuſti lapidis iudaici. an̄. ʒ.j.ſ. puluerizent̄ oia ſubtilr̄ ꝛ cōmiſceantur cū tripla q̄titate çuccari albi. de hac g̃ tragea iſte vir accipiat in brodio frequēter coclear vnū deglutitū; imediate ante cibum eſt iterum de melioribus ſibi neceſſarijs.

¶ 9^m vo remediū eſt. q̄ iſte vir in medietate mēſis ianuarij a 5° die lunaris illi⁹ mēſis uſq; ad 5^m eius faciat ſibi fieri flobotomiā de baſilica ſiniſtri brachij ſub cubito inuētā. hoc eni p̄ncipalr̄ aduerſat̄ repletioni vaporoſe: ut ſcribit̄ p̄° tertij. cap̄ de canonib⁹ curationis cordis. eā euacuat mām ſanguineā ꝛ alias eidē cōmixtas. per ipſam igit̄ extrahant̄ ſanguinis. ʒ.iiij. vel. v. hora electa ꝛ ventre p̄us lenito.

¶ 10^m vo ꝛ ultimum remedium eſt: ut iſte vir ſtudioſus exiſtat in opatione venarū emoꝛroidaliū: per has eni ſufficiēter poterit diuerti ꝛ euacuari mā oium ſuarū egritudinū: ꝛ ꝓpᵗᵉ cu; fuerit mediocriter fluētes. pōt aūt multis modis vel inſtris apire eas. ¶ Et p̄mo q̄dem frequēter ſedēdo in aquā calidā decoctionis radicū apij petroſilini epithimi ꝛc̄. ¶ 2° vo poſt illud fricādo eas cū pāno biſello vel de lino mediocriter aſpero. ¶ 3° vo fricādo eas cum aſpiori parte foliorū ficu. ¶ 4° cum folijs ꝯſolide mā. ¶ 5° cum folijs plāte ſanguinarie quā multi poligoniā; vocant. ¶ 6° fricando eas cu; felle tauri. ¶ 7° ſuper eas apponēdo uētoſam magni orificij totū circulū ani includentē ꝛ euertentem ad extra.

¶ Cu; iſtis itaq; igenijs vel cū ipoꝝ altero cū apte fuerint emoꝛroides pmittant̄ fluere: ita tn̄ q̄ nō pducat̄ ad debilitatem quam cognoſcere poterit. ¶ Per capitis debilitatē grauitatem ſcotomiā aut uertiginem. ¶ Similiter tamen per difficultatem anhelitus. ¶ Et tertio per totius vniuerſalem debilitatem. ¶ Et 4° per impotentiā ad motū pgreſſiuum. ¶ Et 5° per ſitim ꝛ ſtipticitatem ventris. ¶ Cum ergo hec accidentia vel ipſorum aliqua apparuerint ſtati; procuret reſtringere eas: emplaſtrādo fiteri cu; albumine oui conquaſſando cum puluere mumie terre ſigillate boli ar. ꝛ ſan. oꝛa. Et ſic felicitabitur eius cura ad ſanitatē; quā ſibi reddere ꝛ conſeruare dignetur ſummus omniu; ſaluatoꝛ ſui pietate ad laudes eius perpetuas. Amen.

Conſilium.IIS.

De quadruplici mala diſpoſitiõe.videlꝫ. ¶ De mala cõplõne frigida ⁊ humida cordis cũ uſi toti⁹ debilitate ⁊ extenuatiõe. ¶ De debilitate ſtõchi in appetẽdo ⁊ digerẽdo. ¶ De mala cõplexione renũ calida. ¶ De uſi oium mẽbꝛoꝝ debilitate ad motũ. ¶ Diuidiť aũt conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap.i.

Diſpoſitio honorabilis viri Leonardi de Tridento eſt multiplex ⁊ multis egritudinibus ⁊ accñtibus cõplicata. ¶ Prima eſt mala cõplexio cordis frigida ⁊ hu.lꝫ amplioꝛ in ea appeat humiditas q̃ frigiditas. ¶ Ad hãc enim ſequiť uſis corporis debilitas puitas tarditas ⁊ raritas pulſus cũ lenitie notabili:ita ut qñqꝫ plurib⁹ diebus in neutro bꝛachioꝝ pulſus inueniri poſſit:in maiori vo euentu ualde puus repitur ⁊ pſeuerat:lꝫ nũc tãte puitatis nõ exiſtat ſicut ſoluit. ¶ Eſt etiã ad hãc ꝯſecuta corporis ꝯſumptio uel extenuatio. Mala enim cõplexio cordis taꝫ calida q̃ frigida eſt cã cõſumptionis ⁊ ethice corporis: ꝑprie cũ eſt fortis uĺ lõga.xi⁹ tertij.cap 4°. ¶ Ad hãc etiã cõſecuta eſt magna in ſtõcho debilitas in appetẽdo ꝑpter multã humiditatem in ore ſtõchi factã que appetitui multũ aduerſať: ⁊ qꝛ humiditas hec mãlis eſt ꝑpter ipſam ſtõchus ſepe dyariã flegmaticã ⁊ lieteriam icurrit. ¶ 2° pncipalis diſpõ eſt mala cõplõ renũ cal. ⁊ ſic.que ſine nãlis ſiue accñtalis ex multo coitu:ſtipticitate uẽtris:lõgo decubitu ſup ſpina:uel ꝑpter vnguenta calida qb⁹ ſup ſpina uſus eſt:acciderit:etiã epati coicata eſt ſiue ab epate ad renes multiplicata: nõ multũ adopari repugnat in ꝓpoſito. ¶ 3° pncipalis diſpõ eſt uſis oiuꝫ mẽbꝛoꝝ motus debilitas:⁊ maxime anchaꝝ:genuũ: ⁊ pedum ⁊ ꝑpter quã ꝓgreſſiuus mot⁹ ⁊ ſuſtẽtatio mollis corporis ipediť:lꝫ alia quedã aliqñ appeant accñtia:hec tñ ſunt pncipalia ⁊ alioꝝ cãe qbus remotis alia facile curabunť. Ponetur igiť ſuccincte modus regiminis ex pte rerum nõ nãliuꝫ ſcđo medicinalium ordo utilioꝝ percurretur.

¶ De cura per regimẽ ſex reruꝫ nõ nãlium. Cap.ii.

Camera in qua hitat debet eſſe aeris calidi notabiliter in qua tñ ſiccitas ſit notabilioꝛ: ⁊ hẽat aſpectuꝫ oriẽtalẽ ab aq̃ uẽto limoſis ſupfluitatib⁹ humiditate edificioꝝ uel muroꝝ ꝓuata:in qua ſepe fiat ignis ex lignis lauri:iunipi:abietis: laricis: roſmarini:cypſſi: ⁊ ſilib⁹. Sepe etiã ſuffumigeť cũ pice greca corticib⁹ abietis:laudano: ⁊ ligno aloes ſup igne cõſpar. ¶ Mane añ prãdiũ ⁊ paꝝ añ cenã coneť ⁊ expiať exercitiis.ſ.eũdo per camerã cũ bacculo ſecurat⁹:uel bꝛachijs alienis appodiat⁹: ⁊ faciat hoc quãtum ſine nocumẽto tolerare põt. Poſt cibũ vo ⁊ alio toto corpore qeſcat. ¶ Et ſi exercitari nõ põt(ut dictũ eſt)mane añ prãdiuꝫ faciat fricari anchas:genua: ⁊ pedes cũ pãnis leuiter calidis per tertiã partem hore: ⁊ poſtea fricenť cũ ſubtiliſſimo pulu̾ ligni cypſſi cũ modico vini cõmixti calido.deinde ligenť ⁊ ſuis caligis vulpinis calcienť. ¶ Dormiat vo nõ ſubito:ſed per duas ſaltẽ horas poſt cenã capite bene coopto ⁊ eleuato.puis ſuper dextro:deinde ſup ſiniſtro latẽ reuolutus. Decubitũ vo ſuper ſpina uelut ab igne fugiat. Põt aũt dormire.vii.uel viii.horas. Alio vo tẽpore toto vigilet. ¶ Diurnam vo dormitionẽ oino fugiat:ſaltẽ per totũ mẽſem martij:niſi ꝑpter aliqđ accñs ſomnũ nocturnũ interrupiſſet. ¶ Nõ ſit anguſtioſus ⁊ deſpatus de impoſſibilitate curationis eius. Neqꝫ in alijs accñtibus aiam multũ triſtãtib⁹ inuolutus permaneat.ſed bñ ⁊ audacter in potẽtia ſaluatoris Jeſu Chꝛiſti cõfidat ⁊ ꝓperet:qui ſua remedia vigorabit in poſteruꝫ. ¶ A coitu etiã quãtum eſt poſſibile dicẽ uel ſcribere caueat uſqꝫ quo pfecte ṽtutum integritati uel fortitudini reſtitutus erit per ipſum eniꝫ in ethicã ⁊ piculũ irremediabile pduceretur ualde cito. ¶ Ciboꝝ aſſumptionẽ multã oino fugiat: cum enim ſepe ꝑpter ſtomachi debilitatẽ acquiſitam a lapſu cordis quãtumcũqꝫ ſe bñ regat in cibis adhuc ſepe uomitũ incurrat quãto magis ſi ſtomachum ſupfluis oneraret cibis. ¶ Accipiat igiť potuum ⁊ ciboꝝ tãtã quãtitatem ut ad ſtomachi grauitatẽ excluſiue ducať. Melioꝛ enim cibationuꝫ eſt que nõ efficit ſtomachi grauitatẽ ⁊ extẽſionem:ſicut melioꝛ potuũ eſt qui in ſtomacho nõ fluctuat ⁊ natat.3° ꝑmi. ¶ Euacuationes aũt multas ⁊ frequẽtes effugiat:qꝛ cõꝓpaginẽ ſui corporis debilẽ cito finirẽt. ¶ Inanitionẽ autẽ ex multa abſtinẽtia a cibis ⁊ potib⁹ fugiat. Corpus enim eius aridũ in ſiccitatẽ ꝯfirmareť incurabilẽ. Bis igiť in die nãlĩ comedat ſm q̃ ſibi datus eſt ordo. ¶ Si aũt ꝑpter debilitatẽ ſubuẽtione indigeret:accipiat mane in aurora ⁊ per horã añ cenã cyathuꝫ vnum bꝛodij pulli uel caponis cũ çuccaro calidum. ¶ Utať pane recẽti duoꝝ dierum hñ pinſato frumẽto cocto nõ aſſato ex puriori pte farine facto. ¶ Utatur carnib⁹ vitulinis agninis capretinis caſtrati porci domeſtici ⁊ ſyłueſtris tenerib⁹ nõ ualde pinguib⁹ elixis ⁊ aſſatis nõ ualde coctis:caponũ pulloꝝ pdicũ faſianoꝝ turdoꝝ columboꝝ puoꝝ ſtarnoꝝ frãcolinoꝝ lepoꝝ cuniculoꝝ gaçelloꝝ.i.capꝛeoloꝝ.alias dimittat. ¶ Utať piſcib⁹ fontalib⁹ puis luccis temalis ⁊ ſilibus. ¶ Carnes ſalitas ⁊ piſces fugiat. ¶ Utať ouis recẽtib⁹ oĩ mõ preparationis niſi frixis. ¶ Uti põt nõ multũ ſepe caſeo recẽti nõ ualde viſcoſo: ⁊ lactis uſus precocti placet. ¶ Utať oleo bono citius q̃ butyro:lꝫ qñqꝫ accipe poſſit butyrũ:ſed nõ frixũ. ¶ Abſtineat a lactucis ſpinachijs endiuia portul.cucur.bleta. ¶ Utatur lcaulib⁹ carotis mẽtha petroſ.boragine quãtum põt fenicu lo ⁊ alijs herbis calidis. ¶ Utať multũ in ſculo ordei pãnico ciceríb⁹ rubeis ⁊ aliqñ albis. ¶ Caueat ab uſu pomoꝝ piroꝝ ⁊ vniuſr oium fructuũ frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ ⁊ crudorum. De piris aũt coctis qñqꝫ dať licẽtia. ¶ De fructib⁹ ſiccis placẽt amigdale in cibis ⁊ fiſtici ⁊ pinee lꝫ in frequenti uſu nõ placerẽt:qꝛ nocẽt ſtomacho. Auellanas aſſatas aliqñ accipere põt. Caſtanee fugianť. Paſſule placẽt oĩ mõ: ⁊ vue noſtroꝝ mõtium ſicce. Mel nullo mõ placet:ſed çuccaro utať ad libitum. Aceti uſus qñqꝫ utilis eſt. Succus granatoꝝ arancioꝝ ⁊ agreſte placet: ⁊ inter cetera limonib⁹ utatur ſepe ut mũdificẽt renes eius. Pipe ⁊ alijs ſpẽbus calidis utať cum tẽperamẽto ne multũ inflãmarent ⁊ exiccarẽt ipſum. Siĺr ab aniſo ⁊ cimino caueat. Rape ꝯdite cõuenienter ſumme placẽt. Oliue etiã ſi nõ ſint multũ ſalite ſunt bone ſibi. ¶ De ꝯfectionibus uti põt cõfectione de amigdalis de pineis de fiſticis ⁊ de auellanis. Siĺr citro cõfecto cum çuccaro ⁊ corticib⁹ arãcioꝝ:de alijs nõ ualde curet. A paſtilibus cibis caueat oino ⁊ ualde ſalſis. ¶ Potus eius ſit vinum albũ clarum ſubtile odoriferũ boni ſaporis ad dulce leuiter inclinatum nullo mõ bruſcũ uel põticum uel acre. Nec debet eſſe nigrũ obſcurum groſſum aut turbidũ. Et ſi hẽt vinum ualde fumoſum limpheť cum aq̃ decoc.milij ſolis. Tẽpore vo calido cum aq̃ ſola precocta.

¶ De cura per medicinalia. Cap.iii.

In regimine vo medicinaliũ intẽdať ſemp cõfortationi cordis cũ cibis ⁊ potib⁹.q̃re utať aliqua quãtitate aque bugloſſe. Hec fuit aq̃ que ipſum quaſi mortuũ ſuſcitauit ex qua in vino cibis ⁊ oĩbus ipſum uti faciebã. Ponať ḡ ex ea uel cinera dice ſemp aliqđ in cibis: ⁊ aq̃ ſublimationis eius ponatur in potu:uel loco eius accipiať borago:uel de vno ad aliud ꝑmutatio fiat. ¶ 2ᵐ eſt q̃ in ferculo ponať de pulu̾ ligni aloes quãtuꝫ eſt granum ciceris rubei. ¶ 3ᵐ eſt puluis ſmaragdi ſimpliciter acceptus. ¶ 4ᵐ eſt uſus enule in cibis. ¶ 5ᵐ eſt uſus margaritarũ in eis. ¶ 6ᵐ eſt uſus confectionis iſtius quam mitto de qua uti poteſtis ſemp ante cibuꝫ ⁊ poſt:ut placet. ¶ 7ᵐ eſt portare anulum cuꝫ rubino electo. ¶ 8ᵐ eſt portare corallum ad collum ⁊ uti eo in cibis. ¶ 9ᵐ eſt comeſtio cordium animalium. ¶ 10ᵐ eſt odorare muſcum frequẽter ⁊ crocum ⁊ baſiliconem. Cõfortet etiaꝫ coꝛ portãdo ſacculum de ſindone de grana:in quo conſer-

pentur iſte ſpecies quas portatis. ¶ Item accipiendo ali-
qñ vnã de iſtis pillis ḡs portatis qñ uẽter eſſet ſtipticus.

Secũdo vº puidendũ eſt renibº eius qui ex multa
caliditate adurẽdo hu. ↄgregãt in ſeipſis
multitudinẽ harenulaꝝ groſſaꝝ ⁊ mãeriꝫ multaꝝ. ex q̃rum
lõga ſtatione in eis ⁊ coicatione in eis facta per neruos ori
entes a ſpõdilibº renũ ⁊ alchatin tãta facta eſt debilitas in
anchis genibº ⁊ pedibº: quãtum ptes ille in ſuo motu ⁊ ſen
ſu vigeant per ſpũs ſenſibiles ſibi delatos per neruos a pre
dictis locis a nucha oriẽtes. legat̃ pma pmi. doc. 5ª. ⁊ pmo
Almanſ. ¶ His igit̃ puidẽdũ deduxi pmo cũ hac vnctiõe
quã portatis ex qua a media ſpina inferius renes ⁊ tota ſpi
na vngant̃ uſqꝫ ad fiteri ſemel in die leniter calida. ¶ 2m
ad eãdeꝫ intẽtionẽ pro renibº eſt ut utamini iſto elũario qȯ
ſolẽniter mũdificat renes ⁊ ueſicã: ⁊ educit trũbos lutum ⁊
ſaniẽ: de quo accipiatis oĩ die quãtum eſt nux muſ. per 4ºr
horas ante prãdium. Et ſi tedet uos accipe ex eo oĩ die: acci
piatis in ſeptimana q̃ter ex eo coclear pro vice. ¶ 3m ad eã-
dem intẽtionem eſt ut oĩ ſero per horas duas ante cenam
accipiatis coclear medium boni ſeminum ↄfectoꝝ maſticã
do ſicut coriãdri: ⁊ degluticẽdo ea. ¶ 4m eſt. recordamini co
medere ſepe de lacte ouis cum alijs cibarijs cocto.

Attendẽdũ inſup ſtõcho magna diligẽtia. Appe
titũ itaqꝫ ⁊ digõnẽ eius ↄſeruat cõfe
ctio cordialis ſepius noīata in ↄfortatione cordis. ¶ 2m eſt
uſus menthe cocte ⁊ crude etiã in cibis. ¶ 3m eſt deglutire
frequẽter vnũ granũ maſticis an̄ cibũ. vigorat enim dige-
ſtiuã. Si vº accipiat poſt cibuꝫ ↄfortat appetitum magis.
¶ 4m eſt accipe aliqñ cyathuꝫ. ʒ. aque decoc. ligni al. bene
çuccarate. ¶ 5m eſt uti ſup cibarijs ſuis more aromati pul
uere ſubtiliſſimo ameos. ¶ 6m eſt portare ſup ſtõcho plu-
maccolũ factum de pilis leporis cum ſua lana tota uel de
pluma vulturis factum. ¶ 7m eſt vnctio iſta ex qua ſtoma
chus mane ⁊ ſero an̄ cibũ vngat̃ ⁊ ſupponat̃ ei pãnus ſuf-
fumigatus thure. ℞. olei de mentha: de pulegio añ. ʒ. j. olei
de maſtice de mirto añ. ʒ. ʒ. gallie muſ. ſtoracis calamite: li-
gni al. laudani añ. ʒ. j. ambre. ℈. iiij. cere. q. ſ. fiat vnguentuꝫ
leue. ¶ 8m eſt cerotum iſtud. ℞. reſine clare. ʒ. j. laudani ſto
racis liqde. añ. ʒ. iiij. ligni al. ameos abſinthij. añ. ʒ. ʒ. folio-
rum ⁊ ſe. baſiliconis: cardamomi maioris. añ. ℈. ij. cere. q. ſ.
fiat cerotũ ſup pãno de grana hñ glutinoſuꝫ in forma ſcu-
ti: ⁊ ſemp aſſiſtat ſtõcho. ¶ Balnea ⁊ lotiones totius corpo
ris ⁊ capitis pro nunc nõ placẽt. Hec ſunt que mihi utilio-
ra viſa ſunt pro diſpõnibus ueſtris. Si aũt receptis ſupra
dictaꝝ medicinaꝝ indigebitis ſcribetis ⁊ mittã. Non enim
eas curaui ſcribẽ: qꝛ medicinas habebatis. Deus aũt oĩpo
tẽs ⁊ ſaluatoꝛ Jeſus Chriſtus hec oĩa cito deducat.

Conſilium.116. ¶ De motu cordis tremulo.

Egritudines cronice mãliter
lꝫ fixe remane-
ant in plurimis tñ iſtaꝝ imo fere oĩbus
videt̃ eſſe hoc accñs inſepabile ꝙ reuol-
uunt̃ ad magis affligẽdũ in uere ⁊ autũ
no: ut clandit̃ i ſnia Hypp. ⁊ Cõmẽtato-
ris 3º aſſoꝝ ſermone illo. Uere qdeꝫ ma
nie melãcholie epilepſie appoplexie ⁊c̃.
¶ Propter qȯ nõ eſt mirabile ſi motº pulſus cordis: ⁊ qñqꝫ
tremulus motº eiº in honorãdo viro Simone de rodigio in
feſtat ipſuꝫ magis in uere ⁊ autũno ꝙ tpibº alijs. ¶ Pro cu
ius qdẽ regimine lꝫ alſ ↄſiliũ ſibi crexerim ſatis ↄueniẽs in
quo pmitto regimẽ ex pte ſex rerũ n õ naliuꝫ ab eo obſerua-
ri debẽ: tñ preter illud q̃tuoꝛ remedijs in pñtiarum videtur
mihi ei puidendũ eſſe. ¶ Primũ itaqꝫ iſtoꝝ eſt: ut ꝙcitius
eſt poſſibile fiat huic viro flobotomia de baſilica dextre par
tis poſita ſub cubito mane uẽtre lubricato ⁊ cibo iã a ſtõcho
depoſito ⁊ ppe ortũ ſolis per horã. j. ʒ. per quã extrahantur. ʒ.
iiij. uel. v. ſanguis. ¶ 2m inſtrm̃ eſt: ut die immediate ſequenti
hic vir accipiat hũc potũ. ℞. ſy. de corticibº citri reubar. ele
cti agari. añ. ℈. ij. ſucci roſ. ʒ. vj. ſſ. ſpice. añ. ℈. vj. ſalis gẽme.
℈. ij. çucca. al. q. ſ. Accipiat̃ mane cũ. ʒ. cyatho aque decoc.
floꝝ boragis calefacte ⁊ poſtq̃ accepit tardet cibũ ſuũ horis
ad minº q̃tuoꝛ. ¶ 3m inſtrm̃ eſt: ut poſtq̃ fuerit euacuatº cũ
pdicta medicina: ex tũc oĩ mane accipiat. ʒ. iij. infraſcripti ele
ctuarij ⁊ de eodẽ accipiat. ʒ. j. ʒ. per horã vnã an̄ cenã: ⁊ tãtũ-
dẽ accipiat de eo in ſero qñ uadit ad lectũ degluticẽdo ipſuꝫ
⁊ ſi nõ poſſet hñ deglutiri ppter aboĩatiõeꝫ ſtõchi: tũc bibat
ipſuꝫ cũ. ʒ. cyatho aque bugl. calefacte. Cuiº deſcriptio. ℞.
dyamuſci dulcis ſpẽꝝ elũarij de gẽmis. añ. ʒ. iiij. ℈. fiſticoꝝ
ʒ. ij. doronici ſe. baſiliconis heen al. ⁊ ru. croci. añ. ℈. j. floruꝫ
roſmarini. ʒ. iij. çuccari al. ʒ. iiij. ſy. de corticibº citri. ʒ. iij. in-
fundant̃ ſiſticiũ bonã maluaſiã calefactã per dies tres. de
inde ultimate terant̃ ⁊ icorporent̃ cũ ſy. ⁊ çuc. iuicẽ hñ co-
ctis ⁊ additis ſpẽbº fiat elũariũ. ¶ 4m inſtrm̃ eſt: ut qñ acci
pit elũariũ pdictũ imo fere oĩ alio tpe accipiat de iſtis pillis
oĩ 4º ſero vnã paꝝ an̄ cenã: q̃rũ deſcriptio. ℞. aloes ſ pare-
ti. ʒ. ij. reubarbari elci. ʒ. j. agarici. ℈. iiij. heẽ al. ⁊ ru. croci ma-
cis ſal' idi. añ. ℈. iij. cũ ſucco bugl. fiãt pille pro oĩ. ʒ. vj. Iſtis
4ºr remedijs iã expeditis ſcribat de ſtatu ſuo. puidebit̃ eñ
ſibi ſucceſſiue de applicatiõe remedioꝝ ſm̃ opportunitatẽ.

Conſilium.117. De motu tremulo cordis cuꝫ diſcraſia frig. ⁊ hu. cordis pe ctoris ſtomachi ⁊ capitis ⁊cũ dolore in genu ⁊ cauilla.

Vir honorãdus ⁊ moreſ-
liſſimus
Hugutio de lonico laborat tribº diſpõni
bus qbº alias labore īgẽti ſatis remedia
adhibui que diuina ſpirãte grã ſecuratẽ
rũt ipm̃ ab īgẽti piculo. ¶ Erat enim to-
to pectore ⁊ corde eius mala cõplo fri. ⁊
hu. tremulũ motũ cordis in eo efficiens.
cuiº mãlis cã erat flegma mucillaginoſuꝫ ⁊ aq̃ſuꝫ tãte q̃tita
tis ꝙ nõ raro pducebat ipm̃ ad diſniã piodicã que ſibi mor
tẽ ſubitã minabat̃ per modũ ſuffocationis ab illa mã pue-
niẽtis phibẽdo iſpirationẽ ⁊ reſpirationẽ ↄgruas. Et lꝫ hec
diſpõ ieſſet ei in pectore per eẽntia pncipalr̃. ſm̃ magnã tñ
ptẽ depẽdebat a capite mãꝫ flegmaticã pdictã ⁊ aliqñ ſalſaꝫ
ad pectº effundẽte. Cuiº etiã mãei nõnulla ps deſcẽdebat ad
ſtõchũ nocumẽtũ in digeſtiua notabilr̃ efficiẽs ⁊ ſtõchũ ſuũ
multis uẽtoſitatibº replẽs. ¶ At vº nũc lꝫ diſpõ capitis ⁊ pe
ctoris notabilr̃ alleuiate ſunt: remãſit tñ pdicte diſcraſie ps
nõ modica in capite ⁊ ſtõcho eiº: ppter qȯ hñficio ↄtutis ⁊
medicinaꝝ auxilio nã mãm deriuauit ad inferiores ptes. ſ.
ad genu ⁊ cauillã pedis dextri: qñqꝫ dolorẽ cũ tumore effi-
cit in cauilla eiuſdẽ pedis que cũ hñ ↄſiderant̃ minantur ei
euẽtũ doloris iũcturaꝝ. ſ. genu ⁊ cauille ⁊ tumorẽ portẽdũt
coicatione doloris etiã ad anchas ⁊ ſupiores iũcturas qbº
ei puidẽdũ eſt. vii. remedijs iſraſcriptis. ¶ Primũ itaqꝫ ip-
ſoꝝ eſt: ut poſt minoratiuũ per me ſibi exhibitũ padue cum
erat in domo ſua accipiat hoc digeſtiuũ ⁊ ↄtinuet octo die-
bus. ℞. aque melliſſe ireos ⁊ eupatorij. añ. ʒ. j. ʒ. miſce ⁊ ca-
lidũ accipiat̃ cũ modico çuccari. ¶ 2m remediũ eſt: ut die
ix. imediate ſequẽti purget̃ cũ hoc elũario. ℞. elũarij idi. ʒ.
j. elũarij ſucci roſ. ʒ. ʒ. ⁊ accipiat̃ cũ cyatho medio vini mõ-
tani calidi. ¶ 3m inſtrm̃ eſt: ut diebº qbº accipit digeſtiuum
ſupraſcriptũ ſi uẽter eiº nõ foret hñ largus adhuc etiã oĩ tpe
utat̃ pillis iſtis accipiẽdo oĩ fine. vi. dieꝝ vnã paꝝ an̄ cenã:
⁊ de eis frequẽtº accipe põt ſi uẽter eiº eẽt magis ſtipticus.
q̃rũ deſcriptio. ℞. pillarũ de ſarcocolla deſcrip. N. eſue in li
bro de cõſolatione medicinaꝝ. ʒ. j. pillarũ alcſanginaꝝ. ʒ. ij.
cũ ſucco roſ. forment̃ pille pro oĩ. ʒ. vij. qbº utat̃ ut dictum
eſt. ¶ 4m remediũ: ut vir iſte oĩ ſeptimana ſemel in aurora
accipiat. ʒ. j. huiº elũarij cũ. ʒ. cyatho huiº vini al. mõtani ca
lefacti poſt euacuationẽ: cuiº deſcriptio. ℞. tyriace herme-
tis. ʒ. ʒ. metridati electi. ʒ. iij. incorporent̃ ſil' diu ↄterendo.
¶ 5m inſtrm̃ eſt: ut vir iſte portet ſup ſtõcho ſuo ſacculũ iſtũ

quē q̃n ſemꝑ applicatū ibi bēat:⁊ ꝓpe qn ſentit ſtōchum in frigidatū nauſeatū ⁊ uētoſitatibꝰ plenum:cuiꝰ deſcriptio eſt ℞.origani:calamēti:abſinthij:mētbe folij.añ.M.j.ʒ.came dreos:camepi.aſſari:maiorane:flo℞ roſmarini.añ.M.ſ. macis.ʒ.ſ.galie muſ.ʒ.ij.pulueriçent' oia per ſe ⁊ miſcean tur:⁊ fiat ſacculus in pāno lineo magne dēſitatis.❡ 6ᵐ in ſtrm eſt ut vir iſte ſepe accipiat ſaltē in die ſemel qñ uadit ad mēſam poſt oēs predictas medicinas coclear.j.huiꝰ tragee ℞.flo℞ boraginis bugloſ.⁊ roſmarini añ.ʒ.ij.been al.⁊ru. croci doronici ligni aloes añ.ʒ.ij.ligritie.ʒ.ii.ſe.baſiliconis ʒ.ij.hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ.℈.ſ.çuccari albi triplum pōderis oium ⁊ fiat tragea.❡ Ultimū inſtrm eſt ꝙ faciat ſi bi fieri inūctionem infraſcriptā,oī ſero cum uadit ad lectum ex ea calida ꝯfricādo genu ⁊ cauillā ſm amplitudinē ma gnā.℞.olei onfancini olei roſ.añ.ʒ.ij.ſandarace.ʒ.j.ʒ.ſalis totreſacti.ʒ.iij.roſ.ciperi.añ.ʒ.ſ.terant' oia ſimul minutiſſi me ⁊ reſeruētur in uaſe vitreo:⁊ calefiat vna pticula eiꝰ de qua fiat inunctio.cui ſuperponat' ſtupa canapina bñ cale facta ⁊ denſa cum decenti ligatura.Hec ſunt que mihi pro nunc utiliora videntur ad ſui ſanitatem.

Cōſiliū.118.
De tremore cordis de uertigine ⁊ de debilitate digeſtiue ſtomachi.

Licet accītia que remāſerunt huic viro ſeruo dei fratri Marco de ordine ſācti Georgij dealega ſint numero plura tñ ꝑncipalia ſunt qbꝰ adhibēda eſt cura cōple ta.❡ Primū qdē eſt motꝰ tremulus cordis ꝯtinuus:⁊ remiſſior tñ ꝙ eſſe ſoluerit.❡ 2ᵐ ac cidēs eſt capitis diſpō a mā flegmatica in eo ꝯtēta que uētoſa fa:⁊ iter pāniculos cerebri ꝯtēta:uertiginoſos motꝰ cū aliqbꝰ dolorībꝰ extēſiuis in eo ef ficit.❡ 3ᵐ accñs eſt diminuta digeſtio in ſtōcho que ꝑuenit a mā flegmatica in eo ꝯgeſta ⁊ etiā ſm ptē a capite deſluēte. ❡ Et ex iſtis bñ ꝯſideratis colligi pōt ꝙ non eſt mirabile ſi aliqñ in hoc viro appet laſſitudo uel debilitas.❡ Itē mul titudo ſputi ⁊ aliqñ rugitus in ſtōcho ⁊ in uētre.❡ 4° ſi qñ qʒ in eo appent ſcotbomie ⁊ uentoſitates in auribꝰ.❡ Oia enim hec accitia a predictis tribꝰ imo a quolibet illo℞ per ſe ꝑuenire poſſunt.q̄re neceſſarium eſt ei feſtināter intende re ad eorum remotionem ut nunc ſequitur.

Attēto igit' regimine per res nō nāles ꝯuenienti.ſ.ꝙ hic vir euitet lacticinios paſtiles cibos humi dos ⁊ uētoſos ⁊ ꝙ in q̄cūqʒ cibatione pce magis ꝙ uſqʒ ad ſaturitatē comedat.⁊ bibat vinū albū uel rubeū mediocris fumoſitatis abſqʒ aq̄ aut cū pauca aq̄ cōmixtū ⁊ caueat a ſu perfluo motu ⁊ ꝓpe poſt cibū ⁊ a lōga ⁊ ſubita dormitione poſt ipſum.Cū regimine medicinali ſe regat cū.v.remediis infraſcriptis.❡ Primus itaqʒ illo℞ eſt:ut utat' iſtis pillis de qbꝰ accipiat.v.oi ſine.xv.die℞ uſqʒ ad medietatē mēſis iunij.tpe' aūt itermedio accipiat vnā ter in ſeptimana paruʒ añ cenā ⁊ ita poſt medietatē iunij ꝯtinuet aſſumptionē ea℞ ter in ſeptimana vnā accipiēdo:ut dictū eſt.Deinde incipiat uti eis oī ſine.xv.die℞ icipiēdo a pñꝰ ſeptēbris uſqʒ ad futu rū uer icluſiue niſi fuerit imoderata frigiditas cum niue ⁊ glacie uehemētiſſimis.℞.magdaleonis alefāginaℤ.ʒ.ſ.li gni aloes ſpice nardi polij mōtani.añ.ℨ.v.çedoarie.℈.ſ.for ment' pille cū ſucco roſ.pro oi.ʒ.vj.❡ 2ᵐ remedium eſt:ut vir iſte utat' hac ꝯfectione ex ipſa ſemꝑ añ cibū accipiēdo rotulā vnā.℞.ſpērum dyamuſci dulcis.ʒ.j.doronici:oſſis de corde cerui:ſe.baſiliconis:hyacinti ſmaragdi.añ.℈.ſ.çuc cari al.ʒ.v.cū aq̄ bug'oſſe fiat cōfectio in rotulis.ʒ.iij.⁊ coo periat' folijs auri.❡ 3ᵐ remediū eſt eluarium hoc de quo hic ſeruus dei oī 3° mane in aurora per 4ᵒʳ horas añ cibū accipiat ad quātitatē.ʒ.iij.deglutiēdo ipſum.cuiꝰ deſcriptio ℞.trociſ.de muſco.trociſ.de croco deſcripto℞ a Meſ.in an tido.añ.ʒ.j.hyacinti.℈.ſ.margarita℞.ʒ.j.ſy.de corticibꝰ citri. ʒ.iiij.cuc.cādi.ʒ.iiij.coquant' ſil' ſy.⁊ çucca℞ ⁊ additis ſpēbꝰ fiat eluariuʒ.❡ 4ᵐ remediū eſt:ut vir iſte ſuꝑ corde ſuo cō tinue portet iſtum ſacculū:aliqñ tñ calefaciēdo ⁊ exiccādo ipſum.℞.ſpērum electa℞.de ligno aloes ſpēruʒ dyamuſci ſpēruʒ electa℞ de hyacinto oia deſcriptiōe Auicꝰ 5° cañ.añ. ʒ.ij.fiat ſacculus in ſindone retorta q̄drāgulatꝰ.❡ Ultimū remediuʒ eſt:ut diebꝰ intermedijs in aurora ꝑſepe accipiat mixtionem iſtarum aq̄rum.℞.aque bugloſſe aque meliſſe añ.ʒ.j.ſ.aque roſiſma.ʒ.ſ.miſce ⁊ calefiat ⁊ cū pauco ſuc. bibatur.Hec ad laudem dei.

Cōſiliuʒ.119.
De motu tremulo cordis ⁊ difficul tate anhelitꝰ cū mala complexione ſplenis ⁊ oppilatione epatis cū tēſione ⁊ oppilatione cāna lis fellis deſcēdētis ad inteſtina cum icteritia ⁊ mala cōple xione calida renū.❡ Diuidit' aūt ꝯſilum in tria capitula.

❡ De cauſis ⁊ ſignis harum diſpoſitionum. Cap.1.

Diſpoſitio huiꝰ uenerabilis patris dñi.N.de ꝓfeſſione ſcti Georgij alecis eſt difficilis:eo qꝛ ipſa minat' egritudinē aut lōgo tpe duraturā aut ſaltem uerēde terminationis.❡ Eſt eni mala com plexio diuerſa diuerſitate ptim mēbro℞ plu riū que ab ea egrotāt:ptim vō qꝛ in qbuſdā eo℞ eſt mala cō plō ſixa:in qbuſdā aūt co℞ eſt fiēs ⁊ facta.Et lʒ hic ſmo pli rimo necīns eēt:tñ pūctualr' diſcurrēdo illud qd' eſt huic rei neciuʒ nō opʒ ꝓmitē.Egrotat eni in eo cor cuiꝰ ſignum eſt motꝰ eius tremulus ⁊ qñqʒ ſaltuoſus eo magis uerēdus qꝛ pſeuerās eſt.Ille eni in quo pſeuerat tremulus motꝰ cordis caueat ne ſubita arripiat' morte:⁊ lʒ motꝰ ſaltuoſus uł pul ſatiuꝰ cordis minoris malitie exiſtat ꝙ motꝰ tremulus uen ter tñ illo℞ euacuat' a ſuſpitione ⁊ ꝓpe cū eſt magnꝰ.ut patet xiᵒ tertij.cap de cura tremoris cordis.❡ At vō ite℞ oñdit hoc anhelitꝰ eiꝰ difficultas ⁊ diuerſitas in pulſu pcepta ex puitate uelocitate ⁊ frequētia que qñ ipſuʒ iterrūpunt pui tate tarditate ⁊ raritate ea℞.❡ Et etiā mala cōplō in ſple ne huiꝰ viri nō ꝑ̄eſſe ſimplex:imo cōplicata cū egritudie cō pōnali eiꝰ que facile mōſtrat' ex notabili tēſiōe ſub hypocō drio ſiniſtro que ptiʒ ab humorali mā ⁊ ptiʒ a uētoſitatibꝰ il lic icluſis ꝑuenit.In qua regiōe cū ſit cōpreſſio pcipit' nocu mētū ex dolore aut tenſione aut cōpreſſione ibidē appente. ❡ At vō ite℞ hocidē appetet ex urine ꝯtētis que nō euacuan tur a groſſitudine opacitate ⁊ feculētia melācholica.❡ Ad huc ite℞ ⁊ 4° ꝯſilis egritudo cōplonalis ⁊ cōpōnalis in eiꝰ epate pcipit'.ꝓ pp tēſionē eiꝰ que arguit oppilōnē ⁊ ꝓpe in ꝯcauo epatis ad quā manꝰ tactu ꝑuenire pōt.❡ Cadit etiā nōnulla oppilō in cānali fellis deſcēdēte ad iteſtina pp quā cām feces eiꝰ ut in pluribꝰ remiſſe ſunt ticture.❡ Uñ ⁊ pp eā dē cām mā cholica regurgitāte de ꝯcauo epatis in gibbo:⁊ recepta in chilum uenā aſcēdēte ſui ſubtilitate caliditate ⁊ leui tate fert' ad faciē ⁊ ad oculos:iſepabilē in eis citrinitatē oñ dēs:vñ pp hāc malā cōplonē ⁊ cōpōnē epatis dubitabile ē de nocumēto i ẏtute trāſmutatiua ipſiꝰ futura fieri.❡ Et ſiqdē hec mala cōplō cal'a notabilr' itēderet' minat' eidē ſuſ pitionē tympanitis ⁊ aſcitis.Si eni caliditas nō nālis mul tū exuberaret fieret trāſmutatio magne ptis chili in uentoſi tates que eēt mālis cā tympanitie.❡ Et ſilr' ex ſuꝑflua ite℞ excoctione chili fieri poſſet in aq̄ſitates ꝯuerſio pp debilita tē trāſmutatiue potētie epatis ab imoderata caliditate poſiti ue facta cui ſuccederet frigiditas ꝑuatiua.❡ Et eodē mō ſi lapſus frigidus epatis inaleſceret pp diminutā digōnē ip ſiꝰ poſſet fieri chili trāſmutatio in aq̄ſitatē que nō minꝰ eſſet mālis cā aſcitis ꝙ uentoſitas tympanitis.Et colligunt' hi ſermones 14ᵒ tertij.cap de cura aſcitis.❡ Amplꝰ ite℞ ꝙ in renibꝰ eiꝰ aſſignet' egritudo facile ꝯuicit'.❡ Prio pp urine ticturā que multū pſeuerat.❡ 2° pp ſedimen in ea appens qd' hareno ſuʒ eſt ⁊ ꝙtitatis mlte ite℞ trūboſuʒ eſt trūbis eiꝰ ꝟgētibꝰ ad colorē rubeū cū opacitate.Et ſunt hec ſigna diſpō nū renū:ut patet 4° añō℞ ibi.Si ſanguis ⁊ trūbos migunt ⁊c.Et ite℞ pa℞ diſtāter ibi.Quibuſcūqʒ in urinis hareno ſe ſubſtāt ſuꝑfluitates ⁊c.Et ſunt ſmones Cōmētatoris in

ꝯſtatis cōmētis. Et hec oīa pulchre lege 18° tertij. cap̄ de cauſis generationis lapi. in renib⁹. ⁊ in fine illi⁹ fen ca. de mictu puris ⁊ ſanguinis. Un̄ diligēter ꝯſiderāti nō debet apparere mirabile ſi hec egritudo ſuſpitionē portēdit nō leuē: ut ſupra p̄miſſū eſt. ¶ Q̄ ō vo hec ſpēs male cōplexionis diuerſe ſit ex hētēr: ⁊ facta cōpoſita facile ex mltis rōnib⁹ deduci poſſet: ſed malā cōplexionē factā ſatis pbat tpis lōgitudo. Ḡtē vo p̄ p̄e demōſtrat uarietas afflictionis ei⁹ ex intēſa ⁊ remiſſa diuerſis horis apparente: qd̄ etiam ꝯfirmat uarietas accidentium que nūc itēſiora nūc remiſſiora apparent ꝯſiderāti diligenter.

¶ De regimine hui⁹ diſpōnis per ſex res nō nāles. Cap̄. ii.

Jis itaqȝ p̄miſſis regimē ei⁹ ex pte rer̄ nō nāliuȝ paulisp̄ diſcurrēdū eſt p̄us. Deīde ⁊ medicinaliū regimē cōſcribēdū eſt. ¶ Pro p̄mi itaqȝ expeditione hic uenerabilis p̄ euitare debet māſionē ⁊ locū mltē caliditatis ⁊ humiditatis multe. Siccitas eni aeris aliq̄ta ꝯueniēs ē ei. vñ effugiat dormitionē in cella terrea mltū humida: ⁊ uaporib⁹ aqueis refecta. ¶ Caueat ēt a ſtrictura ueſtiū ſup pectore hypocūdris: ⁊ ſup renib⁹ facta. ¶ Caueat ēt ab oī exercitio uł motu imoderato ⁊ p̄p̄e ſup cibo facto: ⁊ oēȝ modū exercitādi quo ſolēt caput ⁊ pect⁹ icuruari effugiēdū eſt ab eo. Et in ſūma q̄tū pōt qeſcē meli⁹ eſt ei: niſi q̄ eq̄uo erit plene mōdificat⁹: qm̄ motus mās i ſtu ꝑ pōit: ut p̄ȝ a ſſ ꝯ̄ 5°. ¶ Q̄m aūt mot⁹ corpora p̄turbat declarat nauigatio ⁊c̄. Et qr iterū in ipſo virt⁹ digeſtiua tā ſtōchi q̄ epatis nocumēto diminutionis digerendi leſa eſt. ideo caueat multa q̄titate ciboꝝ ⁊ potuuȝ replē ſtōchū. Nō enim ſemp̄ q̄tū per appetitū expoſcit: tātū accipiēdū eſt: ⁊ p̄p̄e qn̄ inuenit̄ plenitudo magis cacochimica. i. mala q̄ euchimica. i. bona: imo ꝯueniētius eſt ei a mēſa recedē adhuc cū fame remanēte q̄ ſaturē fieri: iuxta illud can̄. 3° p̄mi. Q̄m̄ a mēſa diſcedēdum eſt reliqis famis adhuc in ſtōcho remanētib⁹. Idē etiā de potu dicēdū eſt. qm̄ ꝯueniēti⁹ eſt ei parū potus q̄ multū aſſumē: ⁊ erit laudabilis potus mēſura limitāda taliter: ut ſtōchuȝ replēdo nō excēdat ⁊ in eo fluctuet: ⁊ a dextra in ſiniſtrā aut ad aliā diuerſaȝ poſitionis regurgitādo rugitū faciat. ¶ Poſt hec etiā dormiēdi mēſura cogitāda eſt. lȝ eniȝ nālis cōplo eius iclinat ipm̄ ad lōgaȝ dormitionē qr corpus eius uł̄ ⁊ p̄p̄e caput humiduȝ eſt: tñ humiditate ſubſtātifica q̄ iſuſiua. Nihilominus a mēſura ꝯſuete dormitionis parump̄ recedēduȝ eſt: aliquātuluȝ minus dormiēdo q̄ȝ ſolebat: ⁊ in ſūma meli⁹ eſt ei a cōſueta diſpōne recedē paꝝ magis per augmētū in vigilia q̄ȝ in dormitione plixa. Sicut eni vigilia ꝯſueta lōgior corpus exiccat. Ita dormitio ꝯſueta plixior corpus humectat: ſed hoc corpus lapſum eſt ad augmētuȝ humiditatū multaꝝ. Igit̄ curādum eſt per exiccātia ⁊ nō per humectātia. In ſitu aūt dormitionis euitet decubitū reſupinū ne māe ꝯgregent̄ in renibus: eo qr talis decubit⁹ multū eſt cā gñationis lapidis in renib⁹ ⁊ augmētationis: ſed in eo nō raro gñati ſunt ⁊ iterū gñant̄ lapides: q̄re talē decubitū euitare debet. ¶ Ampli⁹ iteꝝ nō eſt ꝯcedēdū decubitus ſup ſiniſtro latē p̄pter nocumētum cordis ſupra aſſignatū ne māe illuc defluēdo cōgregent̄ ibidem ⁊ eſſet timor nō leuis. ¶ Et qr iteꝝ ut ſupra deductuȝ eſt ⁊ pbatū nocumētum nō leue in epate ipſius aſſignat̄: pari rōne decūbē nō deberet ſup dextro latē. Ex quo appet q̄ nō eſt leue ꝯſiliuȝ in medicina facere hoi egrotanti tāta mēbroꝝ uarietate. Nō eniȝ vir iſte iacē pōt ſup ſpinā: ut ex p̄ diſcurſu pbatū eſt. Neqȝ ſup ſiniſtro latē: ut ex 2° ordine deductuȝ eſt. Neqȝ ſup dextro ut paꝝ añ pbatum eſt: quō igit̄ qeſcē debet? Nō eniȝ ꝯueniens eſt ⁊ lōgo tpe fieri pōt dormitio ſup faciē ⁊ uētrem. Igit̄ difficile videt̄ in tāta ꝯdictionum uarietate poſſe cōuenienter ueritatem elicē. Et ſunt ſermones qui ⁊ coꝝ ſiles nō raro faciunt medicuȝ anxiari ⁊ ſudare nō leuiter. dicendum itaqȝ ad hāc ꝯdictiones p̄ q̄ cōuenientius eſt huic viro decūbere ſup parte ſup cuius decubitu minus inuenit nocumentum aut nulluȝ. Dicenduȝ 2° q̄ cōuenientius eſt ei decumbere ſuper pte que minori egritudine leditur ⁊ egrotat. Et hec indubitanter ſi bene cōprehēdit̄ eſt epar eius. Ex quo appet q̄ ei ꝯuenientius eſt iacere ſup dextro latere q̄ ſuper aliis. Et hic me nō extendo amplius: licet eſſet locus ſpeculationis ingentis. ¶ Ampli⁹ iterū vir iſte regat ſe regimie accitiū aie oio ſollicitudinē triſtitiā iracūdiā ⁊ furorē poſtponendo: qm̄ hec extermināt ⁊ mutāt corp⁹ ab ea que eſt ſm nām ꝯſiſtētia. 3° tegni. quare ſpei optie adherē debet: oēm ſue ſalutis viā altiſſimo cōmēdare. ¶ Ultio vo lȝ de re aliis nō nāli fiendus eſſet ſmo plixus eligēdo ea que ꝯueniēdo cordi nō noceant epati: ⁊ ea que epati forēt utilia nō eēnt renib⁹ nociua ⁊ ecōuerſo. nihilomin⁹ longitudini pcēs diſcurrā per ea que mihi ꝯceſſiōe diuina meliora viſa ſunt. Euitet itaqȝ cibaria oīa viſcoſitatē hntia multā ⁊ in ſubſtātia groſſa: uelut ſunt piſces oēs paſtiles cibi: legumia oīa ⁊ p̄p̄ie cicera ⁊ riſuȝ inter alia ⁊ caſtaneas ⁊ xilocaractas ⁊ ȝibibū. Auellane vo ⁊ paſſule ⁊ fic⁹ ſicce ⁊ amigdale dulces ⁊ fiſtici ⁊ uue mōtane ſicce ⁊ poma aromatica ⁊ citranguli ⁊ limones ꝯceduntur ei. ¶ Silr̄ ⁊ de olerib⁹ utiles ſunt ei oēs magis ad frigiditatē ⁊ humiditatē iclinate q̄ ad caliditatē: p̄pter qd̄ dedrolibanū ſaluiā mēthā ſerpillū rutbā ⁊ ſiles plātas oino effugē debet. Bleta vo ⁊ ſpinachia lactuca portulaca endiuia domeſtica ⁊ cicorea uel ſpōſa ſolis ⁊ relique frigide ⁊ humide plante ualde utilis ſunt ei ⁊ crude ⁊ cocte ⁊ oī p̄parationis mō preterq̄ per frixionē. vñ etiā ⁊ oua frixa euitare debet: lȝ apud religionē ſue pfeſſionis in maximo uſu hēant̄. ¶ De plantis aūt qbus in uere veſcunt̄ hoies ⁊ p̄p̄e religioſi utiles ſunt ei ſic ſparagi ⁊ extremitates lupuloꝝ ⁊ radices locuſte ⁊ rāpūculi ⁊ ſibi ſiles. ¶ Si aūt ex necītate reuerētie legis ⁊ impulſione pfeſſionis oporteret accipe piſces de fluuialib⁹ eligant̄ ſic lucij torrētine ſqli ⁊ ſibi ſiles. de maritimis vo cōueniunt ei ſic rūbi orade menule aq̄tice: ⁊ in ſūma oēs piſces puoꝝ corpoꝝ euacuati a groſſitudine ⁊ viſcoſitate ut paulo ante tactū eſt. ¶ De aromatib⁹ vo euitet pip. ȝȝ. ⁊ oīa aromatica calida p̄ter cinamomū ⁊ crocū qui ambob⁹ mēbris utilis eſt: ⁊ leuitate ſua caliditate aromaticitate ⁊ ſtipticitate. ¶ De his vo qb⁹ ꝯdiunt̄ ſāmone utat̄ aceto in oī cibatione ſua. Silr̄ ⁊ agreſta nō multe ſalſedis. Et limones iteꝝ ꝯuenientes ſunt ei. Et oib⁹ melior eſt ei ſuccus citrāguli. Itē uſus olei ⁊ p̄p̄e dulcis ⁊ aromatici utilis eſt ei: ⁊ ſi hēri poſſet oleū de nucib⁹ in hoc caſu eſſet ei elegātius. ¶ Cū aūt in pfeſſione ſua multū hēat̄ in uſu caſeus nō video hūi motiuum pſuadēs mihi uſuȝ ei⁹: q̄tum aūt rōnabili iudicio deduci pōt cū ſententijs ueteꝝ uti pōt caſeo etatis vni⁹ anni ab oī putredine mūdificato qui ad ſalſedinē magis q̄ ad dulcedinē iclinet̄: ⁊ ſit frāgibilis oī viſcoſitate denudat⁹: talem ſiq̄ laudare poſſem ⁊ nō aliū. ¶ De potu aūt ei⁹ eligat vinū colore albū ſubſtātia tenue odore aromaticū dulcedine p̄natū: ſed iclinet̄ ad pōticitatē aliquātā: ⁊ ſiqdē fuerit notabiliter fumoſuȝ frāgat̄ cū tertia pte aque de bona ciſterna. Si aūt poſſet hēri purū nō ualde fumoſum eligibil⁹ eſſet. Hec in ſūma de cibis ⁊ potib⁹ ⁊ per ꝯñs de regimine per ſex res nō nāles ſm q̄ ex pfeſſione ſua obſeruāda ſcribi debet. ¶ Ubi aūt p̄pter inſtātē debilitatis v̄tutū coact⁹ eſſet hic patiēs aſſumē carnes etiā p̄pter ampliationē opis laudabile foret ei uti carnib⁹ pulloꝝ utriuſqȝ ſexus. Itē carnes anatuloꝝ iuuenū: pdicū: faſianoꝝ: auiculaꝝ puarum laudabilis caſtrati: capreti: ⁊ vituli. reliq̄s aūt carnes dimittat. Et laudabilius eſt ei aſſumere tales elixas q̄ȝ aſſatas conditas cū ſucco arācīorum ⁊ ſimilium ſupradictorum.

¶ De regimine per medicinalia. Cap̄. iii.

Regimē vo ipſius per medicinalia per multa inſtra cōpleri debet. quoꝝ oiuȝ p̄mum eſt ut circa mediū hui⁹ mēſis faciat ſibi fieri flobotomiā de baſilica dextri brachij poſita ſub cubito per quā extrahant̄ ſanguis. ℥. v. ⁊ ſit per horā p̄pinquaȝ ortui ſolis vnā. ¶ 2ᵐ vo inſtrm̄ eſt ut facta flobotomia iā p̄dicta die imediate ſequēti ſoluat̄ uēter ei⁹ cum hac medicina

quã aſſumat in aurora: τ dormiat poſt ipſaȝ per vnã horã imediate: τ hora qnta ab aſſumptione eius bibat cyathum vnũ aque ordei ſuccarate calide: τ poſt ipſaȝ per horã vnã prãdeat: τ eſt ei⁹ deſcriptio talis. ℞. caſſie nup ẽcte de cãna cũ aq̃ cicoree. ℥.j. reubar. elci. ʒ.ij. ſalis gẽme. ǵ.ij. ſpice nardi ǵ.v. miſce. τ totũ aſſumat̃ cũ. ℥.ij. aque decoc. pauci tamariſdi. ℭ 3ᵐ inſtrm̃ eſt: ut die imediate ſequẽti poſt aſſũptioneȝ p̃dictã accipiat hoc digeſtiuũ: τ ↄtinuet ipm̃ uſquequo videat urinã in colore τ ſubſtãtia eq̃lẽ hiiteȝ ſedimẽ in fundo rarũ uel dyaphanũ ↄiũctũ eq̃le leue τ albũ: τ illius digeſtiui deſcriptio eſt talis. ℞. ſyrupi de biçãtijs. ℥.j. ſy. de eupatorio. ℥.ſ. aque cicoree: aque ſcolopen. τ acetoſe. aã. ℥.j. miſce τ totũ ſumat̃ calidũ in aurora. ℭ 4ᵐ inſtrm̃ eſt euacuatiuũ hoc qḋ recipiat die imediate ſequẽti poſt digeſtiuũ. τ eſt ei⁹ deſcriptio talis. ℞. pillarũ de reubarbaro. ʒ.ij. pillarum cochiaꝝ. ʒ.j. reformenť pille. viij. cũ elec. ſucci roſ. τ accipianť in aurora: τ oĩa poſt ipſi⁹ acceptionẽ obſuenť que dicta ſũt in aſſumptione minoratiui ſupraſcripti poſt flobotomiaȝ. ℭ 5ᵐ vo iſtrm̃: ut de tpe quo aſſumuť digeſtiuũ p̃dictũ ei 3° ſero imediate añ cenã aſſumat vnã de iſtis pillis qb⁹ etiam uti pôt poſt purgationẽ oẽm in toto tpe ſui regiminis aſſumẽdo de eis vnã uel duas oĩ ſero uel alterno ſero ſm̃ maiorẽ uel minorẽ uẽtris ſtipticitatẽ que appebit. Eſt aũt coruȝ deſcriptio talis. ℞. aloes epatici ℥.ij. reubarb. electi. ℥.ij. agarici. ℥.ij. ſalis idi. ℥.ſ. maſticis: croci: abſinthij: ſcolopẽ. aã. ʒ. ſ. ïfundanť oĩa in ſucco endiuie: per duos dies: deide exiccenť ad ſolẽ: uel ad ignẽ leuẽ: τ ita remouenť eaꝝ infuſiones tribus vicib⁹: de illa ergo maſſa reformenť pille. vij. p ʒo. ʒ. ℭ 6ᵐ iſtrm̃ eſt: ut poſt euacuationẽ imediate p̃cedẽtẽ pcuret apire uenas emorroidũ. fricãdo ſiteri ei⁹ cũ folijs ficus uel ↄſolide maioris aut cũ aſpero pãno: uel pũgẽdo eas cũ ſetis porcinis τ eſſet ei iuuamentũ elegãs in euacuãdo eradicãdo oẽm mãm egritudinũ ſuaꝝ. ℭ 7ᵐ inſtrm̃ eſt: ut ſi nõ poſſet fieri ꝓuocatio emorroi. modis iã dictis que excuſaret ab aliis: tũc apponanť ei uẽtoſe in medio natiũ cũ ſcaꝝ. per q̃s extrahanť ſan. ℥.iij. uel. iiij. ℭ 8ᵐ inſtrm̃ eſt: ut tota ſpina poſt purgationẽ ſcõaȝ oĩ die bis vngať mane τ ſero cuȝ hoc vnguẽto. ℞. amili. ℥.j.ſ. terre ſigillate. ℥.ij. cãphore. ℥.j. croci. ǵ. iiij. ol. roſ. ℥.iij. oĩa ſimul in mortario teranť: τ fiat linimentũ. ℭ 9ᵐ iſtrȝ eſt: ut circa regionẽ epatis in hypocõdrio dextro mane τ ſero faciat ſibi iunctionẽ talẽ. ℞. olei de maſtice. ℥.ij. ſandaloꝝ al. ſpodij roſ. croci. aã. ʒ.j. trociſ. de ſpodio cũ ſemine acetoſ. ℥.j.ſ. cere al. modicũ: τ fiat vnguentũ molle: τ in fine icorporationis eius aſpgať cum modico aceti albi. ℭ 10ᵐ iſtrm̃ eſt: ut poſtq̃ hec oĩa per dies plures adminiſtrauerit reuertať ad faciẽdũ aliã euacuationẽ. τ h̃ qdẽ leuẽ cũ medicia tali. ℞. aque cicoree tamariſci τ ſcolopẽ. aã. ℥.j. mãne electe. ℥.j.ſ. ſucci roſ. ℥.j. reubar. electi. ℥.j.ſ. ſalis idi. ǵ. iiij. ïfundanť oĩa ĩ p̃dictis aq̃s: deĩde ſequẽti mane colenť τ fortiter exp̃manť: τ p̃dicte colature addantur ſy. violaꝝ. ℥.j. τ totũ in potu accipiať hora p̃dicta. Et obſuenť caũ. qui dicti ſunt de aliis euacuationib⁹. ℭ 11ᵐ iſtrm̃ eſt: ut poſt illud euacuatiuũ iteꝝ icipiat aſſumẽ digeſtiuuȝ hoc qḋ ↄtinuet viij. dieb⁹ ut de h̃ dictuȝ eſt. τ eſt ei⁹ deſcriptio hec. ℞. ſy. cõpoſiti acetoſi. ſy. de eupatorio: de biçãtiis. aã. ℥.ſ. aque ſcolopẽ. cicoree. aã. ℥.j.ſ. miſce τ calidũ accipiat ut ſupra. ℭ 12ᵐ inſtrm̃ eſt: ut poſt digeſtiuũ illud accipiat mane imediate ſequẽti hoc ſolutiuuȝ. ℞. pillaꝝ de reubarbaro: pillaꝝ aggregatiuaꝝ deſcriptione maiori. aã. ʒ.ij. reformenť pille. viij. cũ ſucco roſ. τ accipianť hora predicta obſeruãdo poſt eas oĩa que dicta ſunt de alijs pillis. Et iteꝝ memor ſit q̃ ſi in tpe huius digeſtionis τ añ poſt uẽter ei⁹ eſſet ſtipticus utať pillis ſupradictis mõ quo ibi dictũ eſt. ℭ 13ᵐ inſtrm̃ eſt: ut aſſueſcat ſaltẽ oĩ alterna die facẽ ablutionẽ extremoꝝ iferioruȝ a pedib⁹ uſq; ad iguina cuȝ aq̃ decoc. folioꝝ ſalicis violaꝝ camomille τ folioꝝ papaueris al. uel memite recentiuȝ per horã añ cenã τ ſit aq̃ hec ↄuenienter calida. ℭ 14ᵐ iſtrm̃ eſt: ut ſi uẽter ei⁹ uel ſtõchus remaneret laſſus: tũc fiat inunctio ei cũ hoc vnguẽto. ℞. gallie muſ. ℥.j.ſ. maſticis coralloruȝ ambo ꝝ roſ. ſpodij gariof. aã. ℥.j. reſine electe. ℥.ſ. olei citonioꝝ de maſtice. aã. ℥.j.ſ. cere. q.ſ. fiat vnguentũ hñ viſcoſuȝ τ appliceť: ut dictũ eſt. ℭ 15ᵐ inſtrm̃ eſt: ut poſt ſcõam eũationẽ iã dictã utať hac mixtiõe de q̃ oĩ mane per tres horas añ cibũ accipiat coclear. j. deglutiẽdo ipm̃ τ eſt hec. ℞. ↄſerue roſ. τ bugloſſe. aã. ℥.ij. oxiçacare. ℥.j.ſ. trociſ. de ſpodio cũ ſemie acetoſe. ℥.ij. ſpodij ro. ſandaloꝝ ru. aã. ℥.j. folioruȝ auri numero. v. fiat eluariuȝ ultimate ↄtritionis. ℭ 16ᵐ iſtrm̃ eſt: ut ſepe poſt ſcõam euacuationẽ oĩ mane q̃ter ante prãdiũ τ totiẽs añ cenã epithimet cor ſuum cũ pãno de grana q̃ntano ſemiſſis duplicato τ ifuſo in liq̃re iſto tepido uľ paꝝ calido. Cui⁹ deſcriptio. ℞. aque acetoſ. aque melliſſe. aã. lib.ſ. aque bugloſſe lib. ij. croci. ʒ.ſ. ſp̃ruȝ eluarij de gẽmis. ℥.j.ſ. trociſ. de cãphora. ℥.ſ. aceti al. ℥.j. vini malnatici. ℥. iiij. miſceanť oĩa ſĩl τ leniter bulliãt: τ fiat epithima ut dictũ eſt. ℭ Ultimum vo inſtrm̃ eſt: ut tpe quo facit epithima p̃dictũ τ poſt illud etiã utať hac ↄfectione de qua ſumat paruȝ añ cibũ fruſtuȝ. j. Cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ ℥.iiij. pineaꝝ. ℥.ij. ſp̃rum tria ſandaloꝝ abſq; cãphora trociſcoꝝ de ſpodio. aã. ℥.j. folioruȝ auri numero. v. ſuccari al. lib. ſ. fiat ↄfectio cuȝ aq̃ abſinthij τ adminiſtreť ut dictũ eſt. Hec ſunt que mihi meliora viſa ſunt que interueniente diuina gr̃a eum ad ſanitatem p̃ducãt. In noĩe τc.

Cõſiliũ. 120.

De tremore cordis a mala cõplone frigida τ humida cordis: τ de mala cõplone frigida τ humida ſtõchi multiplicatiua uẽtoſitatũ cũ aſmate: τ vigilia ſupflua: τ arefactiõe corporis: τ hoĩſmo

EGritudines honorabilis viri Joãnis de ſãcto apponario multe ſunt τ diuerſe: q̃s tñ mihi ad ſummaȝ ueritatis apparuit reducẽdas eſſe per hunc modũ. ℭ Egrotat eni motu tremulo cordis ꝓueniente a mala cõplone frigida τ humida cordis que multiplicat uapores groſſos τ uẽtoſitates in tota regione cordis: ad quã ſeqtur uſio oluȝ virtutũ caſus ꝑpter ſp̃us reſolonem τ extictionẽ que ꝓueniunt ex ſuffocatione ipſoꝝ a multitudine mãerũ in predictis locis. ℭ 2ᵃ vo p̃ncipalis eius egritudo eſt mala cõplo ſtõchi frigida τ humida m̃tiplicatiua uẽtoſitatũ in eo que adeo extẽdũt ſtõchũ ei⁹ ut ꝑpter cõpreſſionẽ ab eo factaȝ in dyafragmate τ pulmone ſequiť diſpõ denoiationis que eſt aſma denoianda: τ ipſa qdẽ eſt egritudo pulmonis cũ qua laborat patiẽs ſĩlr labori quo laborat p̃focat⁹ aut feſtinatus aut currẽs: ut x° tertij. caꝑ de aſmate in exordio colligẽdũ. Et hoc qdẽ aſma eſt pmũ accñs qḋ hãc diſpõnẽ comitať. ℭ 2ᵐ vo accñs eſt maraſmus: τ eſt uſio corporis ↄſumptio τ humiditatis ſubſtãtifice reſoloꝛ in ſiccitatẽ euerſioꝛ ut a Gal. colligiť in libello de maraſmo. in p̃n°. quõ eni nõ eſſet poſſibile ut corpus nõ ↄſumereť eo q̃ tã appetitiua q̃ digeſtiua nocita ſunt nocumẽto diminutionis maximo. τ iteꝝ digeſtiua nocita eſt nocumento corruptionis. conuertit eni cibos τ pot⁹ in uẽtoſitates multas ubi deberet ↄuertere ipſos in chilũ laudabilẽ. q̃re nece eſt macreſcẽ corpus τ ↄſumi. Nõ curo hic diſputare que de numero duaꝝ egritudinũ. ſ. cordis an ſtõchi fuerit p̃us τ alterius cã: qm̃ ambe ipẽ potuerũt eſſe egritudines per ſe dato q̃ nulla eaꝝ depẽdeat ab altera. Credo ego aũt q̃ alĩs in hac mã ↄſideraui q̃ egritudo ſtõchi fuerit egritudinis cordis cã: lȝ etiã ecõtra cã̃ tingere potuerit. ſ. tremor cordis cũ ſui mala diſpõne fuerit nocumentoꝝ cã efficiẽs ſtõchi. q̃qḋ ui fuerit ueritas eſt q̃ he diſpõnes iã facte nũc ſunt per eſſentiã in predictis mẽbris lȝ etiã per colligãtiã ipſoꝝ ab inicem vna ſit cã augmentãdi nocumentũ alteri⁹ aut ecõtra. ℭ 3ᵐ p̃ncipale accñs eſt exceſſus in vigilãdo: τ põt ꝓuenire ex triplici cã p̃ncipaliter. ℭ Et pma qdem eſt ↄſumptio uapoꝝ dulcium qui ſunt cã efficiẽs ſomni oppilãdo vias p̃mi ſenſitiui uel retis mirabi

ſis: aut arteriaꝝ ſubethicaꝝ: ex quaꝝ oppilatione ↄtingit ſomn⁹. ¶ 2⁹ hui⁹ vigilie cā pōt eſſe aſmatis augmētū: qđ vigilare cogit. Nō eniꝫ videtᷣ poſſibile ſtāte uehemēti motu dyaſtoles ⁊ ſiſtoles ptiuꝫ pectoris ꝓlōgari ſomnū: ſiue ſit: q̄ꝛ nocumento pectoris cōpatitᷣ cerebrū: ſiue ſit q̄ꝛ mot⁹ pectoris eſt cā magni mot⁹ in toto corpore: ſed ſtāte magno motu reſoluuntᷣ uapores qui ſunt cā ſomni ut dictū eſt. ¶ 3ª cā vigilādi eſt ipſa egritudo cordis cum ſiti humidi ſubſtātifici conſumptione. Cū itaqꝫ ipſuꝫ ponatᷣ pnᵐ oīuꝫ ſenſuū ⁊ motuū interioꝝ ⁊ exterioꝝ ꝓpter nocumentum eius ipeditᷣ opatio dormiendi: ⁊ eſt ratio facilis apud tenētē viā Aui. ⁊ ſeq̄ciū ei⁹. ¶ 4ª accīs ad hāc diſpōnem ↄ̄ſis eſt abominatio cibi per quā adeo ſtōchus cibū reſpuit q̄ vno ſolo bolo ſatur exiſtit. Un̄ opꝫ in aſſumptione cibi ꝓlōgationē facē magnā: cū tn̄ oīa ei⁹ mēbra: q̄ꝛ arida cibo idigerent multe quātitatis. ⁊ hec eſt rō formalis boliſmi qui eſt uehemēs appetit⁹ oium mēbroꝝ cū ſatietate ſtōchi: ut colligitᷣ 13° tertij. caꝑ de fame uaccina. ¶ Ultimū accīs eſt uehemēs corporis ſtipticitas que ↄſeqtur ↄ̄ſumptionē humidi qđ deberet iteſtinoꝝ ſubſtātiam irrorare ⁊ fluxibilē facē. ⁊ ſeqtur etiā īmoderatū ſiccitatē toti⁹ corporis que ipedit actū impellēdi. Quia ois immoderata diſcraſia deijcit actū. i. opationē ꝓpe ꝟtutis aſſōꝝ 2°. Hec in ſūma eſt diſpō huius viri ad ueritatem reducta que adeo difficilis exiſtit q̄ niſi oipotētie auxilium interueniat ſpem mortis magis q̄ vite ſibi minatᷣ in proximo.

Videtᷣ aūt mihi huic diſpōni q̄citius eſt poſſibile ꝓuidēdū per hunc modū. ¶ Primo q̄dem q̄ remoueatᷣ ab eo uētris ſtipticitas. ¶ 2° q̄ attēdatᷣ reſtauratio ꝟtutis feſtināter. ¶ 3° q̄ ꝓcuretᷣ minoratio cordis tremoris. ¶ 4° q̄ aleuietᷣ anhelit⁹ ei⁹ difficultas. ¶ 5° q̄ intēdatᷣ ad ꝓuocationē ſōni in eo. ¶ 6° ⁊ ultimo q̄ ꝓuideatᷣ ne tāta multitudo uētoſitatis in ſtōcho ipſi⁹ gn̄etur ⁊ ↄgregetur.

Gratia pmi ſicut egritudines repletionis ſanat euacuatio. Jta egritudines de inanitione ſanat reſtauratio aſſoriſmoꝝ 2°. Jtaqꝫ oi mane apponatᷣ ſibi cliſtere hoc. ⁊ ſi ꝟtus tolerare pōt nō eſt incōueniēs eidē cliſtē etiā in ſero applicare: q̄m̄ ipſuꝫ cū lenitione ſua reſtauratiuū eſt. Cui⁹ deſcriptio. ℞. folioꝝ maluaꝝ viol. ſe. lini fenugreci. añ. M. j. ſ. coquantᷣ oia in ſitula vna aque cū vno capite caſtrati uel hedi uel agni pinguiū minutim iciſo. Et hui⁹ brodij recipiantᷣ. ℥. xij. olei violaꝝ olei ſiſami olei amigdalaruꝫ dul. añ. ℥. j. medulle crurium vituli. pinguedis anatis ⁊ galline butyri recētis. añ. ℥. iij. ſ. zuccari ru. ℥. j. miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Ad hāc etiā intētionē ualet ut inungatᷣ pe uentris ab vmbilico uſqꝫ ad femur cuꝫ hoc linimēto. ℞. olei amigdalaꝝ dul. pinguedis anatis butyri recentis. añ. ℥. j. bulliāt oia inſimul in. ℥. iiij. ſucci mercurialis uſqꝫ ad cōſumptionem ipſi⁹ ⁊ adminiſtretur ut dictum eſt tepidum.

Gratia ꝟo ſcdi teneatᷣ modus iſte in cibatione eius. p̄ q̄ nullū cibuꝫ maſticalem recipiat: imo cibus eius ſint vitelli oui in aq̄ bugloſ. ⁊ menthe ptib⁹ eq̄lib⁹ cocti ⁊ degluttiantᷣ. ¶ 2° ꝟo detᷣ ei aq̄ ſublimationis caponis uel galline pinguis. Jta q̄ in ſublimatione vnius pulli apponatᷣ. M. j. mēthe ⁊ tātidem bugloſſe de qua ſublimatione. x. uel. xij. in die detᷣ eideꝫ cum 8ª pte bone maluaſie dulcis. ¶ 3° ꝟo gr̄a cibationis detᷣ ſibi brodium decoc. pulloꝝ gallinaꝝ uel columboꝝ nō bene cōplete pēnatoꝝ. Jta q̄ de coꝝ carne cōplete diſſoluatᷣ in brodium cuꝫ. x. folijs mēthe ⁊ q̄tuor folijs bugloſ. ⁊ iij. g̃. cimi. ¶ 4° iteꝝ detᷣ ſibi ſuccus expreſſionis carniū ꝑdictaꝝ que ꝑus eſſe fuerūt cū predictis folijs ⁊ granis in coꝝ uētre poſitis. ¶ 5° fiat ei inſculū de cerebellis ⁊ teſticulis pulloꝝ uł colūboꝝ in predictis brodijs ↄtritoꝝ. ¶ 6° pōt exhiberi cōtuſum pulli decoctū cum predictis folijs. Et q̄cunqꝫ hoꝝ ciboꝝ ſibi dato ↄueniēs eſt ſupaſpgē eidē aliq̄s guttas maluaſie ⁊ vini citoniorꝫ. ℥. ſ. ¶ Pot⁹ ꝟo ei⁹ ſit vinū albū ſubtile dulce ⁊ boni ſaporis. Et ſi opoꝛtuerit eidē adiūgē aquā ſit aq̄ decoc. gaꝝ. ⁊ in phiala vna uſqꝫ ad ↄſumptionē q̄rte ptis tribianū uel ribolum.

Tremori ꝟo cordis ſubueniatᷣ per hūc modū. ℞. floꝝ recētū roriſmarini. ℥. iij. floꝝ ſaluie bugloſſe ⁊ boraginis. añ. ℥. j ſ. croci. ℈. j. coquantur predicti flores in ſufficienti quantitate maluaſie. ⁊ contritis fiat emplaſtrum: quod calidum ſuperponatᷣ toti regioni cordis.

Alleuiari aūt p̄t anhelit⁹ ipius per ꝑdcm̄ empl̄ꝫ cōfortādo cor ⁊ facilitādo organa anhelit⁹. ¶ Et ↄferūt eidē ut circa horā tertiā noctis ⁊ in aurora detur eidē hic pot⁹. ℞. aque bugloſ. ℥. j. ſ. hyacinti ſmaragdi ſaphiri margaritaꝝ oſſ. de corde cerui doronici. añ. ℈. vj. vini maluatici cocleria duo. pulueriçentur omnia per ſe. deinde miſceantur ⁊ calida uel tepida dentur ſibi predictis horis.

Prouocātᷣ etiā ſōnū hec iſtra. pᵐ eſt ut ptes extreme ipſi⁹ ut pedes ⁊ crura ⁊ manus ⁊ brachia ēt facies balneentᷣ cū hoc. ℞. floꝝ nenufaris. foliorū violaꝝ ⁊ papaueris al. recētiū. añ. M. iij. camomil. recentis. M. ij. coq̄ntᷣ in ſufficiēti aq̄ ex qua cal̄a fiat ut dictū eſt. ¶ Cōfert ēt huic itētioni ut plāte pedū manuū frōs ⁊ tēpora ⁊ brachioꝝ pulſus iungantᷣ hoc linimēto. ℞. ſe. papaueris al. ℥. ſ. ſe. lactuce portul. violarū. añ. ʒ. ij. croci. ℈. j. olei nenufaris. olei de ſemine lactuce uel de florib⁹ cucur. añ. ℥. j. cere al. q. ſ. fiat vnguentū molle: ⁊ ipſum poſtea bulliat in. ℥. iij. ſucci papaueris recētis uſqꝫ ad conſumptionem ipſius.

Cōgregationi aūt uētoſitatū in ſtomacho iaꝫ aliq̄liter vꝫ eſſe ꝓuiſuꝫ. q̄ꝛ in decoctionib⁹ oiu⁹ aſſumpta ſunt uelut cinamomū mētha gaꝝ ⁊ crocus. ¶ At ꝟo iteꝝ medicamē ultimuꝫ eſt hoc. ℞. pul. enule ſicce. ℈. j. pul. cimini. g̃. iiij. miſce ⁊ ieiuno ſtomacho in potu detᷣ cū modico ſui vini ſupra deſcripti. Hec in ſumma eſt regula regiminis eius melior ⁊ ſecurior ⁊ facilioris auxilij. Supmus autē omnipotens in ſui ſalutem dirigat eū.

Conſilium.121. ¶ De tremore cordis.

Hic motus tremulus cordis hui⁹ religioſi ꝓuenit a multitudie ſanguinis cholerici uaporoſi ⁊ uētoſi circa ptes cordis: cui⁹ uapor uł uētoſitas cū multiplicatᷣ in ꝑdictis locis extendēdo ⁊ cōprimēdo ↄculcat ptes cordis: ⁊ ſeqtur hoc nocumētū in anhelitu ꝓpter neceſſitatē in corde auctā que cogit ipm̄ attrahē aerē uelociter ⁊ multe q̄ntitatis: ⁊ q̄ꝛ etiaꝫ multitudo illoꝝ uapoꝝ ⁊ uētoſitatū in ptib⁹ pectoris ↄgregatᷣ neceſſe eſt cor inniti ad expulſionē eaꝝ uelocē ⁊ uehemētē. Aliter facile vir iſte icurreret diſniā aſma uł orthomiaꝫ. Un̄ ꝓpter ꝑdictas cās appet q̄ nō ſolū in arterijs uerūetiā in corde creſcit neceſſitas euētādi ⁊ mundificādi: ꝓpter qđ dyaſtole ⁊ ſiſtole cordis ⁊ oiuꝫ ptiū ſuiētiū anhelitui neceſſario ſit magna uelox ⁊ frequēs. ¶ Et ex hoc fundamēto intelligēti appere pōt que ſit hoꝝ cā efficiēs: q̄ꝛ virt⁹ neceſſitata uehemētius agit. ¶ Et appet etiā que ſit huius nocumēti māis cauſa uł ſibi ꝓportionata: q̄ꝛ eſt uapor uł uētoſitas. ¶ Et ſeqtur etiā cognitio finalis cāe ⁊ formalᷣ facile itelligēda. ¶ Ex fundamēto appet q̄ oportet viꝝ iſtū ſollicitū eſſe: ut cito curetᷣ ne pducatᷣ ad ſubitū ꝟtutis caſum aut ſaltē ad aliquam ſpeciem nocumenti anhelitus de predictis.

Unde abſtineat p̄ ab oi ciboꝝ ⁊ potuū mltitudine. caueat māſionē in aere frigido uaporoſo ⁊ nebuloſo. Et effugiat oē cibariū uētoſuꝫ ſic lac legumina: mel: fruct⁹ oēs: ⁊ maxime humidos. euitet groſſa cibaria ⁊ viſcoſa uelut paſtilia: piſces magnorū corporū: panis azim⁹: caſeus antiquus: caſtanee ⁊ ſilia. Effugiat etiā acuta ⁊ uaporoſa ſił uelut cepe allei raphanus: porrū: nuces: ⁊ ſallamēta oia. fugiat etiam uſum vini groſſi rubei pōtici ⁊ acris. Euitet oino cuiuſcunqꝫ aque potū niſi fuerit precocta cū parua radice liq̄ritie bene mūde.

Pro regimine aūt mediciali ſex videntᷣ mihi remedia pro nūc obſeruanda ¶ Primū q̄dē ipſoꝝ eſt ut uētre exiſtēte mediocris fluxibili

¶ Primū qđ ē ipſoꝝ eſt ut uētre exiſte mediocris ſluxibilita- tis q̄ citius eſt poſſibile mane in medijs tertijs flobotomet baſilica dextri lateris ſub cubito: ꝛ extrahant̄ ſag. ℥.iiij. ad edu cēdū ſupfluitatē ei⁹ cōuertibilē in uapores ꝛ uētoſitates. hec eni flobotomia oiu; optia eſt in alleuiando cor a repletione mālī. xi⁹ tertij. caꝑ de canonib⁹ curationis cordis. ¶ Poſt iſtā aūt flobotomiā mane imediate ſequēti ſoluat̄ uēter ei⁹ cū hac iſuſiōe. ℞. aque bugloſſe. ℥.j.ſ. aque cicoree. ℥.ij. reu- bar. electi. ℨ.j.ſ. agarici. ℨ.j. ſucci roſ. ℨ.ſ. ſpice nardi. ℨ.ſ.ſſ. ꝗ. v. fiat oium iſuſio per diē nālē. Mane aūt calefiat: ꝛ coleſ cū expreſſione forti ꝛ colatura bibat̄ calida ꝛ tardet̄ poſt ci- bus horis. v. Et tūc bibat cyathū vnum aque ordei ſucca- rate calide. poſt quā per horā vnā prādeat. ¶ Poſt minora tiuū aūt p̄dictu; mane imediate ſequēti in aurora accipiat hoc digeſtiuum calefactū. ℞. ſy. de pomis. ſy. de corticib⁹ ci tri ꝛ oxiſacare. añ. ℥.ſ. aque bugloſ. meliſſe añ. ℥.j. aque ci- co. ℥.j.ſ. miſce ꝛ totū accipiat̄ dieb⁹. viij. cōtinuis. ¶ 4ᵐ re- mediū eſt: ut ſi vir iſte tp̄e aſſumptionis digeſtiui preſcripti nō hēret uētrē bñ fluxibilē: tūc of ſero aut ſaltē ai alterno ſe- ro accipiat añ cenā; vnā de iſtis pillis. ℞. aloes abluti. ℨ.ſ. reubar. electi. ℨ.j. ſalis indi. ꝗ. v. fiāt pille cū ſucco roſ. ex ol ℨ. vj. ¶ 5ᵐ remediū eſt: ut poſt digeſtiuum predictum 9° die ſequēti ſoluat̄ cū p̄ca ſſumpto minoratiuo: ita tñ q̄ ſi uēter eſſet multū fluxibilis ſubtrahat̄ ab ipſo q̄rta pe ꝛ obſeruē tur poſt ipſu; oīa que de minoratiuo ſunt dicta. ¶ Ultimū remedium eſt: ut poſt oīa predicta fiat ſibi hoc epithima. ℞. aque bugloſ. lib.ſ. aque cicoree lib.j. aque meliſſe. ℥.iiij. ſpē rū eluarij de gēmis ſpērū letificātis Almā. añ. ℨ.j. ſpērū tria ſandal. ℨ.j.ſ. aceti albi. ℥.ſ. maluatici cyathū.j. bulliāt ſimul modicu; ꝛ īfundat̄ in eis pān⁹ de q̄na magnitudis ſemiſſ⁹. qui bñ expreſſus ſupponat̄ mamille ſiniſtre qnque vicib⁹ añ prādiū: ſex vicib⁹ añ cenā. ꝛ poſt cenā duab⁹ vicib⁹ apud ſomnum. Et ita ad laudem ſaluatoris obtinebit ſanitatem ut ſpero. Si aūt non remaneret bñ ſanus reſcribat.

Cōſiliu; .122. De diſpōne lipothomica que non raro reuoluit̄ ad ueram ſyncopim

¶ Diuidit̄ autem Conſilium in tria capitula.

¶ De inueſtigatione cauſarum. Caꝑ.i.

Accidēs ingētis pīculi ardue ɔſiderationis q̄tū ad cās efficiētes ꝛ mālēs ipſi⁹ p̄ducētiuas ꝛ q̄tū ad patientia mēbra tā nup inualuit in reuerēdū patrem dñm archipreſbyteꝝ ſancte Marie de ſciedo dioceſ. Uincētine. ¶ Et eſt lipothomia que nō raro reuoluit̄ in uerā ſyncopim differens ab illa ex hoc q: ipſa ꝛ intenſiue ꝛ extēſiue leuior eſt. Cū enim inadit ipſm aliqñ leuiter nocet ꝛ cito abſoluit̄ ab eo: qđ puenit ex debi- litate efficiētis cāe ꝛ māa pauci tate ſubtilitate ꝛ leuitate. ꝛ p̄ pter hoc differt a ſyncopi. q: dī lipothomia a lipos qđ eſt de fectus ꝛ ſyncopis eſt fortior illa: qm̄ ꝛ ſubito iuadit ipſum ꝛ uehemētius etiā nocet: ꝛ ampliori tp̄e p̄durat. Cū eni; inadit ipſu; ſyncopis: ita uelociter ꝛ magno ipetu nocet ei: qđ au- fert ab eo opationes ſenſuū exterioꝝ. ꝛ mot⁹ etiā ſm magnā ptē. ſ. motū pgreſſiuū ꝛ flexiuū mēbroꝝ ad oēs diſas pōnis preter illos qui neccij ſunt ad ſaluādū vitā. nō eni; auffertur ab eo dyaſtoles ꝛ ſiſtoles arteriaꝝ neq; mēbroꝝ anhelitus ſeruitiū. alr eni oīno deficeret. Et lege iſtos ſmones xi⁹ ter tij. caꝑ de ſyncopi in deſcriptione ſua. ¶ Et q: vir iſte cor- pus eſt plectoricū ſatis nō leuiter timēdū eſt de caſu ei⁹ ꝛ p̄- prie cū accis frequētaret euētū ei⁹ ꝛ caderet in piculū p̄nun- tiatū ab Hyp. affoꝝ 2° ſermone illo: qui exoluunt̄ frequēter ꝛc. Pro q̄ etiā lege Cōmē. ibi. Et ne talia gratis dicta videā- tur ep; ſubtili⁹ cōtēplādo negociari in cauſis hui⁹ diſpōnis Eſt ḡ cerebrū hui⁹ viri ꝛ ſtōchus etiā lapſus a medio gñis per augmentū frigiditatis ꝛ humiditatis mālis que eſt mā flegmatica mucillaginoſa ꝛ aq̄ſa. Pars ḡ illi⁹ a capite q̄nq; fluit paulatiue in ɔcauitatib⁹ pulmonis accipit̄. ꝛ iā aliqñ ſemicōplete claudit eos. Cū etiā p⁹ ei⁹ māa a ſtōcho euapo rat ad pect⁹ ex utriuſq; mād uaporib⁹ multiplicatis ipleſ ar- teria uenalis: ꝛ ptes pulmōis iā predicte: p̄pter qđ cordi nō ſufficiēter ſatiſfacit aer iſpirat⁹: qm̄ nō eſt q̄titatis ſufficien- ter igredi debētis vias illas aliq̄tū clauſas. ¶ Silr etiā cū ptes pulmonis ꝛ pectoris nō ſufficiēter ɔſtrigant̄: ut poſſit aer vilior fact⁹ ꝛ copioſa q̄titas uapoꝝ expelli ad ex̄ necē eſt cordi ſupuenire diſpōnē prefocationis. p̄pter qđ forti ꝛ ſu- bita facta ſpūum retractione cadūt mēbra ab opationibus ſenſus ꝛ mot⁹ ut predictū eſt. ¶ Cū aūt ſupueniat a cerebro māci deſcēſus nō paulatiuus ſed mult⁹: qui deſluxus a ſu- pīorib⁹ nūcupat̄ ſupoccurrēs materieb⁹ que i pectore ꝛ iux- ta cor ɔgregate fuerunt per paulatiuū deſcēſum: accidit tūc ſtatim; defect⁹ maior ꝛ uelocior ſyncopalis noiat⁹: a ſyn qđ eſt ſimul: uel in iſtāti: ꝛ cope qđ eſt defect⁹ eueniēs. ¶ Iuuā tur aūt hec duo accītia: imo ꝛ cā euēt⁹ eius ꝛ acōpreſſione mēbroꝝ anhelit⁹ ꝛ pulſus pueniēte a multitudine ſanguis īuētū in uenis ꝛ arterijs dyafragmatis. pleure mediaſtini panniculi cbilis aſcendentis ꝛ arterie adorti. vir enim iſte multū ſanguinē ꝛ humores gñat in epate ſuo: qđ notabili- ter ſanguificū eſt. Et leuiter deduci pōt ex multitudine car- noſitatis hitudinis ei⁹ toti⁹ ꝛ calore rubicūdo. ꝛ ſic de alijs. Cū ḡ uapores ꝛ māe predicte ɔtineant̄ in concauitate pul- monis ꝛ ptib⁹ cordis: ꝛ multe māe in uenis ꝛ arterijs grauī tate ſua cōprimāt predicta mēbra: quō eſt poſſibile ꝛ arte- rie ꝛ mēbra anhelit⁹ tātum apiri poſſint: ut attrahāt q̄titatē aeris ſufficiētis eūētare caliditatē cordis. difficile eni ē ima ginari ipleto uaſe receptibile poſſe recipi. Silr etiā materie ꝛ uapores cōtente in cōcauitate arteriaꝝ ꝛ uenaꝝ phibent pietes ipſaꝝ debite applicari uerſus cētrū. Ita q̄ ſufficiant expellē aerē ꝛ fumos in eaꝝ cōcauitate cōtētos. retinetur ḡ multitudo fumoꝝ in q̄cūq; ſiſtole que nō cōplete fit. q̄re ne ceſſe eſt corīcurrē lipothomiā ꝛ ſyncopim ut demōſtratū ē ¶ Ex qb⁹ oīb⁹ itelligēti facile appet poſſe colligē cauſas ho rū accītiū. ſ. mālē que eſt ſupfluitas flatica ꝛ fumi capinoſi iā declarati: ꝛ efficiens cā que eſt ipſa mā ꝛ ſua mala cōplo. Et finalis cā que eſt uehemēs conat⁹ cordis ad attrahendū aerē pro ſua euētatione ſufficiētē: ꝛ ad expellēdū fumos pro ſui ꝛ totius pectoris mūdificatiōe cōuenīēti. Formalis aūt hoꝝ accītiū cā eſt taliū māerū applicatio cū accītibus eiſdē cōcidētis. Et ſequit̄ ſcdo ex hoꝝ fundamento oportere hunc virum eſſe ſollicitū ꝛ promptum ad ſui prouidentiā. ¶ Si- gna vō huius diſpōnis intelligenti appent comprehenſa in notitia cauſarum egritudinis iam dicte ꝛc. ¶ Curetur hec diſpoſitio ſm q̄ in dictis capl'is ſubſequenter apparet.

¶ De regimine lipothomici per res nō nāles. Caꝑ.ii.

Primū itaq; iſtoꝝ eſt diſcurrere per res nō natu- rales memorādo que de eis euitāda ſunt. ꝛ pre- ter illa regatur ut ſibi placet. ¶ Itaq; euitet ha- bitatiōes ꝛ hoſpitia frigida ꝛ hu. ꝛ uētoſa ualde ꝛ caueat cōuerſionē in aere caligioſo: ꝛ euitet hir- retū humidu; ꝛ pingue: ꝛ camiſias multe ſudatiōis: ſed fre- quenter pmutet̄ ab illis. ¶ In cibis vō euitet frigida ꝛ hu- mida ꝛ aquoſa mltū: ut ſpinachiā: bletā: lactucā: portulacā: endiuiā: ꝛ ceraſa multa: ꝛ auella. ꝛ criſomilla: cucumeres ꝛ angu. quoꝝ nullū tangat: niſi ceraſa: in quātitate tñ pauca ꝛ ficus recētes que optime ſunt ſibi. ¶ Dimittat etiā cibaria oppline groſſa ꝛ viſcoſa: ut paſtiles cibos: piſces uelut an- guillas: tincbas ꝛ alios magni ꝛ viſcoſi corpis. Cancros vō fontales ꝛ marſiones ꝛ conſimiles comedere poteſt. ¶ De carnibus vō dimittat antiquas ꝛ q̄leſcūq; pingues ualde. ¶ Effugiat etiā leguminū uſu; uſq; ad duos mēſes: ꝛ ſalſa cibaria: ut caſeu; carnes ſalitas ꝛ ſilia dimittat oīa. In reli- quis vō cibis faciat mō ſuo. ¶ Uino vō utatur albo claro ſubtili mediocris vinoſitatis ꝛ nō dulci ſed ameno ꝛ boni ſaporis. Aqua; autem dimittat oīno. qm̄ pectori ualde eſt inimica. ꝛ iuxta illud Hyppo. frigida ſicut nix uel criſtallus. ¶ In mēſura vō cibatiōis ſue caueat comedē frequēter: ꝛ in q̄cūq; cibatiōe ſit adeo auarus q̄ nō complete ſatiſfaciat

appetitui ſuo:ſed recedat a mēſa reliq̃ſ famis adhuc i ſtō-
cho reſeruatis magis q̃ cōpleta ſaturitate cō placendo ſibi
ꝛ cibos oēs degluciat bñ maſticando ꝛ nō deuorādo ſicut
mos eſt plurīū clericoꝝ. ¶ Silr etiā caueat dormitionē ſup
cibo uelociter factā. neqȝ etiā plixa ſit dormitio ei⁹ ptrāſiens
ſpatiū octo horarū: ꝛ ſi facē pōt nullo modo dormiat in die
cōtra pſbyteros multos. ¶ Cōueniēs aūt ēēt ei poſtq̃ cele-
brauerit aſcēdē mōtes per ſpatiū duarū horarū: aut paſſib⁹
ſatis uelocib⁹ pgreſſiuo motu exercitari. maxime eni ps ſup
fluitatum que faciūt ſibi mot⁹ lipothomicos predeclaratos
eſt ſupfluitas tertie digeſtionis ꝛ q̃rte: que ut in plurib⁹ per
exercitiū diuertū ꝛ ꝯſumū: ut colligēdū eſt 4° de regimine ſa
nitatis cap̄ p̄. ꝛ 3° pmi cap̄ de exercitio ꝛ iuuamēto ei⁹. ¶ At
do uerū in paſſionib⁹ aie moderamētū accipiat: Jta ut neqȝ
ira neqȝ furore aut altera ai paſſione affligat. per quā uehe-
mēs ꝛ uelox in ſpiritib⁹ ꝛ humorib⁹ efficiat mot⁹. Neqȝ etiā
paſſionib⁹ aduerſis: ut triſtitia ꝛ anguſtia affligi debet. que
māe ſepeliūt in pfundo mēbroꝝ. Extermināt enīȝ hec ꝛ mu
tāt corpus ab ea que ſm naturā cōſiſtētia tertio tegni.

¶ De cura lipothomica per medicinalia. Cap̄. iii.

Poterit itaqȝ huic diſpōni puidē ſm ordinem in
iſtis. xv. inſtrūtis cōprehēſuȝ. de quoꝝ vno pmuta
tio fiat ad reliquū ſm generē ſequit. ¶ Primum
itaqȝ eſt: ut q̃ citius eſt ei poſſibile accipiat in au-
rora pillas iſtas dormiēdo poſt eas p horā vnā.
ꝛ poſt quinque horas accipiat cyathū vnū aque lactis calefa
cte ꝛ poſt ipſam prādeat per vnā horā. ℞. pillaꝝ de reubar.
ʒ. j. pillaꝝ de iera cōpoſita. ℈. j. fiāt pille. viij. cū ſucco roſaruȝ
recētiū. ¶ 2m iſtrm eſt hoc. ℞. aque betonice ꝛ abſinthij añ.
℥. i. ſ. aque melliſſe. ℥. ij. miſce ꝛ totū calidū bibat in aurora
ſex dieb⁹: ꝛ tardet cib⁹ ad minus horis 4or. ¶ 3m inſtrm eſt
hoc. ℞. aloes epatici. ℥. ij. maſticis croci violarū floꝝ buglo.
añ. ℈. ſ. ſpodij roſarū añ. g̃. iij. dyagridij. g̃. vij. agarici electi:
turbit lapidis laȝuli añ. ʒ. ſ. īfundant oia in ſuccum cicoree
per triduū ꝛ exiccent ſub radijs ſolis agitādo pſepe. tunc er
go ex mā illa fiāt pille ex oī. ʒ. vij. de qb⁹ oi ſero parū ante ce
nā accipiat vnā. Et attēdat q̃ cuȝ iſtarū pillularū uſus per
itegrū annū ſibi ualde ſecurus eſt ex eis accipiēdo vnaȝ oī
q̃nta die hora pſcripta. ¶ 4m inſtrm eſt ut poſtq̃ aſſūpſerit
aq̃s mane imediate ſequēti in aurora accipiat hoc ſolutiuū.
℞. agarici electi. ʒ. ſ. pulueris hermodactyl. reubar. añ. ℈. j.
dyagridij ialis gēme. añ. g̃. ij. ſſ. ſpice nardi ſgnāti aniſi. añ.
g̃. iij. icorpent ſil oia cū. ℥. ſ. mellis roſ. ꝛ bibat totū cū. ſ. cya
tho aque calide decoctionis uolubilis mi. que ſerpit ſup plā
tis: ꝛ in ho: ſolutiuo obſuent ꝯditiones oēs tacte ſupi⁹ in p
minoratiuo. ¶ 5m inſtrm eſt: ut poſtq̃ iſte vir fuerit euacua
tus a 14° die pntis mēſis uſqȝ ad. 20m eiuſdē faciat ſibi flobo-
tomiā de baſilica ſiniſtri brachij ſub cubito iuēta per quas
educant ſanguis. ʒ. v. hec eniȝ felicitabunt curā ſi. ē cōplete
euacuādo ipſuȝ. Jpſa eni eſt ita utilis ad euacuādū repletio
nē malem: ut legit xi° tertij. cap̄ de canonib⁹ curationis cor
dis. ¶ 6m inſtrm eſt: ut iſte vir ſaltē per totum mēſem maij
ſup mamilla ſiniſtra portet vnguentum hoc ſup pāno lineo
ſperico extēſum. qđ q̃ſi ſemp adh ereat ibidē. Cuius deſcri-
ptio. ℞. carabe ȝedoarie coral. al. ꝛ ru. blacte biȝātie ſe. baſi
liconis been al. ꝛ ru. floꝝ roriſmarini. añ. ʒ. j. ſ. macis. ʒ. ij. ſe.
acetoſe ſcariole ꝛ cicoree. añ. ʒ. iiij. roſaꝝ floꝝ nenufaris. añ.
ʒ. vj. reſine electe. ℥. j. ſ. laudani. ℥. ſ. cere al. ʒ. iij. diſſoluantur
ſimul reſina ꝛ laudanū ꝛ icorporent cum cera. ꝛ cuȝ cepint
infrigidari addant ſpēs ꝛ fiat vnguentuȝ ꝛc. ¶ 7m inſtrm
eſt: ut iſte vir ſemp hēat in mēſa hunc puluerem: de quo ali
q̃d iponat in ferculis eius. ℞. cinamomi electi. ℥. ſ. croci. ʒ.
j. pulueris ȝedoarie. ʒ. vj. pulueriȝent oia per ſe ꝛ icorporen
tur. Eſt eniȝ ȝedoaria ſingularis in hoc caſu. de ipſa enim
ſcripſit Aui. q̃ ꝯfert tremori cordis uehemēter ualde. ¶ 8m
inſtrm eſt hoc. ℞. olei de mētha olei de origano. añ. ℥. j. ſ. co
ralloꝝ ru. maſticis roſaꝝ ſpodij mēthe. añ. ʒ. ſ. gallie muſ. ʒ. j.
ſ. cere ꝛ reſine. añ. q̃ntum ſufficit. fiat vnguētum hū glutino
ſum de quo ſemp habeat ſup ſtōcho ſuo. ¶ 9m inſtrm eſt
hoc. ℞. ſpēruȝ eluarij de gēmis. ſpēruȝ eluarij de ligno alo
es. añ. ʒ. j. coral. ru. ſpodij baſiliconis. añ. ℈. j. ȝuc. albi lib. ſ.
cum aq melliſſe fiat ꝯfectio in rotulis magnis de qua ſemp
añ prādiū ꝛ cenā accipiat fruſtū vnuȝ q̃ntitatis ſemihoſtie.
¶ 10m inſtrm eſt hoc. ℞. folij ameos baccaꝝ lauri: maiora
ne. añ. ʒ. j. ligni aloes. gar. añ. ʒ. j. ſ. pulueriȝent oia p ſe: ꝛ cō
miſceant: de quo puluē oī ſeptimana trib⁹ vicib⁹ qñ uadit
ad lectū ponat ſup pte tota capitis q̃ntitas. v. uel. vj. g̃. ordei.
¶ 11m inſtrm eſt hoc. ℞. epithimi: polipodij: thimi: ſcolopē
drie: cuſcute. añ. ʒ. j. tartarij folliculoruȝ ſene. añ. ʒ. j. ſ. macis
℈. iiij. pulueriȝent oia per ſe ꝛ cōmiſceant: de quo puluē ſal
tē in ſeptimana bis accipiat quātitas ꝯnētis medij corti
cis nucis imediate añ cenā cum modico brodij. lubricabit
enim uētrem eius ſoluēdo uēroſitates ꝛ mundificādo cor ꝛ
ſtōchuȝ ab eis. ¶ 12m inſtrm eſt hoc. ℞. radicis piretri quā
titatē grani ciceris rubei: ꝛ ſaltē in ſeptimana ſemel in ma-
ne diu maſticet expuēdo aquoſitateȝ que inde diſſolueretur.
¶ 13m inſtrm eſt: ut iſte vir ſepe in cibarijs utat comedē fo-
lia bugloſſe ꝛ melliſſe tam recentia q̃ȝ in cibis cocta. ¶ 14m
inſtrm eſt hoc eluariū: de quo icipiat aſſumē oī mane trib⁹
bus horis quātitatem vnius nucis deglutiēdo ipſuȝ: ꝛ inci
piēdo a medietate madij per totū menſem iunij. poſt illud
aūt accipiat de eo ſaltē bis in ſeptimana. ℞. granoꝝ fiſtico-
rum. ℥. iij. ȝuccari al. lib. ſ. ſyru. roſ. ℥. iij. ſe. baſiliconis: co-
ralloꝝ amboꝝ roſ. ſpodij utriuſqȝ hecti. añ. ʒ. j. ȝedoarie: ca
rabe: croci. añ. ℈. ij. hyacinti: ſmaragdi: ſaphiri. añ. ℈. ſ. ma-
cis: cinamo. gariof. añ. ʒ. j. folioꝝ auri numero. vj. margari-
tarum. ℈. iiij. infundant fiſtici minutim incisi in vinū mal
uaticum per tres dies nāles. Deinde coquant ſimul ȝucca
rum ꝛ ſyrupus: ꝛ cum eis incorporent fiſtici ulaimate con-
trita. poſtremo autem ſpecies incorporent cum eis ꝛ fiat ele
ctuarium: ꝛ utatur eo ut dictum eſt. ¶ 15m inſtrumentū eſt:
q̃ iſte vir procuret puocare ſibi emorroidas. eſſet enim ea-
rum puocatio ſibi ualde utilis ad ſuarum egritudinuȝ cu
rationem ꝛ vite ſue plongationem. ¶ Fricent itaqȝ cū pā-
no biſello bñ aſpero ptes ſiteri interius ꝛ exterius. ¶ Et ſi
hoc non cōferret fricent cum folijs conſolide maio. ¶ Et
ſi per hoc non apirent fricentur cum folijs fici recentibus.
¶ Aut 4° fiat earum fricatio cum felle tauri. ¶ Aut 5° fi-
at earum fricatio cum pul. euforbij cōmixto ꝛ bullito cum
ſucco rubee tinctoꝝ: cum quo ungunt oua. hoc eniȝ eſt for-
tius alijs quattuor precedentibus. Hec ſunt que mihi in diſ
poſitione huius viri viſa ſunt utiliora. Laus deo amen.

De egritudinibus mamillarum conſilia ſequuntur.

Conſilium. 123. De dolore in regione ſiniſtre mamille.

¶ Diuiditur autem conſilium in capitula quinque.

¶ De cauſis doloris ꝛ ſignis. Cap̄. i.

Dolorem in regione ſiniſtre mamil
le huius nobilis exiſtem.
neceſſe eſt eſſe egritudinem pris cutanee pe
ctori: aut muſculorum exterius uelantium
coſtas. Aut intermedioꝝ coſtis qui a ſapiē
tibus noīantur muſculi meſopleuri. Aut
tertio neceſſe eſt hunc dolorē eſſe nocumētum in pleureti-
co panniculo: aut mediaſtino pectoris: aut in dyafragma-
te. Aut 4° oportet ipſum eſſe accis pulmonis. Aut 5° erit
egritudo cordis uel caſſule eius. Jn pectore enim non repe
riuntur alie pticule: quibus accidere poſſit dolor eo q̃ pin-
guedo exterior coſtis aut circa cor exiſtens: nec etiam coſte
dolere poſſunt. ꝛ ſi q̃d de cauſa doloris repiri poſſit in arte
rijs ꝛ uenis pectoris illud oīno reducendum eſt ad diſpoſi
tionem membroꝝ ſupradictorum: que non euacuantur a p̄
ſentia multarum uenarum ꝛ arteriarum: ut patet de corde
pulmone ꝛ dyafragmate ꝛ panniculis iam dictis. ¶ Quo
niam aūt cuiuſcunqȝ doloris immediata cā eſt aut ſolutio

cōtinuitatis: aut ſubita pmutatio cōplonis partis dolentis noīe eſt dolorē iſtū pueni͛re: aut ſolone ↄtinuitatis alicuius partiū pdictaꝝ ꝑante a pdicta mala cōplone caꝝ. ¶ Et pmo quidē excludēdo cauſas pmitiuas ſi dolet aliq pdictaꝝ partiū ex ſolone ↄtinuitatis ab intrinſeca cā pueniente neceſſe erit mām ſoluētē ↄtinuū: aut ſui multitudie: aut ſui uehemē ti ipulſiōe: aut acuitate ſui illud efficē: aut qꝛ ſm magnā ſui partē ↄuerſa eſt mā in uapores: aut uētoſitates ↄtinuū ſoluē tes. ¶ Si aūt ↄtingat ꝑpter multitudinē māeꝝ: tūc ſi fuerit ſanguis dñiā cognoſcet̄ per exuberātiā ipſi᷒ cognitā ex regi mine augmētāte ſanguinē pcedēte aut pñte. ut cibis ⁊ potu ocio ⁊ retētione ſolite eductionis ſanguinis per naſuꝫ per emor roidas ⁊ ſilia. Et cognoſcet̄ etiā ſanguis augmētū per me diā carnoſitatē: aut ſupra illā per uenaꝝ ⁊ arteriarū extēſio nemruborē totius corpis ⁊ faciei per grauitatē corporis ⁊ ſomnū ꝓuidentiū ſi nulla cā rerū rubearum inſtantiam. ⁊ alia paria ſigna iſtoque per breuitatem dimitto.

¶ De cura doloris a ſanguinis multitudine prouenientis quinque intentiones complectens. Cap. II.

Ebui᷒ qdē doloris a multitudie ſanguinis ꝑue nientis canō curatiōis pēdet ex qnque itētōib᷒. ¶ Pria eſt ſanguis ſubtractio cū flōmia baſilice dextre man᷒ que optia eſt in euādo replonem ſanguineaꝫ ad quā opꝫ ita feſtinare: ut nullum aliud regimē digōnis uel alterātiōis flōmiā pcedē debeat: niſi ſola ad caſuꝫ ↄtutis ſi pñs eēt cū viuificātib᷒ ipſam ad uertētia. Et ſunt ſermones Auicēne. ii᷒ tertij cap̄ de canoni bus curationis cordis. ꝟſus pncipiū. In eū one que pcedit curſu flōmie ita feſtinem᷒ ne oporteat eā nos pmiſcē cū alio regimie mūdificatiuo: cimo uepl̄imū qō in ipſa obſeruam᷒ eſt: ne ſupfluat. ſ. ſanguis ⁊ ſupple adeo ut cadat virtus: ⁊ ut viuificem᷒ ↄtutē ſi debilitet̄ paruper cū reb᷒ viuificātib᷒ eā. ¶ Cū aūt iā fuerit adminiſtrata flōmia: ſi nō fuerit eger nota bil̄r alleuiat᷒ per eā: ⁊ ſequēti die ſoleo adminiſtrare ſcōatiōeꝫ in hora electa que ↄtuti ⁊ medico ↄtēplāti ↄuenientior appet. ¶ 2ª ꝟo itētio in cura hui᷒ egritudis uel diſpōnis eſt multi tudis ſanguis diuerſio. Et ſiqdē ſolit᷒ fuerit eger per aliaꝫ regionē hr̄e ſanguis eductionē: apiat̄ illa via nariū uel emorroi darū cū ↄueniē. ib᷒. inſtrīs in p cañ. colligendis pme tertij. in 2º. 13º tertij. cap̄ de apientibus uenas nariū ⁊ emorroidal. ¶ Alr̄ iteꝝ ⁊ 2ª diuerſio ſanguis poterit fieri cū applicatio ne uētoſaꝝ ſup natib᷒ cū ſcarificatiōe eaꝝ aut cū ꝓuocatiōe mēſtruoꝝ in mulierib᷒. ¶ Et 4º iterū diuerſio māerū fieri pōt per ſanguis attractionē ad iferiora cū uētoſis ſine ſcari ficatiōe appoſitis in domeſtica pte cruriū ⁊ tybiaruꝫ. ¶ Et iterū 5º cū fricationib᷒ cū pānis aſperis calidis ⁊ cū rubifi cantibus factis in natibus ⁊ pdictis partibus. ¶ 3ª ꝟo in tentio in regimine doloris prouenientis a multitudine ſan guis ē rectificatio regimis ex pte ſex reꝝ nō nālū que debēt talr̄ librari: ut caliditate ſua māes in fluxu nō ponant: aut rare faciāt: aut acuāt ipm ſanguinē: aut mālr̄ augmētāt ipm: qre adminiſtrent̄ cibi ⁊ pot᷒ ifridātes ⁊ exiccātes nālr̄ aut artifi cialr̄ ꝑparati. Uelut ſi cibario ⁊ potui cōmiſcerent̄ ſuccus citrāguloꝝ citonioꝝ gnatoꝝ ⁊ ſiliuꝫ: aut coquerent̄ in eo fo lia ſolatri: aut radix cicoree ⁊ ſiliū: aut fieret eis cōdimētuꝫ cū ſumach ⁊ gelatia ⁊ ſuccada ⁊ hꝭ ſilia. ⁊ ita pariformiter dicēdū eſt de adminiſtratione aeris ⁊ aliarū rerū nō nālium. ¶ 4ª intētio eſt ut ſanguis retineat̄ curſus cū igroſſantib᷒ ipſuꝫ. Ita tñ qꝫ per illa nō adueniat in ptib᷒ pectoris ↄſtipa tio uelut eſſet hoc digeſtiuū. ℞. ſyru. de intubis. ℥. j. ſ. aque viol. ℥. ij. aque melliſſe: eo qꝛ in medicinis male complonis cal̄e cordis nunqꝫ debet obſeruari pure fridū: qō nō ſit con uenienter retractū cū medicinis calis a ꝓprietate cordialib᷒. Melliſſa eni eſt a ꝓprietate cordialis cal̄a. ut pꝫ in 2º cañ. in ſuo cap̄. ⁊ ſunt ſmōes Auicēne ꝑallato cap̄. Cū aūt uolum᷒ ut pmutent̄ cōplonē calaꝫ. nō ſumus auſi cē ↄtēta in frida tiuis. ⁊ reddit cām qꝫ vide pulcherrime. Uñ adhuc ſubiun git ibidē. qꝛ propter nō inuenimus ſapiētes antiquos eraſſe tantū malitie cū ꝑplonis cal̄e cordis ⁊ eius qō accidit ei a per mixtione mediciaꝝ fridaꝝ cū cordialib᷒ calis. Poſtea ſub iūgēdo ſoluit argumētū. ⁊ poſſet fieri qꝫ medicine cal̄e in di ſcraſia cal̄a deberēt eſſe nociue. ⁊ dicit qꝫ nō. eo qꝛ ↄſidētes ſumus: qꝫ nā ſi fuerit fortis diſcernet iter ifridatiuū ⁊ calefa ctiuū. Et tu vide ibidē. qꝛ ſunt ſmones glioſi. ¶ De nume ro aūt medicinaꝝ huic itētioni ſuuētiū eēt ſyrupus de ber beris. ſyru. de ribes. ſyru. de gnatis ⁊ aq̄ melliſſe que ſpālis eſt in hac diſpōne refrāgēdo eas cū calis ut pdictū eſt. ¶ 5ª itētio in cura huius diſpōnis eſt ad ſedādū dolorē in ptib᷒ iā pdictis. Et ſi ↄtigerit qꝫ per ꝗtuor itētiones iā pdictas nō iā fuerit plene ſedat᷒ dolor. aut iteꝝ ſi poſt flobotomiaꝫ pro pter iſtātiā doloris idigemus localib᷒ medicinis ad refran gēdū dolorē ne ſit cā attractionis māeꝝ ad ptes illas: tūc ſilr̄ expt᷒ ſuꝫ hoc ſingulare remediū. ℞. olei ro. ℥. iiij. cere albe. ℥. ſ. diſſoluant̄ ſimul ⁊ ifūdant̄ in aquā frigidā. cū ergo ↄge latū erit hoc totū: tunc abluat̄ bis in ſcutella vitreata conti nue agitādo cū ſpatula cū aq̄ roſ. muſcata: ⁊ in fine illi᷒ po nant̄ huiuſmodi puluere. ℞. coralloꝝ amboꝝ: ſandalorū amboꝝ: roſaruꝫ: ſpodij: lambruſce. añ. ʒ. j. croci. ℈. ij. ambre g̃. vj. incorporent̄ oīa ſimul: ⁊ fiat ex eo linimentum pecto ri abundanter anterius ⁊ poſterius. ¶ 2ᵐ eſt poſitio huius emplī a quo nō ſoleo eſſe decept᷒. ℞. vitellos ouoꝝ nume ro. viij. olei roſ. ℥. iij. croci. ʒ. ſ. been al. ⁊ ru. añ. ʒ. j. capitū ro ſaꝝ. ʒ. ſ. ſpodij trociſcoꝝ de cāphora añ. ʒ. j. ſ. violarum ſe. acetoſe: ſe. endiuie. añ. ʒ. iij. ſe. baſiliconis. ʒ. ij. farine ordei. ℥. ij. fiat emplaſtrum in mortario. poſtea coquatur cum aq̄ melliſſe. ℥. ij. uſqꝫ ad conuenientem inſpiſſationem.

¶ De cura doloris pectoris prouenientis a materia uehemē ter impulſa: ⁊ per pectus agitata. Cap. III.

Et ꝟo ↄtingit ſepe dolē ptes pectoris: ⁊ nō qdē qꝛ māe multe in eo ↄgeſte fuerit: ſed qꝛ uehemen ter ipulſe hincinde per ptes dolores efficiūt modera tos. Solet aūt hoc ↄtingē multis ex modis: ue lut ex fortib᷒ uociferationib᷒: aut ꝑpter magnū timorē: aut ꝑpter uehemētē iracūdiā: aut ꝑpter ↄtuſionē ⁊ attritionē ab ex͛ ꝓuenientib᷒ ⁊ ſilib᷒: ⁊ oīuꝫ hoꝝ ſigna ex pñ tia cāꝝ pmitiuaꝝ ↄſiderāti debēt eſſe nota. ¶ Et huius q dē curationis canō pēdet ab abſciſſione predictaruꝫ. Si tñ ab illis pmitiuis cāis tāta fuit ipreſſio fcā ut poſt eaꝝ remo tionē remanet accio: tūc illius cura pēdet ex ſtatī ſequētib᷒. ¶ Igit̄ qñqꝫ uehemēs māeꝝ ipulſio fit a ↄtute laborante cretice ad māeꝝ pmutationē uelut ↄtigē pōt in trāſmutatio ne ſqnātie ad pect᷒: ⁊ trāſlatione māeꝝ a toto capite ad ip ſuꝫ. Et ſi aūt hec appuerit: tūc canō curationis rōnabilr̄ itel ligi pōt per itētiones ulēs ⁊ pticulares: per flobotomiā ⁊ uēto ſas. Et ſi ↄtigit peccātes mās eſſe a ſanguine diuerſas: ⁊ eā dē nō ſufficiēter cōmixtas. tūc factis aliqñtis diuerſionib᷒ iā pdictis ſi peccās mā fuerit mixta ex cholera ⁊ flate: ut ſe pius ↄtigit diuertat̄ cū hoc ſufficiēti cliſteri. ℞. decoctionis maluaꝝ: violaꝝ: ⁊ mercurialis recētiū. añ. ℥. ij. electuarij de pſilio. ℥. j. olei violaꝝ: olei de nenufare. añ. ℥. j. ſ. ſalis gēme. ʒ. j. ſ. dyagridij. g̃. ij. miſce: ⁊ totū hoc accipiatur hora electa. ¶ Credo aūt ego melius eſſe: ut hec mā euacuet̄ per farina cū in potu aſſumptā. ⁊ melius eſt iter alia hoc. ℞. medulle carthami. ʒ. ij. agarici electi. ʒ. j. ſ. reubarbari. ℈. iiij. reuponti ci. ℈. ij. ſpice nardi ſqnāti. ſſ. violaruꝫ. añ. ℈. ſ. ifundant̄ hec oīa in. ℥. iiij. aque decoctionis paſſularum ⁊ expreſſa dent̄ in potu ⁊ tardet̄ cibus ſaltē horis ſex. ¶ Et ſi uelis expedi tiorē facē euacuationem patienti dent̄ eluarij idi. ʒ. iiij. aut elarij dyaſini. ʒ. ij. cū vio aromatico ſubtili ⁊ al. ⁊c̄. ¶ Et at tēde qꝫ ad ſedādum laborioſam agitationē māerum ſolēni ter faciunt vnguētum ⁊ empl̄m in precedenti cap̄ ſcripta. ¶ De medicinis aūt ad hāc itētionē optime faciētib᷒ eſt em plaſtrū a Raſi deſcriptū in diuerſionib᷒ Almanſ. deſcriptio ne 32º. recepta illa. Emplaſtrum aſſoſan. lege ibideꝫ. qꝛ opti mum eſt ⁊ proprie qñ ſit cōpletum cū folijs cantis ⁊ adipe.

¶ De cura doloris a māerū acuitate prouenientis. Cap. IIII.

Amplius iſup dolores in pectore euenietes nõ raro ɔtingũt ꝑpter mãeriũ acuitatẽ ⁊ qualitatẽ cuiuſq; cõtigat: ſiue mã fuerit naliter acuta ut cholerica ſiue fuerit accitalr ut aduſta putrens ſalſa: aut uẽtoſa facta facile per ſigna cognoſci põt. Prio qꝛ dolor ɔſequẽs ipſam neccio erit aut pũgitiuus corroſiuus pruritiuꝰ inflãmatiuꝰ: ⁊ ꝑpue ſi fuerit cholerica ſiue flẽuca ſalſa mã. Siquidẽ erit mã acuta facta ꝑpter putredinem ⁊ aduſtionẽ neceſſario cognoſcet̃ per cauſas putredinis aut aduſtionis effectiuas: que ꝓfuerũt uel adſunt. ❡ At huius quidẽ diſpõnis curationis canõ pẽdet ex his que in 2ᵒ cap̃ dicta fuerit de cãonibꝰ per flõmiã ſc̃dio. ❡ At vᵒ itez huic diſpõni ſupfluus uel audax flõmia ṽtute ɔſentiẽte optimũ eẽt auxiliũ. ut patet ꝑma aſſõrũ. cõmẽto 22ᵒ. qm̃ in forti dolore ⁊ acutiſſimo apate nulla eſt melior medicina q̃ flõmia: imo uſq; ad ſyncopiz. ❡ Ad hãc etiã itẽtionẽ cõplẽdã faciũt hec tria ſinglaria remedia. ❡ Quoꝝ pmũ ẽ hoc. ℞. camomille ʒ.ij. viol. ʒ.iij. ſe. ẽdi. lactuce portulace cicoree ⁊ acetoſ. añ. ʒ. ſ. capil.ue. añ. ʒ.i.ſ. corticũ papaueris numero.iiij. coquant̃ hec oia in lib.iiij. aque uſq; ad ɔſumptionem q̃rte ptis. ⁊ in fine decoctiõis addant̃ croci itegri. ʒ.j.ſ. ⁊ ifundat̃ in ꝑdictis ſpõgijs actu calĩa ⁊ actu calĩa applicet̃ pti dolẽti ⁊ iſtantanee vidi ſedari dolorẽ. ❡ 2ᵐ vᵒ ſpãle remediũ huic diſpoſitioni ɔferẽs eſt emplm̃ hoc. ℞. roſ. ʒ.ij. ſumach coriã. preparati q̃noꝝ mirti. añ. ʒ.ſ. ſe. coiuz frigidoꝝ. ʒ.iij. ſpodij corallorꝝ ſandaloꝝ amboꝝ. añ. ʒ.vj. farie ordei. ʒ.iij. doronici heẽ albi. oſſis de corde ceruĩ. añ. ʒ.iij. croci. ʒ.ſ. fiat emplz ex decoctiõe ꝑdictoꝝ: qᵒ poſtea bulliat in lib.ſ. capil.ue. uſq; ad cõſumptionẽ medietatis ⁊ calidũ applicet̃ oĩ parti dolẽti. ❡ 3ᵐ remediũ ſpãle huic diſpõni ɔferẽs eſt euaporatiuum hoc. ℞. capil.ue. foliorũ uel ſe. baſiliconis meliſſe bugloſſe añ. M.iiij. camomille. M.viij. roſ. coriandri preparati. añ. M.iij. puluerizent̃ oia ſubtilr̃ ⁊ miſceant̃ cũ lib.iij. furfuris bñ cribellati: ita ut ſpẽs nõ cõburant̃: ⁊ cũ magnis ſacculis applicent̃ oĩbus dolẽtibus ptibus: ⁊ etiã lateralibus. ❡ Ultimo q̃tũ ad hanc pticulã ɔfert loch iſtud. ℞. loch de papauere. ʒ.ij. croci. ℈.v. capil.ue. ʒedoarie pulueris enule. añ. ʒ.i. piſtent̃ hec oia ⁊ incorporent̃ cũ iulep viol. ⁊ de hoc fere ſemp teneat in os ſuũ. Credo ego q̃ ſi mã nõ fuerit iam actu uehemẽter apans q̃ omnino dolor iſte ſedabitur per localia que uſq; nunc ſcripta ſunt.

❡ De cura doloris a materia uentoſa in partibus pectoris genita. Cap̃.v.

Eniq; itez ut ſupra tactũ eſt frequenter ɔtingit dolere pectꝰ ꝑpter uẽtoſitates in ptibꝰ eiꝰ genitas ⁊ ɔgregatas a qbꝰ raro ɔtingit aliquã mãlez egritudinem pectoris euacuari. Et ſi contingat hoc huic diſpõni plura vidi ɔferre remedia uel iſtr̃a. ❡ Quorũ pmũ eſt ut cũ aqua decoctiõis croci det̃ in potu. ʒ.j. tyriace recẽtis a ꝑ uſq; ad 3ᵐ annũ facte. In ea eniz eſt itẽtio ſedãdi agitatiões ꝑuenietes ab extiſiõe per eas fcã. ⁊ hoc per ṽtutẽ opij cuiꝰ eſt ſedare oẽm mãz ⁊ ab ea ꝑueniẽtẽ agitationẽ. Et eſt itez tyriaca doloꝝ a uẽtoſitate ꝑueniẽtiũ ꝑprie curatiua: eo qꝛ mãm ɔſumẽdo eradicat ex qua uẽtoſitates gñari ſolẽt. ❡ 2ᵐ ingeniũ ad hoc ualẽs eſt lõga anhelitus retentio: qm̃ per eã intendit̃ ⁊ unitur in pectore calor. ❡ 3ᵐ vᵒ ⁊ ſingulare ꝓſidium eſt ſternutationis prouocatio: que adeo potens eſt in frangendis uentoſitatibus: q̃ fere in inſtanti ipſa eſt doloriũ ab eis prouenientiũ ſedatiua. ❡ 4ᵐ remedium eſt prouocatio tuſis tuſſicule artificialiter facte imperio uoluntatis: aut deglutiendo aliquid aceti: aut apertum os inclinando ſuper uapore calidi aceti. ❡ 5ᵐ inſtrumentum eſt frequẽs calidorũ pãnorũ applicatio ad pectus ⁊ ꝑprie cum ſuffumigatione eorum cum laudano facta. ❡ 6ᵐ inſtrm̃ eſt applicatio euaporatiõis facte cũ cimatura pãni de grana actualr̃ calefacta: ⁊ ſacculus de ea fiat cuz 3ᵃ pte cimini ſecũ calefci. ❡ 7ᵐ iſtrm̃ eſt applicatio uẽtoſarũ ad poſteriores partes ſpatularum ⁊ muſculorũ dorſaliũm.

❡ Ultimũ vᵒ inſtrm̃ eſt emplm̃ hoc. ℞. cimini modicũ decoctĩ lib.ſ. fermẽti. v. dieꝝ ad minus. ʒ.iiij. vitellos ouorũ numero.iiij. olei de bacis lauri. ʒ.iij. pulueris q̃noꝝ ordei. ʒ.j.ſ. pulueris enule ſicce. ʒ.iij. fiat oiuz hoꝝ emplm̃ cũ decoctione cimini ꝑdicti qᵒ poſtea ultimate ɔterat̃. hoc eni emplm̃ oẽs dolores a uentoſitate prouenientes ſedare vidi: ita q̃ etiam in iuncturis. ad laudem dei oĩpotentis. Amen.

Conſilium.124. ❡ De cancro in mamilla.

Vir iſte egrotat apate noiato cãcro. qᵒ nõdũ ꝑuenit ad ulcerationẽ: ſed ꝑpter uelocitatẽ augmẽti eius que eſt ꝑprietas tali apati: ut colligẽdũ eſt 3ᵒ q̃rti. in ꝑprio cap̃. talis cãcer ꝑpinquus eſt tẽpori eruptionis: ⁊ ſi erũperet̃ ualde dubitãdũ eſt de corruptione magna futura fieri per ipz: eo q̃ tale apa magnũ eſt: ⁊ in mẽbro apto putreſieri. ſ. mamilla: ⁊ mã ipſius eſt multa notabiliter acuta: uelut ſenſus tactus vnicuiq; tangenti teſtificari põt.

In cura itaq; iſtiꝰ diſpõnis videt̃ mihi ad tria pricipaliter attẽdẽdũ eſſe. ❡ Et pmũ qdẽ eſt corporis mũdificatio a mẽlia cholerica: ſaltẽ tribꝰ vicibꝰ in mẽſe facta cũ adminiſtratione regiminis ɔueniẽtis in cibis ⁊ potibꝰ: cũ his que hñt ifrigidare remiſſe: ⁊ humectare potẽter abſtinẽdo ab acutis: a ſalſis calidis iflãmatiuis: vnctuoſis ⁊ corruptibilibꝰ: maxime aptis generare cholerã ⁊ melãcholiã in tali corpore. ❡ Inſtrz aũt quo mẽlia in codẽ ɔueniẽter euacuari põt eſt tale. ℞. epithimi. ʒ.ij. polip. thimi folliculoꝝ ſene añ. ʒ.j. ſe. coiuz frigidoꝝ violarũ añ. ʒ.i.ſ. ciamomi dauci. añ. ʒ.j. coquant̃ oia hec in. ʒ.vi. aque lupulloꝝ lẽto igne uſq; ad ɔſũptionẽ duaꝝ ptiũ. Deide colent̃ ⁊ fortiter exꝑmant̃: ⁊ colature tali addant̃ aque lactis capri. ʒ.iij. ⁊ totũ tepidũ bibat̃ in aurora: ⁊ tardet̃ poſt ipſũ cibꝰ horis ſex.

Secũdũ vᵒ ꝑncipale: ad qᵒ eſt intẽdẽdũ: eſt ut ſup loco apato apponat̃ emplm̃ tale. ℞. farine fenug. farine ordei. añ. ʒ.ij. folioꝝ m alũ M.iij. ſempuiue M.viij. herbe uermicularie. M.iiij. olei roſati ɔfricationis plũbi. lib.ſ. coq̃nt̃ herbe in aq̃ lactis: ⁊ ultimate terant̃ ⁊ incorporent̃ cũ ꝑdictis medicinis. ⁊ totũ illud emplm̃ poſtea bulliat in lib.ſ. aque ſolatri uſq; ad ɔſũptionẽ ꝑdicte aque. locus itaq; patiẽs ꝑus iungat̃ cũ oleo roſato ɔfricato cum plũbo. Deide ſuperemplaſtret̃ hoc emplõ. Oleũ aũt roſatũ tale fit hoc mõ: ut hẽat̃ mortariũ plũbeũ ⁊ piſtellũ tale ⁊ ponatur in eo olei roſati lib.j. ⁊ oleũ ꝑdictũ ɔfricet̃ tribꝰ aut 4ᵒʳ horis cũ tali piſtello. hoc eni emplm̃ hẽt remittẽ feruorem mãei: ſedare dolores a tali mã ꝑuenientes: ⁊ remittẽ augmẽtationẽ apatis: ⁊ eſt cã ut ꝓhibeat̃ magna putrefactio futura fieri in tali apate ⁊ corroſio in eo: aut ſaltem remittatur.

Tertiũ vᵒ ꝑncipale qᵒ eſt obſuãdũ eſt: ut ſi cõtingat q̃ illud apa erũpat̃: aut corrodat ptes tũc cũ medicãdũ eſt cũ duobꝰ iſtr̃is. Quoꝝ vnũ ſup ulcerato loco alteꝝ vᵒ in circũferẽtia ipſius apponẽdũ eſt. ❡ Primũ itaq; ipſoꝝ eſt tale. ℞. amili de ordeo. ʒ.iiij. olei violarũ olei de nenufare olei roſ. ꝑdicti. añ. ʒ.iij. albuminis ouoꝝ numero iiij. tucie preparate. ʒ.ij. lapidis ematitis decies ablutĩ cũ aq̃ nenufaris ⁊ ɔfricati cum piſtello plumbeo. ʒ.j. terant̃ ergo diu ſil̃ albumina ouoꝝ cum oleis: deide ſupponat̃ amiluz multa ɔtritione ipſũ incorporãdo cũ eis. Finaliter vᵒ addãtur tucia ⁊ ematites uſq; ad eoꝝ incorporationem optimã ⁊ de hoc vnguento mediceť locus cum tenuiſſimis filis de pãno lineo tali vnguento imbibitis. ❡ 2ᵐ vᵒ inſtrm̃ eſt tale. ℞. olei. roſ. cõfricationis plumbi. ʒ.iij. ſucci ſolatri. ʒ.iiij. amili. ʒ.ij. boli ar. ʒ.iij. terre ſigillate. ʒ.iiij. terant̃ oia ſimul in mortario plumbeo ſubtiliſſima contritione: ⁊ cum bene incorporata fuerĩt inũgatur ex eis loci circunferentia tali viro conuenientis. Ad laudẽ dei omnipotentis. Amen.

Conſiliũ.125. De extenuatione mamillaꝝ ⁊ omnium aliorũ membrorum. ⁊c̃.

Non eſt in honeſtū medico ut frequēter inclinet ingenia ⁊ operationes ei⁹ nō ſolū reducē ad finē ſanitatis: q̄nimo etiā bn̄ viuēdi vita pollitica ⁊ morali: oē ingeniū ⁊ opationē ſuā trāſferat ad bonū finē quo peiora poſſint euitari icōueniētia. propter qō ſi que deſiderauerit tumorē magnū mamillarū ⁊ pedū ⁊ caccticā ſpēm paleare uel renouē: que nō raro cōtingit poſtq̄ mulier fuit corrupta ⁊ p̄gnās: ſiue vō ptu aut a borſu fuerit euaſa: his tribus debet p̄uidē remedijs: que p̄dictis diſpōnib⁹ ꝯuenienter ſubueniūt. ¶ Primū itaq; eſt hoc. ℞. polipodii ſarcocolle ru. aluminis roce crudi. añ. ʒ. j. ſandarace. ʒ. j. ſ. cū ſucco folioꝝ cōſolide mi. fiāt pille de qb⁹ quecūq; deſiderauerit oī hora in aurora accipiat. v. ⁊ tardet cibū horis ad min⁹ 4ᵒʳ. In ſarcocolla eni ⁊ polipodio ieſt virt⁹ attenuādi oēm carnoſitatem preternāliter additā corpori humano. itātū q̄ extenuāt uerā pīguedinē. ut pōt legi 7ᵒ q̄rti. ⁊ pluries alibi. ¶ 2ᵐ vō p̄ncipale ingeniū eſt. ut quecūq; fuerit in hoc caꝑ in oī cibario ſuo utat̄ puluē carabe. ⁊ ſi īfunderet pl̄uerē talē in vīo quo utit̄ in potu. lōge uelocī⁹ extenuaret. ppterea q̄ vinū ualde facile deducit v̄tutē cuiuſcūq; medicinalis iſtr̄i ad remotas partes. ¶ 3ᵐ vō p̄ncipale iſtr̄m eſt hoc. ℞. gallaꝝ cupīſſi gallaꝝ querc⁹: ⁊ p̄prie pforataꝝ. añ. lib. j. aluminis roce ſcorie ferri p̄parate cū aceto. añ. lib. ſ. bulliāt hec oīa in magna q̄ntitate aque gallaꝝ qua utunt̄ coriarij. de hac igit̄ aq̄ ſemicalfa lauent̄ pedes ⁊ man⁹ ⁊ facies frequēter. ⁊ fomētent̄ cū ea mamille cū ſpōgiis in ipſā īfuſis: que iteꝝ applicent̄ ſup vulua ⁊ ptib⁹ pudibūdis. extenuāt eni ⁊ exiccāt ptes illas adeo potēter q̄ faciūt mulierē magnifice corruptā apparē virginē. ita ut deludant̄ ex hoc etiā qui ſunt bene ſapiētes. Et tu conſidera. q̄ oīa hec uadūt ſub cōſideratione phyſica.

Cōſiliū. 126.

De cācro in mamilla cū dolorib⁹ īſcturarū. ¶ Diuidit̄ aūt Cōſilium in duo capitula.

¶ De regimine preſeruatiuo a cācro. Caꝑ. 1.

Iacet hec honeſtiſſima dn̄a duplici moleſtet̄ egritudie: q̄rū p̄ma eſt dolor iſcturaꝝ iſerioꝝ corpis. 2ᵃ vō eſt ſuſpectior cācer. ſ. in mamilla ei⁹ dextra iā manifeſtus. Et utraq; iſtaꝝ egritudinū aduocaret ad ſe tp̄s declarādi diuerſitates cārū ⁊ ſignorū utriuſq; eaꝝ. Ego tn̄ hic neceſſitate cōpulſus ſolū aliq̄ ſcribā in diſpōne cācri neca. pauciora vō ad dolores iūcturaꝝ. ¶ Iſte itaq; cācer adhuc eſt in p̄a⁹ uū ei⁹: nōdū tn̄ trāſiuit in augmētū ⁊ a p̄prietate eius eſt in paucis diebus uelociter augeri ⁊ magnificari. ¶ Et dolor mordicatiu⁹ ⁊ iſlāmatiu⁹ in eo nō eſt magnus neq; ꝯtinu⁹. ¶ Et iterū 3ᵒ uene mamille apate non ſunt multū ſenſibiles nec groſſe: neq; colore nigro colorate. ¶ Pulſatiu⁹ etiā dolor abeſt. vn̄ nō apparēt ſigna corruptiōis huius apatis. ¶ Propter qō due in hac diſpōne intētiōes occurrūt. p̄ma eſt phibē augmētū ⁊ corruptionē hui⁹ apatis ne trāſeat in ulc⁹. 2ᵃ intētio eſt p̄dicti apatis tētare reſolōnē iuxta poſſe.

Prima vō intētio cōplebit̄ iſtr̄is diligēter applicatis. ¶ Quoꝝ p̄mum eſt. ut huic mulieri uſq; ad decē dies fiat flōmia de ſaphena dextri pedis. ⁊ hec videtur utilis magis q̄ flōmia baſilice. ¶ Prio q̄ diſtrahit materias a loco patiente ad viliores partes ad quas talis materia inclinatur trahi propter grauitatem eius. ¶ 2ᵒ q̄ per lineā rectā magis trahitur materia a mamilla ad ſaphenam q̄ ad baſilicam aduerſi lateris. ¶ 3ᵒ q̄ cum talis materia participet ueneno ſitate quadam non eſt diſtrahenda ad ſiniſtrā partē: q̄ trāſitus eius fieret per cor: qō negatum eſt 4ᵒ primi. caꝑ p̄. ¶ 4ᵃ rō. talis mā etiā diuertit̄ per dyametrū ꝯueniētē magis. ſ. a ſupiori ad iſerius. ¶ 5ᵃ rō eſt: q̄ etiā forma talis cōuenienter euacuat ⁊ diſtrahit a matrice: qō eſt ualde conueniens in mulieribus ⁊ proprie viduis.

¶ Educant̄ itaq; ſanguis. ʒ. iiij. aut. v. ⁊ nullo mō p̄termittatur hec flōmia. Etiam ſi p̄ſenti anno fuiſſet flōmata bis.

Secūdū vō iſtr̄m huius intentionis eſt q̄ hec dn̄a moret̄ in ciuitate loco: uel camera frigidi aeris ⁊ humidi uſq; ad medietatē octobris. In diebus vō frigoris declinet aer ad tēperiē in q̄litatib⁹: ⁊ nullo mō ad caliditatē manifeſtā: p̄pter qō etiā ueſtes ei⁹ ſtrigāt pectus: ſicut appuit mihi de eis. ¶ Sil̄r in ocio degat q̄tum pōt: ⁊ nullo mō exercitet̄ exercitio peditādi eq̄tādi: neq; nauigādi. quieſcat etiā ſummope ab oī exercitio aīe. uelut uociferatiōe, magna: multitudine v̄boꝝ: ira: furore: anguſtijs: ⁊ tribulatiōib⁹ aīe: quorū oium eſt mām ponere in fluxu ad mamillā egrā. ¶ Caueat etiā ab igluuioſa ciboꝝ ⁊ potuū deglutione: imo ſuauiter comedat: ⁊ lōga ⁊ paulatim maſticatiōe cibū deglutiat. ¶ Somnus etiā uel dormitio ſit ei p̄lixa magis q̄ occupatio in vigilando. Et ſummope caueat ne dormiēdo iaceat ſuper pectore ⁊ latere patientis mēbri. ¶ De cibis aūt ſit ſollicita ſicut nullū accipiat cibū neq; potuū melie generatiuū: aut exiccatiuum. generāt autem ⁊ multiplicant melicū humorē panis azimus pauci fermēti per coctionē combuſtus ⁊ multi ſalis. Sil̄r caro oium aīaliū antiquoꝝ: ut bouina: uaccina: ⁊ partes neruoſe ⁊ oſſuoſe aīaliū: ⁊ lentes: caules: antiq⁹ caſeus: ſumach: fabe: faſeoli: riſū ⁊ conſimilia. Et vinū nigrū groſſum ⁊ turbatū: ut ſolēt eſſe quedam ferrariēſia vina a quibus oīno fugiat. ¶ Utat̄ autem carnibus laudabilibus tn̄ pinguib⁹ caſtratinis: vitulinis: ⁊ proprie de agno: ⁊ piſcibus laudabilibus elixis magis q̄ frixis. Et in ſumma totum eius regimen ex parte ciboꝝ inclinet̄ ad pinguia. artificiata tn̄ cū agreſta non ſalita cum ſucco arancij ⁊ granatorū. ¶ Memoretadt uti lacticinijs cibis: ⁊ p̄prie lacte cocto compoſitis. Et utat̄ recocta coleſtra: ⁊ aqua lactis in plurimo uſu ſui regiminis. Et caſeus recēs abſq; ſale etiā eſt ſibi optimus. ¶ Excitāt aūt humorem melicum oīa acuta: ut cepe: allea: ⁊ raphanus: ⁊ ꝯſilia. Sil̄r ⁊ ſalſa oīa. ⁊ tertio aromata oīa calida ſimiliter ⁊ ſemina: ut ſunt feniculus: petroſelinū: ciminū ⁊ conſimilia. Et adhuc quarto aromata oīa ⁊ p̄prie calida: ut piper: cinamomū: galāga ⁊ ꝯſimilia. ¶ Et iter reliq̄ acuētia ⁊ exiccātia humore melicū eſt vinū fumoſū ⁊ potēs a quo ſecedat oīno. ⁊ utat̄ vino albo ſubtili modice dulcedinis nō ualde pontico nec acri. ⁊ ſi fumoſum eſſet vinū. frāgat ipſum cū aqua ciſterne qua uti mos eſt ferrarienſium fere omnium.

Tertiū vō iſtr̄m huius p̄me intētionis eſt diſtractio materierū ad remotas partes: ⁊ lꝫ multa ſint ingenia diſtrahendi materias. Ego tn̄ hic quatuor ponam inſtrumenta feliciꝰ materierū diuerſiua. ¶ Et p̄mū eſt. ut teneant̄ eius menſtruales vie aperte cū decoctione matricarie arthemiſie ⁊ danete in qua mediocriter calida frequēter ſedeat uſq; ad vmbilicū. ¶ 2ᵒ modus diuertēdi ⁊ eque bonus eſt. ut aperiant̄ ei emorroides cū fricatione facta cum folijs fici uel ꝯſolide minoris: aut cū pāno aſpero. ¶ 3ᵐ diuertens eſt. ut ſepe applicentur uētoſe ſuper carnoſa parte interiori coxarum ⁊ tybiarum. ¶ 4ᵐ ⁊ ultimū diuertens ⁊ leuius eſt frequens appoſitio uentoſarū cū ſcarificatione in medio natium ⁊ appoſitio earū in ſeptimana bis facta ſup ſpatulis abſq; ſcarificatione etiā eſſet ei ualde utilis.

Quartū iſtr̄m huius intētionis p̄me eſt reſolutio apatis iuxta poſſe que dupl̄r fit. ¶ Primo ut hec mulier oī ſine. xv. dierū accipiat hunc potū. ℞. caſſie noviter de canna extracte. ℥. j. epithimi. ℈. ij. ſemis endiuie ⁊ ſcariole. añ. ℨ. v. miſce ⁊ totū in potu det̄ in aurora cum vno cyatho aque lactis caprini. ⁊ tardetur cibus horis ſex. ¶ 2ᵒ vō p̄ncipal̄r tētāda eſt alteratio ⁊ reſolō apatis cū hoc linimēto. ℞. ceruſe lote cū aq̄ ſempuiue. xxx. vicib⁹. ℥. ij. tucie p̄parate cū aq̄ ſempuiue. ℥. j. cāphore. ʒ. j. vitelli oui numero. ij. olī roſati. ℥. iij. fiat vnguētū molle in mortario plūbeo cū piſtello ſuo: qō vnguētum poſtea bulliat lēto igne in. j. lib. ſucci ſemperuiue uſq; ad ꝯſumptionem ipſius. Et hec

ſufficiant de regimine ꝑſeruatiuo ad cancrum huius dñe.
¶ De regimine doloꝝ iuncturarum. Cap.ii.

Pro regimie v̄o doloꝝ iūcturarū ei⁹: ita ꝓcedat q̄ tp̄e quo nō uehemēter moleſtat̄ a dolorib⁹ uſq̄ȝ ad vnū mēſeȝ oī die ſemel cū leui fricatiōe abluat iūcturas cū aq̄ in qua ferrū ſartū ⁊ eſt ca libe multotiēs fuerit extīctū. ⁊ etiā in ea diu bullierit ſulphur puluerizatū. ¶ Tp̄e v̄o quo uehemēti⁹ moleſtat̄ a dolorib⁹ utat̄ diuertētib⁹ in ꝑcedēti itētiōe tactis. ⁊ locis dolētib⁹ applicet hoc linimētū actu frigidū aut ſaltē tepidū. ℞. olei roſati olei onfancini. an̄. ℥.j. ſandarace. ʒ.j.ſ. terant̄ oīa ſimul in mortario lōgo tp̄e. ⁊ applicet̄ iūcturis: ut dictū eſt. hoc ad laudem dei omnipotentis. Amen.

¶ De egritudinibus ſtomachi conſilia ſequuntur.

Conſilium.127.

De triplici mala diſpōne. vȝ. ¶ De nocumento deglutīcis ꝓpter ulcus in meri. ¶ De fluxu catarri a capite ad meri ⁊ īferiores p̄tes. ¶ De febre ꝯtinua cū exacerbatiōe tertiana.

Diſpoſitio ſpectabilis ⁊ generoſi viri dñi Pauli Paſqualigo celeberrimi capitanei ciuitatis Ueronenſis ſi bn̄ ꝯſiderat̄ reducit̄ ad tria principalr̄. ¶ Et p̄mū eſt accīs q̄ð eſt nocumētū deglutīōis. ¶ 2ᵐ eſt catarrizās mā a capite ad inferiores p̄tes. ¶ 3ᵐ eſt febris idefiaēs ualde itēſa reuolubilis aliq̄ñ de tertio in tertiū. ¶ Et p̄mū q̄dē hoꝝ lȝ fuerit accīs mãe catarrizātis. mī forṫaſſe eſt factū egritudo: q̄ð appet. q̄ in p̄n⁰ meri ⁊ ī ſupiori p̄te ei⁹ ꝯcaua iuenit̄ dolor mōdificatiuus ⁊ īflāmatiu⁹ fixus ibi: qui ſemp etiā itēdit̄ tp̄e deglutionis cuiuſcūq̄ȝ rei. ⁊ nō eſt rōnabile tale nocumētuȝ eē oīno per colligāciā capitis ad illas p̄tes: imo aūt ꝓpter excoriationes aut ulcera aut apāta corruptiua in ſupficie ꝯcaua ipſi⁹ meri. ꝓpter que etiā uériſile eſt meri ſubſtantiā eſſe apātā ꝓpter fluxū maerū ad ipſuȝ qui ꝓuenit ex dolore. q̄m oīs dolor acuit reuma. 3⁰ tegni. Et ſi nō ſūt ibi apāta nō dubito ibi eſſe aliā egritudinē cōpōnalē. ſ. oppilatiōes in eo ꝓhibētes fieri debitā applicatiōeȝ deglutitorij ad deglutibile. ¶ Q̄ð v̄o in ꝑdcō mēbro exiſtāt ulcera excoriatiua uel ragadioſa: appet: q̄ mā que defluit a capite acuta fuit acuitate ſalſedis ⁊ mlt̄e caliditatis. Et q̄ mā iſta adhuc multū imo q̄ſi ꝯtinue fluit a cerebro ad meri: non eſt mirabile ſi localia remedia que admiſtrant̄ meri nō ꝯuenieter curāt. q̄tū eni per iſta localia remittit̄ ⁊ minorat̄ mā: tātū forṫaſſe ⁊ plus defluit. mā etiā iſta nō eſt mīoris caliditatis ⁊ acuitatis: q̄ð apparet eo q̄ in ſummitate capitis ⁊ ꝓfundis ei⁹ p̄tib⁹ ꝑcipit grauitatem ⁊ caliditatē notabilē ut oretenus accepi. ¶ Hoc igitur accīs multiplr̄ eſt ualde uerēdū. ¶ Primo q̄ poterit eſſe cā arefactiōis corpis defectu cōuenietis q̄titatis nutriētiū. ¶ 2⁰ q̄ mãe defluētes ad ſtomachū cū ſint acute poterunt ulcerare aut excoriare ipſuȝ uel apare. ⁊ cibo aſſumpto cōmixte poterūt eē cā corruptiōis ei⁹. ¶ Et 3⁰ ꝓpter hoc iteꝝ accīs uerēdū eſt. q̄m ei difficulter admiſtrari p̄nt remedia. que aſſiſtētia leſis p̄iculis p̄nt ipſas curare cōueniēter. Unī ex iſtis credo p̄ncipiū curationis omnis accipienduȝ eſſe in rectificatione huius diſpoſitionis meri uel diſpoſitionum.

Secunda v̄o diſpō iā ꝑtacta eſt mā catarrizans a capite ad inferiora. de cuius ſpecie non eſt dubitatio cū ipſa ſit acuta mā gn̄ata ex mixtione tenuis flātis cū cholerica mā. Nolo negare ad acuitatē eius etiam cōcurrere caliditatē putredinalem: lȝ in hoc forṫaſſe nō leuiter ſit heſitādū. Si enim hec mā putrefacta fuiſſet in partibus inferioribus: aut de facto putreret totaliter: aut putredo eſſet uel fuiſſet in toto uel in partibus. ¶ Si p̄mū neceſſarium fuiſſet hanc putredinē ꝑceſſiſſe continuam febreȝ ex cholera ⁊ flāte prouenieteȝ: ⁊ tunc preceſſiſſet tertiana notha continua materia putreſcente in uenis: ⁊ ſi putruiſſet in locis diſticus tunc ꝑceſſiſſet emitritea febris: aut cōplicata ex alijs ſpēbus humoraliū febriū: ad q̄ð ꝓbāduȝ nō habeo teſtimoniū: niſi ex his que accepi ſcriptura uel v̄bo. ¶ Si aūt mā iſta adhuc putruiſſet: aut in locis diſticis putreret: aut in locis renū: ſplenis: epis: ſtomachi: uł p̄tiū pectoris: in q̄rū notitiā facile fuiſſet ꝯuenire. ⁊ adhuc de facto eēt facile per iuētionē nocumētoꝝ ꝯtīgētiū in ꝓprijs opationib⁹ ꝑdictoꝝ mēbroꝝ: ⁊ in coīb⁹ opationib⁹ coꝝ. ſ. in aliq̄b⁹ ꝑdictoꝝ mēbroꝝ ſunt opationes toti coicātes cū manifeſta ſua cā uł nocumēto: ut eſt de renib⁹ mūdātib⁹ epar ⁊ totū ab aq̄ſitate: ⁊ de epe ꝗ̄ eſt fmor p̄moꝝ organica. 2ª de ſtomacho rōne chilificationis: ⁊ de pulmone rōne anhelit⁹. Si eniȝ in his mēbris putruiſſet mā: aut de facto putreret neciū eſſet inueniri remedia per iuētionē nocumētoꝝ ꝑdictoꝝ: q̄m terminus hoꝝ diſcretiuus eſt ſenſibilis leſio in opationib⁹. 2⁰ tegni. ¶ Si aūt mãe ꝑdicte putrerēt uł putruiſſent in capite: tūc aut locus putredinis eſſet in uenis ⁊ arterijs pāniculoꝝ cerebri: ⁊ tūc putredinē talē ꝯcomitaret̄ dolor acut⁹ īflāmatiuus ꝓ̄gitiuus: aut mordicatiuus: ⁊ iteꝝ febris ꝯtinua. Si autē putredo ⁊ mā fuiſſent in rimoſitatib⁹: aut uenis: ⁊ arterijs medullaris ſubſtātie cerebri: tūc dolor febris vigilie ingtudo: ⁊ reliq̄ ſilia accitia nectio ꝯſequerent̄. Nō igitur apparet mām talē acutā eſſe ꝓpter putredinē p̄ncipaliter: ſed ꝓpter mixtionē cholerice mãei cū flatica: lȝ nō uelī negare mā ȝillā recipe augmētū acuitatis a caliditate putredinali in epate ⁊ partib⁹ adiacētib⁹ ei que tn̄ nō eſt multe intenſionis: ſicut etiā accepi ex ſcriptura. ¶ Qualitercūq̄ȝ igit̄ ꝯcedatur hec mā ſm magnā ſui partē minerā habet remotam circa epar. ꝓpinq̄ aūt ipſius minera eſt in uenis pāniculorū cerebri: ⁊ arterijs ipſoꝝ ⁊ ſubſtātia cerebri: que etiam mā ibi augmētū quātitatiuū aſſumit ex ꝯtinua gn̄atione ipoꝝ in ipſo capite ꝓueniēte per viā indigōnis. Sicut eni ad caput eleuant̄ uapores aq̄ſi ⁊ mucillaginoſi flatiꝯ ita ad ipm eleuātur uapores cholerici. Sed uapores ab īferiorib⁹ delegati in capite ꝯgregati cōuertunt̄ in mām ſpecie ꝯſimilē eis. Igitur ⁊ uapores cholerici ſilr̄ ingroſſati ꝯuertunt̄ in mām ſibi ꝓportionabilē: ſed ex mixtione ambarū duarū mãerū predictaruȝ gn̄at̄ flegma ſalſum. Et tu adde q̄m in nulla fere diſpōne cerebri vnq̄ȝ a ꝑſentia multi flegmatis ⁊ uapoꝝ colericoꝝ ꝑuatū eſt: q̄ð apparet ex uarietate ceruminis auris. Igit̄ ualde facile deduci pōt minera huius mãei ꝓpinqua iā ꝑdicta. Modus aūt quo hec mā tale facit nocumētū in meri pōt eſſe. q̄ cū mãe iſte multiplicate deſcēdūt aut ꝓpelluntur ad lacunā cerebri in loco oſſis baſillaris. tunc partiȝ per uenas. partim v̄o per moduȝ ſtillicidij tranſeuntes per rete mirabile recipiunt̄ in cōcauuȝ palati: ⁊ deinde per pāniculum iſtum vident̄ inferius per loca vule. ⁊ iſta eſt uera cauſa: quare p̄mū nocumētū in hoc viro preſentatū fuit in vula eius intantū q̄ elōgata mollificata uel apata fuit. Cū igit̄ mãe iſte predictas partes repleuerint ⁊ intrinſece ſint fluxibiles ratione aquoſitatis ⁊ mobilitatis cholerice. ⁊ ſic recepte fuerint in meri. ⁊ q̄ ſunt acute notabiliter: ut deductū eſt. non eſt mirabile ſi fecerunt predicta accitia. Et ſi vir iſte fuiſſet ꝓpeſſus febrē notabilr̄ acutā cū arefactione corporis ut audio: ⁊ cū nocumēto deglutionis iā preſente: tūc res eſſet periculoſiſſima ſatis. q̄ cecidiſſet in ſermonē ſummi Hyppo. ubi dixit. Quibuſcunq̄ȝ in febrib⁹ collū extorquetur ut vix deglutire poſſint tumore non exīte in collo mortale. Hec igitur eſt ſumma eorum que mihi conſiderāda videntur de catarrizante materia a cerebro ſine cuius rectificatione non erit poſſibile q̄ iſte vir ſanetur vnq̄ȝ.

Tertia v̄o diſpō eſt febris circa quā nō extēdā me niſi q̄ uerior q̄ mihi ſcribit̄ q̄ febris eſt notabiliter intēſa reuolubilis de 3⁰ in 3ᵐ ⁊ indeficiens. ꝓpter q̄ð dubitabile eſt ipſaȝ eſſe vnā emitriteū ꝯtinuam indeficientem ex cōtinua flegmatica ⁊ īterpollata cholerica: que res eſſet multū ſeua cū ipſa cōtinue faceret augmētum in cauſa materiali catarri: ut in ſc̄do capl̄o deductuȝ eſt. ⁊ utraq̄ȝ cōtinue ꝯcurrat ad maiorē debilitatē cerebri efficiēdam: ⁊ cerebrū cū ꝑdicta mā ⁊ febre nouū augmētū ſue reſolutiōis

⁊ cõſumptionis continue facerẽt in nocumẽto deglutionis ⁊ eſſet neotãte cõplicationis adinuicem ꝙ oporteret ſimul utriuſqꝫ hoꝝ triũ attẽdere in curatiõe ſubtilr: qḋ difficulter cadit ſub imaginatione: nedum curatione canonica. ⁊ hoc propter ꝯrietatẽ lapſus cõplexionalis: qui eſt febris. ⁊ cõpoſitionalis ⁊ excoriatiõis meri ⁊ cõplexiõalis lapſus cerebri.

Propter que oĩa de his que curatiõi ſubſeruiũt intentionibus ⁊ inſtrĩs ſuccincte percurrã. ¶ Primũ itaqꝫ coꝝ cui ꝑncipalr attẽdẽdũ eſt videt̃ ẽẽ nocumẽtũ deglutionis: nõ eniꝫ curari põt febris ⁊ cerebri diſpoſitio ꝯueniẽter per digerẽtia aut aliter alterãtia uel euacuãtia niſi per os aſſumerent̃. ⁊ quõ põt nocumentum deglutionis ꝑfecte abſcindi noua cõtinue defluẽte mã. nõ videtur ſine magna anxietate enuntiandum eſſe. ¶ Propter qḋ viam capiẽdo que mihi ſecurior videtur ponã primo ꝙ modus intendẽdi ad nocumẽtũ deglutionis debet eſſe cuꝫ his que leniẽdo uel mollificando ipſum meri faciunt aptũ ſiu ꝑbilitate ſua. forſaſſe enim exiccantia abſtergentia ⁊ ſtiptica que eſſent recta inſtrumẽta curationis ſtãte fluxu materie ⁊ febre efficerent ipſum conſtipatum magis. ¶ Dico ſecundo ꝙ uerum principium curationis dependet ex ſubtractione catarriçantis materiei. ¶ Dico 3° ꝙ ſi qua recta curatio cum inſtrumentis adminiſtrari debet ad febrem iſtam. eſt cuꝫ his que frangunt ⁊ rectificant nutriẽtia eius.

Propter primi itaqꝫ cõplemẽtuꝫ octo deſcribã ſingularia remedia que lenire poſſunt meri alteris diſpoſitionibus non nocentia. ¶ Primũ eſt. ut accipiant̃ grana mecbeite ⁊ vulnerentur cum acu in. v. vel. vj. lateribus. Deinde infundantur in aqua leuis decoctionis liquiritie per vnam noctẽ. tũc ergo patiens ſemper habeat granum vnum in ore ſuo. ¶ Scõm ṽo remediũ eſt. ut accipiantur grana citoniorũ ⁊ infundantur in ſucco granatorum dulcium in cortice exiſtentium. ⁊ de his granis ſimiliter in ore ſuo teneat. ¶ Tertium principale remedium eſt. ut accipiantur folia lactucarum recentium. ⁊ per medium diem infuſa in aquã ſublimationis uel decoctionis radicũ altee. ¶ Quartum principale eſt. ut intube diu macerate in aquam portulace per ſublimationem factam teneantur in ore alternatim permutando de vno ad reliquum. adherendo tamen ei de quo magis percipit iuuamẽtum. ¶ Quintum principale eſt. ut ſepe teneat in os ſuum mucillaginem factam ex granis pſilij cum aqua ciſterne: ⁊ caueat artifex ne ita longo tempore macerata teneat in aquã ꝑdictã tepidam. ut a medullari eius parte effundat̃ actualiter eadem ſubſtãtia aut ſaltem virtus. tunc enim excoriaret amplius. ¶ Sextũ ꝑncipale ⁊ optiuꝫ eſt ut alternati teneat in os ſuũ parum tepidã recoctã factãex lacte uaccino bene pingui. ¶ Septimum ꝑncipale eſt: ut ſepe per nares eius attrahat hunc liquorem. ℞. mucillaginis fenugreci: ⁊ pſilij. añ. ℥. ß. mucillaginis citonioꝝ. ℥. j. miſceant̃ oĩa cũ. ℥. j. aque maiorane ⁊ cum altera aque nenufaris. ⁊ remiſſe tepidum trahiciatur per nares: ore ꝑus pleno aqua mellis tepida. ¶ Ultimum remedium ad hoc eſt iſtud. ℞. medulle cruriũ bouis: hyſopi humide: pinguedinis taſſi ⁊ anatis. añ. ℥. ß. mucillaginis fenugreci: ſe. lini. añ. ℥. ß. croci. ℈. j. olei de nenufare. ℥. ij. cere albe quãtum ſufficit. fiat vnguentum molle qḋ poſt lauetur bis in aqua nenufaris. De hoc igitur vnguento quater in die tota gula ⁊ collum aceto tepido diligenter inungatur: ⁊ ſuperponatur magna quantitas lane ſicce.

Pro ſcõo ṽo ꝑncipali accite tollẽdo. ſ. catarro: lꝫ ſermo diffuſus foret neceſſarius. hic tamen mihi breuitateꝫ imponã dicẽdi. fateſ enĩ imo cõplete ſum excuſat⁹ a ſufficiẽtia tot ⁊ tãtoꝝ doctoꝝ: qui ad regimẽ hui⁹ viri ꝯuenerũt: ẽẽ qꝛ huic egritudini nõ eſt blãdiẽdũ: ut cõſueuit medicoꝝ plurimoꝝ uſus: qui cuꝫ aqua ordei: caſſiafiſtu. ⁊ reliqs nõ pertinẽtib⁹ ad curã: ẽut in pluribus perducũt egritudines ad ipoſſibilitatẽ curatiõis matyriçando egros. ¶ Primo itaqꝫ premiſſo mihi ꝙ oĩa inſtrã ſtatim apponenda limitari debent tenore virtutis ad hoc ſufficientis. itaqꝫ ſeptem inſtrumenta deſcribam: que mihi aut ipſorum plura omnino neceſſaria ſunt in cura huius accidentis.

Et primũ qḋẽ oĩuꝫ hoꝝ eſt ut itẽdat̃ diuerſiõi mãerũ a capite ad inferiora fluẽtiũ. Nec eniꝫ tales mãe vnica ꝑſt ẽiõne eradicari: aut quia repugnãt materie propter earum impreparationẽ: aut qꝛ farmaca ꝯuenientia nõ ꝑſit adminiſtrari ꝓpter difficultatem deglutionis. ¶ Primũ itaqꝫ hoꝝ eſt ut diuertant̃ mãe per cliſteria parũ per acuta facta. ℥. j. eluarij dyacaſtorei deſcriptione Nicolai ⁊ leuius iſto erit. ℥. ß. iere cõpoſite. ⁊ adhuc lenior erit hñdicta cũ puluẽ cẽtauree: ⁊ cornicũ agarici doſatis ſm ſapiẽtiã ꝑfatoꝝ doctoꝝ. talia enĩ nõ ſcribã: qꝛ credã eis ſupaddẽ aliquid: ſed ut ſatiſfaciã honori meo. ¶ Scõm ṽo principale diuerſiuũ qḋ eſſe mihi oĩbus alijs grauius eſt. ut huic viro aperiant̃ emorroides. ¶ Tertiũ ṽo eſt: ut frequẽtet̃ appoſitio uẽtoſarũ cõuenienter ignitarũ ſup natibus ⁊ ſpatulis. ¶ Quartũ eſt ut applicent̃ rubificãtia diſtrahentia: ⁊ attrahentia mãm ſuper partibus pulſuuꝫ brachioꝝ. ¶ Quintũ eſt ſi talia nõ ſufficiunt ꝙ adminiſtrent̃ rubificãtia ⁊ exiccãtia loco aſchatin facta ex flamula uel pede cornino contuſis: aut ex cantaridibus ⁊ fermẽto ⁊ aceto emplaſtratis: aut ſaltem cũ ſapone nigro ⁊ ſquilla contritis inſimul in predicto loco impoſitis. ¶ Sextũ eſt ut iſtis nõ ualẽtib⁹ conuenienter fiat rubificatio capitis cũ ſtercore colũbino: ⁊ ꝓpe colũboꝝ ſylueſtriũ incorporata cũ modico aceti: ⁊ modico pulueris anacardi ſm hunc modũ. ℞. fermẽti ſex uel octo dieꝝ. ℥. iij. ſtercoris colũbini. ℥. j. ß. pl̃ueris anacardi. ℥. ß. terant̃ ſubtiliſſime ⁊ icorporent̃ cũ modico aceti ualde acuti. Uẽtre itaqꝫ ꝑus cũ cliſteri mũdificato ⁊ nõ exiſte plenitudine cibi ⁊ pot⁹ in ſtomacho capite diligẽter raſo mãe in ortu ſolis totũ caput eius liniat̃ predicto linimẽto: ⁊ ſupponat̃ pãnu^ ſiccus: ⁊ dimittatur ibidẽ per tres horas donec ſenſus tact⁹ tolerat: remoto linimẽto nõ ꝓcedat̃ alr̃ uſqꝫ ad ſero. Si aũt nõ toleraret tũc madefiat caput cũ tepida aqua mellis: ⁊ deponat̃ linimẽtũ nihil aliud ſupponẽdo ei. Et ſi uehemẽtia doloris iſlãmati vigeret: tũc madefiat caput cuꝫ linimẽto ex oleo de ſiſamo facto. Et ſi uehemẽtia caliditatis exigeret frida: tũc fiat iſtud cũ oleo floꝝ cucurbite: aut nenufaris. Tãte enĩ potẽtie eſt inſtrm̃ hoc in diuertẽdo catarros oẽs ⁊ retinẽdo eoꝝ fluxũ ad iferiora ꝙ auſus ẽ ſcribẽ Gal. 6° de igenio ſanitatis. ꝙ nõ eſt medicina melior in curãdo ulcera pulmonis ꝓueniẽtia ex deſcẽſu acutarũ mãeruꝫ catarriçãtiũ ad pulmonẽ. ut colligendũ eſt ab eo in exẽplari de nobili quẽ in ſili diſpõne curauit. Si igit̃ hoc remediuꝫ cõferre põt ulcerib⁹ pulmonis: tũc nõ repugnat quin conferat ulcerib⁹ meri uł excoriatib⁹ eius abſcindẽdo mãm que continue fluit. ¶ Cõtra. qꝛ hoc ingeniũ curationis nõ videtur conueniẽs: ipm̃ enĩ attrahit mãs de inferiorib⁹ ptib⁹ ad ſupiores: ſed mã iſta trãſibit per uẽtriculos ⁊ ꝓfundas partes cerebri. ergo hic modus curationis eſt erroneus. patet ꝯñtia: qꝛ in oĩ diuerſiõe obſeruari debet ne mã trãſeat ſuper ꝑncipali mẽbro: ut 4° ꝑmi. caꝑ ꝑ colligẽdũ. Silr̃ etiã nõ debet trãſire mã de pte mẽbri ꝑncipalis viliori ad nobiliorẽ: ſed uẽtriculi ⁊ ꝓfunde ptes cerebri ſunt partes multũ nobiliſſime cõparate ad extremas ptes eius: ergo ad illas non debet fieri tract⁹ mãei cũ diuerſione: patet hec ultima ꝯñtia quia ex hoc ſequerent̃ grãdiora nocumenta: ⁊ minor ultime ab oĩb⁹ ꝯcederet̃. Quis eniꝫ dubitat uentriculos eſſe ptes nobiliores ꝙ circũferẽtiales ptes eius: maior ꝑme rõnis arguit̃: qꝛ nõ videt̃ modus quo mã ab inferiorib⁹ ptib⁹ cerebri trahi poſſit ad ſupiora niſi per media illi⁹: ⁊ minor ꝑme rõnis eodẽ fundamẽto facile ꝓbari põt. ¶ Huic motiuo ⁊ alijs conſilib⁹ ridẽdũ eſt ꝙ qñ mãe mouentur a farmaco electiue trahente eas: aut ſaltem ratione caliditatis intenſe: aut utriuſqꝫ attrahentium ſil̃ he materie ſunt antecedentes catarri que cõtinent̃ in uenis ⁊ in arterijs diſſeminate per pãniculos cerebri ⁊ in medullari ſubſtãtia ipſi⁹. Cũ ergo iſte

ꝑtue habeāt ↄtinnuitatē cū uenis trāſeūtibus per ptes pānicularēs ⁊ ligamētales iter cōmiſſuras cranei: quarū uenaꝝ extreme ptes terminenť in cutē capitis: ⁊ ad poros eius: nō eſt mirabile ſi fit diuerſio. Et adhuc etiā nō repugnat māτ in pāniculis cerebri trahi per poros ad extra: ut dictū eſt. ¶ Ad formā igiť argumēti dicēdū ad maiorē negando ipſam: imo talis curatiōis igeniū oīno eſt ↄueniēs. Et ad minorē pme rōnis negať etiā ipſa aſſignādo trāſitū modi nāe mō pdicto: q̄re motiuū illud ⁊ oīa ſibi paria nihil ↄcludūt. ¶ Et ſi iſtaret iteꝝ q̄ capiať mā ↄiūcta catarri que eſt acuta fluēs ↄtēta in colatorio ⁊ locis rete mirabilis: tūc p3 q̄ tale ingeniū curandis nō poterit diuertē ipſam: igitur nō eſt cōueniēs. ¶ Huic replicatiōi rndēdū eſt duplr. Primo q̄ dato q̄ tale igeniū nō totalr ↄferat per ſe māe fluēti: tñ pōt cōferre iquātū abſcindit fluxū antecedētiū māeriꝫ: ⁊ virtꝰ reddiť potētior ſup fluētē māτ reſoluēdo digerēdo ⁊ aliter regēdo ipſaꝫ q̄ ſi nō fuiſſet facta diuerſio māerū antecedētiū. ¶ Dicēdū 2° q̄ non eſt impoſſibile q̄ mā que repiť in vijs actu fluēs etiā attrahať iteꝝ ad uenas: forti eniꝫ vtuti nihil reſiſtere pōt in expellēdis. 7° affoꝝ. cōmēto 59°. Uirtꝰ igiť reddita potētior ſup actu fluēte mā ꝑpter diuerſionē antecedētiū māerū poterit māτ que exiuit uenas iteruꝫ repellere inter uenas: ⁊ ita fiet earū attractio ad oppoſitum. ¶ 7^m ⁊ ultimū eſt qḋ fortaſſe eſt leuiꝰ q̄ pcedēs ut fiat actuale cauteriū ſup loco ↄiūctionis ſagittalis ⁊ coronalis cōmiſſuraꝝ: ubi terminat extremitas medij digiti mēſurata cū extrema parte naſi ſuppoſito maiori ruge raſete manꝰ. Scribere aūt cauteriū: ⁊ iſta pticularia ſupfluū eſt: q̄ loquor ad ſapiētes.

Pro tertia vō pncipali diſpoſitione. v3. pro febre iā pdicta duo memorabo ↄſueta digerentia. ¶ Primū eſt ſyrupus compoſitus acetoſus de. v. radicibus cum tertia ſui parte ſyrupi de eupatorio. ¶ 2^m ſyrupus de biſantijs cū aqua apij ⁊ eupatorij: quibus ſubtrahendum ⁊ addendum eſt prout celeberrimorū doctoꝝ ⁊ renominatorum peritia determinabit ⁊c. Ad laudem dei Amen.

Conſilium. 128.

¶ De quadruplici mala diſpoſitione. videlꝫ ¶ De mala complexiōe frigida ⁊ humida ſtomachi cū fl'ate mucillaginoſo ⁊ vitreo. ¶ De mala complexione frida ⁊ humida cerebri cū multa mā flegmatica. ¶ De nocumento anhelitus per ꝓprietatē in pectore: ⁊ per cōmunitatē ad ſtomachū ⁊ caput. ¶ De mala complexione calida renū cū harenulis ⁊ lapillis. ¶ Diuiditur aūt Conſiliuꝫ in capitula quattuor.

¶ De cauſis male cōplexionis ſtomachi ⁊ eius cura. Cap. i.

Documēta viri colēdiſſimi dñi henrici digniſſimi cācellarij illuſtriſſimi dñi ducis ⁊ pncipis hērici Bauariēſis ⁊c. Sūmarie cōtinenť in diſtēperie q̄tuor mēbroꝝ. Primū eſt ſtomachus eius. Scōm pectus. Tertium eſt caput. Quartū eſt egritudo in renibꝰ eius notabilis. ¶ Prima itaq3 diſpoſitio eſt diſtēperies ſtomachi ad frigiditatē ⁊ humiditatē cū multitudine māerū fl'aticarū que mucillaginoſe ⁊ aquoſe ſunt a dñio: vitree vō ſubdominātes. Hec aūt cognoſci pñt per multitudineꝫ ſputaminis ⁊ ſaliualis humiditatis aquoſe ⁊ mucillaginoſe per lenitioneꝫ ſtomachi per lubricitatē q̄nq3 ſupueniētē per obtuſionē appetitꝰ. ¶ Cui diſpoſitioni q̄ñ ipſi pſeuerat ſup alias infra dicēdas ꝓuideať ei cū aſſumptione ↄfectionis de tribꝰ piperibꝰ: quā ſcripſit Sal. ad Omōtheū deſcriptiōe 3°. de qua accipiat per duas uel tres horas añ cibū. ʒ. j. ⁊ bibat poſt ipſaꝫ quartā ptē cyathi vini ſubtilis aromatici ⁊ fumoſi. ¶ 2° huic diſpoſitioni prouideať vngēdo totū ſtomachū ex hoc vnguento. ℞. olei de maſtice. ʒ. ij. olei de mirto. ʒ. j. oli de coſto. ʒ. j. ſ. piperis al. ⁊ lon. granoꝝ paradiſi ciperi ſtoracis calamite. añ. ʒ. j. reſine electe. ʒ. j. garioſiloꝝ mēthe maſticis cinamomi. añ. ℈. ij. gallie muſcate. ʒ. j. ſ. cere q̄tum ſufficit fiat vnguētum bene viſcoſum de quo magna petia ponať ſuper toto ſtomacho calefacta ⁊ portet eā ibi ſemp. ¶ 3^m remediū ad hāc intētionē eſt q̄ iſte vir aſſumat in aurora radicē vnā ſm mēſuraꝫ digiti minoris de. çç. viridi electo ⁊ bono nō bibēdo nec cōmedēdo poſt ipſum ſaltē per horas tres. ¶ 4^m remediū eſt ut iſte vir ſaltem oī ſeptimana bis degluciat. ʒ. j. tyriace Andromachi bone ⁊ electe cū. ʒ. j. aque menthe aromatice que gariofilata dicit calefacta. ¶ Quintū remediū eſt ut iſte ſaltē oī fine ſex dierū recordetur accipe modicū añ cenā pillulam vnā de ſpeciebus deſcriptione Meſ. in antidotario.

¶ De cauſis male complexionis cerebri frigide ⁊ humide ⁊ eius cura. Cap. ii.

Secūda vō pncipalis egritudo huius viri eſt mala complexio cerebri frida ⁊ humida depēdēs a multa mā fl'atica que iteꝝ eſt cā augmēti ipſius male cōplexionis in cerebro nō minꝰ q̄ iſta mala cōplexio ſit cā ↄtinue iſtoꝝ fl'atū ⁊ ↄgregatiua ipſoꝝ in capite per viā indigeſtiōis. Et hec qdē mala cōplexio potuit eē cā pma ⁊ origialis nocumenti ſtomachi: lꝫ credaꝫ ego q̄ mala diſpoſitio ſtomachi maior fuerit cā ⁊ pmaria nocumēti capitis q̄ ecō uerſo. Color eni faciei ad albedinē iclinatꝰ criſpitudo ⁊ tictura capilloꝝ bōitas igenij ⁊ opationū vtutū ſenſitiuaꝝ iterioꝝ iclināt me ad credendū q̄ nocumenta que in cerebro apparent magis per colligantiā q̄ per eſſentiā exiſtāt in eo. ¶ In cura itaq3 huius diſpōnis: ⁊ ſi oīa remedia malā diſpōnē ſtomachi rectificātia declarata in pcedēti caplo etiā capiti ↄferre poſſent: tñ pro capitis diſpoſitiōe tria ſolēnia ponā adiutoria. ¶ Quoꝝ pmum eſt hoc. ℞. macis. ʒ. j. gariofiloꝝ folij cubebarū granoꝝ paradiſi. añ. ʒ. j. ambre orientalis. ℈. iiij. ligni aloes. ʒ. j. cāphore. ℈. ſ. roſaꝝ. ʒ. j. pulueriçenť oīa per ſe: deinde ligenť in pāno de grana retorto ⁊ ſepe odoreť. ¶ Scōm remediū eſt hoc. ℞. ſpecieꝝ diābre ⁊ de aniſo dulci. añ. ʒ. j. ligni aloes. ℈. j. cōmiſceanť inſimul: ⁊ de hoc puluē ſaltē in ſeptimana ter ſuperaſpergať tota pra capitis a pncipio capilloꝝ uſq3 ad ſummitatē capitis per mediū anterioris ptis capitis per q̄tuor digitos per latitudinē: ⁊ cū poniť ſecūdus puluis cū pectie deponať pmus. ¶ Ultimū remediū eſt hoc. ℞. ſpērū diābre ⁊ dyamuſci dul. deſcriptiōe Auicēne 5° can. ſūma pma aut ſalteꝫ Meſ. in antido. diſtōne pma añ. ʒ. j. ſ. ligni aloes folij maiorane ſicce pulegij betonice. añ. ℈. ij. çuccari al. ʒ. ij. ſyrupi ↄſerue. çç. viridis lib. ſ. fiat el'uariū: de q̄ egrotans oī ſero cū uadit ad lectū per ſpatiū vniꝰ mēſis per duas horas poſt cenā degluciat. ʒ. j. ſ. ⁊ erit remediū excellēter ↄferēs capiti ſuo.

¶ De caīs nocumēti i pectore: ⁊ cura eiuſdē. Cap. iii.

Membrū aūt 3^m qḋ in hoc viro leſuꝫ eſt: eſt pectꝰ cīꝰ: qḋ qdē magis hēt nocumētū per colligātiaꝫ ad caput ⁊ ad ſtomachū q̄ per ꝓpriā ipſiꝰ eēntiā. Magnitudo eni pulſus cū eq̄litate ſatis ↄueniēti frequētie ⁊ uelocitatis ſignat potētiā vtutis ⁊ necitatē nō mltū auctā: neq3 diminutā. Et q̄ nō appet in eo manifeſta plētudo: neq3 coartatio: iō ſatis rōnabile eſt cōcludi ſpacioſitatē pectoris pulmonē ⁊ cor a nocumēto māeꝝ nō eē mltū leſa: neq3 etiā appet pultes: aut dimiſſio in pl'ſu que ſignat debilitatē vtutis pulſatilis cordis: ⁊ pari rōne cū nō appeat magnū nocumētū in uelocitate frequētia diuerſitate ⁊ puitate anhelitꝰ. iō appet pectꝰ ⁊ pulmonē a mltitudie māeꝝ nō eē ualde oppilā: ⁊ ꝓpterea qn nocumētū: ſi qḋ apparet in pectore nō eſt pleureſis. ¶ Propter hoc itaq3 ↄcludēdū eſt: q̄ mltitudo ſputi cū excreatiōe uel raſcatiōe emiſſi cū ſtrictura uel grauitate anhelitꝰ cū rugitu ⁊ motu in ↄcauo pectoris pceptis ſignāt māe a capite ad pectꝰ ↄfluxiſſe magis q̄ q̄ in pectore genite ſint ꝓpter cēntiale nocumētū cordis pulmonis ⁊ dyafragmatis: qḋ ↄfirmať: q̄ nocumēta talia magis eueniūt ⁊ frequētāt in eo in ſero ⁊ poſt tēpus dormitiōis q̄ in alijs tpibꝰ. Itaq3 cū apparuerit a multitudine ſputi aggrauatus ꝓuideatur ſibi hoc triplici remedio. ¶ Primū eſt ut per duas horas poſt cenā: ⁊ per horā ante

renū ⁊ in aurora accipiat cyathū vnū hui° decoctiōis calefacte que mās digeret mūdificabit ⁊ diuertet a pectore. ℞. radicum vngule caballine ⁊ enule.añ.ʒ.j.ireos.ʒ.j. capil.ue.paſſulaꝝ liquiritie raſe.añ.ʒ.j.ſ.ficuū pinguiū numero octo:incidēda icidanť ⁊ coquanť in lib.viij. aque uſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis.ſed croci ponať in fine decoctiōis tm̄.ʒ.j.ſ.deinde coleť ⁊ bibať ut ſupra.¶ 2m remediū pectori appropriatū eſt hoc.℞. penidiarū.ʒ.j.ſ. loch de pino.ʒ.ij. coquať ſimul lēto igne cū.ʒ.iii. ꝑdicte decoctionis uſqꝫ ad bonā ſpiſſitudinē:⁊ de hoc ſepe teneat patiēs in ore ſuo q̄titatē vni° grani fabe ꝑmittēdo ipſuꝫ diſſolui ⁊ ad pectus deſcēdere ſine maſticatiōe aliqua.¶ 3m ſpāle remediuꝫ eſt hoc:ut ſi vir iſte nobilis ꝓpter hec duo remedia nō alleuiareť a tuſſi:imo ingetaret ipſuꝫ:tūc accipiat hunc potū: poſt quē nō dormiat niſi vna hora tm̄ imediate poſt ipſum. Et tardet cibū ad min° horis ſex. Cuius deſcriptio eſt hec.℞. mucillagīs ſebeſten.ʒ.ij.caſſie nup ꝑparate cū aq̄ capilloꝝ ue.ʒ.viij.agarici electi.ʒ.j.ſ.g̃.vj.icorporenť oīa ⁊ bibať totū cū.ʒ.ij.decoctiōis in hoc capl̄o deſcripte:hoc eni ↄuenīēter mundificat pectus:⁊ lenit tuſſim ⁊ ipſam qetam reddit.

¶ De nocumento renū ⁊ cauſis eius:⁊ de cura. Cap.iiii.

Quartū mēbrū patiēs in hoc viro ſunt renes ei° in qbus iueniť diſtēperies ad caliditatē notebilē intēſam ⁊ ſiccitatē que remiſſa eſt reſpectu caliditatis:niſi enī eēt multitudo humiditatis epatis:⁊ adhuc multitudo humiditatis a materia flatica augmētate in ſanguine ꝓpter multiplicationē illoꝝ flatū in ſtomacho per viā indigeſtiōis factā: tūc intendereť in renib° ſiccitas nō minor caliditate.¶ Propter hāc igiť caliditatē renū māe flatice excoquunť in eis ⁊ cōuertuntur in harenas ⁊ lapillos ⁊ ſunt cauſa eūtus doloris ⁊ augmēti ipſorū in renib°.¶ Quoꝝ quidem doloꝝ duplex aſſignať cauſa.Una quidē eſt mala cōplexio calida ipſoꝝ renū uehemēter ⁊ ſubito permutās ⁊ alterās eos.¶ Scōa vo cā eſt extēſio multa facta in eis ab harenis ⁊ lapillis: ꝓpter qd̄ nō eſt mirabile ſi dolores illi ſunt ualde fortes:quī hūt utraſqꝫ duarū cauſaꝝ efficiētiū doloris:videlꝫ malā cōplexionē calidā ſubito alterātē:⁊ ſolutionē ipſius cōnuitatis ꝑdictā.¶ Unde opꝫ q̄ iſte vir ſit ſollicit° in rectificatiōe renū in aptiōe ⁊ mūdificatiōe viarū ſuarū:ne ita frequēter in eis harene ⁊ lapilli multo tp̄e ꝑmaneāt.Et in mūdificatione etiā māerū mucillaginoſarū que multiplicanť in eis.

Pro quoꝝ complemēto.v.ſibi conſcribo medicamina. ¶ Quorū ꝑmum eſt.℞.aque eupatorij.ʒ.ij.aque capil.ue.⁊ ſaxifragie.añ.ʒ.j.ſ.bibanť calide cū ſucco omni ſeptimana tribus diebus continuis in aurora.¶ Deinde accipe hoc 2m remedium.℞.caſſie ꝑparate cum aqua ſaxifragie.ʒ.j.ſ.⁊ bibať in aurora ⁊ tardet comedere per qnqꝫ horas poſt ipſam.¶ 3m remedium eſt hoc.℞.fiſticoꝝ mūdatoruꝫ.ʒ.iiij.aniſi feniculi ſe.paſtinace domeſtice ⁊ ſylueſtris granorum milij ſol.añ.ʒ.ij.infundanť fiſtici in aqua capil.ue.per diē naturalē:deinde contūdanť minutiſſime ⁊ coquanť cū ſufficiēti q̄titate ſuccari al.⁊ cum ſpecieb° fiat cōfectio in fruſtis.ʒ.ſ.de qua accipiat ſemp fruſtū vnū añ cibū per ſpatiū vnius mēſis.Eſt eni optima in mūdificādo renes a lapillis ab harenis:⁊ māeb° mucillaginoſis:qm̄ fiſticis ineſt vtus qua cōminuiť lapis qui eſt in renib°.18°.ʒ. colligēdū.¶ 4m vo remediū cū inſtātia doloris maxima eſt hoc.℞.pillaꝝ de iera ma.pillarum de hidicta.añ.ʒ.ſ.trociſcorū ſtelle deſcriptiōe Auic.5° can.ʒ.ſ.formenť pille.vij. cū ſyrupo acetoſo cōpoſito:⁊ accipiatur per duas horas añ diē:⁊ tardetur cibi aſſūptio per quinqꝫ horas poſt eas. ¶ 5m ⁊ ultimū remediuꝫ eſt hoc.℞.ſpice nardi dauci carpobalſami ſe.apij ⁊ petroſel.añ.ʒ.j.ſ.ſe.acetoſe cicoree ſcariole ⁊ cuſcute.añ.ʒ.j.granoꝝ milij ſolis.ʒ.iiij.capil.ue.radicū ſaxifragie.añ.ʒ.ij.melis roſ.ſyrupi compoſiti acetoſi.añ. lib.ſ.lapidis ſpongie lapidis iudaici ⁊ vitri cōbuſti.añ.ʒ.ij.ſuccari al.lib.ſ.fiat eleuariū.de quo patiēs dieb° alijs poſt aſſumptionē aq̄rū ſupraſcriptaꝝ in aurora accipiat coclear vnum ⁊ tardet comedere quatuor horis.In hoc enim ſtat fundamētū curationis oium fere diſpōnum ſuarum.

Poſt hec aūt iſte vir abſtineat ab oib° cibarijs frigidis groſſitudine ⁊ viſcoſitate ſua oppilatiuis ⁊ uētoſis:ueluti ſunt fercula paſtilia neruoſe ⁊ cutanee aialiū ptes Piſces viſcoſi ⁊ in lacunis ul̄ paluſtrib° viuētes.Grana leguminū riſum lac ⁊ fercula lacticinia:⁊ caſeum mollē ⁊ viſcoſum ⁊ frequētē uſum feniculi aniſi ⁊ petroſel.⁊ oiuꝫ diureticoꝝ euitet.¶ Euitet potū vini groſſi ↄturbati ſiue fuerit nigrum ſiue album:⁊ caueat a potu ceruiſie de ordeo ſaltem dulcis multū:⁊ ſummopere euitet aque frigide potuꝫ. ¶ Silr̄ effugiat uſum rerū ualde ſalſarū vnctuoſaruꝫ:⁊ caueat etiā a comeſtione fructuū frigiditate ⁊ ſiccitate ⁊ ſtipticitate ſua oppilantiū ⁊ ingroſſantiū humores:ut ſunt pira citonia granata acria neſpilla ſorbe ⁊ ſilia.pręter hec autē utatur cibis ⁊ potibus alijs libito ſuo.¶ Et caueat etiaꝫ a coitu frequentato:⁊ proprie ſuper cibis ⁊ a longa dormitione ſuper ſpina ⁊ felicitabitur vita ſua auxilio diuine potentie:cui ſemper ſic referentur gratie immortales.

Conſiliū.129.

¶ De q̄druplici mala diſpōne.videlꝫ.¶ De mala cōplōne frigida ⁊ humida ſtomachi cuꝫ mltitudine māe flegmatice.¶ De oppilatione epatis a mēbris groſſis.¶ De mala cōplōne calā ⁊ ſicca renū cū multitudine harenulaꝝ ⁊ lapillorum. ¶ De ſoda ſiue dolore capitis pti p eēntiā ⁊ pti p cōmunitatē ad ſtomachū ⁊c.¶ Diuidiť aūt Cōſi.m i pticulas duas.

Particula prima continet duo capitula pncipalia.

¶ De cauſis predictarum diſpōnum:⁊ ꝑ ſtomachi. Cap.i.

Nobilis vir dñs Nicolaus de canali in ciuitate Paduana prouiſor caſtrēſis q̄druplici diſpōne laborat ſiue has diſpoſitiones egritudines aut accidentia nominare uelis.¶ Et p° qdē eſt lapſus in ſtomacho eius frigidus a multitudine māei flegmatice decendēs.Cui° etiā ſtomachi frigiditas māe flatice mucillaginoſas ⁊ aqueas eſt generatiua.Et ipa etiā mā ꝑdicta mlta in ſtomacho ↄgregata eſt cā augmētādi malā cōplōnē fridā ⁊ humidaꝫ in ſtomacho ꝑdictā ꝓpter diuturnitatē more ipſi° māei flance in ipſo ſtomacho.vñ utraqꝫ iſtaꝝ duaꝝ eſt reciproce alteri° augmētatiua.¶ Propter qd̄ ualde facile itelligi pōt diuerſitas accitiū que in hoc viro frequēter eueniūt:frequēter eni rugit° eructuationes ⁊ inflationē in ſtomacho pcipit ꝓpter ptē iſtaꝝ māeꝝ in uētoſitates ↄuerti:que ſi ſubtiles ſunt ⁊ ſuperiora petūt eructuādo emittūt.Ei aūt groſſi vſus fundū ſtomachi ⁊ portanarium eius ad iteſtina ꝓpellunť:ibideꝫ faciendo dolores tortuoſos.Si aūt tales uētoſitates multe ſint ⁊ mediocres iter groſſas ⁊ ſubtiles:tunc in tota ſtomachi ſpatioſitate retēte ipꝫ ſtomachū iflāt ⁊ extēdūt cū magnis doloribus:qnqꝫ dyafragmati ⁊ hypocūdrijs ⁊ toti pectori cōmunicanť.¶ Et ex hoc fundamento pōt etiā intelligi: q̄re qnqꝫ iſte vir diminute digerit:⁊ grauať eius ſtomach°: ita ut frequenter deponatur cibus prius q̄ bene digeſtus. ¶ Et iterū qnqꝫ 3m ſeqtur accīs qd̄ eſt corruptio digōnis que cōprehēdiť a ſapore acuto uel mordicatiuo in ore pceptis:ꝓpter quod eructuationes:qnqꝫ emittit acres:aut acetoſas:aut acutas cuꝫ magna mordicatione pcepta in toto ſtomacho eius.¶ Secūdo de cauſis oppilationū epatis.

Secūda vo pncipal' diſpō hui° viri eſt egritudo cōpōnalis epatis ipſi° qd̄ nō raro imo frequēter oppilať.Et lꝫ epar ei° nāľr ſit calm̄ ⁊ humidū ⁊ mēbra calā ad oppilōnes per ſe ſūt idiſpoſita:qꝛ calitatis eſt dilatare ſic friditatis eſt coanguſtare 2° tegni.tn̄ in epate ipſius oppilōnes accīt frequēter altero duoꝝ modoꝝ:aut quia flata mlta in ſtōcho ei° ↄgregata ut patuit in cap̄ ꝑcedenti diſſoluta ul̄ colligata:aut mobilitata a reb° calidis in cibis

acceptis ꝛ in potib⁹ faciūt mãe iſtas effundi ad epar: in cui⁹ cōcauitate pp anguſtas vias ei⁹ faciūt oppilōnes ꝑdictas. Et 2ª iſtaꝝ oppilōnū cā pōt eē: qꝛ mãe iſte flatice frequēter cōmiſcent̄ chilo reddētes ipm fridū groſſū ꝛ viſcoſuꝫ oppilatiuū ipſi⁹ epatis. digō eni diminuta ipſi⁹ ſtomachi raro ꝛ nō bñ corrigit̄ a digeſtione epatis. ut colligēdum 13ª tertij. ℂ Ex quo appet ſolo pliuꝫ que in eo appent: frequēter eni in hypocūdrio dextro ſentit̄ ḡuitas ꝛ teſio: frequenter ēt in eo appet nocumētū diminutiōis in uria. Et hoc eſt qñ oppilō cadit in gibbo epatis: ſic frequēter in eo accidit fluxus alb⁹ quē illuſtres viri chiloſū appellāt: ꝛ hoc eſt qñ accidit oppilō in ɔcauo epis. Cū eniꝫ ɔcauū epis oppilat̄ necio claudunt̄ vie uenaꝝ porte: ſꝫ ipſis clauſis nō pōt recipi chilus in epe: cū ḡ pellit̄ defertur chilus a meſeraicis ad epar nece eſt ipſum retropelli ad iteſtina: ꝛ ad hoc accidit flux⁹ chiloſus. ℂ Hec ſunt accitia cōia ad oppilōnes que iterū ſi pdurant uł in ɔcauo uł gibbo epatis nece eſt ut finalr̄ pducāt ad febres putridas: pp oppilōnes eni retinent̄ in epate mãe que deberēt expelli per gibbū ad emulgētes ꝛ ad renes: que etiā mãe deberēt recipi in kiſti fellis: ſꝫ ad retētionē taliū mãerū probibet̄ debita euētatio. ad ꝓhibitionē euētatiōis itendit̄ caliditas in epate: ꝛ ad itēſiuā calitatē ipſi⁹ ſequit̄ aut ſimplex ebullitio in ſanguine: ꝛ fit ſinocha ſine putredine cum effumatione ad ipſum cor: aut fit ebullitio cū putrefactiōe cordi effumāte ꝛ erit tūc putrida febris. Ex qbus oībus iſte vir intelligere pōt quare ipſe frequenter egrotat febre cholerica pura ꝛ impura ꝛ aliarum ſpecierum.

ℂ Tertio de cauſis male complexionis calide ꝛ ſicce renuꝫ.

Tertia ꝛ ꝑncipalis diſpō huius viri eſt lapſus renuꝫ ad calīm ꝛ ſiccū cū quo lapſu frequēter applicātur oppilōnes ꝛ dolores in eis: ꝛ iſte oppilōnes plurimū fiūt a mã flatica deſcēdente ad renes a ſtomacho uel ab epe que faciūt oppilōnes nō ſolū in pāniculo colatorij renū: ſꝫ ēt in carnoſitate eoꝝ: ꝛ cognoſcit̄ hoc ꝑ dolorē iſra hypocūdriuꝫ paruper ꝑceptū ꝛ coicatū parti poſteriori ſpine iſra coſtas. ℂ Iteꝝ qñqꝫ in renib⁹ fiūt oppilōnes a multitudie barenulaꝝ iuiſcataꝝ in pāniculū colatoriū a flatica mã deſurſum deſcēdēte. Et apparēt tūc urie ualde tenues trōbis petaloidib⁹ ꝛ barenis ꝑuate ꝛ diminuit̄ ēt uria: ꝛ qñqꝫ acuta emittit̄. Et appet hoc ēt a poſteriori: qm ſuccedēte uria groſſa ꝛ barenoſa poſt tenuē ꝛ aqoſā alleuiant̄ dolores q ꝑus erāt. Et adde ꝑdictis ꝙ iſti dolores nō raro fiūt a lapillis gēitis in ɔcauo renū an pāniculū colatoriū pp barenulas ibideꝫ inuiſcatas a flāte ꝑdicto: cū a multa calitate nāli ꝛ accitali renū excoquit̄ mã ꝑdcā ꝛ cōuertit̄ in lapides. pp qḋ 18ª. 3. ſcribit̄ ꝙ cā ſupple efficiēs in ḡnatiōe lapidis eſt caliditas egreſſa a nāli tēperamēto. ſ. ꝑ viā itēſionis. Mālis vō cauſa eſt flegma ꝛ barenule iā ꝑdicte. ℂ Et nota ꝙ iſte vir multuꝫ eſt paratus ad generationē lapidis in renibus. Ille eniꝫ cui plurimū generatur lapis in renib⁹ eſt qui pinguis eſt ꝛ humidus. 18ª tertij. pallegato cap. ℂ Iteꝝ in renibus nō raro accidit dolor a uētoſitatib⁹ ibidē etiam generatis ꝛ ꝑpulſis abūde. Et diſtiguitur iſte dolor a ꝑdictis pp ipſū eē mobileꝫ ꝛ nō fixū neqꝫ qetū in pte vna. Cui⁹ oppoſitū appet de dolore ꝑueniēte a malis cōplōnib⁹ mālib⁹ ꝛ imālib⁹ fientib⁹: ꝛ a dolorib⁹ ꝑueniētib⁹ ab herenulis ꝛ lapillis. Iſti enim dolores: dato ꝙ qñqꝫ mobilitētur: ipſi tñ permanent in parte magis predictis. ℂ Quarto de cauſis ſode.

Quarta ꝑncipalis diſpō huius viri eſt ſoda. i. dolor capitis: qui qñqꝫ eſt per eſſentiam capiti appropriatus: qñqꝫ vō per colligātiā eſt partib⁹ inferioribus. ſ. ſtomacho epate ꝛ renib⁹ ꝑdictis. In hoc tñ viro iſte dolor ſimul per eſſentiā: ꝛ per colligātiā eſt. ℂ Eſt autē hic dolor ꝑueniēs a mala cōplōne cerebri eius excellēter humida māliter ꝛ remiſſe frigida: qui qdeꝫ dolor qñqꝫ grauatiu⁹ eſt: ꝛ ꝑprie qñ mã eſt flatica uł melica: qñqꝫ vō eſt abſqꝫ grauitate: ꝛ ꝑprie qñ pēdet a uaporib⁹ ꝛ uētoſitatibus: quorū non eſt per ſe grauitatē efficere. Et eſt qñqꝫ iterum hic dolor inflāmatiuus pruritiu⁹ ꝛ mordicatiuus: ꝛ ꝑprie qñ pēdet a mã ſubtili calīa eēntialr̄ uł accitalr̄. Et iſte dolor plurimū eſt eueniēs in hoc viro. Qñqꝫ etiā dolor capitis eius ꝑuenit a mãb⁹ imerſis in pāniclis cerebri ipſius. ꝛ tūc apparet dolor extēſiuus maiorē partē cerebri ambiēs circulr̄: qui ab antiqs illuſtrib⁹ galeata paſſio nūcupata eſt. Et cū ɔtigit ipꝫ eſſe itēſiue magnū ꝛ extēſiue: qꝛ plib⁹ ptib⁹ cerebri eueniēs ꝛ multo tpe pdurās: cephalea uł cephalargia nominat⁹ eſt: ut legendū eſt ꝑ ɔtinentis ꝑ 12ª caplis. ꝛ 9ª Almanſ. ꝑ cap. ꝛ ab Oribaſio ꝑ practice. ꝛ a ꝙplurib⁹ alijs. ℂ Et ex hoc fundamēto ualde facile itelligi pōt diuerſitas doloris capitis eius. Sicut eni iſlāmatiuus pruritiuus pūgitiuus ꝛ mordicatiuus fiūt a mã calīa: ita grauatiu⁹ cōpreſſiuus ꝛ cōtuſiuus fiūt a mã frida: ꝛ extēſiuus ꝛ pulſatiuus a uētoſitatib⁹ uel a uaporib⁹ plimū imerſis in pāniculis cerebri. ℂ Et ex hoc fūdamēto iterū apparet qualiter declināte etate huiuſmodi vir paratus eſt ad ſubeth: aliqñ ad congelationem litargiam epilepſiam uel apoplexiam: a quibus omnibus tueatur ipſum altiſſimus miſericordia ſua. ℂ Et ex his oībus poſtremo ɔcluditur ꝙ nece eſt hunc virum eſſe ſolertē ꝛ vigilātē in regimine ſuo: ut in poſteꝝ apparebit.

ℂ Prime pticule de regimine per ſex res nō nāles. Cap. ii.

Quoniā aūt hoꝝ accitiū plimū appet ꝑuenire a mala cōplōne frida ꝛ humida māli ꝛ ꝑncipalr̄ cerebri ꝛ ſtomachi: ꝛ in epate etiā ꝛ in renib⁹ eius ſuperexcreſcit mã flatica ꝙ plurima per colligātiā ipoꝝ ad ſtōchū. Idcirco videt̄ oē regimē hui⁹ viri ex pte reꝝ nō nāliū ɔueniēter poſſe erigi vnicuiqꝫ horuꝫ mēbroꝝ ɔferēs. Qḋcūqꝫ eni inſtrm̄ erit rectificatiuū diſpōnis ſtomachi ꝛ cerebri illud erit etiā ɔueniēs epati ꝛ renib⁹ ꝓhibendo mãm in eis ɔgregari ꝛ delegari a ſtomacho ad epar ꝛ renes. ℂ Quare itaqꝫ regimē debet fundari in applicatiōe oīuꝫ iſtroꝝ que leuiter calefaciāt ꝛ potēter exiccēt. Qualis eni eſt lapſus ꝛ ꝙta eſt ipſius diſtātia a ꝓpo tēperamēto: talia ꝛ tāta debēt eſſe iſtra illi⁹ lapſus correctiua: ſed lapſus eſt frigidus nō ualde itēſus: igit̄ iſtra debēt eſſe calefactiua in ſuo ḡdu nō traſcēdētia 2m gdū. Et iteꝝ lapſus eſt excellēter hūidus ꝛ exiccātia debēt eē multuꝫ eleuata. Oia ḡ que calefaciūt ab ultia manſione ꝑmi gradus uſqꝫ ad ultimā ſcḋi gradus erunt ei ita ɔuenietia: ſicut exiccātia in tertio gradu humiditatis multe erūt correctiua. Ita ꝙ aer ei⁹ debet eſſe calefactiuus leuiter ꝛ notabiliter exiccatiu⁹. Ita ꝙ locus uel camera eius ſit tabulis decenter munitus ꝛ ab aquis ꝛ ab omni humiditate elongatus: ꝛ accēdatur in eo ignis ſepe: ꝛ nō tñ ualde magnus. Et utat̄ ueſtib⁹ calefacti uis ɔueniēter exiccatiuis. Et ſimiliter utat̄ tectura capitis factis ex pāno de grana de doſſibus nariorū ꝛ ſimilibus. ℂ In cibis vō ei⁹ abſtineat ab oī re infridāte ꝛ humectāte, ut a mlto uſu aque fride lactuce uſu blete ſpinachie portulace cucurbite citruloꝝ. Et effugiet ēt lac ꝛ lacticinia cibaria oia. ℂ Similiter effugiat uſuꝫ leguminū multa euaporatiōe replētiū caput ꝛ ſtomachū uētoſitatib⁹ ꝛ uaporib⁹: ꝛ nō curet comedē piſces uel cācros niſi ualde raro ꝛ in pauca quātitate. ℂ Similiter euitet ꝙtitatē fructuū hūidoꝝ ut ceraſoꝝ ꝛ auellanarū humidaꝝ piroꝝ: pſicoꝝ: ꝛ criſomilloꝝ. ℂ Caueat comedē fungos ꝛ ſpōgiolas. ℂ Et cerebrū ꝛ medullas ꝛ ptes aialiū pingues raro ꝛ in pauco uſu accipiat. ℂ Utat̄ aūt in cibis ſuis ɔuenienti ꝙtitate ſalis ꝛ aromatū ut cinamomo ꝛ ſimilib⁹. ℂ Et utatur carnib⁹ ſalitis ſimplicib⁹ uel ɔditis ut ſunt landuculi ꝛ ſimiles. ℂ Et utat̄ aſſatis ꝛ ꝑprie leuiū carniū ꝛ elixis: ſꝫ rari⁹. Et pter hec que tacta ſunt pōt uti oī alio gñe ciboꝝ ad libitū ſuū. ℂ Uino aūt utat̄ albo uel rubeo mediocris potentie claro ꝛ aromatico abſqꝫ aq: aut ſaltē ualde paꝝ ponat̄ de ea in vino. ℂ Poſt cibū aūt ſuū nō dormiat niſi traſeat vna hora uł vna cū dimidia: ꝛ tē dormiat capite ɔdecēter eleuato: ꝑius ſup dextro latere: deinde ſup ſiniſtro ſe reuoluat. Minime aūt dormiat ſup facie. Et nō mltū etiā iaceat ſup ſpinā. neqꝫ ſup renib⁹.

In cibis aūt accipiēdis hec obſeruet. ¶ Primo nū q̄ comedat niſi uerus ſuprenerit appetit⁹ ¶ 2° q̄ nullū cibū accipiat niſi bn̄ prius maſticatū. ¶ 3° q̄ nō curet accipe cibaria ualde plura numero in vna menſa. ¶ 4° q̄ nō utat̄ cibarijs ſpē diuerſis: ſic eſſet uſus carniū piſciū rez dulciū acriū cū aromatib⁹ cōditoꝝ: ⁊ ſic de alijs in vna mēſa acceptis. ¶ 5° q̄ nō plōget morā duaꝝ horarū in comedēdo: ut qdā delitioſi faciūt: ſed expēdat̄ media hora: aut ſaltē vna. ¶ 6° caueat exercitari violēter ſup cibis: imo utili⁹ eſſet ei qeſcē per tres horas aut 4ᵒʳ: ſed ieiuno ſtōcho exercitari ualde ꝯueniēs eſt ei: ut eqtare pedib⁹ ambulare circuiēdo ciuitatē uel aliū locū: intātūq̄ caliditas ei⁹ paꝝ exercitata pducat ipſū ad leuē ſudorē: alio aūt tpe qeſcat. ¶ Ultimo vo q̄tū pōt effugiat irā furorē uel iracūdiā ⁊ ai ſollicitudines magne triſtitie iductiuas: ⁊ delitioſe utatur ai accitibus: ſemp memorādo q̄ a coitu abſtineat poſt cibum niſi trāſeant hore ſeptem ad minus. Hec ſunt que de regimine rerum non nālium obſeruare oportet.

Secūda vo ps pncipalis hui⁹ tractat⁹ apiet regimē medicinale accitib⁹ hui⁹ viri ꝯueniēs. Et iā appet in p̄ caꝑ p̄cedētis pticule: q̄ opꝫ inſtr̄a medicinalia eſſe calida nō ualde notabilr̄: ⁊ ampli⁹ exiccatiua. ¶ Et qꝛ oīuꝫ fere predictoꝝ accītuū p̄maria cā eſt ſtōchi debilitas ꝓueniens ex mala cōplexione ſtōchi frigidi ⁊ humidi multū flegmatis aq̄ſi mucillaginoſi multiplicatiua: ideo p̄ ponam tria remedia iſti⁹ diſpōnis ſtomachi rectificatiua. ¶ Et qꝛ hec ſtōchi mala diſpō multiplicādo predictas māa eſt cauſa magna ut fiāt in epate accītia predicta: ideo pro rectificatione epatis ponent̄ duo remedia epati ſpāliter appropriata. ¶ Etiā qꝛ predicta nocumēta ſtōchi ⁊ epatis ſūt magna cā oppilonis renū ⁊ fixionis māeruꝫ viſcoſaꝝ in eis: ideo in 3° caꝑ ſcribent̄ q̄tuor remedia ſil̄ epati ⁊ renibus coīa. ¶ Et qꝛ adhuc multa mā euaporās capiti replēs ipſuꝫ efficit in eis dolores predictos. Idcirco q̄tuor ſpālia remedia ad dolores capitis eius deſcribam appropriata.

¶ Particule 2ᵉ de trib⁹ remedijs rectificatiuis ſtōchi. Caꝑ.I.

Itaqꝫ pro cōplemēto hui⁹ pticule 2ᵉ. Primo neceſſariū eſt q̄ iſte vir ſaltē per tres uel q̄tuor annos purget̄ in uere ⁊ in autūno: ut nunc ſeqtur. ¶ Poſt medietatē mēſis ꝗ octobris de hoc anno.XXI. purget̄ ſm hūc modū. ℞. eluarij indi. ʒ iij. bn̄dicte ſimplicis. ʒ. ij. ſ. boni pōderis bibat̄ in aurora cū medio cyatho aque ſublimationis uel decoctionis radic. petroſel. calefacte ⁊ dormiat poſt aſſumptionē ei⁹ per vnam horā cū dimidia ⁊ nō plus. Et nō comedat neqꝫ bibat niſi poſt. v. horas: tūc ꝗ bibat ſcutellā vnā p̄dicte aque petroſel. cum çuccaro calefacto: ⁊ poſt ipſam per vnā horā accipiat prādium ſuū. ¶ Die vo ſequēti imediate hora preſcripta accipiat hoc digeſtiuū calidū qđ ꝯtinuet dieb⁹ ad min⁹ ſepteꝫ ℞. mellis ro. ʒ. ſ. ſyrupi acetoſi cōpoſiti. ʒ. j. aque abſinthij ⁊ betonice. añ. ʒ. j. aque cicoree. ʒ. j. ſ. miſce ⁊ totū fit vna potio. ¶ Die vo 8° ſequēti purget̄ cū hac medicina. ℞. ireos ʒ. vj. eluarij de dactyl. ʒ. ij. ſ. accipiat̄ hec medicina in aurora cū medio cyatho vini al. calefacti ⁊ obſeruent̄ poſt ipaꝫ ea que dicta ſunt in predicto minoratiuo obſeruāda.

Pro purgatiōe aūt ueris i fine mēſis februarij pcedat̄ per iſtū modum ℞. eluarij dyaſiniconis. ʒ. ij. ſ. agarici electi. ℈. j. ſſ. ꝗ. vj. ſalis gēme. ꝗ. ij. bibat̄ totū hoc cū medio cyatho aque betonice uel feniculi ⁊ obſuent̄ ea que in minoratiuo autūni dicta ſunt. ¶ Sequēti vo mane accipiat hoc digeſtiuū. ℞. oximellis ſqlllitici. ʒ. ſ. ſyr. cōpoſiti acetoſi. ʒ. j. aque abſinthij feniculi ⁊ eupatorij. añ. ʒ. ſ. miſce ⁊ calidū accipiat̄ ⁊ obſuent̄ ea que de digeſtiuo autūni dicta ſunt. ¶ 8° vo ſequenti die purget̄ cū hac medicina. ℞. caſſie de cāna ēxtte cū aq̄ feniculi. ʒ. j. reubar. aga. electoꝝ. añ. ℈. j. ſpice. ſſ. electi. añ. ꝗ. v. ſalis gēme. ꝗ. j. miſce ⁊ accipiat̄ hec medicina cū. ʒ. ij. aque eupatorij calefacte ⁊ obſuent̄ ea que de iſterioribꝰ dicta ſunt ſolutiuis. ¶ 2ᵐ vo pncipāle remediū ſtōcho: imo epati ⁊ renibus ⁊ capiti eſt hoc. ℞. ſpērū dyatriōpipeon ⁊ dyābitē añ. ʒ. ſ. ſpērū dyarodon abbatis. ʒ ij. granoꝝ fiſticoꝝ. ʒ. ij. macis ℈. j. gariof. ʒ. ſ. mellis ro. ʒ. iiij. çucca. al. ʒ. v. coquat̄ çuccarū cuꝫ melle ro. uſqꝫ ad ſpiſſitudinē ⁊ additis fiſticis per vnā noctē infuſis in aquā abſinthij calefactā ⁊ minutiſſime ꝯtritis ⁊ alijs ſpēb⁹ fiat eluariū: de quo patiēs poſt purgationē ueris accipiat oī mane per 4ᵒʳ horas añ cibū ad q̄titatem vni⁹ nucis muſcate degluttiēdo ipſuꝫ cū coclear: ⁊ tātundeꝫ accipiat de eo per duas horas poſt cenā. Et ſilr̄ accipiat de eo poſt purgationē autūni bis uel ter in ſeptimana horis p̄dictis uſqꝫ ad mēſem februarij. Ego eni nō dubito hoc eſſe remediū ad ſanādū ipſuꝫ. ¶ 3ᵐ vo iſtr̄m pncipale ad diſpōnē ſtōchi eſt hoc. ℞. turbit al. electi. ʒ. j. pulueris hermodactyloꝝ ℈. iiij. folliculoꝝ ſene. ʒ. ij. ciamomi. ʒ. iij. macis. ʒ. ij. tartari. ʒ. j. fiat puluis per ſe ſubtilis deinde cōmiſceant̄ oīa ſil̄: ⁊ de hoc puluē accipiat. ʒ. ſ. bis in ſeptimana ſaltē immediate añ cenā cum medio ſcutellino brodiꝫ carniuꝫ aut vini uel aque cum çuccaro cocto calefactoꝝ. Et pōt uti ipſo in oībus dieb⁹ vite ſue ⁊ tpe quo aſſumit ſyrupos: ad hoc ut uēter remaneat fluxibilis ꝯuenienter uſquequo pcipiat ſe fore ſanum: educet enim flegmata ⁊ omnes ſupfluitates humorales ⁊ fecales a ſtomacho ⁊ inteſtinis.

¶ De remedijs appropriatis epati. Caꝑ.II.

Licet inſtr̄a medicinalia in precedenti caꝑ poſita magnā ꝯueniētiā hēant ad diſpōnes epatis huius viri: nihilomin⁹ qꝛ per lōgā morā ſupfluitatū in epate ſuo frequēter accidit ipſa putrē in epate ⁊ pducē ad febres ſupius tactas. Ideo hic duo deſcribā ſingularia remedia epati ⁊ febrib⁹ inde puenīētib⁹ ꝯueniētia. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt hoc. ℞. ſy. de endiuia. ʒ. j. ſyr. de eupatorio. ʒ. ſ. aque cicoree. ʒ. ij. aque feniculi. ʒ. j. miſce ⁊ accipiat̄ plurib⁹ dieb⁹ uſqueq̄ urine reuertent̄ in tinctura ſua. Et ſi uolueris hoc digeſtiuū facē extinctiuū magis: tūc loco ſyrupi de eupatorio ponat̄ tātūdē de ſyrupo de aceto ſitate citri ⁊ erit nobilis opatiōis ec̄. ¶ 2ᵐ remediū ſpāle eſt hoc. ℞. reubar. elcl. ℈. ij. agarici. ℈. j. eluarij dyaprunis ſimplicis. ʒ. j. bibat̄ cū. ʒ. ij. aque eupatorij ⁊ tardet̄ cib⁹ eius: ⁊ alie obſuent̄ ꝯditiones que in ſolutiuis p̄dictis ſūt ſcripte.

¶ De remedijs renibus appropriatis. Caꝑ.III.

Apparuit ex p̄ caꝑ q̄ hic vir nō raro incurrit dolores renū a māi ibidē fixa ꝯcēdēte ⁊ ſubito alterāte: ⁊ q̄ mala cōplonis radicalis calida coꝝ eſt cā ꝯuerſionis māeruꝫ in harenulas ⁊ lapillos: ⁊ ꝓpter hec q̄tuor cōſcribunt̄ ei. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt admiſtrādū qñ iſte vir pcipiat grauitatē in ſpina: tēſiones ⁊ uētoſitates in iteſtinis rugiētes ⁊ frequētiā urinādi cū paucitate ei⁹ ⁊ aliq̄ pūctione: tūc eni ſtatiꝫ accipiat hoc digeſtiuū ℞. aque decoctionis uel ſublimationis radicū urtice. ʒ. ij. bn̄dicte. ʒ. iij. caſſie nup ēxtte de cāna cū aq̄ milij ſolis uel ſaxifragie. ʒ. ſ. miſce ⁊ calidū totū accipiat̄ hora ⁊ regulis obſeruādis oīb⁹ que in ſolutiuis dicta ſūt ſupiorib⁹. ¶ 2ᵐ pncipale remediū eſt hoc. ℞. gnoꝝ pineaꝝ. ʒ. j. ſ. ſe. endiuie acetoſe bruſci ⁊ ſpagi. añ. ʒ. j. ſ. ſe. milij ſolis minutiſſime cōtritoꝝ. ʒ. vj. ſe. lactuce portulace añ. ʒ. ij. ſ. fiat puluis per ſe oīuꝫ ſubtilis: in cui⁹ fine ponant̄ vitri cōbuſti. ʒ. vj. deinde cōmiſceant̄ cū dupla q̄titate çuccari albi puluerīçati. Cū ꝗ pcipit grauitatē uel tēſionē in ptib⁹ renū ⁊ ilioꝝ ⁊ punctionē in urina ⁊ frequētiā ei⁹: tūc utat̄ hac tragea ſemp de ipā degluttiēdo coclear vnū añ oēm cibū. ¶ 3ᵐ remediū ad hāc intentionē eſt hoc. ℞. lapidis ſpōgie ⁊ iudaici vitri cōbuſti. añ. ʒ. j. ſe. apij petroſel. dauci. añ. ℈. iiij. radicis ſaxifragie. ʒ. iij. ſucci ligritie. ʒ. j. ſ. forment̄ pille cū ſucco apij de. oī. ʒ. vj. ⁊ de iſtis accipiant̄ in aurora. v. poſt q̄s bibat. ʒ. ij. aque ſaxifragie: ⁊ de eiſdē bonū erit accipe duas per totā ſeptimanā immediate añ prādiū ⁊ cenā. Apiunt eni oppilones epatis ⁊ renū educēdo lapillos trūbos ⁊ harenas cōuenīēter. ¶ 4ᵐ vo remediū eſt hoc: ut utat̄ ꝯfectione de fiſticis per. XV. dies

q̄ñ ſentit acceſſiõa predicta accipiendo de ea duo fruſta ſemꝑ in ꝑncipio prandij ⁊ cene ⁊c̃.

¶ De regimīe capitis hui⁹ viri tpe iſtātie doloris ei⁹. Cap̄. iiij.

Cum ḡ hic vir ꝑcipit dolorē capitis cū grauitate ſua ⁊ ſomnolētia multa ⁊ pigritia toti⁹ corporis ⁊ uenaꝝ groſſitie ⁊ tēſione ⁊ rubicūditate ptiū capitis tēdēte ad aliq̄lē obſcuritatē: tūc ſtatiꝫ bora electa fiat flobotomia de cephalica apud policē inuēta per quā educant̄ ſanguis. ℥. iiij. uel. v. Et attēdat ꝙ ſi doleret dextra ps magis q̄ ſiniſtra tūc meli⁹ eſt flobotomare ſiniſtrā: ⁊ ecōuerſo dolente magis ſiniſtra q̄ dextra flobotomet̄ dextra. ¶ 2ᵐ vo inſtr̄m ꝑncipale eſt: ꝙ mane ſequenti poſt flōmiā purget̄ cum iſta medicina. ℞. eľuarij roſ. ℥. j. ʒ. eľuarij idi. ℥. ij. boni pōderis: miſce cum medio cyatho aque çuccarate ⁊ calide ⁊ accipiant̄ ⁊ obſuent̄ poſt ipſam regule in alijs ſolutiuis frequēter tacte ⁊c̃. ¶ 3ᵐ vo ꝑncipale remediū eſt ꝙ poſt euacuationē imediate dictā per qnqꝫ dies inſtāte adhuc dolore capitis applicent̄ ſibi uentoſe in loco alchecl lateralr̄ ad ſpōdiles in carnoſis ptib⁹ ſpatulaꝝ. Eſt aūt alchecl locus ubi finis colli coniungit̄ cuꝫ ꝑn⁹ ſpatularū. ¶ Ultimū vo inſtr̄m ſedatiuum doloris capitis actualr̄ exiſtētis ⁊ ꝓſeruatiuū ab euētu ei⁹ eſt hoc. ℞. reubarb. electi ℥. j. maſtice ſpice nardi. añ. ℈. j. dyagridij. ğ. v. ſalis indi. grana. vj. polipodij folliculoꝝ ſene tartari. añ. ℥. ij. fiat oīum per ſe puluis: de quo iſte vir in ſeptimana bis oꝑ ſine qnqꝫ dierū paꝝ añ cena accipiat. ℈. j. cū modico brodij: aut aque çuccarate: aut vini: educet eniꝫ ſupfluitates fecales ⁊ mucoſas cholericas ⁊ melācholicas diſtrahendo eas a capite. Et nō mireſ aliqs ſi huic viro nō deſcripſi pillas aliq̄s: ipſe enim nequaq̄ pōt aſſumē eas. ¶ De ablutione vo capitis ipſi⁹ meli⁹ eſſet ipſaꝫ dimittē: ⁊ uti frequēti pectinatione ⁊ fricatione mediocrib⁹. Si aūt nō vult dimittē lotionē: tūc faciat lixiuiū cū decoctione maiorane ⁊ abluat cū eo caput cū ſapone albo: ⁊ exiccādo ipꝫ imediate poſt ablutionē. Hec ſunt remedia optia pro curatione diſpōnū iſti⁹ nobilis viri. Eſt oſus aūt altiſſim⁹ pietate ſua dirigat eas in ſalutē ipſi⁹. Amē.

Cōſiliuꝫ. 130.

De mala cōplexione ſtomachi frigida ⁊ humida a lōgo tēpore ⁊ etiā a gñatione cōtracta cum dolore ſtōchi hypocundrioꝝ ⁊ totius uētris iſrigidioris, cuꝫ lipothomia uel ſyncopi ⁊ in potentia ad motus corporeos cum uertigine uel ſcotomia.

¶ Diuiditur autem Conſilium in tria capitula.

¶ De cauſis predicte male diſpoſitionis. Cap̄. i.

Diſpoſitio huius nobilis viri dñi Leonardi de Nuriberga eſt mala cōpl'o frigida ⁊ humida ſtōchi a lōgo tpe ɔ̄cta in ipſo ſic ex mihi narratis appet. Ego vo ex ſignis ſumptis a ſubſtātialiter iherētib⁹ ab actione leſa uel ab opationib⁹ qḋ idē eſt: ⁊ ab exeūtib⁹ cōſideraui: nō ſoluꝫ a tpe illam malā cōpl'onē: uerūetiā in ipſo a gñatione ɔ̄ctā. ¶ Potuit aūt hāc malā cōpl'onem intēdē ⁊ deteriorē facē exceſſus in aliq̄ de ſex reb⁹ nō nālib⁹: aut nimia ciboꝝ ⁊ potuuꝫ nō ſuo tpe ⁊ ordine frequēs aſſumptio. ¶ Silr̄ etiā imoderata exercitia poſt cibi aſſumptionē ɔſueta: adhuc etiā imoderate ⁊ fortes repletiones uētris cōſtipationē ɔ̄ntes. ¶ Iteꝝ ⁊ fortes eāones per ſolutiua farmaca factas: aut per frequētatas flobotomias ⁊ uētoſationes. ¶ Silr̄ etiā ⁊ imoderat⁹ coit⁹: in quo iuniores ſepe ⁊ multū impite peccare ſolēt. De reb⁹ aūt maxime debilitātib⁹ mēbra eſt coit⁹ qui ⁊ lꝫ vtutes oēs corporis cōpaginē diſſipādo deijcit: ſtōcho in cerebro ⁊ reliqs exiguib⁹ mēbris ꝑmaxie nociuus exiſtit. Ad hāc etiā debilitatē vigorādā nō paꝝ ſupaddūt paſſiones aie: ut triſtitia: cogitatio doloroſa: anguſtia mentis: ira furibunda: cordis effectuoſa cōmotio: ⁊ ſibi ſiles aie cōmotiones. Extermināt enim hec accitia ⁊ mutant corpus ab ea que ſm naturam cōſiſtentia. 3⁰ tegni in ꝑncipio colligendum.

¶ De cura h⁹ male diſpōnis ꝑ regimē ſex reꝝ nō nāliū. ij.

Intēdēs igit̄ talis diſpōnis ɔſiliū ſalubre dirigē ꝓmit⁹: dico ꝙ haꝝ reꝝ nō nāliū imoderatā applicationē per ſui ɔ̄rietatē corrigēdā ſanitatis ɔſeruator uel recupator diligēter attēdat. Neqꝫ eni huic diſpōni actū ɔſuatiuū oio exiſtimo ſufficē: cū ut appet diſpō ab eq̄litate multū exceſſerit: q̄re nō oino ſilib⁹: ſed ꝑm ɔ̄riis ⁊ eiſdē ad nālem diſpōnem reduci debet.

Euitet igit̄ patiēs iſte intēperiē aeris frigidi ⁊ humidi uētoſi caliginoſi ⁊ nebuloſi. ſilr̄ ⁊ ſtationē in domib⁹ ⁊ cameris terraneis frigidis ⁊ humidis ⁊ teſtudinali edificio munitis ſeptētrionali etiā flatui multuꝫ aptis: maxime aūt locus dormitionis ſue aſpectū hēat orientalem ⁊ meridionalē: quē eurus ⁊ auſter frequenti⁹ viſitēt: minime vo boreas ⁊ fauonius. ¶ Ueſtib⁹ aūt optie calidis in hyeme ⁊ magis calidis in eſtate q̄ recētib⁹ utat̄: que pectori toti uētri: maxime vo ſtōcho optimā faciāt adherentiā. ¶ Laudo aūt ꝙ ſup ſtōcho maxie quolibet tpe portet pellē vnam vulturis: ⁊ cū ſua pēna ſup cutē ſtōchi nuda extēdat. ¶ Similr̄ etiā ɔfert fruſtū pāni de pilo gaçelli biuerio hoiato: q̄ nr̄is tpib⁹ italici galeros portare ɔſueuerūt. ¶ Soleo etiā ſtōchis fridis ⁊ humidis ⁊ uētoſis applicari facē ſacculū ex medietate plume anſeris: ⁊ alia medietate piloruꝫ leporis e pāno lineo ɔſtructū: quē frequenter iubeo calefieri ⁊ thure ſuffumigari euaporationib⁹: ⁊ tali ſtōchuꝫ coopertura muniri. Eſt eniꝫ in diſpōnib⁹ illius maxie iuuatiuū: in quo credo ꝑnᵐ diſpōnis curationis hui⁹ nobilis ꝑncipalr̄ exiſtere.

Circa ſomnū aūt ⁊ vigiliā ſic ꝓcedē debet. Cuꝫ eni ſtōchus ei⁹ idigeſtiua magnifice debilitat⁹ exiſtat: in quo etiā multe gñant̄ uentoſitates que dolores extēſiuos fortiſſimos in eo facē ſolēt vtutē non ſolū ei⁹: ſed cordis ⁊ cerebri maxie ꝓſternētes: ut appet ex lipothomia ⁊ vtutis motiue īpotentia tpe doloris ſtōchi ɔ̄ntib⁹. Eapropter in ſōno notabile tp̄s extēdē debet: cū in eo vtus digeſtiua magis q̄ in vigilia ɔfortet̄. Efficit eni ſomn⁹ opationes oēs nāles fortiores. 2⁰ ꝑmi. cap̄ de his que ꝓueniūt ex ſōno ⁊ vigilia. ¶ Incipiat igit̄ dormire poſt cibum vna hora trāſacta tpe eſtatis: duab⁹ vo in hyeme: ſitqꝫ menſura ſōni nō min⁹ octo horaꝝ tp̄s icludēs. dormiat ſup dextro ꝑus latē: deide ſup ſiniſtro: deide ſup uētre iclinat⁹. Oino aūt ſupine dormire fugiat. ¶ Sempqꝫ in dormiēdo ſit oi tpe pānis bñ coopt⁹: ⁊ maxie ſup ſtōcho ſit coopertus coopertura alicuius ſupraſcriptoꝝ ſacculoꝝ bñ munit⁹. ¶ Uigilias aūt exceſſiue corpus exiccantes effugiat: niſi forte robuſtior efficeretur ceſſante iam morbo.

Quieſcat aūt oi tpe poſt cibū maxie ſup ipſo exerceret̄ aut leuiter ambulādo gradariū equū egrādo naues nō uelociſſimi trāſit⁹ nauigādo ſmones ⁊ hyſtorias delectabiles ɔferēdo: nullus eni exceſſiuus motus: aut exercitiū toti⁹ corporis: aut alicui⁹ ptiū videt̄ ſibi eē ɔuenīēs uelut luminoſa corpora lōgo tpe ⁊ frequēter iſpicē maxie dū fuerit ſolarijs radijs repcuſſa: ſilr̄ etiā nimia uociferatio freq̄ns ſtōchi ⁊ hypocūdrioꝝ fricatio eidē diſcōuenīēt

Repletionē vo toti⁹ corporis: aut alicui⁹ ptis exceſſiuā: ⁊ maxime ſtōchi euitare debet. Ex ꝓdictis appere pōt aliaꝝ etiā ptiū ꝓter ſtōchū multa repletio nō puā debilitatē ſtōcho ɔferre pōt. Ipſe eni ꝓpter alioꝝ mēbroꝝ nocumēta frequēti⁹ ⁊ magnifice cōpatitur. Colligat̄ eni ſtōchus capiti cordi pectori epati ſpleni renibus ueſice ⁊ m̄rici: ut intelligēti cōpōnē humani corporis ex anothomia appere pōt: q̄re nimirū ſi aliaꝝ ptiū plenitudine ɔtriſtat̄. ¶ In cibatione igit̄ ſua euitet quantitatem ſtōchuꝫ grauātem ⁊ ſilr̄ poti. deterior eni cibatio eſt que ſtōchi grauitatē facit: ſic deterior pot⁹ eſt qui in ſtōcho fluctuat. 3⁰ ꝑmi. cap̄ de regimine per cibū ⁊ potū. Silr̄ etiā tpe ieiunij ꝓlixi magnā ciboꝝ quātitatē effugiat. ¶ Cum aūt ſe fore repletum ꝑcepit ſtatim ad euacuādū itēdat. melior aūt modorū euacuationū eſt ꝓ admīſtratio cliſteris hui⁹. ℞. decoctionis folioꝝ blete maluaruꝫ mercurial'. ⁊ furfuris lib. j. olei

de aneto. ℥. ij. olei de ruta. ʒ. ſ. ſalis gēme. ʒ. j. electuarij de bac cis lauri. ʒ. ij. bn̄dicte iere ſimplicis. an̄. ʒ. iij. caſſiefi. ʒ. vj. acci piat in mane tempeſtiue ⁊ uēter optime muniat a frigore ⁊ erit utile in hyeme. In tpe vo eſtatis addant pdicte deco ctioni foliorum violarum. M. ij. olei viol. ℥. ii. olei de ruta. ʒ. vj. ⁊ fiat ut ſupra. ❡ Loco aūt cliſteris: qz ſolet eſſe alamanis ingratū pro cōi euacuatione accipiat hāc potionē. ℞. iere Gal. deſcriptione eiuſdē. 7ᵒ terrapen. ʒ. x. bn̄dicte ſimplicis ʒ. ij. accipiat in aurora cū medio cyatho vini calidi: ⁊ tardet cibū ſex horis poſt ei9 aſſūptionē pmittēdo parum brodij pulli galline cū ẓuccaro calidi per horā an̄ prādiū. ❡ Si aūt ab horreret hoc farmacū ppter ei9 amaritudinē accipiat. ʒ. j. uel ℈. iiij. pillarum q̄s mea expiētia ultimas in ſili diſpōne inueni. ℞. aloes boni epatici. ℥. iij. agarici electi. ℥. j. ſalis gēme. ʒ. j. īfundant oia in ſucco rute per octo dies. deīde coopiant tegula bn̄ calida uſqz ad ſucci ɔſumptionē. Poſt hec aūt pre dictis he ſpēs addāt. ℞. ligni aloes. ʒ. ſ. croci. ℈. j. ſpice nar di ſgnāti. an̄. ℈. ſ. reubar. boni electi. ℈. ij. fiāt pille ex qb9 ac cipiat ut ſupra. Diligēter aūt attēdat q pille iſte poſt euacua tionē pfecte ſaluabūt ipm accipiēdo ex eis vnā uel duas bis uel ter in ſeptimana per horā vnā uel mediā ante cenam.

De accn̄tib9 aūt aie fugiat oia aiam ɔtriſtātia ⁊ inordinate diſtrahētia ſpūs tenebro ſos ⁊ incōuenientes opationib9 nālib9 vitalib9 ⁊ aialib9 facien tia: uelut ſunt cogitatio: ſollicitudo de re triſti aut doloroſa de re precioſa irrecupabiliter amiſſa. Circa morbū etiā ei9 eſſētiā multū fugiat meditari. Iocūdus aūt ⁊ letus ſtudeat eſſe ⁊ delectabilius īſiſtē. ❡ Delitioſam aūt ſenſationē ⁊ ma xime ad quā ī grādis ſequit ſpūum reſolutio oino euitare de bet: uelut eā que coitus eſt. Eſt enim nō ſolum ſtomachi: ſed totius corporis cōpaginis diſſipatiuus ut ex pmiſſis ap paruit. Oino igit intēperiē ei9 effugiat ⁊ maxime ſup cibo diſtrahit enim ſpūs ad digeſtionis opationē requiſitos.

De cibis aūt etiā ⁊ eorum uſu nō min9 ɔtēplādū eſt. Euitet igit oēs cibos difficilis digōnis: uelut panē azimū nō bn̄ coctū. Carnes bouinas ⁊ porcinas ⁊ caprinas: ⁊ aialiū ſylueſtriū magni corporis. Silr ⁊ lētes ri ſum ⁊ legumina oia ſaltē clipa nō ɔtuſa. Adhuc etiā fructus uelut pira caſtaneas dactylos: ſilr etiā ⁊ ḡnata ⁊ reliq̄ tam fruct9 q̄ reliq̄ ſemia difficile trāſmutabilia. ❡ Effugiat etiā oia uētoſa facilis corruptionis: uelut lac lacticinia oia caſeū mollē ⁊ recētem: erucā boraginē ⁊ lactucā pſica criſomilla: ⁊ in ſūma oia frigida ⁊ humida dimittat. ❡ Dimittat etiaz viſcoſa cibaria oia: ut ſunt piſces oēs in aq̄ decocti. dimit tat cutes uētres collū ⁊ pedes pāniculoſas ⁊ neruoſas ptes aialiū oium. ❡ Sit igit panis ei9 triū aut 4ᵒʳ dierum ad plus optime fermētat9 ⁊ ɔuenienter coct9: qui ſi fuerit torrefactus ſupficie ptes abijciant. ❡ De carnib9 aūt ɔueniunt pulline colūbine: pdici: faſianorum: auiū minutarum ⁊ ſylueſtriū: ut cap tine: capoline: annuales agni: vituli: leporine ⁊ ſiles. ❡ De piſcib9 aūt boni ſunt uarioli torrētine rubi lucij: ⁊ ſiles faci lis digōnis ⁊ pauce viſcoſitatis. ❡ De leguminib9 aūt pla cēt cicera rubea in ſcala de ordeo pānico farre ⁊ ſilib9. ❡ De olerib9 vo boni ſunt caules petroſell. ſaluia roſmarin9 feni culus: ⁊ q̄nqz bleta petroſellino admixta. ❡ De fructib9 vo ɔueniūt ficus ſicce an̄ cibū: recētes aūt rari9 ſumi debēt. uti les ſunt ſibi amigdale: ⁊ q̄nqz dactyli: ⁊ fiſtici: pinee vo paſ ſule etiā ſibi optime ɔueniunt. Reliq aūt fruct9 frigidi ⁊ hu. tpib9 magni caloris aſſumi pñt raro tñ. ❡ De ſaporib9 tñ placēt acetoſa mixte cū petroſel. mētha maiorana ⁊ reliq̄s calidis olerib9 ɔdita: agreſta etiā ſaluta q̄nqz uti pōt: ⁊ ſilr li monib9: arācia aūt ⁊ vinum granatorum nō placent. ❡ Oua vo oi modo placent. lz frixa minus ɔuenientia ſint.

Potus aūt ei9 ſit vinum album ſubtile aromaticum ɔuenienter vinoſum nulla aqua ɔmixtū. Si autem magis fumoſum occurreret vinum cum aqua decoctionis pauci cinamomi limphari debet.

❡ De cura predicte diſpōnis per medinalia. Cap. iij.

Regimē autē medicinale huius diſpōnis in tria puēdū eſt. Primo qdē i māē faciētis morbū era dicationē. 2ᵒ in accidētiū correctionez. Tertio in ſtomachi cōfortationez ne māe de nouo regene ret ⁊ uentoſitates accumulet. Similiter confor tandum eſt epar eius ⁊ cerebrum: cum utrunqz horum mē brorum videatur eſſe aliqualiter leſum.

Pro execution̄e vo primi laudo q fiat eſto in pn9 ſequētis mēſis cū his in ſtris. ❡ Primo qdē vno mane accipiat. ℈. iiij. ſuprascripta rū pillarum cū modis ibi tactis gra mioratiue cōonis. ❡ Se quēti vo mane accipiat. ℥. v. ſyrupi huius quē ɔtinuet octo dieb9. ℞. origani calamēti pulegij ameos aſſari eupatorij ſticados betonice. an̄. M. j. ligni aloes caſſie lignee reupōti ci ḡnorum padiſi cardamoni minoris cubebarum. an̄. ʒ. j. ſe. ru the ſiſeleos. an̄. ʒ. iij. maſticis xilobalſami. an̄. ʒ. j. ſ. cinamo mi electi. ʒ. iij. ɔtūdant oia ⁊ īfundant in lib. xij. aque fon tis per dies. vij. deīde coq̄nt uſqz ad ɔſumptionē duarum pti uz: deīde colent ⁊ uehemēter exp̄mant. Cui colature addā tur tpe hyemis lib. ij. mellis: tpe vo eſtatis lib. ij. ẓuccari: de īde iterum coquant bene ſpumādo uſqz ad cōſumptionē me dietatis ⁊ remaneat ſyrupus. Si aūt uelis ipſuz obſeruare ſicut ſoleo ponant in predicta colatura lib. ij. ſ. ẓucari co quant uſqz ad ſpiſſitudinē ſm artē ſyrupiẓādi. Cū aūt ple ne coctū fuerit facio ſyrupū hunc ⁊ exhibeo ex eo. ℥. ij. cū. ℥. iiij. aque decoctionis ligni aloes: ⁊ eſt magnifice opationis ad friditatē ⁊ humiditatē ⁊ uētoſitatē ⁊ rugit9 ſtomachi cō fortat digeſtiuā. Silr cor ⁊ caput ut intelligēti appere pōt. ❡ Si aūt nō poſſet talis ſyrupi cōfectio fieri accipiat hec deſcriptio facilior. ℞. ſyrupi de calamēto. ℥. j. gelēniabin. ℥. ſ. aqua decoctionis ligni aloes. ℥. iij. miſce ⁊ det ut ſupra in aurora calīn per horas. v. an̄ prādiū. ❡ Facta vo māerum digōne que cognoſcit ex mediocritate coloris ⁊ ſubſtantie urine ɔuctione eq̄litate lenitate hypoſtaſis in fundo ſeden tis purget cū hoc. ℞. eluarij idi deſcriptiōe Meſue. ʒ. v. dē tur in aurora ut ſupra dictū eſt: cū. ℥. ij. decoctionis aque li gni aloes. ❡ Si vo abominaret medicinā ligdaz accipiat iſtas pillas. ℞. pillarū indarum deſcriptione Meſue. ℈. j. pil lularum aurearum deſcriptione Nicolai. ʒ. j. fiāt pille. viij. uel. ix. ⁊ accipiant in aurora abſtinēdo a cibo ut ſupra. he enim pille dolorib9 ſtōchi ⁊ colicis ſunt ualde pficue: potiſſimus enim colice vincit pillis aureis. 6ᵒ tertij colligendum.

Accn̄tia vo que correctione īdigēt ſunt dolor ſtōchi hypocūdriorum ⁊ tota9 uētris inferioris lipo thomia uel ſyncopis ipotētia ad mot9 corporeos ⁊ uertigo uel ſcotomia ſubſequens. ❡ Pro dolore igit ſtōchi nauſea ⁊ aboiatiōe ipſi9 fiat hoc vnguētū. ℞. olei de maſtice: de mē tha: de pulegio. an̄. ʒ. ſ. olei de croco. ʒ. j. gallie muſca. ſtora cis liq̄de reupōtici cinamomi. an̄. ʒ. ſ. pul. betonice. ʒ. ij. cere q. ſ. fiat vnguētuz molle. ❡ Loco eni hui9 vnguēti ɔfert em plm de meliloto cū ſapa diſſolutū ſup pāno extēſum ⁊ cali dū ſtōcho applicatū teneat: ut expientia q̄tidiana me docuit ❡ 3ᵐ remediū eſt hoc emplm. ℞. abſinthij betonice origa ni recētiū. an̄. M. iiij. ruthe recētis. M. ij. bulliāt in ſapa no tabili tpe: deīde ɔterant: ⁊ ex eis calid ſtōchus emplaſtret.

Pro dolore vo hypocūdriorum ɔfert diſtē ſupra ſcriptum. ❡ 2ᵒ euaporatio facta cuz furfurib9 bn̄ calefactis ⁊ cū ſacculo hypocundrijs appli cato. ❡ 3ᵒ ɔfert euaporatio ex ſex ptib9 milij: ⁊ ſeptima pte ſalis ambob9 in ſartagine bn̄ calefactis ⁊ cum ſacculo ap plicatis. ❡ 4ᵒ cōfert ualde apponē ueſicas oleo oliuarum calido ſemiplenas. ❡ 5ᵒ cōfert magnifice uentoſas ſine ſca rificatione vmbilico ⁊ hypocundrijs frequēter apponere: que etiā cōferunt ad totius uentris dolores ⁊c̄.

Syncopis vo ⁊ ceteri ſīmiles caſus remouent ꝑ ponēdo hoc epithima cordi. ℞. aque meliſſe aque hypericonis. an̄. ℥. iiij. aque bugloſ. lib. j. vini maluatici. ℥. iij. ſpērū eluarij de gēmis. ſpērum aromatici roſ.

deſcriptione Gabriel.ligni aloes.añ.ʒ.ſ.miſce. ¶ Confert etiã ad hoc ſacculus iſte. ℞.ſpẽꝝ letificãtis Almã.ʒ.j.ſpẽrũ electuarij de gemmis.ʒ.ij.fiat ſacculus in ſindone bene muſcato: ⁊ ſi non habeꝫ fiat in alio ſindone ⁊ addaꝫ muſci.℈.ſ. ⁊ apponaꝫ cordi. ¶ De expertis aũt meis eſt hoc. ℞.pulueris gariofiloꝝ.℈.ſ.corallorum rubeorũ electoꝝ pulueriçatorum.ʒ.j.deꝫ in potu in eſtate aduenĩete caſu virtutis cũ modico vini calidi aromatici.

Impotẽtia

võ ad moꝫ corporis remoueꝫ cordis rectificãdo ſubſtãtiã ut appuit. ¶ 2° cerebri vires ꝯfortãdo: qḋ fit ꝑ cũ abſterſionib⁹ extremoꝝ ⁊ irrorationib⁹ faciei factis cũ aq̃ roſacea muſcata ⁊ vino aromatico ⁊ modico ambre cõmixto cũ modico macis ſecum admixti. ¶ 3° võ cũ diuerſionib⁹ factis cũ lenib⁹ fricatiõib⁹ extremoꝝ ⁊ pãnoꝝ calidoꝝ appõne frequẽter factis circa pedes ⁊ reliq̃ extrema. ¶ 4° võ cũ odorationib⁹ frequẽtib⁹ uel ꝯuenientib⁹: q̃rũ deſcriptio eſt talis ⁊ expta nõ raro. ℞.macis galãge corticũ citri.añ.ʒ.ſ.folioꝝ oçimi ſiccoꝝ.ʒ.j.muſci ambre.añ.℈.ſ.croci.℈.j.ptes duas: fiat puluis: ⁊ ligeꝫ i ſindone ⁊ ſepe odoreꝫ. ¶ Eiſdẽ inſtr̃is remoueri põt uertigo ⁊ ſcotomia cõuenienter: ſimilr̃ etiã quiete ⁊ ſomno cõuenientibus cum cordialib⁹ ⁊ cerebralibus medicinis artificiose cõpoſitis ⁊ potuum dulcium nõ ualde fumoſorum ⁊ delectabilium frequenti exhibitione utatur.

Circa

ꝯfortationẽ võ ſtõchi lꝫ plurima ſcribẽ poſſiꝫ ex pra: tñ magis utiliora tradẽ uolui: ſunt aũt tria. ¶ Quoꝝ p̃m eſt electuariũ hoc. ℞.ſpẽꝝ electuarij xiloaloes: ſpẽrũ electuarij de hyacinto amboꝝ deſcriptiõe Aui.5° cañ.añ.ʒ.iij ſpẽrũ aromatici ro.deſcriptione Gabriel.ʒ.vj.pulueris pelliculaꝝ ſtõchi gallinaꝝ.ʒ.j.ſ.de corticib⁹ citri.ſ.de mẽtha.añ.ʒ.v.folioꝝ auri nũero.vj.çuccari albi.ʒ.iiij.fiat electuariũ de q̃ oĩ mane ꝑ horas 4ᵒʳ añ cibũ aſſumaꝫ coclear vnũ: q̃te enĩ nobilitatis ⁊ iuuamẽti exiſtat hoc electuariũ itelligenti vires ſimpliciũ ex qb⁹ cõponiꝫ patẽ põt. ¶ 2ᵐ võ ſtõchi ꝯfortatiuũ eſt cerotũ tale. ℞.reſine pini clariſſime.ʒ.j.ſ.laudani puriſſimi.ʒ.iij.ambre orientalis.ʒ.ſ.ſtoracis calamite ligni aloes nucis muſ.añ.ʒ.ſ.myrre aloes añ.ʒ.j.fiat cerotũ pauca cere cõmixtione: ⁊ extẽdaꝫ ſup pãno de g̃na ⁊ ſtõcho ſupponaꝫ. ¶ 3ᵐ võ remediũ eſt ut ſup ſtõcho ⁊ hypocondrijs porteꝫ pellis vulturis: aut loco ei⁹ ſi hẽri non põt vulpina pellis: aut fruſtũ pãni de grana maxie eſtiuo tpe ſup ſtõcho ⁊ toto uẽtre portatũ: oĩs enĩ ad hec ꝯferũt pelles ſup laſeri pte. ¶ De expertis aũt Gal.fuit ſup ſtõcho portare corallum rubeum electiſſimũ. Rab.aũt ⁊ alij illuſtres viri collaudauerunt ſmaragdũ auro circũligatũ in manu portari debere. Eligaꝫ qḋ vis alteꝝ magis gratũ libito ꝑquirentis. oĩa enĩ utilia ſunt. ¶ Hec ſunt que de diſpõne huius nobilis viri ſcribẽda deduxi. attẽdat aũt q̃ utẽꝝ mẽſe aplis purgeꝫ ut ſupra: ⁊ ꝯfert magnifice nõ ſolũ bis ſed ter uel q̃ter in anno ꝑſcriptã facẽ purgationem: ſic enĩ ſue ſanitati reſtitueꝫ: quã ſibi cõdonare digneꝫ altiſſimus Jeſus Chriſtus. Amen.

Cõſiliũ.131.

De triplici mala diſpõne videlꝫ. ¶ De mala cõplõne frigida ⁊ humida ſtõchi cũ flegmate aq̃ſo mucillaginoſo. ¶ De mala cõplõne frigida ⁊ humida cerebri cum flegmate mucillaginoſo ⁊ vitreo. ¶ De hernia magna ualde cum ruptura ſifac.

¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶ De mala cõplõne ſtõchi frida ⁊ hũida ⁊ ei⁹ cura. Cap.i.

Iſte vir laborat triplici diſpõne: q̃rũ quelibet ꝯuenienti ꝑcuratiõe indiget. Eſt igiꝫ p̃ma diſpõ mala cõplõ ſtõchi frigida malis multi flegmatis aq̃ſi ⁊ mucillaginoſi g̃natiua ⁊ aggregatiua: qḋ flegma nõ raro ſtõcho ſuo oppilationes efficit: que cognoſcũ ꝑ ſua tẽſione grauitate ⁊ nauſea: que nõ eſt aliud q̃ appetit⁹ qdã q̃ſi ad uomitũ incitatiuus. Ac etiã flegma in ſtõcho ſuo ad uapores ꝯuerſũ ⁊ uẽtoſitates iflatione tẽſione rugitus ⁊ ruct⁹ in eo g̃nãt: q̃ ſunt cã debilitãdi digeſtiuã eius infrigidãdo leniẽdo ⁊ laxãdo: etiã q: cibaria ⁊ pot⁹ i ſtõcho mobilitata ⁊ agitata efficiunt: vñ nõ hñi amplexanꝫ a ſtõcho etiã nõ hñi digerenꝫ.

Cũ ergo

iſte vir pcepit accñtia ꝑdicta: aut plura ipſoꝝ ꝑuideat ſibi aliq̃ iſtoꝝ octo remedioꝝ. ¶ Quoꝝ p̃m ẽ. ℞.maſtices garioſiloꝝ cubeboꝝ nucis muſcate.añ.ʒ.j.reſine electe.ʒ.j.gallie muſca.ʒ.j.ſ.diſſoluanꝫ ſil cũ modico aceti acuti: ⁊ fiat ei cerotũ ſcutale figure ſup panno de g̃na qḋ applicatũ ponaꝫ per ſpatiũ vni⁹ mẽſis. ¶ 2ᵐ võ ꝑncipale remediũ eſt q̃ iſte vir in cibarijs accipiat ſepe mẽthã coctã aut pulueriçatã ſup ferculis appoſitã. ¶ 3ᵐ võ remediũ eſt q̃ ſaltẽ in ſeptimana bis accipiat radicẽ vnam çiçiberis viridis electi: poſt quã tardet prãdiũ per tres horas. ¶ 4ᵐ remediũ eſt q̃ ſaltẽ in ſeptimana ter hic vir comedat tres uel 4ᵒʳ bolos de raphano ifuſo in aceto. ¶ 5ᵐ võ ꝑncipale remediũ eſt ut ꝑn⁹ prãdij ⁊ cene ſemꝑ accipiat rotulã vnã hui⁹ cõfectionis. ℞.ſpẽrũ aromatici ro.deſcriptione Gabriel.ſpẽrũ electuarij de ligno aloes.deſcriptione Aui.5° cañ.ſũma p̃ma.cui⁹ r̃ica electuariũ de ligno aloes nr̃m amboꝝ.añ.ʒ.j.çuccari al.ʒ.iiij.⁊ cũ aq̃ calamẽti fiat cõfectio ſolita in rotulis.ʒ.ſ.⁊ hec cõfectio ꝯſumit flegmata ⁊ apit oppilationes ⁊ carminat uẽtoſitates. ¶ 6ᵐ ſpãle remediũ eſt ut hic vir ſaltẽ bis in ſeptimana accipiat hũc potũ. ℞.aq̃rũ calamẽti aq̃rũ diſtillationis radicũ enule.añ.ʒ.j.ſ.miſce ⁊ calida bibanꝫ in hyeme: mĩn⁹ võ calida in eſtate ⁊ in alijs tpib⁹: ⁊ tardeꝫ cib⁹ trib⁹ horis ad min⁹. ¶ 7ᵐ ſpãle remediũ eſt ut iſte vir q̃nq̃ poſt cibũ per vnã horã deglutiat g̃na.ij. thuris g̃moſi: ſicut cicer ⁊ frãget uentoſitates per ſupius ⁊ per inferi⁹ educẽdo eas. ¶ 8ᵐ ⁊ ultimũ remediũ eſt ut iſte vir aſſueſcat a ꝑn⁹ mẽſis nouẽbris uſq̃ ad mediũ martij accipe coclear vnũ xilobalſami maſticãdo degluttiendo ipſum: ⁊ tardet cibum horis ad minus quatuor.

¶ De mala cõplõne cerebri frida ⁊ hũida: ⁊ de cura eiuſdẽ. Cap.ii.

Secũda võ diſpõ hui⁹ viri ẽ iteꝝ mala cõplõ cerebri ſui fri.⁊ hu.cũ mã flegmatica mucillaginoſa abũdanter ⁊ vitrea ſubabũdanter: ⁊ hec qdem mã diuturnitate ſue more in tãtũ diſcraſiat cerebrũ ei⁹ q̃ ultra egritudinẽ cõplõnalẽ etiã fecit in eo cõpõnales egritudines. videlꝫ oppilationes in anteriori pte cerebri. Unñ ſi mala cõplõ iſta intẽdereꝫ ⁊ multiplicaret mãs ꝑdictas magnã ſuſpitionẽ iduceret tranſeũdi in epilepſiã ⁊ apoplexiã: etiã eo maxie q: hec diſpõ nõ ſolũ eſt ei per eẽntiã: imo etiã ꝑ colligãtiã pẽdẽs a mala diſpõne ſtõchi declarata in ꝑcedenti cap. Cũ aũt adhuc in eo vigeat v̄tus ſatis irritata cõtra mãm depellit ipſam ad nares ⁊ ad palatũ: ad que loca etiã predicte mãe ſui fluxibilitate ⁊ grauitate deſcẽdere iclinanꝫ. Et hẽ mãe nõ ſolũ etiã in palato retinenꝫ ⁊ ore: ſed etiã eedẽ mãe ad pect⁹ deſcendũt facientes tuſſes difficultatem anhelit⁹ ⁊ pectoris grauitatẽ. Et hec ſunt accñtia multũ uehemẽter ledentia predicatores ⁊ alios deditos exercitio legendi clamandi ⁊ uociferandi.

Propter

que oĩa videꝫ mihi iſtis diſpõnib⁹ cerebri.v.remedijs eſſe ꝑuidẽdũ: ⁊ admittẽdo etiã remedia oĩa fere que in ꝑcedẽti cap̃ ſcripta fuerunt magnifice ꝯferũt huic ſui capitis diſpõni. ¶ Primũ ḡ inſtrm̃ eſt ut cũ pcepit hoꝝ mõrũ deſtuxũ ſtatiꝫ memoret abſtinẽre a cibo ⁊ potu ⁊ a ſõno ꝓlixo. Sitiãt enĩ vigilẽt ⁊ fameſcãt qui curãt reumata.5° tertij.cap̃ de cura catarri. Quo admiſſo ſtati hic vir mane in aurora accipiat iſtas pillas. ℞.pillaꝝ de ſarcocolla deſcriptione Meſ.in cap̃ de ea.℈.ij.formenꝫ cũ electuario ido: ⁊ accipianꝫ in aurora abſtinẽdo a cibo per ſex horas: ⁊ per mediã horã añ bibẽdo dimidiã ſcutellã brodij pulli calefacti cũ çuccaro: ⁊ per mediã horã poſt prãdeat. ¶ 2ᵐ ſpãle remediũ eſt hoc. ℞.acetoſi cõpoſiti mellis roſati colati ſyr.de praſſio añ.ʒ.ſ.aque decoctionis ficuũ paſſularũ ⁊ liq̃ritie.ʒ.iij.miſce ⁊ totũ calidũ accipiaꝫ in aurora per 4ᵒʳ horas añ cibũ ſaltẽ per vnã ſeptimanã. ¶ Die võ 8° ſequẽti accipiat hoc 3ᵐ inſtrm̃ ſolutiuũ. ℞.electuarij idi.ʒ.iij.

eluarij de pſilio.ʒ.j.ß.miſce ꝛ calidū accipiat hora ꝛ cōditionib' obſeruādis ſicut in p̄cedētib' ſolutiue dictū eſt. ¶ 4m inſtrm̄ eſt hoc. ℞.violaꝝ ſebeſtē paſſulaꝝ nigraꝝ.añ.ʒ.j.ligritie capilloꝝ uenc.macis croci.añ.ʒ.j.pipis albi ꝛ nigri.çiçi. ciamomi.añ.ʒ.ß.dactyloꝝ piguiū nūero.vij.granoꝝ fiſticoꝝ.ʒ.j.ß.folij ameos ſemis rutbe.añ.℈.j.dactyli ꝛ fiſtici minutim laſi īfundanť in ſapā calefactā per duos dies nāles:deinde coquanť ſil' uſqꝫ ad bonā diſſolutionē:poſt hoc ultimate terant ꝛ īcorporenť cū lib.ß.mellis diſpumati ꝛ bn̄ cocti:deinde diu ↄterēdo īcorporenť ſecū penidiaꝝ.ʒ.j.ß.cū ſpēb' ſuprāſcriptis:ꝛ fiat eluariū:hoc enī ut experientia docebit mirabile ē iuuamētū ad expurgādū totū pect'ꝛ ad mūdificādū cānales pulmonis:ꝛ tracheā arteriā colatoriū ꝛ oia mēbra uocalia. Cū quo plurimos dei ſuos aſſidue p̄dicātes defendi a p̄dictis reumatib' ꝛ īpedimētis uocis. ¶ De pte ḡ aliq̄ ſupradictaꝝ ſpēꝝ hui' eluarij fiat cōfectio in rotulis cum çuccaro ꝛ penidijs:de qua q̄uis hora teneať in ore q̄titas ſabe more loboc. Eſt aūt loboc medicina que in ore retenta calore nāli diſſoluta lābēdo ꝛ lenuīdo deſcēdit ad īferiora ſine maſticatiōe aliq̄. ¶ 7m vo p̄ncipale remediū eſt hoc. ℞ folij ligni aloes ſticados pulegij calamēti añ.℈.j.macis.ʒ.ij. violaꝝ floꝝ nenufa.roſ.coralloꝝ amboꝝ añ.ʒ.ß.pulueriçētur oia per ſe:deinde cōmiſceanť:ꝛ triplex ex hoc puluē fiat adminiſtratio. ¶ Et p̄ma eſt ꝙ ex hoc puluē accipiať.ʒ.j.ꝛ ligetur in ſindone bene retorta de grana ꝛ ſepe odoretur. ¶ 2a eſt ut ex ipſo a p̄n° octobris per totum mēſem februarij ſup tota caluarie capitis pulueriçeť quātitas ſex granorū ordei in oi ſeptimana ter in ſero cū uadit ad lectum. ¶ 3s vo modus adminiſtrādi dictū puluerem eſt fortior. ℞.reſine electe.ʒ.ij.ß.laudani puriſſimi.ʒ.j.ß.diſſoluanť gūme cū modico aceti acuti ꝛ fiat cerotū latitudis triū digitoꝝ ſup panno de ḡna:ꝛ lōgitudis coopiētis a ſumitate capitis uſqꝫ ad p̄nm frōtis:qd̄ poſt raſurā capilloꝝ applicetur caluarie. Eſt aūt caluaries anterior ps capitis qua hoies calui efficiunť.

¶ De hernia ꝛ cura eius. Cap.iij.

VLtis hui' viri diſpō fuit hernie ualde magne: que nō ſolū fuit laſſitudo uel dilatatio ſifac:ſed fuit ipſi' ruptura magna:ꝑpter quā nō ſolū çirbus:ſed etiā iteſtina deſcēdebāt in oſceū.ut ilion qd̄ eſt illi loco ꝑpinquū. Etiā gdē qꝛ mlto tpe laboraui circa iſtā egritudinē itātū ꝙ ipſaꝫ vidi ꝑpe ad cōpletā ſanitatē fuiſſe terminatā.idcirco hec in mē nō mltū extēdo ſmonē: niſi triplici hoc memorādo remedio puidēdū eſſe. ¶ Quorum p̄mū eſt hoc. ℞.pulueris hermodactyloꝝ.ʒ.j.folliculorū ſene.ʒ.iiij.tartari de vino albo fumoſo ꝛ antiq̄.ʒ.iij.macis.℈.iiij.cinamomi ligri.folie idi.añ.℈.ij.fiat omniū per ſe puluis:deide cōmiſceanť:ꝛ utēduꝫ eſt hoc puluē qn̄ vir iſte percipet uētrē plenuꝫ rumis ꝛ uētoſitatib' accipiēdo ex ipſo oi fine ſex dieꝝ.℈.j.parū añ cenā cū medio ſcutellino brodij pinguis. ¶ 2m vo remediū. ℞.thuris maſticis gallaꝝ pſoracatarū mumie coralloꝝ amborū ſpodij acatie.añ.ʒ.j.ſcorie ferri p̄parate.ʒ.iij.armoniaci ſerapini bdelij diſſolutoꝝ cuꝫ aceto añ.ʒ.ß.glutinis piſciū.ʒ.j.ß.cere.q.ſ.ꝛ fiat vnguētum viſcoſum de quo inguina ꝛ oſceum inunganť ter in die ſupponēdo magnum fruſtū ſtupe compreſſe bene ſuperligate. ¶ 3m vo ꝛ ultimū iſtrm̄ eſt hoc. ℞.ſpecierū p̄cedētis vnguēti.ʒ.ij.glutinis cartaꝫ.ʒ.j.ß.reſine antique.ʒ.ij.pellis arietine bn̄ cocte ꝛ piſtate p̄us infuſe in aceto per q̄tuor dies.ʒ.ij. teranť oia diligēter ſimul ꝛ īcorpenť ꝛ fiat cerotū. Et hoc eſt illud diuinū remediū per me cōpoſitū uocatū de pelle arietina.ſ.depilata. Cū ergo hic vir ꝑcepit aliquē deſcēſum ad inguina:tūc faciat ex p̄dicto ceroto ſcutalē figurā ſup corio qd̄ portet ſup iguine cū ligatura p̄nte plumaceolū diligentis cōpreſſionis. ¶ Ultimo vo abſtineat hic vir a lacte legūminib' ſaltē clipis a paſtilib' cibis ab alleo ꝛ cepe ꝛ a fructibus crudis oibus ꝛ a vino pauciſero ꝛ aqueo ꝛ imoderatis motib' ꝛ ꝑpe ſup cibū:ꝛ felicitabiť ei' cura annuēte illo ſummo oium opifice qui poteſtate ſua oia p̄pe gubernat ꝛ regit.

Cōſiliuꝫ.132.

De q̄druplici mala diſpoſitiōe videlicet. ¶ De mala cōplōne frigida ꝛ humida ſtōchi. ¶ De mlta capitis humiditate. ¶ De frequēti oppilatiōe epatis ꝛ ſplenis. ¶ De p̄mutatione epatis ad frigiditatē. ¶ Diuidiť aūt Cōſiliū in capla quatuor.

¶ De cura primi accidentis. Cap.i.

ISte honorabilis iuuenis ſtudēs in iure ciuili laborat 4or accītib' multū minātib' ſibi nocumētū futuꝝ:lꝫ mō de facto nō multū notabilr̄ affligať. ¶ Primū accīs eſt nocumētū ſtōchi ei' a frigiditate ꝑueniēs ꝛ humiditate:ꝑpter qd̄ īpediť notabilr̄ digeſtiua ei':ꝛ gn̄anť ꝛ ↄgreganť in eo uētoſitates multe ſtōcho ꝛ inteſtinis multū nociue. Cū ergo p̄cipit talia accītia utať iſtis tribus remedijs. ¶ Primū ꝙ vno mane accipiat hūc potū. ℞.eluarij idi.ʒ.ij.eluarij dyaſene.ʒ.iij.miſceanť cū.ʒ.ij.aque mētbe calefacte:ꝛ tardet cibū ſuū horis ad min'.v. ¶ 2m remediū eſt ut portet ſup ſtōcho ſuo hoc cerotū. ℞.reſine.ʒ.j.laudani.ʒ.ij. maſticis.ʒ.ß.gariofil.ʒ.j.cū ſufficiēti q̄titate cere fiat cerotū ſtomachale. ¶ 3m remediū eſt:ut ſemp añ cibū accipiat rotulā vnā hui' cōfectionis. ℞.ſpērum eluarij de ligno aloes ʒ.j.ſpērum dyacimini.℈.iiij.çuccari ſcōe decoctionis cum aqua menthe fiat confectio in rotulis trium.ʒ.

¶ De cura ſecundi accidentis. Cap.ij.

SEcūdū accīs ei' eſt humiditas multa capitis:ꝑpter quā impleńť uētriculi eius notabilr̄ ꝛ corrūpunť opationes ſenſuū interioꝝ. Tali accītī ſubueniat cū trib' remedijs. ¶ Primuꝫ eſt ꝙ oī tertio ſero qn̄ uadit ad lectū accipiat vnā pillam de iera ſimplici. ¶ 2m remediū eſt:ꝙ ſero itermedio eadē hora accipiet ʒ.iij.eluarij dyābre facti cū melle roſ. ¶ 3m remedium eſt ꝙ ſup priora capitis pulueriçet oī ſero.℈.ß.pulueris gariofiloꝝ rum a ſuperiori parte frōtis uſqꝫ ad ſummitatem capitis per latitudinem quatuor digitorum.

¶ De cura tertij accidentis. Cap.iij.

TErtiū accīs p̄ncipale eſt frequēs oppilatio ſplenis ꝛ epatis ei' cū multitudine uētoſitatuꝫ que cōgreganť in eo ex mā flegmatica ꝛ melācholica mixta. ¶ Cū ergo moleſtať iſtis accītibus per v.dies ↄtinuos in aurora accipiat hūc potū. ℞.eluarij dyacalamenti.ʒ.j.ß.pulueris armoniaci.℈.ij.aque ſcolopēdrie ʒ.ij.calefiat totum ſimul ꝛ tardeť cibus horis ad minus.v. ¶ 2m remedium eſt ut ptes ſubcoſtales lateris ſiniſtri omni ſero qn̄ uadit ad lectum ꝛ mane qn̄ ſurgit vnganť cum hoc vnguento calido. ℞.olei de capparibus olei de ireos añ.ʒ.j.tamariſci ſcolopē.ſe.agni caſti.ſe.rutbe armoniaci añ.ʒ.ß.cere quātum ſufficit:fiat vnguentum molle. Et poſt ꝙ fuerit inunctus ſupponat vnum pannum infuſum in aceto:bene tn̄ expreſſum ꝛ calidum.

¶ De cura quarti accidentis. Cap.iiij.

QUartū accīs eſt p̄mutatio cōplonis epatis ad frigiditatē ꝛ humiditatē:ꝑpter quā iſte vir eſt effectus macer ꝛ diſcolorať ad albedinē:ubi ſolebat eſſe piguis ꝛ colore rubeus:ꝑpter qd̄ utatur iſtis duob' remedijs. ¶ Primū eſt ꝙ ſaltē per duos mēſes in ſero accipiat 4or uel q̄nque ſūmitates marubij cū modico aceti añ cenā. ¶ 2m ꝙ oī ſero poſt cenā accipiat vnam rotulā hui' cōfectionis. ℞.ſpēruꝫ dyarodō.ʒ.j.ſpēruꝫ eluarij de ligno aloes.ʒ.ij.çuccari al.lib.ß.ꝛ fiat cōfectio cuꝫ aq̄ abſinthij. ¶ Abſtineat etiā a multitudine piſciū:a cibis paſtilib' ꝛ lacticinijs:a legūminib':a caſeo molli:a bletis ſpinachijs:ꝛ ab oī cibo acuto ꝛ potētia frigido. Et bibat vinuꝫ bonum odoriferum ꝛ potēs. Caueat oīno ab uſu aque q̄tum pōt ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Cōſiliū.133.

De debilitate appetit' ꝑueniēte ex debilitate ſplenis nō potētis attrahere melācholiā ab epate ꝛ purificare ſanguinē ab ea.

Debilitas appetit⁹ in gl'oſo ⁊ armi-
potēti viro dño Gētili de
Lioneſa dño prouenit ex debilitate ſplenis
nō potētis attrahē melācholiam ab epate ⁊
purificare ſanguinē ab ea. Sicut eni debita q̄
titas melancholie effuſa ad os ſtō̄chi per ue
nā aſcēdētē ad ip̄m eſt cā cōuenientis appetit⁹: ita econuerſo
penuria ei⁹ a ſtō̄cho eſt cā debilitatis appetit⁹. ¶ At vo di-
gō diminuta in eo facile itelligi pōt. Mā eni melancholica
multiplicata in fundo ſtō̄chi ⁊ mala cōpl'o ei⁹ frigida ⁊ ſic-
ca ꝯriat debite digōni que pficit per calidū ⁊ hu. etiā per
hāc malā cōpl'onē itēdit debilitas in ſplene ⁊ in ſtō̄cho: que
eſt cā gn̄ationis ⁊ ꝯgregationis flegmatū in ea: que flegma
ta ꝓpter frigiditatē eoꝝ diminuūt ⁊ corrūpūt digōnē ſtō̄chi
imo ⁊ alioꝝ mēbroꝝ. ¶ Ex qb⁹ oib⁹ colligūt correlaria plu
ra. ¶ Primū q̄ multiplicatio melācholie in ſtō̄cho nō ſemp
eſt cā itēdēdi appetitū in eo. ſ. niſi abūdet i ore ſtō̄chi. ¶ 2ᵐ
correlariū q̄ cū appetitu diminuto ſtō̄chi ꝓueniēte ex ſubtra
ctione melācholie ab ore ſtō̄chi: ſtat diminutū eē digeſtiuā
ei⁹: patet ꝓpter frigiditatē ab ea multiplicatā. ¶ 3ᵐ correla-
riū q̄ cū tali diminuto appetitu cōplicat' corruptio digeſti-
ue ſtō̄chi: p3 qꝛ digeſtio nō raro etiā corrūpit' a frigiditate:
l3 ut in pluriḃ⁹ corruptio ei⁹ fiat a caliditate. ¶ 4ᵐ correla-
riū: q̄ in tali diſpōne multiplicat' uētoſitas ⁊ ꝯgregat' in ſple
ne. ¶ 5ᵐ correlarium: q̄ facile cognoſcit' cā ⁊ mā rugitus
in hypocūdrio ſiniſtro eueniētis. ¶ 6ᵐ correlarium: q̄ fra
ctio gargulationis ⁊ rugit⁹ in ſplene ⁊ ptib⁹ circūſtātib⁹ ꝓ-
uenit ex fractione uētoſitatis ibidē multiplicate. ¶ 7ᵐ cor
relariū q̄ fractio uētoſitatis ⁊ remiſſio ei⁹ p cōpreſſionē cū
manu factā eſt cura mēdoſa talis diſpōnis. p3 qꝛ per talem
cōpreſſionē nō remouet' mala cōpl'o neq3 digerit' uel euac-
uatur cōueniēter mā ex que generat' uentoſitas illa.

Curatio itaq3 talis diſpōnis fieri debet per digōnē
⁊ euacuationē mālerī p̄dictaꝝ ⁊ rectificati-
onē male cōpl'onis p̄dictaꝝ ptiū: ut nūc ſequitur. ¶ Cōceſſo
itaq3 regimine cōueniēti. ſ. ut abſtineat' ab aere frigido ⁊ uē-
toſo ⁊ ſtatione ꝓpe curſus aq̄rū: ⁊ elōget' a reb⁹ uētoſabiliḃ⁹
ut lacte caſeo molli. Et a legumiḃ⁹ ⁊ vino dulci: ⁊ oī ꝯdimē-
to dulcorato cū çuccaro uel melle ⁊ pomis piris ⁊ caſtane-
is: qb⁹ oib⁹ a ſe elōgatis utat' vino ru. aliq̄liter pontico ⁊ bñ
fumoſo. Et utat' oi die cappariḃ⁹ cū aceto ⁊ oleo cōditis an
cibū: ⁊ cōedat ēt oliuas ꝯditas. Et utat' ēt gelatina cū croco
⁊ pipe cōdita ⁊ agreſta ēt p⁹ bullita cum puluē naſturtij.

His generalib⁹ obſuatis ꝓuidēdū eſt ei cū
ſeptē medicinaliḃ⁹ iſtr̄is in-
fraſcriptis. ¶ Primū itaq3 ipſoꝝ eſt ut minoret' mā vno ma
ne cū hoc. ℞. eluarij dyaſene deſcriptione Nicolai. ℥. ij. ele-
ctuarij de epithimo deſcriptione mea: miſce ⁊ diſſoluat' cū
℥. iij. aque ſcolopēdrie calefacte ⁊ bibat' totū: ⁊ tardet' come
ſtio ſaltē per horas. vj. ¶ 2ᵐ inſtr̄m medicinale eſt: ut die i̅-
mediate ſequēti in aurora accipiat hoc digeſtiuū calidum:
poſt qð tardet comedē per 4ᵒʳ horas. ℞. ſyr. de epithimo. ℥.
j. oximellis ſqllitici. ℥. ſ. aque tamariſci. ℥. ij. aque ruthe. ℥. j.
miſce. ¶ 3ᵐ inſtr̄m medicinale eſt hoc. ℞. aloes abluti in
aq̄ tamariſci. ℥. j. lapidis laçuli ⁊ lapidis armeni p̄paratoꝝ
añ. ʒ. j. cū ſucco ruthe: fiāt pill'e ex oi. ʒ. vij. de qb⁹ oi ſero parū
an̄ cenā accipiat vnā p̄terq̄ ſero imediate p̄cedēte aſſumpti
onē farmaci nūc ſequētis. ¶ 4ᵐ remediū medicinale eſt: ut
poſtq̄ accepit ſeptē dieb⁹ ꝯtinuis an̄ ſcriptū imediate dige-
ſtiuū: tūc 8ᵒ mane imediate ſequēte accipiat. ix. uel. x. de pil
lulis imediate ſcriptis: ⁊ poſt eas dormiat per horā cū dimi
dia: deīde ſurgat ⁊ qeſcat: ⁊ poſt quīque horas bibat ſcutellā
brodij pulli abſq3 çuccaro. ⁊ poſt ipſam per horā comedat.
¶ 5ᵐ vo remediū eſt: ut poſt euacuationē iā dictā oi die pa
rū an̄ prādiū ⁊ cenā rotulā. j. huj⁹ ꝯfectiōis accipiat. ℞. troci
ſco. de cappariḃ⁹. ʒ. j. trociſco. dyarodō ⁊ de agno caſto. añ.
ʒ. ſ. çuccari 2ᵉ decoctionis lib. ſ. cū aq̄ apij fiat ꝯfectio in ro
tulis triū. ʒ. qb⁹ utat' ut dictū eſt. ¶ 6ᵐ remediū eſt. ℞. mēta-
ſtri ſal' ſerdini. añ. ʒ. iij. folioꝝ ruthe. ʒ. vij. aromatici pīguis
ʒ. x. coquat' aromaticū cū vino antiquo bñ potenti: ⁊ cum
eo ſpēs incorporent': ⁊ fiat ceroтū ſemilunare ſup pāno al.
de lana qð applicet' ⁊ ꝯſeruet' ſup hypocundrio ſiniſtro.
¶ Ultimū vo ſp̄ale remediū ē hoc. ℞. aromatici bñ pīguis
℥. ſ. ſe. ruthe. ʒ. ij. ſe. naſturtij. ʒ. j. cū ſucco ruthe. ʒ. ij. forment'
pill'e de oi. ʒ. x. de qb⁹ poſt purgationes oēs per q̄tuor dies
oi mane uel alterno mane accipiat vnā in aurora: ⁊ ſunt ſe
cretū magnū in curatione ſua. ¶ Memorandum etiā q̄ ſi
poſt oēs purgationes gn̄ales uēter ei⁹ remanſerit ſtipticus:
tūc accipiat oi 3ᵒ uel 4ᵉ ſero paruꝫ an̄ cenā vnā de pillis de
ſcriptis in 3ᵒ inſtr̄o poſt aſſumptionē digeſtiui. Et nō dubi
to q̄ diſpō ſua terminabit' ad ſalutē quā ſibi miſericorditer
tribuat altiſſimus per īfinita ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Cōſiliū. 134. De q̄druplici mala diſpōne. videlʒ
¶ De diminutione uel corruptio
ne digōnis ſtō̄chi a cholera citrina ⁊ vitellina in eo multi-
plicata cū cholerica paſſione frequēter eueniēte. ¶ De do-
lore renū a mala cōpl'one calida. ¶ De ſtipticitate uentris
magna. ¶ De hernia oſſeali. ¶ Diuidit' aūt cōſilium in ſe
ctiones duas. q̄rum p̄ma continet duo capitula.

¶ De cauſis predictarum diſpoſitionum. Cap̄. I.

Generoſus qdā vir colendiſſi
ma fama ꝯſpicu⁹
⁊ iurisutriuſq3 doctor acutiſſimus: nec
nō ſacre maieſtatis regie Cypreſis fide-
liſſim⁹ orator vir nobil' ⁊ mihi quēdā
ſibi ſincera dilectione ꝯiūctū: pro quo ſū
mis p̄caḃ⁹ mecū egit ut eidē ꝯſiliū afferrē
ſup qbuſdā diſpōniḃ⁹ eius. Ego aūt qꝛ
vir iſte antiq mihi caritate non leuiter ꝯiūct⁹ eſt. Etiā qꝛ hu
manū eſt ſubuenire lāguētiḃ⁹: illi⁹ diſpōnes q̄tū potui mul
tū accurate cōſideraui: nō minus mī eſt difficile in earuꝫ ꝑ-
uentiſſe cognitionē q̄ eiſdem cōgrue ſubuenire. Sunt autē
prefati amici eius diſpoſitiones complicate q̄plurime.

Et prima qdē eſt ſtō̄chi mala diſpō: ꝓpter quā di-
minuit' ei⁹ digō ⁊ nō raro corrumpit' a
mala cōpl'one cholerica a duplici cholera maioris fame vi-
tellina ⁊ citrina noiata. ꝓpter eni epar hui⁹ viri magnū eſſe
⁊ magnifice calidū: ⁊ vias hūis latas apertas. ſ. poꝝ felleū trā-
ſeuntē ad kiſti fellis: ⁊ portanariū ſtō̄chi paꝝ diſtātē ab eo:
q̄nq3 in ſuperiori pte: q̄nq3 in īferiori: ut in diuerſis anotho-
miçatis hoīḃ⁹ itellexerūt qui viderūt. Multa fortis mā cho
lerica tūb. ad fundū ſtō̄chi ⁊ in ip̄m effuſa cōmiſcet' flegma
ti: a quo fundus ſtō̄chi nō euacuat': ut 13ᵉ tertij. cap̄ de egri-
tudiniḃ⁹ ſtō̄chi colligit'. ⁊ cap̄ de modis ſignorū earūdem.
Si ḡ flegma illud groſſuꝫ fuerit: gn̄at' vitellina noiata. Si
vo aq̄ſuꝫ citrina: ex ipſoꝝ cōmixtione gn̄atur cholera. Hec
ergo in ſtō̄cho multiplicata per afflictionē punctionis ⁊ mor
dicationis ſtō̄chi digōnē diminuit aut corrūpit: ſm multaꝫ
q̄titatē ⁊ nimiā caliditatē ei⁹. ¶ Propter qð nō eſt graue vi-
dē dolores cuꝫ mala cōpl'one ſubito ꝑmutata: aut pungiti
uos aut mordicatiuos ⁊ extēſiuos ab eadē cholera ꝓuenire
Si aūt mā multe fuerit q̄titatis ⁊ notabilis corruptionis
ſtō̄chuꝫ violēter cōpellet ad emittēdū per ſupius: ⁊ etiā infe
rius cū magno dolore pulſu cordis motibus ſyncopaliḃ⁹:
⁊ alijs que cōcomitant' hāc diſpōnē que ꝓpe cholerica noia
tur egritudo: p quā māe diuerſe ⁊ corrupte p̄cipitatiuo mo
tu ſtucuāndo ꝑ erūpūt per ſupi⁹ ⁊ īferi⁹. ¶ Et ſequitur ex hoc
fundamēto q̄ nō eſt graue vidē cās doloris extēſiui pūgitiui
⁊ iſlāmatiui ⁊ multitudis uētoſitatū: que oīa in īferioribus
inteſtinis in hoc viro gn̄ant'. Hec igit' eſt hui⁹ viri p̄ma diſpō

Secūda vo ei⁹ diſpō eſt doloꝝ renū iſtāria nō leuis
⁊ ꝓpe qꝛ accidit cholerice paſſio predicta:
per quā etiā in reniḃ⁹ mala cōplexio genita eſt calida: pro-
pter quā attrahunt' māe flegmatice a circunſtāntiḃ⁹ ptiḃ⁹ ad
ipſos: ⁊ retēte ibidem diu excoquunt' a caliditate ipſoꝝ ⁊ ꝑ
mutant' in harenulas ⁊ lapillos ꝑuos. Un̄ ſuſpicādum eſt

q in etate pangmaſtica aut in fine ꝯſiſtentie in hoc viro generent lapilli qui nō leuiter moleſtarent ipm ſi accidere nt.

Tertia vo diſpō pncipalis hui⁹ viri eſt vētris ſtipticitas magna: ⁊ hec qdē rōnabilr in eo eē debet per tres cās pncipales. ¶ Quarū pma eſt debilitas expulſiue ipſoꝝ inteſtinoꝝ que ſucceſſit dolorib⁹ pdictis ⁊ cholirice paſſioni. ¶ 2ª vo eſt multitudo flegmatis mucillaginoſi ⁊ vitrei cōgregati in inteſtinis ⁊ cōgeniti ppter debilitatē ipſorū. ¶ 3ª vo cā ppter clauſionē viaꝝ ſtatim declarandam.

Quarta vo pncipalis diſpō hui⁹ viri eſt hernia que oſſealis eſt noianda. magna eni in ſifac ei⁹ inuenit ruptura ⁊ aptio p quā didim⁹ deſcēdit i oſſeū frequēter multa vētoſitate plenus ⁊ aq̄ſitate intātū q adeo dilatat oſſeū .i. burſam teſticuloꝝ ꝯtinētē: q trāſit ad magnitudinez q̄ſi elephātici: que ruptura iterꝝ tāte amplitudis exiſtit: q p ipſaꝫ aliq̄ pricula nō ſolū çirbi: ſed etiā inteſtinoꝝ gracliū deſcēdit in oſſeū. ¶ Uñ ex hoc fundamēto appet egritudinez iſtā eſſe valde verendā ppter multa. ¶ Prio q2 ipſe eſt ſolo cōtinuitatis valde magna. ¶ 2° q2 ipſa eſt sperica. ¶ 3° q2 eſt egritudo in pāniculo: propter que tria qñdoqꝫ incurabilis eſt: ut in pluribus qñdoqꝫ curabilis: ſed non niſi cum maxīa difficultate: q2 ⁊ p viꝝ ſcīa ⁊ ope doctiſſimuz ꝯpe cū recēs fuerit. ¶ Et 4° rō arguēs q̄ntitatē hui⁹ egritudinis eſt: q2 eſt egritudo cōpōſitionis pluriū mēbroꝝ. Eſt eni egritudo ſit⁹ vel loci: q2 nō bñ locant hec mēbra .ſ. didim⁹: q deſcēdit iferi⁹ magis q̄ ad inteſtina ⁊ vaſa inoluta eoꝝ. Silr eſt egritudo çirbi ⁊ inteſtinoꝝ. Et in ſitu cū iā deſcenderit in oſſeū. ¶ Et 5ª rō eſt: q2 iſta egritudo eſt antiq̄. ¶ Et 6ª q2 ipſa eſt lapſus ad ꝯriū. Eſt eni in viro etatis ꝯſiſtētie calide cōplonis ⁊ bone cōpōnis: q2 mēbra ſunt magne extēſionis ⁊ bone bitudinis: q2 bona carnoſitate bñ carnoſus eſt. In talib⁹ deberet eē reſiſtētia fortis ad egritudines tales. Cū ḡ iā egrotet eis: opꝫ de neceſſitate ꝯcedē cām effectiuā ⁊ ꝯforte itēſiue ⁊ extēſiue: q2 multo tpe ⁊ plurib⁹ ptib⁹ coicatā. ¶ Et ex hoꝝ fundamēto valde facile ꝯcludit: q iſte vir paratus eſt ad igētia picula. Si eni humoroſe mãe in oſſeū fluxe mlto tpe pſeueraret ⁊ ꝯgregarent liq̄de ⁊ fluxibiles exītes: valde facile poſſent illa mēbra apari. Et iterꝝ ſi mãe tales laudabili ſanguini cōmiſcerent in teſticulis diu morātes: efficerēt ibi augmentum carnoſitatis equoce ⁊ noiaret hernia carnoſa. ¶ Et ex hoc fundamēto collige pulcherrime hāc talē herniam eſſe oiuꝫ pdictaꝝ egritudinū efficiētē cām. Cū eni ilion inteſtini ps aliq̄ ceciderit in oſſeū: fecalis ps in ipſo inēta plurimū fluxibil ⁊ liq̄da exiſ: ppterea q2 puū fuit tps ex q̄ fuit a ſtōcho delata. ¶ In inteſtino eni duodeno nullā fere aut valde puā morā ꝯbit ſuperfluitas a ſtōcho deſcēdēs ppter tres cās. ¶ Pria pp rectitudinē ei⁹. ¶ 2ª pp breuitatē ei⁹: cui⁹ extēſio nō trāſit vltra .xii. digitos a quo duodenū noiatū fuit. ¶ 3ª pp ei⁹ amplitudinē. ¶ Et i inteſtino ieiuno nunq̄ inuenit fex ppter acuitatē cholē quā recipit a kiſti fellis: que icitat expulſiuā ad ꝯtinue opandū ppter quā etiā hoc inteſtinū ieiunū ⁊ vacuū ſemp appet: ut in .xiiii. corporib⁹ humanis anothomice ſectis oculus me⁹ teſtificat⁹ eſt. ¶ Cū ḡ in duobus pdictis inteſtinis ſuperfluitas a ſtōcho deſcēdēs non ꝯbat morā ut demōſtratū eſt: ḡ in ipſum deſcēdēs fluxibilis erit notabilr. Et q2 ps ei⁹ deſcēdit in oſſeū: ut ſupra diſuꝫ eſt: ps eā ipſo in oſſeo recepta diu ſtās a calore excocta ⁊ reſoluta exiccat ⁊ indurat. Cū ḡ uertat in ſqbalas nō raro extēſas maiores q̄ ſit ruptura per quā deſcēdit in inteſtinū ilion: nō videt rōnale niſi cū maxīa difficultate ⁊ valde raro q feces tales ſupaſcēdē poſſint: anguſtiore exiſte ruptura q̄ ſit earū extēſio: etiā eis tanq̄ q̄ui corpori repugnat aſcēdē. ¶ Propter qđ valde facile eſt itelligē ut in plurib⁹ ad mortē terminare: tū pp dolorē: tū etiā q2 relique ſuperfluitates a ſuperioribus inteſtis retēte ibidē putreſcūt: ⁊ epati ⁊ cordi nocendo: ⁊ putridā fuliginē eleuādo pducūt ad mortē. ¶ Et nō dubito ego q ſit pmaria eēntialis ⁊ effectiua cā male diſpōnis ſtōchi ei⁹ uomit⁹ tuſſis doloꝝ inteſtinoꝝ renuꝫ: ⁊ male diſpōnis oīuꝫ alioꝝ mēbroꝝ. ¶ Quare ex his ꝯclude q falluntur medici qui in diſpōnib⁹ hui⁹ viri ſollicti fuerūt ad curationē cholirice paſſiōis doloꝝ inteſtinoꝝ ⁊ alioꝝ dimittētes cām. Falluntur eni medici nō min⁹ in curatiōib⁹ egritudinū q̄ in cognitionib⁹ cap. 2° creticoꝝ. 7° cap. Et p̄ ad Glauconem. 2° cap. ¶ Tādē ultimate deducit ex hoc fundamēto q opꝫ hunc viꝝ curioſum ⁊ multū eſſe ſollicituꝫ in regimine ſuaꝝ diſpōnum. aliter enim iſelicitabit ei⁹ vita aut abbreuiabit: a quibus diuina miſericordia tueat eū.

De regimine vite.

¶ De regimine ſex rerum non naliium. Cap. ii.

REgat igit regimē ei⁹ in hūc modū. Prio qdē locus manſiōis ⁊ habitationis ei⁹ particularis exiſtat regio citas vel camera nobilis calitatis ⁊ ſiccitatis. Et ſi nō eēt aer talis naliter: pparet artificialr cū termio ſiccis faltē artificiatis cū icēſiōe ligno ꝝ abietis cupſſi iunipi lauri terrebītī ⁊ ſiliuꝫ. Et caueat oino habitationes locoꝝ humidoꝝ actu ⁊ potētia: ut ſtagnoꝝ lacunaꝝ valliū: ⁊ eoꝝ que ſunt ppe decurſus fontales. Et ſit aſpect⁹ ei⁹ oriētalis vel meridionalis. Et caueat ab occurſu ad aerez ꝯturbatū caliginoſuꝫ. Et muniat veſtib⁹ bñ calefacientib⁹ ⁊ maxīe ſtōchū caput ⁊ pedes. Caueat ne veſtes ei⁹ laxe ſint: ⁊ ſtōcho ⁊ inteſtis nō bñ adherētes. ¶ Silr etiā oino caueat a motu forti ſup cibationē: ⁊ ppe ab eq̄tādo ⁊ deſcēdēdo p ſcalas ⁊ mōtes: ⁊ faciendo exercitia precipitatiua mēbrū ad latera ⁊ ad iferiores ptes: q2 mot⁹ nō ſolū mēbra exagitat: ſed etiā humorales mães in fluxū diſponit: oino eni qeſcē neceꝫ eſt: ⁊ altero exercitio nō moueri niſi q̄ ad motū nauigandi. ¶ Uigilare multū huic viro nō eſt ꝯueniēs pp debilitatez que ſeqtur ad illud. argumēto tñ accepto a multitudie flegmatū idigētiū reſolone pp vētoſitates que ꝯſumerent per vigilias videret ꝯuenire: ſed q2 in vigilijs ſpūs ⁊ hūores mouent magis q̄ qeſcāt: iō augmētū vigiliaꝝ iprobādū eſt ⁊ adherendū eſt magis lōgitudini ſōni ampli⁹ q̄ ꝯſueuerit cū meli⁹ in eo pficiant act⁹ pme ⁊ 2ᵉ digōnis q̄ in vigilando. Dormire aūt ꝯuenit ei ſup dextro latē lōgi⁹ ⁊ ſub ſiniſtro minus: ſꝫ ſi nō timet nocumētū oculoꝝ aut catarricātis mãe ad naſuꝫ decubit⁹ ſup vētre eſſet ei melior q̄ ſup ſiniſtra pte. ¶ De accñtib⁹ vo aīe nihil meli⁹ eſt ei q̄ꝫ bñ ſe hēe mente ⁊ effugē ipreſſiones melicas: ut irā furiē ⁊ ſiles paſſiōes: ex qb⁹ mot⁹ vehemens iponit ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹: ſilr ⁊ anguſtia mentis euitāda eſt: que ſemp aſſociat ſibi anguſtiā .i. ingeritudinē corporis. ¶ De 5ª vo re nō nali. Prio euitet magnā ſtōchi repletionē: ipſa eni debilitādo natūcalorē eſt cā gñationis ⁊ ꝯgregationis vētoſitatū que efficiūt ⁊ augēt herniaꝫ ⁊ cholericā pdictis. ¶ Silr repletio multa grauādo mães ⁊ inteſtina cōprimit ad iferiora. ¶ 3° inteſtina ⁊ mães que deſcenderant ad oſſeū q̄ntitate ſua coartatas detinet in eo. ¶ 4° et ad iſtas ſeqt anguſtia ſolonis ꝯtinuitatis in pāniculo ſifac. ¶ Et 5° ſeqt ad fortē repletionē magna extēſio ⁊ diſtractio çirbi ⁊ preparatio ei⁹ ad eruptionē. ¶ Menſura itaqꝫ cibi ei⁹ debet eſſe tāta: ut ſtōchū nō extendat ⁊ grauitet ⁊ ī vino nō ſupnatet ⁊ fluctuet. ¶ Silr etiā nullū cibū ac potum accipe debet: niſi cognouerit ſtōchū eſſe ianitū a preaſſūpto cibo ⁊ potu ad hoc ut ſtōchus liberior ſit ad amplexādū ꝫ nouā cibationē. Nā ſi ptib⁹ adhuc reliqis preaſſumptoꝝ ciboꝝ ⁊ potuuꝫ in ſtōcho aſſumeret nou⁹ cib⁹ poſſet fieri cōpreſſio dyafragmatis: ad quā ſequeret difficultas anhelit⁹ ⁊ tuſſis: que ſunt cāe augmētatiue hernie ⁊ alioꝝ accitiū. ¶ Nullū etiā cibuꝫ accipe debet niſi diligēter premaſticatū. ¶ Neqꝫ etiā accipiat delectationē in multitudie cibarioꝝ vnius gñe ⁊ ſpē diuerſoꝝ. Exēplū pmi ſunt ſic qnqꝫ vel ſex fercula. Exēpluꝫ ſcdi ſic vnctuoſa acetoſa acria piſces carnes ⁊ ſilia. Exēpluꝫ tertij ſic accipe carnes vitulinas caſtrati ⁊ capreti agni leporis. ¶ Propter hec etiā attendat in comeſſione ſua nō multuꝫ plōgare tēpus: ut prelati ⁊ iudei facē ſolent: qui qnque vel 4or horis in menſa ſtāt. nā eni pducit ad icōueniens pmiſcēdi digeſtuꝫ cum idigeſto. qs eni dubitat q cib⁹ aſſumpt⁹ in pma hora digeſtus erit reſpectu illius qui aſſumeret in

tertia hora. Et hec de q̄titate non nāli dicta ſufficiant.

Circa ſextā rē nō nālē ꝯtēplādō particulariꝰ. ❡ Premitto ꝙ cibaria que aſſumunſ debēt eē facilr a ſtōcho trāſmutabilia: ut ova carnes laudabiles fercula ⁊ brodialia mediocriter ꝑ ignia. ❡ 2° debēt eē ab oī viſcoſitate ꝑuata: niſi in tpe in quo itēdiſ ad ꝯſolidationē ruptu re hernia ce. ❡ 3° debent eſſe cibi eiꝰ exiccatiui notabiliter. ❡ 4° debent eſſe penetratiui ꝑpter neceſſitatē trāſitꝰ ꝯtinualitatis eoꝝ ad remotas ptes. ❡ 5° debēt eſſe multū nutrimēti in pauca q̄titate exhibiti: talr eni nec mēbra nec eoꝝ ꝯtinuitas grauarenſ. ❡ Panis igiſ ſit de pura farina bñ fermētatꝰ coctꝰ duoꝝ dieꝝ aut trium ad plus. Et cibi farinacei ⁊ paſtilles oēs dimittanſ niſi ut īfra diceſ. ❡ De carnibꝰ vo dimittantur carnes antique aialium oium ſiue domeſticoꝝ ⁊ ſylueſtriū: ⁊ ꝑp̄e in aqs ⁊ uallibꝰ degentiū. Euitet carnes ſalſas ⁊ etiā aſſatas oēs ⁊ ꝑp̄e q̄ ſuffocate remāſerūt in uaſis: maxime adt ereas: a q̄rum uſu tanq̄ a ueneno fugiendū eſt. Laudabiles igiſ carnes ſunt ei de vitulo de capreto: ⁊ de iuuene porcello recētes domeſtice uel ſylueſtres. Et de gaȥello etiā de lepore ⁊ ceruo. Carnes vo de cuniculo dimittanſ ⁊ de agno ſaltem in uſu multo. ❡ Piſces vo laudanſ ei approbati ſm regiones ſuas: ut fluuiales capedani lucij torrētini ⁊ varioli temali ⁊ ꝯſiles. De maritimis vo rumbi orade menule cephali bñ groſſi ⁊ pigues ⁊ recentes mile laurige ⁊ cōſimiles: ⁊ ꝑp̄e magis oleo frixi q̄ elixi ⁊ calidi actu comeſti minime vo frigidi. Et placet etiā cōdimentū eoꝝ cū agreſta ⁊ ſapa ȥuccaro ⁊ aromaticis ſpēbus. ❡ De fructibꝰ aūt euitet frigida ⁊ humida oia ut bletā ⁊ ſpinachiā criſolocānam portulacā endiuiā lactucā ſempiuiuā ſolatrū: ⁊ oēs herbas fontales: ut ſenationes ⁊ creſſones. Caules vo nō vituperanſ ei: neq; aliq̄ ꝯdimēta facta cū plātis calidis ⁊ aromaticis: ut melliſſa byſo. mētha ſiſimbrio ſerpil. ſaluia roremarino tarcon pulegio calamēto ⁊ ꝯſilibus. ❡ De radicibꝰ vo in ferculis laudanſ ei bauce ſylueſtres ⁊ domeſtice napi ⁊ rotun rape ꝑp̄e cū brodio bñ cocte carote ⁊ ꝯſiles. Aleū vo cepe ⁊ porruȥ nō placent mihi: aliq̄n ti uti pōt bulbo: carminat eni uētoſitates: digerē facit: ⁊ apit. Raphanus etiā ſibi collaudari pōt bis uel ter in ſeptimana. ❡ De ſeminibꝰ vo placēt feniculus petroſil. anetū carui cardamomū domeſticū ⁊ ſylueſtre ⁊ ſemen rutbe ꝑp̄e ad oēm ſuā diſpōnem ꝙuis mō uſus. Et ſemen plātagis in cibarijs eiꝰ comeſtū habet iuuamēta ſingularia in diſpōnibꝰ ſuis. ❡ De aromatibꝰ placēt utrunq; cinamomū galāga. ȥȥ. cubeba nux muſcata ⁊ flos eius macis dictꝰ oçimum gariofilatū ⁊ melanopip leucopiper. i. albū macropip ⁊ ꝯſiles ſpēs calide ⁊ ſicce nō multum aduerſantes flegmati ⁊ uentoſitatibꝰ ⁊ huites aſpectū ad pncipalia membra. ❡ De pīguedinibꝰ vo q̄bus ꝯdiunſ fercula laudaſ pinguedo porci recēs ⁊ ſalita anatis ⁊ galline butyri ⁊ olei oliuaꝝ: ⁊ utiliſſimū eſſet ei oleū de nucibꝰ ⁊ amigdalaꝝ dul. piguedo caſtrati ⁊ vituli ꝯueniunt ei. Silr ⁊ acetum nō eſt ei vituperandū ⁊ ꝑp̄e ꝯditū cū calidis aromatibꝰ agreſta ꝯdita ſuccus citrāguloꝝ ſuccus granatoꝝ ⁊ ſuccus lymonū oia cōueniūt ei: ſic̄ de aceto dictū eſt. ❡ Lac vo ⁊ coloſtra ⁊ oēs lacticinei cibi euitenſ ab eo: ȥ lac in cibarijs p̄paratum coctione nō ſit ſibi inutile. ❡ Caſeus vo recens ⁊ mollis dimittaſ niſi ut infra diceſ: ſed caſeus ois in ſalſedine eleuatus ⁊ ꝑp̄ue cretēſis eſt ſibi ꝯueniens. ❡ Fructꝰ vo ⁊ ꝑp̄e multū humidi actu ⁊ potētia dimittanſ uelut ceraſa pira muſcata pepones cucumeres anguria cucurbita ⁊ ꝯſiles: niſi raro ⁊ in pauca quantitate. Pira vo ſolidiora ⁊ poma apia dactylica uel alterius ſpeciei rubea uel citrina ſolida ⁊ bñ dulcia oia ꝯueniunt: neq; granatoꝝ dulcium ⁊ muſoꝝ uſus nocet: perſicis etiam bñ ſolidis tpe ſuo uti pōt ⁊ meſpillis ⁊ ſorbis: ⁊ vtatr omni fructu ſolido ⁊ bñ maturo uelut citonia ⁊ proprie cocta.

Potus aūt huius viri eſſe debet vinū rub. uel ſubrubeū nō ualde groſſum nō ꝯturbatū neq; multū dulce: ſed ſapore mediocre ſubſtātia clarū ⁊ bñ aromaticū abſq; neceſſitate cōmixtionis aque cū eo: aut tpe caloris cōmiſceaſ aqua extinctionis calibis ſm tertiam ⁊ q̄rtā ptem aque put ad illud deducet maior uel minor vini fumoſitas. Hoc in ſumma eſt huius viri regimen per res nō naturales conuenienter adminiſtratum.

Sectio 2ª De regimine per medicinalia cōtinens capitula quatuor.

❡ De regie colirice paſſiōis ⁊ male diſpōnis ſtōchi. Cap. 1.

TErtiū aūt capl'm de regimine eius penes medicinalia q̄driptitū erit. ❡ In pma eni pte poneſ canō ⁊ modus pſeruādi ab euentu colirice paſſionis ⁊ curationis illius cuȥ iā acciderit. ❡ In 2ª vo parte poneſ regimen ⁊ modus curationis doloꝝ renū ⁊ ventris inferioris. ❡ In 3ª vo pte ponunſ īſtrā uētris lubricatiua euentꝰ ſtipticitatis ꝓhibitiua. ❡ In ultima vo pte oſtēdeſ modus curationis hernie oſſeal. ſiue cōtingat ipſam eſſe inteſtinalē ȥirbalem ⁊ oidunalē uel utrāq; ſil' ſm triplicem curationis modum.

Ad declarationē vo pmi accītis ul' egritudinis que colirica paſſio eſt gra pſeruationis decē occurrūt iſtrā ꝯuenīēter obſuāda a decē caīs frequēter colirice paſſionis effectiuis. ❡ Quarū pma eſt mala compl'o ſtōchi frida ⁊ hu. maxīe ab aq̄ſo ⁊ mucillaginoſo flāte ſm plin: ⁊ a vitreo rarꝰ ꝓueniens: que mala cōpl'o ēt eſt alioꝝ flatū gn̄atiua ⁊ augmētatiua cauſa ❡ 2ª vo cā colirice paſſionis eſt oppil'o tunicarum ſtōchi. ❡ 3ª vo eſt inuiſcatio illaꝝ māeꝝ in ꝯcaua ſupficie ſtōchi. ❡ 4ª eſt illaꝝ māeꝝ mltitudo i fūdo ſtōchi que ꝓhibet digōnē debitā fieri. ❡ 5ª vo cā māeꝝ ꝑdictaꝝ eſt multitudo in orificio portanarij ꝑncipalr obturātū ipm: ne māe ſupflue cibales uel humorales ꝯuenīēter deſcēdē pnt. ❡ 6ª cauſa eſt māeꝝ corruptaꝝ ꝑima in ſtōcho icitātū ipm ad euomēdū ſi fuerit in ſupiori pte ſtōchi māe tales iuēte. ❡ 7ª vo cauſa eſt multitudo uētoſitatū que cōgreganſ ⁊ detinenſ i ſtōcho. ❡ 8ª vo cā eſt inordinatꝰ ⁊ fortis motꝰ ſup cibatione factꝰ. ❡ 9ª vo cā eſt coitꝰ frequētia ⁊ multitudo ⁊ ꝑ'tic ſup cibo. ❡ 10ª vo ⁊ ultima cā eſt omiſſio ꝯſuationis porctie ſtōchi cū pauca coopertura pānoꝝ nl' ꝑp expōnē ipm īfridātibꝰ extrīſ occurrentibꝰ. Si bñ ꝯſideras ad iſtas decē cās colirice paſſiōis adduci poſſēt oēs alie ex diuerſis uoluibꝰ collecte.

Cum aūt ꝯſideraueris diligēter attēdas ⁊ videbis ꝙ effectui qui ꝓuenit ex tribꝰ ultimis cauſis ualde facile poterit adminiſtrari regimē. ❡ Et pmo cū calefacientibꝰ ſtomachū rectificare ipm cū plumaceolis calefactis appoſitis cum cerotis calefacientibus factis cū oleo de maſtice de ſpica ⁊ de cinamomo cum linimentis factis ex oleis conſilibus: ⁊ cum cautela ab occurſu aeris ⁊ rerum actu ⁊ potentia infrigidantium: ⁊ cum dimiſſione coitus: ⁊ cum quiete poſt cibationem omnino celebratis.

Nocumēto vo qd ſequiſ cās pmas ꝯtereꝝ ꝓuideri pōt multiplr. ❡ Primo mūdificando ſtōchū ⁊ ꝯfortādo ſimul exhibēdo in aurora. ℥. i. iere Gal. cū. ℥. ij. uel. iij. aque mēthe miſce totū. ❡ Itē exhibēdo. ʒ. iiij. eliuarij indi diuo calefacti. ❡ Aut tribuēdo. ʒ. 5. pillarū de ſanginaꝝ. ❡ Aut. ℈. iiij. pillarum de iera ſimplici ⁊ q̄litercūq; fiat poſt iſta ſolutiua tardeſ cibus horis ad minꝰ ſex. ❡ 2ª pncipalr ſtomacho ꝓuideri pōt cum uſu aromatici roſati deſcriptione Gabrielis. de quo deſ due uel tres. ʒ. ante cibum ⁊ poſt cibum. ❡ Silr cum dyacimino. ❡ Et melius iſtis eſt eliuariū de ligno aloes deſcriptione Auicenne 5ª can. ſumma pma. ❡ Item ꝯfectio dyābre ⁊ dyamuſci dulcis ⁊ alie ſibi conſimiles. ❡ Et bonum ⁊ facile remedium eſt: ut eger aliq̄bus diebus accipiat. ʒ. iiij. groſſi pulueris ligni aloes. ❡ Item pulueris maſticis ⁊ menthe aā. ℈. j. bibat aliq̄bus diebus per horā an cenā cū dimidio cyatho aque betonice. ❡ Item optimū remedium eſt deglutitio gariofil. q̄tuor uel q̄nque maſticatoꝝ ante cenā. ❡ Item ad hāc intētionem ꝯferre pōt puluis tyriace ma. uel andro

machi: dādo ex eo. ʒ. j. in aurora cū. ʒ. ij. aque menthe: ⁊ eſt
de ſublimioribus. Hec igiť omnia in ſumma cuʒ diligenti
regimine: ut ſupius dictū eſt: pñt conueniēter pſeruare homi-
nem ab aduentu colrice paſſionis: abſcindendo effectum
prouenibileʒ decem cauſarū que ſuperius nominate ſunt.

Cum aūt cōtigerit hoiem iā incidiſſe colricā: tūc primus
canon curatiōis eſt conari deponē mām fluctuā-
tem in ſtomacho ⁊ in inteſtinis: ⁊ attrahē ipſaʒ ad iferiora.
Ad pmū ꝯferūt inſtr̄a multa. ¶ Primum eſt hoc. ℞. aque
decoctionis ordei cū cortice cū pauco ʒuccaro ſepe ⁊ mltuʒ
de ea in potu exhibēdo. ¶ 2m aqua decoctiōis mercurialis
cū pauca aqua mēthe data ſepe. ¶ Tertiū aqua decoctiōis
folioꝝ uolubilis minoris. ¶ Quartū eſt aqua decoctionis
folliculoꝝ ſene. ¶ Quintuʒ ⁊ melius eſt aqua decoctionis
pauce maſticis cū ſucco de quinqʒ radicibus aſſari. ¶ 6m
eſt exhibitio iere ſimplicis cum predictis aquis. ¶ 7m eſt
exhibitio decoctiōis folioꝝ origani ⁊ hyſopi ſimul dādo ex
aliquo iſtoꝝ ʒ. iij. calefactoꝝ cū. ʒ. ſ. ʒucca. ro. hec enim oia
deponēdo mām per viā mūdificatiōis ablutiōis abſterſiōis
⁊ inciſionis abbreuiant accītia colrice ⁊ eius durationem.

Gratia aūt diuertēdi mām fluctuātem in ſtomacho ⁊
in inteſtinis uehementis doloris conuenit.
¶ Pmo flōmia ſaphene dextri pedis uel ſiniſtri. Et ſm intē-
ſionē maioris doloris fiat flōmia de dextra ⁊ econuerſo de
ſiniſtra ſaphena. ¶ 2o ꝯuenit etiā fricatio uel ligatura circa
inguina uel genua uel pedū cauillas facta ab vna pte inci-
piendo ⁊ ad alias trāſeūdo ſi opportunū fuerit. ¶ 3o iteruʒ
gratia diuerſionis cōpetit appoſitio uētoſarū in carnoſis
⁊ domeſticis partib9 tybiarū ⁊ coxarū facta ⁊ reiterata ⁊ re-
iteratio frequenter etiam ſuper natibus. ¶ 4o etiā has mām
diuertere pñt apertiones emoꝛroidaruʒ ſiue fuerint nāliter
tales aut artificialr̄ puocate cuʒ fricatione cū folijs fici uel
cōſolide maioris uel cū pāno biſello cū eaꝝ fricatiōe ex felle
tauri facta. ¶ Amplius ⁊ 5o tales mās ꝯueniēter diuertē pōt
hoc cliſtere ſero ⁊ mane añ cibū admiſtratū. ℞. folioꝝ blete
malue ma. viola. folliculoꝝ ſene. epithimi cretēſis añ. M. j.
coquanť in quatuor lib. aque uſqʒ ad ꝯſumptionē medieta-
tis epithimo ⁊ ſene in fine decoctionis poſitis. De hac igiť
decoctione cū expſſione cōgrua accipiať lib. j. mellis roſa.
ʒ. j. ʒuccari rub. iere ſimplicis ⁊ caſſie añ. ʒ. j. ſal. gemme. ʒ.
iiij. miſce totum ⁊ in vna vice accipiatur.

Si aūt cū pdictis mūdificātib9 ⁊ diuertētibus iā po-
ſitis egritudo extēdať: ſicut dolor ſtomachi ſin-
gultus rugitus ⁊ cruciatio fortis ⁊ uentoſitatū multitudo
cū pulſu cordis ſit magna ⁊ inſtātia vigiliarū ardua: tunc
oibus trib9 remedijs pcedēdū erit. ¶ Quoꝝ pmū eſt hoc
digeſtiuū. ℞. ſyrupi de mētha: ſyrupi de calamēto ⁊ de ab-
ſinthio añ. ʒ. ſ. aque betonice aſſari uel origani. ʒ. j. ſ. miſce
⁊ calidū totū accipiať: poſt quē tardeť cib9 uſqʒ ad quatuor
horas. ¶ 2m remediū mirabile eſt hoc. ℞. ſpēꝝ diacalamē-
ti deſcriptiōe Nicolai in antidotario. ſpērū dyacinamomi
⁊ dyābre añ. ʒ. ſ. ʒuccari alb. ʒ. iiij. ⁊ cū aqua mēthe fiat ꝯfe-
ctio in rotulis duarū. ʒ. de qua ſemp accipiat. ʒ. ij. añ cibū ⁊
poſt cibū. ¶ 3m remediū eſt hoc. ℞. doronici. ʒ. ij. folioꝝ ba-
ſiliconis lābruſci oſſis de corde cerui ſpice nar. añ. ʒ. j. macis
ʒ. ij. cortică citri. ʒ. j. cro. ʒ. j. ſ. ligni aloes. ʒ. iiij. cāphore. ʒ. ſ.
roſaꝝ. ʒ. j. ſ. muſci ābre añ. g̃. ij. hyacīti ſmaragdi ſapp. añ.
ʒ. j. margaritaꝝ. ʒ. j. ſ. folioꝝ auri numero. v. pluerizenť oia
per ſe. deinde cōmiſceať ⁊ ex eis fiat ſacculus q̄drāgularis in
ſindone de grana retorta qui collo appenſus ſemp porteť
ſup ſiniſtra mamilla pendulus. ¶ Et ſi aliqs appeteret ut
fiat epithima bñdictū: tūc ex pdictis ſpēb9 accipiat. ʒ. iiij. ⁊ mi-
ſceanť cū iſtis aqs. vʒ. bugloſ. roſ. muſca. ⁊ acetoſe añ. lib. j.
aceti al. coclearia 4or. vini maluatici. ʒ. iiij. cib9 iſtis cōmix-
tis tepidis in tpe frigido: ⁊ fridis actu in tpe caloris ⁊ ifun-
dať pānus de grana ⁊ diligenter expſſus applicet mamille
ſiniſtre q̄libet hora ter uel quater tpe neceſſitatis. ¶ Et ex hoc
fundamēto itelligēti diligēter apparē pōt modus pſeruatio-

nis ab euētu malaꝝ diſpōnū ſtomachi huius viri ⁊ curatio-
nis eaꝝ cū iā euenerit: ⁊ ad quē ptinet hoc diligēter attēdat.

¶ De remedijs nocumentorum renum. Cap. ii.

Pro rectificatiōe vo nocumētorū renū in hoc 2a
pte huius capli ptinētiū pꝫ q dolores in renib9 in
ſpia ⁊ in lumbis ⁊ in alijs in hoc viro fieri pñt a
mala cōplone eoꝝ uel ab oppilōnib9. Et ſiqdeʒ
fuerit pma: tūc aut illa cōplo erit calā mālis aut
frigida. Et ſi fuerit calā: aut a ſanguia mltitudie depēdēs: uel
a mā ſecū cōmixta ſufficiēter. ¶ Tūc ſi appuerit uīs corpis
replō fiat flōmia de uena nigra ꝯtra renē dolētē. Et ſi fuerit
ambo dolētes: tūc fiat flōmia de uēa dextri brachij: per quā
educanť ſanguis. ʒ. iiij. uel. v. ¶ Añ qn̄ā flōmiā ſi uēter nō
fuerit bñ ſolutus pmittať hoc cliſtē. ℞. violaꝝ mercurialis
cāpeſtris folioꝝ nenufa. ꝑmiculaꝛis ⁊ portulace añ. M. j. co-
quanť in lib. v. aque uſqʒ ad medietatem: ⁊ de colatura illa
ſufficiēter expſſa accipiať lib. j. ʒuccari rub. caſſie fiſtu. añ. ʒ.
j. ſalis cois. ʒ. ſ. vitelli oui numero. ij. miſce ⁊ totū hoc cliſte-
riʒeť. ¶ Sequētı vo die grā lenitiōis ⁊ mūdificatiōis renū
offerātur patiēti. ʒ. ij. caſſie nup de cāna extracte cū aqua viol.
⁊ nenufaris: ⁊ tardeť poſt eaʒ cib9 horis ad minus qnque.
¶ Poſt iſta vo tria remedia applicādū eſt 4m. ℞. olei viola-
rū olei nenufa. añ. ʒ. j. ſ. olei de ſiſamo. ʒ. j. croci: ſe. endi. ace-
toſe ſcario. añ. ʒ. j. amili. ʒ. ij. vitellū oui vnū: conquaſſentur
oia ſimul cū ſuo piſtello in mortario ⁊ fiat linimētū de quo
renes ⁊ ilia in die nāli ter uľ q̄ter diligēter inunganť. ¶ Et
attēde q ſi pdicta egritudo plongareť: tūc nullum remediū
efficacius inuenire potui q̄ oi mane in aurora bibere. ʒ. v.
lactis ouini tepidi. lacti enim ouino nulla medicia cōpar eſt
in debilitate renū ſupple a cā calā facta. 15o tertij cap 3o.

Cum autē euenerint dolores in renib9 a cholerica mā
qđ raro contingit: hec oia remedia ſupraſcripta
immediate ꝯferre pñt: dūmodo cliſtē illud fiat magis expan-
cauis: ⁊ pprie cū aqua portulace. ¶ Itē linimētū pdictū op-
timū erit: ⁊ pprie etiā qñ poſt ei9 cōpōnē bullierit cū trib9. ʒ.
ſucci ſempuiue uſqʒ ad ꝯſumptionē illi9 ſucci. ¶ Itē caſſia
ſupraſcripta etiā utilis erit ⁊ pprie data cū aqua portulace
uel plātaginis. ¶ Et 4o loco hēať in memoria decoctio uel
emulſio uľ cōmixtio q̄tuor ſeīuʒ coiuʒ fridoꝝ. ſ. melonis cu-
curbite cucumeris ⁊ angurie añ. ʒ. ſ. ſe. endi. portulace ace-
to. ⁊ ſcariole añ. ʒ. iij. g̃noꝝ papaueris al. ʒ. j. ſ. penidioꝝ. ʒ.
j. ʒuccari al. duplū pōderis oiuʒ cōmiſceanť ſimul ⁊ fiat tra-
gea. ¶ Quintū vo pncipale ⁊ mirabile inſtrm̄ eſt. ut fiat cli-
ſtere cuʒ lib. j. olei nenufarini ſimplicis mediocriter calidi.
¶ Ultm̄ rem̄ eſt: ut ſepe abluanť pedes uſqʒ ad iguia cū aq̄
decoctiōis floꝝ uel folioꝝ nenufa. parū calidiori q̄ tepida.

Si aūt dolores renū pueniunt a mala cōplone frigi-
da. ¶ Tunc ſummū remedium eſt euacuare
corpus cū cliſteri facto ex brodio pulli cū. ʒ. j. benedicte. ʒ. j.
ſalis gem. ⁊ quatuor. ʒ. olei amigdalaruʒ amararū: qđ totū
ante cenā imponať uel prādiū ut libet. ¶ Sequēti vo ma-
ne purgeť cū hoc minoratiuo. ℞. bñdicte ſimplicis. ʒ. ſ. ele-
ctuarij indi. ʒ. j. aque apij. ʒ. ij. miſce ⁊ totum calidum acci-
piatur: ⁊ tardeť cibus horis ad minus quinque. ¶ Tertio
pncipalr̄ accipiať. ʒ. j. ſ. ſpērum eluarij de ſemibus troci-
ſcoꝝ de ſpica. ʒ. j. granoꝝ ſiſticoꝝ. ʒ. iij. ʒucca. al. ʒ. iiij. infun-
datur fiſtici minutim inciſi per diē nālē in calidā aquā mi-
lij ſolis ⁊ cuʒ eadē aqua coquatur ʒuccaruʒ: ⁊ in reliqs addē-
dis fiat ꝯfectio in morſellis: ut pineata de qua patiēs ſemp
accipiat vnum uel duos ante cibum. ¶ 4m ſpāle remediuʒ
eſt ut ſpina ⁊ renes huius viri ter in die nāli inungantur ex
vnguēto arogon deſcriptione Nicolai in antidota. ⁊ ſup-
ponatur lana pectinata diligēter circumligata. ¶ Ultimum
inſtrm̄ eſt ut cuʒ iſtātia illoꝝ doloꝝ huic viro oi mane in au-
rora exhibeatur. ʒ. j. tyriace andromachi diſſoluta cum. ʒ. ij.
aque apij: ⁊ eſt ſingulare remediuʒ: tyriaca eni ꝯfert in dolo-
ribus renum ⁊ ex pluribus cauſis prouenientibus. 5o can.
ſumma prima. cap de virtutibus ⁊ laudibus tyriace. Et ſo

Galeno in libello de cõmoditatibus eius colligẽdũ. ¶ Et ex iſtis inſtris ſi bene attẽdis facile remoueri pñt dolores renũ a mala cõpõne uel oppil'one ipſoꝝ prouenietes: coicant predicta in ſtra iuuamẽta in utriſqꝫ: ut ex eoꝝ cõponẽtib⁹ intelligi põt. Hoc in ſumma eſt regimẽ doloꝝ tã in renibus q̃ in ſpina q̃ in lũbis ⁊ in inteſtinis uenientium.

¶ De remedijs ſtipticitati uentris applicandis. Cap.iii.

Oſt hec aũt ponẽdum eſt regimẽ ſtipticitatis ⁊ uẽtris remotiuũ. ¶ Pro quo ſufficiẽter conferre põt cliſtere lenitiuũ deſcriptũ in dolorib⁹ renũ a ſanguine uel cholera ꝓuenietib⁹. ¶ Scdo huic capitulo ſeruit exhibere potionẽ de caſſia ut ibidẽ apparuit. ¶ 3° ↄfert ad illud comedere añ cibũ ſex uel octo fic⁹ calefactas. Itẽ comedẽ. ℥.j. paſſularũ nigrarũ ante cibũ. ¶ Et 4° multum utile eſt comedẽ qnque uel ſex pruna recẽtia añ cibũ: ⁊ ſi nõ habeant niſi ſicca: tũc per noctem infundant in aquã violarũ ⁊ comedant ante cibum. ¶ Ego aũt expiẽtia certa ſcio: q̧ oĩs ſtipticitas uẽtris amouet accipiẽdo añ cibũ coclear vnũ hui⁹ eluarij. ℞. prunoꝝ damaſcenoꝝ ſebeſtẽ añ. numero nonaginta. paſſulaꝝ enucleataꝝ. ℥.ij. granoꝝ pſilij lib.ß. polipodij recẽtis. ℥.iiij. follicu loꝝ ſene violaꝝ ſeminũ coinꝫ ſupraſcriptoꝝ añ. ℥.j. ĩfundant prima ſebeſtẽ ⁊ pſiliũ in lib.iiij. aque uſquequo mucillago ↄuenienter extrahat ab eis: ſecuri⁹ tñ eſt pſiliũ per ſe infundi ⁊ paruꝫ macerari: ne ps cẽtralis eius que acuta eſt effundat ad aquã. De hac igit' mucillagie viſcoſa lib.iij. accipiãtur ⁊ coquant' cũ lib.ß. penidiarũ uſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ: deinde ṗdictis addant' ſpecies ultimate ↄterendo oĩa ſimul in mortario: ⁊ fiat eluarium ⁊ eſt maxime utilitatis. Et ſi uelis ipſum fortius efficere duplicent' polipodium ⁊ ſene: non tñ propter hoc fiet acutius aut minus bonum. Hec de regimine ſtipticitatis uentris bene ſufficere poſſunt ⁊c̃.

¶ De curatione ad herniã appropriata. Cap.iiii.

Iam aũt inſtat tp̃s expediẽdi quartũ capitulũ de curatiõe ad herniã appropriatã. ¶ Pro qua premittẽdũ ṗmo. q̧ huic diſpõni ſumma intentione attẽdẽdũ eſt pre ceteris diſpõnib⁹ alijs cũ ipſaꝫ cõprehẽdã eẽ cãm cholerice paſſiõis doloris in toto uẽtre ⁊ in renib⁹ ⁊ ſtipticitatis iã ṗdicte ul'r cuiuſcũqꝫ debilitatis huic viro eueniẽtis. Cũ enĩ inteſtinũ ilion girb⁹ ſm ptẽ ad oſſeũ deſcẽdẽs ſit cũ didimo relaxato: ut in primo cap manifeſte ſatis apparuit: nõ eſt poſſibile q̧ cõplete curari poſſint alie diſpõnes remanẽte hernia: qm̃ ipſa eſt cã illaꝝ. Et lꝫ qñqꝫ alleuient' ṗdicte egritudies ⁊ accitia: remanẽte tñ cã ↄtinue releuatiõis eaꝝ: necẽ eſt illa accitia ⁊ egritudies recidiuare ⁊ mltiplicare: ut eẽt circularis fere trãſit⁹ eaꝝ de alleuiatiõe ad itẽſionẽ ⁊ ecõuerſo. Quare ↄcludit' q̧ opꝫ ut attẽdat' ad curã hui⁹ hernie ſolerti ↄſideratiõe ⁊ procuratione: aliter hic vir erit dogma perpetue egritudinis. ¶ Eſt aũt a ſapiẽtib⁹ inẽt⁹ triplex curatiõis modus. ¶ Et ṗm⁹ qdẽ eſt per manualẽ ſectionẽ. ¶ Scđs ṽo per applicationẽ cauterioꝝ. ¶ Terti⁹ per cõpreſſionẽ ptiũ adeo factã ut poſtq̃ fuerit iteſtina ad nãlẽ ſitum reducta ampli⁹ deſcẽdere nõ poſſint compreſſione ꝓhibente deſcenſum eorum.

Et primus quidẽ modus eſt ut rectificet' regimẽ patiẽtis cum dieta attenuante mediocriter calefaciẽte ⁊ exiccãte corpe eiſte ⁊ iteſtinis mũdificatis a fecib⁹ cũ applicatiõe cliſteris lenitiui in tp̃e ueris aut in ṗma medietate autũni fiat opatio. Tp̃e aũt eſtiuo ⁊ hyemis nõ eſt ita ↄueniens nec ſecurus ſectionis modus: neqꝫ cauterioꝝ applicatio. ¶ Itaqꝫ tũc pro cõplemẽto opis ſi qs optaret curari per hũc modum. Situato corpe reſupio per mẽſaꝫ cũ natib⁹ ⁊ cũ ceruicali ſupeleuatis: opator cõprimat uẽtrẽ uerſus vmbilicuꝫ detinẽdo ipſum cuꝫ leui cõpreſſiõe cum faſcia. ⁊ tunc extẽdat cutẽ inguinis in pte ſupiori parũ per ad os femoris v̾ſus latus añ ⁊ non ꝓpe ṗdictũ os: tunc ergo cũ raſorio acutiſſimo cutẽ ſcindat: defendẽdo iter pinguedinẽ uſquequo appareat ei ſuſpẽſoriũ in quo ſiſ cõnexa

ſunt didimus uene ⁊ arterie ⁊ uaſa ſpmatica. Excoriendo ergo ſepet hoc ſuſpẽſoriũ a pãniculis ⁊ ptib⁹ circunſtãtib⁹. Tũc ergo ſub illo ſuſpẽſorio ponat vncinũ ferreũ uel argẽteũ ⁊ ſuſpẽdat ipſuꝫ ad ſupiora: deide liget ſupiorẽ ptẽ ligatura cõdecẽti excludẽdo magnitudinẽ doloris: ⁊ per diſtãtiã vnius digiti ab hac ligatura ĩfra vncinũ ṗdictũ aliã faciat ligaturã: qb⁹ factis trãſuerſal'r ſecet ſuſpẽſoriũ illud: ⁊ tũc ſupiorẽ ptẽ ṗme ligature calẽti ferro cauteriçet: qua cauteriçata ſm vnũ opandi modũ reliquã ptẽ iſeriorẽ ſupius trahat: extirpãdo ipſaꝫ a burſa teſticuloꝝ ſimul cum teſticulo. ¶ Ex quo appet q̧ hic modus curationis eſt ualde horribil' ⁊ ſuſpect⁹: tũ ꝓpter ſectionẽ: tũ ꝓpter cauteriuꝫ. Et 3° qꝛ ꝓuat' patiẽs ab vno ṗncipaliũ mẽbroꝝ ad ↄſeruationẽ ſpẽi deputato. ¶ Quib⁹ factis mediocriter ipleto vulnẽ cũ albumine oui ⁊ oleo ro. cũ puluẽ boli ar. maſticis ſang. dra. ⁊ gallaꝝ cupſ. agitatis iuicẽ filo ligature extra pẽdẽte medicet' locus. ¶ Quidã enĩ poſt q̃ ſecuerũt ſuſpẽſoriũ ṗdictũ dimittũt utrãqꝫ ptẽ nõ extrahẽtes in iſeriorẽ partẽ didimi neqꝫ teſticuli. Et hic qdẽ curãdi modus videt' mihi melior: ⁊ ꝓpie cum inferior pars ligamẽti illius poterit conſeruari: ⁊ a putrefactione defendi. ¶ Poſtq̃ ergo per duos ul' per tres dies egro reſupino iacẽte ⁊ uẽtre eius cũ ſuppoſitoriis lenito: ita q̧ nullo modo erigat ſe neqꝫ moueat quãtum eſt poſſibile: applicent' digeſtiua mundificatiua conglutinatiua: quale eſt terbentina lota tribus vicibus cum aqua calida plantagis. ad cuius. ℥.iiij. commiſceãtur maſticis thuris boli ar. ſanguinis draco. ⁊ gallarum cupreſſi partes eq̃les. hoc ergo applicetur loco predicto: ⁊ cum eo fiat conueniens conglutinatio diuina condonante miſericordia.

Secundus ṽo modus curationis huius diſpõſitionis cũ cauterio ponitur dupl'r. ¶ Primo qdẽ cũ actuali cal'o cauterio applicato in loco ṗdicto iguinis: cũ quo perueniat' uſqꝫ ad ſuſpẽſoriũ deſcẽdẽs: ⁊ ibidẽ cauteriçet uſqꝫ ad os excluſiue: poſtea aũt ꝓcedatur cũ defenſiuis ṗdictis ⁊ refrenatiuis ſãguinis in ṗn°. Subſequẽter aũt applicent' mũdificatiua ⁊ ↄglutiatiua predicta. ¶ Et hic qdem curandi modus videtur mihi multum horribilis ⁊ non bene ſecurus. ¶ Primo ꝓpter timorem ⁊ exterminationem infirmi. ¶ 2° quia difficile eſt imaginari q̧ ad curã talẽ nõ ſequat' doloris uehemẽtia ad ſpaſmũ ꝓductiua uel ad aliq̃ malum. ¶ 3° qꝛ operatores non ſemper ſunt periti in cognitione partium corporis per anothomiã ꝓpter qđ ita bene poſſint applicari cauteria: ut per ea non perueniat' ad tactum uenarum ⁊ arteriarum que ibi reperiuntur. ¶ Etiã 4°. ꝓpterea qꝛ egri nõ ita bñ ſuſtineãt applicationẽ cauterij quin moueant ſe ad uarias diũas poſitiones fugiendo triſtitiam ignis. Et propter hoc contingit cirugicos errare per accidens ex eorum defectu.

Alter uero modus curationis huius ſpẽi tradit⁹ eſt per applicationẽ cauterij potentialis q̃le eſt hoc. ℞. arſenici citrini ⁊ eſt auripigmẽtũ. calcãti cõbuſti calcis viue floris eris añ. ℥.ij. argenti ſublimati. ℥.iiij. pulueris amili. ℥.j.ß. opij. ℥.j. incorporent' ergo ſimul cũ aq̃ ṗma ſaponis: ⁊ fiãt formule ſiles ſeminibus anguriẽ: quarũ vna ponat' in loco inguinis ſuperius aſſignato: ⁊ ibidẽ dimittatur uſquequo fecerit eſcaram. ¶ Cũ ergo ceciderit eſcara ꝓpter appõnẽ butyri ul' aſſungie: ⁊ fuerit ↄuenienter opatio ꝓfundata hẽtur itẽtũ. Si ṽo nõ iteꝝ reponat' cauteriũ predictũ uſqueq̃ fuerit ꝓfundatio ꝑuẽiẽs ad os excluſiue. 4° ſi fieri poſſet ita ut cauterium applicaret' lateribus didimi deſcẽdentis melius ⁊ minus laborioſum eſſet: lꝫ alij qui ſunt qui cauteriçãt etiã q̃rtã didimi uſqꝫ ad ꝓfundus. Alij ṽo ſolum medietatẽ eius. alij ṽo ptes laterales ut predictũ eſt. ¶ Poſterius aũt cũ ceciderit eſcara: applicent' mundificatiua nõbil'r exiccatiua ſanguinis cõuerſionem faciẽtia in carnem durã ⁊ calloſam cõprimẽtem didimũ firmã ſeriẽ: aut claudẽtẽ ⁊ obturãtẽ vias inguinis: ita ut amplius uentoſitas neqꝫ aquoſitas neqꝫ humor alius deſcendere

poſſit ad inferius propter viarum clauſionem. ¶ Et qdẽ hec cura: lꝫ ſit cum dolore ⁊ anxietate fcã: tñ eſt melior ⁊ ſecurior ꝙ ſectionis modus ⁊ cauterij actualis: ⁊ tu elige.

Tertius aũt modus curatiõis hernie eſt per cõpreſſionẽ ⁊ ſtricturam factꝰ. Et hic qdẽ modus curãdi pfecte non ſemp eſt poſſibilis ⁊ ꝓptie qñ aptura nimiũ lata eẽt ⁊ antiqua: ſicut in hoc viro ppẽdi. Uerũ ſnie auctoꝝ verificanſ ut in pluribꝰ. Nec eſt ipoſſibile aliquã herniã ⁊ magne rupture curari poſſe: ⁊ ꝓptie cuꝫ repiſ in viro morali ⁊ diſcreto ad obediẽtiã medici abſcidẽte ſibi motũ per notabile tps tã in ambulãdo ꝙ in eqtãdo: ſicut virũ iſtũ vidi manifeſte ꝯualẽ ex ꝑdictis. ¶ Hic aũt huius diſpõnis curatiõis modus duplex eſt: ſm ꝙ ipſaꝫ inueniſ duplr uariatã eẽ: aut eni vidimꝰ iteſtinũ ⁊ zirbꝰ iã deſcẽderit in oſſeũ ⁊ magnifico tumore extenſio ibi fcã eſt cũ duritie. aut iteſtina predicta nõdũ deſcẽderũt: aut valde paꝝ. Cũ aũt deſcẽderũt aut parũ: tũc aut facilr reitroduci pñt per cõpreſſionẽ manus ⁊ trãſpõnẽ corpis inſi: ita ut iſeriꝰ corpis ſit ſupiꝰ. aut ꝙ nequaꝙ introduci pñt: ⁊ ꝓptie ꝑpter reſiſtẽtiã ex pte duritiei que ꝓhibet flexionẽ inteſtinoꝝ. aut qꝛ iteſtina iã dicta multa ſunt uẽtoſitate ⁊ hũiditate plena. aut 4ꝰ qꝛ iã in iteſtino ilion: qḋ deſcẽdit ad oſſeuꝫ recepta eſt aliq̃ pars fecis. que lꝫ priꝰ fuerit mollis diuturnitate more ibidẽ ꝯcte ꝯuerſa eſt in ſqbalas: ⁊ eiꝰ ps hũidior uẽtoſata eſt: nequaꝙ igiſ introduci põt inteſtinũ: ꝑpter qḋ hoc cũ acciderit plimũ eſt difficilis terminatiõis ⁊ magni picnli: ut in ꝓ cap demõſtratũ eſt. Jã in iſto viro ꝯſimile vidi ꝙ timoris ingẽtis ⁊ ſuſpitionis mãm mihi dedit. Uerũtñ cũ hoc acciderit non eſt oino deſperãdũ ſed viriliter agendũ ꝑmittẽdo mollificatiua. ¶ Et primũ qdẽ eſt ut ꝯſtanti ventre patiẽti fiat encatiſma ex aqua decoctiõis fenugreci granorũ ſiſami: ⁊ ſemis lini añ. lib. ij. bdelij mollis ⁊ ſi ibalbidi. ℥. iij. camomil. ⁊ melliloti añ. lib. ſ. ſedeat eger in ipſa uſqꝫ ad vmbilicuꝫ infuſus: ⁊ cũ amplius ibi morã ꝯhere nõ poterit: tũc inguinales ptes ⁊ totũ oſſeũ diligẽter inungãſ ex oleo de ſiſamo ⁊ de amigḋ. dulcibus ante caliẽs ⁊ hoc fiat ter uel quater ſm tolerãtiam virtutis. ¶ Si aũt per hoc ſemicupiũ nõ bñ reintromitterenſ iteſtina: tũc fomẽtenſ ſm iſtũ modũ. ℞. ſcis malue ⁊ altee. añ. ℥. ij. bdelij mollis. ℥. j. camomille meliloti fenugreci: ſcis lini granorũ ſiſami. añ. lib. ſ. radicũ altee minutim inciſarũ lib. j. coquanſ oia in ſex ſitulis aque uſqꝫ ad medietatẽ: ifundãtur ḡ in illaꝫ aquã ſpõgie magne ⁊ applicenſ toti femori ⁊ oſſeo uſqꝫ ad mollificationẽ obediẽtẽ intromiſſioni. ¶ Si autẽ uerũ nõ obediret: tũc inungaſ diligẽter cũ ꝑdictis oleis ⁊ ſupponaſ hoc emplm. ℞. radicũ altee paſtinace liliorum alboꝝ. añ. lib. j. farine fenugreci: ⁊ ſemis lini añ. lib. ſ. vitellos oui numero ſex bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ℥. j. ſ. butyri ⁊ aſſungie recentiũ añ. lib. ſ. croci. ʒ. j. ex oībus iſtis diligenter cõtuſis fiat emplm ⁊ calidum ſuperponatur: ita ut amplectatur totum oſſeum diligenter circũligatum. Hec fuerunt inſtrumenta per que inteſtina reintromiſſa fuerunt.

Cum ergo iã inteſtina ad locũ ſuũ nãleꝫ fuerint reducta: tũc ſtatim ſurgit intẽtio obſeruãdi ea in uentre ſuo nãli cõglutinãdi ⁊ claudẽdi locuꝫ ꝙ magis eſt poſſibile: ⁊ hoc quinque inſtrũtis ꝯueniẽter fieri poteſt. ¶ Et primum iſtorũ eſt ut grã mollificationis uẽtris ⁊ expulſionis ſupfluitatũ hic vir accipiat oi octaua die. ʒ. ij. huius pulueris. ℞. medulle cartami hermodactyloꝝ electoꝝ añ. ℥. j. polipodij ſicci. ℥. j. ſ. epithimi cretenſ. ℥. ij. folliculoꝝ ſene. ℥. vj. cimini dauci liquiritie ſemis rutbe añ. ʒ. j. ſalis indi. ℥. j. omnia pulueriçentur per ſe: deinde cõquaſſentur ⁊ cõmiſceãtur ⁊ accipiatur ante cenam cum brodio carnium uel modico boni vini albi ſubrubei ⁊ clari. ¶ Scḋm remedium principale eſt hoc. ℞. aloes preparati. ℥. j. ſ. pillarum alleſanginarum. ℥. j. ſ. incorporentur ſimul cuꝫ ſucco roſ. ⁊ fiãt pille de omni. ℥. vj. de quibus omni die quarta intermedia predictis accipiat vnã paruꝫ añ cenam: ⁊ cum iſtis alternatim permutando procedat per totũ menſem aprilis. 1444.

¶ 3ᵐ ſingulare remedium eſt ut ſup loco inguinis portet vnũ de iſtis cerotis oi decima qnta die pmutãdũ: ⁊ ſi deficerẽt ea que portat: tũc fiat eius cõpõ per hũc modũ. ℞. ſanguinis draconis acatie thuris maſtices ſandarace hypogqſtidos boli ar. añ. ℥. iiij. ſapini oppoponacis bdelij galbani añ. ℥. ſ. gallarũ cipſſi. ℥. ij. glutinis piſciũ lib. ſ. Fiat ergo ſm hũc modũ. accipiaſ pellis arietis depillata: ⁊ per qnque dies infundaſ in acetũ bñ acutũ: tũc eni minutim incidatur ⁊ coquaſ in eodeꝫ aceto: ⁊ cum dupla parte aque pluuialis decoctionis gallarũ cipſſi. Cũqꝫ pellis illa decocta fuerit uſqꝫ ad ſui diſſolutionẽ: tũc ergo a decoctione accepta ultimate ꝯteraſ in mortario: deide eidẽ ſupaddanſ gũme diſſolute cũ aceto acuto ⁊ icorporate cũ lib. ſ. ꝓpuleonis. i. cere albe. Poſterius aũt ꝓpuleonis icorporenſ ſpẽs lõga ⁊ fortiſſima ꝯtritione: ⁊ fiãt magdaleones malaxati cũ aceto ꝑdcõ: cũ ergo neceſſitas aderit extẽdaſ ſup aluta ſcutali conuenientis groſſitudine ⁊ applicetſ iguini. Fortaſſis eni medicina compar iſti in bonitate repiri põt: meliorẽ aũt iſta inẽtã adhuc nõ vidi: ⁊ a. xl. annis citra quotidiana experiẽtia inotuit mihi. ¶ 4ᵐ remediũ ſingulare eſt hoc. ℞. gallaꝝ cipſſi pulueris viticelle añ. ℥. ſ. reſine clare ⁊ bñ pinguis. q. ſ. fiãt pille cũ ſucco plãtag. ſeptinerui: ⁊ denſ ex eis oi tertia die in aurora a tribus uſqꝫ ad qnqꝫ: ⁊ debet iſtis uti uſqueq̃ erit ſanus. ¶ 5ᵐ ſingulare ⁊ ultimũ remediũ eſt hoc: ut oi ſeptimana diebus iteraciẽtibꝰ a ſſumptioni ꝑdictaꝝ pillaꝝ deglutiat in aurora coclear vnũ huiꝰ eluarij. ℞. acatie arilloꝝ ḡnatoꝝ acetoſoꝝ. arilloꝝ vuaꝝ ſumach ḡnoꝝ mirti ſe. plãtag. cupularuꝫ glãdiũ añ. ℥. ij. labruſce. ℥. vj. boli ar. maſti. hypoqſti. ⁊ thuris minuti añ. ℥. j. liquritie. ℥. ij. ſ. mius citonioꝝ ſyrupi de mirto añ. ℥. iiij. çuccari al. lib. j. coquatur çuccaruꝫ cum ſyrupis ⁊ cum libra media aque ſublimationis gallarum cipreſſi: uſqꝫ ad debitã glutinationẽ: tũc ergo effundaſ ad mortarium ⁊ cũ ſpẽbꝰ ultimata ꝯtritione incorporenſ adinuicẽ ⁊ reſuenſ in uaſe lapideo vitreato ſtricti orificij. ¶ Accipe igiſ mi çelatiſſime Ugo vir inſignis ⁊ ampliſſima ſcia doctiſſime regie maieſtatis Cyprẽſis ⁊ digniſſimus ꝯſul ⁊ orator facũdiſſimus hoc opuſculũ cũ igẽti labore ut pape poteris emolitũ hauſi ſentẽtijs oium fere illuſtriſſimoꝝ doctorũ huius ſcientie pfeſſoꝝ: cui ſi accurate operã dederis in regendo te ut tibi ſerioſe conſcribiſ ſanitatem tuã recuperabis: ⁊ illa recupata poſſidebis. Et vita tua nõ parum longenior fiet: quod tibi ſua miſericordia concedere dignetur ille omnium opifex: qui cuncta viuificat conſeruat ⁊ benedicit ad laudes eius immortales. Amen.

Cõſiliũ. 135.

De triplici mala diſpoſitiõe. vꝫ. ¶ De debilitate ſtomachi a mala cõplexiõe frigida ⁊ humida cũ multo flegmate. ¶ De nocumẽtis auditus a mala diſpoſitione cerebri. ¶ De nocumento viſus ſiue de imaginationibus per cõmunitatem ad ſtomachũ ⁊ cerebrum. ¶ Diuiditur autem Conſilium in tria capitula.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap. I.

Vir egregius ⁊ in iure canonico licẽtiatus approbatiſſimꝰ dñs Joãnes de Liuonia diſpõnes hẽt tres qbꝰ ꝑncipalr intẽdẽdũ eſt. ¶ Pria eſt debilitas ſtõachi ꝑueniẽs a mala cõplone frigida ⁊ hũida cũ pctia multi flatus ifuſi in tunicas eiꝰ ⁊ in fundo eiꝰ natãtis vel ꝯtẽti: ⁊ hec qdẽ ꝯſideranti facilr patẽ pñt eo qꝛ digeſtiua eiꝰ nõbilr debilitata eſt: ⁊ appetitus etiã ex negatiõe ſitis ⁊ multitudie ſaliualis hũiditatis ⁊ uẽtoſitatis ꝙtitate nõbili in ſtõacho ipſiꝰ cõmorãtis: ⁊ ultio qꝛ ex j oiꝰ aut cibarij frigidi ⁊ hũidi aſſũptiõe diſcraſia eiꝰ nõbilr intẽdiſ: ⁊ pluribus alijs ſignis que grã breuitatis omittunſ.

Secũda uo principalis diſpõ ipſius eſt mala cõplo cerebri frigida ⁊ humida mãlis: ꝓpter quã debilitatẽ cerebri notabilr habet: que etiã in poſteꝝ intẽſior fieri parata eſt: qḋ lꝫ pluribus ex ſignis demonſtrari poſſit:

ex duob⁹ ṫn nocumētis pncipalib⁹ que in otiis a cerebro acciderūt ſufficiēt manifeſtare eū:quoꝝ qdē nocumētoꝝ pmū eſt in organo audit⁹ manifeſtū:qḋ eſt diminutio ꝛ corruptio in opatiōe auditiua notabiľr magnificata. ¶ Propter cui⁹ quidē nocumēti plenū intellectū pmittēdū:ꝙ nocumēta auditiōis ſunt tria.ſ.ablatio ei⁹ que deſtructio noiaꝛ:aut diminutio ꝑpter quā auditus nō ſubtiľr ꝑſcrutaꝛ neqꝫ audiat niſi ex lōginquo:aut eſt nocumētū audit⁹ corruptio qḋ eſt ut ſit vice eius ut audiat qḋ audire nō pōt:ſicut eſt illud qḋ accidit in aure ex ſonitu tinitu ſibilo.4⁹ tertij cap̄ 3°.de quib⁹ nocumētis duo pncipaľr hic vir egregi⁹ patiꝛ.ſ.nocumētū diminutiōis ꝛ corruptiōis in ſenſu audit⁹.Ex qb⁹ facile ꝯcludiꝛ ꝙ ad tertiā ſpēm nocumēti leuiter parat⁹ eſt: ſicut eni ex aqua ꝛ imaginatiōib⁹ ex qb⁹ accidit corruptio in ſenſu viſus facile ꝑueniꝛ ad ablatiōnē ei⁹:ita ex diminutiōe ꝛ corruptiōe in opationib⁹ in ſenſu audit⁹ ꝑuenit nocumētū ablatiōis ei⁹. ¶ Quōlibet aūt nocumētoꝝ pdictoꝝ duoꝝ:aut eſt radicale aut accñtale. Et radicale qdē eſt ſurditas aut tarax aut guacre iter que tria ab auctorib⁹ dīa colligi pōt. ¶ Surditas nāqꝫ eſt ablatio auditiōis ꝑueniens ex ꝑuatiōe foraminis oſſis audit⁹ a gñatiōe:qḋ os eſt oſtracoſum anfractuoſum receptibile aeris in ipſo ſonatiui. ¶ Ex quo facile ꝯcludi pōt ſolo ꝓleumatis vulgaris ꝛ ab auctorib⁹ collecti.ꝛ expiētia certificati.ſ.ꝑpter qḋ ſurditas a gñatiōe icurabilis eſt.Cū eni a pn⁹ gñatiōis nr̄⁹ defecerit in plaſmādo foramē in os pdictū:nullū igeniū artis nāe defectum ſupplē poterit:ut remoueat ſurditatē aut alia duo nocumēta pdicta. ¶ Tarax vō ꝛ guacre iportāt nocumētū diminutiōis aut corruptiōis in auditu eueniēs a cauſis diuerſis a ꝑuatiōe foraminis iā pdicti.Eſt tñ inter hec duo dīa:qꝛ tarax importat nocumētū diminutiōis audit⁹:ꝛ nō ablatiōis in ꝑprio ſignificato.guacre vō iportat nocumētū corruptiōis audit⁹ aut ablatiōis ꝑueniēs ex negatiōe trāſit⁹ ſpūs aialis a cerebro a qnto pari neruoꝝ ab eo oriētiū ꝑuenire debētis ad neruū uľ pāniculū expāſuꝫ in ſupficie ꝯcaua oſſis auditus iā pdicti.lꝫ iprope accipiēdo terminos.ſ.tarax ꝛ guacre:qñqꝫ eadē itellige videanꝛ auctores.per tarax qñqꝫ nocumētū ablatiōis.per guacre vō nocumētū ablatiōis aut diminutionē audit⁹.Hec oia qualrcūqꝫ lege 4⁹ tertij ꝑ cap̄.ꝛ 3° cap̄ eiuſdē clari⁹ vō ingt. ¶ Scias ꝙ nocumēta auditus aut ſunt ab origie ꝛ eſt ſurditas aut tarax aut guacre natiua aut ſupple nocumētū audit⁹ eſt accñtale a tpe ꝛ itētio qdeꝫ ſurditatis eſt pter itētionē tarax.Surditas nāqꝫ eſt ut pars intriſeca aſarnax.i.oſſis auditus ꝯcreta ſic ſurda in qua nō exiſtit ꝯcauitas itriſec⁹ quā pdiximꝰ.ſ.pmo hui⁹:que.ſ.ꝯcauitas oſſis eſt cōprehēdēs.i.recipiēs ꝛ ꝯtinēs aerē qetū.i.in ipſaꝫ inſertū ꝛ iā ꝯueniētē factū:qui.ſ.aer audit.i.audire fac uoces ſua vndoſitate.i.motu:ſicut vuea ocli eſt cōprehēdēs ſpēs.ſ.obiectoꝝ viſibiliū:per quā deferunꝛ ad criſtallinam. Tarax vō ꝛ guacre ſunt ut nō per hos ſenſus.ſ.audit⁹ ꝯſequaꝛ ꝑuatiōnē ſm diminutionē aut corruptionē. Et ſubdit ꝛ nō elongaꝛ quin guacre ſit ſicut deſtructio.i.ablatio auditus totius ſoliditati.ſ.oſſis:ita ꝙ nō ſit illic in oſſe ꝯcauitas: ſed ſupple guacre etiā accidit.qꝛ neruus nō affert virtutē ſenſus.lꝫ ſit ibi ꝯcauitas:ꝛ tarax eſt ſicut diminutio abſqꝫ deſtructiōe.i.iportat diminutionē ꝛ nō ablatiōnē audit⁹ uľ auditiōis aut ꝯueniāt.ſ.hec ambo in ſignificatiōe ſm cōuerſionem.ſ.ꝙ illoꝝ qōlibet iportare pōt nocumētū diminutiōis aut ablationis in opatione auditus.lege hec oia ibi:qꝛ pulchra ſunt:ꝛ colligi etiam poſſunt hoꝝ aliqua 4° de accñti ꝛ morbo.cap̄ 2° de cauſis accidentium auditus.

Hec aūt duo nocumēta in auditu hui⁹ egregij viri exñtia aut fuerūt in eo a gñatiōe ꝯcta.ꝛ nō hñt curationem completam:aut ſunt a tpe ꝯcta:ꝛ tunc aut nō ſunt notabiľr ꝯfirmata aut cronica aut ecōtra.Si pmo modo:tunc exiſtūt curationis facilioris:ut ſcribiꝛ 4° tertij. ubi ſupra.ꝛ 2° breuiarij 12° cap̄.ꝛ pluries alibi. ¶ Iterum tam diminutio ꝙ corruptio in auditu exñtens:aut eſt per colligāntiā aut per eēntiā ſcḋ.Si per colligāntiā:aut per colligātiā toti⁹ ad caput:ut frequēter ꝯtigit nocumētū diminutionis aut corruptionis audit⁹ a mala cōplōne frida ꝛ humida a toto capite coicata aut calā ꝛ ſicca:ut ꝯtigit in febrib⁹ mās uľ uētoſitates coicātes ad aures.Aut ſic 2° ꝯtigit in fluxib⁹ uētris emoroidalib⁹ aut uomitib⁹ aut fluxu ſanguinis a narib⁹ aut alijs euōnib⁹ nālib⁹ aut artificialib⁹ ꝛ ſimilib⁹ per te ꝯſiderādis. ¶ Aut ꝯtigit nocumēta pdicta ꝑ colligāntiā mēbroꝝ ꝑximoꝝ ut cerebri ſic ꝯtigit in uertigine melia ꝛ ſilib⁹. ¶ Aut ꝑpter nocumēta eueniētia neruis uenientib⁹ ab vno pari neruoꝝ cerebri deferētib⁹ ſpūm aialeꝫ ad organū audit⁹:qui eſt pāniculus ſupra declarat⁹:ꝛ hec qdē ex neruis ueniētia nocumēta fieri poſſūt ꝑpter ſolōnē ꝯtinuitatis in pdictis neruis factā in fortib⁹ ꝑcuſſionib⁹ ꝛ cōquaſſationib⁹ capitis:ꝛ he etiā ſpēs nullaꝫ hñt curationis igeniū. ¶ Aut pōt ꝑuenire ꝑpter oppilōnē coartatoriam in pdictis neruis factā a mā humorali qcūqꝫ aut aquoſa uel uentoſa:ꝛ ſunt ſpēs ille qrū curationes diuerſis uoluminib⁹ facile ab auctorib⁹ legi pñt. ¶ Aut ꝑuenire poſſūt pdicta nocumēta ꝑpter oppilōnē carnoſam:aut a ueruca aut apate duro factā:que utiqꝫ difficil'ime ſunt curationis: aut apate flegmatico ſanguineo uel cholerico:que tria leuioris curationis exiſtūt. ¶ Aut ꝯtingere pñt hec nocumēta ꝑpter oppilōnē attenuatoriā.ſicut ꝯtingit in ethica utraqꝫ.ſ.febuli ꝛ ſenili:ꝛ in cholericis febribus ꝛ maraſmodeis diſpoſitionibus:ꝛ utraqꝫ harū ſpērū ualde difficilis curationis exiſtit:ꝛ raro pficiꝛ niſi a ſapiētiſſimo ꝛ exercitato viro:ꝛ tu ꝯſidera hec qꝛ difficilia ſunt. ¶ Adhuc ꝛ 2° pdicta nocumēta auditus exñtia in opatione eius ꝑuenire pñt ab oīb⁹ ſpēb⁹ male cōplōnis ſimplicis cōpoſite mālis ꝛ imālis ꝛ quelibet harū ſpēs curari poteſt niſi ualde cronica ꝛ ꝯfirmata fuerit:ut ſupra tactum eſt:ꝛ ſcribiꝛ quarta tertij.capitulo tertio. ¶ Tertio hec nocumenta predicta ꝯtingē poſſunt ꝑpter oppilōnē euenientē in foramine oſſis petroſi.ꝛ eſt os baſillare a quo incipit os anfractuoſum ſupra declaratum:ꝛ huius qdem foraminis oppilō ꝛ cauſa eius difficultas ꝛ facilitas curationis earum eodem modo intelligantur ſicut de oppilōne pdicti neruu imediate dictum eſt.

Nocumēta vō per eſſentiā euenientia in opatione audit⁹ ſunt que fiūt aut in pāniculo ſupficiei oſſis expāſo.ut iā declaratū eſt:aut ꝯtigūt in oſſe aſſamech iā pdicti:aut ꝯtigūt in foramine per qḋ ſonoruꝫ ſpēs in organū recipi debeāt. Et ſi qdē ꝯtingūt nocumēta pdicta ex pte pāniculi iā predicti.tūc illud fit aut ꝑpter ſolōnē ꝯtinuitatis totalē ꝓhibētē receptionē ſpērum obiectoꝝ ꝛ ſpūs aialis ſenſibilis.ꝛ hec eſt qrta ſpēs que nullo mō curationē habet. ¶ Aut ꝑuenit iterū ꝑpter magnā ꝛ ſolidā cicatricē que remāſit poſt ulcera pāniculi predicti:ꝛ hec iterū ſpēs nullo mō curari pōt dū fuerit cicatrix groſſa ꝛ fixa:que ꝯueniēter remoueri nō pōt:propter difficultatē applicationis mediciarū que ipſam lenīēdo abſtergendo aut ſubtiliādo curari debēt. ¶ Silr etiā ſi cōtingūt nocumenta auditus per eſſentiā in alijs organis.ut in oſſe iā predicto difficulter curari poſſunt:cum fuerint fortia ꝛ cōfirmata:ꝛ maxime ꝑpter impoſſibilitatē applicationis medicinarum cōuenientium:ut tactum eſt.Hec in ſumma ſunt noſtre ſententie ueritatem nocumentorum auditus que ſunt diminutio aut ablatio operationis eius declarantia.

De reliquo aūt nocumēto auditui contingenti noiato corruptio opationum.ſ.de tinitu ſonitu ꝛ ſibilo pauca dicēda ſunt. Premittendo hoc:ꝙ utrunqꝫ illorum eſt nocumētū corruptionis auditui eueniens:ꝑpterea qꝛ audienti videꝛ ꝑcipere uoces ꝛ ſonitus in aere exterius exiſtentes:a quibus tamen euacuatur aer: qui motus cū ꝫ in aere percipiatur ꝛ non extrinſeco ut ſupponitur neceſſarium erit ꝙ talis motus fit a re intrinſeca que eſt uapor effuſus in concauitate oſſis iam predicti.ut quarta tertij.capitulo de ſonitu ꝛ ſibilo colligendum.

¶ Fit autē corruptio in opatione auditus. ꝓpterea q2 ſiue uapor uel uētoſitas in anfractuoſitate oſſis iā ꝑdicti cōtēta ſpiritui qui eſt inſtrm̄ ſenſationis cōmixta detineat̄ mota ꝛ agitata ſimilē organo ſenſationis ſpeciē ſentiēdi repreſentat qualis eſt motus ꝛ inundationis eius qui fiunt in ſpiritu in organis predictis. ¶ Propter quod ex his concludi poſſet cauſa uarietatis diuerſarū ſpecierū corruptionis in opatione auditus eueniētiū. ¶ Alijs enim videt̄ percipere voces ſibilātiū tympaniçantiū ꝛ alia inſtrumēta muſicalia armoniçantiū. ¶ Alijs enim videt̄ ꝑcipere ſonitus decurrentis aque cōquaſſationis arborum a uento colliſarum. ¶ Alijs autē plurime preter has ſpecies diuerſitates percipere videtur. ꝛ tu diſcurre per eas. quarum omnium uarietatū cauſe ex predicto fundamēto colligi poſſunt. ¶ Hec enim in ſpiritu ſenſibili qui eſt inſtrumentum auditionis inundatio aut eſt occulta. i. a cauſa non manifeſta producta ꝛ fixa que difficilis eſt curationis. Aut enim tale nocumentum cōtinue in fieri a ſua cauſa dependet. ideo ſi fuerit cauſa eius incognita difficulter curari poterit. cōtīa tenet: eo q2 effectus cōtinue a cauſa dependens abſolui non pōt a ſubiecto ſine remotione cauſe facientis ipſum. Aut vō tale nocumētū totaliter eſt in eſſe ꝑductum: igit̄ eſt fixum. igitur difficilis curatiōis. cōtīa tenet cōſiderāti aliquid in theoria. Aut vō cauſe talium nocumētoꝝ corruptionis ſunt manifeſte ꝛ cognoſcunt̄ per inuentionem eius qd̄ mouet uaporem inundantem ſupra motionem ꝛ inundationē recepti.

Poteſt autem quodlibet hoꝝ nocumētorum fieri a multiplicitate cauſarū. Ex prima eſt acuitas ꝛ fortitudo ſenſationis proueniens ex parte organorū ꝛ ſubtilitate ſpiritus ſenſibilis per que patiuntur organa a quacunq3 leuiſſima cauſa. ¶ Scdo prouenire poſſunt nocumenta hec a debilitate virtutis que facile patitur a quocunq3 agente quantūcūq3 leuiter fere imprimente: aut propter ſpēs male complexionis frigide: calide humide uel ſicce ſimplicis uel cōpoſite: que utplurimum accidit materialis uel imaterialis. ꝛ iſte quidem ſunt cauſe intrinſece: quibus etiā perſuaderi poſſunt alie cauſe materialibus reducēde: ut uētoſitas: uapor: ꝛ aquoſitas. ¶ Contingunt hec nocumenta perſepe per colligātiā totius ad caput: ut in ſtantibus paroxiſmoꝝ in caſibus febriū ſepe cōtingit. Item per colligātiā ad caput ꝛ organū auditus: ſicut in motibus materierū a farmaco agitatarū. Silr̄ etiā in forti fame hoc ſepe contingit. Reliqua vō exēpla ꝛ aliarum egritudinum toti cōmunicatarum: ut in alijs membris particularibus intelligi poſſunt ex iſtis tanq̄ exēplariter poſitis que dimittuntur gratia breuitatis. ¶ Hec etiam nocumenta ꝛ earum ſpēs eodē modo intelligi pn̄t: ꝛ ab eiſdem prouenire cauſis a quibus declaratum eſt prouenire ſurditatē taraxꝛ guacre ſicut in preſenti capitulo viſum eſt. ¶ Ex quibus omnibus facile inferri pōt difficultas curationum horum accidentium: qd̄ etiā experimēto ꝓbari pōt. Raro enim percipitur aliquē cōuenienter curari ꝛ perfecte qui nocumētis iſtis ledatur: ꝛ tu percipies ſi conſiderabis.

Tertium vō nocumentū quo moleſtatur predictus dñs eſt nocumētū corruptionis viſionis: lz ualde leuiſſimum: eo q2 nō perſeuerat. etiam q2 per colligantiam a mala diſpōne ſtomachi depēdet: qd̄ quidem nocumentū corruptionis eſt imaginationes leues ꝓueniētes a uapore a ſtomacho ꝛ inferioribus partib9 eleuato. qui cōmiſcent̄ ſpiritui viſibili: ex qua cōmixtione ſequit̄ illuſio in opatione viſus ita ut imaginet̄ videre in medium obiecta: ꝛ figuras a quibus mediū denudatū eſt: ſicut pulices ꝛ muſcas uolātes ante faciē apparētes: quarū captionē uertat̄ manus ſine effectu capiēdi aliqd: ꝛ etiā in opere vidēdi eſt nocumentū diminutionis in eo: q2 obiecta viſus non pōt in quacūq3 diſtantia cōſueta percipere: nec figuris nec ſitibus quātitatibus: aut alijs differentijs viſionis obiectorum qualia debetis percipere. Quorū omnium cauſe ex ꝑdicto rum nocumentoꝝ in primo ꝛ in ſecundo capitulis colligi poſſunt: quod gratia breuitatis omittitur.

¶ De cura per regimen ſex rerum non naturalium. Cap. ii.

In regimē eius per res non nāles ꝛ medicinales tranſeūdū: qd̄ eſt tale. Regat̄ igit̄ aere climatis aut ſtatus domus uel camere ad caliditatē naliter ſeleccatus domus uel camere ad caliditatē nāliter ſeleccato: ita q̄ habitatio eius ſit remota a terra ꝓpinquitate aquarū uallium teſtudinū: ꝛ ſi talis haberi non poſſit: fiat artificialiter talis cū igne multo: aut ſuffumigationib9 rerū calidarū: ut thuris laudani myrre ſtoracis calamite ſylueſtriū aromaticoꝝ in camera carbonib9 ignitis ſuperaſperſoꝝ. Idē dico de ueſtib9 ꝛ tegumētis oībus tā capiti q̄ ſtomacho cōuenientib9. ¶ Silr̄ etiā cib9 ꝛ pot9 oīs ad caliditatē ꝛ ſiccitatē uergere debet ut utat̄ pane de ſimula puriſſima bn̄ fermētato ꝛ cocto. ¶ Utat̄ etiā carnib9 artificialr̄ cōditis cū cinamomo pipere croco. ſſ. ꝛ ſimilib9. Et ſint laudabiles carnes: ut pulloꝝ faſianoꝝ ꝛ cōſimiliū in aquis nullo modo degētiū. Et ſint carnes vituli lactētis ꝛ annuales ꝛ carnes caſtratine gaçelli ꝛ leporis ꝛ apri ꝛ ſimiliū. ¶ Piſces autē non ſint in uſu eius: ſed raro comedat eos niſi frixos: ꝛ ſiliter cancros. ¶ Euitet lac etiā ꝛ lacticinia cibaria oīa ꝛ caſeum mollē ꝛ viſcoſum ꝛ butyri uſum dimittere debet. ¶ Legumina etiā oīa preter cicera rubea euitāda ſunt. Pōt aūt pānico farre riſo ꝛ ſilibus uti. ¶ Fruct9 aūt humidi ꝛ recētes ceraſa pruna ꝛ auellane molles ficus pepones ꝛ cōſimiles alij raro comedant̄. Oēs enim fruct9 ſicci cōſeruati ſunt meliores ei q̄ recentes: nil enim ita uaporoſum ſicut fruct9: ut collr̄ xi9 tertij. ꝛ pluries alibi. ¶ Capores aūt aceto cōditi boni ſunt: nō tn̄ in multo uſu. Agreſta ꝛ ſucc9 arancioꝝ bona ſunt. ¶ De olerib9 aūt bona ſunt ei oīa calida ꝛ ſicca: ut ſaluia roſmarinus ꝛ ſerpillum mētha melliſſa origanum ꝛ aliqn̄ caules: napi ꝛ rape optimi ſunt ei. raphanus aūt cepe alleū bulbus raro comedant̄ ꝛ porrū. ¶ Cōfectiones autē de amigdalis de auellanis fiſticis aniſo. ſſ. cinamomo oēs placēt: ꝛ coriandrū cōditū cū dyacitoniten cū ſpēbus ꝛ abſq3 illis bonum eſt. Cōfectio vō de pineis oīo dimittēda eſt. Grana enī pini nocēt ſtomacho. 13a tertij. ¶ Uinū vō cōueniēs ei eſſe debet albū ſubtile aromaticum ſapore ꝛ ſubſtātia bonū. Aqua vō ꝛ uſus eius oīno dimittat̄. Silr̄ etiā fugiēda eſt ceruiſia q2 uētoſa eſt ꝛ caput replet hydromel aūt bn̄ cōfectum cōueniēs eſt ei: dūmodo non generentur in eo uentoſitates. ¶ Exercitium vō conueniens eſt ei pedeſtre ꝛ equeſtre factum tamē ſuauiter ꝛ ꝓprie poſt cibum. Ieiuno vō ſtomacho fortius exercitari poteſt. Nimia vō quies ꝛ ocium non placet mihi: imo dimitti debent. ¶ Dormire vō debet cōuenienter in die naturali ſpatium vij. uel. viij. horarum ad celebrandam digeſtionē conuenientius: lz hec dormitio nocturna ſit ei cōueniētior q̄ diurna. Si aūt dormire debeat in die propter carentiā quātitatis cōuenientis nocturni ſomni: aut propter cōſuetudinē dormiat diſtāter a cibo per horā vnā ꝛ mediā uel circa: ꝛ oīno dormitio eius debet eſſe capite condecenter eleuato: ꝛ decubitu eius facto prius ſuper dextro poſtea ſuper ſiniſtro latere. ¶ De paſſionibus aūt aīe triſtantibus ꝛ terrefacientibus oīno debet eſſe ſemotus: eo q2 debilitatē in virtute reſolonē in ſpiritu agitationem euaporationem in humori bus corporis efficiunt: propter que nocumenta tā auditus q̄ viſus deteriora fieri poſſunt. ¶ De reliq̄ vō re nō nāli. ſ. quātitate repletionis dicendum q̄ oīno nō comedat niſi famea nālis approximata ſit manifeſta. Cū autē ſupuenerit fames accipiendus eſt cibus ne materie a quib9 ſtomachus eius nō euacuat̄ in ipſo corrumpant̄. ¶ Secundo attēdat ne quantitatem cibi ꝛ potus egredientium nālem menſurā accipiat: deterior enim cibus eſt: qui ſtomachi grauitatē efficit: ſicut deterior potus eſt qui in ſtomacho natat ꝛ fluctuat: ita q̄ melius eſt ei a menſa ſurgere cum aliquali reliquia appetitus: q̄3 cum aliquali completa ſaturitate.

¶ Cum autem contigerit ex cauſa qualiſcūq3 fuerit cibi ꝛ

potus quãtitatẽ multã fuiſſe aſſumpt: intẽdaſ diuo euoni cius: 7 melior modus eſt per ſubſequẽtẽ abſtinẽtiã lõgã corrigẽ repletionez ꝙ ulla remedijs alijs. Neqꝫ eniz euacuatio per uomitũ eſt ei cõueniẽs: eo q2 ſtomach⁹ 7 caput debilia ſunt: quoꝝ debilitas intẽdiſ a uomitu. Euacuatio etiã per cliſteria nõ multũ grata eſt ultramõtanis. Quia vo optia eſt 7 ſecurior alijs: ego cõſulo ꝙ hic utaſ ea 7 maxie cliſteri tali. ℞. aque decoctiõis folioꝝ violarũ mercurialis blete uolubilis oliuꝫ. añ. M. j. furfuris a farina bñ mũdi. M. j. ordei. M. j. ß. coquanſ oĩa in lib. vj. aque uſqꝫ ad cõſumptionẽ medietatis: 7 fortiter exprimanſ 7 colenſ: de qua colatura. ℞. lib. j. iere ſimplicis Gal. ℥. j. çuccari rubei caſſie 7 benedicte. añ. ℥. iij. olei violarũ. ℥. iiij. ſalis cois. ʒ. v. 7 fiat cliſtere. Si autem uelit ipſum calidius facere ut hyemali tpe loco olei violarũ ponaſ olei de aneto 7 olei lilioꝝ al. añ. ℥. ij. 7 addanſ decoctioni camomille: ſe. aneti. añ. M. ß. 7 erit optimum. ¶ Si autẽ oino abhorreret cliſtere utaſ pillis alefanginis deſcriptione Meſ. ex qbus accipiatur frequẽter ab vna uſqꝫ ad tres ſm maiorẽ 7 minorẽ ſtipticitatẽ uẽtris parũ ante cenã: aut ex eis accipi pũt in aurora quinqꝫ bis in menſe. placẽt aũt mihi in caſu ſuo pill'e iere ſimplicis excellenter.

¶ De purgationibus fiendis bis in anno. Cap. III.

Egimẽ vo per medicinales res appropatas oibus p̃dictis diſpõnib⁹ 7 ↄueniẽs ad totı⁹ corpis mũdificationẽ ẽẽ debet in duo capl'a partiẽdũ. ¶ Pmũ eſt deſcriptio quarũdã purgationũ que bis in anno fieri debẽt. ſ. in mẽſe aprilis uel madij: 7 a medietate ſeptẽbris uſqꝫ ad medietatẽ octobris. per tales aũt purgatiões mũdificabunſ ſupfluitates in toto corpe ↄgeſte: 7 in ſtomacho: 7 capite: 7 organis ſenſuũ partialr inẽte. ¶ Minoratiuũ igiſ bonũ pmittẽdũ eſt hoc. ℞. pill'aꝝ de agarico. ℈. ß. pill'arũ de reub. ℈. j. fiãt pill'e. vij. cum iera ſimplici. ¶ 2ᵐ minoratiuũ leui⁹ p̃dicto. ℞. caſſie de cãna extracte cũ aqua. ℥. j. agarici elci. ℈. j. ßß. gr. iij. accipiaſ cũ aqua feniculi cal'a. ¶ 3ᵐ minoratiuũ forti⁹ p̃dicto eſt hoc. ℞. pill'aꝝ de iera cõpoſita. ʒ. j. reformenſ pill'e. vij. cũ iera ſimplici: 7 quelibet harũ medicinarũ accipi debet in aurora: 7 poſt ipſas dormiaſ per vnã horã: 7 tardeſ cib⁹ horis qnque: 7 tũc accipiaſ cyphus brodij pulli macri cũ çuccaro 7 bibatur. poſt quez potum tardetur cibus per vnam horam. ¶ Digeſtiuũ vo cõueniẽs p̃dicto tpe 7 leue eſt hoc. ℞. aque abſinthij: aque feniculi. añ. ℥. j. ß. aque raphani. ℥. j. çuccari albi. ℥. j. accipiat totam calidam in aurora. ¶ Digeſtiuum fortius p̃dicto eſt hoc. ℞. aque maiorane: feniculi. añ. ℥ ij. ſyrupi de calamento. ℥. j. miſce. ¶ Item digeſtiuum fortius predictis eſt hoc. ℞. oximell' ſquillitici. ℥. j. ſyru. de ſticados. ℥. ß. aque betonice: feni. añ. ℥. j. radicis ireos. ℥. ij. miſce 7 accipiatur actu calidum. ¶ Premiſſa digeſtione euacuetur materia eradicatiue cũ hoc. ℞. iere ſimplicis deſcriptione Gal' 4° terapẽtice. ℥. j. electuarij dyacaſtorei. deſcriptione Nicolai. ℥. j. miſce: 7 totũ accipiaſ calidũ cum aque decoctionis galãge. Cũ hoc eni medicamie gẽtem multã ab imaginatiõib⁹ 7 tinitu ſibilo: 7 diminutiõe audit⁹ ad bonã diſpõnẽ ſepe reduxi. Aliud. ℞. pill'aꝝ aureaꝝ. ℈. j. pill'arum de ſarcocolla: deſcriptione maiori carũ. ℈. ij. fiãt pillule. vij. cũ ſy. de ſticados. ¶ Si vo fortius eradicatiuũ querit. ℞. pill'aꝝ de ſarcocolla: pill'aꝝ cochiaꝝ. añ. ʒ. ß. uel. ℈. ij. formẽtur pill'e cũ ſy. de ſticados: 7 accipianſ oẽs hora que in minoratiuis aſſignata eſt: 7 obſeruenſ poſt eas ↄditiões ibi tacte 7c̃. ¶ Minoratiua ↄueniẽtia in autũno p̃cedẽte hyeme leuiora debẽt eẽ p̃dictis: eo q2 p̃limũ virt⁹ eſt debilitata magis tũc ꝙ in fine hyemis pp reſolõnẽ 7 ↄſumptiões 7 alios exceſſus in eſtate factos in regimie rerũ nõ nalũ: 7 iõ minoratiuũ ↄueniẽs eẽt hoc. ℞. aque cicoree aque violarũ. añ. ℥. j. caſſie preparate cũ aqua lupulloꝝ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Aliud minoratiuũ ↄueniẽtius p̃dicto 7 pro nobilibus eſt hoc. ℞. aque endiuie aque lupulloꝝ aque violarũ. añ. ℥. j. mãne electe. ℥. ij. reub. elci. ℈. ij. ſpice nardi. gr. v. infundanſ ſimul per vnũ diem nalẽ. deinde exprimanſ 7 colatura calida bibatur. ¶ Et ſi querimus minoratiuũ fortius paulo 7 nõ minus cõueniẽs: accipiaſ. ʒ. ß. eluarij de pſilio cũ aqua decoctiõis hermodactylorũ 7 macis. hoc enim medicamina educunt mãs flegmaticas 7 cholericas 7 aliquãtulũ aduſtas a toto 7 a capite: ut patet ex virtute ſimplicium. ¶ Digeſtiuum vo pro his tẽporibus ↄueniẽs põt eſſe hoc. ℞. mellis roſ. colati. ℥. j. ſyrupi roſ. ℥. ß. aque feniculi abſinthij 7 cicoree. añ. ℥. j. miſce. ¶ Aliud digeſtiuũ fortius p̃dicto ad materias acutiores eſt hoc. ℞. ſyrupi violati. ℥. j. ſyru. nenufarini. ℥. ß. aque violarum aque acetoſe. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Aliud digeſtiuũ cõmunius materiebus fere oibus. ℞. ſyrupi cõpoſiti acetoſi. ℥. j. ſyrupi dyarodon. ℥. ß. aque lupulloꝝ. ℥. j. aque betonice meliſſe. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Etiones vo eradicatiue hoc tẽpore ↄuenientiſſime eſſe poſſunt ex predictis minoratiuis facte vigorãdo doſes. ¶ Aliud eradicatiuũ bonũ ad hanc intentionẽ eſt hoc. ℞. eluarij dyafiniconis. ʒ. j. ß. electuarij de pſilio. ʒ. ij. miſce. ¶ 2ᵐ eradicatiuũ forti⁹ dicto eſt hoc. ℞. pillularũ de iera cõpoſita. ℈. ij. pill'arũ cochiarũ. ℈. ß. fiãt pill'e vj. 7 denſ: ut ſupra. ¶ 3ᵐ eradicatiuũ forti⁹ p̃dictis ad multas mãs ualẽs 7 diuerſas eſt hoc. ℞. pill'aꝝ aureaꝝ. ℈. j. fiãt. vij. cũ iera ſimplici 7 denſ oẽs: ut ſupra de minoratiuis ſcriptũ eſt.

¶ De medicinis hñtibus cõmune iuuamentũ ad nocumẽta ſtomachi viſus 7 auditus. Cap. IIII.

Ro ſcđo vo caplo ſunt medicie ſcribẽde: quarũ iuuamẽtũ eſt cõe ad nocumẽta ſtomachi viſus 7 auditus. Et primo quidem ſcribenſ compoſita ↄſumẽtia mãs innatas in capite 7 ſtomacho 7 organis ſenſuũ 7 phibẽtia gñationẽ ipſarũ 7 cõfortãtia virtutes 7 organa ſenſuum. De quorũ numero ¶ Pmũ eſt hoc. ℞. eluarij metridati de quo in mane hora ſuprascripta accipiaſ. ʒ. j. uel. ʒ. j. ß. cũ. ℥. j. aque maiorane betonice ſaluie uel lauri. ¶ 2ᵐ eſt iera Hermetis que accipiaſ ut ſupra. ¶ 3ᵐ eſt tyriaca Andromachi que accipiaſ cũ aqua feniculi aut aqua lauri uel ireos. ¶ 4ᵐ eſt electuarium dyambre. ¶ Quintuꝫ eſt dyamuſcus dulcis. ¶ Sextum eſt cõfectio anacardina de qua omni tempore accipi põt ſemel in ſeptimana. ʒ. j. in aurora cum decoctione macis preterꝙ in diebus caloris: 7 hec quidem medicina multum efficax eſt ſi fuerit bene compoſita. ¶ Cõpoſitũ autem bonũ quo uti ſoleo ego in ſimilibus diſpoſitionibus 7 inuenio iuuamentũ maximuꝫ eſt hoc. ℞. cubebarũ folij amomi galãge çinçiberis electi gariofi. añ. ʒ. j. macis. ʒ. ß. ligni aloes nucis muſcate çedoarie aniſi cinamomi granorum paradiſi. añ. ʒ. j. ß. roſarum violarum florum nenufaris: ſeminum endiuie ſcariole. añ. ʒ. j. florum bugloſſe. ʒ. iij. floꝝ roriſmarini granorum feniculi granorũ fiſticoruꝫ infuſorũ in aquã calidã per diẽ nalẽ. ℥. iij. ſyrupi de calamento. ℥. iij. oximellis ſequillitici. ℥. ij. ſyru. roſ. lib. ß. ambre muſci. añ. ℈. ß. fiat electuariuꝫ cũ lib. ß. çuccari albi qđ quidem poſt cõplementũ eius bulliat in ſuccis ſaluie betonice feniculi. añ. lib. ß. uſqꝫ ad conſumptionẽ ſuccorum 7 reſeruetur uſui accipiendo ex eo omni mane 7 ſero a. ʒ. tribus uſqꝫ ad ſeptẽ. nullam enim inueni medicinam parem ſibi ad confortationem ſtomachi 7 organorum ſenſus 7c̃. ¶ Ad hanc etiam intentionem mirabiliter conferunt mirabolani kebuli conditi: ex quibus frequenter accipiatur per tres horas poſt cenam 7 in aurora etiam. ¶ Et iterum ad hanc intentionem confert. ßß. conditum. ex quo in aurora accipiatur radix vna. ¶ Ego vo ſepe in nocumentis viſus 7 auditus condiri feci cum çuccaro ſeminum raparum. ʒ. ij. ſe. raphani. ʒ. j. eo modo quo conditur coriandrum: 7 faciebã egrotantes uti illis poſt prandium 7 cenam. Quantum eniꝫ ſemina raparum conferunt in acuẽdo 7 cõfortando viſum: 7 ſemina 7 quelibet pars raphani in confortando auditum. omnium uoluminum medicine ſententias legere potes.

Non eſt etiam mirabile aut impoſſibile inuenire medicinas ſimplices 7 compoſitas ſimul

cōferentes grauitati auditus uentoſitatibus tinnitui eius ⁊ ſibiloſitati etiā viſui cōferētes: ⁊ legē potes hec 4ª tertij. in cap̄ de cura nocumētoꝝ auditꝰ. ubi plura ſcribunt talia. ⁊ hētur hec ſeries ita: ⁊ dicamus ſic a capite iterātes ſcḋ. q ex medicinis illis oībꝰ que facta ſunt ex ḡuitate auditꝰ ⁊ dolore eius: ⁊ uētoſitate ipſius: ⁊ ſonitu: ⁊ tinitu: cuius cā eſt mā frida: ⁊ frigus poſt purgationē capitis ſunt: ut diſtilletur in aurē baurach. i. ſalnitrū cū aceto ⁊ melle dicēdo ſic. ℞. mellis. ℥. j. aceti. ℥. ij. ſalis. ʒ. j. bulliāt oīa ſimul uſqꝫ ad ꝯſumptionē q̄rte ptis: ⁊ fiat ex eo ſicut dictū eſt. ¶ 2ᵐ remediū eſt fel onū cū oleo ⁊ melle: aut cū oleo amigdalaꝝ amaraꝝ īuncta aure ⁊ calidū. ¶ 3ᵐ vo eſt aq. i. ſuccus porri: ⁊ eſt per me expertū ſepe. ¶ 4ᵐ eſt aq. i. ſuccus cepe cū melle. ana. ¶ 5ᵐ vo eſt ꝑdictū cū lacte mulieris diſtillādo in aurē duas guttas ex eo cū pice diſſoluta ſil' mane ⁊ ueſpe. ¶ 6ᵐ eſt elleborus albꝰ ⁊ niger cū oleis ꝯuenietibꝰ: ⁊ cū oleo de lilio. ¶ 7ᵐ eſt aq̄ aniſi abſinthij: ⁊ corticū raphani: ⁊ intelligo: ⁊ opoꝛ ita per aquā ſuccū. ¶ 8ᵐ vo ab occulta ꝓprietate cōueniēs eſt oleū decoctionis ſerpētis. ¶ 9ᵐ vo eſt oleū lauri ſepe per me expertū. ¶ 10ᵐ vo eſt ingeniū factū de caſtoreo ⁊ euforbio cū oleo: ut ſepe feci. ¶ 11ᵐ vo eſt oleū de balſamo: qḋ eſt mirabile: niſi eſſet adeo ꝑcioſuꝫ. ¶ 12ᵐ vo ⁊ ultimū eſt oleū de napta cū quo gētes plurimas a ꝑdictis accidētibꝰ ſepe defēdi. ¶ Eſt aūt oleū de napta: oleū de petris ſcꝫ. i. oleū petroleū.

In littera vo ſequēti iterꝫ ex Auicª q̄tuoꝛ laudant ſolēnia medicamina. ¶ Quoꝝ pmū eſt. ℞. glutinis albibet: ⁊ eſt terbētina. ℥. j. oleū de keyri: ⁊ eſt de viola citrina. ℥. ij. oleū amigdalaꝝ amaraꝝ. añ. ʒ. ſ. coquantur oīa ſimul: ⁊ diſtillet' ex eo in aurē mane ⁊ ſero. ¶ 2ᵐ vo remediū eſt mel ſteracis: ⁊ eſt lubꝛie. i. ſtorax liqda cuꝫ oleo de keyri aurib' iniecta calida: qm̄ ſepe utiliter expertus ſum. ¶ 3ᵐ eſt aq. i. ſuccus collognitide. ¶ 4ᵐ eſt ſuccus dragōtee lauri iniectus calidus. Hec eni cōplectunt' ſublimitatē vtutis oiuꝫ medicinaꝝ que in aliqbꝰ medicine uoluminibꝰ inueniri pñt: nec q uere plura per elegātiā dignitatis: ⁊ maxime laudis Auicenne ſuper alia medicine uolumina ⁊c̄.

Specialia vo ad imaginationes medicamina cōferētia ſunt eluaria cōpoſita ſupraſcripta. Et maxime eluariū ex illa mea deſcriptione cōpoſituꝫ. Localia vo iponēda cū magna tū cautela que a me nunq̄ libēter iponunt' niſi in caſu neceſſitatis magne leuiora ſūt iſta. ¶ Primo ſuccus feniculi expſſus ⁊ depuratꝰ expoſitꝰ ſoli cū modico pulueris ligni aloes eſt bonus. ¶ Fortius illo eſt ſuccus ille ex quo accipiat'. ʒ. j. ſalis gēme. ʒ. j. ⁊ pmittat' diſſolui cū ſucco illo ⁊ colliriçet' ex eo gutta vna in oculum bis uel ter in die. ¶ 3ᵐ eſt ut accipiat' fecalis pos a ſucco feniculi depurata ⁊ exiccata ⁊ diſſoluat'. ʒ. j. ex ea in. ℥. j. aque eufragie ⁊ ıueni ex ea iuuamētū ſublime ⁊c̄. ¶ Cōmunia vo localia oiuꝫ auctoꝝ medicine ſententijs approbata ſunt fella oiuꝫ ⁊ ſunt ꝓprie uolatiliū de rapina degētiū: ut colliriū fellis accipitris faſiani ꝑdicis ⁊ alioꝝ nō ſarcofagoꝝ uolātiū pedutātiū. ¶ Colliriū bonū leue eſt hoc. ℞. fellis ſaboth ⁊ eſt piſcis luciꝰ nolatꝰ. ʒ. ij. ſalis gēme. ℈. ſ. diſſoluatur ſal gēma in ꝑdicto felle ⁊ iponat' oculo. Hoc eni eſt medicamē elegās ⁊ leue ſatis. Hec ſūt illa que meo iudicio rōnabili cū experimētali meliora et ſecuriora ꝑdictis diſpōnibꝰ ꝯferētia tradita ſunt a ſapiētibꝰ: ut in uoluminibus eorum legi poteſt ⁊c̄.

Conſilium. 136.

De modo rectificandi appetitiuam ⁊ digeſtiuaꝫ vtutes ſtomachi ⁊ cordis ſubſtantiam ⁊ renes.

Gaudeo letitia nō modica cuꝫ ſentiā extē frater optīe dñi. C. ſtrenui ꝯualeſcentiā exoptatā: de qua tñ nunq̄ dubitaui: nec adhuc dubito qn ſemp ad meliꝰ diſpō ſua pmutari debeat uſqꝫ ad ſanitatē cōpletam: ꝓpter qḋ apud illa que amodo nō leui ſcrutinio fuerunt applicata. Quinque punctis quinque accidentiū correctiuis videtur mihi deinceps inſiſtendum eſſe. ¶ Et primū quidē eſt q melioret' appetitus eius ⁊ digeſtiua: cui prouideo cum hoc ceroto a ſapientibus approbato: qḋ ſup ſtomacho ſuo ſemper applicatū conſeruari debeat. Deſcriptio ceroti. ℞. reſine clare electe. ℥. j. ſ. ligni aloes gallie muſcate. macis mēthe folij ciperi maſticis añ. ℈. j. cere. q. ſ. fiat cerotū bene tenax. ¶ Et ſcḋm principale eſt q iterū vigoretur ſubſtantia cordis eius hoc medicamine cuius petiā figura nebule çuccarate rotūdam factam ſemper ſuper mamilla ſiniſtra portare debeat: omni tamē fine quatuoꝛ dierum naturalium renouandā. ℞. ligni aloes been al. ⁊ ru. oſſis de corde cerui hyacinti ſmaragdi foliorū auri. añ. ʒ. ſ. margaritarum. ʒ. j. folij gariofiloruꝫ galāge. añ. ǵ. v. laudani puriſſimi ℥. j. ſ. croci. ℈. ſ. reſine clare. ℥. iij. ſ. cere quantum ſufficit fiat cerotum bene tenax. ¶ 3ᵐ principale eſt q propter multitudinem ſputi ſuper caput ſuum portet ſemper hoc cerotum a coronali cōmiſſura per totam ſagittalem protenſum per latitudinem quinque digitorū uſqꝫ ad ſummitatem capitis: gratia cuius etiāꝫ ſputi per duas horas poſt cenā omni ſero accipiat vnam rotulā confectionis que infra deſcribit' continuando eam per ſpatium decem dierum. ¶ Primuꝫ remedium pro capite. ℞. ſtoracis calamite ſpodij ſandaracę ⁊ gallie muſca. çedoarie. añ. ʒ. ſ. ſandalorū amborum: corallorū amborū: ſc. poꝛ. roſarum lambruſce. añ. ℈. ſ. reſine. ʒ. v. oppoponacis. ʒ. j. diſſoluantur gūme cuꝫ aceto albo acuto fiat cerotuꝫ amplectens cōmiſſuras iam ſcriptas. ¶ 2ᵐ vo remedium capitale iterum humiditatum catarralium conſumptiuuꝫ eſt hoc. ℞. electuarij metridati. ℥. ſ. ſandaracę boli ar. maſticis roſarū lambruſce corallorū. añ. ʒ. ſ. çuccari al. lib. ſ. fiat cōfectio in rotulis magnis que cooperiātur folijs auri: de qua confectione aſſumendum eſt poſt cibum per quantitatē. ſ. ℥. ¶ 4ᵐ principale pro renibus eius ꝓuideat' cū hoc ſalubri vnguēto qḋ applicet renibus ſuis a medio ſpatulaꝝ uſqꝫ ad finē ſpine per totā latitudinē ⁊ lōgitudinē eiꝰ. ℞. olei nenufarini olei violarū olei de ſemine lactuce añ. ℥. j. boli ar. ſandarace roſarum ſemis portu. floruꝫ nenufaris. añ. ʒ. ſ. camphoꝛ. ℈. j. cere al. q. ſ. fiat vnguentum molle ⁊ ei applicetur ut ſupra. ¶ Ultimo habeatur in memoria fluxibilitas uentris ⁊ ſi non fuerit naturaliter ſe habens artificialiter fiat cum pillulis alias habitis aut cū electuario ſuo ad libituꝫ. Iſtis applicitis per dies aliquot fiat mihi notitia de ſtatu eius ut ſedulo prouidere poſſim ⁊ cōuenienter his que emergent.

Conſilium. 137.

Aliud iteruꝫ pro eo deꝫ ad recttificandum digeſtiuam frigidam eius ⁊ ad inducendum appetitum.

Recipe vini citoniorum ⁊ aceti albi acuti. añ. lib. ſ. aque decte. lib. ij. çuccari al. lib. j. diſſoluatur primo çuccaruꝫ cum aqua ebullitione leui: deinde ſuperfundatur acetum ⁊ iterum modicum coquatur. Tertio vo ſuperponatur vinum citoniorum ⁊ coquantur inuicē lento igne bene diſpumādo uſquequo fiat conuenientis ſpiſſitudinis. Cum ergo coquitur aromatiçetur cum infraſcriptis ſpeciebus in ſindone rara ligatis. ℞. menthe ſicce. ʒ. ij. ligni aloes maſticis gariofilorum. añ. ℈. j. macis. ʒ. ij. puluerięentur: ⁊ fiat ut dictuꝫ eſt. De hoc igitur potu accipiatur. ℥. j. ſ. cum. ℥. ij. ſ. aque decoctionis maſticis ⁊ ſit bene calidum per nouem horas poſt cenam aſſumptum: ⁊ tardetur poſt ipſum cibus horis ad minus tribus. Fiat autem aqua maſticis hoc modo. ℞. maſticis clare ⁊ electe. ʒ. j. ſ. aque uiri fontis fialam vnam: coquantur ſimul lento igne uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis duabus remanentibus. ¶ Secundum principale remedium eſt hoc. ℞. laudani puriſſimi. ʒ. ij. reſine munde ⁊ bene clare. ℥. j. ſ. ligni aloes. ʒ. j. ſ. gal. muſcate. ʒ. ſ. roſaruꝫ ſpodij: ſandalorum amboruꝫ granorum mirti gariof. añ.

ʒ.j.campbore grana.v.cere albe quantum sufficit.fiat vnguentū bene tenax:de quo petia magna scutalis figure ab ore stomachi usqȝ ad vmbilicū vsus laterales ptes per duos digitos applicet̃:⁊ semp ibi affixa pmaneat:⁊ si qñqȝ a calore nāli resoluta cadēt:tūc reficiat̃ alia ⁊ apponat̃. ⁋ 3m instrm̄ pncipale est hoc. ℞.cinamomi elci.ʒ.ſ.gñor mirti ʒ.j.pulueris pellicularū stomachi gallinaꝝ pparataꝝ.ʒ.iij. fiat oīuȝ per se puluis subtilis:cui⁹ aspitatē nō pcipiat sensus tact⁹:in cuius fine ponat̃ pulueris elci smaragdi.ʒ.j.de hoc igit̃ puluē in oī suo cibario cōmisceat̃. Et siqñqȝ ⁊ pprie post reiectionē flatis de ipo bibēt.ʒ.j.cū .pte cyathi bone romanie nō būtis excellētē saporē resine summū esset ei auxiliū. ⁋ 4m istrm̄ nō min⁹ elegās pdictis est hoc. ℞.margaritaꝝ electaꝝ.ʒ.j.ſ.folij ciamomi elci:floꝝ rorismarini.aā. ʒ.ij.masticis.ʒ.ſ.carpobalsami:xilobalsami.aā.ʒ.j.anisi:liquiritie.aā.ʒ.j.succari al.lib.j.pulueris pelliculaꝝ aūscriptarū ʒ.ij.cū aqua mēthe fiat ɔfectio in frustis uelut picata.de hac igit̃ ɔfectiōe accipiat semp in pn⁹mēsis frustū vnū uł duo. ⁋ 5°pncipalr̄ memoret uti post oēm cibū imediate ɔfectione de citonijs diu ordiata sibi:de qua semp accipiat vnum uel duo frusta fm ɔueniētē tolerātiā sui stomachi. ⁋ Ulterius vo memoret eligē vinū subrubeū uel parū nigrū:claꝝ aromaticū:⁊ bn̄ potēs:cui⁹ sapor pticipet dulcedine cū pōticitate. ⁋ Et basis cibarioꝝ ei⁹ fundet̃ in carnibus caponis. gallinis:leporinis:uel vitulinis elixis uł assatis. Neqȝ ob huiōi mādet mittē ad accipiēdū gñā crispini:quoꝝ iueniet copiam fin rouerētuȝ tridēti:⁊ in ciuitatem Ueroñ.mittet.

Consiliū.138.

De sex malis dispōnib⁹.vȝ. ⁋ De apostemosa dispositiōe stomachi. ⁋ De fluxu uētris qñqȝ chiloso:qñqȝ liēterico. ⁋ De cacetica dispositiōe. ⁋ De dolore renū cū mala cōplexiōe calida eorū. ⁋ De mala dispositiōe cerebri ⁊ omniū fere partium capitis a causa frigida ⁊ humida materiali. ⁋ De vniuersali debilitate corporis propter debilitatē cordis a mala cōplexione in eo. ⁋ Diuiditur autem Consilium in capitula sex fm sex dispositiones.

⁋ De apo̅sa dispōne stomachi ⁊ eius cura. Cap.j.

Bartholomeus de Uerōa vir cōmēdabilis sex difficilib⁹ egritudinib⁹ molestat̃.quaruȝ quelibet regimine indiget conuenienti ⁊ sollicito.

Et prima quidē egritudo eius est apostemosa dispō stomachi:quā sensus tact⁹ per digitos ij.cōprehēdit ifra os stomachi extēsionē ⁊ duritiē hn̄s mediocrē:⁊ ex cōpressione ipse patiēs ⁊ etiā absqȝ cōpressione notabilr̄ dolet. ⁋ Silr̄ etiā opatiōes ipsi⁹ stomachi.s.appetitiua ⁊ digestiua cōes notabilr̄ lese sunt:⁊ etiā ppria digestiua ipsi⁹ stomachi notabilr̄ lesa est:ita q̄ nutrimētū in ppriam substātiā ei⁹ nō trāsferr̄ ɔuenienter.Unū ɔtinue debilitat̃ ⁊ resoluit̃ substantialiter. ⁋ Adhuc etiam propter debilitatem ipsius est frequenter hic vir in cōtinuo sputamine:⁊ superfluitates multe in eo cōgregate per viā indigestionis frequēter sunt causa descensus chili ⁊ diminute digōnis ipsius.

Cura huius egritudinis principalr̄ dependet ex cura apostematis ipsi⁹. Si ampli⁹ duraret hoc apostema idurarer̄ ⁊ esset difficilioris cure ualde: pp̄ter qd̄ subsequēda curationē his que adhibita sunt per me cū ipse fuerit stomat⁹ ⁊ cūat⁹ eū onib⁹ approp̄atis educētib⁹ mām mixtā ex flegmate dn̄ante ⁊ cholera subdominātē satis mihi videt̃ sufficere ut subueniā ei cū sex remedijs. ⁋ Et pmū quidem hoꝝ est:ut iste vir oī mane accipiat hūc potum quē ɔtinuet per vnū mēsē. ℞.aque absinthij ⁊ mēthe ⁊ mellilc.aā.ʒ.j. aque radicis altee.ʒ.j.ſ.misce ⁊ cū succaro calidū sumat in aurora. ⁋ Scōȝ remediū est:ut cū accepit ipsuȝ.v.uł.vj.vicib⁹:tūc sexta die sequēti uł septima accipiat hoc euātiuū leue qd̄ educit mām pdictā:⁊ ppue imersaȝ in tunicis stomachi. ℞.iere simplicis.ʒ.j.aque altee.ʒ.ij.misce ⁊ tardet̃ cib⁹ ⁊ post⁹ horis sex:⁊ hec qdē duo instrā rectificāt malā cōplone stomachi fridi ⁊ humidi māle que dependet a flegmate dn̄ante super cholerica materia inuēta in stomacho eius. ⁋ 3m remediū est ut semp sup stomacho suo portet hoc emplm. ℞.empli de mucillaginibus simplicis.ʒ.ij.empli de mellilotō fm N. eē.ʒ.iij.sal idi.ʒ.ij.storacis liqde.ʒ.ij.bdelij moll' ⁊ subalbidi.ʒ.j.menthe absinthij cimini cardamomi maioris.aā.ʒ.j.ſ.dissoluant̃ oīa cū aceto ⁊ icorporent̃ ⁊ cal'ȝ stomacho applicet̃. Sciendū q̄ hoc emplm̄ magnā ptē tumoris ⁊ duritiei ⁊ doloris curabit.⁊ si ɔtinuet̃ in totuȝ sanabit̃. ⁋ 4m remediū est hoc. ℞.pillaꝝ de speciebus fm Mes.ʒ.j.bdelij mollis ⁊ subalbidi.ʒ.j.armoniaci.℈.ij.icorporent̃ oīa simul cū modico vini aromatici:fiāt pille de oī ʒ.vij.de qb⁹ accipe pōt vnā post cēnē iā dictā oī tertio uel quarto sero paꝝ añ cenā tpe quo non molestat̃ a fluxu uentris:de quo videbit̃ in sequēti scda parte principali. ⁋ 5m remediū est:ut iste vir semp añ cibū utat̃ cōfectione de fistici quā ego cōposui:que recipiat̃ cū aq̄ menthe ⁊ nō cū aq̄ violata. Ego eni tali ɔfectione cū aq̄ hac ultima.i.aq̄ violarū uel endiuie facta utor solū in febrib⁹. ⁋ 6m remediū est hoc. ℞.gallie muscate:storacis calamite:masticis:thuris aā. ʒ.j.cardamomi ma.cimini simplicis macis.aā.ʒ.ſ.cū succo absinthij formēt̃ pille.de qb⁹ iste vir semp in fine cibationis utat̃ duabus uel tribus:ipse enim iuuāt ad bonā digestiuā efficiendam ⁊ consumptionem materierum predictarum:sicut predicta confectio ante cibationem accepta.cum hoc q̄ digestiuam confortat:materias etiam per inferiora diuertit. Et hec de egritudine prima dicta sufficiant.

⁋ De causis fluxus uentris ⁊ eius cura. Cap.ij.

Secūda vo pncipalis egritudo huius viri est fluxus uētris:qui qñqȝ chilosus est:qñqȝ liētericus aliqñter:lȝ eni digestiua stomachi non sit nocita nocumēto ablationis:est tñ lesa lesione diminutionis:ita q̄ chilus diminute digestus pp̄ter debilitatē retētiue stomachi a multa mā mucillaginosa illa teȝ detineri nō pōt:imo lubricādo descēdit:⁊ hoc est etiā causa descēsus cibi a stomacho pus q̄ digesti.vnde lienteria efficitur nō raro. ⁋ Etiā pp̄ter pdictā malā digōnē a stomacho itestinis coicatā accidit fluxus dyari⁹ ex corrupto chilo:siue ipse pus in stomacho corrupt⁹ fuerit anteq̄ ad itestia descēdat:siue ipse chilus postq̄ ad itestia descēdit ibidē corrūpitur. ⁋ Et ex hoc fūdamēto deducit̃ causa fluxus qñqȝ chilosi:qñqȝ liēterici:qñqȝ utriusqȝ simul. ⁋ Et cogñscit̃ etiā ex hoc fundamēto diuersitas coloris fetoris ⁊ uarietas substātie ei⁹ qd̄ emittit̃. Apparet eni qñqȝ i mā color subalbidus qñqȝ fuscus uł leuiter niger:qñqȝ subcitrinus:qñqȝ vo fetor leuis acredine repitat̃:qñqȝ vo fetor cuȝ acuitate:⁊ mā etiā qñqȝ est liqdior:qñqȝ grossior. Et hoc totū ɔtigit pp̄ter lōgitudinē more ciboꝝ in stomacho:aut putrātē ipsi⁹ in eorum pp̄ter uarietatē ciboꝝ in substātia ⁊ in vtute medicinali:aut pp̄ uarietatē actionis caloris stomachi magis ⁊ minus coquētis.aut qñqȝ pp̄ maiorē attractionē cholere ad stōchū:pp̄ quā corrūpit̃ substātia ciboꝝ ⁊ chili.vñ seq̄t̃ uarietas in colore ⁊ odore substātie predictis. ⁋ Et ex hoc fūdamēto satis pulchre itelligi pōt diuersitas tertij fluxus que patit̃ iste vir qui dyaric⁹ uł humoralis existit. Jtaqȝ ut qñqȝ mā emittit̃ palida:nigra:uł subalbida:subcitrina:⁊ leui viriditate.qñqȝ viridis ⁊ in substātia pauce aq̄sitatis.ſȝ mediocris iter liqdā ⁊ grossā:que oīa ualde facile itelligi pñt ɔtigē pp̄ter malā cōplonē ⁊ cōpōnē stomachi iā predictā: que coicat̃ itestinis epati ⁊ splenici:ita q̄ māe per modū attractionis ad itestina pp̄ter ipsoꝝ debilitatē:uł pp̄ter ordinē nālē qui est q̄ mēbra fortia expellūt supfluitates ad debilia: ita q̄ cōgregat̃ mā in itestinis:que post vtutē icitat expulsiuā ad eius expulsionē:⁊ accidit fluxus quē aliq existimauerunt fluxum epaticū:sed non est ita. Similiter enim potuisset iste fluxus denominari splenicus ⁊ aliunde proueniens.

Eſt ergo hec egritudo in inteſtinis ſita licꝫ ſm ſui magnā partē dependeat a diſpoſitione ſtomachi predicta.

Cuius qdē cure octo inſtrīa īfraſcripta felicitari poſſunt. ¶ Et primū qdē hoꝝ eſt cliſtē hoc qđ oi die in mane accipiat. ℞.brodij pinguis carniū caſtrati.ℨ.viij.uel ſcutellas vnam aque decocte ordei: τ florꝫ granatoꝝ.añ.iiij.ℨ.mucire.ℨ.j.cimini i ſbart: mētbe: thuris: ſpodij: ſandarace.añ.ʒ.ſ.olei onfancini.ℨ.ij.ſ.miſce.fiat cliſtē. ¶ 2m vo iſtrm eſt hoc. ℞.thuris: ſpodij: ſandarace: coriandri preparati: ſumach: granoꝝ mirti añ.ʒ.j.ſ.pinguedinis hirci.ʒ.ij.olei onfancini.ℨ.iij.gallaꝝ pforataꝝ: τ corticū rubꝫ: interioꝝ caſtaneaꝝ añ.ʒ.ij.reſine.ℨ.ſ.cere al.ℨ.j.fiat vnguētū mediocris viſcoſitatis: de quo actu calido tot⁹ uēter ab vmbilico iferi⁹ τ ilia terulſ ōter in die inūgant. ¶ 3m iſtrm eſt hoc. ℞.thuris: maſticis: gallie muſ. ſtoracis.añ.ʒ.ij.colofonie.ℨ.j.puluerizentur ois groſſo modo τ cū hoc puluē ſuffumigent pāni qui ſepe ſupponant oibus locis qbus applicat inunctio. ¶ 4m inſtrm eſt ut applicet uētoſa magni orificij ſepe in loco ſumitis abſqꝫ ſcarificatione. Urget enim fluxū imoderatum ſedat dolores efficaciter. ¶ 5m inſtrm eſt hoc. ℞.ſumach: granoꝝ mirti: coriādri preparati: ſe.plātaginis: arilloꝝ vuarū añ.M.iiij.glādiū ꝯtritaꝝ: gallarū cupſli: balauſtiaꝝ: acatie: τ corticum granatoꝝ.añ.ℨ.ſ.cimini ameos carui ſeniculi τ aniſi.añ.M.j.corticū papaueris numero.x.coquant ois ꝑius pulueriçata in trib⁹ ſitulis aque duab⁹ ptibus remanentibus: in fine decoctionis ſupaddas aceti nigri cyathū vnū τ in hac mā actu calida ifundat ſpōgia magna totū uētrez ambiēs decēter cōꝑ tecta que pluries in die applicet. ¶ 6m inſtrm eſt hoc. ℞.ſupraſcripte fomētationis lib.j.meſſice uel ſurgi ſcutellas ōtuor coquant ois ſimul in vino rubeo uel ſtiptico: τ ex his ſpēbus impleant ſacculi magni quadrati qui ſemp in predicto vino infuſi teneant τ bn̄ expreſſi actu bn̄ calidi applicent poſt aſſellationem: mirabili enim iuuamēto ꝯferunt ad oēm dyariāmo ad diſſinteriā. ¶ 7m inſtrm eſt hoc. ℞.thuris maſticis torrefactoꝫ.añ.ʒ.ſ.trociſcorum ſtelle.ʒ.ij.incorporent ſimul cū ſucco mētbe: τ fiant pillule de qbus accipiat duas uel tres aut ōtuor per tres horas poſt cenā. ꝯferūt enī magnifice ad multitudinē aſſellationis τ frequētiā eius ſedādo dolores τ ꝯfortādo membra. ¶ 8m iſtrm eſt hoc. ℞.thuris maſticis myrre ſādarace torrefactoꝫ.añ.ʒ.j.licij croci.añ.ʒ.iiij.opij.ʒ.j.terant ois ſubtiliſſime: τ cū mius citonioꝫ τ ſufficiēti ōtitate laudani diſſoluti cū aceto fiāt ſuppoſitoria pua cū filo ei⁹ appēſo. Cū ergo affuerit neceſſitas frequētie aſſellationis τ magni doloris iponat vnū ex eis in ano τ dimittat per horā τ poſt extrahatur. Et hec de egritudine ſcda dicta ſufficiant.

¶ De cauſis cacexie τ cura eius. Cap.iii.

Tertia egritudo pncipalis hui⁹ viri eſt ōſi cacexica diſpō ipſi: τ appet eni facies ei⁹ tumēs aliqualiter τ aliqn̄ uēter ei⁹: ita q digiti cōpreſſio veſtigiū ꝯcauitatis oīdit: τ hui⁹ qdē cā facilr itelligit ex pdictis. Nectūm eni eſt q epar ei⁹ debilitatū ſit pp duas pdictas egritudines: imo etiā ppriū nutritiuā mēbroꝝ pticularium: lꝫ eis apponat: nō tn̄ uere eis vnit τ aſſimilat propter debilitatē ipſoꝫ per depēdētiā ab epate τ etiā a ſtōcho τ ab inteſtinis. Eſt igit ipſius mala cōplo frigida τ humida notabilr intēſa: τ ſi ꝯſeuerabit minat ſibi futurā hydropē aſchitē uel hypoſarcā: que epatis diſpō lꝫ pncipalr aduocet ad ſe curā: tn̄ ſm magnā partē depēdebat cura eius a rectificatione ſtomachi τ inteſtinorum iam predicta.

Pro cuius tn̄ pticulari cura ōtuor inſtra ꝯſcribā que mihi vident utilr ſufficē. ¶ Et primū qdē hoꝝ eſt hoc. ℞.aque abſinthij.ℨ.iij.ſyrupi de eupatorio.ℨ.j.bibat in mane per plures dies. τ erit ſit confortās epati τ ſtōcho ultra pdicta in diſpōne ſtomachi poſita. ¶ 2m vo iſtrm eſt hoc. ℞.ſpēꝝ dyacinamomi τ aromatici roſ.amboꝝ deſcriptione Meſ.añ.ʒ.j.ſpodij ſpērum dyarodon deſcriptione Nicolai.añ.ʒ.ſ.çuccari al.lib.ſ.cū aqua eupatorij. fiat ꝯfectio in rotulis.iij.uel.ij.ʒ.de qb⁹ eger ſemp accipiat vnā an̄ cibū τ alterā poſt cibū ꝫ imediate. ¶ 3m inſtrm eſt hoc. ℞.ſpērū dyalacce τ dyacurcume.añ.ʒ.v.mellis roſ.ſyrupi de eupatorio.añ.ℨ.j.çuccari al.quātū ſufficit. fiat eluariū de quo patiēs oi tertio mane quo accipit ſyrupū predictum deglutiat quātitatem nucis muſcate. ¶ 4m τ ultimū inſtrm eſt hoc. ℞.ſqnāti floꝫ eupatorij τ abſinthij añ.ʒ.j.ſ.cere al.ōtū ſufficit. fiat vnguentū molle de quo oi die ter totū hypocūdriū dextrum τ ptes poſteriores ei oppoſite actu calide diligēter inūgant. Et ſupponat pān⁹ actu calidus τ ſuffumigat⁹ ſuffumigio in fluxu uētris deſcript⁹ τc.

¶ De dolore renali τ mala complexione calida eorum τ cure utriuſqꝫ. Cap.iiii.

QUarta pncipalis egritudo hui⁹ viri eſt in renib⁹ eius que duplex eſt. ¶ Et pma eſt dolor ipſorū qui frequēter puenit in eis mācb⁹ humoralib⁹ que ppter viſcoſitatē eoꝫ retinent in cōcauitate viſo τ poris ipſoꝫ: τ ibidē faciūt dolores ppter malā cōplonē calidā acqſitā in eis ex lōga ſtatione eoꝫ in ipſis renib⁹: aut faciūt dolores magnos ppter malā cōplonē frigidā ipſoꝫ mācrū excellēter τ uelociter alterātiū renes. Etiā predicte māe pnt ibidē dolorē efficē ppter diſtractionē renū ꝫ uel diſtēſionē que eſt ſpēs ſolonis ꝯtinuitatis eoꝫ. ¶ 2a vo egritudo in renib⁹ eſt mala cōplo calida pm nāle eoꝫ: ptꝫ ſo accidentalis: que acqſita eſt ibidē ppter phibitā euētatonē ad quā ſeqtur icēſio caliditatis excoquētis māes flegmaticas inuētas in eis renib⁹ coctione tali q in eis renib⁹ gnant lapilli qn̄ mā groſſa fuerit τ magnifice viſcoſa. Et ſi mā fuerit parūper minus humida τ min⁹ viſcoſa ad ſiccitatē parūper inclinata cū pua mora quā ꝯtraxit in renib⁹: tūc gnant in eis harenule multe: que pnt eſſe cā doloris in eis: τ ipſe etiā ꝫ in renib⁹ gnāte pnt eſſe cā ſtrāgurie τ ipotētie urinādi frequenter τ ſepe diſtillādo urinā etiā in pauca quātitate emittēdo ipſam. ubi ſi harene fuerēt in quātitate multa clauſa totalr via exit⁹ ipſius accidit diſſuria que eſt phibitio exitus urine. Etiā ſi ꝯtingat virtutē eſſe potētē in expellēdo: τ colatori⁹ pāniculus renū nō fuerit ualde ſpiſſus: tūc accidet emitti urinā cū lapilloꝫ multitudie: τ ppe qn̄ nō fuerit ualde groſſi. Hec igit eſt diſpō renū hui⁹ viri grauis ad tolerādū: τ difficilis ad curādū: τ ppue qn̄ lapis magnificatus fuerit.

In cuius cura cōplicādo ſiā remedia male cōplonis ipſoꝫ renū τ male cōpōnis eoꝫ pcurātiue octo ponā remedia: que erūt utriqꝫ haꝫ egritudinū appropiata. ¶ De quꝫ numero primū eſt ꝯfectio de fiſticis tacta ſupra in cap regiminis ſtōchi. ipſa eni lenat: mūdificat: τ abſtergit māes a renib⁹ rūpēdo τ educēdo harenas τ lapillos ab eis. Iuxta illud 18⁹ tertij. fiſticis eni ꝫ ineſt vͬ⁹ qua cōminuit lapis qui eſt in renib⁹. ¶ 2m remediū eſt hoc. ℞.ſucci alkekēgi.ℨ.ij.ſucci apij.ℨ.j.det in mane in aurora tepidū calidū cū multo çuccaro. ¶ 3m remediū τ bn̄ mundificatiuū eſt hoc. ℞.ſpērū eluarij de ſeminibus deſcriptione Aui. 5⁹ can.ſūma pma.ℨ.j.ſeminis apij: carpobalſami: ſiſeleos: orobi rubee tinctoꝫ: ſe.ſparagi: acetoſe: τ ſcariole.añ.ʒ.j.ſ.ſeminū ōtuor colum frigidoꝫ.ℨ.j.ſ.medulle fiſticoꝫ.ℨ.ij.radicis ſaxifragie: ſemis milij ſolis: τ vitri cōbuſti.añ.ℨ.ſ.ſyr. de eupatorio lib.ſ.mellis roſ.ℨ.iiij.ifundant fiſtici mūdati in aqˀ rubee tinctoꝫ per duos dies nālēs: deīde ꝯterant: τ cū eis que dicta ſunt: τ lib.ſ.çuccari: fiat eluarium: de quo poſtqꝫ cōpleuerit aqˀs ſupraſcriptas per vnū mēſem continuū in aurora accipiat coclear vnū τ tardet cibū horis ad minus 4or. ¶ 4m remediū eſt hoc. ℞.ſe.milij ſolis: radicis peonie: lapidis ſpōgie egyptiaci.añ.ʒ.j.pulueris cicadaꝫ cōbuſtaꝫ.ʒ.ij.ſpērū ꝫ eluarij deſcripti 5⁹ can. qđ intitulat de ligno aloes.ʒ.ij.çuccari al.cocti cū ſyrupo compoſito acetoſo lib.ſ.τ cū ꝫ pulueribꝰ predictis fiat ꝯfectio in rotulis.ℨ.ſ.de qbus oi mane an̄ prādiū per duas horas accipiat rotulam vnā. ¶ 5m remedium eſt ut iſte vir ſepe utat in ferculis τ potu ſuo aliqđ de aqˀ ſparagi τ ſaxifragie eq̄liter cōmixtis.

¶ 6m remediũ eſt: ut cũ uadit ad mẽſam degluciat q̃tuor uel quinque grana bedegar in uere ⁊ autũno in q̃b9 floret: ⁊ grana fac. ¶ 7m remediũ eſt: ut ipſe ſepe iungat renes ſuos cũ unctione iſta. ℞. olei irini ⁊ nardini. ana. ℥. j. ſ. ſucci radicũ ſparagi: aristolegie lon. ſpice nardi: flo℞ eupatorii: ſemis petroſil. apij: ⁊ ſparagi. ana. ℥. j. cere albe quãtũ ſufficit: fiat unguentũ molle qḋ poſt bulliat in. ℥. iij. ſucci apij uſq3 ad ↄſumptionẽ ipſi9: ⁊ de iſto unguẽto actu calido iungant renes ⁊ ambo ilia ter in die naſi ⁊ ſupponat lana ſuccida bñ pectinata ⁊ decẽter calida. ¶ 8m remediũ eſt: ut ſi iſtaret dolor magn9 in ptib9 renũ ⁊ etiã in loco ſiteri ⁊ colli ueſice: ad que duo loca mãe frequẽter declinãt ⁊ dolores magnos efficiũt: tũc fiat fomẽtatio cũ magnis ſpõgijs ſuppoſitis renib9: aut ſuper q̃bus nudus eger ſedeat cũ ſiteri. Cui9 decoctionis deſcriptio eſt hec. ℞. fenugreci grano℞ ſiſami: ſe. malue ⁊ altee ana lib. ſ. cimini. ℥. j. ſ. ſemis apij feniculi. ana. ℥. ij. ſeminũ colum frigido℞ ana. ℳ. iij. paſſula℞. ℥. ij. ruber tincto℞ viridis lib. ſ. corticũ papaueris numero. v. camomille meliſſe ana. ℳ. viij. bulliãt ⁊ in maſtello vno aque uſq3 ad ↄſumptionẽ 3e ptis: in qua infundat eger uſq3 ad ſpatulas ⁊ ſedabit ilico dolores: aut ſaltẽ locis predictis applicent ſpõgie: ut dictũ eſt. Hec enim octo remedia ſolẽniter ↄferunt oĩbus doloribus ⁊ oppilationibus renũ a q̃cunq3 fere cauſa cõtingant ⁊ educunt lapidem ⁊ harenas ſolẽniter.

¶ De mala cõplexione cerebri frigida ⁊ humida materiali ⁊ eius cura. Cap. v.

Quinta egritudo hui9 viri eſt mala diſpõ cerebri ⁊ oium fere ptiũ capitis eius ꝓueniẽs a cã frigida ⁊ humida mãli ipſi9: ꝓpter quã mẽte mãe flegmatice aquoſe ⁊ mucillaginoſe generant ⁊ ↄgregant in capite: ſiue iſta diſpõ cerebro ſit appropata: ſiue ipſa ſit per colligãtiã ptialiter dependens ab iferiorib9 membris aut utroq3 mõ ſe hñs ſicut eſt rõnabile ↄcedẽ egritudinib9 ⁊ quaſi ꝓſeneratib9 ſicut eſt uerisimile. Et hec mala cõplexio etiam frequẽter eſt cũ eleuationis materierũ cholericarũ ad caput: que aquoſo flegmati commixte acquirunt ſalſedinem: ꝓpter qḋ ex his facile intelligit multitudo ſputaminis aq̃ſi qñq3 ſalſi: quandoq3 inſipidi in eo perſeuerantis.

In cuius qdẽ diſpõnis cura videt manifeſte ↄferre poſſe oia remedia: ſtõcho ⁊ epati iã ꝓparata ⁊ deſcripta. Ego võ ad cõplemẽtũ eo℞ que neceſſo vident in rectificatione cerebri ſiũ q̃tuor adiungã ſingularia remedia. ¶ Quo℞ pmũ eſt hoc. ℞. macis coriãdi citri ana. ℥. j. ſ. ligni alo. ſtoracis calamite galãge nucis muſ. cubeba℞ grano℞ paradiſi ana. ℈. j. corallo℞ ru. ſãdaľe roſa℞ ana. ℈. ſ. ambre muſci. ana. g̃. iij. ga℞. ℈. ij. pulueriçent oia per ſe. deinde cõmiſceant ⁊ de hoc puluẽ pulueriçet anterior ps capitis rota caluarie noiata oĩ ſero qñ uadit ad lectũ a medietate ſeptẽbris uſq3 ad medietatẽ martij futuri. 1442. ¶ 2m vo remediũ eſt hoc. ℞. metridan electi ſoti℞ magne deſcripte ab Auic9 5o cañ. ana. ℥. j. ambre muſci ligni aloes croci ana. g̃. v. incorporent ſimul cũ modico ſyrupi de ſticadose ⁊ fiat electuarium. ⁊ de hoc electuario oĩ ſine. v. die℞ accipiat. ℥. j. cũ modico vini aromatici tepidi. ¶ 3m remediũ eſt hoc. ℞. ſpẽ℞ dyamuſci dulcis ⁊ pliriſar. ana. ℥. j. maiorane. ℥. ſ. origani. ℥. ij. macis ad põdus oium fiat puluis qui liget in ſindone retorta ⁊ ſepe odoramẽtũ fiat ex ea. ¶ 4m remedium eſt hoc. ℞. ſaponis albi. ℥. j. laudani ſtoracis calamite ligni aloes myrre pulueris arthanite ſticados ⁊ baccarum lauri. ana. ℥. ſ. ambre muſci. ana. ℥. ſ. pulueriçent oia ⁊ cũ aqua roſa℞ muſcata fiat pomũ: de quo lauãdo caput cum lixiuio fricet ipſum diligẽter. Et hec de q̃nta egritudine eius.

¶ De cala debilitate uſis corporis ⁊ cura euſdẽ. Cap. vi.

Sexta egritudo ꝑncipalis ei9 etiã uerẽda ſatis eſt uſis debilitas corporis ⁊ ꝓueniens ꝓpter a debilitate cordis ꝓpter malã cõplonẽ in eo acq̃ſitam per colligãtiã ſtõchi epatis capitis ⁊ alio℞ ptium predicta℞ cum eo. Cui ad ipſam ſequunt accitia lipothomica que ſolent ⁊ q̃ pluribus caſus virtutis ⁊ ꝓpter paulatiue euenire. Si eni feſtin9 ⁊ fortis eſſet virtutis caſus: tũc ↄuerteret cũ formali deſcriptione ſyncopis accepta 12o terrapẽ. 5o cap. ubi dĩ q̃ ſyncopis eſt acuta ↄciſio virtutis ſupple vitalis qua totũ corpus regit: etiã caderet hoc totũ in ſpeculatione expoſitionis diffinitionis ſyncopis accepte. 2o tertij. 2o tractatu. cap. de ſyncopi. ubi dĩ. Syncopis eſt deſtructio pluriũ virtutũ uel maioris ptis virtutis motiue ⁊ ſenſibilis ꝓpter debilitatẽ cordis: ⁊ aggregationẽ ſpirit9 totius ad ipſũ ꝓpter cauſam mouẽtẽ eũ ad iteriora: aut ꝓpter cauſam ꝓfocãtẽ ipſum iterius: q̃re nõ iuenit reſpiraculũ: aut ꝓpter ſuã paruitatẽ ⁊ ſubtilitatẽ ſuã: quare nõ ſupfluit ſup illum qui reperit in minera: ⁊ q̃litercũq3 cõtingat neceſſe eſt hanc cordis diſpõnem rectificari: aliter piculũ minat maximum.

In cuius qdẽ diſpõnis cura uel rectificatione pretermitto multũ ↄferre poſſe oĩa inſtrã que ſtõchum ⁊ epar eius rectificãt ⁊ caput: ⁊ ꝓprie illud qḋ deſcriptũ eſt de pulue ⁊ electuario tactis. Preter hec adẽ quatuor ſingularia deſcribã medicamina. ¶ Quo℞ pmũ eſt cortex citri ↄfectus: de quo panẽs oĩ die ante cibũ quando pcipit has lipothomias degluciat fruſtũ vnum. Et ad hoc excellẽter ualet caro citri cũ çuccaro ↄfecta ante cibum ⁊ poſt cibum frequẽtata. ¶ 2m remediũ eſt hoc. ℞. ſpẽrum dyambre ⁊ eluarij de ligno aloes. ana. ℥. ij. çedoarie. ℥. vj. miſceantur inſimul: ⁊ de hoc puluere fiat ſacculus fere quãtitatis ſemiſſis de ſindone retorta qui ſemp cordi ſuper ſiniſtra mamilla applicatus portet. ¶ 3m remediũ eſt: ut fiat confectio ex cap. de egritudinibus cordis de qua per duas horas ante prãdium ⁊ cenã accipiat. ℥. ſ. bibẽdo poſt ipſam modicũ vini mal. ele. ⁊ quieſcẽdo ſup eã. ¶ 4m remediũ eſt hoc. ℞. margarita℞ elec. ℥. j. çedoarie. ℈. ij. muſci: ambre añ. ℥. j. pulueriçent oia per ſe: ⁊ cõmiſceant: ⁊ qñ actualiter exiſtit lipothomicus: aut ſyncopalis mot9 ex hoc puluẽ de. ℥. ſ. cũ. ℥. 4. vini predicti: ⁊. ℥. ſ. aque carnis facte per ſublimationẽ boni pulli: ⁊ remouet hoiem a ſyncopi ⁊ piculoſis accitibus iam pretactis a q̃bus oĩpotens deus miſericordia ſua ipſum tueatur ad laudes eius perpetuas. Amen.

Cõſilium. 139.

De quinque malis diſpõnib9. videlicet. ¶ De apoſtemate ſtomachi. ¶ De ſalsu cordis. ¶ De anhelitu cõſtricto. ¶ De tuſſi forte interpolate moleſtãte. ¶ De febre inſeparabili. ¶ Diuidit autem conſilium in ſectiones duas.

Sectio prima

Continens vnum capitulũ.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap. i.

Vir inſignis Baptiſta Anconitan9 diuerſis ⁊ numero plurib9 laborat egritudinib9: q̃rũ plura accitia rõnabilius q̃ egritudines denoiari debẽt. vident enim aliqua ipſarũ ab vna ꝑncipali egritudine tanq̃ a ſua radice depẽdẽtes: ut paulopoſt demonſtrabit: ⁊ ſunt numero tales. ¶ Prima qdem eſt apoſtema ſtomachi: qḋ meo iudicio cronicũ eſt ⁊ pmutatione magis q̃ icipiẽdo factũ. ¶ 2a vo eſt diſpõ cordis que ꝓprie ſalt9 denoiari debet. ¶ 3m vo eſt nocumẽtũ in anhelitu ipſi9: qḋ licet in cap. de aſmate collocãdũ ſit: ꝓprie tñ anhelit9 ↄſtrictio appellari debet. ¶ 4m vo nocumẽtũ eſt fortis tuſſis iterpolate moleſtans ipſum cum difficultate expuitionis. ¶ 5m vo eſt febris inſepabilis: de cui9 ꝓprietate eſt ↄſeq apoſtema iteriorũ mẽbro℞: ⁊ maxime nobiliũ: ut colligit 4o primi. cap. 25o ibi. Occultorũ autem apoſtematum febre ⁊c̃.

Et quia ſupra dictũ eſt plurimas harũ diſpõnũ eſſe accitia ad alterã earũ ↄoia: videt rõnabile declarari debere. Iniuſtũ eſt enim vni pre alijs credere ſine demõſtratione aliquo℞ primo. Ideo dicendum q̃ ꝑncipalis egritudo que omnium aliarũ eſt cauſa debet poni apoſtema ſtomachi ꝑdictũ. Eſt eni apoſtema tale notabile

extēſionis ⁊ duritiei ſicut ſenſus tact⁹ oſtēdit tāgēti ⁊ patiētis
regionē ſtō͞chi palpāti parū infra os ipſius verſus medieta
tē: ⁊ fundū ſtō͞chi ꝑquirēdo: ⁊ q2 dolor comitatur apoſtema
nō ſolū tpe cōpreſſionis: ſed etiā abſq3 cōpreſſione. Jdeo fa
cile ɔcludi pōt ꝙ apoſtema tale eſt in fine augmēti ponēdū
in quo mā̄ ſm ptē extraneat: qđ etiā ꝓbat febris intēſio ma
ior nūc ꝙ prius. Nā circa gn̄ationem ſaniei dolores ⁊ feb. res
accidūt magis ꝙ facta ſanie. aſſo.ꝝ 2°. ❡ Et rōnabile iterū
eſt hoc apoſtema durū a mā̄ melācholica genita ex aduſtiōe
cholere vitelline ⁊ ſanguinis inſimul fuiſſe factū ꝑmutādo
magis ꝙ incipiēdo. Raro enim apoſtema durū ſtō͞cho acci
dit incipiēs. ut patet in diuiſionib⁹ Almāſ. caꝑ. 6° ſicut raro
accidit ſtō͞cho apoſtema durum ab apoſtemate flegmatico
cui accidit ut indureſcat. 12° tertij. tractatu 4°. caꝑ 3° in prin
cipio. Neq3 etiam hic appent ſigna per que dici poſſet hoc
apoſtema eſſe a melācholia nāli factū. Neq3 enim in loco il
lo eſt tāta duritieſ quāta ſolet cōcomitari apoſtemata a me
lācholia nāli facta. Jntēſio etiā febris pūgitiuus dolor calidi
tas ⁊ pulſatio tactu ꝑcepta vident̃ hoc ꝓbare rōnabiliter:
ꝗre relinquit̃ hoc apoſtema factum eſſe a mā̄ melācholica
ex aduſtione ſanguinis ⁊ cholē facta. qđ etiā declarat exten
ſio coloris in citrinitatē fuſcedini cōmixtam ⁊ malitiei ha
bitudo oīs ⁊ pulſatio fortis in pte. Et hec de inueſtigatione
apoſtematis ⁊ reductione ei⁹ ad ſpēm ſuā ita ꝯtrāſeant ⁊c̃.

Inſuper

ꝙ pulſus ⁊ ſalt⁹ cordis ꝑdict⁹ ſit accñs hui⁹
apoſtematis ex pluribus declarari poteſt.
❡ Primo per colligāciā ꝓpinquitatis. ptis enim apoſtemoſe
in ſtō͞cho ad baſim cordis eſt magna ꝓpinquitas. ❡ Jtē per
colligātiā ad 2m ⁊c̃. hoc declarari pōt. Colligat̃ eni3 ſtō͞chus
cordi mediāte dyafragmate arterijs uenis ⁊ ligamētis utrū
q3 eoꝝ inuicē annectētibus: ꝗre cor per cōpaſſionē abſolu
tā ⁊ nō abſolutā a ſtō͞cho cōpati pōt. Cum igit̃ ab hoc apo
ſtemate mala cōplo calida mūs ⁊ vaporoſa coicet̃ cordi:
neče eſt in corde augmētari neceſſitatem notabilr. Oportet
igit̃ virtute exiñte forti ⁊ organis obediētibus aſſignatis fieri
dyaſtolē cordis magnā: per quā piramidalis pe cordis for
tē faciat pulſationē circa mediū thoracis: ſed illa eſt rō for
malis ſalt⁹ cordis: ꝗre ⁊c̃. Ex quo appet ꝙ ſi creſcente aut re
manēte augmēto neceſſitatis pari in corde ſicut prius debilis
tet̃ vt⁹ cu3 iſtoꝝ obediētia: neče erit dyaſtolē ⁊ ſiſtolē cordis
fieri velociores ⁊ frequētiores: ⁊ aſſignabit̃ tūc motus tre
mulus cordis: quod erat declarādu3. ❡ Amplius ⁊ 3° ſen
ſibiliter arguit̃ ſic. Si per cōpreſſionem dyafragmatis ab
apoſtemate ſtō͞chi factam pōt cōprimi ſubſtātia cordis ⁊ vir
tus cordis moleſtata laborabat ad oppoſitū: neceſſe erit aſ
ſignare uehemētem motum in corde factum ad tollendam
predictā cōpreſſionem: ſed hoc fieri nō poterit niſi per elon
gationē ptium cordis a cētro ad circūferentiā: ſed per talem
elōgationem neče accidet in thorace ſaltatio fortis ⁊ talis
erit ſalt⁹ predict⁹. ergo ⁊c̃. Et ſenſit hec oīa princeps xi° tertij.
caꝑ de tremore cordis. ubi per colligātiam dyafragmatis ⁊
ſtō͞chi aſſignat ipſam ɔđ dixit. Aut ſupple fit tremor cordis
cum coitate pānuculi ſui. ſ. caſſule cordis: ita ut accidat in ea
apoſtema durum aut molle: ſicut accidit ſimio ⁊ gallo. Caſ
ſula aūt cordis colligat̃ dyafragmati aut eſt coitate ſtoma
chi: quoniā in ipſo eſt humor vitreus aut mordicatiu⁹ cho
lericus aut corrūpit̃ in eo cibus: aut cum coitate oium mē
broꝝ que dolēt uehemēter. Et qn̄q3 multiplicat̃ cum coita
te ſtomachi ꝓpter humorem qui eſt in eo: aut borbor in ore
eius: ⁊ infra parū: ⁊ qn̄q3 accidit ꝓpter tremorē in ore ſto
machi ⁊ ɔtinuat̃ illud: ⁊ eſt ſimilior res tremori cordiali: ⁊
hec de tremore cordis ſufficiant. ❡ Recolligēti igit̃ predicta
apparet manifeſte ꝙ talis ſaltus cordis eſt accñs. Si enim
prius ꝙ fieret apoſtema nequaꝙ moleſtabat virum hunc. ⁊
cu3 pn̄tia huius apoſtematis nunc perſeueret. excluſis etiā
alijs cauſis huius ſaltus effectiuis per colligantiam uel per
eſſentiā ipſius cordis: oportebit ꝯcedere talem ſaltum
cordis eſſe predicti apoſtematis accidens: quod erat prīci
paliter declarandum.

Nocumētu3

vō in anhelitu qđ virū iſtum mo
leſtat ingēter: lȝ poſſet collocari ſub
capl'o aſmatis: qđ eſt egritudo pulmonis cum qua patiens
nō inuenit excuſatione ab anhelitu frequēti: ſicut eſt anheli
tus quo laborat pfocatus: ⁊ feſtināns: ɔuenientius tn̄ hec an
helitus difficultas ſub caꝑ de cōſtrictione anhelit⁹ colloca
ri debet: eo q2 anhelitus hic ɔuenientē cōpleri non pōt ſm
exigētiam dyaſtolis dyafragmatis qđ ɔtinue cōprimit̃ ab
apoſtemate ſtō͞chi ſibi colligati: eo q2 ſuperior pars ſtomachi
que ſubſternit̃ dyafragmati apoſtemata eſt. Et apoſtema
eius notabiliter magnū ⁊ ſufficiēter cōprimere pōt dyafrag
ma ipſum tpe quo dilatari deberet ut cōſtrictū remaneat ⁊
cōpreſſum ab apoſtemate talis anhelit⁹ neče cōſtrict⁹ noia
tur: ut colligēdū eſt x° tertij. tractatu ꝑ. caꝑ de ſermone vni
uerſali malitie anhelit⁹. Et clarius ſequēte caꝑ illo dum in
qt Auic⁹. Cōſtrictio anhelit⁹ ut nō inueniat aer in quo fit
exercitatio cū anhelitu meatū in pte ſui motus: niſi ſtrictu3
in quo nō penetrat. ſ. aer niſi paulatim. Et vide inferius: q2
licet aſſignare hāc cōſtrictionē anhelitus fieri poſſe ex apo
ſtemate inferioꝝ mēbroꝝ. de ſtomacho etiam non fuit obli
tus. ❡ Qđ aūt hec anhelitus ɔſtrictio ſit accñs huius apo
ſtematis deducit̃. ❡ Primo ante iſtud apoſtema nō erat
nocumentum anhelit⁹: aut valde paruum quandoq3 erat
❡ 2°: q2 tale nocumētum anhelitus intendit̃ ⁊ remittit̃ ſm
intēſionem ⁊ remiſſionem talis apoſtematis ⁊ acciñtiū eius.
❡ Et 3° etiā: q2 ꝓpter pōdus apoſtematis ɔñs grauitatem
materierum apoſtemantium pcipit̃ anhelitus ɔſtrictio: ac
ſi dyafragma deſcēderet ad inferius. ❡ Et 4° iterū hoc oñ
dit: qm̄ ex pſeuerātia tuſſ's magnifice intēdit̃ dolor in loco
apoſtemoſo: ex cuius intēſione iterū magnifice nocet̃ anhe
litus. ꝗre ex his oībus ſatis appere pōt tale nocumentum
anhelitus eſſe huius apoſtematis accidens.

Uidere aūt

tertij accñtis ſuprāſcripti. ſ. tuſſis for
tis cām nō eſt difficile: eo q2 dyafrag
ma ipſu3 a tali apoſtemate cōpreſſum notabiliter dolet: aut
ꝓpter ſolutionē ɔtinuitatis que eſt diſtēſio fortis in ipſo fa
cta a cōprimēte mā̄: aut ꝓpter malā cōplexionē ſequētē ad il
lud. Ex quoꝝ amboꝝ nocumēto ſequit̃ tuſſis a virtute fa
cta ꝓpter fugā nocumēti predicti. Eſt enim tuſſis ex moti
bus qbus nā expellit nocumētū a mēbro aliquo: ⁊ hoc mē
brū in tuſſi eſt pulmo. ⁊ mēbra que ei ɔcomitant̃ ⁊ cōtinuā
tur: ut patet xi° tertij. tractatu 3° in exordio. ❡ Qđ vō hec
tuſſis ponēda ſit accñs talis apoſtematis declarari pōt ex
rōnibus parū ante tactis: qbus oñſum eſt conſtrictionem
anhelitus eſſe huius apoſtematis accidens.

Febris

que viru3 iſtū moleſtat inſepabilis ⁊ cōtinua
eſt ⁊ humoralis. ❡ Neq3 eni3 aliqbus rōni
bus oñdi pōt ipſam eſſe effimerā aut ethicā ſi diligēter exa
minent̃ collectiones ſignoꝝ per que cognoſcunt̃ effimera ⁊
ethica. Relinqtur igit̃ ꝙ talis febris eſt humoralis ⁊ nō pa
roxiſmat ſingulo die: neq3 per tertiū neq3 per quartum erit
igit̃ inſepabilis. Neq3 etiā aliquo euidenti ſigno uel ſignis
deduci pōt ipſam eſſe aliqn̄ ſanguineā. Neq3 enim eſt eq̄li
ter ſtans: neq3 declinās: nec ɔtinue vniformiter augmētat̃.
igit̃ nō eſt ſanguinea a ſufficienti diuiſione. ❡ Adhuc etiā
talis febris nō eſt lactica: nec ɔtinue facta putredine flegma
tis aquoſi mucillaginoſi nec vitrei. Nec huius febris mate
ria eſt flegma aceroſum acre uel ſalſum uel inſipidum in ue
nis putrens. igit̃ nō erit aliqua de flegmaticis continuis a
ſufficienti diuiſione. ❡ Adhuc etiā febris nō eſt cōtinua de
melācholia nāli uel nō nāli. eo q2 nō reuoluit̃ exacerbando
per quartū3. ⁊ illa eſt ꝓprietas febriū melācholicaru3 ɔtinua
tarum. igit̃ ⁊c̃. ❡ Amplius pari rōne deduci pōt ꝙ talis fe
bris nō eſt ſimplex cholerica ɔtinua: neq3 enim fit a chole
ra rubea neq3 a cholera vitellina uel citrina putrētibus in
uenis. igit̃ nō eſt continua cholerica. Etiā q2 ipſa nō reuol
uit̃ exacerbādo per tertium. ❡ Relinqtur igit̃ ꝙ hec febris

nõ põt dici de numero aliq̃rum ↄtinuatarũ ſimplicium:ut patet ↄſideranti hunc decurſuʒ. Oportet igiť neceſſario ↄce dẽ ꝙ hec febris eſt vna ↄtinua ꝓueniẽs mã mixta ex mate ria melãcholica genita ex aduſtione ſanguis ꝛ cholẽ: ꝓpter qḋ facile videri põt q̃re ↄfuſa ꝛ idiſtincta acciñ reuolutio ↄcomitet͛ hãc febrẽ. ¶ Qḋ aũt febris hec ſit hui⁹ apoſtema tis accñs:ita clare liquet ex diſcurſu iã facto:ꝙ nõ eſt opus amplius illud rõne deducẽ. Hec itaqꝫ ſunt que de egritudi ne ꝛ accñb⁹ huius viri theorice ↄtẽplãdo videntur.

Ex quorum contẽplatione facile videri põt quã tum res iſta difficilis exiſtat ꝛc̃. Eſt enim egritudo cõplicata cum accidentibus multum vere dis:eo qꝛ talia in ſeipſis multum intenſa ſunt. ¶ Et iterũ qꝛ ſunt accidentia partim mẽbri qḋ obtinet ꝑncipatum in ter alia:partim võ membroꝝ magnifice dignitatis:ut dya fragmatis ꝛ ſtomachi. ¶ Et 3⁹ iterum qꝛ accidentia ſunt aſ fixa:eo qꝛ egritudo cronica eſt.

Sectio 2ª

Cõtinens duos tractatus. ¶ Tractatus ꝑmus eſt de regimine diſpoſitionum per ſex res non nãles:ꝛ continet capitula ſex.

Ex his oibus apparere põt difficultas cu rationis eius:que diuidẽda eſt in du os tractat⁹. Et ꝑmus erit de hui⁹ egritudinis ꝛ ſuoꝝ accñũ regimine per cõueniẽtẽ menſuraꝫ ſex rerum nõ nãlium. Scḋs võ de regimine eius per admi niſtrationẽ inſtrumẽtorum medicinalium.

¶ De aere ꝛ annexis ſibi. Cap.i.

Menſura itaqꝫ aeris in ſuis q̃litatib⁹ cõuenientis nõ ſolũ eligẽda:ſed etiã in q̃titate opꝫ ipſum me tiri. ¶ Nõ igiť iſte vir cõmorari debet in domo uel in camera ubi aer multo occurſu uel ueloci ꝛ liberi ſit igreſſus ad ipſuꝫ. talis eni aeris appli catio nõ ſolũ ſalui cordis de quo ſupra dictuꝫ eſt nociuus eſſet:ſed etiam oibus alijs predictis diſpõnibus noiatis. aer enim qui ita liber eſt nocet ei:qui ois ſtõchi atqꝫ cordis q̃ſi cõplexionem habet. Almãſ. 3⁹ cap ꝛ 5⁹. ¶ Eſt aũt eligẽdus aer ad leuẽ caliditatem inclinatus ꝛ magis ad humiditatẽ q̃ ad ſiccitatẽ inclinatus. Tales enĩ q̃litates videnť oi ſue diſpõni ↄueniẽtes. Neqꝫ etiã aer iſte parũ calidus exiſtens poterit augmẽtare neceſſitatẽ in corde:ꝛ ſaltẽ eius remiſſa caliditas nõ videť potẽs ad illud. Amplius ex tali aere ma gis iuuamẽtum acqreret͛ ad diſpõnes alias q̃ cordi nocu mẽtum fieret ex eo. ¶ Vitet etiã mãſionem in locis antiq̃ rum edificioꝝ terrancis ꝓpe curſum aquarũ ſtãtibus:ꝛ fu giat cameras teſtudinales reuolutiones hñtes. In quibus etiã inueniat͛ ↄſuetudo flatus ſeptẽtrionalis uenti ac meri dionalis:qui plus oibus uẽtis egritudinẽ inferre potius eſt. Et ꝙ maxime ſi in eſtate flauerit ꝛ in fine ueris. 3⁹ Almanſ. preallegato cap. Ventus igitur orientalis ꝛ domus ei expo ſita pre ceteris eligenda ſunt. ¶ De annexis võ ei ut ſunt te gumenta corporis debet ↄueniẽter ueſtibus muniri. Et ca ueat ſummope ne aliquis ueſtis eius pectus ſtomachum. ꝛ hypocũdria ↄſtringẽdo cõpmat ꝓpter cãm notam ꝛc̃.

¶ De motu ꝛ quiete. Cap.ii.

Motus ꝓgreſſiuus ꝛ uliter exercitiũ oẽ qḋ totum corpus moueat͛ ſaltẽ ↄueniẽter oino icõueniẽ tes ſunt ei:imo ſi poſſibile foret qeſcere ſedendo uel iacẽdo oino eidẽ ncẽum eſſet:ut mãc tam in ſtõcho q̃ in pectore ↄtente cõuenientius digeri poſſent:qꝛ exercitio acqreret iuuamẽtũ iſenſibilis euacuatio nis materierũ ꝛ diuerſionis eaꝝ. ¶ Et qꝛ nõ bñ fieri põt ex ercitiũ ſine nocumẽto diſtractionis ſpũum ꝛ mẽbrorum. Jõ loco eius fricationes alique adminiſtrari pñt incipiendo a genib⁹ uſqꝫ ad pedes iferius trahẽdo cũ pãno ſicco medio criter fricãdo uſquequo aliq̃liter incipiat rubere cutis: dei de ꝓueniat͛ ad inguina uſqꝫ ad genua ſilr infra trahendo. Et tertio a natibus uſqꝫ ad inguina ꝛ uertebra fricatio fiat ut dictũ eſt ꝓducens ad rubedinem cutis:ꝛ hoc fieri põt in ſero per horã vnã añ cenã. Et ſilr ſequẽti mane fricatio fieri põt. Et bonũ erit ꝑdictis fricationibus uti a principio hu merorũ uſqꝫ ad manus. fortificata aũt exiſte virtute nõ diſcõue niret leuis motus ꝓgreſſiuus ꝑdictis horis factus aut ali quis ſimilis quo manus pauliſper moueretur in ſcribẽdo uel aliter aliquid incidendo:aut onera manibus portando ad diſtractionem materierum ꝛc̃.

¶ De inanitione ꝛ repletione. Cap.iii.

Mmnẽ repletionẽ tã ciboꝝ q̃ potuũ euitãdaꝫ eſſe a viro iſto manifeſtũ eſt:eo qꝛ augeret͛ pectus:ꝛ qꝛ ſtomach⁹ ↄueniẽter digerẽ nõ põt cibũ ꝛ po tũ adhuc pauce q̃titatis:quare ↄuenient⁹ foret ei ptiri cibũ in tres cibationes uel quatuor q̃ in duas:ſic eni rationabiliter conueniẽtius digereret͛. ¶ Si aũt ꝓpter aliquã cãm ↄtingeret repletionẽ ex cibo uel potu factã eẽ:neceſſariũ eſt ad ipſius euacuationẽ ꝓcedere q̃citi⁹ eſt poſſibile. Et ſi repletio talis daret indutias melius eſſet corrigere ipſam cũ abſtinẽtia lõga q̃ cũ aliqua euacuatiõe. Et ſi nõ poſſet abſtinẽtia corrigi cõueniẽter adminiſtretur euacuãtia per inferius repletionẽ illã ſubducẽtia. ¶ Et bo nũ inſtrm̃ eẽt hoc. ℞. melle roſ. colati. ℥.j. aque decoctiõis folliculorũ ſene. ℥.iiij. deť in potu q̃cũqꝫ hora libet. ¶ Aut in potu deť. ℥.j. ſere ſimplicis Gal. cũ decoctione predicta. ¶ Et ſi timeret͛ febris deť. ℥.j.ſ. aut aliqd minus medulle caſſiefiſtule cũ aqua endiuie uel ſolatri. Eſt eniꝫ medicamẽ Auicẽne 3⁹ quarti cap 2⁹. ꝛ in fine. ¶ Mãm autẽ replẽtem uomitu educere in hoc caſu multũ uerẽdũ eſt:eo qꝛ os ſto machi ꝛ ptes eidẽ vicine in viro iſto egrote ſunt. ſtãte enim egritudine in aliqua via:ꝛ ſi ſit nãliter deputata ad euacuã dũ mãs aliq̃s:nõ eſt ſiẽdus tract⁹ per ipſaꝫ:ſed diuerſio ad oppoſitũ. Mãe eniꝫ a ↄcauo epatis euacuãde non ſunt per uẽtrem diſſintericon:imo per vias urine. 4⁹ ꝑmi. cap ꝑ. tñ inteſtinoꝝ ad ↄcauitatẽ epatis eſt via ꝓpinqor ꝛ rectior ad euacuationẽ q̃ viaꝝ urine ad ipſam. ſ. cõcauitatem epatis.

¶ De ſomno ꝛ vigilia. Cap.iiii.

Vigiliã inquãtuꝫ põt hic vir euitare debet ꝓpter debilitatẽ que ſequiť ad ipſaꝫ ex reſolõne:etiaꝫ ex diuerſiõe:uel ꝓpter diuerſionẽ caloris inna ti a cẽtro ad circũferẽtiales ptes. Et tertio qꝛ in vigilia materie ponunť in fluxu. hoc aũt totuꝫ eſt nociuũ ꝑdictis egritudinibus. quare neceſſariũ eſt ma gnã ptẽ tpis occupari ab eo in dormiẽdo ꝛ nõ in vigilãdo. ¶ Et ueꝝ ſi ex applicatiõe ſomni ꝛ vigiliarũ nocẽtiũ paria acqrerent͛ nocumenta:minus tñ lederet͛ eger iſte ex nocu mẽto ſomni q̃ vigiliarũ. ¶ Figura enim dormitionis eius exiſtat cũ inſtãtia doloris ſuper pte ubi melius iacẽdo qeſcit lꝫ enim obſeruãdo canonẽ ↄueniẽtius foret ei prius ſuper dextro q̃ ſiniſtro latere iacere. Inſtãtia tñ doloris obſerua tionem huius regule prohibet:ſicut enim in omni motione corporis cuꝫ dolere qs cepit ſaltẽ qeſcere ſtatim remedium eſt. afforꝝ 2⁹. Ita ꝛ in omni corporis accubatione cuꝫ quis dolore moleſtatur ab eo diſcedendum eſt.

¶ De accidentibus anime. Cap.v.

Omnia aie accñtia per que fortis ꝛ uelox fit in hu morib⁹ ꝛ ſpiritib⁹ mot⁹ a circũferentia ad cẽtruꝫ ſicut in magno timore ꝛ ſibi ſimilib⁹ ꝛ a cẽtro ad circũferẽtiam ſicut in magna iracũdia ꝛ gaudio etiã:eo qꝛ impediunt digeſtionẽ ꝛ ſunt cauſa de prauationis ꝛ corruptionis materierũ:q̃re multũ utile eſt ei nõ eſſe ſollicitũ circa triſtitiã ꝛ fortẽ meditationẽ ꝛ timo roſam de egritudine ſua ꝛ ſibi ſimilib⁹. In oĩ enim egritudi ne ↄfortari mẽte bonum. ↄriũ võ malum ꝛc̃.

¶ De cibo ꝛ potu. Cap.vi.

Cibi oẽs ꝛ pot⁹ qbus uti debet eger iſte in q̃litati bus ꝑmis ſint calidi ꝛ humidi refracti aliqbus le uiter ifrigidãtibus. 2⁹ ſint digẽſtionis facilis. 3⁹ ſint boni nutrimẽti. 4⁹ ſint leuis penetrationis. hec aũt oia neceſſaria ſint in cibis ꝓpter debilitatem

digeſtiue ꝛ neceſſitatē reſtaurādi humores rectificādi ple-
thoriā que adeſt. etiā ꝓpter oppilationes que in eo reperiunt
coartatorias ꝛ attenuatorias. ¶ Panis ergo quo uti debet
ſit de ſimula puriſſima a furfuribꝰ bn̄ mūdatꝰ ꝯuenienter co-
ctus parū ſalis hn̄s ꝛ plus fermēti recipiens q̄ꝫ cōis panis.
¶ Carnes vō quibꝰ utiſ ſint ſicut vituline agnine caſtrati iu
uenis ꝛ capreoli. Carnes vō de q̄drupedibꝰ groſſiores nō ſūt
utiles. Cōueniūt etiā ei carnes pulloꝝ caponū ꝛ gallinaruꝫ
ꝛ anatū iuuēcularū ꝑdicū ꝛ faſianoꝝ ꝛ auiū ꝑuarū cōmorā
tiū in dumetis. Carnes vō columboꝝ domeſticoꝝ aut ſylue-
ſtriū ſunt ſicut gaçelli uel capoli. Ipſe enim inter ſylueſtres
carnes meliores exiſtūt ꝛ ſanguis ex eis genitꝰ paucas hēt
ſupfluitates. 3° Almā. cap. 31°. Aialiū vō in aq̄s degētiuꝫ uel
in nemoribꝰ aut mōtibꝰ: quoꝝ carnes ad melācholie nām i-
clinanſ oēs vituperande ſunt. Et in ſūma quāto carnes ſunt
teneriores ꝛ notabiliꝰ pigues tāto ei laudabiliores exiſtunt.
¶ De ferculis vō q2 difficile eſt inuenire uegetabilia calida
ꝛ humida niſi raro. ideo opꝫ talia fercula ad has q̄litates in
clinari: qḋ facile fieri pōt cū laudabilibꝰ carnibus predictis
ꝛ piguedine porci leuiter ſalita: aut caſtrati vituli animalis
agni ꝛ ſylueſtrium. In diebus vō obſuādis ex lege chriſtico
larū rectificenſ cibi cū recētibꝰ oleis de ſiſamo uel amigda-
lis dulcibꝰ. uel de granis fiſticoꝝ ꝛ de oliuis bn̄ maturis. ꝛ ꝑ
ꝓprie q̄n olea nō ſunt artificiata cū ſale. ¶ Etiā uti pōt, piſci
bus laudabilibꝰ fluuialibꝰ ꝛ maritimis eo mō nō ſint antiq̄
magnoꝝ corpoꝝ ꝛ carniū viſcoſarū. De laudabilibꝰ itaque
ſunt varioli rūbi menule merſiones torrētine orade ſterlio-
nes temali carpiones lucii capedani ꝛ ſimiles. Cancris au-
tē raro utaſ. ¶ Ciboꝝ vō lacticinioꝝ uſus ꝛ ꝓpe ſi lac co-
ctū fuerit ꝯuenit ei. ꝛ caſeus recēs ꝛ mollis pauci ſalis. anti-
quus vō ꝛ ſalitꝰ oino dimittaſ. ¶ De leguminibꝰ ꝛ granis
uti pōt cibis de ordeo pānico ciceribꝰ albis ꝛ rubeis artifi-
ciatis. Riſo etiā cū amigdalis ꝑparato uti pōt. ꝯuenienter eni
nutrit ꝛ exiccat q2 calidū eſt ꝛ ſiccū in 1° gradu. 21° Cōtinē-
tis. cap. 126°. cuiꝰ tn̄ ſiccitas corrigiſ conuenienter cum ſucco
amigdalaꝝ. Etiā alia ſtipticitas que in eo eſt: ut appet 8° de
ſimplici medicina. cap. ꝓꝓo. refrāgeſ ꝛ corrigeſ ab amigda-
lis ut dictū eſt. ¶ De oleribꝰ vō ꝯuenientia ſunt ei ſicut blete
ſpinachia portulaca borago brodiū caulium: ꝛ ſiles plante
cōuenienter lenitiue ꝛ apitiue ꝛ mūdificatiue. ¶ De minutis
vō ꝛ aromaticis plātis cōueniūt ei ſicut ſaluia que poniſ ca-
lida ꝛ ſicca in ꝑ ut Gal. in libello dinamidioꝝ. i. de virtutibꝰ
plātarū. cap. de his que calefaciunt in ꝑ gradu: lꝫ nō multū
apte de ſiccitate exꝑmat Gal. Cōueniunt etiā feniculus pe-
troſil. mētha ꝛ ſilia. moderato tn̄ uſu in cibis accepta ꝓpter
eoꝝ caliditatē ꝛ ſiccitatē. ¶ Fructꝰ vō ꝛ ꝓprie orarij oēs fri-
gidi ꝛ humidi uētoſabiles ꝛ multe ſtipticitatis dimittēdi ſūt
ut ceraſa poma pira dactyli caſtanee meſpila ꝛ ḡnata acria
ꝛ citonia. pōt aūt uti amigdalis recētibꝰ ficubꝰ auellanis ḡ-
natis dulcibꝰ paſſulis ꝛ peponibꝰ bn̄ maturis. Hec eni oīa
ſua leui caliditate ꝛ humiditate ꝯuenientibꝰ bonū exhibēt
nutrimētum. Inter fructꝰ pōt etiā uti fiſticis amigdalis ſic-
cis. Nequaq̄ꝫ aūt tāgat pineas. grana eniꝫ pinearuꝫ nocent
ſtomacho. 13° tertij. cap. de iuuātibꝰ ꝛ nocētibꝰ ſtōcho. ¶ De
radicibꝰ aūt dimittat oēs que uētoſe ſunt excellēter ꝛ calide
ꝛ acuitate ꝑticipāt. ut alleum porrū cepe bulbi. napi aūt in
ſuis tēporibus cōueniūt ei in cibis ꝯditis. Rape aūt dimit-
tende ſunt: eo q2 ſupfluā hn̄t humiditatē ꝛ difficilis digeſtio
nis exiſtūt. Democritus nāq̄ꝫ 3° practice dānauit eas tanq̄ꝫ
corpori nocuas ꝛ inflāmationis ſtōchi excitatiuas: lꝫ Dioſ-
cres ꝛ Dionyſiꝰ oppoſitā ſentiāt: ut ſcripſit Diaſco. in ꝓprio
caplo. Carote aūt placēt mihi: eo q2 calide ſūt ꝛ apitiue me-
diocriter ꝛ precipitant a ſtomacho flegma. ¶ De ꝯditis uti
poteſtis oliuis corticibus arāncioꝝ rapis ꝛ napis modera
to uſu. De alijs aūt que ſumunſ ex ꝑtibus aialium. laudan
dum eſt ei mel moderato uſu: imo eius hydromel confortat
ſtōchuꝫ ꝛ facit appetē cibū. ut 2° can. cap. de melle. ¶ Lau-
danſ etiā ei oua ꝑterq̄ꝫ frixa. Et butyrū recens uel leuiter ſa
litū. ꝛ ſuccaꝝ aūt tabarçet ſcḋe coctionis placet mihi. ¶ Ole-
um etiam recēs oliuarum dulcium ꝛ ſiſis laudanſ. ¶ De
ſaporibus aūt euitet acetū ſalsē ſimplex ꝛ acutū. Euitet etiā
ſuccum granatoꝝ ꝛ ꝓprie acriū: muçoꝝ ꝛ dulcium ſuccus
oino ꝯueniens eſt ei. Succus aūt citonioꝝ ꝛ arancioꝝ ꝛ ly-
monum bonus eſt ei moderato uſu.

De potu aūt ipſe eligat vinū ſubſtātia tenue colo-
re albū uel citrinū ſanctū a Gal. noiatū in
libello de vinis ſapore dulce: non multum excellēter: odore
ſuaue: ꝛ vinoſitate remiſſum aut mediocre: qḋ ſi tale fuerit
ſimplex accipiaſ: aut ſi fuerit potētius frangaſ cū aqua be-
ne decocta. ¶ Si aūt inſtarent ſigna ꝛ accītia caliditatis
intēſe: uti pōt hydromelle facto ex. xx. partibus aque ꝛ vna
mellis decocte uſq̄ꝫ ad conſumptioneꝫ q̄rte partis. ¶ Aquā
vō frigidā fugiat tanq̄ꝫ ignē ꝛ reliquos potus infrigidātes
ꝛ incrudantes materias. Sufficiat hic de cibis ꝛ potibus
ſermo ſuccinctus.

Tractatus 2ꝰ De regimine medicinali conti-nens capitula ſeptem.

TRactatus ſcḋs ꝑtiendus eſt in tot capi
tula quot ſunt intentiones
neceſſarie in cura ꝑdictoꝝ diſpōnum. ¶ Prima
itaq̄ꝫ intētio erit materierū coiuꝫ euacuatio que
nō ſunt per ſe cauſe predictoꝝ. ¶ 2ª intentio eſt
materierū appropatarū ꝛ coium ſimul minoratiua euacua
tio. ¶ 3ª intētio eſt diuerſio materierū fluentium. ¶ 4ª eſt
ipſarū digeſtio cōueniens. ¶ 5ª eſt materierum eradicatio.
¶ 6ª eſt apoſtematis curatio regularis. ¶ 7ª ꝛ ultima eſt
accidentium emergētium uel interadentium: ꝛ aliorum cō-
plicatorum correctio.

¶ De euacuatione coium materierum. Cap. i.

PRimā itaq̄ꝫ intētionē cōplēt inſfra que ſtōchum
ꝛ inteſtina ꝛ urinales vias mūdificāt a ſupfluita
tibus coiter inuentis in eis. ¶ Supfluitates er-
go cibi in ſtomacho multiplicatas ꝛ inuētas de
bilitate digeſtiue mūdificat comeſtio ſparagoꝝ
lupuloꝝ cauliū ꝛ blete. ꝛ ꝯfert ad illud optima decoctio fi-
cuū ſiccaruꝫ añ cibū accipiēdo ex ea calida circa. ℥. v. ¶ Su
perfluitates vō in iferiori uētre ꝯtentas mūdificat hoc cliſte
re ꝯuenienter. ℞. ficuū pinguiū numero ſex: radicum altee
M. j. folioꝝ malue ꝛ blete. añ. M. ij. furfuris bn̄ cribellate.
M. j. ß. coquanſ hec oia in ſufficiēte q̄ntitate aque uſq̄ꝫ ad
ꝯſumptionē tertie ptis. ꝛ huius decoctionis bn̄ expreſſe acci
piat lib. j. olei de ſiſamo: ꝛ olei violarū. añ. ℥. j. ß. çuccari ru-
bei. ℥. ij. ſalis cois. ʒ. iij. miſce ꝛ totū imponaſ. diebus autem
frigoris loco çuccari ponaſ mel. ¶ Supfluitates vō cōgre
gatas in vijs urinalibꝰ educunt ſparagus ꝛ lupulus ut di-
ctū eſt. ꝛ hoc eſt mūdificatiuū appropriatū de quo per tres
horas añ cibum calido bibanſ. ℥. iiij. uel. v. ℞. granoꝝ mi-
lij ſolis contritoꝝ. ʒ. ij. liquiritie mundificate. ʒ. iij. aniſi. ʒ. j. co-
quanſ in lib. j. aque uſq̄ꝫ ad cōſumptionem tertie ptis. ꝛ ex
bibeatur ex ea ut dictum eſt.

¶ De euacuatione minoratiua appropatarū mateꝛiaꝝ. Cap. ii.

EX predictis in cap. p̄mo manifeſtū eſt. ꝙ euacuatio
tia mās minoratiue debent reſpicere melācholiā
genitā ex aduſtione ſanguis ꝛ cholere: cui etiam
cōmiſcenſ flegmata a quibus rariſſime euacua-
tur. ¶ Et ad hāc intētionem ſufficere pōt aqua
fluctuū deſcriptione Meſue in antidotario. ¶ Itē eluariū
de pſilio ibidē collectū diſtinctione p̄ma. ꝛ eſt efficaciſſimū
ſi deūſ ex eo. ʒ. iiij. cū. ℥. iij. aque lactis caprini. ¶ Deſcriptio
mūdificatiui boni ꝯferētis ad illud eſt hec. ℞. aque lactis
caprini. ℥. iiij. fumiterre polipodij folliculoꝝ ſene epithimi.
añ. ʒ. ß. reubar. electi agarici. añ. ℈. iiij. ſalis idi. ǧ. iij. penidia
ruꝫ. ℥. i. ß. oia infundanſ in predicta lactis aq̄ calefacta per
diē nālem. deinde calefiāt ꝛ ꝯuenienter exꝑmanſ ꝛ colenſ ꝛ
colature addanſ eluarij dyaprunis. ℥. vj. ꝛ totum calidum
bibaſ in aurora. ꝛ poſt illud immediate dormiat per horas

deinde quieſcat et tardet cibū ſex horis. Et poſt quartā horā accipiat.℥.v.aque ſue.calefacte.et poſt ipſaȝ p.j.horā cōedat.

¶ De diuerſione materierū fluentiū. Cap.iii.

Hanc intētionē cōplēt uētoſationes abſqȝ ſcarificatione ventrib⁹ applicate. Itē ſi apparēt ſigna multitudinis ſanguis et cōmixtionis eius: fiat in aurora uel parū poſt flobotomia de baſilica ſiniſtre manus poſita īter anularē et auricularē digitos et extrahant ſanguinis.℥.ii.aut ad plus due cum dimidia. Timeo enim in eo ſanguinis eductionē ampliorē:eo q: macer et extenuat⁹ cholericus eſt vir faſtidiū et abominationē hn̄s:et tales timent flobotomari.4° pmi.cap̄ 25°. ¶ Credo autē ego nullā poſſe aſſignari minoratiue euacuationis et approbate viā cōuenientiorē q̄ eſſet emorroidaꝝ puocatio.talis enī cōuenienter educeret mām huic egritudini adequatā. Et neȝ abſtractio eſſet cōueniēs et ſecura, ne ſi beneficio nature faceret omnino eligēda eſt. [illegible] faceret per ſe [illegible] excitando extremitatē inteſtini per cōpreſſionē aliq̄liter et ppulſi cū folijs ficus aut folijs bardane uel alterius plāte aſpitatē hn̄tis: aut cū tela [illegible] pungēdo eum ſenſu potenti et pmittat exire ſanguis uſqȝ ad egri tolerātiam conuenientem. ¶ Apparet ex his que in pcedēti cap̄ dicta ſunt magnam ptem diuerſionis materierū coīuȝ fluētium.ſatis enī per cliſteria per flobotomiā et emorroidarū apertionē videt antecedētes materias poſſe diuerti. Et enim predictis iterū complectitur hec intētio per uētoſas pretactas. ¶ Diuertūtur etiā materie per fricationes de quibus ſupra dictū eſt: ubi de exercitio ſermo factus fuit. ¶ Ea etiā que diuertunt per vias urine pretacta in fine capituli precedētis huic loco apponēda ſunt. ¶ Preter illa aūt iterū diuertē pōt mām extremoꝝ infuſio et ablutio cū decoctionibus medicinarum ſua caliditate mām attrahētium et diſſoluētium et in fumos conuertētium.de quarum numero eligātiores ſunt pulegium mētaſtrū calamētum aſſari origanū ſticados hyſopus [illegible] ireos arthetica biſtorta et ſilia. in quarum decoctionem calidam infundantur et abluātur extrema. ¶ Materias vō coniunctas in loco apoſtemoſo cōtētas diuertūt ſufficiēter medicine a pfundo educētes mām calefaciēdo rubificādo et ueſicando. Quicunqȝ igiẗ cupis a pfundo apoſtematis mām abſtrahē abſqȝ loci ſcarificatione cōfricet locum cū recēti calamēto mētaſtro brancia ſylueſtri recēti et ſiſimbrio. ¶ Diuertēns igiẗ mām cū attractione et ueſicatione ſunt ſicut fricatio cū recētib⁹ folijs ſtimule et eſt pes columbe.aut cū ſylueſtri pſicaria et acuta et cū apio ranino et ſibi ſimilib⁹. ¶ Cōe aūt diuerſiuū et ueſicatiuū eſt hoc. ℞.corpoꝝ cātaridarū ſine capitib⁹ et alis.℈.j.fermēti antiq.℥.j.incorporentur in mortario ultimate contritione cum aceto acuto et ponātur ſup loca ubi dimittātur p horā vnā.deinde remoueātur et ſuperponaẗ butyrum recēs aut aſſungia ſine ſale.uel cotum infuſum in oleo violarum frigido. Et hec de tertia intētione dicta ſufficiāt.

¶ De digeſtione. Cap.iiii.

Materierū aūt digeſtio pēdet ſm diuerſitatē earū. eſt enim aliq̄ mā antecedēs apoſtemata et aliorum apoſtematū que in uentis cōtinet loco patiēti ſaris ppinqua et cōtigua uenā. Altera vō eſt mā coniuncta in loco apoſtemoſo cōtenta. Et non dubito q: aliq̄ particula eius eſt dyafragmati et mēbris pectoris infuſa. ¶ Leue aūt digeſtiuū mātei pmi cōueniens eſſe poterit:ſicut aq̄ betonice que multū ſtōchalis eſt: et aq̄ abſinthij famoſa apud oēs: et aq̄ melliſſe que aduerſant flegmati: et oib⁹ egritudinib⁹ frigidis: et pcipue melācholie. et aq̄ herbe milium: et eſt ſcabioſa:ut patet 21° cōtinētis. et aq̄ cuſcute: ſcolopendrie: tamariſci: fumiterre que aduerſant mācb⁹ aduſtis. Et ſyrupi ſicut de thimo: de epithimo oximel de kaſim.i.leuiſtico: oximel ſquilliticum deſcriptione Alexādri pmo practice. ¶ Et digeſtiuum hoc ad hāc intētionem ualde ſufficiens eſt. ℞. melliſſe: floꝝ boraginis et bugloſſe: cuſcute: et endiuie: ſolendule: cicoree: radicū q̄nque frigidarū: ſeminū q̄tuor frigidoꝝ. aā.℥.ij.bdelij mollis et ſubalbidi.℥.j.armoniaci electi.℥.j.ſ.cinamo.galāge: ſpice macis aā.ʒ.j.infundant oia per duos dies naſco in lib.xi.aque.deinde coquātur cū eadē uſqȝ ad cōſumptionem medietatis: et colent: et violēter exprimant et huic expreſſioni addant ſucci pomorū citrorum lib.j.ſucci fumiterre: ſucci mētbe: ſucci [illegible] aā.lib.ſ. pulueris zuccari albi lib.j. in eſtate.tātidem vō melis in hyeme: et coquant oia ſil' lēto igne: et dum coquant aromatizent cū hoc puluē. ℞.ſandalorum amboꝝ: ſpodij.roſ.aā ℥.ſ.violarū.℥.j.ſ.cinnamomi.ʒ.ij.ligentur in ſindone rara: et bulliāt ſil' dum coquit ſyrupus: deinde clarificetur et fiat pars eius ſyrupus lōgus.pars vō cōplete decoctionis. De pmo ergo exhibeant.℥.v.calefacto. De 2° vō exhibeant.℥.ij.cū ℥.iij.aque eupatorij et cuſcute et cicoree uel tamariſci: et toties exhibeaẗ ut appeat accidentium remiſſio: et urina in colore et ſubſtātia mediocritati vicina cum hypoſtaſi alba continua equali dyaſana: et in fundo ſedente. ¶ Ad has aūt cōiunctas duroꝝ et cronicoꝝ apoſtematū digerere pūt cōuenienter emplaſtrū dyaqlon: emplaſtrum de granis lauri: emplaſtrum dyafinicon deſcriptione N. eius in antidotario. diſtinctione xi°. et emplaſtrum laudabile qd̄ ſcripſit Auic⁹ 13° terti.tractatu 3° cap̄ de cura apoſtematū duroꝝ. et eſt ualde cōſile emplaſtro de mellitoto: et eius deſcriptio eſt hec. ℞.mellilon: fenugreci: camomille: baccaꝝ lauri: et altee: abſinthij: oleum aā.ptē vnam. armoniaci.thuris.aā.ptes duas vnius ptis.coquant oia in aq̄ decoctionis ficuum pinguium que ſint lib.4°. vini albi aromatici dulcis.lib.j.mellis lib.ſ.omnia ſil' coquant uſqȝ ad ſpiſſitudinem aliquātā: deinde addaẗ puluis aliarum medicinarum: et diligenter coquantur fiat emplaſtrum.vngatur itaqȝ ſtomachus et circumſtātes ptes cum oleo de ſiſamo calido in quo reſoluatur parum bdelij: deinde ſuperponaẗ emplaſtrum predictum calidum et ſuperligetur diligenter. et hec de intentione quarta.

¶ De intentione quinta. Cap.v.

Intētio vō quinta difficulter cōpleri pōt in viro iſto ſaltē cū mediantis aliq̄liter audacibus: eo q: extenuat⁹ eſt ualde et debilis et uētrē hēt pauca carne oſſitate uelatū in quo timēdū eſt de applicatione farmacoꝝ ut claudiẗ in ſententia veteris afforiſmoꝝ 2°. In oibus morbis ea que circa umbilicū et pectinem [illegible]. ¶ Cum aūt fuerit in viro iſto ſufficienter digeſta materia: ut apparuit capitulo precedenti euacuari poteſt cum.℥.ſ.pillularum de fumoterre que ſatis leues ſunt. ¶ Item dari poteſt hec medicina. ℞.electuarij dyaſene.℥.iij.thimi epithimi polipodij.aā.℥.ſ.aniſi dauci cinamomi.aā.ℨ.iij. aque lactis caprini.℥.iij.exhibeat calidum. ¶ Ego vō in ſimilibus caſibus ad mās aduſtas et groſſas exhibeo electuarij de pſilio.℥.iij.electuarij dyaſene.℥.ij. detur totum cum aq̄ lactis. Et hanc medicinam dedi eidem in ciuitate Paduana et habuit iuuamentum efficax ex eo. ¶ Siquis autem exhibere uellet pillulas de lapide lazuli aut de lapide armeno: cōſideraret circa eas minorare doſiȝ propter predictas cauſas. Et hec de intentione quinta dicta ſufficiant.

¶ De intentione ſexta. Cap.vi.

Melior curatio que fieri pōt huic apoſtemati eſt: ut teneat duorſoſo. Nullatenus aūt ſi poſſibile eſt pcurat maturatio ipſius. Raro enim ex ulceribus poſt eruptionē in ſtomacho apoſtematū cuenientib⁹ feliciter cura. ¶ Igit hȝ apoſtemata dura curari ſoleāt per reſolutionē itētionis mollificādi ad intētionē reſoluēdi et ecōuerſo ut patet 4° pmi.cap̄ 25°. et 2° q̄rti.tractatu 2° cap̄ de cura ſephiros. Sapiēs in medic⁹ poterit cōueniēter in medicamine vno numero videlȝ emplaſtro uel vnguēto cōmiſcē mollificatiua cū reſoluētib⁹ debite cōfecta. ut pȝ in emplaſtro Auic⁹ deſcripto in itētione pcedēte. ¶ Ego vō ſepe cōſuet⁹ ſuȝ tales duritiēs emollire et re-

ſoluere cū hoc emplaſtro. ℞.emplaſtri de mucillaginibus
pſilij lib.ſ.fecis olei de ireos.ʒ.ij.fecis olei amig. dul.ʒ.iij.
armoniaci bdelij diſſolutoꝝ cum aceto.añ.ʒ.vj.incorporē-
tur oīa ſimul.⁊ in fine addanť croci.ℨ.iiij.⁊ fiat forma me-
diocriter mollis ⁊ ſuperponať ut ꝑus. ℂ Si aūt ɔtingeret
per hoc nō ſufficiēter reſolui predictū apoſtema . ſed appa-
rēt ſigna maturationis illius qḋ cognoſciť per augmētum
pulſationis ⁊ doloris oīno ꝓcedēdum eſt ad maturationeꝫ
eius cum predictis emplaſtris uel alicui illoꝝ admiſcēdo
radices altee aut lilioꝝ alboꝝ:vitellos oui:oleū de ſiſamo:
oleum de amigdalis dulcib⁹ uel ama.camomillā mellilotū
folia paſtinace uel malue uel ſimiliū.⁊ tu ɔſidera. ℂ Cū er-
go apperēt ſigna maturationis per abundātiaꝫ doloris aut
remiſſionē eius ⁊ pulſationis ⁊ detumitionis apoſtematis
uel depreſſionis:precipue īfirmo ut cibeť cibis aliq̄liter ſal
ſis ⁊ acutis ⁊ accipiat puluinar magnum hñ plenū pluma
uel pēna ⁊ appodiet ſtōcho ſuo ſup ipſo leuiter cōprimēdo
⁊ erumpeť apoſtema. ℂ Cū ergo eruptū erit cureť cura ul
cerū ſtōchi cū mundificātibus ut hydromelle ⁊ aq̄ lupuloꝝ
Uel alr̄ cū geleniabin:deide gratia incarnationis ⁊ ɔforta-
tionis maioris deť ei mel roſatū cū iera ſimplici Gal.⁊ de-
coctione maſticis uel decoctione cētauree mi.que ꝓualet oī
ulceri medicine.finalr̄ vō deť puluis maſticis ⁊ thuris cuꝫ
aq̄ uel decoctione radicū cuiuſcūqꝫ ɔſolide gratia ſigillatio
nis ulceris. Et hec de intētione ſepta dicta ſufficiant.

ℂ De intētione ſeptima. Cap̄.vij.

Ultima vō intētio ſupra tacta fuit accitiū correc-
tio. Et hec qdē cōpleť per intētiones ꝑtractas:⁊
ꝑ regimē apoſtematis.qm̄ ſūt accitia ipſi⁹.ut ſu
pra ꝓbatū fuit. ℂ Febris ergo ut ɔſiderāti appa
ret facile curari poterit cū minorātib⁹ digerētib⁹
⁊ euacuātib⁹ pretactis ⁊ diuertētib⁹. ℂ Nocumētū vō in an
helitu etiā per eadē ꝓcurari pōt. ℂ Itē uſus croci in cibari
is ſuis eſt de medicis melioꝛib⁹.ɔfert eniꝫ pectori ⁊ mēbris
anheli⁹.ut 13ª tertij.⁊ 2° cañ.colligēdū eſt. ℂ Adhuc etiam
hoc nocumētum ꝓcurať retinēdo in os loch de pino aut
loch de papauē ſi mā ad pect⁹ catarriçaret a capite aut loch
de ſqlla ſi groſſioꝛ eſt ⁊ mā viſcoſioꝛ. ℂ Salr̄ vō cordis ꝓcu
rato ɔpate a quo pēdet alleuiabiť:aut eradicabiť.grā tri ſe
dationis ipſi⁹ aut minorationis admīſtreť hic ſacculus. ℞
been albi ⁊ rubei doronici oſſis de corde cerui fragmētorū
hyacinti ſmaragdi ⁊ ſaphiri.añ.ʒ.ſ. margaritaꝝ.ʒ.j.ſe.oçi
mi gariofi.ʒ.iij.floꝝ boragis bugloſſe ⁊ meliſſe.añ.ʒ.ij. cro-
ci.ℨ.ij.ligni aloes.ʒ.j.fiat puluis ſubtilis ⁊ ipleať ex ea ſac-
culus q̄drāgularis ex ſindone retorta fact⁹ ⁊ appliceť cordi.
ℂ Et ſi uelis ex eo emplaſtruꝫ facē adde amili roſ.añ.ʒ.ſ.
aque roſ.ʒ.iiij.muſci.ℨ.iiij.⁊ erit efficacius ⁊ melioris ipreſ-
ſionis.⁊ ſi accipiant predictaꝝ ſpēruꝫ.ʒ.vj.aque roſ.buglo
ſe ⁊ meliſſe.añ.lib.ſ. vini maluatici electi.ʒ.v.⁊ bulliāt oīa
ſimul leni bullitione:⁊ intigať in eis pānus de grana q̄drā-
gularis:⁊ tepidus uel calidus appliceť cordi.erit etiā nota-
bilis impreſſionis. ℂ Tuſſis vō qḋ erat accñs quartuꝫ eiſ-
dem inſtrīs curari debet qbus nocumēto anhelitus ſubue
niebať:ut ſupra tactū eſt. Et hec ſunt que ad egritudines ⁊
accitia huius viri mihi meliora ⁊ utiliora viſa ſunt ad lau-
dem omnipotentis dei. Amen.

Cōſiliuꝫ.140.

De nauſea ⁊ rugitu ⁊ uentoſitate ſtōchi:⁊ de mala diſpōne capitis
frigida ⁊ humida ⁊ flegmatica cum debilitate viſus.

Celeberrimo viro ⁊ ꝓfundiſſimo cauſarum phyſio ri
matori Hieronymo de ſancta Sophia arti
um doctori ⁊ cultori colēdiſſimo pro regi-
mine quorūdā accitium amici ſuū frequē-
ter ⁊ ardue moleſtātium Bartholomeus de
mōtagnana exiguus phyſicus ſalutes dimittit ꝑpetuas: ⁊
quē ſalubrius poterit ſeptem inſtrīs illoꝝ accitiū abſciſſius
cōſcribitur nūc ſeqtur. ℂ Primuꝫ itaqꝫ hoꝝ eſt deſcriptio
pillarum q̄rūdā qbus uti poterit grā ꝑticularis diſtractio-
nis ⁊ euacuationis māteruꝫ a capite:⁊ poterit eſſe uſus eaꝝ
hoc mō. Cū eniꝫ cognouerit in ſtōcho ſuo nauſeā rugitus ⁊
uētoſitates adeſſe:tūc ex eis accipiat vnā imediate añ cenā.
diutius enim cōmorabiť in ſtōcho ſic accipiēdo:⁊ meliorē
in eo ⁊ in mēbris ibidē inuētis impreſſionē facē poterit. Si
aūt accitia predicta fuerit a ſtōcho:⁊ grauitas uľ tēſio ⁊ uē
toſitates in capite ⁊ in oculis ſtomatice diſpōnes appare-
rint:tūc utať eis capiēdo vnā paruꝫ groſſiorē per horas du
as poſt cenā. ℞.aloes epatici electi.ʒ.iij.agarici candidiſſi-
mi:rari:leuis:⁊ ꝑ occurſu organo guſtus leuē dulcedinē:de
inde notabilē amaritudinē imꝑmētis.ʒ.j. hermodactyloꝝ
leuiſſimoꝝ ⁊ cādidoꝝ.ʒ.ij.reubarbari aromatici rari pōde-
roſi rubicūdi ad roſeitatē in colore tēdentis ſine nodis ⁊ eq̄
li carnoſitate carnoſi.ʒ.x.folij ligni aloes:çinçiberis . añ.ℨ.
ſ.ſqnāti ſpice.añ.ǧ.viij.ſarcocolle nutrite in ſucco feniculi
per qnque dies ⁊ exiccate.ʒ.xv.ſucci betonice: ſucci ſaluie.
añ.ʒ.ij.ſucci roſ.ʒ.j.oīa ꝑmo hec pulueriçata ⁊ diligenter
pōderata cū predictis ſuccis miſceanť:⁊ exponātur ad ſolē
ſepe cōmiſcēdo ea quouſqꝫ ſucci cōſumanť:deinde iteꝝ re-
nouenť ſucci ⁊ ita ter fiat. De hac igitur mā poſtq̄ exiccata
fuerit pille fiāt ex oī.ʒ.vij.uel.v.preualebunt enim fortaſſis
oēm medicinā in uſu ſuo.eo q2 ſtomacho capiti ꝟtuti viſi-
ue ⁊ organo viſionis ɔferunt ⁊ diuertunt flegmata a mem-
bris predictis uētoſitates ɔſumēdo.⁊ cū mediocri exiccatio-
ne ſtipticitatē cōuenītē ſigillādo.⁊ oīum ſenſuū interioruꝫ
opationibus iuuamētū notabile afferūt. Uñ ꝑdicta mēbra
ɔfortātur eo q2 repellūt a ſe uaſa oīa ſtipticis cōfortata far-
macijs.3° tegni. ℂ 2m vō ſpāle inſtrm̄ eſt cōfectio iſta de q̄
iſte accipe pōt ſemꝑ añ cibū rotulā vnā.ʒ.iij.⁊ nō fiat dilata
tio cibationis poſt ipſaꝫ:imo imediate cibeť ipſa aſſumpta
Eſt aūt ipſi⁹ deſcriptio talis. ℞.floꝝ roſmarini.ʒ.ij.ligni alo
es ſubruffi ad nigredinē tendētis acuitatē ⁊ in aromatici-
tate ⁊ ſapore hñtis ⁊ pōderoſi:ita q̄ ſubmergať in aquā.ʒ.j.
trociſcoꝝ 2ª deſcriptione poſitoꝝ a Raſi in diuiſionib⁹ Al-
manſ.cap̄ de medicinis cordis.ʒ.j.ſ.floꝝ meliſſe.ℨ.ij.çuc-
cari albi lib.ſ.cū aq̄ betonice coquať çuccaꝝ ⁊ fiat cōfectio
in rotulis.ʒ.ij. Attēdi aūt q̄ in predicta deſcriptione trociſco
rum Raſ.recipiť oleum de croco. Ego aūt loco eius cōſue
ui ⁊ ponē croci.ʒ.ſ. Olea enim vnctuoſitate ſua ſolēt eē nau
ſeatiua ⁊ oris ſtomachi remollitiua. Neqꝫ iterum mireris q̄
hāc medicinā hauſerim ex medicinis cordis. Medicine enī
ſimplices illud cōpoſitum ingredientes que ſunt numero
xiij.preter oleum de croco cū hoc q̄ ipſe cordiales ſunt:etiā
nō minus:imo excellētius cerebro ſtōcho ⁊ epati cōueniūt.
ſicut citius cuiqꝫ plegēti caplm̄ appere pōt ſcdi.⁊.xxij. Cō-
tinentis.⁊ a ſexto uſqꝫ ad nonum ſ° de ſimplici medicina.⁊
qnto colliget.⁊ 2° cañ.⁊ aggregatore Serap.que oīa ꝓpter
breuitatē relinquēda eſſe decreui.⁊ tu diſcurre per ea libito
tuo. ℂ 3m ꝑncipale inſtrm̄ eſt electuariū cōpoſitum a Gal.ad
Herodē regem factū in ſecretis ad Omontheū ⁊ eſt ɔfectio
dyatrionpipeon Herodi regi deſcripta.quaꝫ magnifice lau
dat ad oēs egritudines capitis a cā frigida ꝓuenientes ⁊ ꝓ-
prie flegmatica. Et eſt eius uſus ut in ſero apud ſomnū de-
glutiat ex ea quātitas vnius aurei uel.ʒ.j.ſ.cuius deſcripti-
onem videbis ſibi ſi queres. ℂ 4m inſtrm̄ ꝑncipale eſt pul
uis infraſcriptus.de quo vir iſte pulueriçet caput ſuum a
ꝑncipio coronalis cōmiſſure trāſeundo per ſagittalē per la
titudinē qnatuoꝛ digitoꝝ uſqꝫ ad ceruicē capitis ſupra aſp-
gēdo de eo inter capillos q̄tuoꝛ uel qnque granoꝝ ordei quā
titatē ⁊ deponat ſemꝑ primum cū ſetula pectinādo uel pe-
ctine qñ vult apponē ſcdm ⁊ eſt eius deſcriptio talis. ℞.li-
gni aloes electi cubebaꝝ radicum peonie pulegij calamenti
floꝝ roſmarini aſſari ſticados.añ.ʒ.j.ambre muſci electoꝝ
añ.ℨ.ſ.eufragie feniculi rutbe.añ.ℨ.j.pulueriçenť oīa per
ſe ⁊ diligēter pōderata cōmiſceātur:⁊ fiat ex eo ut dictū eſt
ſaltem in ſeptimana ter a ꝑncipio octobris uſqꝫ ad fineꝫ fe
bruarij.reliquo aūt tēpore rarius ⁊ minori quātitate utať.

¶ 5ᵐ inſtrm̃ eſt caputpurgium illud. cuius laudo uſum a pͥncipio mēſis februarij per totū mēſem maij. ⁊ a medietate ſeptēbris uſq; ad finē octobris ter in ſeptimana per nares leni tractu trabiciēdo nūc per dextrā nūc per ſiniſtrā nares actu calidū ſemp ore eius ꝑus pleno tepida aq̄ ordei cum zuccaro cocta. ⁊ eſt ipſius deſcriptio talis. ℞. mellis electi. ℥. iiij. coſti dulcis ſaxifragie ligni aloes. an̄. ʒ. ß. colloquintide corticū agarici. an̄. ℈. ß. coquanᷓ oīa ī phiala vna aque uſq; ad ↄſumptionem q̄rte ptis. de hac igiᷓ decoctione colata ℞. cyathum mediū ſucci radicū ſicle ⁊ eſt bleta quartam partem cyathi miſce ⁊ accipiatur ut ſupra. ¶ 6ᵐ principale inſtrm̃ eſt maſticatorium hoc quo uti poterit alijs trib⁹ diebus in ſeptimana diebus interiectis predictis de caputpurgio. aut ſaltem vna ſeptimana maſticatorium faciat. ⁊ altera ſequēti faciat caputpurgium ⁊ incipiat a maſticatorio ꝓut ſi uoluerit ipſum facere cū caputpurgio aut alterum ipſoꝝ eligat libito ſuo. Eſt aūt illius deſcriptio talis. ℞. dragagāti. ℥. ß. maſticis electi. ʒ. v. ireos. ℈. ß. coſti ſeminis rutbe ſticados camedreos. an̄. ℈. j. piretri. ℈. iiij. cimini. ℈. v. diſſoluanᷓ gūme cum aceto fortiſſimo ⁊ ſupaddanᷓ eis glutinis tartarī. ʒ. ij. deinde incorporenᷓ cū. ʒ. iij. cere albe. ⁊ ſupadditis ſpēbus alijs fiāt formule ſimiles auellanis. ⁊ exiccentur in ſole uel ſub tegula calefacta. de eis aūt maſticeᷓ vna cū; oppotunum fuerit per quartam ptem hore uel per mediā cōtinue expuēdo māin que diſſoluiᷓ: ita ꝙ nullo modo ad inferiora deſcēdat. ¶ Ultimū vͦ inſtrm̃ eſt odoriferū; qͦd teneat in ſindone de grana retorta ligatū ⁊ ſepe odoret ipſu; quacūq; hora libet. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. macis origani ameos amomi galāge nucis muſ. an̄. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. iij. puluerizenᷓ oīa per ſe ⁊ cōmiſceanᷓ. ⁊ ſi fuerit oppotunum ⁊ magis libuerit ei: fiāt poma cū. ℥. j. electi laudani. ⁊. ʒ. iij. ſtoracis calamite. ⁊. ʒ. j. gallie muſcate: ⁊ incorporenᷓ cum ſucco maiorane. Hoc pomū nō eſſet minus utile ꝙ̄ puluis ſupraſcriptus. ¶ Hec ſūt celeberrime doctoꝝ que amico tuo tanꝙ̄ magis utilia eligere potui. Quoꝝ iuuamētum ex ↄ̄tutibus ſimpliciū expiri poteris eſſe ſublime ſi cuncta capitula ↄſideraueris. Expientia vͦ quotidiana tibi clarius apiet ⁊ ↄfirmabit illud. Ego aūt de nouo ſi opus fuerit alia cōſcribam ſm̄ ꝙ diſpoſitio poſtulabit. ¶ Etiā iſtis ſupaddē pillas de ſarcocolla qbus utaᷓ ſaltē in mēſe ſemel ex eis. ʒ. j. accipiendo que nupertime reformate ſint cū ſucco maiorane: memorādo tī ꝙ diebus uehementiſſimi caumatis ⁊ frigiditatis ab eis abſtinendum eſt ſicut a farmacijs alijs. Summus ⁊ oīpotens hec ad amici mei utilitatem ita affinenter dirigat ſicut eadem oī mihi poſſibili caritate conſcripſi ad laudem eius ſempiternā. Amen.

Conſilium. 141. De uētoſitatibus que generātur in ſtomacho ⁊ inferiori uētre cum debilitate digeſtiue ſtomachi ⁊ epatis.

Uenerandus in chriſto pr̄ ⁊ ſacre pagie doctoꝝ dn̄s frater Philippus ordinis heremitarū ſancti Auguſtini utaᷓ hac confectione accipiēdo ſemp de ipſa rotulam immediate an̄ cibum. ⁊ eſt in ea intentio frāgendi uētoſitates que generantur in ſtōcho: ⁊ in inferiori uentre ⁊ conſumēdi flegmata in eis inuēta: ⁊ rectificādi ſtomachu; ⁊ epar in digeſtiuis coꝝ. ℞. ſpērum dyacinamomi: ſpērum dyambre ⁊ dyagalāge. an̄. ʒ. j. zuc. al. lib. ß. fiat ↄfectio in rotulis magnis cum aq̄ ſublimationis calamēti uel hyſopi. ¶ Unguētum ad eādem intentionem quo uti debet in ſero: q̄n uadit ad lectū inungēdo a ſcuto oris ſtomachi uſq; ad femur: ⁊ oīa ilia. ℞. olei de aneto: olei liliōꝝ al. olei nardini. an̄. ℥. j. trociſ. de roſ. cinamomi: galāge: maſticis: cimini: abſinthij: ſquināti: calami aromatici: ameos. an̄. ʒ. ß. piperis al. granoꝝ paradiſi: calamenti. an̄. ℈. j. gariofi. ℈. ij. reſine laudani. ana. ʒ. vj. cere quātum ſufficit: diſſoluāntur gūme in modico aceti: deinde coquanᷓ cum oleis: ⁊ cum infrigidari ceperit addanᷓ ſpēs alie: ⁊ fiat vnguētum bone tenacitatis. ¶ Pillule ad eādem intētionē. ℞. aloes abluti. ʒ. ij. ſpērum elec. de baccis lauri. ℈. j. reformenᷓ pille. xvij. cū elec. de ſucco roſ. ⁊ de eis accipiaᷓ vna bis uel ter in ſeptimana immediate an̄ cenā uel collationem de ſero: ⁊ de eis iterum ſemel in menſe accipianᷓ. v. uel. vij. in aurora: ⁊ tardeᷓ cibus poſt ipſas horis ſex. ¶ Abſtineat a leguminibus elixis: ab omni cibo actu frigido ⁊ paſtilibus: ⁊ lacticinijs: ab alleo: cepe: porris: raphano: ⁊ ab oībus melitis cibarijs a potu aque ⁊ vinū pauciſeri. Deo gratias. Amen.

Cōſilium. 142. De dolore ſtomachi complicato cum colico ⁊ iliaco.

Amicus meus Joannes franciſcus aliquando moleſtaᷓ doloribus circa ſtomachum ⁊ uētrem inualeſcētib⁹ qui cū ↄſideraᷓ puenit a uētoſitate gn̄ata in inteſtino ilion a mā mucillaginoſa flegmatica ⁊ vitrea ibidē congregata. Cū iq; cōgregaᷓ uētoſitas illa in inteſtino illo ⁊ contigit monoculū inteſtinū eſſe repletū fecib⁹ induratis. tūc uētoſitas illa cū nō habeat apeā viā deſcēſus per inferiora neceſſario intriſeca ſui latione ferᷓ ad ſupiora: ⁊ ꝓpellitur ad ſtōchum ⁊ ibidē ↄgreganᷓ in eo dolores tortuoſos ⁊ extenſiuos faciēs. ⁊ ſi ↄtingit uētoſitatem illā in ſubſtātia ſua ſubtilem eſſe ſatis. tūc fracta ipſa ab ipellēte ↄ̄tute emittiᷓ per ſuperiora per eructuationis modū. ⁊ tūc alleuiaᷓ ⁊ abbreuiatur dolor. ¶ Si aūt ↄtingat ↄ̄tutem eſſe debilē in expellēdo ⁊ uētoſitatem multā eſſe ⁊ groſſam ⁊ potētem ad reſiſtendū virtuti. tunc ibidē congregata ⁊ multiplicata facit dolores lōgo tempore māſiuos ⁊ fere intolerabiles. ¶ Poſt hoc autem ſi uētoſitates in predicto inteſtino ilion cōgregatas cōtingit per inferiora ꝓpelli ⁊ monoculū ⁊ colon inteſtina a fecibus eſſe mūda. inteſtino vͦ iferiori pleno exiſte neceſſe eſt uētoſitates illas retrocedē ⁊ ſupaſcendē. ⁊ tūc faciunt dolores colicos diu pſeuerātes ⁊ maxime moleſtos. ¶ Propter qͦd appet ꝙ diſpoſitio iſta eſt ualde difficilis: ita ꝙ frequenter ↄtingit ipſam eſſe cōplicatā ex dolorib⁹ colicis ⁊ ſtomaticis. ¶ Ex quibus correlarie ſequitur. ¶ Primo ꝙ hic vir paratus eſt ad coliricam paſſionem. ¶ Sequitur ſecundo ꝙ ingens periculu; minatur ei hec diſpoſitio de apoſtemate predictarum partium. ¶ Sequitur tertio ꝙ neceſſe eſt ipſum prouidere huic diſpoſitioni ꝙ̄ celerius eſt poſſibile. aliter corpus eius erit ſemp neutrum decidentie frequēter moleſtatum. huic ergo prouidendum eſt ſm̄ ꝙ infra ſequitur.

Regatur itaq; regimine ex parte ciborum aduerſantium ↄgregationi ⁊ generationi flegmatis in predictis partib⁹ abſtinēdo ab oī cibario frigido ⁊ humido: ⁊ euitet lactuca ſpinachia bleta portulaca criſolocauna ⁊ huiuſmodi ⁊ ꝓpͥe que cum frigidi. ⁊ hu. ſīt uētoſabilia ſunt ⁊ doloꝝ in predictis membris generatiua. De quoꝝ numero quatuor ſunt ſpecialis dolorem in eis efficiētia: ut lac melones cucur. ⁊ pira. Item abſtineat ab omni cibario actu frigido. Item a cibis paſtilibus ⁊ a viſcoſis multu; ſicut ſunt piſces ⁊ ꝓpͥe elixi ⁊ maxime ab anguillis ⁊ tinchis. Item a cancris ⁊ ſimilibus. ¶ Utatur autem cibis calidis ⁊ acutis: ut ſerpillo petroſil. mentha dauco et ſefolio ſaluia roſmarino paſtinacis carotis ⁊ conſimilibus. ⁊ cappares conditi ⁊ carnes ſalite ⁊ caſeus ſalitus notabili ſalſedine participans bona ſunt ei. ¶ Item uſus aromatum conuenit ei. Et vinum album colore potentia bene fumoſum ſubſtantia clarum ⁊ bene aromaticum cōuenit ei ⁊ ꝓpͥe non limphatum. Si aūt quouis modo neceſſarium eſſet limphari vinum: tunc fiat cum aqua decoctionis cinamomi ſubtilis uel cum modico radicis galāge aut granis paradiſi ⁊ ſimilibus calidis ⁊ ſiccis ſubtilis ſubſtantie bene penetratiuis ⁊ aromaticitate participantibus.

De regimine ſo ex pte medicinaꝝ ſeptē occur‑ rūt mihi necīo ſibi obſeruanda. ¶ Et pmū quidē horū eſt.ut iſte vir in cibis ſuis utaſ hoc puluē ſaltē q̄tuor vicib⁹ in ſeptimana. Cuius deſcriptio. ℞. granoꝝ paradiſi galāge ſcis feni.aniſi.añ.ʒ.j.pipis al.ꝛ lō. añ.ʒ.iiij.cinamomi elci.ʒ.j.ſ.pulueriçent ꝛ cōmiſceantur. ¶ 2ᵐ pncipale eſt.ꝙ ipſe ſepe poſt prādiū ꝛ cenam accipiat rotulā vnā hui⁹ ꝯfectiōis. ℞.ſpēꝝ dyacimini: ſpērū dya‑ cinamomi.añ.ʒ.j.ſe.rutbe.℈.ij.çuccari ſcōe decoctionis.ʒ. iiij.cum aqua abſinthij fiat confectio in rotulis.iij ʒ.¶ 3ᵐ principale eſt.ut ipſe faciat fieri iunctionē toti ſpine bis in die cum ſurgit de lecto ꝛ vadit ad ipſum cū hac inunctiōe. ℞.olei de ciconijs.ʒ.j.olei nardini.ʒ.j.ſ.croci.ǵ.vj.ſcis plā‑ taginis ſeminis acetoſe ꝛ ſcario.añ.ʒ.j.ſ.ſan.al.ꝛ ru.añ.℈. j.cere al.quantum ſufficit ꝛ fiat vnguentū molle.¶ 4ᵐ pn‑ cipale eſt.ut iſte amicus ſepe in mane accipiat iſtas aquas in aurora tardādo cibū poſt per 4ᵒʳ horas.℞.aque origa ni aque calamētu ꝛ rutbe.añ.ʒ.j.aque ꝯſolide mioris.ʒ.j.ſ. miſce.¶ 5ᵐ pncipale eſt.ut vir iſte oī ſeptimana ſemel in au rora per horā añ oīē nouē horis poſt cenā accipiat.ʒ.j.me‑ tridaticum.ʒ.ij.aque betonice ꝛ iaceat in lecto per tres uel quatuor horas:ꝛ tardet cibuꝫ poſt ad min⁹ horis ſex.¶ 6ᵐ principale eſt.ut ipſe utatur infraſcriptis pillis.de quibus omni quinta die accipiat vnā parū ante cenam:quarū de‑ ſcriptio.℞.aloes ꝑparati.ʒ.ij.galbani oppoponacis armo‑ niaci.añ.℈.j.cimini ſeminis rutbe cinamomi.añ.ǵ.iiij.fiant pillule cum ſucco roſ.de omni.ʒ.vj.¶ Ultimuꝫ principale eſt.ut vir iſte ſuper vmbilico ſuo portet hoc cerotum conti‑ nue ibi aſſiſtens uſqꝫ ad natiuitatē domini.ꝛ ſi caderet per ſe faciat ipſum renouari ꝛ erit magnum auxilium ad ſani‑ tatem ſuā.℞.empli de mucillaginibus.ʒ.vj.empli apoſto‑ liconis.ʒ.x.diſſoluantur cum modico aceti.ꝛ fiat cerotum rotundum ſicut nebula ꝛ eo utatur ut dictum eſt.

Cōſiliū.143.

De q̄druplici mala diſpoſitione.vꝫ. ¶ De uehementi pulſatione in fun‑ do ſtomachi percepta.¶ De motu ſaltuoſo cordis.¶ De febre colliquatiua:ꝛ eſt prima ſpēs ethice.¶ De ꝯtractione iuncturarum ꝓpter exiccationem ꝛ duritieꝫ in eis factam.

Quatuor accitia huius viri ſunt quibus ꝓuideri opor‑ tet:aliter eſt īpoſſibile ipſuꝫ ſanare vnq̄. Primū itaqꝫ eſt uehemēs pulſa‑ tio in fūdo ſtomachi ip‑ ſius que indubitanter ꝓuenit a magno apate:uel ſaltē oppilatiōe forticadente in pte meſentirion fundo ſtomachi op‑ poſita:cui ꝓuidēdū eſt remedio duplici.¶ Primū eſt.ut ipe oī mane in aurora accipiat.ʒ.iiij.ſ.aque diſtillatiōis radi cū altee calefacte cū.ʒ.ſ.çuccari:ꝛ tardet prādiuꝫ horis.iiij. ¶ Secundū remediū eſt.ut oī mane per duas horas ante cibum inungaſ tota regio ſtomachi cū oleo nardino calefa ctoꝛ deinde ſupponaſ hoc emplaſtrum.℞.roſ.ru.ʒ.v.ſpice nardi:maſticis.añ.ʒ.iij.ciperi: ſquinanti: calami aromati‑ ci.añ.ʒ.ij.violarū.ʒ.iiij.farine fenugreci.ʒ.ij.ſ.florū camo mille:ſemis maluauiſci:farine ordei.añ.ʒ.x.fiat emplaſtrū cum lib.j.mucillaginis:ſe.lini:ꝛ calidūꝫ ſupponatur reno‑ uando ipſum omni die bis diligenter ſuperligatum.

Secūdū ſo accis pncipale eſt motus ſaltuoſus cor dis pro quo ꝓuideaſ cū iſto epithimate.℞. aque bugloſſe.lib.j.aque farfare ꝛ cicoree.añ.ʒ.iij.vini mal uatici cyathum.ſ.croci.℈.j.ſpodij doronici:oſſis de corde cerui:ſcis baſiliconis:been al.ꝛ ru.añ.℈.j.ligni al.çedoarie. añ.ʒ.ſ.ſan.al.roſ.coral.al.añ.℈.ij.miſce:ꝛ in hunc liquoreꝫ calefactū intingaſ pānus de grana ꝛ bñ expreſſus:tepidus:ꝛ ponaſ ſup mamilla ſiniſtra añ prādiū tribus vicib⁹:ꝛ poſt cenā duabus:ꝛ inter prādium ꝛ cenam ſex vicibus.

Tertia ſo pncipalis egritudo hui⁹ eſt feb.colliquati‑ ua que indubitāter eſt ethice ſpēs p⁹.¶ Pro qua vir iſte utaſ lacte accipiēdo de īpo oī mane.ʒ.iiij.cū.ʒ. ij.çucca.al.ꝛ comedat ſepe in cibiſ ſuis lac coctū ꝛ recoctū: ꝛ capiat lac abſqꝫ butyro.¶ Et utaſ in cibis atriplice ble‑ ta:ſpinachis:portulaca:ꝛ q̄nqꝫ cācris fluuialib⁹:ꝛ carnes iu‑ uenū aīalū pīgues cū ptiſana ordei uꝰ de amilo.¶ Et fu‑ giat cibaria acuta ꝛ ſalſa:ꝛ arōata oīa ꝑter crocū.¶ Et bi bat vinū albū ſubtile dulcecū altera medietate aque bugloſ ſe lipbatū.Et erit cura maraſmodes diſpōnis ei⁹ correctiua

Quartū accñs pncipale eſt neruoꝝ ꝓuatiua exicca tio:ꝓpter quā ꝯcte ſūt iūcture:imo fere in duritiē ꝯuerſe.itāꝙ ꝙ dubitaſ ualde de poſſibilitate redu‑ ctionis eaꝝ:q̄m ptes eſſe fcās ſolidas ꝛ īduratas ꝯſūptione humidi ſubſtātifici īpoſſibile eſt humidi⁹ fieri.ſ.humidita‑ te ſubſtātifica.2ᵒ tegni.Si qō tñ argumētū adhuc ſpei cura tionis manifeſte tātū in hoc viro adduci poſſet ſuſtētaretſ in duob⁹ motiuis.Primū eſt qꝛ diſpōnes iſte nō ſunt mltū ꝯ‑ ꝓ lōgitudine tpis.2ᵐ eſt ꝙ hi vir adhuc eſt in etate ꝯſiſten‑ tie ꝯſtitut⁹.Uñ ſi regaſ ꝯuenientēr.ut in ꝓcedēti caꝑ declara‑ tū.poſſibile fortaſſis erit ſīl cū reſtauratione ſua neruoꝝ ꝯ‑ ctionē remoueri:ipo tñ euitāte oēs ſpēs ꝯſūptionis humidi ſub ſtātifici ꝛ ꝓpe coitū ꝛ farmacoꝝ oīuꝫ uſuꝫ.Cū hoc itaqꝫ ſuis dameto neruis ei⁹ iā in duritiē ꝯuerſis ꝓuideaſ triplici in ſtro.¶ Primū eſt hoc.℞.olei recētis amigdalaꝝ dul.olū de ſiſamo.añ.ʒ.j.pinguedinis cerui urſi ꝛ taſſi.añ.ʒ.ſ.pul.ar‑ thetice.ʒ.j.ꝯqualſenſ ſīl ꝛ ex iſtis actu calīs iungaſ tota ſpi na a pn⁹ colli uſqꝫ ad caudā quater in die nōli leuiter cōfri cando.¶ 2ᵐ ſo pncipale eſt.ut iuncture eius ꝛ pedes ſepe lauentur cum aqua decoctionis uel brodio dabaos ꝛ eſt taſſus.ꝛ eſt de remedijs Auic⁹ 22ᵒ tertij.¶ Tertium ſo pri cipale ſi potens eſt ad expenſam.ut ſit propinquus macel‑ latoribus a quibus accipiat pelles arietis uel caſtrati velo citer ab animali excoriato ꝛ feſtinanter ueſtiat membra pre dicta pellib⁹ illis anteq̄ꝫ ab eis euaneſcat calor ab illis ani‑ malibus infuſus.In iſtis eniꝫ duobus remedijs latet ſani tatis eius remedium ad laudem dei omnipotentis.Amen.

Conſilium.144.

De pſeruatione ab oppilo nibus ꝛ a tenſione magna in ſtomacho a materia flegmatica in eo uentoſata.

Generādus in chriſto pr̄ dñs archidiaconus ec cleſie maioris Parauine.pro regimine ꝓſeruationis ab euētu oppilonū ꝛ tēſio‑ nis magne in ſtōcho ꝓueniētū a mā fle‑ ntica mucillagioſa vitrea ꝛ aq̄ſa.que mūe uētoſe in ſtōcho frequēter dolores icti‑ uos ꝛ extēſiuos ibidē efficiūt.modū tene at infraſcriptū.¶ Primo qdē accipiat de iſtis pillis uſqꝫ ad medietatē mēſis iunij oī 5ᵒ die vnā paꝝ añ cenā.Et ſi cō tingeret ipſū pcipe ſe grauatū in toto corpe poſſet ex eis acci pere.vij.oī fine mēſis vni⁹ in aurora.ꝛ tardare aſſūptioneꝫ cibi poſt ſex horas.Eſt aūt earū deſcriptio talis.℞.aloes ꝓ parati.ʒ.ſ.agarici elci ℈.ij.cartami polipodij colloq̄ntide. añ.℈.ſ.ſſ.Cōci calamēti.añ.ǵ.vj.ſalis idi ꝛ nitri.añ.℈.ſ.cuꝫ ſucco roſarū formenſ pille de oī.ʒ.vj.ꝛ ꝯſeruenſ in pixide cū puluē cinamomi.Et attendat ꝙ pōt eis uti toto tpe vite ſue.¶ 2ᵒ ſo utaſ hac ꝯfectione de qua per totū mēſeꝫ maij ſemp accipiat añ prādiū per horā.j.ſ.rotulā.j.ꝛ bibat poſt eā q̄rtā ptē cyathi optimi vini albi non dulcis ꝛ bñ ſun.oſi. Et eſt eius deſcriptio talis.℞.ſpērū ligni aloes:ſpērū dya‑ calamēta: ſpērū dyacimini.añ.ʒ.j.çuccari al.lib.ſ.cū aq̄ mē the.fiat ꝯfectio in rotulis magnis:ꝛ cooperianſ cū folijs au‑ ri.Et ſi uteretſ ꝯfectione iſta a medietate ſeptēbris uſqꝫ ad medium maij ſemper eſſet ei cōueniens.¶ 3ᵒ ſo pncipale hēat ꝓpe ſe cliſterium hoc.de quo ponat cocleari vnū cum cyathis q̄tuor decoctiōis cliſteris ut ſibi dixi.in quo cliſteri ponatur de oleo liliorum al.ꝛ aneti 3ᵒ pars cyathi pro quo cunqꝫ.Et aliud eſt hoc.℞.benedicte ſimplicis:electuarij de baccis lauri:electuarij indi.ana.ʒ.j.ſ.ſalis gemme.ʒ.ij.

caſſiefiſtule:çuccari rub.añ.ʒ.ij.côterant ſimul ultimate in mortario ⁊ ſeruet in uaſe vitreo bene coopto. ¶ 4° pncipaliter attêdat ꝙ ſi aliquãdo ſentiret têſionẽ ⁊ grauitatẽ in ſtomacho ⁊ rugitũ ⁊ motionẽ uẽtoſitatũ poſt cenã per vnã horã ſupponat ſtomacho petiã vnã huius vnguẽti:que habeat amplitudinẽ vni° ſpãſe ⁊ calida ſupliget.cui° deſcriptio. ℞.olei amigdalarũ amararũ:olei de mêtha de origano añ ℥.j.olei nardini.℥.j.ſ.maſticis ſpice ſqnãti çuccari roſ.calami aromatici añ.ʒ.ſ.corallorũ amborũ.añ.ʒ.ij.reſine electe.℥ iij.laudani.ʒ.v.diſſoluant gũme cũ modico aceti acuti ⁊ incorporent cũ.℥.j.cere diligẽti cõmixtione:⁊ cũ fuerint tepefacta apponant ſpecies ⁊ diligẽter incorporent cuʒ alijs ⁊ reſeruetur in uaſe vitreato bene cooperto.

In cibatione vo ſua euitet bletas ſpinachias lactucã endiuiã portulacã ⁊ cucur. pprie. Et in ſũma dimittant oia fercula herbarũ uel aliarũ rerũ frigidarũ ⁊ humidarũ. Si tñ qñqʒ placeret accipe de lactuca uel portulaca ⁊c̃.cõmiſceat eis equalẽ quantitatẽ herbarũ calidarũ:ſicut ſaluiã roſmarinũ mẽtham hyſopum ſerpillũ feniculũ petroſillũ.melius tñ ſalatiũ eſſet locuſte.i.rã púçeoli ſuo tpe:ſparagi ⁊ cappares. ¶ 2° etiã dimittat uſuʒ ciborũ oppilatiuorũ:ſicut piſciũ cãcrorũ ⁊ pprie anguillarũ ⁊ tencharũ.piſcib° tñ ſalitis uti põt:⁊ luceis uariolis ⁊ torrentinis ⁊ alijs laudabilib° hñtib° carnes ſolidas ⁊ paucã viſcoſitatẽ. ¶ Euitet etiã 3° cibos paſtiles ⁊ reliqs oppilatiuos ⁊ viſcoſos:ut cutes ⁊ neruos aialiũ ⁊ cerebrũ ⁊ caudaruʒ eorum ⁊ uentres in multo uſu. ¶ Relinquat etiam uſum lõgũ ⁊ magne quantitatis ceraſorũ ⁊ fructuũ humidorũ:⁊ pro prie dimittat pira muſcata cucu.⁊ anguriaſ:pepones autẽ ⁊ ficus:⁊ vue:⁊ amigdale:⁊ auellane ſunt ei conuenientes. ¶ De ſaporib° aũt laudat ei agreſta:⁊ ſuccus lymonũ ſalitorũ ⁊ arãciorũ. Uſum aũt aceti ⁊ vini gnatorũ dimittat:aut raro de eis accipiat. ¶ Uſus vo ſpẽrũ.ut.ç ç.piperis:croci:cinamomi:galãge:nucis muſca.macis:⁊ ꝯſimilium placet.

Pot° aũt ei° ſit vinũ albũ colore:ſubſtãtia ſubtile:hñ dyaphanũ ⁊ clarũ:odore ſuaue: ſapore mediũ iter dulce ⁊ põticũ:qõ ſit hñ potẽs ⁊ fumoſum pluſq̃ mediocriter:⁊ utat eo puro. Et ſi fuerit neccĩũ aquã ei cõmiſcẽ:tu..⁊ cõmiſceat 3° uel 4° ps aque cocte que fuerit de ciſterna:uel laudabili puteo. Hec in ſumma ſunt remedia ⁊ modus regis meliora que fieri põt p eo ad laudẽ dei oipotẽtis. Amẽ.

Cõſilium.145.

De quinque malis diſpoſitionib°.videlicet. ¶ De tremore vniuerſali membrorum. ¶ De motu temulo cordis. ¶ De humoroſitate ⁊ immoderata humiditate in ſtomacho generata a mala complexione eius frigida ⁊ humida. ¶ De nocumento diminutionis ⁊ corruptionis viſus. ¶ De dolore ſpatularum:⁊ ſpine totius:⁊ crurium:⁊ coxarum.

Quinque ſunt diſpõnes que remãſerũt in nobili viro. Nicolao trũdo:ſiue ipſas egritudines:ſiue accñtia noiare uelis. Uidetur tñ oẽs ille ab vna radice traxiſſe pncipiũ ⁊ ab ea dependẽ. ¶ Eſt eñi mala cõplo frida ⁊ humida ſtõchi:cordis:⁊ cerebri ei°:nõ parũ etiã epati coicata.ppter qõ vniuerſa eius egritudo frida ⁊ humida nec̃io in toto reſultat. Horuʒ eñi mẽbrorũ q̃tuor predictorũ lapſus nãlis ſiue preternãlis toti facilius coicari põt corpori cũ aliorũ mẽbroruʒ lapſus ſtõchi epatis cordis ⁊ cerebri cõplõneʒ euertẽ poſſit:pp qõ facile ſaluari põt oia illa accñtia ab hac radice dependere.

Propter malã eñi cõplõnẽ cerebri gñant in eo flegmata mucillaginoſa ⁊ aqſa: que ſine ſui fluxibilitate:ſiue diſſolutione a nãli calore in eo facta ppelluntur ad neruos motiuos:⁊ ad nuchã:⁊ infundunt in eis. Uñ ppter illorũ flegmatum mollificationẽ ⁊ põderoſitatem grauat ſuſtẽtatiua potẽtia:ita ꝙ mẽbra ſm exigentiã dẽie poſitionis ab eo ſuſtẽtari nõ põt ꝯueniẽter. Et ad ſub[illegible]duʒ ⁊ ꝯ operãdũ nocumẽto ꝓuenienti ab hac mala cõplone ⁊ a multitudine flatũ ꝓueniẽti mouet vtus:⁊ de facto mouet mẽbrũ ad dẽiã poſitiõis oppoſitãqʒ ei ad quã mouet materia iſta pdicta.ppter qõ tremor eſt morb° officialis.i.mala cõplo inſtrũalis mẽbrorũ ꝓueniẽs ppter defectũ vtutis motiue.ſ.factũ a mala cõplone uel mã pdictis.⁊ eſt defectus ꝯtinuãdi motũ lacertorũ cõpar.i.equalis grauitati.ſ.a mã ꝓueniẽti.ſiſr etiã cõpar vtuti.i.potẽtie vtutis itromittẽti.i.actualiter mouẽti mẽbra ſua motiue uolũtarie que ꝓuenit ab appetitu vtutis mẽbri aiati mouẽtis mẽbra motu cõuenienti. Unde pp hoc mot° uolũtarij pmiſcent cũ motib° inuolũtarijs.ſ.ꝓuenientib° a mala cõplone uel mã pdictis.pp qõ correlarie infert ꝙ hec egritudo eſt accñs ꝓueniẽs motiue virtuti:ſicut ſtupor eſt accñs ꝓueniẽs vtuti ſenſitiue.ſ.ſenſui tact°. Et hec diffinitio eſt pncipis.2° tertij.cap̃ de tremore. ubi inqt. Tremor eſt morb° officialis eueniẽs ppter defectũ virtutis motiue a motu lacertorũ ſm ꝯtinuitatẽ cõpar grauitati cõpari intromittẽti ſua motiẽe motionẽ uolũtariam quare cõmiſcent mot° uolũtarij cũ motib° inuolũtarijs:⁊ eſt nocumẽtũ in vtute motiua:ſicut ſtupor eſt leſio in ſenſibili. Uide ergo q̃tũ nocumẽtũ eſt tremor capitis brachiorũ ⁊ aliarũ ptiũ.hoc eñi ſignificat lapſuʒ in cerebro exiſtẽ mẽbris mobilib° coicatũ vtutẽ motiuã ⁊ getatiuã ledẽtẽ leſiõe corruptiõis.ppter qõ eſt egritudo ſeua ualde parũ hñ intellecta ⁊ raro hñ curata. ¶ Pro cõplemẽto igit hui° tremoris quẽ nõbilr alleuiat° eſt ut ſenſus oñdit tria mihi viſa ſunt ſibi cõſcribẽda remedia. ¶ Primũ horũ eſt.ut iſte vir ſepe accipiat in mane.℥.iiij.ul.v.lactis actu calidi:⁊ mĩcũ nuce muſ. utat etiã in cibis ſuis. ¶ 2m ſpãle eſt:ut ſepe utat iũctiõe a collo uſqʒ ad finẽ ſpatularũ fcã ex oleo iſto. ℞.ſeis canapis florũ andacocĥe.añ.ʒ.ij.olei onfancini.℥.ſ.ciamomi electiſſimi.ʒ.vj.bulliãt oia ſil uſqʒ ad ꝯſumptionẽ medietatis.⁊ ex eo calo iungant loca pdicta actu calo mediocriter ꝯfricãdo ea. Cinamomũ eniʒ hẽt magnã ꝓprietatẽ in tremore.ut legit 2° cañ.cap̃ de eo.⁊ oleum de ſeie canapis.⁊ andacocha electiſſima ſunt in hac diſpõne.ut legit ab Auicẽna 3° cañ. ſen 2ª.cap̃ de cura tremoris.ubi inqt. Et inũctio cuʒ oleo canapino ⁊ de andacocha mirabilem habet proprietatem. ⁊ ſimiliter emplm ex ea factuʒ.i.recenti ſolũmodo. ¶ 3m vo principale ⁊ exptũ eſt.ut eger iſte ſemel in ſeptimana in aurora accipiat.ʒ.ſ.ꝯfectiõis anacardie diſſolute cũ modico aque roſmarini tepefacte:⁊ tardet poſt cib° horis ad min° 4or.⁊ eligat anacardia ꝯfectio deſcripta in 9° Almãſo.cap̃ 7°. Eſt eñi nobilior alteris.⁊ nõ dubites de eius caliditate cũ ſcribit ꝙ ꝓuocat ilico ſudorẽ ⁊ inducit febrẽ.hoc eniʒ intelligit in frequẽtia uſus eius ⁊ quãtitate magna ⁊c̃.

Secundum accñs huius viri eſt mot° tremulus cordis ei° qui fuit maxima cũ oium ſuarũ egritudinũ. Cuius qdẽ cã eſt mala cõplo ⁊ mã predicta eo mõ uerificãdo ipſum ſicut de aliorũ mẽbrorum tremore dictum eſt. Et qr hec diſpõ oino remota eſt.propter qõ totius corporis vires reſtaurate ſunt. Ideo in hac diſpoſitione non ponam niſi ſingularia remedia duo. ¶ Primũ aũt horũ eſt ad tollendum egritudinem ſi recidiuaret ⁊ prohibendo aduẽtum eius ut vir iſte ſemper portet appenſum collo ſuo iacentem ſuper corde ſuo electiſſimum ſmaragdũ. Habet enim proprietatẽ mirabilẽ in ꝯfortando cor ⁊ ſtomachum etiam.lʒ ſit complexionis frigide ⁊ ſicce. ¶ 2m vo ſpeciale remedium eſt.ut vir iſte ſup corde ſuo ſemp portet cerotũ factũ in hunc modũ.ex hoc enim ceroto ab eo portato motus tremlus cordis oino remotus fuit. Cuius deſcriptio ℞.çedoarie carabe oſſis de corde cerui been albi ⁊ ru.añ. ʒ.j.foliorũ ⁊ ſeis baſiliconis macis doronici.añ.ʒ.j.croci.ʒ.ſ. hyacinti ſmaragdi ⁊ ſaphiri.añ.ʒ.ſ.margaritarum electarũ ʒ.ij.ligni aloes.ʒ.j.ſ.muſci ambre.añ.g̃.ij.reſine clare diſſolute cum modico aceti ⁊ bene colate.℥.ij.capitum roſ.ʒ.j.ſ. cere albe.ʒ.ij.fiat cerotum ſpericum ſicut nebula qõ ſemper ſup corde affixũ teneat adhuc per ſpatiuʒ medietatis anni.

Tertium pncipale accñs hui⁹ viri eſt humoroſitas ⁊ immoderata humiditas in ſtomacho ei⁹ genita a mala cõplone frida ⁊ humida ſtomachi ſui. pPter enĩ3 innati caloris ſui debilitatẽ chilus multũ diminute digerit: ⁊ crudus ⁊ aquoſus: qui poſtea ad ſtomachũ attract⁹ ⁊ expulſus grã ſui nutrimẽti multiplicat⁹ facit in ipſo ſtomacho humiditatis ⁊ aquoſitatis augmẽtum ⁊ mucillaginoſe mãei ꝑturatẽ multã que ibidẽ ꝯuertit in flata: ⁊ poſtea deſcẽdẽtia ad ſtomachũ nocumẽtũ augmẽtãt in ipo maius ꝙ erat. pPter qd̃ efficit in ſtomacho ſuo circularis regeneratio mãeꝛ pdicta ꝛc. tũ pPter malã cõplonẽ cerebri eſſentialẽ in eo. tũ pPter nocumẽtũ auctũ per colligãtiã3 ſtomachi ad ipſum ⁊ econuerſo: ut legi põt qnta tertii. cap̃ de catarro. ⁊ 3⁹ de partib⁹ aialiũ. cap̃ de cura cerebri. ¶ Et ex hoc fundamento manifeſte cõcludit̃ cauſa multitudinis ſputaminis in hoc viro. ¶ Sequit̃ ſcd̃o ꝙ impoſſibile eſt hunc virum abſolui a ſputamine illo: niſi rectificetur ſtomachus ⁊ cerebrum. ¶ Sequitur 3⁹ ꝙ cura huius rei eſt ualde difficilis. ¶ Et ſequitur 4⁹ ꝙ fortaſſis nunꝗ ab hoc ſputamine curabitur: ⁊ maxime dum multo utetur coitu.

Propter huius igꝛ ſtomachi rectificationẽ quinque deſcribã ſingularia remedia. ¶ Primũ quidẽ de interioribus eſt hoc. ℞. cinamomi electi: maſticis. añ. ʒ. j. granoꝝ mirti: hypoquiſtidos: ſpodij: coriãdri preparati. añ. ℈. iij. fiat oium per ſe puluis. deinde miſceatur de quo ſemp accipiatur ante cibũ ʒ. ß. cum modico vini auſteri. ¶ Secũdũ eſt ꝙ ſemp poſt cenã utat̃ hac ꝯfectione. ℞. trociſ. de rob. deſcriptiõe maiori. ʒ. j. trociſ. de ſpodio. ℈. iij. cimini torrefacti. ʒ. j. ß. çuccari ſcd̃e decoctiõis. ʒ. iiij. cũ aqua menthe. fiat confectio in rotulis quatuor. ʒ. ¶ 3ᵐ eſt ut aliquando accipiat. ſ. bis in ſeptimana. ʒ. ij. aque menthe aromatice cum. ʒ. ij. aque roſmarini: ut ſupra dictum eſt. ¶ 4ᵐ eſt ut exterius applicet̃ ſtomacho hoc cerotum. ℞. laudani electi: reſine clare: picis naualis. añ. ʒ. ß. gallie muſcate. ʒ. ij. gariofiloꝝ: maſticis: piretri: cinamomi: ſpodij. añ. ℈. j. cere quãtum ſufficit. fiat cerotum bene tenax. ¶ 5ᵐ principale ⁊ proprie gratia mundificationis ⁊ confortationis ſtomachi eſt hoc. ℞. pillarũ de ſpẽb⁹. ʒ. j. ß. macis: galange: maſticis: coriandri preparati. añ. g. vj. cum ſucco menthe formentur pill'e de omni. ʒ. vij. de quibus vna omni tertia uel quarta die accipi poteſt per mediam horam ante cenam non pretermittendo reliqua remedia que iam dicta ſunt.

Quartũ accñs pncipale hunc virũ moleſtans ⁊ tendens ad ſe curam eſt nocumentum3 viſus qd̃ aliqñ eſt nocumẽtũ diminutiõis: eo ꝙ obiecta viſibilia uſq3 ad diſtãtiã ꝯſuetã non bene percipit potentia viſiua ſm colores: ꝙtitates: ſitus ⁊ figuras ipſoꝝ. Accidit enim quoq3 nocumentũ corruptionis viſus: qñ videt̃ ei percipere in medio exterius obiecta que nequaꝙ ibi ſunt. pPter qd̃ nocumẽtũ hoc corruptio viſionis reducit̃ ad capitulum de imaginationibus: ⁊ imaginationibus ipſis frequẽter ſuccedit aqua: ⁊ aque ſuccedit pãnus: qui falſe nominat̃ cataracta: niſi per ipſum intelligat̃ pãnus per defluxũ genitus. His igit̃ diſpoſitionibus duplici remedio prouidendum eſſe decreuimus. ¶ Et pmũ hoꝝ eſt ut poſt cenã accipiat vnam de infraſcriptis pillis. ℞. aloes epatici infuſi in ſucci feniculi per ſeptimanã vnã. ʒ. j. ſpẽꝝ iere ſimplicis pillaꝝ lucis. deſcriptione Lucis in antidotario. añ. ʒ. j. ß. cũ ſucco feniculi formẽt̃ pillule de oi. ʒ. vi. de his ergo ſumat̃ vna per duas horas poſt cenã. ¶ 2ᵐ eſt colliriũ hoc de quo ſingulis die oculis ei⁹. iiij. uel. v. iponat̃ gutta. j. ipſo ſedẽte reſupine. Cuius deſcriptio ℞. ſucci feniculi depurati ſucci celidonie ⁊ eufragie. añ. ʒ. ß. tutie pparate. ℈. iiij. fellis piſcis ſaboth: ⁊ eſt luci⁹ uel uarioles. ʒ. ß. miſce ⁊ expoſitum ſoli teneatur diu.

Quintũ pncipale accñs moleſtãs hũc virũ eſt dolor ſpatularũ ⁊ ſpine totius ⁊ crurium ⁊ coxarum. Et huic quidẽ dolori nõ videt̃ mihi aliter eẽ puiſiõe prouidẽdũ eſſe ꝙ cũ rectificatione ſtomachi cerebri ⁊ cordis: de quibus dictũ eſt ſupra: ⁊ ipſu3 dolorẽ remoueri vidi. ¶ Si tñ inſtaret dolor in ſpatulis ⁊ ſpina vngat̃ cu3 hac iunctiõe ℞. olei de croco de coſto de liliis albis. añ. ʒ. j. caſtorei piperis piretri. añ. ʒ. ß. croci. ℈. j. cere albe. q. ſ. fiat vnguẽtũ molle ⁊ actu calm ſpatulis ⁊ toti ſpine applicet̃ ter in die. ¶ Si aũt dolor inſtaret in crurib⁹: tũc eidẽ puideat̃ cũ ablutiõe actu calida ex his ſpẽb⁹ facta. ℞. eupatorij abſinthij aſſari ſaluie betonice añ. M. iij. radicũ paucedani. M. iiij. ꝯtundent̃ ⁊ incident̃ ⁊ coquant̃ in ꝙtitate magna aque uſq3 ad ꝯſumptionẽ tertie ptis. Itaq3 predictoꝝ auxiliũ3 cura felicitabit̃ auxiliante deo cũ applicatione predictoꝝ inſtrumentorũ3.

Caueat tñ vir iſte a cibis humidis ſicut bleta ſpinachia porru. cucur. ⁊ ſiliũ que nunꝙ accipiat niſi in pua quãtitate ⁊ in uſu puo. M. dones aũt hñ dulces ⁊ maturos comedẽ põt l3 nõ oi die. ficus aũt recentes ꝯcedunt̃ ei: ⁊ ſilr vue hñ mature: ⁊ amigdale dulces ⁊ granata dulcia ſiue muça ⁊ pſica: l3 in puo uſu. Careat etiã multũ acetiuſum. ſed loco eius comedere põt agreſtã recẽtẽ ⁊ ſalitam, ⁊ ſuccum arenciorum ⁊ lymonũ cõditorũ: uſus etia3 butyri dimittendus eſt: ſed oleũ oliuarum melius eſt ei. ¶ Potus do eius exiſtat vinũ rubeũ uel ſubrubeũ ſaporis mediocris nõ ualde põticũ uel bruſcũ ſubſtãtia clarũ bene odoriferũ ⁊ nõ ualde fumoſum. ego aũt tale vinũ ꝯceſſi argumẽto ſumpto a debilitate ſtomachi ⁊ epatis nec vidi cerebro nocere uel neruis: nec aliqd̃ efficere nocumẽtũ. Secundũ tñ ſniam ſapiẽtũ laudaret̃ ei hydromel: ⁊ pprie in quo coqueretur cinamomũ. Neruis enim cerebro ſtomacho ⁊ cordi ſolẽniter conueniret ad laudem dei omnipotentis Amen.

Conſilium. 146.

De conualeſcente a fe. tertiana nota cui ſucceſſit uomitus fluxus uentris tẽſio hypocũdrij ſiniſtri cum dolore ſplenis.

FEbris qua3 paſſus eſt iſte nobilis adoleſcens de ciuitate Bade fuit ſimplex tertiana nota cholera vitellina genita ex mixtione flatis groſſi cu3 cholera: ⁊ fuerunt paroxiſmi eius ſoliti omni3⁹ die affligentes: ſicut eſt pprium talibus febribus ⁊ erat parox. longitudo 16. horarum ad plus uel. 18. Accidentia do hanc febrem concomitãtia fuerunt tria principaliter inter alia uerenda magis. ¶ Primum accñs fuit uomitus in pn⁹ paroxiſmi qui l3 laudabilis exiſtat tñ uerendus erat: q2 ſuperfluus ⁊ virtutẽ debilitans. ¶ Secũdũ fuit dyarria uel de fornis ex materiebus ſpẽ diſtinctis omnibus preter ſanguinem: qui etiã nõ parum timendus erat: q2 incidebat in canonẽ ueteris afforiſmorũ 2⁹. Egeſtiones diuerſorũ coloꝝ ſponte facte malum ꝛc. ¶ Tertiũ accidens ⁊ fortius predictis tenſio hypocũdrij ſiniſtri cum dolore ſplenis ex corruptione materierum cholicarũ3 que aduſte fiebãt in ſe. tales enim materias contingebat cõmiſceri melic fecali ⁊ attrahi ad ſplenẽ tanꝙ3 ad receptaculum earum. Ex quibus cõplexio ſplenis corrupta erat: ⁊ adhuc eſt adeo ꝙ uerendum eſt de conuerſione diſpoſitionis eius in tympanitẽ: aut fortaſſis caſus in melãcholiã mirachie: qui ambo ſunt grandis ſpeculationis ⁊ timendi caſus.

Propter qd̃ ex pdictis infert̃ oportere regimẽ eius diligenti ſpeculatione mẽſurandum eſſe. cuſtõdo adminiſtrationẽ ciboꝝ oiu3 ⁊ potuũ oium dulciũ ⁊ uentoſabiliũ: ⁊ eoꝝ qui ſunt apti groſſitudine ⁊ viſcoſitate ſua oppilationes facere ⁊ inuentas confirmare. ¶ De regimine autem ex parte medicinalium quatuor vident̃ mihi eſſe obſeruanda ſaltem per totum preſentẽ menſe3. ¶ Primum eſt cõfectio de qua ſemp añ cenã ⁊ añ prãdiũ accipiat rotulã vnã3. ʒ. iij. Cuius deſcriptio. ℞. trociſ. de ſarcocolla: trociſ. de capparib⁹. trociſ. de eupa. añ. ʒ. j. pulueris çucca. ʒ. v. fiat confectio ſolida cũ aqua ſublimationis apij. ¶ 2ᵐ principale quo uti debet eſt digeſtiuum hoc de quo accipiat ſaltem omni alterna die in aurora ⁊ tarde ac cibum ſuum ſale

tem horis quatuor. ℞.aque ſublimationis lingue ceruine ℥.iiij.aque farfare.℥.j.miſce ⁊ totuȝ ſit doſis vna ⁊ caleſiat. ¶ 3ᵐ pͥncipale eſt uſus haꝝ pillˀaꝝ.de qbꝰ die intermedia ſcdē aſſumptionis digeſtiui accipiat duas aut vnā ſm intē tionē ꝯgrue opationis illaꝝ. Cuius deſcriptio. ℞.armonia ci molliſſimi ⁊ electi.ʒ.j.ſ.aloes ifuſi in aqua elcorte per no ctē.j.ʒ.j.ſ.maſtice.ʒ.ſ.croci.g̃.vj.incorporenſ oia inſimul ⁊ fiāt pillˀe ex oī.ʒ.vj.⁊ accipiatur ut ſupra. ¶ 4ᵐ remediuȝ ſpāle in quo ualde eſt ꝯfidēdū: eſt uſus ceroti cuius mā extē daſ ſuper corio facto ſm figurā lunarē ⁊ applicet hypocū drio ſiniſtro ſm inceſſum coſtarū inferius. Cuius reuolu tio pertingat infra vmbilicū uſqȝ ad os anche ⁊ ſitȝ ſemper in eodē loco remaneat. Cuius deſcriptio. ℞.bdelij mollis ⁊ ſubalbidi armoniaci.ut ſupra.aā.ʒ.ij.agni caſti tamari ſci ſcolopē.cortici radicū capparoꝝ.aā.ʒ.j.ſeminis plātagi nis ariſto.ro.eppo.ciperi.aā.ʒ.j.diſſoluanſ gumme ⁊ coqn tur predicte cū aceto ſquillitico: ⁊ fiāt cerota.ut ſupra. ¶ Et ſi ex mā dicte cōpōnis optaueris facere vnguentum molle oia predicta preter acetū ſquilliticū incorporentur cuȝ oleo de capperibus ⁊ de citoniis.aā.⁊ cuȝ ſufficiēti quātitate ce re reducanſ ad glutinoſitatem conuenientem ⁊ fiat ex eo in unctio predicti hypocundrij ter in die nālī. Si autem res videretur prolongari: ⁊ ad terminationem non bonam re uerti oporteret particulariter deſcribi diſpoſitionem ⁊ ac cidentia que remanſiſſent: ⁊ tunc compreſſiue conſideran do uberius prouideri poſſet ad laudem dei. Amen.

Conſilium.147.

De octo malis diſpōnibus. vtȝ. ¶ De mala complexio ne frigida ⁊ humida ſtomachi. ¶ De catarro cū multitudi ne māerū flegmaticaꝝ que multū ſalſe ſunt. ¶ De frequēti apparitione imaginationū que minātur corruptionem vi ſus. ¶ De grauedine lingue ad ſermocinādum cum dolo re in radice eius. ¶ De aſmate periodice eueniente. ¶ De multitudine ructuū ⁊ rugitu in ſtomacho ⁊ uētre iferiori. ¶ De uētoſitate in pte iferiori minātē herniā futurā. ¶ De laſſitudine ſiue debilitate mēbroꝝ omniū ad motū. ¶ Diui ditur adt Conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum: ⁊ de complexione membrorum ⁊ totius patientis. Cap.I.

VIr nobilis Damianus de foro iulij diocēſis aq legienſis diuerſis egritudinibus ⁊ accidē tibus moleſtaſ ingenter. ¶ Et pͥmū quidē eorū eſt mala cōplˀo ſtomachi ipſius frida ⁊ humida: quam credo ego magis puenīſſe ꝑpter exceſſuȝ regiminis ſex rerū nō nālū ꝙ a pͥcipio gn̄ationis: qm̄ nālis cōplˀo eiꝰ recedit a mediocri per augmētū caliditatis ⁊ humiditatis: magis tñ per augmētū humiditatis ꝙ calidi tatis. Nālis enī cōplˀo eiꝰ videſ eſſe ſanguinea ſm vniuerſā habitudinē: eo qȝ rubedo in toto repitaſ ⁊ carnoſitatis aug mētū hēt nōbilr̄ ⁊ mēbra eiꝰ groſſa ſunt ⁊ ſolida ſatis ⁊ ca pilloꝝ eiuȝ manifeſta eſt rubedo ⁊ eſt lōgi ſomni ⁊ m̄ltitudi nē ſputi ⁊ aliaꝝ ſupfluitatū hēt cū reliqs ſignis augmētū ſā guinis ꝑcēdētibꝰ. ¶ Particularis vō mēbroꝝ cōplˀo vide tur ſe hēre taliter: qm̄ ſtomachus eiꝰ abūdāti humiditati labo rat: qđ arguit m̄ltitudo ſaliualis humiditatis: tardus appe titꝰ: paucitas ſitis: uētoſitatū multitudo cū eructuatōibꝰ: ſi ſione ꝙ plurima ⁊ gurgulationibꝰ in ſtomacho ſepe perce ptis. uelut cū aq̄ aut aer uehemēter pulſus includiſ. ¶ Cō plexio epatis ad caliditatē notabilē declinat ⁊ humiditatē lȝ intēſius calidū ſit epar eius ꝙ humidū qđ facile deduci tur: eo qȝ urina eius in tinctura notabilr̄ eleuatur a gradu citrinitatis intēſe uſqȝ ad ruffedinē manifeſtā: ⁊ in hypo cundrio dextro ipſius caliditatis pcipiſ tactu: ⁊ eius excur ſus in tinctura notabilr̄ ſunt eleuata ⁊ frequēter ſitis cum oris amaritudine aliquāta repreſentatur: ⁊ eſt in eo pulſus magnus uelox. non tamen frequens per ſe niſi cum mole ſtatur aſmate ut infra diceſ: ⁊ repreſentaſ pulſus uelox cuȝ inclinatione ad remiſſam intenſionem ⁊ durutiē. ¶ Capi tis aūt nālis cōplˀo ad caliditatem ⁊ humiditatem declinat intenſe: qđ apparet ex multis: imo ex tactu partiuȝ eius ea liditas cū mollitie repreſentaſ. ¶ Scđo qȝ multitudo effu ſionis ſupfluitatū per oculos ⁊ aures abūdat abſqȝ frigidi tate cū ꝑdictis ſupfluitatibus percepta: que tñ humiditates in ſapore ſuo nullā ut in pluribus excellentiā ſaporis hūt: lȝ qñqȝ ſapor ſalſus in ꝑdictis effuſionibus pcipiaſ: ⁊ propter cū ꝯtigit epar cholericū māam notabilr̄ aquoſitati ſanguinis cōmiſcere: ex qbus ſalſedo in ꝑdicta cōmixtione percipitur. Neqȝ enim hec ſalſedo in ꝑdictis puenire pōt ex putredine predictarū māerū. Neqȝ etiā ex aduſtione earum: vnū enim in eo ſignum putredinis uel aduſtionis ſufficiens demon ſtratiuū nō videſ: ſi qs bñ cōſiderat: quare predicta ſalſedo prouenit ex mixtiōe pauce cholere uel uaporis cū multitu dine aquoſitatis ſanguinis ⁊ flegmatis: huiꝰ ſermones col ligēdi ſunt ꝑma ꝑmi.cap de humoribus in facto cauſe ibi. Omnis enim ſalſedinis cā ⁊c̄. Multa aūt ſigna humidita tis cerebri ⁊ caliditatis eius exceſſiue hic adducere potuiſ ſem.ſed hec videnſ ſufficere. ¶ Cōtra: qȝ in capite eius mul titudo capilloꝝ ruffoꝝ: qui etiā ſunt groſſi ⁊ ſolidi ſatis rep̄ ſentaſ: ſed hec arguūt cerebrū calidū ⁊ ſiccū: eo qȝ multitu do capilloꝝ arguit multitudinem uapoꝝ qui ſunt materia ipſorū ⁊ generanſ per aduſtionē.ut patet ſeptima quarti in exordio. Capillus enīȝ naſciſ ex uapore fumoſo ⁊c̄. ¶ Huic motiuo dicēdū eſt.ꝙ lȝ m̄lis cauſa capilloruȝ exiſtat uapor predictus: ipſa tñ ꝑncipalius eleuaſ a toto corpore inferio ri ⁊ recipitur in caput tanꝙ in caminum totius: ⁊ propter hoc qȝ cerebrū eſt amplius humidū ꝙ calidū. Jđ refrāgunſ predicti uapores. ꝑpterea ꝙ ⁊ ſi capilli ſint multi: qȝ uapor eſt multus: ⁊ ſint rubicūdi: qȝ vniuerſa cōplˀo ⁊ ſimiliter par tialis cerebri cōplˀo eſt calida ⁊ uapor aſſimilaſ nature ſan guinis abūdātis in eo: ideo tanta in capillis tinctura conſi ſtit: ⁊ qȝ uapor ille notabilr̄ humidus eſt.iđ refrāgit ſiccita tem que ſoliditatis ⁊ groſſitudinis capilloꝝ exiſteret cauſa. per ſe. Unde ⁊ plani ſunt in eo capilli: propter humiditatis augmētū ſicut ſolidi fierēt ⁊ criſpi ꝑpter augmētū ſiccitatis. ¶ Amplius caliditatē ⁊ humiditatē cerebri arguit facilitas ⁊ ꝓmptitudo in operationibus interioribꝰ cerebri: eo qȝ vir iſte bene mobilis eſt in opationibꝰ ⁊ imaginationibꝰ ⁊ me moratiue: ſilr̄ etiā exterioꝝ ſenſuū opationes eius caliditatis ⁊ humiditatis oſtendunt uelut humoroſitas oculorum ⁊ auditiue potentie diminutio proueniens ex infuſione mi ringe auditiue ab humiditate multa facta. Et guſtus etiaȝ aliquanta diminutio propter predictam cauſam: ⁊ odora tus remiſſio ⁊ organi tactus mollities actualis que ex aug mento humiditatis proueniunt: ut dictum eſt. ¶ Et ex ei dem uere ſignis apparere poteſt ꝙ cordis complexio natu ralis ad caliditatem ⁊ humiditatem declinat. Non eniȝ vir iſte eſt iracundus uel furibundus multū: ⁊ pulſum hēt ma gnum ⁊ uelocem cum organi mollitie repreſentatum: ⁊ pe ctus eius tactu humidum ⁊ nudum pilis percipitur. ut tan genti patere poteſt. ¶ Ex quibus omnibus in vnā cōgrega tionē reductis apparet ꝙ complexio eius humida eſt ⁊ cali da: cū maiori tamen humiditatis ꝙ caliditatis augmēto. ¶ Ex his iterū bene conſiderans facile inuenire poteſ cau ſam omnium accidentium que in ipſo perſeuerant: quia ut in pluribus moleſtatur catarris per palatuȝ ⁊ nares expulſis. ¶ Secunduȝ vō accidens eſt multitudo materierum fleg maticarum que multum ſalſe ſunt. ¶ Tertium accidens eſt frequens apparitio imaginationū que minantur ei cor ruptionem viſus. ¶ Quartum accidens eſt lingue graue do ad ſermocinandum cum aliquali etiam dolore in radi ce eius apparente. ¶ Quintum accidens eſt aſmatis perio dici non debilis euentus: imo moleſti. ¶ Sextū accidēs eſt multitudo ructuū ⁊ rugitꝰ in ſtomacho ⁊ in uētre inferiori. ¶ Septimū accidens eſt deſcenſus uentoſitatū ad mēbra

genitalia que minantur eidem futuraʒ berniã. ¶ Octauũ accñs eſt membrorum motus laxitudo uel impotentia: aut debilitas ad motus exteriores uel exercitia.

Quorũ oium accñtium facile aſſignari põt cauſa: ut nunc ſequit. Mala enim complo mãlis excellẽter humida cã eſt multiplicandi flegma in cerebro. qm humiditas maior q̃ opʒ debet corpus reddẽ frigidi⁹ q̃ opʒ: ⁊ ꝓpue cũ fuerit excellẽter aucta. ¶ Siue igit augmẽtent humiditates in cerebro per uiã idigõnis: ſiue etiã a reſiduo corpis per modũ euaporatiõis: uel defluxꝰ in cerebro multiplicent cũ ṽtute expulſiua ad ſui eductionẽ excitet: neceſſe eſt predictas mãs aut expelli per palatum: ⁊ ecce catarrum. ¶ Aut expelli per nares ſubtiliores hũiditatuʒ ptes: ⁊ ecce coriça ſatis acuta ꝓpter ſalſedinẽ mãeꝝ. ¶ Uel p̃ hãꝝ materieꝝ ad organa auditꝰ expulſa obtuſaʒ reddit auditũ: ꝓp infuſionẽ organi p̃dicti. ¶ Aut ṽo per iteriores ptes neruoꝝ ⁊ exteriores. p̃s aliq̃ ad oculos ꝓpulſa faciet mollificationẽ ocloꝝ que iã nõbilr in eo inaleſcit: adeo q̃ palpebraruʒ extremitas ab eo coopit ſm magnã ptẽ. ¶ Cũ aũt hãꝝ mãerũ uapores ſpũi viſibili cõmiſcent potẽtie viſiue repñtãt colores ⁊ motꝰ ſm diſpõnes uapoꝝ: ita ut idẽ qñqʒ imaginet uarietates coloꝝ figuraꝝ ⁊ motuũ in aere apparẽtiũ: que tñ nequaq̃ in aere inueniunt: vñ viſio corrupta reddit: ut clare colligi põt 3° tertij. trac. 4° cap̃ de imaginatiõibus vbi ingt. Imaginatiões ſunt colores qui ſentiunt viſu: ac ſi eẽnt imixti aeri ⁊ cũ in eis eſt ſtatio rei nõ pnie iter glatialẽ: ⁊ inter ea que vident: lege ibi qꝛ ſermo ſubtilis eſt. Vñ ex his facile ſaluari põt euẽtꝰ catarroꝝ ⁊ multiplicatio mãerũ p̃dictaruʒ ⁊ corruptiõis viſus que ſunt tria p̃ma accidẽtia ſupiꝰ tacta. ¶ Poſt hec aũt ↄtẽplãdũ eſt q̃ ſi mã per palatũ ⁊ vias alias deferat ad linguã: ⁊ in oculos mouẽtes ipſam: tũc ꝓhibet eius ↄuenięs motꝰ: qui neceſſariꝰ eſt ad bñ ſermocinãdum. ut colligi põt 6° tertij. cap̃ p̃. Et ſi mãe tales infundant muſculis ⁊ ſubſtãtie lingue: tũc poterũt ibidẽ dolorẽ efficẽ per modũ ſoloniꝰ ↄtinuitatis extẽſiue noiate: aut per modũ ſubite alteratiõis. Et ex his appet ṽificatio q̃rti accñtis p̃tacti. ¶ Pari etiã rõne uerificat accñs qntũ qd̃ eſt anhelitꝰ nocumẽtũ ꝓueniẽs: aut a deſcẽſu p̃dictarũ mãeruʒ ad pectus: aut qꝛ p̃dicte mãe oppilãt vias trãſitꝰ ſpũs aialis quo moueri debẽt organa anhelitꝰ. Fit aũt motus pectoris ptiʒ aialis factꝰ a ſpũ motiuo a cerebro ad pectꝰ delegato. Partum ṽo fit nãlis denoiatꝰ: eo mõ quo motus cordis ⁊ arteriaruʒ nãlis denoiat a ſapiẽtibꝰ. ut põt colligi x° tertij. cap̃ de anhelitu. ⁊ 3° colliget. c° de eodẽ. Et iteꝝ nocumẽtũ in anhelitu: in hoc viro per colligãtiaʒ in hoc euenire põt a ſtõacho. ⁊ credo ipʒ ut in plibꝰ hoc mõ euenire: ꝓp mãs uel uẽtoſitates in ſtomacho ↄgregatas que cõprimũt dyafragma imediate ⁊ alia organa anhelitus ſecundario ⁊ mediate magis. ¶ Sextũ ṽo accñs. ſ. multiplicatiõis ructuũ ⁊ mãeꝝ in ſtomacho cã eſt mala cõplo hũida iã p̃dicta per viã idigõnis ledẽs ſtõachũ: ⁊ eſt talis hũiditas ſubiectiua cã gñatiõis uapor ũ ⁊ uẽtoſitatũ: ex qbus a virtute ꝓpulſis hincinde accidunt rugitus ⁊ torſiones in ſtomacho iã predicti. ¶ At ṽo inſup ex p̃dicto fundamẽto dedũcunt uẽtoſitatũ in inferiori uẽtre cã multiplicationis ⁊ deſcẽſus earum ad inferiores partes violẽter facti in eis ab expellẽte virtute: ⁊ cõgregatio in inguinibꝰ apud femur. Vñ ex iſtis paratꝰ eſt ad herniã. i. rupturã inguinalẽ: ut iã forte fortaſſis icidit in eã. ¶ Laſſitudines aũt iacturaꝝ ⁊ impedimentum in motu uel exercitio ꝓuenit ex humiditatibus iam p̃dictis mollificãtibus ⁊ relaxantibus lacertos ⁊ chordas iuncturarum ⁊ ligamenta per que motus in eis compleri debet. ¶ Ex quibus liquide apparet que ſit p̃ncipalis vũ huius egritudo. Eſt enim mala cõplo frigida ⁊ humida: que tñ ampliꝰ ledit ipſuʒ per augmẽtũ humiditatis ſiccitatis: ut ſupiꝰ declaratũ: que etiã mala cõplo aſſociat ſibi octo accñtia ſupiꝰ declarata ⁊ uerendũ ſatis. ¶ Propter qd̃ ultimo cõcludit q̃ opʒ virũ iſtũ multum eſſe ſollicitum in regimine ſue diſpoſitionis: aliter non ſolum periculo: ſed ingentibus periculis oĩno eſt paratus.

¶ De regimine huius diſpoſitionis per adminiſtrationes ſex rerum non naturalium. Cap. ij.

Vir iſte oĩno caueat ciuitatẽ ⁊ locũ habitationis que ſunt humida ualde ⁊ aq̃rũ decurſibꝰ ꝓpinq̃ uel accñtalr humida anti quoꝝ edificioꝝ uel teſtudinalibꝰ reuolutionibꝰ cõpoſita. Et locus habitationis ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ notabilẽ eleuet: excellẽtiꝰ vñ eſſe debet ad ſiccitatẽ q̃ ad caliditatẽ iclinatꝰ. Et ſi nãlr hẽri nõ poterit rectificetur ad exiccãdũ cũ lignis lauri cedri iunipi abietis ⁊ cõſiliuʒ. Aut ſuffumiget eiꝰ camera cũ thure ſandaraca colofonia laudano ſtorace ligno aloes ⁊ ↄſilibꝰ. Aut cũ hoc cõpoſito qd̃ eſt ſolẽne. ℞. maſticis laudani aſpalti thuris ligni aloe terbẽtine reſine ſiccaꝝ. añ. ʒ. ſ. ſtoracis calamite. ʒ. j. puluerizentur omnia: ⁊ de his camera eius ſuffumigetur.

Pro regimine ṽo motus ⁊ qetis effugiat ociũ quantũ põt: imo pedeſtre exercitiũ ieiuno ſtomacho factum ſibi ualde cõueniens eſt: ut frequens aſcenſus ⁊ deſcenſus per vias monticuloſas: ⁊ exercitium etiã gradario equo factum ⁊ ſuper aſſumpto cibo non eſt eidem conueniens.

De tertia re nõ nãli diligẽter aſpiciat q̃ repletionẽ a cibo ⁊ potu effugiat: imo nunq̃ comedẽ debet ad ſaturitatẽ cõpletã: ſed reliquijs aliquãte famis uel appetitus in ſtomacho remanẽtibus cibet. Et ſummope caueat q̃ cibũ optima maſticatione ↄterat anteq̃ deglutiat. Nã odit vitã ſuã qui cibũ ſine optima maſticatione deglutit. 2° p̃mi. cap̃ de regimine ſanitatis per cibuʒ. ¶ Silr ⁊ potũ mẽſurate ⁊ bñ paꝝ accipiat nõ ſemel in multa quãtitate ⁊ impetuoſe deglutiens: ſed paꝝ ⁊ partitione diſcrete: ita q̃ in ſtomacho nõ defluctuet. Deterior enĩ cibatio eſt que ſtomachi grauitatẽ ⁊ tẽſionẽ efficit: ſicut deterior potuʒ eſt qui ĩ ſtomacho fluctuat ⁊ diſcurrit. 3° p̃mi. ubi ſupra.

Eius ṽo mẽſura dormitionis debet eſſe ut nõ dormiat imediate poſt cibũ: imo trãſire pmittat horas duas: ut cibꝰ ⁊ potꝰ in ſtõcho cõgregati a calore nãli ↄueniẽtius elaborent. Cũ eñ cibꝰ in ſtomacho reperit in motu ⁊ dormit multã groſſas ⁊ q̃ plurimas uentoſitates in capite multiplicat. ¶ Mẽſura igit ſomni in eo eſſe põt q̃titas vij. uel viij. horarũ. ¶ Neqʒ pcuret in die dormire ſi poteſt: aut ualde paꝝ: ⁊ q̃licũqʒ ↄtigat ſemp dormiat capite nõbiliter eleuato: ⁊ oĩno reſupinã fugiat dormitionẽ: qm̃ reſupine dormire p̃parat ad apoplexiã frẽneſim ⁊ incubũ ⁊ ꝓpe in hoibus caput repletũ hñtibꝰ: ſic in ipſo viſuʒ eſt. Meliꝰ aũt eſſet ei ſupra uẽtrẽ dormire q̃ ſupra ſpinã: ⁊ ꝓpue in dormitione ſcd̃a. Nã prima dormitio ipm̃ magis p̃parat ad curſum materierũ ad oculos que omnino in eo euitari debet.

Regimen ṽo per aie accñtia itelligẽdũ: ita q̃ oĩno vitet paſſiones aie per quas uehemẽs ⁊ uelox motus in humoribꝰ ⁊ ſpiritibus accidẽ poſſ. nꝰ ⁊ in ſumma manſuetus eſſe debet in omnibus paſſionibus aie tales enim extenuant ⁊ mutant corpus ab ea que ſm naturam eſt conſiſtentia. 3° tegni. cap̃ p̃ colligendum.

In qualitate ṽo ciboꝝ ⁊ potuũ ita ꝓcedat. Euitet eñ ciberia oĩa actu ⁊ potentia humida uelut bletas: ſpinachiã: portulacã: cucur. citrul. ⁊ ↄſilia que accipe nõ debet niſi in quãtitate pauca. ¶ Secũdario euitet ciberia oĩa: ⁊ potꝰ hñ ⁊ ualde uẽtoſos uelut lac ⁊ fructꝰ oẽs orarios. i. parũ durãtes ꝓpter exceſſiuã eoruʒ humiditatẽ: ⁊ qꝛ multũ euaporãt ad caput: nihil aũt magis uaporoſuʒ eſt q̃ fructꝰ. ut 6° tertij. cap̃ de catarro colligendũ. ¶ Silr euitet melliata oĩa ciberia ⁊ ↄdita cũ ſapa. effugiat et vini dulcis uſuʒ ⁊ ꝓpe qñ eſt recẽs ⁊ nõ bñ defecatum. ¶ Euitet 3° paſtiles cibos ut lagana ⁊ ſilia: uelut neruos carnes pãnicloſ ⁊ vnctuoſas aialiũ ptes oppilatiuuʒ effectiuas. ¶ 4° etiã effugiat acuta ciberia oĩa ⁊ uẽtoſa ſimul: uelut allium cepe raphanus eruca bulbus ⁊ ſallamẽta oĩa: ⁊

proprie multo uſu:licz ſalſa in q̄titate pauca ſint ei iuuatiua. ¶ In reliquis aūt cibor̄ ⁊ potuū ſpēb⁹ licētiā hic pōt ſuo mō ⁊ ꝓprie utēdo cū cibarijs ſpēb⁹ que digeſtiuā eius adiuuant ⁊ corroborāt ⁊ q̄litates frāgūt ⁊ mālas cōſumūt ⁊ humiditatibus ɔuenient̄er ad ierſaniſ:uelut origanū ciminū aniſuz dau cus mētha ſerpillū ſaluia feni.petro.apiuz ſparagus cappareos miū ſpērus pip ʒinʒiber ciamomū gariofili macis nux muſcata. Nullū cibariū debet eē denudatū ab aliq̄ cor̄ ⁊ ꝓprie mace gar.cinamo.pipe feni.ſerpil.mētha ⁊ roſmario.

Potus vō ei⁹ ſit vinū colore albū.qđ mētem.i.caput ṽtutū cognitiuar̄ ſedē minus pcutit q̄ alia vina.ut patet 2⁰ regiminis acutor̄ cōmēto ß.⁊ debet eē in ſubſtātia ſubtile:eo q2 diureticuz ⁊ penetrabile exiſtit:⁊ debet eē odore ɔuenient̄er aromaticū:q2 eſt mēbror̄ ɔfortatiuū pncipaliū.aromatica enī ſunt ɔfortatiua pncipaliū mēbrorum: ut pz 4⁰ pmi pmo caß.debet etiā vinū ei⁹ eſſe potētia fumoſum ſatis ꝓpter neceſſitatē exiccationis mācrum. ¶ Aque vō uſus ois in eo eſt euitādus cū augmētat humiditatis in eo ſupfluū exiſtat.ut pcedēti caß viſuz eſt. Hoc in ſumma eſt regimē eius per ɔuenietē ſex rer̄ nō nālū adminiſtrationē.

¶ De regimie hui⁹ diſpōnis ⁊ accitiū ɔſequētiū ipſam per adminiſtrationē inſtrorū medicinaliū. Cap.iii.

Licet regimē hui⁹ viri per medicialia mſto ⁊ acurato pceſſu idigeret ſatis:q2 tñ ea que generalr̄ adminiſtrari debēt cōuenient̄er adhibita fuerūt ei minorādo māſ digerēdo eas eradicādo ⁊ diuertendo. Ideo ab iſtis videor ſatis excuſari⁹. ¶ Quare deſcribā ſoluz purgationē quā credo ei cōuenire debere in autumno ⁊ uere futuris. ¶ 2⁰ vō ad humiditates ⁊ uētoſitates capitis ɔſumendas ⁊ euacuandas quedā deſcribā cōpoſita ɔuenientia. ¶ 3⁰ vō ad imagiatiōes approbata deſcribā. ¶ 4⁰ diſpoſitiōib⁹ lingue aliqua tāgaz utilia. ¶ 5⁰ ad nocumentum auditus ipſius prouidebo. ¶ 6⁰ nōnulla tāgam ſtomachum rectificātia ⁊ cōfortātia. ¶ Septimo uentoſitates a uētre excludentia remedia tāgā. ¶ Octauo vō ad herniā uētoſam ⁊ inteſtinalez aliq̄ utilia memorabo. ¶ Nono experta quedam ad laſſitudinem totius corporis ⁊ iuncturarum ſuccincte percurram.

Itaqz pro p⁰ huius capli pte a decima mēſis ſeptēbris uſqz ad finē eius accipiat hāc minoratiuā cōnē. ℞.pillularū cochiar̄ de iera cōpoſita.añ.ʒ.ſ.reformenſ pille.vij.cū electuario de pſilio ⁊ exhibeātur de mane ⁊ poſt eas dormiat hora vna:⁊ hora quinta poſt aſſellationes accipiat cyathū vnū aque calē decoctionis ʒuccari:⁊ ſexta hora ſequēti cibū accipiat. ¶ Sequēti vō mane immediate accipiat in aurora digeſtiuum hoc calidū:⁊ ipm ɔtinuet.viij.diebus. ℞.oximellis compoſiti ſyru.de ſticados.ſyru.de cala.añ.ʒ.ſ.aque feniculi betonice abſinthij.añ.ʒ.ſ.miſce. ¶ Nono vō die ſequenti accipiat hoc eluariū cuz vino actu calido diſſolutum. ℞.eluarij indi.ʒ.vj.⁊ bibaſ ut ſupra:⁊ poſt ipſuz fiāt oia que poſt minoratiuū ſunt ſcripta debere fieri. ¶ Si vō diebus qbus aſſumit digeſtiuum uēter eius eſſet ſtipticus:tūc oi die par̄ añ cenā aut ſaltē oi alterna die accipiat vnaz de pillis infra decem dies. Et ſi quis propter reliquias eſtiue caliditatis timeret caliditatē predicti digeſtiui:tunc partianſ aque ſupraſcripte ⁊ ſit earum vna medietas ex aqua endiuie uel cicoree.

Pro purgatione vō in uere adminiſtrāda accipiat minoratiuū hoc. ℞.pillar̄ de ſarcocolla.℈.ij.pillar̄ fetidar̄.℈.j.reformenſ pille.vij.cū ſy.de calamēto ⁊ exhibeantur hora ⁊ ordine in minoratiuo ſuperiori obſeruandis. ¶ Sequēti aūt die ſumat hoc digeſtiuū. ℞.ſyr.cōpoſiti acetoſi mellis roſ.ſyru.de calamento.añ.ʒ.ſ.aque ſublimationis ireos ⁊ eupatorij.añ.ʒ.j.ſ.miſce ⁊ fiat ordine aſſignato:⁊ hora ſuperius in autumnali. Et ſi ſtipticus eſſet dieb⁹ illis accipiat de pillulis ſupra nominatis. ¶ Poſt.vij.uel viij.dies aſſumptionis predicti digeſtiui purgetur cuz iſtis pillulis. ℞.pillularum de agarico:de iera compoſita ⁊ cochiarum.añ.℈.j.reformentur pille.vij.⁊ accipiantur hora ⁊ modo in ſuperiori purgatione obſeruandis.

Scda pars pncipalis hui⁹ capli ponit regimē catarri. ¶ Et pmo quidē pſeruatiuuz in tpe interpolationis adminiſtrādū. ¶ Scdo vō curatiuū obſeruādu z tpe quo mā defluit ⁊ iam defluxit. ¶ Primū quidez regimē cōpleſ per ɔuenientē mēſuram ſex reruz nō nāliū:de quibus dictum eſt in pcedēti caß. ¶ Secunduz vō regimen cōpleſ multis inſtrumētis. ¶ Quor̄ primū eſt euacuatio vniuerſalis de qua dictū eſt. ¶ 2ᵐ eſt particularis a capite cū cuz iſtis pillis:de qbus accipi debet vna ter in ſeptimana.ita q̄ vna accipiaſ imediate ante cenā.2ᵃ vō per duas horas poſt cenā quarū deſcriptio eſt hec. ℞.aloes epatici eloti.ʒ.j.agarici turbit hermoda.añ.ʒ.ij.maſticis.℈.j.ʒiʒi.ſpice ameos cala.ligni aloes.añ.℈.vj.ſalis indi.ʒ.ij.pulueriʒenſ oia:⁊ infundantur in ſucco maiorane ⁊ cicoree añ.ʒ.j.aque tris.ʒ.j.ſ.deinde bene cōquaſſenſ ⁊ exponanſ ſoli uſqz ad ɔſumptionem ſuccor̄.deinde iter̄ renouenſ liquores ⁊ exiccētur.⁊ iter̄ 3⁰ renouenſ.De maſſa aūt illa fiāt pille pro oi.ʒ.vj.quar̄ uſus ſicut dictuz eſt. Et cōferunt etiā he pille in pſeruādo a generatione māei catarriʒantis. ¶ Tertiū inſtrm̄ abſciſſiuū catarri eſt puluis iſte:de quo aſpergaſ caput a principio cōmiſſure laude uſqz ad finem ſagittalis. ℞.ligni aloes.ʒ.j.ſādarace gari.maſticis corallor̄ ru.añ.℈.j.roſ.laudani granorum mirti.añ.℈.ij.pulueriʒentur omnia per ſe ⁊ cōmiſceantur. ¶ 4ᵐ inſtrm̄ eſt diuerſiomāerū:⁊ fieri debet cum ligaturis ſuper cauillis pedū ⁊ ſuper genua:⁊ apud inguina ⁊ uerſus principium adiutorij ſub humero cum ligaturis conſtrictis uſqz ad aliquem dolorem perducentibus. ¶ Similiter diuertunſ materie cū fricationibus p̄dictarū partiū. ¶ 3⁰ cū rubificatiōibus carū ⁊ ueſicatiōibus aquoſitatē educētib⁹. ¶ 4⁰ cū uētoſis natib⁹ ⁊ ſpatulis adminiſtratis ¶ 5⁰ cuz ꝓuocatione emorroidarum ⁊ eſſet felicior diuertēdi modus. ¶ 6⁰ cuz flōmia cephalice dextre manus cuz extractione ſanguinis.iij.uel.iiij.ʒ. ¶ 7⁰ cum gargariſmate facto cum.ʒ.j.oximellis ſquilliti.ʒ.j.aque irie.⁊.ʒ.j.aque maiorane inuicem calefactorum. ¶ 5ᵐ pricipale inſtrm̄ eſt cū exhibitione huius pot⁹ in ſero dati cū.ʒ.j.aque maiorane. ℞.dyatris.ʒ.j.elarij de thure.℈.ij.miſce. ¶ 6ᵐ inſtrm̄ eſt ut oi q̄rta die per duas horas poſt cenā dentur panicū.ʒ.ij.auree alexādrine cū modico aque maiorane calefacte. ¶ 7ᵐ inſtrm̄ catarror̄ abſciſſiuuz eſt rectificatio regiminis ſex rerum nō nālium inclinatarum ad exiccationez. ⁊ de hoc quidem ſuperius modus expeditus eſt.

Tertia pars huius capl'i iā videſ ſufficienter expedita per ea que in regimine abſciſſionis catarri ſunt ſcripta ⁊ pſeruationis ab eo.ut in pcedētib⁹ duab⁹ partib⁹ videri pōt. Ut aūt huius capli pars tertia pncipalis cōuenient̄er expediaſ recurrēdū eſt ad ea que de abſciſſione catarri ſunt ſcripta. ¶ Ad imagiationes etiā ſolēne remediū eſt hoc etiā expti. ℞.fellis piſcis ſaborb.i.lucij.fellis piſcis ſolaris ⁊ ſturionis recētis:⁊ ꝓpe in fluminib⁹ inētū.añ.ʒ.ſ.aq̄rū eufragie maiorane feniculi ⁊ celidonie.añ.ʒ.j.antimonij ſubtiliſſime pulueriʒati.℈.j.ligni aloes ſeis rubee margaritarū ſubtiliſſime tritar̄.añ.ʒ.ſ.vini riboli.ʒ.j.oia ſubtiliſſime pulueriʒata miſceanſ cū liquoribus in uaſe vitreo bene obturato cū argilla:⁊ poſtq̄ ſteterit ad ſolē.xx.diebus tūc ex eis bis uel ter iponanſ oculo gutte due mane ⁊ ſero añ cenā ⁊ teneat oculos per octauam partem hore clauſos. ¶ Mollificationi aūt ⁊ extēſioni cutis palpebrar̄ ɔfert frequens uſus huius collirij de quo predicta cutis ſepe balneetur ſine impoſitione in oculū. ℞.coriādri granorū lentis ⁊ mirti.roſ.balauſtiarū.añ.ʒ.j.coq̄nſ in lib.aque uſqz ad cōſumptionē duarū partiū.huic igitur liquori colato miſceatur amili.ʒ.j.thuris ſandarace hypoquiſtidos ſieſ memite.añ.ʒ.vj.tutie preparate.ʒ.j.ſ.⁊ utatur ea ut predictum eſt.

Quartū accñs fuit lingue grauitas.⁊ huic quidem accñti ſubueniri debet his trib⁹ remedijs

¶ Quorū primū eſt: ut poſt purgationes in vere ꝛ autūno factas per quatuor dies fiat eidem flōmia vene dextre que ſub lingua reperit̃ ꝛ extrahatur ſanguis ab. ℥. ij. uſq; ad. iij. poſt aliam purgationem flōmetur alia ſiniſtra vena cū eiſdem modis: ut in dextra dictum eſt. ¶ 2m remedium eſt ut poſt conſolidationem predictarum ſepe fiat ſcarificatio ſub lingua cū ventoſis of 3° die de mane per. xx. dies. ¶ Tertium inſtrumentum eſt: ut ſepe fiat maſticatio granorū cubebarum per horam ante cenam.

Quintū accńs videlz aſma tpe iſtāte ipſi° pūideat cū cūonibus ꝛ diuerſiōibus ſupius tactis. ¶ Cui etiā optimū remediū eſt admiſtrare per duas horas poſt cenā hūc potū. ℞. eluarij dyairis. ℥. i. filonij. ʒ. j. mēſiū ℈. ſ. exhibeant̃ omnia mixta cū. ℥. i ſ. aque hyſopi calefacte. ¶ 2m remediū eſt ut oī mane accipiat patiēs hūc potū calidū. ℞. aque ſublimatiōis radicū enule. ℥. v. zuccari al. ℥. i. ſ. exhibeant̃ in aurora. ¶ Attēde aūt q in pſeruatione a paroxiſmo aſmatis ſinglare pſidiū eſt uti in cibis enula decocta croco ficubus ſiccis praſſio hyſopo ꝛ capillo venere.

Sextū accńa. ſ. rugitus ꝛ ructus corrigunt inſtrā tria. ¶ Quorū pmū eſt puluis quez ſecum portet quo ter in ſeptimana per duas horas añ prādiū aſſumat. ʒ. j. cū cyatho. ſ. vini aromatici mediocriter fumoſi ꝛ actu frigidi: cuius deſcriptio. ℞. piretri. ℥. ij. coſti ſtafiſagrie ſeis rube ſaxifrage. añ. ʒ. ſ. liquiritie. ʒ. j. fiat puluis ſubtilis. ¶ 2m inſtrm ad hoc eſt uſus pillarū quas ſecū portat. de qbus accipere debet pauꝫ añ cenā: ꝛ cū cōplete fuerint iſte accipiat de illis que ſupra ſcripte ſunt in abſciſſione catarri. ℞. pillulaꝝ alefanginarū. ʒ. iiij. dyagridij. gr̃. vj. turbit electi. ʒ. ſ ſſ. gr̃. vj. fiant pi le ex omni. ʒ. vi. cum ſucco roſ. ¶ 3m inſtrm eſt: ut poſt aſſumptionem cibi ſemper comedat. ʒ. ij. aut. ʒ. j. confectionis dyacimini deſcriptione Nicolai in antidotario.

Septimi vo ꝛ penultimi accńtis. ſ. hernie future ſieri: aut cuius iaz principium manifeſtum eſt regimen fieri debet tribus inſtrumentis. ¶ Primum eſt per aſſumptionem pulueris qui rugitū tollit: ut patet in regimine ructus precedēti immediate. ¶ 2m inſtrm eſt ut cōtinue ſup inguine portet cerotū vnum de his que ſecū portat ſeu hēt cum ligatura cōueniēti de qua informatus eſt. ¶ Tertiū inſtrm eſt ut ſepe utatur aſſumptione. iij. uel. iiij. ℥. aque ſublimationis gallarum cypreſſi recentiū in aurora poſtea tardetur cibus ſaltem horis. v.

Octaui vo ꝛ ultimi accńtis. ſ. laſſitudinis iuncturarum cura perfici poteſt cum quinque inſtrumentis. ¶ Primo per regimen catarri ſuperius. ¶ 2° per frequentem uſuz pillarum que ſupra ſcripte ſunt. ¶ 3° per adminiſtrationē diuerſionuz per emorroidas: ut ſupra viſum eſt. ¶ 4° per frequentem ablutionem iuncturarum cum aqua extinctionis ferri actu calida ante cenam ſaltez. ¶ 5° cū fricatiōe genuū cauillarū pedis ꝛ anchaꝝ facta fricatione cum. ℥. v. olei oliuarum. ꝛ. ℥. j. ſalis ſubtiliſſime triti. ¶ Hec itaq; oīa videnī ſufficere poſſe ad curaz diſpōnis ꝛ accńtiū pdicti viri. Neq; ex his mirādū eſt ſi ſermonē plixū in regimie ipſius impenderim: qm̄ diſpō cū ſuis accńtibus adeo grādis eſt: q indigeret adhuc ſermonibus: ꝛ ſpeculatione pfundioribus. Hec tamen videntur ſufficere.

Conſilium. 148.

De regimine preſeruatiuo in complone cholerica notabiliter calida ꝛ ſicca cuz diſcraſia ſtomachi rare texture ꝛ epatis ꝛ pectoris anguſtia.

Generoſus Uir Gabriel de cādiana pro conſeruatiōe ſanitatis ſue ꝛ pſeruatiōe ab euētu egritudinū que facile ei accidere pñt ſcire debet q tria mēbra in eo videntur lapſa. ppter quoꝝ diſtēperiē frequēter in eo accidūt egritudines aut ſaltē neutralitates debilitates: ¶ Ipſoꝝ pmū qdē hoꝝ mēbroꝝ eſt ſtomachus eius qui ppter raritatē texture ſue ꝛ paucitatē carnis exterioris tunice valde diminute degerit qui etiā nō raro incurrit corruptionez digēſtis ppter effuſionē cholē rubee ab epate ad ipm ſtōchū. vñ cib° ꝯuertit̃ ad corruptionē per quā ardor ſitis ꝛ corrupta eructatio pcipiunt̃. ¶ 2m vo mēbruz eſt epar qḋ reſpectu medij gñalis calidū in ipſo eſt ꝛ ſiccū: qḋ apparet ex cōſumptione vniuerſe habitudinis uel macredine magna ex paucitate uelaminis carnis in hypocūdrio dextro: ꝛ tactu in eodē pcepta caliditate ꝛ multiplicatione cholē rubee ꝛ urinaꝝ tinctura a croceitate uſq; ad igneā qnq; aſcēdēte. Vñ ex applicatione cauſarū oppilātiū ꝛ infrigidātiū mā in uenis eius frequēter ebullit: ꝛ aliqñ poteſt ppter ꝓhibitā euētationez ab oppilationib° pororum corporis venarum ꝛ epatis eius. ¶ 3m vo mēbroꝝ pdictoꝝ eſt pect° eius: cuius cōpō ppter eius extenuationē ad quā ſequit̃ debilitas. ꝛ ppterea qꝛ facile recipit alterationē ab epate effundēte ſibi cholere rubee multitudinē valde facile aptus eſt incurrere difficultatem in anhelitu inflāmationez anguſtiā ꝛ caliditatis augmentum circa partes cordis. ppter quā etiam cauſam multitudo cholere cum ſanguine ſimul effuſa ad partes pectoris in eo iam paucis dieb° fecit pleureſim verā ꝛ acutiſſimā: ppter quam ꝛ eius accńtia morti valde propinquus fuit: ut vnicuiq; aſtantium manifeſte apparuit. ¶ Adde itaq; q ppter diſpōnes hoꝝ mēbroꝝ ꝛ māsin eo cōgregatas non raro vir iſte incurrē debet dolorē capitis: vigilias: ꝛ oris amaritudinē. ſtimitenū doloris: urine tinc urā qſi ſanguinolentā ꝛ eius acuitatē in viſu perceptibilem. ¶ Hec in ſumma eſt huius viri diſpō collecta. ſ. cōplo cholerica notabili caliditate ꝛ ſiccitate a temꝑamento elongata cum diſcraſia epatis ſtomachi ꝛ pectoris ut preſcriptum eſt cui prouidendum ꝑ apparet mihi. ut nunc ſubſequitur.

Primo itaq; dicēdū q lapſus huius viri nō aduocat ad ſeigeniū pſeruatiuū ſui. ſed qꝛ lapſus tāte lēſionis ꝓmpt° eſt facile labi egritudinalr. Indiget ergo regimine pſeruatiuo qḋ prim per ſilia ſub dñanna ꝛ pſſ per ōria pſici debet. ut patet 3° pmi. de regimine corporuz quoꝝ cōplexiones nō ſunt bone. ꝛ 3° tegni. in ꝓ cap. Si vo regē ꝛ pſeruare volueris. ꝛ 6° colliget. ꝛ pluries alibi. ¶ Ita q; vir iſte abſtinē debet a pane azimo ꝛ pdereſo non bñ cocto paruū fermenti hñte: ppter qḋ paſtilles ꝛ farinacei cibi ab eo abſcindēdi ſunt. ¶ Silr etiā ꝛ piſciū uſus non placet mihi niſi qñq; cū aliqñtulū feni. petroſil. ſaluie mēthe roſmarini ſerpilli ꝛ ꝯſimiliū pparent̃ ſiue elixi ſiue in oleo aſſati fuerint. ¶ Adhuc etiā dimittat neruoſas ꝛ cutaneas partes: ꝛ utatur laudabilib° carnib° ut pdicis ꝛ alijs nōbilib° bñ coctis cū ſucco arāciorū uel lymonū: ꝛ ppe recētium ꝛ vino gñatoꝝ. ¶ Dimittat etiā oīuz leguminū uſum: ꝛ ꝓpue qñ ſunt cocta in brodialibus nō bene cōtrita ꝛ colata. ¶ Euitet etiā multoꝝ aromatū uſum: lz auarus eorū uſus ꝛ moderatus ei ſit valde cōueniēs. ¶ Adhuc etiā euitet multa ſalita ꝛ multoꝝ ciboꝝ excellētē uſuz: brodialia etiā pinguia multū: ꝛ ꝓprie valde ſalita euitari debēt. ¶ Lactis etiā uſum ppter corruptionē eius deteſtor in eo: lz phyſica conſideratio nec cōueniret ei ſi bene digeret̃ abſq; corruptione eius in ſtomacho ſuo. Butyri ꝛ aceti uſus nō placet mihi. ¶ Fructuum aūt uſum recētiū ei nō deteſtor: ſi ꝯgruis tꝑorib° ꝛ moderato uſu utat̃ eis ꝛ quātitate nō multa eorum. ¶ Potus aūt eius eſſe debet vinum albū aut ſubru. ſapore mediocre dulcedine magis q pōticitate pticipās. qḋ ſi fuerit in potētia mediocre puruz accipiat̃. Si aūt fuerit fumoſum valde miſceatur cum 3° uel 4° pte aque precocte tpe hyemis: in eſtate autem aqua ſimplici uti poteſt: ſi fuerit clara dyaphana fetore ꝛ limoſitate priuata: ꝛ ſi non: coquatur ſemper.

De rebus aūt medicinalibus quinque videntur mihi ab eo obſeruari debere. ¶ Primū eſt q vir iſte adueniēte menſe ſeptembris circa medietatem eius purget̃ per iſtū modū. ℞. caſſie fiſtule de nouo

preparate cũ aqua cicoree.℥.j.reubar.elci.ʒ.ſ.ſpice nar.ğ.v. accipiat ipſum cũ aqua lactis capri uel cũ aqua ordei calida paꝝ dormiẽdo poſt ipaꝫ:ꝛ tardet cibũ horis ad min⁹ qnqꝫ. ¶ Sequẽti die accipiat aque lactis cyathũ vnũ aque abſinthij.℥.ij.miſceat᷑ totũ ꝛ calidũ bibat᷑ per ſex dies cõtinuos. ¶ Septima vͦ ſequẽti purget᷑ per hũc modũ. ℞.pillaꝝ de reubar.pillarũ de iera maiori.pillarũ aureaꝝ.aã.ʒ.i.ꝛ fiãt pille.vij.cũ ſucco ro.ꝛ recipiat eas hora pſcripta obſeruãdo cõditiones que obſeruari debẽt poſt caſſiam pdictaꝫ. ¶ 2ᵐ principale eſt ut iſte vir ueꝛ purget᷑ in uere futuro per iſtuꝫ modũ. ℞.electuarij idu:electuarij de pſilio.aã.ʒ.ij.accipiant᷑ hora pdicta cũ modico vini calefacti circa.x.dies mẽſis martij uſqꝫ ad finẽ ei⁹:ꝛ obſuetudinões dictas in alijs ſolutiuis. ¶ Sequẽti vͦ die accipiat hoc digeſtiuũ hora pdicta:ꝛ cõtinuet ipm.vj.dieb⁹. ℞.ſy.cõpoſiti acetoſi mell᷑ ro.co.aã.℥.j.ſ.aque abſinthij lupulloꝝ endiuie.aã.℥.j.miſce ꝛ accipiat calidũ. ¶ Septia vͦ ſequẽti die purget᷑ cũ hoc. ℞.pillarũ de agarico pillarũ cochiarũ.aã.ʒ.ſ.forment᷑ pille cũ ſucco roſ.ꝛ faciat poſt hãc medicinã ut dcm̃ eſt de alijs. ¶ 3ᵐ inſtrumẽtũ medicinale eſt hoc. ℞.aloes pparati cũ ſucco endiuie.℥.j.maſtices.ʒ.ſ.ſqnãti ſpice aſſari.aã.ğ.vj.reubarbari elci.ʒ.i.dyagridij.ʒ.ſ.ſalis nitri.ğ.v.forment᷑ pille cũ ſucco roſ.de oi.ʒ.vj.de qbus qñ vir iſte accipiet ſyrupos ſuos accipe põt oi 3⁰ ſero paꝝ añ cenã.ꝛ toto tpe anni uti põt eis accipiẽdo vnã pdicta hora oi qnto die:ꝛ ppꝛie qñ uẽter ei⁹ nõ eſt bñ lubric⁹.ꝛ ſi pcipit grauitatẽ in ſtomacho ſemp accipiat vnã paꝝ añ cenã ut dictũ eſt.ſi aũt pciperet grauitatẽ in capite accipiat ipſaꝫ per horã vnã poſt cenaꝫ. In iſtis eñi pillulis clauſa eſt vtrisq; pſeruationis ꝛ cõſeruationis ſanitatis eius. ¶ 4ᵐ vͦ inſtrm̃ eſt ut vir iſte utat᷑ ↄfectiõe infraſcripta ꝛ ppꝛie in dieb⁹ caloris. ℞.granoꝝ pinearũ ꝛ fiſticoꝝ mũdatorũ.aã.℥.j.ſpodij coral.al.macis.aã.ʒ.ſ.cinamomi.ſandaloꝝ amboꝝ.aã.ʒ.j.ſe.endiuie cuſcute.aã.ʒ.ſ.çucca.al lib.ſ.infundant᷑ fiſtici ꝛ pinee per triduũ in vino citonioꝝ pcalefactoꝝ deinde ultimate ↄterant᷑:coquant᷑ cũ çuccaro ꝛ incorporẽtur:ꝛ fiat ↄfectio in formulis magnis. Et utat᷑ hac cõfectione añ cibũ ꝛ ſubito:ꝛ ppꝛe qñ eis addit᷑ pul.margaritaꝝ.ʒ.j. ¶ 5ᵐ inſtrm̃ eſt hoc. ℞.doronici bẽ al.ꝛ ru.florũ boraꝫ.ꝛ bugloſ.cortici citri.ſe.baſiliconis.aã.ʒ.ſ.hyacĩti ſmaragdi ſaphiri margaritaꝝ.aã.ğ.vj.folioꝝ auri.numero.ij.maiorane meliloſe floꝝ roſmarini.aã.ʒ.ij.croci.ʒ.ſ.fiat oĩuꝫ per ſe puluis:deide cõmiſceant᷑ ꝛ ſuant᷑ in ſacculo quadrãgulato de ſindone rubea ꝛ portet ipſum cõtinue ſup ſiniſtra mamilla adherẽtẽ:ꝛ aliqñ exiccet᷑ ab humiditate ſibi infuſa. Hec enim inſtrumẽta ſummi ſaluatoris interueniente gratia integre ſanitati reſtituent hunc virũ ꝛ ut apparebit mediocriter impinguabitur. Ad laudem dei.

Conſiliũ.149. De mala complexione frigida ꝛ humida ſtomachi cum nocumẽto principalium membroꝝ ut cerebri ꝛ cordis complicata.

Diſpoſitio ad nobilis viri cognati ſpectatiſſimi domini Angeli parũ difficilior eſt. Eſt enim lapſus etati ꝛ cõplexioni hui⁹ viri ꝛ ↄtrarius:ꝛ eſt cũ nocumẽto pncipaliũ mẽbroꝝ ut cordis ꝛ cerebri cõplicatũ. Quod ſi pſeueraret minaret᷑ ei diſpõnes:quas melius eſt ſilẽtio pertranſire ꝙ ſcribere. Itaqꝫ vir iſte pcaueat ſibi ab uſu lacticinoꝝ ciboꝝ ꝛ a brodialibus pinguibus ꝛ carnibus ꝛ ſilib⁹ ab uſu caulium ꝛ leguminũ oĩum:ꝛ fugiat uſuꝫ paſtiliũ ciboruꝫ ꝛ piſcũ oĩum maxĩe elixoꝝ:ꝛ euitet ſummopere res acutas multa euaporatiõe ſuã caput replẽtes fumis ꝛ uẽtoſitatib⁹ acuitatẽ habẽtes:quoꝝ exẽplũ eſt cepe allea raphanus ſinapiſmus porrũ ꝛ ſilia:ꝛ dimittat vina fumoſa omnia ꝛ propꝛie dulcia groſſa ꝛ ↄturbata. ¶ Et effugiat etiam laborioſos motus oẽs ut equitandi currendi poſt cibum. ¶ Et ſimiliter euitet motus laborioſos animales:ut furiã iracundiã:per que oĩa ſomnus ꝛ ueloꝫ in ſpũtib⁹ ꝛ humorib⁹ ꝛ orgãnis interioris ſenſus ponat᷑ motus. Et de numero hoꝝ eſt etiã coitus multus:ꝛ decubitus cum capite decliuo. His obſeruatis circa ſeptimũ uel octauũ diẽ mẽſis aplis fiat ſibi vno mãe flebotomia de ſaluatella dextre manus poſita inter anularẽ ꝛ auricularẽ digitos:ꝛ extrahantur ſanguis.℥.ſaltẽ.v.uẽtre pus molli effecte naliter:aut per aliquã pillulã añ cenã antecedẽtẽ aſſumptã. ¶ Pmiſſa hac flebotomia in mane imediate ſequẽti ſoluat᷑ uẽter ei⁹ cũ iſtis pillis. ℞.pillaꝝ aureaꝝ:ꝛ de iera cõpoſita.aã.ʒ.ſ.boni ponderis forment᷑ pille.vj.uł.viij.cũ electuario ſucci ro.ꝛ accipiant᷑ in aurora ꝛ tardet᷑ prãdiũ.vj.horis pmittẽdo in hora qrta cyathũ vnũ aque calide cũ çuccaro cocte. ¶ Sequẽti vͦ die in mane per tres horas añ prãdiũ accipiat rotulã vnã hui⁹ cõfectiõis ſine aliquo potu:aut bibẽdo poſt ipſaꝫ cyathũ mediũ aque diſtillatiõis cuſcute uel cicoree:ꝛ hãc ↄfectionẽ cõtinuet ad min⁹ dieb⁹.xv. Eſt aũt hui⁹ ↄfectionis deſcriptio talis. ℞.ſpẽrũ dyarodõ:trociſcoꝝ de viol.ꝛ de ſpodio.aã.ʒ.ſ.çucca.al.℥.iiij.cũ aqua cicoree:coquat᷑ çuccarũ:ꝛ fiat cõfectio in rotulis.ʒ.iiij. ¶ 3⁰ pncipalr oi ſero a tpe,facte euacuationis de pillis infraſcriptis paꝝ añ cenã aſſumat pillulã vnã ꝛ erit ei ualidiſſimũ ſi ↄtinuabit eas per totũ mẽſeꝫ aplis. Quarum deſcriptio eſt hec. ℞.aloes abluti.℥.ſ.agarici elci.ʒ.i.dyagridij.ʒ.ſ.maſtices çinçi.aã.ğ.vj.forment᷑ pille cum ſucco ro.de omni.ʒ.vj.ꝛ ↄſeruentur in pixide in loco ſicco. ¶ Si autẽ aliud ſuperueniret ſcribat ꝛ parabo ſibi remedia fortiora. Ad laudem dei amen.

De egritudinibus epatis conſilia ſequuntur.

Conſilium.150. De debilitate epatis poſt dyarriã ꝛ diſſinteriam:ꝛ de ulceribus in tybia ꝛ de dolore ꝛ tumore tybiarum.

Regimen quo uti debet vir in armis expertiſſimus.Scherſonis de ſenis.opꝫ eñ hipatiẽte ut reſpiciat debilitatẽ ei⁹ que remãſit ei poſt dyariã ꝛ diſſinteriã que ppeſſus eſt:ſilr etiã oporteret reſpicẽ debilitatẽ que remãſit in ictericia eius cũ aliquãto dolore:ꝛ aliqbus ulcerib⁹ in tybiis ei⁹.licꝫ ſupficialib⁹ que oĩa in eius crure cõſecuta fuerũt uehementem frigiditatẽ ab aquis impꝛeſſam qbus ſtuuiſe ſteterunt tybie ſue tpe furtiue ſubuerſionis ciuitatis ueronenſis. Anno.1439.menſis nouembris:quibus omnibus puidendũ eſt:ut nũc ſequit᷑. ¶ Et primo quidẽ abſtineat a cibis paſtilibus lacte ꝛ lacticinijs ꝛ multo uſu piſcidũ ꝛ ppꝛie elixoꝝ:ꝛ effugiat uſuꝫ ciboꝝ acutoꝝ ut ſalſorũ notabiliter aromatũ ſinapis eruce ficuũ ſiccaruꝫ nucũ ꝛ huiuſmodi. ¶ Euitet etiã cibos lenitiuos ꝛ lubrificatiuos ut ſũt ſpinachia blete malue viole mercurialis ꝛ caulium:ꝛ ppꝛie non bene coctoꝝ. Item euitet uſum aceti ualde acuti. ¶ In potu vͦ utat᷑ vino rubeo cõuenientis ſaporis claro mediocris ſaporis ſine aqua:aut cũ pauca aqua limphatum.

De rebus vͦ medicinalib⁹.p ppter epar utatur hac ↄfectione de qua oi mane añ cibũ accipiat rotulã vnã. ℞.ſpẽrũ dyarodon ſpẽrũ triaſandalorum ſine cãphora amborũ deſcriptione Nico.aã.℥.j.çuc.albi.℥.iiij.fiat cõfectio cũ aqua cicoree in rotulis quatuor.ʒ. ¶ 2ᵐ inſtrm̃ eſt ꝙ utat᷑ iſtis pillis.de qbus accipiat oi quarta die vnã parũ añ cenã dimittẽdo ↄfectionẽ tunc ꝛ poterit eis uti toto pñti anno uſquequo bñ ſentiat ſe fortificatuꝫ ꝛ alleuiatũ:quarũ deſcriptio. ℞.aloes pparati cũ ſucco endiuie ℥.ſ.reubar.electi.ʒ.j.agarici.ʒ.ſ.ſpice nardi.ğ.v.ſalis indi.ğ.iiij.forment᷑ pille cum ſucco ro.de omni.ʒ.vj.

Pro diſpoſitione vͦ tybiarum ꝓ intendat pro conſolidatione ulcerum pdictoꝝ cũ ceroto iſto bis in die permutato cũ modico antiqui pani carpinati cuius deſcriptio. ℞.empli tetrafarmacon.℥.ij.reſine glutinis piſcium.aã.℥.j.diſſoluantur ſimul.ꝛ fiat cerotum ſm exigentiã loci patientis. ¶ Poſtꝙ

aut ſanata fuerint ulcera ſi remoti fuerit dolores & timor ty biarum bonū erit. ſi ade nō: tūc utat ablutione tybiarum cum decoctione īfraſcripta actu calida quā accipiat ſemp per horā añ prādiū & añ cenā: aut ſaltē in die ſel. Cui⁹ deſcriptio. ℞. gallarum cypreſſi numero. xxv. cipi calami aromatici balauſtiarum añ. ℥. ij. ſcorie ferri ſcutellas duas bulliāt in ſitul. vj aque uſqz ad pſūptiōez medietatis: & poſt fiat ut dcm̄ eſt &c.

Cōſilium. 151. De oppilatione epatis a mā flegmatica per viā indigōnis genita.

Angelus de burgo ſcti ſepulcbri armiger viriliis incurrit ſepe oppiłones epatis a mā flatica per viā idigōnis genita & ɔgregata in ſtōcbo ei⁹ & ɔgerit talis mā ex multitudine ciborum & uarijs horis cibationis: pp que calor inat⁹ nō ſufficiēter digerit cibaria: ſed ex eis crude ptes multe cū cbilo commiſcent: & ſunt cā debilitādi epar & gñandi mām oppilatiuā ipſi⁹: & ad hoc ɔcurrit multitudo māci cbolice iūcte in eo que penetrare fac ſſa pdictū in ptes anguſtas: pp qđ ɔcludit ꝙ in eo q̄ſi ſemp eſt driuz cbolē nō nālis vitelline nois et que puenit ex mixtiōe groſſi flatis cū cbolica mā. Cui diſpōni puidēdū eſt 4ᵒʳ modis īfraſcriptis. ¶ Prim⁹ modus eſt ut iſte vir nō cōuerſet in locis būidis & ppinqs aqs & caueat a frequēti comeſtione & degluttiōe ciborum male maſticatorum: que duo credo eē cās ſue oppiłonis effectiuas. Caueat etiā a dormitiōe ſup terra & ſup ſpina ꝙ tū pōt: & a fotib⁹ motib⁹ imediate poſt cibū ſaltē ad. xv. dies. ℞. pillarum de terra cōpoſita de ſarcocolla. añ. ℈. ſ. boni pōderis. fiāt. vij. cuz ſucco ro. ℞. ſy. de cala. ſy. cōpoſiti acetoſi: & de epitbimo. añ. ℥. ſ. aque ſalute & melliſſe. añ. ℥. j. ſ. aque cicoree. ℥. ſ. miſce. ℞. eluarij idi. ℥. ij. ſ. ſucci ro. ℥. ij. miſce. ¶ 2ᵘˢ modus ſui regis eſt ut ipſe ei ſ⁹ ul 6⁹ die accipiat vnā de pillis iſtis imediate añ cenā. ℞. aloes ꝑpati cū ſucco endiuie. ℥. ij. maſticis ℈. ſ. croci. ℈. iij. dyagridij. ℈. v. reupōtici. ℥. j. fiāt pille cū ſucco ro. de ol. ℥. vj. ¶ 3ᵘˢ modus ē ut poſt cibū ſuuz ſp accipiat rotulā vnā h⁹ ɔfectiōis. ℞. ſpērū dyarodō. ℥. ſ. ar̄ datici ro. & dyaciamomi. añ. ℈. ij. ſuc. 2ᵉ coctiōis. ℥. iij. fiat ɔfectio cū aq̄ abſintbij in rotul. ℥. iij. ¶ 4ᵘˢ modus ſui regiminis ē a pn̄º menſis maij uſqz ad medietatē ſeptēbris oi ſeptiana ſel aut bis bibat iſtas aqs i aurora fridas. ℞. aque cuſcute abſintbij & cicoree. añ. ℥. j. ſ. miſce & poſt eas tardet cibū horis 4ᵒʳ &c.

Cōſiliū. 152. De mala cōpłone calida & ſicca epatis cū oppiłone in eo: & cū debilitate digeſtiue ſtōchi: ac cū catarro ſalſo a capite ad oculos: nares: guttur: pect⁹: & pulmonē deſcēdēte cū dolorib⁹ accidentib⁹ in diuerſis ptibus corporis. ¶ Diuidit aūt ɔſiliū in capitula tria.

¶ De narratione diſpoſitionum predictarum. Cap. i.

Jr qdā ex amicis nřis & bñ diletis mł̄tis retro actis tpibus laborauit mala cōpłone epatis calida & ſicca māli: pp quā in ei⁹ epate augmētabat cbola q̄litate exceſſiua multū qđ apparebat ex citrinitate ɔtina in ɔiūctiis oculorum ei⁹ & in tota facie. 2º ex ſiti & amaritudine oris. 3º ex pulſus uelocitate & frequētia. 4º per caliditatē inteſam ſenſu tact⁹ in bypocūdrio dextro pceptā & in ptib⁹ poſteriorib⁹ ei⁹ correſpōdētib⁹. 5º ex continua urinarum effuſione ſubruffarum ruffarum & ignearum que arguunt multe cbolē rubee cū ſanguine cōmixtionē. ¶ Res aūt bui⁹ viri per tpa ſuccedētia pmutata fuit ad oppiłones epatis & dolores ei⁹ ſiue ɔtigerit hoc ppterea qꝛ ſupaucto calore in epate pp oppiłones attrabebant flata a ſtōcbo & circūſtātib⁹ ptib⁹ ad ipſuz epar: uñ oppiłones erāt cā tractus mācruz ad epar per accñs: ſiue ɔtigerit illud qꝛ pp malā cōpłonē calidā epatis pſeuerātē ſubſtātia epatis & ſplis ei⁹ reſoluebant: pp quā reſołonez debilitato epate gñabātur in eo flata per viā indigōnis. ¶ Cū igit hec debilitas epatis etiā cū oppiłonib⁹ in eo multo tpe pſeuerauerit ſupacq̄ſita fuit debilitas digeſtiue cole in ſtōcbo: pp qđ congregatis in eo ſupfluitatib⁹ ſtōcb⁹ ei⁹ lōgo tpe fuit: & nunc etiā eſt moleſtat⁹ abomiatiōe faſtidio nauſea ſubuerſione & uomitu frequēter qui ſūt mot⁹ pter nāz appropati ſtōcbo. colligēdi 13º tertij. trac. 5º. cap. ħ. Uñ vir iſte nō raro ad magnas reſolōnes dolores fortes & accitis ꝙ plima mala moleſtat⁹ eſt: & adbuc bodierno tpe moleſtat. ¶ Et pp diſpōnē ſtōcbi ei⁹ per colligātiā capiti ei⁹ eleuati mł̄ti uaporantes delata ad cerebrū a cbolica mā & flatica mixtis accumulatū in capite ei⁹ flā ſalſus ſiue illud in epate ħ genitū euaporādo trāſmittat ad cerebrū: ſiue per modū cōmixtiōis in pānicułis cerebri ul alijs locis flā illud ſalſedinē acgrat: ad qđ ſubſecut⁹ eſt ſibi acuti catarri deſcēſus: qnqz ad palatū faciēs in palato & corruptiōes ſiccitatē magnā cū ſapore magno pcptā: qnqz mā cadēs in pānicułis remanēs cepbaleā ſibi fac fortē. ¶ Aliqñ trāſmittiſſe uaporib⁹ ad organa audit⁹ corrūpitur operatio auditiue potētie per ſonit⁹ & ſibilos. ¶ Aliqñdo ad oclos delata ɔturbationē in eis effic. Et nō raro in muſculis colli recepta dolores extēſiuos ibi effic. ¶ Aliqñ vo in ptib⁹ gule retēta ſqnātias effic ei moleſtas. ¶ Frequēter aūt ad pect⁹ delata tuſſes magnas effic ei & in pulmonē imerſa pduc ipm ad aſma ex quo iā alā fuit in diſcrimine mortis. vñ vīg⁹ vir iſte laboret diſpōnibus non leuiter ſuſpectis.

¶ De regimine per dietam. Cap. ii.

Onā itaqz regimē ei⁹ per iſtas approbata ħz modū īfraſcriptū. Appet ex pdictis ꝙ iſte vir debet euitare applicationē oiuz iſtorum īfrigidātiū & bumectātiū per que ēt oppilari pñt vie ſtōchi & epatis. Etiā effugē debet oia illa que māſr ul efficiēter mltā poſſint uaporationē capiti colcare. ¶ Et pp pmū horum effugiat bitationē loci camē fri. & bu. pp qđ reprobāda eſt camera ſua que expoſita eſt aſpectui aglonari & ſita pꝑe curſuz flumis ideficiētis. Effugiat ēt cibos oēs īfrigidatiuos & bumectatiuos: ut ſpinachiā bletā lactucā portulacaz endiuiā cucur. cucu. anguriās i cibis acceptas. ¶ Propter 2ᵐ euitet uſuz paſtiliū ciborum cuiuſcūqz artificij fieri poſſent Et oimittat piſces niſi in uſu pauco: ſilr dimittat aialiū ptes ſua groſſitudine & viſcoſitate mēbrorū oppilatiuas: uelut ſunt iteſtina pedes cutes pannicułi & reliqua ſilia iſtis. ¶ Propter 3ᵐ effugiat oia euaporatiua: & marie cala nāſr & efficiēter uelut ſūt alleū cepe porrū bulb⁹ & ſilia. Apientia āt ſine calitate: aut cū calitate remiſſa ſūt ei ɔueniētia: uelut acetū in ħ gñe: rapban⁹ ſpag⁹ cappes ſalita in 2º gñe. Silr ēt gña tertij euitare ɔz cibos lacticinios oēs & a legumib⁹: & marie elixis & pncipalr a triplici ſpē leguminū ſibi cauere debet que iter reliq̄ gña pncipatū tenēt in euaporādo: ut ſūt piſa faſeoli & fabe. ¶ Pot⁹ vo eius eſſe debet vinū pluſꝙ mediocriter vinoſuz & potēs odore ſua ne ſubſtātia dyapbanū: ab oi uaporoſo & limoſo corpe expurgatū ſapore dulce dic vicinū: remiſſe tn̄. ¶ Aque aūt uſus i eo nō placet mibi niſi tpe magne calitatis: tūc eni parum aque ciſterne vino miſcē pōt: aut ſaltē aque diſtillate per barenā ſm modū ferrarieſū: & ſi in illa aq etiā per barenā purificata coquerent cibaria ſua ſalubri⁹ eſſet. ¶ Agreſte aūt & aceti uſus in cibariis & lymones & arācij placēt mibi magis ꝙ gñatorum. ¶ Cinamomū vo pip ſinçi. gari. galāga aniſum ciminū feni. & reliq̄ cala odorifera: ei ſunt bñ ɔueniētia. Butyri aūt uſus nō ſit ei niſi in ualde raro uſu: imo meli⁹ eſſet ei oleū oliuarum. Napi iſup & rape ɔdite & oliue ɔdite & cappes ſūt ei ɔueniētes.

¶ De regimine eius per medicinalia. Cap. iii.

Uoniā regimē buius viri per medicinalia ſūdamētū accipe debet ab egritudinib⁹ & earuz māſ cā: & iā appet ꝙ egritudines ei⁹ ſunt fri. & bu. & cōuenidt eſſentialr in māli cā que eſt flatica: lz accitalr differāt ppter ſalſedinē iuētā in flate in ſtōcbo & capite ei⁹ mltiplicatā. Jō canonice pcedēdo nouē remedijs puidēdū eē appnit mibi. Quorum q̄tuor erūt capiti applicāda pro rectificatione cerebri ei⁹. tria vo digent ſtōcbo

appropriate corrigẽtis lapſu; eius ↄſumẽtia ⁊ euacuãtia ſſu ab eo p̄dictã ⁊ ꝓhibẽtia gñanonẽ eiꝰ reliq; vo duo epati eiꝰ appropriabunt̃ ipſu; rectificãtia: ⁊ ab euentu oppilationũ in eo preſeruãtia. ¶ Primũ itaq; de nũero q̃tuor dñoꝝ eſt hoc ce roni qđ ferat ↄtinue ſup caluariẽ rotũdũ ſ ꝑ pãno de grana facti ⁊ remoueat̃ oĩ mẽſe ſel. Cuiꝰ deſcriptio eſt hec. ℞. reſine electe. ℥.i. diſſoluant̃ gũme cũ aceto: ⁊ fiat ceroti bñ viſcoſu;. ¶ 2ᵐ remediũ ad caput eſt hoc. ℞. pillularu; aurea; ℥.i. pillularum aſſageret ʒ.ſ. formẽt̃ pille ex oĩ. ℥.vii. cũ ſyrupo cõpoſito acetoſo de qbus vir iſte accipiat oĩ ʒᵒ ſero vnã per duas horas poſt cenã in tpe q̃ mĩ ſalſa multa a capite catarri. alĩ reliq vo tpe poterit de eis aſſumẽ vn i hora predicta ſolũ in fine .x. dierũ. ¶ 3ᵐ remediũ eſt q vir iſte ſepe faciat gargariſma ꝑ vnã horã añ cenã cũ aq̃ calĩa hui deco. ℞. ireos. ℥.j. nucis muſ. ʒ.ij. cubeba; nũero .viij. ligri. añi ſi oul. añ. ℥.j.⁊. mellis electi coclearia q̃tuor: aque fluminis phialas duas: coquant̃ oĩa uſq; ad ↄſumptionem medietatis aque: deinde colent̃ ⁊ reſeruentur in uaſe bñ obturato. ¶ 4ᵐ remediũ eſt: qđ etiã bñ coicat ad diſpõnẽ ſtõchi cum hoc q ẽ capitale ẽ hoc. ℞. metridati. ʒ.ij. aque meliſſe ⁊ maiorane. añ. ℥.j. miſce ⁊ calefiãt ⁊ aſſumant̃ in aurora ꝑ. viij. hõs poſt cenã ⁊ ↄmũcat i lecto qeſcẽs bñ coopꝰ ꝑ. iij horas.

Pro diſpõne vo ſtõchi ꝑmũ ẽ hoc. ℞. aque abſinthij meliſſe cuſcute. ana. ℥.i.ſ. miſce. ⁊ utat̃ iſtis aq̃s pluribꝰ diebꝰ in aurora accepte calidis poſt q̃s tardet prãdiũ ad nũꝰ 4ᵒʳ horis. ¶ Cũ ꝟ accepe rit ꝑ. viij. uel. x. dies p̄dictas aq̃s: tũc utat̃ hoc remedio mũdificatiuo capitis ⁊ ſtõchi. ʒ.iiij hiereloſ. ℥.j. pulueris foliorũ ſene. ℥.ij. pul. hermodactyl. ʒ.ij. cimini aniſi feniculi ꝟingi. añ. ʒ.ſ. tartari. ʒ.v. macis. ℥.ſ. miſce de hoc pulũe accipiat ℥.j. uel. ʒ.ij. cũ. ℥.ij. aque cocte cũ ʒuccaro. Et ſi deſideraret p̄dicto uti pulũe aliq̃ tpe quo accipit aq̃s tũc de ipſo accipiat ʒ.i. cũ modico brodij uel vini calidi paꝝ añ cenã. ¶ 3ᵐ remediũ ad dẽcitẽnonẽ qđ etiã coicat iuuamẽtũ epati eſt hec ↄfectio. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥.ij. īfundant̃ in aquã eupatorij calidã per duas noctes: deide coquant̃ in lib.ſ. ʒuccari ⁊. ℥.ij. aque eupatorij uſq; ad bonã glutinoſitatẽ: ⁊ cũ eo incorporent̃ fiſtici ultimate cõtriti cũ. ℥.j. electi cinamomi: ⁊ fiat cõfectio in fruſta. ℥.ſ. q̃ru; vnum accipiatur ſemꝑ ante cibum. ſ. in mane ⁊ in ſero: aut ſaltem ſemel in die.

Si aũt ↄtingeret q iſte vir ſentiret pũctionẽ ⁊ caliditatẽ in hypocũdrio dextro ⁊ urine eius appe rent rubee ⁊ inflãmate: tũc utat̃ hac decoctione de qua per plures dies calefacta in aurora accipiat. ℥.v. aut cyathi vnius preſcriptas. ℞. radicis feniculi petroſel. añ. nũero. v. adiã ti polittrici cuſcute capil. vene. añ. ℳ.ſ. raſure eboris ſpodij maſtic. añ. ℥.ſ. floꝝ eupatorij. ʒ.ij. ligrine icſe minuti; ℥.j. oĩa coquant̃ in duabꝰ phialis aq̃ uſq; ad ↄſumptionẽ medietatis ⁊ uerſus mediũ decoctionis addat̃ aceti albi. ℥.ij. deinde cõpleat̃ decoctio que colet̃ ⁊ de ea accipiat̃ ut dictum eſt. ¶ Et ſi uelis leuiꝰ illo. ℞. aque cuſcute abſinthij eupatorij. añ. ℥.i.ſ. ⁊ accipiant̃ ut pdictum eſt. In diebus vo caloris addat̃ predictis aq̃s vini granatoꝝ. ℥.ſ. ¶ 2ᵐ remediũ epati appropriatu; eſt ut totũ hypocũdriũ dextrũ bis uel ter in die vngat̃ cũ vnctione iſta cui ſupponat̃ pannus de lino parũ calefactus. ℞. olei citonioꝝ. ℥.j.⁊. olei nardini. ℥.j. olei de maſtic. ℥.ſ. ſpodij ro. ſquinanti cuſcute cinamomi ſpice nardi. añ. ℥.ſ. croci. ꝟ.v. cere quãtum ſufficit. fiat vnguentum nõ ualde tenax: ⁊ in fine ſue icorporationis aſpergat̃ cum modico aceti ⁊ applicet̃ loco predicto.

Si aũt propter oppilationes ſtomachi uel epatis retẽtis materiebꝰ corruptis in p̄dictis mẽbris ſuperuenirẽt ſibi dolores īmoderati ſicut ↄſueuerũt: tunc ꝓuideat̃ illis talibus cu; iſtis. v. euaporatiuis diuerſis. ¶ Primũ eſt in ſtando lebetis ſup cineribus calefiant furfures a farina bñ cribrati ⁊ poſitis in ſacculis bñ fomentet̃ loca dolẽtia. ¶ 2ᵐ eſt: ut ſi dolor nõ bñ alleuiaret̃ tunc predictis furfuribus addat̃ mihũ precalefactũ ⁊ modicum ſalis ſm hũc modum. ℞. milij bñ cribellati ſcutellas. ij. furfuris ſcutellas. iij. ſalis ſcutellã vnã. ⁊ oĩbꝰ calefactis fiat fomẽtatio ut ſupra. ¶ 3ᵐ ẽ: ut p̄dictis locis ſupponat̃ magna uẽtoſa abſq; ſcarificatione. ¶ 4ᵐ eſt hoc. ℞. camomille meliliſſe ſe. aneti aniſi. añ. ℳ. iiij malue. ℳ.j. aniſi feni. ſe. malue ⁊ altee. añ. ℳ.j. corticis papaueris nũero. iiij. coq̃nt̃ oĩa in ſitula magna aque uſq; ad ↄſũptionẽ tertie ptis. ⁊ ex illa decoctione ipleant̃ ueſice magne que ꝑmutati applicent̃ pol ʒrã ligate. ¶ 2ᵐ ſpãle ad iſtãn i doloris eſt hoc. ℞. furfuris ſcutellas. ij. capil. ue. ſe. aneti leuiſtici ⁊ cimini. añ. ℥.ij. camomille melliloti. añ. ℳ.iij. bulliãt in vino albo dulci: aut ſaltem ameno: ⁊ nõ põtico. deide piſtent̃ in mortario ⁊ addat̃ farine ordei. ℥.i.ſ. olei de camomilla. ℥.ij. fiat emplaſtrũ de quo bene calido emplaſtret̃ dolẽtia loca. Et eſt medicamẽ anodinũ ſane. Ad laudẽ dei omnipotẽtis.

Cõſiliu;.153. De caliditate epatis ⁊ renum cũ oppilationibus frequenter euenientibus in renibus ab harenulis retentis in eis.

Reuerẽdus in Chriſto pr̃ fidelſſimus dei ſeruus ⁊ nõ fr̃ dñs Joãnes de Auguſtis de p̄ſato ordie ſepe moleſtatꝰ eſt uehemẽti caliditate epatis ⁊ renũ cũ frequẽti acceſſu: ⁊ receſſu oppilationũ in renibꝰ ab harenulis multis nõ raro retẽtis in eis a ſtate inſiccãte eas in vias emulgẽtiũ uenaꝝ ⁊ colatorij p̃inculi renũ. Cũi puidẽdũ eſt ei ne lõgo tpe harenule illic retẽte ↄuertant̃ in lapides. pp qđ lʒ ego alias magnopere ſudauerim in pſeruãdo ipſũ a nocumẽtis illis. Nũc tñ q̃nque vident̃ mihi ꝑtim ſue memorie reducẽda. pri vo ꝑſperrime eligẽda. ¶ Primũ qđẽ ipſoꝝ eſt ut utat̃ pillis alias ſibi ordinatis ſm modũ. ſ. frequẽtiꝰ aut rariꝰ accipiẽdo eas ſ; maiorẽ aut minorẽ fluxibilitatẽ uẽtris. ¶ 2ᵐ pncipale eſt q utat̃ ↄfectione in alio ↄſilio ſibi deſcripta ſm q ibi ↄſueuit accipe eã. ¶ 3ᵐ vo eſt q ſi cõtigeret puenire ad ſtatum icẽſiua cũ amaritudine oris. ⁊ caliditate ſub dextris coſtis percipiat accipe iſtas aq̃s in aurora tepidas per. v. uel. vi. dies cõtinuãdo eas. ⁊ tardet cibũ poſt eaꝝ aſſumptionẽ horis q̃tuor. ℞. aque acetoſe cicoree. añ. ℥.i.ſ. aque abſinthij. ℥.i. vini granatoꝝ ʒuccarati. añ. ℥.j. miſce. ¶ 4ᵐ inſtẽns eſt: ut poſt q̃ accepit p̄dictas aq̃s accipiat hoc lenitiuũ cũ. ℥.ij. aque ordei aut cyathis. ſ. aque lactis capini calefactis ĩ ĩtcẽ in aurora ⁊ tardet cibũ horis. v. ℞. caſſie nup de cãna extracte; aq̃ endiuie. ℥.j. re. barbari elci. ʒ.ij. ſqnãti. ꝟ.j. ſalis gẽme. gra. ij. miſce. ¶ 5ᵐ remediũ pncipale eſt. ut poſt q̃ euacuatꝰ fuerit. ut tã nũc dictũ eſt. tũc ab hora vna prãdij balneet pãnum in hec epithimate qđ bñ expreſſum. iiij. uel. v. vicibꝰ ſupponat hypocũdrio dextro uſq; ad horã vnã ↄtinuã. ⁊ ſili poſt cenã eiuſ deſcriptio. ℞. aque endiuie ſolatri ⁊ acetoſ. añ. lib.ſ. aque roſ. ℥.iiij. ſpodij roſ. ſandaloꝝ triũ. añ. ℥.ſ. cicoree. ʒ.j. cãphore ꝟ.iij. aceti coclearia q̃tuor. cõq uaſſent̃ cia ſil ⁊ applicent̃ ut dictũ eſt. Et ne ↄtingeret deficere ſcripture ipſum carẽ recepta ↄfectionis ſibi ordinate hec eſt. ℞. ſpẽrum trium ſandaloꝝ abſq; cãphora ſpodij cuſcute ſe. acetoſ. añ. ʒ.i. raſure eboris. ʒ.ſ. cãphore. ꝟ.ij. cum aq̃ abſinthij ⁊. ℥.iiij. ʒuccari tabarʒet fiat confectio in rotulis. ℥.iij.

Cõſiliũ.154. De oppilationibus in gibbo epatis ⁊ renibꝰ. ¶ Diuidit̃ aũt conſilium in capitula tria.

¶ De diſpoſitionibus dictis ⁊ cauſis earum. Cap.i.

Nobilis vir dñs Nicolaus de ſplano laborat oppilationibꝰ in gibbo epatis: ⁊ in renibꝰ eius alternatim ⁊ viciſſitudinarie aduenientibꝰ. Et mã qđẽ harum oppilonũ eſt flegma groſſu; ualde: qđ qdem in ſpecie vitrei magis reperiri debet q̃ ſub altera ſpecie flegmatis. ⁊ hoc qđẽ multis modis deduci pot. ¶ Et ꝑmũ qđẽ eſt põderoſis

tas uel grauatiuus dolor in ſpina eius ⁊ uerſus dextrum hypocūdriū.⁊ magis tñ poſteri⁹ frequēter eueniēs.cū enim grauitas magis circa ptes ſpine pcipit̄:tūc iā eſt in renib⁹ oppilō.cū aūt pcipit̄ in altero iā dicto loco:tūc in gibbo epatis iā facta eſt oppilatio.oppilonē eniʒ ſiqr grauatiuus ⁊ exteſiuus dolor.2ᵘ pmi.℄ 2ᵐ motiuū eſt frigiditas cū grauitate predicta in locis illis pcepta.℄ 3ᵐ motiuū a poſteriori ſumit̄.⁊ eſt qꝛ iā apiunt̄ oppilones bñficio nāe:aut artis.vñ ubi urine ipſius erant tenues ⁊ clare iā efficiunt̄ groſſe.℄ 4ᵐ motiuū eſt.qꝛ in tpe aptionis oppilonū in urinis ei⁹ pcipit̄ fūdus ex qdā mā alba groſſa in ſubſtātia ⁊ colore fruſtulis ſaponis ſilima que nō pōt eſſe altera q̄ mā flāatica vitrea.que aūt per viā ɔgelationis expmētis humidiorē ptes vitrei flātis ɔſumēteʒ iā groſſior ⁊ cōpacta magis facta eſt q̄ ſit flegma vitreū in ſua nāitate exiſtens.Dixi aūt ſupius has oppilones alternatiʒ moleſtare ipſuʒ.cū eni vtus epatis fortior exiſtat q̄ ipſoꝝ renuʒ rōnabile eſt in renib⁹ tales oppilones accidē magis q̄ in epate ad qd adiuuat maior viaꝝ ſtrictura q̄ epatis.3ᵒ itez qꝛ urinalis aqſitas flā tale ſecum cōmixtum facili⁹ precipitare fac̄ in renib⁹.Si aūt contigat pp māam cibalē aliqñ epar oppilari:fortificata tñ vtute eius predictas oppilationes apit̄.⁊ māe predicte ab ipſo epate effundant̄ ad renes.⁊ tunc ceſſante oppilone epatis ſuccedit oppilatio in renib⁹ viciſſitudinaria.ut iā dictum eſt.Hec in ſūma videt̄ eſſe diſpō ipſi⁹ in vnū collecta.℄ Ex quibus facile videri pōt q̄ ſi in viro iſto pſeuerarēt in epate iā predicte oppilationes facile parat̄ ad flegmaticas febres:⁊ ad extinctionē innati caloris epatis uel ad apoſtemata flegmatica.aut ad trāſitū in aſclitē ex debilitate inati caloris ei⁹ puenire aptū.Silr̄ etiā ſcdo correlarie ɔcludi pōt iſtuʒ viꝝ eſſe paratum ad generationem lapidis in renib⁹.⁊ ad multas alias egritudines q̄s ualde facile ingenium ſpeculantis ex predictis deducere pōt.Hec de diſpōne eius.

℄ De cura per dietam. Cap.II.

PRo canone aūt preſeruationis ei⁹ a predictis ⁊ curationis ab oppilonib⁹ premittēduʒ ē q̄ vir iſte in cibarijs ei⁹ oīa que frigiditate groſſitudine viſcoſitate apta ſunt facē ⁊ ſupaugē oppilationes in predictis locis euitare debet.q̄re euitet paneʒ azimum.panem coctione ualde cōbuſtū viſcoſuʒ nō bñ coctum:⁊ oēm qui paruʒ ſalis ⁊ fermēti habet.℄ Euitet carnes groſſas ⁊ viſcoſas:⁊ aialium ptes hñtes q̄litates ɔſiles.de q̄rum numero eſt uenter aialiuʒ nerui cutanee ptes caude ⁊ ſiles.℄ Silr̄ aūt effugiat uſum frequētem piſcium recentiuʒ viſcoſitatem multā hñtium:ut ſunt anguille cephaligori ⁊ ɔſiles.℄ Effugiat etiā legumina uelut fabas faſeolos cicera al.ordeum ⁊ pānicum.Et de fructib⁹ effugiat uelut citonia meſpilla ſorba ⁊ ɔſilia.℄ Etiā raro utat̄ lacte caſeo molli ⁊ nō frāgibili.℄ Caueat ab his que ſua frigiditate ⁊ ſtipticitate predictas vias ɔſtringunt:uelut eſt agreſta ⁊ reliq̄ ſibi ſilia.℄ Uino aūt utat̄ ſubtili albo ɔuenientis fumoſitatis aq̄ ciſterne.ſemp tñ precocta mediocriter limphato.℄ Caueat a uehementi ſtrictura veſtium ſup ilijs ⁊ renibus:⁊ dormitione ſup ſpina quā oīno euitare debet:eo qꝛ māas ad poſteriora ei⁹ inclinare facit.Hoc in ſumma eſt regimen eius ex pte rerum nō nālium obſeruandum.

℄ De cura per medicinas. Cap.III.

PRo regimine aūt per medicinalia videtur mihi q̄nque pncipalr̄ obſeruari debē.℄ Primum q̄dem eſt ut ſaltē per annos tres euacuet̄ uſi euacuatione in uere ⁊ in autūno inferi⁹ cōſcribēda.℄ 2ᵐ vō eſt q̄ utat̄ cōfectione iferius deſcripta duplici:de qua ſemp accipiat rotulā vnā.ʒ.ij.oī die aut ſaltem oī alterna die parū an̄ cenā.Et pma qdē cōfectione iferius deſcripta utat̄ a medietate mēſis ſeptēbris uſqʒ ad medietatē mēſis martij.2ᵃ vō cōfectione ſcripta poſt predictaʒ utat̄ toto reliquo tpe anni ut dictū eſt.℄ 3ᵐ quo uti debet eſt vnguentum iſra deſcriptū de quo inungē debet a furcula ſpatulaꝝ uſqʒ ad caudā oī ſeptimana ſaltē ter.⁊ ĥ q̄dem vngendo a medietate ſeptēbris uſqʒ ad medium martij.altero vō toto tpe anni reſiduo ut pdictū eſt.℄ 4ᵐ vō remediū eſt uſus pillarū pmaꝝ in iſra ſcriptaꝝ a medietate ſeptēbris uſqʒ ad medietatē martij ut iā predictū eſt.Alteris vō pillis alio anni tpe uti debet tā ex ꝯis q̄ ex pmis vnā uel duas horas accipiendo paꝝ an̄ cenā bis uel ter in ſeptimana.℄ 5ᵐ ſpāle ab eo obſuāda ſunt duo inſtra.pmū qdē eſt recēs radix petroſel.⁊ ppe naſcētis ſup lapidem quā comedē debet crudā parum an̄ cenā bis uel ter in ſeptimana.2ᵐ eſt radix que comedit̄ falſo a vulgo raphan⁹ noīata de qua.ij.uel.iij.mediocria fruſta pus in aceto ⁊ ſale ɔuenīeter iſuſa comedē debet imediate an̄ oēm cibariū in cena ſua q̄tuor vicib⁹ in ſeptimana q̄cūqʒ tpe uti uelit ea.⁊ eſt res ualde experta.

CŌplēdo itaqʒ deſcriptiones precedēti cap̄ factas accipiat purgationē ſuā i tpe ueris a xᵒ die mēſis martij uſqʒ per totū mēſem aplis.ſed q̄to citi⁹ faciet eā tāto ſecuri⁹ erit.pptep qd icipe ipſaʒ preaſſignato tpe meli⁹ eſt ſcʒ ſniam ueteris ⁊ Cōmētatoris affōꝝ 6ᵒ.illo ſmone.Quibuſcūqʒ flōmia aut farmacia ɔfert.Lege cōmētatorē ibi.itaqʒ accipiat pus hoc minoratiuū ⁊ viaꝝ preparatiuū qd eſt.℞.agarici electi.ʒ.j.reupōtici.ʒ.j.ſal gē.g̃.ij.viol.ſpice nardi.an̄.℈.ſ.ſſ.℈.j.ptes.ij.iſūdant̄ oīa in.ʒ.iij.aque ſublimationis radicꝫ apij cum.ʒ.j.penidiaꝝ.⁊ cū ſteterit per vnā diem nālē calefiat ⁊ colet̄ ⁊ expmat̄ ⁊ colatura detur in aurora ⁊ dormiat poſt ipſaʒ paꝝ.⁊ in vna hora accipiat.ʒ.v.aque ordei cū ζuccaro calefacto.⁊ poſt per horā accipiat prādiuʒ.℄ Sequēti vō mane imediate accipiat hoc digeſtiuum qd ɔtinuet.vj.uel.vij.dieb⁹ in hora predicta.℄ 8ᵒ vō die imediate ſequēti accipiat has pillas.℞.pillaꝝ de reub.pillularum cochiarum.an̄.℈.ij.⁊ ſi timerent̄ pillule cochie loco earum pillule accipiantur aggregatiue maiores:aut pille de iera cōpoſita ſm doſim preaſſignatā.℄ Digeſtiuuʒ autē eſt hoc.℞.ſy.de eupatorio.ʒ.j.oximellis cōpoſiti.ʒ.ſ.aque feniculi cicoree.an̄.ʒ.j.ſ.Et ſi uolueris ipſum forti⁹ efficē adde aquā ſublimationis apij uel rubee tinctoꝝ aut ualeriane.Hec de purgatōe ⁊ digōne in uere obſuāda.℄ Tēpore vō autūni ſe purgare debet a pn⁹ ſeptēbris uſqʒ ad finē illi⁹ ⁊ accipiat pus hoc minoratiuū qd debet eſſe leui⁹ q̄ predicta:eo qꝛ māe in hoc tpe nō iueniunt̄ tāte reſiſtētie:⁊ vtus eſt debilior ⁊ vie magis apte.cuius deſcriptio.℞.eleuarij de pſilio.ʒ.iij.agarici elci.℈.j.ζiζi.g̃.iiij.accipiat̄ hoc totū cū aq̄ ſublimationis lupuloꝝ uel feniculi.℄ Digeſtiuuʒ in hoc tpe debet eſſe tale.℞.ſyr.acetoſi cōpoſiti.ʒ.j.ſ.aque lupuloꝝ.ʒ.ij.aque cicoree.ʒ.j.miſce ⁊ accipiat̄ ut pus.℄ Medicina eradicatiua in hoc tpe cōgrua eſt talis.℞.eleuarij indi.ʒ.iij.turbit elci.ʒ.ſ.ζiζiberis violaꝝ.ana.g̃.v.miſce ⁊ det̄ in potu cū aq̄ ordei uel vino al.ſubtili nō ualde fumoſo calidis.Et poſt iſta ſolutiua obſuent̄ cañ.qui poſiti fuerūt ſupra in aſſūptione minoratiui in tpe ueris aſſignati.℄ Pro executione ſcdi inſtri medicinalis obſuādi in tpe ueris uti debet cōfectione iſta.cui⁹ deſcriptio eſt hec.℞.trociſcoꝝ de aniſo.trociſcoꝝ de lacca deſcriptione Meſ.in antid.diſtictione 8ᵃ.an̄.ʒ.j.ſ.pulueris ζuccari.ʒ.iiij.fiat cōfectio ſolida cū aq̄ eupatorij in rotulis.iij.ʒ.de qua accipiat ut ſupra in precedēti cap̄ viſuʒ eſt.℄ Alia vō cōfectio in hoc tpe ueris utilis pōt eſſe iſta.℞.ſpēꝝ eleuarij de ſemib⁹ deſcriptiōe Meſue in antido.deſcriptione 2ᵃ.ʒ.ij.trociſcoꝝ de viol.ʒ.j.ζuccari al.ʒ.iij.fiat ɔfectio ſolida in forma iā dicta ⁊ utat̄ ea ſic in precedēti dictū eſt.Et attēde q̄ hec ɔfectio leuior eſt q̄ pma.℄ Cōfectio vō qua uti debet in tpe oī altero iā dicto eſt cōfectio facta ex ſpēb⁹ dyacurcume maioris deſcriptione Meſ.in anti⁹.diſtictione 2ᵃ.℄ Et ſi cōſideras hāc cōfectionē maioris electionis apientē oppilones oēs itra uenas ⁊ pfundas que cōfert etiā corruptioni forme ⁊ aſclitī hypoſarche ⁊ preſeruat a ſtrāguria ⁊ difficultate migēdi apiendo oppilationes viaꝝ oluʒ urine:⁊ ſedādo dolores eaꝝ nō eliges preter dyalaccā maioreʒ cui⁹ laudes colligē poteris 5ᵒ

paſ.ſũma pma.ꝛ a Sal.in 9° decẽ tractatu.ꝛ a Meſ.diſtĩctione 2°. deſcriptio tñ predicte ꝛ modus cõpõnis ei° eſt ſicut precedentis. ꝛ erit talis. ℞.ſpẽrũ dyalacce maioris.ʒ.iiij. çuccari al.lib.5.aque ſublimationis radi.geneſtre:aut apij uel eupatorij.ꝛ fortior oĩb° eſt aq̃ ſublimationis radi.meu ꝛ rubee tictoꝝ cũ qb°uel ipſoꝝ altero coq debet çuccaꝝ in quo ĩ hoc tpẽ coagulationis ei° addant ſpẽs ut predictũ eſt: ꝛ reducant in formã rotulaꝝ ponderis triũ.ʒ.ꝛ accipiat ex ea ut dictũ eſt.¶ Deſcriptio ṽo tertij inſtrĩ ſupius premiſſi ſ.vnguenti eſt hec. ℞.olei de croco.ʒ.j.5.olei de ſiſamo.ʒ.ij. ſe.ſiſeleos carui apij rubee ꝛ aniſi añ.ʒ.j.ariſtologie lõge eupatorij orobi.añ.ʒ.ij.ſpice nar.ʒ.iij.cere al.ʒ.j.oppoponacis infuſi in aceto ſubtili per diẽ nalẽ.ʒ.j.fiat vnguẽtuꝫ molle ꝛ utat eo in tpe autũni ꝛ sequẽti id pre aſſignato. ¶ Si auteꝫ hoc vnguẽto utẽdũ eſſet a pn° ueris uſqꝫ per totũ mẽſeꝫ auguſti.tũc accipiant vnguẽti iſti°.ʒ.iiij.ſucci citonioꝝ cicoree ſucci lupuloꝝ añ.ʒ.iij.aceti ſqlliti ci.ʒ.5.oĩa ſil lẽto igne bulliãt uſqꝫ ad cõſumptionẽ ſuccoꝝ ꝛ aceti.¶ Pille aũt que ſupius ſunt pmiſſe obſuãde ſunt pro regimine preſeruatiuo hui° nobilis.ꝓ qdẽ pro tpe ueris ꝛ eſtatis obſeruãde ſũt iſte. ℞.agarici reubarbari reupontici electoꝝ añ.ʒ.5.aloes epatici.ʒ.5.ſpice dauci maſticis aniſi çinçiberis añ.ʒ.viij. ĩfundant oĩa in ſucco cicoree diligẽter imerſa:ꝛ exponant ſoli ſepe agitãdo ea uſquequo cõſumat ſuccus:ꝛ ita renouet trib° vicibus.cum igit mã talis exiccata fuerit:tũc ex ea fiãt pillule ex omni.ʒ.vj.q̃rum uſus eſſe debet ut ſupra dictum eſt.¶ Ultimũ ṽo inſtrm ſupius premiſſum eſt qđ erat uſus ſillarum radicum. Lege ibi.hec in ſumma viſa ſunt utiliora pro diſpoſitione huius nobilis viri.

Cõſiliũ.155.

De oppilatione cõcauitatis epatis ꝛ porri fellei ad inteſtina deſcendentis cõplicata cum mala cõplexione frigida ꝛ humida ſtõchi.

Camillus adoleſcẽs honorabilis ciuis vincentinus laborat diſpõne duplici cõpõnali.ſ.ꝛ cõplexionali. Cõpõnalis ṽo ei° egritudo eſt oppilatio cõcauitatis epatis per quã etiã coicat oppilo collo cãnalis fellis deſcẽdẽ debẽtis ad iteſtina:ꝓp quã cãm iſte vir ſepe icurrit ſtipticitatẽ uẽtris: eo qꝛ cũ cholica mã que ſolet deſcẽdẽ ad iteſtia:ꝛ ṽtutẽ expulſiuã eoꝝ vigorare ad ſupfluitatũ eductionẽ nõ trãſit ad iteſtina: tũc decreſcit potẽtia ṽtutis expulſiue ad expellẽdũ ea:qm̃ fortitudo ṽtutis expulſiue inteſtinoꝝ reſultat ex potẽtia ṽtutis expellẽtis.ꝛ ex iuuamẽto qđ recipit ipſa expulſiua ṽtus a pñtia cholẽ effuſe ad iteſtina que cholerica mã caliditate acuitate ꝛ amaritudine ſuis iteſtinoꝝ expulſionẽ vigorat.¶ Et ex hoc fundamẽto correlarie cõcludunt tria.¶ Primuꝫ ꝙ facta hac oppilatione predicta feces fiũt ſqualide aut nulla citrinitate colorate uel exigua multũ.¶ 2m correlariũ ꝙ iſte vir in facie ſua citrinitatẽ utplurimũ repitat.¶ 3m correlarium.ꝙ iſte vir frequẽter dolet caput cũ inſtãtia vigiliaruꝫ. cũ eniꝫ cholerica mã ſui citrinitate in cõcauitate inteſtinoꝝ recipiebat neceſſe erat feces ab ea tingi.ꝛ hec eſt rõ pmi correlarij. Etiã cum illa cholerica mã nõ effundit ad inteſtina pꝫ illa in kiſti fellis multiplicata expãdit per gibbum eius ꝛ multiplicat in kili uena. Et ab illa per reliq̃s uenas toti coicat.ꝛ maxime in ſupiorib° ptib° ad q̃s cholerica mã ſui ſubtilitate ꝛ leuitate ualde facile fert.ꝛ eſt rõ ſcđi correlarij. Ex pari rõne multiplicata cholera in ptibus capitis facile eſt intelligẽ euẽtum doloris in eo ꝛ vigiliarum.hec eſt pma ipſius diſpoſitio in ſumma collecta.¶ 2° ṽo ipſius pncipalis diſpõ eſt mala cõplexio frigida ꝛ humida ſtõchi ipſius ꝓpter quã generant ꝛ multiplicãtur in hoc iuuenculo flegmata per viã indigeſtionis in ſtõcho ꝛ etiã in uenis eius.ꝛ hec qdẽ mã flegmatica multuꝫ iuuat ad oppilatonẽ predictã efficiendã in collo cãnalis deſcẽdẽtis ad inteſtina. Unde ad hãc efficiẽdã oppilationẽ duplex videt efficiens cauſa concurrere. Prima eſt frigiditas a ſtõcho cõmunicata ipſi epati que coãguſtat cãnalẽ pdictũ. Secũda ṽo eſt mãlis cauſa efficiẽs.ſ.flegma pdictũ in epate illius viri multiplicatuꝫ qđ ſui frigiditate groſſitudine ꝛ viſcoſitate pred'ctaꝫ efficit oppilationẽ.ꝛ qꝛ cholerica mã in ſui caliditate ſubtilitate ꝛ colore refrẽgit a flegmate ſibi cõmixto.ideo in eo apparet color nõ uere citrinus.ſed eſt citrinitas eius ab albedine refracta.eo qꝛ cholera in iſto viro abũdãs magis eſt vitellina q̃ pura nãlis.¶ Et patet etiã ſcđo ex hoc fundamẽto quare dolor capitis eius eſt cum grauitate qđ non eſt ꝓprium dolori capitis a ſimplici cholera prouenienti.ꝛ plura alia ex his concludi poſſunt correlaria de accidentibus in hoc viro prouenientibus que ad preſens dimitto.

Ex pdictis itaqꝫ facile apparet iueniri poſſe regimẽ huic viro cõueniẽs.opꝫ eñ ut hic vir abſtineat a frequẽti uſu reꝝ actu fridaꝝ ꝛ potẽtia.ſicut a potu vini ualde fridi actu ꝛ debilis in potẽtia ſua: ab uſu rerũ que groſſe ſunt viſcoſe ꝛ fride. Exẽplũ ſic multitudo piſciũ paſtiles cibi.ꝛ lacticinei.ꝛ pedes.ꝛ neruoſe ptes aialiũ. ꝛ pãniculoſe.ꝛ uentres.ꝛ capita.abſtineat etiã a fructibus oppilatiuis.ut ſũt citonia meſpilla ꝛ ſorbe.ꝛ ab his que ſũt facile corrupabilia:uelut ſunt criſomilla citrulli.i.cucumeres parui.pira ualde dulcia ꝛ ceraſa. Et caueat etiã ab acutis inflammabilibus.ut acetum allcum porrum ꝛ bulbum. Euitare debet ꝛ cepe oĩ mõ ꝓparationis:ꝛ dimittat uſuꝫ vini in ſubſtãtia ualde groſſi cõturbati colore nigri ſapore põtici uł ſtiptici.neqꝫ etiã ei cõpetit vinũ ualde dulce ꝛ ꝓpue cũ in ſubſtãtia ei° fuerit groſſum.oẽ eñ tale oppilatiuũ eſt epatis:ut 3° Almã.ꝓ cap.ꝛ 2° cañ.cap de vino colligẽdũ eſt.

Pro regimine ṽo medicinali ipſius gnque videant mihi iſtra neceſſaria huic viro.¶ Et pm qdem eſt ut hic vir a pn° mẽſis martij per totũ mẽſem ſeptẽbris aſſueſcat accipe ſel uł bis in ſeptimana hũc potũ. ℞.aque eupatorij.aque abſinthij.añ.ʒ.j. aque capil.ue.ꝛ cicoree añ.ʒ.j.5.miſce.ꝛ abſqꝫ çuccaro totũ in aurora recipiat frigidũ actu cũ pñtia ſitis:ꝛ amaritudine oris.calidũ ṽo actu ſine illis.ꝛ poſt ipſuꝫ tardet cibuꝫ 4or horis.reliquo ṽo anni tpe aſſueſcat accipe hũc aliũ potũ.ſ.a principio octobris per totũ menſem februarii eo mõ quo de predicto potu dictũ eſt. ℞.aque eupatorij.feniculi añ.ʒ.j.5.aque apij.ʒ.ij.miſce ꝛc.¶ 2m ṽo pncipale remediũ huic viro cõueniens eſt uſus iſtarum pillarum.ex quibus accipe põt ſex vel ſeptẽ bis in autũno ꝛ toties in uere in ſpatio vnius menſis.ꝛ tardet poſt eas cibũ horis gnque parũ dormiẽdo poſt earũ aſſumptionẽ.q̃rũ deſcriptio. ℞. reupõtici.ʒ.5.agarici electi.ʒ.j.reubarbari.ʒ.ij.ſpice nardi.℈.j.çinçiberis electi.ʒ.5.violarum.ſe.acetoſe cicoree añ.℈.j ſal.ſidi.ʒ.j.5.puluerizent oĩa per ſe.deinde ſuis põderibus miſceant ꝛ ĩfundant in.ʒ.v ſucci cicoree:ꝛ miſceant:ꝛ exponantur radijs ſolis uſqꝫ ad ſucci cõſumptioneꝫ.deinde iterũ renouet ſuccus ille 2° ꝛ 3° cõſumẽdo ipſum ut predictũ eſt.de hac ergo maſſa formẽtur pille ex oĩ.ʒ.vj.ꝛ põt etiã oĩ tpe anni ex eis accipe parũ añ cenã vnã uel duas ſm maiorem uel minorem ſtipticitatem uentris partiendo eas.ꝛ ſunt ſublimis opationis in apiendo oppilationem ſtomachi ꝛ epatis ꝛ precipitãdo mãm vitellinã ab eis.ꝛ aduerſatur potẽter multiplicationi flegmatis in predictis.¶ 3m ṽo pncipale iſtrm huic viro cõueniens eſt huius cõfectionis uſus de qua accipe põt rotulã vnã añ prandiũ ſepe:ꝛ ꝓpue cũ ſentit tẽſionẽ uel grauitatẽ in hypocũdrio dextro.ꝛ põdus in ſpina ꝛ grauitatẽ erectionis ſpine ꝛ ult caꝫ diſtẽſiones in tota ſpina ꝛ in iũcturis pcepit. ℞.trociſcoꝝ de eupatorio.ʒ.j.trociſcoꝝ de ſpodio cũ ſe.acetoſe.ʒ.5.ſe.endiuie.caſſie lignee ſpice nardi ciamomi an:cos.añ.℈.j.ſe.leuiſtici.℈.iiij. reubarbari electi.ʒ.j.çucca.al.lib.5.cum aqua abſinthij fiat cõfectio in rotulis.ʒ.iij.ꝛ ſit uſus eius ut dictum eſt.¶ Et ṽo inſup remediũ 4m huic viro cõueniẽtiſſimũ ꝛ opportunum eſt ꝙ iſte vir a principio menſis februarij uſqꝫ ad finẽ maij.ꝛ ita a principio octobris uſqꝫ ad finem decẽbris ſel

in mane añ diez accipiat. ʒ. ij. elnarij dyalacce deſcriptione Auic. 5° can. ⁊ ſũma pma. que fuit ẽcta a Gal. 8° decẽ tractatuũ ⁊ eſt melior oib' alijs ⁊ tardet poſt eã cibũ horis. v. ¶ Ultimũ vo inſtrm huic viro utile eſt: ut bis uel ter in nocte ⁊ totiẽs in autũno per duas horas añ diem accipiat. ʒ. j. eluarij metridati deſcriptione Meſ. in antidotario diſtinctione pma que utilior eſt alijs ⁊ miſceat cum. ʒ. j. ſ. aque eupatorij ⁊ tardet q̃tuor horis poſt ipſum cib'. Hoc in ſumma eſt regimen ei conuenientius qḋ eligere potui.

Et qa honeſtiſſima ⁊ cõmẽdatiſſima ei' uxor plurib' laborat diſpõnib': ut de viro ſuo dictũ eſt. Iõ opz ei aliqḋ regimẽ ↄueniẽs approp̃are. uerũ qꝛ diſpõnes ille actualr differũt: lz ſpẽ ſint eedẽ eo qꝛ utriuſq3 diſpõ ẽ mala cõplo frigida ⁊ humida mẽbris ſtõchi ⁊ egritudo cõpõnalis. qꝛ oppilo ↄcaui epatis ⁊ chiſtis fellis: differunt tñ: qm̃ uxoris diſpõ eſt itẽſior diſpõne viri ſui. ⁊ extẽſior: qꝛ lapſus in ea plixior eſt. Iõ opz q' remedia ei ↄueniẽtia parũper ſint audaciora in gradu ⁊ in doſi ut nũc ſeqtur. ¶ Regimẽ vo ei' ex pte ciboꝝ ⁊ potuũ debet eſſe ↄſile regimini viri ſui niſi q' in cibarijs ſuis utaꝛ decoctiõe feniculi petroſel. leuiſtici ſerpilli ⁊ ſilib'. aut ſaltẽ ſemp in cibarijs utaꝛ pulũe ſimplicis cinamomi. imo maſticatio ipſi' in mane ⁊ comeſtio facta ſola eſt potẽs curare ipſam. Et puluis ameos ⁊ ſemẽ ei' ualde utile erit ei ad curã ei'. Et ſemẽ feniculi agreſtis ſepe ieiuno ſtõcho comeſtũ qḋ carui dꝛ eſt ei ↄueniẽtiſſimum: ⁊ pp̃e illud cui' magna copia repiꝛ apud ciuitatẽ ſeltrinaz ⁊ ſup mõte ſumano. ¶ Silr ↄueniũt ei pille pro ſuo viro iã deſcripte: ſed opz q' ad eaꝝ deſcriptionẽ addaꝛ pulpe colloquĩde. ʒ. j. ⁊ oppoponacis. ℈. iiij. ⁊ utaꝛ eis ut p̃dictum eſt. ¶ Adhuc etiã puluis iſte ualde bon' erit ei ſi utaꝛ eo añ cenã paꝝ accipiẽdo de eo ut. ℈. j. uel. ʒ. ſ. bis in ſeptimana cuz modico brodij uel aq̃ cicoree. ℞. tartari accepti ex vino albo. ʒ. ij. polipodij folliculoꝝ ſene hermodactyloꝝ. añ. ʒ. ij. ſ. ſalis indi. ʒ. iij. pulueriçenꝛ oia per ſe. deinde cõmiſceantur ⁊ ſit eius doſis ut predictũ eſt. ¶ Ultimũ vo remediuz huic mulieri cõueniẽs eſt. ℞. laudani reſine puriſſimoꝝ añ. ʒ. ſ. gallie muſ. ʒ. iij. ſtoracis calamite. ʒ. ij. folij ameos ligni aloes myrre. añ. ʒ. ſ. ſe. abſinthij ciperi maſticis ſe. ruthe añ. ℈. j. olei de citonijs ⁊ de maſtice añ. ʒ. vj. olei de abſinthio. ʒ. j. ſ. cere quãtum ſufficit. fiat vnguẽtum bñ tenax ⁊ de eo extẽdatur ſuper pãno figure ſcutalis magne apponatur ſuper ſtomacho ſuo cum pte piramidali applicata ſuper pomo granato: ⁊ dei gratia perfecte ſanabitur. Amen.

Cõſiliũ. 156.

De caceſia a mala diſpõne fri. ⁊ hu. epatis per colligãtiã matricis ex imoderato fluxu mẽſtruoꝝ depẽdẽte. de mẽſtruis tñ nihil in cura tangit. ¶ Et diuidiꝛ cõſiliũ in capitula duo.

¶ De cauſis ⁊ ſignis caceſie. Cap̃. i.

FRãciſcus aromatarius ciuis vincentinus uxorẽ hẽt que laborat diſpõne praua que a ſapiẽtib' caceſia nũcupaꝛ. Et eſt toti' corporis tumor pueniẽs a mã flegmatica tenui cui cõmixte ſunt uẽtoſitates ⁊ uapores plurimi: quoꝝ gñatio accidit a mala cõplexiõe epatis frigida ⁊ humida: ut nũc appꝫ ex his que infra diceꝛ. ¶ Eſt aũt hec mala cõplo frigida ⁊ humida diſpõ epatis nõ qdẽ per eſſentiã in eo: ſed per colligãtiã acqſita eo qꝛ ſucceſſit imoderato mẽſtruoꝝ fluxui pp quẽ epatis cõplo corrupta eſt: ⁊ inat' calor ei' debilitat' adeo ut ubi chilũ in ſanguinẽ ⁊ alias mãs humorales ↄuenienter tráſmutare ⁊ deberet maiorẽ ipſi' ptẽ in aq̃ſum flegma ⁊ uaporẽ ↄuertit. ad gñationẽ eñi flegmatis ⁊ uapoꝝ ↄcurrit inati caloris debilitas. ¶ Ad pfectionẽ vo ſanguis ⁊ aliaꝝ mãeruz neceẽ eſt concurrẽ iuſtitiale tẽperamẽtum epatis ex fortitudine caloris nãlis reſultãs. neq3 tñ opz hic me digne repꝛehendi poſſe ſi fortaſſis in pn° hui' egritudis mala cõplo calida in epate uel in toto fuerit adiuẽta. q̃cūq3 eñi haꝝ duaꝝ data demonſtrabile eſt caceſiã poſſe ad illas ſuccedẽ: ſicut enim mala cõplexio frigida inatũ calorẽ epatis corrũpẽdo põt eſſe cã efficiens aq̃ſi flegmatis ⁊ uapoꝝ. ita ⁊ cõplo calida mala hoc efficẽ põt: lz nõ ita frequenter. ⁊ hoc qdẽ facile eſt vidẽ ex ſermõib' pncipis. 14° tertij. tractatu 4°. cap̃ 2°. ubi enumerãdo cãs hydropiſis cõplonales ſic ſcribit. Et cõplonales ſuple cãe ſunt iſlãmãtes ⁊ faciũt hydropiſim plus illis. ſ. apoſtemanib' cũ gradatione reſolonis inati caloris aut extinctionis ei' ſubito. Intelligo aũt per reſolutionẽ hic illḋ qḋ ſciũt medici. ſ. q' calori inato accidit reſolutio paulatĩ aut extenſio ſiue ſit illud ex calido ſiue ſit ex frido: ſic ex potu aque frigide in ieiuno ⁊ reliq̃. lege ibi: qꝛ ſſit pulchri ſmones. ¶ Et ex hoc fundamẽto facile deduci põt q̃liter pp euacuatiões oẽs que ſupfluũt per viã reſolutionis inati caloris ſuccedẽ põt caceſia ⁊ ſpẽs hydropiſis oẽs. Et hec qdẽ fortius conſequunꝛ ad euacuationẽ ſanguis q̃ alioꝝ humoꝝ. Nocibilior eñi euacuationũ eſt euãtio ſanguis. 14° tertij. cap̃ ſtatim allegato. q̃re 11° tertij. tractatu 3°. cap̃ 2°. Cũ ſupfluit fluxus ſanguis ſeqtur eũ debilitas appetit': ⁊ debilitas digeſtionis: aut iſlatio extremitatũ: ⁊ corporis: ⁊ malicia coloris. ⁊ q̃nq3 pducit ad hydropiſim. Quicqd aũt ab imaginatione deduci poſſit nõ plus habet cõcludẽ: niſi q' lz fortaſſis in pncis mala cõplo calida diſpõnẽ: que nũc pñs eſt p̃cedẽ potuerit. diſpoſitio tñ actualr pñs eſt caceſia pueniens a mala cõplexione frigida epatis ſucceſſiue acq̃ſita ut iã deductum eſt.

Et ſigna illi' ſunt iſta. Pmũ eſt corporis tumeſcẽtia pueniẽs a mã flegmatica ⁊ uẽtoſitatib' ſil' mixtis in ſubſtãtiã mẽbri imerſis: ut ſcribiꝛ 2° pmi. ultio cap̃. Declaratio aũt hui' eſt q' uẽtus in caceſia in ſubſtantia mẽbri eſt admixt'. ¶ 2m vo ſignũ eſt mollities toti' corporis. ¶ 3m aũt eſt albedo illi': que duo pueniũt a tenui flegmate reddẽte mẽbroꝝ ſubſtãtiã mollẽ ⁊ ſua albedine talr membra colorãte. ¶ 4m ſignũ eſt leuitas reſiſtẽtie ad ipꝛeſſionez tãgẽtis. ſicut enim uapor ille p̃mẽti facile cedit. ita etiã ⁊ illud aq̃ſum flegma pauca reſiſtẽtia reſiſtit cõprimẽti. ¶ 5m ſignũ eſt remanẽtia cõcauitatis in loco depꝛeſſo. ⁊ hoc qdem accidit: qꝛ lz illud flegma cõprimenti facile cedat. remoto tñ cõprimẽte nõ ita facile reflũit ad locũ a quo expulſum fuit. ⁊ hoc qdẽ accidit pp ipſi' viſcoſitatẽ que eſt vna de paſſionib' pprijs flegmati. accidit tñ flegma illud q̃nq3 in breui tẽpore retrocedẽ per accñs. eo qꝛ mouet' motu uẽtoſitatis uel uaporis impelẽtiũ ipſuz cũ ſint ſil' in mẽbro cũ flegmate pmixta ut iã allegatũ eſt. ¶ Ex qbus correlarie ↄcludiꝛ q' receſſus flegmatis ⁊ acceſſus eius ad mẽbrũ eſt tardus ⁊ uelox ſm maiorẽ ⁊ minorẽ cõmixtionẽ flegmatis cũ uaporibus. multo eñi exñte uapore flegmati cõmixto uelox ſit flegmatis retropulſio ad mẽbra: ⁊ ecõuerſo. ¶ Ex qbus etiam correlarie 1° ↄcludiꝛ q' ſi eq̃lis fuerit comixtio flegmatuz ⁊ uapoꝝ ſil': reflux' flegmatis ad mẽbra medi' erit iter tarde ⁊ uelociter retrocedẽ. ¶ 6m ſignũ eſt tumefactio faciei ⁊ pp̃e palpebraꝝ ⁊ paruz ſubſiſtentiũ oculis. ⁊ hoc qdẽ puenit propter flegma qḋ euaporauit ad ptes illas ſatis raras ⁊ detentum fuit in eis viſcoſitate ſui ⁊c. ¶ 7m ſignũ eſt euerſio coloris corporis ad ſubcitrinitatẽ quãdã: que qdez ↄtingẽ põt. aut difficile eſt imaginari flegma qḋ frigidũ eſt ⁊ viſcoſum a debili calore in uaporẽ cõuerti: qñ etiam aliqd de cholera que ſui caliditate raritate ⁊ ſubtilitate euaporabilior eſt a debili calore in aliquã uaporeã ptem tráſmutetꝛ: que uapori flegmatis iã predicto cõmiſceaꝛ. ſed ex cõmixtione uaporis aquei ⁊ albi cũ citrino neceo pmutabiꝛ corporis formoſitas ad colorẽ mixtũ ex albedine ⁊ citrinitate. igiꝛ. ¶ 2° vo cã huius coloris aſſignari põt imaginando q' aliq̃ ps flegmatis a calore eẽneo ſiue putrefaciẽte ſiue nõ: notabilr excoquaꝛ: ita ut uapor ille notabilr iſlãmatus colorẽ corporis ad citrinitatẽ cõuertat eo mõ quo in pluribꝰ vigilãtibꝰ hoc ſepe cõtingit. ⁊ in his qui a calore eẽnco ad mortẽ pducuntur. Et hec qdez cã lz ſit ſubtilior ⁊ phyſica magis: ualde tñ facile ex pncipijs medicine deduci põt. ¶ 8m ſignũ eſt pruri

ratio habitudinis mēbroꝝ ad corruptionē formē coꝝ uel pſalmatie. In caceſia eni𝔷 uapor ⁊ flegma ſil' qn̄qʒ ſpargun tur in totū corpus ita ut fiāt ſicut maſſa.14° tertij. tractatu 4°.cap 2°.⁋ 9ᵐ ſignū eſt ipotētia ⁊ laſſitudo ad exercitia ⁊ ꝓgreſſiuos mot°.⁊ cā illi° pōt eſſe duplex.⁋ Et pma qdem eſt multitudo flegmatis per totū corp° augmētati qḋ ſua fri giditate ⁊ quātitate grauitādo mēbra reddit idiſpoſita ad ꝯueniētes mot°.⁋ 2ª cā eſt multa remollitio iūcturarū ⁊ ali orum mēbroꝝ mot°.ut muſculoꝝ chordarū ⁊ neruorum.

⁋ 10ᵐ ſignū eſt minoratio urinaꝝ ⁊ ſudoris.⁊ cā in ꝑ eſt tranſmutatio aquoſitatum a vijs urine ad extrema corpo ris.⁋ Cā vō paucitatis ſudoris eſt idiſpō māei ad exitum per vias poroꝝ que fit.aut ꝑpter frigiditatē flegmatis. aut ꝑpter viſcoſitatē eius.aut ꝑpter debilitatē vtutis expellētis aut ꝙ deficit illi flegmati coadiuuatiua cā ſudoris que eſt uapor cholericus.aut ipſa mā cholerica ſubtilior que in ſu dore videt' eſſe necia.qm ſudor eſt aquoſitas ſanguinis cui pus cholericū eſt admixtū.2° cañ.ꝓprio cap. ⁋ 11ᵐ ſignum eſt multiplicatio uētoſitatis ⁊ rugit° in uentre:⁊ cā huius eſt nota ex multitudine uētoſitatum ⁊ uaporum qui neceſſa rio inueniunt' in his corporibus tā ex parte cāe efficientis que eſt debilitas innati caloris:ꝙ ex pte cauſe mālis que eſt flegma ſatis aqueum.⁋ 12ᵐ ſignū eſt tēſio mirach.⁊ hec qui dem accidē pōt a flegmate ⁊ uapore cōtento inter ſupficiē cōuexā inteſtinoꝝ ⁊ cōcauā ſifac.multiplicatis enim uapo ribus ⁊ uētoſitatib° in predictis locis neceſſe eſt extēdi totū mirach:⁊ ad extra ꝑpelli.⁋ 2ª vō cā huius eſſe pōt multipli catio flegmatis ⁊ uaporis in ſubſtātia mirach.⁊ inter ſupfi ciē cōuexam ſifac ⁊ ꝯcauam muſculoꝝ uētris ⁊ alteruʒ par tium ex qbus aggregat' mirach.⁋ 13ᵐ ſignū eſt tumor teſti culoꝝ cum trāſlucētia coꝝ.⁊ cā pmi eſt:qꝛ cū multiplicatur flegma deſcēdit per chilum iferiorem ad teſticulos:⁊ ibi rece ptum detinet' ita ꝙ qn̄qʒ nō ſolū oſſeum ⁊ inuoluta uaſa i plent' illo ⁊ tumeſcāt.imo etiā ſubſtātia teſticuloꝝ preter nālit' magnificat'.at vō trāſlucētia in eis accidit:eo qꝛ pe aquea flegmatis ibi cōtenta dyaphana eſt. ⁋ 14ᵐ ſignū eſt difficultas cōſolidationis ulcerū que in talibus corporib° accidūt.⁊ hoc totū accidit ꝑpter corruptionē complexionis ⁊ ꝯuerſionē eius ad frigiditatē ⁊ multiplicationē materierū frigidarū.⁋ 15ᵐ ſignū eſt prurit° in oſſeo in inguinib° ⁊ ptī bus intermedijs coxarū ⁊ femoris ⁊ inguinū.⁊ hec qdē ac cidit ꝑpter lationē uapoꝝ ⁊ materierū corruptarū ad predi ctas ptes.⁊ uoluit hoc ſubtilr' Auic° preallegato cap dum ingt. Et qn̄qʒ accidit in cōmiſſuris inguinis:id eſt in his in termedijs iā predictis.aut in cōmiſſuris ⁊ inguinibus.i.in rugis que inueniunt' in oſſeo.⁊ inguinib° caliditas ⁊ pruri tus ꝑpter uaporē corruptū aſcēdentē.⁋ 16ᵐ ſignū eſt corru ptio digeſtionis ſiue per corruptionē intelligamus diminu tionem aut ablationē:quoꝝ utrūqʒ a frigiditate fieri pōt.ſi ue per corruptionē intelligamus nocumētum in digeſtiōe tranſcēdens mēſurā humane ſpēi ꝯuenientē:qḋ a frigidita te iā in totum multiplicata facile ꝑuenire pōt.⁊ ex eodē fun damēto ualde facile pōt ſaluari.⁋ 17ᵐ qḋ eſt fortitudo ap petitus in caceſia eueniens.ſicut etiā in appetitu canino vi deri pōt.frequēter enim appetitus canini effectiua cā a ſa pientib° aſſignat' frigiditas intenſa.ſed cōtingit in caceſia frigiditate ſtomachi nō eſſe minorē imo maiorem que fecit appetitum caninū ⁊c̄.⁋ 18ᵐ ſignū aggregat' ex multis.⁊ eſt qꝛ in caceſia inuenitur diuerſitas fluxibilitatis.aut ſtiptici tatis uentris.aut ſyncopis ⁊ vigiliarū.ita ut qn̄qʒ uenter ſit fluxibilis:qn̄qʒ vō ſtipticus:⁊ aliqn̄ hō ſit vigilatiuus:qn̄qʒ vō dormitatiuus. Et aliqn̄ etiā eidem eueniunt ſyncopales mot°:⁊ qn̄qʒ nō habet illos. ⁋ Et cā qdem hoꝝ accidētium aſſignari pōt ex uarietate mot° flegmatis ſm ꝙ vtute diuer ſis tpibus ſynthomatice ab ipſa mota mās flegmaticas ⁊ uē toſitates ab ipſa motas hinc inde ꝑpellit.Cum eni𝔷 ꝯtingit multiplicatū eſſe flegma cū uaporib° i fundo ſtomachi ⁊ in teſtinis vtute ab eiſdem incitata accidit fluxus flegmati cus. Si aūt ꝯtingit flegmata illa ſubſtātie mēbroꝝ eſſe nota bilr' impreſſa:⁊ viſcoſitatis ⁊ frigiditatis notabilr' exiſtē.tūc māe ille detinent' in uētre:⁊ pōt etiā māe ille a nāli calore de relicte aliq̄liter ēē cari a calore preternāli qui conſumendo ſubtiliorē ⁊ aquoſiorem ptem flegmatis erit cā cōſtrictionis uentris.⁋ Et ex hoc fundamento deduci pōt etiā cā vigi liarū.Cū enim flegma illud aliq̄liter ſupcalefactuʒ eſt:aut a calore excoquente ipſum nō nālem ſalſedinem aliquā acqſi uit:erit vigilioꝝ cā.Cū aūt flegma cōtingit eſſe aqueū ſatis ⁊ uaporabile multitudine uapoꝝ:⁊ frigiditate ſua erit cau ſa ſomnolētie.⁋ Et pari rōne iterū deduci pōt q̄liter qn̄qʒ cacetico adueniat ſyncopis.Cū enim ueloci ipulſione a vir tute facta uapor aut flegmatice māe ꝑpellunt' ad cor ꝑpter oppilationē in eo ꝯtingētem.aut ꝑpter nocumētum a frigi ditate flegmatum ⁊ extēſione uapoꝝ in corde ꝯtingēs acci dit in corde nocumētū reſolutionis.aut notabilr' extinctio nis inati caloris:⁊ totū hoc formalr' eſt ſyncopis.ut colligē dum eſt xi° tertij.⁊ tractatu ⁊ cap ſcdis.Si aūt ꝯtingat tale nocumētū a corde remoueri:tūc alleuiabit' cor a ſyncopi uł lipothomia ⁊ ſilibus.⁋ Et hec qdem oia pulchre intellexit Auic° 14° tertij ſepe allegato cap dū ingt. Et eſt nā in ſua re tētione ⁊ reſolutione ſm ordines.⁊ ſilr' eſt diſpoſitio ſynco pis eius.quandoqʒ ⁊ vigiliarum ⁊ elōgationis eius ⁊c̄. Ex pone litteram ſicut iam declaratum eſt:quoniam eſt occul ta ut potes videre.

⁋ De cura caceſie cōplectens ſex intētiones. Cap.11.

Iam aūt poſitis ſignis cognitionis caceſie opor tet uenire ad canones curatiōis eiuſdē: que quī dē ſuſtentat' in ſex intētionibus que clare pñt in telligi ab auctorib°.⁋ Et pma quidē intētio eſt regiminis ipſoꝝ rectificatio.⁋ 2ª vō eſt materierū vniuſlis euacuatio minoratiua ⁊ pticularis etiā.⁋ 3ª vō in tētio eſt materierū diuerſio.⁋ 4ª aūt eſt ipſerum digeſtio. ⁋ Et 5ª eſt ultimata materierū euacuatio.⁋ 6ª vō eſt mē broꝝ cōfortatio cum exiccatione reſidui materierum.

Et prima qdem intētio diſcrete intelligi debet ⁊ cō pleri.argumento enim ſumpto a multi tudine materierū flegmaticaꝝ que ꝯgeſte ſunt:opʒ uti regi mine attenuāte ex pte quātitatis:⁊ calefaciente ⁊ exiccāte ex pte qualitatis.eo qꝛ morb° pēdet a repletione multa ⁊ a mā frigida ⁊ humida.⁋ Uerū qꝛ egritudo hec eſt cronica opʒ regimen eius nō eſſe multū tenue in pn° ⁊ augmento.neqʒ tātum diſtās a regimine ſue ſanitatis ut per ipſum debilite tur vtus ⁊ ꝓpie cū ꝑuenerit ad ſtatum. ⁋ Et cā 2ª iterū ꝑpter quā nō oportet regimē multū eſſe tenue eſt debilitas vtutis que accidit ꝑpterea qꝛ alimētuʒ nō bñ digerit' ꝑpter nocumentū epatis in quo vtus nutritiua ſuſtētat'. ⁋ Qua re ex oibus ꝯcludendo videt' ꝙ regimē debet eſſe ex his que notabilr' nutriūt.⁊ q̄litate ſua notabilr' māo deſiccant ⁊ vir tutē ꝯfortant ꝓprietate ſua.ſicut eſt comeſtio carniū pdicis faſiani ⁊ auiū minutaꝝ:⁊ vituloꝝ lactentium:⁊ pulloꝝ non multū excellenter pinguium. In qbus oibus cibarijs pona tur vtus aromatum calefacientiū ⁊ exiccātium ⁊ ꝯfortantiū membra pncipalia:⁊ habentiū etiam virtutē inciſiuā ⁊ apti tiuā. Et ſenſit hec oia ſubtiliter pnceps 14° tertij.tractatu q̄r to.cap de cura caceſie.dum ingt. Cibus aūt hntium caceſiā ſit ex his in qbus eſt ſuauitas ⁊ ꝯfortatio nāe.ſicut aduragi i.faſiani.⁊ algobogi.i.pdicis.⁊ ſint iura coꝝ açabraiʒ:alia lit tera açabregi.i.fercula cōdita cum croco ⁊ aceto odorifica ta ualde cum eis que ſunt ſicut gariofili cinamomum ⁊ ſi militer almoſuſath.i.gelatina.⁊ miſceātur etiam cum cibis ea que ſunt ſicut ſynapis ⁊ porrum ⁊ allea:⁊ que carnēs car ſu coꝝ abſqʒ multitudine nimia.i.quantitate.⁋ Ex quib° omnibus iam apparet ꝙ panis coꝝ debet eſſe parum fur furaceus ⁊ cōuenienter coctus. Et ꝙ etiam cauere debent omnia cibaria infrigidātia ⁊ humectantia oppilatiua ⁊ in uiſcantia.⁋ Exēplum pmoꝝ ſicut ſunt lactuce endiuie ſpi nachia bleta atriplex portulaca cucurbite cucumeres me

nes ⁊ anguris perſica criſomilla ⁊c. At olera vo ⁊ fruct⁹ declināťia ad caliditatē ⁊ ſiccitatē. aut ſaltem ad leuē frigiditatē cum eptione pňt ei ↄuenire: ⁊ ꝓprie in pauco uſu. Unde inqt Auic⁹ ꝙ ex fructibus granata dulcia ⁊ de citonijs parū nō nocet. ¶ Exēplum vo ſecūdoꝝ ſicut cibi paſtiles oēs ⁊ viſcoſe ⁊ neruoſe aīaliū ꝑtes ⁊ cutes: ⁊ lac ⁊ ciberia ex eo cōdita. ¶ Exēplum aūt alioꝝ eſt. ſicut piſciū oium uſus ⁊ leguminū elixoꝝ ⁊ carnes antique ⁊ caſeus antiquus ⁊ ſīlia. Saluia vo ruta beronica mētha abſinthiū ſerpilli ⁊ caules paſtinachis ⁊ reliqꝫ tales oēs cōuenientes ſunt. ¶ Et de fructibus amigdale fiſtici auellane nuces ⁊ oēs fructus calidi ⁊ ſicci cū eptione ↄueniunt eis. ¶ De potib⁹ vo cōueniens eſt ei inter oēs potus hydromel. ⁊ ꝓpue qñ cū eo coquitur maſtix. Si aūt ꝓpter virtutis debilitatem nō poſſet ei negari vinum: exhibeať ei vinum albū aromaticū nō ualde aquoſū: imo mediocriter fumoſum. Et pōt iterū ei cōuenire vinū ſubrubeum ſubtile ⁊ aromaticum. Et ſi in ipſo infuſe ſteterint radices eupatorij aut ſpice nardi aut cinamomi: uel caſſia lignea uel radix camepitheos uel urtice erit in vino tali intentio oino ↄueniens ⁊ neceſſaria. ¶ Similr etiā oē regimē ex pte aeris ⁊ loci habitabilis debet inclinari ad calefaciendum ⁊ exiccādum. ¶ Et ſimilr exercitiū mediocriter calefactiuum ⁊ exiccatiuum cōueniens eſt ei ⁊ ꝓpe poſt euacuationes. ¶ Quid vo de regimine per alias res non nāles dicendum ſit ex predictis apparet.

Secūda vo intētio cōpleť cū adminiſtratione medicinaꝝ que educūt mās cholericas diuerſaꝝ ſpērum. uelut eſt cholera rubea vitellina ⁊ citrina. ¶ Et de approꝑatis ad hoc eſt exhibitio iere pigre Gal. Ipa eni educit ſuꝑfluitates predictas abſqꝫ humiditatib⁹ inatis. 14⁹ terapeu. allegato. ⁊ Et exhibeanť ex ea. ℥. x. uel. xii. cum aq̄ abſinthij uel eupatorij calefactus. ¶ Et i gſa huius etiam cōueniret medicia talis. ℞. eľuarij dyaſiniconis. ʒ. ij dyagridij ℈. j. reubarbari electi. ʒ. j. ſpice nardi. ℈. ij. exhibeať ut ꝑus. ¶ Et ↄfert etiā eis nō minus exhibere pilľas iſtas. ℞. pilľarū de reubarbaro. ʒ. ij. pillularū de iera Gal. ʒ. ß. ſalis gēme ℈. ij. reformenť pilľe cū ſucco ro. ⁊ exhibeanť. ¶ Si aūt ↄtingat repire mās viſcoſiores ꝑdictis ⁊ groſſiores: tūc ↄuenit eis exhibē. ℥. ß. eľuarij indi. aut. ℥. iij. eľuarij dyaſiniconis. aut. ℥. iij. dyacolognitidos que melior eſt ꝑdictis: aut dare in potu pilľarū de agarico. ℥. j. cū. ij. ḡnus dyagridij. ¶ Aut dare infuſionē iſtā. ℞. agarici electi. ℥. j. ß. polipodij. ℥. j. dyagridij. ℈. iiij. aque eupatorij. aque abſinthij añ. ℥. ij. aniſi cinamomi añ. ℈. iij. ſalis gemme. ℈. ij. pulueris çuccari. ℥. j. fiat infuſio per diem naturalem. deinde calefiat ⁊ diligēter expreſſa exhibeatur ut dictum eſt. ¶ Si aūt cōtingeret reperiri mās cuꝫ melācholia cōmixtas exhibeať medicina talis. ℞. agarici electi. ℥. j. thimi folliculorum ſene polipodij. añ. ℥. ß. ellebori nigri. ℈. vj. çīçiberis. ʒ. ß. aniſi ſpice ſe. feniculi daucī añ. ℈. vj. Infūdanť oia in aq̄ bugloſſe ⁊ melliſſe. añ. ℥. ij. deide colenť ⁊ exꝑmanť ⁊ exhibeanť ut ſupra. ¶ Si aūt medicinas maioris ſublimitatis expeteres ⁊ ꝓpie reſpiciētem mās aduſtas. tūc exhibe. ℥. iiij. iera logodiū deſcripte ab Auicē. can. 5°. ſūma ꝑma tractatu 2°. deſcriptione 3°. ¶ Et melior illa ſm intentionem meam eſt iera ruffi. ⁊ iera Archigenis deſcriptione vniuerſitatis. ¶ Et optima etiaꝫ eſt iera Auic⁹ in illo tractatu collecta deſcriptione ultima. quaruꝫ oium doſes exhibeanť cū aq̄s ſublimationū ꝑdictis: aut alijs que tibi placebunt. Minoratio vo cum flobotomia in hac diſpoſitione fienda raro videť habere locū. aut ꝓpterea qꝛ mā non ꝑmiſceť ſanguini. aut ꝓpter debilitateꝫ que iā inuenit in epate contracta. de cuius adductione magis q̄ de remotione timeť per flobotomiā. ¶ Poſſunt iteruꝫ adhuc mās minorari per cliſteria que habent potentiā attrahendi mām. ſicut eſt cliſtere iſtud. ℞. aque decoctionis maluarum radicis altee: ⁊ urtice: ⁊ foliorum blitis lib. j. iere ſimplicis ⁊ hidicte. añ. ℥. ß. caſſiefiſtule. ℥. vj. olei de abſinthio. olei liliōꝝ añ. ℥. j. ß. ſalis gemme. ʒ. iiij. miſce ⁊ totum ſimul exhibeať. ¶ Si aūt deſiderabis magis flegmaticā mām ⁊ ꝓprie groſſam educē: tūc predicto cliſteri apponať dyacatholicon. ℥. iij. aut iera logodion. ℥. iiij. aut iera dyacolognitidos ¶ Et ſi ꝑſenſeris aduſtionē in mā: tūc ponanť in cliſteri. ℥. iiij. iere ruffi ⁊ ab eo remoueanť benedicta ⁊ iera ſimplex. ¶ Et ſi iterum ꝑcipies in mā melancholiam eſſe cōmixtaꝫ tunc poteris ꝓuocare emoroidas fricando eas cum folijs ficus uel felle tauri. ¶ Et ſi mās eaſdem cognoueris circa matricem eſſe dominātes. tunc ꝓuoca menſtrua exhibēdo ℥. j. trociſcoꝝ de myrra cum decoctione croci integri. ¶ Reliq̄ aūt per que euacuatio minoratiua fieri poſſet tanq̄ nō ita utilia dimittantur.

Tertia vo intētio que digeſtionē materierū efficit nō minus ↄuenienter ↄſpiciēda eſt. Opꝫ eniꝫ digeſtiua q̄litatib⁹ ꝑmis aduerſari mācbus calefaciēdo ⁊ exiccādo ⁊ per virtutes ſcđas iādē ſubtiliare ⁊ apire. ⁊ per virtutes tertias epati cōferre ipſum cōfortādo ⁊ virtutē eius ſuſtentando. ¶ De numero q̄rum medicinarum multe a ſapiētibus ſcripte repiunť. ſicut ſyrupus de abſinthio. ſyrupus de eupatorio. ſyrupus de biſantijs. ſyrupus dyarodon. oximel cōpoſitum. oximel de leuiſtico. ſyrupus cōpoſitus acetoſus. ⁊ ſyrupus ſquilliticus in mā fortis reſiſtentie. ¶ Ex quibus pōt fieri cōmixtio talis. ℞. ſyrupi de eupatorio. ſyru. ſimplicis acetoſi ana. ℥. j. aque abſinthij ⁊ cicoree ana. ℥. j. ß. miſce. ⁊ talis ↄfert ad mām nō ualde frigidam. ¶ Si autem cōtingat cū materiebus inueniri admixtionē cholericarum materierū exhibeať hic ſyrupus. ℞. ſyrupi de biſantijs. ℥. j. ſyru. de enduuia. ℥. ß. aque abſinthij. ℥. j. aque cicoree ℥. ij. miſce. ¶ Cum vo volueris materiā aſpicere maioris frigiditatis ⁊ viſcoſitatis ⁊ groſſitiei. tunc ℞. oximellis ſquilitici. ℥. j. ſyrupi de abſinthio. ℥. vj. aque eupatorij. ℥. iij. miſce. ¶ Et ſi volueris hoc digeſtiuū efficere magis aperitiuum: tunc ℞. ſecaniabin de leuiſtico. ℥. j. ſyrupi compoſiti acetoſi. ℥. ß. aque eupatorij aque iris ana. ℥. j. ß. miſce.
¶ Cū vo ↄtingat in mācb⁹ inueniri mixtionē melancholie: tūc cōpetit hic ſyrupus. ℞. ſyrupi de epithimo. ſy. de hyſopo ana. ℥. j. aque melliſſe capillorum uene. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Qd̄ ſi ꝑcepis mācb⁹ eſſe mixtā melīā cholericā: tūc exhibe digeſtiuū tale. ℞. ſyrupi de fumoterre. ſyru. de enduuia añ. ℥. vj. aque boraginis. aque endiuie añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Et cū volueris digerē mām cui eēt cōmixta melācholia flegmatica. tūc ℞. ſy. de epithimo. ℥. j. ſyrupi cōpoſiti acetoſi. ℥. j. ß. aque melliſſe. aque capi. ueneris. añ. ℥. j. ß. miſce. ¶ Et lꝫ etiaꝫ raro ↄtingat mācb⁹ cōmiſceri melīā aduſtā ex nāli melācholia factā. qꝛ ti aliqñ in iuuenib⁹ appet ⁊ ꝓprie uehementer exercitatis ⁊ regimine ſupercalefactiuo utentib⁹. tunc ℞. ſyrupi de epithimo. ℥. j. ſyrupi violacei. ℥. vj. aque nenufaris. aque endiuie ⁊ boraginis añ ℥. j. miſce. ¶ Hec qdeꝫ digeſtiua oīb⁹ fere mācb⁹ ſunt appropriata: niſi qꝛ ſi inueniretur mās eſſe cōmixtas cum ſanguine ex quo etiā aliq̄ pticla aduſta foret: tunc conueniret exhibere aque fructuum que ſanguinis ⁊ cholē feruorem extinguit. ℥. v. aut exhibeātur ſyrupi de biſantijs. ℥. ij. cū. ℥. ij. decoctionis prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ. ¶ Et ſi qs ulterius mitiora digeſtiua vnicuiqꝫ mācrū iā dictarū appropriata deſideraret. tūc accipiat aq̄s ſublimationū predictis ſyrupis cōmixtas dimittendo ſyrupos illos ⁊ dādo aq̄s illas augmentando doſim earum uſqꝫ ad ℥. v. ¶ Et adde iterum ſermonibus iſtis ꝙ nō ſolū fit mācrum digō per ſyrupos predictos. ſed cōuenientius digeretur mā ſi tpe adminiſtrationis eoꝝ aliq̄ de ꝑdictis plātis uľ radicib⁹ coq̄tur uel cōmiſceať in cibis ⁊ potib⁹ eoꝝ ut etiaꝫ pro pte ſupi⁹ tactū eſt in itētione ꝑma. ⁊ tu recurre ad eam.

Pro quarta vo itētione. ſ. mācꝝ diuerſione cōtēplādū ꝑmo ꝙ due ſunt ſpēs diuerſionū ꝑncipales que magis in hac diſpōne a ſapiētib⁹ collaudate ſunt. ¶ Prima qdē eſt mācrum diuerſio per vomitū. ¶ 2° vo eſt per adminiſtrationem cliſteris materiaꝫ ab epate: ⁊ a venis educentiū ⁊ inclinātiū eas per inferiores vi

es ⁊ ſplenitum oppilōnes ſubtiliādo ⁊ reſoluendo mām.
¶ Aliquibus igiť ſapientū placuit magis diuerſio pūma.
eo qꝛ ipſa fortius diſtrahit mām ab epate per ſuperius edu
cēdo eas.maioꝛ enim ꝟtutis fortitudo requiriť ad faciēduꝫ
aſcendere materias ſua grauitate multum reſiſtentes ꝙ ad
faciendum ipſas deſcendere. Cum ergo ita diuertunť per
ſuperius videtur materias fortius a ſuo loco eradicari.
¶ Secunda ratio qꝛ uomitus videť conuenienter poſſe ſu
gere materias uel extrahere eas ab epate per meſeraicas
que ſunt in fundo ſtomachi. ¶ Et tertio qꝛ uomitus vide
tur eſſe bonus eradicatoꝛ materierum que in infimo loco
poſite ſunt. ¶ Et q̄rto iteꝝ qꝛ per uomitū non ſolū materie
que in ſtomacho ⁊ adiacētibus ptibus ſunt poſite que faci
le pñt trāſire in cōiunctas. Et traxit iſta opinio fundamen
tum ex 14° tertij. ꝑallegato ſepe caꝑ ubi inqt. Et ut utantur
ante cibū uomitu. eſt eniꝫ bonuꝫ regimen eis. Et opoꝛtet ut
ſit in ꝑncipio rei cum raphano īfuſo in ſyrupo acetoſo. Et
in fine eius cū elleboro. ſed elleborus non educit materias
niſi violento tractu. igitur ⁊c̄. ¶ Alijs ꝟo magis placuit ſe
cūda diuerſio per cliſteria fienda. ⁊ moti fuerunt rōnibꝰ plu
ribus. ¶ Et ꝑma quidem eſt. qm̄ materia huius diſpoſitio
nis ſm magnam ptem cōtineť in cōcauo epatis cuius ad
inteſtina maioꝛ eſt ꝓpinquitas ꝙ eiuſdē ad fundum ſtoma
chi. igiť materie in eo ſtātes potuerunt per cliſteria melius
⁊ facilius trahi ꝙ per uomitū. ¶ Et ſecūda quidem rō eſt
qꝛ materie facilius inclinanť deſcēſui ꝙ aſcēſui. ¶ Et ter
tia eſt qꝛ eductio per uētrem eſt euacuatio minus preternāl
tatis includens ꝙ uomitus. ¶ Et quarta eſt qꝛ cum cliſteri
bus poſſunt melius perfici ſubtiliatio reſolutio ⁊ conſum-
ptio materierum: ⁊ aptio oppilationum cum medicinis in
eis poſitis ꝙ per uomitum. Et videtur hec opinio traxiſſe
ſententiam ſuam ex ſerie preallegati capituli dum inqt. Et
in pluribus diſpoſitionibus quas habent neceſſe eſt ut eua
cues cum eis que educūt humores ſolutione uentris ⁊ ape
riunt oppilationes. Et cliſteria ſubtiliatiua ⁊ reſolutiua hu
miditates ſolutione educentia eas conferunt in ea ualde.
¶ Propter quod tale poteſt deſcribi cliſtere. ℞. folioꝝ ble-
te mercurialis. an̄. M. j. ſ. furfuris. M. j. radicis urtice ireos.
ana. M. j. ſeminis feniculi aniſi ⁊ leuiſtici. an̄. M. ij. gra
noꝝ cartami contritorum. M. ſ. coquantur omnia in lib.
iiij. aque uſqꝫ ad ꝯſumptionem tertie partis. deinde ℞. hu
ius decoctionis libram vnam iere ſimplicis. ℥. j. olei viole.
⁊ de ſiſamo ana. ℥. j. ſ. ſalis gemme. ʒ. j. ⁊ ponatur. ¶ Si au-
tem uolueris ipſum flegmatis magis attractiuum loco ie-
re ponať benedicta. ¶ Et ſi adhuc uolueris ipſum ſolen-
nius eradicare materias appone in ipſo. ʒ. iij. electuarij dya
caſtorei ⁊ erit eligibilius. ¶ Si quis autē deſideraret eligē
que duarum opinionum melioꝛ exiſtat ⁊ ſoluere queſtionē
illam. facile dicere pōt ꝙ ſi cōtingat in hac diſpoſitione ma
terias tales declinare magis ad ſtomachum ꝙ ad inferio-
ra. qꝺ cognoſciť per nauſeam abominationem ⁊ ſubuerſio
nem ſtomachi: ⁊ per rugitum ⁊ tēſionem ⁊ motū materieꝝ
in ipſo. Tunc in hac diſpoſitione cōuenientioꝛ erit uomi-
tus. ¶ Si autem pcipies materias magis ad inferiora ra-
pere ꝙ ad ſupiora. tūc conuenientius erit cliſtere predictum
aut alia ſibi ſimilia. Et ſuſtentať hec reſponſio ſuper ſermo-
nibus ueteris affoꝛiſmoꝝ ꝑma. Que ducere opoꝛtet vnde-
cūqꝫ natura repit ⁊c̄. ¶ Tertium quidem ingenium diuer
tendi materias eſt cum ꝓuocantibus urinam. ⁊ ꝓprie quā
do cōtigerit magis eſſe ꝓpinquas in gibbo epatis. ⁊ facile
qdem hoc fieri pōt coquendo in cibarijs ſimplicia quedā
ſicut radix feniculi petroſel. dauci ⁊ bruſci. aut eorum ſemi-
na. aut ante cibum exhibendo confectionem factam ex ſpe-
ciebus electuarij de ſeminibus. aut dando pillulas aliquas
factas ex trociſcis de eupatorio de capparibus. uel rubea
tinctorum aut ſpica nardi. ¶ Quartum autem ingeniuꝫ
diuertendi materiam iterum eſt per ea que attrahunt mate
riam a fundo corporis ⁊ uniuerſis partibus eiuꝫ ꝓprie

cum applicatione balnei ſulphurati non aluminoſi aut ſal
ſi calidi actu. aut ſalſi frigidi actu uelut in aq̄ maris. hec enī
mām attrahēdo reſoluunt ⁊ cōſumūt. que ſi nō fuerint pre-
ſentia naturaliter talia. tunc artificialiter fieri poſſunt in
dulci aq̄ coquēdo alumen ſulphur ſal ⁊ alia ſimilia. ¶ Quītum ꝟo inſtrm diuertendi materiā iterum eſt per applica-
tionem euaporationū que applicenť ſtomacho ⁊ epati. ⁊ ꝓ
prie cum medicinis ſua caliditate attrahētibus ſubtiliantibus ⁊ conſumentibus materias: uelut eſſet euaporatoriuꝫ
hoc. ℞. radicum peucedani ſm. meu rubee tinctorum cala-
mi aromatici ſquinanti ciperi an̄. M. j. ſ. caſſie lignee gal-
lie muſcate ſtoracis calamite an̄. ʒ. ij. abſinthij origani dau
ci cimini an̄. M. j. ſ. terantur omnia inſimul forti contritio
ne ⁊ calefiant in ſartagine ſicca. deinde imponantur ſaccu-
lis qui actu calidi applicentur ſtomacho. ¶ Diuerſio aūt
cū uentoſis abſqꝫ ſcarificatione etiā ꝯuenire pōt. ¶ Mate
rias diuertē per emorroidarū aptionē ⁊ appoſitionē uen-
toſarum cū ſcarificatione. ⁊ per applicationē rubificantium
medicinarū ⁊ ueſicātiuꝫ nō videť hēre locū in hac diſpoſi-
tione. eo qꝛ materie nō ſunt ſanguinee neqꝫ eidē ſufficiēter
cōmixte: neqꝫ etiā ſunt adeo ſubtiles ꝙ per rubificātia ⁊ ue
ſicantia conuenienter educi poſſint.

Licet plurima pro cōplemēto intētionis qnte ſupra ꝑ-
miſſe. ſ. cōplete eradicationis materierū ſupra tacta fuerint cū de mō ⁊ inſtris minorādi mām dictum fue-
rit: alia tñ uarijs in locis ab auctoribus inuēta ⁊ magis ex-
perientia cōprobata ad hūc locū adducere eſt conueniens.
¶ Quoꝝ primū eſt deſcriptio pillularū ſtomaticharum al
kindi. q̄rum deſcriptionem ex Auicenna collige 5° canon.
ſumma ꝑma. ⁊ tractatu 9°. Et vide ibi earum laudes ⁊ com
poſitionem. ⁊ dicit earum doſem eſſe auř. ij. lꝫ nunq̄ dede-
rim ex eis niſi. ʒ. j. ⁊ ſolēniter conferunt. ¶ Amplius eodeꝫ
tractatu ꝟide tres deſcriptiones ſucceſſiue poſitas ab eo. q̄-
rum ꝑma incipit ibi. Pillule alie conferentes ad febrem cro
nicam: ⁊ ad debilitatem ſplenis ⁊ epatis ⁊ inceptionē aque.
¶ Et iterum deſcriptionem ſibi ſubiunctam: cuius ꝑncipiū
um ad febrem cronicā ex humoribus cōmixtis. ⁊ ad dolorē
epatis ⁊ inceptionem aque. ¶ Et iterū collige ibi aliam im-
mediate ſequētem deſcriptionē cuius initiū. Conferentes
ad febrem cronicā accidētem ex humoribus commixtis. ⁊
ad dolorē epatis ⁊ ad inceptionē hydropiſis. Et oīum ha-
rum doſis per me data eſt a. ℈. ij. uſqꝫ ad. iiij. lꝫ deſcriptionē
tertiam ex predictis magis conferentem viderim. ¶ Si au-
tem deſideras hēre cōpoſita leuiora ad hanc intētionem ⁊
ꝓprie reſpiciētia ſupfluitates cholericas flegmaticas. ⁊ me
lācholiam ex aduſtione genitā ⁊ fecalē. tunc ℞. hoc compo
ſitum. ℞. mirabolanoꝝ indoꝝ citrinoꝝ ⁊ kebuloruꝫ an̄. ʒ. j.
reupōtici agarici electoꝝ an̄. ℈. iiij. maſticis ſpice nardi an̄.
℈. j. ſquinanti floꝝ eupatorij an̄. g̃. vj. croci. g̃. iij. ſpodij ſalis
indi ana. g̃. v. aque eupatorij aque capilloꝝ ueneris. ⁊ aque
ſublimationis radicum iris ana. ℥. j. ſuccari rubei. ʒ. x. fiat
omnium hoꝝ infuſio per diem nālem. deinde in aurora co-
letur ⁊ diligenter exprimatur: ⁊ calida deť in potu obſeruā
do poſt ipſam ut poſt omnia ſolutiua canones qui ſupra
poſiti fuerunt in exhibitione minoratiuorum. ¶ Et ſi quis
deſideraret medicinā diuerſos humores educētem tūc pote
rit exhibere hoc cōpoſituꝫ. ℞. iere Archigenis ſupra noiate
ʒ. ij. iere Gal. ʒ. v. aque decoctionis folliculoꝝ ſene. ℥. ij. miſce. ¶ De domeſticis autem ſolutiuis ⁊ uſitatiuis ⁊ ꝓprie
ad mām mixtā ex flegmate ⁊ cholera eſt exhibē. ʒ. ſ. electua-
rij indi cum. ℥. ij. aque eupatorij ⁊c̄. ¶ Et ſi uelis reſpicere
mixtionem notabilem cholere adiunge predicto electuario
ʒ. j. electuarij ſucci roſaruꝫ ⁊ ſubtrahe de predicto. ʒ. j. ¶ Et
ſi intendis cum hoc educere materiam melancholicaꝫ non
habentem aduſtionem de qua curandum tunc exhibeanť
ʒ. v. de electuario dyaſene cum decoctione predicta. ¶ Si
autem deſideras materiam educere notabilis aduſtionis
tunc exhibe. ʒ. v. uel. vj. electuarij hamec cum decoctione

predicta.ant.ʒ.j.pillař de lapide laçuli:uel de lapide arme
no.ubi fuerint aduſtionis ueſtigia notabiliter apparentia.

Sexta intētio cōplet͛ cum his. Que epar ⁊ ſtomachū
confortantcū iaʒ notabiliter nocita ſunt a ma-
la cōplexione frigida ⁊ humida cum multitudine materie-
rum frigidarum ⁊ humidarum plura ſunt a ſapientibus
ſcripta. ¶ Quorum vnum ⁊ laudatum eſt. ut exhibeatur
in aurora electuarij metridati.ʒ.j.cum aqua decoctiōis flo-
rum eupatorij uel ſpodijſi magis exiccare uelis. ¶ Et ſecū-
dū eſt tyriaca Andromachi que exhibeat͛ ut ſupra. ¶ Ter
tium eſt electuarium de ambra faciendo ex ſpeciebus eius
cum çuccaro ⁊ aqua eupatorij confectionem. ¶ Et quar-
tum eſt confectio dyaciminí.⁊ proprie quando cum mala
complexione fuerit uentoſitati quantitas notabilis. ¶ Et
quintum famoſum eſt confectio dyalacca. ¶ Sextum eſt
confectio dyacurcuma. ¶ Septimum eſt tyriaca herme-
tis. quorum omnium deſcriptionem collige ab Auicēna ⁊
exhibe ut dictum eſt. ¶ Et de uſitatis communibus eſt tri-
fera maior ⁊ trifera de ſcoria ferri. ⁊ trifera perſica ⁊ tri-
fera ſaracenica. ¶ De trociſcis vo famoſioribus ſunt tro-
ciſci de abſin. trociſci de eupatorio. trociſci de lacca. trociſci
de reubarbaro in diſpoſitiōibus frigidis. ¶ Et trociſci de
roſis ⁊ berberis omnium deſcriptionum trociſci de ſpodio
ſimpliciter aut cum ſemine acetoſe. ⁊ trociſci de camphora
ſcōe ⁊ tertie deſcriptionis legendarum ab Auicēna quinto
canī. ſumma prima octauo tractatu. Et trociſci de ſpodio cū
terenīabin qui omnes conferunt in diſpoſitione cal̄a ⁊ exhi
beri debent cū aqua endiuie uel cicoree uel alterius ſimilis.
¶ De his etiā que ꝯfortāt epar a ſpecifica ꝓprietate eſt co-
meſtio carniū codiaꝝ dipatarů ⁊ caro adip.i.lupi comeſta
ul̄ exiccata:⁊ in pl̄uerē reducta ex qua fiāt pille uel ꝯfectio
nes uel el̄uaria. ⁊ ſit uſus coꝝ frequēs in aurora ⁊ añ cibū.
¶ Oēs etiā endiuie ſpēs a ꝓprietate ꝯfortāt epar in cibis ac
cepte uel in potib⁹:⁊ ꝓprie illa que armata eſt ad rubedinē
declināns. ⁊ eſt illa quā hodie cicoreā noiamus. ¶ Aut etiā
endiuie ſpēs que dr̄ armata:eo qꝛ folia hēt in ſuis extremis
⁊ circūferentijs multum ſpinoſa. ⁊ emittit lac. ⁊ ⁊ producit
florem qui ſimilatur pilis leporis colore etiam pluma ſua.
¶ Et de ꝯfectionib⁹ famoſis ⁊ uſitatis in diſpōne cal̄a eſt
cōfectio dyarodon. ⁊ cōfectio triaſādaloꝝ deſcriptione Ni
colai in antidotario. Et dyacitonitē Galeni ſuētū a Serap.
7° breuiarij. Et el̄uariū de ſiloal̄. deſcriptū ab Auic⁹ 5° canī.
ſūma p⁹. Et alie multe ſīles que p te ab auctorib⁹ collige ⁊c̄.

Conſilium.157.

De cacchia coniſcta quinque malis diſpoſitionibus que
ſunt. ¶ Mot⁹ tremulus cordis. ¶ Mala diſpoſitio epatis
frigida ⁊ humida. ¶ Fluxus ſuperfluus emoꝛroidarum.
¶ Fedus coloꝛ totius corporis. ¶ Debilitas virtutis vni-
uerſalis. ¶ Diuiditur Conſilium in capitula tria.

¶ De ſignis ⁊ cauſis diſpoſitionis cacetice ⁊ accidentium
quo modo ſequantur ad eaꝫ. Cap.I.

EGritudo nobilis vir dn̄i Jaco
bi de dioceſi forliuiē
ſi eſt cacchia coꝛruptio cōpl̄onis epatis ⁊
ꝯuerſio ipſius ad friditatē ⁊ humiditatē.
¶ Et ſunt eius ſigna coꝛruptio coloris
ex albedine dominante citrinitati. vnde
coloꝛ eius apparet ſicut cadauerum co
loꝛ. ¶ Eſt etiaꝫ inflatio in toto coꝛpoꝛe
a materia flegmatica tenui in mēbris immerſa ꝓueniens.
¶ 3° iterum uenter eius eſt inflatus ⁊ multis uentoſitati-
bus plenus. ita ꝙ in eo qn̄qꝫ apparet ſicut utritas. i. diſpo-
ſitio ſimilis utri uento pleno ⁊ aere. ¶ Et quarto iterum to
tum eius coꝛpus graue eſt ⁊ ꝓprie in virtute nutritiua ue-
hementer nocitum. ¶ Et quinto iterum extreme partes ut
pedes ⁊ manus non euacuantur ab aliquali inflatione a
predicta flegmatica materia ⁊ ei⁹ uapoꝛe ꝓueniente. ¶ Et
iterū 6° ſolēt hanc diſpōnem qn̄qꝫ cōcomitari fluxꝰ uentris
dyarica:aut lienterica:aut utraqꝫ ſimul que ꝓueniūt ꝓpter
augmētū humiditatū que in coꝛpe multiplicate ſunt ꝓpter
debilitatem virtutis digeſtiue epatis: ꝓpter quas etiam di-
geſtiua virtus:⁊ retentiua inteſtinoꝝ debilitata eſt. ¶ Se-
ptimo iterum hanc diſpoſitionem cōcomitatur longitudo
in ſomno propter multitudineꝫ euapoꝛationum ad caput.
¶ Et adhuc octauo debilitas appetitus eſt accidens hanc
diſpoſitionem utplurimum concomitans. ¶ Nono iterū
tremoꝛ coꝛdis ad hanc diſpoſitionem cōcomitatur ꝓpter
malā diſpoſitionē coꝛdis ab epate coicatā per colligantiā nō
abſolutā imo uapoꝛeam ⁊ malem. Et ꝑit oēs hi collegi ſer-
mones 14° tertij. tractatu 4°. cap̄ de cacchia. ⁊ de aſclite. ⁊ q̄r-
to breuiarij. cap̄ ſexto. ⁊ pluries alibi.

Et licet huius diſpōnis ⁊ ſuorum accītium plurime
cauſe aſſignari poſſint. uelut oē genus egri-
tudinum cōpl̄onalium compōnalium:⁊ vnitatis in epate
ꝯtinuū:⁊ multitudo cibationū calorē innatū ſuffocantium.
⁊ uſus ciborū ſuā groſſitudine ⁊ viſcoſitate epar oppilātiū
⁊ foꝛtis motus ſup cibū cōſuetus:⁊ multus coitus:⁊ uen-
tris fluxus imoderatus:⁊ prolixe febꝛes:⁊ alie membꝛoꝛuꝫ
epati colligatoꝝ egritudines. nō video tn̄ euidentiorē cau-
ſam que hūc virū ad hāc diſpōnē ꝓduxerit ꝙ̄ imoderatus
emoꝛroidarum fluxus. ipſe enim nō ſolum ad hanc diſpo-
ſitionem:imo ad deteriorē ꝓducere pōt coꝛpus propter de-
bilitatē cīonum ꝯſequentem ꝑncipal̄r. Licet enim oīs alia
imoderata cīatio ad hanc egritudineꝫ ꝓducere poſſit:ma-
gis tn̄ ſanguinis extimo multo. Oīs enim euacuatio foꝛtis
perſeuerans coꝛpoꝛa debilitat. maxime vo iſta que eſt ſan-
guinis 14° tertij. prealegato cap̄. ¶ Ex quibus omnibus
apparet ꝙ huius viri diſpō per ſe eſt uerenda ſatis. quanto
magis autem difficilioꝛ eſtimari poteſt:cum ipſa ſit coniū-
cta pluribus predictorum accidentium:⁊ maxime tremo-
ris coꝛdis:⁊ preparationi ad hydropem aſciten:aut hypo
ſarcam. Unde ſollicite multum intendendum eſt ad tota-
lem ipſius eradicationem. ut nunc ſequitur.

¶ De regimine huius diſpoſitionis. ⁊ pꝛimo per ſex res nō
naturales. Cap.II.

REgimen itaqꝫ huius diſpoſitionis pēdet ex recti
ficatione complexionis epatis pꝛincipaliter. Se
cundo vo ex remotione tremoris coꝛdis. Tertio
vo ex rectificatione habitudinis totius. Regimē
tamen utriuſqꝫ ipſorum ſuſtentatur ſuper cōue
nienti electione ſex rerum nō naturalium:⁊ debita admini
ſtratione rerum medicinalium. ¶ Pꝛo declaratione itaqꝫ
regiminis rerū non naturaliuꝫ eligatur a viro iſto ciuitas
uel locus habitationis ad caliditatem ⁊ ſiccitatem notabi-
liter inclinatus. habitet itaqꝫ cameram a terra notabiliter
eleuatā:⁊ elongatā a decurſibus aquarum uel uallū:⁊ mi-
nime ſit humida uetuſtate edificij:imo ſatis nouiter cōſtru
cta aſpectum habens orientalem uel meridionaleꝫ: in qua
etiam frequenter notabilis accendatur ignis. ⁊ ſepe in ea
fiat ſuffumigium ex ſandaraca ſtorace calamita laudano
colofonia thure ligno al̄. ⁊ ſimilibus ſimplicibus aut com-
mixtis. De annexo vo aeri totum coꝛpus ⁊ ꝓpe caput ue-
ſtibus ⁊ infulis:uel birretis de panno de grana conſtructis
decēter muniat. ¶ Exercitiū vo conueniens eſt ei ⁊ ꝓpꝛie
nūc:qꝛ fuit rectus regimine digeſtionis ⁊ cōuenientis eua-
cuationis materieꝝ. Cōſulo igit͛ ꝙ mane per horā poſt oꝛ-
tum ſolis ſurgat ⁊ exerceat͛ pedeſter mōtem aſcendendo ⁊
deſcendendo:aut gradus ſcalaꝝ ꝙ̄ plūmos:aut pedeſter re
uolutione plixa uſquequo coꝛpus eius calefiat ⁊ ad ſudo-
rem mediocrem ꝓducat͛. ⁊ ſi debilitas obſtaret ſaltem equū
gradarium uel ſuccuſſarium per tria uel quatuoꝛ miliaria
equtet. ⁊ ſi adhuc maioꝛ debilitas ꝓhiberet exercitiū ſaltem
bn̄ficio uentris ꝓcedēte fricent͛ eius extrema incipiendo a
genubus uſqꝫ ad pedes:⁊ ab inguinib⁹ uſqꝫ ad eos:⁊ a ſpa-
tulis uſqꝫ ad nates:⁊ ab humeris uſqꝫ ad manus inferius
trahendo cum fricatione uſqꝫ ad rubedinem perducente.

reliquo autem toto tempore quieſcat. ¶ De modo vero ſomni et vigilie caueat a dormitiõe pliri: ppterea qr ipſa humectat corpora et generat reumatiſmos. Menſura itaqz ſomni ſibi ↄuenientis nõ excedat ſeptẽ horas in nocte et vnã in die, et niſi debilitas repugnaret minor adhuc dormiẽdi mẽſura cõueniret ei: reliquo tpe vigilãduz eſt. ut exiccent ſuꝑfluitates in eo cõgeſte. ¶ In canone aũt aſſumptiõis cibi et pot° ſtrictus eẽ debet. ut nõ accipiat cibũ uel potũ uſqz ad cõpletaz ſaturitatẽ. imo cibet ſemp reliquijs famis adhuc in ſtomacho remanẽtib°. ¶ Similr etiã nunꝙ cibũ ſuũ accipiat niſi ↄueniẽs appetit° incitauerit ad ipm: neqz etiã curet diuerſitatẽ ciboꝝ multã accipere. imo vno uel duob° ferculis cõtẽtus eẽ debet. ¶ Caueat etiã ne cibũ ſuũ deglutiat abſqz maſticatiõe ↄdecẽti ne cib° remanẽs indigeſtus ſit mãꝰ congeſtiõis multarũ ſuꝑfluitatũ. ¶ Silr etiaz potũ in ꝙtitate cõtinua pauca. imo melius eſt ei ſepe et paꝝ ꝙ raro et mltũ bibere. ¶ De paſſionibus vero aie euitet ſollicitudines et anguſtias triſtãtes et ſpm̃ uel innatuz calorẽ ſuffocãtes et aiam ſuã dilatet in gaudio et ſpe ſue ſanitatis. Neqz icẽ ueniret ei aliqñ (lz raro) aliquã iracũdiã uel anguſtiã leuẽ incurrere. ¶ De ultima vero re. ſ. cibo et potu. Dicẽduz ꝑ gñalr ꝙ omne cibariũ ei° eligi debet ad cal. et ſic. nãliter uel accitalr iclinatum. ¶ Particulariter vero deſcẽdẽdo in cibis eligat panis modicũ furfuris hñs bñ coct° et fermẽtatus duoꝝ aut triuz dieꝝ ad plus. Et caueat a pane azimo uel nõ bñ fermẽtato parũ cocto: et euitet oẽs cibos paſtiles uel de farina factos. ¶ De carnibus vero conueniunt ei carnes capreoline domeſtice: et meliores ſunt ſyluestres: vituline caſtratine et de maſo vnius anni. Itẽ carnes animalium ſyluestriũ ut leporis apri cerui et ſimiliũ ↄueniũt. Laudo etiã qñqz carniũ ſalitaꝝ uſum. Carnes vero pulloꝝ gallinaꝝ et caponũ et anatulorum iterũ bone ſunt. Et inter reliquas meliores carnes ſunt coluboꝝ et ppe ſyluestriũ. Itẽ minutaꝝ auiũ degẽtium in nemorib° et dumetis carnes ſunt utiles. ¶ Carnes vero animaliũ in aqua viuẽtiũ: et ſilr piſces vituperandi ſunt niſi fuerint ſicut capedũ narioli torrẽtis trilie et ſibi ſiles. Alij vero nõ placent niſi pui piſces et marſiones et ſiles in fluuijs et petroſis locis inuenti. Cãcrorum vero uſus ſpernendus eſt omnino. ¶ Silr lac et lacticinia cibaria oia fugiant. Caſeus vero aliqualr ſolidus mediocris ſalſedinis et non ualde mollis laudabilis eſt: lz in multo uſu nõ ſit habẽdus. ¶ Olei vero uſus bonus eſt ſiue fuerit de oliua ſiue de nucibus ſiue de amigdalis dulcibus. Butyrũ vero dimittatur et ſimiliter brodialia oia pinguedie porci multũ artificiata. ¶ Oia etiã legumia dimittant̃ pter cicera rubea ordeũ uel pãnicuz: et ſilr riſum fugiat. ¶ Lactuca vero et portulaca ſpinachia cucur. omnia dimittant̃. Endiuia autẽ domeſtica et ſyluestri qñqz uti põt cũ oleo et aceto. Pepones aũt laudo. ſ. dulces et bene maturos et añ cibuz acceptos. Citrullos vero et angurias dimittat. ¶ De fructibus autez uti poteſt quãdoqz piris muſcatis et auellanis et amigdalis. Sed inter reliquos nullus eſt melior fructus ꝙ ficus recentes et ſicce. Pomis etiaz et uuis albis bene maturis ſuo tẽpore uti põt. Citonia vero et neſpillas et ſorbas dimittat. Et ſimiliter granata acria niſi ppter magnum eſtum. Dulcia vero et mediocria granata ſunt ſibi utilia. In iuiubis autem nullo modo ſit uſus. ¶ De plantis autem cõueniũt ſibi caules feniculus petro. ſaluia roſmarinus mẽtha ſerpillũ hyſopus et reliquę plãte cal. cum qbus cibi oẽs condiri debẽt. ¶ De aromatibus placet mihi crocus pip çinçiber aniſum lignum al. cinamomuz ciminum macis galanga et nux muſcata. ¶ Placent mihi cappares conditi et iringi ↄditi et oliue cõdite: et aſparagi ſuo tpe. Aceti etiã uſus et ppe cũ alijs cibarijs placet. et ꝙto fuerit acutius tãto melius erit. Silr et agreſta cum ſale ↄdita. et lymones etiã placent. Arancia vero et vinum granatorũ dimittat. ¶ De potu aũt ei° dicẽduz pmo. ꝙ oino dimittat ois aque uſum ſiue ſimplicis ſiue cocte cuz ordeo uel ſilibus. ¶ Dicẽdũ 2° ꝙ laudandũ eſt ſibi hydromel factuz ex decoctione xxv. lib. aque. ℥. j. pulueris eupatorij et lib. j. mellis que diſpument̃ et coquant̃ uſqz ad ↄſumptionẽ tertie ptis duob° remanẽtib°. ¶ Vinũ vero ↄueniẽs ei eſt albũ ſubtile clarum bñ odoriferũ nullo mõ dulce: ſed ab eo elongatuz et mediũ inter dulce et acre. Et ſi non poſſet haberi album accipiatur cereſoleum uel leuiter rubeum. Et ſi fuerit neceſſarium refrãgere ipſum. ℞. cũ aqua melliſſe. Melior eniz eſt ei aqua ciſterne: prius tamen cocta. apponant de ea ad vinum tertiam uel quartam partem ſm diſcretionem rationalem.

¶ De regimine eius per medicinalia. Cap. III.

De regimine vero per medicinalia ſic ꝓcedã. ponã enim ꝑ remedia. viij. ↄ̃ tremorem cordis appropriata. ¶ 2° ponã qnqz remedia meliãcẽ ꝑlonẽ ↄfortis rectificãtia. ¶ 3° ponã tria remedia colorẽ fedũ corrũpẽtia. ¶ 4° loco ſubiũgã tria ↄ̃tutis debilitatẽ reſpiciẽtia.

Primum igit̃ remedioꝝ cordialiũ ↄfortãnũ ipz cũ inſtat tremulus mot° magnus eſt iſte ſyru. de quo accipiat oi mane. ℥. ij. cuz aque acetoſe. ℥. iij. et eſt ↄueniẽs ci apparẽtis uel ſignis caliditatis. ℞. ſe. endiuie ſcariol. cuſcute. ſe. ꝗtuoꝛ coium fridoꝝ. añ. ʒ. j. floꝝ boraginis et bugloſſe doronici. ſe. acetoſe et baſiliconis. ana. ʒ. j. ſ. coriãdri ꝑpara. ʒ. ij. floꝝ nenufaris ſandaloꝝ al. et ru. ſpodij been al. et ru. añ. ʒ. j. ſ. ciamomi ligni al. gari. añ. ℥. j. coquãtur oia in lib. x. aque uſqz ad ↄſumptionẽ medietatis et colent̃ cũ forti expſſiõe. et deinde addant̃ çuccari lib. ij. et coquãtur uſqz ad inſpiſſationẽ. Et ſi apparẽt ſigna frigiditatis cũ tremore cordis. tũc exhibeat̃ iſte ſyru. cũ. ℥. iij. aque melliſſe. ¶ 1^m^ remediũ cordiale eſt hoc. et ppe ↄferẽs qñ in pectore et circa coꝛ inueniant̃ uẽtoſitates multe uel uapores. ℞. ſyru. de corticibus citri. ℥. ſ. ſyru. de calamento. ℥. j. aque enule. ℥. iij. miſce et exhibeat̃ hoc totũ calidum pluribus mane. ¶ 3^m^ inſtrm ↄferẽs oi tremori cordis. et ppue frido magis eſt carabe de cuius puluẽ in potu dent̃. ℈. ij. cũ aqua melliſſe. Et ſi uelis ipſum approꝑare magis lapſui calo det̃ cum aqua acetoſe. Ad idem ualet et eſt ſingulare pul. çedoarie. ¶ 4^m^ inſtrm eſt hoc eluariũ de quo oi mane et in ueſpis accipiat̃ quãtitas medij coclearis et poſt ipm bibat̃ tertia pars cyathi vini aromatici et bñ fumoſi ad lapſuz fridũ cũ aqua acetoſe ad lapſuz calidũ. Cui° deſcriptio. ℞. ſpẽrũ letificantis Almanſ. ℥. ij. ſpẽrũ eluarij de ligno al. ℥. j. folioꝝ auri numero. vj. hyacinti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui. añ. ℈. j. margaritaꝝ. ʒ. iij. ↄſerue roſate et violarũ. añ. ℥. j. ſ. ambre nucis muſ. añ. ǵ. ij. fiat eluariũ cũ. ℥. j. ſ. çuccari cãdi. et. ℥. j. ſyr. de corticib° citri. et poſt hoc eluariũ bulliat in lib. ſ. ſucci macianoꝝ: et ſunt poma ſyluestria pua in nemorib° inuẽta. ¶ 5^m^ inſtrm ſpãle eſt bugloſſa: de cuius puluẽ oi ſero eger qñ uadit ad lectum accipiat põdus medij aurei: et eſt pondus. ℈. ij. et. ǵ. iiij. ꝗre xj° tertij. caꝑ de cano. ubi de curatione tremoris cordis. Et ex his quorũ iuuamentũ magnificat̃ in tremore eſt potare mediũ aureũ de bugloſſa tpe ſomni noctibus ↄtinuis. Ipa etiam recẽs et ſicca in oi cibo et potu accepta: aut eius aqua ſublimata conueniẽs eſt. quare xj° tertij caꝑ de cura tremoris cordis ingt. Super bugloſ. vero ſis audax et nõ timeas malitiã eius: imo utere ea in oi quaſi potu quez tribuis in cibo quem das. Etenim iam concurrit cõſuetudo ut in potu tribuat̃ et ſimiliter aqua eius diſtillata. ¶ 6^m^ inſtrm ſpãle eſt vnguẽtuz hoc de quo apponat̃ pãn° rotũdus latitudinis ſemiſſ. ſup regione cordis. ℞. floꝝ boraginis et bugloſ. añ. ℥. j. melliſſe recentis uel ſicce. ℥. ij. florũ roſarum nõdũ cõplete apertarũ. ℥. iij. ſ. florũ ſalicis lambruſce folioꝝ baſiliconis ſicci uel recentis. añ. ℥. j. croci. ℥. j. been al. et ru. çedoarie carabe. añ. ℥. ij. hyacinti ſmaragdi margaritarum ſaphiri. añ. ℈. j. corallorum ru. ℥. ſ. amili farine ordei. añ. ℥. ij. aceti. ℥. j. ſ. bulliat farina ordei et amilum ſimul lento igne cum vino aromatico. deinde in mortario ponat̃ et cum inceperint tepefieri ſuperaddantur aliarũ medicinarum pulueres diligenter ↄterendo et apponatur tepidum.

¶ 7ᵐ inſtrm̄ eſt ſacculus iſte qui ſemꝑ portet̃ ſuper corde ⁊ eſt facilius applicabilis ꝙ vnguētū pͥmo ſcriptū. ℞. ſpērū ʒ letificantis Almanſ. ſpecierum elu̾arij de gēmis ⁊ de ligno aloes. an̄. ʒ. ij. florū ʒ roſmarini roſarum nennfaris. an̄. ʒ. j. ſ. puluerizent̃ oīa per ſe ⁊ cōmiſceant̃ ⁊ ponantur in ſacculo de ſindone de grana retorta facto: ⁊ applicetur. ¶ 8ᵐ ⁊ ultimum inſtrm̄ eſt hoc. ℞. ſpecierum electuarij in quarto remedio ſcripti. ʒ. ij. ʒuccari al. ℥. iiij. cum aqua bugloſſe. fiat confectio in rotulis. ʒ. iij. ⁊ ex ea ſemper accipiat ante cibum rotulam mediam ⁊ tantūdem poſt cibum.

Inſtrumenta v̾o que malā epatis diſpoſitionē corrigē pñt ⁊ ꝓprie qñ lapſus eſt fri. ⁊ humi. ſicut eſt in viro iſto. ſunt hec. ¶ Et primū eſt ſy. iſte de q̄ accipiat. ℥. ij. cū ʒ. iij. aque eupatorij calꝫ actu. ℞. cuſcute eupatorij folioꝝ apij abſinthij floꝝ roſmarini gario filoꝝ cinamomi. an̄. ℳ. j. ſpodij ſcolop. epatice ſandalorū ambo. ſe. cicoree. an̄. ℳ. ij. coralloꝝ rub. andacochē radic. feniculi petroſellini ſǎbru. an̄. ℳ. ſ. coquantur oīa in lib. x. aque uſq₃ ad ↄſumptionē medietatis: deīde p̄dictis addantur vini citonioꝝ. ℥. ij. ʒuccari al. lib. j. ſ. ⁊ lēto igne coquant̃ uſq₃ ad ſpiſſitudinē ⁊ aromatizēt̃ cū cinamomo gar. ⁊ ſpodio de cāna. ¶ 2ᵐ inſtrm̄ ſpāle eſt ↄfectio hec de qua ſemꝑ eger accipiat rotulā vnā an̄ cibū ⁊ poſt. ℞. ſpērū dyalacce ⁊ dyacurcume. ana. ʒ. j. ſe. taraxacon. ʒ. ij. ligni al. gario. croci. an̄. ℈. ſ. ʒuccari. ℥. v. cū aq̄ eupatorij fiat ↄfectio in rotulis. ʒ. j. ſ. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ ſpāle eſt ut eger pluribus dieb⁹ accipiat. ʒ. j. aut mediā de puluē epatis lupi in furno exiccati ⁊ ꝓprie cū ℥. j. aque eupatorij ⁊ tardet cibū ſuū ſaltē horis q̄tuor poſt. ¶ 4ᵐ inſtrm̄ ex ſimplicib⁹ rectificātib⁹ epar eſt ut eger aſſueſcat comedē carnes coclearū: ⁊ ſunt limatie in dumetis inuente que ſerpūt ſup ſpinas uel rubos ⁊ ꝓprie hñtes teſtā parumper ad citrinitatem uel rubedinem tendentes. ¶ 5ᵐ inſtrm̄ epati cōueniens ⁊ ꝓprie ad magnificādum ipſum ⁊ eſandum ab eo mās diuerſas ⁊ corruptas eſt hoc. ℞. ſucci eupatorij. ℥. j. ſ. rēubar. elci. ʒ. j. epithimi cuſcute ſpice nardi. an̄. ℈. vj. ſalis gēme. ℈. j. exhibeatur hoc totum in potu ⁊ tardet̃ cibus ſaltē horis qnque poſt aſſumptionem ipſius.

De his v̾o inſtrm̄is que emorroidarū fluxū ſtringere pñt pͥmū ⁊ expertū eſt hoc. ℞. ſcorie ferri puluerizate ⁊ frixe in aceto rubeo. ʒ. j. mirabolanorum cōbuſtorū: oſſiū dactyloꝝ coralloꝝ rubeoꝝ: corticū ouoꝝ omniū quatuor cōbuſtorū an̄. ʒ. j. pulue. gypſi. ʒ. ij. albumina ouorū numero qnque uel. vj. cōquaſſent̃ oīa inſimul ⁊ ſubmergant̃ in ipſis ſtupe prius infuſe in aceto extinctiōis calibis ⁊ bene expreſſe liniant̃ predictis medicinis ⁊ apponantur ſuꝑ uentre prius mūdificato a ſuperfluitatibus. ¶ 2ᵐ ſpeciale inſtrumētū eſt deſcriptio pillularum de bdelio. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ eſt deſcriptio pillarum de ſandaraca: que ambo duo collige. 17ᵒ tertij. cap̄ 7ᵒ. de medicinis liquidis ⁊ embrocis emorroidaꝝ. Et eſt modus admīſtrādi has pillas ut oī mane accipiat ex eis. ʒ. j. ⁊ tardet cibū ſuū horis ad minus 4ᵒʳ.

De his v̾o inſtrumentis que fedum colorē abſcindere poſſunt: iam patet ꝙ omnia predicta ad hoc capitulum ſeruiunt ⁊ proprie illa que cor ⁊ epar confortant ſanguinem paucificando ab aquoſitate flegmatica ⁊ ab aquoſitatibus cholericis ⁊ alijs corruptis. ¶ Primū eſt hoc. ℞. aque lactis caprini. ℥. iiij. ſucci cuſcute. ℥. j. miſce ⁊ accipiatur in potu diebus ſaltem. xv. ¶ Secundum eſt hoc. ℞. ſucci fumiterre ⁊ abſinthij. ana. ℥. j. miſce ⁊ accipiatur ut ſupra. ¶ Tertium inſtrumētum eſt hoc. ℞. aque ſublimationis radic. acori: aque ſublimationis vaporum. ana. ℥. ij. ſ. miſce ⁊ totum accipiatur in potu per. xv. dies. clarificat ſanguinem diuerſionem faciendo materierū corruptarum ſimul cōmixtarum: ⁊ eſt de medicinis acceptis ex ſeptima quarti. tractatu ⁊ capitulis ſecundis.

Specialia v̾o remedia tria debilitati virtutis ſubuenientia ſunt iſta. ¶ Primū. ℞. granorum fiſticorum. lib. ſ. ſe. communium frigidorum. ʒ. j. ſ. violarū. ſe. endiuie ſcariole lactuce. an̄. ʒ. ſſ. cinamomi electi ʒ. j. ſ. coralloꝝ ru. ſpodij. an̄. ℈. ij. margaritarū. ʒ. iij. carnium ꝑdicū de alis acceptarū. ℥. v. terant̃ ſil carnes ⁊ fiſtici cocti in vino dulci uſq₃ ad ultimatā cōtritionē. deinde incorporent̃ cum lib. j. ʒuccari al. cocti cū aq̄ bugloſſe ⁊ in fine apponant̃ ſpēs ⁊ fiat cōfectio in fruſta. ʒ. j. De hac itaq₃ confectiōe in omni cibario accipiatur uſq₃ ad. ʒ. ij. ¶ 2ᵐ ſpāle inſtrm̄ eſt ut vir iſte aſſueſcat in cibis ſuis ponere aquam ſublimationis ꝑdicū uel caponum ꝓprie diſtillatam cū folijs baſiliconis recentis uel ſicci. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ ut vir iſte grā cōfortādi innatum calorem ſaltem in ſeptimana ter accipiat ſingulis vice. ʒ. j. electe tyriace Andromachi: tardet poſt eā cibum ad minus horis. vj. Si autem in tꝑibus in qb⁹ utitur prefatis remedijs uenter eius ſtipticus redderetur: tūc accipiat an̄ cibum ſemꝑ coclear vnū huius elu̾arij. ℞. medulle ſebeſten. pulpe tamarindorum. caſſiefiſtule. an̄. ℥. iiij. ſe. endiuie acetoſe. ſe. ccium fridorum oīum. an̄. ʒ. j. cinamomi electi. ʒ. j. ſ. ʒuccari al. cocti cum. ℥. iiij. aque ſublimationis foliorum uolubilis minoris lib. ſ. incorporent̃ ſimul ⁊ fiat elu̾arium quo utatur ut dictū eſt. Hec ſūt meliora que eligere potui in diſpoſitionibus huius viri. ſummus autem opifex omnia ipſa in ſalutem eius dirigat. Amen.

¶ Capl̄m de tremore cordis ⁊ mala compl'one ſtomachi.

Recipe vnguenti cordialis cōpleti cū reſina lib. j. de hoc vnguento mediocriter groſſo extēdat ſup panno de grana qui ſit figure circularis ⁊ latitudinis ſemiſſis: ⁊ ponat ſuper mamilla ſiniſtra in mane quando ſurgit de lecto: ⁊ ſero quando uadit ad lectum actu tepido. ¶ Recipe pul. odoriferi. ʒ. j. quē ligatum habeat in panno de ſindone de grā retorta in forma pile facto: quē pro maiori parte tꝑis odoret. ¶ Recipe aque bugloſſe lib. j. aq̄rum cuſcute ⁊ cicoree an̄. ℥. iiij. miſce De iſtis aquis mediocriter calefactis cū pauco ʒuccaro accipiat oī mane in aurora cyathū vnū paruū: ⁊ hoc diſtēdet per nouem horas poſt cenā ⁊ poſt ipſas tardet cibū horis 4ᵒʳ. ¶ Recipe cōfec. de fiſticis cum ſpeciebus triū ſandalorum. ℥. iiij. de hac cōfectione accipiat vnum uel duo fruſta oī die an̄ cenā: ⁊ poſt an̄ prandium. ¶ Recipe pul. de polip. pul. preparati. an̄. ʒ. j. ⁊ partiant̃ in qnque ptes eq̄les. de quibus ſumat oī ſero immediate ante cenā. ¶ Recipe pillulā vnā de aloe abluto immediate ante cenā poſtꝙ conſumpti ſunt pulueres. ¶ Recipe elu̾arij de epithimo. ʒ. v. ſ. ⁊ diſtēperent̃ cum vino in mane ⁊ ſumat calidū. ¶ Recipe ʒuccari al. lib. ſ. turbit bñ mūdati hermoda. an̄. ʒ. j. ſ. pulueris aniſi dulcis. ʒ. j. ⁊. ℈. ij. ſe. rutbe. ℈. j. coquat̃ ʒuccarum cum aqua rutbe ⁊ fiat cōfectio in rotulis magnis ⁊ cooperiatur folijs auri de qua accipiat q̄titatem. ℈. ij. uel. ℈. j. ¶ Recipe aniſi ſpice macis ſeminum leuiſtici ⁊ rutbe. an̄. ʒ. j. cimini. ʒ. ij. pulueris ſene. ℥. j. tartari. ʒ. ij. mellis roſa. co. lib. ſ. ʒuccari perfecti. ℥. ij. coquatur ſimul ʒuccarum ⁊ mel ⁊ fiat electuarium de quo accipiat omni ſero ante cenam per horē uel ſ. ʒ. ij. uel. iij. ¶ Recipe dyacimini dulcis. ℥. ij. ⁊ accipiat de ea ante cibum ⁊ poſt quantitatem. ʒ. ij. ⁊ eum continuet per plures ſeptimanas. ¶ Recipe confec. de fiſticis ſimplicis lib. j. ⁊ ea utat̃ ut ſupra. ¶ Recipe electuarij de epithimo. ʒ. xviij. de quo ſumat ante cenam immediate quantitatē nucis muſcate. ¶ Recipe vnguenti glutinoſi. ℥. ij. quod applicetur ſtomacho ⁊c̄.

De egritudinibus Splenis ↄſilia ſequūtur.

Cōſilium. 158. De mala diſpoſitione ſplenis ex qua propter infectum ſanguinē generantur puſtule ⁊ ſcabies.

Vir clariſſimus ⁊ eximius utriuſq₃ iuris doctor dñs Sublimanus laborat diſpoſitione ſplenis nō

ſufficienter mūdificati propter melancbolicum bumorem ab epate ⁊ a uenis.quare melancbolicus bumoꝛ in epate ⁊ in renibus eius recipit caliditatem magnam per quam inficit ſanguinem ⁊ reddit ipſum corruptum ⁊ obiectum uirtuti nutritiue inconueniens qui dato ꝙ apponaẜ membris reſolutis non tamen uere vnitur ⁊ aſſimilatur eis qui mīdlatus ad membra inficit ea: corrumpit ⁊ mortificat faciendo puſtulas acutas ⁊ ulceratiuas.⁊ dato ꝙ iſte abſcindantur a membris per vnctiones ⁊ ablutiones:tamen mobiles recidiuaret niſi perfecte cōplexio mēbroꝝ rectificetur ¶ Propter qđ vir iſte abſtineat a cibis ⁊ potib⁹ oib⁹ acutis.ut cepe raphano alleo ⁊ ſilib⁹:⁊ a reb⁹ ualde pīguib⁹ ualde ſalſis: ab eruca a caulib⁹⁊ ſilibus.⁊ a vinis ualde fumoſis acutis.Et ꝑter hec iam dicta accipiat cibum omnem libito ſuo.

Pro regimine vo medicinali utatur iſtis tribus:quorum deſcriptiones infra poſite ſunt.¶ Prima eſt deſcriptio pillularum de quibus ſaltem omni ſexta die parum ante cenaꝫ accipiat vnā: ⁊ ſic ſemper continuando eam niſi fluxus uentris immoderatus acciderit.¶ Accipe aloes abluti.ʒ.ij.ſ.lap̄.ar.⁊ laçuli.an̄.℈.j.fiant pillule ex omni.ʒ.vj.cuꝫ ſucco roſa.¶ Secundum remedium eſt iſtud electuarium:de quo ſaltem omni menſe bis in aurora accipiat.ʒ.iij.ſ.cum medio cyatho aque lactis.reliquo autē tempore utatur pillulis ſuprascriptis.℞.electuarij de pſilio:de epithimo.an̄.℥.ij.electuarij roſarum.℥.ſ.miſce.¶ Tertium remedium ſpeciale eſt deſcriptio quarundam ſpecierum que debent in aqua coqui: ut infra apparet.de qua aqua quando inſtat neceſſitas magni pruritus ⁊ multitudo puſtularum corrumpentiuꝫ. Iſte dominus madefaciat corpus ſuum totum aut ſaltem partes illas que magis leſe ſunt a ſcabie.℞.radic.ſerpentarie enule: ⁊ lapatij.an̄.℥.j.ellī nigri.ʒ.iij.coquantur ſimul in viij.phialis aque uſqꝫ ad conſumptionem quarte partis ⁊ fiat ut dictum eſt.¶ Ad idem.℞.aluminis iameni.℥.j.argenti ſublimati.℥.ſ.bulliant in tribus metretis aque uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis:⁊ fiat ut ſupra.

Pro ſcabie Accipiat hoc electuarium in aurora cum medio cyatho aque lactis calide:⁊ poſt dormiat per vnā horam ⁊ tardet cibum aſſumere horis quinque.⁊ poſt per vnam horam prandeat.℞.electuarij de epithimo:electuarij de ſucco roſa.an̄.ʒ.ij.miſce ⁊ ſumat ut ſupra.¶ Secundo accipiat iſtas aquas in aurora ⁊ poſt dormiat per vnam horam ⁊ tardet cibum horis quatuoꝛ ad minus.℞.aque de fumoterre acetoſe ⁊ enule.an̄.℥.j.miſce.¶ Tertio qn̄ accipit digeſtiuum per aliquot dies ſi uenter eius fuerit ſtipticus accipiat oī tertio die parum ante cenam pillulam vnam de aloe abluto:⁊ poſt comedat imediate.¶ Quarto accipiat octaua die.ʒ.j.de pillulis iſtis infra ſcribendis hora ſuprascripta in minoratiuo ⁊ poſt dormiat per vnam horam cum dimidia ⁊ tardet cibum horis.vj.in quarum quinta accipiat cyathum vnū aque çuccarate calide.℞.pillularum aurearum ⁊ de tera cōpoſita.an̄.℈.ij.lap̄.ar.⁊ laçuli.an̄.g̃.vj.fiāt pillule ex omni.ʒ.vj.¶ Quinto poſt euacuationem eradicatiuam inungatur corpus totum bis in die.ſ.in ſero quando uadit ad lectum:⁊ in mane quando ſurgit:aut ſaltem in ſero uſqꝫ ad quatuoꝛ dies uel.vj.cuꝫ hoc vnguento.℞.vnguēti de ſucco enule.℥.iij.vnguēti al.℥.j.miſce.¶ Ultimo vo factis omnibus ſupradictis remedijs abluat corpus ſuum cum decoctione radicum ⁊ foliorum lapatij ⁊ enule tribus vicib⁹ quam ablutionem continue per mediam horam ⁊c̄. Hec ſunt que ſuccincte ſentio meliora de huius viri diſpoſitione:ut det omnipotens ut per hec ſanitatem conſequatur.

Conſilium.159.
De duritie ⁊ oppilatione ſplenis:propter malam complexionem frigidam eiuſdem.

Iſta uenerabilis dn̄a religioſa ſicut apparet egrotat duplici egritudīe ꝑncipaliter. Prīma eſt mala cōplexio frida ſplenis ipſi⁹ notabilr̄ ⁊ aliqualr̄ ſicca:lꝫ nō tātū ſicca quātuꝫ frigida:⁊ ad ipſaꝫ ſequunẜ oppilones in ipſo ſplene puenītes a mā mixta a flate ⁊ melācbolia. Et qn̄ dn̄at mā melācbolica ſup flegmaticā:tūc inueniẜ tēſio cū duritie ⁊ rugitu in ſplene ſuo. Si aūt dn̄at flegma ſup humore melico:tūc inueniẜ in ſplene et⁹ tumefactio ſine duritie ⁊ uētoſitatū mītitudo in ſplene ſuo ꝓpter que oīa cōprimiẜ dyafragma ⁊ alia mēbra anhelit⁹. vn̄ neceſſe eſt fieri tuſſim moleſtā ⁊ fortem. Et hec diſpō pōt coicari capiti ⁊ ledeẜ cerebrū per colligātiā eius ad ipm̄. Et qꝛ dn̄a iſta mediocriter carnoſa eſt.ut ſcribiẜ:rationabile in ipſa cholera inueniri debet que cōmixta cuꝫ flegmate reddit ipſum ſalſum.⁊ eſt cauſa efficiens ⁊ mālis ſputi ꝑdicti ſalſi.

Pro regimine eius qnqꝫ videnẜ mihi ꝑncipalr̄ obſeruāda ⁊ neceſſaria. ¶ Primū eſt ꝙ hec dn̄a abſtineat a cibis fridis ⁊ hūidis ⁊ uētoſalib⁹:ſicut a leguminib⁹ oib⁹:a lacte ⁊ lacticinijs cibis. a multo uſu blete ſpinachia ꝑ lactuce portulace cucu.cucur.⁊ cōſilīū actu ⁊ potētia frida ⁊ hūida.¶ Abſtineat a vino dulci cuiuſcūqꝫ coloris ⁊ cōditiōis exiſtat:⁊ a multo uſu ciboꝝ cōditoꝝ cū çuccaro ⁊ melle:lꝫ mellita cibaria:⁊ ꝓprie qn̄ cōdiunẜ cū aceto cī cōuenīāt:⁊ oīno euitet uſuꝫ aque fride ſimplicis:uel cū alijs cōmixte.¶ 2ᵐ ꝑncipale obſeruādū in ipa eſt:ut hec dn̄a in ꝑnti mēſe:aut ſaltem 2° die futuri mēſis faciat flōmiā de ſaluatella ſiniſtre man⁹ iuēta iter anularē digitū ⁊ auricularē:ex qua educantur ſanguinis.℥.v.uel.iiij. ¶ 3ᵐ ꝑncipale eſt:ut hec dn̄a per totū mēſem iunij futurū accipiat infraſcriptas aquas in aurora caleſcēs abſqꝫ aliq̄ alia mixtiōe çuccari uel alteri⁹ rei.℞.aque tamariſci:⁊ ſcolop.an̄.℥.j.ſ.aque mellilie.℥.j.miſce.¶ 4ᵐ ꝑncipale eſt ut cū acceꝑit ꝑdictas aq̄s per.vj.dies cōtinuos:tūc ſeptia immediate ſequēti die ꝑſeta ꝑdicta hora accipiat.v.de infraſcriptis pillis:poſt q̄s nō comedat niſi trāſeāt hore qnque.℞.epithimi polipo.folliculoꝝ ſene.an̄.ʒ.j.lap̄.laçuli ꝑparati.℈.iiij.aloes abluti.ʒ.ij.dyagridij.g̃.iiij.agarici electi.℈.ij.formenẜ pillule cū ſucco ſaluie de oī.ʒ.vj.¶ 5ᵐ ꝑncipale eſt:ut hec dn̄a utaẜ īfraſcripto puluē de quo ſup pra capitis tota ubi hō efficiẜ calu⁹ oī q̄rta die ſpargaẜ ad q̄titatē q̄tuoꝛ granoꝝ frumēti ipm̄ ſpargēdo iter capillos. Et attēdat ſup ꝙ oī tpe vite ſue de hoc puluē pōt uti.cui⁹ deſcriptio.℞.roſ. ſpodij corelloꝝ alboꝝ ⁊ rub.an̄.℈.j.macis.℈.iiij.gariofiloꝝ ʒ.ſ.puluericenẜ oīa ſubtilr̄ per ſe.deide cōmiſceanẜ ſuperaddēdo ligni aloes ſubtilr̄ puluericati.℈.ij.in fine.¶ Et memoret inſup ꝙ ſuprascriptis pillis in 4° cap̄ poteſt uti toto tempore vite ſue accipiendo ex eis vnā omni qnta die parum ante cenā ſi ꝑcipiet grauitatē ſtomachi:aut vnā ex eis per duas horas poſt cenā dum ꝑcipiet grauitatem capitis. Et nullum dubiū eſt ꝙ ſi hec dn̄a utatur regimine tali preſeruabitur ab incurſu deterioris nocumenti ⁊ ſanitatē ſuaꝫ recuperabit ad melius ualde.

Cōſiliū.160.
De quibuſdā accītib⁹ puenientibus capiti cordi ⁊ ſtomacho ꝓuenītib⁹ a debilitate ⁊ oppilatione ſplenis ⁊ frigiditate eius ⁊c̄.

Accidētia huius omnino uenerabilis ſerui dei domini noſtri Jeſu chriſti radicalr̄ ꝓueniūt a debilitate ⁊ oppilōne ſplenis ipſius qui non eſt potens ad expellendum ſupfluitates in ipſo congeſtas.remanēt ergo ibi ⁊ in uētoſitates cōuertunẜ que aſcēdunt ad coꝛ ⁊ caput uehementer ledendo ea. ¶ Et ex eodem fundamento ꝓpter malam cōplonem frigidam ipſius ſplenis ſtomachus per colligantiam leditur in digeſtione ſua:hec eſt in ſumma huius viri diſpoſitio. Ita prouidendum eſt ei cum remedijs infraſcriptis.

¶ Pͥmo ut vno mane hora electa fiat ſibi fleb͠otomia de ſaluatella poſita inter anularem ⁊ auricularem digitos ſiniſtre manus per quã extrahant̃ ſanguis.ʒ.iiij.uel.v.¶ Sequẽti die minoret̃ mã cũ hac medicina.℞.aq̃ ſcolopẽdrie.ʒ.ij.electuarij dyaſene ⁊ hamech.añ.ʒ.iij.caleſiat totũ ⁊ accipiatur in aurora nõ multũ dormiẽdo poſt ipſum.⁊ tardet prãdium ſex horis.¶ 3° pluribꝰ diebꝰ in aurora accipiat.ʒ.v.aque ſcolopẽdrie caleſacte ⁊ tardet cibũ poſt eã per horas tres.¶ 4° diebꝰ intermedijs ⁊ quaſi per vnũ annuʒ utatur pillulis infraſcriptis:de q̃bus accipiat vnã uel duas añ cenã imediate:⁊ poterit ex eis.vij.accipe oĩ fine.xv.dieꝝ obſeruãdo poſt eas ea que dicta ſunt de electuario:quaruʒ deſcriptio eſt hec.℞.aloes ꝑparati cũ ſucco endiuie.ʒ.j.tamariſci cortic.capparoꝝ ſcolopẽdrie.añ.ʒ.ſ.armoniaci mollis.ʒ.ij.lapidis laçuli lap.armeni ꝑparatorũ añ.ʒ.iij.fiãt pill'e cũ ſucco folioꝝ agni caſti.¶ 5° frequẽter inungat regionẽ ſplenis ſub coſtis ſiniſtre ptis cũ hoc linimẽto.℞.olei nardini olei de capparibꝰ añ.ʒ.j.ſ.ſe.agni caſti ſcolopẽdrie ⁊ tamariſci armoniaci cortic.capparoruʒ.añ.ʒ.ſ.pulueris ameos.ʒ.ij.terantur ultimate ſimul ⁊ ex eo calido fiat inunctio.¶ Ad prohibẽdũ vo nocumẽtũ in corde ſequens portet ſemp ſup mamilla ſiniſtra hũc ſacculũ infra interulã cõſutũ.℞.ſpẽrũ electuarij de ligno aloes:ſpẽrũ letificãtis Almãſ.añ.ʒ.v.puluerizent̃ oĩa ⁊ fiat ſaccul' q̃drangulatus in ſindone de grana.¶ Ad ꝓhibẽdũ vo euaporationẽ ad caput ⁊ ad cõfortãduʒ digõnẽ ſimul utat̃ hac cõfectiõe.de qua ſemp poſt cibũ accipiat rotulã vnã.℞.maſticis.ʒ.j.roſaruʒ ſpodij menthe.añ.ʒ.ſ.coriãdri ꝑparati.ʒ.ij.cõſerue citonioꝝ lib.ſ.cũ vino citoniorũ caleſacto fiat confectio in rotulis.ʒ.ſ.his factis ſi ſanus erit offerat ꝑpetuas altiſſimo laudes:ſin autẽ ſcribat ⁊ prouidebit̃ ei de alijs.Ad laudẽ dei oĩpotentis.Amen.

Conſiliuʒ.161. De duritie apoſtemoſa ſplenis.

Durities apoſtemoſa ſplenis huiꝰ nobiliſſime dñe cauſaʒ hẽt ⁊ habuit ſui ipſius rõnabiliter ꝓductiuaʒ.febres enim plixe ꝓpter cõtinuã quaſi reſolu͠tonẽ quã faciũt in ſpiritibus ⁊ alterationeʒ uel corruptionẽ quã faciũt in mãm nutrimẽti euertũt corpus ad corruptionem humoruʒ ⁊ totius ſubſtantie mẽbroꝝ.Unde ꝓpter modũ reſolu͠tonis ducẽtis ad ꝓuatiuã ſiccitatẽ:⁊ per viã exiccatiõis poſitiue que ꝓuenit cẽntial'r ad febrẽ inq̃ntũ eſt morꝰ ſiccus ⁊ credo ꝓuenit ĩ eã mã huius febris dñe quã credo fuiſſe cholerã notã vitellinã a ſapiẽtibus nũcupatã:corpus ⁊ mã eius ꝓducte ſunt ad incinerationẽ ⁊ acq̃ſitioneʒ terreſtritatis:ꝓpter qđ nõ eſt mirabile ſi ſplen ipſius apoſtemat̃ ⁊ induratus eſt.Unde ⁊ hec mulier egrotat duplici gñe egritudinũ.ſ.cõplonali ut eſt frigiditas ⁊ cõponali ſicut eſt durities aut ap̃a ſplenis.Et hi ſermones facile colligi pñt pͥma quarti.cap͠ de terrtana nõ pura.⁊ ibidẽ cap͠ de quintana ⁊ ſextana.⁊ ſcđo de differentijs febrium.⁊ xjº terrapentice.⁊ pͥmo ad Glauconem.¶ At vo hec egritudo accitĩ ſatis tremendo cõplicata eſt.Scribitur enim q̃ fere oĩ quarta aut q̃nta die ſupuenit ei fluxus ſanguinis a naribus copioſus ualde quĩ ꝓuenire põt a fortitudine vꝛtutis laborãtis ad euãcuãdũ mãm excedentem illius ſpatio creticis ꝑmutationibꝰ.qđ ſi ita cõtingeret hñi ſperandũ eſſet de terminatione eius.Si aũt huiꝰ ſanguinis euatio aſſociaret̃ debilitati virtutis perſeuerãn:hic fluxus ſanguinis malam terminationem argueret in ea futuram.

Quacunq3 tñ cõtingat ei ꝓuidendũ decreui quinque remedijs ĩfraſcriptis.Anguſtia enim tẽporis nõ cõcedit mihi moduʒ ſubtilius ampliandi ſcripturam.ſed applicari poſſunt remedia conuenĩetia.Et ſi ſuccederet ei bonum erit:ſin autem fortaſſis uberius in hac materia contemplabor ſi concitus ero.¶ Pͥmũ itaq3 inſtrumentorum iſtorum eſt potus iſte que3 hec domina per vnũ mẽſem cõtinuum omni mane in aurora accipiat.ʒ.iiij.calido ex͠iſte actu.℞.aque diſtillationis ſcolopendrie tamariſci ⁊ cuſcute añ.lib.j.bibatur ex ea omni mane.ʒ.iiij.cum ʒ.ſ.aceti ſquilliſtici ut dictũ eſt.¶ 2ᵐ inſtrm̃ eſt q̃ omni ſero per horam ante cenaʒ hec domina degluciat tres de iſtis pillis.℞.armoniaci mollioris.ʒ.ſ.pulueris ſeminuʒ agni caſti cuſcute ⁊ plantaginis.ana.ʒ.ſ.cum ſucco matriſſylue.fiant pillule de omni.ʒ.vij.¶ Et ſi contingeret q̃ uẽter huius domine non eſſet bene ſolutus:tunc recipiatur.ʒ.ſ.predictarum pillularum aloes epatici per quinque dies maceratĩ in.ʒ.iij.ſucci matriſſylue que Dyaſcorides uocauit ſplegmonem.ʒ.j.fiant pillule de omni.ʒ.vj.de quibus omni ſero accipiatur vna immediate ante cenam.¶ Tertiuʒ inſtrumentum eſt:ut hec mulier omni mane ante prandiũ immediate accipiat rotulam vnaʒ huius confectionis.℞.trociſcoruʒ de capparibus.ʒ.j.trociſ.de ſpica.ʒ.ſ.pul.radic.liquiri.ʒ.ſ.çuccari ſecunde coctionis.ʒ.v.cum aqua ſcolopendrie fiat confectio in rotulis.ʒ.iij.¶ Quartum inſtrumentum eſt:ut accipiantur aceti al.lib.xv.in quibus quinque vicibus extinguat̃ fruſtũ vnum calibis ponderis libre vnius qđ ſit bene candens:accipiantur igitur ſẽẽte biſelli pãni amplitudinis duarum ſpanſarum ⁊ infundantur in predictũ acetũ ⁊ ſupponant̃ con hypocundrio ſiniſtro bene caleſacto ⁊ ſupligent̃ loco iſti mane meridie ⁊ ſero ante cibũ permutando ipſum ⁊ fiat hoc octo diebus cõtinuis.¶ Ultimum inſtrm̃ eſt cerotum hoc qđ alteris diebus octo ſequẽtibus immediate applicetur hypocundrio ubi ponebatur pãnus:⁊ ibidem continue appoſitũ permaneat:cuiꝰ deſcriptio.℞.armoniaci pinguis ⁊ electi.ʒ.j.ſ.diſſoluendum.ſeminis plãtaginis ⁊ agni caſti ſcolopẽdrie ⁊ tamariſci ⁊ corticum capparorum.añ.ʒ.ſ.fiat cerotum lunaris figure tante amplitudinis ⁊ paulo maioris quãte extẽſionis eſt apoſtema uel durities ſplenis:⁊ ibideʒ permaneat octo diebus:poſt hoc autem remoueatur.⁊ fiat reuolutio ad appoſitionem pãni infuſi in aceto:ut predictum eſt.Et ſic circulare fiat tranſitus in curatione de pãno ad cerotum ⁊ ecõtra cõtinuando hoc ⁊ ſupraſcripta remedia:ut iam dictum eſt.hoc autem ad laudem dei.Amen.

De egritudinibus uentris inferioris ⁊ inteſtinorum conſilia ſequuntur.

Conſiliũ.162. De colirica paſſione cũ doloribꝰ inteſtinoruʒ circa vmbilicum.

Dolores quos patitur vir nobil' Nicolaus perũdus ſm̃ q̃ mihi narratum eſt pſeuerãt circa regionẽ vmbilici taʒ ſupino q̃ iſtertuo:⁊ extẽdunt̃ etiã ad latera q̃bus etiã q̃nq3 ſuccedit uomitꝰ ſatis magnus ⁊ ſolutio uẽtris nõ minor iſto:qui etiã dolores extẽdunt̃ uſq3 ad renes ⁊ ſpinã.¶ Et l3 exiſtimari poſſit q̃ iſti ſunt dolores renũ ꝓuenientes ab harenulis uel trãbis uel lapillis in eis indicatione ſumpta ab extenſione doloris per partes predictas:tamen aſpiciendum eſt ne hec diſpoſitio reducenda ſit ad diſpoſi.ionem colerice paſſionis quam alias in ipſo vidi ⁊ curaui moleſtiſſimam intenſiue ⁊ extẽſiue quo ad tempus ⁊ mẽbra.aut ſalteʒ hi dolores diaci colcari poſſunt cũ colica.¶ Credo ego q̃ hec diſpõ magis ad ſpecieʒ colerice paſſionis deduci debeat.ꝓpter qđ qualitercunq3 cõtingat reponi egritudinẽ in altera predictarum denominationuʒ uel in pluribus earuʒ apparet:qm̃ intẽtio curationis ſatis cõmunicat in oĩbus illis:⁊ ꝓprie pͥncipaliter in ſedando dolores:quorum intentionem ⁊ perdurationem iſte vir nobilis multo tempore tolerare non poſſet.

Pro quorum curatione ꝑmiſſo debito regimine per ſapiẽtiſſimos doctores ordinato in rebꝰ nõ nãlibus.videt̃ mihi prouidendum eſſe ei quinque remedijs infraſcriptis.Quoruʒ pͥmũ eſt

ut huic viro ſepe applicent̄ uētoſe ſicce magnoꝝ orificiorū. quiqꝫ inter vmbilicū ⁊ os ſtomachi in media regione illius quandoqꝫ permutentur ad ilia: quādoqꝫ ad ſumen in quibus inueniet iuuamentum ſingulare. ¶ 2m remedium eſt hoc. ℞.olei de camomilla ⁊ olei de aneto ana.℥.iij.olei de croco.℥.ij.farine orobi: farine fabarum.aā.℥.j.ſ.coquātur lento igne ſuper cineribus calis abſqꝫ flāma: ⁊ cū ceperint inſpiſſari addant̄ eis vitelli ouoꝝ numero.x.croci.ʒ.j.trociſcoꝝ ſtelle.ʒ.ij.coquant̄ oia inuicē uſqꝫ ad debitā cōmixturam. Et de hac medicina tot⁹ uēter eius a ſcuto oris ſtomachi uſqꝫ ad inguia ⁊ ilia ois emplaſtrent̄ actu calo. Et placet etiā mihi ſummeut de eodē medicamīe emplaſtrent̄ renes ⁊ tota ſpina eius. ¶ 3m remediūꝫ eſt ut fiat ſibi mane ⁊ ſero cliſtere hoc. ℞.brodij decocti galli antiqui ꝑparati ſm artē ℥.iiij.olei de viol.citrinis de camomilla ⁊ de aneto.aā.℥.ij. olei vulpini.℥.j.ſ.croci.ʒ.ſ.vitellos ouoruꝫ numero.iij.ſalis gēme.ʒ.j.imponantur intra ⁊c. ¶ 4m remedium eſt hoc ℞.eluarij qđ ſibi trāſmitto.ʒ.iiij.ſ.aque ſublimationis camomille.℥.ij.caleſiat aqua ⁊ cōmiſceatur predicto eluario poſt qđ tardet̄ prādiū per ſeptē horas: in hoc enim electuario maximū eſt iuuamētū in ſilibus diſpōnib⁹ in mūdificādo totū uētrē a māeb⁹ corruptis carminando ⁊ expellendo uētoſitates oium intraneoꝝ mēbroꝝ. Et ſi de eodeꝫ eluario acciperet bis in ſeptimana utiliſſimum eſſet ei. ¶ Et ſi nollet iſto mō accipe: bonū eēt ꝙ oi ſero per.xij.ptē hore añ cenaꝫ deglutiret de hoc eluario q̄titatē vnius nucis muſ. deſcriptio electuarij eſt iſta. ℞.cubebaꝝ xilobalſami carpobalſami bacca.lauri.aā.ʒ.j.ani.ligri.aā.ʒ.ij.ſe.rutbe leuiſtici ⁊ feniculi.aā.ʒ.j.macis.ʒ.iij.cinamomi electi.℥.ij.thimi epithi. polipo.cartami.aā.ʒ.iij.ſyrupi ꝯſeruatiōis çinçiberis viridis.℥.viij.ſalis indi.ʒ.ij.çuccari albi.℥.ij.coquātur ſimul cum ſyrupo ⁊ reliquis ſuperadditis fiat electuariūꝫ. ¶ 5m remediū eſt.ut iſte vir oi mane poſt prādium per horam cū dimidia deglutiat vnaꝫ de iſtis pillis quas ſibi trāſmitto ⁊ ſpero ꝙ felicitabit̄ diſpō ſua cuꝫ iſtis: que non ſcripſi ꝙ credam aut uelim ſupaddē induſtrie ⁊ prudētie tātoꝝ doctorum qui ꝓcurāt hunc virum: ſed oportet amicis cōplacere ⁊ ad rogamina ꝯdeſcēdere. Deſcriptio eſt hec. ℞.magdaleonis pillarum alefanginarum Meſue.℥.ſ.polipodij epithimi ſalis indi.aā.ʒ.ſ.dyagridij.gr.ij.formentur pille cum ſucco roſ.de omni.ʒ.vj. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Cōſiliū.163. De imoderata ſtipticitate uentris ab inteſtinoꝝ frigiditate dependente ſimul ⁊ a prohibitione tranſitus cholere ad inteſtina.

Diſpoſitio que ultimate remanſit in viro nobili triuiſino cognomine a vulpe nominato: eſt imoderata uentris ſtipticitas: ꝓpter quā difficulter aut quaſi nunq̄ nāliter hēt uentris beneficium: imo etiā cū applicatiōe medicinaꝝ leniētiuꝫ ⁊ ſoluētiū uēter eius difficulter moueri pōt. ¶ Cuius quidem accitalis cā principalis eſt debilitas expulſiue virtutis proueniēs a mala cōplone frida inteſtinoꝝ oium. ¶ 2a vo huius ſtipticitatis cā eſt ꝓhibitio tranſitus cholerice mãei a cānali fellis ad inteſtina. Flatica eni mā multa per viā idigōnis multiplicata in ſtomacho ⁊ in uenis ſua viſcoſitate oppilat viā cyſtis fellis per quā cholerica mā ad iteſtinū ieiunū deſcēdēs ſua acuitate ſtimulat expulſiuā. ¶ Efficiēs vo cā hui⁹ ſtipticitatis eſt debilitas expulſiue iā dicta: ꝓhibitio vo trāſitus mãei cholerice tenet locū materialis cauſe.

Et ex hoc fundamēto appet via curationis huius diſpōnis que ꝯſiſtit in quattuor pricipalibus ꝯſiderationib⁹ ⁊ induſtriis. ¶ Primū eſt fortificare vtuteꝫ expulſiuā. ¶ 2m eſt aprire viā tranſit⁹ cholerice mãei ad ipſa. ¶ 3m eſt abſcidē cās oppilatiōis ꝓdicte. ¶ 4m eſt ꝯſeruare vias illas lenificatas ⁊ aptas bene ſm ꝙ oportet.

Primū itaqꝫ hoꝝ cōplet̄ per debitā applicationem ſex rerū non naturalium. ¶ Itaqꝫ euitet iſte morā ⁊ hitationē in locis frigidis ⁊ ſiccis multū uētoſis. Itē dimittat oia cibaria ifrigidātia ⁊ iuiſcātia ⁊ oppilātia: ut ſunt paſtiles cibi ⁊ lacticinij: neruoſe ⁊ pelliculoſe aialiuꝫ ptes: ⁊ caſei ois uſum: ⁊ legumia oia: ⁊ ꝓprie elixa ⁊ multū cocta: et carnes antiq̄s ⁊ ualde duras: ⁊ cibaria oia ſalita multum. ¶ Itē dimittat̄ piſciū oiuꝫ uſus ſaltē frequēs. Et euitētur fruct⁹ ſtiptici: uelut granata citonia ſorbe meſpille ⁊ ſimilia. ¶ Et effugiat etiā ois vini uſuꝫ groſſi uel oppilatiui. ⁊ ꝓpe nigri ⁊ ꝯturbati. dimittat etiā uſuꝫ panis açimi aut ualde torrefacti. ꝑter hec alia cibaria ⁊ pot⁹ utat̄ oib⁹ aliis ad placitū. ¶ Adhuc etiā effugiat mot⁹ oēs ⁊ exercitia laborioſa: ⁊ ꝓprie poſt cibū. ¶ Et inclinet̄ in regimine ſuo ad dormiēdū parūper amplius ꝯſueto. ad hoc ut digō melius pficiat̄ ⁊ ſequat̄ ad illud ſubſtātifica iteſtinoruꝫ hūectatio amplior ꝙ ſi nō bona fieret digō. ¶ Silr euitet ciborū ⁊ potuū aſſumptionē in quātitate multa. iā eni dictū eſt ꝙ digeſtiua ei⁹ eſt debilis ꝓpter frigiditatē ⁊ humiditatē ſtomachi ſui. mltitudo itaqꝫ ciborū obtinēdo calorē inatū ſtōchi ⁊ inteſtinoꝝ eſſet cā renouādi ⁊ ꝯfirmādi oppilōnes iaꝫ dictas ⁊ augmētandi frigiditatē in ſtomacho ⁊ in inteſtinis. ¶ Accitia vo aie parūper exiccātia ⁊ acuētia calorē eēnt ſibi ꝯueniētia q₂ mobilitarēt iteſtina ⁊ mãm in eo contentam ⁊ augmentarent expulſiuaꝫ eius: ⁊ tu ſcis ſi hn̄ conſideras.

Scđa vo intētio ⁊ induſtria curationis premiſſe diſpoſitionis fundant̄ in adminiſtrando medicinas apitiuas: ⁊ ſecurius cōmiſcēdo eas cū cibis: grā cuius complēde qnque ponā inſtrā: ut nūc ſequitur. ¶ Primū ut ſemper in cibis ſuis bulliāt radices.ij.uel.iij.dauci aut feniculi aut petroſel. ſed ꝑmū eſt melius apud me ſemp. ¶ 2m eſt ut hic vir aſſueſcat ſepe modicū añ cibū maſticare.x.uel.xij. grana milij ſolis. bonum enim eſt. ¶ 3m vo eſt. ut iteruꝫ añ cibum ſepe utat̄ rotula.j.ʒ.iij.confectionis de ſe. deſcripte a Meſue in antidotario diſtinctione p⁹. ¶ 4m vo eſt. ut in aurora ſepe accipiat.℥.iiij.aque cuſcute calefacte cum modico çuccari. Ego autem experientia ſcio. ꝙ ſi oppilati uel apti ad oppilationes deglutiant.ʒ.ſ.uel pillulas tres factas de puluere rubee tinctorum cum ſucco lymonum quod eſt ſecretum magnum in aperiendo oppilationes ⁊ in aperiendo futuras fieri ⁊c. ¶ Quintum vo ſpeciale eſt. ut iſte vir utatur ſepe linimento facto mane ⁊ ſero ſup toto hypocundrio dextro etiam uſqꝫ ad inguina actu calido. cuius deſcriptio. ℞.olei nardini.℥.j.ſ.olei de aneto.℥.ſ.ſalis idi rubee tinctorum orobi ⁊ eupatorij radic. aſparagi. aā.ʒ.j.commiſceantur omnia ſimul in ampulla que pendens in aquam bullientem diligenter cooperta coquatur uſqꝫ ad medietatem. ⁊ fiat ut dictum eſt.

Tertia vo intētio abſcindēdi cās euētus oppilōnum per duo premiſſa facile obtineri pōt. ¶ Aut vo iterum debilitatē iteſtinorum ⁊ proprie expulſiue facile tollit frequēs uſus cliſteriorum cum oleo amigdalarū amararum factorum. ¶ Item ad iſtud cōfert frequens uſus inteſtinorum omnium animalium iuuenum. ¶ Item cōfert ad iſtud uſus brodialium mediocriter pinguium ⁊ lenientium cōpoſitorum cum piguedinibus recentibus abſqꝫ ſale. ¶ 4m iterū ad illud ꝯfert potus.℥.j.aut medie olei de kerua actu calidi in mane frequēter exhibiti: poſt quē tardet̄ cibus horis ad minus q̄tuor. Scio etiā ego ꝙ frequēs inūctio totius uētris ſupioris ⁊ iferioris cuꝫ oleo calido decoctionis radicū enule uſqꝫ ad medietatē facto frequēter vigorat expulſiuā ſtomachi ⁊ iteſtinoꝝ ⁊ ꝓhibet oppilatōnē in eis effici ⁊ confirmari. ⁊ hoc ſignum eſt notandum.

Pro cōplemēto vo itētionis ultime ſcribentur iſtrā qnqꝫ quoꝝ uſus alternatiꝫ oēm debilitatē expulſiue iteſtinoꝝ auferre pōt. ⁊ uentrē totū lenē efficere ac etiā lenē conſeruare. ¶ Primuꝫ eſt puluis iſte. ℞.polip. bene mundan.ʒ.ij.liquiri.ʒ.j.pulueris gratiole. que eſt perſicaria minor ſm quoſdam.ʒ.j.ſ. farine ſiſami.ʒ.ij. çinçiberis.gr.vj. macis.gr.viij. ſalis indi

modicū toſtefacti ℥ i. ſ. fiat oīnꝫ per ſe puluis: ⁊ cōmiſceaſ de q̄ frequēter an̄ cenā uł prādiū. ℥. j. accipiaſ cū media ſcutella brodij carniū recentiū. hic pluīs educit flegmata ⁊ ſuperfluitates melicas ⁊ viſcoſitates in iteſtis inuētas. ❡ 2ᵐ vō inſtrm̄ eſt: ut ſepe potiēs accipiat vnā pillulā factā ex aloe ſuccotrino cuius. ʒ. ij. īfuſe ſteterint in. ℥. v. ſucci cortici radic. ſambuci: uſq; ad ꝯſumptionē ipſius facti ſub radiis ſolis uel tegula calefacta. ❡ 3ᵐ inſtrm̄ eſt puluis iſte cuius uſus eboli cas educit ſupfluitates ⁊ flegmaticas carminat ventoſitates in ꝯcauitatibus iteſtinoꝝ reptas ⁊ educit etiā ſuperfluitates melicas ab eis. cuius deſcriptio. ℞. folliculoꝝ ſene electoꝝ. ℥. j. dyagridij. ʒ. j. ſalis indi. ʒ. ij. liqri. uel ſucci ei⁹. ʒ. j. aniſi cimini dauci. an̄. ℈. ij. rempō. electi ſolidi. ʒ. ij. macis. ʒ. i. puluerizenſ oīa per ſe ⁊ cōmiſceanſ ⁊ accipiaſ ex eo. ʒ. j. uel. ℈. ij. cū aq̄ decoctionis zuccari uel brodio pingui parūꝫ ante cenā. ❡ 4ᵐ inſtrm̄ eſt potus iſte. ℞. aque decoctionis mercurialis facte uſque ad medietatem. ℥. v. zuccari ru. ℥. ſ. ſ. diſſoluatur totum ⁊ bibatur ante cenam. ❡ Ultimum vō inſtrm̄ qō eſt ualde utile ⁊ ſecurū eſt hoc. ℞. medulle caſſie extracte cū aq̄ ſublimatiōis mercurialis lib. ſ. eluarij de pſillio dyaſene. an̄. ℥. iij. zuccari. ru. ℥. ij. ſ. ꝯquaſſenſ ſimł hec oīa cū. ʒ. j. pulueris dyagridij. deinde bulliāt in. lib. ſ. aque ſublimationis flori violarum lento igne uſq; ad ipſius aque cōſumptionē. de hoc igiſ eluario oppilati ⁊ ſtiptici ſepe accipiant ab. ℥. ſ. uſq; ad vnam an̄ cibum deglutiendo ipſuꝫ. Eſt enim medicamen utile ad lenificationem ⁊ oppilationem ſatis expertum. Ad laudem dei oīpotentis. Amen.

Conſilium. 164.

De quinque malis diſpoſitionibus. videlicet. ❡ De ſtipticitate uētris cum rugitu ⁊ uentoſitate: ⁊ cum corrupta digeſtione ⁊ eructuatione acida: ⁊ a materia melācholica in meſenterio multiplicata. ❡ De debilitate cordis cuꝫ motu tremulo. ❡ De ſcotomia ⁊ uertigine. ❡ De imaginationib⁹ oculorum. ❡ De corruptione operationū ſenſuum interiorum. ❡ Diuidiſ autēꝫ Conſilium in particulas quinque.

Particula prima continens duo capitula eſt de prima diſpoſitione.

❡ De cauſis ⁊ ſignis eiuſdem prime diſpoſitionis. Cap. i.

Quinque ſunt egritudines uel accidentia: que ingenter moleſtāt lr̄atiſſimū virū dn̄m Leonardū de Teramo. Quoꝝ cuilibet puidē non niſi cū magna anxietate videſ eſſe poſſibile. tū ꝓpter eſſentiā illoꝝ accitiū in ſuaꝫ formā hn̄i ꝯſideratoꝝ: tū etiaꝫ qꝛ talia accitia ſunt paſſiones mēbroꝝ corporis pncipaliū aut ualde nobiliū. Et 3° qꝛ talia ſunt ualde cronica. Et 4° iterū. qꝛ ipſoꝝ aliq̄ ꝯnexitatē videntur habere inter ſe tam ex pte cauſarū efficientiū q̄ ex pte diuerſitatis leſionum prouenientium ab eis. ❡ Eſt autē horum accitium pmum in ordine multitudo melie pter nāliſ multiplicate in meſenterio ⁊ mirach a ſplene eius pdictis locis mām talem effundente. Altera vō pars huius melie in predictis locis aduriſ: ſiue illius aduſtionis cā ſit: ut credo oppilo facta in predictis locis ab hac mā ꝓpter quā per ꝓhibitā euētationem intendiſ calor illius mālie aduſtiuus in pluribus abſq; putrefactione illius talis mālie: licꝫ etiā nō raro cognouerim ego talem mām in eo putruiſſe ⁊ febres melancholicas continues propotionales in eo effeciſſe. ❡ Adhuc etiam illius mālie melice aduſtiua cā coadunatiua ſiue cōpletiua potuit eſſe inteſa caliditas epatis ⁊ renū eius: ſed qꝛ uſq; nunc nō habui manifeſta ſigna caliditatis in iſtis membris. ideo amplius non ꝓtendo ſermonē. ❡ Et ex hac cauſa aduſtionis harum mālium in meſenterio ⁊ mirach pluriū accidētiū in eo apparētiū pulchre reddi pōt cā. ❡ Primo quiēter eius ut in pluribus eſt excellēter ſtipticus: poſitiua enim frigiditas ꝯcurrit ad inſpiſſādū mām. Siccitas vō ipſi⁹ iuuat ad ꝯſumēdū hūidū ipoꝝ inteſtinoꝝ p carentias irrorationē in eis acquiriſ flexibilitas uentris. Et iſta ſiccitas exiccat humidū ipſaruꝫ fecū. vn̄ ⁊ expellibile qō eſt ipſa fex ⁊ inteſtina expellentia ad expellendum ſunt inepta. ❡ Ad hāc etiā ſtipticitatē efficiēdā ꝯcurrit caliditas aduſtiua pdictaꝝ māꝝ per modū ſue reſolutionis exiccādo mām ⁊ priuādo inteſtina ab irroratiua mā pdicta. ❡ Et fortius ⁊ pulchre. qꝛ cū mā talis ſm multā ſui quātitatem teneaſ in meſenterio ꝯcurrit per modū ſue friditatis nālis ꝯſtringēdo ⁊ ſue ſiccitatis ꝯſumēdo humidū roridū qō grā ſinis ⁊ nā recēditū eſt in glādoſis ptib⁹ meſenterij. Inde neceſſario ꝯſequiſ ſtipticitas raro hn̄i a medicis cognita ⁊ ſcita. Et colligiſ hec ſnia 16ᵃ tertij. de ſignis ſtipticitatis. Et ne ex cauſis de cauſis collectis tam ſ' ibidē ꝯtēplādo. ❡ 2ᵐ vō accitis principale eſt multitudo rugitꝰ ⁊ uētoſitatū in inteſtinis multiplicataꝝ in ſplene ⁊ in ſtomacho etiā: hoc aūt uerificaſ a multa melia ⁊ a caliditate uētoſatiua ipſi⁹. ❡ 3ᵐ uēꝝ accitis eſt corrupta digō pueniēs a uētoſitate mobilitāte cibos in ſtomacho ⁊ a friditate diminuēte opationē caliditatis in cibo. ❡ 4ᵐ vō accitis adhuc ſequēs eſt eructuatio frequēter acida ⁊ fumoſa. ❡ 5ᵐ vō qō ſequiſ ad iſta eſt latio haꝝ uētoſitatū ad caput eius ledentiū modis tangendis inferius.

❡ De cura prime diſpōnis male. Cap. ii.

Pro cura itaq; huius diſpoſitionis quinque pncipalia ſuccincte tāgēdo mihi obſeruanda videntur. ❡ Quoꝝ pmū eſt ut hic vir caueat comeſtionē ciboꝝ acutoꝝ iflāmātiū ⁊ cōburētiuꝫ mām. ſicut alleū cepe raphanus porrū ſinapis caro ſalita ⁊ ſilia. Itē dimittat cibos intrinſece melicos. ſicut panē azimū ⁊ ualde cōbuſtū ⁊ multi ſalis ⁊ furfuraceū lentes fabas carnes ualde ſalitas piſces carnes bubali ⁊ antiquorum aialium ⁊ magni corporis ⁊ multitudinē acetū ⁊ acriū ciboꝝ oium. Et vinum rubeum groſſum ⁊ nigrum acre conturbatum ⁊ ponticū. ❡ 2ᵐ pncipale remediū ad hāc intētionē eſt. ut vir iſte utaſ medicinis lenientib⁹ ⁊ ꝓpne choler ā nigrā nālē ⁊ aduſtā mediocriter educētib⁹. ſicut eſt eluariū hoc. ℞. medulle caſſie fi. mucillaginis ſebeſten nup extractoꝝ an̄. ℥. iiij. thimi epithi. an̄. ʒ. j. lap. laçuli lap. armeni pparatoꝝ ſm artē. an̄. ʒ. ſ. ſalis indi. ʒ. ij. macis. ʒ. j. cimini aniſi ſucci ligri. an̄. ℈. iiij. zuccari ru. ℥. iij. Coquaſ zuccarū cū aqua ſublimationis violarū ⁊ icorporenſ cuꝫ ea reliqua in forma eluarij. De hoc igiſ ol' q̄rta uel quīta die parum an̄ cenā accipiat patiēs a. ʒ. vj. uſq; ad ℥. j. ſ. deglutiēdo ipſum: aut cū aqua decoctionis violarum ſic artē diſſoluēdo ⁊ actu calidum bibēdo. ❡ 3ᵐ remediū eſt hoc. ut ſi vir iſte abhorreat eluariuꝫ iſtud accipiat de illo puluē hora iā pdicta a. ʒ. ſ. uſq; ad j. cū modico brodij pulli. ❡ 4ᵐ remediū eſt. ut iſte vir frequēter inunctionē inferioris uētris ⁊ hypocūdrij ſiniſtri cum hoc linimēto actu calido. ℞. olei de croco olei de radice enule ⁊ amigdalaꝝ amararuꝫ an̄. ℥. ſ. pulu. ereis cimini in aceto infuſi per duos dies ⁊ exiccati. ʒ. j. ſ. ariſtolo. ro. genciane. ſcis ruthe. an̄. ℈. j. acori radic. enule. an̄. ʒ. ſ. violarum. ʒ. j. ſ. conquaſſentur oia diu in mortario abſq; alia cera. ⁊ fiat ut dictum eſt. ❡ 5ᵐ remedium eſt eluariū iſtud: cuius iuuamētū ſublime repiū eſt ꝯ oēs impreſſiones melicas tā in corde q̄ in cerebro factas. ⁊ eſt eius uſus ut accipiaſ ex eo coclear vnū in aurora iā cōpleta digōne pma. ⁊ iterū poſt ſeptē horas ab aſſumptione prādij accipiaſ ex eo coclear mediū: ⁊ tardeſ poſt ipſuꝫ cib⁹ ſaltē duab⁹ horis. Cuius deſcriptio. ℞. floꝝ boraginis bugloſſe meliſſe cortici citri carabe zedoarie. ana. ʒ. j. ſe. baſiliconis. ʒ. ij. macis capilloꝝ ueṅe. ana. ʒ. j. ſ. cimini aniſi feniculi ſucci ligritie. ana. ʒ. ij. folioꝝ auri numero. vij. hyacinti ſmaragdi ſaphiri coralloruꝫ ru. oſſis de corde ceruī. ana. ℈. ij. doronici. ʒ. ſ. lapidis armeni lapidis laçuli pparatoruꝫ. ʒ. j. zuccari al. lib. j. mellis infuſiōis aut decoctiōis emblicoꝝ. lib. ſ. coquanſ ſimul zuccaruꝫ ⁊ mel uſq; ad condecentem ſpiſſitudinem. ⁊ poſtquā infrigidata fuerint ſuperadiungantur ſpecies omnes per ſe contrite contritione longa ⁊

ultime. Ultimo vo hoc electuariū leui ebullitiōe bulliat in libra.j.ſucci pomoꝝ apioꝝ uſqꝫ ad ꝯſumptionē ipſius. ſeruet ergo in uaſe uitreo uel lapideo. Et in hoc clauditꝰ ſumma intētiōis curatiue ſuaꝝ diſpōnū que ſunt dicte ꝛ dicēde.

Particula 2ª De debilitate cordis cū motu tremulo ꝛ de cura.

Secunda vo ꝑncipalis diſpō huius viri eſt debilitas cordis cum motu tremulo ipſiꝰ ꝛ qñqꝫ ſaltuoſo. ¶ Primū aūt cōtingit a mala cōplone coicata cordi a mā melica uł a uaporibꝰ ipſiꝰ qui qñqꝫ cōmixti ſpirituī cū infectiōe etiā ſanguinis cordis ꝛ ptiū etiā adiacētiū ſcḋ a mā melica nōdū bulliēte uł putrēte cā excitādi cor ad expulſionē ꝑdictoꝝ uapoꝝ ꝛ māeꝝ. Quārl ꝗ ētꝰ motus cordis ꝑter cordis mouet ad dyaſtolādū: tātū mā illa ꝛ uapores mouēt ad oppoſitū. ꝑſeuerāte igiꝛ motu cordis ad vnā dīcā poſitionis a virtute ſcḋā ꝛ motu ipſius ad dīaꝫ oppoſitā ꝑuenientē a melia ꝛ uaporibꝰ eiꝰ acqriꝛ motus tremulus. Et ſi ꝯtingat māam illā uehemēter caleſieri aut putrere: ita ut in corde ponat malā cōplonē calidā ꝑternaturalē. tūc ſequiꝛ motꝰ ſaltuoſus ꝑpter neceſſitatē in corde uehemēter auctaꝫ. ¶ Patet igiꝛ ex ꝑdictis ꝙ neceſſe eſt cor notabilr debilitari. vnde ualde facile reddi pōt cā: quare accidit eē puſillanimuꝫ ꝛ timentē. ¶ Patet etiā ſcḋo cā quare huic viro ſuperueniunt qñqꝫ ſpecies caſus virtutis aut lipothomie. ¶ Sequiꝛ ꝛ 3º inueniri cās ꝑpter quas hic vir qñqꝫ incurrit timorē ꝛ cōturbationē magnā tempore ſomni. ¶ Et cognoſciꝛ ex hoc fundamēto iterū 4º. quare huic viro accidūt nō raro dyaforetici ſudores pectori faciei ꝛ toti capiti eius.

Pro cura igiꝛ huiꝰ diſpōnis quatuor ſingularia obſeruāda deſcribam ut nūc ſequitur. ¶ Quoꝝ ꝑmū eſt. ut iſte vir tpe quo moleſtaꝛ a nocumēto cordis oī die in aurora: ꝛ per decē dies accipiat. ʒ.ij. pulueris ȝedoarie cū. ℥.ij. aque meliſſe calefacte ꝛ ꝑpꝛie qñ magis apparent ſigna frigiditatis ꝙ caliditatis. ¶ 2m vo ſimplex ꝛ ꝑpꝛie cū ſignis caliditatis eſt hoc. ℞. ſpodij de cān. ʒ.ſ. carabe cāphore añ. ℈.iij. miſce ꝛ accipiatur ut dictuꝫ eſt. ¶ 3m vo remediū eſt hoc. ℞. ſpērū leuiſicātis Almāſoris. ʒ.ſ. trociſ. de roſis deſcriptiōe me. trociſ. de ſpodio ꝛ de croco. añ. ʒ.ſ. ꝯſerue roſ. ꝛ bugloſ. ʒ.j.ſ. vini citonioꝝ ȝucca. candi. añ. ʒ.j. fiat eluariū ꝛ accipiat ex eo toto tpe leſiōis cordis omni mane hora ꝑdicta a. ʒ.iiij. uſqꝫ ad. vj. deglutiēdo ipm. ¶ 4m remediū eſt ſacculus iſte quē ſemp teneat ſup mamilla ſiniſtra aliqñ exſiccādo ipſum ab actuali humiditate quā recipiet a membris: cuius deſcriptio. ℞. ſcis baſiliconis ſe. endiuie acetoſe lābruſce. añ. ʒ.ij. carabe oſſis de corde cerui doronici camphore. añ. ʒ.ſ. ſe. acetoſe. ʒ.ij. florum meliſſe bugloſſe ꝛ capilſ. ue. añ. ʒ.ij. macis. ʒ.j.ſ. ligni al. ʒ.j. pulueriȝenꝛ oia per ſe ꝛ fiat ſacculꝰ qͣdrāgularis longitudinis ſemiſſis de ſindone de grana retorta: memorando inſuper ꝙ huius eluarij deſcriptio in precedenti capꝉo nō minus ꝯfert ad hoc ſcḋm capꝉm ꝙ illa que hic ſcripta ſunt.

Particula 3ª De ſcothomia ꝛ uertigine ꝛ de cura.

Tertia ꝑncipalis diſpō huiꝰ viri eſt ſcothomia ꝛ uertiginoſa diſpō. ¶ Accidit aūt ſcothomia in eo que eſt corrupta viſio a uaporibꝰ melicis a ſpū aiali in pāniclis cerebri cōmixtis ꝛ in medulla eiꝰ: nullo ꝉi nocumēto adhuc in oculis inuēto per cōntiā: ꝑp eni aialē ſpm cerebri alteratū in motu eiꝰ ꝛ ſm aliquā ꝑtē eiꝰ etiā effectū tenebroſum repitanꝛ potētie viſiue ſpēs morꝰ uł apparitiōis muſcarū uel pulicū in aere uolātiū. Cū ꝗ in tali ſpū circularis motus imponiꝛ a uaporibꝰ motis per medullā ꝛ pāniculos cerebri potētie ſenſitiue ſenſus tactꝰ. repitaꝛ motꝰ circularis: qꝛ motus eſt ſenſibile cōe ſenſu tactꝰ ꝛ viſus ꝑceptibile. Et hec eſt diſpō quā ūtiginē uocāt ſapiētes: viſu eni ꝛ ſenſu tactus apparet res mūdi circularis ꝛ girantur moueri. ¶ Et hec diſpoſitio nō eſt uerenda leuiter: qꝛ ſi mā illius multiplicareꝛ aut uapores illi cōuerterenꝛ in mām ſpē conſimilē ei a qua geniti ſunt: tūc faciēdo oppilōnē incompletā ad epilepſiam aut completam ad apopleſiam terminarentur.

Pro cura igiꝛ huius diſpōnis qñ ipſa apparet ꝛ ꝑp qͥ ꝑſeuerat ꝛ eſt fortis oīno. ſeſtinōdū eſt ſex modis curationis qui nūc ſequunꝛ: ꝛ tu vide ipſos. ¶ Primū itaqꝫ hoꝝ eſt. ut vir iſte vno mane in aurora ſoluat cū iſtis pillis: poſt quaꝝ aſſumptionē per horā uel ꝗ dormiat. ꝛ poſt qnque horas accipiat ex iure vnuꝫ aque ordei cū ȝu cccaro calide ꝛ ſexta ſequēti hora accipiat prādiū ſuū. ℞. pillꝰ fetidaꝝ pillꝰ de ſarcocolla ꝛ cochiaꝝ añ. ʒ.j. fiāt pille. vij. cū ſy. roſ. ꝛ nō multū exercitet poſt eaꝝ aſſumptionē ꝛ calefaciat uētrē ſuū cū pānis calidis frequēter. ¶ 2m inſtrm eſt. ut in die ſequēti poſt ſolōnē ꝑdictā aut ſaltē die tertio ad ipſeꝫ flōmeꝛ ei uena poſt aureꝫ ſiniſtri lateris ꝛ educanꝛ ſanguis ℥.ij. aut. iij. hec eni flōmia eſt optima in cura ūtiginis cu iuſcūqꝫ māie: ut ꝑma tertij. tractatu quinto. de cura ūtiginis. ¶ 3m inſtrm eſt. ut poſt illā ſequēti mane accipiat hoc digeſtiuū calidū in aurora ꝛ tardet poſt ipm cibū horis ad minꝰ 4ºʳ ꝛ ꝯtinuet ipm ad min? octo dieb?: cuiꝰ deſcriptio eſt. ℞. ſy. de calamēto oximell cōpoſiti ſy. de ſticados. añ. ʒ.ſ. aque radi. iris ꝛ hyſſiconie. añ. ʒ.j.ſ. miſce ꝛ accipiaꝛ ut dictū eſt. ¶ 4m inſtrm eſt: ut poſt ſy. iſtū nona ſequēti die purgeꝛ cū iſtis pillis. ℞. pillarū de ſarcocolla pillarū de iera compoſita. ʒ.ſ. boni pon. reformenꝛ pille ſeptē cū ſucco roſaruꝫ. ꝛ poſt eas obſeruenꝛ ꝯditiōes dicte de mloratiuo ſupradicto. ¶ 5m inſtrm eſt. ut poſt cōpletā purgationē vir iſte in ſero cū uadit ad lectū per duas horas poſt cenā oī 3º die accipiat. ʒ.ſ. auree alexādrine hn̄ fermētate cū. ℥.j. aque ſaluie calefacte ꝛ eſt in ea operatio magni iuuamenti in ſimili. ¶ 6m inſtrm eſt puluis iſte de quo oī ſero cū uadit ad lectū iſte vir ꝙ̄titatem. v. ℈. ordei pulueriȝet ſup ꝑiorā capitis ſui a fine capillorū uſqꝫ ad ſummitatē capitis per latitudinē ꝗtuor digitorū. Cuiꝰ deſcriptio. ℞. ligni aloes. ʒ.j.ſ. macis. ʒ.j.ſ. calamēti origani ſolij aneos amomi. añ. ʒ.j. roſ. coralloꝝ ꝛ ſandalorū ru. añ. ʒ.ſ. pulueriȝenꝛ oia per ſe. deinde cōmiſceanꝛ.

Particula 4ª de cauſis imaginationum ꝛ de cura.

Accidens vo 4m ꝑncipale huius viri eſt imaginatio que eſt corruptio in ſenſu viſus: ꝛ ipſa qdē ſue ūificatiōis fundamēti facile oſidit: ꝑp eni māeꝝ in capite abūdātiā ꝛ uapoꝝ qui cōmiſcenꝛ ſpūi viſibili ſunt cā ut viſiua potētia ꝑcipiat in aere apitiōnē coloris ꝛ figuraꝝ que nūqͣ in aere repiunꝛ: eo qꝛ ſpēs obiectoꝝ viſibiliū recipiunꝛ in ſpūm qui iā habet ſpēm corruptiōis ꝑdictā. ¶ Ex quo appꝫ ꝙ ſi mā fluxibilis ꝛ aquoſa multiplicareꝛ in cerebro: ꝛ uapor etiā qui ꝯuerterenꝛ in aquoſitatē de corruptione viſionis perueniret ad deſcenſum aque que oppilōneꝫ faceret in pupilla. Et ſi diminuta eſſet oppilo fieret nocumētum diminutionis ſenſus viſus: ubi ſi oppilo cōpleta foret eſſet iam acquiſitus pannus cum ſiccitate ſimul.

Itaqꝫ huius diſpōnis cura ex hiis que in ꝑcedēti capꝉo poſita ſunt ꝑncipiuꝫ uere curationis accipere videꝛ. ueꝝ pro manifeſtiori operatiōis cōplemēto ꝛ utilitate laborātis: tria hic appropata remedia deſcribā. ¶ Quoꝝ primū eſt deſcriptio pillarū de qbus eger hic accipe debet vnā parū ai cenā ꝛ alterā per duas horas poſt cenā alternatim ꝑmutādo eas. quarū deſcriptio. ℞. florū eufragie ligni al. folij ſe. celidonie ſyluſtr. iu cube liſtelos rad. ꝑonie. añ. ʒ.j. maiorane ſal indi. añ. ℈.v. aloes infuſi per. viij. dies in ſucco feniculi exſiccati. ʒ.j. informentur pille ex oī. ʒ. vij. ¶ 2m remediū eſt hoc. ℞. ſucci maiorane ſucci roſarū ꝛ herbe. añ. ʒ.j. ſucci feniculi. ʒ.ij. ligni al. ʒ.ij. fellis piſcis lobotis: ꝛ eſt lucꝰ fluuialis. ʒ.j. teranꝛ oia ſimul in mortario eneo ſolū decies in die vna: deinde ibidē reſidere permittanꝛ uſquequo clareſcant cum ſpongia itaqꝫ hn̄ munda recipiaꝛ ſubtiliter

parū ⁊ coleſ bis per pānū ſpiſſuʒ. deinde ponaſ etiā in am
pulla vitrea que ſub radijs ſolis diu teneaſ. de hoc igiſ li-
quore ponaſ vna gutta in ſingulo oculo ſaltē ōi alterna die
capite ſeu corpore diu recūbēte ſup ſpina. Jſtud eniʒ eſt re-
mediū ſublime ad pn̄m imaginationū ⁊ tenebroſitatē viſus
⁊ exptū eſt. ¶ 3m remediuʒ eſt hoc. ℞. ambre. ℨ.j. muſci. ℨ.ſ.
cardamomi. mi. ⁊ mi. ligni alo. ⁊ peonie ⁊ maiorane. añ. ℨ.
j. macis. ℨ.ij. fiat oīum per ſe ſubtilis puluis ⁊ ligeſ in ſindo
ne retorta: ⁊ odoreſ ſepe: ⁊ multū. ꝯfortat cerebri ſubſtātiam
aperiendo oppilationes eius ⁊ cōſumendo māꝫ ⁊ uapores
melancholicos ⁊ flegmaticos in ipſo abundantes.

Particula quīta de corruptione opationum ſenſuum interioꝝ: ⁊ cōtinet duo capitula

¶ De cauſis hoꝝ accidentiū cum ſignis eoꝝ. Cap. i.

Quintum pncipale accñs huius viri eſt
corruptio in opationibus ſen
ſuū interioꝝ frequēter moleſtās ipſum ⁊ non le-
uior predictis: imo grauiſſima. ¶ Cuius qdem
cāe ⁊ ſpēs lʒ magno ingenio ⁊ fundamēto inue-
ſtigāde forent ſm diuiſionē ſpēruʒ ſuaꝝ pueniētem ex mul
titudine ſenſuū interioꝝ. ſ. ſenſus cōis fantaſie imaginatio-
nis cogitationis ⁊ memoratiue. Siľr etiā opʒ extēdē ſermo
nē in ſpēbus leſionū uenientib⁹ in opationib⁹ hoꝝ ſenſuuʒ. ſ.
diminutionis corruptionis ⁊ ablationis. Hic tñ in talibus
nō multū curo dilatare ſermonē pꝑter plura. ꝓ qꝛ raro in-
uenies a ſententijs ueterū quāntcūqʒ illuſtriū aliqd bñ pticu
lariter declaratū de nocumēto opationis ſenſus cōis ⁊ fan-
taſie. ac etiā adhuc de nocumētis aduenientibus in opatio-
nibus memoratiue potētie a ueterib⁹ famoſiſſimis a Gal.
parum: ⁊ bñ declaratū inuenies. ſicut patet 3° interioꝝ de no
cumētis memoratiue potētie. ubi redarguit Archigenē cuʒ
famoſitate ſua parū de leſionib⁹ memoratiue potētie fuiſſe
locutū: ut patet in. §. illo. Jn neceſſitate igiſ poſitus cui⁹ de-
perditā reſtaurare memoriā. Jdeo de nocumētis in opatio
nibus hoꝝ triuꝫ potētiaꝝ modicū hic dilatabo calamuʒ: ⁊
pōt hoc iterū auctorib⁹ ⁊ mihi ꝯtigiſſe: qꝛ nocumēta in opa
tionibus ſenſus cōis ⁊ fantaſie ꝯtingētia clarius cōprehen
dunſ per nocumēta imaginatiue ⁊ cogitatiue potētie: ſicut
enim fantaſia recipit ⁊ detinet ſpēs a ſenſu cōi ſibi delatas:
ita ꝙ fantaſia ſeruit imaginatiue potētie ⁊ preparādo ⁊ de-
ferēdo ſpēs. Siľr ⁊ imaginatiua potētia cōponēdo ⁊ diui-
dēdo deſeruit cogitatiue potētie: ita ut ipſa eliciēdo iudiciū
afferat ſequēdi illud ⁊ fugiendi alterū. ita ut ipſa uelut alter
intellect⁹ in hoīe ponaſ a ꝙpluribus: pꝑter hoc igiſ videtur
rōnabile auctores cū maiori ſollicitudine ptractauiſſe no-
cumēta imaginationis ⁊ cogitatiōis ſenſus cōis ⁊ fantaſie.
¶ Cōtingit aūt huic viro frequēter ipſuʒ corrupte imagi-
natum fuiſſe: ita ꝙ aliqñ imaginatus fuerit rē delectabileꝫ
odioſam amicabilē inimicā: ⁊ albā fuiſſe nigrā: ⁊ letātē fuiſ-
ſe triſtātem. ⁊ ipſum frequēter in ſomno ⁊ in vigilia timuiſ-
ſe rē de qua bñ ſperare ⁊ letari debebat. Nā ex uaporib⁹ me-
lācholicis nālibus ꝯtingit qñqʒ cor eius fuiſſe infectū ⁊ ſpi-
ritū vitalē ab eis fuiſſe corruptū corruptione mobilitatis in
groſſationis ⁊ cōturbationis. Et cū hic ſpūs ſit mā ſpūs aīa
lis in quē trāſmutaſ a forma cerebri cū ſuo tēperamēto. nō
eſt mirabile ſi ex corrupta mā. ſ. ex ſpiritu vitali corrupto cor
ruptus generaſ effectus. ſ. aīalis ſpūs ex eo. ¶ Et ꝯfirmatur
qꝛ forma cerebri cū ſuo tēperamēto debilior eſt ad pficiēdū
aīalem ſpūm ex vitali ſpū iā corrupto ꝙ ſit forma cordis cū
ſuo tēperamēto ad ꝓhibēdum corruptionē in ſpū vitali fie
ri a uaporib⁹ ⁊ a mā melācholica. ſed cor nō potuit ꝓhibere
corruptionē vitalis ſpūs: qđ tñ eſt forti⁹. ergo neqʒ cerebrū
poterit vitalē ſpūm pficere: ita ut ex eo fiat aīalis ſpūs ima
ginationis ⁊ cogitationis operationū ſufficienter pductī-
uus. ¶ Et cōfirmaſ iterū qꝛ iā cōplexio cerebri huius viri
notabiliter eſt nocita a uaporib⁹ ⁊ ab humore melācholico.
Jgiſ cū ſua diſcrepātia ſpūm vitalē etiā corruptū rectificare
nō poterit: ut ex eo fiat aīalis ſpūs inſtrāliter opationū ima
ginatiue ⁊ cogitatiue pfectiuus. Cū igiſ mā aīalis ſpūs que
eſt ſpūs vitalis: ⁊ organū qđ eſt cerebrū infecti ſint. ſequitur
ꝙ neceſſario opationes imꝑfecte ⁊ corrupte pducunſ. Ne-
ceſſe eſt enim corrupto inſtrō ⁊ organo ad operationes de-
putato corrumpi operationes ab eo producibiles. ¶ Con
tra: qꝛ corruptio in opationib⁹ ſenſuū interioꝝ pcedē poteſt
ex augmēto caliditatis ⁊ diminutio ⁊ ablatio ex frigidate p
cedūt: ut pma tertij. tractatu ꝓ colūna pma. ita has oēs opa
tiones ingrediſ leſio. ſed ſupra dictū eſt uaporē inficiētem
vitalē ſpūm deciſum eſſe a melācholia nāli que frigida eſt.
ergo in opationib⁹ ſenſuū interioꝝ debet aſſignari diminu
tio ⁊ ablatio ⁊ nō corruptio. ¶ Huic motiuo dupľr rñden-
dū eſt. dicēdum itaqʒ pmo ꝙ ab exceſſu cuiuſcūqʒ qlitatis
calide uel frigide aut ſicce ꝯtingit ledi opationes interiorū
ſenſuuʒ leſione corruptionis. Ueruntamē frequētius leſio
corruptionis puenit a calore uel calido ꝙ a frigore: ⁊ ſic in
telligiſ auctoritas Auic. ⁊ alioꝝ in hac mā loquētiuʒ: ⁊ ipſe
exꝓmit illic in littera ſi bñ aſpicis. ¶ Dicendum 2° ꝙ ſupra
nō aſſumebaſ uapor preciſus a melācholia nāli aut ipſa ea
dē infectiua cordis ⁊ ſanguinis etiā ⁊ vitalis ſpūs: ſed dice-
baſ ꝙ ipſa ſub forma nālitatis humoris melancholici aut
ebulliens aut putrefacta illud efficere poterat.

Et ex hoc fundamēto facile deducunſ correlaria
quedā aliquoꝝ apparētium in hoc viro
declaratiua. ¶ Primū eſt: q̄re hic vir facile ⁊ frequēter mo
bilis eſt in opionib⁹. ¶ 2m: q̄re cū hic vir in ſtudio accurate
circa actū imaginationis attēdit facile pmutaſ de recta ad
corruptā imaginationē. ¶ 3m quare magis perſiſtit incor-
rupte q̄ʒ recte imaginādo. ¶ 4m q̄re qñqʒ dicit corrupte de
ſiſtēdum eſſe a ſtudio ⁊ aliqñ male opandū eligit. ¶ 5m q̄re
memoratiua potētia nō ſeruit ei ꝯuenienter ad theſaurizā
duʒ ſpēs qbus ex eat ad actū bñ memorādi. ¶ 6m quare qñ
qʒ in caput ſuū percipit calidū quandoqʒ frigidū. ¶ 7m qñ
qʒ caput grauatum pcipit ⁊ qñqʒ leuificatum. ¶ 8m q̄re tin
nitus ⁊ uarij ſonitus auditiue potētie ſue repitanſ. ¶ 9m q̄
re aliqñ diſtēſiones ⁊ grauatiuos mot⁹ pcipit circa occiput
⁊ gulam eius. ¶ 10m ⁊ ultimū quare frequēter vigilias imo
deratas habet. ¶ Hec enim oīa facile ſolui pñt ſm diuerſita
tem humoris melācholici ⁊ ſubſtātie ipſius que multiplica
tur in cerebro. ⁊ aliqñ a mā melācholica fecali deciſa. aliqñ
vo mā illa inflāmata uel putrens ſubſtātialiter miſceſ cum
ſanguine cordis ⁊ cerebri: aut uapor ipſius inflāmatus mi-
ſceſ ſpūi vitali ⁊ aīali qui eſt inſtrm̄ opationum ſenſuū inte
rioꝝ: vñ uarie fiūt impreſſiones ⁊ pmutationes opationuʒ
ſm uarietatē corruptionū in ſpiritib⁹ ⁊ organis factā a mā
fecali melācholica: aut tali etiā preternāli facta: ut patet itelli
gēti. Et hoꝝ plurima legi pñt 3° interioꝝ. cap̄ de melancho-
lia. ⁊ 3° colliget. cap̄ de nocumētis accñtibus in opationib⁹
ſenſuū interioꝝ: ⁊ pluries alibi. ut 9° theorice que pticulari
ter allegare omiſi ⁊ tu recurre illuc ⁊ videbis. Ex qbus oī-
bus ultimate ꝯcluditſ ꝙ huic viro neceſſaria eſt magna ſa-
gacitas ⁊ cautela grandis in regimine ſuo.

¶ De cura huius diſpōnis per medicinalia. Cap. ii.

Pro cura igiſ regulari diſpōnis huius. xii. in-
ſtriis videſ mihi eidem puidēduʒ eſſe: pus tamē
memorādo duoꝝ. ¶ Quoꝝ pmū eſt ꝙ flebo-
tomia poſt aures iam premiſſa ⁊ electuaria duo
cordialia deſcripta ſupius non leue auxiliū huic
cap̄ exhibere poſſunt. ¶ 2m eſt ꝙ oīa inſtrā medicinalia que
in poſterū tāgenda ſunt includere debēt intētionem aduer-
ſandi melācholie cum oībus qualitatibus ⁊ confortādo ce-
rebrum ⁊ defendendo ipſum ab impreſſionibus illius nō
ſolum per qlitates cōmunes: ſed etiam per appropriatas.
¶ Pmū itaqʒ de inſtrīs medicinalibus eſt: ut poſtq̄ʒ ſeda
ta fuerint accñtia premiſſa ⁊ remanſerit infeſtatio maior in
opationibus interioꝝ ſenſuum: ſicut ut in pluribus fieri ſo
litum eſt in eo. tūc ſtatim hora electa. ſ. poſt ortum ſolis per
horā vnam cibo in ſtomacho iam predigeſto ⁊ uentre ipſi⁹

⁊

Jā bene mundificato flobotometur eidem ſaluatella ſiniſtre manus inter anularē ⁊ auricularē digitos poſita: ⁊ educantur ex ea ſanguis. ℥.iij.uel.iiij. ❡ 2ᵐ vero inſtrm̄ eſt: ut frequēti mane adminiſtret ei hoc minoratiuū materiei melācoli ce ptius eductiuū in aurora: ⁊ obſeruent poſt aſſumptionē cōditiones que ſupius in alijs ſolutiuis tacte ſunt. Cuius deſcriptio. ℞.caſſie nup de cāna extracte cū aq̄ lupuloꝝ.ʒ.vj. pulueris lapidis laçuli.℈.j.lapi.armeni.℈.ſ.miſce ⁊ detur in potu calidū cum.℥.iiij.aque lactis caprini ⁊ erit ſublime. ❡ 3ᵐ vero inſtrm̄ eſt: ut vir iſte accipiat hoc digeſtiuū qd̄ continuet dieb⁹ ſaltē.xv.in aurora ipſum calidū accipiendo ⁊ tardet per q̄tuor horas poſt ipſum cibus. Cuius deſcriptio ℞.aque lactis caprini.℥.v.pulueris lapidis laçuli.ǵ.ij.ſucci bugloſſe.℥.j.miſce ⁊ accipiat ut ſupra. ❡ 4ᵐ inſtrm̄ eſt hoc. ℞.aloes abluti cū aqua endiuie.ʒ.j.lapidis armeni epithimi polipodij añ.ǵ.v.aniſi dauci liqritie.añ.ǵ.ij.cū ſucco roſaꝝ formentur pille ex omni.ʒ.vj.⁊ ſi venter eius tēpore aſſumptionis digeſtiui foret ſtipticus: accipiat ex eis vnam uel duas parum ante cenā omni quarta die.⁊ etiā tempore ſue ſanitatis eiſdē uti pōt. ❡ 5ᵐ inſtrm̄ pncipale eſt ut poſt q̄ recepit digeſtiuū predictū dieb⁹ limitatis: tunc euacuetur mā iam digeſta hoc ſolutiuo. ℞.pillulaꝝ de lapide laçuli. pillularū de lapide armeno.añ.℈.j.exhibeantur ei horis ⁊ cōditionibus tactis in alijs ſolutiuis. Et nō mireris ſi poſt digeſtionē materierū ſolutiuum hoc exhibeatur in pua doſi.eo q2 in cronicis egritudinibus canon rōnalis eſt ſepe ⁊ paulatim eradicando euacuare cum medicina debili forti ſm̄ q̄ mā pluribus digeſtionibus frequētatis etiā digeri debet. Et colligūtur hi ſermones q̄rta primi.cap̄ 3° ⁊ 4°.de quādo ⁊ qualiter euacuare oportet.⁊ de regulis coībus ſolutioni ventris ⁊ uomitus. ❡ 6ᵐ inſtrm̄ eſt: ut poſtq̄ȝ euacuationes adminiſtrate fuerint huic viro fiāt ueſicatoria in domeſtica ⁊ carnoſa pte tybie ad diuertēduȝ ⁊ ad inferiora inclinādum mām a ſplene ⁊ meſenterio cum hoc cōpoſito. ℞.ſaponis nigri.℥.j.pulueris anacardi.ʒ.j.ſ.vitrioli viridis crudi.℈.ij.arſenici citrini ⁊ eſt auripigmētum.℈.j.incorporentur oīa ſimul ⁊ extendantur ſup pāno latitudinis vnius palmi: ⁊ applicet calidum predictis ptibus. Jn hoc enim ſepe repperi ſublime iuuamentum laborantibus a melācolia. ❡ 7ᵐ inſtrm̄ eſt: ut ſūmo igenio pcuret ⁊ intēdat puocationi emorroidaꝝ huic viro: eſt enim in eis ſublime iuuamētum in hoc caſu ſnia Hyp.affōruȝ 6°.ibi. Maniacis ⁊ melācolicis emorroides innate bonū. Eſt aūt multiplex ingenium puocandi eas. ❡ Primo qdem q̄ eger impellat extra ſiteri. deinde fricent emorroides cū rugoſo cortice alicuius arboris. ❡ 2° modus ⁊ cōis eſt fricatio eius cū folijs fici recentibus. ❡ 3° modus cum folijs conſolide maioris. ❡ 4° modus cū forti fricatione cum felle tauri aut alterius aīalis facta. ❡ 5° cū fricatione leui cū modico puluere euforbij ❡ 6° finalr̄ illis nō ualētib⁹ ut apiantur leniter cū flobotomo ⁊ pmittat exire ſanguis uſq̄ȝ ad debilitatē excluſiue. Et ſi tertū cōtigerit eas retineri fiat igreſſus ad earū aptionem ſaltē in duob⁹ pmis mēſib⁹ ueris: ⁊ ultimo mēſe autumni. ❡ 8ᵐ vero inſtrm̄ eſt: ut iſte vir ſup regione ſplenis portet cerotum vnū ex hac mā factū. ℞.bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.j.ſ.galbani.ʒ.j.armoniaci electi.ʒ.ij.tamariſci ſcolopendrie ſe.agni caſti ⁊ plantaginis corticum capparorum.añ.ʒ.ſ. roſarum ſeminis cuſcute ⁊ acetoſe.añ.ʒ.j.diſſoluantur gūme cū acuto aceto ⁊ bene colentur a ſupfluitatib⁹ ⁊ cum ceperint infrigidari ſuperaddantur ſpēs ⁊ extendantur ſup corio figure ſemilunaris ⁊ portet ſup regione ſplenis. Tali modo ad ſanitatem antiquas oppilationes ⁊ duritiem ⁊ debilitatem ſplenis: ut ſupra dictum eſt: ſepe ego reduxi. ❡ 9ᵐ inſtrumētum ⁊ nō minus efficax predictis eſt: ut iſti viro ſup regione ſplenis dum predicta iā nō ualuerit apponatur choi dula vna cum ignito ferro amplectente ſpatioſitatem ſiniſtri hypocūdrij per tres digitos ⁊ portet ibi lōgo tpe. Et ſi cōtingeret in hoc viro cōueniēter rectificatū fuiſſe ſplenem inuento tū nocumēto in capite eius fixo notabili: tunc laudarē q̄ ſeton predictus magis adminiſtraretur ſup collo in loco diſtāte ab exitu nuche per tres digitos. ❡ 10ᵐ iſtrm̄ eſt hoc. ℞.violaꝝ florū nenufaris ſe.endiuie acetoſe cuſcute ci coree.añ.ʒ.j.ſ.lābruſce.ʒ.ij.ſ. macis.℈.iij.folij ligni al'.gar. añ.℈.j.ambre muſci.añ.ʒ.j.ptem tertiam fiat puluis ⁊ ligetur in ſindone retorta ⁊ fere continue odoretur ⁊ erit cerebri ſui notabiliter cōfortatiuus. ❡ 11ᵐ inſtrm̄ eſt: ut oī ſero poſt cenam per horā vnam ⁊ mediam vir iſte degluttat duas de iſtis pillulis. ℞.ſtoracis calamite ſpodij kara.ro.coralloꝝ al.añ.℈.j.ſandarace.℈.ij.ambre muſci.añ.ǵ.ij.fiāt pillule cū ſucco maiorane.⁊ ſunt efficaces multū. ❡ Ultimum vero inſtrumentum eſt: ut iſte vir aſſueſcat aſſumere poſt cibuȝ oī die.ʒ.ij.cōfectionis de ambra deſcripta a Meſ.diſtinctione pma.⁊ fiat cum çucca.albo ⁊ aqua ro.muſcata.⁊ inueniet ex hoc remediuȝ excellens ad omnes preſcriptas diſpōnes. cuius quidem eidem ſui miſericordia concedere dignetur omnipotens deus qui viuit ⁊ regnat in ſc̄la ſc̄loꝝ. Amen.

Conſilium.165. De dolore uentris a uentoſitate.

Vir cōmēdatiſſime fame Bartholomeus de ſerico in q̄dā ſua diſſinteria dolorē paſſus eſt cū tumore trugitu ſatis grādib⁹ ab inguine ſiniſtro uſq̄ȝ ad mediū ſuminis ⁊ uētris ⁊ q̄ſi uſq̄ȝ ad regionē ſplenis aſcēdentibus. ❡ Et hic qdē tumor ⁊ dolor nō erat in eo prouenīēs ab apate: q̄m ſenſu tact⁹ cū manu cōprimēdo uētreȝ uſus poſteriora. nullus in aliq̄ pticula pcipiebatur colliſiōis mot⁹. Neq̄ȝ eniȝ ſoliditas neq̄ȝ tēſio manifeſta ibidē appebāt. Ab vmbilico uſus os anche deſcēdēdo uſus inguē. ſed rugit⁹ notabilis pcipiebatur qui pueniebat ex fractione uētoſitatis a cōpreſſione cū manu facta. Qd̄ etiā declarat eo q2 uentoſitatis exitus ad exteriora pcipiebatur. ⁊ tertio q2 in tali compreſſione dolor alleuiabatur. qm̄ uētoſitas que ibi cōgregata erat minorē extēſionē faciebat poſt ſui compreſſioneȝ q2 frāgebatur q̄ ante compreſſionem q2 vnita permanebat.

Oportet aūt grā huius diſpoſitionis ſex principaliter inueſtigare ⁊ indagare. ❡ Primum que ſit cauſa efficiens. ❡ 2ᵐ que ſit illius materialis cauſa. ❡ 3ᵐ ubi talis uentoſitas congregetur. ❡ 4ᵐ que accidentia poſſet hec diſpoſitio adducere. ❡ 5ᵐ quale ſit ei⁹ remedium per res non naturales obſeruanduȝ. ❡ 6ᵐ quis per inſtrumenta medicinalia ſit curationis modus.

Et prime qdē cāe declaratio eſt: q̄ mala cōplō frigida illius ptis eſt cā gn̄ationis uētoſitatis in inteſtinis ⁊ in uenis meſeraicis ⁊ in toto meſenterio inteſtina ſuſpēdēte ad dorſum uel ad poſteriores ptes. Nā qn̄ ſupfluitates pme digōnis a ſtomacho deponuntur ⁊ recipiūtur in inteſtīs: tūc calor nālis colon ⁊ mirach qui debilis eſt nō pōt ꝯueniēter ſugē neq̄ȝ rectificare humiditates in iſta ſupfluitate inuētas. agēdo igitur debilr̄ in eas eleuat fumum uel uētoſitates ab illis ſupfluitatibus qui cōtinue ⁊ ſucceſſiue cōgregantur: aut in cōcauo inteſtinoꝝ uel meſeraicarum aut in uenis illaꝝ ptiū. Aut q2 talis fumus euadit per poros inteſtinoꝝ ad cōcauū ſifac uel çirbi. Quid autē fieret ſi calor debilis ex cibo q̄ntūcūq̄ȝ eq̄li in quantitate ⁊ in qualitate generat uentoſitates ſi calori debili exhiberetur cibus actu ⁊ potentia uentoſabilis: ſicut lac alleum cepe ⁊ ſimilia. Ex quibus apparet q̄ cauſa efficiens iſtarum diſpoſitionum eſt debilitas innati caloris predictarum partium.

Declaratio ſecundi. Ex predictis etiam apparet q̄ materialis cauſa remota horuȝ nocumētoruȝ pōt eſſe cibus ⁊ potus: qui quantūcūq̄ȝ equalis exiſtat: non poteſt conuenienter in cibū tranſmutari: quin maior pars eius tranſmutetur in uētoſitates uel uapores. ❡ Et pōt iterum cibus eſſe cauſa mālis huius nocumenti

ois qui in ſubſtātia ualde humidus eſt: lꝫ potētia ſit ſiccus: ut alliū cepe ⁊ ſilia. aut cib⁹ ois qui in ſubſtātia ⁊ potētia eſt ualde uētoſabilis: ut lac citrulli melones ⁊ ulr oēs fructus recētes actu ⁊ potētia humidi debilē cōmixtionē hūtes partium miſcibiliū. ¶ Propiqua cā mālis huius egritudinis eſt uētoſitas in ↄcauo inteſtinoꝝ: uel inter ea ⁊ mirach retēta que extendendo dolorem facit in eis.

Declaratio tertij. Jā ex predictis appꝫ ꝙ uentoſitas illa que eſt immediata cā mālis huius egritudinis aut ſtat in ↄcauitate uenarū meſeraicarum que diſſeminant̃ per ſubſtātiam inteſtinoꝝ: ut colon ⁊ recti. ⁊ etiā in cōcauitate meſeraicaꝝ que plures ⁊ maiores in meſenterio repiuntur. tertio loco pōt hec uentoſitas ſtare in cōcauitate monoculi ⁊ recti inteſtini. qrto inter concauum eoꝝ ⁊ ſuperficiē ⁊ concauum mirach. ¶ Quare autē hec uētoſitas in globum colligit̃ magis apud inguen ſiniſtrum cā eſt: qꝛ ille locus ſpacioſus eſt ⁊ amplioꝛ ⁊ non tāta ſit ibidem ab inteſtinis cōpreſſio: eo qꝛ inteſtina declinant magis ad anterius ⁊ nō ita appodiant̃ ſuper inguina per os femoris: ⁊ ppter ſifac annexum oſſi femoris qḋ ſuſtentat inteſtina ſupinus: ⁊ etiam ppter muſculos uentris tranſuerſales ⁊ ligamenta eorum ad os anchorum.

Declaratio quarti. Jā facile videt̃ intelligē ad que accntis uel egritudines hec diſpoſitio hūc virū pducē poſſit: uētoſitas enim in uenis meſeraicis multiplicata extēdendo iſtas pducere pōt ad dyariā ſanguineā a ruptura uel debilitate uenarum meſeraicarū ↄuenientem. ⁊ ſi materia in eis contenta cum hoc ꝙ uentoſa ↄ eſſet acuta multum: tunc ad inteſtina delata perduceret ad diſſinteriam eorum: ⁊ talem credo fuiſſe diſſinteriā quam pauloante paſſus eſt hic vir. ¶ Si diſpoſitio uētrialis iam predicta per dies ante preceſſit diſſinteriā efficiendam ↄcurrit ꝑenultima cauſa uētris ⁊ mirach eius offenſiuant ꝙ ſi caſus aut cōpreſſio ab equo facta ⁊ alijs ut ⁊ mihi teſtificatus eſt. ¶ Tertio iterum loco hec uētoſitas inter inteſtina ⁊ mirach cōprehenſa trāſiens uel retenta in inferiorib⁹ apud inguina immergi poſſet in didimū qui eſt in inferiori ſubſtātia ſifac: ⁊ per ipſū pellꝫ ad oſſeū ⁊ facere ei ramicem uētoſam uel herniā fixionē in loco iſto finaliter erumpit ſifac: ⁊ ex ruptura illa exiens uētoſitas colligit̃ in inguine ⁊ faciet rupturā uel herniam inguinalem: ſicut ſi uentoſitas in aliqua anfractuoſa parte prope vmbilicum diu fixa permaneret faceret eruptionem ſifac in iſta parte ⁊ ligamentorum vmbilici ⁊ eſſet hernia vmbilicalis. ¶ Similiter ⁊ qrto eadem uētoſitas in aliqua intermedia pte uentris retenta ⁊ multiplicata finaliter erumpere poteſt ſifac per cuius rupturam inteſtinum ilion uel çirbi egredi poſſunt uerſus mirach ⁊ erit ruptura inteſtinalis. ¶ Ultimo ſi hec uentoſitas in concauitate colon ↄgregata morā contrahit ſine trāſpiratione neceſſario conducet ad colicam uētoſam: ⁊ tu cōſidera qꝛ oia iſta demonſtrabilia ſunt uerificanda ex ſexta. xxii. tertij. in capitulis apoſtematis: quorum memoriam ⁊ litteram ſcribere nō curaui ne legētes afficiantur tedio. ſicut eſt fere oium modernoꝝ uſus abhorrentium ſententias ⁊ litteras peritiſſimoꝝ ueterum allegari.

Declaratio qnti. Uir in ſciētia medicinali mediocriter erudit⁹ faciliter intelligere pōt qͦ ſit modus regiminis hui⁹ viri per adminiſtrationē ſex rerū nō nālium. Neqꝫ enim ↄueniēs eſt ei locus habitationis aeris frigidi ⁊ humidi ⁊ uentoſi caliginoſi ⁊ pprie exiſtens circa decurſus aquarum. ¶ Et caueat etiā uehementer a frigiditate capitis ⁊ pedum ac etiā uentris pncipalr. Jdeo laudo ꝙ tota futura hyeme iopulam habeat uſqꝫ ad mediū coxarū uel diploidem pellib⁹ agninis bene ſuffultā. ¶ De motu ꝟo uel exercitio ⁊ pncipaliter de equandi exercitio ſibi caueat: imo melius eſt eidē exercitiū motus pgreſſiui ſatis lōgi mane ⁊ ſero ante ueſpas facti. ⁊ pprie cū fueris hū fortificat⁹. ¶ Loco aūt exercitij uſqꝫ ad. XX. dies melius eſt ei fricatio ab inguinib⁹ incepta ad pedes trahēdo inferius ⁊ poſt illā mediocris fricatio ſup uētre facta inferiori cū raro ſacculo pleno furfurib⁹ hū cribratis actu calidis. ¶ Dormitio ↄueniēs eſt ei ad meliorē efficiēdā digeſtionē ciboꝝ ⁊ humoꝝ: ⁊ etiā qꝛ vigorat inatū calorē ↄuertēdo materiā cibalē in chilū ⁊ humores ↄueniētes ⁊ maxime in ſanguinē laudabilem cuius uapor laudabilis tēperat⁹ eſt māſpūs. colligit̃ xi⁹ tertij. ⁊ 9⁹ de iuuamētis membroꝝ. ppter qḋ ⁊ lōga vigilia debilitādo innatū calorē eſſet cā augmēti uētoſitatum. ¶ Accidēs aie triſtātia ⁊ melāchoolicalem complexionē etiā faciētia ſunt euitāda. qm̃ per ea extinguit̃ ⁊ ſe pelit̃ ſpūs ⁊ coartat̃ in pfundo coartatione phibente eius expulſionē ad mēbra que indigent illo. Quare a talibus aie ſollicitudinibus recedendum eſt ⁊ adherendū delectationibus ⁊ bone ſpei paſſionibus anime. ¶ Cibi aūt ⁊ potus ſibi diſcōuenientes iam tacti ſunt ſupius ubi cauſa efficiens ⁊ cauſa mālis uētoſitatis declarabat̃: qui oēs euitādi ſunt ſicut piſces: lac: paſtiles cibos: fructus oēs fri. ⁊ hu. ⁊ maxime eoꝝ multitudo allium cepe porrū bulbus mel ⁊ legumina oia ⁊ pprie cicer: vinū dulce in ſubſtātia groſſum: aq frigida lactuca ſpinachia blete cucur. que omnia opꝫ euitari. ¶ Et ꝓter hec in oibus alijs cibarijs a qbus grauet̃ ſtomachus eius: ita ꝙ calor naturalis opprimat̃ ⁊ ſuffocatur: propter qḋ per indigeſtionē cibus ⁊ potus in ſtomacho ⁊ in toto corpore in uentoſitates conuertuntur.

Declaratio ſexti. Pro ſexto aūt pncipali declarādo. ſ. pro regimine medicinali decem vident̃ mihi inſtra pro cura huius diſpōnis neciā ⁊ ↄuenientia: quoꝝ applicatio eſſe debet ut infra nunc ſcribetur. ¶ Primū itaqꝫ hoꝝ inſtroꝝ eſt cliſtē iſtud: qḋ accipiat oī ſexta die in mane in medijs tertijs ſm hūc modum. ℞. foltoꝝ rutbe abſinthij betonice ſerpilli. aā. M. ß. blete malue furfuris. aā. M. j. ß. çuccari rub. ℥. iiii. ſalis gemme. ℥. iiij. totum miſceat̃ diligenter ⁊ imponat̃. ¶ 2^m inſtrm̄ pncipale eſt ut intēdat̃ diuerſioni materierū: ⁊ ex diuertētibus cōuenientibus in hoc caſu tria vident̃ mihi ſufficiētia. ¶ Primū diuertens mām ad inferius abſqꝫ ſenſibili euacuatione eſt: ut oī mane ⁊ ſero ante cibū per horā fricent̃ inferiora a genu uſqꝫ ad cauillā: ab inguinibus uſqꝫ ad eādem inferius trahēdo forti fricatione per quā mēbra rubeſcāt. ¶ 2^m diuertens eſt ut in inferiori pte natiū frequēter applicentur uētoſe ſine ſcarificatione. ¶ 3^m diuertens ⁊ oī alio melius mām ſenſibiliter educēs eſt ut intēdat̃ puocationi uenarū emoꝛroidarū fricādo eas cū pāno aſpero: uel cū folijs ficꝰ uel cōſolide maioris aut cū re altera aſpera. ¶ 3^m inſtrm̄ uētoſitates carminās educēs ad iferiora eſt ſuppoſitorium hoc. ℞. arthanite ſe. rutbe baccarū lauri caſtorei galāge ſtaphiſagrie ireos piretri. aā. ℥. ij. ſalis indi. ℥. iiij. ſalis coīs parū torrefacti ⁊ puluerizati. ℥. ß. mellis hū cocti. ℥. iiij. fiant ſuppoſitoria minora ꝙ digitus minimus ⁊ de eis ſemel in die aut bis ante cibū per horā accipiat vnū ⁊ ſupponat. ¶ 4^m inſtrm̄ pncipale eſt hoc eluarium de quo ter in ſeptimana accipiat coclear. ß. añ cibū per ꝗtuoꝛ horas degluttiēdo ipm. ℞. ſpērum dyamuſci. ℥. ß. ſpērum dyacimini. ℥. j. ß. ſyru. de calamēto lib. ß. çuccari. ℥. iij. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. ij. infundantur fiſtici in aquam lauri trib⁹ diebus: ⁊ inde cōterantur ⁊ cocto ſyrupo cū çuccaro fiat eluarium ſm artem. ¶ 5^m inſtrm̄ ↄueniens eſt hec cōfectio de qua accipiat̃ rotula vna per horā vnam cū dimidia ante prādiū ⁊ ante cenā ⁊ bibat̃ poſt ipſam parū boni vini aromatici ⁊ fumoſi. ℞. ſpērum dyagalāge: ſpērū dyacimini. aā. ℥. j. çuccari al. ℥. iiij. cū aq laudani. fiat cōfectio in rotulis. ℥. ij. ¶ 6^m inſtrm̄ ſunt pillule de qbus in fine ſex dierū accipiat vnam imediate ante cenā. ℞. aloes per triduū īfuſi in aqua lauri. ℥. j. cinamomi ſe. rutbe baccarū lauri ſe. aneti ameos ſalis idi. aā. ℥. ß. formēt̃ pillule cū ſyru. de calamēto ex oī. ℥. vi. ¶ 7^m iſtrm̄ eſt ut oī ſero per horā ante cenā in mane cum ſurgit a lecto accipiant̃ pulueres infraſcripti ⁊ calefiant in caldario ſuper ci-

neribus calidis abſqꝫ flamma ⁊ ponanť in ſacculo:qui ſic calnus applicetᷣ calidus ſuper locū patiētem trib⁹ uel quatuor vicibus. ℞.ſemis aneti ameos amomi. añ. M.ſ.ſe.ruſbe baccarūz lauri galāge.añ.ʒ.j.ſ.furfuris bñ cribellati libram vnā.miſceanť oīa ⁊ diligenter conquaſſenť. ¶ 8m inſtrm̄ eſt:ut ſi uentoſitas adhuc fixa pmaneret loco patienti applicetᷣ mane per duas horas añ cibūz uētoſa magni orificij abſqꝫ aliqua ſcarificatione ⁊ ibi pmaneat per ſpatium hore vnius uel medie. ¶ 9m inſtrm̄ eſt:ut oī ſeptimana ſemel in aurora accipiat.℈.ij.tyriace Andromachi bñ fermētate cum.ʒ.ij.aque ſublimationis folioꝝ lauri bñ calefacti ⁊ tardet cibum poſt horis quinque. ¶ Ultimum inſtrm̄ eſt poſtꝙ rectus erit per inſtra ſuprascripta per mēſem.j.ſ.fiat cerotum qḋ cōtinue applicatūz teneat ſup loco patiēte qui amplectať ⁊ ptes circunferētiales per tres digitos. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞.reſine electe.ʒ.j.oppoponac.ʒ.ſ.ameos carui baccarum lauri ſticados.ana.℈.ij.calamenti artbaníte.ana.ʒ.j.ſ.picis naualis.ʒ.ij.cere.ʒ.j.diſſoluanť ſimul gūme cū aceto ⁊ pice ⁊ diligēter coquanť cū cera:⁊ cū inceperint tepeſcē addanť ſpēs ⁊ fiat cerotū ſperìcuz uel alterius figure. Hec in ſumma ſunt meliora que eligere potui.

Cōſiliuz.166. De fluxu uētris humorali ex debilitate epatis ⁊ ſtomachi.

EXhis que mihi oretenus prolata fuerunt:⁊ que eadē ex ſignis urinarum ⁊ alijs colligere potui videť ꝙ fluxus hui⁹ viri cōplicatus eſt ex debilitate epatis ⁊ ſtomachi: ꝑpter quā epar ei⁹ ad lapſuz ſiccū per viam inanitionis reſolutionis eſt deductum.ꝑpter cuius epatis debilitatē etiam in ſtomacho eius notabiliter vis digeſtiua proſtrata eſt:adeo ut nocumētū corruptionis aſſumpſerit qm̄ obiectū ut cibū ⁊ potū ſm̄ magnas ptes trāſmutat in uētoſitates. Magna igiť hāꝝ uētoſitatum pars coīcatur iſſeriori uentri ⁊ in magna pte mirach ſ:xa continetᷣ inter ſupficiez conuexā inteſtinoꝝ ⁊ concauā ſifac coopientis illa:ꝗre vir iſte oīno videť eſſe paratus ad hydropē tympanitē ad quā etiā nāle cōplexio cholerica cūz aliqͥ aduſtione uel pmutatione melācholica videť reddere ipſum promptū. ¶ Qḋ aūt talis fluxus ex debilitate ꝓueniat epatis ⁊ ſtomachi declarari p̄ōt ex multis ſignis ⁊ auctoritatib⁹. ſed hic ſufficiat ſolum adducere teſtimoniū Auic' 16ª tertij.cap̄ de ſignis fluxuum oīum modoꝝ in fine dū inqt. Et ſcias ꝙ in illo qui aſſellat in die plus ꝙ̄ in nocte accidit ei ut aſſellet quotiens ſup.fit appetitus eius in die cauſa eſt debilitas ſtō:hi. Et cū in nocte eſt plus:tunc cā eſt debilitas eius epatis:qḋ remittit alimētuz.ſ.chilum:quē ꝑpter ſui debilitatem trāſmutare nō pōt. ¶ Si aūt adhuc contingeret rectificari epar ipſius ⁊ remaneret uētoſitatum multitudo in inteſtinis:tūc hec diſpoſitio non leuiter minatur ei ⁊ ꝓnoſticať colicā:quare allegato loco inqt Auic². Et ſcias ꝙ multotiens ſuccedit aſſellatio ꝑpter hoc ꝙ ipſa extrahit ſubtile ⁊ dimittit ſpiſſum colica uehemēs. Ex qbus diligēter intellectis appet eſſe cōcludendum ꝙ vir iſte indiget ꝓcuratione feſtina ne fiat tympaniticus aut incurrat colicam malam.

PRo cuius quidem diſpōnis curatione premittendū ꝙ vir iſte abſtineat ab omni cibo ⁊ potu ſolutionis ⁊ lubricitatis inductiuo. Exēplum pmi:ut ſpinachia blete malue mercurialis caulee non bñ cocti ⁊ ſimiles eis. Exēpluz ſcdi:ut vinum nouum ⁊ ꝑprie dulce ⁊ non bene digeſtum. ¶ Caueat ab acutis ⁊ ſalſis ⁊ ab acutiſſimo aceto raphano cepis allio ⁊ ſimilibus ꝑpter dubium excoriationis. ¶ Caueat etiā a cibis difficilis digeſtionis:ut pane azimo ⁊ nō bene cocto paſtillibus ⁊ leguminibus ⁊ ſibi paribus. ¶ Caueat etiam a fructibus ⁊ ꝑprie lenitiuis ⁊ ſolutiuis:ut ficubus prunis vuis ⁊ alijs ſimilibus. ¶ Preter hec aūt utatur cibis omnibus ⁊ proprie laudabilibus in quanto ⁊ in quali. ¶ Caueat a multo ⁊ forti exercitio ⁊ proprie poſt cibū. ¶ Euitet coitum ⁊ ꝑprie frequētem uehemētem vigiliā ⁊ irā magnam ſtomachi repletionē a multitudine cibi ⁊ potus.

Iſtis poſitis utať iſtis.xij.remedijs que nunc ſcribo. ¶ Primum eſt ꝙ oīa cibaria ſua cōficianť ⁊ condianť cum pinguedine renū hirci ſiue ſint frixa ſiue elixa ſiue aſſata. ¶ 2m eſt ꝙ euitet multitudinē ferculoꝝ ⁊ proprie in nocte. ¶ 3m eſt ꝙ ſemper ante cibuz ⁊ potū oēm accipiat aliqḋ de iſtis:ut citonū aſſatum meſpilla uel ſorbas.iiij.uel.v. ¶ 4m eſt ꝙ ſepe utať lētibus coctis in aceto poſt pmam elixationē earum. ita ꝙ dum coquunť ſcdā coctione in duabus partib⁹ aque ⁊ tertia pte aceti ⁊ ꝑprie nigri. ¶ 5m eſt ut vir iſte oī ſero ante cenā accipiat.iij. de iſtis pillulis. ℞.dragagāti gūmi arabici torrefactoꝝ.añ.ʒ.j.ſumach granoꝝ mirti cupularū glādiū ſpodij ſquan.ro.ciperi.añ.℈.ij.reformenť pillule cum ſucco cōſolide minoris. ¶ 6m eſt ut oī mane añ prādium accipiat vnuz uel duo fruſta huius cōfectionis. ℞.dyacitonitē ſine ſpēbus.ʒ.iij.coriandri preparati maſticis ana.ʒ.j.cum vino citonioꝝ fiat confectio in rotulis.iiij.ʒ ⁊ utatur ut dictum eſt. ¶ 7m eſt ut omni mane per.x.dies accipiat.ʒ.iij.ex hac mixtione. ℞.aque arnogloſſe aque cōſolide minoris ſublimationis gal.cypreſſi.añ.ʒ.ij.miſce ⁊ accipiat eas calidas cum:ʒ.ſ ſ..cerri cādidi. ¶ 8m eſt ut in oī fine.viij. dierum poſt predictas aquas accipiat.℈.ij.iſtarū pillularū. ℞.trociſ.de ſpodio cū ſemine acetoſe.ʒ.ij.reubarbari combuſti.ʒ.ſ. ſpodij dragaganti torrefacti.añ.℈.j.coaguli leporis uel capreti.ʒ.j.ſ.formentur pillule ⁊ accipianť ut prius. ¶ 9m eſt ut portet ſup vmbilico ſuo vnū emplaſtrū huius deſcriptionis. ℞.reſine clare ⁊ electe.ʒ.ij.gallarū cypreſſi.ʒ.j.ſ.ſe.plātaginis acacie ſpodij ro.ſcorie ferri preparate.añ.ʒ.j.macis.℈.ij. coquatur reſina cum aceto nigro ⁊ additis ſpēbus. ℞.cerotū ſpericū amplitudinis ſpāſe vnius ⁊ apponať a fine uētris uſqꝫ ad vmbilicū:ita ꝙ ſemp ibi adhereat. ¶ 10m eſt ut qñ uenis aſſellet ſuffumiget uentrem per inferius cū puluere tali. ℞.colofonie gallie muſ.ſtoracis calamite.ana.ʒ.ſ.ligni al.ʒ.j.coralloꝝ ru.ſpodij ſandarace.ana.℈.ij. fiat puluis ⁊ ſuperaſpergať prunis non multe inflāmationis:ita ꝙ fumus per inferius uētrē ingrediať. ¶ 11m eſt ut in cibarijs ſuis faciat bullire radicē vnā cōſolide maioris quātitatis digiti indicis. ¶ 12m eſt ut ſup ſtōcho ſuo in nocte ſemp teneat ſacculum plenū puluē huius deſcriptionis:⁊ bonū eēt ꝙ iſtū ſacculuz etiā portaret in die. ℞.granoꝝ mirti:coriādri ꝑparati:origani:calamēti.añ.M.j.macis.ʒ.ſ.maſticis:gallie muſcate:ſtoracis:calamite:coralloꝝ rub.ſandarace.añ.ʒ.ij.ligni al.ʒ.j.ſ. cimini torrefacti.ʒ.ij.fiat ſacculus ⁊ portetᷣ:ut dictū eſt. Hec ſunt que in hac diſpoſitione utiliora apparuerunt.

Conſilium.167. De fluxu epatico.

PRo matre vo patris huius pueri ſibi ꝓuideať plurib⁹ remedijs īfra ſcriptis:cū quib⁹ ui cū magno labore poterit perfecte curari a fluxu epatico ꝗ ipſa laborat.⁊ ꝓuenit in ea a mala cōplexiōe calida ⁊ ſicca epatis eius cū furia ⁊ abūdātia cholere rubee ebulliētis cū ſanguine:propter qḋ nō eſt mirabile ſi ipſa febrit: ⁊ ꝑprie febre cholerica cōtinua:quā nō dubito talē eē:ſi tñ cōtinuaret remedia notabili tpe ſatis eſt rōnale ipſem poſſe ſanari. Ipſa tamē utētē pro regimine ex parte potus ⁊ cibi ordinato pro alia muliere que habet ulcus in aure:cū hoc tamen antemiſſo ꝙ oīa cibaria que comedit iſta Domina ſint cocta in aqͣ fontali:in qua fruſtū calibis inflāmati bis uel ter fuerit extinctum:cū qua etiā aqua limphare etiā debet vinū qḋ ipſa bibit ponēdo tertiā uel quartā partē ſi ꝑprie fuerit vinuz bruſcum uel rubeum. ¶ Sūt autē remedia hec pmo. ℞.trociſcoꝝ de ſpodio cū ſemine acetoſe.ʒ.j.ſ.florū nucuz:ſumach:

granorū ribes exiccatorū. añ.ʒ.ij. çuccari ſecūde coctionis. ʒ.iij. fiat cōfectio cum aqua acetoſe de qua hec domina per quartā partem hore ante prādium ⁊ cenā comedat.ʒ.ß. bibendo poſt ipſam vinū cum aq̄ calibis: ut dictum eſt. ¶ 2m remediū. ℞. granoꝝ mirti ſe. plātaginis coriādri preparati añ.ʒ.ß. ſpodij gūmi arabici dragagāti oium triū torrefactorum. añ.ʒ.ij. pulueris granoꝝ ribes uel criſpini exiccatorū ʒ.ij. formenť pillule cum ſucco folioꝝ criſpini de qbus dicta dña omni mane in aurora deglutiat. v. aut. vj. tardet cibum per tres horas ad minus. ¶ 3m remedium p̄cipale ⁊ ultimū eſt. ℞. olei de maſtice ⁊ de mirto. añ.ʒ.j. olei nardini ʒ.ß. trocis. de roſis ſpodij torrefacti corralloꝝ alboꝝ ⁊ ſandaloꝝ amboꝝ. añ.ʒ.ß. cere albe quātum ſufficit fiat vnguentū molle. de quo calido bis in die tota ps dextra ab ore ſtomachi uſqȝ ad anchas diligēter inungať. ⁊ poſterior etiā pars a furcula ſpatularū uſqȝ ad nates excluſiue. ⁊ ſupponať pānus duplicatus calidus ⁊ ſanabiť diuina gratia.

De egritudinibus Ani conſilia ſequuntur.

Conſilium. 168.

De qnque malis diſpoſitionibus. videlicet. ¶ De tumore emoroidarum notabili in inteſtino recto intus ⁊ extra exiſtentium. ¶ De debilitate ſtomachi a mala cōplexione ipſius frigida ⁊ humida prouēniente. ¶ De corruptione forme a corruptione cōplexionis epatis frigida ⁊ humida puēniente. ¶ De vniuerſali corporis debilitate ⁊ laxitudine. ¶ De ſtipticitate uentris immoderata: que accidentia quatuor ex emoroidibus procedunt. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula ſex.

¶ Diſpoſitiones predictas enumerat ⁊ earuȝ cauſas ⁊ emoroidarum ſpecies diſtinguit. Cap. I.

Vir egregius dñs Uincentinus de nobili ꝓgenie de ſcledo ex ciuitate Uincentie oriūdus multis ⁊ grauib⁹ accidentibus moleſtať ingenter. ¶ Quoꝝ p̄mum eſt debilitas ſtomachi a mala cōplexione frigida ⁊ humida ipſius ꝓueniens: propter illud etiam multarū uētoſitatuȝ in ſtomacho ⁊ in uentre inferiori cōtinua fit generatio ⁊ multiplicatio. ¶ 2m accñs eſt corruptio forme ipſius que puenit a corruptione cōplexionis epatis frigida ⁊ humida ex qua formoſitas corporis ⁊ pulchritudo coloris in palliditatē ⁊ albedinem pmutate ſunt. Et ex eadē cā etiam generatur in eo ſanguis aquoſus ſatis: que oia aſcitem ſibi minari videnť ſi pſeuerabūt. ¶ 3m accñs eſt vniuerſalis corporis debilitas ⁊ laxitudo quam a predictis cauſis ꝓuenire facile ꝯſideranti videri pōt. ¶ 4m vō accñs eſt uētris ſtipticitas ſuperabundās: que lȝ a mala complexione frigida ⁊ humida māli uel immāli ſtomachi ⁊ epatis per ſe puenire non debeat: per accñs tñ ꝓpter debilitatē aduenientem expulſiue inteſtinoꝝ cōtingit ultra ſolitum detineri feces ⁊ mās oēs que euacuari deberēt per ieſtina. Diſcenim immoderata diſcraſia deijcit actum ꝓprie ⁊c̄. ¶ Adhuc etiā predicta uētris ſtipticitas aliā habet cām ſuupſius ⁊ ueriorē que eſt emoroidarum tumeſcentia notabilis in ieſtino recto intus ⁊ extra exiſtentium: que q̄liter ſtipticitatis uētris effectiue ſint cauſe paulo iferius apietur magis. ¶ He etiā emoroides per ipſarum colligātiam ad ſtomachuȝ ⁊ epar cauſe ſunt ⁊ fuerunt accntiuȝ preſcriptoꝝ p̄mariꝫ: lȝ etiā ꝓpter lōgitudineȝ egritudis tā in ſtōcho q̄ in epate mala complexio frigida ⁊ humida mālis acqſita ſit. egritudines enim per colligātiaȝ nō pſeuerāt tēpore multo qn aſſocient egritudines per eſſentiam: ut ex theoria medicine facile demonſtrari poſſet. ¶ Quare ex oibus his ꝯgregatis in vnū ꝯcludi pōt: talia accñtia nō bñ remoueri poſſe ⁊ eradicari ſine recta curatione emoroidarū predictarū. In curationibus enim egritudinū canonicis opȝ p⁹s vnāquāqȝ cām abſcindē: deinde ad illā que facta eſt egritudinē ꝓuenire. 3° tegni colligendū eſt litteraliter. quare liquide apparet pauliſper illarū emoroidarum inueſtigationem eſſe premittendam.

Sunt igiť emoroides bñ in ieſtino recto immerſe apud circulū ani inuēte a natura ad expellēdū ſāguinē melācholicū ⁊ ſupfluitates cū ipſo cōmixtas in corpore multiplicatas. ut colligi pōt ex ſentētia Auicē. 19° tertij. ⁊ ħ ⁊ ſecūdo ⁊ tertio caplis. ⁊ 6° affoꝝ. cōmento 12°. ⁊ pluries alibi. ¶ Spēs aūt emoroidarū multe ſunt. ſ. ueruicales que in ſubſtantia ⁊ duritie ⁊ quātitate ueruc̄is. ſ. poris ſimillime ſunt: ⁊ earū mālis cā eſt ſanguis melācholicus. Alie vō noianť vuee que vue nigre ſimilanť in eius figura multū ⁊ pēdēt a mā ſanguinea cū melācholia aliqliter cōmixta. ¶ Tertie vō ab auctorib⁹ morales ſunt noiate: eo qȝ in ſubſtātia aliqliter cōparate in colore ex rubeo ⁊ nigro apparētes ⁊ in figura moro ſemimaturo ꝓpique ſunt. Et eſt earuȝ mālis cā ſanguis melancholie dñans notabiliter. ¶ Quarta vō ſpēs ſunt emoroides ueſicales noiate: in q̄rū cōcauitate aquoſitas flegmatica continenť. ⁊ ꝓpter illud flegmati tanq̄ materiali cauſe ꝓportionanť. ¶ Harū autē oium alie pfunde ſunt in inteſtino iterius exiſtētes: ut nullo modo ſit manifeſte viſui: niſi cuȝ notabili expreſſione ⁊ euerſiōe inteſtini recti. Alie vō ſunt in ſiteri. ſ. in circulo ani uel tactui ⁊ viſui oino manifeſte: ⁊ quelibet earū tā exterior q̄ interior uel media inter eas pōt eſſe vuealis moralis ueſicalis ⁊ ueruicalis: lȝ ut in pluribus ueruicales ⁊ ueſicales accidāt in circulo ani: ſicut morales ⁊ vueales plurimū interius ⁊ rarius exterius ſint euenientes. ¶ Tertia principalis diuiſio emoroidaꝝ eſt: q̄ earū alique ſunt apoſtemoſe ſimplices: ⁊ alie apoſtemoſe ⁊ ulceroſe ſil. alie vō in fiſtulas conuerſe ſunt. Nōnulle vō frequenter in cācrenas eſtiomenuȝ aſkakilon cōuertunť: ⁊ nō multū lōge ab hac ſcriptura in Euganea ciuitate inuētū eſt in Mārio ſartore in quo emoroides ex cācrena in eſtiomenū ⁊ finaľr in aſkakilon cōuerſe fuerūt. adeo q̄ nō ſolū inteſtinū: imo nates ⁊ uſqȝ ad oſſa comedebāt: ⁊ magna anguſtia paulopoſt expirauit. ¶ Alia diuiſio ⁊ ultima emoroidarum alique ſunt fluētes: uel apte nominate: alie vō ſunt reſtricte cece ⁊ ſurde nominate: eo qȝ nihil emittunt. ¶ Ex qbus emoroidarū diuiſionibus quatuor ſolemniter intellectis facile perpendi pōt: ad quaȝ ſpeciem emoroides huius viri reduci debent. ſunt enim in eo alique morales: aliquē ueruicales: nonnulle vō vueales ⁊ pauce ⁊ rare uſqȝ nunc fuerunt ueſicales. Et earuȝ aliquē intus ⁊ extra ſunt. Aliquē vō ſunt apoſtemoſe: aliquē ſimpliciter tales. Nonnulle vō emoroides ulceroſe: neutra tamen adhuc in fiſtulam conuerſa eſt: ut videnti tangenti ⁊ bene intelligenti aperte patere poteſt.

Qualiter aūt ex emoroidib⁹ iſtis tanq̄ p̄mariis cauſis ſaluari poſſint oia accidentia in p̄n° numerata rōnabiľr ꝯtēplando videri pōt. ¶ Cū eni in viro iſto ſint emoroides ſurde nō apte: qȝ nihil aut parū ualde ⁊ raro ſanguinē emittētes: ⁊ ꝯtinuo ſunt tumētes: q̄rū tumor etiā frequēter nōbiliter magnificať: qḋ arguit multitudinē mǣ: ⁊ nō qȝ euacuať mā illa neceſſe eſt ipſā mltiplicatā redūdare p chilum uenā aſcēdētē ad epar. ⁊ ibidem tali mā multiplicata neceſſe eſt extingui caloreȝ epatis. q̄re generať in eo aquoſus ſanguis hoc argumento uti Cōmentator 6° affoꝝ. commento 12°. Si enim ſanguis nālis fit a calore nāli eo extincto neceſſe eſt ſanguinem generari ſupple nō nālem in quanto ⁊ in q̄li: ſed aquoſum ⁊ pauců. ſed idem calor epatis neceſſario extinguiť uel ſuffocať a materia ibidem multiplicata: quare ⁊c̄. ¶ Et ex hoc fundamento cuȝ premiſſis facile concludi pōt iuuamentū qḋ corpori affert ex apertione uenaruȝ emoroidarum non immoderate fluentiū: ſed mediocriter. Conſueuerunt enim ab auctoribus numerari ⁊ noiari. xvii. ſpēs egritudinum: a qbus corpus humanū ſecurať per curſum emoroidalem: ſicut ipſe eedē egritudines earum plurime aut aliquē per

emorroidarum reſtrictionē generari ⁊ multiplicari ſolent. quare XX° tertij.2° cap. Ex ſanguine currēte ex ano eſt ſecuritas ab egritudinibus iſtis.ſ.eſthiomeno mania ⁊ melācholia ⁊ epileſia multiplicata ⁊ heriſipilla ⁊ alijs que ſunt ſicut miliū ⁊ cācro ⁊ excoriatione ⁊ ſcabie ⁊ galabie.i.tinea ⁊ lepra ⁊ pleureſi ⁊ piplemonia ⁊ freneſi ⁊ infraſcriptarū. Et qñ retinet ſanguis ex eis ↄſueto timet aliquas harū egritudinum: ⁊ timet etiā hydropiſis ex apoſtemate malo ⁊ corruptione cōplexionis epatis ⁊ ptiſis ⁊ dolore pulmonis ⁊ cetera lege ibi. ¶ Itaq; in ſūma ex oibus ſuperiorib° colligēdo ſententiam videt ↄino aſſerēdū eſſe ꝙ regimen ſanitatis recuperatiuū in hoc viro nobili pēdet ex apertione emorroidarum per quā euacuat ſanguis melācholicus ⁊ corruptus per cōmixtionem flegmatis qui cōgregatur in ipſo per viā indigeſtionis prouenientis a ſuffocatione innati caloris. ¶ Iterum etiā regimen eius pēdet ex conſumptione ... rādarum emorroidarum que doloroſe ſunt: ⁊ ꝓpter ca... gnitudinē conſtipationem cōtinuam ⁊ ualidam in ... tum: adeo ꝙ nunꝙ uenter eius fluxibilitatem habet naturaliter: niſi cum medicinis interius uel exterius applicatis prouocetur uentris fluxibilitas.

Propter quod primus in ordinādo regimē ei° ponentur ingenia aperiendi emorroidas in vno cap̄ comprehenſa. ¶ In 2° vo cap̄ ponent modi ⁊ inſtrā cōſumentia ⁊ exiccantia emorroides tumeſcentes. ¶ In 3° cap̄ ponent inſtrā ſedādi dolorē emorroidalem. ¶ In 4° vo cap̄ ponent modi ⁊ inſtrā leniendi uentrem. ¶ 5m vo ⁊ ultimum capitulum ſubiūget in quo regimē huius viri per adminiſtrationem ſex rerum non naturalium ſuccincte narrabitur. ⁊ ſic apparet ꝙ tractatulus iſte in ſex terminabitur capitulis.

¶ De ingenijs aperiendi emorroidas. Cap̄.I.

Pro materia itaq; preſentis capituli aperienda ſūmitēdum.ꝓ ꝙ ſi fuerint emorroides fluētes mediocriter ſine dolore ſaltem notabili ⁊ abſq; pruritu ⁊ apoſtemate magno: tūc nō debet medicus earum curā intromittere: imo ipſas nature taliter operanti dimittē. quare 17° tertij.cap̄ 3°. Si non fuerit dolor neq; apoſtema neq; inflatio: tūc nō erit plurima tūc neceſſitas curationis earum. nā curatio earum qñq; pducit ad fiſtulas ⁊ ad ragadias: ⁊ uocat diſpoſitio talis diſruptio uenarum ani. Cum aūt contingit in inteſtino recto ⁊ circulo ani exiſtentes intumeſcere cū dolore grauatiuo plenitudine inteſtini magna ⁊ ꝓhibitione debite dilatationis eius ad officiū egrediē: ⁊ accidit in ſpina pōderoſitas: ⁊ hypocūdrijs utriſq; ⁊ in capite grauitas: ⁊ in viſu nocumētū uel ſcothomia ⁊ in ſenſu tactus: ⁊ ſimiliter viſus appet uertiginoſus: tunc tales ſunt emorroides ad ſe uocātes medicum earū aperitioni inſtructū. ¶ Multa aūt ſunt igenia ⁊ inſtrā qbus ab auctoribus hincinde legēdo poſſunt aperiri emorroides. quorum oium ſententiam in vnū colligēdo quātū ingenio meo ⁊ uſu lōgo comprehēdere potui octo modis certis emorroides apire ſolitus ſum. ad quos modos etiā ſi oia uolumina medicine plegeris nō inuenies modū preter iſtos. ¶ Aperiūtur igit pmo cum inſtrīs oibus que motū inundationis ⁊ fluctuationis in ſanguine efficē poſſunt: ⁊ maxime in ſanguine uenarū que ſunt iuxta anū: ut in fricationibus fortibus coxarū natium. ⁊ iuxta genitales ptes. ¶ 2° etiā aperiuntur cū uentoſationibus factis in domeſtica pte coxarū appoſitis in loco inter anū ⁊ radicē genitaliū membrorum: ⁊ ſint uētoſe ex vitreo cornib° uel ere notabilr ignite. delicatis aūt ⁊ nobilib° apponere ſoleo eis nō apponēdo ignē in ↄcauitate uētoſe: ſed cōdecenter applicādo uētoſe orificiū ſuper cute ⁊ exterius cū ignita cādela tandiu calefaciendo uentoſe fundū qd applicabit pn condecenter ⁊ poteris eius attractionē ſm uoluntatem tuā magis moderare ⁊ minus calefaciendo uentoſam: poſtꝙ fuerit applicata ſm ꝙ magis ⁊ minus attrahē cupis. ¶ 3° apiuntur emorroides flobotomādo ſaphenā. Ipſa enim qñq; aperit eas obuiatione ſuſpenſiue ... talis exit ſanguinis. 17° tertij. cap̄ 5° in fine. Itē flobotomia que eſt i poſteriori pte calcanei que eſt ſciatica cū fert etiam ad hoc. Adhuc etiam flobotomia uene albmi bit eſt fortior utriſq; in apiendo eas. Et crediderūt qdā talē uenā eſſe illā que iuenit ſup calcaneū que eſt ramus ſaphene. Ego aūt credo talē eſſe uenā curuature poplitis. de qua 4° pmi. cap̄ 2°. ſcribitur ita. Et ex eis eſt uena curuature poplitis que tātū efficit quātum ⁊ ſaphena in ꝓuocatione mēſtruorum ⁊ dolorib° ani ⁊ emorroidibus. ¶ 4° pncipalr iterū apiuntur emorroides uene in flobotomādo ipſas. Et modus qdem eſt faciēdo eas eminē ⁊ ſenſui viſus ⁊ tact° manifeſte fieri. ꝓ qdem iniungēdo egrotāti ut forti cōpreſſione ... nat fiteri ad extra: ac ſi uehemēter egerere uellet: ⁊ ſi ... modo nō ſufficit apponat uētoſa fiteri magni orificij cōuenienter ignita. Et melius eſt cū igne exterius ꝙ interius appoſita: ne flāma ignis ledat fiteri: ut ſepe cōtingit ⁊ ꝓhibet operationē tuam quā intēdis: eo ꝙ locus apoſtemat. Cū ergo ſiue per cōpreſſionē aut uētoſam euerſus fuerit ani circulus aſpice ipſū ⁊ nō uerecūderis: aut ſaltē doce flōmatorē: ut aſpiciat ⁊ tāgat uenas illas que magis tumētes facte ſunt: ⁊ ſanguine purpureo plene ⁊ nō ſunt attrite uel dure ſed ſenſu tactus pcipit in eis fluctuatio ſanguinis. Igitur flobotoma de numero illarū que maior erit ⁊ pmitte ſanguinē exire uſquequo color eius niger pmutet in ſplēdidum ⁊ uſq; ad debilitatē virtutis excluſiue. Si aūt uena nō apparuerit tibi notabilis vna per quā flobotomatā ſperare poſſis ſanguinē ſufficiēter euacuari: tūc flobotoment due uel tres ſm ꝙ tibi decēter ↄſiderāti apparebit. Ingeniū enim nāle adiuuat artē ⁊ nām regētē: ↄria vo ↄrium. Damaſcenus in affo. Cum igit vna uel plures fuerint flōmate: ſi pſeuerat earū apertio tot dieb° quib° ſufficiēter corpus euacuat nō eſt aliter in ope pcedēdū. Si aūt uene iā flobotomate clauderent: ut ſepe ſolet fieri ꝓpter viſcoſitatē uel pinguedinis multitudinē: aut alijs ex cauſis: tūc ſequēti die fiat flobotomia ſecūda ⁊ tot diebus ↄtinuata qbus euacuet ſufficiēter corpus: adhuc etiā ſi euerſo ani circulo per igenia predicta latent ſenſus tuos uenarum apertio: ut ſepe contigit in melācholicis ⁊ in ualde timidis ⁊ ſimilibus. Tūc euerſo inteſtino capiatur cū tenaculis pe ipſius que tibi videt colore opaco colorata magis ⁊ parū exterius ſuauiter trahēdo liget cū chordula cōdecenter ſm ꝙ in alijs fieri ſolet. Et poſtꝙ per ligaturā tibi cognita fuerit uena que prius fuerat occulta: tunc flobotomet: ⁊ inde de oibus procedat: ut ſupra dictū eſt. ¶ 5° apiunt uene emorroidales pūgēdo cum acubus aureis aut argenteis aut alijs. ⁊ ſolet hic modus obſeruari in mulierib° delicatis ⁊ timidis: ⁊ in his in qbus ſanguis ualde ſubtilis inuenit. ¶ 6° apiunt emorroides ſupponēdo eis aut ↄfricādo eas cū medicinis rubificatiuis acutis nō tū excoriatiuis: ſicut cū puluē calamēti origani pficarie apij ranini cū ciclamine ⁊ nitro ⁊ pipere. Et fortiora illis ſunt fella oium alatium ⁊ ꝓpie rapacium uolitātium ⁊ peditātium: ⁊ cōmunius fit fel tauri apud auctores. ¶ 7° aperiūtur emorroides cū medicinis excoriatiuis ⁊ de oibus eſt fricatio earū cū folijs ficus que ſiue aſperitate ſua ac ſiccitate ſiue acuitate ſua lacticinea hoc efficiāt ſolēniter ⁊ in breui tpe aperiunt eas. Apit enim eas fricatio cū cepe naraſi ⁊ cū ſtāmula ⁊ eſt pes cornutus. Itē pulueriçatio ſup illis facta cū puluē cantaridarū. Itē linitio earū cum lacte titimali ⁊ foliorū ficus uel cum aq̄ capitelli. ¶ 8° ⁊ ultimus modus apiendi emorroidas eſt cū cauterijs: ⁊ lʒ ad hāc ſeruire poſſent actualia cauteria nō eſt tū eorū uſus a coiter operātibus experimētus neq; ab auctorib° plurimū inuētus. Utuntur igit in apertione earū potētialibus cauterijs medici plurimi ſm ordinē quē apud uſum meū continuo habuerant. ¶ Primo qdē applicādo leuiora qualia ſunt ſuccus ciclaminis ſuccus platarum acutarū ſapo mollis ſemp leuiēdo cū eis emorroidales ptes. Itē ſuperpuluerizādo eas ſpecies

oēs atramenti.i. vitrioli: ut viride albū rubeum rc. Et pri‑mo qdem crudū. Et fortius illo eſt utrūqʒ cōbuſtum. Et ea‑rum fortior medicina eſt: ſicut anacardus ſolus.ſ. pulueri‑ʒatus uel cū reliqs medicinis: ut arſenico pprie auripigmē‑tum arſenici etiam ſolū r ſulphur r lacca. 17° tertij. 5° caꝑ colligenda. ❡ Reliq̄ vo cauteria fortiora nō curaui ſcribē ppter ſuſpitionem loci r paſſibilitatem eius r aptitudinem eius ad corruptionem r propter ineptitudinem applica‑tionis earuʒ: hec enim ſunt ſatis efficacia. imo leuiora de numero ipſarū ſemp applicare cōſueui fortiora euitādo pro‑pter predicta. Cū igit̄ applicat̄ hoꝝ cauterioꝝ aliqd fulcia‑tur inteſtini pars oē cū linimētis frigidis r ſiccis uel humi‑dis actu r potētia que viſcoſitatē habeāt: ut phibeat̄ pene‑tratio r trāſitus cauterij ad ptes laterales: r ſtet eger eleua‑tis poſterioribus r coxis aptis uſquequo a cauterio facta fuerit eſcara. Cum igit̄ facta fuerit ipſa ſupponat̄ butyruʒ aut alia pinguedo mollis abſqʒ ſale r acuitate omni r per‑miſceat̄ cum ſucco ſolatri lactuce violarū uel cum oleis p̄‑dictorū uſquequo ceciderit eſcara. itaut ſanguis apire poſ‑ſit. Cum igit̄ exiuerit donec eius exitum cōſequat̄ alleuia‑tio notabilis ita pcedatur. Deide curet̄ locus cū medicinis mūdificatiuis regeneratiuis carnis r icarnatiuis r finalr̄ cū cōſolidatiuis uſqʒ ad pfectam ſanationē. ❡ De quarum medicinarū numero melior per me inēta eſt iſta. ℞. vnguē‑ti baſiliconis maio. ʒ.ij. olei de criſomillis terbentine lote cum aq̄ recenti tribus vicibus. añ. ʒ.j. cere albe. ʒ.iiij. cāpho‑re. ʒ.ij. fiat vnguentum r apponatur.

❡ De exiccatione r cōſumptione emoroidarum r reſtrictio‑ne immoderati curſus earum. Cap. iii.

Videntur igitur in hoc capitulo duo pertractanda eſſe. Primo quidē aperire igenia r inſtrā exiccē‑di r cōſumendi emoroidas apoſtemoſas. Se‑cūdum vo exprimendi modum r remedia immo‑deratum curſum ipſarum auferentia.

Et primum qdem cōplet̄ diuerſis operādi mo‑dis: ut inciſione ipſarum emoroi‑darū totalr̄ facta: r modus eſt. ligent̄ apud radicem earuʒ cū filo r totiens dictim cōſtringant̄ donec per ſtricturā defi‑ciente mā nutritionis eaꝝ per ſe cadāt: r eſt operādi modus ſecurus valde aliqn̄ per me exercitatus: lʒ opatio talis fieri nō poſſit niſi in tēpore prolixo. ❡ Scōs modus eſt cauteri‑ʒādi eas cum actuali cauterio diuidēte eas in lōgitudineʒ: qd cauteriū ſepe r ſupficialiter debet̄ poni: poſt qd pcuret̄ caſus eſcare cum ſuppoſitione rerū pinguium nō ſalitarū r totiens fiat talis applicatio cauterij r eſcare caſus quotiēs totaliter apoſtemoſa ſubſtātia cōſumatur. ❡ Tertius itez eſt per applicationē cauterij potētialis: de quoꝝ numero ſe‑curiora ab auctoribus inuēta ſunt. ſpēs oēs atramēti cōbu‑ſti arſenicū citrinum r ſiſis. Et hi duo ultimi modi non de‑bent fieri niſi a viro in ſciētia r experiētia bn̄ trito r in egro‑tante moraliter obediēte medico. Et de numero hoꝝ triū ingenioꝝ neutrū fieri pōt niſi cum euerſione inteſtini: de qua ſcriptum eſt in precedēti caꝑ. ❡ In ficubus aūt r emoroi‑dibus extra exiſtentibus hi tres modi facile ſatis ad optatū ſanitatis finē perducunt. ❡ Quarto pncipaliter fieri pōt conſumptio r caſus emoroidarum cū medicis ſuperappo‑ſitis que ſunt diuerſaruʒ ſpērum. Alique enim ſunt pulue‑res alique linitiones uel vnguenta: alie vo emplaſtra. Non‑nulle vo liquores decoctiones uel ſuffumigatiōes. Alique vo ſuppoſitorioꝝ appoſitiones mānī ptim diuertendo par‑tim conſumendo finientes. ❡ De harum medicinaruʒ nu‑mero. Alie ſunt leues: alie fortiores: alie ſimplices: alie com‑poſite. Quedaʒ vniuerſaliter emoroidibus appropriate. Nōnulle vo determinatis emoroidibus pprie magis. Et quedā earum exterius: r quedā interius applicāde. ❡ Or‑dine igit̄ ſecuriori ſm̄ conſuetudinem meam. pmo perqui‑ram ex eis leuiores ſimplices. ſcdo compoſitas oībus vni‑uerſaliter emoroidibus. tertio vo exprimā aliquas qbuſdā emoroidibus magis appropriatas. ❡ Pulueres itaqʒ le‑ues ſimplices indifferēter oībus emoroidibus appropria‑ti ſunt ſicut lilium de puluere flore uel radicū cuius ſi detur in potum. ʒ.ſ. cum vino ſtiptico pluribus diebus cōfert ual‑de: r eſt medicina ab antiqs feluçaragi noiata: lege de hoc can. 2°. pprio caꝑ in areola mēbroꝝ expulſionis. ubi dicit q̄ confert fiſſuris ani ulceribus r emoroidibus. ❡ Confert etiam ad hāc intētionem pulnis radicum pentafil. de quo plurib° diebus. ʒ.ſ. cum aq̄ frigida in eſtate: calida in hye‑me. ❡ Itē tantūdem pulueris floꝝ uel extremitatum ſignē‑ti ſimilr̄ confert. ❡ De exptis vo potabilibus confert ut ſu‑matur galbani ſicci. ʒ.ij. cū aqua de quo dixit Auic° 17° ter‑tij. 6° capitulo. q̄ ipſum eſt mirabilis experientie r remouet emoroidas: r ſi det̄ in potu tribus vicibus nō redibūt rc. ❡ Ad hāc eādem intētionē laudat̄ pulnis folioꝝ r grano‑rum mirti hec de ſimplicibus a cōi q̄litate valētibus melio‑ra ſunt ut experiētia teſtat̄: r cōi auctoꝝ ſentētia probari po‑teſt. ❡ De alijs vo que ab occulta q̄litate cōferre dicuntur duo pulchra ſolēnia ſcripſit Auic° 17° tertij. preallegato ca‑pitulo 6°. ❡ Et pmum eſt ut accipiat̄ pulnis capitis piſcis ſaliti r pulnis caſei antiqui eodē modo preparati r miſceā‑tur adinuiceʒ equaliter. ❡ Scōm eſt ut accipiat̄ cinis cau‑de piſcis ſaliti r ſupponat̄: r intelligo ego ut talis cinis fit de ſpina predicte caude piſcis. ❡ De cōpoſitis vo ad emor‑roidas exptis conſumētibus eas r multa iuuamenta facien‑tibus duo meliora ab auctoribus r ab expientia cōproba‑ta ſunt. ❡ Primū eſt electuarium de ſcoria ferri: cuius de‑ſcriptionem r meliorem inuenies 9° Almanſ. ibidem caꝑ 68°. ❡ Scōm eſt pillule de bdelio: q̄rum deſcriptio eſt ibi‑dem caꝑ 80°. has duas deſcriptiones iter alias que ab au‑ctoribus inueniant̄ eorum pace ſalua meliores inueni in‑ter alias. ❡ De linimētis vo poſt predicta cōe approbatuʒ eſt oleum de criſomillis. r ſunt fructus pui pſicis aliqualr̄ ſimiles coloris aurei cum matureſcūt: r ideo noiantur cri‑ſomilla a ↄ̄ris grece qd eſt aurum r milon malum. vnde cri‑ſomilla quaſi aurea mala. Ex quorum nucleis tale perfici‑tur oleum: lege ab auctoribus. ❡ Secundum fortius illo eſt oleum de pice. ❡ Tertium r oībus fortius eſt oleum de euforbio. Et ſi velis hoc ultimum vehemētioris exiccatio‑nis efficere ei ſuperadde ſubtriplum pōderis pulueris ana‑cardi r mirabile inuenies. ❡ Unguētuʒ bonum exiccans emoroidas oēs eſt. ℞. mellis. ʒ.iij. aceti. ʒ.ij. vitrioli viri‑dis floris eris añ. ʒ.j. tucie preparate litargiri plūbi uſti añ. ʒ.j.ſ. mel r acetum lēto igne bulliat̄ uſqʒ ad coagulationem cōuenientē: r cū ceperint tepefieri effunde in mortario r ſu‑peradde pulueres alios r diu agitent̄ r utere eo. eſt enīʒ effi‑caciſſimum. ❡ De emplaſtris vo has egritudines cōſumē‑tibus eſt hec deſcriptio. ℞. radicū iaris a cortice mūdataruʒ ʒ.iiij. radicū liliorū alboꝝ. ʒ.iij. pulueris panis porcini pa‑nis opti.i. furfuracei. añ. ʒ.iij. pulueris gallarū cupreſſi. ʒ. iij. granorum mirti ſe. plātaginis thuris ſandarace. añ. ʒ.j. farine faboꝝ. ʒ.iij. olei de lauro de criſomil. añ. ʒ.j.ſ. croci. ʒ. ſ. fiat emplaſtrum r loco pus fomētato cū ſpongia made‑facta in vino rubeo calido. r expreſſa ſupponatur hoc em‑plaſtrum mediocriter calidū. Eſt enim efficax eo q̄ repellit materiā dolorem ſedat reſoluit r exiccat. ❡ De quibus vo medicinis quoꝝ uſus eſt ad emoroides ſunt balnea: quo‑rum aliqua ſunt nālr̄ talia inuenta: r aliqua artificialiter talia. ❡ De nāliter vo talibus ſunt ſicut ſulphurea quedaʒ aluminoſa: que tñ meliora ad repellēdūʒ r ſtringēdum flu‑xum. lʒ etiā cōſumptiua ſiīr: ſunt etiā ex aq̄ ferrea minerali. Itē aque cinericie calcee minerales que ambe magis ſunt cōſumptiue q̄ repercuſſiue. Et de numero mineraliū mel‑ior eſt aq̄ atramētina in exiccādo r cōſumēdo r ptes fiteri vi‑gorando. ❡ De his ſunt aliq̄ artificialr̄ talia. ut aq̄ cineris uel lixiuium. aq̄ decoctionis radicū philipēdule granorum mirti r myrre ſimplr̄ uel cōiunctim acceptis. Et fortior illis eſt aq̄ decoctionis radicū iari. Hec oīa ad reſoluēdum r cō‑

ſumēdum mãs: ſicut aq̄ decoctiõis gallarum cupreſſi cõfert ad predicta: licet magis ad repellendū q̄ ad reſoluēdū. De fortioribus vō eſt aq̄ capitelli ex qua fit ſapo ⁊ ꝓprie illa que tertio diſtillat: eſt enim lenior inter alias duas. Itē aq̄ vitis. i. ex vini ſublimatione facta. Et poſſunt oēs hi liquores applicari faciēdo encatiſmata. i. ſeſſiones in eis: uel applicādo eos cū coto ſpongia lana uel ſimilibus ſm̄ periciam exercitati viri. ℂ De his vō que ꝑtim diuertendo partim cõſumēdo mās ſuppoſita intrāt plura ſolēnia inueniūtur. ℂ Primū ⁊ lenius eſt ſuppoſitoriū factū ex radice paucedani recētis. ℂ 2m ex radice gētiane. ℂ 3m ex radice ireos ℂ 4m ex radice iari uel ſerpētarie minoris: qḋ idē eſt. Eſt enim notabilis experientia in Auic. littera inuēta cū qua ſepe cõſumunt notabiliter emorroides: ut ex radice ſerpentarie ſuppoſitoria fiant parūper oblonga: ⁊ infundantur in vino per diem nãlem ⁊ imponant ano ⁊ teneant ibidem quãtum eſt poſſibile. lege ut ſupra 6o caplo. ℂ Ex predictis aūt fere medicinis oībus fieri poſſunt ſuffumigia que ſunt inſtrumēta utilia. Et ſi fuerint emorroides atrite uel uerrucales dure fiant ex eis decoctiones in aqua: ⁊ ſuffumiget patiens cū eiſdem immergēdo in predictis lapides ignitos. Et ſi emorroides exterius eminētes ſunt facilius conferūt ſuffumigationes tales. Si aūt interius fuerint ſuffumigentur cū embote ano immiſſo per cuius cõcauitatem fumus interius recipiat ſaltem cõprimendo inteſtinū euertat exterius. ℂ De ſuffumigationibus aūt ſiccis laudatur lenior ⁊ bona eſt facta cū folijs mirti proiectis ad carbones ignitos. Et fortior eſt ſuffumigatio facta cum ſtercore uaccarū ſicco ⁊c̄. ℂ Cõpoſitum bonum ad ſuffumigādū eſt hoc. ℞. anacardi. ʒ. ſ. galbani. ʒ. j. ſtercoris columbini ſtercoris uaccini pulueriʒatorū ana. ʒ. ij. fiat puluis ⁊ ſuperaſpergatur carbonibus ignitis ut ſupra. ℂ Et de ſuffumigationibus vō ab occulta proprietate ualentibus laudatur illa que fit cum ſpolio ſerpentis.

Medicine vō cõpoſite a ꝓprietate ⁊ a qualitatibus cõmunibus emorroidibus a ꝓprietate ſunt iſte. ℂ Unguētū bonū ad emorroidas uerucales duras ⁊ atritas. ℞. olei amigdalarū amararum. ʒ. ij. vitellorum oui numero. ij. croci. ℈. j. ceruſe. ʒ. ij. fiat vnguentum molle in mortario. ℂ Deſcriptio ſcḋa efficacior p̄ma. ℞. olei vulpini. ʒ. j. ſ. bdellij diſſoluti cū modico aceti. ʒ. vi. pinguedinis renū vituli. ʒ. x. croci. ℈. j. fiat vnguētum molle. ℂ Deſcriptio 3a fortior predictis. ℞. olei amigdalarū amararum olei ſiſamini aā. ʒ. j. ſ. pinguedinis anatis ⁊ galline butyri recētis medulle crurium bouis aā. ʒ. j. vitellos oui numero. ij. croci. ʒ. ſ. galbani diſſoluti cū modico vini al. ʒ. j. fiat vnguētum molle. Et intēdi ꝑ hec vnguēta oīa infraſcripta efficacius operant ſi ↄficiunt cū piſtello plūbeo in mortario plūbeo q̄ in alijs uaſis. hec vnguēta efficacia ſunt in cura emorroidarū predictarū. qm̄ indigēt lenificatione digerēte mās ſedatione doloris ⁊ medicis duritiem ⁊ cõpacitatem a membro auferētibus. ℂ In ragadijs vō moralibus uel vuealibus neceſſarie ſunt medicine leui caliditate reſolutiue ne inflāment mãm earū que ſatis ad hoc parata eſt ⁊ neceſſarie ſunt in eis medicine fortis exiccationis. Et ſi medicine iſte q̄n̄qꝫ ↄfrangant cū frigidis repellentibus in toto p̄ncipio uſq; ad medietatem augmēti uſus bonū erit. tūc enim neceſſaria eſt repulſio materiei prius reſolutio ⁊ maior exiccatio eius. ℂ Cõpoſitū bonū ad hāc intētionē eſt hoc. ℞. foliorum ſolatri recētium M. iij. roſarum foliorum plātaginis. aā. M. ij. pulueris coriandri preparati cum aceto. ʒ. ſ. camomille mellilotiſemi. aneti aā. ʒ. iij. croci. ℈. ſ. fiat emplaſtrū cū. ʒ. ſ. farine ordei. aut fiat ex eo vnguētum cū pauco oleo ro. ⁊ tunc erit cõueniens in p̄ncipio: ⁊ poſt illud. ℂ Unguentum bonum ⁊ fortius predicto eſt hoc. ℞. abſinthij recentis foliorum apij. aā. M. iij. camomille mellilotiaā. M. ij. ſemis aneti granorum mirti. ana. M. j. ireos. ʒ. iij. radicum ſerpētarie. ʒ. j. olei amigdalarum amararum. ʒ. iij. fiat vnguētum molle uel emplaſtrū multiplicata farina ordei reſpectu deſcriptiõis p̄cedētis. ℂ Unguenti 3m ⁊ efficacius ſcriptū ſupra deſcriptione illa. ℞. ia ri ⁊c̄. ℂ Ad emorroidas vō ueſicales multū cõfert linitio facta cum metridato aut tyriaca. ℂ Itē deſcriptio illa. ℞. ceruſe plūbi litargiri tucie crude aā. ʒ. j. ſ. antimonij. ʒ. ſ. olei de coſto olei liliorum albortū aā. ʒ. i. croci. ℈. vj. cere quātū ſufficit fiat vnguentū molle. ℂ Et ſi maiorem exiccationē uelles fortius illo erit hoc. ℞. ſcorie ferri frixe in aceto uſque quo ↄueniēter puluerizari poſſit. ʒ. iij. ſe. anacardi. ℈. ſ. radicum ſerpētarie gētiane piretri aā. ℈. vj. olei de criſomillis. ʒ. j. olei viol. purpurearum. ʒ. i. ſ. cere quantū ſufficit. fiat vnguentū molle. ℂ Ad ragadias aūt que ſunt emorroides ſiue emorroidales fiſſure in circulo ani ⁊ iteſtino recto. regimen cõueniēs eſt ut fiat flobotomia baſilice que ↄfert oībus ſpēbus emorroidarū. ⁊ ꝓprie qn̄ adeſt febris. deinde emplaſtrent cū vitellis ouorum ⁊ oleo de criſomillis ⁊ croco cū modico bdelij ex ſententia Raſis in diuiſionibus Almanſ. cap 70o. In ragadijs aūt cū quibus nō eſt febris ↄferūt pulueres linimēta ſuprius facta. ℂ Linimētū bonū ad ragadias ani ⁊ ꝓprie qn̄ cū eis eſt uehemēs inflāmatio ⁊ punctio. ℞. olei nenufarini. ʒ. j. coriādri non preparati. ʒ. ij. amili. ʒ. j. croci. ℈. ſ. fiat vnguentū molle in mortario ⁊ ſedat dolores ⁊ inflammationes. ℂ Et fortius illo eſt hoc. ℞. ſucci iuſquiā. ʒ. j. ſucci nenufar. ʒ. ij. ceruſe. ʒ. j. litargiri. ʒ. iij. cāphore. ʒ. j. vitellos oui numero. ii. fiat vnguentum molle in mortario. ℂ Et ſi uelis vnguētū hoc fortius facere in ſedādo dolores ⁊ inflāmationes ⁊ pūctiones adde ſibi opij croci aā. ℈. j. Et poſtq̄ totū cõfectū fuerit bulliat in. ʒ. iij. ſucci violarū recētium uſqꝫ ad ↄſumptionē illius. cõmunicāt vnguēta hec cū iuuamento ad ragadias oībus etiā ſpēbus alijs emorroidarum. Neqꝫ heſitare debes ex eis q̄ narcotica recipiāt. ſunt enim refracta condecēter. neqꝫ eſt narcoticorū nocumentum in aliquo mēbrorū corporis minus q̄ in ano. ⁊ tu conſidera cauſas Et hec de prima particula p̄ncipali capituli huius.

Pro ſecūdo vō principali huius memorādum primo ſniam poſitā in principio p̄cedētis capituli q̄ curſu emorroidarum ente moderato in quāto q̄li ⁊ in tempore reſtringi nō debet. Itē memoria habeatur ſentētia hyp. 6o. aff. cõmento xii. Et ſi plures fuerit emorroides ex quarū euacuatione ↄuenientē iuuamentū notabile corpori ↄſequat nō debet totalr curari neqꝫ cõſtringi q̄n vna carū apta remaneat ꝓpter nocumēta ibi numerata. ℂ Cū vō ſanguis ab eis emanat diſtillādo exuberādo taliter q̄ ab eo virtus cadat. ſiue ↄtinuus fuerit fluxus ſine interpolatiõe ↄſtāte virtute: fiat flobotomia de baſilica dextra uel ſiniſtra ſm̄ q̄ cadit in coniectura tua ſup ſignis ſtabilitā q̄ materia ſit ſanguis cholericus uel melancholicus. ℂ Facta flobotomia ſequēti nocte det in aurora i potu. ʒ. j. ſ. trociſcorum de karabe cum aqua decoctionis ſumach. aut detur in potu in aurora. ʒ. i. pillularū de bdelio que ſcripte ſunt ſupra cum aqua decoctionis granorum mirti aut dentur in potu. ℈. ij. pulueris mumie ⁊. ℈. j. lapidis ematitis inuicem commixta cum aqua plantaginis. ℂ Sup loco vō exterius ſuperponat albumen oui cū pilis leporis ⁊ tela aranee inuicem conquaſſatis. aut fiat puluis iſte ⁊ conquaſſatus cum albumine oui ſupponatur naribus fiteri ⁊ extremitati ſpine. ℞. thuris myrre ſarcocolle aloes aā. ʒ. j. oragaganti gummi arabici torrefactorum corallorum ⁊ oſſium dactylorum amborum cõbuſtorum aā. ʒ. j. ſ. vitrioli cõbuſti. ℈. j. pulueris fuliginis inuētū an faciem furni. ʒ. j. fiat ut dictum eſt. Et hec de capitulo tertio dicta ſufficiant ⁊c̄.

ℂ Inſtrumentum ſedandi dolorem. Cap. iiii.

Contingit frequenter ꝓpter emorroidas in ſiteri dolor intenſus: aut propter multitudinem materierum qui dolor frequenter ad maiora nocumēta p̄ducit q̄ ꝓpria egritudo cuius ipſe eſt accidēs. Ideo oportet medicū p̄ꝑm ⁊ ſollicitū eſſe in ſedatione doloris illius ne p̄ducat ad ſpaſmū per colli

gandam partiũ illarũ ad nuchã ⁊ cerebrũ: ⁊ ne etiã propter multitudinẽ mãerũ ⁊ qualitatẽ malã ipſaꝝ extincto uel corrupto calore naturali pducat ad cancrenã uel eſtiomenum cancrũ uel aſcbachilos ut ſepe ↄtingit me vidiſſe viros tali martyrio extinctos fuiſſe. ¶ Igiť pro ſedatione doloris talis. lꝫ multa eoꝝ que tacta ſunt medicamina ↄferre poſſint. ut illa que in ragadijs tacta fuerũt. ſerioſius tñ plima ſedãtium dolorẽ medicamina in hoc vno capꝰ colligenť a leuioribus incohãdo ſemp ut mei moris eſt. ¶ Igiť frequenter dolorẽ talẽ ſedat embrocatio uel fomẽtatio uel ſeſſio facta in aqua decocta cũ croco. ¶ 2ᵐ ⁊ fortius illo eſt in ſapa facta. ¶ 3ᵐ ⁊ anodinũ magis eſt emplaſtratio facta cum ſapa vitello oui croco camomilla ⁊ puluere aneti inuicẽ cõquaſſatis. ¶ 4ᵐ ⁊ mirabiliꝰ pdictis eſt ut recipianť vitelli ouoꝝ quatuor. olei roſa. ℥.iij. croci. ʒ.j. ⁊ appliceť loco. ¶ 5ᵐ ⁊ fortius omnibus eſt. ℞. olei nenufarini de aneto ⁊ de camomilla. añ. ℥.j. croci. ʒ.j. vitellos oui numero. iij. farine ordei ℥.j. cõquaſſenť ſimul: demum bulliãt in. ℥.ij. ſucci lactuce uſqꝫ ad ↄſumptionem illius: ⁊ ſepe appliceť. Et ſi uolueris hoc ultimũ ſicut ⁊ oĩa precedentia doloris ſedatiua uelocius efficere addatur ei opij iuſquiami uel mandragore. ʒ. ſ. uel. ʒ. ſm conjecturam tuam. ¶ Ego autem inſtante neceſſitate magis tales dolores ſepe ſedaui emplaſtrando locũ cum filonio tarſenſi tepido deſcriptione Auicẽne 5ᵒ canoñ. ſumma prima. lege ipſum ibi. ¶ Unguentum bonũ narcoticũ ad hanc intentionem. ℞. olei de nenufare ⁊ de floribus lactuce añ. ℥.j. olei de mãdragoꝛ. ℥.j.ſ. croci. ʒ.j. ceruſe litargiri tucie preparate. añ. ʒ.ſ. amili terre ſigillate añ. ʒ. ij. opij. ʒ.ſ. vitellos ouorũ numero. iij. fiat vnguentũ molle in mortario plũbeo. ⁊ eſt efficax ualde. ¶ Emplꝰm bonũ ad hanc intentionem. ℞. radicum altee diligenter coctarũ lib. j. radicũ lilioꝝ alboꝝ ℥.iij. folioꝝ maluarũ ⁊ iuſquiami recẽtiũ añ. ʒ.iij. camomille. ℥.ij. mellilotí ſe. aneti. añ. ℥.ſ. farine fenugreci ſe. lini ⁊ ordei. añ. ℥.ſ. olei de ſiſamo recẽtis. ℥. iij. opij. ʒ.j.ſ. fiat emplaſtrum cum decoctione foliorum ſupraſcriptorum. ¶ Dolores etiã iſtos non raro ſedaui recipiendo materiam huius emplꝰi ⁊ poſtq̃ cocta fuerit in ſapa impleatur ex ea ſacculus magnus ⁊ ſuper eo calido diu ſedeat patiens ⁊ eſt medicamen nobile ualde. ¶ Solẽt etiã dolorem illum aliquando ſedare fricationes ⁊ ligature facte in adiutorijs brachij ⁊ in pedibus ⁊ uentoſationes ſpatularum ⁊ ſuperiorum partium natium. Et flõmia baſilice: que omnia tacta ſunt ſupra. Et uſus cliſteriorum pulueruꝫ quorum memoria ſequenti capitulo inuenietur.

¶ De modis ⁊ ingenijs leniendi uentrem. Cap. v.

Onſiderandũ poſt hoc q̃ in egritudinibus talibus tanq̃ accñs iſepabile ſemp cõplicať uentris ſtipticitas ⁊ raro ↄtingit oppoſitũ fieri: que qdem multis cauſis cõcomitari põt diſpõnẽ illã. Aut q꞉ ppter talẽ egritudinẽ que cronica eſt debilitať expulſiua virtꝰ inteſtinoꝝ. Aut q꞉ mãe fride in cronicis abũdãtes groſſitudie ſua ⁊ multitudie phibẽt inteſtini dilatationẽ debitã. Aut q꞉ in fuſo ani circulo multitudie mãerum nõ põt in eo fieri dilatatio debita que ad exitũ fecũ neccia eſt. Aut q꞉ propter malã cõplonẽ calidã aut ſiccã ↄſumẽtẽ humiditatẽ fecũ ipſe etiã ↄuertunť in ſcybalas. Aut ppter motũ ↄtrarium taliũ priũ uerſus pncipiuꝫ ſuũ. Aut ppter cãs alias ad has reducibiles. ⁊ qualitercũqꝫ ↄtingat ſtipticitas talis nõ ſolũ pcipue grauat inteſtinũ patiẽs. imo ⁊ toti corpori nociua eſt. ¶ Pro cuius conſtipationis amotione cliſteriorum uſus a nõnullis auctoribus vituperatur non quidem per ſe ſed per accidens. eo q꞉ ſepe ↄtingit cliſterizantẽ imperitum cum impoſitione cãnule dolorẽ maximũ facere aut pſentem augmentare. Igitur pſuppoſita peritia operantis cliſteria nõnulla deſcribenť que iuuamentum magnum coicant oĩbus aut pluribus cauſarũ ſtipticitatis que ſuperius enumerate ſunt. ¶ Cliſtere bonũ ad hoc. ℞. folioꝝ mal. M. iij. folio. blete ⁊ mercurialis añ. M. ij. fiat hoꝝ decoctio ⁊ poſt expreſſionem accipiãtur. ℥.xij. eius. vitelli ouorũ numero. iij. olei de ſiſamo recẽtis. ℥.iiij. ſalis gẽme. ʒ.ſ. ⁊ imponať totũ. ¶ Fortius illo ⁊ anodinũ magis eſt hoc. ℞. brodij pinguis carniũ caſtrati pulli uel vituli lib. j. butyri recẽtis pinguedinis anatis añ. ℥.j. croci. ʒ.ſ. olei de aneto ⁊ lilioꝝ añ. ℥.j.ſ. ſalis indi. ʒ.j. miſce ⁊ pone tepidũ actu. Et ſi uolueris hoc uel pmũ fortiora facẽ adde eis ȥuccari ru. mellꝰ. vio. añ. ℥.ij. Hec enĩ cliſteria leniẽdo reſoluẽdo ⁊ ſedãdo dolorẽ ↄueniẽtia ſunt. Et ſi uolueris magis doloris eſſe ſedatiua adde de filonio ⁊ oleo de mãdragora parꝫ ſm cõiecturã tuã. Solco aũt in his caſibꝰ lenitionẽ uẽtris efficere cum oleo violꝰ. diſſoluto. ʒ.j. bdelij cũ lib. j. pdicti olei. ¶ Etiã ſuppoſitoria facta cũ pinguedie galline uel anatis uel butyro ⁊ modico pulueris ſcamonee exterius emplaſtrata conferunt ſupponẽdo calida. ¶ Seſſio facta in aqua decoctionis caulium cum excorticatis ſeminibus pentadactyli mirabiliter iuuat. ¶ Pillule bone ad hanc intentionem. ℞. bdelij al. mollis ⁊ bene pinguis. aloes infuſi per tres dies in lacte ouino añ. ʒ.ij. incorporentur ſimul ⁊ fiant pillule ⁊ detur a. ʒ.ſ. uſqꝫ ad. ℈.ſ. añ cibum ⁊ ualde confert. ¶ Delicatis autem ⁊ timẽtibus cõſueui dare. ℥.iiij. aque longe decoctionis maluarum cũ ℥. j. ȥuccari ru. uel mellꝰ violꝰ. ⁊ bene confert. ¶ Electuarium bonũ ad hãc intẽtionẽ eſſe põt electuariũ de pſilio. Electuarium de caſſia fiſtula ⁊ ſebeſtẽ ⁊ dyaprunis ⁊ dyacatolicon: que oĩa ab auctoribus hincinde leganť ⁊ ppterea qñ excludũtur a ſcamonea aut in eis poniť parũ de ea. Non enim curaui talia ſcribere ne faſtidiũ inferã audientibus. ¶ In talibus autẽ egritudinibus ſoleo uti cõpõne tali. ℞. poliipodij recẽtis abluti ⁊ bene minutim inciſi lib. j. mirabolanorum indoꝝ numero. vj. prunorũ ſebeſtẽ añ. numero. x. ſeminum malue ⁊ altee añ. ʒ.iij. iſundantur oĩa in lib. x. aque fontis precalefacte per quatuor dies ⁊ diligẽter ſingulo die manibus ↄfricenť in eadẽ. Quinta vo die calefiãt oĩa ſimul ⁊ bñ coquanť ⁊ exprimanť. poſtea accipiať colatura ⁊ ſuperaddantur eidẽ mucillaginis pſilij ſapiẽter extracte lib. j.ſ. ȥuccari ru. lib. j. pulueris ſcamonee in ſindone ligati. ʒ.j. coquantur oĩa ſimul lento igne uſqꝫ ad medietatẽ: tunc auferatur a decoctione ſindon cuꝫ ſcamonea ⁊ ſuperaddanť ȥuccari candi. lib. ij.ſ. ⁊ coquanť uſqꝫ ad electuarij ſpiſſitudinẽ ⁊ detur ex eo cochlear vnũ añ cibationẽ ⁊ qua vis hora. eſt enim delectabile medicamẽ ſuaue ⁊ ſecurũ ⁊ uentris bene lenitiuum. ¶ De cõpoſitis aũt meis ad hanc etiã intentionẽ ↄfert puluis iſte. ℞. violꝰ. ℥.ſ. folliculorũ ſene. ʒ.ij. medulle cartami polipo. tartari añ. ʒ.j.ſ. cimini aniſi dauci macis añ. ʒ.ſ. ſalis indi. ʒ.j. ⁊ detur de eo a. ℈.ſ. uſqꝫ ad. ℈.j. cũ modico brodij uel aque uel vini ante cibum. hec de capꝰ 3ᵒ ⁊c.

¶ De regimine per dietam. Cap. vi.

Si diligenter cõſiderẽtur mãles cauſe emorroidarũ que rariſſime ſunt flatice ut in ueſicalibus fieri cõtingit. frequẽter aũt mãe earũ ſunt ſanguis dominãs melãcholie cõmixtus ut ↄtingit in his que ſunt morales ⁊ vuales. frequẽtius aũt eaꝝ mãe ſunt melãcholicas. ut ↄtingit in uerrucalibus ⁊ attritis. rariſſime aũt inuentũ eſt earũ mãs eſſe cholericas nãliter tales: lꝫ inueniri poſſint mãe melãcholice ex aduſtione cholerarũ genite que frequentius efficiunt cancrũ cancrenas eſtiomenũ alchachilon. Uidebitur itaqꝫ taliter conſideranti vnicuiqꝫ taliũ ſpecierum ppriũ regimẽ per ſex res non nãles eſſe notabiliter ⁊ differẽter. Uerum q꞉ in hoc coicant oẽs materie emorroidarũ. ſ. q꞉ ſunt cõmixte ei ſanguine ⁊ melãcholice cõſiderãdo vnicũ regimẽ eis omnibus per ſex res nõ naturales adminiſtrari põt. Igiť oium pdictoꝝ regimẽ qualitatiue ⁊ effectiue inclinari põt ad caliditatẽ leuẽ ⁊ ſiccitatẽ minorem per quẽ due pdicte mãe cõuenienter minorari poſſint ⁊ conuenienter digeri. Et per hoc prohibetur augmentum generationis talium materierũ in corpore patientis.

¶ Igitur eligaſ aer climatis ciuitatis camere ꝛ omnis habitaculi parūper ad caliditatē eleuatus ꝛ ſiccitatē mediocrem. ut habitādo cameras habētes aſpectū orientalē meridionalē. lȝ etiā occidētalis aſpectus nō ſit in hoc capl'o ual de malignus. Et ſi nō poſſit aer nāliter haberi talis ꝑpareſ ad qualitates tales artificialr. ut ſint camere bene munite ꝛ igne ↄuenienter calefacte: ꝛ ꝓptie qñ in eis therme ſicce fuerint artificialr facte. ¶ Corpora etiā talis ueſtib⁹ ↄuenienter calefaciētibus debēt eſſe munita: ut ſuo tpe pellib⁹ agninis vulpinis ꝛ ſilibus. bñ tecta capita coꝝ: ꝛ extremis a frigore bene defenſis. ꝛ ſi qñqȝ in coꝝ cameris fiāt ſuffumigationes alique aut ſint modice aut nō trāſeāt medicinas que ſunt ꝑmi gradus aut ſcdi. ut thus lignū aloes ſtorax calamētū ꝛ ſimilia ut laudanū. ¶ Cibi aūt ꝛ potus coꝝ ↄſilr eligi debēt in ſuis qualitatib⁹ graduati. ut ſunt panis recens triū dierū ad plus. ¶ Carnes agnoꝝ ꝛ vitulorū aīaliū capretoꝝ porcelloꝝ iuuenū ꝛ caſtratine: ↄſilr ꝛ carnes pullorū perdicū: faſianoꝝ: ꝛ colūboꝝ aliqualr adultoꝝ: nō in multo tn̄ uſu. ꝛ auiū minutaꝝ ꝛ aīaliū oīum carnes in aqs degētiū ſiue ſint de pedītātibus domeſticis uel ſylueſtrib⁹ uolātibus: dūmodo eorū nutrimētuȝ nō ſit melici ſanguis augmētatiuū. ut ſunt carnes porcoꝝ ſylueſtriū antiquoꝝ ꝛ uaccarū ꝛ ſimiliū. ¶ Idē intelligēdū eſt de olerib⁹. quare dimittanſ caules lentes caſeus legumia ꝛ carnes ſalite. In ſumma oīa que groſſuȝ ꝛ multū chimum ſunt gñantia. Et oia etiā que ſāguinē adurūt ſicut cepe alliū piper. ¶ In illo enī in cui⁹ ſanguine eſt acuitas emorroides neceſſario gñanſ. In hñtibus vō ſanguinē dulcē ꝛ carnes teneras ꝛ humidas non gñanſ emorroides. ut Raſis in diuiſionib⁹ 79° cap̄. in talib⁹ ꝓpter alias cās emorroides gñari pñt ꝓpter aīe paſſiões melicas ꝛ ſilia. ¶ Uino vō utaſ albo dyaphano ſubtili claro aromatico ꝛ nōbilr dulci. vina vō groſſa turbida nigra pōtica uel acerba oino dimittat. Et melius eſſet ei uti aqua cū çuccaro cocta ꝙ tāgere vina talia. ¶ De ſaporib⁹ fructibus ꝛ alimentis oibus aliis dimittanſ omnia acerba pontica ꝛ acetoſa ꝛ ſaltē in multo uſu. ¶ Lactis autē uſus recocte ꝛ coloſtre ꝛ recētis caſei leuiter ſaliti ↄueniens eſt ei. ¶ De motu ꝛ qete ↄuenit ei exercitiū naui factum ꝛ manibus mediocriter abſqȝ magna corpis agitatione. Equeſtre autem exercitiū ꝛ ſeſſionē ſup re dura omnino dimittat. In ſumma itaqȝ quies lōga ↄuenientior eſt ei ꝙ ꝑua. Et exercitiū breue ꝛ paucū magis qȝ longū ꝛ magnum. Somno uti debet magis ꝓlixo ꝙ breui ut corpus conuenienter humectet. vigilias vō effugere debet multas ne ꝓpter ſiccitatem que ſequiſ ad eas corpus in melicā diſpōnē īclinet: ꝛ dormiat ſup latere dextro magis ꝙ ſup ſiniſtro. imo raro ſup ſiniſtro decūbat ꝛ rarius ſup ſpina. qm̄ dormire ſup ſpina ſuperfluitates ad poſteriora declinare facit. ſecunda primi. capitulo de eo quod uenit ex ſomno ꝛ vigilia. ¶ Ciborum etiā ꝛ potuū repl'onem oino dimittere debet ne calor nālis coꝝ quātitate ſuffoceſ. Et in ſumma tātū comedere ꝛ bibē debet ut ex quātitate cibi ſtomachus nō graueſ ꝛ anhelit⁹ cōprimaſ: neqȝ ex potus quātitate fluctuatio rugitus ꝛ ſilia in ſtomacho cauſenſ. ¶ Cum aūt plenitudinē a cibis ꝛ potibus factā ei cōtigerit ꝓuoceſ uomitus cum. ℥.j.ʒ.ſy.ace. ꝛ potione dupla aque que ambo bibanſ tepida. Et per mediā horā poſt iponaſ digitus in os agitationē faciēdo circa guttur ut euomat: uel ſaltē has repl'ones cū cliſterib⁹ ſupra tactis 5° cap̄ de lenitione uentris ꝓcuret educere. ¶ Accidētia vō aīe melicis impſſionibus aſſiduā triſtitiā ſollicitudinem rerū cōtriſtātium oino fugiat ꝛ oia accītia que fortib⁹ motibus in ſpū factis calorē accēdere poſſint: a quo mãe in adu.ſtionē cōuertātur. Nāqȝ oēs tales impreſſiones triſtes permutant corpus ab eis que eſt ſm nām ↄſiſtētia. 3° tegni. Hec in ſumma videtur uniuerſalis ratio ꝛ particularis regendi corpora in emorroidibus laborantia.

Si uero ſpāle regimē ꝓſeruatiuū adminiſtrari pōt videſ eē ꝓſiciēdū cū ꝓdictis oibus in quibus ipſum incluſum eſt: etiā cū eūonib⁹ nālib⁹ ꝛ uere ꝛ autūno faciis corpus ↄuenienter mūdificātib⁹ que nūc ſequuntur ꝛc.

¶ Deſcriptio purgationis uernalis. Igiſ a medietate menſis februarij uſqȝ ad medietatē martij corpora totalr mūdificari poterūt accipiēdo ꝑmū minoratiuū hoc. ℞. mirabolanoꝝ idoꝝ numero. vj. mirabol'. chebuloꝝ numero. ij. prunoꝝ ſebeſtē añ. numero. iiij. īfundanſ per diē nālē in librā. ʒ aque. Deide ↄfricenſ cū ea ꝛ bulliat uſqȝ ad medietatē ꝛ illius colature cū debita expreſſione. ℞. ℥. iij. pulueris folliculoꝝ ſene epithimi añ. ʒ. ʒ. cimini aniſi añ. ℈. uj. ſalis idi. ℈. j miſce ꝛ totū calidū in aurora in potu accipiat. tardeſ poſt illud cib⁹ ſex horis. In qua qnta accipiat cyathū vnū aque cū çuccaro cocte ꝛ calide. In ſexta ſequēti hora prandeat. ¶ Sequēti mane accipiat digeſtiuū hoc ꝛ ↄtinuet ipſum octo dieb⁹. Et ſi in hoc iteruallo ſtipticus eſſet uēter utatur ſparſim his que tacta ſunt ſupra 5° cap̄ de lenitione uētris. ¶ Digeſtiuū eſt hoc. ℞. ſy. viol'. ſy. de epithimo de biſantiis añ. ℥. ʒ. aque bugloſſe. ℥. ij. aque cuſcute ꝛ ſcolopēdrie añ. ℥. ij. miſce. ¶ Sūpto digeſtiuo ut ſupra purgeſ cū his pillulis. ℞. pillaꝝ de lapide laçuli pillaꝝ idaruȝ añ. ℈. ij. reformenſ pillule octo cū ſy. viol'. accipianſ: ꝛ obſerueſ poſt eas totū. ut ſupra de minoratiuo ſcriptum eſt. ¶ Minoratiuū vō in eſtate ꝛ autūno pōt eſſe hoc. ℞. eluarij dyaprunis epithimi folliculorū ſene añ. ℈. j. macis cinamomi añ. ℈. iij. accipiaſ totū cū decoctione paſſulaꝝ cal'a. ¶ Digeſtiuuȝ bonum qd̄ accipi pōt a medietate ſeptēbris uſqȝ ad medietatē octobris eſt hoc. ℞. ſy. ro. ℥. j. ſy. de epithimo. ℥. ʒ. aque cicoree. ℥. ij. aque buglo. ℥. j. ʒ. miſce. ¶ Eradicatiuum poſt digeſtiuum eſt hoc. ℞. catartici imperialis. ℥. ʒ. lapidis armeni. ʒ. ʒ. accipiatur cum medio cyatho decoctionis folliculorum ſene. ꝛ in omnibus iſtis tribus taȝ in minoratiuo ꝙ digeſtiuo ꝙ eradicatiuo obſerueſ oīa que in purgatione ueris precedentis ſcripta ſunt. Ad laudem dei Amen.

Conſilium. 169. De quatuor malis diſpoſitionibus in ficeri ſiue ano: videlicet.

¶ De fluxu emorroidarum immoderato lȝ interpolato. ¶ De dolore intenſo in ipſis partibus. ¶ De formica miliari in eiſdem. ¶ De eminentia emorroidali ꝛ eſt ficus. ¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶ De diſtinctione dictarum diſpoſitionum ꝛ de cauſis ꝛ ſignis earum. Cap. i.

Ex his que mihi per ſcripturā inotuerūt apparet diſpōnē huius viri cōplicatā ex plurib⁹ egritudinibus ꝛ accītib⁹ que in ficeri ei⁹ apparuerūt. ¶ Et ꝑ qdē fuit fortis ꝛ ꝑſeuerans fluxus ſanguinis a uenis emorroidarū in primis etatib⁹ a pueritia uſqȝ ad augmētū adoleſcētie. ꝛ fuit fluxus a ſanguine melico cōmixtione mãei aqſe perſeuerās. qd̄ qdē demōſtraſ ex eo qꝛ dolor in ptib⁹ illis erat ſatis mediocris. Et iterū qꝛ ꝓueniente etate eius a. 18. uſqȝ ad. 32. annū conualuit a dolore. cuius cōualeſcentie cā ꝓpus fuit minoratio rei frigide ꝛ aqſe que per augmentū caloris etatis acqſitū ↄſumpta fuit poſt illius ↄſumptionē. ſ. aquoſitatis mā trāſibat in ficeri. ꝛ hoc ꝓpter maiorē fixionem melancholice materiei in loco illo. Cū enim erat materia illa cōiuncta aquoſitati lubricatiua magis ꝛ mollior efficiebatur. ¶ Quod etiam dolor ille in poſterū remāſerit fortior a mã melancholica ꝓueniens facile demōſtrari pōt: eo qꝛ augmētabaſ tēpore expulſionis. virtute enim uoluntaria expulſionē temperante neceſſe eſt inteſtini recti inferiorē partem dilatari ꝛ extendi. ſed materia melancholica ibi retenta extenſionem illam ꝓhibet ꝛ ſua ponderoſitate nocet. Igitur tempore conatus ſuperfluitatum neceſſe eſt dolorem intendi conſequentia ꝛ minor videntur habere neceſſariam ueritatem. ¶ Ex quibus iam apparet ꝙ diſpoſitio illius fuit quadruplex. ꝛ prima quidem emorroſagia uenarum emorroidarum.

¶ 2° vo doloris ſtãtia in ſſeriori pte inteſtini recti ⁊ circulo illi°. ¶ 3° vo p̄ncipalis egritudo ipſi° erat mulatudo puſtularũ in inteſtino recto ⁊ circulo ipſius: que qdē puſtule oino erãt formice miliares: qḋ qdē oñdiᷓ ex uehemēti iſlãmatiōe ⁊ pūctiōe in pdb° pcepta. ¶ Ampli° ex eoꝝ albedīe ↄcludiᷓ pñtia ſſatice mãei que cōmixta cũ cholerica mã ſalſedinem acqrit a qb° facile p̄dicta ſigna rectificari pñt. pūctio enim mordicatiua ⁊ iſlãmatio atteſtanᷓ mãei cholerice ⁊ albedo atteſtaᷓ ſſatice mãei. Salſedo aũt in mã pōt eē ⁊ pūctionis ⁊ pruritus cã. Et colligi pōt eoꝝ ſnia 17° terrij. caplis ſcdo ⁊ nono. Et iterꝝ ſeptimo Almãſoris ⁊ pluries alibi. ¶ Et ↄfirmaᷓ quia talia apata erãt ſurda nihil emittentia: imo neqȝ virus ut ſcribiᷓ. ſed hoc eſt ſignũ mãerũ calidarũ ⁊ acutaꝝ. igiᷓ ⁊c. ¶ 4° vo ipſius diſpō ut ſcribiᷓ erat eminētia apoſtemoſa et circulũ ani pēdēs: que qdē eſt diſpō ab antiquis illuſtrib° ficus noiata. qḋ fuit eo qꝛ magnã ↄueniētiã hȝ cũ ficu. ſ. immatura q̄ntũ ad ſoliditatē ei°. Iterũ in figura eo qꝛ tenui appēdiculo annectunᷓ fiteri uelut ficus arbori. etiaȝ qꝛ a piramidali pte que ſuſtētaᷓ a fiteri figure rotunde in latã figuraᷓ uelut ficus. ¶ Eſt aũt huius apatis mãlis cã ſan. melic° cōmixtus alicui ſſati faciētũ fluere mãm melicaȝ que ſui groſſitie ↄſtans ⁊ fixa difficulter mobilis exiſtit. ſed flegma facit ipſum liqdũ ⁊ viſcoſitas ipſius facit ipſam eſſe glutinoſam. q̄re nō eſt mirabile ſi hec apata tali figura figuranᷓ. Hec in ſumma videtur eſſe diſpō quadruplex huius nobilis viri. ſ. fluxus emorroidalis: lȝ iterpolatus dolor pſeuerans in eiſdem partibus ⁊ miliares formice in locis eiſdem. 4° eſt emorroie que ficus dicitur ⁊c.

Ex quibus omnibus cũ diligēter ↄſideranᷓ clare videri pōt q diſpō iſta eſt multum uerēda. p̄ qdē qꝛ ipſa eſt ex pluribus egritudinibus cōplicata. ¶ 2° qꝛ arguit diuũ mãerũ gñe ⁊ ſpe diuerſaꝝ in ptibus illis dominantium. ¶ 3° qꝛ iam facta eſt diuturna ⁊ habituata. ¶ 4° quia paruum iuuamentũ ex applicatione medicinarum inuentum eſt. ¶ 5° propter inconuenientiam applicationis medicinarum que eſſent opportune ⁊ neceſſarie ad diſpoſitiones ſupᵃs. ¶ Sexto ⁊ ultimo qꝛ raro reperiuntur viri in opere manuali bene periti que conuenienter cum ſciemtia ⁊ ratione operari deberent qualiter iſte locus expeteret. vnde quantum eſt poſſibile opere ad huius curationem ſuccurrendum eſt.

¶ De cura per regimē ſex rerũ nō naturaliũ. Cap̄. II.

Itaqȝ pro curatiōe haꝝ diſpōnũ recurrēdũ eſt ad regimē ex pte ſex rerũ nō nãliũ. Et pro ↄuenienti menſura ciboꝝ ⁊ potuũ ⁊ electione q̄litatis eoꝝ. Dicēdũ p̄mo q difficile eſt menſurare ⁊ eligē cibos ⁊ pot° utriqȝ haꝝ diſpōnũ cōuenientes. Nã cibi medicinales qui iuuarēt ad ſtrigēdũ ſanguis curſuȝ immoderatũ ut ſtiptici glutinoſi fri. ⁊ ſic. nocerēt dolori ⁊ apati. lȝ ſint ↄuenientes formice miliari iam predicte. Mediũ igiᷓ opȝ tenere inter excellentias qualitatuȝ ciboꝝ ⁊ declinare magis ad aliqualē remiſſam caliditatē. refractã tñ cũ tēperatis uel frigidis magis q̄ declinare ad frigiditatē ⁊ humi. aut ſiccitatē intenſas. lȝ igiᷓ cibus ⁊ potus oēs debeant eſſe aliqualr calidi ad leuē exiccationem inclinati: debent tamen eſſe conuenienter nutritiui ut fiat reſtauratio ſanguinis in eius euacuatione deperditi. ¶ Tales erunt igiᷓ oēs cibi cibales noiati: quorum eſt in corpus opari humanum a mã ⁊ non ab aliqua qualitate. ſunt oēs excluſi ab alterutro quatuor graduum in medicinis aſſignatorum. ut ſunt laudabiles carnes pullorum iuuencum vituli aut caſtrati. ⁊ agnetoꝝ iuuenculoꝝ ⁊ olim alioꝝ aialium uolatiliũ ⁊ natatiliũ: que carnes hñt odoriferas conuenienter molles viſcoſitate ⁊ melãcholicitate priuatas. Et poſt pdices: faſiani: auicule minute caprioline ⁊ porcine tã domeſticorum q̄ ſylueſtrium animalium. ¶ Conueniunt etiam oua caſeus mollis recens ⁊ non antiquus. Item butyrum ⁊ relique pinguedines temperate nō excellēter calc.

¶ De leguminib° vo poſſunt ei ↄuenire: raro tñ uſu: cicera alba ⁊ rubea piſa dorella ⁊ iuſcula de ordeo. Lentes autē ⁊ fabas ⁊ faſcolos ⁊ pãnicũ ⁊ miliũ euitare debet. ¶ Panis vo ei° ſit recēs nōbilr fermētat° bñ coct° duoꝝ aut triũ dieꝝ etatē hñs ad plus. paſtilles aũt oēs fugiat. ¶ De piſcib° aũt placent cancri maiores ⁊ minores uarioli torrentine luce capedani temali ⁊ omnes alij fluuiales piſces p̄ter tenchas ⁊ anguillas. ¶ De oleribus aũt ↄueniũt bleta ſpinachia borago petro. atriplex: portula. cucur. ⁊ ſibi ſilia. melicas aũt plãtas cuttes ut caules ⁊ acute calīas. ut rutha abrotanum apiũ petro. ⁊ ſibi ſimiles. effugiat etiã acrumina oia ut cepe alliũ porruȝ ſinapim raphanũ ⁊ ſilia. olei aũt olinarũ dulcis recentis non ualde ſalui uſus conueniens eſt ei. ¶ De fructibus aũt placent mihi vue ⁊ ficus recentes poma dulcia amigdale paſſule pſica ⁊ iuiube. caſtaneas vo ⁊ citonia ⁊ pruna nō ualde dulcia ſorbas ⁊ meſpilla euitet. ¶ De ſaporibus aũt utaᷓ ſapa agreſta non ualde ſalita ſucco arantioꝝ ⁊ lymonũ recentiũ ⁊ vino citoniorũ ſimplicibus uel inuicem ↄfractis. ¶ Uſus autem lactis ↄueniens eſt ⁊ p̄prie cocti. Coloſtra autem ⁊ recocta bene placent. ¶ Cibis vo aromaticis uti nō eſt ſibi ↄueniens. neqȝ etiã his qui commixti ſunt ex apiritiuis ⁊ p̄prie calidis. qm̄ aperiunt orificia uenarũ cũ nocumento magno. eo qꝛ tã immoderate aperitiui ſunt. Nō enim eſt poſſibile ut accidant emorroides niſi aperianᷓ orificia uenarum que ſunt in ieiuno ut ſcribitur XI° terrij. cap̄ ſecundo auctoritate Gal. ¶ Eadem autem ratione dicendũ q non competit ei uſus vini ualde vinoſi ſubtilis ⁊ penetratiui. tale enim vinũ mãs colliquando inclinaret ad ptes inferiores etiã inflãmãdo loca pdicta augeret dolorē ⁊ apata ibidem exiſtia. ¶ Eligaᷓ igitur vinum colore mediũ inter rubeum ⁊ nigrũ: odore ↄuenienter aromaticũ. ſubſtantia mediũ inter ſubtile ⁊ groſſuȝ. ſapore vo ſuo ad mediocrem dulcedinem inclinatũ magis q̄ ad acredinem ponticitatem uel dulcedinem excellētem. Sed melius eſt ſibi ut refrangatur cum aliquali portione aque: magis tamen ⁊ minus ſm̄ fumoſitatem eius ⁊ conſuetudineȝ patientis. Hec de regimine per cibos ⁊ potus.

De motu aũt ⁊ exercitio dicendum q quies ↄueniens eſt ei in maiori pte ſuarũ occupationũ: eo qꝛ potentior eſt ſ̄tus ad dirigenduȝ ⁊ reſoluendũ mãs iſtarũ egritudinũ tempore quietis q̄ econtra. ¶ Exercitiũ aũt ⁊ p̄prie eqtandi aut ſup currus uehendi aut ſeſſio diuturna. ⁊ proprie ſup ſedilib° duris ⁊ actu frigidis eſt ſibi nociua. iſta enim duo mãs fluē faciũt ad loca. Tertium autem eſt cauſa fixionis ⁊ immutationis materieruȝ ex predictis. ¶ Exercitium vo ⁊ nauigatione factum ⁊ motus progreſſiuus mediocris conuenientis ſunt ei. ¶ Spatularum autem ⁊ natium brachiorum crurium ⁊ pedes fricationes ſunt ei conuenientes ⁊ locum exercitij tenentes.

De aere vo ciuitate loco uel camera quas incolit iã ex predictis apparet q nō opꝫ cōmorari in locis ualde calidis neqȝ fridis. ⁊ p̄pter hãc cām apud meridionales multiplicaᷓ euētus emorroidarũ p̄pter caliditatis incrementũ. ⁊ etiã apud ſeptentrionales p̄pter nimiam cōpreſſionē a friditate ↄuenientis in eiſdem locis factaȝ. ¶ Aer aũt ſibi ↄueniens eſt ad caliditatem mediocreȝ inclinatus ⁊ ſiccitatē nōbilr eleuatus. Et ſi non poterit talr qualificatus inueniri nãliter: rectificeᷓ cũ ſuffumigijs in camera factis ex his que potentia ſua aerem exiccatũ redderent ſicut cũ thure maſtice tucia laudando ligno aloes ⁊ ambra pro ditioribus. ⁊ cum igne facto ex incenſione lignorum aromaticorum. ut lauri iuniperi abietis pini ⁊ ſimilibus.

De ſomno vo ⁊ vigilia etiã tãgendũ aliqd ⁊ aliorum imaginata paritate ↄuenientius eſt ei parumper excedere in ampliori menſura ſomni q̄ vigilie. ſicut enim ſomnus amplior naturali ⁊ meliorem facit mãerum digeſtioneȝ ⁊ ciborum ⁊ virtutis animalis reſtaurationem. ita vigilie digeſtiuaȝ notabiliter impediunt

materierũ ⁊ ciborũ ⁊ aialiũ ſp̃ũũ ut alias ⁊ alias reſoluũt ⁊ debilitant. At lʒ ſomnus amplioꝛ debito corpis humiditates adaugeret. Curationi tñ harũ diſpõnũ ꝯueniẽtius eſt exceſſus ad humiditatẽ aliquãtũ q̃ ad ſiccitatẽ. Amplioꝛ enĩ humiditas pñas ⁊ habilioꝛes facit mãs ut in eis operent̃ medicine oẽs q̃ faciat ſiccitatis augmẽtũ. ❡ Eſt autẽ mẽſura ſomni ꝯueniẽter limitata a ſapiẽtib⁹ ab horis ſex uſqꝫ ad ſeptẽ ſm̃ tñ diuerſitatẽ cõplonũ ⁊ etatẽ. Sicut enim in cholericis ⁊ iuuenibus minoꝛ ſomni mẽſura cõpeteret. Ita flaticis ⁊ ſenibus amplioꝛ doꝛmiẽdi mẽſura ꝯcedat̃. ❡ In figura ṽo doꝛmitiõis euitet oĩno decubitũ reſupinũ: eo q2 mãs ad poſteriora declinare facit ⁊ maioꝛ pars ſui decubit⁹ fiat ſuper dextro latere q̃ ſiniſtro. ⁊ ſuper uentre magis q̃ ſpina iacendo. Plurima horum collige ſecunda primi. capitulo de his que proueniunt ex ſomno ⁊ vigilia.

De inanitione

aũt ⁊ repletione que ſunt ex pte alimẽtoꝝ intelligẽda. euitet abſtinẽtiã multã ⁊ ieiunia longa ꝑpter eius nocumẽtũ. ſ. debilitatis ⁊ inflãmationis. Neqꝫ etiã multa repletione ciboruꝫ utat̃ ꝑpter ſuffocationẽ innati caloris ⁊ augmẽtũ ſuperfluitatũ: que duo ſunt effectus imoderate menſure ciboꝝ ⁊ potuũ. Melius itaqꝫ eſt ei adhuc parũ vigẽte appetitu a cibatione ſecedere q̃ uſqꝫ ad cõplementũ ſe replere. ❡ Mẽſura itaqꝫ cibi ſui cõueniẽs eſt que in ſtomacho nullã tẽſionẽ faciat ⁊ oẽm grauationẽ excludat. ſicut pot⁹ ꝯueniẽs mẽſura eſt ut in ſtomacho non fluctuet: ⁊ ad eius ſuperiora regurgitet. ❡ Qualitates ṽo in cibis ⁊ potibus expetende videantur ſupra in regimine per cibos ⁊ potus.

De ultima

ṽo reꝝ nõ nãliũ a medicis uocata. ſ. accitibus aie oĩno euitare debet accitus per que uehemẽtes fiãt in ſpiritib⁹ ⁊ humoꝛib⁹ agitatiões. tales enĩ paſſiões uelut iracũdia furoꝛ ꝓmptitudo ad uelocẽ irã ⁊ foꝛtẽ iflãmãdo adurẽdo mãs ꝑducerẽt ad mãerum aduſtionẽ. ⁊ foꝛtaſſe ad ꝑmutationẽ de foꝛmica ad cãcrenaꝫ uel aſchachilos ⁊ uehemẽtiã doloris efficerẽt. ❡ Aie ṽo paſſiões anguſtioſe ⁊ triſtãtes per quas innata calitas ſuffocat̃ facile ꝑducũt ad augmẽtũ ſanguis melici ⁊ pñs cẽ cã cõuerſionis emoꝛroidaꝝ ad acutas ⁊ ſephiroticas diſpõnes: q̃ruꝫ curatio frequẽt⁹ eſt ipoſſibilis aut ualde difficilis. Hec itaqꝫ de regimie per ſex res nõ naturales ſuccincte ſint poſita.

❡ De regimine per medicinalia continens rubricas duas.
❡ De uli regimie harũ diſpõnũ per medicialia. Rrica p⁹.

REgimen

aũt harũ diſpõnũ per itẽtiões medicinales dupl̃r ꝑtiẽdũ eſt. ⁊ primo qdẽ in uli reſpectu eaꝝ. ſcdo ṽo in particulari ipaꝝ. ❡ Primũ aũt regimẽ uli q̃tuoꝛ cõplet̃ itẽtiõib⁹. ❡ Prima qdẽ eſt ulis corpis eṽo. ❡ 2ª mãeꝝ diuerſio. ❡ 3ª ꝑticlis mãeruꝫ ſubtiliatio. ❡ 4ª fluxus materierum ad predicta loca interſecatio.

Et prima

qdẽ itẽtio cõplet̃ euacuãdo corpus cum flõmia: ⁊ ꝑprie de uena ſaphena ſi fuerit magna corpis replõ que cũ hoc qd̃ a toto corpe euacuat mediate uel imediate etiã mãs a ſupioꝛib⁹ ad ifeṙioꝛa diuertit. Si autẽ fuerit replõ minoꝛ q̃ ꝑdicta. fiat flõmia de baſilica dextre ptis in aꝑatib⁹ fieri que ſunt in dextra pte eius ⁊ ſaluatelle eius que ſunt in ſiniſtra: ⁊ ꝑprie quelibet haꝝ colligit̃ 17ª tertij. caꝑ 3°. in exoꝛdio dñi ingt. Opoꝛtebit ut in hac intẽtiõe rectificet̃ corpus ⁊ euacuet̃ ſanguis malus. ita ut flõmet̃ ſaphena ⁊ uena que eſt in pte poſteriori calcanei. ⁊ eſt illa que ſciatica noiat̃. de cuius ſitu lege 4ª ꝑmi. caꝑ 2°. ❡ Et ſi uelis maiorẽ ⁊ melioꝛẽ diuerſionẽ ⁊ eṽonem a pte patiẽte. flõmet̃ uena alinbid ⁊ eſt uena que repit̃ ꝑpe calcaneũ in domeſtica pte eiuſdẽ. Raro tñ iuenies virũ qui harũ uenaꝝ flõmiã exequi poſſit qd̃ foꝛtaſſe ꝯtigit ꝑpter icõſuetudinẽ: aut q2 raro iueniunt̃ viri ſcia ⁊ ope triti quãtũ opoꝛteret. ❡ 2ª ṽo flõmia de ꝑdictis colligit̃ 17ª tertij. caꝑ 4°. ubi dicit̃ flõmãdã eſſe baſilicã. ⁊ ꝑprie cum retinet̃ ſanguis qui per emoꝛroidas fluere ſolebat. lʒ baſilice flõmia etiã melius ⁊ citius a toto corpe euacuet q̃ flõmia ſaphene que videt̃ ꝑpius euacuare a pte ſuminis. ut 4ª ꝑmi. 2° iã allegato caꝑ colligẽdũ. ❡ Taceo hic flõmiã uene nigre uel cois cũ foꝛtaſſis iuuamẽtũ ei⁹ in eṽone mãeꝝ a toto ⁊ a patiẽte ꝑticula nõ eſt eque ꝯueniẽs ſicut flõmia triũ uenaꝝ iã ꝑdictaꝝ. Hec aũt oĩa itellige ubi ſanguis in toto exuberet aut alie mãe ſanguini ſufficiẽter cõmixte videant̃ ⁊ ad nãm ei⁹ iclinari. qd̃ cognoſcit̃ colore ſanguis rubicũdo claro ⁊ ſubſtãtie ei⁹ ſubtilitate ſi fuerit ſibi cõmixta mã cholica. Signis ṽo aꝑatis ut groſſitudie ei⁹ turbulẽtia ⁊ opacitate ſi fuerit ſecuꝫ cõmixta melia. Remiſſa ṽo ſui rubedine fluxibilitate ⁊ aquoſitate ſi fuerit ex fl̃a cõmixtũ. pariter enĩ a ſapiẽtibus dicit̃ hu. nãe ſanguinẽ cẽ vitioſũ. Cũ aũt ꝯtigit hu. eẽ ſãguini cõmixtos per ꝯtactũ nullo mõ in talib⁹ diſpõnib⁹ flõmia ꝯcedẽda eſt. eẽt enĩ cã magne ꝑiditatiõis. Euacuent̃ igit̃ alijs eṽonum modis. ❡ Dominãte itaqꝫ cholerica mã nali uel aduſta aut utraqꝫ ſil̃ euacuet̃ corpus minoratiue cũ hoc farmaco. ℞. eluarij oxyaſene. ʒ. iij. electuarij hamech deſcripto a Meſ. in antidotario. ʒ. ij. ſ. aque decoc. mirabolanoꝝ idoꝝ. ʒ. iij. det̃ hoc totũ calidũ in potu in auroꝛa ⁊ ſup doꝛmiat hora vna ⁊ expectet ei⁹ opationẽ abſqꝫ cibo ⁊ potu per qnqꝫ horas. Et ſi uelis hẽre euacuatiuũ familiari⁹ iſto. ℞. reubarbari elc̃i ʒ. ſ. eluarij de pſilio deſcriptione Meſ. in antidotario. ʒ. uj. miſce ⁊ totũ det̃ in potu cuꝫ aqua cuſcute uel capil. ue. Si aũt fecalis mã melica ſanguini cõmiſcet̃ euacuet̃ cũ hoc ſolutiuo multe ſecuritatis. ℞. thimi epithimi follicoloꝝ ſene mirabolanoꝝ idoꝝ añ. ʒ. j. aut. ℈. iiij. Potes etiam hãc mãm euare familiari⁹ dãdo in potu. ʒ. iiij. catartici iperialis cum aqua capil. ue. aut lupuloꝝ. Si autẽ ſanguini cõmiſceretur flatica mã ſoluat̃ hoc ſolutiuo. ℞. turbit elc̃i agarici. añ. ʒ. j. pulpe colloquinti. ℈. iiij. ſſ. aniſi dauci añ. g̃. viij. lapidis armeni. ʒ. ſ. folij. g̃. vj. dyagridij. g̃. v. fiãt pille cum ſucco boraginis. Et det̃ ex eis a. ʒ. j. uſqꝫ ad. ℈. iiij. Et ſi apparerent ibi mãs plures ⁊ diuerſas ꝯfuſa mixtione cuꝫ ſanguine dirari cõpone adinicẽ hec farmaca altero dñante alteri ſm̃ gn̄õnabili iudicio medici ꝑcipiet̃ dñiuꝫ mãeꝝ in mixtione tali. ❡ De mixtione ṽo mãeruꝫ equali cum ſanguine hic taceo. qm illa eſt fantaſiabilis magis q̃ a poſteriori uerificabilis. Hec de intentione prima ſuperius p̃miſſa.

Pro executione

ſcde intẽtionis que erat mãerieꝝ diuerſio. ſi qdẽ a toto aut a pte ad uenas emoꝛroidales deſinat mã que ſit fluxus eaꝝ aut doloris aut foꝛnice ibidẽ exiſtẽs ul̃ ſic⁹ effectiua ul̃ augmẽtatiua cã. hec qdẽ plib⁹ igenijs diuerti põt. ❡ Primũ qdẽ eſt per flõmiã uene nigre aut baſilice dextre aut ſiniſtre ptiũ reſpectu qd̃ ꝑcipit medic⁹ ab epate ul̃ a ſplene mãm ad emoꝛroidas effluẽ. põt etiã in hoc caſu nõ ſtãte plectoꝛia fieri flõmia uene ſaphene aut aliaꝝ: de qb⁹ in ꝑcedẽti ſermo ꝑceſſit. ſed hec diuerſio haꝝ ptiũ nõ eſt mihi adeo grata. eo q2 cũ diuerſiõe tali etiã mãe ad iferioꝛa trahunt̃ a ſupioꝛib⁹ ⁊ maxie cũ in eis fuerit replõ nõbilis. ❡ 2m ṽo igeniũ diuertẽdi eſt uẽtoſatio in ſpatulis ⁊ natib⁹ facta. lʒ ꝑma ſit melioꝛ ex ꝑdictis. Silr̃ ⁊ appoſitio carũ ſup carnoſitate domeſtice partis tybiaꝝ. ❡ 3m ingeniũ eſt ꝑuocatio ſanguinis nariũ ⁊ ꝑprie in corpib⁹ ꝯſuetis: ⁊ in his in qb⁹ ſubtilis aut mobilis ad ſupioꝛa mã ſanguini cõmiſcet̃. ⁊ fiat ꝑuocatio cũ titillatione in ꝑfundo naſi facta cũ fruſto carte ꝑgameni aut cũ alio neruulo ſicco: aut cuꝫ letis poꝛcinis uel ramis herbe ſanguinarie quã poligoniã uocãt. ⁊ eſt in rei ueritate corrigiola. ❡ 4° iteꝝ diuerti põt mã in ꝯſuetis ⁊ in his ad quoꝝ ſtomachos repit mã ꝑuocãdo ſibi uomitũ cũ. ʒ. ij. ſy. acetoſi ſimplicis ul̃ cõpoſiti ⁊. ʒ. iij. aque oꝛdei tepefactis: poſt q̃ruꝫ aſſumptionẽ per horã. j. aut. ſ. cõmotio fiat in ꝑn⁹ gutturis cum pẽna inuncta oleo aut fruſto carte papiree retoꝛte. ❡ 5° iteꝝ diuerti põt mã ipaꝫ educẽdo per uẽtrẽ ⁊ ꝑprie cũ inclinat̃ ad ipꝫ. ❡ Pro cui cõplemẽto ex ꝑcedẽti itẽtiõe elige farmaca cholẽ nãlis aut aduſte ſãguini cõmixte eductiua ⁊ ſilr̃ lege ⁊ vide que educere poſſunt flegma aut meliã que

cõmiſcent̃ ſanguini clarificãdo ipm. Taceo hic de diuerſio
ne in media facta per. M. cũ egrotãs ad quẽ ſermo dirigit̃
ſit vir ⁊ nõ mulier. ¶ Sed ſi in muliẽ cõtingeret hec diſpõ.
tunc per. M. ⁊ cõuenienter mã diuerti poſſet dãdo in potu
ʒ.ij. antidoti emagogi cũ. ʒ.ij. decoc. radicũ rubee tinctorũ
aut dãdo i potu. ʒ.i. pillaꝝ que fiãt ex trociſcis de myrra cũ
aq̃ decoctionis pulegij aut caſſia lig. ¶ Neq; etiã hic cura
ui tãgẽ ſextũ modũ diuerſionis mãei per ſudorẽ: eo q̃ raro
tales mãe per illã curari pñt ꝓpter groſſitudinẽ uel viſcoſita
tẽ: ⁊ ut q̃ mãe tales multũ remote ſunt a viis pectoris. Si
aũt cõtingeret has mãs a ṽtute potẽti ad ſudorales vias di
uerti. ⁊ mãe ita cõplete uel cõuenienter curarent̃. tũc ꝓuoca
ri debet ſudor eo q̃ medicus debet ſeq opus nãe nal̃r opan
tis iuxta preceptũ ueteris Hyppocratis aſſẽrũ; p̃ma. Que
ducẽ opter vndecunq; ec̃. ¶ Igit̃ accipiat̃ aque ſublima-
tionis feniculi. ʒ.viij. vini aromatici ⁊ fumoſi ſubtilis albi
ʒ.i. miſce ⁊ calidum detur in potu. eger pannis calidis in-
uoluatur ⁊ bene cooperiatur. hec de inte itione ſecunda.

Tertia ṽo itẽtio fuit ꝑtialis mãeꝝ ſubtiliatio. ⁊ hanc q
dẽ mãm dupl̃r itellige poſſumus. ¶ Primo
qdẽ q̃ mã aſcedẽs parata de ꝓpinquo flue ad loca patien
tia. ⁊ ad hãc qdẽ ẽtionẽ nõ intẽdo cũ hac intẽtione 2ª: eo q̃
facis ſufficiẽter huic mãe ꝓuiſu; eſt in itẽtione pª. ¶ 2ª ṽo p
tialis mã eſt illa que in patiẽti ꝑticula 2tẽta eſt ⁊ circũſtãter
ad ipa; que iã a uenis effuſa eſt ⁊ in poris dictarũ ptiũ 2ten
ta. Et ad hãc qdẽ mãerũ ptẽ ſubtrahẽdo ab emorroidib⁹ a
pte dolẽte: ⁊ ab illa que grotat miliari formica uel ficu ſo
leo multiplicib⁹ attẽdẽ iſtris. Et primũ qdẽ illoꝝ eſt applicã
do ſanguiſugas ptib⁹ iã p̃dictis ſm canonẽ collectũ. 4ª pri-
mi. cap̃ 2º. eligẽdo ſãguiſugã nõ ualde magnã que ſit colle
cta in aq̃ nõ ualde feuda ⁊ careat maculis uel lineis viridi
b⁹ ⁊ ſit in aq̃ diu cõſeruata in uaſe vitreo ubi furfures poſi
ti fuerit pauci. madefiat igit̃ locus cũ aq̃ frida abũdẽter. de
inde famelica ſupponat̃ ſanguiſuga ⁊ facile adherebit. Si
ṽo plena fuerit per ſe cadet. ⁊ ſi nõ ꝑcute ipam cum ṽgula li
gnea aut cũ accẽſa cãdela tãge ipam ⁊ cadet. Et ſi poſt eius
caſum emorroſagia magna cõtingeret ſuppone ei hoc me-
dicamẽ. ℞. amili farine uolatilis molẽdini añ. ʒ.j. boli ar-
meni ſang. dra. aloes ſarcocolle thuris añ. ʒ.ß. cõquaſſent̃
cum albumine oui ⁊ coto uel ſtupa in eis infuſis locus em
plaſtretur. ¶ 2ᵐ ṽo ingeniũ ſubtrahendi partialẽ mãm eſt
hoc per appoſitionẽ cornuũ aut uẽtoſarũ hñtium ſtricta ca
pita que cum ſcarificatione applicentur partibus patienti
bus. ¶ 3ᵐ igeniũ eſt ſcarificãdo ptes illas cũ ſubtili raſorio
aut cũ flobotomo ſolones 2tinuitatis multi numeri ibide;
efficiẽdo. ¶ 4ᵐ inſtrm̃ eſt applicatio emplaſtroꝝ que ſunt
ſua ṽtute mãe a ptibus attrahẽtia ⁊ 2ſumẽtia: ſicut eſt em-
pl̃m hoc. ℞. armoniaci. ʒ.vj. galbani. ʒ.iij. radicũ ireos ari-
ſtologie ro. ſe. piretri ameos añ. ʒ.j. farine orobi. ʒ.ij. olei de
criſomillis. ʒ.iij. fiat empl̃m cõuenieẽter tenax ⁊ admiſtretur
mediocriter calidũ. ¶ Mãm etiã ptialẽ cõuenieẽter ſubtra-
hit puluerizatio ſup ꝑticularibus locis facta cum puluere
ſandarace. ⁊ fortior illo eſt puluis factus ex ſtercore colũbi-
no. mediũ ṽo iter illas eſt puluerizatio facta cũ puluere cor
ticũ capparoꝝ. ¶ Exiccat etia; ꝑticularem mãm illarum
egritudinum ſuffumigatio facta cũ puluere ireos ⁊ anacar
di. añ. commiſcendo alia. ¶ Adhuc etia; exiccat eos enca
tiſma factum in aqua ſulphurea principaliter: deinde in
ea ſedeat ⁊ etiam in aluminoſa. hec de intentione tertia.

Quarto iterſecat̃ uel itercipit̃ mãerũ fluxus ad pti
culas patiẽtes igenijs multis. ¶ Primu;
eſt applicatio medicinarũ ſup ꝑticulas paſſibiles diſtanter
ab eis per duas vncias: que medicie ſũt fride ⁊ ſtiptice que
2cluſione q̃dã mẽbroꝝ poros ⁊ vias alias 2ſtrictas reddãt.
ita ut mãe per eaſdẽ ad loca p̃ncipalia fluẽ nõ poſſint. de q̃-
rũ numero eſſe põt hoc vnguẽtũ. ℞. boli armeni ſang. dra.
terre ſigil. ſandarace añ. ʒ.iij. thuris hypoquiſti. añ. ʒ.ij. fari
ne uolatilis molẽdini. ʒ.j. ſucci plantaginis. q. ſ. icorporet̃
ſimul in mortario plũbeo uſq; ad cõuenientẽ glutinoſitatẽ.
¶ 2ᵐ inſtrm̃ eſt cerotu; iſtud. ℞. picis naualis hñ cocte. ʒ.
iij. colofonie. ʒ.j. glutis piſcium. ʒ.j. dragagãti gũmi arabici
thuris ſarcocolle añ. ʒ.i.ß. ſcorie ferri. ʒ.iiij. cum aceto nigro
fiat cerotũ hñ tenax: ⁊ eſt de medicis fere potẽtib⁹ que inue-
niri pñt. ¶ 3ᵐ inſtrm̃ eſt applicatio cauterioꝝ actualiũ que
applicantur inter partes mandantes ⁊ recipientes. ¶ 4ᵐ
inſtrm̃ põt eſſe applicatio cauterioꝝ potẽtialium. ſicut que
fiũt cũ ſpẽb⁹ vitrioli cũ melle anacardi cũ auripigmento ⁊
ſimilibus. ¶ Q5ᵐ inſtrumẽtũ eſt applicatio ligature in iter
med ijs partibus adherentis facte. ¶ 6ᵐ inſtrm̃ eſt applica
tio fomẽtationũ uel balneoꝝ exiccãtiu; partibus interme-
dijs applicatoꝝ. ſicut cũ aqua aluminoſa uel ferrea natura
liter talibus aut cum decoctione in illis facta. ¶ Ultimum
inſtrm̃ reſtrictiuũ curſus mãerũ interceptiuu; eſt exhibitio
triſere facte cũ ſcoria ferri ſm itẽtionẽ Auicẽne 13ª tertij in fi
ne capl̃i de reſtrictione emorroidarum. de qua ſoleo dare ol
manc. ʒ.ij. cũ aqua decoctionis uel cõfricationis ſcorie fer-
ri cũ ea. Hec qdem ſufficiant de intentione quarta.

¶ De regimie ꝑticl̃ari vnicuiq; diſpõni 2uenietĩ. Cap̃.ii.

Pro regimine ṽo ꝑticulari hax diſ-
põnũ ⁊ ꝓprie fluxus
emorroidalis qui tñ iterpolat⁹ eſt. ut ãppuit ſu-
pra p̃mittẽdũ ẽ q̃ talis flux⁹ cohiberi non debet
niſi q̃n per imoderatã q̃titatẽ eius reduceret̃ ad
debilitatẽ modicã que cognoſcit̃ caſu pulſus deficiẽtib⁹ in
ſubcutaneis ptib⁹ corpis. Demũ de curatiõe ad iferiora ap
parẽte ſcotomia uel ṽtigine defectu aioſitatis aut lipotho-
mie uel ſyncopis. his aũt ex aliqb⁹ apparẽtib⁹ ⁊ ꝓprie cũ ꝑſe-
uerãt ſtatim op; nõ ſolũ itercipi: uez etiã oino retineri flux⁹.
Si aũt fluxus nõbilis quãtitatis ꝓtrat̃ cum debilitate non
ualde nõbili actual̃r apparẽte. ſed cum grãdi ſuſpitiõe ne
amplius augmẽtũ debilitatis increſcat: talis fluxus itercipi
debet. Et hec eſt differẽtia iter intercipiẽdũ ⁊ reſtringẽdum
fluxũ que claudit̃ in ſnia viroꝝ illuſtriũ. Cum aũt poſt flu-
xus iterceptionẽ fuerit fortificata ṽtus op; redire ad ei⁹ ꝓ-
uocationẽ: ⁊ ita ſapiẽter intẽtionẽ intercipiendi fluxũ reſol-
uere ad itẽtionẽ ꝓuocãdi ipſum ⁊ ecõtra. tal̃r eni; ꝓcedẽdo
cõſeruat̃ ṽtus ⁊ mãei reliq; cõplete curat̃. Quorũ qdẽ grã
primũ qdẽ qb⁹ ⁊ q̃lib⁹ inſtrũs imoderatus fluxus reſtringi
debeat dicẽdũ eſt. Deinde que auxilia reſtringẽdi fluxũ: aut
interceptũ ꝓuocãtia ſubſequẽter ordinate ſunt tangenda.
¶ Primũ qdẽ imoderati curſus reſtrictiuũ ſimplex eſt hoc
ſ. pul. carabe. Itẽ lapis ematitis. Itẽ pul. coral. cõbuſtorũ.
Adhuc etiã terre ſigillate uel ſan. dra. uel boli ar. ſeu pilorũ
leporis minutim inciſoꝝ. pul. ſtercoris aſini cõbuſti. pulũis
folioꝝ baſiliconis ſicci: que tñ a ꝓprietate magis q̃ a q̃litate
coibus hec opant̃. ¶ De cõpoſitis ṽo famoſiſ ſunt trociſci
de carabe de coral. de bolo ar. de ſpodio ⁊ ſimiles. ¶ Com
poſitũ bonũ ad eãdẽ intẽtionẽ eſt hoc. ℞. pul. oſſiu; cruris
bouis cõbuſtoꝝ. coral. al. ⁊ ru. oſſiũ dactyloꝝ ⁊ oſtracoꝝ oim
añ. ʒ.ij. atramenti viridis. ʒ.i.ß. ſpodij carabe ematitis añ. ʒ.
iij. ſan. dra. acatie pul. arilloꝝ granatoꝝ acetoſoꝝ dragagãti
gũmi arabici torrefactoꝝ añ. ʒ.ij.ß. pulueriʒentur oia per ſe
ſubtil̃r ⁊ ſupaſpgat̃ locus ex eis diligẽter ⁊ ſupponat̃ cotũ
infuſu; in aceto ru. ⁊ expſſis ſupliget̃ pti ſtricte ⁊ adheren-
ter. hic qdẽ pul. potẽter ſtringit ſanguinẽ vndecũq; manã-
tẽ: cũ quo qdẽ reſtrixi emorroidalẽ fluxũ qui durauerat an-
nis quatuor in ſpectabili milite dño Nicolao de ſenatis ci-
ue Neapolitano. cum quo etiam puluere ſimul cum farina
uolatilis molendini ⁊ ſucco plantaginis aut conſolide ma-
ioris aut ſucco burſe paſtoris ſoleo emplaſtra facere. ⁊ pa-
tientibus partibus adherenter circumligare. ¶ Et ſi ue-
lis remedium leuius illo. ℞. pul. Auicenne 17ª tertij. capi-
tulo 9º. Cuius deſcriptio. ℞. aloes thuris ſang. dra. balau-
ſtiarum ſief memite ana. partes equales. ¶ Ego uerum cũ
uolo pauperibus expenſam euitando facile ſubuenire in-
fallibili experientia ſcio. q̃ puluis gypſi conquaſſatus cũ

aſbumine oui mirabiliter reſtringit ſanguinem vndecunqꝫ manantē. ita ꝙ menſtruales ⁊ emoroidales fluxus detineri vidi in tēpore breuiori ꝙ̄ quarta pars hore. ¶ Si vo fluxū iſtū cum ebibitis nō fallentibus retinere uelis. memora qḋ ſupra dictū eſt de triſera cuꝫ ſcoria ferri ⁊ trociſ. de carabe ⁊ ematitis. ¶ Amplius lege que ſcribunt̄ remedia in 9° Almanſ. ⁊ pillas de bdelio. ⁊ pillas ſcás cū mumia ⁊ ſilibus. ¶ Cū qb° qdeꝫ medicis ſimplicib° ⁊ cōpoſitis diuerſo mō procedē potes in reſtrigēdo fluxū iſtū. nūc qdē fomētādo. nūc vo ſuffumigādo: aliqñ faciēdo encatiſma balneationes euaporationes linimēta epithimata ⁊ reliqua talia tuo iudicio rōnali applicando. Hec de intentione partiali reſtringendi fluxum quecunqꝫ dicta ſufficiant.

Partialis vo intētio curatiua doloris medicū ad ſe uocat prudētē ſcia ⁊ experiētia nō mediocriter eruditū. Inuenit̄ eni a ſapiētib° modus ſedādi dolorē fieri diuerſis remedijs ſub occulta ſatis doctrina tradit°. Ut aūt mihi facile magis ſatiſfacē potui collegi ex ſnijs auctoꝝ itētionē ſedādi dolorē ſub iſtis itētōib° eē cōprehēſam. ¶ Et pma qdē eſt eūo cū diuerſiōe mācrū ſil. ¶ 2° vo eſt refrenatio māeꝝ ad loca ͥdicta fluēnū. ¶ 3° eſt doloris ſedatio cū medicis anodis tēperate calitatis. ¶ 4° eſt cū reſolutiuis ⁊ ɔſumptiuis māeꝝ. ¶ 5° eſt cū applicatiōe narcoticoꝝ. ⁊ ꝓpter hāc cām ⁊ uarietatē nō eſt leue colligē vtatē ⁊ ɔueniētē cōpōnē medicīarū que ab auctorib° in hoc caꝑ collaudant̄. Sed cū hac pmiſſa diſtictiōe facile itelligē poteris eoꝝ qḋ hincide plegit̄. ¶ Prime igit̄ intētiōi ſedādi dolorē eē ſatiſfactū video ex his que ſcripta ſunt ſupra in generalibus duab° intētionib° euacuandi materias ⁊ diuertēdi eas. ¶ Secunde vo intentioni refrenandi eas prouiſuꝫ eſt per intentionem tertiam ſupra premiſſam. ¶ 3° vo intētio mitigandi dolorē complet̄ adminiſtrando ea que ſunt caliditatis pmi gradus. ut camomil. mellilo. ⁊ reliqui flores radices ⁊ folia plātaꝝ ɔſiliuꝫ. ¶ Et de ptibus aialiū ſicut vitellus oui: piguedo anatis galline caſtrati ⁊ dabaon ⁊ reliquoꝝ ſiliũ. ¶ Et de mucillaginib° ſicut mucillago ſe. citonioꝝ ⁊ ſe. malue ⁊ pſilij in diſpōne cala ⁊ mucillago radicis altee ſenugreci ſe. lini ⁊ ſilibus. ¶ Et vinū dulce ⁊ ſapa ⁊ crocus qui igredit̄ in ſedatione doloris 3° q̄rti. caꝑ de cura flegmonis. ⁊ oleū ro. ⁊ oleū vio. ⁊ de floribus cucur. nenufarinū in diſpōne cala. ⁊ oleuꝫ de camomilla de mellilloto de trifolio de enula de croco in diſpōne frigida ⁊ reliqua quorū memoriā tibi dimitto plixitatē effugies. ¶ Et cōpoſituꝫ hoc. ℞. piguedis anatis galline ⁊ dabaō aā. ℥. ſ. olei roſ. ℥. iij. vitellos ouorū numero. v. croci. ʒ. j. farine ordei. ℥. j. ſ. incorporent̄ ſimul in mortario ultimata cōtritione abſqꝫ tractu ab igne ⁊ cala applicent̄ parti. Hec duo ſolēnia ſunt ut inuenies. ¶ Adhuc etiā ſedat̄ dolor cuꝫ medicinis opantibus reſoluēdo ⁊ exiccando māe: ⁊ eſt medicamē mirabile in hoc deſcriptū ab Auicēna 17° tertij. caꝑ 8°. qḋ ℞. ſerapini bdelij aā. ʒ. ij. ſtoracis. ʒ. j. expōe ſtoracis calamite olei de nucleis criſomilloꝝ. ℥. j. ſ. olei oliuarum. ℥. ſ. diſſoluant̄ gūme in oleis: tādeꝫ in fine ſuperaddat̄. ℥. ſ. pul. caſtorei. ⁊ fiat vnguētū molle qḋ calidū ſuperponat̄ ptibus. ¶ Ad hāc etiaꝫ intētionē mirabilr cōfert emplm̄ deſcriptum ab Auicēna 17° tertij. caꝑ de operationibus fiteri: qḋ quidē cum caliditate ſua ɔueniētem habet exiccationē ⁊ arefactionē in calido ⁊ eſt eius deſcriptio. ℞. merdaſengi. ʒ. v. ematitis ceruſe aā. ʒ. ij. myrre. ℥. iij. ſumach. ℥. ij. pulpe colloquin. ℥. j. olei de ſiſamo ⁊ cere. q. ſ. ⁊ fiat vnguentū molle. licet melius exiſtat ſi fiat ex eis emplm̄ cum. ℥. ij. farine orobi ⁊ triplicate vini. tu lege ibidem ⁊ intellige. ¶ Inſuper iteruꝫ qꝛ propter doloris inſtantiam adeo debilitantur mēbra ut non poſſint conuenienter actuari medicine ſedatiue doloris iam predicte. ideo neceſſe eſt pertrāſire ad adminiſtrationem narcoticorū que ſunt ſedātia dolorē per accñs. ⁊ nō qdem qꝛ delitiā in mēbris inducant que eſt oppoſita triſti ſenſationi per quā ⁊ ꝓprie ſedant̄ dolores. Neqꝫ etiā narcotica dolorem auferunt mām a toto uel a pte ſubtrahēdo cū talia ſint frigida q̄rū eſt in mēbris ɔſtrigē mām ⁊ nō educē ipſam ab eis Neqꝫ etiā talia dolorem abſcidūt reſoluēdo aut exiccando māṁ. Sed dolorē a mēbris auferūt per accñs: eo qꝛ priuat ſenſationē a mēbris. Ita ꝙ neqꝫ delitioſaꝫ neqꝫ triſtē ſenſationē ſentiūt mēbra. Sed ꝓpter iſtātiā uehementie doloris opator cogit̄ eadē adminiſtrare frequenter. lꝫ adminiſtratio ipa uehemēter noceat. eligibili° eni eſt aliql'r nocēdo dolorē a mēbris auferre ꝙ̄ ꝓpter uehemētiā ei° pmittē egrum reſolui aut ad ſpaſmū pduci. Cū igit̄ coacte oportebit te adminiſtrare narcotica memora has regulas in adminiſtratione eius. ¶ Prima eſt. ꝙ narcotica exhibeant̄ cōpoſita non ſimplicia: imo ſuis correctorijs diligēter ɔfracta. que lꝫ plura eſſe pñt famoſa tñ ex eis ab auctorib° inēta ſunt qnque. ſ. camomilla crocus vinū caſtoreū ⁊ pip. et iteꝝ oia aromatica calida. ¶ 2° regula eſt. ut talia cōpoſita nunꝙ̄ adminiſtrent̄ niſi fuerit bñ fermentata. Cuius qdē regule uerificationē memora ex pricipijs theorice. ¶ 3° regula. ut talia narcotica actu cala applicent̄ ⁊ nō frigida. ¶ 4° regula eſt. ꝙ eadē adminiſtrent̄ in pauca quātitate ⁊ nō in magna. ¶ 5° regula. ut pmittant̄ diu mēbris applicata. ¶ 6° regula. ut eadē exteri° magis ꝙ̄ iteri° applicent̄. ¶ 7° regula eſt. ut adminiſtrent̄ magis hoie iā cibato ꝙ̄ ieiuno exiſte. ¶ 8° regula. leuiora ex eis applicent̄ ꝙ̄ fortiora que ifra dicent̄. ¶ 9° regula q° ipa ɔueniētius eſt applicare in ſero ⁊ apud horaꝫ ſomni nālis. dare eni narcotica in ſero ⁊ añ ſomnū eſt melior horaꝝ qñ iducūt ſomnū. Et tu ſciuiſti ꝙ ſomnus agitationes ſedat. ut Meſ. de ɔſolatione medicinaꝝ. caꝑ de retētione fluxus a catartico ſupfluēte. ¶ 10° regula. ut parū ex eis det̄ magis ꝙ̄ multū. ¶ Iſtis igit̄ pattētis exhibeant̄ ſecuri° narcotica domeſtica. ſicut eſt papauer albū. 4° primi. caꝑ penultimo. ⁊ poſt ipm cortices mādragore. ⁊ 3° ſemen iuſqami al. qḋ eſt forti° oib° pdictis. Et ultimate exhibeatur opiū qḋ eſt ſuccus papaueris nigri ⁊ ꝓprie cuꝫ cautela ⁊ timore ex predictis accipiēda. Ego vo talia narcotica cōmiſceo anodinis ſupraſcriptis ⁊ opationē inuenio felicē ex eis ⁊ libētius adminiſtro ea cū decoctionibus fomentādo locū ꝙ̄ emplaſtrando conuenienter cum emplaſtris factis ex illis. ⁊ tu elige modum qui tibi conuenientior videtur.

Cura vo ptialis puſtulaꝝ multaꝝ que circa fieri appa rēt fieri debet ex canone curationis formice miliaris. lꝫ eni formica abſolute plata iportet apa puſtin cute ambulatina a mā cholerica ſanguini cōmixte factū. ut patet ex Auic° 2° pmi. caꝑ 5°. tñ frequēter conuenit tales puſtulas fieri ex cholera alicui flegmati cōmixta. Et cū ita cōtingit tales erūt puſtule ſicut granū millij colore ad albedinē citrinitate refractā. ſicut in cortice millij appet ⁊ pūctiōes ⁊ mordicatiōes in mēbris efficiēt. eo qꝛ flegma illud cōmixtū cholere ſalſedinē acqrit ab ea que mēbris pūctionē efficit ſimilē pūcture facte a formica ſtature ſaltē notabilis. Pro quorum etiā ſententia lege tertia quarti. tractatu primo. capitulo quinto ¶ Igit̄ curet̄ formica talis. premittendo euacuationes cholerice materiei cōmixte flegmati. de qbus ſupra dictū eſt in prima intētione vniuerſali huius diſpōnis. Premiſſis aūt euacuationibus in principio adminiſtranda eſſent repcuſſiua primo in augmento eadē cōmixta cū lenitiuis. De quibus duobus nihil ad preſens: qm̄ hec egritudo iā trāſiuit ad ſtatū ⁊ ſupficialr ulcerat membra. Cuius quidem cura pfici debet cuꝫ exiccatiuis acuitatem hñtibus. ex qbus fiat māei reſolō ⁊ ultimata cōſumptio. ¶ Et de numero inſtrumentorū meliorū quinque ſunt ab auctoribus eximie prelaudata. quorū primum eſt emplaſtrum factum cum ruta recenti ⁊ nitro ⁊ lixiuio incorporatis. ¶ Secūdū fortius illo eſt epithima factum cum pipere ⁊ nitro conquaſſatis cum urina pueri. ¶ Tertium eſt ſuccus cucumeris aſinini cum ſale. ¶ Quartum ⁊ fortius omnibus eſt fel hirci ex quo ſepe epithimet̄ locus cū pāno in ipſo ifuſo ¶ Quintum ⁊ ultimū eſt adminiſtratio trociſ. andaçaron

conquaſſatorū cū vino rubeo ⁊ ſtiptico. Et ſunt flores medicinarū q̄s collegit Auicēna a Gal. ⁊ ab alijs. Ego aūt experiētia ſcio q̄ nō fallit imitatores hec cōpō. ℞. fellis hirci. ℥.j. ſucci rube. ℥.iij. plūbi uſti litargiri ſpumificati añ. ℥.ij. incorpenť ſimul in mortario cū. ℥.j. amili uſquequo hēant conuenientem glutinoſitatē. Infunde ergo in ipſo cotū uel pānos ⁊ paſſibili loco ſuppone quater in die ⁊ videbis effectum bonum. Et ſi uelis hoc compoſitum efficere fortius adde ei pulegij. ℥.ij. ⁊ placebit tibi.

Jam aūt in hoc ultimo videtur eſſe hora cōueniēs ponendi curā additionis apoſtemoſe carnoſe quā nō dubito eſſe fictitiā ſupra deductum eſt. Cuius quidem curatio perficitur cuꝫ eius abſciſſione ⁊ propriē qn̄ magnificata eſt. Et ꝓprius modus abſciſſionis eius eſt: ut cū raſorio deponať uel flōmo. verū q2 ad operationē taleꝫ ſepe ſolet ſuccedere emorroſagia fortis. ſoleo hic facere ipſam deponi cum cauterio nouaculari ignito: ⁊ eſt cura melior ⁊ ſecurior. Silř apud plurimos deponitur hec eminētia cū cauterio potentiali qḋ fieri poteſt ex puluere anacardi auripigmēto arſenico citrino ⁊ colcotar ⁊ ſimilibus. poſt quorū adminiſtrationē attēdať mitigationi doloris cū his que poſita ſunt ſuperius in intētione ſua. Et attēdatur ſiľr ad deponēdū eſcarā cū butyro ⁊ alijs pinguedinib⁹ nō ſalitis partem cōbuſtā putrefaciētibus ⁊ cadere facientibus.

¶ Tertius vō modus deponēdi hanc ſupfluitatē eſt quem ſemp ſecutus ſum. ⁊ eſt ut cū filo ſerico ſtricte ligetur apud principiū ⁊ appēdiculū eius: ⁊ totiēs ligatura renouetur ut nutrimēto careat ⁊ nāli ſpiritu ⁊ corrūpať ⁊ cadat. poſt cuius caſum uſqꝫ ad pfectā mūdificationē ⁊ exiccationē adminiſtrari facio vnguētū apoſtoloꝝ. ⁊ poſt ipſum ultimate apponiť cōſolidatiuū hoc. ℞. plūbi uſti gallarum cypreſſi litargiri ſpumificati ana. ℥.j. reſine clare ⁊ electe. ℥.j. olei de maſtice. ℥.ß. cere. ℥.vj. diſſoluatur cera cum reſina ſimul ⁊ cū tepefacta fuerint oīa ⁊ bñ colata diligenter incorporata addanť ei pulueres p̄dicti ⁊ fiat vnguentum bene glutinoſuꝫ ⁊ eſt conueniēs ⁊ utile. Appliceť igiť loco ulcerato cuꝫ modico puluere raſure corrigie ⁊ permutetur ſm̄ opportunitatem: ⁊ ut apparebit diſcreto cirurgico uſqꝫ ad cōuenientem eius conſolidationem: quā non ſolum huic ulceri ſed ⁊ omnibus alijs ſupra tactis egritudinibus ⁊ languoribus altiſſimus omnium conditor ſua magnifica pietate concedere dignetur. ad laudem eius ſempiternam.

Conſilium. 170.

De ſex malis diſpoſitionib⁹. videlicet. ¶ De fluxu imoderato ſanguinis ab inteſtino, prouenientē. ¶ De tumore apoſtemate ⁊ dolore inteſtini recti. ¶ De mala diſpoſitione ſtomachi ⁊ epatis cum debilitate. ¶ De pulſu ⁊ debilitate cordis cum mala complexione calā. ¶ De debilitate cerebri. ¶ De tinnitu ⁊ diminutione auditus. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De predictis diſpōnib⁹ ⁊ cauſis earū. Cap. I.

Egregie vir magiſter hieronyme artiū ⁊ medicine doctor: ut mihi ſcribitis in nobili viro ⁊ legū doctore de celeberrima ſtirpe Baldanorū remāſerūt debilitates ſtomachi epatis cordis cerebri ⁊ ieſtioꝝ. ex qbus pducť⁹ eſt ad accītia uaria. ¶ Quorū p̄mū eſt ſonitus uel tinnitus continuus in aure. ¶ 2ᵐ eſt pulſus cordis. ¶ 3ᵐ eſt eructuatio fortis ⁊ continua. ¶ 4ᵐ eſt tumor uentris ⁊ tenſio. ¶ 5ᵐ eſt ſonit⁹ in pte ſuminis ſimilis ſono tympani. ¶ Sextum eſt tumor pedis. ¶ 7ᵐ eſt debilitas magna quā demōſtrat pulſus uelocitas frequētia duritiei ⁊ lōgitudo. ſiľr etiā urina aquoſa ſubſtātia ⁊ colore cū hypoſtaſi uľ nebula diuiſa que oīa portēdūt ſuſpitionē igitē future tympanitis: aut q̄ iā incepit. ¶ Apparēt hec oīa accītia fortiora fieri ꝓpter apertionē uenaꝝ emorroidaliū: ⁊ maxime in eminētiori pte lōganonis prope infimā ptē inteſtini colon: qḋ etiā eſt rōnale pcedere ꝓpter emiſſionē īteſtini neceſſariaꝫ in tpe aſſellatiōis. ita q̄ videať tūc in ſubſtātia īteſtini q̄ſi fruſtū carnis qḋ nō pōt bñ cognoſci: an ſit emorroiſ: an ꝯdiloma uel aliud. ¶ Ad qḋ ſequiť accīns ultimū qḋ eſt uehemēs dolor in pte aſſellatiōis ꝓpter reuerſionē īteſtini p̄dicti: in quoꝝ qdē utilē ꝯtēplationē licet multa extēdēdo calamū ꝯſcribē poſſeꝫ. ea pūcta pcurrā: que mihi ꝓpoſito magis ptinētia cum utilitate videnť. Placet igiť mihi: imo neceſſariū eſt ꝯcedere ad febrē flācā ſubſeq̄: imo aſſociari debilitatē ſtomachi tā in appetēdo q̄ in digerēdo. imo hoc eſt ei ꝓpriū ſignū q̄rū p̄ma cap̄ de febre flatica. ⁊ cap̄ de ſignis differētiā ponētib⁹ inter febres humorales. Et rōne declarari pōt. Si eni in ſtomacho etiā ſibi ſano per viā indigeſtiōis: utplurimū repiť flegma. 13⁹ tertij ⁊c̄. Et celeri⁹ aduenit in eo debilitas qñ iā febris adeſt. ¶ Ex quo fundamēto neceſſariū eſt ꝯcedi debilitatē ſuccedē epati. neqꝫ eni epar corrigē pōt nocumētū indigeſtionis ſtomachi. ita ut rectificet flegma in ſtomacho iā genitū per viā indigeſtionis. ¶ Qḋ etiā accidat nocumētum cordi a nocumento ſtomachi. patet per colligantiam eius: ⁊ maxime qñ ſtomachus noceť ⁊ ꝓprie in febriēte. ¶ Et q̄ etiā nocumētū a flegmatica febre colorť cerebro. patet: q2 tumor faciei caȥeticus grauitas capitis ⁊ pfunditas ſomni accītia ſunt iſeparabilia febri flegmatice. ſed hec nō fiūt abſqꝫ nocumēto cerebri. ¶ Iterū ꝓpter hoc cerebri nocumētū ⁊ ꝓpter vaporuꝫ eleuationē ab iferiorib⁹ ad ſupiora accidē tinitū ⁊ ſonitū in aurib⁹ eſt neceſſariū. ¶ Et q̄ cū iſtis diſpōnib⁹ pducť⁹ fuerit ad debilitatē cordis cū pulſu ueloci ⁊ frequēti duro ⁊ lōgo. lꝫ extimari poſſit: tñ nō credo has mēbroꝝ p̄dictoꝝ diſpōnes uel accītia eē imediatas cās ⁊ ſufficiētes pulſus uelocis frequētis duri ⁊ lōgi. Cū eni talia accītia oīa deducātur pcedere ex diminuta digeſtiōe que arguit remiſſaꝫ caliditatē: rōnabile eſt cū puitate pulſus tarditatē ⁊ raritatē. nō aūt uelocitatē ⁊ frequentiā. Neqꝫ etiā duritiei ſequereť ad lapſuꝫ frigidū ⁊ ꝓprie caȥeticū rōnabiľr. ¶ Credo itaqꝫ in viro tali remāſiſſe adhuc febrē. lꝫ forte remiſſaꝫ aut ſaltē ſpeciē male cōplexiōis calide in corde ſuo. vñ virt⁹ nō pōt neceſſitati ſatiſfacē cū puitate: quare recurrit ad uelocitatē: q2 enim cū puitate pulſus dyaſtolādi: nō tātuꝫ attrahit de aere quantū eſt neceſſarium ad euacuationem: oportet q̄ recurrat ad uelocitatē. Et cum in breui tpe cōpleať motus arterie uelox: ita q̄ nō ſit capax ⁊ receptiuus tāti aeris quantus eſt neceſſarius. neceſſe eſt q̄ uelocitati recompenſeť per frequentiā. Hec igiť videť mihi cauſa frequentie uelocitatis ⁊ paruitatis pulſus. ſiue cauſa extat reliq̄ febris ſiue mala cōplo calā. At vō duritiei ipſi⁹ cauſa ſubſtātifica ꝯſumptio arteriaꝝ: cū augmēto eni humiditatis aduētitie ⁊ q̄litatiue ſtat ſiccitas poſitiua que potuit fuiſſe in mēbris adepta a p̄cedētib⁹ febrib⁹ ⁊ ab cōionib⁹ pulchre deſcriptiōis. Conať igiť virt⁹ mouē arterias magna extēſiōe per lōgitudinē. corpus eni ſiccū nō eſt aptū eque bñ eleuari ⁊ dilatari latitudinaľr.

¶ In ſumma igiť ex p̄dictis cōcludo q̄ vna ex diſpōnibus huius viri eſt mala cōplexio calida que remāſit in eo. ¶ Cōcludo 2⁹ q̄ accītia p̄dicta remāſerūt poſt febres ⁊ egritudines lōgas quas perpeſſus eſt. ¶ Cōcludo 3⁹ q̄ hec accītia intēdunť ⁊ grauiora fiūt ꝓpter nocumētū qḋ remāſit in inteſtino recto ſupius ꝓnūtiatū. In cui⁹ qdē īteſtini diſpōnis inueſtigatiōe nō mihi videtur magna neceſſitas ampliādi calamū. Eſt eni hec diſpō altera duaꝝ: necio uel ipa eſt imoderata plenitudo uenarū multarum: que in inteſtino recto ſenſu viſus apparent in anothomijs: ⁊ ſunt uene quarum extreme ptes inferiores emorroidales noianť a ſapiētibus. q2 ſanguinis eductiue melici aut inuēte ad educendū ipm. Cum ergo ſanguis iſte eſt frigidus ⁊ groſſus tunc efacit uenas ⁊ poroſitates inteſtini quas ingrediť. ⁊ ſi qdem remaneat uena iſto modo. tūc erit oppilo in inteſtino iſto a materia extendente ipſum ⁊ corpora uenarum. vnde in parte neceſſario ſentiť pōdus ⁊ grauitas ⁊ plurimuꝫ cū frigiditate

aſſociata ⁊ conat᷑ virt⁹ educē mām:ſi ipſa fuerit mā groſſa aut fex addit᷑ grauitas grauitati.i.dolor grauatiuus dolori grauatiuo.incitat᷑ eni inteſtinū ad expellēdū ⁊ fugiēdū rem nociuā.ſed cū nō poſſit ſufficiēter applicari pſeuerat neceſſitas ipulſiōis ṽtute obtinēte expellit᷑ īteſtinū ⁊ euertit᷑ cum nocumēto magno. Et qꝛ expulſa fuit fex poſt euerſionē inteſtini ⁊ remāſit eius tumor ⁊ extēſio.iō etiā cū grauitate nō fere mīori reītromittit᷑ ꝙ fuit expulſuꝫ. ¶ At ṽo color ⁊ ſubſtātia carnoſitati fere ꝯſilis ꝯſequunt᷑ pñtiā melici ſanguis ibidē exiſtis.neqꝫ eni ibi eſt fruſtū carnis niſi ſimilitudinarie mō dicto. ¶ Si aūt mãe pdicte in inteſtino ſtarēt repītātes ipſi⁹ corpulētiā uel ſubſtāciā.tūc ſibi cēt mā calida ſanguinea ſentiret᷑ grauitas pulſatio tēſio magna rubedo coloris. ¶ Si aūt mā eēt ex cholera ⁊ ſanguine mixta pdictis ſignis cōplicaret᷑ pūctio mordicatio ⁊ iſſāmatio ⁊ corroſio. ¶ Si ṽo ſanguis eēt fl'ati ꝯdict⁹ ⁊ cōmixt⁹ mollities in pte pcipet᷑ cū colore ſubalbido frigiditate pcepta abſqꝫ pūctiōe ⁊ mordicatiōe ⁊ loc⁹ qſi ſemp būiditate rorida madefact⁹ pcipet᷑. plurimū tñ apata in his locis fiūt ſolida ſatis a ſanguine cum melia pmixto puenītia magis ꝙ a flate. Et talia apata calida apta ſaniari ꝯdilomata noiata:lꝫ mala ſint ⁊ uerēda.tñ ſuſpectiora magis ſunt apata in illis locis euenientia a ſanguine melico acuto apto magis corrūpi ꝙ ſaniari.⁊ ſi iſta ſunt uehemētiſſimi timoris.apta eni ſunt trāſire in cācrenā eſtiomenū ⁊ aſcbachilon:⁊ ꝑ ꝑte video in hoc viro diſpōnes iſtas uel ipartī aliquas ꝯſecutiuas:⁊ ꝑprie ſi tumor iſte uel apa in inteſtino diu pſeuerabit abſqꝫ ſanatione ipſius. ¶ Poſt hoc aūt pdictis ſupaddēduꝫ eſt ꝙ nedū accītia oia predicta apta ſunt augmētari ab ultimo accite qđ puenit ex nocumento inteſtini hui⁹:qđ eſt imoderata emorroſagia ſanguis puri ⁊ clari qui idubitāter emanat ab arterijs. Proprius eni color ſanguis uenaꝝ eſt rubedo cū opacitate groſſitudine ſubſtātie ⁊ remiſſiori caliditate ipſi⁹.ſicut ꝑpria ſigna ſanguinis arterialis ſunt claritas ei⁹ ſubſtātia tenuis ⁊ ſpumoſitas cū intēſa caliditate ipſi⁹ exeūtis. ¶ Cū ḡ īteſtinū naturalr debile ſit neceſſario cōgregant᷑ ibidē ſupfluitates:⁊ ipſuꝫ eſt paratū recipe eas:qꝛ ſimū eſt.⁊ adhuc qꝛ ipſuꝫ eſt via exit⁹ ſupfluitatū.⁊ tertio:qꝛ eſt via receptiōis ipſaruꝫ a toto corpe ꝑpter uenas emorroidales.⁊ qrto:qꝫ mēbruꝫ eſt multe ſenſibilitatis.⁊ qnto:qꝛ mãe in ipſo recepte difficulter ſunt euacuabiles:qꝛ fride ⁊ groſſe multū.iō nō eſt mirabile ſi ſubſtātia huius īteſtini remanet ſemp tumēs ſiue tumor ſit oppilatiuus ſiue apoſtemoſus:ut eſt uentoſitas. Qđ aūt ſupma ſanguis eiione debilitet᷑ totuꝫ corpus oñdit ſenſus.ergo lōge magis debilitat᷑ cor epar ⁊ reliqua membra principalia ab exitu ſanguinis arterialis ꝙ uenalis. Hec eſt ſumma que uere cognoſcuntur egritudines huius viri.

Ex quibus oibus ꝯcludit᷑ p ꝙ pncipalis egritudo uel accīs ad qđ intēdēdum eſt in cura hui⁹ viri eſt fluxus ſanguis imoderat⁹:ſine cuius curatione ipoſſibile eſt virū iſtuꝫ vnꝙ reduci ad ſanitatem:imo neceſſario pclitabit᷑ ſiue per reſolōnē imoderatā:ſiue ꝑpter ſequelā tympanitis ⁊ aſcitis ad pdictū fluxum. ¶ Sequit᷑ 2⁹ ꝙ ſcdō opportun⁹ eſt intēdē ad curā tumoris uel apatis inteſtini ſine quoꝝ curatiōe fruſtra laborabit induſtria phicalis. ¶ Sequit᷑ 3⁹ ꝙ neccīum eſt rectificare ſtomachuꝫ eius ⁊ epar pncipali⁹ intēdēdo ei ꝙ epati:lꝫ enim epatis diſpō piculoſior ſit ꝙ ſtōachi:qꝛ tñ ipa depēdet a mala diſpōne ſtomachi:⁊ nō ecōtra.iō intēdēdū eſt ad remouēdū malam complōnem facienteꝫ in ipſo pulſationē fortē. ¶ Sequit᷑ 4⁹ ꝙ rectificatione facta predictorū quattuor facile rectificabitur nocumentum cerebri:⁊ corruptio in ſenſu auditus que eſt ſonitus uel tinnitus.

¶ De regimine dictarum diſpoſitionum per ſex res non naturales. Cap.ii.

Ex quibus oibus ꝯcludit᷑ ꝙ ſollicitus eſſe debet in ſui curatione: res nō nāles debēt approximari ſibi cū intentione et effectu infrigidādi ⁊ mediocriter exiccādi ⁊ cōfrangantur oia cibaria cum decoctione burſe paſtoris.ſed precioſior omni medicina mūdi eſt portulaca cum aqua ſemper ſua cibaria coquant᷑.⁊ ſi aqua ſublimationis portulace in potu ſuo ſemper miſceret᷑ optimum eſſet ei.conueniret etiam aqua roſarum burſe paſtoris ⁊ cuſcute. ¶ Et placerent mihi cibaria oia aceto agreſta uel ſucco arāciorum condita:⁊ ꝙ fierent ei ſapores cum vino de ribes uel creſpino delectabili fcō cū çuccaro bonū eſſet opus.⁊ ſic de alijs. ¶ Et vinū ſuū debet aliqliter in ſubſtātia groſſitudini attinere.⁊ erit ſapore dulce:aut vinū odore ſuaue:cui ſemp aliqđ medicinale eſt cōmiſcēdū.ſic aq̄ portulace aut aq̄ floruꝫ ſalicis aut aq̄ ſublimatiōis criſomilloꝝ que tria in hac diſpōne mirabilia efficiūt iuuamenta.⁊ ſi abhorrerent᷑ talia:tūc frāgat᷑ vinū cū aq̄ calibis cū qua etiā pñt coq cibi eius.⁊ ſic de alijs.

¶ De cura per medicinalia. Cap.iii.

De regimine aūt diſpoſitionū huius viri per medicinalia hunc ordinem obſeruabo. ¶ Primo enim ſcribā ea que mihi videbuntur utiliora in cura fluxus immoderati ſanguinis ab inteſtino puenientis. ¶ Scdō pncipalr tangā ea que vident᷑ mihi cōgrua ad curā ipſius apatis uel tumorum ⁊ dolorum eius. ¶ Tertio pncipalr deſcribā ea que mihi videntur neceſſaria pro diſpoſitione ſtomachi ei⁹ ⁊ epatis ſimul. ¶ Quarto principaliter deſcribam ea que pulſui cordis ⁊ eius male coplexioni conuenientia videtur. ¶ Quinto aliqua percurram remedia cerebrum cōfortantia. ¶ Sexto ⁊ ultimo tinnitui afferam remedia quedam.

Pro execuтione itaqꝫ primi quinque deſcribā remedia. ¶ Quoꝝ primū eſt. ℞.pillaꝝ de bdelio deſcriptione Raſis 9⁰ Almanſ. ʒ.ii.karabe ſpodij emātitis coralloꝝ rubeoꝝ.añ.ʒ.ſ.forment᷑ pillule cū ſucco burſe paſtoris de oi.ʒ.vij.de qb⁹ hic vir accipiat per horā añ prādiū ⁊ añ cenā ſemp duas.in nocte ṽo per vij.horas poſt cenā accipiet ex eis.iij.uel quattuor. ¶ Scdū pncipale eſt hoc. ℞.ſumach ſe.plātaginis:ſeminis porri torrefacti:acatie coriādri añ.ʒ.j.karabe ematitis añ.ʒ.j.pulueriçent᷑ oia per ſe ſubtiliſſime.deinde commiſceant᷑ ⁊ incorporentur cū lib.ſ.çuccari al.uſqꝫ ad glutinoſitatem decoctī cū aqua portulace:⁊ fiat confectio in rotul.ʒ.iij.de quibus vna ſemper ante cibum accipiatur. ¶ Tertiuꝫ principale eſt hoc. ℞.olei de mirto:olei de maſtice añ.ʒ.j.trociſcorum de karabe glutinis carte pulueris oſſium dactylorū combuſtorū ſpodij ſang.dra.emantis.añ.ʒ.j.cere.q.ſ.fiat vnguētū molle.⁊ ex eo actu frigido uel tepido vngat᷑ tota pars alchatin ⁊ circulus ani. ¶ 4ᵐ pncipale inſtrm ad hoc eſt puluis iſte. ℞.gallarum cipreſſi,gallarum quercus perforataruꝫ añ.ʒ.ſ.ſanguinis dra.mumie:dragaganti.gummi arabici torrefactorum.añ.ʒ.j.pulueris gypſi ad pondus oium pulueriçent᷑ oia per ſe:⁊ diligenter cōquaſſentur.de hoc igitur puluere totuꝫ inteſtinum ſuppulueriçetur qđ in aſſellando emittitur. Eſt eni remediū qđ nunꝙ decepit intercipiendo fluxū ſanguinis immoderatū quod nō pietaui diebus meis his alicui. ¶ Ultimū remediū p pricipali eſt hoc. ℞.olei de criſomillis.ʒ.iij.olei de maſtice.ʒ.j.olei onfancini. lib.ſ.acatie gummi arabici dragagāti glutinis piſciū lōgo tpe diſſolutoꝝ ⁊ cōtritoꝝ cū predictis oleis añ.ʒ.j.ſ.infundat᷑ in predictis fruſtū coti:⁊ qſi ſemp ſup ſideri teneatur actu frigidum uel tepidum.ſpero ꝙ per hoc fluxus intercipietur.

Pro his ṽo que opportuna ſunt pro 2⁰ pncipali.ſ.pro cura apatis ita pcedat᷑.ſi eni medico per applicationē predictorū videbit᷑ apa minorari ⁊ reſolui.qꝛ talia remedia abſcindūt mãs aliunde fluentes:⁊ non euacuant᷑ a reſolōne ſubtili.ideo cū ipſis aliquāto tpe pcedendum eſſet.Si aūt pcipet᷑ ex predictis iuuamentum leue aut fere nullum.tunc procedatur hoc inſtrumento triplici. ¶ Pri ᵐ eſt hoc. ℞.olei de criſomillis.ʒ.ij.bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.j.ſtoracis liqde.ʒ.iiij.butyri recētis abſqꝫ ſale.

pinguedinis anatis añ.ʒ.j.amili.ʒ.viij.ceruſe.ʒ.j.ſ.puluerizent͛ oīa ⁊ multo tpe ↄterant͛: ⁊ fiat linimētū: ⁊ ex eo actu tepido cū euerti͛ inteſtinū diligēter inungat͛ quotiens aſſellat: ⁊ videbi͛ iuuamētum bonū. ¶ 2ᵐ vo huic appropriatū eſt. ℞.maluarū recētium fenugreci granoꝝ ſiſami ſemis lini.añ.lib.ſ.bulliāt oīa uſqʒ ad coꝝ fere diſſolutionē. deinde colent͛ ab ea ⁊ incorporent͛ cū lib.ſ.farine ſiligis croci.ʒ.j.olei de criſomilis onfancini amigdalaꝝ dulciū.ʒ.j.opij corticū mādragore añ.ʒ.ſ.fiat emplaſtrū ſup quo actu calido ſedeat patiens cū ſiteri ⁊ de eo etiā emplaſtret͛ ſiteri ⁊ perenatum ⁊ alchatin. ⁊ eſt remediū excellēs. Si aūt per predicta nō ↄueniēter reſolueret͛ apoſtema neqʒ ſedaret͛ dolor. tūc fiat encatiſma tale. ℞.olei oliuaꝝ recētis vni⁹ anni qḋ eſt magis mitigatiuū: ꝙ uis antiquū ſit magis reſolubile ꝙ ipſum. 6° de ingenio ſanitatis. lib.x. ſape uel vini cocti aut ſaltē vini ualde dulcis: ⁊ ꝓpter nigri libras.xxv.croci.ʒ.j.ſ.bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.j.bulliant oīa ſimul uſqʒ ad diſſolutionem: ⁊ ſedeat poſt in ea infuſus uſqʒ ad inguina ↄter in die tepefacta: uel ſaltem leuiter calida. ⁊ ſpero ꝙ diuino auxilio ſedabi͛ dolor ⁊ euacuabitur apoſtema.

Ut aūt ſubſidiū afferat͛ ſtōcho qḋ fuit tertiū ꝑncipale eidē trib⁹ inſtītis videt͛ mihi ſubueniēdū eſſe. ¶ Primū itaqʒ ipſoꝝ eſt hoc. ℞.miue citonioꝝ muſcate ⁊ aromatice.ʒ.j.mellis roſati: ⁊ ꝓpe facti cum folijs.ʒ.j.aque eupatorij ⁊ abſinthij añ.ʒ.j.ſ.miſce. ¶ Et ſi abominaretur ſy.tunc ℞.aque eupatorij ⁊ abſinthij añ.ʒ.ij.vini citoniorū.ʒ.j.miſce. ⁊ ſtāte fluxu ſanguis abſcidat͛ aq̄ eupatorij: ⁊ loco eius apponat͛ aq̄ portulace uel cuſcute ⁊ quodlis corū aſſumat͛ tepidum uel leuiter calidū: in aurora ⁊ tardet͛ cibus ad minus horis 4ᵒʳ. ¶ Cū ergo acceptum erit digeſtiuum totiēs ꝙ appeat urina in ſubſtāia ⁊c. tūc erit opus ſibi euacuādi ſignis euacuationis mōētiʒ a nā facte uel fiende apparētib⁹: ſtatiʒ eſt euacuāda mā. ſūmope dico ſemp abſtinēduʒ eſſe ab oī farmaco forti ⁊ nō recedēdū a mānaul͛ caſſia cū emulſione tamarindoꝝ. aut ſaltē exhiberi deberet de eluario de pſilio cū medicina cōpreſſiua dicta q̄lis eſſet decoctio balauſtiaꝝ cum radicib⁹ uolubilis minoris ut aque predicte.ʒ.ij.ſ.medulle caſſiefi. ⁊ pulpe tamarin.añ.ʒ.ij.mane.ʒ.v.miſce. ⁊ det͛ in aurora. ¶ 2ᵐ vo huic intētioni ſubſeruiens eſt hoc. ℞.çuccari albiſſimi lib.ſ.pulueris corticum citri: menthe: lābruſce.añ.ʒ.j.ſpodij: gūmi arabici: dragagāti: acatie: maſticis.añ.℈.ij.macis cinemomi croci añ.℈.ſ.coquat͛ çuccaꝝ cum aq̄ menthe ⁊ fiat cōfectio. de qua parum añ prādium ⁊ añ cenā: ⁊ poſt ipſa immediate accipiat quātitatē duarum uel trium.ʒ. Cum minori aūt neceſſitate dicēdum ꝙ eque bū ↄueniret ei citri carnoſitas cū çuccaro ſolido ↄdita ⁊ nō ſyrupiçata. ¶ 3ᵐ ꝑncipale ad hoc eſt. ℞.laudani puriſſimi.ʒ.ſ.reſine clare.ʒ.j.ſtoracis calamite.ʒ.vj.corallo: ſpodij ſumach: granorū mirti añ.ʒ.ſ.macis.ʒ.j.ſ.colofonie picis naualis.añ.ʒ.j.coquat͛ cum.ʒ.iij.cere ⁊ fiat cerotum ſcutale bū glutinoſum qḋ leuiter aſpergat͛ puluere mēthe: ⁊ calidum applicet͛ ſtomacho. ſi bū ↄſideras hec remedia efficacia ſunt ad ſubueniendum ſtomacho ⁊ epati ⁊ nocumētis eoꝝ. et tu diſcurre per eorum virtutes.

Pro quarto vo ꝑncipali tria vident͛ mihi ſufficienter pulſui cordis ⁊ eiuſdē male cōplexioni ↄtrariari poſſe. ¶ Quoꝝ ꝑmū eſt hoc. ℞.macis: floꝝ boragīnis ⁊ bugloſſe.añ.ʒ.j.croci.ʒ.ſ.ſpodij: oſſius de corde cerui: coralloꝝ amboꝝ roſarum ana.℈.ij.hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ.℈.j.margaritarum.ʒ.j.puluericentur oīa per ſe ſubtilr. deide ponant͛ in ſacculo q̄drato ⁊ applicetur cordi: ⁊ ſemp aſſiſtat ibi. ¶ 2ᵐ vo ſpāle remediū eſt hoc ℞.aque bugloſſe.ʒ.ij.pulueris ſmaragdi folioꝝ auri commixtoꝝ añ.g.uij.vini aromatici.ʒ.ſ.ↄquaſſent͛ oīa ⁊ tepidū hoc bibat͛ in aurora ⁊ videbit͛ mirabile. ¶ 3ᵐ ſpāle remediū ad hoc qḋ etiā cerebro ↄfert eſt tale. ℞.ligni aloes floris calamite çedoarie karabe.añ.ʒ.j.ambre.℈.j.muſci electi gra.viij.roſarum ↄſtrictarum.ʒ.j.coralloruʒ.ſe.baſiliconis: maiorane.ana.ʒ.ij.macis.ʒ.iij.puluericentur oīa ſubtiliter per ſe. deinde ſimul cōquaſſent͛ ⁊ ligent͛ in ſindone retortaʒ ⁊ quaſi ſemper odoretur.

Pro q̄nto vo ꝑncipali remedia ↄſcribent͛ debilitati cerebri ſubueniētia potēter. ¶ Primū itaqʒ eoꝝ eſt hoc. ℞.metridati electi auree alexandrine ana.℈.j.ambre oriētalis.℈.ſ.bibat͛ in ſeptimana bis p tres horas poſt cenā cū.ʒ.j.vini āuq ſubtilis ⁊ aromatici. ¶ 2ᵐ vo ſuīēs huic diſpōni eſt hoc. ℞.floꝝ roſmarini aſſari.añ.℈.j.ligni al͛.ʒ.j.ambre.ʒ.ſ.gariofiloꝝ.ʒ.ij.fiat oīuʒ per ſe puluis ſubtilis. deide diligēter cōmiſceant͛. de hoc igi͛ puluere qñ uadit ad lectū ꝓra capitis eius puluericet͛ a coronali cōmiſſura per ſpatiū ꝗtuor digitoꝝ aſcendendo ad ſummitatē capitis. ⁊ eſt remedium utile multuʒ in releuādo cerebrū a debilitate ꝓueniēte a mala cōplexione frigida ⁊ humida eius ⁊ a multitudine uapoꝝ in eo ↄgregatorum.

In ſubleuatione vo corruptionis auditus qḋ erat ſeptū ꝑncipale accidens duo ſolēnia remedia ponā. ¶ Primū eſt hoc ut accipiat͛ tabula arboris cupreſſi calefiat ſolēniter. ⁊ ſemp añ cibationē mane ⁊ ſero appodiet͛ ei auris ⁊ totū tēpus ptis patientis. ⁊ ſi ambe aures moleſtarent͛ ambab⁹ partib⁹ tabula iſta uſquequo ad tepiditatē ꝓueniat appodiet͛. ⁊ fiat continuis dieb⁹ uſqʒ ad ↄſumptionē uētoſitatis que ſonituʒ efficit. ¶ Scio aūt ego ꝙ ſuccus origani tepidus inſtillat͛ auribus plurib⁹ vicib⁹ in die tollit oēm ſonitū a uētoſitatib⁹ ⁊ a mala cōplōne frigida ⁊ humida māli ꝓuenientē que ſolet egros inq̄etare ⁊ a nāli dormitione ꝓhibē ad laudē dei ⁊c.

Conſilium.171. De apoſtemate condilomate uel ficu in circulo ani.

Egritudo dn̄i Luce de Medio non dʒ uocari emorrois niſi accipiantur emorroides ualde coiter pro oī diſpōne in ano per quam exit aut aptus eſt exire ſanguis. ſed hec egritudo eſt apoſtema in ſiteri. i. in circulo ani: ⁊ eſt ꝓpe de gn̄e ↄdilomatū aut ficuū ani. Eſt eni apoſtema eueniēs cīrcirculū ſiteri magnū cīr pēdens a ſanguine cū flegmate admixto factū: ⁊ eſt res ſuſpicāda ſatis. Si eni ꝓueniret ad ſaniem fortaſſe eſſet cū corrōpēdi iteſtinū. Si aūt mā a calore eīneo corrūperet͛: ualde facile terminaret in cācrenā aut eſtiomenū. Et ſi corruptio intrīſecus in iteſtino ꝓfundaret͛: ualde facile fieret ibi fiſtula. Adde vo ꝙ ſi flegma ſanguini cōmixtū ab eīneo calore acq̄reret ſalſedinē ualde facile poſſet eſſe cū īmoderate aptionis emorroidaꝝ: ꝓp qḋ ſequeret͛ emorroſagia nō paꝝ timēda. Et hoc forſaſſe ultimū eſt ualde rōnale q: in mēbris illis ſuſpicādū eſt eē debilitatē a gn̄atione uel ab hereditate ↄtctā. que oīa adhuc uerēda ſunt. uel qḋlibet ipſoꝝ ꝓp ꝑmutationē etatis de ↄſiſtētia ad ꝑmuʒ ſeniū que nectio accidit ⁊ debilitatē ſibi aſſociat. ut legi͛ ꝑma ꝑmi. cap̄ de etatibus. Experientia enim notum eſt.

Propter qḋ huic diſpōni videt͛ mihi eſſe ꝓuidēdū q̄nque remedijs: ut nunc ſeq̄tur. ¶ Primū itaqʒ inſtrīm eſt ut iſte generoſus vir abſtineat a cibis oībus magne caliditatis īflāmatiōis ⁊ acuitatis: ut ſunt cibi ſalſi multis aromatib⁹ frequēter cōditi. Itē raphan⁹: eruca: porrī: cepe: alleū: ſinapis: ⁊ ſilia. Et effugiat etiā uehemēter frigida igroſſatiua ⁊ uiſcatiua ciberia. ut piſces: paſtilia: caſeos: ⁊ neruos aīaliū. Utat͛ vino ſubrubeo uel albo nō multū pōtico. ſed ad dulcedinem mediocriter iclinato. In alijs aūt regat ſe ut libet. ¶ 2ᵐ pͥncipale eſt: ut vir iſte faciat ſibi fieri modicā flobotomiā de ſaphena dextri pedis ſupius ꝓpe cauillā poſita: per quā educant͛ ſanguis.ʒ.ad minus.iiij. ad minorationē mātētiā efficiēdā. ꝓpterea q: dubitat͛ de putrefactione illoꝝ in loco: q: raro multe māe ꝑſiſtūt in locis in q̄bus repit͛ innati caloris debilitas qn ipſe mutentur in putrefactionē. q: nō ꝑūt ↄueniēter digeri reſolui uel conſu-

mi.ſed in talibus locis mãe ſemp ꝗſi multiplicant̃ ppter ſi‐tum eaꝝ ⁊ ordinẽ a nã poſitum.ꝗre ⁊c.¶ 3ᵐ pncipale eſt ut vir iſte utat̃ ſcoria ferri pparata que deſcribit̃ 9° Almanſ. ex q̃ cõſicio trifera buic egritudini iuuatiuã per hũc modũ ℞.ſcorie ferri pparate ſm doctrinã in eodẽ loco reptã.caꝑ de cõfortatib° ſtõachũ.ʒ.ij.carniũ mirabo.idoꝝ ⁊ chebulorũ añ.ʒ.j.ſe.porri torrefacti.ʒ.ij. cimini ani.dulcis.añ.ʒ.j. bde‐lij ſubrubei.ʒ.ij.ſ.macis cin amomi añ.ʒ.iiij.dragagãti gũ‐mi arabici torrefacti añ.ʒ.iiij.ſuc.al.lib.ſ.mell̃ rob.facti cũ roſis.ʒ.iiij. Infundant̃ gũme mirabo.⁊ bdeliũ in aq̃ criſo‐milloꝝ:uel ſucco eoꝝ per q̃tuor dies.Dein de ultimate oteran‐tur ⁊ icorporent̃:deinde coquant̃ cũ zuccaro diſſoluto ⁊ co‐que totũ cũ aq̃ rob.muſcata.⁊ pꝰ eiſ frigidationẽ eoꝝ addan‐tur pulueres:⁊ fiat eluariũ quo utat̃ oi fine ſex dieꝝ accipiẽ‐do coclear vnũ in aurora:⁊ tardet poſt cibũ boris ad min° v.eſt eni medicamẽ optimũ ut videbit.¶ 4ᵐ pncipale eſt ut vir iſte utat̃ boc linimẽto ſm hũc modũ facto.℞.olei onfã‐cini.ʒ.iij.bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.ſ.ſcõrie ferri prepate. ʒ.j.ameos ſe.leuiſti.cimini añ.℈.j.terant̃ oia diu in morta‐rio.¶ Ultimũ pncipale eſt ut utat̃ boc vnguẽto ſm bunc moduꝫ facto.℞.olei de criſomillis.ʒ.iij. ſtoracis liqde.ʒ.ij. bdelij ſubru.ʒ.iij.vitellos ouoꝝ in igne aſſatoꝝ ⁊ in oẽ tuẽ cõuerſoꝝ numero 4ᵒʳ.ſcorie ferri prepate thuris ſandarace ſarcocolle nutrite añ.ʒ.j.ſ.muſci electi.ꝗ.iij.terant̃ oia ſil lõ‐go tpe.pꝰ eis ti ſubtilis ſiue puluericata per ſe.deide cũ ſuffi‐ciẽti q̃titate amili de ordeo iſpiſſent̃ ⁊ fiat boc vnguẽtũ in mortario plũbeo cũ ſuo piſtello. Et modus applicatiõis bo‐rũ localium eſt ut mane meridie ⁊ cũ uadit dormitũ per vnã ſeptimanã cõpletã iungat ſibi panẽtẽ locũ int°⁊ ex̃ cum lini‐mẽto aut boc vnguẽto ſcripto.deide per duos dies abluat mẽbra illa cũ aq̃ tepida in q̃ fabri multo tpe extinxerũt fer‐ramẽta. Poſt iſtos ṽo duos dies iungat oia predicta loca in‐tus ⁊ ex̃ cuꝫ vnguẽto ultimo deſcripto.⁊ ſemp diligẽter tue‐antur loca cũ magno fruſto coti predicto linimẽto diligen‐ter vncti:⁊ ſilr ex boc vnguẽto. Sic enim canonice pcedẽ‐dum eſt in mãbus ſua groſſitudine ⁊ viſcoſitate difficulter eradicabilib° ut de mollificãte ⁊ leuiter reſoluẽte ⁊ exiccante mãs tñ iſtius fiat de eo qꝺ debili°eſt ad ea que fortioris ſunt potẽtie in leniẽdo reſoluẽdo ⁊ exiccãdo.aliter eni mãe aut con‐uertunt̃ in duritiẽs icurabiles:ut ſunt emorroides attrite uel verucales in predictis locis ſepe otingẽtes uel nõ raro mãe tales corrũpunt̃ ⁊ in fiſtulas ulceroſas ⁊ cãcrenas per‐mutant̃.Ut ſunt ſmones colligẽdi 4° pmi.caꝑ 25°.de idu‐ratione apoſtematũ duroꝝ.⁊ 3° q̃rti.tracta.2° caꝑ de cura ſephiros.⁊ 13° terrapẽtice.caꝑ de cura apoſtematis ſcliroti‐ci.⁊ 15° Cõtinẽtis per magnum pceſſum.pmo caꝑ ubi dicit incipiendo ſcliros ⁊c.¶ Hec ſunt ingenia huic viro ad ei° curationem neceſſaria:que ſi cum modo applicuerit opitu‐lante deo ſanitatem recuperabit ⁊c.

Conſilium.172. De apoſtemate in ſiteri quod dicit̃ ficus.

Iſte iuuenis Bonofrius in circulo ſiteri hẽt vnũ apa extrinſecus pẽdẽs de ge‐nere eoꝝ que a ſapiẽtib° noiant̃ ficus. Et iaꝫ qdẽ boc apa deductũ eſt ad ſtatũ in quo acq̃ſiuit fixionẽ cũ duritie ⁊ ſoliditate eius.⁊ ad‐huc pp debilitatẽ ptis circũſtẽtis ſupuenit ei apa aliud ṽſus ſiniſtrũ lat°:qꝺ ſatis durũ eſt ⁊ verucẽ ſile.eo qꝛ factũ eſt a ſanguie melico ualde groſſo.¶ Etſi iſtud apa tẽdat ad corruptionẽ ſic iaꝫ aliq̃ ſigna ptis oñdit corruptiõis ei° inductiua ⁊ maxie in pte pfunda que multum corruptioni parata eſt:qꝛ multuꝫ humida ⁊ in loco infimo poſita ⁊ materierum fetidaruꝫ re‐ceptiua ⁊ retẽtiua.ppter boc iã appet ipſuꝫ difficulter eua‐dere poſſe fiſtulã in iteſtino recto interiuſqꝫ penetratiuã.q̃‐re reũ eius nõ ſine magno timore iudicãda eſt.

Procedat̃ igit̃ in cura ſm q̃ nunc ſeqtur.¶ Pri‐mo itaqꝫ abſtineat ab oib° cibis ⁊ potiõ

bus melãcbolicũ ſanguinẽ ⁊ melãcboliã multiplicãtib° ut le‐gumina oia elixa ⁊ p pꝰ fabe ⁊ lẽtes que tãgẽ nõ debet. Cice‐ra ṽo rubea ⁊ alba ⁊ faſeolos raro comedẽ põt cuꝫ oleo tñ odita. Caueat tñ ⁊ a mlto uſu aceti caului carniũ ⁊ piſciũ ſa‐litoꝝ:⁊ antiq̃ruꝫ carniũ etiã recẽtiũ. Et fugiat etiã uſuꝫ cepe allei porroꝝ ⁊ paſtiliã ciboꝝ ⁊ pꝰ e azimoꝝ.¶ Pot° aũt ei° ſit vinũ albũ ⁊ mediocre aut rubeũ ualde claꝝ ſuaue ⁊ dulce vina ṽo rubea groſſa oturbata pontica ⁊ acria oino vitare debet.¶ De reb° ṽo medicinalib° pcedat iſto mõ.ultis die‐b° itus februarij faciat ſibi fieri flobotomiã de ſaluatella ſini‐ſtre man° poſita inter anularẽ ⁊ auricularẽ digitũ de qua ex̃‐hant̃.ʒ.v.ſanguis:⁊ ab hora.xx.uſqꝫ ad.xxij.ifundendo pꝰ‐us manũ in aquã calidã.¶ Sequẽti die in aurora accipi‐at boc eluariuꝫ cũ cyatbo.j.aque lactis capꝛi aut alterius ⁊ tardet cibũ boris ad min°.v.℞.eluarij dyaſene eluarij de pſilio añ.ʒ.iij.miſce.¶ Sequẽti ṽo die icipiat inungẽ iteſti‐nũ ſiteri iteri° cũ cãdela uel penna:⁊ boc q̃tuor vicib° in die cũ boc oleo calido.℞.arthanite artetice ſerpẽtarie ana.℈.j. paucedani philipẽdule ana.ʒ.j.ſ.aluminis iameni.ʒ.j. olei de criſomillis.ʒ.ij.cere q̃ tũ ſufficit.fiat vnguẽtũ bñ tenax cũ ʒ.j.reſine.¶ Iterũ 4° extẽdat de boc vnguẽto ſolidiori ime‐diate ſuprãſcripto ſup pãno rotũdo uel corio molli ad q̃ti‐tatẽ vni° groſſi formato ⁊ apponat ipm ſup apoſtemate qꝺ eſt in pte ſiniſtra eleganti a circulo ani.℞.empli apoſtolico‐nis.ʒ.ſ.calcãti cõbuſti thuris colofonie auripigmẽti añ.℈. j.icorporent̃ ſil in mortario uſqꝫ ad viſcoſitatẽ cuꝫ modico laudani mollis.¶ Iteꝝ 5° accipiat de altero vnguẽto mol‐liori imediate ſuprãſcripto ⁊ cũ pẽna uel altero inſtrõ q̃ter in die liniat appẽdiculũ apoſtematis qꝺ eſt in circulo ⁊ to‐tã ſubſtãtiã ei°.⁊ ſi ex tali iunctione in 2° aut 3° die ſupueni‐at ſibi eſcara cũ dolore ⁊ mordicatione.tũc iungat ipſam cũ oleo amigdalarũ tepido pluries in die.¶ Ultimo ṽo recor‐det̃ oi quinque dierum paꝝ añ cenã aſſumẽ vnũ ſcartucũ de pulueribꝰ cuꝫ medio ſcutellino de brodio uel vino calefa‐cto.⁊ cũ hec oia fecerit per totũ mẽſem martij aut uſqꝫ ad ſe‐ptimũ ei° oporteret q̃ ipſe de nouo videret̃ ut cognoſceret̃ ſi apoſtemata pmutabunt̃ ad ſaniationẽ aut ad reſolutio‐nẽ uel duciſionẽ in fiſtulã.tunc eni oporteret eidẽ ſublimio‐rib° ſubuenire remedijs.ad laudẽ dei oipotẽtis.¶ Itẽ pro eodẽ.℞.eluarij de epithimo de ſebeſtẽ.añ.ʒ.j.miſce.⁊ totũ ſumat añ cenã imediate.¶ 2° ℞.ſcorie ferri preparate.ʒ.ſ. gal.cypſſi galla.pforata.emathis karabe hypoq̃ſtidos añ.ʒ. ij.olei de criſomill̃.ʒ.iij.cere q̃.ſ.⁊ fiat vnguẽtũ molle qꝺ poſtea bulliat in.ʒ.iij.ſucci citonioꝝ uſqꝫ ad oſumptionem ſucci.⁊ ex eo iungat̃ ſiteri ad exiccãdũ ⁊ ſtrigẽdum emorroi‐das.¶ Digeſtiuũ.℞.ſy.de corticib° citri.ʒ.j.aque buglosſe. ʒ.ij.aque acetoſe.ʒ.j.miſce.¶ ℞.eluarij de epithimo.ʒ.v. ſumat cum vino in mane.¶ ℞.cõfectionis triaſandaloꝝ. ʒ.ij.⁊ de ea ſumat ante cenam ⁊ ante prandium.

De egritudinibus Renum conſilia ſe‐quuntur.

Cõſiliuꝫ.173. De q̃druplici mala diſpõne.videlicet.¶ De mala cõplexione frigida ⁊ humida renum cum mã.¶ De oppilatione forti in reni‐bus ab eadẽ mã flegmatica pueniente.¶ De mala cõple‐xione frigida ⁊ humida ſtomachi cum mã.

¶ De replenitudine cerebri a mã frigida ⁊ humida in eo.

Iſte iuuenis parmẽſis q̃druplici labo‐rat diſpõne.¶ Prima eſt egritudo fri‐gida ⁊ humida renũ ipſi° pueniẽs a mã‐ta mã flegmatica cũ pauca cholerica cõ‐mixta adiuicẽ in uenis circũſtãtib° reni‐bus ⁊ in ſubſtãtia eoꝝ.¶ 2° eſt egritudo cõpõnalis ⁊ eſt oppilatio fortis in pdictis renib° ab eadẽ mã pueniẽs que cũ lõgo tpe ibi pmãſerit pu‐trefacta eſt in uenis.⁊ hec eſt cã q̃re mingit urinas q̃ſqꝫ ſanio‐ſas:cui° etiã mãe pe nõnulla cõuerſa eſt in harenas ⁊ in la‐

pilles in renib⁹ exiſtes qȝ pſuaderi vł ex fixione doloris ibi dē exiſtis ac ſi clauus eēt ifixus. ¶ 3ª vō pncipalis diſpō eius eſt mala cōplō in ſtōcho ſuo que ab eadē cā puenit. que nō minus augmentū fac in egritudib⁹ predictis ꝙ ipſorū renum faciat diſpō. Nam pp illā gñanſ per viā idigēnis flāta que multiplicata augmentāt renū egritudines iā dictas. ¶ 4ª vō diſpō ei⁹ eſt cerebri ⁊ toti⁹ capitis plenitudo multa ⁊ mā pdicta: pp quā grauitatē ſentit in capite ⁊ catarri ḡates mãe multe ad inferiora deſcēdunt. Hec in ſumma eſt huius iuuenculi diſpoſitio quadruplex ita cōgregata.

Itaqȝ pro regimie pdictaꝝ diſpōnū iuuēculus iſte abſtineat a cibis ⁊ potib⁹ fridis groſſis ⁊ viſcoſis egritudies pdictas ⁊ mãē cām eaꝝ multiplicātib⁹ uelut olera frida. ut lactuca ſpinachia bleta que nunꝙ ſimplicia comedanſ. imo ſemp cū feniculo petroſellino ẏſopo ⁊ reb⁹ calidis condita. ſimiliter euitet piſcium multitudinem ⁊ paſtilles ⁊ lacticinios cibes qb⁹ nullo mō utaſ. ¶ Fugiat ēt caſei multitudinē ⁊ maxie mollis ⁊ viſcoſi ad quē cōſuetudo eſt lōbardoꝝ pp abūdātiā ei⁹ apud eos. ¶ Effugiat etiā potū aque fride ſimplicis. ¶ Et vina effugiat que ſunt rubea ⁊ groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ pōtica uel acria: ⁊ pter hos cibos ⁊ pot⁹ in alijs liī ētiā hēat mō ſuo. ¶ Euitet ēt habitaculū fridū ⁊ humidū terraneū ⁊ ppe flumia uel aqs ſtātes uel decurrētes: ⁊ in ſūma hitet aerē ⁊ camerā bn̄ calidā. Et ueſtes ēt hēat diligēter calefactiuas. ¶ Cibos etiā nō igluuioſe deglutiat ſed bn̄ maſticatos. nec repleat ſe ciboꝝ ꝙtitate quāte ſtōchū. Et ſilr de potu dicēdū eſt. ¶ Exerciciū ēt ſup cibationē nō eſt ei ꝯueniēs: ſed qes eſt ei laudabilis magis: neqȝ poſt cibatiōez ipſe dormiat: ſed iterponat ſpaciū horā ad min⁹ vnā cū dimidia. ¶ Et in accidētib⁹ aīe nō ſit ꝯtriſtat⁹ ⁊ anguſtioſus ⁊ iracūdus. ſicut nāīs eius cōplexio ſatis demonſtrat.

De regimie vō medicinali ſeptē occurrūt mihi obſuāda que ſit curabūt duplicez egritudiez. ſ. malā cōplonē renū ⁊ diſpōnē a gñatiōe. ¶ pᵐ itaqȝ de pdictis eſt ut anteꝙȝ trāſeat. XXvi. dies primis mēſis iunij fiat ei flōmia de uena ſaphena dextri pedis circa 23ᵃᵐ horā per quā educanſ ſanguis. ℥ iiij. ¶ 2ᵐ ſpāle remediū eſt ꝙ ſequēti mane purgeſ cū. v. ʒ. eluarij de ſebeſtē ⁊ de pſilio qȝ ſecū portat aſſūptiō cū medio cyatho aque decoctionis petroſellini calide ⁊ tardet cibū ad min⁹ horis. v. ℞. eluarij de pſilio lib. ß. ¶ 3ᵐ ſpāle remediū eſt ꝙ oī die imediate ſequēti accipiat hūc potū quē ꝯtinuet. xv. dieb⁹ ad min⁹. ℞ ſy. cōpoſiti acetoſi. ʒ. i. ſy. oxyſacri. ʒ. ß. aqꝝ milei ſol. ⁊ apij añ. ʒ. j. ß. miſce. ⁊ in aurora bibat ipſuȝ totū calidū ⁊ nō comedat niſi trāſeāt hore tres uel 4ᵒʳ. ¶ 4ᵐ ſpāle remediū ē hoc ℞. aloes abluti. ʒ. ß. agarici pulpe collōqntide bdelij añ. ℈. j. ßß. ℈. ß. ſalis gēme. ḡ. v. fiāt pille cū ſucco apij. de qb⁹ poſt aſſumptionē predicti ſyr. accipiat. viij. uel. ix. in aurora faciēdo ſic dictū eſt de iunitiuo poſt flōmiā accipiēdo. ¶ Et nota ꝙ ſi uēter ei⁹ nō eēt bn̄ largus tpe ꝙ aſſumit ſyrupū ſuprascriptū de pillis pdictis accipe pōt vnā oī ſero añ cenā: aut ſaltē oī tertio ſero: ⁊ eis etiā uti poterit uſqȝ ad vnū annum de eis accipiēdo vnā oī qnta uel ſexta die parū ante cenaȝ. ¶ 5ᵐ ſpāle remediū eſt hoc. ℞. ſpērū eluarij de ſemib⁹. ʒ. j. ß. ſeīnoꝝ milei ſolis ligritie cinamomi. ßß. aniſi feni. añ. ʒ. ß. ȥuccari ſcōe coctionis. ℥. iiij. cū aq̄ fenicull. fiat confectio in rotulis. ʒ. iij. de qua ſemp añ cibū oēm accipiat rotulū vnaȝ ꝯtinuādo ipſaȝ per totū mēſeȝ iulij ⁊ adhuc ſi bn̄ ſanus eēt. ¶ 6ᵐ ſpāle remedium eſt hoc. ℞. olei nardini. ʒ. j. ß. olei de croco olei de pipib⁹ añ. ʒ. ß. vnguēti aragonis. ʒ. j. cere albe ʒ. iij. icorporenſ ſilr ⁊ fiat vnguētū molle. de ꝙ per totuȝ mēſem iulij oī die ter calido vngatur tota ſpina mane ⁊ ſero ⁊ in meridie. ⁊ ppe ſub radijs ſolis ſi coꝝ hēbit cōmoditateȝ. ¶ 7ᵐ remediū ſpāle eſt hoc. ℞. ſeminū endiuie ſcariole acetoſe violaꝝ ⁊ nenufaris añ. ʒ. j. granoꝝ milei ſolis. ʒ. ij. cinamomi. ßß. gariofiloꝝ macis añ. ʒ. j. ß. oximellis cōpoſiti lib. ß. mellis roſa. colati. ℥. iij. ȥuccari al. ℥. ij. fiat eluariū de quo iuuēculus iſte oī mane per ꝗtuor horas añ cibuȝ deglutiat coclear vnū icipiēdo a medietate mēſis iulij ⁊ cōtinuando ipſum uſqȝ ad mediū ſeptēbris. ⁊ per hec. vij. remedia cōuenīēter poterit duas pmas egritudines añ premiſſas curare.

Pro 3ª vō diſpōne videlicet ſtōchi ſui ſ mittēdū ꝙ cuȝ hec oīa remedia iā pdicta etiā ꝯuenientia ſint ſtōcho ſuo. tñ mihi duo pncipalia remedia viſuȝ eſt cōſcribēda fore. ¶ Primū itaqȝ qȝ eſt hoc. ℞. dyacalamēti. ʒ. j. ß cū modico vini ſubtilis albi dulcis calefacti accipiat ipſū per tres horas poſt cenā oī ꝗrta die qñ uadit ad lectū ꝯtinuando ipȝ uſqȝ ad mediū octobris. ¶ 2ᵐ vō ſpāle remediū ē hoc. ℞. reſine clare. ℥. j. ß. picis nauālis. ʒ. ij. colofonie. ʒ. j. ß. gallie muſ. gariofil. maſticis añ. ʒ. ß. cere albe. ʒ. ij. fiat cerotū rotūdū amplitudinis vnius ſpāle ſup pāno de grana qȝ ſēper portare debet ſup ſtomacho per duos uel tres menſes.

Pro diſpōne vō capitis ei⁹ ꝯferūt oīa iā pdcā remedia. ſed ad cōplemētū maius tria deſcribā que videntur mihi magne fore neceſſitatis ⁊ utilitatis. ¶ Primū eſt hoc. ℞. macis. ʒ. ij. gariofil. maiorane folij añ. ℈. j. ligni aloes. ℈. iiij. fiat oīum per ſe puluis: de quo oī ſero cū uadit ad lectū ſup ꝑra capitis aſpgaſ ꝗntitas medij corticis nucis cōtinuādo per totū mēſem octobris. ¶ 2ᵐ remediuȝ ſpāle eſt hoc. ℞. maſticis. ʒ. j. ßß. ſtaphiſagrie coſti añ. ℈. ij. ȥuc. al. ʒ. ß dragagāti gūmi arabici glutinis carte añ. ʒ. ij. diſſoluantur cū modico aceti: ⁊ fiāt pille ſic auellane de qbus oī 3ᵒ mane per duas horas maſticet vnā añ cenā uel añ prādiū per 3ᵃᵐ ptē hore expuēdo totū qȝ diſſolueſ ab ea. ¶ 3ᵐ remediū ⁊ vltimū eſt hoc ꝙ iſte iuuenis oī ſeptimana ſcł uſqȝ ad mēſeȝ octobris per duas horas añ cenaȝ faciat ſibi apponi duas uentoſas ſuper ſpatulis abſqȝ ſcarificatione. ⁊ continuando remedia iam predicta interueniente clementia ſaluatoris nō dubito ꝙ ſanus erit ad laudes eius imortales. Amē.

Conſilium. 174.

De dolorib⁹ lūboꝝ renū ⁊ alchatin ꝓuenientibus a mala cōplexione frigida ⁊ humida cū materia flegmatica mucillaginoſa ⁊ aliqualiter vitrea immerſa in muſculis lumbalibus interioribus: ⁊ proprie in locis renum ⁊ alchatin.

Spectabilis ⁊ generoſus vir dñs Joānes egrotat dolorib⁹ pueniētib⁹ a mala cōplone frida ⁊ humida cū mā flatica mucillaginoſa: ⁊ aliqliter vitrea imerſa in muſculis lūbalib⁹ iterioribꝰ ⁊ pprie in locis renū ⁊ alchatin. ¶ Et hec ꝙdē mala cōplō ſꝫ intēdiſ qñqȝ cū forti ⁊ ueloci alteratione pdictaꝝ ptiū: ⁊ cū ſolutiōe ꝯtinuitatis extēſiua in eis. de qua dubitādū eſt: ne oppilō iſta que a pdictis mãeb⁹ facta eſt in pdictis mēbris ⁊ in neruis oriētib⁹ a nucha fiat apoſtemoſa. qȝ eſſe ſatis gue ⁊ ſuſpectū pp cōpōnē ⁊ ſubſtātiā mēbrorū pdictoꝝ. pp qȝ ſollicite iſtādū ē ad curā pdicte diſpōnis: que miſto tpe durauerit: ne adhuc plixior ⁊ ſuſpectior fiat.

Abſtineat itaqȝ pdict⁹ vir ab uſu ciboꝝ fri. ⁊ hu. ut a bleta ſpinachia lactuca endiuia cicorea. etiā a lacte ⁊ lacticinijs cibis ⁊ ab uſu multo piſciū: ⁊ pprie elixoꝝ. ⁊ a paſtilib⁹ cibis ⁊ a cutib⁹ neruis: ⁊ pāniculoſis ptib⁹ carniū. Et caueat etiā a potu vini rubei groſſi: ⁊ a potu aque ſimplr: uel vino cū mixte. Et caueat etiā ab uſu pirorū: pomoꝝ: caſtaneaꝝ: ⁊ dactyloꝝ: ⁊ ꝯſiliū. Et caueat a decubitu lōgo ſup ſpina. Et effugiat egrtationē: ⁊ frigus: ⁊ leueȝ coopturā ptiū ſpine: imo bn̄ calidam ꝯſeruet ipaȝ. ¶ De reb⁹ medicinalib⁹. pmo faciat ſibi fieri oī tertio die cliſterē infraſcriptū. ℞. folioꝝ blete ⁊ caulium añ. M. j. melliloti camomille añ. M. ij. cartami polipodij añ. M. ß. coqȝtur in lib. x. aque: uſqȝ ad ꝯſumptionē medietatis. deinde coleſ ⁊ colature illi quatuor cyathorū ſupaddanſ infraſcripta. ſ. benedicte electuarij de baccis lauri añ. ℥. ij. ȥuccari ru. caſſie fiſt. añ. ʒ. ß. ſalis coīs. ʒ. v. olei de ſiſamo ⁊ liliorū al. añ. ℥. j. ß. miſce. ⁊ totum accipiatur in ſero per horam ante cenam. ¶ 2ᵐ remedium eſt hoc. ℞. pillularum fetidarum. ℈. j. pillularū de iera compoſita. ℈. ij. fiāt pillule ſex uel ſeptem cum ſucco roſ.

⁊ accipiat eas in aurora.poſtq̄ receperit duos de cliſteribus ſupraſcriptis.⁊ tardet poſt eas cibum horis ad minus ſex. ❡ 3ᵐ remediū eſt ut poſt aſſumptionē pillularum ſupraſcriptarū in aurora accipiat hoc digeſtiuū. ℞.oximellis cō poſitꝰ ℥.j.ſyrupi de calamēto.℥.ſ.aque feniculi apij abſinthij aā ℥.j.caleſiat totū ⁊ accipiat ſex dieb⁹ ɔtinuis.❡ 4ᵐ remediū eſt ut poſt aſſumptionē predicti ſyrupi accipiat hāc medicinā.℞.eľuarij de baccis lauri.ʒ.j.eľuarij idi.ʒ.iij.ſ.bibat cū medio cyatho vini al.ſubtilis calefacti horis ⁊ modis obſeruādis qui ſcripti ſūt in pillulis precedētib⁹.❡ 5ᵐ ſpāle remedium eſt hoc.℞.olei de croco:olei de ruthe.aā.℥.j. vnguēti aragonis.℥.iij.incorporent ſil.⁊ de hoc oī mane ⁊ ſero calefacto tota ſpina diligenter iungat a furcula ſpatularum uſq₃ ad finem ipſius ſpine.⁊ ſuperponat pānus calefactus ⁊ ſuffumiget cum puluē laudani.⁊ fiat hec inunctio poſt aſſumptionem ſupraſcriptarum pillularum ſingula die.

Cū ergo hec oīa cōpleuerit ſi ſanat⁹ erit ɔtinuet adhuc inductionē qnque uel ſex dieb⁹ cū aſſūptione duoꝝ uel triū cliſterioꝝ de predictis. Si aūt nō eſſet ſanat⁹: tūc faciat duo ſequētia remedia.❡ Quoꝝ p̄mū eſt hoc.ut accipiat caldariolū vnū ſpelte: ⁊ tātūdē de milio: ⁊ caleſiāt iſta duo in fundo caldariole poſita ſup carbonib⁹ ⁊ cineribꝰ ignitis abſq₃ flāma. Et ponat hec oīa in ſacculo magno ſup quo decūbat cū tota ſpina uſq₃ ad tepefactionem predictoꝝ ſeminū.tūc iungat totā ſpinā a furcula ſpatularū iſteri⁹ ex vnguēto ſupraſcripto diligēter calefacto: ⁊ ſupponat pānū calidū ut p̄dictū eſt.attēdat tñ q̄ qui facit iunctionē predictā teneat tegula calefacta ſup iunctū ut vnguētū melꝰ penetrare faciat. Unguēti aūt predicti deſcriptio eſt hec.℞.olei amigdalaꝝ:olei de coſto: ⁊ liliōꝝ al.aā.℥.j.olei de euforbio.℥.j.ſ.piguedis urſi ⁊ taxi aā.℥.j.piguedis galline.℥.j.ſ.ſerapini:ſticados:coſti:myrre:croci.aā.ʒ.j.cere q̄tū ſufficit.fiat vnguētū mediocris ſpiſſitudis: ⁊ calefaciāt de eo tāt q̄tū ſufficit pro vna vnctiōe.❡ Ultimū v̄o remediū eſt hoc.℞.aloes preparati.ʒ.ij.ſpērū bñdicte cōpletaꝝ.ʒ.j.ſerapini oppoponacis.piguiū.aā.ʒ.ſ.fiāt pillle cū ſucco apij de oī.ʒ vij.de q̄bus accipe pōt vnā oī q̄rta die paꝝ añ cenā tēpibus q̄bus facit remedia predicta oīa. Et ſi uteret eis adhuc per vnum menſem lʒ eſſet cōplete ſanus: eſſet ei ualde cōueniens ⁊ utile. Ad laudem ſummi oīpotentis dei Amen.

Cōſiliū.175. De mala cōplōne calida ⁊ ſicca renū cū puītia mācrū flegmaticorū in eis ⁊ multitudine harenaꝝ cū fixione doloris in ſpōdilib⁹ renū ⁊ aliqn̄ in extremitate mēbri genitalis ⁊ cū diſpōne ad lapidem in eis.❡ Diuidit autem cōſilium in capl'a tria.

❡ De diſpōnib⁹ predictis ⁊ de ſignis ⁊ cauſis eaꝝ. Cap.i.

Nuper obtulit mihi caſus diſpōnē: que qdē dato q̄ nūc nō ſit ualde uerēda.tñ in poſteꝝ minat nocumēta ſatis difficilia. Eſt eniʒ notabilis vir ꝑ Frāciſc⁹ de Nordis qui moleſtat dolore ſpine: ⁊ ꝓpe in loco ſpōdiliū ⁊ renū.cū quo qdē dolore pſeuerat mict⁹ urinaꝝ hñtiū trūbos ⁊ mucos flegmaticos multis harenulis minutis ⁊ groſſis commixtos.❡ Et lʒ per ɔtinuā euacuationē haꝝ ſupfluitatum corpus alleuiet: tñ diſpō iſta minat eidē euētū lapidis ⁊ cōfirmationē ei⁹ in renib⁹ ſui: ⁊ fortaſſis lapis ille genit⁹ eſt.lʒ ex ſignis nō appuerit ipſuʒ eē magnificatū. Oīs eniʒ urina harenoſa ſignat lapidē qui ɔſolidat aut ɔſolidādo perdicat aut q̄ reſoluit.2⁹ p̄mi.ſūma ultia.⁊ cap 6⁰. ❡ Si ḡ lapis appet ɔſolidat⁹ aut eſt in via ut ɔſolidet iā appet difficultas diſpōnis.❡ Si aūt lapis ille reſoluit .i.cōminuit nō tñ deficit qn magna ſit hñda ſuſpicio: eo qꝛ iā inueniunt in viro iſto 4ᵒʳ cāe q̄ruʒ alique ſunt neceſſario ɔcludētes aptitudinē ɔfirmationis lapidis in renib⁹ eius.alie v̄o pducentes ipſum ad hoc. Etenim vir iſte lʒ a gñatione ſanguine⁹ exiſtat ut facile aſpicienti ipſuʒ appere pōt.hēt tñ renes cōparatione ad mediū gñis notabilr calidos: ⁊ iteꝝ in eo inuenit multitudo flegmatis in vijs urie abūdāns: qꝺ appet ex trūbis ⁊ petaloidib⁹ iaʒ ſupra tactis:ḡ in ipſo inuenit utraq₃ diſpō gñationis ⁊ cōfirmationis noui lapidis.❡ Et p̄.ma qdē ex pte agētis qꝺ eſt calor excoquēs.❡ 2⁹ v̄o ex pte mãei que viſcoſitate ſua a calore excocta ɔuertit in hārenas.deīde in lapides. Et iteruʒ eadē mō harenulas iā inuentas in renib⁹ ſua viſcoſitate ɔglutinādo adinicē eſt cā gñationis lapidis: ut dictū eſt.❡ 3⁹ v̄o cā eſt diſpoſitiua ⁊ eſt viaꝝ ſtrictura in eo que appet ex nāli cōpōne ⁊ hītudine ipſi⁹.❡ Et 4⁹ iteꝝ eſt diſpoſitiua: ⁊ eſt piguedo reſpectu tempamenti notabilr aucta.ſed ille cui plurimū aduenit lapis renū eſt piguis ⁊ hēt vias anguſtas nāliter uel accitalr. Igit in viro iſto inueniunt q̄tuoꝛ cāe ad lapidis gñationē ɔcurrentes.ſ.intenſa renū caliditas: multitudo mãerum flegmaticaꝝ que ſatis groſſe ſunt: viaꝝ anguſtia: ⁊ piguedo notabilis: ⁊ etiā appet ex vnctuoſitate q̄dam pſepe in ſupficie urinaꝝ ei⁹ emiſſa.❡ Ampli⁹ ⁊ hoc ſatis leuiter deduci pōt ex fixione doloris in locis renū.lʒ eniʒ dolor ibi pmanēs poſſit eſſe accñs ad puītiā lapidis ⁊ harenaꝝ ⁊ multitudinē flegmatis in eis exiſtium ipſe tñ dolor nō eſt leuis cā gñationis noui lapidis: aut ɔfirmationis inuēti in eis ſiue ſit qꝛ dolor debilitādo uīē eſt cā attractionis mãerū ad renes.eo qꝛ dolor fortis ⁊ pſeuerās acuit flegma.3⁹ tegni. ſiue ſit qꝛ dolor debilitādo uirtutem expulſiuā mãe ɔfirmari faciat in renib⁹.❡ Ex quo appet q̄ lʒ dolor ſit accñs alicui⁹ diſpōnis.ipſe tñ pōt eē cā augmentationis eiuſdeʒ aut cōfirmationis.❡ Qꝺ aūt iteruʒ in eo inueniat aptitudo gñationis lapidis in renib⁹ oīa motiua iā adducta demōſtrant. Et etiā aliq̄s ardor q̄nq₃ ſētitur⁹ in capite mēbri genitalis. Cū enim nō inueniat in eo argumētum ɔcludēs ueſice nocumēta neq₃ epatis. ⁊ iā ſit ardor predict⁹ aliqn̄ appens oportunū hēe effectuʒ reducē in cām ipſi⁹ pductiuā.ſed nulla videt eſſe cā in aliq̄ ꝯnali mēbro.ſ.in epate uel poris uritidib⁹: neq₃ ueſica.ḡ neceſſario puenit a nocumēto renum.ɔtinet a ſufficienti diuiſiōe mēbroꝝ que ſunt cā ardoris urine: ut colligēdum eſt 18⁹ tertii.tracta.2⁹.⁊ 3⁹ cap.❡ Et ɔfirmat.qꝛ lʒ harenoſe hypoſtaſes puenire poſſint ex aduſtione mãeruʒ in uenis.ut 2⁹ p̄mi.ſūma ultima.⁊ 6⁹ cap.⁊ 3⁹ q̄rti.tractatu 2⁹.cap de lepra. In hoc tñ viro appet cā gñationis harenaꝝ in vijs ei⁹ ex pte cāe caliditatis adurētis dēe mãteriei gñationis eaꝝ in uenis. Igit oīno opꝫ neceſſario ɔcludere hunc ardorē puenire ab harenis expulſis a renibus que ſuā aſꝑitate dolorem illū faciūt in extremitate pudibūdi qꝺ fuit deducēdum.❡ Et ex oīb⁹ iſtis colligēdo facile appet que ⁊ q̄lis ſit diſpō hui⁹ nobilis viri. Eſt eniʒ mala cōplō calida ⁊ ſicca renuʒ cū qua pp debilitatē gñant flegmatice mãe in renib⁹.aūt ſaltē aliunde ꝓpellunt ad eos cū multitudie harenaꝝ ⁊ fixione doloris in ſpōdilib⁹ renū.⁊ aliqn̄ in extremitate genitalis mēbri.❡ Ex q̄ deſcriptione correlarie ɔcludit q̄ in ipſo iā genit⁹ eſt lapis: aut eſt in via gñationis uel cōfirmationis ⁊ diſpoſit⁹ eſt ad excoriationē ueſice que multitudine ⁊ magnitudine harēnaꝝ ⁊ lapidis facile ſubſeq pōt. ❡ Ex q̄bus ⁊ idem ultimo ɔcludit q̄ in eo eſt magna neceſſitas feſtinationis ad curationem. Et ꝓpter hoc oportet rectificare regimen eius ex pte ſex rerum nō nālium. deinde explicare regimen per medicinalia declarandum.

❡ De regimine per ſex res non naturales. Cap.ii.

Pro expeditione v̄o mēſurationis ſex reꝝ nō nālium hic ordo obſeruet.❡ Sit hītatio ei⁹ in ciuitate uel camera hñte aſpectū zorientalem: minime v̄o meridionalē.ſed poti⁹ aqlonarē q̄ occidentalem. Et locus ei⁹ ſit a terra ⁊ ab aqs notabilr elōgatus ad aliq̄lem ſiccitatē: ⁊ nullo mō ad humiditatē inclinat⁹. Et in dieb⁹ caloris ſit magis ad frigiditatē q̄ ad caliditatē declinās. In dieb⁹ v̄o frigoris ad caliditatē leuē eleuatus. Et de annexis aeri caueat hēre ueſtes notabilr ſtrigentes ſup ſpinā ⁊ lūbos ei⁹. Silr euitet oēm modū calefaciendi ſpinā: ⁊ ꝓpe cū frequēti coitu q̄ eſt res inter alias nocibilioꝛ q̄re utat ipo adeo moraſr ut nō expēdat mãm amplius

q̃ bis in ſeptimana. ¶ De exercitio aũt ei⁹ euitet oẽs laborioſos mot⁹: ⁊ p̱p̱e equitãdi equos fortes ⁊ icõmodi inceſſus: ⁊ p̱p̱e poſt cibum ⁊ frequẽtẽ aſcẽſum mõtium ⁊ ſcalaꝝ. Tempamẽtum vo exercitiũ pediẽdi aut gradariũ equũ equitãdi oĩno ſibi ↄ̃ueniẽs eſt. Et in ſumme aliq̃liter exercitari mediocriter meli⁹ eſt ei q̃ ocioſam vitã agere ⁊c. ¶ Silr etiã in accitib⁹ aĩe euitet illa que velocez ⁊ fortẽ motũ in humorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ efficẽ p̱nt. aĩe etiã accitia triſtitiã ſuffocatiuã ſpũum iducẽtia euitãda ſunt. Neqȝ eniz circa cõtinuã meditationẽ circa ſuã diſpõnez triſtãter agẽ debet adeo ut accitia aĩe motũ in mẽb⁹ p̱iodicũ efficẽ poſſint. ¶ Etiam ↄ̃ueniens eſt ei mẽſura ciboꝝ diminuta ſe regere magis q̃ augmentãdo ciberia. multoꝝ eniz ciboꝝ aſſumptio repletionem iſtã augmentaret in gẽter. talis eni egritudo ex repletione toti⁹ ⁊ p̱ncipalr renũ facta eſt. ſed oẽs egritudines de repletione ſanat euacuatio que fit per abſtinentiã. 2° afforꝝ. textu ⁊ cõmẽto 22°. Mẽſura igiꝛ cibationis ei⁹ ſit talis: ut ex aſſumpto cibo nequaq̃ grauet ſtõchus ipſi⁹. ita ut neqȝ faſtidiũ abominationẽ nauſeã ⁊ ſubuerſionẽ icurrat: ⁊ tanto magis ut nõ p̱ducat ipſuz ad uomitũ. Et talis etiã ſit pot⁹ mẽſura: ut fluctuationẽ in ſtõcho ei⁹ ⁊ rugitũ nõ efficiat nec in ipſo natet. ⁊ ſunt ſmones Auic⁹ 3° p̱mi. de regimine per cibũ ⁊ potũ. ¶ De ſomno aũt ⁊ vigilia ei⁹ dicẽdũ q̃ cũ egritudo ei⁹ ſit de repletione que idiget victoria ipſi⁹ v̄tutis ad eã p̱p̱ digõnẽ efficiẽdã ↄ̃ueniẽs eſt ei parũper a tẽpata dormitione recedẽ magis per augmẽtũ dormiẽdi q̃ vigilãdi. lz eni per vigiliã acqreret iuuamẽtũ exiccationis. magis tñ cũ nocumẽtũ eaꝝ ipediẽdo ↄ̃ueniẽtẽ digõnẽ eaꝝ q̃ per viã ↄ̃ſumptionis a vigilia facte. ¶ In figura tñ dormitiõis ei⁹ ita ſe hẽat q̃ oĩo fugiat dormitionẽ ſup ſpina ⁊ dorſo. qm̃ reſupine dormire nocet oĩo: ⁊ maxie talr egrotãtib⁹. eo qȝ ſupfluitates ad poſteriora declinare facit. ut 2° p̱mi. cap̃ de his que p̱ueniunt ex ſomno ⁊ vigilia. ¶ Amplius dormiat capite eleuato p̱us ſup dextro latẽ p̱mũ ſomnũ cõplẽdo. deinde ſup ſiniſtro latẽ ſe uoluendo: ⁊ ſollicitet caput eius ⁊ extremas p̱tes dormiẽdo ↄ̃uenienter habere coopertas.

In cibis vo ampliori cõſideratione idiget opȝ eniz ipſuz eẽ ſollicitũ circa ipſi⁹ regimẽ. ¶ Primum q̃dem euitare debet cibaria oĩa difficilis digõnis. ſicut antiquũ panẽ azimũ ⁊ groſſuz. Et carnes aĩaliũ antiq̃ruz ⁊ olera ⁊ plãtas groſſum humorẽ gñantes: ⁊ bletã: caules: tubera: ⁊ ſilia. ¶ 2° effugiat cibaria oĩa multã viſcoſitatez hñtia. ut ſunt piſces anguille: tinche: cephali: ⁊ ſilia. ⁊ paſtiles cibi ⁊ cutes ⁊ neruoſe aĩaliũ p̱tes. ¶ 3° effugiat cibaria oppilãtia. velut ſunt caſeus p̱p̱e antiquus ⁊ paſtiles cibi. ¶ 4° euitet cibaria multũ calida ⁊ acuta: velut ſunt ſalite carnes cepe: alleũ: porri: raphanus ⁊ ſilia. ¶ 5° effugiat ↄ̃tinuum diureticoꝝ uſum: ſicut ſunt ſe. petroſellini apij: ⁊ ſimilium. ¶ Sit igiꝛ panis ei⁹ ex pura ſimila fact⁹ etatẽ hñs duoꝝ uel triũ dieꝝ ad plus: paꝝ plus recipiẽs ſalis ⁊ fermẽti q̃ cois panis: ⁊ ſit per coctionẽ nõ indurat⁹ neqȝ torrefact⁹. ¶ Carnes vo laudabiles ei ſunt: ut pulloꝝ anatularũ ⁊ q̃nqȝ colũboꝝ iuuenũ: faſianoꝝ: p̱dicũ: ⁊ ſiliuz uolãtium p̱terq̃ in aq̃s degentiũ. Et de ſylueſtrib⁹ q̃drupedibus ⁊ domeſticis eligat carnes capti ſuis tpib⁹: vituli lactẽtis: ⁊ annualis agni: ⁊ iuuenis caſtrati: ⁊ gaçelline que p̱p̱etatẽ hñt in hoc. ⁊ carnes ericioꝝ que mirabilr laudanꝛ in hoc caſu. ⁊ cuniculi ⁊ lepores: ⁊ ſylueſtres oẽs porci placẽt mihi. ¶ De ferculis eligãꝛ ptiſana ordei: ⁊ far: ⁊ pãnica: ⁊ brodiũ cauliũ: blete: ſpinachia: olus iamenũ: cucur. cucumeres: melones: barbeca: olus hẽdicatũ: ⁊ criſomilla: ⁊ feniculũ recens: ⁊ betonica que ſingulariter opaꝛ in hoc ⁊ ſaluia: ⁊ ſiles plãte ut poliũ montanũ: ⁊ maxie ſcolopendria ⁊ creſſones: ⁊ p̱p̱e ſalſedinẽ aliquã hñtes. ⁊ vlr oẽs plãte q̃rũ caliditas nõ trãſcendit ſcõm gradũ: ⁊ aptionẽ hñt uſqȝ ad illum eligende ſunt in uſu ſue cibationis. ¶ De fructib⁹ vo ↄ̃ueniũt ei ceraſa oĩuz ſpẽrum tã dulcedine q̃ȝ põticitate p̱ticipãtia. ⁊ p̱p̱e medulle coꝝ ſingularẽ hñt p̱p̱etatẽ mũdificãdi renes ad frãgendũ lapidez.

Et etiã eidẽ ſunt utiles auellane: amigdale recentes ⁊ ficus recẽtes hñ pepãſe. vue vo nõ placẽt p̱p̱ reuerentiã Auic⁹ qui 2° can. in fine capl'i de vua. dixit q̃ oĩs vua nocet veſice. paſſule tñ eidẽ laudanꝛ: ut ibidẽ ſcribiꝛ. Uti etiã põt pomis nõ multã dulcedinẽ hñtib⁹. ⁊ ſilr p̱ſicis hñ maturis. pira dimittanꝛ niſi fuerit hñ. i. valde dulcia. ⁊ excludaꝛ ab eis interior p̱s lapidoſa ſubſtãtia p̱ticipãs. De his vo fructib⁹ qui in 2ª mẽſa ſolẽt ↄ̃cedi laudanꝛ g̃na pini ⁊ g̃na fiſticoruz. eis eni ineſt v̄tus q̃ diminuiꝛ lapis qui eſt in renibus. 18° tertij. cap̃ de cura lapidis renuz. p̱nt etiã ibi q̃nqȝ ↄ̃cedi nuces p̱p̱ aptiõez eaꝝ quã hñt. Caſtanee vo ⁊ meſpilla ⁊ ſorbe dimittãtur. ¶ De p̱tib⁹ aũt aĩaliũ ⁊ que ſumunꝛ ab eis ſunt oĩa genera lactis ↄ̃uenientia ⁊ p̱p̱e ouini. Lacti eni ouino nõ eſt medicina cõpar in debilitate renũ. 18° tertij. 6° cap̃. Laudaꝛ etiã ſibi lac capñuz poſt predictũ. ⁊ ſex lactis ⁊ recocta itez bona ſunt. Coloſtra vo oĩo dimittaꝛ niſi fuerit ex ↄ̃nab⁹ ſpẽbus p̱dictis ↄ̃fecta. Butyꝝ aũt dimittaꝛ aut ſaltẽ rariſſimo uſu accipiaꝛ: ſed meli⁹ eſt oleuz de oliuis hñ maturis. Caſei vo uſus oĩno dimittaꝛ: qȝ lapidẽ in renib⁹ g̃nat mãliter: ⁊ eſt cã oppilõnis viaꝝ: ⁊ inuiſcationis mẽtrũ. Si aũt idicãdo a ↄ̃ſuetudine poſſet aliq̃ eidẽ ↄ̃cedi caſeus: eligaꝛ ille q̃ eſt etatis vni⁹ anni: odore ſatis ſuauis nõ oĩo ſalſedine p̱uat⁹ nullã corruptionẽ putredinalẽ in ſubſtãtia ei⁹ hñs: ⁊ ſit ſubſtãtia frãgibilis: ita ut cũ icidiꝛ excludiꝛ ab eo viſcoſitas. oĩno aũt uſus ei⁹ añ cibũ abhorreri debet. ¶ De ↄ̃ditis vo laudantur oliue ↄ̃dite ⁊ napi ↄ̃diti ⁊ ſecacul cõditum. ⁊ citonia cõdita poſt cibũ aſſumpta. Et nuces cõdite in hoc caſu ſunt laudabiles. ⁊ ζuccaꝝ boraginatũ ⁊ violaceũ ⁊ roſaceũ recens: ⁊ ζiζiber cõditum. ¶ De ſaporib⁹ aũt laudaꝛ ei acetũ ⁊ ſuccus citrãguloꝝ: ⁊ p̱p̱e lymonum: in q̃ magna fere intentio curationis ei⁹ ſuſtentari põt. Uinũ aũt g̃natoꝝ muζoꝝ ſibi laudari debet p̱p̱ aptionem ⁊ p̱uocationem quã hẽt. agreſte vo uſus oĩo dimittaꝛ. ¶ De aromatib⁹ vo laudabilioꝛ eſt uſus cinamomi electi ⁊ aniſi ⁊ pipis: ⁊ nõ in multa tñ q̃ȝtitate. ⁊ ζiζiber ⁊ carui: ⁊ ſemẽ leuiſtici: ⁊ ameos: ⁊ ſemen rutbe: ⁊ crocus: ⁊ ſilia aromatica. q̃ruz tñ exigua q̃ȝtitas cibarijs eſt apponenda. ¶ De potu aũt ei⁹ eligaꝛ vinum colore album uł ſubrubeuz: ſapore mediocre nõ põticum uel acre: ſubſtãtia tenue ⁊ dyaphanum: odore notabilr aromaticum vinoſitate ſua nõ valde aqueum. ſed meli⁹ eſt q̃ aliq̃liter declinet ad aliq̃ãtã potentiã q̃ȝ ad debilitatem. ſi tñ tale vinum haberi nõ põt ſed fumoſum ut eſt illi⁹ p̱tis cõſuetudo. tunc frãgenda eſt ei⁹ fumoſitas cũ portione aque ab electo fonte accepte q̃ ſit aeri ⁊ celo detect⁹: plãtis putridis ⁊ multitudine ranaꝝ denudat⁹. ⁊ ſit ſubſtãtia ei⁹ dyaphana corpuſculis ⁊ ſupfluitatib⁹ expurgata. ⁊ ſi talis haberi nõ põt cribreꝛ per harenãs uel fiat eius coctio ſimplr: uel ſit aq̃ ciſterne. ⁊ talis ſit aq̃ coctionis ⁊ p̱repationis oĩum ciboꝝ ei⁹. menſura vo eius cuȝ vino cõmiſcenda ſit tertia uel q̃rta p̱s ipſius ſm menſuraȝ diſcretionis moralis actus ⁊ non appetitus.

¶ De cura per medicinas. Cap. iii.

PRo regimine vo medicinaliũ ita p̱cedenduz eſt. Modus eniz regiminis ei⁹ ſuſtentaꝛ ſex intentionibus. ¶ Et p̱ma q̃dẽ intentio eſt abſcindẽ mãm g̃nationis lapidis ⁊ harenaꝝ in renib⁹. ¶ 2° vo eſt p̱hibitio g̃nationis lapidis a mã que iã in corpore inueniꝛ eẽ ↄ̃genita. ¶ 3° vo eſt rectificatio uel digõ mãeruz taliũ. ¶ 4° vo eſt eradicatiua ipſaꝝ eductio. ¶ 5° vo eſt lapidis cõminutio fractio ⁊ eductio ⁊ renuz mundificatio ab harenulis in eis inuentis. ¶ 6° vo eſt ſedare accitia lapides ⁊ harenulas ↄ̃ſtia. ¶ In iſtis eni ſex intentionib⁹ ſuſtentaꝛ regimen nõ ſolũ curationis haꝝ diſpõnum q̃n iã euenerint. ſed etiã p̱ſeruationis a noua recidiuatiõe uel euẽtu huius egritudis poſtq̃ȝ curata fuerit. ¶ Et oẽs iſti ſunt ſmones p̱ncipis 18° tertij. tractatu 2°. ⁊ 6° cap̃ diuz inq̃t. Intẽtiones q̃dẽ q̃s medici in curatione lapidum itẽdunt ſunt. ſ. ſex. ¶ Prĩa eſt abſciſſio mãei eius ſupple poſtq̃ȝ genita fuerit. ¶ 2° vo eſt p̱hibitio g̃natiõis mãei cũ abſciſſiõe cãe. ſ. g̃nãtis

ſtlaꝝ mãeꝝ. ¶ 3ᵒ vo eſt rectificatio.i.digõ eius.ſ.materiei. ¶ 4ᵒ vo eſt mũdificatio.i.eiõ mãciiã genite. ¶ 5ᵒ ĩtẽtio eſt cõminutio ipſiᵘ.ſ.lapidis ⁊ fractio eiᵘ ⁊ cõpreſſio.i.expulſio eiᵘ ⁊ eradicatio eiᵘ ex ſuo ſuſpẽſorio cũ medicinis que illud efficiũt.ſ.cõminutiis:fractiuis: ⁊ compſſiuis. ¶ Deinde eiᵘ extractio ſupplecõpleta.⁊ ſubtiliatio in ipſo.ſ.regimine adminiſtrãdi medicinas ſucceſſiue ɔuenientes cũ ordine eius.i.cũ ordinata applicatione vniᵘ medicine:que alterã precedẽ debet. ¶ Et illud.ſ.regimẽ ordinate precedẽs cõplet cũ prouocatiuis medicinis.deinde cum comminutiuis.3ᵒ cũ fractiuis ipſius lapidis.quarto cũ compreſſiuis.i.expulſiuis.quinto ⁊ ultimo cum extractiuis ipſius.ſ.totaliter.

Et pria qdẽ ĩtẽtio cõplet per ea que mãꝫ ſlaticã aptã ɔuerti in lapidẽ ⁊ harenulas educũt.deinde cũ his que calitatẽ itẽſaꝫ ipoꝝ renũ ad tẽperamẽtũ ducũt cõuenienter. ¶ Et pᵐ hoꝝ iſtoꝝ cõplet per euantia mãꝫ ſlaticã minoratiue.de quoꝝ numero eſt hoc medicamẽ. ℞.eluarii idi.ʒ.iii. agarici electi.℈.j.boni põderis.ſſ.ǧ.v.icorporẽtur ſil: ⁊ det in potu cũ modico vini albi ſubtilis ⁊ aromatici cali.ʒ.j. ⁊ tardet poſt illud comeſtio horis ad minus.v.in qrũ qrta accipiat cyathũ vnũ aque ordei cale cũ ʒuccaro albo. ¶ Et ſiqs deſideraret medicamẽ delectabiliᵘ illo.tũc ℞ eluarii dyaſmicõis.ʒ.ij.turbit electi.ʒ.j.ſſ.℈.i.ſalis idi.ǧ.j.miſce.⁊ det i potu cũ aq̃ decoctiõis q̃noꝝ milli ſolijs dulcorata ⁊ calefacta:ut pus dictũ eſt. ¶ 2ᵐ vo ⁊ adhuc leuiᵘ illo eſſe põt hoc. ℞.turbit electi.ʒ.j.ſ.hermodactyloꝝ.ʒ.j.dyagridij.ǧ.vj.ſalis idi.ǧ.ij.ʒinʒiberis.℈.ſ.aniſi dauci maſtice añ.ǧ.iij.penidiaꝝ.ʒ.j.pl'ueris ʒuccari.ʒ.ſ. iſundant oia in ℥.iij.aque apij ⁊ milij ſolis:ul' capilloꝝ uene.⁊ totũ detur in potu cũ diligẽti colatura ⁊ expreſſione.ita ꝙ ſola viᵘ medicine ſuſcipiat ⁊ nõ ſubſtãtia.⁊ obſuent poſt ipſius aſſũptionẽ ea que de õ minoratiuo dicta ſunt. ¶ Et ſi apperet ſlaticã mãꝫ nõbilit' ſanguini eſſe cõmixtã bonũ eſſet pdcis minoratiuis padminiſtrare flõmiã:eo qꝫ ulis eũo ꝑticularẽ ſemp ꝑcedẽ dꝫ in opatiõe canonica. ¶ Si aũt ꝑcipit medicᵘ mãꝫ iclinari ad ſtõchũ per nauſeã ⁊ ſigna ſuprad cã.tũc ɔueniẽs eẽt uomitũ ꝓuocare.⁊ ꝓpe cũ hoc uomitiuo leui. ℞.aque decoctiõis q̃noꝝ raphani uel carnoſitatis eiᵘ.ʒ.iij.ſy.ſimplicis acetoſi.ʒ.j.ſ.det hoc totũ tepidũ.⁊ poſt illud ꝑ horã digitũ iponat ori titillãdo vſus p̃aᵐ meri: ⁊ ꝓuocabit uemitᵘ q multa affert iuuamẽta in ꝓhibẽdo gñationẽ mãei ⁊ abſcindẽdo mãꝫ genitã ⁊ alleuiãdo renes:q̃re 18ᵒ tertij.caꝑ allegato. Et de ꝓhibitiuis gñatiõis eiᵘ:eſt ueimitᵘ poſt cibũ ⁊ multus uſus eiᵘ. Ipſe eni expellit ſuꝑfluitates groſſas ꝑ viã ɔtrã vie cuiᵘ motᵘ eſt ad renes: ⁊ facitᵘ renũ uacuũ ⁊ mundum.

¶ Adhuc iteꝝ ⁊ 3ᵒ hec ĩtẽtio cõplet ꝑ admiſtratiõẽ cliſterioꝝ ⁊ ꝓpe leniẽtũ.lenificatio eni eſt plurimũ alleuiationeꝫ faciẽs. Cliſtẽ tñ nõ dꝫ eẽ ualde acutũ nec multa.dꝫ ex eo poni q̃titas quereneo cõprimat ⁊ aggrauet. Et ꝓp hãc cãꝫ mltis ſapiẽtũ magis fuit dilectũ ſuppoſitoriũ ꝙ cliſtẽ:eo qꝫ ſuppoſitoriũ nõ ꝑuenit ad grauãdũ iteſtina implendo ipſa. Et tſunt ſmones Auicᵉ loco ꝓallegato dũ inqt. Et ſi fuerit conſtrictio nãe maior:tũc de rectiorib rebᵘ eſt extrahẽ fecem cum ſuppoſitorio:aut cum cliſteri nõ magno qõ coartet ⁊ dolorem faciat:imo ſuppoſitoriũ eſt amicabiliᵘ.vñ ⁊ in lenificatione qdem nãe eſt alleuiatio plurima: ⁊ ſedatio doloris.

¶ 3ᵐ igeniũ eiiandi mãm ⁊ iteꝝ diuertẽdi eã eẽ põt adminiſtrãdo diuretica incipiẽdo ꝓ a leuiorib⁹: ſic eſt uſus ligritie ſeminũ coiũꝫ fridoꝝ in diſpõne cala: ⁊ uſus aſpagi ul' aque ciᵘ ⁊ feniculus recẽs ⁊ altea ⁊ flores:deide ꝓcedẽdo ad fortiora:ſic apium feniculuꝫ daucum ſemẽ milij ſolis leuiſticum ⁊ apium ſylueſtre. Et ulteriᵘ trãſcẽdo ad ea que in electione fortiora ſunt ꝑ tertiã opatiõnẽ aut ꝓꝓetatẽ opantis:ſicut capillus uene.ſcolopẽdria poliũ mõtanuꝫ uſus fiſticoꝝ ſemẽ raphani vḡe paſtoris ⁊ ſilia:ſicut cinis vitri cinis leporis ⁊ cauda tremula ⁊ ſanguis hirci prepatᵘ ⁊ lapis ſpongie ⁊ iudaicus:q̃ruꝫ uſus põt eẽ ex pdictis faciẽdo decoctiones ſyrupũ iulep ɔfectiões trageas pillas ⁊ ex eis exterius inungẽdo balnea faciẽdo ⁊ ſilia. Hec ſufficiãt de ꝓ iſtis materiei iã iuẽte. ¶ Cõtra aũt lapidũ gñatiuã.ſ.calitatẽ inteſaꝫ corrigũt plura ꝓdictoꝝ:ut ſemina coia frigida: ⁊ ea que tẽperata ſunt:que reſpectu caliditatis itẽſa ſunt ifrigidatiua:uelut aſparagus capillus ve.⁊ ſimilia. ¶ 2ᵒ frãgũt calitatẽ ſyrupi infridatiui iciſiui ⁊ apitiui:ut ſy.ſimplex acetoſus:ſyru.de acetoſitate citri:aut de citrãgulis.ul' ſyr.de lymonibᵘ appropatᵘ magis qui ſunt iciſiui ifrigidatiui ⁊ apitiui ⁊ oximel compoſitũ.⁊ fortᵘ illo eſt oximel ſq̃lliticũ qui oẽs debẽt dari cũ aq̃ ſcolopẽdrie ul' aliis iã ꝓdcis. ¶ Frãgit ẽt calitatẽ linimẽta vnctiões ⁊ empl'a exteriᵘ admiſtrata. Et cũ hoc vnguẽto ualde nõbilit' opante. ℞.olĩ nenufa.violaꝝ.añ.ʒ.j.ſ.ſãdal.al. ⁊ ru.añ.℈.i.cãphore.℈.ſ.cere al.q.ſ.fiat vnguẽtuꝫ molle:qõ poſtea bulliat in lib.ſ.ſucci ſempuiue uſqꝫ ad ɔſũptionẽ illiᵘ ſucci:de hoc igit' vnguẽto ſpina tota ɔdecẽter inungi dꝫ ter ul' q̃ter in die nãli: ⁊ de mã ꝓcedẽtis vnguẽti põt fieri vnctiones ⁊ empl'a ſupaddẽdo ſup ſucci folioꝝ maluaꝝ violaꝝ vḡe paſtoris ſempuiue ſolatri atriplicis ⁊ ſiliũ. Ex qbᵘ etiã in aq̃ decoctis fieri põt euaporationes ⁊ balnea fomẽtationes ⁊ epithimata. Et tu elige qõ meliᵘ eſt ⁊ leuiᵘ apprehis iudicio tuo extimatiuo. ¶ Et de cõibᵘ etiã remittẽtibᵘ calitatẽ acutã eſt ɔfectio triaſan.⁊ ʒuccarũ violaceũ ⁊ tragea de viol' ⁊ de berberis ⁊ reliq̃ ſilia q̃ elige ꝑ te.⁊ hᶜ de itẽtiõe pᵃ

Iaꝫ vo appet qualiter abſcidit' mã ꝓpter ꝓhibitionẽ generatiõis eiᵘ in corpe ex his que poſita ſũt in ꝓcedẽti itẽtiõe. At vo ſcda ĩtẽtio diiam hẽt a pᵃ in hoc ꝙ hec qdẽ ſupponit mãm in corpe nõdũ eſſe ɔgenitã:q̃re laborat hec itẽtio ad ꝓhibẽdũ ne gñet' mã harenaꝝ ⁊ lapidis ſubiectiua eã. Et etiã ut nõ ꝑcedat calor qui eſt ꝓdcãrũ mãeꝝ generatiõis eã. ¶ Et pᵐ qdẽ hoꝝ duoꝝ corrigi põt ex his que i ꝓcedẽti caꝑ poſita fuerũt de debita mẽſuratione ſex reꝝ nõ nãliũ:nõ eni ad aliud laborat ſmo ille:niſi ut ꝓhiberet tales mãs gñari rectificãdo cibos ⁊ potus.ex qbᵘ gñari põt flegma aptũ ɔuerti in lapidẽ ⁊ harenas. ¶ Etiã per regimẽ aliud appet qualiter calor qui eſt efficiẽs cauſa lapidum ⁊ harenarũ ſufficiẽter corrigi põt per ea que in itẽtione ꝓcedẽti de alteratiuis digerẽtibᵘ ad caliditatẽ remittentibus ſcripta fuerunt. ¶ Preter hec aũt plura inueniunt':q̃ruꝫ uſus rectificãdo cõplonẽ renũ ⁊ mũdificãdo epar ⁊ uenas ⁊ vias urinales a ſapiẽtibᵘ collaudata ſunt:ſic eſt uſus medicinaꝝ apientiũ ⁊ aduerſantiũ ſlati:q̃rũ alique ſunt ſolutiue ſunplices:uelut agaricus hermodactyli turbit ſe.croci hortẽſis polipo.⁊ odor ellebori al.cuiᵘ radicula aliqñ iſundat' per dieꝫ nãlẽ in aquã: ⁊ q̃ qꝫ bibat' paꝝ ex ea in aurora tepefactum. ¶ De his etiã q̃dã ſunt ſolutiua cõpoſita:uelut hiidicta cuiusvᵉ eſt ad mũdificãdũ a ſlate renes ueſicã ⁊ urinales vias. Et ſic eſt eluariũ idũ qõ ſupfluitates expellit a toto corpore ⁊ a renibᵘ.uelut eſt iera luf.⁊ multe ſiles medicine hic inde colligẽde. Nõnulle vo hoꝝ medicinaꝝ ſunt ſimplices apiẽdo mũdificãdo ⁊ ꝑcipitãdo mãs a corpore anteꝙ ex eis gñet' lapis:de q̃rũ numero ſunt ſic hyſopᵘ cẽtaurea mi.apiũ ſylueſtre ⁊ domeſticũ petroſellinũ ⁊ betonica poliũ mõtanũ ⁊ ſcolopẽdria: ⁊ radix pẽtafilõis.⁊ ul'r oẽs que ab auctoribᵘ in hoc collaudate fuerũt. ¶ De his aliqua ſunt cõpoſita:uelut tyriaca Andromachi metridatũ deſcriptõe Auicᵉ 5ᵒ cañ.diſtin.pma. Et medicamẽ alkekẽgi ⁊ iuſtinũ eluariũ ducis ⁊ liton tripon deſcriptõe Nicolai i antidotario.ex q̃libet q̃rum dari põt.ʒ.j.cum aliq̃ de aq̃s ſtatiꝫ dicendis. ¶ Et cõpoſituꝫ optimũ ⁊ hic laudatũ ab Auicᵉ qõ ſepe exhibitum oino preſeruat corpora a gñatione noue mãei ex q̃ gñari ſolent lapides ⁊ harene: ⁊ eſt deſcriptio eiᵘ talis. ℞.lapidis ſpõgie ſcolopẽdrie capil.ue.ſe.altee ⁊ petroſil.añ.ʒ.j.miſce ⁊ detur ex eo pluribᵘ diebᵘ.ʒ.j.cũ aq̃ ſublimationis apij aut decoctione q̃nque radicũ calidoꝝ aut aq̃ tribuli aut aq̃ raphani lege Aui.ibidẽ. ¶ Et iteꝝ collige ibidem cõpoſitum imediate ſequens qõ eſt aggregãs opationes diuerſas ad intentionẽ predictã. Et adhuc collige ide medicamen nobilis opationis.ſ.illo. Medicamen ultimum ſedãs dolorem ⁊ extra-

beno lapidem eſt aqua ciceris nigri.¶ Et ſcio etiã ego ꝙ ſi fiat puluis ex partibus equalibus ſcolopendrie ⁊ milij ſolis.⁊ patiens utaſ eo mirabiliter preſeruat a gñatione materierum preſcriptarum.hec de intentione ſcđa.

Apparet theorice ↄtẽplanti ꝙ intẽtio 3ª.ſ.eđtionis mãerũ iã facile cõpleri põt ex his que in intẽtione predicta declarata ſunt.neqȝ videſ aliqđ q̃ſi oportunum eẽ:niſi ꝙ ſcribanſ q̃dã ſimplicia ⁊ cõpoſita tales mãs digerẽ ſolẽtia.¶ De q̃rũ numero ſunt aque ſublimationis hyſopi calamẽti origani utriuſqȝ apij:⁊ petroſel. betonice pulegij milij ſolis ⁊ ſiliũ. Et de his que ego expiori qđ nlũmũ iueni.vȝ admiſtrare aquã ſublimationis radicuȝ altee. Et ſcio etiã ꝙ aq̃ ſublimationis radicũ ireos potẽtior eſt predicta:ut expientia q̃diana doct ſiuȝ. Et ꝙ aq̃ ſublimationis folioꝝ ⁊ fructuũ cucume.aſinini in hac diſpõne ↄfert: eo qꝛ ſoluendo ꝓuocãdo apiendo ⁊ abſtergendo mãs educit qbus obuiat ⁊ lapides cõminuit ⁊ frãgit.¶ De cõpoſitis vo̾ digerentib9 ſũt oẽs ſyrupi q̃rũ vniuerſa ſchola q̃dianũ hẽt uſum:ſic ſyrupus de hyſopo: ſyrup9 de calamẽto:ſyrupus cõpoſit9 aceto ſius oximel cõpoſituȝ ſecaniabin de ſeſſim.i.leuiſtici ⁊ oẽs oximellis ſpẽs ⁊ ꝓpe ſquilliticuȝ ⁊ oximel iuliani.¶ Et cõpoſituȝ hoc quo uti ſoleo. ℞.oximellis ſquillitici.℥.j.ſyrupi de hyſopo.℥.ſ.aque ſcolopendrie cucumeris aſinini.añ.℥.j.ſ.⁊ deſ hoc ⁊ cõtinuet pluribus diebus. ¶ Et ſi uelis digeſtiuuȝ cõiũ eſt illo. ℞.ſy.cõpoſiti acetoſi.℥.ij.aque apij aque altee.añ.℥.j.ſ.deſ hoc totũ in potu ⁊ cõtinuet totiẽs ut appeat urinã ſubſtãtia ⁊ colore ad mediocritatẽ eẽ reductã.⁊ hĩte ſedimen in fundo ſedens albũ ↄiunctũ eq̃le ⁊ dyaphanũ qđ ſua groſſitudine trãſpentiã ei9 non ipediat.tũc ḡ appet hora ↄueniẽs euacuandi mãm:ut nũc ſeqſ.

Iã aũt ex predicta intẽtione ſeqſ neceſſe eẽ mãȝ euacuari poſt ipſi9 digõnẽ ↄuenientẽ:que cuȝ appuerit exhibeaſ in potu.℥.j.ſ.bñdicte ſimplicis cũ.℥.iij.aque calefacte ſublimationis milij ſolis aut aliaꝝ:de qb9 dictum eſt: aut deſ aliqđ de ſolutiuis in 2ª intentione narratis.¶ Aut deſ hec iſuſio que notabilr mũdificat renes educẽdo mãs iã predictas. ℞.centauree mino.medulle cartami.ana.℥.ſ. agarici electi pulueris hermodactyloꝝ.añ.℈.iiij.dyagridij.ǧ.vj.aniſi ſe.feniculi liq̃ritie ſe.apij ʒinʒiberis.ana.℈.ſ. penidiaꝝ.℥.j.infundanſ oia in.℥.iiij.aque capilloꝝ ue.ſcolo. per diem nãlem.deinde caleſiãt in aurora.⁊ diligenter expmanſ ⁊ colatura calida detur in potu poſt quã obſeruenſ oia que poſt minoratiuum de intentione prima poſita ſunt obſeruari debere.hec de intentione quarta.

Quitã vo̾ intẽtionẽ adhuc cõplẽ pñt oia que in itẽtione ꝑdicta dicta fuerũt. Ego vo̾ ſaltẽ hic tãgam 4or que in teſtimonio ſapiẽtũ ⁊ q̃diano exercitio mihi expta fuerũt.¶ Et pmũ qdẽ eſt uſus decoctionis mirabilſ quã Auic9 ſcribit dari debẽ dieb9 qbuſdã ⁊ ↄfert ad minuẽdum frãgẽdũ ⁊ educẽdũ lapides ⁊ harenas ⁊ nõ eſt mirabile:qm̃ aggregat oẽs medicinas elegãtiſſime opationis ab auctoribus inuẽtas.⁊ eſt ei9 deſcriptio in.§.illo. Et q̃nqȝ danſ i potu aque in qb9 coquunſ medicine lapidiceſica que in qbus decoquunſ cameputheos poliũ ⁊ calamẽtuȝ ⁊ ſiſeleos ⁊ radix tribuli ⁊ fruct9 ei9 ⁊ ſcolopẽdria ⁊ radix malue ⁊ capillorũ ue.⁊ v̾ga paſtoris ⁊ radix tamariſci ⁊ radix eupatorij ⁊ ſemẽ altee ⁊ ſamurẽon ⁊ ſagraſim ⁊ pulegiũ:⁊ alia ex diureticis. Et cũ admiſtranſ in dieb9 ſanitatis ꝓhibẽt gñationẽ lapidis etiã.¶ Et nota ꝙ hoc cõpoſitũ 2m per menſuram ad intẽtionẽ iſtã eſt cõpoſitũ illud qđ ſoleo reducẽ in formã ſolidã cũ ʒuccaro ⁊ aq̃ ſublimationis capilloꝝ uene. Et eſt ei9 deſcriptio tal. ℞.lapidis ſpõgie lapidis iudaici vitri cõbuſti.añ.ʒ.j.ſ.ſanguis hirci prepati.ʒ.iij.ǧnoꝝ milij ſolis.ʒ.iiij pulueriʒenſ oia ſubtilr:⁊ fiat ↄfectio ut dictũ eſt.⁊ exhibeatur ex ea ſemp añ cibũ.℥.j.¶ 3m vo̾ cõpoſitũ q̃ uti ſoleo eſt cõfectio hec. ℞.granoꝝ fiſticoꝝ mundatoꝝ.℥.iiij. ǧnoꝝ milij ſolis.℥.ſ.radicuȝ pentafilonis pulueris ſcolopendrie polij mõtani ⁊ ſe.rubbe.añ.ʒ.j.ſ.ʒuccari al.lib.ſ.infundanſ fiſtici in aquã ſtaphiſagrie calidã per duos dies nãles. deinde minutim incidanſ.⁊ fiat ex eis ↄfectio ſm artem.¶ 4m vo̾ cõpoſitũ quo uti ſoleo eſt hoc. ℞.radicũ cretani marini ira dicũ v̾ge paſtoris ⁊ floꝝ altee.añ.ʒ.j.cineris leporis cõbuſti ʒ.ſ.oximellis ſquillitici.℥.iij.ʒuccari 2e coctionis.℥.iiij.coquãtur iſti ʒuccoꝝ ⁊ oximel uſqȝ ad glutinoſitatem bonã.⁊ cum infrigidari ceperint ſupaddanſ ſpẽs:⁊ fiat eleuariuȝ.cui9 doſis eẽ debet.ij.ʒ.uſqȝ ad 4or.⁊ ꝓpe in hora exit9 a balneo nãli ſulphureo qđ mirabilẽ hẽt opationem ad diſpões illas auctẽ Ruffi:⁊ Auic 18º tertij.ſepe allegato cap ubi inquit. Et Ruffus quidem dixit.ꝙ plurima balneatio in thermis ſulphureis frãgit lapidẽ. Et ↄfirmat illud Aui.expimento cũ ſubdit.hoc fortaſſe fac ꝑuenire ſupple ſpeculãteȝ ad hoc ꝙ q̃dã aque que q̃nqȝ ulcerãt cutẽ qñ ponunſ in eis medici ne lapidis ⁊ ſubmergiſ in eis pãn9 cũ ſunt cale⁊ poniſ ſup locũ lapidis reſoluũt ipm. Et ego iã expt9 ſum res hui9 gñis ⁊ uolui intelligẽ de lixiuio de quo eſt expientia certa.

Accñtia vo̾ coiter ſolita ſup hãc diſpõnẽ ſunt q̃tuor famoſa.¶ Primũ eſt iſtãtia doloris. ¶ 2m eſt frequẽs mict9 diſtillatio noiat9.¶ 3m eſt ſtrãguria.i.ipotẽtia cõueniẽter urinãdi.¶ 4m eſt uehemens punctio in extremitate pudibundi.¶ Et dolor qdẽ pmus in ſpina illi9 pſeuerãs per cliſteria ſupraſcripta ſolẽniter remoueri põt:⁊ per alias digeſtiuas ⁊ alteratiuas ⁊ ſolutiuas medicinas ſepe numeratas. Et poſt multa hĩc inde a ſapiẽtib9 colligẽda nõ eſt medicina cõpar balneo facto ex decoctione medicinaꝝ que auctẽ Auic poſite ſunt in decoctione digeſtiua in itẽtione digõnis poſita cui ſi addanſ folia malue ⁊ altee ⁊ radices urtice ⁊ herba milij ſolis ⁊ coquanſ in aq̃ multa in qua eger cũ inſtãtia doloris ſepe balneeſ in octo vicib9 fere ſedaſ dolor ei9.¶ Et cõfert etiã ad illud exhibẽ.℈.j.hui9 pulueris cũ aq̃ decoctionis ǧnoꝝ pipis. ℞.ſe. portulace ſe.ſcariole.añ.ʒ.ſ.iuſq̃ami al.℈.ij.croci.℈.j.pulueris origani.℈.ſ. pulteriʒenſ oia per ſe:⁊ poſtea diligẽter icorporenſ ⁊ exhibeanſ ut prius dictum eſt q̃cunqȝ hora fieret inſtãtia doloris.¶ Et nota ꝙ hec duo remedia etiã auferunt 2m accñs:⁊ 3m qđ eſt frequentia mict9 cum ſtrãguria. ¶ Et ↄiter ex iſtis curaſ 4m accñs qđ eſt dolor in extremitate genitalis mẽbri.⁊ hoc qdẽ eſt rõnale ⁊ ↄueniens:eo qꝛ cuȝ dolor ille dependens ſit a diſpõne renuȝ ⁊ ueſice remotis illis neceẽ eſt remoueri accidens qđ ab illis dependebat:qm̃ ex abſciſſione ſufficientium cauſaꝝ effectus de neceſſitate remoueſ qui dependebat ab eis. Hec in ſumma ſũt que mihi utiliora ⁊ meliora viſa fuerunt in diſpõne huius gñoſi viri ↄſcribẽda. Summus uero oipotens oium conditor hec oia ſui pietate diriget in eius ſalutem. Ad laudem eius ꝑpetuam Amen.

Cõſiliũ.176.

De dolore renum ꝑueniente a materieb9 flegmaticis viſcoſis ⁊ groſſis cum multitudine harenularum ⁊ lapidum in eis.

¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De diuerſitate hoꝝ doloꝝ accepta ex pte mẽbroꝝ dolẽtiuȝ ⁊ ex pte cãrũ efficiẽtiũ ⁊ maliũ ⁊ de ſignis eoꝝ. Cap.i.

Honorabilis ciuis vincentinus Georgius de tabernellis vir cõmẽdatiſſimus laborat dolorib9 in ſpina eius:⁊ illis moleſtis ualde.qbus propter ea que inferius videbunſ neceſſe eſt nõ ſolum congruis:imo eciã celerib9 ſubuenire remedijs. Quib9 ſi diligẽter fiat aduertentia videbiſ ꝙ ipſi ſunt dolores intriſeci renib9 pncipalr approꝑati. Alij vo̾ ſũt dolores uel accñtia pñt extriſecaꝝ. Et pmum qdem horum plurib9 ſignis uel accñtib9 declarari põt.¶ Primum eſt ꝙ hi dolores ſubito ipſum inuadunt nulla precedẽte ipſoꝝ cã manifeſta. Dolor eñi ⁊ repẽte eueniẽs ſubitã oñdit ſolutionẽ continuitatis aut male cõplõnis pmutationẽ. Cũ igitur nec ſoluẽs ab extra nec malã cõplõnẽ ſubito inducẽs ab extra occurrãt:⁊ dolẽat preo ille iltoꝝ ⁊ ſpine q̃rũ dolorẽ ⁊ ſenſus tactus exterius nõ iueniat. Igiſ dolor in membris eis

interioribꝰ: ⁊ ab iteriori cã ꝑueniẽs.ↄ̃ntia ẽm utrãqȝ ptem
necĩa eſt itelligẽti terminos. Qm̃ in añte excludiť oĩs exte-
rioꝛ cã ⁊ dolent ptes.ğ neceẽ eſt ꝙ doleãt ab interiori cã uel
cauſis. Etiã in añte aſſumebať iteꝝ ꝙ exteriores ptes nõ do
lent.qꝛ tactꝰ nõ inuenit ibi dolorẽ.ğ neceẽ eſt ptes interiores
dolẽ. ℂ Qđ aũt hic doloꝛ in renibꝰ exiſtat multis motiuis
demõſtrari debet. ℂ Pꝛimũ eſt ꝙ doloꝛ ſubito euenit huic
in ptibꝰ illoꝝ itriſecꝰ.igiť videť ꝙ talis doloꝛ fit in renibꝰ: eo
qꝛ ibi nõ inueniunť ptes alie ꝙ̃ renes: que tã ingenti dolo-
re dolẽ poſſint: qꝛ ſifac coopiens renes nõ adeo excellenter
dolẽ põt. Nec etiã uena chilis aut arteria adoꝛti deſcendẽs
tã ingenter dolẽ pñt.qm̃ eaꝝ ſenſatio eſt obtuſa ꝑpter ſub-
ſtãtiã ipſaꝝ eſſe ligamẽtalẽ. ℂ Amplꝰ etiã hic doloꝛ nõ eſt
in ilion qđ eſt 3m inteſtinũ de gracilibꝰ: ꝑpterea qꝛ hũc do-
lorẽ nõ cõcomitať frequens mictꝰ punctio in urina ⁊ reliq̃
que ſignt nocumentum in renibꝰ ⁊ vijs urinalibꝰ. Cuȝ eniȝ
aliqs mingit urinã ꝑpter quã multotiens ad mingendum
⁊ multũ ſurgit: tũc in renibꝰ eſt eiꝰ egritudo.18a tertij.3° caꝑ.
ℂ Subitus etiã ⁊ repentinus doloꝛ eueniens in renibꝰ fie
ri põt ꝑpter ſubitã alterationem aut ſolutionem ↄ̃tinuita-
tis que doloreſ facere pñt in colatorio panniculo renum ⁊
in altero ueſtiente eos.

CAVSE

Iaȝ ṽo nũc opȝ hoꝝ doloꝝ inueſtigare diuerſitates: que
qdẽ a mãli cã efficiẽte eoꝝ originẽ capiũt. ℂ Doloꝛ
itaqȝ in viro iſto põt ↄ̃ſeq̃ fortẽ alterationẽ in renibꝰ eius fa
ctã a mala cõplõne calĩa in renibꝰ ex ebullitione ſanguis cir
ca eos. Et in uena chili ⁊ arteria oꝛti que lateralr̃ in renibꝰ
ſubſternunť.qđ appet eo qꝛ pulſus huiꝰ viri per me tactus
magnꝰ erat uelox ⁊ frequẽs plenꝰ cuȝ tẽſione arterie notabi-
li. ℂ 2° qꝛ urine ipſiꝰ erãt rubicũdo colore colorate cum ſe-
dimine ſatis groſſo. ℂ 3° qꝛ erãt acute impmẽtes in ſenſuȝ
tactꝰ que arguunt malã cõplõnẽ calidã. ℂ Et 4° qꝛ cũ acui
tate cõprimẽdo i collũ ueſice ⁊ extremitate pudibũdi. ℂ Et
cã acuitatis in his duobꝰ ſignis põt eſſe duplex: qꝛ ⁊ ſi talis
caliditas magis a ſanguis ebullitione ꝑueniat.ei tñ põt cõ-
miſceri cholera ꝑpter ꝓpinqtatẽ kiſtis fellis ad renes ⁊ arte
rias ꝑdictas. ℂ Et 2° cã põt eſſe ꝑpter acuitatẽ urine in ſe
ipſa: qm̃ ſalſa eſt. ℂ 2a ṽo cã huiꝰ doloris eſſe põt ſolũ cõti-
nuitatis nõ uere dicta ĩ partis ſolũ: ſed diſtractio uel extẽſio
facta in pãniculis renũ a mã oppilãte eos.que põt eſſe fleg-
ma cũ uētoſitatũ multitudine ⁊ harenulaꝝ multaꝝ ⁊ lapillo
rũ eiꝰ. ℂ Et hec eſt uera huiꝰ viri egritudo.ſ.doloꝛ renũ ꝑ-
ueniẽs a mãebꝰ humoralibus flegmaticis viſcoſis ⁊ groſſis
cũ multitudine harenulaꝝ ⁊ lapidũ in eiſdẽ. Et ſi qñqȝ con
tingat ꝙ hi dolores cũ punctione ⁊ acuitate miſceanť iam
eſt aſſignata cã ex pte alicuꝰ acuitatis a cholerica mã ꝑueni
ens. ℂ Neqȝ aũt gratis videať dictum hũc eſſe dolorẽ re-
nũ ex multis apiri põt. ℂ Pꝛimo ex loco qm̃ dolet eger in
pte poſteriori ubi ſuſtẽtanť renes ⁊ extendiť uſqȝ ad añterio-
res ptes. ℂ 2° qꝛ talẽ dolorẽ ↄ̃comitať uarietas in urina ꝙ̃
tum ad appetitũ: qꝛ ſepe appetit ꝙ̃ tũ ad multitudinẽ: qꝛ pa-
rũ mittit: ⁊ ꝙ̃ tũ ad tṗs: qꝛ frequẽter iclinať ad ipſam emittẽ
dã. Silr̃ etiã qꝛ dolorẽ iſtuȝ ↄ̃comitať nauſea ⁊ uomitꝰ per
colligantiã renũ ad ſtõchũ. ℂ Qđ ṽo dolores iſti ꝑueniant
⁊ augeanť a uentoſitate appet ꝑpter uelocitatẽ coicationis
eoꝝ ad ꝓpinq̃s ptes.neqȝ enim humoꝛ neqȝ harena neqȝ la
pis tã cito mouerenť. Silr̃ appet ꝑpter rugitum gurgulati
onem in loco renum ꝑceptas.

SIGNA

Dolores ṽo iſtos ab harenis ⁊ lapillis ꝑuenire mľ
ta declarãt ſigna. ℂ Pꝛimum uelocitas
euẽtus doloris in eis. Repẽte eniȝ doloꝛ renũ eueniẽs lapi
dis renũ aut viaꝝ urine ſignũ eſt demõſtratiuũ interiorum
6°.caꝑ 3°. ℂ 2m ſignũ mictꝰ urine groſſe ⁊ conturbate poſt
mictũ urine aquee ⁊ tenuis pluribꝰ diebꝰ añ factũ.lȝ qñqȝ in
hac diſpõne in pñ° emittať urina groſſa.deide tenuioꝛ fiat
ℂ Et hoꝝ qdẽ cãe ↄ̃tẽplãdo reddi pñt. Cũ enim neqȝ lapis
uel harena gñari poſſint ex mã niſi groſſa. ↄ̃tingit materiaȝ
groſſam illã in renibꝰ repiri.⁊ nõ dũ erit viaꝝ tãta facta oppi

latio qn educi poſſit mã talis ⁊ ṽtꝰ eſt fortis. igiť expelletuř
mã groſſa ꝑus tṗe ꝙ̃ gñeť lapis uel harena. ⁊ eſt ſignuȝ bo-
nũ ꝓhibitionis aut ſaltẽ tarditatis gñationis lapidis in re-
nibꝰ.q̃re 18° tertij.caꝑ de ſignis lapidis renuȝ in qꝛ ꝑncepe.
Et gñatio eiꝰ in pñ° groſſa eſt magis ſignificatiua ſanitatis
ṽtutis ⁊ dilatationis meatuũ. ℂ Cã ṽo ꝑpter quã in gñatio
ne lapidis ꝑus tṗe emittunť urine tenues ⁊ aq̃ſe aſſumiť
ex pte clauſionis viaꝝ a mãli cã gñationis lapidis ⁊ hare-
narũ que eſt flegmatica mucillaginoſa groſſa.deinde angu-
ſtas vias ualde facile claudẽ põt. Et ad hoc iuuat fixio uel
retẽtio talis flegmatis in predictis: que ꝑuenit a viſcoſitate
eiꝰ. Cũ ğ a predictis mãebꝰ emulgẽtiuȝ uenarũ rami ⁊ panni
culus colatoriꝰ renũ ⁊ uritides pori notabilr̃ obſtruanť nõ
põt inde ṽtus expellẽ mãm niſi ualde ſubtilẽ ⁊ fluxibilẽ. vñ
urine miguť tenues ⁊ aquoſe elemẽto aque in ſubſtãtia ⁊
odore ſimillime. Et eſt ſignũ harenaꝝ ⁊ lapidis iã genitoꝝ.
Collige hoꝝ ſniaȝ pulcherrime 18° tertij.caꝑ preallegato dũ
in qꝛ. Et eſt cũ urina eſt groſſa in ꝑmis.ſ.de qua iã dictum
eſt.deide icipit cõuerti ad tenuitatẽ ⁊ cũ attenuaťꝑpter retẽ
tionẽ turbidi.tunc extima eiꝰ.ſ.lapidis gñationẽ ꝙ̃uis qñqȝ
in pñ° rei mingať tenuis. ℂ Qđ iteꝝ tales dolores in hoc
viro ꝑueniãt a lapillis uel harenis ex multis alijs. Iterũ ⁊ ter
tio declarari põt. ℂ Pꝛimo qꝛ vir iſte pinguis eſt ⁊ carnoſi
tate plus ꝙ̃ mediocri abundãs. ℂ Et iterum cõſtipationẽ
uentris notabilẽ hẽt. vñ 18° tertij.caꝑ de cauſis gñationis la
pidis in renibꝰ. Ille nãqȝ cui plurimũ euenit lapis renũ eſt
piguis ⁊ ſiccã hñs nãm. ℂ 4° uerũ hoc declarari põt ab effi
ciente cã gñationis lapidis. ṽtꝰ eni agens illꝰ eſt caliditas ab
eq̃litate egreſſa. ℂ 5m ṽo ſignũ doloris renũ eſt demõſtrati-
uum cui refragari nõ põt.ſ.frequens mictꝰ urinaꝝ. Et cuȝ
cõtingit cũ inſtãtia doloris emitti lapillos ⁊ harenas remo
ueť doloꝛ. ℂ 6m ſignum eſt: ꝙ talis doloꝛ intendiť tṗe ua-
cuitatis. Et qꝛ hic paſſus a pluribꝰ dubitatꝰ eſt: ideo aggre-
diamur paꝝ ipſius ſniam. ℂ Supponẽdum itaqȝ ꝑmum
ꝙ doloꝛ renalis fortioꝛ fit in hora uacuitatis. ℂ 2° ꝙ colicꝰ
doloꝛ alleuiať in uacuitate ⁊ fortioꝛ fit cum aſſumiť aliqd.
ℂ Supponẽduȝ 3° ꝙ per uacuitatẽ intelligi debet cibi ab
ſentia a ſtõcho. Et hec ſuppoſitio neceẽ ueritatis eſt: eo qꝛ co-
licus alleuiať in ea.ſ.uacuitate ſtõchi ⁊ fit fortis cuȝ aſſumi-
tur aliqd.i.cum cibať eger. Uñ ex his ſermonibꝰ Aui.colle-
ctis 16a tertij.tractatu 3°.caꝑ de dĩa inter dolores colicos ⁊
renales colligunť iſte ↄ̃clõnes. ℂ Pꝛima: doloꝛ colicus ⁊
ſi magnus exiſtat tṗe famis ⁊ uacuitatis ſtõchi lenioꝛ fit.
ℂ 2a ↄ̃clõ. doloꝛ colicus aliquãte intenſionis fortioꝛ efficiť
poſt aſſumptum cibum. ℂ 3a ↄ̃clõ. doloꝛ renalis aliquãte
intenſionis tṗe cibati ſtomachi ex̃is fortioꝛ fit poſt deſcen-
ſum cibi a ſtomacho ꝙ̃ ꝑus eſſet. Ex qua ↄ̃clõne appet ꝙ re
nalis doloꝛ poſt cibationem lenioꝛ eſt ꝙ̃ ante cibationem.
ℂ Supponendũ 4° pro ueritate iſtorum cõcluſionũ ꝙ in-
telligãtur alis paria taliter ꝙ poſt cibationem nõ gñetur uľ
ꝓducať aliq̃ mala q̃litas in inteſtinis que fuerit repta in ci
bis. Et ſilr̃ ꝙ aliq̃ mala q̃litas nõ ſit repta in cibis dũ adhuc
ſunt in ſtomacho que poſſit coicari renibus: aut inteſtino
colon. ℂ Supponendum 5° ꝙ cibus cum coꝛpulentia ſua
in ſtomacho exñs: ⁊ ab eo depoſitus mẽbra ſibi vicina dolẽ
tia per ſui coꝛpulentiã cõprimendo ⁊ aggrauãdo põt dolo-
rem facere. ℂ Iſtis poſitis ꝓbať pꝛima concluſio tempore
quo hõ iam cibatus eſt. ⁊ dũ cibus in ſtomacho permanet:
minori grauitate grauať colon in inferiori ⁊ in ſiniſtra par
te ſitus eius a predicto cibo ꝙ̃ grauetur dum cibus iam de-
ſcenderit in ſtomacho.ergo ſequiť ꝙ minus dolet pars iſſe-
rioꝛ colon: dũ cibꝰ eſt in ſtomacho.patet ↄ̃ñtia.qꝛ minus gra
uatur tunc.ſed ad minorẽ grauitatẽ minoꝛ ſequitur cõpꝛeſ
ſio.ergo minoꝛ doloꝛ.hec ↄ̃ñtia tenet.qꝛ talis compꝛeſſio nõ
eſt niſi doloris ſpẽs vna: ut patet 2° ꝑmi.caꝑ de cauſis ⁊ ſpe
ciebus cuiuſcunqȝ doloris. Antecedens arguitur: qꝛ mino-
ri compꝛeſſione compꝛimi põt colon a cõprimente magis
elongato ab eo ꝙ̃ ſibi ꝓpinquo ⁊ econuerſo: ſed cibus

in ſtomacho ep̄is magis elōgat᷑ ab īferiori pte colon cuius
magna ps locata eſt in ſiniſtra pte. igit᷑ ex predictis patet. q̄
colicus dolor. ſ. in pte īferiori colon mior eſt tpe cibationis
q̄ depōnis cibi a ſtōcho. ❡ Et per rōnē aduerſaȝ pbat᷑ al-
tera ɔcluſio. ſ. q̄ colicus dolor itēdit᷑ tpe aſſumptiōis cibi ⁊
plenitudinis ei⁹. Eo q̄ tali tpe cib⁹ ep̄is magis ppinquus
eſt colon q̄ dū iā a ſtōcho deſcēdit. ergo ſequit᷑ q̄ tunc pōt
magis cōprimēdo dolorē in colon augmētare. minor pbat᷑
apud itelligētes expimētale iudiciū ex anothomia ſumptū:
qm̄ colon ſupappodiat᷑ fundo ſtōchi. Cū ergo in fundo ſto
machi colligat᷑ cib⁹. ergo extēdet᷑ ei⁹ ſubſtātia v̄ſus anteri⁹.
igit᷑ neceſſe erit colon ei ſuppoſitū cōprimi īter ipm ſtōachū
⁊ mirach: ſed per talē cōpreſſionem augmētat᷑ dolor. ḡ poſt
aſſumptionē cibi ⁊ p̄ſitiā ei⁹ in ſtōcho dolor colic⁹ itēdit᷑: qd̄
fuit ſcda ps ſupius pmiſſa: ⁊ nūc pbata. ❡ E cōuerſo autēȝ
arguēdo pōt pbari ſcda ɔcluſio: qꝛ tpe uacuitatis ſtomachi
uel deſcēſus ei⁹ ab eo minor fit in colon cōpreſſio q̄ dū cib⁹
erat in ſtōcho. ḡ minor dolor. ɔñia tenet ut prius: ⁊ añcedens
patet: qꝛ cū deſcēderit cib⁹ a ſtōcho iā recipit᷑ in ilion a quo
nō pōt tāta ipſi colon fieri cōpreſſio quāta fiebat dū cibus
erat in ſtōcho. ergo nō pōt colon a cibo dolē tātū poſt uacui
tatē ſtōchi ab eo cibo. Et añcedēs manifeſtū eſt itelligēti per
anothomiā ex ſenſu viſus ſitū īteſtini gracilis. Et nota q̄ he
due ɔcluſiōes diſpariter ptes colon intelligēdo uerificant᷑.
Illa eni pars colon que a dextra parte icipit a fine monocul
paꝝ aſcēdēdo in dextra pte trāſuerſalr̄ fundo ſtōachi ſup-
appodiat᷑. ergo illa pars colon aſſumpto cibo tūc pōt cōpri
mi iter ſtōchū ⁊ mirach: q̄re tūc itēdit᷑ dolor. Ex quo appa-
ret q̄ alijs parib⁹ in hoc tpe. ſ. plenitudis ſtōchi ps inferior
colon min⁹ dolet: qꝛ cib⁹ eſt elongat⁹ ab ea nōbilr̄: qm̄ eſt in
fundo ſtōachi: qui magis in dextra pte ſituat᷑. colon v̄o ma-
ior ps ſituat᷑ in ſiniſtra: ut iā dictū eſt. Ex hoc iterū apparet
q̄ dolor colicus. ſ. ſupioris partis eius alleuiat᷑. ſ. in uacuita
te ſtomachi: ſicut ipe idē itēdit᷑ in replōne eius. ❡ Cōtra tñ
cōcluſionē ſcdam videt᷑ apparēs argumentū inſtare: eo qꝛ
dū deponit᷑ cibus a ſtōcho recipit᷑ in iferiori pte ⁊ in ilion:
ſed ilion ps notabilis ſupappodiatur colon. ergo cibus in
ilion receptus grauabit colon. ergo tūc intendetur dolor in
colon cuius ɔtradictoriū ſupra tactum eſt. ❡ Huic motiuo
rñdēdū eſt ɔcedēdo maiorē. ſ. q̄ cib⁹ a ſtomacho deſcēdens
recipit᷑ in inferiori pte: ⁊ cōcedendum eſt iterum q̄ talis ci-
bus recipit᷑ in ilion. Et ad maiorē cū dicit᷑ q̄ ilion ſupappo
diat᷑ colon. dicit᷑ q̄ illud ueꝝ eſt de quadā pte ilion iferiori.
Et dī ulteri⁹ q̄ cū cib⁹ iā a ſtōcho depoſit⁹ eſt recipit᷑ in pte
ilion dextra que maioris eſt extēſionis. fecalis ergo cibi ps
recipit᷑ in illa ⁊ talis eſt que elōgat᷑ nōbilr̄ a colon. ergo tūc
minus comprimēdo ipſum appet dolor leuis: ⁊ tenet ɔñia
eo qꝛ agēs a paſſo elōgatū nō agit aut ſaltē paꝝ agit in ipm
qm̄ ois actio fit per ɔtactū agētis ad paſſum. p̄ de gñatione.
❡ Et ex hoc fundamēto ualde facile pbari pōtȝ⁹ tā pmiſſa
ɔclīo: qꝛ cū cib⁹ poſt deſcēſuȝ ipi⁹ a ſtōcho recipiat᷑ in ilion:
⁊ renes ſubſternant᷑ in ilion. igitur ſupfluitas cibalis cōpri-
mit eos: ſed ex cōpreſſiōe augmētat᷑ dolor in eis. ergo rena
lis dolor itēdit᷑ tpe uacuitatis ſtōchi a cibo. ❡ Et ex concluſ-
ſione correlarie ɔcludi pōt: quare uomitus multū ɔfert in
dolorib⁹ renū ⁊ maxime poſt cibū fact⁹. Jdo qꝛ per uomitū
educitur mā que in īteſtino ilion poſita grauabat renes. Ex
agitatiōe eni per motū uomit⁹ facta mãe frequēter eleuantur
per īferi⁹: ⁊ iterū diuertūtur de īferi⁹ ad ſupius. ergo tūc re-
manet alleuiatū ilion a mãeb⁹ in ipſo ɔtētis, vñ nō pōt do-
loreȝ grauitādo in renib⁹ intēdere. ❡ Et aduerte q̄ iſte cō-
cluſiones ſupius pbate ueritatem ɔtinent ſolum de dolore
ſequēte cōpreſſioneȝ a corpulentia cibi in fundo ſtōchi exi-
ſtētis factā. Uarie nāq̄ alie ɔcluſiones ad hunc locū adduci
pñt de itenſione doloris colici tpe cibationis ⁊ alleuiatione
renalis doloris in hoc tpe ſi pueniret dolor pp̄ter qualita-
tes p̄mas ⁊ ſecundas. Quis eni dubitaret q̄ ſi tēpore colici
doloris puenītis a mala complōne colon fri. ⁊ hu. aut fri-
gida ⁊ ſicca māli uel īmāli acciperet᷑ pot⁹ aliq̄s nō multe quā
titatis actu ⁊ potētia calidus ⁊ hu. aut calidus ⁊ ſiccus qd̄
cōferre poſſet in colico dolore ſedādo uel minorādo ipſuȝ.
per viā corruptionis male cōplōnis illi⁹ doloris factiue: ⁊
ſic de alijs ɔcluſionib⁹ circa q̄s ardue difficultates hiciṅde
ab auctorib⁹ ⁊ doctorib⁹ moueri poſſēt ⁊ tu ɔſidera. ❡ Se-
ptimū v̄o ſignū ſignificās in renib⁹ puenire dolorē a lapil-
lis eſt fixio doloris in poſteriori parte ſpine ac ſi eſſet clau⁹
ibi infixus: ⁊ pp̄rie quādo hūc dolorē p̄ceſſit mictus ha-
renarū multus. ❡ Octauū v̄o ſignū eſt q̄ doloreȝ renalem
precedit grauatiuus dolor in dorſo ⁊ difficultas urinandi.
❡ Nonū v̄o ſignum a poſteriori ſumptū eſt q̄ renalis do-
lor alleuiatur aut eius exitus phibet᷑ ex applicatione me-
dicinarū aperitiuarū frāgētiū ⁊ educētium harenas ⁊ lapil
los. hoc aūt nō uerificat᷑ in dolore renū puenīēte ab apate
uētoſitate groſſa ſolutione cōtinuitatis ⁊ ſilibus. ❡ 10ᵐ v̄o
⁊ ultimū ſignū īter iā p̄tactū fuerit eſt qm̄ dolorē renalē a cal-
culo puenīētē uel harena ɔcomitat᷑ uehemētia appetit⁹ uri
nādi: ⁊ apparet egro ut in quacūq̄ mictura magnā q̄titā-
tem aquoſitatis emittē debeat. lȝ de ea rarū emittat ⁊ cum
magno dolore in capite virge pcepto ⁊ guttatim emittitur
urina ab eo ſicut a patiente ſtrāguriā. ❡ Hec itaq̄ ſunt ſi-
gna qbus ɔſideratoꝛ cōprehendē poterit dolorē in renibus
puenire ab harenis uel a renibus. ❡ Nolo tñ hic moleſta-
ri ut ex predictis ɔcludi poſſit q̄ nō credā predictos dolo-
res renales etiā puenire ⁊ augeri a materiebus inuentis in
renibus ⁊ partibus ſibi adiacentibus: qm̄ ſi nō eſſet pp̄ter
aliud maxime hoc contingē poteſt q̄ mãe ibidem pp̄ter de-
bilitatem renum puenientem a doloribus gñent᷑ ⁊ multi-
plicent᷑: ſed ueritas eſt q̄ dolores illi magis dependent ab
harenis ⁊ lapillis q̄ a materiebus humoralibus. Et ideo
ad curam predictorum in ſubſequentibus dicenduȝ eſt: diſ-
currendo primo regimen rerum non naturalium. deinde
tangendo regimen medicinalium.

❡ De regimine per ſex res non naturales.   Cap. II.

Conuenit itaq̄ huic viro regimē per ſex res non
nāles iclinatū ad calitatē ⁊ ſiccitatē: per qd̄ regi
mē vie aperte ⁊ mūdificate ɔſeruent᷑: in quo eciā
vis cōminutionis lapilloꝝ ⁊ eductionis hare-
narum ſimul cum eis contineatur. ❡ Locus ita
q̄ habitationis eius laudabilis eſt. q̄re nō multū inſiſto: ſed
ſi contingeret ipm a domo elōgari euitet cameras humidas
terraneas uel teſtudinales ⁊ ppinquas fontibus uel decur-
ſibus aquarū ⁊ expoſitas flatui uenti ſeptētrionalis ⁊ occi-
dētalis ⁊ renes ſuos ɔuenīēter tectos cōſeruet. ❡ In cibis
v̄o euitet oia lacticinia paſtilia cibaria carnes antiq̄s neruo
ſas ligamētales ⁊ pāniculares: ⁊ dimittat panē azimū: aut
nō bñ coctū etiā non multū cōbuſtū. Silr̄ effugiat oium le-
guminū uſum ⁊ maxime elixoꝝ: brodialia tñ eoꝝ ⁊ pp̄rie cū
decoctione petroſelini feniculi dauci ⁊ ſiſium ſunt ſibi bo-
na. Carniū etiā ſalitaꝝ imo ⁊ oium alioꝝ ciboꝝ multū ſalſo
uſus vituperandus eſt: qꝛ duplici q̄litate eoꝝ ɔparāt ad gña-
tionē harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ ⁊ augmētuȝ eoꝝ. ❡ Silr̄ etiā res
ɔſtipātes vias reddētes harenas ⁊ reliq̄s mãs ineptas mo-
tui euitare debet. ſic ſunt pira citonia ſorbe gñata meſpilla
iuiube ⁊ ɔſiles. ❡ Effugē etiā debet corꝝ uentoſabilium
in ſtomacho ⁊ in renibus ⁊ in uenis uſuꝝ ucluti ſunt lacticī
nia cibaria oia uel fructus multū humidos corruptibiles
⁊ uaporoſos. ❡ Cibi etiā excellēter ualde vnctuoſi nō ſunt
ei laudabiles: tamē melius eſt inclinare ad mediocriter vn-
ctuoſa q̄ macria. ❡ Acuta etiā cibaria humores exiccan-
tia uel incinerātia dimittenda ſunt: uelut allea: cepe: bulbus
porrū ⁊ ſimilia. niſi in talib⁹ acutis inueniretur vis attritio-
nis ⁊ comminutionis lapillorum ⁊ harenarum: ſicut dici-
tur eſſe in raphano utroq̄ in capparibus ⁊ conſimilibus
⁊c̄. ❡ De ſaporibus v̄o nō placet mihi agreſta niſi bene ſa-
lita: ⁊ vinum granatorum adhuc deterius eſt. Succus v̄o
arranciorum citrāgulorū ⁊ gñatoꝝ acetoſoꝝ ſunt ei bona.

¶ Olera etiā frigida ⁊ humida ſaltē in multo uſu dimittē da ſunt:uel ut lactuca bleta portulaca:ſpinachia cucur.cucu.niſi predicta artificialr̄ egrerent cū calidis aptūis ut feniculo petro.⁊ ſilib⁹.uel cū calis aromatib⁹:ut cū croco cinamomo pipe cinamo çinçibere ⁊ ſilib⁹ moderato tn̄ uſu. Caules aūt rapenapi paſtinace aniſuʒ daucus:⁊ ꝯſilia in cibarijs ei⁹ ſunt ꝯuenientia. ¶ Uino aūt utatur colore albo ſubſtātia ſubtili ꝙ yapbano:odore aromatico ſapore leuis dulcedis fumoſitate uel potētia ſua potentiori ꝙ mediocre. Qđ ſi purꝫ hēri potuerit meli⁹ eſt ꝙ cōmiſcē ei aliquā aquā ¶ Si autē opus eſſet audaciā vini frāgē:fiat cū aq̄ ciſterne ⁊ ꝯuenientior eſſet ei aq̄ mellis pauci:aq̄ vo ordei nullo mō placet mihi niſi febris ꝯtrā ꝑſuaderet. ¶ Laudarē etiā ꝙ in ꝑncipio ueris ⁊ hyemis ſaltē per.xv.dies iſte vir abſtineret a potu cuiuſcūqꝫ vini.⁊ loco eius uteret̄ hydromelle facto ſm̄ hūc modū. ℞.mellis albi uel citrini elc.lib.j.aque fontis lib.xxv.coquat̄ ſimul uſqꝫ ad ꝯſumptionē q̄rte partis: deīde colet̄ per colatoriū ſpiſſuʒ.poſtea iterꝫ addant̄ ei dauci macis çinçiberis.an̄.ʒ.ſ.cinamomi elcti.ʒ.j.ſ.coquant̄ iterꝫ uſqꝫ ad ꝯſumptionē ſexte partis:⁊ iterꝫ colent̄.utat̄ ergo eo tpe cibationis ⁊ quolibet altero ⁊c̄. ¶ Dormitio autē ꝯuenit ei mēſure.vij.uel.viij.horaꝝ.⁊ in ſumma ꝯuenientius eſt ei magis ad augmētum ſomni ꝙ ad augmētum vigiliarum:dū tn̄ nō dormiat reſupinus. ¶ Circa exercitiū aūt ſic ꝓcedat:ꝙ ieiuno ſtomacho ꝯueniēs eſt ei exercitiū pedeſtre ſatis lōgū uſquequ corpus ei⁹ ad mediocrē ſudorē ꝑducat̄. Et loco etiā exercitij uti pōt fricatione extremaꝝ ꝑriū a pedib⁹ aſcēdēdo uſqꝫ ad genua:demū ad īguina ⁊ nates iferius trahēdo uſquequ mēbra rubicūda fiāt. ¶ Procuret etiā ſūmope ꝙ uēter ei⁹ a colib⁹ ſupfluitatib⁹ bene mūdus exiſtat. ⁊ ſi nō aliter ſaltē cum puluere aut cliſteri inferius ſcribendis. ¶ In replenōe aūt ciboꝝ cuitāda ſollicitus eſſe debet: ita ꝙ nunq̄ cibū aut potū accipiat uſqꝫ ad cōpletā ſaturitatē ⁊ q̄ntitatē in ſtomacho ꝑceptā. Si aūt q̄nqꝫ ꝑcipet a repletione ciboꝝ grauatū eſſe ſtomachū:tūc meli⁹ eſt.ut ꝓcuret eductionē illius ſupfluitatis cū uomitu ꝑus ꝙ maām illā in ſtomacho corrūpi ꝑmittat. Uomit⁹ eni ualde ꝯueniēs eſt ei ad mūdificādū ⁊ ad attrahēdū maāʒ a renib⁹. q̄re 18⁹.3.caꝑ de canonib⁹ curationis lapidis renū. Mult⁹ uſus uomit⁹ poſt cibū expellit ſupfluitates per viā ꝯtrariā vie cui⁹ mot⁹ eſt ad renes:⁊ facit lat⁹ renū uacuū ⁊ mūdū:que oīa in hoc viro ſunt necīa. ¶ Modus aūt ꝓuocādi uomitū leuiſſimus eſt:ut accipiat̄.ʒ.i.ſ.ſyrupi ſimplicis acetoſi aque decoctionis radicū uel ſeminis raphani.ʒ.iij.bibat̄ totū tepidū poſt cibationē a cibis diuerſis in q̄litate q̄titate ⁊ ſapore.deinde poſt horā ponat̄ digit⁹ in fine oris agitationē faciendo ibi uſquequ uomit⁹ ꝓuocet̄.tardet̄ igit̄ cibus poſt illud horis duabus.deinde cibetur cibis leuibus in qualitate ⁊ quantitate. Si aūt ſupfluitates ꝑcipiant̄ in inferiori uētre ꝯgeſte tūc eiciant̄ cū coi cliſteri aut cū his que ſupra tacta ſunt inferi⁹ ſcribēdis. ¶ De accidentibus aūt ſic mediocriter ſe regat: ad leuē tn̄ iracūdiā incedē ꝯuenientius eſt ei ꝙ ad anguſtiā uel triſtitiam. Hec de rebus non naturalibus ita ſufficiant.

¶ De regimine per medicinales itētiones ⁊ iſtrm̄. Cap.iij.

De rebus utilioribus huic viro pro regimine medicinali.xv.occurrūt mihi iſtrm̄ eidē applicanda. Quoꝝ aliq̄ ꝑſeruatiua erūt ne maē gn̄ent̄ in renibus que oppilāt eos ⁊ ponāt in eis ſpēm male cōplonis ꝑparātis ad gn̄ationē lapilloꝝ ⁊ harenaꝝ. Alia vo erunt mundificatiua uētrum ⁊ harenaruʒ in eis congeſtarum. Nōnulla vo minutiua ⁊ lapillorum in eis inuentorum eductiua. Alia vo erunt ſedatiua doloris cuʒ inſtantia paroxiſmi augmentati. ¶ Primum itaqꝫ de inſtrm̄is ꝑmi gn̄is eſt ꝙ hic vir ſemp in fine hyemis uſqꝫ ad tres annos futuros aut in ꝑn⁹ ueris euacuet̄ per hunc modū. ℞.caſſieſi.de ſua canna nuꝑrime extracte cuʒ aq̄ ſublimationis lutos ſꝑmatis.ʒ.ij.electuarij idi.ʒ.j.miſce ⁊ bibatur cū aq̄ ordei cala poſt quā tardet̄ cib⁹ q̄nqꝫ horis.⁊ tunc accipiat̄ cyath⁹ vn⁹ aque cale ordei çuccarate:⁊ poſt ipſam comedat per horā vnā. ¶ 2m ꝑncipale iſtrm̄ eſt:ꝙ imediate poſt minoratiuū ꝑdictū accipiat hoc digeſtiuū ⁊ ꝯtinuet ſaltē octo dieb⁹ calidū in aurora:⁊ tardet poſt ipſuʒ cibū ſaltē horis q̄tuor. Cui⁹ deſcriptio. ℞.oximellis.ʒ.i.ſyrupi de eupatorio.ʒ.ſ.aque apij lupulloꝝ.an̄.ʒ.j.ſ.miſce. ¶ 3m ꝑncipale iſtrm̄ eſt:ꝙ poſt digeſtiuū illud die imediate ſequēti accipiat hoc ſolutiuū. ℞.eluarij idi.ʒ.iij.reuponticī.ℨ.ij.ſpice nardi.ℨ.ſ.accipiat ipm̄ cū aqua milij ſolis:⁊ obſeruet cōditiões que ſuprius de minoratiuo ſcripte ſunt. ¶ 4m inſtrm̄ ꝑncipale eſt:ut dieb⁹ intermedijs qb⁹ accipit digeſtiuū:ſi uēter ei⁹ ſtiptic⁹ eēt accipiat an̄ cenā imediate.ℨ.j.hui⁹ pulueris. ℞.polipodij quercini hermodecty.an̄.ʒ.j.follicoloꝝ ſene.ʒ.iij.aniſi violaꝝ ligritie.an̄.ℨ.j.tartari.ʒ.j.ſ.fiat oīuʒ per ſe puluis:⁊ utat̄ eo ut dictū eſt. ¶ 5m ſingulare iſtrm̄ eſt:ut poſtq̄ euacuat⁹ fuerit ſaltē per vnū mēſeʒ utat̄ hac ꝯfectiōe de qua ſemꝑ an̄ prandiū parꝫ accipiat rotulā vnā. ℞.ſpērū eluarij de ſemib⁹.deſcriptiōe Auicēne 5⁹ canon.ſumma ꝑma.ʒ.j.ſ.granoꝝ milij ſolis.ʒ.j.dauci radicū polij mōtani ligritie.an̄.ʒ.ſ.cū aq̄ ſparagoꝝ:⁊.ʒ.iiij.çuccari:fiat cōfectio in rotulis paruis. ¶ 6m vo medicamē ſpāle eſt:ut grā ꝑſeruationis a gn̄atiōe maāꝝ ꝯuertēdaꝝ in lapillos ⁊ harenas ⁊ etiā itētiōe mūdificationis renū tpib⁹ ſue neutralitatis utat̄ hac decoctiōe:de qua an̄ cibū per tres horas aſſumat.ʒ.v.ſaltē oī alterno die. ℞.ſcolopēdrie tamariſci polij montani cretani marini maioris radicū ſaxifra.an̄.M.ſ.ſe.maluauiſci.M.j.ſ.coquant̄ in lib.v.aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis deinde ſuꝑaddant̄ eis aceti ſquillitici.ʒ.v.⁊ iterū coquatur uſqꝫ ad ꝯſumptionē quinte ptis:⁊ poſt colaturam eius exbibeat̄ cū.ʒ.ſ.penidiaꝝ. Hec enim medicamina:ut dictū eſt nō ſolū preſeruatiua:ſed curatiua ſunt.quare 18⁹ tertij.caꝑ de cōminuētibus lapides ſic inquit. Et q̄nqꝫ dant̄ in potu aque in qbus coquunt̄ camepitheos ⁊ poliū ⁊ calamētū ⁊ ſiſeleos ⁊ radix tribuli ⁊ fruct⁹ malue ⁊ capil.ue.⁊ vga paſtoris ⁊ radix tamariſci ⁊ radix eupatorij ⁊ ſemē altee ⁊ ſmirion.⁊ eſt apiū ſyluēſtre:ut colli 14⁹ tertij.caꝑ de cura ſciatis.⁊ ſagaſſer.i.pulegiū ⁊ alia ex diureticis. Et cum adminiſtrant̄ tpe ſanitatis ꝓhibēt generationeʒ lapidis. ¶ 7m inſtrumētū ꝑncipale.qđ nō fallit in frāgēdo lapideʒ educēdo ipſum ⁊ ꝓhibēdo ipſi⁹ gn̄ationeʒ eſt hoc. ℞.aque decoctionis foliorū malue cāpeſtris ⁊ eſt altea.ʒ.v.butyri.ʒ.j.mellis ʒ.ſ.caleſiāt oīa ſimul ⁊ dent̄ in potu.cū eductione eniʒ quā facit lapilloꝝ ꝓuocat urinā ⁊ mollit vias ⁊ dolores ſedat.⁊ eſt de expertis ab Auicēna qđ accepit a Gal.x⁹ decē tractatuū qđ legere pōt 18⁹ tertij.caꝑ pꝛeallegato.ubi dixit. Et ex decoctionib⁹ qbus iuuamētū ꝯfert̄ lapidi renū cū eoꝝ adminiſtratio aſſiduat̄ in horis paroxiſmi eſt:ut coquantur folia malue cāpeſtris ⁊ ponant̄ in decoctiōe butyrū ⁊ mel de quo aſſumat̄ in potu res plurime.frāgit enim lapidē ⁊ ꝓuocat urinā ⁊ lenit iter ei⁹ ⁊ exibit cū facilitate.ſ.maās ⁊ lapillos. ¶ 8m remedium ꝑncipale eſt:⁊ iterꝫ infallibile:ut ſi ꝓpter faſtidiuʒ abominaret̄ decoctionē utat̄ iſtis pillis de qb⁹ accipiat.ʒ.j.omni ſine q̄nque dieꝫ. ℞.ſe.maluauiſci.ʒ.j.cineris corticū ouoꝝ a qbus exiuerunt pulli.ʒ.ſ.vitri cōbuſti cuʒ pice ſm̄ artē.ʒ.vj.lapidis ſpongie lapidis iudaici.an̄.ʒ.j.ſ.radicum ſcolopēdrie.ʒ.iij.ſanguis hirci ꝑparati ſm̄ artem:⁊ ſit collectus in medio temporis ſui extius.ʒ.j.conficiantur pillule cum ſucco apij ⁊ reſeruetur ⁊c̄. ¶ 9m eſt:ꝙ ſi cōtingat q̄nqꝫ propter oppilones retineri materias:⁊ cōmiſceri ſanguinē in renib⁹ ⁊ emulgētib⁹ ꝓpter qđ mingant̄ urine nigre groſſe ꝯturbate ad rubedinem inclinate:uelut eſt pigues lotura carnium recētium.tunc exbibeat̄ plibus diebus in aurora trociſcus vnus.ʒ.j.factus ex medicina diuretica deſcriptiōe ab Auicēna 19⁹ tertij.caꝑ de cura retētionis urine ibi. Cōfectio diuretica fortis. ℞.ſauine aſſari ⁊c̄. Ex qb⁹ cōponant̄ trociſci pōderis.ʒ.j.cuʒ ſucco apij:⁊ ſoleo dare vnuʒ cuʒ cyatho vno decoctionis ſe.altee. Et nōq̄ deſcriptionem illam ingrediunt̄ cātarides. Ego autē abijcio eas a deſcriptione

propterea qꝛ ut in pluribꝰ excoriant ueſicā ꝛ vias urine. vñ nunq̄ ipſas uolui exhibē alicui hominū. ¶ 10m vō inſtrm̄ ꝑncipale eſt: ut adueniēte medietate ſeptēbris purgetur iſte vir per hūc modū. ℞. eluarij idi. ʒ. ſ. deſ in potu in aurora cū. ℥. iij. cal'e aque decoctiōis mucħeite. i. ſebē ꝛ eſt ſebeſtē. ꝛ obſeruenſ poſt ipſam que in alijs ſolutis dicta ſunt. ¶ 11m inſtrm̄ eſt: ut ī die imediate ſequēti incipiat aſſumere hoc digeſtiuū qḋ ꝯtinuet ipm̄ ſaltē. x. dieb'. ℞. oximellis ſqllitici. ℥. i. ſyrupi de eupatorio. ℥. ſ. aque ſcolopēdrie ꝛ milij ſolis. añ. ℥. i. ſ. aque ſaxifragie. ℥. ſ. ¶ 12m inſtrm̄ eſt poſt digeſtiuū illud imediate ſequēti ſoluaſ cū hoc medicamie. ℞. bñdicte ſimplicis. ℥. i. eluarij ſucci roſ. ʒ. i. miſce ꝛ aſſumaſ in aurora cū. ℥. iij. aque apij cal'e actu. ¶ 13m inſtrm̄ eſt: ut poſt purgationē per pl'es dies utaſ hoc linimēto cū quo tota ſpina ꝛ ptes lūbales a ſpatulis iferiꝰ iungaſ bis in die calido actu. Cuiꝰ deſcriptio. ℞. olei nardini. ℥. i. olei de croco vulpini citonioꝝ. añ. ℥. ſ. ſpērū litōtripō. ʒ. i. ſ. cere quātū ſufficit: ꝛ fiat vnguētū molle in cuiꝰ fine apponanſ cāphore ſubtiliſſime trite. ǧ. v. ¶ 14m inſtrm̄ eſt: ut diebꝰ qbus aſſumit purgatiōē ꝯ: imo ꝛ toto tp̄e anni utaſ pillis iſraſcriptis gr̄a ſubductiōis uētris de qbꝰ bis uel ter in ſeptiana accipe pōt vnā paꝝ añ cenā. Quaꝝ deſcriptio. ℞. ſucci apij: ſucci endiuie. añ. ℥. ij. ſ. aloes epatici elci. ʒ. iij. agarici. ʒ. i. colloqntide iterioris. ʒ. ſ. hermodactyloꝝ. ʒ. vj. maſticie. ʒ. ſ. çiçiberis ani. feniculi dauci gūmi arabici. añ. ǧ. vj. ſalis indi. ǧ. xv. puluerizētur oia per ſe ꝛ ifundanſ in ꝑdictis ſuccis bñ cōmiſcēdo: ꝛ exponanſ ſoli uſq; ad eoꝝ exiccationē: deide iteꝝ renouentur ſucci duabꝰ vicibꝰ ꝛ exiccenſ: ut ꝑus. de hac ergo maſſa fiāt pillule ex oi. ʒ. vj. ꝛ ſit eaꝝ uſus ut dictū eſt. ¶ Ultimū remedium ꝑnci- ale: ut poſt eōnes ul'es ueris ꝛ autūni vir iſte ꝛ quilibet ſil'i egritudie lāguens exponat ſe ad balnea nāl'ia ꝛ ꝑprie ſulphurea. hec eni cū hoc ꝙ dolores ſedant rūpunt ꝛ educūt lapides ꝛ harenas ꝛ ꝓhibent eaꝝ generationē: ut legiſ 2ª ꝑmi. caꝑ. Quidā ornate loquētū. ꝛ clarius 18ª tertij. caꝑ de cōminuētibꝰ lapidē auctē Ruffi: ꝛ expiētia de aquis ſtillis: quas Auicēna ponit dū inquit. Et ruffus qdē dixit ꝙ plima balneatio in thermis ſulphureis frāgit lapidem. Et hoc fortaſſe facit puenire ad hoc ſupple ꝙ expiētia ſequens uerificat hoc ꝙ pro qꝛ quedā aque cal'e que qñq; ulcerāt cutē qū ponunſ eis medicie lapidis ꝛ ſubmergiſ in eis pānꝰ dū ſunt cal'e ꝛ poniſ ſup locū lapidis. ſ. fomētādo locū: ꝛ talis ſupple pānus reſoluit ipſū. ſ. lapidē. Et ego iā expertus ſum res huius gñis. Et forte uoluit intelligere ꝙ embrocatio cū ꝑdictis aqs ꝯfert aut melius ꝙ aque artificial'r facte ſulphuree ꝯferunt ad ea que dicte ſunt. Et tu conſidera hec ad laudem dei omnipotentis Amen.

Conſilium. 177. De doloribus renū qui proueniunt a mala complexiōe humida ipſorum cū preſentia harenarum ꝛ lapillorū genitorum ab imoderata caliditate ipſorum renum.

Uir cōmēdatiſſimus Thomeꝰ eſtēſis moleſtaſ dolorib'renalibꝰ qui ꝓueniūt in ea mala cōpl'one hūida ipoꝝ cū pñtia harenaꝝ ꝛ lapilloꝝ genitoꝝ ab imoderata caliditate ipſoꝝ renū. Et ipſe qdē eſt paratꝰ ad magnos ꝛ ꝯfirmatos lapides in renibꝰ pp hūiditatē ꝛ pinguedinē ipſius. Ille eni qui pinguis eſt ꝛ humidus eſt cui frequēter lapides in renibus magnificātur. 18ª tertij. caꝑ de cauſis generationis eorum in renibus.

Propter qḋ in regimine ſuo prudētiā hēre debet ut nūc ſequiſ. ¶ Primo qdē effugiat cibaria frida groſſa viſcoſa ꝛ oppilatiua. uelut ſūt cibi paſtiles legumia elixa piſces ꝛ ꝑprie tēche ꝛ anguille. Et caueat etiā ab uſu lactis ꝛ ꝯdimētoꝝ eiꝰ: ꝛ a caſeo ꝛ ꝑprie molli ꝛ pauci ſalis. ¶ Effugiat etiā uſū neruoſaꝝ ptiū aialiū ligamētaliū ꝛ pānicularū: ꝛ utaſ pane multi fermēti ꝛ ſalis quātitatem hñte maiorē ꝙ cois panis. ¶ Effugiat vina multū dulcia turbida groſſa viſcoſa ꝛ nigra ꝛ ꝑprie que marginnia dr̄. ¶ Et dimittat multū coitꝰ exercitiū ꝛ ꝑpe poſt cibū. ¶ Caueat etiā a dormitiōe reſupina. deide utaſ remedijs medicinalibꝰ nūc ſequētibus. ¶ Primo qdē oi ſeptiana ter aut ſaltē bis in aurora accipiat cyathū vnū iſraſcriptaꝝ aquaꝝ. ℞. aque milij ſol' aque ſpagi ꝛ apij. añ. lib. ſ. aque ſaxifra. maioris lib. i. ſ. miſce ſil' ꝛ accipianſ calide cū. ſ. ℥. zucca. ꝛ tardet cibū ad minꝰ hōis. iij. ¶ 2º vō ꝑncipal'r utaſ ꝯfectiōe de ſiſticis de qua ſemp añ prādiū ꝛ cenā accipiat fruſta. ij. ſ. ℥. Ineſt eni huic ꝯfectiōi vis ꝛ potētia ꝓhibēdi gñationē lapilloꝝ ꝛ harenaꝝ ꝛ frāgēdi ꝛ educēdi ea: ſiſticis eni ineſt virtꝰ qua cōminuiſ lapis qui in renibꝰ eſt. 8ª tertij. caꝑ de cura eius. ¶ 4º ꝑncipal'r oi ſine. viij. dierū uel. x. in aurora accipiat hūc potū ꝛ poſt ipſum tardet comedē per ſex horas. ℞. caſſie nouiter preparate cū aq̄ ſaxifragie. ʒ. x. ſucci roſaꝝ. ℥. ſ. lapidis lincis lapidis iudaici ꝛ ſpōgie. añ. ℈. ſ. totū accipiaſ ſimul. ¶ Ultio vō pro nūc cū dolores actual'r moleſtāt ipſū utaſ iſraſcripto vnguēto ex q̄ tota ſpina a ſpatulis uſq; ad caudā ꝛ oia ilia diligēter iungant copioſe uſq; ad vmbilicū ꝛ ſumē: excluſo ſtōcho: ꝛ ſupponant locis fruſta lane pectinate bñ depreſſe que diligēter circūligenſ cū faſcia. Eſt aūt huiꝰ vnguēti deſcriptio talis. ℞. mucillagis mucheite ſe. lini ꝛ fenugre. añ. ℥. i. ſ. hyſopi humi. ℥. i. olī de ſiſamo ꝛ amigdalarū dulciū. añ. ℥. i. olei irini. ℥. ij. ſeis apij lapidis ſpōgie ꝛ radicū ſaxifragie. añ. ʒ. ij. cere alb'e. q. ſ. fiat vnguētū molle ꝛ cōſpergaſ cū aceto ſqllitico ꝛ referueſ in uaſe vitreato bñ obturato ꝛ accipiaſ de eo quātū ſufficit ad vngendū pro vice vna. Ex hoꝝ igiſ medicinaliū uſu felicitabiſ diſpō ſua aliter parati ingenti periculo ꝛ moleſtiſſimo morbo. Hec ad laudem dei omnipotentis Amen.

Conſilium. 178. De dolore renum ab oppilatione ex harenulis ꝛ lapillis ꝛ qñq; a flate a ſtomacho eis cōmunicato facta.

Diſpō dñi Jo. de bedario eſt dolor renū ꝓueniēs ab oppil'one ex harenulis ꝛ lapidis uel plurimū fcā. Et qñq; puenit dolor ille ex oppilonibꝰ factis a mā flegmatica que deſcendit a ſtōcho ad renes: ꝛ dolor iſte eſt ut rarius eueniēs ꝛ nō minus moleſtus. ¶ Accntia vō coiter ſuā diſpōnē ꝯcomitātia ſūt nauſea cū vomitu qñq;. ¶ Et dolor a uētoſitate p colligātiā a renibꝰ ꝛ iteſtinis eueniēs. ¶ 3m accns eſt dolor extēſiuꝰ ꝛ ꝯfractiuꝰ in ptibꝰ ſpine ꝛ ꝑpinqs renū eueniēs: multiplicaſ aūt flatis gñatio in ſtōcho ſuo per viā idigōnis ꝛ huius flatis pꝰ nō modica a capite catarriçando congeriſ in ſtomacho.

Ex qbꝰ liqdo appet curationē eiꝰ ſup triplici curatione fundari. ¶ Pria eſt ꝓhibitio gñationis ꝛ ꝯgeſtiōis flatis in ſtōcho ſuo. ¶ 2ª eſt huiꝰ flegmatis diuerſio a vijs ꝑdictis. ¶ 3ª eſt flegmatis ꝛ harenulaꝝ ꝛ lapilloꝝ cōfractio ꝛ eductio cū aperitiuis ꝛ correctiuis ꝛ abſterſiuis.

Primā intētionē cōplet uſus ciboꝝ medicinaliū aut mediciaꝝ cū cibis cōmiſcēdaꝝ in qbꝰ exiſtat virtꝰ vigorādi digeſtiuā ꝯſumēdi flegma ꝛ ꝑcipitādi ipſum per vias iteſtinoꝝ: de quoꝝ numero ſunt feniculū petroſelinū aſparagus apiū ſerpillū ſiſimbriū cicorea daucus paſtinaca cois. De oliuis ꝛ rapis ꝛ ſibi ſilia in cibis aſſumpta. Itē ciçamomū utrūq; aniſū. ʒ. ſſ. galāga ſpica eupatoriū. ¶ Et de ꝑcelaudatis eſt ꝯfectio dyacimini aromatica roſ. ꝛ ꝯfectio de ſeibꝰ. ¶ Et ſpāle eſt eluariū. ſ. tyriace deſcriptaꝝ Auicēne 5º cañ. ſumma ꝑma. caꝑ ꝑ. de ꝯfectiōibꝰ magnis. ¶ Ad hāc etiā intētionē optime ſunt pill'e alcſangine. Itē pill'e de iera cōpoſita ſimplici deſcripta a Gal'. 7º terrapentice. caꝑ de cura plenitudinis tunicarum ſtomachi.

Secūdā adit intētionē pficiūt pill'e ꝛ eluaria ꝑdicta. Itē uſus oximellis cō poſiti cū aqua cal'a. Itē uſus çiçiberis ꝯditi ꝛ daucꝰ ꝯditꝰ ꝛ ligna balſami cōdita optima ſunt ꝛ uſus tyriace ꝛ dyatellerō ſumēdo ex ea di

ſeptian a ſel.ʒ.j.cū aq̄ decoctionis galā.vl çiçiberis vel ſpice nardi. ¶ Mixtio bona ad illud. ℞.ſpērū de ſeminibus ſpērū de baccis lauri añ.ʒ.ij.ſpērū ſotire maioris deſcriptione Auic.5° canon.ubi ſupra.ʒ.iiij.oximellis cōpoſiti cū decoctione leuiſtici.℥.ij.ſ.fiat eluarium de quo in aurora ſumantur.ʒ.iij.cum aq̄ decoctionis radicum iris cum melle.

Cōplet

adiūctio 3° cū apiētib° oppilōnes iteſtinoꝝ meſeraicaꝝ ꝯcaui ꝛ gibbi epatis ꝛ renū ꝗles in cibis ſūt bī ſpāles.ꝓ comedēdo añ cibū paꝝ raphani recētis ifuſi in oximelle ſimplici per duas horas. ¶ Itē ꝯferdt ficus ſicce cū granis feniculi ante cibū. ¶ Itē ſpāle ad oia predicta ꝯferēs eſt comeſtio fiſticoꝝ añ cibū. Ineſt enī ꝫ eis virtus que cū lapis eſt in renibus expellit.18° tertij.de cura lapidis renū. ¶ Itē ſpeciale eſt comeſtio polij mōtani ꝛ betonice:ut quinto de ſimplici medicina. ¶ Adhuc etiam uſus cinamomi ꝛ ſpice nardi añ.in cibis:ꝛ reliqua ſibi ſimilia. ¶ Speciale autē ad hoc eſt huius electuarij uſus. ℞.trociſcoꝝ de eupatorio de ſpica nardi.añ.ʒ.iij.ſpēꝝ cōfec.de ſeminibus.ʒ.vj.çuccari albi lib.j.fiat confectio ſolida cuꝫ aq̄ eupatorij aut capil.ue.ꝛ melior eſt. ¶ Uel fiat ex puluerib° predictis electuariū cū.℥.iij.oximell cōpoſiti ꝛ erit lōge melius.de quo accipiat.℥.ſ.in aurora cum.℥.ij.aque capil.ue.inuicē calefactis ꝛ tardet poſtea cibus horis ſex. ¶ Cōpoſitū expertum educēs flegma lapillos ꝛ harenulas a renib° ꝛ ueſica educēs ꝛ cōminuēs ꝛ oppilōnes apiēs. ℞.lapidis ſpōgie iudaici ꝛ lapidis de renibus humanis.añ.ʒ.j.ſanguinis hirci ꝓparati.ʒ.vj.ſpice nardi:ſ̄noꝝ orobi eupa.ſu:meu:radicū apij.ſpagi petro.ꝛ bruſci.añ.ʒ.j.betonice polij mōtani vitri cōbuſti añ.ʒ.ij.ifundant oia in ſucco lymonū recētū per q̄tuoꝛ dies.deinde cū lib.ſ.oximellis cōpoſiti ꝛ tātūdē çuccari fiat eluariū.de quo per decē dies oī mane aſſumat.℥.ſ.cū aq̄ decoc.ſ̄noꝝ fiſticoꝝ ꝛ tardet cibus horas ſex. ¶ Cliſtere bonum carminans uentoſitates ſedans dolores inteſtinorum educens ſquibalas ꝛ flegmata. ℞.radicum iris recētis radicū blete.añ.ʒ.ij.maluaꝝ violaꝝ mercurialis añ. M.j.polip.cartami.ana.M.ſ.ſe.altee ꝛ malue ſenug.ana.M.ij.decoq̄nt in lib.v.aque uſqꝫ ad cōſumptionē medietatis ex qua lib.j.accipiat olei violaꝝ olei nardini olei liliorum al.ana.℥.j.olei de baccis lauri.℥.j.ſ.caſſie.℥.ſ.ſalis gemme.ʒ.j.çuccari ru.℥.j.miſce. ¶ Unguentum bonum ſedatiuum dolorum renum ꝛ ſpine ꝛ contractionis remotiuum. ℞.olei de keiri.℥.iij.olei de camo.ꝛ violarum.ana.℥.j.croci.ʒ.ſ.vitel.oui numero.ij.pinguedinis galline.ʒ.ij.cere.al.q.ſ.fiat vnguentum molle ꝛ lauetur duabus vicibus cum aqua ſublimationis altee. Hec ſunt que experimento comprobata ſunt in caſu predicto.

Conſilium.179.

De dolore renali a materia flegmatica in lapillos ꝛ harenulas conuerſa.

Dolores q̄s fuit paſſa generoſa domina magnifici ꝛ ſpectabilis dn̄i Iacobi Barbarigo p̄tōris Paduę fuerūt principalr̄ renales qui ꝓuenidt a mā flegmatica in renibus eius inuiſcata ꝛ a calore intēſo ꝯuerſa in lapillos harenas trumbos ꝛ petala.quod apparuit ex loco fixionis doloris ꝛ etiam a poſteriori:qꝛ per ea que aperiendo renes eduxerunt harenas trumbos ꝛ lapillos alleuiati fuerunt dolores.

Propter qō iterum mihi videt q ipſa cōtinuare debeat hec quatuoꝛ que infra ſcribunt neceſſaria ad perfectam ſui curam. ¶ Et primum qdē horuꝫ eſt q ipſa abſtineat a lacte ꝛ ab omnibus cibarijs lactis ꝛ paſtillibus a caſeo tenero a leguminibus elixis a cunibus ꝛ viſcoſis ꝑtibus carniū a pedibus:ꝛ a vio ru.groſſo ꝛ dulci ꝛ a pane nō bn̄ cocto ꝛ piſcib° recētibus ꝛ viſcoſis:ut ſunt anguille ꝛ tinche. ¶ 2m ꝑncipale eſt hoc. ℞.aloes prepa.℥.ſ.agarici reubarbari electorū ana.ʒ.ij.ſalis indi.ʒ.ſ.dyagridij.g̃.ij.cū ſucco roſa.fiant pillule de omni.ʒ.vj.ꝛ accipiat de eis vnā oī tertio uel q̄rto ſero parū añ cenaꝫ. Et ſi oī fine.xv.dieꝝ accipet de eis.v.uel.vj.per horā añ diē eēt ſibi ualde utile ꝛ oporteret tūc ipm̄ tardare prādiū ſaltē per quinque horas poſt illas pillulas. ¶ 3m ꝑncipale remedium eſt ℞.ſpēꝝ Iuſtini ſpēꝝ eluarij litōtripon amboꝝ deſcriptiōe Nico.in antidota°.ana.ʒ.j.çucca.2e coctiōis.℥.iiij.cū aqua aſpagi fiat ꝯfectio in rotul triū.ʒ.de qb° accipiat oī die ante prādiū ꝛ añ cenā rotulā.j.aut ſaltē.ſ.añ cibationē parum. ¶ 4m remedium ſpāle eſt hoc. ℞.oximellis cōpoſiti.℥.iiij.mucillaginis ſebeſtē facte cuꝫ aqua milij ſolis lib.ſ.lapidis ſpōgie lapidis iudaici lapidis licis.ana.ʒ.j.ligritie cinamomi radicū iringi:ſemis paſtinace petro.apij aſpagi ꝛ bruſci.ana.ʒ.j.vitri cōbuſti.℥.ſ.çuccari al.℥.iiij.coquatur ſyrupus ſil cū çuccaro ꝛ mucillagie ſebeſtē uſqꝫ ad ſpiſſationeꝫ cōuenientē:deinde addant reliqua ſpēs cū.℥.ſ.pulueris cinamomi electi:ꝛ fiat eluarium.de hoc eluario accipiat hec dn̄a oī mane añ prādiū per q̄tuoꝛ horas quātitatē vni° nucis deglutiēdo ipm̄. In iſtis enim tribus remedijs ſtat fundamentum complete curationis eius ſi continuabit ea. Ad laudem ſummi ſaluatoris. Amen.

Cōſiliū.180.

De quadruplici mala diſpōne.vꝫ. ¶ De oppilōne in renib° ꝛ vijs urine frequēter eueniēte. ¶ De dolore renū ex retētiōe mltaꝝ harenularū. ¶ De debilitate ſtomachi per colligātiā ei° ad renes. ¶ De impedimēto prolationis ſermonis a materia flegmatica. ¶ Diuidit aūt Conſilium in capitula tria.

¶ Diſpōnes diſtinguit ꝛ earū declarat cās. Cap.1.

Vtilia ꝛ particularia remedia qbus egregi° vir ꝛ in iure perit° nō mediocriter:imo abūde magis dn̄s Io. Andreas taruiſin° uti debet tondē ſunt quot ſunt ſpālia accidētia qbus ſepe moleſtat ꝛ ſūt numero decē. ¶ Primū eſt frequēs euētus oppilōnis in renib° ſuis ꝛ vijs urinalib° per quas ſupfluitates 2e digōnis euari debēt.ſ.epatis. ¶ Scōꝫ accn̄s eſt doloꝛ renū ꝛ maxie ſiniſtri renis qui ꝓuenit in eo ex retētiōe harenularū multaꝝ que generant ibidē ꝛ ex uētoſitatib° ibidē genitis ex multa mā flatica mucillaginoſa abundāte circa ptes illas. ¶ Tertiū accn̄s eſt ſtōchi debilitas ꝓueniēs per colligātiā ei° ad renes que eſt cauſa generatiōis multoꝝ flegmatum que per viā indigeſtiōis cōgregant in eo. ¶ 4m accn̄s eſt aliquale ipedimētū in plationē ſermonis eueniēs a multitudie flatū que diſtillāt a cerebro ei° qō excellēter humidū eſt:lꝫ ſi bn̄ ꝯſideret hec decē accn̄tia inuicē depēdēter colligata ſunt:mala enī cōplō ipius ſtōchi cā eſt ledēdi caput trāſmittēdo ſibi mām flaticā mltā ꝛ uapores multos ab eo deciſos:qui poſtea fridītate cerebri igroſſati ꝯuertunt in māꝫ ſpe ſileꝫ ei ex qua geniti fuerūt:que māe ſm ptē defluentes a capite recipiunt in muſclis ꝛ neruis radicis ligue.ſm alterā do ptē deſcēdūt ad ſtōchū ꝛ pect° ꝛ ſunt cā augmēti nocumētoꝝ ſtōchi.ita q hec mēbra mutuo ſe alterāt reciproce:ut appet ex dictis. Adhuc etiā mā illa flatica mltiplicata in ſtomacho cū effundit ad renes eſt cā oppilōnum in eis:eo q2 plūrimū cā ei° eſt flā mucillagioſuꝫ:ꝛ adhuc etiā pp dolores in renib° eueniētes ex oppilōnib° ſupi° dcis nōbilr debilitat ſtōch° qō facile ipe idē expit. Cū enim iualeſcūt dolores renū nauſeat ſtōchus ꝛ frequēter ad uomitū deducit.

Ex quibus oīb° diligēter ꝯſideratis appet q iſte vir parat° eſt trib° accn̄tib° ſatis uerēdis. ¶ Primū eſt ipedimētū ſermonis ſatis difficile qō poſſet eē ſpāliter trabulçādo aut balbutiēdo. ¶ Scōꝫ eſt aptitudo generationis lapidis in renib°. ¶ 3m eſt ardoꝛ in vijs urine uel excoriatio ipſaruꝫ uel utrūqꝫ ſimul que prouenire pōt ex flāte ſalſo qō pōt in eo multiplicari ſatis facile ꝑpter propinquitatē kiſtis fellis ad vias urine:ꝛ propter caliditateꝫ epatis ipſius que nōbilr intēſa eſt.aut iterū ꝯtingere pōt in vijs urine excoriatio predicta propter fortem expulſionem

barenularũ ꝛ paruoꝝ lapilloꝝ que ꝓpter aſperitatẽ cõuexe ſupficiei excoriat ipoꝝ ptes ꝓdcãs cũ iuuamẽto etiã ad excoriationẽ ſibi collatã ab acuitate urie que non eiaſ ab ea.

❡ De regimine per ſex res nõ naturales. Cap.II.

REgimen eiꝰ ſuccincte trãſcẽdo eẽ debet tale.itaqꝫ ſm mẽſurã ſex rerũ nõ nãliũ ꝯuenienter applicãdaꝝ ſic ꝓcedẽ debet. vñ euitare debet oĩa cibaria ꝛ potꝰ mſtũ calos ſiccos ſaltẽ bñtes acuitatẽ:ſicut cepe alleũ por.raphanũ ſina.ꝛ ſalſamẽta oĩa nõbiliꝛ elenata. ❡ Jtẽ effugere debet ciberia oĩa groſſitudĩe ꝛ viſcoſitate ſuis oppilatiua:ut neruos cutes pedes uẽtres ꝛ pelliculoſas aĩaliũ ptes:ꝛ piſces etiã viſcoſos ꝛ magnoꝝ corpoꝝ niſi fuerit viſcoſitate ꝓuati qd mĩ raro iuenit:ut ſunt torrẽtine ꝛ ſoleares piſces ꝛ ſabor. i.luciꝰ ꝛ ꝯſiles. ❡ Siliꝛ etiã effugiat legumina oĩa ꝛ ꝓpue nõ cõtrita uł cõminuta.quoꝝ etiã uſus euitãdus ꝛ lẽtes ꝛ ꝯſimilia. ❡ Effugiat etiã cibos aptos ꝯuerti in ſiã mucillaginoſã.ut lacticinia cibaria oĩa:fructꝰ orarij in mlto uſu:lꝫ in diſpõnibꝰ renũ ceraſa nõ vituperenꝛ neqꝫ pepões neqꝫ ficꝰ hũide. ❡ Euitet etiã via in ſubſtãtia groſſa:in colore ꝯturbata:in ſapore dulcia. Talia eñi oĩa uehemẽter oppilatiua ſunt. ❡ Jn alijs aũt rebꝰ nõ nãlibꝰ ꝓcedat etiã ſm hãc mẽſurã ita ut oĩno effugiat aerẽ friditate ꝛ hũiditate ꝛ groſſitudie ſui aptũ gñare mãs groſſas ꝛ oppilatiuas ꝛ ad oppilõnes pducẽ uł eas ꝯfirare. Et ita de exercitio de plixitate dormiẽdi de replone mlta.de paſſiõibꝰ aie triſtãtibꝰ ꝓcedẽdũ ẽ

❡ De regimine eius per medicinalia. Cap.III.

REgimen vo eiꝰ per medicialia tale debet eẽ. Prio puidẽdũ eſt acciti qd eſt dolor renũ qũtuor ſpãlibꝰ remedijs. ❡ Primũ eſt diuerſio mãeꝝ per uomitũ aut per ſeceſſum. de quoꝝ amboꝝ applicatiõe:lꝫ iter illuſtres auctores ſit qd ꝛ nõ leuis:uerũ mihi alias ꝯſiderãti ſatis facile videt poſſe cõciliari. Si eñi dolor renũ piceſ cũ doloribus circa ſumẽ ꝛ ptes alchati ſignũ eſt mãs a vẽtre deriuari ad inferiora:ꝓpter qd ilico cliſtẽ applicãdũ eſt. Si aũt pcipiat nauſea dolor ꝛ ſtõachi pturbatio ſuccedẽtes doloribꝰ renũ iã ſignũ manifeſtũ eſt mãm ad ſupiora ipelli.qre ilico ꝓuocãdus eſt uomitꝰ iuxta ſniam ueteris. Que ducẽ opꝫ vñcũqꝫ nã repit ide per ꝯuenientia ducẽ loca. ❡ Deſcriptio cliſteris ſeruiẽtis ad ictionẽ ꝓmã. ℞.radi.lilio.al.folioꝝ malue bis.uolubilis mioris uel mercurialis.añ.M.j.fiat hoꝝ decoctio.ex quoꝝ cõpreſſione uel decoc.accipiaſ lib.j.hũdicte ſim.℥.vj.caſſief.ꝗuc.ro.añ.℥.ꝗ.ſalis gẽ.ʒ.j.ꝗ.oli de ſiſamo oli de amig.dul.añ.℥.ꝗ.miſce ꝛ fiat cliſtẽ. Et ſi uelles ipſm fortiꝰ facẽ adde iere ſimplicis uel ieralogodiõ uł eluariũ de hac. ſan.ℨ.vi. ❡ Uomitiuũ cõe eſt hoc:accipianꝛ.℥.uj.aque.℥.j.aceti uł.℥.j.ꝗ.ſy.acetoſi ꝗuc.al.ℨ.vj.miſce ꝛ totũ deꝛ in potu tepidũ. Et ſi uelis ipſm fortiꝰ facẽ ſit ꝓdcã aq̃ decoc.ſeiũ raphani. Cũ igiꝛ aſſũpta fuerit ſi icepit nauſeari ſtõchꝰ ꝛ euomẽ nõ poſſet iponaſ pẽna iuncta oło in radice ligue uſqꝫ ad cõcauũ meri:aut ſaltẽ digitꝰ lõgioꝛ manꝰ ꝛ fiat in pñbꝰ illus agitatio uel nallano que p colligãtiã pãnicłi illiꝰ ad os ſtõachi ſteriꝰ uomitũ ꝓuocabit. ❡ 2ᵐ ꝓncipale remediũ eſt eductio mãeꝝ cũ medicia leniẽdo ꝛ ptiꝫ exoluẽdo eductiua que põt eẽ talis. ℞.aque apij aque milij ſolis uł aque capil.ue.aut aque ſaxifra.añ.ut ſit menſura.iiij.℥.agari.elei reubar.añ.ʒ.ij.medul.cartami.ʒ.j.ꝗ.dyagri.ꝗ.j.ꝗ.fiat iſuſio per diẽ nãlẽ:deide caleſiat ꝛ coleꝛ ꝛ expmaſ:ꝛ cũ expſſiõe illa cõmiſceaꝛ eluarij idꝛ aut eluarij dyaſiniconis.ʒ.j.ꝗ.ꝛ accipiaſ in aurora ꝛ tardeꝛ cibꝰ poſt horis ſex cũ aſſumptione alicuiꝰ abſterſiui uł lauatiui ut aq̃ cũ ꝗuccaro aut brodij pulli macri. ❡ 3ᵐ ꝓncipale iſtrm ſedatiuũ doloris eſt hoc. ℞.ꝗnoꝝ milij ſolis.ʒ.ij.ꝗnoꝝ ſiſami ꝛ ſenugreci ꝛ ſe.lini añ.lib.ꝗ.pariſtarie recẽtis folioꝝ apij ꝛ petro.minoris ꝛ macedonici.añ. M.v.camomil.mellilori.ana.M.vj.cortic.papaueris al. uel folioꝝ euiſdẽ recentis.M.iiij.radic.ſaxifra.arthanite ꝛ biſtorte.añ.M.ij.incidẽda incidanꝛ ꝛ reliqua ꝯtundanꝛ.ꝛ fiat decoctio in magna q̃titate aque uſqꝫ ad ꝯſumptionem 3ᵉ ptis. Cũ igiꝛ uehemẽter moleſtarẽt dolores balneeꝛ eger cũ iſtis ꝛ ſtatĩ ceſſabit dolor:deinde exeat balneũ ꝛ totiẽs ipſũ ingrediaſ q̃tiẽs ꝓdicte reuoluenꝛ dolores. ❡ Si aũt dolores nõ ita iſeſtarẽt ꝯſueui(ꝛ minus laborioſum eſt)fomẽtare loca renũ cũ ſpõgijs iſuſis in ꝓdictã aquã ꝛ ꝯuenienter expſſis que applicenꝛ ꝛ ꝯdecẽter ſeruenꝛ ſup renibꝰ ꝛ ſepe pmuteꝛ. ❡ Cũ eñi quieuerint dolores exiccenꝛ loca ꝛ inũgatꝛ ꝯuenienter ex iſto oło ꝯfricãdo ꝛ coopiaſ pãnis calis ꝛ ligeꝛ ꝯuenienter. Cuius deſcriptio. ℞.olei de ſcorpio.factũ ſm artẽ.ℨ.i.ꝗ.olei nardi.olei viol.citrinarũ añ.ℨ.j.ꝗ.croci.ʒ.ꝗ.miſce ꝛ caleſiãt ꝛ inũgaꝛ. ❡ Quartũ remediũ mundificatiuũ ptiũ renũ ꝛ eductiuũ harenarũ ꝛ cõminutiuũ lapidis ꝛ expulſiuum qd curat ꝛ preſeruat ab euẽtu doloris eſt electuariũ.cuius deſcriptio. ℞.lapidis iudei.lapis ſpõgie.añ ʒ.j.ꝗnoꝝ milij ſolis.ʒ.ꝗ.radi.ſaxifra.ſe.meu ſe.apij petro.ꝛ leuiſti.añ.ʒ.j.ꝗ.pul.cicadaꝝ cõbuſtaꝝ.ʒ.ij.ciceris lepo.cõbu. ſm artẽ.ℨ.j.vitri cõbuſti.ℨ.i.ꝗ.ligri.ℨ.j.ꝗuccari al.lib.ꝗ.oximellis ſqllitici.ℨ.v.fiat eluariũ.cuiꝰ doſis in aurora ſit.ʒ.iij cũ.ℨ.iij.aque milij ſoł ſpagi:aut capil.ue.aut cũ.ℨ.ij.uere ſaxifra.ꝛ maioꝛ.hoc eñi eluariũ idubitãter ſublime eſt ad oĩa que ꝓdcã ſũt.ꝛ nõ vidi lapidẽ quẽ nõ minuerit ſi eius uſus fuerit per duos uel tres menſes. Et ſi uolueris ipſum fortius efficere adde in ipſo puluerem ſcorpionum combuſtoꝝ. ℨ.ꝗ.hoc quidem ſm omnium illuſtrium aucterum ſententias:lꝫ per me nunq̃ datꝰ fuerit predictꝰ puluis ſiẽ ſemp in oĩ opẽ ne mea oẽꝫ medicinã ſuſpecte ueuenoſitatis euitaui.

PRo 3ᵉ vo ꝓncipali acciti qd eſt ſtõchi debilitas iã apparet iteligẽti ſatis gñaliꝛ eſſe ꝓuiſuꝫ.eo qꝛ maxima ps nocumẽtoꝝ ſtomachi ꝓuenit a colligãtia renum. ❡ De his aũt ſpãlibꝰ adiutorijs que ſtõchi nocumẽta ſubleuare pñt.ſ.ut ſiẽ ꝯfectio dyacinamomi aromaticũ roſa.dyãbra. Eluariũ de mace eluariũ de aniſo uel de ciminio uel de ligno al.ꝗ. Aut ꝯfectio ꝛ utilis ualde que eſt. ℞.ſpẽꝝ dyacinamomi ſpẽrũ dyãbre deſcriptione N. eẽ.in antidotario.deſcriptione pᵃ:ſpẽruꝫ eluarij de xiloaloes deſcriptiõe Auicᵉ 5ᵒ canoñ.ſumma pri a rubrica pᵃ.añ.ʒ.j.ꝗuccari ſeci de coctiõis lib.ꝗ.aque ſaxifra.q.ſ.ad iſpiſſãdũ ꝗucca.fiat ꝯfectio ſolida ex q̃ ſumaſ a.ʒ.ij.uſqꝫ ad.iiij.añ cibũ modicũ.ꝛ hec qdẽ ꝯfectio coicat in iuuamẽtis ſuis oibꝰ ꝓſatis accĩtibus.

PRo ultio vo accĩti.ſ.nocumẽto ſmonis ꝓuideaꝛ premiſſis eũonibꝰ capitis ulibꝰ cũ gargariſmate facto cũ aq̃ ſaluie maiorane uł roſma.deſcribẽdo ſic. ℞.alicuiꝰ ꝓdictaꝝ aq̃rũ.ℨ.ij.oximellis ſqlli.ℨ.j.ieraꝛ.ℨ.ꝗ.caleſiãt ꝛ diſſoluanꝛ ſil:ꝛ ex hoc mane ꝛ ſero añ cibũ fiat gargariſma. gargariſma ẽt factũ cũ metridato diſſoluto cũ ꝓdictis aq̃s: ꝛ cũ antiq̃ tyriaca utilis eſt ad iſta. ❡ Maſticatoriũ bonuꝫ ad hũectatiõnẽ eſt factũ ex radi.ireos:aut ex radice agrimonie:aut ex radic.ireos:aut piretri ꝓter qd eſt ſublimius ꝓdictis. ❡ Securius aũt maſticatoriũ ꝓter oĩa dicta eſt deſcriptio huiꝰ. ℞.coſti dulcis pipis al.ꝗiꝗiberis eiꝰ ſtafiſagrie: ſcis rubbe.añ.ʒ.j.piretri.ʒ.iij.ꝗnoꝝ paradiſi.ʒ.ꝗ.maſticis colligẽtẽ cũ aceto.ℨ.j.icorporenꝛ ſil ꝛ fiant forme ſpice gñis lattici eq̃liter ſimiles ex quibus cum oportuerit vna maſticetur ꝛ eſt expertum. Hec ſunt que mihi videntur utiliora.

Conſilium.181. De ulceribus renum ꝛ ueſice.

REgimen quo uti debet dñs iſte ꝓ in cibis euitet oĩa ſalſa amara acuta ut cepe ꝛ ſilia.ꝛ ſiẽ uſum aromatuꝫ ꝛ aceto acri ualde ꝯdita ꝛ dulcia cala ſiẽ mel ꝛ vinũ ualde dulce. Jtẽ fugiat uſum multũ apiẽtiũ:ꝛ maxime fortiũ calidorũ:ut aniſi ſeni petro.apiũ raphanũ ꝛ ſimilia. ❡ Jtẽ euitet mãſiones ꝛ loca magne caliditatis. ❡ Jtẽ caueat dormire diu ſuper ſpina:ꝛ ilico ſuper cibo. ❡ Jtem euitet exercitia ꝛ omnes motus fortes:ꝛ pcipue poſt cibum:imo etiam ambulare fugiat quantuꝫ põt ꝛ equitare.

¶ Item oĩno caueat a repletione ciborũ ⁊ potuũ:⁊ potius fameliculus a menſa multorũ ciborũ fugiat. ¶ In potu vero bibat vinũ rubeũ uel alb. aliqualr̃ bruſcũ nullo modo dulce:⁊ bibat ipſum purũ. ¶ Aqua etiã non eſt conueniẽs ꝓpter ꝓuocationẽ urine quã facit ⁊ nihil eſt huic morbo moleſtius ꝗ̃ frequens mictus. mediocriter aũt tñ bibat qꝛ abſtinentia a potu ultra nociua eſt ei. ¶ Inter cetera obſeruãda ſit memoria euitare ſolutiuas medicinas:⁊ maxime cholere ⁊ humorũ aduſtorũ eductiuas. ſunt enim cauſe magnificatiõis ulcerum. nõ tranſeatur igitur mãna caſſiaſi ⁊ ſimilia. ¶ Et ſi opus eſſet euacuare. accipiatur hec medicina ſolẽnis. ℞. pruna bene matura numero. xx. ſebeſtẽ numero. xxv. coquantur in lib. j. aque uſqꝫ ad conſumptionẽ medietatis. deinde colentur ⁊ exprimantur ⁊ colature addatur olei recẽtis amigda. dul. ℥. ſ. ⁊ ſumatur totũ in aurora calidũ ⁊ tardetur cibus horis. v. ¶ Ad ardorẽ tñ magnũ: ſi neceſſitas eẽt euãdi utatur ſemel uel bis in mẽſe uomitu:⁊ ꝓprie poſt prãdiũ per mediã horã facto. Multi enĩ curati fuerũt ab hoc morbo per uomitũ qui diuertit ⁊ ꝓhibet trãſitũ mãerũ ad loca ulcerũ. ꝓuocãtia vero uomitũ leuiora debẽt eẽ in hoc morbo ꝗ̃ in alijs. ut ſepe cũ pẽna oleo de ſiſamo uel amig. dul. intincta in gutture titillare aut digitũ gutturi infigere:aut accipiatur hic potus poſt prandium tepidum. ℞. aque decoc. melonum. ℥. v. ſy. ſimplicis ace. ℥. ij. fiat ut dictum eſt.

In canone vero curatiõis ulcerũ tres intẽtiões ꝓncipalr̃ attẽdẽde ſunt. ꝑma eſt ſedatio doloris mordicatiui. 2ª eſt ulcerũ a ſanie ⁊ a virulentia mũdificatio. 3ª eſt eorũ incarnatio ⁊ conſolidatio. Pro ꝑmo ꝓcedendũ eſt cũ quatuor remedijs infraſcriptis. 2º vero ꝓuideatur cũ impoſitis medicinis. 3º vero cũ. v. ꝓuideri debet in cõſilio.

Quia vero dolor intẽditur ſcḋm maiorẽ acuitatẽ mãerũ ad ulcera fluẽtiũ ⁊ ꝓpter malã cõplexionẽ a mãebus ⁊ ſanie in his infectã:⁊ ꝓpter extẽſionẽ a ſaniei retẽtiõe ſepe factã. Ideo ſedatiua dolorũ debẽt eẽ anodina caliditate ⁊ acuitate leuiter ꝑticipãtia ⁊ cũ frigidis refracta. ¶ Quorũ ꝑmum eſt exterius bonũ ſedatiuũ apponẽdũ ſup tota ſpina a loco renũ uſqꝫ ad finẽ ſpine ⁊ burſã genitalẽ. ℞. foliorũ vio. camo. mel. recẽtiũ. aã. M. iiij foliorũ papa. al. recẽtiũ. M. iij. foliorũ lactu. M. ij. croci. ʒ. ſ. farie ordei. ℥. ſ. cũ decoc. ſe. papa. fiat emplm̃ ⁊ apponatur tepidũ. ¶ Scḋm ad idẽ exterius ℞. farine ordei mil. ⁊ ſili. aã. ℥. iij. croci. ʒ. j. butyri recẽtis adip. anatis. aã. ℥. j. coquantur in lacte oẽs uſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ ⁊ fiat emplm̃:⁊ ponatur ſuper ſpina: ubi ſupra. ⁊ teneatur die ac nocte. ¶ 3m ſedatiuũ doloris accipiẽdũ per os eſt hoc. ℞. ſucci camo. ℥. ij. olei amig. dul. ℥. j. miſce ⁊ accipiatur in aurora calm̃. ¶ 4m eſt hoc. ℞. aque altee. ℥. iij. croci. ℈. ſ. ſe. iuſquiami. g̃. viij. fiat puluis ⁊ detur ſimul totum. ¶ 5m eſt hoc. ℞. ſe. por. cucu. lactu. aã. ℈. j. croci. g̃. v. corticum mandragore ʒ. ſ. detur totũ in potu cũ aq̃ deco. ſe. papa. uel fiat cũ ſucco camo. recẽtiore detur. ℈. ij. cũ aq̃ deco. papa. ⁊ eſt de meis expertis.

Pro mũdificatiõe vero ulcerũ ne magnificentur magna ſollicitudie ꝓuidẽdũ eſt. Hec igitur medicamia ſolẽnia notentur:⁊ ex ipſorũ vno ad aliud trãſeatur ſcḋm maiorẽ neceſſitatẽ uel minorẽ. ¶ Primũ bonũ mũdificatiuũ ⁊ leue eſt hoc ℞. aque lactis uaccini. ℥. iiij. ⁊ accipiatur in aurora calida uel tepida. ¶ 2m eſt hoc. ℞. mucillaginis ſe. altee. ℥. iiij. oĩ mane calidũ accipiatur addendo. ℥. ij. brodij pulli. ¶ 3m eſt hoc. ℞. ſucci foliorũ altee. ℥. iiij. omni mane calm̃ accipiatur. ¶ 4m eſt hoc. ℞. hydromellis aque ſublimationis altee. aã. ℥. ij. ſ. detur in aurora: ut ſupra. ¶ 5m deficit. ¶ 6m eſt hoc. ℞. aque praſſij. ℥. ſ. bdelij. ℈. j. accipiatur ut ſupra. ¶ 7m eſt hoc. ℞. dyadragã. fri. ʒ. j. ſe. petro. apij. aã. ʒ. ſ. icorporentur cũ hydromelle:⁊ accipiantur ut ſupra. ¶ 8m fortius. ℞. pulueris ireos. ℈. j. detur cũ. ℥. ſ. aque altee. ¶ 9m eſt hoc. ℞. granorũ alkekengi. ʒ. j. ligritie. ʒ. ij. ſ. capill. ue. ʒ. ij. ſ. croci. ℈. j. fiãt trociſci. ʒ. ij. cũ ſucco apij. ⁊ detur ex eis. ʒ. ſ. cũ aqua lactis uaccini. ¶ 10m ⁊ ultimũ mũdificatiuum eſt hoc. ℞. ſe. altee liquiri. aã. ʒ. ij. ireos orobi ſe. apij ⁊ paſtinace. aã. ʒ. ſ. ſe. altee malue granorum coti. capi. ue. aã. ʒ. j. fiãt trociſ. cũ ſuc. camo. ⁊ dentur ex eis. ʒ. ij. cũ aqua lactis capri. ¶ Hec oĩa mũdificatiua dentur per ſeptẽ horas poſt cibum:⁊ tardetur cibus horis quatuor.

Pro tertia vero intentione conſolidatiua optima ſunt hec. ¶ Primũ ℞. conſolide minoris piloſelle pilorũ leporis coral. ru. aã. ʒ. j. carabe. ʒ. ſ. fiat puluis ſubtilis. de quo in potu detur oĩ mane. ʒ. j. ¶ 2m fortius ℞. terre ſigil. boli ar. carabe. aã. ʒ. j. ſe. roſa. hypoquiſtidos thuris. aã. ʒ. j. fiat puluis ⁊ detur ex eo. ʒ. j. cum. ℥. duabus aque plantaginis. ¶ 3m. ℞. thuris maſtic. boli armeni ſanguinis draconis acatie hypoquiſtidos ſandarace cẽtauree minoris memite. aã. ʒ. ſ. fiant pille cũ ſucco arnogloſſe. ⁊ detur ex eis. ʒ. j. ¶ 4m fortius. ℞. reubarbari corallorũ ru. oſſiũ dactylorũ oium cõbuſtorũ. aã. ʒ. j. pulueris millefo. ʒ. j. fiat puluis uel pillule. ⁊ detur ex eis ʒ. ſ. cũ aqua calibis. ¶ 5m. ℞. agrimonie millefo. ſe. arnogloſſe pilorũ lepor. ueſice apri horũ duorũ cõbuſtorũ oium. aã. ʒ. ſ. opij ſcorie ferri aã. ʒ. ſ. thuris olibani ſandarace carabe. aã. ʒ. j. liquiri. dragaganti gũmi ara. toſrefactorũ pilorũ ſcl. caude eque aã. ʒ. iiij. detur de eis omni mane coclear medium. ¶ Preter hec oĩa ſit memor comedere omni die lac caprinum ⁊ multum utatur eo. Item utatur frequenter granis pinearum cum ſuccaro. Item dimittat coitum. Item utatur iſta tragea. ℞. pinearũ lotarũ. ʒ. iiij. fiſtic. ʒ. ſ. ſe. por. ʒ. j. ſ. pap. al. ʒ. iij. liquir. ʒ. ſ. ſuc. albiſſimi dupli ponderis oium accipiat ex ea ante cenam ⁊ prandium coclear vnum. Hec ſunt que mihi utiliora videntur in diſpoſitione hac.

De egritudinibus ueſice conſilia ſequũtur.

Conſilium. 182.

De triplici mala diſpoſitione ꝟꝫ. ¶ De ardore urine a quacunqꝫ cauſa ꝓueniente. ¶ De ſtranguriea diſpoſitione. ¶ De diſſuria ſiue impotentia retinendi urinam. ¶ Diuiditur autem Conſilium in duos tractatus.

Tractatus primus continens vnum capitulum.

¶ De his diſpõnibus ⁊ cauſis earum.

Vellem celeberrime doctor ⁊ mihi ſiter intima caritate frater Gerarde ueronẽſis. ut rẽ mihi facilẽ ꝯſulendi ⁊ adoperandi faciliorẽ attuliſſes. eo qꝛ illa que tuorũ amicorũ paſſiões ſunt. nõ leuẽ mihi anguſtiã exhibẽt. ⁊ digne quidẽ cũ ego ⁊ in rebus te ita triſtãtibus tibi debeã eẽ par ſicut in ſcõis feliciter tecũ agã debeã. ¶ Clariſſimus enĩ doctor quẽ tu tibi alterũ ſcribis dñs Antonius de ſciçijs legũ doctor eximius videtur affligi diſpoſitione que triplici ⁊ ſeuo accidẽti cõplicata eſt. ¶ Primum qdeꝫ eſt ardor urine. ¶ 2m vero eſt ſtrangurica diſpõ. ¶ 3º vero eſt impotẽtia retinẽdi urinã: quã plurimi antiquorum nominauerũt diſſuriã. Alij vero urine fluxum dixerunt. ¶ Videtur aũt ut tã mihi conſcriptũ eſt conſiderãtibus in ꝑmis ꝙ hec diſpõ in principio ſubſecuta fuerit exercitio forti cui ſucceſſit mictus ſanguinis puri: ut ſcribitur. licz ego nõ credã: cui quidẽ in poſterum ſubſecuta fuit emiſſio urine nigre quã aduſtã crediderũt aliq. Et his qdẽ ambabus per ſpatiũ duarũ horarũ poſt ſecuta fuit emiſſio urie albe. aut ſatis in colore ⁊ in ſubſtãtia laudabil. poſt quã iterũ ex alio exercitio ſubſecuta fuit urina ſanguinolẽta fere equalr̃ ut pus. Et iterũ ⁊ 4º poſt qnqꝫ mẽſes uel circa ſupuenit ipotẽtia emittẽdi urinã que exire nõ poterat ſiue magno dolore. quo tñ nõdũ euacuato ſupuenit cõtinua febris. poſt cuius curationẽ remãſit ſplene ſan⁹ ut ſcribitur:⁊ tãdẽ in ſequẽti tpe ꝓpter uſũ ciborũ quadrageſimaliũ ut creditur iterũ ſupuenit ipotẽtia emittendi urinã. que fuit cõcomitata ardore notabili in capite virge percepto. qui quidem finaliter remanſit cum emiſſione urinarũ harenoſarũ:⁊ peruentũ eſt finaliter ad hoc ꝙ urina non poteſt retineri ultra duas uel tres horas. imo neqꝫ per dimidiã horã:⁊ ꝓprie cũ egritudo reuoluitur paroxiſmaliter:⁊ durat per octo uel decẽ dies. Et poſtremo iterũ ad no

tamē cū fixionē tantam pductus eſt. q neq3 incedēdo uel quieſcendo euacuatur ab ardore in predicto loco pcepto. lz qñq3 inteſius: qñq3 remiſſius. Hec igiť eſt diſpō ſummarie ꝯgregata ex his que mihi ſcripta fuerūt: que ſi bñ ꝯſideret nō eſt altera q̄ᵒ diſpoſitio ſupra tacta. ſ. ꝯplicata ex ardore urine q̄ q̄ primo ⁊ fortiori accidēti. ¶ 2º uo ex impotentia emittēdi urinā. ⁊ eſt accñs ſecundū ſtrāguria nominatum. ¶ Et tertiū eſt inpotētia detinēdi urinā que diſſuria nuncupať uel urine fluxus. Oportet itaq3 paulisper inueſtigare harum diſpoſitionum cauſas ⁊ accidentia ſm diuerſitatē ſignorū etiā per que he diſpōnes ꝑticulariter inoteſcant.

Cum igiť ardor in urina ſit dolor pungitiuus ⁊ mordicatiuˀ tpe emiſſionis urine. aut parū añ uel poſt in extremitate pudibūdi pceptus nōbiliť. ut in pluribus. Et qñq3 ſit triſtis ſenſatio in parte femoris: ⁊ in peritoneon. aut qñq3 in utriſq3 ſimul eueniēs neceſſe eſt adhuc aut hunc ardorē eſſe egritudinem per eſſentiā illoꝝ mēbrorum in quibus percipitur. aut per colligantiam in eis.

Si aūt eſt egritudo per eſſentiā extremitatis pudibūdi. tūc facile pōt hec mā expediri. aut enī hic ardor in pudibūdo ꝓuenit a mala cōplōne pudibūdi propria. aut ſolōne cōtinuitatis eiuſdē. Si ꝑ: aut erit mala complō calīa māłis uel imāłis. que cognoſceť per loci rubedinē cū opacitate uel claritate ſm diuiſum cholē ſuo ſāguinē uel ecōuerſo. Et tunc cura earū facile ꝑficieť cū alteratiuˀ uel euacuantibus. ſi fuerit ad pudibundum materia aliunde ꝓueniens. ⁊ de hac materia inferius aliqualiter diſcutietur.

Si aūt hic ardor in pudibūdo ꝓuenerit a ſolōne cōtinuitatis: ut ulceribˀ uel excoriatione que in cānali virge ſepe ꝓueniūt. Tūc cura huius diſpōnis ſeu euacuato corpore ſi fuerit mūdās mās triplici poterit itētione cōpleri. ¶ Et ꝑma qdē eſt repulſio mãeꝝ que ad hoc membrū inclinari ſolēt ꝓpter dignitatē eius. ¶ Scđa uo intētio erit mūdificatio mãe emanātis a cannali. ¶ Et tertia eſt incarnatio ⁊ conſolidatio partium ulceratarꝫ. ¶ Et ꝑma quidem intentio completur per linimenta inūctiones emplaſtra femoralibˀ ptibˀ ⁊ peritoneon applicanda: õīc eſt hoc mihi approbatiſſimū medicamē ꝓpře in cā ⁊ mā calida. ℞. ſucci virge paſtoris. ⁊ eſt in rei ueritate cardus maior: ſucci plātaginis: ſucci ſinſiton. ⁊ eſt cōſolida mior. añ. ℥. ij. cāphore ſubtiliſſime trite. ℈ iiij. albumina ouoꝝ numero iij. amili. ℥. ij. ceruſe facte de plūbo. ℥. j. litargiri. ℥. ſ. tucie ꝑparate cū aq̄ roſata. ℥. vj. fiat vnguētum molle in mortario plūbeo cū ſuo piſtello ultima cōtritione: ⁊ eſt tāte excellētie q ſepiſſime oēs tres itētiōes antemiſſas cū illo ſolo pfeci. ſ. repellēdi ⁊ alterādi dū applicať ptibˀ genitalibˀ. amplius mūdificādi abſtergēdi: ⁊ ꝓpterea dū itingiť in eo pēna: ⁊ iponitur cānali ūge. Aut dū reuolniť in ea ſtuellus ⁊ in cānali ūge portať ſemp tñ poſt mictū ꝑmutatus. ¶ Dū aūt finaliť uolo ꝯſolidationē pficē ſtuellū in predicto vnguēto itinctū reuoluo in puluere tucie preparate. ſicut enim aloes eſt optima medicinarū in recentibus ulceribus virge. Ita tucia in antiq̄s eſt melior. 20º tertij. caꝑ de cura ulcerum ūge colligi pōt. Hec ſufficiāt de cura ardoris in urina ꝓuenietis ꝓpter egritudinē appropriatā pudibundo. Plura alia epithimata inūctiones enchatiſmata: ⁊ emplaſtra ſcribere potuiſſem ſed non curaui. quia materia iſta aliqualiter peregrina eſt ꝓpoſito principali: ⁊ tu ex aliunde collige ut tibi placet ⁊c̄.

Si aūt dolor uel ardor iſte in pudibūdi capite pceptˀ ꝓueniat per colligātiā ab alijs mēbris. Tunc ꝯtingit ꝓpter ulcera in collo ueſice exiſtēs. ut in pluribus: licet etiā ꝯtīgere poſſit ꝓpter ulcera poroꝝ uritidoꝝ. ¶ Et 3º iterū ꝓpter ulcera renū. ¶ Et 4º iterū ꝓpter lapides ⁊ harenas in ueſica ⁊ renibˀ exiſtes. ¶ Et 5º iterum ꝓpter ulcera uel ſaniē ab ep̄ate gñata. ¶ Et 6º adhuc ꝓpter ſaniē a pectore deriuata ad ueſicaꝫ. ¶ Et 7º propter colligantiam totius ad ueſicam. ut patet in criſibus ⁊ expulſionibus materierum ſcabiei lepre impetiginis ⁊ ſimilium.

Mirabile autē videť eam theorice contemplanti. Quare ulceribus exiſtibˀ: aut ſanie hare nulis uel lapide in collo ueſice. in eodē fere nullus aut ualde obtuſus ꝑcipiť dolor: in extremitate pudibūdi tātus ꝑcipiť dolor: ut cū maxio martyrio videanť egri cruciari. ⁊ tñ nullā ꝯtingit ibidē eē egritudinē cōplōnalē: aut cōpōnaleꝫ uel ſolutionē ꝯtinuitatis. ¶ Amplius collū ueſice cōponiť ex pāniculo iterius ueſtiēte ipſm. ſed talis pāniculus eſt ſenſibilis nōbiliť. ⁊ mā uel cauſa doloris illatiua eſt ꝑſens ibi: ⁊ applicata. ergo debet ibi fortis percipi dolor. ꝯña tenet. qꝛ ex ſufficiēti diuiſione cauſarꝫ efficientium debet aſſignari effectus. ⁊ cōſequēs repugnat experiētie. quare ⁊c̄. ¶ Amplius ſolō ꝯtinuitatis eſt maxime notabilis. aut excoriatio ſibi ſilis ꝯtingētis ſemp eſt ꝑñs in collo ueſice. Igiť ſemper debet dolorē īferre. ¶ Et 3º iteꝝ arguiť. qꝛ cā doloris illatiua in collo ueſice exiſ videť ſemp ꝯiuncta alteri cāe iuuāti ipſam ad dolorē inferēdū. Igiť ꝯtinue in collo ueſice debet percipi dolor. ꝯña appet ſatis neceſſaria ex ꝑdictis. ⁊ añcedens arguiť: eo qꝛ cū mala cōplōne ꝓpria collo ueſice ſemp inueniť ꝯiūcta aquoſitati urinali: que iſuſa: aut ſaltē ſaniei ſi fuerit complicatio ulcerꝫ cū mala complexione. igiť ⁊c̄. ¶ Et 4º iterū ⁊ fortius arguiť. qꝛ ſaltē tpe emiſſionis urine neceſſe eſt dolorē magnū ibi percipi. eo qꝛ ſi debet emittī urina opꝫ q collū ueſice ꝯſtringať a circūferētia uerſus cētrum: ita ut debite applicet expellibili qđ eſt urina. ſed in tali cōſtrictione neceſſe eſt quaſdā ptes colli ueſice diſtrahi ⁊ offēdi. Ergo neceſſarium eſt q ꝑcipiať dolor uel intēdať. Et hoc motiuū videť ꝓcedere ad ꝓbandum dolorem in collo ueſice egrotātis a mala cōplexione mēbri materiali uel immateriali. aut a ſoluta continuitate uel utriſq3 ſimul neceſſario intēdi debere tempore mictus. Et forte q hoc motiuū anguſtiare faceret iuniorem medicum.

Materia horum argumentorꝫ videtur petere ſolutionem ad plura. ¶ Quorum primus eſt. an propter ulcera uel alias ſpecies ſolutionis continuitatis colli ueſice dolor cauſetur in ea. ¶ Secundum uo eſt. an ſi in ea accidit dolor que ſint partes colli ueſice doloris illius perceptiue. ¶ Tertium uo eſt propter quid propter talia ulcera uľ alias ſpecies male cōplōnis ueſice doleat extremitas pudibūdi. ¶ Et quartum an ſi dolor eſt in extremitate illa ſit ibi fortior q̄ in collo ueſice.

Ad primū autem dicēdum q ſi collū3 ueſice egrotet mala complexione materiali uľ immateriali notabiliter intenſa. dolor percipietur in collo ueſice ut ſupra argutum eſt. ¶ Dicendum 2º quantū3 ad hoc q dolor ille ut in pluribus non eſt multum intenſus. eo qꝛ aquoſitas ⁊ pinguedo quedā: ⁊ ligamētales ptes que inueniunť in collo ueſice reddant obtuſam ſenſationem ipſius. ¶ Et dicēdum tertio q ſi egrotaret ueſica mala cōplexione multū calida ⁊ inflāmatiua. aut fuerit in ea fortis ſolō continuitatis cum ꝑſentia ſaniei ⁊ virulentia notabiliter acutis. qñq3 etiam dolor percipitur fortis. Et quando talis dolor apparet ut in pluribus eſt incurabilis.

Ad ſecūdū uo queſitum dicēdum. q dolet ueſica propterea qꝛ in collo eius iueniť mēbrū ſenſitiuū. ſicut eſt extremitas uel chorda muſculi iuoluētis collum ueſice exterius. ut colligēdum eſt ꝑma ꝑmi. doc 5º. ⁊ ſumma ſcđa. caꝑ 24º. ⁊ 19º tertij. primo caplō. ¶ Amplius in ea inuenitur neruus quantitatem habens coicans vnicuiq3 laterū ueſice. per quē etiam neruum ſentiri pōt. ⁊ hic qdē neruus aduenit ei a ſpondilibus caude. a quo etiā neruo ſenſum recipit pāniculus interior colli ueſice.

Ad tertium uo queſituꝫ videť uľr ab omnibus q dolor qui percipitur in extremitate pudibundi non egrotantis eſt per colligantiam. Primo quidem abſolutam: ut qꝛ egrotante collo ueſice ſpeciebus male cōplonis: aut ſolute cōtinuitatis uel utriuſq3 ſimul

ſimplicē cōpaſſionē. dolor pcipiat in extremitate pudibūdi: et fortius hoc cōcedēdū eſſet fieri per cōpaſſionē nō abſolutā. ut ſi urina uirulētia: aut ſanies: aut uapor acutus ab eiſdē elevat⁹ trāſmutaret ad caput uirge. et hec eſt oium auctorū et doctor ſolutio cōmunis. ¶ Hec aūt colligātia multiplex aſſignari pōt. Et pma qdē ſitus uel uicinitatis de qua preſentialr nō curo. ¶ 2° vō per colligātiā horū duar ptiū per tres neruos qui oriunt a ſpōdilib⁹ caude: et ſpargunt in muſculū circūdātē collū ueſice: et etiā deferunt ad caput pudibundi. imo etiā ad fiteri et ad radicē femoris et uſqz ad matricē. ¶ Amplius etiā hec colligātia aſſignari pōt. eo qz a cerebro uenit ſenſus ūge. Et etiam ab eodē ad ueſicā ſpūs ſenſibilis delegat. ¶ Et pmū qdē horū pulcherrime colligit doctrina 5ª. et ſumma 3ª. cap 6° in lrā occulte plata duz ingt. Alia vō paria et ipar qd ab extremo orit aloſos in muſculis ſpargit ſiteris et ipſius ūge: et in muſculis ueſice et matricis et in pāniclis uētris: et in ptib⁹ domeſticis iterioribus oſſis femoris et in muſclis qui naſcunt ex oſſe albomum. i. ſpōdilib⁹ qui ſunt iſtra renes. Ex quo qdē euidēte uideri pōt quāti facile fiāt in pdictis ptib⁹ egritudies per colligātiaz. ¶ 2ᵐ vō horuz expſſe legit 19° tertij. p cap in fine. Et continuat vnicuiqz laterū eius neruus quātitatez habens et uene quiete et pulſatiles: et multiplicati ſunt nerui eius: ut ipſa ſentiat illud cui innititur et ad qd deſcēdit. ¶ Qd aūt mediantibus muſculis colligantiam habeat uirile mēbruz cū collo ueſice et femore. lege p° pmi. doc° 5°. ſumma 2ª. capitulis 24° et 25°. et 19° tertij. et 20° eiuſdē pmis caplis. Et facile per hec ſatiſfacē potes ad tertiū queſitū ſupra pmiſſum.

Ad quartū vō queſituz nō eſt facile rńdere. uaria ſapientum diſcordia oñdit difficultatē ipſius. Dixerūt ergo qdā cōdeſcendētes ad motiua ſupra ſcripta. q egrotāte ueſica ſpēbus ſolute cōtinuitatis: aut male cōplonis. ſi utrūqz illoz dolebit fortior erit dolor in collo ueſice q in extremitate pudibūdi. et cōceſſerunt totuz ad qd deducūt argumēta ſuperius tacta. Iſti iudicio meo nō bene dixerunt eo qz experimentuz eſt cui acquieſcimus. decima tertij. capitulo de cura aſmatis. Forte autem perduxit eos ad hoc raritas experientie. ¶ Alij autem ad hoc dixerunt q lz dolor fortior percipi deberet: et percipi debeat in collo ueſice quandoqz. non tamen illud eſt uerum ſemper: propterea quia profundius ſitum eſt collum ueſice magis q extremitas pudibundi. ¶ Hec igitur opinio nō uidetur ſatiſfacere. propterea: qz partes ſenſitiue integrantes colluz ueſice uidentur habere maiorem ſenſationem propter continuitatem propinquorum et magis imediatam ſpirituum ſenſibilium a nucha et cerebro q habeat cutis ad ipſa duo. ¶ 3° aūt iuenit ad hoc rńſio que magis acceptāda eſt. que quidē ponit q alioz ſuppoſita paritate de cauſis effectiuis triſtis ſenſationis in hec duo mēbra. fortius dolebit extremitas pudibūdi q collū ueſice. Omne eni mēbrū qd maiori delitioſa ſenſatiōe ſentit excellētius altero debet fortius triſti ſenſatiōe ſentire q alterum. ſed pudibūdi extremitas in hoie maiori delitioſa ſenſatione ſentit q altera pars in eo. cōñia tenet cuz maiori: eo qz ex aſſignatione ſufficienti cauſarum effectus rōnabiliter debet concedi effectus. et minor experientia colligitur in emiſſione ſeminis humani. Stat igit horū ſolutio in hoc fundamēto q nō eſt horū duorum membrorum paritas in ſentiendo: imo maior inuenit ſenſatio in extremo pudibundi q in collo ueſice. ¶ Contra: qz nerui qui ſunt in pudibundo ueniunt a ſpōdilibus caude: et non ſunt niſi nerui ligamentales. ergo non debent eſſe ita excellenter ſenſitiui. Patet conſequentia. qz nullum ligamētorum ſentit. prima primi. cap de membris. et antecedēs colligitur 15° tertij. primo capitulo. in fine. ¶ Huic motiuo dicendum eſt negando conſequentiā. lz enim illi nerui qui ueniunt a cauda non ſint tāte ſenſationis: ut probat argumētum. tamen alij nerui adueniunt uirge a cerebro et a nucha propter qd eſt in extremitate pudibūdi excellentia ſenſatio nis inuēta. patet 20° tertij. allegato ſtatim cap. Et adueniunt ei. ſ. uirili mēbro ſenſus ex cerebro et nucha. ¶ Ex quibus oibus apparet qliter ad motiua ſolui pōt: lz enim ea illa pbent doloris cām illatiuā eſſe per ſe fortiorē ad agendū in collo ueſice. et melius eidē applicatā eſſe adhuc cum temporis cōueniētia. negāda tñ eſt cōñia: eo qz eſt diſparitas in ſenſatione mēbroz: ut ſatis ſufficiēter uidetur eſſe deductum.

Tractatus ſecundus de ardore urine pueniente per colligantiam: et habet. 7. capitula.

¶ De cauſis ardoris urine prouenientis a mala complexione calida et ſicca in generali. Cap. I.

His igit ita paulisp theorice cōtēplatis. ueniēdū eſt ad ponēdū cās hax diſpōnū que ſunt tāti doloris inductiue. Cā igit ipſius cauſe ſint due. ſ. mala cōplo et ſolute cōtinuitas: aut utraqz illar ſimul. ponēdo pmo ſunt cāe male cōplonis cale et ſicce ſimplicis et cōpoſitarū mālium uel imālū. gra cuius et ponent ſpecierū male cōpoſitionis. ſ. oppilationis aut egritudinis compoſite uidelicet apatis. ¶ Cauſe itaqz male cōplonis calide et ſicce ſunt oēs que aſſumunt ex ſex generibus rerū nō nālū calefaciētiū et exiccātiū et eoz que annectunt eis: ut obuiare et cōmorari in aere in camera uel locis uehemēter calefaciētibus et exiccantibus. ut ſtatio ſub ſole apud fornaces et ſimilia loca. Itē applicatio ciboz et potuū ualde calefacientiū colūborū et ſimilium et eorū que cōdiunt cū aromatibus calidis radicibus petroſilino feniculo cum croco pipe galanga çinçibere et ſimilibus et edulium ualde ſalitorum uſus. ¶ Adhuc autez 3° uehemēs et lōgū exercitiū ſiue egrādo uel aliter qlitercuqz fiat per quod manifeſta uideat accendi in corpore caliditas. Et de hoc gñe ſunt etiā geſtare ueſtes pellibus calefacientibus ſuff..ltas uehemēter ſtrictas et ponderoſas. ¶ Et 4° iterū calefaciūt et exiccāt corpus retētiones euacuationū ſolitarū: ut ſi alicui retineant emorroides ſiuē ſolute et ſudor cōſuetus. aut dimittat aliqua euacuatio artificialiter facta ſicut dimittē pillularū et alioz euacuantiū uſum uel uomitū uel ſeceſſum cōſuetū intercipere. Ad tales enim retentiones ſequitur de neceſſitate caliditatis itentio propter prohibitam euentationem. ¶ Quinto igit corpus calefaciūt et exiccāt uigilie multe et inſuete. Et ſomnus etiā ſup repletionem cito factus. ¶ Et iterū 6° corpus calefaciunt et exiccāt aie accitis motū uelocem in ſpiritibus et humoribus et fortem efficiētia: ut furor et iracūdia et cōſimilia. ¶ Et de annexis iſtis ſolēt calefacere corpora res medicinales cōſuete apud uſum plurimarū gētium: ut ſunt epithimata indictiones balneationes corpor: et uſus cōdimētor calefacientiuz: ut çinçiberis uiridis dyagalāge tragee cū ſpecieb⁹ aromaticis et ſimiliū. ¶ Et intellige ex iſtis q taliū cārū oluz applicatio ad corpus primo cōcurſu calefacit magis q exiccet: et pprie cū occurrāt corporib⁹ a tēperamēto pprio lapſis per augmētū caliditatis et humiditatis. ut in ſanguineis et in his corporibus que multū humida ſunt. Si autem cauſe tales applicarentur corporibus ſiccis tñ: aut uehemētius ſiccis q calidis. tales qdē cauſe fortaſſis celeriter exiccarēt hec corpora amplius q calefacerent. ſicut facile hoc uerificari poteſt in corporibus melancholicis: aut in alijs que magis per ſiccitatē lapſa ſunt q per alias qlitates. Et hoc totū colligi poteſt per preparationē corporuz. Et ex hoc fundamento facile intelligi pñt cauſe calefacientes et exiccantes.

¶ De ſignis ardoris urine prouenientis a mala cōplexione calida et frigida: humida et ſicca in generali. Cap. II.

Signa vō lapſuz calidoz colliguntur ex multis. Primo a qlitate uiſibili. ut qz corporis color tendit ad rubedinē cū aliqli purpureitate: ut in ſanguineis. aut ad rubedinē cū claritate uel citrinitate: ut in cholericis. Itē habitudo ad piguedinē inclinata uel mediocritati eius ppinqua: ut in ſanguineis. aut in his in quoz ſanguine iuenit nālis flegmatis q̄ntas

notabilis ſubdñans aut erit habitudo ad extenuationẽ notabilẽ ichnata: ꝛ ꝓpe in cholericis: aut in quoꝝ ſanguine melächolia latenſ cõmixta nõ excellẽter. ꝛ hec oia ſigna ſunt ſumpta a caſib⁹. ℂ Cognoſcunſ etiã tales lapſus per caliditatẽ in organo tact⁹ reptitatã abſqꝫ ariditate ꝛ ꝓpe in corporib⁹ ſanguineis: aut aliqͥter humidis. ꝛ per caliditatẽ ariditati ꝯiũctã ꝛ ꝓpe in cholericis ꝛ melicis. Et ſunt ſigna ad uteri⁹ indicãdũ de excellẽtijs q̃litatũ tãgibiliũ: ut 2° cõpl. conſi. 3° cap̃ colligendi. ℂ Sumunſ etiã ſigna lapſuũ calidoꝝ per magnitudinẽ uelocitatẽ ꝛ frequẽtiã pulſus cũ paritate ꝯtẽtiuoꝝ cãrnis. ℂ Et ſiqͥdẽ lapſus iſte maioꝛ fuerit in ſiccitate q̃ in caliditate erit in plurib⁹ pulſus magn⁹ uelox ꝛ rarus ꝓpter q꞉ per ſiccitatẽ reddiſ organũ inobediens motui. ℂ Et ſi cũ tali lapſu ꝯiungaſ debilitas inueniſ tardus paruus ꝛ rarus. Et ꝑuaris hẽri fantaſie in diuerſitatib⁹ pulſuũ in his differẽtijs ꝛ in alijs ſm̃ diuerſitatẽ cõpl. ond habitudinũ etatũ accĩtiũ ꝛ aliaꝝ ꝑticulariũ fere infinitoꝝ que ꝯtigẽ poſſunt. Talia etiã corpora inueniunſ ꝓmpta ad iracũdiã furorẽ anguſtiam: ꝛ erũt animoſa oino ꝛ audacia ad aggrediẽdũ multa fortaſſe magis q̃ ad expediẽdũ ea. ꝛ ſunt hoies uigilatiui: ut in pluribus uẽtrem hñtes ſiccũ ꝛ paucitatẽ ſputi: quoꝝ urine ſunt ītẽſiores citrinis ſubrufe crocee ꝛ rubee frequenter rubedine ignea. Et tu adde alia ſigna his ꝓportionalia: que gratia uitande longitudinis omitto.

Hec de ſignis ꝛ cauſis lapſuũ calidoꝝ ꝛ ſiccoꝝ: per quoꝝ notitiã ſibĩ ꝯſideres poteris itelligẽ ꝛ cognoſcere lapſus calidos tñ: uel ſiccos tm̃ mãles ꝛ immãles ſimplices ꝛ cõpoſitos. ℂ Ex q̃rũ etiã fũdamẽto cogñſcunſ ſigna lapſuũ frigidorũ ꝛ ſiccorũ ſimpliciũ ꝛ cõpoſitoꝝ mãliũ ꝛ immãlium per ꝯrietatẽ doctrine. Ubi gr̃a ꝓpter obuiare ꝛ cõmorari in aere calido ꝛ ſicco: ꝛ calo ꝛ humido calefiũt ꝛ exiccanſ ꝛ humectanſ corpora. ita ꝑ morã in aere frigido ꝛ ſicco: aut frigido ꝛ humido talr̃ diſponunſ corpora ꝛ ita etiã in alijs q̃litibus quꝫ rerũ nõ nãliũ ꝛ ſibi ꝯnexaꝝ cauſis ꝛ ſignis ꝯformiter intelligẽdũ eſt. ℂ Pro quorũ oium cõplemẽto lege Gal. primo de accĩti ꝛ morbo. 5° cap̃. ꝛ 2° ꝑmi. doctrine 2°. ꝛ ſumma 2° in q̃tuoꝛ capitulis ꝑmis inuicẽ cõtiguis. Et iſ ſigna ꝑdicta poſſint ſubſeruire ad notificãdũ cõplonẽ uĩem toti⁹ corporis ei⁹. Sic tñ uti poſſum⁹ ad cognoſcendũ ꝑticulares lapſus mẽbꝛoꝝ oium: ut capitis pectoris cordis ꝛ epatis. Et aliorũ quorũ lapſus cõtingeret calidos ꝛ ſiccos: aut calidos ꝛ humidos: aut frigidos ꝛ ſiccos: aut frigidos ꝛ humidos. gr̃a tñ cõplemẽti opis ponẽda ſunt ſigna ardoris urine ꝓuenientis per colligãtiã ab alijs mẽbris: aut per eſſentiã ab eis.

ℂ De cauſis ꝛ modo euentus ardoris urine ꝓuenientis a toto ꝑncipaliter: ꝛ ab alijs cauſis. Cap̃. iii.

Poteſt igiſ q̃nqꝫ a capite ꝛ a pectore ſiue ab ei⁹ cõcauitate: ſiue ab eruptione apoſtematũ in pectore mã deriuare ad uias urine per ꝯcaua uenarũ. Sicẽ enĩ mãe a gibbo epatis aſcẽdũt gr̃a finis nutricationis ꝑtiũ pectoris ꝛ capitis per uenã chilum: ꝛ per duas uenas ramificatas ab aſcellari: q̃rũ rami igrediunſ per poſteriorẽ ꝑtẽ in paniculos ita oino cõcedẽdũ eſt eaſdẽ mãs in criſib⁹ egritudinũ a ſuperiorib⁹ ꝑtib⁹ ꝓpelli ad inferiores. ꝛ maxime forti exiſti ỽtute: cui nihil reſiſtẽ põt in expellendis: ita q̃ q̃nqꝫ ſaniem expellit de cõcauitate oſſiũ ꝛ pectoris. aff̃oꝝ 7°. cõmẽto 59° ꝛ proꝑe cũ vie parate erũt. ꝛ he qͥdem mãe ſi fuerint acute: q꞉ nimiũ inflãmare. aut fuerint eiſdẽ mãe cholerice cõmixte uel aduſte. aut ſecũ adiũcte mãe ſanioſe poterũt ardorẽ magnũ efficẽ in uijs urine maiorẽ q̃ in intermedijs ꝑtibus: eo q꞉ vna materia acuta alteri acutiori cõmixta maius poterit efficẽ nocumẽtum in ꝑtibus in q̈bus detineſ ꝛ cõmiſceſ q̃ in ꝑtib⁹ alijs. ſed urina ſaniei uel alteri acute mãei commixta maioris acuitatis erit effectiua in eis q̃ anteq̃ cõmiſceret eis. ꝗ ꝛc. Et ſilĩ mõ iterum deduci põt q̃liter mãe ſanioſe uel acute in criſib⁹ ꝑmutatiuis in lepra ſcabie uariolis ꝛ morbillis expulſe ad urine uias ardorẽ in eis efficẽ poſſunt. ℂ Ex quorum fundamẽto iterũ facili⁹ eſt vidẽ q̃liter mãe acute uel aduſte in egritudinib⁹ ſplenis ꝛ epatis per emugẽtes uenas ad urine vias iferiores expulſe poſſunt in ardorẽ ꝑficẽ. ꝛ eſt ſnia Auic. 2° ꝑmi. cap̃ de ſignis coloris urinarũ: ꝛ ꝓprie nigre. ubi inqͥt. Et illud qͥdẽ qd̃ accidit ſm̃ modũ purgationis ꝛ criſis ſignificaſ qd̃ eſt in fine q̃rtanarũ. Et cũ ſplenis egritudines reſoluunſ ꝛ dolores dorſi ꝛ mẽſis ꝛ reliq̃. vide ibi. Et colligiſ eadẽ ſnia ab eodẽ 3° q̃rti. cap̃ de ſignis ꝑmutationis materie ad inferiora. ꝛ pluries alibi. Unẽ ex ꝑdictis nõ eſt difficile videre multiplicitatẽ ardoris urine ſm̃ diuerſitatẽ ꝑtium per colligãtiam efficiẽtium ipm. ℂ Ut igiſ clarius huius tractat⁹ utilitas habeaſ ordinate oium ſpẽrum ardoris urine ponẽda ſunt ſigna ꝛ canones curationis ſuccincte tranſeundo ne in ꝓlixitate ſermonum tẽpus expendaſ.

ℂ De ſignis ardoris urine prouenientis per colligantiam a toto corpore. Cap̃. iiii.

Cum igiſ ꝯtingit ardorẽ in urina fieri ex creticã trãſmutatiõe mãerũ que a toto deſcẽdunt ad urine vias ꝛ faciũt ardorẽ in eis acuitate ſua. Per hec ſigna cõprehẽdi poterit talis ardoris urine uarietas. Primo per notitiã defedationis cutis ut lepꝛe ſcabiei ꝛ uariolarũ q̃rũ mã frequẽter terminat per fluxũ uẽtris cũ raſura. ꝑma q̃rti. cap̃ de uariolis. que materia etiã nõ minus bñ terminare põt per vias urine ꝛ ꝓpriis morbillorum mã hoc efficẽ põt: eo q꞉ utriuſqꝫ mã eſt acuta ꝛ corrupta notabilr̃. Gñatio enĩ uariolarũ eſt ꝑ multitudinẽ ſanguis corrupti. Gñatio ỽo morbillorũ eſt ꝑ uehemẽtiaꝫ malitie ſanguis corrupti pauci. Sed cuiuſcunqꝫ ſpẽi lepre mã necio maioris eſt corruptionis q̃ uariolarũ ꝛ morbilloꝝ mã igiſ eque bñ poterit ardorẽ in urina efficẽ. Et ſilr̃ de ſcabie dicẽdũ eſt qm̃ cuiuſcũqꝫ ſpẽi eius mã eſt acuta aut aduſta. igiſ delata ad vias urine ꝛ eidẽ cõmixta ardorẽ poterit efficẽ in eis. Amplius oium harũ egritudinuꝫ mã alia cũ ſãie ꝯtineſ in uenis. ſed a ỽtute facile poterit deferri ad vias urine. igiſ ardorẽ in eis efficẽ poterit. ℂ 2° ỽo cognoſciſ ardoꝛ urine per colligãtiã a toto ꝓueniẽs. eo q꞉ talis accidit in ſtatu ꝛ tpe uehemẽtis ebullitionis mãe ꝑdictaꝝ egritudinum. Mã enĩ ſi deferaſ ad urine vias anteq̃ uehementer ebulliret ꝛ putreret nõ efficeret ardorẽ urine. ℂ 3° aũt cognoſciſ per abſentiã cãrũ ꝑmitiuarũ que urine ardorẽ efficẽ poſſent ut comeſtiones rerũ ꝛ medicinarũ acutarũ. ℂ 4° ỽo cognoſciſ per interẽptionẽ ſignoꝝ arguẽtiũ nocumẽta in urine vijs. ℂ 5° etiã cognoſciſ per abſentiã apẽtũ uel egritudinũ in mẽbris ꝑncipalib⁹: ꝛ alijs colligãtiã hñtibus ad urine vias. ℂ 6° ỽo ꝛ ultimo cognoſciſ eo q꞉ talis ardoꝛ accidit ſubito. q꞉ fit in criſi que eſt uelox ꝛ uehemẽs motus morbi quo infirmus ducꝫ ad vitam uel ad mortem.

ℂ De cura ardoris ꝓuenĩetis ꝑ colligãtiã a toto. Cap̃. v.

Cognita igiſ hac ſpẽcie ardoris canõ curationis ei⁹ eſt per q̃tuoꝛ intẽtiones. Pͥa eſt mãerũ diuerſio. 2° eſt regimis rectificatio. 3° ỽo eſt ſedatio acuitatis. 4° eſt defenſio viarũ urine ꝛ mũdificatio a mã iã recepta in eis.

Prima igiſ intentio diuertẽdi mãm multiplr̃ aegri põt euacuationẽ illius mãei per alias vias efficiẽdo. Neqꝫ enim talis mã vnq̃ intercipi uel detineri debet iuxta ſniam Hip. aff̃oꝝ ꝑma. 20° ſermone. Ea quorum criſis fit ꝛ facta eſt. Coneſ igiſ medicus ſummopere mãm acutã ꝛ ſubtilem ad ſupiora mobilẽ diuertẽ ꝓuocando fluxũ ſanguinis a naribus titillationem faciendo in ꝑncipio ricꝫ cuꝫ aliquo neruulo exiccato: aut cũ chordula tympaniſtarũ: aut cum fruſto carte pergamene: aut cũ fuſte alicuius plante ꝛ ꝓprie corrigiole. quam aliqui ſanguinariam uocant: eo q꞉ ſanguinem a naribus educit modo iam dicto. ℂ 2° ỽo in hoibus aptis ad hoc ꝛ ꝓpͥcie in q̈bus abundat ſanguis groſſus: aut materia aduſta. aperianſ eorum emorroides uentoſando eas cum uentoſis exterius ignitis aut cum corniolis ibidẽ applicatis uel cũ fricatione facta cum folijs cõlolide

ſebeſtē huic intētioni ualde eſt ɔueniens. ¶ De laudatis vo ab auctorib° eſt cauda eqna oi mō ꝑparatiōis. ⁊ tu elige me liora ex eis ſi potes. de qua etiā mā mūdificādi urinales vias. Nā inferius fiet ſmō cū attēdeť pticularius mūdificationi renū ⁊ ueſice a mā q̄libet etiā ſanioſa. hec de cura ardoris in vijs urine facti per colligantiam totius corporis ad eaſdē vias ſufficiant.

¶ De cura ardoris urine proueniētis a capite pectore ⁊ ſplene. Cap. vi.

In cura aūt ardoris urine ꝓuenientis per colligātiā aliarū ptiū ad urinales vias opꝫ ex q̄ſite ɔſiderare ac etiā uarijs ꝓcedē cu rationis igenijs ⁊ inſtris ſm ꝙ ɔtingit diuerſa eē mēbra a qb° ad urinales vias cretice mā diuertiť: Cū enī qñqꝫ a capite aliqñ etiā a pectore: ɔtingēter iterū a ſplene ⁊ frequēter etiā ab epate. ⁊ frequēter adhuc a renib° acuta ⁊ ſanioſa mā deferať ad urine vias. oporteret uariam aliq̄liter fieri curationē ⁊ inſtrox uarietatē aliquātā hēri ſm diuerſitatē mēbrox effūndētiū māe ad vias urinales. ¶ Ue rū ne ꝑplexitate ſermonis legētib° faſtidiū imponerē mām hāc diuiſi in ptes q̄tuor ſm ꝙ ut in plurib° locis frequētius ardo rē urine ꝓuenire ꝓpēdi. ¶ In q̄rū ptiū ꝑma via poniť cura tionis urine ꝓuenientis ꝓpter effuſionē mãerū a capite pecto re ⁊ a ſplene ſiť. ¶ In 2° vo poniť modus curationis eiuſdē ardoris ꝓuenientis per effuſionē mãerū ab epate. ¶ In 3° vo per effuſionē mãerū a renib°. ¶ In 4° ⁊ ultima poneť cano nes curationis ardoris urine ꝓuenientis per ꝓpriū nocumen tū ueſice: ⁊ ſic annuēte deo habebiť cōplemētū huius tracta tus. ¶ Pro curatione vo pticule ꝑme de numero hox q̄tuor ⁊ dicēdū ꝙ canon curationis ardoris urine ꝓuenientis ab effu ſione mãerū a capite pectore ⁊ ſplene ex gñalib° intētionib° cōpleri pōt. ⁊ nō eſt magna differētia inter curationē vnius iſtox ab altero: niſi applicatione ſpāliū inſtrorū cū qbus vnum mēbrū ꝑncipalr reſpicere debemus magis q̄ aliud. ¶ Sūt igiť gñales intētiones in cura huius ardoris urine obſeruāde ꝑncipales qnque. ¶ Prima eſt ꝓcuratio mēbro rū in qbus ꝑncipalr mā radicať. ¶ 2° eſt mãerum diuerſio a vijs urinalibus ad alias vias. ¶ 3° eſt acuitatis materierū repreſſio que deferť ad urine vias. ¶ 4° eſt accitium mem brorū in qbus hec mā gñatur cōpleta remotio. ¶ 5° ⁊ ulti eſt viarū a qbus hec mā recipiť rectificatio ⁊ defenſio.

Prima igiť intētio multis acgriť curatiōis ingenijs. Primū eſt per euacuationē minoratiuā ⁊ eradi catiuā mãerum que multiplicanť in mēbris illis ⁊ inueniun tur: ut ſi mām uideremus effundi a capite que eſt acuta aut aduſta euacuaremus ipſam dādo in potu. ʒ. i. pillarum au rearum: aut dādo in potu. ʒ. iii. eľuarij de ſucco roſarū cum aq̄ ordei. Et ſi leuiorē medicinā affectaremus deť in potu. ℥. ſ. caſſiefiſtule de cāna nouiter extracte cum aq̄ endiuie uel an gurie addēdo ei. ʒ. ſ. aut. ℈. i. electi reubarbari cum. g̃. v. ſpice qđ totum aſſumať cū. ℥. ii. aque ordei aut aque endiuie uel ſilibus. ¶ Si aūt mãe que a capite effunduntť ɔtingeret ma iorem acuitatē hēre ⁊ ptem digeſtionis pcipe remus: euacua ri deberet mā talis cū iſtis pillis. ℞. pillarū de lapide arme no. ʒ. ſ. pillarum de fumoterre. ℈. ii. reformenť pille. v. cū ſyru po roſ. aut nenufarino. quelibet enim talis eſt medicina ca pitalis frigida. Et ſi potabilem medicinā exhibere cupis ex hibeať iſta. ℞. ɔfectionis hamech. ʒ. v. caſſiefiſtule de canna extracte cum aq̄ cuſcute. ʒ. vi. miſce totum. ⁊ in potu deť cū aliq̄ de aqs ſupradictis. ¶ Si aūt mām acutam videremus a pectore effundi ad urinales vias minuať hec mā cum hoc potabili farmaco. ℞. reubarbari electi. ℈. ii. agarici. ℈. ſ. dya gridij. g̃. iii. ſpice nardi. g̃. vi. ſalis indi. g̃. i. penidiarum caſſie fiſtule de cāna extracte cum aqua capil. ueneris. aut decoctio nis paſſularum. añ. ℥. ſ. totum hoc deť in potu cū aq̄ decoc tionis ligritie ⁊ iuiuharum. ¶ Et ſi deſideras mām acutā cum pillis a pectore diſtrahē. ℞. pillarum de fumoterre. ℈. ii. pillarum de lapide armeno. ℈. i. reformenť pille. vii. cum aq̄ bugloſſe uel violarum uel farfarelle ⁊ deť poſt iēti in au rora. ¶ Si iterū mãe a ſplene ad urinales vias effundi ɔtin geret. euacueť hoc leui minoratiuo ⁊ ꝓpē cū hnt acuitatē a calore ebullitionē in eis faciēte uel putredinē. ℞. aque cuſcu te aque fumiterre. añ. ℥. ii. lapidis armeni: lapidis laçuli pre paratox ſm artē. añ. ℈. ii. mirabolanox indox th. iii. pulue ris fumiterre. añ. ʒ. i. aniſi ligritie cimini dulci. añ. ℈. ſ. croci g̃. vi. ſalis indi. g̃. iii. çuccari albi. ℥. i. infundanť oia ſimul per diē nālē. deinde coleť ⁊ exꝑmanť diligēter ⁊ deť in potu ut ꝑdictum eſt. ¶ Ego aūt expediti° melācholicas mãs acui tatē hntes ſoluo cū eľuario hamech dato cū aq̄ ſcolopendrie uel tamariſci. Et ſi uolo medicinā nō minus elegātē illa: do in potu. ʒ. v. eľuarij ſolutiui ad melācholiā cōpoſiti ab Auič. 2° de virib° cordis ꝓpe finem. ⁊ eſt medicina ſolēnis. Cum iſtis itaqꝫ minorare potes mãs a capite pectore ⁊ ſplene ad vias urinales trāſmutabiles. ⁊ cū eiſdem etiam eradicare po tes mãs illas doſim earū augmentādo ſm ꝙ tibi videbitur opportunum. ¶ 2m vo ꝑncipale inſtrm quo attēdere debe mus mēbris mãs effūndētib° ad urine vias eſt digeſtio mate rierū que in ipſis ɔgregate repiunť ⁊ nō minus opꝫ digeſti uam uariari ſm diuerſitatē mēbrorum q̄ euacuatiuā: de q bus dictum eſt. Digeriť itaqꝫ ɔuenienter mā acuta in capi te cū ſyrupo roſato ſyrupo nenufarino ſyrupo violato. Adu ſta vo ⁊ acutior pōt digeri cū ſyrupo de fumoterre: cū ſyru po de ſuccis ⁊ aqs fructuum cū ſyrupo de granatis qui mi ſceri poſſunt cum aqs diuerſis. ut roſata aq̄ violata aq̄ nenu faris aqua cuſcute aqua folioꝝ ſalicis. ⁊ cum ſilibus frigi dis ⁊ ꝓprie capitalibus: que oia digeſtiua totiēs exhiberi de bent quotiens urine ſubſtātia ⁊ color rectificata fuerint ⁊ ſe dimen in fundo eius appuerit album ſubtile eq̄le ɔiunctū. ¶ 3m inſtrm quo attēdiť ad mēbra predicta eſt eradicatiua mãerum euacuatio ⁊ ꝓpue cū medicinis ante ſtatim dictis. ¶ 4m vo inſtrm quo ꝓcuranť pticule mãs effundentes ad urine vias eſt ɔfortatio ipſox que multis cōpleť inſtrumen tis. Oē enim inſtrm a quo mediocriter poniť in capite ſtipti citas ɔfortat ipm ne mãs aliunde recipiat ⁊ uapores. qñ re pellunt a ſe uaſa ſtipticis ɔfortata farmacijs. ⁊ ɔforťť caput his que a ꝓprietate hoc efficere ſolent. ſicut oē cerebrū cuiuſ cunqꝫ aialis ⁊ ꝓprie nō aquatici ⁊ coiter diciť de cerebro le poris. ¶ Silr etiā de plātis multe inueniunť: ut macis foli um lignū aloes betonica maiorana dedrolibanum ſaluia ⁊ ſimiles. Et de his que ſumunť ex aialibus: ut caſtoreum ⁊ ambra ꝓprie ⁊ muſcus. Et de cōpoſitis in diſpoſitione frigi da ſicut cōfectio anacardina dyamuſcus dulcis dyambra dyatrion pipeon ptriſarcoticon. ¶ De his vo que frigida ſūt caput ɔfortātia ſupcalefactum ſicut roſa: flos ſalicis nenufa ris ⁊ violarum ⁊ lābruſca ⁊ uſnee ⁊ ꝓprie arborum decrepi tarū ⁊ margarite ⁊ ſandali rubei. De cōpoſitis vo ſunt ſicut trociſci de roſis. trociſci de ſpodio. trociſci ſandalini. ⁊ om nia cōpoſita que ſua aromaticitate ɔfortāt ⁊ frigida ſunt. ut coriādrum ⁊ dyacitoniť ſine ſpēbus ⁊ ꝓprie poſt cibum aſ ſumpta. ¶ Et ſuperaſpgere bregmatibūc pulueē in diſpo ſitione calida cōueniens eſt. ℞. ſandali albi ⁊ rubei roſarū floꝝ lābruſce. añ. ʒ. i. maſticis ſandarace ligni aloes. ana. ℈. ſ. fiat puluis ſubtilis. ⁊ per hec cōpleť intētio ꝑma curationis ardoris urine ꝓuenientis a capite pectore ⁊ ſplene. ¶ Con ſueuit alſs huic pticule ſubiūgere ea que ſunt pectus ⁊ ſplenē confortātia. qđ qdem omiſi ꝑplexitatem fugiēs: ⁊ etiā q: pecto ris ⁊ ſplenis ɔfortatio ſuſtentať in medicinis: eodē modo il lox membrox ɔfortatiuis: ſicut nunc ante dictum eſt de his que ſunt caput confortantia: ⁊ tu conſidera.

Secūda ꝑncipalis intētio ſupra poſitā cū qua diſpi curare ardorē urine ꝓuenientem a capite pectore ⁊ ſplene fuit mãerū diuerſio. Et huic qdē intentioni ſatis credo ſufficienter eſſe ꝓuiſum per ea que ſupra de ne ceſſitate diuertendi mām dicta ſunt in generali curatione cu iuſcūqꝫ ardoris urine. Quox tñ grā dicēdū eſt etiā ꝙ opꝫ di uertētē cognoſcētes colligatas mēbris a qb° diuerſionem

facere intẽdit: ad q̃s diſtrahere pcurat ſicut cũ intẽdimus a capite diuer.ĩ mãm que effundit ad alias ptes cp3 q flobotomemus uenã caput reſpiciẽtẽ bñtem coitatẽ ad mẽbra ad que expellit mã: ſiet tunc de pte ɔ̃ria eiuſdẽ. Quare pri ma tertij.caꝑ de canonib⁹ curationis capitis. Et ſi vis trahẽ ad ptẽ cũ euacuatione mẽbri coicãtis: flõma uenã coicantem mẽbro aĩcedenti cũ egritudine: z cadat in ɔ̃riam ptem capi tis. lege ibi pulchros ſermones. ❡ Et idẽ etiã dicẽdũ eſt cũ uolumus mãm a pectore z ſplene fluẽtẽ ad urine vias diuer tere ab eiſdẽ: q̃re appet neceſſe eſſe q mẽbroꝝ notitia z coruꝫ colligãtia ſit medico cognita z in opationib⁹ eoꝝ. Quare 2⁰ ꝑmi. doctrina 3ᵃ. z 10⁰ caꝑ. Opꝫ ut mẽbri opationẽ ſciat do nec ipſius noſcat egritudinẽ ex nocumẽto qd in eius cõſiſtit opatione. totũ enim per anothomiã ſciri põt. Scias ꝑterea q medico q vult egritudines regẽ que in mẽbris exiſtunt oc culte neccia eſt anothomia. ❡ Ex his iterũ que ſupius poſita fuerunt in cura huius ardoris per intẽtiones ꝑmiſſas.

Tertia intẽtio fuit remiſſio acuitatis mãerum que ferunt ad urinales vias. Et hec qdem intentio etiã cõpleri põt per ea que ſupra dicta ſunt in intentione ter tia curationis ardoris urine in gñali. ❡ Multe etiã ſimplices medicine ab auctorib⁹ approbate ſunt que poſſunt repri mere acuitates mãerum: ut amilum. In ipſo enim eſt mũdifi catio z lenitio. 2⁰ cañ. in ſuo caꝑ. Eſt aũt cõuenientius qñ adminiſtrat cũ aqua violata eo qꝛ refrãgit ſiccitatẽ eius. ❡ Et ipſa viola cum ſua frigiditate z humiditate in ꝑmo gradu ɔueniens eſt: z ſyrupus eius qꝛ cõuenit dolori renum z pro uocat urinã. ❡ Semina etiã cola frigida qnque cõuenientia ſunt leniendo z infrigidãdo z ſiccitatẽ reprimendo materierum. ❡ Et portulaca comeſta z ſuccus z ſublimatio eius z ſemẽ eius cõfert. ❡ Et criſolocãna etiã cum ſua frigiditate z humi. hoc efficit. ❡ Et ſemẽ malue eſt mirabile in hoc. z papauer z ſolatrũ alkekengi z aqua uel emulſio ſeminum melo nis cõuenientia ſunt ei. q̃re 18⁰ tertij. caꝑ de cura ulcerum re nũ. Et ex his qdem que humores tẽperant eſt ſumere aquã melonis romani z alkekengi. i. ſemina eius uel grana. z papauer. ſ. albũ. z nõ differt ſiue per melonem romanum intelligas melonẽ indũ: uel batecã que anguria dicit. ❡ Et reprimere poſſunt mãerũ acuitatem cõpoſita q̃ plura ut ſyrupi z iulep. quoꝝ memoria hẽri põt in intẽtione 3ᵃ curationis generalis. ❡ Syrupus etiã de prunis. ſyrupus etiã de mucillagine pſilij malue. oẽs iſti per me ſepiſſime expti ſunt. de qb⁹ etiã inferius in ſpãli cura ardoris urine pueniẽtis ab ulceribus viaꝝ ei⁹ deſcriptiones plures ad memoriã reducẽtur. ❡ Frãgũt etiã acuitatẽ mãerũ inũctiones ſpine balneatiões aut ſemicupia ptiũ facte ex decoctionib⁹ ꝑdictarũ medicinarũ. ❡ Linimẽtũ bonum ad illud eſt hoc. ℞. ſucci portulace mucillagis pſilij añ. ʒ. ij. cãphore. ℈. j. amili. ʒ. iiij. albumẽ oui vnum terant ultima cõtritione in mortario plumbeo cum ſuo piſtello. z inungant in eo ptes oẽs a furcula ſpatularum uſqꝫ ad caudã. ❡ Et iterum. ℞. violarum florũ henufaris maluarũ extremitatũ ſalicis folioꝝ vge paſtoris portulace z lactuce añ. M. iij. creſtani fontalis ſenationum. z ꝓprie orien tium in fontib⁹ lenticule aque añ. M. vj. coquant oia in magna quãtitate aque uſqꝫ ad ɔſumptionẽ tertie ptis. deinde in eadẽ mã tepide caliditatis balneet corpus totũ aut ſaltẽ fiat encbatiſma uel ſemicupiũ iſundẽdo corp⁹ in ipm ſaltẽ uſqꝫ ad furculã ſpatularũ. z hec qdem cõueniẽs eſt. z ꝓprie qñ poſt exitũ a balneo exhibeant patiẽti. ʒ. iiij. aque lactis aceto ſi uſqꝫ ad. v. hec quidẽ de intẽtione tertia ſufficiant.

Quarta uo intẽtio qua dicebat ſupra curari debẽ ardorẽ urine pueniẽtẽ per colligãtiã ab iſtis ptibus eſt remotio accitium que remanẽ ſolent in iſtis mẽbris. ❡ Et ꝑmum qdẽ in pectore remanẽs eſt nocumentum in anhelitu. 2ᵐ uo tuſſis. 3ᵐ ſputi multitudo. 4ᵐ cõgregatio uẽtoſitatũ que in pectore ɔcludunt. ❡ In ſplene uo remanere ſolent eius oppilatio z tenſio dolor z euerſio coloris ad palliditatẽ z liuedinem. ❡ Et ꝑmo quidem de numero accidẽtium in pectore remanẽtiũ ꝓuideri debet per hũc modũ. Premiſſa eniꝫ uẽtris lenificatione que ſemp in tali diſpõne neccia eſt. ut ſcribit 10⁰ tertij. caꝑ de cura aſmatis. ubi dixit q ex regimine bono eſt aſſiduatio lenificationis uẽ: que pficit exhibẽdo capparis ante cibũ. z oua tarrata antiq̃. i. oua cruda fere per coctionẽ nõ niſi parũ prepefacta z ius galli decrepiti cõfectum ſm artẽ alleuiat anhelitus cũ his cibalib⁹ etiã eis admiſcẽdo crocũ qui eſt ex ſũma medicinarũ ɔferentiũ malitie anhelitus z difficultati eius: ppterea qꝛ ɔfortat inſtrz z facile ipm efficit. ibidẽ in fine ꝑdicti capituli ſraliter legẽdũ. ❡ Et ſigdem anhelitus nocumẽtum remaneat a mala com plexione diuerſa pueniẽs calida z frigida. cõueniens eſt decoctio ordei cũ pauco euforbio. Et de medicinis uehemẽtis iuuamẽti in hac egritudine frigida eſt epithimum ſumendo decoctionẽ eius cũ aq̃ z melle frequẽter calida. ❡ In diſpoſitione uo nocumẽti anhelitus calida ɔfert aq̃ ordei cum ſyrupo de iuiubis: aut violato: aut eodẽ cũ ſyrupo de papauere z ꝓprie cũ mã fuerit a capite reumatiçãs. ❡ In nocumẽto aũt anhelitus cronico z a groſſa ualde mã facto ɔfert deglutitio duoꝝ granorum oppoponacis poſt cenã per duas horas. Et iterũ in tali utilimũ eſt ſumere. ʒ. j. ſ. eluarij dyairis deſcriptione Nicolai cũ. ʒ. ij. hydromelis calefacti inuicem. hec oia ad nocumẽtum anhelitus tanq̃ utilia pertranſeam. ❡ Tuſſi uo remanẽti: aut que cõcomitat has diſpõnes ꝓuidendum eſt ſm uarietatẽ ſpẽrum eius. ❡ Si enim tuſſim cõtingat fieri a frigiditate ut frequẽtius accidit. z fuerit iã antiquata z fortis. z mã ſui frigiditate z modo reſiſtentie ualde reſiſtens. de exptis eſt medicamen de olibano ſcriptũ 10⁰ tertij. caꝑ 6⁰. ℞. olibani. ℈. iiij. myrre. ℈. ij. ſape. ʒ. iij. mellis. ʒ. ij. coquant ſimul. z ſepe hoc teneat in os ut deſcẽdat per fiſtulã cimbalarem ad pulmonẽ. aut tranſiens per meri per poros eius ad cãnam pulmonis in eius ɔcauitatem recipiat. Et ſi uolueris medicinã fortiorem illa collige ꝑallegato capitulo deſcriptionẽ que icipit. z etiaꝫ ſinapis. ❡ Et ſi deſideraueris medicinas nõ ita potẽtes collige duo cõpoſita ibidem ſcripta. quoꝝ ꝑmum incipit. z ex cõmixtis declinãtibus ad caliditatẽ lege ibidẽ. ❡ Si aũt tuſſim fieri cõtingeret a forti caliditate z ſiccitate pectoris ɔfert ei hec decoctio. ℞. ordei excorticati. M. i. ſ. granoꝝ ſebeſten numero. vj. violarum ſeminum altee z malue añ. M. iij. capillorũ ueneris liqritie ana. M. i. coquant oia in lib. v. aque uſqꝫ ad cõſumptionem tertie ptis cũ ſyrupo violato: z de iuiubis. ❡ Et ſi contingat ꝑ ſtillicidium a capite tuſſim moleſtare det hec decoctio cum ſyrupo roſa. uel de papauere. Et põt exhiberi in die frequẽter. hec de accidente 2⁰ qualitercũqꝫ ſufficiant. ❡ 3ᵐ uo accidens erat ſputi multitudo que ſi cõtingat ꝓpter mãri multa pticam in pectore ſufficiẽter euacuari põt cũ medicinis iam ꝑdictis. ex q̃rum uſu cõſumit mã cõplete. qñ abſtergendo z mũdificãdo pectus euacuat. ❡ Si aũt ſputi multitudo prouenerit ex mã que a capite reumatiçat ꝑmiſſis euacuationibus z diuerſionib⁹ a capite intercipiat fluxus ille z ꝓprie cũ decoctionib⁹ factis ex reb⁹ ſtipticis ut lẽtibus ſumach z ſimilibus. ut 6⁰ tertij. de cura multitudinis ſputi colligendum eſt. ❡ Etiam retẽtio granimaſticis aut gũmi arabici parũ torrefacti excellenter cõfert. z utilitatẽ inuenit etiã poſt cenam per duas horas deglutire granũ vnũ gũmoſi thuris. ❡ 4⁰ uo accidẽti. ſ. uẽtoſitatib⁹ in pectore remanẽtib⁹ ſubueniunt fricationes in pectore cũ mãtili aſpo. ut 10⁰ tertij. caꝑ de cura aſmatis colligendum. z uẽtoſare ſpatulas abſqꝫ ſcarificatione z ſacellare pectus cũ ſacculis carminãtibus uẽtoſitatẽ. z proprie cũ hoc. ℞. ſiſeleos ſe. rutbe leuiſtici z carui añ. M. i. ſeminum feniculi apij petroſilij añ. M. iij. calefiãt hec oia in ſartagine abſqꝫ torrefactione. z apponant ſacculi qui frequenter pectori ſupponant. ❡ Scio etiã q huic accĩti cõuenienter ſubuenit exhibẽ in aurora z apud ſomnũ. ʒ. j. eluarij de baccis lauri. z ꝓprie cũ vino aromatico calefacto.

Poſt hec aũt accĩtib⁹ que in ſplene remãſerũt ꝓuidendũ. ❡ Et ꝑmũ qdẽ accñs erat oppilo ipſius que

ad curationē ſui aduocat medicinas fortis opationis ex pte gradus earū ⁊ penetrationis ipſarū: ⁊ durationis opationis ipſaꝝ. Indiget ergo ſplen ut adiuuet cū medicinis fortibus. qꝛ̄ū vīus ꝯſeruet ⁊ cū eo qḋ penetrare facit. 15° tertij. tractatu 3°. caꝑ 3°. ❡ Et de medicinis huic caꝑ cōuenientibus ⁊ mihi nō raro exptis ſunt trociſci de agnocaſto q̄rū ʒ. j. in potu det' cū decoctione corticū cappaꝝ oi mane q̄tuor uel qnque dieb⁹. ❡ Et optimū etiā eſt medicamē ꝯfectū ex puluere rubee ⁊ acoro añ. ʒ. ſ. ex eis cōmiſcendo cuꝫ. ℥. ij. ſyrupi ſqllitici ꝙuccarini. ❡ Scio etiā ego ꝙ euaporatio ſup ſplene facta cū pānico nō excoriato. ⁊. ℥. j. ſeminis rubee oppilationes ſplenis apit ⁊ uētoſitates potēter carminat. ❡ Et non dubito ꝙ ſi det' in potu. ʒ. j. metridati cū decoctione foliorū rubee ⁊ tamariſci hec oia potēter pficit. ❡ Splenion etiam taliter a Dyaſcoride nolata frequēti uſu eius ſplenē deoppilat ⁊ attenuat. lege de eo ⁊ videbis. ❡ Hec qdē oia ſimul oppilato ſpleni dolēti ⁊ durificato cōuenire poſſunt. qꝛ tñ non raro cōtingit uehemēter idurari ſplenē ⁊ nō recipe curam a medicinis paulisꝑ leuib⁹. opꝫ qnqꝫ fortiores adminiſtrare medicinas. Ego aūt lꝫ multas habeā laudatas ⁊ exptas ab auctorib⁹ acceptas. vno tñ emplo uti ſoleo. ⁊ cum eo curare durities ſplenis uentoſitates oppilationes ⁊ dolores. ⁊ lege ipm ex ſentētijs Auic. 15° tertij. caꝑ de curationib⁹ ſplenis ultima colūna. ⁊ deſcribo ipm ſic. ℞. ſtercoris ouiū lib. j. armoniaci. ℥. iij. recētium radicum feſire. ℥. x. floꝝ ſalicis. ℥. iij. nitri ſulfuris viui ana. ℥. j. ſ. croci. ʒ. j. coquantur ſtercus ⁊ feſira cū aceto albo acuto. deinde ultima cōtritione cōterant'. ⁊ cū eis incorporet' armoniacū cum aceto pdicte decoctionis diſſolute. ⁊ cum tepefieri cepit alie ſpēs ſuperaddant' ⁊ reducātur in formā emplaſtri. eſt enim nobile ⁊ efficax ualde. ❡ Ultimo vo accīti. ſ. defedationi forme hoīs ⁊ cōuerſioni coloris in palliditatē ⁊ liuedinem ſubuenire poſſunt oēs medicine que ſanguinis claritatem efficiunt ipm a melācholica mā ⁊ fumis eius expurgādo. ❡ Et lꝫ multa ab auctorib⁹ hinc inde collecta ſepe in ſimilib⁹ diſpōnib⁹ adminiſtrauerim. hic ſolū illa que mihi domeſtico uſu approbata ſunt cōſcribere uolui. ❡ Quoꝝ pmū eſt decoctio facta cū ficub⁹ ⁊ dactylis non bñ maturis que ſepe detur in potu in aurora ⁊ calida.

❡ Et 2m eſt ut plurib⁹ dieb⁹ cōtinuis in aurora egrotanti det' ℥. iiij. lactis caꝑni cum. ℥. ij. vini albi aromatici ⁊ eſt efficax ualde. ❡ Et de cōpoſitis mirabilis medicina eſt triſera minor in potu data cum decoctione ficuuꝫ. ❡ Et meliores ea ſunt mirabolani kebuli cōditi. quorum vnus pluribus dieb⁹ continuis in aurora ſumat'. ❡ Et ut videant' he medicine ſolēnes ⁊ nō fantaſtice. lege 7° q̄rti. tractatu 2°. ⁊ caplo. a quo fonte ueritatē hāꝝ extraxi ex lra ei⁹. ubi inqt. Et ſi color alicuius cōualeſcentiuꝫ turpis fiat. tūc ſi uoluerit ut redeat ad colorem ſuū priſt. nū iuuabit' cum ficub⁹ ſiccis: ⁊ aq̄ dactyloꝝ immaturoꝝ. Ambe eniꝫ ſunt addētes in ſanguine ſubtili ⁊ caliditate innata. Et de eis que ſunt ad illud expta eſt. ut bibat dieb⁹ continuis in ieiuno vinum ⁊ lac. Et res que opant' per mundificationē ſanguinis ſunt ſicut triſera minor ⁊ mirabolani ꝯditi cū adminiſtrant'. ⁊ mirabolani kebuli ſunt fortiores triſera. lege ibi q̄ plurima pter hec elegantia. qꝛ non opꝫ medicum eſſe pigritātem. ſed in libroꝝ lectionibus cōtinuo vigilantem. Hec de cura predictorū accidentium taliter ſcripta pertranſeant.

❡ De cura ardoris urine prouenientis a ſiccitate carniū glādoſarum. Caꝑ. VII.

Reliquū aūt iā incūbens off. ciuꝫ eſt reliq̄rum ſpērū ardoris urine ponere ſermonē ⁊ iā remāſiſſe vident' qnque ſpēs famoſe ardoriorū urina puenientes. Quarū pma eſt ꝓpter cōſumptionē humiditatis que a fine poſita eſt ⁊ retēta in glādoſis carnib⁹ in meſentereon exiſtibus ad hoc ut ſui humiditate contēperet ardorē in urina acqſitum ab actione caloris in ipm. ⁊ mixtione cholerice mãei ⁊ ſeroſitate acute ptis ſanguinis. ⁊ eſt qdē ardoris urine ſpēs mala collecta ab Auic. 19° tertij. tractatu 2°. caꝑ 3°. dum inqt. Aut ſupple cauſa ardoris urine accidit ꝓpter cauſam defectus eius qḋ preparat' ad tēperandum ipſam. ſ. urinā. ⁊ eſt humiditas ꝑparata in carnib⁹ glandoſis que ſunt illic. Ipſa enim currit ſup meatum ⁊ glutinoſum eū facit. ⁊ pmiſcetur urine etiam ⁊ equat eā. cum ergo finit' deficit loco vie urine ꝯglutinatio. ⁊ urine euacuatio ⁊ equatio. tūc accidit ardor. ❡ Cognoſcit' aūt hec ſpēs ardoris: eo qꝛ nō eſt poſſibile hanc fieri ſine magna exiccatione ſuccedēte fortib⁹ ⁊ multis euacuationib⁹ ⁊ cauſis alijs uehemēter exiccātibus poſitiue. aut ꝓuatiue per viā reſolutiōis inſenſibilis hoc efficiētibus: quas oēs cauſas neceſſe eſt comitari extenuationem. aut totius corporis ꝯſumptionem notabilem. ❡ Quō quidē iterum facile pbari pōt per inſtrā qbus talis urine ardor c[illegible] rari debet. Et oia debent eſſe humectatiua ſubſtātifice notabilr ex cibis cibalib⁹ notabilib⁹ accepta. ⁊ etiā humectatiua madefactiue ⁊ q̄litatiue ſicut eſt iniectio cliſterioꝝ ex lacte albumine oui mucillagine pſilij cōpoſitoꝝ. ⁊ alienatione oium tenentium ſe ex pte ſex rerū non naturaliū: q̄rū applicatione corpus exiccari poſſit ſubſtātifice ⁊ qualitatiue. ❡ Et in ſumma regimē curatiuum huius diſpoſitionis eſſe debet reſtauratiuum uel impinguatiuū. Unū 19° tertij. tractatu 2°. caꝑ 3°. Et ſi cauſa in eo. ſ. ardor urine eſt exiccatio accīs glandule. tunc cura eius eſt humectatio ipſius ⁊ dimiſſio eius qḋ exiccat ex coitu ⁊ alijs. Et de iniectionibus in hoc uſitatis eſt mucillago pſilij: ⁊ mucillago ſeminum altee malue ⁊ ſeminum citonioruꝫ ⁊ gummi ceraſi ⁊ albumen oui recentis ⁊ lac mulieris inijciantur in eam. Hec de ardore urine facto a conſumptione glandulaꝝ ita pertranſeant ⁊c̄.

❡ De cura ardoris urine prouenientis ab effuſione materierum ab epate ad vias urine. Caꝑ. VIII.

Altera uerū ardoris urine ſpēs eſt que puenit ex deſcēſu mãerū acutaꝝ ad ueſicam ab epate expulſaruꝫ. ut patet in criſib⁹ egritudinū acutarum epatis. Et puenit hec frequentius ꝓpter expulſionē mãeruꝫ que in epate ſanieſe fuerunt. ſiue in cōcauo epatis ⁊ ab eo fuerint pmutate ad urine vias. qḋ raro ꝯtingit ꝓpter maiorē ꝓpinqtatem ei⁹ ad inteſtina ſiue mãe tales in gibbo epatis fuerint ſanioſe ⁊ ab eo expulſe ad urine vias. Unū 15° tertij. tractatu 3°. caꝑ 10°. de adubelate epatis ita ſcribit'. Aut fit ſupple eruptio adubelati. i. apoſtematis iā ſanioſi ad ptes renum ⁊ egredit' cum urina. Et clarius idē deſcribit' 19° tertij. tractatu ſcḋo. ⁊ caꝑ antepenultimo ubi inqt. Mictus aūt puris ⁊ mictus ſanguis puri qnqꝫ fit per eruptionē adubelati in mēbris ſuperioribus ut pulmonis pectoris ⁊ epatis quēadmodū ſciuiſti totuꝫ in loco ſuo. ❡ Cū igit' hec mã non euacuet' ab acuitate ⁊ a putredine accidentalr acquiſita ꝓpter mãerū acuitatē ex quib⁹ genitū fuit pus nō eſt mirabile ſi poſſit ardorē efficē in vijs urine qū detinet' in eis: imo talis mã ſanioſa nō ſolum in p̄dictis partibus ardorem efficit. ſed quandoqꝫ excoriationē ⁊ ulcera in partibus inducit predictis.

Eſt igitur ad curā huius diſpōnis ꝓpe trāſeūdum Cū enim ipſa pſeuerat efficit in epate ulcera icurabilia. Igit' cura huius videt' ſuſtētari duplici fundamēto. ❡ Primū eſt regimē ad ulcera epatis adminiſtrandū. ❡ 2m aūt eſt illud quo opꝫ attendi ulceribus que in vijs urine iam inducta ſunt. ⁊ de hoc ſcḋo regimine erit ſermo ſequētib⁹ capitulis: ubi ptractabit' igeniū curationis ardoris urine puenientis ab ulcerib⁹ renum uritidoꝝ poroꝝ ⁊ ueſice. Hic aūt ſolū uolo ponē modum curationis ulcerum uel eruptionis mãerum in epate. ❡ Cōplet' aūt curatio talium quinque neceſſarijs intētionibus. ❡ Et pma quidē eſt mūdificatio ſaniei poſt eruptionē inuētam in epate. ❡ Secunda vo eſt diuerſio materierum illaꝝ a parte eruptionis ad aliam. ❡ Tertia vo eſt regiminis rectificatio. ❡ Quarta eſt carnis regeneratio ⁊ ulcerum incarnatio. ❡ Et quinta eſt partium iam ulceratarum conſolidatio.

Prima qdem intētio rōnabilr p̄cedē debet. qm̄ lōga reſidētia ſanici in quocūqꝫ loco ulcerato ſuſpecta eſt: ne magnificet ulcera ſua acuitate quā hēt ex gñatione eius acquiſitā. Sanies enī eſt ex incēſione humoꝝ. ſicut ciñis ex incēſione lignoꝝ. affōꝝ 2°. cōmēto circa gñationem ſaniei. Merito igit̄ mūdificātia ſanie p̄cedē debēt: ⁊ ad ea accelerādū eſt. neqꝫ tñ extimādū eſt ꝙ mūdificātia talia vnumqōqꝫ ulcus in epate ſufficiēter curare poſſint. Cū enim puenerit ulcus ad pfundas epatis ptes ⁊ ad uenas incurabile eſt ſnīa Hip. affōꝝ 6°. ibi. ueſicā inciſaꝫ aut epar ⁊c. ¶ Si autē ulcus fuerit leuius p̄dictis curam recipe pōt. ut 14° tertij. tractatu 3°. cap̄ penultimo. Extimauit Hip. ꝙ morit̄ ille cuius diſrumpit̄ epar ⁊ accidit ſepatio ex eo ⁊ corpori ipſius ⁊ uenis. Jn illo aūt qō eſt minus hoc qñqꝫ eſt ſpes. Jtaqꝫ mūdificātia plurima a ſapiētib⁹ hincinde colligunt̄. Jn qbus tñ opꝫ opantes magna aduertētia ordinē ↄſiderare. cū mūdificantib⁹ enim opꝫ ſimul frequēter intēdere ⁊ cū ſedātib⁹ dolorem. ⁊ qñqꝫ magis vni ꝙ̄ alteri ⁊ econuerſo. ꝓpter qō in canonibus ſapiētū multotiēs ꝙ̄ plurima mūdificātia confuſe ſcripta qñqꝫ legunt̄. iter que ordinē applicationis eligē opꝫ opantē ſꝫ diſcretā eius ↄſiderationē. ut nō applicent̄ fortia que poſſint ledere mēbra. ⁊ eſt ſnīa Auic. 14° tertij. tractatu 3°. cap̄ de cura adubelati epatis. ¶ Talia igit̄ mundificantia ꝙ̄plura deſcribā in eis ordinē obſeruando ſup uarietate gradus ⁊ opationū ipſarū ⁊ cōplicatione doloris ⁊ accītium ipſoꝝ. ¶ Primū itaqꝫ mundificatiuum in exordio adminiſtrādum leue ſit aq̄ mellis que fit ex trib⁹ ptibus aque ⁊ vnica mellis ⁊ ſit eius coctio uſqꝫ ad ↄſumptionē q̄rte ptis. cuius potio in aurora ſint. ℥. v. tepide dete. imo cōmiſceri pōt cuꝫ vino albo ſubtili qō ſit por⁹ eius tertia pte huius aque cū ipō cōmixta. ¶ Et ſi uolueris mūdificationem cum maiori lenificatione pficē: decoquant̄ in p̄dicta mulſa violarum. M. ij. ¶ Si aūt iterū magis lenire vis ponant̄ in ea ſeminū malue. M. iij. ¶ Et ſi cum ea mūdificatione lenitionem ⁊ infrigidationem deſiderares exiccationē ⁊ abſterſionē aliquantā nō diſcedas a ſemine altee. hoc enim eſt mihi frequentiſſime expertū. ¶ Fortius aūt mundificatiuū ⁊ iteruꝫ abſterſiuum fiendū eſſet cū aq̄ ſublimationis altee cum modico virtutis radicū ireos recentū eas radices in predicta coquēdo. Non etiā dubito ꝙ taliū plātarum diuꝫ aque ſublimationis cōueniunt ⁊ eas cū cibo cōmiſcēdo ⁊ aliter cū eis opando. ¶ Tareo hic aquā ordei ⁊ aquā emulſionis uel decoctionis q̄tuor ſeminum coium ⁊ aquā lactis ⁊ aquā radicum. hec eniꝫ oia coia ſunt. ⁊ tu elige inter ea illa de his que in gradu mundificationis abſterſionis ⁊ exiccationis fortiora ſunt: ut uidebit̄ in intētione icarnationis ⁊ regenerationis carnis.

Secūda uō intētio eſt mārū diuerſio ⁊ poſſent qdeꝫ mā ſanioſe a ↄcauo epatis diuerti ad gibbum. ſed qꝛ in hoc cōpēdio eſt ſermo de ardore urine puenientē ab acuitate ſaniei delate ad urine vias. nequaq̄ ad p̄dicta loca diuerti debet mā: ⁊ ꝓpe cum fortibus. Si enim leuia ſint ſuſpecta quāto magis fortiora. ut 14° tertij. p̄allegato capitulo. ¶ Et ſi indigueris adiutorio ⁊ oppoſitione ad ptem declinationis ⁊ oportuerit ut uētrē ſoluas ⁊ urinam puoces cū re forti ⁊ re calida ne faciat incurrē egrum nocumentum in ueſica. Cōſeruatio enim ueſice in hac egritudine ⁊ cū eā pitpus ad ipſam per ſeipm̄ aut cum medicina diuretica neceſſaria eſt. Stante igit̄ mā in ↄcauitate epatis ꝓpter rōnes p̄dictas diuerti debet ad inteſtina per colligātiam viciniorē eis ad ea. ut 4° p̄mi. ⁊ 14° tertij. p̄mis caplis colligēdū. ¶ Et de diuertētibus ſecurioib⁹ ⁊ electis. Primū ⁊ famoſius eſt medulla caſſ. fiſtule cum aq̄ decoctionis radicū uel ſeminū altee: eo qꝛ leniēdo uētrem ſoluit ⁊ mām educit. uētris enim ſolutio equis in hoc cap̄ ualde cōueniens eſt ita ꝙ confert ante eruptionē apoſtematū. ⁊ poſt ipſam minorādo ⁊ educēdo mām. ¶ 2ᵐ uō mundificatiuum ⁊ uētris lenitiuū eſt adminiſtratio. ij. ℥. mucillaginis pſilij cum aq̄ decoctionis radicuꝫ maluarum. ⁊ hoc qdem eſt potētius ad infrigidādum ꝙ̄ ad educendūꝫ. ¶ 3ᵐ mundificatiuū cum ſedatione doloris eſt dare in potu. ℥. iij. aque mellis: ⁊. ℈. ſ. croci. ¶ Et ſi uolueris mundificare ⁊ dolorē ſedare cum frigidis potens medicina eſt aq̄ mellis facta cum emulſione ℥. ſ. granoꝝ papaueris albi. ¶ Et ſi uolueris leniēdo iterū mūdificare ⁊ dolorē ſedare cū calidis ⁊ humidis dent̄. ℥. iiij. aque mellis frigide cum decoctione. ℥. ſ. granoꝝ recentiū pineaꝝ. Hec qdem oia ſunt flores medicinaꝝ electarū ubicunqꝫ plegeris. ¶ Preter hec oia mūdificare lenire ⁊ abſtergē potes cum aq̄ decoctionis alubleb dādo in potu ex ea. ℥. iiij. cū. ℥. j. ʒuccari rubei ⁊ vide his nobile inuamētum. Eſt aūt alubleb ſm rei ueritatē uolubilis minor: lꝫ plurimi crediderint ipſam eſſe mercurialem. lꝫ tñ utraqꝫ illarū ↄueniens eſt p̄dictis. ſemp vnū medicinale p̄ncipiū opatiuum adiūgendo. ⁊ eſt qō in cura cuiuſcūqꝫ diſpoſitiōis epatis in oi medicina. imo ⁊ in cibis epatice medicine adiungēde ſunt frigide in calidis ⁊ calide in frigidis. Exēplum p̄mi. ut ſpodiū ⁊ roſa. Exēplū ſcōi. ut eupatorium abſinthiū ſandonicū maſtix ⁊ ſilis. ¶ Aliud aūt ingenium diuertēdi mām eſſe poſſet uomit⁹. ꝓpterea qꝛ diuertūt mās antes que ſunt pate trāſire in ↄlūctas. ut pꝫ q̄rta p̄mi. caplo 13°. Si eniꝫ ipſe ↄfert in cura ulcerū renum ⁊ ueſice: ut ibideꝫ colligit̄ qd repugnat quin ↄferre poſſit in cura ulcerum epatis. ¶ 3ᵐ diuerſiuū eſſe pōt puocatio ſudoris. de quo tñ non uehemēter cōfido ⁊ ꝓpter lōgitudinē viaꝝ ſudoris ad epar. ¶ Et 2° ꝓpter groſſitudinē mārū. ¶ Et 3° iterū: qꝛ oporteret ꝙ medicine ſudoratiue que diuertē deberent mās tales eſſent fortes. ⁊ fortium puocātiū adminiſtratio reprobata eſt ex ſnīa Auic. ſupius allegata. q̄re ⁊c. ¶ Et q̄rta iterū rō eſt: qꝛ oia puocatiua ſudoris etiā ſunt puocatiua urine: ut a ſapientum fonte colligē potui. ſed puocantia urinā nō placuerunt ſupra ne iūgant in ardorē. ꝙ ⁊c. Si aūt negaret̄ ꝙ ea que puocant ſudorē non puocēt urinā dent̄ ab aduerſario ⁊ nō debit̄ ei. ¶ 4ᵐ iterū ingeniū diuertendi mās ⁊ ſecurum ⁊ utile eſſet apire emoroides in viro illo ⁊ mēſtrua in muliere de quibus aliquid lege ſupra in gñali diuerſione ⁊ in intētione curationis. Hec quidē de intētione ſcōa dicta ſufficiant.

Jam aūt inſtat tp̄s expediēdi tertiā intētionem que fuit cōmēſurare regimē ex pte ciboꝝ ⁊ potuū: cuius declarationi p̄mittēdū eſt ꝙ aliud eſt regimē ex pte nutricationis qō ↄuenit in cura huius diſpōnis in tēpore in quo neceſſaria eſt mundificatio. Aliud uō debet eſſe regimen qñ neceſſaria eſt incarnatio. aliud uō ⁊ diuerſum qñ fieri debet ↄſolidatio. ¶ Cū enim necīa eſt mundificatio indigemus medicina que cum cibis ⁊ potibus cōmiſceat̄ que lauādo ⁊ leuiter abſtergēdo deponat ſupfluitatem que inuenitur in poris mēbroꝝ: ⁊ ↄcauitatib⁹ uenarum que ſunt ſibi ppinque: quales ſunt pultes ex ordeo cocte cum brodio pulli. ¶ Debemus enim intēdere ↄuenienti nutricationi: eo qꝛ talia ulcera lꝫ ſint in p̄ncipio vniuerſali eoꝝ. ſucceſſerūt tamē eruptioni apoſtematum in epate que fit in criſi ⁊ in tēpore ſtatus vniuſlis in quoꝝ utroqꝫ neceſſe eſt ſubuenire vtuti cum cibalib⁹ ſaniē mundificātib⁹ cum lauatiuis ⁊ abſtergentib⁹. ¶ Deinde cum ulterius pcedit augmētum ſaniei in ulceribus neceſſe eſt iterū vtuti ſubuenire cum his que nutricatione ↄuenienti magis ſuſtentāt eā. eo qꝛ notabilr debilitat̄ ex pte diſpoſitionis ulcerū tā in augmēto ꝙ̄ in p̄ncipio eorum vniuſl. lꝫ tñ aggregatum ex debilitate remanente in tempore apoſtematū ⁊ aptionis eoꝝ ⁊ ulcerum fortius ⁊ maioreꝫ debilitatē includat in p̄ncipio vniuerſali ꝙ̄ ſola debilitas que concomitat̄ ulcera in augmēto vniuerſali eoꝝ. ¶ Et iſte quidem eſt punctus ardue ſpeculationis uariam dietationis adminiſtrationem includens ſm uarietatē debilitatis virtutis per ſe ab ulceribus ↄitis. aut ab eis ⁊ a diſpoſitionibus precedentibus. Poſt hoc aūt iterum adhuc cum cibis cibalibus maioris nutricationis: procedendum eſt in tēpore ſtatus ulcerum ꝙ̄ in principio ⁊ augmento eorum vniuerſalibus. ¶ Jn ſumma igit̄ regimē ex parte ciboꝝ in p̄ncipio talium ulcerum curationis debet eſſe notabilr nutritiuum. ⁊ cum

medicinis leuis ablutionis ⁊ abſterſionis cõfractum. ¶ In augmēto vero vnius cor debet eſſe maioris nutricationis q̃ in pncipio. ⁊ cõfractū cum medicinis abſterſionis fortioris. Si enim in pncipio adminiſtrabant̃ ea que ſunt ſicut mulſa pauci mellis ⁊ pauce decoctionis: ſicut decoctio paſſular nigrarū cum cibis. Et ſicut decoctio ſeminum malue altee ſparagi ⁊ ſimiliū. In augmēto adminiſtrari debēt cum cibis ea que ſunt ſicut decoctio polij mōtani eupatorij hyſopi aut ficuū ſiccarum ⁊ fenugreci ⁊ ſil'um. ¶ In ſtatu vero oportet ut intēdamus virtuti cū his que ſunt uehemētis cōfortatiōnis eius in qbus ponunt̃. aut ante quos cibos exhibentur mundificātia. ut pille decoctiones ſublimationes facte cum rubea tinctor eupatorio dauco ſpica peonia cētaurea minore ⁊ ſimilibus. ⁊ eſt ſnia Auic. cap preallegato in. §. Et utat̃ medicinis in quibus ſunt aptio ſubtiliatio ⁊ etiam confortatio que fit maſticē permiſcendo cum his cibariis. aut ipſuz anteponendo eis. ⁊ ſunt oēs ſermones de cibatione allegato caplo collecti in fine eius dum inquit. Cum apoſtema rūpitur ⁊ mundificat̃ neceſſaria ſunt ea que cōfortāt. ſicut aq̃ carnis. ⁊ aque arietine. ⁊ hedine ⁊ auiuz tenerarum. ⁊ cor iura cum aceto. ſ. pauco condita ſine ſpēbus. ſ. fortibus. ⁊ vitelli ouor ſorbilium. ⁊ ſimilia ⁊ parum vini. ſ. albi ſubtilis non valde fumoſi ⁊ aromatici: ut ſequitur in littera. Et utat̃ odoramentis confortatiuis. Hec de intentione tertia ſubtiliter tamen conſideranda ita pertranſeant.

Ea uero cū qbus q̃rta pncipalis intētio. ſ. regñandi carnē. imo ⁊ incarnādi cōplet̃ lȝ multa cōſcribi poſſent. ſolū tñ illa cōſcribā que mihi utiliora vident̃: ⁊ euacuata a uehemēti caliditate. que debent eſſe coagulātes ⁊ cōuertentes tēperatū ſanguinē in carnē ſicut eſſet aq̃ arnogloſſe cum hydromelle cōmixta ⁊ folia arboris pini cum hydromelle cocta ⁊ folia cupſſi. ¶ Et de elegātiorib' ſunt radices pētafilonis ⁊ cētaurea minor. ex qbus cū melle fiāt eluaria uel cōfectiones. ⁊ folia caude eqne radix ireos recentis ⁊ poliū mōtanuz ⁊ ſandonicū ſandauicon a Serapione noiatum. cap de abſinthio. ⁊ lac acetoſuz qd ualde cōglutinat ulcera magna. ut 4° q̃rti. tractatu pmo. 8° cap colligendum.

¶ Res vero que ſunt incarnātes ſunt medicine oēs que ſua glutinoſitate ⁊ exiccatione diſtātia ulcerū labia cōglutinant. ¶ Et de ſimplicib' qdē noiatis ſunt cortices arboris pini ⁊ reſina puluerizata in pillulas ⁊ electuaria confecta. ⁊ puluis abrotani aſſati. ⁊ uermes terreſtres cōbuſti. ⁊ oſſa combuſta. ⁊ ariſtologia rotūda ⁊ pes alachoen ⁊ eſt pes columbus. ⁊ opoponacum. ⁊ reliq̃ colligēda. 4° primi. 9° cap. ¶ De cōpoſitis vero medicina ſolēnis eſt iera ſimplex Galeni deſcripta 7° terrapē. caplo de cura plenitudinis tunicaruz ſtomachi. quam exhibere ſoleo cū hydromelle. ⁊ eſt in ea mirabilis intētio mundificandi regenerandi incarnādi: imo ⁊ conſolidādi. qd facile pbaretur per virtutes cor que in ſua deſcriptione recipiunt̃. ¶ Ac vero iterum cōuenienter talis ulcera mundificat ⁊ in eis carnem regenerat. ⁊ uſq; ad cōſolidationē perducit exhibere. ʒ. j. tyriace Andromachi cuz. ij. ʒ. aque mellis. ¶ Et cōfert etiam ad illud tyriaca dyateſſeron. ⁊ metridatū ⁊ trociſci alkekēgi. ⁊ multa alia quor memoria inferius apparebit. ¶ Ego vero lȝ multa de pdictis medicaminib' in uſu viderim utilia: frequēti tamen ⁊ quotidiano exercitio in ſiſtibus diſpoſitionibus ulcerū epatis ⁊ oium urine viaruz uti ſoleo duobus cōpoſitis acceptis a Galeno 8°. x. tractatuum caplo ſcdo. que mirabiliter collaudat ⁊ approbat. Et accepit ab Andromacho in libro de cura paſſionum intrinſecarum ¶ Et pmum quidē cōpoſituz ſm ſeriē littere Andromachi eſt cōfectio chitroda ad epaticos. ⁊ ad ea que in thorace ois. carnium paſſularū. ʒ. XXv. croci. ʒ. j. calami aromatici bdelij cinamomi añ. auſ. j. caſſie lignee auſ. ſ. ſpice auſ. iij. ſquinanti auſ. ij. ſ. myrre terbentine ana. ʒ. iiij. limature aſpalti. ʒ. ij. mellis. ʒ. xvj. vini quantū ſufficit fiat eluariū. cuius exhibeatur. ʒ. j. aut. ij. cum decoctione paſſularum uel aliq̃ de pdictis ⁊ vide ibi ſeriē littere Galeni pbantis inductiue ex quolibet ſimplicium q̃ tale compoſitum mirabilis eſt efficacie. Neq; enim illius lr̃e ſeriē ſcribere uolui ne audientes faſtidio afficiam. ¶ 2m vero ſpāle cōpoſitum ibi a Galeno ſcriptum in fine pallegati capituli iterū eſt nobilis iuuamēti. Cuius lr̃e ſeries eſt talis. Alia ſupple cōfectio potabilis ad epaticos ſpleneticos nefreticos ⁊ hydropicos. Iuuat etiam ſtomatichos ⁊ eos que a ptu moleſtant̃. ⁊ eos qui ab infirmitatibus reſumuntur. ⁊ cacochimos ⁊ ictericos ⁊ tuſſiculoſos ⁊ pleureticos ⁊ ad farmaca mortalia: ⁊ ad morſum ferarū. ℞. nardi indiani. ʒ. viij. coſti. ʒ. ij. caſſie croci añ. ʒ. j. piperis albi obulos. ij ſeminum apij petroſilij ireos acori opobalſami añ. ʒ. j. ſucci tari maſculi. ʒ. iij. paſſularum enucleataruz. ʒ. vj. permiſce cū dulci. ſ. cum ſapa uel cum melle. ⁊ da cum decoctionibus eorum. lege ibi.

Per ea aūt que nunc ſcripta ſunt non dubito q̃ntaz intētionem adimpleri poſſe. ſ. cuz ſolidatiuis ulcerum iam dictor. ⁊ pprie per exhibitionem cor que ſunt ſicut abrotanum oſſa aduſta centaurea minor: ⁊ iterum puluis oſtracorum. ⁊ puluis cornu cerui uſti ſpodium ſpāliter. ⁊ ſarcocolla nutrita in decoctione thuris. ¶ Et de cōpoſitis ſunt ſicut hoc. ℞. thuris corticum arboris pini gallaruz cupreſſi ⁊ centauree minoris añ. ʒ. j. oſtracor ⁊ oſſium combuſtorum añ. ʒ. j. ſ. corallorum rubeor ſpodij añ. ʒ. ij. puluerizent̃ oia per ſe ſubtiliſſime. ⁊ de hoc puluere in potu det̃ a. ʒ. j. uſq; ad. v. in aurora. ⁊ ante cenam cum aq̃ decoctionis ſeminū roſarum. ¶ Ego etiā in intētione hac cōſolidādi ſepiſſime uſus ſum aq̃ plantaginis. ⁊ aq̃ trium ſpērum conſolide ⁊ aqua ſublimationis corticum granator recentiuz. ⁊ aqua ſublimationis gallarum cupreſſi ingenio meo inuenta optima eſt ad cōſolidandum oia ulcera intrinſeca. imo ⁊ extrinſeca cuiuſcūq; membri. ⁊ tu elige meliora. ¶ Hec de cura nocumenti urine prouenientis ex raptu materierum putridarum ab epate ad urine vias: que etiam iuuamentum ſuum cōmunicare poſſunt omnibus fere ulceribus interiorū mēbrorum: ut intelligi poteſt ex predictis.

¶ De cauſis ardoris urine prouenientis ab ulceribus renū. Cap. IX.

Iam aūt puenire oportet ad curā ardoris urine puenientis ex effuſione materiarū a renib' pp̄ter ulcera in eis exiſtētia. Et lȝ ulcera renū cōuenientiā habeāt inſimul cum ulcerib' ueſice ex pte cauſar efficientiū illa. ⁊ etiam ex pte curationis. Veruntamē ut clarius ⁊ diſtinctius curationis ingenium habeat̃ per ſe caplm faciam de curatione ulcerum renum. deinde ſimul in alio caplo ſermonem faciā de curatione ulcerum poror uritidorum ⁊ ueſice ſimul. Ex quib' apparebit modus curationis ardoris prouenientis ab illis. ¶ Sunt ergo ulcerum renū ⁊ ueſice vniuſees cauſe eedē cuz cauſis ulcerū cuiuſcūq; partis. que reducunt̃ ad tria genera cauſarum vniuerſaliū. ¶ Et pma qdeȝ cauſa eſt eruptio adubelati. ſ. apoſtematis iam in ſaniē cōuerſi. ¶ Secunda vero eſt cōuerſio vulneris in ulcera per generationeȝ puris in ipſum. ¶ Tertia eſt eruptio puſtularū per inuētionem corroſiue materie in eiſdem inuente. lege hanc ſententiam ſcda pmi. doctrina ſcda. ⁊ ſumma ſcda. caplo 17°.

Preter has tñ vniuſees ulcerū cauſas alie ſpāles ulcer in renibus uritidibus ⁊ ueſica inueniuntur a ſapientibus aſſignate cauſe. ¶ Quarū vna eſt deſcenſus lapillor per vias pdictor mēbror. Cū enim vie renū uritidor ⁊ ueſice ſunt notabilr ſtricte ⁊ ɔtingit lapidē a virtute uehementer impelli non eſt mirū ſi frequēter ſua aſpitate excoriationem faciat in illis. ⁊ maxime q2 tales lapilli plurimuz inueniunt̃ anguloſi ⁊ eminentias habere acutas a quibus fit ſolutio continuitatis in vijs per quas anguſtioſe impellunt̃. Ex quo apparet q̃ talis lapillorum tranſitus non eſt immediata cauſa ulceris: imo vulneris precedentis ipſa ulcera. Nondum enim ſolutio continuitatis ulcus nominatur niſi quando iam in ipſa pus uel virulentia fuerit congenita.

¶ Secūda vo ſpālis cauſa ulcerū renū eſt inuētio materiez ſiue acuitate nāli.ut cholerice mãe:ſiue acuitate accidentali ſint acute ut aduſte ꝛ ſalſe. Que qdem materie: ꝛ lꝫ cōtingat eiſe ſubtiles facile penetrabiles:tñ q: tranſeunt per anguſtas vias in eiſdē retēte ſunt cauſe vulnerum pmo. ꝛ ulcerū ſcđo ut iam dictū eſt. ¶ Tertia vo ſpālis cauſa ulcerūz in pdictis vijs eſt inuētio materierū que groſſe ꝛ viſcoſe ſunt que ſunt cauſa ſolutionis ꝯtinuitatis accitalis. Cū enim mãe iam pdicte ſint multū fixe: ꝛ inuiſcate mēbris predictis.que anguſta ſunt nō poſſunt a mēbris ſeparari:niſi cū uehementi conatu ꝛ impulſione virtutis ad que ſeqtur ſolutio cōtinuitatis per viam magne extēſionis. ¶ Et iterū fortaſſe. q: medicus pcipiēs illarum materierū multitudinē ꝛ fixionem intēdens eradicationē earum pcedit in pluribus cūz diureticis ꝛ abſterſiuis calidis: ꝛ notabiliter acutis. quare materie aliqualiter acute fiunt a predictis ꝛ ulcerant. ¶ Inter tñ ulcera pdicta frequētius eueniunt illa que fiunt a lapide ꝛ a materiebus acutis ꝛ ab erupnōe apoſtematis: que tñ in malitia ꝛ bonitate coꝝ differunt ſm magnitudinem coꝝ. ꝛ ſm longitudinem tēporis. ꝛ ſm prauitatem puris ꝛ virus que generātur in eis. Nā de ulceribus ꝛ alijs ſolutionibus ꝯtinuitatis que inueniunt in renibus illa in quibus inueniunt materie minoris malitie non ſunt magni timoris. Illa vo in quibus inueniuntur materie acute aut alterius malitie ſunt magni timoris. ppterea q: faciunt accidere dilatationem ſ. magnam ꝛ perducunt ad perditionē. Cum enim in renibus facta eſt magna ꝛ pfunda ſolutio ꝯtinuitatis. ꝛ pptie penetrās utrūqꝫ latus que uocat diſruptio. ois talis eſt mortalis auctoritate Hip. affōꝝ 6°. que allegatur ab Auic. cui° ocs iſti ſunt ſermones. 18° tertij. ſcđo tractatu. 8° capitulo.

¶ De ſignis ardoris urine prouenientis a predictis cauſis pterqꝫ a lapide. Cap. x.

HOrum igit predictoꝝ ulcerū ſigna colligi poſſunt ex eius cauſis. ¶ Et pmi gñis cauſaꝝ vniuſ um ſigna ſunt. ut poſtqꝫ medicus pcipit fuiſſe in renib° apoſtema coicatum per mixtio febriū cū inordinato euētu rigoris ꝛ alioꝝ accitium cōcomitātium febres. ut pulſatione notabili poſterius in loco renū inuēta cū dolore grauatiuo ꝛ extēſiuo ꝛ pūgitiuo ibidē pſeuerātibus cū difficultate mict°. ꝛ urinarū acutarum eductione. ꝛ cū grauitate totius fere corporis quātūz ad motum pgreſſiuū. Et cum iterū ppendit medicus febres dolorē pulſationem ꝛ calorē in loco pdicto diminui: iam poterit cōprehendere mãm apoſtematis in ſaniē fuiſſe conuerſam. cūqꝫ pcipiet cū anxietate ꝛ anguſtia magna pauloante pcedentibus fieri ſaniei ꝛ ſanguinis mictum cū urina multū iā ſufficienter demōſtratiue deducere poterit ulcus in renibus uel alijs mēbris eſſe ſecutum eruptionem apoſtematis predicti. Hec ſunt cōgregata ſigna ulcerum renum ſuccedentium apoſtematibus eruptis hincinde collecta. ¶ Signa vo ulcerum pdictorum mēbroꝝ que ſequuntur ad vulnera taliter intelligi poſſunt. ut ſi qdem fuerint vulnera facta a pmitiuis cauſis. ut cūz ſtilo uel alia penetrāte re cognoſcitur ex loco renum. Et ſi fuerit penetrans vulnus cognoſcit. eo q: per ipſum egredit urina. ꝛ ſanguis qui inde deducit eſt rubeus ꝛ clarus. ꝛ dolor pungitiuus in vulnere percipit qui ſequit acuitatem a qua nō euacuat urina. ¶ Si aūt ab alijs pmitiuis cauſis eueniunt talia ulcera: ut vidi ſepe ꝯtingere: ꝛ paucis ante diebus ex comeſtione fungorum citrinoꝝ. ꝛ ex hauſtu cātaridarum uel ſimilium rerū acutarum. tunc ſigna eorum inueſtigari debent ex coꝝ aſſumptione. Si aūt lateat talium aſſumptio ppter carentiā informationis uel ab aſtantibus ꝛ ab egro. tūc opꝫ te eſſe pitū in inueſtigatione ſignorūz que ſequunt ad aſſumptionē talium medicinarū male qualitatis. ex his que ſcribunt 6° quarti. pmo ꝛ ſcđo tractatib°. ꝛ tūc inuenies ibi fundamēta. ¶ Qui enīz in potu cantarides accepit uehemētiam ꝛ multitudinē mictus incurrit cūz ingēti ardore ꝛ excoriatione viarū urine ꝛ ſanguinis eductione notabiliter. ꝛ hec eſt ipſarū mala pprietas intātum qꝫ ex ſola ipſarū appoſitione ſuper police pedis. hec ois accidētia maxime vidi ſequi. Et habeo eius teſtimoniū pauloante viſum a Frāciſco bracha ciue paduano: cui ex appoſitiōe ipaꝝ ſup genu ſuo inciderūt predicta accitia cū mictu ſanguinis pluriū qꝫ qnque librarū ꝛc. ¶ Signa vo que accipe potes ex ardore urine ꝯitē ſolutionem cōtinuitatis in vijs urinalib° factam ex comeſtione fungoꝝ. 6° qrti. tractatu pmo ſumma ſcđa. de medicinis acceptis ex plantis frigidis. Sunt enim ex tuberibus quedam ſpēs male ex toto genere ſubſtantiam noſtrā corrūpentes. Alie vo ſpēs lꝫ ex forma ſua quam ex pncipijs cōtraxerunt nō efficient hec. accitalr tñ ſubſtātiaz noſtrā corrūpunt. eo q: orte fuerūt in locis ppe plātas male qlitatis. aut q: ꝯtingeret in loco ſue natiuitatis mortuus fuerat ſerpens uel aial corruptiuum a qbus oibus alimētūz attractum fuit ex terra a pdictis uenenata. ꝛ tu cōſidera quantum opꝫ ſpeculari medicū. Et fuit hic pceſſus pauloante a me obſeruatus in nobili viro Mattheo de cumis. cui ex comeſtione fungoꝝ acciderunt ſtrāgulatio ꝯſtrictio anhelitus infrigidatio ſtomachi rugitus ꝛ ſingultus ꝛ puncture in uētre ꝛ excoriatio cum uehemēti ardore mingēdi. ſcribunt hec oia ab Auic. 6° quarti allegato cap. lege ibi. ¶ Ex qbus etiā uelut ex fundamēto percipe potes ſigna aliarum ſpērum ſolutionis ꝯtinuitatis que ſunt cauſa ulcerū in pdictis membris. ¶ Signa vo tertij gñis cauſaꝝ vniuſiuz ſolutionis cōtinuitatis in renib° ꝛ ueſica que ſequunt corruptionē in puſtulis. ꝛ bothoꝛ in pdictis mēbris exitibus cognoſcuntur eomō quo ulcera in renib° ꝛ alijs facta ppter eruptionē apoſtematū: niſi q: oia accitia ibidē ſcripta ſunt ualde leuia. Quanta enim eſt apoſtematum malitia ex pte qñtitatis ꝛ qualitatis mãerū ipſaꝝ: tāta debēt eſſe ꝯformiter accitia. ſed bothoꝛ materia neceſſario eſt parua. Igit acuitas earū non pōt eſſe intenſiue ualde magna ſi alia fuerint parua.

¶ De ſignis ardoris urine prouenientis a lapide in renibus ꝛ diſtractione doloris eius a colica. Cap. xi.

SIgna uero ulcerum que ſequunt ſolutionē cōtinuitatis in renibus factā ex impulſione lapilloꝝ ſunt iſta ſequētia. que qdem ſignificāt lapidē in renib° fuiſſe ꝛ ab eis deſcēdiſſe. Signoꝝ aūt ſignificātiū lapidēz in renibus. alia ſunt que ſumunt ex pte loci. alia vo ex parte pmutationis doloris. alia vo ſumunt ex pte accidentium ſtomacho ꝛ inteſtinis ꝯſequētiūz. reliqua vo ex pte urinarū. ¶ Ex pte qdem loci. qm lapidē in renib° exiſtentē ſignificat fixio doloris in loco ubi ſituant renes ſiniſtro uel dextro ſm qꝫ ꝯtingit lapidē eſſe in altero renum uel in utriſqꝫ. ꝛ eſt dolor ille nō ualde magnus niſi ꝯtingat lapidem eſſe notabiliter magnū. qui dolor ſemp incipit ibidē ꝛ fixus permanet. ¶ In colica vo gratia ꝯitis doctrine ꝛ differentie ſignorūz dolor eſt magnus. Et adhuc incipit in inferiori pte dextri lateris. Ibidē enim a monoculo inteſtino ad caput colon incipit ꝛ aſcēdit per hypocūdrium dextrū ſup fundo ſtomachi. quare nō remanet fixus ſicut dolor renalis. lꝫ etiam colica qñqꝫ incipiat a ſiniſtra pte: ſed illud eſt ualde raro. ¶ Signa vo lapidis in renibus accepta ex ſcđo genere ſignoꝝ videlicet ex permutatione doloris ſunt tria. Dolor ſequens lapidē in renibus uerſus ſupiores partes magis aſcendit. ꝛ raro uſqꝫ ad inguina pertranſit. Colicus vo dolor qñqꝫ extendit uſqꝫ ad pectinēz. ¶ Amplius dolor renalis ꝛ ſi quandoqꝫ deſcendat uerſus anteriores partes. fortior tñ eſt in poſteriori pte renum. Colicus vo dolor econtra ſe hēt. ¶ Amplius dolor renalis incipit quandoqꝫ in partibus dorſi. aut terminatur ad eas: colicus vo non. ¶ Signa vo que ex tertio genere ſumuntur: ſunt quia nauſea abominatio ſubuerſio faſtidium ꝛ uomitus: lꝫ deueniant cum dolore renum a lapide. ꝛ etiam colica communicent adinuicem hi duo dolores in accidentibus iſtis. Iuuamentum tamen ex uomitu in dolore renum eſt minus qꝫ idem exiſtat in colica. ¶ Signa vo

que ſumuntur ex quarto genere ſignorum: ſcilicet ex urina
ꝛ reliqs exeuntib⁹ ſunt: qm gñationẽ lapidis in renib⁹ ꝑcedit
qñqȝ albedo urinarũ: ꝛ cauſa in illo eſt dñiũ flegmatis: qḋ eſt
cauſa mãlis lapidis. ❡ Ampli⁹ illi⁹ cã põt eſſe oppilatio ab
eadẽ mã in vijs facta: pp qḋ aquoſitas ſola elemẽto aque in
colore ſilis egredit̃. ❡ Et iterũ urine bñtes lapidẽ renũ tenu
es ꝑcedũt gñationẽ eius pp eaſdẽ cauſas. Cũ aũt ex mã illa la
pis quidã iã gñat̃ cũ fiat a calore excoquẽte ꝛ aſſante materi
am illã. neceſſe eſt ꝙ notabiliter caleſiat ꝛ ebulliat. q̃re mingũ
tur urine qñqȝ nigre fere ſicut atramẽtũ ꝓpter fortẽ ebullitio
nẽ in maſſa ſanguinea factã. Et ſi cõtingat ſanguini miſceri
cholericã materiã multã. tũc erit urinarũ nigredo declinans
ad aliqualẽ citrinitatẽ. Si aũt ſanguini miſceat̃ melãcholica
materia color erit notabiliter uera nigredine opacus: niſi ſi
cũ ſanguine nõ notabiliter ab alia mã refracto: erit urinarũ
nigredo ad rubedinẽ iclinata. Cũ aũt cõtigerit lapidẽ iã eſſe
genitũ tũc mingunt̃ urine tenuiſſime: eo qꝛ clauſis vijs ſola
cribrat̃ aquoſitas. In colica ṽo nequaq̃ apparent ſigna niſi
fuerint cõplicata cũ calculo ꝑdicto. ❡ Amplius dolorem re
nalẽ ꝑcedit mict⁹ multe harene ut in plurib⁹: ꝛ iterũ ſuccedit
talis mictus declinationi doloris renũ huius: eo qꝛ aut de lo
co cõmouet̃ lapillus aut cõminuit̃ cũ medicinis ſm ptẽ uel
ſm totũ. cedit ergo harenulis que ſil̃ cũ aquoſitate educunt̃.
❡ Hec ṽo accitus nequaq̃ ꝑcedũt neqȝ cõcomitant̃ colicã.
Ibam ṽo cõcomitat̃ magnus in uẽtre rugit⁹ uẽtoſitatũ per
ſupiora aut iferiora aut utrinqȝ ꝑcipitatio mucorũ aut ſqui
balarũ eductio cliſterib⁹ uel ope nãe facta. ꝛ alleuiari a carmi
natiuib⁹ uẽtoſitatẽ ꝛ cliſterib⁹ anodinis: ꝛ cũ his ꝛ calefactis.
Renalis ṽo dolor ꝑdict⁹ diureticis ꝛ cõminutiuis lapidũ ꝛ
expulſiuis harenularũ iuuamẽtũ notabiliter accipit. ❡ Et
iterũ renalis dolor quiſq̃ intẽdit̃ tpe uacuitatis ſtomachi a
cibo: ꝛ cã in illo eſt: qꝛ rudes ciborũ ptes ab expulſiua ṽtute
ꝓpulſe ſunt ad iteſtina: que recipiant̃ in ilion magne exten
ſionis exiſtẽs. Unñ ſua corpulẽtia ꝛ grauitate grauãdo renes
dolorẽ in eis augmẽtãt. ❡ Colicus ṽo dolor ecõtra ſe habet
qm̃ poſt aſſumptũ cibũ iñdit̃: ꝛ cã eſt. qꝛ cib⁹ in fũdo ſtõchi
cõgregat⁹ extẽdit ipm: ꝛ ſumẽ facit ṽſus anteri⁹: eo qꝛ poſte
rius extẽdi nõ põt reſiſtẽtia ſpõdiliũ. Cũ ergo ſup fundo ei⁹
inteſtinũ colon ſupiaceat cũ reuolutione ſua neceſſe eſt ipſum
cõprimi iter ſupficiẽ cõuexã ſtõchi ꝛ cõcauã mirach: ſed in ta
li cõpreſſione neceſſario itẽdit̃ dolor ſi ipſa notabilis fuerit.
Igit̃ in colico dolor itẽdit̃ poſt aſſumptũ cibũ ut erat arguẽ
dũ. ❡ Hec ſunt ſigna pñtie lapidis in renib⁹: ꝛ diſtinguentia
ipm a colico ut ex ſentẽtijs illuſtriũ auctorũ accipi cõuenien
ter põt. Et tu lege horũ plurima interiorũ 5°. 2° cap̃. ꝛ 16° ter
tij tractatu 3°. cap̃ de dñis inter hec duo ptim. 19° tertij. caplo
de ſignis lapidũ renũ. ꝛ a Paulo poſt practice cap̃ xxxo. ꝛ plu
ries alibi qḋ allegare dimitto faſtidiũ euitãs.

❡ De ſignis excoriationis ꝓuenĩetis in urinalib⁹ vijs ex deſcẽ
ſu lapidis p eas cũ ſmone in eo de ſtrãguria ꝛ alijs. Cap̃. XII.

E uero Signa deſcẽſus lapidis a renib⁹ i
ueſicã ſũt fortis cõmotio in renib⁹
ac ſi res que ꝑus ſẽſu tact⁹ ꝑcipiebat̃ fixa ꝛ ſuſpẽ
ſa ſentiat̃ a loco ſuo ſepari: ꝛ ad iferiora deſcẽdẽ
cũ igẽti dolore. ꝓpterea qꝛ eſt neceſſariũ pãnicu
lũ colatoriũ renu in poris ſuis dilatari ṽtute ingenti conatu
lapillũ impellẽte. Et eſt qñqȝ impulſio lapilli ꝛ magni adeo
fortis ut colatoriũ illud diſrũpat̃ ꝛ ſequit̃ ipſum mictus ſan
guinis cũ urina. ❡ 2ᵐ ṽo ſignũ eſt ꝑceſſio doloris ab inferio
ri parte renũ per laterales partes ſpondiliũ cũ deſcenſu ṽſus
alkatin ꝛ grauitate partium illarum extenſione forti: ꝛ cauſa
in illo eſt impulſio lapilli per uritides poros. ❡ 3ᵐ ſignum
eſt fixio doloris in ſuperiori parte alkatin ꝛ eſt locus vnde i
ferior uritidorum pars fundi ueſice ſubſtãtiã ingredit̃. Cuȝ
enim lapis ibi recipit̃: opoꝛtet ipm aliquã cõtrahere moram
anteq̃ in cõcauũ ueſice recipiat̃: ꝛ hoc cõtingit pp aliquã tri
um cãrũ ꝑncipaliũ uel pp oẽs. ❡ Et p⁹ qdẽ eſt qꝛ ueſice fo
ramina anguſta ſunt per que nõ niſi cũ difficultate tranſire
põt lapis. ❡ Et cauſa ſecũda eſt quia foramina ueſice nõ ſi
bi imediate inuicẽ obuiãt: imo vnũ ab alio diſtãter ſupemi
net alteri qñqȝ per duos digitos. ❡ Et tertia cauſa eſt: qꝛ in
ꝑcedẽti lapidis ipulſione a renib⁹ uſqȝ ad ueſicã excluſiue iaȝ
debilitata fuit virt⁹ que uehemẽtiam impulſionis cõtinuare
nõ põt eque potẽter. ❡ Quartũ ſignũ eſt ſubſequẽs predictis
ꝛ eſt qꝛ dolor iã in renib⁹ ꝑexiſtẽs: ꝛ uritidib⁹ iã notabiliter al
leuiatus eſt. Cum ergo contingit virtute cõtinuante propul
ſionem lapidis ipſum in ueſice concauitate recipit. ❡ Iaȝ ſe
quitur quintum ſignum ꝛ eſt multitudinis urine groſſe ha
renoſe nigre ꝛc. mucoſe expulſio tam in quãtitate cõtinua q̃
in diſcreta: ꝛ erit in ea lapillorũ multitudo ſic ꝙ qñqȝ plures
q̃ quadraginta lapillos expulſos vidi. Hec oĩa facile intellige
re potes: ꝛ eorũ cauſas ſi anothomie ſciẽtiam noueris per ex
perientiam. ❡ Ex quorum etiam fundamento facile dedu
cere potes qualiter ad lapillorũ renum eductionem ſepe ſeq̃
tur ſtrãguria que eſt impotẽtia emiſſionis urine. ut patet 6°
de accidẽti ꝛ morbo. tractatu 2°. cap̃ de exeuntium cauſis di
uerſorũ ubi inquit. Urina ṽo exire ꝓhibetur duȝ ueſica eam
expellere nequit. aut dum via per quam penetret clauditur:
hec diſpoſitio ſtranguria nominatur. ita ꝙ quãdoqȝ ſola im
becillitas ṽtutis ad expellẽdum eſt cauſa ſtrãgurie. Aut oppi
latio colli ueſice ꝓhibens ipſam exire: ſed iſta duo facile ſequi
poſſunt ad predicta. Igitur ſtranguria ad eductionem hare
narum a renibus ad ueſicam facile conſequetur. ꝛ conſidera
hoc ſepius euenire rationabiliter. ❡ Et ex his iterum corre
larie concludi poteſt cauſa doloris ſubſequẽtis lapillos: aut
in renibus exiſtentes: aut ab eiſdem ad ueſicam propulſos.
❡ Et ꝑmũ quidẽ mõſtrat̃: quoniã cum a lapillis vie renum
notabiliter oppilant̃. inde deſcendere nõ põt niſi ſola aquoſi
tas. ſed contingit ipſam eſſe acutam: eo quia propter diutur
nitatẽ more ipſius in renibus ꝛ in emulgentibus a calore fu
it excocta cõuenientẽr. vnde acuitatẽ uel ſalſedinem acquiſiuit
Aut acuitatẽ habet illam: eo qꝛ cholerice aut aduſte materie
uel ſalſe fuerint eidẽ cõmixte: ſed talis urina ad collũ ueſice ꝓ
pulſa dolorẽ mordicatiuũ ꝛ pungitiuũ efficiens in ea eſt iteȝ
cauſa doloris in extremitate pudibundi eueniẽte: quare ex ꝑ
ſentia lapidis in renibus ꝛ harenularuȝ in collo ueſice exiſtẽ
tium facile ſequi poteſt ardor in urina quod erat arguendum
ꝛ conſidera diligenter. quia in viro illo magna ardoris urine
cauſa fuit: ꝛ eſt lapis in renibus ꝛ harenarum multitudo in
eis ꝛ in ueſica inuenta. ꝛ percipies hanc eſſe retueritatem cuȝ
diligenti conſideratione. ❡ Adhuc etiam conſiderandum ꝙ
lapides ꝛ harenule multitudine quantitate ſua angulorum
ſuorum uarietate ꝛ longa perſeueratione trãſitus per partes
renum ꝛ ueſice excoriando ulcera in eis efficere poſſunt que
omnia ſuperius ſuis rationibus videntur eſſe deducta cõue
nienter. ❡ Ex quibus iam apparet complementum cauſarũ
ulceris in renibus ꝛ uritidibus ꝛ in ueſica: ꝛ adhuc in cannali
virge. quare reliquum iam supereſt omnium horum ulcerũ
renũ canones curationis ꝛ inſtrumẽta cõſcribere.

❡ De cura ardoris urine ꝓuenientis ab ulceribus renum fa
ctis ab acutis materiebus ab exituris puſtulis ꝛ ab harenis.
ꝛ eſt ſermo de cura ſtrangurie ꝛ diſſurie. Cap̃. XIII.

Ro cura igitur Ulcerum in reni
bus exiſtentium:
gratia complementi operis premittendaȝ ꝑmo
ꝙ omnia iſta ulcera cõmunicant inuicem genera
li curatione ipſorum. Et ſi qua uarietas in cura
tione aſſignari poteſt. eſt quia uaria eſt curatio ſm uarietateȝ
temporum iſtarum egritudinum in ſe conſideratorũ. ❡ Se
cundo etiam poteſt eſſe uarietas ex parte inſtrumentorũ: que
per tertiã opationẽ reſpicere debent ulcera nõ ut talia: ſed ut
renũ tales diſpoſitiones. Licet enim oĩuȝ ulcerũ cura pficiat̃
per exiccãtia. per alia tñ ꝛ uaria exiccãtia curantur ulcera pe
ctoris: ut cũ ireos hyſopo ariſtologia utraqȝ. Et ulcera renũ
ut cũ ſemine alkekengi radice liquiritie pentafilone cauda eq
na. ꝛ ſic de alijs ulceribus.

Itaqꝫ ꝙ intentiones in cura ulcerũ renum ſex videntur ab auctoribus colligi poſſe. ¶ Et pͥma quidẽ intẽtio eſt materiei exuberãtis minoratiua euacuatio. ¶ Secũda võ eſt ipſarum diuerſio. ¶ Et tertia quidẽ eſt ulcerũ cũ leuib⁹ medicinis mũdificatio. Et he tres intẽtiones fulciri debẽt in tota latitudine vniuerſalis pͥncipij. ⁊ pͥme ptis augmẽti eorũ. ¶ Quarta võ itẽtio eſt ipſorũ mũdificatio cũ abſterſione cõueniẽti que obſeruari debet a ſecũda pte augmẽti vniuſlis uſqꝫ per totũ pſtat⁹ vniuſlis. ¶ Quinta intẽtio eſt accidẽtiũ correctio que nõ ſolũ in ſtatu ſed etiã in augmẽto utilis eſt. ¶ Sexta ⁊ ultima intẽtio eſt ulcerũ fortis abſterſio et exiccatio cũ regñatiuis ⁊ incarnatiuis. ⁊ finaliter cõſolidatio cũ exiccatiuis ſua ſtipticitate ſupficiẽ cutis cõſolidãtib⁹.

Et prima Quidẽ intẽtio lꝫ multis inſtrumẽtis cõpleri poſſit: ſolẽnius tñ ⁊ famoſe laudatuꝫ ab auctorib⁹ eſt caſſiafiſtula. Ipſa enim eſt res magna in curationib⁹ renũ. nã cũ ipſa ponit̃ in cliſteribus: ⁊ cũ his que bibuntur euacuat ſine labore: ⁊ ſociat ſibi euacuationẽ. ſ. per urinas aut aſſociat ſibi iuuamẽta alia. ſ. leniẽdi mũdificãdi ⁊ ſedãdi dolorẽ. 18⁹ tertij. tractatu 2⁰. cap̃ de cura apoſtematũ renum. Ex ipſa igit̃ exhibeat̃ ab. ℥. j. uſqꝫ ad. ij. cũ aqua ordei. ¶ Et mũdificatiuũ itẽ leue huic ſile erit exhibere in potu. ℥. j. ſ. electuarij dyaprunis ſimplicis. ¶ Et leui⁹ illis eſt dare. ℥. ij. mucillaginis mucheile cũ aqua ordei uel decoctione prunorum. ¶ Et quartũ eſt exhibere mãne. ℥. ij. cũ aqua prunorũ. ¶ Et fortius illis ut in fine pͥncipij poterit eẽ electuarium de pſilio: cuius exhiberi põt. ℥. iij. uſqꝫ ad. iiij. cũ aqua decoctionis liquiritie. ¶ Taceo hic miõratiuã euacuationẽ per flobotomiã ⁊ per uomitũ fiẽdã. De his enim oibus ſupra in gñalib⁹ itẽtionibus curationis huius cauſa viſum eſt.

Secunda võ intẽtio que eſt materierum diuerſio ex plurib⁹ inſtrumẽtis hñi põt in gñalibus intẽtionibus ſupra diſcuſſis. Hec aũt pfici ſolet quatuor inſtrumẽtis plurimũ a ſapiẽtibus collaudatis. ¶ Quorũ pͥmũ eſt flobotomia. Alterũ eſt lenitio uẽtris. Aliud võ uomit⁹ puocatio. Et aliud eſt cũ diureticis materierum diuerſio. ¶ Inter que ſi bene cõſiderent̃ pͥmũ eẽ debet flobotomia: ⁊ pp̃ie que materiã euacuãdo diuertit: ⁊ humores ad equalitatẽ pducit. Ex eis enim que equãt humores eſt flobotomia ſi eſt neceſſaria. ut. 18⁹ tertij. tractatu ſecũdo. capitulo quarto. ¶ Poſt ipſam tamẽ debet eẽ ordo in adminiſtrãdo lenitionem. Uniuerſalior enim euacuatio eſt flobotomia ꝙ̃ uẽtris lenitio cuꝫ pdictis. ¶ Tertiũ võ eſt uomit⁹ puocatio. ⁊ nõ oportet neceſſario ſemp talẽ ordinẽ obſeruari debere. Licet enim a ſapiẽtibus ut in plurib⁹ flobotomia: ⁊ uẽtris lenitio pͥmittant̃. videtur tñ nõ raro apud auctores diſcordia. Materia enĩ magno impetu prũpẽte ad ſtomachũ ante flobotomiã ⁊ uẽtris lenitionẽ pͥus eẽt uomit⁹ puocãdus ex ſuis Hip. pͥma affoꝝ. 21⁰. Que ducere oportet. Si aũt materiei raptus ad ſtomachum nõ apparet a pdictis duob⁹. ſ. flobotomia ⁊ uẽtris lenitione incipiẽdũ eſt. ¶ De modo aũt adminiſtrãdi uomitũ an pcedere debeat diuretica an ecõuerſo. Eodẽ modo eſt dicẽdũ: ſicut de uomitu reſpectu flobotomie ⁊ lenitionis dictũ eſt. Auicenne tñ placuit ꝙ puocãtis uomitũ pcedere debẽt. Et dictum horũ ſniam pulchre legere potes. 18. tertij. allegato capl̃o. Et ſolutio ſubtilis ⁊ tenuis. i. parua: ⁊ ſine labore penit⁹. ſ. expellendi materias abſqꝫ nocumẽto. ⁊ ſine ſolutione humorũ acutoruꝫ ſubito vna. i. ſimul ſupple eſt utiliſſima ⁊ cõueniẽs. qð probat Huiuſmodi enim. ſ. ſolutio iã dicta expellit a corpore ſolutionẽ ſubtilẽ cũ declinatione. i. diuerſione ad partẽ que alia eſt a pte renũ. ⁊ pp̃ie quãdo talis ſolutio fit cũ medicina non acuta neqꝫ acutorũ humorũ uehementer agitatiua quod intellexit dum ſubiunxit. Et dum non adminiſtres ſolutiuum cholere eſt melius uſqꝫ ad neceſſitatem ſupple quãdo digeſta eſt. Et intellexit hoc ⁊ melius quidem eſt: ut equꝭ materiam: ⁊ educas illam poſt illud uſqꝫ ad neceſſitatem ſupple ſufficientem euacuationis: ⁊ pp̃ie uomitus. Uomitus nanqꝫ melior quo ulcera renũ curant̃: pp̃terea quia mũdificat ⁊ euacuat ⁊ pp̃ter hoc ꝙ attrahit humores a cõtrario ptis renũ. Et qñqꝫ eſt uſus uomitus frequens ſufficiens ad illud excuſans ab alio. Deinde ponit ordinẽ inter ipm̃ ⁊ diuretica dicens. Et melius qdẽ eſt ut puoces cũ ſeminib⁹ pͥus deide pmuteris ad uomitũ factũ poſt cibũ: ⁊ cũ leuib⁹ medicinis qð intellexit dũ dixit ⁊ iterũ ſubiunxit. Et opꝫ ut uomitus fiat ſup cibum cũ eo qð faciliter efficit ſicut melon ſupple radix que uomitũ puocat: ⁊ ſemẽ eius ⁊ pp̃ie cũ vino dulci. Et opꝫ ut non fiat cõmotione uehemens cũ labore. Uide quãtum clare iſte vir inſtruit opantes. Hec de intentione ſecunda.

Tertia intẽtio. ſ. mũdificatio gradatum ordinẽ habere debet. ¶ In pͥma igit̃ vniuſlis pͥncipij parte pmittẽda ſunt leuia mũdificatiua. deide gradatiꝫ a pͥncipio ſuccedẽdo ad fortiora pmutãdũ eſt. ¶ Et pͥmũ qdeꝫ leue eſt aq̃ ordei cõuenientis decoctionis cũ cortice ſuo facta ex. xx. ptibus aque: ⁊ vna ordei decoctis uſqꝫ ad cõſumptionẽ q̃rte ptis: de qua in aurora dent̃ a. iiij. ℥. uſqꝫ ad. v. ¶ Secunduꝫ võ ⁊ fortius eſt ut pdicte aque dent̃. ℥. iiij. cum. ℥. j. aut. ij. çuccari rubei. ¶ Tertium eſt ut in potu detur aqua ordei cum emulſione ſeminum cõmunium: ⁊ cum iſtis tribus pertranſire potes uſqꝫ ad medietatem principij vniuerſalis. ¶ In reliqua aũt ipſius parte tranſire potes ad aquã mellis ſubtilem. ¶ Scðo ad aquã mellis cum decoctione radicũ liquiritie. Radici enĩꝫ liquiritie ineſt exiccatio: ⁊ mũdificatio maturatio ⁊ glutinatio. ¶ Et tertio iterũ dare potes aquã mellis cum decoctione ſeminũ melonis cucumeris ⁊ citrulli: ⁊ pp̃ie cum ſignis caliditatis. Et hec quidem tria proprie in ſecunda parte principij vniuerſalis conueniunt. ¶ In prima võ parte augmẽti cum audacioribus mũdificatiuis pcedendum eſt: ut exhibeamus aquã mellis cum decoctione recẽtis radicis feniculi aut altee. ¶ Et iterum aq̃ decoctionis çuccari rubei cuꝫ radice ſparagi ⁊ milij ſolis. Uel çuccari rubei cum decoctione petroſilij uſqꝫ ad apium ⁊ dauci cum: que tñ oia a radice liqritie nullatenus euacuent̃. ¶ Et ſi cum predictis dolorẽ ſedare intẽdis cõferunt uehementer grana pini cum eis decocta: ⁊ croci etiam ⁊ ſemẽ aneti ⁊ camomille. ¶ Et ſi puocationi intẽderes audaciori cõmiſceant̃ cum pdictis grana fiſticoꝝ. cum ſua eniꝫ aptione vnctuoſitateꝫ habent cõuenientem renibus ut paulopoſt dicet̃. ¶ Cum aũt uſqꝫ ad ſtatum puenerit diſpoſitio pcedendum eſt cum mũdificatiuis ⁊ abſterſiuis non ualde tñ acutis. ⁊ pp̃ie cum ulcus nõ eſt malignũ ſicut eſt decoctio radicum ⁊ ſeminum altee: ⁊ ſemẽ ⁊ radix almaru. ⁊ ſemen ⁊ radix alkekengi ⁊ aqua vue vulpis ⁊ ſtafiſagria. ¶ In eis võ ulcerib⁹ que maligniora ſunt cõuenientia ſunt ſicut ariſtologia utraqꝫ ireos acorus calamentum polium montanum deglutitio terbentine oppoponacum in pillulas conuerſum: ⁊ reliqua compoſita quoꝝ parum infra memoria tractabit̃. Ex his quidem omnibus pcedere debes per totum ſtatũ. Et hi quidem omnes ſunt ſermones Auicẽne quos legere potes allegato loco ibi. Cum ſcis ꝙ in ulceribus eſt ſordes. tunc da in potu abſterſiuũ in quo eſt fortitudo puocationis ſicut eſt aq̃ mellis cuꝫ qbus ſeminib⁹. ⁊ reliqua lege ibi per te. ¶ Attende tñ in cura ulcerũ pdictoꝝ ⁊ ueſice ⁊c̃. ꝙ oẽs medicine que adminiſtrãtur cõfrangi ⁊ cõmiſceri debẽt cum medicinis hñtibus qnque opationes. ¶ Quarũ prima eſt glutinatio. Scða eſt vnctuoſitas. Tertia eſt puocatio. Quarta cõſolidatio. Quinta võ eſt doloris ſedatio. ¶ Et pͥma qdem neceſſaria eſt. cum enim renes nutriant̃ ſanguine cholerico ſatis etiã cuꝫ in eis inueniat̃ urine pfectio: ⁊ eius colatio de neceſſitate forti abſterſione abſtergunt̃ a predictis. quare medicinarum operatio nõ conueniẽter in eis fieret: qm̃ abſtergentia non pmitterent ipſas cõmorari quãtum oporteret in renibus. Glutinãtia itaqꝫ in medicinis efficiunt aptitudinẽ more medicinaꝝ in ipſis. ¶ Scðo etiã ſunt neceſſarie medicine vnctuoſe ſicut lacca dragagantũ gũmi arabicũ ⁊ ſimiles. eo qꝛ talia defendunt membra ab impreſſione acuitatis medicinarum ⁊ ſalſedinis urine. ¶ Et 3⁰ iterum neceſſarie ſunt medicine

diuretice ad hoc ut faciāt puenire medicinaꝝ ꝟtutes ⁊ ſubſtātias ad talia mēbra. ¶ Et 4° iterū neceſſarie ſunt medicine ſigillantes ut ſi qua fuerit in p̄dictis ulcerib⁹ pticula ꝯſolidationi apta ꝯueniēter poſſ. ⁊ cōſolidari. ¶ Et 5° adhuc neceſſarie ſunt medicine ſedatiue doloris. Cū enim ſanies acuta ſit ⁊ urina ſalſa ⁊ pūgitiua: ⁊ plurime medicinaꝝ in his ulcerib⁹ cōuenientium nō euacuent ab aliq̄li acuitate que eſt doloris effectiua cū neceſſe eſt ut taliū ulcerū medicine etiā ſint ſedatiue doloꝝ. imo q̄nq̄ꝫ uſq̄ꝫ ad narcoticas tranſeundum. ¶ Et ſunt ſermones Auic. pulcherrime poſiti. allegato cap̄ dū inq̄t. Et opꝫ ut cōmiſceas cū medicis ulceꝝ oibus glutinationē facientia. ſicut ſunt amilū ⁊ dragagantū ⁊ gūme frigide. Nā glutinatio eſt ex eis que p̄ūt ulcera munita. i. ſecura uel defenſa ab excoriatione hoꝝ ſupple humoꝝ uel ſaniei uel medicinaꝝ que trāſeūt ſup ea. ⁊ ſupple etiam miſceant̄ eis uiſcoſa ſicut lacca que facit carnē in mēbro. Et illud ex quo ipm nutrit̄ ſpiſſuꝫ ⁊ annexū p̄parat ad ſigillādū. Et uoluit intelligē ut miſceant̄ cū medicis ea que ſanguinē attractū ad renes ⁊ ad loca ulcerū ingroſſant ⁊ ſpiſſuꝫ faciāt aptū cōuerti in ſanguinē ⁊ aptū etiā cōſolidationi. Deide ſubiūgit. ⁊ opꝫ iterū ut miſceant̄ cū eis diuretica ⁊ medicine ſubtiliatiue ut faciāt penetrare ad ipſa. ſ. ulcera medicinas rectificātes ⁊ ſigillātes. lꝫ ipſe in ſeipſis noceant aliquādo qḋ intellexit dū dixit. ⁊ cōmoueant̄ ſupple ulcera ab eis. ſ. medicinis apritiuis ⁊ dilatatiuis. Et ſequit̄ in lr̄a. q̄m neceſſarium eſt ut miſceantur cū eis narcotica ex herbis ſicut iuſquiamus niger ⁊ illud ꝓpter ſedationē doloris ⁊ exiccationē ⁊ repercuſſionem.

Poſtq̄ꝫ igit̄ iā appuerint ſufficiēter eſſe mūdificata ulcera iā dicta. tūc ꝓcedēdū eſt cū mūdificātib⁹ miſcēdo ea que regñant carnē ⁊ incarnāt labia ulcerum ꝯglutinādo. que duo eiſdē medicaminib⁹ cōpleri p̄ūt q̄bus ulcera cpatie curabant̄ ut uiſuꝫ eſt. ¶ Et tales medicine plurime ſunt ab auctorib⁹ approbate ut radix pētafilonis cauda eq̄na cētaurea minor ireos camedreos dragagātū gūmi arabicū ⁊ amilū tā de frumēto q̄ȝ de ordeo. ⁊ corallus rubeus karabe ſpodiū thus minutū ſarcocolla nutrita ⁊ plurime ſiſes medicine. ¶ Hec aūt que ſigillāt ⁊ ꝯſolidāt plurima ſunt ſicut puluis ſemis plātaginis acatia utraq̄ꝫ ꝯſolida puluis ſcorie ferri p̄parate mumie balauſtie gūa myrti ⁊ ſimilia ¶ Et cōpoſitū hoc elegātis p̄parationis. ℞. ſeium batec. i. anguriē ⁊ citrulli. i. cucumeris oblōgi rotūdi ⁊ cucumeris. ſ. lōgi citrini ⁊ cucurbite dulcis oiuꝫ excorticatoꝝ ſeminū papaueris albi ⁊ nigri: ⁊ gūmi amigdalarū ⁊ dragagāti ⁊ amili: ⁊ ſemis portulace: ⁊ ſeis malue: ⁊ ſeminū altee ⁊ lacce ablute ⁊ reu ſeni añ. oium. ℥. v. ſpodij. ℥. vij. boli armeni. ℥. x. ſeminum pini maioris ⁊ minoris excorticatoꝝ ſeminū alkekēgi mōdati oiuꝫ. añ. ℥. iij. ſucci ligritie ⁊ çuccari taberçet ⁊ pſilij oium. añ. ℥. xx. terant̄ oēs medicine p̄ter çuccarū ⁊ pſiliū. Deinde miſceant̄ oēs ſimul ⁊ dent̄ ex hoc compoſito. ℥. v. cū aq̄ ordei aut iulep. Et melius eſt ut dent̄ cū lacte aſine. ℥. ij. Hoc q̄dē medicamē ſi diligēter cōſideras ꝟtutem ſimpliciū eſt nobilis ſuꝫ amēti mundificando regñando ⁊ incarnādo: imo ⁊ ꝯſolidādo: ⁊ eſt ex deſcriptione Serap̄. 4° breuiarij. cap̄ 14°. ⁊ nō ſolet me decipe niſi ulcera fuerint ualde ꝓfunda ⁊ antiquata: ⁊ ſoleo exhibere ipm in tragea ꝯfectiones pillas ⁊ trociſcos cū lacte aſine uel cū decoctiōe cōſolide alicuius. ¶ Scias etiā q̄ȝ ad hec ulcera incarnāda ⁊ cōſolidāda ſolēniter cōfert deglutitio pillaꝝ que fiunt ex eq̄li pōdere mumie ⁊ dragaganti. ¶ Etiā puluis coralloꝝ rubeoꝝ cum eq̄li pōdere agrimonie notabilr̄ incarnat ⁊ cōſolidat. ¶ Et pille facte ex cētaurea cōſolida minore ⁊ thure minuto. añ. etiā mirabiliter conſolidant. ¶ Hec quidē de mundificātibus regñantib⁹ ⁊ incarnātibus ulcera ꝯſolidātibus ea talia pauca ſufficiāt per que intētio 3° 4° ⁊ 6° uident̄ eſſe ſatis rōnabilr̄ adimplete. Et qui plura deſideraret poterit hos ſermones ꝯiungere cū his que de cura ulcerū ueſice ſequēti cap̄ tractabunt̄.

Jam aūt expedire opꝫ q̄ntā intētionē que fuit correctio accītium: ⁊ illa quidē que talibus diſpōnibus ſucccedere ſolēt accidētia frequētioris euēt⁹ q̄nque ſunt. ¶ Quorū p̄mū eſt mingēdi difficultas. ¶ Secūdū ꝟo eſt emiſſio urine guttatiꝫ facta quā ſtrāguriā coīter medici noiant. ¶ Tertiū eſt ipotētia ⁊ laſſitudo ad mot⁹ ꝓgreſſiuos. ¶ Quartū eſt paucitas appetit⁹ executionis coitus. ¶ Qūtū ꝟo ⁊ ultimū eſt ipotētia detinēdi urinā ꝯueniēter quā aliq̄ diſſuriā uocāt ¶ Quib⁹ quidē accidētib⁹ ꝓuidēdum eſt ſm hunc modū ⁊c̄. ¶ De his ergo que urinā ꝓuocāt ⁊ mītiplicāt famoſiora pl'a lōga ſunt. Et p̄mū eſt capillus ueneris. 2ᵐ eſt ſparag⁹ que ambo lꝫ tēperata ſint: uehemētis tn̄ ꝓuocatiōis exiſtūt. 3ᵐ eſt ſpica nardi. 4ᵐ eſt orob⁹. 5ᵐ eſt rubea tinctorū. 6ᵐ eſt apiū utrūq̄ꝫ. 7ᵐ eſt feniculus. 8ᵐ eſt petroſiliū. 9ᵐ eſt miliū ſolis: qḋ eſt potētiſſimū inter alia. 10ᵐ eſt aniſum. 11ᵐ eſt radix bruſci. 12ᵐ eſt liquiritia. Et plura alia ſimilia iſtis. ¶ Et cōpoſitum hoc qḋ ſcribit̄ ab Auicenna. 19° tertij. tractatu 2°. cap̄ 5°. Cui⁹ ſeries eſt hec. cōfectio diuretica fortis. ℞. ſauine ⁊ aſſari amomi ameos ⁊ petroſilij: ſeminis apij ⁊ rubee tinctorū ⁊ amigdale amare excorticate ⁊ ſpice oium añ. ℥. xx. ſeminis melonis. ℥. x. corporū cātaridarū abſciſſis capitib⁹ ⁊ alis. amoniaci ana. ℥. iij. reſoluat̄ amoniacuꝫ cū triplicato ſubtili ⁊ fiāt ex eis pillule ut auellane de quibus ſument̄ uſq̄ꝫ ad. ℥. iij. Ego ꝟo ab hoc cōpoſito amouere ſoleo cātarides ꝓpter acuitatē earū: lꝫ tn̄ hoc cōpoſitū cū eis nō ſit ualde uerēdū: cū pauca quātitas earum ingrediat̄ ipſum. Eſt aūt triplicatum quod ibi recipitur muſtuꝫ per decoctionem factam remanente tertia parte ipſius.

Secundi ꝟo accidētis regimē diuerſis ingenijs ꝓcurari pōt. Si enim ſtranguria intelligat̄ eſſe impotentia emittendi urinam ꝓpter clauſionē colli ueſice a lapillo factā dum retinet̄ in collo eius: tūc cura eius eſt multiplex. ¶ Et p̄ma quidē eſt corporis euerſio pedibus eleuatis. ¶ Secūda ꝟo eſt ut cānali ꝟge imponat̄ catetre. i. ſiringa aut candela tenuis ⁊ impulſione cū eis facta a collo ueſice ꝓpellatur lapis. ¶ Et tertia eſt illius lapidis ruptio uel comminutio facta a medicinis: de quibus parum infra dicetur. ¶ Si autem colli ueſice clauſio fieret ab humoribus ibidem retentis: tūc eius cura perficit̄ cum diureticis immediate deſcriptis ¶ Si aūt fieret urine denegatio ꝓpter ipotētiā ꝟtutis expulſiue: tūc cura eius eſt per inunctiones colli ueſice ꝯfortantes ex q̄bus femur totū ⁊ locus peritoneon diligēter inungant̄. ¶ Et olea ſunt ſicut oleū nardinū oleum de enula oleum de pulegio de croco de piperibus. ¶ Et oleum fortis ꝓuocationis eſt iſtud. ℞. ſucci apij ſucci milij ſolis ſucci feniculi: ſucci apij ſyluestris ſamurion nominati ſucci eupatorij oium. ana. ℥. iij. ſeminum milij ſolis apij ſparagi acori bruſci ſiſeleos ⁊ croci añ. ʒ. j. olei oliuarū lib. j. oia ſil' lēto igne bulliant uſq̄ꝫ ad cōſumptionē ſuccorū: ⁊ cū hoc oleo inungant̄ partes p̄dicte in qḋ etiam infundat̄ magnū fruſtum lane ſuccide ⁊ calidū apponatur femori ⁊ partibus iam dictis ⁊c̄. Et poſſunt iterum ex p̄dictis uaria fieri medicamina ut epithimata emplaſtra lenitiones balnea uel ſemicupia. ⁊ tu cōſidera ⁊ elige ut tibi placꝫ ¶ Si aūt urinationis ipotētia cōtingeret ꝓp paraliticā diſpoſitionē in muſculis colli ueſice iacētē: tūc factis euacuationib⁹ digñib⁹ ⁊ diuerſionib⁹ opportunis collo ueſice apponant̄ inunctiones facte ex oleo de euforbio de coſto de lilijs albis uel irino. ¶ Aut compoſitum hoc. ℞. piretri piperis albi coſti: peucedani calami aromatici arthetice çinçiberis croci ana. ℥. ſ. olei de croco olei de euforbio de piperibus ana. ℥. j. ſerapini opoponacis añ. ℥. j. diſſoluantur gūmi in aceto: ⁊ fiat unguentum ex quo liniantur p̄dicte partes. ¶ Si autem per ſtranguriam intelligatur urine emiſſio guttatim: tunc cura illius iterum cum p̄dictis immediate poteſt fieri. ¶ Et ad illud etiam confert compoſitum Auicenne deſcriptum ſuperius in regimine diſtillationis ¶ Et confert etiam ad illud cōpoſitum hoc. ℞. piretri. ℥. j. coſti ſu meu ſemiatis leuiſtici añ. ℥. j. pulueris glādiū. ℥. j. ſ. pulueris corticū itermedioꝝ caſtanearum. ℥. ij. pulueriçent̄ per ſe oia ⁊ fiant ex eis pillule electuaria uel cōfectiones. ⁊ dentur ex eis uſq̄ꝫ ad. ℥. iij. ante cenā et

in aurora ſm cõiuncturã: quia ſine periculo eſt.

Tertiũ accñs. Laſſitudo vero remanet in cruribus ⁊ pedibus ppter debilitatẽ renũ que colcat mẽbris iferioribus ſiue ſit ſpẽs male cõplexionis alicuius ſiue debilitas eorũ. ¶ Et mala quidẽ cõplexio que eſt illius cã plurimũ eſt frigiditas ⁊ humiditas que ibi remãſit: que ſepe facile remoueri ſolet vngẽdo ſpinã cũ oleo de coſto uel liliorũ alborũ uel irino. ¶ Ego aũt expertũ hẽo oleũ de cinamomo ſm ſententiã Auicẽ. 2° canõ. in ſuo cap. Scio ẽt q oleũ de pice mirabiliter cõfert in remotione huius accitis. ¶ Si vero laſſitudo puenıat a renũ debilitate: tũc cura illius eſt cũ comeſtione renũ oſuũ aialiũ ⁊ cibis factis ex lacte caprino ⁊ aſinino uel ouino. Lacti enĩ ouino nõ eſt medicina cõpar. 24° tertij. cap. de cura illius.

Quartũ accñs. Scilicet paucitas appetitus coitus cõtingẽ põt: aut ppter malaſ cõplexionẽ ſiccã que remãſit in renibus ⁊ in toto: aut ppter mollificationẽ multã ex debilitate ſubſecutã. Et mala quidẽ cõplexio ſicca paucitas appetit⁹ ⁊ executionis coitus põt eẽ cã: aut cõſumẽdo mãm ex qua debet gñari ſperma qd eſt ſupfluitas ultimi alimẽti utilis. aut cõſumẽdo ⁊ phibẽdo gñationẽ uẽtoſitatis que eſt cauſa erectionis virilis mẽbri. ¶ Et h quidẽ puideri dz cibis que nutricationẽ corpis bonã efficiũt ⁊ augmẽtum ſanguis in corpe multiplicãt: ut carnes laudabiles vina dulcia teſticuli ⁊ cerebella aialiũ: ⁊ vitelli ouorũ ⁊ pinguia fercula ⁊ cicerũ ru. uſus ⁊ ſilia. ¶ 2° vero puideri dz cũ ſeminibus uẽtoſitatẽ excitãtibus ⁊ nõ cõſumẽtibus que in cibis accipiant: ut ſemẽ eruce. ſemẽ baucie domeſtice: ſemẽ napi ⁊ porri ⁊ been albi ⁊ lingua auis ⁊ ſilia. Et uſus eluarij dyaſiniconis deſcriptiõe Nicolai in antido°. ⁊ calefactio renũ ⁊ genitaliũ cũ oleo de croco ⁊ oleo de muſco calis applicati pdictis locis: ⁊ reliq ſilia iſtis.

Ultimo vero accidẽti iã puiſum eſt ubi iã regimẽ ſtrãguriе poſitũ eſt capiẽdo ipm pro ipotẽtia emiſſionis urine cui multas ſimplicibus ⁊ cõpoſitis paulo ante poſitis iam puiſum eſt. ⁊ tu ea lege ibi.

¶ De inſtrumentis lapidis ⁊ harenarum ⁊ trumberũ cõminutiuis. Cap. xiiii.

IAm Aũt appet ex pmiſſis qualiter curari debẽt ulcera in renibus ſubſecuta ex ſolutiõe cõtinuitatis ab harenulis ⁊ lapillis deſcẽdẽtibus per urinales vias. Oino enĩ eadẽ eſt utrorũq3 ulcerũ taliũ curatio. ¶ Verũ qz talis ulcera adhuc curata de nouo recidiuare põt: ſi repiret lapis. aut multitudo harenarũ in renibus ⁊ uritidibus poris: ⁊ qz ulcera illa nõdũ curata nõ põt pfecte ad ſanitatẽ deduci remanẽte puitia lapidũ et harenarũ que in renibus ⁊ ſupioribus urine viis gñant ⁊ inueniũtur: ponent medicine utriuſq3 illarũ cõminutiue frãgitiue et eductiue. Et h quidẽ ſimplices: deinde quedã cõpoſite. ¶ Et de ſimplicibus ponent pmo ille que a ſola ſpecifica pprietate ab auctoribus poſite ſunt lapides minuẽ ⁊ educẽ. Deinde enumerabũtur elegãtiores que a nã coi uel qualitatibus manifeſtis lapillos frãgere ⁊ educere põt. adhuc ẽt tãgent medicine cõperte ab illuſtribus auctoribus hincinde collecte ⁊ memoria famoſe ⁊ probate: quibus ẽt ſubiũgent alie ſiqs quotidiana experientia notas fecit in ſilibus. uarij ẽt tãgent modi applicationis earũ ſz oportunitatẽ ⁊ neceſſitatẽ explicationis rerũ. Et his actis erit huius capituli finis iam acquiſitus.

De ſimplicibus vero medicinis ab occulta pprietate lapides cõminuentibus. ¶ Pria eſt lapis ſpõgie cuius opatio appropat fractiõi lapidis in ueſica. ut 2° can. ſimplici. 677°. lz Gal. noluerit credẽ iuuamẽtũ ei⁹ in lapide ueſice: ſed ſolũ in lapide renũ: ut eidẽ iponit Auicẽna allegato cap. in arcola mẽbrorũ expulſionis. De ipſo vero 18° tertij. ultimo cap ſcribit q de illis que ſũt ualde fortiores eſt vnus lapidũ qui in ſpõgia iuenit. ¶ 2m ſimplex itẽ ab occulta pprietate hoc efficiẽs eſt vitrũ cõbuſtũ: qd enĩ de eo cõbuſtũ eſt cõfert ualde lapidi renũ ⁊ ueſice cũ bibitur cũ vino. ſecũdo can. ſimplici. 676°. Modus vero aduſtionis ei⁹ legat decimaquarta tertij. finali cap. ubi dĩ q de eo det in potu aureũ vnũ cũ duodecim aureis aque calide. Modus autẽ combuſtionis eius ⁊ leuior ſcribit Açoar. ⁊ eſt ut fruſta magna vitri albi ⁊ clari igniant uſquequo rubeſcant in fornace accẽſa. deinde ſubmergant in picẽ: ⁊ totiẽs fiat hoc quotiens erit facile ipm in puluerẽ cõuerti. ¶ Tertium ſimplex eſt puluis cicade cõbuſte ſine alis ⁊ pedibus qui exbibeat cũ aliqua aqua ſicut ſaxifragie petroſel. ⁊ aſſari ⁊c. ¶ Quartũ ſimplex adhuc pbatiſſimũ eſt auis trãguilides noiata: que ſm cõmunẽ doctorũ expoſitionẽ eſt auis apud italicos noiata Cauda tremula: eo qz nunq ei⁹ cauda quieſcit: cuius puluis in cinerem uſus exhiberi dz ſm doctrinã poſitã a Serapione 4° breuiarij. cap. 21°. ⁊ ab Auicẽna 19° tertij finali cap. qui ſequit ſententiã Serapionis fere lrãliter in hoc: ⁊ in maiori pte huius capli. ¶ Quintũ ſimplex itẽ eſt ſanguis hirci collectus ⁊ pparatus ſm artẽ allegatis locis ⁊ pluries alibi ab auctoribus aſſignatã: cuius exhibitio frequẽs utrũq3 lapidẽ frãgit ⁊ educit: ⁊ ab eius gñatione pſeruat. ¶ Sextũ itẽ ſimplex eſt cinis ſcorpionis cõbuſti. Cuius ẽt modũ quere ubi allegatũ eſt ⁊ exhibitiõis formaz. ¶ Septimũ ſimplex eſt lapis iudaicus: cuius operatio fortis eſt in lapide renũ ſm ſententiam. ut ſupra collectum eſt. ¶ Octauũ ſimplex eſt puluis lũbricorũ cõbuſtorum. ¶ Nonum ſimplex eſt puluis leporis aduſti. ¶ Decimũ eſt cinis teſtarũ ouorũ cõbuſtorũ. ¶ Undecimũ eſt lapis lincis. ¶ Duodecimũ eſt lixiuiũ factũ de cinere leporis combuſti. Et plura alia etiã a pprietate hoc efficiẽtia ab auctoribus hincinde inueniunt. Sed hec ſunt magis famoſa ⁊ experta.

De cõpoſitis vero lapidẽ cõminuẽtibus ⁊ educentibus cois ab auctoribus approbata ſunt ſicut litontripon: electuariũ cũ aqua apij uel petroſel. decotõ adhuc ẽt electuariũ Juſtinũ. Itẽ eluariũ ducis: que oia colligunt in antidotario Nicolai in deſcriptionibus ſuis. ¶ De his vero que fuerũt a Gal. expta ⁊ dixit uerũ ſicut ſepe cognouit eſt electuariũ deſcriptũ ab eodẽ in libello ad Omenbeũ deſcriptione. 36°. qd cõpoſuit cuidã viro romano: cui itẽrũ multiplicatus fuit lapis qd Gal. dixit ſeipſum per ſeceſſum emiſiſſe: de quo miratus Gal. nõ bñ affirmet illud niſi ſm q inuenit ab Archigene ſcriptũ in cura interiorũ mẽbrorũ. ¶ 5m cõpoſitũ eſt mirabile medicamẽ deſcriptũ a Democrito h practice. cap. 82°. illo. §. Sophora .i. auxiliatrix ad calculũ ſaxifragie: petroſelini eline. i. enule leuiſtici feniculi ſparagi apij cardonis ma. radicũ omniũ horũ ancti ramorũ rubi cimarum urtice greganice: ⁊ eſt urtica mortua: aſſari aã. M. i. in aqua coques ad tertie partis cõſumptionem: ⁊ per ſingulos dies ieiuni accipient calicem vnũ cum vino bono temperatum certiſſimum remediũ habet. ¶ 6m cõpoſitũ eſt medicamen mirabilis opationis deſcriptũ a Raſi nono Almãſoris. cap de cura lapidis. lege ipſum ibi. ¶ 7m cõpoſitũ eſt medicamen deſcriptum a Serapione quarto breuiarij. 21° cap. rubrica illa Confectio ad lapidem in renibus ⁊ ueſica ⁊ ad difficultatez urine. ℞. granorũ maleph. i. mahaleph nigelle amborũ aã. ʒ. v. reſiduũ lege ibi. ¶ 8m cõpoſitũ eſt deſcriptio a Gal. collecta nono decem tractatuũ. ⁊ allegatũ a Serapione pallegato loco rubrica illa. Medicamen ad lapidẽ ſiccũ narratũ in decẽ tractatibus. lege ibi. ¶ Nonũ medicamen eſt cõpoſitum ab Auicẽna. 18° tertij allegato cap. illo. §. Medicamẽ ultimũ ſedãs dolores extrahẽs lapidẽ lege ibi. ¶ Et itẽ decimũ medicamen eſt deſcriptio ab eodẽ poſita qnto can. ſũma ſcda. illo caplo. Dico q oẽ qd frãgit lapidẽ ueſice nõ eſt dubiũ qn nõ frãgat lapidẽ renũ. ſed nõ cõuertit. lege ibi. ¶ 11m medicamẽ eſt electuariũ hoc cuius uſus omnẽ lapidẽ renum ⁊ ueſice indubitanter frangit ⁊ expellit: imo ab eius generatione preſeruat. cuius deſcriptio. ℞. aſſari polijmontani camedreos ſa ⁊ meu radicum ſparagi ⁊ petroſelini apij ⁊ dauci ſpice nardi acori ana ʒ. i. ſ. radicis ſaxifragie. ʒ. ij. vitri combuſti ſanguis hirci ppatati lapidis ſpõgie aã. ʒ. ſ. cineris leporis toti⁹ cõbuſti in olla rudi. ʒ. ſ. mell' diſpumati lib. ij. ſucci milij ſolis lib. ſ. aceti ſqlitici. ʒ. iij. çuccari ru. lib. ſ. mel çuccarũ ſucc⁹ ⁊ acetũ ſquilliticũ oia ſil lẽto igne coquant uſquequo per decoctionẽ

ſtac̃e᷑ ꝛ aceti euaneſcit: ꝛ reſiduū inſpiſſet. Cū q̃ ſiccari ince perit aliarū ſpērū puluis ſupaddat᷑: ꝛ fiat eluariū cuius. ʒ. ſ. ↄtinuis dieb᷑oꝝ accipi añ cibū p qnq̃ horas in aurora: ꝛ ſu mat᷑ cū. ʒ. ſ. aque ſublimationis apij cāpeſtris. Et fortior illa eſt aq̃ crētani marini ꝛ videbis q̃ nō eris ab ipſo deceptus.

Relique vo medicine a nāī cōi lapidē cōminuentes educētes: ꝛ que ꝓhibēt ei᷒ gñationem. ¶ Et meliores alijs ſunt radix altee ꝛ ſcolopēdria ꝛ ſemē ſamuriō Lapij cāpeſtris ꝛ ſe. altee ꝛ capil. ue. ꝛ v̄ga paſtoris ꝛ cipi ꝛ ra dix aliſeob ſylueſtris. i. tribuli ꝛ ciminum ſylueſtre ꝛ ſemē ci trulli ꝛ batece: ꝛ aq̃ decoctionis agni caſti ꝛ aq̃ ferarioꝝ ꝛ ace tū ſq̃lliticū ꝛ aq̃ decoctionis ſicle. Et fortius oibus iſtis eſt la pis q̃ inuenit᷑ in ſpōgia ꝛ cameputheos ꝛ pulegiū ceruinum: q: cerui libēter comedūt ꝛ tendit ad albedinē ꝛ polū ꝛ aq̃ ci ceris nigri ꝛ radix ſpagi ꝛ bdeliū de mecha ꝛ ſe. cipi egyptij ꝛ radix cāne ꝛ v̄ga paſtoris ꝛ cortices radicū lauri. ꝛ ſemen ra phani ꝛ reliqua ſil̃. a. 4° breuiarij. 21° cap̄. Ex qbus medicis intelligētu māu cōpōnis ꝛ cōfractionis medicina p inuicem erit facile cōponē eluaria ſy. cōfectiones iulep troc. pillas: ꝛ eaſdē medicinas in cibis ꝛ potib᷒ miſcē ꝛ occultare. ¶ Et ex eis iterū balnea fomētationes ꝛ ſemicupia cōponē ꝛ olea ex eis cōponē cū igne coquēdo uel ad ſolē exponēdo que in po tu aſſumant᷑: aut in ueſicā per cānalē v̄ge cū ſiringa iponant᷑ ꝛ reliq̃ alia applicationis ingenia. Et iſtis modis lapides cō minuunt᷑ ꝛ expellunt᷑: ꝛ ab eoꝝ gñatione ꝓſeruat᷑ eger: ꝛ a pi culis tuet᷑. Hec quidem de ardore urine ꝛ nocumētis ab ha renulis ꝛ lapillis euenientibus ita ꝑtranſeant.

¶ De cauſis ulcerū ueſice ꝛ quātitate eorum. Cap̄. XV.

Oſtremo aūt iā ſupeſt. ſ. ponē cano nes ꝛ inſtra curatiōis ardo ris urine ꝛ reliq̃rū nocumētoꝝ ꝓueniētiū ex ulce rib᷒ ueſice ꝛ uritidoꝝ poroꝝ ꝓ q̃rū notitia memo rādū ē. q: eedē poſſent eē cāe ulceꝝ ueſice ſicē ulce rū renū: ꝛ aliꝫ aliaꝝ ptiū corporis. ſ. eruptio a ꝑatis trāſit᷒ la pilloꝝ uel barenarū per poros ei᷒: ꝛ eoꝝ reſidētia in collo ue ſice ꝛ ſcabies uel puſtule in ↄcauo ei᷒ exiſtēs: ꝛ frequēs trāſit᷒ rerū acutaꝝ per vias uritidoꝝ ꝛ ueſice ſunt cē eoꝝ. In eo eni cui aſſidue fit urina acuta ſuccedunt vulnera ꝛ ulcera. Lin uritidib᷒ ꝛ ueſica. 19° tertij. cap̄ de ulcerib᷒ ueſice. Memoran dū etiā q̃ ulcera ipſius ueſice mala ſunt: ꝛ deteriora ulcerib᷒ renū. ꝛ ꝓpͤe q̃ñ ꝓfunda ſunt. Ille enim cuius dirūpit᷑ ueſi ca morit᷑: niſi cadat ulcus in pte carnoſa auctoritate hip. ꝛ cōmētatoris affo. 6°. Ueſicā inciſam habere ꝛc̃.

¶ De ſignis ulcerum ueſice ꝛ diſtinguentibus ab ulcerib᷒ re num ꝛ uritidorum. Cap̄. XVI.

Signa vo ſignificātia ſolonē continuitatis ulceroſaꝫ ſup ficialē uel ſcabiē ſūt ea dē cū ſignis ulceꝝ ueſice: niſi q: differūt penes ma gnitudinē ꝛ puritatē: etiā q: urina cū ſedimine fur fureo ſigt ſolonē cōtinuitatis factā ab eruptione ſcabiei in corpore ipſi᷒: iuxta ſniam hip. 4° affoꝝ. Quib᷒ uri na piguis furfurea migit᷑ ꝛc̃. ¶ De ſignis ḡ oñdētib᷒ ulcera ueſice. ꝑmū eſt difficultas mict᷒: que pōt eē ſtrāguria accepta p̄ ipotētia debite urinādi. Nā pp ulcera in collo ei᷒ exiſtia nō pōt debite ueſice collū applicari expellibili qḋ eſt aquoſi tas. In tali enim cōpreſſione augmentat᷑ dolor: q: v̄tus no cumētū fugiēs nō tētat nec cōplet ↄtōnē colli ueſice quātū opꝫ. vñ nō fit debita aq̃ſitatis expulſio: que mict᷒ noiat᷑: ſed fit q̃nq̃ꝫ exit᷒ aq̃ſitatis uelut gutte cadentes qui noiatur diſtil latio urine. ut ſupra dictū eſt. Et ḃm cōem doctoꝝ ſniam no minat᷑ guttatim emiſſio: ꝛ forte q̃ talis emiſſio nō eſt a v̄tute facta: ſed ſolū ab ipſa aq̃ ſluxibilitate ꝛ grauitate ſuis elemen talr deſcendente. ¶ 2ᵐ ſignū eſt ardor uel triſtis ſenſatio pū ctionis uel mordicationis ꝑcepta in collo ueſice: ꝛ fortior in capite pudibūdi. ut ſupra 2° cap̄ hui᷒ opis declaratū eſt: que puenit aut a ſanie aut ab aq̃ſitate uel altera māli cū humora li: uel ꝓpter diſtenſionem in locis ulceratis factam. ¶ 3ᵐ ſi gnū eſt emiſſio ſanguis ꝛ puris ſil̃ cū urina ꝛ ſanguis quidē

in tpe in quo fit eruptio in ipſa: aut ulcerū ampliatio uel di ſtractio partiū ei᷒. puris vo exit᷒ eſt: q̃ñ ulcera ſtāt ꝛ in eis mł tiplicat᷑ ſanies. ¶ 4ᵐ ſignū eſt fetor in urina exiſtis: eo q: ſani es a calore putredinali genita eſt: fetor enim eſt ſignū putrefa ctionis. ꝓ ꝓnoſticorū cōmēto ultimo. Iꝫ hoc ſignū nō ſit neceſ ſarie ↄtītatis. pōt tñ in urina multa pauca repiri ſanies: que nō eēt ſufficiēs multā urinā reddē fetidā. ¶ 2° iterū pōt ſani es in aquoſitate iuēta eē remiſſe putredis: que nō ſufficeret fe torē multū in urina repñtare. ut in ꝑn᷒ vnin̄ ulcerū. q̃re ꝛc̃. ¶ Et 3° iterū ↄtingē poſſet q̃ aromaticitas in aquoſitatē im preſſa eēt ab aliquo agēte. ut aniſo feniculo ꝛ ſil̃ib᷒. Sicut en. inueniunt᷑ plura urinā fetere faciētia ut ſparagus ꝛ ſemen lini. Ita nō icōuenit iueniri quedā que ipſam reddāt aromaticā. ¶ Et 4° iterū q: potuiſſet cōtingē per ſiringā iniectum fuiſſe ueſice medicamē aliqḋ qḋ ſua aromaticitate ſaniei fetorē oc cultaret: ꝛ reliq̃ talia. ¶ 5ᵐ ſignū eſt fortis cōmixtio ſaniei cū aquoſitate in ꝑncipio mict᷒ ꝛ manifeſta ſaniei ab aquoſitate ſepatio dū urina q̃euerit ꝛ infrigidata fuerit. ¶ 6ᵐ ſignū eſt ḡ uitas ꝛ dolor in lateralib᷒ ptib᷒ v̄ſus ancbas fixus. Et cā illi᷒ eſt pp nocumētū ab ulcerib᷒ colcatū ſuſpēſorijs qb᷒ ueſica ſu ſtētat᷑ ad latera. ¶ 7ᵐ ſignū eſt dolor ē ptib᷒ pectoris colcat᷒ ꝛ uerificat᷑ ex ſitu ueſice ꝛ colligātia illi᷒. Hec qdē oia ſigna ſe re ēt appere poſſent lꝫ remiſſe multū q̃ñ ulcera cōtingūt eſſe in poris uritidib᷒: niſi q: differūt in hoc. q: dolor in iſtis ap paret poſteri᷒ per ſpinā lateraliter diſtenſus ſm inceſſum ꝛ ſi tū uritidorū ſuper ſpina.

At vo ulcera ueſice ut pleni᷒ cognoſcant᷑ differūt ab ulcerib᷒ renū in multis ꝛ ↄueniūt in quibuſdā. ¶ Cōueniūt itaq̃ꝫ horū mēbroꝝ ulcera in hoc q̃ utraq̃ꝫ cō comitat᷑ mict᷒ ſanguinis ꝛ puris. ¶ 2° cōueniunt in hoc q̃ utraq̃ꝫ concomitat᷑ dolor granatiuus ꝛ mordicatiuus. ¶ 3° cōueniūt in cauſis dolorū effectiuis que poſſent eē utriſq̃ꝫ cō munes. ¶ Differūt aūt etiā in multis. Et ꝑmo qdē ex pte mi ctus. ad ulcera renū cōcomitat᷑ facilitas urine: ut in plurib᷒: eo q: renū officiū nō eſt ad urinā expellendā: ſed ſolū ad perſi ciēdū: dixi aūt ut in plurib᷒: q̃m frequēter pp lapillū claudētē vias colatorij pānicull renū per quas aquoſitas per uritides deſcēdit ad ueſicā: nō eſt facilitas cū ipſa in ueſicam recipi nō poſſit. Ulcera vo ueſice neceſſario cōcomitat᷑ difficultas uri ne: ut impotentia emittendi ꝓpter impedimentū clauſionis uel impotētiā applicationis colli ueſice ad ipſam expellēdam aut difficultas detinēdi ipſam: q̃ñ ꝓpter ulcera collum ueſice mollificat᷑: ita ut eā detinere nō poſſit: ut difficultas expellē di ipſam urinā: per quā ipſa guttatim expellit᷑ ut ſupra decla ratum eſt: quādo ulcera ueſice neceſſario cōcomitatur diffical tas hec uel illa. ¶ 2° iterū differūt renū ulcera ab ulcerib᷒ ue ſice ex parte alicuius: qḋ cum urina emittitur. ſ. ex parte cor ticum. cortices qui emittuntur ab ulceribus renum ſunt ru bei: eo quia color eorum radicalis talis eſt: ꝛ ſubſtantie ad huc ſunt magni: quia a magno corpore ꝛ denſo educuntur. ¶ Et 3° iterū ſunt ſubſtātie carnoſe ſiſes in colore ꝛ in ſubſtā tia. Cortices vo qui emittunt᷑ a ſolone cōtinuitatis ueſice ſūt uelut furfures reſolutiones ſi ſcabioſa fuerit: aut uelut ut cor tices maiores ꝛ groſſiores ꝑdictis. ſ. furfurib᷒: ſunt vo tenui ores q̄ cortices a renibus expulſi: ꝛ iterum colore ſunt albi. Cortices vo qui emittunt᷑ ab ulcerib᷒ intermediarū viarū. ſ. uritidoꝝ ſunt minores reſolutionib᷒ furfureis ꝛ iterū magis tenues illis. Et per hoc differūt a corticib᷒ a ueſica expulſis. per que ēt differūt ab his qui a renibus expelluntur. Et etiā quia hi albi ſunt: illi vo rubei. ꝛ cōueniunt omnes hi cortices ab his membris educti in hoc: quia non vnq̄ expellunt᷑ niſi cū urina ſimul. ¶ Ideo iterū ulcera horū mēbroꝝ inuicem differunt ex pte alterius cōtēti in urina inuēti ꝛ eſt ſanguis. Sāguis enim qui a renibus educit᷑ ad clarā rubedinē iclina tus eſt magis. Ille vo qui exit a ueſica ſubalbedini vicinior eſt amplius mult᷒ a renib᷒ egredit᷑ magis q̄ a ueſica. ſi pares fu erint cauſe eductionis ipſi᷒: ab eruptioe enim a ꝑatis in renī bus plus ſanguinis educit᷑ q̄ ab eadē in uritidibus ꝛ ueſica.

⁋ ita de aliis cauſis dicēdū eſt: ut de aptione oſtiſiciorū uenarū ⁊ fiſſuris in ſubſtātia horū mēbrorū accidētib⁹. ⁋ Adhuc etiā ſanguis iſte qui a renib⁹ educit ⁊ cū urina expellit fortiori cōmixtione cū eo cōmixt⁹ eſt ꝙ ille qui ab uritidib⁹ ⁊ ueſica expellit: humidū eni fluxibile terreo cōmixtū ſi debet ſpatium lōgū deſcribere deſcēſu ſuo fortiori cōmixtione cū eo cōmiſcet ꝙ ſi paruū ſpatiū cōſuēdo deſcribat. Sed exit⁹ urine uiarū. ſ. canalis vḡe diſtātia maior eſt a renib⁹ ꝙ colli ueſice ad extremā partē vḡe. Igit ſanguis a renib⁹ deſcēdēs maiori cōmixtione cū urina cōmiſcet: ꝙ a ueſica deſcēdēs. ⁋ Ex hoc apparet quātū oportet medicū eē ſpeculatorē. Mixtio enim ſanguinis qui deſcēdit ab uritidib⁹ media eſt iter fortē mixtionē que fit a renib⁹ ⁊ debilē que fit a ueſica. Ex quo iterū correlarie cōcludit itētio pluriū doctorū qui dicunt ꝙ ſanguis a ueſica deſcēdēs ſubſidet in urina. Qui vō a locis altiorib⁹ exit nequaꝙ ſubſidet. ⁋ Adhuc etiā 4° horū mēbrorum ulcera differūt per aliud cōtētū qḋ eſt pus: eo qꝛ illud qḋ a renib⁹ deſcēdit: nō eſt adeo groſſum ſicut illud qḋ a ueſica deſcēdit. ⁋ Amplius colore ſuo ad ſubrubeū declinat. ⁋ Et 3° qꝛ forti cōmixtione urine cōmiſcet ex fundamēto ſtati adducto. ⁋ Et 4° qꝛ nō eſt uehemētē fetorē hñs ut in pluribꝰ: niſi in tpe magne corruptionis ulcerū pdictorū. Pus vō qḋ a ueſica deſcēdit groſſum ⁊ flegmatib⁹ cōmixtū iuenit. a quibus raro euacuat ueſica ipm etiā ſubſidet in urina. ⁋ Et 5° iterū cū fetet maior pcipit ab eo fetor ꝙ in eo qui a renibus educit. ⁋ Sanies vō que ab ulcerib⁹ uritidoꝝ educit ⁊ pauca eſt ⁊ nō uehementer cōmixta: ut illa que renū ⁊ ad albedinē tēdēs: nec tātū aquoſitatis ſubſidēs: nec tāto fetore aſſociata: ꝙ to illa que a ueſica effundit. ⁋ Amplius iterū iſta gñali diā differunt horū mēbrorū ulcera ex pte loci doloris. In ulcerib⁹ enim renū dolor pcipit poſteri⁹ ⁊ apud ilia. ut ſupra viſum eſt. In ulcerib⁹ enim ueſice pcipit in pectine ⁊ ſub oſſeo: ⁊ qñqꝫ extēdit uſqꝫ ad ilia ⁊ uētrē uelut dolor laborātis in partu. ⁋ Et rurſus adhuc 6° differūt gñaliter horū membrorū ulcera ex pte ſpēi doloris ⁊ intēſionis eius: dolor enim ab ulcerib⁹ renū eueniēs plurimū eſt acut⁹ cū pūctione ac ēt inflāmatione notabili: ⁊ lꝫ ſit notabiliter intēſus. nō tñ adeo ſicut dolor in ueſica a paritate cauſarū puenies. ueſica eni eſt mēbrū neruoſum cui⁹ ſenſatio triſtis itēſiue maior eſt: ꝙ illa que eſt renū: dolēt enim renes ſolū ſenſatione pāniculi: cuius tamen ſenſatio ab eorum carnoſitate obtuſior eſt ꝙ in ueſica ⁋ Septimo iterū differūt horū mēbrorū ulcera inuicē p quedā accītia cōcomitari ſolētia ſm eorū diuerſitatē. ⁋ Ulcera enim renū utplurimū cōcomitat toti⁹ corpis laſſitudo ⁊ ipotētia ad pgreſſiuū motū: ⁊ ad alia exercitia. ⁊ huiuſmodi cauſa eſt: qꝛ multis de pib⁹ neruorū oriētiū a nucha: qb⁹ motus corpis tanꝙ iſtris pficit: in nocumēto renū mā uel mala cōplexio coicat que eſt cā ipedimēti taliū inſtrorū ad exeūdum in opa mot⁹ cōuenientia. Talia enim accītia ſi cōcomitantur ulcera ueſice maxime apparēt in mēbris mot⁹ per que inferiora mēbra mouent: ut anche coxe tybie. ⁋ Etiā ulcera renū cōcomitari ſolēt dolor coicat⁹ mirach ⁊ pti uētris pxime ulcerato reni. Et hui⁹ qdē cā aſſignat a viatico qnto libro de egritudinib⁹ renū. hoc aūt accīs nō cōſequit ulcera ueſice: pp̄ter ipſam nō hēe tātā colligātiā cum ſifac cooperienti inteſtina quantā hñt renes ad illud. ⁋ Et tertiū accīs qḋ ad ulcera ⁊ ad alias renū egritudines ſequi ſolet eſt ſtupor uel dormitatio quedā cū frigiditate pcepta in pede correſpōdēte reni patiēti. ⁊ dexter pes cōpatit dextro reni: hoc autem accidens a nullo auctorū aſſignat uel appropriatur ueſice: ⁊ cauſa in illo eſt pp colligātiā iā pdictā. ⁋ Hec ſunt oīa ſigna que nō leui labore hinc inde per uaria uolumina colligere potes: ⁊ horū ſermonū plurimū ſuſtētat ſup ſermone Gal. interioꝝ 5°. ⁊ 19° terij. cap 9°. ⁊ 4° breuiarij cap 14°. Et in diuiſionib⁹ Almanſoris cap de egritudinib⁹ renium ⁊ ueſice. ⁊ pluries alibi qḋ ubi pquirēdū relinquo: ne te afficiam tedio allegationuꝫ quod plurimis modernorū euenit magis pp̄ter raritatē exercitij in uoluminib⁹ ſapiētū ꝙ pp̄ter ueritatē iā cognitā.

⁋ De cura ardoris urine prouenientis ab ulceribus ueſice. Cap. XVII.

IAm ergo notificatis ſignis ulcerū ueſice ⁊ differētijs ipſorū ab his que ſūt renū ⁊ uritidoꝝ: trāſcēdū eſt ad aſſignādū canones curationis ipſoruꝫ. ⁋ Uidet autē ex his ſentētijs ſapiētū elici poſſe ulcerū horū has intētiones curatiuas pmiſſis ſēper gñalibus minorādi materiā diuertēdi eā digerēdi materias añcedētes ⁊ eradicādi eas a mēbris: in qbus tanꝙ i minerīs cū materia cōtinet: pōt eē cauſa augmēti ulcerū ueſice ⁊ nocumēti eorū. Quibus iam antemiſſis. ⁋ Prima intētio erit predictorū ulcerū mūdificatio. ⁋ Secunda vō erit accidentiū ipſorū ſedatio. ⁋ Tertia erit regeneratio carnis uel ſibi pportionalis cū cōglutinatiōe partiū. ⁋ Quarta eſt horū cōſolidatio. ⁋ Quinta eſt regiminis rerū nō naturaliū ſibi ⁊ ulcerib⁹ renū cōueniens cōmenſuratio.

Pro prima Igit cōplēda intētione legēda ſunt illa que de mūdificatione ulcerū renū in pcedēti cap ſcripta ſunt. Ea vō que ab auctorib⁹ ⁊ quotidiana experiētia iuuari cognita ſūt ad ulcera ueſice multa ſūt ⁋ Et pmū quidem ⁊ leue ſatis inter alia eſt aqua ordei cocta cum ipſo non excorticato. Et fortior illa eſt cōmixtio eius cū zuccaro rubeo. Tertio iterū fortior erit ipſa ſi ſimul cū zuccaro rubeo coquat cū radice liquiritie. Et adhuc fortior ſi coquatur cū radicibus feniculi ad lauādū ⁊ abſtergendū: ⁊ cum ſeminibus fenugreci ad mollificandū ⁊ lubrificādū ⁊ mundificandū: ⁊ cū ſemine pſilij uel citoniorū. ⁊ cū his pdictis addēdo croci ad maturādum ⁊ ſedādum dolorē. Si autē adhuc cum ea mūdificare dolorē ſedare ⁊ ueſicā cōfortare uelis: exhibere potes ipſam cum vino dulci ⁊ ſubtili: aut cum ſapa. ⁋ Et ſi adhuc audacius abſtergere ⁊ mūdificare uelles: trāſcēdū ad ſecūdū ordinatē: qḋ eſt aqua mellis: quā qdē cū aliqꝫ pdictorū coquere potes ſm uarietatē intētionuꝫ. ubi magis lauare queris ⁊ mundificare ⁊ lenire in ea coquēdo aliquid de fenugreco uel de ſemine lini. ubi vō infrigidare aut calorem remittere cū ea ſimili ſemina citoniorū ⁊ pſilij coquere. Et ubi magis dolorē ſedare queris cū ea camomillam melliłotum crocum ⁊ ſemen altee. Cum aūt magis abſtergere ⁊ exiccare queris: coquenda erit cū radicibus petroſel. apij dauci ⁊ ſimilium. Si autē infrigidādo cuꝫ ea dolorē ſedare queris aliqualiter ſtupefaciendo coquantur in ea flores nenufaris ſemen lactuce papaueris albi ⁊ ſimilia cum granis pini: uel mucillagine malue uel decoctione ſeminū uel radicū ei⁹: hec quidem ita gradatim cōſiderata ſucceſſiue alterum alteri ſubiungendo adminiſtrari debent. Et poteris complere intentionem mundificandi lauandi ⁊ mediocriter abſtergēdi: ⁋ Et ſi per hec videbis tibi opationē ſuccedere pſpere: eo qꝛ rectificat ſanies ⁊ ſubſtātia colore fetore ſuis: ⁊ minorat etiā ipa ꝙtitatiue: ⁊ accītia que pfuerūt notabiliter remiſſa ſunt ſuccede cōſequēter cū regñantib⁹ ⁊ glutinātib⁹: de qb⁹ paulo poſt dicet aliqd amplius. Si autē per hec leuia mundificantia non videret tibi ſucceſſio peroptata: tranſcēdū eſt ad ea que maiori potentia ⁊ mūdificare ⁊ abſtergere poſſent. ⁋ Et de numero horū ſunt ſicut aq̄ ſublimatiōis apij ſemurion: ⁊ eſt apiū cāpeſtre. Et fortior iſtis adhuc eſt aq̄ ſublimationis cap. ue. ⁊ ſpagi. Hec eni duoꝝ ex pte gradus q̄litatū cōperata ſint: in gradu tñ aptionis coꝝ potētiora ſunt: ita ꝙ capillus ueneris ponit apitiu⁹ in 3°. ut 5° colliget. cap ſuo colligēdū eſt. ⁋ Fortiora iteꝝ ex pte gradus ⁊ aptionis ſunt ſicut petroſel. mōtanū dauc⁹ ireos rubea tictoꝝ ⁊ aq̄ ſublimatiōis ariſt. lō. arthanite. hec qdē oīa ⁊ ſupiora tacta poſſent ita ſupius exhiberi ſicut per ſiringā in ueſicā iponi: de qb⁹ ēt balneationes encatiſmata linitiones emplā ⁊ epithimata fieri poſſent: ⁊ vnguētū in cānale vḡe cū plagella ipoſita uel itus per ſiringā iniecta: ⁊ talr vi ſaluerōnabilr adipleri poſſe pmā itētionem. ⁋ Ego aūt ſcio ꝙ ulcera talia cōuenienter mūdificat. uſus ſublimationis radicis altee. Item radicis pentafilonis. Item radicis orobi recentis. Item aqua ſublimationis

conſolide me. Et aqua ſublimationis granorum alkekengi cum radicibus eius. Hec de intentione prima.

Accidentia Autē que talia ulcera cōcomitanſ uel cōcomitari ſolēt: ſunt febris acuta ſa tis. ¶ Dolor intēſus pungitiuus ꝛ mordicatiuus: ꝛ quando qꝫ cōpreſſiuus in collo ueſice. ¶ Tertiū eſt impotentia deti nēdi urinā. ¶ Quartū eſt vigiliarū inſtātia: ꝛ ꝑpter dolorē: ꝛ ꝑpter neceſſitatē eruptionis ad urinandū ſequēs.

Et primo Quidē q̄ð eſt acuta febris ꝓuidēdum eſt cōuenientib⁹ igenijs. Si enim febris conſe quaſ ad hec ulcera ꝑpter iſtātiā doloris qui eſt cauſa putrefa ctionis humorū: eo q̄ ponit eos in fluxu ꝛ agitatione. Nā ois dolor. ſ. notabilis excecuit reuma. 3° egri. quare humores a natura cōuenienter nō reguntſ. Tūc itētio in cura talis febris eſt duplex. ¶ Prima eſt ſedādi dolorē: de qua parū poſt di ceſ. ¶ Secūda vō erit adequādi materias ſm earū uarieta tē. ¶ Si eni appeat ſanguinē eē in nōbili ebullitiōe poſitū re frāgiſ illa ſyrupiçādo egrū cū oxiçaccara ſyrupo de iniubis de roſis uel ſyrupo acetoſo. ¶ Et ſi uelis rē audaciorē iſtis. ℞. ſyrup. acetoſitatis citri. ℥. i. ſ. aque endiuie. ℥. iij. aque lu pulorū. ℥. i. ſ. da totū in potu actu frigidū. ¶ Et ſi uelis ma teriā cholericā adequare: exhibē potes ſyru. viol. de berberis de ribes de prunis: aut ſyru. de ſuccis ꝛ aqs fructuū. ¶ Uel cōpoſitū hoc. ℞. ſyr. ſimplicis aceto. oxiçaccare añ. ℥. i. aque ſolatri ꝛ angurie. ana. ℥. i. ſ. miſce. ¶ Et ſi queris adequare materiā flegmaticā cū ſanguine cōmixtā da hoc cōpoſitū. ℞. ſyru. de biſantiis ſyru. cōpoſiti aceto. añ. ℥. i. aque eupatorij: endiuie añ. ℥. i. ſ. miſce. ¶ Si videris materiā melācholicaꝫ ebullire cū ſanguine pmiſce ſy. de biſantijs cū ſyrupo de epi thimo: ꝛ exhibe hoc uel illud uſqꝫ ad appentiā notabilē dige ſtiōis que pcipiſ eo q̄ ſubſtātia urine ad mediocritatē dedu cta eſt: ꝛ color ei⁹ ſiliter: ꝛ inueniſ in ea cōtētū laudabile cū cō ditionib⁹ quinque hmitadis. ſ. q̄ ſit albū eq̄le lene in fundo ſe dēs ꝛ oxiphanitati notabiliter vicinū. ¶ Quib⁹ appentib⁹ ſolue materiā in pmo caſu cū clarificātib⁹ ſanguinē. ut ℞. medulle caſſiefiſtule. ℥. x. aque decoctionis tamarindorū pru norū violarū lupulorū ꝛ ſebeſten. ℥. iij. ¶ In 2° vō caſu ſolue uētrē cū māna uł caſſiafiſtula uel dyaprunis ſimplici. ¶ In 3° vō caſu ſolue uētrē cū ifuſione agarici cū aq̄ fructuū iā pre dicta. ¶ In 4° aūt caſu euacua cū eluario de pſilio q̄ð edu cit materiā oēm ſanguini cōmixtā ꝛ ꝑprie q̄n fit cum polipo dio ꝛ decoctione agarici. ¶ Et attende in quocunqꝫ horum medicari ad duas regulas. ¶ Prima q̄ ſi videris per dige ſtiua humores ad ſuū tēperamētū ſatis eē reductos: euita in quātū potes farmaca ſolutiua. Cū iuuamēto eni q̄ð faciunt euacuādo materias iā p̄dictas: neceſſario plurimas mās icīſ nāt ꝛ ponūt in fluxu ad ueſicā: q̄re in caſu plurimū ꝓcedē ſo leo cū adminiſtratione cliſterioꝝ. ¶ Secūda regula in caſu iſto attēdēda eſt. q̄ ſi euitare nō potes ſolutiua: nō recedas a leni tiuis aut ab his que notabiliter frāgē pñt ſolutiua ifrigidan do leniēdo humectādo uel alias malas q̄litates ab eis abijci endo: ꝛ ꝑpue acuitatē. ¶ Taceo hic alias itētiones ad febres neciās: ſi. ut eſt rectificatio regiminis adminiſtratio diuertētium mās hinc inde ꝯfortatiuū ſtatē: ꝛ eoꝝ que rectificāt horā cibati onis ꝛ mēſurā aliarū rerū nō naliū. Nō eni hic eſt p̄ns itētio ad febres pncipaliter itēdē: niſi ut ſunt accītia hoꝝ ulcerum. ¶ Si aūt febris iſtis ulcerib⁹ ſuccedēs ꝑpter dolorē eēt effi mera: facile curareſ ipſa cū ſedatione doloris.

Dolori Autē ad talia ulcera cōſequēti ſi fuerit pungi tiuus ꝛ mordicatiuus ſicut plurimuꝫ ꝯtingit ſubueniūt medicine que nūc añ dicte ſunt in itētiōe mūdifi catiōis q̄ plurime ibi tacte: adhuc ē ſūma medicia eſt ueſice cū ſiringa imponē lac ouinū uaccinū: ꝛ melius infrigidātiuꝫ eſt aſininū: ad cōfortandū vō humanū: quorū q̄libet ſi vis infrigidatū reddere magis: ſummū inueni remedium miſcē do ipm cū aquoſiori parte albuminis oui recentis bene agi tati: ꝛ nunq̄ hoc remedium decepit me in iuuamento ſuo. ¶ Confert etiam notabiliter ad hoc aqua decoctionis gra norum pinee ꝛ ſebeſten ante ex iſtis facta. ¶ Et iteruꝫ ipſa eadē aq̄ albuminis oui ſola ipoſita cōfert ſolēniter. Et ſi ue lis ipſam leuiter ſtupefaciēdo facē ſedatiuam doloris: cōmi ſce eā cū equali parte aque emulſionis ſeminū papaueris ꝛ lactuce ſimul. Et ſi nō es audax ad ſedādum dolorē cū infri gidātib⁹ puris ꝛ leuiter ſtupefacientib⁹: admiſce cuꝫ eis cro cum: aut aliq̄d de vitello oui. ¶ De his vō q̄bus in ſedādo dolorē hunc ſepe ſum uſus eſt decoctio ex cōpoſitione mea que ſublimis iuuamēti eſt. cuius deſcriptio. ℞. ſeminū por tulace lactuce endiuie ſcariole. añ. ℥. ij. floꝝ nenufaris ꝛ vio larū. añ. ℥. j. granoꝝ papaueris al. ℥. j. granoꝝ ſebeſten. ℥. ij. ſe. iuſquiami al. ℥. ſ. croci. ℥. j. liquirie mūdate. ℥. v. ḡnoꝝ pinearū ℥. x. Oia coquanſ in. vj. lib. aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ptis: deinde colenſ cū expſſione leui: hec q̄dē decoctio ſi denſ de ea. ℥. iiij. aut. v. tepide notabilr dolorē ſedat. Et ſoleo etiā ex ea cū pulu̇ē çuccari al. duplo ad ipſam facē trageā. Itē cō fectiones pilłas ꝛ ſyrupos clarificatos: ꝛ alijs uarijs modis ꝓcedere ſoleo ſm inclinationem egrotantium.

Tertio vō accīti. ſ. ciſſurie ſubueniēdū eſt cuꝫ his que ſupius in cura ulcerū renū dicta ꝛ ſcripta fue runt. Tria tñ hic pono ſimplicia que in accīte iſto ſunt mihi ſepe utilia ꝓbata. ¶ Primū eſt ut pañcti deſ oimane in au rora. ℥. j. pulueris glādiū cū aq̄ decoctionis ſcorie ferri ꝑpara te. ¶ 2m vō eſt emplm factū de radicib⁹ cōſolide medie ꝛ fari na riſi icorporate ſiſł cū ſucco uel aq̄ ſublimationis plātagis ¶ 3m eſt hoc. ℞. aq̄ ſublimationis corticis ḡnatoꝝ recētium ℥. iij. pulueris corticū intermedioꝝ caſtanearum. ℥. j. çuccari candidi. ℥. ſ. deſ hoc in aurora ꝛ añ cenā per vnam horā.

Pōt etiā ſubueniri 4° accīti. ſ. inſtātie vigiliaꝝ ſedando dolorē ſi fuerit eoꝝ cauſa cū his que paulo ante di cta ſunt. ¶ Si vō vigiliarū inſtātia fuerit pp nimiā ſiccitatē iā acq̄ſitā ex frequētib⁹ ci̇ōnib⁹ que arefaciūt corpora: tūc il lis ſubueniēdū eſt cū regimine humectatiuo ſubſtātifice ꝛ q̄ litatiue. ut paulopoſt diceſ etiam cum his medicinalib⁹ que infrigidāt ꝛ humectāt: ꝛ cū his digeſtiuis ſupra tactis. ut ſy rupo vio. iuiubino nenufarino: ꝛ ſublimationib⁹ horum. ſ. potu lac cangurie ꝛ ſimiliū: ꝛ cū exhibitione ſpērum lactis: de quibus ſupra dictū eſt: ꝛ ſtatim poſt erit ſermo amplior. ¶ Et cū ſemicupijs ꝛ extremoꝝ balneationib⁹ factis cū deco ctionibus uegetabiliū frigidoꝝ ꝛ humidoꝝ ut violaꝝ nenu faris malue portu. blete folioꝝ vitis ꝛ iniuberū ꝛ ſibi ſimiliū. ¶ Et ſi videreſ ſiccitatē ꝓuenuā uel poſitiuā fuiſſe iā in ce rebro ꝯfirmatā cum hoꝝ decoctione ſupaddēdo corticeꝫ pa pauerīs embroceſ extrema uel balneeſ ꝛ caput ipſum: necqꝫ ex his timendū eſt: ꝛ ꝑpue cum virtus fuerit fortis. ꝛ nō fuerit inuenta mā a capite reumatiçans. ¶ Cū aūt ꝯtinge ret vigiliarum inſtātiā accidē ꝑpter frequētiam mictus: que q̄nqꝫ tātū inualeſcit q̄ egri q̄ tūcunqꝫ ꝯuenienter dormientes necīo excitari cogit. Tūc altero duoꝝ ingenioꝝ ꝓuideri pōt quoꝝ pmum eſt: ut habeaſ plana cucurbita p̄ua colluꝫ hńs notabilr groſſum cui virile mēbrum iponi debet: ꝛ habeat lateralr additamēta pfōrata: q̄bus ſuſpēſoria ꝯdecentia alli genſ cū q̄bus cingaſ tibie: ꝛ ita die noctuqꝫ teneaſ. An ph⁹ ſi vigiliarū inſtātia adhuc extrema inſtaret: nō eſt ingenium aliud phyſicum a ſapiētib⁹ inuētū: niſi q̄ ad narcotica trāſire opꝫ: ꝛ tu de his quere ſupra: ꝛ obſerua canones in eoꝝ exhibi tione ꝯſcriptos. ꝛ tunc exhibe ea ꝛ feliciter hiſ operatio.

Jam aūt ſatis mihi videſ ſufficiēter declaratum eē in tētionē tertiā curationis ulceꝝ ueſice ꝛ ardoris ꝓ uenientis ab eis: per ea que ſuperius ſcripta ſunt in cura ar doris prouenientis ab ulceribus epatis ꝛ renuꝫ. ¶ Nec opꝫ particulariter repetē illa que ibideꝫ poſita ſunt ꝛ laudata ad regenerādum carnē ꝛ icarnanduꝫ: lꝫ in ulcerib⁹ ueſice inſ fe nō ſint carnis regn̄atiua ꝛ incarnatiua eo mō quo in ulceri bus predictoꝝ membroꝝ operanſ: q̄m hoc mēbrū ner uoſuꝫ eſt: in quo paucitas carnis reperiſ: preciꝑ ut circa collum. ¶ Opꝫ igiſ talia regenerantia attrahē ſanguinem natur ſpmaticoꝝ mēbrorum cōplone ꝛ mō ſubſtantie cōuenientē

Et oportet eadẽ medicamina eſſe maiori viſcoſitate ſua predictorũ ulcerũ cõglutinantia. ¶ Que vero de ſimplicibus elegãtiora pbata ſunt: ſunt ſicut thus gũmoſum puluis ireos: radix pẽtafilonis cẽtaurea minor cauda equina roſa hypoquiſtidos ſandaraca flores alcee et ſemina eius et coral. rub. et ſarcocolla nutrita et flores hypericonis et ſimilia. ¶ De cõpoſitis vero plures inueniũtur hincinde medicine: que ad hãc intẽtionẽ cõuenire põt. Et pmũ quidẽ qđ inueni utile ad incarnãdũ et ſedãdũ dolorẽ: imo ad cõplẽdũ mũdificationẽ et ad alterãdũ malã cõplexionẽ et pprie calidã eſt cõpoſitũ Raſis 10° cõtinẽtis. pprio cap̃ illo. Infuſus diſcipulus de memoriali ſuo: hoc eſt cliſtere ad ulcus ueſice et nẽtris ſupple cũ ſiringa inijciẽdũ ℞. ſpumarũ .i. mucillaginũ ſeminũ coium ſe. altee citoniorũ pſilij ceruſe gũmi arabici albuminis ouorũ lactis mulieris. Ego vero ſic domeſticaui deſcriptionẽ hãc. ℞. mucillaginũ quatuor põdictorũ añ. ℥. i. aque albuminis oui recẽtis adeo cõquaſſati q viſcoſe ptes ab aqueis remoueant. ʒ. i. ſ. lactis mulieris ℥. ij. ceruſe. ʒ. iiij. gũmi arabici. ʒ. ij. cõterant oĩa diligẽter ſimul in mortario plũbeo et per ſiringã iniiciant quater in die: uel ad minus ter. ¶ Secũdũ cõpoſitũ iterũ ad hãc itẽtionẽ utile eſt ex deſcriptione Auicẽne 19° tertij. cap̃ de cura ulcerũ ueſice finali deſcriptiõe ibidẽ medicamẽ aliud. ℞. ſe. cucumeris melonis et cucurbite excorticatorũ añ. ʒ. v. amili. ʒ. iiij. ſucci liquiritie. ʒ. viij. ſe. portulace. ʒ. iij. ſ. amigdalarũ dulciũ excorticatarũ auellanarũ aſſatarũ amborũ añ. ʒ. iiij. granorũ pini. ʒ iij. ſe. apij dauci ſe. eruce granorũ excorticatorũ oiũ añ. ʒ. iiij. gũmi arboris amigdalarũ ſe. iuſquiami albi opij oium añ. ʒ. iij: ciceris nigri. ʒ. x. croci. ʒ. v. fiãt trociſci cũ rob .i. cũ ſapa: et ſint põderis. ʒ. ij. et bibant cũ aq̃ raphani: ſupple ubi eẽt urine retẽtio notabiliter abſq; magno ardore: aut cum aqua apij que eſt puocatiua abſq; acuitate: aut cũ aqua ciceris nigri: quãdo querit maior abſterſio que eſt in eo ppter nitroſitatẽ ſuã. Et inueni etiã iuuamẽtũ in eis iniiciẽdo eos in ueſicã: et pñe poſt mũdificationẽ ulceris ut ſcribit. ¶ Tertiũ cõpoſitũ ad hãc intẽtionẽ iterũ eſt deſcriptũ a Serapione 4° breuiarij. cap̃ 14° rubrica illa. Medicamina ad ulcera accidẽtia mẽbris urine: de quo etiam memoria ſupra fuit in cura ulcerum epatis.

¶ Quartũ cõpoſitũ eſt deſcriptũ ab Andromacho in diſpoſitione renũ et ueſice. ut 10° decẽ tractatuũ cap̃ p. ℞. ſe. lini. ſe. papaueris albi et citrulli dragagãti añ. ʒ. ij. amili. ʒ. iiij. aggrega trociſcos: et ego eos cõpono cũ ſapa. ¶ Et quintũ iterum ſcribit cõpoſitũ ibidẽ cõſequẽter in littera: dũ dicit ad ueſicã ulceratã et diſſuriã. ℞. pineas ſupple nucleorũ eius numero xxx. dactylos numero. xv. dragagãti. ʒ. iiij. ſucci liquiritie. ʒ. ij. croci obulũ unũ myrre obulũ unũ. ʒ in alio uolumine nõ inuenitur myrra. Ego tñ credo q cõueniẽtior eſt deſcriptio cũ ea q̃ ſine ea: qm̃ ipſa aduerſat putrefactiõi. et incarnat ulcera oĩa cõueniẽter. cõponat ergo cũ vino potropio et eſt ſapa decoctionis medietatis eius. ¶ Ultimũ vero cõpoſitũ eſt ex deſcriptionib⁹ Auicẽne 5° can. ſũma pma. trac. 6°. et deſcriptione ultia. ʒ nõ videat mihi hec deſcriptio ad ppoſitũ illius tractatus: quieſt de ſyrupis deſcriptio. ergo eſt illa medicina nr̃a cõueniẽs ad ulcus ueſice et vie ṽge iniecta in foramẽ ei⁹. ℞. plũbi uſti medulle ſe. melonis oiũ añ. ʒ. v. ſpodij. ʒ. ij. gũmi arab. ſe. papaueris et cornu cerui cõbuſti oium añ. ʒ. iij. opij. ʒ. i. iuſquiami al. tertiã. ʒ. vni⁹. myrre. ʒ. ij. terant oĩa et fiat ex eis colyriũ cũ aqua endiuie ſm figurã colyriorũ oculi: et ſunt figure ſicut quarũ baſis eſt groſſior et piramis acutior. adminiſtret cũ iniectorio reſolutũ in lacte: aut in oleo de granis melonis. hec medicina eſt cui nõ inueni parẽ in mũdificãdo abſtergendo et incarnando. hec de intentione tertia.

Quarta vero intentio cõſolidantiũ ſi bñ conſideras per illa que in intẽtione tertia ſcripta ſunt ſimplicia et cõpoſita facile adimpleri põt. neq; opus eſt hic exicationẽ facẽ: q ille medicine eedẽ numero tales que põt incarnare et cõſolidãdi poteũt hñt. eo qr cõſolidatio pficit a potẽtia medicine: que ſua ſiccitate ſupficiẽ carnis excoquendo cõuertit in duritiẽ caloſam: niſi qr medicine pñe conſolidatiue ultra ſiccitatẽ aliqua debẽt pticipare ſtipticitate pp unã et eãdem mediã: que ſm unũ modũ applicationis eſt regñatiua carnis: ſm alterũ operationẽ efficit cõſolidatiua: ut dragagãtũ gũmi arabicũ torrefacte cõſolidãt. ſimpliciter vero talis cõglutinãt et incarnãt: et alumẽ crudũ ulcerat et corrodit: ipm vero cõbuſtũ ſigillat et cõſolidat q̃re medicine que in pcedẽti intẽtiõe poſite ſunt: oẽs potuerũt fieri cõſolidatiue: ſi eis adiũgant ea que cũ ſua ſtipticitate et ſiccitate ſupficiẽ carnis trãſmutãt in cutem. ¶ De cõpoſitis igit cõſolidãtib⁹: ʒ quotidiana experiẽtia plura inuenerim utilia: ſolũ tamẽ illa cõſcribã: que frequẽtius in uſu meo ceciderũt: quorũ primũ ſcribit 10° continẽtis cap̃ illa rubrica: Hi ſunt trociſci ad cõſolidandũ ulcera renũ et ueſice. ℞. luti armeni luti romani et eſt terra ſigillata. ſang. draconis acatie carabe: et eſt hypoquiſtidos karabe ſe. melonũ gũmi arabici amili roſarũ ana equales ptes cõficiãtur trociſci ut ſoleo cũ ſucco caude eque et frequẽter utẽdum eſt eis iniiciẽdo ueſice cũ aqua pdicta: qđ melius erit ſi dent in potu cũ aqua plãtaginis: et ſunt de medicinis iſaac diſcipuli libro de memoriali ſuo ibi. ¶ Cõpoſitũ vero leui⁹ iſto iterum ſcribit 10° cõtinẽtis allegato cap̃ libro 2°. Bimeſui ad ulcera qb⁹ eſt ardor uehemens in ueſica. ℞. ſpume .i. mucillaginis pſilij et ſiliũ: ſeminum ſupple altee malue ana. ʒ. ij. ſief albi abſq; opio. ʒ. ij. iniiciẽdũ eſt in eã .ſ. ueſicã per inſtrumẽtũ .ſ. ſiringã mane et ſero cũ fuerit tepidum. Quod ſi nõ fuerit ſana per hoc .ſ. ulcera: iniiciẽdũ eſt in eãdẽ .ſ. ueſicã de plumbo uſto cũ thure .ſ. eq̃li põdere: ut ſief albũ cũ predicto mucillagine. ¶ Si vero magis ſedationi doloris intẽdere uolueris q̃ regulari curationi ulcerũ: que fit per conſolidãtia predicta: tunc iniiciat in ueſicã medicamen: qđ eſt cõpoſitũ Raſis allegato capitulo. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. iuſquiami. ʒ. i. quartã .j ğ. xv. opij kirath .i. ſe. citrullorũ. ʒ. ij. ſe. lactuce. ʒ. ſ. ſe. papaueris. ʒ. i. ſ. iniiciantur cum lacte in ueſicam: aut dentur in potu cum aque emulſionis papaueris. Cum hac enim medicina proceſſit Raſis in cura uehementis ardoris in filio dauid: cui ſedatus fuit dolor ex uſu iſtius medicine: cũ vero dimiſit eã reuerſus fuit dolor: et iterum accepit eam et dolor receſſit.

¶ Preter hec autẽ compoſita duo utilia multũ inueni: quorũ deſcriptionem lege 5° canon. ſumma 2°. 8° tra. de trociſcis: quorũ pmum eſt ibi rubrica illa. trociſci diſſulidis cõferentes ad ulcera renũ et ueſice et mictũ ſanguinis difficultatem urine. Et 2m vero eſt deſcriptio parũ infra ibidẽ inuento. Trociſcus alius qui cõfert ad ulcera inteſtinorũ et ſputũ ſanguinis. vide ibi deſcriptiones: quoniam ambe laudate ſunt. ¶ Adhuc et duas inueni deſcriptiones trociſcorũ a Serap. 7° breuiarij. trac. 19° aſclepiadis ad ulcera que fiunt in iniſtris urine. lege ibi. Et infra. trociſ. ad illũ qui mingit ſanguinẽ ex renib⁹ et ueſica: ambe enim deſcriptiones iſte ſolẽni iuuamẽto cõſolidãt ulcera illa. ¶ Ego aũt preter multa a pdictis illuſtrib⁹ viris accepta que notabilr cõferunt: tria inueni notabiliter leuia cõpoſita ad hoc ſolẽniter iuuatiua. ¶ Quorũ pmum eſt hoc. ℞. mumie ſubtiliſſime trite. ʒ. j. thuris gũmoſi pulueris caude eque añ. ℈. j plũbi uſti. ʒ. ſ. fiat puluis ſubtilis: qui iniiciat ueſice cũ ſucco plãtaginis per defecationem depurato. ¶ 2m cõpoſitũ eſt hoc. ℞. ſcorie ferri ſubtiliſſime puluerizate et pparate ſm artem. ʒ. j. ſ. ceruſe hypoquiſtidos dragaganti torrefacti. ana. ℈. j. iniiciat cum lacte caprino in quo prius extinctus fuerit calibs. ¶ 3m cõpoſitum eſt hoc ℞. litargiri ſpumificati. ʒ. ij. thuris minuti ſarcocolle acatie añ. ℈. j. ſucci cõſolide mi. per defecationẽ purificati. ʒ. ij. iniiciantur hec in ueſicã ſimul. Et ſi uelis hec cõpoſita efficẽ magis doloris ſedatiua pdictis: adde crocum et impone ea cum emulſione ſemis papaueris al. hec de intẽtione quarta.

Poſt hec aũt videt cõueniẽs hora aſſignãdi regimẽ cõueniens ulceribus renũ ex parte ſex rerũ nõ naturalium. Uidet aũt regimen ulcerũ renum: et ſimilr ueſice et urinãdo: et cõiter ardoris ab eiſdẽ pueniẽtis idẽ utiliter et ſpãliter regimẽ aſſignari debẽ. Et pmo qdẽ qm̃ amborum horũ egritudines ſunt eedẽ ſpecie: .ſ. ulcera. Amplius

accitia cop ſunt eadē: q2 ardoris: ſed idētitas ſpecifica egritudinū ⁊ accitiū idētitatē curationis ad ſe uocat. igitur ⁊c. Amplius hec eſt ſnia oīum auctop de hac mā loquentium. ut colligēdū x° ꝯtinētis. illo cap̄. de cura ulcerū renū ⁊ ueſice ſimul. Et eiuſdem 2° cap̄. de cura ulcerū ueſice. Et colligit ab eodem in 9°. ⁊ in diuiſionibus Almanſ. ꝓprijs caplis. Et in breuiario Serap̄. cap̄ 14°. ⁊ 19° tertij. trac. cap̄ ꝑ. de cura ulcerū ueſice. ❡ Siq̄ aūt ſpālis dīa videt̄ aſſignari poſſe in regimine hop ulcep ex pte rep nō nālīū: hoc videt̄ precipue ꝯueniētius obſeruādū eſſe ex parte cibi ⁊ potus. ❡ In quātū aliq ſunt qui cōuenietiā maiorez hñt ad renes q̄ ad ueſicā: ⁊ ecōtra: ut ſupra caplis 8° ⁊ 13° videri poteſt. In reliqs autem rebus non naturalibus ⁊ cop mēſura in utriſqꝫ cop nō eſt differentia. ❡ Itaqꝫ regant̄ egrotātes his ulceribus regimine ex parte aeris inclinati ad ꝓpinquitatem tēperici uerſantez ad calitatem leuē. Itaqꝫ in locis habitationis cop inueniat̄ aer ꝟnalis ⁊ medie ptis autūni. ❡ Et ſiquidem aer in ſiccitate magis eleuatus eſſet q̄ in caliditate adhuc cōuenientior eſſet regimini iſtorum. Melius eni curātur ulcera per augmētū ſiccitatis q̄ꝫ caliditatis: que poteſt addē in multiplicatione ſaniei ⁊ virulentie in ulcerib° per modū attractionis mācrū in eis: q̄re ſi aer talis hēri nō poſſit: propter frigiditatē cōtinentis in ſuis tēporibus rectificet̄ ipſe cū accēſione ignis ⁊ cautela ab ingreſſu flatus uenti in frigidātis ⁊ nebulap ingreſſu qui humectādo nocet. Sicut enim augmētū frigoris ulceribus eſt nociuū ut ſcripſit hip. 5° affop. ſic euā humiditas eſſet ei nociua: lꝫ nō eque potenter ipſis paribus ceteris. ❡ Et ſilr ſi ꝯtingeret aerē in mēſura ſue caliditatis ⁊ ſiccitatis ab eq̄li recedere rectificet̄ cū his que ad cōtrarias q̄litates aerē inclināt. lꝫ receſſus aeris ab eq̄litate ad caliditatem ⁊ ſiccitatē minus nocumētum inducat ulceribus q̄ꝫ acceſſus eius ad frigiditatez ⁊ humiditatē. ❡ Et idē etiā iudiciū teneri debet de his que aeri annectunt̄: ut de ueſtibus ⁊ tegumētis uñib° corporis: ⁊ de ſpālib° coopturis ⁊ ligaturis ulcep. Nō raro eniꝫ multa renū caliditas ab ingenti cooptura ſequēs eſt cauſa maliḡnationis ulcerū: ſic etiā a debili ꝯſeruatione cop a frigore uehemēter ledunt̄: hec de aere. ❡ De motu aūt ⁊ quiete dicēdū ꝑ q̄ ociū ⁊ qes ꝯuenientia ſunt eis. Exercitiū autem ⁊ mot° ſupfluus ſaltē nocet illis: nihil eni eſt adeo nociuū renib° oīb° ſupple ulcerat̄is ſic mot° ſupfluus. 4° breuiarij. ꝑallegato ſepe cap̄. lꝫ mot° mediocris nō reprobet̄ ab Auic° in ulcerib° renū ⁊ ueſice. ut ꝑallegatis caplis colligi pōt. ❡ Et ꝓpter eāim etiā eādē nō eſt aliqd ita nociuū renib° ſicut coitus: eo q2 per ipſuꝫ ptes ulcep que icarnari debēt ⁊ ꝯſolidari diſtrahunt̄: mēbra eni que ꝯſolidare intēdim° nece eſt ut qeſcāt. 4° de ingenio ſanitatis a Gal. colligēdū. ❡ Ampli° mot° nocet: eo q2 per ipſuꝫ augent̄ caliditas attractiua mārum ⁊ eīnatiua cop. Ex qb° appet q̄ in cura ulcerū ſecuri° eſt ſecedē notabilr magis ab eq̄le per qetem q̄ per exercitium. ❡ Accitia ſilr aīe ex cop fundamēto mēſura tali admiſtrari debēt ut per ea nō ponat̄ uehemēs agitatio in ſpiritib° ⁊ humorib°: aut fortis ⁊ ſubita diſtractio ſpūum a locis ulceratis que oīa ſiūt in furore ⁊ ira ⁊ letitia magnis: q̄re mediocriter in his accitib° ꝓcedēdū eſt: ⁊ egro pſuadēdū ut habenas in eis mēſurate teneat. ❡ Etiā ex predictis liqde patere pōt q̄ nō opꝫ a ꝯuenieti mēſura cibationis ⁊ pot° excedē ad quātitatē ipſop auctā notabilr icīnādo: qm̄ repletio ex cibis ⁊ potib° multiplr eſſet cure ulcep nociua. aut q2 debilitaret inati calorē ex quo fieret multiplicatio ſupfluitatū ⁊ ꝓhibitio ꝯuenietis icarnationis ⁊ ꝯſolidationis. Aut q2 repletio poſſet eſſe cā apoſtematis in ulcerib°. ❡ Etiā ſi fuerit repletio ex reb° que cū hoc q̄ nutriūt inflāmāt ⁊ acuūt humores: poſſet eſſe cā corruptionis ⁊ ꝓductiōis ulcep ad aſchakilos ⁊ eſtiomenū: q̄re ꝯueniēs eſt ab eq̄li mēſura cibatiōis potius recedē per quātitatē diminutā q̄ per auctā: aut ſaltē ꝓcedē cū cibatione poſita ſupius: que indicādo a ꝟtute exigebat cibationē minuēdo quātitatē ꝯtinuatiuā cibop ⁊ potuū ⁊ augēdo quātitatē diſcretā cop ⁊ q̄litatē. i. nutribilitatē ita ut parua quātitate multa q̄litas repiret̄. ut de aq̄ carniū ſupra cap̄ de cura ulcep renū dicebat̄. ❡ Conformiter loquēdo de mēſura ſomni ⁊ vigilie dicēdū eſt. Neqꝫ eni lōgo tpe dormire debet: ne in ulcerib° ſupfluitates augeantur: eo q2 ꝓlixus ſomnus humectat: ut 2° primi. cap̄ de his que ꝓueniunt ex ſomno ⁊ vigilia colligendum. Neqꝫ etiā debet a cōuenienti dormitione recedē menſurā eius notabiliter diminuēdo per vigilias: eo q2 nimia ſiccitas ipediret ꝯueniētē carnis regñationē abſcindēdo mām ex qua: ⁊ ꝓhiberet etiā nimia ſiccitas debitā incarnationē ſolutas ulcerū ptes reddēdo ꝯglutinationi indiſpoſitas: lꝫ ſecurius ſit per augmētū vigiliarum a cōuenienti dormitione recedē parūper magis q̄ per vigiliā auctam q̄ per dormitionem multam.

Postremo ꝟo regimē in cibis ⁊ potib° ex eodem fundamēto mēſurari debet. Nā indicādo a ꝟtute que iā debilitata eſt: eo q2 talia ulcera plurimū ſuccedūt eruptionibus apoſtematū: ꝓpter que debilitat̄ ꝟ. 1°: ⁊ ſuccedūt ulcerib° a lapillis uel ab harenulis: aut a māeb° lōgā reſidētiā faciētib° in ꝑdictis locis: ꝓpter qd̄ egritudines tales oēs cronice ſunt: aut idicādo a mā: aut a ptib° patiētib° a qb° nō eſt facile tales mās eradicare: imo difficillimū: ꝓpter que oīa ſil̄ in vnū deducta ꝟtus notabilr debilitat̄. Cui intēdēdū eſt cū augmēto cibationis in q̄litate ⁊ q̄litate diſcreta ⁊ cū diminutione eiuſdē in quātitate ꝯtinua. ut pap aū hoc dictū eſt. ⁊ ſupra etiā ratione ⁊ auctē deductū 8° cap̄. de cura ardoris ab epate prouenientis. ❡ Pro menſura igit̄ cibop ⁊ potuū premittēdū ꝑ q̄ tales egrotātes vitare debēt oē acetoſum ſaltē fortis acetoſitatis ⁊ oē acutuꝫ ⁊ ſalſuꝫ ⁊ uehemētis dulcedinis. ❡ Et primū qdē q2 acetoſum oē pūgitiuū eſt: etiā q2 frigidū: ⁊ ideo utraqꝫ cauſa nociuū: ſilr acutū ⁊ ſalſum oē tale ſua mordicatione ⁊ calitate mām ſanioſam: aut ſolōnē ꝯtinuitatis in ulceribus augmētare poteſt. ex quo appet q̄ cibi oēs ⁊ potus debēt eſſe in ulceribus a cauſa calida ꝓuenietibus ⁊ in corporibus calīs ⁊ ſiccis: ⁊ in oīb° ulcerib° etiā in qb° ſanioſa ſupfluitas attoſtat̄ ſeguint: aut cholē friditati ⁊ hu. ut ſpiachia bleta malua viola portulaca ꝓpe cucurbita barbera cucumeres citrulus atriplex endiuia cū ſuis ſpēb° oīb° pręter q̄ illa que lactiſiniū hēt. ❡ Et de fructib° etiā ꝯueniunt fruct° olerūꝫ predictop ⁊ iuiube ⁊ poma nō ualde dulcia ⁊ pōtica: ⁊ ſilr pira ⁊ citonia dulcia ⁊ vue paſſe recētes ⁊ auellane molles ⁊ ceraſa: ⁊ ꝓpe preter ea que pōtica ſunt in ſpecie ſua. ❡ Conueniunt etiā ei gñā lactis fere oīa: ut lac aſininum: ⁊ lac camelinum ⁊ ouinū: qm̄ lac rectificat māe ulcerūꝫ ⁊ lauat ea ⁊ glutinat ea cū ſua retentione. ꝓpe ſupple viſcoſitate: ⁊ qd̄ eſt ſicut lac uaccinum ⁊ ouinum aggregat ad illud. i. ad opationes predictas. ſ. rectificādi ulcera additionem ſupple ꝟtutis ꝯfortationē mēbri cū cibatione. i. nutricatione ei°: ueruꝫ lac aſininū caprinū iuuatiuū eſt ex pte rectificationis cōplexionis ⁊ ablutionis: ⁊ ex pte ꝓpetatis eſt iuuatiuum plus q̄ꝫ illa duo: ⁊ ꝓpie qd̄ eſt acceptum ab ubere aīalis nutriti in domo. ❡ Et fortaſſe eſt ꝯueniēs ſupple lac in ulcerib° in qbus ſcit̄ diſpō eius. ſ. in illis in qb° cognoſcit̄ augmētuꝫ caliditatis: quā remouē pōt lac ifrigidādo: ⁊ augmētū debilitatis innati caloris: que ſeqtur multitudinē ſaniei per modum ſuffocationis eius: qd̄ totū a lacte remouet̄ lauando ⁊ mundificādo aut virtutē cōfortādo. ❡ Amplius etiā oīb° alijs malis diſpōnib° ulcep cōuenire pōt lac ſolū corruptionē abſcidendo ab eis ꝓpter rectificationē quā fecerit in eis: ⁊ ꝓpe cū nō inenit̄ in ſtōcho aſſumētis ipm cholera que corrūpat ipm. q̄re 2° cañ. in areola vulnerū ulcerū: lac rectificat ulcera itrinſeca: ꝓpter hoc q̄ lauat ⁊ glutinat: ⁊ q̄ mūdificat: ⁊ cū nō eſt in cōplone qd̄ corrūpat ipſuꝫ ⁊ ad cholerāꝫ ꝯuertat ꝯfert hūtib° ulcera. ❡ Opꝫ aūt ut cū in potu exhibetur nō comedat̄ aliqd niſi poſtq̄ꝫ deſcenderit a ſtomacho. ❡ Si aūt videt̄ in hoīe tardari deſcēſuꝫ ei°: tūc in hoībus calide cōplonis cum lacte ponat aliqd ſalis. ut exhibendo

per mediā horā. ¶ 8ᵐ remediū eſt ut poſt balneū ⁊ etiam abſq; balneo ſaltē in die bis iungant̄ ptes pectinis ⁊ oia loca iter ſiteri ⁊ radicē teſticulo℞ cū hoc vnguēto. ℞. olei de mirto olei de maſtice añ. ℥. j. cimini toſreſacti. ʒ. j. thuris ſandarace acatie hypoquſtidos corallo℞ ru. añ. ʒ. ſ. cōſolide minoris. ʒ. j. cere q̄tū ſufficit fiat vnguētum ⁊ applicet̄ locis illis. Spero eniʒ ex iſtis q̄ clemētia ſaluatoris piiſſimi ſubueniat ei pfectam ſanitatem afferendo ſibi: qḋ ſua miſericordia cōcedere dignetur ad perpetuas eius laudes.

Cōſiliū. 184. De ardore urine prouenīēte ex potu cantaridarum.

Adoleſcētulus qdā in celeberrima urbe vincētina mihi nup oblat᷒ eſt qui moleſtat̄ ardore urine nō leuiter. cuius qdē ardoris cāʒ mltꝰ te pñt aſſignari cāʒ tn̄ ex his que diligēter inueſtigās accepi hic ardor ↄſecut᷒ eſt cām ꝓximā. ſ. potū cātaridarū. patet aūt q̄ in eis eſt ꝟtus faciens mingē ſanguinē excoriatiua via℞ urine ⁊ poſitiua acuitatis magnifice in q̄litate urinali. ſiue hoc faciāt per opationes ꝓueniētē a coibus ⁊ manifeſtis q̄litatibꝰ. ut caliditate acuta ⁊ ſiccitate. ſiue hoc inſit eis ex opatione ꝓueniēte a ꝓmis q̄litatibus ⁊ occultis ſimul. Ex qbus reſultat in medicinis ſimplicibꝰ ꝟtus dicta 3ᵃ. ſiue ꝓueniat hoc a cātaridibꝰ per opationē a 4ᵃ ꝟtute ꝓueniētē que dī ſpecifica ꝓpetas. Neq; tn̄ extiſtimādū nocumētū ardoris urine qui nūc remāſit ꝓuenire pcīſe a q̄litate derelicta a cātaridibꝰ. Mirabile eniʒ videret̄ talē q̄litatē in inſtrīs urine tādiu fuiſſe ↄſeruatam. Sed ueriſiliꝰ eſt dicē q̄ hic ardor in urina ↄſeruat̄ ab excoriatione in poris urinalibꝰ ⁊ in ueſica acq̄ſita. Silr̄ etiā referat̄ in mā humorali in q̄ remāſit impreſſio caliditatis ⁊ acuitatis quā virtꝰ alteratiua uel expulſiua in totū vincē nō potuit. Qm̄ ꝓmitue cāe nō raro mouēt añtea motū alterationis ⁊ corruptionis. ut apparet ꝓma quarti de ſermone vniuerſali in cauſis ephimerarum. Ex qbus appet q̄ in iuuenculo iſto remāſit in urina ardor ab excoriatione viarum ⁊ acuta caliditate que in renibus ⁊ viis urinalibꝰ fixa ꝑmanſit. ¶ Uñ ex hoc fundamēto facile appet qs debet eſſe curationis modus ⁊ que debent eſſe inſtrātā ex pte ſex rerū nō naliuʒ q̄ medicinaliuʒ accipiēdum. de qbus nunc ſequit̄.

Locū igit̄ ⁊ camerā uehemētis caumatis ⁊ ueſtes ſup renibꝰ multū ſtrictas ⁊ iliis euitare debet. Et euitare uehemētē caliditatē ⁊ maxime ſpine epatis ⁊ renū. ¶ Et caueat a multo decubitu ſup renes ⁊ a dormitione lōga ſup eos. ¶ Et fugiat oia exercitia peditādi eq̄tādi uel currēdi. Silr̄ clamorē multū ⁊ rixas ⁊ irā effugiat ⁊ nīmis repletionē a multo cibo factā ⁊ eius ſuptionē effugē debet. ¶ Et de cibis effugiat acria ut ſūt nt agreſtā lymones q̄nata ⁊ ↄſilia. Silr̄ ⁊ oia acuta ſalſa ⁊ uehementer dulcia cibaria euitare debet. ꝓpterea q2 ſunt ↄuertibilia in choleram ⁊ acuitatis facile ſuſceptiua. ¶ Propter qḋ ⁊ frequēs ꝓuocatiuo℞ uſus ⁊ maxie fortiū alienādus eſt uelut pip feniculū petroſellinū apiū ⁊ ↄſilia. vñ etiā aromatū uſus euitari debet. ¶ Potꝰ eius ſit vinū mediocre in ſubſtantia ⁊ in potētia calore albū ⁊ ſapore mediū inter dulce ⁊ pōticū.

In canone ꝟo curationis huiꝰ diſpōnis premittēdum ꝓ q̄ ois modus curationis cuʒ his que ſupius exhibunt̄ uitari debet ꝓ ꝓ q̄ ꝓueniat̄ ad adminiſtrationē iniectionū medicina℞ per ſiringā ꝓpter cās iā tactas: ⁊ iō ſeptē occurrūt mihi remedia que admiſtrāda ſunt ptim iterius ptīʒ exteriꝰ. De admiſtrādis ꝟo per interius. ¶ Pamū eſt ut exhibeant̄ ei oi mane. ʒ. x. lactis aſinini cū. ℥. j. mucillaginis grano℞ ſebeſtē. per hec eniʒ frāgit̄ malitia derelicta a uētoſitate cātaridaruʒ ⁊c̄. ¶ 2ᵐ ꝓncipale eſt: ut poſt illud per quinque dies oi mane accipiat. ℥. ij. aque mellis decocte cū q̄nis duobꝰ dragagāti. ⁊. ℈. j. ſarcocolle ad lauandū mundificādū ⁊ abſtergēduʒ. ¶ 3ᵐ eſt q̄ poſt predicta ſucceſſiue oi mane admiſtret̄ ei hec potꝰ actu calidus. ℞. aque lactis caprī. ℥. iii. ſemis papaueris al. ʒ. ij. ſucci ligritie. ʒ. j. miſce ⁊ totū exhibeat̄ actu calidū. ¶ 4ᵐ ꝓncipale eſt ut cū appuerint ſigna aliquātē mūdificationis ſaltē per. xv. dies oi die bibat hūc potuʒ calidum in aurora. ℞. aque diſtillationis caude eq̄ne. ℥. ij. pul. piloſelle hypoquſtidō. thuris ⁊ ſandarace. añ. ℈. ij. miſce ⁊ exhibeat̄ ut dictum eſt. ¶ 5ᵐ remediū eſt q̄ oi die añ prādiū puer iſte ſumat tres de infraſcriptis pillis. ℞. cortici mediano℞ caſtanea℞ pulueris folio℞ cupreſſi dragagāti añ. ʒ. j. lacce ꝑpate. ʒ. j. ſ. pulueris folio℞ barbe hircine. ʒ. ij. ſemis apij. ℈. ij. fiāt pille cū ſucco feniculi ex oi. ʒ. ix. ¶ 6ᵐ inſtrm̄ eſt: ut ſi doloris inſtātia permaneret oi die poſt prādiū aut cenā puer iſte accipiat cocleār vnū huius tragee. ℞. ſeminū papaueris albi. ℥. j. ſeminū portulace lactuce añ. ʒ. ij. ſeminuʒ endiuie ſcariole ⁊ ſucci ligritie. añ. ʒ. j. pulueris radicum corticuʒ mandragore. ʒ. j. ſ. croci iuſquiami añ. ℈. ſ. çuccari albi duplum ponderis fiat oium tragea que ſumat̄ ut ſupra. ¶ Ultimū ꝟo inſtrm̄ eſt ut ptes iferiores ſpine ⁊ loca radicum teſticulo℞ ⁊ femoris oia ter uel q̄ter in die iungant̄ cum hoc vnguēto. ℞. olei de maſtice olei de croco añ. ℥. j. pinguedis anatis. ʒ. x. vitellos ouo℞ numero. ij. ſpodij roſa℞ corallo℞ rubeo℞ ſang. draco. ⁊ acatie añ. ʒ. j. corticum mādragore. ℈. j. cere quantum ſufficit fiat vnguentum ⁊ applicetur ut dictum eſt.

Cōſiliuʒ. 185. De ulcē ueſice ⁊ annexis ei. ſ. diſſuria ⁊ dolore in partibus iliorum.

Hec generoſa dña egrotat ulceribus in ueſica ſua que nō appent ꝓfunda multum ut ex indicio urina℞ ⁊ relatis hēre potui. ¶ Et eſt huic diſpōni cōiunctuʒ acciñs ꝓmuʒ qḋ eſt diſſuria uel diſtillatio urine cū ipotētia retētionis eius. ¶ Et 2ᵐ accñs eſt uehemētia dolo℞ in pubꝰ ilio℞ imo fere in toto uētre inferiori qui accidūt ibi ꝓpter colligātiā ipſo℞ ad ueſicā. Et niſi cito ſubueniat̄ ei hec diſpō minatur ſibi piculuʒ ingēs male terminationis in breui future.

Abſtineat itaq; hec mulier ab oibꝰ acutis: ut cepe alleo raphano ⁊ a ſalſis cibis ⁊ a rebꝰ ualde viſcoſis ut paſtilibꝰ piſcibꝰ ⁊ ab aceto acuto ⁊ leguminibus ⁊ ꝓprie ciceris. ¶ Et bibat vinuʒ rubeum claruʒ mediocris fumoſitatis antiquum uel nouum ſuo libito.

De medicinalibus ꝟo ℞. grano℞ ſebeſtē numero. xv. iuiuba℞ numero. xxv. ſumach grano℞ mirti lābruſce añ. M. j. ligritie viola℞ ſemis malue ⁊ altee añ. M. ſ. ſemis plātagis. M. j. ſ. caude eq̄ne. M. iij. corticuʒ papaueris numero. iiij. bulliāt oia in lib. v. aque uſq; ad cōſumptionē medietatis. ⁊ de aq̄ iſta oi mane bibat cyathum vnum calida ⁊ tātundē per horā. j. ſ. añ cenā ⁊ cyathum medium qñ uadit ad lectum ⁊ ſemp ſit calida. ¶ Itē ℞. folio℞ cupreſſi ſicco℞. ʒ. j. corticum mediano℞ caſtanearū. ʒ. j. ſ. papaueris albi. ʒ. ij. iuſq̄ami corticum mādragore añ. ℈. j. opij. ℈. j. ptes duas, croci. ℈. xij. ſeminis portulace. ℈. iiij. ſemis lactuce. ℈. ij. fiāt pille cum ſucco violarum de oi. ʒ. viij. de qbus ſemp imediate añ prādiū ⁊ cenā accipiat. v. Et iter℞ alias q̄nq; in mane qñ accipit decoctionē ſuprāſcriptā. ℞. ſemis portulace. ʒ. j. ſ. ſemis lactuce ſeminū coiuʒ frigido℞ añ. ʒ. ij. q̄no℞ pinea℞ minuuʒ iciſorum. ʒ. iij. corticuʒ citraneo℞ caſtanea℞. ℈. iiij. corticuʒ mādragore. ℈. ij. penidia℞. ℥. j. ſ. fiat tragea de qua ſemp poſt cibū oēm accipiat coclear vnum. Ad laudem dei Amen.

Cōſiliuʒ. 186. De ulceribus in collo ueſice ⁊ in renibus.

Iſte uenerādus vir in chriſto pater ſine dubio egrotat egritudine cōplicata ex ulceribus exiſtētibꝰ in collo ueſice qbus etiā colcāt aliq̄ ulcera renibꝰ eius. Et ꝓterea qñ ꝓpter retētionē materieruʒ a viſcoſitate materiei ⁊ calore inteſo renum cōtingit gñari harenu

las in renib⁹ eius .ſ. ſatis rõnabile: qm̄ loca ulcerata nõ eua cuant a pñtia mãerũ viſcoſaꝝ ⁊ caliditate inteſa. ❡ Q̄ ṽo lapis in ueſica ei⁹ exiſtat, rõnes nõ videnſ rõnabilr̄ ꝯcludẽ qm̄ ĩpotẽtia illa emiſſiõis urine rõnabili⁹ ꝓuenit a reſidentia ⁊ fixione mãerũ imerſaꝝ collo ueſice ⁊ ibidẽ inuiſcataꝝ q̄ a lapidis pñtia. lȝ in hoc caſu etiã nõ ſit negãda poſſibilitas. Sed quãtũ ex diſpõne pñti cõſiderari põt, nõ appent in caſu iſto ſigna pñtia lapidis in collo ueſice eius uel in ea.

Qualitercũqȝ ſit ꝯtigat uti põt iſtis 4^or remediis. q̄rũ qȝlibet poterit eẽ mũdificatiuũ renũ ⁊ ueſice, ꝓhibitiuũ ampliationis ulcerũ ⁊ ſedatiuum accĩnũ que viꝝ iſtũ moleſtãt. ❡ Primũ itaqȝ eſt deſcriptio iſta. ℞. ſebeſtẽ numero .xv. violaꝝ ſe. portulace granoꝝ alkekẽgi foliõꝝ cypreſſi añ. ʒ. ij gũmi arabici. ʒ. ſ. pinearũ ʒ. ʒ. ſ. liqritie. ʒ. ij. ſ. ſe. endiuie acetoſe ſcariol. añ. ʒ. j. ſe. coiũ frigidoꝝ. ʒ. ij. fiat hoꝝ decoctio in lib. iij. aque uſqȝ ad ꝯſumptionẽ 3^e ptis. de hac qdẽ decoctione ſingulo mane accipiat. ʒ. v. calidas ⁊ tardet cibũ ſaltẽ horis 4^or. Et ſi ſtpe iſtã ſitis aliqñ de eadẽ accipet bis uel ter in die cũ eadẽ q̄titate ordei bonũ eſſet ei. ❡ 2ª medicina eſt pul. iſte. ℞. ſeminis portulace. ʒ. ij. gñoꝝ papaueris al. ʒ. iij. ſe. endiuie. ʒ. j. ſe. lactuce. ʒ. vj. floꝝ nenufaris. ʒ. v. fiat pul. de quo accipiat poſt mediã noctẽ oĩ nocte uel alterna nocte. ʒ. j. cũ aq̄ decoc. gñoꝝ pineaꝝ. ❡ 3ª medicina eſt eluariũ iſtud. ℞. mucillagis ſebeſtẽ. ʒ. iij. mucillag. ſe. lini fenugreci ⁊ gñoꝝ ſiſami. añ. ʒ. ij. pineaꝝ. ʒ. iiij. croci. ℈. ſ. corticũ mãdragore. ʒ. j. gñoꝝ alkekengi numero .xx. floꝝ nenufaris. ʒ. iiij. fiat eluariũ de quo omni mane in aurora poſtq̄ dimiſerit decoctionẽ predictã ꝯtinuatã .x. dieb⁹. aliis .x. dieb⁹ ſequẽtib⁹ accipiat coclear. ⁊ tardet cibũ ut dictum eſt. ❡ 4ª medicina ſunt pille iſte. ℞. centaurce minoris. ʒ. ij. granoꝝ alkekẽgi numero .x. corticuȝ papaueris al foliõꝝ nenufaris añ. ʒ. ij. ſe. plãtagis acatie dragaganti gũmi arabici añ. ℈. ij. medulle granoꝝ ceraſoꝝ uel gũmi ipſoꝝ arboris. ʒ. ij. liqritie ani. granoꝝ pini añ. ʒ. ij. diſſoluãtur gũme cum modico ſucci violarũ ⁊ incorporentur alia oĩa cum eis ⁊ fiãt pille: de qbus oĩ mane in aurora accipiat. ℈. ij. cum medio cyatho aque decoc. liqritie. cõtinuetas .x. dieb⁹ poſt eluarium predictum. Deĩde reuoluat intẽtionẽ curationis de iſtis pillis ad decoctionẽ: ⁊ a decoctiõe ad eluarium: ⁊ de eluario ad pillas alternatim ꝑmutando. Et hec q̄tuor ſunt que mihi ſecuriora ⁊ utiliora appuerunt in pñti diſpõne obſeruãda. Si enĩ ad efficaciorã ⁊ fortioris operationis deberet fieri trãſitus nõ videſ illud hĩ rõnabile ꝓpter abſentiam iſirmi ⁊ carẽtiã ſignoꝝ pñtem diſpõnem demõſtrãtium: in quoꝝ cognitione negociandum eſſet ex viſu magis q̄ ex auditu. Hec ad laudem dei oĩpotentis.

Conſilium.187. De ſtrãguria a quacũqȝ cauſa ꝓueniente. ❡ Et diuidiſ cõſilium in capitula quatuor.

❡ De cauſis ⁊ ſignis ipſius ſtranguri. Cap. I.

Generoſus qdã adoleſcẽs de celeberrima ꝓgenie thelgiacioꝝ paulo añ igẽter moleſtatus fuit uehemẽti appetitu ⁊ conatu urinãdi cum pauco tñ effectu. ita q̄ nõ poterat emittẽ urinã: niſi duas uł tres guttas cũ maximo dolore in ptib⁹ femoris ⁊ circũſtãtib⁹ ei. cũ qbus remãſit ꝯtinue acriter moleſtatus a 24ª hora uſqȝ ad 7^am noctis diei .xv. nouẽbris. tunc q̄ circa ſeptimã horã ſomno captus quieuit q̄ſi per horas duas. ⁊ expgefact⁹ repit ſe minorib⁹ dolorib⁹ moleſtatum. urinã tñ emittẽ nõ potuit quãtitatis maioris predicta. poſt iterũ ſomnuȝ ingreſſus eſt ⁊ quieuit ſuauius q̄ añ. Et cũ fuit a ſomno expgefact⁹ minori inuẽtus eſt dolore moleſtari. urinã etiã abũdãter emiſit. Remãſit tñ notabilr̄ confractus ⁊ debilitatus. ❡ Hec fuit huius viri diſpõ. que ſi diligẽter ꝯſidereſ inuenieſ q̄ eſt diſpõ a ſapientib⁹ diſtillatio urine noiata quã greci ſtrãguriã noiabãt. per quã itali intelligunt ſpõꝛẽ tiã urinãdi cũ emiſſione urine guttatim effuſe.

Circa quã ſtranguriã ꝯtẽplãdũ eſt theorice ſpẽs eius diuerſitates eliciẽdo ex varietate cãrũ ꝓducẽtiũ ipas. De numero ergo exterioꝝ cãrũ aſſignaſ eſſe vna uehemẽs friditas a circũſtãte acre. ab aliis etiã reb⁹ nõ nãlib⁹: ut cibo ⁊ potu ⁊ ꝯſilib⁹ que uehemẽtẽ fecerit ꝑmutationẽ in organis urine. uelut in ueſica tota. aut in collo ei⁹. aut in poris uritidib⁹. uel in renib⁹ q̄tũ ad pãniculũ colatoriũ. aut in uenis emulgẽtib⁹. ꝓpter hec enĩ eis ꝯtigit hoĩeȝ ab urinãdo ꝓhiberi. aut qꝛ in ueſica non recipiſ urina. aut qꝛ dato q̄ in ipſa recepta fuerit expelli nõ põt. ꝓpterea qꝛ fortis friditas ꝓhibet debitã circũtractionẽ muſculi colli ueſice de circũſe ẽtiã ad cẽtrũ. q̄re urina denegaſ. ꝓpterea qꝛ ad expulſionẽ illi⁹ neccia eſt aptio colli ueſice. Cũ ergo motiua virt⁹ conaſ dilatare ꝯtractio muſculi ꝓhibet illã dilatationẽ. ergo ibi cauſaſ doloꝛ. ſed ex alio urina ſui multitudine ⁊ mala cõplõne fortaſſis ꝯſecuta ad ipaȝ irritat virtutẽ expulſiuã. ergo ꝑſeuerat pugna expellẽtis ad ꝯſtrigẽs ⁊ ecõuerſo. Cũ ergo virtus in dilatãdo aliq̄liter elõget ſuperficies intrĩſecas colli ueſice. ergo aliqd de urina diſtillãde cadet. ⁊ hoc eſt formale ſtrãgurie. ❡ Ex hoc ſeqtur correlarie q̄ q̄diu durat cũ ꝯſtringẽs ⁊ dilatatiõis effect⁹: tãdiu durat egritudo. cũ ibi ſint motus ꝯternãtĩ ⁊ multũ violẽti neccio ſequtur ibi doloꝛ fortis. ❡ Et ſequiſ 3° q̄ tales dolores reputãtur ſub ſpecie mordicãdi ⁊ pũgendi ⁊c̄. Ad retẽtionẽ enĩ urine ⁊ eius multiplicationẽ acqriſ in ea acuitas ad quã ipſa urina eſt valde parata ꝓpter amaritudinẽ ⁊ ſalſedinẽ eius. ❡ Et ſequitur 4° q̄ in tali diſpõne aſſignabilis eſt duplex male cõplõnis ſpẽs. Prima eſt a friditate iã indicata. 2ª eſt a caliditate in collo ueſice ab ipſa urina. ❡ Et ſeqtur 5° redditio cãe. q̄re multi hoĩum hac egritudine laborãtes facile moriunſ. Spaſmoſi enĩ ⁊ cõtractiui mot⁹ lacerti ueſice nocumẽtũ comitanſ nucbe. ⁊ de ipſa cõicãſ ad cerebrum valde facilr̄. ❡ Et ex hoc fundamẽto iteꝝ ſeqtur ſolo. q̄re maioꝛ ſine cõparatione pũgitiuus ⁊ mordicatiuus doloꝛ appeat in hac egritudine in extremitate pudibũdi q̄ in collo ueſice in quo tñ ueſice collo exiſtit egritudo per eſſentiaȝ ⁊ ſua cã applicata magis. hoc enĩ totũ accidit ꝓpter maiorẽ eſſe ſenſibilitatẽ in pudibũdi panniculo q̄ in ueſice collo. ❡ Et ultimo ex hoc fundamẽto ſequiſ poſſe colligi ſigna huius ſpecialis ſtrãgurie. ❡ Erit ergo iſta .ſ. uelocitas aduẽt⁹ nocumẽti ꝓpter fortitudinẽ cãe infrigidãtis ⁊ nãlẽ cõplõnẽ ſubito ꝑmutãtis. ❡ 2^m ſignũ erit intẽſio lapſus ad applicationẽ reꝝ infrigidãtiũ ſequẽs. ❡ 3^m ſignũ erit actualis frigiditas a ſenſu tactus egrotãtis percepta. ❡ Quartũ erit grauitas in alchatin perceptibilis. ❡ Et 5^m aſſumetur ex cognitione applicationis cãrum ſubito ⁊ potẽter infrigidãtium. Et lȝ mala cõplõ humida poſſit etiaȝ hoc efficẽ: ꝓpterea qꝛ humiditas maioꝛ q̄ debet reddit corpus frigidius q̄ opꝫ. tñ qꝛ ipſa nõ eſt tãte potẽtie ad cõtrahẽdũ collũ ueſice: quãte frigiditas eſt potens. Ideo ipſa humiditas rariſſime efficit hanc egritudinem. que raro tantum inualeſcat q̄ ꝑducat actum propuiɛ virtutis. ⁊ ex iſto ſequitur neceſſitas huius diſpoſitionis ut in ſequenti capitulo deinceps apparet.

❡ De cura ſtrangurie in quinque diſtinctis intẽtiones a cauſa frigida ⁊ humida. Cap. II.

In hac igiſ diſpõne canõ curationis aſſumiſ ex quinqȝ intẽtionib⁹ neccĩis. ❡ Et prima qdẽ eſt correptio male cõplõnis frigide uel alterius inducte ſi fuerit immaterialis. ❡ 2ª intẽtio eſt rectificatio regiminis. ❡ Si autẽ egritudo fuerit mãlis qꝛ mala complexio frigida ⁊ humida totius ueſice. ⁊ pñcipaliter colli eius cum multa materia flegmatica fri. ⁊ hu. tũc quarta intẽtio eſt accidẽs ſuſpecti remotio ſubita: ne ꝑducat ad nocumẽta ſupradicta. ❡ Sed contra qm̄ accñs illud remoueri nõ põt niſi curatione ſuaꝝ cãrũ a qb⁹ dependet. ſed cãe ſue nõ ꝯuenientẽr reguntꝰ niſi per digõnẽ aut eũationẽ cãrũ aut utrũqȝ ſił q̄ pus intẽdi debet ad digõnem ⁊

euacuationē ꝙ ad accñtis ſedationē. ¶ Ad hoc motiuū ꝛ ad oīa ſibi ꝯſilia dicēdū eſt ꝑ leui⁹: qꝛ ꝯtingit hāc egritudinē eſſe a mala cōplexione frigida imāli. Subtili⁹ aūt dicēdum eſt: negādo ꝯñtiā. lꝫ enī effect⁹ a cauſis dependētes nō poſſint ꝯuenienter remoueri ſine ꝑcuratione cāūm ut hī argutum eſt. tñ qꝛ fortitudo accñtis ut doloris uel corruptionis ueſice a multa mā diu retēta futura fieri grādiora minaꝛ ꝑicula ꝙ mā ꝛ mala cōplexio. Jō accñtis remotioni ꝑus intendēduꝫ eſt. ſed fortitudo accñtis negat illas. ergo ꝑus accñti intēdēdum eſt ꝙ egritudini ꝛ cāe ſue. Et ſunt ſermones guſtādi ex ſnīa ꝑncipis 4ᵃ ꝑmi. finali caꝑ. ꝛ tu lege ibidem de cōplicatione morboꝝ cum cauſis ꝛ accñtibus eoꝝ. ¶ 5ᵃ intentio erit materierum preparatio ꝛ earum euacuatio.

Primā aūt intētionē cōplēt oīa inſtrā que ꝑpe egritudini ꝯria ſunt. ꝛ ſunt inſtrā calefaciētia ꝑmi gñis cibalia potabilia. ueluti croc⁹ caſſia lignea ameos anis ind eupatoriū abſinthiū abrotanū. hec enī oīa ad ueſicā in frigidatā potētiā hūt calefaciēdo ꝛ ipſam ꝯfortādo per operationē a 3ᵃ ꝟtute eoꝝ ꝑuenientē. Silr etiā ꝛ aque ſublimationis decoctionis predictaꝝ reruꝫ notabilr ꝯferāt. ¶ De inſtris ꝟo ſcōi gñis ſunt ea que exteri⁹ applicāda ſunt. de ꝗruꝫ numero ꝑmū eſt. ut fiat ſeſſio cū collo ueſice frequēter ſuper tabula cupſſi notabilr calefacta que etiā applicet̃ femori ꝛ ſub radice teſticuloꝝ: qꝛ ibi eſt ſit⁹ colli ueſice. ¶ Silr ſeſſio facta fiat cū multa ꝗtitate croci integri notabilr calefacti: ꝛ poſiti in ſacculo ſindoneo: ꝛ ē de meliorib⁹ mihi expertis. Crocus enī igredit̃ in ſedatione doloris. 3ᵃ ꝗrti. caꝑ de cura flegmonis. ¶ Silr ꝯfert ueſica ex decoctiōe croci ꝑdictis ꝑtib⁹ applicata notabilr calida. ¶ Et iteꝝ cōfert ſemicupiū factū ex decoctione ſaluie meliloti ꝛ camomille. ¶ Nō curo hic inſtrā multiplicare: qꝛ iſte vir iā curat⁹ eſt. ſed hec poſita ſūt. ut ſi iſta applicent̃ uſqꝫ ad vnum menſem ol ſeptimana ter uel ꝗter utilia forent grā ꝑſeruationis applicata. ꝑpter qḋ linimenta emplaſtra ꝛ vnguenta ꝛ embrocationes ab hoc ſermone abſcindo. lꝫ aliq̃ tāgent̃ inferius magis.

Pro 2ᵃ ꝟo intētione appet ꝙ applicatio ꝑdictoꝝ corroborat ueſicā totā corrumpendo malā complexionem iam predictā. ¶ De his aūt que a ꝑprietate dicuntur ꝯfortare ueſicā eſt aſſumptio pulueris ueſice danule exiccate. ſi ex ea det̃ in potu. ʒ. j. cum decoctione croci. non min⁹ enī hoc inſtrm videt̃ eſſe ꝯueniēs ꝙ eſt puluis pellicularuꝫ intriſecaꝝ ſtōchi gallinaꝝ ſtōchi ꝯfortatiuus: ſed iſte affirmatur ab oīb⁹. ut 13ᵃ tertij. tractatu 1⁰. caꝑ de debilitate ꝛ nocumēto ſtōchi colligēdū eſt. ꝗ ꝑiformiter hoc cōferre debet in ueſica. ꝛ lege de eo 19ᵃ tertij. caꝑ de retētiōe urine ꝛ videbis.

Jā aūt ex predictis appet pro executione 3ᵉ intētionis ꝗliter regimē ex ꝑte rerū nō nālū mēſurāduꝫ eſt. Opꝫ enim oīa inſtrā hec per ꝯrietatē aduerſari egritudini. Et qꝛ egritudo eſſentialr eſt frigida. Jdeo opꝫ inſtrā illa eſſe calefactiua. ut 4ᵃ ꝑmi. caꝑ 2⁰ in exordio de canonib⁹ curationis male cōplexionis legit̃. Que enim ſine mā fuerint per alterātia corrigunt̃. uerū qꝛ tales egritudines imāles nō oīu ꝑmanent ita qn trāſeāt ad māles. aut ſibi aſſociat eas ut ꝑmo ꝑmi. caꝑ de cōplexionibus legendum eſt. frigiditas enī maior ꝙ debet reddit corpus ꝛc. Jdeo qꝛ raro ꝯtingit imaginari hū poſſe virū hū cōtemplātem ꝙ repiat̃ ſtranguria oēm ꝑtitaꝫ māc ꝛ lapſuꝫ mālem excludēs. ¶ Jdeo i hac mā pro intētiōe 4ᵃ diſcurrā per iſtrā que cū hoc ꝙ calefaciēdo lapſuꝫ immālē frigidā corrigē ꝑnt etiā mām aſpicientia frigidā ꝛ humidā mucillaginoſaꝫ aq̃ſaꝫ vitreā ꝛ ſalſaꝫ. nūc q̄dē calefaciēdo. nūc ꝟo ſubtiliādo. Silr etiā iſpiſſando ꝛ icīdēdo ꝑut mā̃eriū diuerſitas in ꝗlitatib⁹ ꝑmis ꝛ ſcōis peccantiū aduocat ad ſe inſtrā ꝯuenientia ſunt. ꝛ per hec oīa cōplebit̃ ſi intētio 4ᵃ que uertebat̃ ad accñs: videlꝫ ad dolorem.

Et itētio 5ᵃ que erat ad māerā ꝑparationē ꝛ euacuationē. Jgit̃ mēſurari debet modus adminiſtrationis medicinaꝝ icipiēdo ꝑ ab iſto. ℞. aque altee aque ꝑitarie aā. ʒ. ij. ¶ Et forti⁹ illo eſt hoc. ℞. aque rubee tictoꝝ aque geneſtre aā. ʒ. ij. ¶ Et iteꝝ ℞. aque apij. ʒ. iij. aque petroſil. ꝛ eſt ſpēs ei⁹. ʒ. ij. miſce. ¶ Et iteꝝ det̃ aque milij ſolis. ʒ. v. ¶ Et forti⁹ oī predicto eſt: ut in potu det̃. ʒ. v. aque capil. ue. apiunt enī in 3⁰ lꝫ tēpati ſint. ut 5⁰ colliget legi pōt. Et qḋcūqꝫ eoꝝ exhibeat̃: calidū det̃ cū zuccaro cōmiſtū in aurora per. 7. uel. 8. horas diſtāter a cibo. ¶ Et ſi ge deſideraret hec efficē fortiora. tūc predictis adiūgat̃. ʒ. j. oximelli cōpoſiti. Et delectabilior illo eſt ſyrup⁹ cōpoſit⁹ acetoſ. Et fortior illo eſt oximel ſqlliticū: ita tñ ꝙ tota doſis pot⁹ nō trāſcendat. ʒ. iiij. ſ. ¶ De his ꝟo que localia cōferunt cōe ꝛ domeſticū eſt ſemicupiuꝫ factū cū aq̃ decoctionis feniculi apij petroſil. paucedani ariſtol. utriuſqꝫ cimini carui ani. graminis milij ſolis eupatorij ſu meu ꝛ ꝯſilib⁹ oibus ꝛ plurib⁹ hec enī ſolēniter ꝯferūt: imo adminiſtrari pōt ſemicupiuꝫ. v. uel. vj. vicib⁹ in die ſecurius ꝙ adminiſtraret̃ balneū totū capiens. ¶ Et ego ſcio ꝙ in forti ſtrāguria ſemicupiū factuꝫ ex oleo dulciū oliuaꝝ ſtatī remouit dolorē ꝛ ꝑuocauit urinā. ¶ De localib⁹ ꝟo linimētū optimū eſt hoc. ℞. vnguenti dyaltee. ʒ. ij. olei nardini. ʒ. j. ſ. miſce ꝛ liniat̃ toi⁹ pectē radices teſticuloꝝ ꝛ inferior ꝑs ſpine. Et ſi de tali medicamine fiat ſuppoſitoriū cū lana ſuccida ꝗſi ꝯtinue poſitū in fiteri ꝛ inteſtino mirabilr ꝯfert. ¶ Linimētū aūt forti illo eſt hoc. ℞. vnguenti aragonis. ʒ. ij. caſtorei. ʒ. ſ. olei de croco olei de ruta aā. ʒ. vj. fiat vnguētū molle. ¶ De localib⁹ etiā cōe eſt ut iungat̃ cādela ꝑua uel ſiringa cū oleo balſami ꝛ iponat̃ uſqꝫ ad ꝯcauuꝫ ueſice. aut enī curat remouēdo pilos harenas lapillos ꝛ trūbos a collo ueſice: aut curare docet. ſi enī ſiringa ſentiat aſpitatē aut duritiē. tūc eſt ſignū certū lapilloruꝫ aut harene groſſe in collo ueſice exitiū. Vñ curanda eſt diſpō ꝛ alleuiādus dolor per trāſpōnem eleuādo plātas pedū ꝟſus celū. ¶ De fomētationib⁹ aūt localib⁹ cōes exiſtunt ꝛ utiles he facte ex furfurib⁹ ſpelta cimino aniſo dauco eupatorio petroſ. calefactis ꝛ femori ꝛ oīb⁹ ꝑtib⁹ ꝑdictis applicatis. ¶ 2ᵐ fomētū ad illud ꝛ optimum eſt ut accipiant̃ arthemiſie matricarie aā. lib. ſ. calide applicent̃ ꝑtib⁹ predcis. ꝙto iuuamēto ꝯferat matricaria ad ꝑuocāduꝫ urinā ꝛ ad apienduꝫ ſciunt qui legerunt in caꝑ ei⁹ ꝛ audiuerūt. ¶ Sepe aūt ſum exptus ego. ꝙ ſi magna ꝗtitas herpilli. i. ſerpilli calefacti applicet̃ ꝑtib⁹ predictis dolorē ſedat ꝛ urinā ꝑuocat. ¶ Jn hoc aūt caꝑ nō curo tāgē iuuamenta neqꝫ modū applicationis flobotomie ſaphene. Silr nō curo extendere ſermonē in deſcriptione ꝛ applicatione cliſterioꝝ. qm̃ intentio mea ꝑncipalr dirigit̃ ad apienduꝫ ꝛ ſedādum dolorem que duo nō dāt iducias. ¶ Māe etiā medicinaꝝ que in fomētationib⁹ ꝛ linimētis predictis poſite ſunt: ꝑnt ſufficē ad faciēdū cliſteria epithimata empl̄a ꝛ alia ꝯſilia localia. Et per hec q̄dē credo ſatis ꝯueniēter poſſe remoueri oēm ſtranguriā a mala cōplexione frigida ꝛ humida māli uel imāli: ꝛ oēm que pēdet ab oppilatione facta a trūbis petaloidib⁹ harenis ꝛ lapillis ꝛ mucoſis ſupfluitatibus. imo hec remedia multum cōferunt ad ſtrāguriā ꝑuenientem ab apoſtemate colli ueſice iā flegmatico ꝗꝫ melancholico.

¶ De cura ſtrāgurie a cauſa calida ꝛ ſicca. Cap. iii.

SJ aūt ex ſignis ꝑcipi pōt ſtrāguriā ꝑuenire a mā calida ꝛ ſicca: qḋ eſt ualde raro. tūc cū inſtātia doloris ꝑcedēduꝫ eſſet cum linimētis vnguētis emplaſtris ſemicupijs epithimatib⁹ ꝛ embrocis cōpoſitis ex apientib⁹ ꝛ infrigidātib⁹. de ꝗrum numero ſunt ſemina ꝗtuor coia frigidoꝝ. ¶ Jtē ſemē cuſcute portulace cicoree endiuie attarataxcō viole malue ꝑunoꝝ ſebeſtē creſſonib⁹ ſenationib⁹ ꝛ alijs fontalib⁹ plātis. ¶ De numero tñ iſtoꝝ eſt oleum nenufarinū factuꝫ ex dulci oleo oliuaꝝ abſqꝫ ſale datum in potu uſqꝫ ad. iiij. ʒ. qbuſdā diebus mirabilr cōfert. ¶ Et ſcio etiā ego ꝙ emplaſtratio partium genitaliū facta cū lēticula aque mirabilr cōfert. ¶ Et fortior illa ꝛ ſecura eſt applicatio folioꝝ recētiuꝫ papaueris ꝯtritoꝝ. Nec timeas ſtupefactionē: qꝛ domeſtica eſt. 4ᵃ ꝑmi penultimo caꝑ. ¶ Scio etiā ego ꝙ aq̃ lactis ouini ꝛ bouini

ꝛ mādiolini uſqꝫ ad.℥.iiij.cum modico çuccari mellis uł vi ni ne coaguleť mirabiłr cōfert.uētre tñ patiētis facto ſemp lubrico cum lenib⁹ ꝛ pinguib⁹ cliſteribus uel cum medulle caſſiefiſtule.℥.j.in potu data cū aq̄ lactis predicta. ¶ Scio aūt ego experientia certa.ꝙ ſi patiens accipiat oi mane.℥.v. aque decoctionis granoꝝ ſebeſtē minutim inciſorum leniē do ꝓuocat urinam:ꝛ dolorem ſedat.ꝛ ꝓprie ſi ei adiungať aliquid de puluere croci.

¶ De cura ſtrāgurie a cauſa frigida ꝛ ſicca. Cap̄.iiii.

Si aūt hec egritudo ꝓueniret a mala cōplexione māli frigida ꝛ ſicca:qḋ tñ adhuc minus ꝯtingit. tunc ſūma curationis cōſiſteret ex his que dicta ſunt in duob⁹ capl'is imediate precedētibus.vir enīꝫ ſcia ꝛ ope triu⁹ diligēter ꝯfrāgē ſciret ꝛ poterit medicamina frigi.ꝛ humi.cū ca.ꝛ ſic.ibideꝫ poſitis ꝛ ducē ea ad mediū.per qḋ diligēter corriget lapſuꝫ frigidū cuꝫ calefaciētib⁹.ꝛ ſiccū cū humectātib⁹.potētia enī diſcretiua applicaret ꝯuenięter ſingula ꝯria ſibi cōpoſitis ꝯrijs.ꝛ tn cōſidera:qꝛ ſermones abbreuio. ¶ At vo de appropatis iſtris ad hunc lapſuꝫ eſt.ut in potu deť ſape clare ꝛ dulciſſime.℥.j.ſ.cum.℥.iij.hydromellis lōgi ꝛ ſubtilis. ¶ In hoc etiā caſu ſummuꝫ cognoui iuuamētum in applicatione aque ſublimationis raparū.imo ꝛ in comeſtione earꝝ. ¶ Et brodia etiā pulloꝝ.in qbus diſſoluunť medulle cruriuꝫ caſtrati ꝛ porcelli iuuenis mirabili iuuamēto ꝯferunt in hac ſpecie ſtrāgurie. ¶ Siłr etiā ꝛ vitelli ouoꝝ ꝛ teſticuli agnoꝝ vituloꝝ ꝛ pulloꝝ. ¶ Siqs aūt uellet exhibē aquā ſublimatiōis medullaꝝ aīaliuꝫ erit iuuamētum excellens per me teſtificādum. ¶ Quidā aūt glorianť in exhibitione aque ſublimationis humani ſanguinis a corpore hñ ſano accepti.ſed nō curo ego de talibus neqꝫ vitupero multum.

¶ De ſtrangurie ſanguinee cura. Cap̄.v.

Si aūt hec egritudo ꝓueniret a mala cōplexione ca.ꝛ hu.māli.videlicet ſanguinea imaginari poſſumus.de raro tñ ꝯtingētib⁹ eſt multa ſanguine am mām immoderate replē corpus ueſice totiꝫ ꝛ ꝓpe ptes colli ei⁹.ꝓpter qḋ fieret oppilatio coartatoria colli ueſice negās urine emiſſionē.ꝛ tunc qdeꝫ apparēte notabili rubore ꝛ plenitudine groſſitudine uenaruꝫ circa totū femur ꝛ inferiores ptes pudibūdi cum caliditate ꝛ grauitate ibi receptis ꝛ pulſatione magna. ¶ Tunc primuꝫ inſtroꝝ eſt ſtāte cōplicatione plenitudis corporis cum ea fiat flobotomia baſilice per quā educanť ſanguis.℥.iiij. aut.v.ſm potētiā tolerātis. Et ſi non appet tāta plenitudo. tunc ſufficeret flobotomia ſaphene dextre. ¶ Facta vo flobotomia diuertať mā ad inteſtina cū cliſterib⁹ cōpoſitis cū caſſiafi.çuccaro ru.oleo viol.ꝛ eluario de pſilio confectis. ¶ 3° ad hāc intētionē cōueniret uētoſatio natiū cum ſcarificatione. Et melior illa eſſet uentoſatio facta in domeſtica pte coxarum ꝛ in media earꝝ. ¶ 4° intēdať ad applicationē remedioꝝ localiū ſedatiuoꝝ doloris. Et lꝫ ſtāte fluxu materieruꝫ argumēto ſumpto ab egritudine ꝯueniret repcuſſio. qꝛ tñ repcutientia que deberēt eſſe frigida ꝛ ſicca raro euacuanť a ſtipticitate notabili que ſimul cū frigiditate notabilē efficit cōſtrictionē ꝛ ſtrāgurie augmētum. Ideo ſecurius eſt admiſtrare localia infrigidātia ꝛ humectātia lenītia notabiłr ꝛ ſedatiua doloris. Argumētum enīꝫ ſumptū a uehemētis accītio.qḋ eſt dolor uehemēs a ꝯſtrictione colli ueſice fortius ꝓmouet medici mentē ꝙ lapſus a māli eius cauſa. ¶ Unū locale ꝯueniēs eſſet ſemicupiū factū ex aq̄ decoctionis violaꝝ maluaꝝ portulace folioꝝ ꝛ floꝝ cucurbite ꝛ nenufaris. ¶ Et forti⁹ illo ꝛ ſecurius eſſet apud potētes facē ſemicupiū cuꝫ oleo nenufarino florib⁹ cucur.oleo viol.ꝛ cōſilib⁹. ¶ Et nō raro ꝯſueui ego in ꝯſili diſpōne repire iuuamētuꝫ ſublimi⁹ in ſemicupio lactis ouini uel bouini uel capni uel mādiolini ꝙ in alijs. ¶ Uerum egritudo hec rari⁹ ꝓuenit a ſanguine apoſtemāte collum ueſice:cuius qdem cura fienda eſſet ꝓpa ſicut precedētis repletionis.niſi qꝛ in loco apoſtemoſo opꝫ diutius aſſiſtē medicinas ꝛ continuare ſup loco:ꝓpter qḋ ſūm ū iueni iuuamētū in applicatione lane īfuſe in predictis oleis calidis aut ipſoꝝ aliquo ꝛ ſepe renouate. Siłr etiā a ſanguie frequētius ꝯtingit fieri ſtrāguriā ꝛ ꝓpe effuſo in ꝯcauum ueſice uel in collū eius.ꝛ ibideꝫ coagulato uel cōgelato a frigiditate.lꝫ frequētius cōtingat ipſuꝫ coagulari ꝙ cōgelari.ꝓpterea qꝛ coagulari nō min⁹ eſt ꝓpa paſſio ſanguis ꝙꝫ eſſe rubicūduꝫ.ut a Gal.in libello de cholera nigra colligēdū eſt.Cū igiť cōtingit coagulatuꝫ ſanguinē in collo ueſice facē ſtrāguriā:tūc difficilis eſt eius cognitio ſicut plurimaꝝ egritudinū viaꝝ urine notitia ambigua eſt.2° tegni colligēdum. ¶ Pōt tñ diligens cōtemplator aliqliter uenire in notitiā huius diſpōnis. ¶ Pⁿo per notitiā habitudis trāſcendētis medietatē carnoſitatis ꝛ maxime circa ptes natiū femoris ꝛ coxaꝝ. ¶ 2° vo per groſſitudinē uenaꝝ exitiuꝫ in ptib⁹ illis. ¶ 3° per ruborē purpureū in eiſdē. ¶ 4° per pulſationē magnā ꝛ pſeuerātē. ¶ 5° per grauitatē in collo ueſice pceptā. ¶ 6° per caliditatē ibidem multiplicatā. Sāguis enīꝫ coagulat⁹ ualde facile ſupercalefit. ¶ 7° per uſuꝫ ciboꝝ ualde calefaciētium ꝛ diſſoluētium ipſuꝫ ſanguinē. ¶ 8° ꝓpter preceſſiſſe fortes agitationes in ptib⁹ alchatin natium ꝛ ꝯſilib⁹.uelut cōtingit in caſu pcuſſione ſaltu ꝛ uehemēti exercitio ꝛ coitu facto uel ſilib⁹. ¶ 9° ꝛ ultimo ꝙ ſi cādela uel ſiringa iponať collo ueſice ꝛ extrahať ſuauiter:pcipieť in foraminib⁹ ſiringe aliqd ſanguis adherere.qbus pceptis ſtāte repletione notabili corporis ꝛ ptiū predictaꝝ applicenť flobotomie:ut paulo añ dictū eſt. ¶ 2° vo fiāt ſemicupia ex predictis reb⁹ in qbus tñ ſemp magna quātitas apij abſinthij rubee tictoꝝ polij mōtani ꝛ cētauree minoris apponať.hec enīꝫ oia opationes ꝛ ꝓprietates hñt diſſoluēdi ſanguinē coagulatū:ꝛ ꝓprie cimino ineſt virtus talis. ¶ De localib⁹ aūt intrinſecus adminiſtrādis ſūmum remediū eſt intromittē aquā mellis calidā ꝛ ualde dulcem. ¶ Iterū cōfert intromiſſio vini ſubtilis albi ꝛ bene fumoſi. ¶ Et 3° cōfert ad illud succus apij iniectus.ꝛ ſiłr aq̄ ſublimationis eius:lꝫ debilior ſit. ¶ Et ſi per hec oia aut ipſorū efficaciora diſſoluiť ſanguis.habebiť intētuꝫ. ſin aūt:predictis addať modicū aceti albi ſubtilis ꝛ acuti. ¶ Scio autē ego ꝙ iniectio lixiuij notabiłr calidi potēter diſſoluit ſanguinē ſiue cōgelat⁹ ſiue coagulat⁹ extiterit. ¶ Et per hec oia apparet ſatis ſufficięter ꝓuiſuꝫ eſſe ad curā cuiuſcūqꝫ ſpēi approbate uel reductiue. Quecunqꝫ enim ſtrāgurie ſpēs debilis reduci pōt ad curā per igenia ꝛ inſtrā in ꝓcedētib⁹ capl'is poſita.que oia hic vir attēdē debet grā preſeruationis ſui ipſius.euitādo hui⁹ egritudis effectiuas cāe:que tacte fuerunt ꝛ apiendo qbuſdā inſtris lenitiuis ꝛ apitiuis ſupra memoratis. Et diuina iteruenięte grā curabiť a diſpōne iſta ſi recidiuabit in illā ꝛ preſeruabiť in lapſu in ipſam Amen.

Cōſiliuꝫ.188.

De diſſuria ꝛ ſtrāguria ſimul prouenientibus ab acuitate urine ꝛ ab excoriatione cum ulceribus in collo ueſice. ¶ Diuidiť autem cōſilium in capitula tria.

¶ De diſpōnib⁹ ipſis ꝛ de cauſis ꝛ ſignis earum. Cap̄.i.

Hic nobilis vir Gaietanus laborat egritudine uerenda multum ꝓpter plurima motiua. ¶ Primo ꝓpter ipſius diuturnitatē cuꝫ ipſa ſatis ꝓlixo tēpore ꝑdurauerit. ¶ 2° vo ꝓpter ipſius egritudis maneriem.qm̄ eſt de his que nō ſolent hñ curari cum ipſa ſit diſpō viaꝝ urine.eſt enī diſſuria cōmixta cum ſtrāguria:ut paulo poſt videbiť. ¶ 3° ꝓpter etatē hui⁹ viri qui ſm ꝙ dī ſeptuagenarius eſt. ¶ 4° ꝛ ultimo pro nunc qꝛ ipſa eſt egritudo ꝯtinue affligens virtutem que debilis eſt:ipſa nullam fere habet interpolationē ſm narrata mihi.

Eſt aūt diſpō iſta diſſuria per quā itelligiť frequens mict⁹. Cū enī effundiť mā a renib⁹ per uritides ad ueſicā.ſiue ipſa mā hēt acuitatem a caliditate uel a

calida mã cholerica uel aduſta ſibi ipoſita.ſiue a putrefacti
one mãerum in renib⁹ acqſita:cũ talis mã recipiť in ueſicã
acuitate ſui dolores faciẽdo pũgitiuos icitat ṽtutẽ expulſi
uã ueſice ad expellẽdũ ipſam urinã tanq̃ obiectuʒ ↄtriſtati
uum:etiã ſi collum ueſice nullã hẽret leſionẽ aliã preter illaʒ
quãto g̃ fortiꝰ lediť ueſica ab urina ſibi delata cuʒ ipſa hẽat
excoriationẽ:imo ⁊ ulcera in collo ſuo que reddunt ipſam
paſſibilẽ etiã ab urina quãtũcũqʒ nãli.ſi nõ hẽret aliquã ma
lã q̃litatẽ de predictis per quã nocẽ poſſit. Cum g̃ due cãe de
fortioribꝰ aſſociate ſint ad faciẽduʒ frequẽtiã mictꝰ.ſ.urine
acuitas ⁊ putredo ei cõmixta ⁊ ulcera ⁊ excoriatiões in col
lo ueſice.nõ eſt mirabile ſi frequẽs eſt mictꝰ:totiens eniʒ ad
expellendũ urinã moueť ueſica:q̃tiens patiť ab ipſa.ſed q̃ſi
ſemp lediť ab ea:g̃ q̃ſi ſemp migiť.aut ſaltẽ mingendi appe
titũ hẽt patiẽs. Cũ g̃ colluʒ ueſice magnifice leſuʒ ſit: ⁊ ṽtus
eius debilitata:nõ eſt mirabile ſi ipotentiã hẽt migendi vir
iſte.⁊ cum magna anguſtia urinã emittit que nõ eſt aliud
q̃ ſtrãguria noĩata diſpõ. ¶ Ad hãc aũt ueritatẽ nõ ſolum
colorãdã:ſed etiã demõſtrãdã ↄcurrũt motiua ex iformatio
nibꝰ mihi ↄſcriptis aſſumpta. ¶ Quoꝝ pᵐ eſt magna uolũ
tas urinãdi.ſiue per ipſaʒ itelligať magnꝰ appetitꝰ ad eijciẽ
dã urinã ⁊ frequẽter.ſiue frequẽs etiã ſiat eiꝰ emiſſio. ¶ 2ᵐ
ṽo eſt mictꝰ pauce q̃titatis urie.lʒ eni uria adhuc multa in
ueſica repiať.mictꝰ tñ ſit paucus ꝑpter ipotentiã ṽtutis ex
pulſiue ueſice. Quo mõ eni pt uria ↄueniẽter expelli.cũ nõ
poſſit ↄueniẽter applicari organũ expellẽs.qḋ eſt collũ ueſi
ce ad expellibile:qḋ eſt urina. ¶ 3ᵐ motiuũ eſt punctio ma
nifeſta uel ardor in collo ueſice.maior tñ repiťꝰ in extremi
tate pudibundi q̃ alibi.⁊ hoc pp maiorẽ ſenſibilitatẽ pãni
culi capitis ṽge q̃ colli ueſice.hoc aũt totũ ꝓuenit pp ulcera
in collo ueſice exiſtia.que per colligãtiã eiꝰ ad caput virilis
mẽbri nocumẽtũ in eo colcãt.appet aũt huic viro iuuamen
tuʒ cũ ſeq̃ ꝑ manualẽ cõſtrictioneʒ capitis virilis mẽbri.ſi
per ipſam cõpreſſionẽ exprimať urina:que magis q̃litatibꝰ
dolorẽ efficiebat in eo ſiue pp cõpreſſionẽ talẽ nõ tãtuʒ reci
piať de ſpũ ſenſibili q̃ʒtũ eſſet neccũʒ ad ſenſationẽ efficien
dã. Potẽtia eniʒ ſenſitiua nõ exit in actũ ſentiẽdi niſi cũ de
bita q̃ʒtitate ⁊ diſpõne ſpũs ſenſibilis. Sed ille per ↄſtrictio
nem illũ expelliť ac ꝓhibeť recipi ut dictũ eſt.q̃re ⁊c̃. ¶ Acci
dit aũt in viro iſto in hyeme nõ ꝑcipi dolorẽ.ſ.magnũ. Nõ
enim credo ipſuʒ eſſe ſine dolore tpe mictꝰ.ſed nõ eſt ita for
tis dolor q̃m mãe humorales magis refracte ſunt a frigidi
tate tpe hyemis q̃ʒ eſtatis. Et lʒ caliditas tpe hyemis fortior
ſit in ꝓfundis ptibꝰ corporis q̃ʒ tpe eſtatis.nõ tñ pp hoc acu
tiores redduť mãe.q̃m fortitudo caloris illa etiã eſt ꝑ unio
nẽ nãlis caloris que reddit ṽtutẽ fortiorẽ.reſiſtit aũt magis
fortis ṽtus acceitibꝰ cauſis egrotare facientibꝰ q̃ʒ debilis ṽtꝰ.
Cũ etiã tpe hyemis nõ ita frequenter nec magna putrefa
ctione corrumpanť mãe ſicut tpe eſtatis. ¶ Urinã aũt min
git iſte vir paꝝ ↄturbatã.ꝓpterea q: ipſa effundiť a locis ꝓ
pinqs.ṽn nõ põt multa cõmiſceri feculenta ⁊ ſanioſa pars
cum q̃litate in puo ⁊ breui ſpatio trãſitꝰ.ſic cõmiſceret in
magna ⁊ ꝓlixiori via. Cuʒ g̃ ↄſeruať urina in urinali ⁊ re
frigeſcit:appet in fundo uaſis uelut lutum.qḋ nõ eſt aliud
q̃ʒ ſanioſa ⁊ corrupta mã pus in ueſica collecta que g̃uitate
ſui ſepať ab uria: ꝓpterea q̃ſitas ſubtiliať aut minus tur
bida fit.dato q̃ nõ credã ipſam unq̃ʒ clareſcẽ poſſe.

Ex fundamẽto oium predictoꝝ ſmonum in
ferunturcorrelaria plura.

¶ Primũ q̃ egritudo ꝑncipalis huiꝰ viri eſt excoriatio cuʒ
ulceribꝰ in collo ueſice. ¶ 2ᵐ q̃ egritudo cõplexionalis eius
eſt mala cõplo in renibꝰ ueſica ⁊ oibꝰ mẽbris urinalibꝰ cali
da ⁊ humida. ¶ 3ᵐ q̃ mãlis cã eſt ſanguis flegmaticus in
uenis renum ⁊ vijs urinalibꝰ a putredine corruptis. ¶ 4ᵐ
eſt in renibꝰ eius ⁊ collo ueſice eſt aliqḋ de harenis ꝓpter ca
liditatem intenſam genitis ex ꝑdicto flegmatico ſanguine.
¶ 5ᵐ eſt q̃ in renibꝰ ⁊ vijs urinalibꝰ frequenter accidũt op
pilationes a mãebꝰ ꝑdictis claudẽtibꝰ colatorium renũ poros
uritides ⁊ ueſice collũ. ¶ 6ᵐ correlariũ eſt.q̃ accitia huius
diſpoſitiõis ſunt diſuria ⁊ ſtrãguria ſuperius tacte. ¶ 7ᵐ
correlariũ.q̃ pũgitiuus dolor ⁊ inceſſiuus in capite virge ↄſe
quiť nocumẽtũ colli ueſice.⁊ nõ eſt nocumẽtũ per ſe capitis
ṽge. ¶ 8ᵐ correlariũ eſt.q̃ iſte vir debet eẽ in ṽtute motiua
laxatꝰ ⁊ debilitatus multũ. ¶ 9ᵐ correlarium ⁊ ultimũ eſt
q̃ opʒ hunc virum de ſeipſo ꝓuidere.⁊ cito ⁊ bene ſollicitũ
eſſe.aliter non bene ſuccedet ei. Hec in ſumma eſt huius vi
ri diſpoſitio.cuius regimen nunc conſcribetur.

¶ De cura per regimen ſex rerum non naturaliũ. Cap.II.

Regimẽ itaqʒ huiꝰ viri per ſex res nõ naturales
debet eſſe tale. ¶ Primo q̃ ipſe euitet ſtationẽ in
aere ⁊ camera frigidã ⁊ humidã ⁊ flatũ etiã uẽti
ſeptẽtrionalis ⁊ camerã ꝓpinquã ſluminibꝰ aq̃rũ.
imo elõgeť ab eis iuxta poſſe. ¶ Silr quãtum
põt euitet exercitia fortiaꝝ ꝓptie poſt cibũ.imo qes corpo
ris ãio eſt ſibi neceſſaria.ne ꝓpter motũ materie fluant ⁊
acutiores reddanť. ¶ 3° iterũ euitare debet paſſiones aie
ualde violẽtas:ut irã furorẽ triſtitiã anguſtiaʒ ⁊ motus aie
ↄſiles iſtis:ꝓpter quos uelox fortis ⁊ frequẽs ponať motꝰ
in ſpiritibus ⁊ humoribus. ¶ 4° ṽo attẽdat dormitioni ꝓ
lixe.vigilia eni ꝓpter caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ que ↄſequitur ad ip
ſam eſt ſibi magnifice nocitiua. Caueat tñ ne cito dormiat
poſt aſſumptũ cibũ.imo notabile tpũs iterpollari debet ſaltẽ
per duas horas.⁊ euitet dormire ſup ſpinã.⁊ dormiat ſuper
laterib⁹ dextro pmo.deinde ſup ſiniſtro.⁊ aliqñ ſup uẽtrem
eſt ei dormire ↄueniẽs. ¶ 5° iterũ q̃to magis põt caueat ab
aſſumptione multi cibi ⁊ potus.ſed melius eſt ei ꝑtiri cibuʒ
in vices q̃tuor uel in duabus vicibus determinatã q̃titateʒ
cibi ⁊ potus aſſumẽ. Neqʒ unq̃ comedẽ debet ctũ g̃uitatem
ſtomachi uel ↄturbationẽ in eo ꝑcepit. ¶ Caueat etiã cibũ
ſuũ deglutire ſine ↄueniẽti maſticatione.⁊ cibi ⁊ potꝰ mẽſu
ra debet eſſe ſemp talis.q̃ per eos nõ ſentiať in ſtomacho
g̃uitas:neqʒ põdus neqʒ fluctuatio i eo. ¶ De q̃litate ṽo ci
boꝝ ꝑmittẽdũ eſt:q̃ oia cibaria groſſa viſcoſa ⁊ multũ frigi
da euitãda ſunt. Silr ⁊ viſcoſa.uelut ſũt piſces antiq̃ groſ
ſi nimius uſus lactuce portulace ⁊ plãtaꝝ oiuʒ groſſitudinẽ
hñtiũ.uelut ſolatrũ cucurbita bleta rape ⁊ ↄſilia. ¶ Caue
at etiã a cibis difficiliter digeſtibilibꝰ.ut ſunt panis açimꝰ
nõ hñ coctꝰ torrefactꝰ ⁊ cõbuſtus.⁊ panis biſcoctꝰ.⁊ cibi pa
ſtilles oẽs dimittanť.⁊ lac crudũ ⁊ recocta ⁊ caſeus antiquꝰ
oia mala ſũt. ¶ Silr etiã euitare debet oia acuta in cibarij
is aſſumpta.uelut raphanus cepe alleũ porrũ ⁊ bulbi. Etiã
oia ſalſa effugiat ſummope:ſiue ſint carnes antique uel recẽ
tes.caſeus ⁊ piſces ſaliti. ¶ Aromatũ uſus ſaltẽ multꝰ eui
tari debet.⁊ ſemina acuitatẽ hñtia.uelut cardamomũ ſemẽ
ruthe ſiſeleos ⁊ ↄſilia.fugiat etiã uſuʒ apituoꝝ ciboꝝ.⁊ pto
ꝑe qui ↄdiunť cũ feniculo petroſil.apio cimino carui:quo
rũ oiuʒ ⁊ ſiliũ radices folia ⁊ ſemina euitare debet. ¶ Ace
ti aũt uſus oino dimittať.agreſta tñ nõ ſalitaꝝ ſucco grana
toꝝ cũ çuccaro uti põt. ¶ Effugiat uſum carniuʒ difficilis
digeſtionis. ¶ Cibus aũt alijs cibarijs preter predicta uti
põt. Bñ placet mihi panis recẽs cãdidus bñ coctꝰ ⁊ bñ fer
mẽtatꝰ ⁊ carnes pulloꝝ piguiũ ⁊ vituline ⁊ agnine ⁊ caſtra
tine ⁊ caprioloꝝ ſuis tpibꝰ. Carnes etiã auiũ ⁊ q̃drupedũ ſyl
ueſtriũ.ut ꝑdicis faſiani anatuloꝝ iuuenũ cuniculi leporis
⁊ porcelli domeſtici uel ſylueſtris. ¶ Piſces petrini ⁊ lucij
capedani ⁊ trilie rumbi ⁊ orade fluuiales uel marini leuiuʒ
carniũ ⁊ faciľ digõnis bñ placẽt mihi. ¶ Et ſpinachia atri
plices citrulli pepones ⁊ angurie ⁊ ceraſa dulcia ⁊ auellane
recentes ⁊ amigdale ⁊ poma ⁊ pira mollia ⁊ bñ dulcia.⁊ ſe
mina coia frig da qnque ⁊ ſpagi uſus aliqñ abſqʒ aceto pla
cet.⁊ caſeus recẽs ⁊ cibaria ↄdita cum lacte cocto ⁊ oua re
cẽtia in aq̃ uel igne uel butyro cocta oia hec ſunt laudabilia
¶ Et potus eius debet eſſe vinũ albuʒ ſubtile bñ aromati
cuʒ ⁊ ualde dulce. Quod ſi potens ⁊ fumoſum eſſet:mode
retur cum aqua decoctionis radicis liquiritie recentis.⁊
in diebus caloris cum aqua boni fontis uel fluuij.melior

pū eſt aq̃ de ciſterna q̃ altera. Et ſi q̃nq3 in dieb⁹ caloris biberet de aqua diſtillationis angurie aut hypoſete. ⁊ eſt cauda caballina eſſet ſibi ualde ↄueniens. ¶ Laudo etiam ſibi ualde q̄ a medietate aplis per totū mēſem ſeptembris aſſumat oī menſe dieb⁹ octo in aurora cyathum vnum aque lactis ouini. tali enim lacti nulla medicina cōpar eſt in debilitate ⁊ egritudib⁹ renū ⁊ ptiū urialiū. ⁊ hec de cibis ⁊ potib⁹.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iii.

Ro remedijs do rep medicinaliū. xii. ſibi deſcribā ſolēnia ⁊ neccīa remedia. cū qb⁹ iſte vir acqret ↄualeſcētiā notabilē. ſi nō poterit totalr eradicari egritudo ei⁹ min⁹ ualde nocebit a dolorib⁹ ⁊ a frequētia migēdi. ¶ Q̄hop ṗmū eſt hoc. ℞. granop ſebeſtē numero. xv. liqritie raſe ⁊ recētis. ʒ. j. ſeminum coīuʒ frigidop oiuʒ añ. ʒ. ij. foliop vngule caballine que farfara uocaſ ab auctorib⁹ medicine. ſeminū altee malue violap añ. ʒ. j. caude caballine foliop piloſelle radicis conſolide ma. ⁊ mi. ſe. plātagis acatie añ. ʒ. iiij. gūmi arabici dragagāti añ. ʒ. ſ. bulliāt oīa in lib. v. aque uſq3 ad ↄſumptionē medietatis. deide coleſ ⁊ expmaſ ⁊ colature addanſ ʒuccari 1ᵉ coctionis. ʒ. iij. penidiap. ʒ. ij. poſtea colenſ ⁊ fiat ſyrupus cū albumine oui clarificat⁹. de quo oī mēſe accipiat. x. diebus ʒ. v. tepefacto in aurora ⁊ poſt ipſuʒ tardeſ cib⁹ ad minus q̄tuor horis dormiendo poſt eaʒ ut libet. ¶ 2ᵐ remediū ṗncipale eſt hoc. ut xi⁹ die imediate ſequēti recipiat iſtū potum ℞. caſſief. de canna nup eicte. ʒ. j. ſy. roſap. ʒ. iiij. bibaſ hoc totum cū. ʒ. iij. aque lactis caṗni in aurora ⁊ pap dormiat poſt ipſuʒ ⁊ tardeſ cib⁹ eius ad minus horis. v. ¶ 3ᵐ remediū ṗncipale eſt hoc. ut iſte vir ſemp añ cibū aſſumat coclear vnū hui⁹ tragee. ℞. granop pineap recētium. ʒ. iij. ſe. plātagis acatie foliop piloſelle ⁊ ↄſolide mi. añ. ʒ. ij. corticis mediani caſtaneap. ʒ. iiij. ſe. endiuie ⁊ acetoſe añ. ʒ. ſ. pulueris corticis mādragore ⁊ papaueris añ. ʒ. j. ſe. papaueris al. ʒ. ij. penidiap. ʒ. j. ſ. ʒuccari al. ʒ. v. puluerīʒenſ oīa per ſe: deide cōmiſceanſ. in hoc eni pului latet magna ps curationis hu ius viri. ¶ 4ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. mucillagis ſebeſten ſe. lini ⁊ mucillaginis ḡnop ſiſami añ. ʒ. iij. caſſie nup ṗpatē cuʒ aq̄ nenufa. lib. ſ. granop alkekēgi numero. xxv. flop nenufaris corticū caſtaneap intermediop añ. ʒ. iij. pulpe prunop recētium. ʒ. iij. polipodij. ʒ. ſ. ʒuccari 2ᵉ coctionis. ʒ. iiij. cinamomi macis añ. ʒ. ij. fiat eluariuʒ de q̄ vir iſte poſtq̄ fuerit purgat⁹ ut ſupra dictum eſt accipiat oī mane. ʒ. vj. In hoc eni eluario eſt potētia frāgēdi acuitatem mēriʒ ꝓhibendi augmētum ulcep ⁊ ſedādi dolores ⁊ lenit etiā uentrē qd̄ eſt ei utiliſſimum. ⁊ ppe hoc eluario uti debet qū pcipit ſe ↄſtipatū ſic ſcribit. Et pōt uti eo etiā añ cenā imediate aſſumendo. ʒ. ſ. ¶ 5ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. violap ſe. portulace granop alkekēgi foliop cupreſſi añ. ʒ. ij. ſebeſten numero. xx. gūmi arabici dragagāti añ. ʒ. ſ. ḡnop pineap. ʒ. ſ. ligritie. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. capil. ue. ʒ. j. ſ. ʒuccari 2ᵉ coctionis. ʒ. iiij. oīa iſta coquanſ in lib. iiij. aque uſq3 ad ↄſumptionē 3ᵉ ptis. deinde colenſ cū expreſſione cōueniēti. ⁊ de hac decoctione ſemp denſ. ʒ. iij. imediate poſt aſſumptionē ſupraſcripti eluarij tepefaciēdo eā. Singulari eni vtute ſua mūdificat oīa uaſa urinalia a ſanie ⁊ ſumibus herentis ⁊ petalis ↄfortādo ⁊ prohibēdo ea a receptione materiep ſupfluatum. ¶ 6ᵐ inſtrm ſingulare eſt hoc. ℞. olei de nenufare olei violap. ⁊ olei de ſeminib⁹ lactuce nigre uel lapatij añ. ʒ. j. ſ. caude equine ſe. plantagis corticis caſtaneap hypoqſtidos maſticis añ. ʒ. ſ. mucillaginis ſebeſtē ⁊ radicis altee añ. ʒ. j. macis ſanda. al. ⁊ ru. añ. ʒ. j. ſ. cere al. quātum ſufficit fiat vnguētum molle. de quo tota eſtate uſq3 ad finem menſis ſeptēbris inungaſ. ſpina eius a fine colli uſq3 ad caudā ſm lōgitudinem ⁊ latitudinē. Et iter ex eo inungaſ ps inferior teſticulop ⁊ femur etiā actu frigido: ſedat enim inflāmationes ⁊ dolores pdictap ptium. ¶ 7ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. ſe. portulace endiuie ſcariole acetoſe ⁊ lactuce añ. ʒ. j. ſandalop antere ſpodij xilobalſami corallop al. ⁊ ru. añ. ʒ. j. ſ. cinamomi electi. ʒ. ſ. ʒuccari al. lib. ſ. cū aq̄ nenufaris fiat ↄfectio in rotulis. ʒ. iij. de qua iſte vir ſemp accipiat rotulā. j. in ṗn⁹ prādij ⁊ cene. rectificat eniʒ digeſtiuā ſtōchi ⁊ frāgit acuitatē mēriʒ ⁊ mūdificat vias urinales. ¶ 8ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. pulueris ſandalop al. foliop cupreſſi maſticis acatie thuris añ. ʒ. j. ſeminuʒ citoniop flop altee violap albap ⁊ citrinap añ. ʒ. j. ſ. pulueris hypoſete ⁊ piloſelle añ. ℈. iiij. puluerīʒenſ oīa per ſe ⁊ ex eis cū mucillagine ſebeſtē fiāt pillē. de qbus iſte vir poſt cibuʒ ſemp accipiat 4ᵉʳ uel. v. ⁊ ualēt ad ſupradicta oīa. ¶ 9ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. aque portulace aque diſtillationis lābruſce cū flore aque nilij ſolis añ. lib. ſ. miſce. Et de iſtis aqs poſt aſſumptionē ſupraſcripte decoctionis eluarij accipiat. ʒ. v. per. x. dies. ⁊ 3⁹ pmutet ſe ad accipiēduʒ decoctionē per alios. x. dies. ⁊ de iſtis pmutet ſe ad pillas alternati de vno ad aliud trāſeūdo per. x. dies ⁊ eſt regularis modus curationis ei⁹ q̄ magis eſt poſſibile. accipiēdo tū q̄ iſtis tpib⁹ etiā non dimittat uſuʒ tragee ↄfectionis ⁊ vnguēti ſupraſcriptorum que oīa tpibus timitatis accipianſ: ut ſupra declaratuʒ eſt. ¶ 10ᵐ iſtrm eſt hoc. ut ſi maxima doloris iſtātia in extremitate vge moleſtaret eū. accipiat cyathū vnū aque ſublimationis lactuce aut portulace. Et iſundat vgā ſuā ⁊ oſſeū in illā aquā fridā. Eſt eni remediū hoc doloris mitigatiuū: non tū uere curationis pfectiuū: qꝛ uera cura pficiſ per abſciſſionē māep faciētiū egritudines. ſed remediū adminiſtratū idē catūs a uehemētia acuitis egritudinis videlicet doloris: cui oīno itēdē opʒ ſine cui⁹ abſciſſione egritudines ↄuenienter curari nō pōt. ut 4⁹ ṗmi. finali cap̄ colligendū eſt. ¶ 11ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. ceruſe lote ⁊ ſarcocolle nutrite in lacte ouino. 8. dieb⁹. oī tñ die renouādo ipʒ. añ. ʒ. ij. plūbi uſti. ʒ. j. pulueris foliop cupreſſi ⁊ pulueris eboris añ. ʒ. ſ. croci. ℈. ſ. roſap violap citrinap añ. ℈. j. puluerīʒenſ oīa per ſe ſubtiliſſime. deide cōmiſceanſ cum. ʒ. iiij. aque lactis ouini. in qua bullierint diu grana papaueris al. ⁊ inijcianſ in ueſicā cuʒ ſiringa ſemel aut bis in die añ cibum. uentre tñ ⁊ urinalib⁹ vijs mundificatis a fecib⁹ ⁊ ſupfluitatib⁹ cū ibus eluario ⁊ decoctione ſupradictis. Dimittaſ aūt hoc remediū qnātuʒ eſt poſſibile ne cadat error nocēdi egro per modū impōnis ſiringe. Raro enim imponiſ ſiringa in ueſica niſi a viro in ſcia hñ trito. eo qꝛ in virili vga ſunt tres vie uel meat⁹. ſ. ſpmatis urine ⁊ alguodi. 20⁹ tertij. ꝑ cap̄. in fine colligēdum. ¶ 12ᵐ ⁊ ultimum inſtrm eſt hoc. ℞. coriādri macis cinamomi electi api corticis mediani caſtaneap añ. ʒ. ij. granop papaueris al. ⁊ pineap añ. ʒ. ij. liqritie oſſiuʒ dactylop añ. ʒ. ij. puluerīʒenſ oīa per ſe. deinde cōmiſceanſ cū q̄drupla quātitate ʒuccari al. ⁊ fiat tragea. Et de hac tragea accipiat iſte vir coclear vnū immediate poſt cibū. ⁊ ꝓpꝛie qū ↄtinuauerit vnū mēſeʒ accipiēdo eluariuʒ decoctiones pillas ⁊ purgationē cum caſſia ſupius tactas. ⁊ ita cum hac curatione tā ordinate ⁊ canonice adminiſtrata felicitabiſ curatio ei⁹ ad ſuauiter viuēdum. Et ſi nō poſſit totaliter ab egritudine denudari: paruʒ tñ ledeſ a nocumentis eius. Quod totum eidem cōcedē digneſ ſummus ciuium ille opifex ⁊ ſaluator dulciſſimus Jeſus Chriſtus Amen.

Cōſiliū. 189. De diſſuria cū ardore. ¶ Diuiditur autē cōſilium in capitula tria.

¶ De diſpoſitione ipſa ⁊ cauſis eius. Cap. i.

Ste generoſus vir laborat egritudine inſtrorū urine ⁊ eſt egritudo renum ⁊ ueſice appropata ⁊ eſt egritudo cōpoſita ex diſſuria cū ardore urine copulata aliqū tñ ardorem ſentit lʒ non ſemper. ¶ Unde eſt diſpō uerēda in quantū ipſa eſt appropriata membris diſtinctis ſpecie iam pretactis. ¶ Et in q̄ ipſa eſt cōplicata ex duabus egritudinib⁹ diſtinctis ſpecie. videlicet ex diſſuria ⁊ ardore urine. quarum diſpoſitionum lʒ a ſapientibus plurime cauſe aſſignentur. videlicet nimia viarum urine aptio earūq3 relaxatio ⁊ mollificatio.

¶ 3° ipſarum excoriatio uel alteratio. ¶ 4° predictorũ mẽbrorũ oppillatio. ¶ 5° earũdem partium apoſtema. ¶ 6° male complexionis omnis virtutem notabiliter ledentis. ſ. expulſiuã ⁊ ſenſitiuã earũ. ¶ Et iterũ ex parte mãerũ que per mẽbra urinalia trãſeunt. lʒ plẽs a ſapiẽtibus cauſe aſſignẽtur uelut eſſet ſanies per vias illas ptrãſiẽs que aliqñ clandens icõplete vias eẽt cauſa ardoris ⁊ diſſurie. ¶ Et altera cauſa põt eẽ acuitas in aquoſitate urinali inẽta pp̃ter uſuʒ ciboꝝ excellẽter ſalſoꝝ ⁊ acutoꝝ. aut fuerit uris acuta pp̃ter pmixtionẽ acutoꝝ hũidoꝝ que iſlãmant in febrib⁹ aut alijs diſpõnib⁹ ⁊ ſic de alijs cauſis. In diſpõne autẽ hui⁹ viri vʒ mihi cãs eẽ magnã viarũ aptionẽ cũ relaxatione ipſarum a multa ſanguis aquoſitate ⁊ aquoſitate flatica ⁊ pingui que oẽs abũdãt in viro iſto argumẽto ſumpto a nãli cõplone toti⁹ ⁊ mẽbroꝝ urie. Et iſte pp̃rie ſunt cãe ſue diſſurie. Cũ enim mãe abũdãt in renib⁹ uritidib⁹ ⁊ ueſica multiplicate ibidem cogũt ṽtutẽ expulſiuã ipſarũ: ⁊ qr mã eſt multa: qr hõ eſt cõplone actu ⁊ potẽtia ualde humidus. ⁊ iõ alie mãe ſic multiplicate iterũ ṽtutẽ excitãt ad ſui expulſiuã. ⁊ qr mã iterũ deſcẽdit ⁊ viciſſitudiarie expellit ⁊ recipitur in mẽbris urine. Ideo freqñẽter ipellit ṽ uo ad freqñẽter expellendũ: ⁊ quãtitas eſt ſatis nõbilis. igit appet q̃ iſta eſt diſſuria. videlicet frequẽs urine emiſſio: cũ q̃titate parũ miori q̃ mediocris. Fundamẽtũ aũt aſſignãdi cãm pũctiõis ⁊ ardoris in urinãdo apparẽtẽ in hoc viro ſuſtẽtat ſup p̃dictis. ⁊ qr aquoſitas urinalis ipſius nõ eũat ab acuitate aut ab uſu rerũ ſalſarũ acq̃ſita uel ab aſſumptiõe rerũ acutarũ ut piperis raphani separũ ⁊ ſiliũ. Aut efficit urina ei⁹ acuta a caliditate vigorata in ptibus renũ ⁊ epatis ut a multa ſtrictura hypocũdrioꝝ ⁊ ptiũ lũbaliũ. aut lõgo decubitu ſuper p̃dictas ptes. aut ab imoderato motu p̃dictaꝝ ptiũ uelut in coitu ⁊ in fricatiõe acq̃ſita. Aut iterũ urina huius viri eſt reddita acuta a multitudine cholice mãei que multũ abũdat in eẽe ei⁹ ⁊ adiuuat ad illud amplitudo cãnaliũ ⁊ gibbi epatis per quos uelut amplos mlta mã cholica ⁊ in breui tẽpore a cĩſti fellis trãſit cũ uriali aquoſitate ipaʒ acutã efficiẽs. ⁊ iſte ſunt uere ⁊ appropiate cãe diſſurie ⁊ pũctiõis urine huius viri. Ex quib⁹ ↄcludit egritudinẽ iſtã nõ eſſe pro paruo accipiendã: imo ampliſſime uerendã ⁊ pp̃rie in etate tali: iuxta ſniam ſummi Hyppo. epidimiaruʒ 6°. ubi inq̃t. Nefreſim in ſenibus nõ vidi ſanatã. Idem affõꝝ 6° cõcorditer dicẽtis. Nefreticis ⁊ circa ueſicam dolentes in ſenibus non ſanantur.

¶ De cura: ⁊ p̃ de admiſtratiõe ſex reꝝ nõ nãliũ. Cap. II.

Regimen igit huius diſpõnis theorice ↄtẽplãdo multũ ordinari debet tã regimen nõ nãlium q̃ʒ medicinaliũ intẽtionũ iſtiſrorum. ¶ Opʒ enim iſtiſra oia elõgari ab uſu reruʒ apitiuarũ nõbilr ⁊ pp̃rie ultra p̃mũ gradũ tã ciboꝝ medicialiũ q̃ʒ medicinaꝝ ſimpliciũ ⁊ cõpoſitarũ. Uie eni urinales huius viri nimiũ apte ſunt nãliter ⁊ accitalr. ¶ Opʒ 2° q̃ oia talia eũent ab admiſtratiõe ciboꝝ ⁊ medicinarũ acutaruʒ ne fiat additamẽtũ in mordicatiõe urie. ¶ Propter qõ appet 3° q̃ regimẽ eius debet eſſe cõpoſituʒ ex frangẽtibus aptionem ⁊ acuitatem in omnibus admiſtrãdis in cura eius. ¶ Uñ quãtũ eſt ex pte ciboꝝ ſolũ tãgã ea: ex quoꝝ uſu nocumẽtũ excellens adueniret ei. ⁊ p̃ter illa alijs uti poteſt libito ſuo. ¶ Euitet igit panẽ uehemẽti coctione coctũ ⁊ habẽte multũ ſalis ⁊ fermẽti. ¶ Euitet oia ſalſa cibaria confracta cuʒ acuitate: ut raphano alleo cepe porris ſinapiſmo lymonibus ſalſis. ¶ Euitet etiã multũ uſum apitiuoꝝ ⁊ eorum oium que multũ apitiua ſunt: ut in 2° uel 3° gradu uelut feni. petroſilinũ apiũ: aniſum: eupatoriũ: daucus ⁊ ſimilium. Sparago autem ⁊ bruſco ⁊ cicorea ⁊ baucia domeſtica uti põt. ¶ Euitet etiã multũ uſum brodij cicerũ ru. ⁊ pp̃rie cuʒ feniculo ⁊ petroſelino cõpoſitũ: ⁊ qñ coquit in aqua iſuſiõis eorũ. Simplex aũt ⁊ in pmutata aqua factũ brodiũ ciceruʒ ru. ſibi ↄueniẽs eſt. Caueat etiã ab antiquo caſeo: ⁊ ab omni ſalito. ¶ Et effugiat cibariũ medicinaliũ apientiũ cũ acuitate oẽm uſum: ut ſunt ficus lymones ſaliti arãcij acuti nuces ⁊ ſilia. Oleũ aũt recẽs ⁊ butyrũ nõ ſalitũ ſibi ↄueniens eſt. ¶ Effugiat etiã in cibis carnes antiq̃s ualde ⁊ pp̃rie cũ ſalſitijs ↄſeruatas. ¶ Diminuat uſuʒ oliuarũ ↄditaruʒ q ue ualde ſalite ſunt. Et rape ↄdite abſq; multis ſpẽb⁹ iterũ ei cõuenientes ſunt. ¶ Agreſta ṽo ſalita aut modici ſalis. ⁊ ſuccus granatoꝝ muçoꝝ ⁊ arãcioꝝ dulciũ multuʒ utilia ſunt ei. Acetũ ṽo ⁊ pp̃rie acutũ in uſu nõ habeat. ¶ De carnibus ṽo ↄuenit ſibi ei alaliũ hñ iuuenũ ⁊ pinguiũ: ⁊ pp̃e elixe uel frixe uel aſſate cũ mediocri coctura. ⁊ ſilr piſces oẽs leuis digõnis: ⁊ excellẽter viſcoſitate puati: ⁊ nullo mõ ſalſi placẽt mihi. ¶ De fructib⁹ ṽo uti p̃t gñis piceaꝝ recẽtiũ frequẽter paſſulaꝝ nigraꝝ. Et fiſtici etiã placẽt mihi ⁊ amigdale dulces ⁊ auellane torrefacte leuiter. ¶ Pot⁹ aũt eius ſit vinũ album uel rubeũ mediocris potẽtie. iclinatũ tñ magis ad potẽtiã q̃ ad debilitatẽ ſubſtãtia claꝝ uel diaphanũ a limoſis ſupfluitatib⁹ expurgatũ: odore ſuaue: qõ ſimplex bibat aut aliqñ cõmixtũ cũ hydromelle pauce cõmixtionis. vina ualde fumoſa pp̃ter ſuã aptionẽ ⁊ qr diſſoluunt mãs: ⁊ acuunt eas: ⁊ fluere faciũt ad vias urinales nõ habeant in uſu. ¶ In cibo ṽo eius habeat mẽſura ex pte quãtitatis que nõ ſit tãta: ut ſtomachũ põderoſuʒ ⁊ grauẽ efficiat. Ex pte hore nõ accipiat cibũ 2[m] niſi per. x. horas poſt p̃mũ. Et in comedendo cibum non degluciat ſine optima maſticatione. Et in potu mẽſurã hẽat: ut ſepe bibat paruʒ magis q̃ multum ⁊ raro. ¶ In mõ ṽo dormiẽdi euitet quãtũ põt decubitũ reſupinũ qui facit ſuperfluitates ad poſteriora declinare. ¶ Et iterũ multũ ↄueniẽs eſt ei poſt cibũ quieſcẽ magis q̃ motu progreſſiuo ⁊ altero exercitio uti. ¶ Et pcuret oĩno uẽtrẽ ſuuʒ habere hñ lubricum. ſtipticitas eni uentris in his diſpoſitionibus eſt ualde uerẽda: eo qr per ipſam ſequit uehemens cõpreſſio ⁊ inflãmatio viarum urine que pueniunt a retẽtione fecum tã in ilion q̃ in alijs groſſis inteſtinis. ¶ Caueat quãtum põt uti frequẽ. ex ira furore uel iracundia ⁊ reliq̃s aie accitib⁹: ex q̃b⁹ in ſpiritibus ⁊ humorib⁹ corporis uehemens ⁊ uelox mot⁹ iponit ⁊ fluctuatio. Hec de regimine diſpoſitionis huius viri per res non naturales.

¶ De cura per medicinalia. Cap. III.

Modus aũt regẽdi hũc viꝝ per applicationẽ iſtiſrorũ medicinaliũ querẽdus eſt premittẽdo p̃ q̃ in oib⁹ iſtiſris medicinalibus tã alteratiuis q̃ euacuatiuis apitiuis mũdificatiuis ⁊ ↄfortatiuis viaruʒ urine iueniẽdis multũ ſubtilr pcedendum eſt. ¶ Opʒ eni oia iſtiſra que vias laxatas iueniũt eſſe ipſaꝝ cõfortatiua ne mẽbra illa ſupfluitates plimas aliũde recipiãt. Hoc aũt feliciter fit per leuiter ſtiptica que ↄfortãt mẽbra illa ut nõ ſint ſupfluitatũ receptiua: iuxta ſmonẽ auctẽticum Gal. 3° tegni. pp̃ellunt enim a ſe uaſa ↄfortata ſtipticis farmacijs. ¶ Opoꝛtet 2° talia iſtiſra eſſe cũata ab oi gradu acuitatis ⁊ mordicationis. alr eni dubitabile eſſet de pmutatione viaꝝ ad magnã excoriationẽ ⁊ ulcerationẽ earuʒ. ¶ Ex quib⁹ ultimate ↄcludit q̃ oia medicamina debẽt eſſe cõpoſita ex medicinis leuiter apertiuis ↄfractis a mediocriter ſtipticis: ⁊ ab oi mordicatione euacuatis. ⁊ tu ↄſidera hoc: qr leui⁹ eſt ſcribẽ: ⁊ adhuc ſcientifice dicẽ q̃ iſtiſra conuenientia reperire qõ apparet in ſequẽtibus. ¶ Pro regimine aũt huiꝝ diſpõnũ per medicinalia cõplẽdo obſeruabit modus iſte qñ regimẽ ipʒ q̃driptitũ ſibi ordinare decreui ſm reuolutionẽ q̃tuor tẽpoꝝ anni. Sicut eni alias ⁊ alias diſpoſitiones videmus in aere ↄſiſtẽtes ⁊ diuerſas ſm diuerſitatẽ peregrinationis ſolis per diuerſa ſiḡ celeſtia diuerſas impreſſiones in hũc mũdũ efficiẽtes: ita rationabile eſt uarias diſpoſitiones in humanis corpib⁹ repiri in his q̃tuor tpib⁹ anni. ¶ In uere nãq; vigorata caliditate cõtinẽtis caliditate expãſa de centro ad circumferentiam magis q̃ erat in tempore hyemis diſſoluuntur materie humorales per totum corpus diſcurrendo ⁊ acuuntur: ubi in hyeme congregate ⁊ ſepulte ſtabant in profundis partibus humani corporis.

¶ Propter qđ medicinalia īteriora nō opȝ eē ita excellēter
cal'a in tpe hyemis ſicut exteriora in tpe illo. Si qs eni deſi-
derat reſoluē attrahē mās humorales ab humano corpe in
tpe hyemis per medicias exteri⁹ applicatas. opȝ ꝙ ipſe ſint
potētiores ualde pp clauſionē poroꝝ exteriorū. Jlle vo que
admiſtrant' īteri⁹ in hyeme nō debēt eē ita excellēter calide:
propterea q: calitas vigoroſior eſt in tpe hyemis in pfun-
dis ptib⁹ ꝙ exiſtat in uere ⁊ eſtate. Et hoc hēt vitateȝ magis
in corpib⁹ hñ carnoſis ⁊ robuſtis ⁊ nō in reſolutis ualde ⁊
debilib⁹. Et ſunt ſermones clauſi in ſnia ſummi Hyppo. p⁹
affoꝝ. Uētres hyeme caliſſimi ſunt nā. ⁊ cōmēto ei⁹ in eodē
loco. Et ſic ɔſiderādo alia tria anni tpa ſm ɔſiſtentias nāles
coꝝ oino opȝ inſtrā medicinalia que recte applicantur eſſe
diuerſa in naturis cōplonibus ⁊ gradibus earum.

Itaqȝ pro regimie hui⁹ viri p totuȝ tps hyemis obſer-
uādo qnqȝ ponā iſtrā medicialia. Et pmū qdeȝ
eſt eluariū hoc. ℞. mucillagis ſ̄noꝝ mucheite. ℥. ij. caſſie nu
per euulſe a cāna ſua cū aq̄ diſſolonis gūmi ceraſoꝝ. ℥. iiij.
pulueris thimi ⁊ folioꝝ ſene añ. ʒ. j. ſ. çuccari ru. ℥. ij. coqua
tur çuccarū lēto igne cū aq̄ diſtillationis mercurialis uſqȝ
ad viſcoſitatē. deīde icorpet' cū caſſia ⁊ mucillagie: poſterius
apponant' pulueres. ⁊ ultiate ſupadiūgat' pul. mac. ʒ. j. ſ. Et
de hoc eluario añ cenā p q̄rtā ptē hore accipiat. ℥. j. deglutiē
do ipm abſqȝ potu: ⁊ comedat poſt ipm. ʒ. ij. paſſu. nigraruȝ
hñ mūdatoꝝ. uel ſi placet ei poterit pdictū eluariū eodē mō
accipe in aurora: ⁊ comedē p horas tres poſt. Eſt eni in hoc
eluario potētia leniēdi uētrē. educēdi mās flaticas cal'as ⁊
acutas ab ꝓ̄e renib⁹ ⁊ vijs urialib⁹: ⁊ remittit flāmā ⁊ acuita
tem predictorum: ⁊ frangit mordicationem in vijs urinali-
bus: ⁊ frangit frequentē mictuȝ ɔfortando partes. ¶ 2ᵐ vo
inſtrm pncipale quo uti pōt hoc tpe eſt tragea iſta. ℞. ſemē
portul. endi. ſcariole ⁊ cuſcute. añ. ʒ. ij. pul. folioꝝ cypreſſi. ʒ.
j. pulue. mediani corticis carnoſitatis caſtanearū. ℈. iiij. ſ̄no
rum pineaꝝ minutim iciſorū. ℥. ij. granoꝝ fiſticoꝝ. ℥. ſ. ſe. pa
pauerís ⁊ lactuce añ. ʒ. iij. ſeium coīum fridoꝝ 4ᵒʳ. ℥. j. icidē-
da icidant' minutiꝫ: ⁊ reliqua ſubtilr pulueriçent' ⁊ cōquaſ
ſent' ſimul. deinde miſceant' cū lib. ſ. çuccari al. ⁊. ℥. ij. peni-
diarū diligenter cōterēdo. Eſt eni hoc medicamē ualde no-
bile ad tollēdā mordicationē in urinādo ⁊ frequētiā mict⁹:
⁊ adiuuat ad mūdificationē viarū urinaliū ut nō cōgregē-
tur māe mordicatiue ⁊ oppilatiue earum. ¶ 3ᵐ vo inſtrm
principale ad hāc intētionē ualēs eſt hoc. ℞. aque ferrarie
⁊ eſt agrimonia. ℥. j. aque alkekēgi: aque cuſcute. añ. ℥. ij. mi-
ſce. ⁊ de iſtis aqs accipiat ſemel aut bis in ſeptimana in au-
rora cyathū vnū tepefactis cū. ℥. ſ. penidiaꝝ diſſolutarū in
eis. ¶ 4ᵐ medicamē ad itētiones pdictas eſt hoc. ℞. pul. cor
tic. glandiū iterioꝝ. ℥. j. ſ. aniſi dul. ʒ. ij. granoꝝ alkekengi. ℈.
iiij. ſeium q̄tuor colum frigidoꝝ. ʒ. ij. terant' ⁊ cum ſucco re-
centis feni. fiant pille de omni. ʒ. viij. de quibus patiens bis
in ſeptimana accipiat. v. uel. iij. in aurora. ⁊ tardet cibū ſuū
horis ad minus quatuor. ¶ 5ᵐ medicamē eſt hoc. ℞. olei
de viol' citrinis. ℥. j. ſ. olei ro. olei onfancini añ. ℥. j. granoruȝ
alkekengi numero. vj. ſan. al. ⁊ ru. ani. ſe. apij. añ. ℈. ij. muſci.
g. ij. cere al. q. ſ. fiat vnguentum molle. de quo ſaltem quater
in ſeptimana inungat totā ſpinā ⁊ ilia a furcula ſpatularuȝ
uſqȝ ad caudam. Et attendat ꝙ in regimine ſuo pōt facere
reuolutioneȝ a tragea ad pillas: de pillis ad aquas: de aqs
ad vnguentum ⁊ econuerſo. reuoluendo intentionem cura
tiuam per hec inſtrumenta iam pretacta ⁊c̄.

Pro regimine vo ab hoc viro p totuȝ tps ue-
ris obſeruādo q̄tuor videntur
mihi remedia neceſſaria: pmittēdo pmo ꝙ eadem remedia
que ɔueniūt ei in tpe hyemis. v. numero pñt ei ɔuenire etiā
per totum tps ueris. minus tñ ⁊ rarius de eis accipiendo
in uere ꝙ̄ in hyeme. aut ſaltem rarius accipiat de eis. Salu-
briora tñ remedia vident' mihi hec quatuor. ¶ Quorum
primum eſt ut iſte vir in medietate tpis ueris purget ſe per
hunc modū. ℞. medulle caſſie de cāna extracte cū aque eu-
patorij. ℥. j. eluarij hamech. ʒ. j. ſ. miſce. ⁊ per duas horas añ
diē accipiat ipſam cū. ℥. ij. aque apij calefacte: ⁊ nō dormiat
poſt ipm niſi parū: ⁊ tardet ſuū prādiū uſqȝ ad horas. vj. ab
aſſumptiōe ei⁹. ¶ Sequenti die accipiat hoc digeſtiuū. ℞.
aque cuſcute: vio. ⁊ apij. añ. ℥. j. ſyr. de biçā. ⁊ vio. añ. ʒ. v. mi-
ſce ⁊ mediocriter calidū accipiat': ⁊ tardet cibuȝ horis 4ᵒʳ ⁊
cōtinuet ipm dieb⁹. vij. ¶ Octaua vo ſequenti die accipiat
iſtas pillas. ℞. pil'. aureaꝝ. ʒ. ſ. pil'. de reubar. ℈. ij. fiāt pille
vij. cū medulla caſſiefiſtule ⁊ accipiant' hora ⁊ cōditionib⁹
poſt eas obſeruādis que dicte fuerūt in minoratiuo pcedē-
te obſeruari debē. Erit eni hec purgatio lȝ ſit leuis magnuȝ
auxiliū ſibi ad phibēdū mās in vijs urinalib⁹ multiplicari: ⁊
ledere eas multitudine uel acuitate uel alia qualitate earū.
¶ 2ᵐ iſtrm pncipale eſt hoc. ℞. ſe. portul'. ʒ. j. ſe. lactuce. ℥. ij.
ſeiuȝ q̄tuor coium fridoꝝ oium añ. ʒ. x. pul. floꝝ nenufa. ʒ. ij.
pul. folioꝝ cypreſſi. ʒ. iij. çucca. al. dupluȝ pōderis oium fiat
tragea. de qua poſt purgationē pſcriptā ſemp ante prādiuȝ
⁊ cenā deglutiat coclear vnū uſqȝ per totuȝ menſem maij.
Eſt eni in ea intētio remittēdi acuitatē mārum ⁊ pcipitā-
di mās ab eis: ⁊ phibendi earuȝ cōgregationē in ipſis cum
qua auxilio diuine gratie ſanaui gētes multas. ¶ 3ᵐ inſtru
mentū pncipale eſt hoc. ℞. olei oliuarū olei de nenufa. olei
citonioꝝ. añ. ℥. j. ſan. al. ⁊ ru. ſpodij roſ. añ. ʒ. ſ. ſpice nardi. ℈.
j. cere al. q. ſ. fiat vnguentuȝ molle. de quo liniantur renes ⁊
tota ſpina a ſpatulis uſqȝ ad finem. ¶ 4ᵐ remediū pncipa-
le eſt ut iſte vir ſepe utat' in toto uere hac cōfectione poſt ci-
bum ⁊ añ libito ſuo accipiendo morſellū vnū. ℞. pinearum
mūdarū. ℥. iiij. çucca. al. lib. ſ. amili de ordeo. ℥. j. ſ. terantur
pinee: ⁊ per totā vnā noctē ifundant' in vino citonioꝝ. De-
inde coquant' ⁊ incorpent' cū çuccaro diligēter: ⁊ in fine ad
dat' amili: ⁊ fiat confectio in morſellis ſicut pineata: ⁊ acci-
piat ipſam añ cibū ⁊ poſt libito ſuo. Hec remedia in hoc tpe
deſcripta remittētia ſunt caliditatē ⁊ acuitatē pariter ma-
gis ꝙ̄ ea que ſcripta fuerunt in tempore hyemis.

Poſt hec aūt de regimie obſeruādo ab ipſo in tpe
eſtatis. Dicēduȝ eſt pmittēdo pmo ꝙ oia
inſtrā in hoc tpe debent eē minoris potētie in calefaciendo
apiēdo ⁊ mūdificādo ꝙ̄ illa que dicta ſunt in hyeme ⁊ uere.
⁊ hoc idē rōni ⁊ ueritati ɔſonū eſt. lȝ eni calitas in iterioríb⁹
corpis itēſior repiat' in hyeme ꝙ̄ in uere. ⁊ iterū in uere ma-
gis ꝙ̄ in eſtate cū paritate cāꝫ: q: tñ calitas in toto humano
corpe tā interius ꝙ̄ exteri⁹ aggregata ex nāli ⁊ accitali pue-
niēte ab impſſione ɔtinētis intēſiue: maior eſt in eſtate ꝙ̄ in
duob⁹ pcedētib⁹ tpib⁹ anni: ut ſenſus oñdit. Jō inſtrā que
corpib⁹ admiſtramus in eſtate nō debēt ita intēſiue calefa-
cere corpa. ppterea q: calitas a talib⁹ medicis augmentata
maiorē efficiet debilitateȝ corpibus humanis iam reſolutis
magis in eſtate q̄ȝ alijs tpibus. Et pꝑter hoc elegi quinque
remedia in hoc tpe admiſtranda potentiora in remittendo
caliditatem q̄ȝ ſint illa que in hyeme ⁊ uere ſunt deſcripta.
¶ Quoꝝ pmū eſt hoc. ℞. aque licbin. ⁊ eſt plāta epatica ex
ſermone Sa. Sal'. de ſimplici medicia. ℥. iij. ſ. aque ſublima-
tiōis lābruſce recētis. ℥. j. ſ. miſce. ⁊ accipiat' in tota eſtate ſal
tē oī ſeptiana ter in aurora actu frida: aut ſaltē tepida uel le
uiter calefacta. ¶ 2ᵐ remediuȝ pncipale eſt hoc. ℞. floꝝ ſali-
cum ⁊ nenufa. ſe. acetoſ. cuſcute ⁊ portulace añ. ʒ. j. dauci ſe.
apij. añ. ℈. j. cū ſucco violarum formant' pille de ol. ʒ. viij. de
quib⁹ dieb⁹ itermedijs qbus nō accipit aquas pdictas ea-
dē hora accipiat. v. aut ſaltē. iij. ⁊ tardet cibū poſt eas ad mi
nus horis 4ᵒʳ. ¶ 3ᵐ remediū pncipale eſt hoc. ℞. ſ̄norum
papaueris al. ℥. j. florū memite. ſe. lactuce. florum altee ⁊ ne-
nufar. añ. ʒ. ij. ſe. portulace. ℥. ſ. roſ. non expālarum. ʒ. ij. çuc-
ca. al. triplum ponderis oium fiat tragea. de qua ſemper añ
prandium ⁊ ante cenam accipiat coclear vnum. ¶ 4ᵐ in-
ſtrumentum principale eſt hoc. ℞. olei de nenufar. olei on-
fancini. añ. ℥. ij. cere alb. ℥. j. diſſoluantur ſimul ⁊ diſſoluta
infundant' in aqua frigida. cum ergo ipſa cōgelata fuerint
agitentur cum ſpatula in uaſe vitreato uſqȝ ad effuſionem

aque. poſterius adde incorporent̃ cũ iſtis ſpẽbus. ℞. amili. ʒ. iij. ſan. amborũ: ſpodij: ſpice nardi añ. ℈. ij. ⁊ fiat linimentũ: de quo omni die bis aut ſaltẽ ſemel a ſpatulis uſq3 ad finez tota ſpina inungatur. ¶ Ultimũ inſtrm̃ eſt hoc. ℞. conſerue violarũ: cõſerue recẽtis ro. añ. ʒ. ij. zucca. candi. ʒ. j. ß. ſpecierum triaſan. ſine cãpho. ʒ. j. ß. incorporent̃ ſimul ⁊ fiat electuariũ. de quo accipiat coclear. j. in aurora cum. ʒ. cyatho aque decoctionis lactuce uel ſublimationis earum.

Jam uo nũc inſtat tp̃s ponendi regimẽ in tpe autũni. Pro cui⁹ itelligẽtia p̃mittẽdũ q̃ oia remedia que ſcripta ſunt ↄuenire in eſtate. itez ↄuenire p̃nt in p̃ma parte autũni. rari⁹ tñ ⁊ miorẽ q̃titatẽ accipiẽdo de eis que iterũ aſſumunt̃. Et cã hoꝝ ſermonũ notiſſima eſt. multũ enĩ coîcãt inicẽ: ut in pl'ib⁹ ultia pe eſtatis cũ p̃ma pte autũni: ⁊ eꝯ uerſo. ꝑpterea q2 ſicut corpa in fine eſtatis ſunt min⁹ cal'a: min⁹ rara: min⁹ ſicca cũ ꝑlitate cãꝝ q̃ fuerũt in p⁹ pte eſtatis. Ita oſiľr magnã ↄuenientiã hẽt ſm̃ maiorẽ ſui ptẽ ultia pe eſtatis ad p̃mã ptẽ autũni. ꝑpter qð remedia p̃dicta in eſtate magnã hẽbũt ↄueniẽtiã in p⁹ pte autũni. ¶ Et adhuc itez ſicut corpa in fine autũni iueniunt̃ min⁹ cal'a ul' magis frida ⁊ dẽſa ⁊ min⁹ ſicca: q̃ fuerunt in p⁹ pte autũni: aut pariꝑ per differẽter iueniunt̃ corpa diſpoſita in p⁹ pte hyemis cõparata ad ultimataꝫ ptẽ ei⁹. ſic piformiter remedia que ſcripta ſunt in tpe hyemis erũt ↄueniẽtia in ultia pte autũni cũ aliis pib⁹. Jlla tñ remedia ſemp aſſumẽdo rari⁹ aut in miori q̃titate q̃ aſſumebant̃ in hyeme. Et tu ↄſidera: q2 hec remedia uera ſunt: oia tñ ꝑpter meliorẽ modũ ꝑcurãdi corpa duo deſcribã remedia in autũno ↄueniẽtia que poterũt adminiſtrari a quocũq3 medico cũ miori anxietate ↄſideratiõis theorice. ¶ Quoꝝ p̃mũ eſt hoc. ℞. ſy. vio. ſy. de papauẽ. añ. ʒ. ij. amili. ʒ. vj. aque ſublimatiõis albumis ouoꝝ lib. ß. ẽnoꝝ pineaꝝ. ʒ. iij. zuccari al. lib. ß. fiat eluariũ de quo accipe pôt patiẽs oi mane in aurora coclear vnũ ⁊ eſt diuinũ medicamen: ⁊ tardetur poſt ipſuz cibus horis ad minus quatuor. ¶ Ultimũ medicamẽ ⁊ mihi expꝫtiẽtia quotidiana cõprobatũ eſt hoc. ℞. aque ferrarie lib. j. aque diſtillatiõis ĝnatoruz dulciũ cũ oĩb⁹ corticib⁹ iterioib⁹ ⁊ exterioib⁹ ↄtuſoꝝ lib. j. ß. miſce. ⁊ de his ago p. xv. dies accipiant̃. ʒ. v. in aurora tardãdo cibũ poſt horis q̃tuor ad laudez dei oĩpotẽtis Amen.

Cõſiliũ. 190. De mictu ſaniei ↄueniẽte a renibus principaliter ⁊ a ueſica ſecundario.

Uir nobilis ⁊ potẽs Petrus de Triſano celeberrie urbis vincentine honoratiſſimus ciuis laborat mictu ſaniei. qui quidem originem p̃ncipaľr habuit a renibus: ⁊ nunc etiã ſm̃ magnã ptẽ decidit̃ ab eis. ¶ Et p̃mũ qdẽ horũ ſatis facile declarari pôt: eo q2 p elapſa tpa nõbiles dolores in renib⁹ ſuis paſſus eſt. ⁊ q̃diu pſeuerauerũt dolores nullũz habuit ſaniei mictuz: imo ei⁹ urie tenues erãt ⁊ clare: eo q2 mã retinebat̃ in eis ſiue oppilationẽ faciẽs ſiue apata. qð hic nõ eſt diſcutiẽdũ cũ nõ multũ ↄferat ad ꝑpoſitũ. Materia igit̃ retẽta erat cã albedinis urinarũ: aut q2 claudẽdo vias colatorij renũ prohibebat exitũ mãeꝝ groſſarũ: eo q2 in eodem loco retenta putrebat. vñ ſiue fuerit ꝑpter fortitudinẽ ṽtutis expellentis mãm oppilãtẽ: ſiue fuerit ꝑpterea q2 mã iã digeſta parata erat ad exitũ expulſa tali materia a ṽtute ſucceſſit mictus ſaniei: ad cuius euentũ non ſolũ dolor renũ alleuiatus fuit: ⁊ eſt. imo oino fere euanuit. Et hoc qdẽ eſt ſignũ demõſtratiuũ q̃ p̃ncipiũ huius egritudinis icepit a renibus. ¶ 2ᵐ uo iterum declarat̃ q̃ mictus huius ſaniei ſm̃ magnã partẽ ↄueniat a renibus p̃mittẽdo q̃ nõ ↄuenit ab epe neq3 a ſplene neq3 a toto corpe. ergo neceſſario prouenit uel ab ulceribus in poris uritidibus uel in collo ueſice exiſtentibus. ¶ Qð autez talis mictus nõ ↄueniat ab ulceribus horũ pororũ urindorum ſatis clare videri pôt. Oporteret enim q̃ ſanies illa eẽt pauce quãtitatis ſubtilis paulatim eueniens cum dolore

pcepto circa laterales ſpõdiliũ ptes: ⁊ repꝑtaret̃ cũ pũctione ⁊ acuitate. ac ſi deſcẽderet per virgã uel cãnalẽ ibi ptenſum: quoꝝ ſignorũ nullũ apparet in viro iſto. ¶ Quod do itez hic mictus ſaniei nõ pẽdeat a ueſica ꝑcipue apparet. ꝑmo q2 ſanies iſta ꝑuat̃ fetore. Sanies aũt a ueſica exiẽs nõ euacuat̃ a fetore. Jtẽ q2 ſi eſſet hic mictus ſanguinis a ueſica ꝑcedẽs: ⁊ lõgo tpe pſeuerauit: ⁊ fuit in quãtitate nõbili: nullo modo poſſet in ueſica gñari abſq3 ulceribus in ea exiſtẽtibus. ita ut mã ibidẽ per paulatinã indigeſtiõnẽ: aut aliunde genita ad ipſaz deſluxa in ↄcauo eius gñaretur. ¶ Neq3 etiã hic mictus purus ꝑcedit pſſe ab excoriatione uel ulceribus in collo ueſice exiſtibus. o poteret enĩ neceſſio q̃ cũ exitu ſaniei illius apparerẽt ptes corticales aut villoſe uel pãniculares a corpore ueſice ſeparate. Cũ aũt pãniculares partes ⁊ villoſe in tali ſaniei mictu nõ apparẽt: ⁊ qñ in talibus urinis apparẽt minuti cortices. opꝫ neceſſio concedẽ q̃ in corpore ueſice ipſius in collo facta eſt excoriatio ſupficialis ⁊ nõ pfũda. Ex quo ↄcludit̃ q̃ diſpõ hec eſt cõplicata ex mictu ſaniei ↄueniẽtis p̃ncipaľr a renib⁹ ⁊ a ueſica ſecũdario. ¶ Et ex hoc fundamẽto ↄcludunt̃ correlarie duo. Primo q̃ vir iſte parat⁹ eſt icurrẽ excoriationẽ ⁊ ulcerationẽ colli ueſice niſi regat̃ regimine conuenienti. ut nunc ſequitur.

Pro cui⁹ qdẽ recto regimine ꝑ abſcindẽ debet a ſe uſuz rerũ cibaliũ oiuz uel potabiliũ hñtiuz caliditatẽ ⁊ acuitatẽ multã. uelut ſunt cibi ſalſi acuti odorati cepe porrũ alleũ raphan⁹ ⁊ ſilia. ut ſic⁹ ⁊ nucco. ¶ Jtẽ euitare debet cibariũ oẽ amarũ uel amaritudinẽ participãs. ꝑpterea quia in talibus ut in pluribus inuenit̃ caliditas cũ acuitate. ¶ Jtẽ euitet uſum oium oppilantiũ ⁊ inuiſcãtium uelut ſunt paſtilles cibi ⁊ lacticinij. ¶ Jtẽ effugiat oẽs cibos inflatiuos uel uẽtoſos ut legumina oĩa ⁊ ꝑpue elixa ⁊ fructus. ¶ Adhuc etiã euitet mãſionẽ in aere uentoſo ⁊ humido: maxime dormitionez in cameris hñtibus aerem talem. ¶ Et effugiat dormire ſuper ſpina ꝑlixo tempore. ¶ Euitet etiã accitus oĩa uelut pedeſtre uel equeſtre: ⁊ proprie ab equo cauere debet. ¶ Nec multũ de triſtitia ⁊ iracundia ⁊ huiuſmodi diſpõnib⁹ torqueri. imo bonã ſpem ⁊ letitiã mẽtis hẽ. Jn alijs aũt ex pte ciboꝝ ⁊ potuuz ⁊ ſiliũ faciat ut libet ei. ꝑterq̃ in coitu oino parcuẽẽ debet ⁊ raro uti eo. Et hec de regimine reꝝ nõ nãliũ: ita ſuccincte dicta ſufficiant.

Pro regimie uo medicinali. vij. ſibi ex hiheo remedia qb⁹ uti debet: neq3 enĩ opꝫ hic medicinale regimẽ extẽdẽ cũ intẽtionib⁹ opportunis: eo q2 tale regimẽ ab eximijs doctorib⁹ eius ↄueniẽtiſſime fuit adminiſtratũ: ⁊ etiã q2 egritudo iſta iã trãſiuit ad ſtatũ ulteꝝ: in cui⁹ tpis curatione illa ſeptẽ p̃miſſa iã remedia videntur mihi ſufficere. ut nũc ſequit̃. ¶ P̃mũ itaq3 hoꝝ remediorꝫ eſt electuariũ de ſebeſtẽ per me cõpoſitũ in quo iplicãtur intẽtiones leniẽdi uẽtrẽ mũdificãdi vias urine ⁊ ſedandi acuitatẽ mãerũ. Et modus uſus eius eſt ut de ipſo accipiat an cenã a. ʒ. iiij. uſq3 ad. vj. degluttiẽdo ipm̃. poſt qð immediate ſuũz cibũ accipiat: ⁊ pôt eo uti oĩ die uel alterna die: aut de quarto in quartũ. ¶ 2ᵐ uo inſtrm̃ medicinale eſt inunctio infraſcripta in qua eſt intentio ſedãdi acuitatẽ mãerum ⁊ leniẽndi extenſiuos dolores ſpine totius ⁊ lumborũ ⁊ renum: ⁊ debet cũ eo inungi ſpina tota a furcula ſpatularũ uſq3 ad caudã: bis in die cum ipſo calo leuiter fricando. ¶ 3ᵐ remediũ eſt īfraſcripta ꝑ pillarũ uſus: in quib⁹ eſt intẽtio ſedãdi potẽter acuitatẽ mãeꝝ ⁊ remouẽdi dolores ulcerũ ⁊ mũdificãdi saniem ⁊ partiaľr ↄſolidandi ulcera. Et modus uſus earũ eſt ut ſtãte uehementi pũctione ⁊ dolore accipiat de eis oĩ nocte q̃tuor uel quinque per horas ſeptẽ uel octo poſt cibi aſſumptionem. ¶ 4ᵐ uo remedium eſt puluis infraſcriptus cuius uſus eſt ut cum inſtaret uehementia vigiliarum ⁊ frequentia mictus propter dolorez cõtinuũ ⁊ ab ulceribus ↄueniẽtẽ utat̃ eo accipiẽdo de ipſo. ʒ. ß. aut. ʒ. j. cum medio cyatho aque cal'e decoctionis granorum papaueris al. duabus horis cum dimidia poſt cenaz.

¶ 5m remediũ eſt eluariũ aliud:cui° ĩtẽtio eſt mũdificare le
niter abſtergẽ ſaniẽ ꝯſolidare ⁊ dolorẽ ſedare. Et huius qui
dẽ eluarij uſus eſt ut ex eo accipiat per horã vnã añ cibũ q̃
titatẽ vni° nucis muſ.uel.ʒ.j.ſ.uſq3 ad.ʒ.iij.deglutiẽdo ip3.
¶ 6m ſpãle remediũ eſt hec ꝯfectio ĩfraſcripta qua uti debet
an cibũ imediate accipiẽdo fruſtũ vnũ in qua eſt ĩtẽtio mũ
dificãdi renes ⁊ vias urine oẽs:⁊ ſedandi dolores.⁊ educit
etiã harenulas ⁊ lapillos qui frequẽter in renib° ei° ĩueni
unt:⁊ eſt ꝯfectio cũ ãnis fiſticoꝝ cõpoſita:qm̃ fiſticis ineſt
ṽtus qua cõminuit lapis qui eſt ĩ renib°.x° tertij. ¶ 7m ṽo
remediũ ⁊ ultimũ eſt uſus decoctionis de ſebeſtẽ:que potẽs
eſt ⁊ ꝯueniẽs in mũdificãdo ꝯſolidãdo ulcera ⁊ ſedãdo do-
lores. Et frangit etiam notabiliter acuitatem materierũ:⁊
uſus ei° eſt:ut de ea accipiat in aurora ab.ʒ.iij.uſq3 ad.v.
tepefacta cum ſentit acuitatem mãeꝝ ⁊ doloris inſtantiam.

In ſumma igit̃ obſuet iſtũ modũ.qꝛ ſi ardor ⁊
pũctio nõ fuerit ualde uehemẽtia:ac
cipiat de eluario 2° ſemp añ cibũ ut añ dictũ eſt. Et de deco
ctiõe ultimo loco poſita accipiat in aurora. Si aũt doloris
iſtãtia ⁊ vigiliaꝝ magnitudo pſeuerarent:tũc utat̃ eluario 2°
poſito ĩ vnctione ⁊ puluerib° ſupraſcriptis. Ita q̃ ſm iſtãtiã
neceſſitatis attẽdẽdũ.nũc ad doloris uehemẽtiã:nũc ad vigiliaꝝ
iſtãtiã:pmutãdo ſe de vno remedioꝝ in aliud ſm q̃ ei cũ ali
is eximijs doctorib° regẽtib° ipm videbitur opportunum.
¶ Eluariũ pm uẽtris lenificatiuũ ⁊ mũdificatiuũ eſt hoc. ℞
mucillagis ſebeſtẽ decocte cũ.iij.ʒ.çuccari rubei lib.ſ.pulue
ris hermodactyloꝝ.ʒ.j.violaꝝ.ʒ.ij.dyagridij.℈.ſ.ani.feni.li
gritie añ.ʒ.j.icorporent̃ ſimul. ¶ Inũctio que eſt 2m remedi
um.℞.olei de nenufare violaꝝ añ.ʒ.j.ſ.amili.ʒ.ij.ſe.endi
uie portulace lactuce añ.ʒ.j.granoꝝ papaueris al.liquiritie
añ.ʒ.ij.fiat vnguẽtũ in mortario cũ vitello vno oui diu cõ
terẽdo. ¶ Deſcriptio pillaꝝ 3° ordie ſupra poſitaꝝ.℞.pul
ueris caude equine.pul.cupſſi añ.ʒ.j.ſeis endiuie lactuce ⁊
portulace ḡnoꝝ papaueris al.añ.ʒ.ij.corticũ mãdragore.℈.
iij.croci.ḡ.vj.radicũ nenufa.ḡ.x.fiãt pille cũ mucillagine ſe
beſtẽ. ¶ Deſcriptio pulueris 4° ordine poſiti eſt hec.℞.ſuc
ci ligritie.ʒ.j.ſ.trociſcorũ alkekẽgi.ʒ.j.ſe.portulace lactuce
floꝝ nenuf.añ.℈.ij.iuſquiami al.liquiritie corticũ mandra
gore.ʒ.ſ.fiat puluis ſubtilis per ſe oia conterẽdo. ¶ Deſcri
ptio electuarij ſupi° in 5° ordine poſiti eſt hec.℞.conſerue
violaꝝ.ʒ.iiij.corticũ mãdragore.℈.j.dragagãti.ʒ.j.pulueris
caude eqne.ʒ.ij.gra.papaueris al.penidiaꝝ añ.ʒ.ſ.ſe.por
tulace lactuce ⁊ acetoſe añ.ʒ.vj.fiat electuariũ cũ ſucco de ne
nufare.q.ſ. ¶ Deſcriptio ṽo ꝯfectionis 6° loco poſite.℞.ḡ
noꝝ fiſticoꝝ.ʒ.iiij.çuccari al.ʒ.v.amili.ʒ.j.ĩfundant̃ fiſtici
per diẽ vnũ nãlẽ in aq̃ decoctionis papaueris.deinde coq̃
tur çuccarũ cum pdicta emulſione papaueris ⁊ alijs addi
tis fiat ꝯfectio in portionib° lõgis ſic pineata. ¶ Deſcriptio
ṽo decoctionis ſebeſtẽ ſupius ultimo loco poſite eſt hec.℞.
ḡnorum ſebeſtẽ.ʒ.j.pineard.ʒ.vj.ſucci ligritie florum nenu
far.violarũ.añ.ʒ.ſ.ſeis papaueris al.ʒ.x.ſe.portulace cau
de eqne ⁊ ſe.lactuce añ.ʒ.iij.dragaganti gummi arabici añ
ʒ.j.ſ.radic.nenufar.ꝯſolide mi.añ.ʒ.j.granorum alkekengi
numero.xv.coquantur omnia in lib.xv.aque uſq3 ad con
ſumptionem quarte partis. Ad laudem dei Amen.

Conſilium.191.

De mictu ſaniei ⁊ puris pro
uenientis a renibus. ¶ Diui
ditur autem Conſilium in capitula duo.

¶ De cauſis ⁊ ſignis predicte diſpoſitionis. Cap.I.

PAucis paulo ante dieb° elapſis vir q̃
dã cõmẽdabilis ex amicis me
is cui pie ꝯdolẽdũ eſt ppter uaria tormenta
que patit̃ ex ualitudine nũc declarãda angu
ſtioſe multũ:⁊ nõ minus periculoſe laborauit
⁊ egrotat. Etenim puris aut ſaniei emiſſione
per urinã in magna q̃titate igẽti lãguore ue
xat̃.que diſpõ apud quẽcũq3 ſublimis intelli
gẽtie viꝝ nõ ſolũ uerẽda eſt:ſed ut in pluribus male termina
tionis effectiua. Quis enim credẽ põt ptes corporis humani
eſſentiales corrũpi ſine magno piculo:q̃ eni ſanguis ⁊ alie
mãe humorales ṽtant̃ in ſaniẽ nõ niſi ab ex̃neo calore uehe
mẽtis ĩceſſiõis fieri põt. Quõ etiã in uenis ⁊ arterijs in ſim
plicib° ⁊ organicis mẽbris fieri põt tanta putrefactio abſq3
cõplonis ⁊ cõpõnis eorũ corruptione:nõ eſt intelligibile.
¶ Mict° itaq3 ſaniei uel puris multiplr̃ fieri põt:aut enim
eſt egritudo mẽbris urialib° eueniẽs per eẽntiã aut per colli
gãtiã. Et ſi per colligãtiã:aut qdẽ per colligãtiã toti° ul̃ ptis
uel ptiũ. Si aũt per colligãtiã a toto tũc erit uelut ꝯtigit in ſi
nocha putrediali:⁊ in alijs ꝯtinuis pportionalib° febribus
aut eueniet ppter mãm in ꝯcauitate uenaꝝ ꝯgelatã que diu
remanẽs nõ recta a nãli calore putrefit ⁊ uertit̃ in ſaniẽ:eo
mõ quo ꝯtingit etiã a flegmone:⁊ alijs apatib° putrefactis.
Putredo enim que eſt in uaſis ſilis eſt ei que in bubonib°.ĝ
de differẽtijs febriũ.2° cap. Cũ igit̃ he mãe in ſaniẽ cõuerſe
ſunt in uenis ⁊ arterijs ſi ṽtus nõ eſt potẽs ad expellẽdum
eas:tũc coicate cordi ⁊ alijs pncipalib° mẽbris iterficiũt:ue
lut ꝯtigit in putridis febrib° moto ꝯſilis in ſtatu uñ. At ṽo
ſi ṽtus ĩuenit̃ potẽs ad has mãs expellẽdas:tũc aut per viã
ſputi:aut per viã uẽtris:aut per viã vmbilici:aut per creticã
trãſmutationẽ ad iguina uel aſſellas expellunt̃:ſm q̃ ꝯtigit
eas vijs expulſionũ nãliũ eẽ ppinquas. In plurib° tñ ꝯtigit
mãs iſtas per vias urie expelli:qꝛ ṽtus deriuat eas per ue
nas ramificatas a ꝯcaua uena magna ad renes ⁊ a renib°
ad ueſicã:⁊ ab eadẽ ad ex̃. Qõ aũt tales mãe cretice trãſmu
tari poſſint ad loca pdicta:legẽdũ eſt pulcherrime iteriorum
6°.cap 3°.diſputatiue.⁊ 19° tertij.finali cap.⁊ 9° copunẽtis.
⁊ 4° breuiarij Serapionis.⁊ 9° theorice ab Haliabate col
ligẽdũ. Ideo mictũ ſaniei in hoc viro nõ eſt icõueniẽs credẽ
potuiſſe puenire per colligãtiam totius iã pdictã. Nã in pri
mis diebus viſitationis mee per vniuerſam congeriẽ mẽ
brorum exteriorum ſe confractum ſentiebat. ¶ Adhuc etiã
talem mictum ſaniei huic viro accidiſſe per colligantiam
partialẽ mẽbrorum ad vias urine apparet manifeſte:eo qꝛ
ipſe patiebatur dolores renũ fere intolerabiles.l3 in ſiniſtro
magis q̃ in dextro rene fuerint. Et a tempore mee viſitatio
nis in xj° die a principio ſui morbi apparuit virtutis uehe
mens conatus ad urinãdũ cũ pauca quãtitate ⁊ frequẽti ⁊
difficili emiſſione urine:tũc aũt appropinquãte egritudine
ad.14.diem in nocte illius pcedẽte emiſit magnam quãtita
tem urine penitus ſanioſe aliquali colore rubeo ⁊ remiſſo
colorate.dñante tamẽ albedine excellenter ſuper rubedine.
Unde manifeſte colligit̃ ex premiſſis q̃ iſte vir paſſus fuit
apa in rene ſiniſtro:⁊ in parte ꝯcaua eius. Cuius eruptionẽ
pceſſerãt cõmotiões antecedẽtes criſim:ſicut ab vndecima
die uſq3 ad.14.appermiſſe paulo ante declaratum eſt:perſe
uerauit autẽ in hoc viro mictus ſanguinis per mẽbra uri
ne nõ qdem pmaria ⁊ effectiua:que ſunt partes epatis:qõ
epar eſt organicũ pncipium generationis urine. Et omniũ
primorũ humoꝝ. Emitit̃ igitur adhuc in hoc viro ſanies
hec a partibus renũ que ſunt mẽbra epati ſeruientia ſeruꝰ
tute latoria.v3.ad emundandum corpus ab aquoſitate ſup
flua. Poſtq̃ enim aquoſitas in epate ſequeſtrata eſt ab alijs
humoribus.4.emittit̃.adhuc aliqualiter deputat̃ in emul
gentibus uenis:que iterum non habuerunt potentiã adeo
perfecte mundificandi aquoſitatem illam ab vnctuoſitate
aliquãta. Poſt ergo defert̃ ad renes quã etiã ipſi attrahunt.
tũc retinet̃ in eis quouſq3 attractiua ⁊ retẽtiua ṽtutes coꝝ
ſugãt pinguedinẽ illã qua uoluptuoſe nutriunt̃. Cũ ergo re
nes cõpleuerit hãc actionẽ in aquoſitate tali.tũc talis aquo
ſitas iã oino facta ſuperfluitas per colatoriũ pãniculũ fert̃ ad
uritides poros qui ita ſeruiũt renib° ṽuitute latoria coiter
dicta.ſicut ipſi renes ſeruiũt epati ſeruitute latoria proprie
dicta.ut pma primi.cap de mẽbris aperte colligendum eſt.
Recipit̃ ergo aquoſitas in ueſicam que eſt mẽbrum aquoſi
tati ſuperflue deputatum ad recipiendũ eam detinendum ⁊
ad expellendum eam opportuno tpe.v3.qñ talis aquoſitas

multitudine ſui mala qualitate aut altero mõ leſionis ueſice incitat ipſam ad ſui ipſius expulſionem. Et ſi urinalis aquoſitas virtutem incitat ad expulſionem ſui. tunc qs erit negare potẽs cõuenienter ſaniẽ incitare virtutem expulſiuã ueſice ad ſui expulſionem cum ſit acuta ualde. Sanies enĩ fit ex icẽſione humorũ quẽadmodũ cinis ex incẽſiõe lignoꝝ aſſoꝝ 2°. cõmento illius. circa generationem ſaniei.

Ex quorũ oliꝫ fundamento inferunť recolligẽdo correlaria pla. ¶ Primũ eſt ꝙ diſpõ huius viri eſt mict⁹ ſaniei cũ fuerit alba leuis ⁊ eq̃litati vicina ſatis. ¶ 2ᵐ correlariũ eſt. ꝙ in hoc viro aliqñ appet mictus puris. pbať. qꝛ qñqꝫ emittunť trãbi ſanioſi nõ bñ colorati nec aquoſitati bñ cõmixti. ¶ 3ᵐ correlariũ eſt. ꝙ hec egritudo pſeuerat in eo adhuc per colligãtiã toti⁹ ad urinalia mẽbra. pbať. qꝛ nõ eſt rõnabile mãm ſaniatam in uenis. uelut accidit in ſinocha tã cito euacuatã eẽ totalr̃. ¶ 4ᵐ correlariũ. ꝙ hec egritudo adhuc remãſit in eo per ppꝛietatẽ magis ꝙ per colligãtiã. pꝫ correlariũ. qꝛ nõ eſt poſſibile ulcera que in renibus ſubſecuta fuerũt eruptionẽ apatis in eis tã cito fuiſſe mũdificata. ¶ 5ᵐ correlariũ aṽit cãꝫ doloꝝ iterpolate euenientiũ in renib⁹ ei⁹. Cũ eni trãbi ſanioſi detinenť in ↄcauitate renũ añ colatoriũ nõ eſt mirabile ſi dolores efficiant in eo extẽdẽdo aut ſubito alterãdo mala cõplone illius puris in renib⁹ multiplicati. ¶ 6ᵐ correlariũ ꝙ rõnabile eſt in hoc viro qñqꝫ accidẽ etiã ipotẽtiã emiſſiõis urine. pꝫ pꝑter clauſionẽ viaꝝ ⁊ nocumẽtũ ab illo pure in renib⁹ multiplicatũ. ¶ 7ᵐ correlariũ eſt. ꝙ nõ eſt mirabile urinam qñqꝫ in hoc viro aquoſam fieri ⁊ ſubtilem. patet ex predictis. ¶ 8ᵐ correlariũ eſt. ꝙ hec ſanies aquoſitati uehementer cõmixta emittiť. pꝫ. qꝛ ipſa emittiť a mẽbris altioribus ⁊ a ueſica remotis: a quibus mẽbris priuſꝙ recipiať in ueſicaꝫ neceſſe eſt ſaniẽ cum aquoſitate cõmiſceri uehemẽter: ⁊ eſt ſignum diſtinctiuũ mictus ſaniei a remotis ad propinquas partes interiorũ. 6° aucteñtice affirmatũ a Gal. caꝑ. 3°. ¶ Ultimuꝫ correlarium eſt ꝙ uria cum p̃dicta ſanie in hoc viro iteruꝫ nõ eſt fetida. fetor eni eſt paſſio iſepabilis urine ſanioſe cuꝫ a ueſica emittiť ⁊ non ab aliis. iterioꝝ 6°. pallato caꝑ. ¶ Ex quibus oibus apparet hanc diſpõnẽ in hoc viro ualde ſuſpectã eſſe ne tranſeat in excoriationẽ oium mẽbroꝝ urinalium: propter qd tandem deduciť oportere hunc virum in ſui regimine ualde prudentem ⁊ ſolertem eſſe. ¶ Regimen autẽ per ſex res nõ naturales fuit factum in illo ↄſilio qd incipit Nup obtulit mihi pro ꝓ Franciſco de nordis.

¶ De regimine per medicinalia. Caꝑ. II.

Triť intẽtiões ad curã mict⁹ ſaniei qui eſt accñs in viro iſto: ⁊ ut in plurib⁹ pueniẽs ab ulcerib⁹ renuꝫ ⁊ a putredie in uenis maiorib⁹ facta ⁊ deſcẽdẽte ad vias urie opꝫ hic plimas itẽtiões que ſuſtẽtanť ſup uarietate curationis aſſumpta uel aſſumẽda a tpib⁹ uľib⁹ curatiõis taliũ ulceꝝ. Et lꝫ hui⁹ viri egritudo ut nũc ſit in ſtatu uľi. tñ pꝑter cõplemẽtũ operis ⁊ memoriã eoꝝ que in p̃cedẽtibus diebus applicata fuerunt. Ponam pmo intẽtiones ⁊ medicamina neceſſaria in cura pncipii uľis. 2° vo augmẽti. 3° explicabo ea que cõueniunt magis in ſtatu uľi. Ultimo vo in declinatione.

Quantũ aũt ad p̃: nũ pmittẽdũ eſt ꝙ uľe pncipiuꝫ iſtoꝝ ulcerũ eſt breue cõparãdo ipſiuꝫ ad alia tpa. pbať multiplr̃. pmo qꝛ cum hec ulcera ſuccedunt eruptioni apatũ. cũ tũc putrefactio mãerũ magna ſit: ⁊ mãe multe fluctuẽt ↄ̃tute iã ente debili tpe febris maturationis ⁊ eruptionis apatũ. neceſſe eſt ut putredo in breui tempore augmẽteť. ſed hoc dato trãſibit hec egritudo in augmẽtuꝫ. Itẽ cũ mãe ipſe putride rõne multitudis ⁊ praue qualitatis earũ ↄtinue ⁊ ſucceſſiue magis debilitent ↄ̃tutẽ. ſeqtur ꝙ ex augmẽto debilitatis in ptibus patientib⁹ ↄtinue magis augmentabiť egritudo. pꝫ ↄ̃ña. qꝛ ex debilitate ↄ̃tutis cõtinue diminuiť potẽtia eius ad reſiſtẽdũ. ergo creſcit pꝑportio moꝛbi ⁊ ſue cauſe ad agẽdum. ¶ Quare pmiſſo hoc tanꝙ fundamẽto uero. intẽtiones que neceſ ſunt in uľi pncipio ſunt quinqꝫ. quarũ pma eſt accñtiũ que cõcomitanť ipm remiſſio. ¶ 2° eſt ↄ̃tutis viuificatio cũ his que conueniũt. ¶ 3° eſt mẽbroꝝ patiẽtiũ fortificatio ne ſint receptiua mãeruꝫ ahũ defluẽtiũ. ¶ 4° eſt mãeꝝ diuerſio ¶ 5° ⁊ ultia pticulaꝝ patiẽtiũ mũdificatio. ¶ Opꝫ eni rõnabilr̃ pmittẽ pmã itẽtionẽ: qꝛ ↄ̃tus tpe putrefactiõis mãeꝝ ⁊ febriũ oppſſa fuit a dolorib⁹ ⁊ reſolõne ſubſtãtifica ⁊ a debilitate per viã oppilonis. igiť opꝫ reſolõni ↄ̃tutis attẽdẽ cũ extinguẽtib⁹ reliquiã caliditatis que ibidẽ repiť. hoc aũt fit mľtiplr̃. ¶ Primo cũ potu aque ordei cui cõmiſceať 3ᵃ ps aque ſcariole. ¶ 2° dãdo in potu aquã lactis capni bis uľ ter in die añ cibũ per horã cũ dimidia. ¶ 3° coquẽdo folia portulace recentis aut ſicce in ciboriis ei⁹. ¶ 4° cũ extinguẽtib⁹ ↄ̃ternãlẽ caliditatẽ exterius applicatis. ut madefaciẽdo pãnum in aquã angurie aut in aquã ſcariole. aut renib⁹ applicãdo recẽtia folia nenufaris frequẽter pmutata. ¶ 2ᵐ vo accñs cõcomitãs principiũ mictus ſanioſi eſt dolor qui puenire põt. ⁊ ita eſt ut in pluribus a mala cõplone calida. ¶ Et corrigiť per iſtã imediate ſcripta etiã ſi fuerit dolor pruritiuus corroſiuus ⁊ mordicatiuus. ¶ Si vo nõ fuerit dolor icẽſiuus: lꝫ p̃dicta cõferant. tñ de melioribus inſtriis eſt applicare pãnos infuſos in lac ouinũ. Lacti enim ouino nulla medicina cõpar eſt in debilitate renũ. 18° tertij. 4° caꝑ. in fine. Aut fiat linimẽtuꝫ cum oleo amigdaľ. dul. aut oleo de ſiſame: aut oleo de ben ſi potens eſt. Aut applicentur pãni in predictis oleis aut aliquo ipſarum infuſi ⁊ tepidi in frangendo predicta olea cum tertia parte olei nenufarini uel de floribus cucurbite. ¶ 3ᵐ aũt accñs pncipij eſt laſſitudo renũ. imo ⁊ totius corporis que rõnabilr̃ tales egritudines cõcomitanť. ⁊ hoc pp laborioſam agitationẽ uel fluctuationẽ mãeꝝ in p̃dictis ptibus. Immerguť aũt mãe ⁊ ifunduť non ſolũ in renibus: ſed etiaꝫ in muſculis lũbalib⁹ interioribus ⁊ exterioribus: ⁊ in neruis oriẽtibus a nucha terminãtis ad renes ⁊ ad omnia urinalia mẽbra intãtũ ꝙ aliqñ eger urinaꝫ detinere nõ põt. quare huic accñti tria ſoleo applicare remedia ⁊ inſtrã ↄueniẽtia. ¶ Quoꝝ pmũ eſt unctio totius ſpine a furcula ſpatularũ iferioꝝ uſqꝫ ad caudam cum oleo ro. tepido. ¶ 2ᵐ ⁊ melius eſt oleũ ↄfancinũ qd nõ ſolet me dereliquere a iuuamẽto. ¶ 3ᵐ eſt oleũ de maſtice. ¶ 4ᵐ eſt oleuꝫ de mirto. ¶ 5ᵐ de admiſtrãdis interius eſt añ cibũ deglutire granuꝫ vnũ maſticis. ¶ 6ᵐ ⁊ melius eſt deglutitio vni⁹ ḡni thuris: ꝓpterea qꝛ maſtix etiã per urie vias eũat. ⁊ nõ eſt ita de thure. ¶ 7ᵐ eſt q bis in die per duas horas añ cibuꝫ comedere debet vnã nucẽ ↄditã: ⁊ eſt approbata 5° can. ſũma p°. ⁊ finali c°. ¶ 4° vo itẽtio que eſt mãerũ diuerſio multiplr̃ cõpleť. ¶ P° per admiſtrationeꝫ cliſteris hui⁹. ℞. aque ordei facte cũ foliis maluaꝝ lib. j. caſſie extẽte ⁊ bñdicte añ. ℥. vj. ſalis cois ʒ. iij. applicenť in hora maioris alleuiationis ante cibum. ¶ 2° vo diuertunť mãe cũ fricatione pedũ ab iguinib⁹ uſqꝫ ad plãtas trahẽdo iferi⁹ applicata. ¶ 3° per ligaturas extremas pedũ. ¶ 4° per applicationẽ uẽtoſarũ abſqꝫ ſcarificatione frequẽter facta ſup ſpatulis ⁊ natib⁹. ¶ 5° ⁊ meli⁹ diuertunť mãe per aptionẽ uenaꝝ emorroidaliũ facta cũ fricatione ipaꝝ cũ pãno aſpo cũ foliis ficꝰ aut ↄſolide ma. aut frequẽter fricãdo eas cũ aliquo felle actu bñ calo: aut extremitati fieri uẽtoſaꝫ ſiccã ↄueniẽter ignitã applicãdo. ¶ Laudo hic etiã diuerſionẽ cũ uomitu fiẽdã: qꝛ cum illa ↄuenientior eſt ad diſtrahẽduꝫ mãs a ſuperioribus ad iferiora d̃ñantes. ¶ Jam vo opꝫ cõplere qntã itẽtionem uľi pn° ↄuenientem que eſt mũdificatio viarũ renũ. ¶ Premittendo p° ꝙ medicina mũdificatiua eſt illa que eſt cum caliditate leui incíſiua aperitiua ⁊ abſterſiua. ¶ Premittẽdum 2° ꝙ in latitudine harũ medicinarũ ineniť diuerſitas ex pte gdus ⁊ ↄ̃iter operationis eaꝝ. aliq̃ eni eſt cala in gradu p°. aliq̃ eſt in prima mãſione ſcdi. Ego eni non credo rectitudinem mundificantis medicine trãſcendere primam manſionem ſcdi gradus. Et ſecurius eſt dicere tales medicine limitate ponunt in tota

latitudine p̄mi gradus ⁊ trib⁹ mãſionib⁹ diſtinctis eiuſdẽ. ¶ Premittẽdũ 3° ꝙ tales medicinas ↄfrãgẽ opꝫ cũ his que remittũt accñtia p̄dicta.ſ.malã cõplonẽ ⁊ accñtia que remã ſerũt.pꝫ:q̄ cõputatis egritudib⁹ ⁊ accñtib⁹ opꝫ adminiſtrari medicinas ↄueniẽter eiſdẽ ↄriantes in opatione canonica:ut 4° p̄mi.finali cap̄.⁊ plīcs alibi colligẽduꝫ.Sũt aũt medicie tales īfraſcripte.¶ Et p̄ma q̄dẽ erit de mũdificãtib⁹ exhibitis leuioꝛ oīb⁹ alijs potus talis.℞.aque ordei que in decoctiõe rubedinẽ acq̄ſiuit.ℨ.iij.aque lactis ouini poſt remotionẽ caſei ⁊ recocte.ℨ.ij.exhibeat totũ paꝝ calidũ in auroꝛa:⁊ per duas horas añ cenã.¶ 2ᵐ vͦ ⁊ nõ min⁹ eq̄le p̄dicto eſt. ut in potu denſ p̄dictis horis aque diſtillatiõis capil̄.ue.ℨ.iiij.eſt eni bonũ mũdificatiuũ viaꝝ urie ut legi põt in aggregatore Serap̄.cap̄ de herſagueſſen.ubi ponĩ medicia eq̄lis ⁊tlꝫ ita ſit ītãtũ de ea ſcripſit Auer.5° colliget.ꝙ dixit ipſaꝫ eẽ auitiuã in 3°.¶ 3ª medicia iterũ mũdificatiua põt eẽ aq̄ ſublimatiõis uel decoctiõis pollitrici:⁊ eſt herba pua in lõgitudie folia hñs ſemiſpica odoris lacunalis de medicis diuerſaꝝ ↄtrarũ expis iuẽta in muris antiquoꝝ edificioꝝ ⁊ ciuitatũ.ꝓpter qͦ pollitrici dicta a polis grece qͦ eſt ciuitas:⁊ tricõ qͦ eſt mur⁹.¶ 4ᵐ ſimplex de mũdificãtib⁹ forti⁹ eſt aq̄ ſublimatiõis radicis altee.¶ 5ᵐ ⁊ meli⁹ oī p̄dicto eſt aq̄ ſublimatiõis ul̄ decoctiõis mſicarie uel mſicalis:ut bononiẽſes dicũt.⁊ eſt plãta ucuen ab Auicẽna deſcripta 2° cañ.ubi lege laudes ibidẽ in areola mẽbroꝝ expulſiõis.lauat eni abluit:abſtergit:⁊ educit trũbos:⁊ ſaniẽ a p̄dictis locis. Et hec duo ultima nõie debet iſte patiẽs:adeo ꝙ ſemp apud ſe habeat iſtarũ duaꝝ plãtaꝝ diſtillatiõis aq̄s.¶ 6ᵐ medicamẽ ⁊ primũ de cõpoſitis eſt ut patiẽti per totã vnã ſeptianã in aurora exhibeanſ.ℨ.ij.iere ſimplicis Gal̄.deſcripte 7° terrapẽtice.cap̄ de eſone mãeꝝ repletiũ tunicas ſtomachi.deſ ḡ in potu in aurora.ℨ.j.ſ.cũ aq̄ diſtillatiõis aſſari.¶ 2ᵐ cõpoſitũ haꝝ viaꝝ mũdificatiuũ:⁊ ꝓprie qñ pp amaritudinẽ patiẽtes abominarenſ ierã eſt ut in potu denſ.ʒ.iij.eluarij benedicte deſcriptiõe Nicolai in antidota⁹.cũ ij.ℨ.aque milij ſolis.ut ſupra.¶ 3ᵐ cõpoſitũ ⁊ p̄ualẽs oīb⁹ alijs eſt medicamẽ ſcriptũ a Raſi 9° Almanſ.cap̄.de mictu ſanguinis ⁊ puris. ubi dicit ꝙ educit trũbos saniẽ ⁊c̄. Ego aũt nõ dubito ꝙ ſi patiẽti per totam ſeptimanã in aurora exhibeanſ.ℨ.ij.decoctionis malue ma.mirabilr̄ mũdificat oẽs ↄpatis renum ⁊ urine vias.¶ At vͦ iterũ itelligẽ potes ꝙ ſi ptes renũ exterius emplaſtrenſ cũ recẽtibus folijs feniculi actu calis potẽter ↄferunt ad mũdificandũ vias illas.¶ Et fortius illo eſt emplm̄ factũ de recẽtib⁹ folijs camepitheos aut elixatis cũ ſiccũ fuerit. Silr̄ etiã ↄferũt folia recentis petroſ.¶ Et fortius oī alio:⁊ de ſecretis meis eſt emplm̄ factũ cũ folijs aſſari eodẽ mõ applicatis ⁊c̄.¶ Nõ curaui hic ponere mũdificãtia localia per exteri⁹ iniecta in ueſica cũ argalia.i.ſiringa. q̄ raro felicitaſ cura per hũc medicamis modũ.qui etiã nihil ↄfert renib⁹ ⁊ alijs urine vijs eminẽtiorib⁹:lꝫ aliqd ueſice ↄferat.vide quãtũ eſt difficile adminiſtrare remedia rõnabiliter.¶ Et per hec itelligẽ potes correlarie ꝙ ſicut de nũero haꝝ medicinaꝝ leuiores ↄferũt in p̄ma pte p̄ncipij.ita fortiores eis ↄueniũt in fine p̄ncipij ul̄is.⁊ medie in media parte eiuſdẽ.Et ſic cõpletſ cura ul̄is p̄ncipij harũ egritudinũ ⁊c̄.

Nunc aũt opꝫ enũtiare regimẽ ↄueniẽs in cura micturis ſaniei in tpe augmẽti ul̄is.¶ Pro quo p̄mittẽdũ eſt ꝙ itẽtiões in cura ilh⁹ ſunt p̄ncipalr̄ tres. ¶ Et p̄ma q̄dẽ eſt augmẽtũ mũdificatiõis mãeꝝ que in tali tpe abũdãt.¶ 2ª vͦ eſt ꝓhibitio corruptionis in humorib⁹ ⁊ ſubſtantia mẽbri.¶ 3ª eſt regñatio carnis in mẽbris ſi q̄d de ea defeciſſe appebit.¶ Et p̄ma q̄dẽ itẽtio videſ eẽ neccĩa: qm̄ ſicut in hoc tpe ſanioſe mãe multiplicanſ.ꝓpterea q̄ eſt maioꝛ putrefactio mãerũ in hoc tpe q̄ in p̄cedẽti.lꝫ etiã in hoc tpe mãe ſint mãgis manifeſte digeſte q̄ in p̄cedẽti ſi morbus erit ſalubris.ubi ↄtingeret oppoſitũ ſi morb⁹ eſſet mortalis.Sicut ḡ mãe ⁊ ipſa egritudo augmẽtanſ in hoc tpe:ita opꝫ hec digeſtiua ⁊ mũdificatiua in hoc tpe potẽtioꝛa eſſe.

¶ Propter qͦ īferẽdũ eſt ꝙ lꝫ oīa medicamina in tpe p̄ncipij deſcripta etiã eſſent ↄuenientia augmẽto:opꝫ tñ ipſa eſſe potẽtioꝛa:aut ex pte ḡdus:ita ut ſi mũdificãtis que ↄueniũt in p̄n° ul̄i fuerit cal̄a in 2ª mãſione p̄mi.talia debent eſſe cal̄a in ultima mãſiõe eiuſdẽ:aut ad ꝓ̄ſimũ in p̄ma mãſione ſcdĩ ḡdus ſi fuerit audacioꝛ ad eã. Uñ p̄dictis medicamĩnib⁹ oīb⁹ ſupra deſcriptis adiũgẽdũ eſſet aliq̄d de calidis in 2° ḡdu:ut ps ſubq̄drupla aut ſubtripla ſm̄ diſcretionem opantis ⁊c̄.¶ De numero ergo taliũ medicinaꝝ eſſe põt.p̄ de ſimplicib⁹ eupatoriũ ⁊ oīs modus adminiſtrationis ei⁹: ut ſyr.aut aq̄ diſtilationis ul̄ decoctiõis ei⁹.aut eluaria ↄfectiones pulueres tragee de ipõ facte.¶ Ad quã etiã itẽtionẽ ↄueniũt anetũ feniculus petroſ.aſſaꝝ hyſopus ⁊ ↄſilia. que q̄ cal̄a ſunt in 2° aut 3° ḡdu frãgẽda ſunt cũ bruſco ⁊ ſparago que tẽperata ſunt ⁊ ↄueniẽtia:qm̄ eq̄le aut remiſſũ additũ itẽſo remittit itẽſuꝫ. Scribã ergo hic mũdificatiua in hoc tpe ſolẽnia. Quoꝝ p̄mũ ℞.ſyru compoſiti acetoſi de duab⁹ radicib⁹:ut apij ⁊ feniculi.ℨ.j.aque ſparagi.ℨ.j.ſ.miſce.¶ 2ᵐ ⁊ forti⁹ p̄ eſt hoc.℞.ſyr.cõpoſiti acetoſi mellini de trib⁹ radicib⁹:ut feniclo petroſ.⁊ apio.ℨ.j.aque lupuloruꝫ ℨ.ij.ſ.miſce:⁊ hec duo videntur conuenientia magis a p̄n° augmẽti uſq; ad medietatẽ ei⁹.¶ 3ᵐ cõpoſitũ eſt hoc.℞.rubee tinctoꝝ aſſari eupatorij ſpice cardamomi ma.ſe.apij feniculi ⁊ petroſil̄.añ.ꝸ.j.radicum altee.ꝸ.iij.ireos.ꝸ.j.ſeminũ coiuꝫ frigidoꝝ paſſulaꝝ añ.ℨ.j.ſ.ſeiuꝫ endiuie:ſcariole: lactuce:poꝛtulace:maſticis añ.ʒ.ſ.coralloꝝ ru.ʒ.j.icidẽda incidanſ:⁊ reliq̄ ↄtridanſ ſubtilr̄.deide bulliãti lib.viij.aque uſq; ad ↄſumptionẽ duaꝝ priũ lẽto igne.tunc ergo colenſ ⁊ exp̄manſ ⁊ colature ſupadanſ çuccari ſcđe coctionis.ℨ.xv. mellis albi.ℨ.vj.⁊ coq̄nſ oīa lẽto igne uſq; ad ſpiſſationeꝫ ſm̄ ptẽ. Reliq̄ vͦ ps remaneat decoctio lõga de qua dentur ℨ.v.calide in aurora.de reliq̄ vͦ inſpiſſato denſ.ℨ.ij.cũ duabus vncijs aque diſtillationis eupatorij.⁊ hoc q̄dẽ eſt efficax remediũ a medietate auguſti uſq; ad finẽ eius.imo uſq; ad principiũ ſtat⁹. Et ſi vir iſte accipet oī mẽſe quinque dieb⁹ ſucceſſiuis optimũ eſſet per totũ mẽſem martij futuri 1447.poſt qͦ accipet.ℨ.j.caſſie nuper de cãna ẽtracte cũ aq̄ eupatorij cal̄a.¶ 4ᵐ mũdificatiuũ ⁊ cõueniẽs põt eſſe hoc. ℞.ſucci feniculi recẽtis.ℨ.j.ſ.ſucci ireos.ʒ.iij.miſceanſ ⁊ accipianſ in aurora cũ.ℨ.ij.aque mellis calide.¶ Ultimũ remediũ ⁊ etiã mãeꝝ digeſtiuũ eſt hoc. ℞.aque rubee tinctoꝝ aque fu⁊ meu .añ.ℨ.j.ſ.deſ in potu cuꝫ.ℨ.j.çuccari pluribus mane ſucceſſiue.⁊ hec duo penultima mũdificatiua ſũt de meliorib⁹ que experiẽtia cognoui.¶ Prohibitio corruptionis mãeꝝ ⁊ ſubſtãtie mẽbris que fuit intentio 2ª lꝫ fierẽ poſſit cũ his que poſita ſunt in ul̄i p̄n°.tñ hic ponã tria per me cognita utilia in q̄tidiana opõne.¶ Quoꝝ p̄ᵐ eſt hoc. ℞.aque lactis ouini.ℨ.iij.boli ar.ʒ.ſ. exhibeaſ plib⁹ dieb⁹ in aurora mediocriter calꝫ.¶ 2ᵐ remediũ eſt hoc.℞.aque alkekẽgi.ℨ.iij.maſticis acacie.añ.ʒ.j.miſce ⁊ detur in potu pluĩb⁹ dieb⁹ in aurora.¶ 3ᵐ vͦ de localib⁹ eĩ eſt hoc.℞. aque alkekẽgi aque lãbruſce.añ.lib.j.aque eupatorij lib.ſ. cãphore.ʒ.j. trociſcoꝝ de roſ.ʒ.j.ſ.trocil̄.de croco.ʒ.ſ.aceti nigri coclearia tria:miſce totũ ſil̄:⁊ īfũdanſ in eo pãni hñ expſſi actu frigidi applicenſ renib⁹:aut ſaltẽ ſint actu tepidi ſi lederenſ a frigidis. Qm̄ non raro ↄtigit ꝓpter mãeꝝ acuitatẽ ⁊ putrefactionẽ renũ ſubſtãtiã corrũpi:ita ut caro diminuatur ⁊ abſcidaſ ab eis:qͦ cogñſci poterit:q̄ miguntſ urine ſanioſe cũ trũbis ad rubedinẽ declinãtib⁹:⁊ pauca q̄ntitate ſanguinis clari. Jdeo ſapiẽtẽ medici opꝫ eſſe cautũ:ut cũ aſpexerit urinas tales in oīb⁹ iſtis medicinalib⁹ ſupradictis cõmiſceat medicamĩa regñatia carnis que cũ caliditate ſua nõ ualde itẽſa ſanguinẽ attrahãt ad partẽ ⁊ attractum coagulẽt ⁊ coagulatũ detineãt:adeo ꝙ potẽtia uegetatiue tranſmutet ipm̄ in carnẽ; ⁊ eſt rõ formalis medicinaꝝ regenerãtiũ carnem:ut colligi põt 2° cañ.ſumma p̄ma.cap̄ 4°.¶ De regenerantib⁹ aũt lꝫ poſitus fuerit vnus ſyrupus in intentione prima huius augmenti.ubi ponebatur radix ireos:

tria tñ hic ſolẽnia deſcribã. ¶ Quorũ pmũ eſt. ut egro per plures dies detur aq̃ cẽtauree minoris uſqꝫ ad. ℥. v. ¶ 2m vo eſt ut detur aq̃ ſublimatiõis floꝝ pomorũ dulciũ. ¶ 3m reme-diũ eſt hoc. ℞. maſticis thuris floꝝ eupatorij. añ. ʒ. j. melli-loti. ʒ. iiij. ſyru. cõpoſiti acetoſ. ℥. iij. penidiaꝝ. ℥. j. ſ. fiat ele ctuariũ. de quo patiẽs in aurora p horã unã ⁊ dimidiã ⁊ an prãdiũ ⁊ añ cenã his trib⁹ vicib⁹ accipiat q̃titatẽ. ℥. ſ. ⁊ felici tabiſ opatio ei⁹. ſi res nõ puenerit ad corruptionẽ ultimatã.

Jam vo opꝫ tãgẽ de his que ſunt ɔueniẽtia in cura mi-ctus ſanici ⁊ ppríe in tpe ſtatus ulꝭis: ubi aduer-tẽdũ eſt q̃ ſi egritudo iſta fuerit nõ ſalubris. imo tẽdens ad corruptionẽ incurabilem cognoſci põt per quedam ſigna. ¶ Primũ eſt per ɔtinuationẽ mict⁹ ſanguis cũ ſanie ſil. hoc enim ſigt corroſionẽ. i. ampliationẽ ulceris ppter corruptio nẽ ſubſtãtialẽ ptiũ: ut ſubſtãtie renũ uenaꝝ ⁊ arteriaꝝ coꝝ a qb⁹ corruptis neceſſe eſt exire ſanguinẽ. ¶ 2m ſignũ eſt. ut cõ tinue augmẽtenſ accñtia. vꝫ. dolor pũgitiu⁹ grauatiu⁹ ⁊ ex-tẽſiuus ⁊ frequẽtia mict⁹ cũ acuitate magna. ¶ 3m vo eſt. ut parũ iuuamẽti acqreſ ex applicatione remedioꝝ quãtũ-cũqꝫ canonice facta. Cũ aũt medicus perpenderit acciden-tia talia pmittẽ debet periculũ futurũ ad ɔſeruationẽ hono ris ei⁹ intẽtionẽ hũc: qꝛ de proximo morituri ſolũ pronoſti-cis ſunt relinquendi. prima afforꝫ. cõmento ſeptimo. ¶ Si aũt egritudo portẽdat ſigna ſpei curatiõis tũc medicus ag-gredi debet curã. ¶ Premittẽdo ꝓ q̃ tpe iſto magna eſt mul titudo ſaniei ⁊ prauitas eius. iõ opꝫ inſtrã omnia potẽtio ra eẽ in mundificando ⁊ carnẽ regenerãdo q̃ in alijs tẽpo-rib⁹ uſqꝫ ad finẽ ſtatus excluſiue. ¶ Premittendũ 2° q̃ hoc tpe egrũ ab oĩ motu corpis ⁊ aĩe ſuꝑfluo elõgare debet: pro pterea qꝛ motus corpis diſtrahit ptes que vnione indigẽt ⁊ paſſiões aĩe uehemẽtes in agitationẽ ponũt humores ⁊ ſpi-ritus diſtrahũt a mẽbris patiẽtib⁹: quoꝝ magna neceſſitas eſt in eis. Opꝫ igiſ qetẽ adhibẽ: qm̃ qes eſt canõ curationis ulcerũ. 18° tertij. cap̃ de cura eoꝝ. ¶ Premittẽdũ 3° q̃ in hoc tpe optimũ iſtrꝫ eẽt adminiſtratio uomit⁹. lꝫ & ɔferat in ꝑcedẽ-tib⁹ tpib⁹ adminiſtrãdo ipm̃ cũ leuib⁹ ⁊ cũ lenitiuis ab acuita te elõgatis. uelut eſt dare in potu. ℥. iiij aque tepide decoctio nis ſeĩꝫ melonis: aut in potu dare cyathũ vnũ aque deco-tiõis ſeĩꝫ eruce tepidũ cũ medio coclearí mellis. ⁊ hoc poſt cibationẽ ſtõchi ex cibis diuerſ ſubſtãtie ſapore ⁊ alijs. Uo mit⁹ eni eſt meli⁹ quo curanſ ulcera renũ qꝛ mũdificat eiat ⁊ humores trahit ad ɔ̃ria. imo itãtũ ꝓceſſit Auic⁹ p̃allato cap̃ q̃ dixit q̃ frequẽtia ei⁹ qñqꝫ excuſat opantes ab oĩ alio iſtrõ. ¶ Iterꝫ ꝑter hoc iſtrm̃ utẽdũ eſt applicatiõe iſtroꝝ mũ dificãtiũ: in qb⁹ cõmiſceanſ medicie uiſcatiue uł glutiatiue tales enim phibẽt ampliari excoriationẽ uł corruptionem. ¶ De q̃rũ numero vnũ admiſtrare apoꝫima. i. decoctionẽ de radicib⁹. ſ. feniclĩ petroſił. ſparagi bruſci ⁊ apij. faciẽdo in hac decoctione ſubdñari feniculũ petroſił. ⁊ apiũ dñanti b⁹ ſpãgo ⁊ bruſco que cũ remiſſa ipſoꝝ calitate deducendo ea ad meliorẽ q̃litatẽ. deſ aũt ex tali decoctiõe ter in die nã-li. Primo. qdẽ denſ. ℥. iiij. per octo horas poſt aſſumptã ce-nã. Scõo denſ. ℥. iii. per duas horas añ prãdiũ ⁊ totidẽ per du as horas añ cenã. ¶ 2m vo iſtrm̃ hoc tpe ɔuentẽs eſt de coctio capił. ue. qui lꝫ ſint tẽperati forſſis nõ min⁹ apiũt ⁊ mũdificãt q̃ p̃dicta decoctio. ¶ 3m abſterſiuũ eſt aq̃ diſtil latiõis uł decoctiõis artemiſie. ¶ 4m eſt aq̃ decoctiõis eru-ce. ¶ 5m eſt aq̃ ſublimatiõis radicũ altee. ¶ 6m eſt aq̃ deco-ctionis marubij. ¶ 7m ⁊ fortius eſt aqua decoctionis vue montane uel vulpine: ⁊ eſt in rei ueritate ſtafiſagria. quod-cũqꝫ aũt hoꝝ adminiſtreſ mũdificabit lauabit ⁊ abſterget meli⁹ cũ eis decoquẽdo mel q̃ ſine eo. ¶ In fine vo ſtatus neceſſia ſũt ea que maturãdo mũdificãdo ⁊ ɔglutinãdo exic-cẽt: uelut eſt decoctio ligritie. ineſt eni exiccatio mũdificatio maturatio ⁊ ɔglutinatio. 18° tertij ubi ſupra. ¶ Adhuc iterꝫ cõpoſitũ bonũ in hoc tpe ⁊ in ꝑn⁰ declinatiõis eſt hoc. ℞. ſe. li ni dragagãti añ. ʒ. j. polipodij. ℥. ij. mellis mũdi ⁊ clari lib. ſ. coq̃nſ in. iiij. lib. aque ciſterne uſqꝫ ad ɔſumptionẽ medieta tis. Et de hac decoctiõe calida denſ. ℥. iij. uel. iiij. trib⁹ vicib⁹ in die ſupius limitatis. Et hec qdẽ oĩa videnſ ſufficiẽtia ad cõplemẽtũ cure ſtatus quecũqꝫ eorum adminiſtrare uelis.

In cura vo horum ulcerũ in declinatiõe uł ſalubri pmittẽdũ eſt ꝓ q̃ inſtrã ɔueniẽtia cũ hoc: q̃ debẽt eẽ exiccãtia ⁊ mũdificãtia ⁊ cõglutinãtia debẽt eẽ. propterea qꝛ poſt regñationẽ carnis debẽt adminiſtrari incar natiua quoꝝ eſt ɔglutinare ptes ⁊ ɔglutiatas ɔſeruare: poſt quoꝝ ɔglutinationẽ nõ eſt opus alio iſtrõ q̃ ɔſolidatiuo. ¶ Hoc igiſ tpe tria ſoleo adminiſtrare inſtrã. quoꝝ pmũ eſt hoc. ℞. ireos. ʒ. j. ſeminum feniculi petroſił. añ. ʒ. j. ſ. boli ar. ʒ. iiij. bulliant hec omnia pulueriçata in lib. j. vini rubei clari: aliquali leui ponticitate participãtis uſqꝫ ad cõſum-ptionẽ medietatis. de hoc ergo vino actu calido exhibeanſ in potu ter in die. ℥. iij. uel. iiij. horis ſupius enũtiatis. ¶ 2m compoſitũ de electis ab Auicẽna eſt hoc. ℞. terre ſigillate. ſang. draco. caſtorei: ſcis melonis cucumeris ⁊ cucurbite ⁊ apij. ſucci liquiritie lacce ariſtoł. ro. amigdalarũ papaueris albi granoꝝ pini iuſqami al. oliꝫ añ. ʒ. j. pulueriçata coquã tur in lib. iiij. aque fontis uſqꝫ ad medietatẽ: de qua deco-ctione denſ. ℥. iiij. horis imediate añ limitatis. Uide quãtũ ſubtiliter ɔtẽplati fuere illuſtres viri in cõpõne medicinaꝝ. Hoc enim cõpoſitũ aggregatũ eſt ex calꝭis in ꝓ aut eq̃libus ut ſucco liquiritie ⁊ fridis ⁊ ſiccis ⁊ glutinatiuis in fine ſcõi aut pn⁹ tertij: ut terra ſigillata: ſan. dra. ex calidis ⁊ ſiccis in 4° gradu uelut eſt caſtoreũ: ⁊ ex eiſdẽ in 2° gradu: uelut eſt ariſtoł. Et ex his que frida ſunt ⁊ ſicca in 2° aut in 3° gradu ut ſe. papaueris ⁊ iuſquiamo. In quoruꝫ oium cõfractione reſultant virtutes contrarie quales ⁊ quãte neceſſarie ſunt in cura talium egritudinum. ⁊ tu ſpeculare in eis. ¶ Ulti-mũ remediũ eſt hoc. ℞. camedreos camepitheos. añ. ʒ. vj. aſſari leucopiperis añ. ʒ. v. darſinis: ⁊ eſt cinamomum ex a-giũ mediũ. terant ſubtiliſſime ⁊ pulueriçenſ: ⁊ fiãt trociſci de ſucco poligonie uel corrigiole: ⁊ detur ex eis omni die trib⁹ vicib⁹. ʒ. ſ. añ dictis horis cũ. ℥. ij. aque ſublimationis lãbruſce caꝭe mediocriter ⁊ eſt remediũ cui magna fides ad hibẽda eſt: qꝛ fuit a paulo poſitũ ꝓ practice. cap̃. 137° ubi di xit. Ego vo hoc utẽs alio nõ idigui. ⁊ eſt auctẽticatũ ab Ha liabate 7° practice. cap̃ 42°. ¶ Accipe igiſ amice mi in time que tibi magno labore pto tua recupanda ſanitate cõſiliãs iſcripſi. Ego eni uſqꝫ ad hos dies mãm iſtã nõ tãtũ accura-to ſermone deſcripſi quantum nunc. Feliciter igitur hec om nia in tui ſalutem ſummus omnium ille ſaluator qui cun cta dirigit ⁊ diſponit ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium. 192. De ardore urine cum excoria tione ⁊ ulceratione ueſice. Cõ tinet autem Conſilium capitula tria.

¶ De cauſis egritudinis ⁊ de inueſtigatione earum Cap̃. j.

Licet in egritudinib⁹ a ſua cã pẽdẽtib⁹ in fieri ⁊ in ɔſeruari ɔferat ⁊ neceſ ſaria ſit medico ſpeculãti ⁊ curãti egritudĩes inuẽtio cãrũ ſiue pmitiue ſint. uel fuerit ancce dẽtes. In ɔfirmatis tñ egritudinib⁹ uel ter-minatis ad ſtatũ ſuũ nõ eſt magna cura conſi derationis uel iuẽtiõis cãrũ. videſ enĩꝫ icludẽ ɔdictionẽ egritudinẽ a ſua cã fieri ⁊ ɔſeruari ⁊ iã facta eẽ. Sed egritudines que terminauerũt ad ſtatũ: ⁊ maxime ad mediũ ei⁹ nullã hñt cãm pductiuã. ergo nõ ſta rẽt. Igiſ in egritudine hui⁹ viri iſteri⁹ declarãda nõ videtur mihi neceſſarium eẽ inueſtigare: an fuerit a ueneno uel a medicina uenenoſa pducta. Si cum ſequela egritudinum ad uenena medico ɔferret ad cognitionẽ egritudinis ⁊ cu-rationẽ eius hoc videreſ continguẽ ppter alterum trium ef-fectũ aut aliorꝫ reducibiliũ ad iſtos. quorũ pmus eſt: quia uenenoſa medicina uel uenenuꝫ in corpus relinquit ueſti gia q̃litatũ: qñqꝫ pmarũ ⁊ ſcõaꝝ. ſ. aut caꝭitatẽ aut frigidita-tẽ humiditatẽ uel ſiccitatẽ ſimplices uel cõpoſitas. aut ſequẽ tia ad iſtas: ut apertionem immoderataꝫ conſtipationem

oppilationes excoriatiões ulcera pũctiões: ⁊ ſilia. ¶ Scđo uõ effectus eſt: ut a ueneno uel a medicina uenenoſa remãſiſſet in corpus impſſio q̃litatũ occultarũ: per quas uenena dicta ꝓprie iterimũt ſubſtãtiã noſtrã nũc calefaciẽdo nunc infrigidãdo: aut aliter manifeſte q̃lificãdo corpus: ſed ſoluꝫ uenenoſitas ſpũi ⁊ cordi hec facit ↄriãdo. ¶ Aut uõ ⁊ 3°: qꝛ medicĩe uenenoſe ſiũt occulta q̃litate ⁊ manifeſta alterando corrũpunt humanũ corpus: ut fungi ⁊ tubera mala ſcorpio ⁊ iuſquiamus ifridãdo occidũt. Napellus uõ ⁊ mezereõ magnũ ⁊ arſenicũ calefaciẽdo exiccãdo. Lapis uõ adamas fluxũ ⁊ excoriatiuũ iducẽdo: ⁊ ſic de alijs. Cãtarides uõ urinales uias ulcerãdo. ¶ Mirabile aũt vĩ ꝙ a tpe tãte plixitatis uſqꝫ nũc remãſiſſet impſſio per q̃litates pmas aut ſcđas depẽdẽs a medicina uenenoſa per q̃litates hoc efficientes: qm̃ medicia illa uenenoſa ſi fuiſſet pãſſumpta nõ potuiſſet in humano corpe ↄſeruari qn paſſa a calitate ipſius corpis corrupta fuiſſet. g̃ q̃litates eius que ſunt accĩtia nõ potuiſſent ↄſeruari in corpe ſine ſubiecto: qm̃ accĩtis eſſe eſt ineſſe ſubiecto. ſed ſubiectũ eſt corruptũ. igiꝛ q̃litas uꝉ q̃litates que erãt ei° accĩtia corrupte ſũt. ¶ Forte ↄ hãc põnẽ diceret aduerſari° ꝙ medicĩe uenenoſe ꝓduxerũt calitatẽ aut friditatẽ uel excoriationẽ: que poſtea in mẽbris impſſe remãſerũt cõſeruate uſqꝫ ad hec tpa: quare vĩ ꝙ cognitio cãrũ que ꝓduxerũt effect° oĩno nec̃ia eſt ad cognitionẽ ⁊ ſciam ⁊ curationẽ egritudinũ taliũ. ¶ Ampli° in hoc viro ↄcediꝛ eẽ fortis excoriatio: ut ulcus in collo ueſice intrinſecus ⁊ talia ꝓuenire pñt ex potu cãtaridaꝝ ſalis ar. ergo neceſſariũ eſt cognoſcẽ talia. ¶ Ad pmũ motiuũ dĩ negãdo illã ↄñtiã. Manifeſta eni q̃litas calꝉa uel frida ulc° uel excoriatio ſunt effectus in mẽbris inuẽti qui lꝫ ꝓuenerit a medicia uenenoſa nõ ꝓuenerũt ab ipſa iquãtũ uenenoſa ſed inquãtũ calꝉa uꝉ frida: qui eſt effectus. cũ iã ſint facti uel totaꝉr in eẽ ꝓducti nõ vidẽtur hẽre cãm ↄſeruatiuã. ſ. que fuerit eoruꝫ ꝓductiua. ¶ Ad formã igiꝛ argumẽti diſtinguẽdũ de maiori: ut dictũ eſt: qꝛ ſcđe medicie ut calꝉe ꝓduxerũt effectũ ⁊ nõ ut uenenoſe. Et ad minorẽ dĩ ꝙ diſpõnes tales cũ ſint frigide videntꝛ in mẽbris ↄſeruari ab eaꝝ formalitate cũ ſint iã fixe. Forma igitur mẽbroꝝ neqꝫ temperamentũ ipſorũ cõcurrit ad ↄſeruationẽ illarũ diſpõnũ pter nãm. imo oĩno reſiſtit eis. quare non eſt neceſſariũ iueſtigare cãrũ pmitiuarũ uarietatẽ ⁊ potẽtiaꝫ ſiue fuerit uenena ſiue medicie uenenoſe. Et ſunt ſermones qui clauduntur ſpeculationibus Gal. 4° de ingenio ſanitatis. ubi dixit. Dico ergo nil primitiuum ſignificationis curationes offendere. Sed quantum ad egritudines factas. lꝫ prius ab agente primitiuo producte fuerint. ¶ Ex quo fundamento correlarie concluditur: ꝙ uana eſt opinio credentium curare hanc egritudinẽ ⁊ perfici in ſcientia ipſius per conſiderationem uenenorum ⁊ ſibi ſimilium. ⁊ tu cõſidera. qꝛ hi ſermones ſunt phyſici ⁊ rationales.

Itaqꝫ in cura diſpõnis hui° viri ſufficit cognoſcẽ excoriationẽ illã uel ulcera ꝓueniſſe a cã rõne ſue calitatis acuitatis ⁊ corroſiõis illius effectiua. qđ qdẽ euidẽtiori fundamẽto declarari põt ex ſermonib° mihi per ſcripturã collatis. ¶ Primo qꝛ vir iſte eſt calꝉe cõplonis a gñatiõe eius. ¶ 2° qꝛ ad augmẽtũ calidizatis ⁊ acuitatis in humorib° ipſius multũ ⁊ potẽter ſupuenit regimis calefactiuĩ uſus in ꝗto. qꝛ vir fuit multe cibatiõis. ⁊ in q̃literuꝫ qꝛ vinis fumoſis ⁊ forte cũ cibis vnctuoſis ⁊ aromatib° utebaꝛ. ¶ 3° iteꝝ hoc deducitꝛ: qꝛ ſolit° eſt pati egritudies a mã calꝉa ⁊ acuta prouenientes. ſ. cholericas ↄtinuas ⁊ interpollatas. ¶ Adhuc iteruꝫ ⁊ 4°: qm̃ iſte vir paſſus eſt dolores in nucha ⁊ collo: ⁊ in uẽtre. ſed oẽs tales frequẽter conſueuerunt trãſmutatiõe cretica ad vias urinales effundi: ut de febrib° legi põt 2° q̃rti ⁊. c. de ſignis pmutationis mãerũ per vias uẽtris ⁊ urine. ⁊ de doloribus iacturarũ colligi põt. 22° tertij. Et iterũ de diſpõnib° ardoris urine legi põt. 18° tertij. ⁊ 19° tertij. De dolorib° uõ uẽtris ⁊ eoꝝ terminatione 16° tertij ꝑ ⁊ 5° tractatib°. quare nõ eſt mirabile ſi vir iſte incidit in ardoreꝫ urine ⁊ excoriationẽ ueſice ⁊ ulcerationẽ eius. ¶ Uñ ex iſtis concludiꝛ hec diſpoſitio in eo facta eſt permutando ex alijs egritudinibus in ipſam ⁊ nõ incipiẽdo in ea. ¶ Ex quo fundamento iterum ultimate cõcludiꝛ ꝙ hec egritudo in ſui principio leuior erat: ⁊ facilius curata fuiſſet ꝙ ſi incipiendo euenĩſſet ei. quicqd tñ ex hoc ↄcedi debeat ſufficit cognoſcere tm̃ ꝙ hec diſpõ indiget curatione magne ſolertie ⁊ ꝗcitius fieri poteſt ut nunc ſequitur.

¶ De regimine huius diſpoſitionis: ⁊ primo per ſex res nõ naturales. Cap. II.

Regimẽ itaqꝫ ipſi° pẽdet ex debita electiõe ſex rerũ nõ nãliũ pmo. ¶ 2° uõ ex ↄueniẽti admiſtratione iſtrumẽtoꝝ medicinaliũ. ¶ Pro declaratione itaqꝫ ſcđi capli in eligẽdo rerũ nõ nãliuꝫ mẽſurã ↄuenientẽ: ⁊ q̃litatẽ m̃lta ⁊ fatis pticulꝛ declarãda eẽnt: ſed qꝛ ↄfido de auctẽ ſapiẽtũ viroꝝ quoruꝫ ſcia ꝑitiſſime rect° fuit. Etiãqꝛ vir iſte ſciẽtific° eſt ⁊ moraꝉ. Jõ in reꝝ nõ nãliũ pticulari ⁊ diffuſa narratiõe calamũ nõ extẽdã: ſed ſolũ quedã pticularia leuiter ptrãſeundo dicam. ¶ Euitet itaqꝫ vir iſte ciuitatẽ: camerã uel hitationẽ locum hũidũ actu ⁊ potẽtia reumatici aeris: ⁊ pꝛ inq puteis: lacubus: ⁊ defluxib° aq̃rũ: ⁊ caueat a ſeptẽtrionali flatu ꝑcutiẽte ipm̃ cui° eſt facẽ ſtrãguriã: ut patet 3° affoꝝ. ⁊ 19° tertij. ⁊ ſit ueſtib° circa ſpinã ⁊ ilia ⁊ extremas ptes ↄuenientẽr munitus. ¶ De motu uõ ⁊ exercitio ei° oĩno euitet ipm̃ ne mãe in fluxu ponantꝛ ad mẽbra urialia ⁊ debilitẽt ea. imo oĩno geſcẽduꝫ eſt: ⁊ loco reſolꝉonis ſupfluitatis fiẽde per exercitium utaꝛ mediocrib° fricatiõib° ab iguinib° uſqꝫ ad pedes: ⁊ ab humeris uſqꝫ ad man°: ⁊ ablutiõib° extremoꝝ cũ aq̃s decoctiõis plãtarũ leuis reſolꝉonis ⁊ attractiõis. ¶ Dormitio uõ ei° ſit ↄſueta paꝝ lõgior ꝓpter nec̃itatẽ reſolꝉonis ⁊ digõnis mãeꝝ. ¶ 3° iterũ dõmiẽte hoĩe qeta remanẽt mẽbra ⁊ mãe. vñ medicinales ṽtutes min° diſtrahuntꝛ ⁊ ↄueniẽti° in pticulas patiẽtes opari pñt: ⁊ ſit plurimũ dormitiõis ei° decubit° ſuper laterib°: ⁊ mior ſit decubit° ſup ſpĩs: nequaq̃ aũt ſup femur ⁊ uẽtre iacẽ debet. ¶ Pro 4° uõ regimie per inanitionẽ declinare ad miorationẽ cibi aliquãtũ nec̃iũ eſt: ⁊ nullo mõ ſaturitati cõplete ſatiſfacẽ opꝫ. Cib° etiã nunq̃ deglutiatur niſi ſolẽni maſticatiõe pcedẽte. Neqꝫ vnq̃ aſſumaꝛ cib° niſi pceſſerit ↄueniẽs appetit° ad ipm̃. Si eni ſtõchus cibo ⁊ potu faſtiditus fuerit ſupuenientes cibi ⁊ pot° corrũpuntꝛ in eo ⁊ non raro acuitatẽ ⁊ malas qualitates extraneas acquirunt: per quas augmentantur materie ulcerum: ⁊ dolor ⁊ punctio: ⁊ ſolutio continuitatis in ueſica ſeu collo. ueſice. ¶ 5° uõ vir iſte abſtineat ab ira: furia ⁊ triſtitia magnis ⁊ maxime a pſeuerãtia in iſtis ꝓpter uehemẽtẽ motũ aducniẽtem in ſpiritibus ⁊ humorib° ꝓpter paſſiones tales. ¶ De re uõ ultima nõ nãli. ſ. cibis ⁊ potibus ponẽda ſunt ea que nullo mõ tangẽ debet cibaria ⁊ potabilia ultra que in alijs poterit ample licentia concedi. ¶ Itaqꝫ vir iſte in cibarijs ſuis ſumma attẽtiõe euitare debet ſalſa. Itẽ acuta uelut cepe: alleũ: porrũ: raphanuꝫ: ſinapiſmũ: oliuas cõditas ⁊ ſilia. ¶ Itẽ dimittẽ debet nimiuꝫ apientia: ⁊ ꝓprie cum acuitate uelut ficus: petro. apiũ: rutha ⁊ ſilia. ¶ Iteꝫ effugere debet nimiũ ca. ⁊ ſic. uelut piper. ȝȝ. galangã: cinamomũ. Macis uõ ⁊ nux muſ. ſaluia: roſmarinus ⁊ feniclꝰ nõ ſunt ei mala. ¶ Item euitare debet cibaria multe oppilationis: uelut cibos paſtiles: pedes aĩaliuꝫ: ⁊ uẽtres eoꝝ: cutaneas ⁊ neruoſas aĩaliũ partes. ¶ Item effugiat caſeũ antiquum: recens uõ butyroſus non multi ſalis aliqñ conuenit ei. ¶ Adhuc etiã effugere debet uſum rerũ ↄſtringentiũ: uelut ſunt ſorbe: neſpilla: agreſta: nuces ⁊ ↄſilia. ¶ Iteꝫ euitare debet uẽtoſa cibaria multũ ut legumina: ⁊ ꝓprie elixa: ⁊ multoꝝ fructuũ uſum. lac uõ ⁊ ꝓprie in cibarijs coctũ butyrũ: ⁊ oleuꝫ dulce: ⁊ ȝuc. citrãguli: ⁊ ſucc° granatoꝝ muçorũ ⁊ dulciũ hñ cõuenictꝛ. ¶ Ultimo uõ euitet carnes aĩaliũ antiquoꝝ: ⁊ difficilꝭ digõnis: ⁊ groſſi nutrimẽti uelut boum: taurorum: ⁊ caſtratorũ antiquoꝝ. ¶ Et ↄſilꝛ effugiat piſces antiquos magni

corporis.piſces vo pui ⁊ nō viſcoſi ⁊ leuis digeſtionis ap‑
probati ſʒ climata regiones ⁊ ciuitates eligant ab eo:⁊ nō
erunt ei nociui eliri uel frixi cū oleo ↄuenienti:⁊ maxime in
dieb⁹ reuerēde legis a carnib⁹ priuātib⁹.¶ Potus aūt eius
ſit vinū albuʒ colore:⁊ ſubſtātia tenue:⁊ dyaphanum:ſapo
re ad dulcedinē inclinatū:⁊ nō acre:neqʒ pōticū.tale eni erit
toti corpori ⁊ ulcerib⁹ ↄueniēs:⁊ dolorib⁹:⁊ ꝓpe ſi fuerit ar
tificiałr factū dulce cū ſapa:qd̄ pax bibat argumēto ſūpto
ab etate ⁊ ↄſuetudine:⁊ ꝓpe ſi nō fuerit ualde fumoſuʒ:⁊ ſi
fuerit tale frāgat cū aq̄ mellis pauci mellis ⁊ pauce decoc.
aut cum aq̄ decoc.radi.paucaꝝ radic.cētauree minoris cū
zuccaro leuiter dulcorato:⁊ eſt remedium ſecretum.

¶ De regimine per medicinas. Cap.III.

In hoc capꝰ dilatādus eſſet ſermo ſi haꝝ diſpōnū curatio ordinaria doctrine ⁊ accurate deſcribi deberet. Alias eniʒ haꝝ egritudinū curationem deſcripſi:⁊ cōpleui per intētiones octo.¶ Et ꝑma eſt uſis toti⁹ corporis ⁊ mēruʒ oiuʒ ſupfluē‑tiū euacuatio minoratiua . ¶ 2ª eſt regiminis rectificatio. ¶ 3ª materieꝝ predicatarū adequatio ⁊ digeſtio. ¶ 4ª eſt ipſaruʒ amplior ⁊ pticularis euacuatio.¶ 5ª ipſarum materierū diuerſio.¶ 6ª ulceꝝ ⁊ viaꝝ urine mundificatio. ¶ 7ª epatis ⁊ renū rectificatio.¶ 8ª ⁊ ultima eſt accitium que ſe quuntur correctio.¶ Uerū qꝛ de intētione 2ª ſermo tactus eſt in precedēti capꝰ ipſa ad pñs dimittat.¶ Adhuc etiam qm̄ ꝑma intētio ⁊ 3ª ⁊ 4ª ⁊ 5ª iā meo iudicio adminiſtrate ſunt:ut ↄſido ex ſufficientia clariſſimoꝝ doctoꝝ a qbus gubernatus fuit vir iſte. Etiā qꝛ tales intētiones ut plurimuʒ in pñ⁰ ⁊ augmēto ulib⁹ morboꝝ adminiſtrari debent ut cōſueuerūt:idcirco de his nō multum me occupabo.

Pro applicatione vo aliaꝝ rex triū ⁊ aliqꝛuʒ de predictis.x.ponent inſtrā que maximū iuuamētuʒ gēti ꝙ plurime ↄſilib⁹ egritudinib⁹ laborāti feliciter attulerunt:ut nunc ſequitur.
¶ Primū itaqʒ ipſoꝝ eſt eluariuʒ hoc in quo eſt intētio frāgēdi acuitatē:leniēdi uētrem:educēdi uētoſitates:⁊ mūdificādi urinales:⁊ ulceroſas ptes opatione ↄuenienti. ℞.medulle caſſieſi.medulle ſebeſtē ⁊ prunoꝝ oium ēxctoꝝ cuʒ aq̄ lupuloꝝ.añ.℥.iij.pul. folliculoꝝ ſene.℥.j.polipo.cartami:g̃noꝝ curi.añ.ʒ.ß.macis.ʒ.ij.violaꝝ.ʒ.vj.ßß.granoꝝ nucis muſ.añ.ʒ.j.cinamomi.ʒ.ß.ↄſue violaꝝ zuc.al. ana.℥.ij.fiat eluariū de quo oī 3⁰ uł 4⁰ die deglutiat coclear.j.imediate añ cenā:aut poſt ipſuʒ accipe cū aq̄ decoc.paſſulaꝝ nigraꝝ in aurora mediocriter calida tardādo cibū horis.v. ¶ 2ᵐ inſtrm̄ eſt linimētū hoc:de quo renales ptes ⁊ lūbares vngantur uſqʒ ad caudā:⁊ ſupponat pānus tepidus . cui⁹ deſcriptio. ℞.nenufa.ſucci violaꝝ recētiuʒ:ſucci v̄ge paſtoris.añ. ℥.ij.amili.ʒ.v.ſandaloꝝ ru. violaꝝ.añ.ʒ.ß.ſe.endiuie:lactuce:ſcariole:portulace.añ.ʒ.ij.croci:macis:ſpice nar.ana.ʒ.ß. albumina ouoꝝ duoꝝ.terant ſil ultimata ↄtritione cū amilo in mortario plūbeo cuʒ ſuo piſtello:⁊ alijs ſupadditis fiat linimētū molle.¶ 3ᵐ inſtrm̄ eſt mundificatiuum ptiuʒ egrotaꝝ ſufficiēter abſtergens eas:⁊ addit in regeneratione mēci in ptib⁹ carnoſis:⁊ leue ⁊ nobile ualde eſt hoc. ℞.aque ſublimationis:radi.centauree minoris lib.ß.miſce ſil:⁊ de hac mā in ſeptimana bis accipiant.ʒ.v.tepefacta cuʒ modico penidiarū in aurora.¶ 4ᵐ inſtrm̄ mēcrū digeſtiuū magis:⁊ predictaꝝ viaꝝ ↄfortatiuū eſt hoc. ℞.aque ſublimationis hypoſcte:aque lupuloꝝ:aque alkekēgi. añ.par.iiij.miſce:⁊ accipiat ex ea. ℥.iiij.in aurora tepidū.per cōpletā ſeptimanā ↄtinuādo.¶ 5ᵐ inſtrm̄ eſt linimētū hoc:de quo bis in die lungant ptes itermedie genitaliū ⁊ ſiecris:⁊ eſt in eo intētio ſedatiua mordicationis:⁊ ꝓhibitiua curſus mēcrum. Cuius deſcriptio. ℞.vitellos ouoꝝ numero.iij. olei ro.omfancini.añ.℥.j.ß.amili.℥.j.croci.ʒ.ß.coriādri prepati:litargiri ſpumificati:ſe.acetoſ.granoꝝ mirti.ana.ʒ.j. terant oia ſil in mortario plūbeo cū ſuo piſtello:⁊ fiat linimētū ⁊ applicet ut dictū eſt.¶ 6ᵐ inſtrm̄ eſt ut vir iſte ſepe aſſueſcat pedes ⁊ manus ei⁹ añ cenā ablue cū aq̄ decoc.folioꝝ hedē camomille:ſaluie ⁊ ſiſiuʒ gr̄a diuerſionis mēcrū. ¶ 7ᵐ inſtrm̄ eſt decoctio iſta:cui⁹ aſſumptioni oportebit ipſuʒ eſſe ſollicituʒ ⁊ ſolertē euitare mūdificatiua per ſirigā iniiciēdū qd̄ qdē cōuenit ei:ut credo ꝓpter leſionē ↄſecutā ex itromiſſione ſiringe ex iprudētia medicoꝝ q ipſam applicare neſciuerunt.Si enim cōgrue applicaret ſiringa cuʒ medicinis oppoꝛtunis notabile ſemꝑ iuuamētuʒ efficeret. Eſt aūt ordo hu⁹ deſcriptionis talis. ℞.ſebeſtē numero.xv.violarum:ſeminis portu.gra.alke.foliorum cypreſſi.ana.ʒ.ij. gummi ara.ʒ.ß. granorum pinearum.℥.ß.liquiritie.ʒ.ij.ß. ſeminis acetoſe:endi.ſcariole.añ.ʒ.j.ſemis coluʒ frigidorum.ʒ.ij.fiat omnium decoctio lēto igne in lib.iij.aque uſqʒ ad cōſumptionē 3ᵉ ptio.Deinde colent cuʒ expreſſione leui.De ipſa igit accipiat ℥.v.in aurora:⁊ tardet cibū ad minus horis 4ᵒʳ. Et ſi uehemens ei iſtaret ſitis poſſet iterū de ea bibē frequēter cū eq̄li pte aque ordei.¶ Cū q̄ cōtinuauerit hāc decoctionē:tūc ſequēti die imediate accipiat doſim vnā eluarij ꝑ loco deſcripti:⁊ poſt ipſam trāſeat ad mundificātia ⁊ icarnātia alternatim aſſumpta. Itaqꝫ ex intētione digōnis ꝓcedat ad lenitiua:⁊ de lenitiuis pmutet ſe ad mundificatiua ⁊ abſterſiua ſupius tacta:⁊ a mūdificatiuis reuoluat ſe ad incarnātia ⁊ ↄſolidātia:⁊ ita fiat reuolutio circularis ab vno ad reliquū canonice ꝓcedēdo. Nece eniʒ erit alijs diligēter obſeruatis laudabilē effectū ſubſeq.¶ 8ᵐ inſtrm̄ eſt ut poſtꝙ per menſem to predictoꝝ inſtroꝝ reuolubileʒ ordinē cōſecut⁹ fuerit: tunc in aurora aſſumat.ʒ.ß.iſraſcripti pulueris:in quo eſt intētio frāgendi caliditatē auctā a motu mēcrū:⁊ ab applicatione mūdificātiuʒ ⁊ abſtergētiū ↄſecutā:⁊ ꝓpe cum cyatho.ß.aque decoc.g̃.pinearū. Cui⁹ deſcriptio. ℞.fo.cypſſi.ʒ.ij.fo.altee.ʒ.ij.ß.ſe. portulace.ʒ.ij.g̃. papaueris al.ʒ.iij.ſe.endiuie.ʒ.j.ß.ſe.lactuce.ʒ.vj.floꝝ nenufa.ʒ.v.fiat oīum per ſe puluis.deide cōmiſceant.¶ 9ᵐ inſtrm̄ eſt elecm.hoc. ℞.mucillagis mucbete.℥.iij.mucillagis ſe.lini:fenug.⁊ granoruʒ ſiſami.ana.℥.ij.penidiarū.ʒ.iiij.croci.℥.ß.corticū mādragore.ʒ.j.g̃noꝝ alke.numero.xv.floꝝ nenufa.ʒ.iij.fiat elec.ᵐ cū lib.ß.zuccari diſſolati ⁊ cocti cū aq̄ cētauree mioris.de q̄ ſequēti mane in aurora aſſumat.ʒ.v.cū.℥.ij.aque ſublimationis burſe paſtoris tepide:⁊ tardet cibū horis 4ᵒʳ. ¶ 10ᵐ ⁊ ultimū inſtrm̄ eſt.ut 3⁰ ſequēti die vir iſte accipiat.v.de iſraſcriptis pillis:quaruʒ deſcriptio. ℞.cētauree minoris.ʒ.ij.granoꝝ alke.numero.v.corticuʒ papa.albi:floriʒ nenufa.ana.ʒ.ij.ſe.plātagis:acacie:gūmi ara.dragagāti.ana.ʒ.ij.medulle g̃noruʒ ceraſorum:uel gūmi arboris ipſorū.ana.ʒ.iij.liquiritie:aniſi:g̃norū pini.añ.ʒ.ij.diſſoluant gūme cū ſucco violarum:⁊ bñ icorporent cū alijs ſpēb⁹:⁊ fiāt ex oī.ʒ.viij. Cuʒ q̄ ſumpſerit eas reuoluat ſe ad puluerē in 8⁰ inſtro ſcriptū ⁊ de pului ad eluariū:⁊ de eluario ad pillas ultio ſcriptas ⁊ ita circulariter ꝓcedat per ſpatiū duorū mēſiuʒ memorādo ſemꝑ de lenitione cum ꝑ inſtro fienda.qbus diligēter factis ſpo ↄualeſcētiā obtinebit:quā ↄcedat ille q ſolus ſanare ⁊ bñdicē pōt.qui viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorū . Amen.

Cōſiliuʒ.193.

De triplici mala diſpoſitione.videlicet.¶ De ardore urine.¶ De frequenti mictu.¶ De mictu ſanguinis.¶ Diuidit autē cōſilium in particulas tres:ut patet.

Ex his que mihi narrata ſunt ⁊ ſenſu viſus ⁊ tact⁹:⁊ ſignis cōprehendē potui appet ꝙ diſpoſitio huius viri nobilis vincentini reducit ad tria gña nocumenti in mēbris urine expītis.¶ Primū eſt ardor in emiſſione urine eueniens.¶ 2ᵐ eſt frequens mictus . ¶ 3ᵐ eſt ſanguinis cum urina emiſſio iterpolationē hris.¶ Quoꝝ oiuʒ nō ſolū rō formalis:imo cāe ⁊ eoꝝ ſigna pquiri debēt ſi diligēter ↄſil.o medicinali recto ſibi ſubueniri debet. Ideo vniuſcuiuſqʒ hoꝝ ſingulariter ⁊ cāe ⁊ ſigna ponēda ſunt:⁊ curationis modus.

Particula prima De ardore urine cōtinēs capitula quatuor.

¶ De causis ardoris urine. Cap.1.

Sit itaqʒ ardor in urina: dolor pūgitiuus uel acuitas in emissione urine pueniēs. ali qñ uo ipsam pcedēs. frequēter etiā ipsi⁹ emissio nē subsequēs: q̄rū triū uerificatio ex sequētibus apprebit. ¶ Fit aūt ardor talis qñqʒ a cōplonali cā. ¶ Qñ qʒ uo ab exiccātib⁹ causis ⁊ inflāmātib⁹. ¶ Qñqʒ uo ⁊ 3° ex ɔsumptione humiditatis que gr̄a finis ɔtinet in glandosis carnib⁹ ad irrorādū ⁊ humectādū mēbra: ut ad pulsionē superfluitatū dispositoria sint: eo q̄ humiditas reddit ea extensibilia ⁊ flexibilia magis. ¶ 4° uo cōtingit in urinādo ardor pp ulcera excoriationē uel scabiē in uesica ⁊ in mēbris urine exitiua. Et colligunt hec oīa 19° tertij. tractatu ⁊ cap secūdis.

¶ Ex qb⁹ clare dici pōt ista distictio. q̄ ois urine ardor puenit aut pp nocumētū essentiale uesice: aut per colligātiā ei⁹ ad mēbra urine: aut per colligātiā a toto cadētē. ¶ Exēplū p̄mi: sicut ois lapsus cōplonalis ipsi⁹ uesice. de q̄rū ni numero lapsus ad calidū ⁊ siccū frequētius ardoris in urina pūt esse cāe q̄ ad frigidū ⁊ humidū. ⁊ tu speculare. ¶ Itē ⁊ egritudines cōpōnales quedā ardoris in urinādo pūt. esse cāe: ut rugositas: aspitas supficiei ɔcaue colli uesice. ¶ Itē egritudines in unitate ɔtingētes hoc idē efficē pūt: ut excoriatio: ulcera ⁊ silia in toto corpore: ⁊ maxie in collo uesice cōtingētia. ¶ Exēplū scd̄i: sicut oēs gen⁹ egritudinū cōplonalium in mēbris urinalib⁹ mediatis ⁊ imediatis cueniēs: ut in poris urīdib⁹ in emulgētib⁹ renib⁹ ⁊ epate: ⁊ lapsus cōplonalis: ⁊ unitatis iā tacti pdictū ardorem efficē pūt. ⁊ tu discurre ex his que scribunt 18ª tertij. cap de apostematib⁹ de solone ɔtinuitatis ⁊ ulcerib⁹ renū ⁊ reliq̄rum uiaꝝ: ⁊ ex his que scribunt in 14ª tertij. in mā de fluxib⁹ epatis ⁊ almesire uel ulcerib⁹ eius. Iterū ardor in urina puenire pōt ad membra urine: ⁊ pp̄e ad uesicā. sic freqēter ɔtingit in trāsmutatione cretica mācrum que febres acutas efficiebāt: ⁊ sic in lepra: scabie: uariolis ⁊ morbillo: ⁊ silib⁹: q̄rum oīū mā: aut q̄ nimium exuberāt: aut q̄ ab incitata ūtute sint homatice ppellunt cōtingit fieri diuersionē de circunferētia ad cētrum. ⁊ tu ɔsidera hinc inde ab auctorib⁹ ⁊ facile uerificabit. ¶ Qualiter aūt salsedo ex p̄ma cā. s. lapsu cōplonali pueniēs uidē est facile. Cū sit enim urina: ⁊ lʒ acuta existat ⁊ salsa: a caliditate ni ⁊ siccitate uesis magis salsa ⁊ acutior efficit. q̄re ad collum uesice notabilis sensationis expis delata ardorē: pūctionē ⁊ mordicationem in ea effic̄. Et idē dici pōt de causis extitib⁹ positiue ⁊ puatiue tā ab ex̄ q̄ ab intra euenientib⁹: ⁊ tu discurre per eas. ¶ Pro 3ª uo cā dicendū q̄ si humiditas que in carnib⁹ glādosis in mesenterio posita: ⁊ aliqñ in collo uesice ɔsumant ut in fortib⁹ fluxib⁹ flobotomijs ⁊ sil' hus causis exiccātib⁹ sepe ɔtingit. urina tunc in sui acuitate non refrāgit: ⁊ corpus uesice siccum redditum ⁊ nō irroratuʒ ardorem ei⁹ nocumēta facile pcipiet. ¶ Et iste tres cāe uident palā in hoc uiro ardorē in urinādo fecisse. ¶ Est enim hō a gnātione caliditatem epatis ⁊ renum notabilē hūs fortibus etiā laborib⁹ suo tpe occupatus fuit. rebus etiā exitib⁹ ⁊ calefacientibus: ut cibis salsis ⁊ acutis usus est. Iterum ⁊ excellenter extenuat⁹ per uniuersum ambituʒ: ⁊ maxime in toto uētre ⁊ miracb sic uidi. Ex quo facile ɔcludit ɔsumptionis predicte humiditatis irrorare debētis cā. ¶ 4° uo cā in eo locum nō hēcū neqʒ excoriationē: neqʒ ulcera in urinali uia pcepi. Et ex sentētijs predictoꝝ apiri pōt cā q̄re qñqʒ dolor pungitiuus pcedit urine exitum: ut cum ulcera uel nocumēta existūt in collo uesice pcipit ardor pus tpe in extremitate ūge tanq̄ in mēbro excellentis sensationis colligato per suum pāniculū collo uesice. ¶ Comitat aūt qñqʒ dolor pungitiuus actualē exitum urine ppter acutā esse urinā: ⁊ ppter aspitatē ⁊ fortē conatum ūtutis ɔstrigētis uesice colli ad urinā emittenduʒ. Seqtur aūt dolor qñ urina facile exire pōt absqʒ multo conatu ūtutis ad illū ppter ipressionē ab urina imbibita in collo uesice uel eius excoriationē ⁊ scabiē hūte intrinsecus. ¶ Reliq̄ aūt 5ª cā ardoris in urinādo effectiua esse pt ulcera excoriatio uel ɔspitas ɔtinentia in cānali ūge ⁊ extremitate pudibūdi: sed nō sunt p̄tis ɔsiderationis. ⁊ tu lege de eis 20ª tertij. de ulceribus uirge.

¶ De signis ardoris urine. Cap.II.

Ut igit species ardoris urine cognoscant: uniuscuiusqʒ earū signa ponēda sunt. Signa itaqʒ ardoris urine pueniētis a cā cōplonali. ¶ Primū: ut cōplo fuerit a gnatione cholerica aut sāguinea: calidior ni q̄ humidior. ¶ 2ᵐ est ut ⁊ lʒ cōplo non fuerit talis ex regimine: tñ fuerit in humoribus adustio facta: ut ex forti exercitio: aut labore: aut ex usu ciborū: aut potuū acutoꝝ: ut allei cepe sinapis salsorū ⁊ siliuꝝ ⁊ potuū etiā acutoꝝ ut uini nāliter fumosi: aut hūis acuitatē accitalē: ut mixtionē ex aq̄ uino uel alioꝝ acutoꝝ: aut uinū qd collectum fuerit in locis harenosis calcis ⁊ silibus. ¶ 3ᵐ signū est ut sit cōplo que per adustionē factā acuitatē posuerit in humoribus: siue fuerit hec cōplo mala totius aut ptialis in epate ⁊ renibus: ⁊ alijs mēbris in urinalem aquositatem imprimentibus: ⁊ reliqua signa omnia cōplonem calidā ⁊ siccā arguētia huic loco adaptāda sunt.

Signa uo ardoris facti causis exiccātibus hūtur per inuestigationē cāꝝ corpus positiue exiccātiū ab ex̄ euenietiū uel ab intra. ⁊ iterū hoc idē efficiūt oēs cāe puatiue exiccātes: ut sunt euōnes oēs fortes ⁊ pseuerātes in sensibilr uel insensibilr corpus exiccātes. ¶ Signa uo ardoris pueniētis ex ɔsumptione humiditatis glādose cognoscunt per inuētionē cāꝝ exiccantiū totū corpus ⁊ maxime miracb intestina mesenterion ⁊ lūbares ptes que cōprehēdunt ex cōsumptione totius uētris uelut si miracb spōdilibus adherere uideat: ut in hoc uiro notabilr liquet. ¶ Signa uo ardoris pueniētis ab ulceribus ⁊ scabie in uijs urinalib⁹ exitib⁹. hic nō ponunt: cū in hoc uiro uestigiū eoꝝ nō appeat. etiā q̄ alr in tractatu de cura ulcerū uiarū urine diffuse satis hec sig a me pronunciata sunt: ⁊ tu lege illud exinde: huic tractatui ɔformiter adaptando hec de signis.

¶ De cura ardoris urine per regimen rez nō nālū. Cap.III.

Erit pro regimine hui⁹ dispōnis libādū est terū nō nālū ɔueniēs administratio. Eligatur itaqʒ aer in oi dispōne pdicta pueniēte a causis pdictis ad frigidū ⁊ humidū inclinat⁹: lʒ ampli⁹ debeat esse humidus q̄ calidus. sit etiā aer nō uētosus. nā flat⁹ uētoꝝ septētrionaliū hāc egritudinem auget. sit etiā aer nō caliginosus. ⁊ nō sit aer q̄ue mōtiū eleuatoꝝ hitātiū in turrib⁹ ⁊ locis nōbilr a terra eleuatis. ¶ Exercitiū aūt ⁊ motū fortem ⁊ laboriosuʒ oēm euitare debet pp cām notā: ⁊ maxie exercitiū equestre ul' multe ambulatiōis fortis ⁊ uelocis: eo q̄ nocet ardori: auget urine fluxū debilitando ɔtētiuā: et q̄ sāguinē fluē facit: de quo iferi⁹ dicet est: ⁊ in sūma ad qetē excedētē declinare ɔueniēs est ei. nequaq̄ uo ad exercitiū ul' motū: ⁊ maxie illū qui fit in coitu. ¶ Cūm aūt repletionē humoꝝ iā factā tollē oʒ. Silr ⁊ replonē ciborū ⁊ potuū sūme pe pcauē. caloꝝ uo ⁊ siccoꝝ: qm egritudinē augēt uigorādo cām ⁊ māʒ ei⁹: frigidoꝝ uo ⁊ humidoꝝ potuū ⁊ ciborū replonē effugiat: eo q̄ inati caloris suffocationē efficiūt: ⁊ mās ad putredinē disponūt. ¶ Cōformiter etiaʒ loquēdo pdict⁹ uigiliā imoderatā euitare oʒ: eo q̄ corp⁹ exiccet: ⁊ humorales mās acutas efficiat. Sōn⁹ aūt in hoc uigilijs est ɔtrari⁹: ⁊ etiā q̄ corpus humectat ⁊ digonē mācruʒ ɔueniētē efficit: q̄re plixe dormire ɔueniēs est ei. uigilare uo ɔtrariū. ¶ Euitet etiā oia accitia aie: que aiam tristē efficiūt ⁊ accubare faciūt calorē innatū ⁊ pmptiorē efficiūt ipm ad exiccandū ⁊ acuēdum mās humorales: ⁊ oia accitia aie que fortē ⁊ uelocem motum in spiritibus ⁊ humoribus efficiunt euitare debet ppter causas predictas. ¶ De cibis autem ⁊ potibus dicendum primo generāliter q̄ euitare debet omnia excelleter calida acuta ⁊ salsa: ut colligit 19° tertij

tractatu ꝛ cap̄ ſcōis. In diuiſiōib⁹ a Raſi cap̄ 57°. ꝛ pluries alibi. Igiť euitare debet panē coctione multa cōbuſtū ꝛ ſalſum notabiliť: ꝛ multo fermēto ꝯditū ſaltē antiquuꝫ. ¶ De olerib⁹ vō euitet oēs acutas plātas: ut hyſopū: roſmarinum: nenē: ſiſimbriū ꝛ ſilia. ¶ De granis vō effugiat: ſicut eſt ſinapis: naſturtium: ꝛ reliq̄ paria. ¶ De radicibus vō euitet alleum: cepe: bulbum: porrū: raphanū: ꝛ reliq̄ uehemētis ꝓuocationis: ut petroſelinū: daucū ſylueſtrē ꝛ domiſticū ꝛ reliq̄ hoꝝ. ¶ De folijs vō euitet rutā: erucā: naſturtium ꝛ reliq̄ ſilia. ¶ De ſaporib⁹ vō effugiat acetū acutū: lymones ꝛ oēs ſuccos miſte ꝓuocationis. vinū citonioꝝ ꝛ alia ſilia. ¶ Utatur aūt pane mediocris coctionis a furfurib⁹ bñ mūdo ꝛ de pura ſimula facto. ¶ De carnib⁹ vō utať carnib⁹ oīb⁹ iuuenib⁹ mollib⁹ mediocriter piguib⁹ facile digeſtibilib⁹: ut ſunt carnes hedoꝝ: gallinaruꝫ: caponum: pulloꝝ: vituli recentis caſtratine: leporine: porcine recentes ꝛ pıb⁹ eoꝝ: ut eius pinguedine ꝛ aſſungia nō ualde ſalitis. Et lacte qō oī mō ꝑparationis eſt ei ꝯueniēs: ꝛ maxīe lac ouinum cui in debilitate renuꝫ nihil eſt cōpar. 18° tertij. cap̄ de eo. ¶ De plantis vō utať boragine: lactuca: bleta: ſpinachia: ꝛ aliqñ rapis: lꝫ raro. Itē ſepe uti debet malua decoc. eius in cibis ꝛ eſt ſecretū mirabile. ¶ Iteꝫ de ḡnis utať ordeo alkiſt: uel ptiſana ei⁹: ꝛ aq̄ ipſi⁹: ꝛ oī ipſi⁹ preparatiōe. Cōueniūt etiā ei pānicuꝫ: riſum: pultes de ſpelta ꝛ ſiligie ꝛ ſilib⁹ granis. ¶ De fructib⁹ vō cōueniunt ei ceraſa que maxime in hoc cap̄ ab oīb⁹ auctorib⁹ laudata ſunt. Itē melones: citrulli: cucumeres: angurie: ꝛ ſimiles fruct⁹. ficus aūt ꝓpter ptē lacticinij eoꝝ nō ꝯueniūt: lꝫ Auic⁹ 19° tertij. finali cap̄ ꝯcedē videať eos cum oleo commixtos. ꝛ tu cōſidera. Uue vō nō placēt. nā oīs vua nocet renib⁹ ꝛ ueſice: ut habeť 2° can. ab Auic⁹ ꝓpo cap̄. ¶ Uinum aūt ſibi ꝯueniens eſſe debet oē a pōticitate ꝛ acredine denudatum. Nā ꝓpter ptes icīſiuas ꝛ acutas in tali vino exiſtēs augeť egritudo. Stipticū vō oē vinum euitari debet: eo qꝛ claudit urine vias: ꝛ ꝯſtrīgēdo dolorē exauget. Uinum vō albū ſubtile multū acutū ꝛ calidū etiā diſcōueniēs eſt ei: eo qꝛ nimiū calidū eſt apitiū: ꝛ maxīe nocet hñtib⁹ plenitudinē ueſice. ꝓuocātia eniꝫ ꝯferūt ueſice uācue: nocēt aūt ei plene. Raſis in diuiſionib⁹. cap̄ 72°. Igiť eligať vinum ſubſtātia nō ualde groſſum: imo mediocre: ſuaue odore: ꝛ ꝑdictis ꝯditionib⁹ limitatū. hec de regimine rerū nō nālium.

¶ De regimine ardoris urine per medicinalia. Cap̄. IIII.

Cura vō ardoris urine ꝓueniētis a iā dictis cauſis ꝑficiť. v. intentionib⁹. ¶ Prima eſt mārum euacuatio minoratiua. ¶ 2ª eſt ipſarum diuerſio. ¶ 3ª eſt ipſaꝝ digeſtio. ¶ 4ª eſt eradicatiua euacuatio. ¶ 5ª eſt accidentium correctio.

In prima igiť intētione ſi ardor ꝓueniat a cā cōplexionali nāli flobotomia fiat de uena baſilica ſub cubito poſita: aut de ſaluatella que eſt ram⁹ eius inter anularē ꝛ auricularē digitūꝫ poſita: ꝛ fiat in mane ꝛ extrahať ſanguis. ℥. iiij. aut. v. ſm̄ tenorē vtutis. ꝛ ſi flobotomia euitareť: aut nō ꝯuenire videreť ꝛ iterum dato ꝗ fiat ſequenti mane ſolueť ſibi uenter cum hoc minoratiuo. ℞. aque ſublimationis folioꝝ malue: uel violaꝝ: uel emulſiōis ſ̄noꝝ papa. ℥. iiij. māne uel caſſie locoei⁹. ℥. j. ſ. reubar. electi ʒ. ij. penidiarum. ℥. ſ. ſpice nardi. ℈. ſ. infundanť oīa ſimul per diē ꝛ noctē. deindē caleſiāt in aurora: ꝛ facta ꝯuenienti expreſſione bibať colatura calida. ꝛ tardeť cib⁹ horis. vj. ꝑ accipiēdo in 5ª hora cipbum vnuꝫ brodij pulli cū ꝣuccaro ablu to. ¶ Aut ſaltē grā mioratiōnis accipiat. ℥. iiij. mucillaginis ſebeſtē. aut. ℥. j. ſ. caſſie fiſt. ex ſua cāna lābēdo comeſte ¶ Aut deť ei dyaprunis ſimplicis. ʒ. xij. cū decoc. violarum hāc etiā intētionē euacuādi minoratiue cōplent oīa que diuerſionē faciunt nunc dicenda.

Diuertiť aūt mā ꝑdicte egritudis multiplr. ¶ Primo trahēdo mām ad iferi⁹: qꝛ vi fuiſſe icēſio hyp. affoꝝ 7ª. ibi. Diſſuriā flōmia ſoluit icīſa que eſt i talo uena. lꝫ cōmētator nō audeat ꝯſiteri vitatē afforiſmi. Ego vō in illo magnū iuuamētū in hoc cap̄ vidi. ꝛ tu conſidera. ¶ Diuertiť 2° mā fricādo extrema fricatiōib⁹ mediocritatē tñſcēdētib⁹: ut pedes cū uētoſatiōe ſpatularū natiū ꝛ coxarū. ¶ Itē cū itroitu in balneū aque dulcis. aſſiduatio eniꝫ itroitus aque calide cōfert in plurimis diſpoſitionib⁹ nocumētoꝝ urine in diuiſionib⁹. cap̄. 75°. ¶ Ad hāc etiā diuertēdi intētionē ꝯferūt cliſteris lenis ex ſucco uel decoctiōe violarū blitis: ſpinachie: floꝝ nenufaris ꝛ cucurbitaꝝ ꝛ ſiliuꝫ. ¶ Itē maxio iuuamēto ꝯfert huic egritudini diuertēdo uomitus fact⁹ a nā uel ab arte: ut 4° ꝑmi. cap̄ de iuuamētis que affert uomit⁹. ¶ Pro hac etiā itētiōe ſolēniter ꝯfert cēo per emorroidas facta ꝛ ſiles opatiōes per q̄s māe ad alias vias ſine notabili nocumēto, euacuari pñt. ꝛ tu amplia ultra hec.

Digerūt aūt mās oīa que de regimine rerū nō nālium dicta ſunt. ꝛ iterum hec medicinalia que nunc ſcribunť. ¶ Digeſtiuū bonum. ℞. emulſionis ſ̄noꝝ papaueris. ℥. iiij. uel. v. penidiaꝝ. ℥. j. miſce ꝛ deť calidū in aurora: ꝛ tardeť cib⁹. iij. aut. iiij. horis. ¶ Aliud bonum. ℞. ſy. violati. ℥. j. ſ. aque nenufa. ℥. iij. miſce. ¶ 3ᵐ bonuꝫ eſt ℞. ſy. de papau. ℥. j. ſ. aque floꝝ nenufaꝝ. ℥. iij. miſce. ¶ 4ᵐ bonum eſt. ℞. aque ordei. ℥. iiij. ſy. nenufa. ℥. j. ſ. miſce. ꝛ plures alij ſyrupi deſcribi pñt ſiles iſtis in vtute. ¶ Digerunt etiā mās ꝛ refrāgunt eas in acuitate trociſci Raſ. 9° Alm̄. cap̄ de ardore urine. in fine. ꝛ tu lege ibi eos. ¶ Digeſtiuuꝫ ſpāle bonum coicans iuuamentū ſuuꝫ mēbris oībus ꝑncipalibus: ꝛ maxime vijs urinalib⁹ eſt hoc. ℞. aque lupuloꝝ: aque altee. añ. ℥. j. ſ. ſyrupi iuiubini: ſyrupi de biſantijs. añ. ʒ. vj. miſce. ꝛ hec de digeſtiuis.

Materia aūt digeſta eradicari pōt cū medicis minoratiuis iā dictis ꝛ ꝓpe ſi doſis earum ampliet parūper. ¶ Amplı⁹ euātiuū preter illa eſſe pōt dare. ℥. ſ. elıſarij de pſilio. educit eni ſolēniter ꝛ ſuauiter mās ſpecie plures: imo ꝛ aduſtas ꝛ acutas oī acuitatis ſpecie: ꝛ deť cū aq̄ decoctionis medulle ceraſoꝝ uſqꝫ ad. ℥. iij. ¶ Aliud eradicatiuū ꝯueniens ei⁹ ad educēdum mās maioris acuitatis ꝛ aduſtionis eſt hoc. ℞. aque lupuloꝝ ꝛ cuſcute. añ. ℥. j. ſ. cōfectionis hamech. deſcriptione maiori. ʒ. v. mucillagis. ſ̄. pſilij. ℥. ſ. Qui aūt ex pſilio mucillaginē exhibit caueat ſibi ne lōgo tpe pſiliuꝫ aque calide nimium ifuſuꝫ pmittat: tunc eni contrahit po que calida eſt in 4° ꝛ excellenter acuta ardorē ꝛ pūctionē augeret: ꝗre diſcrete agať in hoc. ¶ Ultima medicina ſolutiua maioris ſecuritatis ꝛ maioris opationis eſt hec. ℞. aque violaꝝ: aque emulſionis papaueris al. añ. ℥. ij. agarici electi. ℈. ij. reub. electi. ʒ. j. ſ. pulpe ſebeſten: penidiarū añ. ℥. ſ. ſpice nardi. ġ. vj. ꝣꝣ. ġ. ij. infundanť oīa ſimul per dies duos: deinde bulliāt ſimul qbuſdā ꝛ leuib⁹ ebullitionib⁹. poſt hoc coleť ꝛ exp̄mať: ꝛ deť in potu hora ꝛ conditionib⁹ oībus in ipſo ꝛ reliqs euacuationib⁹ obſeruādis que legantur ſupra in cap̄ de euacuatione minoratiua. Hec aūt medicina inter reliq̄s ad hāc intentionem ſublimior per me inuenta eſt: ꝛ tu ꝓba ipſam rōnibus ꝛ auctoritate.

Pro cōplemēto aūt intentionis q̄nte ꝑmittendū ꝗ accītia ſua moleſtia curā ad ſe uertentia ſunt hec. ¶ Primū: grauitas in tota ſpina: ꝛ maxīe in alchatim. ¶ 2ᵐ: fortis ꝛ pſeuerās ingeſtudo ab ardore ꝛ frequenti mictu ꝓueniens. ¶ 3ᵐ: pūctio magna ꝛ q̄nqꝫ tenſiuus dolor in toto femore: ꝛ infra radicē teſticuloꝝ. ¶ 4ᵐ eſt acutiſſimus dolor in extremitate pudibundi per colligantiam ut ſupra. ¶ 5ᵐ eſt excoriatio cānalis virge. ¶ 6ᵐ eſt fortis uentris conſtipatio. ¶ De excoriatione vō corporis ueſice excuſatus ſuꝫ: eo qꝛ in viro iſto adhuc nō appuit etiā: qꝛ al's in tractatu de ulcerib⁹ viarū urine apte ſatis ſcripſi. Et tu tractatū illū ad cōplemētū doctrine huic apponere debes. ¶ Primū itaqꝫ accñs ꝯtingē pōt per colligātiā prīū dictarū ad ueſicā ꝛ urinales vias etiā propter fluxū mārū que augenť ꝓpter dolorē que māe in intermedijs vijs detinenť. adhuc etiā ꝓpter uehemētē laſſitudinē ꝑdictarū ptiū ꝓpter vigiliā ꝛ anguſtiā acq̄ſitā. Cui q̄deꝫ

accñti applicari pñt digerentia ⁊ euacuãtia iam premiſſa. Et iterum hec remedia. ¶ Quoꝝ pmũ eſt cliſtẽ iſtud ſublimis iuuamẽti pro dolore extenſiuo totius ſpine. ℞. brodij pinguis de carnib⁹ caſtratinis lib. j. olei de camo. ⁊ de aneto añ. ℥. j. olei vulpini. ℥. ij. croci. ʒ j. elec. ð pſilio: ⁊ de baccis lauri. añ. ʒ. ij ſalis gẽme. ℈. iiij. miſce. ¶ 2ᵐ eſt vnguentum hoc anodinũ ſatis ex quo qͥter in die nũ tota ſpina vngať. ℞. olei de cheiri citrina. ℥. iiij. olei de camo. ⁊ de aneto. añ. ℥. j. pingue. anatis ⁊ galline. añ. ʒ. vj. croci. ʒ. j. cere quãtum ſufficit: fiat vnguẽtum molle: ⁊ in fine cum tepefactum fuerit addantur vitelli oui. iij. ⁊ diligẽter incorporenť. ¶ Cõfert etiam huic accñti ſummo iuuamẽto emplaſtrũ de folijs paritarie: ⁊ eſt ut accipiať folioꝝ paritarie lib. j. ⁊ cõtundanť diligenter: deinde in frixorio coquanť cũ oleo nardino: ⁊ de camomilla: ⁊ ex eo calido totus locus dolẽs emplaſtreť. ⁊ eſt de remedijs Gilberti anglici. ¶ 2ᵐ aũt accñs remoueť cũ remedijs iã dictis. ⁊ maxime cũ ſupraſcripto cliſteri. ¶ Ampli⁹ cũ his que ſomnuz inducũt ſicut linimẽtũ hoc ex quo frons tẽpora ptes pulſuum uolemanuũ cauille ⁊ plãta pedũ inungi debẽt. ℞. olei violaꝝ olei de nenuf. ⁊ de ſemine lactuce. añ. ℥. j. emulſionis papa. ℥. ſ. ʒ. amili. ʒ. vj. croci. ℈. j. ſemis aneti. ℈. ʒ. cere al. quãtum ſuff. cit. fiat vnguẽtum molle: deinde bulliat in lib. ʒ. ſucci corticũ exterioꝝ cucur. recẽtis uſqʒ ad cõſumptionem ſucci. ¶ Aliud ſile. ℞. ſy. de papauẽ: ſy. nenufarini. añ. ʒ. vj. aque violaꝝ. ℥. iij. miſce. ¶ Ultimum ad hoc. ℞. Auarti dyapapaueris. ʒ. vj. aque ſublima. floꝝ croci ʒ. iij. miſce ⁊ deť in ſero per duas horas poſt cenã iuxta illud. dare aũt ea. ſ. ſomnifera in ſero: ⁊ apud ſomnũ eſt melioꝝ horaꝝ qm̃ inducũt ſomnũ. ⁊ ſciuiſti ꝙ ſomnus agitationes ſedat. Meſ. in cap̃ de hoc. ¶ 3ᵐ accñs qð eſt dolor in femore ⁊ radice teſticuloꝝ ꝓuenire põt ex uẽtoſitatib⁹ uel materieb⁹ illic ꝓpulſis qui remoueť cum iã predictis: ⁊ cũ iſtis iterũ. ¶ Quoꝝ pmum eſt frequẽs applicatio uẽtoſarũ ſiccarum ſup dictis locis. ¶ 2ᵐ eſt euaporatio ſupradictaꝝ ptium facta cũ furfurib⁹: aut pãnico ⁊ milio torrefactis. ¶ 3ᵐ eſt embrocatio uel fõmẽtatio applicata predictis locis cuʒ decoc. camomille: meliloti: camedreos: camepitheos: aſſari cẽtauree minoris ⁊ ſilium. ¶ 4ᵐ eſt cũ inunctione facta cũ vnguẽto de cheiri citrina deſcripto in cura predicti accñtis. Itẽ hoc accñs ſicut ⁊ ſilia predicta ⁊ dicẽda facile alleuiatur cũ diuertẽtib⁹ ſupraſcriptis in itẽtione de hoc. ¶ 4ᵐ vo accñs qð eſt dolor acutiſſimus in extremitate pudibundi: ⁊ etiã in collo ueſice canonice remoueri debet cum amotione cãe facientis illud: qð qdẽ cõpleť per euacuãtia diuertẽtia ⁊ reliq̃ iã tacta. ¶ Itẽ cõpleť per ſedãtia acuitatis materieruʒ qð ptim in regimine rerũ nõ nãliũ ⁊ digerentiũ tactum eſt. ¶ Itẽ ⁊ 3° cõpleť per ea que ptim anodina ſunt: ptim predictaꝝ ptiuʒ cõfortatiua: ptim materierũ repcuſſiua. aliquãdo vo cõplexionis mẽbroꝝ adeq̃tiua: que oĩa lʒ in predictis linimẽtis embrocationib⁹ ⁊ reliq̃s inſerta ſunt. ſpãliter tñ remoueri pñt cũ iniectionibus ⁊ inunctionibus appropatis. ¶ Quoꝝ pmũ eſſe põt iniectio lactis cuiuſcũqʒ per ſiringã in ueſicã. ¶ Itẽ iniectio emulſionis papaueris: uel ſeminũ lactuce: melonis: citrulli ⁊ ſilium. ¶ Itẽ iniectio olei nenufarini. ¶ Itẽ iniectio medulle cruriũ vituli diſſolute cum oleo amigdalaꝝ dulciũ taľr ut curſibiles fiãt. ¶ Item iniectio albuminis oui cũ oleo violaꝝ. ¶ Itẽ iniectio hec ultĩa in ſedãdo dolorẽ: ⁊ cõfortãdo. ℞. ſarcocolle octo dieb⁹ in lacte nutrite: qð tñ lac oĩ die innoueť. ℥. ſ. ceruſe: amili: plumbi uſti: tucie trigeſies prepate cũ aq̃ fontis. añ. ʒ. j. floꝝ nenufaris: violarũ: ſeminũ lactuce. añ. ℥. j. ſ. opij: tragaci albi. añ. ʒ. ſ. cro. ℈. j. fiãt ſief cũ emulſione papaueris: ⁊ cũ opus fuerit accipianť ex eis tria uel 4ᵒʳ ⁊ cfricenť cũ lacte aĩalis uel papaueris ſup cote leuiſſime: deinde cuʒ ſiringa iniciať tepidũ. Soleo etiã ex predicta deſcriptione recipe ptẽ vnã olei nenufarini. par. ij. cere ptẽ q̃rtã: ⁊ ex predictis facio vnguẽtũ molle ex quo linianť tẽte ſubtiles lõge ⁊ rotunde que imponunť cãnali vge: ⁊ ſedãt dolores: ⁊ punctionẽ eius: ⁊ conſolidãt excoriationes ⁊ ulcera in cõcauitate eius exĩtia: ⁊ tu facile ꝓbare potes huius cõpoſiti iuuamentũ ex ṽtutib⁹ primis ſecundis tertijs ⁊ quartis ſimplicium hoc cõpoſitũ ingredientium. ⁊ tu diſcurre modo tuo.

Particula 2ª De frequentia mictus continens capitula quatuor.

¶ De eſſentia ⁊ ſpeciebus ipſius egritudinis. Cap̃. j.

In hac 2ª pte tractatus huius vidẽdum eſt aliqd de frequẽtia mict⁹ huius viri quã phyſice cõtẽplãdo reduceť opʒ ad illa qð qͣtuor nocumẽtoꝝ in urina contingentium. ¶ Quoꝝ ⁊ nñ eſt ardor urine. de quo iã dictum eſt. ¶ 2ᵐ eſt retẽtio eius que nõ ptinet diſpõni huius viri. ¶ 3ᵐ eſt difficultas eius. ¶ 4ᵐ eſt ſumma urine. i. multitudo eius. Cuius ſpẽs ſunt dyabetes in qua ſumma. i. multitudo urine in quãtitate cõtinua emittiť. 2ª eſt diſtillatio cu⁹ in qua ſumma. i. multitudo urine emittiť: ſed in quantitate diſcreta. i. in plures mictus ptita. Et hec eſt diſpoſitio diſtillatio urine ab auctorib⁹ nuncupata. ⁊ colliguntur hec 19ª tertij. trac. 2°. cap̃ 2° ⁊ 4°. ¶ Eſt ergo urine diſtillatio frequẽs ipſius emiſſio que eſt diſpoſitio media inter retẽtionem. i. abſciſſionem urine que a modernis noiať ſuria. ⁊ emiſſionẽ. ſ. nãliter ⁊ uolũtarie abſqʒ impedimẽto factã: qð intellexit Auic⁹ allegato cap̃ dũ inqt. Diſtillatio eſt diſpõ iter retẽtionẽ ⁊ emiſſionem media. In oĩ enim diſtillatione emittiť urina. lʒ paulatim ⁊ ſepe. q̃re nõ retineť. ¶ Et qꝛ in diſtillatione ɔcurrit cã preternãliter ṽtutem ſtimulãs: ut multitudo aut acuitas urine uel diſpõ cõplexionalis: uel cõpõnalis: ut ſpaſmus ⁊ ſilia. Jõ ⁊ ſi emittať urina nõ ſine nocumento ⁊ conatu ṽtutis emittiť. neqʒ tñ ex ea totiẽs ⁊ q̃liter oporteret emittiť urina. imo minus ex ea mingiť ⁊ cũ labore ⁊ nocumento: ⁊ nõ ſepe tenens emitti ɔuenienter põt quotiens ad ipſam emittendã irritať ṽtus. ⁊ tu lege hec oĩa allegato loco. ⁊ interioꝝ 6° colligenda. ⁊ hec diſpõ eſt illa quã moderni diſſuriã uocãt. ¶ Et ſi diſpõ iſta taľr augeať ꝙ urine gutta tĩm ⁊ nõ continue emittanť cũ ſpẽs nocumẽti in urina cõtingens difficultas urine ab Auic⁹ dicta: ut ſupra allegatuʒ eſt. quã moderni ſtrãguriã uocãt. ⁊ tu cõtemplare in his: qꝛ difficiles ſunt ꝓpter appentes diſcordias in ſententijs auctorum repta: quoꝝ tñ ueritas in hac ſententia apperiať.

¶ De cauſis frequentie mictus. Cap̃. ij.

Cuius aũt diſpõnis cãe ⁊ ſi multe hincide a uarijs auctorib⁹ colliganť. reduxit tñ ꝑnceps allegato loco eas ad q̃tuor cauſaꝝ gña. ¶ Primũ genus cauſaꝝ eſt que ab urina ſumunť. ¶ 2ᵐ que ſumunť a ueſica. ¶ 3ᵐ eſt genus cauſaꝝ que ſumunť a mẽbris urine alijs a ueſica. ¶ 4ᵐ genus cauſaruʒ ſumiť a ꝑncipijs. ¶ Ab urina vo ɔtingit diſtillatio: aut qꝛ multa: aut qꝛ acuta uel ſalſa: ⁊ ſic de alijs. Multitudo enim urine fluiditate ſua labẽ faciens circũferentialiter corpus ueſice uerſus colliũ eſt cã ɔctionis colli in ſeipſuʒ ⁊ uerſus ſupra. q̃re negať urine exitus: ⁊ fieri nõ põt niſi magno conatu ṽtutis ɔcurrente ad illud. Et hoc intellexit ꝑnceps allegato loco dũ inqt. Multitudo. ſ. urine grauat ⁊ cõprimit lacertum ad aptionem pud: q̃uis uolũtas non nocet ad illud. i. aptionem. ¶ Qualr̃ vo urine acuitas pũgendo uel mordicãdo ſit cauſa frequẽtie mictus eſt facile vidẽ. ⁊ tu conſidera. ¶ Cãe vo diſtillationum urine efficientes ſumpte ab ipſa ueſica: ⁊ a mẽbris urine alijs ob ipſa ſimul aſſignari pñt: ut ſpẽs male cõplexionis oẽs predictis mẽbris euenientes. ¶ Calida qdẽ dilatãdo ⁊ apiendo uel laxando: reſolutione vo multa ṽtutẽ in expellendo ⁊ retinẽdo debilitãdo. ¶ Sicca vo acuẽdo ⁊ cõſtringẽdo: q̃re incitať ⁊ ſm ptem exitũ urine debitũ ꝓhibet. ¶ Multa vo cõplexio frigida ɔſtringendo ⁊ urinã detinẽdo eſt cã conatus ṽtutis ad expellendum. ¶ Humida vo mollificãdo ⁊ laxando eſt cã fluxibilitatis: ⁊ qꝛ ad ipſam ſequtur ṽtutis debilitas in expellẽdo: nõ facile ⁊ multum de urina ſemel expelliť: imo difficulter ⁊ ſepe.

¶ Spēs etiā egritudinū cōpōnalium: ut oppilationes atte
nuatorie uel coartatorie in vijs ɔtingētes paliſis ſpaſmus
⁊ egritudines in ſupficie oīum mēbroꝝ urine uenientes di
ſtillationem urine ſi bñ ɔſideras facile efficē pñt. ¶ Silr̄ ⁊
apoſtemata ⁊ egritudies in nā cōi euenientes: ut pꝫ in exco
riatione ⁊ ulcerib⁹ colli ueſice. Urina eniꝫ acuta nāliter exi
ſtēs cū effluit ad loca excoriata uel ſoluta mordicat ea. Jō in
citat ɣtutē expulſiuā ad fugā nocumēti: q̄re ilico mingitur ⁊
cū difficultate. Et eſt cā: q̄re in ulcerib⁹ colli ueſice accidit fre
quens mictus ⁊ cū dolore ſemp ut ſenſus oñdit. ¶ Ex qb⁹
oībus colligi pōt ꝙ aliq̄ eſt diſtillatio urine cū qua eſt diffi
cultas in expellendo: ut illa que ɔtingit ex ſpaſmo uel apo
ſtemate uel oppilatione coartatoria ul' carnoſa colli ueſice.
¶ Aliq̄ eſt diſtillatio urine cū qua nō eſt difficultas ad ex
pellēduꝫ ut illa que ɔtingit a paliſi uel lenitione multa colli
ueſice. ¶ Aliq̄ eſt urine diſtillatio difficilis cū qua eſt doloꝛ
ut illa que ꝓuenit ab ulcerib⁹ excoriatione urina acuta ⁊ ſilī
bus. ¶ Aliq̄ eſt cū cuius difficultate nō doloꝛ ut illa que ꝓ
uenit a paliſi mollificatione ⁊ multitudine urine abſq; for
ti acuitate. Et colligunt' hec oīa in fine q̄rti allegati capitu
li dū inq̄t. De diſtillatione urine eſt cum qua eſt difficultas
ſupple in emittēdo ⁊ detinēdo: ⁊ eſt ſupple ſpēs ſc̄da cū qua
nō eſt ipſa. ſ. difficultas dicta ⁊ difficultate. i. de diſtillatione
cū difficultate facta eſt ſupple 3° ſpēs cuꝫ qua eſt doloꝛ. ⁊ eſt
ſupple 4° ſpēs cū qua nō eſt illud. ſ. doloꝛ. ⁊ videt' ſupple iſte
ſ. ꝙ plurimū diſtillationis urine fit ꝑpter cās inuolūtarij exi
tus. 2° ꝑpter cās difficultatis. i. ipotētie uel grauitatis in ex
pellēdo. 3° ꝑpter cauſas ardoris. ⁊ tu lege ibi.

¶ De ſignis frequentie mictus. Cap. III.

Ex predictis uolo appere notitiā ſignoꝝ frequen
tie mictus que ex cognitione cauſaꝝ hēri pñt diſ
currendo per eas que etiā ſigna ex nocumento
euenientꝫ in ꝑncipalib⁹ mēbris: ut ɔtingit i freneſi
uel ſibre: in qb⁹ q̄nq; urina ſepe detinet' ⁊ aliq̄n
cū magna difficultate frequēter ⁊ paꝝ ex ea emitit'. ¶ Si
milr̄ hēri pñt ſigna ex nocumētis cordi ⁊ epati ɔtingētibus
q̄rū egritudines ⁊ accītia 11° ⁊ 14° tertij regrēda ſūt. ¶ Ad
huc etiā q: egritudo hec per ſe cognita eſt. cuilibet enim in
ueſtigāti ex queſitis ab ifirmo facile enūtiabit' frequētia mi
ctus.

¶ De cura frequentie mictus. Cap. IIII.

In cura aūt diſpōnis huius diligēter attēdenduꝫ
eſt. Nā ſi frequentia mictus ueniat uel diſtillatio
ab urina ⁊ ardore eius canon curationis coinci
dit cū cura ardoris in precedēti ꝑticula ꝑma hu
ius tractat⁹ diffuſe poſita. ¶ Si aūt ɔtigat a ſpaſ
mo de repletione colli ueſice curari debet cum his que ſpaſ
mū auferāt euacuādo minoratiue digerēdo ⁊ eradicando
mām cuꝫ his que iā dicta ſunt: qbus addat' agarici: turbit:
hermodacty'oꝝ: collo q̄ntide: ſticados: pulegij: calamēti: cen
tauree minoris: ⁊ ſiliū ɣtutes que mās flegmaticas dige
runt ⁊ euacuāt a qbus ut in pluribus hec egritudo ꝓuenit.
Et fuit intētio Auic' 19° tertij. trac. 2°. cap 6°. de cura diſtil
lationis duꝫ inq̄t. Hec egritudo plurimum fit cā frigoris ⁊
paliſis: ⁊ curatio eius plurimū eſt calefaciens ⁊ exiccās: ſicut
tyriaca: metridatum: iera Gal. anacardinū: trifera magna:
⁊ elec. de thure: que premiſſis euacuationib⁹ dari debent in
aurora cū aliq̄ ſublimatione uel decoctione hñte aſpectū ad
accīis ad qō magis itēdis. Si eni frequēs exiſtat mict⁹ ualde
debilitās dari debēt medicine predicte cū decoc. ſumach: coꝛ
ticum caſtanearuꝫ: glādiū: floꝝ granatoꝝ ⁊ ſibi ſiliuꝫ. ¶ Si
aūt nocumētū qō remouē intendis exiſtat fortis ɔctio colli
ueſice ſpaſmoſa: uel nō dari debēt oēs medicine cū his que
dilatāt apiunt ⁊ leniunt ſiue cuꝫ aq̄ ſublima. radicum altee:
uel floꝝ eius: aniſi feniculi capil. uene. ⁊ ſiliū. inter que tñ
quedā laudant' ſimplicia ut alliū qō urinā abſciſſam ꝓuo
cat: ⁊ reducit eā ad id qō neciūꝫ eſt. ⁊ enula cōpetēs eſt medi
cina: ⁊ ſemen urtice: ⁊ nigella: que oīa ab Auic' textualiter
colligunt' allegato cap. ¶ Si autem in hac diſpoſitione me
dic⁹ ſapiēs utriq; cord ſil' itēderit. remouēdo. ſ. nimiā fluxi
bilitatē ⁊ nimiā ɔſtrictionē: tūc cōmiſcēde ſunt ſil' medicine
iā dicte ſm modū aſſignatū. ꝑpter qō ut in plibus medici
nis ab auctoribus in hoc caplo deſcriptis. videbis cōpoſi
tas ex ꝓuocātib⁹: ⁊ maxime cōpoſituꝫ ab Auic°. qō ipſe exp
tū fuiſſe affirmat. ⁊ nō eſt mirabile: q: ſapiēter multū cōpo
ſitū eſt ⁊ lōga expiētia per me ɣificatū. ℞. mirabolanorū he
buloꝝ torrefactoꝝ. ʒ. iij. ben albi ⁊ rubei. añ. ʒ. j. ſ. calamēti:
mirti: myrre: olibani: macis: cipi: ſā. dra. añ. ʒ. j. enule ſicce. ʒ.
ij. garioſi. ʒ. j. ꝫ. almalep. ʒ. ij. ⁊ ſunt medulle ceraſoꝝ. formen
tur tro. cū ſucco enule: ⁊ det' ex eis vnus cum aq̄ ſublima
tionis ei⁹ oī mane per. xv. dies: ⁊ ſit totū tepidū ⁊ placebit ef
fectus. ¶ Si aūt queris cōpoſitū maioris cōſtrictionis ⁊
pauce aptionis nō eliges aliud q̄ illud qō ſcripſit Raſis in
diuiſionib⁹. cap 73°. cuius deſcriptio. ℞. coriādri prepati ⁊
iteꝝ aſſati. ʒ. j. mirabolanoꝝ emblicoꝝ: ſticados boli arme
ni: glādium: karabe: lentium excoꝛti. añ. ʒ. j. fiāt tro. ʒ. iij. ⁊ de
tur ex eis medius trociſcus in mane: ⁊ medius in ſero cum
aqua decoctionis ſumach: lꝫ doſis a Raſi poſita ſit. ʒ. iij. ſed
hec eſt domeſtica magis. ⁊ tu elige modo tuo.

Particula tertia De mictu ſanguinis conti nens capitula tria.

¶ De cauſis eius. Cap. I.

Nunc aūt pro 3° ꝑticula hui⁹ tractat⁹ ex
ponēda eſt mā mictus ſangui
nis: qui qdē aut ꝓuenire pōt a toto coꝛpore: aut
a mēbris ſupra ueſicā poſitis. aut ab ipſo coꝛpore
ueſice. ¶ Exēplū ꝑmi eſt. ut frequēter ɔtingit in
criſib⁹ egritudinū ſanguineaꝝ: aut q: aliq̄ ſolita fieri euo a to
to coꝛpore educēs retinet': ut in mēſtruis ſupfluе retētis eue
nit: aut in fluxu ſanguis uel emoꝛroidarū: aut nariū euenīē
te ab etate ul' cretice: aut q: fuit a coꝛpe abſciſſio aliq̄rū mē
broꝝ facta: ꝑpter quā mā ſolita nutrire mēbra illa detinet':
aut q: hoi ɔtigit ab alto cadē cōprimi: ɔtūdi: ɣberari ul' fla
gellari ſm totū coꝛpus que oīa ſanguinē mingi pñt facere:
⁊ erit per colligātiā a toto mict⁹ ſanguinis noiatus. ¶ Ite
rū q̄nq; ɔtingit mingi ſanguineꝫ cretice ad membra urine
trāſmutatū ut in apatib⁹ capitis lꝫ raro in apatib⁹ pectoris:
epatis: renū: uel aliaꝝ viarū urine: aut in apatib⁹ oppilonū
predictoꝝ mēbroꝝ. ⁊ hi oēs erunt mict⁹ ſanguinis ex ꝑnali
colligātia facti qui diuerſis modis denoīari debēt ſꝫ diuer
ſitatē mēbroꝝ a qb⁹ ɔtigūt. ¶ Alr̄ eſt mict⁹ ſanguinis per
eſſentiā a ueſica ꝓueniēs: ꝑpter debilitatē ɣtutis ei ſine trāſ
mutare debētis ſanguinē in ſui nutrimētū. aut ex debilita
te ɔtētiue ipſi⁹ ꝓueniēs uel foꝛtitudine expulſiue: aut ex ſub
tilitate ⁊ fluxibilitate ſanguinis: aut ab acuitate ei⁹: ⁊ viden
tur he ultime cāe in hoc viro mictū ſanguinis efficere. neq;
eni mingit ſanguinē: niſi dū nōbilr̄ exercitat' coꝛpus. ꝑpter
qō ſanguis fluxibilioꝛ fit: ⁊ dilatant' ɔcaua ⁊ orificia uena
rū: ⁊ ex ſanguinis fluctuatione tali debilitat' ɣt⁹ ɔtētiua coꝛ
poris ueſice: q̄re poſt exercitiū tale ſanguis mict⁹ in eo acci
dit: ⁊ nō alr̄. ¶ Qō ɣo ex aptione apatū in coꝛpe ueſice ue
niētiū ex vulnerib⁹ ⁊ ulcerib⁹ ⁊ alijs ſpēb⁹ ſolonis cōtinui
tatis in ea factis mingi poſſit ſanguis facile eſt vidē. ¶ Et
in ſūma oīs mict⁹ ſāguis: aut ex multitudie ſāguis qō nō re
pit' in viro iſto: ſed magis defect⁹ ei⁹ in eo. aut ex q̄litate ſan
guis: q: aq̄ſus: ſubtilis acutus. ⁊ iō fluxibilis eſt. aut q: poꝛi
uel orificia uenaꝝ rara effecta ſūt: ſic in ipſo tanq̄ i extenua
to cōtingē pōt. aut q: debilitata eſt cōtētiua uenarū: aut q:
foꝛtificata eſt expulſiua: qō raro cōtingit. hec de cāis eius.

¶ De ſignis mictus ſanguinis. Cap. II.

Signa aūt mict⁹ ſanguis attēdēda ſūt q: nō aliter
curari pōt. ¶ Si ergo eueniat mict⁹ talis cretice
cognoſcet' per egritudines ꝑcedētes: ⁊ per carū
reuolutionē creticā q̄draturis dieꝝ enumeratis:
ut 2° q̄rti affoꝛ ⁊ ꝓnoſticoꝝ ſcōis colligendum.
¶ Si aūt ɔtigat mict⁹ talis a retēta euone ſolita: aut muti
lato mēbro facile per inq̄ſitionē taliū cognoſcet'. ¶ Si ɣo

cõtigat ſanguinis mict⁹ per colligãtiã mẽbroꝝ capitis ⁊ pectoris egrotãtiũ cognoſcet per inuẽtionẽ egritudinũ in illis: ⁊ reuolutionẽ creticã ipſaꝝ. Nunq̃ enĩ niſi rariſſime ⁊ ſinthomatice multũ accidit mict⁹ ſanguis ab iſtis mẽbris: niſi in q̃draturis dieꝝ per q̃s criſes enumerant: ⁊ in ſtatib⁹ uel pn⁹ declinationis taliũ egritudinũ: q̄re cõputatio cretica: ⁊ cognitio tẽpoꝝ vniuſ'ĩuꝫ te peritum faciãt in hoc. ¶ Si aũt ꝯtingat mict⁹ ſanguis ab epate uel renib⁹ uel emulgentib⁹: hec qdẽ a ſapiẽtib⁹ diſtinguunt. aut enĩ mictus talis lotiuus uocat: ⁊ eſt exitus ſanguis cũ aquoſitate cõmixti ſimillimus ꝓme lotare carniũ noniter mortuaꝝ. Et hic quidẽ oĩno ꝓuenit a debilitate digeſtionis epatis: uenaꝝ: renũ: ⁊ emulgẽtium: in cuius qdẽ cognitionẽ uenies per lapſum ad frigiditatẽ debilitãtẽ: ut in plurib⁹ digeſtiuã dictoꝝ mẽbroꝝ. aut ꝓuenit talis mict⁹ a debilitate diſcretiue ṽtutis dictoꝝ mẽbroꝝ. qd plurimum ꝯtingit a lapſu ad frigidum ⁊ humidũ: in cuius cognitionẽ deuenieno per pulſum ꝑuuꝫ: tardũ: ⁊ rarũ: ⁊ urinã aquoſam: albã: ſubalbidã: ⁊ ſubcitrinã. per tactum mẽbroꝝ que frigida: aut remiſſius calida ꝑcipient per feces molles albas ul' ſubalbidas uel uaccinas. ¶ Prouenit etiã hic mict⁹ ſãguis q̃nq̃ a multitudine ſanguinis ꝓpulſi a uenis: cui⁹ ſigna ſunt: q: ſanguis emittitur ſincerus mũdus mult⁹ ⁊ ſine colore opacus cũ ſuperfluitatibus filoſis uel capillaribus colore rubeo cũ opacitate coloratus. ¶ Si ṽo ab arterijs eueniat ſanguis erit rubicũdus: calidus: notabil'r ſincerus ⁊ mũdus ab oĩ aquoſitate mundat⁹: ⁊ ſpumoſitati attinẽs aliquãte. ¶ Si ꝓueniat mictus ſanguis a uenis epatis abſq̃ ruptura: uel ab arterijs eius ſigna erũt eadem que predicta ſunt ⁊ ſil'r de emulgẽtibus dicẽda ſunt. ¶ Si ṽo ꝓueniat mictus ſanguis a renib⁹ ſine a ſolutiõe ꝯtinuitatis ſanguis erit minoris quãtitatis q̄ qui ꝓuenit a predictis mẽbris. ⁊ eſt ꝓpriũ inſepabile huic commiſceri humorib⁹ groſſis ⁊ diuerſis ⁊ capillarib⁹ filis rubicũditati parũper attinẽtibus. ¶ Si ṽo ꝓueniat a poris uritidib⁹ ſanguis erit ualde paucus: nõ cõtinue fluẽs capillaribus filis albis cõmixtus ſubtilibus ⁊ lõgis. ¶ Et in ſũma a q̄cunq̃ predictaꝝ ꝑtium ſanguis mingat erit cũ urinali aquoſitate forti cõmixtione cõmixtus: eo q: quãto longiori tẽpore ſanguis cũ aquoſitate per anguſtas uias effluit tãto fortiori cõmixtione utrũq̃ cõmiſcet alteri. lege hanc ſniam 19ᵉ tertij. finali cap̄. ¶ Si aũt ſanguis mict⁹ ꝓueniat a ueſica ſanguis erit modicus per cõparationẽ ad illum qui ꝓuenit a uenis epatis uel renib⁹. erit ṽo multus per cõparationẽ ad illum qui ꝓuenit ab uritidibus poris. Et in hoc tollit apparẽs ꝯdictio quorũdã auctoꝝ. ¶ Iterũ ſanguis a ueſica exiens nigredini attinet ꝓpter paucitatem innati caloris ueſice. eſt etiã coagulat⁹ in fruſtula emiſſus. ⁊ iteꝝ eſt cũ mingit ab urina ſequeſtrat⁹: ⁊ oĩno cũ tepeſcit urina ſequeſtrat ab ea ⁊ in fundo ſedet. ¶ De mictu ṽo ſanguis ꝓueniẽtis a ṽga ⁊ cãnali eius nõ eſt ꝑtis conſiderationis.

¶ De cura mictus ſanguinis. Cap̄. iii.

Pro cura ṽo mict⁹ ſanguis premittẽdũ q̄ ſi ꝓueniat mict⁹ ſanguis a cauſis ꝓmitiuis a caſu ꝑcuſſione ⁊ mutilato mẽbro. Itẽ ſi ꝓueniat a repletione totius uel ꝑtis coicant oẽs ſpẽs iſte in cura eadẽ: ut regat eger dieta tenui: ⁊ flobotomet eius baſilica: ⁊ uẽtoſet cũ ſcarificatione ſm doctrinã ſupius poſitã: ⁊ diuertat mã cũ his que in intẽtione diuerſionis poſita ſũt. ¶ Si aũt ꝓueniat mict⁹ ſanguis a debilitate diſcretiue uel digeſtiue predictoꝝ mẽbroꝝ regat dieta mediocriter calefaciente: ⁊ notabil'r exiccãte ſanguinẽ ingroſſante ⁊ diſponente ipſuꝫ ad ꝯtrãꝫ fluxibilitatis. q̄re dent ei cibaria oĩa ⁊ caro cocta cũ agreſta ⁊ ſilibus. 9ᵒ Almã. cap̄ de mictu ſanguis. ⁊ 19ᵉ tertij. finali cap̄ ut ſupra. ⁊ in ſumma in oĩ mictu ſanguinis cuius cã eſt calor uel caliditas det recẽter frigidus: ſicut in frigido calidus: ut in diuiſionib⁹ Almã. cap̄ 71ᵒ in pn⁹ colligẽdũ eſt. ¶ Sãguis ṽo mict⁹ qui ꝓuenit ab epate renib⁹ emulgẽtib⁹ ⁊ uritidib⁹ cura colligat. 14ᵉ 18ᵉ 19ᵉ tertij ſꝫ ptẽ.

Mictus ṽo ſanguis qui ꝓuenit a ueſica curat eiſdẽ modis. In cura ṽo ipſi⁹ q̄tuor ſpãliter ſunt laudata. ¶ Primũ eſt flobotomia baſilice iã ꝑacta. ¶ 2ᵐ eſt adminiſtratio trociſcoꝝ de carabe qui cũ iuuamento ſuo coitatẽ hñt ad oẽm mictũ ſanguis: ⁊ ꝓpe illi qui ſcribuntur 9ᵒ Almã. allegato cap̄. q̄rum deſcriptio hec eſt. ℞. carabe: gũmi arboris tremule: ⁊ eſt populus. añ. ʒ. v. balauſtiarum: hypoqſtidos. añ. ʒ. ij. ſ. olibani. ʒ. ij. ſe. opij: opij. añ. ʒ. j. ꝯficiantur cũ aq̃ decoc. ſũmach ⁊ excecent: ⁊ cũ nece fuerit det ex eis. ʒ. j. cum. ℥. ij. predicte decoctionis mane in aurora ⁊ ueſpe añ cenã. Et dedi etiã ex eis ſepe circa mediũ noctis. ¶ Et ꝯfert ad hãc intẽtionem etiã exhibitio trociſcoꝝ conſtrictiuoꝝ ſꝫ Raſim poſitoꝝ in fine precedẽtis capli. ¶ Pillule etiã de bdelio ſi det ex eis. ʒ. j. ſanguinẽ fluentẽ potenter ſtringũt. ¶ Et ſuccus burſe paſtoris ſi dent ex eo. ℥. iij. ſolẽniter hoc idem efficit. ¶ 3ᵐ ſingulare laudatũ in cura mictus ſanguis a ueſica eſt emplaſtrare pectẽ ⁊ alchatin cum emplaſtro facto ex ſtipticis ⁊ frigidis ad hoc laudatis. Deſcriptio bona ad illud. ℞. coriãdri ꝑpati. ℥. ij. ſoli. plãtag. granatoꝝ ⁊ roſaꝝ recẽtiũ. añ. ℥. j. mumie: maſti. boli armeni terre ſigillate: ſangui. draco. acatie: hypoqſtidos. añ. ʒ. ij. glutinis piſciũ. ℥. j. lap̄. ematitis. ℥. j. ſ. carabe. ℥. ſ. farine uolatilis molẽ. ℥. iiij. fiat emplaſtrũ cũ decoc. ꝑdictoꝝ folioꝝ: ⁊ apponat tepidũ ⁊ nõ calidum. qm̃ q̃nq̃ in frigidata calefacẽ opꝫ ꝑterq̄ vñ ſãguis manare futurus eſt aſſoꝝ. 5ᵒ. ¶ Ego ṽo ad ſtringẽdum talẽ fluxũ facile expedio me accipiendo 4ᵒʳ albumina ouoꝝ: gypſi pulueriçati. ℥. iij. ⁊ conquaſſatis oĩbus inuicẽ loco applicent ſtupe uel pãni aceto nigro infuſi: deinde in predicto emplaſtro inuoluti ⁊ bñ ligentur. ¶ Ultimũ ṽo laudatũ in hac diſpõne eſt iniectio. j. ʒ. trociſcoꝝ de carabe per ſiringã in ueſica facta cũ. ℥. ij. aque plantaginis. ¶ Fortius adiutorio ⁊ de expertis meis eſt hoc cõpoſitum. ℞. lap̄. ematitis ſup porfirico lapide fortiſſime emolliti cũ ſucco ṽge paſtoris. ℥. ij. aque emulſionis papaueris al. ℥. j. ſ. miſce ⁊ totũ tepidum per ſiringã iniciat quater in die. ¶ Ad hãc etiã intẽtionem ꝯfert iniectio lactis in quo ꝓus fruſtũ calibis a conſtrib⁹ vicibus extinctum fuerit. ¶ Itẽ iniectio ſucci plãtag. cum puluẽ ematitis. Ex reliq̄ meliora his que tu ab auctorib⁹ collige ſi potes. Hec ſunt que in cura harum trium diſpõnum mihi meliora viſa ſunt ad dei omnipotentis laudem ⁊ gloriam Amen.

Cõſiliũ. 194.

De diſſuria ⁊ ſtrãguria ab oĩ genere egritudinũ ꝓueniente. videlicet mala cõplexione: mala cõpoſitione: ſolutione ꝯtinui ⁊ egritudine in numero. ¶ Diuidit aũt ꝯſiliũ in capitula duo.

¶ De eſſentijs cauſis ⁊ ſignis egritudinũ dictaꝝ. Cap̄. i.

Neſcio an mea mens tãta integritate ꝯſiderationis uti poterit quãta neceſſarium eſt in diſpõne nũc declarãda ſublimiter ſpeculãdã. dolor enĩ mihi maximus caritate qua obligat⁹ ſum incũbit: ⁊ afflictiones ingẽtes mihi porrigit. Uideo enim alteꝝ mihi fratrẽ celeberrimũ doctorẽ in facultate mea quẽ ſummope preter oẽs hoĩes vitã degẽtes mihi uere itimũ ⁊ caritatiua dilectione ꝯiunctũ ſemp agnoui. grauiſſima q̄dam diſpõne ſeuiſſimis accñtib⁹ cõplicata: heu mihi ꝑmaxie affligi. ¶ Etenĩ diſpõ ſua duob⁹ accñtib⁹ corpus ei⁹ martyriçãtib⁹ ſeuiſſime cõplicata eſt diſſuria. ſ. ⁊ ſtrãguria: pp que duo puſillo ſe retpe euadẽ nõ põt ab urine emiſſione. que ⁊ nõ ſolum frequẽs eſt: ſed eidẽ ipotẽtia urinãdi moleſtiſſime aſſociat itãtũ q̄ a capite pudibũdi per totã iſeriorẽ ptem uſq̃ ad ſiteri acutiſſimo dolore moleſtat ſemp paꝝ añ in tpe mict⁹ ⁊ poſt illud. Et hec qdẽ diſpõ ſeuiſſima ad tãtũ augmẽtũ deducta eſt: q̄ ſiue iacẽs aut ſedẽs: ambulãs uel eqtãs fuerit ſemper hoc moleſtiſſimo dolore affligit itãtũ q̄ nulla corporis figuratio uel deuolutio ad aliquã ꝯtiam poſitionis getẽ aliquã ſibi porrigat. ¶ Propter qd nõ leuiter ꝯſiderãduꝫ eſt

ad quā pticularē egritudinē hec diſpō deduci debeat. Eſt enim ſtrāguria ⁊ diſſuria ⁊ dolor nō qdē egritudo ipſarum aliq̄ ſed uere accñs noianda. Et cū vnūqōq; accñs tale ſeq̄tur egritudinem uelut vmbra corpus: op; pmitus enūciare que ſit egritudo aut egritudines eis: ⁊ q̄liter hec accñtia ſint eis familiaria uel ſuccedētia. Igiť diſſurie cāe multiplices a ſapiētib⁹ hincide aſſignanť. Diſtillat enim ab hoīe urina frequenter aut ꝓpter ipotentiā ṽtutis retentiue colli ueſice: aut ꝓpter uehementiā expulſiue: aut ꝓpter vigoratā eſſe attractiuā membroꝝ urinalium. ¶ Uirtus aūt retētiua debiliťr a mala cōplexione frigida ⁊ humida aut humida tm̄. Et uľiter a cuiuſcūq; imoderato q̄litatis exceſſu. Oīs enim imoderata diſcraſia deijcit actum .i. opationem ꝓprie ṽtutis .ſ. colli ueſice. ¶ Ampli⁹ hec mala cōpľo frigida ⁊ humida nō ſolū lentendo ⁊ humectādo debilitat retentiuā per ſe ſed etiā per accñs: qm̄ mala cōpľo frigida ⁊ humida oppilādo vias trāſitus ſpūum aīalium qui neceſſarij ſunt ad retētionē colli ueſice eſt cā ut paliticeť ueſice collū: ad qd̄ ſeqtur urine diſtillatio ⁊ inuolūtarius mict⁹. ¶ Cōtingit etiā frequēter retentiuā colli ueſice debilitari: ꝓpter nimiā reſolutionē ſpūum ⁊ ſubſtātifici humidi ipſi⁹ ueſice in retinēdo urinā; ꝓpter frequētem uſum diureticoꝝ. Un̄ ⁊ ꝓpter frequētē urine emiſſionē debilitať retētiua ueſice eo mō q̄ oīu; mēbroꝝ aliorꝝ retētiua potētia debilitať ex euacuatione frequēti. he ſunt pñcipales cāe debilitatis retētiue. ¶ At ṽo iterū diſſuria ⁊ ſtrāguria nō raro ꝓueniūt pp fortitudinē expulſiue. frequēter eni vigorať expulſiua ueſice a mala cōpľone calida ⁊ ſicca ⁊ caľa humida. ⁊ ſic de alijs ſpēb⁹ male cōpľonis ſupinualeſcētib⁹. ¶ Per accñs aūt expulſiua ueſice multis ex cauſis debilitať. ¶ Prima eſt ꝓpter dolorē in collo ueſice incitātem expulſiuā eius ad fugā nocumēti. ¶ 2° ꝓpter ulcera in collo ueſice: uel excoriationes: aut prurit⁹: aut ſcabies. ¶ 3° cā eſt ex pte obiecti qd̄ eſt urina que acuitate ſua ṽtutē expulſiuā ad frequētē emiſſionē: ⁊ eo fortius qm̄ ipſa accidentaľr acutior eſt ſalſedini ſanici cōmixta: aut acuitate pticipās a cibis preaſſumptis: ut cepe alleū ſinapis ⁊ ſimilia. ¶ Etiā 4° multitudo aq̄ſitatis ab epate a renib⁹ ad ueſicā expulſa incitat expulſiuā ipſius. ¶ 5° iterū humores acuti ad ueſicā effuſi in uenarū cōcauitate ebullitionē aut aduſtionē ꝑpeſſi ſunt cā incitationis expulſiue. ¶ 6° cā eſt multitudo harenaꝝ ad ueſicā expulſaꝝ. ¶ 7° cā eſt inuētio lapilloꝝ in ueſica. Cū enim in collo ueſice ꝯgreganť harene uel lapilli pūctione abſterſione ⁊ exaſpatione quā faciūt incitāt ueſice collum ad expulſionē: ita ut in q̄libet fere inſtāti ad migēdū incitent. Et ſi ſemp expellanť erit formale diſſurie. Si ṽo mict⁹ nō niſi cū magna cōſtrictione ⁊ dolore expleri poſſit. patet ꝙ hoc erit formale ſtrāgurie. ¶ 8° cā eſt apoſtema externus in collo ueſice extis fine faciēdo dolorē cōpreſſiuū ſiue grauatiuum pūgitiuum pruritiuū aut mordicatiuum in collo ueſice. q̄tiens eni; frequēter potētia ſenſitiua triſtatur ab impreſſione obiecti: totiens potētia expulſiua moueť ad fugā illius. Un̄ neccē eſt diſſuriā ⁊ ſtrāguriā; ad talia apoſtemata ſequi. ¶ 9° ṽo cā incitationis expulſiue pōt eſſe nocumentū in collo ueſice per colligātiā aliūde ꝓcedens: ſicut apoſtema magnū in collo matricis in mulie ⁊ cōdilomata: uel magna apoſtemata in fine inteſtini recti: ⁊ in loco ſiteris exitus. Et ideo hec cā ſpāliter ꝯſiderāda eſt. ſcribiť eni ⁊ ſentiť durities notabilis ꝓpe anū: ⁊ in loco emorroidarū: que qdē durities ⁊ ſi nō ſit notabilis cā totalis accñtiu; predictorum. eſt tn̄ magna cā augmēti ipſoꝝ. Siľr iterū ⁊ contingit ſtrāguria ⁊ diſſuria: ꝓpter uehementem attractionē a ueſica ⁊ mēbris urinalib⁹ factā. Attrahit enim ueſica imoderate ꝓpter magnā diſtēperiem caliditatis in ea: ⁊ ꝓpter dolores ulcera ⁊ excoriationes uel ſcabieȝ in ipſa exiſtēs. Siľr etiā grauať a uehemēti attractione a renib⁹ facta ꝓpter imoderatā caliditatē ipſoꝝ: ut p; in dyabete. Cū eni; renes ſemp in ꝯtinua ⁊ forti attractione pſiſtāt ꝓpter inflāmationē eoꝝ: ſic ſemper attrahūt ſemp ad ueſicā effundūt. vn̄ ⁊ ſatis rōnale eſt lapſum calidū in ueſica egri ſaltē per colligātiā. ¶ Ex qb⁹ oībus ꝯſiderāti appet ꝙ nulla fere imaginari pōt aliq̄ cauſa diſſurie aut ſtrāgurie que nō ſit aliq̄ de predictis: aut ad eas reducibilis. ¶ Et ex eorum fundamento iterum conſiderāti appere pōt ſpālis notitia cauſarum ſtrāgurie.

Nūc aūt denuo cōtēplādū eſt ad quā ſpālē egritudinem diſpō ueſice reduci debet. ¶ Neccē eſt itaq; cōſiderāti affirmare ꝙ collu; ueſice huius viri eſſentiaľr egrotat. ¶ Et 2° etiā ꝙ in eo ſunt egritudines per colligātiā. ¶ Primum aūt multipľr declarať ex multis. ¶ Primo: qr nocumētū ꝯcernit ꝓpriam opationē mēbri .ſ. ueſice: cuius eſt urinā a reliq̄ corpore expulſam recipe. Et ipſam ad ex emittere ꝯuenienter: ſed nō emittit ipſam niſi preternāľiter ⁊ cū nocumēto maxio. Igiť egrotat in ꝓpa opatione. 9° colligitur 2° tegni cū toto diſcurſu ibi. Terminus ṽo diſcretiuus eſt ſubalis opationis leſio. ¶ 2° hoc idē declarať: qr nocumētum in ueſica fixum pmanet. ğ eſt ei per eſſentiā. p; ꝯña. qr nō eſſet hīc imaginabile ꝙ mēbra alia ꝯtinuū nocumētū in ueſica efficē poſſent. ¶ Et 3° iterū: qr cū hoc ꝙ nocumentū illud eſt fixū in ueſica ſemp etiā in ea inueniť eq̄liter itēſum aut parū differēs. ğ eſt in ea per eſſentiā. ꝯña p;: qr alleuiareť alleuiatione mēbri uel mēbroꝝ mādātiū. ¶ Et 4° forti⁹ arguiť: qr ſenſus tact⁹ inuenit collū ueſice patiēs doloroſe: ſed ubi eſt dolor illic egritudine; narrat. 4° affoꝝ. quare ⁊c̄. ¶ Et 5° iterū: qr urina in ſubſtātia groſſa eſt ⁊ ꝯtētū humorale groſſum ⁊ multū cū ſoſpitate aliorꝝ mēbroꝝ circūſtātiū oīum preter ſiteri ſm̄ ꝙ appet ex iformatis. q̄re ⁊c̄. ¶ Et 6° arguiť illud: qr quātūcumq; circa ſiteri eius appent durities que cōprimēdo actu; migendi ipedire poſſet: nō tn̄ ꝓpter diſpōnē illā fierent urine in ſubſtātia ita groſſe ⁊ in ꝯtētoꝝ multitudine ⁊ groſſitudine pſeuerantes. Et plura alia media ad hoc ꝓpoſitu; adducē potuiſſem que nō curaui.

Quod aūt iteꝝ ueſica hui⁹ eximij doctoris egrotet per colligātiā. deduciť ꝓ ꝓpter duritiē apud circulū ani exītē uerſus pudibūda a qua dolor extēdiť uſq; ad radicē teſticuloꝝ: ⁊ eſt locus ubi collū ueſice ſituať. ¶ Et 2° iteꝝ hoc deduci pōt: qr tpe mict⁹ cōpreſſione in illis locis facta alleuiať dolor: ſed hoc nō pōt accidē niſi aut qr cōpreſſio ꝓhibet aliqd recipi in ueſicā aliūde: qd̄ reciperet niſi cōpreſſio fieret. Aut qr dolor extenſiu⁹ uel grauatiuus alleuiať ipulſione cāe ipſius effectiue. q̄re ⁊c̄. ¶ Et 3° iteꝝ hoc oſtendiť: qr ex quocūq; fere exercitio q̄litercunq; facto emittunť urine ſanguinee groſſe ⁊ ꝯturbate. ſed hoc nō pōt cōtingere ex ſolo nocumento ueſice. q̄re neccē eſt ꝯcludē ꝙ hoc ꝓuenit aliunde: ⁊ hoc erit per colligātiā. ¶ Et 4° iteꝝ hoc mōſtrať qm̄ urine que tunc tpis emittunť rubee ⁊ groſſe emittunť cum forti cōmixtione ſanguis cu; aq̄ſitate urinali. ſed hoc arguit talē mē; decidi a mēbris remotis. igiť per colligātiā. ꝯña eſt necīa. ⁊ minor arguiť qm̄ talis cōmixtio fortis nō potuiſſet fieri niſi in locis a ueſica remotis. ꝓpter qd̄ prius ꝙ urina a locis ita remotis recipiať in ueſicā neccē eſt fortē fieri ꝑuum ſanguis ⁊ alioꝝ humoꝝ cum ipſa cōmixtionem: ⁊ maxime cū trāſeat per anguſtas vias. ¶ Et 5° iterum hoc arguiť ex diſpōne precedenti: qr alias hic vir paſſus fuit renum dolores intenſiue ⁊ extenſiue fortes. hec ſufficē videntur ad duas ꝯclōnes iā premiſſas. videlicet ꝙ in ueſica huius viri eſt egritudo per eſſentiam ⁊ per colligantiam.

Nūc aūt op; inueſtigare que ſint egritudinū ueſice ſpēs. ¶ Et ꝓ qdē dicendū ꝙ ſatis eſt dubitabile egritudinē in ueſica hui⁹ viri eſſe in numero dicendā. ſ. ꝙ in ea ſit lapis: qd̄ qdem nō ita manifeſte affirmo: ſed multa videntur eſſe motiua illud pſuadētia. ¶ Primū eſt ꝯtinuus prurit⁹ ⁊ dolor in ṽga ⁊ in radice eius: ⁊ in pte pectinis colligata ueſice. ¶ 2^m eſt frequēs motus ⁊ ꝯctio virge. ¶ 3^m eſt nocumētum ſiteri coicatum. ¶ 4^m eſt difficultas emittendi urinā ꝓueniens a duritie uerſus pñcipiu; colli ueſice repta. ¶ 5^m eſt: qr cū difficultate emittiť urina niſi fiat cōpreſſio in radice ṽge ⁊ apud anū: qua cōpreſſione facta emittiť urina

libere. ¶ 6m eſt frequens mictus & frequentia appetit⁹ mingendi quēlibet mictū ꝯſequēs: cuius cā eſt lapis ad expellendum incitās ſimul cum urina cōgregata eſt in ueſica. ¶ 7m ſignū eſt mict⁹ ſanguis ꝓueniens ꝓpter excoriationē factā a lapide & exaſpatione ab eo facta tpe mot⁹ ſui cum pūctione quā facit. ¶ 8m ſignū & demōſtratiuū eſt ut eger reſumat & eleuent anche eius ꝯcutiat corpus ſurſuz & deorſum. Cū ḡ in illo tpe fiat cōpreſſio ſup femur emittet urina que pri⁹ negabaṫ: qđ manifeſte ſignificat remotionem lapidis a collo ueſice qui pri⁹ oppilabat. vñ urina denegabaṫ. ¶ 9m ſignum iteꝝ expimētale: ut eger tpe doloris & negationis urine incuruet ſup genibus ſuis & cōmotionem faciat in mēbris inferiorib⁹ & in inguinibus. ¶ 10m ſignum eſt intromiſſio digiti in anum & titillatio in eo per quā alleuiaṫ dolor & liberius emittiṫ urina. ¶ 11m ſignū & demōſtratiuū ut itromittaṫ ſiringa per quā titillatio fiat in pn⁹ colli ueſice intromittens enim eā ſentiet crepitationē & occurſuz eius ad cōtactū rei dure. amplius ex tali impulſione deſcendit urina que pri⁹ negabaṫ. ¶ 12m ſignū frequēs figuratio corporis & mēbroꝝ inferioꝝ ad diuerſas pōnis diſas: per q̄s expimētaliter eger alleuiationē inuenit a dolore. Si eniz ulcus aut mala cōplō eſſent doloris & ſtrāgurie per ſe cā tunc eger ex uarietate diūarū poſitionis nequaq̄ inueniret alleuiationē. Et hec qdem. xii. ſigna pulcherrime colliguṅ 19⁹ tertij. ca. 5⁹. ibi. & in lapide qdem ueſice eſt aſſiduatio prurit⁹ & doloris: & in ordinate lege ſicut ordinatim hec ſigna poſita ſunt. Sunt enim hec uelut cōmentatiua expoſitio illius. ¶ Appoſui aūt hec ſigna ut nō ꝯtingat error in medicatione. Et qm̄ oīa accītia que in hoc viro inueniuṅ ꝯſeq pnt ad pñtiā lapidis in ueſica: in cuius di ueritatis intētione inueniatur vir ſolit⁹ expiri cū tactu apiente hoc itromittēdo digitū mediū in ano cum inuētione colli ueſice & palpatione eius.

Quod uo ueſica huius viri egrotet mala cōplexione vnicuiq3 ſane mentis aſſerenduz eſt. Et ſi nō eſſet motiuū aliud ſufficit ad hoc ꝯcludēdum lōgitudo doloris frequentia mictus: & aliqñ impoſſibilitas & difficultas eius. Accītia enim talia nullo modo diu durare pnt quin aſſociēt ſibi ſpēm male cōplexionis. Hec uo mala cōplexio rōnabilius calida q̄ frigida ꝓbari pōt. ¶ Et primo quidem inueniri in ueſica eius malā cōplexionem calidā cum materia actu calida per accīs. ſ. per putrefactionem extraneata deduciṫ. ¶ Pmo per ſpēm doloris qui ut in plurib⁹ mordicatiuus pruritiuus & inflāmatiuus eſt. ¶ 2⁹ per caliditatis augmentum in collo ueſice perceptum ſenſu tact⁹. ¶ 3⁹ qr urina mingitur ualde calida actu. ¶ 4⁹ qr eleuata eſt in gradu tincture notabiliter: ut in pluribus. ¶ 5⁹ qr ſedimen qđ in fundo uaſis repitur feculentū eſt & tendens ad tincturā notabilē que arguit augmentū caliditatis putrefaciētis aut ſaltem ebullitionem facientis. ¶ Et 6⁹ qr per qōlibet fere exercitium accītia augmentanṫ in ea: qr exercitium calefacit ptes. ¶ Et 7⁹ per ſignum ſumptum a iuuantibus & nocētibus: qr aſſumptio ciboꝝ potuum & medicinarū calidarum nocet: frigidoꝝ uo uſus ecōtra. ¶ Eſt igiṫ egritudo ueſice ipſius mala cōplexio calida a mā flegmatica & cholerica mixta a calore in eiſdem faciente ſalſedinē & acuitatem per modum putrefactionis & ebullitionis.

Quod uo ueſica huius viri egrotet in nā cōmuni videnṫ pſuadē multa. ¶ Primum uehemens mordicatio punctio & inflāmatio: nō ſolū in extremitate pudibundi ꝑcepta: uerūetiā in ꝓfundo & pncipio colli ueſice quod apud fiteri ſituaṫ. ¶ 2m uo ſignū perſeuerātia doloris in quocūq3 mictu. niſi enim eſſet in concauo colli ueſice ſolutio cōtinuitatis nō poſſet oſtendi cōtinuitas & uehemētia doloris ibi pcepti. mala enim cōplexio quecūq3 data nō poſſet eſſe cā tanti doloris: & ita acuti. ¶ 3⁹ iterū hoc oſtenditur per precedentia. ſ. per lōgum mictum harenularum rubearum & acutarum: & qñq3 lapillorum que omnia potuerunt faciliter in collo ueſice excoriationem adducere. ¶ Et 4⁹ iterum qr feculētia in fundo uaſis appens diu eſt mā extraneata a calore pter nām. igiṫ fuit in aliquo loco genita. Et nō videṫ rōnale q̄ tādiu & tāta quātitas māei extraneate poſſet gñari & ꝯgregari in ſpatio ſtrate colli ueſice. igitur gñaṫ ab aliquo loco uel locis in quibus eſt ſoluta continuitas. ¶ Amplius. ſi ſolutio continuitatis eſſet preciſe ſupficialis: tunc nō poſſet eſſe tāti doloris: & adeo pſeuerātis cauſa ſufficiēs. ¶ Et 6⁹ iterum: quia ſi ueſica excoriationem haberet ſuperficialem: & ſcabiem non poſſet propter illa materia tante extraneationis & tanta generari.

Ex his igiṫ & plurib⁹ alijs accītibus que dimiſi gr̄a breuitatis videṫ ꝯcedēdū eſſe q̄ in collo ueſice hui⁹ viri eſt ſolō ꝯtinuitatis: niſi predictorū accītiū cā ſit lapis in ueſica exns: ut ſupra diſſi intelligi pōt. ¶ Ex qb⁹ oīb⁹ inuicē ꝯgregatis videtur q̄ egritudo ueſice hui⁹ viri eſt mala cōplō calida cū mā ipſa extraneata. ¶ 2⁹ q̄ iterū ueſica eius egrotat ſolōne ꝯtinuitatis paulo maiori q̄ ſupficiali interius in collo ueſice exiſtente. ¶ 3⁹ q̄ egrotat etiā a mala cōpōne. ſaltē oppilōne coartatoria ꝓueniente a duritie ſupius poſita. ¶ Et ſi iterū inueniret in ea lapis aut harenarum multitudo manifeſtū eſſet q̄ egrotaret etiā egritudine cōpōnali in numero nominata. ¶ Vñ ex oībus iſtis ultimate ꝯcludiṫ q̄ nō eſt mirabile ſi vir iſte heu mihi moleſtaṫ ingētiſſime: qm̄ lediṫ oī genē egritudinū in ueſica ei⁹ ut deductū eſt. & iterū lediṫ eius ueſica per colligātiā a renibus & epate: cum nō videaṫ rōnale ſaluari poſſe mictuz ſanguinis ſupraſcriptū ꝓuenire poſſe ab alijs mēbris q̄ ab epate & renib⁹: maxime ꝓpter fortē commixtionē eius cum urinali aquoſitate ut deductum eſt. Hec tecum mi ȝelotiſſime fr̄ paule conferre uolui. a qbus oībus immortales preces altiſſimo porrigo ne repiar mendax magis q̄3 ueridic⁹: & ſi non tātū ſublimiter contēplatus ſum quantum res ipſa exigeret: maximo dolori indulgendum eſt quem a te adeo ingentem accepi: q̄3 ſi in proprium ſubiectum leſus eſſem. preter hec autem accipe ea que tibi ſalubria auxilia potui a fonte ſapientum eligere meliora ut nunc ſequitur.

¶ De cura per medicinalia. Cap. ii.

Regimē itaq3 tue mihi moleſtiſſime egritudinis xxv. remedijs menſurāduz eſſe decreui. ¶ Primū itaq3 inſtrm eſt hoc. ℞. ſebeſten numero. xx. violaꝝ ſeminis portulace: gra. alkekēgi: foliorū cupreſſi: papaueris al. añ. ʒ. v. gūmi arabi. ʒ. ſ. ꝗ. noꝝ pinearū. ʒ. j. liquiritie. ʒ. ij. ſ. ſeminuz endiuie acetoſe ſcariole. añ. ʒ. i. ſe. communium frigidorum. ʒ. iij. fiat horuz decoctio in lib. iij. aque uſque ad conſumptionem tertie partis. Et de hac coctione calida omni mane in aurora accipiat. ʒ. vj. aut ſaltem qnque. Et tardet cibum ſuum ad minus horis quatuor: & de hac eadem accipere poteſt bis uel ter in die cum equali quantitate aque ordei tempore inſtantie ſitis & doloris magni. Eſt enim ſedatiua dolorum extinctiua caloris & ſitis & facilitatiua mictus & experta a me ſepiſſime. ¶ Secundum uo ſpeciale remedium eſt hoc. ℞. ſe. portulace. ʒ. ij. gra. papaue. albi. ʒ. vj. ſe. endiuie. ʒ. j. ſeminuz lactuce: floruz nenufaris. añ. ʒ. v. fiat puluis de quo per mediam noctem omni nocte accipiat. ʒ. j. cum aqua decoctionis granorum pinearum. ¶ Tertium uo inſtrumentum principale eſt hoc. ℞. mucillaginis ſe. lini fenugreci & ſiſami. añ. lib. ſ. farine fenugre. ʒ. ij. farine ordei. ʒ. iij. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. v. olei de lactuca & de papauere. añ. ʒ. ij. fiat emplaſtrum: de quo ſemper radici teſticuloruz femori anterius & parti iferiori ſpine ſupponaṫ petia vna groſſe extenſionis & calida ſuper loco retineatur ſemp. ¶ Quartum inſtrumentum eſt. ut omni mane temptet ſuperfluitates ſecunde digeſtionis expellere: & urinas emittere. quo facto abiecto predicto emplaſtro ſtatim intret hoc balneum mediocris caliditatis in quo permaneat uſq3 ad ſedationem doloris ſedens uel qualitercunq3 placet. Et ſi inſtaret doloris augmentum poteſt ipſum ter uel quater in die reiterare

re. Cuius deſcriptio. ℞. radicum paſtinace domeſtice lib. j. radicū petroſilini. ʒ. iij. ſeminuʒ altee: malue: fenug ſiſami. añ. lib. ſ. corticū papaueris albi numero. xj. camomille mel liloti. añ. M. viij. ſeis leuiſtici: feniculi: cimi. carui: ⁊ ameos. añ. M. j. ſ. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. j. coquantur in. XXV. ſitulis aque uſqʒ ad ↄſumptioneʒ tertie ptis: ⁊ infundatˀ in ea mediocriter calˀs totū corpus: aut ſalteʒ medietas eiꝰ. Et poſtq̄ balneatꝰ fuerit ſuppponatˀ emplʒ ut dictū eſt. ¶ 5m inſtrm eſt. ut cū iſte vir exiuerit a balneo ſtatim accipiat co. clear. ſ. huiꝰ eluarij diſſoluēdo ipʒ cū lacte ouino tepido. ℞. mucillagis ſebeſtē. ʒ. ij. mucilla. ſe. lini: fenugreci: ⁊ granorū ſiſami. añ. ʒ. ij. penidiaꝝ. ʒ. iij. croci. ʒ. ſ. corticū mādragore. ʒ. j. granoꝝ alkekēgi numero. XX florū nenufaris. ʒ. iiij. ſeium lactuce. ʒ. ij. pulueris foliorū cupſſi. ʒ. j. ſ. fiat eluariū ultiata cōtritiōe. hoc eni eluariū potētiſſimū eſt ad ſtrāguriā: diſſu riā ⁊ reliqua p̄dicta. ¶ 6m inſtrm eſt. ut poſt aſſumptioneʒ eluarij p̄dicti per horā. j. ſ. iſte vir bibat. ʒ. v. lactis ouini te pidi cū. ʒ. ij. mellis diſſoluti cum eo. lacti enim ouino nulla medicina cōpar eſt in debilitate renum. 18ᵒ tertij. caplo 5ᵒ. ¶ 7m vo iſtrm. ut iſte vir añ oē cibariū ſuū accipiat coclear vnū huiꝰ eluarij. ℞. granoꝝ pinearū que infuſa ſteterint in aquā calidā per diē nalē lib. ſ. ſape albe. ʒ. ij. teranˀ ſimul ul timata ↄtritiōe: ⁊ degluciantˀ maſticādo. Eſt enīʒ mirabile in oī diſpōne ſua. q̄re Serapio in aggregatore de eis dixit magna expientia. calˀe ſunt in 2ᵒ gradu: ⁊ ſicce in p̄: que qñ bibuntˀ cū rob mūdificāt humores groſſos ⁊ viſcoſos quī ſunt in renibus ⁊ ueſica: ⁊ conferunt ſanici eorum ⁊ lapidi calefactis cum çuccaro ⁊ frigefactis cuʒ melle. ¶ 8m vo in ſtrumentū eſt. ut iſte vir ſemp in potu ſuo ponat aliquid de aqua ſublimationis uel decoctionis radicuʒ iacori citrini: ⁊ eſt gladiolus: de quo dixit Dyaſcorides q̄ ↄfert ſtrangu rioſis: qui cum dolore urinam faciunt. ¶ 9m inſtrm eſt. q̄ ualet a qualitate occulta. ℞. puluerum renum ericij excca torū. ʒ. j. aque decoctionis cicerū nigrorū. ʒ. j. ſ. detˀ totuʒ in potu mediocriter calˀm circa mediaʒ noctē. ⁊ eſt de ſecretis Raſ in libello de animalibus. Cū ergo hec omnia admini ſtrauerit per dies. X. tūc ptranſeat ad meliora ut nūc ſequitˀ. ¶ 10m iſtrm eſt. q̄ oī nocte in aurora hic doctor accipiat. v. uel. vj. ex iſtraſcriptis pillis. ℞. cētauree minoris. ʒ. ij. ḡnoꝝ alkekēgi numero. X. corticū papaueris albi. floꝝ nenufaris. añ. ʒ. ij. ſeis pldtagis: acacie: dragagāti: gūmi arabici: grano rū papaueris. añ. ℈. ij. medulle granorū ceraſoruʒ uel gūmi arboris ipſorū. ʒ. ij. ſ. ligritie: aniſi granorū pini. añ. ʒ. ij. iuſ quiami albi. ʒ. ſ. diſſoluantur gūme cum ſucco foliorū vio larum recētium: ⁊ cum eis incorporentur pulueres: ⁊ fiant pillule ex omni. ʒ. vij. Et ſit uſus ut dictum eſt. ¶ 11m vo in ſtrumentū eſt. ut poſt aſſumptionē pillaꝝ hic vir bibat. ʒ. ij. aque calefacte ſublimatiōis radicū filipēdule uel decoctio nis coꝝ. hoc eni eſt de expimētis a me ſepiſſime frequētatis: ⁊ a Dyaſcoride acceptis. ¶ 12m vo iſtrm eſt. ut tpe quo aſſu mit iſta inſtra. iſte vir ſedeat in decoctiōe foliorū vitis albe uel radicū eius mediocriter calˀa: ↄfert enīʒ diſpōnibꝰ ↄſili bus auctē Gal. 6ᵒ de ſimplici medicina. cap̄ proprio. ¶ 13m medicina eſt. ut iſtis tpibus hic vir in brodio pingui: aut in lacte ouino coq̄ faciat folia agrimonie ⁊ mirabilr̄ ↄferunt. ¶ 14m remediū eſt. ut hoc eodē tpe iſte vir bibat cū oī potu ſuo aliq̄d de aqua ſublimatiōis folioꝝ hypericonis. Cōfert enim ad ulcera mala. 2ᵒ canoñ. in areola vulnerū ⁊ ulcerū. prouocat etiā ibi in areola membrorum expulſionis. ¶ 15m inſtrm eſt. ut hoc eodē tpe qñ vir iſte exit a balneo infundat fruſtū lane ſuccide bñ pectinate in hoc oleo. ℞. olei vio. ciclib. iij. gra. ſiſami. papauerˀ. al. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. añ. ʒ. j. ſ. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. vj. terātur ſimul ultiata cōtritiōe in mortario: deīde īfundatˀ lana ⁊ calefiat diligen ter ⁊ applicetˀ femori radici teſticloꝝ ⁊ pti poſteriori iferio ri. ¶ 16m iſtrm eſt. ut poſtq̄ iſte vir hec oīa cōpleuerit iteꝝ p dies. X. tunc oī mane accipiat. ʒ. j. ſ. ſyr. de ſebeſtē cum. ʒ. iiij. aque decoctiōis granoꝝ papaueris in aurora: ⁊ ↄtinuet hūc

potum adhuc decē diebus. ¶ 17m inſtrm eſt hoc. q̄ iſte vir ſalteʒ oī ſeptimana ſemel accipiat. ℥. ij. caſſie nup extracte de cāna cū aqua decoc. ſeminū ceraſi ut dictū eſt de eis. Et ſi ac ciperet ex eadem caſſia uſqʒ ad. ℥. iij. fortaſſe melius eſſet et ſm maiorem tamen ⁊ minoreʒ uentris lubricitatē. ¶ 18m inſtrm. ut ceteris nō bñ ↄferētibus tpe inſtāte uehementis doloris: iſte vir ſedeat in oleū calefactū corpe eius infuſo in ipſum: ſaltē uſqʒ ad vmbilicū. magnifice enim illud cōferre vidi: ⁊ pptie potētibus tolerare expenſaʒ. ¶ 19m vo inſtrm eſt. ut frequēter accipiatˀ in die aliq̄d de aqua deco. corticuʒ auellanarū adherētiū cōcauitati corticis ⁊ ſuperficiei me dulle. hec enim decoctio cū de ea tepida datˀ in potu q̄ntitas ℥. iiij. magnifice cōfert ad oīa accītia ſupradicta. ¶ 20m vo inſtrm eſt. ut poſt cibarium oē iſte vir ſemp utatur hac tra gea. ℞. granoꝝ pini. ʒ. ij. papaueris al. ʒ. j. ſemis portulace. lactuce. medulle ceraſoꝝ. añ. ʒ. iij. penidiaꝝ. ʒ. ij. çuccari albi ad pondus omniū. fiat tragea. ¶ 21m inſtrm eſt. ut tpe ue hementiſſimi doloris ingetudinis ⁊ vigiliaruʒ hic vir acci piat vnū de infraſcriptis trociſcis cum. ℥. ij. aque portulace calefacte. ℞. troc. alkekēgi: troc. ſtelle amboruʒ deſcriptione Meſ. in antidotario. añ. ʒ. j. ſeium portulace lactuce corticū mādragore. añ. ʒ. ſ. cū ſucco lactuce. fiant troc. ponderis. ʒ. j. ⁊ exiccentˀ in vmbra: ⁊ exhibeantˀ ut dictū eſt. dolorem enim potenter ſedant ⁊ anguſtiam remouent. ¶ 22m inſtrm eſt. ut ſepe iſte vir accipiat in cibarijs aliquid de puluere ueſice apri exiccate. Scribitˀ enim a q̄pluribus q̄ mirifice cōfert huic diſpōni ⁊ ſuis accītibus ⁊c̄. ¶ 23m inſtrm eſt. ut huic viro alijs ultimate nō bene cōferētibus cū ſiringa intromit tatur puluis vnius medij trociſci de p̄dictis minutiſſime cōtritus cū aqua ſublimationis gra. alkekengi. magni eniʒ iuuamēti expitˀ pſepe eius applicatio fere in inſtāti. ¶ 24m inſtrm eſt. q̄ aqua ſublimatiōis folioꝝ agrimonie mirabili iuuamēto per me expta eſt in ſedādo dolores: mūdificādo ueſicā: ⁊ mediocriter p̄uocādo urinaʒ: ⁊ pptie qñ ex ea acci piuntˀ. ℥. ij. cū. ℈. ſ. pulueris radicū filipendule. ¶ Ultimum inſtrm eſt. ut cū fere oīa remedia ⁊c̄. nō pfuerunt per ſirin gā intromittatˀ aliq̄d huius mixtionis. ℞. aque ſublimatio nis folioꝝ alkekēgi. ʒ. j. ſ. olei de nenufare. ʒ. j. opij. ḡ. j. cro ci. ḡ. viij. iponatˀ tepidū. ſedabit enim ilico dolorē: ⁊ ab an guſtia: ⁊ ab accītibꝰ mortē minātibus ſecurabit. ¶ Accipe itaqʒ mi çelantiſſime frater hec que tibi ſumma caritate ⁊ nō minori triſtitia in tua diſpōne eligere potui. p̄cor autē ſolli cite multū ⁊ ſepe mihi de tuo ſtatu conſcribas: ut tecū par ticipare poſſim ex his que humana fragilitas offert amicis inſimul ⁊ gaudere ⁊ triſtari debentibus ſm q̄ ad hec viget honeſtum ⁊ morale. Altiſſimus autē omnipotens hec om nia dirigat in tui ſalutem. Amen.

Conſilium. 195.

De urina nigra apparente: ⁊ nocumento renuʒ oppilatio ne ipſorum: ⁊ pororum uritidorum. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis predicte diſpoſitionis. Cap̄. 1.

Non eſt dubitandum de ap paritione urinarū nigrarū: ⁊ que groſſe ſunt uelut apparēt frequēter in magnifico ⁊ ar mipotēti viro dño Gentili armoruʒ capita neo ⁊c̄. Tales eni urine nō p̄ſicantˀ in eo cuʒ ſignis magnoꝝ ⁊ maloꝝ accītiū. Si eni ap parerēt cū mictu ſanguis cuʒ magno dolore pungitiuo ⁊ pſeuerāte cuʒ ſignis excoriatiōis renum ⁊ collī ueſice. Et iteruʒ ſi tales urine pſentarentˀ ſemp ⁊ ſine inter polatione: tūc de eis eſſet notabiliter heſitandum. tales ergo urine ſunt magis conſequentes potentiam virtutis in ex pellendo ſuperfluitates per illas vias q̄ q̄ conſequantur magnam debilitatem illarum viarum. Neqʒ eni ibi ap paret aliquod accidens ſuſpicandum niſi in partibus renū poſterioribus: qḋ tñ non eſt ualde intenſum. ⁊ conſequitur

oppilōnes eoꝝ leues:etiā in fine pororū uritidoꝝ expites. Cū ḡ ꝓpter aliqd exercitiū aut ꝓpter uſū aliquoꝝ apiētiū diſſoluunt̄ ille mãe:tūc ſtatim expellunt̄ urine groſſe. Mãe eni in oppilationib⁹ ſtātes ebullierūt:ꝛ extraneate fuerunt ibi ꝛ receperūt nigredinē a ſanguine renū ꝛ chilis a quo nō euacuent̄ predicte ptes.ꝛ qñ ɔtīgit hoiem qeſcē a motu uel exercitio:tūc mãe predicte nō fluctuāt neqꝫ ebulliunt ibi.vñ nō cōmiſcent̄ predictis:ita ꝙ icitēt ꝟtutē ad ſui expulſionē. ¶ Ex quo fundamēto appꝫ ꝙ ꝙdiu expellent̄ iſte mãe ſe melius habebit eger:ꝙ ſi non expellerentur. ¶ Et ſequitur ſecundo ꝙ ſi ipſe quieſceret a fortibus motib⁹.tunc finaliter reduceretur ad ſanitatem completam. Vñ apparet ꝙ in regimine huius viri neceſſariū eſt ꝓcedere cū mundificatione renū ꝛ oīum viarum urine a predictis materiebus.

¶ De regimine eius per ſex res non naturales. Cap.ii.

PRocedatur ergo in eo ſm iſtum modū. ¶ Primo qdem ꝙ euitet ꝙtū pōt frigiditatem aeris:ꝛ maxime circa renes ꝛ pedes:ꝛ maxime ſtationē in loco uentoſo ad quem exponatur ſpina tota. ¶ Et caueat decubitum ꝛ dormitionē ſuper re durꝫ:ꝛ ſup ſpīa tota:imo dormiat utplīm ſup latē dextro ꝛ raro ſup ſiniſtro. ¶ Et oīno ꝙtū pōt euitet ueloce ꝛ feſtinā ciboꝝ ꝛ potuū deglutitionē. Et ſūmope recordet̄ nō ḡuare ſtomachū a multo cibo in ꝙtitate:neqꝫ ſepe accepto:ꝛ hoc ꝓpter debilitatē digeſtiue quā diu hūit. Neqꝫ etiā ſup cibo ꝛ potu aſſueſcat cū iracūdia ꝛ furia ꝓcedē in actib⁹ ſuis.neqꝫ tñ melius remanē ꝓpter iſomnia mūdi:ne triſtitia ꝓducat ipm ad accidētia melicarū ipreſſionū:ad que eſt paratus. ¶ De ciboꝝ vō ꝙlitate.memoret ꝙ ſe oīno abſtinē a reb⁹ fridis groſſis ꝛ viſcoſis:uelut ſunt cibi paſtiles piſces viſcoſi ꝛ ualloſi:ut anguille:tiche ꝛ cācri in mlto uſu.ꝛ dixi etiā ꝫ piſces raro comedēdi ſunt. Sed pōt uti puis piſcib⁹ fluvialib⁹:uariolis:torrētia:ꝛ carpionib⁹:lucijs:ꝛ ſīlib⁹ bñ laudatis. ¶ Caueat etiā ab uſu neruoꝝ cutis ꝛ ligamētaliū ꝑtiū carniū.ꝛ fugiat etiā uſū uētris ꝛ ſtomachi aīaliū.ꝛ cerebro nō utat̄ niſi ualde raro. ¶ Dimittat etiā carnes antiqs recētes ꝛ ſalitas ꝛ caſei multi uſū:ꝛ maxime viſcoſitatē hñtis. Sed caſe⁹ modicū ſalit⁹ nō eſt ei vituꝑabilis. ¶ De plātis etiā effugiat res ualde frides ꝛ humidas:ꝛ in multo uſu uelut ſunt blete:ſpinachie:lactuce:portulace endiuie:ꝛ creſſones. ¶ Et fugiat etiā ḡna ꝛ ſemina apitiua uelut cicera albe ꝛ rubea:ꝛ feniculū:petroſilinū:aniſū:ꝛ cimīnū niſi raro ꝛ paꝝ ex eis accipiēdo. ¶ Olei vō ꝛ butyri uſus eſt ſibi cōueniēs. ¶ Fruct⁹ vō ſtiptici:uelut ſunt citonia ḡnata:ſorbe ꝛ meſpilla ꝛ pira acria dimittantur oīa. Ficus vō ſicce ꝛ amigdale ꝛ paſſule ꝛ ſiſtici iter alia ualde placēt mihi:ꝛ arācia ꝛ lymones:ꝛ agreſta ſalita oīa ſunt ei laudāda. ¶ Preter aūt hec oīa que ei ſunt ꝓhibita.pōt uti oī cibario ḡno ꝛ fructu:ꝛ croc⁹:ꝛ ſpecies oēs placēt mihi moderato uſu:ꝛ mētha:ſerpillū:ꝛ meliſſa:ſaluia:ꝛ roſmarinus.iſta ſunt ei laudāda. ¶ Pot⁹ vō ei⁹ ſit vinū albū uel ſubrubeū:qd garrū uel gorētū noiat̄:ſubſtātia ſubtile:odore aromaticū:ꝛ ſapore mediū ad dulcedinē vicinū eligat̄ ab eo.ꝛ ſi tempore caliditatis oporteret ei addere aquā:tunc ſit aqua de ciſterna:aut ſaltem aqua de bono fonte accepta:ꝛ ꝓprie cocta in hyeme:in eſtate vō faciat ad libitū. Hoc in ſumma videtur eſſe regimen huic magnifico viro conueniens ſemper rememorando:ꝙ iſta oīa que hic ſunt poſita conceſſa accipiantur. alia vō que negata ſunt omnino dimittantur.

¶ De regimine per medicinas. Cap.iii.

CIrca regimine vō obſeruādo per ipſum penes medicinalia.xv.occurrunt mihi medicamina conuenientia. ¶ Primum itaqꝫ eſt hoc electuariū. ℞.caſſie nup extrc de cāna cum aqꝫ paritarie.℥.iij.mucillaginis ſebeſtē ꝛ ſeium citoniorū groſſe ꝛ viſcoſe.añ.℥.j.ſ.penidiarum.℥.ij.çuccari al.℥.iij.corticum intermediorum caſtanearū.℥.j.ſ.folioꝝ cupſſi.℥.ij.ſeminū lactuce ſcariole ꝛ acetoſe.añ.℥.j.ſ.ſe.quatuor colum fridoꝝ.añ.℥.ij. Coquant̄ çuccarū ꝛ penidie cū modico aque plātagīs uſqꝫ ad bonā viſcoſitatē.deīde cū eis icorpent̄ reliqꝫ ꝛ fiat eluariū. Accipiat̄ ergo de eo oī ſeptiana ſemel.℥.ſ.parū añ cenā ſine aliquo liquore deglutito:ꝛ pōt cenare imediate poſt ipm.ꝛ ſi iter aſſumptionē vnā ꝛ alterā remaneret uēter ſtiptic⁹:pōt de eo accipe oī tertio die ꝙtitatē vni⁹ nucis muſcate deglutitā ut ꝑus. ¶ 2ᵐ vō ꝑncipale inſtrm̄ eſt hoc. ℞.capilloꝝ ueneris:ſe.endiuie:portulace:ſcariole.añ.℥.j.ſpodij ſubtiliſſime triti.ʒ.iiij.rob.clauſaꝝ.ʒ.ij.raſure eboris.ʒ.j.pluerīçent̄ oia ꝑ ſe.deīde cōmiſceant̄:ꝛ cū triplicata ꝙtitate çuccari albi fiat tragea.de qua iſte vir ꝑ totū mēſem decēbris futuri degluciat mediū coclear oī tertio die imediate añ cenā. ¶ 3ᵐ vō ſpāle remediū eſt hoc. ℞.ſucci paritarie ℥.iiij.ſucci plātagīs.℥.ij.coriādri nō ꝑparati.℥.ſ.ſeis portulace.℥.vj.pulueris galliaꝝ cupſſi.℥.ij.ſpice nardi:cimini preparati añ.ʒ.ij.vitellū oui numero.j.cāphore.gꝛ.vj.fiat vnguētū molle in mortario abſqꝫ igne:ꝛ ſit uſus eius īfra ſpatulas per totā ſpinā oī ſero cū uadit ad lectū:ꝛ ꝓprie qñ ꝑcipit urinas igneas notabiliter ꝛ actu calidas. ¶ 4ᵐ ſpeciale inſtrm̄ eſt.ut iſte vir utat̄ fiſticis ꝑparatis per totū mēſem decēbris comedēdo ex eis añ prādiū ꝛ cenā ab octo uſqꝫ ad decē.ꝛ modus ꝑparatiōis eoꝝ eſt ut accipiant̄ nuclea ipoꝝ ꝛ ifundant̄ in vino citonioꝝ actu frido per duos dies. Cū ergo ēīcti fuerint permittant̄ exiccari ſub vmbra per duos dies:deinde ɔficiant̄ cū çuccaro tabarçeth cocto cū aqua roſata:ꝛ erit inſtrumētū ei ualde utile. ¶ 5ᵐ ſpāle remediū eſt:ut iſte vir aſſueſcat uti comeſtionē radicū enule lixate cū bonis carnibus:ꝛ inueniet ex ea iuuamentū magnū ſtomacho renibus ꝛ oī principali membro. ¶ 6ᵐ ſpeciale inſtrm̄ eſt hoc. ℞.olei nardini ꝛ olei liliorū alboꝝ.añ.℥.j.ſ.capil.ue.macis ꝛ corticū citri.añ.℥.ſ.rob.℥.j.amcos ſpice:ſe.petroſilini.añ.ʒ.j.croci.ʒ.ſ.cere albe.q.ſ.fiat vnguētum molle:ꝛ ſit eius uſus cū ꝑcipit urinas perſeuerare ſubtiles ꝛ claras cū augmētato dolore in renib⁹ ꝛ alchatin:ꝛ expiloeni calo mane ꝛ ſero inungat̄ ſpina a ſpatulis inferius. ¶ 7ᵐ ſpāle remediū eſt:ut iſte vir ſaltē bis in ſeptimana deglutiat imediate añ prādiū tria grana maſticie:ꝛ ꝓprie qñ ꝑcipit magnā diſtēperiē ꝛ rugitū in ſtomacho. ¶ 8ᵐ ſpeciale inſtrm̄ eſt:ut ſi in iſto viro magnifico perſeueraret nocumētū ſtomachi doloris ructuationis ꝛ ꝓſtrationis appetitus:tunc iſte ḡbuſdā mane accipiat iſtas aquas in aurora calās cū çuc.albo. ℞.aque menthe.℥.j.ſ.aque meliſſe.℥.ij.aque eupatorij.℥.ſ.miſce. Et ſi in ſtōcho ꝑcipet grauitatē ꝛ tēſionē a mītitudie flatū:tūc ꝑdcis aqꝫ addat̄.℥.j.mellis ro.cū folijs ɔſeruati. ¶ 9ᵐ ſpāle remediū eſt hoc. ℞.floꝝ bugloſſe bora.flo.enule:ꝛ floꝝ aut ſaltē folioꝝ farfare.añ.℥.j.ligritie bñ raſe.℥.ſ.aniſi nouelli ꝛ dulcis.℥.j.ſ.coral.ru.ꝛ al.ſpodij maſticis añ.ʒ.j.macis.ʒ.ij.lapidis laçuli ꝑparati habentis uenas aureas.ʒ.ſ.lapidis armeni.ʒ.j.çucca.al.lib.ſ.cum aqua bugloſſe.fiat ɔfectio in rotulis.iij.℥.de qua iſte vir accipiat a ꝑncipio mēſis decēbris uſqꝫ ad medietatē februarij oī die ſemel fruſtū vnum imediate añ cenā dimittendo alias ɔfectiones.tūc in hoc eni cōpoſito ineſt potētia mūdificādi ſplenē epar ꝛ ſanguinem a ſuperfluitatibus melicis. neqꝫ tñ habet aliqd renibus efficē nocumētū. ¶ 10ᵐ inſtrm̄ eſt hoc. ℞.ſpēꝝ eluarij de hyacinto:ſpērū eluarij de ligno aloes.añ.℥.j.oſſis de corde ceruí:hyacīti:ſmaragdi:ſaphiri:coral.al.ꝛ ru.ꝛ ſandalorū amborū añ.℥.j.cāphore.ʒ.ſ.fol.auri numero.viij.fiat ex oibus iſtis ſacculus quadrangularis:ꝛ erit in eo iuētio ɔſeruare ꝟtutē cordis:ꝛ ꝓhibere aduētū puſillanimitatis ꝛ tollit laſſitudinē uſꝫ corporis. ¶ 11ᵐ vō ſpāle remedium eſt hoc. ℞.olei de maſtice:olei nardini.añ.℥.j.ſ.roſarū ſpodij:ſandalorū:ꝛ coralloꝝ amboꝝ añ.℥.ſ.croci.ʒ.ſ.cere albe.q.ſ.fiat vnguentum molle:de quo epar huius patientis ſepe inūgatur:ꝛ ꝓprie tempore quo percipit ſuum amaritudinem oris:ꝛ dum uenter eius eſt ſtipticus:ꝛ maxime qñ perſeuerat emiſſio urinarum:ꝛ que ſunt inflāmate rubee:ꝛ cum emittitur cum aliquali punctione.

¶ 12ᵐ ỽo remediũ eſt hoc. ℞.coral.ru.ſanguis drac.acatie: ſpodij: ⁊ carabe.ana.ʒ.j.ſcorie fer.ꝑpa.℈.ij.vitri combuſti: ⁊ lap.iudai.añ.ʒ.j.ſ.puluerizenſ oia per ſe.deide fiãt pille cũ ſucco feniculi: ⁊ ſit eaꝝ uſus oĩ die in aurora accipe.v.ex eis. hoc aũt ſolũ tpe quo pcipet uẽtris ſtipticitatẽ uriaꝝ aliquã tã interruptionẽ ⁊ eaꝝ igroſſatienẽ cũ nõ debita potẽtia mingẽdi.⁊ ſi fieret mict⁹ ſtrãguriofus: qđ eſt ſuſpicabile pp mãerũ diuerſitatẽ ⁊ diuerſaꝫ earũ ⁊ iterpolatã eĩonẽ ⁊ retẽtionẽ. ¶ 13ᵐ ultĩm ⁊ ualde ꝯueniẽs ei eſt hoc.ꝙ ei fiat ſanonea uł ꝯfec.marzapañ.qđ idẽ eſt cũ medietate olei amig.dul.recẽtis: ⁊ altera medietate olei de nucleis fiſticoꝝ ponẽdo ad librã.ſ.vnicuiqꝫ illoꝝ duoꝝ oleoꝝ lib.ſ.de amilo de ordeo: ⁊ coquaſ cũ eis lẽto igne zuc.tabarzeth uſqꝫ ad bonã ſpiſſitudinẽ. Et de hac cõfec.accipiat ſemp duo coclearia per tres horas uel duas añ prãdiũ ⁊ cenã fruſtũ vnd: ⁊ mũdificabit renes vigorãdo corpus. ¶ 14ᵐ ỽo ſpãle iſtĩm eſt ut ipẽ utaſ recocta facta de lacte ouĩũ.etiã ſi de illo lacte faceret vipas ſimul cũ vino ſupinus tacto bonũ ẽẽt ei: ⁊ caſeus etiã ouinus fact⁹ in thesino dioceſis Ueronẽſis optim⁹ ẽẽt ei.⁊ oua ⁊ tyſana ordei: ⁊ riſuz ⁊ tri.⁊ mica panis.hec oĩa cocta in ꝑdcõ lacte optima eſſent ei. Lacti enim ouino nulla medicina cõpar eſt in debilitate renuꝫ.18° tertij.in propria cura eorum. ¶ Ultimũ ỽo ultĩm eſt ut iſte dñs aſſueſcat ſaltẽ in ſeptimana ſemel per horam añ cenam lauare extrema inferiora ab inguinib⁹ uſqꝫ ad pedes cũ aqua decoctionis foliorũ hedẽ pomoꝝ citonioꝝ: ⁊ vitis bñ calida: ⁊ erit utile remediuꝫ ad diſtrahẽdum mãs a renibus ⁊ confortandũ eas ⁊c. ¶ Hec ſunt magnifice armipotẽs vir ⁊ dilectiſſime compater meliora que colligere potui de ſententijs ſapientum ⁊ exercitatione continua. Sublimis autem deus ⁊ ſaluator piiſſimus oĩa hec dirigat in ſalutem ueſtram: ea fide ⁊ dilectione qua ipſa compoſui aſtrictus caritate non leui. Ad laudes cunctipotentis dei perpetuas Amen.

Conſilium.196. De ſtranguria ⁊ diſſuria.

Hec ſerua dei ⁊ religioſa humaniſſima diſſuriam patitur nõ ſimplicẽ: ſed quãdoqꝫ piodicam ſtrãguria intermixtam. iõ euitet uſum rerum omniũ calidarũ ⁊ acutaruꝫ ⁊ multe apitionis: ſicut ſalſa petroſilinũ: feniculũ: aniſum: cerefoliũ: apiũ: raphanũ: cepe: alleũ: ⁊ ſinapiſmũ. ¶ Utatur autẽ carnibus laudabilibus: ouis: caſeo: pãnico: ciceribꝰ rubeis cõfractis: riſo: paſtillibus cibis: pane biſcocto: caulibus ualde coctis.utaſ etiã pedib⁹ aialiũ ⁊ uẽtrib⁹ eoꝝ. Et vinũ eius ſit rubeũ ad põticitatem tendens: ⁊ ſit bñ fumoſum ⁊ potens. ¶ Poſt hec aũt utaſ trib⁹ remedijs ifraſcriptis. ¶ Primũ itaqꝫ ipſoꝝ eſt ut oĩ tertia nocte accipiat ſex de infraſcriptis pillis in aurora: poſt quas tardet cibũ ſuum horis qnque. Quaꝝ deſcriptio. ℞.farie glãdiũ.ʒ.ſ.lentiũ excorticataꝝ: ⁊ riſi amboꝝ torrefactorum.añ.ʒ.j.ſ.diagaganti: gũmi arab. torrefactorũ.añ.ʒ.j.glutinis carte.℈.iiij.diſſoluatur gluten cũ aceto nigro: ⁊ cũ eo incorporenſ ſpẽs alie: ⁊ fiant pille ex oĩ.ʒ.viij. Et teneanſ in piſcide cũ puluẽ ſgnãi. ¶ 2ᵐ remediũ eſt ut ſup ſpina ſua portet cerotum iſtud cõtinue: cuius deſcriptio. ℞.colophõ.ʒ.j.ſ. reſine: picis naualis bene coctarum cum aceto rubeo.añ.ʒ.j.pulueris intermediorum corticum caſtanearũ: ſpodij: ematitis: carabe: cuſcute: ſquinanti.añ.ʒ.ſ.cere quãtum ſufficit: fiat cerotuꝫ longitudinis ſpanſe: ⁊ portetur a fine ſpine ſuperius extenſum. ¶ 3ᵐ ỽo ſpeciale remedium eſt.ut iſta mulier omni tertio mane intermedio in aurora accipiat.ʒ.iij.aque ſublimatiõis foliorũ conſolide medie quã vulgus cõferulaꝫ uocat ⁊ caleſiat cum modico zuccari. Quibus actis ſpero in dei gratiam ꝙ ſana erit. Si autem ſcribatur ⁊ uberius prouidebitur.

De egritudinibus membrorum generationis in viris conſilia ſequuntur.

Conſilium.197. De gomorrea paſſione continens capitula tria.

¶ De deſcriptione ⁊ diuiſione gomorree inueſtigandium ⁊ cauſarum eius. Cap.I.

Diſpoſitio Spectabilis ⁊ gñoſi viri Proſdocimi de Uenetijs de Raymũdis eſt pncipalr imoderata ſemis effuſio: quã antiq gomorreã uocãt. ⁊ eſt nomẽ cõpoſitũ ex gomi greco: qđ ſemẽ iportat uł ſpina: ⁊ roys qđ eſt germinare uł fluere. vñ gomorrea tñ ſumptũ eſt ab eo qđ eſt ſemis effuſio. 6° interioꝝ.finali caꝑ.litteralr colligẽdũ. vñ gomorrea nihil aliud eſt ꝙ̃ ſemis effuſio: uł nõ uolũtari⁹ fluxus: qui ꝯtinue fit ſine pudẽdi tẽſione: qui ꝓpter retẽtiue ỽtutis ibecillitatẽ fit: ut Paulus ꝑ practice.caꝑ 15°. Neqꝫ eni appetit⁹ uolũtari⁹ ad uenerẽ ad hãc ꝯcurrit diſpõnẽ. imo qñqꝫ ſemialis mã deſcẽdit ſine uolũtatis iperio: ⁊ ſenſatiõe aliq̃ nõ ꝑcedẽte delitioſa uel triſti: ut frequẽter in dormiẽtib⁹ appet hac diſpoſitione laborãtib⁹. Neqꝫ iterũ mẽbri virilis robur ad ſemis effuſionẽ ꝯcurrit: imo nulla ei⁹ erectione ꝑcedẽte ſemẽ effluit. Et iteꝝ ỽtutis appetitiue robore deficiẽte hec diſpõ frequẽter inualeſcit. Ex quo appet ueritas lr̃e Pauli qui dixit. Nõ uolũtarius fluxus qui ſine pudẽdi tẽſione fit. q̃re videtur ꝙ hec diſpõ iteꝝ eſt eueniẽs circa mẽbra gñationi nalr deputata vitiũ magnũ exñs: ſiue nimia ſemis ꝓfluxio ſine uenere ⁊ nocturnis imaginationibus ita pſeuerãs: ut iter poſito ſpatio talem hominem conſumit. ut Cornelius celſus 4° practice.caꝑ 2?°. quare propter talem que huic diſpoſitioni frequenter ſubſequiſ: lꝫ ipa nõ ſit ꝓprie acuta egritudo. Inter acutas tñ ſemp: ⁊ inter tẽporales egritudines nuntiatur. ut Theodorus Priſcianus 2° practice.caꝑ 5°.

Cui⁹ qdẽ diſpõnis uarietatẽ ſic diligẽter inueſtigare debem⁹ totiẽs ipam diuerſificatã cõprehẽdam⁹ q̃tuplex eſt uarietas cãrũ qb⁹ ipa pficiſ. ¶ Videſ aũt cãs iſti⁹ eſſe pncipalr duas: aut ex pte ſeminalis mãei ꝯſiderãde ꝑ: aut ex pte mẽbroꝝ que ad ipaꝫ efficiẽdã ꝯcurrũt. ¶ Et cauſe qdẽ pmi generis ex pte ſeminis cõſiderãde ſunt ex pte q̃titatis ut multitudo ei⁹. ex pte q̃litatũ ꝑmaꝝ: ut qꝛ acuta eſt calida ⁊ ſalſa. Ex pte ỽo q̃litatũ ſecũdaꝝ: qꝛ aq̃ſa ⁊ ſubtilis. ¶ Multitudo aũt iꝫ ſi⁹ inueniri põt: aut qꝛ quãtitas eius cõgregata nõ expelliſ dimiſſione coitus ꝓpter carentiã ſui cõparis: aut ꝓpter deuotionẽ religionis uel ſiliũ. q̃re mã illa retẽta ỽtutẽ illã expulſiuã ad ſui eductionẽ incitat. Oportet eni virtutẽ ſe hñtem bñ expellẽda cõueniẽter expellere: ut 6° interioꝝ. pcallegato caꝑ colligenduꝫ. ¶ At ỽo mãei multitudo frequẽter inueniſ multiplicata ex multo uſu ciboꝝ ⁊ potuũ multiplicãtium ſemẽ. Et ſi etiã per actũ coitus frequẽter mã expelliſ: nõ min⁹ etiã per ipoꝝ uſum multiplicaſ. q̃re multitudo mãei ỽtutẽ mẽbroꝝ cõtẽtiuã grandis expulſionẽ ad ſe uocat. vñ expelliſ ipa. manatio eni illa ꝯſequtur cõtẽtiue debilitatẽ. interioꝝ 6°. ubi ſupra. ¶ Tenuitas ỽo mãeꝝ ⁊ ſubtilitas eaꝝ eſt cã diſpõnis hui⁹: eo qꝛ tenue qđlibet reſudet. 10° tertij.caꝑ de multiplicatione pollutionis: ſic acuitas mordicat ⁊ incitat ỽtutẽ ad ſui expulſionẽ: ut Auic⁹ ibidẽ. igiſ mã eſt gomorree cã: aut qꝛ multa: aut qꝛ ſubtilis: aut qꝛ acuta: ut in plurimo euẽtus. ¶ Cã ỽo diſpõnis huius ex pte mẽbroꝝ ſumpta eſt: aut ex pte uaſoruꝫ ſpmatis: aut ex pte renũ: aut ex pte principaliũ mẽbrorum. ¶ Ex pte qdẽ uaſoꝝ que tiplr diuerſificanſ: aut eni ſunt uaſa delatoria ut emulgentes ⁊ pori ſpmatis: q̃rum dexter oriſ a rene dextro. Siniſter ỽo ab arteria adorti: ut 20° tertij.ꝑ caꝑ.⁊.21. ¶ Aut ſunt uaſa mãei ſeminalis ꝯſeruatiua: ſic eſt uena chilis: in qua ſm ueriorẽ viaꝫ mã ſeminis que eſt ſuperfluitas ultimi alimenti utilis reperitur: ut 20° tertij.primo caꝑ in ſententia colligendum. ¶ Aut tertio uaſa illa dicuntur expulſoria: uelut ſunt uaſa inuoluta ⁊ via ſeminis tertia in ỽga iuẽta. In qua vie ſunt tres.ſ.via urine: via ſpmatis: ⁊ via alguadi.20° tertij.allegato caꝑ.in fine.

¶ At vo ſi ↄtingat hāc diſpōnē fieri ꝓpter nocumētū in vaſis delatorijs neceſſe eſt aſſignare ipſuꝫ: aut pp debilitatem virtutis retētiue ipoꝝ: aut pp dñiū roboris expulſiue eorū: aut pp maiorē motū qui ↄcurrit ad expellendū mām. velut motus fortis ſpaſmoſus: ut in epilēticis ⁊ ſibi ſimilibus. ut patet interioꝝ 6°. pal'ato caꝑ. Que vo ſunt ultra nām alr ſunt. nā ↄtinētia ꝓpter defectionē ſit expulſiue. inanitio vo propter ↄtinētis debilitatem: aut pp aliqđ mouēs mēbra ut expellāt ↄtēta: ſicut ↄtigit vaſis ſpmatis ſpma emittē in epilepſia ⁊ alijs paſſionib⁹ que ſunt de gñe ſpaſmi ſi fortis eſt. Ex qbus nōnulla ꝓblemata ſolui poſſent clare: ut propter qđ epilētic⁹ emittit ſemē inolūtarie ⁊ ſilia: que tu cōſidera. Hec expulſio mãei a ꝑdictis vaſis neqꝙ̄ fieri pōt niſi aptis ipſis ⁊ motis. Retētio eniꝫ illius fit orificijs clauſis ⁊ nō motis ſicut eius expulſio fit ipſis apertis ⁊ motis. interiorū 6°. ut ſupra. qui ſermones pariter tā ad vaſa conſeminatiua ꝙ̄ ad delatiua ⁊ expulſoria adaptari poſſent: quare in vnuꝫ colligendo hec diſpoſitio ex parte vaſoruꝫ contingit: aut qꝛ ipſa ſunt nimiū apta ⁊ laxata: aut qꝛ virtus eorum retētiua debilitata eſt: aut pp vehemētē motū ↄcuſſionis eoꝝ mā ab eis expellit: ut ꝑdictuꝫ eſt: aut qꝛ vaſa illa mollificata ſunt. ⁊ tu ↄſidera. ¶ Cauſa vo diſpōnis huius aſſumpta ex pte renū eſt pp malā cōplonē eoꝝ calidā a qua ↄtingit liquefieri humidū pīgue ipſoꝝ ⁊ ſubſtātificū: quare expellit ab eis res plīma: cū mā ſemiali in ptib⁹ ꝓpinqs invēta: que vtutē deſtruit. 20° tertij. al'ato caꝑ. aut vo ↄtigit diſpō ex pte renuꝫ ꝓpter fortē cōmotionē in eis factā: ⁊ appetitū ad coitū: ⁊ frequētē memoriā act⁹ venerei ⁊ eductiōis eius: pp qđ elōgādi ſunt patiētes hāc diſpōnē ab aſpectu figuraꝝ formoſarū puellaꝝ ⁊ pulchrarū penitus: ut neqꝫ tāgendi: neqꝫ videndi eis copia tribuatur. Theodorus Priſcianus 2° practice. 2° caꝑ. ¶ Et in hac qdē hui⁹ cauſe deductiōe: icludit etiā declaratio cauſe: que tenet ſe ex pte impſſionis facte in mēbris ꝑncipalib⁹: ⁊ tu ↄſidera. qm hīti fundumētū in theoria medicine ex his principijs hec facile aperiri poſſunt.

In ſūma igit diſpōnē huius ſpectabilis viri facile in vnā veritatē cōplectēdo. vī ꝙ oēs predicte cāe diſpōnē eius nō leuiter efficiunt ꝑter ꝑmā que fuit multitudo ex pte ſemis. nō enim rōnabile eſt mām inueniri multaꝫ in corpe eius: qm̄ egritudo cronica fuit: ⁊ tot ⁊ tātis fuit pollutionibus elatus ꝙ uſqꝫ ad ſubſtātifici humidi cōſumptionē eſt deductus. Non enim eſt rōnabile niſi qs rōnabilr oſtendē vellet: ꝙ mā ſucceſſiue in eo gñaretur ⁊ multiplicaret ſm ſucceſſiuum aque carnis ⁊ aliorum ciborum notabiliter reſtaurantium frequentem uſum. ¶ At vo mā in ipſo ſubtilitate peccat magis: qđ denotat eius aquoſitas mucillaginoſa parūper: ⁊ acuta eſt nō raro qđ oñdit aliqualis puctio in vijs pcepta: etiā acuitatē pcipit aliqualitā ex caliditate putredinali acqſita: qđ oñdit mãei exeūtis horridus fetor. ¶ Silr etiā hec egritudo in hoc viro ſpectabili invalet propter ſecundā cām ex parte nocumenti in vaſis conſeruātibus delatorijs ⁊ eiectorijs aſſignatis. ¶ Et iterū 3ª cauſa cōcurrit: eo qꝛ aliquotiēs emittat urinas pingues cū ſemiali mā in fundo vaſis ⁊ ſedimie humoroſo ſedētibus: ⁊ pinguedine in urina ſupnatantibus: que ſine caliditate notabili nequaꝙ̄ fieri pōt. ¶ Silr etiā ↄtingit ad hāc diſpōneꝫ aſſignari cām quartā: eo qꝛ ut in pluribus mām in pollutione emittit in ſomno ſuo imaginatione ad tactuꝫ mulieris vel venereum actum incitante: ut ſermo ſuus affirmauit.

Ex his oib⁹ inferēdo ↄcludit ꝙ hec diſpō nō leuis eſt: ſed verēda multū: eo qꝛ ad ipſius ꝓductionē ↄcurrūt quattuor famoſa genera cauſarum que ſuperius tacta ſunt. ¶ 2° quia diſpō hec multū cronica fuit: quare difficulter remouibilis. ¶ 3°: quia egritudo eraṫ virtuti ⁊ cōploni ſatis ꝓportionalis exſtit. ¶ 4°: qꝛ habitudinē corporis ſatis notabiliter extenuauit. ¶ 5°: qꝛ vtus patientis ſatis debilis eſt: lꝫ in precedentibus fuerit debilior. ¶ Ex quibus oibus clare concludi pōt: ꝙ patiens iſte multū debet eē atte̅t⁹ ſollicit⁹ ⁊ vigil in ſui curatiōe. que qdē in duo ptiet capl'a. i. in regimie ex pte ſex reꝝ nō nālū ꝑ. deinde ex pte ↄueniētis applicationis rerum medicinalium ⁊c̄.

¶ De cura gomorree per dietam. Caꝑ. ii.

Ro prima igit re nō nāli iclinet regimē eius ad aerē calīm remiſſe. aut ad fridū leui friditate: eo qꝛ lapſus non euāt a caliditate multiplicata in renib⁹ ⁊ epate ei⁹: ut ſupra viſuꝫ eſt. qđ etiā apparet ex tinctura urinarꝫ: ⁊ acuitate ⁊ fetore ex mā pceptis. ¶ Iteꝝ iclinet ei⁹ aer ad ſiccitatē nōbilr intenſiorē: ꝙ ſit friditas ei⁹ pp ↄſumptionē que neceſſaria eſt in multitudie mãeꝝ que ſupabūdāt. nullus enim aer exceſſiue qualitatis eſt ſibi ↄueniēs. ꝓbat: qꝛ calidus valde pp diſſolutionē mãeꝝ: ⁊ humidus pp laſſitudinē ⁊ mollificationem vaſoꝝ timēdi ſunt. Idē etiā itelligēdū eſt de camera: domo ⁊ loco in qb⁹ morā ↄhit. ¶ De motu ⁊ qete. Mot⁹ ois videt ab hoc patiēte vitādus eē ne pp ipm̄ mãe in fluxu ponant: ⁊ calor nālis diſſoluat: ⁊ a ↄueniēti opatiōe in mãe ꝓhibeatur. Ois enī mot⁹ fortis mult⁹ paucus: ⁊ qete cōmixt⁹ coſcant in hoc ut calorē efficiāt fortiorem. 3ª ꝑmi. doctrina 2ª. caꝑ 13°. Sed calor fortificatus attrahēdo mãs ⁊ diſſoluēdo noceret: quare ⁊c̄. In ſumma igit quiete utat oino: ⁊ abſcīdat a ſe omne exercitiū. nullū enim tale ↄuenit ei in fine rei. 5° breuiarij. caꝑ 13°. ¶ Maxime autem exercitium effugiat equitandi: ⁊ omne illud per quod fortis eſt ⁊ neceſſaria in corpore diſtēſio: ⁊ maxime in partibus ſpine ⁊c̄. ¶ De ſomno ⁊ vigilia. Somno utatur hic nobilis in ꝙ̄titate mediocris longitudinis. talis enim iuuat ad digerendum mãs ⁊ maturādū quas inuenit: ⁊ eas ad ſanguinis nām cōuertit ⁊ calefacit cōuenienter: ⁊ tranſit calor per corpus: ⁊ calefacit ipſum caliditate nāli. Si autē ſomnus inuenerit humores acutos cholericos: ⁊ ꝑdurauerit eius tempus calefaciet calore extraneo. 2ª ꝑmi. doctrina 2ª. caꝑ 13°. nulla caliditatis extranee additio huic corpori cōueniens eſt. cum iā in ipſo inueniat putredinalis caloris veſtigiū: ut ſupra deductum eſt. Igitur ſomnus eius debet eſſe magis interceptus ꝙ̄ lōgitudine ↄtinuatus. Ita ut pluribus ſomnis ſatiſfaciat neceſſitati digōnis ⁊ vigoratiōis caloris: ꝙ̄ per vnaꝫ dormitionē longo tpe ↄtinuatam. vigilie aūt niſi ſint mēſure excedentes vident ei ↄferre propter exiccationem materierum ⁊ cōſumptionē ipſarū: que ſequit ad eas ⁊c̄. ¶ De accidēib⁹ anime. Accitia vo aie per quorū applicationem ſubito fiat fortis motus in ſpiritibus ⁊ humoribus ex predictis patere pōt nō eſſe ſibi conuenientia: ſiue ex eis contingat fieri ſubitum motum in predictis de circūferentia ad centrum. ſicut fit in forti timore ⁊ ſimilibus. ſiue fiat mot⁹ oppoſitus predicto a centro ad circūferentiam: ſicut fit in vehemēter iracundis: ſiue fiat aggregatus ex utriſqꝫ. ſicut patet in principio ⁊ perduratione eius. per tales enim motus noceretur continue: ⁊ ſumme propter debilitatem que ſequitur ad reſolutionem ſpirituū: ⁊ propter inobedientiam mãe ad digeſtionē ↄgruā. Neqꝫ etiā motus aiales paulatine facti ⁊ perſeuerantes conueniunt ei: eo qꝛ paſſio ⁊ diminutio nature nunꝙ̄ ſequunt niſi illud qđ paulatiue fit. 2ª ꝑmi. doctrina 2ª. caꝑ 12°. Igit neqꝫ debet ipſe lōgo tpe ⁊ fixis imaginationibus affligi vel triſtari: ⁊ maxime illis que mouēt aiam ad imaginationē coitus. tales enī imaginatiōes vel affectiōes aiales imprimunt in corpus res nāles. quēadmodum accidit motus ſanguinis ei qui multū ꝑparatus eſt ad ipſuꝫ cū multū intentus fuerit ad ↄſiderādū res rubeas: quare ↄſimiliter conſideratione ad coitum corpus iſtud paratuꝫ ad ſeminis effuſionem valde facile promouetur ⁊ intendit eius diſpoſitio: ut ipſemet ſuo ſermone teſtatus eſt. ¶ De repletione ⁊ inanitione. Ois cūo nōbilis ab iſto egrotante euitari debet. ois talis adderet ad egritudinem iſtaꝫ: eo qꝛ mãe per cūones ponant in motu. Et iterū qꝛ natiuus calor ex earum frequētia debilitatur. Et ſi oēs cūones hoc efficere poſſent. opꝫ tn ut ꝓhibeat talis egrotans ab cūone per ſolutionem

nãe. Cũo eni per ſolutionẽ attrahit ad mẽbra ſemialia mãs ꝓpter vicinitatẽ: ſicut etiã cũo p urinã eadẽ rõne nocet eis. 5° breuiarij. cap̃ 13°. Si itaqꝫ ꝓpter aliquã ↄtigẽtiã aliq̃ foret ei neceſſaria cũo nõ vꝫ ei cõferre poſſe niſi uomit°: ſudor aut cliſtere. quoꝝ q̃libet opꝫ eẽ leue ut euitet̃ agitatio ꝛ fluxus mãeruꝫ: ꝛ debilitas inati caloris: ꝛ grauamẽ in mẽbris ſemialib°. ¶ De numero aũt ipoꝝ uomitiuũ leue ꝛ idoneũ eſſe poſſet iſtud. ℞. aque decoc. ſe. raphani. ʒ. iij. ſyru. ſimplícis acetoſ. ʒ. i. ſ. totũ hoc tepidũ exhibeat̃ etiã ꝑhibato cibis ꝛ potib° in q̃litate ꝛ quãtitate: ſubſtãtia ꝛ ſapore diuerſis ut magis faſtidit° ſtõchus ꝛ nauſeat° ab eis iclinet̃ ad uomitũ. Et ſi p hec nõ moueret facile ipõnẽ debet digitũ in os ſuũ titillationẽ faciẽdo in gargalione: ꝛ eſt caput meri. ¶ Leue võ ſudatiuũ tpe neceſſitatis eẽt hoc. ℞. aque ordei. ʒ. iij. vini albi ſubtilis: fumoſi aromatici. ʒ. ij. ꝣuc. albi. ʒ. ij. totũ hoc calidũ exhibeat̃ in potu poſt mediã noctẽ hora qua placet. ꝛ ↄgrue coopiat̃ pãnis ꝛ ſupdormiat. ¶ Cliſtẽ inter oĩa eẽt hoc. ℞. aque decoc. folioꝝ blete: violaꝝ ſolatri virge paſtoris. aã. lib. j. ꝣuc. ru. ʒ. j. ſ. vitellũ oui. j. olei de nenufa. olei ro. aã. ʒ. ij. ſalis cois. ʒ. j. ſ. fiat cliſtẽ. laudarẽ ipm in ſero magis añ cenã q̃ in mane aſſumẽdũ eẽ. ¶ Poſt hoc aũt ↄſiderãdũ q̃ caueat a multa ꝛ forti retẽtiõe eoꝝ que euari deberẽt: ſiue ſint feces ſiue urina: ſiue mã ſemialis multiplicata: ut cõtingit in fine cũonis pollutionis. taliũ mãerũ enim oĩuꝫ fortis cõſtrictio multũ noceret. ¶ Ex retẽtiõe eoꝝ que euari deberent ꝓueniũt egritudines compõnis ꝛ oppilatio: lapides: ſpaſmus ꝛ ſĩlia. ſed mot° ↄcuſſiu° in ſpaſmo augmẽtat iſtã egritudinem: ut ſupra viſuꝫ eſt. ꝛ colligit̃ in 20° tertij. cap̃ ꝓ. quare ꝛc̃. ¶ Ampli° eni ex retẽtiõe euandoꝝ ꝓuenit frequẽter putredo ꝛ caloris inati ↄſtrictio: ꝛ ipſius ad igneitatem cõuerſio. 2° ꝓmi. doctrĩa 2° cap̃ 19° de retẽtione eoꝝ que euacuant̃. Iſte ſunt cauſe hui° egritudĩs ꝛ augmẽti ei°: ut ſupra viſum eſt ꝛc̃. Hec de ianitione ꝛ de repletiõe ſufficiãt. ¶ De cibis ꝛ potibus ꝓmittẽdũ ꝓ q̃ euitari debẽt oĩa nutrientia ſiue ſint cibi abſoluti: ſiue cibi medicinales: aut medicine cibales que multũ nutrientia ſunt: oĩa enim talia mãm augmẽtãt. ꝛ ꝓmã cãm hui° egritudĩs ſupius tactã fortiorẽ efficerẽt. ſubtiliter tñ intelligẽdo illud niſi forte totius corporis debilitas ad oppoſitũ ꝓmoueret. tũc eni dimiſſa egritudine principali: de qua hic agit̃ ad debilitateꝫ ꝓncipal̃r attẽdendũ eẽt. ¶ Sil̃r etiã euitãda ſunt oĩa que in venerẽ inducãt appetitũ eius excitãtia: q̃lia ſunt vnctuoſa: piguia: uẽtoſabilia ꝛ ſĩlia. ꝑ cãm aſſignatã: q̃re utẽdũ eſt eis que huic diſpoſitioni aduerſent̃ tã q̃litatib° ꝓmis q̃ ſecũdis: q̃ a ꝓprietate hoc opãdo. De numero quoꝝ famoſa uſitata ab auctoribus in diſpõne calã ſunt pl̃a: ut aq̃ decoc. lẽtiũ: que pollutionẽ abſcidit: ꝛ nenufar in cibis ꝛ potib° aſſumptũ: qõ libidinẽ reꝑmit. Et coriãdrũ ſiccũ oĩ mõ acceptũ ſiue ꝑparatũ qõ melius eſt: ſiue qual̃rcũqꝫ exhibeat̃. Et ſemẽ portulace ꝛ plãta ei°: que ſm plurĩs abſcindit coitũ. 2° cañ. ꝓprio cap̃. lꝫ Meſuaque crediderit q̃ ipſa augmẽtat coitũ: ꝛ illud videt̃ eẽ in cõplone calida: ut Auicẽna ibi. ¶ Ampli° mirabile eſt ſemẽ lactuce qõ abſcindit ſperma q̃ñ multũ utit̃ quis ea: ut 2° cañ. ſuo loco. ꝛ ſumma celeritate ſuccurrit̃ eis qui polluũtur in dictis ꝑtib°. ꝓprio cap̃. ¶ Amplius uſus oliuarum olei in cibis. uſus eniꝫ olei optimus eſt: q2 minorat ſperma. 20° tertij. cap̃ 2°. Adhuc etiã ſolatrũ qõ pollutionẽ abſcindit. 2° cañ. ꝓprio cap̃. q̃re cũ iſtis aut cũ ipoꝝ aliq̃b° ſemper opoꝛteret oĩa cibaria ↄfrãgẽtia fore: ꝛ potabilia oĩa ꝛ maxĩe cũ illis que a ↄſuetudĩe nõ multũ ꝑegrina vident̃: iter que meliora ſemper ſunt lactuca: portulaca: viola: ꝛ reliqua alia iſtis ſĩlia. Cõuenit etiã ei agreſte: aceti acris: arãciorũ: ꝛ granatoꝝ uſus: ꝛ oĩs cibariorũ ↄfractio cũ eis: ita q̃ nunq̃ ab aliquo ipſoꝝ ſecedẽ debet: ſicut gelatina pedibus aĩaliũ elixis in aceto maceratis. ¶ Conuenit etiã ei uſus piſcium: ꝛ maxime fontaliũ aut fluuioꝝ: aut lacuũ ↄuenientiũ: uel ualliũ qui ſunt a fetore: ꝛ reliq̃s abominabilib° paſſionibus elongati: qui ↄdiant̃ cum oleo: uel acetoſis ↄditi ſint. Piſciũ võ maritimoꝝ uſus nõ eſt laudabilis propter cãm notam. ¶ Lac võ ꝛ caſeus recẽs aut mediocris ſalis eſt ei ↄueniẽs: ꝛ aq̃ lactis acetoſi a qua butyrũ eẽctũ eſt. ¶ De carnib° võ ↄueniũt oẽs aĩaliũ ſylueſtriũ: ꝛ auiũ aq̃ticarũ: ꝛ in ſumma oĩum aĩalium carnes macre nõ ualde pingues: muſculoſe ꝛ lacertoſe ſunt ei cõuenientes. ¶ Uino autem utatur rubeo claro aromatico cõuenientis fumoſitatis: ↄfracto ſi opportunum erit cum ꝑmixtione aque decoctionis g̃noꝝ coriãdri: ſeminis lactuce aut portulace vnum ex his accipiẽdo ad libitũ. Ego võ ſoleo eis dare aquã decoc. gũmi ara. ꝛ iueni in eã ipreſſionẽ nobilẽ. Sil̃r in aq̃ deco. radicũ nenufa. exiccati. ¶ Ea võ que uelut cibalia ꝛ medicinalia appropriata ſunt in hac diſpõne a frigido ꝓueniẽte: ſunt ſicut rutha ꝛ ſemẽ eius: calamẽtũ mõtanũ ſemẽ agni caſti andachoba: carui ꝛ ciminũ: ꝛ hec duo maxime torrefacta: ꝛ menta que eſt nobile farmacum in ingroſſando ſpma ꝛ cõfortando vaſa eius ad retinendum ipſum. 20° tertij. capitulo. 21°.

¶ De regimine eius per medicinalia. Cap. iii.

DE his que pure medicinalia ſunt abſqꝫ caliditate in hac diſpõne calã laudata ſũt ſic nenufar: ſuccus cãne hũide: ſolatrũ hortulanũ: iuſqam°: pomũ uſtũ: cãphora ſpãli ꝓprietate. Que võ laudãt̃ in hac diſpõne a friditate ꝓueniẽte iã tacta ſunt Pl̃a igit̃ ꝓter hec cõpoſita ad hãc egritudinẽ ab auctorib° repiunt̃ eximie collaudata. Et nõnulla etiã ſcribẽda ſunt: que q̃tidiana expiẽtia ↄtẽplãtib° appent eſſe utilia. ¶ De q̃rũ numero vnũ cõpoſitũ eſt ſyrupus iſte. ℞. ſeiuꝫ portulace: lactucaꝝ: floꝝ nenufar. aã. ʒ. j. coriãdri ꝑparati: radicuꝫ nenufar. radicũ arũdinũ: ꝛ radicũ ſolatri aã. ʒ. ſ. cãphore. ʒ. ſ. iuiubaꝝ exiccatarũ numero. xv. dactyloꝝ iſuſoꝝ in aceto per dies octo ꝛ minuti iciſoꝝ. ʒ. ij. ſeis ruthe: calamẽti mõtani: cimini torrefacti. aã. ʒ. j. bulliãt hec oĩa in lib. x. aque fontis uſqꝫ ad ↄſũptionẽ medietatis. deĩde colent̃ cũ forti expſſiõe: ꝛ colature addant̃ vini citonioꝝ lib. j. ꝣucca. lib. iij. ꝛ clarificent̃: ꝛ aromatiꝣent̃ cũ puluẽ menthe. Soleo aũt ego hũc modũ deſcriptiõis facẽ lõgũ: ꝛ cũ facio ipm plene decoctius in potu exhibeo. ʒ. ij. cũ. ʒ. iij. aque ſublimatiõis: portulace: uel lactucaꝝ: ꝛ eſt tãte nobilitatis q̃ nunq̃ me decepit in operãdo. ¶ Paupib° aũt ꝛ leniori expẽſa medicãdis ſoleo exhibẽ hoc. ℞. aque lactucaꝝ: aque nenufa. aã. ʒ. j. ſ. ſy. ro. antiq: ſy. de mirto: mine citonioꝝ. aã. ʒ. ſ. miſce ꝛ detur ut ſupra. Leui° aũt eſt ſumẽ aquã portulace ul̃ lactuce: ꝛ tu elige libito tuo. ¶ Si aũt hos icitãte aliq̃ euacuatiuo uti opꝫ nõ eligo aliud q̃ caſſiãfi. quã facio ex ſua cãna ꝑparari cuꝫ aq̃ lactuce uel portulace: ꝛ exhibeo de ea. ʒ. j. ſ. ad duas ad plus. ¶ Cõpoſitũ famoſum ſcõm ab auctoribus poſitũ eſt uſus ↄfectiõis dyaciminí: ut ſcribitur ab Auic° ubi ſupra. Spãle võ cõpoſitũ in hac diſpõne a calore ꝓueniẽte ſcribit̃ ab Auic° 20° tertij. in cap̃ de exiccãtib° fridis. Cui° deſcriptio eſt hec. ℞. ſemẽ lactuce: cucu. endi. pſilij nõ triti: coriandri ſicci: nenufar. ruthe: iuſqami al. aã. ʒ. j. terant̃ oĩa ꝛ fiat ex eis ſuffuf. i. pl̃uis ꝛ detur ex eo. ʒ. j. Ego võ ab hac deſcriptiõe abſcido pſiliũ: q2 nõ leuiter timeo de caliditate cẽtralis ꝑtis pſilij: loco ei° pono in hoc cõpoſito ſemen portulace: ꝛ feliciter opat̃ abſqꝫ amore. Iteꝝ q̃nqꝫ ab hac deſcriptione abſcido iuſqamum niſi in forti cã ualde: q2 timeo ſtupefactionem. ¶ Cõpoſitũ võ ad hãc diſpõnẽ calidã laudatũ ſil̃r ſcribit̃ ab Auic°. cap̃ de exiccãtib° calis: ꝛ eſt hoc. ℞. radicũ teſticli canis torrefacti: canapis campeſtris. aã. aur̃. viij. ſe. agni ca. aur̃. ij. ſe. caulis aq̃tici aur̃. j. fiat puluis: ꝛ det̃ ex eo aur̃. j. ¶ Cõpoſitum võ breuis deſcriptionis mihi uſitatũ ꝛ exptũ eſt hoc collectũ ex breuiario Serapiõis in 5° tracta. cap̃ 13°. Cui° deſcriptio eſt talis. ℞. ſeis lactuce. ʒ. iij. ſ. ſedenegi. ʒ. iij. ꝛ eſt ſemẽ canapis iã ſcriptum: ſe. ruthe. ʒ. j. ſ. fiat puluis ꝛ det̃ ex eo. ʒ. j. in vino rubeo: aut aq̃ portulace: ꝛ eſt nobilis iuuamẽti. Ex hoc itaqꝫ cõpoſito aut ſibi ſĩlibus fieri poſſent dec. ↄfec. ꝛ relique medicinaꝝ cõpõnes ꝛ exhiberi: ut ſupra. Ita q̃ etiã trageã cũ ꝣucca. candi. cõpoſitus uto2

codeat vnū integrū ſemꝑ ante cenā exbibēdo.¶ Cōfectio
bona ad itētionē hāc ſepe mihi uſitata eſt hec.℞.coriandri
ꝑpan.ʒ.ij.mēthe.ʒ.iij.ſe.lactuca ꝝ:portu.cucumeris.añ.ʒ.ij.
ſ.gūmi arabici:cimini amboꝝ torrefactoꝝ añ.ʒ.j.draga.tor
refacti.ʒ.j.ſ.floꝝ nenufar.ʒ.ij.puluerięentur oīa ſubtiliter:ꝛ
cū ęuc.albo ꝛ aq̄ portulace fiat ꝯfectio ſolida.ꝛ inuenit ex ea
nōbile iuuamētū.ꝛ qui fortiorē efficē uellet addat ſe.agni
caſti rubee añ.ʒ.j.ſ.ꝛ erit lōge efficacior.¶ Deſcriptio vn-
guēti ad hāc itētionē calidā efficaciſſimi eſt hec.℞.olei ro.
antiq.ʒ.ij.olei de mirto ꝛ de citonijs.añ.ʒ.ij.ſ.plūbi uſti:ce
ruſe ꝛ cinatiis amboꝝ ablutoꝝ in aq̄ lactuce.añ.ʒ.j.amili.
ʒ.j.ſ.floꝝ ſalicis:floꝝ nenufar.añ.ʒ.v.cāphore.ʒ.ij.fiat vn-
guētū in mortario plūbeo cū ſuo piſtello cū ſucco plantagi
nis:ꝛ nullā medicinā ab auctorib⁹ deſcriptā inuenies effica
ciorē iſta.ꝛ tu ꝯſidera:qꝛ hoc facile demōſtrari pōt ex ꝟtuti
b⁹ cōponētiū ſibi nōſcunt.¶ Ad hāc etiā itētionē eximie
laudat ab auctorib⁹ lamina plūbi que portet ſupra loco
alchari:ut ſcribit Gal.9.de ſimplici medicis auctē Hyppo.ꝛ
Auic⁹ ꝛ Rab.ꝛ vniuerſoꝝ auctoꝝ:lꝫ Auic⁹ in hui⁹ plūbi ap
plicationē dixerit eſſe ꝯſiderādū.20⁹ tertij.cap̄ de mīctu die
pollutionis in fine. ¶ De his adit que ab occulta ꝓꝓetate
poſita ſūt.a qbuſdā teſtātib⁹ ſe fuiſſe hoc expertos eſt ut ſemꝑ
portet anulus aure⁹ lapide topacio munitus. Itē anulus
fact⁹ ex ferro quo aliqs itcrēpt⁹ fuit. Et pla alia iſtis ſupad
dē potuiſſez.ſed lōgitudinē effugiēs hec ſolū que mihi rōna
bili iudicio ꝛ expiētia qͦtidiana mea teſtimonio auctorum
approbata ſunt ſcribere uolui ꝛc̄.Ad laudem dei Amen.

Conſilium.198. De apoſtemate duro in radice virge.

Iſte vir generoſus egrotat apāte du
ro in radice virge ſue ſatis
apud femur:apud qd̄ apā anteri⁹ ꝓpe caſta
nea.iuenit etiā duritieꝫ nōbilis maior in du
plo q̄ p⁹. Et ex utriſqꝫ diſpōnib⁹ dictis acci
dit in mēbro ſuo nocumētū in erectione vir
ge ꝛ ipedimētū:ꝛ in ueloci ꝛ ꝯuenieti expul-
ſione virilis ſeīs tpe coit⁹:magis tñ ipeditur
ſeīs virilis emiſſio ſi ꝯtingeret ipm̄ in nocte pollutionē icur
reret:tūc eñi accidit in eo dolor tpe emiſſionis ſpmatis qui
nō accidit tēpore copule cū muliere.¶ Harū aūt duritieꝫ
cāe efficiētes potuerūt eſſe frequēs ꝛ multū exercitiū ludēdi
cū muliere:ꝛ etiā frequēs ꝯſtrictio:uel etiā tact⁹ ꝟge cuꝫ ma
nu ꝓpter que attracte fuerūt mãe ad locū que diuturnitate
tpis indurate fuerūt. Poterit etiā hāc duritiem efficē forti
tudo virtutis expellentis mãm melācbolicā a ſplene ad in-
teriores partes uerſus emorroidas:a qbus per cōtinuita-
tem uenarum materie ꝓpulſe fuerunt ad virgaꝫ:ꝛ in locis
predictis collecte.¶ Un apparet ex predictis q̄ duplex po
tuit eſſe cauſa materialis.¶ Et prima qdē flegmatica que
ꝓpter diuturnitatem tpis quā cōtraxit in pte a frigore cō-
gelāte:uel calore reſoluēte ſubtilius conuerſa fuit in melan
cholia.¶ 2ᵃ ꝟo mãlis cauſa potuit eſſe melancbolica mã a
ſplene uł a chili ꝓpulſa ad loca pdcā que fecit illa apāta me
lācbolica icipiēdo.¶ Quecūqꝫ tñ harū cōcedat eſſe mãlis
cā apparet q̄ minat nocumētum arduū in poſterū futurū.
Si eni mã in predictis locis multiplicaret nō eſt dubitādū
q̄ abſcinderet potētiam coeundi ꝛ emittendi urinam clau
dendo vias utriuſqꝫ:ꝓpter quod opꝫ q̄ iſte vir ſibi ſollici-
tus exiſtat de curatione huius diſpōnis:ut nunc ſequitur.

Abſtineat itaqꝫ a cibis oīb⁹ melicā ſāguinē gñan
tib⁹:ut ſunt carnes antiq̄rū aīalū ꝛ ſal
ſamēta oīa:ꝛ caſeus antiquus ꝛ durus ꝛ ualde ſalitus:ꝛ le
gumina oīa preter cicera rubea:ꝛ lentes:ꝛ caules ꝛ panis
furfuraceus:ꝛ cibi magne viſcoſitatis:ꝛ groſſitudinis ner-
uoſe animalium ptes:piſcium frequentem uſum:ꝛ vinuꝫ
etiā groſſum:turbidū ꝛ nigrū:ꝛ ualde bruſcū uel acerbum.
hec oīa euitare debet. In alijs autem cibarijs licentiā hēt.
¶ Et mot⁹ frequēs ꝛ fortis ſuꝑ cibo:ꝛ ſōnus plix⁹ ualde ꝛ
multa ciboꝝ repletio faſtidiū adducēs:ꝛ uētris ſtipticitas:ꝛ
frequēs accitū aīe euētꝰ:ꝓp que fortis ꝛ uelox mot⁹ in ſpiri
tibus ꝛ humorib⁹ iponat.hec oīa in ſumma euitare debet.

Pro regimine ꝟo medicinali videt mihi ne-
ceſſariū eē q̄ ꝓuideat ſibi cum
octo inſtrīs medicinalib⁹.¶ Primū eſt ut a 3ᵒ die futuri lu-
naris uſqꝫ ad.xij.faciat ſibi fieri flōmiaꝫ de ſaphena dextri
pedis:ꝑ quā extrahant ſanguis.ʒ.iiij.uel.v.pmiſſa ſemꝑ uen-
tris lenitiōe:ſine qua nō debet fieri flōmia.4ᵒ pmi.caplo vi
geſimo.¶ 2ᵐ inſtrm̄ eſt ut poſt flōmiā pdictā mane imedia-
te ſequēti accipiat hoc minoratiuū.℞.aque buglosse:ꝛ ca-
pill.uene.añ.ʒ.ij.agarici electi:thimi:epithimi:folliculoꝝ ſe
ne.ana.ʒ.v.dyagridij.ǵ.v.ſalis indi.ǵ.iiij. ęinęiberis:aniſi
violaꝝ.añ.ǵ.v.infundant oīa in pdictis aqs calefactis per
diē nalem.deinde uehemēter calefiant ꝛ miſceantur:ꝛ forti
expſſione colent:ꝛ addant eis eluarij dyaſene.ʒ.iij.ꝛ totuꝫ
calidū in aurora bibat:ꝛ tardetur poſt ipſum cibus horis
ſex:ꝛ anteq̄ prādeat qnta precedēte hora accipiat cyathum
plenū aque ordei calefacte cum pauco ęuccaro.¶ 3ᵐ iſtrm̄
eſt ut poſtq̄ acceperit minoratiuū predictū die imediate ſe-
quēti accipiat hoc digeſtiuum:qd̄ ꝯtinuet diebus decēꝫ ca-
lidum in aurora:ꝛ poſt ipſum tardet cibus horis ad mi-
nus quatuor.℞.ſyru.de epithimo.ʒ.j.oximellis cōpoſiti.ʒ.
v.aque capillorum ueneris.ʒ.ij.aque fumiterre.ʒ.j.ſ.mi-
ſce ꝛ calidum accipiatur.¶ 4ᵐ inſtrm̄ eſt ut dieb⁹ quibus
aſſumit digeſtiuū ſaltem omni tertio ſero parum ante cenā
accipiat vnam de iſtis pillis.℞.aloes preparati cuꝫ ſucco
endiuie.ʒ.j.lapidis laęuli:lapidis armeni preparatorū.añ.
℈ j.dyagridij.ǵ.ij.ſalis indi.ǵ.iij.cum ſucco boraginis fiāt
pillule de omni.ʒ.vj.ꝛ vna uel due ad plus ſufficient. ꝛ attē-
dat q̄ poſtq̄ fuerit purgatus iterū poterit uti eiſdem pillis
ex eis accipiendo vnā bis uel ter in ſeptimana alternis die-
bus.¶ 5ᵐ inſtrm̄ eſt.ut poſtq̄ acceperit digeſtiuū predictuꝫ
purget cū iſtis pillis.℞.pillarū de lapide laęuli.ʒ.ſ.pillu-
larum indarū.℈.ij.dyagridij.ǵ.j.fiant pill cuꝫ ſyru.de epi-
thimo.ꝛ accipiant hora ꝛ cōditionibus obſeruādis que de
minoratiuo dicte ſunt.¶ 6ᵐ inſtrm̄ eſt ut poſtq̄ fuerit eua-
tus ad localia appropriata cōuenientia trāſcēdūꝫ eſt. Facta
igitur ablatione piloruꝫ a toto femore bis in die partes ōes
inguinales ꝛ femorales inungant hoc vnguento.℞.ſuc-
ci plantaginis ſucci virge paſtoris.añ.ʒ.iij.boli armeni.ʒ.
ij.ſ.amili.ʒ.ij.terre ſigillate.ʒ.j.hypoquiſtidos:thuris:aca-
tie ſandarace ſanguinis draconis.añ.ʒ.j.ſ.aceti.ʒ.j.ſ. pul-
ueriçent omnia per ſe.deinde forti ꝯtritione ſimul incorpo-
rentur in mortario plūbeo cū ſuo piſtello.¶ 7ᵐ inſtrm̄ eſt
q̄ tota virga diligēter inungat cū oleo de ſiſamo calefacto:
qm̄ illud eſt mirabile ꝛ etiaꝫ ex predicto oleo tepefacto cum
muſco in mortario bene tritus inijciat in cānalē virge cum
firinga:qm̄ pmuꝫ eſt mirabile ꝛ ſcdm̄ eſt ultimum.xx.tertij
tractatu 2ᵒ.cap̄ de cura apātis duri tā virge q̄ teſticulorū.
¶ 8ᵐ ꝟo remediū eſt emplm̄ illud qd̄ tepidū toti virge uſqꝫ
ad radicē virge bis in die apponatur.℞.furfuris a farina
diligenter mūdati ꝛ ultimata cōtritione pulueriçati ꝛ cribel
lati lib.ſ.armoniaci diſſoluti cum oximelle ſquillitico mol-
lioris ꝛ electi.ʒ.iij.icorporent ſimul ꝛ fiat emplm̄ diu ipſuꝫ
in mortario ꝯterēdo.hoc enim eſt ultimuꝫ.vnde 20ᵒ tertij.
preallegato cap̄. Et iterum curatio bona ꝛ experta ad illud
ſumatur furfur ꝛ indeſinēter teratur ꝛ cribelletur in cribro
tenui ꝛ reſoluatur armoniacum cum oximelle.ꝛ cōficiatur
cum eo ꝛ imittatur loco dum temperatum retinet calorem
ꝛ reiteretur ſuper ipſum aſſidue.eſt enim cōferēs omni du-
ritiei. Et infra iterū memoriam habet huius medicaminis.
cap̄ de apoſtemate frigido virge.duꝫ inquit. Et medicamē
ſumptū ex furfure ꝛ armoniaco predictū in cap̄ apoſtema-
tis.in teſticulis eſt medicamen magnum ꝯueniēs locis illis
ꝛ eſt quādo virga apoſtemat apoſtemate duro.¶ Et attē-
dat etiaꝫ vir q̄ iſte modus regiminis ſibi datus per euōnes ꝛ
digerentia ſupraſcripta ꝯuenientius eſt ad euōnem totius

corpis ⁊ mũdificationẽ ſtõchi ſplenis ⁊ renũ eius:qd̃ verũ eſſe videbit cũ pdictas medicinas accepit. ¶ Hec ſunt que in diſpõne huius nobilis viri mihi electiora viſa fuerunt. ⁊ ipſa in ſalutẽ eius dirigant̃ in clementia omnipotentis.

Conſiliũ.199.

¶ De triplici mala diſpoſitiõe.vz. ¶ De exituris in iguinib⁹. ¶ De moro in eiſdẽ. ¶ De cãcro ⁊ de accñtib⁹ ex eis puenientib⁹. ¶ Dividitur autem Conſilium in tractatus duos.

Tractatus

primus ↄtinẽs vnũ caplm̃ de inveſtigatione harũ diſpoſitionum per cauſas ⁊ ſigna. ⁊ de differentia earum adinvicem.

Mbiguũ maxime videt̃ reducere diſpõnez hui⁹ nobilis ad verã cognitionem ⁊ adequatũz caplm̃. eo q2 apatũ ⁊ reliq̃rũ eminẽtiarũ cognitiões ex ſenſibus plimũ cognoſci debẽt:ut viſu tactu ab illuſtriũ viroꝝ ſermonib⁹ ↄficit̃. Vez quãto clarius intellect⁹ ex auditu accept⁹ huius diſpõnis veritatẽ enũciare poterit rõnib⁹ ⁊ auctoribus conabitur enũciare. varias aũt mãs in apatibus oium ptiũ corpis ↄtineri ⁊ maxie in apatibus locorũ que emũctoria nominant̃. clare ſcripſit Galẽ ad Glauconẽ 2° tracta. 14° cap̃. Et idem in libello de tumoribus preter naturam 14° cap̃. Ita ꝙ q̃nq3 in apatib⁹ eruptis inũta fuerũt corpa ſicut fumus ul vapor mucus gypſum lignũ lapideo harena pili ⁊ vngues. quare nimirũz ſi apa hui⁹ nobilis vĩ eſſe ſilẽ carnoſitati:ut de ipſo videat̃ dici poſſe traditũ eẽ ſermonẽ ab Auicẽna 3° quarti. cap̃ de exituris in fine dũ inq̃t. Et de exituris qdez eſt ſpẽs que vocat̃ turmuſos. ⁊ eſt exitura que cũ rũpit̃ qd̃ eſt ſub ea eſt ſilẽ carni bouine ⁊ eſt exitura vaſalis rotũda rubea. Ex qb⁹ liq̃de patẽ põt diſpõnẽ hui⁹ nobilis ad illud caplm̃ eẽ reducẽdã. At vo nõ parua difficultas videt̃ includi in his. ¶ Nam ſi hoc apa videat̃ tactui facile cedere: fortaſſis eius mã erit ex ſanguie aquoſo groſſo flati admixto ↄgenita. q̃re virtute ipſius epatis digeſtiua debili ⁊ expulſiua forti ppulſa erit ad inguẽ ibidẽ apa faciẽs. Quẽ enĩz epatis cõplone corrupta in vniuerſo corpis frequenter carnoſitas ſupaugetur. ut in hypoſarca ſe iſu pcipit̃:taliter in determinata particula corporis tales excreſcentias fieri ↄuenięter cõcedẽdũ eẽ videt̃. Q.ó ſi ex tali mã hoc apa videat̃ eẽ ↄgenitũ. reducẽdũ videt̃ eſſe poſſibile ad capitulum de moro de quo ſcripſit pnceps 3° quarti. ultimo cap̃. ¶ Inter hec tñ duo vir peritus qbuſdã ſignis diſcernere poterit. Nã ſi fuerit exitura carnoſa uel vaſalis rotũda. ſic plurimũ talia fiũt ex pmutatiõe apatũz calidorũ. ¶ 2° q2 locus tactu calidus reperit̃. ¶ 3° q2 tãgẽti ⁊ cõprimẽti videt̃ digitũz uelut in foueã cadere. ¶ 4° q2 pulſatio cõcomitat̃ iſta ut in pluribus. ¶ 5° q2 in eiſdem repit̃ reſiſtẽtia cũ aliquali calitate maxime ſi exitura fuerit carnoſa. ⁊ etiam ſi fuerit rotũda vaſalis carnoſitate plena. ¶ 6° ꝙ huiᵘs exiturã raro euãnt̃ a febre. ¶ 7° ꝙ ex uli corporis diſpõne ⁊ habitudie reliqs gñalibus cõprehẽdi poteſt. ¶ In moro vo tactus iuenit mollitiẽ excellẽtẽ magis. ¶ 2° leuiter cõprimẽdo cedit. ¶ 3° q2 locus nõ ita calidus pcipit̃ propter flã qd̃ ſanguini cõmixtũz remittit ipſum. ¶ 4° q2 locus nõ tãta rubedine vificata colorat̃. imo magna albedine rubeo admixta. ¶ 5° q2 cõprimẽti percipit̃ inuidatio ſicut in corpe aliqualr̃ viſcoſo. ¶ 6° q2 mã mori ſua viſcoſitate videt̃ in vno loco magis cõgregata perſiſtere. Mã vo exiturarũ pp̃ter calorem naturalem eius uel extraneum:ut in pluribus ad aliqualẽ piramidalem figuram eleuatur.

Poſt hec aũt ut dubitationẽ oẽm excludã in qua mẽs mea nõ parũ iuoluit̃:ut tãto viro rectius ↄſulere poſſim: videt̃ mihi heſitãduz eſſe:an mã huius apatis ſpẽm aliquã ventoſitatis includat. Et pmo qdez auctibus pallegatis ↄfirmari poteſt:ſi enim fuerit exitura carnoſa arguit epatis nocumẽtũ in digẽne:q̃re pncipium curationis inde penderet. ſi fuerit exitura alba nominata. adhuc illa eſt mala malitia mãe. Si vo fuerit morũ iterum eſt malignũ frequenter ⁊ doloroſũz. ut Auicẽna ſcripſit ubi ſupra. ¶ Adhuc etiã rõnib⁹ deduci põt. In oi enim apate cronico maligna t̃ mã pp̃ter lõgã ſtationẽ in loco. lõga enim fixio mãe in loco aſſociat de neceſſitate ptis illius debilitatẽ maximã. pp̃ qd̃ debilitato innato calore corrumpunt̃ materie diu ſtãtes in locis:q̃uis pus laudabiles fuiſſent. ¶ 2° rõ. q2 plimũ in mã apatũ cronicoꝝ inuenit̃ aliqua melis ſpẽs. ¶ 3° q2 ⁊ lz in pn° illoꝝ apatũ nõ fuerit melia alijs humorib⁹ cõmixta: gñat̃ tñ ibi pp̃ter caloris debilitatẽ. ¶ 4° rõ. q2 in hoc apate videt̃ eſſe cõmixtũ aliqd de melia per aduſtionez ſanguis: aut p aduſtionẽ cholere genita:qd̃ declarãt etas complo ⁊ habitudo. Eſt eni hõ in quo ſanguis abũdat:q2 hñ carnoſus ⁊ rubicũdus ⁊ ↄfirmat̃:q2 veloces excreſcẽtie apatuz ſignificãt habilitatẽ mãe ad motũ. Et hoc qdem aut pp̃ calitatez mãe. ut patet in apatibus cholericis ⁊ ſanguineis:aut pp̃ter malignitatẽ a quadã venenoſitate in pte relictã ſicut appet in ſcrofulis ⁊ reliqs ſilibus cũ curant̃. Hec igit̃ rõ videt̃ in hoc nobili maximã difficultatẽ parere. Cum enim ut audiui fuiſſet hoc apa cũ potentiali cauterio bene curatũ iterũz recidiuauit. ⁊ ad illud qd̃ prius ⁊ forte deterius.

Ex quibus oib⁹ ut pmiſi maxia in mẽte mea viget anxietas:heſito enim in hoc apate inueniri malitiã venenoſitatis per quã opz ipm reducẽ ad ſpẽm apatũ melicoꝝ ⁊ maxime ad principiũ cãcri:qd̃ male libẽter dico:ſed opz ↄſulentẽ oia recto fronte ↄſcribere:que ſibi lumine ſcientie ⁊ opere innotuerunt. ¶ Si igit̃ in hui⁹ apatis circũferẽtia appeat multitudo venaꝝ ſanguie nigro ditatarũ ad aliquã tẽdẽte rubedinez. ¶ Et 2° ſi eius pn° fuerit hoc apa rotũdũ paũ cũ colore fuſco cũ caliditate ſenſata. ¶ 3° ſi fuerit cũ dolore ⁊ ſitu. ¶ 4° ſi velociter magnifice fuerit augmẽtatũ. ¶ 5° ſi dolor qui in ipſo pcipit̃ iflãmatiuus ⁊ mordicatiu⁹ extiterit. Hec videnť ſigna maximã includ:tia difficultatez que cia ↄfirmari potuerũt ex ſequẽtibus. Nã ſi fuerit hõ cali epatis utẽs regimie melis excitatiuo:ut cibarijs valde ſalitis:carnib⁹ groſſis bouinis ⁊ vaccinis:multis legumib⁹:⁊ maxime fabis caſeo antiquo ⁊ duro vinis fumoſis:aut rubeis:aut groſſis:. aulib⁹ eruca ⁊ ſilib⁹. Si etiã in eo ſoluta eẽ fuerit retẽta euõ ut emorroidaꝝ narium: aut pulmonis. Et ſi hõ multũ in ira ⁊ negocijs melicis ſepe perſiſtẽs. Hec oium pdictoꝝ teſtimonium afferre poſſent:in quibus diligenter examinatione cõſpecta videbit̃ cõſiliuz curationis conueniens elici poſſe:quod nunc ſequitur.

Tractatus

ſecũdus de cura. Diuiſus in quatuor capitula.

Expedito caplo inq̃ſitionis egritudinis hui⁹ oñi ad regimẽ curatiuũz cõdeſcẽdo:qd̃ in quinque caplã diuidã. ¶ Primũ igit̃ caplm̃ docebit canones curatiõis exiturarũ igunaliũ ⁊ curatiõis mori. ¶ 2ᵐ caplm̃ ponit canones curatiõis cãcri:a quo hi dict⁹ deus abſoluat ipſũz. ¶ 3ᵐ caplz docebit rectificare accitia tã in prauis apatibus ꝙ in cancro euenientia. ¶ 4ᵐ capitulum explicabit regimen per ſex res non naturales.

¶ Canones curationis exiturarum inguinalium:⁊ curationis mori.   Cap̃.I.

Oportet igitur ut canones iſtos pro ſui curatiõe diligẽter attẽdat. ¶ Primo qdẽ in lunari mẽſe marcij pximi futuri a ſeptia uſq3 ad.24.diẽ lunę eligat diez ſibi gratũ ut faciat fieri flõmiã de vena baſilica dextri lateris ſub cubito exiſtente ⁊ extrahat de ſanguie ab.℥.v.uſq3 ad.vij. trãſactis vo dieb⁹ xij. faciat ſibi fieri flõmiã de ſaphena pedis dextri in domeſtica parte cruris ſuper cauilla exiſte. ⁊ extrahat ſanguis.℥.v. ¶ Facta flõmia ſequenti mane ſoluatur venter eius cum hac euacuatione minoratiua. ℞. medulle caſſie fiſtu. noui ter a cãna extracte cum aqua lactis.℥.j. et mirabolanorum citrinorum ele ctti.ana.ʒ.j. reubarbari agarici electorum ana.ʒ.ſ.ſſ. ſpice cinamomi.ana.ʒ.ij. ſalis gemme.g̃.j. a cibo ⁊ potu per quin

que boras abſtineat.ꝛ bibat totum in aurora cū aq̄ lactis capri calida.poſt q̄s quinque horas accipiat cyathū vnū aque ordei calide.poſt cui⁹ aque potū p vnā horā prādeat.❡ Sūpto mirobalano ſeq̄nti mane incipiat aſſumē.ʒ.ij.huius ſyrupi cum aque bugloſſe.aut aque ſcabioſe.añ.ʒ.j.ſ.accipiat ipſum in aurora calidum.ꝛ nō comedat neqꝫ bibat poſt ipſuꝫ niſi quatuor horis elapſis.℞.floꝝ boragis.bugloſſe.hypericonis.valeriane.thimi epithimi añ.M.j.radi.cicoree endiuie calēdule.dauci.feniculi.añ.M.vni⁹ ptes duas.radicū bruſci.M.ij.ſe.cōmuniū frigidoꝝ.gnoꝝ peonie ꝛ lupulorū.añ.M.ſ.abſinthij.aſſari.eupatorij.camedreos.camepitheos.añ.M.j.ſ.bulliāt in lib.x.aque uſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis.deinde co'ent ꝛ exp̄mant.ꝛ p̄dictis addant aceti albi lib.j.zuccari al.lib.j.ſ.ꝛ coquant uſqꝫ ad ſpiſſitudinē ſyrupi.❡ Sūpto ſyrupo purget cū hac medicina.℞.eluarij indi deſcriptiōe Meſue.ʒ.ij.eluarij ſucci roſarū.ʒ.j.ſ.caſſie de cina nouiter extracte.ut ſupra.ʒ.vj.bibat in aurora: ꝛ fiat cuſtodia ut ſupra.❡ 2ª regula obſeruāda eſt:ut poſt purgationē accipiat oī mane coclear vnū hui⁹ mixtiōis.℞.trociſcorū de viol.trociſcoꝝ de roſ.cū ſcieacetoſe.añ.ʒ.ij.ſpērum triaſandaloꝝ ſine cāphora.ʒ.ſ.ↄſerue violaꝝ.ʒ.j.ſ.conſerue roſ.ꝛ bugloſſe.añ.ʒ.ij.ſpodij ſubtiliſſime triti.ʒ.j.fiat eluarium.ꝛ nō comedat poſt ipſum niſi trāſeant hore tres.❡ 3ª regula obſeruāda eſt.ut uēter eius fluxibilis exiſtat.ꝛ ſi q̄deꝫ natura nō rṅderet.accipiat oī 5° die añ cenaꝫ duas de iſtis pillis.℞.aloes epatici boni.ʒ.j.rebarbari electiſſimi.ʒ.ſ.ſpice maſticis ſpodij roſarū añ.℈.j.ſalis gēme.g̃.viij.infundant in aqua cicoree uel endiuie uſqꝫ ad cooptura ipſoꝝ p quinque dies.deinde ex eis fiant pille: ꝛ accipiant ut ſupra.❡ 4ª regula obſeruāda talis eſt.ut ſi qua eūo ab eodē ſoluta fuiſſet retēta:ilico ꝓuocet.ſicut ꝫ a narib⁹ fluere ſolebat ſanguis:fiat ipſius ꝓuocatio intrudēdo in nares cū extremitate pēne uel alteri⁹ feſtuce:aut cuꝫ ſetis porcinis.Si vō retente fuiſſent emorroides:fiat earū fricatio cū lacte fici:aut cū felle tauri:aut cū aqua infuſiōis piſciū ſalitoruꝫ:que oīa mihi experta ſunt.❡ 5ª regula eſt.ut oīno caueat ab applicatiōe medicinarū acutaruꝫ ſuper loco apoſtemoſo:niſi maxima precedente deliberatione ꝛ cautela.ut inferius tanget.❡ 6ª regula eſt.ut oū hec fiūt in die nāli:quater vngat locus cuꝫ hac mixtura.℞.olei de vitellis ouoruꝫ in ſartagine frixi.ʒ.ſ.olei de ſiſamo ꝛ de camomilla añ.ʒ.ſ.medulle cruris uituli lactentis.ʒ.x.diſſoluantur omnia ꝛ adminiſtrent calida mediocriter:ꝛ ſuperponat lana.❡ 7ª regula eſt.ut poſt eūonē oī mane añ prādiū ꝛ cenā per duas horas applicetur uētoſa vna magna ſine ſcarificatione in parte domeſtica tybie:in medio eius magis carnoſe.ꝛ ita fiat ſex diebus.Illis vō imediate ſequētibus ſex apponat uentoſa p̄dicta in domeſtica pte cruris diſtātis a genu per digitos 4ºr.Et ultia die ſcarificatione cōdecēti extrahendo ſanguinis.ʒ.v.❡ 8ª regula eſt.ut ſi p hec igenia vī apa diminui ꝛ ↄualeſcere loci p̄dcis itēdat reiterādo frequētatas cū p̄dictis pillis eūones uētoſatiōes cruris ſine ſcarificatiōe ꝛ iunctiōe p̄dicta.❡ 9ª regula eſt.ut ſi per p̄dicta nō videat apa detumeſcere ſupponat hoc empl̄m mihi ſepe expertū in reſoluendo ſuperfluitates ex ꝓfundo muſculoꝝ ꝛ aliarū ptiū:ꝛ cōuenienter ↄſumit humiditates.℞.lapidis marchaſite.ʒ.j.vitrioli viridis.ʒ.iij.reſine pini electe.ʒ.j.ſ.medulle crurium vituli.ʒ.ij.puluerizent omnia:ꝛ diſſoluēdis diſſoluēdis fiat empl̄m:ex quo calido bis in die nāli emplaſtret locus.❡ Si aūt per hec predicta nō curet.nō laudo medicinarū cauſticaꝝ applicationē.ne ꝓpter ſui acuitatē māam furere faciant ꝛ fluxum ad locū aliunde ꝓuenire.aut ꝛ 3º qꝛ nō euacuantur a gradu uenenoſitatis.quā in hoc caſu dubito.❡ Si autem fuerit circa talē eminētiā oīno auferre cōſilium opportunū eſt.ut adminiſtret cauteriuꝫ actuale.cuius figura ſcribetur inferius.Et cura in adminiſtratione ipſius eſt:ut in hoc nobile uētris p̄miſſa mūdificatiōe.ꝛ in hora diei ab ortu ſolis uſqꝫ ad tertias:fiāt defendentia māerum fluxum circa locū.ita q̄ cooperiat pānis īfuſis in aq̄ roſ.ꝛ vino granatoruꝫ cū terra ſigillata bolo ar.ꝛ acatia cōmixtis.Operator autē cauteriū eadē faciat uſqꝫ ad rubificationē circumcirca:q̄ locū apoſtemoſum ſine aliq̄ ꝓfundatione uſqꝫ ad totalem eminētie abſciſſionē cauterizādo pcedat.loci aūt tumoreꝫ ex ſmonib⁹ anothomie cognoſcere poterit:ex multitudine uenarū arteriarū neruoꝝ extremitatibus lacertoꝝ ꝛ pannīculorū.que oīa attēte ↄſideret:ꝛ cū pitia illuſtrium phyſicorū talē opationē fieri ↄſulo.Oīno enī pretermittē talē operationē ſecurius eſſe diiudico.❡ Si aūt tale cauteriuꝫ fieret ſupponat cōbuſto loco hoc vnguētū uſqꝫ ad caſum eſcare.℞.olei viol.butyri.añ.ʒ.j.cere albe.ʒ.ij.diſſoluantur ꝛ incorporent oīa.poſt caſum aūt eſcare optimū eſſet:propter conſumptionē reliquie māe:ꝛ exiccationē:ꝛ loci cōfortationem quibuſdam diebus pcedē cū vnguento apoſtolorū.poſt illud autem cum regeneratiuis ꝛ ſigillatiuis medicando procedere.ꝛ hec de primo capitulo dicta ſufficiant.

❡ De cura cancri. Cap.II.

Si aūt ex ſignis premiſſis appet māam huius apoſtematis malignitatis ut ad cācri ſpēs reduci poſſet a quo glioſ.o deus hāc nobilē tueat:ſapientiſſime ꝛ multū blāde in ei⁹ regimine pcedē opꝫ.❡ Primo q̄dē cū rectificatione regiminis ex pte reꝝ nō nālium:ut 4º cap̄ videbit.❡ 2º cū eūonib⁹ frequētatis.de q̄rū numero elegātioꝛ eſt ꝛ tutior:ut accipiant aque mellis ꝛ aque lactis capri.añ.ʒ.ij.epithimi.ʒ.ij.miſceant ꝛ dent in potu.dieb⁹ aūt itermedijs grā digeſtōis dent ſyrupi acetoſi ſimplicis.ʒ.ij.aque ſublimationis roſmarini folioꝝ hedē.añ.ʒ.j.Ineſt enī roſmarino ꝓprietas maxima mūdificandi arterias ꝛ uenas toti⁹ corporis a mala mā ꝓpter maximaꝫ vim ↄſumptionis ꝛ exiccationis ſue.ut Dyaſcorides de eo ſcripſit in ꝓ cap̄.in uera trāſlatione illius.quare multū approbo uſum ipſius omni modo aſſumptionis.❡ 3º vō cuꝫ localibus appropriatis nō multū fortibus in cura eius pcedēdum eſt.Et lꝫ plurima auctoꝝ illuſtriū ſentētijs ſcribē poſſem.ſolū tñ illa que quotidiana experientia me docuit utiliora conſcribere utilius duxi.❡ Primo igit maxime utilitatis eſt.ut accipiant plante ꝛ folia vnde..iri.quā ſic uocat Serapio.de qua fit empl̄m cū aq̄ ꝛ mel le.Dyaſcorides aūt hāc plātā ſcribit eriſmō ꝛ cū bñ diligēter attēdat eſt plāta quā italici uocāt erucā ſylueſtreꝫ.de qua ſm Dyaſcoridē fiat emplaſtrum cum mulſa.i.aqua mellis.❡ 2m magne utilitatis eſt.ut accipiantur grana raphani:ꝛ bene conterantur cum aceto leuis acredinis:ꝛ ex eo ſepe locus emplaſtretur cancroſus.❡ 3m ſpāle eſt hoc.℞.paſſularum pinguium lib.ſ.foliorum hedere recentium.ʒ.iiij.conterantur ſimul diu.ꝛ ex eis emplaſtretur locus per ſe.

Poſt hoc aūt:qꝛ ſepe ↄtigit locū ulcerari.ſi ita cōtingeret:placuit ad ↄſilij cōplemētum quedā maxime utilitatis experimēta ↄſcribere.❡ Primuꝫ eſt.℞.pulueris cancrorū fluuialiū cōbuſtorum.ʒ.iiij.tucie triaſſite ablute cum aqua fontis.ʒ.j.miſceātur oīa ſimul cū aqua mellis:ꝛ fiat linimētum.❡ 2m eſt.℞.litargiri diu cōtriti in mortario plumbeo.ʒ.j.ſucci ſolatri.q.ſ.icorporent ſil ꝛ liniat ex eo locus.potēter enī aufert punctionē mordicationē ꝛ malā cōplexionē calidā.❡ 3m eſt hoc.℞.tucie preparate:ut primo.ʒ.j.litargiri.ʒ.ij.pulueris florum roſmarini.ʒ.ſ.olei de herua.ʒ.iiij.terant omnia ſil lōgo tempore in mortario plumbeo:ꝛ medicet ex eo locus.Et enī potētius ad exiccādum māam ꝛ virulētiā omnem.❡ 4m ſingulare remedium ad oīa predicta eſt.ut ex ſucco plāte:quā q̄daꝫ uocāt herbā demonis ſepe liniat locus.plātā autē hāc italicorum plurimi uocāt albergā.Aliqui vō vngariam uocant.ꝛ eſt maxime utilitatis in ſedando inflammationes ꝛ dolores mordicatiuos:prohibendo ulcerationem ambulare:ut experientia vidi:ꝛ forte iſta eſt planta:ut mihi apparet quam Dyaſcorides eriſmon uocat.de qua dictum eſt.Nam odor ei⁹ odori eruce ſimulatur.ſimiliter ꝛ ſapor utriuſqꝫ magnā

habent inſimul conuenientiam. ut experientia patere po‑
teſt. ⁊ hec de 2° capitulo dicta ſufficiant.

¶ De modo rectificandi accidentia. Cap. III.

Pro expeditione vero capli tertij premittendum. q̄ ⁊
lʒ accīntia que. ſ. mor ⁊ alias excituras emūctoria
les cōcomitari poſſent. plurima eſſe poſſint: coīa
tn̄ ſunt mala cōplexio calida cuʒ inflāmatione ⁊
mordicatione ibi pcepta. ¶ Durities etiā ⁊ groſ
ſities neruoꝝ chordaꝝ ⁊ pāniculoꝝ ibi exiſtiuʒ. ¶ 3m eſt ſtu
por uel diminuta ſenſatio ibidē remanēs ad qd̄ plurimū ſeq
tur ambulādi phibitio. ¶ Pro cuius remotione fiat vn‑
guentuʒ tale de quo ſepe locus vngat̄ frigido aut leuiſſime
calido. ℞. olei violaꝝ. ℥. ij. amili. ʒ. vj. ceruſe litargiri. añ. ʒ. ſ.
pulueris meliloti. camomille añ. ℈. ij. croci. g̃. vj. cere al. quā
tum ſufficit fiat vnguentum. qd̄ poſtea bulliat in. ℥. iiij. ſuc‑
ci lactuce uſqʒ ad cōſumptionem illius ſucci. ¶ Pro remoti
one vero ſcōi accītis. ℞. mucillaginuʒ fenugreci. ⁊ ſe. lini añ.
℥. j. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi diſſoluti cum modico aceti al.
℥. j. ſ. croci. ℥. j. cere al. ℥. j. ſ. medulle cruriū vituli. ʒ. j. croci.
ʒ. j. fiat vnguētum ſm̄ artē. ¶ Pro ſtupore vero remouendo
aut in pte auferēdo. ꝯfert etiā hoc vnguētum imediate ſcri
ptum. De exptis aūt eſt. ut inūgat̄ ſepe locus cū pinguedi‑
ne taxi. 2m eſt pinguedo urſi. 3m eſt ⁊ alijs fortiꝰ: ut vngat̄
locus cū pinguedine leonis. ⁊ hec de tertio capitulo.

¶ De regimine eius per ſex res nō nāles. Cap. IIII.

In regimine vero tam in actu curatiuo huius q̄
preſeruatiuo diligēter inſpiciēdū eſt. Opʒ enim
oium rerum nō nālium adminiſtrationē cuʒ cō
trarietate applicari. cum igit̄ predicte diſpōnes
exiſtāt apoſtemata ex mā ſanguinea. cui etiā for‑
taſſe nō parum flegmatis admiſcet̄ ſalſi. Ideo opʒ regimen
in cibis ad infrigidādum ⁊ exiccandum inclinari. ratio‑
ne tn̄ alicuius aduſtionis conueniret adminiſtrari frigida
⁊ humida. Et ꝑpterea mihi appet regimē eius ꝯuenientiꝰ
eſſe. ut ex frigidis ⁊ ſiccis potētia mediocriter humidis cō‑
frāgat̄. ¶ Sit igit̄ panis eiꝰ aliq̄liter furfuraceus groſſus
mediocriter decoctus parum ſalis accipiens. ⁊ habeat du‑
plum fermēti reſpectu coīs panis: optimū aūt eſt: ut procu‑
ret comedē panem preciſe ex ordeo factū: leuiter ſalitū ⁊ fer
mētatum ut ꝓus. ⁊ ſit ordeū pro poſſe depilatū. ¶ De carni
bus aūt utat̄ pullinis anatinis pdicum ⁊ faſianoꝝ. Colum
bos aūt oino fugiat. ſilr̄ carnes vitulinas. vituli lactentis.
agninas ⁊ caſtratinas. Et de ſyluestribꝰ ut leporias cunicu
linas. ⁊ ſilr̄ oēs leuis ⁊ facilis digeſtionis. ⁊ leuis pinguedi‑
nis. Carnes aūt porcine ⁊ cōſimiles multū humide: multuʒ
viſcoſe ⁊ pingues nō placēt. ¶ Cuʒ predictis aūt carnibus
ſemp bullire faciat res aliq̄liter infrigidātes cū exiccatione:
aut humectatione leui. ut ſunt borago lactuca acetoſa endi
uia portulaca atriplices ſpinachia bleta folia violarum ſe
mina coīa cucurbita ſuis tēporibꝰ recēs: ⁊ alijs tēporibꝰ exic
cata ⁊ pre ceteris portulaca ſicca. ¶ De apientibꝰ aūt cum
caliditate nō trāſcēdat. q̄le eſt petroſil. ⁊ feniculus: aut q̄lis
eſt daucus uel apium. De fortioribꝰ in pauca quātitate ra‑
ro ſumat. Juſcula etiā de farina ordei ſumme placēt. Cōſi‑
militer etiā ⁊ pānicū ⁊ far ꝯdrum noiatuʒ. Caules aūt ⁊ re‑
liq̄ cibaria melācholicitatis potētiā includētia oīa dimittā‑
tur. ¶ Aromatibꝰ aūt raro ⁊ in pauca quātitate utat̄: ⁊ nō
trāſcendat. q̄lia ſunt crocus macis nux muſcata: ⁊ ſilr̄ leui‑
ter calida. ¶ De ſaporibus aūt: ⁊ lʒ ꝓma frōte nō uideretur
eſſe ꝯueniens acetū. ꝑpterea q2 melācholiam excitat: q2 tn̄
ſiqd melancholicitatis in hac mā cōmiſcet̄: illud eſt ꝑpter
aduſtionē genitū. Ideo nō videt̄ incōuenies aceti uſus: ⁊
maxie mediocriter acetoſi. Infrigidat enim ⁊ exiccat icidit ⁊
apit. Silr̄ ⁊ agreſta ſine ſale: aut leuiſſime ſalſedinis ſuccus
granatoꝝ ⁊ citrangulorum ꝯuenire poſſent. ¶ De fructibꝰ
aūt euitet ſicut pira caſtaneas nuces auellanas ficus ſiccas
fiſticos pineas: ⁊ reliquos fructus difficilis digeſtionis op
pilatiuos groſſi nutrimēti: ⁊ aliqd vnctuoſitatis hntes ut
ſunt nux ficus pinea ⁊ ſilia. Pomis aūt dulcibꝰ ⁊ peponibꝰ
ficubus recētibꝰ vuis: ⁊ ꝯſilibus lenientibus ⁊ apientibꝰ faci
lis digeſtionis ⁊ boni nutrimēti uti pōt. ¶ Uino aūt utat̄
albo aromatico ſubtili aliq̄liter pōtico uel in ſapore medio
cri. Dulce aūt vinū oino fugiat ⁊ ceruiſiā ⁊ oēs potꝰ ſua dul
cedine uel ſubſtātia humores cōbuſtibilitati ⁊ ebullitioni diſ‑
ponētes effugiat. Optimū aūt eſt ei ut potui ſuo tpe ueris
⁊ eſtatis ⁊ autūni ſemp cōmiſceat tertiā ul' q̄rtā ptē aque ſub
limationis boragis. hyemali vero tpe ꝯfrāgat̄ vinū ex aq̄ cō‑
mixta ex ſublimatiōe boragis duaꝝ ptiū: ⁊ 3° ex aq̄ ſublima
tionis roſmarini in pāno de ſindone raro ⁊ tali vino utat̄.

Ex pmiſſis appet q̄liter aer camera ⁊ locus in q̄‑
bus hitat debēt eē ad frigiditatē ⁊ ſic
citatē inclinata. ¶ De annexis aūt euitent̄ ueſtes epar ⁊ re
nes: imo totū corpus calefaciētes: ut pelles vulpinas ⁊ ſimi
les ſuffultas. lōga etiā ſtatio in ſtuffis (ſicut eſt talis pāie cō
ſuetudo) non mihi placet: imo ſi pōt oino dimittat.

De motu aūt ⁊ quiete dicendū q̄ ⁊ lʒ exercitium
grā cōſumptionis ſupfluitatū cōueni‑
re videat̄: q2 tn̄ corpus nō eſt mūduʒ ⁊ exercitium ſupfluita
tes agitādo fluē facit: ⁊ ꝯſuetudo mēbroꝝ: q2 fortia mēbra
ſupfluitates ſuas expellunt ad debilia. ꝓma ꝓmi. caꝑ de mē
bris in fine. Ad qd̄ etiā adiuuat pōderoſitas ⁊ fluxibilitas
materierum inclinātes eas ad inferius: quare laudo ma‑
gis ut quieſcat q̄ exerceat̄: loco aūt exercitij uti pōt fricatio
nibus pedum ⁊ crurium uſqʒ ad genu cū panno aſpero ſe
ctis: ſimiliter fricationibus capitis ⁊ ſpatularum ieiuno ſto
macho ut mās diuertant ⁊ euaporare faciant.

Oia aūt aīe accītia humores ⁊ ſpūs calefaciētia ebul
lire faciētia ⁊ īflāmātia corpus: ut ira furor
⁊ ſilia. Silr̄ etiā ⁊ pmouētia aīam ⁊ corpus ad nimiā ꝯſum
ptionē ⁊ exiccationē dimittant̄. Triſtari aūt ⁊ frequēter ſol
licitari de ipoſſibilitate curationis ualde nocēt. Cōfortetur
igit̄ ⁊ ſpet ſanitatē quā ſibi deꝰ oipotēs preſtabit ut ſpero.

Circa repletionē aūt iā factā q̄liter pcedēdū
ſit in ꝓ caꝑ regiminis cura‑
tiui patē pōt per euacuationes ulres ⁊ pticulares ibi poſi‑
tas. Circa aūt repletionē euitādā fieri hās regulas obſuet.
¶ Prima ut nunq̄ cibū accipiat niſi cognouerit ꝓaſſ' ptū
cibū fuiſſe cōplete digeſtū: in quo nō parū plurimi alema‑
noꝝ peccāt multū lōgo tpe ⁊ ſepe comedētes. Colligit̄ hec
ſnia 3° pmi. caꝑ de regimine ciꝰ qd̄ comedit̄ ⁊ bibit̄. ¶ 2°
regula eſt ut nunq̄ cibū accipiat: niſi fames ipſum inuitet:
neqʒ tardet accipe cibū qñ fameſcit. Colligit̄ ut ſupra. ¶ 3°
regula eſt ut ſemp pceſſum at cibaria leuia ⁊ lubricātia. de
q̄bus in ꝓnº capli huius libri colligit̄ ut ſupra. ¶ 4° regu
la eſt ut nunq̄ cibū accipiat uſqʒ ad cōpletā ſaturitatē. De‑
terior enim comeſtio eſt que ſtomachi grauitatē efficit: ſicut
deterior potꝰ qui in ſtōcho natat ⁊ fluctuat: ⁊ colligit̄ ubi ſu
pra. ¶ 5° regula q̄ nunq̄ cibū comedat niſi ipm pfecte ma
ſticet. qui eni odit vitā ſuā cibū ſine optīa maſticatiōe deglu
tiat. ¶ 6° regula eſt ut nunq̄ in vna comeſtione diuerſa ⁊
plurima cibaria aſſumat ⁊ potꝰ etiā diuerſos: ꝯtra oēm ale‑
manoꝝ uſum. nihil enim deterius q̄ diuerſa cibaria ſimul
ꝯiungere: ⁊ cum hocis comedēdo tpus ꝓlongare.

De ſomno aūt ⁊ vigilia ſic pcedat. Nunq̄ʒ dormi
re icipiat niſi per duas horas poſt ci‑
bū. tūc eniʒ dormire icipiat ſup dextro ꝓus latere: deīde poſt
ꝓmū ſomnū ſup ſiniſtro ſe uertat. Dormitio eni reſupina in
caſu iſto pōt aliqd utilitatis afferre: q2 ſupfluitates ad poſte
riora declinare facit. ¶ Mēſura aūt dormitionis nō tran‑
ſeat ſeptē uel ad plus octo horaꝝ ſpaciū. Si aūt ꝯtingeret ex
ceſſuʒ in ſomno ⁊ vigilia fieri: meliꝰ eſt in vigilia multū exce
dē q̄ʒ in dormitione: plixa eniʒ vigilia ſupfluitates diuertē‑
do euaporare faciendo ⁊ ꝯſumēdo corpora extenuat. Som
nus vero ſupfluus corpora replet ⁊ humectat reumatiſmos
gñat ⁊ mās ad loca debilia fluere preparat. Hec ſunt que
de regimine huius nobilis utiliora aperire potui: figura

autem cultellaris cauterij ſupra tacti eſt iſta: ⁊ fiat de ferro. Ad laudem dei. Amen.

Cōſilium.200. De apoſtemate in inguine.

D Iſſicile maxime videt̉ reducē diſpōnē huiꝰ viri ad uerā cognitionē ⁊ adeq̄tuȝ capſm. Apoſtema durā malignū in inguine tēdēs ad cācruȝ in oi apoſtemate cronico malignat̉ mā pp lōgā ſtationē in loco que arguit uel aſſociat ptis illius debilitate maximā: qꝛ debilitato calore inato corrūpuntur māe diu ſtātes in locis etiā ſi pus fuiſſent laudabiles.

Cura flobotomia. deide ℞. caſſie tracte cū aq̄ lactis. ℥. j. epithimi thimi. añ. ʒ. j. reubar. agarici. añ. ʒ. ſ. ſſ. ſpice nardi. añ. ℈. v ſalis gēme. ℈. j. fiat infuſio. colatura det̉ pro minoratiuo. ℂ Digeſtiuū. ℞. floꝝ bora. bug. hypi. ſontis ualeriane thimi epithimi. añ. 𝔐. j. radicum cicoree ⁊ endi. calēdule dauci feni. añ. 𝔐. j. ptes. ij. radicum bruſci. 𝔐. j. ſe. coiuni frigidoꝝ granoꝝ peonie ⁊ lupuloꝝ añ. 𝔐. ſ abſinthij aſſari eupatorij camedreos camepitheos añ. 𝔐. j. ſ. bulliāt oia in lib. x. aque ad ꝯſumptionē medietatis. poſt colature expſſe addat̉ aceti al. lib. j. ȥuccari lib. j. ſ. coquātur uſqȝ ad ſpiſſitudinē ſy. Doſ. ℥. ij. cū aq̄ bug. ⁊ ſcabioſe añ. ℥. j ſ. ℂ Eradicatio. ℞. eluarij indi: eluarij ſucci roſ. ana. ℥. j. ſ. caſſie tracte cū aq̄ lactis. ℥. vj. ℂ Electuariū. ℞. troc. de viol. de roſ. de ſpodio cum ſe. acetoſe. ana. ℥. ij. ſpodij ſubtiliſſime triti ⁊ bugloſſe. ana. ℥. ij. fiat electuariuȝ. Doſis coclear vnū exptum emplaſtrum in reſoluendo ſuperfluitates ex pfundo muſculoꝝ conſumendo humiditates.

Conſilium.201. De tumore in teſticulo cuȝ duritie ⁊ dolore.

I Ste nobilis Bononienſis egrotat diſpōne quam alſs paſſus fuit ſalēbis: ⁊ eſt tumor cū manifeſta duritie in teſticulo dextro ipſiꝰ qui qn̄qȝ aſſociat ſibi dolorē ſatis uerēdum: ⁊ minatur ſibi hec diſpoſitio carnoſam herniam: ⁊ ꝓptie ſi perſeueraret ⁊ conuerteretur ad duritiem fortem.

Oportet igit̉ ei puidē citiſſime anteq̄ȝ res antiquetur. ℂ Caueat ḡ ſibi ab oi legumine ⁊ a rebus ualde ſalſis ⁊ a multitudine reꝝ acutarū ut piſcibꝰ ſalitis ſinapiſmo ⁊ ꝯſilibꝰ: ⁊ comedat piſces elixos frixos. Item ſpinachia bleta iura cicerū rub. riſo cuȝ amigdalis. utatur paſſulis ficubꝰ ſiccis arācijs ⁊ ꝯſimilibꝰ. bibat vinum albuȝ ſubtile: ⁊ boni ſaporis aliq̄liter aque cōmixtuȝ. precocta tā uſquequo erit perfecte ſanatus. utatur ſparagis rampōtiolis lactuca cicorea lupulis ⁊ ſimilibus.

De remedijs vō medicinalibꝰ oino videret̉ mihi neccīuȝ ꝙ iſte nobilis faceret ſibi fieri flobotomiā de uena baſilica dextri brachij per queȝ extrhere faciat de ſanguine. ℥. iij. uel. iiij. ℂ Facta flobotomia ſequēti die imediate accipiat hūc potum. ℞. eluarij indi. ℥. iij. ſ. bibat ipſuȝ cū modico vini al. ſubtilis ⁊ calefacti hora x. ⁊ tardet cibū uſqȝ ad horā. xvj. ⁊ in hora. xv. bibat cyathū vnū aque cocte cū ȥuccaro calefacte. ℂ Die vō ſequēti imediate ſupponat toti teſticulo iſtā vnctionē calidā totū membrū vngēdo ꝯtingēter abſqȝ fricatiōe aliq̄. ℞. olei de ſiſamo ℥. ij. olei de euforbio. ℥. ſ. miſce nō calefiat totū: ſed ſemp accipiat̉ de eo quātū ſufficit pro vice vna. Cū ḡ fecerit inunctionē ſuprāſcriptā: tūc ſtatiȝ ſupponat peciā vnā magnam rotūdā amplectētē totā burſam teſticuloꝝ ⁊ pmutet ipſum oi die bis extēdēdo ſup petia ipſuȝ bn̄ groſſum ⁊ mediocriter calidū. ſ. emplaſtrū. ℂ Dū ḡ ꝯtinuat iſtud emplaſtrum ſi uēter eiꝰ nō eſſet bn̄ largus ſicut eſſet ꝯſuetus: tūc utat̉ iſto eluario de quo an̄ cenā aſſumat coclear vnū. ℞. medulle ſe heſtē extracte cū aq̄ decoctionis folliculoꝝ ſene. ℥. iiij. caſſie fiſtule extracte cū pdicta aq̄. ℥. iij. dyagridij. ʒ. ſ. fiat eluariū. Cū ergo iſto utit̉ emplaſtro: tūc oino queſcat ⁊ nō ambulet: ⁊ cū fecerit iſta per ſeptimanā vnā ſcribat de ſtatu ſuo. ego enim alia remedia efficaciora ſcribā ſm̄ ꝙ res terminauerit.

Cōſilium.202. De ſterilitate ſeu impotētia ad generāduȝ ⁊ erectionis virge.

ℂ Diuiditur aūt ꝯſilium ad capitula tria.

ℂ De cauſis impotentie erectionis virge. Cap. i.

R Ationabiliter ꝯtēplanti ea que de diſpōne magnifici dn̄i comitis ſcripta ſunt ſatis facile pōt appere cā ſterilitatis uel ipotētie gn̄ationis. Cū enim nobilis mulier eiꝰ defectū gn̄ationis hēre nō poſſit ex his que iformatiue ſcripta ſūt: oportȝ illius cām aſſignari viro cui copulat̉: ⁊ a quo recipit̉: neqȝ eſt mirabile hoc: imo ualde uériſimile videt̉. ℂ Ad generationē igitur exigit̉ debita v̄ge erectio: ⁊ erectionis pmanentia. ad hoc ut virga ꝯueniēter os matricis ingrediat̉: ⁊ ibidē ꝯfricationeȝ faciēs delectationē faciat: ⁊ eadē ab ea recipiat etiā per debitā erectionē ꝯueniēter ingreſſa virga in eius concauitatem ſperma conuenienter effundat. cū igit̉ virga nō bn̄ erigit̉ ⁊ erecta nō bn̄ pdurat tales effectꝰ dicti non ꝯſequunt̉ qui ad gn̄ationē neccīj ſunt. ℂ Amplius ⁊ ſi ſpma in uaſis ꝓprijs in qbus gn̄at̉ nō eſt ꝯueniēter excoctū nō poterit eſſe apta gn̄atiōis mā. imo ipeditiua magis. Cū igit̉ tales cāe in magnifico dn̄o comite iueniant̉: nihil mirabile ſi ſterilis eſt ⁊ nō fecūdus. ℂ Indebite igit̉ erectionis v̄ge cām in eo accipere nō poſſumus eē ſiccitatis ligamētoꝝ: cū humidus ualde nāliter ⁊ etatiue ſit. Neqȝ etiā ſpaſmū aut paleſim mēbroꝝ genitaliū. Neqȝ cū hoc adſunt oppilationes inter mediū cordis aut epatis extites cū deficiāt ſigna talē oppilationem arguēda. ℂ Et ſi etiā plures alie pter iſtas poſſent eſſe cāe coitꝰ ⁊ gn̄ationis ipeditiue ⁊ erectionis mēbri: nā tn̄ videt̉ eē ꝓpinquior ⁊ efficacior q̄ȝ mala cōplō humida totiꝰ ⁊ maxie in renibꝰ ⁊ mēbris genitalibꝰ augmētatiua cū multitudine flegmaticaꝝ māerū que nālē calorē ſuffocādo extiguūt uel debilitatē adducūt. neqȝ uētoſitatē ad gn̄ationē neccīaȝ gn̄are poſſet. q̄re deficiat erectio. Neqȝ etiā calor potēs eſt ad debite coquēdum mām ſpmatis. q̄re ſpma gn̄atur aquoſum ⁊ fluidū. qḋ nec gn̄ationi nec delectationi ꝯueniens eſt.

ℂ De cura per dietam. Cap. ii.

R Uicuiqȝ nocumēto ſubueniēdo ⁊ ſi lōgo ſmone multiſqȝ modis uti poſſem. leuius tn̄ ⁊ utilioribꝰ remedijs puidēdū eſſe mihi viſuȝ eſt. ℂ Itaqȝ utat̉ regimine ſex reꝝ nō nāluum ad cal. ⁊ ſic. inclināntū: lȝ cū mēſura rerū ſm̄ gradū trāſeūtiuȝ nō pcedat̉ admiſtrādo camerā ⁊ locū habitatiōis cal. ⁊ ſic. abſqȝ humiditate uēto ⁊ reumate a muris antiqs eleuata. ſtationē ⁊ dormitionē in loco terraneo euitet oino. ℂ In cibo utat̉ pane recēti duoꝝ uel ad plus trium dierum ꝯfecto cum ſemine napi puluerīȥato. ita ꝙ in vno pane ſit pdicti pulueris. ʒ. i. ℂ Carnibꝰ utat̉ piguibꝰ iuuenibꝰ ⁊ laudabilibus nō ualde ſalſis cū ſapore ex croco pipe lōgo ⁊ puluere caude ſtinci ꝯfectis. ℂ Acria vō ⁊ acetoſa ⁊ paſtilia ⁊ viſcoſa euitet cōdita. ℂ Exercitio mane ⁊ ante cenā mediocriter utat̉. ⁊ ipſum poſt cibum euitet. ℂ Dormitionem longam ⁊ maxime ſup cibū oino fugiat. Lōga eniȝ dormitio ita coitū impedit ſicut multa ciboꝝ ⁊ potuū repletio. ℂ Effugiat ſollicitas anguſtias: irā: ⁊ furiā: ⁊ malā cogitamina. ⁊ continue meditet̉ de coitu ⁊ uarijs coeundi modis. Iuſtitia tn̄ ⁊ reuerentia honeſtatis moraliter ſeruata. Audiat igit̉ lectiones iſtoꝝ de luxu ⁊ coitu fabulāntum de mulieribus ⁊ viris in coitu negociantibus. ⁊ accipiat ſepe tauroꝝ equoꝝ pecudum: ⁊ alioꝝ brutoꝝ uarios coeundi modos. ℂ Repletionem ex cibis ⁊ potibꝰ multā oino deuitet. Hoc eniȝ maxime gn̄ationem ⁊ coitū impedit: cuiqȝ ciboꝝ repletionē pcipit ieiunio ipſam corrigere melius eē ꝙ cum medicinis.

ℂ De cura per medicinas. Cap. iii.

DE regimine medicinaliũ.xv.ſimplicia collaudo qb⁹ uti debet.ꝛ.vij.cõpoſita que ſunt iſta. ¶ Primũ ſiue pleꝫ eſt uſus croci in cibariis.excitat eniꝫ libidinẽ ſcut Serapio ſcripſit.¶ 2ᵐ eſt porrũ non tráſp'ãtatũ in aq̃ coctũ ꝛ comeſtũ.¶ 3ᵐ eſt puluis ſe.eruce ex quo bibat.ʒ.ſ.cũ vino dulci añ cibuꝫ. ¶ 4ᵐ eſt puluis v̓ge tauri exiccate.de quo.ʒ.j.bibat añ cibũ cũ vino dulci ꝛ potẽti.¶ 5ᵐ eſt comeſtio granoꝝ aꝗrtini añ cibuꝫ ꝛ poſt.¶ 6ᵐ eſt comeſtio ſatyrionũ recẽtiuꝫ cũ çuccaro añ cibũ uel puluis eoꝝ cũ decoctione eruce.¶ 7ᵐ eſt cinamomũ ſubtile q̃d comeſtũ añ cibũ facit erectionẽ magnã.¶ 8ᵐ eſt poſitũ gꝛa noui ꝙ teſticulus vulpis cũ ſuo appẽſorio alligatur coxũ ꝛ erectionẽ facit.¶ 9ᵐ eſt ſemẽ paſtinace pulueriçatũ ꝛ cuꝫ vino bibitũ.¶ 10ᵐ ſunt radices iringi ſepe comeſte cum melle recentes.¶ 11ᵐ eſt.çç.cõditum cũ melle ſepe añ cibum acceptũ.¶ 12ᵐ eſt puluis ſtincoꝝ: ꝛ ꝓpꝛie caude eius bibit⁹ cum vino dulci:ꝛ ſit doſis eius.ʒ.j.¶ 13ᵐ eſt frequens comeſtio paſſeꝝ in cibis.¶ 14ᵐ eſt fel apri ex quo ſi inungat̃ virga erectionem ꝛ magnam delectationem in coitu facit.¶ 15ᵐ eſt puluis ſe.lini cum çuccaro ſumptus in cibis. Et nota ꝙ hec oĩa cum hoc ꝙ ꝓuocant ſpermatis augmẽtum mirabiliter ualent ad faciẽdum virge erectionem ꝛ cõfortãdum coitum omni fere ſpecie confortationis.

NŨC DE cõpoſitis dicẽduꝫ.¶ Primũ igit̃ cõpoſitum eſt hoc.℞.ſe.lini.ʒ.ſ.pipis al.ʒ.ij.mellis cocti.ʒ.j.fiat eluariuꝫ ꝛ añ cibũ comedat̃.¶ 2ᵐ cõpoſitum eſt hoc.℞.ſalis ſtinci uel carniuꝫ eius poſitaꝝ ſupra renes.ʒ.j.ſe.eruce ʒ.ſ.miſce ꝛ accipiat̃ cũ ouis ſorbilib⁹ ꝛ bibat̃ vinũ dulce poſt.¶ 3ᵐ cõpoſitum eſt hoc.℞.ſe.napi eruce paſtinace lingue auis carnium ſtinci.añ.ʒ.iij.muſci.ʒ.ſ.malaxent̃ cũ oleo de pineis.ꝛ poſt triduũ fiat eluariuꝫ cũ.ʒ.iiij.penidis.ꝛ lib.ſ.mellis ꝛ eſt mirabile.ꝛ accipiat̃ mane ꝛ ſero cuꝫ vino dulci.¶ 4ᵐ cõpoſitũ eſt hoc.℞.ſe.eruce.ʒ.viij.cimini ʒ.iiij.pipis.ʒ.ij.ſemẽ poꝛtulace.ʒ.j.mellis diſpumati.ʒ.v.fiat eluariuꝫ ꝛ eſt nobile accipiat̃ ſicut predictuꝫ.¶ 5ᵐ cõpoſituꝫ eſt hoc.℞.çuccari al.lib.ij.coquant̃ cuꝫ aq̃ decoc.ſe.napi ꝛ ſupaddant̃ hec.℞.granoꝝ pinee.ʒ.v.fiſticoꝝ.ʒ.iij.cina.ſe.eruce paſtinace.añ.ʒ.ij.ſ.radi.irigi.ʒ.iij.pipis al.ꝛ lõ.ana.ʒ.j.fiat cõfectio ut pineata ꝛ accipiat̃ ex ea ante cibuꝫ ꝛ poſt cum potu vini albi ſubtilis ꝛ aromatici. ¶ 6ᵐ cõpoſitũ eſt hoc.℞.muſci.ʒ.ſ.diſtẽperet̃ cũ balſamo ꝛ ex ea vngatur caput v̓ge mirabiliter ↄfert ad faciẽduꝫ erectionẽ.¶ 7ᵐ ꝛ ultimũ eſt hoc.℞.formicaꝝ magnaꝝ hñtiũ alas.ʒ.iij.olei de ſiſamo:ꝛ de lilio.añ.ʒ.j.infundant̃ formice in oleis:ꝛ p vj.dies ſoli exponant̃:deinde colet̃:ꝛ colature addant̃ hec ℞.euforbij.℈.j pipis rubee.añ.ʒ.j.ſinapis.ʒ.ſ.ꝛ iterum ſoli exponant̃ per dies.viij.de hoc v̓ga ꝛ teſticuli ꝛ inguina inũgãtur ꝛ eſt optimũ.Hec ſunt flores oĩum ſermonum ſapientum:dirigat aũt ea altiſſimus oĩum congenitoꝛ ꝛ cõditoꝛ in ſalutem dñi mei ſaluberrimi ꝛ generoſi dñi comitis de ſpanno ſua miſericoꝛdia ꝛ pietate.

Conſilium.203. De apoſtemate teſticuloꝝ.

ISta fuerũt īterrogata ꝛ ſub plenã infoꝛmationẽ huius diſpõnis reſpõdeatis mihi ad infraſcripta oĩa. ¶ Primo a quãto tpe citra incepit tumoꝛ in mẽbris genitalib⁹.¶ 2° ſi predict⁹ tumoꝛ eſt in ambob⁹ teſticulis an in vno tm̃. ¶ 3° ſi eſt in dextro aut in ſiniſtro. ¶ 4° ſi tumoꝛ ille eſt cũ magna duritie ſm ſui totũ aut in aliq̃ parte cũ duritie:ꝛ in alia cum mollitie.¶ 5° ſi eſt ibi rubedo cũ claritate aut obſcuritate.¶ 6° ſi eſt ibi caliditas manifeſta cũ pũctione aut non.¶ 7° ſi eſt ibi pulſatio aut nõ.¶ 8° ſi doloꝛ extẽditur uſq; ad inguina uel non.¶ 9° ſi ſentit̃ in loco illo põdus cũ grauitate deſcẽſiua.¶ 10° ſi in aliq̃ pte inuenit̃ pruritus.¶ 11° ſi ſentiat̃ aliq̃d nocumẽtũ in urinando difficulter. aut ſi urine diſtillat inuoluntarie. ¶ 12° ſi tumoꝛ ille continue creſcit aut equaliter ſtet.

APPARET ex his que mihi reſcripta fuerũt in rñdendo ad queſita.xii.per me tráſmiſſa ꝙ hoc apa teſticuloꝝ cũ hoc ꝙ eſt magrũ ꝛ diuturni grãdis nõ parũ uerẽdũ eſt ꝓpter q̃tuoꝛ p̃ncipales cauſas.¶ Quaꝝ prima eſt:qꝛ ipm eſt cronicũ ꝛ raro cõtigit cronicũ apa p̃ncipalis mẽbri feliciter terminari:ꝛ ſine grãdi pĩculo. ¶ 2ᵐ quia ipm eſt ineptũ reſolõni tã ſenſibili q̃ īſenſibili ꝓpter paucitatẽ ſuã. Et adhuc ineptũ eſt digõni ꝓpter eãdẽ cãm:eo quia aut nunq̃ꝫ aut rariſſime putrificate mãe ſanari ꝑnt ꝓpter paucitatẽ humiditatis eaꝝ que in oĩ digẽne neccia eſt tã in iuuatiuo q̃ꝫ in nocitiuo dicta.¶ Et 3ª cã eſt iteꝝ qꝛ iã videtur hẽre ſigna ꝓnũciãtia aptitudinẽ ei⁹ ad coꝛruptioneꝫ: eo qꝛ mẽbꝝ pticipat rubedine tẽdẽte ad fuſcedinẽ. Et etiam qꝛ in iferiori pte oſſei vĩ eſſe factã col'ectionẽ cuiuſdã aq̃ſitatis que nõ ptẽdit aliud q̃ꝫ virulẽtã ex pte apatis reſectã.¶ Et 4ª cã cognitionis huius apatis eſt ꝙ nõ appet debita ſẽſatio in q̃cũq; pte q̃titatiua mẽbri apati: que duo ultima vident̃ eẽ ſufficiẽtia ſigñ tẽdẽtia in mẽbri coꝛruptionẽ.ut colligi põt 2° p̃mi.cap̃ de cãis coꝛrũpẽtib⁹ mẽbra.ꝛ 3° q̃rti tra.ꝑ cap̃ de cãcrena ꝛ eſtiomeno:ꝛ terrapẽti.ꝛ ↄtinẽtis libris.13°.

PROPTER que oĩa iſerunt̃.Primo necũ eẽ ſolertẽ diligẽtiã ꝛ cautelã in cura hui⁹ diſpõnis ¶ Infert̃ 2° ꝙ oẽ auxiliũ eidẽ neccũ ſummope opꝫ cũ eẽ feſtinũ.ut nũc ſeqtur in trib⁹ capl'is ſufficiẽter conſcriptis. ¶ Primũ eſt ꝙ vir iſte nobilis effugiat cibos ꝛ pot⁹ oẽs groſſos viſcoſos melicarũ mãerũ gñatiuos:ut ſunt panis azim⁹ nõ hñ coct⁹:ſed cõbuſt⁹.paſtiles cibi.carnes antique.ſalſamẽta oĩa.legumia acria.ꝛ acetoſa cibaria oĩa.caſeuꝫ antiquũ.piſces magnoꝝ coꝝ oꝝ.alleũ cepe ꝛ ſilia acuta.vinuꝫ rubeũ uel nigrũ acre uel põticũ. Oĩa hec in ſumma dimittẽ debet. In alijs aũt faciat ut ſibi placet.¶ 2ᵐ v̓o principale obſeruãdũ eſt ut uẽter huius viri ſit fluxibilis hñ.Si v̓o nõ īueniret̃ nãlr talis ꝓuideat̃ ſibi cũ remedijs iſtis.¶ Quoꝝ p̃mũ eſt hoc cliſtẽ.℞.cõſuete decoctionis q̃tuoꝛ herbarũ lib.j.hidicte.ʒ.vj.olei de ſiſamo olei violaꝝ.añ.ʒ.ij.ſalis gẽme ʒ.j.vitellũ vnũ oui çuccari rub.ʒ.j.miſce ꝛ accipiat̃ hoꝛa in qua minus grauat̃ eſt.¶ 2ᵐ remediũ pro fluxibilitate eſt.℞.mellis crudi lib.ſ.pluerisj cimini.ʒ.ij.ſalis idi.ʒ.j.ſ.terant̃ oĩa ſil' in moꝛtario:ꝛ fiat eluariũ in quo imerſe ſẽper teneãt̃ radices blete mũdificate ꝛ facte figura digiti minoris.¶ 3ᵐ remediũ ad hãc itẽtionẽ eſt:ut ſi abhoꝛreat diſteria ꝛ ſuppoſitoria iã dicta omni ſero accipiat.ʒ.j.huius eluarij.℞.mucillaginis ſebeſtẽ caſſiefiſtule amboꝝ preparatoꝝ cum aq̃ lupuloꝝ.añ.lib.ſ.çuccari al.ʒ.ij.pulueris ſene.ʒ.i.ſ.ſalis gemme.ʒ.j.fiat eluarium de quo hoꝛa media añ cenã ſingula die aut ſaltẽ omni alterna die accipiat q̃titatem ſupraſcriptã. Et ſi notabiliter ſolueret accipiat vinuꝫ calidum:ꝛ econtra ſi parum ſolueret:tunc ſuperaddantur quantitati predicte ſm diſcretionem medici aſtantis.

PRO PTICULARI cura p̃dicti apatis in coꝛruptionẽ iã tẽdẽ incipiẽtis ut ex p̃dictis declaratũ eſt.¶ Premitẽdũ ꝑ ꝙ in cura hui⁹ apatis nulla medicina nobilr cala uel a cute applicanda eſt:eo qꝛ adderet in aptitudinẽ coꝛruptiõis ꝛ faciliores.¶ Premitẽdum 2° ꝙ euitari debet cuiuſcũq; localis medicine applicatio que ſit frigida uel repcuſſiua:eo qꝛ talis per viam coꝛruptionis innati caloris hoc apa pmutaret in cãcrenaꝫ ꝛ eſtiomenũ uel aſchachilõ.nullo enim hoꝝ triũ potẽtioꝛ ꝛ foꝛtioꝛ eſſet ꝛ immediatioꝛ q̃ꝫ innati caloris coꝛruptio.3° q̃rti.ꝛ alijs locis ſupra allegatis.¶ Premittendũ 3° ꝙ oĩs medicina huic apati ↄueniẽs debet eẽ in gdu caliditatis nõ tráſcẽdẽs 3ᵐ:ꝛ debet eẽ humida remiſſe humiditatis non tráſcẽdẽtis 2ᵐ gdũ. Et 3° debet eẽ cũ frigidis aliq̃ãtuluꝫ refracta:ut nũc ſeqtur in duobus localibus ſup patiẽte pticula applicãdis.¶ Quoꝝ primũ eſt emplm̃ hoc.℞.mice preparate cuꝫ aq̃ ro.ʒ.j.amili.ʒ.iij.olei ↄſancini olei vio.

olei de nenu.añ.ʒ.i.ſ.croci.ʒ.j.folioꝝ maluaꝝ elixatarum lib.j.maſticis ſarcocolle myrre.añ.ʒ.ij.farine ordei.ʒ.ij. fiat emplaſtrū de quo actu tepido bis in die locus medicetur. ❡ 2m remediū eſt hoc. ℞.olei viol.olei onfancini. ana.ʒ.i.ſ.amili.ʒ j.croci.ʒ.i.vitellos ouoꝝ numero.ij.litargiri ſpumificati.ʒ.i.fiat vnguētū molle in mortario plūbeo cū ſuo piſtello. ❡ 3o iterū pmittēdū eſt.ꝙ oēs ptes ꝯpatū circumſtātes per amplitudinē ſex digitoꝝ circūquaqꝫ leniant hoc defenſiuo. ℞.albumina ouoꝝ ouoꝝ olei roſarū olei de nenufare.añ.ʒ.ij.boli ar.ʒ.iiij.acatie thuris ſandarace hypoquiſtidos.ana.ʒ.ſ.fiat vnguētum in mortario abſqꝫ igne uſqꝫ ad bonā glutinoſitatem:qbus applicatis per.viij.uel.x. dies ſcribat de ſtatu ſuo:uel querat aliud cōſilium quo maxime indigere videt̃ ꝛ cito. Ad laudem dei Amen.

Itē pro eodē ordinaui iſta pro dicto Johonito propter diſpōnē ſtōchi. ℞.cimini feni.añ.lib.ſ fecis aneti.ʒ.j.aniſi carui ſiſeleos.ana.ʒ.ij.miſce. ❡ Itē ℞. olei de origano de mētha.ana.ʒ.j. gallie muſcate.ʒ.j.ſ.vnguēti glutinoſi.ʒ.iij.cere quātū ſufficit.fiat vnguētum bene glutinoſum addēdo reſine quātū ſufficit. ❡ Itē ℞.pillarū alefanginaꝝ.ʒ.j.pulueris granatoꝝ.ʒ.j. icorporent̃ ſil cū mina citonioꝝ ꝛ fiāt pille ex oi.ʒ.vij. ❡ Itē ℞.vnguēti.ʒ.j.olei amigdalarū amaraꝝ ꝛ de ſiſamo.ana.ʒ.j.ſ.medulle recētis bouis.ʒ.x.cere quātum ſufficit fiat vnguētum molle. ❡ Itē ℞.folioꝝ bardane altee preparate.ana.lib.j.farine ſiſami lib.ſ.bdelij mollificati cū aceto.ʒ.ij.croci.ʒ.j.farine ordei.ʒ.iiij.fecis olei irini fecis olei lilioꝝ alboꝝ ꝛ de ſiſamo ana.ʒ.ij.fiat emplaſtrum:de quo mane ꝛ ſero emplaſtrent̃ teſticuli inuncti ꝑus vnguēto ſupraſcripto. ❡ Itē ℞. pulueris cap.ue.ʒ.ſ.tragee ad renes.ʒ.iiij.ſ.miſce.de quo ante cibū ſumat coclear vnū ꝓpter renes in qbus patiebatur dolorē. ❡ Itē ℞.farine ſiſami fenugreci.ana.lib.ſ. farine ordei.ʒ.iiij.ſe.altee malue.ana.ʒ.i.ſ.butyri recentis lib.ſ olei de ſiſamo lilioꝝ al.ana.ʒ.ij.bdelij diſſoluti cum aceto acuto.ʒ.ij.fiat emplaſtrū. ❡ Itē ℞.olei de ſiſamo.ʒ.j.bdelij diſſoluti.ʒ.j.ſ.miſce. Ad laudem dei amen.

De egritudinibus mēbroꝝ gñationis in mulierib9 ꝯſilia ſequūt̃

Cōſiliū.204.

De duplici mala diſpoſitiōe videlicet. ❡ De mala cōplexiōe frigida ꝛ hu.mr̃icis cū humiditatibus albis. ❡ De mala complexione frigida ꝛ hu.renū cū multa mā flegmatica. ❡ Diuiditur autem conſilium in duos tractatus.

Tractatus primus

Duo continet capitula.

❡ De diſpōnib9 ipſis ꝛ eaꝝ cauſis ꝛ accītib9. Cap.i.

Diſpoſitio hui9 nobilis dñe uxoris dñi Antonij a ſcroffa videt̃ ꝑncipalr̃ eſſe duplex. ❡ Et ꝑma qdē eſt diſpō mr̃icis. ❡ 2a vo eſt renū oppilō ꝛ ꝓpe ſiniſtri renis que multū para eſt efficē ꝯpa in eo. ❡ Prima vo diſpō eſt egritudo mr̃icis ꝓueniēs a mala cōplexione frigida ꝛ hu.ipſi9. Cui9 qdē cā magis aſſignari pōt ꝑmitiua que icipit.lꝫ nō ſit facta ꝑ ꝯtinuā ꝛ fixa. Cā vo ꝑmitiua fuit aborſus in ſexto mēſe fact9 uel circa ipſū:ex quo multitudo ſanguis euacuati per viā reſolutionis ꝛ ꝑuationis ſpūum fuit cā debilitatis ei9. Sicꝫ enī ꝓp retētionē mēſtruoꝝ imoderatā ꝯtigūt in mr̃ice nocumēta debilitatis ꝛ ſuffocationis inati caloris in ea. Ita per augmētū fluxus ſanguis mēſtrualis cū ſupfluit mr̃icē ad melācholicas ꝛ difficiles egritudines ꝑducit: ꝛ fuit ſnīa Auic̃ 21a tertij.trac.3o.ꝑ cap.ꝯd ingt. Ex nocumēto alterationis mēſtruoꝝ ſupple ad defectū uel augmētū parant̃ ad additionē debilitatis mulieris ꝛ alterationē forme ei9 ꝛ paucitatē ꝯceptionis ei9 ꝛ multitudinē aborſus ei9 ꝛ ipſi9 ꝑtū ꝛ debilitatē fet9 cū naſcit̃. ❡ Dixi aūt ꝑmitiuā cām:eo ꝙ illi9 aborſus cām extiſtimo fuiſſe imoderatū motū toti9 aut ꝑtiū aliquꝝ ꝛ ꝓpe mr̃icis:qđ ualde frequēter ꝯtingit in frequēti cotu ꝛ uario corporis decubitu tpe expeditionis. Nō tñ heſito qn illi9 aborſus cā alteri9 eueniēs potuerit eſſe multiplex ſicut augmētū flegmatis uel aq̃ſitatis que frequēter mul ipli cant̃ in cotiledonibus:imo ꝛ in tota mr̃ice ꝛ relique alie cāe pares iſti. Ex qb9 facile ꝯcludi pōt:q̃re mulier iſta poſt tps aborſus fuit ſterilis ꝛ infecunda. ❡ Et ex his facile deduci pōt.q̃re mãerū albaꝝ ꝛ viſcoſaꝝ curſus lōgo tpe pſeuerauerit a mr̃ice.ꝓp enī debilitatē iā aſſignatā mā que pro nutrimēto delegat̃ ad ipſā:ꝓp debilitatē caloris inati ipſi9 in ſupfluitates flaticas per viā idigōnis ꝯuerſa fuit:imo debilitas talis nō ſolū eidē ꝓpa fuit. Sed fuit etiā epati ei9 coicata:ita ut maior ps chili in flā ꝯuertat̃:eo qꝛ flā eſt ſanguis diminute decoct9.ꝑma ꝑmi.cap de humorib9 in facto tē. Et fuit hec ſnīa Auic̃ 21a tertij.cap 3o.ubi ingt. Nam cum multiplicant̃ egritudines in matrice debilitant epar:ꝛ preparāt ad hoc ut generetur ab eo hydropiſis. ❡ Ex his correlarie cōcludi pōt:quare hec mulier notabiliter extenuata ſit reſpectu hūiditatis gñalis. Sāguis enim flegmaticus in ea multiplicatus nō eſt mā nutricationi eius conueniens.

Secūda vo ꝑncipalis diſpō hui9 dñe eſt mala complexio renū frigida ꝛ hu.cū multa mā flegmatica in eis oppilōnē faciēte:ꝛ ꝓpe in ſiniſtro rene in quo magis ꝯtigit nocumētū ꝛ forti9 ꝓp maiorē debilitatē ipſius ex nr̃i ſnīa ſapiētū dicētiū ꝙ ps ſiniſtra hoīs debilior eſt dextra. Potuit etiam accidē hoc ꝓp alias cās q̃s gr̄a breuitatis omitto. ❡ Et ſi argueret̃ ꝙ mala cōplō renū eſt calida magis q̃ frigida:eo qꝛ caliditas in loco renū itēſa pcipit̃. Igit̃ ibidē eſt exceſſus caliditatis ꝛ nō frigiditatis. ❡ Cui motiuo dicēdū eſt negādo ꝯñtiā.eo qꝛ ꝓp oppilationē mā lōgo tpe retinet̃ in pte:ꝛ ebullit ꝓp ꝓhibitā trāſpirationē caliditatē efficiētē. Mala igit̃ cōplō frigida ꝛ hu.renū eſt ipſa ꝓpa egritudo. Cui9 mālis cā ſunt flegmata multa. Et pōt ex hoc ſmone ꝓbabilr̃ ꝯcedi ꝙ hec mala cōplō eſt duplex.ſ.frigida per eſſentiā ꝛ calida per accñs. Et erit egritudo ipſa mala cōplō diuerſa cōplicata ex frigida ꝛ humida ꝛ ſicca ut ꝓdictū eſt. ❡ Qđ aūt qñqꝫ urina ipſi9 efficiat̃ groſſa aut mediocris in ſubſtātia cū multitudie ſedimis ꝛ nebule ꝛ crinoidalū ꝑtiū ꝛ trāboꝝ ꝯtigit:qñ ꝓp potētiā vtutis cū iuuamēto rerū apiētiuaꝝ uel exercitio uel alijs cauſis apiunt̃ vie:ꝛ diſſoluit̃ mā diuerſas faciēs ipreſſiones in colore ſubſtātia ꝛ ꝯtētis urine:ſm ipſaꝝ mãerū diuerſitatē. ❡ Accidit autē qñqꝫ urinā eē albā ꝛ ſubſtātiā oīno ſimillimā elemēto aque: que ꝯtigit:aut ꝓp nimiā cruditatē ultimatā:aut ꝓp caliditatē in renib9 attrahētē uelociter a remotis ꝑtib9. ꝛ talr̃ ꝯtigit in dyabete urinas aq̃ſas educi:ꝛ fortaſſis ꝓp hāc cām ꝯtingit in hac dñā urinas aq̃ſas emitti ꝓp malā cōplōnē calidā in renib9 eius accītaliter acq̄ſitā:ut ſupra deductum eſt.

Et ex his oīb9 facile deduci pōt ſolutio plurium diuerſitatū accītiū in hac dñā euenientiū. ❡ Prīo enī clare videri pōt:q̃re dñā iſta aliquāto tpe fuerit a mēſtruis ꝑuata. ❡ 2o q̃re in ea abūdauerit curſus materieꝝ albarum ꝛ corruptarum a matrice ꝓueniens. ❡ Et 3o iterꝫ:q̃re fuerit ꝯceptiōe ꝑuata a tpe aborſus uſqꝫ ad hūc diem. ❡ Et 4o adhuc:q̃re ſemē virile adhuc nō bñ ꝯtineat. ❡ Et 5o ꝓpter qđ tātam extenuationem acq̄ſiuerit. ❡ Et adhuc 6o ꝓpter qđ in mictu frequēter pſeueret ꝛ ab eo ſeꝫ e abſoluat̃. ❡ Amplius ꝛ ꝓpter qđ 7o urine ipſius qñqꝫ quādā mordicationem efficiāt in vijs. ❡ Et iterꝫ 8o ꝓpter quid appeant in ſubſtātia albe ꝛ aquoſe. ❡ Silr̃ etiā ꝛ 9o ꝓpter qđ ꝛ qñqꝫ groſſe fiāt in ſubſtātia urine eius ꝛ in colorib9 ei9 frequēter uariate ꝛ eaꝝ ſedimina uel ꝯtenta plurimas recipiāt varietates:ꝛ aliqñ videant̃ in eis crinoides petala trūbi achomoſe reſolutiones uel furfuree ꝛ ſibi ſiſes. ❡ Rurſus iterū patet ex predictis:q̃re dolor in ſpina eius ꝛ locis renum frequenter fixus ꝑmaneat ꝛ plura alia iſtis ſimilia ſpeculāti faciliter appere poſſunt. Hec in ſumma videt̃ huius nobilis dñe diſpoſitio ſuccincte collecta.

❡ De cura per dietam. Cap.ii.

PRo curatiõe hay diſpõnum: lʒ regimẽ multo accurato ⁊ pingui ſmone idigeret tñ ex pte rerũ nõ nãliũ ꝙ medicinaliũ: ſufficiẽte tñ regimẽ ei⁹ ptrãſibo: ⁊ ꝓpe ex pte rerũ nõ nãliũ. Nã ſatis ample a viro ſcia ⁊ ope pitiſſimo doctore pſpicuo Petro ſuimo ictĩc hec expta fuerit. Que id tñ leui⁹ in mã ſcribi põt ⁊ utilius ptranſeũdũ eſt. ¶ Itaqʒ locũ bitationis ei⁹ eligat ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ magis ꝙ ad alteras q̃litates iclinatum ita ut euitet morã ſbẽ in locis humidis ⁊ cameris terraneis ⁊ ppinqs decurſib⁹ aq̃ruʒ ⁊ antiqs edificiis expoſitis flatui uẽti meridionalis aut excellenter caliginoſi. ¶ De cibis aũt ⁊ potib⁹ eligat eos qui ſunt iclinati ad caliditatẽ pmi gradus: ita ꝙ oĩs cib⁹ abſolute dict⁹ refrigeat admiſtratione cibor pmi g̃dus aut ſcdi. Et talr eniʒ opando apient oppilationes in renib⁹: ⁊ phibebit cay augmẽtũ ⁊ mã in eis aggregata ſufficiẽter cõſumet. ¶ Cõuenit igit ei panis bñ fermẽtat⁹ de ſimula ↄuenienter coct⁹ nõ ualde durus qbuſdã granis feniculi artificioſe cõpoſit⁹. ¶ Carnes pullor colũbor puor auiũ minutarum anatulor ⁊ ſibi ſiles ↄueniũt ei. ¶ De uolatilib⁹ ⁊ q̃drupedib⁹ carnes hedi vituli gaʒelli ⁊ agni in qb⁹ coquãtur radices feniculi aut petroſelini aut dauci. ¶ Et de plãtis etiã eligãtur caules feniculus petroſelinũ daucus hyſopus mẽtha origanũ calamẽtũ ⁊ ſilia. Spinachia vo bleta borago endiuia lactuca cucurbita cucumeres portulaca atriplices ⁊ ſibi ſiles nõ placẽt: pp hay humiditatẽ magnã niſi cũ pdictis calidis ⁊ apitiuis decenter tẽperent ab ea. ¶ Aceti vo uſus ⁊ alior acidor abſqʒ ſtipticitate placet: ⁊ ꝓpe hor in qbus cũ iciſione repit apitio: ſicut hec inueniunt in vino citonior in ſucco citrãgulor ⁊ lymonũ. ¶ De fructib⁹ aũt euitet oẽs in qbus inuenit ſtipticitas cũ oppilõne ſupflua humiditate ⁊ frig. pueniẽtes: ſic in prunis caſtanea ſorba citonijs ⁊ ſilibus. ¶ Oĩs aũt cibor preparatio cũ ſpẽbus aromaticis: ⁊ ꝓpe cum croco cinamomo galãga nuce ʒinʒib. aniſo cardamomo maiori ⁊ minori ſpica nardi ⁊ ſilibus placet mihi: ⁊ hec de cibis dicta ſufficiant. ¶ Potus aũt eius ſit vinuʒ albũ ⁊ ſubrubeum ſubtile mediocriter fumoſum ⁊ dulce aromaticũ ⁊ ſtõcho ei⁹ ↄueniẽs ſm eius ↄſuetudinẽ. Et ſi repiri poterit ↄueniẽs ſm eius cõſuetudinẽ puruʒ his ↄditionib⁹ limitatũ melius eſt: ꝙ ſi fuerit alteri liquori admixtũ uel aque. Et hec de cibis ⁊ potib⁹ dicta ſufficiãt. ¶ De exercitio hui⁹ nobilis dñe dicẽduʒ eſt. non competit ei exercitiũ: ⁊ lʒ corpus eius ſit immõdũ: maius tñ indubitãter ſequeret nocumẽtũ ex diſſolutione ⁊ motu mãei ad inferiora: ꝙ iuuamẽtũ ex reſolõne ↄñte exercitiũ ipſi⁹. Et intãtũ iuxta hãc ſniam pceſſit Auic. ut conaret abſindẽ oẽm cãm que moueri faceret mãm ad iferiora: ſicut eſt coitus: uſus balnei exercitij ⁊ diureticor multor. 18⁰ tertij. 4⁰ cay. ſic ingt. Et phibitio qdẽ cauſar debilitationis eſt dimiſſio mot⁹ ⁊ coitus ⁊ adire balneationẽ plurimã ⁊ declinare ad qetẽ ⁊ tranqllitatem plurimã. ¶ Cibor aũt repletionẽ magnã euitet ne ſupfluitates augeant per viã indigeſtionis: ⁊ mãe multiplicent in ptib⁹: ⁊ lʒ corpus indigeret cibo notabilis q̃ntitatis: nõ tñ eſt ei ↄueniẽs cũ iã ſupfluitatibus notabiliter ſit repleta. Et notabis iuxta illud ueteris Hyp. affor 2⁰. Non pura corpora q̃to magis nutriunt tãto magis ledunt. Cibi igit ei⁹ ⁊ pot⁹ debẽt eſſe pauce q̃ntitatis ⁊ multe nutricationis: ut laudabiles carnes vitelli ouor brodia mediocriter piguia ⁊ ſibi ſiles: accipiat aũt eor quãtitatem quã ſtõchus ſine aliq̃ tẽſione uel g̃uitate tolerare poſſit. De potu ſilr eſt eadẽ rõne dicẽdum. ¶ De ſomno aũt eius pretermitẽdũ ꝙ mẽſura ei⁹ debet eſſe par diſtãs a nãli mẽſura ſõni tpe ſue natiuitatis cõſueta. Dico aũt nãli ad quã nã nãliter nõ ſtudioſe iceãt. Dico aũt cõſueta horis ſuis ut in mane. ⁊ poſt cibũ in meridie cõuenienter limitata in mẽſibus: in qbus opʒ nãliter dormire. Indiget aũt lõga dormitione ut mãe ſupflue cõuenientius digerant ⁊ expulſioni preparent. Uigilias aũt nullo mõ laudo in ea. Et caueat etiã dormire reſupine: ⁊ ꝓprie cũ ueſtib⁹ ſpine ⁊ loco renũ ſtricturaʒ facientib⁹. multotiens eniʒ facit accidẽ calorẽ ⁊ doloreʒ in renib⁹. 18⁰ tertij. cay 2⁰ in fine. ¶ Poſtremo aũt letari debet ⁊ eſſe iocũda ⁊ paſſiões aĩe triſtãtes ſũmopere vitare. Et qr ſm quoſdã coitus ponit ſub aĩalib⁹ paſſionib⁹ pp̃ter delitiã ab aĩa in eo pceptã. Dicẽdum aũt ꝙ ſalua ſemp pace audiẽtiũ: vir eius raro cum ea coire debet: ⁊ ꝓpe ſi in tali actu mulier iſta debilitari ſolet. Coitu etiã uti debet pue: eo qr ſatis nãliter ſicca eſt ⁊ macrefacta. Eſt eniʒ obſeruãdum ne coitu multũ utat: qr ex eo uelociter debilitatẽ incurrit: ⁊ qr debilitatem ex eo accipit: corpora etiã ſicca hñtes a coitu ſupfluo multo uelut ab inimico ſibi cauẽ debẽt. Silr ⁊ macri q̃rum illa ſubtilia ſunt ⁊ macra ⁊ ↄualeſcẽtes ⁊ debiles a coitu ſaltẽ multo abſtinẽ debẽt. 4⁰ Almãſ. cay de iuuamẽtis coit⁹. Et hec de regimie ex pte rer nõ nãliũ ſufficiẽte dicta ſufficiãt.

Tractatus 2⁰ De cura per medicinalia [illegible] quinque capitula.

¶ De admiſtratione euacuationũ minoratiuar. Cay. I.

REgimẽ aũt eius ex pte rerũ medicinaliũ eſt in q̃nque capl'a diuidenduʒ. ¶ Primũ erit de euacuationib⁹ vniuerſalibus uel pticularib⁹ minoratiuis. ¶ 2ᵐ erit de diuerſionib⁹ oppoztunis. ¶ 3ᵐ erit de digeſtione materierum. ¶ 4ᵐ erit de eradicatione mãeruʒ. ¶ 5ᵐ ⁊ ultimuʒ erit de cõfortãtibus approꝑatis renib⁹ ⁊ matrici.

PRimũ igit caplm cõplet admĩniſtratione flobotomie ſaphene ſi videbit oppoztuna. Dico autẽ qñ diſpõ eſt mala cõplexio renum ⁊ mãicie: ut ſupra fuit frigida ⁊ humida cũ mã flegmatica dñante. Et lʒ ita ſit: ↄtingẽter tñ mã in toto aut circa renes ⁊ matricẽ quecũqʒ fuerit talr cõmiſceri poſſet ꝙ ↄueniens eſſet flobotomia predicta. lʒ habeam ipſam aliq̃liter ſuſpectã pp̃ter extenuationẽ que iã cõſecuta eſt. ¶ Si vo pp̃ter aliquã de cauſis accñtib⁹ videret eẽ nccĩa flobotomia idicatione ſumpta a diſpõne renũ magis ꝙ mãicis fiat flobotomia a baſilica ſiniſtre ptis, vñ extrahant ſanguis. ℥. iij. uel. iiij. ſm diſcretionẽ. Neqʒ enim hic de flobotomia pti patienti dicẽdũ: eo qr mã nõ eſt in ſluxu, imo fere iã tota fluxit. ¶ Si aũt appet flobotomiã nõ eẽ ↄueniẽtẽ ſoluat uẽter cuʒ medicina ſoluẽte mixtas a rene ⁊ a matrice educente. q̃le eſſet cõpoſitũ hoc. ℞. hñdicte ſimplicis. ℥. ſ. eluarij indi dyaſene. aã. ʒ j. det in potu in aurora cum. ℥. ij. aque calide mãicarie uel arthemiſie ſi fortiores medicinas queris. Et ſi nõ appent ſigna aliq̃ cõmixtionis cholere uel melãcholie fiet in exhibitione hñdicte ſolus: aut electuarij indi. pro hac etiã intentione faciunt pillule de ſarcocolla maiores deſcriptione Meſue. ⁊ pillule de iera compoſita. ⁊ tu conſidera ⁊ collige.

¶ De diuerſionibus. Cay. II.

DIuerſiones aũt que cõplent 2ᵐ caplm ptit eẽ adminiſtrationes ꝓuocãtium lenium que ponantur in ſuis cibis. iuxta ſniam Auic. 18⁰ tertij. in fine. ⁊ opʒ ut ponant in cibis eor cardi ⁊ ſparagi: ⁊ ꝓprie cãpeſtris cum aq̃ ciceris: ⁊ oleo cartami. ¶ Etiã diuerterent has mãs aptiones emoroidarum ſi nã cõcederet eas. aut ſi fuerint tumentes ⁊ recte apiantur cum fricatione cum folijs ficus uel cum paluẽ arthanite. uel cum felle tauri. ¶ 3⁰ iterum diuertant mãe ille per fricationem ſpatularum ⁊ natium. ¶ Et 4⁰ cum ablutionib⁹ peduʒ factis ex decoctione arthemiſie matricarie aſſari meliſſe origani ⁊ ſimilium. ¶ Amplius ⁊ ultimo diuerſiuum optimum eſt ꝓuocatio uomitus qñ ſufficienter mãs euacuat a renibus ⁊ ab extremis ptibus. ut colligendum eſt 4⁰ pmi. cay de iuuamentis que affert uomitus.

¶ De digeſtione materierum. Cay. III.

TErtium vo caplm cõplet per adminiſtrationeʒ digerentium que mãs in renib⁹ ⁊ in matrice cõuenienter adeq̃re ptit. ¶ De q̃rum numero eſt ſy. acetoſus cõpoſitus: oximel de ſquilla. ubi apparet fixã ⁊ magne reſiſtentie mãm eẽ. Deſcri-

herem aūt ego ſic. ℞.ſy.acetoſi cōpoſiti.ʒ.i.ſy.de biſantijs.ʒ.ſ.aque arthemiſie et patonij ꝛ endiuie.añ.ʒ.j.miſce ꝛ def in aurora calidū. ❡ Digerunt etiā mām cōfectiones ꝛ eluaria approꝑata:ut ꝯfectio de ſemib⁹ deſcriptiōe Meſ.in antid. Itē ꝯfectio de lacca. ❡ De eluarijs vō ſūt ſic eluariū de ligno aloes.eluariū de ambra.ꝛ mlta ſilia que ab auctorib⁹ hic inde colligēda ſunt. ❡ Adiuuāt etiā digōnē multa medicamina cibalia.de qb⁹ ſupra dictū eſt in regimie ꝑ cibos. ❡ Adde etiā ꝙ mām digōnē efficē pñt balnea ſemicupia dicta in qb⁹ īfundat̃ uſqꝫ ad renes aut illa que a ſapiētib⁹ encatiſmata noiant̃. In qb⁹ ſtare debet patiēs decoctiōib⁹ factis ex arthemiſia meliſſa mr̄icaria origano aſſaro pulegio calamēto ꝛ ſauina ꝛ nepita que īter alias plātas mihi ſecretū iuuamētū obtulit. Ex quarū et decoctiōib⁹ ſuffumigatiōes ꝑ īferiora fieri pñt ꝑ traiectoriū:uel ſine illo.ꝛ tu cōſidera.

❡ De eradicatione materierum. Cap.IIII.

Q Ue vō mās a renib⁹ ꝛ a mr̄ice eradicādo educūt de fortiorib⁹ ſunt ſicut pille fetide:pille de oppoponaco ꝛ ſibi ſilēs. De leuib⁹ vō ſunt ſic pille de iera cōpoſita:pille de bñdicta. Et de eluarijs ſunt ſicut eluariuꝫ indū.ꝛ de approꝑatis eſt bñdicta que renes ꝛ mr̄icē mūdificat. Et ſoleo ego ita deſcribē. ℞. bñdicte.ʒ.ſ.agarici electi.ʒ.ſ.diagagāti.ā.j.exhibeat̃ totūꝫ in potu cū.ʒ.iij.aque ſparagi uel arthemiſie. ❡ Si aūt euitaret patiēs medicinā liqdā exhibeat̃ ei medicamē pillarū. ℞.pillarū de oppoponaco.ʒ.ſ.pillarū de bñdicta ꝛ de iera cōpoſita añ.℈.j.reformen̄t pille.vij.cū eluario ido ꝛ exhibeantur in aurora ꝛ obſuent̃ ſup eis ꝯditiones in ſolutiuis: ut ſupius dictū eſt. ❡ Si aūt diligeret mās aliqs ꝑticulariter a mr̄ice educē:conueniens eſſet ſeſſio facta in aqua calida decoctionis ſauine aſſari arthanite rutbe ꝛ ſiliuꝫ. ❡ Et ſi fortiori a mr̄ice eductiōe opus eēt admiſtret̃ hoc peſſariū figure digiti minoris cū filo pēdēte cōpoſitum. ℞.croci arthanite.añ.ʒ.i.oppoponacis.ʒ.j.fellis tauri uel vituli quantū ſufficit icorporent̃ ſil̃ ꝛ fiāt naſtalia ut ſupra. Applicent̃ igit̃ tpe oppoztuno cū inūctione eoꝝ cū oleo de croco i quo ꝯterat̃ granuꝫ.j.muſci ꝛ teneat̃ per mediā noctē.ꝛ eſt de medicinis nobiliorib⁹:qs in tota mea etate reperire potuerim.

❡ De his vō que mr̄icē excellēter ꝯfortāt ſolēt eē ſic muſcus ꝛ ambra doronici meliſſa crocus cardamomū ꝛ caſſia lignea:ex qb⁹ fiūt ſuffumigationes ſeſſiones inūctiones ꝛ ſibi ſilia. ❡ De his vō que ꝯfortāt renes ſunt ſicut dactyli citonia bolus armen⁹ maſtix ꝛ uliter oia ſtiptica calida in diſpōnib⁹ renū frigidis ꝛ frigida in calidis. Et ſpēs lactis:ſicut caprinū camelinū ꝛ ouinū iuxta dicta Auic. 4⁹ tertij.cap quarto dum inqt.ꝛ adminiſtret̃ lac camelinum ꝛ ouinum.

❡ De cōfortātib⁹ approꝑatis renibus ꝛ mr̄ici. Cap.v.

U Ltimū vō caplm de his que cōfortāt mr̄icē ꝑſepius cōplet̃ multis inſtrīe.de quarum numero de ſimplicib⁹ eſt puluis mr̄icarie. Itē puluis maſticis. Itē puluis betonice arthemiſie caſſie lignee myrra daucus balſamita ꝛ ſemē ei⁹ ꝛ plāta gariofilata dicta.de quaruꝫ altera dari debet.ʒ.j.cū aq̄ decoctionis mr̄icarie arthemiſie rutbe ꝛ betonice.hec enim oia cuꝫ hoc ꝙ exiccāt ſupfluas humiditates mr̄icis etiā cōfortāt ipſam. ❡ De cōpoſitis vō ſunt ſicut tyriaca magna mitridatum theodoricū hyperiſtū ꝛ anacardī.ꝛ cōfectio alkekēgi.quarū quelibet excellēter eſt laudata nō ſolum ad exiccādum mr̄icis ſupfluitates ꝛ cōfortādum eā.ſed etiā ad ipſam faciēdā fecūdā ꝛ facile impregnādā. Et ꝓpe ſi det̃ ex altero illoꝝ.ʒ.j. plurib⁹ diebus cum aq̄ decoctionis raſure eboris. Eſt enīꝫ ꝯueniens ad impregnare faciēdum.21⁹ tertij.tractatu pmo cap de regimine impregnationis. ❡ De his vō que ꝯfortāt exterius adhibita mr̄icem ſunt uelut inunctiones ſuffumigationes encatiſmata peſſaria ꝛ ſibi ſimilia. ❡ Itaqꝫ ſuffumigium bonum cōferens ad humoroſitates ꝛ uentoſitates mr̄icis ꝛ ſterilitatem impregnationis poterit eſſe tale. ℞.uere.ʒ.j.ſtoracis calamite gallie muſcate ſandarace aſſari nepite ligni aloes.añ.ʒ.iii.gallarum cipreſſi.ʒ.j.ſ. fiat hormꝫ oium per ſe ſubtilis puluis.ꝛ effundat̃ ſup carbones ignitos:ꝛ fum⁹ ei⁹ recipiat̃ in mr̄icē per cānulā ꝯcauā.cui⁹ vna extremitas īpōat̃ aīriori mr̄icis.reliq̄ vō latā baſim hñs uelut tuba ſupponatur uapori a pulueribus ignitis eleuato. ❡ Ex qb⁹ etiā medicinis tale cōpoſitū igrediētib⁹ fieri pñt decoctiōes.quarū napor iteri⁹ in mr̄icē recipiat̃ per cānulaꝫ iā ꝑdictā. Silr etiā ſedeat patiēs in decoctione ꝑdicta genitalia oia īfundēdo in ipſaꝫ uſqꝫ ad vmbilicū.ꝛ eſt encatiſma ab antiqs nolatū. Tales eni medicine qꝫ plures ꝛ predictis nō min⁹ elegātes repiunt̃.ut muſc⁹ ambra ſpica nardī origanū anetū foliū cordumeni hyſopus ꝛ ſatyrionis due ſpēs.ꝛ plāta menite nolata.ꝛ eſt amenos in vītate. ❡ De his aūt que in vnctionib⁹ laudant̃ ſūt ſic oleū de neridē: oleūꝫ de muſco:oleū de keiri citrina:oleū de lilio:oleū de ſanſuco ꝛ oleū de croco. Reliq̄ vō per te collige ſi poteris. ❡ De his vō que renes ꝯfortāt ſunt ſic ꝯfectio ſelite noiata:ꝛ ꝯfectio alkekēgi:ſpēs triſere oēs excludēdo opiū ab eis. In precedēti etiā caplo aliq̄ elegātia de ꝯfortātibus renes tacta ſunt.ꝛ ꝓprie ſpēs lactis tres.de qb⁹ ſcribit̃ ab Auic. 18⁹ tertij.4⁹ cap.dū inqt. Et adminiſtret̃ in eis lac camelinū ꝛ caprinuꝫ ꝛ ouinū. Nā ipſa ꝯteruāt renes ꝛ aggregāt eos:ꝛ ꝯſolidāt ipſos. Et lacti qdē ouino nō eſt par ſupple medicina in egritudinibus renum ꝓpter debilitatem.ꝛ ꝓprie cum in eo cōmiſcetur quod eſt ſicut bolus armenus. Item comedere etiam renes alioꝝ aialiū cuꝫ alijs cibis ꝛ permiſcere cum eis. ꝓhibēt ia.ſ.mātertam curſum ad renes ꝛ eſt multi iuuamēti. Hec ad laudē dei oipotētis dicta ſufficiāt Deo grās Amen.

Conſilium.205. De ſterilitate.

MUltitudo doloꝝ qui moleſtant hāc mulierē ꝛ ꝓprie qui ſunt pūgitiui mordicatiui ꝛ ictiui ꝛ pruritiui apparentes in tota mr̄ice ipſi⁹ ꝛ in ptib⁹ adiacētib⁹ ei.ut in renib⁹ ꝛ in alchati ſignificāt mās multas acutas ꝛ incēſiuas in ipſa mr̄ice ꝛ in uenis ei⁹ ꝯtineri. Maxie hoc declarat̃.quī eī tpe cīonis moleſti⁹ aggrauat̃ ꝛ poſt cīonē alleuiat̃ in ea inflāmatio mordicatio ꝛ pūctio que ꝓfuerāt. ❡ Et nō eſt mirabile mām calidā ꝛ acutā in ea ꝑſeuerare.ꝓpterea qꝛ ipſa ibibit̃ in ꝓfundis ptib⁹ mr̄icis.etiā qꝛ cōmiſcet̃ ſanguini groſſo ad melicitatē tēdēti.ꝓpterea qꝛ hec mulier coloris eſt rubei ad fuſcedinē tēdētis.ꝛ eſt carnoſitate ſolida hūidinata. Et hec pōt eſſe cā iterū doloris exiſtiūt in mr̄ice ipſi⁹:ꝛ in predictis ptib⁹ eueniētis. Māe eni acute groſſe cōmixte uētoſant eas.quare dolores efficiūt extēſiuos. ❡ At vō adhuc a mr̄ice hui⁹ mulieris emanāt humiditates corrupte:que nō raro fetore magno emittunt̃ ꝛ corrūpūt etiā collū mr̄icis iteri⁹ ꝛ ptē orificij exterioris ei⁹ cū puſtulis acutis ꝛ corroſiuis:ꝛ iſta eſt adeq̄ta cā ſterilitatis hui⁹ mulieris. Cū eni ex predictis demōſtret̃ lapſus ualde calidus in mr̄ice a māb⁹ predictis eueniēs quō pōt ſemē in tali mr̄ice receptū eē germinationis cauſa.corrūpitur enim in ea illud ſemen:ut in arida terra ꝛ putrefacta proiectū ſicut ſenſus oſtendit. Et ſunt ſermones magni Hippocratis afforiſmorum 5⁹.ſermone primo. Similiter autem ꝛ in maribus.lege ibi.

Propter qō ex hoc fundamento rōnabiliter eligi pōt igeniū curationis diſpēnū hui⁹ mulieris ꝛ ꝯuerſionis ei⁹ de ſterelitate ad fecūditatē in ſeptē intētiōib⁹ ꝛ cap. lis cōprehēdēdo ipm. ❡ Primū itaqꝫ caplm diſcurret regimē ex pte gñaliū que pmitti debēt. Et eſt eāꝫ ꝙ ut mulier iſta euitet aerē calidū ꝛ ꝯuerſationē in eo.ꝛ ueſtes multū ptiū renū ꝛ mr̄icis calefactiuas:ꝛ lōgū decubitū ſup renes.effugiat uſuꝫ ciboꝝ calidoꝝ ualde.ut ſunt aromata:ſalſa cibaria:vinū fumoſuꝫ ꝛ antiquū:ꝛ cibos ualde pingues ꝛ ꝓprie ſalitos pīguedie artificiatos. Et caueat a frequēti uſu apij:feniculi:petroſilini:ſpilli:abrotani:rutbe ꝛ

Suppoſitorium bonum

Que cōfortet matricē

Miſi. Et caueat multũ a vigilijs. imo lõga dormitio eſt ſi-
bi ↄueniẽtioꝛ ꝙ vigilia. ¶ Et effugiat motũ ꝓgreſſiuũ exer
citia laborioſa poſt cibũ. ¶ Et comedat cibaria ois bñ ma
ſticata: euitãdo magnã quãtitatẽ cibarioꝝ in vna mẽſa. Re
pletio eñ multa ciboꝝ ꝛ potuũ eſt cã corruptionis coruʒ in
ſtõcbo ad quã ſeqtur gñatio mãerum corruptaꝝ que lapſũ
efficiũt deterioꝛẽ. ¶ Et caueat etiã a triſtitia iracũdia ꝛ fu-
roꝛe: ꝛ oibus motib⁹ aie que ſunt cã incenſionis humoꝝ ꝛ
ſpũum. Et hec de reb⁹ gñalib⁹ ptranſeat. ¶ 2ᵐ aũt caplm
pcurrit modũ euacuationis mãerum predictaꝝ. ꝓp qḋ ſta-
tiʒ per tres uel 4ᵒʳ dies añ tp̃e ↄiũctionis lunaris mane per
duas horas poſt oᴛũ ſolis uẽtre mũdificato a fecibus fiat
huic flobotomia de baſilica dextri brachij ſuppoſita cubito
ꝛ extrahant ſanguis. ℥. v. ¶ 3ᵐ vo caplm docet ꝙ die imedia-
te ſeqũẽti flobotomiã ſoluat cum hac medicina. ℞. eluarij
de epithimo ꝛ roſati añ. ℥. ij. ſ. aque lactis. ℥. iiij. diſſoluãt ſi-
mul cũ aq̃ calida ꝛ bñ cõmiſceant ꝛ bibant in aurora. ꝛ doꝛ
mire debet poſt ipſam hora vna cũ dimidia. ꝛ poſt illud ex
pectet per 4ᵒʳ horas. ꝛ tũc accipiat iteꝝ ſimplicis aque lactis
calide cyathũ vnuʒ. ꝛ poſt ipſam tardet cibũ hora cõpleta.
¶ Pro 4ᵒ vo caꝑ die imediate ſeqũẽti hoc minoratiuũ ac
cipiat hec mulier ſeu hoc digeſtiuũ. ℞. aque nenufaris. ℥.
iiij. aque ſublimationis folioꝝ uel radicũ mandragore. ℥. j.
croci ſimplicis pulueriʒati. ʒ. ſ. miſce. ꝛ tepidũ accipiat die
hus octo ↄtinuis. ¶ 5ᵐ vo caplm ponit deſcriptionẽ harũ
pillaruꝝ: quaꝝ uſus eſt ualde cõuenientes ad educendũ mãs fe
cales: ꝛ alias in vijs euacuationũ multiplicatas. diuertẽdo
etiã eas a mfice. ℞. floꝝ geneſtre: ſemĩs apij: petroſilini: ca-
rui: arthemiſie: ꝛ matricarie añ. ʒ. ſ. aloes epatici boni ꝛ ele
cti. ℥. ij. ſalis indi. croci. añ. ℥. ſ. pulueriʒent oia per ſe ꝛ con-
quaſſent ꝛ iſundant in. ℥. v. aque mfricarie calefacte: ꝛ dili-
gẽter cõmiſceant. deinde ſupponat eis tegula calefacta: ꝛ
ita diligẽter exiccet: ut viſcoſa fiat mã. deinde iteꝝ ſupadda
tur aq̃ ꝛ iterũ exiccet: ꝛ ita fiat tribus vicib⁹. De hac ꝗ mã fi
ant pille de oi. ℥. vj. de qbus oi 1ᵒ die paꝝ añ cenaʒ accipiat
vnã toto tp̃e aſſumptionis aq̃ruʒ ſuprafcriptaꝝ. Deide iteꝝ
eis poterit uti uſquequo ueniat ad fecũdationẽ ꝗ i fine 4ᵒʳ
dierum uel qnque paꝝ añcenã accipiẽdo vnã. ¶ 6ᵐ vo ca
pitulũ docet modũ pceſſus in cura poſt aſſumptionẽ aq̃rũ.
Itaqʒ die nono imediate ſeqũẽti aſſumptionẽ predictaruʒ
aq̃rum vno mane in aurora accipiat hoc euacuatiuũ poſt
ipſuʒ obſeruãdo ↄditiones que in pcedẽti minoratiuo ſcri-
pte ſunt. cui⁹ deſcriptio talis eſt. ℞. bñdicte ſimplicis. ℥. ij. ele
ctuarij de pſilio. ℥. iii. eluary roſaꝝ. ℥. j. ſ. auri põderis mi-
ſce. ꝛ totũ accipiat cũ aq̃ mricarie calida cũ modis predictis
¶ Pro 7ᵒ vo caꝑ obſeruãdũ eſt ꝙ die 3ᵒ poſt aſſumptionẽ
hui⁹ ultimi ſolutiui mulieri iſti fiat flobotomia de ſaphena
dextri pedis ſup dorſo cauille pedis poſita ſex uel qnqʒ ho-
ris poſt aſſumptũ prãdiũ. ꝛ educant per ipſam ſanguis. ℥. v
uel. vj. ¶ 8ᵐ vo inſtrm eſt: ut die imediate ſeqũẽti predictã
flobotomiã mulier iſta in aurora accipiat. ℥. ſ. raſure ebo-
ris cũ. ℥. ſ. aque arthemiſie ʒuccarate ꝛ calide. ꝛ ↄtinuet hũc
potum ad minus. v. dieb⁹. ¶ 9ᵐ vo remediũ eſt. ut diebus
qbus aſſumit hũc ultimũ potũ oi mane poſt exitum a lecto
per horã vnã. ꝛ in ſero qñ uadit ad lectũ faciat hoc ſemicu-
piũ. ut habeat maſtellũ uel catinuʒ de ligno magnũ: in quo
ponat deſcriptionẽ ſequẽtẽ. ꝛ ſedeat in ipſa ſaltẽ per horam
mediã aut per tertiã ptẽ hore. Cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. radicũ
paſtinace dauci xilobalſami carpobalſami lingue auis añ.
M. iiij. floꝝ arthemiſie ꝛ matricarie ana. M. iiij. croci. M. ij.
been albi ꝛ ru. floꝝ geneſtre añ. M. j. ſ. muſci. ꝗ. iij. ambre. ℈
j. bulliãt oia in cẽtum lib. aque uſqʒ ad ↄſumptioneʒ tertie
ptis duab⁹ remanentib⁹. Muſcus ũi ꝛ ambra crocus ꝛ flo-
res geneſtre ponant ſolũ in fine decoctionis. ¶ 10ᵐ vo in-
ſtrm ultimũ ꝛ eſſentiale eſt hoc. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ: granoꝝ
pini ꝛ ſecacul. ꝛ eſt iringus añ. ℥. ſ. granoꝝ aʒedini. ꝛ ſunt ra
dicule pue ↄtorte nodoſe coloris ſubcitrini. ſapore notabili
ter dulces. ſubſtãtia viſcoſe: ꝗs incole ueronẽſes ſutraſium

nocãt. ℥. ſ. croci ꝛ ꝓp̃e vincẽtini. ℥. j. ligni aloes galãge: ma-
cis gariofilate: been albũ ꝛ ru. floꝝ melliſſe. añ. ℈. iiij. raſure
eboris: corticũ caſſie añ. ℈. ij. ſy. ↄſeruationis ʒinʒiberis vi-
ridis lib. j. ʒuccari al. lib. ſ. coquat ʒuccaꝝ cõuenienter cuʒ
lib. j. aque meliſſe ꝛ predicto ſy. uſquequo euaneſcat aqua.
tunc ꝗ cũ tepeſiet addant ſpẽs cũ uehemẽti ↄtritione incoꝛ
porãdo. ꝛ ultimate ſupadiungant muſci ꝛ ambre electe añ.
℥. ſ. ſi potẽs eſt. de hoc igit eluario poſt ſuprafcriptas pur-
gationes mulier iſta accipiat ter in die. ſ. in aurora per horã
añ prãdiuʒ ꝛ añcenã. ꝛ cũ uadit ad lectũ quãtitatẽ vni⁹ nu-
cis muſcate. ꝛ ꝓp̃e aſſumptio ei⁹. ſi poſt purgationẽ fit tẽpo
re quo fiat ſemicupiuʒ ſuprafcriptũ efficacioꝛ eſt. Cuʒ his
enim ingenijs ꝙ plurimas mulieres que adhuc longo tp̃e
ſubtiles fuerunt dono diuino bñficiẽte ad fecunditateʒ re-
duxi. Et tu ↄſidera ꝙ oia ſunt inſtra ex laboribus illuſtrium
auctorum emollita. Ad laudem oipotentis dei. Amen.

Cõſilium. 206.

De ſterilitate ꝓueniente ex to-
tius corporis repletione ꝛ ma
xime inferioꝝ partium. ꝛ ex menſtruoꝝ retentione.

Ex his que mihi per lrãm inotuerũt
hec nobilis dña honeſtiſſi-
ma ↄſors honorãdi viri ꝓ Joãnis fabri-
ca eſt repleta uñ repletione ſm ambituʒ
totius. ꝛ pncipalr iferioꝝ ptiũ. qḋ demõ
ſtrat grauitas ſeſſus ei⁹ carnoſitatis aug
mẽtuʒ ultra mediocritatẽ diſtẽperies ma
tricis ei⁹ que nõ ↄueniẽter mũdificatur
nãli mẽſtruatione ꝛ mũdificatione ꝗlibet mẽſe cũ ſit in flore
ſue etatis annum hñs circa. xxiij. ꝛ oſtẽdit etiã ipſius reple
tionem genuũ grauitas. ꝛ doloꝛ ſupioꝝ ptium repletionem
demõſtrat capitis doloꝛ tremoꝛ cordis. ꝛ ſtomachi doloꝛ. ꝛ
grauitas nõ leuis ut ſcribit. qḋ etiã cõfirmat frequens ad-
uentus febris. ꝛ multitudo puſtularum in ea repitata fre-
quenter. Ex qbus non eſt difficile intelligere cãs ꝓpter ꝗs
hec mulier ſterilis fuit ꝛ non fecunda.

Propter qḋ ad felicitãduʒ ipſam ad ꝓlificationeʒ
obſeruent ea que ſcribunt nũc cõſequen
ter. ¶ Itaqʒ mulier iſta abſtineat in cibis a reb⁹ viſcoſis ꝛ
oppilatiuis. ut a lacte a cibis lacticinijs ꝛ paſtilib⁹ a legumi
nib⁹ oibus: ꝛ a carnib⁹ antiqs: ꝛ a viſcoſis cutaneis: ꝛ neruo
ſis aialium ptib⁹. Et caueat etiã a pane aʒimo: ꝛ a multitu-
dine caſei: ꝛ ꝓp̃e dulcis ꝛ mollis. ſed paꝝ ſalit⁹ eſſet ei ↄueniẽ
tioꝛ. ¶ Euitet fruct⁹ frigidos ꝛ humidos uelut ꝗnata acria
meſpilla ꝛ ſorbule ꝛ his ſilia. ¶ De alijs aũt faciat mõ ſuo.
¶ Uinum aũt bibat albũ ſubtile bñ claruʒ ꝛ nõ dulce. ſed
ſaporis mediocris: ꝛ potentie eq̃lis: aut ſaltem temperet vi-
num cum aq̃ ciſterne: ſi ualde fumoſum fuerit ſm diſcretio
nem. in alijs aũt licentiam captet modo ſuo.

De rebus aũt medicinalib⁹. xvi. occurrunt mihi
regule ſm ptẽ ꝛ inſtra obſuãda. ¶ Et
pmã qdẽ eſt ut poſt medietatẽ mẽſis nouẽbris ꝙ primum
applicuerit domũ ſuã hec mulier incipiat regẽ ſe regimine
cõſcripto in caꝑ precedenti. Et vno mane hora electa fiat ſi
bi flobotomia de uena baſilica dextri brachij per quã edu-
cant ſanguis. ℥. iiij. uel qnque. ¶ 2ᵐ inſtrm eſt ut mane im
mediate ſeqũẽti accipiat hoc ſolutiuũ. ℞. pillaruʒ de oppo
ponaco. pillaruʒ de iera cõpoſita. añ. ℥. ſ. forment pille. vj.
cum aq̃ arthemiſie. ꝛ accipiant in aurora. ꝛ poſt ipſas ime-
diate dormiat per horã vnã ꝛ mediã ꝛ nõ plus. ꝛ expectet
operationẽ eaꝝ per. v. horas. ꝛ tunc accipiat cyathũ vnũ aque
calide ʒuccarate. ꝛ poſt ipſaʒ aquã per horã vnã prandeat.
¶ 3ᵐ inſtrm eſt ut poſt illud minoratiuuʒ imediate in oi ci-
bario ſuo icipiat accipe de hoc puluẽ. ℞. cinamomi electi ꝛ
ſubtilis. ℥. ſ. croci. ℥. j. ſpice nardi. ℈. ij. ligritie. ℈. iiij. fiat oiuʒ
per ſe puluis ſubtilis. Et ſi nõ poſſet cõmiſcẽ ipſum cibis ꝓ
pter abominationẽ. tunc añ cibũ: aut in medio eius accipi
at huius pulueris qñtitatem granoꝝ q̃tuoꝛ oꝛdei cum mo
dico brodij qḋ habebit in ferculo. ¶ 4ᵐ inſtrm eſt ut ma-

vel immediate ſequenti poſt pillulas accipiat infraſcriptū digeſtiuum in aurora calidum. Et continuet ipſum dieb⁹ ad minus octo. ℞.ſy.cōpoſiti acetoſi.ſy.de eupatorio.añ.ʒ.vj.aque arthemiſie matricarie radicū̄ enule.añ.℥.j.miſce. Et ſi dña iſta abominaret ſyrupū:tunc accipiat predictas aq̃s multiplicādo eas uſq₃ ad quātitatem.v.℥.❡5m inſtrm̄ eſt hoc.℞.aloes epatici.ʒ.ij.agarici electi oppoponacis pinguis.añ.ʒ.i.ſ.ſpice nardi rubee tinctoꝝ cinamomi croci ſalis indi.añ.ʒ.i.pulpe colloquintide.℈.iiij.pulueriçent̄ oia per ſe ⁊ cōmiſceant̄.deinde infundant̄ in.iiij.℥.ſucci mātricarie ſub radijs ſolis ſepe agitādo quouſq₃ ↄſumat̄ ſuccus qð iterū duab⁹ vicibus renouet̄:⁊ exiccet̄ uſq₃ ad glutinoſitatē bonā.de iſta ergo materia fiant pillule de qbus oi tertia die accipiat vnā parū ante cenā dieb⁹ qbus accipit ſyrupū uel aq̃s ſupraſcriptas. Jta q̃ nō accipiat de eis die imediate precedēte aſſumptionē ſolutiui ſequētis nunc.❡6m inſtrm̄ eſt ut nona die imediate ſequenti poſt aſſumptionē ſy.accipiat hoc ſolutiuū.℞.elūarij indi.ʒ.iiij.elūarij roſati ʒ.j.miſce.⁊ bibat̄ cū aq̃ enule calida.⁊ obſeruent̄ poſt illud cōditiones ſcripte ſupra poſt p̄mas pillas. Et ſi non poſſet ꝓpter abominationē illas pillas aſſumē:tūc loco earū pro minoratiuo accipiat hoc elūariū ſicut ecōuerſo.ſi nō poſſet hoc elūarium aſſumē:accipiat pillulas p̄mas anteſcriptas.❡7m inſtrm̄ eſt:ut hec dña poſt 2am purgationē oī mane per totū vnū menſem accipiat iſtas aq̃s calidas in aurora.℞.aque matricarie:aque enule ⁊ melliſſe.añ.℥.j.❡8m inſtrm̄ eſt ut hec dña oī mane ⁊ ſero an̄ prādiū ⁊ cenam balneet ſe in aquā decoctionis harū medicinarū.℞.melliſſe origani calamēti pulegij polij montani matricarie arthemiſie rube.ana.M.j.camedreos camepitheos ſpice nardi ⁊ romane dauci eupatorij ſticados.ana.M.iij.coquant̄ oia in ſex ſitulis aq̃e uſq₃ ad ↄſumptionē tertie ptis in cuius fine ponant̄ muſci.g.iij.ligni aloes gallie muſcate pulueriçatoꝝ.ana.ʒ.j.hec tria ponant̄ ſolū in fine decoctionis. Jnſūdat̄ ergo mulier iſta in hāc aquā delectabiliter calidā.⁊ faciat hoc balneū trib⁹ diebus qbus nō ipediat ſe cū viro.4a aūt die poterit accedē ad ipſum ut nūc ſeqtur.❡9m inſtrumētum eſt iſtud.℞.croci.℈.ſ.muſci ambre ligni aloes lingue auis.añ.g.iij.coaguli leporis quātum ſufficit fiant formule ſimiles oſſib⁹ dactyloꝝ de qbus mulier ſubiiciat ſibi vnā in matrice tenēdo ipſam tota die.tūc ergo in ſero poterit accedē ad virū.❡10m inſtrm̄ eſt ut his tēporibus poſt balneū hec dña ſemp oī nocte in aurora accipiat.ʒ.j.infraſcripti pulueris cū tertia pte cyathi vini maluatici aut alterius electiſſimi nō calefacti.℞.raſure eboris ligne auis.añ.ʒ.j.muſci ambre.ana.g.iij.croci floꝝ arthemiſie.ana.℈.ſ.pulueris ↄfectionis nere.℈.j.pulueriçent̄ oia per ſe.deinde cōmiſceant̄ adinuicē.eſt aūt nera medicamen cōpoſitū deſcriptū a Nicolao in antidotario ſuo.lege ibidem.❡11m inſtrm̄ eſt hoc.℞.galbani oppoponacis electoꝝ.ana.℥.ſ.ambre muſci.añ.g.ij.alipte muſcate.ʒ.j.trociſcoꝝ de croco.℈.j.diſſoluant̄ gūme cum vino maluatico electo ⁊ fiāt cerota rotūda quātitatis nebule rotūde çuccarate ſup pāno de grana extēſa:⁊ de iſtis cerotis portet ſemper vnū ſup vmbilico ſic adherēs ita q̃ vmbilicus ſit in medio eius ſicut pūct⁹ in circulo.❡12m inſtrm̄ eſt:ut mulier iſta poſtq̃ fuerit purgata ⁊ balneata:ut ſupra ordinate ſcriptū eſt:tūc anteq̃ copulet ſe viro fiat ſibi flobotomia iterū de uena ſaphena per duas horas ante cenā per quā educant̄ ſanguis.℥.iij.aut.iiij.ad plus. Eſt aūt ſaphena uena in domeſtica pte tibie inuēta in loco ſuperiori cauille pedis.❡13m inſtrm̄ eſt:ut hec mulier poſt p̄dicta balnea poſtq̃ mane ſurrexerit:⁊ expurgate fuerint ſuperfluitates cōmunes ueſte lōga cincta ſuffumiget̄ cū iſto puluere ſupaſpergēdo carbonibus ignitis de ipſo quātitatē.j.ʒ.⁊ recipiat fumū per inferiora cruribus ſuis bñ apertis. Tunc ergo ſubijciat ſibi peſſariū ſcriptum ſupra in nono inſtrumēto.⁊ teneat ipſum horis tribus aut duabus ad minus:cuius pulueris deſcriptio eſt hec.℞.laudani electi.ʒ.ſ.gallie muſ.ʒ.ij.muſci ambre.ana.gra.iij.ligni aloes oppoponacis.ana.ʒ.j.fiat omniū pulus per ſe.deinde cōmiſceantur:⁊ ex illo fiat ſuffumigium.❡14m inſtrumentum eſt:ut hec mulier omni mane in aurora accipiat infraſcripti electuarij quātitatem nucis muſcate:deglutiendo ipſum poſt qð non comedat niſi tranſeant hore quatuor neq₃ bibat. Et debet icipe aſſumptionē huius electuarij mane immediate ſequēti poſt ſcðam flobotomiā.de quo electuario ⁊ ſemp poſt prādiū ⁊ cenā deglutiat quātitatem vnius grani fabe bibendo poſt ipſum modicū vini clari albi ⁊ hipocrātis. Eſt aūt huius electuarij deſcriptio hec.℞.doronici lingue auis floꝝ arthemiſie ⁊ matricarie hypericonis ana.ʒ.j.melliſſe folioꝝ baſiliconis añ.ʒ.ij.raſure eboris.ʒ.iiij.ambre orientalis.℈.j.muſci.g.v.limature auri tenuiſſime.ʒ.ſ.confectionis nere.ʒ.j.ſ.ſy.de calamēto.℥.iij.ſy.de corticibus citri.℥.v.çuccari albi lib.ſ.medicine ſunt.xvj.terēda igit̄ omnia ſubtiliſſime terantur per ſe.deinde coquatur çuccarū cum ſyrupis uſq₃ ad bonā glutinoſitatem.⁊ cū ceperint tepeſieri ſuperadiungātur ſpecies omnes preter neram muſcum ⁊ ambrā.que tria ſolum in fine apponi debent vehementiſſime ⁊ longo tēpore cōterendo. Seruet̄ ergo hoc electuarium in uaſe lapideo ſtricti orificij bene clauſum.⁊ ſit eius uſus ut iam dictum eſt. Hoc enim electuarium mundificationibus ante miſſis rectificauit q̃ plurimas mulieres.⁊ de ſterilitate fecundas fecit eas beneficio illius qui ſuauiter cuncta regit atq₃ diſponit.❡15m inſtrumentum eſt icidens actus neceſſarios ad fecundationē ſalua ſemꝑ reuerentia moralitatis ⁊ honeſtatis. Eſt ut mulier que fuit ſterilis quando intendit ſe cōmiſcere viro poſt purgationem ⁊ generalia ſupraſcripta:non multū feſtinanter copuletur ei Et audiat etiā vir capitulū iſtud. Jta q̃ parū videlicet per vnam horā aut circa ante copulationem ludat vir cū muliere ⁊ ecōuerſo cum oſculis ⁊ tactu mamillarum:⁊ ſuminis ⁊ partium genitalium tēpus hoc expendendo quouſq₃ vir viderit mulierem diſcoloratā factam rubicundā ⁊ anhelitū parūper frequētatū ⁊ leuē motū ſaltuoſū circa ptes igwinales ⁊ ſuminis pceptū ſenſu tactus. Tunc ergo vir copulet ſe mulieri cruribus ad alta notabiliter eleuatis.⁊ cum ſenſerit anhelitum parumper frequentatum magis q̃ prius.tunc effuſo in ipſa ſemine parumper ſtet ei copulatus.⁊ recedens ab ea faciat ipſam reuolui ſuper dextro latere.ibidem contrahere moram per ſpatium vnius hore cruribus eius ſtrictis:⁊ natibus parumper eleuatis.❡Ultimum ⁊ inſtrumentum eſt:ut poſtquā hec omnia completa fuerint ſi non ſuperuenit impregnationis effectus.tunc mulier iſta utatur hoc peſſario de ſecretis Sorani ad Cleopatram facto in genetia ſua:cuius deſcriptio.℞.foliorum hypericonis raſure eboris ana.exagium vnum muſci tupapirij ambre orientalis ana.℈.j.nere.℈.iiij.cum ſucco nepite ⁊ poline orobi fiant peſſaria mollia cum ſerico in granis chermes tincto. Subijciat ergo mulier ſibi vnum ex eis longis tēporibus:⁊ eſt de inſtrumentis que a qualitatibus communibus ⁊ a proprietate felicitant mulieres de ſterilitate ad fecunditatem. Quod ſummus pius ille ſaluator qui cuncta feliciter facit concedat ſibi ad laudes eius immortales. Amen.

Cōſilium.207. De fluxu magno a matrice ab immoderata ipſius humiditate que efficit ut hec dña ſterilis fiat aut non concipiens.

PRo generoſa dña ↄiūge ſpectabilis ⁊ ſtrenui militis dñi Alberti de la ſala celeberrimi ciuis ferrarieñſis.appet ex narratis ſignoꝝ ↄgregationib⁹ q̃ ſi generoſa dña hec raro eſt ↄcipiēs nulla hui⁹ rei eſt euidentior cauſa q̃₃ mātricis humiditas imoderata:que mlͭ ap̄lr efficiat ut ipſa aut oino ſterilis aut nō concipiēs fiat. Aut ſi concipiat ad partum feliciter non pueniat.aut q̃ ſe

men quod recipit non bene digerat ⁊ amplectat: uelut ipſm nō bñ detineat ſeu ꝓpter multam humiditatem lubricitātē deponat. Aut q2 ꝓpter frigiditatē matricis ⁊ multas humiditates uentoſitas in ea ꝯgregat̃ que ſemē in ea receptuз ultra lubricitatē frāgēdo ſpargat ⁊ expellat anteq̃ ex ſemine embrio generetur. vñ ⁊ facile uideri pōt eaſdē cāſ abortus eſſe poſſe que generationis cauſe ꝓhibitiue ſunt. ¶ Ex quibus etiā clarius deduci pōt: q̃ ſi quod ingeniuз haberi pōt reddens hanc generoſam dñam fecundā ⁊ ꝓlificam: illud conſiſtit in rectificatione cōplonis: ⁊ ꝓhibitione cōgregationis multarum humiditatum: ⁊ uentoſitatum in ipſa. Iз credam ego hoc contingere in ipſa non ſolū propter diſpoſitionem matricis: ſed etiā propter ſeminis quod recipit a coniuge ſuo aquoſitatem: ⁊ humiditatem non paruam. Quare videt̃ defectum imponendum eſſe utriſqз eorum.

Erit itaqз facile cognitum q̃ intētio in rectificādo matricē eſt cū exiccātibus calorē ei⁹ uigorātibus ⁊c. retētiuā matricis ut auidior ad detinendum: ⁊ recipiendum ſemen receptum fiat: ⁊ totum hoc tam in cibis ⁊ potu q̃з in medicinis obſeruandum eſt. ¶ Igitur ⁊ ſi in diſpoſitione hac multa ex memoria illuſtrium virorū auctorum hincinde collecta ſcribere poſſem. Elegi tamen nunc hoc regimen in ſex intentiones partiri quas etiaз nō diffuſe ſed utiliora tangendo percurram facile.

Prima igitur intentio eſt regiminis rerum non naturalium rectificatio. quod quidem ad calidum ⁊ ſiccum inclinare debet: Iз magis ad ſiccitateз. ¶ Domus itaqз camera ⁊ locus omnis quem habitat ab humiditate ⁊ frigiditate remota ſint. ¶ Et exercitio notabili utatur magis q̃з quiete: niſi q̃ poſt copulam cum viro per duas horas quieſcere debet: ⁊ dormire media inferiori parte corporis eleuata. ¶ Nunq̃з uſqз ad ſaturitatem completā cibum accipiat: ſed uelut adhuc appetens a menſa recedat. ¶ Somnum etiam prolixum ualde effugiat ut horarum octo menſuram inter diem ⁊ noctem non excedat. ¶ Triſtes animi ſollicitudines caueat. hec enim ingenter gñationē impediunt. gñatio enim delectatione perficitur. ¶ De cibis ⁊ potibus Iз multum ꝓtellare poſſem. Caueat hec oia. f. piſcium multoꝝ uſum: lac recenteз caſeum: paſtilles ciboꝝ bletā lacucā ſpinachiā endiuiā portulacam cucurbitā cucumeres ceraſa auellanas alleum cepe bulbum porrum: leguminum multum uſum niſi bene diſſolutorum. Effugiat pingues animalium partes: brodia multa: ⁊ aceti multū uſum quia matricē ledit. ¶ Potum eligat vini albi uel rubei: non dulcis: ⁊ non aquoſi: ſed bene potentis clari ⁊ odoriferi ſine aqua: aut ſaltem limphati cum aqua: in qua ſundatur modicum de puluere nepite uel ambre in ſindone ligate per tres horas ante potum vini poſite.

Secunda intētio eſt mr̃icis a ſuperflua humiditate mundificatio ad quā experta ſolum quinque ſcribam. ¶ Primum eſt uſus pillularuз de hiradicta ſm̃ Nicolaum. de quibus omni capite dierum. xv. accipiatur. ʒ. ſ. ⁊ tardetur cibus quinque horis. ¶ 2ᵐ eſt metridatum de quo bis in menſe accipiatur. ʒ. j. in aurora cū aqua decoctionis vnius grani ambre cal'e ⁊ tardetur cib⁹ horis quatuor. ¶ 3ᵐ eſt ablutio facta cum aqua decoctionis infraſcriptarū: in qua ſedeat uſqз ad vmbilicum. ℞. ſtoracis calamite nepite aſpalti ameos ſiſeleos rubee xilobalſami carpobalſami coſti heē rubei añ. ʒ. ſ. ¶ 4ᵐ eſt ſuffumigatio mane ⁊ ſero facta cum troc. confectionibus ue re carbonibus ignitis ſuperpuluerīçatis. ¶ 5ᵐ etiaз eſt ſuffumigatio facta cum ſtorace rubicunda in littore maris inuenta. ut dicam nunc hec omnia experta ſunt.

Tertia intētio eſt mr̃icis calefactio ⁊ exiccatio: que Iз fiat cū ꝑdictis. ⁊ iter hec vidi eluariū expertiſſimū qđ cū hoc q̃ calefacit ⁊ exiccat mr̃icis humiditates ad impꝛegnationem ſolenniter diſponit: ⁊ non ſolet me decipere. ℞. cinamomi cardamomi maioris croci gar̃. macis ciperi nucis muſ. cimini ligni aloes piperis longi caſſie lignee añ. ʒ. ij. cubebaruз doronici añ. ʒ. iiij. ambre muſci balſami añ. ʒ. j. çuccari albi lib. j. ſ. vini maluatici aque bugloſſe ⁊ meliſſe añ. q̃tū ſufficit fiat electuariuз: de quo accipiat̃ ol ſero qñ uadit dormitū coclear vnum ⁊ medium ante cenā.

Quarta intētio eſt uētoſitatū mr̃icis conſumptio. ⁊ ꝓhibitio generationis earum in ea. Gratia cuius ꝯferūt oia ſupraſcripta. ſed ſpāle remediū eſt ſuffumigatio facta cū decoctione rubee cimini ameos ⁊ gallie muſcate. añ. Aliud melius ſuffumigiū factuз ex decoctione iſta nō me fallēte. ℞. gallie muſcate caſtorei bdelij laudani coaguli leporis nucis muſcate. añ. ʒ. iiij. coquant̃ diu in aqua in qua lauetur. aut ſuffumigetur cum ea. ¶ Radix etiaз ciclaminis per me ſepius adminiſtrata faciēdo ex ea formulam ſimilē oſſi dactyli ⁊ ſupponēdo matrici conueniens eſt.

Quinta intētio eſt mollicici mr̃icis ⁊ humoroſitatis conſumptio. que optime fit cuз uſu huius confectionis. ℞. ſiſeleos heen albi ⁊ rubei lingue auis raſure eboris ſeminis napi ⁊ paſtinace. añ. ʒ. j. cinamomi macis gar̃. galange piperis longi anthos xilobalſami blacte biçātie maiorane pulegij. añ. ʒ. iiij. meliſſe bugloſſe corticuз citri. añ. ʒ. ij. margaritarum. ʒ. j. muſci. g̃. ij. çuccari albi lib. ij. coque çuccarum cum maluaſia ⁊ fiat electuariū. hoc eſt mirabile in conſumendo humoroſitatem matricis ⁊ inter oia expertum eſt ad impregnationem fiendam.

Sexta ⁊ ultima intentio eſt retētiue matricis ꝯfortatio: de qbus ſpeciale eſt ablutio matricis facta ſepe cū decoctione ciperi. ¶ 2ᵐ eſt cū decoctione ſcorie ferri. ⁊ eſt melius ⁊ fortius. ¶ 3ᵐ eſt ſuffumigatio facta cū maſtice aſpſo carbonib⁹ ignitis. ¶ 4ᵐ eſt vnctio cū hoc linimēto. ℞. ſucci folioꝝ ro. ſucci granatoruз gar̃. añ. ʒ. iiij. thuris hypoq̃ſtidos acatie maſticis coriandri ꝑparati ſcorie ferri. añ. ʒ. iiij. terre ſigillate. ʒ. ij. amili. ʒ. iiij. fiat vnguētū in mortario plūbeo. de quo inguina ſungant̃ ſepe. Plura his apponere potuiſſeз. ſed hec pauca ſcripſi. q2 utiliora mihi experta ſunt. Miſericordia dō ſaluatoris hec ipſa ad optatū finē dirigat. ¶ Electuariū ꝓlificatiuū mirabile a me expertuз addēs in coitu. ℞. teſticulū uerri exiccatū vnū dextrū ſi queris maſculū. ⁊ ſiniſtrū ſi queris feminā. teſticuloꝝ vulpis aialis quatuor. paria teſticuloruз leporis quinque. paria galli ſex. paria matricū leporum decē. cerebra paſſerum ſexaginta. radicū paſtinacarū ſyluestriū. radicū carduorum ſatyrionū oium cū çuccaro cōditoꝝ. ſecature eboris. añ. ʒ. iij. ſ. cinamomi electiſſimi. ʒ. iij. ueretri tauri nō nigri. pinearum dactylorū. nucis inde. añ. ʒ. ij. piperis longi. çinçiberis. floꝝ roſmarini añ. ʒ. ſ. ſeminis ſiſeleos. ʒ. j. ſeminis urtice gariofilorum croci macis galange ciperi nucimuſcate caſſie lignee cubebe doronici nepite ſeminis mercurialis maſculi folij indi muſci ambre. añ. ʒ. j. çuccari albi diſſoluti cū aqua nepite lib. vj. ⁊ fiat electuariū: quo utat̃ mulier ieiuno ſtomacho. ⁊ etiā qñ uadit dormitū cū intendit copulari viro. ⁊ ecōuerſo. pōt etiā vir uti eo. quoniā addit vim coitūi. ¶ Eluariū ad idē. ℞. mellis. ʒ. iij. ſeminis lini uel ſtirci. ʒ. j. granoꝝ paradiſi. ʒ. j. raſure eboris. ʒ. j. boragis. ʒ. j. ſ. ⁊ condito melle fiat electuariū: ⁊ poſtea addātur çuccari lib. ij. muſci ambre añ. ʒ. ſ. cinamomi. g̃. ij. gariofilorum macis añ. g̃. j.

Conſilium. 208. De ꝓhibitiōe abortus. Diuidit̃ autē ꝯſiliū in capitula ſex.

¶ De cauſis abortire facientibus. Cap. I.

Nobilis dña Heliſabeth chriſtofori de muçano uxor hōeſtiſſima difficillima laborat diſpoſitione humane ſpēi corruptiua que eſt abortus. Circa quā aliquo cōtēplādū eſt ut ꝯueniēs poſſit ei auxiliū exhiberi adeo ut infelicitatē tantam effugiat ⁊ euadat diſcrimen mortis qđ frequens abortus ut in pluribus concomitatur. ¶ Sunt autem abortus cauſe q̃ plurime a ſapientibus ad memoriā

ſ.ducte. De quarum numero pme nolate ſunt pmitiue.i.ab extra puenietes. Alie vo ex pte defect⁹ ipſius fet⁹ ul' embrionis inde ↄcepti. Tertie vo ex pte nocumētoꝝ que in matrice inuenta ſunt. Ultime aſſignanſ ex pte defectus virilis ſeminis. Quarū oīum cauſarum ↄtēplatio neceſſaria eſt ſpeculanti ſi mulierē ab aborſu canonice obſeruare debet.

De numero adē primarū cauſarū que pmitiue ſunt q̄ plurime aſſignari poſſunt. ❡ Prima eſt uehemēs exercitiū: pp qḋ in dieb⁹ pmis agitatur ſemē in mrīce adeo ut ab eo ſpūs reſoluaſ aut a pietib⁹ mrīcis cōprimaſ. ita ut fluxibilitate ſua excidat a matrice. ❡ 2⁹ vo eſt frequēs ſaltus a muliere factus uelut apud eas quarū corriſādi uſus eſt ↄſuetus. ⁊ ſicut ſaltē ad poſteriora qui multotiēs deſcēdere facit ſpma ſenſibilr in inſtanti. 21⁹ tertij. tractatu 2°. cap̄ de aborſu. ❡ 3⁹ eſt corporis exercitiuꝫ uectatiōe per curſuꝫ factū. ❡ 4⁹ eſt uētris cōpreſſio qualr̄cūqꝫ facta: ⁊ ꝓpṫe in frequētia coit⁹. talis eni mulierib⁹ ualde abborrēdus eſt. ⁊ ꝓpṫe ꝑ mēſe pp debilitatē ligamēti fetus in utero. Et iterꝫ a mēſe 4° deiceps. qm̄ magn⁹ fet⁹ maiori cōpreſſiōe cōprimiſ a coeūte q̄ ſi minor eēt. ❡ Et 5⁹ cā de pmitiuis eſt balneandi uſus qui abortire facit multiplr̄. ❡ Primo mollificādo mrīcē ⁊ coulidones actuali humiditate ſua. ❡ 2° debilitādo ṽtutē per modū reſolōnis. ❡ 3° vo qꝛ in pfundo corpis ⁊ mrīcis auget neceſſitatē.i. caliditatē infecto cogētē ipm petē aerē fridū exteriorē: ⁊ idcirco ſupflue cōqueſtaſ embrio uehemēter ↄquaſſando ligamēta pcipitaſ eē. ⁊ tāto citi⁹ q̄to balneū admiſtraſ mulieri cui⁹ fet⁹ eſt magis acut⁹. ❡ 6⁹ cā de pmitiuis eſt uehemēs furor ⁊ iracūdia icōſueta mulieri aut fortis triſtitia: per quā cogiſ diſtrahi ſpūs ad cor ⁊ ad cerebrū in qbus fortib⁹ motib⁹ ⁊ diſtractionibus ſpirituum ⁊ innati caloris pauperies in matrice acquiritur. ❡ 7⁹ eſt repletio multi cibi ⁊ potus: quia conuenientius eſt pregnantez parum ⁊ ſepe comedere q̄ ⁊c̄. ❡ 8⁹ vo eſt ex pte aſſumptionis ciboruꝫ ⁊ potuū in qualitatibus ſuis pmis ⁊ ſcḋis uehemēter apientiū. ꝓpter qḋ pregnans euitet in cibarijs ſuis feniculum petroſilinū ſparaguꝫ bruſcū apiū daucū: ⁊ oīum leguminuꝫ brodialia: ⁊ aromaticas ſpēs nimiū calās acutas: ⁊ apitiuas uelut aniſuꝫ ſpica nardi ciniciber galiga ⁊ ꝓpṫe cinamomū ⁊ conſimilia. ❡ 9ᵃᵐ cām cōplēt oīa que uehemētē agitatonē in mēbris inferioribus efficiunt: uelut ſunt ſolutiua oīa: ⁊ pṗrie ſanguinēꝫ educentia: uelut ſunt aloes epitbimus que per ſolutionem ſanguinēꝫ educūt: ⁊ oīa ſolutiua fortia: uelut colloquintida ſcamonea dyagridium euforbium. ⁊ ſic de alijs. ❡ 10⁹ iterꝫ de iſtis cauſis aborſum efficiunt omnes que ſua frigiditate groſſitudine ⁊ viſcoſitate uehementibus oppilare poſſent uenas ⁊ arterias: ⁊ vias trāſitus ſpūs aialis a cerebro vitalis a corde nālis ab epate ad matricem: quoꝝ pauperie neceſſe eſt extingui fetū ſicut defectu caloris ſolis: ⁊ alioꝝ uegetabilia: ⁊ plante facile extinguuntur ut ſenſus oſtendit. ❡ 11⁹ iterū exterior poſſet eſſe uelut aſpectus eoꝝ que ſubito timorem inducant magnum: ut videre vulnerationes: ⁊ gladio ſanguinem effundēs: ⁊ ſic de alijs. ❡ 12⁹ ſpēs iſtarū cauſarum eſt ſicut negare mulieri rem exterius uehementi appetitu deſideratā: ut eſt cōis modus pregnantium uoraci appetitu appetere piſces res acres ⁊ acetoſas peregrinis ⁊ viloſis locis iunctas: ⁊ ſi obtinere nō poſſent ualde frequēter abortiunt: ⁊ hoc totum ↄtingit ꝓpter uehemētē motum in ſpiritibus. ⁊ hoc nō rebus ⁊ mēbris generationis ab anima appetente factum: propter qḋ nō bene agiſ fetus. ❡ 13⁹ cauſa eſt applicatio corū que a ſpecifica forma abortire faciūt: uelut oī de potu cardonis maioris. Scripſerūt etiā antiq nōnulli de tymbra uel ſaturegia que tāte potētie eſt: q̄ ſi mulier ſup ea tranſit abortire facit. ⁊ ſicut ſcribitur de oleo balſami: de aſſa fetida: de galbano: ⁊ oībus ſpēbus artbaniteꝫ: ⁊ de cordumeno: ⁊ de buſnē: ⁊ colloquintida: ⁊ pluribus alijs mirabilib⁹. Quare 21⁹ tertij. tractatu 1°. cap̄ de aborſu ⁊ extractione fetus. Et oleū balſami cū ſupponiſ ējbit fetū. ⁊ ſecūdinā ⁊ aſſa ⁊ galbanū iterū eſt forte. ❡ Et buchor mariē iterꝫ in hoc caplo fortis eſt ualde bibita ⁊ ſuppoſita. ita q̄ qdā extimāt q̄ ſi pregnās iacet ſup eā pducet eam ad aborſum. Et ſuccus eius corrūpit fetuꝫ linitus ſup uentre quāto ergo plus ſi ſupponiſ ſup coitū: ⁊ ſilr̄ ſuccus reliquarū artbanitaꝫ. Et ſi in potu deſ de buſnē pſico pond.ʒ.iij. eijcit fetū de illa. ❡ Et cū ſumiſ cordumeni.ʒ.vni⁹ de tertia. eijcit fetū. ⁊ pro.i. qꝛ facit poſſidē caliditatē ⁊ motum. Et iterū ſi inijciaſ.i. intus imponaſ de croco pulpe collogntide aut ſupponiſ in lana ſuppoſitorio aſcendente ⁊ lōgo. ❡ Et reliq̄ vide ibi de cinamomo rubea tinctorum vngula aſini ⁊ ſtercore eius: ⁊ oculo piſcis ſaliti: ⁊ plurimorum aliorūꝫ quorum memoriam melius eſt ſilentio preterire q̄ calamo commendare. Ex his patent omnes cauſe primitiue aborſus uel ſi alie ſint reducuntur ad iſtas.

Ex parte embrionis aūt ſumunſ cauſe aborſus. ut qꝛ embrio īfirmaſ i mrīce aut moriſ in ea. Et eius qdē egritudines poſſent eē cōpōnales. ut.ſ. embrio in mrīce recipiat malā cōpōnē in figura ſua ut factus fuit cōtractus ſm aliquā partē aut nō bene ſituatus cum facie uerſus ſpina cū manibus ſup oculis: ⁊ cū cubitis ſuper genua que ſunt figure nālis ſitus ipſius in matrice a quib⁹ cōgari potuit embrio ꝓpter uarias figuras coeundi: in qbus nōnulli inhoneſti ⁊ libidinoſi viri ſepe laborāt. aut qꝛ mulier poſt coitū uarijs figuris decubitus ſe ſituat. vn̄ ſperma pieccū in mrīce ⁊ ſanguis mēſtruus nō bn̄ vniuntur. imo ſm quaſdā differētias poſitionis cōprimunſ ſeparantur ⁊ diſgreganſ. quare ꝓpter hoc ↄtingē pōt in aliquo embrione claudicatio. in altero vo eneruatio ancharū. in nōnullo vo ſpōdilium diſtractio ad quam ſequunſ gibboſitatis ſpecies. ⁊ ſic de alijs. ❡ Aut eius egritudines poſſent eſſe complonales. ut qꝛ iſfans genitus ex ſpmate: ⁊ a ſanguine menſtruo mulieris nimiuꝫ frigidis aq̄ſis calis ⁊ ſiccis. ❡ Aut etiā qꝛ ſpma viri in ſui radice diſtēperatum eſt diſtēperātijs iā pdictis. Et patet ex iſtis q̄ cū principia māla gn̄ationis fetus.ſ. duo ſpmata parētū ⁊ menſtruus ſanguis in mā cōplonali ſua fuerint diſtēperata: neceſſe erit q̄ diſtēperatuꝫ fetus ex his gn̄etur. q̄re ſiue ꝓpter malā cōplonē mrīci a fetu cōmunicatā ſiue ꝓpter motum uel deſcenſionē fetus uel ꝓpter dolores eius moueſ matrix ad expellendū fetum aūt tpis ſui cōplemēti. qn̄qꝫ vo poſt q̄rtum mēſem ⁊ ſic de alijs. Et trahi pōt ex ſnia pn̄. 21⁹ tertij cap̄ de aborſu ibi. Et qn̄qꝫ eſt cā aborſus mala tria cōplonis cale exiccantis: aut frigide cōgelātis. Et clarius adhuc colligitur ibi. Et iterum ex eis que abortire faciunt in initio rei eſt tenuitas ſpermatis in radice.i. paucitas ei⁹. uel expone tenuitas.i. fluxibilitas uel aquoſitas ſpermatis. ⁊ ſubiungit quare nō creatur ex eo pānniculus prius niſi debilis preparatus ad diſrumpendum.

Et ex hoc fundamento plura correlaria cōcludere potes. ❡ Primū q̄ aborſus qn̄qꝫ cōtingit ꝓpter defectū ſpmatis viri quod nimiū paucū eſt. ſicut in ſepe coeuntibus ⁊ nā debilibus. aut nimiū frigidum humidum ⁊ aquoſum eſt. ſicut contingit in flegmaticis corporibus mollibus ⁊ pinguibus ocio ⁊ dieta frigida ⁊ humida utētibus. ❡ Aut ↄtingit ex parte ſpermatis qḋ nimium groſſuꝫ ſiccū ⁊ aridū eſt uelut ↄtingit in cholericis. ⁊ in his qui acutas egritudines ppeſſi ſunt ut cauſonides ⁊ ſimiles. aut in his qui utuntur dieta areſactiua multitudine aromatū ⁊ ciboꝝ ſalſoꝝ ⁊ acutoꝝ ⁊ uſu vini fumoſi. talium eni ſpmata in mrīce areſcūt pus q̄ germinent. ❡ 2ᵐ correlariū: q̄ ſi tā ſpma mulieris q̄ viri fuerint diſtemperata in complone ſua: tunc complete erunt cauſe aborſus ex parte defectus materiei generationis aſſignāde quare patet correlariū. ❡ 3ᵐ correlarium q̄re quedā pgnātes abortiūt in ꝑ 2° 3° aut 4° menſe ex parte defectus embrionis. ⁊ excluſis cauſis primitiuis. in eo enim fetu qui conceptus eſt ex ſeminali materia magis diſtemperata citius ⁊c̄. patet. ❡ Et ſequitur 4° q̄ ſi ſperma viri uel mulieris fuerit nimis aquo

ſum fridũ ⁊ humidũ qḋ cognoſcit̃ ex fluxibilitate ⁊ pauca delectatione in coitu ⁊ actuali frigiditate utriuſqꝫ: hi primo a fluxu aquoſo purgentur ⁊ mūdificentur anteꝙ̃ coeant ⁊c̃. ❡ Et ſequitur ultimo ⁊ imediate cauſa aborſus eſt mors fetus in utero que ꝯtingit ꝓpter egritudines iaꝫ predictas. Et ex his patet declaratio trium cauſarum prius poſitarū ipſius aborſus .ſ. prime ſecunde ⁊ quarte.

Tertia vero cā eſt ꝓpter nocumēta que in matrice inueniunt̃. cū enim matrix aliquo genere egritudinum laborat uel generibus: patet ꝙ licꝫ ipſa concipiat neceſſe eſt in principijs generationis hereditariā maculā ꝯſequi ſiue fuerit ſpēs male cōplōnis: ſiue male cōpōnis: ſiue apoſtemata fuerint: ſiue ulcera: ⁊ ſic de alijs.

Ex horū oīuꝫ fundamēto manifeſte colligi pōt ingeniū pſeruatiuū ab aborſu multiplr̃ contēplādū. ❡ Primo enī opꝫ ingeniū aliqḋ opponē cāis pmitiuis. ❡ 2° vero opꝫ ingeniari ad rectificationē fet° in utero ꝯcepti. ❡ 3° vero oportet abſcindere nocumenta oīa que in matrice fuiſſe uel ſuperueniſſe dicta ſunt. ❡ 4° vero oportet ꝯtēplari in rectificatione ſeminis virilis ſi ex defectu ipſius aborſus cā aſſignari poteſt. ❡ 5° vero principalr̃ tangenda ſunt quedaꝫ inſtra a ſpecifica proprietate fetum adiuuantia ipſum ꝯſeruantia ⁊ prohibentia mortis diſcrimen: ⁊ ſic erit finis.

❡ De regimine ꝯgnātū: ⁊ de ꝓhibitiōe aborſus per remotionē cārū pmitiuarū mortē fetui inducētiū. Cap. ii.

SI breuiter euitentur omnes .xij. cauſe primitiue ſuperius enumerate quas ſcis.

❡ De ꝓhibitione aborſus per adminiſtrationeꝫ cauſarum ꝯtrariantiū egritudinibus ipſius fetus iam concepti. Cap. iii.

SI igit̃ in embrione accidit nocumentū ex parte ſanguinis menſtrui uel ſeminis virilis: de iſtis poſtea dicet̃. Si autē ꝓpter cauſas pmitiuas: de hoc dictum eſt. ❡ Si aūt in fetu nocumētū cōtigerit ꝓpter debilitatē effectiui pncipij generationis qḋ eſt gignitiua vtus que ſepe ꝓpter ſui debilitatem non ſolū eſt cauſa egritudinis: imo mortis fetus. ut patet in viro ⁊ muliere reſolutis ⁊ debilib° a quacūqꝫ cauſa debilitas acciderit eis ipſa erit cauſa idebite digōnis ꝓparationis ⁊ ꝯuerſiōis mēſtrui ſanguis ⁊ alioꝝ māliū pncipioꝝ generationis. Et hec qdē egritudis fet° cā oī fere caret ingenio curationis. niſi qꝛ opꝫ ꝯgnātē regē cū cibis ⁊ potibus in ꝙ̃titate ⁊ qualitate mrī. ē ⁊ mulierē vigorātibus ⁊ generātibus laudabilē ſanguinem ex quo infans ſuſtentari ⁊ nutriri debet. ❡ At vero itēꝝ ſi ꝓpter extrinſecas cās ut ꝯtinētis caliditatem aut frigiditatē multū egrotauerit embrio anteꝙ̃ ipſius curationeꝫ igrediat̃ medicus. ꝓus debet inueſtigare ſpēm ⁊ manerīē egritudis. deīde ⁊ 2° per ſigna ꝯtēplari ſi mortalis aut ſalubris fuerit egritudo talis in quoruꝫ ueritate diſcutienda non niſi anxietate maxima deueniri poteſt.

Egritudinē itaqꝫ embrionis in generali ſignificare poſſent accidentia ꝙ̃ plurima. ❡ Primo quidem ante cōpletaꝫ formationē eius. ❡ 2° vero poſtꝙ̃ complete plaſmatus eſt: qḋ ꝯtingere pōt in ſpatio .v. uel .vj. dierū. ❡ Cum igitur fetus iam fuerit cōceptus poſt paucos dies egritudinem eius ſignificare poſſent plura.

❡ Primum pntia mollitiei uel humiditatis a genitali mēbro emanātis que prius non affuerat. ❡ 2m vero laſſitudo ⁊ impotentia ad motum progreſſiuum ſuperueniens que nō preceſſerat. ❡ 3m vero tenſio in matrice pcepta. ❡ 4m vero grauatiuus dolor in ſpondilibus alchatin ⁊ inferioribus perceptio. ❡ 5m uentoſitatis a matrice exitus. ❡ Et 6m rugoſitas pruritus uel contractio matricis. ❡ 7m tenſio in domeſticis partibus coxarū. ❡ 8m grauitas ſuper ſiteri. ❡ 9m diſtenſio in partibus ancharum ad quas ſuſtētat̃ matrix. ❡ 10m qꝛ dū mulier reuoluit̃ de latē in lat° ſentit in ꝯcauo mrīcis agitationē fetus ac ſi nō bū ſuſtentaretur ad ipſam. ❡ 11m amplitudo oris mrīcis cui° ꝯtriū ꝯſeq ſolet narī° pro gnationē ſani effectus. ipſam enīꝫ ſequit̃ oris mrīcis clauſio tanta ꝙ vix piramellus .i. ſtilus intrare poſſit. interiorū 6°. 4° cap. ⁊ 21° tertij. ꝑ cap colligendū. hoc de ſignis ulr̃ fetum in matrice egrotare ſignificantibus.

Rurſus autem ſpeciales lapſus embrionis particularia ſigna declarare poſſent. ❡ Si enim egrotauerit ipſe egritudine frigida ⁊ humida materiali ut ſepius contingit ſentitur in dorſo poſterius: ⁊ in toto femore frigiditas tactu tangētis cum mollitie repreſentata. ❡ 2° emiſſio urine remiſſe calide. ❡ 3° irroratio matricis ab humiditate frigida mucillaginoſa. ❡ 4° laſſitudo totius corporis cum pigritia. ❡ 5° laſſitudo ⁊ difficultas exercitandi anchas ⁊ coxas. ❡ 6° gurgulatio in matrice. ❡ 7° caꝫetica diſpoſitio quandoqꝫ in tota habitudine mulieris aut ſalteꝫ in coxis ⁊ cruribus eueniens. ❡ 8° longitudo ⁊ profunditas in dormiendo. ❡ 9° lenitas ⁊ paruitas in pulſu percepta: ⁊ proprie in pulſu coxarum ⁊ partium adiacentiuꝫ matricī. ❡ 10° urine limpide albe aut ſubalbide uł̃ diſcolorate apparētia. Et ex decem ſignis iſtis oībus cōprehendere potes fetum egrotare lapſu calido ⁊ ſicco. in partibus enīꝫ ubi locatur matrix ⁊ adiacentibus ei tangens percipiet caliditatem cum acuitate ⁊ inflatione: ⁊ ſic de alijs.

Signa vero egritudinū mortē inducētiū in fetu poterūt eē oīa pdicta cū longo tempore multiplicata fuerunt. ⁊ cōtinue ad intētionē puenerint cum maiore nocumento a muliere percepto quotidie ſucceſſiue. ⁊ cum nullo iuuamento conſequente applicationem remedioruꝫ egritudinibus embrionis conuenient aduerſantiū m.

At uero ſequitur de ſignis ſignificantibus fetū mortuū in utero. Fetus vero iam in utero mortui ſigna ſunt ꝙ̃ plurima hincinde collecta. ⁊ proprie cum poſt mortē eius iam qbuſdam diebus in mrīce retentus fuerit. ❡ Primū aūt de ſignis ſumptis a mēbris colligeris eſt dolor in radicib° oculoꝝ. ⁊ itellige in neruis obticis ſuſpendētibus oculū ad cerebrū. ꝯtingit aūt hic dolor ꝓpter diſtēſionem in mrīce factā a fetu mortuo ipſaꝫ grauitātē. ⁊ reducit̃ hic dolor ad ſpēm ſolōnis cōtinuitatis. ⁊ dicitur extēſiuꝰ. ⁊ pōt etiā hic dolor cōtingere ꝓpter malaꝫ cōplōnē cerebro a mrīce cōmunicatā. ❡ 2m ſignū eſt dolor in poſteriori medietate capitis ⁊ ꝓtenſus per totā ſpinaꝫ uſqꝫ ad ſpondiles ubi ſituatur matrix. ❡ 3m ſignū eſt laſſitudo ⁊ grauitas in loco matricis ⁊ omnibus inferioribus partibus. ❡ 4m ſignum eſt ſenſatio motus ponderis in matrice: ⁊ proprie quando mulier reuoluit ſe de latere in latus ⁊ ſignificat colliſionuꝫ mollificationem uel eruptionem. vnde non ſuſtentatur fetus. ❡ 5m ſignū eſt grauatiuus dolor in inguinalibus partibus anterioribus partibus uſqꝫ ad os matricis exterius. ❡ 6m ſignū eſt tumoris uētris qui pfuerat deſcēſus ad iferiora. ❡ 8m ſignū eſt frigiditas in iferiori pte iguinis mālua. ⁊ hec omnia ſigna ꝓprie ſunt anteꝙ̃ putreſcat fetus.

Fetus autem mortui. ⁊ ſcdm̃ parteꝫ in matrice putrefacti ſigna ſunt febris ⁊ indeficiens. ❡ Secundum fetor in anhelitu ⁊ ore. ❡ Tertium eſt exitus virulentie putride a matrice cum fetore. ❡ Quartum eſt pondus cum extenſione uentris ad extra propter uapores in matrice corruptos extendentes ipſam. ❡ Quintum ſignum eſt putrefacte carnoſitatis a matrice expulſio ut oculus meus ſepe vidit. hec autem ſigna poſita ſunt: ut medicus laudem ⁊ honorem acquirat ueritatem precognitam annuntiando. ⁊ cum medicus percepit iſta ſigna non intendit aliud niſi educere fetum mortuum per ea que ſuperius aliqualiter tacta fuerunt.

At uero iterū poſtꝙ̃ cōceſſum eſt embrionē in mrīce egrotare poſſe ex alijs generibus egritudinū .ſ. cōplōnalū cōpoſitionalū ⁊ ſolute cōtinuitatis oporteret exponere ſigna in cognitionem talium egritudinum. ❡ Cognitio accipitur ex ſenſibus .ſ. tactu ⁊ viſu magis ꝙ̃ diſcurſu rōnali. ⁊ cum ſenſus viſus ad illa loca puenire nō

poſſit.neqꝫ etiā ſenſus tactus. iō taliū egritudinū cognitio
per ea nō eſt poſſibilis:ſed ſolū per diſcurſuꝫ a ſenſib⁹ īterio
rib⁹ imaginādo cōponēdo diuidēdo affirmādo uel negā
do ⁊ eliciēdo ſm ꝙ decēt⁹ fieri pōt:ꝫ nō oīum cōplonaliuꝫ
egritudinū cognitio p talē diſcurſuꝫ ꝯueniēter haberi pōt.
Quo mō eni egritudo embriōis in ſupficie in figura in via
in receptaculo in ꝗtitate diminuta in numero aucto:aut di
minuto:⁊ in ſitu capiēdo ſitū pro colligādo cognoſci poſſent
per ꝑdicta.forte ſ͡c aūt de ꝗtitate aucta:⁊ de ſitu capiēdo ſi-
tū pro loco per diſcurſuꝫ aliqd cognoſcē poſſumus.❡ Cū
eni videt medic⁹ ꝑgnātis uētrē pueniſſe ad ꝗtitateꝫ nōbilr
auctā.⁊ ex diſcurſu rōnali itermedio ꝓbauit matricē nō eē
molaticā neqꝫ apātam neqꝫ in ea humores aut uētoſitates
multas extēdētes ꝯtineri. ⁊ viderit mulierē bn̄ carnoſaꝫ bn̄
coloratā:⁊ opatiōes ei aīales motiuas ⁊ ſenſitiuas vitales
⁊ nāles ꝯueniēter ꝓductas ſyllogiçādo cū ꝑdictoꝝ negatiōe
premiſſa deducere poterit fetū in quātitate aucta peccāteꝫ.
❡ Silr cū ꝑcepit fetū in dextra pte:aut in ſiniſtra pte fixuꝫ
ſtare.cū pn̄tia doloris magni.⁊ cū fet⁹ agitatione magna in
parte illa ſtātib⁹ ꝯditionib⁹ iā ꝑmiſſis de diſpōnib⁹ mrīcis
⁊ mulieris pſuaſiue cōcludē poterit fetū in mrīce egrotare
egritudie loci:cū heſitatiōe tn̄ ad oppoſitū:ut appet ⁊ codeꝫ
mō difficillime eſt cognoſcere egritudines cōpoſitas.⁊ per
ꝯn̄s difficilis aut oīno impoſſibilis eſt curatio earūdē.❡ Et
ſilr dicēduꝫ eſt de egritudib⁹ cōplonalib⁹ ipſius embrionis
ꝙ.ſ.etiā difficillime ſunt curatiōis ex quo medicamia alte-
rātia ⁊ rectificātia nō poſſent puenire ad embrionē:ſed tn̄
mouenſ ille male cōplones per rectificationeꝫ nutrimenti
ipſius embrionis:qḋ nutrimētū eſt ſanguis purioꝛ in uenis
matricis cōtētus poſt generationē mēbꝛorum eius.

At ſi mala complo ipſius embrionis fuerit calā ⁊ ſicca
māus curaſ per has quinque intētiones. ❡ Pri-
ma ut euāceſ mulier a cholerica mā cū aliquo iſtorū medica-
minū.❡ Primū eſt. ℞.dyaprunis ſimplicis.ʒ.iiij.deſ mu-
lieri cū medio cyatho aque lactis calē in aurora ⁊ tardet ci-
bū horis.v.❡ 2ᵐ ⁊ forti⁹ illo eſt hoc.℞.caſſiefi.ꝑparate cū
aqua acetoſe.ʒ.iiij.⁊ deſ cuꝫ medio cyatho calē aque ordei.
❡ 3ᵐ eſt hoc ⁊ forti⁹ ꝑdictis.℞.māne diſſolute ⁊ colate cuꝫ
vno cyatho aque lactis.ʒ.ij.coletur ⁊ calefiat ⁊ deſ in potu.
Et ſi uolueris ꝑdictis medicinis īfundēdo iungere.ʒ.j.reu-
barbari:⁊ colaturā cū expreſſione cōmiſcere ꝑdictis:aut cū
eiſdem uolueris dare.ʒ.ſ.pulueris reubarbari nō erit ma-
lum neqꝫ timoroſum.oēs enim ꝑdicte medicine cōuenien-
tes ⁊ ſecuriſſime ſunt matri ⁊ embrioni.❡ 2ª intētio eſt ut
rectificeſ regimē ciborū ⁊ potuū ad infrigidandū ⁊ hume-
ctandū cū lactuca ⁊ bleta ⁊c.⁊ utaſ puſana ordei cuꝫ carni-
bus ꝑparatis:cū aceto agreſta ſucco citrāguloꝝ granatoruꝫ
⁊ ſimiliū ⁊c.❡ 3ª intētio eſt digō uel rectificatio cholicarū
mārū que in muliere inueniunſ ⁊ poterit ꝯuenienter fieri
cū iſtis inſtris.❡ Primū leuiſſimū oiuꝫ eſt dare in potu in
aurora cyathū vnū aque lactis:a qua caſeus ⁊ recocta cō-
ueniēter extracta fuerint:⁊ deſ frida actu ſaltē in diebus ca-
loris.❡ 2ᵐ eſt hoc.℞.aque endiuie violarū añ.ʒ.ij.miſce.
❡ 3ᵐ eſt hoc.℞.ſyr.rob.ʒ.j.ſyr.de endiuia.ʒ.ſ.aque cico-
ree.ʒ.ij.aque melliſſe.ʒ.j.miſce.❡ 4ᵐ ⁊ melius reliquis eſt
hoc.℞.ſy.ſimplicis acetoſi.ʒ.ſ.ſe.acetoſitatis citri.ʒ.j.aque
bugloſſe ⁊ acetoſe añ.ʒ.j.ſ.miſce.❡ Sepe etiam in pregnā-
tibus materierum calidarum feci rectificationem cuꝫ.ʒ.j.
çuccari viola.⁊.iij.ʒ.aque endiuie.❡ 4ª intētio eſt ut ſi ap-
paruerit tibi neceſſitas reiterandi eūonem mārū cholicaꝝ
nō recedas ab eūonibus iā ꝑdictis.❡ Si aūt aliqḋ farma-
cū ſanguis clarificatiuum magis ⁊ clare eductiuum deſide-
rares ultra ꝑdicta exhibeaſ hoc.℞.aque fructuum deſcri-
ptione Meſ.in antidotario.ʒ.iij.māne in ipſam diſſolute ⁊
colate.ʒ.ſ.reubarbari elci.ʒ.ſ.ſquinanti.ǵ.iiij.⁊ totū deſ in
potu:⁊ tardet cibū.v.horas ⁊c.❡ Cliſteriorum autē uſum
hic taceo:qꝛ nō placent mihi:⁊ ſilr diureticorū uſum:⁊ ſilr
uomitus adminiſtrationē.hec tria in oī ꝑgnante abhorreo.

❡ 5ª vo intētio eſt reſidue male ꝗlitatis alteratio.⁊ matricis
ꝯfortatio.in hoc aūt triplici inſtrō ꝓcedē ſoleo.❡ Primuꝫ
eſt ut mulier ter uel ꝗter bibat in die.ʒ.ſ.ſyr.de lymonibus
cū medio cyatho aque ordei.in hoc eni eſt īfridatio ſitis ex
tinctio cū aliqu ꝯfortatione a ſtipticitate lymonis ꝓueniēte.
❡ 2ᵐ vo inſtrm eſt hoc.℞.aque angurie aque violarū.añ.
lib.ſ.aque acetoſe lib.j.roſaꝝ ſandaloꝝ ru.ſpodij ſeis aceto
ſe añ.ʒ.j.croci.ʒ.ſ. aceti coclearia tria.miſce ⁊ intingaſ in
eis pānus de lino ex quo epithimentur inguina anterius ⁊
dorſum poſterius.❡ 3ᵐ vo ⁊ efficacius iſtis eſt hoc.℞.ra-
ſure ſuperficialis cucurbite recentis.ʒ.j.olei de nenufare
olei roſarum añ.ʒ.j.ſ.uermicularis recentis.ʒ.j.terantur ſi
mul in mortario ultima contritione:ex hoc linimento lini-
antur loca predicta ter uel quater in die.

Lapſum vo frigidū ⁊ humidū per quinque intētio
nes ſimiliter corrigere poteris per contra
rietatē aduerſantes.❡ Cū ergo uolumus minorando eua
cuare mām frigidā ⁊ humidā in ꝑgnāte euitare debemus
medicias oēs laborioſas ex pte gradus ⁊ ex pte doſ.❡ Mi
noratiuū itaqꝫ ꝯueniēs poſſet eſſe hoc.℞.aque bugloſ.ʒ.j.
medulle cartami ꝯtrite.ʒ.ij.agarici electi pulueris hermoda
ctyloꝝ añ.ʒ.j.cinamomi.ʒʒ.roſaꝝ coriādri ꝑparati añ.ǵ.iiij.
fiat īfuſio ⁊ calefacta cū expſſione ꝯdecēti afferaſ ei.❡ Ali-
ud minoratiuū in hac mā eſt hoc.℞.aque arthemiſie aque
melliſſe añ.ʒ.j.ſ.benedicte ſimplicis.ʒ.j.çuccari albi.ʒ.ſ.in
fundanſ per noctē vnā.deinde calefiant cum leui expreſſio
ne offeranſ ut dictū eſt.❡ 2ª vo itētio eſt rectificatio regimi
nis.utaſ itaqꝫ mulier cibis ad caliditatē iclinātibus cū deco-
ctione ſaluie menthe roſmarini.⁊ ſic de aliis in qb⁹ aut nul
la aut pauca exiſtat apertiua vtus ⁊c.Et utaſ vino forti ⁊
bn̄ potēti claro rubeo ſolo.aut cū aqua extinctiōis calibis ,
talis eni aq̄ ſolēnis eſt cōfortās oium mēbroꝝ nutritionis
⁊ neruoſoꝝ vtutes.❡ 3ª vo intētio rectificat mās cū calidita-
te ⁊ ſiccitate corrigēdo eas.Vn̄ digeſtiuū ꝯueniēs ⁊ leue eſt
hoc.℞.aque ſaluie.ʒ.iij.mine citonioꝝ.ʒ.j.miſce.❡ 2ᵐ for
tius illo eſt hoc.℞.ſy.de mirto.ʒ.j.aque melliſſe in qua de-
cocta fuerit maſtix.ʒ.iij.miſce ⁊ deſ in potu.❡ 3ᵐ ⁊ meli-
us illis eſt hoc.℞.mine cū ſpēbus.ʒ.j.aque decoctionis ǵ.
noꝝ mirti.ʒ.iij.miſce. ❡ Si aūt digeſtioneꝫ efficē uelis cū
cōfortātibus:tūc utaſ mulier eluario.aut cōfectione de aco
ro in aurora aſſumēdo de ipo uſqꝫ ad.ʒ.ſ.Itē cōfectio aro
matici roſati multū ualet.Itē roſata nouella cū çuccaro ⁊
aq̄ mēthe in cōfectione redacta.Itē çuccaꝝ roſatū uel cum
puluē maſticis acceptū ⁊ cū aq̄ mēthe diſſolutū.❡ 4ª vo
intētio ſi appet neceſſitas euacuādi mām eradicatiue eſſet
cōplēda cū predictis medicinis ſupra poſitis:ultra ꝗs nō eſt
ſēt trāſcēdēdū niſi cū magna limitatione.❡ Solitus ſuꝫ aūt
ego dare qn̄qꝫ ſolutiuū hoc ⁊ inueni in eo ꝓſperitatē ſem-
per.℞.ſucci mēthe que folia hēt ꝗſi rotūda ⁊ ſtipitē ſubrube
um ⁊ odorē ualde ſuauē.ʒ.iiij.agarici electi.ʒ.j.infundatur
agaricus in ſucco predicto per duos dies nāles.deide ℞.
ʒʒ.roſaꝝ.añ.ǵ.iiij.māne electe ⁊ a ſcopis depurate.ʒ.ſ cōte
ranſ oia ſimul in mortario ⁊ fiant pille.glutinoſitas enim
māne inuiſcat oia ꝯueniēter ⁊ eſt medicina nobilis in edu-
cēdo flā aq̄ſum ⁊ mucillaginoſum ſine moleſtia ⁊ agitatio-
ne fortibus.❡ Et attende hic ꝙ in euacuātibus cholerā ⁊
mās calās in muliere pregnāte oēs ad caſſiā mānā reubar-
baruꝫ tamarindos ſebeſtē ⁊ pruna ſunt audaces ⁊ ꝓmpti.
ſed etiam flegma ⁊ reliquas mās frigidas in pregnāte pau
ce medicine a ſapiētibus poſite repiunſ.❡ Ultima vo in-
tētio eſt ut per alterationē cum calis ⁊ ſiccis cōplonē que
corrumpāt reſiduū male cōpōnis frigide ⁊ humide ⁊ māe-
rū ſubſtātiā corrigāt.⁊ iam qdē aque ſy.cōfectiones in hac
parte capituli poſite illud cōplere poſſent. Ego autē in tali-
bus caſibus triplici utoꝛ inſtrumento.❡ Primum eſt hoc.
℞.roſarū gallaꝝ cypreſſi ſpodij ſandaracc.añ.ʒ.j.reſine ele
cte.ʒ.iij.coquatur reſina cum aceto nigro in quo ſteterit in
fuſa per vnā noctem uſqꝫ ad conſumptionem aceti.deinde

incorporent̄ ſecū ſpecies p̄dicte ꝛ fiāt cerota.ij.magnitudi-
nis ſpāle cū dimidia.hec igit̄ applicent̄ ſup alchatan ꝛ loca
mr̄icis ↄtinue portētur.¶ 2ᵐ vō inſtrm̄ ꝛ melius ꝓ eſt hoc.
℞.olei de citonijs roſa℞ ꝛ de mētha an̄.℥.j.ſ.ſimphiti lapi
dis ematitis coral.rub.ſandarace oſſiū dactylo℞ cōbuſto-
rū.an̄.℥.j.ſcorie ferri preparate ſm̄ artē.℥.ij.corticis interio-
ris caſtanea℞.℥.iiij.reſine electe.℥.i.ſ.cere quātū ſufficit fiat
vnguētū ↄueniētis viſcoſitatis:ꝛ inungant̄ ex eo loca mr̄i-
cis ꝛ renū.hec enī duo inſtr̄a mulieres q̄plures abortiri
ſolitas a tali īfelicitate liberauerūt:fetū etiā vigorādo:ꝛ tu
cōſidera:qꝛ cōponētia ſunt electa.¶ Ultimū vō inſtrm̄ eſt
hoc.℞.aque ſublimationis h̄ge paſtoris:aque centinodie
an̄.lib.ſ.aque galla℞ cyp̄ſſi lib.iiij.acatie ſpodij roſa℞ an̄.℥.
j.thuris ſandarace colofonie.an̄.℥.j.ſ.vini citoniorum lib.
ſ.terantur inſimul omnia forti contritione:demum infun-
datur in eis pannus lineus duplicatus.ꝛ ſex uel octo vici
bus epithimetur cum eo dorſum actu calido.

¶ De prohibitione aborſus per remotionem nocumento-
rum que in matrice euenire ſolent. Cap.iiii.

Remedia imediate anſcripta q̄nis dent̄ in inten
tione curandi egritudines embrionis tn̄ ex quo
mr̄i exhibent̄ iō ſufficiēter curāt egritudies mr̄i
cis.etiā ſaltē que in ſunt ipſi mr̄ici ꝑ eſſentiā.ꝛ
q̄reſtat hoc ſolū ut eliciat̄ regimē curatiuū egri-
tudinū matricis per colligātiā.¶ Si ergo matrix egrota-
uerit egritudine cal̄a ꝛ ſicca in ea iuēta per colligātiā ipſius
ad cerebrū:que tn̄ rariſſime ↄtigit:rectifica cerebrū cū alian
tib⁹ diuertētib⁹ digerētib⁹ ꝛ eradicātib⁹ ab eo mām acute℞
aut flobotomādo cephalicā ſi apparuerit mixtio māe℞ cū ſan
guine ſuata.tn̄ lege hyppo.4⁹ aff.℞ ꝑmone ꝓ.ut ſcis.ꝛ ſua
ta lege alteri⁹ affo.Mulier in utero hn̄s flobotomata abor
tit.ꝛ magis cui⁹ maior eſt fet⁹.vn̄ in 5° ꝛ 6° mēſe fiat flobo-
mia p̄dicta ꝛ det̄ farmacia.parce tn̄en mainorādo floboto
miā ꝛ farmaciā.Itē diuertat̄ ꝓuocādo fluxū ſanguinis a
narib⁹:aut uētoſando ſpatulas.Itē euādo mām acutā cū
pillis cochijs ꝛ de fumoterre ꝛ ſilib⁹.Quare argumēto ſō
pto a lapſu cerebri cal̄o ꝛ ſicco:l℥iſta ↄueniētia forēt.uana
tn̄ eſt opio ꝛ ridiculoſa eo℞ q in ꝑgnāte mlie̅ talia admiſtra
rēt.hec enī talia facile aborſū iducerēt.¶ Silr̄ etiā de egritu
dib⁹ in mr̄ice factis per colligātiā ei⁹ ad cor pulmonē dya-
fragma ꝛ ſtō.hū:ꝛ per renes ꝛ ueſicā dicendū eſt ꝙ oīa talia
igenia curatiōis ab hoc cap̄lo ſepari debēt:ꝛ ꝓpter iſta q̄rū
iſtra cōpletiue ſunt fortia:uelut flobotomie uētoſatiōes fri-
catiōes cliſteria ꝛ farmaca fortia.Secure itaq℥ ꝓcedendo:
ꝛ fetus ꝛ mulieris nocumēta vitādo regat̄ mulier cū medi-
cialib⁹ iūctionib⁹ ꝛ illīris in p̄cedēti cap̄ tactis.ubiq℥ laudo
ꝙ p̄dictis addant̄ medicamīa cerebralia pulmonaria cor
dialia.ꝛ ſic de alijs:q̄rū g̃dus non elōget̄ a ꝓ in q̄litatib⁹ ↄri
js.ꝛ doſes ſint ualde remiſſe:ꝛ puluerес reiterande ne nocu
mentum aliqd̄ ab eis inferatur:aut ſenſibile.

¶ De preparatione virilis ſeminis ne ex parte defectus ei⁹
aborſus fiat. Cap.v.

Uirile ſpma eſt cā aborſus.aut qꝛ nō bn̄ digeſtu℥
ꝛ ſpumoſu℥ eſt.aut qꝛ in q̄ntitate ↄtinua paucu℥
eſt:ꝛ ad iſtas cās duas videnſ̄ adduci poſſe oēs
cāe aborſus ex pte ſemis virilis contingentes.
¶ Eſt autē ſpma īdigeſtū:aut qꝛ non a ſano cor
pore generat̄:ſed ab egro.¶ Aut qꝛ uelocius emittit̄ q̄℥ di
geſtio eius cōpleat̄.¶ Tertia qꝛ mā generationis ei⁹ fuit
illaudabilis:aut qꝛ coiēs diſtractionē habuit in anima per
paſſiones eius triſtantes:aut reſoluentes in tempore coit⁹.

Et primū qde℥ declarat̄:qꝛ cū ſpma ſit ſupfluitas
ultimi alimēti ꝛ utilis nō videt̄ in egro
co℞ iueniri poſſe ultimū alimētū ꝛ utile ſaltē abſolute.¶ 2°
qꝛ cu℥ ſpma laudabile debet eſſe albu℥ puru℥ ꝛ dyaphanu℥
globoſu℥ ꝛ cōpactu℥:ꝛ q̄ſi aromaticū nō videt̄ ipm̄ in egro
corpe repiri poſſe ꝛ maxie laborāte egritudibus in mēbris
gn̄ationis ꝓpinqs:uelut ſunt teſticuli:ꝛ inuoluta uaſa ꝛ re-
mota uelut ſunt pori ſpmatici epar ꝛ renes:quo℞ mēbro℞
aliqua ↄcurrūt ad gn̄ationē māe ſemis generando:ut epar
alia p̄parādo ꝛ purificādo:ut emulgētes ꝛ renes.alia vō de-
ferēdo:ut ſpmatica uaſa ꝛ īuoluta detinēdo ꝛ ↄſeruando ꝛ
teſticli ultimā pfectiōis in ſpma īducēdo.patet aūt ꝙ ſi egro
tauerit corpus egritudie nōbili:ꝛ ſm̄ p̄dictas ptes nō pote-
rit in ſpmate acqri p̄ma paſſio:que eſt albedo.calor enī nā-
lis debilitatus digerēdo nō poterit mām ſpmatis in colore
aſſimilare radicalib⁹ ꝛ p̄mis:que uere alba ſunt.¶ Ampli⁹
calor debilis nō poterit a mā in ſpma conuertēda deputare
partes uaporoſas uentoſas aquoſas groſſas neq℥ terreas.
quare nō poterit ſpma dyaphanu℥ ꝛ rutilās:q̄re nō poterit
eē ↄueniēter ſpumoſu℥.dyaphaneitas enī ipſius arguit ipm̄
eē bn̄ ſpumoſu℥:q̄re ſpūs eſt ꝛc.¶ Ampli⁹ etiā in ſpmate nō
poterit repiri globoſitas ↄueniens qn̄ fuerit a debili calore
nāli cōgenita.Subtilītis enī ipſi⁹ globoſitas ꝛ cōpacitas ta-
lis ꝓuenit per caloris debitā coctionē faciētis ꝛ expurgā-
tis ſupfluas ptes:ꝛ faciētis debitā pmixtionē humidi aquei
cū ſicco terreo māei ex qua gn̄at̄ ſpma.Un̄ ex p̄dictis appet
ꝙ defect⁹ in embriōe facile aſſignari pōt pp defectū in cā ex
qua gn̄at̄:que eſt ſpma virile ſiue ipm̄ effectiue tn̄ ſiue mālī-
ter:aut utroq℥ mō ↄcurrat.Adhuc etiā ↄſiderādū eſt ꝙ defe
ctus in embriōe aſſignari pōt p uelocē emiſſionē ſpmatis.
aut enī uelocior exit ꝓpter debilitatē retētiue que nō retinet
ipm̄ adeo ut bn̄ digerat̄.Aut exitus eius eſt uelox pp nimiā
fluxibilitatē aut pp q̄litatē ꝓuatiuā ꝛ acutā in eo iuētā.Cum
ergo ſpma ita ulociter educat̄ nō bn̄ ↄueniēter a mr̄ice ſu-
ſcipit̄ nīa ipſa ipm̄ amplexat̄.neq℥ delectationē ↄueniētē ex
uelocitate exit⁹ eius accipit matrix.q̄re ex tali ſpmate:aut ra
ro ſit gn̄atio:aut ſi ↄcipiat̄ nō erit robuſtus neq℥ vigoroſus
embrio.¶ Silr̄ etia℥ 3° accidit in embriōe debilitas ex pte
ſpmatis:eo qꝛ ex illaudabili mā gn̄atū fuit:qꝛ nimiū pauca
viſcoſa lubrica aucta aut aliter male cōplonata fuit mā ex
qua gn̄abat̄ ſpma.¶ Et adhuc ex 4° cā ſupius enumera-
ta appet poſſe ↄti nocumēta in embrione.Cū enī℥ aliquis
coit ꝛ hēt imaginationē uel fantaſia℥ circa res triſtantes ti-
mere faciētes:uel abhorrētes:aut motū ſuffocatiuū uel diſ-
gregatiuū ſpirituū ꝛ humorū eff.ciētes:patet ꝙ nō poterit
uerū ꝛ ꝓlificū gn̄ari ſpma.ꝓpter qd̄ op℥ coeūtes cū magno
appetitu delectatione ꝛ cogitatione p̄cipue ad talem actu℥
exire ſi gn̄are intēdūt:ꝛ intātū ↄtēplādo ꝓceſſerūt ſapientes
ꝙ fortis imaginatio in tpe coit⁹ facta circa luſcū gibboſum
robuſtū aioſum ibecillē ꝛ inhoneſtū virū pōt eē cā ut tales
proprietates uel ſiles recipiāt p̄ncipia gn̄ationis:circa q̄les
fortiter imaginatio aīe ꝑſiſtebat in tempore coitus.¶ 2° vō
principalis cā ſupius tacta de cā aborſus ex pte ſeminis vi
rilis fuit ex pte quātitatis eius.pōt enim ſpmatis exuberās
quātitas in mr̄icē effundi que debilis erit ut ꝓpter eā ma-
gnā quātitatē calīitatis nālis matricis ꝛ ſanguinis mēſtrui
per modū ſuffocationis indiſponat̄ ad generādū fetū bn̄ ꝛ
ſanū ꝛ robuſtu℥.¶ Similr̄ pōt ſpmatis quātitas eſſe adeo
diminuta ꝙ licet ex ea generet̄ fetus.erit tn̄ ita debilis ꝓpter
paucitatē caloris inati ꝛ ſpiritus ꝙ infirmabitur anteq̄ ad
nālē pte℥ ꝓueniat.q̄re ꝓpter egritudies ipſi⁹ prius abortiet̄
q̄ uere pariat̄.Et hec cā de paucitate ſpmatis frequēter eſt
cauſa aborſus:ſicut multa quātitas ſpmatis bene digeſti ra
ro eſt cauſa aborſus eo qꝛ in maiori quātitate eſt maior vir
tus:ꝛ ecōuerſo.vnde ex oīum iſtorum fundamento appa-
ret iam ꝙ medicus intēdēs ꝓſeruare ab aborſu conſiderare
debet non minus diſpoſitionē viri q̄ mulieris.

Si itaq℥ medico occurrat vir queritans non poſſe
coire ꝛ filios etia℥ generare:inquirere de-
bet cum diligentia complexionem viri vniuerſalem.¶ 2°
partialem membrorum generationis attendere.¶ 3° cpa-
tis diſpoſitionem in ſanguificando conſiderare.¶ Quar-
to emulgentium ꝛ renum complexionem ꝛ compoſitione℥
attendere:an ſint dolentia uel oppilata.¶ Quinto cbilis
uene ꝛ uaſorum ſpermaticorum materiam generationis

ferentium conſiderare diſpoſitionē.¶ 6° vo uas ſpmaticū ſiniſtrū per qđ defert ſpiritus vitalis a corde ad mēbra gn̄a tiōis diligēter inqrere.¶ 7° ſpmatis q̄ntitatē colorē ſubſtā tiam partium continuitatem ⁊ dyaphanitatem attendere.

Et ſiquidē appuerit ei oīa mēbra in cōplone ⁊ cō pōne fore diſpoſita odiatōib° etiaꝫ in ſpmate ꝑdictis ↄuētis.tūc neceo cōcludē potes virū iſtū eſſe venereū:⁊ ad ꝓlis gn̄ationē bn̄ paratū.¶ Cū ḡ ſilr ↄſiderauerit medic° diſpōnē mulieris ex pte ꝑdictoꝝ mēbroꝝ ex pte ſpmatis ei°:aut būiditans quā emittit ⁊ utruſqꝫ copulā factā cōpleri cū magna delectatione a viro ⁊ muliē accepit exclusis faſcinatiōib°:⁊ malis medicamētis:⁊ ulcepꝛicatricib° mirabile erit iſtos duos nō eſſe ꝓlificos:⁊ ↄueniēter venereos niſi ſupfluāt in frequēti valde copula:⁊ in paſſiōib° aie reſtaurātib° ſupexcedāt.¶ Et ſi iueſtigādo pceſſerit ⁊ cognouerit aliquē ipſoꝝ defectū eſſe in mēbris:aut in q̄ntitate vel qualitate ſpmatis viri:aut ſanguis mēſtrui fore defectū attendat ad rectificationeꝫ illius in quo defectus apparebit: aut utriuſqꝫ ſi defectus fuerit in ambob° applicādo inſtrumēta ſm intentiones predictas in ſuperioribus capitulis.

¶ De memoria quarūdaꝫ medicinarum ab occulta natura ad generationem facientium. Cap.vi.

Ulta in hoc cap varijs uoluminib° ⁊ ꝓprie antiq:oꝝ illuſtrū expimēta colligi poſſent quarū applicatio mulierē ſterilē ad fecūditatē idu cūt. Ʒꝫ hoc in uoluminib° iunioꝝ auctoꝝ nō ita autētice approbata iueniant.¶ De numero ergo taliuꝫ ſcripſit Dyaſcorides ⁊ ra ſathe°:q̄ ſi mulier ſupponat ſibi naſtalē paruū factū ex radice mādragore poſt coitū ⁊ lōgo tpe retineat ibi:mirabilr facit ad receptū ſemē detinēdū ⁊ ꝓlificādū.⁊ hoc qdē magis rōnabile vī in ſterilitate ꝓueniēte a caliditate multa:⁊ humiditate ſuperflua lubꝛificatiua mēricis qbus mādragore frigiditas ⁊ ſiccitas aduerſari pōt ultra ſpecificā ei° v̄tutē. Neqꝫ opinādū eſt mandragorā eſſe plantā cui° radix figure humane ſimillima exiſtat:ſicut ſerpellones ⁊ ſarpatones per plateas oſtendūt eas decipiēdo vulgus.Ʒꝫ Auicēna tāte ſpeculatōis ꝓhus magnus in hac mā decept° fuit.apparet eni ipſuꝫ credidiſſe talē plātā in radice eius humanā figurā penitus plaſmatā.qđ pōt eſſe:q: hoc nomē mandragora grece ꝑxis figurā importat humanaꝫ.lege de his 2° canon.cap iabrol.⁊ cap de mandragora.¶ Aliud aūt expimētū ad ↄceptionē ſimilr faciens ſcripſit Sextus placitus Papienſis.cap de duo.ubi dixit q̄ os de corde cerui ſuſpenſum collo uel coxe mulieris ut credo uel vidi etiam ad ↄceptionē optime facit.¶ Alter aūt vir fidelior iſtis dixit q̄ lapis inuētus in cerebro uel in uētre agle in cibo datus viro ⁊ mulieri:aut utriuſqꝫ brachio uel coxe ſuſpēſus mirabilr facit ad cōceptionem.¶ Et alter etiā de ueꝯtiſſimus auctoribus dixit q̄ ſi accipiatur dens ſeptēnis pueri ⁊ in cānula argentea uel aurea circūligetur ⁊ brachio utriuſqꝫ coeuntis ſuſpēdat generare facit.¶ Et iteruꝫ adhuc ſcripſit alter:ut Chiran°:q̄ ſi qs recepit ſanguinē veſpilionis in pāno:⁊ ſele neſciēti ſup caput eius poſuerit ⁊ eodē tpe mulieri ſe admiſcuerit:ſine dubio cōcipiet.¶ Plura alia ſcribē potuiſſem:ſed nō curaui cū nō multā fidē adhibeā eis:ſicut credo hec talia nō eſſe affirmāda a catholicis ⁊ ſub lege chriſtiana militantibus.¶ Hec itaqꝫ in hac materia tante ſpeculationis nūc ſufficiant in qbus ſi nō tātū accurate ⁊ ꝓfunditer ſcripſi q̄tū materia expeteret:q: de ſecretis eſt nature ſupaddāt alij philoſophātes altiori ſpeculatione medicīe theoriſātes.Ad laudē dei. Amē.

Conſilium.209. De pſeruatiōe ab aborſu.

PRo nuru vo nobilis viri d Benedicti de valle Matanta que pregnans eſt cum ſuſpitione abortiendi:eo quia fluxū mēſtruorū habet cū dolore totius ſpine ⁊ ſluminis ⁊ inguinalium partiuꝫ que minantur eidem aborſus grande periculum ⁊ non leuem ſue male terminationis ſuſpitionem.qm̄ eſt in quarto mēſe pregnans:ubi fetus eſt iam adultus notabilr:⁊ ex quo ſubtractione ſanguinis uelut nutrimēti eius:valde facile ſubſequi pōt fetus corruptio:⁊ emorroſagia magna ꝓpter eruptionē cotiledonū qui magnificati ſunt:videt talr ꝓcedēdū eſſe ut nunc ſcribitur.¶ Pmo qdem fiat eideꝫ regiminis adminiſtratio euitando intēperiē aeris valde calī frigidi ⁊ humidi. Itē euitet ciborū ⁊ potuū adminiſtrationē qui ſint nimium vnctuoſi acuti amari ⁊ apitiui:uelut raphanū petroſilinū apiū feniculū ⁊ brodia leguminū omniū effugiat:⁊ cinamomū crocum galāgā nucēmuſ.⁊ ſimilia aromatica.⁊ bibat vinū nigrū ⁊ groſſum ſm ↄſiliuꝫ Hyppocratis:⁊ effugiat exercitiū omne ⁊ ꝓprie deſcēſus per ſcalas:⁊ euitet coitum ſummope ⁊ ſaltū rixā ⁊ iracūdiā ⁊ multoꝝ ciboꝝ repletionē. Et uētris effugiat ſtipticitatē utēdo decoctiōe malue blete mercurialis ⁊ ſimiliū que cū ʒuccaro rubeo bibantur ante alia cibaria.deinde utat qnque remedijs īfraſcriptis.

¶ Quoꝝ pmū eſt ↄfectio de margaritis deſcripta ab Auicēna 21° tertij.cap de regimine pregnantiū uꝉl.⁊ recipiat de ipſa ſemꝑ an̄ oēm cibū rotulā.j.bibēdo poſt eā parum vini nigri ↄuenienter fumoſi. Et pōt etiā de ipſa accipere paruꝫ inter cenā ⁊ prādiū bis uel ter.¶ 2m remediū eidē ꝓficuuꝫ eſt hoc.℞.aque mēte aque cōſolide mi.⁊ aque ſublimationis gallarū cupſſi recētiū.an̄.ʒ.j.ʒuccari.ʒ.ſ.miſce totum ⁊ mane accipiatur in aurora calidum uel frigidum ſm appetitum eius.¶ 3m vo inſtrm eſt hoc.℞.ſpodij raſure eboris coralloꝝ amboruꝫ maſticis mēte.an̄.ʒ.ſ.corticis interioris caſtanearum pulueris glandium:⁊ granorū mirti ⁊ nucuꝫ cupreſſi.an̄.ʒ.ſ.reformentur pillule cū ſucco conſolide maioris.⁊ de eis accipiat tres in mane in aurora quādo accipit aquā.Et accipiet etiā vnā ex eis ſemper ante cibum poſt confectionem dictam.¶ 4m remedium ei cōueniēs eſt hoc ℞.gallarū cupreſſi ⁊ gallarum quercus pforatarū granoꝝ mirti acatie hypoquiſtidos.an̄.ʒ.ſ.ematitis carabe ſan.dra.boli armeni.an̄.ʒ.j.ſ.ſcorie ferri lōgo tpe frixe cū aceto.ʒ.ſ.puluerū interiorū caſtanearū.ʒ.j.albumina ouoruꝫ tria uel quatuor fiat linimētū lōga contritione in mortario plūbeo cū ſuo piſtello.de hoc itaqꝫ oēs partes ab vmbilico iferius uſqꝫ ad femur leuiter cōfricando quater in die inungant.¶ 5m ⁊ ultimū ꝗ remediū ſibi conueniens eſt hoc.℞.dragaganti gūmi arabici torrefactoruꝫ bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.an̄.ʒ.ſ.acatie thuris hypoquiſtidos ſandarace.an̄.ʒ.j.boli armeni carabe ſanguis dra.an̄.ʒ.ij.cere.ʒ.ſ.glutinis carte diſſoluti cum aceto nigro.ʒ.ii.fiat cerotum vnū longitudinis ⁊ latitudis ſpāſe ⁊ applicet ipm ſup ſpondilibus alchatin:⁊ ipſum ſemper teneat. Et ſi cogeretur ſcalpere locum ꝓpter pruritum remoueatur cerotum:⁊ iteruꝫ reponatur.¶ Ultimo memoranduꝫ eſt q̄ valde utile erit ei q̄ ſemper in digito ſuo portet anulum in quo adamas lapis fixus ſit. Eſt enim de eis que ab occulta proprietate prohibēt aborſum. Et idem illud faciunt lapis egyptiacus ⁊ topacius. hec ad laudem omnipotentis ſibi ſufficiant.

Conſilium.210. De pſeruatione ab aborſu.

PRo uxore infraſcripti Chriſto fori de muʒano ordinaui octo remedia ut effugeret aborſum. Et meliora ⁊ leuiora ingenia preſeruantis ab aborſu.¶ Primum fuit ut obſeruaret regimen circa res nō naturales ut ſupra dictum eſt.¶ 2m fuit q̄ omni tertia die bis ante prandiū ⁊ cenā per horam acciperet duas de iſtis pillulis.℞.margaritarū ʒ.j.carabe hypoquiſtidos acatie ſandarace puluerū oſſiuꝫ dactyloruꝫ combuſtorū.ana.ʒ.ſ.fiant pillule.vj.ex omni.ʒ.cum ſucco conſolide maioris.¶ 3m ut in vaſe vitreo teneātur nuces cupreſſi quatuor recentes cū vino quo uti debet.

¶ 4m ut ſepe in aurora vł oī 3o die ad minus trib9 horis añ prādiū accipiat.ʒ.iiij.aque caſe ſublima.galla.cupreſſi. ¶ 5m ut portet iaſpidē ſiue dyaſpem a vulgo noīatū rubeū lapidē coloris fere ſanguinei clarioris. ¶ 6m ut inungat oī die ab vmbilico ꝛ loco ciguli iferi9 uētrē ilia femur ꝛ ſpinā p totū cū vnguēto de corticib9 deſcriptiōe mea. ¶ 7m ut uta tur ſepe ꝯfectiōe de margaritis deſcriptiōe Auic. 21a tertij. ¶ 8m ut dimittat oīa ſolutiua.ſ.ēluaria pillas ꝛ cliſteria ꝛ ſi eēt ſtiptic9 uēter utaſ caſſiafi.ſumēdo de ea añ cenā lābēdo.

Conſilium.211.

De preſeruatione ab aborſu in muliere que ante abortiuerat puellam: ꝛ de immoderato fluxu menſtruorum alborum.

DIſpoſitio huius generoſe dñe mł'tū uerēda eſt in ſeipſa q̄ʒto magis cū in muliere ꝑgnante repiaſ que etiā ex aborſu debilitata ꝑcedēte.gꝗd tamē ꝯtigit ei mł'tū ſollicite puidēdū eſt ne amplius faciat aborſuʒ per quē igēs piculū icūberet ei ſilr fetui. Eſt etiā hec egritudo nō minus piculoſa.propterea qꝛ pendet a mala diſpoſitione cꝑis renū ꝛ matricis etiā cū multa plenitudine maeꝝ que nō ſolū ſlātice ſunt arguētes extictū calorē cꝑis notabilr.imo etiā corruptuʒ qđ apparet ex fetore.q̄re arguit malā cōplexionē diuerſam cōpoſitā ex frigida eſſentialiter: ꝛ calida accidentaliter ꝑdictarum partium. vnde iam apparet exꝑieſſe probatum qualiter hec diſpoſitio uerenda eſt:ut premiſſum eſt.

Modus igiſ puidēdi ſibi cōſtat ex remedijs q̄ poſſibile magis eſt leuib9 applicādis ꝑpter fetū qui debilis eſt.ꝛ ꝑpter ipſaʒ etiā ꝑgnātē nō min9 debilē: Regaſ igiſ cū cibis caſis ꝛ ſiccis nālr:ſic carnes calide vitulilactētis cāꝑi caponū gallinaꝝ ꝛ pīguis caſtrati:ꝛ paneʒ comedat modicū furfuraceū:ꝛ in oī ferculo utatur mentha roſmarino ſaluia ſpillo ꝛ reliqs herbis caſis ꝛ ſiccis aliquā ſtipticitatē hñtib9.utaſ aromatib9 uelut mace nucemuſcata galāga cubeba ꝛ ꝯſilib9.fruct9 aūt dimittat oēs ꝑter ſic9 ſiccas.ꝛ vinū bibat nigrū ꝛ bñ potēs limphatū ſemꝑ cū aliqua pte aque calibis. Effugiat aūt aquā ſimplicē ꝛ oēs cibos mollificātes frigidos ꝛ humidos ut lactucā endiuiam bletam ſpinachiā ꝛ ſilia.ꝛ lacticinios cibos ꝛ paſtiles oīno dimittat ꝛ fructus frigidos ſaltem in multo uſu uelut ceraſa cucumeres ꝛ ſilia.in alijs autem faciat ut ſibi placet.

De rebus autē medicinalibus q̄tuor apparēt mihi fiēda. ¶ Quoꝝ pmū eſt ut ſi uēter ei9 nō eſſet bñ lubricus tūc accipiat vnā de infraſcriptis pillulis oī die 3o uel 4o.q̄rum deſcriptio. ℞.agarici electi hermodactyloꝝ.añ.ʒ.ſ.ꝑꝑ.ʒ.j.maſticis ro.añ.ʒ.j.ſcis plā.ʒ.ſ. aloes abluti cū ſucco uel aq̄ endiuie.ʒ.ij.incorporenſ pillule cū ſucco ro.de oī.ʒ.vij.uel.viij.ꝛ accipiat vnaʒ aut duas ante cenā. ¶ Si aūt abominareſ pillulas que meliores eſſent:tūc accipiat de puluere mirabolanoꝝ citrinoruʒ ꝛ chebuloꝝ ſm hāc deſcriptionē. ℞.maſticis ro.ſpodij.añ. ʒ.ſ. aſſari.g̃.v.cum media.ʒ.macis fiat puluis:de quo accipiat ʒ.ſ.oī ſine quatuor uel quinque dierū paruʒ ante cenam. ¶ 2m vō principale remediū eſt ut utaſ cōfectione quaʒ ſibi mitto ſemꝑ añ oēm cibū per.ſ.horā.ʒ.ſ.de ea comedendo. Eſt autem confectio hec de margaritis nominata ab Auicē. 21a tertij.caꝑ de regimine uſi pregnantis ꝛ preſeruatione ab aborſu. ¶ 3m principale remedium eſt ut hec domina bis uel ter in die faciat ſibi inungi totā regioneʒ ſpine a furcula ſpatularum inferius ſm latitudinem ꝛ lōgitudinē cum hoc vnguento. ℞.olei de mirto ꝛ de maſtice.añ.ʒ.j. olei onfancini.ʒ.ij.carabe ſpodij ſandaloruʒ ru.aluminis ſameni gallarum acatie thuris.añ.ʒ.ſ.ſanguinis draconis boli armeni hypoquiſtidos.añ.ʒ.j.ſ.cere albe.q.ſ.fiat vnguentum molle:quod poſtea bulliat cum.ʒ.iij.ſucci recentium foliorum ro.uſqʒ ad conſumptionem eius. ¶ 4m ſpeciale remedium eſt:ut hec dña aliquādo in die bibat.ʒ.ſ.ſyru.de mirto cū trib9 uel duabus.ʒ.aque calibis:ꝛ ſit aq̄ in qua calibs ardēs ſit extinct9 ſaltē tribus vicib9.ꝛ attēdat q̄ per duos uel tres mēſes in ꝑdicta aqua calibis faciat coq oē cibariū ſuū.imo cū ea etiā panis artificieri debet:ꝛ multum foret ſibi utile ut aliqñ in ꝑdicta aqua bñ calida ablueret pedes ei9 uſqʒ ad genu. Hec ſunt meliora que ſibi ſecurius fieri poſſent ut mihi viſum eſt ad laudē dei. Amen.

Ad idē ℞.margaritaꝝ ꝑforatarum.ʒ.iij.pire.thuris maſticis coſti ro.añ.ʒ.j.macis.ʒ.ij.çuccari 2e decoc.ʒ.v.cū aq̄ mēthe fiat ꝯfectio in rotulis magnis:de qua ꝯfectiōe hec mulier oī mane per tres horas añ prādiū accipiat.ʒ.ſ.ꝛ poſt ipſaʒ bibat cyathū.ſ.vini nigri uel rubei dulcis ꝛ groſſi:ꝛ de ipſa per horā añ cenā accipe pōt.ʒ.j.ſ.bibēdo poſt ipſaʒ paꝝ vini ſupraſcripti. ¶ Ad idē. ℞.thuris galmoſi.ʒ.j.cara.ſcorie fer.acatie.añ.ʒ.ſ.puluericēſ oīa p ſe: deide pl'uericāta ꝯuertanſ in pillulas cū mina citonioꝝ.de qbus hec mulier accipiat oī mane per.XX.dies añ ꝛ poſt tēpus quo abortire ſolebat. ¶ Ad idē. ℞.pl'ueris glādiū bñ ſiccaꝝ.ʒ.ſ.pulueris corticū intermediorū caſtaneaꝝ.ʒ.vj.hypoqſtidos thuris maſticis acatie armoniaci ſiccioris.añ.ʒ.j.carabe ematitis coralloꝝ ru.añ.ʒ.iij.arilloꝝ vuaꝝ:ꝛ ꝑprie ſyluestriū.ʒ.v.ſcorie ferri diu frixe cū aceto nigro.ʒ.ſ.farine frumēti uolanſ molēdini:farie fabaꝝ.añ.ʒ.j.ſ.ſucci plātaginis.ʒ.viij.teranſ farie cū ſucco diu in mortario.deide ſup addanſ pl'ueres lōga ꝛ forti ꝯtritiōe ꝛ fiat linimētū de quo mulier oī ſero cū uadit ad lectū ꝛ mane cū ſurgit iungat totā ſpinā a ciguloiferi9 uſqʒ ad finē ei9 ſatis copioſe de ipo ſupponēdo. Hec tria ꝑſcripta remedia ſunt mirabilis iuuamēti ad ꝯſeruādū ꝛ felicitādū fetū in utero ꝛ ꝓhibendo ipſuʒ ab aborſu p me frequēter expta. ¶ Abſtineat ti hec mulier oīno a coitu mēſe in quo abortire ſolebat ꝛ a deſcēſu ſcalarū uel mōtis.ꝛ caueat ſibi ab ifrigidatiōe capitis ꝛ pectoris pp que pducaſ ad ſternutatiōeʒ ꝛ tuſſiʒ. Et euitet in cibis ſuis uſuʒ brodioꝝ leguminuʒ oīuʒ ꝑterq̄ lētis pānici ꝛ riſi:que tria ſūt oīno ſibi ualde utilia. ¶ Itē effugiat uſuʒ croci ciamomi piperis ꝛ aromatū oīuʒ uſuʒ ꝛ ſiliū:ut ſunt petro.feni.apiū ruthe paſtiaca ſylueſtris ꝛ domeſtica a qb9 ꝛ ſibi ſilib9 taq̄ ab igne ſibi ꝑcauē dʒ. Taceo hic de cāu ſaltu pcuſſiōe ꝛ accitib9 iracūdie ꝛ furie:q oīa effugē dʒ:ꝛ apud oēs manifeſtū eſt.

Licet diſpō hui9 dñe aduocaret ſibi tpe ample ꝯſiderationis ut diligenter reduceret hec diſpō ad vnam cāṁ egritudinalē oīuʒ alioꝝ accidētiū ꝛ egritudinū effectiuā ꝛ ꝯſeruatiuā:tñ ſm q̄ melius potui tria videnſ mihi cōuenire remedia que nūc ſcribā. Nō enim mihi uacat tpe extēdēdi calamū. ¶ Primū nāqʒ remediuʒ eſt hoc:ut hec mulier inungi faciat ptes ſpie oēs ꝛ ilia uſqʒ ad anchas cū hac medicina. ℞.olei de ciamomo olei de pice.añ.ʒ.j.pul.cimini ꝛ ameos.añ.ʒ.ſ.nitri.g̃.v.cōquaſſenſ ſimul in mortario:ꝛ cū eo calido fiat ut dictū eſt. ¶ 2m remediū eſt hoc. ℞.ſpērum ēluarij dyamargaritonis deſcriptiōe Nicolai.ʒ.j.ſ.ſpērum ēluarij de ligno aloes deſcriptiōe quā ſibi appropriat Auicēna 5o can.ʒ.ij.çuccari 1e decoc.lib.ſ.cū aqua betonice fiat cōfectio in rotulis.de qua accipiat.ʒ.iij.p horā vnā ꝛ mediā añ prādiū ꝛ añ cenā:ꝛ poſt ipſam bibat ſextā ptē cyathi vini albi aromatici ꝛ bene fumoſi. ¶ 3m iſtud eſt hoc de quo oī mane deglutiat.ʒ.ſ.aut ſaltem bibat ipſum diſſolutū cū.ʒ.j.aque roſmarini. Cuius deſcriptio. ℞.ſpērū elect.cordial. deſcripti a Raſi 9o Almāſ.cap.de egritudib9 cordis.ʒ.j.ſpecierū elect.ſotyre magne deſcripte ab Auicēna 5o can.ſumma ꝑma.ʒ.vj.ſyr.ꝯſeruationis.ꝑꝑ.ʒ.iij.çucca.al.ʒ.ij.coquatur çuccarū cū ſy.ꝛ fiat ēluariū.ad laudem dei oīpotentis.

Conſilium.212.

pro quadā dña que fruſtū carnis emiſit magnū ſpōgioſuʒ ꝛ ſemiputridū.

PRo generoſa ꝛ honeſta domina Joanna uxore Nicolai predicti. Premittendum primo q̄ diſpoſitio eius ualde uerenda eſt:ꝛ magna ſollicitudine procuranda. Fuit enim hec

domina molaſtica:ſicut ſenſu viſus expertū erat.emiſit eni fruſtū carnis magnū difforme ſpōgioſuʒ ⁊ ſemiputridū ſue matricis diſpōne peſſimā oſtēdēs. ¶ Ego eniʒ lʒ plurimas ptractaueriʒ mulieres:raro vidi aliquā earū bñ terminari:qn aut recidiuēt in egritudinē eādē ſpē. ¶ Aut terminent̄ in imoderatū fluxū mēſtruoꝝ. ¶ Aut ſuperueniat mricib⁹ earū corruptio ſanioſa:aut apoſtement̄ earū mrices. ¶ Et 5⁰ iteꝝ pp debilitatē ꝯcitatā epati ſepe ꝯtingit eas tranſire in aſcitē ⁊ tympanitē ⁊ reliquas malas egritudīes.niſi cū ſollicitudie a viro perito in ſcia ⁊ ope ꝯuenienter regantur ſanari poſſent. Itaqʒ dña iſta abſtineat a cibis īfrigidātib⁹ ⁊ humectātib⁹ regēdo ſe ꝓprie ſicut de ꝯiuge ſuo Nicolao.ſ.Tarido dictū eſt. Et pro ipſa de medicinalib⁹ hec ſolēnia ꝯſulo obſeruari debere. ¶ Primū itaqʒ ipſoꝝ eſt per ſpatiū duorū mēſiū oī mane accipiat aque ſublimatiōis hucīē.⁊ eſt mricaria ab Auicēna ita nominata.℥.iij.⁊ ſit calīa in aurora accepta:poſt quā tardet̄ cib⁹ ad min⁹ horis 4ᵒʳ. ¶ 2ᵐ eſt ꝙ oī 4⁰ die hora qua accipit ꝑdictā aquā.accipiat pillam vnā de īfraſcriptis. ℞.galbani mollis ⁊ electi.ʒ.ij.floꝝ arthemiſie hypiconis ⁊ aſſari.añ.℈.j.diſſoluat̄ galbanū cū vino aromatico,⁊ fiant pille ex oī.ʒ.vj. ¶ 3ᵐ ſpāle eſt hoc.ꝙ hec mulier oī fine xv.dieꝝ purget̄ cū.ʒ.vj.bñdicte acceptis cū.℥.ij.aque matricarie caleſcē ⁊ ʒuccarate:⁊ tardet cibū poſt horis ſex. ¶ 4ᵐ principale eſt.ꝙ hec dña ſup pte inferiori uētris ſui incipiēdo infra vmbilicū per vnū digitum:⁊ uſqʒ ad femur portet cerotū hoc ꝯtinue ibi affixū:⁊ ſi cadit iterū renouet̄. Cuius deſcriptio. ℞.galbani pinguis ⁊ elci.℥.j.ſ.gallie muſcate.ʒ.ij.alipte muſ.ʒ.j.cere albe.ʒ.iij.diſſoluant̄ gūme cum vino aromatico acuto:⁊ reliqs icorꝑatis fiat cerotuʒ bene tenax. ¶ 5ᵐ ſpāle eſt encatiſma iſtud:in quo hec honeſtiſſima dña trib⁹ dieb⁹ bis in die qlibet hebdomada ſedē debet. ℞.galbe muſ.ʒ.ij.colofonie.℥.ſ.floꝝ hypiconis betonice arthemiſie mricarie.añ.M.iij.herbe ſule ⁊ eſt biſtorta.M.v.coquātur oīa in notabili qñtitate aque quouſqʒ fiat conuenienter aromatica:⁊ in hāc aquā ꝯuenienter calidaʒ in uaſe magno iponat ſe.Ita ꝙ uſqʒ ad vmbilicuʒ ꝑtingat aqua:⁊ eſt potēs remediū ad rectificādū matricē:⁊ oīa mēbra generationis:quoꝝ rectificationem cōpletam ꝯcedat ſibi qui oēs languores ſanat. Ad laudem omnipotentis.

Conſilium.213.

De duplici mala diſpoſitione videlicet. ¶ De iordinato exitu menſtruorum ⁊ cum dolore magno. ¶ De abundantia materierum albarum a matrice exeuntium. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De diſpōnibus ꝑdictis ⁊ earū cauſis. Cap̄.i.

Honeſtiſſima dña Heliſabeth de rouereto duplici laborat diſpōne matricis ⁊ praua ¶ Pria qdē eſt mēſtruorū iordiat⁹ exit⁹ adeo ꝙ ipoꝝ exis ultra tps nāle retinet̄.ut qñqʒ nō fiat eoꝝ exitus niſi poſt qnque mēſes aut ſex uł ſeptē. Et adhuc in quolibet hoꝝ tēpoꝝ min⁹ exiat̄ ex eis ꝙ̄ ꝯſueuerit ⁊ rōnale ſit:eo qꝛ mulier ſanguinea eſt ꝯſiſtēs ⁊ bñ carnoſa. Et illud etiā qd de ſuis mēſtruis exiat̄ cū dolorib⁹ ⁊ anguſtiis difficulter iducit̄. ¶ 2ª vō ꝑncipalis ei⁹ diſpō eſt abūdātia mãeꝝ albaꝝ flaticaꝝ.q̄re raro abſoluit̄ ab ea inter vnū ⁊ aliud tps nālis mēſtruationis:uel nō nālis. Et iſte due diſpōnes ꝑma facie viderent̄ ſibi eē iuicē ꝯrie:qm̄ abundātia mãerū flaticaꝝ que mucillaginoſe ſunt pp eaꝝ humiditatē mollificādo corpus mricis ⁊ uenas ei⁹ debilitare debēt ꝟtutē retētiuā ipſarū vñ deberet multiplicari ſanguis eductio. ¶ Et 2⁰ iteꝝ:qꝛ flā illud in uenis ſimul cū ſanguie retētum ſanguinē fluxibilē magis reddē deberet:⁊ ſic nō videret̄ cā ſufficiēs retētōis mēſtrualis curſus ⁊ econuerſo. Adhuc he diſpōnes apparēter ꝯriari vident̄.qꝛ ſanguis etiā retētus ⁊ multiplicatus caliditate ſua remitteret flā reſoluēdo ipm ⁊ digerēdo ſua caliditate:ita ꝙ nō videret̄ cā ꝑntia multi ſanguis in mrice retēti multiplicari poſſe flā illud in mrice qd exiſtit māle cū lubricitatis in ea. Jō dicēdū ꝙ he diſpōnes iuicē in mrice ſunt cōpōnales. Flā eni mucillaginoſuʒ ꝑdictū diãne ⁊ ſm ptē aqſuʒ ſubdiãns emittit̄ ad matriceʒ a ſtomacho ⁊ epate hui⁹ mlieris. Qd eni a ſtōcho manifeſte deducit̄:eo qꝛ dña iſta ſtōchū ei⁹ hēt qſi ſemp nauſeatū a mlto flāte aqſo ⁊ mucillagioſo per viā idigōnis in eo genito qd appet a poſteriori:eo qꝛ ſepe euomit flāta ꝑdcā que etiā nō raro a ſtōcho ei⁹ educunt̄ abſqʒ uomitu ut mihi dixit. Hec igit̄ flāta in ſtōcho ei⁹ ſemp aſſiſtit.ut appet per ꝯtinuam leſionē ſtōchi ab eis:⁊ quō eēt poſſibile qn magna pe coꝝ cōmiſceret̄ chilo qui gñat̄ ex cibis:ex q̄ chilo remittit̄ tē peramētū epatis ⁊ gñat̄ ex eo ſāguis aqſus ⁊ mucillaginoſus.qm̄ digō 2ª que eſt epatis nō pōt ſufficiēter corrigē errorē digōnis ꝑme que eſt ſtomachi.ut patet lʒ⁰ tertij.cap̄ de egritudinib⁹ ſtōchi. Et ibidē etiam cap̄ de nocumēto digeſtionis. ¶ Adhuc etiā dato ꝙ a ſtōcho nulla aqſitas flātis ad epar deferat̄:ut ſi per poſſibile flegma totū per uomituʒ fuiſſet expulſuʒ.tñ adhuc ſaluat̄ ualde facile modus gñationis flātici ſanguis in epate.qꝛ ſtōchi lapſus frigidus ⁊ humidus per colligātiā ledit epar remittēdo caliditatē ei⁹:q̄re adhuc in epate taliuʒ flātū gñatio multiplicabit̄. ¶ Et ex his pulchre videre potes duplicē cām multiplicationis aqſi flegmatis ⁊ mucillaginoſi in epate. ¶ Prima eſt flegmatis delatio a ſtomacho ad epar. ¶ Et 2ª eſt eoruʒ flātuʒ in epate generatio a caliditate eius debili facta a frigiditate ⁊ humiditate ſtōchi. Et attēde ꝙ iſti duo modi multiplicationis flegmatis ſunt ſibi inuiceʒ cōplexionales.⁊ raro vnus abſoluit̄ ab altero ⁊ ecōuerſo. ¶ Hec igit̄ flegmata uel aqſus ſanguis uel mucillaginoſus in epate gñata per chiliʒ uenā deſcēdētē ⁊ ramos ei⁹ ad matricē terminātes. ¶ Primo pmutāt cōplexionē ei⁹ infrigidādo. ¶ 2⁰ ſua viſcoſitate oppilādo. ¶ 3⁰ etiā humectādo. ¶ Et qꝛ frigiditas ⁊ viſcoſitas potētiores ſunt ad oppilādū ⁊ claudēdū vias exit⁹ ſanguinis:ꝙ̄ ſit humiditas ſanguinis ⁊ flegmatis ad leniēdū.ide ſequit̄ ꝙ tardat̄ nālis mēſtruatio huius mulieris. ¶ Et tu adde tertiā cām qꝛ flegmata talia debilitāt expulſiuā.que ſi adhuc remaneret fortis:nō tñ expellē poſſet ꝓpter vias iā clauſas. Et ꝓpterea qꝛ ille ſanguis mēſtruus frigiditate ſua inept⁹ eſt ad motuʒ ⁊ viſcoſitate ſui inept⁹ eſt ad fluxibilitatē. ¶ Cū aūt ꝯtigit ꝙ quātitas eius nōbiliter multiplicata eſt:tūc ꝟtus magno conatu incitat̄ ad expulſionē ipſius:ſiue ſit qꝛ ſanguis ille in uenis coartatus acqrit ſpeciē male cōplexionis calīe ꝓpter ꝓhibitionē euentationis:uel ſpeciē male cōplexionis fride pp ꝓhibitionē tranſit⁹ debite quātitatis ſpirituum aīalium ⁊ vitaliū ad matricē. Et quelibet iſtaꝝ eſt ſufficiēs cā mouēdi ꝟtutē impetuoſe ad ſui fugam. Et tu ſupadde 3ᵃᵐ cauſam que eſt ꝙ ſanguis ille ſua quantitate grauando:aut extendendo corpus matricis eſt cauſa violenti motus matricis ad expulſionem eius.

Et ex his tanq̄ ex fundamēto pulchre ſolui pñt ⁊ reddi cauſe pluriū accntiū alioꝝ mēbrorum a ſtomacho:de quibus hec dña conqueritur. ¶ Primo de tēſione ⁊ uētoſitate in ambobus hypocundrijs:maxime in dextro.hoc enim ꝯtingit ꝓpter ſanguinē flegmaticum in chili deſcēdēte multiplicatum:⁊ per ramos eius deſcendentes ad hypocundria:⁊ ibidem uentoſatum. ¶ 2⁰ appet cauſa grauitatis ⁊ rugitus in partibus ſummis ex eodē fundamēto. ¶ 3⁰ appet q̄re mulier iſta doloreʒ ſentit in partibus uētris terminātibus ad oſſa anchaꝝum.⁊ maxime dextre partis. Sāguis enim predictus matricē implēs extēdit uſqʒ ad cornua ei⁹ ⁊ ptes ligamētales:cū qb⁹ ſuſpēdit̄ ad anchas:ꝓpter qd mulieres plerūqʒ dicūt ſe hēre matrices in anchis fixas.⁊ eſt ꝯſonū ſnīe ſummi hyppocratis dum dixit. Si matrix in uertebris poſita fuerit ⁊c. ¶ 4⁰ ⁊ iteꝝ ex hoc fundamēto appet cā doloris in alchatin. ¶ Et ultimo itelligē potes cām multiplicationis exit⁹ flegmatuʒ mucillaginoſoꝝ:uel aqueorū.hoc eni flāta in uenis mricis

multiplicata per poros ⁊ orificia eaꝝ expellis recipiunt in ↄcauitate mr̄icis: ⁊ ita ſucceſſiue expellunt ſic ſucceſſiue in ea multiplicant. ¶ Et ex ollꝰ bis finalr̄ ſpeculāti ualde facile appere pōt q̄re mulier iſta iā diu eſt effecta ſterilis: ubi ſolebat eſſe fecūda. q꞉ mala cōplo frigida ⁊ humida in mr̄ice multiplicata debilitat digeſtiue potētiā ibi reqſitā ad generationē: ⁊ ſanguinē mēſtruū reddit ineptū ad plaſmationē mēbroꝝ: ⁊ ſpūm gignitiuum facit inſtr̄m incōueniēs ad formādū ʒ lineādū ⁊ tēperādū ⁊ tādē remolliēdo corpꝰ mr̄icis facit ipſaʒ ineptā ad detinēdū ſemē virile ⁊ mēſtruuʒ ſanguinē tāto tpe q̄tū eēt neccīuʒ. ⁊ cōplent mēbra embrionis ſpatio. xl. v. aut. l. dieꝝ. vñ ex olbꝰ inuicē ↄtinuatis apparet. ꝙ he diſpōnes in hac muliē nō poterūt corrigi niſi cuʒ magna ſolertia ⁊ ↄgrua remedioꝝ applicatiōe: ut nūc ſeqtur.

¶ De cura per regimē ſex rerū nō nālium. Cap. ii.

Ectificet ꝓ itaqʒ regimē eiꝰ ex pte ſex rerū nō nāliuʒ ⁊ euitet māſionē ab aere ⁊ loco ⁊ camera frigidis ⁊ humidis ⁊ uētoſis multū. ⁊ hitet in locis calidis notabilr̄. Ita ꝙ etiā pānis bn̄ calefacientibus ueſtita ſit ⁊ maxīe circa ſpinā ⁊ uētrē ⁊ pedes ⁊ ab applicatione frigoris ſe cuſtodire debet. Et nota ꝙ ſi ſuper inferiori medietate ſpine ſaltē per totū mēſem februarij portaret pellē vnā vulturis: aut vulpis: aut dabeonis bene laboratā: eēt ſibi utiliꝰ q̄ dici poſſet. Eſt aūt dabeon aial maius vulpe in mōtibꝰ inuētū: qđ a vulgaribꝰ taxus noiat. ¶ In cibis aūt ⁊ potibꝰ opꝫ mulierē iſtā magna cautela ſe regē ita ut euitet oia īfrigidātia ⁊ humectātia ⁊ adhereat calefaciētibꝰ ⁊ exiccātibꝰ in ſcđo gradu aut parūper ampliꝰ. q꞉ lapſus eius eſt multū intēſus. q꞉ mulier eſt ſanguinea a gñatione adoleſcēs: ⁊ in cōpōne carnoſa multū. Lapſus ergo ſtōchi ⁊ epatis eiꝰ eſt multū ↄ̄rius cōplexioni etati ⁊ habitudini. Jđ reſpectu ꝓprij tēperamēti multū eleuatus eſt. Opꝫ igit ut corrigat per calefaciētia ⁊ exiccātia notabilr̄ eleuata ut in 2° gradu. ⁊ pma manſione tertij. Ita ꝙ in cibis euitet bletā ſpinachiā lactucā portulacā endiuiā acetoſam cucurbitas cucumeres creſſones lac ⁊ oia infrigidātia ⁊ humectātia. ⁊ utat coꝝ loco feniculo ſaluia roſmarino petroſilino apio aneto mētha hyſopo ⁊ ↄſilibus. ⁊ dimittat butyrum ⁊ caſeū ualde mollē ⁊ dulcē. ⁊ utat caſeo mediocriter ſalito ⁊ carnibꝰ ſalitis cū ciceribꝰ rubeis. Et vinū bibat albū ſubtile ⁊ potēs: ⁊ dino abſtineat ab aq̄ ſimplici uel cū vino cōmixta. Silr̄ abſtineat a fructibꝰ infrigidātibꝰ ⁊ humectātibꝰ. Et in ſumma nullus fructꝰ eſt ei melior q̄ ficus ⁊ nuces. ¶ Exercitiuʒ uel motꝰ corporis ↄueniēs eſt ei ⁊ ꝓpe in ieiuno factꝰ. Et in ſumma abſtineat a qete corporis. imo ut in pluribus mōtes aſcēdēdo ⁊ deſcēdēdo exercitari debet. ¶ Dormitio diuturna ab hac muliē euitāda eſt: imo ⁊ dormire immediate poſt cibū eſt ei ualde diſcōueniēs. Ita ꝙ mēſura ſomni eiꝰ nō debet trāſire ſeptē uel octo horaꝝ ſpatium. Et alio tēpore ſemp vigilare debet. ¶ Cōueniēs eſt etiā huic mulieri aliqñ parūper iraſci ⁊ accidētibus anguſtioſis aliq̄liter moleſtari. ¶ Et de his que annexa ſunt iſtis copulā cuʒ viro euitare debet poſt cibū niſi tranſeant hore ad minus quinque uel ſex. ¶ Silr̄ etiā hec mulier euitet ſemp in oi cibatione comedē uſqʒ ad ſaturitatē. imo abſtinētia a quantitate cibi eſſet ſibi ualde utilis uſquequo fuerit bene curata.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iii.

In regimine vo medicinali hec mulier obſeruet xii. modos ⁊ inſtr̄a ſue curationis infraſcripta. ¶ Quoꝝ pmum eſt: ut in oi cibario ſuo utatur hoc puluē de quo accipiēdo. ℈. j. cū brodialibus aut quātum teneret medius cortex nucis mediocris. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. folij ligni aloes lingue auis granorum paradiſi. añ. ℈. j. ſiſeleos ʒ. ſ. florum roſmarini. ʒ. iiij. cimini aniſi ana. ʒ. j. florum matricarie piperis albi arthemiſie. añ. ʒ. ij. cinamomi electi ⁊ ſubtilis ad pondus omnium pulueriʒent omnia per ſe. deinde cōmiſceant. ¶ 2m remediū pncipale eſt hoc: ut poſt quartā diē ſequētis mēſis lunaris hec mlier hora. 20° uł. 21°. faciat ſibi fieri flōmiā de baſilica dextri brachij ſub cubito poſita. per quaʒ extrahantur ſanguis. ʒ. v. uł. iiij. ¶ 3m remediū eſt: ut nocte ſequēti immediate poſt flōmiā mulier hec accipiat potionem. xiiº. uel. xjº hora noctis. ſ. mediū cyathū aque calide decoctionis abel. i. ſauine ⁊ dormiat poſt ipſam per vnā horā tm̄. ⁊ poſt quinque horas accipiat ſcutellā vnā aque decoctiōis aniſi ⁊ cuʒ ʒuccaro calefacte. 26° ſequēti hora prādeat. ¶ 4m remediū eſt: ut die imediate ſequēti p̄dictā medicinā hec dña accipiat hoc digeſtiuū in aurora calidū poſt qđ dormiat uſqʒ ad diē ⁊ ↄtinuet. x. diebꝰ. In qbꝰ nō cōmiſceat ſe viro niſi ſemel tm̄. Cuiꝰ deſcriptio eſt hec. ℞. ſr. de calamēto. ſy. compoſiti acetoſi ⁊ meliꝰ roſati. añ. ʒ. ſ. aque betonice arthemiſie ⁊ matricarie. añ. ʒ. j. miſce. ¶ 5m remediū eſt: ut tpe quo accipit digeſtiuū p̄ſcriptū oi 3° die paꝝ añ cenā accipiat vnā de inſraſcriptis pillis. ℞. pillaꝝ aleſanginaꝝ deſcriptiōe Meſ. ʒ. j. ſpērū būdicte cōpletaꝝ. ℈. j. formen͂t pille de oi. ʒ. vj. cum ſucco radicū panis porcini. ¶ 6m remediū eſt ut poſtq̄ accepit p̄dictū digeſtiuū diebꝰ. x. purget cum hoc eleuario in quo obſeruent hora ⁊ ↄditiones oēs que ſcripta ſūt ſupius in minoratiuo poſt flōmiā accipiēdo. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. eluarij idi ⁊ būdicte ſimplicis. añ. ʒ. ii. ſ. agarici elci pulueris hermodactylorū. añ. ℈. j. ſpice nardi. ʒinʒiberis aniſi. añ. ǥ. v. ſalis gēme grañ vnū. aque mr̄icarie. ʒ. iij. miſceātur diligēter aq̄ calefacta ⁊ elnariū ⁊ bibat totū. ¶ 7m inſtr̄m eſt ut hec dña poſtq̄ʒ fuerit purgata per ſpatiū ſex dieꝝ oi mane ſedeat in aq̄ decoctionis īfraſcripte calīa: que attingat uſqʒ ad vmbilicū eiꝰ per tertiā ptē hore. cuiꝰ deſcriptio eſt hec. ℞. calamētu pulegij aſſari camedreos pulegij mōtani ⁊ ruthe. añ. M. iij. betonice ſauine ⁊ mr̄icarie. añ. M. v. bulliāt in ſex ſitulis aque uſqʒ ad ↄſumptionē 3e ptis: ⁊ fiat ex eo ut dictū eſt. ¶ 8m inſtr̄m eſt: ut hec dña iſtis ſex diebꝰ qbꝰ fac p̄dictā ſeſſionē oi die per horā ⁊ mediā añ cenā apponat ſibi uētoſam vnā ſine inciſione aliq̄ in interiori pte coxe dextre ſupra genu per qnque digitos tranſuerſales: ⁊ ibi teneat ipſam per horā vnā aut ſaltē mediā. ¶ 9m vo remediū eſt ut poſt ſex dies predictas ſi nō ſupuenifſet ei mēſtrualis fluxus īmoderatꝰ accipiat medicinā ſtatī ſcribēdā. Si autē fluxus magnus pñs eiꝰ et mēſtrualis tardet aſſumptionē ipſiꝰ uſqueq̄ fluxus ille nōbilr̄ minoratꝰ fuerit ⁊ tūc accipiat poſt iſtā circa quē obſuent ea que de alijs duabꝰ purgationibꝰ dicta ſunt ſupra. cuiꝰ medicine deſcriptio talis eſt. ℞. ſy. de calamēto. ʒ. j. ſ. agarici electi. ʒ. j. pulueris hermodactyloꝝ. ℈. j. ſalis idi. ǥ. ij. dyagridij. ǥ. ſ. aque arthemiſie uel decoctionis hoꝝ eiꝰ calefacte. ʒ. iij. miſce: ⁊ totū accipiat. ¶ 10m inſtr̄m eſt hoc. ut hec mulier poſtq̄ʒ oia pfecerit oi mane añ prādiū ⁊ ſero añ cenā balneet totum corpus in aquā decoctionis huiꝰ. ℞. ſpice nardi folij camedreos camepitheos. añ. M. ij. arthemiſie mr̄icarie betonice. añ. lib. j. ligne auis. ʒ. iij. caſſie lignee raſura eboris. añ. ʒ. ij. cinamomi electi minutiſſime inciſi. ʒ. j. capil. ueneris. M. j. croci. ʒ. j. bulliāt oia in magna q̄ʒtitate aque uſqʒ ad conſumptionem tertie partis: in q uā poſſit ſe totā infundere ⁊ genitales ptes cum matricis huius decoctionis diligenter abſtergere: tunc ergo exeat a balneo: ⁊ diligenter exiccetur corpus eius: ⁊ ingrediatur lectum. ¶ 11m vo inſtr̄m principale eſt: ut poſtq̄ʒ hec mulier lectum ingreſſa fuerit ſubiiciat mr̄ici ſue colliriuʒ iſtud qđ teneat per 4or horas: deinde viro copulet: moralr̄ tm̄. Eſt autem collirij deſcriptio talis. ℞. ſiſeleos croci lingue auis raſure eboris florum arthemiſie ſpice nardi. añ. ℈. j. muſci ambre. añ. ℈. iiij. ſy. de calamēto. ʒ. j. ... ſete v̄ginis ⁊ eſt illa que adheret folliculis ſuis: quantum ſufficit. fiant formule ſimiles ʒaccarotis: ⁊ infundantur in predictum ſy. cum pulueribus illis diligenter commixtum: ⁊ cum expreſſione condecenti intromittatur matrici: ut dictum eſt: ⁊ attēdat hec domina cum facit balneum predictum cum peſſario ut queſcat a motibꝰ corporis ab ira ⁊ triſtitia: ⁊ a n. l̄ra repletione ciboꝝ: ⁊ copulet cum viro nō effrenitādo ut dictum eſt.

¶ 12ᵐ vo inſtrm eſt:ut hec mulier tpe balnei epeſſarij ſcdi
ctoꝝ oi mane in aurora accipiat.ʒ.j.hui⁹mixtionis.℞.mu-
ſci ambre croci.añ.ǵ.iij.raſure eboris lingue auis florū ar-
themiſie ⁊ hypiconis.añ.ʒ.j.tyriace Andromachi.ʒ.j.icor-
porenſ ſimul diligēter cū modico ſy.de calamēto: ⁊ ſiat ex
eo ut dictū eſt.¶ Poſtremo adt ſup ſerpigine quā hēt ap-
ponat hoc linimētū ter uel q̄ter in die fricādo locū patiētez
ex eo.℞.ſucci arthanite.ℨ.j.ſucci radicūſcordeō:⁊ eſt alleuz
ſylueſtre.ℨ.ſ.pulueris iari uel ſerpētarie minoris antim o
nij plūbi uſti thuris myrre acatie.añ.ʒ.j.terant oia in mor-
tario plūbeo ultimata contritione ⁊ liniaſ locus patiēs q̄ ſana
biſ idubitāter.¶ Deſcriptio pulueris eſt hec.℞.laudani.ʒ
ſ.ſtoracis calamite.ʒ.ij.pulueriçenſ groſſo mō ⁊ in fine po
nanſ muſci.ǵ.ij.bñ pulueriçati.de hoc pulu͞e accipiaſ q̄ti
tas triuz ḡnoꝝ ciceris ⁊ ſupponaſ carbonib⁹ignitis ꝑuo ⁊
oi ſero m ılier cū uadit ad lectū ſuffumiget ſe per iferi⁹ueſti
ta pānis lōgis tenēdo crura hñ adinicē elōgata ⁊ ɔdecēter ci
cta:ita ut uapor nō aſcēdat ſupi⁹. Itē ℞.aloes electi.ʒ.ij.op
poponacis.ʒ.j.ſ.croci caſtorei maſticis myrre.añ.ǵ.vij.ſa-
lis idi.ǵ.viij.fiāt pillē ex oi.ʒ.vj.de qb⁹hec mulier oi 4° ſero
vnā accipiat parū añ cenā. ¶ Itē ℞. pulueris ſiſeleos.ʒ.j.
croci.℈.ſ.raſure eboris de oſſe elephātis.ʒ.iij.fiat puluis.de
quo mulier hec oi mane accipiat.℈.j.cū.ℨ.j.aque betonice
calefacte ⁊ tardet cibū horis ad minus 4ᵒʳ. ¶ Itē ℞.mri-
carie danete betonice ⁊ radicū enule.añ.Ꝯ.j.coquanſ diu
in aquā ⁊ in ea mulier lauet ſe a pedib⁹uſqꝫ ad femur oi 3°
die per horā vnā añ cenā ⁊ fiat aq̄ illa calida q̄tuz tolerare
pōt.Cōtinuet hoc regimē per vnū mēſez. deide qeſcat per
xv.dies. Et ſi nō apperent ſigna ip̄regnationis uel flux⁹ma
gni uētris aut mēſtrualis:iterū reuertaſ ad utēduz regimi-
ne predicto ɔtinuādo ipſum ut dictū eſt.¶ Caueat ſibi ab
uſu reruz acetoſoꝝ ⁊ acriū ⁊ a paſtilib⁹cibis ⁊ a caſeo lacteci
nijs ⁊ ab uſu leguminū:⁊ euitet ſalatitia oia preter petroſi-
linum erucā apium ſaluiā ⁊ betonicam. Hec enim.xij.ſpā-
lia ſunt ſibi multum utilia. Item effugiat uſum aque frigi-
de omnino. Ad laudem dei omnipotentis.

Cōſilium.214.

De fluxu mēſtruorū alboꝝ a mſice deſcēdentiū qui multiplicaſ ꝑ
pe partū ꝑueniēte,ꝓpter lapſuz frigidū ⁊ humidū epatis ſto
machi ⁊ matricis.¶ Diuidiſ cōſilium in capitula tria.

¶ De diſpoſitione ipſa ⁊ cauſis eius. Cap.i.

NOn leue imo diffıcillimuz exiſtimo
plene poſſe itelligi diſpōō-
nem huius honeſtiſſime dnē. que eſt q̄ ipſa
patiſ fluxum mēſtruoꝝ alboꝝ a mſice deſcē
dentiū. ⁊ hoc qdē accidit ei in tpe uel parus
añ tēpus quo ſolēt mulieres nāliter mēſtrua
ri. Et nō ui tolliſ ex hac diſpōne:qn hec mu-
lier ip̄regnaſ. Et accidit ei cū ꝓpinquat ptui
ut augmenteſ iſte fluxus mēſtruum predictoꝝ cum grauitate
⁊ caliditate in renib⁹ꝑceptis.⁊ ſuccedunt illis torſio in uen
tre.⁊ vigiliaꝝ multitudo.⁊ tādem in fine ſeptimi uel circa
illud parit mulier ptum nō uagiētem.imo ualde debilem.
qd̄ oſtendit breuitas pıodi eius.eo q raro extendiſ vita ei⁹
ultra octo uel decem dies ut mihi ſcribiſ:niſi diligēs ſpecu
latoris ɔtemplatio in talib⁹accitibus diligenter attendat.
Eſt enim curſus mēſtruz alboꝝ a mſice diſpō de qua raro
ab auctorib⁹ ſnia multum exq̄ſita colligiſ. Et mirabile qui
dem eſt qr ut alſ in quodā alio cōſilio diffuſe ſatis declara
ui.hec egritudo mulierib⁹eſt cōmuniſſima nō ſolū in ciuita
tibus ⁊ ciuitatib⁹.imo plurimis mulierum ſepiſſime adue-
niens intātum ut etate mea ſum auſus dicere q̄ plurib⁹ q̄
medietati mulierum hec egritudo ɔtingat.

Et eſt qdē hec diſpō neceſſario:aut per colligātiā in mſice
repta:aut per eſſentiā in ipſa. Si itaqꝫ eſſet p col
ligātiā:aut neceſſario erit a toto.aut a determinata pte ꝑueniens
¶ Et ſi erit a toto:tūc oportebit aſſignare hāc diſpōnē cue
nire ꝓpter augmētū male cōplonis frigide ⁊ humide in to-
to dnantia.ꝓpter quā per viā indigōnis hec flegmatice mēe
gñanſ. Et ſi ſūt mēe in locis alijs q̄ in epate gñate.tūc opor
tebit eas noiare flegmaticas equoce ſemp de flegmate itelli-
gēdo.¶ Et has qdem mēs in toto tales gñari ɔtigit. Aut a
mala cōplone frigida ⁊ humida que eſt ipſaꝝ gñationis im
mediata cā.q̄s qdē mēs aliq̄liter digeſtas ɔtigit expelli a v̄-
tute cretice trāſmutātē illas per ɔcauа magnaruz uenaꝝ ad
minores uſq̄ȝ ad mſicē expellanſ:⁊ inde abea ꝑfluant.
¶ Et haꝝ mēſtruz per iſtā cām expulſaꝝ ſigna ſunt ɔtinua-
ta mēſtruū expulſio. ¶ 2ᵐ ſignū eſt plōgatio deſcēſus earum.
¶ 3ᵐ ſignū eſt albedo in colore.¶ 4ᵐ ſignum eſt viſcoſitas
eaꝝ in ſubſtātia.¶ 5ᵐ eſt fetoris ꝑuatio.¶ 6ᵐ eſt actualis
frigiditatis eaꝝ manifeſtatio.¶ 7ᵐ inſenſibilis q̄nqꝫ earū
exitus.¶ 8ᵐ eſt ɔtinua fere iferioris oris mſicis humecta-
tio.¶ 9ᵐ eſt ḡuitas in ſpōdilib⁹ alchatin ꝑcepta. ¶ 10ᵐ eſt
pigrities ⁊ laxitudo in motu corporis. ¶ 11ᵐ eſt viſcoſaruz
ſuꝑfluitatū in q̄ſitatem urinalē imerſio ⁊ pſeuerātia.¶ Si
aūt ɔtingat has mēs in corpore mulierū gñari a mala com
plone diuerſa uelut eſt frigida ⁊ humida iā predicta:⁊ a ma
la cōplone calida que ſit putrefactionis illarū mēſtruz eſſe
ctiua cā ut ſepe ɔtigit fieri.tūc caſus iſte parūper difficilior
erit q̄ȝ prius.⁊ hoc qdem penes curationē magis q̄ȝ penes
rei cognitionē.¶ Facile eniz hic intelligī poterit has mēs
a putrefactione multiplicatas repiritari ut in pluribus cū ſi
gnis caliditatis in toto dnantis:qd̄ facile per pulſum ⁊ uarie
tates urine cōprehēdi pōt.uelocitas eniz ⁊ frequētia in pul-
ſu cū eius magnitudine ɔſtātie v̄tute.ɔtingit eniz puitas ei⁹
cū imbecillitate v̄tutis excludēdo cās primitiuas oino ſigni
ficant augmētū caliditatis in corpe.puitas aūt tarditas ⁊ ra
ritas ſunt ſigna frigiditatis intēſe.¶ Et urina alba ⁊ ſubti
lis hypoſtaſi priuata aut nube ſunt ſigna frigiditatis intē-
ſe. Sicut ruſedo eius aut rubedo cum nube uel hypoſtaſi
rubea uel citrina caliditatis augmētum ſignificat.¶ At vo
fetor in exeūte mā repitat⁹ prurit⁹⁊ mordicatio mſicis ru-
bedo eius ⁊ puſtularū inuētio in ptib⁹eius caliditatis aug
mentū ſigīt. Q̄d apud leuiter exptum in ſcia ⁊ ope planuz
eſt.¶ Eſt tñ hui⁹rei curatio difficilior cognitione.eo q in
tali diſpōne opꝫ medicū uti infrigidātibus ⁊ putrefactio-
nē phibētib⁹.que frigida debēt eſſe ⁊ ſicca:aut ſaltē frigida
tm̄. Opꝫ etiā uti corrigētib⁹ malā cōplexionē frigidā ⁊ hu-
midā:que eſt gñationis iſtaꝝ mēſtruz cā. Et illud qdē cū ca
lidis ⁊ ſiccis. Q̄d oino difficillimū videſ quātū ad ɔfractı-
onē medicinaꝝ:⁊ etiā quātū ad modū applicationis earū.
Si eniz tales medicine applicenſ per iterius.tūc anteq̄ȝ ꝑ-
ueniāt ad ꝑiculā patiētē in intermedijs mēbris erunt ipſi⁹
v̄tutes excellēter refracte. Et ſi augmētenſ earū doſes.tunc
fortaſſis nocebūt ptib⁹intermedijs. Et ea rōne dicendū eſt
ſi medicine fuerit in doſi mediocres. Quare oino difficilis
videſ earū curatio regulariter fiēda. Hec ergo videnſ cōſi-
derāda circa hāc diſpōnē.ſi fuerit in mſice inuēta per colli
gātiam a toto depēdens. At vo ſi taliū materieꝝ deſcēſus
a mſice ꝑuenerit per colligātiā determinate ptis:due vidē
tur eſſe corporis ꝑticule ad gñationem eius plurimū cōcur
rētes.¶ Et pma qdē eſt ſtōchi diſpō frigida ⁊ humida per
quā diminuta fit in cibo digeſtio ita ut remaneat chilus in
ptibus ſuis actualib⁹⁊ potētialib⁹aquoſitate multa ⁊ humi
ditate pticipāsqui erit mā gñationis flegmatici ſanguinis
qui nō pōt eē v̄tuti nutritiue obiectū ɔueniēs ad gñationez
laudabilis ſanguinis.pp quā cām augmētabitur in uenis
ſſa qd̄ erit cā multiplicationis exitus per matricē.¶ 2ª vo
corpis ꝑticula hui⁹ diſpōnis gñatiua erit epar ⁊ immediata
cā magis q̄ȝ ꝑdicta.ſi eniz ifrigideſ epar ita ut nō poſſit ex
chilo quātūcūqꝫ in ſtomacho ɔuenient̄er genito laudabilez
gñare ſanguinem.imo per viā diminute coctionis chili in
epate gñeſ ⁊ multiplıceſ flegma uere ⁊ nō equoce dictū de
flegmate.tūc mala diſpō epatis predicta erit cā multiplica
tionis curſus harū mēſtruū ⁊ immediata magis q̄ȝ mala ſto
machi diſpō. Hec qdē ſub ſpeculatione facile cadūt.lꝫ ego

eredā ⁊ expiētia cōprobauerit; nō diu in ſtomacho pdurare malā cōplōnē frigidā ⁊ humidā qn ipſam pmutet cōplōnē epatis ad frigiditatē ⁊ humiditatē ⁊ ecōtra. Quare raro poterit itelligē hāc egritudinē mulierib⁹ euenisse que nō repiatur cū ſignis diſtēperātie frigide ⁊ humide ſimul in ſtōacho ⁊ epate reperte. Hec in ſumma opz oia ↄſiderare de mō eueniēdi huius fluxus mātrū albarum a matrice. ſiue proueniat per colligantiam totius aut partium in ipſa.

At uero itex qm̄ raro eſt inuenire diſpōnē aliquam egritudinalez in aliquo mēbro per colligātiā que nō poſſit etiā ei accidē per eēntiā. iō cōſiderādus eſt modus eueniēdi huius diſpōnis uocat⁹ eēntialis in mřice. ¶ Suppoſita igitur iuſtinali temperie in toto in ſtōcho ⁊ in epate de qb⁹ dictū eſt. ↄtigit mulieꝝ mřicē diſtēperari a frigiditate ⁊ humiditate nōbilr. ita ut ſanguis ad eā trāſmiſſus grā nutritiōis ei⁹ ⁊ grā ſinis. ſ. gñatiōis qui debet reſeruari tpe ↄceptiōis ut fiat pe ei⁹ ſubiecta nři corpis ⁊ altera pars reſeruet grā nutrimēti embriōis. q̄liter cūqz ↄtigat hic ſanguis in mřice inuētus nō poterit bn̄ rectificari ⁊ digeri. Quare in ipſa multiplicabunt humiditates ſlatice per viā indigeſtionis: ut dictū eſt. que finalr v̄tutē expulſiuā mřicis incitabūt ad eaꝝ expulſionē: q̄ſi ↄtinue ⁊ ſucceſſiue pſeuerāter: ita ut qbuſdā mulierib⁹ ↄtingat q̄ſi ſemp ab eaꝝ mřicib⁹ aliqd deſcēdē. qbuſdā aūt ↄtigat has mās die alterna: aut per reuolutionē q̄rternā euari. Quaꝝ diuerſitatū cā facile ex theorica medicie aſſignari poterit. ¶ Quib⁹ eni mulierib⁹ alterna die deſcēdit hec mā in eis iuenit mā cōmixta ex v̄tualib⁹ ptib⁹ cholē. aut ex aliq̄ pte corpulēta ipſi⁹. ſed mā choliica intriſece mouet per tertiā. 2° de differētiis febriū. cap penultimo. igit ⁊c. ¶ Et oino ſilr dicendū eſt de fluxu iſto in mulierib⁹ reuoluto per vnū q̄rternariū. qꝛ in eo iuenit actu mā multa cōmixta aut ſaltē v̄tualr. ¶ Paruper aūt ſubtiliter ſpeculāti videt eē difficile aſſignare cām. q̄re haꝝ mātrū flux⁹ qñqz tardet uſqz ad piodicā mēſtrualis euōnis reuolutionē. Hec eniz euo nō videt ↄſeq mām alicui⁹ q̄tuor humoꝝ: neqz en ſlatis cui⁹ mot⁹ eſt diurn⁹. neqz cholē qꝛ mot⁹ eius eſt ternari⁹. neqz melie que reuoluit per numerū q̄rternariū. neqz ſanguis cui⁹ mot⁹ eſt cōtinue afflictiōis. neqz in oib⁹ humorib⁹ ſimul dñantib⁹ videt eē hec euo mēſtruis appropriata. Quare oino videt eē necēſariū alterā aſſignari cām uel cās. ¶ Dicēdū itaqz pro ſolōne dubitatiōis hui⁹. ꝙ opz pmo ſaluare reuerētiā auctoꝝ. ¶ 2° ꝙ opz riſionē eē ↄformē hiis que expimento quotidie cōprobant. ¶ 3° ꝙ in riſione ad hāc difficultatem nō oportet a ueritate recedere. ¶ Pro declaratiōe itaqz pmi hoꝝ triū dicēdū ꝙ ex ſniis illuſtrium auctoꝝ plurū colligit fluxū mātꝝ a mřice deſcēdētiū multotiens appere. ab eis aūt nō videt bene pticulariter declaratū. an hic fluxus ſit cōtinuus uel piodicus. ſed ex ipſorum ſentētiis accipi pōt ueritas riſionis. ſicut eni de aliis fluxib⁹ inuenit ab auctoribus ſcriptū. ita ⁊ de tali fluxu a matrice cōſilr ↄcedēdū eſt. In aliis eniz fluxib⁹ videt qñqz ↄtinuatio ſucceſſiua uelut in fluxib⁹ ſpōtaneis factis a fortitudie v̄tutis icitāte ↄtra mām peccātē quātitate: aut q̄litate: aut utriſqz ſil. Cū eni v̄tus tales mās per fluxū euacuat eaꝝ euātio videt eē ↄtinua ut in plurib⁹. ⁊ raro iterpolata. nō eni pſeuerare debet euātio haꝝ mātrū ꝙ diu durat incitatio v̄tutis a mātib⁹ facta. ſed ſtāte pītia mātruꝫ ſemp ſtat icitatio v̄tutis ad eaꝝ expulſionē. ergo talis flux⁹ erit ↄtinu⁹. ¶ Et ex hoc manifeſte videt declarari poſſe. ꝙ in qbuſdaꝫ mulieribus ocioſis ⁊ igluuioſe ſe replētib⁹ ſepe ↄtingit bis uel ter in anno taliū mātruꝫ euātio pdurās per. x. aut. xv. dies. ⁊ cū hoc mulieres ſane degūt ⁊ etiaꝫ a cōceptiōe nō fruſtrant. imo ⁊ fet⁹ eaꝝ plurimū ſunt icolumes. ¶ Nō raro etiā ↄtingit fluxus tales in mulierib⁹ fere ↄtinue pſeuerare. ⁊ hoc eſt ꝑpter cōplōnē malā fridā ⁊ humidā epatis ⁊ uenaꝝ pp quā generant in mulierib⁹ mās ſlatice ſupabūdātes ut declaratū eſt. ¶ Et pōt etiā gñari mās ſlatice alibi ꝙ in epate per viā indigeſtiōnis ut tactū eſt. ⁊ qꝛ illa mala cōplo in utriſqz horū eſt fixa multo tpe gñant mās tales que ↄtinue v̄tutē incitāt ad ſui expulſionē. igit in talib⁹ talis flux⁹ erit ↄtinu⁹. ↄñtia neceſſaria eſt. eo qꝛ aſſignata ↄtinua cauſa effect⁹ pductiua neceſſe eſt aſſignari effectū cōtinuū. ¶ Et ex hoc fundamēto potes riidē ad aliud ꝓblema pp qd in mulierib⁹ qbuſdaꝫ ↄtinuus eſt fluxus haꝝ mātꝝ albaꝝ. ⁊ ſi ↄcipiāt mulieres tales cōcipiūt fetū nō ſanū ⁊ talē pariūt ipſum. Et clauditur hoc in ſnia ueteris. 5° affoꝝ. ſermone illo. Mulieri in utero hñti ſi mēſtrua fluxerint ipoſſibile eſt fetū eē ſanū. Ampliādo affor. tū de mēſtruali mā ſanguinea ꝙ de aliis. ¶ Ex quo fundamēto 3ᵐ correlariū colligē potes. q̄re quedā mulieres aborſum patiunt in poſtremis mēſib⁹ ⁊ nō in pmis. Talis eniz effect⁹ cā eſt cōgregatio taliū mātꝝ mucillaginoſaꝝ: quaruꝫ q̄ntitas maior accumulata eſt in poſtremis ꝙ in pmis mēſibus. Et eſt iteꝝ ſnia ueteris affoꝝ. ubi ſupra. illo v̄bo. Quecūqz corrupture ſunt fetus his cotilidones mucillaginibus pleni ſunt. Et lege cōmētatorē ibi. Et per hec talia phyloſophice cōtēplādo ↄcedēde ſunt ↄclōnes iſte. ¶ Pria ꝙ aliqs fluxus mātrū albaꝝ ⁊ corruptarū a mřice ↄtinuus eſt. ꝓbat cōclō: qꝛ talis fluxus pōt eſſe materierū ſanguinearum aut hñtiū virtualē ptez ſanguinis. ergo talis erit ↄtinuus. patet ↄñtia. qꝛ ſicut aliis mātib⁹ attribuit mot⁹ piodicus ita ⁊ ſanguini ↄtinuus. ut pōt colligi in 2° de differētiis feb. cap penul. ¶ 2° cōcluſio eſt ꝙ aliqs fluxus harū mātrū a matrice eſt quotidianus. ꝓbat ↄclō. qꝛ talis aut eſt a ſlatica mā uel ab alia equoce dicta de ſlate: hñte tn̄ virtualē motū ſlatis. ⁊ ois talis eſt quotidian⁹. ergo ⁊c. patet ↄñtia ⁊ maior eo ꝙ talib⁹ mātib⁹ iuenit ſepe cōmixtū ſlē aut ſlatice ſunt nl̄ in eis ſaluat v̄tus ſlatis. ⁊ minor eſt nota: eo qꝛ ſlati ineſt ꝓprietas piodicādi quotidianarie: ⁊ ſanguini ↄtinue: ut dictū eſt. ¶ 3° ↄclō. ꝙ aliqs ipſorū fluxuū frequēter eſt tertianarius. probat ↄclō: qꝛ choleric⁹ eſt. aut in ſanguine uel altera mā cholere virtualitas inuenit. ¶ 4° ↄclō. materierū fluxus a matrice aliqs eſt quartanarius. ↄclō ꝓbatur eodeꝫ fundamento quo prius. ¶ 5° ↄclō. aliquis fluxus a matrice qñqz eſt piodice reuolutiōe ꝑueniens p̄ciſe de mēſe in mēſeꝫ. probatur ↄclō. qꝛ talis fluxus prouenit a potētia nature exonerantis ſe a p̄dicta mā gratia ſinis: qui eſt ↄceptio ⁊ ſpēi conſeruatio. ſed talis flux⁹ nō videt tardius euenirē aut p̄ꝯſq in fine vnius mēſis lunaris uel medicinalis. igit ⁊c. ꝓbatur minor quantū ad pmā partē: qꝛ lꝫ mā illa ſm magnā partē fuerit cōgregata ante finē mēſis lunaris: nō tn̄ ↄuenienter expelli pōt. eo qꝛ ad illius expulſionē nō ↄcurrit totalis potentia virtutis ſupra mām. eo qꝛ ad expellēdā mām talem ante finē uel poſt finem mēſis nō p̄ciſe ſufficit potentia virtutis. ſed opz virtutē ipſam iuuamētū accipere a celeſti corpe. qḋ eſt luna que mene dicit apud grecum. ꝑpter qḋ hic fluxus mēſtrualis dicit. Cū igit aggregatum ex potētia virtutis ⁊ iuuamēto celeſti potētius ſit ad has mās expellēdū ꝙ ſi preciſe concurreret virtutis robur abſqz tali influxu. ſequitur ꝙ preciſe in fine menſis lunaris fiet harū mātrum expulſio. ¶ Contra. qꝛ in qbuſdā mulieribus videtur fieri expulſio harū mātrū nō p̄ciſe in fine mēſis lunaris. imo qñqz in fine prime ſcōe aut tertie quadrature eius. ¶ Amplius non videtur hoc poſſe cōuenienter cōtingere in fine mēſis lunaris. eo qꝛ luna tūc videt minus iuuamentuꝫ preſtare in nobis quādo debilius eſt eius lumē. ſed debilius eſt ipſum in fine mēſis. qꝛ in cōiūctiōe ⁊ ꝑpe illā quā eñ. igitur ⁊c. ¶ Ad hec duo dicēdū. ⁊ pmo ad pmū. ꝙ lꝫ ita ſit ꝙ in quibuſdā mulieribus talis fluxus accidit in fine pme ſcāde aut tertie quadrature vnius lunaris. tn̄ cuiuſlibet earū quadraturarū cōputatio ad quadraturas precedentes lunaris videt eē finis vnius menſis: ſicut prime quadrature computatio ad tres quadraturas precedētes lunaris: erit finis menſis lunaris: ſi bn̄ cōſideras. ¶ Ex qbus ſi bene cōſiderat iuuenilis intellectus: ꝓbabili defendere poterit: ꝙ ois fluxus menſtrualis ſemper fit in fine menſis lunaris: facta ſemper cōputatione finis vnius q̄drature ad precedētes ipſam. ¶ Cōtra ſcđm

qꝛ ſi accidit fluxus in medio vnius q̄dratur e ⁊ non in fine nō videꝛ poſſe ſaluari ꝙ tales fluxus ſemꝑ fiūt in fine mēſis lunaris. ¶ Huic motiuo ſatis facile rñdendū eſt. ꝙ medietas vnius q̄draturc lunaris ſapit nām finis ei⁹: eo qꝛ ſic extrema tpa inuicē cōparata ſapiūt nām alterius inuicem. Ita media reſpectu extremoꝝ: ⁊ ꝓpͤ talia cū parum diſtēt ab extremis ſuis. aliter oportet aduerſarium aliā aſſignare cām que nō videꝛ poſſe dari. ¶ Et ad 2^m^ motiuū ſuperi⁹ tactum dicēduꝫ ꝙ lꝫ lumē lune in ꝯiunctione eius ⁊ ꝓpe ipſam ſit debilius ꝙ̄ in augmēto ⁊ ꝓpius ſibi vicinis. tñ ꝯtingit in q̄buſdā mulierib⁹ que debiles ſunt: aut in q̄bus ꝯgregata eſt mā multe remollitionis ꝙ iuuamētum ꝓd a ꝓuo lumine lune ꝓueniēs potētius erit ad incitādum vnā virtutē debilē ꝓpter minorē reſiſtentiā ꝙ̄ vnā virtutē retentiuā que potētior eſſet ad reſiſtendū influxui lune qui fortis eēt. ¶ Et ex hoc fundamēto potes iterum ſoluē plura ꝓblemata. ¶ Primuꝫ q̄re in q̄buſdā mulierib⁹ flegmaticis ⁊ natura debilib⁹ accidit frequētius mēſtrualis fluxus ꝓpe cōiunctionem lune ꝙ̄ ante. ¶ 2° q̄re in mulierib⁹ robuſtis frequētius accidit fluxus in fine ſcōe q̄dratur e lunaris: aut ꝓpe ipſam ꝙ̄ alijs tꝑibus: qm̄ virt⁹ aliarū mulierum potētior eſt ad retinēduꝫ mās ⁊ ad reſiſtēdum fluxui. ergo opꝫ eaꝝ expulſiuā iuuari ab aſtrali aſpectu. ſed talis eſt fortior in q̄dratura ſcōa: aut ꝓpe illā ubi lumē lune iā ꝓuenit ad cōplementum augmenti. igitur ⁊c̄. Et plura alia ſpeculabilia correlaria ex hoc fundamēto ꝯcludē potes ſi tibi libet. ¶ Et parib⁹ rōnibus facile ꝓbari poſſet ſcōa ꝑs minoris adducte ad ꝓbandum q̄ntam ꝯcluſionem. ſ. de mēſe medicinali intelligēdo ex ꝑncipijs medicine medicinalē mēſem totuꝫ ſpatiū illud quo luna noſtrū hemiſperiū illuminat qḋ eſt ſpatiū. xxvii. dierum nālium cum dimidio uel circa illud. ut colligi pōt a Gal. 3° creticoꝝ. Speculatores eni medicine qui curā ſuā a ꝓpoſuerunt rōnabilib⁹ experimentis non perpenderunt lunā ſuo lumine in corpora humana īfluere īfluxu perceptibili de quo curādum ſit: imo ſolum viderunt manifeſtam ipſius impreſſionem fieri in corpora noſtra tēpore quo manifeſte lucet in hemiſperio noſtro: ⁊ eſt ſpatium dieruꝫ iam predictoꝝ. ut ex ſententijs iam predictis accipere pōt.

Poſt hec aūt in hac mā videnꝛ remāſiſſe due difficultates ſolōnē expectātes. Et pma qdē an mulieres cū mala cōplexione frigida ⁊ humida mſicis cōplicata etiā lapſui humido ⁊ frigido epatis ipregnari poſſint. Et videꝛ ꝙ ſic: eo qꝛ mulier iſta cū tali lapſu ⁊ multitudine mãerū flegmaticaꝝ in mſice ſua ipregnata fuit. ¶ 2^m^ motiuū qḋ etiā appet: eo qꝛ añ mēſtruationē ſuā tales materie in mſice inueniunꝛ. ¶ In oppoſituꝫ arguiꝛ. eo qꝛ ſi in mſice recipiaꝛ virile ſemē corrūpeꝛ a talib⁹ materiebus in mſice inuētis. ¶ Itē qꝛ tales mãe que parū ante ptuꝫ expelluntꝛ: aut in ea fuerāt genite añ impregnationē aut poſt ipſam. ſi ante impregnationem non videtur rationabile ipſaꝫ potuiſſe ipregnari: eo qꝛ tales mãe ſui frigiditate ſperma ꝓlificū corrūpunt. ¶ Itē qꝛ tales mãe ſanguinē mēſtruum inficiūt adeo ut nō ſit mā apta gñationi embrōis neqꝫ nutricationi eius. ¶ Et iterū qꝛ tales mãe leniēdo ⁊ mollificādo mſicē lubricā reddūt ita ut fetū detinē nō poſſit. ⁊ plura alia motiua ſilia iſtis adduci poſſent. Sicut enim in terraꝫ multā humiditatē hñtē ꝓiectū ſemē corrūpiꝛ: ita ut nō germinet. Ita etiā de virili ſemine in mſicē ualde humidā ꝓiecto ꝯcedi debet. Et ſunt ſermones Hyppo. ⁊ Cōmentatoris affoꝝ 5° ibi. Similiter autem ⁊ in materiebus.

Ad abſoluēdū huiuſmodi difficultatem dicēdum eſt ꝯclōnes tres. ¶ Prima. ꝙ nō q̄libet mſicis lapſus frigidus ⁊ humidus materialis prohibet impregnationem mulierum. ¶ 2ª ꝯcluſio. ꝙ lꝫ impregnatio nō ꝓhibeaꝛ a tali lapſu: debita tamen fetus nutricatio ⁊ ipſius fortitudo impediuntur. ¶ 3ª ꝯcluſio. ꝙ ꝯtingit debilitatem virtutis apparere quādoqꝫ in toto: quandoqꝫ vō in determinata parte.

Prima ꝯclō multis modis ꝑſuaderi pōt. ⁊ ꝑ q̄dem: qꝛ maior eē pōt v̄tutis reſiſtētia ad lapſum iā dictū ꝙ̄ actiuitas ad ipſaꝫ. igiꝛ v̄tus ſemē in ea receptum regulare poterit ad retētionē ipſius ⁊ ꝯceptionē. Añcedens arguiꝛ. qꝛ non q̄libet lapſus v̄tutē adeo debilitare poſſet: ut ꝯceptionē impediat: niſi fuerit ualde magnus. ¶ 2° iterum ꝓbaꝛ ꝯclō. qm̄ lꝫ in mſice lapſus frigidus ⁊ humidus inueniaꝛ. cōtingit tñ nō ſemꝑ in mſice inueniri mām tāte quātitatis: ut ſui frigiditate ⁊ humiditate ſpiritnoſam ptē ſpmatis corrūpere poſſit. ⁊ lubricā reddē mſicē: adeo ut non detineat ſemē. ¶ 3° ad idē arguiꝛ qñ ꝯtingit mulierē fuiſſe nāliter menſtruatā. ⁊ in tꝑe illo cū euacuatione ſanguis fuerit expulſa mā frigida ⁊ humida: ⁊ ſanguis laudabilis ad ipſam fuerit attract⁹: ex quo vigoroſior reddaꝛ matrix. Igitur in tali caſu ꝯcipe poterit. patet ꝯñtia. qꝛ nulle videnꝛ cauſe impeditiue ꝯceptionis qñ tꝑe coit⁹ v̄tus attractiua ⁊ retentiua mſicis fortis eſt cū magna delectatiōe ad illud ꝯcurrēte ⁊ ſubſtātia mſicis ꝯuenienter ſolida eſt a ſupfluitatibus remollitiuis mūdificata ⁊ ſemē in ea receptū ꝓlificū fuerit.

Secūda vō ꝯclō declarari pōt. eo qꝛ poſt ꝯceptionē factā pōt regenerari mā multum frigida ⁊ humida que nō eſt ſanguis diſpoſitiua ad debitā nutricationē ipſius: imo ipeditiua. ꝙ embrio notabiliꝛ debilitaꝛ. patet ꝯñtia. qꝛ mā īfrigidādo calorē nālem nectio debilitat. Itē ſui frigiditate ⁊ humiditate ſanguinē reddit ineptum ad nutricationem debitā. ꝙ embrio remanebit debilis ⁊ extenuatus. patet ꝯñtia. ⁊ pmo añs huius rōnis arguiꝛ. qm̄ remanēte lapſu fixo uel fiente tā in mſice ꝙ̄ in epate ⁊ ſtomacho mãe generabunꝛ frigide ⁊ humide per viā indigeſtionis. ¶ 2° arguiꝛ ꝯclō. eo qꝛ ſanguis quātūcunqꝫ laudabilis in caſu attract⁹ ab epate ⁊ a uenis ꝓpter lapſuꝫ frigidū ⁊ humidū in mſice inuēni poterit remitti in caliditate ſui ⁊ intendi in humiditate: q̄re reddiꝛ mā inconueniens nutricationi. quare neceſſe eſt debilem ⁊ extenuatum fieri fetum.

Et ex iſtis inuicem collatis ꝓbari pōt tertia ꝯclō. ⁊ ꝑ quātum ad pmā ptē eius. que eſt ꝙ toto fetus corpore remanebit debilitas. eo qꝛ quoꝝ pñtia v̄tus fortis eſt ⁊ ꝑmanet eoꝝ carentia debilitaꝛ: ſed pñtia ſanguinis ⁊ ſpūum laudabiliū cōſtat virtus. ergo carentia ipſoꝝ debilitatur. q̄re pma pars ꝯcluſionis uera. Scōa vō pars eius arguitur: eo qꝛ contingit lapſum vni parti matricis ⁊ ꝯñter fetus inueniri maiorem: ſed hoc poſito pars illa debilior erit. ergo ⁊ eius operatio debilior. ¶ Ex quo correlarie cōcludi pōt quorūdā apparentiū uerificatio. pmo q̄re in q̄buſdā infantium appet cerebri debilitas: ita ut multiplicentur in capite ⁊ in membris euacuationis ab eo ſupfluitates per naſum per palatuꝫ: ⁊ ſic de alijs. q̄buſdā vō accidit raucedo uocis ꝓpter frigiditatem ⁊ multā mām membris uocalib⁹ inuentā. Quidā vō eoꝝ vix uagire ⁊ uociferare pñt ꝓpter cām dictā. ⁊ ꝓpter debilitatem virtutis motiue partium pectoris uocalium. nonnullis vō inuenitur ſtomachi debilitas: ⁊ ſic de alijs. quoꝝ cauſe ex hoc fundamento aſſignari poſſent. Et vide ꝙ in fetu huius mulieris hec talia accidunt ſm partem ⁊ cauſas eorum ex his intellige.

Secūda vō difficultas q̄re hec mā mucillaginoſa alba in hec muliere reſeruaꝛ uſqꝫ ꝓpe tempus ptus. cā eſt aſſignabilis ex pte finis. eo qꝛ ſicut mãe mēſtrualesimo etiā ualde corrupte uſqꝫ ad finē ptus nālis reſeruātur. ita ⁊ de iſtis mucillaginoſis ſupfluitatibus dicēdū eſt. ¶ Cā vō ꝓpter quā he mãe aliqñ expellunꝛ ante ptum per. x. uel. xv. dies aut circa illud eē pōt. aut qꝛ mãe tales tātum multiplicate ſunt: ꝙ nō expectat virtus a nocumento illarum incitata expulſionē illaruꝫ facere in tēpore ptus: ſed anticipat expulſionē illaꝝ ſinthomatice ante partum. ¶ Et ſcōa cā eē pōt eo qꝛ tales mãe multiplicate maiorem remollitionem facere poſſent in mſice in ultimo menſe partus ꝙ̄ in precedētibus. vnde ꝓpter multā remollitionē eius quaſi lubricādo deſcendunt. ¶ Ita ex fundamento omniū

borum ſermonū videt̃ eſſe diſpoſitionem huius dñe ad determinatā declarationē adductā. ¶ Et appet iterū ex hoc fundamēto poſſe reddi cām oiū effectuū uel accitium in ipſa apparentiū. ¶ Et 3° iterū pōt videri ex hoc fundamēto cā mortis fetus poſt natiuitatē eius que eſt ꝓpter egritudinē in mr̃ice ɔ̃ctam. cuius nocumentum nō eque bñ tolerat fetus poſt natiuitatē ſicut tolerabat in mr̃ice. eo qꝛ potētior eſt aer cū aliis reb⁹ non nālibus ad alterādum fetū paruum poſt natiuitatem eius extra uterū q̄ in utero. ¶ Ultimo ex hoc fundamento facile ɔcludi pōt q̄ egritudo hui⁹ mulieris eſt difficilis curationis ſaltē ꝓpter longitudinem eius: ꝫ etiam alie cāe cōcurrāt ad eius puitatem. ¶ Et concludit̃ ex his ultimo neccīuꝫ eſſe feſtinā curationē ipſi⁹ ⁊ ualde ſollicitā: q̄re adē in ſequētibus ſuccincte declarabit̃.

¶ De regimine per adminiſtrationem ſex rerum non naturalium. Cap. II.

Pro regimine igit̃ diſpōnū huius mulieris p̄mo diſcurrēduꝫ eſt per debitā adminiſtrationem ſex rerū nō nālium. Scdo per regimen medicinalium. ¶ Sit itaqꝫ eius aer ⁊ locus tēdens ad calidatē ⁊ ſiccitatem nāliter uel artificialr̃ orientalis uel meridionalis: artificialr̃ fiat cū igne ⁊ ſuffumigationibus ex thure ſandaraca colofonia ſtorace calamita laudano ligno aloes ⁊ cum cōbuſtione lignoꝝ pomoꝝ pinoꝝ iuniperi lauri abietis: ⁊ vitet̃ flatus uentoꝝ ſeptētrionalium. ¶ Exercitet̃ exercitio pedeſtri ſatis lōgo aut alto. ſi adē nō pōt ꝓpter debilitatē: fiāt fricationes cū pāno aſpo ſup loco alchatin ſero ⁊ mane donec caleat ⁊ rubeat ante cibuꝫ eius cutis. ¶ Quietē oino vitet lōgā. Et ſomnus vitandus: niſi ſm neceſſitatem: ⁊ lōgitudo ſomni vitet̃ ⁊ vigilie magis cōueniunt. ¶ Caueat a multa quātitate cibi ⁊ potus: imo recedat a mēſa cū reliquiis famis adhuc reſeruatis in ſtomacho: qm̃ deterior eſt ſertilitas tēpore ſterilitatis q̄ ſterilitas tpe fertilitatis. 3° p̄mi. cap̄ de regimine eius qd̓ comeditur ⁊ bibit̃. ¶ Si adē ɔtigeret repletionē incurrere euacuet̃ per uomitū cū hoc uomitiuo. ℞. aque decoctionis ſeminuꝫ raphani. ℥. iij. mellis. ℥. ſ. aceti. ℥. j. diſſolue totū ⁊ bibat̃ tepidū ⁊ poſt illud per horā vnā uel mediam cū digito fiat agitatio in p̄ncipio meri apud radicem lingue. Et ſi per talem commotionē non ꝓuocaret̃: tūc immittat̃ pēna oleo oliuarum inuncta: ⁊ fiat agitatio. ¶ Si aūt abhorreret uomitū: tunc ciboꝝ ſupfluitas eſt ꝓuocāda cū cliſteri iſto. ℞. folioꝝ maluaruꝫ blete mercurialis. añ. M. j. folioꝝ catapucie minoris numero q̄tuor coquātur in lib. v. aque uſqꝫ ad medietatem huius decoctionis cū expreſſione. ℞. lib. j. tere Sal. ℥. ſ. benedicte caſſiefi. añ. ℥. vj. ſalis indi. ℥. j. ſ. olei oliuarum. ℥. iij. miſce. ⁊ totuꝫ ſupponet̃ bis uel ter uſqꝫ ad cōuenientem ſtomachi exonerationem. ¶ Si adē abhorreret etiā cliſtē tribue ei ℥. iiij. uel. v. decoctionis ſene calefacte cum. ℥. j. ſy. acetoſi. eſt bonuꝫ diſpoſitiuuꝫ taliū ſupfluitatum. ¶ Si adē oia predicta abhorreret faciat dietā per vnam diem abſolute uel per duos tenuem cū cibis pauce quātitatis ⁊ qualitatis. ¶ Accidentia aīe que inducūt calidītatē mediocrē itra limites ſanitatis ɔueniūt. que aūt excedūt ⁊ inducūt triſtitiā ſunt euitāda. ſilr̃ ſunt euitāda oia cibaria notabilr̃ frigida ⁊ humida. ¶ Itē viſcoſa ⁊ oppilatiua. Itē ingroſſatiua ſanguinis ⁊ alioꝝ humoꝝ ⁊ oia uētoſa. Exēplū p̄mi ſpinachia portulaca ⁊c̃. Exēplū ſcdi. paſtilles cibi neruoſi. Exēplū tertij. caro ſalita ⁊ aialiū antiquoꝝ. Exemplū q̄rti. ſicut oia lacticinia ⁊ olera ⁊ legumina ⁊ ꝓprie elixata ⁊ cibaria mellita: ⁊ euitet cibaria difficilis digeſtiōis: ſicut ſunt carnes uaccine. ¶ Carnes adē laudabiles ſunt oēs que nāliter ſiccitatem augmentant ⁊ magis aſſate q̄ elixate. fercula autem tendant ad calidītatē ⁊ ſiccitatem riſum pāniciū ⁊ cicera rubea ⁊ alba ⁊ caules ſaluia ſerpillū mentha roſmarinus ruta in cibis preparata ɔueniūt. ¶ De aromatib⁹ cōueniunt oia calida ⁊ ſicca ⁊ apritiua hñtia ꝓprietatem ad epar ⁊ matricē: uelut ſunt cinamomum ſpica nardi. ç. macis galāga nux muſcata lignū aloes utrūqꝫ pip ⁊ ꝓprie albū: ⁊ crocus ameos amomū aniſum ſemē feniculi petroſilini apij cardamomū maius ⁊ minus ⁊ nigella: quā qdā crediderūt eſſe cardamomū minus ⁊ falſo: qm̃ cardamomū minus eſt granū paruū oblōgū ſpericū ſatis colore puluerulētū ſubſtātia ſolidū odore ⁊ ſapore acuti ſatis. Cardamomū min⁹ eſt illud quod Auic⁹ noiat heylbane. ⁊ eſt granū padiſi noiatuꝫ ſm aliqꝰ: ⁊ a vulgo dicit̃ melegete: qm̃ eſt granū paruū triāgulatum ſubrubeū ſolidū acute aromaticitatis ⁊ acuti ſaporis ⁊ eſt de medicinis epar ⁊ mr̃icē potēter rectificātibus ſiue ſimplex accipiat̃ ſiue cōpoſita. ¶ De fructibus ɔueniūt amigdale fiſtici paſſule cū arillis bñ maſticate. grana autē pini ꝓpter ſuā uētoſitatē nō placent. ⁊ qꝛ nocēt ſtomacho. 13° tertij. de his que nocēt ſtomacho. ficus auellane etiam optime ſunt ⁊ ꝓprie torrefacte. 14° tertij. de rebus epati ɔferentibus. pomis ṽo ⁊ piris bñ aromaticis ⁊ maturis q̄nqꝫ uti pōt ⁊ nō frequēter: ⁊ meliora ſunt cocta q̄ cruda. Et in ſumma fructus oēs calīditate ⁊ ſiccitate aromaticitate ⁊ apritiua virtute p̄ticipātes. ¶ De ſalſis autē ⁊ cum eo ɔditis cōueniunt caro ſalita nō pinguis ⁊ caſeus ſalitus ⁊ oliue condite ⁊ piſces cum ſalſedine diu conſeruati. Et de aliis conditis utilia ſunt ei. çinç. conditum ⁊ iringi conditi ⁊ kebuli conditi rape napi conditi ⁊ omnia condimenta calefacientia ⁊ exiccantia cum mundificatione matricis. ¶ Pot⁹ autem huius domine conueniens ſit vinum colore album ſubſtantia ſubtile aromaticum notabilis calīditatis ⁊ ſiccitatis. Et euitet ſummopere uſum aque ſaltem longum.

¶ De cura per medicinalia. Cap. III.

Pro curatione huius diſpoſitionis per medicinalia duo principaliter videntur intēta. ¶ Primum eſt correctio lapſus frigidi ⁊ humidi matricis. ¶ Secundum eſt fortificatio fetus in matrice. ¶ Pro curatione lapſus. ſ. frigidi ⁊ humidi oportet ſimul intendere ad ſtomachum epar ⁊ matricem ⁊ erunt intentiones quinque curatiue eius.

Et prima eſt materieruꝫ adequatio que multis inſtrumentis compleri poteſt. ¶ Primuꝫ eſt debita adminiſtratio ſex rerum non naturalium: ut ſupra dictum eſt. ¶ 2ᵐ inſtrm̄ adequātis mās eſt adminiſtratio confectionum ⁊ electuarioꝝ ſua calīditate ⁊ ſtipticitate hñtiū virtutē ſtomachalē epaticaꝫ ⁊ mr̃icalē: uelut ſunt dyambra dyamuſcus dulcis dyacinamomū electuariuꝫ de ligno aloes dyatrionpipeō pliriſarcoticon metridati dyacalamētū dyamacis: ⁊ ſimilia iſtis. Quoꝝ oiū uſus fit in mane per tres uel q̄tuor horas añ cibū. de qbus etiā pōt accipi aliqd añ cenā paruum. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ ſunt aque ſublimationis. ſ. meliſſe abſin. origani pule. betonice ſaluie rute feni. apij petro. geneſtre ⁊ ſiliū ¶ 4ᵐ ſunt ſy. iſtis mēbris appropriati. ſ. ſy. de calamento de praſſio de abſinthio: ⁊ de eupatorio de mētha. Compoſitus acetoſus çuccarinus mellinus oximel de ſqlla. ſy. de lilio deſcriptiōe Serap̄. 7° breuiarij. ⁊ ſy. de enula de arthemiſia. qui ambo ſunt ſolēniter mūdificatiui mr̃icis ⁊ abſterſiui. ¶ Et cōpoſitū bonū ⁊ leue aggregās intētiones ad predicta. ℞. florū arthemiſie mr̃icarie meliſſe betonice ſaluie origani eupatorij aſari. añ. M. ij. cimini aniſi ameos: ſe. rute carui. añ. M. j. enule ſicce. M. iij. calami aromatici galange çedoarie cinamomi. añ. M. ſ. biſtorte gallie muſcate doronici violarum citrinarū. m. añ. ℥. ij. liquiritie. ℥. iiij. bulliant in omnia in. lib. xij. aque uſqꝫ ad cōſumptionem medietatis. deinde cum forti expreſſione colentur ⁊ colature addatur aceti lib. ſ. çuccari ſecunde decoctionis. lib. xv. ⁊ coquantur uſqꝫ ad conuenientem ſpiſſitudinem. de hoc igitur compoſito. ℞. ℥. ij. aque abſinthij betonice ⁊ meliſſe. añ. ℥ j. miſce ⁊ totum calidum in potu det̃ in aurora. ⁊ tardetur cibus poſt ipſum horis 4ᵒʳ. ¶ Et lenior iſto eſt hoc. ℞. ſy. aceto. compoſiti. ℥. j. ſ. aque matricarie. ℥. ij. abſinthij. ℥. j. miſce ⁊ tribue ut ſupra. ¶ Aliud leuius iſto. ℞. aque matricarie arthemiſie betonice. ana. ℥. j. ſ.

ςuccari al. parum ⁊ deſ in potu ut prius. Poſſem etiam ad ducere digerentia in forma decoctionis pulverum ⁊ pillula rum cōpoſita. ⁊ tu ex predictis illa intellige.

Pro intētione 2ª que eſt mā̄erī diuerſio a pfūdo corpis ad circūferentiā. ¶ Primum diuerſiuū ⁊ leue eſt fricatio extremis pub⁹ nati bus ⁊ ſpatulis adminiſtrata cū pāno aſpero faciēte cutem calere ⁊ rubē. ¶ 2m diuertēs eſt applicatio uētoſaꝝ ſpatulis uel natib⁹ cū ſcarificatione ubi eſt dñium ſanguis aut māe ſecū admixte: aut ſine: ⁊ applicate ſpatulis magis diuertunt a ſtōcho ⁊ epate: ⁊ natib⁹ applicate magis diuertūt ab epa te ⁊ mrīce. Et de bn̄ diuertētib⁹ a mrīce mās ſunt uētoſe ſu per natib⁹ adminiſtrate. ¶ 3m diuertēs eſt ablutio pedum ⁊ cruriū cū decoctionib⁹ plātarū: ꝗrum ſermo preteriit. ¶ 4m diuertēs ⁊ vniuerſalius oib⁹ eſt flobotomia ſaphene magis in diſpōne mrīcis ⁊ epatis: ⁊ flobotomia ſaluatelle aut baſi lice que imediatius ab epate diuertūt. ꝗruʒ utraqʒ fieri de bet cū virtutis ꝯſtātia ⁊ appitione dñij ſanguis aut māerus ſibi cōmixtaruʒ. ¶ 5m diuertens pōt eſſe puocatio emorroi darum ⁊ aptio uenaruʒ mēſtrualium. ¶ 6m diuertēs ⁊ bo num eſt puocatio urine ⁊ pprie cū frequenti uſu comeſtio nis folioꝝ ⁊ ſeminum feniculi ⁊ petroſilini apij aniſi ⁊ ſimi lium. ¶ Et puocatiuum utile. ℞. aque eupatorij ſparagi. an̄. ʒ. ij. ſumaſ in aurora cum modico ςuccari: ut ſupra di ctum eſt. ¶ Et fortius illo ℞. aque ſublimationis milij ſo lis ⁊ geneſtre. an̄. ʒ. ij. ſ. miſce. ⁊ detur ut prius.

Pro tertia intentione que eſt māerus euacuatio hoc eſt vnū euacuatiuum cōe: ⁊ ualde utile. ℞. benedicte ſimplicis. ʒ. iij. iere Galeni ſimplicis. ʒ. v. aque feniculi. ℥. i. ſ. miſce ⁊ calidu ʒ tribue. ¶ Et leuius illo eſt exhibere. ʒ. vij. iere Gal. ſimplicis in potu: ⁊ hec duo poſ ſent etiā minoratiue exhiberi doſim minuēdo. ¶ Fortius h dictis. ℞. elʼuarij idi. ʒ. ſ. cum aqs predictis hora predicta. ¶ Euacuatio cū pilſis. ℞. pillaruʒ de bn̄dicta de iera cō poſita an̄. ʒ. ſ. cū eluario ſucci roſ. reformenſ pillʼe. vij. ⁊ tri bue ut ſupra. ¶ Fortius illo hīs intentionē ad mās mixtas. ℞. pillaꝝ fetidarū. ʒ. ſ. de iera cōpoſita de ſarcocolla. an̄. ℈. j. boni pōderis denſ horis predictis. ¶ Et plurima cōpoſi ta huic intētioni ſeruiūt: uelut elʼuariuʒ dyafinicon iera ruf fi ⁊ pprie ad mās aduſtas. ⁊ elʼuariuʒ de pſilio ad mās mix tas ⁊ ppe calidas dñantes que tn̄ per ſe in lapſu tali nō mul tiplicātur. ¶ Elige ḡ que gratior tibi videſ: ⁊ da in aurora ꝗtuor obſeruādo ꝯditiones. ¶ Prima ꝙ poſt illius aſſum ptionē dormire pōt vna hora. ¶ 2ª ꝙ poſt ipſaʒ nō fiat ma gnū exercitium. ¶ 3m non comedaſ poſt eas per ſex horas. ¶ 4ª ꝙ vna hora poſt medicinā recipiat aliqđ depoſitiuuʒ ſupfluitatū: uelut eēt cyathus vnus brodij pulli in dieb⁹ fri goris: ⁊ cyathus vnus aque ordei calide cū ςuccaro in dieb⁹ caloris. Et ſi nō uellet per os per cliſteria fiat. ut ℞. decocti onis herbaꝝ lenitiuū ut malue mercurialis blete portulace bismalue ⁊ ſiliuʒ lib. j. olei lilioꝝ alboꝝ. ℥. ij. olei de violis ci trinis. ℥. j. ſ. benedicte ſimplicis. ʒ. vj. ςuccari caſſiefiſtu. an̄. ʒ. iij. ſalis gemme. ℈. iiij. miſce. ⁊ exhibeatur hoc cliſtere om ni die uſqʒ ad decem dies.

Quarta intētio que eſt curatio mēbroꝝ mādātiuʒ ⁊ recipiētiuʒ mēbra que poſſent ledē mrīceʒ ſūt tria pncipalr. ſ. caput ſtōchus ⁊ epar. huiuſmodi mēbra ppter lapſuʒ eoꝝ frigidū ⁊ humidū poſſent effundē mās ad mrīcem augmentādo eius lapſuʒ. ¶ Rectificabiſ ḡ cerebri diſpō cū medicis capitalib⁹ ſimplicib⁹: uelut ſticados pule giū calamēti maiorana ſaluia hyſopus laurus amomum ameos galāga cinamomū macis cubebe nux muſ. ſerpillū rutha betonica ⁊ ſilia. utēdo eis aut in puluerib⁹ aut cibis aut ꝯfectionib⁹ aut elʼuaria appropata ex eis cōponendo. ¶ Et de famoſiorib⁹ ad hāc intētionē eſt dyanthos deſcri ptione Nicolai in quo maximā utilitatē habui exhibendo de ipſo. ʒ. iij. per duas horas poſt cenā cū. ℥. j. aque ſublima tionis ſalſue. Et ſilʼr ꝯferūt ꝯfectio dyamuſci dulcis dyam bre dyaolibani dyamacis dyacalamēti. ¶ Et hec oīa conſe runt tā cōpoſita ꝙ ſimplicia ſtōcho etiā in hac diſpōne. Et ꝯfectio de eruca deſcriptione Dyaſcoridis magnifice ꝯfert aut ꝯfectio de galāga ⁊ elʼuariuʒ de ſeminib⁹ hec oīa grā alte rationis. ⁊ iera Gal. mūdificationis grā. ⁊ pillʼe de ſpēb⁹ ſm Meſue ſupius allegate. ¶ Res que rectificāt epar lapſum ad frigidū ⁊ humidū ſunt ſicut eluariū dyalacca dyacurcu ma dyaciminū dyacoſtū dyaolibanū: ⁊ ſilia. ſy. de abſinthio de praſſio cōpoſitus acetoſus de qnque radicib⁹ uel de qn que ſemibus. ⁊ ſy. dyarodon ⁊ ppe fact⁹ cū radice galāge ⁊ ſi milia iſtis. ¶ Simplicia ei ꝯueniētia ſunt abſinthiū praſſiū eupatoriū calamētū rubea tinctoꝝ radix geneſtre fu: meu. ⁊ in ſūma oīa ſimplicia calida amaritudine aptione pticipā tia ⁊ ppe eupatoriū. Et ꝯferētia a ꝗlitate occulta ſunt ſicut caro limaciarū ⁊ ppe repētiū ſup ſpinas: ⁊ ppe epar adip. i. lupi. ⁊ oēs ſpēs endiuie. ¶ Simplicia medicamina que lapſuʒ mrīcis corrigūt ptiʒ a ꝗlitate manifeſta ⁊ ptiʒ a ꝗlita te occulta ſunt ſicut arthemiſia melliſſa ḡna mirti mrīcaria ualeriana fu noiata. ⁊ radix flos meu. ⁊ nepita que eſt ſpēs calamēti ꝗmōlibet admiſtrata ⁊ maſtix roſa raſura eboris balauſtia coriādrū ſiccū ameos amomū cipus daucus bi ſtorta cubebe macis ⁊ in ſūma oīa aromatica calide cōple xiōis ⁊ ſicce mediocriter apitiua cū ſtipticitate: uelut lauda nū ſtorax calamita coloſonia thus myrra aceto aſpſa. oīa hec mrīci impoſita ipſam potēter ꝯfortare pñt. Sed plus tn̄ exterius ſuffumigādo ⁊ encenſima faciēdo de eis admiſtra re ſoleo. ¶ Cōpoſita ſunt triſera maior ⁊ minor dyaoliba nū elʼuariuʒ de mirto ꝯfectio de ſtorace ſine opio: ⁊ ſilia que admiſtrare ꝯſueui in aurora cū aq̄ ſublimationis arthemi ſie ⁊ mrīcarie. ¶ Cōpoſitū bonū quo uti ſepe ſoleo ad vi gorādū mrīcē que ppe debilitata eſt ab humoroſitate mul ta. ℞. hypoqſtidos acatie ḡnoꝝ ꝗnatoꝝ ſiccoꝝ maſticis co ralloꝝ alboꝝ ⁊ ru. an̄. ʒ. j. raſure eboris. ʒ. ij. coriādroꝝ pre paratoꝝ. ʒ. ſ. ſpodij de cāna. ℈. ij. gūmi arabici dragagāti to refactoꝝ. an̄. ʒ. j. ſ. melliſſe anthere arthemiſie matricarie ca medreos camepitheos nepite. ana. ʒ. ij. doronici. ʒ. j. macis nucis muſcate galāge. an̄. ℈. iiij. pulueriςenſ oīa per ſe. ⁊ cū lib. j. ςuccari ſcōe decoctionis ⁊ lib. ſ. mellis fiat elʼuarium cuius doſis ſit exhibendo de eo ʒ. iij. in aurora. ⁊ ʒ. ij. ſemp an̄ prādiū ⁊ an̄ cenā: ⁊ qn̄ uadit ad lectū: multas enim ma trices humoroſas ex uſu huius elʼuarij vidi rectificatas.

Quinta intētio que eſt enumerare medicinas ſimpli ces ⁊ cōpoſitas ualde ꝯferētes lapſui frigido ⁊ humido epatis ſtōchi ⁊ mrīcis: ⁊ enumerare medicinas ſimplices ⁊ cōpoſitas ꝯſeruātes fetū poſt eius natiuitateʒ: ⁊ rectificātes malā diſpōnē in mrīce acquiſitā. ¶ Medicine epatis ſunt. x. ſimplices ⁊. x. cōpoſite. ⁊ pma eſt eupatorium calidū in pͦ ⁊ ſiccū in 2º. vide 2º can. ⁊ ſoleo ipſuʒ exhibere re cens comeſtū cuʒ pauco aceti an̄ cibū: ⁊ adhuc decoctioneʒ eius uſqʒ ad. ℥. ij. ⁊ ſuccus eius eſt fortior oibus qn̄ per vnā ſeptimanā aſſumiſ in aurora: ut ſy. in doſi. ℥. j. ſ. Itē puluis eius in potu damus a. ʒ. ſ. uſqʒ ad. ʒ. j. cū decoctione radicis ipſius mirabilʼr opatur. ¶ 2º eſt aſſarū: ⁊ modus admini ſtrationis eius pōt eſſe ſicut eupatorij: ſed ſub doſi ſubdu pla. ¶ 3º eſt agnus caſtus ⁊ eſt potēs in aptione oppilatio nū epatis ⁊ dare ꝯſueui. ʒ. j. cū. ℥. j. oximell. ⁊. ℥. j. ſ. aque deco ctionis eupatorij. ¶ 4º eſt apiū ⁊ ꝯfert multū uſus eius in cibis ⁊ ppe vinū infuſionis eius in uſu acceptū. ¶ 5º eſt fo liū qđ in figura eſt ſilʼe folijs lauri: licʒ minora ſint in quātita te ⁊ aromaticitatē hñtia cū maiori acuitate. ¶ 6º eſt corian drū. ¶ 7º eſt fiſticū qđ potēter mūdificat epar ⁊ apit mea tus nutrimēti. ¶ 8º ſunt ficus ſicce. ¶ 9º eſt ſpica nardus. ¶ 10º eſt fu. i. ualeriana. ¶ Cōpoſitas medicinas poſitas ꝯferre ad mās frigidas ⁊ humidas ⁊ groſſas epatis enume ra qn̄. x. ſunt. ¶ Prima eſt apoςima de radicib⁹. ¶ 2º eſt trociſci de lacca deſcriptione Almā. 9ª. cap 67º. ¶ 3º ſunt trociſci de reubarbaro collecti in diuiſionib⁹ tractatu 19º. deſcriptione 2ª. ¶ 4º eſt eluariū dyacurcume eodē tracta.

collectū. cap. 17°. ¶ 5° eſt confectio trociſcoꝝ a cerebib° ultima deſcriptione p̄dicti tractat°. ¶ 6° eſt antidotū Polidoricō confortās epar. 5° viatici. cap. 6°. ¶ 7° eſt antidotū Damaſceni eodē cap. de karabe ſunt ſolēnes. ¶ 8° eſt trociſci de abſinthio. ¶ 9° trociſci de eupatorio qui ambo colligunt̄ 5° viatici. cap. 7°. ⁊ he due deſcriptiones uſi fama auctoꝝ p̄bate ſunt. ¶ 10° eſt deſcriptio alkekēgi collecta a Meſue diſtinctione 3°. deſcriptione 25°. ¶ Medicine ſtōcho cōuenientes ⁊ cōferētes lapſo ad frigidū ⁊ humidū ſimplices ſunt decē. ¶ Prima eſt mētha que p̄hibet uomitū flegmaticū. ¶ 2° eſt myrra. ¶ 3° eſt nux muſcata. ¶ 4° eſt foliū. ¶ 5° maſtix ¶ 6° eſt marubiū. ¶ 7° eſt melliſſa. ¶ 8° eſt calamus aromaticus. ¶ 9° eſt galāga. ¶ 10° eſt xiloaloes cōfortās ſtomachū remouēs ab eo humiditatē putribilē. ⁊ p̄p̄e ſi p̄rebeatur de puluē ei° uſq; ad. ʒ. j. ſ. ut 2° can. cap. de xiloaloes. ¶ Medicine cōpoſite ſtōcho cōferētes ſunt. x. Primo aūt duo utilia ſunt p̄mittēda. ſ. q̄ quicūq; ſtōchus egrotat a mala cōplexione māli frigida ⁊ humida: ⁊ ipſa fuerit icognita tibi: tūc nulla inuenit̄ medicina iuuātior ⁊ ſecurior iera ſimplici Galeni: eo q̄ ipſa nō h̄et parē ſibi in cōfortādo ſtomachum ⁊ ad iuuāduz ipſuz ad cōplēdū opationes eidē cōuenientes. ¶ 2m p̄emittēdū. q̄ de bonis medicinis cōuenientibus ad egritudines mālēs a mā groſſa p̄uenientes eſt ſy. ſquilliticus talis deſcriptionis. ℞. ſqlle mundate in laminas tenues inciſe. lib. iij. aceti al. lib. viij. aque fontis lib. x. infundat̄ ſqlla in predictis in uaſe vitreo ſtricti orificij: ⁊ bn̄ clauſo: ⁊ ita ifuſe dimittant̄ ſex mēſibus: deide coquat̄ cum predictis leui decoctione excludēte diſſolutionē eius. ⁊ tūc abſq; aliq̄ expreſſione colet̄ ⁊ in predictis addantur zuccari ſcōe coctionis lib. vi. ⁊ lēto igne fiat decoctio uſq; ad ſpiſſitudinē: ⁊ ex iſto offeras. ʒ. i. ſ. cū. ʒ. ij. aque precocte ⁊ calefacte. ¶ Prima medicina cōpoſita eſt cōfectio de citonijs que deſcribit̄ ab Auicēna 5° can. ſūma p̄ma tractatu 7°. deſcriptione 5°. ⁊ cōfice ipſam cū cardamomo gar. ⁊ croco abſq; alijs ſpēbus ⁊ exhibe ipſam an̄ cibū ſi nō fuerit fortis ſtipticitas uētris: ⁊ ſi fuerit etiā uētet magis cōueniēs lubricus. ¶ 2° eſt cōfectio aromatici roſ. deſcriptione Gabrielis in antidotario Meſ. deſcriptione p̄ma. ¶ 3° eſt de cinamomo ibi inuēta. ¶ 4° de calamēto deſcriptione Nicolai in antidotario que mihi videt̄ domeſtica. In 5° vo can. ⁊ ſumma prima. ſex inueniuntur expertiſſima cōpoſita ad diſpoſitionem predictā. ¶ Primū eſt cōfectio philoſophoꝝ. ¶ 2m eſt cōfectio algē. ¶ 3m eſt athanaſiā magnum. ¶ 4m eſt tyriaca Hermetis. ¶ 5m eſt ſaracenica magna. ¶ 6m eſt electuarium de ligno aloes. non inuenies medicinas eis compares.

Pro expeditione ultimi capli huius tractatus. ſ. vigorādi m̄ricem actu pregnātis oportet obſeruare. xv. regulas. ¶ Prima quarum eſt. ut cū huius p̄gnātis nā ſtringit̄ ita ut ſupfluitates retineant̄ mūdificet̄ cū brodialib° pinguib° cū caſſiafi. māna ſebeſtē violis: ut ℞. caſſie nouiter extracte a cāna cuz aq̄ ordei. ʒ. xij. det̄ in potu cū medio cyatho brodij pulli uel alterius carnis ⁊ tardet̄ cib° poſt ſaltē horis. v. ¶ 2° regula. diuertant̄ m̄ēs cū exercitio leui: qm̄ deambulatio ſuperflua abortire facit: qm̄ replent̄ corpora p̄pter ipſaz q̄ agitantur m̄ēs mēſtruales iā retēte. ¶ 3° regula. pregnās p̄hibeat̄ ab introitu balnei. ¶ 4° regula. nō vngat̄ caput pregnātis aliquo vnctuoſo. ¶ 5° regula. caueat̄ in adminiſtratione ſexꝰ reꝝ nō nāliuz ab exceſſu ut a ſupflua repletione ⁊ p̄p̄ie in coitu iter alias res non nāles ⁊ vitet̄ oino ⁊ dimittat̄. ¶ 6° regula. lꝫ cauſe aborſus ſint euitāde in toto tp̄e impregnationis maxime in p̄ma ſeptimana ⁊ in p̄mis trib° diebus. ¶ 7° regula. in pregnāte ptes hypocundriales cōſeruari debēt in ſua caliditate ⁊ diſpōne tegēdo eas cū pāno leui ⁊ molli de lana. ¶ 8° regula. ci° panis debet eſſe de ſimila. ¶ 9° regula. pregnās debet euitare oia amara in cibis ſuis ⁊ acuta ſicut matricaria praſſiuz cappares ſaliti oliue. ¶ 10° regula. pregnantes debēt euitare omnia p̄uocatiua mēſtruoruz. ¶ 11° regula. in die cōceptionis cōueniētius eſt mulieri abſtineri q̄ cibari. ¶ 12° regula. vinū pregnātiū debet eſſe ſubtile odoriferū antiquū. ¶ 13° regula. ſi in ſcōis mēſibus appetūt fruct° ſm̄ cōſuetudinē eaꝝ meliores eis ſunt paſſule cum arillis ⁊ citonia dulcia ⁊ pira excitātia eoꝝ appetitū ⁊ poma ſaporis medij. ¶ 14° regula. in q̄cūq; p̄gnāte uehemēs ſtudiū hēri debet ad cōfortādū ſtōchū cū his que mūdificant ⁊ aromaticitate ⁊ caliditate cōferūt: ut exhibē. ʒ. j. ſ. zeleniabin decocti cū ligno aloes ⁊ maſtice: aut ſaltē dare aquā decoctionis ligni aloes ⁊ maſticis cū zeleniabin ſimplici. Eſt etiam cōfortādus ſtōchus cū ceroto facto cuz. ʒ. j. maſticis ⁊ gariofil. ʒ. j. uel diſſoluātur cū vino aromatico ⁊ ex eis fiat cerotū ⁊ ſtōcho applicatū cōtinue portet̄. ¶ 15° regula eſt. q̄ hec remedia que localr̄ applicant̄ ſtōcho grā cōfortationis eius: ⁊ ſilr̄ m̄ricī oia cōponi debent cum medicinis calefacientib° ⁊ ſtipticis non h̄ntibus aptionē aliquā: ſed etiā aromaticitatem non ualde intenſam. qm̄ ualde calida ⁊ aromatica uel de prouocāt ēē. ſentētia Hyppo. 5° affōꝝ. ſermone illo. Muliebria educit ex aromatibus calefactio.

Premiſſo uſi regimine p̄gnātis. ponēde ſunt medicine tā q̄litate cōi q̄ a p̄p̄etate occulta m̄ricis cōfortatiue. de q̄rū numero alique cibationi attinēt. ¶ Pria medicina m̄ricis cōfortatiua eſt lens comeſta: ⁊ ſilr̄ q̄nq; lauent̄ pudibūda cū eius decoctione: aut cuz puluē ei° ⁊ oleo mirtino locaifra ſumē alchatin q̄nq; inungātur. ¶ 2° eſt mirt°. ⁊ ei° decoctio cōfert exitui ani ⁊ m̄ricis: ⁊ in ſūma ſui aromaticitate ⁊ ſtipticitate eſt multū cōueniens m̄rici: ita q̄ puluis ei°: aut decoctio multas liberat mulieres abortare cōſuetas. ¶ 3° eſt olibanū degluttiēdo ex eo granum ſicut pillula ⁊ liniendo alchatin ⁊ loca ſuminis uehementer cōfert m̄rici: lꝫ fumus eius ſit fortior ⁊ cōuenientior. ¶ 4° eſt portulaca que aduerſat̄ coitui ⁊ arcet uehemēter fluxū oiuz mēſtruū ⁊ retinet mēſtrua ⁊ maxime eius decoctio per fricxionē. ¶ 5° eſt ſgnātuz. eſt eni ſedās dolores m̄ricis. ¶ 6° eſt riſuz. ¶ 7° eſt gūmi carabe noiatū. ⁊ eſt p̄p̄e localis. ¶ 8° eſt roſa ualēs ad exiccādū humiditates m̄ricis cōmixtas alicui ſeroſitati cholerice. ¶ 9° eſt ſtorax ⁊ p̄p̄e illa que dicit̄ calamita ⁊ aufert m̄ricis dolorē ⁊ corrigit humiditatem ei°. ¶ 10° eſt ferrū ⁊ ſcoria ei°: cui° q̄dē extinctio in vino inteſtina oia ⁊ m̄ricem mirifice cōfortat ex potu ei°: ⁊ ſeſſio etiaz in aq̄ extinctionis ei° uel decoctionis ſcorie ei° en cauſmate ex eo facto m̄ricē humoroſam ⁊ lapſam ſiue pregnātē ſiue ecōtra ſolēniter cōfortat. ¶ Cōpoſita medicamina m̄ricē cōfortātia ſunt. x. ¶ Primū eſt tyriaca maior bn̄ fermētata. de qua. ʒ. ſ. aut. ʒ. j. det̄ bis aut ter in mēſe cū aq̄ decoctionis granoꝝ mirti. ʒ. ſ. ⁊ tardet̄ cib° poſt eā horis. v. uel. vj. ¶ 2m eſt electuariuz de ſcoria ferri collectū 5° can. ſumma p̄ma. tractatu 3°. deſcriptione illa: cuius rubrica. Ars ſcorie ferri decocte que cōfert ad frigus ⁊ dolorē dorſi: ⁊ non exhibeas de ea ut ibi ſcribit̄. ſ. ʒ. j. ſed ſolū. ʒ. j. aut. ʒ. j. ſ. ⁊ tardet̄ cibus poſt ſex horis ⁊ comedant̄ poſt ipſam cibaria pinguia. ⁊ ſcribit̄ ibidē q̄ ille qui accipit eā in potu bibē debet vinum puruz vna uel duabus ſeptimanis. ¶ 3m eſt electuarium de ciminis deſcriptione 9° precedēte p̄dictā. ⁊ det̄ ex eo. xii. dieb° q̄nq; cōtinuus. ʒ. j. cū decoctione granoꝝ maſticis: ⁊ fac mulieres abſtinē a cibo horis. v. ⁊ eſt medicina ſolēnis ad corrigendā humiditatem oēm matricis. ¶ 4m eſt medicina approbata ⁊ p̄p̄ie ad pregnātes que abortire ſolēt p̄pter multā uentoſitatem in m̄ricibus gn̄atam eſt electuarium metridatum cuius. ʒ. j. bis in ſeptimana exhiberi pōt cū decoctione cimini torrefacti ⁊ cōſeruat etiā fetum in utero talis pot°. ¶ 5° medicina eſt oleū de ſtorace qđ cōfert m̄rici exiccādo humiditates preparātes ad lubricitatē fetum. ¶ 6° eſt oleū de piribus qđ cōfert pregnātibus: quaruz matrix infrigidata ⁊ humectata eſt ⁊ uentoſitatibus repleta. ⁊ p̄p̄ie q̄n inungunt̄ femorales ptes ⁊ ſuminis ⁊ alchatin cum iſtis calefactis: ⁊ collige hoꝝ amboꝝ deſcriptiones a Meſue in antidotario diſtinctione ultima. ¶ 7° eſt ſuſufobede collectum in

5° cañ.ſumma pma.tractatu 4°.deſcriptione 4°. qnā vide ibi.& cōfert ad exiccādū humiditatē mřicis frāgendo uentoſitates eius & ſedādo dolores ↄfortat ſtōchuz & epar:& earū doſis eſt.ʒ.ſ.aut.ʒ.j.in mane cū decoctione vnius grani maſticis.❡ 8° eſt triſera minor collecta 5° cañ.ſūma pma. tractatu 3°.de eluarijs rubrica.triſera minor.de qua detur in potu.ʒ.j.ſ.& ppe cū decoctione iburis & tardet cib° poſt eā.v.horis.❡ 9° eſt aggregās fere oia iuuamēta pdicta & ſedās dolores & pūctiones in mřice euenīētes ſunt trociſci de ſeminib° collecti 5° canoñ.ſūma pma.tractatu 4°.rubrica illa.trociſci de ſeminib°.quoꝝ doſis ſit.ʒ.ſ.aut.ꝫ.ij.cū aqua decoctionis cimini torrefacti & tardet cib° horis.v.poſt illas:& ſunt elegātes multum.❡ 10° & ultima eſt eluarium de margaritis poſitū 3° canoñ.ſen xi°.tractatu & cap ſcōis.cuius qdem ſolēnia iuuamēta deſcribit ibidē Auič.dicens q ipſuz rectificat diſpōnē matricis & diſpōnē ſtomachoꝝ.& eſt deſcriptio talis. Rꝫ.margaritarū nō pforataꝝ piretri ambo rum.añ.ʒ.j.ſſ.maſticis.añ.ʒ.iiij.ʒedoarie doronici:ſeminis apij tapſie cardamomi macis nucis muſcate cimini.añ.ʒ.ij.ben albi & ru.piperis macropiris.añ.ʒ.iij.cinamomi.ʒ.v mellis ſolutionis quātuz oia & plus & ſit doſis eius coclear.j. & pprie ieiuno ſtomacho ſup quo tardetur cibus ſaltez horis tribus.& hoc electuarium inter cetera ſimplicia ingrediuntur doronici ualde ↄuenientes motui tremulo cordis & frāgit uentoſitates totius corporis:lz ſit ei ppriuz diſſolue re uentoſitates mřicis:& ſimiliter apium ingredit̃ cuius nocumētum remitit̃ torrefaciēdo parū ipſum.& tapſia etiam ingredit̃ que eſt ſpēs rubbe & p̄tie ſylueſtris. & Abeen per duplex e cū aſpiratione precedēte eſt radix ſatis ſolide ſubſtāne.ſine aſpiratione precedente eſt radix ſatis ſolide ſubſtāne.ſine aſpiratione per e ſimplex eſt ſemen quo in medicina utimur.& ſic ſit ſi vis.Amen.

Cōſilium.215.

De deſcenſu materierum albaꝝ a matrice.❡ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

❡ De diſpoſitione ipſa & cauſis eius. Cap.i.

Sencroſa dña laborat egritudine que eſt deſcenſus mãerū albaꝝ a mřice. Et he qdē mãe deſcēdūt ab ea qñq; cū corruptione manifeſta qȝ cōprehēdit̃ ſenſu olfat° ex fetore comitāte eas. Qñq; qdē expelluntur he mãe nullo ei aſſociāte fetore. Et eſt qdē egritudo ualde maligna ifelicitatiua diſponit mulieruz adeo q frequēter trāſeunt in hydropem Et ſi nō aliud nocumētuz efficeret in eis ei ut in pluribus facit eas ſteriles:lz prius fecūde fuiſſent. Et adhuc ſi contingeret eas impregnari:lz raro fiat illud:aut perducunt̃ ad aborſum:aut fetum infelicem & non ſanum parturiunt. vnde propter hoc neceſſitātur ad curationem ſui.❡ Et hec qdez eſt illa diſpō in qua parū negociati fuerūt antiqui auctores quātūcunq; illuſtres fuerint ſiue arabes greci caldei ſeu itali fuerunt.ut in alio magno tractatu declaraui inſcripto ad uxorem magnifici Uguçonis de contrarijs.lz eniz hec egritudo poſſit ineſſe per colligātiam matrici:nunq̄ tamē in eis inuenitur per colligātiam quin egritudo mutetur in egritudinem per eſſentiam matricis:quoniam egritudines matricis que per colligātiam fiunt non diu perſeuerāt: quin tranſeāt in eas per eſſentiā:ut colligitur ſcōa pmi.cap de cōplendis diſpoſitionibus ab Auič°. Proprius autem egritudines per colligātiam efficiunt̃ quādo diuturne ſunt & cronice uelut in hac dña manifeſtum eſſe poteſt. Eſt autem in ea non curſus matricis:non fluxus magnus: ſed ſatis mediocriter pcedens:ut in pluribus dato q motibus periodicis ſuperexundet aliquando.

Poſſunt autem in hac domina huius fluxus cauſe fuiſſe plures.❡ Prima aborſus precedens uel precedentes.❡ Secunda coitus multitudo.❡ Tertia impotentia educendi ſperma conſuetum educi.❡ Quarta immoderata emorroſagia in periodicis menſtruis procedens uel continuans.❡ Quinta uehemens matricis infrigidatio a multitudine aceti lacticiniorum cibo rum paſtilium & piſcium.❡ Sexta paucitas calefaciendi renes & matricem.❡ Septima & ultima pro nunc longa ſeſſio ſup lapidibus & reb° duris aut frigidis.❡ Quecunq; ergo affuerit de numero predictarum cauſarum patet q matrix huius domine adeo eſt debilitata q ſanguinē in ea ſuſceptum & attractum gratia nutricationis prime conuenienter tranſmutare nō poteſt:imo remanet indigeſtus & in flegma conuertitur propter debilitatem innati caloris ipſius matricis.❡ Nec terrearis a ſophiſta ſi arguat contra te:quia ſanguis eſt humor perfecta coctione genitus ergo non poteſt conuerti in flegma.antecedens colligitur prima primi.de complexionibus humorum:& tenet conſequentia.quia ſequeretur q coctum poſſet incrudari contra determinationem philoſophorum.❡ Huic motiuo dicendum eſt q coctum remanens ſub forma cocti nequaq̄ poteſt incrudari:ſed quando ſanguis cōuertitur in flegma prius tempore corrumpitur:materia ergo que fuit ſanguinis conuertitur in flegma & habetur propoſitum. Et ſi bene conſideretur plurime predictarum cauſarum ad hanc egritudinem inducendam concurrunt ut ipſa in ſeipſam conſiderando uerificabit.❡ Oportet autem de neceſſitate intelligi huius mulieris matricem magnifice debilitatam eſſe intantum q ſiue in ipſa he materie corrupte multiplicentur propter ſui debilitatem ſiue aliunde ad ipſam expellantur nō poſſunt in ea rectificari propter debilitatem innati caloris. Et ipſa ex q̄tuor ſignis hoc uerificare poterit.❡ Primum eſt.he materie non raro expelluntur frigide.❡ Secundum eſt.q quandoq; ab inſenſibili fluunt.❡ Tertium ſignum.quia non tantum delectatur in coitu quantum ſolebat.❡ Quartum ſignum.quia neq; ſemen virile receptū retinet ut retinere ſolebat. Et ſunt hec iſeparabilia ſigna debilitatis matricis proprie.

Unde ex hoc fundamento correlaria ſequuntur quedam.❡ Primum q matrix huius mulieris parata eſt ad corruptionem putredinalem propter corruptionem complexionis eius.❡ Secundum correlarium.q ſi materie in ea multiplicate non euacuentur de facili poſſet apoſtemari matrix eius.❡ Tertiū correlarium.q uerus ſuſpitio eſt de corruptione ſubſtāne matricis eius:& maxime quando materie emittuntur fetide & non euacuant̃ ab humiditate corroſiua.❡ Quartum correlarium eſt.q nō dubito hanc mulierem hac egritudine ſtante fieri deinceps ſterilem.❡ Quintum correlarium.q ſi impregnabitur infelicitabitur fetus eius egritudinibus aut morte.❡ Sextum correlarium.q omnino q̄ celerius poteſt procuret de regimine ſui curatiuo:ut nunc ſequitur.

❡ De cura per regimen ſex rerum non naturalium. Cap.ii.

Itaq; cū manifeſtum ſit ex collectione ſignorum ſepſum huius mulieris eſſe frigidum & humorē materialem eſſe multiplicatum in quatuor nimxime partibus.videlicet.in ſtomacho epate renib° & matrice. Et in his q̄tuor membris conſiſtit magna pars humane vite per elaborationem nutrimenti primi in ſtomacho quod eſt chilus.❡ Secundi vo nutrimēti in epate quod eſt ſanguis.❡ Et 3° ex operationib° renū ſeruientium epati virtute mundificatoria & depuratoria nutrimenti.❡ Et 4° iterum ex operationibus matricis que eſt uelut ſentina in corpore mulieris omnium ſuperfluitatum receptiua & earum a corpore cōuenientibus euacuationibus de mēſe in mēſem mundificatiua.pz q iſtoꝝ mēbroꝝ operationibus magnifice nocitis nō eſſet poſſibile mulierem in ſanitate:imo nec in vita prolongari conuenienter.❡ Propter quod regimen eius dirigatur ad ea que ſunt nutrienda medicinalia calefaciendo mediocriter aperiendo epar

cando que reducant matricem ad congruam diſpoſitionē. ¶ Propter qḋ abſtineat ab uſu rerū īfrigidantiū ꝛ humectantiū: ꝛ ab uſu aque fride: ꝛ aſſumptiōe lactuce blete ſpinachie portulace cucumerū cucurbite herbarū fontiū paſtilliū ꝛ lacticiniorū ciborū. quorū nulli ſtāgat neqꝫ eo utat̄: ꝛ dimittat granata pſica ſicca uuiubas rapas ꝛ napones ꝛ multi aceti uſum: quoniā magnifice nocet mt̄ici. ¶ Et utat̄ in cibis mētha ſerpillo nitha abrotano ſaluia roſma. arthemiſia mt̄icaria feniculo petroſ. ſparagis dauco ꝛ paſtinachis rāpōçolis ꝛ enula. Et frequēter utat̄ alleo cocto ſub cineribꝰ: ꝛ carnibus laudabilibꝰ iuuēculis pꝛimū aſſatis ꝛ ꝓpꝛie in ſero abſtinendo a brodialibus multis. ¶ Et uti pōt caſeo bñ ſalito cinamomo croco mace galāga pipibꝰ ſpica ꝛ aliis aromaticibus caliditate ꝛ ſiccitate notabilr̄ eleuatis: ꝛ uti pōt oliuis cōditis ꝛ rapis ꝯditis: ꝛ in ſumma ſapore oī mellito uel çuccarino aromatibus ꝯfracto ꝛ ſucco lymonū arantiorū ꝛ agreſta ſalita: imo carnes ſalſe ꝛ piſces ſaliti ſunt ei cōuenientes. ¶ Pane utat̄ recēti nō trāſcēdēti duos dies. ꝛ utat̄ vio claro aromatico bñ potēti nec tñ mltū dulci. Et a vino groſſo turbido ualde dulci recedat uelut eſt çem inū tuſci noiatum vinū: ꝛ in ſumma hoc eſt eius regimē ex parte ciborū ꝛ potuū.

¶ De cura per medicinas. Cap. iii.

De regimine medicinali uidit huiꝰ dñe cōſiderauī xii. ſibi poſſe iſtā medicinalia ſufficere. ¶ Primū itaqꝫ horū eſt hoc. ℞. aquarū aſſari enule betonice. añ. ℥. j. ire. ℥. ſ. miſce ꝛ totum hoc in aurora ſumat̄ calidū cū çuccaro uel ſine illo: ꝛ tarde: comedē per q̄tuor horas poſt. ¶ 2ᵐ remediū eſt hoc. ℞. agarici elec. ʒ. i. oppopōācis mollioris. ℈. ij. ſſ. ℈. ſ. dyagridij ǧ. i. ſ. fiāt pille de oī. ʒ. vi. cū ſucco roſ. de qbꝰ hec dña oī ſero per ⅓ añ cenā accipiat vnā dū accipit ꝓdictū digeſtiuū ita diſcrete priēdo tp̄s ꝗ nō accipiat ipſaz ſero imediate ꝓcedēte diē. xv. ¶ 3ᵐ remediū eſt hoc. ℞. pillarū fetidarū deſcriptiōe Raſis 9ᵉ Almāſ. cap̄ de paleſi. ʒ. ſ. pillarū de hādicta. ℈. ſ. formēt̄ pille. vii. cū ſucco roſ. ꝛ accipiant̄ in die. xvj. poſt digeſtiuū ꝛ tardet̄ cibus horis ad minus ſex poſt ipſas. ¶ 4ᵐ remediū eſt hoc. ℞. reſine clare ꝛ electe oppoponacis galbani. añ. ʒ. ij. muſci. ℈. ſ. fiat cerotū ſup pāno de grana: qḋ a medietate ſpine uſqꝫ ad finē eiꝰ coopiat ꝛ portet ſemp ꝛ eſt diuinū medicamē. ¶ 5ᵐ medicamē eſt hoc. ℞. maſticis acori thuris ſandarace hypoqſtidos acatie. añ. ʒ. i. corallorū albo rū ꝛ ru. ſpodij. añ. ʒ. ij. īcorpent̄ hec oīa cū ſucco roſarū r. ℥. ſ. ſimili ultimata ꝯtritiōe in mortario plūbeo cū ſuo piſtello: ꝛ fiat vnguētū molle. in hoc itaqꝫ linimētū īfundat̄ ꝛ ibibat̄ fruſtū coti ꝑus macerati in aceto nigro ꝛ exiccati: qḋ qdem cotū ſit q̄titatis vniꝰ dactyli. ꝛ expiſſum cōuenieter teneat̄ in mt̄ice ſimul cū ꝓdicto ceroto ꝯtinuādo. x. diebꝰ. ¶ 6ᵐ iſtr̄m eſt hoc. ℞. ligni aloes. ʒ. ij. ſerrature ligni cypreſſi. ʒ. ii. muſci tabapitici. i. nouiter de ſoliculo ext̄ti. ʒ. ſ. ſanguis dra. ʒ. ij. bo li ar. aromatici gallarū cypſſi. añ. ʒ. j. puluerizent̄ oīa per ſe: deinde cū eis oī mane poſt exitū a lecto per horā ſuffumigētur iferiora cū puluē huiꝰ cōpoſiti aſꝑſi ſup carbones ignitos. ita tñ ꝙ dña iduta ueſte lōga cū cigulo ꝯdecēter ſtrīgat̄ ꝛ eādē opationē efficiat in ſero ꝯtinuādo iſtr̄m per ſeptimanā. ¶ 7ᵐ ꝑncipale remediū eſt hoc. ℞. galbani mollioris ꝛ rubei. ℥. ſ. ſcorie ferri ꝑparate ſm artē. ʒ. vj. corallorū amborū roſarū ſumach granorū mirti ſeis plātagīs. añ. ʒ. i. cū aceto nigro fiat cerotū amplitudis ſpāſe ꝛ ſpicū cū pāno de grana ꝛ portet̄ ſup vmbilico ſuo ꝯtinue adherēs. ¶ 8ᵐ remediū eſt ut tpe quo hec dña duo imediate ſupraſcripta accepit remedia uel iſtr̄a ſemp oī mane apud ortū ſolis accipiat coclear vnū ꝑlobalſami conditi qḋ maſticatū degluttiat. In ſero vo per horā añ cenā radicē vnā. ſſ. maſticatā q̄titatis grani fabe maioris. ¶ 9ᵐ iſtr̄m eſt: ut poſtq̄ hec dña hec tria nunc ultimate remedia deſcripta ꝯtinuauerit per. xij. dies reuertat̄ iterū per alios. xij. dies ad faciēdū peſſariū cū coto ſupraſcripto: in quo etiā tpe mane añ cibū per q̄tuor horas maſticādo degluttiat. ʒ. j. ſ. granorū ſumach ablutorū cū aqua roſata ꝛ exiccatorū ſub tegula torrefactorū. ¶ 10ᵐ remediū eſt ꝙ iſtis. xij. diebꝰ ſuffumiget ſe per iferius hora ſupraſcripta cū puluē colofonie. ¶ 11ᵐ remediū eſt hoc. ℞. mucillaginis ſebeſten groſſi ꝛ viſcoſi. ʒ. iij. turbit electi. ʒ. ſ. çinçiberis. ʒ. ſ. maſticis. ℈. j. eluarij dyaprunis. ʒ. j. ſ. fiat eluarium ita ꝙ ſi dña iſta ꝯueniēter hēret uētrē lubricū tpe obſeruatiōis ſupraſcriptorū remediorū: tunc oī nocte aut ſaltē alterna nocte circa matutinū degluttiat de hoc eluario q̄titatē. iii. ʒ. ꝛ ſi cōuenienter opareť adhereat illi q̄titati ꝯueniēter. Si aūt amplius queſito diceret: tūc ſubtrahat̄ tertia aut q̄rta pe ſm cōſiderationē prudētiſſimi viri phyſici. ¶ Ultimū remediū ſeu inſtrumētū eſt hoc. ℞. radicū burſe paſtoris corticū radicum neſpillorū citoniorū ꝛ ſorbarū añ. ʒ. iij. abluant̄ hi cortices cum aq̄ extractiōis ferramētorū: deide minuti incidant̄ ꝛ exiccent̄ ſub tegula: deide pulueriçent̄ p ſe. horū igit̄ puluerū cōmixtorū accipe. ʒ. j. ſ. carabe ſpodij maſticis corallorū amborū: ſandalorū amborū. añ. ʒ. ij. ſcorie ferri ꝑparate. ʒ. ſ. oſſiū mirabolanorū kebulorū. ʒ. vj. miue citoniorū çuccarine lib. j. çuccari albi lib. ſ. Coquat̄ ergo çuccarū cū aqua gallarū cypſſi ꝛ icorporet̄ cū miua: deinde fiat eluariū cum aliis ſpēbus ꝛ. x. foliis auri. hoc igit̄ eluario hec dña incipiat uti quādo faciet ſuffumigationē ſecundā comedendo de eo per quatuor horas ante prandium. ʒ. ſ. ꝛ per horam ꝛ mediam ante cenam ʒ. ij. ꝛ eſt in quo fides haberi poteſt.

Conſilium. 216. De humiditatibus albis ſemicorruptis ex apertione cotilidonum matricis uel uenarum eius.

Doctor eximie ꝛ honorāde frater edamī uxorez nobilis viri dñi Jacobi cornario ꝛ iceperit ab ea educi māe albe ſemicorrupte ex apertione cotilidonū mt̄icis uł uenarū eiꝰ. Et iō in diſpōne ſua ꝓcedēdū eſt ut ꝯtinuet iunctionē quā de padua ſecū portat. ¶ Itē oī mane apud ortū ſolis degluttiat eluarij qḋ ſecū portat q̄titatē vniꝰ nucis muſcate. ꝛ tātūdē per horā mediā añ cenā, ꝛ iterū tātūdē per duas horas poſt cenā. Et ſi oporteret poſt ipm bibē bibat tertiā ꝑtē cyathi mediocris vini albi ſubalis aromatici ꝛ bñ potētis. ¶ Et iterū oī mane p duas horas añ eluariū detur ei aque iris ꝛ meliſſe. añ. ʒ. ij. cū çuccaro calefactas. ¶ Et iterū ſi uēter eiꝰ nō remaneret bñ fluxibilis: tūc oī tertio ſero parū añ cenā detur. j. pillulā alefangīnā factā ex octaua pte. ʒ. ꝛ ita ꝓcedēdū eſt uſqꝫ ad diē dictam in qua faciatis me aduiſatū de diſpōne ſua. Non enim pōt cōuenienter fieri ſibi cōſilium aliud niſi per qḋ matrix eius plene mūdificet̄. Aliter reuerteret̄ ad diſpōnē moleſtam ſentiorem prima. qꝛ omnis recidiua deterior eſt ſua radice. ¶ Ipſam tñ abſtinere faciatis interea ab omni cibo ꝛ potu oppilatiuis: ꝛ uehementer effugiat frigus aeris ꝛ ꝓpꝛie pedum. Hec ſunt in ſumma que obſeruari debent. ¶ Deſcriptio vnctionis. ℞. olei nardini. ʒ. ij. rubee tinctorū granorū peonie caſſielignee. añ. ℈. ij. muſci. ǧ. ij. fiat vnguētū. ¶ Deſcriptio eluarij. ℞. ſpice nardi ſpice celtice caſſielignee ligni aloes aſſari aniſi. añ. ʒ. ij. rubee tinctorū ſemis melonis ꝛ cucumeris ſeminis alkekengi. Ad laudem dei. Amen.

Conſilium. 217. De nocumento matricis cum fluxu materierum albarum: ꝛ de dolore renum: ꝛ de debilitate epatis a ſua mala complexione frigida ꝛ humida: ꝛ dolore capitis. ¶ Diuidit̄ autem conſilium in capitula tria.

¶ De diſpōnibus epatis ꝛ earum cauſis. Cap. i.

Ex his que mihi ad queſita reſpōdendo ſcripta fuerūt ꝛ ex eis que in notatis ꝑter ꝓdcā accepi. manifeſte apparet diſpōnes huius dñe multiplices ꝛ multiplicium eſſe mēbrorū. ¶ Primo enim ſirū nocumētum in mt̄ice ipſius deducitur ex curſu materierū corruptarū ab ipſa emanātiū.

qḋ ipſarum fetoꝛ ſubſtãtia ⁊ coloꝝ varietas oſtẽdit. quod enim ab ea tã lõgo tpe potuiſſent euari mẽ: gn magnũ nocumẽtum in ea factum fuerit: etiam ſi per colligantiã a diuerſis mẽbris incepiſſet egrotare matrix. ¶ 2° etiã apparet nocumentũ in renibus eius ⁊ lũbaribus partibus interioribus ⁊ exterioribus ⁊ in neruis ⁊ ligamentis ꝓdictarũ partiũ accidiſſe. qḋ dolores in ptibus illis pſeuerãtes oſtẽdunt. ¶ 3m principale nocumẽtũ eſt epatis ei⁹ debilitas a mala cõplone ipſius epatis frida ⁊ humida mali: ſiue ipſa per colligãtiã a mrice ꝓceſſerit: ſiue ꝓp nocumẽtũ eẽntiale ipſius acciderit. ¶ 4m nocumẽtũ eſt iterũ capiti colcatũ: imo credo ꝙ tranſiuerit etiã ad fixũ in capite nocumẽtũ a mala complexione predicta eueniens. Dolores enim ⁊ accidẽtia ꝙ plura mihi narrata oſtẽdunt caput nucham eper renes notabilr leſa. ¶ Quorum membroꝝ ⁊ alioꝝ nocumentum a matrice contingere poterit propter colligantiã quã habet ad omnia predicta. ut clare legi poteſt 21° tertij. caꝑ ꝑ. uerſus finem.

Unde ex oibus ꝓdictis ſequit ꝑmo ꝙ he diſpoſitiones ſunt multũ uerende: eo qꝛ ſunt pluribus mẽbris cõmunicate ⁊ per eſſentiam iterum in eis fixe. ¶ Sequitur ſcḋo. ꝙ tales diſpoſitiones minantur huic domine difficultatem impregnationis: imo ſterilitatem. ¶ Sequitur 3°. ꝙ ſi impregnabitur hec mulier nõ felicitabit fetus: imo abortietur. ¶ Sequitur 4°. ꝙ ſi fetus proueniet ad partũ nãlem impoſſibile erit ipſum ſanum oriri ⁊ permanere. ¶ Sequitur 5°. ꝙ ſiue in aborſu emittatur fetus ſiue in partu nãli: maxia dubitatio eſt ⁊ ſpes pauca de vita mris eius. ¶ Sequitur 6°. ꝙ cura huius diſpoſitionis cum tanta accitium varietate ⁊ multitudine eſt multum difficillima. ¶ Propter qḋ ſequitur 7° ꝙ opoꝛtet magnam adhiberi attentionem in cura huius mulieris: ut nunc ſequitur.

¶ De cura per dietam. Caꝑ.ii.

Regatur itaqꝫ hec dña ut habitet aerem camerã ⁊ loca calida ⁊ ſicca notabilr a decurſib⁹ aquarum ⁊ locis terraneis ⁊ ab aſpectu ſeptentriona li elongata. ¶ Et euitet cibaria frigida ⁊ humida viſcoſa ⁊ oppilatiua: ut bletam ſpinachiam citrullos atriplicem lactucã endiuiam ⁊ ſimilia. Et euitet cibos multe caliditatis ⁊ a ptionis: ut feniculũ petroſ. brodia omniũ legumunũ: ⁊ caueat a lacte ⁊ lacticinijs cibis a caſeo recẽti ⁊ molli. ¶ Et euitet etiam brodialia excellẽter humida ⁊ pinguia ⁊ caueat ab acutis uẽtoſis uelut cepe alleo raphano ⁊ ꝯſilibus. Alijs aũt utat cibus mõ ſuo. ¶ Et carnib⁹ utat laudabilib⁹ ⁊ ꝓpꝛie ſyluestribus: ut capreoli leporis ꝑdicũ auiũ minutarũ ⁊ domeſticis laudabilib⁹: ut vitulinis capretinis ⁊ agninis aſſatis: ⁊ utatur frequenter ualde pulls colũbinis: ⁊ comedat carnes ſalitas porci domeſticã uel ſylueſtris: ⁊ caſeus aliqualiter ſalſus dulcis uel cretenſis eſſet ei conueniens ⁊ bonus. Oleum oliuarũ ꝯfert ei: butyrum vo non: ⁊ mellita cibaria etiam ſunt utilia. vino vo utatur albo uel ru. ſemper limphato cum tertia uel quarta parte aque extinctionis calibis. In qua etiam aqua omnino cõſulo. ꝙ coquantur omnia cibaria que comedit. ¶ Dormitione vo utatur prolixa magis ꝙ breui: quãtũ poteſt caueat dormire ſuper ſpina: ſed prius ſuper dextro: deinde ſuper ſiniſtro latere ſe uoluẽdo. ¶ Exercitiũ aũt nullũ conueniens eſt ei ſiue pedeſtre nauale equeſtre uel uectigale fuerit. Sed loco exercitij ſepe utatur fricationibus tybijs crurib⁹ ⁊ ſpatulis applicans uſqꝫ ad rubedinem aliquantã cutis. ¶ De quãtitate vo aſſumptiõis ciboꝝ abſtinẽtia ſibi cõueniẽs eẽt niſi timeret caſus virtutis. Sed ꝓpter illud melius eſt ut cibet quater in die ꝑtiẽdo magis ꝙ bis ſolum comedendo propter qḋ caueat a multa aſſumptiõe ciboꝝ in vice vna ne aggrauato ſtõcho ⁊ eſſe calor inat⁹ ꝯcludat a cibis: ⁊ ſilr de potu dicẽdũ eſt. ¶ Paſſiones etiã aie triſtantes ut anguſtia ſollicitudo timoꝛ melice ipreſſiones ab ea euitẽtur: imo bñ ſperãdo geta ⁊ iocũda ꝑmaneat: ſalutẽ enim ꝓſpere obtinebit. ⁊ hec de regimine per ſex res non nãles dicta ſufficiant.

¶ De cura per medicinalia. Caꝑ.iii.

Regimẽ autẽ eius per medicinales ītẽtiones ⁊ inſtrã magna idigeret ꝑſcrutantẽ ⁊ nõ minori ſollicitudine. Sed ꝓpter multitudinem occupationũ ſolũmodo ſcribã pro nunc que mihi utiliora videbunt ⁊ erũt remedia ſex īfraſcripta. ¶ Primũ itaqꝫ ipoꝝ eſt. ut uſqꝫ ad duos uel tres dies in aurora hec dña accipiat īfraſcriptã potionẽ cũ aq̃ decoctionis uel diſtillationis mricarie calaꝫ ⁊ dormiat poſt ipam per horam uel per horã cũ dimidia: ⁊ tũc bibat cyathũ. j. aque cũ zuccaro cocte ⁊ calefacte. ⁊ poſt illã tardet cibum ſuum per horã ſ. Erit aũt medicina talis. ℞. bñdicte. ʒ. iij. eluarij idi. ʒ. ij. ſ. miſce. ¶ 2m vo remediũ eſt: ut poſt illud eluariũ die imediate ſequenti accipiat hoc digeſtiuũ. ℞. ſy. cõpoſiti acetoſi. ſy. de calamẽto. añ. ʒ. vj. aque enule ⁊ mricarie. añ. ℥. j. ſ. miſce ⁊ calidũ accipiat: poſt qḋ tardet cib⁹ per tres horas. ¶ 3m vo inſtrm eſt: ut poſtꝙ acceperit diebus octo digeſtiuũ mane imediate ſequẽti purget cũ iſtis pillis. ℞. pillarũ fetidarũ pillaꝝ de iera cõpoſita. añ. ʒ. ſ. formẽt pille. vij. cũ eluario roſ. ⁊ aſſumat mane hora ⁊ ꝯditionibus obſeruãdis omnibus que ſcripta ſunt in ꝑ remedio minoratiuo. ¶ 4m vo inſtrm eſt: ut tempore quo hec dña accipit digeſtiuum ſuprascriptum. ſi uenter eius non ſit bene largus omni ſero uel ſaltem oi tertio ſero accipiat vnã de infraſcriptis pillis ⁊ iterum eiſdem poterit uti uſquequo erit ꝑfecte ſanata de eis accipiendo vnã omni tertia ꝗrta uel qnta die ſm ꝙ uẽter eius erit bñ aut male fluxibilis immediate añ cenam ⁊ eſt earum deſcriptio talis. ℞. pillularum alefanginarum. ʒ. ij. ſpecierum bñdicte. ʒ. j. ſalis indi. ǵ. viij. oppoponacis mollioris. ʒ. ij. formẽt pillule de oi. ʒ. vij. cum ſucco foliorum enule. ¶ 5m vo ſpeciale remediũ eſt: ut poſt purgationẽ ſecundã hec dña incipiat uti iſto electuario. de quo oi die bis accipiat. ſ. quãtitatẽ vnius coclearis in aurora qua accipiunt ſy. ⁊ tardet cibus horis ad minus quatuoꝛ. ⁊ ſecunda vice de eodem electuario accipiat coclear. ſ. per duas horas añ cenã deglutiendo ipſum ⁊ bibendo poſt ipſum quartam ptẽ vini boni ⁊ bñ potẽtis ⁊ albi. Eſt autem ipſius electuarij deſcriptio hec. ℞. ſpẽrum dyacalamẽti. ℥. j. ſpẽrum electuarij de ligno aloes deſcriptione Auic⁵ 5° canon. ſumma prima. ſpẽrũ dyambre añ. ℥. ſ. ſyru. compoſiti acetoſi zuccarini. ℥. viij. zuccari albi. ℥. iij. fiat electuarium. ¶ Ultimum vo inſtrm eſt: ut hec domina quãdo accipit predictum electuarium oi mane per tres horas ante cibum ſedeat in dolio ſemipleno in infraſcripta decoctione calida: ita ꝙ aqua ꝑtingat uſqꝫ ad vmbilicum: ⁊ moretur ibi per tertiam partem hore. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. gallarum cupreſſi numero. xxv. gallarum quercus perforatarum numero. xv. ſpodij ſumach granorum mirti corallorum rub. añ. ℥. ſ. aluminis crudi lib. j. menthe gariofilate origani. añ. M. ij. coquantur omnia in ſex ſitulis aque uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis aque duabus remanentibus: ⁊ de hac decoctione fiat ut iam dictum eſt ſuperius.

Conſilium. 218.

De ſex malis diſpõnibus. vꝫ. ¶ De fluxu materiarum acutaꝝ a capite. ¶ De dolore in partib⁹ colli ⁊ ſpatulaꝝ. ¶ De mala diſpoſitiõe ſtomachi cũ multitudine uẽtoſitatũ ⁊ flegmatũ. ¶ De mala cõplone epatis calida ⁊ ſicca materiali. ¶ De mala cõplexione renum cũ multitudine trumborum harenarũ ⁊ petalorum. ¶ De fluxu materiarum albarum a matrice. ¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula duo.

¶ De predictis diſpoſitionibus ⁊ cauſis earum. Cap.i.

Magnifica ⁊ generoſa dña honeſtiſſima cõſoꝛs ſpectabiliſſimi dñi comitis de la Mirandola pluribus ⁊ uarijs laborat accidenibus ſiue accidentia uel egritudines nominare uelimus inquãtũ uertunt ad ſe curã.

¶ Et primuz quidē eſt defluxus mãei acute a capite ipſius. ¶ 2ᵐ v° dolor in ptib° colli ꝛ ſpatulaꝝ cõmixt° iectigatiõi cuidaz. ¶ 3ᵐ accñs eſt mala diſpõ ſtomachi ipſius cũ multitudine uentoſitatum in eo genitarum ꝛ flegmatum. ¶ 4ª diſpoſitio eſt mala complexio epis calã ꝛ ſicca mãlis. ¶ 5ᵐ accñs eſt mala cõplexio renũ cũ multitudine trũborum harenarum ꝛ petalorũ. ¶ Ultima v° ipſius diſpoſitio eſt materierum albarum a matrice defluxus fere continuus.

Et prima quidē diſpõ puenit a mala cõplõne epatis ſm ptē ꝛ a mala cõplõne frida ꝛ humida ſtomachi ipſi°: ſiue igiꝰ flata per viã idigeſtiõis gñata ſint ꝛ cõgregata in ſtõcho ſuo: ſiue ppter friditatē ſtõchi chilus generaꝰ fridus ꝛ humidus ꝛ aquoſus. ppter que epar nõ põt gñare maſſam ſanguineã ɔuenientē in cõplõne: vñ ex magna pte flegmatũ euaporãtium ad caput ꝛ multitudine mãei cholice uel puris in epate põt gñari flã ſalſuz uel vapor ex flate ꝛ cholera in capite eius ɔuerſus in flegma ſalſuz: qõ multiplicatũ in capite per ſeipſum fluẽdo deſcẽdit: aut ſaltē a ṽtute ppelliꝰ pars eius per palatuz expulſa in ore repreſentat ſalſedinē. Nõnulla v° pars ipſi° per uenas deſcẽdẽs ꝛ arterias in ligamẽta chordis ꝛ muſculis colli ꝛ ſpatulaꝝ imergiꝰ. Et pars eius acuta ſatis dolorẽ efficit pungitiuũ. Pars v° eius uaporoſior muſculis iterclusa iectigationẽ facit. que icluſa in poris appetẽs exitũ moueꝰ motu eleuationis ꝛ depreſſionis in partibus pãnicularibus muſculorum. ꝛ hoc eſt formale iectigationis. ¶ Apparet igitur ex hoc fundamẽto q cerebrũ egrotat duplici egritudine. ſ. mala cõplõne frida ꝛ humida flatus aquoſi multiplicatiua. ꝛ mala cõplõne calã a uapore cholerico ab epate coicata: ꝛ eſt mala complexio diuerſa: ut patet ſcdo de acciñ. capitulo de morbis cõpoſitis mẽbroꝝ cõſimiliũ. ¶ Et ex hoc fundamento iteruz apparet cã doloris in ſpatulis. eſt enim mala cõplexio a mã deſcẽdẽte ad mẽbra illa que cauſat in eis alterationē ſubitã ꝛ eadē mã per qualitatē acutam ipſius dolorē facit pũgitiuũ: ppter multitudinē v° eius dolorē qñqz facit extẽſiuuz. ¶ Sequiꝰ tertio. q ſtomachus eius egrotat mala cõplõne frida ꝛ humida: qõ appet ex ſqualiditate coloris huius dñe. ¶ 2° ex frigiditate apparente tactui exterius. ¶ 3° ex copia uentoſitatum ꝛ ructuum. ¶ 4° ex debilitate digeſtionis eius: ꝛ ſic de alijs.

Quod v° epar eius laboret mala cõplõne calã ꝛ ſicca apparet primo ex tactu hypocũdrij dextri. ¶ 2° ex uelocitate ꝛ frequentia pulſus eius cuz mollitie ipſius. ¶ 3° ex tinctura urinaruz que ſm plurimũ ſunt ignee aut ſubignee. ¶ 4° ex ſuperfluitate prime digeſtionis que eſt ſicca ꝛ citrina. ¶ 5° ex ſiti ualida ſatis ꝛ pſeuerãte. ¶ 6° ex tenuitate uenarum. ¶ 7° ex paucitate carnis cum raritate texture. Et hec fere ſigna omnia poſſunt demonſtrare caliditatem renum huius generoſe domine. ¶ Cum ergo multiplicaꝰ in ſtomacho flegma ꝛ etiã ipſum ab epate pellaꝰ ad renes. etiã qꝛ in renibus mala cõplõ calida per accidens eſt generatiua humoris frigidi debilitãtis digeſtiuaꝝ: ideo flegmata multa inuenta in renibus ꝛ partes harenoſe ex ſiccis humoribus in renibus a ſua mala complexione calida genite inuiſcanꝰ ꝛ cõglutinanꝰ adinuicē: nõ eſt mirabile ſi in ea qñqz generanꝰ ꝛ geniti ſunt lapilli: ſicut patuit ad experientiam. Viſit enim in ciuitate Padue lapillum vnum groſſum vnius grani ſurgi.

De ſexto v° accñte dicendum: q flegmata multiplicata in ſtomacho ꝛ in epate propter debilitatem predictorum mẽbrorum preaſſignatam per uenaz chilim deſcendentia ꝛ per alias ab ea ramificatas que ingrediuntur corpus matricis in eadem multiplicantur: ꝛ cum fuerint in eadem matrice congregata per modũ impreſſionis triſtis incitant virtutē ipſius ad expulſionem ꝛ totiens expellitur illa materia quotiens in matrice congregata incitat ipſam ad ſui expulſionem. Sed continue fere aut valde ſepe hec flegmata pelluntur ad matricem ꝛ incitant ipſam ad expulſionez. Itaqz ergo quaſi ſemper aut ualde frequenter hec mulier laborat de fluxu materierum albarum a matrice ſua. ¶ Ex quo apparet q iſta iproprie ꝛ falſe denominanꝰ mẽſtrua alba. Nõ enim in fine mẽſis multiplicantur ꝛ deſcẽdunt preciſe. ſicut alia menſtrua rubea naliter ſe habẽtia. que mẽſtrua denominata ſunt a mene greco qõ lunã importat: ſm cuius reuolutionē reuoluuntur talia menſtrua. ¶ At v° tu ſupaddē potes: q etiam debilitas mricis põt eſſe cã ɔgregationis taliũ flatuũ in ipa ppter ſpẽm male cõplõnis que acqſita fuit in ipa ppter idebitã mũdificationẽ que cõplet° fit in muliē cũ eſt fecũda: q cũ de fecũditate pmutata fuit i ſterilitatē: ſic eſt diſpõ iſta. Illa igiꝰ flata per viã indigeſtiõis multiplicata in mrice nõ minus ipellũt ipaz ad expulſionē ipſius q facit mã aliũde ad ipam ppulſa. Et tu ɔcede ambas iſtas cãs fore effectiuas talis defluxus. Nõ enim ppter debilitas matricis põt eſſe pſe cã talis fluxus abſqz nocumẽto epatis. Nocumẽtũ tñ ab epate per colligantiã matricis cõmunicatũ nõ diu pmanet: quin faciat in matrice egritudinem etiam per eſſentiam. ¶ Ex qbus oibus tãdem correlarie ɔcludiꝰ. q hec diſpõ videꝰ eſſe ualde difficilis. Eſt eniz cõplicata ex reciproca alteratione ꝛ coicatione nocumẽti cerebri ad ſtomachũ ꝛ ecõtra. ꝛ ſtõchi ad epar ꝛ ecõuerſo. ꝛ epatis ad renes ꝛ ad mricē ꝛ ecõtra. q̃re ꝛc̃. Et ex oibus tandē finalr cõcludiꝰ q regimē huius domine debet eſſe attentione ꝛ ſollicitudine continuatum: aliter non erit eius terminatio laudabilis. Sequitur tertio q indiget viro in ſcientia ꝛ opere non mediocriter trito: ſed ampliſſime docto: qui diſpoſitionibus omnibus iſtis prouidere poſſit opportune ꝛ conuenienter ut diſpoſitio aduocat.

Regimen ex pte ſex rerũ nõ nãliũ quod tractatuz fuit in conſilio magno de materiebus albis. 3° v° 44ᵒʳ deſcribam remedia iſtis diſpoſitionibus appropriata alternatim applicabilia ſm q diſpoſitiones neceſſitabunt vna alteri predominante ꝛ econuerſo.

¶ De cura per medicinalis. Cap. II.

Eſcẽdendo ad caplm 2ᵐ de regimine per medicinalia. ¶ Premittẽdũ eſt h ex caſ h q lʒ diſpoſitiones mẽbroꝝ huius generoſe dñe ſint diuerſe: qm cõplõ epatis ꝛ renũ calã eſt ꝛ ſicca. cerebri v° cordis ꝛ ſtomachi cõplõ ad frigiditatē ꝛ humiditatē declinata eſt. ꝛ ppter hoc eſſet difficile inuenire medicinalia inſtrã oib° ɔuenienter applicabilia: qꝛ tñ intẽdẽdum eſt ad diuium lapſus in regimine malaꝝ cõplõnũ diuerſaꝝ. Jõ qꝛ lapſus in toto dñaꝰ frigidus ꝛ humidus hic eligẽda ſunt iſtrã que ɔrienꝰ ei ppter qõ oia medicamina debet eſſe calefactiua mediocriter potẽti° aũt exiccatiua: qm maior eſt lapſus per humiditatē q per frigiditatē. ¶ 2° pñ' pmittẽdũ. q in diuerſitate tãta lapſuũ pluriũ mẽbroꝝ modus pfect° in applicatione inſtroꝝ debet eſſe talis. ut cuz hec generoſa domina moleſtatur magis a fluxu catarriçante principaliter intendatur ad illum cum remedijs opportunis. Cum autem uehementer moleſtatur a matricis fluxu ſimiliter intẽdendum eſt de prima intentione: non negligendo tamen aliorum membrorum egritudines ꝛ accidentia.

Itaqz ſi uehemẽter moleſtabiꝰ a mã catarriçante ad pect° ei° uel ad ſtomachũ. qnque iſtis puidẽdũ eſt ei. ¶ Et h qdē ſi mã deſcẽdens multa eſſet fere ſuffocationis effectiua ſtatum fiat ei flobotomia de baſilica dextre partis per quã extrahanꝰ ſanguinis. ℥. iij. uſqz ad quatuor: cum limitato tamen tenore virtutis. ¶ 2ᵐ inſtrumentum eſt ut materia diuertatur ad debiliora ꝛ inferiora membra cum enemate aliquid acuitatis habente deſcripto per hunc modum. ℞. foliorum maluarum blete ꝛ mercurialis. ana. M. j. furfuris. M. ij. coquantur in ſufficienti quantitate aque ꝛ de ipſarum expreſſione accipiat lib. j. olei de ruta: ꝛ olei de ſiſamo. ana. ℥. ij. ſalis gemme grana q̃tuor. iere ſimplicis ꝛ benedicte. ana. ʒ. vj. ꝛ imponatur mediocriter calidum bis in die ante prandium ꝛ cenam.

¶ 3ᵐ inſtrm eſt: ut applicent̃ fricatiões a pedibus uſqꝫ ad genua: ⁊ a genibus uſqꝫ ad inguina ⁊ nates: ⁊ ab eiſdeꝫ ad inferiores ptes uſquequo mẽbra rubeant. ¶ 4ᵐ inſtrm eſt hoc. ut ſi per hec iſtra nõ papit nõbilis alleuiatio per anhelitũ ⁊ reliq̃ tũc fiãt appõnes uẽtoſaꝝ ſup ſpatulaꝝ muſculis ⁊ ſup nateb⁹. Et ſi qdẽ gra hui⁹ itẽtõis poſſent ɔuenienter apiri emorroidales uene ſanguinẽ mediocriter effundẽtes: tũc nullũ eẽt iſtrm ſalubri⁹ illo. ¶ Si aũt adhuc inualeſcat accĩs tũc applicet̃ iſtrm 5ᵐ eũdi ſm hũc modũ. ℞. pillarũ cochiaꝝ. ʒ. ſ. pillaꝝ aureaꝝ. ℈. j. forment̃ pille. vj. cũ ſucco roſaꝝ. ⁊ exhibeant̃ in aurora ⁊ tardet̃ poſt eas cibus horis ad min⁹ ſex. ¶ Taceo hic ꝙ ſi pp uehemẽtẽ fluxũ mẽſtrũ timeret̃ ſuffocatio ut ſepe ɔtingit. tũc illuſtres viri ɔcordãt ut intercipiat̃ fluxus exhibẽdo in nocte per duas horas poſt aſſumptũ cibũ. ℈. ij. auree alexãdrine cũ. ʒ. j. ſublimationis foliorum papaueris tepide aut decoctionis granorum eius. ¶ Ego aũt certitudine ſcio ꝙ ſi dent̃ pille. ij. facte de trociſcis de ſtella mirabile inſtrm ſunt ad intercipiẽduꝫ fluxum predictuꝫ ⁊ exhibẽdo eas poſt cenã per duas horas. ¶ Superaddẽdũ eſt quoqꝫ p̃dictis. ꝙ ſi ɔtingat catarrizãtẽ mãm defluxiſſe ⁊ collectã eẽ in colatorio in loco ſuppoſito reti mirabili de cui⁹ ſtrictõe lõga dubitat̃ ſubita ſuffocatio. Jõ ſummũ remediũ eſt ut ſepe fiat gargariſma: motu tñ ⁊ agitatiõe leuib⁹. vide ꝗtũ opꝫ eẽ ſollicitũ viꝝ ſapiẽtẽ in regie catarroꝝ.

Cũ aũt ɔtigerit ꝙ ſcõm accĩs. ſ. ſpatularũ dolor uehementer exãterit intantũ ꝙ ipediat ſomnũ ⁊ faciat mãs lꝫ etiam laudabiles agitari. ppterea qꝛ dolor fortis exacuit reuma. 3° tegni. Jdeo ei puidẽdũ eſt cũ applicatiõe inſtroꝝ ſedantiũ dolorẽ cũ anodinitate per reſolõnẽ ɔuentẽ tem. Timeo enim hic applicare ſtiptica: ppterea qꝛ materie expulſe cretice nõ debẽt repcuti neqꝫ prohiberi debet ipſaꝝ fluxus. ¶ Jõ applicet̃ ei hoc linimẽtũ. ℞. olei amigdalaruꝫ dulcium ⁊ de ſiſamo. añ. ʒ. ſ. olei de keiri citrina. ʒ. j. ſ. croci pinguedinis anatis ⁊ capi. añ. ʒ. j. violarũ maiorane ⁊ ſiſeleos. añ. ℈. j. cere albe. q. s. fiat vnguentuꝫ. de quo tepido aut bene calido quater in die inungantur partes oẽs dolentes ⁊ etiã adiacẽtia eis. ¶ Et ſi uelis remediũ domeſticũ ⁊ mũdũ magis: tunc ℞. floꝝ camomille mellilotũ ſemis aneti ameos meliſſe maiorane. añ. ℈. j. coquant̃ in aqua: ex qua decoctione impleant̃ ueſice ⁊ ptibus imponat̃ aut in eis infundant̃ ſpongie lane uel cotõ q̃ expreſſe applicent̃ partibus: ut dictum eſt. ¶ 3ᵐ remediũ ad hos dolores. ⁊ eſt octauũ in ordine ſi bene ɔſideras eſt hoc. ℞. foliorũ cauliuꝫ betonice meliſſe. añ. M. iij. farine fabaruꝫ. ʒ. ij. farine frumenti ⁊ ſe. lini. añ. ʒ. j. ſ. croci. ʒ. j. vitellos oui numero duo coquantur plante in aqua uſqꝫ ad bonã earũ mollificationem. deinde incorporent̃ alia ſecũ ⁊ fiat emplaſtrum ſatis ſubtile ⁊ calidum actu applicet̃ dolẽtibus partibus ⁊ circũferẽtialibus. Hoc ſufficere videtur de cura ſcõi accidentis principalis. vꝫ doloris ſpatularum.

Jam vero videt̃ puidẽdũ eẽ 3° accĩti. ſ. male diſpõni ſtomachi hui⁹ gñoſe dñe per quã debilitat̃ digõ ipſi⁹ ⁊ uẽtoſitatũ multitudo aggregat̃ in eo. videt̃ aũt mihi ſufficere ſatis puidere cũ q̃tuor iſraſcriptis remediis. ¶ Quorũ pmũ ⁊ in ordie nonũ eſt hoc. ℞. ſy. de calamento mellis roſati colati ſyr. de eupatorio. añ. ʒ. iij. aque abſinthij meliſſe ⁊ menthe añ. ʒ. j. miſce ⁊ totũ accipiat̃ in aurora calidum totiẽs ꝙ appeat urinaꝫ ei⁹ eẽ ſubſtãtia ⁊ calore rectificatã in cui⁹ fundo ſit hypoſtaſis alba ɔtĩcta ⁊ eq̃lis ⁊ dyaphana ſatis. ¶ 10ᵐ iſtrm admiſtrãdũ eſt. ut patiẽti in aurora exhibeatur. ʒ. vj. iere Gal. cũ. ʒ. ij. bñdicte ſimplicis cuꝫ modico vini albi ſubtilis aromatici ⁊ caleſci ⁊ tardet̃ cib⁹ ſaltẽ horis. 6. ¶ 11ᵐ iſtrm eſt hoc. ℞. ſpẽꝝ eluarij de ligno aloes. ʒ. j. ſpẽrũ dyamuſci dulcis. ʒ. ſ. ameos. ꝗ. padiſi. añ. ʒ. ſ. ʒuccari albi. ʒ. iiij. cum aqua menthe fiat confectio in rotulis magnis de qua ſemp ante cibũ parũ accipiat quãtitatem medie. ʒ. uel iij. ʒ. bibẽdo poſt illud modicũ vini aromatici ⁊ electi. ¶ 4ᵐ inſtrm ad hãc intẽtioneꝫ ⁊ in ordine. xij. eſt hoc. ℞. ameos ſpice ligni aloes menthe origani. añ. ℈. j. macis. ʒ. ij. ʒuccari quadruplũ põderis oĩuꝫ puluerizent̃ oĩa per ſe: ⁊ cũ eo cõmiſceant̃ ⁊ fiat tragea de qua hec dña ſemp in fine ſue cibatiõis accipiat coclear vnum ſemp accipiẽdo uel deglutiẽdo ſine maſticatiõe. ¶ 13ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. ligni aloes mẽthe macis origani cinamomi gariofiloꝝ ſpice. añ. ʒ. ſ. trociſcoꝝ gallie muſcate. ʒ. j. ſ. olei de maſtice de mẽtha ⁊ nardini. añ. ʒ. j. laudani. ʒ. ij. reſine electe. ʒ. vj. cere quantum ſufficit fiat cerotũ bene glutinoſum ⁊ applicet̃ ſtomacho eius ⁊ ſolẽniter confert omni debilitati ſtomachi prouenienti a mala cõplexione frigida ⁊ humida materiali ⁊ immateriali eius.

Apparet aũt ex p̃miſſis ꝙ plima inſtroꝝ que adminiſtrata ſunt capiti ⁊ ſtomacho ɔueniẽter ſubuenire pñt epati: ⁊ pprie qñ nõ dat̃ ex eis quãtitas ualde magna: uerũ qꝛ epar eius lapſu nãli diſcraſiatum eſt in caliditate ⁊ ſiccitate. imo etiã diſtẽperie nõ nãli. ideo placuit mihi ponere remedia experta: ⁊ eiſdẽ conuenientia. ¶ Primum itaqꝫ ipſoꝝ ⁊ in ordie. xiiij. eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ de ſpodio trociſcoꝝ dyarodon. añ. ʒ. j. lacce preparate. ʒ. ſ. ʒuccari albi. ʒ. iiij. cũ aqua cicoree fiat ɔfectio in rotulis magnis de qua quando videbit̃ opportunũ accipiant̃. ij. ʒ. ſemp ante cibum ⁊ poſt cibuꝫ totidẽ. ¶ 2ᵐ vero inſtrm in ordine. xv. eſt hoc. ℞. aque cicoree aque epatice. añ. ʒ. j. aque eupatorij. ʒ. ſ. miſce. ⁊ pluribus vicibus mane accipiatur in potu actu frigidum. ¶ 3ᵐ vero inſtrm p̃ncipale ⁊ eſt. xvj. eſt hoc. ℞. olei nardini olei citonioꝝ. añ. ʒ. j. ſpodij roſa. coralloruꝫ amborum: ſandalorum amborũ. añ. ʒ. ſ. cere albe quãtum ſufficit fiat vnguentum molle: de quo totum hypocundrium dextrum ante ⁊ retro diligenter inungatur in die quater: ⁊ hec de cura quarte diſpoſitionis huius domine.

Pro quinta vero diſpõne hui⁹ magnifice dñe videlicet pro diſpõne renũ: lꝫ oĩa iſtra fere añdicta ɔuenire poſſint etiã renib⁹. tñ p̃ncipalis intẽtio ad ipſos habẽda eſt: ut vie ipſoꝝ ⁊ ſibi vicine ut emulgẽtes colatoriũ ⁊ uritides pori conueniẽter teneant̃ apti. ut mãe nõ figant̃ in eis ⁊ conuertant̃ in trũbos harenas ⁊ petala quib⁹ mihi puidẽdũ appet q̃tuor iſtris ɔueniẽtibus. ¶ Et primũ ipſoꝝ in ordie. xvij. eſt hoc. ℞. aque ſublimatiõis lito ſpmatis ⁊ eſt mileũ ſolis. ʒ. ij. aque ſaxifragie ⁊ ſpagi. añ. ʒ. j. ſ. accipiant̃ in aurora in potu plib⁹ mane. ⁊ eſt exoimẽtũ nobile. ¶ 18ᵐ iſtrm ⁊ 2ᵐ p̃ncipale ad hoc eſt hoc. ℞. ſe. ſpagi petroſilini fenicli aniſi. añ. ʒ. j. g̃noꝝ hedẽ ſiccoꝝ milij ſolis. añ. ʒ. iij. lapidis lincis: lapidis iudaici. añ. ʒ. j. ſ. ʒuccari albi triplũ põderis oĩum. fiat tragea. Et cuꝫ pcepis dolores renũ ⁊ ſpine ⁊ urinas eſſe factas tenues ualde: tunc ſemper de iſta tragea accipiat. j. magnũ coclear ante cibũ: educit enim trũbos harenas ⁊ lapides urinam prouocando notabiliter. ¶ 3ᵐ principale remediũ ⁊ in ordine. xix. eſt. ꝙ grana hedẽ coquant̃: delectabilius eſt ꝙ ifundant̃ in vino qđ accipe debet in potu. Ego aũt ppter euitãdũ faſtidiũ magis ſoleo cõſulere patiẽtibus ut cum maſticatione: uel ſine illa accipiãtur ſex uel octo grana hedere p̃dicte. ¶ Ultimũ remediuꝫ quartũ ad hoc ⁊ in ordine. xx. ⁊ infallibile eſt ut plurib⁹ mane in aurora patiẽs bibat hũc potũ. ℞. aque ſublimationis apij. ʒ. ij. pulueris radicũ ſaxifragie vitri cõbuſti ſm arteꝫ. añ. ℈. j. bibe totũ: ⁊ nõ credo poſſe remanere lapillos nec harenas cũ uſu iſtius inſtrĩ ɔtinuati. ⁊ videntur hec pro penultima diſpõne huius magnifice dñe ſufficere ſatis. Nota ꝙ vitrum cõburitur ſic. vitrum inuoluitur in pice ⁊ cuꝫ tenacalis ponitur in fornace: deinde extrahitur ⁊ iterum inuoluitur in pice ⁊ ponitur in fornace.

Nũc aũt poſtremo puidẽdũ eſt ultime diſpõni eius que eſt flux⁹ mẽſtrũ albarũ a mr̃ice. ¶ Pro quo p̃mittẽdũ ẽ. ꝙ hec egritudo ſolet eẽ cronica ⁊ difficilis curatiõis multũ. ppterea qꝛ ſiue pueniat ppter pmutationẽ creticã mẽſtrũ flaucarũ corruptaꝝ uel nõ corruptarũ a toto uel a determinatis mẽbris. opꝫ ex hoc intelligere grauitateꝫ curatiõis ei⁹. ¶ Si aũt pueniat ppter nocumẽtũ digeſtio-

nis ſtõchi ⁊ epatis que ambo ſunt cauſa multiplicationis taliũ mãez in mřice. ℂ Et 3° itez ſi pueuerit hec diſpõ ppter debilitatẽ eſſentialẽ mřicis. ℂ Et 4° ſi prouenerit hoc nocumẽtũ in mřice per colligãtiã toti⁹ uel ptiũ: ⁊ etiã per ppriũ nocumẽtũ ipi⁹ mřicis: patet ꝙ oĩno neceſſario hec egritudo erit difficilis curationis. ℂ Et adhuc quinta rõ eſt ꝙ de iſta egritudine diminute multũ ab illuſtrib⁹ medicis tractatũ eſt de ea ſiue greca uł arabica ⁊ italica etiã ⁊ alienigena medicie uolumia bñ iſpexeris. ℂ Pro regimie ṽo hui⁹ diſpõnis q̃tuor mihi videnť iſtã neceſſaria. ℂ Quoꝝ primũ eſt. ut hec dña magnifica utať aq̃ ſublimationis ueuen accipiẽdo de ea q̃tuor. ℥. uel ad min⁹ iij. calida per. XXX. uł XL. dies ↄtinuos. mũdificabit eñi educit lauãdo ⁊ abſtergẽdo epaticas renales uriales ⁊ mřicales vias: lege de ea laudes 2° canoñ. in ppřio caꝑ. ⁊ eſt plãta apud italos nominata matricaria. ℂ 2ᵐ ṽo pñcipale iſtřm eſt de exptis hoc. ℞ galbani electi. ℥. iiij. oppoponacis. ℥. j. ſandarace thuris hypoqſtidos. añ. ℨ. ſ. diſſoluanť gũme cũ aceto acuto. ⁊ fiat cerotũ ſpericũ ſup pãno de grana per digitalẽ mẽſurã maius q̃ nebula rotũda. Hoc itaq₃ cerotũ portet applicatũ patiens ſup vmbilico in medio ei⁹ ſtãte ſicut pũct⁹ in circulo coopiendo vmbilicũ uſqueq̃ cõplete exiccauerit mães cõſimiles in mřicẽ abũdãtes coicato ei⁹ ↄtuali innamẽto ſi nõ intelligis aliter ſaltẽ per vmbilicũ uenã ad matricẽ tẽdẽtẽ. ℂ 3ᵐ ⁊ in ordine. xxiij. eſt. ut hec generoſa dña oi mane ⁊ ſero aut ſaltẽ in die ſemel faciat encauſma ſm hũc modũ. ℞ gallaꝝ quercꝰ pforataꝝ. gallaꝝ cupiſſi. oſſiũ pineaꝝ nõ ↄſeruãtũ medullã. ſed totũ fructũ: torrefactoꝝ. añ. ℳ. iiij. aluminis roche lib. j. aluminis iameni qᵭ ab auctorib⁹ ſciſſum noiari ſolet lib. ſ. trociſcoꝝ gallie muſcate numero. vj. trociſcoꝝ alipte muſcate. trociſcoꝝ nere. añ. numero vnũ. coq̃nť oĩa in ſimilis aque xij. uſq₃ ad ↄſumptionẽ medietatis: in hãc q̃ aquã paucę tepiditatis ſedeat hec magnifica dña in uaſe ligneo per horã ſaltẽ mediã. ℂ Ultimũ ṽo iſtřm eſt hoc. ℞ ſpẽrũ bñdicte cõpletaꝝ. ℥. j. ſ. aloes trib⁹ dieb⁹ ĩfuſi in ſucco ueuẽ ſuprãſcripte. ℥. iij. ↄfectiõis uel trociſcoꝝ nere. ℥. j. maſticis. ℨ. ſ. croci. gra. xv. cu₃ vino aromatico antiq̃ ualde fumoſo: ueluti uernacia ieuuẽſis. formentur pillę de oĩ. ℥. vij. ⁊ accipiat ex eis vnã paruã añ cenã oi q̃nta die. Scio eñi ꝙ mães ſuperfluas corruptas aut diſpoſitas corruptioni ↄueniẽter attrahũt ⁊ educũt a mřice: ppter qᵭ ⁊ alia tria pcedẽtia iſtřa mulieru₃ plurime ab hac difficili egritudine ſanate ſunt ⁊ ad optimã diſpõne₃ reducte: qᵭ totũ huic magnifice dñe donare digneť ille ſolus omniu₃ conditor qui cuncta regulat ⁊ benedicit. Ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium. 219.

De duplici mala diſpoſitione. v₃. ℂ De mala complexione epatis cum duritie manifeſta. ℂ De mala complexione frigida ⁊ humida matricis cum humiditatibus albis. ℂ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

ℂ De diſpoſitionibus ipſis ⁊ cauſis earum. Caꝑ. I.

Nobilis ⁊ honeſta domina Puliſena de Thienis de Uincẽtia egritudine laborat diuerſis accĩtib⁹ cõplicata que multũ uerẽda eſt in ea: ut facile plurib⁹ rõnib⁹ deduci põt. ℂ Primo qdem q₂ eſt lapſus diſpropoꝛtionalis: eſt eñi diſpõ illi⁹ mala cõplõ frida ⁊ humida nãlis mřicis ⁊ epatis pñcipalis: ſed cõplo nãlis eius eſt calã ⁊ hu. q₂ ſanguica. igiť ⁊c̃. ℂ 2° q₂ lapſus iſte eſt cronicus ⁊ ois talis eſt difficilis. ℂ 3° q₂ cõplicat⁹ manifeſte duritiei epatis ⁊ ut plũmũ eſt icurabilis. ut p₃ 14° tertij. 4° caꝑ. ⁊ pluribꝰ alijs rõnib⁹ etiã hoc duci põt: quas grã breuitatis omitto. ℂ Et 2° ipſi⁹ diſpõ mãez albaꝝ ↄtinuus a mřice defluxus aliqñ cũ mẽſtruis iterpolate fluẽtib⁹ cõmixt⁹: que tñ nõ dico eẽ nãlia mẽſtrua: eo q₂ nõ hñt piodũ eũonis mẽſe. i. lunarẽ dictũ. Neq₃ etiã nãlis dici põt: q₂ nõ ↄfert neq₃ alleuiat. ⁊ itez q₂ ad ipſi⁹ eductionẽ nã ſinthomatice mouetur: ⁊ nõ ↄueniẽter: ⁊ eſt itez mã que educiť corrupta: qᵭ arguit ex fetore illi⁹ qᵭ eſt putrefactiõis ſignũ. ꝑ pnoſticoꝝ. cõmẽto ultio. ⁊ ex colore mãez que in liuidũ ⁊ palidũ icinanť colorẽ. ℂ 2ᵃ ṽo ei⁹ diſpõ diligẽter ↄſiderãda eſt: ⁊ magis cũ raro ab auctorib⁹ illuſtrib⁹ de ipa bñ determiatũ ſit. A grecis enim Hyppo. Gał. Paulo ⁊ Alexãdro pipatetico pauca de hac mã ſeu mřicis diſpõne ſcripta repies. ⁊ ab auctoribus arabicis. ut Auicẽna Haliabate Raſi ſũt ſatis pauca. Qᵭ videri põt. eo q₂ 9° ↄtinẽtis. ubi multi celeberrimi viri alleganť ⁊ auctores de hac mã paꝝ uł q̃ſi nihil ſcriptũ videbis. ℂ Mirãdũ eſt aũt ſatis. qm̃ in his tpib⁹ ⁊ in iſtis italie ptibus hec egritudo itãtũ inaleſcit ut in plib⁹ mulierib⁹ multũ coiceť. ℂ Forte aũt ↄtingit hoc apud auctores cõgnilatos: aut q₂ ſuis tpib⁹ morigerate magis regebanť mulieres: aut q₂ eis in regiõib⁹ ſuis ⁊ tpib⁹ ſuis nõ ita frequẽter viſa fuit hec egritudo. Nõ eñi incõueniẽs eſt qbuſdã medicis tpe ⁊ regione ſuis aliq̃s apparẽ egritudies que alijs nõ apparuerint. Galen⁹ nec q̃ntanã nec ſextanã vidit: que tñ nõ tuerũt Hyppo. ut patet 6° epidimiaꝝ. textu ⁊ cõmẽto pmis. De eis ampli⁹ etiã foꝛtaſſis auctores pnoiati mãm iſtã itellexerunt ſub caꝑ ſterilitatis: ⁊ videť itellexiſſe Gał. 6° de accĩtĩ ⁊ moꝛbo. tracta. 3°. caꝑ 2°. dũ dixit. Propter has eñi rõnes mulierũ ſterilitatẽ deprehẽdimus. ℂ Aut ṽo cõtingere potuit. q₂ mãm hu₃⁹ capłi illuſtres auctores collocarũt ſub caꝑ de fluxu mẽſtruoꝝ. q̃re Paulus ꝑ practice. caꝑ 17°. Reumatiſmus eſt mřicis fluxus toto coꝛpe expurgato. tale ṽo eſt qᵭ educatur quale ⁊ qᵭ abũdat. hoc qdẽ rubeũ uelut liquor. i. aquoſitas ſanguis. aliud ṽo albũ. palidũ ṽo aliud. aliud ṽo cholicum. aliqñ ṽo aquoſitas ſanguis purus. lege ibi. ℂ Auicẽna ṽo de illuſtriorib⁹ arabicis. 21° tertij. ſermones paucos de hac mã ptulit in hũc modũ caꝑ de curſu mřicis. Qñq₃ ṽo accidit mulierib⁹ ut currãt humiditates putride ⁊ plũmũ fit hoc propter multitudinẽ ſupfluitatũ ⁊ ppter debilitatẽ digẽnis mẽſtruoꝝ cũ putreſit matrix: ⁊ hẽt capłm ſupple determiat de putredie mřicis. ℂ A medicis etia₃ italicis de hac materia pauca ſcripta iuenies ab auctorib⁹ inq̃. ut Caſſio felice: Coꝛnelio celſo: Oribaſio: Theodoro Priſciano. A moderniorib⁹ ṽo: ut Gilberto Anglico: Guilielmo Placẽtino ⁊ Bruxẽſi. Oẽs eñi hi illuſtres viri paucũ in hac mã ſermocinati fuerunt. q̃re opoꝛtet in hac mã paulĩſper agere theorice. ℂ Neceſſe itaq₃ eſt hãc egritudinẽ mřici ineẽ aut per eſſentiã aut per colligãtiã. ⁊ ſi per eẽntiã: aut egritudo eſt breuis tpis. ⁊ hoc nõ ut ſupra pmiſſu₃ eſt. aut erit cronica ⁊ ſic difficilis erit: eo q₂ mřicis egritudies ⁊ accĩtia facile pñcipalibus mẽbꝛis: imo toti coicanť pp magnã colligãtiã quã ipſa hẽt ad totũ: ut patet 21° tertij. caꝑ ꝑ. ℂ Ampli⁹ etiã expimẽto patet in pfocatiõib⁹ ei⁹ quãtũ noceať toti coꝛpus ⁊ pñcipalia oꝛgana anhelitus. ℂ Quare ex hoc fundamẽto arguitur malã cõplonẽ epatis pmutatã ad frigidũ ⁊ humidum ⁊ malã cõpõnem eius: ut oppilonẽ ⁊ egritudinẽ cõpoſitaꝝ: ut ſpã durã epatis rõnabilius a nocumẽto mřicis pueniſſe q̃ ecõtra. Propter qᵭ iterũ ex hoc 2° ↄcludiť. ꝙ ſi pp egritudines mřicis deterioꝛ tñ eſt pp accĩtia cõſecuta que iã pmiſſa ſunt. ℂ Si ṽo ipſi⁹ mřicis egritudo fuerit per colligãtiam eius ad cerebrũ: cui uehemẽter colligata eſt cum ſenſatione ſua. ut 21° tertij. ubi ſupra colligẽdũ. ſi eñi uehemẽtius ſentiret uehemẽti⁹ ei eẽt colligata. aut erit ppter colligãtiã coꝛdis epatis ⁊ renũ ad ipſam. ⁊ quocũq₃ horũ dato egritudo ſemper erit ſuſpecta. igitur ⁊c̃. minoꝛ apud intelligentem faciliter inductiue diſcurrendo deduci poteſt. ℂ Ex quibus oĩbus ultimo deduci põt oĩno hãc diſpõnẽ eẽe difficillimã. ℂ Et ultimo deduci poteſt qo ſit modus ⁊ canones in curãdo ipſam. Op₃ enim attendere diſpoſitionibus epatis principaliter ppter nobilitatem ⁊ pñcipatum. egritudines enim mẽbꝛoꝛũ nobiliũ ⁊ pñcipaliu₃ in egritudinibus cõplicatis neceſſario plus curam ad ſe uocant q̃ mẽbꝛorum nõ pñcipalium egritudines. ut 4° primi. caꝑ pmo colligendum. deinde ṽo opoꝛtebit attendere diſpoſitionibus matricis.

¶ Hec itaqʒ ꝛ ſi in ſermonib⁹ ſint difficilia in curatione vo
olno difficillima ſunt. In curatione igit̃ iſtaꝝ diſpōnū pn-
cipal'r attēdēduʒ eſt epati.ſcōario vo diſpōnib⁹ mr̄icis ꝛ ſiſ
epatis diſpōnes pcurādo. Non eni ipoſſibile eſt rectificare
ſimul epar ꝛ matricē:cū amboꝝ iſtorū lapſus ſint ſpē idem
fere:aut ſaltem ab eadem efficiente cauſa producti.

Premittēdū itaqʒ ꝑ diſcurſu ueloci q̄ regimis
rerū nō nālū quaſi oīum applica-
tio debet eē in calefaciēdo ꝛ exiccādo:lʒ amplius in exiccā-
do q̄ calefaciēdo:que oīa de aere cibo potu ꝛ aliis celeber-
rimo doctori Petro ſulmonenſi mēſurāda dimitto.q̄re ꝛc̄.

¶ De cura duritiei epatis per medicinalia. Cap.ii.

CErtis aūt que mihi expta ꝛ oīum auctorū ſnia
probate ſunt.¶ Primo eſt deſcriptio ſyr.buius
℞.raſure eboris nō ſophiſticati.ʒ.ſ.coſti artha
nite caſſie lignee oppobalſami.i.balſami maſcli
acatie coralloꝝ alboꝝ ꝛ rubeoꝝ.an̄.ʒ.ij.ſandara
ce thuris gallie muſcate de folictis.an̄.ʒ.ij.ſ.lapidis emati-
tis ſpodij nucis muſ.gallaꝝ pforataꝝ.an̄.ʒ.iij.ſcorie ferri ꝑ-
parate ſm artē ↄſtrixe cū.ʒ.j.aque extinctiōis foꝛte.i.calibis
aut loco illi⁹ aque alumioſe nālis lib.xij.īfundant̃ oia p̄di-
cta in altera illaꝝ aquarū per dies nāles iij.deide coquant̃
ſimul lēto igne uſqʒ ad ↄſumptionē duaꝝ ptiū.deide colent̃
ꝛ cuʒ torculari uehemēter exp̄mant̃ ꝛ colature ſupaddant̃
ʒuccari tabarʒet lib.ij.coquant̃ uſqʒ ad ſpiſſitudinē:ꝛ duʒ
coquit̃ ſyru.aromatiʒet̃ cū iſtis ſpēb⁹ in ſindone ligatis.℞.
ligni aloes ḡnoꝝ iunipi tamariſci cornu cerui aduſti macis
an̄.ʒ.j.ꝛ fiat ſyr.de quo oī mane exhibeant̃.ʒ.ij.cū aqua ex-
tinctiōis calibis.ꝛ ſi uelles aliqual'r apire pp duritieʒ epa-
tis coquat̃ aq̄ p̄dicta cū.ʒ.j.ſpice nardi. Et ſi ad hoc pncipa-
liter īcēderes adde ſy.p̄dicto ſpēꝝ dyalacce.ʒ.j.uꝰ arōatiʒat̃
aut dyacurcume que foꝛte eſt melioꝛ.¶ Cōfectio bona qua
uti debēt patiētes an̄ cibū ſemp ex ea ſumēdo rotulā vnā.ʒ.
ſ.in p̄ma mēſa.℞.ſpēꝝ dyalacce.ʒ.j.ſpēꝝ dyacurcume.ʒ.j.
ſ.ſe.endiuie cuſcute ḡnoꝝ iunipi ſe.acetoſe ſqnāti pipis al-
bi.an̄.ʒ.ſ.ʒuccari albi lib.ſ.fiat cōfectio ſolida cū aq̄ cico-
ree.¶ Cerotū bonū mollificās ꝛ reſoluēs oppilōnes apata
dura epatis.exhauſt etiā ſuꝑfluitates in eo ineētes.℞.bdelij
molliotis ꝛ ſubalbidi.ʒ.j.armoniaci elci.ʒ.ſ.empl'i de mu-
cillagib⁹ ſimplicis.ʒ.iij.rubee tinctoꝝ ſpice nardi ſe.leuiſti.
ꝛ apij ſe.endiuie ſylueſtris:ꝛ eſt cicorea.cuius flores ſunt ce-
leſtini ꝛ folia icisa ꝛ amara.an̄.ʒ.j.melliloti.ʒ.iiij.diſſoluant̃
dicte gūme in aceto fortiſſimo ꝛ bulliāt cū lib.ſ.olei de geſ-
ſemini uel vini albi planenſis.ꝛ.ʒ.iij.olei de abſinthio uel
nardino uel de ſiſticis.ꝛ.ʒ.j.cere.deinde addat̃ empl'm de
mucillagib⁹:deinde cū infridare cepit addant̃ ſpēs p̄dicte.
Huic enim empl'o per me cōpoſito nulla durities reſiſtere
poterit.Fiat ergo lunaris figure ꝛ applicet̃ hypocōdrio dex-
tro.ita q̄ oēm regionē epatis bn̄ amplectat̃ ꝛ quotiēs opus
fuerit pmittet̃ ut meli⁹ leniat duritiē ꝛ ſoluere poſſit. Et ſi
q̄nqʒ ꝑpter caliditaē uereret̃ de ↄtinua reſidētia eius ſuper
loco remoueri pōt ꝛ fiat iunctio cū.ʒ.j.olei de maſtice.ꝛ.ʒ.
ſ.olei amigdalarū dulciū calefactoruʒ.¶ Trociſci boni re-
ſoluētes oppilōnes ꝛ collectiones duras in epate.℞.ligni
aloes ſquināti caſſie lignee floꝝ abſinthij camedreos.an̄.ʒ.
j.ſpice nar.ʒ.j.ſ.melliloti.ʒ.iij.bdelij mollis.ʒ.ſ.pulueriʒen-
tur ſubtil'r ſpēs ꝛ incorporent̃ cū bdelio diſſoluto cū aceto
ſquillitico.de q̄bus in mane exhibeat̃.ʒ.j.per vnā ſeptima-
nā cū aqua decoctionis amigdalaꝝ amaraꝝ.¶ Puluis ad
eādē intētionē reſolutiuus ꝛ lenitiuus p̄dictarū duritierū ꝛ
aliqual'r ſolutiu⁹.℞.reupōtici.ʒ.ij.foliculoꝝ ſene.ʒ.j.viol.
ſiccaꝝ.ʒ.j.ſ.liquiritie melliloti.amigdalaꝝ amaraꝝ ſu meu
aſſari an̄.℈.ij.fiat puluis ſubtilis.de quo in potu dent̃.℈.ij.
uſqʒ ad.ʒ.j.cū aqua decoctionis paſſulaꝝ nigraruʒ.¶ Pro
hac etiā intētiōe memorādū q̄ ualde utile eſſet ei comedere
limacias inuētas in dumetis elixatas ꝛ etiā in cibo ſi cōtin-
geret accipe epar adip.i.lepi dijū uel aſſatū ꝛ terū in cibis
endiuia cuiuſcūqʒ ſpeciei cocta uel cruda. Hec enim tria a

tota ſpē ſunt epatis cōfortatiua.ut patet 14⁰ tertij.cap̄ de re
bus ↄferētib⁹ epati in fine. Hec q̄dē oīa ſunt de melioribus
q̄b⁹ curari pōt oppil'o ꝛ durities epatis iā p̄dicte pncipal'r.
lʒ nō paꝝ ↄferre poſſit ad malā cōpl'onē frigidā ꝛ humidaʒ
matricis ꝛ curſum p̄miſſum. Pro cuius tn̄ curatiōe aliqua
ſpecialia magis notanda conſideramus.

¶ De cura male complexionis frigide ꝛ humide matricis ꝛ
menſtruoꝝ alboꝝ principaliter. Cap.iii.

PRimū itaqʒ q̄ necīū in cura curſus matricis eſt
eūo mācꝫ: quaꝝ ḡnatio ↄtinet̃ in epate ↄſūptio
carūdē que in mr̄ice ꝛ ptib⁹ itermedijs ↄtinent̃:
neꝫ q: talis eūo nō pōt ↄueniēter fieri ꝑpter aþa
epatis ꝛ iclinationē ad aſclitem uel iposarcā eſt
multū caute in eūonib⁹ pcedēdū.¶ Itaqʒ mā iā digeſta cū
ſyr.in p̄cedēti cap'o iā deſcripto qd̄ appebit eo q: urina in
colore ꝛ in ſubſtātia ad mediocre reducta erit:ꝛ hēbit in fun
do hypoſtaſim albā in colore mediocrē iter tenuē ꝛ groſſaʒ
cui⁹ ptes erūt eq̄les ꝛ ↄiūcte ꝛ erit in fundo ſedēs. Oīb⁹ aūt
plurib⁹ ↄiecturatiōib⁹ de numero carū appētib⁹ eūo fiat
cuʒ hoc ſolutiuo.cui⁹ deſcriptio eſt.℞.aque ſublimationis
violaꝝ cicoree.an̄.ʒ.ſ.aque melliſſe.ʒ.j.ſ.aque mr̄icarie.ʒ.
ij.agarici pl'pe collognide cartami hermodactylorū.an̄.℈.
ij.turbit.℈.j.ſſ.ſpice nardi ſqnāti dauci floꝝ eupatorij floꝝ
arthemiſie.an̄.ʒ.ſ.ʒuccari 2ᵉ decoctionis.ʒ.ij.reſoluant̃ oia
ſimul per diē nālē.deide coquant̃ ꝛ diligēter exp̄mant̃ ꝛ co-
latura calida det̃ in potu in aurora.poſt quē obſeruent̃ cō
ditiones que in minoratiuo obſeruari debē ſcripte ſunt. Et
ſi uolueris hoc minoratiuū fortius facē cū colatura illa mi-
ſceantur.ʒ.ij.benedicte ſimplicis:aut duplicet̃ doſis agarici
ſupraſcripta ſm cōiecturā coꝝ qui operari debent.¶ Et ſi
iudicio aſtātiū appet q̄nqʒ p̄ñtari diuiū ſanguinis aut ſal
tē mācrū ſufficiēter cōmixtaꝝ ſanguini ꝛ cū uelocitate ꝛ la-
xitudine corpis apparēte uenarū amplitudie ꝛ rubicūdita-
te coloris ꝛ ſubſtātiā urie de ſubtili in groſſaʒ ↄuerſaʒ cū ru-
bedine coloris ad fuſcū tēdētia.tūc flōmet̃ de baſilica dextri
brachij ſub cubito:aut ramus eius ſaluatella iter anularē ꝛ
auricularē digitos eiuſdē manus inuentus.ꝛ educat̃ ſan-
guis ab.ʒ.iij.uſqʒ ad.v.raro tn̄ cōtingit hūc mr̄icis curſum
puenire ꝑpter diuiū ſanguis:lʒ theorice ↄſiderātī hoc ↄcedē
dū ſit. Multitudo eni māe ſuffocādo calorē innatū aut mi-
nuēdo erit cā multiplicādi flegma per viā indigeſtionis:qd̄
quidē per uenas quibus matrix ↄtinuat̃ ad epar erit māius
cauſa predicti curſus.quare ꝛc̄.¶ Cōprehenſa autē eūone
ſufficiēti pcedēdū eſt ad pticularem eūonē mācrū in mr̄ice
abūdātiū.cuius gratia plura ponaʒ ſimplicia ab illuſtribus
auctoribus collaudata.¶ Quorū p̄mum eſt encatiſma.i.
ſemicupiū ex decoctione tamariſci.iuxta Auic.2⁰ canonī.in
proprio cap̄. In decoctione tamariſci ſedeant mulieres ad
curſum matricis.¶ 2ᵐ ſemicupiū uel euaporatio facta ex
decoctione ligni aloes:qd̄ q̄deʒ ↄfert euaporatū ꝛ bibitū.2⁰
canonī.cap̄ de xiloaloes.¶ 3ᵐ vo ꝛ mirabile eſt ſuffumiga-
tio facta ex decoctione mirifolios ꝛ eſt millefoliuʒ.hec quī-
dem tria abſcindunt matricis curſum attrahendo ꝛ molli-
ficando magis.¶ De his vo ſimplicibus que ad hanc intē-
tionem cōferre ſcribuntur exiccando magis māꝫ ꝛ coartā-
do uaſa ſunt ſicut decoctio granoꝝ mirti. Itē decoctio gra-
norum iuniperi. Item ſuffumigatio facta cum decoctione
ſtercoris leporis.de fortioribus vo magis laudatis eſt pul-
uis cornu cerui aduſti ex quo in potu dentur.℈.ij.cū aqua
decoctionis mirti uel coriandri.¶ De his que leniēdo cō-
ferunt laudat̃ oleū de piperibus.ut ſcripſit Meſue in anti-
dotario deſcriptione de oleis.¶ Deſcriptio olei boni ad il-
lud.℞.olei onfancini.ʒ.iij.olei de mirto.ʒ.j.ſ.ſcorie ferri ꝑ-
parate ſm artem.ʒ.iiij.oſſium dactylorum ꝛ mirabolanoꝝ
indorum cōbuſtorum.an̄.℈.ij.acatie hypoquiſtidos cornu
cerui aduſti.ana.ʒ.iij.pulueris gipſi.ʒ.ſ.glutinis piſcium
diſſoluti cum aceto nigro.ʒ.vj.cere quantum ſufficit:ꝛ fiat
vnguentum ſane glutinoſum. hoc quidem vnguentum ſ

diligenter cōponaſ:ita ut nō cōburenſ ſpēs:nunq̄ me decepit in cura huiuſ diſpōnis ſi vngenſ ex eo ptes oēs alchati ⁊ anterior regio tota ab vmbilico uſq; ad iguis ⁊ pudibūda. ¶ Habeo etiā notiſſima expiētia q̄ ſi ꝯquaſſenſ lib.ſ.puluerīs gipſi cū.ʒ.x.gūmi arabici torrefacti.ʒ.iiij.albuminibus ouoꝝ ex qbus cū faldellis de coto emplaſtrenſ ptes pdicte oēm mulieris fluxū abſcidit. ¶ Cerotū ualet ualde ad hanc intētionē qđ ſup loco alchatin iā portauerūt mulieres duo bus mēſibus ꝯtinuis ⁊ curate fuerūt dūmō in coitu ⁊ dieta frida ⁊ hu. nō effrenitauerint. ℞.colofonie.ʒ.iij. hypoquiſtidos cupulaꝝ glādiū corticis iermedij caſtaneaꝝ glādium quercꝰ exiccataꝝ.aā.ʒ.ſ.granoꝝ mirti coriādri ꝑparati cū aceto gallaꝝ cupiſſi.aā.ʒ.vj.ſe.agni caſti corticū capparorū.aā.ʒ.i.ſ.olei onfancini antiq ſi hēri pōt lib.ſ.diſſoluanſ glutines ſupradicti cū aceto ſiptico ⁊ cū pdictis incorporenſ cere rubee.ʒ.ij.⁊ additis ſpeciebꝰ cū ceperint ifrigidari fiat cerotū ſup mēbrana ⁊ applicetſ:ut ſupra ſcriptū eſt ¶ Cōpoſitū bonū quo ſepe uti ſoleo ad vigorādū mrīcē ⁊ ppue que debilitata eſt ab humoroſitate multa:eſt hoc.℞.hypoquiſtidos acatie granoꝝ granatoꝝ ſiccoꝝ maſticis coralloꝝ alboꝝ ⁊ rubeorū.aā.ʒ.j.raſure eboris.ʒ.ij.coriādri ꝑparati.ʒ.ſ.ſpodij de cāna.℈.ij.gūmi arabici dragagāti torrefactoꝝ.aā.ʒ.j.ſ.meliſſe anthere arthemiſie mrīcarie camedreos camepitheos nepite.aā.ʒ.ij.doronici.ʒ.j.macis nucis muſ galāge.aā.℈.iiij.pulueriꝫenſ oīa per ſe cū lib.j.ꝫuccari ſcōe decoctionis ⁊ lib.ſ.mellis fiat electuariū cuius doſis ſit exhibēdo de eo.ʒ.iij.in aurora.⁊.ʒ.ij. ſemper ante prandiū ⁊ ante cenā:⁊ qn̄ uadit ad lectum. Ad laudem dei Amen.

Conſilium.220. De retentione menſtruorum.

Hec dña quē nō conuenienter mundificatur in ſuo menſtruali fluxu rectificato regimīe ſuo tn̄ q̄ in cibis abſtineat a viſcoſis oppilatiuis groſſis ⁊ difficilis digeſtionis cibarijs. Regimine medicinali per hūc modum regenda eſt apud me. ¶ Primo flōmetur de uena ſaphena dextre partis hora tertia diei:⁊ extrahantur ſanguinis ad minus.ʒ.v. ¶ Sequēti die imediate ſoluaſ uēter eius cū hac infuſione.℞.agarici elcc̄ turbit reubarbari.aā.ʒ.j.ſpice nardi.ꝫꝫ.macis.aā.ǵ.vj.ſalis gēme.ǵ.ij.aque eupatorij arthemiſie.aā.ʒ.i.ſ.miſce ⁊ ſtent infuſa per diem naturalem:aut maiorem partem eius.deinde colenſ ⁊ exprimanſ ⁊ colatura illa incorporeſ cū ʒ.iij.bndicte ſimplicis:⁊ bibaſ obſeruādo poſt illud conditiones in exhibitione farmacorū obſeruandas. ¶ Sequēti die poſt eūonē pdictā incipiat accipere.ʒ.v.apoꝫimatis uel decoctionis de radicibus ſm hunc modū.℞.radicū feniculi petroſilini ſparagi bruſci ⁊ apii.aā.ʒ.ſ.aque fontis lib.ij.bulliāt ſimul uſq; ad ꝯſumptionē medietatis:deinde colenſ ⁊ cū ꝫuccaro exhibeanſ per.viij.uel.x. dies. ¶ Diebꝰ aūt intermedijs uenter eius fluxibilis teneaſ cū coi cliſteri. Mihi aūt placeret magis q̄ oi ſero paꝝ aū cenā loco cliſteris acciperet vnā pillam alefanginā:aut ſaltē de aloe abluto factā cū ſucco endiuie ſi timereſ calitas pillaꝝ alefanginarum. ¶ Itē poſt minoratiuā eūonē iā pdictā placeret mihi q̄ ter in die nāli vngereſ tota ſpina eius cū hoc vnguento ℞.olei de violis citrinis.ʒ.ij.olei de croco.ʒ.j.pinguedinis taſſi ⁊ galline.aā.ʒ.ſ.croci folij ligni aloes arthemiſie.ana ℈.ſ.cere quantum ſuff.cit.fiat vnguentum. ¶ Continuato digeſtiuo per octo uel decē dies in qbus ſatis uerifimile eſt digeſtam eſſe mām.ſoluatur uēter eius cum iſtis pillis.℞.pillarū fetidarū.℈.ij.pillarū de iera compoſita.℈.j.ambarū boni ponderis reformentur pillule.vij.cū benedicta ⁊ exhibeantur ei cum regulis ſolutiuorum.

Poſtquā autē pdicta dña fuerit euēta ſi menſtrua ſuo tpe ⁊ ꝯuenienti q̄titate apparuerint habeſ intētū ⁊ ſperareſ de bona terminatiōe eius.ſi aūt nō apparuerint prouidendum eſt ei cū iſtis tribus remedijs. ¶ Primū eſt q̄ ligenſ extrema eiꝰ apud iguis cū iſtitis hūcōprimētibꝰ. ¶ 2ᵐ eſt ſi nō apparebūt mēſtrua ut in medietate domeſtice ptis coxaꝝ apponantur uentoſe notabiliter ignite que multotiens reiterentur. ¶ 3ᵐ vō eſt ut predictis non ualentibus fiat enchatiſma ſm hunc modum.℞.pulegij calamētū origani apij recentium.aā.M.iij.ſauine rorecētis.M.vj.oppoponaci myrre.aā.ʒ.ſ.ariſtologie rotūde rutbe aā.M.iij.coquanſ oīa in lib.C.aque uſque ad ꝯſumptionē medietatis ⁊ dimittanſ herbe in ea infuſe. Accipiātur ergo de pdicta decoctione ſitule.viij.uel.x.⁊ calefiāt ⁊ ſedeat in ea mulier uſq; ad vmbilicum per horā mediā aut per tertiā ptem eius ſm tolerātiā. Cum ergo exit balneum parumper quieſcat:deinde ſubijciat ſibi fruſtū coti infuſi in ſucco mercurialis cum modico croci ⁊ non dubito q̄ habebit intentum. Ad laudem dei omnipotentis Amen.

Ad puocādū menſtrua ſequuntur remedia. ¶ Primo fiat ei applicatio uētoſaꝝ ſine ſcarificatione ſup pubꝰ iteriorībꝰ coxaꝝ ⁊ lateralibꝰ earum bis uel ter in die.deinde 3ᵒ ſequēti die faciat ſibi fieri flobotomiā de uena ſaphena poſita ſuper cauilla pedis per quā educanſ ſanguinis.ʒ.v.uel.vj.uētre tn̄ eius exiſte bene fluxibili.poſt flobotomiā vō iterū per duas uel tres horas imediate reponat uentoſas ſuper loco dicto:ſaluo ſi exirēt ei menſtrua nō apponātur. ¶ Si aūt neq; per uētoſas neq; per flobotomiā dictā aperirenſ ſibi mēſtrua:tūc oi mane per duas horas aū diē accipiat.v.de infraſcriptis pillis:⁊ poſt ipſas immediate bibat cyathū.ſ.uel.ʒ.iiij.aquarū iſraſcriptarū calefactarū. ¶ Eſt aūt pillarū deſcriptio hec.℞.ſe.apij caſſ.elig.ana.℈.ſ.muſci.ǵ.xv.trociſ.de myrra.ʒ.i.ſ.cū ſucco apij.formenſ pille ex ei.ʒ.vii. ¶ Deſcriptio vō aquarū eſt hec.℞.aque apij enule radicū rubee tinctorū.aā.lib.ſ.miſce. ¶ Si aūt per oīa predicta non fieret puocatio.tūc fiat ſibi hoc linimētum pro ſuppoſitione.℞.oppoponacis.ʒ.j.ellebori al.ʒ.ſ.fellis tauri.q.ſ.adicoꝝ orā dum ⁊ fiat linimentum in quo intingaſ fruſtū coti in quo cōſeruaſ muſcus ad quātitatem vnius dactyli quod cotū imbibaſ in predictum linimētum ⁊ cum appenſione facta imponatur in orificio nature bis uel ter in die naturali per mutetſ.hoc enim indubitanter aperiet vias. ¶ Item utaſ cinamomo croco.ꝫꝫ.apio uel ſe.eius aniſo feni.petro.aut aliq̄ iſtorum in oi cibario. Caueat aūt a cibis paſtilibus a granis leguminū a caſeo acuto ⁊ a neruoſis ptibus aialiū a lacte ⁊ a lacticinijs cibis oibus:⁊ a rebus multū ſalſis frigidis ſtipticis ⁊ a vino nigro rubeo groſſo bruſco pontico. ¶ Licinia puocantia menſtrua.℞.calamenti ciclaminis agni caſti rutbe ſauine arthemiſie pulegij raphani origani abrotani urtice ſeminis iunipi rubee tinctoꝝ ellebori albi pulpe colloqntide centauree bdelij ſinapis oppoponacis.aā.℈.ij.⁊ que ſunt terenda teranſ ⁊ fiant ex eis licinia cum ſucco cucumeris aſinini cum felle tauri gallie muſcate q̄tum ſuff.cit ⁊ fiant licinia que vulue ſupponantur.

Cōſilium.221. De corruptiōe matricis proueniente ex aborſu.

Si uēter huiꝰ dñe nō eſt multū ſolutꝰ oi qnta die paꝝ aū cenā deglutiat vnā pꝰ huiꝰ electuarij ⁊ bibat poſt illud de aq̄ ꝫuccarata:cuius deſcriptio.℞.electuarij de epithimo ⁊ de pſilio.aā.ʒ.vj.incorporentur ſimul. ¶ De confectione iſta hec dña accipiat ꝑlies in die qn̄ percipit ſe debilitatā:tn̄ ſemper ante cibum accipiatur de ea vnum fruſtum uel duo ⁊ bibat poſt ipſam vinum rubeum mediocriter dulce:⁊ nullo modo tangat aquam ordei.cuius deſcriptio.℞.confectionis de filticis cum ſpeciebus triaſandalorum.ʒ.ij. ¶ De hac vnctione vngatur tota ſpina ⁊ regio uentris ab vmbilico uſq; ad femur quatuor vicibus in die naturali ⁊ ſuppoſnatur pannus calefactus pulueris ſuffumigatus.cuius deſcriptio.℞.vnguēti agrippe.ʒ.ij.olei de ſiſamo.ʒ.ſ.

ʒ.bdelij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.vj.croci.ʒ.j.trociſcorum ſtelle ꝺ.ſ.incorporenᷣ ⁊ diſſoluaᷣ bdeliuȝ cū modico aceti ⁊ cere albe quantum ſufficit:⁊ fiat vnguentum molle.¶ De hoc ultimo eluario accipiaᷣ q̄rta pe:cū qua oi 3ᵒ die fiat ſibi cliſtere vnū cū trib⁹ cyathis brodij pulli.cuius deſcriptio.℞.caſſiefi.ʒ.j.bndicte.ʒ.j.ſ.agarici elci.ʒ.ij.incorporenᷣ ſimul ⁊ fiat eluariū cū.ʒ.ſ.ſalis gēme.Ad laudē dei Amen.

Conſilium.222. De exitu matricis.

FRagilitas humane ɔditiōis obtulit mihi diſpōneȝ que lȝ rari ſit euēt⁹:nō tñ min⁹ pīculū offert q̄ raritas euēt⁹ ei⁹ rei difficultatē oñdat.eſt eni quedā nobilis ⁊ honeſta domina de urbino que egrotat diſpōne que a q̄plurib⁹ ſapiētib⁹ diſlocatio mᷓricis noiata fuit ut Gilbert⁹ Anglicus in ꝓprio caplo talr ipſaȝ noiauit.Alij vo lubricitatē matricis dixerūt:nōnulli hāc egritudinē exitum ⁊ conuerſionem matricis appellauerunt.ut 21ᵒ tertij.tractatu 4ᵒ.caꝑ 3ᵒ.litteraliter colligendum.

Et huius quidē diſpōnis lȝ a ſapiētib⁹ q̄plurime aſſignenᷣ cauſe effectiue ex pte corū que deforis adueniūt:ut caſus ꝑcuſſio frequēs ⁊ repētin⁹ ſcalarū uel mōtiū deſcēſus:uehemēs curſus:tuſſis ⁊ ſternutatio perſeuerātes ⁊ fortis uociferatio boium ⁊ oium ſtrepitꝰ uȝ alioꝝ extrinſecus eiſdē euenientiū uehemēter ⁊ ſubito:ꝓpter qd̄ uehemēs ⁊ ſubita accidit in ſpiritibus ⁊ humorib⁹ agitatio ⁊ ꝓpᵉ illius inferiora:ꝓpter qd̄ cōprimunᷣ membra ibi exiſtētia ut ſepe ɔtingit ex hoꝝ applicatione exire iteſtinuȝ rectū ⁊ mᷓricē.¶ Uerūtñ ex inueſtigatiōe q̄ lōgo ꝓceſſu ab ipſa ⁊ aſtātib⁹ hic potui:verior huius diſpōnis cā fuit ⁊ eſt multitudo māctuȝ flāticaꝝ que driant in ligamētis mᷓricis exteri⁹ ipſaȝ ſuſpēdētib⁹ ad anchas que nominanᷣ cornua a ſapiētib⁹.ut 21ᵒ tertij.caꝑ ꝑ colligēdū.que etiā mātē nō ſolū predicta loca:ſed oēm mᷓricis ſubſtātiā uſqȝ ad orificiū exterius ei⁹ lōgo tpe in eas infuſe mollificauerint.q̄re nō eſt mirabile ſi exterius prominet ⁊ a ſuo naturali ſitu elōgata eſt.¶ Cōtingit etiā qnqȝ ptē eius exteriorē mᷓrici ſeruiētē latone.ſ.vulua cū eius collo exteri⁹ deſcēdē abſqȝ corpe mᷓricis.⁊ hoc qdē nō eſt adeo uerēdū.qm̄ ſignificat mōm ⁊ nocumētū in pte mᷓricis adeſſe que vilior eſt que vulua nominaᷣ.⁊ eſt ois ps illa que ab orificio terminaᷣ excluſiue uſqȝ ad os anche.¶ Cū aūt ɔtingit nō ſolū hāc ptē exteri⁹ ꝓminē ſed etiā ſubſtātiā mᷓricis que eſt locus generatiōis.tūc illud eſt valde uerēdū ⁊ ꝓpᵉ cū tota ei⁹ exiuerit ſubſtātia qd̄ nō raro cōtingit.imo ſepe accidit ut tota matrix educaᷣ ⁊ hoc ſtāte vita.lȝ tñ feliciter cōpleta.⁊ ſunt omnes ſermones principis 21ᵒ tertij.tractatu ⁊ capitulo allegatis.

Significāt aūt hui⁹ diſpōnis ueritatē q̄plurima ſigna que ois in hac muliē uerificata vidi.1.dolor in pectie ⁊ in alchatin ⁊ in dorſo.rō eſt propter colligātiā haꝝ ptiū que nō ſoluȝ ſitualis eſt:imo eſſentialis per ligamēta ⁊ neruos a mᷓrice terminātes ad iſtas partes ⁊ ecōtra.¶ 2ᵐ ſignū eſt ſc.euēt⁹ cui⁹ cā nota eſt.¶ 3ᵐ ſignū eſt multitudo ⁊ difficultas cōprimēdi ſupfluitates in iteſtinis ɔtētas.cū eniȝ matrix ſupiacet iteſtino recto qd̄ eſt ei⁹ culcitra.21ᵒ tertij.caꝑ ꝑ.ſi ipſa exteri⁹ deſcēdit neceſſe eſt iteſtinū predictū cui ſupiacet ab ea deſcēdēte cōprimi ⁊ diſtēdi:ſed ex tali diſtēſione ɔſtringunᷣ feces in eo ɔtēte:⁊ pp talē ɔſtrictionē ſupueniēte dolore cōpꝛeſſio lāteaᷣ expulſiua vtus ad expulſionē eaꝝ ⁊ loc⁹ eſt ſtrictus.ut ꝓbatū eſt.ergo neccīū eſt adeſſe nocumētū cōpꝛeſſiōis:qd̄ declarandū erat.¶ 4ᵐ ſignū ꝑncipale eſt aggregatū:eo qꝛ hanc diſpōnē ſeqnᷣ ſepe uel ſemꝑ ſpaſmus tremor ⁊ timor ſine cā.ſ.manifeſta.ſpaſmus eni pōt eē nō ꝓportionat⁹ ad māṁ accīs pp dolorem uel ſimplicē alterationē.ſed hoꝝ duoꝝ cauſe nō ſunt medicis que hīr manifeſte ſicut cauſe mālis ſpaſmi.q̄re ⁊c̄.⁊ eodē mō ex ſolis cauſis uerificaretᷣ tremor ⁊ timor.⁊ tu cōſidera.

¶ 5ᵐ ſignū eſt apparitio rei rotūde in pectine:cuius cauſa poteſt eſſe uentoſitatis ꝓpulſio ad loca illa.Amplius etiam materierū humoralū fluxus.⁊ iteruȝ frigidioris fundi matricis ſuper oſſa femoris ſitualis collocatio.¶ Ultimuȝ ſignū eſt manifeſtatio alicuius rei deſcēdētis cum leuitate qm̄ ſuperior pars matricis iā deſcēdit.⁊ hoc quidē eſt rōnabile:eo qꝛ ſuperior pars matricis deſcendere nō poſſet niſi propter multam humiditatem mollificantem ipſam.ſed cū humiditate ſentitur lenitas deſcenſus.igitur ⁊c̄.

At uero ſigna diſtinctiua exitus priuȝ cōprehēdunᷣ ex iſtis.¶ Primo qdē ex viſu.ut aſpiciens videat exterius ꝓminere collum cū orificio abſqȝ corpore.¶ 2ᵒ vo in actu:eo qꝛ patiēs ꝑcipit ſeparationem matricis ab orificio exteriori ꝑciſe per ſpatium.viij.uel.x.digitorum.¶ 3ᵒ iterū per ſignū demonſtratiuū ab auctoribus poſituȝ.ſi enim egrediᷣ ꝑciſe collum matricis abſqȝ corpore ipſius:tunc non ꝑcipiᷣ in exteriori parte foramē.i.ouum uel pars matricis durior que eſt orificium eius intrinſecum.¶ Si aūt totalr exiuerit matrix:tūc ſenſu tactus ⁊ viſus ꝑcipitur illa rotūditas ⁊ ſignificat mᷓricē ſm ſui totū extra ɔuerſaȝ eē.Et hec qdeȝ de theoria huius diſpōnis intelligi debēt:que cū ſit nō leuiter uerēda ut ꝑdictū eſt aduocat ad ſe curā ſollicitā ⁊ feſtinā ⁊ ſubitā.nō enim ſperaᷣ huius diſpōnis curatio niſi dū eſt recens.21ᵒ tertij.caꝑ ⁊ tractatu.4.

¶ De cura per regimē ſex rerū nō nālium. Caꝑ.ij.

HUius ergo diſpōnis curatio pēdet ex rectificatione regimis ei⁹ qd̄ oino idineᷣ ad calefaciētia ⁊ exiccātia.ſummopere euitare debet res humectantes ⁊ infrigidantes:ſicut omnia pinguia cibaria:lac ⁊ ex eis compoſita:piſces cancros bletas ſpinachias maluas lactucas ⁊ ſilia.¶ Caueat a balneo aque dulcis ⁊ de rebus acribus ⁊ acetoſis tuſſim inducētibus.Si autēȝ in tali patiēte acria ⁊ acetoſa tuſſim nō inducerent:tūc eſſent ei ɔueniētia ⁊ ꝓptᵉ cum.c.⁊.ſ.aromatib⁹ mixta.Fugiat omne genus acutorū que per inſpirationem aſſumpta ſternutationem prouocant.¶ Fugiat etiam uehementiam coitus ⁊ omne exercitiuȝ per qd̄ partes inferiores uehementer agitentur.Caueat a frequenti deſcenſu per ſcalas ⁊ montes.¶ Dimittat uſum omnium rerū que uehementi prouocatione ſuam materiam inclinant ad matricem ⁊ agitant eas in ea.Uſus vo diureticoruȝ per vias urine materias diuertentiū eſt ſibi conueniens ⁊ utilis.¶ Caueat etiā a frequenti euentu furoris ⁊ treimo conetur eſſe tranquilla ⁊ leta.Et cū fuerit interius conuerſa uel impulſa matrix ingenieᷣ dormire poſterioribus notabiliter eleuatis:⁊ ſup latera magis q̄ reſupine.per talē enim decubitum matrix elongatur a rectitudine vie deſcenſus.

¶ De cura per medicinalia. Caꝑ.iij.

REgimen autem qd̄ ex medicinalibus eideȝ adminiſtranduȝ eſt quatuor principalibus ſuſtētatur intentionibus.¶ Prima quidem eſt materierum diuerſio que eſt cauſa mollificationis huius.¶ 2ᵃ eſt matricis exterius ad intra impulſio ⁊ reſtauratio.¶ 3ᵃ eſt mēbri interius impulſi in ſuo nāli loco conſeruatio.¶ 4ᵃ eſt ꝓhibitio uerꝰ exitus eius.

Prima quidem intentio multis compleᷣ inſtrumentis.¶ Primum quidem cliſteribus lenientibus ⁊ materias a matrice ad inteſtina trahentibus ſicut cum cliſteri hoc.℞.foliorꝰȝ melliſſe arthemiſie ⁊ tanaceti.aā.M.j.viol. maluaruȝ.aā.M.ij.fiat horū decoctio uſqȝ ad medietatē de qua accipiaᷣ lib.j.Cui addanᷣ hec.℞.bndicte ſimplicis.ʒ.ſ.eluarij dyacaſtorei.ʒ.j.olei de coſto de violis citrinis.aā.ʒ.ſ.zuccari ru.ʒ.vj.ſalis indi.ʒ.j.ſ.miſce.accipiat hoc cliſtere ter in ſeptimana:cum quo multas mulieres ab hac diſpoſitione curaui.Et cum uolo ipſum facere magis exiccatiuū ⁊ illaꝝ ptiū cōfortatiuū ſuperadiungo ei.ʒ.j.ſ.optimi metridati.¶ 2ᵐ vo quo diuertitur materia eſt ꝓuocatio urine facta cuȝ decoc.

radicū infraſcriptarꝫ quā aſſumat in aurora per totū vnū
mēſem ꝯtinuū. ⁊ ſit doſis ei⁹. ℨ.v.cū çuccaro albo. ℞.radicū
feni.petro.ſpagi bruſci ⁊ apij.añ.ℨ.j.ſ.mūdenť ⁊ minutim
incidanť ⁊ coquanť in lib.viij.aque uſqꝫ ad ꝯſumptionem
medietatis. ¶ 3ᵐ quo diuertiť mā a locis iſtis eſt admiſtra
tio harꝫ pillarū de qb⁹ accipiat.v.ter in ſeptimana in auro-
ra. ℞.ſpice nardi ǵnorꝫ milij ſolis ualeriane ſe.leuiſtici oro
bi rubei tinctorꝫ ſe.petro.apij.añ.ℨ.j. formenť pillule cum
ſucco apij ⁊ accipianť ut ſupra. ¶ 4ᵐ diuerſiuū pōt eſſe ꝓ
uocatio emorroidarꝫ.ſed qꝛ in muliere iſta deficit ſanguis
magis ꝙ̄ abundet.ideo non curo aliqd de hoc dicere.

Modus aūt admiſtrādi intētionē ſcōaꝫ debet eē ta-
lis ut ſituet mulier ſup tabula reſupine la
cena.deīde dilatet crura ſua ⁊ tūc mulier aliqua mrīcē que
iā exiuit ꝯueniēter mūdificet:⁊ ꝯīter inūgat ipſam vnguen
to ſtatiꝫ deſcribēdo.Deīde inūgat ipſam in palma manus
ſue leuiter ꝓpellēdo ipſam interius ꝯ̄ſus poſteriora.ſ.ſpondi
les:qm̄ ille eſt locus nālis ſit⁹ eius.Cū ḡ impulſa fuerit inte-
rius habeať pila magna de coto uel lana molli facta ⁊ com
primaťut fiat ei⁹ figura fere ſicꝰ cepe.⁊ cū fuerit orificiū mrī
cis ⁊ ptes circūſtātes diligēter inūcte vnguēto predicto :pi-
la illa tali etiā vnguēto ꝯueniēter ſupillinita ponať ſup ori-
ficiū mrīcis ⁊ ibidē ſuſtētata ligeť iſtita per utrāqꝫ ſpatulaꝫ
ſupius ꝯueniēter ꝯducta:que etiā ſupcingat uel ſuperliget
corpus trāſuerſalr̄ uelut cingulū ⁊ dimittať hec ligatura ta
liter duob⁹ uel trib⁹ dieb⁹ muliē ſupiacēte:ut predictum eſt.
Et ſi neceſſitas urine uocaret eā melius eſt ut emittat ipſaꝫ
ſine diſſolutione ligature ꝙ̄ ea diſſoluta.Si autē fieri non
poſſet:tūc diſſoluať ⁊ iterato ligeť : ⁊ talis modus teneatur
uſqꝫ ad cōpletam eius ſuſtentationem interius.

Cōſeruať aūt matrix iā itert⁹ reducta in loco ſuo nā
li per ligaturā predictā. ¶ Adhuc etiam
per appoſitionē uētoſarꝫ ſup ꝑtenatiū abſqꝫ ſcarificatione.
¶ 3ᵒ itez cū reb⁹ aromaticis per ſupius applicatis ſic cum
muſco ⁊ ambra ſinō abhorreret eā. Adhuc odorādo lignū
aloes galliā muſ.foliū macē amomū cardamomū maius.
¶ Et hoc oppoſitū qđ eſt elegātis opationis. ℞.ſtoracis ca
lamite.ℨ.ſ.ligni al.ro.cinamomi electi gallie muſ.florꝫ roſ-
marini.añ.ℨ.ſ.ambre cāphore.añ.ǵ.v.ſpice nardi.ʒ.iiij.pul
ueriçenť oia ⁊ ligenť in ſindone ⁊ ſepe odoreť. Et in ſūma
oia aromatica ⁊ ꝓprie.c.⁊.ſ.ſunt ei ꝯuenientia : eo qꝛ mrīceꝫ
inclināt ad ſupius.ſic ecōuerſo oia fetida odorata ipſam iſe
rius declinare faciūt. ¶ Adhuc etiā matrix ꝯſeruať iā redu
cta ſupponēdo emplaſtrū iſtud orificio mrīcis bñ calidum
⁊ ꝓpe poſt ſcōam ꝑmutationē.Cui⁹ hec eſt deſcriptio. ℞.ſu-
mach ǵnorꝫ mirti coriādrorꝫ preparatorꝫ lentiū excorticatarꝫ.
añ.ℨ.ij.cupularꝫ glādiū gallarꝫ cupreſſi gallarꝫ quercus ⁊ ꝓpe
pforatarꝫ.añ.ℨ.iiij.acatie cipi ſandarace hypoqſtidos liiij
glutinis piſciū.añ.ℨ.j.farine uolantis molendini lib.j.ſ.co-
quanť oia in aceto nigro nō ualde acuto aut in vino ǵnato
rū uſqꝫ ad ꝯueniētē ſpiſſitudinē.⁊ poſt raſis pilis apponať
pudibūdo:ut predictū eſt. ¶ Itē ꝯſeruať matrix iā reducta
per admiſtrationē pulueris facti ex reb⁹ predicti emplaſtri
que ſuppulueriçeť inguinib⁹ ⁊ pudibūdis circūferētialr̄ ⁊
dorſo pꝰus madefacto cū aceto predicto. Itē ex reb⁹ hui⁹ em-
plaſtri pñt fieri embrocationes ⁊ epithimata ꝑdictis locis.
¶ Scio etiā ego certa expiētia ⁊ auctorꝫ teſtimonio ꝙ ſi co-
quanť lib.ij.alumis in lib.50.aque ⁊ ſedeat mlier ineā tepi
dā plurib⁹ dieb⁹ bis uel ter in die oino ſanat talr̄ patiētes.

Prohibeť aūt de nouo mrīcem exire poſtꝙ̄ cura-
ta fuerit per igenia multa. ¶ Primo q
dem per abſciſſionē cāuꝫ ipſam exire faciētiū:uelut eſt cla-
mor uociferatio fortis ſternutatio tuſſis fortis mot⁹ ꝓgreſ-
ſiuus fortis.ſaltus timor magnus ⁊ ſilia.ſilr̄ effugiēdo uehe
mētē coitū ⁊ frequētē uſqꝫ ad ꝯfirmatā ſanitatē. ¶ Item de
his que ꝓhibēt mrīcem de nouo exire eſt uſus medicinarū
abſcindētiū humiditates a toto corpore per viā exiccatiōis
ꝓpter quod eſt frequēs uſus metridati ⁊ tyriaca Androma

chi:⁊ tyriace hermetis que oēs debēt eē bñ fermētate ex qb⁹
bis in ſeptimana in aurora accipiat a.ℨ.j.uſqꝫ ad.ij. ⁊ ꝓpe
cū aq̄ decoctionis mrīcarie calefacta. ¶ Et optia medicina
ad illud eſt cōpoſitū hoc. ℞.gūmi arabici dragagāti torreſa
ctorꝫ.añ.ℨ.ſ.maſticis corallorꝫ al.⁊ ru.oſſiū dactylorꝫ hypo-
qſtidos.añ.ℨ.j.ſ.ſandarace.ℨ.ſ.balauſtiarꝫ corticū ǵnatorū ⁊
ſcorie ferri ꝑpate ſm artē.añ.ℨ.ij.roſ.ſpodij acatie.ana.ℨ.
iij.gallarꝫ cupreſſi.ℨ.iiij.mellis cocti ⁊ deſpumati .ℨ.iiij.çuc-
ca.roſ.antiq.q.ſ.fiat eluariū.cui⁹ uſus ſit accipiēdo ex eo oi
die in medijs tertijs ⁊ in ueſpis añ cenā coclear vnuꝫ abſqꝫ
potu aliq̄. ¶ Etiā ꝓhibet mrīcis deſcēſuꝫ hoc cerotū qđ por
tare debet ſup ſpina ab extremitate fiteris per lōgitudinem
magne ſpāſe.Cui⁹ deſcriptio. ℞.colofonie glutinis piſciuꝫ
uel carte.añ.ℨ.ij.reſine electe.ℨ.iiij.armoniaci.ℨ.j.mumie ſā
guis draconis boli armeni thuris maſticis ſandarace.añ.ℨ.
ij.acatie gallarꝫ cupreſſi corticū granatorꝫ medulle ſe.mirti.
añ.ℨ.ſ.diſſoluanť oia cū aceto fortiſſimo ⁊ cū ſufficienti ꝙ̄
titate cere fiat cerotū magne glutinoſitatis ⁊ admiſtreť ut ꝓ
dictū eſt. ¶ Ego iterū certa expientia ſcio ꝙ ſi fiāt pillule ex
duab⁹ ptib⁹ limature eboris ⁊ 3ᵃ pte electi ſpodij de canna
cū ſucco plātaginis ⁊ accipianť ex eis lōgo tpe.iij.in auro-
ra uel añ cenā per duas horas oino curāt hāc diſpōnē. Eſt
enī remediū efficax ad faciēdū mulierē ſterilē ex augmento
humiditatis fieri fecūdā. ¶ Deſcriptio aūt vnguēti ſupius
nomiati eſt hec. ℞.mumie boli ar.ſan.drac.maſticis ſpodij
corti.thuris.añ.ℨ.ſ.glutinis carte cinis oſſium dactylorū
cōbuſtorꝫ corallorꝫ al.⁊ ru.añ.ℨ.iiij.ſtoracis calamite bdelij
torrefacti.añ.ℨ.j.ſ.olei de mirto.olei roſ.antiqui olei maſti
cini.añ.ℨ.j.ſ.cere.q.ſ.fiat vnguētum molle ⁊ liniať ex eo ma
trix que iā exiuerit.deinde ſuperpulueriçetur ex puluē de
quo ſupra dictum eſt. Et hec ſufficiant.

Conſilium.223. De prohibendo abortum ⁊ feli citando fetum.

Recipe margaritarꝫ pforatarꝫ.ℨ.iij.pire-
tri thuris maſticis coſti roſ.añ.
ℨ.j.macis.ℨ.ij.çuccari ſcōe decoc.ℨ.v.cūꝫ aq̄
mēthe fiat ꝯfectio in rotulis magnis:de qua
ꝯfectione hec mulier oi mane per.iij. horas
añ prādiuꝫ accipiat.ℨ.ſ.⁊ poſt ipſam bibat
cyathū.ſ.vini nigri uel rubei dulcis ⁊ groſſi
⁊ de ipſa per horā añ cenā accipe pōt.ℨ.j.ſ.bi
bēdo poſt ipſaꝫ parū vini ſupraſcripti. Itē ℞.thuris gūmo
ſi.ℨ.j.carabe ſcorie ferri acatie.añ.ʒ.ſ.pulueriçenť oia per ſe
deide pōderata ꝯuertanť in pillās cū miua citoniorꝫ.de q-
bus hec mulier accipiat oi mane per.xx.dies añ ⁊ poſt tps
quo abortire ſolebat. ¶ Itē ℞.pulueris glādiū bñ ſiccarꝫ.ℨ.
ſ.pulueris corticū itermediorꝫ caſtanearꝫ.ℨ.vj.hypoqſtidos
thuris maſticis acatie armoniaci ſiccioris.ana.ℨ.j.carabe
ematitis corallorꝫ ru.añ.ℨ.iij.arillorꝫ uuarū ⁊ ꝓpe ſylueſtriū
ℨ.v.ſcorie ferri diu frixe cū aceto nigro.ℨ.ſ. farine frumenti
uolatilis molēdini farine fabarꝫ. añ.ℨ.j.ſ.ſucci plātagie.ℨ.
viij.teranť farine cū ſucco diu in mortario.Deinde ſupad-
danť pulueres lōga ⁊ forti ꝯtritione:⁊ fiat linimētū de quo
mulier oi ſero cū uadit ad lectū ⁊ mane cū ſurgit inūgat totā
ſpinā a cingulo iferius uſqꝫ ad finē eius ſatis copioſe de ip
ſo ſupponēdo.Hec tria pſcripta remedia ſunt mirabilis
iuuamēti ad ꝯſeruādū ⁊ felicitādū fetū in utero ⁊ ꝓhibēdo
ipſum ab abortu per me ualde frequenter experta.

Abſtineat tn̄ hec mulier oino a coitu mēſe illo quo
abortire ſolebat ⁊ a deſcēſu ſcalarū uel
mōtis.⁊ caueat ſibi ab ifridatione capitis ⁊ pectoris ꝓpter
que ꝑducať ad ſternutationē ⁊ tuſſiꝫ. ¶ Et euitet in cibis
ſuis uſuꝫ brodiorꝫ leguminū oiuꝫ ꝓ̄terꝙ̄ lētis pānici ⁊ riçi:
que tria ſunt ois ſibi ualde utilia. ¶ Itē effugiat uſuꝫ croci
cinamomi pipis ⁊ aromatū oiuꝫ uſuꝫ ⁊ ſiliū.ut ſunt petro.
fen.apiū rutha paſtinaca ſylueſtris ⁊ domeſtica a qb⁹ ⁊ ſibi
ſilib⁹ tāqꝫ ab igne ſibi ꝑcauē debet. ¶ Taceo hic de caſu ſel
caperculſione ⁊ accidibus iracūdie ⁊ furie que omnia effu

gere debeƀt apud omnes manifeſtum eſt.

LIcet diſpoſitio huius dñe aduocaret ſibi tẽpus ample cõſeruationis ut diligẽter reduceret͛ hec diſpõ ad vnã cãm egritudinalẽ olum illoꝝ accidẽtiũ ⁊ egritudinũ effectiuã ⁊ cõſeruatiuã. Tamẽ ſm ꝙ melius potui tria vident͛ mihi ↄuenire remedia que nunc ſcribã. Nõ mihi uacat tp̃s extendendi calamũ. ℂ Primũ nãqȝ remediũ eſt hoc: ut hec mulier inungi faciat ptes ſpine dorſi: ⁊ ilia uſqȝ ad anchas cũ hac medicina ℞. olei de cinamomo: olei de pice. añ. ℥.j. pul. cimini ⁊ ameos. ana. ℈.ſ. nitri. ǧ.v. ↄquaſſent͛ ſimul in mortario ⁊ cuȝ eo calido fiat ut dictũ eſt. ℂ 2m remediũ eſt hoc. ℞. ſpẽrum electuarij dyamargaritonis deſcriptione Nicolai. ℥.j.ſ. ſpẽruȝ eluarij de ligno aloes deſcriptiõe quã ſibi appropat Auič. 5° can. ℥.ij. ȝuccari ſcẽe decoc. lib.ſ. cũ aq̃ betonice fiat cõfectio in rotulis de qua accipiat. ℥.iij. per horã vnã ⁊ mediaȝ ante prãdiũ ⁊ cenã: ⁊ poſt ipſam bibat. vj. ptem cyathi vini albi aromatici ⁊ bene fumoſi. ℂ 3m remediũ eſt hoc de quo oĩ mane deglutiat. ℥.ſ. aut ſaltem bibat ipſum diſſolutum cũ. ℥.j. aque roſmarini. Cuius deſcriptio. ℞. ſpẽrum eluarij cordialis deſcripti a Raſi 5° Almãſ. cap̃ de egritudinibus cordis. ℥.j. ſpẽrum eluarij fortire magne deſcripte ab Auič. quĩto canoñ. ſumma prima. ℥.vj. ſy. conſeruationis. ſſ. ℥.iij. ȝuccari albi. ℥.ij. coquatur ȝuccarum cum ſy. ⁊ fiat electuarium. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſilium. 224.

De apoſtemate matricis cũ ulceribus. ℂ Diuidit͛ autẽ conſilium in capitula tria.

ℂ De cauſis ⁊ ſignis diſpoſitionis huius. Cap̃.I.

EX his que mihi per lr̃as nup ſcripta fuerunt de diſpõne hui⁹ honeſtiſſime dñe manifeſte appet ꝙ ipſa patitur apoſtema in mr̃ice ſua aut plenitudinẽ multã ipſius mr̃icis a mã ſanguinea cõmixta flatibus corruptis. ℂ Et hãc qdẽ corruptionẽ intelligẽdũ eſt ꝓuenire a calore extraneo mãs in mr̃ice putrefaciẽte ſiue ipſe ↄtineant͛ in ea apoſtemãtes ipſam. ſiue ipſe mãe inueniant͛ in ea oppilationẽ faciẽtes abſqȝ apoſtemate. ℂ In qbus duob⁹ pũctis fiat neceſſitas ſpeculationis ad inueniẽduȝ radicaliter egritudinem que eſt cã tãtoꝝ ⁊ tot accitium que in ipſa perſeuerauerunt a multo tẽpore citra. ut iã mihi nuntiatum eſt.

Siquis tñ deſideraret ſecernẽ inter apoſtema matricis qd̃ eſt cã illoꝝ accitiũ aut oppilationẽ in ſubſtãtia ei⁹ abſqȝ apoſtemate ex qbuſdaȝ ſignis facile poterit ꝓuenire in notitiã. ℂ Et ꝓ qdẽ ex uehemẽtia doloꝝ. mãe enĩ apoſtemãtes cũ alioꝝ ꝑitate maiorẽ efficiũt dolorẽ q̃ preciſe oppilãtes: eo qꝛ fortioꝛ eſt ſolo ↄtinuitatis ⁊ manifeſtioꝛ in apoſtemate q̃ in oppilõnib⁹. ℂ 2m ſignũ eſt doloꝛ ꝓueniẽs ab apoſtemate utplurimũ cõplicat⁹ cum uehemẽti pulſatione. eo qꝛ mã apoſtemãs arterias maiores ⁊ minores per modũ ↄculcationis mutat ad maiorẽ pulſationẽ. Mã aũt oppilãs ſ₃ magnã ſui ptẽ ↄtinet͛ in uenis nõ pulſatilibus. ǧ pulſatio eſt apoſtematis iſeꝑabili⁹ ſignuȝ q̃ oppilõnis. ℂ Et 3m ſignũ eſt ſumptũ ex pte caliditatis pcepte in loco apoſtemoſo. Cũ enim mã in apoſtemate per modũ ſuffocationis retineat͛ magis q̃ in oppilõne. ⁊ ad ꝓhibitaȝ trãſpirationẽ ſequat͛ inau calõris extraneatio. ǧ in tali loco maioꝛ pcipiet͛ ſenſu tact⁹ caliditatis intẽſio. ℂ 4m ſignum ſumptũ eſt a lõgitudine tp̃is egritudinis eius. eſt enĩ difficile imaginari mãm lõgo tp̃e in aliq̃ mẽbro morã ↄhẽ niſi locũ illũ ſm ptẽ aliquã apoſtemet. ǧ lõgitudo tp̃is egritudis ei⁹ eſt ſignũ fixionis ⁊ ibibitionis mãerũ in mẽbro. ſed ad hec oĩa facile ſeqtur apoſtematis euẽtus. igit͛ ⁊c̃. ℂ 5m ſignũ eſt exit⁹ mãeruȝ corruptionis ueſtigia hñtiũ. Mãe enĩ flegmatice mucoſe albe que ſil͛ cũ ſanguine deſcẽdũt nõ vident͛ ꝓuenire poſſe niſi ab aptione apoſtematis: aut ſaltẽ ex aptione uenaꝝ uel arteriaꝝ in qb⁹ hec mã a calore ex̃neo corrupta fuit. ℂ 6m ſignũ ⁊ ſatis demõſtratiuũ eſt: qꝛ mãe iſte nõ exiſtũt ſine magno dolore. Cũ igit͛ doloꝛ iſte nõ poſſit ꝓuenire niſi aut a mala cõplõne mẽbri ſubito ꝑmutata: aut a ſolõne ↄtinuitatis. ſi a mala cõplõne videt͛ rõnabili⁹ dolorem iſtũ ꝓuenire a caliditate intẽſa q̃ a frigiditate. eo qꝛ caliditas eſt fortioris actiuitatis ad ſubito alterãdũ q̃ frigiditas. ℂ Ampli⁹ ſi doloꝛ tãte itẽſionis ꝓueniat a ſolũta ↄtinuitate ꝑtiũ mr̃icis ⁊ ad efficiẽdũ illã ꝓmptioꝛ ⁊ fortioꝛ ſit caliditas q̃ frigiditas in aliis pib⁹ ſeqt͛ neceᷓ ꝙ hic doloꝛ tãte intẽſionis a ſolõne ↄtinuitatis a calore itẽſo facta ꝓueniat. ℂ Per hec igit͛ ſubtilr̃ ↄſiderãdo deduci poterit ꝙ hi dolores cum deſcẽſu taliũ mãerũ a mr̃ice in ea ꝓueniãt a ſubita alteratione cõplõnis mr̃icis ⁊ ſolõne ↄtinuitatis ptiũ eius magis q̃ a ſimplici oppilõne uel oppilationib⁹. ℂ Et ſi uelis hec oĩa a poſteriori ↄfirmare magis. ↄſidera ꝙ fetoꝛ ꝓueniens a materieb⁹ predictis a mr̃ice expulſis erit ſignũ demõſtratiuuȝ putrefactionis in ipſa exiſtis. qm̃ fetoꝛ ſemp ↄſeqtur putrefactionẽ materierũ corporis humani. ꝓ ꝓnoſticoꝝ cõmẽto ultimo. ℂ Ampli⁹ hoc ↄfirmat͛ forti⁹. qm̃ ſi cũ ſanguine iam predicto ꝓueniẽte a mr̃ice ſil͛ euacuant͛ ꝑus ſanies ⁊ uirulẽtia neceᷓ eſt ↄcludẽ cãm putrefactionis in ea. ſanies enim in humano corpore fit ex humoris eius intẽſione ſic cinis ex lignoꝝ cõbuſtione. ut Cõmẽtatoꝛ 4° affõꝝ. cõmẽto 64°.

Ex qbus oĩb⁹ clariſſime appet ꝙ diſpõ huius dñe ualde uerẽda eſt. eo qꝛ minatur ei ulcera corroſiua aut cãcrenoſa ſubſtãtiã mr̃icis ꝓfundi⁹ apta corrũpẽ. eo qꝛ hoc facile arguit͛ ex pte egritudinum que ſunt. ℂ Et iteꝝ ex pte mãeruȝ que corrupte ſunt: qꝛ ſanioſe uel virulẽte. ℂ Et adhuc 3° ex pte ſit⁹ mẽbri: eo qꝛ matrix eſt ſatis in ptibus iſimis repoſita. ℂ Et 4° adhuc qꝛ ipſa eſt mẽbrum in quo ⁊ adhuc in ſanitate facile aduenit putrefactio aliqualis qd̃ fetoꝛ oſtẽdit. Eſt eniȝ in humano corpore matrix poſita uelut ſentina in naui interioꝝ. 64° cap̃. ſed in ſentina nauis plurime putredines ⁊ ad ipſam facile decurrunt ſupfluitates. igit͛ ⁊c̃. Quare neceſſe eſt huic mulieri cito ſubuenient regimen adminiſtrari.

ℂ De cura per dietam. Cap̃.II.

ITaqȝ regimẽ ei⁹ ex pte rerũ nõ nãliuȝ ↄueniẽter mẽſurãdũ eſt. ita ut oĩuȝ illarũ rerũ opatio in corpore ſit notabilr̃ exiccãdo exiccatione ꝓueniente uſqȝ ad ultimũ ſcdi gdus. Et ſi ↄſtitutio ↄſtãtia tolleraret audacius exiccãtia ↄuenirẽt ei. ut ea que inueniunt͛ in ꝓma mãſione gradus tertij. In q̃litatibus vero actiuis nõ debẽt res nõ nãles eſſe multũ eleuate: ut in gdu caliditatis ne putredo augmẽtet͛. Et forte ꝙ ſecurius eſt regẽ ipſam regimine ſex reꝝ nõ nãliũ in frigidãtiũ in ꝓ gradu ⁊ hoc ueritatẽ ↄtingit magis ubi hec diſpõ cũ febre cõplicaret͛ ſiue febris eſſet illi⁹ diſpõnis accñs ſiue nõ. Et appet ꝙ hoꝝ oĩuȝ applicatio pẽdet ex prudẽtia medici in theoria ⁊ ope nõ mediocriter eruditi. ℂ Aer igit͛ cib⁹ ⁊ pot⁹ cibales eẽnt ei ↄueniẽtes: ⁊ ſi ad aliquã q̃litatẽ iclinari debẽt: adminiſtret͛ locus in quo ſit aer remiſſe caliditatis ⁊ notabilr̃ ſiccus. Cibi aũt medicinales aut medicĩe cibales opent͛ in ea leniter calefaciẽdo ⁊ notabilr̃ exiccãdo: uelut calida in ꝓ. ⁊ ſicca in 2°. ℂ Silr̃ etiã effect⁹ qui ↄſeqtur per exercitiuȝ debet eſſe talis. lȝ qetẽ oĩno ſit ei meli⁹ q̃ motu corporis exercitari. Ita de aliis reb⁹ nõ nãlib⁹ dicẽdũ eſt. ℂ Frigida igit͛ ⁊ hu. ciboria oĩno uelut piſces cãcri: lac ⁊ lacticinia oĩa: bleta ſpinachia lactuca endiuia ⁊ portulaca ⁊ rapaꝝ uſus ⁊ brodialia multa ⁊ pinguia eidẽ ſunt nocitiua. ⁊ alioꝝ oĩum exẽpla collige per cõplexionẽ eaꝝ. ℂ Pot⁹ aũt eidẽ ↄueniẽs debet eſſe vinũ remiſſe potẽtie põticuȝ ⁊ bruſcũ mãeruȝ exiccatiuũ qd̃ ſua nimia caliditate nõ habeat ponẽ mãs in fluxu aliquãdo eas: ſed potius exiccãdo ⁊ ↄſumendo eas q̃le eſſet vinũ colore ſubrubeũ: uelut aurum ꝑmixtum cũ decoctione granoꝝ mirti ⁊ melius illo eſt maſtix: aut cũ decoctione radicũ cõſolide ma. uel mi. Et ſi poſſet tolerare fractionem

vini factũ cum decoc. radicuʒ ueuen 2° cañ. pprio caꝑ. Et eſt ueuen mfĩcaria: ut a ſapientibus colligi pôt.

¶ De cura per medicinalia. Caꝑ. III.

Pro regimine aũt hui⁹ diſpõnis ex pte medicinaliũ inſtrõꝝ occurrũt mihi octo que videnſ mihi fore neccia in cura hui⁹ diſpõnis. Quorũ quatuor reſpiciũt regimẽ toti⁹ corpis. alia vo quatuor appropanſ mẽbro patienti. ¶ Primũ igiſ hoꝝ eſt ut ɔſtãte ṽtute añ oẽʒ aliã opationẽ huic mlieri ſtati fiat flõmia ſaphene dextre ptis: ⁊ eſt uena poſita ſup cauicula dextri pedis in lõgũ ꝓceſſa ſʒ facile ſupius tybie: ⁊ ꝑus in aquã caleʒ ifuſa uena illa hora ueſpaꝝ apiaſ ⁊ educanſ ſanguis ℥. iii. aut. iiij. ad plus ɔſtãte ṽtute ⁊ nõ mãe ide exhanſ qtitas ne debiliteſ ṽt⁹. eo qꝛ flõmia uenaꝝ iferioꝝ magis debilitat ꝙ ſupioꝝ. 4° ꝑmi. 21° caꝑ. ¶ Facta aũt flõmia tali occurrit 2ᵐ iſtrʒ qꝺ eſt lenitiuũ ordine rõnali mãeꝝ ĩciãdo minoratiue. ⁊ illud qdẽ fiat ſm hõc modũ. ℞. bñdicte ſimplicis deſcriptiõe Nicolai in antidotario. ℥. ſ. agarici elci. ʒ. j. ſſ. ℈. iiij. aque ſublimationis uſ decoctiõis ueuẽ. ℥. ij. ſ. hoc totũ ſimul exhibeaſ in potu in aurora ⁊ obſuenſ canones poſt ſolõnẽ medicinaꝝ celebrãdi quoꝝ memoriã vide 4°. ꝑmi. caꝑ de eo qꝺ agẽ debet ille qui ſũpſit farmacũ. qꝺ ꝓpter plixitatẽ dimiſi. ¶ Poſt hoc aũt lenitiuũ occurrit iſtrũm 3ᵐ qꝺ eſt mãeꝝ adeqtio qꝺ fieri debet cũ medicinis totũ reſpicientibus ⁊ ꝑncipalr mrĩcẽ. ⁊ debẽt aduerſari qlitatib⁹ ꝑmis ⁊ ſcdis mãeꝝ putredini. qre debẽt eſſe fride: ⁊ coꝝ groſſitudini. iõ debẽt eſſe ſubtiliatiue. ⁊ ſepatiõi viſcoſitatis mãeꝝ. ꝓpter qꝺ debẽt eſſe icſiue qlis eſt pot⁹ iſte. ℞. oximel. ſqlliti. ℥. ſ. ſy. de biſãtiis ⁊ ſimplicis acetoſ. añ. ʒ. vj. aque leuiſtici aque eupatorij. añ. ℥. j. aque cicoree. ℥. ij. miſce ⁊ totũ exhibeaſ in potu ⁊ in aurora: ⁊ dormiaſ ſup ipſo ⁊ tardetur aſſumptio cibi ſaltẽ uſqʒ ad horas quatuor. ⁊ ɔtinueſ dieb⁹ aliqb⁹ uſqueqꝫ aſpiciẽs urinã pcipiet ipſam in ſubſtãtia mediocrẽ eſſe ⁊ colore citrinã: aut ſubruffaʒ hñtẽ in fundo ſedimẽ qnque ꝑuilegiis dotatũ. ſ. ꝙ ſit albũ. 2° ꝙ in fundo ſedeat. 3° ꝙ ſit ɔtinuũ. 4° ꝙ hẽat ptiũ eqlitatẽ iuicẽ cõparataꝝ. 5° ꝙ ſit dyaphanũ. ⁊ adde 6° ſi uelis ꝙ figura eius ſit piramidalis. Et ɔcludẽ potes ex iſtis eqlitatẽ digõnis. ut pʒ 2° ꝑmi. ſumma ultima. caplis trib⁹ de colorib⁹ ſubſtãtia ⁊ ɔtẽtis urine lege per te ibi. ¶ Apparente igiſ digõnis ſufficiẽtia ex ꝑdictis demõſtrata: ſtatiʒ ſolua ſ hec mulier ſolutiuo mãs predcãs educẽte: uelut eſſet hoc. ℞. pillaꝝ de bñdicta. ʒ. iiij. aut. ℥. j. ſ. reformenſ cũ ſucco arthemiſie ⁊ denſ in potu. ¶ Et ſi uelis ſolutiuũ maioris audacie. ℞. pillaꝝ de oppoponaco pillaꝝ de iera cõpoſita uel maiori. añ. ℥. ſ. reformenſ pillule ut ꝑdictũ eſt. ¶ Et ſi adhuc uelis eſſe audacior ad ſoluẽdum. ℞. pillaꝝ fetidaꝝ deſcriptiõe maiori collecta a Meſue in antidotario diſtictiõe 4°. aut ab Aui. 5°. cañ. ſumma prima. tractatu de pillis. ⁊ de qlibet iſtaꝝ deſcriptionũ exhibẽ potes a. ℥. j. cũ debilitate ṽtutis uſqʒ ad. ℥. j. ſ. cum conſtãtia eius. Et attẽdanſ ſemp poſt hoꝝ farmacoꝝ exhibitionẽ regule obſeruãde que ſupra poſt minoratiuũ tacte fuerunt.

Poſt hec aũt iſtra ex qb⁹ iã totũ corpus mundificatum fuit adminiſtrenſ inſtra mẽbrũ patiẽs ꝑncipaliter aſpiciẽtia. ¶ Et ꝑmum qdẽ debet eſſe ſedatiuum doloꝝ anteqʒ iſtra mãs diuertẽtia uel alr educentia approximenſ iuxta ſniam Auic⁹ 4° ꝑmi. ꝑ caꝑ ibi. Cum qʒ ad diuerſum trahẽ uolueris mẽbri in quo dolor exiſtit prius dolorẽ ſeda. Lʒ igiſ gſ ahuius itẽtionis multa ſcribãtur a ſapiẽtibus iſtra. melius ti ⁊ cõuenieẽtius iter ea eſſet cliſtẽ factũ ex decoctione radicũ arthemiſie cũ mundificãtibus ⁊ abſtergẽtib⁹. uelut hoc cõpoſitũ. ℞. aque decoctiõis arthemiſie lib. ſ. iere ſimplicis Gal. deſcripte 7° terrapẽtice. ʒ. vj. miſce totum ⁊ ipone. ¶ Si aũt uelis cliſtẽ eqlius illo ℞. ſape. ℥. iiij. aque cineris mediocris decoctionis. ℥. iij. miſce. ¶ Et ſi iteꝝ uelis remediuʒ leui⁹ iſtis. ℞. hydromellis lib. ſ. ſucci apij. ℥. ij. myrre ſubtiliſſime trite. ʒ. ſ. impone totum ⁊ eſt remedium quo oẽs matrices ... tempore mundificant: ⁊ nulla euaſit inſanata niſi fuerint ipſius ulcera cãcrenoſa uel eſtiomenata. Et qꝛ difficile eſt nr̃is tpibus quibus medicine flores opandi ut multum euanuerunt. tale inſtrũm cũ quo tales liqres iniiciunſ repire. ideo deſcribo ipſum: ut iuniorib⁹ facili⁹ inoteſcat. Eſt igiſ: cãnula artificialiter cõponẽda lõgitudis maioris ꝙ ſit ſpãſa cui⁹ groſſitudo paꝝ ſit maior ꝙ polex. ⁊ hẽat in extremitate figurã lataʒ ⁊ planã ſatis amigdale cũ ſuo cortice ſimillimã: que in ſua extremitate ab vno latẽ ad aliud ſit itercĩſa uelut vides figurã oris piſcis tince pforatã. Et qꝛ ut in plurib⁹ mulieres in nr̃a etate taliũ iſtroꝝ applicationẽ effugiũt. ⁊ adhuc ſemper ꝓpter iſuetudinẽ medicoꝝ ptia deficit ab hac opatiõe ɔueniẽter fiẽda. ⁊ iteꝝ mulieres nõ repiunſ in hoc ope ſagaces ⁊ ɔſuete. ideo paucos inuenies medicos qui in etate noſtra talia admiſtrauerint inſtra. ¶ Ideo alia mũdificãdi ingenia nũc ſcribẽda ſunt. qruʒ aliq ſunt vnguẽta uel linimẽta uelut eſſet linitio facta femori uel poſteriori pti ſpõdiliũ noiate alchatin: in qb⁹ notabile mũdificãdi mrĩcẽ iuuamẽtuʒ repiſ. imo frequẽs applicatio pãnoꝝ qui infundanſ in ſucco apij arthemiſie aut mrĩcarie notabilr opaſ. ¶ 2ᵐ vo inſtrũm ⁊ meli⁹ illo eſt liciniũ ſatis lõgũ vulue ipoſitũ qꝺ peſſariũ antiq noiant uel peſſuʒ. Et ꝓpe qñ liniſ cũ iera ſimplici ⁊ qter uel qnqes pmutaſ in die. ¶ Et fortius illo eſt vnguẽtũ hoc. ℞. olei de floꝛib⁹ mrĩcarie. olei de croco. añ. ℥. ſ. olei de keiri citrina ⁊ ꝓpe qñ dolor eſt fortis. ʒ. ij. myrre ſarcocolle oppoponacis. añ. ℥. j. terbẽtine electe. ℥. vj. muſci. ℈. j. cere albe quãtuʒ ſufficit fiat vnguẽtuʒ molle: qꝺ poſtea bulliat in. ℥. iiij. ſucci apij uſqʒ ad ɔſumptionẽ illi⁹ ſucci. itingaſ ergo in ipſuʒ peſſariũ ⁊ iponaſ mrĩci ⁊ ſepe pmuteſ ut dictum eſt. Eſt eni expimẽtũ nobile ut expiẽtia ſepe cognoui ⁊ rõnib⁹ poſſet ualde facile demõſtrari. Et ſi poſſes tale vnguẽtum cliſteriçando mrĩci imponẽ melius operaſ. ¶ 3ᵐ vo inſtrũm a ſapiẽtib⁹ poſituʒ eſt encatiſma uel ſemicupium noiatuʒ. ⁊ ſunt ſublimationes uel decoctiones medicinaꝝ in qb⁹ ſedẽdo mulieri pudibũda ſtẽt infuſa uſqʒ ad vmbilicum uelut eſſet decoctio talis magnifice expta. ℞. radicum peucedani radicuʒ ſu meu ⁊ apij. añ. M. iiij. myrre oppoponacis electoꝝ. añ. ℥. ij. radicuʒ mille folij. ʒ. iiij. bulliãt oĩa in lib. v. aque uſqʒ ad ɔſumptionẽ medietatis. deinde colẽtur forti expreſſione ⁊ colature addanſ mellis. ʒ. iiij. ⁊ totuʒ illud lento igne coquaſ uſqʒ ad ɔſumptionẽ 3ᵉ ptis notabiliter deſpumãdo ipſuʒ. In hunc ꝗ liqrẽ ſedeat mulier calidũ multiplicãdo ei⁹ deſcriptionẽ tuo mõ. ⁊ eſt remediũ ɔuenientis opatiõis ſi bñ ɔſideras ṽtutem ſimpliciuʒ ex qb⁹ cõponiſ. ¶ Scio etiã ego experientia certa ꝙ ſeſſio ſepe facta in decoctione radicũ ⁊ folioꝝ cucumeris aſinini melioris opationis eſt ꝙ aliqꝺ predictoꝝ. ¶ 4ᵐ inſtrũm ⁊ ꝓpe cõferens poſt mundificationẽ mrĩcis ⁊ abſterſionem ei⁹ ſupfluitatibus iã predictis ⁊ ɔferens ad incarnationẽ ⁊ ɔſolidationeʒ ptium ei⁹ eſt iſtud. ℞. cẽtauree minoris lib. ſ. radicuʒ ireos utriuſqʒ conſolide ⁊ folioꝝ agrimonie. añ. M. iij. ſarcocolle gũmi arabici dragagãti mumie thuris hypoqſtidos. ana. ℥. j. coquãtur in lib. xxx. aque uſqʒ ad ɔſumptionẽ medietatis: ⁊ poſt medietatẽ decoctionis addanſ ſcorie ferri preparate. ℥. x. ⁊ cõpleta decoctione iã dicta ſedeat in ea mulier ut tactuʒ eſt ⁊ eſt efficax ualde. Et ſi ex hoc cõpoſito fierent peſſaria uel emplaſtra optime ɔuenirent ⁊ nõ dubito. ¶ Et ſi uelis rem faciliori expientie ſaltem ubi inueniſ. Accipias aquaʒ balnei aluminoſi ⁊ applices eã cum ſua potentiali ⁊ actuali caliditate. ⁊ eſt remedium expertum ⁊ oium auctoꝝ ſententia approbatum. Hec ſunt que videntur in hac materia ſufficere. Ad laudem dei Amen.

Cõſiliuʒ. 225.

De qdrupliſi mala diſpõne. videlicet. ¶ De motu ɔctiuo ptium inferioꝝ. ¶ De preſfocatiua diſpõne matricis. ¶ De impotentia motus in mẽbris inferiorib⁹ cum nocumẽto etiã ſenſus. ¶ De nocumento ſtomachi cum uomitu. ¶ Diuiditur autem conſilium in duo capitula.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpõnum. Cap.i.

Diuerſitas accitiũ que mihi ↄſcripſiſtis eximie doctor arguit diuerſitatẽ mẽbroꝝ patiẽtium ⁊ nõ ſolũ mĩcis hui⁹ honeſtiſſime dñe. Neceſſe eni eſt ↄcedẽ nocumẽtũ magnuꝫ fixum in neruis oĩb⁹ orientib⁹ a ſex ſpõdilib⁹ renũ ⁊ a tribus ſpõdilib⁹ alchatin ⁊ ab alijs iferiorib⁹. Senſibilis eniꝫ leſio arguit egritudinẽ in eis. Cuꝫ ꝰ mẽbra mot⁹ ⁊ ſuſtẽtatiua corporis a media ſpina iferi⁹ oĩa leſa ſint: ita ꝙ corpus nec manẽ nec ↄueniẽter ſuſtẽtare ſe poſſit: neceẽ eſt ↄcludẽ nocumẽtuꝫ eſſe fixum in eis. Neqꝫ etiã eſt poſſibile credẽ huiuſmodi nocumentuꝫ in predictis mẽbris eſſe per colligãtiã coꝝ ad mĩcẽ. Mirabile eniꝫ eſſet ꝙ ſi nocumẽtuꝫ eſſet per compaſſionẽ abſolutã aut nõ abſolutã tãta debilitas in pdictis mẽbris pſeuerare poſſet. Quõ eni matrix per colligãtiaꝫ ledẽ põt ↄtinue mẽbra alia: cũ ipſa nõ ſit ſemp leſa. ꝰ ceſſante paroxiſmo deberẽt alleuiari mẽbra mot⁹ ⁊ ſuſtẽtationis ſi per ↄtinuã depẽdentiã a mĩce ↄtinue lederent ⁊ ecõuerſo. Ad cuius eni pñtiã ſeqtur aliqd: ad ei⁹ remotionẽ ſeqtur oppoſituꝫ. Cum ꝰ matrix nõ ↄtinue ledat motu prefocatiuo aut ↄctiuo ut ſcribit. imo aliqñ nullo mõ ledit. ⁊ mẽbra iſta ſemper leſa ſunt in motu ⁊ ſuſtẽtatione corporis. ꝰ neceẽ eſt ↄcludẽ ꝙ nocumẽtuꝫ eſt fixũ in illis mẽbris. qõ fuit ↄclõ intẽta. ¶ Et pari rõne nõ vĩ eſſe rõnabile nocumẽtuꝫ in iſtis mẽbris ↄtinue dependẽ a nocumẽto nuche ⁊ cerebri: cũ etiã in illis mẽbris nõ appeat nocumẽtuꝫ fixũ. ¶ Qõ vº mot⁹ ↄctiuus multiplicet in mẽbris iferiorib⁹ ⁊ maxime in neruis orientib⁹ a ſpõdilib⁹ alchatin. qruꝫ neruoꝝ nõnulli ramuli deferũt ſpũm aialẽ mot⁹ ⁊ ſenſus ⁊ ſuſtẽtationis in iferioribus mẽbris: nõ neſcio ↄcludit hunc motũ ↄctiuũ eſſe pfocatiuũ mot⁹ mĩcis. qm ut relatũ eſt mulier iſta ſingulo menſe naliter mẽſtruat. ⁊ cũ hoc etiã ſatis mediocrẽ hẽt delectationẽ in coitu. Nõ vĩ rõnale neqꝫ poſſibile in ea detineri ſperma tãto tpe: neqꝫ tãte q̃titatis ⁊ potẽtie ut efficiat prefocationẽ. Due eni pncipales prefocationis cãe mĩcis ſcribunt 6º interioꝝ a Gal. ⁊ 21º tertij. tractatu vltĩo. in cap̃ de prefocatione. videlꝫ retẽtio ſpmatis ⁊ mẽſtrui ſanguis ⁊ neutruꝫ iſtoꝝ adeſt. Igit in mĩce nõ vĩ aſſigñri poſſe prefocationem. ¶ Et ſi fieret iſtãtia ꝙ multe alie mãe corrupte in mĩce reſeruate poſſent prefocationẽ efficẽ. ¶ Huic dĩ motiuo ⁊ alijs ↄſilib⁹. ꝙ hoc nõ eſt poſſibile repiri in mĩce ↄueniẽter menſtruata. ¶ Eſt aũt ↄueniẽtia mẽſtruationis ut oĩ mẽſe fiat tpe ↄſueto nõ tardãdo neqꝫ mltũ anticipãdo ⁊ q̃titatis euacuatio paulatiue ⁊ nõ ipetuoſe fiat. ¶ Et 4º iteꝝ per talem mẽſtruationẽ eueniat mã ſupflua tota. ¶ Et 5º ꝙ illi euõni ſuccedat leuitas iocũditas ⁊ qes excludẽdo dolorẽ pũgitiuũ mordicatiuũ extẽſiuũ pruritiuũ excoriatiuũ ⁊ ↄſimiles. ¶ Et ultimo ꝙ pſeueret tot dieb⁹ qt pſeuerare ſolebat in nãli diſpõne mulieris. ¶ Tũc iſto omiſſo formet rõ ſyllogiſtica taliť. Si menſtrua fiant ↄuenientia mõ dicto: tunc neceſſo euãbit tãtũ ⁊ tale q̃tũ ⁊ q̃le euãri debet. ſed ad talẽ euõnem nõ remanebit ſupfluitas in mĩce. ꝰ nõ poterit fieri prefocatio. pꝫ ↄña. qꝛ ex iterẽptione cãrũ ſufficienter pductiuaruꝫ effect⁹ negat effect⁹. Cũ igit in tali mĩce nõ repiant ſuperfluitates alique ex hoc diſcurſu. Etiã nõ ſunt in ea ſupfluitates mẽſtruales neqꝫ ſpma qõ fuerit corruptũ. ꝰ nõ vĩ ꝙ pfocatio mĩcis ſit cã hoꝝ accitiũ: ꝙ vº ab ea ſequant accitia nũc nõ vĩ rõnabile. Ex quo fundamẽto ↄcludit ꝙ ſi hec mulier menſtruaret ⁊ nõ debite nocumenta in iſtis membris que fixa ſunt poſſent intendi ⁊ multiplicari multiplicatione nocumentoꝝ in matrice ſi aſſignarentur iſta.

At uero iteꝝ iueſtigari opꝫ que ſit cã nocumẽti i ore ſtõchi appẽtis ⁊ eueniẽtis cũ uomitu. ¶ 2º ↄtẽplãdũ eſt inuẽtionẽ cãrũ que faciũt dolorẽ ⁊ tumorẽ ſub regione vmbilici uerſus os anche. ¶ Propter pmi aũt declarationẽ dicẽdũ ꝙ in tpe mot⁹ paroxiſmi mãe agitant in ptib⁹ nõ ſolũ mĩcis ſed renũ ⁊ oĩuꝫ alioꝝ iterioꝝ ptiũ pp q̃rum agitationẽ multe mãe coicant ſtõcho fluẽtes illuc pp cõpõnẽ ſtõchi ad pdictas ptes rõne neruoꝝ: ſiue iſte mãe ab illis mẽbris iferiorib⁹ ad ſtõchũ ſubſtãtialr fluãt aut expellant: ſiue per modũ euaporatiõis ab illis ptib⁹ ſtõcho coicent: ſiue ſtõch⁹ cõpatiat illis cõpaſſiõe abſoluta: quã nõ credo. Qualitercũqꝫ igit ↄtigat nocumẽtũ nõ eſt in ſtõcho per eſſentiã: imo per colligãtiã ad pdicta: ut deductũ eſt. Quãtũ igit eſt nocumẽtũ in pdictis mẽbris iferiorib⁹ tãtũ eſt nocumẽtum ſtõcho per colligãtiã coicatũ ab eiſdẽ. ſed nocumentũ videlꝫ mot⁹ ↄctiu⁹ in mẽbris iferiorib⁹ eſt ualde fortis. igit multuꝫ notabilr ledit ſtõchus. ¶ Ex q̃ ſeqt ꝙ nõ eſt mirabile ſi in fine paroxiſmi ſupueniat uomit⁹ huic mulieri. imo ſi nõ ſupueniret uomit⁹ eẽt ei ualde peĩ⁹. ¶ Et pari rõne ualde facile declarari põt que eſt cã mot⁹ tortuoſi in uẽtre iferiori doloris ⁊ tumoris ibidẽ appentis. In motib⁹ eniꝫ pter nãm adeo violentis nõ bñ regunt humorales ptes mãe a vĩute: imo corrũpunt ⁊ ↄuertunt in uẽtoſitates groſſas que icludunt in ueſica ⁊ paꝝ in mĩce ⁊ iter ↄcauitatem ↄuexã inteſtinoꝝ ⁊ ↄcauum ſifac coopientis ea. Et ſi mã humoralis groſſa inueniat ibidem: ut flegma vitreuꝫ aut altera: nõ eſſet mirabile ſi ibidem ſupueniret apoſtema magnum ⁊ temporaneum: qõ fortaſſe curari nõ põt ſine difficultate magna.

Ex qbus oĩb⁹ ſũmatiꝫ colligẽdo appet ꝙ diſpõ huius mulieris eſt multiplex. ¶ Prima eſt mot⁹ ↄctiuus iſte in iferiorib⁹ ptib⁹ appens qõ pueniť a mã uel ſibi pportionali: ut a uẽtoſitate aut alijs mãeb⁹ in muſculis dorſalib⁹ ⁊ in neruis oriẽtib⁹ a ſpõdilib⁹ renũ ⁊ alchatin: ⁊ caude q ſũt paria. xii. ⁊ in pãniculis in pdictis ptibus exñtib⁹. ¶ 2ª vº põt eſſe diſpõ pfocatiua mĩcis que nõ apparet ita rõnalis pp rõnes ſupi⁹ allegatas. ¶ 3ª vº diſpõ eſt ipotẽtia mot⁹ iferioꝝ ptiũ ⁊ fortaſſe nocumẽtũ in ſenſu eaꝝ. ppterea qꝛ q̃ſi paralitica diſpõ eſt. aut ſaltẽ prepata ad illam. ¶ 4ª diſpõ eſt nocumentũ ſtõchi iã pdictuꝫ ad que oĩa ſeqt ultĩo uĩs toti⁹ corporis debilitas ⁊ ultiate pticularis debilitas in mẽbris gñationis pp que hec mulier eſt ⁊ remanebit ſterilis niſi medicinali bñficio ſubueniat ei ut nunc ſeqtur.

¶ De cura ei per ſex res nõ nãles q̃ p medicinalis. Cap. ii.

Sit pro cura iſtaꝝ diſpõnũ deſcribã ſibi nouẽ ingenia curationis. ¶ Quoꝝ pmũ eſt ut rectificet regimẽ ei⁹ ex pte ſex reꝝ nõ nãliũ. Ita ut oĩuꝫ ipſarũ effect⁹ ſit in calefaciẽdo exiccãdo ⁊ ſubtiliãdo ⁊ apiendo vias ita ut nõ fiat trãſit⁹ cũ inſtrĩs ad ea que ſunt ultra 2ᵐ gdũ. ¶ Propter qõ aer ei⁹ nõ debet eſſe ualde calidus. Silr neqꝫ cib⁹ ⁊ pot⁹ imo refrãgẽda ſunt oĩa talia cũ leniter calefactiuis ⁊ apitiuis: ſicut cũ aneto camomilla meliſſa eupatorio ciccẽ rubeo ⁊ ſilib⁹. Si aũt hẽant que ſunt calida uelut ea que ſunt in fine ſcbi gdus ⁊ in 3º: ut ſunt ſpecies ponat in cibarijs q̃titas pauca ſicut ſunt pus radix feniculi petroſelini daucie ſylueſtris ⁊ ſiliũ. ¶ Et pot⁹ ei⁹ ſit vinũ albũ ſubtile trãſparẽs uel dyaphanũ bñ odorifeꝝ potentia mediocre. Et ſi nõ hẽret ita paucifex: tũc remittat ei⁹ potẽtia cũ aq̃ ciſterne pus cocta. Et ſi in ipſa decoquerent flores arthemiſie eſſet ſibi remediũ ſingulare. Et adhuc ſublimi⁹ eſſet ut vinũ ſuũ lipharet cũ aq̃ ſublimatiõis arthemiſie: aut radicuꝫ enule mĩcarie uel floꝝ geneſtre cũ qb⁹ aqs ego credo ipſam poſſe ſanari abſqꝫ alijs remedijs. ¶ Particularis aũt diſcurſus per res nõ nãles dimittit menſurationi eximij doctoris Thomaſij qui ſapienter menſurabit ipſuꝫ. ¶ 2ᵐ vº pncipale remedium eſt: ut q̃ citius eſt poſſibile añ q̃ frigora maiora ſupueniãt flõmet hec mulier de baſilica ↄtrie ptis leſe poſita ſub cubito: per quã educant ſanguinis ℥. iiij. uel. v. Et ſi nõ appet uĩs repletio quã ego credo eſſe. ppterea qꝛ mulier eſt bñ colorata plus q̃ mediocriter carnoſa ⁊ etas etiã obedit: tunc dimittat iſta flobotomia ⁊ fiat eidem flobotomia de ſaphena ↄtria pti que magis leſa eſt. ⁊ educitur ſanguinis. ℥. iiij. uel. v. Hec enim flobotomia euacuat a pte ſuminis. 4º pmi. cap̃ xxº. Iſte ſunt ptes patientes ut declaratuꝫ eſt. ergo talis flobotomia cõueniens erit.

¶ 3ᵐ remediū eſt. ut facta ſtōmia uēter hui⁹ mulieris mane imediate ſequēti ſoluat̃ cū hoc cōpoſito. ℞. iere ſimplicis. ʒ. vj. hiedicte ſimplicis. ʒ. iiij. aque floꝝ geneſtre: aut arthemiſie aut mĩcarie. ʒ. iij. miſce ⁊ totū calefactū accipiat̃ in aurora ⁊ tardet̃ cib⁹ ad min⁹ horis ſex nullū ꝑmittēdo lauatiuū. ¶ 4ᵐ remediū eſt hoc. ℞. galbani electi. ʒ. j. bdelij armoniaci. an̄. ʒ. j. ſ. arthemiſie matricarie ligni aloes. an̄. ℈. ſ. diſſoluant̃ ſimul cū aceto acuto. cere q̄tū ſufficit fiat cerotū ſpicū ſup pāno de grana amplitudinis ſpāſe. Scio enim q̄ hoc erit ei auxiliū maximū ⁊ ponat̃ ſup vmbilicū: ita ut vmbilicus ſtet in medio eius. ¶ 5ᵐ remediū eſt: ut tpe inſtātie paroxiſmi quo uexat̃ dolorib⁹ ⁊ motib⁹ ꝯtrariis ſupponat̃ mulieri hoc peſſariū. ℞. pulueris gallie muſcate ⁊ cōfectionis nere amboꝝ deſcriptione Nicolai. an̄. ʒ. j. ſ. ligni aloes violaꝝ citrinaꝝ floꝝ hypiconis. an̄. ʒ. ſ. ambre orietalis. ℈. ſ. muſci. g̃. iij. ſy. ꝯſeruationis çinçiberis q̄tū ſuffic. fiat electuariū in quo inuoluatur fruſtū tenuiſſime gōſe in folliculis: ⁊ ſupponat̃ mĩci ſm ꝯſuetudinē. ¶ 6ᵐ remediū eſt hoc. ℞. ſpērū electuarij de ſemib⁹ deſcriptione Meſ. in antidotario diſtinctiōe ꝑma. ʒ. iij. ſpērū dyābre ⁊ dyamuſci dulcis. an̄. ʒ. ij. çuccari albi lib. ſ. ſy. de calamēto q̄tū ſuffic. fiat electuariū de quo hec dn̄a oī mane in aurora deglutiat. ʒ. ſ. ⁊ per horam an̄ cenā deglutiat q̄titatē medie nucis muſcate. ⁊ tātūdē qū uadit ad lectū. ¶ 7ᵐ remediū eſt. ut ſi hec mulier per menſtrua ꝑdicta nō plene curaret̃: tūc. ℞. hypiconis camomille meliloti ſeminis aneti amcos. an̄. M. j. violarū citrinarū floꝝ geneſtre arthemiſie eupatorij nepite maiorane calamēti pulegij origani. an̄. M. iij. biſtorte macis an̄. ʒ. j. bulliant oīa in cētū libris aque fontalis uſq₃ ad ꝯſumptionē tertie ptis. ⁊ tūc ſupaddant̃ lib. ſ. pul. meliſſe. ⁊. ʒ. ij. pulueris folioꝝ citrāguloꝝ ⁊ parū bulliāt. In tali ergo decoctione calida mediocriter ſedeat mulier uſq₃ ad coopturā vmbilici ⁊ poterit hoc remediū facere bis in die. imo etiā in inſtātia paroxiſmi ſcio q̄ erit iuuamētum mirabile. ¶ 8ᵐ remediū eſt hoc. ℞. reſine electe. ʒ. ij. maſticis gar. an̄. ℈. ij. pul. mētbe. ʒ. ij. fiat cerotū vnū figure ſcutalis ſuper pāno de grana qḋ teneat̃ ſup ſtomacho ⁊ defendat ipſu₃ a nocumētis eidem per colligātiam euenientibus. ¶ Ultimū remediū eſt hoc. ℞. ſotire magne auree alexādrine. an̄. ʒ. iiij. ſy. ꝯſeruationis çinçiberis. ʒ. ſ. çuccari albi q̄tū ſufficit: fiat electuariu₃ de quo electuario hec dn̄a accipiat pluribus diebus mane in aurora cum. ʒ. j. ſ. aque ſublimationis rubee tinctorū. Mirabile enim erit q̄ non ſanet̃. Cui ſanitatē integerrimā concedat ſibi altiſſimus. Ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium. 226. De pſ̃focatione matricis ex nocumento ipſius.

APparet magnifice ſpectabilis ac generoſe dn̄e ex his de qbus mihi cōpletiſſime multū accurate ac ſcientifice ſcriptū eſt de diſpōne magnifice ac uenerabilis dn̄e ꝯſortis uſ̃e qḋ ēt̃ in dubiū. An ei⁹ diſpō ſit denoianda epilepſia. i. caducus morbus. An ſit dicēda ſyncopis. an ſpaſmoſa diſpō uel mĩcis pſ̃focatio: ut in ſermonibus ſapiētiſſimi phyſici ueſtri pulchre multū inſerit̃. ¶ Etenī q̄ hec diſpō ad epilepſiā reduci poſſit: appet ꝓpterea q: ut ſcribit̃ ꝯtio nō leuis in digitis manuū ſepe ei ꝯtingit. ¶ Etiā 2° q: hec dn̄a pſtrata iacet cū ifridatione extremitatū cū diſcoloratione faciei cū reſpirationis puitate ⁊ cū pulſus ſubmerſione ⁊ paroxiſmi durationē q̄ſi per horā aut paulo minus. ¶ Qḋ igit̃ hec generoſa a ſyncopi uexari poſſit: appet ex multis. ¶ Primo ex dolore ſup regione cordis pcepto. ¶ 2° ex motu uētoſitatis uł uaporis circa regionē cordis appente cū dolore etiā ꝯſtrictiuo. ſ. anhelitus in ptibus cordis appente. ¶ Et 3° iterū ꝓpter ſiuonē nocumēti circa ptes cordis quo repitat̃ q̄ſi cordis ipſius ꝯſtrictio notabilis. ¶ Et 4° iterū ꝓpterea q: magna cordis pulſatio in eadē appet. ⁊ maxime in tpe quo minus male ſe hēt ex paroxiſmū. ¶ Et iterū ſupaddi pōt q̄ a ſuo in opationib⁹ uirtutis ſenſibilis ⁊ motiue ei ſubito aduenit. ¶ Qḋ adhuc itep hec diſpō poſſit reduci ad ſpaſmu₃ ⁊ ꝓprie nō ꝓportionatū ad mām: appet ꝓpter ꝯtictionē in digitis manuū iā ꝑdictā. ¶ Et etiā q: oculi ei⁹ clauſi pmanēt: ⁊ ſi ꝯtēti forēt ut vix hri apiri poſſint ⁊ nō ſine difficultate magna. ¶ Et itep q: dolor nōbilis in oculis pcipit̃. ¶ Et ultimo ſuſpitionē hui⁹ ꝑcedit tremor dextre man⁹ cu₃ nōbili dolore in ſiniſtro humero qui etiā extēdit̃ uſq₃ ad dextrā ptē pectoris. ¶ Pōt etiā dicē q̄ q̄ hec diſpō ad ſtupore₃ reduci pōt: uł ad ſpēm ꝓfūdi ſōni. ¶ Et q: nocumētū diminutiōis eſt in ea in ſenſu tact⁹ ⁊ clauſos hēt oculos cū appetitu ⁊ iclinatiōe ad dormiēdū. a quo ēt male libēter pmittit ſe excitari. ⁊ itep cū magna difficultate oclos apire pōt. Hec in ſūma uident̃ eſſe ea que arguere pñt hāc dn̄am. epilepſia ſyncopi ſpaſmo ſtupore ⁊ ꝓfundo ſomno uexari frequēter ut accurate multum ⁊ diffuſe modo conſcriptum eſt.

Incipiemus qdē in diſputatione hui⁹ diſpōnis ſub qua denoiatione determinate locari hēat. ¶ 2° uō q̄ ſit modus ingenij ⁊ iſtrā curationis ei⁹. ¶ Pro ꝑma igit̃ ſatiſfactione cū videam ꝯuenien⁹ e. ſe ualib⁹ ſmonib⁹ iſiſtē q̄ ſophiſticis ꝑmitto q̄ hec diſpō oīno pſ̃focatio ex nocumēto mĩcis ꝓueniēs denoiari debet. ¶ Hoc qdē ex multis motiuis deduci pōt fundatis ſup duab⁹ diſpōnib⁹. q̄rū ꝑma eſt q̄ matrix colligata eſt cerebro cordi epati dyafragmati nuche ſpleni renib⁹ ⁊ inteſtinis oib⁹ colligātia per neruos a cerebro uenientes per arterias a corde: per pānicnlos dyafragmati: p uenas epati ⁊ renib⁹ per hec ⁊ per ſpmatica uaſa ⁊ per ligamēta ei⁹ īteſtinis oib⁹ per arterias ⁊ uenas etiā ſpleni colligata eſt. ⁊ colligātur hi ſmones ptim prima ꝑmi. doctrina 5°. in anothomia uenarū ⁊ arteriarū: ⁊ in anothomia neruoꝝ nuche ⁊ ſepte₃ parū orientiū a medulla cerebri ⁊ pticulariter: hec etiā legi poſſent 21°. 3. cap ꝓ. aliqliter iterioꝝ 6°. cap 4° ⁊c̄. ¶ 2° uō ſuppō eſt. q̄ accitia ⁊ nocumēta multa a mĩce prouenire pñt in opationib⁹ pdictoꝝ mēbroꝝ per colligātiā abſolutā. i. per ſolā cōpaſſionē illoꝝ mēbroꝝ a mĩce ꝓuenientē. Aut per colligātiā nō abſolutā: ut ſi aliq̄ mā humoralis uaporoſa uel uētoſa a mĩce ad ꝑdicta mēbra cōmunicet̃. ¶ Prima ps hui⁹ ſuppōnis appet: eo q: qū aliqḋ mēbrū colligatū eſt alteri mēbro modis ꝑdictis nocumētū mēbri patientis ſi notabile fuerit mēbro vicino: uel ſibi colligato: l₃ diſtāti cōmunicat̃: ut p₃ ad expiētiā in leuib⁹ pūcturis neruorū uel aranearū uel ſcorpionū ⁊ ſimiliū. ¶ Et 2ª ps ſuppōnis arguit̃: eo q: ſi egrotauerit matrix a mala cōplone māli inuēta in ea ex retētione menſtrui ſanguinis: aut ſpmatis uel altera uirulēta mā in ei⁹ ꝯcauitate cōgregata ab eiſdē mēbris facile uapor ad alia mēbra deferri pōt per poros uel cōcauitates uenarū ⁊ arteriarū: ſed q̄le nocumentum faciebat in mĩce tale faciet in ꝑdictis ſi multe fuerit actiuitatis quare ſuppō 2ª oīno uera eſſe videt̃. ¶ His itaq₃ premiſſis premitto ꝓ q̄ fumoſa nocumenta que in mĩce repiunt̃ collocanda ſub gn̄e lapſus cōplonalis uel utriuſq₃ plurimu₃ cōtingunt ex retentione ſpmatis ſoliti euacuari ſicut in cōſuetis coitu. aut cuius ſpmatis neceſſaria eſt euacuatio ſicut in v̄ginibus humoroſis ⁊ hn̄ cōplonatis. ¶ Premitto 2° memoriā accitiū ⁊ nocumentoꝝ que ꝓuenire ſolent ex retentione ſpmatis ⁊ menſtrui iam dictoru₃. ſunt enim ab Auic⁹ numerata accitia. 16. ex retentione menſtrui ſanguinis ꝓuenientia ut 21° tertij. tractatu 3°. ⁊ primo colligendū eſt. Et interiorum 6°. cap 4° ſatis ad principium.

Iſtis poſitis appet eſſe demōſtrabile. q̄ oīa accitia que hāc gn̄oſa₃ dn̄am moleſtāt a nocumēto mĩcis ꝓuenire pñt. Sūt enī accitia hec q̄ mihi trāſcripta fuerāt numero. xxxj. quoꝝ vnūquodq₃ nō ſolū rōne ꝓuenire pōt ex nocumēto mĩcis ꝓbatiſſimo ⁊ oīa alia accitia fere l'ralr colliguntur iterioꝝ 9° 4° cap. ⁊ 21° tertij. cap de calo in ſignis pſ̃focationis matricis. ¶ Et ne talia gratis dicta videantur: apparet q̄ anguſtia ualde

facile ſaluari pōt:eo q2 ꝓpter uaporis male q̄litatis delatio nē ad cerebrū uł ad nobilia mēbra inqetat̄ corpus uł a ſua qete remouet̄:ita ut in eodem decubitu pmanē non poſſit. Sed hec eſt rō formalis anguſtie:ut p3 ꝑ ꝓnoſticoꝝ a com̄ mē.igit̄ ꝛc̄. ¶ 2ᵐ vō accñs eſt q̄ſi ſyncopis.ꝛ nō itelligo per illud niſi rem iſſem ſyncopim quā op3 nec̄io ꝯcedē:aut eſſe caſu3 v̄tutis noīatā aut lippotomiā. Neq3 eni3 alij ſunt mo tus q̄ſi ſyncopales noiandi.ut p3 2° tertij.caꝑ de ſyncopi ꝛ de caſu v̄tutis. Qd̄ aūt q̄ſi ſyncopis a nocumēto mr̄icis ꝓ uenire po:ſit.deducit Gal.interioꝝ 4°.ꝑallegato caꝑ.nec̄io ꝓuenire a fumo male qualitatis eleuato a corrupto ſp̄ma te.aut a retētis mēſtruis intātū q̄ vidit mulierē ita laborātē q̄ beſitarūt medici. An eſſet viuēs uel mortua: ꝓpter quod oportuit ſup ore ipſi⁹ lanā carminatā:ꝛ uaſculum aque ple nū ſup ore ſtōchi ipſi⁹ ad expiēdū per ꝑmū ſi adhuc eius in anhelitu ſaluaret̄ mot⁹. Et per 2ᵐ ſi mot⁹ dyaſtolis in corde ei⁹ remāſiſſet.lege hyſtoriā ibidē.ꝛ eadē rōne ſaluari poteſt. ¶ 3ᵐ accñs qd̄ eſt ꝯſtrictio pectoris:ꝛ uer3 fortī⁹ q2 uapor in mr̄ice retētus uel uētoſitas extēdit ipſa3.ſed ipſa extēſa ma iorē occupat locū.ḡ cōprimit iteſtina q̄ru3 cōpreſſione com primunt̄ ſtōchus ꝛ dyafragma.hoc argumēto utit̄ Gal.ad ꝓbādum q̄ matrix nō mouet̄ localr̄ ſic aial in corpore exiis ut dicebāt antiq plures:lege ibidē q2 pulchrū eſt. ¶ Qd̄ vō cāe ꝑmitiue aſſignāde ex pte accñtū aīe que aliud eſt a cor pore.ut 2° ꝑmi.doctrina 2°.ꝛ ꝑ caꝑ.potuiſſent fac̄ excitari nocumētū uel nocumēti cām in mr̄ice epiicem:facile eſt itelli gere his qui ſciunt q̄ ꝑmitiue cāe plerūq3 mouēt arteo.ut ꝑ ma quarti.caꝑ de ſermone uſi in effimeris. Sed cā ꝑmitiua fuit ualde fortis in hac glioſa dn̄a:q2 fortis triſticia de egri tudine viri ſui.q̄re ꝛc̄. ¶ 5ᵐ accñs eſt frequentia paroxiſmi in die ter euenientis ꝛ q̄nq3 ſexies. Et hoc qde3 ualde facile ſal uat̄ ꝓpter alternatā eleuationē uapoꝝ ꝛ uentoſitatum ma le q̄litatis a mr̄ice ad coꝛ ꝛ cerebrū:ꝛ alia mēbra. ¶ Propter qd̄ ualde facile:imo de neceſſitate op3 fieri ſenſationem fu moſitatis circa coꝛ ꝛ erat accñs ſextū.talis eni3 uapoꝛ nō ex poliat̄ a nā uētoſitatis.ſed vnuſq̄ſq3 talis intriſece:ꝛ a tota ſui ſpecie petit coꝛ.ut p3 2° ꝑmi.caꝑ de his que ꝓueniunt ex eo qd̄ comedit̄ ꝛ bibit̄.ḡ ꝛc̄. ¶ Ampli⁹ ualde facile videtur ad 7ᵐ accñs qd̄ eſt paulatinus paroxiſmi euent⁹.neq3 eni3 ita ſubito uapoꝛ iſte ad coꝛ ꝛ cerebrū delat⁹ quātūcunq3 po tens exiſtat.ita ſubito pōt ꝑncipaliū membroꝝ v̄tutem deij cere que ualde potens eſt.ut cordis cerebri ꝛ epatis.op3 ita q3 ut paulatine paroxiſm⁹ a ſuo ꝑncipio trāſeat ad augmen tu3 ꝛ ſtatum. ¶ 8ᵐ vō accñs.ſ.doloꝛ in regione cordis ap parens ab eadem radicali cā ꝓuenit.oīs eni uapoꝛ multe q̄ titatis ꝛ male ſui q̄litatis ſubito ad coꝛ ꝛ ſpūalia mēbra dela tus ibidem pōt ſolutā ꝯtinuitatē ꝛ extenſione3 dictā cāre ꝛ ſubitā alteratione3 cōplexionis iducē:ſed iſte ſunt due ꝛ ſo le imediate cāe doloris.ut p3 2° tegni.ibi. Dolores vō ſm quēcunq3 locū incūbunt aut ſolutā ꝯtinuitatem:aut ſubitā alterationem oīdunt.q̄re ꝛc̄. ¶ Accñs vō ifrigidationis extremitatum ꝓmptiſſima cā vī reuocatio īnati caloris in morib⁹ ſyncopalib⁹ eueniens nec̄io:ut patet 2° tertij.caꝑ de ſyncopi. ¶ Propter qd̄ etiā xᵐ accñs ualde facile ſoluitur. cuius eni3 ꝑntia formoſa ꝛ colorata eſt mulieris facies:ei⁹ abſentia diſcoloratur.ſed corporis calidi qd̄ eſt ſp̄us uel ſan guis ꝑntia colorant̄ membra.igit̄ eoꝝ retractione diſcolo rant̄.ꝯn̄tia nec̄ia eſt. ¶ 11ᵐ vō accñs erat leuis duratio paro xiſmi per horā uel minus.ꝛ hoc qdem defendē eſt facile ꝓ pter aptitudinē ꝯſumptionis uapoꝝ ꝛ fumoſitatū que erāt paroxiſmi cāe māles uel efficientes. ¶ 12ᵐ vō eſt.q̄ hec dn̄a querula uoce lamentat̄.hoc eſt ꝓpter nocumētū cerebro de latū ꝛ cordi:ꝓpter qd̄ cogit̄ gemitu uel querela ſuā egritudi nem declarare.eſt eni3 in aīa ei⁹ paſſio incitās ipſam ad uo cis expreſſionē:q2 uox eſt ſonus ab ore aīalis ꝓlat⁹ cū ima ginatione ſignificādi aliqd uel aliq̄.2° de aīa. ¶ Qd̄ vō ite rū hec dn̄a ad nālē diſpōnem poſt paroxiſmu3 facile ꝛ cito re ducat̄:appet eo q2 cerebrum coꝛ ꝛ alia membra nō egrotāt

per eſſentiā. Igit̄ remota cā ſui nocumēti nec̄io redibūt ad diſpōnem nō nālem:quā ego credo neutralitatē decidentie magis q̄ ſanitatē denoiari debē. ¶ Adhuc itē ū accñs 14ᵐ uerificari pōt:eo q2 uoces audit:ut neq3 organū audit⁹ im peditū eſt in ſe:nec per colligātiā eo q2 orit̄ a 5° pari nerno rū cerebri:qd̄ notabilr̄ elōgatū eſt a mr̄ice. ¶ Qd̄ etiā perci piat ꝛ itelligat uoces aſtātiū appet:eo q2 neq3 cogitatiue ne q3 memoratiue opationes nocite ſunt nocumēto corruptio nis uel ablationis.neq3 eni uentriculus cerebri medi⁹ aut poſterioꝛ tātā vident̄ hic ad mr̄icē colligātiā q̄ ea leſa nec̄i um ſit hoꝝ uētriculoꝝ opationes ledi. ¶ 15ᵐ vō accñs qd̄ eſt ipotētia ꝓferendi uocē facile itelligi pōt.maioꝛ eni requi rit̄ v̄tutis potentia ꝛ amplioꝛ ſp̄uum motiuoꝝ quātitas ad mo uendū organa uocis q̄ v̄tutis ſenſitiue potētia ꝛ ſp̄uum ſen ſibiliu3 q̄titatis reqrat̄.eo q2 v̄tuti ꝛ organo difficilius eſt agē q̄ pati. ¶ Accñs vō 16ᵐ qd̄ fuit ſanitati ꝑpatis euentus ualde facile ſolui pōt:nꝰ eni dubitat q̄ retentio ſanguinis qui ſoluit etiā nālr̄ pōt eſſe māliſ cā ꝑpatis ꝛ maxime in mamilla ꝓpter colligātiā eaꝝ ad mr̄icē per uenas a qb⁹ pa magna ſanguis menſtrualis ꝛ purioꝛ fere delegat̄ ad ma millas ut ꝯuertat̄ in lac grā nutriendi fet⁹. ¶ 17ᵐ vō accñs adhuc excludi pōt:eo q2 nō eſt nec̄iu3 fieri ſtertorē.ꝓpterea q2 in cerebro nō fit oppilatio tāta in uentriculis neq3 in or ganis uocalib⁹:ut oporteat ꝯcluſu3 fumū aerem uel uapo rem uel ſp̄ūm forti colliſiōi reuerberare ad organa uocalia ꝓpter qd̄ fiat ſtertoꝛ. ꝓpter qd̄ etiā oñdit q̄ nō eſt nec̄ium adeſſe ſpumā.eo q2 ſpuma raro accidit in epilentico niſi qñ eſt epilepſia per eſſentiale nocumētu3 cerebri. Etiā q2 uapoꝛ ille nō eſt tāte potentie neq3 groſſitudīs:neq3 in cerebro iue nit̄ māei viſcoſe q̄titas mlta que ſit ſufficiens icludē fumū uel uaporē potentem exitū qui circūdat⁹ a viſcoſa mā faciat ſpumā uel ampullas. ¶ Paruitas vō reſpirationis que erat accñs 18ᵐ ꝓuenit ex debilitate v̄tutis vitalis:aut ex inobedi entia organoꝝ uocaliū. Aut ꝛ ꝓuenire pōt per neceſſitatem diminutā imaginādo q̄ uapoꝛ ille poneret in pectore ſpēm male cōplōnis frigide. Cū itaq3 remiſſa neceſſitate iſra tem peramentū v̄tute debilitata ꝛ organi inobedientia aſſigna ta ꝓuenire poſſit reſpirationis paucitas ſeqtur illi⁹ declara tio. ¶ Propter qd̄ etiā 19ᵐ accñs qd̄ fuit ſubmerſio pulſus facile ſaluari pōt ꝓuenire ex ꝑfocatione mr̄icis uel nocumē to ei⁹ iā dicto. ¶ Accñs vō 20ᵐ fuit riſio ad iterrogata.ſ.in declinatione paroxiſmi ꝓpter violentiā aſtātiu3 icitātiu3 ipſa3. nō eni vſq3 fine3 declinatiōis adeo ipedita ſunt organa uo cis qn īndē nō poſſit. ¶ 21ᵐ aūt accñs fuit clauſio oculoꝝ. adhuc in fine declinationis paroxiſmi pmanēs:ꝛ hoc qdem uerificat̄ pp v̄tutē motiuā muſculoꝝ ſupioꝝ palpebre que debilitata remanet:ꝛ etiā pp iuentionem uapoꝝ qui ualde groſſi ſunt ꝛ remanſerunt in muſculis palpebraꝝ immerſi. ¶ Ampli⁹ accñs 22ᵐ adhuc ad hāc diſpōnem accidē dedu cere eſt facile.eo q2 v̄tus aīalis reſoluta fuit in tpe paroxiſmi ꝛ ſpirit⁹ etiā paucificat⁹.q̄re reſtaurationem ſuiipſius appetit que ꝯuenienter in dormiendo fit.ut p3 ex iuuamentis ſom ni.ꝑma tertij.tractatu 4°.in diffōne eius. ¶ Accñs vō 23ᵐ ſaluari pōt ex diſpōne mr̄icis ꝑdicta.eo q2 tpe paroxiſmi fuit facta agitatio fortis in mēbris iuentis in capite.ꝓpterea ſe cuta eſt fortis oppilō in organa ſenſus coīs.ſ.in rete mira bili.ſed ad ipſa3 ſeqtur difficultas excitationis a ſomno.q̄re ꝛc̄. ¶ 24ᵐ vō accñs dī.q̄ ipm eſt nec̄iu3 ſeq ex ꝑfocatione mr̄icis.eo q2 ipſa plurimu3 fit a mā nō expoliata a ueneno ſitate q̄dā.q̄re non eſt mirabile ſi magnificentia nocumenti magis circa coꝛ appeat q̄ circa ptes alias. ¶ Eſt vō in hac dn̄a urina citrina.eo q2 tpe paroxiſmi ꝛ paru3 añ uel poſt etiā fortis fit diſtractio materium ꝛ ſp̄uum ab inſtris urine a re nib⁹ ꝛ epate uerſus coꝛ.q̄re urina neq3 multum tincta neq3 groſſa in ſubſtātia:aut ꝯturbata appere poteſt.ſed forſaſſis ſi bene ꝯſpicit̄ poſt declinationem per notabile tempus ap pareret groſſa ꝯturbata ꝛ notabiliter tincta:ꝛ maxime ſi ꝓ ueniſſet ꝑfocatio a menſtruoꝝ retentione. Et credo ego q̄

hoc ſignū ſit magis ꝓpriū prefocationi mr̄icis ꝓueniēti ex
retentione ſpmatis.eo qꝛ iā ſcriptū eſt hāc mulierē eſſe nota
bilis appetit⁹ ad uenerē. ut appet etiā ex frequēti ipſi⁹ pre
gnatione ⁊ accitiū inualeſcētia magis tpe pregnationis ꝙ ex
tra pregnationē. Neqꝫ eni mulieres pregnātes ſpmatiçant
niſi raro ⁊ paꝝ ꝑpter neceſſitatē retētionis ſanguinis ꝯuer
ſuri in ſpma qui neceſſari⁹ eſt ad fetus nutricationeꝫ. ❡ Et
ꝯfirmat iſtud etiā qḋ de ſpuma ſcribit̃.ipſa eni ex uētoſitate
ſpmate cui⁹ uaporoſa pticula per vias urine expellit̃ cū ip
ſa pōt eſſe ſpume ſuffīciēs cā. ⁊ ita etiā de retētione mēſtrui
dicēdū eſt: aut de ſuffīcienti euōne ei⁹. ❡ Si vō laudabilis
in urina hypoſtaſis appet: aut ipſa non erit laudabilis niſi
ſm qd ⁊ paꝝ: neqꝫ eni credo ꝙ ſit poſſibile ipſam eſſe uere
albā in ptib⁹ eq̄lē in eiſdē bn̄ ꝯiūctā in fundo ſedētē ⁊ dya
phanā uel ſubtilē que reqrunt̃ ad pfectionē hypoſtaſis. ut
pꝫ 2° pnoſticoꝝ ab hyp. ⁊ Cōme. ❡ Aut dicēduꝫ ꝙ ſi ap
paret in qbuſdā haꝝ ꝯditionū laudabilis vṫificari pōt pro
pter nocumētū a mr̄ice coicatū cordi p̄ncipio ⁊ non epati
uel renib⁹. Sed nō dubito ꝙ ſibi ꝯſiderabit̃ neqꝫ appare
bit hypoſtaſis laudabilis neqꝫ pſeuerabit. ❡ Quod vō ite
rū ſubiungat̃ ꝙ anhelit⁹ difficultas eſt nō magna a diſpō
ne mr̄icis ꝓuenire pōt ſaltē: aut qꝛ cāe efficiens ut uapor uel
mā cōpreſſionis factiua in organis anhelit⁹ non eſt multa
neqꝫ multe acuitatis. aut qꝛ non multum pſeuerat. uel qꝛ
egritudo hec nōdū eſt uſqꝫ ad ſtatuꝫ ꝯfirmata. uel fortaſſis
qꝛ ꝑpter applicationē diuerſionū ⁊ euaporationuꝫ cito re
ſoluit̃ materia hoꝝ accitiū effectiua. ❡ Amplī⁹ ubi credit
poſſe ꝯcludi ꝙ hec diſpō ſit ſyncopis aut epilepſia denomi
nāda. ꝓpterea qꝛ nec ā paroxiſmū ne in poxiſmo uł extra
poxiſmū ſentit̃ dolor in mr̄ice uel circa regionē ei⁹. Ex hoc
fundamēto vī uerī⁹ ꝯcludendū eſſe ꝙ hec diſpō ſit uere pre
focatio nomināda. mā eni uel ſibi ꝓportionalis cā in vno
mēbro nō fac̃ accitia que pōt in alio mēbro ſenſitiuo facē.
eo qꝛ aut mā illa cōſueta eſt mēbro ꝑpter qḋ mēbrum ab ea
nō patit̃. aut 2° qꝛ mā illa in mēbro illo eſt qeta. q̄re nō pci
pit̃ ab ea dolor. Cū vō mā illa mouet̃ cito ab ea mā per mo
dum euaporationis remouet̃. q̄re dolorem fac̃ in locis ad
que expellit̃: ⁊ nō in loco a quo expellit̃: ⁊ eſt ſileet qḋ ſcri
bit̃ p̄ma q̄rti. in cap̄ de lipparia. flegma eni itrinſecus exiſ
nō īfrigidat īteriora mēbra: qm̄ eſt in eis ꝯſuetū ⁊ qetū. lege
ibi. Siłr etiā neqꝫ nocumēto mr̄icis excludit̃ abſentia ſen
ſationis alicui⁹ corporis a mr̄ice. cū p̄mū enim mouet̃ mā a
mr̄ice nō dolet fortaſſis matrix. eo qꝛ mot⁹ ille remiſſus eſt.
etiā qꝛ in p̄ncipio īcluſiuo egritudinū accitia ſunt remiſſa.
iuxta ſmonē ueteris affoꝝ 2° ibi. Circa p̄ncipia ⁊ fines oīa
ſbecilliora. q̄re ⁊c̄. Et iterū qꝛ corpus mr̄icis in quo hec mā
ꝯtinet̃ ⁊ a quo eleuat̃ ut cōcauū mr̄icis uel colli ei⁹ non eſt
tāte ſenſationis quāte ſunt pānicula pectoris in qb⁹ predict⁹
uapor recipit̃. Et etiā qꝛ morā nō ꝯtrahit in mr̄iceꝫ predi
ctus uapor. Et iteꝝ ultimo qꝛ ꝑpter plenitudineꝫ mr̄icis ⁊
vṫutis debilitatē nō tāta remanet in ea ſenſatio. ut ab omni
cauſa leuiter impr̄ſſiōe pati poſſet. ❡ Amplī⁹ accīs 28ᵐ qḋ
eſt magna cordis pulſatio ꝯſequit̃ predictā diſpōnē mr̄icis
in tpe paroxiſmi ꝑpter cōpreſſionē ſpūalium mēbroꝝ ⁊ altera
tioneꝫ in eis ſubito factā: cum vō ceſſauit paroxiſmus ceſ
ſat. Neqꝫ eni eſt neceſſariū ut ſemp mā in mēbro ſtās īpreſ
ſionē faciat tāte potētie ut de neceſſitate pcipiat̃ eius ſenſatio
uel impreſſio ꝑpter predictas cās. Siłr etiā oſtēdi pōt ꝙ p
va mutatio pulſus cū ei⁹ ſubmerſione ꝯſequit̃ alterā triuꝫ
cārū ꝯtētiuaꝝ pulſus aut eaꝝ plures uel oēs a nālī diſpōne
pmutatā: q̄ḋ erat accidēs 29ᵐ. Siłr eni a debilitate vṫutis
ꝓuenire pōt in pulſu paruitas ⁊ ſubmerſio. Siłr etiaꝫ a ſola
remiſſa neceſſitate infra tēperamētū idē ꝓuenire pōt. Et iteꝝ
ex inobediētia inſtroꝝ pulſus. ꝗ̄ fortius ꝯtingit illud ſi due
uel oēs iſte cāe inuicē cōplicent̃. ❡ Accīs vō 30ᵐ ⁊ penulti
mū qḋ iā ſcriptū eſt. dicēdū ꝙ ⁊ iſꝫ tremor manus dextre cō
plicat⁹ cum dolore ſiniſtri humeri ⁊ dextre ptis thoracis ꝓ
uenire potuerit ꝑpter diſlocationes precedētes: nihilomin⁹
rōnabile eſt ꝙ in augmēto pſeuerare poſſint. eueīt⁹ eni pa
roxiſmoꝝ ⁊ accitiū in eis eſt cā nōbilr̄ debilitādi vṫutē tam
ſenſitiuā ꝙ̄ motiuā ptiū pectoris: ⁊ qꝛ talia accitia ꝯiūgunt̃
cum neceſſitate aucta ꝑpter īpedimētum debite euentatio
nis: ide eſt ꝙ ſenſatio pectoris corrupta eſt. ⁊ ideo ibi pſeue
rat dolor qui eſt actio corrupta ſenſus ⁊ ptiū pectoris uſqꝫ
ad humeꝝ iā dictum. Cum etiā ſuſtētatiua vṫus debilitata
ſit ⁊ ꝯtigat nocumētū in pectore inētum eſſe par potētie vṫu
tis ſuſtētatiue ⁊ ex pilitate cāe illatiue nocumēti tenet̃ mem
brū ad vnā diām poſitionis. Et potētia motiua mouet ipſꝫ
ad diām oppoſitā motui predicto. q̄re accidit tremor ex pa
rilitate potentie cāe mouentis ad ſuſtentātem que eſt vṫus.
❡ Ex quo etiā fundamento ad contemplātem ſolui pōt
accīs 31ᵐ ⁊ ultimū qḋ eſt ꝯtractiuus motus digitoꝝ manu
um: ꝑpter eni pectori a mr̄ice coicatum in 5° 6° ⁊ 7° de ſpō
dilib⁹ dorſi nocumētū ꝯtractionis in p̄dictis digitis appet
in tpe paroxiſmi: eo qꝛ tūc pectoris nocumētuꝫ excellēs eſt
ergo coicat̃ digitis manuū per neruos a nucha oriētes per
ſpōdiles iā dictas per quos neruos motus manuum ⁊ di
gitorum viget ⁊ conſeruat̃: ut colligi pōt prima p̄mi. doc
trina 2 ſumma de neruis orientibus a nucha. ⁊ ꝓprie
in anothomia ſpondilium iam predictarum.

Ex qbus oīb⁹ iā clare pꝫ. quō hec accitia diue cō
cludūt diſpōnē hui⁹ ſpectabilis dne p̄fo
cationē eſſe matricis denominādā. ❡ Neqꝫ iteꝝ dici pōt ꝙ
ipſa ſit epilepſia: lꝫ ꝯueniat in ea in caſu ad terrā ⁊ duratio
ne ꝓſtrationis: ⁊ quadā manuū ꝯtractione: ⁊ faciei diſcolo
rōne ⁊ alijs. ❡ Differt etiā ab ea. ⁊ maxime qꝛ ut in plurib⁹
ſpumat epilēticus. ❡ 2° qꝛ neqꝫ audit neqꝫ intelligit ⁊ nar
rare neſcit epilēticus qd ⁊ q̄liter ⁊ quō ei ſuccefferit. ❡ 3°
qꝛ in ſenſib⁹ epilētici remanet pturbatio tā in exteriorib⁹ ꝙ̄
in iterioribꝰ: ut in plurib⁹. ❡ 4° qꝛ vireſcit epilentici uene
ſub ligua. hec aūt exoluunt̃ a p̄focata. Cuꝫ eni ea adie a po
ꝓiſmo plurimū narrat ea que ſibi ꝯtigūt audiuiſſe ⁊ itellexiſ
ſe: ⁊ reliq̄ alia iſtis ſilia adducerē niſi timerē lōgitudinem.
❡ A ſtupore vō differt p̄focata qꝛ nō ſtertit: neqꝫ per ſe ad p̄
focationem ſequunt̃ nocumenta fortis pturbationis in ope
ratonib⁹ ſenſuum iterioꝝ ⁊ exterioꝝ. Neqꝫ iuenit̃ in ea ſpēs
oppilonis ptium cerebri ſicut in ſtupore. neqꝫ etiā diminu
te ſentit que ſunt accitia ſtupori ⁊ ſubetie ꝓpria. ❡ Talia
aūt ſoluunt̃ a prefocata. aut ſi qn̄qꝫ ꝯtingunt ſunt itenſiue
leuia ⁊ extenſiue: ut ex predictis appet. ❡ Etiā prefocata ex
cludit ſigna litargie. neqꝫ eni ꝯtinue febrit. neqꝫ pulſus ei⁹
eſt plenus ⁊ vndoſus. nec faciei pmutatio ad colorē extra
neos in ea pſeuerat: neqꝫ dolor in poſteriori pte capitis pre
focate pcipit̃. oppoſituꝫ aūt repit̃ in litargia. ❡ Adhuc etiā
ꝙ prefocata nō hēt accitia uel ſigna coicantia cuꝫ ſyncopi
ex multis appere pōt. p̄ qꝛ paulatiue magis ⁊ tardi⁹ euenit
prefocatio ꝙ̄ ſyncopis. 2° qꝛ in prefocatione pulſus nō re
manet fixus ſm diuerſitatem magnī: nec ſm expreſſionem
fortem neqꝫ excellenter ſubmerſus eſt ſicut hec neceſſaria
vident̃ i ſyncopi. ⁊ ex alijs ſilib⁹ etiā deduci pōt. ❡ Ultimo
vō ꝙ hec diſpō nō ſit ꝓprie ſpaſmus de inanitione aut re
pletione facile videri pōt. ꝓpterea qꝛ nō inueniunt̃ cāe hu
ius ſpaſmi effectiue in toto vniuerſali determinata par
te. ❡ Poſſet aūt ualde facile ꝯcedi ꝙ hec diſpō cū ſpaſmo
nō ꝓportionato ad mām ꝓueniret a mala q̄litate uaporis
uel materierum que inueniuntur in mr̄ice. Neqꝫ hoc tollit
qn hec diſpoſitio prefocatio dici debeat: quod etiā ex mul
tis alijs accitibus que ꝓpria ſunt prefocatis deduci poſ
ſet ultra predicta ſi non timerem faſtidium.

Hec ſunt que in diſpōne hui⁹ magnifice dne vidē
tur ꝯcludi poſſe ex his que mihi ſcripta
fuerūt ex auctorib⁹ ⁊ rōnib⁹ preallegatis que etiā in poſterū
ꝯfirmari videbunt̃ per regimē curatiuū qḋ iferius explica
bit̃. Pro quo regimine curatiuo ordiari a ſciētia deſcribē
do opus eſſet conſcribere regimen ex parte rerum nō nālī
um. 2° vō p̄ncipalr̄ opoꝫteret apire regimen per intētiones

ꝛ illa medicinalis hui⁹ diſpõnis eradicatiua qḋ mihi ſatis poſſibile vi eſſe argumẽto ſumpto ab etate ꝛ cõplonis no tua que ſatis laudabilis eſt. Uerũ qꝛ nũtioꝝ pmptitudo ꝛ feſtinãtie ipoꝝ pmptitudo me deuiát ab hoc pposito: ſoluꝫ tria remedia in hac diſpõne obſuãda tñſmitto gr̃a tẽtatiue cure hui⁹ diſpõnis: ſperãs ex eis accipe nõbile iuuamẽtũ in cura hui⁹ diſpõnis. Si aũt in poſterũ videbit opportunuꝫ ſcribere mihi ꝛ ego regimẽ extẽdã ſm facultatẽ ingenij mei premiſſoꝝ diluadatiuũ: lꝫ credã nõ debẽ eſſe opportunuꝫ: eo qꝛ video eximiũ doctorem ſue diſpõnis pcurãtem virũ altiſſime ɔtemplationis ꝛ altiſſime ſcie: cui oĩa hec ꝛ maiora illis confidenter cõmendari poſſent. Sunt aũt hec tria inſrã ordine conuenienti applicanda per hunc modum.

¶ Primũ eſt. ut leui calefactione caleſiat hoc cerotũ: ꝛ applicet ſup vmbilico ꝛ ſ.mp ibidẽ ɔſeruet ꝛ non remoueat uſquequo per ſe cadet: ſpo eni in eo videri iuuamẽtũ notabilis laudis. Cerotũ eſt. ſ. cerotũ de galbano in forma rotunda. ¶ 2ᵐ võ inſtrm eſt eluariũ iſtud de quo hec generoſa ꝛ magnifica dña di. vi. die accipiat. ʒ. iiij. ꝛ. ſ. uſqꝫ ad. v. cũ aq̃ decoctionis radicaꝫ arthemiſie hñ ꝣuccarata ꝛ calefacta: ꝛ tardet poſt ipſam cibuꝫ ad minus. vj. horis: neqꝫ de inter poſt eius aſſumptionem niſi immediate per horã vnã: electuarium eſt iſtud de pſilio ſiue pebe ꝛ miſi lib. ſ. ¶ Ultimũ võ remediũ eſt uſus harũ pillulaꝝ de qbus oĩ die aut ſalteꝫ alterna die inter aſſumptionẽ pdicti eluarij accipiat vnã immediate añ cenã. erit enim ut ſpero ex iſtis tribus iuuamentum notabilis laudis. qḋ ɔcedere digne altiſſimus qui viuit per infinita ſecula benedictus. Amẽ. ¶ Pillule. ℞. pillularum de muſco. ʒ. ij. pillularum de aloe abluto. ʒ. ij. reformentur cum ſucco apij. ¶ Primũ itaqꝫ remediũ per me cõpoſitu qḋ aie donum dei appellaui. Cuius deſcriptio talis eſt. ℞. polipodij recentis mundati lib. i. ſene violarũ prunorum ſebeſten tamarindorum paſſularuꝫ. añ. ʒ. iij. aque fontis lib. x. bulliãt oĩa ſil in predicta aq̃ uſqꝫ ad medietatem in qua infuſa pmãſerint per diem ⁊ noctem. deinde colentur ꝛ exprimant ſolenniter ꝛ predicte colature cale addat pſilij lib. ſ. ꝛ pmittat ibidem uſquequo mucillago cõuenienter extrahi poſſit: ꝛ tunc colet ꝛ fortiter expumat: deinde predicte colature addant ꝣuccari ſecunde coctionis lib. iiij. oĩbus ſupaddant pulpe tamarindorũ ꝛ caſſie extractorum cũ predicta decoctione. añ. lib. ſ. ꝛ iteꝝ lento igne coquant uſqꝫ ad inſpiſſationẽ ɔuenientẽ: ꝛ cũ infrigidari ceperint addant ſpẽs infraſcripte. ℞. ſpodii reubarbari ſandaloꝝ omborum roſarũ violarũ ſe. papaueris albi ſe. portulace endiuie lactuce ſcariole feniculi dragagãti amili raſure eboris gummi arabici berberis fumi terre liquiritie aniſi. añ. ʒ. iij. dyagridij. ʒ. v. mirabolanorum indorum emblicoruꝫ. añ. ʒ. vj. oĩa per ſe ſubaliter puluericata addant ꝛ in mortario diutiſſime ɔterendo incorporent: ut bonã habeat eluarij formã: ꝛ doſis eius eſt a. ʒ. iiij. uſqꝫ ad. vij. ¶ 2ᵐ võ remediũ fuit cerotuꝫ iſtud. Cuius deſcriptio talis eſt. ℞. galbani electi. ʒ. i. bdelij. mollis ꝛ ſubalbidi. ʒ. ij. pulueruꝫ matricarie. ʒ. j. ſ. mirre. ℈. ſ. diſſoluat galbanum cum aceto ꝛ diligenter colentur. deide ſuperaddantur pulueres ſupraſcripti. ¶ 3ᵐ remediuꝫ eſt pillule ille quas nominare ſoleo pillas de muſco: quarum deſcriptio. ℞. ſiſeleos rubee tinctorum pulegij mediani corticis caſſiefiſtule medulle granorum peonie calami aromatici. añ. ʒ. vj. muſci electi. ℈. iij. ſpice nardi. ʒ. j. fiãt pillule cum ſucco arthemiſie. Si hñ conſideretur ſunt potentes in mundificãdo ꝛ confortãdo matricem: ſed non debent exhiberi cum pritis menſtrualis fluxus niſi fuerint diminute. ꝛ doſis earuꝫ eſt a. ʒ. j. uſqꝫ ad. ʒ. i. ſ. Uerum ſi preſcriptas pillulas ſolutiuas deſiderabit aliquis efficere ſupaddat deſcriptioni harum aloes abluti. ʒ. iij. ꝛ erunt mediocris ſolutionis. Pro deſcriptionibus ſupraſcriptis miſit poſt aliquos dies. Et. M. h. miſit iſtas.

De egritudib⁹ apparentib⁹ in extremitatib⁹ membroꝝ cõſilia ſequuntur.

Conſilium. 227. De hernia cuiuſcũqꝫ ſpeciei continens capitula duo.

¶ De hernia mirachiali cuiuſlibet modi. Cap. i.

Quoniã nõ eſt poſſibile aliquam egritudinẽ humani corporis ɔuenientẽr curari poſſe: niſi pcedat ipſi⁹ cognitio diſtincta per cãs ꝛ ſigna illi⁹. Ideo ut tumor qui appet in iguine ꝛ uſqꝫ ad mediũ oſſei hui⁹ viri notabilis ſciẽtifice ɔueniẽter curari poſſit: opꝫ ipſm reducẽ ad eẽñ capl̃m. ¶ Sũt aũt hui⁹ egritudinis ꝙ plurime a ſapiẽtib⁹ denolationes inter qdã eni noiant eã herniã ꝛ eſt vbũ grecũ ĩportãs tumorẽ in inguine uel in oſſeo exitẽ. Alij aũt noiant relaxationeꝫ uel mollificationẽ. Et qdã dicũt eã rupaginẽ uel rupturã: nonnulli aũt relaxationẽ. Et aliq ramicẽ hãc diſpõneꝫ noiant. ¶ Et ut clari⁹ hoꝝ ſnie eluceſcãt. pmittẽdũ pro fũdamẽto ꝙ talis rupago relaxatio uł hernia duplex eſt. vna qdẽ mirachialis. altera võ oſſealis noiata. Eſt aũt mirachialis ois illa que aduenit in mirach: ꝛ eſt uẽtris iferior ps aggregata ex cute pinguedine pãniculo carnoſo muſculis octo uẽtris ꝛ ſifac ſubſtrato pdictis muſculis ꝛ zirbo ſub ipõ cõuexe ſupficiei ipoꝝ iteſtinoꝝ ſuꝑiacẽte: hoc eniꝫ totũ comprehendit integritates mirach. 22⁰ tertij. primo capitulo colligenduꝫ.

Hec autem mirachialis eminẽtia multiplex eſt. vna quidem vmbilicalis: altera võ inguinalis. propterea ꝙ inguina ſunt partes inferiores in mirach. tertia exiſtens in alijs partibus mirach.

Prima aũt ſpẽs vmbilicalis dicta eſt: ꝑterea qꝛ in vmbilico accidit eminẽtia uel tumor notabilis qui ɔuenire põt. pmo ppter humiditatẽ multã remollientẽ ligamẽta vmbilici ꝛ ſperã ei⁹. Cũ eniꝫ vmbilicus debeat eſſe ſicut vmbo ſuſtẽtãs iteſtina oĩa ꝛ ſuſtentata conſeruãs. Si multe humiditates mollificẽt villos ꝛ ligamẽta eius: patet ꝙ oportebit ipm extra ꝑminere. Et cognoſcetur. ¶ Primo ppter frigiditatẽ in eodem repreſentataꝫ. ¶ 2⁰ propter mollitiem multam. ¶ 3⁰ ppter ſenſationeꝫ motus vndoſi ſub digitis tangentis. ¶ 4⁰ ppter reſidentiã alicuius fouee in pte compreſſa a digito. ¶ Et 5⁰ ppter huius diſpõnis fixioneꝫ cum locus non abſoluat a preſentia humiditatis tumefacientis. ¶ Et canon curationis talis eminentie eſt cum digeſtione euacuatione diuerſionibus ꝛ conſumptionibus aquoſitatis illius. ꝛ rectificatione epatis ꝛ ſtomachi prohibentibus talis aque regñationem. ꝛ tu lege de eis 14⁰ tertij. capitulo de curatione aſcitis.

Secũda võ ſpẽs eminentie vmbilici eſt multitudo uẽtoſitatũ que ɔgregant iter ſupficiẽ ɔuexã iteſtinoꝝ ꝛ ɔcauã ipſi⁹ vmbilici que ibideꝫ multiplicate imerſeqꝫ ꝛ coartate in ptib⁹ ĩtegrãtib⁹ vmbilicũ ppellunt ipm ad exteri⁹. Et a qbuſdã noiat tympanites vmbilicalis ſic pcedẽs ipſam ab eis noiat alchites vmbilicalis. ¶ Cui⁹ ſigna ſunt facilis ꝛ feſtin⁹ euẽr⁹ ei⁹ ppter facilitatẽ mobilitatis uẽtoſitatis. Cui⁹ oppoſitũ aduenit in eminentia aqſa ppter pigꝛ motũ aquoſitatis magis ꝙ̃ uẽtoſitatis. ¶ 2ᵐ ſignũ ſpãle hui⁹ eſt ſonit⁹ ꝛ gurgulatio pcepta in ptib⁹ vmbilicalib⁹. ¶ 3ᵐ ſignũ facilis fuga uẽtoſitatis a cõprimẽte. ¶ 4ᵐ ſignũ eſt nõ minus facilis uẽtoſitatis redit⁹ ad locũ vnde propulſa fuit. ¶ 5ᵐ ſignum eſt reſiſtentia debilior tangenti in hac diſpoſitione ꝙ̃ in precedente. ¶ 6ᵐ ſignuꝫ abſentia remanentie fouee. ¶ 7ᵐ ſignum eſt aliqualis caliditatis ueſtigium in parte tumente perceptum. ¶ Et huius quidem diſpoſitionis cura perfici debet ex determinatis in 14⁰ tertij. capitulo de cura tympanitis.

At uero tertia ſpẽs eminẽtie vmbilicalis accidit ppter rupturã ligamentaliũ ptiuꝫ vmbilici. Cũ eni chordoſe ptes ꝗtuor muſculoꝝ trãſuerſaliuꝫ ꝛ aliorũ viloſe ptes diſrupte ſunt: dilatat neceſſario vmbilicus. In cuius dilatationem recipitur ſifac zirbus ꝛ inteſtina.

¶ Et cognoſcit̄ͬ p dolorē euenīētē tp̄e eruptiōis ipſi᷒ ⁊ q̄ſi ſemp inſepabilē. ¶ 2° p tēſionē ⁊ duritiē in pubus pceptā. ¶ 3° p augmētū ei᷒ ex retētione anhelit᷒: ad quā ſequit̄ͬ itu meſcētia iteſtiop. Etiā cognoſcit̄ͬ p difficilē ipulſionē de eē ad int᷒. Et hoc q2 iteſtina ⁊ ſifac nō ſunt ita facile retrocedētia cū pmunt̄ͬ ⁊ redeuntia cum dimittit̄ͬ cō preſſio. ¶ Et 4° remanet hec diſpō quaſi ſemp fixa in omni figuratione corporis ⁊ reuolutione ad omnē differentiam poſitionis.

Et hec qdē diſpō qn̄qz apoſa eſt: ⁊ ppͥe qn̄ ɔtingit in nouiter natis in qbus neceſſe eſt abrūpi ligamētū ſuſtētatiuū fetus in mſice. Cū ergo obſtetrices iprudētes ſuāt ueluti in plurib᷒ ɔtingit neſciētes bn̄ nodare collocare ⁊ rectificare pdictū ligamētū ex ɔcurſu mērū ad locuz illum propter dolorem apoſtematur locus. ¶ Et eſt eminentia vmbilicalis apoſa nominata 4ͣ ſpēi: quam quidem clare cognoſcere poteris per tumoris magnitudinē: p loci duritiē: per ruborem. ¶ 4° per pulſationem in patiēte loco perceptā. ¶ 5° per negationem ſignorum arguentium multitudinē aquoſitatis ⁊ uentoſitatis. ¶ Et huius qdē egritudinis que multū difficilima eſt ad curādū ingentū curationis pēdet pmo ex ſedātibus dolorē. ¶ 2° ex diuertentibus materiam. ¶ 3° ex digerentibus ⁊ reſoluentibus mām antecedentē. ¶ 4° ex his que apa pcurāt reſoluēdo ⁊ digerendo ⁊ ɔſumēdo materias. Hec utcūqz legantur 22ͦ tertij. in proprio cap̄ de eminentia ⁊ ruptura vmbilici.

Tertia ſpecies pncipalis eminētie mirachialis eſt raro eueniēs: ppterea q2 ptes mirach ſuſtentatiue ſunt octo muſcli uētris: qui nō facile diſrūpunt̄ͬ nec extēdunt̄ͬ. ¶ Si ergo hec ſpēs euenit. plūmū inuenies ipam lateralr̄ infra. ut ſupra vmbilicū p vnū digitū aut duos. ⁊ cā eſt. q2 loca illa q̄tuor nō ſunt ita bn̄ coopta ⁊ ſuſtētata muſclop̄ carnoſitate ſicut alibi. ¶ Si eni bn̄ ɔſideras extremas ptes q̄tuor muſclop̄ trāſuerſaliū ppe vmbilicū exītes videbis q chordoſe ptes illop̄ muſclop̄ ɔcrucialr̄ ſe trāſuerſantiū erūt cauſa ut ptes q̄tuor mirach remaneāt minus tute: q̄re aquoſitas uētoſitas extēſio ⁊ ruptura in illis ptib᷒ facili᷒ accidūt q̄ in alijs. ppterea q2 hūt minorem reſiſtētiā: ⁊ huius quidē rupture mirachialis aquoſe uētoſe uł humoralis canon ⁊ iſtra curationis colligent̄ͬ ex ſequētibus ſtatim.

Quarta vo ſpēs eminētie mirachialis dcā eſt iguinal. ppter ea q2 ipſa repit̄ͬ in ambob᷒ inguinib᷒ aut in altero ipop̄. Et aūt itēſio eius hec. q̄m extrema ps inferior ſifac deſcēdēs ad oſſeū ɔcaua eſt ⁊ inuoluta uenis ⁊ arterijs. Cū ergo ɔtingit in ſupiori uētre ɔgregari uētoſitates aquoſitates aut hūores expellunt̄ͬ aut deſcēdūt per foramina illi᷒ ſifac: qđ in ſitate eidim᷒ noiat̄ͬ in locis pdictis. Et ſi ɔtigat dilatationē uł rupturā nō eē magnas retinet̄ͬ in iguie tumor a uētoſitate uel ab aquoſitate: aut hūore fact᷒ in loco iguinū. ⁊ hec eſt ppͥe hui᷒ viri diſpō. ſ. hernia mirachialis iguinalis que nōdū ruptura ppe dici debet: ſꝫ eſt bn̄ parata ad euētū rupture. Si eniꝫ mltiplicabit̄ͬ tenſio dilatatio uel relaxatio a pdcis caīs fcā finalr̄ erit neċe q rūpat̄ͬ ſubſtātia ſifac uel didimi. Et hāc ppͥe noiauit Auic᷒ rupaginē ⁊ eſt ſolō ɔtinuitatis pānicli pdicti: p quā ſ. ſolonē illud qđ ɔtinebat̄ͬ in ea uel uētoſitas aquoſitas ⁊ hūor ad rupturā penetrat. ſ. poſt rupturā. 22ͦ tertij. in exordio ſui capituli. ¶ Cū ergo a loco inguinū deſcēdit: nā paulatim: uel impellit̄ͬ ſluctuādo: tūc recipit̄ͬ in oſſeo ſicut eſt in viro iſto in quo tumor extēdit̄ͬ uſqz ad mediū oſſei. ¶ Ex quo appet quare iſtius viri oſſeū dilatat̄ͬ relaxatiōe uel extenſione. Et iā incipit hāc rupturā que ſi deſcēdat uſqz ad teſticulos nominat̄ͬ ramex. Et ſenſit hoc pnceps 21ͦ tertij. ubi inqt. Et cū accidit talr̄ q penetrās ſupra mām deſcendit ad teſticulos noiat̄ͬ ramex ⁊ hernia. Unde q̄tuꝫ clare idioma grecū aperit ueritatē. Hernia eni apud eos importat tumorē in inguine uel in oſſeo euenientē ex congregatione aquoſitatis uel humoris propter relaxationem uel rupturam. ¶ Et nota q iſti termini quandoqz accipiuntur in ſignificato ſuo ſim comunitatē. ſ. q dilatatio ramex ruptura ſynonyme ſūt ad ſpectādū hos tumores in q̄cūqz pte ⁊ a q̄cūqz mā coɔtigat ſiue ſtrīgunt̄ͬ eni ad determinatū ſignificatū per terminos eis adiūctos. ut dicēdo hernia aq̄ſa uētoſa aut humoralis aut hernia vmbilicalis hernia mirachialis ⁊ iguinalis. Et ita intellexit hoc Auic᷒ duꝫ inquit. Quod aūt eſt preter hoc ſupple ois tumor nō pueniens ad teſticulos noiat̄ͬ nomine cōmunitatis hernia teſticuli ⁊ uarices eius ⁊ durities ipſius.

At uero quinta ſpecies hernie famoſi euētus eſt illa que noiat̄ͬ inteſtinalis ⁊ eſt per quā deſcendunt inteſtina in oſſeū per foramina in extremitatib᷒ eius exiſtētia. cū enim dilatatio eſt amplior q̄ illa per quā deſcēdunt aquoſitas uentoſitas aut humor. patet q per foramina illa deſcēdere pōt aut ɔirbus: ⁊ eſt raro eueniens: aut inteſtinum ilion ⁊ frequēter hoc cōtingit. aut inteſtinū monoculū ppter: qm̄ eſt ſolutū nō ſuſtētatum ſupple ligamentis multis ⁊ ppͥe in inferiori parte eius. ¶ Et nō q hec hernie ſpēs ualde mala eſt cū dilatat̄ͬ. ita ut deſcēdāt inteſtina pdcā: hec aūt ſpēs hernie cognoſci pōt. ¶ Primo per magnū dolorē in oſſeo in inguinibus ⁊ mirach repſentatū. extendunt̄ͬ eni magnifice iteſtina a uētoſitatib᷒ aquoſitate ⁊ humorib᷒ qn̄ iā exierūt locum nālīter ipop̄. Sed ois extenſio notabilis eſt ſpēs ſolonis ɔtinuitatis. ergo doloris effectiua cā. Quis etiā negare debet q cū inteſtina loci cop̄ nāle exierunt: qn̄ ibi acqrat̄ͬ ſpēs male cō plonis ſimplicis aut cōpoſite mālis uel immālis ſubito pmutātis: ſed ipa eſt ſufficiens ſcōa cā doloris. ut colligitur 3° tegni. Dolores enim in quēcūqz locū incūbunt aut ſubitā alterationem oſtēdunt aut ſolonem cōtinuitatis. quare nō eſt mirum ſi ibi dolor magnus conſequitur. ¶ 2ᵐ ſignum eſt magnus tumor ⁊ tenſio in inguinibus ⁊ ppͥe in oſſeo. ¶ 3ᵐ ſignum eſt ſitus ⁊ inſeparabilitas tumoris. ¶ 4ᵐ ſignum eſt exitus fecū probibitio per inferius. ¶ 5ᵐ ſignum eſt aduentus ileos que dicitur miſerere mei: per quam adeo infelicitant̄ͬ egri. ut feces euomantur per ſuperius. ¶ 6ᵐ ſignum eſt negatio ſignorum oſtendentium multitudinem aquoſitatis uentoſitatis ⁊ humorum. ⁊ hec quidem diſpoſitio talis prouenire poteſt ex omnibus cauſis facientibus herniam oſſealem ut ſtatim dicet̄ͬ. ¶ Et eius etiam curatio pēdet ex his que ſtatim ſubſequendo declarabuntur. Hec quidem clare apeuiunt materiaꝫ ois hernie mirachialis ⁊ per conſequentiā ſermonis etiam aliqua declarant de hernia oſſeali.

¶ Capitulum ſecundum continens rubricas ſeptem. de hernia oſſeali ⁊ de hernia aquoſa Rubrica. 1.

Secūda vo ſpēs pncipalis hernie eſt oſſealis. q2 oſſeo accidit. Et hec qdē eſt octo ſpēꝝ ab auctorib᷒ inēta. Et pma qdē dicta eſt hernia aq̄ſa. in ipa eni aq̄ſitas multa ɔgregat̄ͬ in eo ⁊ pōt ɔtineri in poris ut ɔuicta cā. ſilr̄ cōtineri pōt in ɔcauitate ipi᷒ ⁊ iter teſticulos ⁊ iuoluta uaſa. aūcedēs vo cā eſſet aq̄ſitas exiſtēs in uenis ⁊ in arterijs oſſei ⁊ uaſop̄ iuolutop̄. ¶ Et hec qdē aq̄ſitas lꝫ poſſit gn̄ari in oſſeo per viā indigēnis pueniēs a mala cō plone frida oiuꝫ ptiū oſſei. tn̄ ut in plurib᷒ hec egritudo accidit oſſeo per colligātiā ei᷒ ad epar. cū in eo gn̄at̄ͬ aq̄ſitas ppter malā cōplonē fridā ⁊ humidā ei᷒ ſic accidit in aſcite. ¶ Pōt itep 2° hec aq̄ſitas mltiplicari pp debilitatē ɔtutis diſcretiue epatis. cū enim maſſa humoralis genita eſt in epate: diſcretiua ɔtus a ſanguine ſepare debet aq̄ſitatē que ſi fuerit ps deterior per mulgētes expellit̄ͬ ad renes ⁊ ad ueſicā ⁊ eſt urinalis aq̄ſitas. ¶ Altera vo ps aq̄ſitatis pellit̄ͬ cū ſanguine ad faciēdū ipm penetrare in ptes anguſtas. ¶ 3° vo ps trāſit ad humectandum iuncturas ne fortibus motibus exiccentur. ¶ 4ͣ pars aq̄ſitatis per concauum epatis ⁊ meſeraicas pellit̄ͬ ad meſenterium. ⁊ recipitur in carnibus glandoſis eius ut humectētur inteſtina ⁊ lubricitati ſint diſpoſita. Cum enim diſcretiua virtus debilitata eſt. ita q nō poſſit cōuenienter aquoſitates delegare ad pdicta loca. patet q talis aquoſitas.

per venas ⁊ arterias ſm̃ edo deſcēdit aut pellit ad inteſtina:
⁊ ex eiſdē ad burſaꝫ.⁊ ſic appet quō aquoſitas multiplicari
pōt in oſſeo per colligātiā ei⁹ ad oīa ſupiora mēbra in qbus
generat uel cōgregata repit aqſitas talis. ¶ Et ex hoc fun-
damēto itelligi poſſet cāe mltiplicatiōis hui⁹ aqſitatis ex pte
debilitatis ꝟtutis tā imutatiue ꝙ diſcretiue. Silr cāe males
itelligi poſſent: qm̃ ſunt cibi fridi ⁊ hūidi: ut mltitudo lactu
ce ſpinachie blete portulace mercurialis angurie ⁊ ꝯſilium.

Signa ꝟo hui⁹ diſpōnis ſupi⁹ tacta ſunt in eminētia
aqſa vmbilici. niſi ꝙ ſignū inſepabile ⁊ pprie
demōſtratiuū eſt trāſlucētia burſe teſticuloruꝫ cū aſpicit ex
oppoſito luminis cādele uel radiorū ſolis.

Cura aūt ei⁹ eſt mūdificare corp⁹ cū hac ifuſiōe. ℞. aga
rici hermodactyloꝝ electoꝝ aā. ʒ.j.ſ.ſſ.℈.i. pul
ueris ireos. ʒ.j. aque mellis. ℥.iij. calefiat aq̄ ⁊ ifundant in ea
pulueres p diē nalē. deide in aurora calefiat totū diligēter ⁊
exp̄mat ⁊ illa colatura cal'a bibat: poſt quā dormiat eger p
horā vnaꝫ. deide ſurgat ⁊ qeſcat aut leuiter ambulet ieiun⁹
uſqꝫ ad horas ſex. tūc ꝙ ſumat cyathū vnū aque mellis cali
de ⁊ poſt ipam p horā comedat. ¶ Si qs aūt abominaretur
hāc potū op ei⁹ amaritudinē tūc accipiat hoc eluariuꝫ. ℞.
eluarij idi. ʒ.iij. eris uſti. ℥.viij. miſce ⁊ bibat totum cū. ℥.ij.
aque cal'e diſtillatiōis radicum iris. ¶ Renuēs aūt accipe
eluariū accipiat has pillas. ℞. pulueris radicū meçereon
ifuſaꝝ in aceto p qnqꝫ dies ⁊ exiccataꝝ. ℈.j. ſulphuris viui.
℥.iij. eris uſti. ℥.ij. ligni. aniſi dragagāti aā. ℥.iiij. formentur
pille cū ſucco roſ. ⁊ oēs accipiant ꝟuatis ꝯditiōib⁹ in p̄cedē
ti mioratiuo dictis. ¶ 2ª ꝟo itētio in curatiōe huius hernie
aqſe eſt digō mūcrū. ⁊ hec trib⁹ iſtr̄is fieri pōt. ¶ Primū eſt
ut accipiant. ʒ.v. aque ifuſiōis cicerꝝ rubeoꝝ decoctoꝝ cuꝫ
ea ⁊ cū duab⁹ radicib⁹ feniculi ⁊ totidē petroſilini. ¶ 2ᵐ re-
mediū eſt hoc. ℞. aque ſublimationis radicū geneſtre. ʒ.v.
¶ 3ᵐ remediū eſt hoc. ℞. aque milij ſolis aque apij aā. ʒ.ij.
ſ. miſce quolibet hoꝝ ⁊ accipiat calidū cū çuccaro p totū ſe
ptimanā. ¶ Cū ꝙ erit in fine ipſi⁹ aſpiciat urina que ſi fuerit
in colore ⁊ ſubſtātia rectificata reſpectu p̄oris ⁊ hūs ſedimē
albū in fundo ſedēs ꝯiūctū ⁊ eq̄le. tūc ſtati eradicet cū aliq̄
de medicamib⁹ iā dcis in cāone mioratiua mltiplicādo pa
rūper coꝝ opationē p doſiꝫ ſupaddēdo q̄rtā aut qntā porti
onē ad ſupraſcripta. ¶ Eradicata itaqꝫ mā rectificet epar
cū uſu hui⁹ ꝯfectiōis ſemp añ cibū aſſūpte. ℞. trociſcoꝝ dya
rodō ſpērū dyaciaminoni aā. ʒ.j. ſpodij ſubtiliſſime trita. ℈.j.
çuccari ſcōe coctiōis. ʒ.iiij. ⁊ cū aq̄ feniculi fiat ꝯfectio in ro-
tulis duaꝝ dragmaꝝ. de qb⁹ vnā ſemp accipiat in p̄ncipio
cuiuſcūqꝫ cibi. ¶ 5ª itētio poſt mioratiōnē ⁊ digōnē eradi-
catiōnē mācꝝ ⁊ ꝯfortatiōnē epatis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ eſt ꝯſum
ptio mācī ꝯiūcte. Et hoc fieri pōt p̄ cū hoc emplo. ℞. radicū
recētiū ireos ⁊ cucumeris aſinini aā. lib.ſ. farie orobi ⁊ faba
rū aā. ʒ.iiij. olī de rutba. ʒ.iij. ſucci molliū extremitatū lauri.
ʒ.iiij. lēto igne in caçcola ferrea coq̄nt oīa uſqꝫ ad ſpiſſitudi
nē bonā ⁊ cal'm applicet toti oſſeo ⁊ hn̄ circūliget. ¶ 2ᵐ ꝟo
remediū ad hoc eſt iſtud. ℞. maſticis ſandaracce aā. ʒ.ij. hy-
pogſtidos. ʒ.j. terre ſigillate tucie p̄parate aā. ʒ.ſ. ⁊ cū ſucco
rutbe fiat linimētū in mortario. de quo bis ul' ter in die totū
oſſeū liniat: ⁊ hn̄ cal'm ꝯſeruet. Et hec eſt ꝯueniēs cura hu-
ius hernie oſſealis quā antiqui idrochilon nominabant.

¶ De hernia uentoſa ℞.ᶜᵒ.ij.

SEcūda ꝟo principalis oſſealis hernie ſpecies eſt
uentoſa nominata.

Cauſe cui⁹ exteriores ſunt cibi oēs uētoſita
tū gn̄atiui: ut ſunt legumia oīa lac ⁊
piſciū elixatorū uſus: ⁊ brodialiū piguiū frequē
tia: ⁊ cucurbite ⁊ fructuū humidoꝝ aſſūptio: ⁊ imoderata re
pletio: ⁊ frequētia comeſtionis: ⁊ motib⁹ inordinatis ⁊ incō-
ſuetis exercitari ſup cibo: ⁊ multe aque uſus: ⁊ fructuū recē-
tium olerū frigidorum ⁊ humidorum frequentatio.

Signa aūt hui⁹ diſpōnis ſupra tacta ſunt in uētoſa
eminētia vmbilicali. niſi ꝙ in hoc gurgulatio
fortis inuenit: fortior tn̄ tēpore impulſationis uētoſitatis cū
manu facte: ⁊ tēſio nōbilis in loco reperit abſqꝫ pulſatione.

Cura aūt huius diſpōnis eſt ut cū ut in plib⁹ mala cō-
plō epatis frida ⁊ ſicca: aut ſicca tm̄: aut frigida
tm̄: ul' cal'a ⁊ ſicca frequēti⁹ ſint cā gn̄atiōis haꝝ uētoſitatuꝫ.
Jō itētio curatiua pēdet ex q̄tuor. ¶ Et p̄ª eſt miorare uēto
ſitates in ſupiorib⁹ mēbris cōgregatas a qb⁹ hec egritudo p
colligātiā depēdet. ¶ 2ª eſt rectificatio p̄dictorum mēbroꝝ.
¶ 3ª eſt mēſurare regimē ex pte ciboꝝ ⁊ potuū. ¶ 4ª eſt cō-
ſumē uētoſitates iā in oſſeo pceptas. ¶ Et p̄ª qdē itētio pfi
cit trib⁹ inſtr̄is. ¶ p̄ᵐ eſt hoc. ℞. cimini aniſi carui feniculi
ameos cardamomi ma. aā. ℳ.j. ſe. rutbe. ℳ.j.ſ. coquant
in lib.iij. aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis: cuius deco-
ctiōis ℞. lib.j. olei de rutba olī de lauro. aā. ʒ.j.ſ. ſalis indū
ſalis gēme. aā. ʒ.ſ. çuccari ru. ʒ.j.ſ. miſce ⁊ fiat cliſtere qd o
die applicet. ¶ 2ᵐ ꝟo remediū eſt hoc. ℞. radicū arthanite
collognuide hermodactyloꝝ. aā. ʒ.j. ſalis idi. ʒ.j. ſe. rutbe. ʒ.j.
ſ. baccaꝝ lauri. ℈.ij. mellis hn̄ cocti lib.j. fiāt ſuppoſitoria lō
gitudis digiti anularis. de qb⁹ oī die poſt ortū ſol' ⁊ p duas
horas añ cenā accipiat vnū. ¶ 3ᵐ remediū eſt hoc. ℞. corti
cū fabaꝝ ⁊ lētiū excorticataꝝ. aā. ℳ.ij. milij excorticati ⁊ fur
furis aā. ſcutellas duas. cimini ⁊ ſe. rutbe. ana. ℳ.j.ſ. cale-
fiāt oīa in fundo caldariole ſup carbonib⁹ ignitis ⁊ ponant
in magno ſacculo totū uentrē ambiēte ter uel quater in die.
¶ 2ª ꝟo rectificatiōis mēbroꝝ intētio cōplet per duo inſtr̄a
¶ p̄ᵐ eſt. ꝙ oī mane p ſeptē horas poſt cenā accipiat. ʒ.j. an
tiq metridati cū. ʒ.ij. aque decoctionis rutbe recētis calefa-
cte. ⁊ eſt medicamē diuinū in educēdo uētoſitates ⁊ abſcin-
dēdo malā cōplonē gn̄atiuā earuꝫ. ¶ 2ᵐ ꝟo inſtr̄m ⁊ forti⁹
illo eſt. ut oī nocte p̄dicta hora accipiat patiens pillaꝝ. ℈.ij.
fiāt ex ſpēb⁹ eluarii de baccis lauri cū ſucco rutbe ⁊ eligatur
illud qd ſcribit ab Auic⁹ 5° can. ſūma p̄ma. in ℞ica ppria.
Qōcūqꝫ aūt hoꝝ duoꝝ accipiat exigit ut patiēs poſtea ab-
ſtineat ab oī cibo ſaltēꝫ per horas tres. ¶ 3ª ꝟo ſpālis itētio
hernie uētoſe pēdet ex rectificatione ſex rerū nō nalīū. abſti-
neat ergo ab oīb⁹ cibis multiplicatiuis uētoſitatū ſm̄ com-
plonē ⁊ māmi. quoꝝ pauloañ memorie p̄terije numerando
cās p̄mitiuas. Sub gn̄e hoꝝ etiā ꝯtinent oēs paſtiles cibi ⁊
lacticinia ⁊ panis nō fermētat⁹ ul' açimus aut male coctus
⁊ vinū dulce ⁊ pprie uelut marchianū anchonitanū: ⁊ tube
ra ⁊ fungi oēs ⁊ cerebrū ⁊ medulle animaliū. ¶ Euitet cō-
morari etiā in aere frido ⁊ caliginoſo ⁊ in locis terre ⁊ deſu
pib⁹ aquaꝝ vicinis: ⁊ uexari accītib⁹ aie per que uehemēs
⁊ uelox ponit mot⁹ in humorib⁹ ⁊ ſpiritib⁹ eſt huic egro ual
de nocuū. ¶ De quātitate ꝟo ciboꝝ ⁊ exercitio poſt eos iaꝫ
dictū eſt. ¶ Somnus etiā plixus ualde per quē uelut ſuffo
catus detinet innatus calor euitari debet. ¶ 4ª p̄ncipalis
intētio eſt ꝯſumptio uētoſitatum que iā in oſſeo cōgregate
ſunt. ⁊ hec qdē pficit ꝯueniēter trib⁹ iſtr̄is. ¶ Quorū p̄mū
eſt. ℞. aque cineris ſimiliū vnū ſulphuris viui. ʒ.ij. baccarū
lauri cobçbague. ⁊ eſt in rei ꝟitate mai⁹ cardamomū a vul-
go noīatū melegete. aā. ʒ.ſ. terant oīa ⁊ bulliāt in p̄dicta aq̄
uſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ptis. In hāc igit aquā hn̄ calidaꝫ
infundant ſpōgie noue ⁊ mediocriter cal'e apponant toti
oſſeo ſaltē in die q̄tuor ul' qnque uel ſex vicib⁹. ¶ 2ᵐ ꝟo in-
ſtr̄m eſt ut carminet uētoſitas cū his que ſupius tacta ſunt.
¶ 3ᵐ eſt frequēs appoſitio uētoſaruꝫ aut cornuū nō paruī
orificij. Inueni tn̄ ego uētoſas ereas magis in hoc operan-
tes ad carminandum uentoſitates ꝙ vitreas.

¶ De hernia humoroſa. ℞.ᶜᵒ.iij.

TErtia ꝟo ſpēs hernie acetis oſſeo eſt quaꝫ hu-
moroſam noiant ſapiētes. ⁊ lꝫ hec ab oī mā hu-
morali fieri poſſit: rariſſime tamē a cholerica fit
mā cui repugnat itrinſece motus rectus deor-
ſum. ¶ 2° etiā hec diſpoſitio raro fit a materia
cholerica non apoſtemāte: lꝫ ab ea fiat apoſtema durū kiēs
ab Auicēna dictum. 20° tertij. tractatu 2°. cap̄ p̄. ¶ Poſt
ipſum autēꝫ adhuc raro fit hernia humoralis a ſanguine

ſaltē per paulatinā ɔgeſtionē. ppterea qꝛ mala cōplō calia magis eſt cauſa paulatini tract⁹ ſanguinis ad locū in quo eſt. Et ſi ɔtigeret in oſſeo repiri malā cōplonē fridā. tūc forte aſſis illa rectificaret per aduētū ſanguinis paulatinū qui rectificaret illā. Si ḡ hec hernia ſanguinea repit̄ eſt per viā deſupius a ſuperiorib⁹ mēbris eueniēs ut ɔtigē poſſet in creticis trāſmutationib⁹ egritudinū ſanguineaꝝ. Silr in percuſſis uerberatis ꝛ ab alto cadētib⁹ ꝛ maxime cuꝫ cōpreſſione facta ſup nates. Et frequēter ɔtigit ppter trāſlationem ſanguinis ab oppilonib⁹ uel apertibus ſanguineis epatis ꝛ renū. ℂ Et 4° iteꝝ hec hernia ɔtigit ppter fortē cōpreſſionē i humeris ꝛ ſpis torta ꝛ compſſa ut portātib⁹ onera ḡuia ualde ɔtigit. ℂ Et 5° adhuc ɔtigē pōt ppter fortē diſtēſionē in lūbis iterioribꝰ factā: ut ɔtigit frequēter tēdētib⁹ baliſtas: ꝛ ꝑ ptie fortes. tūc ergo adueniēte forti fluctuatione ſanguinis in chili ꝛ in arteria deſcēdētib⁹ nō eſt mirabile hāc herniā ſanguineā ſepe repiri. Qō autē ut in plib⁹ ɔtigit eſt: ꝙ oſſeum intumeſcit ex materia flatica ibi cōgenita uel propulſa.

Cauſa itaqꝫ duritiei a multa mā eueniētis ꝛ ſigna ei⁹ īfra dicent̄. ℂ Cā vo ꝛ ſiḡ hernie cholice hic dimittunt̄. cū ego neqꝫ eā viderim neqꝫ habeā teſtioniū ei⁹ ab auctorib⁹ ꝙ tūc iqꝫ illuſtrib⁹. ℂ Cāe vo gn̄atiue hernie ſanguinee exteriores ꝛ interiores nōnlle tacte ſunt. Nāles vo cāe multiplicatiue ſanguinis ſunt cibi cali ꝛ hu. cōplone ſuꝑbiles ſubſtantia ꝛ ſapore dulces.

Signa vo hui⁹ diſpōnis ſunt tenſio nōbilis in loco. ℂ Scōm calitas ꝛ humiditas tactu pcepte. ℂ 3ᵐ eſt rubedo partꝰ. ℂ 4ᵐ eſt pulſatio in pdictis locis.

Cura cū hec ſigna cōpͥhēſa fuerit corpis nōbilē plenitudinē repitātis ſtatī flōmet̄ baſilica ſub cubito aut uena media in medio curuature iterioris brachij in uēta. ꝛ educant̄ ſanguis. ℥. iiij. uł. v. ſm itētionē pītis medici. ℂ Sequēti vo mane imediate ſoluat̄ uēter cū hoc cōpoſito. ℞. aque decoctiōis fructuū deſcriptiōe M. cō. ℥. iij. reubarbari elci. ℈. ij. ſpice nardi. ℈. iiij. dyaprunis ſimplicis. ℥. ſ miſce ꝛ tardet cibū horis ſex. ℂ Die vo eadē applicet̄ hoc emplꝫ. ℞. ſolatri recētis aut ſicci ſi fuerit hyems lib. ſ. roſaꝝ folioꝝ plātaginis aā. ℥. ij. lētiū coctaꝝ in aceto lib. j. farine ordei ℥. v. olī ro. ℥. iiij. fiat emplꝫ decoctis pdictis iſil lēto igne ꝛ applicet̄ ut ſupra his in die. ℂ 3° vo die ſequēti natib⁹ huius viri applicent̄ due uētoſe cū ſcarificatiōe hora qua minus moleſtat̄ eger ꝛ educant̄ ſanguis. ℥. ij. uł. iij. ℂ Rectificetur aūt regimē īfirmi cū īfrigidātib⁹ ꝛ exiccātib⁹ ut agreſta gelatia ḡnatis ꝛ ſilib⁹. Et vinū bibat pauciſſ ꝛ pōticū. ℂ Et nōꝙ hec ſpēs hernie ualde facile curat̄: imo a pma die uſqꝫ ad ḡrtā uł ſeptimā diē curat ſi medicus nō eſt negligēs.

Flegmatica vo oſſealis hernia frequēter ɔtigit in his qui frequētāt coitū ꝛ ppue ſuper nauſeatiua ſatietate. ℂ Et ſedētib⁹ ſup lapidē ꝛ ſedib⁹ fridis. Et pōt etiā accidē: lꝫ ti raro ex trāſmutatione māerū aliaꝝ egritudinū ut ɔtingē pōt empimate ꝛ cacheſia in hydropiſi carnoſa. uelut etiā in cholica flatica. lꝫ hoc raro ɔtigat: qꝛ cronicaꝝ egritudinum māe nō fuant̄ ad vnicā expulſionē. Neqꝫ etiā adeo violēte ſunt ut moueāt v̄tutē uehemēter ꝛ uelociter ad expulſionē ſui. qō eſt neceſſarium in oi criſi. qꝛ criſis eſt uelox ꝛ uehemens motus morbi ꝛ nature quo īfirmus deducit̄ ad vitā uel ad mortē affōꝝ 1°. cōmento ſmonis illius. Quibuſcūqꝫ criſis fit ꝛc̄. ℂ Qualitcūqꝫ igit̄ ɔtingat fieri herniā flaticā ipa pcipiet̄. ℂ Primo propter friditatē in pte pceptā. ℂ 2° ppter lenitiē magnā ibidē iuētā. ℂ 3° per remanētiā fouee diu in loco a cōprimēte digito facte. qō nō ɔtigit in aq̄ſa uel uētoſa pdictis. ℂ 4° per negationē trāſlucētie mēbri: qō erat inſepabile uētoſe. ℂ 5° ꝛ ultimo per ɔtinuā fixionē emīnētie in pte. Mā eni flatica in friditate ꝛ viſcoſitate ſuis nō ſepat̄ a pte egra. ℂ Cognita ergo hac diſpōne curāda erit q̄tuor intētionib⁹. ℂ Prima eſt per frequētatā edonē pnalezmāei flatice aīcedentis que mucillaginoſa eſt. Et hec quidem medicina eſt rectificatio turbit ſm hūc potū. ℞. turbit electi. ℥. ij. ſſ. ℥ ſ. zuccari albi ad pōdus oiuꝫ: de hac medicina cū aq̄ abſinthij calida eger ol q̄rta die in aurora accipiat. ℥. j. ℂ 2° intētio eſt digōnāeꝝ. ꝛ hec qdē pficit̄ ꝑ hoc digerēs. ℞. aque melliſſe. aque betonice ꝛ abſinthij aā. ℥. j. ſ. accipiat̄ hoc totū calidū cū. ℥. ſ. zuccari in aurora dieb⁹ intermediis pdicto eſiatino. Et ſi uolueris hoc digeſtiuū efficaci⁹ reddē. adde ſibi aceti ſqlltici. ℥. j. ꝛ nō decipiet te. ℂ 3° intētio cōplet̄ ꝑ rectificationē mēbrorū in qb⁹ flā gn̄at̄. Et illud qdē ɔueniēter fiet dādo in potu oi mane. ℥. j. tyriace andromachi fermētate. que trāſiuerit etatē decē annoꝝ cū. ℥. ij. aque aſari calefcē. ℂ 4° vo itētio eſt māeꝝ ɔiūctaꝝ ultiata ɔſumptio. ꝛ hec qdē fieri pōt ꝑ localia ſupi⁹ appͦpata in hernia aquoſa tā vmbilicali ꝙ oſſeali: pp que recurre ſupius. ℂ Scio aūt ego hoc cōpoſitū eē īfallibile. ℞. ſandarace. ℥. ij. ſarcocolle rubee. ℥. j. cieris ſtiptitis fabaꝝ uł ſarmētoꝝ vitis lib. j. pulł. ɔdi lib. ſ. aceti ſqllitici. ℥. ij. bulliāt oia cū aq̄ capitelli 3° uſqꝫ ad ſpiſſitudinē. emplaſtret̄ ex eis calīs oſſeū videbis mirabilia ꝛc̄.

ℂ De hernia carnoſa. R. co. nn.

Iam vo ſequit̄ declarādū eē quartā ſpēm hernie oſſealis que dicit̄ carnoſa. hec qdē accidē pōt ex multitudie ſanguinis viꝛ cuꝰ ſi in cōplone ſatis laudabilis in quē agit v̄t⁹ nutritiua magnā. pͣcipue trāſmutādo ꝛ coagulādo in carnoſitatē. Calitas igit̄ maḡ teſticloꝝ ꝛ attrahēdo apponēdo ꝛ vniēdo ſanguinē ē cā augmēti hui⁹ carnoſitatis. que qdē augmētata debilitat mēbꝝ debilitate q̄ ē cā ut ſubſequēter gn̄et̄ carnoſitas illaudabilis que ti in pncipio gn̄atiōis ei⁹ fuit laudabilior.

Hec igitur carnoſitas cognoſcit̄ pmo ꝑ abſētiaꝫ doloris in loco. ℂ 2° ꝑ calitatē: lꝫ iā remiſſaꝫ reſpectu ei⁹ que pcipit̄ in carnoſitate abſolute laudabili. ℂ 3° ꝑ ruborē ptis extēſe. ℂ 4° ꝑ ſoliditatē q̄ſi ɔſilē ſoliditati laudabilis carnis. ℂ 5° ꝑ augmētū eius uelox in tm̄ ꝙ creſcat qūqꝫ quātitati capitis humani conſimilis.

Cuius quidē cauſe efficiēs ꝛ mālis iā declarate ſunt. ℂ Locus aūt augmēti eius eſt ſubſtātia oſſei. ℂ Cāe vo exteriores ad hui⁹ gn̄ationē ɔueniētes ſunt oēs ex pte reꝝ nō nālū que caliditatis augmētū ꝛ humiditatis efficiūt ꝛ reponūt calitatē ꝛ humiditatē ſanguineā ꝛ piguē. uelut ſunt cibi oēs abſolute dicti. aut cibi medicinales mlti ſanguinis generatiui. ut ſunt laudabiles carnes: vitelli ouorum: brodialia pinguia: vinum dulce uſus: dactylorum ꝛ zuccari ꝛ conditorum ex eo ꝛ conſimilia.

Cognita ergo hac diſpōne ipſa a pn° uſqꝫ ad pmā ꝑteꝫ augmēti facile curari pōt. ℂ Primo applicādo flōmiā baſilice ꝛ uene cōis reiteratā. ℂ 2° diſtrahēdo ſanguinē ad emorroidas apiēdo eas cū fricatiōe ex felle tauri aut ex aq̄ decoctiōis ſulphuris viui. ℂ 3° vo applicādo pſepe uētoſas natib⁹ ꝛ carnoſis ptib⁹ īferiorib⁹ coxaꝝ ꝛ cruriū. ℂ 4° pficit̄ hui⁹ cura cū regimie ex pte ciboꝝ ꝛ potuū friditate ꝛ ſiccitate ſua ɔtrātiū gn̄ationi ꝛ augmēto ſanguis. ℂ 5° iteꝝ curat̄ hec diſpō cū applicatiōe linimētorū ꝛ emplaſtroꝝ repcuſſiuoꝝ cū exiccatiōe nōbili ꝛ ſtipticitate. uelut eſt emplm̄ hoc. ℞. granoꝝ lētis ſolatri roſaꝝ folioꝝ plātagis aā. lib. ſ. farine ordei lib. j. albuminis ouoꝝ numero iij. coquant̄ oia in aqua cū 4ª pte aceti ꝛ addita farina fiat emplm̄ ꝛ tepidū applicetur oſſeo toti per qnqꝫ uel ſex dies. ℂ Cū aūt hec egritudo ptrāſiuerit tēpus pme ptis augmēti ulis ualde difficilis reddit̄ ei⁹ curatio: ꝛ ppue qū puenerit uſqꝫ ad mediū ſtat⁹ iclusiue. tūc ergo pp augmētū mirabile ei⁹ intātū debilitata eſt v̄t⁹ ꝛ nō pōt regē medicinas locales ſufficiēter exiccatiuas. Etiā repcuſſiue medicine hoc tpe nō ſunt neceſſarie: eo qꝛ mā tota fixa ē ꝛ iā egritudo tranſiuit ad augmētū. imo eſt augmētata ꝙ magis fieri pōt. ℂ Huic etiā egritudini parū aut nihil ɔferunt medicine digeſtiue ꝛ edatiue pp pdictas cāſ. ꝗre localib⁹ medicinis nō opꝫ inſiſtere: qꝛ nō ɔferūt etiā ſolū calefaciendo reſoluēdo ꝛ exiccādo immo opꝫ eas eē cauſticas. Raro ꝛ paulatiue applicatas

pte ſucceſſiue diſponat magnificatas ptes oſſei. Ego eniz iā diu laboraui cū alteratiuis pdictis in hac egritudie in Joā ne fratre Antonij apothecarij ab angelo. 2° in nobili viro dño ſantino bragadino. 3° in Paulo de ruſtica. Cuiuſlibet quoꝝ hernia carnoſa trāſcēderat qſi q̄titatez humani capitis. Uana itaqz fuerit induſtria oia nihilqz utriſqz boꝝ uſqz ad hāc diē vincētē curā pfeci ſm hūc modū. ¶ Igit pmiſſis uniuſalibꝰ euacuatōibꝰ r pticularibꝰ māeꝝ q̄s erat dubitabile poſſe fluē ad pticulā patiētē applicui hoc repcuſſiuū in inguinibus r circūſtātibꝰ ptibꝰ ſupiorībꝰ oſſei. ℞. boli armeni. ℥. ij. terre ſigil. amili. añ. ℥. j. farine uolatiſ molēdini. ℥. j. ʒ. ſandaraꝫ maſti. añ. ℥. ij. r cū ſuc. ro. fiat linimētū in mortario plūbeo cū ſuo piſtello r apponat oi die bis. ¶ Poſt hoc adhibui hoc cōpoſitū. ℞. ſaponis nigri. ℥. ij. auri pigmenti. ℥. j. ʒ. ſulphuris viui. ℥. ʒ. calcāu cōbuſti. ℥. j. ʒ. icorporent oia in mortario cū aq̄ ſalis armoniaci. hoc igit cauteriū applicet iferiori pti oſſei. ut faciat eſcarā amplitudie vniꝰ ducati: r nō dimittat ultra hor. x. ne fiat eſcara pfunda ptigēs ad uaſa inuoluta uł ad uenas r arterias ibidē exiſtes. piculū eni eēt ſpaſmi aut imoderate emorroſagie ſupuenientiū. Cū aūt fcā fuerit eſcara pcedat ad mollificationē cū aſſungia r butyro recētibꝰ uſqz ad caſuz eiꝰ. ¶ Poſtq̄ ġ depoſita fuerit eſcara pcedat ad curationem cū applicatiōe vnguēti ueneris dicti aplorū deſcripti ab Auicēna 5° cañ. ſumma pma. tracta. de vnguētis. Hoc eni eliq̄t r ɔſumit carnes cōueniēter. deinde iteꝝ applicet cauſticū pdictū ſupiorībꝰ itermedijs r laterālibus ptibꝰ oſſei itātū q̄ in oſſeo fiāt ſex uł octo rupture in diuerſis locis ut ɔueniēter poſſint applicari medicamia ɔſumptiua ſz oēm dītaz pōnis loci. oi ni 3° aut 4° die ſel liniēdo ptes ulceratas cū aq̄ 2° capitelli. ¶ Cū ġ p hec viderio cōſumptā eē carnoſitatē: qḋ appet ex reductiōe oſſei ad pſtinā magnitudinē. qḋ tñ nō fit in ſpatio breuiori vniꝰ aut medij anni. tūc pcede cū ɔſolidātibꝰ. quoꝝ magna copia ab auctoribꝰ hinc inde pleg. Sic tñ in hac diſpōne curāda ſolere r autꝰ. Ego eni pp multitudinē r fortitudinē accidētiū cōcomitātiū hāc diſpōnē diſpoſui deicepo hāc egritudinē nō ptractare. vi multos q puenerūt ad me renūtiaui r laborē fugiēs r pmij pnitatē. Hec de hernia carnoſa dcā ſufficiāt rē.

¶ De hernia uaricoſa. Rᶜᵃ. v.

Quinta uerū repit ſpēs oſſealis hernie que dicit uaricoſa. r eſt eius intentio. q̄ in ſupficie oſſei appet multitudo uenarū r arteriarū cū extēſiōe magna inuoluēte totū oſſeū ſicut vitis inuoluit arborē. r pptera vitis nominat hec egritudo ab italicis: ſicut ipſa a grecis uarix nominata eſt.

Eſt aūt cā māis huiꝰ ſanguis melicꝰ a mēbris ſupiorībꝰ effuſus paulatiue ut in plurībꝰ. r qñqz per deſluxū r pprie in creticis trāſmutationibꝰ materieruz egritudinū melācholicaꝝ. aut qñqz contingit ſplenē eſſe debilē in attrahēdo melācholiā ab epate. r epar eſſe debile in expellēdo meliam ad ſplenez ut purior efficiatur ſanguis. ¶ Cauſe aūt exteriores multiplicantes ſanguinē melicum ſunt fortes paſſiones aie cōtriſtātes r exercitia excellentia r plus rerū aduſtione ſua tranſmutātiū ſanguinē in meliaz. Et potus vini nigri groſſi r pōtici r multus melicoꝝ ciboꝝ uſus. uelut eſt caro antiquoꝝ aialiū r ſalſamēta oia. r uſus fabaruz r lētum. imo r leguminū oium. r pp̄ie cū agreſta arācijs granatis r aceto acri a qbus oino abſtinere debeāt timentes hanc egritudinem r laborantes ea.

Itaqz cū cognoueris hāc diſpōnē p magnitudinē r eſtēſionē arteriaꝝ r uenaꝝ cū ſpiſſitudine ſanguis cōtēti in eis. Regat oino eger regimie poſito in pcedēti immediate cap. Quātū ad pmā ſcdam r tertiā r quartā itētionē. ¶ 5° aūt itētio pcedēdi cū cauſticis hic oino dimittat. Sed applicet eiꝰ empl̄m de mucilagibꝰ r pp̄ie vigoratuz cū gūmis q̄uoꝝ. vz. oppoponaco ſerapino bdelio r armoniaco. Et nō ſpāle initēm in hac uaricoſa diſpōne eſt applicatio aque ſulphuree aſpalatie r eneeia q̄ ſepe eger faciat encauſma. Intētio eniz in hac diſpōne debet eſſe cōplicata ex applicatione reſolutētiū r exiccātiū r lenitiuum medicinarū: ſed in hū termaꝝ aque ex his vtutibꝰ opant. igit ſunt ɔuenientes. ¶ Attende tñ q̄ hec diſpō nō niſi cū magna difficultate r tēporis plixitate curat: r pp̄e cum fuerit in ſeruis dei: qui utunt cibis groſſis adurentibus r melācholicis rē.

¶ De hernia dicta buris. Rᶜᵃ. vi.

Sit aūt itērū 6ª ſpēs hernie ab oibus auctoribꝰ poſita. quā Auicꝰ noiat buris. 22ª tertij. cap 2°. r eſt vbū arabicū. cuiꝰ expō adhuc nō bñ innotuit mihi. puenit aūt hec diſpō a melācholico ſāguie multiplicato nō ſolū in oſſeo: ſed ēt in ſubſtātia teſticuli: ita ut mirabilr itumeſcāt ptes ut eſt videē añ forco eccleſiaꝫ. ¶ Et ſi qdē iſte tumor exiſtat tāte magnitudinis: ut trāſcēdat mēſurā nulli idiuiduo hūane ſpēi poſſibilē cū duritie tēſiōe nigredie friditate uehemētibꝰ in mēbro abſqz puſtulis r corruptiōibꝰ. tūc illa eſt diſpō elefantica a ſapiētibꝰ noiata. Si aūt exiſtāt cū ea puſtule dure r corrupte. tunc nominat talis diſpō lepra elefantica uel elefanginoſa. Cū aūt in hac diſpōne tumor appeat pdictꝰ nō ualde magnꝰ cum ſignis ſupra tactis. hec ē que pp̄e dī hernia dura oſſealis. Et ego vidi virū q iā portauit diſpōnē pluribꝰ q̄ annis. xxx.

Cū ġ puenerit hec diſpō ad ſtatū r ɔfirmationē. tūc curāda eſt cura ąſtatū duroꝝ ſm has intētiones. ¶ Et pma qdē eſt ſubtrahē māa melācholicas ſi fuerit in uenis r ppie in ſplene abūdātes flōmādo baſilicā ſub cubito ſiniſtri brachij inētū. deīde ſequēti aut 3° die ſoluē uētrē cū. ℥. iiij. caſſie thartici ipalis deſcripti a Nicolao i antidotario cū aq̄ viol. aut nenufaris calida obſuādo poſt ipſam regulas in aliſs lectiōibꝰ deſcriptas in cura rupagis vmbilicalis. ¶ 2ª intentio eſt ut digerat mā cū hoc cōpoſito. ℞. aque violaꝝ lupuli loꝝ r farfare añ. ℥. j. ſyrupi de corticibꝰ citri. ℥. j. ʒ. miſce r totū calidū r accipiat in aurora per ſex uel octo dies. ¶ 3ª vo tūc ſurgit itētio eradicādi māmz r pp̄e cū hoc cōpoſito. ℞. epithimi cretēſ. ℥. j. lapidis laſuli prepati. ʒ. ʒ. caſſie fiſtule extracte de cāna cū aq̄ violaꝝ. ʒ. ʒ. miſce r totū in aurora accipiatur ſuatis regulis ſupra poſitis i aſſūptiōe farmacoꝝ. ¶ 4ª itētio eſt māei ſubiecte ɔſūptio. r iā qdē hec fieri debet cū itētione reuolutionis a mollificāte ad reſoluēs medicamē r ecōuerſo. Quō res tāte duritiei reſolui poſſet abſqz mollificatione. Et hec qdē clare legi pōt 4° pmi. cap 25°. r 3° q̄rti tractatu 2°. cap de cura ſephiros. r 14° terrapēuce. cap de cura ſclirofis. Itaqz ſingulo mane r añ cenā fiat egro ſemicupiū in aq̄ decoctionis radicū altee q̄noꝝ ſiſami r fenugreci r ſe. lini. añ. deide poſt eiꝰ exiccationē liniat mēbrū cū oleo de ſiſamo r amigdal. dul. r bdelio diſſolutis inuicē r calidis appoſitis oſſeo cū lana ſuccida diligēter calefacta. r ita pcedatur per ſeptimanā vnā. ¶ Sequēti vo ſeptimana fiat ſemicupiū in aq̄ cineris in q̄ modicum bullierit camomilla r fenugrecū. deide mēbro ſupponat hoc empl̄m. ℞. radicū ſcrofularie uel herbe mauri ſm neapolitanos. radicū brionie añ. lib. ʒ. melliloti camomille ſe. aneti aſſari añ. ʒ. ʒ. farine orobi. ℥. ij. ſimule frumēti. ℥. iiij. croci. ʒ. ʒ. coquant in aq̄ radices uſqz ad mollificationē ipſaꝝ. deide terant ſubtiliſſime r fiat empl̄m ex q̄ calido actu oſſeū inuoluat uſqz ad iguina: r bñ adherēter liget per aliā ſeptimanā. ¶ Itaqz tūc fiat reuolutio ad applicationē mollificātis 3ª ſeptimana: r de ipſa ad reſoluēs r ecōuerſo uſqz ad cōplemētū curationis: ſupaddēdo tñ qḋ utile eſt oi ſeptimana: r neciuz eſt ſoluē uētrem cū eluario diaſene accepto cū aq̄ lactis caprini calida. Hec in ſumma eſt huri apoſtematis canonica curatio rē.

¶ De hernia oſſeali inteſtinali. Rᶜᵃ. vii.

Tam vo ultio neciū eſt memorare herniā oſſealē inteſtinalē r eſt eiꝰ intētio zirbi aut ilionis deſcenſus ad iguina aut monoculi pp̄ie. qꝛ nō eſt ita ligatū uel ſuſtentatum in pte ſua inferiori.

Huiꝰ aūt deſcēſus cāe due ſunt pncipales. vna eſt dilatatio uel relaxatio didimi r eſt iferior pars ſifac

inteſtinorum. ¶ 2ª vo eſt ruptura illius ſifac uel didimi. ¶ Quarum ambarum cãe poſſent eē multe. videlicet remollitio relaxatio ipſi⁹ a multitudie flatis aquoſi ⁊ mucillagioſi fecū. ¶ 2ª vo pōt eſſe fortis diſtēſio a uētoſitatib⁹ ⁊ multitudine fecū induratarū puenieñs. ¶ 3ª pōt eſſe fortis diſtēſio facta tpe coit⁹ ⁊ frequētati. ¶ 4ª pōt eē phibitio exit⁹ ſpmatis cū multiplicatū fuerit ad ipſuz iſurgit appetitus eijciēdi illud. ⁊ pp̄ie ꝯtingit his qui faciūt mulieres ſuperaſcēdere eos. ¶ 5ª cauſa pōt eſſe nocumēti in anhelitu pueniēs inſpirādo. tūc enim magna fit cōpreſſio ⁊ tract⁹ dyafragmatis ad infra. ſiue fit pp̄ter attractionē violētā aeris. ſiue fit q2 in tali nocumēto anhelit⁹ aer vapores ⁊ fumi caleſiūt ergo rareſiunt. ſed corpa talia rarefacta occupāt locū maiorē q̄ pus. ergo ad illā ſequif uehemēs cōpreſſio ⁊ diſtēſio iteſtinoꝝ ⁊ ſifac. ⁊ hec eſt cā uerificās pbleuma. pp̄ter qd in hēbētib⁹ herniā inteſtinalē ⁊ uētoſam tpe retētiōis anhelitus ſuperexcreſcit tumor. qui decreſcit cū expiratio fit. Alie vo cauſe interiores fere oēs ad iſtas reducunf. collige has cauſas q̄tuz ad aliquid earum 22ª tertij. cap̄ 2º. textu difficili ⁊ occulto. ¶ Adhuc iterꝝ exteriores cāe huic loco adducanf quas teti gi ſupi⁹. Hec eniz egritudo frequēter accidit ab eis. ⁊ pp̄ie portātib⁹ onera magna ſup ſpōdilibus renum ⁊ caude. Et his etiā qui tēdūt baliſtas ⁊ ſic de alijs. Hec in ſumma cōprehēdūt māni hernie oſſealis iteſtinalis. quoꝝ etiā declaratio ſuppleri pōt ex his que declarata ſunt in rupagie vmbilicali. ⁊ tu cōple ⁊ ꝯnecte ſmōes illos cū iſtis ⁊ hēbis cōplemētū.

Itaq̄ʒ cum apparuerit hec egritudo ex deſcenſu ſirbi duorū inteſtinoꝝ. vz. ileonis ⁊ monoculi deſcēſu. tūc eius cura ſeptē pficief intentionibus nō leui labore collīgēdis ab auctoribus quātūcunq̄ʒ fuerint illuſtriores. ¶ Et pma quidē intētio eſt conatus reductionis inteſtinorum. ¶ 2ª vo eſt ſedatio doloris inde prouenientis. ¶ 3ª eſt diſtractio māerū pp̄ter dolorē fluctuantium ad loca. ¶ 4ª eſt prohibitio reiterati deſcenſus predictorū mēbroꝝ. ¶ 5ª eſt recta curatio per ꝯſolidationem ptiū que laxate ⁊ erupte ſunt. ¶ 6ª vo eſt modus ⁊ doctrina incidendi ⁊ urēdi partes per quas didimus ad oſſeum deſcendit. ¶ 7ª ⁊ ultima eſt procuratio egri ab euentu recidiue egritudinis.

Prima itaq̄ʒ itētio multis ingenijs cōplef. Cū enim inteſtina iā notabilr fuerit in oſſeo recepta. ¶ Primū ingeniū eſt. ut cū manu fiat cōpreſſio in inferiori parte oſſei: ſupaſcēdēdo faciliter uſq̄ʒ ad iguen. leuiter etiaʒ cōſtrigēdo oſſeū. Ita q̄ ieſtina ⁊ ſirb⁹ ad locū reuertanf nālem. ¶ Si aūt per hūc modū nō ingrediānf: tūc eger manu ppia oſſeum cōprimat ad ſuperiora leuibus ⁊ frequentatis impulſionib⁹ frequēter etiā per anhelitum expirādo. ¶ 2ᵐ ingeniū eſt: ut accipiaf uētoſa magna: ⁊ etiaʒ magni orificij ⁊ bñ ignita applicef ſup inguine ⁊ diu ibi ꝯſeruetur. ¶ 4ᵐ ingeniū eſt: ut accipiaf ſcutella lignea amplitudinis tāte ut imbibat lateraliter oſſeū ⁊ uſq̄ʒ ad mediū eius ⁊ cum ea frequētata fiat eleuatio ⁊ impulſio oſſei ad ſupiora. ¶ 5ᵐ ⁊ ultimū igeniū eſt. ut fiat corpis trāſpō ita ut caput ſit inferius ⁊ pedes ad celū eleuati. ſic eni eſt canō curatiōis egritudinū quaꝝ eſt peccatū in ſitu. ut colligif 3º tegni de curationibus egritudinū in ſitu eueniētiū. Hec de intētione pma.

Pro 2ª vo intētione pmittendū eſt h. q̄ dolor in hac hernia puenit extenſiuus pp̄ter uentoſitatez ſoluentē ꝯtinuitatē didimi ut patuit in declaratiōe hernie uentoſe. aut 2º fit ⁊ augef ibi dolor pp̄ mltitudinē māeꝝ humoraliū ut patuit ſupius in hernia humoroſa. 3º iterū ꝯtingere pōt dolor grauatiuus ualde. ⁊ hoc qñ ꝯtingeret inteſtina deſcendiſſe ⁊ feces in eis induratas remanē. que cū uentoſitatib⁹ nō hñtibus reſpiraculū debitū imoderatos efficiunt dolores ⁊ grauatiuos: ac ſi oſſeuz ⁊ uenter trahanf iferius. ¶ In hui⁹ qdem diſpōnis cura mltū timoroſa mlta igenia neccia ſunt ⁊ iſta. ¶ Et pmuz qdē eſt adminiſtratio cliſteris facti cū decoctiōe ſe. lini fenugreci ⁊ granoꝝ ſiſami cū multa q̄titate olei ⁊ butyri recentium. ¶ 2ᵐ vo cliſtē ⁊ fortius illo eſt ut accipiaf lib. ſ. brodij pulli ⁊ tātūdē de oleo ſiſamino ⁊ cū ℥. ſ. ſalis gēme cliſterizef eger. ¶ 3ᵐ ⁊ anodinuʒ ⁊ mollificatiuum eſt q̄ fiat ex vino dulci butyro oleo amigdalaꝝ dul. cum. ℥. ſ. bñdicte ſimplicis. Ego vo ꝯſueui apponere oleuʒ oliuaꝝ recēs duaꝝ libraruʒ cum. ſ. ℥. ſalis gēme. ¶ 2ᵐ pncipale igenium eſt hoc. ℞. ſe. dorelle. ℥. ij. granoruʒ ſiſami fenugreci ſe. lini. añ. ℥. j. radicuʒ lilioꝝ al. ⁊ altee añ. M. iij. aniſi cimini ſeis aneti añ. M. i. ſ camomille. M. iiij. bdelij moll. ⁊ ſubalbidi. ℥. j. coquanf oia in 4ºʳ ſitulis aque uſq̄ʒ ad conſumptionē 3ᵉ ptis. ⁊ in hanc decoctionē ifundantur magne ſpōgie inuoluētes totū oſſeū uſq̄ʒ ad iguina ⁊ ſumē. ⁊ frequēter applicatis eis fiat impulſio ⁊ ligatura oſſei ad ſupiora. ¶ Cū g̃ fatigat⁹ fuerit eger. tūc ſup oſſeo applicef hoc emplm qd bñ ſuſtētatū ad ſupiora ꝯſeruet oſſeū. Opʒ aūt hec oia ſemp ꝯſeruari ⁊ apponi mēbro ne plōgef egritudo. Nā pp̄ter putrefactionē fecū in oſſeo coicatā cordi ⁊ nobilibus mēbris ꝯtingit ut in plurib⁹ egrum mors a quarta uſq̄ʒ ad ſeptimā. Hec de intentione ſecunda. ¶ Deſcriptio compoſiti. ℞. gallarum cipreſſi. ℥. ij. farine uolatilis molendini. ℥. iij. pulueris radicum conſolide ma. ⁊ mi. añ. ℥. j. glutinis piſcium. ℥. j. ſ. dragaganti gummi arabici mumie ſpodij añ. ℥. ſ. ſan. ora. ſerapini terre ſigillate boli armeni añ. ℥. v. coquantur farine in duabus partibus aque ⁊ 3ª parte aceti nigri uſq̄ʒ ad bonam ſpiſſitudinem cum ſufficienti quantitate cere ⁊ additis pulueribus fiat emplaſtrum.

Tertia itētio que eſt māeꝝ diſtractio ne ad mēbꝝ patiens pruipat multipliciter cōplef. ¶ Primo qdē cū cliſterib⁹ pfactis. ¶ 2º vo cum appoſitione uētoſe ſupra tacte. ¶ 3º cum ligaturis ⁊ fricationibus a genu inferius factis. ¶ 4º cū uētoſis appoſitis in carnoſis partib⁹ interiorib⁹ coxarū ⁊ crurium pp̄ie ⁊ natibus etiā applicate. Tales uentoſe multum ꝯferunt ⁊ ſine ſcarificatione. ¶ 5º iterꝝ fit māeꝝ diſtractio cū flobotomia baſilice uel mediane. ⁊ ſi videris ipam oppotunā ꝯueniēs eſt icipe ab ea. ¶ Et 6º iterꝝ diuertif mā cū uomitu: imo eſt act⁹ adeo familiaris huic diſpōni q̄ raro fit ſine eo ⁊ pp̄ie qñ hernia eſt magna ⁊ fortis. ¶ Ultimo iterꝝ diuertaf mā puocādo menſtrua in muliere ⁊ emorroidas in viro. Et hec de intentione 3ª.

Nunc aūt opʒ pariter amplare ſmonē in enūciando regimē phibitiuū reiterantis deſcenſus inteſtinoruʒ ad oſſeum. ⁊ erit hec intētio cōplectēs partem ſexte ⁊ ſeptime itentionum. ¶ Multiplr aūt a ſapiētib⁹ puiſum eſt ne aliqs icidat hāc egritudinē: aut recidiua fiat in eo qui iā fuerat moleſtat⁹ ab ea. ¶ Et pn us qdē modus puidēdi eſt per ſubtractionē māeꝝ que ſunt cāe uētoſitatū iplētiū ⁊ aq̄ſitatis lubrificātis ieſtina ⁊ vias deſcēſus. fiat aūt hec ſubtractio cū edantib⁹ māe illas ſepe iterātis educētib⁹ māin flegmaticā mucillaginoſam ⁊ aq̄ſam. Talr eni curanf egritudines cronice cū eaꝝ māe nō fuerif ad vnicā. imo neq̄ʒ duas uel tres euonce. Qrū iſtoꝝ appuit ſupra deſcriptio: ⁊ in medicina de turbit ad quaʒ recurre. ¶ Et ſi egri abomiarenf pluꝝ aſſumptionē. tūc ℞. pulpe collognitide. ℈. j. turbit albi leuis arūdinei ⁊ nō nodoſi nec pforati. ℥. j. bdelij uarij ⁊ moll. ſſ. añ. ℈. j. formenf pile ex oi ℥. vj. cū hyeralogodiō: ⁊ cuʒ eis eger oi 3º uel 4º mane in aurora ſumat tres bibēdo poſt eas. ℥. j. aque ſublimationis radicū ireos cum ſuccaro calefacte. hec eni medicina multum aduerſaf oibus flegmaticis egritudinibus. ¶ 2ᵐ pncipale iſtrm eſt diuerſio māeꝝ taliuʒ ⁊ pp̄ie per vias urine. ⁊ lʒ q̄plima ſingularia deſcripta fuerit remedia diuerſionis māeruʒ in intētione precedēte iſtā: tñ efficat opationem mirabilē huius compō. ℞. aque ſublimationis radicum geneſtre rubee tinctoꝝ ⁊ apij. añ. ℥. j. ſ. miſce ⁊ totum calidum accipiaf qd poſt immediate aut añ ipſuz degluciat pillas tres ex puluere granorum milij ſolis factas cum ſucco apij. ¶ 3ᵐ vo inſtrm preſeruatiuuʒ eſt uſus adequātiuʒ flegmaticas māes ⁊ ſil' eas p urinā diuertētiū. Et lʒ q̄plurima a ſapiētib⁹ ſint poſita medicamia. tria tñ hic ponaʒ de ſpālib⁹ mihi. ¶ Et

pmū qdē eſt.ut eger bis in ſeptimana in aurora accipiat
ʒ.i.pul.electi ligni aloes fuſſi nō nodoſi ⁊ petētis fūdū aque
cū imergit̃ ei cum.ʒ.ij.mellicrati calefacti.¶ 2ᵐ vo ſpāle ad
hoc eſt.ut eger ſaltē in ſeptimana bis accipiat.ʒ.i.fermētati
metridati cū.ʒ.j.aque calamēti cale.¶ 3ᵐ vo ſpāle ad hoc
⁊ forti⁹ oi alio eſt ut accipiat eger in ſeptimana bis in auro-
ra.ʒ.j.opopire.⁊ eſt eluariū a Nicolao deſcriptū in antido-
tario:⁊ eſt tāte potētie in exiccādo flata ꝙ dicit̃ ignitū me-
dicamē acetie.¶ 4ᶜ vo ſpāliter ꝓſeruat̃ eger ab aduētu hui⁹
egritudis.euitādo māſionē in regione uel aere ꝑticulari fri-
gido ⁊ humido ⁊ in locis ꝓpinqs uallib⁹ ⁊ decurſib⁹ aq̄ꝝ
⁊ effugiat habitaculū in antiqs edificijs ⁊ ꝓprie in murali-
bus teſtudiales reuolutiōes hñtib⁹. Jtē euitet oēs mot⁹ la-
borioſos ſup cibatiōe ⁊ frequētationē coit⁹ ſup ea.⁊ ꝓprie
abomiet̃ coitū quorūdā uelut petuloꝝ qui faciūt mulieres
aſcēdere ſup eos.hec eni ponit̃ vna ſpālis cā hui⁹egritudis
22⁹ tertij.2⁹ cap.ſedē ⁊ morā ꝯtē ſup lapidib⁹ ⁊ balneari in
aqs fridis ⁊ uti albulis ⁊ ꝓprie factis ex aq̄ paluſtri eſt huic
diſpōni maxie nociuū.¶ Adhuc iteꝝ ſepe cibari ⁊ igluuio-
ſe deliciari in cibo ⁊ potu oino euitādū eſt.¶ Oēs etiam aie
paſſiōes fortes ⁊ ueloces per q̄s in ſpiritib⁹ ⁊ ſanguine po-
nit̃ repētin⁹ mot⁹ ⁊ fluctuatiu⁹ euitāde ſunt. Hec eni extermi
nāt ⁊ mutāt corpus ab ea que ſm nām eſt ꝯſiſtētia.3⁹ tegni.
¶ Silr etiā igluuioſa ⁊ multi pot⁹ aſſumptio ⁊ ꝓprie potus
hydromelis nō bñ cocti:⁊ uſus vinoꝝ cū ſapa ſophiſticato
rū ⁊ mucillagioſa ⁊ ꝯturbata vina ⁊ dulcia ⁊ ꝓprie ꝯturba
ta euitari debēt.¶ Si autē hic vir uteret̃ ⁊ ꝓprie in hyeme
hydromelle facto ſm hūc modū magnā inde ꝑcipiet utilita
tē.cui⁹ deſcriptio. ℞.floꝝ roſmarini.ʒ.ſ.cinamomi electi.ʒ
j.ſ.floꝝ meliſſe.ſſ.albi ⁊ leuis granoꝝ padiſi nuc.muſ.añ.
ʒ.ſ.aque ciſterne lib.XXV.mellis electi.ʒ.xvj.coquat̃ aq̄ cū
ſpēb⁹ uſq; ad ꝯſumptionē q̄rte ptis.deīde ſupaddat̃ mel.⁊
iteꝝ fiat decoctio uſq; ad tertiā ptē. Et ſi nō uellet hūc potū
ſimplicē bibē.ſaltē poſſet miſcē tertiā ptē ei⁹ cū duab⁹ ptib⁹
vini.¶ Silr etiā electio fiēda eſt in q̄litate ciboꝝ.pp qḋ ab
ſtineat hic vir a pane nō bñ fermētato ⁊ uehemēter aduſto
per coctionē.⁊ oēs cibos dimittat de faris de paſta.⁊ come-
dat panē de pura ſimila bñ coctū ⁊ fermētatū triū dierum
etatē hñtē ⁊ nō pluriū.¶ Carnib⁹ vo utat̃ iſte.ſ.uitulinis
caſtratinis ⁊ porci recētis nō ualde pinguib⁹. Et caro apri
leporis capri ⁊ capoli ſuis tpibus ⁊ conſimiles leues ⁊ boni
nutrimēti carnes accipiat de quadrupedib⁹ laudabilibus.
Carnes vo pulloꝝ gallinaꝝ caponū columboꝝ domeſtico-
rum ⁊ ſylueſtriū ꝑdicum faſianorū anatū ſibi collaudant̃.
¶ Piſciū vo oiūm uſus vituperandus eſt:⁊ ꝓprie lixorum.
Frixis aūt piſcib⁹ ⁊ ſalitis uti pōt ⁊ ꝓprie carpiōib⁹.qui ſunt
illi patrie familiares ⁊ abūdātes.¶ De lacte vo crudo ⁊ oī
cōdimēto ex eo cocto fugē debet.ubi vo coctū fuerit lac nō
eſt vituperandū. Ois vo caſei uſus laudat̃ ei.⁊ ꝓprie qñ ca-
ſeus fuerit mediocriter durus ⁊ ſalſedinē habuerit aliquā-
tam. Et oia cōdimēta ex eo facta utilia erunt.¶ Uti autem
oleo oliuarū eſt eidē utile in cōdimēto. Butyrū autem non
placet ꝓpter nimiā mollificationē ſuā.¶ Legumis vo rape
⁊ paſtinace ⁊ daucus ⁊ napi ⁊ cōdimēta ex eis facta ⁊ oliue
cōdite ⁊ cappares oia ſunt ſibi utilia.¶ Plāte vo fride cō-
plonis ⁊ humide oēs dimittant̃.uelut ſpinachia bleta por-
tulaca endiuia ſaltē ſimplex.cōmixta vo cū plātis calis ue-
lut fenicło petroſilino ruta roſmarino mētha origano ſal
uia ſerpillo ⁊ abrotano. Hec qdē oia ⁊ eoꝝ ꝯdimēta ſunt uti-
lia. Oua etiā ⁊ oia cōdimēta ex eis facta ſunt utilia.¶ Silr
oium aromatū ⁊ ſciuꝫ caloꝝ uſus eſt ei ualde utilis.uelut eſt
crocus piper cinamomū utrūq; galāga nux muſcata ⁊ cor-
tex eius qui eſt macis.ut.ſſ.⁊ cardamomū utrūq;. Et ſe.fe-
niculi petroſ.carui ⁊ aneti ⁊ cimini eis oibus frequēter uti
debet. Et cōdimēta oia ex eis facta cum aceto agreſta ſucco
arāciorū lymonū ⁊ granatoꝝ muçoꝝ ſunt ſibi ualde lauda-
bilia.¶ Et cibi oēs aſſati ꝯuenientiores ſunt ꝙ frixi.lꝫ uteri
q; eoꝝ etiā ſit ei utilis ⁊ ꝓprie cū aromatibus ꝓdictis. Hec de
ſummis ciboꝝ eligi debēt.¶ Pot⁹ aūt ei laudabilis exiſtat
vinū albū uel rubeū nōbilr potēs magis ꝙ aquoſū ſapore
delectabile:odore ſuaue:ſubſtātia claꝝ ⁊ dyaphanū.ꝙ ſi bēñ
pōt ſimplex meli⁹ eſt ꝙ cū aq̄. Si aūt pp ꝯſuetudinē aut ca-
lorē ꝯuenētis.aut pp exercitia ꝯtingeret neccū eēt limphare
vinū.tūc fiat cū aq̄ extinctionis calibis:aut cū aq̄ in qua co-
cta fuerit vna galla cupreſſi in quātitate duarum fiſtularū.

Quintā vo intētionē cōſolidādi vias laſſatas aptas
uel eruptas cōplēt inſtrā multa.¶ Et pmū
de leuib⁹ eſt hoc. ℞.ſcorie ferri in aceto frixe:myrre añ.ʒ.ſ.
ſan.dra.boli ar.thuris maſticis terre ſigillate acatie añ.ʒ.ij.
gallaꝝ cupſſi mumie añ.ʒ.vj.glutinis piſciū.ʒ.ij.diſſoluat̃
glutē in aceto rubeo ⁊ icorpent̃ ſecū ſpēs cū.ij.ʒ.reſine rubee
⁊ ſufficiēti q̄titate cere fiat vnguētū bñ viſcoſū.de hoc igit̃
totū oſſeū ⁊ inguinales ptes ter in die vngant̃:⁊ ſupponat̃
magna pila cōpreſſa ⁊ etiā applanata ⁊ cū ſufficiēti ligatura
ſuſtētet̃ ab iguinib⁹ ſup ſpatulas. Si ergo dilatatio uel ru-
ptura nō fuerit ualde magne uel antique curari ſolēt a.40.
uſq; ad.60.dies cū hoc cōpoſito mihi nō raro expto.¶ Si
aūt aptio ⁊ eruptio magne fuerit ⁊ antique tūc admiſtret̃ ei
cerotū ſcutalis figure factū de emplo de pelle arietina cōpō
ne mea quā iuenies in tractatu de hac mā cōpilato ad dñm
Ugonē cypreſēſē eximiū utriuſq; iuris doctorē. Cū ergo tale
cerotū cui⁹ piramidalis ps iacere debet īter oſſeū ⁊ coxā ⁊
ampla ps ſup iguinib⁹ poſita fuerit.tūc ſup ea ponet̃ lum-
bar uel bracalinū plumaceolū hñs bñ lōgū ⁊ latū qḋ cōue-
niēter applicitū ⁊ affixū ſemꝑ teneat.¶ Si qs deſideraret
curationē magis feſtinā.tūc ſi iaceret ſup ſpina magna pte
tpis uſq; ad duos mēſes feliciteret̃ ei⁹ opatio nōbilr. Et ſi
nō hiet̃ emplū de pelle arietina deſcriptio tunc accipiat̃ de
ipſo ꝯfecto in apotheca mea Padue ubi ſemper reperietur.
¶ Ego aūt dimitto hic fantaſiā lābariū uel cinguloꝝ que
fiūt ex circulis ferreis cū appēditio ſup iguine. Silr hic di-
mitto fantaſiā Gētilis qui credit has diſpōnes curari cū li-
matura calibis iteri⁹ ⁊ magnete exteri⁹ appoſito cū tua ba-
gatella. Sūt eni hec talia fantaſtice imaginatiōis ridiculū
magis ꝙ fructū parietia.¶ Silr aūt cū ꝓdictis igenijs ap-
probatis rōne ⁊ quotidiana expientia ſoleo ego admiſtrare
hoc eluariū.de quo patiēs in aurora deglutiat.ij.ʒ.q̄titatē
⁊ añ prādiū ⁊ añ cenā p vnā horā:⁊ poſt cenā p duas horas
deglutiat q̄titatē vni⁹.ʒ. Cui⁹ cōpō eſt talis. ℞.thuris ma-
ſticis acatie ⁊ hypoqſtidos añ.ʒ.j.ſ.roſaꝝ ſpodij cimini tor-
refacti ſe.aneti añ.ʒ.j.gallarū cupſſi.ʒ.ſ.limature tenuiſſime
calibis ⁊ ſcorie ferri amboꝝ frixorū in aceto nigro.ʒ.ſ.arib
lorū granatoꝝ acriū ⁊ exiccatorū.ʒ.j.pulueriçent̃ oia ſubti-
liſſime.deinde ℞.mellis roſ.ꝯfecti cum folijs lib.j.ſ.çucca
ri al.lib.j.vini granatoꝝ lib.ſ.dragagāti ⁊ gūmi arabici añ.
ʒ.ſ.hec duo bulliāt ſimul cū melle roſ.çuccaro ⁊ vino gra-
natoꝝ uſq; ad iſpiſſationē:⁊ cum ceperit īfridari effundant̃
ad mortariū ubi cū alijs ſpēbus diutiſſime ꝯterendo incor
porent̃.diuinū qdē eſt medicamē hoc ut experientia frequē
ter mihi innotuit. Hec de intentione 5⁹ ſufficiant.

Pro ſexta vo intētiōe ꝑmittēdū ē.ꝙ ultra modus
curatiōis huius diſpōnis ſecurū ⁊ ca-
nonicū ut appuit in intētiōe ꝑcedēti.duo alij ſunt iuēti cura
tionū modi.¶ Et pmus qdē eſt modus ꝓuidēdi cū ſectio-
ne qui adhuc eſt duplex ab idiotis çarpellātib⁹ iuēt⁹caſtrā
do homies cū euulſiōe teſticli.¶ 2⁹ vo eſt abſq; euulſiōe eius
ptis.¶ Jtaq; modus apud deſiderātes ipꝫ eſt tal̃ ut capiat̃
teſticulus mane ieiuno ⁊ ipellat̃ p oſſeū ſupi⁹ uſq; ad igui-
nē. Cū ḡ magis ſupra ipelli nō pōt tūc ſignet̃ loc⁹ ille cū atra
mēto ⁊ pmittat̃ deſcēdē teſticlo. Corp⁹ igit̃ cliſteri ꝑmūdifi-
catū locet̃ ſup ſede reſupinū plumaceolo ſub natibus eius
appoſito manib⁹ ⁊ pectore hñ cū faſcia ligatis ad ſcānum:⁊
ſilr coxis ⁊ crurib⁹.tūc eni opator cū optimo raſorio ſcīdat
itermediū ſignati loci uſquequo trāſiuerit cutē ⁊ pīguedinē.
ibi ḡ repiet didimū deſcēdētē.ſuppoſita igit̃ acu ul̃ vncio ex-
carnādo ſubleuet ipm̄ q̄titatē duarū vnciaꝝ.tūc ergo ptem

inferiorē ⁊ ſupiorē cū duplicato filo ɔueniēter liget. deinde v̄ſus oſſeū ꝫ excarnādo deſcēdat. Capto ergo didimo trahē do ſupius euellat iferiorē ptē cū pcedēte teſticlo. trāſuerſalr ergo ſcindat iter duas ligaturas q̄s fecerat. eīcta igit ⁊ abiecta iferiori pte cū teſticlo ſupiorē ptē cauteriçet leui cauterio ⁊ filū ex pēdēs dimittat: ⁊ curet vulnꝰ in pnꝰ cū repellētibꝰ medicis uſq; ad diē tertiā. Poſt illud aūt pcedat cum medicinis mūdificatiuis icarnatiuis ⁊ ɔſolidatiuis ſm doctrinā curationis ulcerū poſitā 4° pmi. cap̄ de cura ſolonis ɔtinuitatis. ⁊ cap̄ 26°. 4° de igenio ſanitatis pceſſo multo. Meliꝰ vī eſt iudicio meo dimittē cauteriū niſi ad illud te inducat emorroſagia. ¶ Silr iteꝝ appet modus pcedēdi cū ſectiōe abſq; caſtratiōe. cū enim iā facta fuerit didimi ſectio trāſuerſal. tūc nō vī mihi opportunū q̄ exhibeat iferior ps cū teſticlo pēdēte. Nā ſectio iſta nō fit niſi ut pbibeat deſcēſus inteſtinoꝝ ad iferiora: ad qđ ſola ſectio vī ſufficē abſq; cauterio ⁊ caſtratione. ¶ 2° vō modus pcedēdi cū cauterio eſt duplex. ¶ Primus qdē eſt cū applicatiōe cauterij actualis. ¶ 2° vō cuꝫ cauterio potētiali pcedē. ¶ Itaq; ſignato loco cū encauſtro ut ꝓus applicet cauteriū figure ſpice parūper ad lōgitudinē iclinato ſm ſupiꝰ ⁊ iferiꝰ q̄ſi ad figurā amigdale: leuiter itaq; cauteriū impmat uſq; ad os femoris: tūc ergo neccīū erit cōbuſtū fuiſſe didimū. Cū ergo eſcarā videris ex coctura factā pcede ad faciēdū caſuꝫ eiꝰ cū butyro uel aſſungia recētibꝰ. ¶ Verū q2 modus terribilis appet ſatis ⁊ paucos hoiꝫ ɔtigit repire qui nō terreant ab igne. Ideo procedūt alij ſup dicto loco cauteriū potētiale applicantes paulatiue uſquequo puenerit ad os femoris. Et tūc eodem mō pcedat ad pcurādū caſuꝫ eſcare ⁊ applicādū medicamina regeneratiua carnis ⁊ icarnatiua ⁊ cōſolidatiua ſm tpis cōgruitatē. ¶ Et per hūc modū multos hoiꝫ curatos vidi. Et nimirū q2 cū hoc ſecat didimus etiā in ɔſolidato loco acquirit cicatrix ſolida ſpiſſa ⁊ groſſa pbibitiua deſcenſus eoꝝ que deſcēdē ſolebāt. Hec de intentione ſexta.

Per ea que poſita fuerūt ſupiꝰ in intētiōibꝰ pma ⁊ 2° 3° ⁊ 4° pōt apparē fundamentū pbibitionis euētꝰ huiꝰ egritudīs ⁊ ꝓſeruatio a recidiua eiꝰ poſtq̄ ipſa curata fuerit. Ita q̄ oīa illa ad hoc caplm adducant. Soluꝫ hic ponā medicias ſimplices: q̄s iuuatiuas ⁊ exptas ad hāc egritudinē pbibēdā iueni: ⁊ ad ꝓſeruādū a recidiua eius ⁊c̄. ¶ Et pmū qdē hoꝝ ſimpliciū eſt ut galle cupſſi recētes ⁊ adhuc molles ɔdiant cū ſyrupo roſato ⁊ ex eis comedat vna per quatuor horas añ prādiū per ſpatiū duoꝝ uł triū mēſiū. ¶ 2ᵐ ſimplex eſt. ut ſilr ɔdiant parue pinee adhuc molles ab arbore accepte ⁊ aſſumpte ut precedentes. ¶ 3ᵐ ſimplex eſt: ut eger per duos uel tres mēſes accipiat omni mane per quatuor horas añ cibū pīllam vnā de mumia ex oi. 3. faciēdo. xij. ¶ 4ᵐ ſpāle ⁊ ſecuriꝰ eſt uſus maſticis ex ea deglutiēdo duo uel tria grana in aurora per longum tempus. ¶ 5ᵐ ſpeciale ⁊ nō minoris utilitatis eſt: ut per quatuor horas añ prandiū comedat eger radicē vnam conſolide medie quam mulieres conferulaꝫ nominant. ¶ 6ᵐ vō ſimplex eſt: ut eger in cibis ſuis frequenter utatur pulnere gallarum cupreſſi. ¶ 7ᵐ ſimplex eſt: ut eger ponat ſuper inguine ſuo cerotum vnum de ſola raſura eboris factum. ¶ 8ᵐ vō ⁊ ultimū eſt: ut eger frequēter ſedeat in aquam aluminoſam naturaliter talē. aut artificioſe factaꝫ. Eſt enim de ingenijs mirabiliter preſeuerātibꝰ ab aduētu huius egritudinis ⁊ recidiue eius. Accipe igit nobilis vir hec que tibi ingēti labore emolitus ſum ex ſentētijs illuſtriū antiquorū. dilataui enim tibi māum ut aduertētes eligere ſciant diſpōnē ad quā intenduut. tibi autem in auxilium hec oīa diſpenſet diuina prouidentia: ⁊ gratia dñi nr̄i ieſu chriſti ad laudes eius imortales. Amen.

Conſilium. 228.

De hernia oſſeali cū motu cōtractiuo ſiue ſpaſmoſo in teſticulo ſiniſtro ab oſſeo in ſuperiori parte uerſus mirach eleuato. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De eſſentijs egritudinum. Cap̄. i.

Iſte adoleſcētulus Taruiſinꝰ de nobili pgenie ortūdus laborat egritudinibꝰ cuiuſcūq; gñis. Primo qdē egrotat ſolutione ɔtinuitatis que eſt ꝓternālis dilatatio ⁊ aptura in iguine ſiniſtro in ſifac. per cuius foramē deſcēdit didimus in oſſeū. etiaꝫ cū uaſis ſpmaticis tūſcētibꝰ ⁊ extēdētibꝰ oſſeū extēſione magna: que nō pōt eē aliud q̄ꝫ apa ſaltē uētoſū in pte illa. Et quo appet q̄ ibidē eſt ſolō ɔtiuitatis ⁊ egritudo cōpōnal in vis que nimiū dilatata eſt: ⁊ eſt ibi egritudo in ſitu pro loco q2 nō ɔueniēter locat didimꝰ. ¶ 2° iterū pncipalr iſte nobilis iuuēculus egrotat egritudie cōpōnali in ſitu. eo q2 eleuatio uel ſuſpēſio teſticuli illiꝰ ſiniſtre ptis ab oſſeo. in quo nālīter ɔtineri debet eſt in ſupiori pte v̄ſus mirach. q̄re neceſſe eſt ɔcludē. q̄ ibidē eſt motꝰ ɔctiuꝰ v̄ſus mirach. ppter quē ɔbit teſticulus illiꝰ. hic aūt motꝰ ɔctiuus ſi ſm ueritatē diligēter conſideret neceſſario erit aut in didimo qui orit ab iferiori pte ſifac. ⁊ eſt mēbrū pāniculare deſcēdēs iferiꝰ uſq; ad teſticulos quoꝝ ſubſtātiā iuoluit vndequaq;. aut erit hec cōtractio aſſignāda in uaſis ſpmaticis deſcēdētibꝰ cū didimo ad oſſeū. Et poſſent hec uaſa ſpmatica maxime in ſiniſtra pte eſſe illa que oriunt a uena emulgēte. Vaſa eniꝫ ſpmatica in dextra pte exiſtētia oriunt a uena chili. vñ cū iſta uaſa ſiue deferētia ſiue pparātia inuoluātur a pānicło didimo cū quo deſcēdūt. ⁊ ſunt mēbra mobilia motu dilatationis extenſionis ⁊ ɔctionis. patet q̄ ſi aſſignet ibidē cā ɔctiua potēs. opꝫ q̄ mēbra illa ⁊ teſticuli quē inuoluunt a didimo cōtrahant uerſus ſupiꝰ. Et q2 teſticulus ille ſiniſter in pte illa ſemp ſtat ſuſpenſus ⁊ ad ſupiora tractꝰ. opꝫ cōcedere cām cōtractiuā ibidē fuiſſe ⁊ mēbra illa in cōtractu uel ſpaſmato eſſe exiſtere. ¶ Et q2 nō credo eſſe poſſibile lōgo tpe repiri egritudines ſolutionis ɔtinuitatis ⁊ cōpōnales aſſignatas in aliq̄ mēbro uel mēbris qn ad eas ɔſequat lapſus in cōplōne. iō manifeſte appet q̄ iſte nobilis adoleſcētulus magnis egritudinibus egrotat: que ſunt egritudines cōplonales cōpōnales ⁊ vnitatis: que ſunt ſimpliciter ut multi tales: aut ſimplr ſemp dicēde. cū qbꝰ aut multo laborabit tpe. aut per totum decurſum vite ſue ⁊ pprie ſi nō cito procuret. ¶ De cauſis autē ɔbētibꝰ ⁊ ſpaſmare faciētibꝰ mēbra hic nō extēdo ſmonē q2 ſunt note. ut immoderata frigiditas ſiccitas dolor ⁊ oppilationes in predictis locis aut ɔſiles cāe. q̄rū memoriā nō tāgo. Etiā q2 non credo illas eſſe pñtes cū diſpoſitionē illā credā nō eſſe in fieri: ſed in facto eſſe. Sed egritudines in facto eſſe nō dependēt a cāis. q̄re non aſſigno eas. vnde ad eius curationem deſcendo: ut nūc ſequit.

¶ De cura per dietā. Cap̄. ii.

Modus ergo quo videt mihi rōnabilr pcedēdū eſſe ex pte reꝝ nō nālīū eſt q̄ cōſeruet adoleſcētulus iſte in aere camera uł loco hñ caſo meridiei detecto ⁊ oriēti expoſito. Nequaq̄ꝫ aūt occidenti uel aqloni ſubdito. Et ſic habitaculū eius nullo modo terraneū ⁊ curſibꝰ aquaꝝ ppinquū uel antiquoruꝫ edificioꝝ humiditatibꝰ reumatiçās: ⁊ caput eius ⁊ lūbales ptes ⁊ uēter diligēter ueſtibꝰ muniat ſuffultis pellibꝰ agninis a medietate ſeptēbris per totū hyemē uſq; ad medietatē aplis. alij vō tpibꝰ ſuffulciant pāno de grana rubeo uł albo ut placet. ¶ De 2° re nō nāli oino pbibeat a motu ⁊ exercitio violētis ⁊ pprie ab aſcēſu ſcalaꝝ uel mōtiū: a curſu ⁊ ab equitatione ſiniſtroꝝ equoꝝ. ⁊ nō equitet niſi raro ⁊ equuꝫ gradarium habentē inceſſum ſuauitatis ſponſarum. ¶ De 3° vō re nō nāli ſomnus plixus eſt ei ɔueniēs magis q̄ꝫ exceſſus in vigilijs ut per ipm vigoret digō ⁊ nutrimenti melior fiat trāſmutatio. Et laudarem ei poſt dormitionē ſup dextro latere lōgum accubitū ſup uētrē. Nā per decubitum ſuper ſiniſtro latere aut poſteriori uaſa ſpmatica magis comprimunt a membris nālibꝰ: ut ſplene epate renibꝰ ⁊ inteſtinis: ex qua compreſſione augmentatur in eis nocumentuꝫ.

¶ De 4° vo re nõ nãli ꝑncipalr huic adoleſcẽtulo deſ mo-
dus ⁊ mã cuiuſcũqʒ letitie ↄſolationis ⁊ ſpei bone: offerẽdo
uel pollicẽdo ei ueſtes ⁊ iocalia ꝓcioſa ⁊ mãm delectationis
armonice cãtu ul' muſicoꝝ iſtroꝝ frequẽtatione. plurimas
eni egritudinũ curauit magis ⁊ frequẽtius gaudiũ ⁊ letitia
ꝙ multaꝝ medicinaꝝ adminiſtratio. ¶ Quãtũ aũt ad 5m
in mõ accipiẽdi cibũ ⁊ potũ. doceaſ puer ne multuʒ ſeſ aut
bis accipiat cibũ. imo ↄuenientius eſſet ei q̃ter in die nãli ci-
bare ipm ꝙ ſolũ bis. argumẽto ſumpto ab etate que eſt aug
mẽti ⁊ a debilitate digeſtiue: que cibũ mltũ in q̃titate conti-
nua nõ ↄcedit. Siſr etiã cibũ nõ degluttat niſi diu ⁊ bñ ma
ſticatũ. vñ ↄueniẽti° eſt ei cibũ in lõgo tpe aſſumẽ: ꝙ cito ⁊
ĩpetuoſe comedẽ. ¶ Neqʒ etiã comedat cum ꝑritia nauſee ⁊
abominatiõis in ſtõcho: ⁊ fercula leuia ⁊ mollia cibaria ſem
per anponat groſſiorib°. nec potũ multũ accipiat vna vice
ſed ꝑtiaſ in plimas. ¶ In õi cibatione ſua cibi mẽſura tãta
debet eſſe: ꝙ ex ea nõ gͣuet ſtõchus. imo alleuiat° ꝑcipiatur.
Et ſiſr pot° mẽſura ſit ita eq̃lis ut fluctuatio ⁊ gurgulatio ꝑ
pter ipm a ſtõcho abſoluanſ. ¶ De ultima vo re nõ nãli. vʒ
de ciborũ ⁊ potuũ electione ampli° dicẽdũ eſt. Uñ cibi oẽs
diganſ. ¶ Primo qui ſint facile trãſmutabiles a ſtõcho ⁊
cũ ei° labore puo. ¶ 2° ꝙ ſint ſubſtãtia molles ⁊ nõ denſi ne
qʒ cõpacti. ¶ 3° ꝙ ſint cõplone cali ⁊ humidi. ¶ 4° ꝙ non
carenſ a vtute leuis apꝛtionis. ¶ 5° ꝙ oino ꝑuati ſint a vtu-
te ſtipticitatis ↄſtipationis ⁊ oppilationis. Sic eni ↄueniũt cõ
tractioni in ꝑ caꝑ declarate. Tales cibi ſint ſic iuſcula oia
cũ ouis ⁊ lacte cocto ↄdita. ⁊ brodialia bñ pigula ex laudabi
lib° carnib° accepta. ut vitulis capꝛinis ⁊ porcelloꝝ iuuenũ
⁊ colũboꝝ bñ piguiũ ⁊ pulli capones ⁊ galline bñ pigues ⁊
anatuli ⁊ gaꝫelli pigues ⁊ ſyluestres porcelli. hi oẽs ⁊ eoꝝ in
ſcula ⁊ carnes ſunt ei ↄueniẽtes elixe ul' aſſate ⁊ ꝓpe molles
¶ Et de ferculis in ꝑdictis brodijs cõueniũt ſibi blete atri-
plices ⁊ ſpinachie ⁊ ꝓpe cũ folijs petroſ. ⁊ fenicli ⁊ iuſculuʒ
de amilo ⁊ de dorella: ⁊ riſum coctũ cũ lacte capꝛino ul' amig
dalino. Et oua in brodijs diſpſa cũ modica farina ciceris
rubei. Et eadẽ oua ſorbilia igne ul' aq̃ cocta. ¶ Euitet autẽ
acria ⁊ acetoſa cibaria oia: niſi parũ ex eis ⁊ ualde raro ac-
cipiẽdo: ⁊ effugiat cibos paſtiles ⁊ lac crudũ ⁊ coloſtrũ. Re
cocta vo eidẽ eſt bona. De alijs aũt fercul' nõ vitupo cicera
rubea neqʒ alba neqʒ piſa ⁊ ꝓpe in brodijs piguib° bñ co-
cta ⁊ diſſoluta. Siſr laudo caules ⁊ eoꝝ brodiũ ⁊ napos ⁊
rapas ⁊ paſtinacas ſuis tpib° in ꝑdictis brodijs bñ coctas
¶ De ↄdimẽtis vo placet piguedo porci butyrũ ⁊ oleũ oli-
ue ꝑ ⁊ piguedo caſtrati anatis ⁊ galline. ¶ Ego eni per hec
oia itẽdo magis ad curã ſuſpẽſionis uel ↄctionis teſticli ꝙ
ad curã hernie uel deſcẽſus didimi in qua opoꝛteret uti glu
tinãtib° oppilãtib° ſtipticis ⁊ ↄſolidãtib° que oia augerent
ↄctionẽ teſticli ⁊ ipſi° ⁊ uaſoꝝ ꝑdictoꝝ efficerẽt maraſmum
maiorẽ q̃ʒ de facto ſit: ⁊ ad ĩpoſſibilitatẽ curationis deduce
rẽt. ¶ Propter qõ nõ laudo in cibarijs ei° uſum aromatũ
ualde caloꝝ. Sed neqʒ accipiantur aromata niſi q̃lia ſunt
croc° cinamomũ pauci macis ad libituʒ ſemina feniculi
petroſilini ⁊ aniſi nõ multũ tñ ex eis: ſed eorũ folia meliora
ſunt. Gariofilos etiã laudo in pauca q̃ʒtitate ⁊ ꝫꝫ. uſuʒ eo
mõ. ꝑlimũ eni taliũ uſus eſt in q̃ʒtitate modica ⁊ ↄfortãt di
geſtiuã ⁊ mẽbra oia. ¶ De ꝑtib° vo aĩaliũ laudo ſibi cerebꝝ
bñ cõditũ mamillares ꝑtes ⁊ pãniculoſas ꝑdictoꝝ aĩalium
⁊ ꝑtes pectorales ⁊ anteriores magis q̃ʒ ſpiales caudatas
⁊ poſteriores. ¶ Caſeum vo collaudo ei mollẽ ⁊ recentem
⁊ iumẽtinũ uel ouinũ aut capꝛinũ nõ multi ſalis. ¶ De fru-
ctib° aũt uti põt ficub° recẽtib° piris ⁊ pomis bñ dulcibus
⁊ aromaticis: ſed nõ multi uſus. Et placent mihi amigdale
⁊ auellane recentes ⁊ pepones bene dulces ⁊ vue albe bene
mature. Ceraſa etiã ⁊ poma granata dulcia ⁊ muꝫa ſuis tpi
b°: ⁊ iuiube etiã bñ mature placẽt: relıq vo fruct° dimittanſ
Pot° vo eius debet eſſe vinũ albũ colore uel ſubrubicũduʒ
ſubſtãtia claꝝ ⁊ bñ aromaticũ ſapore dulce ⁊ nllo mõ acre:
ul' põticũ. potẽtia vo ul' vtute debet eſſe mediocre ad fumo

ſitatẽ parũ magis ꝙ ad debilitatẽ iclinatũ. Qõ ſi fuerit tale
ſimplex bibaſ. Si aũt fumoſum fuerit frãgaſ eius audacia
cũ aq̃ cocta de bona ciſterna accepta. Et ſi tpe eſtatis uteref
aqua cũ multo ꝫuccaro cocta placeret mihi: aut ſaltẽ eãdeʒ
cõmiſceret vino uſqʒ ad inuẽtionẽ ſaporis eius guſtui dele
ctabil. ¶ Dieb° aũt hyemis placeret mihi ꝙ uteref hydro-
melle facto ſm hũc modum. ℞. aque ciſterne laudabil. lib.
xv. mellis citrini bñ mũdi lib. j. macis integri. ℥. j. bulliãt oia
ſiſ uſqʒ ad ↄſumptionẽ 4e ꝑtis trib° remanẽtib°. ⁊ hoc po-
tu ſimplici utaſ plib° dieb°: aut ſaltẽ miſceaſ cũ vio ſm mẽ
ſurã ſuo guſtui delectabileʒ. Hec in ſumma vr̃ mihi regula
procurãdi hũc adoleſcẽtulũ ex ꝑte rerum nõ nãlium electa.

¶ De cura per medicinalia. Cap. III.

De inſtrumẽtis medicinalib° decẽ mihi occurrunt
obſeruari necẽia. quoꝝ octo appꝛopꝛiaui magis ↄ-
ctiõi illi° teſticuli ad quã ꝑncipalr itẽdo. duo vo
alia appꝛoximanda ſunt hernie ſupꝛaſcripte ne
magnificeſ aut curatiõi rebellioꝛ fiat. lʒ ad ipaʒ
nũc ꝑncipalr nõ itẽdã. Cũ eni nocumẽtũ teſticuli abſciſſum
eẽt aut ad ↄualeſcẽtiã deductũ altero ⁊ diuerſo regimine ad
herniã eẽt ꝓcedẽdũ: qõ fiet cũ altiſſimus ſecũdabit ⁊ felicita
bit curã teſticuli. ¶ De inſtrumẽtis vo ad ipm appꝛopꝛiatis.
¶ Primũ eſt ꝙ cũ iſte adoleſcẽtulus genue erit in urbe ſua
purgeſ ꝑ iſtũ modũ. Mane eni vno in aurora accipiat infra
ſcriptũ potũ ſup quo dormiat ꝑ horã ⁊ nõ prãdeat niſi qn-
que hore trãſierĩt. Et eius deſcriptio eſt hec. ℞. caſſie prepa-
rate cũ aq̃ fenicli. ℥. iij. eluarij idi. ℥. j. ß. miſce ⁊ totũ accipiaſ
in aurora cũ pauco vino albo. ¶ Die vo ſequenti imediate
accipiat hoc digeſtiuũ. cui° deſcriptio eſt hec. ℞. aque feni-
culi. ℥. j. aque eupatorij. ℥. j. ß. mellis roſ. ℥. j. miſce ⁊ totũ ca-
liduʒ accipiaſ in aurora tardãdo prandiũ per q̃tuor horas
poſt ipm: ⁊ ↄtinuet ipm ad min° dieb° ſeptẽ. ¶ Die vo octa-
ua imediate purgeſ cũ iſtis pillis: q̃rũ deſcriptio eſt hec. ℞.
pillaꝝ de agarico. pillaꝝ de iera añ. ʒ. j. pillaꝝ cochiaꝝ. ℈. iij.
formenſ pille. v. uel. vj. cũ ſucco roſ. ⁊ accipianſ hora ⁊ ↄdi
tionib° obſeruatis que dicte ſunt in ꝑ potu obſeruari debẽ.
¶ 2m vo ꝑncipale remediũ eſt ꝙ poſt purgationeʒ ꝑdictã oĩ
mane accipiat coclear. j. ꝑlobalſami ↄditi: poſt qõ tardeſ ci-
bus horis ad min° trib°. de quo accipiat etiaʒ tertiã ꝑtẽ co-
clearis vni° per horã vnã añ cenã. Et ſi de eo iterũ accipit
tãtũdẽ qñ uadit ad lectũ: eẽt ei ſingulare remediũ ad ↄforta-
tionẽ oium ꝑncipaliũ mẽbrorũ ⁊ viſcerũ. ¶ 3m ꝑncipale re-
mediũ eſt hoc: ut iſte adoleſcentulus ſemper imediate uel in
fine prãdij ⁊ cene accipiat rotulaʒ vnã cõfectionis de acoro
põderis. ℥. iij. ⁊ bibat poſt ipſam ad libitũ: ⁊ his duob° reme-
dijs utaſ per totum mẽſeʒ ſeptẽbꝛis. ¶ 4m ꝑncipale reme-
diũ eſt ut poſt purgationẽ ꝑdictã per decẽ dies iſti adoleſcẽ
tulo mane in medijs tertijs ⁊ in ſero per horas duas ante
cenã adminiſtreſ ſibi balneũ ſm hunc modũ. ℞. radicum
enule lib. j. radicũ paſtinace domeſtice ⁊ ſylueſtris ⁊ eſt dau-
cus. añ. ℥. iij. bugloſſe farfare corticũ citri. añ. ℥. j. ß. aniſi fe-
niculi hheen albi ⁊ rubei. añ. M. ij. radicũ iringi lib. ß. radi
cum ſaponiſte ma. camomille. añ. M. iij. bdelij mollis ⁊ ſub
albidi. ℥. j. bulliant hec omnia in. xv. ſitulis aque uſqʒ ad cõ
ſumptioneʒ quarte ꝑtis: ⁊ in hac aqua mediocris calitatis
totuʒ corpus infundaſ ⁊ balneeſ in mane ⁊ ibi permaneat
uſqʒ ad iocũditatẽ tolerãtiã excluſa debilitate. ante cenã vo ſuf
ficiat ei facere ſemicupium ex eoꝝ. i. infuſionẽ corporis a ma-
millis inferius ſemꝑ cum plãtis in eo coctis que minutim
inciſe debẽt eẽ leuiter fricãdo uẽtrẽ ⁊ femorales ꝑtes. ¶ 5m
remediũ ꝑncipale eſt hoc. ut poſtq̃ exiuerit uſqʒ ad tẽperiẽ
caloris deductus tota regio ſiniſtra añ ⁊ retro a ſpatulis ⁊
coſtis inferius uſqʒ ad burſam teſticuloꝝ anterius ⁊ poſte-
rius diligẽter iungaſ hoc vnguẽto ⁊ ſupligeſ lana ſuccida
bene pectinata ⁊ calefacta. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. oleũ
de hheen. ℥. j. olei de ſiſamo. ℥. ij. medulle cruris vitulorum:
pinguedinis anatis ⁊ galline ⁊ urſi. ana. ℥. ß. macis. ℥. j. ß. cor
ticum citri. ℥. ij. croci. ℥. ß. cere albe. q̃ʒ ſu. fiat vnguentum

molle:qđ iterũ bulliat in.iiij.℥.vini dulcis al'r ſimnde aque maioranẽ uſ̄q; ad ꝯſūptionẽ ipſo℞.ꝛ de hoc fiat iunctio:ut iã dictũ eſt.℃ 6ᵐ ꝑncipale remediũ eſt.ut poſtq̄ hic adoleſcẽtulus balneũ ꝛ iunctionẽ fecerit p.xv.dies ꝯtinuos tunc mane in medijs tertijs:ꝛ ſero p duas horas añ cenã doceaſ ut ſedẽs uel decũ'.ẽo q̄to plus poterit p horã vnã detineat anhelitũ:iterpolate tñ iſpirãdo ꝛ reſpirãdo. Poſt hoc vo gẽnitrix ei⁹ uel alter miſter ſuauis opationis ſcipiat ab ilio ſiniſtro ſup miracli uſq; ad iguina leuẽ facẽ cõpreſſionẽ vſus iferi⁹ ipellẽdo.Cũ ğ ĩcepit teſticulũ parump deſcẽdiſſe: aut ſaltẽ ptes illas femorales tumuiſſe ꝛ extẽſas uel rubicũdas fuiſſe factas.tũc ſtati hẽat globũ lane uel coti ad magnitudinẽ magni penis ꝛ cõpreſſum ipm ponat ſup mirach a loco anche uſq; ad femur leuiter cõpreſſuꝫ cũ iſtis ligãdo.ꝛ hoc faciat ꝑ alios dies.xv.ſuauiſſime tñ ſemp tractãdo adoleſcẽtuluꝫ.℃ 7ᵐ ꝑncipale remediũ eſt:ut poſt illos.xv.dies ulti mos in loco femoris ſup oſſe ſacro applicet' ũetoſa medio cris orificij ol die ſemel p horã añ cenã:ꝛ pmaneat ibi p q̄rtã ptẽ hore.Cũ ğ remota fuerit ſtatim ſup loco illo applicet' hoc cerotũ.℞.armoniaci.ẽlci.℥.ſ.bdelij ru.ſerapini oppoponacis añ.℥.ij.radicũ dclamis ꝛ tari calami aro.cubeba℞ añ.℥.ſ.cere albe.℥.j.diſſoluanẽ gũmecũ aceto ꝛ icorporent' cũ cera ꝛ fiat cerotũ paulo minus nebula rotũda ſup pãno de ĝna extenſuꝫ.Cũ ğ uoluerit applicare ũetoſaꝫ calefaciat pãnos mollificãtes.cerotũ:ꝛ tũc facili⁹ remouebit' ſine dolore ut poſſit applicari ũetoſa.℃ 8ᵐ vo ꝛ ulumũ remediuꝫ q̄ñtũ ad hoc eſt iſtud.℞.eluarij de ſebeſtẽ.℥.ij.mãne electe.℥.j. Terant' iſta duo ſimul ulamẽta ꝯtritione. Et ſi iuuenculus iſte remaneret ſtiptic':tunc de iſto eluario imediate añ cenã accipiat a.iiij.℥.uſq; ad.vj.ꝛ leniet' uenter ei⁹. Si aũt ex aſſumptione ꝑdicte q̄ntitatis multũ fluerẽt ueter.tũc 2ᵒ vice de ipſo accipiat p 3ᵃ uel 4ᵃ pte min⁹ ſm diſcretã ꝯſiderationẽ ⁊ecõuerſo.ſi ꝑdicta q̄ntitas paꝝ leniret uentrem accipiat de ipſo parump plus:ut dictuꝫ eſt.℃ 9ᵐ vo remediuꝫ ꝑncipale ⁊ ꝑmum de appropriatis ad berniã eſt hoc.℞.olei onfancini.℥.ij.roſ.℥.j.ſpodij:cãphore:galla℞ cypreſſi mumie añ.℥.j.terant' oia ſil' lõga ꝯtritione.ꝛ de hoc linimento actu calido oſſeũ ꝛ ptes ei⁹ ſuppoſite ab oſſe ſacro iferi⁹ bis in die inungant' ſupponẽdo cotũ qđ oiũ maceratũ fuerit in aceto ca libeato.deide exiccatũ.eẽ aũt debet acetũ illud nigrũ acre in q̄ fruſtũ calibis igniti ꝛ cãdẽtis bis uel ter fuerit extinctum.

℃ Ultimũ vo remediũ eſt hoc. ℞.aque ſublimatiõis viticelle.aque ſublimatiõis gallarũ cypſſi añ.lib.j.miſce.ꝛ de illis aqs oi fine.v.dierũ in aurora adoleſcẽtulo dent'.℥.iij.calefacte cũ modico ꝗccari cãdi.poſt q̄s tardet' prãdiũ per tres horas.vide q̄ tñ ꝯteplatiõis ꝛ laboris neccuꝫ eſt ad hñ ꝯſulẽdum in ꝑdictis diſpõnib⁹.Cuꝫ ğ cura talis incboata fuerit diligetem ualde q̄ poſt.xv.dies aliqđ de ſtatu huius adoleſcentuli enunciaret' mihi.alijs fortaſſe opportunum eſſet puidere remedijs qbus ꝯtemplari deberem.Neq; enim in vna egritudine ad plenuꝫ oia remedia ſimul explicari poſſent ꝑpter reuolutionem tẽporaneã egritudinuꝫ a ꝑncipio ad augmẽtum.ꝛ ſic de alijs.etiã ꝑpter diuerſitatẽ maioris ꝛ minoris fortitudinis vtutis tolerãtis actiuitatis ꝛ paſſibilitatis eius.ꝛ tu cõſidera.Ad laudem dei amen ꝛc̃.

Cõſilium.229. De ramice oſſeali cõpoſita ex uentoſa ꝛ adipina.

Ir iſte laborat egritudine que ab idiomate grecorũ bernia nominari ꝯſueuit:ꝛ nõnulli etiã ramicẽ noiauerũt.Alij vo rupeginẽ ipſum uocauerũt.ut 22ᵘ tertij in ſuo cap̃ colligẽduꝫ eſt.ꝛ alibi q̄plures uarijs noib⁹ denoiari ꝯſueuit:que qdẽ diſpõ cũ ſiue diuerſitatib⁹ ꝛ ſignis ꝛ curationũ modis q̄plurib⁹ multotiẽs diuerſificata fit ut aliq̃n dr̃ vmbilicalis bernia noiata.2ᵃ vo mirachialis.3ᵃ iguinalis.4ᵃ oſſealis.℃ Et itꝫ quelibet ha℞ diuerſitatũ ſpecificã denoiationẽ recipit ex pte cãe mãlis ul ſi hũ,vicine:ut quedã humoralis noiata fit que fit ab humore in loco rupture uel relaxationis cõgregato.ꝛ dr̃ bernia humoralis.℃ Nõnulla vo inteſtinalis noiata fuit.ꝛ eſt cũ ꝯtingit ꝑpter rupturã ſifac inteſtina ad locũ eruptionis deſcendere:ꝛ ibidẽ cõgregari.℃ 3ᵃ eſt uẽtoſa noiata:ut cũ ꝯtingit in locũ eruptionis uẽtoſitatẽ colligi.℃ 4ᵃ eſt aquoſa noiata:ꝛ eſt qñ in locũ eruptionis aquoſitas cõgregat'.℃ Et alia tera eſt improprie tñ uaricoſa noiata ꝑueniẽs ex plenitudine ꝛ tumeſcẽtia uenarũ que diſſeminant' per oſſeum ꝛ vicinas ptes qs multo ſanguine ꝯtingit eſſe repletas.℃ Ultima ſpẽs eſt carnoſa noiata:ut cũ ꝯtigit multitudine carnoſitatis oſſeũ itumeſcẽ:adeo q̄ quãtitatẽ mirabilẽ ꝛ extẽſibilẽ videat' hẽre:itatũ ut nonulli ſapiẽtũ hãc diſpõnẽ elephãtiaꝫ oſſei noiauerũt:ut hec oia pulcherrime legi poſt.22ᵘ tertij.al legato cap̃.ꝛ in libello albucaſ.de manuali opatiõe.℃ Et lꝫ alũs hec oia in alio tractatu diffuſe ſcripſerim:ꝛ ꝑprijs ſignis vnãquãq; ꝑdicta℞ ſpẽrum declarauerim.gr̃a tñ utilitatis hĩc magis ex ope q̄ ſmone huius viri ramicem oſſealẽ pꝫ eſſe ꝑuenientem ex ruptura ſifac in loco inguinis in ſiniſtra pte.per quã qdem rupturã deſcendẽ videt' aliq̃ particula ꝗrbi adipini qđ ab Auic⁹ ndiat' beritereon.allegato cap̃.per quem etiã rupture locũ uentoſitas ab iteſtinis ꝑpulſa recipit' in oſſeum.q̄re erit hec ramex cõpoſita ex uẽtoſa ꝛ ea que adipina noiat':ut añ parum declaratum eſt. ℃ Et q2 egritudo illa adhuc ſatis leuis eſt:eo q2 nõ multuꝫ antiq̄ta eſt:ꝛ foramen in loco rupture ſatis puum eſt.Jdeo hec bernia uel ramex nondum inteſtinalis nominari debet ita ut inteſtina deſcendant.lꝫ ſi ad illam vis ſi orificium dilataretur magis niſi diligenter prouideretur ei.

Ex qb⁹ igit' appere põt qs ſit curatiõis mod⁹.Opꝫ eni intẽdẽ ad ꝓhibitionẽ dilatationis foraminis ne maius fiat q̄ nũc eſt.℃ 2ᵒ optet ꝓhibẽ generationẽ uẽtoſitatũ multa℞ que ſuꝫ ꝑncipalis cã dilatãdi foramẽ illud.ꝛ he due intentiones in huius curatione ſufficiant.

Et pꝛima qdẽ intẽtio adimpleri ſolet trib⁹ modis curationis inuẽtis a ſapiẽtib'.℃ Et pꝛimus qdẽ modus eſt firmãdo ptẽ inguinis cum ligaturis cuꝫ pãnis multiplicatis ꝛ plumaceolis de coto uel alia mã leui que ſup iguina cõprimẽdo collocari debẽt ꝛ ꝯſtringi: adeo ut ꝓhibeãt ad iferi⁹ deſcẽdẽ.Et hic qdẽ modus ligature cõprimẽtis fit cũ ligatura q̄ſi lũbari noiata uel brachali.ſecuri⁹ tñ eſt ꝛ rõni magis ꝯſonũ:ut pãno abraſo pilis iguinib⁹ ſupponant' cerota figure ſcutalis oẽm illã ptẽ ambiẽtia que cõpoſita ſint ex medicinis exiccãtibus glutinoſis ꝯſolidatiuis ꝛ ſtipticis:ẽ nõnullis hũtibus:q̃le iter ceteras medicinas mihi expertiſſimũ medicamẽ eſt cerotũ factuꝫ de pelle arietina.Et modus cõpẽnis eius eſt talis .℞.pellem vnã antiq̃ arietis ſm uſum ꝛ icidat' minutiſſime ꝛ mitta' per.viij.dies in acetũ nigrũ ꝛ ꝯuenienter acutũ.deinde ℞.gũmi arabici dragagãti mumie ſan.dra.acatie hypoquiſtidos thuris gummoſi ſarcocolle aluminis iameni uel ſciſſi aluminis roche vitrioli viridis añ.℥.j.gallarum cypreſſi.℥.iij.caude eq̄ne pilo℞ leporis minutim icſo℞ piloſelle utriuſq; plãtaginis acatie añ.℥.ſ.ſe.plantaginis reſine pini oppoponacis bdelij galbani añ.℥.vj.glutinis piſciuꝫ lib.ſ.Et forma cõpõnis talis eſſe debet.℞.aque pluuialis lib.xv.ꝛ miſceat' cũ pelle ifuſa ut ſupra cũ aceto ſuo ꝛ cũ gũmis diſſolubilibus:ꝛ coquant' inuicem lento igne uſq; ad pfectã glutinoſitatem.ꝛ cũ cocta fuerint infil' ꝛ infrigidari ceperint ſuperaddent' alia℞ medicia℞ pulueres minutiſſimi:ꝛ cũ ſufficienti quãtitate cere fiãt magdaleones.ex qbus cum opus fuerit fiant cerota:ut ſupra dictum eſt.℃ Cerotum quod fieri debet in forma ſcuti ꝛ poni in ruptura in inguine cuꝫ cuſpide vſus ſupi⁹ ꝛ ligari cũ lũbari uel aliter.℞.ſerapini.℥.ſ.oppoponacis bdelij rubei añ.℥.iij.myrre.℥.v.cerotũ de pelle arietina.℥.iij.fiãt cerota duo ſup corio.℃ Jtem ℞.radicum altee preparate cum 4ᵃ parte butyri recẽtis lib.j.farine ſiſami:farine ſeminis lini añ.lib.ſ.olei de ſiſamo.℥.iij.

eroci.ʒ.ſ.farine frumẽti.℥.j.ſ.cũ decoctione ꝑdicta fiat em-
plm.¶ Itẽ ℞.gnoꝝ ſiſami ⁊ ſenugreci añ.lib.ſ.ſemis mal
ue ⁊ altee añ.M.iij.medulle cruris bouis.℥.j.gnoꝝ pineaꝝ
⁊ fiſticoꝝ ꝯtritoꝝ añ.℥.ſ.macis.ʒ.v.melliloti camo.añ.M.
vj.radicũ paucedani.M.iij.icidenda icidatur ⁊ ꝯtundant
⁊ bulliãt in ſitulis trib⁹aque medietate ꝯſumpta.¶ His tri
bus remedijs in ruptura īguinali ſic ꝓcede mũdificato pri-
us corpore fac corpus in lecto geſcẽ p.vj.uel.viij.dies cum
ſuſcripta decoctione pluries cũ ſpõgijs locum fomenta.de-
bic locum rupture vnge cũ vnguẽto de cornib⁹caſtaneaꝝ
⁊ poſtea peti ī ſup qua extẽſuz ſit emplm factum caliduz ſup
vnguento ⁊ loco apponat corpore qeſcente per dies ut ſu-
pra.quo facto apponaſ cerotũ ut ſupra in deſcriptione ei⁹
dictum eſt.pðt eger ⁊ ꝯtinuo uti ꝯfectione ꝯſtrictiua.¶ Ad
hoc ꝑ cõplemẽto huius itẽtionis utaſ hac ꝯfectione:de qua
ſemp per horas tres añ cibuz accipiat rotulã vnã.i.ʒ.ſ.aut
ſaltem per vnã horã añ cibũ.℞.ſpẽruz dyacimini.ʒ.ij.ſpẽ-
rum dyagalãge.ʒ.j.ſemis plãtagis:acatie:hypoquſtidos:ma
ſticis.añ.ʒ.j.pul.çucca.lib.ſ.cum aq̃ plãtagis fiat ꝯfectio ſo
lida.¶ Abſtineat patiens a lacte:lacticinijs cibis:a legu-
minib⁹:a fructib⁹humidis:a cibis ualde pinguib⁹:⁊ ab oi
bus que uentoſitates in inteſtinis gñare poſſent a potib⁹ ⁊
cibis mellitis ⁊ ualde dulcibus ⁊ ſimilibus.

Secũdus ꝓncipalis curãdi modus eſt ꝑ iciſio-
nẽ in iguine factã que nõ placẽt mihi ꝓp
magnũ ꝑiculuz ei⁹.¶ Et iteꝝ magis horrẽdus eſt modus
ille:eo qꝛ a qbuſdã ⁊ nõ bñ ꝑitis talis iciſio fit caſtrãdo ho-
mines.Cũ eni ſecuerĩt trãſuerſalr ꝺidimũ inferiorẽ ptẽ ei⁹
cũ teſticulo ſibi appẽſo ꝯbũt.ex q̃ opatione plurimi ꝑiclitã
tur magis q̃ ſane iſ.q̃re hic modus oĩno fugiẽdus eſt.Et ſi
ꝯtigeret ad illũ ueile deſcẽdẽ nullo mõ fiat ſine ꝯſilio viri ſa
pietis ī ſcia ⁊ ope lõgo tpe attriti:cui⁹ꝯſilio ſemp adherẽdũ ẽ
Terti⁹ uo modus ſpãlis curãdi diſpõnẽ iſtã cauterio
pficiſ.⁊ hoc dupli r.qdã eni ſcitinatione diligẽ-
ti actuale cauteriũ ſpicũ uel oblõgum in loco inguis appo
ſituz rectitudinalr ubi iueniſ didimus apponunt uſq₃ quo
didimuz trãuerſalr cõburãt.deide medicis doloris ſedati-
uis ⁊ eſcarã cadẽ facientib⁹ ꝓcedunt:poſt q̃s ſubſequẽter ad-
miſtrãt medicinas mũdificatiuas regñatiuas icarnatiuas
⁊ ad ꝯſolidatiuas finalr trãſcundo.¶ Et hic modus apð
me nõ euatur a timore maxio:eo qꝛ ꝓp doloris uehemẽtiaʒ
frequenter accidit ꝑpa ad talẽ opationem:qð eſt deteri⁹ q̃
ꝓncipalis egritudo.¶ Et iteꝝ qꝛ ſi opator ī ſcia anothomi
ca nõ fuerit bñ peri⁹frequenter ex ꝯtactu neruoꝝ chordaꝝ ⁊
ptiuz ſifac pueniſ ad ꝯctionem ſpaſmoſam que ualde uerẽ
da eſt iuxta ſniam affoꝝ 6⁹. In vulnẽ ſpaſm⁹mortale.¶ 2⁹
uo hic curãdi modus pficiſ cuz cauterio potentiali ꝑ rebus
iã predictis applicãdo.⁊ hic qdẽ curãdi modus oĩno ſecuri
or eſt:⁊ ꝓpe cum fuerit a viro ſcientifico aut bñ exercitato
obſuat⁹.fiat a dr ꝑmiſſis uib⁹:⁊ ꝑticularib⁹rõnib⁹applicã
do potentiale cauteriuz coĩter ex capitello factum ꝑhib⁹ pre-
dictas nõ vna tñ ſed plurib⁹ reiteratis applicationib⁹reno-
uãduz totiẽſ quouſq₃ puentaſ ad ſectionẽ trãſuerſaleʒ didimi.
Deide fiat reuolutio ad curãdũ ulcus cum his que faciunt
eſcarã cadẽ mundificãt regenerãt incarnãt ⁊ ꝯſolidãt. Hec
in ſumma ſunt uiliora que fieri poſſent hoc caſu.

Conſilium.230. De hernia diſcali cuiuſlibet
ſpeciei.

HErnia diſcurrit uarias ſpẽs. vide ab
Auic⁹ fuerunt omiſſa ſigna ⁊
cauſe ⁊ theoria.
Prima ſpẽs humida aq̃ſa eſt.¶ Cu
ra ei⁹eſt cura aſclitis.Mino
ratio.℞.agarici hermodactyloꝝ añ.ʒ.j.ſ.ſſ
℈.j.ireos.ʒ.j.aque mell.℥.iij.fiat iſuſio ⁊ colatura det.¶ Ut
℞.eluarij idi.ʒ.iij.cris uiti.g.viij.cũ.℥.ij.aque ireos fiat po
tus.¶ Aliud ℞.pill.de meſereon cuz modico ſulphuris
fiãt cum ſucco roſaꝝ pille.¶ Digeſtiuum eſt.℞.iſuſionis

ciceꝝ ru.℥.v.cum duab⁹ radicib⁹. uel aque ſublimationis
radicuz geneſtre.℥.v.¶ Aliud.℞.aque milij ſolis apij añ.
℥.i.ſ.¶ Eradicatio cum ſuprascriptis auctoritatib⁹ in doſi
¶ Rectificatio epatis.℞.trociſcoꝝ dyarodon ſpẽruz dyaſ
cinamomi añ.ʒ.j.ſpodij ſubtiliſſime trit.℈.j.çuc.ſcõe cocti-
onis.℥.iiij.cũ aq̃ ſe.fiat ꝯfectio in rotulis ʒ.ij añ oẽm cibuz.
¶ Cõſumptio mãe ꝯiuncte.℞.radicũ recẽtis ireos ⁊ cucu
me.aſinini añ.lib.ſ.farine orobi ⁊ fabaꝝ añ.℥.iij.ſucci mol
lium extremitatum lauri.℥.iiij.fiat emplaſtrum.¶ 2⁹ ℞.
maſticis ſandaraccane.℥.ij.hypoquſtidos.℥.j.terre ſigil.bñ
pparate.℥.ſ.fiat linimẽtum in mortario bis uel ter in die.

Secũda ſpẽs eſt uentoſa.ꝯſidera cãm uentoſitatis.
¶ Prima intẽtio eſt minorãdo uẽtoſitateʒ
in ſuperiorib⁹ ꝯgregatã a qb⁹ dependet.ꝑ ℞.cimini aniſi ca-
rui feniculi amcos cardamomi añ.M.j.ſemis rute.M.ſ
in tribus lib.aque bulliãt uſq₃ ad ꝯſumptionẽ:cui⁹ decocti
onis ℞.lib.olei rutacei laurini añ.℥.j.ſ.ſalis idi ſalis gẽme
añ.ʒ.ſ.çuccari ru.℥.i.ſ.ꝑ clisteri.¶ Itẽ ℞.radicũ arthanite
colloquntide hermodactyloꝝ añ.ʒ.j.ſalis idi.ʒ.j.ſ.rute.ʒ.ſ.
baccaꝝ lauri.℈.j.cũ melle fiãt ſuppoſitoria.¶ Aliud ℞.cor
ticũ fabaꝝ lentium excorticataꝝ añ.M.ij.milij excorticati.⁊
furfuris añ.ſcutellas.ij.cimini ⁊ ſemis rute añ.M.ſ.cale
fiãt oĩa in fundo caldarie ſicce ⁊ fiat ſacculus magnus ⁊c̃.
¶ Altera itentio eſt rectificatio mẽbri.ꝑ accipiẽdo oi mane
ʒ.j.metridati cũ.℥.ij.decoctionis rute.eſt medicamẽ diui-
num in medicãdo uẽtoſitatem ⁊ abſcidendo malã cõplonẽ
gñatã eaꝝ.¶ Aliud ℞.ſpẽruz eluarij de baccis lauri fiant
pille cũ ſucco rute.¶ 3ᵃ itentio eſt ꝯſumptio uẽtoſitatis cõ
tente.ꝑ ℞.aque cineꝝ cyathum vnum ſulphuris viui.℥.ij.
baccaꝝ lauri cobꝫbagne ⁊ eſt in rei vitate cardamomuz ma
ius a vulgo dictuz melegete añ.℥.ſ.tritura oĩa: poſt bulliãt
⁊ predicta aq̃ fomenteſ cuz ſpõgijs. Itẽ apponãtur uentoſe

Tertia ſpẽs eſt humoroſa ſanguinea:qꝛ ibi eſt tenſio.
calidus ⁊ humidus tactus rubedo pulſatio.
¶ Cura flõmis baſilice.Sequẽti mane ſoluaſ.℞.decoctio
nis fructuũ.℥.iiij.reubar.℈.ij.ſpice.g.iiij.dyaprũ.ſimpl.℥.ſ.
¶ Eadẽ die appliceſ hoc empl₃.℞.ſucci ſolatri lib.ſ.roſa
rũ floꝝ plita.añ.℥.ij.radicũ liquitie coctaꝝ i aceto lib.j.farie
ordei.℥.v.olei roſaꝝ.℥.iiij.fiat empl₃.3ᵃ die uẽtoſeſ.¶ Fleg
matica utplurimum fit per viã paulatine ꝯgeſtionis:qꝛ a ſu
perioꝝ mẽbroꝝ egritudinib⁹flegmaticis ⁊ frigidis raro fit
criſis talis.cũ in talib⁹nõ ſerueniſ mãe ad expulſionem creti
cã.etiã tales mãe nõ ſtimulãt multum ꝟtutem ad criſim ſi-
gnificaſ ei ex frigiditate ſenſata ⁊ lenitate tact⁹ loci remanẽ
tis ſouee poſt cõpreſſionem ex ꝑuatione lucentie que eſt in
aq̃ſa aſſiduitate tumoris.¶ Cura ꝑma intentio frequens
minoratio.℞.turbit.ʒ.ij.ſſ.ʒ.j.çucca.ad pðdus oium cum
aq̃ abſinthij doſ.℥.j.oi 4ᵃ die.¶ 2ᵃ intentio digeſtio cuz aq̃
melliſſe betonice abſinthij ⁊c̃.adde aceti ſquilitici.ʒ.j.cũ çuc-
caro.¶ 3ᵃ intentio rectificatio membri oi mane.ʒ.j.tyriace
cum aque aſſari.℥.ij.calide.¶ 4ᵃ intentio mãterum ꝯiuncta
rum ultimata ꝯſumptio.℞.ſandarace.℥.ij.ſarcocolle ru.℥.
ſ.cineris ſtipitis fabaꝝ uel ſarmentoꝝ vitis lib.j.pulueris
cineris lib.ſ.aceti ſquillitici.℥.ij. bulliant cum aq̃ capitelli
3ᵃ uſq₃ ad ſpiſſitudinem ⁊ emplaſtreſ ex eis calidis oſſcum
⁊ videbis mirabilia:⁊ eſt infallibile.

Quarta ſpẽs carnoſa:cui⁹cãe ſũt cãe carnoſitatis in
hoc loco antes ⁊ ꝓmitiue ut ipinguãns pꝫ
ꝑuatione doloris in loco caliditate remiſſa reſpectu calidi-
tatis laudabilis ruboꝝ per ptes circẽſo ſoliditate tactus.aug
mentũ ei⁹uelox ⁊ qñq₃ ad quãtitatẽ capitis humani.¶ Cu
ra a ꝓncipio uſq₃ ad medietatẽ augmenti facilr curaſ flo-
botomãdo.¶ Primo baſilicã poſt cõem.¶ 2⁹ diſtrahendo
ſanguinẽ ad emorroidas apiendo eas cum felle tauri aut
decoctione ſulfuris viui.¶ 3⁹ uentoſeniſ pulpe interioꝝ co
xaꝝ ⁊ cruriũ.¶ 4⁹ cũ oi regimie frigido ⁊ ſic.ꝯtrãte carnoſi
tati ⁊ ſanguineitati.¶ 5⁹ cum repcuſſẽ.granoꝝ lẽtis ſolatri:
roſaꝝ folioꝝ plãtagis añ.lib.ſ.farine ordei lib.j.albumina

tuoꝝ trium coquant̃ in aq̃ cũ 4ª pte aceti ⁊ addita farina
fiat emplm̃ ⁊ applicet̃ ſex dieb⁹. ¶ Dũ vero deuenit̃ ad pnci
pium augmẽti ulis difficilis reddit̃ ei⁹ curatio: ⁊ ppe cum
uenit ad mediũ ſtat⁹. tunc enĩ nõ ↄferunt repercuſſiua: q2 mã
tota ſiupit. nec digeſtiua ⁊ euacuatiua etiã. ſit m̃ hoc ne mã
aliq̃ fluat. ℞. boli ar. terre ſigillate. an̄. ʒ. j. farine uolatilis. ʒ.
j. ſ. ſandarace maſticis. an̄. ʒ. ij. cũ ſucco roſaꝝ fiat linimen
tum in mortario plũbeo ⁊ liniat̃. ¶ Poſt adhibe hoc cõpo
ſitũ. ℞. ſaponis nigri. ʒ. ij. auri pigmẽti. ʒ. j. ſ. ſulfuris viui.
ʒ. ſ. calcis uiue. ʒ. j. ſ. cum aq̃ ſalis armoniaci icorporent̃ in
mortario. Appone hoc cauteriũ inferiori pti oſſei: ut faciat
eſcarã amplitudine vni⁹ ducati ⁊ nõ dimittat̃ ultra horam
ne fiat eſcara pfunda attigẽs ad uaſa inoluta aut arterias.
Facta eſcara cũ aſſungia ⁊ butyro mollificet̃ eſcara uſq3 ad
caſuz ei⁹: poſt applica vnguẽtuz aploꝝ. 5° can̄. Eliquat enĩ
⁊ ↄſumit carnes ſufficiẽter. ¶ Itẽ applicet̃ cauſticũ in me
dijs ⁊ lateralib⁹ ptib⁹ oſſei itãtuz q̃ in oſſeo fiãt ſex uel octo
rupture diuerſis locis: ut ↄueniẽter poſſint applicari medi
camina ⁊ ↄſumptiua ſm̃ oẽm diũam poſitionis. oĩ m̃ tertia
⁊ q̃rta die liniendo ptes ulceratas cum aq̃ prima capitelli.
¶ Cõſumpta ergo carnoſitate qđ appet ex reductiõe oſſei
ad pſtinã magnitudinem: qđ m̃ nõ fit in ſpatio minori vni
us aut medij anni. tunc pcede cum ↄſolidãtibus: ſed nõ ni
ſi magna cauſa te impediat in hac cura.

Quita ſpẽs uaricoſa etiã cũ uenis ⁊ arterijs circũuo
lutis in ſupficie oſſei: ſicut vitis inuolut̃ arbori.
¶ Cui⁹ mãlis cã eſt ſanguis melãcholicus a ſupiorib⁹ ptu
latine effuſus uel ibi ↄgeſt⁹ ſtãte epate debili in expellendo
meliam ad ſplenẽ uel ſplene debili in attrahẽdo cũ prãis ex
triſeca pcãrũ gñantium meliam uel ſanguinem melicum.
¶ Cura ut in pcedẽti. ſ. q̃tũ ad pmã ſcđam ⁊ tertiã intẽtio
nez ⁊ q̃rtã. qnta vero. ſ. cauſticatio dimittat̃. Sed applicetur
emplm̃ de mucillagib⁹: ⁊ ppe vigoratum cum gũmis q̃tu
or appoſito ſerapino bdelio ⁊ armoniaco applicatiõ aque
ſulfuree aſpaltine ⁊ ence encatiſmãdo ſepe. intentio enĩ eſt
magna. ſ. reſoluere exiccare lenire ⁊c̃. Et eſt difficilis cure p
pñe in religioſis utentibus cibis groſſis ⁊ adurentibus.

Sexta ſpẽs quã Auic⁹ uocat hurio. 22° tertij. cap̃ 2°.
pendens a ſanguine melãcholico multiplica
to nõ ſolũ in oſſeo ſed in ſubſtãtia teſticuloꝝ: ita ut mirabilr̃
intumeſcãt ptes: ut vidẽ ↄtigit in fores eccl̃iarũ. Et ſiqdem
iſte tumor exiſtat tãte magnitudis ut trãſcẽdat mẽſurã illi i-
ndiuiduo humane ſpẽi ↄueniẽtem cũ duritie tẽſiõe ſangui
ne ſtãte in mẽbris abſq3 puſtulis ⁊ corruptionib⁹. tũc ille tu
mor eſt elephãtia. cũ puſtulis vero duris ⁊ corruptis tũc eſt le
pra elephãtica. Cũ aũt tumor predict⁹ eſt nõ ualde magnus
cũ ſignis ſuprãſcriptis: tunc dĩ hernia dura oſſealis. cum p
uenit ad ſtatuz ⁊ ↄfirmationẽ curet̃ cura apatum durorũ.
¶ Prima intentio eſt ſubtractio mãerũ melãcholicaꝝ in ue
nis ⁊ ſplene abũdãtiũ flõmãdo baſilicã ſiniſtri brachij 3° die
farmacãdo cũ. ʒ. iij. cãtartici iperialis cũ aq̃ violaꝝ uel nenuf.
¶ 2° intẽtio eſt digeſtio cum aq̃ violaꝝ lupuloꝝ farfare.
¶ 3° intentio eſt eradicatio. ℞. epithimi. ʒ. j. lapidis lazuli
ʒ. ſ. caſſie tracte cum aq̃ violaꝝ. ʒ. c. ¶ 4° intentio eſt mate
riei ↄſumptio reſoluẽdo a mollificatione ad reſolutionẽ ⁊
ecõuerſo. ¶ Prima ğ ſeptimana oĩ die encatiſmet̃ cum de
coctione radicum altee granoꝝ ſiſami fenu greci ſemis lini
ante. Et poſt ẽctionem liniat̃ mẽbrũ cum oleo ſiſa. ⁊ amig
da. dul. ⁊ bdelio diſſoluto cum ſuccida lana. ¶ 2° ſeptima
na encatiſmet̃ cum aq̃ cineris in qua bullierint fenugrecũ
⁊ camomilla. Et ſup emplaſtra cuz hoc. ℞. radicum ſcrofu
larie uel herbe mauri ſm̃ neapolitanos radicũ brionie an̄.
lib. ſ. mellilotũ camomille ſe. aneti aſſari. ana. ʒ. j. ſ. coquant̃
radices uſq3 ad mollificationem ipſaꝝ: poſt terant̃ ſubtiliſ
ſime: ⁊ fiat emplm̃ ſupponendũ oſſeo ⁊ iguinib⁹ tota ſecũ
da ſeptimana ¶ 3° vero ſeptimana cum mollificãtibus ⁊ ſic
circulariter. oĩ m̃ ſeptimana ſoluẽdo uẽtrem cuz dyaſene ⁊
aq̃ lactis. Et in ſũma hec eſt dura apatus canonica curatio.

Septima ſpẽs eſt inteſtinalis uel ſirbalis pp dila
tationẽ uel relaxationez didimi: aut pp
rupturã illi⁹ didimi: ⁊ hoꝝ cãe ſunt note 12° tertij. iter q̃s po
nit̃ nocumentũ in anhelitu pueniens in ſpirãdo. tũc enĩ
fit magna cõpreſſio ⁊ tract⁹ dyafragmatis ad itra ſiue fit p
pter attractionẽ violẽtã aeris. ſiue ſit q2 in tali nocumento
anhelit⁹ aer ⁊ uapores ⁊ fumi caleſiunt: ⁊ ↄñter rareſiunt: ⁊
ↄñter maiorẽ locum occupãt q̃ prius: ⁊ ↄñter uehemens cõ
preſſio ⁊ diſtenſio fit inteſtinoꝝ ⁊ ſifac: pp̃ter qđ hñtib⁹ her
niã ⁊ inteſtinalem ⁊ uentoſam in inſpiratione ſupercreſcit
tumor ⁊ in expiratione decreſcit. ¶ Cura. pma intentio eſt
reductio inteſtinoꝝ ad loca ppa cuz ſcutellis ligneis uel cum
manib⁹ oĩ ingenio cuz uẽtoſa ſup inguẽ cum iclinatione ca-
pitis. ¶ 2° intentio eſt ſedatio doloris ſiue pueniat a uento
ſitate ſoluẽte ↄtinuitatẽ didimi: ſiue a multitudine mãerum
humoralium: ſiue ab iteſtinis ⁊ fecib⁹ grauitãtib⁹ p cliſteri
zãdo cum decoctione ſemis lini fenugreci ⁊ granoꝝ ſiſami
cum multo oleo ⁊ butyro recenti: uel cum lib. ſ. brodij pulli
cuz tãtundẽ olei ſiſami: cum. ʒ. ſ. ſalis gẽme: uel cum oleo ſo
lo. ¶ 2° ℞. dorelle. ʒ. ij. granoꝝ ſiſami fenugreci ſe. lini. an̄.
ʒ. j. radicũ lilioꝝ alboꝝ ⁊ altee an̄. M. iij. aniſi cimini ſe. ane
ti. an̄. M. j. ſ. camomille. M. iiij. bdelij. ʒ. j. coquant̃ oĩa in
q̃tuor ſialis aque: ⁊ fomentet̃ cuz ſpõgijs magnis. ¶ Quo
facto ſup oſſeo emplaſtret̃ hoc. ℞. gallaꝝ cupreſſi. ʒ. ij. fari
ne uolatilis. ʒ. iij. pulueris radicuz ↄſolide maioris ⁊ mino
ris. an̄. ʒ. j. glutinis piſcium. ʒ. j. ſ. dragaganti gũmi arabici
mumie ſpodij an̄. ʒ. ſ. ſandarace boli armeni ſerapini ana. ʒ
v. Coquãtur farine in duab⁹ ptib⁹ aque cum 3ª pte aceti ni
gri uſq3 ad bonã ſpiſſitudinem cum ſufficienti quãtitate ce
re. ⁊ additis puluerib⁹ fiat emplm̃. ¶ 3° intentio eſt mãerũ
diſtractio uẽtoſis applicatis iguini pulpe crurium ⁊ natib⁹
⁊ cum ligaturis ⁊ fricationib⁹ a genu infra. flobotomia etiã
baſilice uel nigre uomitu menſtruoꝝ puocatione ⁊ emorroi
daꝝ ⁊c̃. ¶ 4° intentio eſt phibitio reiterati deſcenſus predi
ctaꝝ mãeruz. p ſubtrahẽdo cãs uentoſitatis ipellentis ⁊ hu
miditatis lubricãtis iteſtina ⁊ vias deſcenſus cum itera
tione euacuationum mãe fleũice mucillaginoſe ⁊ aq̃ſe. mãe
enĩ cronicaꝝ egritudinũ nõ fuant̃ ad vnã criſim ut cũ dya
turbit. ¶ Uel ℞. pulpe collogntide. ℈. j. turbit. ʒ. j. bdelij. ſſ.
an̄. ℈. j. fiãt pille cum ierali. godion. de qbus ſumat̃ bis in
hebdõ cum aq̃ tepida. hec medicina aduerſat̃ oĩbus flegma
ticis egritudinib⁹. ¶ 2° diuerſio ad vias urine ⁊ ad hoc mi
rabile eſt. ℞. aque radicum geneſtre rubee apij ad hoc mi
rabile eſt. ℞. aque radicum geneſtre rubee apij ana. ʒ. j. ſ.
an̄ qđ ſtatĩ ſumat tres pillas ex puluẽ granoꝝ milij ſolis fa
ctas cum ſucco apij. ¶ 3° uſus adequãtium mãs flegmati
cas ⁊ pure diuertẽtiũ. ¶ Primũ: ut in ſeptimana bis accipi
at. ʒ. j. ligni aloes electi ptranſeat fundũ aque: ⁊ imergat̃ cũ
ʒ. mellicratis. ¶ 2m̃ bis in ſeptimana. ʒ. j. metridati. ¶ 3m̃
bis in ſeptimana oppopire. ʒ. j. ⁊ eſt in exiccãdo flegma ſũ
me potentis. ¶ 4° cuz regimine ⁊c̃. ¶ Pot⁹ in hyeme. ℞.
floꝝ melliſſe. ſſ. albi ⁊ leuis granoꝝ padiſi nucis muſ. ana.
ʒ. j. aque ciſterne lib. xxv. mellis electi. ʒ. xvj coquãtur in aq̃
cum ſpẽb⁹ ad ↄſumptionem q̃rte ptis. poſt adde medicinas
⁊ fiat iteꝝ coctio uſq3 ad tertiã ptẽ. potet̃ ſolum uel vnus po
cius cum duab⁹ partib⁹ vini. ¶ 5° intẽtio eſt ↄſolidatio via
rum laxaꝝ apertaꝝ uel ruptaꝝ. Primo. ℞. ſcorie ferri in ace
to frixe minute. ʒ. ſ. ſan. dra. boli ar. thuris maſtice: terre ſi
gillate: acatie. ana. ʒ. ij. gallaꝝ cupreſſi mumie ana. ʒ. vj. gluti
nis piſcium. ʒ. ij. diſſoluãtur glutina in aceto ru. ⁊ incorpo
rent̃ iſte ſpẽs cum. ʒ. ij. reſine ru. ⁊ cum cera fiat vnguentũ
quo oſſeum ⁊ inguinales ptes inungãtur ter in die. ⁊ appo
nat̃ pila uel ſcutum cuz forti ligatura. ⁊ hoc remedium eſt
integre ſanãs citra. xl. dies nouã rupturã ⁊ nõ magnã uel
de. ¶ Magne aũt rupture uel antique tunc applica cero
tum figure ſcutalis cum emplaſtro ex pelle arietina cõpo
ne mea in ↄſilio meo de hac mã ad dñm Hugonem cypren
ſem. Dimitto fantaſias Geneuis de limatura calibis cum

¶ Ponit̄ 3ᵒ ad aliquā diſpōnis. nā eſt ppter aliquā de cauſis dicēdis ſpōdiles icurnant̄. tūc ſi 3būnt̄ ad extra ad intus eſt ſpēs gibboſitatis ad anteriora que nolat̄ ſtruma. Si vo 3ctio fiat abintus ad extra: tūc fit eminēs in poſteriori ꝑ tex incuruatio v̄ſus anterius. Si aūt 3ctio ſpōdiliū fiat a dextro in ſiniſtrū. tūc accidit gibboſitas in ſitu ⁊ arcuatio ꝑtis dextre v̄ſus ipſaꝝ: ⁊ ita ſi bn̄ ꝯſideret̄ hui⁹ iuuēculi diſpō ppter eſt in pte dextra eius ⁊ in anteriori eminētia māifeſta ⁊ ꝯcauitate in poſteriori ⁊ ſiniſtra ptiū: ut ſupra ēt tactū fuit ¶ Dicit̄ aūt 5ᵒ ꝑuenire hec pp ipulſionē. ⁊ hoc qdē exterius accidē potuit uel pōt: ⁊ ppe in etate iſantie cū iprudētia ⁊ intēperato motu ptractātis iſantes ligādo cōprimēdo uel diſtrahēdo ſpōdiles ipſoꝝ coſtas ⁊ thoracē. aut frequēter ꝯtingit a cunabulis ⁊ brachijs educātis eos cadē. necnō ſnp ſpōdilib⁹ aduenientē caſu ꝯtuſiōe cōpreſſione uel impſſione. pp que oſſa que teneritate ſua uelut cera ſunt flexibilia talia nocumēta ſegrē poſſent. Silr̄ ēt in iſantibus pp corruptionē lactis coꝝ multiplicant̄ uētoſitates que in neruis ⁊ ligamētis ſpōdiliū colli ⁊ dorſi multiplicatis extendūt ⁊ dilatāt predicta mēbra ⁊ ꝯiūctiones cartilaginoſas ſpōdiliū adinuicē. Et hec qdē diſpō cognoſcit̄ ꝑ paulatinū ⁊ tardū euētū eius ⁊ multiplicatiōnē gurgulationū ⁊ rugituū in ſtōchos ⁊ i inteſtinis oib⁹ ⁊ hypocūdrijs. ſicut imediate dicta diſpō cognoſcit̄ per uelocē ⁊ ſubitū euētū eius. ¶ Ponebat̄ 6ᵒ ſpōdiliū emīnētiā fieri poſſe pp mollificationē. Si enī mucillagioſa mā̄ imergat̄ in ligamētis ⁊ iter ptes ſpōdiliū cartilaginoſas diu permanēs ibi eſt cā ut nō fiat bona ptiū corpis ſuſtētatio. ⁊ ſm q̄ ꝯtigit intus uel extra uel in dextra uel in ſiniſtra pte magis multiplicari mā̄ꝫ mollificātē. Ita ⁊ icuruatio ⁊ gibboſitas repitat̄ in illa. Et hec iteꝝ ē uelocis ⁊ feſtini euētus eſt. pp qd̄ diſtinguit̄ ab ea que fit a cā primitiua. Et differt ab illa que fit a uētoſitate ꝑ abſentiā rugituū ꝑdictoꝝ ⁊ mollitiē tactu pceptā: ⁊ ſic de alijs. ¶ Pōt iteꝝ in 4ᵒ gibboſitas in ſpōdilib⁹ euenire pp apoſtema magnū genitū in lābis interioribus aut in itermedio coſtaꝝ: aut in muſculis exterioribus appoſitis lateraliter ad ſpōdiles: uel in uenis ipſaꝝ. ¶ Adhuc ēt ⁊ 5ᵒ ꝯtingere pōt icuruatio ſpōdiliū pp ſpaſmū cuenientē in aliquo uel in aliqb⁹. xij. pariū neruoꝝ orientiū a ſpōdilibus dorſi. uel ſeptē pariū orientiū a ſpōdilib⁹ colli. Cū enī māꝫ groſſaꝫ ꝯtingit iſunditi in eis: ſi fuerit in his qui oriunt̄ a dextra pte 3ctio fiet v̄ſus illā. ⁊ eminētia v̄ſus ſiniſtrā: ⁊ ecōuerſo. ⁊ ſic de alia pōnis: que eſt anterioris ad poſterius: ⁊ ecōuerſo. ¶ 6ᵒ iterū ꝯtingere pōt hec ipulſio ſpōdiliū ppter uehemētē ipulſionē a v̄tute factā in laborib⁹ criſis. nāꝫ enī illas frequēter expellit multas ⁊ uehementi motu. pp qd̄ ſpaſmus ⁊ mollities in ꝑdictis partibus accidere pōt. Et hec qdē cognoſcit̄ qꝛ ꝑceſſerunt ipſam febres moleſtiſſime a multa mā ꝑuenientes. Et ēt a numeratiōe ſignoꝝ euenientiū in febrib⁹ reuolutis ꝑ q̄rtanarios dierū ut quarti ad ſeptimū. ſeptimi ad vndecimū. vndecimi ad decimum quartū: ⁊ ſic de alijs. Et tales qdē diſpōnes plurimū ſūt male terminationis ¶ Ultimum vo qd̄ ponit̄ in deſcriptione iam notū eſt. ppterea qꝛ ſicut per debitū ſitū partium ſpondiliū adinuicē ⁊ rectesſtature ⁊ formoſe reddit̄ homo. ita per earum remotionem abinuicem defedatur.

Ex quorū oium fundamēto itelligēti appet q̄ tortura ſpondiliū ois reduci pōt ad ternariū numerū. ¶ Et p⁹ qdem ad ipulſionē. ¶ 2ᵃ ad mollificationē. ¶ Et 3ᵃ ad ſpaſmū. ¶ [illegible] qdem pōt uariari quadrupliciter. ¶ Primo pp ipu[illegible] a cauſis ꝑnitiuis euenientes. ¶ 2ᵒ pp ipulſionem a uētoſitatib⁹ ꝑdictis factā. ¶ Et 3ᵒ pp apā magnā. ¶ Et 4ᵒ pp uehementē ipulſionē in criſi ante factam. ¶ 2ᵃ vo ordinis ſpēs torture ſpōdilium fieri poſſet a multa mā mollificātē ⁊ lubricātē ligamenta neruos ⁊ nuchā: ut iā dictū eſt. ¶ 2ᵒ ēt fieri poſſet hec mollificatio a pͥmitiua cā cū applicatiōe ⁊ frequētatiōe reꝝ mollificantium ut linimētoꝝ embrocationū ⁊ balneorum ⁊ conſimilium. ¶ 3ᵃ vo ordis ſpēs torture ſpōdiliū aſſignant̄ due. ¶ Et p̄ma qdē eſt pp ſpaſmū de repletione. ¶ 2ᵃ vo pp ſpaſmū de inanitiōe. Et hec qdē diſtinguit̄ a p⁹ ppterea qꝛ non fit niſi in tpe plixo: ⁊ cū ſignis ſignificātib⁹ euacuationes fortes extermināntes corpa: aut pp iſenſibiles euacuationes ut ꝑ multā reſolutionē i febrib⁹ ſudore ⁊ ꝯſilib⁹ factā. ¶ Ex q̄ ſi bn̄ ꝯſideras ad iſtas nouē ſpēs torture ſpōdiliū oēs euenire ⁊ imaginari poſſibiles reduci poſſent. ꝑter decimā ꝑuenientē a uenenis de q̄ nō curo ad pñs. ¶ Et ex hoc fundamēto iterū correlarie ꝯcludit̄ ſcōo principalr̄ notitia cāꝝ. ¶ 3ᵒ iterū apta eſt declaratio ſignorum inſeparabilium iſtarum diſpoſitionum.

Ex quibus tādē ultimate ꝯcludit̄ q̄ huius viri diſpoſitio triplex eſt ꝓcuratione digna. ¶ Et p̄ma quidem eſt gibboſitas a prima ſpondilium dorſi uſq3 ad ſextam ad anteriora facta. ¶ 2ᵃ eſt gibboſitas ⁊ eminentia magna in dextra pte ad exteri⁹. ¶ Et 3ᵃ eſt attractio duarū coſtarū inferioꝝ de completis. ⁊ attractio ēt coſtarū que mendoſe dicunt̄ uerſus interius ⁊ ſuperius pp quarū 3ctioneꝫ cōprimit̄ cor. Et ſequit̄ motus eius ſaltuoſus: ut in primo capͥ demōſtratū eſt. hec in ſumma eſt hui⁹ viri diſpoſitio non leui labore demonſtrata.

¶ De regimine huic viro ꝯuenienti ꝑ ſex res nō nāles dictas poſſit eligi Cap. ii.

Ueconuenienter modus regiminis hui⁹ viri. Premittēdū eſt h̄ q̄ cā efficiēs māis huius diſpōnis eſt multa mā fl̄atica mucillaginoſa dominante ⁊ ptiꝫ aquoſa que mollificationē fecit in ſpōdilib⁹ ⁊ cartilaginib⁹ eaꝝ ⁊ neruis oriētib⁹ a nucha. Uerū qꝛ appet modus attractus uerſus dextrā ptē cū ſoliditate ⁊ duritie nō eſt dubitabile māe groſſe fl̄atice magnā partē inueniri in nucha: ⁊ magis in neruis oriētib⁹ in ſiniſtra pte eius. ⁊ in muſculis lūbalib⁹ intrinſecis ⁊ exterioribus. pp qd̄ v̄ſus ſiniſtrā ptē fit 3ctio ⁊ tumor v̄ſus dextrā ptē. Uñ ex hoc ꝯcludit̄ q̄ hec diſpō eſt ualde difficilis: qm̄ eſt compoſita ex ſpaſmo ſiniſtre partis ⁊ mollitie dextre ptis. Uerū qꝛ talis ſpaſm⁹ iā eſt fact⁹ ⁊ nō in fieri pp abſentiā doloris attractiui motus. Ideo vꝫ q̄ oia inſfa que admiſtrant̄ debēt eē calefactiua in 2ᵒ gradu. ⁊ ultra ipm̄ aliqlīter exiccatiua. nō tn̄ tn̄ aſcēdētia pͥmū gradū: aut manſionē ꝑmā ſcōi Et ubi deficiūt inſfa talia que multū rara ſūt: ubicūq3 legatur opꝫ virū optime tritū moderari talia ꝯfrangēdo ſimplicia frigida aut tēperata cum calidis ⁊ ſiccis.

Quare vir iſte eligat loci hitatiōis eius ⁊ aerē calidū notabilr̄ ⁊ leuis exiccatiōis. ⁊ qꝛ tam aer pluuenſis q̄ rodigij nōbilr̄ ſunt frigidi ⁊ amplius humidi q̄ꝫ frigidi. Ideo camera decubit⁹ ei⁹ fit tabulis bn̄ munita inferi⁹ lateralr̄ ⁊ ſuperius. ⁊ in ea accēſus pſeueret ignis magnoꝝ lignoꝝ. Et ſi qñq3 v̄tus exiccatiōis adderet̄ in igne ex cōbuſtione lignoꝝ abietis lauri iuniperi ficuū mentaſtri pulegij ualde ꝯueniens eſſet ei. Intātū q̄ neceſſariū eēt fieri ſepe ſuffumigiū cū ſtorace calamita laudāo cupiſſo gallia muſcata ſandaraca ligno aloes colofonia thure ⁊ maſtice: ⁊ ſic de alijs oibus uel aliqbus hoꝝ. Et hoc eſt principium magne pſeruationis huius viri. ſ. aeris conuenientis electio.

De alia vo re nō nāli ut exercitio uel motu ptrāſeundū eſt. huic enī viro mot⁹ corpis cōuenit non pedetiu⁹ neq3 eqtatiuus ⁊ nauigatiuus. imo neq3 cōuenirent ei fricatiōes aliquarū ptiū. imo adhuc neq3 leues ⁊ ꝑpe frequētate: quare corp⁹ oino qeſcē oꝫ. Silr̄ oio mot⁹ aie ut ira furor ⁊ ſilia euitari debēt. maxie pp nocumētū in corde eius iuētū ex motu ſaltuoſo ei⁹. Corp⁹ igit̄ ⁊ aia eius qeſcē debēt. pp qd̄ ēt ab hoc viro cauēdū eſt a coitu frequētato: itātū q̄ ēt ſel i die cōplacē ueneri nō eēt ei bn̄ ꝯcedēdū.

De modo aūt dormiēdi ipſius ſōnus plix⁹ ei ꝯueniēt nullo mō exceſſus in vigilia. ⁊ de figuris dormiēdi melior eſt icuruatio ſup lat⁹ dextrū: ⁊ perſeuerātia ſup illud. latere vo ſiniſtro non ꝯueniret ei dormire pp grauitatē dextre ptis accūbētis ſup 3cta ſiniſtra. Neq3 ēt reſupine dormire ꝯuenit ei rōne accitus qd̄ eſt nocumētū

in anhelitu. illud nocumētū anhelitus augmētet in decubitu reſupinato. ut 2° pmi. c° de ſōno ⁊ vigilia p illa. Reſupi neq₃ dormire malū ⁊c̄. Si tñ ſup illa pte poſteriori decūbē poſſet abſq₃ magno nocumēto ſui anhelitus eſſet ei utile. ꝓpterea q₂ iuuaret ad rectitudinē ſpōdiliū dorſi ⁊ colli que incuruate ſunt ad anterius. ⁊ h̄ ⁊ 2° ca° declaratū eſt. dormire aūt ſup uentre ⁊ pectore placet mihi: dūmō caput ei° teneat curuatū v̄ſus ptē dextrā. tūc eni liberior fiet cāna pulmonis ad attrahēdū aerē neceſſariū pro euētatiōe mēbroꝝ pulſus ⁊ anhelit°. quocūq₃ tñ decubitu iaceat caput ei° reſpectu priū inferioꝝ mediocriter eleuatum teneat. prolixas autem vigilias omnino euitet.

De alia v̄o quarta re nō nālī iā dictū eſt. ubi de exercitio parti añ hoc ſermo fuit. uerū ſemp agere debet leto ⁊ iocūdo aīo: tantū cū uoluātate altiſſimi mētez ſuā ꝯformare quātum ei placuerit auferre. ⁊ hocquidez ad iuuabit non leuiter ad regimen ſuum.

De modo uero accipiēdi cibū ⁊ potū. ℂ Regula eſt prima q̄ nunq̄ comedat niſi uero ⁊ cōuenienti appetitu inducat ad illud. ℂ 2° regl̄a. q̄ fugiat accipere cibū cū aliq̄ reliq̄a faſtidij nauſee uel abomiationis. ℂ 3° regula. q̄ nunq̄ accipiat cibū nec potū faciētes extēſiones in ſtōcho pp magnā q̄titatē eoꝝ. ℂ 4° q̄ cibus diligēter maſticatus accipiat ⁊ nō cito uel ingluuioſe deglutitus. ℂ 5°. q̄ nō ꝓlōget morā magnam in accipiendo cibaria. ℂ 6°. q̄ multitudo ciboꝝ ſpecie diuerſoꝝ fugiatur ab eo. ℂ 7°. q̄ nullus accipiat pot° uel cib° cū uētris ſupticitate ⁊ plenitudine. ℂ 8° q̄ poſt aſſūptionē ciboꝝ ⁊ potuū qeſcat: ⁊ nllomō exerciteſ ſaltē uehemēti motu aīe uł corpis neq₃ coit°

In ſexta aūt re non nāli parūper inſiſtendum magis eo q̄ in ipſa ſuſtentat regimen ſanitatis huius viri tam cōſeruatiuū q̄ pſeruatiuū uel curatiuū. ℂ Memorādū igiſ ut tactū fuit in principio capli p̄cedentis q̄ cibaria ⁊ pot° eius declinēt ad calefactionē notabilr ⁊ ad exiccationem mediocriter. pp qd̄ bonum erit cibaria ſua ꝯfrāgi ſemp ex calefaciētibus mediocriter. de folijs radicibus ſeminibus ⁊ aromatibus que dicentur inferius. ℂ Igiſ panis huius viri ſit fermētat° magis q̄ cōis panis ⁊ non multū ſalitus: ſed mediocriter coctus: non tranſcendēs nūerū triū diērū. Cibaria v̄o de paſta ⁊ de farina facta non hēanſ in uſu. imo raro ⁊ in parua q̄titate accipiantur. ℂ Carnes de quadrupedib° domeſticis ſibi laudāde ſunt: ut carnes capreti: carnes vituli ⁊ caſtrati. Carnes v̄o agni ⁊ porcelloꝝ recētiū nō placēt mihi niſi aſſate. ⁊ elixe meliores cēnt: ⁊ ꝓprie decocte cū mētha ſiſimbrio ſerpillo petroſel. ⁊ meliſſa que melior eſt oibus alijs. ℂ Quadrupeduz v̄o ſyluestriuz carnes placēt mihi. uelut lepoꝝ capoloꝝ iter alia: ⁊ iuuēculi apri ēt. ℂ De domeſticis uolatilibus: ſunt pulli: galline: capones: columbi elixi uel aſſati ſuo mō. anates v̄o nō placēt niſi aſſate. ℂ De ſylueſtribus uolatilib° optimi ſunt faſiani: perdices: turtures: columbi ſylueſtres: tā in roribus q̄ turribus naſcētes. Nullius eni aīalis carnes tāto iuuamēto poſſent eē q̄tuz iſte. Et ſi multū adherere pōt uſui coꝝ: inueniet excellēs iuuamētū in eis ⁊ in turturib° ēt. Turdi v̄o meruli ⁊ minute aues ⁊ coturnices ⁊ francolini ſibi ꝯuenidē: minime v̄o ortigines: q₂ humiditatē mollificatiuā hñt. Carnes ēt pauonū ſi potens eēt ſibi conuenirē. Silr grues: anates v̄o meruli aquatici cucunelli ⁊ roſtriro tulli. Et in ſūma aīalium in aqs degētiū carnes dimittanſ. ℂ Silr ⁊ piſcium uſus dimittēdus eſt: ⁊ ꝓpe elixoꝝ niſi cū feniculo petroſilino mentha roſmarino ⁊ alijs aromatib° ꝯdiant. Frixi v̄o piſces cū bono oleo ⁊ ꝯditi cū folijs ⁊ ſeminib° plātarū calidarū que ꝯcedenſ inferius accipi poſſent: non tñ ualde frequēter. ℂ Saliti v̄o piſces oēs poſſent ei cōuenire: ⁊ de dulcibus aqs. uelut ſunt regine lucij capedones fardilie trike ⁊ reliqui ſolidarū carniū. Anguille v̄o dimittantur. ℂ Piſces aūt ſalſi ⁊ de aqs ſalſis accepti: ſicut ſcombales palamide morene ⁊ ſiles ſolidarū carniuz accipi

poſſ. Torrētino v̄o ⁊ uariolo uti pōt. Cācri v̄o ⁊ oſtrea eodē rine dimittanſ. ℂ De granis v̄o uti pōt cicere rubeo ⁊ albo ran°. Pānicū ēt ⁊ ꝓpe cū plātis calis ꝯuenit ei. ⁊ riçū ēt ordeū v̄o fabe ⁊ faſeoli dimittanſ. ℂ De plātis aūt ꝯueniūt ei caules feniculus petroſilinū ſaluia mētha byſop° calamētū pulegiū mētaſtrū ſerpillū ⁊ meliſſa iter alia. Borago aūt lactuca portulaca cucurbita endiuia criſolocāna ⁊ alie ſilēs fride dimittanſ. ℂ De ſemib° v̄o ꝯueniūt ei ciminū petroſil. feniculus aniſum cardamomū maius ⁊ min°: ⁊ oia alia ſemina cal̄a aromatica ꝯueniēter. ℂ De radicibus v̄o que comeduntſ optime ſunt ei paſtinace ſylueſtres ⁊ domeſtice napi rape. Raphan° aūt nō ſit i ei° uſu: neq₃ alleū neq₃ cepe neq₃ porrū neq₃ bulb°. ℂ De ſalaticijs aūt neganſ ei oia frigida. ut creſſones lactuca endiuia ⁊ alia ſupradicta frida. Locuſtis ēt que rāpūcioli dicunſ ⁊ ſparegis uti pōt ⁊ in pullis. Cappares v̄o non ſunt ei utiles: ⁊ ꝓpe cū aceto hñ acuto. Agreſta ēt ſalita uł lymones: ⁊ ſuccus arācioꝝ poſſent ei conuenire. Uinū aūt granatoꝝ nō placet mihi nec acetum acre. ℂ Olei v̄o oliuaꝝ uſus oio ē ei ꝯueniēs quocūq₃ mō. ℂ Butyrū aūt non placet mihi: pinguedo v̄o porci ſalita que lardum dicitur ⁊ aſſungia ſalita ſibi ꝯueniunt. ℂ De aromatibus v̄o pegrinis ꝯueniunt ei piper çinçiber galāga nux muſcata cinamomū utrūq₃: grana paradiſi carpobalſamuz xilobalſamuz ⁊ lignuz aloes nux muſ. ⁊ cortex eius macis noiat° ⁊ ꝯſilēs oēs cale aromatice ſpēs ⁊ ſemia: neq₃ timendum eſt ex uſu ipſoꝝ: q₂ñ pauca q̄titas ex eis accipitſ etiā ꝯfrāguntur a carnib° ab aq̄s ⁊ reliquis cuz qb° ꝑparātur. ℂ De fructib° recētib° euitentur ceraſa pira muſcata poma acria pruna criſomilla perſica ⁊ granata niſi dulcia. ſorbe meſpile euitenſ. Ficub° v̄o recētib° ⁊ ſiccis amigdalis ⁊ auellanis uti pōt. Iuiube v̄o dimittantur in ſūma: ⁊ oēs alij fructus frigidi ⁊ humidi abhorendi ſunt.

Potus aūt huius adoleſcentis eſſe dz vinū albū colore ſubſtantia ſubtile hñ aromaticit⁊ ſapore declinans ad dulcedinē aliquātā. minime v̄o pōticū ⁊ acre uel acetoſum. Et caueat a comeſtione aque ſimplicis cū vino. imo ab ea pura fugiat uelut ab igne. Pōt autē ipſam cū modico cinamomo coquere. deinde ſuo vino cōmiſcere ⁊ iuuamētū magnū accipiet. Et ſi abhorreret cinamomū pp acuitatē ei°: tūc aqua cocta cūmodico ligni aloes minutum inciſi. Et iterū ſi abhorreret lignū aloes pp aliqud amaritudinē que pcipitur in eo: tunc coquat aquā cū liquiritia bene mundata ⁊ vino cōmiſceat eam. ℂ Et lz utraq₃ earum ſit ei ualde utilis: ego tñ ſcio q̄ ſi poſſet uti infraſcripto potu a mediatate mēſis ſeptēbris uſq₃ ad mediatatem menſis marcij p plures annos eēt ſibi potus ualde utiliſſimus. Et ſi non poſſet uti ipſo puro abſq₃ vino ſaltem commiſceat ipm cū altera mediatate vini. Eſt aūt hui° pot° deſcriptio hec. ℞. aque boni fontis uel fluuij uel ciſterne que melior eēt lib. xxv. mellis electi lib. ij. floꝝ ameos ⁊ florum maiorane añ. ℥ j. ſe. baſiliconis. ℥ ſ. radicum endachoche. ℥ iij. ſe. rubee. ʒ. ij. ligritie hñ raſe. aniſi dul. añ. ℥ iij. Bulliant pmo mel ⁊ aqua uſq₃ ad ꝯſumptionē quarte ptis ſemp diſpumādo ipſa. Deinde ſupaddātur ſpēs ſupradictoꝝ ſubtilr ꝯtrite nō tñ cribellate iterū uſq₃ ad ꝯſumptionē quarte ptis tūc ergo per vnā noctē oia ſic infuſa dimittitur. deinde in ſequēti mane calefiāt abſq₃ ebullitione ⁊ colentur per telaz ualde ſpiſſam. deinde ponantur in uaſis vitreis ⁊ utaſ eo: ut iā dictū eſt. ⁊ nō dubito inueniri ipm ualde utiliſſimum.

ℂ De regimine per medicinalia. Cap. IIII.

Quartū caplm erit de regimine tā pſeruatiuo q̄₃ curatiuo hui° viri: ⁊ erit i duas ptes diuiſuz. ℂ In p° qdē pte ponetſ modus pſeruatiu° a maiori lapſu. Et cū hoc cōſeruatiu° diſpōnis quā hēt. ℂ In 2° v̄o pte ponenſ quedā ſimplicia ⁊ cōpoſita ad curationē poſſibilē ſibi ſeruientia. ℂ Pro expeditiōe p° ptis h° q̄rti capli p ponā q̄tuor cōpoſita. Deide ſex ſimplicia ad hoc ꝯferētia. ℂ Pro ſcōa v̄o pte

poneᷓ vnū cōpoſitū ad hāc mām ɔferēs ⁊ decē ſimplicia.

Pro expeditione primi cōpoſiti de prima pticula huius capli. ſuppoīt ꝓ q ad ɔuenientē ꝑſeruationē a lapſu ulteriori oīno uſqꝫ ad duos uel tres annos hic vir in anno purgetur bis ſ. in tpe ueris ⁊ autūni. ❡ Igiᷓ iuxta pnᵐ ueris vno mane accipiat hoc minoratiuū. ℞. pillarū de oppoponaco ⁊ de ſerapino. añ. ʒ. j. ⁊ accipianᷓ in mane ꝑ nouē horas poſt ce nā. ⁊ dormiat ſup eas ꝑ horā vnā cū dimidia. tunc ſurgat ⁊ quieſcat cū appōne pānoꝝ calidoꝝ ſup uentre. Et qñ trāſiuerint hore. v. accipiat cyathū vnum aque ordei calefacte ⁊ zuccarate: ⁊ poſt vnā horā accipiat prādiū ſuū. ❡ Sequēti vo mane accipiat hoc digeſtiuū calefactū eadem hora: qđ ɔtinuet dieb⁹ octo. Cuiᵘ deſcriptio eſt. ℞. ſy. de calamēto. ſy. de eupatorio ⁊ gentiabin. añ. ℥. ſ. aque andacbocbe. aque irīs. añ. ℥. i. ſ. miſce. ❡ 9ᵒ vo ſequenti die accipiat hoc ſolutiuū. ℞. pillarū de oppoponaco: pillarū de ſarcocolla añ. ʒ. ſ. icorpenᷓ pille. vij. cū eluario roſ. ⁊ accipianᷓ obſuatis ɔditionibus que ſtatꝫ dicte ſunt. ❡ 2ᵐ cōpoſitū eſt hoc. ℞. aloes ꝑparati. ℥. j. oppoponaci pinguis ſerapini añ. ʒ. ſ. icorpenᷓ ſimul cū ſucco roſ. ⁊ fiāt pille. de qb⁹ toto tpe anni aſſumē pōt oī 4ᵒ uel 5ᵒ ſero vnā imediate ante cenā. Et ſi acciperet de eis oī mēſe bis qnque uel ſex eēt ualde utiliſſimꝫ ſibi obſeruādo conditiones dictas in primis pillis. ❡ 3ᵐ cōpoſitū eſt hoc. ℞. betonice ſticados maiorane bdelij maſticis ſe. ru. ebe ſiſeleos añ. ʒ. ij. plueris acori. ʒ. iij. andacbocbe. ʒ. i. ſ. ben al. ⁊ ru. croci. nucis muſ. ℈. ij. ligritie. ℈. iiij. mellis ɔſeruatiuis. ſſ. lib. j. zuccari. ℥. ij. coqnᷓ oīa ſimul ⁊ fiat eluariū. de quo accipiat toto anno pūti oī mane ꝑ qtuor horas añ cibū quātitatē vniᵘ nucis muſ. Et credo in hoc pēdere magnā quātitatē curationis eiᵘ. Et ſi nō poſſet ita frequēter accipere de eo: ſaltē accipiat oī tertia die uel bis in ſeptimana qātitatē iā pdictā. ❡ 4ᵐ vo cōpoᵐ eſt hoc. ℞. olei de lateribᵘ. ℥. j. olei de coſto. ℥. ſ. emplaſtri ceronij deſcriptiōe Nicolai i antidotario. ℥. iij. icorpenᷓ oīa ſiᷓ. ⁊ ex hoc vnguēto ꝑ totū mēſem martij oī ſero vngaᷓ tota ſpina eiᵘ qñ uadit ad lectū ⁊ ſupponaᷓ fruſtū lane bn̄ carminate. ❡ Primū ḡ de ſimplicibus ɔferentibᵘ ad has diſpōnes ⁊ ſecurius eſt betonica que cal'a eſt ⁊ ſicca in fine ſcđi ⁊ pnᵒ tertij ſm quoſdā. Cuiᵘ uſus in cibis ɔfert ɔquaſſatiōi ⁊ attritiōi neruoꝝ ⁊ ɔtuſiōi ⁊ laſſitudini coꝝ. Et. ʒ. j. pluerꝭ eiᵘ in potu data oī ſeptimana ſcꝫ in aurora cū. ℥. ij. hydromellis cal'i eēt mirifice ɔfert toti pectori ⁊ cordi. ❡ 2ᵐ ſimplex eſt crocᵘ. ⁊ ɔcordāt i eo oēs ſapiētes ad pulſū ⁊ tremorē cordis qđ eſt maximū nocumētū in hoc viro: ⁊ ꝑpꝫ uſus eius in cibis. Et ſi oī menſe bis acciperet de eo. ℈. j. cū. ℥. ij. aque cicoree efficeret ei pſidiū ſingulare. ❡ 3ᵐ ſimplex ⁊ magne utilitatis eſt briona ſi ex radice eius fiat decoctio cum qua fiat cliſtē ſimplr. Et ſi ēt ex decoctione radicꝫ eiᵘ fomenteᷓ aut ſuffumigeᷓ tota ſpina eēt ei iuuamētū arduū. ❡ 4ᵐ ſimplex eſt uſus calamēti in cibariꝭ eiᵘ mediocri qātitate. eradicat enī mās in ꝓfundis nuche inexas. Et ſi ꝓuenerit ei dolores in ſpatulis ⁊ in ſpina: tunc fomētenᷓ cū herba eiᵘ bn̄ calefacta. mirabilē enim iuuamētū ɔferret. ❡ 5ᵐ ſimplex eſt ſiſeleos. cuiᵘ decoctio cōfert dolori dorſi ⁊ laſſitudini eiᵘ ſi ex eo deſ. ℥. ij. in ſeptimana bis aliter. ❡ 6ᵐ ſimplex eſt adeps urſi ex quo fit inunctio ſup ſpinā: ⁊ confert laſſitudini ⁊ duritie eius ɔtractiōi: ut Pliniᵘ. 28ᵒ nālis hyſtorie. caꝑ de eo. Et hec de pᵃ particula huius capli dicta ſufficiāt. Sciēdū tñ q qñ aſſumiᷓ vnum iſtorum ſex ſimplicium dimittaᷓ electuarium ⁊ alia.

Pro 2ᵃ pticule hᵘ capli ꝑmittaᷓ ꝓ purgatio in autūno celebrāda ſm hūc modū. ℞. bidicte. ʒ. iij. agarici electi. ℈. ij. ſſ. ℈. j. aque maiorane. ℥. iiij. miſce. ⁊ accipiaᷓ cū cōditiōibᵘ in purgationibᵘ ueris ſuperiᵘ aſſignatis. ❡ Sequēti vo die accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. roſati. ℥. j. ſyr. de eupatorio. ℥. ſ. aque abrotani. ℥. j. ſ. aque meliſſe. ℥. ij. miſce ⁊ ɔtinuet ipm̄ diebᵘ octo calidū in aurora ſuperdormiēdo ei. ❡ Die vo nona imediate ſequēti cibeᷓ cū hoc. ℞. eluarij indi. ℥. ſ. aque cētauree minoꝛ. ℥. iij. calefiat aque ⁊ diſſolnaᷓ cum eo eluariū ⁊ aſſumaᷓ obſeruatis ɔditiōibᵘ in purgatiōe ueris aſſignatis. ❡ Pro deſcriptiōe vo cōpoſiti ad curā harum diſpōnū ſufficiēns. ꝑmittaᷓ ꝓ q he qdē diſpōnes ſm diſputationē faciles ſunt. actu vo ⁊ ope ꝓlixe ⁊ difficiles. 4ᵒ interioꝝ. caꝑ 3ᵒ. nil minus qātum eſt poſſibile ad eaꝝ curā ſecuriᵘ ꝓuenire. poneᷓ hoc cōpoſitū a Gal. acceptū de melioribus ad torturā ⁊ inclinationē ſpōdilū ⁊ ſpaſmū cuius ſeries eſt. ℞. calamēti roſaꝝ cinamomi maſticis ameos ſu meu hypiconis zedoarie doronici gariofil. añ. aur. ſ. ſandal. ru. xiloaloes. añ. ʒ. j. muſci. ʒ. ſ. teranᷓ ſubtilr ⁊ liniātur cū oleo balſami. deide icorpenᷓ cū melle diſpumato ⁊ fiat eluariū. de quo ꝑcipio debē aſſumē oī mane qrtā. ʒ. vniᵘ ⁊ ſūt grana. xv. cū ſyrupo de calamēto. ⁊ forſitan q inueniᷓ lra corrupta: deberet enī ſcribi qrta ps. ʒ. ⁊ cēnt. ʒ. ij. ut ſit ſic deſcriptio. ℞. ſy. de calamēto. ʒ. j. eluarij pſcripti. ʒ. ij. icorpentur: ⁊ lābēdo degluttaᷓ. Et ſi bn̄ ɔſideras vtutē cōponētiū oīa ſunt ſimplicia ſm oēs illuſtres viros ꝑclariſſima laude approbata ad diſpōnes tales: tu elige cōpōnem modo tuo. ❡ Primū ḡ de ſimplicibus ꝑlaudatis ad hāc diſpōnē: ⁊ ꝓpꝫ ad acciñs moleſtius qđ eſt tremulus ⁊ ſaltuoſus motus cordis eſt zedoaria. de qua ſcripſit Auicᵃ q ɔfert tremori cordis uehemēti ualde. Et ego dico q tā interius qꝫ exteriᵘ applicata magnifice ɔfert. ſiue adminiſtreᷓ in cibis uel altero mō adminiſtrandōis. ❡ 2ᵐ ſimplex eſt acorᵘ q eſt calidus ⁊ ſiccus in fine ſcđi. Cuiᵘ iuuamētū ad oēs egritudines lacertorum ⁊ neruoꝝ coiter ab oibᵘ approbaᷓ. icētū q de eo circundaciꝭ de acoro: ⁊ eluariū de eo ⁊ ɔfectiōes ⁊ alios modos diuerſe adminiſtrationis approbanᷓ a ſapientibus. ❡ 3ᵐ vo ſimplex eſt cētaurea quelibet ⁊ ꝓpꝫ minoꝛ. Cuiᵘ laudes uere ſunt ad oēs egritudines neruoꝝ lacertoꝝ ⁊ iuncturaꝝ. ſiue ex ea fiat emplm balneū embroca uel fomētū. ❡ 4ᵐ vo ſimplex eſt ſerapinū. cuiᵘ qdē potētia eſt ad tēſiones ɔtractiōes ⁊ iuncturas articuloꝝ neruoꝝ. ⁊ lacertoꝝ. ſiue hoc faciat ſoluēdo mās flaticas imerſas i pdictis mēbris. ſi uel iuncta uel emplāta calefaciēdo reſoluēdo ⁊ excicādo ɔſumat pdictas mās. ❡ 5ᵐ vo ſimplex eſt gelbum ⁊ eſt granum vnum pini tā maioris qꝫ minoris. Cuiᵘ qdē iuuamētū excellēs eſt ad oīa neruoſa mēbra ⁊ articlos ɔfortādo. imo oleum de ḡ. ne illi i oēs durities iuncturaꝝ ⁊ oſtracoſitates earū ſoluit. ❡ 6ᵐ ſimplex eſt hypicon. Nā uſus folioꝝ eiᵘ in cibis ⁊ emplis ēt attrahet mās iūcturaꝝ imerſas. ⁊ cliſtē ēt factū ex oleo eiᵘ: ⁊ ꝓpꝫ cū oleo de andacbocba eſt magni iuuamēti. ❡ 7ᵐ ſimplex eſt mucillago fenugreci: ⁊ ꝑpe granoꝝ eius cū aqua cineris fcā ex q ſpatula ⁊ tota ſpina frequēter liniaᷓ cal'a. ❡ 8ᵐ ſimplex nō negligēdū eſt ſulfur ⁊ aq̄ thermarū eiᵘ: ⁊ ſorditie aluearioꝝ: in qua ſi infundanᷓ ſepe egrotātes: ⁊ cū ea fricenᷓ tātū iuuamētū accipiūt q multi tort actu entes in aq̄ diſtēdunᷓ qſi ad rectitudinē rōnalē. Et ſilr ⁊ adhuc meliᵘ efficit fumᵘ ꝑ anguſtū foramē a fonte vñ ſcaturit aq̄ eleuatᵘ: q ꝓcutiat ſpinā torā ⁊ reflectatur ad eā ɔbēdo morā ſup ea uſqꝫ ad tolerātiam virtutis. ❡ 9ᵐ ſimplex ⁊ de familiaribᵘ eſt decoctio ſpagi recētis aſſūpta ſepe cal'a aut ſaltē decoctio radicū eiᵘ qñ nō inueniᷓ recēs. ❡ Ultimū ſimplex eſt fex olei iriñ: de q ɔfricenᷓ ſepe ſpondiles actu cal'a ⁊ ſupponaᷓ eis pellis dabaon. aut ſaltē vulpina actu cal'a ⁊ diligēter circumligata. Et his adminiſtratis cū inclinatione diuine miſericordie ꝑſeruabiᷓ ⁊ reſtaurabiᷓ ɔuenienter: qđ ſibi ɔcedat qui cuncta ſemper felicitat ⁊ regulat. ad laudes eius imortales Amen.

Cōſiliū. 232. De gibboſitate cuiuſdā pueri.

Modus proceſſus in cura huiᵘ adoleſcentuli eſt talis. ❡ Primo q ꝑ qtuor dies mane ⁊ ſero fomentetur uel epithimeᷓ locus cū hoc cōpoſito ℞. cimini carui feniculi aniſi añ. M. ij. ſe. rute. M. iij. furfuris groſſi ſcutellas. vj

talcſi.it oia in caldariola ſup cinerib⁹ calidis abſqꝫ flāma. ⁊ ponanť in ſacculo qui applicetur ſm conſuetudinem. ¶ 2° ꝙ poſt fomētationē vngať locus cuꝫ hoc linimēto. ℞. mucillaginis fenugreci ⁊ ſe.lini.añ.℥.j.olei de ſiſamo ⁊ amigdalis dul.⁊ de ireos añ.℥.j.ſ.empli de mucillaginibus.℥.iiij.incorporenť oia ſimul cum ſufficiēti quātitate cere.⁊ in fine apponanť croci.ʒ.ij. ⁊ ita ɔtinuetur per quatuor dies ¶ 3ᵐ inſtrm eſt.ꝙ poſt iſtos q̄tuor dies fiat ſibi ligatura cuꝫ applicatiōe ɔdecēti excludētie dolorē.cui ligature omni die mane ⁊ ſero ſupaddať vna faſcia abſqꝫ remotiōe prime. ⁊ ita fiat cōtinuatio p ſex dies. ¶ 4ᵐ eſt.ꝙ poſt iſtos ſex dies iteꝝ fiat reditus ad euaporationē ſupraſcriptā cū inunctione iā pdicta. ¶ 5ᵐ eſt.ꝙ poſt euaporationē ⁊ vnctionem cōtinuatā quatuor diebus fiat reditus ad ligaturā.prius tñ ſuperponēdo cerotū toti ſpine ⁊ ſpatule dextre factū per hunc modū. ℞.empli de mucillagib⁹.℥.ij.empli de oxiracroceo ℥.j.ſ.extendať ſup ſubtili corio.uel ſup pāno laneo qui melior erit.ſupponanť aſtelle cū coto uel ſtupis diligenter circūligate.⁊ ita ɔtinuenť alteris ſex dieb⁹. ¶ 6ᵐ eſt.ꝙ iſte iuuēculus qñqꝫ in mane accipiat iſtas aquas infraſcriptas. ℞. aque enule: aque altee ⁊ ireos.añ.℥.i. ¶ 7ᵐ eſt.ꝙ poſt aq̄s per horas tres accipiat.ʒ.j.huius pulueris. ℞.cimini.ʒ.j.ſ. ſe.feniculi apij petroſ.aniſi ⁊ liquiritie.añ.ʒ.ij.pulueriçentur oia per ſe ⁊ fiat puluis. ¶ 8ᵐ eſt.ꝙ huic iuuēculo ſemp poſt cibū deť fruſtū vnū ɔfectionis de fiſticis cū ciamomo ¶ 9ᵐ eſt.ꝙ bis in ſeptimana parū añ cenā deť ſibi vna de infraſcriptis pillis. ℞.aloes pparati.ʒ.j.ſ.bdelii mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.ſ.ſe.apij.ʒ.ſ.cū ſucco ro. formenť pille ex oi.ʒ.vij. ¶ 10ᵐ ⁊ ultimū eſt.ꝙ in cibis ſuis uel poſt cenā īmediate cap ponať uel deť modicū de infraſcripto puluere. ℞.cinamomi ſubtilis ⁊ electi.℥.ſ.liquiritie ſe.altee. añ.ʒ.ſ. croci.ʒ.j. pulueriçenť oia per ſe:⁊ fiat puluis ſubtilis. Hoc in ſūma eſt regimē qđ videtur mihi utile ad laudem dei.Amen.

Conſilium.233. De varicibus.

Premiſſis purgatiōib⁹ ⁊ fictis flōmijs uenaꝝ varicoſaꝝ lamis plūbi ueſtita pāno biſello q oia ſteterit iſuſus in aceto potēti ſi portetur mediocri ad heſiōe ligata ipē ꝓhibet uarices intumeſcere ⁊ locum confortat. ¶ Cerotū ꝓhibitiuū deſcēſus māerā ad patiētē ꝑiculā.⁊ hoc p applicationē ei⁹ ad cruris medietateꝫ uſqꝫ ad genu excluſiue. ℞.ſandarace ſpodij oſſiū dactyloꝝ cōbuſtoꝝ alumis crudi roſ.capellaꝝ glādiū ſeminū mirti plātaginis coriādri.añ.℥.ſ.plūbi uſti. ℥.j.maſticis.ʒ.x.picis naualis lib.j.coquať pix in aceto acuto uſqꝫ ad bonā 'glutinoſitatē ⁊ aceti ɔſumptionē. deīde addita cere ſufficienti q̄titate fiat cerotū.hoc eniꝫ ꝓhibet māos ad uarices deſcēdere. ¶ Unguētū qđ ulcera ſanat ⁊ maxie uaricū. ℞.picis naualis.℥.j.terbētīe reſine.añ.℥.j.ſ.myrre ſerapini galbāi armōiaci.añ.ʒ.j.ſ.tutie pparate ceruſe lote añ.ʒ.ſ.amili.ʒ.vj.plūbi uſti.ʒ.j.ſ.oleoꝝ de maſtice on facini. añ.℥.ij.cere quantū ſufficit fiat vnguentū molle bone glutinoſitatis. ¶ Linimētū quod applicari debet poſt ulceris conſolidationeꝫ.naꝫ prohibet materias in loco conſolidato recipi.⁊ ſi que ſūt reſoluit.⁊ ſit omni die bis uel ſemel ad minus.⁊ imo ꝓhibet ulcerationē cōmunicari oſſib⁹ ⁊ profundis partibus membri. ℞.plūbi uſti.℥.ij.acatie.℥.j.oſſiū dactyloꝝ cōbuſtoꝝ ⁊ coralloꝝ mumie gipſi toſti ⁊ facti.añ ʒ.x.amili ⁊ proprie de ordeo.℥.j.ſ.ſucci folioꝝ roſ. recētiū. ⁊ conſolide maioris.añ.℥.ij.terantur omnia lōgo tempore in mortario plumbeo cum ſuo piſtello uſqꝫ ad boneꝫ viſcoſitateꝫ:⁊ fiat linimentum.

Conſiliuꝫ.234. De varicib⁹ in ſiniſtro crure.

¶ Diuiditur autem conſilium in capitula quatuor.

¶ De cauſis eius ⁊ ſignis. Cap.I.

Eximius Utriuſqꝫ iuris doctor domin⁹ Petr⁹ de mōte laborat diſpōne uaricoſa in crure ſiniſtro eius que ēt extēdiť per totā domeſticā ptē euſdē tybie.⁊ eſt qdē hec diſpō in eo uerēda ſatis.qđ pluribus rōnib⁹ deduci pōt. ¶ Et p̄ qꝛ hec eſt diſpō diſproportionalis cōplōni que nōbilr ſanguinea eſt. ¶ Etiā diſproportiōalis eſt etati que eſt iuuēt⁹ in qua nō eſt rōnabile generari ⁊ mltiplicari māꝫ hui⁹ egritudinis.de qua poſtea diceť. ¶ Et 3° iteꝝ moleſta vī h⁹ egritudo.eo qꝛ pēdet a mā multa. ¶ Et 4° iteꝝ qꝛ hec diſpō minať euētū elefantie cui ualde ꝓpinq̄ eſt pp ɔueniētiā māerū in gñe ꝓportiōali. ¶ Et 5° iteꝝ.qꝛ ſi h⁹ egritudis cū mālis exiccareť indubitāter ꝓduceret ad ulcera difficilis aut īpoſſibilis ɔſolidatiōis

Eſt aūt diſpō hec in eo ꝓueniēs ex multitudie ſanguinis:cui mā melicanľ ſtatica notabilr cōmiſcetur.lꝫ mā in mixtiōe vincēs p̄ma ſit ſanguis.2° flegma.⁊ 3° melācholia.Et lꝫ hec diſpō qñqꝫ fieri poſſit a mltitudie ſanguinis laudabilis.ut colligitur 22° tertij tractatu p̄.cap̄.5° In hoc tñ viro hec egritudo ꝓuenit a māebus iam dictis ⁊ nō a laudabili ſanguine cū hicēt in mixtiōe tali multū inueniať de mā melica poterit ipſa in uenis exuberare tātuꝫ ꝙ ab eis expulſa in capillarib⁹ uenis ⁊ mēbroꝝ poris retēta perducet ad elefantiā.tālī enim vicine ſunt he due egritudines inuicem ꝓpter coitatē māerū a quibus fiūt ꝙ a ſapiētibus inuiceꝫ ptractāťr.⁊ in eodeꝫ caplo:ut in pluribus curāťr:ut 22° tertij.5° ⁊ 6° cap̄ videri pōt. Hec igiť de theoria huius diſpoſitionis dicta ſufficiant.

Signa aūt cognitiōis ei⁹ facile inoteſcūt ſciēti cognoſcere uenarū plenitudinē ⁊ extēſionē viſu ⁊ tactu perceptibiles. ¶ Ex qbus facile cōcludi pōt ꝙ dīs iſte ſolere multū eſſe ɔꝫ in cautela curatiōis huius diſpōnis ⁊ ꝑſeruatiōis ipſius a trāſitu in ulcera ⁊ elefantiā ad quas am pliſſime paratus eſt:ut patet ex dictis. ¶ Cū itaqꝫ diſpō preſcripta depēdeat a malitia cōplōnis calide ⁊ ſicce ipſi⁹ epatis cōuertētis laudabilē ſanguinē in meliā aduſtā. ⁊ cōcurrat ēt ad hāc egritudinē efficiēdā debilitas attractiue ſplenis ipſi⁹ pp quā nō bene purificať ſanguis a melia feculi in epate eius genita. ꝓpter qđ utraqꝫ melia tā nālis q̄ aduſta effundiť p chilum deſcēdētem ad crus ſiniſtrū eius. Pater manifeſtē ɔſiderāti intētio curationis huius diſpōnis que fieri debet cōpleri per rectificationē male cōplōnis p̄ſate:⁊ debitas euacuatiōes māerū p̄dictaꝝ.ois enim egritudo de repletione cū malitia cōplōnis curať ſufficiēter per euōnē ⁊ bonitatē regimis:ut 4° p̄mi p̄ c° in fine colligēdū. ¶ Ueꝝ qꝛ intentio curatiōis indicata a malitia cōplonis indigeret diſcuſſione ꝓlixa mēſurando regimen ɔueniēter ex parte oium ſex reꝝ nō nāliuꝫ.⁊ tpis paucitas nō ɔcedit. hic ſoluꝫ illa particularia tangaꝫ diſcurrendo per oēs res non naturales que mihi utiliora videbuntur.

¶ De cura per dietam. Cap̄. II.

Evitet itaqꝫ moraꝫ ⁊ habitationē in aere nōbilis caliditatis ⁊ ſiccitatis.ſimiliter etiaꝫ in aere climate ciuitate ⁊ loco multe frigiditatis ⁊ ſiccitatis. ꝓpter p̄mum enim incēdereť ſaipſius epatis ſupra tactus . Propter ſecūdum vo adderetur in debilitatem ſplenis prenominatam.quare neceſſario utraqꝫ materia multiplicaretur. ¶ Sit itaqꝫ aer ciuitatis ⁊ domus eius inclinatus ad humiditatem.⁊ caliditatem. Amplius autem tam ad humiditatem q̄ caliditatem:ut contrarietur predictis. ¶ Et ſilr dicēdū eſt de anne xis aeri ut ueſtibus ⁊ filibus. que non ita multiplicentur in q̄litate ⁊ q̄ztitate que ſeqť ad eas ne p̄dictū lapſus incēdātur. pp qđ ſūmope puidēdū ne ueſtes ei⁹ tali uel cīrca ſtrictura applicenť hypocūdrijs ut pp uehemētē ſtricturā epatis ſplenis ⁊ alioꝝ viſceraꝝ caliditas innata ſuffocetur ſicut in etate noſtra laſciua iuuenum cōſuetudo facere conſueuit.

¶ Siſr ei⁹ exercitiũ tale eẽ debet ut nõ calefaciat ⁊ exiccet im moderate. neqꝫ ẽtplene laudo deiceps eẽ indulgẽdũ ocioſe viuẽ: ſꝫ forſſe uſqꝫ mõ ſe repit. p talẽ enim ocio deditũ occupationẽ multiplicanſ ſuꝑfluitates oẽs. ⁊ ꝑpe ſfatice. ⁊ iſta eſt ei multiplicatiõis ſfatis i eo qꝫ poſitũ eſt ſupi⁹. eẽ naalis mã lis cauſe diſpõnis. Cũ lapſu eñ i nõ̃bilit̃ ĩteſo i caliditate ⁊ ſic citate exigit multi liceri ſfa per accñs ſicut ex ꝓuatiõe exercitij dictũ eſt. pp qꝫ tale ſfa multiplicatũ frequẽter eſt cã ethice. i. cõſumptionis corporis. dũ mẽs eñi exercitiũ ethicã frequẽter icurrit. 3⁹ ꝑmi. c. de exercitio in fine. Si aũt occupatio actiũ ei⁹ oĩno ocio ex ſeri cogeret. ſaltẽ ſuppleaſ reſolutiõi ſiẽde per exercitiũ cũ fricatiõib⁹ adminiſtratis ſeno pedi ei⁹. ſcruri: aut ſaltẽ intẽdaſ fricationi ſpatularum ⁊ ſimilibus. ¶ Sõno aũt ei⁹ debet mẽſura cõueniens exhiberi: ita ut in nocte dormiat horis ſeptẽ ad min⁹ aut ſaltẽ. viij. ⁊ ꝓprie in dieb⁹ frigoris. corporib⁹ ẽt humoroſis cõuenit amplior mẽſura dormiendi ut melius fiat mãe ꝑ digẽ ꝙ fieret ſi eſſent corpora ſicciora. Jn ſũma tñ in hoc cõſuetudo attẽdi debet. Si tñ p exceſſũ in vigilia non cõprehẽderet ſequi debilitatem manifeſtam. cõuenientius eẽt ſibi vigilãdo paruper excedere ꝙ dormiendo. vigilie enim exiccant corpora: ⁊ ſomnus humectat ipſa. ſecunda ꝑmi. de his que proueniunt ex utriſqꝫ. ¶ Ampli⁹ ex fundamẽto in ꝑ cap̃ ſtabilito facile videri ẽt: qlis debet eẽ accitiñ ⁊ aĩe applicatio. Oĩa eñi animẽ accitia pp que feſtin⁹ ⁊ vehemẽs mot⁹ in ſpiritib⁹ ⁊ humorib⁹ accidat: cãe ſunt lẽſiõis lapſi i epate ſuo ſupra tactu. forſſis autẽ cõuenienti⁹ eſt ei icurrẽ frequẽtius accitia aĩe calefacientia ⁊ exiccãtia ꝙꝫ accitia cõtriſtãtia ⁊ anguſtias animales facientia. p hec enim talis multiplicaret melica mã que maior eſt pars hap̃ varicuꝫ. Et facile ex multiplicatiõe ipſi⁹ pduceret ad elefantiã: ut ſupra tactũ eſt. videtur itaqꝫ ꝙ occupari debeat paſſionibus aĩe letitiã ⁊ iocũditatẽ efficiẽtibus: ⁊ a ꝑlicitas extremis ſecedere quãtũ eſt poſſibile. lꝫ humane vite infelicitas in noſtra etate magis inducat ad oppoſitum. hec enim non ita facile fieri poſſent ſicut ſcribi. ¶ De reliquis autẽ re non naturali ut repletiõe que ſequiſ ad cibos paulopoſt in ordinãda cibatione mẽſura ſcribeſ. Rõne aũt approbãte oĩno cõuenit ei p ſubtractiõez cibo ⁊ potuũ ſanare corp⁹ ei⁹: qꝫ valde repletũ eſt. fames eñi exiccat corpora. aff. ꝑ. 7⁹. De eſtone aũt mãe ꝑ in can. etonũ per medicinalis dicet inferi⁹. ¶ De regimie vo per cibos ⁊ pot⁹ amplior doctrina necia foret. eo qꝛ hec res nõ nãlis eſt illa que eſt omnium fere egritudinũ mr̃ ⁊ fundamẽtũ: qꝛ p eã mãe multiplicanſ. ⁊ in quãto ⁊ in q̃li excedunt. aut qꝛ ſertilitas circa hãc rẽ nõ nãlẽ eſt cauſa diminuẽdi caliditatẽ natũ: ⁊ aliſſimbre. i. digõnis cõuenienter ipeditiua ei. ꝓp qꝫ cibi eius mẽſure: ⁊ potus talis eẽ oꝫ ut nullũ nocumẽtũ ex eius q̃ntitate ſequaſ. Deterior eñi cib⁹ eſt q ſtomachi gulitatẽ efficit: ſic pot⁹ deterior eſt q in ſtomacho natat ⁊ fluctuat. 3⁹ ꝑmi cap̃ de regimie p cibũ ¶ 2⁹ obſuãda reg⁹ eſt: ꝙ nunꝙ aſſumanſ cibus ⁊ potus: niſi ad illũ irritet nãlis appetit⁹ ſtomachi. Comedẽ eñi ⁊ bibẽ abſqꝫ nãli appetitu faſtidiũ generat ⁊ cronicas egritudines difficilis eradicationis. ¶ 3⁹ reg⁹. ꝙ nunꝙ aſſumaſ cib⁹ cũ ſtomachi ſatietate ⁊ humoroſa replõne. pꝫ ex dictis. ¶ 4⁹ reg⁹ nutriẽtia plura numero ⁊ ſpẽ. vitenſ: ne mãe groſſe per viã ĩdigõnis multiplicenſ. ¶ 5⁹ reg⁹ ꝙ cibaria nunꝙ deglutianſ niſi ſolẽniter maſticenſ: aliter eñi meli⁹ digẽ ni paran tur. ¶ De q̃litate vo cibo. Euitanda ſũt cibaria oĩa groſſa ſſlatiua ⁊ melica. ut antique carnes aialiũ oĩuꝫ. ⁊ piſces magno corpo. Jtẽ cibaria magne ſalſedinis. Jtẽ caſeus antiquus caro ſalita. Oleũ cepe porri caules raphanus pira citonia meſpila caſtanee ⁊ ſimilia ſpiſſuꝫ ⁊ melicũ ſanguinez generãtia. Euitet ẽt panis furfuraceus antiquus ⁊ valde coctus. Siſr ⁊ legumina oĩa euitenſ ⁊ ꝑpe riſuꝫ lẽtes: ⁊ fabe ⁊ faſeoli. effugiat ẽt multi aceti uſum. a credo enim acetu excitat meliaꝫ. agreſta ẽt ⁊ ꝓprie ſalſa multũ non placet. ¶ De preparationibus vo euitenſ frixa oĩa cibaria: ⁊ ptes ſolide vel indurate aſſato pp aptitudinẽ cõuerſiõis ea ad meliã

Jn reliquis autem cibariorum ſpecieb⁹ tam elixatorum ꝙ aſſatorum licentiam habeat ſuo placito. ¶ Potus autẽ ei⁹ exiſtat vinum in colore album vel nigrum remiſſe nigredinis: ⁊ groſſitudinis ſimiliter a ſuperfluitatibus bene expurgatum ſapore dulce: aut ſibi vicinũ. potentia mediocre: aut ſaltem remiſſe fumoſitatis: qꝫ ſi oportuerit aq̃ confrangi ſit aq̃ de ciſterna bene expurgata leuis ⁊ dyaphana ab oĩ odoris extraneitate denudata. hec de regimie cibandis ſunt dicta.

¶ De regimine preſeruatiuo a varicibus. Cap̃. II.

Regimen aũt medicinaliuꝫ in duo capitula ptiendũ eſt. ⁊ ꝑ⁹ in regimẽ ꝑſeruatiuũ. 2⁹ vo in curatiuũ hui⁹ diſpoſitionis. ¶ Primũ itaqꝫ capl̃m cõplebiſ ptim ex his que dicta ſunt in regimine ſex rerum non nãlium. propter qꝫ prohibetur materierũ huius morbi augmentatio. ¶ Jtem etiam completur hoc regimẽ per prohibitionem deſcenſus materieruꝫ ad loca patientis. ⁊ ꝓprie cum defenſiõe ex calcis de pelle canina facta: ut ſibi ordinatum eſt. Et ſi quãqꝫ cõtingeret remoueri calciam predictã: defendatur mẽbrũ a receptione materierum cum ligatura latitudinis trium digitorum. incipiendo a cauillis pedis: ⁊ aſcẽdendo uſqꝫ infra genu per duos digitos. deinde cum eadem vel alia incipiendo ſupra genu adherere ligatura totum crus uſqꝫ prope inguina circumuoluendo. ¶ Cõplent etiam hanc preſeruationis intentionem ablutiones embroce ⁊ linimenta. Ablutio itaqꝫ ad illud optima poteſt eẽ hec. ℞. gallaꝝ cupſſi gallarũ querc⁹ ⁊ ꝑpe ꝑforataꝝ. añ. numero. xxv. ſumach grão mirti corti. grãatoꝝ. ⁊ floꝝ ei⁹. añ. ʒ. i. ſcorie ferri. ʒ. iiij. bulliãt h⁹ oĩa in aq̃ uſqꝫ ad cõſũptionẽ medietatis. ex q̃ tepida in dieb⁹ frigidis: ⁊ frida i dieb⁹ caloris ambo crura ab igule uſqꝫ ad ꝑ lãtas diligẽter abluanſ. ex iſta ẽt fieri põt embroca effundendo ipſam ab alto cuꝫ expreſſione per ſpongiã ſup mẽbris: ut dictum eſt. Ego aũt laudabilem embrocam inueni factã ex aqua extinctionis ferri ab aluеolo fabrorũ accepta. ⁊ ꝓprie quãdo in eadem longo tempore fuerint extincta ferramẽta. ¶ Linimẽtũ bonũ ad eãdẽ itẽtionẽ. ℞. ſcorie ferri ſubtiliſſime puluerizate. ʒ. j. ſandarace hypoquiſtidos: acatie: hurtio emaciis: karabe. añ. ʒ. ij. glutinis piſciũ diſſoluti cuꝫ aceto nigro. ʒ. j. olei de maſtice. olei de mirto. añ. ʒ. iiij. cere quãtũ ſufficit. fiat vnguẽtũ molle: qꝫ poſtea leuiter bulliat in lib. j. aceti rubei uſqꝫ ad cõſumptionẽ ei⁹. ¶ Hãc ẽt itẽtionẽ eãdẽ cõplet hic pot⁹ laudabiliter ab oĩb⁹ approbat⁹. ⁊ ꝓpe. 22⁹ tertij allegato cap̃. ℞. aque lactis capni lib. 5. epithimi. ʒ 5. violarũ. ʒ. j. ĩfundanſ oĩa ſil per diẽ nãlẽ. deĩde colenſ ⁊ exp̃manſ: ⁊ aq̃ illa calida bibaſ oĩ mẽſe ſemel. Hec de ꝑſeruatione ſufficiãt.

¶ De regimine curatiuo varicum. Cap̃. III.

Si autẽ ad canonicã curationẽ trãſire op⁹ eẽt. qꝫ cogſcit eo qꝛ mẽbrũ igroſſabiſ: ⁊ vene illius manifeſte iſtumeſcẽt: ⁊ grauitas in mẽbro pcipieſ ꝓgreſſiuũ motũ notabiliter ipediẽs. ⁊ 4⁹ ex ſenſatione frigiditatis. ⁊ 5⁹ ex ſtupore. i. diminuta ſenſatione q̃dã. ⁊ 6⁹ ex ſoliditate vel mẽbri duritie ĩualeſcẽte. Signa erũt neceſſitatis exgſue curationis que ita fieri debet. ¶ Primo q̃dẽ euacueſ antecedẽns mãe ꝑticula ſufficiẽs per flobotomiã baſilice eiuſdẽ patiẽtis ptis. ⁊ accipiatur iter anularẽ ⁊ auricularem digitos extrahẽdo ſanguinis ab. ʒ. iij. uſqꝫ ad. vj. Sequẽti vo die ſoluaſ vẽter cũ iſ..ſione de epithimo in ꝑcedẽti capitulo deſcripta. ¶ 1⁹ vo intẽtio curatiua eſt materieruꝫ diuerſio. de qua licet plura ſcribẽ poſſem: nulla tamẽ erit felicior materieruꝫ diuerſio ꝙ ꝓuocatio emorroidarum: iuxta teſtimoniũ veteruꝫ. Melãcholicis eñi maniacis ⁊ varicibus emorroides innatẽ bone. ¶ Aperiantur itaqꝫ emorroides ſepe fricãdo eas cum folijs ficus: aut cõſolide mã. aut cũ felle tauri: aut cum panno de biſo multũ aſpero: aut cum ſuppoſitione vẽtoſe diligẽter ignite. ¶ 3⁹ vo ꝑ̃cipalis itẽtio eſt materierũ diũctarũ particularis euacuatio. ⁊ illud quidẽ fit cũ flobotomia ſaphene partis patiẽtis ꝑ quam ſufficienter educaſ ſanguis in toto crure contentus.

aut ſaltē fiat hoc cuꝫ uētoſis ignitis in domeſtica pte carnoſi tatis coxe ꝛ tybie applicatis.per q̄s ſufficiēter ſugaꝛ ſanguis ꝛ ſi abhorreret flōmiā ꝛ uentoſas fiat ſaltem illud cum ſanguiſugis in predictis partibus applicatis. ¶ 4ª vo intētio pncipalis eſt mēbroꝝ recipientiū ꝯfortatio:que quidē ſufficienter fit cum calcis ligaturis ablutionib⁹ ꝛ reliquis que in precedēti capitulo tacta ſunt. ¶ 5ª vo intētio eſt materierꝫ añcedētiū digō.q lꝫ partialiter fiat cū rectificatiōe facta p regimen ſex rerū non naliū:ꝯuenientius ē fieri pōt p hūc ſyrupū qui accipiaꝛ p octo dies.deinde interpolētur dies aliqui.ꝛ iterū reaccipiaꝛ bis uel ter uſqꝫ ad manifeſtationē ſufficiētis digōnis. Eſt aūt ſyrupi deſcriptio talis. ℞.ſy.de epithimo.ʒ.j.oximellis de kriſim.i.de leuiſtico.ʒ.j.aque bugloſſe ꝛ capilloꝝ uene.añ.ʒ.ij.ꝛ accipiaꝛ in aurora:poſt quē tardeꝛ cib⁹ horis 4ᵒʳ. ¶ 6ª vo intētio eſt mãeꝝ eradicatio:que lꝫ fieri poſſit cū medicina de epithimo iā deſcripta.ē nō minus ſufficiēter cōplebiꝛ per hoc medicamē. ℞.ꝯfectiōis hamech deſcriptiōe maioris Meſ.ʒ.iij.elacꝫ dyaſene.ʒ.ij.aque bugloſ.ʒ.ij.caleſiat:ꝛ accipiaꝛ in potu in aurora.ꝛ tardetur cib⁹ qnqꝫ horis.ꝛ tūc accipiaꝛ cyath⁹ vnus aque ordei calē. poſt quā p vnā horā accipiaꝛ prādiū. ¶ Si autē abhorreret medicinā potabilē accipiat pillas iſtas. ℞.pillaꝝ de lapide laçuli:pillaꝝ de lapide armeno.añ.ʒ.ſ.reformētur pille.vij. cum electuario ſuccirof.ꝛ accipiant ꝛ obſeruetur poſt eas ſicut poſt precedentem medicinam ſcriptum eſt fieri debere. ¶ 7ª ꝛ ultia vo eſt intētio rectificare pres mādatos ut epar ſplenē in qbus mãe melice p̄dicte gñanꝛ.que quidē pres lꝫ p̄dictis iſtris in alijs intētionib⁹ cōfortari poſſint.duo tñ ſpecialia in rectificatiōe mēbroꝝ ꝛ ꝓhibitiōe aggregationis:ꝛ mixtiōis melice cū ſāguine ex illuſtriū uiroꝝ ſētētijs expte cognoui. ¶ Et p̄ᵐ eſt ꝯfectio dicta lenificās a Raſi deſcripta 9ᵒ Almāſ.cap̄ de melia.de qua oī mane per horas q̄tuor ante cibū accipiaꝛ a.ʒ.iij.uſqꝫ ad.vj.ſiue fiat liquida ſiue ſolida ꝯfectio talis. ¶ 2ᵐ vo ſpāle eſt eluariū ad meliam non ſolutiuū.qd̄ deſcribiꝛ ab Auic⁹ 2ᵒ de virib⁹ cordis.finali cap̄.ꝛ eſt notabilis opatiōis ualde.cui⁹ uſus ei debet ſicut de p̄dictis dictum eſt. Hec itaqꝫ ſunt que mihi utiliora viſa ſunt in regimine diſpoſitiōis huius viri Ad laudē dei oīpotētis. Amen.

Conſilium.235. De tumore cruris cum corruptione ptis cutanee.

Tumor ꝛ corruptio cruris hui⁹ viri oīno pendet a ſanguine melācholico per aduſtionē in eo factā a mala cōplexione calida ipi⁹:qui ſanguis melācholic⁹ fertur ad tybias p utrāqꝫ ramū chilis deſcēdēs:ex multa mora quā ꝯtrahit ibi acquirit iteꝝ putrefactionē.ꝓpter ea qꝛ multitudo ei⁹ ſuffocat innatū calorem cruris eius. vel ꝓpter acuitatem corrūpit cutaneā ptem. ps ergo ſubtilior illi⁹ iſenſibilr euaporat:groſſa vo ps tumefacit mēbrū:ꝛ ꝓpe magis in pte iferiori ubi calor eſt debilior Ad hoc etiā ꝯcurrit pfundatio illi⁹ corrupti ſanguinis iter ligamēta ꝛ extremitates uenaꝝ ꝛ arteriaꝝ ꝛ chordas muſculorū. ¶ Cogſciꝛ aūt q ſanguis melic⁹ eſt non fecal.qm̄ in loco inuenitur nigredo pmixta rubedini ſilis colori mori ſemimaturi.ē qꝛ calor tactu pcipiꝛ non cū forti deliria illi⁹ mēbri. Si eniꝫ fecal melia dn̄areꝛ in ſanguine foret neceſſariū ibi pcipi frigiditatē duritiē ꝛ nigredinē in mēbro manifeſtas.

Propter qd̄ intelligenti ſatis facile apparet iueniri poſſe modum conuenientis curatiōis hui⁹ egritudinis.ut in ſequentib⁹ apparet. ¶ Itaqꝫ primo neceſſarium eſt rectificare diſtēperiē epatis materiā illā multiplicantis. ¶ 2ᵒ principaliter eſt neceſſarium prohibere fluxum materierū ad crura. ¶ 3ᵒ oportebit abſcindere materiā iam in membro receptam. ¶ 4ᵒ confortare membrūꝫ recipiens. ¶ 5ᵒ ꝛ ultimo rectificare regimen patientis.

Pro expeditione inq̄ primi explicentur ſibi tria inſtrumēta lapſuꝫ epatis calidum conuenienter corrigentia. ¶ Primum hoc eſt. ℞.aque cicoree.ſcar.añ.ʒ.j.ſ.aque eupa.ʒ.j.miſce:ꝛ accipiatur omni ſeptimana ter in aurora ꝛ tardet cibū horis 4ᵒʳ ¶ 2ᵐ eſt hec ꝯfectio de qua accipiat rotulā vnā ante cibum ꝛ aliā poſt cibum dieb⁹ intermedijs qb⁹ nō aſſumit aquas cuius deſcriptio. ℞.trociſcorū de violis ſpodij cuſcute.añ.℈.j.capil.ue.℈.ij.ſqnāti maſticis.añ.g̃.vi.çuccari albi.ʒ.iij. cum aqua cicoree fiat cōfectio in rotulis triū uel q̄tuor dragmarū. ¶ 3ᵐ q in fine.x.dieꝝ accipiat.℈.ij.de īfraſcriptis pillulis ī aurora.ꝛ illo mane q̄eſcat in domo ꝛ nō comedat niſi tranſierit hore qnque poſt aſſūptionē ipſaꝝ:q̄rū deſcriptio ℞.pillaꝝ auꝛ.ʒ.ſ.pul.de reubar.ʒ.j.lapis ar.pparati.℈.j.dyagridij.g̃.j.formenꝛ pillule.v.ex.ij.℈.quas accipiat:ut ſupra.

Pro ſecūda intentione q̄tuor videnꝛ mihi neceſſaria remedia ꝛ adminiſtranda ante q̄ membrū maiori tumore rameſcat ꝛ corrūpaꝛ. ¶ Primū inq̄ horūꝫ eſt ut oīno pcuret aperire emoroides uenas.ꝛ ſi natura ꝓuidiſſet de earū aptione oīno caueat adminiſtrare earū cōſtrictiuū ſup locis.imo neqꝫ comedat cibaria aliqua de his que dicenꝛ in intētione quinta. ¶ Si aūt vene ille nō eſſent naturaliter apte tūc pūganꝛ cuꝫ ſetis porcinis uel pēna acuta: aut ſaltē fricenꝛ cuꝫ folijs ꝯſolide maioris.ꝛ fortior illa eſt fricatio cū folijs fici.ꝛ adhuc fortior eſt fricatio cū felle tauri.ꝛ omnium fortiſſima eſt fricatio cū puluere euforbij uel elebori albi. ¶ Semp aūt in hac mā ſuſpectā habui flōmiā p̄dictaꝝ uenaꝝ.multos eni hoium per eas pductos vidi ad ulcera.ꝛ fiſtulas difficilis ꝯſolidationis ꝓpter qnqꝫ cauſas in altero ꝯſilio de materia pulchre declaratas. ¶ Et ſi talia nō poſſent adminiſtrari quia eger effugiat ea: tūc ſaltē fiat ei ter in anno flōmia de baſilica inuenta inter anularē ꝛ minutum digitos ſiniſtre manus.

Pro tertia intētione que eſt. Mãe aūt iā in mēbro recepte ꝯueniēs abſciſſio quā cōplent medicie reſolutiue in qb⁹ eſt vr⁹ lenificationis ꝛc̄. Et ego cōſcribā duas que videntur notabilis iuuamēti effectiue. Prima eſt hec. ℞. olei ro.ʒ.iij.olei aneti.ʒ.ij.olī de maſtice.ʒ.j.ſ. litargiri.ʒ.j.ſarcocolle.ʒ.j.maſticis thuris minuti.añ.ʒ.j.terbentine reſine añ.ʒ.j.ſ.tucie pparate.ʒ.ij.amili.ʒ.j.cere.ʒ.j.ſ diſſoluanꝛ ſimul ꝛ coquanꝛ olea ꝛ cera.ꝛ cum ceperit tepeſcere addanꝛ ſpecies ſuper cineribus longo tempore agitādo tūc ergo infundanꝛ in eis panni molles tribus uel quatuor vicibus poſt eorum infrigidationē. Deinde cuꝫ iſtis pānis inuoluatur membrū.ꝛ erit bonū reſolutiuum.ſi bene cōſiderās. ¶ 2ᵐ inſtrm̄ eſt hoc. ℞.pinguedinis anatis taſſi.añ.ʒ.j.ſ.olei onfancini.ʒ.iiij.thuris maſticis ſarcocolle reſine ſicce.añ.ʒ.j.ſ.plūbi cōbuſti.ʒ.ſ.pul.gallaꝝ cupreſſi toꝛrefactaꝝ.ʒ.j.terbētīe.ʒ.j.ſ.cere.ʒ.j.fiat vnguētū bn̄ tenax de q̄ ueſtiaꝛ mēbrū a medio cruris iferi⁹ uſqꝫ ad medietatē pedis vndiqꝫ

Pro quarta vo pncipali intētione cū apparuerit mēbrum iam eē rectificatū tūc fiat ei hoc vnguentū qd̄ apponatur eo modo quo p̄dictū.ꝛ ſup eo ponetur caligula facta de pāno corij hirci ceruī uel canis ut ꝯueniēti adheſiōe mēbrū amplectaꝛ. Nō curo hic ponē modum abſciſſionis fluxus materieꝝ q fit p uenaꝝ ſectionē. Ego enim tale curationis ingeniū ſemp habui ſuſpectūꝫ.ꝛ nullū vidi hominē q ex curatione tali nō incurreret periculū mortis aliqñ ꝛ peſſimaꝝ egritudinū euētūꝫ:ſicut hydropis apparū renū epatis aut ſplenis ꝛ ſic de alijs. Cuius vnguenti deſcriptio eſt talis. ℞.olei roſ.olei de maſtice.añ.ʒ.j.ſ.olei onfancini.ʒ.iiij.ſandarace ſpodij thuris hypoqſtidos.añ.ʒ.ij.coral.ru.oſſiū dactyloꝝ cōbuſtoꝝ.añ.ʒ.j.ſ.ſe.roſaꝝ cupulerū: glandiū gallaꝝ pforataꝝ.añ.ʒ.j.oppoponacis.ʒ.j.cere q.s.fiat vnguentum molle ꝛ adminiſtretur:ut ſupra.

Pro quinta intētione pncipali caueat ab iſte oīa īfraſcripta.vꝫ legumina elixa:cibos paſtiles caules carnes ſalitas caſeum antiquū:vinuꝫ nigrū ꝛ ualde groſſuꝫ. Hec eſt cura hui⁹ diſpoſitionis ad laudē oīpotentis dei. Amen.

¶ Pro eodem.

Ultra iſta que iaʒ imediate ſupraſcripta ſũt ⁊ applicata fuerũt remedia ſuper cru re ⁊ pede nobilis ⁊ ſpectabilis comitis Bernardini. ⁊ ẽ cũ oĩ ſolertia ſtudioſa ↄſideraui meliuʒ eē ꝓuidē ſibi ſex ſolẽniorib⁹ remedijs pro ipſius recuperãda ſanitate ut hõc ſeq̄r. ⁋ Primũ itaq̄ ipſoꝝ eſt:ut oĩ mane parũ poſt ortũ ſolis ⁊ oĩ ſero qñ uadit ad lectũ a medio tibie iferi⁹ totũ mẽbꝝ vngat uſq3 ad plãtã pedis cũ hoc vnguẽto. Prius mediocriter fricãdo ſaltē p. viij. ptē hore cũ ↄueniẽti caliditate. deide ſupponat magnũ fruſtũ lane ſuccide bñ carminate aut ſaltē ſaldellã de coto diligẽter calãʒ. ⁊ hoc p. 8. dies ↄtinuos. ℞. olei de keiri. ℥. iij. olei vulpini lib. ſ. pinguedis taſſi ⁊ anatis. añ. ℥. ij. croci. ʒ. j. olei roſ. ℥. viij. picis naualis. ℥. ij. cere al. ℥. iij. opij. ℈. iiij. fiat vnguẽtũ ſpiſſuʒ in mortario. poſtq̄ tepefactũ fuerit terat̃ in mortario uehemẽti cõ tritiõe addẽdo muſci. ℈. iij. ligni aloes. ʒ. iij. ⁊ lõgo tpe terant̃. ⁋ 2ᵐ remediũ eſt:ut alijs octo dieb⁹ ſilr ⁊ horis pdcis iungat mẽbrũ cũ hoc ſcdo vnguẽto. ℞. olei onfancini. olei roſ. añ. lib. ſ. farie amili. ℥. j. ſ. croci. ʒ. ij. iuſqami corticuʒ mãdragore añ. ʒ. j. vitellos ouoꝝ numero. vj. ſãguis draconis boli armeni terre ſigillate hypoqſtidos acatie ſãdarace. añ. ℥. ſ. ↄquaſſent̃ in mortario ⁊ fiat vnguẽtũ ſpiſſuʒ. ⁋ 3ᵐ remediũ eſt. ut ſup loco ubi factũ fuit vuln⁹ apponat vnũ de iſtis cerotis ⁊ ↄtinue affixuʒ teneat ibi. ⁊ aliud in exteriori pte oppoſita illi. ℞. empli de mucillagib⁹. ℥. ij. croci. ʒ. j. diſſoluat̃ cũ vino aromatico ⁊ fiãt cerota duo. ⁋ 4ᵐ remedium eſt. ut oĩ q̄nta die aut ſepta parũ añ cenã accipiat vnã de iſtis pillulis ut facere ſolebat padue. ℞. aloes abluti. ℥. ſ. bdelij mollis. ℈. ij. armoniaci. ℈. j. formẽt̃ pillule ex oĩ. ʒ. vj. cũ melle roſ. ⁋ 5ᵐ remediuʒ eſt. ut oĩ ſero qñ uadit ad lectũ faciat iungi totã ſpinã a cingulo iferi⁹ per lõgũ ⁊ latuʒ cũʒ hoc oleo bñ caleſacto ⁊ ſupponat cotõ uel lanã ut in p̄ cap̄ dictũ eſt. ℞. olei de viol̃ cirinis de camo. de coſto. añ. ℥. ij. croci ſandarace. añ. ʒ. j. ↄquaſſetur in mortario. ⁋ 6ᵐ remediũ eſt. ut utat̃ iſta ↄfectiõe ſemel accipiẽdo de ipſa poſt cibũ duo uel tria fruſta. Et credo q̄ ex applicatiõe iſtoꝝ ſanus erit. ℞. ↄfectiõis de pineis lib. j. electi cinamomi. ʒ. j. ⁊ fiat ↄfectio. Ad laudē oĩpotẽtis dei. Amē.

Conſilium. 236. De Eleſantia ſm duas eius ſpecies.

Non eſt dubitãdum: qñ egritudo hui⁹ viri ſit eleſantia intelligẽdo ptē totius magni pedis ⁊ excreſcentiam ſine manifeſta apparitione uenarum ⁊ arteriarum intenſione ipſarum. In hoc enim differt eleſantica diſpoſitio a uaricoſa. Licet eni in eleſantica egritudine materia multa. vʒ. añs cõtineatur in uenis ⁊ arterijs. In uaricibus v̊o materie ipſe in uenis ⁊ arterijs ↄtinẽtur ambe. Sed coniuncta cauſa eleſantie in poris mẽbrorum multiplicata ⁊ cõgregata mẽbra magnificat ⁊ extendit. Et ex hoc concluditur q̄ diſpoſitio uaricoſa ualde facile aſſociat ſibi eleſantiã. ⁋ Neq3 etiam hic per eleſantiã intelligo ſpeciem vnam lepre que fit a ſanguine infecto a melia naturali aduſta illi⁹ lepre egritudine capti magnificãtur ⁊ corrumpũtur in mẽbris ⁊ earũ figuris ut ſenſus oſtendit. Sʒ hic intelligo per eleſantiã mẽbrorum excreſcẽtiam preter naturam prouenientē a ſanguine multiplicato q̄titatiue multũ uł a multitudine groſſi flegmatis cuʒ ſanguine cõmixti: aut a nimia quãtitate melãcholici humoris in uenis ⁊ arterijs multiplicati que ſũt materie antecedentes a quibus infunduntur in poris mẽbrorum materie extenſionem ⁊ magnitudinem preternaturalē efficiẽtes. Intantum q̄ membra elongentur a quantitate mediocri. ⁊ euenit in eis magnitudo ⁊ extẽſio omnium indiuiduoruʒ humane ſpeciei tranſcẽdens magnitudinem omnium brutorum animalium longitudinem excedit.

Ex quorũ fundamento deducere poteſt: q̄ quatuor preciſe ex ſententijs illuſtrium aſſignari poſſent ſpecies eleſantie.

Et prima qdē eſt ex ſãguie nãli excellẽter mĺtiplicato i q̄titate cũ in aliq̃ eoꝝ q ↄſuetus fuit euacuari ſanguis p nares p emorroides p micũ p mẽſtrua p flõmias ⁊ alia ſilia. ⁊ retinẽtur tales euacuationes. ⁊ ↄtinuat̃ aſſũptio ciboꝝ ⁊ potuũ ſãguinẽ mĺtiplicãtiũ: ⁊ carniuʒ laudabiliũ: ⁊ vini dulcis ⁊ ex piguiũ: ⁊ zuccaro multo ↄditaꝝ: ⁊ ſepe multiplicari. ⁊ ſi cõtigat hoiem exercitari mĺtũ. ⁊ uehemẽter exercitatio peditãdi. tũc ſanguis ille multiplicat̃⁹ flu xibilitate ſua ad inferiora delapſus uenas ⁊ arterias iplet a quarũ orificijs: uel poris effuſus in mẽbra generat eleſantiam.

Signa eius ſũt uelocitas euẽt⁹ ipſi⁹ ⁊ magnificatiõis ſuarũ ſpecierũ. ⁋ 2ᵐ eſt caliditas magna in pte patiẽte. ⁋ 3ᵐ eſt grauitas notabilis minor: tamē q̄ in alijs. ⁋ 4ᵐ eſt rubor manifeſt⁹ ad purpureũ declinãs. ⁋ 5ᵐ eſt tẽſio notabilis. ⁋ 6ᵐ eſt duricies reſultẽs ip̄u mẽti: min⁹ tñ q̄ in melica ⁊ magis q̄ in flatica. ⁋ 7ᵐ eſt quarũdã puſtularuʒ appritio in ſupficie cutis: que tñ nõ multũ magne ſũt. ⁋ 8ᵐ pulſatio arteriarũ maior q̄ in aliqua ſpecierũ aliarũ.

Cuʒ aũt hec ſpẽs eleſãtie euenerit: qḋ tñ raro eſt. tũc patet q̄ ei⁹ curatio triplici itẽtiõe pfici põt. ⁋ Et p⁹ qdē eſt mĺtiplicati ſãguis edũ. ⁊ pficit̃ qdē p flõmiã baſilice educẽtē q̄titatē notabilē ſãguis: cũ tolerãtia tñ v̄tutis que iterũ in oĩ mẽſe reiterari dʒ. ⁋ Itē ⁊ cõplet̃ hec intẽtio ꝓuocatiõe euacuationis retẽte a q̄cũq3 pte ↄtigerit. ſic aptio mẽſtruoꝝ i muliē aut aptio emorroidaꝝ aut nariũ in ea ⁊ in viro. ⁋ Et 3ᵐ q̄ cõplet̃ iſta itẽtio eſt euacuatio mãci ↄdicte. ⁊ de ꝓpinq̃ trãſire ad cõſueta p applicationē ſãguiſugaꝝ ſup domeſtica parte coxaꝝ ⁊ cruriũ. Similiter ⁊ applicatio uẽtoſaꝝ cũ ſcarificatiõe ibidē: que etiã ſepe reiterãde ſunt: v̄tutis tñ cõſeruata cõſtãtia. ⁋ 2ª principalis intentio eſt rectificatio regiminis ſex rerũ non naturalium. ut q̄ eger morã contrahat in aere ad calidũ ⁊ ſic. iclinato: ⁊ dormiat ſup ſtrato aſpo ⁊ duro. Et exercitet̃ omni exercitio ſudoris ꝓuocatio: ⁊ vigilet magis q̄ plixe dormiat. Et applicẽt̃ ei noua ⁊ hyſtorie ip̄ʒ triſtari ⁊ anguſtiari facientia. Et dimittat q̄titatē ciboꝝ ⁊ potuũ notabilr. ⁋ De q̄litate v̊o ciboꝝ utat̃ his que frĩ. ſũt ⁊ ſicca mĺtiplicãtib⁹ ſanguinē p ambas q̄litates aduerſantia. ut ſũt caules lẽtes fabe antique carnes recentes ⁊ ſalite ⁊ antiquus caſeus. Et utat̃ pane furfuraceo aut de ordeo aut de ſpelta ſcõ. Et vinum bibat ponticum ⁊ acre notabiliter. Et ſaporibus acribus ⁊ acetoſis nutriatur artificialiter: ⁊ ciberia eius preparando cum arãcijs agreſta ſumach citonijs meſpilis ſorbis ⁊ ſimilibus. ⁋ 3ª v̊o principalis intentio eſt repulſio ſanguis a particula patiente fienda cum repercuſſiuis in principio adminiſtrandis. ſicut ſepe lauando membrum cum aqua aluminoſa frigida aut in qua ferrum aut ſartan ſit extinctuʒ. Aut in qua galle quercus lentes balauſtie ſe. p antaginis intus cortices granatorũ nuces cypreſſi acatia hypoquiſtidos ⁊ ſimilia cocta fuerint totum pedē magnum ſepe abluẽdo his aquis frigidis aut ſaltem tepidis. ⁋ Linimẽtũ bonum ad illud. ℞. ſucci ſolatri lib. ij. farine ordei lib. j. foliorũ memite uel ſiet̃ eius in hyeme ſanguinis dra. acatie añ. ℥. ſ. j. boli armeni. ℥. ij. terãtur omnia ſimul diligẽter: ⁊ fiat linimẽtũ ex quo bis uel ter in die leuiter confricando vngatur. ⁋ Cum autem egritudo in augmento comprehenſa fuerit. tunc predictis addantur parꝝ reſolutẽtia a repcuſſiuis ſepata: uelut ſũt camomil. melil̃. ſe. aneti daucus aniſum ſe. altee: thus: maſtix ſandaraca crocus coſtus eupatoriũ hyſopus ⁊ ſimilia. ⁋ In ſtatu v̊o qñ iã res cõfirmata fuerit reſolutiuis utẽduʒ eſt pp quod ſuccus eupato. ſuccus cameõ. camepitheos de leuioribus ſuccus abrotani rute ariſtologie utriuſq3: ⁊ eorũ aque ſublimationes uel decoctiones ↄuenientes ſũt. ⁋ Linimẽtuʒ bonũ ad illud. ℞. myrre ſarcocolle aniſi dauci ſpice croci. añ. ʒ. ij. ſucci rute. ℥. iiij. ſucci feniculi. ℥. viij. vitelli ouoꝝ numero q̄tuor. farine fabaꝝ. ℥. iij. farie ſiliginis. ℥. ſ. terantur ſucci cum farina in mortario longo tempore: poſtea incorporentur ſecum ſpẽs alie: ⁊ fiat linimentuʒ quod ter uel quater in die toto membro applicetur.

SEcūda vo ꝑncipalis ſpēs eleſantie que ab auctorib⁹ colligiſ eſt cōtingens ab humore melēco in ſanguine multiplicato. qui tñ neqꝫ aduſtus neqꝫ uehementer inflāmat⁹ eſt. Si enī ꝑueniret ad illud tūc acuitate ſui corrūpē do cōtinuitatem mēbri ꝑduceſ ad ulcerationē. ⁊ fieret tunc eleſantia ulceroſa que utplurimū incurabilis eſt que nō niſi magna difficultate curabilis eſt. eo qꝛ talis utplurimum cōuertiſ in cancerū aut cancrenas uel eſthiomenū ⁊ aſcbachilon que ſunt cōplexionē ⁊ ſubſtātiā mēbrorū corrūpētia. De quorū curatione in hoc ope nihil dicēdum eſt ut nunc. ſed ſolum de eleſantia ꝓueniēte a melācholia in ſanguine multiplicata abſqꝫ aliqua aduſtione.

Signa eius ſunt mēbri frigiditas notabilis ſenſu tactus percepta. ⁋ 2^m eſt ſoliditas intenſa compreſſioni reſiſtens abſolute. ⁋ 3^m eſt grauitas ualde magna ab egro percepta. ⁋ 4^m eſt īpoſſibilitas aut difficultas exercitii ꝓgreſſiui aut mot⁹ mēbri. ⁋ 5^m eſt nigredo mēbri ꝯſimilis colori mori ꝓpinqui ad perfectā maturationē. ⁋ 6^m eſt uenaꝝ uaricaliū occultatio. ⁋ 7^m eſt cruſtularū in ſupficie mēbri frequēs appitio. ⁋ 8^m eſt quarūdā uaricaliū lineaꝝ in ſuperficie mēbri apparitio uelut eēnt ruge ſolide multū.

Cum ergo apparuerit hec diſpō. tūc ſumma curationis eī⁹ eſt per itētiones q̄nque ꝑficiendā. ⁋ Et ꝑma qdem eſt mãei uliter replentis euacuatio. ⁋ 2ª earū diuerſio. ⁋ 3ª mãerū a mēbro fluentiū repercuſſio ⁋ 4ª eſt partis iāꝫ recepte ab ipſo extractio. ⁋ 5ª ⁊ ultima regiminis rectificatio. ⁋ Et colligi ꝑnt he itētiones. 14° terapentice. caꝑ de cura ſcliroticoꝝ apoſtematū. Et 4° ꝑmi. caꝑ 25°. de medicationibus apoſtematū. ⁊ 3° q̄rti. tractatu 2° eodē caꝑ. ⁊ 22° tertij. caꝑ de cura eleſantie. ⁊ 13° ꝯtinētis primo caꝑ. ⁊ 9° Almāſoris. caꝑ de eleſantia. ⁊ i diuiſionib⁹. 108.

Prima itaqꝫ intentio plurib⁹ cōpleſ īſtrīs. ⁋ Primū eſt uſis euacuatio facta de baſilica ſiniſtri brachij ſub cubito poſita per quam euacuenſ ſanguis. ℥. v. uel. iiij. oportet enī euacuatiōnē ꝓportionatā eē repletioni. ſed nō eſt poſſibile has egritudines fieri abſqꝫ replōne magna. Igitur oportet euacuationē eſſe notabilē. Patet ꝯñia cū maiori. 3° tegni. ⁊ 4° ꝑmi. caplis 3° ⁊ 4°. ⁊ mīor eſt nota ⁊ ꝓbata ſup⁹. Quū enī pauca mã poſſet mēbrum ꝑducē ad tātā extenſionem. ⁋ Si aūt nō poſſet hec flōmia adminiſtrari ꝓpter occultationē uene. aut qꝛ eger nō patiſ ipam. tunc ꝓuoceſ ſanguis ex narib⁹. per talē enī locū frequēter educitur mã multa. ut patet 4° ꝑmi. caꝑ de quartana. ⁋ Aut 3° aperianſ mēſtrua in mulīē ⁊ emorroides in viro: ⁊ hec cauſa quare in viro iſto conat⁹ ſum aperire emorroidas cum linimentis prius explicitis. ⁋ Aut ſaltē fiat frequēs appoſitio ſanguiſugaꝝ aut uētoſarum ſup crure facto ꝑmutatim facta deſurſū aut deorſum. aut nūc in domeſtica. aut in poſteriore parte applicādo ea. ⁊ ſi poſſent applicari tales euacuationū ſpēs tunc ſuppleaſ cum eis euacuando melācholiam ſanguini admixtā cum farmacijs appropriatis ad illud. ⁊ ſcribam tria ſpecialia. ⁋ Primū eſt hoc. ℞. catartici imperialis deſcriptione Nicolai in antidotario. ℥. ß. lapis armeni diligēter ꝑparati. ℈. ß. aque decoctiōis folliculoꝝ ſene. ℥. ij. ß. miſce: ⁊ totū calidum deſ in potu ⁊ dormiat poſt ipm per horam vnā cū ℥. ß. deinde calefacto ſepe uentre ⁊ ſtomacho cū pānis calidis. Deinde poſt q̄rtā horā accipiaſ cyathus vnus aque ordei ʒuccarate calide. ⁊ poſt ipſam tardetur cibus per horam integram. ⁋ 2^m vo ſolutiuū ad hoc eſt ℞. electuarij ſolutiui ad melācholiā deſcriptione Auic. 2° de virib⁹ cordis ꝓpe finē. ʒ. vj. aque boraginis. ℥. iij. miſce ⁊ detur ⁊ fiat de eo ut de alio dictum eſt prius. ⁋ 3^m vo eſt hoc ℞. aque boraginis bugloſſe. añ. ℥. j. ß. thimi epithimi. añ. ʒ. j. ß. ſalis indi. g̃. v. polipodij folliculoꝝ lapidis laʒuli: lapidis armeni ꝑparatoꝝ. añ. ʒ. ß. infundanſ oīa in aquis ꝑdictis calidis cum ſpeciebus. ℞. aniſi: cimini: croci. añ. g̃. vj. ⁊ mane calefiat totū ſimul. ⁊ bene miſcēdo fortiter expumeſ ⁊ detur in potu cum. ʒ. ij. electuarij dyaſene ſecum incorporando.

Secunda vo ꝑncipalis intētio iam virtualr̃ cōpleta eſt. ſpēs enī euacuationū ſupra tacte ſufficienter mãm diuertere poſſent. quibus tñ duo diuertētia ſolēnia ab auctorib⁹ peritiorib⁹ inuenta ſunt. ⁋ Quoꝝ primū eſt uomit⁹. de quo lege 4° ꝑmi. caꝑ de iuuamentis uomit⁹. ꝙ autē ꝯferat notabilr̃ lege ibidē. Fiat ergo uomit⁹ iſto mō. ℞. lapis laʒuli nō ꝑparati polipodij. añ. ℈. ß. ſalis indi g̃. vj. cimini aniſi ſumach. añ. g̃. viij. ʒuccari. ʒ. ß. aceti. ℥. j. aq̄ fontis tepide. ℥. iij. deſ totū in potu. ⁊ per mediā horam poſt impellaſ pēna uſqꝫ ad ꝑncipiū meri cōmotionē faciēdo ibidem. pēna tñ ꝑus oleo intincta: aut cōmotio fiat ibidē cum digito longiori: ⁊ facile educetur materia melancholica declinis ab illis medicinis attracta. ⁋ 2^m vo īſtrūm eſt adminiſtratio cliſteris. ℞. florū boraginis bugloſſe radicū enule. añ. M. j. thimi epithimi folliculoꝝ ſene. añ. M. ij. polipodij M. iiij. polipodiū ꝑus per ſe bulliat. ⁊ reliqua poſtea bulliātur. Et hui⁹ decoctiōis accipiat lib. j. electuarij dyaſene. ʒ. vj lapidis laʒuli ⁊ armeni ꝑparatorū. añ. ℈. j. ſalis indi. ʒ. ß. olei de ſiſamo. ℥. iiij. miſce totū ⁊ fiat cliſtere.

Tertia vo intētio ꝑncipalis compleſ per īſtrā tria repellētia mãm a ꝑticula patiēte. ⁊ ꝑmū eſt hoc. ℞ pul. gallaꝝ cypi. ʒ. ij maſticis ſarcocolle thuris. añ. ʒ. ß. roſ. ſumach. añ. ʒ. j. acatie hypoq̄ſtidos thuris ſe. plātaginis. añ ʒ. vj. farine uolatilis. ℥. ij. teranſ oīa ſimul in mortario cum aqua violarū: ⁊ fiat linimētū. Repcuſſio enī in mãeb⁹ frigidis ⁊ ſiccis debet fieri cū medicinis calidis ⁊ ſtipticis. ⁊ qꝛ mãe iſte ꝓ̄pte ſunt ꝯuerti in durationē debent ꝯfrangi cū medicinis humidis. Et ita hoc cōpoſitū virtualr̃ cōplet ſententias auctoꝝ. ut 4° ꝑmi caꝑ 25°. ⁊ in locis allegatis. ⁋ 2^m vo ⁊ ꝑncipale eſt hoc. ℞. ſucci eupatorij ptes. ij. ſucci uermicularis partē. j. miſce ⁊ infundanſ in ipm pāni. ⁊ ſepe applicenſ toti particule patiēti. Aut ſaltē applicenſ trib⁹ diebus pāni infuſi in ſucco uermicularis. ⁊ q̄ttuor dieb⁹ infuſi in ſucco eupatorij. ⁊ ſic fiat reuolutio de vno ad reliquū ꝑmutatim. ſic enī curanſ apoſtemata frigida. ut ſupra viſum eſt. ⁋ 3^m cōpoſiti qḋ ꝑualet alijs eſt hoc. ℞. ſucci portulace p. ij ſucci ſolatri partes. ij. ſarcocolle. ʒ. ß. myrre. ʒ. v. cōquaſſenſ ſimul ⁊ infundantur in ipm ſpē gie plane ⁊ ſubtiles: ⁊ circūligenſ mēbro. ⁊ erit in caſu hui⁹ viri nobilis expientia ſolēnis. Et hēat in memoria ſua ut ſepe accipiat ſaltē oī q̄rta die vnā de pillis eidē ordinatis parū ante cenā. Et coneſ attrahere mãs ⁊ diu per emorroidas cōfricando cū vnguēto qḋ ſibi inferi⁹ applicari faciebā: qḋ erat. ℞. olei de viol. de croco. añ. ʒ iij. ireos piperis longi euforb. añ. g̃. ij. cere q̄tum ſufficit fiat vnguētū. Et iſtud vnguentū oī caput purgiū qñ de eo parū in narib⁹ poniſ ⁊c̄. ⁊ eſt extractū ex antidotario magiſtri Ber. ſm informationem eius ſecretam.

Quartā vo intētionem que eſt reſiduū mãei que in pte collecta eſt ꝯſumere: cōplebit īſtrūm triplex. ⁋ Primū eſt ut bis in die per ſpatiū hore medie euaporeſ mēbrū totū cū hac decoctione. ℞. ariſtologie longe ⁊ recētis cucu. aſinini abſinthij. añ. M. j. camedre. camepi. añ. M. ij. myrre. ℥. ß. ſandarace. ʒ. vj. bulliāt oīa in. x. ſimiꝉ aque uſqꝫ q̄ remaneāt. vij. deinde calefiat ſexta pars hui⁹: ⁊ infundanſ in ipam lap. albi rotundi inuētū in flumib⁹: ⁊ recipiaſ fumus ille ſup toto mēbro bñ tecto. ⁋ 2^m īſtrūm eſt hoc. ℞ colofonie lib. ß. farine amilli. ℥. ij. litargiri ſandarace. añ. ʒ. ij. radicum ſerpentarie. ℥. ij. terantur oīa ſubtiliter: ⁊ diu agitādo incorpenſ cū ſucco folioꝝ lauri: ⁊ eſt medicamē nobile ⁋ 3^m vo ꝑncipale ⁊ ſimplex oīum mãerū finalr̃ ꝯſumptiuū ualde notabile eſt. ut ſepe laueſ cū aqua extinctionis ferri ⁊ ꝓprie calibis. Et qꝛ egritudo hui⁹ viri eſt illa que ꝯtineſ ī hoc 2° caꝑ. Ideo ꝯſulo ꝙ adhereat curationi ſuꝑ ſu⁹ cū his que ſcripta ſunt in iuētionib⁹ ꝑdictis. ⁋ 5ª ⁊ ultima intētio ꝑncipalis eſt ꝙ vir iſte in regimie ſuo euitet cibaria oīa melācholica de qb⁹ ſcriptū eſt ſupra. Et utaſ cibis calefacientib⁹ ⁊ humectantib⁹ remiſſo gradu. Et utaſ ſūmope gete quātū pōt.

¶ Si vo neceſſe eſt mẽbrũ exercitari: tunc ſemp ligef ante exercitiũ a cauilla pedis uſqz ad inguina. ⁊ procedat in aliis ut in regimine predictorum dictum eſt ⁊c̃.

Conſilium.237. De iuncturarum doloribus per criſim factis. ¶ Diuidit autem Conſilium in ſectiones duas.

Sectio prima De egritudine ipſa ↄtinens capitula duo.

¶ De cauſis debilitatis iuncturarum. Cap.i.

Propoſui iaʒ eſt diu vir bonorande ↄſiliũ uobis ↄdẽ quo preſeruari poſſitis a deteriori lapſu dolorũ uel debilitatis ueſtrarũ iũcturaꝝ. quo etiã a p̃nti debilitate euadẽ poſſitis. ¶ Et qꝛ ↄſiliũ iſtud nõ bñ enudeari põt niſi p̃miſſa diligẽti inueſtigatiõe cãrũ debilitatis ueſtraꝝ iũcturarũ. Jõ tanꝗ̃ fũdamẽtũ ↄſurgit hic. p̃ iueſtigãdũ eẽ debere. deide p̃ſeruatiui necnõ curatiui regimis ordo ſm illuſtriũ auctoꝝ ſn̄ias ſuccincte tractabif. ¶ Primit⁹ tñ nãlis ur̃e cõpl̃onis iudiciũ p̃mittẽdũ ut exide p̃ternãlis iũcturaꝝ lapſus facilius appꝛehẽdaf. ¶ Dico ergo cõpl̃onẽ ueſtrã nãlẽ fore cholericã. cui⁹ ſigna ex pte aĩe ſubtilitas ingenij acuitas itell'ect⁹: facilis adiſcẽdorũ appꝛhẽſio: frequẽs animi perturbatio: ꝑmptus in expediẽdis: ⁊ uelox appetit⁹ vigilie ⁊ alia ſilia. ¶ Ex pte corpis ſigna ſunt toti⁹ habitudis macies capilloꝝ criſpitudo: color iter rubeũ ⁊ albũ ad citrinũ uergẽs: piloꝝ multitudo ⁊ alia hmõi tãtate diuiſa. Hec eſt cõpl̃onis ur̃e notitia. que ita in apiẽdo regimi. ie haud paꝝ auxiliabif. ¶ Debilitatis aũt iũcturaꝝ ur̃arũ cãs inueſtigare uolẽtes. opꝫ plura p̃mittẽ: que de ur̃a egritudie mihi uera viſa fuerũt. ¶ Fuit igif febris que ueſtrũ corpus in itinẽ cepit ſm mihi narrata pura tertiana. que ſic duob⁹ paroxiſmis ut collari fuit terminauit. apud vo tertiũ paroxiſmũ ſiue fuerit ex motu corpis aut ex aere uel regimie nõ ↄgruo uel ſilĩ cã ſup calefacto epate ⁊ incẽſa cholera ad uenas trãſmiſſa facta eſt tertiana ↄtinua. Et tãdẽ circa uenas cordis multiplicata ⁊ exardẽs in cauſonidẽ terminauit cũ intẽſiſſimo cordis pulſu caliditate arſura ſtõachi renũ ⁊ epatis cũ tãtaqꝫ v̾tutis debilitate ꝙ cũ p̃mũ⁹ pulſuꝫ tetigi de ꝑditõe haud paru heſitaui. ſicqꝫ cũ debilitate tali diẽ 2^m ⁊ 3^m a mea viſitatione tranſiuimus idefiẽte ſemp febre. imoderata etiã ſiti. ⁊ neceſſitate extinctiõis febrilis caloris iſtãtiſſima. ita ꝙ ↄſentiẽtibus canonib⁹ audacter deterius ſuſpicãs ad extinguẽdũ trãſiui cũ anguria ⁊ eius aq̃. ex ſnia Auic' p̃⁹ q̃rti de cura tertiane. dũ ingt. Melon vo indus.i. anguria eſt ex maximi iuuamẽti cũ hoc ꝙ ipſe ſoluit ⁊ ꝓuocat ⁊ frãgit uehemẽtiã caloris ⁊ facit ſudare. quã etiã ↄcedũt oẽs auctores. ⁊ Raſ. in diuiſionibus. ⁊ 10° Almãſ. Serap. 6° breuiarij. Auerrois 7° collʼet. Aueçoar 3° theiſir. ⁊ gñalr oẽs. factis inſup epithimatibus cordi epati ⁊ renibus ut regulr fiẽdũ eſt. remiſſus fuit febral' calor v̾tutis debilitate tali remanẽte que nedũ ſtõmiã que neccia fuiſſet. imo nec leue lenitiuum pati potuiſſet ſed ſolũ mellita collirĩa ponebanf. ¶ Dũqꝫ mãm digerere conarer: v̾tutis robur expectãs ut euarẽ: vigeſima ſuperueniẽte die mã crectce ad pedũ iũcturas eſt trãſmiſſa: que multa extis cũ v̾tute debili dolorẽ adhuc p̃ntẽ ueſtris iuncturis impſſit: v̾tuteqꝫ vigorare ꝑcupiẽs iũcturas poſtpoſui tumẽtes ſciẽs creticãteꝫ v̾tuteꝫ nõ debere impediri: nec creticam mãm debere repcuti. Et qꝛ caſ'a erat: ⁊ in uenis ancedẽs cã eius: caſ'as nõ patiebaf medicinas nõ ſtõmiã nõ farmaciã. ¶ Dũqꝫ ſic pl'ib⁹ dieb⁹ v̾tutis robur expectarẽ: ceſſante iã febre ⁊ aliqualr ſubleuata v̾tute. balneuꝫ adhibui ex medicis leuiter calis ⁊ reſolutiuis. p̃mũ fere graduꝫ nõ trãſcẽdẽtib⁹ in q̃rta pte lixiuij. ⁊ trib⁹ vini nigri mediocris ⁊ nõ multe ſtipticitatis. Cũqꝫ ſic ter balneũ applicuiſſem inſtãte ſui neceſſitate coact⁹ ciuitatẽ exire per dies octo. Sedes igif medicus ↄuocat⁹ fuit qui balneũ adhibuit ex calioꝛib⁹ ualde medicinis. aſcẽdẽteqꝫ mãm fortioꝛib⁹ digerẽ medicinis. ⁊ fortioribus educẽ farmacijs eſt auſus. poſt⁹ ad iũcturas plus eſſuſit ꝙ̃ eduxerit. Tãdẽqꝫ dũ ego redirẽ illius regimie p̃termiſſo. p̃moqꝫ ⁊ efficaciori facto balneo ⁊ reſolutiuo vnguento ſubiũcto fortificate fuerũt ur̃e iũcture. adeo ꝙ ꝓgreſſiuum motũ ſatis cõmode tolerabãt. ſic memorare poteſtis qñ ciuitatẽ exiuiſtis. ¶ Inſup aũt dũ in rure ſtaretis: aut ex inordinato regimine uel ex noua aggregata mã aut ex reliquijs p̃ſtine coadiuuãtib⁹ hoc acciderit. uel ex p̃tiũ fuerit debilitate noua refluxit ad iũcturas mã faciẽs recidiuã. que uſqꝫ nũc iũcturas hñẽſe moleſtat. ⁊ vt ex ſignis aquoſum fore ſta ſanguini cõmixtũ. tumẽt eñi leuiter iũcture receditqꝫ acceditqꝫ tumor. nec digito fit in cute impſſio multa. nec eſt extẽſio imoderata: ſed leuis. nec põderoſa: ⁊ ſui ſubtiliuate ligamẽtis ibibita motũ ipedit ꝓgreſſiuũ. doloreqꝫ nõ facit niſi motu excitef. ſicqꝫ uſqꝫ p̃ncipalr relicta eſt. Hec ſunt vir bonorãde cãe ſigna ⁊ accn̄tia ur̃i morbi. que oĩa reuerẽtia ur̃a bñ nouit eſſe ueridica. tranſeo igif ad regimẽ explicandum.

¶ Cui actui medici hui⁹ egrotãtis regimẽ ſubijciaf. Cap.ii.

Dico itaqꝫ ꝙ regimẽ ueſtruꝫ nõ plene repiri põt niſi videaf cui ꝑcuratiuo medici actui ſubijciatur. Cũ aũt medici act⁹ triplex exiſtat. ſ. ↄſeruatio que debef corporib⁹ ſanis. p̃ſeruatio que debef neutris. ⁊ curatio que debef ĩfirmis. Opoꝛtet ſiudẽ an ſubijciaf ↄſeruatiõi: an p̃ſeruatiõi: an curatiõi. ¶ Pro hıs igif dicẽdũ ꝙ regimẽ ueſtrũ ſubijcif actui ↄſeruatiuo in nã cõpl̃onali. qꝛ nõ eſt in cõpl̃one leſio que aliuꝫ uertat ad ſe actuꝫ. Preſeruatiuo vo actui ſubijcif in nã cõpõnali. qꝛ iũcture leſe ſunt. ⁊ in opationib⁹ motiuis ipedite. ⁊ iſte act⁹ põt etiã uocari p̃mutatiu⁹ uel reductiu⁹. ut colligif 3° tegni. tractatu ꝑ. 2° cap. Si vo p̃mutare põt etiã regimẽ iſtud ſubijci actui curatiuo q̃tũ ad lapſuꝫ in iũcturis exñtẽ. ut. ſ. remoueaf cauſa ↄiũcta que egritudinẽ imediate facit. ¶ Cũ aũt ↄſeruatiuũ regimẽ debeat fieri p ſilia. ut 2° tegni. tractatu ꝑ. ⁊ 4^a p̃mi. 2° cap. Jõ opꝫ regimẽ ex pte nõ nãlium rep declinare ad calidũ ⁊ ſiccũ. q̃lis ẽ cõpl'o ur̃a nãlis qꝛ cholerica. Et cũ act⁹ p̃ſeruatiu⁹ fiat prĩꝫ p ſilia priꝫ p ↄ̃ria pl'ib⁹ ⁊ diuerſis applicatiõibus. ⁊ ſic regimẽ tale eẽ opꝫ. qꝛ modo ſimile modo cõtrariũ diuerſis ⁊ pluribus applicationib⁹. ¶ Lapſus aũt iũcturarũ qui ſubijcif actui curatiuo cõplebif p ↄ̃ria. qꝛ oĩs cura p ↄ̃riũ fieri debet. que oĩa 3° tegni colligẽda ſunt. ¶ Ex qbus pꝫ ꝙ regimẽ ueſtrũ debet eẽ p ſilia quãtũ ad cõpl̃onẽ nãlẽ. per ↄ̃ria vo ⁊ ſilia quãtũ ad lapſum cõpl̃onalẽ paulatim ⁊ pluribus applicationib⁹. ⁊ per uere ↄ̃ria quãtũ ad mãm iã in iũcturis effuſam. ut infra patebit.

Sectio ſecunda continens capitula ſex.

¶ De debita adminiſtratiõe aeris. Cap.i.

Regimen igif ueſtrũ p̃ncipaliori diuiſione in duo diuidẽdũ eẽ patet. ſ. p̃mo in debitã reꝝ nõ nãliũ adminiſtrationẽ. 2° in cõuenientem medicinarũ applicationem. ¶ Primuꝫ igif aggrediẽs. qm ſcitis res nõ nãles fore ſex. ſ. aer cib⁹ ⁊ pot⁹: mot⁹ ⁊ quies: ianitio ⁊ repletio. ſomn⁹ ⁊ vigilia ⁊ accñtia aĩe. A p̃mo igif inchoãdo dico. ꝙ aer in quo moramini debet eẽ ad calĩn ⁊ ſiccũ declinãs. nõ ualde tñ. talis enĩꝫ eſt ueſtre nãli cõpl̃oni ſilis. ⁊ prohibens multi ſtatis aggregationẽ. qõ plurimũ eſt huius morbi cã. ¶ Eligaf ergo aer calidus ⁊ ſicc⁹ nãliter uel artificialr ꝗ̃tis nõ uẽtoſus nõ uaporoſus. vñ ſtãte auſtro uel borea nõ ambuletis nec egtetis. ſi tñ neceſſitas urget his tẽꝑibus. tunc ſint caput ⁊ collũ pãnis diligẽtiſſime coopta. vitef etiaꝫ ſtatio in domibus terraneis uel ſubterraneis ⁊ noua lapidea edificia hĩtia etiã ſolaria uel teſtudies lapideas. ⁊ antiqua etiã edificia vitanda ſunt. ¶ Et ſit camera ſpacioſa clara nõ ſuffocati aeris. Jdeo quolibet die circa horam tertiarum aere non exiſtente nebuloſo aperiantur feneſtre. deinde poſt ueſperas claudantur. ſitqꝫ aer camere aromaticus. ¶ Unde poſſet iſto modo rectificari. ℞. thuris minuti. ℥. j. ſandarace thuris gummoſi. ana. ℥. vj. nucum. ℥. v. ligni aloes

g.iiij.oīdant.ꝛ huius pulueris ponat coqueat vnū ſup prunas.aut ſuffumiget cū myrra folijs lauri ꝛ laudano equalr ¶ Fiatq; aer camē calioꝛ tpe byemis uſq; ad mediū ueris ꝛ remiſſi⁹ calidus a medietate ueris uſq; ad medietatē autūni. fiatq; ſi cōmoditas aderit ſepe ignis in camera ex lignis iunipi uel lauri ſi occurrerēt. ¶ Nec appropinquetis multū flāme ignis. vñ recti⁹ eēt ut bīet ſtuffa ſicca talr edificata:ut feneſtre fierēt a pte oriētali:ꝛ eſt meli⁹:uel a pte ſeptētrionali.cui⁹ pauimētū fiat ex lignis laricis ꝛ ſolidi ſilr.in q̄ habitaretis ſm plm a pn⁹ octobris uſq; ad finē februarij. cui⁹ etiā aer aromatiçet ut ſupra.ꝛ nō fiat tñ ei⁹ aer calidus ualde. ¶ Uitet etiā ſtādo uel manſio in loco luminis lune uel etiā camere in qua ſplendet radius lune. ¶ Uitet etiā ne in camera ueſtra ꝯuerſentur gatti.q2 macris ꝓhibet.ut Auẽçoar pmo theiſir. ¶ Et q2 ueſtes annectunt aeri.iō eligēde ſunt ueſtes ad calm ꝛ ſiccū declināteꝫ.tales eni ſunt ꝓpuę cōplonis ꝯſeruatiue:ꝛ gñatiōis aquoſi ſanguis ul ſlatici ꝓhibitiue.q2 cā eſt antecedēs ꝛ ꝯiūcta lapſus ueſtri:ut viſum eſt ſupra.vñ laudo ueſtes ſuffultas pellib⁹ vulpinis de martire:ꝛ de dorſib⁹ uarioꝝ:laudo etiā q̄ fiāt calige ex leporis pelle ultra genu lōge.ꝯfortāt eni mēbra oia.ut Auẽçoar ꝓ theiſir.ꝛ teneant calige iſte in nocte.ſilr ualēt calige de pelle vulpina. ¶ Caput aūt in nocte ꝛ die coopiat birreto ꝛ caputeo ex pāno de gña facto.ꝛ ſit birretū ſuffultū pellib⁹ agninis leuib⁹:ꝛ multotiēs pmutet:ne ſudoꝛ uel ſorditiee capiti noceāt.Caputei⁹ etiā qui portat nō ſit ex pāno in guado tincto.eſt eni in eo vt⁹ ſtupica māſ in cētro coartās.ut Serap. in ꝓprio cap.Laudo etiā ut in die ſub caligis portent calige ex pelle leporis facte adherētes nō late nec ſtricte ualde.cofortāt eni ꝛ ꝯferūt iūcturis iuuamēto magno. Infra etiā cū de motu tractabit aliqd ex his dicet. Hec de aere ad plenū. ꝛ ad ſecundam rem non naturalem tranſeundum eſt.

¶ De regimine per cibum ꝛ potum. Cap.ii.

Secundā rē nō naturalē expediēs que in ordine fuit cibus ꝛ pot⁹.a cibo pncipiū accipiā. De pane pmo mētionē faciēs.eſt eni ipſe tanq̄ fundamentū ꝛ ſumma cibarioꝝ oīum. ¶ Primo tñ ſalubri⁹ appet q̄ alique pmittant regule in hoc obſeruāde. ¶ Prima regula q̄ nunq̄ comedatis niſi nālis fames inſurgat.ꝛ cū affuerit in hoc nō fiat mora.qm̄ tolerare famē ſtomachū malis replet humoribus. ¶ 2⁹ q̄ cibaria in hyeme comedant tēperate:ꝛ nō ſupflue calẽa.ꝛ in eſtate tepida.imo ꝯſue latus friditatis trahēna. ¶ 3⁹ regula q̄ dū intēſa eſt fames nō ſaturet appetit⁹.imo comedēdū eſt reliquijs famis adhuc in ſtomacho manētibus ꝛc. ¶ 4⁹ q̄ nō comedatis niſi poſtq̄ ſenſeritis cibū a ſtomacho ad inteſtina manifeſte deſcēdiſſe.ꝛ in hoc uiuet tēpus.ita q̄ inter cibū ꝛ cibū ad minus cadant hore octo. ¶ 5⁹ q̄ nō comedatis vnq̄ dū ſentitis in ſtomacho faſtidiū:ꝛ maxime ſi fuerit ex groſſis humoribus.Q2 ñi comedē ſup faſtidiū ex groſſis humorib⁹ hereditarie facit dolores iūcturarū ꝛ renū diſniā podagrā duritiē ſplenis ꝛ epis ꝛ morbos melicos ꝛ flaticos.ut colli3⁹ pmi.cap de regimie eius qd comedit. ¶ 6⁹ q̄ ſubtiles cibos ſemp ante groſſos comedatis.ꝛ qui ſubtiles ꝛ leues ꝛ groſſi exiſtant infra videbitur. ¶ 7⁹ q̄ mēſura cibi ueſtri talis exiſtat ne ſtomachum aggrauet.Deterioꝛ eni3 comeſtio eſt que ſtomachi grauitatē facit.ſicut deterioꝛ pot⁹ eſt qui tēperamētū egredit ꝛ in ſtomacho natat. ¶ 8⁹ regula q̄ dū ſentitis ſtomachi grauitatē a comeſtione abſtinēdū eſt:donec leuitas cōſequat.ꝛ ſi ſentit debilitas in ſtomacho nō ipleat cibis qui neceſſarij forēt.ſed partiendus eſt cibus ita q̄ qui in vna vice ſufficeret in duabus pnat.ut ꝛ virtus qd eſt ſuum melius digerere ualeat. ¶ Alie etiā pticulares regule in pticularib⁹ cibis ꝛ potibus colligentur.

Ad panē igit trāſiēs dico ꝯuenire uobis panē modicū furfuraceū de frumēto tpe hyemali ꝛ vnali ſari. Eſtiuo quoq; ꝛ autūnali ſit de pura ſimila plus ſolito bis ꝛ de fermēto.aut ſit panis de duab⁹ ptibus farine frumēti:ꝛ tertia ſpelte.aut ſaltē ſit de farina frumenti totā. ¶ Laudo etiā hyeme ꝛ uere niſi ꝓhibeat uētris cōſtipatio uſum panis biſcocti facti cum granis feniculi. ¶ Tempore autem quolibet laudo panē factum cū puluere aniſi de quo ante cibū ſumant boli quatuoꝛ uel qnque.Diureticus eſt enim panis iſte. Ideo conuenientiſſimus auctorum omnium ſnia ꝛ rectioꝛ eſt eius uſus q̄ biſcoctus. ¶ Qualiſcūq; tamen comedatur panis ſit optime praſatus leuigatus coctus ꝛ cū modicum ſalitioꝛ.cuius tñ repletio vitanda eſt vitetur etiam panis nō bñ coctus:aut ualde.hec de pane.

Ueniēdo ad carnes tal diuiſio pmittat.q2 ꝓ dicēdū eſt qrū aialiū carnes ꝯueniāt. ¶ 2⁹ qrū3 mēbroꝝ ex aialib⁹. ¶ 3⁹ qs coctionis ul ꝓparatiōis modus eſſe debeat. ¶ In aialib⁹ aūt domeſticis ꝓ dicēdu3 eſt.2⁹ de ſylueſtrib⁹. ¶ Ex domeſticis aūt aialib⁹.ꝓ de qdrupedib⁹. 2⁹ de uolatilib⁹. ¶ Ex aialib⁹ autem domeſticis qdrupedibus dico ꝯuenire carnes vitulinas lactētes nō multū natiuitati ꝓpinqs per tres mēſes ad min⁹ ab ipa diſtātes ꝛ annū vnū nō multū exſcedētes. Itē ꝯueniūt carnes capri ſuis tēporib⁹ nō multū tñ natiuitati vicini per mēſe3 ſaltē vnū etia3 ab ea diſtātes. Agnine aūt ꝛ caſtratic pecorine ꝛ porcine recētes.q2 humide ualde vitāde ſūt. Si tñ ex ipis ſumē libeant ſin⁹ nō ualde pigues ꝛ raro ꝛ aſſate pot⁹ q̄3 elixe. Bouine aūt ꝛ uaccine ꝛ reliq̄ groſſe dimittant.nec dico icōueniēs ſumē etiā in mēſa tres uel qtuoꝛ iciſuras carniū ſalitarū porcinaꝝ.ſi ſint macre ꝛ nō antique ꝛ in uſu ponūs frigidis q̄3 calidis tpib⁹. ¶ Ex qdrupedib⁹ aūt aialib⁹ ſylueſtribus ꝯueniūt carnes leporine mirabili laude ꝛ capreoline.ꝛ qñq3 carnes cuniculi ꝛ apri iuuenis.caro etiā erītij.q2 apitūua eſt mīrū ad hoc ꝯferre ꝓbat.ꝛ ſilr ſi hīent laudarē mīrū carnes ceruinas. ¶ De uolatilib⁹ aūt domeſticis ꝯueniētes ſūt pullie nō ualde pue.vñ pui pulli qſi mucillagioſi exiſtēs vitādi ſūt meliores tñ ſūt aſſati q̄3 elixi. Cōueniūt ēt gallie capones pauones ſi hītur:ꝛ pipiones nō ualde molles nec duri.antique etiā gallie ꝛ alie dcē euitent.ꝛ ſilr anſes ꝛ anates nō comedant niſi raro ualde iuuenes ꝛ aſſate ſaltē anates. ¶ Ex ſylueſtrib⁹ aūt uolatilib⁹ eligēde ſunt pdices faſiani pue aues in nemorib⁹ ꝛ dumetis degētes ut turdi meruli ſincbi carduelli muſcadelli philomene ꝛ ſilēs ꝯueniūt mōtane aues oēs ſic ficedule alaude caude tremule hyrundines paſſeres ꝛ pice:l3 nō ſint in uſu:ꝛ turtures non ualde pigues.Cōueniret etiā ſtarne l3 nō ſint apud nos.ꝛ mirabili laude laudāt auctores oēs carnes ſylueſtriū columboꝝ. Ideo laudo q̄ utamini eis.in oi eni neruoꝝ paſſione mirabilr iuuāt.Cōferunt aūt ſtornelli ex iudicio rōnabili l3 nō ſint in uſu.Quales aūt pigues ualde anſes ꝛ anates ſylueſtres euitent.ꝛ gñalr oēs aues in aqs degētes.Si tñ ex eis qñq3 ſumē libeat comedant cū aliq̄ ſapoꝝ infra dicēdoꝝ.

Quia aūt nō ſemp licet chriſtianis aliqbus diebus ut quadrageſime vigilijs ꝛ alijs carnes comedē. Ideo de piſcibus ſubiungēdum. ¶ Dicēdum igit oi3 piſcium gñalr uſu3 multum eſſe vitādum.neceſſitate tñ ꝯuenire poſſent piſces fluuiales ꝛ fontales ꝛ marini ſolidaꝝ carnium.ut orade uaroli marſiones ſterliones torrētine carpiones ꝛ ceteri parui fluuiales ut capedani ꝛ lucij ꝛ ſiles. oēs autē alij piſces ut lacunales uallini ꝛ lutoſi ut anguille tince regine ꝛ ſiles.ꝛ etiā marini magni pingues euitentur. ꝯuenire etiā pñt cephali nō multum tamē aceto macerati Et ſilr laudo ſturiones ſalitos lucios carpiones ꝛ aliquando cephalos ſalitos.Anguille vo ſalite morene ꝛ alij piſces humidi ualde.l3 ſint ſaliti euitentur.Cancri etiam fluuiales quandoq3 etiam comedi pñt.ſed non cum puro aceto. ſed cum ſalſa infra ſcribenda.quia tamen frigidi ſunt ꝛ difficilis digeſtionis in communi uſu non habeantur.

Oua etiā igne cocte ꝯueniunt.ſed tñ per coctionē ſolida.ꝛ nō ualde mollia ſale ꝯdita.ꝯueniūt ēt cocta in aq̄ ꝓparata cū aromatib⁹ infra dicēdis.ꝛ ꝯuenire etiaꝫ poſſent fripa ꝛ pparata cum petroſil.mentha feniculo ꝛ

ſtib⁹ de qbus ſtra. Sint quoqȝ oua galline potiꝰ q̄ anſeris.

Lactis vo uſus uitādus eſt. nocet eni neruis ⁊ eſt incōuenieñs eis qui idigēt regimine ſubtiliatiuo. ¶ Aq̄ vo lactis q̄ cholē ſolutiua eſt ꝯuenire vī. Sed q̄ intētio pncipal' in uobis eſt ad fl'a. iō meliꝰ eēt ſi biberēt aqua lactis q̄ ifunderet ſibi cartamū aut ſal. ⁊ poſſet eē talis modus. ℞. aque lactis cyathū vnū uel lib. j. cartami. ʒ. ij. ſalis cois. ʒ. j. ifundaſ p'luis in ſero in aq̄ lactis cal'a. in mane aūt coleſ ⁊ bibaſ totū cal'z. Et laudo hāc medicinā bis in anno deberē ſumi. ut. xv. diebus ꝯinuis in mēſe maij ⁊ totidē in mēſe ſeptēbris. Stabit eni medicia talis loco purgationis. ¶ Recocta aūt ſimul cū aq̄ etiā ſine aq̄ lactis poteſtis cōuenienter uti. ad eq̄litatē eni rēdit. Juncata vo q̄ groſſa eſt ⁊ tarde digēōnis non multū in uſu habeaſ. Si tñ quiqȝ eſtiuo tpe placeat ſumē fiat cū çuccaro ⁊ aniſo uel ſeniculo uel cū tragea puluerizata ſm ꝯſuetudinē. ¶ Lac etiā cū ouis coctum ſupaſpgēdo cinamomū ꝯuenire pōt. ¶ Caſeus etiā in uſu nō habeaſ ⁊ caſeata etiā cibaria. Si autē accipiaſ eligatur medius inter nouū ⁊ antiquū ad ſalſedinē aliqualiter declinans. medius etiam inter durum ⁊ mollem. ⁊ ex tali ueſtra condiantur cibaria: raro tamen.

De leguminib⁹ vo ⁊ ḡnis nūc dicēdū. ⁊ gñaliter oīuȝ legumenū corpora uitāda ſunt. Decoctio aūt cicer̄ rubeorū cū ſeniculo uel petroſelino ꝯueniēs eſt. Cicera aūt alba ſabe faſoli ⁊ lētes euitent. Riſuȝ aūt ⁊ panicū laudabilia ſunt: ⁊ ſil'r ordeū ſtāte maxime uētris ꝯſtipatione. Frumētū aūt in ferc'lo vitetur.

De oleribus vo ⁊ fructibus qbuſdā ꝯueniūt. Prio ſenic'lus petroſelinū ſerpillus mētha ſaluia cerfoliū roſmarin⁹ bleta borago. caulib⁹ etiaȝ coctis cū carnib⁹ pīguib⁹ q̄uis ex rōnabili iudicio nō eēt icōueniēs uti. Si tñ pp idiuiduales ꝓprietates ex eis uel ex aliquo eorū nocumentū pcipetis omittanſ. Magis tñ laudo decoctiōes cauliū ⁊ bletar̄ q̄ eor̄ corpa. ¶ Cucurbite vo reprobabiles ſunt: ſil'r cucumeres angurie. ¶ Melo etiaȝ q̄ fridus ⁊ hu. euitādus eſt: tpe tñ naſti caloris nō icōueniēs ſumē ex eo aliqd: ⁊ ꝓpe cū ſemib⁹ ſuis: ⁊ ſȝ Auic. pceptū debet comedi poſt alia cibaria. vñ 2° can. ꝓ cap. Melo āt eſt tarde digēōnis niſi qñ comediſ cū eo qd eſt iteriꝰ eiꝰ: ⁊ ipſe qdē nutrimētū eſt recti⁹: ⁊ eiꝰ hūor eſt melior: opȝ pterea ut poſt cibū ſequaſ aliū: q aūt dāt ipm añ cibū nō cupiūt ex eo nutrimētū: ⁊ timēt lōgā eiꝰ morā in ſtōcho. pp qd ſuſpicanſ putrefactionē ex eo fieri. ¶ De olera vo frida ut lactuca endiuia portulaca ſpinachia ⁊ bletones ⁊ criſones atriplices ⁊ ſilia nō ſunt uobis ꝯueniētia. Si tñ tpe eſtus magni in formis ſalate ex eis liberet ſumē miſceanſ cū petroſelio mētha ⁊ aliis calis ſupra tactis ⁊ cōdianſ cū bono oleo coi ⁊ ſale ⁊ aceto: in quo prius bullierint ſemina aniſi petroſelini ⁊ ſeniculi: ⁊ non ſit acetum ualde acre: ⁊ ex illis fiat ſalata.

De radicibus aūt ꝯuenire pt bancia ſȝ dēz ꝓparādo modū: q̄ apiuna eſt. ¶ Alliū aūt porrū cepe ⁊ bulb⁹. lȝ ex pte cōplōnis eor̄ ꝯuenirēt. tñ q̄ iflatiua ſunt hec oia ⁊ ſtōcho nociua ⁊ mali hūoris gñatia. iō omittanſ. ¶ Rape etiā ⁊ napi igne cocti quiqȝ comedi poſſent cū ſale ⁊ ſeniculo. Cōpoſte etiā ꝯuenire poſſent nō multū acetoſe: ſed ſufficiēter melle cōdite. ¶ Radix aūt que comediſ quiqȝ accipi pōt: ⁊ maxime poſt cibū: facit enīȝ digeri cibū: ⁊ lȝ ſit inflatiua tñ plus pdeſt: quare diuretica ſubtiliatiua exiccatiua reſolutiua. non multuȝ tñ in uſu habenda eſt. ¶ Locula etiā. i. rāponcioli: q̄ calidi ſunt comedi poſſent: melius tamen eſt q̄ coquanſ: ⁊ cum aromatibus ⁊ aceto non ualde acri condiantur.

De ferculis aūt uti poteſtis paneta facta cū brodio laudatarū carniū cū pane ſupra dicto: ꝯuenit etiā ius cicerū rubeorū: ius caulium bletaruȝ ⁊ radicū ꝯuenientiū ut petroſelinum ⁊ ſimilia. ¶ Laudanſ fercula herbarum ⁊ granorū de qbus ſupra facta eſt mētio: cōueniūt etiā ſuis tpib⁹ hauſcādoli ⁊ ſpagi ꝯditi tñ cuȝ aceto nō ualde acuto. ut ſupra. eteni tales apitiui ſūt ⁊ optimi.

De fructib⁹ vo gñal' regula eſt. q̄ fruct⁹ oēs aq̄ſi humidi ⁊ viſcoſi euitādi ſunt. ⁊ gñaliter oēs fruct⁹ recētes deteriores ſunt ſiccis. ¶ 2ª regula. q̄ fruct⁹ lenitiui uētris ſemp pmittēdi ſunt aliis cibis: ⁊ cōſtipatiui poſtponēdi. ¶ 3ª regula. q̄ fruct⁹ qui poſt cibū comeduntur plurimū meliores ſunt cocti q̄ crudi. ¶ Poma igitur vitāda ſunt: ⁊ pcipue uſus eor̄. aſſiduatio eni comeſtionis pomor̄ fac' euenire dolorē neruor̄: ⁊ ꝓpe in uere. Si tñ quiqȝ ex eis iuuat accipe: ſit poſt cibū: ⁊ ſint cocta: ⁊ çuccaro aſpſa. dāt eni eis çuccar̄ lenitionē: ⁊ eliganſ poma apiola uel dactylica: aut calimana: aut gaiola: aut alie pomor̄ ſpecies ad dulcedinē trahētes. ¶ Pira vo ſecuriꝰ q̄ poma ſumi poſſent in hyeme poſt cibū igne cocta cū çuccaro. ut pira ſcī Nicolai. pira glaciola ſemētina. ⁊ alia ſilia non ualde dura. Ea vo que dura ſunt ſolida ⁊ iſipida magis euitenſ. Eſtate vo eliganſ pira muſcatella iuniola. glaciola de pola ⁊ ſimilia. ⁊ ſumanſ poſt cibū nec tñ ex eis ſtomachus impleatur. ¶ Perſica vo q̄ frida ſunt ⁊ humida euitenſ. Si tñ ex eis quiqȝ ſumē libet ſit raro. ⁊ eliganſ nō ualde per maturationē mollia. ⁊ ſm Aui. pceptū debēt ſumi añ cibū. poſt cibū eni ꝓna ſunt corruptioni ⁊ frequēter alios cibos ad putrefactionē diſponūt. ¶ Pruna etiā frida ſūt ⁊ humida. ideo euitāda. quiqȝ tñ intētione mūdificādi ſtomachū a cholera ſumi poſſunt ieiuno ſtomacho ex eis quinque uel ſex: ⁊ ſint nigra uel citrina. Sicca vo q̄ pontica euitenſ. ¶ Uue vo laudanſ ſi ſint albe. q̄ nigris meliores ſunt. ⁊ ante q̄ comedantur ſteterit collecte ad minus per tres uel duos dies: ⁊ comedanſ poſt cibū uel ante ſi placet. ¶ Ficub⁹ etiaȝ uti poteſtis: maxime albis uel citrinis uel rubeis recētib⁹ bñ maturis: ⁊ comedi debēt añ cibū. eſt eniȝ in eis lenificatio ultima 2° can. Et iō poſt eas ꝯcediſ potꝰ aque ut adiuuet ad lenificādū. ex eis tñ meliores nobis ſunt ſicce: q̄ ſtomacho cōformiores. apiūt eni oppilōnes epatis ⁊ ſplenis. qd in nobis maximū eſt remediū. apitiua eni tal'r p anētub⁹ laudauerūt ualde ſapiētes. Quāuis ſic⁹ ſicce ſua cal'itate aliqual'r nocēbāt epati cholerā augēdo. iō docuerūt ſapiētes auctores. ut cū amigdalis comedanſ dulcib⁹. augeſ eni ab eis lenificatio ear̄. ¶ Et qdā dixerūt. q̄ ſi comedanſ cū nucib⁹ in ieiunio: mirabilia iuuamenta ſunt in expellēdo vias cibi. ¶ Laudauerūt etiā nō parū ſapiētes arabes ⁊ hiſpani vinū de ficub⁹ ꝯferre ſtomacho: incitare appetitū: puocare urinā: lenit etiā uētrē: abſtergit: uelociterqȝ deſcēdit ⁊ penetrat. Et poſſet fieri ſic. ut in maſtello vno muſti ponerenſ lib. iiij. ficuū ſiccar̄: ⁊ bulliret totū inſimul. ⁊ intelligi etiā pōt vinū de ficubus. vinū in quo coquerentur ficus ſicce. Et lȝ ficus cal'e exiſtāt: ⁊ iſlāmabiles. tñ ꝓpter puā morā quā in viis ꝯtrahūt caliditatē nō augerēt. ¶ Laudo igiſ q̄ bis aut ſemel in mēſe coqui faciatis fialā vnā vini planēſis albi cū ficubus decē minutim inciſis: uſqȝ ad ꝯſumptionē quarte ptis: ⁊ ex tali vino bibatis per duos cōtinuos dies cyathū vnū ante cenā ⁊ tātūdem ante prandiū. ¶ Amigdale dulces tēperate ſunt ad calidū tñ trahūt: q̄ tñ difficilis ſunt digēōnis q̄uis: ⁊ multū in ſtomacho morātes. ut 3° Almā. Jō comedanſ cū çuccaro. ſic eni dāt bonū nutrimētū lȝ paucū. Laudo tñ magis ferculū uel panatā ex eis ſm ritū paduanū factam. ⁊ in ſumma aperiunt ⁊ leniunt. ¶ Auellane. quia cal'e ⁊ epati amice ꝯuenirēt uobis. tñ q̄ tarde digēōnis exiſtūt: uomituȝ excitātis: iō relinquanſ. pnt tñ poſt cibum ſumi çuccaro ꝯfecte: q̄ tunc correcte ſunt. ⁊ laudauit eas ptiſſimus Hyppocras q̄ in cerebro augmentum faciāt. ¶ Citra lȝ in ciuitate iſta non ſint in uſu. tñ ſi haberi euitāda ſunt. q̄ frigida. lȝ eorum cōplō diuerſa exiſtat. Cortex eni citri calidus eſt ⁊ hu. caro eius frida ⁊ ſicca. ſemē cal'm ⁊ ſiccū. Quiqȝ tñ citra melle cōfecta comedi poſſent. ⁊ ſm Auic. pceptuȝ can. 2°. nihil poſt ipm nec añ comedaſ. ¶ Ceraſa quoqȝ quia frida ⁊ humida ſunt fugiēda. Si aūt quiqȝ ſuis tpib⁹ ſumerenſ. ſint ceraſa dura rubea uel alba ⁊ poſt cibum comedi debent ⁊ pauca.

¶ Criſomilla etiã ſiue armillia frida ſunt ⁊ humida.iõ relinquãt: gñant eni hũorẽ uelocis putrefactiõis.iõ apta ſunt febrẽ iducẽ. Si tñ liberet qñqꝫ ex eis cape comedant an cibũ.⁊ poſt bibat bonũ vinũ.⁊ poſt iterꝫ comedant aniſi ꝯditi. ¶ Caſtanee fride ſũt ⁊ ſicce ⁊ uẽtoſe ualde.iõ nõ ſit in eis uſus. poſſẽt tñ qñqꝫ comedi cũ çuccaro poſt cibũ ⁊ dãt nutrimẽtũ ſatis cõgruũ.⁊ ꝯfortãt mẽbra omnia ſm Auic.ſnlam. ¶ Dactyli lꝫ cali exiſtãt.nõ tñ ꝯueniũt cõplonib⁹ calis: calefaciũt eni ⁊ gñant ſanguinẽ groſſuꝫ qui cito ad cholera ꝯuertit: ⁊ nõ ſunt ꝯuenĩetes hñtib⁹ epar calidũ.ut Seraph. dixit auctoritate Raſis. Ideo nõ ſint in uſu. ¶ Pinee autẽ grana laudant uobis: calefaciũt eniꝫ corpus ⁊ mẽbra tremorẽ patiẽtib⁹ ꝯferũt.3° Almãſ. ¶ Fiſtici ul' piſtachij cali ⁊ ſicci exiſtũt boni ſtomacho: aperiũt oppilones epis: ꝓhibẽt nauſeã ⁊ ꝯfortãt os ſtomachi ⁊ ſubuerſionẽ remouẽt: iõ laudant poſt cibũ pluſqꝫ amigdale dul. ¶ Iuiube aũt ſꝫ Auic. fride ſũt in ꝑ gdu ⁊ tempate in hũiditate ⁊ ſiccitate. Neſcio aũt ad qd ꝯferãt uobis. Dixit aũt gal'. Nõ reppi iuiubas in cõſeruãda ſanitate ⁊ egritudie remouẽda aliqd opantes: ſed reppi eas difficil' digõnis ⁊ pauci nutrimẽti. ¶ Mora bñ matura ad caliditatẽ declinãt: ea vero que imatura ſunt frida ⁊ ſicca exiſtũt. Et in ſumma dulcia uobis ꝯuenire poſſent an cibũ ⁊ leniũt uẽtrẽ: nõ plene aũt matura ꝓhibẽt fluxũ humoꝝ ad ſtomachũ ⁊ alia mẽbra ⁊ nõ bñ matura comedant poſt cibũ. ¶ Granata triũ ſunt ſpẽꝝ dulcia que frida ſũt ⁊ hũida acetoſa que frida ſunt ⁊ ſicca. Muça que dicunt medij ſaporis ⁊ ſunt media in cõplone iter alia. Dulcia ꝯueniũt uobis nõ multũ tñ in uſu. Acetoſa vero magis via ꝑuiſiõis qꝫ vis cibi cõuenire poſſent; magis tñ cõpetũt muça qꝫ alia. Et in ſumma inqꝫtũ oia granata ſunt ꝓuocatiua urine laudarentur. ¶ Acetoſa tñ magis iter alia ꝓuocatiua ſunt. ideo ꝯuenire poſſent ex hoc: ⁊ qꝛ hñt mirabilẽ ꝓprietatẽ in ꝓhibẽdo corruptionẽ cibi in ſtõacho. ut Auerrois 5° colliget. ¶ Citonia frida ſunt ⁊ ſicca: que an cibũ ſumptũ uẽtrẽ ſtringũt ol nõ coctiõis: poſt cibũ uẽtrẽ largũ faciũt comprimẽdo: ⁊ oẽs ſpẽs coꝝtã dulciũ qꝫ acriũ ꝓuocant: ⁊ iõ ex hoc ⁊ qꝛ ſtomachũ ꝯfortãt appetitũ incitãt laudarẽ ea uobis: nõ multũ tñ ſunt in uſu hñda. Multitudo enim comeſſionis eorum generat dolorem iũcturarũ 2° canon. ¶ Nuces cal'e ſunt ⁊ ſicce: ⁊ lꝫ ex hoc laudãde eẽnt uobis. tamẽ qꝛ graues ſtomacho ⁊ digeſtioni ⁊ nomitiue ſunt capiti nociue ⁊ pectori ⁊ generãt cholerã multã: iõ relinquant. cũ ficubus tñ minus male ſunt: ⁊ poſſunt ſecurius hyeme ⁊ tpe frigido cõcedi: ⁊ dicit qꝫ faciũt paraleſim lingue. ¶ Sorbe ⁊ meſpille omnes frigide cõplonis ⁊ ſicce ſunt: ideo raro comedant: ſtringũt enim uentrẽ: ⁊ digeſtioni difficiles ſunt: qꝛ tñ appetitũ excitant delectũ. ideo rariſſime poſt cibũ tamẽ ſumi poſſent. Et hec de fructibus pauca ſufficiant. ¶ Reliqua autem terre naſcentia ut fungi tartufule ſpongioli: ⁊ talia omnia euitentur: qꝛ uenenoſa ſunt: ⁊ dicuntur apoſtemata terre.

De ſaporibus

aũt ⁊ condito diuerſe ſpecies ꝯuenire poſſent ut ſinapiſmũ inter acutum ⁊ dulce mediũ ⁊ cũ groſſis carnibus uel piſcibus ſumi debet: cum ſubtilibus autem non. ¶ Alleata etiã poteſtis uti facta cũ alleo ꝑcocto ⁊ cũ granis feniculi uel piperis. ¶ Salſa aũt etiã ꝯueniret uobis: ſꝫ fiat ex agreſta loco aceti ⁊ cũ pipere uel gariofil'. uel bulliat acetum cũ roſmarino ſerpillo maiorana. ⁊ ex tali aceto fiat ſalſa frangit enim per decoctionẽ talẽ aceti malina. Eſt enim acetũ haud parꝫ neruis inimicũ. ut 2° tertij ꝑ cap. de ingt. Et ledit eos omne acetoſum ſtipticum ⁊ infrigidatiuum potentia. ¶ Conueniũt etiã uobis ſapor ex amigdalis factus: quẽ camellinum uocãt: ⁊ ſapor ex agreſta qui ſofritũ dicit: ⁊ ſapor alb⁹ ad acetoſũ nõ tẽdẽs. ¶ Sapor etiã qui apud nos dicit cõpoſtella competit niſi ad acetoſum declinet. Ideo corrigatur acetoſitas ab eo: ⁊ ab omni cibario: ut ſupra dictum eſt. ¶ Et in ſumma laudo omnes ſapores qui dulces ⁊ calidi ⁊ non ualde acetoſi ex ſtunt.

De conditis

vero ⁊ ſalſamẽtis conuenire poſſent oliue cõdite. cal'e ſunt enim ⁊ ſicce apiũt leniũt uẽtrẽ: ⁊ os ſtomachi faciunt robuſtũ. ¶ Napi etiã ꝯditi ꝯueniũt: etenĩ apitiui ſunt: caueant ſi acetoſi fuerit. ¶ Cepe etiã ſub cinerib⁹ cocte ⁊ aceto pauco ⁊ melle ⁊ oleo cõdite ꝯuenire poſſent raro tñ: ſed qꝛ exiccãt ⁊ appetitũ excitãt. ideo aliqñ ꝯueniũt. ¶ Oẽs etiã cibi melle ꝯditi ꝯueniũt euitent tñ eſtate ne epar inflãmẽt: ſed çuccaro ꝯdiant cibi in eſtate. ¶ Cappares etiã ſaliti ſm uſum cõditi cõueniũt: ſed corrigat aceto. ¶ Salſamẽta etiã oia ex pte qꝫlitatis ꝯuenirẽt niſi aliud repugnet: ut calitas cpatis timor de aduſtione ſanguinis ſcabies ⁊ ſilia. Mel etiã qꝛ calidũ ⁊ ſiccũ oi modo ꝯuenit: ſed tpe magni eſtus dimittat. çuccarũ vero cal'm ⁊ ſiccũ oi tpe ⁊ oi mõ ſecuri⁹ comedat. ¶ Uinũ etiã coctũ ꝯueniẽs eſt: ⁊ ex ipſo tpe eſtiuo cõditi cibaria pñt. ¶ Uino aũt granatoꝝ qñqꝫ uti poteſtis. ut eſtiuo tpe ſed raro: ⁊ ſilr vino citoniorũ. ¶ Oleũ aũt quo uti debetis: ſit oleũ oliuaꝝ dulce ⁊ duorũ annoꝝ ad minus. ¶ Spẽs aũt que in cibis ueſtris poni poſſent ſunt oẽs cal'e ⁊ ſicce epiteos: ut ſal cinamũ cinamomũ gariofil'. galanga çinçiber macis cardamomũ maius ⁊ minus feniculus aniſum ⁊ petroſelinũ lignum aloes crocus pip triũ generũ. ſal. lõ. ⁊ ni. ciminũ carui leuiſticum anetũ ameos origanũ ſerpillũ mẽtha ⁊ alia ſimilia. ¶ Conueniũt autem aromata dulcia cõia eſtate: hyeme vero fortia. ¶ Laudo quoqꝫ nõ parũ tpe hyemis harũ ſpẽrũ uſuꝫ. ℞. ſſ. albi. ʒ.j. coriãdri per diẽ ⁊ noctẽ in aceto macerati ⁊ ſiccati. ʒ.v. amomi been albi origani roſmarini. añ. ʒ.ij. gariofi. croci. añ. ʒ.j. cinamomi electi. ʒ.j. fiat puluis. ¶ Eſtate autẽ fiant ſpecies tales. ℞. cinamomi elci. ʒ.j. ſſ. al. ʒ.v. roſ. gap. ſandaloꝝ ru. añ. ʒ.iij. ſpice nardi. ʒ.j. fiat puluis.

De cõfectionibus

vero plures ꝯuenire poſſent in tpe hyemis cinamomũ dyacinamomũ dyaciminũ aromaticũ ro. dyagalãga dyambra dyamargariton dyatrionpipeon: delectabilior ⁊ mihi magis dilecta cõfectio eſt ꝑma 2° ⁊ 6°. ¶ Tempore aũt eſtiuo laudant dyarodon abbatis triaſandal'. cõfectio roſate nouelle. letificãs etiaꝫ Almãſoris. lꝫ calida ſit. ⁊ debẽt cõfectiones iſte ſumi per duas horas ante cibuꝫ ſine potu: aut cum pauco potu nõ potenti uini. Attinent tamẽ dicte confectiones medicine magis qꝫ cibo. ¶ Magis aũt cibales ſunt ut pinachea piſtachea auellane condite amigdale confecte ſauonea aniſum ⁊ coriandrum ⁊ ſimilia. Inter hec eligantur prima ⁊ 2ª ⁊ due ultime.

De electuarijs

vero talis datur regula. qꝫ electuariorũ quedã ſumunt pro cõfortatione appetitus: quedã pro digõne melius celebranda. ¶ Illa ergo que aſſumunt pro appetitu excitãdo per horas duas an cibũ capi debẽt. ut ſtatim dictũ eſt: talia autem ſunt: ut çinçiber cõditũ iringi cõdita acorus cõditus nuces cõdite: ⁊ alia que oia meliora ſunt a medietate autũni uſqꝫ ad medietatẽ ueris. Reliquo aũt tpe ꝯueniret magis cinamũ ꝯfectũ lignũ aloes cõfectũ. Confectio aũt de mirabolanis kebulis. he enim cõfectiones humorũ ſuperfluitates in ſtomacho remanentes exiccãdo ⁊ exprimendo educant. Conueniunt etiam pira condita ⁊ citra etiã ꝯdita. ¶ Laudo etiã ut priores dicũt uſum electuarij huius qd apud me expertũ eſt ⁊ ſecretũ teneo. ℞. triũ piperuꝫ galãge caſſie lignee calami aromatici croci ciperi ſpice inde gariofil'. cinamomi coſti dulcis cardamomi cinami carpobalſami. çinçi. ſeminis mirti oium. añ. ʒ.j. maſticis. ʒ.v. terant cribellent ⁊ conficiant cũ melle diſpumato. Doſis huius eſt coclear mediũ in mane ante cibũ ⁊ tãtidẽ hora qua itur ad dormiẽdũ: ⁊ carum habere electuariũ hoc: ualet enim obliuioni frigori renũ dolori iuncturaꝝ egritudibus ueſice humori crudo ⁊ ſode fride ⁊ uaporoſe tuſſi ſtatice. ꝑparat ⁊ rectificat ſtomachuꝫ fugat uẽtoſitates groſſas digerit cibũ excitat appetitũ: reſoluit fl'a groſſum in ſtomacho. ualet viſui mẽti noci canici podagre fride ⁊ cõſeruat ſanitatẽ peroptime. Sit autẽ eius

tibus a principio nouembris uſqz ad finẽ februarij. ¶ Alio aũt tpe utamini elẽario de ꝑaloaloes cuiꝰ intẽtio eſt calefacẽ cõfortare ſtõcbũ ⁊ calefacẽ mẽbra ſine ſupfluitate ⁊ digerẽ cibũ ⁊ exiccare moderate fl'a ⁊ apire vias: ⁊ eſt mibi eiꝰ deſcriptio. ℞. ſpice inde ⁊ celtice: ſemis apij: aniſi maſticis. añ. ʒ. j. ligni aloes marubij. añ. ʒ iij. calami aromatici gariofil'. ro. añ. ʒ. ij. macis cinami gallie muſcate. añ. ʒ. ij. nucis muſ. ʒ. v. ↄficiantur cũ ſy. ro. ⁊ accipiaſ ex ipſo coclear vnũ p vnã borã añ diẽ ⁊ põt ſumi mediũ coclear p duas boras poſt cenã ſine potu.

¶ Que animalium partes ſint eligende.

Dicto de elẽarijs. reſtat iuxta tacta dicere quoꝝ mẽbroꝝ aialiũ uſus cõueniat: pro quo tales ꝓmittanſ regule. ¶ Prima. ꝙ oium mẽbroꝝ groſſum viſcoſum frigidum ⁊ oppilatiuũ nutrimẽtum generãtium fugiatis uſuz. ¶ 2ª regula. ꝙ ſi ꝑdicta qñqz placeãt: ut feruoris tpe ſunt pedes ⁊ ſilia: ſumi debent cũ aliquo ſapore ſubtiliatiuo iciſiuo ⁊ tẽperate acetoſo. ¶ 3ª regula ꝙ aialiũ oium añriora leuiora ſunt digõni ⁊ calidiora. Poſteriora ṽo frigidiora ⁊ groſſiora. ¶ A capite ergo incipiens ſermonẽ uniꝙ cerebrũ qõlibet eſſe frigidũ ⁊ bumidũ. Uolatiliũ tñ cerebrũ: ⁊ maxime mõtanoꝝ melius eſt: nõ ſi: ergo in uſu. generat eni fl'a ⁊ bumores groſſos facit nauſeã ⁊ inolutionẽ ſtõcbi: tarde digeriſ ⁊ deijcit appetitũ. Si aũt ex eo qñqz placet ſumẽ laudaſ cerebrum leporis cuniculi bedi ⁊ vituli maxĩe eſtiuo tpe. ⁊ ſint preparata cũ ſpẽbus ſupradictis ⁊ ſale. ¶ Alie aũt capitis ptes groſſe exiſtẽs flegmatice ⁊ viſcoſe reprobanſ. generant eni febres ⁊ cbolericos dolores licet multum nutriãt. ¶ Medulla calida eſt ⁊ bumida: ⁊ vituperatur. qꝛ ſtõcbũ conturbat ⁊ mollificat delet appetitum. minus tñ nocebit ſi ſale ⁊ aromatibꝰ ut de cerebro dictum eſt condiatur. ¶ Uber frigidum eſt ⁊ ſiccum: qõ tñ compl'oni ueſtre eſtiuo tpe conuenire poteſt: ſi fuerit ex lactenti aiali pingui: aut ex aiali lac bñte: qõ melius eſt: ⁊ cum aromatibus comedatur. ¶ Pulmo frigidus eſt ⁊ bumidus ⁊ non boni nutrimenti ideo dimittatur: lꝫ tñ faciliter digeratur. ¶ Cor calm eſt ⁊ ſiccũ nec uobis cõpetit. eſt enim difficilis digõnis pauci groſſi ⁊ non conuenientis nutrimẽti. ¶ Epar calidũ eſt ⁊ bumidum tarde digeritur ſanguinem dat groſſum ⁊ tarde in uenas penetrat. ¶ Melius tñ epar eſt anatis pinguis galline bedi ⁊ non multũ per aſſationem induretur. ¶ Splen frigidus eſt ⁊ ſiccus mali nutrimenti ⁊ groſſi: ⁊ eſt tarde digõnis: melioꝛ tñ inter alios eſt ſplen porci. dꝛ enim conferre ſtõcbo ſua ſtipticitate. ¶ Renes lꝫ in caliditate equales exiſtant: in ſiccitate tñ excedunt: nutrimentum ꝓbent pauci ⁊ groſſum: ⁊ meliores renes ſunt porcini ⁊ bedini ⁊ poteſtis ex eis comedere: ſed nõ in uſu. ¶ Uẽtres frigide compl'onis exiſtunt pauci nutrimenti ⁊ flatici ideo dimittanſ. Uẽtres aũt meliores ſunt auiũ ꝙ̃ quadrupedum. Si aũt comedanſ cũ ſpẽbus ↄdianſ ⁊ raro. Uẽtres aũt galloꝝ ⁊ gallinarũ ſtõcbo conferunt ſi bene digerantur. ¶ Cauda calã eſt ⁊ cbolerã generat: nõ th i uſu bẽaſ: qꝛ faſtidiũ ſtõcbi facit. ¶ Pedes non multũ vituperanſ: lꝫ bumorẽ viſcoſum generent. bumoꝛ tñ qui ex eis generaſ eſt laudabilis paucarũ ſupfluitatũ ⁊ ſunt boni cbimi ⁊ nõ multi nutrimenti: ⁊ licet viſcoſi ſint ſui tñ viſcoſitate uẽtrẽ mollidt. Cauete tñ ab uſu coꝝ diu in aceto maceratorum. ¶ Teſticuli calidi ſunt ⁊ bumidi: ⁊ ꝗ̃to ſunt groſſiores ⁊ maioris aialis tanto difficiliores digõni ⁊ plurimi nutrimenti exiſtũt. Et melioꝛ teſticulus eſt iuuenis aialis ⁊ inter teſticulos uolatiliũ meliores ſunt galloꝝ pdicũ ⁊ faſianoꝝ. Quadrupedum ṽo aialiũ teſticuli meliores ſunt ut bircoꝝ vitulorũ ⁊ bedoruꝫ annualium. ¶ Conueniunt igiſ uobis: qꝛ laudabile faciunt nutrimentum. meliores tñ ſunt elixi ꝙ̃ in alio ꝑparationis modo. ¶ Ale ṽo auiũ laudabiliũ ut ptes oſſuoſe ⁊ pulpoſe laudnaſ in uobis oi mõ. ¶ Caro ubera ſine pinguedine uobis laudabilis exiſtat. generat eni ſanguinem bonũ paucarum ſupfluitatum ⁊ magis ⁊ melius nutrit ꝙ̃ pinguedo. nutrimẽtuꝫ nãqz bumidũ ꝓbet pinguedo ⁊ multaꝝ ſupfluitatũ. ¶ Caro ṽo variata uel ꝑgulata nutrimẽtũ prebet ſatis equale ⁊ cõueniens. ¶ Cutis frigida ⁊ ſicca generat ſanguinem viſcoſum oppilatiuum. ideo euitetur.

¶ Regule de modo preparationis ⁊ coquendi carnes.

Dicto de mẽbris aialiũ nũc de ꝑparationis uel coctionis mõ dicaſ. ¶ Premittẽde tñ ſũt regule alique. ¶ Prima ꝙ carnes oium aialiũ bñtiũ corpa groſſa ⁊ macra meliores ſunt elixe ꝙ̃ aliter ꝑpate. ¶ 2ª. ꝙ carnes uolatiliũ pinguiũ ualde meliores ſunt aſſate: macroꝝ ṽo ecõuerſo. ¶ 3ª. ꝙ carnes oẽs cũ cibis groſſis ⁊ viſcoſis cocte ⁊ cũ faſeolis faba frumẽto ⁊ ſilibꝰ vitari debẽt. ¶ 4ª ꝙ aſſataꝝ carniũ ſupficies nõ cõedaſ. ¶ Caro igiſ elixa laudabilis aialis ut ſupra ſufficiẽter cocta a uobis eſt eligẽda pre alijs. ¶ Caro aũt ſup prunas aſſata multũ nutrit ⁊ corpꝰ forte reddit ſi bñ digeraſ. dꝛ tñ ꝙ difficilis exiſtit digõni ita ꝙ nunꝗ̃ tota digeriſ que cũ comediſ ſola ſumi oꝛ ita ꝙ nullus aliꝰ cibꝰ eã ꝓcedat uel ſequaſ: ⁊ poſt eã parũ aut nibil bibendũ eſt. ¶ Caro ṽo frixa cũ pinguedine faſtidiũ generat: ⁊ ſtõcbũ nauſeat: ideo non ſit uobis in uſu: ⁊ grauioꝛ eſt ꝙ̃ cocta ſup prunas. Frixa ṽo cũ oleo melioꝛ ⁊ leuioꝛ eſt ꝗ̃ꝫ cũ pinguedine. ¶ Caro ṽo ois aſſata ⁊ in furno uel craticula cocta: ꝗ̃uis paucum det nutrimẽtũ ↄuenit uobis: ⁊ ſil'r caro ois ↄſeruata ut lardu taloꝝ uel mortariolarũ: aut ilarũ nõ ualde pinguiũ conuenit uobis: qꝛ exiccat ↄſumit ⁊ paucificat bumores. ¶ Caro autem in ueru aſſata ẽt uobis conuenit ſi bene digeriſ: qꝛ tamẽ tarde digeriſ: ideo bẽaſ cautela bec: ut nõ multũ ex ea repleatur ſtõcbus. ¶ Caro ṽo cocta cũ laganellis baldonatijs frumẽto ⁊ ſilibꝰ viſcoſis mala eſt. ¶ Caro ẽt ois aceto preparata mala eſt ⁊ vitanda. Ledit eni acetũ neruos ualde ⁊ infridat ſi aũt qñqz ut calis tpibꝰ acetoſa placẽt ut gelatina: qꝛ cbolerã reprimit epar ↄfortat ⁊ incidit groſſos bumores: corrigatur acetum cũ çuccaro uel al'r ut ſupra cũ agreſta uel vino citonioꝝ dulcorato. Gelatina igiſ ſulcida ⁊ ſapoꝛ ois acetoſus euiteſ niſi malitia aceti reprimaſ çuccaro aut ſpẽbꝰ calidis ut ſupra. ¶ Caro ẽt ois cũ ſpẽbꝰ ↄdita laudabilis eſt uobis maxime hyemali tpe ⁊ ſil'r cocta cũ amigdalato pãnico durello feniclo petroſilio alijſqz ml'ns ſupratactis calis apitis.

¶ De potu an vinum conueniat in dolore iuncturarum.

Prolixo ſatis dito ſermone ciboꝝ ad potũ ueniendo inueſtigabiſ quis ⁊ qualiter potus conueniens exiſtat. ¶ Dico igiſ ꝙ illuſtriũ auctoꝝ plurimi videnſ oi mõ ꝓbibere vinũ: ut Auicꝰ 22ª tertij. caꝑ de cautela a doloribꝰ iũcturarũ: ⁊ deuitẽt potare vinũ plurimũ. imo oẽ vinũ. Idem etiã Raſis 9º Almã. caꝑ ꝓ. ⁊ idem in diuiſionibus Serapio quoqz Deliabas Iſaac Galienus Auẽçoar ⁊ oẽs idem. ¶ Amplius rõ talis eſt: qꝛ vinum ſua caliditate bumores ponit in fluxu. Et qꝛ a debili iuncturaꝝ calore nõ bene digeri põt. imo reſolutis leuibus ⁊ ſubtilibꝰ ptibꝰ acetat frequenter in iũcturis mordicando: quare ledit eas multũ ut princeps Aboali; 3ª tertij. ꝓ caꝑ. ¶ Ad intelligẽdũ aũt boc ſciẽdũ ꝙ dũ auctores videnſ ꝓbibere vinũ. uel eſſe põt dũ actual'r doloꝛ exiſtit: uel dũ iã euaneſcẽte dolore uolũt ab eiꝰ icurſu pſeruare iuncturas. ¶ Intelligẽdũ 2º ab auctoribꝰ non fuiſſe preceptũ boc abſolute: ſed magis ⁊ minꝰ ſꝫ diuerſitates cõplexionũ ⁊ alioꝝ. Alicui eni cõpl'oni vinũ cõcedunt: ut Aui. placuiſſe vi dum ingt. vinũ plurimũ ⁊ groſſuꝫ. Cõcedit eni vinũ: ſed nõ abſolute. imo moderamine recto. ⁊ ſic Raſ. 9º Alm. ⁊ alibi in lib. iuncturarum. ¶ Sciendũ 3º ſniam auctoꝝ cẽuerã nõ repugnãte contrarietate maiori aut debilitate ⁊ ſimilibꝰ. ¶ Sciendum 4º ꝙ ſermones auctoꝝ extẽdi poſſent ad vinum fumoſum potens ⁊ vinoſum uel ad pauciferũ aquoſuꝫ aut ad mediocre. Et iuxta premiſſa tales ſunt iſte ↄcl'ones recte tenẽde. ¶ Prima ↄcl'io. ſtãte actuali ictũ dolore nõ premiſſis ulibꝰ euacuationibꝰ nulluꝫ vinuꝫ ↄueniẽs exiſtit. Probaſ ↄcl'o. ꝓ qꝛ fumoſum ⁊ potens vinum nõ conuenit. qꝛ caliditate eius in fluxu ponit bumores ⁊ dolorem ſic augeret. Secundo nec debile ⁊

aqueũ vinũ ↄueniẽs eſt: q͛ ueluti frigidum ex parte ſui caloris paucitate in iuncturis aptũ eſt acetare ⁊ ipſas taliter mordicare ⁊ dolorẽ augẽ. 3° non cõpetit mediocre: q͛ ptim hẽt calefacere ⁊ fluxũ augẽ. ptim q͛ infridat ⁊ debilitat. Hanc ↄclõnẽ intellexerunt auctores q̃ dixerũt oẽ vinũ eſſe vitandũ. ❡ 2ª ↄclo. q̉ ꝑmiſſis uſibus euonibus ⁊ mĩ ex parte flatica in declinatione uſi ⁊ uera paruꝫ vini potentis in aurora ſumpti cõuenire põt. Patet ↄclo. q͛ tũc tale vinũ hẽt reliquias mãerũ cõſumẽ ⁊ exiccare: nec ſui paucitate ſupflue calefacit: nec humores in fluxu ponit: q͛ preſupponit̃ eos edatos fore. ❡ 3ª ↄclo. q̉ intentione hita ad ꝓſeruãdũ in calis cõplonibus ⁊ mẽbus v̾tute ex parte forti ⁊ corpe ꝑ dimiſſionẽ vini nõ incurrente debilitatẽ ſtõchi uel principaliũ mẽbrop nullius vini potus cõuenit. Hec ↄclo niſalis clara eſt. Pmo q͛ vinum calm ex parte mãm hẽt augẽ in cal'a cõplone. Jtẽ q͛ v̾tus fortis nõ eget reſtauratiõe p vinũ. 3° q͛ ſi ex dimiſſiõe vini corpus incurreret debilitatẽ: poſſent ſubſeq accitis morbo ſuſpectiora: ut apa ſtõchi uel epatis paleſis tremoꝛ ⁊ ſilia. Jdeo in ↄclone dicebat̃ q̉ corpus nõ incurreret debilitatẽ ex dimiſſione vini. Et hec ↄclo fuit in mẽte auctoꝝ ꝓhibẽtium vinum ſimul cũ ↄclone ꝑma. ❡ 4ª ↄclo ſeq̃t̃ ex 3ª: q̉ qñ ꝓſeruare intẽdimus ſuſpecta ex parte v̾tute: vinũ mediocre cõpetit. Patet iſta: q͛ ſui mediocritate v̾tutẽ roborat nec calefacit ita q̉ humores in fluxu ponat: ⁊ v̾tus ẽt que fortis eſt ſatis ſufficit ipſum hñi digerẽ: ideo nõ eſt aptũ in iũcturis acetare. ❡ 5ª ⁊ ultima ↄclo. q̉ lꝫ vinũ cõpetat ut p̄cedẽs ↄclo ponit: magis tñ conuenit vinũ medicinale diureticũ ⁊ opponens generationi mãeꝝ que ſunt cã doloris in uobis. cõclo iſta pꝫ. ꝓ q͛ tale vinũ hẽt ꝓhibere gñationẽ mãei que facit dolorẽ: ⁊ gñatam exiccare: ⁊ ſic a dolore ꝓſuare. 2° q͛ diuretica oĩa mãs p vias urine p̄cipitãtia ↄuenientiſſima ſunt. Et intellexit hec p̄ncepſ Albohali qũ inq̃t. Deinde admiſtra ꝓuocationem. nã ꝓuocatio ſiccat mãs doloꝝ iũcturaꝝ: qñ ipſa ſicut ſcis eſt ex ſupfluitate que eſt epatis ⁊ neruoꝝ: ⁊ ꝓpꝛie in podagre cauſa. ❡ Ex quibus oĩbus facile tolli põt apparens ↄ̃dictio in auctib° ſupra allegatis. ❡ Ex qua ultima ↄclone infero. q̉ vinũ cui° deſcriptionẽ dedi uobis ↄuenientiſſimum eſt. Pmo q͛ v̾tutis cõfortatiuũ pp vinũ. 2° q͛ mãei ꝓhibitiuum pp mel ⁊ roſmarinum. 3° q͛ gñate mãei p urinales vias eductiuum pp paſſulas ⁊ feniculũ. ualde igit̃ laudo potũ illum. Cuius deſcriptio ℞. roſmarini feniculi añ. lib. ſ. paſſularum. lib. v. mellis lib. vij. ponantur in duobus maſtellis muſti ad bulliendum. ⁊ ſit hoc pro hyeme. Pro eſtate võ. ℞. roſmarini ſeminis feniculi añ. lib. ſ. paſſularum lib. j. mellis lib. viij. ponantur in duob° maſtellis muſti ut ſupra.

De potu tamen alique notentur regule. ❡ Prima q̉ ſi quandoqꝫ ꝓpter eſtum plus de vino bibere contingit: tunc parum ſumat̃. ❡ 2ª q̉ ſi vinũ ueſtrũ lymphare placebit fiat ſemp cũ aq̃ decoctiõis feni. in hyemis tpe ⁊ paſſularũ võ uel ordei in eſtate: aut ẽt in eſtate cũ aq̃ decoctionis panici aniſi uel feni. ❡ 3ª q̉ ſi vinũ bibit̃ lymphatũ ſemp fiat p duas uel tres horas antq̃ bibat̃. ❡ 4ª q̉ nunq̃ bibatis vinũ poſt prãdiũ uel cenã p tpe: ⁊ ſi ſitis infeſtat uos bibat̃ ſuccarũ roſatũ cũ aq̃ cocta eſtate: ⁊ ſuccaꝝ cũ aqua cocta hyeme uel aqua mellis. ❡ 5ª regula. q̉ potus vini nõ ↄuenit uobis poſt fructus humidos ⁊ aqueos: q͛ facit aquoſitatem in uenis penetrare. eſt enim vinum penetratoꝛ bonus. ❡ 6ª regula. q̉ ſi ex vino deſcripto pcuteret̃ caput ueſtrum: lymphetur ut ſupra. ❡ 7ª q̉ ſi eſtiuo tpe ſentiretis ex vino calefactionem comedatis poſt cibum quatuor uel ſex grana mirtilloꝝ. ❡ 8ª regula. q̉ vina turbida ⁊ groſſa ⁊ ualde fumoſa non tãgantur. ❡ 9ª q̉ caueatis bibere vinũ aliqñ ſtõcho ieiuno. nocet enim ualde cerebro ⁊ neruis. ❡ 10ª regula. q̉ ſi vinum ꝓpter inteſam ſitim ſumeretur ſtatim poſt ipſum prouocandus eſt uomitus: ut infra videbitur. ❡ 11ª q̉ aqua mellis poteſtis uti tpe hyemali niſi ex ea ſentiretis calefieri epar. De aqua ſimplici regulas non pono: quia non eſt conueniens uobis. ❡ Poteſtis ẽt uti tpe frigoris hoc alio potu. ℞. cinamomi electi. ʒ. j. ſ. ʒ. ij. piperis longi galange gario. añ. ℈. v. granorũ paradiſi cardamomi. añ. ʒ. j. ſ. vini nigri uel cereſoli j planatis lib. xv. aque lib. xl. mellis lib. vj. bulliant ſ̃l per tertiam partem hore. deinde colentur p ſaccum totiens quotiens clarefiat. Hec de ſcda non naturali re dicta ſufficiant.

❡ De motu ⁊ quiete. Cap. III.

T**Ertia res** nõ nãlis ſupra in ordine ꝑmiſſa fuit quies ⁊ motus. p quibus dicẽdum: q̉ utamini gete ⁊ exercitio temperato: ut egratiõe ⁊ non ſupfluat: qm excitat ad podagrã ⁊ dolores iũcturarũ. 22ª tertij. ❡ Dico igit̃ q̉ mane expulſis debite ſupfluitatib°: bonũ eſt facere fricationẽ mẽbrorũ dolẽtiũ cũ oleo ſale cõmixto uel cũ aq̃ pauca multo ſale cõmixto uel cũ ſolo puluẽ ſalis. Cuius ſnĩam vide a Serap. 4° breuiarij. ultimo cap. qñ inq̃t. Et ex eis que cuſtodiũt hoiem ne accidat ei podagra eſt embroca cũ aq̃ ſalſa ⁊ ſale cõmixta: qñ infundit̃ ſup duos pedes ſemp ⁊ ſal tritũ: ⁊ qñ aggregat̃ cũ oleo: ⁊ fit ex eo emplm pedib° uel fricatio fit cum eo. Et poſuit Serap. oleũ: q͛ timuit multã exiccationẽ ſalis. Facta fricatione poteſtis equitare: attendẽdo tñ ne iuncture frigus icurrãt. ❡ Laudat̃ ẽt mot° brachioꝝ ⁊ pũũ ſupioꝝ. Diuertũt enĩ humores a fluxu ad inferiora. vnde ↄueniẽs eẽt frequẽter q̉ cũ ſagittare: aut gladio aliq̃liter põderoſo ligna icidẽ: aut malleo malleare aut ſecaſ aut ad aleas ludẽ: aut alia exercitia facẽ q̃b° ſupioꝝ mot° fiat. ❡ Tãtoqꝫ tpe exercitiũ fiẽdũ eſt: ut cõprehẽdat̃ corpis caliditatẽ itẽdi: an helitũ aliq̃liter pmutari: ⁊ tũc ab exercitio deſiſtẽdũ eſt. Cõuenit ẽt mane altius v̾bis moderate loq: ⁊ ieiuno ẽt ſtõcho rõcinari. De his que uocis altitudinẽ exigunt: ut cantare ⁊ ſimilia. ❡ Pedeſtre tamẽ exercitium vitandum eſt: niſi manifeſtũ ex eo iuuamẽtum cõprehẽdat̃. Hec de tertia non naturali re dicta ſufficiant.

❡ De repletione ⁊ inanitione. Cap. IIII.

Q**Uarta res** nõ nãlis eſt repletio ⁊ inanitio. ❡ Pro qua dicẽdũ ꝓ repletionẽ oẽm vitandam eſſe: ⁊ maxime ciborum mãm doloris multiplicantiũ: de quibus ſatis ſupra viſum eſt. ❡ 2ª regula q̉ nõ repleat̃ ualde ſtomachus: imo in ſtomacho ſeruentur famis reliquie. ❡ 3ª q̉ cib° amplioꝛ ſit in prandio q̃ in cena. ❡ 4ª q̉ cibus ueſter ſumatur determinatis horis: ita q̉ inter prandium ⁊ cenam cadãt ad minus octo hore. ❡ 5ª q̉ nunq̃ comedatis nec cenetis: niſi ſuperfluitatibus debite expurgatis: ut per uentrem per urinam per emucationem narium per ſputum ⁊c̃. ❡ Sit igitur ordinatiſſime q̉ poſtq̃ ſurrexeritis mane: pmo intendatis ad mundificationem uentris ⁊ urine: deinde ad demucationeꝫ narium excreationem per ſputum: ⁊ ſi poſtea aliquam in ſtomacho perceperitis grauitatem oĩno a prandio abſtinendum eſt ut ſupra. Si aũt nõ: prandere poteſtis ꝑmiſſo exercitio ex cibis laudabilibus ut ſupra. ❡ Si aũt poſt prandium aliqua in ſtõcho pcipiat̃ grauitas: aut ex nimio cibo uel ex eius qualitate mala: ſtatim ꝓuocandus eſt uomitus. ipſe enim ſublimioꝛ exiſtit medicina que eſſe poſſit. Et laudauerunt ipſum in paſſionib° iuncturarũ ſapiẽtes indi arabes ⁊ greci. Unde Auic° 4ª ꝑmi. cap. de uomitu. Et ex dignioribus egritudinibus: ut ex eis fiat uomitus ſunt cronice: ut hydropiſis epilepſia apoplexia melia lepra podagra ⁊ ſciatica. idem 2ª tertij. ⁊ 22ª tertij dum inquit. Deinde adminiſtra uomitũ: ⁊ ꝓpꝛie qñ doloꝛ eſt in inferioribus. uomitus enim magis eſt iuuatiuus et q̃ uentris ſolu. Et Raſis 4° Almanſ. cap. de iuuamentis uomitus. ⁊ in diuiſionibus cap. de podagra. ⁊ in lib. de egritudinibus iuncturarum. ⁊ idem Sera. 4° breuiarij. Jſaac Auẽçoar Gal. ⁊ omnes uolũt q̉ uomitus eradicat ab inferioribus. ❡ Adhuc ſi in ſtõcho nullã pcipiatis grauitatẽ. tamẽ melius eſt ſingulo menſe uel ſaltẽ in fine duoꝝ menſiũ uomitũ ꝓuocetis. placuit enim Hyp. ut quolibet menſe fieret: ⁊ duobus continuis diebus. ut in ſecunda die ſequenti educatur illud qđ in pma die fuit agitatum: ⁊ non ſufficienter eductum. ❡ Jteꝝ q͛ cõplo uřa eſt de illis que nõ ſuſpicant̃ ex uomitu

q cholica. vnde 4ᵒ primi. de iuuamēto uomitus. Et ille q̃dē cui maiꝰ iuuamētū affert uomitꝰ eſt: cuiꝰ cōplo pꝰ eſt cholica ꝛ eſt macer. ¶ In ꝓuocādo aūt uomitū hē attendanť regule. Prima ꝙ ſi uomitus facilr ꝓuocať ſine medicinarū auxilio: nunꝙ̃ capiatis medicinas. ¶ 2ᵒ ꝙ ſi neceſſarie ſunt medicine a leuioribus ſemp incipiatis. ꝛ ſi non ualent: ad fortes traſcēdā. ¶ 3ᵒ ꝙ dū ꝓuocare placet uomitū: capiatis cibos diuerſos in ſubſtātia ꝛ ſapore ut dulces acetoſos vnctuoſos ſalſos mellitos oleagineos ꝛ ſilēs in vna mēſa: faſtidiť enī ex talibus ſtomachus: quare citius ad uomitū ichnatur ꝛc. ¶ 4ᵒ ꝙ dū uomitū ꝓuocare libet non ſint cibi multū maſticādi. ¶ 5ᵒ ꝙ hora uomendi exerciteť corpus ſi poſſibile eſt. Motus enī facit magis uomē ꝛ q̃es minꝰ. 4ᵒ pmi. caꝑ de uomitu. ¶ 6ᵒ ꝙ tp̄s ad uomitū aptiꝰ eſt eſtas: ꝛ ſi alijs tpibus fiat eligať hora diei calidior. ¶ 7ᵒ ꝙ hora uomēdi ligentur oculi cū bindis ne recipiant humores multos uomitu agitatos ad caput. ¶ 8ᵒ ꝙ poſt uomitū laueť facies cū aqua roſata. ¶ 9ᵒ ꝙ poſt uomitū non fiat repletio ex cibis ꝛ pcipue caueať potus aque frigide. ¶ Item ꝙ poſt uomitum comedatis aſſata leuis digōnis: ut perdices aues minutas ꝛc. ¶ Et ſi poſt uomitum ſentiať in ſtomacho mordicatio comedatis fercula pinguia ꝛ ſtōcho ſupponať lana infuſa oleo cōmuni calido uel camomillino uel anetino. ¶ Si vͦ poſt uomitum ſuperueniat ſingultus bibatur aqua calida ſepe: ꝛ paulatim prouocetur ſternutatio cum odoratione uel tractione piperis puluerizati per naſum uel elleboro albo. ¶ Itē nunꝙ̃ fiat uomitus ſtante uentris cōſtipatione: imo ſemp pmittenda eſt uentris lenitio nālis uel artificialis cū cliſteri ſtatim dicendo. ¶ Laudo ēt ꝙ poſt uomitum ſequenti die fiat cliſtere ex decoctione maluarum blitis mercurialis ꝛ furfuris: cuius decoctionis accipiať lib. j. olei cois. ℥. iij. ſalis. ʒ. ij. caſſie fiſtule benedicte çuccari roſ. ań. ʒ. v. ꝛ fit cliſtere in medijs tertijs. Modi autem uel inſtrā uomendi ſunt ut poſt pdicta cibaria intromittatur digitus ori cōmouendo ſupra ꝛ infra. uel intromittať pēna cum oleo cōi vncta uel oleo commixto aceto. uel ſumanť aque. ℥. v. aceti fortis. ℥. ij. ꝛ bibatur hoc totum tepidum ꝛ non calidum. ¶ Exoluunt enim tepida oīa robur uentris. 11ᵒ terrapentice. Hi uomendi modi meliores ꝛ leuiores exiſtunt. ¶ Si tamen his leuibus non prouocatur uomitus fiat cum fortioribus: ut cuꝫ hac medicina mihi pluries experta. ℞. ſucci ceparum liliorꝫ alborum olei cois. ań. ℥. v. ſalis gēme. ʒ. v. miſceatur ꝛ tepidum bibatur. ¶ Uel ſumātur ſucci corticū radicū ſambuci. ℥. j. ſ. ꝛ bibať tepidum. ¶ Uel bibātur ſucci radicum melonuꝫ. ℥. j. ſ. ꝛ bibatur ēt pulueris radicum melonum. ʒ. j. ſ. cum. ℥. j. ſ. aque ꝛ. ℥. v. aceti tepidorꝫ. Iſta ſunt uomitiua expta ꝛ ſecura: fortiora vͦ dimitto. ¶ Confert ēt frequēter ad repletionē minorādā ſaltē bis in mēſe cape ań cenā pillam vnā alefanginā. ¶ Ad intētionē ēt iſtā ualet uſus cliſteriorꝫ ſupra deſcriptorꝫ. Item vitať ēt imoderatā euacuatio per uomitū ꝙ̃ per alios modos euacuatio. Superfluitas enim ꝛ defectus ad eaſdem ducūt cauſas. Hec de quarta re non naturali ſufficiant.

¶ De ſomno ꝛ vigilia. Caꝑ. v.

Quintū ꝑpoſitorꝫ expediēdorꝫ fuit in ordine ſomnus ꝛ vigilia. Pro his dicendū ē. ꝙ ſicut ſomnus tēperatꝰ. ſ. nō ꝓfundus ꝛ nō ꝓlixus ualde uirtutes efficit fortes. Ita ecōuerſo 3riꝰ facit: q: humectat cerebrū ꝛ neruos ꝛ totū corpus. Dormitio enī diurna uitať. In die enī dormire malū ad malos preparās egritudines: generat egritudines humectantes ꝛ reumatiſmos: corrūpit colorem ꝛ grauat ſplenē: laxat neruos ꝛ efficit pigritiā. ¶ Melior aūt ſomnus eſt nocturnus. Ipſe enim virtutes fortificat niſi ſuperfluat. ¶ Prima igitur in ſomno. regula eſt ꝙ non dormiatis imediate poſt cibuꝫ. ¶ 2ᵒ ꝙ caueatis dormire diſcoopertus. ¶ 3ᵒ ꝙ non dormiatis reſupine. ꝑparat enim ad malas egritudines: ſicut neruorum: q: facit ſuperfluitates declinare ad nucham. ¶ 4ᵒ ꝙ nālis ſomnus non tranſeat octo uel nouem horas. ¶ Sit igitur ordo iſte. vigiletis ꝑ duas horas ad minus poſt cenam ſemp: deinde exponatis uos lecto. ꝑ ſup latere dextro: ꝛ poſt primū ſomnū ſuper ſiniſtro. deinde iterꝫ reuoluatis uos ſup dextro: ꝛ iaceatis capite eleuato aliquātulū nec dormiēdū eſt ēt uētre exiſte uacuo. dormire aūt ſup uentre digeſtionem roborat: ſed oculis nocet. ¶ Uigilādū eſt ēt ꝛ nō ſupflue: q: vigilie reſoluūt ſpūs ualde. ¶ Et poſt eleuationē a ſomno attēdatis expulſioni ſupfluitatū. ut in 3ᵒ re nō nāli dictū eſt. ꝛ poſt illud fiat occupatio in ſermone rerū aīam delectātiū: ut pulchrarꝫ hyſtoriarū: nouorꝫ ſermonū ꝛ cum prudentibus conuerſatio. Et hec de re non naturali quinta ſufficiant.

¶ De ſexta re non nāli. ſ. de accītibus anime. Caꝑ. vi.

Ultima res nō nālis in ordine fuit pmiſſa de accītibus aīe. ꝑ quo dicēdū eſſe talia ut letitia triſtitia timor anguſtia ira ſollicitudo melīa ꝛ ſilia. ¶ Et q: in his oībus paſſionibꝰ fiunt motus in ſpiritibus: aut. ſ. ſubito: aut paulatim: aut ad extra: aut ad intra denť alique regule. ¶ Prima ꝙ oīa accidētia aīe in qbꝰ fit motus ſubitꝰ de cētro ad circūferētiā euitāda ſūt: ſicut ira: imoderatū gaudiū: fortis riſus ꝛc. ¶ 2ᵒ ꝙ accidētia in qbꝰ fit motꝰ paulatinꝰ de intus ad extra cōueniūt. calefaciūt enī talia iūcturas: nec remanēt interiora calore depauperata. ¶ 3ᵒ ꝙ accidētia in qbꝰ fit motꝰ ſubitꝰ de circūferentia ad centrum fugiēda ſunt: ut timor ꝛ ſimilia. ¶ Ultima ꝙ poſtponenda eſt ſollicitudo triſtitia melīa cōſiderādo de paſſiōe iſta. nā ut placuit Gal. Accidētia talia exterminant ꝛ mutāt ab ea que eſt ſm nām cōſiſtētia corpus. tegni 3ᵒ. ¶ Ultimo vͦ: q: coitus circa aīe accidētia accipi pōt iō nunꝙ̃ ipm eſſe a uobis in uſu tanꝙ̃ uenenū euitandū: ita ꝙ nā ſtudioſe ad ipm nō inciteť. Effeminat enī ꝛ exanimat corpus ſupfluus eius uſus. nec aliqd eſt qō iūcturas ita laxet ꝛ debilitet. Nunꝙ̃ ḡ ad coitū accedēdū niſi cū icitatione a nā intrinſecus abſqꝫ exteriori inuitatione pducať corpus. Tūc enī ſi fuerit prima digō cōpleta cū 2ᵃ: qō vīeſſe tp̄s aurore in diebꝰ hyemis. ꝛ hore none uel decime in diebꝰ eſtatis ſam incitante uos ad coitū nā ad ipm exequēdū trāſiri poteſt bis in hebdomada: aut ter ad plus: eius actū expediēdo nō magna cōcuſſione in ipm elaborādo: ſed ſuā motu corpis eiꝰ delitiā acgrēdo. ꝛ poſt eius tp̄s in dormitione occupādū eſt. ¶ Nec mirādum ex his que de coitu dicta ſunt. nō enim ſolum iūcturas laxat: ſed ultimos intimis medullis imittit accaleos ut ſenio accidēte icurabiles ꝛ effeminātes paſſiōes: qbꝰ more ꝑiclitāda foret: adducat. eſt igiť ab eius uſu deſiſtēdū. ¶ Ex nūc aūt dictis cōſulo aīe triſtia accidentia fore vitāda ꝛ eſſe letādū ꝛ bn̄ ſperādū: nec circa hāc paſſionem diuturne meditandam uel imaginādū. frequēs enim ꝛ aſſidua imaginatio caſuꝫ imprimit. ut Auiċ placuit primi 2ᵒ. ¶ Hec ſunt vir honorande que de preſeruatione a dolore iuncturarum ueſtrarū ex illuſtrium auctorꝫ ſnia meū exiguū ingenium exhaurire ualuit: qbus attentis ſpero duce deo in breui tempore debilitatem iūcturarū ueſtrarū eſſe defecturam: ꝛ priſtinā ſalutem quam qui ſolus omnes languores ſanat uobis oro exhibeat reuerſuram. Amen.

Conſilium. 238.

De doloribus artheticis ꝓuenientibus a materiebus flegmaticis mucillaginoſis ꝛ aquoſis dominantibus: ꝛ a materiebus cholericis ſubdominantibus ad inuicē mixtis ꝛc. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ꝛ ſignis egritudinis ipſius. Caꝑ. i.

Si cui languentiū morbis magnifice moleſtātibꝰ miſericorditer ſubueniēdū video ꝛ itelligo nimiū manſueto aīo ꝛ ſūma pietate ſubueniēdū his qui nō ſolū ſibi: ſed toti mūdo utiliſſimi ſūt: ꝛ maxime in ea ptieregēda qua ſaluari ꝛ beatificari pōt qlibet hō. Ideoqꝫ cū virū dei ꝛ ſacroſancte legis feruentiſſimū athletā deiqꝫ ſūme hierarchie ieſu chriſti pdicatorē cōſtātiſſimū videā mole-

ſtari morbo arthetico ingētis ſatis magne reuerētie ꝛ colēdi
nois fratrē Bernardinū de ordie ſancti Fracisci vnū. imo fere
vnicū legis chriſti cultorē magnū exēplar toti mūdo colēdiſ
ſimū magna pietate miſericordiqȝ oculoꝝ māſueto aio dolori
hꝰ artheticis ad eius ſaluberria remedia decreui ordinare ꝙ
tū mihi ſūmi creatoris miſericordia ꝯdonabit. ¶ Eſt igitur
arthetica eius vlis ꝛ pticularis dolor frequētius moleſtans
ipm in pedibus: lȝ fortaſſe aliqñ genua ipſiꝰ nō parū moleſta
ſint. ꝛ aliqñ in ſpatulis eiꝰ dolor adueniat: imo ꝛ ibidē longo
tpe menſiuus extiterit: ꝛ ppꝛie in ſiniſtra ſpatula. ¶ Quorū
dolorū mãles antes cāe oñantes ſunt ſlata mucillaginoſa ꝛ
aquoſa: ſubdñantes aūt ſūt mãe cholice que ſlatibꝰ iā dictis
cōmixte ꝛ vim nocēdi augēt ꝛ adiungūt. Eſt aūt mã cholica
illa verius dicēdo chola nota. ſcꝫ ſpēi citrina noiata a ſapiē
tibꝰ: que cōponiſ ex cōmixtione tenuis ſlegmatis multi cum
pauca cholera ſibi cōmixta. ¶ Huiꝰ aūt cholice mãei gñatio
nē arguit cōplō nālis eius: que a gñatione ſanguinea fuit ꝛ
cholica: imo adhuc remanſit talis qō facile multis motiuis
demōſtrari poſſet. ſ. facilitate apphēſiōis ex interioribꝰ ſenſi
bus. bonitate opatiōis potētiaꝝ imaginatiue cogitatiue ꝛ
memoratiue coloris rubicunditate ꝛ claritate mediocritate
carnoſitatis totiꝰ hitudis cōplōne calida in vniuerſa totius
corpis hitudine per ſenſum tactus tāgētibꝰ manifeſta: ꝛ ſic de
alijs. ¶ At vō multiplicationis ſlatū pdictoꝝ in ipſo cā p ſe
non poſſet eſſe cōplō nālis eiꝰ iā pdicta: ſed illius cāe ſūt acci
tales multe in modo ſue religionis neceſſario euenientes.
¶ Opꝫ eni euāgeliçantes vbū dñi feruenter ꝛ aſſidue ſicut
ipſe multis incūbē vigilijs: pp ſtudij magnitudinē: indigē
nes aduenire eis pp uſum ciboꝝ: qui fridi groſſi ꝛ viſcoſi in
pluribꝰ adminiſtranſ: pp diſtractionē virtutis ꝛ ſpūum. pꝰ 2ª 3ª
digōnibꝰ: que nečio accidūt pp ſpeculationis ꝛ cōtēplatiōis
inſtantiā. He eni aie paſſiones exterminant ꝛ mutāt corpus
ab ea que ſm nām eſt conſiſtentia. 3º tegni. pp que ſlata mul
ta gñantur in epate: ꝛ plurima nō proprie: ſed equiuoce dicta
ſlata in ſtōcho: ꝛ in reliquis partibus corporis generantur.
¶ Cū igiſ harū mãerū alie nečio gñenſ a nāli cōplōne ipſiꝰ
ſ. mãe cholice. Alie vō ut ſlatice p viā indigōnis multiplica
te ꝛ non euenſ aliūde nec frequenter: opꝫ de neceſſitate mãs
iſtas recentes in corpe inuicē cōmiſceri ꝛ mltiplicatas a vir
tute p corpꝰ hincindē expelli. Et qꝛ rōnale eſt in hoc viro infe
riores ptes debiles eē: pp lōgā corpis erectionē in euāgeliçā
do. Jdeo ſtīulata nā expellit mãs ad pedes ꝛ ad īferiora alia
¶ Poſt hoc aūt conſiderandū ꝙ cōplō cerebri huius vi
ri ſerui dei a gñatione multū humida fuerit. ꝛ ēt a tempore
pp vigilias ꝛ frequētē ꝛ longā capitis detectionē. que prepa
rat cerebrū eius ad friditatem ꝛ humiditatē. Jdeo non eſt mi
rabile ſi in ſpatulis eius: ꝛ ppꝛie in ſiniſtra longo tpe porta
uit dolorē pp cām aſſignatā: ꝫ nečio que ꝯtingit in hoc viro.
¶ Et hoꝝ ſermonū duo teſtimonia faciliꝰ pñt eē. Primū qꝛ
hic vir ex dyariicis fluxibꝰ moleſtari conſueuit. Etiā qꝛ non le
niter trauliçat ꝛ cauliçat. Sed illi oēs facile a dyaria capiun
tur. affo. 6ª. ĝ ex eis facile concludi pōt multiplicatio pdcōꝝ
ſlatū in cerebro: ꝛ coꝝ expulſio ad neruos p nucham. Eſt enim
nucha vicariꝰ cerebri in curſu dorſi. pª tertij. cap 11º colligēdō

Ex quibus omnibus accurate collectis deducun
tur correlaria quedam. ¶ Primū eſt
ꝙ diſpō huiꝰ viri eſt arthetica vlis accidentaliter. ¶ 2ᵐ ꝙ ip
ſa eſt arthetica particularis. ſ. in pedibus. ¶ 3ᵐ eſt. ꝙ egritu
do eius eſſentialiter eſt mala cōplō frida ꝛ humida accitalr
in eo facta. ¶ 4ᵐ correlariū eſt. ꝙ cā mãlis ſuoꝝ doloꝝ eſt mã
mixta ex oñanti ſlate tenui ꝛ mucillaginoſo. Si enim ſlegma
vitreum eſſet: non ita cito deferueſceret hec egritudo: neqȝ re
ſolueref mã ꝛ deficeret tumor. ¶ 5ᵐ correlariū eſt. ꝙ mēbra
recipiētia rōnabilr tam ſuperiora ꝙ inferiora debiliora ſūt
propter cām aſſignatam. ¶ 6ᵐ correlariū eſt. ꝙ mēbra mādā
tia ꝛ multiplicantia pdictam ſlegmaticam mãꝫ ſunt cerebrū
ſtomachus ꝛ epar. ¶ 7ᵐ correlarium eſt. ꝙ cholica mã pdi
cta principaliter mandatur ab epate pp multiplicationem
eius in eo ex naturali ipſius complexione. ¶ 8ᵐ eſt. ꝙ talis
diſpoſitio minatur ſibi hanc egritudinem de interpolata ar
thetica tranſituram ad continuam. ¶ 9ᵐ eſt. ꝙ opꝫ ipm eſſe
diligenter ſollicitū ad obſeruandum infraſcriptū regimē: ne
egritudo eius cum ſuis accitibꝰ pducat ipm ad hoçahemē: ꝛ
eſt prohibito motus progreſſiui. Auič. 22ª tertij.

¶ De cura. ꝛ p̄ per regimē ſex rerū non nāliū. Cap. II.

Itaqȝ regimē eius in duas diuidēdū eſt par
ticulas. Quarū pma deſcribit regimē
per ſex res nō nāles. 2ª vō de regimine medicinali
utiliora ꝛ meliora deſcribit medicamina ꝛ ſecura
¶ Pro expeditiōe pmi opꝫ hūc venerabilē dei ſer
uū euitare ſtationē ꝛ māſionē in cellulis ꝛ locis terraneis fri
dis ꝛ humidis expoſitis aeri frigido penetratiuo ꝛ ptibꝰ bo
reatibꝰ ꝛ ſibi ppinqs. ꝛ nō dormiat in cellulis niſi bene clau
ſis ꝛ calis: ꝛ caput ſuū ꝙ cōmodiꝰ pōt teneat ꝯuenienter coop
tū ꝛ munitū tecturis calis: qō tñ difficillimū eſt viro tā ſacre
pfeſſiōis ꝛ religiōis pp reuerētiā ſacri ꝛ ſanctualiū. ¶ Silr
quātū pōt euitet exercitia: ꝛ maxime exercitia peditādi ꝛ pro
greſſiui motus. Caueat lōga mora ſtare erecta ſtatura p ſe:
¶ Etiā ꝙ magis pōt fugiat dormitionē aſſūpto cibo. Dor
miat lȝ repugnet ꝯſuetudini capite eiꝰ bñ eleuato ſup pānis
appodiato ꝛ non ſup lapidibus ꝛ paleis nudus ſicut ſepe fa
cere conſueuit. Caueat ēt reſupine dormire ꝛ pedibus ꝛ cru
ribus non bene coopertis ¶ De mēſura vō ciboꝝ dicēdum ꝑ
ꝙ caueat ꝙtū pōt accipe cibaria ꝛ potꝰ ſtōchi repletiuos. Et
nullū accipiat cibū niſi ſenſerit paſſūptū cibū a ſtōcho ad infe
riora deſcendiſſe ꝛ alleuiatum eſſe ſtōchum eius. Jtē nullū
cibū deglutiat niſi bene coctum ꝛ melius maſticatum: ac ēt
non aſſueſcat diuerſitatem ciboꝝ aſſumē. Sed ſatis erit ſibi
vnico uel duobꝰ ferculis ad plus in ſuo regimine uti. ¶ De
qualitate vō ciboꝝ pmittēdum eſt primo ꝙ oia cibaria dimit
tēda ſunt: quoꝝ cōplō frida eſt ꝛ humida: ut ſunt blete ſpina
chie portulace lactuce cucurbite citrulli cucumeres ꝛ angu
rie. que oia dimittēda ſunt: aut ſaltē raro in pauca quantita
te aſſumenda: ꝛ pparata cum vegetabilibus calidis: uelut fe
niculo petroſilino aneto dauco ſerpillo mentha ſaluia roſma
rino origano ꝛ conſimilibus. Hec omnia conuenienti calefa
ctione coniuncta ſunt exiccationi: plurima eorum alicui ſti
pticitati prohibenti fluxum materierū ad iuncturas. ¶ Pre
mittēdum 2º ꝙ hec oia cibaria difficilis digōnis fugienda
ſunt. ut antique carnes ꝛ piſces magnoꝝ corporum: ꝛ panis
açimus non bñ coctus ꝛ antiquꝰ: ꝛ caſeus antiquꝰ ꝛ cōſilia.
¶ 3º ēt euitare dꝫ cibaria oia viſcoſa groſſe mãe ꝛ difficilis
digōnis gñatiua ꝛ viarū oppilatiua. uelut ſunt cibi de paſta
pp farinam: ꝛ cutanee ptes aialiū ꝛ cerebrū. Et cibaria mol
litie ꝛ vnctuoſitate multa neruos ꝛ iūcturas laxantia ꝛ mol
lificantia: ut multitudo piſciū ꝛ ppꝛie elixoꝝ. ¶ Silr etiaꝫ
euitare dꝫ oia nutrimēta que groſſum gñant ſanguinem ꝛ
ſlā: ꝛ ppꝛie illa ſunt legumina oia que nociua ſunt iunctu
ris ꝛ neruis: uel euitare dꝫ oia cibaria mucillaginoſa ſua hu
miditate uētoſabilia ꝛ repletiua neruoꝝ ꝛ iūcturaꝝ uentoſi
tate multa hñte aptitudinē extendendi neruos ꝛ iuncturas.
Preter hec aūt cibaria dicta ꝛ ſibi ſiīa uti pōt omnibus fere
cibis alijs libito ſuo. ¶ De potu aūt dicēdum: ꝙ oportet ipm
euitare uſum vini ꝙ magis pōt: ꝛ proprie vini albi fumoſi ꝛ
acuti: qō nullo mō tangere dꝫ: ꝛ maxime ſimplex. uti autem
pōt vino ſubrubeo uel rubeo claro aromatico boni ſaporis
ꝛ mediocriter dulcis: aut paruꝫ pontici. Et melius erit huic
viro ut vino cōmiſceat tertiam partē aque aut ſaltē quartā
in diebꝰ eſtatis ptē aque crude nō cocte. Et ſi aqua illa pco
cta eēt cū çuccaro ꝯuenientior eſſet. Et ſi cū melle non multe
ꝙtitatis ꝛ vino cōmiſceref ꝯuenientiſſima ſemp eſſet. Et ſi
uteref tali aqua p totū mēſem aprilis eſſet ei potus ſaluberri
mus. Et ſilr a pncipio octobris uſqȝ ad medium nouēbris.
Uinū aūt pōticū uel bruſcū omnino dimittat. Hec eniꝫ oia ppin
qua ſunt ſapori aceti: qō eſt de peioribus rebus nocumenta
neruoꝝ efficiētibꝰ. ¶ Et ſi pp etatē huiꝰ viri ēt pp ſui ſtōchi

debilitatē pcipiet leſionem ſtō:bi uel epatis pp aquā mellis pdictā ubi ɔtigerit ipm eſſe getā ⁊ bēre cōmoditatē: faciat ſibi fieri claretū ſm hāc deſcriptionem. ℞.cinamomi electi. ʒ.j.piperis al.ʒ.i.ſſ.electi.ʒ.ſ.flo℞ roſ.ʒ.ij.liquiritie mundificate.ʒ.iij.bulliant oīa in lib.aque.xxv.lento igne uſq₃ ad conſumptionē tertie partis. Deinde colent' abſq₃ aliq̄ expīſſione ⁊ illi colature addant' mellis citrini.ʒ.xix.⁊ iterū lento igne ſil' bulliant ſemp deſpumando: uſquequo cadat tertia pars duabus remanentibus.tunc ergo colet' tribus vicibus per ſacculum ſpiſſum: ⁊ uſui reſeruetur. ⁊ poterit uti tali potu ſimplici: ⁊ ipſum cōmiſcere vino ad libitum eius.

ℭ Cap.ij. De cura p medicinalia ɔtinens Rubricas ſex.

Regimē aūt medicinale huius viri in ſex capla partiendum eſt. ℭ Caplm̄ pmū deſcribit remedia pſeruatiua qb⁹ hic uenerādus athleta dei uti dz in uere ⁊ autūno p ſua ɔſuatiōe. ℭ 2ᵐ deſcribet remedia p os aſſumēda tpe dolo℞ ſuo℞. ℭ 3ᵐ vō deſcribet remedia localia a pn⁹ dolo℞ applicāda uſq₃ ad octo dies: deīde illa que erūt cōuenientia uſq₃ ad finē ſedationē dolo℞. ℭ 4ᵐ deſcribet remedia quedā ſtōchi ⁊ epatis ⁊ renū ɔfortatiua in tpe ſuo℞ dolorū. ℭ 5ᵐ vō deſcribet linimēta quedā phibētia fluxū mā℞ in iūcturis. ℭ 6ᵐ memoriā faciet q̄rūdā medicina℞ que ſua leni diuerſione mārū facient euātionē earum ⁊ ſedabunt a mēbris dolorē ⁊ ſecurabunt ipſum ab aduentu eius: ⁊ tandem acquiret' finis pſeruationis ⁊ reductionis eius. Rubrica.i.

Pro cōplemēto itaq₃ pmi capli pmittēdū q̄ de inſtrīs pſeruantib⁹ hoīes ab euētu egritudinū a qb⁹ periodice moleſtari ɔſueuerāt meliora ſunt duo inſtrā. ℭ Quo℞ pmū eſt regimē ɔueniēs per ſex res nō nāles. de hoc qdē iā ptrāſiuit ſermo in pte 2ᵃ pncipali hui⁹ operis. ℭ 2ᵐ vō inſtrm̄ eſt regimē patiētis idicatū a mā: ⁊ hoc qdē eſt digerēdo ⁊ euādo eā cū rectificatiōe membro℞ mādānū ⁊ ſuſcipiētū. ℭ Propter qđ pmittēdū ſz ſniaȝ ſūmi Hyp. q̄ in corpib⁹ talib⁹ eſt neccū pmittē euōnes ⁊ diuerſiōes mā℞ anteq̄ hec corpa in egritudinē incidāt. Et qz iſte egritudines poriſmales ſolent frequentius in tpibus ueris ⁊ autūni aduenire: iō hic deſcribā euōnes ueri ⁊ autūno proportionatas. iuxta illud. Quibuſcunq₃ farmacia aut flōmia cōuenit uere flōmare aut farmacare neccū eſt. affo.6ᵃ.ſermone 2ᵒ. ℭ Itaq₃ circa medietatē mēſis ſeptēbris futuri de hoc anno.1443.circa 4ᵐ uel quintū diē nouilunaris. Jn qo huic viro ſeruo dei ut fiat flōmia de uena baſilica dextri brachij ſub cubito inuenta: p quā educant' ſanguis.ʒ.iij.ſ.aut q̄tuor ad plus. Neq₃ terreat' aliqs pp etatē. Jſte enim vir pp bonā temperiem ſui epatis multiplicat ſanguinem adhuc cholere multe cōmixtum. ℭ Facta vō flōmia mane imediate ſequēti in aurora accipiat hoc digeſtiuū calidum: ⁊ continuet ipm diebus ad minus octo. ℞.gelenīabin ſyrupi acetoſi compoſiti de radicib⁹ ſyrupi de biſantijs.añ.ʒ.ſ.aque ſcariole feniculi ⁊ abſinthij.añ.ʒ.j.miſce: ⁊ accipiatur ut ſupra. ℭ Et ſi eſſet in loco vnde hēre non poſſet pdictos ſyrupos: tunc loco eo℞ accipere poſſet iſtas aquas. ℞.aque hypericonis ⁊ feniculi. añ.ʒ.j.aque cicoree.ʒ.ij.⁊.ſ.miſce. ℭ Cum ergo continuauerit aliqđ iſto℞ digeſtiuo℞ ita ut urina eius fuerit in ſubſtantia ingroſſata mediocriter reſpectu prioris: ⁊ in colore aliqūliter fuerit magis paruper intenſa uel citrina q̄ eſſe ſolita fuerit: ⁊ in fundo eius apparuerit contentum albū vnitum ⁊ equale: que ſunt ſigna cōplete digōnis mārū: tūc ſtati euacuetur mā cū his pillis. ℞.pillarum de ſarcocolla deſcriptiōe Meſ. in libello de ɔſolatione.cap pprio.ʒ.ſ.pillarū de hermodactylis. deſcriptione Raſ. 9ᵒ Almā.ʒ.j.formentur pille v.cum ſyr. de ſticados: ⁊ exhibeant' ei in aurora cū cōditionibus requiſitis. vz ut tardet cibū horis.v.⁊ tunc accipiat ſcutellā vnā brodij pulli macri cōditi cū çuccaro ⁊ poſt ipſuȝ p horam vnā prandeat. ℭ Et attēdat iterū q̄ bonū erit ei quolibet tpe uti pillis imediate deſcriptis. ita q̄ ſi oī menſe ſel' acciperet doſim ſupraſcriptā: ⁊ iterum oī ſeptimana ſel' aut bis imediate añ cenā accipet vnā ex eis non credo remedium in virtute conſiſte: ⁊ in potētia pſeruandi ipm a nocumentis ⁊ dolorib⁹ eī⁹. ℭ Silr̄ et ɔſulo ei. q̄ oīno pcuret purgationem facere ſibi añ tpe ueris: quare circa medietatē februarij menſis fiat ei flōmia de uena mediana uel nigra uł purpurea nominata dextri brachij: per quam educant' ſanguinis.ʒ.iiij. ℭ Mane vō ſequenti imediate accipiat hoc digeſtiuum. ℞. oximellis cōpoſiti.ʒ.i.gelenīabin.ʒ.ſ.⁊ totū hoc calidum accipiatur: ⁊ fiat poſt ipm ut de ſuperiori dictū eſt. ℭ Cū ḡ acceperit ipm tot dieb⁹: ut appuerit in urina ſedimen ſupra dictū tūc euetur cū iſtis pillis. ℞.pillarū ſendarū.ʒ.j. pillarū de ſarcocolla pdicta℞.ʒ.ſ.fiant pille ſex ⁊ admiſtrent': ut dictū eſt ſupra de alijs: memorādo ſemp q̄ uſus pilla℞ que ſcripte ſunt in purgatiōe autūni nullo mō pṫermittēdus eſt. ℭ Et non miret' aliquis ſi digeſtiua ⁊ euātiua mārū diuerſificantur in uere ab eis que in autūno cōueniunt. opz eni in uere mās euari ⁊ groſſiores ⁊ maioris reſiſtentie: que genite fuerunt in hyeme pcedente. ℭ Et iterū memorandum q̄ ſi poſt purgationes utraſq₃ dictas iſte vir uteret' vnctione iūcturarum oīum que fuerunt ſolite moleſtari cum hoc vnguēto ſel' aut bis in die admiſtrato ualde utile foret ei. Cui⁹ deſcriptio eſt talis. ℞.olei oliua℞ antiq lib.ſ.ſalis cois torrefacti. ʒ.j.terant' oīa ſimul in mortario eneo: ⁊ de ipſo calo fiat inunctio. Silr̄ inungi poſſent mēbra ex oleo onfancino puro ⁊ calo: ⁊ hec de pſeruatione ſufficiant. Rubrica.ij.

Si aūt contingeret q̄ p anteſcripta remedia nō potuerit pſeruari a doloribus: imo adiungant ei dolores: tunc in principio adminiſtret' digeſtiuū tale. ℞. aque acetoſe hypiconis.añ.ʒ.j.ſ.ſyrupi ſimplicis acetoſi.ʒ.ſ.ſyru. ro.ʒ.j.miſce.⁊ in aurora calm̄ accipiat'. ℭ Aut loco illius accipiatur ſyrupi de ſticados.ʒ.j.aque vio.⁊ iuiuba℞.añ.ʒ.j.ſ. miſce.⁊ totum accipiat' duobus uel trib⁹ diebus: ⁊ 3ᵒ uel 4ᵒ die in aurora accipiat tres de pillis deſcriptis in purgatiōe autūni. ℭ Et qz vir iſte abundat ſanguie cholico ſatis ⁊ ſubtili adhuc in etate ſua pp cōplōnē radicalē eius cholicā ⁊ ſanguineā. Jdeo opz in eo uti medicīs ſedantib⁹ laborioſaȝ agitationem mārū fluctuātiū: que et hēat potētiā intercipiendi fluxū mārū: ⁊ inducendi ſomnū cū ipſe ab inſtātia vigiliarū moleſtet' uehementiſſime. Jdeoq₃ bonum eēt ei ut per duas hōs poſt cenā accipet has pillas. ℞.trociſco℞ ſtelle.ʒ.j.⁊ fiāt pille tres cum ſyrupo de calamento: aut loco earum detur ʒ.ſ.auree alexandrine cū.ʒ.ſ.aque camomille aut aneti tepide. ⁊ de hoc cap 2ᵒ dicta ſufficiant. Rubrica.iij.

Poſtquā ergo cū remedijs opportunis puiſum eſt agitatiōi mārū ad equationem earū ſtatiȝ neccū eſt aggredi iūcturas pcurādo ſedare dolorē ⁊ auferre ab eis cum localibus opportune applicabilib⁹. ℭ Prima itaq₃ die applicet' iſtud vnguētū. ℞.olei ro.ʒ.j.ſandarace.ʒ.i.roſarū.ʒ.ſ.terant' ſil' ⁊ liniant' ex eo iūcture tepido aut actu frigido octo uel decē vicib⁹ in die. ℭ 2ᵐ vō ⁊ fortī⁹ illo eſt ut pdicto linimēto addat' cāphore.ʒ.ſ.acatie ſumach.añ.ʒ.j.tritis inuicē applicet': ut ſupra. ℭ 3ᵐ remediū ue℞ efficacī⁹ pdictis eſt hoc. ℞.olei roſarū ⁊ onfancini.añ.ʒ.j.ſ.ſucī memite.ʒ.j.ſ.cāphore ſemis plātaginis hypoqſtidos acatie ſandarace.añ.ʒ.j.terant' ſil' ⁊ fiat vnguētū. Et hec oīa admiſtrari poſſent uſq₃ ad q̄tuor dies incipiendo ab ultimis ⁊ aſcendendo ad prima. ℭ Cū vō pertranſiuerint dies q̄tuor: tunc pdictis linimentis addēdū eſt aliqd de mollificatiuis ⁊ reſolutiuis: ſicut puluis carui ⁊ hypericonis: thuris ſarcocolle ⁊ proprie nutrie: uſq₃ ad betonicā: origanū pulegiū calamētum: de quibus tñ parua quantitas apponatur ppter eorum caliditatem. ℭ Hoc aūt tpe adminiſtrare ſoleo emplm̄ hoc. ℞. pulueris ro.ʒ.ij. maſticis.ʒ.j.croci.ʒ.j.cāphore.ʒ.ſ.farine ordei lib.ſ. bulliant hec oīa lento igne in vino albo plancnſi uſq₃ ad eorum conuenientem inſpiſſationem eadē ɔtinuo cū ſpatula cōmiſcendo. ⁊ de hoc calo membra oīa diligēter emplent' ⁊ circūligentur. hoc eni medicamē nō ſolet me decipere in confortando membra: ſedādo dolores: reſoluendo ⁊ exiccando materias.

¶ Et ideo et ego dico ꝙ ſi magna quantitas pulueris hermodactyloꝝ teraꝰ cū lacte caprino ꝛ ſpongia eis infuſa calidis fomententur membra confert ſolēni iuuamento. ¶ Cū aūt prima tranſiuerit ſeptimana: tunc neceſſariū eſt uti reſoluentibꝰ ꝛ reſiduū mārie ꝯſumētibꝰ: ꝓp qd̄ uti ſoleo linimētis quatuor in hoc tpe applicandis. ¶ Quoꝝ pmū eſt hoc. ℞. olei de coſto: olei lilioꝝ alboꝝ aā. ℥. j. roſarū floꝝ hypiconis calamēti origani croci aā. ℥. ſ. terant̄ oīa ſimul longa contritione ꝛ de eo tepido liniant̄ membra decē vicibus in die. ¶ 2m vo ꝛ fortius illo eſt. ut predicto linimento addant̄ thuris coſti ſandarace. aā. ℥. j. hermodactyl. peonie ſticados. ana. ℥. ij. incorporent̄ ſimul ꝛ fiat vnguētū groſſuʒ qd̄ calīn ſupapplicet̄ mēbris. ¶ 3m vo adhuc ꝯuenientiꝰ ꝑdictis eſt hoc. ℞. vnguenti dyaltee ꝛ agrippe amboꝝ deſcriptione Nicolai in antidotario ſuo. aā. ℥. ij. croci. ʒ. ij. ſandarace piretri ſticados eupatorij artetice aā. ℥. j. ſ. incorporent̄ ſimul in mortario ꝛ applicent̄ cal'a mēbris leſis: ꝛ eſt mirabile iuuamētum in ſedādo dolores ꝛ exiccādo reliquas mārē: que remāſerit in eis. ¶ Ultimū vo ꝛ leuiꝰ ꝑdictis ꝯueniēs tn̄ eſt: ut mēbra oīa dolētia liniant̄ abundāter ex calis nuperrime abſtracta ꝛ ꝓpe cū aqua camomille: aut cū aqua ſublimatiōis uel decoctiōis floꝝ papaueris: ꝛ ꝓpe cū inſtātia doloris. Et hec de 3o caꝑ dicta ſufficiant. ℞ica. IIII.

Quoniā mā gñatiōis harū egritudinū eſt ſupfluitas tertie digōnis que in mēbris fit. ꝛ ſcdē digōnis que fit in epate. Ideoqʒ cholice ſupfluitates ꝛ mucillaginoſe flauce māe ſunt harū egritudinū mōles cauſe: ut ſupra in ꝓ caꝑ huiuſ opis demonſtratū eſt. Ideo neceſſariū eſt in hac cura attēdere ad rectificationē epatis pncipalr. Deinde ad rectificationē ſtōchi in quo ꝓp debilitatē digeſtiue eiꝰ generant̄ ꝛ congregant̄ māe per viā indigōnis: qre et opʒ ſtōchi diſpōnē rectificare. māe enim flauce ꝛ aliqn̄ cholice equiuoce dicte de eis in ſtōcho gñant̄ ꝛ cōmiſcent̄ chilo. ex quo poſtea epar maſſam ſanguineā diminute aut corrupte digoſtaʒ gñat. ¶ Patet ergo ꝙ cū iſte māe ſupfluūt in epate a quo nō ꝯtīuer per officiū diſcretiue ꝟtutis delegari pñt tō labunt̄ ſimul cū ſanguine in vniuerſuʒ corpus: quare debilitatē in diuerſis hoībus inuētā in iuncturis ſiue ꝯtā a pñꝰ gñationis in cōplōne. ſiue ꝓp aliquā de efficiētibꝰ cāis debilitatē gñantibus in iuncturis ut ſupfluitatū carū exercitium: laxitas immoderata: fridtas aut raritas: ꝛ ſic de alijs. Multiplicātur he māe in iūcturis que ꝓp ſpēm male cōplōnis ſubito alterāt eas uel ꝓp extenſionem que eſt ſpēs ſolute ꝯtinuitatis dolorē efficiunt in iūcturis diuerſarū ſpērū: ut pruritiuū: cū māe fuerint ſubtiles ꝛ pauce. pungitiuū acutū. mordicatiuū cum māe fuerint acutiores ꝛ pticipātes aduſtione. Extēſiuū cū māe in iuncturis uentoſant̄ aut in uentoſitatē ꝯuertuntur. Cōpreſſiuū vo dolorē ꝯtuſiuū ꝛ ꝯtuſiū cū māe fuerit groſſiores: ex q̄rū ſpērū doloꝝ cognitiōe aſſumit̄ fundamētū curationis rōnalis: ſine quoꝝ cognitione caſuales ꝛ uarie ſunt operationes oēs. ¶ Ex quoꝝ oium fundamēto colligit̄ pmo ꝙ neceſſe eſt rectificare mēbra mādātia. vʒ ſtōchū ꝛ epar ¶ Colligit̄ ſcdo. ꝙ neceſſe eſt fortificare ſuſcipiētia membra de quo in ſequenti caplo dicetur. ¶ Confortantia igitur ſtōchum ꝛ eius appetitiuam rectificantia ſunt plura inſtrā ſimplicia: ut granū maſticis ſepe degluticum per horam ante cibum. ¶ Simr ꝛ granum thuris. ¶ 3o ꝛ nō minꝰ potēs eſt deglutiri ſex uel octo grana carpobalſami. ¶ 4o deglutitio granoꝝ cubebarū. ¶ 5o in cibarijs ſepe uti mētha ſerpillo ſiſimbrio cinamomo mace gariofilis ꝛ ſimilibus. ¶ De compoſitis autem eſt confectio de cinamomo: confectio de ameos: cōfectio dyamuſci dulcis: cōfectio de ligno aloes ꝛ ſibi ſimiles in diſpōne ualde frida. ꝛ leuiores illis ſunt confectiones aromatici ro. deſcriptione Gabrieli. Confectio de mace aromaticum roſatum: aromaticum muſcatum. Cōfectio triaſſlon ꝛ alie conſimiles. ¶ At vo epati oīa ꝑdicta ꝯferūt: ꝛ tamē appropriata eſſet confectio de ſpodio ꝛ dyarodon: ꝛ trociſci cōfectio de ſandaloꝝ dya curcuma. ꝛ elixariū hemoriſon dictū ꝛ mirabolani kebuli conditi: ꝛ ligna balſami cōdita. ¶ Ego aūt experientia ſcio certe ꝙ decoctio ligni aloes eſt electiſſima qd̄ debet eſſe graue ſubnigrum ſuauiter aromaticum ꝛ ad fundum aque ſtatim deſcendens cū pijcit̄ in eā eſt magni iuuamenti. facta ita decoctione cū aqua: cuiꝰ due ptes cōſumātur tertia remanente. Si det̄ ex ea. ℥. iiij. calefacta in aurora quibuſdam diebus mirabili operatione rectificant ſtōchū ꝛ epar debilitata in operatiōibꝰ ſuis. ꝛ collige coꝝ ſnīaʒ a Dyſcoride 4o ſimplicium. ꝛ lege qd̄ ſcribit̄ de eo ab Aui. 2o cano. caꝑ. de ligno aloe. ꝛ placebit. Et hec dicta ſufficiāt de caꝑ. 4o

℞ica. v.

Jam uero appet pro mā gnti capli ponēdas eſſe quaſdā medicinas ꝓhibētes fluxū mārū ad mēbra. Et lʒ plurime ipſaꝝ poſite fuerint in 3o caꝑ ꝑcedēte. tamē hic ponent̄ quatuor compoſita que ſolent eſſe de melioribus ꝛ electis meis. ¶ Quoꝝ pmū eſt hoc ℞. ſucci plantagīs ſucci ꝯſolide maioris aā. lib. ſ. farine fabarū. ℥. v. croci. ʒ. ʒ. gallaꝝ cypreſſi. ℥. viij. pulueriʒent̄ pulueriʒāda ꝛ inſpiſſent̄ in mortario conterēdo cū ꝑdictis ſuccis ꝛ emplaſtrent̄ ex eis mēbra ante tpˢ principij euentus doloris. ¶ 2m remedium eſt: ut ante tpˢ doloꝝ lauent̄ ſepe mēbra cū aqua maris in q̄ bullierint multe galle cypreſſi ꝛ multo tpe. ¶ 3m remediū eſt hoc. ℞. aque cineris lib. ij. farine uolatilis molēdini lib. ſ. farine milij ꝛ fabarū aā. ℥. ij. pulueris gallaꝝ quercus. ꝛ ꝓprie pforataꝝ. ℥. viij. ſandarace thuris maſticis aā. ℥. j. fiat linimētum in mortario ſicut de ꝑdicto dictum eſt. ¶ 4m remedium eſt hoc. ℞. pulueris roſarū ſumach granorū mirti cupularū glādiū ſcorie ferri. aā. ℥. j. hypiconis calamēti pulegij hermodactyloꝝ ꝛ baccaꝝ lauri. aā. ℥. ij. farine uolatilis molendini lib. j. ſanguis draconis lib. ſ. icorporentur oīa cum ſucco plātagīs ꝛ albumine triū ouoꝝ uſqʒ ad bonā ſpiſſationē. ꝛ de hoc emplaſtret̄. ꝛ hoc pōt et ꝯueniēs in mā frida magis. lʒ et ꝯueniat in cal'a: ꝛ ꝓprie in pñꝰ. ꝛ hec de caꝑ. quinto dicta ſufficiant. ℞ica. vi.

Pro materia ultimi capli ualde utilis pmittendum primo ꝙ diuerſiones conueniunt magis in pñꝰ inciſiue egritudinis q̄ alio tpe: ꝓpterea: qꝛ ꝑ eas diſtrahuntur māe que inceperunt fluere ad mēbra ad alias ptes diſtantes non leſas. lʒ ipſa diuertentia et cōpetere pñt ꝑ toto tpˢ augmēti: in quo māe fluctuāt ꝛ ad membra mouent̄. De diuertentibꝰ ergo lʒ plura poſſent dici ꝛ oſtēdi ultra ea que dicta ſūt de flōmia in caplo ꝑcedēte quatuor ſolum hic tāgā que mihi habiliora ꝛ meliora vident̄. ¶ Primum itaqʒ eſt uentoſarū applicatio que poſſent mām intercipere ꝛ ad diſtantia loca trahere. Exemplū primi: ut ſi fluerēt māe ad pedē: ponat̄ uentoſe in domeſtica pte carnoſa tybie in diſpōne leui ſine ſcarificatione: ꝛ in diſpoſitione fortiori cum ſcarificatione. Et ſi fluerent māe ad genua ponatur uentoſa in coxa. Et ſi fluerent māe ad anchas ponantur uentoſe in ſpatulis. Et ſi ad ſpatulas diſtrahat̄ mā ad ſuperiores ptes natiū. ꝛ ſic de alijs: que uentoſe longo tpe appoſite membris pmanere debēt. aut ſaltē frequēter apponi ꝛ remoueri. qd̄ eſt conuenientius ꝛ ſecurius. ¶ 2m vo de diuertentibus cū rōne ſenſibili eſt ꝙ fiāt ei ueſicationes ſup mēbris ꝛ rubificationes. Et prime fiunt cū appōne flamule contrite ſup mēbris aut pſicarie: aut apij ſyluestris uel alterius acute plante. Scdē vo vʒ rubificatiōes fiunt cū fricatione membroꝝ circūſtātiū facta cū calamēto ꝯtrito diu applicato. aut cum folijs apij ranini uel folijs ficus: uel ebori albi: aut pulueris euforbij cum felle tauri. que omnia caliditate ſua acuta materias de profundo membroꝝ trahūt ad ſubcutaneas partes. ¶ 3m diuertens ꝛ ſolēs eſt cliſtere ſicut eſt iſtud. ℞. foliorū ſicle ꝛ lilioꝝ alborum calamenti ficuum ſiccarum. aā. M. j. paſſularum. M. j. ſ. hermodactylorum aſſari peonie artetice aā. M. ſ. fiat horum decoctio in magna quantitate aque: de qua decoctione accipiatur lib. j. ꝛ ſuperaddatur ei hoc. ℞. olei de ruta. olei de ſiſamo. aā. ℥. j. olei liliorum alborum. ℥. ij. ſalis gemme. ʒ. ij. hyere hermetis hyeralogodion çuccari ru. ꝛ caſſiefiſtule aā. ℥. ſ. ꝛ applicetur totiēs eſt ualde ſalubre.

herbe veſicantie flamula: p[er]ſicaria apium ſilveſtre [illegible] apiū raninū [illegible]

¶ 4ᵐ vo diuertens ꝛ de melioribꝰ ꝛ ſecurioribꝰ ꝛ mihi magis gratum eſſet prouocare emoroidas in hoc viro ante tpˢ euētus doloꝝ ꝛ in tpe eoꝝ. Et hoc quidē fieri poſſet cū multiplici inſtrō fricando intus ꝛ extra. pᵒ cū folijs ꝯſolide. 2ᵒ cum folijs fici. 3ᵒ cum folijs apij ranini. 4ᵒ cum felle tauri cōmixto cum puluere euforbij. que oīa emoroidas eccas conuenienter aperiūt: ꝛ magnā ſpem ꝛ fiduciam ſatis vnicuiqꝫ talr̄ languenti pmittunt. Tu igit̄ ſūme oīum ꝯditoꝛ accipe iocunda mēte ꝛ placida hoc opuſculum ſalutare: qd̄ ego fidiſſimo ꝛ conſtanti tuo athlete erecta ꝛ complacida caritate compoſui dn̄o patri in xp̄o uenerādo fratri Bernardio de religiōe ſancti Frāciſci vnico fere in etate nr̄a ſcē religionis honeſtatis ꝛ deuotiōis ſpeculo ampliſſimo. Ad laudē dei oīpotētis Amē.

Conſilium. 239. De paſſione artetica vniuerſali.

Vir cōmēdatiſſimus Lippus Bononiēſis egrotat diſpōne que eſt doloꝛ iūcturarū. Et hic qdē doloꝛ non eſt pticularis alicuius iūcture magis vni q̄ alteri appropriatꝰ. uerū ūi ulis eſt pͦ oēs fere articulos diſcurrēs ꝛ pmutabilis. q̄re merito artetica diſpō noīari dꝫ. pͭ rāſeūte enī cā. ſ. doloris effectiue ad oēs corpis iūcturas arteticam illā noīare ꝯſueuerūt. ut ſcripſit Paulus pᵒ practice. c. 184ᵒ. de artetica ꝛ podagra. ¶ Hic itaqꝫ doloꝛ i hoc viro qñqꝫ ſpatulis qñqꝫ ſpōdilibꝰ colli ꝛ dorſi. aliqñ ēt digitis manibꝰ ꝛ cubitis colcat̄. ꝛ nō raro ēt nōnullas inferioꝝ iūcturarū perambulat. Eſt aūt hoc rōnale ꝯtingē in viro iſto. qm̄ appatū bēt ad aduētū taliū doloꝝ. Primo ex pte cōplonis. 2ᵒ ex pte cōpoſitionis. 3ᵒ ex pte habitudinis. Et 4ᵒ ex pte eoꝝ que extrinſecus euenientia ꝯſiles dolores efficere poſſent. ¶ Ex pte qdem cōplonis pᵒ ulis. fuit enī hic vir a gn̄atiōe cholicus ꝛ adhuc remanet talis cōplonis manifeſta ueſtigia: lꝫ ex pte extrinſecus euenientiū ut aeris ꝛ mali regiminis ex pte ciboꝝ ꝛ potuū coitꝰ ꝛ ſtudij lapſa ſit eiꝰ cōplo ad flaticitatē. pp enī inati caloris debilitatē gn̄ant̄ māe fride flatice p viā indigōnis. Remāſit igitur in epate ſuo caliditas notabilr̄ refracta cū multoꝝ flatuum gn̄atione ꝛ cōgregatiōe in epate ſtōcho ꝛ in renibꝰ eiꝰ. pp quā ēt debilitatē non eſt difficile vidē. q̄re hic vir exiſtat in habitudine ſua adeo macilentꝰ. Cū enī flata ꝯgregant̄ ſanguinē qui eſt nutricatiōi mā ꝯueniēs faciūt indiſpoſitū augmētationi carnis ꝛ mēbroꝝ. Ūn ꝛ raritas texture huiꝰ viri a duplici pōt ꝓuenire cā. Primo a reliqua caliditate in epate. 2ᵒ ex paucitate māei nutricatiōis. ¶ Adhuc ēt in hoc viro eſt apparatꝰ ad euentum doloꝝ iuncturaꝝ ex pte pticularis cōplonis cerebri ſui. Eſt enim cerebrū eius notabiliter fridū multiplicatiuum flatis mucillaginoſi ꝛ aquoſi. qd̄ qdem defluens ꝛ pulſum a cerebro non ſolū per uenas ꝛ arterias: ſed ēt p neruos in ſundit̄ ſpatulis ꝛ ſpondilibꝰ ꝛ muſculis p̄dictarū ꝑtium inde dictum dolorem in eis efficiens. Et qꝛ mā eſt multa ad multas iuncturas deferri pōt. ꝑ̄us tn̄ ad ꝓpinquas. ſecundario ad remotas. Et qꝛ iſta mā magna pticipat mobilitate per ſe: qꝛ aquoſa ꝛ accidentali mobilitate ſibi adducta admixtiōe māei cholice aliquātē. hinc eſt q̄ diſcurrit ab vna iūctura ad aliā. imo de pluribus ad plures. ¶ At vo iteꝝ in hoc viro eſt apparatus ad hos dolores ex pte qdem habitudis: qꝛ macer ꝛ extenuatus eſt ut ſupra. Membroꝝ aūt ſubſtantifica diſſolutio maxime eſt cā debilitatis eoꝝ. ut pꝫ 2ᵒ pᵐ cap̄ de cauſis debilitatis. ¶ Tertius vo appatus in ipſo ad hos dolores eſt: qꝛ mēbra iūcturalia ſunt extenuata pauca carne uelata. ꝛ hn̄t cōcatenationes ꝛ ligamēta eoꝝ ſatis lepſa. i. mollificata a multo flegmate aquoſo ꝛ mucillaginoſo in eis inuēto ꝛ ꝓfundato poteſtate cholere faciētis ipm̄ ibibi ꝛ maiori penetratione profundari in iuncturis q̄ per ſe facere poſſet. ¶ At vo iterū quartus modus apparatus hoīum ad dolores iuncturarꝫ facile intelligi poteſt ex his que occurrunt exterius ꝛ ꝓpͥe in hoc viro qui occupatus fuit in armoꝝ exercitio in quo neceſſarie ſūt magne alteratiōes ex pte aeris nūc calī nūc fridi humidi uel ſicci ſereni caligioſi ꝛ ſic de alijs. ¶ Etiā ex pte ciboꝝ ꝛ potuū q̄titate qualitate ꝛ ſubſtantia diuerſoꝝ ꝛ male p̄parationis ut in pluribus ꝛ motuū excellētiū ēt non ſua hora ꝛ coitꝰ incōgrui. ꝛ in ſūma oīum rerū nō nālīū exceſſus videtur neceſſario conſequi ad exercitia armigerorum.

Ex quorū oīum fundamēto ſequitur. Pͥo q̄ dolores in hoc viro eueniſſe eſt rōnale: qꝛ ad eoꝝ euentum oēs ꝯcurrunt cauſe. Primo qdē ex pte complexionis. 2ᵒ habitudis. 3ᵒ lapſus cōplōnalis. 4ᵒ ex pte eoꝝ que exterius eueniunt: ꝛ multoꝝ pticulariū ꝯuenientia. quare correlarium uerū. Quō enī aliter eſſe poſſet. ubicūqꝫ enī ꝫ ad eſfectū inducēdū ꝯuenienter aſſignantur cauſe ꝛ potētes ꝛ applicate cū tpis ſufficiētia ꝛ diſpōne paſſi neceſſe eſt ꝯſeq eſſe cūi ꝛ tota phīa clamat. Sed oēs cāe inuēte fuerunt in hoc viro ut ſupra iductiue demſtratū eſt. q̄re ꝛc̄. ¶ Sequit̄ 2ᵒ q̄ dolores in hoc viro ualde ſuſpecti ſunt. pbat̄ correlarium cuꝫ diuturnitate tpis ſecū admixta. Item qꝛ morbus in hoc viro diſproportiōalis eſt ſalte etati. ergo difficilior. ꝯſīa notiſſima ex lege afforiſtice pticule 2ᵉ. In morbis minꝰ piclitantur egrotantes ꝛc̄. ¶ Et ſequitur 3ᵒ q̄ niſi dolores iſti curētur in hoc viro ab etate conſiſtentie p totā ptē primi ſentꝫ. fortaſſis hic vir nunq̄ ſanabit̄ ab eis niſi cū beneficio. Probatur correlarium. qꝛ ſi nō curet̄ egritudo in tpe maioris fortitudinis virtutis ꝛ potentia caloris nālis non poterit curari aduenientē debilitate vͦtutis ꝛ inati caloris paucitate: ſed hec accidunt ambo poſt etatem ꝯſiſtentie. pᵒ primi. cap̄ de cōplonibus etatum. §. poſt etatem ꝯſiſtentie caro notabiliter diminuitur ꝛc̄. ¶ Ex quo ex oīum ꝯgregatoꝝ fūdamēto ꝯcludit̄. q̄ opꝫ iſtū virū eſſe ſapientē ſolertē ꝛ diligēter obſeruantē in cura ſui ea que inferius ſcribent̄. Et hoꝝ qdē oīum ſermonū fundamēta ſuſtentantur ſup 22ᵒ tertij. in ſubuli mā de doloribus iuncturarū. Et a Raſi colligunt̄ in libello de egritudinibus iuncturarum diffuſo ꝛ accurato ſermōe multa. ꝛ a Paulo pᵐo practice. cap̄. 184ᵒ. ꝛ tu lege ibi ſi uelis.

Itaqꝫ regimē huiꝰ viri duplici fundamēto ſuſtentatur pmuꝫ ex pte ꝯuenientis rectificationis oīuꝫ ſex rerū nō nālīū. 2ᵐ ex preitētionū ꝛ iſtroꝝ medicinaliū electiōe cōuenietī. Regimē itaqꝫ per ſex. res nō nāles fuit tactum ab illo cōſilio magno illius de Taruiſio. qd̄ incipit Uir inſignis.

¶ De regimine huius viri per medicinalia. Cap. ii.

Modus aūt regiminis huiꝰ viri per medicinalia ꝯſiſtit in duabꝰ ītētionibꝰ pͥncipalibꝰ. ¶ Prima eſt p̄ſeruatiua ab euētu doloris ꝛ paroxiſmis eoꝝ ꝛ multiplicationis. ¶ 2ᵒ vo ītētio eſt ꝓpe curatiua ꝛ eradicatiua cauſarū eſficiētiū hos dolores qu āūt theorica cōtēplatione ꝛ quotidiana experientia capi poteſt.

Prima quidē itētio cōplet̄ per ea que p̄ſeruāt mās ab augmēto quātitatiuo carū ꝛ motu ipſarum. Et hec qdē ītētio pficit̄ pͥm per applicationē ꝯſiliuꝫ. Actus enī p̄ſeruatiuꝰ cōplet̄ ex applicatiōe caliū: ut pꝫ 3ᵒ tegni ibidē Si vo regē ꝛ pmutare uolueris. ꝛ 4ᵒ pᵐi ēt colligit̄ clare 2ᵒ cap̄ de medicatione ſpērū male cōplexionis mālis ꝛ imālis. ¶ Preſeruat aūt hoīes ab icurſu egritudinū que ꝑiodice reuoluunt̄ pͥm ea que de electione ſex rerū nō nāliū p̄cedēti cap̄ tacta ſunt. pͥm per ea que q̄titatē mātrum abſcīdūt. Quibuſcūqꝫ enī ꝑiodice reuoluunt̄ egritudines imālēs ꝛ a multa mā fietes hos euacuare opꝫ afforiſmoꝝ 6ᵒ. textu ꝛ cōmēto ſecūdis. ubi cōmētatoꝛ ſcribit ſe plurimas gētiū p̄ſeruaſſe ab euētu artetice podagre epilēſie ꝛ ꝯſīliuꝫ egritudinū.

Itaqꝫ in huiꝰ viri cura ita ꝓcedat̄: ut in pͥncipio huius ueris anni. 1446. uſqꝫ ad medietatē mēſis aplis hic vir euacuet̄ hm̄ iſtū modū. ℞. agarici electi. ʒ. j. pulueris hermodactyloꝝ. ʒ. j. ß. ſs. ℈. j. zuccari ſecūde coctionis. ʒ. j. caſſie nup p̄parate. ʒ. ß. aque artetice. ʒ. iij. ß. calefiat aqua ꝛ oīa īfundant̄ in ipſam per diē naturalē. nūc ergo iterū calefiat aq ꝛ oīa infundant̄ in ipſam per diē naturalē. nūc ēt iterū cale-

ſtant in aurora: ⁊ exprimant diligẽter: ⁊ colatura bibat calī
poſt i pſam dormiendo p horã. ⁊ tardet aſſũptio prandij ho
ris ad minus ſex. ¶ Die vo immediate ſequẽti accipiat hoc di
geſtiuũ qđ cõtinuet dieb⁹ ad min⁹ octo: hora pdicta calidum
poſt qđ tardet prãdiũ hor. ad minus q̃tuor. Cui⁹ deſcriptio
eſt. ℞. ſyrupi cõpoſiti aceto. ʒ. ſ. mellis roſ. colati. ʒ. j. aque ca
lamenti ⁊ artemiſe. añ. ʒ. j. ſ. miſce. ¶ Die vo nona ſequenti
edetur mãcũ iſtis pillu. ℞. pillarũ de hermodactylis. pilla
rũ ſendarũ. añ. ʒ. ſ. formẽt pille. vij. cum electuario roſato:
⁊ accipiantur hora ⁊ cõditiõib⁹ obſeruatis oibus que ſcripta
ſunt de minoratiuo precedenti. ¶ Similiter ẽt ad pſeruatio
nem huius nobilis neceſſaria eſt ẽuo in tpe autũni fienda
ſm hũc modũ. ¶ Itaqꝫ vno mane poſt medietatem ſeptem
bris accipiat hoc minoratiuũ. ℞. pillarum de agarico. ʒ. ſ.
pillarum de hermodactylis. ʒ. ſ. boni ponderis. ſalis indi. g.
ij. formentur pille cum elꝫuario roſ. ⁊ accipiant obſeruatis
regulis poſt alia ſolutiua pſcriptis. ¶ Mane vo ſequenti acci
piat hoc digeſtiuum cõtinuatũ diebus ad minus. x. ℞. ſyrupi
de abſinthio. ſyru. de eupatorio añ. ʒ. vj. aque lupulorꝫ ⁊ ar
themiſe. añ. ʒ. j. ſ. miſce. ¶ Undecima vo ſequẽti die accipiat
hoc ſolutiuũ. ℞. benedicte. ʒ. iij. elꝫuarij indi. ʒ. ij. ſ. aque ireos.
ʒ. j. ſ. calefiant ⁊ accipiatur totum memorando conditiones
que poſt alia ſolutiua preſcripte ſunt. ¶ Cum ergo hic vir
nobilis fuerit euatus hac duplici euõne regulari. Tunc inſur
git intentio pticularis curationis diſpõnum ſuarũ ſm hũc
ordinẽ celebranda. Primo enim ſcribentur. x. remedia inter
tpa veris ⁊ autũni pticulariter adminiſtranda. 2° vo princi
paliter tangentur plura iuuatiua mẽbrorꝫ pticulariũ huius vi
ri lapſum recaſicantia. 3° pncipalr ordinabunt iuuatiua pnci
palia que a principio menſis octobris uſqꝫ ad principium
mẽſis martij anni futuri obſeruari debẽt. Ex qbus videbit
acquiſitum medicinale regime ſuarũ diſpõnum curatiuum.
¶ Ut aũt explicent iuuatiua neceſſaria inter tpa veris ⁊ autũ
ni pmittẽdũ eſt. q̃ quedã ipſorꝫ erũt pticularium euõnum effecti
ua. Altera vo erũt ipſarũ mãerũ diuerſiua. Nõnulla vo erũt
cõſũptiua mãerũ que iã ad mẽbra effuſe ſunt. Ultima vo erũt
mẽbrorum confortatiua ne aliarũ mãerum ſint receptiua.
¶ Pro declaratiõe primi horꝫ duo ſcribent iuuatiua. quorꝫ pm̃
erit hoc. ℞. aloes epatici electi. ʒ. ij. agarici hermodactylorũ
añ. ʒ. ij. pulpe colloquintide. ʒ. j. ſ. ſſ. cinamomi aſari gario
fil. macis añ. ℈. j. turbit electi epithimi. añ. ʒ. j. croci. ℈. j. pul
uerizentur omnia per ſe. deinde infundant in. ʒ. v. aque ar
temiſe ⁊ reponantur ſub radijs ſolis ſepe cõmiſcendo uſqꝫ ad
cõſumptionẽ aque que iterũ renouanda eſt bis ⁊ exiccanda.
De illa ergo mã iſte vir accipiat oĩ fine. xv. dierum. ʒ. j. ⁊ fiant
pille. vij. cũ obſeruãdis modis in alijs ſolutiuis declaratis.
Et atẽdat q̃ de pdictis pillis. vij. ex. ʒ. factis oĩ quarta die
parũ añ cenã accipe põt vnã. Euoneo enĩ iſte particulares ⁊
paulatine diſtrahũt mãs ⁊ finalr phibẽt earum gñationem
dilatãdo mẽbra. ¶ 2m vo remediũ ad hãc intentionẽ ⁊ de eu
ctenticis eſt hoc. ℞. ieralogodion. ʒ. v. puluerũ turbit. ℈. ſ.
dyagridij. g. i. ſſ. g. iij. miſce. ⁊ totũ hoc aſſumatur in aurora
ſaluatis cõditionibus que in alijs ſolutiuis fuerunt ſcripte.
¶ 2m vo pncipale de applicãdis inter purgationem veris ⁊
autũni eſt: ut mãcb⁹ det diſtractio ⁊ diuerſio p alienas vias
primo p aperitiua pororꝫ. 2° p diſtrahẽtia penitus ad oppoſi
tũ. ¶ Prim⁹ aũt modus diuerſionis p diuretica ſecuriſſim⁹
eſt. intẽdẽ q̃ dixit Raſis in lib. de iuncturis. q̃ uſus eorꝫ facit
hoiem ẽt iacentẽ ſurgẽ a lecto. Et idẽ ſcribit 22° tertij. cap. de
curatiõib⁹ harũ diſpõnũ. Et merito qdẽ hoc approbãdũ eſt.
Mãe enĩ ſupflue que faciũt dolorẽ iuncturarũ ſunt reliquie
tertie digõnis: ut allegatis locis pcipit. ſed diuretica poten
ter educũt eas diſtrahẽdo ne ducant ad iuncturas. igit cõ
cluſio vera. minor nota eſt intelligenti ppinquitatẽ viarũ uri
nalium ad epar ⁊ ad venas. Et nõ calũniet mecum de digõne
2° vel 3°. Si enĩ excludit digõnẽ a maſticatione. tunc ſuper
fluitates talium egritudinum erunt accidẽtãde digõni ſcde ⁊
ecõuerſo. ¶ Quemodo igit ponant hic diuretica duo ſimpli

cia: ⁊ reliqua cõpoſita. ¶ Primũ erit ut. x. vel. xv. diebus pa
tiens in aurora bibat. ʒ. v. aque aſari cũ zuccaro calefactas.
¶ 2m ⁊ melius illo eſt aqua rubee tinctorꝫ ſilr exhibita. imo
fortis eius uſus pvocaret urinã uſqꝫ ad ſanguinẽ. ¶ Primũ
de cõpoſitis eſt hoc. ℞. trociſcorꝫ de ſpica qui deſcribunt 9°
Almã. ʒ. j. pulueris granorꝫ orobi. ℈. j. tyriace Andromachi an
tique. ʒ. ſ. exhibeat totũ in potu in aurora cũ duabus. ʒ. aque
apij calefactis: ⁊ tardet cib⁹ horis ad minus. v. ¶ 2m cõpoſi
tũ eſt hoc. ℞. trociſcorꝫ de eupatorio. ʒ. ſ. granorꝫ milij ſolis ſi
ſeleos ⁊ carui. añ. g. v. benedicte ſimplicis. ʒ. j. ſ. miſce. ⁊ totum
accipiat cũ. ʒ. ij. vini albi ſubtilis ⁊ potẽtis tardãdo comeſtio
nẽ ut dictũ eſt. ¶ Mãe vo in mẽbris infuſas ⁊ earũ reliquias
auferre poſſent iuuatiua q̃ plurima. ¶ Et pmũ de coib⁹ aucto
rũ ⁊ leuius eſt: ut fiat ſepe oleꝫ dolentiũ ptiũ leuis fricatio cũ
hoc cõpoſito. ℞. olei anſancini. ʒ. ij. ſalis cois torrefacti. ʒ. ſ
calefiat totũ ⁊ fiat ut dictũ eſt ligando cõuenienter mẽbra cũ
pãnis calis. ¶ 2m eſt ut ſepe mẽbra ſuffumigent hoc modo
hẽant lapides marchaſite notabilr igniti ⁊ effũdant ſup eis
mixtio ex antiquo vino rubeo ſubtili cõmixto cũ 4a pte ace
ti. ſtillent ergo ſup lapidib⁹ ſup embotũ hñtẽ orificiũ nõ lati⁹
q̃ pẽna alarũ anſeris. teneat ergo eger ſup illo vapore mem
bra elongata p duos pedes ſup coopta corio vel tapeto vel
ſclauina q̃ diu pceperit caliditatẽ penetraſſe in pfundas ptes
mẽbri. tũc ergo remoueat ab ope illo: ⁊ ligent mẽbra pannis
cõdecẽter ⁊ cooperiant qeſcendo. Eſt aũt lapis marchaſite la
pis rubeus quo acuunt ferramẽta: cuius magna copia inue
nitur in dioceſi veronẽſi. ¶ 3m iuuãm ad hãc intẽtionẽ eſt: ut
mẽbra patientia oĩa liniantur cõdecẽter cũ hoc ceroto. ℞. ſe
rapini. ʒ. j. bdelij rubei ⁊ armoniaci electoris añ. ʒ. ſ. ſanda
race. ʒ. ij. diſſoluant gũme cũ aceto rubro ſubtili ⁊ cũ ſufficiẽ
ti quantitate cere fiant cerota ambientia omnem ptẽ egram
⁊ ſanã p duos digitos circũquaqꝫ. ¶ Ad hanc ẽt intentionẽ
conferunt balnea nãlia: ita q̃ pmiſſis purgationibus ante di
ctis a decima die menſis aprilis uſqꝫ p totũ menſem madij
iſte vir fbat moram in balneis p. xx. aut ſaltem per. xv. dies
nũc infundendo totum corp⁹ in eis ⁊ pprie in mane. In ſero
vo ſufficiat ei ſtillas aque recipe ſuper ſpatulis nudis. ⁊ aliqñ
ſpatulas exponere foramib⁹ qb⁹ exit fum⁹ balnei: ⁊ pedes ẽt
illis foramib⁹ ipponẽ abſqꝫ ɔtactu aque. Et pluries in die ſpa
tulas man⁹ ⁊ oĩa mẽbra leſa coopire ex luto balnei actu bene
calo groſſo ſuperextenſo eis. Et in ſũma permutare ſe de aqua
balneorꝫ ad fumũ de fumo ad lutũ: ⁊ econuerſo. in die bis vel
ter ſm q̃ dare hẽre poterit in ɔſilio de balneãdis pro me con
ſcripto: ubi etiam ponitur regimẽ in oibus. Et p hec ẽt reme
dia non ſolũ ɔſumant mãerũ reliquie ſed ẽt ɔfortant mem
bra. ¶ Iã aũt nũc memorãdũ eſt ponere aliq̃ mẽbrorꝫ iterio
rũ ɔfortatiua: ne ſint gñatiua mãerũ ⁊ ɔgregatiua earꝫ. ¶ De
numero ergo eorꝫ ſolet eẽ ut aliqñ eger in aurora deglutiat
de electa terbentina q̃titatẽ grani fabe minoris: aut loco illi⁹
intẽdẽ oppoponacis aut ſerapini. aut quarto iterũ conue
niens eſt aliqñ potare in aurora. ℈. ſ. pulueris ligni al. cum
ʒ. j. aque artemiſe cal. aut bis in ſeptimana alternatim deglu
tire in aurora. ʒ. j. optimi metridati. Aut loco illius ⁊ domeſti
cũ magis eſt ut oĩ 4° die in aurora cũ modico endiuie hoc he
calefacte bibat. ʒ. j. tyriace hermetis ut ſcribitur 22° tertij.
¶ Scio ẽt ego q̃ in oĩ ſeptimana ſel deglutire maſticãdo mi
rabol. kebulũ erit ei valde ɔueniens. Et melius ⁊ magis do
meſticum illo eſt q̃. xv. dieb⁹ in aurora deglutiat patiens coc
clear. j. xylobalſami cõditi maſticãdo. hec qdẽ oĩa ſecuriſſima
ſunt ⁊ experta. ¶ Poſt hec autem circa pdicta contemplã
dũ eſt q̃ oẽs intentiones ⁊ iuuatiua qb⁹ vtẽdũ eſt in tpe veris ⁊
eſtatis ẽt ɔueniũt in tpe autũni ⁊ hyemis. differẽter tñ parũ
per: q2 oportꝫ eis uti cũ doſi parumper ampliori. ut ſi de aliquo
rũ pdictorꝫ iuuatiuorꝫ in vere ⁊ eſtate concedit vna. ʒ. de eis au
tumno ⁊ hyeme concedi poteſt. ʒ. j. ſ. ⁊ ſi concedantur ei bal
nea in vere. xv. diebus ⁊ ter in die applicanda concedi de
bent viginti vel. xxv. diebus in hyeme: ⁊ frequenter ap
plicari. ⁊ reliqua de alio regimine ex parte ſex rerum non

nulliꝰ τ medicinaliũ applicari medicamina potentiora in hyeme τ autũno ꝙ alijs tpibus. Hoc igit in summa est regimen huius generosi viri quo se preseruare τ curare poterit a suprascriptis dispositionibꝰ eius. Et ille benignissimus omnium languorum curator sanitatem ei prospere concedat. Ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 240. ¶ De doloribus iuncturarum.

In dei noīe amē. Nobilis vir τ spectabilis Reinaldus de ariostris indiget regimine duplici dolorum iuncturarum suarum. ¶ Et pͫ quidem est regimen conueniēs ei in tempore paroxismi doloꝝ si acciderit. ¶ 2ͫ vō est regimē pseruatiuũ ne tales accidāt dolores tpibꝰ veris τ autũni. in qbus ut plurimũ exacerbare solent dolores tales.

Et primũ qdē ↄscribere plurĩ eēt: τ esset difficile pp pticularia accñtia: que istos dolores ↄcomitari solent sm diuersitatē etatum cōplonũ regionũ τ māerũ humoraliũ que peccāt: τ aliaꝝ reꝝ pticulariũ que a medico ↄsiderari debēt. eēt eni euidenter audaciã psumptiõis incurrere. eo q2 debet dimitti doctoribꝰ q tūc psentes aderunt τ affuerũt tpe quo a doloribꝰ pdictis molestari ↄsueuerit taliter egrotātes. nec ꝑ q2 nō raro contingit gnosos viros pegrinas ciuitates τ regiões incūbēte necessitate penetrare. ubi qñ q3 abest illustriũ doctoꝝ pñtia. Iō quātũ facilius ↄscribi pōt τ utiliꝰ aliq̃ pticularia cōscribent. ¶ Et pͫ qdē est ut cũ iam dolores incepint a pma usq3 ad tertiā diē apparētibꝰ signis tumoris cũ rubore pulsatiōis τ caliditate τ inflāmatiōe cũ pruritu τ dolore grauatiuo aut extēsiuo cũ replōne corpis nōbili fiat sibi flōmia de basilica p rectā lineā supposita dolēti pti. Si autē nō apparēt tāte replonis signa: tūc flōmet saphena ad uerse ptis: p has eni flōmias a suo fluxu diuertit mā notabiliter. τ est adiutoriũ bonũ. ¶ Sequēti vō mane imediate solutat ei ꝰ uēter si appuerit dñiũ cholice māei sup flatica cũ hoc solutiuo. ℞. pillaꝝ de hermod. ma. ʒ. ii. pillaꝝ cochiaꝝ. ʒ. j. in aurora per quinque horas accipiat cyathũ unũ aque ordei calide cũ zuccaro τ per horā post accipiat cibum suũ. ¶ 3ͫ vō principale est: ut tertia die sequenti inungatur mēbrum stantibus signis caliditatis cum hoc vnguento. ℞. olei rosati recentis. ℥. ij. fiat menutē sandal. rub. sandarace. añ. ʒ. j. cōquassent oia sil τ tepefiat dũ administrat. ¶ 4ͫ vō principale cōsiderandũ est. ut si apparuerint signa dñij māerũ flaticaꝝ solvatur eius uēter cũ. ij. ʒ. pillaꝝ ma. de hermodactyl. τ. ʒ. j. pillularũ de sarcocolla ma. ¶ 5ͫ pncipale cōsiderandũ est: ꝙ in hoc casu nũc ultimo dicto in unctione suprascripta supaddatur olei liliorꝰ al. ℥. j. s. τ administret ut pus. ¶ 6ͫ vō pncipale intēdēdũ est ꝙ cũ tumor loci iā infrigidatꝰ est τ locꝰ aliqualiter induratus grā resolonis cōplete māerũ administret hoc emplastrum. ℞. pulueris masticis camomille. añ. ʒ. j. s. rob. ʒ. ij. melliloti. ʒ. j. pulueris radicu3 peonie. ʒ. x. olei de sisamo fecis olei liliorꝰ alboꝝ. añ. ʒ. iij. croci. ʒ. j. fiat empl3 ¶ Et si desiderares loco eiꝰ accipe linimētũ. ℞. olei de costo olei lilioꝝ alborũ τ amigdalaꝝ dulciũ. añ. ℥. j. pulueris sandarace hermodactyl. costi. añ. ʒ. ij. vitellorũ ouorũ numero. ij. cōquassent oia in mortario lōga cōtritiōe: τ infundant in ipm pāni linei τ calidi ponant sup loco cũ ligatura cōdecenti. ¶ 7ͫ pncipale ↄsiderādũ est: ut in hoc tpe semp ipsius uēter lubricus teneatur: τ ꝑpt accipiēdo pillã vnã alefanginã factam ex duabꝰ ptibus sue descriptiōis τ 3ᵃ pte pulueris hermodactyl. parũ ante cenã exhibēdo ea3: aut duas ex eis ad plus τ feliciter erit operatio earũ: quā sepe cognoui. Dimitto aũt hic digestiua: q2 intentio mea pncipalr est ad doloris abscissionē3. ¶ Ultimũ vō considerandum in hac pte est: ut si remaneret in iuncturis debilitas phibens motum ꝑgressiuũ administret eis lunctio cũ oleo oliuarũ τ 6ᵃ pte salis iucē subtilr triti τ simo iuuamento iuncturas liniēdo τ māe resoluēdo fortificat Et hec de regie obsuādo in tpe paroxismi ul in istāna doloris

¶ De regimine preseruatiuo. ℞ᵉⁱ. 11.

Regimen aũt pseruatiuũ ab euentu dolorũ iuncturarũ succincte rãgendo sustentatur duobus fundamentis. ¶ Et primum est supra discursum sex rerũ non naturaliũ. ¶ Scd3 vō supra medicinaliũ administrationes.

Primũ qdē cōplet euitando nimiã ciborũ τ potuu3 replonē. Abstinēdo etiã a cibis sua qualitate τ non solũ qtitate nociuis. de quoru3 numero sunt cibi oēs frigidi τ humidi actu τ potētia. uelut lac pisces cancri lactuca endiuia spinachia τ reliq̃ istis silia. ¶ Etiã de numero coru3 sunt oia nimia sui acuitate cũ frigiditate dolores pñcõēs τ mordicatiões iūcturis inducētia. Exēplũ sicut acetu3 τ acria oia. ¶ 3ᵒ iterũ de nūero eorũ sunt oia que nimia sui acuitate τ dissolutiōe māe in fluxu ponūt τ eas exacuūt. uelut sunt cepe alleum porrũ nuces sinapis τ reliq̃ silia. saltem cum pñtia replonis. Adhuc et de gñe isto ꝑ sunt oia nimiã viscositatem τ grossitiē humoribus inducētia. uelut sunt cibi pastiles oēs τ cutanee pellicule neruose τ ligamentales animaliu3 partes. ¶ Etiã insup de hoc gñe sunt oia edulia māe grossas grauesq̃ τ uentosas lubricas gñãtia. ut sunt legumina oia τ ꝓpue lentes fabe faseoli robilie τ cicera alba τ piss τ his silia. Unde quantum subtiliter considerare oportet in regimine preseruatiuo. ¶ De potu aũt alr dicēdũ. ꝙ vini usus saltem fumosi sua caliditate materias inclinantis ad iuncturas vituperãdus est. τ ꝓpt eē in quātitate multa. τ ante futurũ paroxismũ saltē per unum mense3. τ in toto tpe durationis eius. τ talis in hac parte videt esse oiu3 sapientũ snia. Neq3 enim in tpe intermedio video a sapiētibus oibus uetitũ esse vinũ. imo concedũt rubeum clarũ nō ualde fumosum mediocri stipticitate ptici pano. Et dici pōt horũ sermonũ snia a Rasi in diuisionibus Almāsoris. τ ꝙ eiusdem. τ in libello de doloribus iuncturarum suis capitulis appropriatis. Et clauditur in sermonibꝰ Auic. 22ᵃ tertij. in loco appropriato. τ pluries alibi: quod allegare non curo. ¶ Et propter hoc ego non laudo opinionem illorũ. qui in quolibet egrotante gñaliter doloribus iūcturarũ administrāt potũ aque oino abscindētes vinũ. Neq3 eni3 illud pōt esse ueru3 saltē in oi cōplone ulr frida. aut in ptialī dispōne stōchi. aut argumēto sumpto a cōsuetudine τ alio ꝑ pluriũ pticulariũ disↄuenientia. Sic eni nārũ hc qdē ad hyemē ille vō ad estatē hñi uel male nate sunt. asso. 3ᵒ. Ita consiliarie hominu3 dispões ulēs τ pticulares ad aliq̃ rerũ non naturaliũ aliarũ que eidem administrant nō sunt nate pati. ab altera vō egrotare τ labi. ¶ Amplius τ l3 abstinentia a vino videat gniq3 cōferre iuncturis maius tñ efficere pōt interdũ nocumētũ multiplicando māes per viam infrigidatiōis ꝙ iuuamentũ per viā puuatiōis māerũ a fluxu. ¶ 3ᵒ uerũ3. q2 si vini abstinentia qbusdā conferre videat. hoc videt esse in quibusdā robustis pinguibꝰ τ ualde repletis corporibꝰ. que oino indigent cōsumptione τ subtractione māeru3 notabili. Propter qd cōuenientius videt eē dicēdũ. ꝙ laudabiliꝰ eēt in cōplone tali τ hītudie q̃lis est huiꝰ viri uti vino subrubeo τ mediocris stipticitatis nāliter paucifero. aut saltē artificialiter facto cōfrāgēdo ipm aq̃ b3 mensurã discretiōis. ¶ Per reliq̃s aũt res nō nāles euitet loci aerem τ habitaculu3 frigidũ τ humidũ τ terraneũ τ positũ prope decursum aquarum τ uenti borealis flatum: τ oia istis similia. ¶ Ite3 abstineat a motu τ exercitio uehementi. τ ꝑpue in tpe ꝑpinquo euētui paroxismi. aut post ipm repētine facto. ¶ De quātitate vō ciborum accipiēda iam dictũ est ꝙ oportet euitare repletione3 ciboru3 τ potuum. imo inanitioni intendere τ nullo modo repletioni. Melior enim est sterilitas tempore fertilitatis. ꝙ fertilitas tempore sterilitatis. tertia primi. de regimine per cibos. ¶ De regimine vō per somnum facile dicendum. ꝙ somnus conueniens est gratia digestionis materierum. τ parumper in mensura somni augmentādo excedere melius est ꝙ vigiliarum instantiam applicare multam. ¶ De accidentibus aie sciunt oēs non esse conueniens aliquid qd māe

nimiã diſſoluẽdo in fluxu poſſit ponere ⁊ diſtrahere innatũ calorẽ ab operatiõe in materias añtes ⁊ cõiunctas ſi que remãſerint in iuncturis. Et hec de regimine ꝓſeruatiuo ex pte adminiſtrationis ſex rerum non naturalium dicta ſufficiant.

De medicinalibus

vo que ad hanc intentionẽ collaudata ſunt a ſapientibus dicẽdũ. ¶ Primũ enim utile eſt. ut nobilis iſte ſemper in fine hyemis ⁊ eſtatis generali purgatione ſuũ corpus mũdificet: uel ſtomãdo uel farmacijs euacuãdo aut utriſqꝫ iſtoꝝ adminiſtrãdo cũ cõſilio ſapiẽtũ: que hic dimitto ꝓpter euitare ſupfluitatẽ ſcribendi. ¶ 2° ẽt intendere debet diuerſionibꝰ in ñrez. nũc qđem euaporare eas faciendo cuꝫ ſaccullis ex furfure milio ⁊ ſale ⁊ camomilla ⁊ ſimilibus compoſitis. Aut ſaltẽ ⁊ melius eſt diuertere mãs cũ euacuatione ſenſibili facta cũ diureticis ut cũ decoctione uel comeſtione radicũ aut folioꝝ petroſ. dauci ſpagi. ipij aut ſimiliũ: aut hoꝝ ſublimationes accipiẽdo uel ꝯfectiões ex eis cõponẽdo: aut ſyrupos uel iulep ⁊ ſimilia ſapiẽtuꝫ ꝯſilio põderibus ſuis limitãda. ¶ E: 3° iteꝝ diuerti poſſent materie cũ ſcarificatiõibꝰ uentoſas natibꝰ applicãdo. Et melior qđẽ diuerſionũ eẽt ſi natura ꝓuidiſſet de aptiõe uenarũ emorroidaꝝ. ⁊ in hac pte laudarẽ ego ꝙ taliũ ꝓuocatio aũ uer ⁊ autũnũ artificialiter fieret. ¶ 4ᵐ vo in quo ꝯſiſtit ꝓſeruatio a doloribꝰ iuncturarũ eſt ꝑticularis ſubtractio. nõ qđẽ cũ edonibꝰ uł diuerſiõibꝰ ut iã dictũ eſt. ſed cũ electuarijs ꝯfectionibꝰ ⁊ ſilibꝰ hñtibꝰ potẽtiã cõſumẽdi uel exiccãdi mãs fluxiuas ad iũcturas: de quoruꝫ numero ſit tyriaca magna andromachi: aut metridatũ: aut tyriaca dyateſſeron: aut iera hermetis que excellẽter laudat a pluribꝰ ſapiẽtũ. quoꝝ omnes deſcriptiões colligẽde ſunt 5° can. ſũma p°. ⁊ a Meſ. in antidotaꝰ diſtictiõe p°. ⁊ hoꝝ diuꝫ exhibeat in aurora. ʒ. j. ſaltẽ per duos mẽſes ꝯtinuãdo ipſaꝫ in aurora deglutiẽdo ipſaꝫ: ⁊ tardet poſt eã cibus ſaltẽ horis 4ᵒʳ. ¶ Multi autẽ in uſu hñt ſimplicia quedã: ⁊ ꝓpe exhibẽdo pulueres oſſiũ raſete hominis mortui uel aliaꝝ ptiũ ⁊ nõ curo de talibꝰ. Alij aũt exhibẽt caſtoreũ in vnã pillaꝫ ꝯuerſũ ⁊ multo tẽpore ꝯtinuatũ. Ego aũt magis laudo ipſaꝫ in dominio multe mãei flatice ⁊ uehemẽter fride ⁊ viſcoſe. nonnulli aũt adminiſtrãt terbẽtinã electã deglutiẽdo ex ea. ʒ. j. uſqꝫ ad ij. in aurora ieiunãdo poſt ipſaꝫ ſalteꝫ horis. v. Placet mihi nõbiliter pp iuuamẽtũ qđ ex ea pcepi i eiciẽdo flã dñans ⁊ cholerã vitellinã ⁊ citrinã ſubdñantẽ. nõ curo pła ſimplicia nũc ꝯſcribẽ. ¶ Ultimũ vo in quo ꝯſiſtit cautela ꝑticularis ꝓſeruatiua a doloribꝰ iuncturaꝝ eſt ꝑticularis ꝯfortatio mẽbrorum recipiẽtiũ. que fieri debet per apoçimas. qm̃ expellũt a ſe uaſa ſtipticis farmacijs ꝯfortata 3° tegni. Et de numero hoꝝ inſtrumẽtoꝝ plura cadũt ſub ꝯſideratione ſapiẽtis. ¶ Alij enĩ adminiſtrãt aqñ thermales: ⁊ ꝓpue ꝯueniũt ille que calefaciendo ⁊ exiccãdo mẽbra ſui ſtipticitate cõtrahẽdo ꝯfortãt: ue lut aque aluminoſe ferree atramentine ⁊ ſulfuree. Et de ſedantibꝰ dolores ſunt aque alpeltie ⁊ ſibi ꝯſiles. ¶ Alij aũt adminiſtrãt frequẽtes embrocatiões cũ aqa extinctiõis ferri aut calibis. ¶ Nõnulli aũt innatũ calorẽ mẽbroꝝ ꝯfortant tegẽdo ipſa cũ caligis uel coopimẽtis factis ex pellibꝰ vulpinis aut ex pelle dabaon uel lincis ⁊ ſilibꝰ. ¶ Quidã aũt mẽbra ꝯfortãt leniẽdo ea ex oleo cũ ſale ꝯtrito de quo ſupra dictũ eſt. ¶ Nõnulli ẽt mẽbra defendũt cũ cerotis caliditatẽ ⁊ ſtipticitatẽ hñtibꝰ: que applicari debẽt ptibꝰ ſupioribꝰ mẽbroꝝ patiẽtiũ per que mãe effũduntur ad iũcturas. ¶ Alij aũt audaciores in re ⁊ ope adminiſtrãt cauteria potẽtialia ſatis pfundius applicata ptibꝰ carnoſis coxaꝝ ⁊ tybiaꝝ. quoꝝ doctoꝝ modũ adminiſtrationis ⁊ formã cauterioꝝ lege Albucaſim. De[illegible]nim nõ curaui ponere ꝓlixitatẽ fugiẽs. Et iteꝝ qꝛ non credo hũc generoſum virum ad talium neceſſitatem ꝑduci debere. Ad laudem dei. Amen.

Cõſiliũ. 241.

De doloribꝰ iuncturaꝝ a mã frigida ⁊ humida cum tumore notabili ⁊ perdurante. ¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dolorum ipſorum. Cap. I.

Honorãdus Ser Joannes Niger laborat doloribꝰ iuncturarum qui extenduntur ad plurimas partes: principaliter dolores intẽſi uerſant circa genua magis ⁊ pedes ⁊ tament predicte partes tumore nõbili. imo neqꝫ recedit neqꝫ euaneſcit quandoqꝫ anno integro. ¶ Sunt autem dolores iſti egritudines per eſſentiã ſm magnã ptẽ ⁊ fixi in iuncturis ꝓdictis ꝓpter diuturnaꝫ debilitatẽ que remãſit in eis diuturnitate tpis afflictiõis eius. ¶ Sũt ẽt dolores iſti per colligãtiã dependẽtes mediate a ſtõcho, minus aũt mediate ab epate eiꝰ. ſtõchus eni eiꝰ flate multo abũdãs debilitare digeſtiuã facit ⁊ chilũ ualde flaticũ tranſmittit ad epar: ꝙ nõ põt corrigi cõuenienter ab epe qn ab eo ẽt gñet ſanguis multũ flaticꝰ. Et qꝛ in viro iſto ẽt abũdat cholica mã: que ꝑcipitat p uenas. Jđ facit flaticas ſupfluitates recipi ⁊ ꝓfundari in iũcturis ꝓdictis. ¶ Ex qbꝰ oĩbus ꝯcludit p° ꝙ hec egritudo ſm magnã ptẽ eſt p eẽntiã ⁊ ſꝫ minorẽ ptẽ p colligãtiã in ꝓdcis mẽbris. ¶ Et ſequit 2° ꝙ mãlis cauſa hoꝝ dolorũ eſt flã mucillaginoſum dñans ⁊ aquoſuꝫ ſubdominãs: ⁊ adhuc flãtis vitrei minor inuenit quantitas. Si enim flegma vitreum dñaret iuncturis acquireretur ibidem durities maior q̃ ſit. ¶ Et ſequitur tertio. ꝙ hec egritudo difficilis eſt curationis. propterea qꝛ ipſa pendet a materia multa ⁊ multiplici: ⁊ pendet a nocumento pme digeſtionis in ſtõcho. ⁊ ſecũde digeſtiõis epatis. ⁊ tertie membroꝝ in quibus tertia pficitur digeſtio. ¶ Eſt ẽt difficilis hec egritudo propter frequentiam paroxiſmorũ eius cũ aliquãdo pluries in anno affligant ipſum. ¶ Jn cuius quidem regimine procedendum eſt per rectificationem ſex rerum non naturaliũ. Secundario vo cum adminiſtratione quarundam medicinarum.

¶ De cura per dietam. Cap. II.

Sollicitet igit iſte vir habitare cameras ⁊ loca notabiliter calida ⁊ ſicca. ſicut eſt camera eius que ſatis ꝯueniens eſt. Et teneat membra diligẽter coopta die ⁊ nocte ſuper quibus ⁊ ſaltem pedibus bonum eſſet ꝙ haberet coperturam factaꝫ de pellibus vulpinis. ⁊ meliores eſſent pelles taxi bene laborate. Jn eſtate vo teneat membra cooperta pellibus leporinis uel de agno nigro. Et ſi melius deſideraret ſup eis teneat calligulas de pellibus uarioꝝ. ¶ Exercitio autẽ uti non debet niſi quãdo membra fortificata erũt nec reſoluta: ſed loco exercitij conueniens eſt ei fricatio leuis cum pãno aſpo: ⁊ melior eſt ei fricatio facta cuꝫ hac mixtura. ℞. olei antiqui oliuaꝝ lib. 5. ſalis cois torrefacti. ʒ. ij. terant ſimul in mortario plumato ⁊ lõga ꝯtritiõe. deinde exponant in ſole in fiala vitrea: ⁊ fricent ex eo iũcture oẽs leuiter actu calido. ¶ Sõnus aũt eius ſit notabiliter lõgus ſepteꝫ uel octo horaꝝ in die nãli factus. Jn vigilijs eni lꝫ ꝯueniant ei ample pp exiccationem que ſequit ad eas: tñ nocerent debilitando digeſtiuã. ¶ Paſſiões vo aĩe ex qbꝰ intenderet calor ⁊ agitatio fieret aliquãta in ſpiritibꝰ ⁊ humoribꝰ. ut modica ira ſollicitudo ⁊ anguſtia reſoluendo ⁊ diſtrahendo mãs ꝯuenirẽt ſibi. ¶ Jn comedendo vo obſruet iſtas regulas. Prima eſt ut nunq̃ comedat niſi ſenſerit appetitũ ſupueniſſe. ¶ 2° ut nõ comedat feſtinanter neqꝫ velociter. imo in tpe ꝓlixo cibum bene maſticando. ¶ 3° regula ut nõ accipiat ciboꝝ diuerſitatem multã. imo ſit contentus vna cibatione elixi ⁊ aſſati non multiplicando fercula ultra duo uel tria. ¶ 4° regula ut cibus eius nõ ſit tãte quãtitatis acceptus qua grauet ⁊ extenſus pcipiat ſtõchus. Silr potꝰ nõ ſit tãtꝰ. ut fluctuatio eius ⁊ regurgitatio percipiat circa os ſtõchi. ¶ 5° regula ut nunq̃ accipiat cibũ ſtante rugitu faſtidio uel abominatione in ſtomacho. ¶ De cibis enim eius hunc debet obſeruare moduꝫ. ut: abſtineat a rebus frigidis ⁊ humidis in potẽtia. ſicut ſunt blete ſpinachie cucurbite portulace lactuce endiuia ſcariola atriplex ⁊ ſimilia. Et ſi contingit aſſumere iſta cibaria ſemp ipa miſceant cũ plantis calis. ueluti feniculo petroſilino

ſalula roſmarino mẽtha hyſopo ſerpillo ꝛ ſimilib⁹. ❡ 2ᵒ pn̄ˀ ab
ſtineat a reb⁹ viſcoſis ꝛ oppilatiuis. ſicut ſunt cibi de paſta uꝉ
de farina: ꝛ panis azimus ꝛ nõ bñ fermẽtat⁹ neqꝫ coct⁹. ❡ 3ᵒ
pn̄ˀ abſtineat a viſcoſis ꝛ frigidis actu ꝛ potẽtia. uelut ſūt pi
ſces ꝛ ꝓprie elixi ꝛ anguille tinche cephali citri ꝛ ſimiles degẽ
tes ꝛ viuẽtes in aq̄s fetidis ꝛ limoſis. ❡ 4ᵒ pncipalr abſtine
at ab illis que ſunt cibaria groſſa uẽtoſabilia ꝛ iūcturarũ in
groſſatiua. uelut ſunt oĩa legumina. Gregi enim incurrũt dolo
res iūcturarũ pp uſum leguminũ. ❡ Silr 5ᵒ euitet cibaria
corruptibilia uẽtoſa frigida ꝛ humida: ſicut eſt lac ꝛ oẽs la
cticinij cibi. ꝛ caſeus mollis ꝛ cibi facti cũ eo. ❡ 6ᵒ pn̄ˀ abſti
neat a cibis ualde vnctuoſis ꝛ ꝓpe vnctuoſitate aialiũ recẽti
Salita aũt pinguedo ut lardo ꝛ pinguedo diſſoluta ꝛ colliq̃
ta cũ ſale cõdita ſunt ſibi bona. Cibaria vo facta pinguia cuꝫ
bono oleo oliuarũ uel oleo de nucib⁹ ſunt ſibi cõuenientia.
❡ Panis igiť ei⁹ ſit bñ coct⁹ ꝛ multũ fermẽtat⁹ ꝛ de pura fa
rina fact⁹. Et ſi qñqꝫ comederet panẽ de furfurib⁹ nõ bñ mũ
datũ eẽt ſibi utile. Et placeret ẽt mihi panis biſcoctus cũ pul
uere feniculi fact⁹ in uſu ſuo. ꝛ braciadelli bñ fermẽtati: ꝛ ne
bule çuccarate ſunt ſibi utiliſſime ꝛ proprie ſi ſunt fermentate.
❡ Carnes vo laudabiles ei ſunt carnes pulloꝝ maioꝝ ꝛ mi
norũ ꝑdicũ ꝛ faſianoꝝ: auiũ minutarũ ꝛ ꝓprie colũborũ dome
ſticoꝝ ꝛ ſyluestriũ. Et caro ſalita ꝛ ꝓpe macra eſt ſibi utilis.
❡ Piſces vo nõ placẽt mihi friti ꝛ ſaliti etiã. ❡ Cicera vo al
ba ꝛ rubea placẽt mihi cũ feniculo petroſilinoꝫ ꝛ ſaluia cocta.
ꝛ parũ ex grauis comedendo. Et far etiã ꝛ riſum ſunt bona ei.
❡ De plãtis vo placẽt caules: rape: paſtinace: raphanuſqꝫ: ca
rotte: ꝛ alie tacte ſupius. ❡ Aromata ẽt oĩa ſunt ſibi bona. ut
crocus piper cinamomũ nux muſcata ꝛ ſimilia: ꝛ de oleo ut ſu
perius dictũ eſt ad ſufficiẽtiã. ❡ Caſeus ẽt antiquus cõue
niẽter ſalit⁹ ꝛ modicũ durus eſt ſibi utilis. ❡ De ſaporib⁹ vo
placet arãcioꝝ ſucc⁹ agreſta vinũ granatoꝝ. Acetũ vo nõ pla
cet ſaltẽ in frequẽti uſu ꝛ purũ. ❡ De potu aũt bonũ ẽet ual
de ſibi: ut ipſe aſſueſaceret ſe huic potui. eẽt eni ſue ꝯualeſcen
tie pncipiũ ꝛ inſtrũm magnũ. ℞. floꝝ roſmarini. ꝭꝭ. pipis albi
aniſi hermodactyloꝝ mũdatoꝝ. añ. ʒ. j. nucis muſ. galãge cro
ci peonie artetice. añ. ʒ. ſ. bulliãt in. xx. lib. aque uſqꝫ ad ꝯſum
ptionẽ tertie ptis. Deinde ſupaddať mellis electi lib. j. ꝛ cũ p̄
dictis iterũ coquať uſqꝫ ad ꝯſumptionẽ q̃rte ptis diſpumãn
do ꝯueniẽter cũ capite euerſo. Poſt hoc aũt coleť per pãnuꝫ
ſpiſſuꝫ ꝛ reſueť in uaſe ꝛ bibat de hac ad libitũ. aut ſaltẽ mi
ſceat ipſam cũ altera medietate vini nigri uel ſubrubei medio
cris in ſapore iter bruſcũ ꝛ dulce: meli⁹ tñ eẽt ꝙ biberet vinũ
ad dulce declinãs magis q̃ ad bruſcũ. aut ſaltẽ in dieb⁹ eſta
tis bibat vinũ cõmixtũ cũ altera medietate aque ciſterne ꝯco
cte. Et hec de cibis ꝛ potibus dicta ſufficiant.

❡ De regimine per medicinalia. Cap. III.

RO regimine vo medicinali vr̃ mihi ꝙ utať
octo remedijs ifraſcriptis. de q̃rũ nume
ro utať 4ᵒʳ a pn̄ᵒ mẽſis martij uſqꝫ per totũ mẽ
ſeꝫ ſeptẽbris. ❡ Alijs vo q̃tuor: utatur a pncipio
menſis octobris uſqꝫ per totũ menſem februarij.

De illis vo medicis que ꝯueniũt ſibi a pncipio men
ſis martij uſqꝫ ad tẽpus dictũ. ❡ Prima eſt
ut ipſe utať eluario ifraſcripto. de quo oĩ mẽſe ſeꝉ per duas
horas añ diẽ uel per vnã cũ dimidia accipiat. ʒ. vj. cũ medio
cyatho vini albi ſubtilis calefacti ꝛ tardet accipe cibũ per ſex
horas poſt ipm. Et nõ dormiat poſt ipm niſi per horã vnã et
ante cibũ per vnã horã bibat cyathũ vnũ aque calide cũ çuc
caro cocte. Eluariũ aũt eſt hoc. ℞. eluarij de pſilio. ʒ. ij. elu
arij roſarũ. ʒ. ij. ſ. icorporenť ſimul diligẽter ꝛ cõtritione lon
ga: ꝛ reſerueť in uaſe ſtricti orificij. ❡ 2ᵒ vo pncipale medici
na eſt: ut iſte vir accipiat dieb⁹ itermedijs iter electuariũ ꝑdi
ctũ oĩ 3ᵒ uel 4ᵒ ſero vnã uel duas de infraſcriptis pillulis ad
ſubducendũ ꝛ diuertẽdũ materias fecales ꝛ humorales per
vias uẽtris ꝛ urine. quarũ deſcriptio eſt hec. ℞. aloes ꝑparati
ʒ. j. pulpe colloquintide hermodactylorum. añ. ʒ. j. ſ. turbit
ʒ. j. reupontici. ʒ. iiij. dyagridij. ℈. ſ. incorporentur omnia diligẽter pro pulueriçata cuꝫ ſucco roſ. ꝛ fiãt pille de oĩ. ʒ. vj. uel
vij. Et ſi vna ex eis nõ ꝯueniẽter mouet ipſum. poterit accipe. ij.
uel. iij. hora pſcripta. ❡ 3ᵒ vo pncipalis medicia eſt: ut dieb⁹
in qb⁹ dolores nõ affligũt ipm ꝛ min⁹ male ſe hẽt. vngi ſibi
faciat genua circũquaqꝫ ꝛ pedes oẽs a cauillis iferi⁹ cũ infra
ſcripta vnctione actu frigida aut ſaltẽ tepida diligẽter ꝯfricã
do ea mẽbra cũ ſuauitate p q̃rtã ptẽ hore. Cui⁹ deſcriptio eſt.
℞. olei omfancini: olei roſ. oliuarũ antiquoris q̃ hñi poteſt.
lib. ſ. ſandarace. ſãguis dra. boli ar. ꝛ terre ſigillate. añ. ʒ. ij. ſa
lis cois torrefacti. ʒ. j. terant oĩa ſubtiliſſime in mortario ꝛ ex
ponanť radijs ſolis per mẽſes duos. Et tñ hoc linimẽtũ utile
ſiue ad ſolẽ teneať ſiue nõ. ❡ 4ᵒ medicia pncipalis eſt hec.
℞. folioꝝ hypiconis roſmarini ꝛ ſaluie añ ʒ. ij. pulueris aco
ri. ʒ. j. maſtici: roſarũ: cipi: maiorane. añ. ʒ. j. çuccari ſcõe co
ctionis. ʒ. viij. cũ aq̃ hypiconis: fiat ꝯfectio in rotulis medie. ❡

De remedijs vo qb⁹ uti debet reliq̃ tpe. ❡ Pri
mũ eſt ꝙ adueniẽte pncipio octo
bris accipiat iſte vir aq̃s ifraſcriptas per. xv. dies. ꝛ ſextadeci
ma ſequẽti die purgeť cũ pillis iſtis. ℞. pillularũ fetidaruꝫ ꝛ
de hermodactylis. añ. ʒ. ſ. pillarũ de ſarcocolla. ℈. j. auari põ
deris: formenť pille. viij. cũ ſucco roſarũ ꝛ accipianť obſerua
tis ꝯditionib⁹ ſupi⁹ tactis in aſſũptione electuarij in pn̄ᵒ ca
pituli de medicinalib⁹ ſcriptis. Deſcriptio aũt aq̃rũ eſt hec. ℞.
aque hypiconis: aque iris ꝛ peonie. añ. ʒ. j. ſ. aceti ſqilitici. ʒ.
ſ. miſce totũ hoc ꝛ accipiať frigidum aut tepidum libito ſuo.
❡ 2ᵐ vo pncipale eſt. ut mẽbra ei⁹ in hoc tpe vnganť bis aut
ſeꝉ mane ꝛ ſero ex hoc linimẽto. ℞. olei lilioꝝ de coſto. añ. ʒ. j.
olei de caſtoreo. ʒ. ſ. hermodactyꝉ. peonie artetice artanite ꝛ
ariſtologie ro. añ. ℈. j. ſandarace hypoquitidos acatie. añ. ʒ. ij.
ſanguis dra. ʒ. j. cere al. q. s. fiat vnguẽtũ molle. ❡ 3ᵐ pnci
pale eſt hoc. ℞. ſpẽrũ dyãbre: ſpẽrũ dyamuſci dulcis. añ. ʒ. ij.
ſpodij roſarũ hypoquitidos. añ. ʒ. ſ. çuccari ſcẽde coctionis
ʒ. viij. cũ aq̃ maiorane fiat ꝯfectio in rotulis magnis. de qua
ꝑdicto tpe accipiat ſemp añ cibuꝫ. per vnã horã q̃titatẽ. ʒ. v.
bibẽdo poſt ipſam. ʒ. iij. aque mellis. ❡ 4ᵐ pncipale remediũ
uꝫ eſt: ut aliq̃n in tpe hyemis faciat ſibi fieri in ſero añ cenã
ablutionẽ a pedib⁹ uſqꝫ ad iguina cũ aq̃ ifraſcripta bñ calida
ꝛ lauet mẽbra ſua leui fricatione. ꝛ poſtq̃ fuerit diligẽter exic
cata elapſa hora iungat ea cũ vnguẽto ſupraſcripto in 2ᵒ pn
cipali hui⁹ tertij capli. ❡ Si aũt uẽter ei⁹ nõ eẽt ꝯuenienter
largus. tũc accipiat de pillis ſupraſcriptis in tpe ueris ꝛ eſta
tis. quib⁹ ſupaddat quartã partẽ pillularũ de caſtoreo deſcri
ptione Nicolai. Hic in ſũma eſt modus quo hic vir honorã
dus regere ſe debet. ꝛ ſpero ꝙ ꝓſperabitur diſpoſitio ſua. Ad
laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſilium. 242.

De artetica dolore diuturno ꝛ mãſiuo nõ periodicante de
terminate. Diuiditur aũt cõſiliũ in capitula tria.

❡ De cauſis ꝛ accidentibus doloris. Cap. I.

Alitudo gñeſi ꝛ ſpectabilis viri
dñi Joãnis de Mercato
nouo notitia gñali nullã icludit ambiguĩ
tatẽ. q̃ñ ipſa eſt dolor iũcturarũ. Sꝫ ſpẽali
cognitiõe ſui eſt ꝛ denoĩari debet artetic⁹
dolor: q̃ñ ipſe circuit ꝛ pambulat iũctura
rũ fere ptẽ omnẽ aut maiorẽ ut ſcribitur
❡ Et hoc qdẽ eſt rõnabile ſatis: ꝛ plib⁹
medijs deducẽdũ: q̃ñ qñ dolores pſeuerãt in vna duab⁹ aut
trib⁹ iũcturis difficile eſt itelligẽ. ꝙ ipſe nõ coiceť omib⁹ alijs.
Q̃nis eni dubitat ꝙ debilitas vni⁹ uel duarũ iũcturarũ nõ
ꝛelinq̃t ueſtigiũ ſuũ in eis. ꝛ maxie q̃ñ ſepe recidiuãdo a dolori
bus affligiť eger. ❡ Adhuc ẽt mã antecedẽs a uenis effuſa ꝛ
que q̃tidie effundiť eſt eadẽ ſpẽ cũ illa que actu dolores effi
cit. igiť ipſa facile moueri põt ad iũcturas oẽs: eo q2 ad oẽs iũ
cturas terminanť uene magne uꝉ pue: ꝫ tñ excluſiue. ❡ Et
3ᵒ iterũ q2 ſpẽs male cõplonis calide ꝛ humide que notabili
ter a ꝓpo tẽperamẽto elõgata eſt iuuat ad trahẽdũ materias
ad iũcturas. Et vic ſunt late ꝛ materici nõ repugnat ex pte

multitudinis ⁊ diſtēperantie ipſius. Quare neceſſe eſt ꝑ aſ-
ſignatas cauſas ꝓductiuas effectus ſufficiēter ꝯcedaſ effect⁹.
¶ Amplius lōgitudo egritudinis etas que eſt primi ſenij ⁊
debilitas etatē ⁊ longitudinē morbi ⁊ eius fortitudinē cōſe-
quēs. cauſe ſunt generatiōis ⁊ ꝯgregatiōis multi flegmatis
in toto corpore: ⁊ maxime in iuncturis ꝓpter earū debilitatē ⁊ fri
giditatē. Cū ergo tales mãe frigide cōgregate caleſiāt diſſol
uanſ ⁊ in fluxu ponanſ a caliditate ſanguinis. nō eſt mira-
bile ſi dolor iſte fortis eſt ⁊ q̄ſi ꝑforatiuus. Hoc in ſūma eſt fō
damentū inuētiōis ⁊ ſpecificatiōis dolorū hui⁹ generoſi viri.

Ex quo

plura ſequunſ correlaria pluriū accidentiū que inueniūtur in eo declarata. ¶ Sequitur
enim primo ꝙ dolores huius viri artetici nominari debent
patet quia omnib⁹ fere artubus cōmunicati. ¶ Sequiſ 2°
ꝙ hi ſunt quaſi māſiui ⁊ diuturni. probaſ: qꝛ in membus eſt
mala cōplexio ꝓueniēs ex materia mixta ex cholera ⁊ flate.
prima ſumitur ex parte naturalis cōplexionis ⁊ dominij ſan
guinis in eo. 2° vero deducitur ex multitudine flatuū per viā
indigeſtionis cōgregatorū. ¶ Sequiſ 3° ꝙ tales non habēt
periodum determinatam ita ut poxiſmet in uere aut autūno.
Plurimū enim hi dolores moleſtant iſtū virū q̄ſi ſemꝑ ꝓpter
multitudinem materierum ⁊ facilitatē deſcēſus earū ad iun-
cturas per ꝯcaua uenarū ⁊ arteriarū. Et mala cōplexio frigi
da iam fixa eſt in iuncturis. ergo facile multiplicatur in eis
dolor ex quocūqꝫ fere motu talium materierū ⁊ alteratione
ab eis. ¶ Et ſequiſ 4° ꝙ hi dolores diuturni ⁊ māſiui quaſi
ſemꝑ aſſiſtant: non tñ tolliſ qn fieri debeant inteñſiores in ue
re ⁊ autū. no magis q̄ alijs temporibus. ¶ Primum appet
qꝛ materie multe ⁊ groſſe ꝯgeſte in hyeme uehemētius mo-
uentur in uere ꝓpter caliditatē cōtinētis diſſoluētis attrahētis
⁊ facientis fluere eas. ¶ 2m vero qꝛ materie diuerſe ſpē ⁊ q̄lita
tibus earū uehemētius imprimūt in iūcturas ꝓpter friditatē
continentis in autūno facientē eas ꝓfundari in iuncturis:
ad qđ iuuat etiam diuerſitas earū ex parte motus. Q̄ngꝫ
enim accētrantur. q̄nqꝫ vero excaccentranſ ꝓpter uarietatē cō
ſiſtentie autūnalis. ¶ Et ſequiſ adhuc q̄nto ꝓpter frequē-
tē aduentū dolorū ⁊ fixionē eorū in iuncturis hui⁹ viri. ꝙ hic
vir eſt paratus ad aꝯchēma ⁊ eſt ꝓhibitio mot⁹ progreſſiui
22 3. colligēdu͂ capl'o de dolore iuncturarū. Mãe eni in iun
cturis frequēter igroſſant chordas neruos ⁊ ligamēta ēt ita
ꝙ nō ſūt bñ parata flexibilitati ⁊ ſuſtentatiōi molis corporis
¶ Sequr adhuc 6° ꝙ adhuc iſte vir paratus eſt incidere ⁊
fortaſſe icidit gipſeitatē in iuncturis. Flatice nāqꝫ mãe mul-
ta aqueitate ꝑ uaſte friditate ſupueniēte ꝯgelanſ ⁊ ꝯgelate ꝯ-
uertunſ in ſubſtātiā gipſo ſilē. ¶ Et adhuc 7° ſequiſ ꝙ niſi
aliter ꝯualeſcat hic vir a diſpoſitiōe ſua timeſ de eo ꝙ opor-
teat ipſum ſemꝑ in lecto iacere. Ex quib⁹ oibus ultimate col
ligēdo. patet ꝙ neceſſariū eſt huic viro ſe diligeter ⁊ ſollicite
regere ut preſeruet a ꝑdictis q̄ntū eſt poſſibile: ut nūc ſequr.

¶ De cura. ⁊ ꝓ p regimē ſex rerū nō naliū. Cap. ii.

Longitudo

egritu dis hui⁹ viri ⁊ fortitu do acciñū que ꝯcomitanſ
ipſaꝫ mouet me ad deſcribēdū ei regimē quo poſ
ſit ꝑſeruare ſe a magnitudie nocumētorū ꝑdictorū:
⁊ ab eis euadē q̄ magis eſt poſe. Itaqꝫ deinceps regimē ei⁹
didā in duas ptes. q̄rū p⁹ erit regulatia applicatiōis ſex rerū
nō naliū. 2° vero iſtorū medicinaliū ſeriē ⁊ modū annūtiabit.

In executione

vero ꝑme ptis diſcurrēdū eſt per regimē ſex rerū nō naliū. ¶ Eli
gaſ itaqꝫ p⁹ aer ſeren⁹ clar⁹ ⁊ ſicc⁹ aſpectui oriētali ul meri-
dionali ſubiect⁹ ⁊ nullo mō aliter diſpoſit⁹. Fridū enim ⁊ hu
midū aerē ihitare apō eū eēt ipꝫ efficē ſemꝑ in lecto māſiuū.
¶ Et de annexis aeri ueſtes hēat bñ calefaciētes ⁊ a frigore
extrinſec⁹ applicabili bñ defendētib⁹ ipꝫ uelut pellib⁹ agni-
nis ⁊ vulpinis bene munitas. Et omnino caput ſuū ubi fu-
it fons ⁊ eſt origo ſuarū egritudinū pellib⁹ bñ coopertū ꝯſeruet

De motu

autē ⁊ q̄te dicēdū ꝙ oino ab oī exercitio peditatiuo ⁊ eqtatio ab eo fugiēdū eſt in
tātū ꝙ neqꝫ nauib⁹ cōduci currib⁹ agitari mihi placet. imo oī
no aut q̄ſi ſemꝑ qeſcēdū eſt. lege vni in l. iuuentiſſimi pũs ꝑci-
piēte. In oī nāqꝫ motiōe corpis ⁊c. ⁊ cū in mēbris debilibus
ſemꝑ ſupflua multiplicenſ que maioris nocumēti effectiua
cā ſūt. Jō loco exercitij cōpetūt fricatiōes ſpatularum ⁊ nati
uꝫ mediocres ⁊ coxarum ⁊ crurium paulliſper fortiores ante
dictis.

De ſomno

aūt ⁊ vigilia memorē dꝫ ꝙ ſōn⁹ ꝓlix⁹ paulliſp eē dꝫ ꝯſueto ſibi nāli lōgior uti
lis eſt ei ꝓpter neceſſitatē digōnis mãerū ⁊ vigorationē digōnis
Et qꝛ ad reſtaurationē aialis ṽtutis ⁊ debilitatē ꝑus in exer-
citijs acq̄ſitā mediocriter reficit cōpetit ſomn⁹. itātū ꝙ placet
mihi: ꝙ mēſura ſomni ei⁹ exiſtat octo horarū: aut ſeptem ad
minus. Reliq̄ aūt tpe vigilādū eſt.

Similiter

etiā aīe paſſiones ⁊ maxime iracūdia: aut anguſtia fortis ⁊ relique paſſiones aīe a
qb⁹ uehemēs mot⁹ ⁊ ebullitio ⁊ fluxibilitas in ſpiritib⁹ ⁊ hu-
morib⁹ apponunſ. Cōtēplari aūt ⁊ frequēter negociari con
ueniētiſſimū eſt ei.

Et 5°

iterū dicēdū eſt q̄ntū ad 5m rē nō nalē: ut de mō aſſū ptiōis ciborū ⁊ potuū attendat hic. ¶ Prio ꝙ nunq̄
comedat aut bibat pnſq̄ uer⁹ appetit⁹ ⁊ nō mēdoſus tñm ad
hoc inuitauerit. ¶ Propter qđ 2° euitet aſſumptionē ciborū
ſup reliqas ꝑaſſumpti cibi ⁊ pot⁹. ¶ 3° ꝙ nunq̄ comedat niſi
ſi lōga ⁊ gradi maſticatione cibū cōminuat. ¶ 4° ꝙ in cibati
one nō expēdat tps ꝓlixū multū. ¶ 5° ꝙ cibaria numero plu
ra ⁊ ſpecie diſtincta nō accipiat. ¶ 6° ꝙ ciborū mēſura tal' exi
ſtat ut ſtōchū nō grauitet ⁊ pot⁹ quātitas ita moderata ut in
ſtōcho nō fluctuet. ¶ 7° ꝙ leuia ⁊ lubricatia cibaria alijs aū
ponat: que ſequēti cap̄ videbunſ. ¶ 8° ⁊ ultio ꝙ nunq̄ potū
aut cibū accipiat cū faſtidio ſtōchi. imo apponat ei cum ieiu
nio uel abſtinētia. Colligunſ hi ſermones particulariter 3° ꝑ
mi caplo de regimine corporis humani ⁊c̄.

Jā vero

ultimo de ciborū electione ⁊ potuū aliqđ dicēdū eſt. ¶ Et ꝑ de potu ꝑmittēdū eſt: ꝙ ſi eēt poſſibi-
le virū iſtū oino dimittē vinū ⁊ ab eo abſtinē bonū eēt argu-
mētis acceptis a caliditate epatis ei⁹ a mlta humidite ſtōchi: ⁊
8 a multa repletiōe capitis: que oia a vino itēdunſ q̄licūqꝫ. Qua
re bonū eēt ei ut uteret hidromelle iſto. ℞. mellis albi ul' citri
ni odoriferi clari lib. j. ß. florū roſmarini. ʒ j. ſandalorū ru. ʒ. i. ß.
Coquanſ oia in. 16. lib. mūdiſſime aque ciſterne que melior
eēt: aut fluuialis uel fontalis electe uſqꝫ ad ꝯſūptionē 4° ptis
⁊ lēto igne ſemꝑ ipam diſpumādo. Deīde colenſ his per ſta-
men ſpiſſum ⁊ reponaſ in uaſis vitreis ⁊ utatur eo ſimplici.
¶ Et ſi ꝓpter aliquā de ꝯtingētijs nō poſſet uti hoc potu ſaltem
accipiat ipaꝫ 4am ptē vini rubei clari aromatici boni ſaporis
nō dulcis tñ ei cōmiſcēdo. ¶ Adhuc iterū ſi neutrū taliū po
tuū accipe poſſet eligat vinū rubeū clarū pauciferū qđ accipi
at purū aut ſaltē altera medietate aque ciſterne cōmixtū: aut
aque clare cocte uſqꝫ ad cōſumptionē tertie partis.

De cibis

autē ꝑmittēdū eſt ꝙ hic diſcurrā per cibos ſibi cōuenientes qb⁹ nullo modo uti debet
⁊ ꝑter ipſos in alijs poterit hēre licētiā ad libitū: licet etiā nō
nullos cōuenientes cōnotabo. ¶ Itaqꝫ nullatenus comedat
panē ſemiaçimū nō bñ fermētatū neqꝫ coctum. Ita ꝙ braça
dellos placētulas ⁊ cōſimilia cōdimēta effugiat niſi fuerint
cū fermēto diligēter cōfecta ⁊ bñ cocta. vñ ⁊ oēs cibi farina-
cei: ut paſtilles ⁊ alaganatri ⁊ minutelli dimittanſ. vñ panis
eius exiſtat bene coctus ⁊ cruſtatus: ⁊ ſalis dupla quātitate
ſuper cōmuni pane recaptēs. ¶ In carnibus autem notet ꝙ
carnes laudabiles eſſent pulline: vituline: capreoline: caro
gaçelli inter reliquas ei utilis eſt ſicut caro colūborū inter uo
latiles eſt ei melior. Et ſturna: coturnix: faſianus: turdus: me
rulus: perdices ⁊ frācolini oēs bone ſunt. meliores tñ aſſate
q̄ elixe. Et caro ēt mādioli ſalita: ⁊ apri ⁊ porcelli iuuenis ma
crior ps: hec oia bona ſunt. Carnes vero antique aialiū groſſo
rū uolatiliū ſiue pediciuū ⁊ ꝓpriē in aquis degētiū dimittanſ
¶ Oua autem quolibet modo preparationis mihi placent:

¶ Lactis aūt alicuius uſuʒ nō approbo niſi ualde raro aut
in pauca q̄titate accipiat. Caſeus aūt dulcis diſtinctus ꝯ ſal
ſum ualde pōt ei ꝯcedi. Et in ſūma caſeus ad ſalſedinem in
clinatus notabilr̄ eſt ei melior q̄ mollis pinguis ⁊ dulcis. pp
qḋ nō diſpliceret mihi caſeus a Creta inſula nauigatus. imo
nō dubito q̄ oī alio caſeo ſibi melior eēt. ¶ De piſcibꝰ aūt di
cēdū q̄ nō video argumētū in ꝯcedendo ſibi piſces recentes.
Maxime aūt diſcōueniūt ſibi piſces oēs etate pu̾tractu mol
les ⁊ viſcoſi ſoliditate fluxibiles ⁊ limoſi: ⁊ ita nūliter tales ut
ſunt tinche anguille regine capedani cācri. Et de maritimis
gotti cephali ⁊ ꝯſilles. ¶ Piſces aūt ei laudabiles ſūt ſicut ora
de rūbi ſturiōes uarioli torētine carpiōes ⁊ lucei in aquis nō
laudabilibꝰ inuēti. Et in ſūma maritimi ꝯueniūt ei melius q̄
uallosi ⁊ lacunales ⁊ ſalſi magis q̄ dulces. Et aſſati ſemp eli
gant̄ magis q̄ elixi ⁊ ꝓprie qn̄ laudabili oleo coquunt̄ ⁊ gra
nis feniculi aniſi petroſelini uel nigelle ſupaſpgunt̄. Ad ſum
mū tn̄ utiliꝰ eſt ei uti ſalſis q̄ recētibus piſcibꝰ. ¶ De his aūt
quibꝰ ſiūt cōdimēta placet mihi magis oleum q̄ butyrū ſiue
fuerit oleū oliuaꝝ ſiue amigdalaꝝ dulciū ſiue de nucibꝰ qḋ mi
hi placeret magis. Pinguedine aūt anſeris uel galline qn̄qʒ
uti pōt. ¶ De leguminibꝰ aūt placēt mihi cicera rubea ⁊ pro
prie oleo ꝯdita cū plantis calidis feniculo petroſelino roſma
rino ſaluia mētha ⁊ ſilibꝰ. Placet ēt riſuʒ ſm̄ cōem modum
ſui uſus. Silr̄ ēt ⁊ far de ordeo uel frumento ei conueniunt.
ptiſana vō ordeacea ⁊ alia legumina dimittantur. ¶ De ole
ribus aūt placēt mihi caules ⁊ proprie nō perfecte cocti ⁊ cō
diti oleo oliuaꝝ electo. Blete aūt ſpinachie portulace lactuce
endiuie citrulli cucurbite cucumeres oīa talia frigida dimit
tant̄. Plante aūt operatione ⁊ v̄tute caliditatem operantes
ſunt eligende uelut petroſilinum feniculus mentha ſiſimbriū
ſaluia roſmarinus hyſopus anetuʒ nigella tarcon ⁊ cōſimi
lia eligenda ſunt. cū qbus ſemp eius cibaria artificialiter cō
diant̄. aut maxime roſmarino ſerpillo mentha pulegio beto
nica ⁊ hyſopo. que inter alias celebranda ſunt plātas. ¶ Fru
ctus aūt ſuo tpe ꝯuenientes eſſe poſſent uelut ficus recentes
⁊ ceraſa bn̄ dulcia pp paruā morā earū: ⁊ auellane ⁊ amigdale
recentes ⁊ nuces ⁊ granata dulcia. Pira quoqʒ muſcata po
ma citrulli ⁊ ꝯſilia fugiant̄ oīo. Caſtāeis vō coctis qn̄qʒ poſt
cibū uti nō eſt malū. Ficus aūt an̄ cibū ⁊ amigdale ⁊ auellane
ſicce ⁊ vue groſſe de romania. Paſſule vō nō placēt mihi. Et
carubijs ēt uti pōt. ¶ De radicibꝰ vō placet mihi uſus allei
ſemel uel bis in ſeptimana. Cepe aūt dimittantur ⁊ ſcalonie.
Carotis vō uti pōt ſuo tpe. Et iteꝝ placet mihi uſus rapha
ni ter ⁊ quater in ſeptimana ⁊ an̄ cibū ſemper. ¶ De ſpeciebꝰ
aūt quibus cibaria condiri poſſent. q2 multe tacte ſunt. ſ. cina
mi ciamomi. ſſ. galāge gariofil̄. macis nucis muſ. cardamo
mi maioris ⁊ minoris uſus: ⁊ crocus ⁊ pip oium triū ſpērū
utilia ſunt ei. Et de dulcioribus ꝯuenientibus ſucc̄aꝝ eſt ei
conueniēs ⁊ mel ēt ⁊ ꝓprie coctū. Et ſi qn̄qʒ in ſeptimana ſel̄
degluttiret coclear. j. mell̄ electi ⁊ poſt ipm̄ comedē tardaret p
hōs. v. eēt ei utile ⁊ electū. niſi ſtōchus eiꝰ eēt de illis in qbꝰ fa
cile mel uētoſat̄ ⁊ tortiōes in eo efficit. Hec in ſūma ſatis mihi
ſufficē videnť p electiōe ciboꝝ ⁊ potuū huic viro cōpetētiū.

¶ Caplm̄. iiii. De inſtrumentis medicinalibus. cōtinens rubri
cas octo ſm̄ intentiones octo in eo contentas.

Eſt hec aūt ſublimiori ꝯtēplatione agen
dū eſt in regimine huiꝰ viri p me
dicinalia inſtra. ¶ Diuidā itaqʒ regimen eius in
intētiones octo ſubſequētes. ¶ Prima intētio eſt
adminiſtratio euionū que p̄ſeruatiue ſunt tā in uere
q̄ in autūno celebrāde. ¶ 2ª intētio eſt diſtractio uel diuerſio
mārū ad ptes oppoſitas fluxui eaꝝ. ¶ 3ª ītētio eſt pticularis
digeſtio mārū ſui morbi. ¶ 4ª intētio eſt interpolata ⁊ reite
rata pticularis euo eaꝝ. ¶ 5ª vō eſt inſtādia ſedatiōis doloꝝ
tpe quo augent̄: ſicut in augmēto uel ſtatu. ¶ 6ª vō eſt cōple
ta ꝯſumptio mārū que effuſe fuerunt ad mēbra. ⁊ hoc iuxta
poſſibile. ¶ 7ª intentio ⁊ pulchrior alijs erit rectificatio mē
broꝝ mittentium materias ad partes offenſas. ¶ 8ª ⁊ ulti
ma erit roboratio membrorum recipientium materias.

¶ Rubrica prime intentionis.

Itaqʒ pro executione prime intentiōis in ordina
tiōe inſtroꝝ cū qbꝰ ipſa compleri debet
¶ Premittendū eſt h̄ q̄ q2 hec egritudo quaſi ſemp infeſtat
iſtū virū. opʒ de nec̄itate cōcedere alterā duaꝝ ꝯclōnum uel
ambas. ⁊ p̄ma eſt q̄ in hoc viro ꝯtinue noua fluit mā ad iun
cturas. ⁊ hoc qdeʒ videt̄ v̄itati ſatis ꝓpinquū: qm̄ corpꝰ huiꝰ
viri nō leuiter eſt plectoricū. ¶ Et 2ª ꝯclō eſt. q̄ ipſe cōtinue
moleſtat̄ pp mām que iā defluxit ad loca ⁊ dolores in eis cō
ſeruat efficiēdo ſolōnē ꝯtinuitatis in eis ſemp. Et aggenerā
do ēt de nouo malā cōplōnē v̄iētē que eſt doloꝝ cā. pp qḋ eis
intēdendū eſt euoni māeꝝ an̄cedētiū in oībꝰ q̄tuor tpibꝰ anni
⁊ maxime in uere in quo māe amplꝰ fluere ſolēt ſm̄ ſniaʒ ue
teris affo. 6ª. Quibuſcūqʒ farmacia aut flōmia conuenit. hos
uere euare ꝯueniens eſt. Cōmētator enim ibi ſcribit ſe multa
corpa p̄ſeruauiſſe ab euentu multaꝝ diuerſaꝝ egritudinū cuʒ
antemiſſis euonibus ¶ Et qm̄ corpus hoc notabilr̄ plenuʒ
eſt ſanguine ⁊ alijs māebꝰ in uenis exiſtibꝰ. Idcirco p̄mū ⁊ ſa
lubriꝰ inſtrm̄ vr̄ mihi fore. q̄ circa qntā uſqʒ ad decimamter
tiā diem lunaris aprilis hic vir flōmet̄ de uena media dextri
brachij aut ſaltem de baſilica ſub cubito poſita. p quā educā
tur ſanguis. ℥. iij. uſqʒ ad. iiij. cū dimidia. Nāʒ enim cōplo
eius: q2 calīa eſt ⁊ humido que tranſcendit mediocritatem: non
minus tn̄ inclinat ad flōmiā q̄ etas eius que eſt p̄mi ſenij. q̄
re oīno fiat ⁊ hora dicta flōmādi: que eſt ꝓpe ortū ſolis cū mū
dificatiōe uētris a fecibꝰ. ¶ 2m̄ vō inſtrm̄ huiꝰ itētiōis eſt hoc
℞. ele. indi. ℥. ij. agarici electi. ℈. ij. reubar. ℈. j. ſſ. g̃. vj. ſpice. g̃.
iij. ſalis gēme. g̃. j. miſce ⁊ totū accipiat̄ in potu cū. ℥. ij. aque di
ſtillatiōis cētauree minoris calefacte in aurora ⁊ ſup dormiat
hora vna cū dimidia. Deinde vigilādo pmittat eā opari. Cū
ergo trāſiuerit hore. v. bibat ſcutellā vnā brodij macri pulli
poſt ipʒ p horā. j. prādeat. ¶ 3m̄ inſtrm̄ eſt hoc. ℞. aque eupato
rij aque ireos. an̄. ℥. j. ſ. aque cicoree. ℥. j. aceti ſqlliūci. ℥. j. miſce
⁊ totū calʒ hora p̄ſcripta accipiat̄. ¶ Et ſi uoluerit digeſtiuū
ſublimius p̄cedētī ſcio ego q̄ nō poterit reperire melius iſto.
℞. aque diſtillationis cētauree minoris ⁊ cucumeris aſinini
an̄. ℥. ij. miſce. Nō miret̄ aliqs ſi hic nō deſcribo ſyrupos qui
dato q̄ utiles forēt: multi forteſſe plus nocerēt q̄ʒ iuuarēt. ⁊
hoc pp magnā abominationeʒ ſtōchi ſui a ſyrupis longo tpe
factam. ¶ Cū ergo acceperit p̄dictū digeſtiuū totiēs cōtinua
tū: ut urina eius videat̄ eſſe in ſubſtātia parūper igroſſata in
colore remiſſa. ⁊ hūs in fundo ſedimē albū ꝯiūctū equale: tūc
ſtatim ſequēti die purget̄ cū iſtis pillis. ℞. pillaꝝ de ſarcocol
la. pillaꝝ cochiaꝝ. an̄. ℥. ſ. boni ponderis. formentur pille. vij.
cuʒ eluario roſaꝝ ⁊ accipiantur oēs in aurora obſeruatis cō
ditionibus que in priori minoratiuo poſite ſunt. ¶ 4m̄ inſtrʒ
hanc intētionē cōplens eſt hoc. ℞. ſpērū dyarodon. ℈. ij. ſpē
rū trociſcoꝝ de violis ⁊ de ſpodio. an̄. ℈. j. ſuccari al. lib. ſ. cuʒ
aqua violaꝝ. fiat confectio in rotulis magnis ⁊ utatur ea an
te cibum ⁊ poſt cibuʒ ad rectificationem digeſtionis ⁊ prohi
bitionem augmenti materierum flegmaticarū. ¶ 5m̄ inſtrm̄
ad hanc intentionem faciēs eſt hoc. ℞. olei onfancini. ℥. iij. ſa
lis comeſtibilis bene torrefacti. ℥. ij. conquaſſentur ambo ſi
mul in mortario longa contritione. deinde poſt purgationes
ex hoc linimento in ſero qn̄ uadit ad lectum cum leui fricatio
ne faciat inungi genua ⁊ pedes eius. ⁊ eſt inſtrm̄ conueniens
⁊ ab oībꝰ auctoribus laudatū. Et hec oīa videntur obſeruan
da fore in purgatione ueris conuenienter.

Pro regimine aūt huiꝰ viri obſeruādo in tota
latitudine eſtatis. vr̄ dulcius eē
p̄cedendū circa ipm̄. ⁊ ꝓprie cū quatuor inſtrīs infraſcriptis.
¶ Primū eſt hoc. ℞. aloes epatici. ℥. ij. pulpe collognutide. ℥.
j. ſ. bdelij mollis. ℥. j. maſticis. ℈. j. puluerizent̄ oīa ⁊ infundā
tur in ſucco ſcariole cum. ℥. j. ſalis indi ⁊ bene commiſcendo
exiccentur ſub tegula calefacta renouando ſuccum ter ⁊ de
illa mā fiant pille de omni. ℥. vij. De qbus iſte vir omni quar
ta uel qnta die accipiat vnā p totā eſtatē parum ante cenam.

¶ 2m remediū eſt hoc. ℞. ſſ. damo. cimini totreſacti: ſpodij ſandarace. añ. ʒ. j. violarū: ſcis acetoſe: ſcariole. añ. ʒ. ij. ſ. oxi mellis ſimplicis mellis rob. colati. añ. ℥. j. ſ. çuccari al. añ. ʒ. ij ſ. coquant̄ ſil' ſyrup' e çuccap̄ e additis ſpeb' fiat clariū. De quo iſte vir oi alterno die per tres horas añ cibū accipiat. ʒ. iij. deglutitas. ¶ 3m inſtrm̄ eſt hoc. accipiat̄ vinū ribolicū anti quū potēs nō tñ acetoſū: e mane circa ortū ſolis ipſo accubāte lectū ſuffumiget̄: crus a medietate coxe uſq3 ad pedē idufine fumo hui' vini recepto in mēbp coopertū ſclauina aut alio pāno groſſo e tādiu fiat donec ſentiat caliditatē in pfundo mēbri bñ penetraſſe. deide exiccet̄ mēbp. ¶ 4m inſtrm̄ eſt hoc. ℞ olei de mirto: olei de maſtice. añ. ʒ. j. olei nardini. ʒ. vj. ſpodij ſandarace: coſti. añ. ʒ. ſ. oquaſſent̄ ſil' e poſt pcedētē ſuffumigationē iungant̄ mēbra: e pāno biſello circūdata bñ ligent̄. Et hec ſatis cōuenienter vident̄ ſufficē pro regimine eſtatis.

Jā vo aduenientē fine eſtatis pro regimine autūni regatur hoc mō. ℞. pillarū de hermodactylis deſcriptione Raſis 9o Almā. caplo de dolorib' iūcturarū. ℈. iiij. accipiant̄ in aurora obſeruatis his que dicta ſunt in pmo mio ratiuo. Nō timeat aliqs doſim iſtā qr pille leues ſunt in operādo. ¶ 2m inſtrm̄ eſt hoc. ℞. olei vulpini: olei onfancini. añ. ℥. j. pulueris hermodactylop̄ e peonie. añ. ℈. ij. myrre. ℈. j. ſanguis draconis: acatie. añ. ʒ. ſ. ſandalop̄ rubeop̄. ℈. iiij. puluerizent̄ oia ſubtiliter. deinde cōquaſſent̄ uehemēter in mortario. e de hoc linimēto oi die aut ſaltē alterna bñ calido linientur mēbra. deinde circūligent̄ pelle dabeon calida ſm preceptum Auic. 22o tertij. de cura dolop̄ iuncturarū. e tu ibi lege. ¶ 3m iſtrz eſt hoc. ℞. aque hypiconis: aque eupatorij añ. ʒ. j. aque ſcariole. ʒ. j. ſ. miſce e otinuet̄ ad min'. 12. dieb' in aurora ſicut de alijs dictū eſt. ¶ 4m inſtrm̄ eſt hoc. ℞. hermodactylorū. ʒ. ſ. turbit. ℈. j. boni pōderis: dyagridij. g̃. v. ſſ. ſpice nardi añ. g̃. vj. ſalis gēme. g̃ j. miſce e totū accipiat̄ in potu in aurora cum vno cyatho hydromellis calidi obſeruādo poſt illū ſolēnitates dictas in alijs ſolutiuis. ¶ 5m inſtrm̄ eſt hoc. ℞. olei de coſto. ℥. j. ſ. corallop̄ e ſandalop̄ ambop̄. añ. ʒ. j. oquaſſent̄ ſimul: e de hoc linimēto vngant̄ ſupraſcripta mēbra ut prius dictū eſt. e hoc ptrāſeat pro regimine autumni.

Pro regimine hyemis ꝓ accipiat vno mane has pillas. ℞. pillularū de hermodactylis e de ſarcocolla. añ. ʒ. ſ. fiāt pille. vij. cū ſucco roſarū e accipiant̄ cū regulis dictis in ſuperiorib' minoratiuis. ¶ 2m iſtrz eſt hoc. ℞. aque eupato. hypiconis. añ. ℥. j. ſ. aque cicoree. ℥. j. miſce: e totū cal'z accipiat̄ in aurora oi die: aut ſaltē alterna die quouſq3 viderit urinā rectificatā cū hypoſtaſi añ dicta. ¶ 3m inſtrm̄ eſt hoc. ℞. electuarij idi. ʒ. ij. eluarij roſa. ʒ. j. pulpe collognt̄ide. ℈. ſ. çuccari ſecūde coctionis. ʒ. ſ. cum modico mellis roſati. fiat dactylus vn' qui comedat̄ in aurora obſuatis regulis que dicte ſūt de alijs ſolutiuis. ¶ 4m inſtrumētū eſt: ut oi fine ſex dierū circa mediā noctē accipiat. ʒ. j. electuarij metridati cū modico vini ribolici calidi cōtinuādo ipz per totā hyemē alternādo de ſexto in ſextū diē ut dictū eſt. ¶ Ultimū inſtrm̄ eſt hoc. ℞. olei vulpini. ℥. j. ſ. pinguedinis tapi. ℥. j. ſandarace pus in aceto īfuſe per duos dies. ʒ. ij. cōquaſſent̄ oia ſil': e de hoc linimēto iūcture oēs mediocriter fricādo liniant̄ ſaltē ōitertio die bñ calido e liget̄ mēbrū cū pellib' ſupraſcriptis: e ita trāſeat per totā hyemē. Et iā apparet ordinatū eē cōpletū regimen reuoluēdum per quatuor tēpora anni in ſalutē huius viri mediāte altiſſimo.

¶ Rubrica Secunde intentionis.

Quātū autē ad ſecūdā intētionē diuertēdi mās multa ſunt īgenia diuertēdi eas. Uerūtamē illa oia quibus frequēter utunt̄ ſapiētes nō ita cōuenienter applicari pñt ſicut deberēt: neq3 fricationes extremitatum cōueniunt huic quoniā mēbra doloroſa ſunt in quib' ex agitatione materierū3 per fricationes e ligaturas auget̄ dolor: neq3 cucurbitarū3 ptñ uētoſationes cū ſcarificatione e ſine illa ueſicatiōes rubificationes placēt mihi pp eādē cām. Siqua igit̄ diuerſiua inſtrumēta vident̄ cōuenire. erit diuertētia cū ratione ſenſibili triū modorū principaliter. Primo erit per diuerſionē materierū ad urine vias. 2o per uentrē3. 3o per emorroidas. ¶ Primū aūt inſtrumētū3 cōplēt diuretica que ſunt tā nobilis efficacie. q̄ ſcribitur de eis 22o tertij. q̄ faciūt homines a lecto ſurgere uelut hoc. ℞. ſpice nardi. ʒ. j. ſ. ſeiu3 apij ſiſeleos: ſu: meu: radicū ſparagi flop̄ eupatorij añ. ʒ. j. capillorū ve. ʒ. iij. radicū ſaxifragie. ʒ. ij. ligritie bñ mūdate e raſe: aniſi. añ. ʒ. ij. radicu3 iringi. ʒ. ij. radices minutiſſime incidant̄ e terantur ſubtiliſſime e incorporent̄ cu3. iij. ℥. ſyrupi compoſiti acetoſi de radicibus. e. ℥. ij. çuccari. De his igitur fiat clariū de quo iſte vir accipiat poſt purgationes precedētes bis in die. ℥. ſ. deglutiēdo illū in aurora. e per duas horas añ cenā bibat poſt ipſu3 cyathum vnum aque calide decoctiōis infuſionis cicep̄ rubeorum. Hoc enim eſt diuerſiuū potēs nō ſolum preſeruatiuu3: ſed etia3 curatiuū cū inſtantia dolop̄. ¶ 2m diuertēs eſt hoc. ℞. aloes preparati. ʒ. ſ. oppoponacis piguis ſerapini armoniaci collognt̄ide. añ. ʒ. j. rubee tīctop̄ ſaxifragie. añ. ʒ. ſ. dyagridij. g̃. iiij. cu3 ſucco roſap̄ formentur pillole ex omni. ʒ. vj. de quibus iſte vir accipiat aliqñ vnā pap̄ ante cenam. attendēdo ſemp q̄ qñ ſumit eas tūc dimittat de cuarium iā predictū. ¶ 3m inſtrumētum diuerſiuū3 qō eēt mihi grati' eſt apertio emorroidaru3. que multum grauior eēt mihi ſi natura de ea pvidiſſet ſib. nec qr virtus qñq3 non eſt potēs ad aperiēdum illas uenas. Idcirco qñ declinaret intētio ſapientū ad aperiendum eas fiat ſm hunc modum. Primo fiat ei per triduū mane e ſero encatiſma cū aqua calida decoctionis fenugreci granop̄ ſiſami e radicum altee. ¶ 2o poſt eā fricet extremitatē lōgaonis cū folijs fici aut cū folijs boragis: aut oſolide maioris: aut cu3 pāno aſpo biſello: aut cū leui fricatiōe flamule: euerſo tñ iteſtino cū compreſſiōe ad extra. Et ſi ſic nō apirent̄ per hūc modū finaliter admiſtret̄ uētoſa ſtricti capitis ſup capite iteſtini recti cū uehemēti extractiōe. Nō enim dubito apertionē futurā fieri cū aliq̄ iſtop̄. Timeo eni3 ego applicationē flobotomie in eis a qua multi incipiūt e nō bene cōſulte. Et hec de diuertētib' dicta ſufficiāt.

¶ Rubrica tertie intentionis.

Jam uero 3o principaliter occurrit neceſſitas digerendi materias hui' morbi. e hāc digeſtionē uoco pticularē. eo qr ipſa reſpicit pticulari' mās antecedētes que efficiūt dolores in iſtis mēbris: Etiā uoco pticularem qr reſpicit principali' iuncturas. Reliq̄ aūt digerētia e medicamina in prima intentione oſumata dicebantur ulia reſpectu totius corporis. Et iterū qr eadē nō ſolū reſpiciebant antecedentes materias hop̄ morboru3: ſed ēt alias materias ſpecie diſtinctas ab eis. ¶ Itaq3 uolētes has mās digerere oportet ſupponere hoc principiu3 ſcie opatiue. qō eſt qr ſuperfluitates que efficiunt has egritudines ſunt ſuperfluitates ſecūde digeſtionis que fit in epate excludēdo digeſtionē que fit in ore. Et per hoc fundamētu3 poterit intelligi ſm Auic. e aliop̄ qui ſcripſerunt materias efficiētes dolores iuncturap̄ eē ſupfluitates tertie digeſtiōis. Intelligentes digōnē digeſtibiliū in ore eē pmā. ſtomachi vo ſecūdā e epis tertiā: ut claudit̄ in ſmonib' pncipis p' pmi. c. de gñatione humop̄. ubi dixit. Nutriēs maſticatiōe aliquā hēt digōnem lz hoc parūper videat̄ abſurdū a pposito meo. ¶ Supponēdū eſt 2o. q̄ mãe efficiētes egritudinē in hoc viro ſunt flatice mucillagioſe e aquoſe e cholerice. pme tñ ſūt ſupantes quātitate e uirtute. ſcalde vo ſupate. ¶ His antemiſſis deſcribat̄ hoc digeſtiuū ſatis efficax. ℞. ſyrupi de biçantijs: ſyrupi de eupatorio oximell' cōpoſitu de radicib' añ. ℥. ſ. aque cicoree e acetoſe. añ. ℥. j. aque cētauree minoris aut peonie. ℥. j. ſ. miſce. ¶ 2m vo digeſtiuū delectabil' e leui' pcedēti eſt hoc. ℞. aque hypiconis: aque acetoſe. ℥. j. ſ. aque ſublimatiōis hermodactylop̄. ℥. j. miſce. ¶ 3m digeſtiuu3 e utile e delectabile eſt accipe. ℥. iiij. peonie cū. ℥. j. aque ſcariole. Et qōcūq3 horū ſit dilectum magis aſſumatur per octo horas poſt cenā calidum actu cū. ℥. j. ſ. çuccari albi e dormiat poſt ipſum ad libitu3. e tardet comedere poſt ipm horis ad min' quatuor. Et

igit̃ totiēs aſſumēdū digeſtiuū ut videat̃ urina in ſubſtātia ad mediocritatē reducta remiſſa in colore: declinās tñ ad citrinū magis in qua ſit ɔtētū albū in fundo ſedēs ɔiūctū cū ſe in ptib⁹ ꝛ dyaphanū dyaphanitate elōgāte ipm ab oi exceſſiuo colore. ppterea q2 dyaphanitas pro certo nō eſt eni manifeſtoꝝ coloꝝ ṗuatio. 2° ṗmi caṗ de colorib⁹ uriaꝝ. ❡ Qm̃ cronice egritudines pēdēt a materia raro vincibili a v̄tute p vnā uel duas digeſtiones ꝛ euacuationes: imo opꝫ in eis reiterare utrāqꝫ pp reſiſtētiā earū ex pte q̄litatū earū ṗmarū ꝛ ſecūdarū ꝛ modi ſubſtātie earū. Jdcirco cū appent aliq̄ digeſtionis ſigna de meliorib⁹ ut hypoſtaſis in fūdo exiſtēs albe idēt ꝛ eq̄lis ſtatim mãerū pꝰ per farmacū educēda eſt ſic hoc. ℞. eluarij īdi. ʒ. j. ſ. elarij roſati. ʒ. j. pulueris hermodactyloꝝ. ʒ. ſ. ſſ. ǥ. v. violarū. ǥ. iij. miſce: ꝛ totū exhibeat̃ in potu cū. ℥. ij. aque hypiconis uel iris obſuādo ɔditiones que in farmacijs purgationū tēpoꝝ anni ſupi⁹ dicte fuerūt. ❡ Si aūt ſtōchus ei⁹ abomiat⁹ eēt ab aſſumptiōe ſolutiuoꝝ potabiliū. tūc loco eoꝝ capiat hoc. ℞. pillarū de hermodactylis. ℈. ij. pillarū cochiarū. ℈. j. formenẽ pille. vij. cū ſucco roſarū: ꝛ exhibeātur ei cū obſuatione canonū qui ſolēniſant in farmacijs. ❡ Scio iterū ego q2 ſi patiēs comedat. ʒ. ſ. ɔfectionis dyaturbit cū reubarbaro rectificatione mea eēt ſolēnis iuuamēti et nō mioris q̄ꝫ ṗdicte. Uerū hic memora q2 per pillas de hermodactylis itelligo illas que ſunt cōpoſite a Raſi 9° Alman. caṗ de artetica. Raro eni ineni iuuamētū in eis que ſcribunt̃ a Meſue ꝛ Auic. ꝛ adhuc in 7° breuiarij Serap. in reſpectu ad iſtas. ❡ Taceo hic de pticulari eūone per flōmiā. ſi eni qñqꝫ eūaret̃ aliqd de mã per uenā ſciaticā dextre uel ſiniſtre ptiſ nō dubito ſecuturā utilitatē grādē. Silr̃ ēt ſi aliqd eūaret̃ de uena geniculi. ❡ Et adhuc ēt ſi ſapiēti viro pñti videret̃ qñqꝫ apponēdas eē uētoſas cū ſcarificatione in domeſtica pte medietatis tybiarū. ſolet egris iuuamētū ſequi magnū. hi eni modi eūonū pticulares iūcturas iferiores reſpiciūt magis. Silr̃ ēt ſi dolores eēnt in ſpatulis cubitis ꝛ manib⁹ eēnt eligēde uene que a pprietate reſpiciūt. has ptes colligēde pulcherrime 4° ṗmi caṗ. 20. ᵬ. illo. Uene ṗterea que flobotomātur in manu ſunt ſex. lege ibi. q2 ibi ptrāſiui fugiēs lōgitudinem. Et hec de intētione quarta ſufficiant.

❡ Rubrica Quinte intentionis.

Est aūt nūc accurate ɔtēplādū circa iētionē 5ᵃᵐ que eſt dolorū ſedatiua: ꝛ lꝫ multa hincinde medicamina a ſapiētib⁹ ɔſcripta ſint. Jlla tñ nō niſi cū ꝓfunda ſciencia capi debēt. ❡ Cū ergo dolores eueniant in mēbris in ṗncipio. ppterea q2 mã multa fluit rudis ꝛ idigeſta. Jdcirco opꝫ medicamia eē partiper retētiua mãerū ꝛ anodinitate pricipālia uelut hoc. ℞. olei roſati cōpleti. olei onfancini. añ. ʒ. j. ſ. maſticis ꝛ ſandarace. añ. ʒ. ſ. croci. ℈. j. ɔquaſſent̃ in mortario ꝛ liniat̃ cū eis mēbrū decies uel duodecies in die. ꝛ īfundantur in ipſo pāni linei qb⁹ mēbrū circūligetur. Et ſi uelles hoc medicamē efficē ſolēni⁹. tūc cū eo ɔquaſſet̃. ʒ. ſ. aceti. Jpſuꝫ eni deto q̄ ſit frigidū cōfert in emplaſtris ſcie ꝛ dolori iūncturarū. eo q2 alias penetrare facit medicinas. 4° ṗmi caṗ ṗ in fine. ❡ Adhuc ēt licet in augmēto plus fluat̃ ꝛ fluxerit de mã q̄ añ: opꝫ tñ intēdē ad mãm que iā defluxit ut nō tātū ingroſſet̃. Quare opꝫ cū repulſiuis adiūgē lenitiua uelut eſſet hoc. ℞. boli ar. ʒ. j. terre ſigillate. ʒ. ſ. olei roſ. ℥. ij. croci. ʒ. j. hec oia diligēter cōquaſſent̃ cū duob⁹ ouis itegris ꝛ madefacto coto in eis emplaſtret̃ mēbrū. ꝛ eſt potēs ſedatiuū anodinitate potēti pricipās. ❡ 3ᵐ inſtr̃m qđ cōueniēs eēt v̄ſus finē augmēti. ℞. lactis uaccini lib. j. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. 3. albumina duoꝝ ouorū: farine ordei. ʒ. j. cōquaſſent̃ hec oia in mortario ꝛ īncto in eis coto emplaſtrent̃ mēbra. ❡ Cū aūt dolores uehemētiſſime moleſtāt: tūc cōcedēdū eſt egritudinē ad ſtatū puenire. Jn eo enim labores ꝛ accidentia ultimant̃. afforiſmorū ṗ° cōmēto 7°. igit̃ in hoc tpe ſecuri⁹ eſt pcedē cū puris anodinis. Jn ſtatu enim vincere debēt anodinitate debēt fieri pua. 4° ṗmi. caṗ. 25. ꝛ 3° quarti tractatu ṗ ꝛ caṗ 7°. Erit aūt hoc ɔueniēs anodinū. ℞. vitellos oui numero. x. cōquaſſent̃ in frixorio ꝛ ſup cinerib⁹ calīs coquant̃ leuiſſime cū lib. ſ. olei. roſ. uſqꝫ ad inſpiſſationē ꝛ cū. ʒ. ij. croci diligenter incorporādo. Cum hoc tali nāqꝫ remedio vidi dolores in iſtāti ſedari. Et ſi renouet̃ ſepe nō fuit mihi neceſſariuꝫ recurrere ad alia auxilia ꝛ nō eſt mirabile. Jn hoc eni cōpoſito latet v̄tus anodinitatis melior fere q̄ reperiri poſſit. Scio aūt ego q2 nihil meli⁹ ꝛ ſubito iuuans applicari poteſt q̄ inſtrumēta precedentia ſuis tēporibus ɔgrue applicata. ❡ Et taceo hic narcoticorū applicationē que nunq̄ mihi placuit. ppterea q2 talia corrūpūt mēbra ꝛ aduerſant̃ rei vite. i. ſpiritui qui eſt iſtrumētū oiuꝫ opationū. Talia enim nō niſi in deſperato caſu a viro ſapiēte applicari debent. ut pulcherrime colligēdū eſt a Gal. 12° terrapēt. ꝛ a ṗncipe 10°. 3. c° de cura aſmatis ubi dixit. q2 antiq poſuerunt in cura aſmatis opiuꝫ neqꝫ mādragoram neqꝫ pſiliū. niſi ſm̃ q2 uoluit de⁹ excelſus ꝛ glorioſus. lege ibi. Et hec de intētiōe 5 ſubijciant.

❡ Rubrica Septe intentionis.

Ut aūt puenia̅t ad cōpletā curationē taliū egritudinū opꝫ intēdere ad ɔſumptionē materierū. niſi eni hec intentio adimpleat̃ nō eſt ſecurū credere egritudines eē complete curatas: qm̃ que relinquuntur in morbis poſt criſim ſubuerſiones facere conſueuerunt. afforiſmoruꝫ 2°. Jntelligo autem poſt criſim ſiue a natura: ſiue ab arte factam. ❡ Cū igit̃ mãe que ſolēt efficē recidiuas nečio ſint au t añcedētes aut ɔiūcte. iō opꝫ ad utraſqꝫ itēdē. iuxta ſmones Gal. 3° tegni dū ingt. Prius vnāquāqꝫ cām abſcidē. Credo autē ego ſatis rōnabilr̃ eē pceſſuꝫ ad gubernādū mãs añcedentes per ea que in ṗ° 2° ꝛ 3° intētionib⁹ ſcripta fuerūt. vñ relinquit̃ eē attēdēdū ad mãs cōiūctas. ꝛ ſunt mãe quedā que remāſerūt īfuſe ligamētis iūcturarū: nō tñ efficiētes dolores in eis: qm̃ ligamētorū nullū ſentit. ṗ° ṗmi caṗ de mēbris. Nōnulle tñ harū mãerū ſtāt īfuſe in neruis diu ibidē cōmorātes debilitate caloris inati nō reſolute. ❡ Uñ ex his. ſequunt̃ correlaria duo declaratiua quorūdā apparētiū. ❡ Primū eſt q̄re quibuſdā remanet tumor in iūcturis cū quo etiaꝫ ambulare poſſent abſqꝫ dolore. hoc enim cōtingit qm̃ materie remanſerūt in ligamētis que nō dolēt. ❡ Et ecōuerſo vident̃ qdam qui ꝓhibent̃ a motu ꝓgreſſiuo quē efficē nō poſſent ſine uehemētia doloris. ❡ De igit̃ ſunt ille mãe ad quarū excluſionē itēdo cū medicinis ɔſumptiuis earūdē. ſunt enim harum medicinarū diuerſitates q̄ plurime. ❡ Et ṗ qdē he mãe conſumant̃ cū linimētis exiccatiuis: quoꝝ ṗmū eſt. ℞. ſandaracę: gallarū cupſſi: gallarū quercus: ſpodij: ſumach ꝛ granorū mirti. añ. ʒ. j. ſ. farine orobi: ꝛ farine uolatilis molēdini. añ. ℥. ij. bulliāt hec oia ſimul in vino rubeo pōtico diligēter agitando ea uſquequo bñ viſcoſa fiāt: deinde liniant̃ uel emplaſtrētur bñ cū ea iūcture. ❡ 2ᵐ remediū eſt hoc. ℞. gallarū quercus lib. ſ. farine fabarū. ℥. iiij. vini citonioꝝ. ℥. iij. bulliāt oia ſicut de ṗori dictū eſt. ꝛ de eodē modo applicent̃. ❡ Ego aūt dieb⁹ meis nō ineni deſiccatiuū cōueniētius q̄ hoc. ℞. pulueris roſarū lib. ſ. maſtices. ℥. j. ſ. croci. ʒ. j. bulliāt oia in vino ſupraſcripto: ꝛ etiā eodē modo applicent̃ actu ſemper calida. ❡ Scio ēt ego ad cōplete exiccādū ꝛ cōfortādū iūcturas excellēter cōferūt aque thermātice ꝛ ṗpe que ſunt ſulfuree cineritie calcee eree ꝛ ferree. que oēs lꝫ efficaciſſime ſint. efficaci⁹ tñ in hac iētione ɔferre vidi lutū ex his mineris i thermis inuētū: ꝛ ṗpe nō vinatū ꝛ nō ɔtactū ab imūditie corpis humani ꝛ alterius fede rei. Et hec vident̃ ſufficē de intētione ſepta.

❡ Rubrica Septime intentionis.

Pro ſeptima vo iētione pficiēda ṗmittēdū eſt ṗ q2 mēbra que ſolēt mādare materias efficiētes has egritudines poſſent eſſe fere oia in qb⁹ generant̃ ꝛ ɔgregant̃ flegmatice materie ꝛ cholerice. ❡ Plimū tñ ɔtingit q2 epar eſt mēbrū mādās qm̃ ipm diſtēperie ſua gñat ſanguine flegmaticū ꝛ cholerice mãei cōmixtū. ❡ Silr̃ ēt pōt eē ſtōchus per viā idigeſtionis ɔgregatiuus mãerum flegmaticarū. Et ſi ɔtingeret in ipſo iueniri diſcraſiā calidaꝫ per ſe uel per colligātiā: ita ut multiplicarētur in eo materie

colerice nō n'lle: sicut origis cū ī eo gñat cholera prasina. tūc nō est dubitabile: q multū multiplicate he māe descēdentes ad iuncturas efficere possent dolores in eis: et hec sunt duo mēbra utplurimū mādantia māo tales. ¶ 3m aūt mēbrū est caput: in quo p viā indigōnis et euaporatōis ꝯgregant māe multe flatice aquose mucillaginose descēdētes ad iūcturas p neruos chordas uenas et arterias. ¶ 4m mēbrū qd non rarius cū est hoꝝ duoꝝ sunt renes in quibus cū multiplicantur māe p viam indigōnis et receptōis eaꝝ a mēbris superioribus: et ppter in his q effrenitant in coitu non est dubitabile tales rarissime euadere dolores iuncturarū. ¶ Et si qua vident mēbra diuersa ab istis sicut ꝯcedendū est: tñ talia membra facile rectificari poterūt p hec que rectificabūt hec quatuor prenolata membra: quoꝝ rectificatio iam nunc sequitur etc.

Incipiā igit a ꝑ supiori qd est cerebrū ab eo descēdēdo ad alia. Et lʒ purgatiōes ueris et alia accipiēda ēt in aliis tpib9 anni possent eē istrā ad hoc ppositū efficaciter ꝯferētia. Uerūtñ ego hic solū quatuor ponā instrā cerebrū bñ rectificātia. ¶ Primū est hoc. ℞. masticis sandarace corallorum amboꝝ rosꝯ spo. añ. ʒ. j. pulueris scorie ferri ppate. ʒ. ß. macis. ʒ. j. ß. Cū eger pcipit multū descēsū a capite ad iferiora. tūc oī sero pulueriçet medietatē anterioris capitis aspgēdo inter capillos. ℈. j. hui9 pulueris. Hoc eni est ꝯueniēs exiccatiuū et ppter cū applicat p mēsem uel medium semp cū pectine abstergendo anpositū puluerē cū reiterat 2o vice. ¶ 2m instrm est hoc. ℞. spēꝝ dyābre. spēꝝ dyamusci dulcis amboꝝ descriptione Mes. in antidota. añ. ʒ. j. spēꝝ aurec alexandrine sine opio descriptione Nicolai in antidota°. ʒ. j. melius conseruationis mirabolanoꝝ kebuloꝝ. ℥. iiij. çuccari al. ℥. ij. fiat confectio in forma electuarij. de quo ter in septimana iste vir accipiat. ʒ. j. degluttiendo ipsam qñ ponit puluerē antescriptū. ¶ 3m istrm est hoc. ℞. costi dulcis cubebaꝝ nucis mus. ligni aloes anisi. ana. ʒ. j. ß. piretri. ʒ. ij. saxifragie doronici iringi. añ. ʒ. ij. pulueriçent p se subtilr oia. deide fiāt ex eis pille grosse sicut auellane cū mucillagine dragag. de qb9 cum iste vir percepit descēsum: mane et uespere masticet vnā p quartā ptē hore semp ad extra expuēdo totū qd per eas dissoluitur a capite. ¶ Ultimū instrm est hoc. ℞. masticis. ʒ. j. coralloꝝ amborum diuʒ subtilissime pulueriçatoꝝ spodij de cāna. añ. ℈. j. ꝯserue citonioꝝ çuccarine lib. ß. fiat ꝯfectio solida in rotulis. ʒ. ß. de qua semp hic vir comedat vnā in fine cibi cuiuscūqʒ ꝯtinuādo ipsam usquequo pcepit māeꝝ fluxum totaliter cessauisse.

Si aūt ꝯtingeret māa nō pcipi reumaçātes a capite imo nausea rugitus uētositas aut dolor in stōcho pciperent. Tunc intēdat ad stōchi ꝯfortationē. cui triplici instro videtur mihi sufficienter prouidendum esse. ¶ Primū itaqʒ eoꝝ est hoc. ℞. masticis. ʒ. j. ß. gaꝝ. ʒ. j. folij mētbe rubee storacis calamite. añ. ℈. ij. resine electe clare et bene aromatice. ʒ. vj. laudani. ʒ. j. ß. dissoluant et coquant gūme cū vino aromatico bene potenti: et cum sufficienti quātitate cere: fiat cerotum scutale satis magnum: qd vir iste stomacho suo semp applicatum teneat et inueniet magnum iuuamentuʒ: qm stōchus eius indigestiuis suis nobiliter debilitatus est. ¶ 2m spāle remediuʒ est ut iste vir assuescat saltē in septimana ter et alternatiʒ comedere mirabolanū vnū kebuluʒ bñ ꝯditū et optime masticatū: et multū facit ad ꝯfortatiōeʒ stōchi capitis epis et renū eius. ¶ 3m istrm est: ut iste vir assuescat sepe in ferculo aut in potu eius miscere ab. ʒ. j. usqʒ ad. ij. aque mētbe electe et bñ aromatice quā aliqui nolant balsamitā: imo et comestio eius recentis: ita potenter vigorabit stōchū defendendo ipm et epar a multitudine māeꝝ flaticaꝝ q ego spero interpolare debere notabilr et minorari euētū poxismoꝝ suoꝝ dolorum.

Quoniā aūt plerūqʒ dolores videnť esse satis bñ dispositi circa caput et stōchū et magis et molestantur a nocumentis epis et renū: que plurimuʒ accidunt pp dolores renū et epis aut opilones eoꝝ: aut pp malā cōplonem frigidā et humidā augmētatā in eis: aut pp multitudinem ciboꝝ aut malicibus cuius rectificationē non pōt epar facē. Id circo non apparētib9 manifestis nocumētis capitis neqʒ stōchi predñantib9 epatis et renū: utat quoqʒ infrascriptis remediis que coicabūt iuuamētū epati et rēib9 excellēter. ¶ Primū itaqʒ istoꝝ est hoc. ℞. sandaloꝝ rubeo. spodij masticis rosaꝝ. añ. ʒ. j. spice nardi. ʒ. ß. semis milij solis capilloꝝ ue. añ. ℈. iiij. granoꝝ fisticoꝝ lib. ß. infundant fistici in aqua cicoree milij solis. añ. lib. ß. vini ribolici uel alteri9 sibi silis dari et aromatici. ℥. iiij. Cū q infusi steterit p biduū coquant in ifusiōe sua usqʒ ad bonā qñ dissolutionē. deide colent et ultimate terant et cū lib. j. ß. çuccari al. cocti cū aq̄ angurie fiat ꝯfectio in frustis uelut pineata. de qua hic vir semp añ oē cibariū accipiat frusta duo. Et si uteret eo anno integro eēt ei utillima: sicut bñ experiri pōt. ¶ 2m remediū est hoc. ℞. olei rosaꝝ et citoniorū. añ. ℥. j. olei nardini. ʒ. j. ß. spērū dyarodō. ʒ. j. trociscoꝝ de violis. ʒ. j. ß. cere al. q. s. fiat vnguētū molle. qd aspgat cū vnguēto citonioꝝ qñ coquit. De hoc igitur vnguento assuescat iste vir iungere hypocūdriuʒ et totā spinā a furcula spatularuʒ inferius. ¶ 3m instrm est: ut iste vir faciat sibi cōdiri in syrupū çuccarinū radices iringi recētes: et comedat sepe de eis an prādium p duas uel tres hōs radicē vnā magnitudīs digiti lōgi. ¶ 4m instrm est: ut iste vir cum instātia nocumētoꝝ epatis et renum sepe ut ter in septimana ad minus an cibuʒ comedat sparagos cum aceto acri nō qdem ualde acuto. pp qd si istis tpib9 faceret exiccari sparagos et ppter planēses: qui nō sunt ita aperitiui quasi amaritudine priuati. uelut sunt illi qui nascunť in diocesi paduana apud villam gamberiaꝝ. esset sibi iuuamentum magnuʒ comedendo eos sicut alios. ¶ Si aūt astātibus appereret renes eius esse notabiliter lesos qd demōstrabit grauitas aut alter dolor in spia urie harenose aut ardor ab eis tunc memoret accopere frequenter fercula facta cum lacte ouino. Lacti nāqʒ ouino nulla medicina compar est in debilitate renū. 18° tertij. cap. 3°. Et hec suffitē videnť. pro itētione 7a. ¶ Rubrica octaue intētionis.

Pro consumāda vo intentione octaua et ultima plura superius posita sunt instrumenta exiccatiua et iūcturarum confortatiua. Uerūtñ de ꝯuenientibus iterꝝ ponētur hic quinqʒ. ¶ Primum est hoc. ℞. luti balneaꝝ nālium sulfurearum exiccati lib. ij. pp qd bonum est ut hēat ipsuʒ semp apud se: gallaꝝ cupressi: gallaꝝ quercus pforataꝝ. añ. ℥. iij. hēat q nobilis quātitas aque extinctiōis calibis: et in ipsa bulliant pdicta usqʒ ad ꝯsumptionē medietatis aque. Cum illa igit aq̄ mediocriter cal'a mane et uespe abluanť iuncture leui fricatiōe: aut saltē in ipsa infundanť pāni canabini duplicati aut multiplicati: et cū eis calis iuncture fomētenť mane et sero saltē p. ß. horā. ¶ 2m istrm est: ut sepe mēbra lesa suffumigenť cuʒ fumo sulfuris. Et si lederet ipsum fetor suffumiget cum fumo laudani. Aut 3°. et meli9 est suffumiget cum fumo storacis calamite. Magnum eni inueni iuuamētū ego ꝯ suffumigatiōibus talibus a carbonib9 igntis factis. ¶ 3m instrm iterꝝ ꝯfortatiuū mēbroꝝ est hoc. ℞. olei vulpini. ℥. ij. storacis calamite. ʒ. ij. pulueris andachoche. ʒ. iij. pulueris corticū agarici. ʒ. vj. sandarace. ℥. ß. agitenť ergo oia ista prius bene pulueriçata in mortario diu. et cū illo linimēto oia mēbra lesa frequēter inungatur et inueniet ab eo iuuamentum excellens. ¶ 4m instrm est: ut iste vir assuescat saltem in nocte tenere caligas usqʒ ad medium coxe factas de pelle vulpis aut dabaon. i. tapi. et ppter post suffumigationes ante dictas. ¶ Ultimum vo instrm est. ut si vir iste desideraret confortare membra cum remedio maioris excellentie. faciat sibi fieri cauteria actualia aut potētialia: in quibus tamen non curo extendere sermonem: qm teneret me eius etas et longitudo egritudinis et accidentium que perpessus est iste spectabilis vir. Cui pie multum et misericorditer agendum et consulenduʒ est. In quibus ei misericorditer prouideat altissimus excellentia potentie et benignitatis eius ad laudes eius perpetuas et immortales. Amen.

Consilium. 243.

De quadruplici mala dispositiōe vʒ. ¶ De arthetica. ¶ De

immoderata ſiccitate ⁊ duritie neruorũ. ¶ De ſaltuoſa diſpoſitione membrorum mot⁹. ¶ De oppilatiõe forti epatis ⁊ viarum urine. ¶ Diuiditur aũt cõſilium in capitula tria

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap. I.

DIrum antiq̃ multum pſcoꝝ parẽtũ nobilitate pſpicuũ diuina ꝓuidentia nuꝑ mihi obtulit. credo magis in detrimentum q̃ in augmẽtũ laudis ⁊ honoris mihi hoc accidiſſe. etenim multa morborũ ↄgerie moleſtatũ accepi ipm̃ ſub ſpe reducẽ̃di de ſanitatis. qḋ eq̃dẽ idubitãter actũ fuiſſet ſi tẽporis cõmoditas ⁊ ſufficiẽtia ↄdonaſſent: ſed pfugus ipſe nõ tolerauit tñ nec credidit iuuamẽtũ fuiſſe ſecuturũ ⁊ poſſe ſeq̃ q̃ tũ morboꝝ ipſi⁹ multitudo ⁊ nõ min⁹ magnitudo poſtulabat: ꝓp qḋ idẽ nõ obtinuit ſine dubio hũiſſet ſi patiens extitiſſet. Quis eni cẽt tãte amentie ut credat morbos multa ꝓlixitate uetuſtos ad cõualeſcentiã aliquã nedũ ad integrã ſanitatẽ in breui tẽpore poſſe perduci? Scio eni q̃ diſpoſitiones aſſixe non niſi in lõgo tẽpore reduci poſſent ⁊ ſolẽt. iuxta illud ſummi Hyp. dictũ. Que in multo tẽpore extenuant̃ corpa tarde reuertĩ ↄſueuerũt. afforiſmorũ 2° ſermone. ¶ His tñ ſeorſuz poſitis dicam⁹ q̃ iſte vir q̃drupliciter laborauit ⁊ iteꝝ uexat̃ egritudĩe Prima q̃dẽ eſt artetica. 2° vo eſt neruoꝝ ⁊ partiũ ſibi cõſimiliũ imoderata ſiccitas ⁊ durities. 3° vo eſt ſaltuoſa mẽbrorũ mot⁹ diſpoſitio. 4° eſt epatis ⁊ viarũ urine fortis oppilatio.

Et prima quidẽ diſpoſitio hui⁹ viri eſt artetica que eſt terminus vniuſis ad importãdũ articuloꝝ. i. iũcturaliũ mẽbrorũ: que q̃dẽ in plures diuidit̃ ſpẽs ⁊ in tot quot ſunt maiores ⁊ famoſe iũcture in humano corpore. Cũ enim hic vir dolet pedes podagra. cũ vo man⁹ cyragra nominat̃. ⁊ ↄtrahit̃ iſte termin⁹ artetica ad ĩportãdũ tot iuncturaꝝ dolores quot ſunt termini eidẽ adiuncti per quos ſpecificat̃ ad ſpecialẽ dolorẽ importandũ. vz dolorem genuũ anchaꝝ ſpõdiliũ dorſi colli ſpatularũ ⁊ cubitoꝝ: ⁊ ſic de alijs. Unde ſi ex hoc ſermone clare ueritas accipiat̃ apparebit q̃ iſte vir artetica laborat egritudine. Nõ enĩ eſt neceſſariũ ad rationẽ formalẽ artetice oẽs dolere iũcturas: ſꝫ aliquas aut plures. aut oẽs aptitudialiter: ſed non de facto. ¶ Quod aũt hi ſermones ↄtineant ueritatem apparet. Hic enim vir dolores in villis ⁊ iuncturis pedũ genuũ ⁊ ſpõdiliuz dorſi ⁊ colli anchaꝝ ⁊ ſcie patit̃. Potuit aũt in hoc viro hec egritudo accidẽ mĩtis ex cauſis primitiuis ⁊ antecedẽtib⁹. ſ. mala cõplone: mala cõpoſitione ⁊ ſolõne mẽbroꝝ. ſꝫ ueritas eſt q̃ cã doloꝝ in hoc viro añs eſt mala cõplõ iuncturarũ frida ⁊ ſicca: ad qḋ iuuat mala cõplõ epatis ei⁹ a generatiõe ẽt frida ⁊ ſicca. ut ẽt nũc appet. ¶ Et q2 iudicãdo ab vniuerſali cõplone totius corporis cõplõ ei⁹ a medio declinauit ad augmẽtũ caliditatis ⁊ ſiccitatis. Ideo nõ eſt mirabile ſi ꝓpter hoc ⁊ ꝓpter etatẽ ⁊ regimẽ pteritũ in eo fuerit adhuc multe cholere iuẽtio que cõmixte ſanguini ⁊ alijs humorib⁹ ⁊ flatib⁹ reddit eos mobiles fluxibiles ⁊ penetrabiles i iũcturis ipſi⁹ ⁊ ſũt ſmones Auic̃ 22° tertij colligẽdi. Mã igit̃ hec mĩtiplicata in iũcturis alteratiõe ſubita ⁊ forti dolorẽ efficit in eis.

Hec igit̃ mã cũ hoc q̃ alterãdo dolorẽ efficit in iuncturis ẽt calefaciẽdo reſoluit poſitiue ⁊ exiccãdo iũcturas exiccat ꝑuatiue: q̃re mẽbra ei⁹ nõ ſunt potẽtia ad motũ ꝓgreſſiuũ. imo neq3 ad flexionẽ neq3 ad corporis ſuſtẽtationẽ. q̃re nõ eſt mirabile ſi iſte pduct⁹ eſt ad hac ꝑhenna ⁊ eſt ꝓgreſſiui mot⁹ ablatio. ¶ Et ex hoc fundamẽto ẽt deducit̃ iuẽtio ſcde egritudinis que eſt ſubſtãtialis exiccatio mẽbroꝝ mot⁹ a ſiccitate poſitiua ⁊ ꝑuatiua cauſata: ut ſuperius demonſtratum eſt.

Et iterũ ex fundamento predictorum merito deduci poteſt cauſa ſaltuoſi motus in iũcturis ei⁹ ⁊ in membris per iuncturas ſuſtentatio apparẽtis. ¶ Propter eniz debilitatem iuncturarum ⁊ malam cõplonẽ frigidã ⁊ ſiccaz in mẽbris ꝓdictis collectã: aut in neruis ⁊ arterijs maxime cõprehẽſam generat̃ ſaltus ex eo q2 uẽtoſitas mouet ⁊ eleuat mẽbra ſuperius. ⁊ ipſoꝝ grauitas trahit ad iferius. vñ et e pugna in utriſq3 pſeuerãte vident̃ mẽbra motu ſaltuoſo agitata. qui ſi pſeueraret nõ eſt dubitabile q̃ mẽbra illa pducerẽt ad ſpaſmum de repletione nominandum.

Quarta vo hui⁹ viri diſpõ uerẽda ſatis eſt oppilatio in epate ei⁹ inuenta ⁊ in viis urinalib⁹: que iterũ puenit a mala cõplexione ꝓdicta cũ plũitia multoꝝ flatuũ tã in epate ei⁹ gñatoꝝ q̃ ẽt ↄgregatoꝝ in mẽbris per viã indigẽntis. ¶ Hec igit̃ mala cõplexio eſt cã repletionis uenarũ ⁊ ꝓdicta flata ſunt cã ↄſtrictionis. q̃re nõ eſt mirabile ſi mẽbra oĩa ſpẽaliter iũcture ↄtinue magis exiccãdo perdũt ubi repletionẽ efficiẽs cã per ſe ⁊ per accñs ↄſtrictiua mẽbroꝝ ex defectu boni ſanguinis nutrituri mẽbra: ⁊ plũitia multoꝝ flatuũ claudẽtiuz vias tranſit⁹ nutrimẽti ⁊ ſpũs ad mẽbra. ¶ Has aũt diſpõnes oẽs facile poſſem demõſtrare per ſigna tã a ſubſtãtialiter inherẽtib⁹ aſſumpta: q̃ ab operationib⁹ ⁊ caſib⁹. ⁊ tu ↄſidera: q2 hec ꝓp breuitatẽ dimitto. ¶ Unde ex oĩuz ꝓdictoꝝ intellectu colligit̃ q̃ hec diſpõ ex oĩb⁹ ↄgregata ſatis eſt in hoc viro fortis ⁊ uerẽda. ¶ Seq̃t̃ 2° q̃ hec egritudo nõ eſt impoſſibilis curationis argumẽto ſumpto ab etate cõplone cõpõne ⁊ ſingulis ⁊ ꝑpe q2 nõdũ eſt ↄfirmata uehemẽter. ¶ Seq̃t̃ 3° q̃ ſi iſte vir regeret̃ ↄuenienti regimie iferius oñdẽdo: poterit ad bonã ↄualeſcẽtiã ⁊ motũ ꝓgreſſiuũ mediocriter reduci in tpe tñ ꝓlixo.

¶ De regimine per ſex res nõ naturales. Cap. II.

Regimẽ aũt hui⁹ viri diſtinguã per rerũ nõ naturaliũ ↄuenientẽ adminiſtrationẽ. Et deinde per medicinaliũ cõgruitatẽ. ¶ Pro expeditiõe vo primi dicẽdũ q̃ locus ciuitas ⁊ camera hitationis ei⁹ eligant̃ ad caliditatẽ declinãtia: ⁊ ad leuẽ ſiccitatẽ magis q̃ ad humiditatẽ excellẽtẽ. vñ caueat hitaculũ cameraꝝ ſiue locoꝝ defluxibus aq̃rũ ꝓpinquoꝝ. Et dimittat cameras terraneas opaci turbulẽti aeris ⁊ lutulẽti uel fetidi: ⁊ ibitet loca a terra nõbiliter eleuata uẽto ⁊ flatui meridionali ⁊ occidẽtali expoſita. mĩme aũt ſeptẽtrionali. Teneat corpus ei⁹ ueſtib⁹ vulpinis de uario ⁊ doſſib⁹ eoꝝ ſuffultis: ⁊ ſolineis uel alijs nõbiliter calidis: ⁊ caput eius tecturis calidis bene munitũ diligenter cuſtodiat. Similiter ⁊ ueſtes eius mediocri adheſione mẽbris adhereant ⁊ non ſtrictura ſuffocatiua eligantur.

Pro ſecũda vo re nõ nãli. ſ. cibo ⁊ potu ita pcedat Eligat enim panẽ recẽtẽ duoꝝ dieꝝ aut triũ ad plus bñ fermẽtatũ ⁊ coctũ: ⁊ nullo modo cõbuſtuz neq3 azimum: ⁊ hẽat ſalis q̃titatẽ aliquãtã ultra eã que pro ſanis adminiſtrat̃ ⁊ fermẽtũ etiã plus recipiat q̃ cõis panis ¶ De carnib⁹ vo eligat eas que ſunt laudabilis nutrimenti ut de uolatilib⁹ pullos magnos ⁊ pinos bñ pingues. ⁊ gallinas capones: anates: columbellos: faſianos: pdices: ſtarnas: coturnices: frãcolinos: merulos: turdos ⁊ minutas aues in dumetis degentes. ¶ Carnes vo uolatilium in aq̃s hitãtium nõ curet comedẽ niſi raro. de alijs vo uolatilib⁹ cõſiderãdis attendat q̃ carnes columboꝝ ⁊ ꝓpẽ ſylueſtrium mirabilem hñt conuenientiam ad iſtam diſpoſitionem: ⁊ ad omnes neruoꝝ egritudines: quocunq3 modo preparationis earũ: quare laudo in ipſo frequentem uſum earum: ⁊ ꝓpẽ cum fuerint animalium iuuenculorum carnes. ¶ De partibus vo animalium dimittantur uentres cerebra ⁊ eorum medulle niſi raro uſu ⁊ modico. ¶ De piſcibus vo eligantur marini ſolidarum carnium qui non ſint viſcoſi neq3 mucillaginoſa humiditate abundantes: ⁊ magis mihi placet ſalſorum piſcium q̃ recentium uſus in eo. ¶ De ferculis vo eligendis. de leguminibus cicera rubea non tamen in multo uſu. Riçum autẽ ⁊ panicum meliora ſunt: ⁊ far propter eorum laudabilem brodiũ. reliqua vo legumina dimittantur ⁊ ꝓpẽ cum elixa fuerint. ¶ De herbis vo eligantur caules ⁊ reliqua caliditate et apertione participantia cum nitroſa aut calida parte eorũ uelut ſunt petroſil. feniculum ſerpillum ſaluia ruthe abrotanum mentha hyſopus roſmarinum. Frigide vo uelut ſunt blete ſpinachie endiuia portulaca cucurbita cucumeres ⁊ ſi

trolū dimittant. ¶ De fructibus vo conueniūt ei amigdale auellane ⁊ ficus recentes ꝑpter lenitionē: ⁊ ſicce ꝑpter aptionem ⁊ exiccationē. ꝑp quā etiā cauſam nō vituperarē ceraſa ſuo tēpore neqꝫ alia lenientia ⁊ apientia. ¶ Fruct⁹ vo difficilis digeſtionis infrigidatiui igroſſatiui ⁊ ſtiptici nō placēt mihi ut ſunt citonia ſorbe meſpile granata acria citrāgulilymones ⁊ ꝯſimiles: qui raro accipiant niſi in pauco uſu ſaporoſe delectationis cauſa. ¶ Lactis vo uſus tā crudi ꝙ cocti nō multus habeat: ⁊ ꝑprie cū ſimplex comeditur. Lac comeſtū aūt cū alijs frāgentibus eius frigiditatē ⁊ humiditatē ⁊ aptitudinē ad corruptionē accipi pōt. ꝑpter qd recētis etiā caſei ⁊ mollis uſum vitupero cū fuerit ſimplex. ⁊ placet mihi magis caſei ſolidioris ⁊ bene ſalſi uſus in hoc viro. ¶ De liquorib⁹ vo placet mihi oleū oliuaꝝ recēs ſiue nouū: ſꝫ uſus recētis olei ꝯuenientior eſt tpe paxiſmi doloꝝ. antiq vo uſus ꝯuenientior eſt alio tpe grā reſolonis imitonis ⁊ aptionis eius Butyri ēt uſus non eſt ei vituperādus ⁊ maxime ſi ad ipſum fuerit ꝯſuetudo. ¶ De ſaporiſantib⁹ vo ꝯuenit ei agreſta bñ ſalſa: ⁊ lymo in aq̄ ſalſa ꝯſeruat⁹ ⁊ ſucc⁹ arāncioꝝ ⁊ ꝑprie cū ſale commixt⁹. acetū aūt acre vitet oino. acuti aūt aceti uſus ⁊ ꝑprie cū ſalſis ⁊ aromatib⁹ erit ei ꝯueniēs nō multū tñ accipiēdo de eo. ¶ De aromatibus aūt aliqd dictū eſt tñ ubi de ferculis ſmo preterijt. de aromatib⁹ aūt alienigenis ⁊ nautgatis ꝯueniunt ei cinamomū utrūqꝫ groſſuꝫ ⁊ ſubtile galanga pip macis nux mu. ſſ. ⁊ ꝑprie ꝯditū. cui⁹ uſus erit ei ual de ꝯueniēs: ut in ſermone de medicinalib⁹ endicat. Croc⁹ ēt ⁊ grana padiſi ameos ⁊ amomū ⁊ ꝯſilia accipiant ſepe in cibis eius. Hec enim membra nutritiōis apiūt oppilata ⁊ neruoꝝ ſubſtāciā auctā expurgatā: ⁊ a ſuperfluitatib⁹ ſecurā reddūt. ꝑter aūt iſta cibaria que laudata ſunt ei dimittant oia alia que non ſunt cōuenientia propter rationes aduerſas ⁊ adhereat iſtis cōtinuo uſu ſecedendo ab alijs

De potu aūt dicēdum ꝙ ſi iſte vir aſſueſceret potui aque mellis ſimplicis ſūmū cēt ei fundamētū in cura ſui oio dimittēdo vinū: aut ſaltē cōmiſceret hydromel cū vini altera medietate: aut ſaltē aliqd de ipſo iponēdo vino. ꝑp qd videt mihi ꝙ hydromel in uſu ſuo uarietatē accipere debet ſm tpa anni. vñ a ꝑncipio mēſis octobris per totū mēſem martij videt mihi ꝯueniēs hydromellis cōpoſitio ſꝫ hūc modū. ℞. mellis citrini uel albi electi lib. j. floꝝ roſmarini. ℥. ij. ſſ. electi. ℥. ſ. coquāt oia ꝑter mel in lib. aque. xxv. uſqꝫ ad ꝯſumptionē quīte ptis. ⁊ tūc addat mel ⁊ coquāt iterꝫ ꝯtinue deſpumādo uſqꝫ quo redierit lib. xx. aut lib. xv. ⁊ tūc colet bis per ſaccū ſpiſſuꝫ ⁊ ſit ei⁹ uſus ut ꝑdictū eſt. ¶ A principio vo mēſis aprilis uſqꝫ per totū mēſem ſeptēbris ponātur lib. xxxv. aque ⁊ mellis ⁊ ſperū ut ꝑdictum eſt. Et utat eo mō iā pſcripto. ⁊ hec de regimine rerū nō naliū dicta ſufficiant.

De regimine hui⁹ viri per q̄tuor alias res non nāles. videlicet per inanitionē ⁊ repletionem: per motū ⁊ qetē: per ſomnū ⁊ vigiliā: ⁊ per accidentia anime non extēdo calamum cū talia non videantur magnā importare neceſſitatē ⁊ icluſa videant in ꝑcedētibus.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iii.

Pro regimine vo iſtoꝝ medicinaliū. mihi in hoc viro obſuāda videnf. de q̄rū numero ſex obſuari debēt a ꝑn⁰ octobris per totū mēſē martij. Reliq̄ vo in ſuo tpe admiſtrent. ¶ Igit purget in uere ſm hūc moduꝫ poſt. xx. diē februarij vno mane in aurora accipiat iſtas pillas. ℞. pillaꝝ de ſarcocolla deſcriptione inuēta a Meſ. ℈. ij. pillaꝝ hermodactyl. deſcriptiōe Raſis 9⁰ Alm. ℈. j. formētur pille. vj. uel. vij. cū eluario roſaꝝ. ⁊ accipiant in aurora dormiēdo per horā poſt eas. Quita vo ſequēti hora bibat cyathū aque ſuccarate calce ⁊ ſexta ſequēti hora prādeat. ¶ Sequēti vo immediate die accipiat hoc digeſtiuū calidū in ꝑdicta hora ⁊ tardet cibū horis ad min⁹ 4ᵒʳ. ⁊ ꝯtinuet ipſꝫ dieb⁹ ſex uel. vij. uſquequo apparebit urina in colore ⁊ ſubſtantia rectificata hypoſtaſiꝫ hñs in fūdo ſedētē albā equalē ⁊ cōtinuam. ¶ Die vo ſequēti iterum purget cū iſtis pillis. ℞. pillarū fetidarū: pillarū de hermodactyl. añ. ℈. ſ. ⁊ cū ſucco roſaꝝ forment pille. vij. ⁊ accipiant in aurora reſuatis poſt eas ꝯditiōib⁹ que ſcripte ſūt in ꝑmis. ¶ Eſt aūt ſyrupus quē ꝯꝫ accipe deſcriptio talis. ℞. ſyrupi cōpoſiti acetoſi mell' ro. ſyrupi de calamēto. añ. ℥. ſ. aque hypiconis lauri ⁊ roſmarini. añ. ℥. j. miſce. ¶ In autūno aūt purget per hūc modū: qm in ꝑn⁰ octobris vno mane accipiat hoc electuariū. ℞. eluarij roſ. ℥. i. ſ. agarici electi. ℈. ij. ſuccari ru. ℥. j. aque uolubilis. ℥. ij ſſ. g̃. iij. miſce ⁊ totū calidū accipiat in potu ſeruādo ꝯditiones tactas in alijs ſolutiuis. ¶ Die vo immediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū. ℞. ſy. de biſantijs. ſy. viol. añ. ℥. vj. aque decoctionis betonice ⁊ hypiconis. añ. ℥. j. miſce ⁊ calidū accipiat totiens q̄tiēs de digeſtiuis dictū eſt. ¶ Sūpto vo hoc digeſtiuo purget cū hoc medicamīe. ℞. aque violaꝝ feniculi betonice añ. ℥. j. agarici hermodactyl. turbit. añ. ℈. ij. ſſ. dauci aniſi añ ℈. vj. folis idi. g. ij. ſuccari ru. ℥. j. ifundant medicamīa puluericata in ꝑdictis aq̄s calidis per diē nālē. deide calefiāt oia ⁊ modicū bulliāt ⁊ excolent ⁊ exꝑmant ꝯueniēter: que colatura cala bibat: ⁊ poſt ipaꝫ obſeruent regule que in ꝑmis pillis purgatiōis ueris dicte ſūt. ¶ 2ᵐ ꝑncipale iſtrm eſt ut p⁹ purgationē utā icipiat iungē loca iūcturarū coxarū ⁊ tybiaꝝ uſqꝫ ad plātā pedis cū hoc vnguēto. ℞. olei de been. ℥. j ſ. olei de ſiſamo. ℥. iiij. croci. ℥. j pulueris arthetice ſticados betonice ⁊ hermodactyloꝝ añ. ℥. ſ. pulueris floꝝ nenufaris ⁊ ſādaloꝝ amboꝝ. añ. ℥. ſ. cere. q. s. fiat vnguētū molle. ex quo calido iungant ꝑdicte ptes lōgo tpe fricādo leuiter ⁊ ſuauiter uſqꝫ per totū mēſem aplis: ⁊ mēbra cuſtodiant cū caligis factis de pellib⁹ vulpinis aut de taxo. ¶ 3ᵐ ꝑncipale inſtrm eſt: ut poſtq̄ꝫ ꝑdictā iunctionē fecit dieb⁹. 15. tūc lauet oia ꝑdicta membra vno ſero per horā añ cenā cū iſraſcripta decoctiōe calida. ℞. peucedani hermodactyloꝝ ſticados ⁊ peonie. añ. ℥. ſ. pedū porci ſalitoꝝ ⁊ antiq̄rū numero. viij. icidant cū ꝑdictis ⁊ coquant uſqꝫ ad diſſolutionē in lib. CC. aque cū lib. j. cineris licis hñ cribellati. deinde in hac decoctiōe lauent mēbra ꝑdicta diligēter: ⁊ iſta ablutio trib⁹ vicib⁹ ꝑmaneāt p vnū mēſē cū dimidio. deide reuertat ad applicationē iunctionis ꝑdicte alijs. 15. dieb⁹. deide reuoluat ſe ad ablutionē ⁊ ecōuerſo hūc modū ꝯtinuādo per totū mēſē aplis uel madij. ¶ 4ᵐ vo ꝑncipale iſtrm eſt: ꝙ his tpib⁹ imo extra paxiſmū doloruꝫ utat pillis iſraſcriptis: ⁊ de eis accipiēdo oī 4⁰ uel 5⁰ die vnā añ cenā: aut duas cū maiori ſtipticitate. de qb⁹ ēt accipe poterit. v. uel. vj. oī fine. xv. dierū ⁊ tardare cibū horis ad min⁹. v. quarū deſcriptio eſt. ℞. aloes epatici electi. ℥. iij. ſinſi. pipis hermodactyl. calami aromatici arthetice peonie. añ. ℥. ſ. ſalis īdi. ℥. j. pulueriſent oia ⁊ ifundant in lib. ſ. aque betonice. et exiccent ſub radijs ſolis aut in furno calido uſqꝫ ad ꝯſūptionē aque ſepe agitādo. deinde iterū renouet aqua ⁊ exiccet q̄tuor vicib⁹ ꝑmutādo ipam. ex mā ergo remanēte forment pille. vj. pro. ℥. q̄rū uſus hēat ut iā dictū eſt. In ipſis eni ꝯſiſtit magna ps curationis ⁊ cōualeſcētie egritudinū ſuaꝝ. ¶ 5ᵐ ꝑncipale inſtrm eſt: ut utat eluario iſraſcripto grā oppilationū apatis ⁊ viarū ſupraſcriptarū accipiēdo de eo oī mane: uel tertio mane in aurora. ℥. ſ. cū. ℥. ij. aque feniculi calefacte ⁊ tardet poſt ipm cib⁹ horis ad min⁹ 4ᵒʳ. Et hui⁹ eluarij deſcriptio eſt talis. ℞. granoꝝ orobi aniſi feniculi: ſe. petroſel. rubee tinctoꝝ aſſari. añ. ℥. i. ſ. ſpice nardi: caſcute. aūt. ℥. ij. liquiritie. ℥. iiij. oximellis cōpoſiti de qnque radicib⁹. ℥. j. ſuccari albi lib. ſ. coquat ſuccari cū oximelle uſqꝫ ad inſpiſſationē: ⁊ cū cepit ifrigidari ponant ſpēs diu cōterēdo. ⁊ erit medicina efficax ad oēs egritudines et accidētia eius. ¶ 6ᵐ ꝑncipale inſtrm eſt cōfectio iſta. ℞. ſpēꝝ eluarij de ligno aloes deſcriptione Auicēne 5⁰ can. ſūma ꝑma. ſpecierū electuarij de ſemib⁹ deſcriptione Meſue in antidotario diſtinctione ꝑma añ. ℥. i. ſuccari ſectide coctionis lib. ſ. coquat ſuccari cū aq̄ hypiconis et addant ſpēs apud ifrigidationē eius. et fiat cōfectio in rotulis. ℥. ſ. accipiat ergo de ea ſemp ante cibū ocīs rotulā. j. ſ. et continuet hec cōfectio cum omnib⁹ ꝑdictis a

principio ueris uſqꝫ per totum menſem ſeptembris.

Nunc aūt ponēdum eſt regimē hui⁹ viri a pͥncipio menſis octobris uſqꝫ ad finē menſis februarij. ¶ Dicendū itaqꝫ ꝙ oia inſtīa que in fine autūni aut per totā hyemē ꝯueniunt rōnabilr̃ debēt eē calidiora ⁊ ad mām fridā ꝓpinquiora magis ꝑ totā hyemē uſqꝫ ad mediū februarij ꝙ̄ ꝑ totū mēſem ſeptēbris uſqꝫ ad mediū octobris eo ꝙ indicatio in cura cuiuſcūqꝫ diſpōnis nō paruā accipiſ a ꝯſiſtētia tēporū anni: ut ꝑꝫ 3° tegni. 4° ꝑmi. ⁊ in ampliationibus afo. ꝑma ſup ſermōe illo. Dādū vō eſt aliqd etati tpi ⁊ regiōi ⁊c̃. ¶ Cū igiſ ꝑ totā eſtatē mãe genite fuerint ⁊ multe ⁊ rōnabili⁹ calide ꝙ̄ fride ⁊ corruptiōi diſpoſite. ꝑꝫ q hoc tpe utēdū eſt inſtr̃is minoris potēne in calefaciēdo corpꝰ. ⁊ maioris dūne in remiſſe calefaciēdo ⁊ potēt⁹ humectādo: ⁊ ecōuerſo de pte hyemis tota cōparata ad finē eſtatis ⁊ pͥncipiū ueris. Et ſunt ſermones ſpeculatiui non digni ꝯſideratiōe: niſi apud viros in ſcia ⁊ ope longo tpe exercitatos. ꝓp qḋ deſcribā remedia non nulla ꝯuenientia ſm ꝑdictas ꝯſiderationes quātū erit poſſibile ⁊ decētius. ¶ Itaqꝫ adueniēte pͥn° menſis octobris laudo ꝙ iſte purgeſ ſm illū mediū q dictus eſt ſuperi⁹: ꝯſiderando ſemp corporis diſpōnē. ⁊ ſi qdē in eo appuerit reliqa caliditatis nō nīſis ſatis manifeſte ꝯfrangans eſtantie minoratiua digerētia ⁊ eradicātia cū fridis ⁊ humidis ſm diſcretionem eximij doctoris. qui in cura huius nobilis viri profunde ſemper ⁊ bene ſollicitus fuit ex optima ſcientia ſua. ¶ Poſſunt enim eſſe talia refrangentia uelut ſunt ſyrupus viol. ſyru. de nenufare. ſy. rob. ſyr. iuiubinus. ſyrupus ſimplex acetoſus remiſſe acetoſitatis ⁊ reliqui ꝯſiles. Refrangentia vō audaciā ⁊ potētiā ſolutiuoꝝ ſunt ſicut vnctuoſa oia lūbificatiua lubricatiua lenitiua acida uel dulcia. Exemplum primi. uelut caſſia ⁊ māna. Exēplū ſcḋi. uelut ſunt malua mercurialis ⁊ uolubilis. Exēplū tertij uelut eſt mucillago pſilij granoꝝ ſebeſten ⁊ ꝯſiliū. Exēplū de 4° lintentū cum acredine ut tamarindoꝝ granoꝝ mugoꝝ ⁊ ꝯſiliꝫ. Exemplum vō de lenitiuo cum dulcedine. uelut ſunt iuiube ſebeſten ⁊ pruna dulcia bñ matura. Exēplū vō refrāgētiū ſolutiua cum lenitiuo dulcedine ⁊ acredine ſil̃. ſunt uelut eſt ſuccus prunoꝝ non perfecte maturoꝝ: ⁊ ſilia illis: ⁊ tu conſidera q̄ in talibus latet ſcia nō exigua. Itaqꝫ pmiſſa purgatione in autūni pͥn°: uti am dictū eſt ſex mihi occurrunt inſtr̃a partim localia ⁊ ptim alijs mēbris cōpetētia. ¶ A pͥncipio itaqꝫ mēſis octobris per totum menſem nouēbris utaſ iſte vir hoc eluario. ℞. ꝯſerue roſ. ⁊ viol. bugloſſe. aā. ℥. ij. ſpērū dyacinamomi. ʒ. j. ß. ſpērū dyalacce ⁊ dyacurcume. aā. ʒ. ß. puluis peonie ʒ. j. ß. incorporentur ſil̃ oia cum ſucco ruthe cocto cum melle diſpumato. ⁊ fiat eluarium de quo accipiaſ coclear vnū in mane hora ſyrupoꝝ deglutiendo ipſum ⁊ medietatis coclearis de eo accipiatur ante prandiū ⁊ cenā. Eſt eni potenter rectificatiuū diuꝫ pͥncipalium mēbroꝝ ⁊ ſeruientium eis vtute latoria ⁊ ꝑparatoria uelut ſunt ſtōchus ſplē uene ⁊ arterie ⁊ nerui. In hoc eni eluario ſtat vis aperiendi mēbroꝝ oppilōnes ⁊ ꝯſtrictiones ⁊ mēbra a ſuꝑflua caliditate reſoluta: ⁊ a ſuꝑflua humiditate relaxata reducit ad mediū ut facile demōſtrari poſſet. ⁊ tu cōſidera. ¶ 2ᵐ pͥncipale inſtr̃m eſt: ut ſi uenter huius viri ſtipticus fuerit ſm ꝙ in pluribus ꝯſueuit reddatur mollificat⁹ cū hoc eluario de quo parū añ cenā accipiaſ coclear. j. uel ante prādiū ſm ꝙ viro ꝑito gubernāti hūc egrotātē appebit meli⁹ ꝓcedēdū eſſe. Quibuſdā eni hoīum ꝓp uarias coꝝ diſpōnes ⁊ ꝓprietates indiuiduales melius operanſ medicine in nocte cū fuerint ante cenam aſſumpte. qbuſdā aūt ecōuerſo in die cū fuerint añ prādiū aſſumpte. ꝓp qḋ in iſtis ſtandū eſt iudicio expimētali eius qḋ ꝯtinue appet. eſt aūt hui⁹ eluarij deſcriptio talis. ℞. mucillagis granoꝝ ſebeſtē: mucillaginis pſilij ⁊ mucil̃. citonioꝝ. aā. ℥. iiij. penidiaꝝ. ℥. iij. turbit hermodactyloꝝ. aā. ʒ. ij. ß. ß. ʒ. ß. ſalis indi. ℈. j. dyagridij. g̃. xv. fiat eluariū qḋ accipiaſ: ut dictū eſt. Quis enim uereri debet medicamina talia ante cibum exhiberi debere: cum ēt a ſapientibus ꝑcipiaſ talia coqui ⁊ cōmiſceri debere cum cibis: ut ꝑ° tertij cap̄ de canonibus curationū capitis. ⁊ ꝑ° ꝯti. ⁊ 4° ꝑmi colli gēdi eſt. ¶ 3ᵐ pͥncipale inſtr̃m eſt: ut iſtis tpib⁹ iſte vir utatur hoc linimēto ſup mēbris ei⁹ ſiccitatis ⁊ duritiei ipſoꝝ remotiuo ⁊ doloꝝ ēt ſedatiuo. ℞. olei de ſiſamo: olei de ben: pinguedis anatis ⁊ taſſi. aā. ℥. j. pinguedis anſeris hyſopi humide. aā. ʒ. j. ß. ſticados origani pulegij calamenti artetice biſtorte. aā. ʒ. ß. cere al q. ſ. fiat vnguētū molle: ⁊ erit mēbroꝝ neruoſorū ꝯuenienter ꝯfortatiuū. Adminiſtreſ aūt in die nāli ſaltē bis uel ter calīm actu ⁊ cū fricatiōe leui: ⁊ cooperianſ mēbra uelut in 2° pͥncipali cap̄ demōſtratū eſt. ¶ 4ᵐ inſtr̃m pͥncipale eſt ad ꝯſeruādū mēbra iūcturalia a receptiōe fluxus māꝝ ⁊ ad cōſumādū mās que iā fluxerūt ad ea. Abluanſ mēbra frequenter ⁊ ſepe ex aq̄ maris calefacta mediocriter duab⁹ uel trib⁹ vicib⁹ in die ⁊ magn⁹ pes ⁊ magna man⁹. Et qñqꝫ ex eo fomententſ collū ⁊ ſpatularꝫ dorſ. In hac eni exiſtit vis exiccationis mãrum flegmaticarum membroꝝ neruoſoꝝ non exigua. ¶ 5ᵐ vō pͥncipale inſtr̃m eſt: ut ſub genib⁹ in inferiori ꝑter duas magnas chordas applicetſ hoc leue cauteriū gr̃a diſtractiōis ⁊ diuerſiōis mãerū a ſuꝑiorib⁹ ⁊ interceptiōis fluxuū earū ad iferiora. Cui⁹ deſcriptio talis eſt. ℞. ſaponis nigri. ℥. ij. calcātī cōbuſti arſenici rubei argēti ſublimati. aā. ʒ. iij. icorporenſ ſil̃ cū vnguēto capitelli: ⁊ fiāt formule glutinoſe que in medietate corticū nucis applicenſ loco ꝑdicto: ⁊ tādiu ibi remaneāt quouſqꝫ magna eſcara ibi fiet. que cū appuerit cū nigredine magna: regaſ cū applicatione butyri recētis uſqueqꝫ ipſa ceciderit: ⁊ poſt caſuꝫ eius ꝑ decē dies mediceſ cū vnguēto ueneris uſ apſoꝝ: qḋ eſt idē ut in hoc loco remaneat ulcus vigilatiuū: ex cui⁹ ꝯtinuitate: ⁊ ꝯtinua effuſione ſaniei māe ab alijs partibus deriuenſ ad ulcus ſecurando iuncturas. ¶ Ultimū pͥncipale inſtr̃m eſt: ut in hoc viro ſūmope attēdatur ad ꝓuocationē emoꝛoidaꝝ ꝙ̄ magis eſt poſſibile. Credo enim earū euōnē corp⁹ ſufficiēter eſtiare poſſe ⁊ diuertere mãs ne fluant ad iuncturas. Multe eni egritudines cronice nō raro curate fuerunt ꝓp ipſaꝝ emoꝛoidarum euōnem moderatā: ut colligiſ 17° tertij. cap̄ de iuuamētis apertionis earū. ⁊ clauditſ in ſermonibus Gal. affo. 5°. cōmēto illi°. Emoꝛoidas ſanare antiqs ⁊c̃. ¶ Poſſent aūt emoꝛoides aperiri fricando eas ꝑ cū pāno aſpero. 2° cū folijs ꝯſolide mi. uel alterius aſpere plante: ⁊ pungitiue. cū folijs nenufaris ⁊ cūꝫ felle tauri ⁊ puluere arthanite: ⁊ ſic de alijs. Ex quorū applicatione cōdecenti hic nobilis vir finē laudabilē obtinebit ⁊ inſtentum ꝯualeſcentie magnū: ⁊ eſt rōnabile ⁊ ſperandū in amplíſſima ⁊ largiſſima ſūmi ꝯditoris liberalitate: ne cuius laude opuſculū hoc uelut a fonte ſuo emanans perpetue referaſ.

Conſilium. 244. De decem accidentibus iuncturarum. ⁊c̃.

¶ De dolore.	1.	¶ De paraliſi.	6.
¶ De frigore in eis.	2.	¶ De ipotentia mot⁹ mēbroꝝ.	7.
¶ De ſtupore.	3.	¶ De ipotētia ſuſtētādi mēbra.	8.
¶ De tremore.	4.	¶ De ſpaſmoſa diſpōne.	9.
¶ De ſaltu.	5.	¶ De duritie in eis.	10.

¶ Et continet conſilium rubricas decem.

Licet accidētia que in iuncturis remanē ſolent poſt earū vulnera uel ulcera percuſſiones aut fracturas uel diſlocationes plurima poſſint eſſe. tñ ſm rei veritatem uel ſm ꝙ pexperiētiam accipitur talis videntur eſſe. x. accidētia ad que oia alia reduci pñt. Primuꝫ itaqꝫ ipſoꝝ eſt dolor. 2ᵐ eſt frigus in eis. 3ᵐ eſt ſtupor. 4ᵐ eſt tremor. 5ᵐ eſt ſaltus. 6ᵐ eſt paraliſis. 7ᵐ ipotentia motus earum ad diuſas poſitiones neccīas. 8ᵐ eſt ipotentia ſuſtentationis eoꝝ. 9ᵐ eſt ſpaſmoſa diſpō earū. 10ᵐ ⁊ ultimū uehemens duritie in eis. Que tamen accidentia a nullo ita cōgregatim poſita in medicina reperies.

¶ De dolore. Rubrica. I.

Primum itaqꝫ accidētū qḋ eſt dolor lꝫ ſꝫ ſit mū ē poſſis ⁊ diuerſuꝫ tñ ut in

dolor talis eſt: aut pruritiu⁹: aut pũgitiu⁹ mordicatiuus inteſiuus extẽſiuus ⁊ grauatiuus. Patet aũt q2 pmi q̃tuor dolores puenũt a mã calida acuta incẽſiua que pp dolorẽ inſequẽtẽ ſolũ ẽ ↄ̃tinuitatis attracta fuit ad locũ: q2 mobilior. Jõ ad fluxũ parata magis: aut q2 frequẽter q̃tũcũq3 mãe non ſint acute ut ſanguinee uel flãtice acuũt in loco pp medicinas calas ⁊ acutas frequẽter idiſcrete applicatas que ſunt cã hoꝝ ſpẽꝝ doloꝝ p̃dictoꝝ. Que accñtia facilr itelligẽti pñt cognoſci p triſtẽ ſenſatiõnẽ circa vulnerata loca pceptã. p ru borẽ excoriatiõnẽ cutis ⁊ puſtulaꝝ multitudiẽ ⁊ emiſſionẽ aliciu⁹ viruleẽte hũiditatis que ex mẽbris eff̃uſa excoriat ea.

Cum igitur talis pñſentabit̃ doloris ſpecies ſecurũ eſt corpus taliter regere. ¶ Primo ab eo euacuando mãs acutas cum pillulis aureis exhibendo ex eis.ʒ.j. aut eluarij de pſilio. ⁊ eluarij de ſucco roſ. ex bibendo añ.ʒ.ij. cum medio cyatho aque lactis. ¶ 2° vo circa loca prurientia admiſtret̃ hoc defenſiuũ. ℞. ſucci ſempuiue.℥.ij. boli armeni.℥.j.ſ. amili terre ſigillate. añ.ʒ.ſ. fiat linimẽtũ in mortario plumbeo cum modico aceti ⁊ liniantur ex eo copioſe partes circũſtantes. ¶ 3° vo tollit̃ talis prurit⁹ uel inflãmatio cũ tali vnguento partibus patientibus applicato. ℞. coriandri p̃parati ſarcocolle tutie p̃parate: maſtices añ.ʒ.j. myrre.ʒ.ij. litargiri.℥.j.ſ. olei onfancinĩs roſ. añ.℥.iij. cere albe q̃tum ſufficit: ⁊ fiat vnguẽtum molle: deinde bulliat in.℥.iij. ſucci enule folioꝝ uel radicis. hoc enim vnguentum talia accidentia indubitanter remouet.

Reliqui vo dolores duo p̃taci.ſ. extenſiuus q ut plurimũ fit a uẽtoſitatibus ⁊ a mã imerſa in muſculis ⁊ neruis: ⁊ grauatiu⁹ dolor qui ut plurimũ fit a mã frida ⁊ groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ in membris infixa iecurius remouetur p̃euacuando corpus cũ pillulis de ſarcocolla aut de lapide armeno. añ.ʒ.ſ. ex eis inuicem incorporando. ¶ 2ᵐ inſtrm quo remouent̃ dolores fixi ⁊ grauatiui ⁊ extenſiui eſt: ut loco patienti ter uel quater in die applicetur ſpongia bene calida in aqua decoctionis radicum altee feni greci ⁊ ſeminum lini infuſa. vj. uel. viij. vicibus replicata in die. ¶ In nocte vo ſequenti applicet̃ hoc tertiũ inſtr̃ʒ reſolutiuũ. ℞. olei de aneto de coſto ⁊ lilioꝝ alboꝝ. añ.℥.j. pinguedinis cerui urſi ⁊ anſeris. añ.ʒ.iij. pulueris melliloti ⁊ camomille. añ.ʒ.j. cere albe q̃tum ſufficit. fiat vnguẽtũ molle cũ.ij.ʒ. armoniaci pinguioris. hoc enim vnguentum in nocte ⁊ ſpongia p̃dicta in die applicari debent. Scio enim dolores fixi a partibus remouentur a mollificante inſtr̃o pertranſeundo ad reſoluens ⁊ econuerſo: ut colligitur 4° terrap. caꝑ de cura ſclirofie.

¶ De frigiditate in iuncturis. Rica.ii.

ERat aũt ſcdm accñs friditas in iũcturis remanens que frequenter contingit pp imoderatũ exitũ ſanguis ⁊ euionẽ ſpũuʒ. ¶ 2° pp idiſcretã cuſtodiã vulnerum ab exteriori frigore ⁊ occurſum ad aliq̃. ut ad uẽtũ magnifice ſpirãtẽ. ¶ 3° vo ſolet hec frigiditas aegri pp applicationẽ medicinarũ uehemẽtis infridationis. ¶ Et 4° pp p̃hibitionẽʒ ſpũs ad mẽbra ⁊ pptie vitalis: aut q2 incidunt̃ vie trãſit⁹ ſpiritu ũ ut arterie ⁊ uene uel nerui: aut q2 clauduntur pp uehementẽ ſtrictionẽ factã a ligaturis indiſcrete applicatis.

Cognoſcitur aũt friditas prime ſpẽi ex occurſu vulnerum ad infrigidãtia exteriora. ¶ Et cũ talia ↄ̃tigerit reperiri: tunc membra vigorent̃ a frequenti applicatione pãnoꝝ calidoꝝ actu: aut pelliũ vulpium calefactarũ applicatione aſſidua. ¶ Aut mẽbra patiẽtia fomẽtãdo ⁊ embrocãdo cũ aq̃ decoctiõis calamẽti pulegij hyſopi origani ſticados ⁊ aliarum medicinarũ neruoſaꝝ. ¶ Aut vngant̃ ea cũ oleo de rutha uel de caſtoreo que ſunt de ſolẽnibus. ¶ Cognoſcitur aũt friditas in iuncturis acquiſita ex ſtrictura. ¶ Primo q2 mẽbrũ erit extenuatum. ¶ 2° tactu reperit̃ ſoliũ. ¶ 3° q2 colore liuidum ⁊ pallidũ. ¶ Et hec q̃dẽ accñtia remouent̃ ↄ̃uenienter effundẽdo ſup mẽbris oleum cõe calinẽ: meli⁹ illo eſt oleũ de pulegio. ⁊ ſubliminis co eſt oleũ de rutha uſq3 ad caſtoreum. ¶ Cũ aũt ↄ̃tingeret friditas in iuncturis eſſe negatione tranſitus ſpũum ad mẽbra cognoſcet̃ p hoc ſignũ infallibile ⁊ eſt cordi mãdãdũ: q2 poſt ſectiones mẽbroꝝ per que delegabat̃ ſpũs mẽbra illa inſtantanee infridant̃. ¶ 2° q2 ab illa friditate nunq̃ releuantur. ¶ Et huic q̃dẽ friditati releuande deficit ingeniũ medicinale: niſi q2 melius qõ fieri põt eſt ut mẽbra pellibus uel pãnis ⁊ alijs bñ calis muniant̃ uel defendant̃. Dato eni q aliqui uenarũ ⁊ arteriarũ rami ⁊ vili lacertoꝝ trãſuerſalr ſecent̃. tñ per aliquos vilos ⁊ ramulos ſubtiles delegat̃ aliq̃ portiuncula ſpũs q̃ mẽbrũ ſeruat̃ in eſſe. Dato eni oppoſito q oẽs vie trãſitus ſpũs vitalis p arterias. nãlis per uenas. ⁊ aialis p lacertos vilos ⁊ chordas auferret̃: neceſſe eſſet q mẽbrũ tenderet ad non eſſe. p quoꝝ eni pñtia ponit̃ ⁊ ſaluat̃ vita. per eorum ſublationem aufert̃ ⁊ remouet̃ vita ipſa: ⁊ hec ſufficere pñt.

¶ De ſtupore iuncturarum. Rica.iii.

ERat aũt tertiũ accñs ſupius tactũ ſtupor qui in rõne formali ſue proprie accept⁹ ipor tat nocumẽtũ in opõne ſenſus tact⁹ ut pʒ 2° tertij caꝑ de ſtupore. ⁊ colligit̃ ẽt in ea in caꝑ de diffinitiõe tremoris. ¶ Si igit̃ cõpleta opatio tactiue potẽtie cõplet̃ in mẽbris p debitũ tẽperiẽ p̃marũ q̃litatũ ⁊ ſecũdarũ in ipſis ⁊ p pñtiã ſpũum aialiũ q diffundunt̃ p uſe organũ tactus: qõ eſt cutis. pʒ q ſi uariabit̃ pportio tẽperamẽti q̃litatũ p̃dictarũ ⁊ auferet̃ aliquãta pportio ſpũum ſenſibiliũ: neceſſe erit diminute pduci opationẽ tactiuã. ¶ Cũ igitur pp oppilõnẽ aut pp corruptionẽ tẽperamẽti p̃dicti ↄ̃tingat p̃hiberi trãſitũ ↄ̃uenientẽ ſpũum aialiũ ſenſibiliũ. appet q in mẽbris in qb⁹ acciderũt vulnera uel ulcera accidit ſtupor iã p̃dictus. ¶ Ex quo appet intelligẽti que ſint illi⁹ ſtuporis efficientes cãe cõplonales: q2 pmutatio cõplẽtis mẽbroꝝ ⁊ cõpoſitionales. vʒ apoſtemata cõpreſſiones attritiões ⁊ ſilia. ¶ Unde ex hoc fundamento facile põt intelligi canon curatiõis q ↄ̃ſiſtit in rectificatiõe cõplonis mẽbroꝝ ⁊ apertione oppilonis ipſoꝝ ⁊ remotiõe carũ impdimẽtiũ. que oia cõpleri pñt vno ⁊ eodẽ inſtr̃o diuerſas hñte opatiões pducere: uelut iſtud. ℞. floꝝ artemiſie matricarie meliloti ⁊ camomille añ. ℥.ſ. hyſopi calamẽti pulegij origani. añ. M. iij. ſticados. M. iiij coquant̃ oia in ſitulis quatuor aque uſq3 ad conſumptionẽ q̃rte ptis. ⁊ huic decoctiõi infundat̃ ſpongia magna que actu bñ calida applicetur pluib⁹ decies uel duodecies: ita q eger pceperit caliditatẽ penetrauiſſe. tũc ergo mẽbro diligẽter exiccato fiat iunctio cũ oleo de coſto mediocriter calefacto ⁊ muniat̃ mẽbrũ pellibus vulpinis aut alijs bene calidis ⁊ ita procedatur uſq3 ad ſanitatis acquiſitionem. ¶ Scio ẽt ego q balneatio embrocatio ⁊ infuſio membroꝝ ſtupidoꝝ in aquis thermãticis bñ calis auxiliũ eſt ſingulare ⁊ expertum.

¶ De tremore iuncturarum. Rica.iiii.

QUartũ vo ſupius tactum accñs fuit tremor in iuncturis remanens. ⁊ lʒ multa ſpeculabilia de tremore ad hunc locũ adduci poſſent: tñ vitas eſt q mot⁹ tremulus puenit in mẽbris ex pilitate pugne ẽtutis ad cãm cõplonalẽ uel nalẽ ei⁹. cũʒ eni pp exceſſum frigiditatis aut alteri⁹ q̃litatis debilitat̃ vt⁹ ſuſtẽtatiua mẽbroꝝ. pʒ q mẽbra mouẽtur ẽt eorũ grauitate deorſum. ẽtus ergo conatur erigẽ mẽbra. ⁊ ſuſtẽtare ipſa. ⁊ cũ iam adhuc pſeuerat potẽtia mouẽtis ea mẽbra deorſum: ita q ex pilitate potẽtie agẽtis ad paſſa oritur tremor q eſt mot⁹ cõpoſit⁹ ex depſſione ⁊ eleuatione mẽbrorũ ad uarias ⁊ diuerſas. õias poſitionis. ¶ Propter qõ frequẽter in mẽbris ulceratis inenitur tremor puenĩens a mala cõplone calida ⁊ ſicca ipſius tremoris effectiua: lʒ raruis: ⁊ hoc. q̃dem cognoſcitur p actualem tactum caliditatis mẽbrorum per ruborẽ inflãmationẽ mordicationẽ ⁊ punctionem in eis. ¶ Et tales q̃deʒ tremulos motus curare pñt inſtr̃a oia que vigorãt caliditatẽ nãlem in mẽbris aliqualr ſue frigiditate ⁊ ſtipticitate vniendo ſpũs. uelut eſſet aqua cineris cum decoctione gallarum cupreſſi fomentata perſepe.

¶ Aut oleum diſſenicinũ cũ puluere ſandaraceſepe iunctus ij. ʒ. eius apponẽdo. ʒ. ſ. ſandarace ⁊ ſepe ex eo iungendo mẽbra. ¶ Silr huic ↄfert aqua uel ſuccus andachoche cũ puluere betonice roſ. ⁊ ſandarace.

Si aũt vir ſapiens tremorẽ in talibus mẽbris inueniret a mala cõplone frida puenientẽ. qḋ cognoſcitur per mẽbri friditatẽ tactualr pceptã p mẽbri diſcoloratiõnẽ paliditatẽ ⁊ rigiditatẽ: ⁊ per hoc ꝙ ſemp nocetur a fridis ⁊ iuuatur a calis tũc de meliorib⁹ inſtris que reperire potui. ¶ Primũ eſt ꝙ pluribus dieb⁹ in aurora patiens ſumat. ʒ. ſ. tyriace andromachi ultra. xv. ãnos fermẽtate cũ. ʒ. j. ſ. aque ruthe calefacte ⁊ tardet comedere poſt eã hõs ad minus. v. ¶ 2m vo principale remediũ eſt: ut mẽbra tremẽtia inungantur ex eadem tyriaca ter uel quater in die ⁊ confricentur ea. ¶ 3m vo principale de meis expertis eſt ut mẽbra patiẽtia fomentent cũ pãnis calidis iſuſis in ſuccũ mẽtaſtrie: quã Auic. uocat uehnẽ in ꝓ cap. 2° can. ¶ Ego aũt ſcio ꝙ ſi talia membra ſepe confricent cũ eluario oppopira iuuamẽtũ acqrũt: perfecte ſanitatis.

¶ De ſaltu iũcturarũ. Rũca. v.

Fuit aũt ſuperius accĩs gnũ noiatũ ſaltus qui nocumẽtũ corruptiõis acciõis in operatione motiua. Mouent eñi mẽbra motu eleuatiõis ⁊ depſſionis ꝑtialiũ pp aliquã uẽtoſitatẽ incluſaz in pãnicularib⁹ ꝑtib⁹ mẽbroꝝ ⁊ in lacertis ⁊ muſculis ipſoꝝ. Quõ eñi ibidẽ coartat uẽtoſitas cũ ipſa intrinſece inclinet moueri motu recto ſurſum ⁊ mẽbra cum ſui corpulẽtia ⁊ poroꝝ loꝝ clauſiõe reſiſt ie. pꝫ ꝙ uentoſitas vnita ⁊ fortificata ſubleuat ipetuoſe: ac ſi mẽbroꝝ ptes violẽter ſurſuz agitarent. qre merito ſaltuoſe dicunt. ſicut enim ſaltans ipetuoſe ⁊ ſubito mouet ſurſum ⁊ deorſum: ita ⁊ uẽtoſitas in mẽbris incluſa ⁊ in eis agitata mot⁹ dĩ efficẽ ſaltuoſos. ¶ Ex quo fũdamẽto ↄſiderãti appet cõplonalis cã ſalt⁹ que ut plurimũ eſt mala cõplo frida. ¶ Appet 2° cã cõpõnalis que dĩ cẽ oppilo coartatoria partiũ que ſaltant. ¶ Appet 3° cã mãlis uel ſibi ꝓportionata que eſt uentoſitas.

Et tandẽ ex hoc fundamẽto inueniri põt ingeniũ cũ ratiõis qḋ eſt cõplẽdũ ex opatiõib⁹ medicinaꝝ calefacientiũ apientiũ carminãtiũ uẽtoſitates ẽt educẽdo eas extra. pp qḋ de meliorib⁹ inſtris tria maxime iuuantia inueni. ¶ Primũ eſt ut mẽbra fomentent cũ decoctiõe calamẽti. ¶ 2m eſt ut cotõ uel pãni molles ifundant in ſuccũ ruthe ⁊ actu hñ calm applicet ꝑtib⁹ ſaltãtib⁹ ⁊ eſt remediũ ideficiẽtis utilitatis. ¶ 3m vo ſpãle remediũ eſt ut mẽbra emplẽtur ⁊ copioſe iungant cũ eluario dyacalamẽto ⁊ ꝓprica Meſue deſcripto in antidotario deſcriptione ſibi proprie.

¶ De paraliſi. Rũca. vi.

Sextũ vo accĩs memoratũ fuit paliſis: ⁊ iſta paliſis ꝓpe ſũpta iportet nocumẽtum ablatiõis ſenſus ⁊ nõ mot⁹ aut econuerſo: ita ut qñqꝫ paliſis iportet nocumẽtũ ablatiõis mot⁹ ⁊ nõ ſenſus ut expimẽto ꝗtidie cõprobat. Aliqbus eñi mẽbris accidit qñqꝫ nõ poſſe moueri a vtute. tñ poſſe pcipere oia obiecta tãgibilia cala frida ꝗnta lenia: ⁊ ſic de alijs. Et hoꝝ qdẽ ſmonũ cãe fũdant ſup hoc pñ⁹ qḋ eſt alteꝝ duorũ. ¶ Primũ ꝙ ad mẽbra ptrãſit ſpũs aialis motiu⁹ ⁊ nõ ſenſitiu⁹. aut ecõuerſo trãſit ſpũs ſenſibilis ⁊ nõ motiu⁹. Et alterũ pncipiũ eſt. ꝙ ↄceſſo ad hoc ꝙ ſpũs ſenſibilis ⁊ motiuus ad mẽbra delegent ⁊ in eis repiant. tñ ppterea qꝛ cõtingit corruptũ eẽ tẽperamẽtũ quo vtus mãdificat ſpũs aiales ſenſibiles ⁊ itegrũ remanẽ pñm quo vtus modificat ⁊ dirigit ſpũs motiuos ⁊ nõ ſenſibiles. pꝫ ꝙ ſm hoc fundamẽtũ acut⁹ ↄtẽplator poterit ſoluẽ ꝓblema remanẽtis mot⁹ in mẽbris ⁊ non ſenſus in eis: aut ecõuerſo. ⁊ tu ↄſidera: qꝛ hĩ ſermões ſũt phyſici ⁊ ꝓfundi. ¶ Cũ ḡ ↄtinget virũ ſapiẽtẽ pcipe mẽbra patiẽtia nocita eẽ in opationib⁹ ſenſus ⁊ mot⁹ ambab⁹ aut alterius ſolũ. tũc ſi videbit mẽbrũ ↄtinue magis ⁊ ampli⁹ extenuari ⁊ tactu pcipi fridũ ſiccũ ⁊ ꝗſi hũidũ. tũc ſciat talẽ ſpẽm paliſis a friditate puenisſe. ⁊ huic qdez applicare poterit inſtra que ſupra in ſtupore ⁊ tremore deſcripta ſunt. ¶ Et addẽ iſtis ꝙ oleũ de caſtoreo cũ piguedie leonis eſt remediũ fere extremũ ⁊ frequẽs linitio facta ſup mẽbrũ cũ tyriaca dyatcſeron eſt ex meis expt̃is. Et ↄſidera ꝙ oleũ de andachoche ⁊ ſucens eius cũ puluẽ agarici bullita adinuicẽ ſunt multũ ſolẽnia in hoc.

¶ De impotentia motus membrorum. Rũca. vij.

Pro ſeptimo vo accĩte. ſ. pro membrorum impotentia ad oẽs dñas poſitiões ſubleuãda ab eis paulꝫp ↄtẽplando pcedẽ opꝫ. põt eñi hoc accĩs ↄtingẽ. ¶ Prio pp debilitatẽ vtutis motiue ⁊ lacertoꝝ neruoꝝ ⁊ viloꝝ. ¶ 2° vo põt ↄtingẽ pp paucitatẽ inſtroꝝ mot⁹ que ſũt ſpũs motiui. ¶ 3° vo põt hoc ↄtingẽ pp defectuz ex pte organoꝝ mot⁹ ꝓdictoꝝ. ¶ Debilitas autẽ motiue vtutis intelligi põt ex pte pncipij manifeſtatiui motus ⁊ eſt cerebrum. multotiens eñi debilitat ipm p viã reſolõnis ſicut contingit in fortibus eũonibus ⁊ vigilijs ⁊ aie paſſionib⁹. Tunc qdẽ cũ medicus ↄſiderat has eũonum ⁊ cãꝝ ſpẽs: opponet eis ꝓhibendo fluxum ſanguis a narib⁹ cum appõne linimẽtoꝝ infrigidantium exiccantium ⁊ ſtipticantium ſup tpib⁹ ⁊ frõte ⁊ ptibus gule ⁊ cũ ipõnibus ſtuelloꝝ in naſo infuſoꝝ in albumine oui agitato cum bolo ar. ſan. dꝛa. thure myrra ſarcocolla. ¶ Jmmoderate vo vigilie debilitanti cerebrum opponet cum decoctione papaueris albi in cibarijs patientis ⁊ bibendo ſyrupum de papauere. ʒ. j. cũ. ʒ. ij. aque emulſionis ſeminũ coiuz fridoꝝ per horam poſt cibum. et ꝓuocetur ſomnus facile cuz frequenti odore lilij aquatici albi uel floꝝ nenufaris. Aut facilius prouocabitur cum odore pomoꝝ mandragore. ¶ Si autem cerebri debilitas ↄtingat pp uehementes paſſiones melicas uelut eẽt ſpẽs melic ꝓpe aut mania demoniaca uel lupina. tunc cura huius debilitatis pendet ex cura illarum egritudinum. Uerũtñ de meliorib⁹ iſtris ad curam haruz diſpoſitionum eſt admĩſtratio regiminis boni nutrimẽti cũ cibis leuis digõnis que nutrimentum exhibeant multũ in quãtitate pauca: uelut carnes pulloꝝ iuuenum ⁊ pinguiuz ⁊ vitulo ꝝ lactentium caſtratoꝝ iuuenum pdicuz. faſianoꝝ ⁊ ſiliũ ⁊ bonum vinũ albuz ⁊ ſubtile dulce cum aqua bugloſſe aut boragis lymphatuz ſemp. ⁊ iã qdã laudauerunt antiq inſtruz vnum a ꝓprietate cerebri ↄfortatiuuz qḋ eſt ut aſſando coquatur cerebrum leporis ⁊ comedatur aut ſaltẽ cõburat ⁊ fiat ex eo puluis qui bibat bis uel ter in die cuz aqua melliſſe ⁊ vino dulci. Per hec quidem talia cerebrum vigorari poterit. ¶ Si autẽ ipotẽtia mouendi mẽbra ↄtingeret pp defectum ſpirituuz aialiuz q ſunt iſtrã motuuz. tunc ſi talis defect⁹ accidat pp oppilonẽ oportebit medicuz itẽdẽ ad eaꝝ aptionẽ rarefaciendo mẽbra cũ decoctiõib⁹ ruthe arthemiſie ſticados matricarie feniculi petroſilini ⁊ ſilium. aut faciendo fricationes equales ſuper mẽbris: aut apponendo leues uentoſas ſuper membris: aut ſpongijs madefactis in aqua cineris cum decoctione origani ſepe fomentando membra.

Si uero defectus motiue potentie ↄtingat pp carentiã aialium ſpũum in mẽbro que ſequat abſciſſionẽ viarũ p q̃s trãſire ſolebat aialis ſpũs ad mẽbra. tunc ſi oia membra talia fuerint abſciſſa tranſuerſalr necium erit ꝙ mot⁹ totalr in mẽbro depdat. Uerũ qꝛ vili neruoꝝ p quos aialis ſpũs effundit ad mẽbra plures nũero ⁊ diuerſis inceſſib⁹ ſituant. hinc eſt ꝙ raro ↄtingit ꝙ totalr motus auferatur quin aliq̃ ei⁹ potẽticula remaneat. Et ex hoc ſoluunt pluraꝓblemata. Appet eñi qñqꝫ trãſuerſalr ſectũ eẽ neruũ lacertum uel chordã: ⁊ tñ in mẽbro remanere motum ꝑtialẽ. hoc enim cõtingit qꝛ p aliquẽ viã g remanſit leſus: aialis ſpũs fert ad mẽbra. pp qḋ p ipm viget in eo mot⁹ ⁊ ſenſus: ubi ſi totalr ꝓhiberet aialis ſpũs delegat⁹ ad mẽbra neceſſe foret oino ſenſum ⁊ motum in eis depdi. ¶ Cũ ergo ↄtingat ꝙ paꝝ ſpũs aialis ferat ad mẽbra p quẽ ſaluet in eis motus: pꝫ ꝙ intentio curatiõis eſt cũ ꝓdictis calefactiuis attractiuis ⁊ aperitiuis pcedẽduz eẽ. dilatant enim pſepe mẽbra dilatatione tãta ꝙ fundit ſpũs ita ꝙ p ipm poterunt mẽbra ſentire ⁊ moueri

cōuenienter ſatis. Et hic eſt pōcꝰ p quē dedi ſpem. ⁊ adhuc ex hibeo ueniēdi ad cōualeſcētiā bonā. nō tñ ita pfectā q̄lē ⁊ quā tā būiſſet mēbra abſq̃ ipſoꝝ ſectiōe uel attritiōe. ❡ Propter qḋ tria videnť mihi cōuenientia remedia in hoc nocumento cōferētia. ❡ Primū itaq̃ ipſoꝝ ut ſepe mēbra patiētia inungant nauali pice mediocriter cocta. que tñ appoſita membris nō dimittaſ ſup eis ultra horas 4ᵒʳ ne uehemētius exſiccādo noceat ipſis diuturnitate q̄ ſui caliditate attrahendo iuuet. pp qḋ iueni mītiꝰ eē mēbra p̄dicta liniri ex oleo diſtillatiōis picis q̄ ex ſubſtātia eiꝰ qḋ eſt de magnis ſecretis meis faciētibꝰ cōuenientē attractionē abſq̃ potēti reſolōne. ❡ 2ᵐ vō iſtrm ad hoc de meis expītis eſt ut diu ⁊ ſepe mēbra tūc inungant ex oleo amigdalarum amararuꝫ in cuius lib. ſ. decocta fuerit. ℥. ſ. croci bñ cōtriti. ❡ 3ᵐ vō ſpāle in hoc eſt ut mēbra ſuis tpibꝰ ſepe liniant ex ſucco rutbe aut pāni in eūdē infuſi actu cali ponanť ſup eis. Hoc qdē ſolēnia ſunt iſtrā. lꝫ ultimū ſit fortiꝰ predictis duobus pmis ſicut 2ᵐ eſt mediū inter ea.

At uero iterū ut ſupra poſitū eſt frequēter cōtingit impotentia mēbroꝝ ad motū ex pte defectꝰ organoꝝ. ⁊ hoc eſt qꝛ nerui aut eoꝝ villi lacerti uel chorde apſati ſunt ⁊ attriti aut pp vulnera cū attritione facta: aut qꝛ applicata fuerunt medicamina uehemētis calefactiōis ⁊ attractionis. pp que mācrum groſſa pars inſpiſſata eſt. aquea ⁊ terrea reſoluta eſt. ⁊ hoc ut in pluribus contingit uelut in hoc accidiſſe manifeſtū eſt. ❡ Cū ergo pp duritiē talē membra motꝰ ſint indiſpoſita flexibilitati. pꝫ q̄ nequaq̄ prit flecti ad debitam poſitionis neciam. q̄uiſcūq̃ ēē eoꝝ motiua vtus fortis eſſet. Et huic qdem nocumento quinq̃ vi mihi ſolēnibꝰ inſtrīs p uideri poſſe. ❡ Et pmū qdem eſt frequens inunctio eorum cū oleo vulpino facto per decoctionē vulpis in aqua colligēdo ipſum cum ſupernatat ⁊ hoc eſt ſingulare remediū. ❡ 2ᵐ vō eſt ut vngant mēbra p̄dicta cū pinguedine catti calefacta. ❡ 3ᵐ vō eſt ut mēbra ſepe fomentenť cū liquore ſublimationis medullaꝝ cruriū boū antiquoꝝ ⁊ hoc eſt excellēs iuuamētū. ❡ 4ᵐ vō eſt ut mēbris applicet cerotū hoc. ℞. armoniaci pinguitoris bdelij añ. ℥. j. terbentine. ℥. j. ſ. ſticados origani pulegij artemiſie añ. ʒ. j. croci. ʒ. j. ſ. diſſoluant gūme in aceto albo: deinde incorpent cum. ℥. ſ. olei de granis ſiſami ⁊ cuꝫ ſufficienti q̄titate cere coquanť ⁊ extendanť ſup pāno ⁊ ueſtiātur eo membra. ❡ 5ᵐ vō remediū eſt hoc emplm. ℞. altee cocte in aqua mellis lib. j. radicuꝫ liliorꝫ alboꝝ ſilr ꝑparatoꝝ. ℥. iiij. farine fenugreci ſe. lini ⁊ ſiſami añ. ℥. j. ſ. croci. ʒ. ij. melliloti camomille ſeminū malue añ. ℥. ſ. cinamomi. ℥. j. ſ. piſtenť in mortario ultimata contritione: ⁊ incorporenť cū alijs ⁊ fiat emplm ex quo bene calō mēbra emplent. ❡ Erigiť modus cōuenienter applicandi talia incipiendo a menſe nouembris. admiſtret p̄mū de iſtis inſtrīs per. xv. dies. penultimuꝫ vō vꝫ cerotum admiſtreť p alios dies. xv. A tpe vō prio per totū hūc mēſem pcedaľ cū 3ᵒ ⁊ 4ᵒ de p̄dictis inſtrīs. v. ❡ Et ſi contingeret talia inſtrā non hēre aut non eē parata: tūc a prio tpe uſq̃ in finē huius mēſis inungaľ totū brachiū uſq̃ ad raſetā manus hoc vnguēto. ℞. fecis olei irini: ⁊ olei liliorꝫ alboꝝ añ. ℥. ij. fecis olei de ſemīe lini lib. ſ. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ℥. j. armoniaci. ℥. ſ. ſticados peonie hermodactylorum floꝝ roſmarini maiorane añ. ʒ. ij. cere albe q̄ſtuꝫ ſufficit fiat vnguentum molle ⁊ calidum applicet ſuperligendo mēbro cotum uel lanam pinguē bñ carminatā. ⁊ per hec qdem iſtrā non dubito ſatis conuenienter eſſe prouiſum eē.

❡ De impotencia ſuſtentandi membra. Rubrica. viij.

Iam vō aliqd dicēdū eſt de accñte octauo. vꝫ de ipotētia ſuſtētandi mēbroꝝ. ⁊ iāqdē p hac mā recurrēdū eſt ad p̄cedens caplm. ſicut eni motꝰ viget in mēbris pritā ſpūs motiui: ita qes vigoraſ in eis pritā ſpūs quietatiui. Si ergo cōtingit mēbra uariata eē in tēperamento ſuo aut in ſubſtātia ſua: ita q̄ ſpūm aialē quietatiuū nō recipiāt: aut ſi recipiunt ſpūm illū aialē nō dearticulāt ipꝫ ⁊ limitāt limitatiōe quietis in mēbris. tenēdo eni qḋ veriſſimū eē credo: q̄ idē ſpūs aialis ſit inſtrm motꝰ ⁊ qetis in potētia. efficiť tñ ip̄ ſe actu inſtrꝫ motus: qꝛ talr limitaſ a tēperamēto mēbri ut ad motū iuuat ſicͭ idē ſpūs alio tēperamēto limitaſ ut fiat inſtrꝫ quietis: nec huic mō pbāndi aliqua cōrietas aut reſiſtētia inſurgit: niſi qꝛ opꝫ ponē in mēbris uaria tēperamēta ſꝫ uarietatē exigentie opōnū qḋ quidem fundamentū nālē phiam nō dehoneſtat nec medicinā. ❡ Cū ergo medico manifeſtū eſt q̄ vtus mēbra quietare nō pōt. pꝫ q̄ eoꝝ curatio ſit per debitā attractionē ſpūuꝫ ad mēbra cū inſtrīs quoꝝ plurima ⁊ efficacia p̄cedenti cap̄ p̄dicta ſunt. quibꝰ ēt ſupaddē potes q̄ ingenium curatiuum conſiſtit multum in ligatura membroꝝ cōdecenti. ❡ Cū ergo percipiat medicus vtutē nō poſſe cōuenienter ſuſtentare mēbra: tūc dꝫ ea ligare faſciculis cōuenientibꝰ ⁊ ligata qeta facere ⁊ conſeruare cū appodiatione ipſoꝝ ad alia membra uelut huic viro ſepe poſſū uarijs ligaturis manum ⁊ brachiū eius ligando ⁊ ligatas ſuper palmulis conſeruando.

❡ De ſpaſmo. Rubrica. ix.

Nonū vō accñs fuit ſpaſmus in his mēbris frequenter inuētus. pro cuiꝰ ueſtigatiōe p̄mittēdū q̄ hic ſpaſmꝰ eē pōt in fieri dictꝰ talis. 2ᵒ in facto eē. ⁊ qlibet eoꝝ iteꝝ pōt eē ſpaſmꝰ de inanitiōe ⁊ de repletiōe. Exēplū p̄mi ſic ſpaſmꝰ in fieri pducif ⁊ accidit pp uehemētē euōnē ſpūuꝫ ⁊ ſanguis in mēbris factā. Et iteꝫ hic ſpaſmꝰ cōfirmatꝰ uel factꝰ inueniſ in mēbris cōſeruari pp eādē imoderatā euōnē quā cōſecuta eſt cōtractio ſpaſmoſa. Silr ⁊ ſpaſmꝰ in facto eſſe frequenter pductꝰ eſt ⁊ cōſeruaſ in mēbris a ſiccitate que cōſecuta eſt uehemētem reſolōnem p̄uatiuā ⁊ poſitiuā. ❡ Cū ḡ cōtingit vulnera uel ulcera cōcomitari ſpaſmū fientē tūc ſpēs illa euōnis nō eſt cohibēda. ⁊ ſi fuerit cōſecutꝰ repletionē mltā: tūc abſcindi dꝫ p ſpēs euōnis ⁊ diſtractionis diuertēdo qdē māꝫ p antipiſtaſim. i. cōtrā poſitionē ligādo fricādo fomētādo uentoſando ptes ⁊ flōmias admiſtrādo euōnes māe p cōrias ptes. Exēpli grā. ſi fiat ſpaſmꝰ in dextro brachio fricenť nates ⁊ ſpatule ⁊ applicetur flōmis uene nigre ſiniſtri brachij aut ſaluatelle eiuſdem. Uerum in hoc cap̄ non facio plongationem multam. qm̄ raro cōtingit ad manus medicoꝝ puenire ſpaſmū in fieri ſiue de inanitiōe fuerit ſiue de repletione. Plurimū ḡ qḋ cōtingit eſt qꝛ inueniſ ſpaſmꝰ in facto eē. ⁊ hoc qdem eſt rōnabilr cōcedendū ſiue pp multitudinē māꝫ hoc cōtingat: qꝛ neruoſa uel lacertoſa mēbra cū ipleni ſm latū abbreuiant ſm longū ⁊ pꝛohibent a dilatatione cōgrua. qm̄ ſpaſmꝰ eſt egritudo neruoꝝ pp quā lacerti mouenť uerſus ſuū p̄ncipiū ⁊ inobedientes ſiunt in dilatatiōe. 2ᵒ tertij. in diffinitione ſpaſmi. ❡ Si ergo aliqs ſpaſmus iam factus in aliquo particulari membro reperiaſ tunc pꝫ q̄ intētio eſt pcedē cū medicinis mediocriter calidis aperitiuis diſſolutiuis ⁊ lenitiuis. mēbra enim oia ſpaſmata ſrida ſunt. ergo debēt calefieri. oppilata ⁊ cōſtricta ſunt: ergo aperiri debent. indurata ſunt ideo leniri debent. Un̄ oia iſtrā que ſuperius deſcripta fuerāt in cap̄ de impotentia motꝰ mēbroꝝ huic pꝓpoſito cōuenienter ſeruire poſſunt. ❡ Si qs autē curioſius deſideraret applicare aliqua inſtrā efficacia p̄ter p̄dicta poſſet applicare aliquid horum trium ſuo libito. ❡ Et pmū eſt expertū medicamē ⁊ efficaciſſimū qḋ eſt oleum de been. caliditate enim ⁊ humiditate ſua potenter lenit oēm duritiem in mēbris reptā ⁊ abſcindit dolorē ⁊ aufert ab eis cōtractionem in fieri ⁊ in facto eſſe repertā. ❡ 2ᵐ vō ſpāle inſtrꝫ eſt ut diſtillenť galbanū ⁊ terbētina pōderibꝰ equalibus per alābicū vitreum ⁊ eo liniant mēbra ⁊ ſepe inungentur. ❡ 3ᵐ vō ſpāle remediū ⁊ minꝰ anguſtioſuꝫ eſt ut accipiaſ olei amigdalaꝝ dulcium lib. j. croci pulueriçati. ʒ. iij. ſape electiſſime lib. ij. bulliant hec tria ſil̄ lento igne in uaſe eneo ſtagnato uſque quo totum vinum cōſumaſ. De illo igiť oleo reſeruato in uaſe vitreo ſpaſmata mēbra iungant actu calō ⁊ eſt nobile remediū.

❡ De duritie iuncturarum. Rubrica. x.

Decimū vō accñs tactū fuit durities in talibus mēbris iuēta: que qdē cū plurimis p̄dictoꝝ iſtroꝝ pōt remoueri ⁊ pꝓpe cum

empl'o ⁊ ceroto deſcriptis in cap̄ de impotētia mot⁹ membro rum. ⁊ cum qnqʒ inſtriis ut oleis ⁊ vnguētis ⁊ ſublimatiōi bus. ¶ Cū ergo hic vir pceſſerit cū oīb⁹ iſtriis ſupra īmitatis variari debē de .xv. in .xv. dieb⁹ ut 3° ab hoc cap̄ pcedente viſum eſt. tunc iterū reuertat̄ ad adminiſtrationem ordinatiuā illoꝝ inſtroꝝ proprie incipiendo a feſto natiuitatis dñi ⁊ per mutatim reuoluendo ſe de inſtriis ad inſtrumenta.

Conſilium. 245. De dolore iuncturarum pedū ⁊ manuum.

Magnifice dñe ut clarez diſtīcteq; rationē doloꝝ iūcturarū intelligat ⁊ ab ipſoꝝ icurſu cuſtodiri poſſitis deliberaui .v. p ordinē fac̄. ¶ Primum oſtendere quare in iūcturis ⁊ maxime pedum fiunt dolores. ¶ 2° in qbus hoīb⁹ magis ⁊ in qb⁹ minus: ⁊ in quo tpe magis gñat̄: podegra. ¶ 3° que cura erit periculoſa. ¶ 4° dicā ʒ de eius pſeruatione. ¶ 5° de ipſorum dolorum cura dicetur.

Quātum ad pmū dicit Auic. q dolores iūcturarū maxie mlťiplicant̄ in pedib⁹ ⁊ in anchis. cui⁹ mlťiplicatiōis cā eſt multiplex. ¶ Prīa ſitus. nā merito ſitus deſcēdūt ab aliis mēbris ad has iūcturas ſupfluitates: ex qrū retētiōe multiplicant̄ dicti dolores. ¶ 2ª cā eſt: qr hui⁹ iūcture ſūt rare ⁊ uacue. ⁊ iō pp raritatē ⁊ uacuitatē ſupfluitates in maiori qntitate recipiant̄ ⁊ retient̄. ¶ 3ª cā eſt: qr he iūcture ſūt pluris motus ⁊ uehemētioris q̄ alie iūcture. rōne ergo mot⁹ fit ad has iūcturas ſupfluitatū attractio ⁊ ex ꝯñti doloꝝ gñatio. ¶ 4ª cā ē haꝝ iūcturaꝝ cōplonis debilitas. iūcture enī pedū hñt cōplonē debiliorē aliis pp diſtātiā maiorē a fonte caloris. ⁊ pp hoc aliis pib⁹ mlťiplicāt̄ magis dolores podagrici q̄ alioꝝ mēbroꝝ. eo qr iūcture pedū tā rōne cōplonis fride q̄ rōne diſtantie a fonte caloris ſunt multum debiles: mēbra aūt debilia nāliter a mēbris fortibus recipiūt ſupfluitates. pp qḋ Dañ. dixit q podagra fit in pāniculo qui circūdat oſſa pedis ⁊ maxime ledit ⁊ ſepius: qr būiditates illuc deſcēdētes nō poſſūt digeri pp ſuā remotionē a fōte caloris.

Quātum ad 2ᵐ dic̄ Auic. q aptiores holes ut in eis multiplicent̄ dolores iūcturarū ſūt ſenes ⁊ conualeſcētes ⁊ patientes cronicas egritudines. ¶ Senes quidem pp debilitatem cōplonis iuncturaꝝ pedū maiorē in ipſis q̄ in aliis. ¶ Et conualeſcentes potiſſime cum non regant̄ regimine recto debilitant̄ ⁊ a digōne bona puant̄: ⁊ proprie cum non ſunt curati cū ſufficiēti eūone. ¶ Patientes vo egritudines cronicas qr longas pp ſilez cām qnqʒ patiunt̄ uel aptitudinē hñt. ut dolores podagricos incurrant. ¶ Tpa aptiora ut in eis fiat podagra ſunt uer ⁊ autumnus ¶ In uere quidem pp motū ſanguis ⁊ humoꝝ qui in priti tpe multiplicant̄ ⁊ non terminant̄. Unde in hoīb⁹ aptis currūt ad iūcturas. ¶ In autūno vo gñant̄ dolores podagrici pp malitiā digōnis hūoꝝ ⁊ pp raritatē poroꝝ mēbroꝝ in eſtate factā: ⁊ raritatē que fit in die ex calore autūni. Cū iis enī dilatatis ⁊ aptis fluūt magis hūores ⁊ i maiori qntitate recipiūt̄.

Quātum ad 3ᵐ dicit Auic. q dolores iuncturarum ſola alteratione abſqʒ eūone nō pñt curari ſine uehemēti timore. Rō: qm ſupfluitates ille que ad iuncturas ſolebant currere currūt ad alia mēbra nobiliora ⁊ ibidē retinent̄ qre tal̄ mā abſqʒ eūone ē mlťū piculoſa. pp qḋ mīnat̄ egritudiez aut pdinonē aut moleſtiorē egritudinē pducē.

Quātum ad 4ᵐ ex intentione auctoꝝ ſciēdū q potiſſima cuſtodia u̇re ſanitatis ꝯſiſtit ab hui⁹ egritudinis pſeruatione. ⁊ iō ab hac egritudine pſeruatio fit cum eūone alteratione ⁊ regimine ꝯuenienti. ¶ Et pp hoc oī anno fiat eūo in uere ⁊ autūno. ⁊ ad iſtam eūonē eſt reſpiciendum ſi fiat ſanguis abūdantia: qm tūc dʒ pcedere flōmia baſilice duoꝝ brachioꝝ poſtq̄ timet̄ de incurſu podagre in ambobus pedib⁹. ¶ Ueꝝ eūo ꝯueniēs eſt que reſpiciat choleraā ⁊ flā ⁊ pp hoc digerat̄ mā cū hoc. ℞. ſy. de endiuia. ℥. j. geleniabin. ℥. ſ. diſtēpa cū decoctiōe aniſi feniculi ſeminū coīꝫ ⁊ accipiant̄ .v. uel .vij. ⁊ plus uel minus ſʒ q appebit medico uſo. ¶ Deīde fiat eūo cū hoc ℞. hermodactyloꝝ. ʒ. j. reubarbari boni. ℈. ij. ſpice. ℈. ſ. ⁊ exhibeat̄ cū decoctiōe pdc̄ā. ¶ Alr ℞. pulpe caſſie. ℥. ſ. agarici īfuſi in geleniabin. ʒ. ſ. reubarbari boni hermodactyl̄. añ. ℈. j. ſalis gēme. ℈. ſ. ſſ. g̃. vj. ſpice. g̃. iij. diſtēpera cū pdicta decoctiōe. ¶ Facta purgatiōe ꝯfortet̄ mēbrū cū ſtipticis ſic cū balauſtia acatia ⁊ ſucco v̄ge paſtoris aut plātagis ⁊ īfundant̄ petie in dicto ſucco in quo poſita ſit acatia ⁊ balauſtia ⁊ ponant̄ ſup iūcturas. H̄ e petie hñt ꝯfortare mēbrū ⁊ claudē poroſitates ita q non pmittūt mēbrū recipe ſupfluitates. ¶ Dis aūt factis pcipit Auic. ut cpreatiū ſit tēperatū. ¶ Et opʒ q euitet carnes groſſas oīa ſalſa ⁊ oīa frigida ⁊ humida ſicut ſpinachia cucur. ¶ Et ſint cibi boni ⁊ uelocis digōnis. ¶ Euitet̄ oīs repletio ⁊ oīs labor imoderat⁹ ⁊ potiſſime ſup repletionem. ¶ Et opʒ ēt ut euitetur ſomnus ſtatim aſſumpto cibo. qm eſt de rebus multum nocibilibus. ¶ Eſt ēt in hac egritudie bonū ut ſepe ad minus ſel̄ in menſe puocet̄ uomit⁹. ⁊ eſt multū cōueniēs ut fiat puocatio urine: utendo brodio cicerū cū decoctione radicum petroſ. ⁊ ſeminum coīum. ¶ Et ad ſūmū pſeruatio ⁊ tutela ab hac egritudine non ꝯſiſtit niſi in phibitione multiplicationis humorum ⁊ in eūone ipſoꝝ. Et iō ſicut ꝯtinue fit ipſoꝝ generatio ita ſepe dʒ fieri ipſoꝝ eductio. ⁊ qr hui⁹ dolores potiſſime generant̄ ex ſuperfluitate digōnis epatis. hinc eſt q maxime opʒ attendere in eius mundificatione ⁊ eius cuſtodia.

Quātum ad 5ᵐ eſt ſciendū q dolor q eſt apt⁹ puenire in iūcturis pedū ⁊ manuū hēt depēdētiam a duplici mā quarum vna eſt calā ⁊ alia frida. Calā eſt cholā ⁊ frida eſt flā. ⁊ ex eē mixtiōe iſtaꝝ duaꝝ māerum ⁊ fluxu ipſarum cāuatur dolor. qui poſtq̄ eſt aſſuetus dr̄ dolor podagricus aut cirogric⁹. ¶ Et iō in cura hui⁹ doloris cū aduenit pͥ puocet̄ uomitus. qm ex tali puocatione duo iuuamēta ſequunt̄. quoꝝ vnū eſt qr mā apta ad pedes ⁊ man⁹ fluē diuertitur: ⁊ ſic dolor creſcit ſed minorat̄ mā. ¶ 2ᵐ iuuamentū eſt qr illa mā p pte euāt̄ qre cū ſūma ſollicitudine puocet̄ uomitus. ¶ 2° puocato uomitu fiat 2° eūo p medicinā ſoluētē cholerā ⁊ flā ēt reſpiciētē. quā medicinā ego ſtatim ponā inferi⁹ ¶ 3° puideat̄ ut ſedet̄ dolor cum his que ponam inferius. ¶ Ultimo ſedato dolore qḋ ad pedes ⁊ man⁹ currit reſoluat̄ cū his que nō fortiter reſoluūt: ne id qḋ deſicatū eſt induret̄ ⁊ reſolōni ineptū efficiat̄. ¶ Medicina que poſt uomitū eſt adminiſtrāda eſt talis. ℞. hermodactyloꝝ. ʒ. ſ. pulpe caſſie. ʒ. vj. reubarbari. ʒ. j. ſpice maſticis. ſſ. añ. ℈. ſ. diſtempera cum decoctione radicū apij feniculi petroſilini ariſtologie lō. ⁊ ro. ſe. aniſi feniculi. ſe. coīum. Si vo ſtōchus non eſſet bene diſpoſitus loco hermodactyloꝝ pōt poni agaricū. qm in hoc etiā eſt ſilis hermodactylis ⁊ ſupticitate pcipue. ¶ Si vo corpus eſſet nimis calefactū pōt uti hac medicina. ℞. pulpe caſſie. ʒ vj. reubarbari boni. ʒ. j. ſpice. ℈. ſ. agarici electi infuſi in geleniabin. ʒ. v. ſalis gēme. ʒ. ſ. diſtēpera cū decoctiōe feniculi in qua decoctione bulierit. ʒ. ſ. mirabolanoꝝ citri. ¶ Hoc aūt facto in principio fiat aliqualis repercuſſio ⁊ membri cōfortatio ne mā ad locū dolētē fluat. Fit aūt huiuſmodi repercuſſio cum medicinis fridis ⁊ ſtipticis que dicte ſunt in 4° cap̄. quales ſunt acatia balauſtia ſuccus virge paſtoris ⁊ plante. Hec enim adinuicē cōmiſceant̄ balauſtia pulueriçata ⁊ acatia in predictis ſuccis diſſolutis. Nec hoc medicamē laudo qḋ ponat̄ ſup locū ſed in pte parū diſtāte a loco ſicut in crure qū dolor eſt in pede. in brachiis qñ dolor eſt in māu ⁊ ex iſtis cum farina ordei pōt confici emplm̄ qḋ ad idem ualebit.

Super loco vo debemus intendere ad doloris ſedationem ⁊ ad leuem reſolutionem. ¶ Prima ergo medicina ſedans dolorem eſt lana ſuccida bullita in oleo roſato parum expreſſa ⁊ ſuper loco tepida apponatur. ¶ 2ª medicina eſt confecta ex pinguedine galli ⁊ anatis ⁊ duob⁹ vitellis ouorum cera ⁊ oleo roſ. ¶ 3ª medicina eſt aqua decoctionis uermium qui faciunt ſetam: qm iſta poteſt ſedare

dolorem podagricũ. ¶ 4ª medicina eſt emplm̃ factum ex fenugreco ſe. lini camomill. ⁊ oleo roſ. melle ⁊ aceto. hoc enim confert valde. ¶ 5ª medicine ſunt folia ulmi calefacta ⁊ loco dolenti ⁊ timenti appoſita. ¶ 6ª medicina eſt hec. ℞. cineris caulium ʒ.iiij. adipis anatis olei camomillini añ. ʒ.j. miſce ⁊ actu calĩ apponatur. ¶ 7ª medicina eſt hec. ℞. olei irini. ʒ.j. fenugreci farine cicerũ añ. ʒ.ij. mellis. ʒ.ij. vini. q.ſ. ⁊ fiat emplm̃. ¶ 8ª medicina .ſ. qñ dolor eẽt intolerabilis eſt hec ℞. opij. ʒ.iiij. croci. ʒ.j. terant̃ iſta cum lacte vaccino ⁊ cũ medulla panis ſimulaginei donec totum cum lacte incorporetur ad ſimilitudinem emplaſtri ⁊ ſuper loco ponatur. ¶ 9ª medicina eſt oleum in quo decocta ſit vipera ⁊ eſt ex eis ſicut ponit Auic. que ſanant ſanatione integra. ¶ 10ª medicina eſt oleum veſpertilionis: cuius modus eſt iſte ut aſſumantur xij. veſpertiliones decollati: ⁊ ſumatur lib.j. olei antiqui ariſtologie lõ. caſtorei. añ. ʒ.iiij. coſti. ʒ.iij. omnia iſta decoquant̃ in aqua quaſi ad diſſolutionem veſpertilionum ⁊ bulliat aq̃ donec tota ↄſumat̃ ⁊ remaneat oleum. Jſtud oleum eſt conveniens ad reſolutionem ⁊ ſedationem. ¶ 11ª medicina eſt embroca ſedatiua ⁊ experta quando rubedo ⁊ caliditas apparet ⁊ eſt ut aſſumantur lactuce oleum ⁊ galla ⁊ coquantur in aceto donec diſſoluantur. ¶ 12ª medicina eſt decoctio ordei ⁊ vulpis viue in aqua ⁊ decoquatur vulpis donec diſſoluatur in decoctione. deinde coletur: ⁊ in colatura ponatur membrum dolens. Et põt hec decoctio fieri in oleo ſicut fit in aqua.

Medicine reſolutiue ⁊ doloris mitigatiue vel ſedatiue ſunt iſte. ¶ Et prima eſt talis. ℞. hermodactylorum ſtoracis liquide ireos maſticis ſaluie rube añ. ʒ.j. olei camo. ʒ.ij. cere quantum ſufficit: ⁊ fiat vnguentum. ¶ 2ª medicina eſt hec. ℞. hermodactylorum. ʒ.j. farine ordei. ʒ.j. vitelli ouorum. q.ſ. ⁊ fiat emplm̃. ¶ 3ª medicina eſt hec. ℞. olei camomillini. ʒ.j. olei coſti. ʒ.ſ. florũ camo. puluerizat. ʒ.iij. cere parum ⁊ fiat vnguentum. ¶ 4ª medicina eſt hec quam ponit Alexander. ℞. cere. ʒ.v. olei camo. ʒ.ij.ſ. olei roſa. ʒ.ij.ſ. farine fabarum. ʒ.iiij. vitellos ouorum: numero v. reſolues primo vitellos crudos cum farina. deinde alia cõmiſceantur ⁊ fiat vnguentum. Quod ſi dolor multũ vigeat addatur aliquid de croco ⁊ modicum de opio. verum cũ dolor ſedari incipit opium remoueatur. ¶ 5ª medicina eſt hec ℞. radicũ maluauiſci lib.ij. fenugreci ſe. lini. añ. ʒ.iiij. hec omnia infunde per tres dies in. lib. ix. aque in vaſe eneo: deinde coque fortiter uſq; ad diſſolutionem ipſarum rerũ donec aqua redeat ad lib.ij. rebus primo bullitis in aqua ⁊ expreſſis ⁊ abiectis. deinde totum hoc bulliat uſq; ad conſumptionem medietatis ſic ꝙ ſolum oleum remaneat. hoc facto iterum colabis ⁊ ponas iterum oleum ad ignem ⁊ addas de cera lib.ſ. colofonie lib.ſ. terbẽtine. ʒ.iiij. gũmi cedri. ʒ.iij. galbani optimi. ʒ.iiij. confice ⁊ utere. Hoc enim medicamen ut inquit Alexander non ſolum tumorem curat ⁊ mãz reſoluit: imo ẽt ventris conſtrictionem remouet ⁊ loca iuncturarũ ad ꝓprium ſtatum reducit neruorũ ↄfricationes aut membrorũ dolores. ſi in balneo aut ad ignẽ pungant̃ fricãdo loca ſanat. ¶ 6ª medicina conueniens oĩ tpe a pn° uſq; ad finẽ eſt ut ſumantur folia oliue ⁊ bulliant ⁊ reſoluantur in oleo puro ⁊ fiat vnctio. ¶ 7ª medicina conueniens in principio qñ dolor eſt vehemens ⁊ locus eſt calidus eſt ut accipiant̃ vitella ouorum ⁊ cõmiſceant̃ cũ oleo ro. ⁊ tepidã apponat̃ ⁊ parũ croci adiungat. ¶ 8ª medicina eſt ut ſumat̃ ſuccus paritarie ⁊ cum modico vini miſceatur ⁊ tepidum actu apponat̃. ¶ 9ª medicina eſt ut ſumatur tyriaca ⁊ liniatur locus. ¶ 10ª medicina eſt ut decoquantur folia caulium diligenter. ⁊ ℞. de hac decoctione lib.ſ. fecis aceti. ʒ.j. vitellos ouorum numero. ij. olei ro. ʒ.j. farine ordei farine fabarum añ. q.ſ. ⁊ fiat emplm̃ ⁊ ↄterant̃ folia ſimul miſcendo oua ⁊ oleum ⁊ feces aceti ⁊ ſup loco dolenti apponat̃ ⁊ ſepe reponatur. ¶ 11ª medicina eſt quando dolor eſſet vehementiſſimus. ℞. croci opij. añ. ʒ.iij. panis lib.j. cere lib.j. olei ro. lib.ſ. crocum ⁊ opiũ infunde in vino. panem infunde in aqua ⁊ exprime manibus ⁊ admiſcebis crocum ⁊ opium bene trita. ⁊ iterũ omnia bene teras ⁊ commiſce adinuicem ⁊ loco apponantur.

Hec ſunt que debẽt fieri in ꝑparatione ⁊ curatione dolorũ iũcturarũ. Verũ q: huiꝰ dolores rediẽt q̃ſi pro oĩ lordiatiõe regiminis a quo nõ põt caue. Jõ ꝑter hec que dicta ſunt ad pfectã horũ dolorũ curationẽ inuenerunt opifices huiuſmodi medicamẽ pfecte curãs ſi p iegrũ annũ ↄtinuet̃ p modũ q dicet̃. Modus aũt eſt iſte ut de hoc medicamie qð ſcribet̃ ſtati accipiat̃ de mẽſe ianuarij diebus qnq; die poſt diẽ ꝙtitatẽ. ℈.ij. de menſe februarij ſili mõ. de menſe võ martij accipiat̃ duobꝰ diebꝰ eadẽ quãtitate die poſt diem de menſe maij det̃ eadẽ quãtitas diebꝰ tribꝰ die poſt diem. de menſe võ iunij detur die vno ſolo. de menſe autem iulij det̃ duobus diebus. de menſe võ auguſti det̃ vno die. de menſe aũt ſeptẽbris det̃ duobus diebus. de mẽſe võ octobris detur duobꝰ diebꝰ. de menſe võ nouẽbris det̃ duobꝰ diebus. de mẽſe aũt decẽbris det̃ duobꝰ diebꝰ ⁊ ſic per menſes. xij. cõpleantur dies. 36. Opꝫ aũ qui hoc medicamẽ biberit abſtineat in toto anno a carnibus porcinis leporinis fungis ſinapi ⁊ caulibus. Lauet ſibi pedes in aqua calĩ marina ⁊ oleo inungat. ¶ Medicamẽ aũt eſt iſtud. ℞. reupõtici. ʒ.j. agarici. ʒ.ij. ſu. ʒ.iij. petro. macedonici. ʒ.iiij. meu. ʒ.v. hypicon. ʒ.vj. gẽtiane ʒ.vij. ariſtologie. ʒ.viij. cẽtauree. ʒ.ix. Hec oĩa peroptime puluerizent̃ ⁊ miſceant̃. Doſis ſit. ℈.ij. ut dictũ eſt. Et accipiens hoc medicamẽ abſtineat ab omnibus leguminibus ⁊ maxime fabis. Et non comedat capita piſcium nec cancros nec oſtreas nec ſepias nec bletas neq; que dicta ſũt parũ añ ⁊c.

Conſilium. 246. De dolore iuncturarũ ⁊ pncipaliter in genu.

Generãdus in Chĩo pĩ dñs abbas de carceribus paulo añ moleſtatꝰ fuit doloribꝰ iũcturarũ ⁊ pncipalr̃ in genu ⁊ pede dextro. Et manifeſte intelligi põt mãlẽ cãm illorũ fuiſſe mãm flaticã mucillaginoſam que cõiſta erat cholẽ rubee q̃ pp magnã actiuitatẽ eiꝰ calefaciẽdo ⁊ diſſoluẽdo fla. mõ fec ve locis penetratiõis ⁊ ꝓfundationis in mẽbrũ. Hoc aũt totum apparet ex velocitate tũefactiõis mẽbri ⁊ reſolonis illiꝰ actualis ibidẽ ꝑcepte cũ mollitie pũs ſine duritie ⁊ tenſiõe magna. ¶ Et ꝙ mã qdeꝫ ꝓpulſa fuerit a vena chili deſcendente in ꝙtitate ſatis ampla. mã eni magne ꝙtitatis nõ potuiſſet ita cito collecta ⁊ tranſmiſſa fuiſſe ad iũcturas ꝓdictas p venas anguſtas. ¶ Credẽdũ ẽt eſt mãm illã principiũ ſue gñatiõis habuiſſe in epate ab aliquanta ipſius debilitate aut ciborũ frigidorum ⁊ cholericorum aſſumptione.

Propter quã cãm vĩ ꝙ ↄſilium õſeruationis eiꝰ ab incurſu ꝓdictorũ dolorũ fundamentum accipiat ſeptẽ intentionibus ⁊ inſtrũs ſtatim ſubſequentibus. ¶ Prima itaq; eſt ꝙ in cibis eiꝰ a fridis ⁊ humidis multis ⁊ frequẽti uſu velut ſũt ſpinachia bleta lactuca endiuia portulaca cucurbita cucumeres ⁊ ſileat a lacticinijs cibis abſtineat. ſilr̃ ẽt abſtinere dꝫ a multo uſu viſcoſorũ ut paſtillium piſciũ ⁊ ꝓpe elixorũ ⁊ conſilium. Cibi ẽt cũ acutis artificialr̃ cõmixti ĩprobãdi ſunt ut frequens uſus aromatũ ſinapiſmi cepe raphani ⁊ ↄſilium. Jtẽ multus uſus apientiũ valde cauendus eſt velut feniculi petroſilini aniſi ſparagi cimini ⁊ aliorum. Etiam leguminũ uſus dimitti dꝫ qm̃ grauat iũcturas ⁊ ꝓprie dolores pedum. Aceti aũt acuũ ⁊ cuiuſcũq; rei uel de acris frequens uſus nõ eſt laudandus. imo interpolatim ⁊ raro de eis accipiẽdũ eſt. ¶ Vinũ võ eligi dꝫ rubeum uel ſubrubeum ⁊ nullo mõ acre valde nec dulce: ſed medium inter hoc odore aromaticũ ſubſtãtia clarũ ⁊ mediocris fumoſitatis. Cui tñ ſi potẽtꝰ eẽt aliqd aque cõmiſcendũ eẽt ut ſaltem quarta pars. ¶ Carnes võ eligende ab eo ſunt mediocriter pingues iuueniles ⁊ mediocris digõnis: ⁊ meliores eis ſunt carnes aialium que tñ in agro nõ fuerint nutrite. Oua võ eſ

ꝑparatiõis mõ placẽt. Caſeo mediocriter molli ⁊ leuis ſalſe dis uti poteſt. Fructuum vo recentium ⁊ crudoꝝ non placet uſus. Preter hec autem in cibis ⁊ potibus utaẛ alijs modo ſuo. ℂ 2ᵐ vo iſtr̃m ſue ꝓſeruationis eſt ut poſt medietatẽ mẽſis futuri.1440.vno mane hora.xiiij.faciat ſibi fieri flõmiez de ſaluatella dextre manus poſita inter digitum auricularez ⁊ anularem.p quã educantur ſanguinis.℥.iiij.deinde quieſcat a motibus progreſſiuis ſaltem per vnam ſeptimanam. ℂ 3ᵐ inſtr̃m eſt ut mane imediate ſequenti poſt flõmiã accipiat hoc digeſtiuum hora.xi.uel.xij.calefactum:⁊ poſt ipſuz tardet cibũ per q̃tuor horas. Cuius deſcriptio. ℞. ſyrupi de calamento.℥.ſ.mellis roſati cũ folijs ꝓcollati.℥.j.aque betonice acorec.añ.℥.j.ſ.miſce. ℂ 4ᵐ inſtr̃m eſt.ut poſtq̃ accepe rit ſyrupũ ꝓ̃ſatũ per octo dies:tunc die nona imediate ſequẽti accipiat hoc leue ſolutiuum. ℞.elarij indi.℥.ij.ſ.elarij roſati.℥.j.miſce ⁊ bibatur totuz cum medio cyatho aque ordei calefactum cum çuccaro:poſt qð tardet cibum per vnaz horam. ℂ 5ᵐ inſtr̃m eſt.ut poſt eṽonẽ ꝓ̃ſcriptã utaẛ linimento infraſcripto ad ꝓhibendum fluxũ ⁊ receptionẽ mãeꝝ in iũcturas in quo conuenit fere vniuerſa ſñia medicoꝝ. ℞. olei oliuaꝝ antiqui.℥.iij. aceti al.ſatis acuti.℥.j. ſalis coīs modicũ torrefacti.℥.vj.vini aromatici uetuſti.℥.ſ.teranẛ oīaſiꝰ in mortario lõga cõtritiõe ⁊ cũ hoc linimẽto iũcture ſup q̃s eſtimatur euẽtus doloris leui ↄfricatiõe ſaltem in die ſeꝫ qñ uadit ad lectũ confricari debẽt:⁊ ptes circũſtantes cuz ipſo mediocriter calefacto iunganẛ:⁊ circũligetur locus cũ pannis liñeis ⁊ ligatura bone adheſionis: que tñ excludat oẽm dolores. ℂ 6ᵐ inſtr̃m eſt hoc. ℞. aloes epatici.℥.iij.pulpe colloquintide.℥.j.artetice ireos arthanite añ.℈.j.reubarbari elci.℥.j. agarici.℥.ſ.maſticis.ſſ. croci dauci añ.℈.ſ. pluerizẽtur oīa per ſe ⁊ infundantur in.℥.iiij.ſucci ciclamis aut prunule ueris dum hẽri poterit ⁊ ponanẛ in furno poſt cõctionẽ panis in catino rudi.i.non vitreato uſquequo ↄſumatur ſuccus ⁊ uehementer agitando incorporenẛ ⁊ reponanẛ iteꝝ in furno uſqz ad cõuenientẽ exiccationez. ⁊ ita fiat tribus vicibus uſqzquo medicina remanẽs hñ viſcoſa fiat ⁊ tenax. De hac vo mã formenẛ pille p oī.℥.vj.de qbus accipiat oī 5º uel 6º die vnã paꝝ añ cenã. Et hec ũ de eis accipiat hora ꝓ̃ſcripta oī 3º die.i.tpe quo ſumit digeſtiuũ ſuꝑ̃ſcriptum. Et põt adhuc de eis accipe.℥.j.oī mẽſe ſemel obſeruando poſt eam horaz ⁊ conditiones ſupra declaratas in inſtr̃o q̃rto principali. Neqz enim dubito in pillis iſtis eẽ virtutes potẽtes in diuertẽdo ⁊ educendo mãs cholericas flaticas mucillagioſas ⁊ aquoſas que ut in pluribus precipitari ſolent:qð manifeſtum eſt intelligẽti virtutes componentium eas.

Conſilium.247.

De dolore inferiorũ iunctu rarum genuũ ⁊ pedum cum impotẽtia motus ꝓgreſſiui ⁊ ſuſtentatiõis totius corporis a mã gdẽ flatica mixta cũ cholera acuta prouenientẽ.

Egregius utriuſqz iuris doctor dñs Rolandus de pi ſis laborat diſpõne que eſt dolor in inferiorũ iũcturaꝝ genuũ ⁊ pedũ cũ multa laſſitudine debilitate ⁊ ĩpotẽtia debiti motus ꝓgreſſiui ⁊ ſuſtẽtatiõis totꝰ corporis. et hec gdẽ diſpõ ꝓuenit a dñio mãei flegmatice cui cõmiſceẛ cholera ſubtilis ⁊ acuta multiplicata in epate eius ⁊ a gñatione fuit calidũ ⁊ ſiccũ:lz ꝓmutatum ſit ad lapſum fridum ⁊ humidũ ꝓpter aliquã de cauſis inauientibus ſicut fluxus ſpõtanei uel artificiales aut imoderatus coitus uel longa abſtinẽtia:⁊ ſic de alijs. ℂ De monſtrãt adẽ.h.lapſum epatis euidẽtie plume. ℂ Prima eſt mollities totius corporis. ℂ 2º eſt pulſus puitas ⁊ leuitas. ℂ 3º eſt urinarum cruorum emiſſio:quarũ color eſt ſicut color lane lote pectinate ⁊ ſubſtẽtia pariẽ eſt groſſa mucillaginoſa flãte multo plena ⁊ ſic de alijs. Et bonũ fuit q̃ virtus trãſmiſit mãm ad inferiora magis q̃ ſi mã vi nãe propulſa fuiſſet ad ſuperiora aut remanſiſſet in epate ⁊ urinalibus vijs in quibus potuiſſet grandia efficere nocumenta.

Ex iſto fundamẽto clare appet q̃liter iſte eximius doctor ſit regendus:indiget enĩ mãſione ⁊ aere ad calm̃ ⁊ ſiccum inclinatis:⁊ ſic de alijs rebus non nãlibus. vñ caueat ſibi a cibis frigidis ⁊ humidis uelut piſcibꝰ multis ⁊ ꝓprie clipis a ſpiacbis bleta cucurbita portulaca ⁊ cibis lacticineis ⁊ a carnibus antiqs difficilis digõnis ⁊ ab uſu fructuũ hũidoꝝ actu ⁊ potentia. Oẽs enĩ fructus ei ſunt vitupe rabiles. ꝑter amigdalas ficus ⁊ alios fructus calos:⁊ caueat a potu aque frigide ſimplicis.ueꝝ ipſa cõmixta cum vino nõ eſt ei inutilis:⁊ melior eẽt ſibi aq̃ mellis fcã ex.xv.lib.aque ⁊ vna lib.mellis cõſumpta 3ª pte duabus remanẽtibꝰ. ℂ De rebus etiam deterioribus eſt ei multitudo motus ꝓgreſſiui ⁊ exercitium qðlibet oī tpe ⁊ maxime poſt cibum:⁊ inter reliq̃ nulla nocibilior res eſt ei q̃ coitus. ℂ Uinum autẽ eius debet eſſe colore rubeum:ſapore conueniens declinans ad aliqualẽ ponticitatẽ ⁊ nõ ad excellentẽ acredinẽ uel dulcedinẽ.

De rebus autem medicinalibus ſex videntur mihi neceſſaria huic viro preſeruatiua eius a caſu in deteriorem lapſum. ℂ Primũ eſt q̃ ipſe purgeẛ in hoc mẽſe martij q̃ añꝰ eſt ei poſſibile ſm̃ hũc modũ. Prio q̃ vno mane accipiat hũc potũ. ℞.aque eupatorij aque abſinthij añ.℥.i.ſ.agarici electi.℥.i.reubarbari.℥.ſ.ſpice nardi.ſſ. añ.ğ.iiij.ſal gẽme.ğ.iiij.ſucci roſaꝝ.℥.j.infundanẛ medicinarum puluercs ſubtiles in aquis ⁊ in ſucco calis per vnum diem naturalem. Mane vo circa decimam horam calefiant ⁊ colentur ⁊ uehementer exprimantur ⁊ illa colatura bibaẛ bene cal̃a poſt quaz ipſe dormiat per horam ⁊ non comedat niſi tranſiuerint hore ſex. ℂ Die vo ſequenti imediate hora preſcripta accipiat hunc potum calm̃. ℞.ſyr.de eupatorio.℥.ſ.aque hypericonis.℥.iij.miſce quẽ cõtinuet per octo dies. ℂ Nona vo die ſequenti accipiat iſtas pillas. ℞.pillaruz de ſarcocolla.℥.ſ.pillaꝝ fetidarum.℈.j.accipiat eas hora ꝓ̃ſcripta obſeruando oīa que ſcripta ſunt obſeruari debere poſt ꝓmũ potũ. ℂ 2ᵐ vo remeᵐ quo uti debet eſt hoc. ℞. aloes ab luti.℥.ij.bdelij pulpe colloquintide añ.℥.ſ.cinamomi floruz eupatorij.añ.ğ.vj.ſalis indi.ğ.iij.cum ſucco roſaꝝ fiant pille de oī.℥.vj.de quibus poſt purgationem accipere põt vnaz oī fine quinqz dierũ in aurora.⁊ ipſis ẽt uti debet qñ accipit ſyrupũ ſupraſcriptũ ⁊ ꝓprie ſi uenter eius nõ eẽt bene largus. ℂ 3ᵐ vo remediũ eſt hoc. ℞.gñoꝝ ſuſticorũ.℥.iij.cinamomi electi liquiritie aniſi.ſſ.añ.℥.j. artetice.℥.j.ſ. infundantur ſiſtici in aqua hypericonis cala per duos dies naturales: poſtea ultimate terantur ⁊ coquantur cuz lib.ſ. çuccari albi ⁊ additis ſpeciebus fiat confectio in fruſtis.℥.ſ.de qua iſte vir ſemper accipiat ante cibum fruſtum vnum. ℂ 4ᵐ vo remedium eſt hoc. ℞.olei oliuarum antiqui q̃ magis eſt poſſibile.℥.iij.ſalis cõmunis modicum torrefacti.℥.ſ. ſandaracez.℥.j.terantur ſimul in mortario ultimate ⁊ cum hoc iungantur per dies.xxx.uel.xl.bene omnes iuncture leſe bene calido ⁊ leuiter confricando. ℂ 5ᵐ ſpeciale remedium neceſſarium eidem pro rectificatione ſui epatis. ℞. olei de abſinthio:olei nardini ⁊ de maſtice.añ.℥.j.florum abſinthij eupatorij ſquinanti ⁊ calami aromatici. añ.℈.j. trociſcorum dyarodon.℈.ij.cere albe.q.ſ.fiat vnguentum molle de quo tota regio ſub coſtis dextre partis ⁊ tota ſpina a ſpatulis inferius per totum menſem aprilis iungantur actu calido ſuperponendo pannum calidum tincte guminoſe ſuffumigatum. ℂ Ultimũ remedium neceſſariũ eidẽ pro cõfortatione capitis eius eſt hoc. ℞.macis.℥.j.ſ.gariofilorũ cubebarũ aſſari ſticados. añ.℥.ſ.maiorane.℥.ij.fiat oīuz per ſe ſubtilis puluis.deinde cõmiſceantur. De hoc igiẛ puluere ſupaſpergatur paru anterio: capitis nominata calnaries per totum menſem aprilis omni ſero aut ſaltẽ omni alterno ſero ponẽdo de eo q̃titatez qnque uel ſex granorũ ordei:⁊ credit ei omnia utilia que in ſui ſalutem dirigat altiſſimus ad laudes eius. Amen.

Conſiliuz.247.

De dolore artetico.

Commẽdatiſſima domina uxor honorabilis viri ſ Melchiſedech laboret dolori bus iuncturarum qui proprie artetici deno-miari debẽt ⁊ pambulãt p diuerſas iũcturas ⁊ maxime inferiores. ut nunc per pedes per genua ut in pluribus. Aliquando vo ſuperiores iuncturas inuadunt licet raro. ❡ Et ſicut apparere põt ex nãli cõplo-ne eius hi dolores prouenidt a flãte mucillaginoſo ⁊ aquo-ſo que mobilitant ⁊ fluxibiliores fiũt a cuiuſdã mãei choleri ce particula que cõmiſcetur eis. ⁊ poteſt hoc ſatis uerificari qꝛ hi dolores ſatis cito paroxiſmant ⁊ eueniũt. ⁊ cito ẽt reſol-uuntur neqꝫ tumores faciunt uehemẽtes. Si enim mã groſ-ſior eſſet: non ita cito flueret. ⁊ dum fluxa eſt non ita cito a mẽ bro remoueret ſm magnam eoꝝ ptem. ⁊ qꝛ mã ſatis ſubti-lis ⁊ penetrabilis eſſet ſatis eſſentialiter ⁊ accñtalr ẽt propter cholerã cõmixtaꝫ ſupra. ideo aliqua eius particula remanet in mẽbris pfundata. pp qð in predictis membris diu rema net laxitudo ⁊ doloris ſpecies aliquanta: Ex quibus oibus apparet q regimẽ eius ſuſtentari debet ſuper electione cibo rum ⁊ potuum ꝯſequẽter medicinales habeãt pbibere gña tionẽ mãeꝫ flãticaꝫ: ⁊ cõſumere ⁊ exiccare mãs flãticas iam genitas ⁊ aperiendo urinales vias ⁊ poros mãꝫ diuertere ne fluat ad iuncturas. Nã de ingenijs curatiuis dolorũ iũctu-rarũ oium ſolẽne eſt intendi ad puocãdum urinam: qm per ipſam educit mãm que eſt cã efficiens dolorum taliũ. qm mã talis eſt ſupfluitas ſcõe digõnis que in epate eſt. Un̄ 22° tertij tractatu 2°. cap̄ 2°. de cauſis curationis doloris iuncturarũ. Proſunt adminiſtrationes ſolutiue medicine. precipit Auic° adminiſtrãdũ ẽẽ puocatiua urine. deſiccat mãm dolorũ iun cturarũ. qm ipſa ſicut ſcis eſt. i. fit ex ſupfluitate digõnis ſcõe que eſt epatis ⁊ uenarũ ⁊ pprie in podagre cãſa. Que aũt ⁊ q̃lia debent hec eſſe puocatiua ſunt radices feniculi petroſili-ni dauci ⁊ apij. In cã frida ſemẽ endiuie cicoree ſcariole ⁊ q̃-tuor ſe. coia in cã cãla. doctoribus clariſſimis regentibus cã particularius diſcutiendo relinquo.

Medicinale autẽ regimen huius uenerabilis do-mine multũ particulariter diſcutien duꝫ eſſet. uerũtñ qꝛ nũc inſtat dierũ canicularũ tp̃us ⁊ eſtas eſt feruentis caliditatis ⁊ ſiccitatis abſqꝫ intermiſſione pluuia rũ ⁊ abundantie aque tpis ⁊ aeris ꝯſiſtentia multũ ſuperflue corpora reſoluunt ⁊ debilitant. Ideo videt̃ mihi huic mulie ri puidendum eſſe cũ qnque intentionibus. ❡ Prima qdeꝫ ut obſeruato regimale ſex rerũ nõ nãliũ ſupius ſuccincte tacte. hec mulier utat̃ infraſcriptis pillis que mãm minorent ⁊ cõ ſumant ⁊ mẽbra ꝯfortent dolẽtia ab eis diuertẽdo mãm. cui° deſcriptio. ℞. ſarcocolle in lacte nutricis per vnã diẽ nãleꝫ ʒ. ſ. aloes epatici. ʒ. vj. turbit. ʒ. iiij. hermodactyloꝝ electoꝝ. ʒ. j. ſ. feniculi petroſilini maſticis cinamomi añ. ǧ. vj. infundãtur oia in ſucco ireos. deinde piſtentur adinuiceꝫ ⁊ fiat eorum maſſa de qua fiant pillule pro ol. ʒ. vj. Accipiat igit̃ de eis oi mane in aurora ⁊ cõtinuet ipſas uſqꝫ ad decẽ dies menſis ſe ptẽbris. Deinde incipiat aſſumere ſyrupũ iſtũ calidũ in auro ra ⁊ cõtinuet ipſum diebus deceꝫ. Et ſi in iſtis diebus qbus aſſumit iſtum ſyrupũ uenter eius eſſet ſtipticus. tunc oi ſero uel alterno ſero accipiat vnã de infraſcriptis pillis paruꝫ añ cenã. ❡ Deſcriptio ſyrupi. ℞. oximellis cõpoſiti. ſyr. de cala-mẽto. mellis ro. añ. ʒ. ſ. aque abſinthij aque eupatorij añ. ʒ. j. ſ. aque acetoſe. ʒ. j. miſce. ❡ 2m remediuꝫ pncipale eſt ut poſt q̃ accepit hũc ſyrupũ ſoluat̃ uẽter eĩ° cũ his pillis. ℞. pillaꝝ de hermodactyl. pillulaꝝ de ſarcocolla. pillaꝝ fetidaꝝ añ. ʒ. j. reformẽtur pillule ſeptẽ cũ clario ſucci roſaꝝ ⁊ accipiat eas in aurora ⁊ dormiat poſt eas ⁊ non comedat neqꝫ bibat niſi poſt qrtã horã accipiat cyathũ vnũ aque calẽ ordei. ⁊ poſt p vnã horã prãdeat. ❡ 3m remediũ pncipale eſt ut hec dña ſem per ante cibũ parũ accipiat vnã roculã ꝯfectionis pliriſarco-ticon que non tranſcendat menſurã. ʒ. j. ſ. ❡ 4m remediũ eſt ut in tpe quo aſſumit predicta medicamina omni ſero ante cenã abluat ſibi pedes cuꝫ aqua in qua fabri extinguunt ſua ferramẽta leuiter calefacta. ❡ 5m ⁊ ultimũ remediũ eſt. ut poſt q̃ hec dña oia p̃dicta compleuerit exponat ſe ad balnea Pa duana ſcte helene uel in villa abbani poſita. ⁊ nõ curet bal neare corpus ſuuꝫ niſi ſedendo in aq̃ illa ab vmbilico inferi us ⁊ in tpe intermedio quo accipit balnea. ſ. mane ⁊ ſero te neat ſemper iuxta poſſe genua ⁊ pedes in pelui magna plena luto qð reperitur in alueo predictoꝝ balneoꝝ q predicta mẽ bra oia ſint ſepulta ſub dicto luto accepto ex originali fonte vnde primitus nãlis illa ſcaturierit aqua ⁊ taliter fortifica-buntur membra ipſius ⁊ defendentur a receptione mãeruꝫ ❡ Deſcriptio autem pillulaꝝ que debent accipi tpe aſſum ptionis ſyrupi. ℞. agarici hermodactyloꝝ electoꝝ añ. ʒ. iiij. aloes ablut. ʒ. j. maſticis roſ. ſpice. ſſ. añ. ǧ. vj. infundantur per duos dies pulueres iſti in. ʒ. ij. aque ireos uel ſucci ra dicum eius ⁊ commiſceant̃ ⁊ exponant̃ ad radios ſolis uſqꝫ ad exiccationem aque uel ſucci. deinde remouetur ſuccus uel aqua ⁊ ſic fiat ter. De hac igitur materia fiãt pillule ex omni ʒ. vj. ⁊ dẽtur ut ſupra.

Conſilium. 248.

De ſex malis diſpoſitionibus vꝫ. ❡ De dolore iuncturarũ. ❡ De dolore renum intenſo ſatis paroxiſmali. ❡ De ſoda cronica uel temporanea. ❡ De ſcotbomica diſpoſitione cuꝫ imaginationibus. ❡ De dolore ſtomachi cum ſubuerſione ⁊ eructuatione cum difficultate anhelitus ⁊ pulſu cordis. ❡ De uehementi corporis ſtipticitate. ❡ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

❡ De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpoſitionum. Cap̄. 1.

Venerandus in chriſto pater ⁊ ſacre theolo-gie doctor profundus ſacri ordinis bea-ti franciſci digniſſimus generalis ⁊ ca-tholice fidei chriſtiane eximium decus ⁊ conſtantiſſimus athleta uarijs heu mo-leſtatur accidtibus. ❡ Quorum quidem p̃m ⁊ ſoltum ⁊ uetuſtum eſt iuncturaruꝫ dolor ⁊ maxime inferiorum ut pedum. ⁊ aliquando leuior genibus coicatur. non raro etiam in muſculis tyburum ta fuſus. ⁊ ſi quandoqꝫ ad ſuperiores partes ancharum ⁊ muſ-culorum extendatur ſpine. idem tamen ſpecie ⁊ ab eadeꝫ ra dice oino procedere vĩ: ut inferius declarandum relinquo. ❡ 2m vo principale eius accñs eſt dolor renalis pueniens paroxiſmalr notabiliter intenſus. lꝫ ut in plibus in eiſdẽ ma neat fixus cum multitudine harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ in renibus abundantium. ❡ 3m accñs pncipale eſt ſoda cronica uel tem poranea que tñ periodicis intenſionibus nõ raro exacerbat. ❡ 4m accñs eſt ſcotbomica diſpõ imaginationibus non le-uiter ſociata. ❡ 5m accñs eſt ſubuerſio cuꝫ magno ſtomachi dolore ⁊ uomitu ⁊ eructuatione fortibus maximam in an-helitu anguſtiã facientibus. ❡ Ultimũ accñs eſt uehemens corporis ſtipticitas cuꝫ magna uentoſitatum in inferiori uẽ tre congregatione. Ex quibus oibus nõ ſolum infelicem vi-tam dicit ſed magnis etiam periculis paratam.

Et ſiquidẽ oibus his ſaluberrimum conſilium or-dinari debet. opꝫ p̃mitus iueſtigari an oẽs tales diſpõnes ſint per ſe egritudines an per colligantiaꝫ diuerſoꝝ mẽbroꝝ inuicem colligate. An oium iſtarum egri-tudinum vna ⁊ eadem tanq̃ radicalis cauſa aſſignari poſ-ſit. ❡ Uidetur autem ex multis poſſe deduci q oium haruꝫ diſpõnum cã eſt cõplo frigida ⁊ humida pncipaliter ſtõchi toti coicata corpori cũ multa mã flatica. que nãlẽ caloreꝫ de-bilitauit ⁊ principaliter ipſius ſtõchi. adeo q magna ciborũ ⁊ potuum pars magis in uentoſitates conuertitur ⁊ uapo-res q̃ in bonum chilũ. Un̄ ſanguis generat̃ in eo frigidus ⁊ humidus reſpectu proprij tẽperamenti qui eſt cã ꝯtinue ſode que iam premiſſa eſt. Silr̃ eſt cã gñationis uapoꝝ multoruꝫ qui commixti viſibili ſpiritui ſunt cauſa ſcotbomie ⁊ ima ginationũ ⁊ ꝯſequenter aliaꝝ diſpõnuꝫ. de quibus dictũ eſt.

Ut aūt clarius appareat oīum accidium pticulariū cā paulo ſublimius cōtēplandū eſt. Qꝛ eniꝫ in eo nocumētū notabile in digōne cōtingat multa declarare poſſent ſig. ❡ Et primū quidē eſt longitudo remanētie cibi in ſtomacho eius que ꝓbatur a poſteriori: eo qꝛ qñqꝫ euomit cibum qui ante per. xij. uſqꝫ ad. xv. horas fuerit aſſumptus. ❡ 2° declaraſ idē per tarditatem eueniētis appetitus nālis. Tardus enim eſt appetitus eius neqꝫ excitatur in eo niſi cuꝫ iā paſſumpt° cibus digeſtus fuerit. etenim nō eſuriendi aīalis cā eſt copioſitas eſce que eſt in uentre. ꝯ auti nālium 3°. pe nulti° caꝑ. ❡ 3° iteꝝ arguiſ in eo debilitas digōnis ex hoc: qꝛ remanet ſp in ſtōcho ei° q̄ntitas donec paſſūpt° cib° in iferiorē uētrē deponaſ. ❡ 4° iteꝝ declaraſ ex eructuatiōib° repiētibus odorē ꝛ ſaporē cibi paſſumpti q qñqꝫ pſeuerant in eo amplius q̄ p decē uel duodecim horas. Si igiſ in eo ut in plurib° ꝛ coiter trāſmutandi quēlibet cibuꝫ inuenitur ſtōchi ipſius debilitas. tūc que erit opinio tua ſi cibaretur cibis digōni notabiliter reſiſtentibus ꝛ ineptis. nequaq̄ enim digeret eos. imo ut plurimū corrumperentur in eo.

At uero doloris in ſtōcho eius ſepe euenientis cā eſt mala cōpſo frida ꝛ hūida uētoſans ꝛ euaporare faciens multitudinē flatis in eo inuēti. cū eni in eo multa cōgregaſ q̄ntitas uentoſitatū ꝛ uapoꝝ neceſſe eſt ſuccedere dolorē extēſiuū. ❡ Et pp ſtōchi notabilē extenſioneꝫ magna fit dyafragmatis cōpreſſio. q̄re nedū tā in eo aliqñ fit anhelitus cōſtrictio ut oīno ſſocari videaſ. qꝛ aer quo cōo fieri debet nō pōt igredi ſm q̄ntitatē cōuenientē. eo qꝛ via itroitus eius cōſtringitur a cōpreſſione iā dicta. ꝛ niſi bñficio virtutis finalr reſoluētis aut carminantis uentoſitates ꝑdictas ꝛ uapores eruptio fieret per ſupiorē ſtōchi viā ꝛ in eructuationem cōuerſio. oīno morti ſubite videſ eē paratus. ❡ Et ex hoc correlarie conclude alleuiationē in anhelitu non fieri ꝑciſe per eductionem uētoſitatum per ſuperiorē ptē. imo ēt per inferiorē uentrem uentoſitates cum fecibus expellantur ꝛ chilo. ꝓpter qō alleuiaſ magis expulſione taliuꝫ per utrāqꝫ viam q̄ per alteram ipſarum tm̄.

Et ex hoc fundamento etiā pulchre concludere potes que ſit cā ꝑcedētis extenuationis eius. Neqꝫ eni bñ intelligi pōt q ꝑ talē expulſionē ꝑ inferius educanſ ſolſe feces ꝛ uapores. q̄ etiā expellaſ chilus qui debet eē mā ſanguinis. ꝛ hoc idē facile videri pōt per ſubſtātiaꝫ ei° qō expelliſ chiloſaꝫ: que eſt ſubſtātia alba ſubtilis ptiſane in ſpiſſitudine ſiſis. ꝑ° ꝑmi. caꝑ de generatione humorum.

Poſt hec autem iterum diligens conſiderator facile videre poteſt duplicem eſſe cauſam doloris in renibus eius euenientis. ❡ Et ꝑ° quidem cauſa eſt multitudo uentoſitatum que colcantur renibus extenſioneꝫ facientium in panniculo colatorij ueſtiente ipſos. ❡ 2° uo cā illius doloris eſt multitudo harenulaꝝ imo lapilloꝝ in eis exiſtū. ex quorū etiā coloribus cām mālē eaꝝ facile demonſtrare potes. ſunt eni harenule ut plurimū ſubrubee ad ſub albedinē declinantes que arguunt mālem eaꝝ cauſam fuiſſe flegma alicui portiōi cholere cōmixtū ꝛ longa reſidētia ei° ꝓpter viſcoſitatem ſuam in renibus fuiſſe excoctam.

Propter que ēt ſatis facile deducere potes cur ſunctorum dolor in eo prouenerit aut inflatio facta fuerit ꝛ ſimiliter in tybijs.

Et tandem ēt inueniri pōt cauſa doloris illius que dicta eſt: eo qꝛ flegma illud uaporabiliter ad caput delatum eſt cā doloris infrigidando aut dolorem extēſiuū ꝛ grauatiuū in pāniculis cerebri efficiendo.

Similiter ēt appet cā imaginationū que in ipſo ſatis perſeuerant. eo qꝛ uapores illi ſiue delati ab inferiori pte ad caput: ſiue geniti in cerebro per viam indigeſtionis cōmiſcenſ ſpūi viſibili repreſentantes in criſtalloide ſimilitudinem ſui motus. ut enim ſenſatum efficit in inſtrō ſenſibili formā que eſt ſibi ſilis. ſꝫ hic uapor ſpiritui viſibili cōmixtus potētie ſenſitiue viſibili repñtat ſilitudinē line alis aut circularis aut alterius figure iter imaginationes uel imagines tales in eo proueniunt ex cōmixtione uentoſitatū ꝛ uaporum que cōmiſcentur ſpiritui viſibili. ❡ Hec in ſumma videſ eē diſpō huius reuerēdiſſimi pāis cum cauſis ſuis ꝛ ſignis declarantibus ipſa ita deducta. vñ cōcludi poteſt q opꝫ ipm ſedulū eſſe uehementer ad curā harum diſpōnum pp pericula grandia ꝛ vite eius ꝛ opōnibus ꝑdictorū membroꝝ incūbētia. Cuius qdē regimē ptiri uolui in adminiſtrationem cōgruā ſex rerū nō nāliū. deinde in expſſionem intentionum medicinalium ꝛ inſtrumentoꝝ ei ꝯuenientium.

❡ De regimine per ſex res non nāles. Cap. 11.

Igitur diſcurrendo per regimen conueniens ex pte ciboꝝ ꝛ potuū ꝑmittēdū ē q opꝫ hūc uenerabilē in chriſto patrē euitare oē illud ex quo pōt gñari uētoſitas ꝛ ſupfluitas uapoꝝ in ſtōcho ꝛ toto uētre. Eſt aūt hoc itelligēdū duplr ex pte cāe. quarū ꝑ° eſt mālis cā gñatiōis uaporū ꝛ uentoſitatū. 2° uo eſt efficiēs cā eoꝝ. Pōt enim in ſtōcho hoīs iuſtitiali tēperamēto tēperati gñari multitudo uaporuꝫ ꝛ uentoſitatum ex parte cibarioꝝ. que mālīter multuꝫ humida ſunt ꝛ euaporabilia. uelut lac fructus oēs multum molles. paſtiles cibi. piſces molles ꝛ ſilia. quoꝝ aliqua ſunt uētoſitatū cā ex parte multe humiditatis ſolius uelut ꝑdicta aliq̄ uel ſunt cā uentoſitatum ex parte multe humiditatis eoꝝ cōiuncte alicui caliditati acute: ſicut eſt alleū cepe bulbus porrū raphanus mel ꝛ ſibi ſilia. In his enim multa iueniſ humiditas forti calītati cōiūcta qꝛ uētoſabilia ſunt mālr ꝛ effectiue. qñqꝫ uo ſola uentoſitatum ꝛ uapoꝝ gñatiua cā efficiens eſt ſtomachi caliditatis innate debilitas. Si enim occurrāt ei obiecta aut quantitate ſua aut aptitudine euaporationis reſiſtentia. tunc ſm partem eorum magnam conuertuntur in uentoſitates ꝛ uapores. ubi ſi fortis eſſet caliditas talium obiectorum fieret digeſtio conueniens in iuuatiuo. ❡ Ex quorū ēt fundamēto tandē videri pōt q aliqñ in hoīe quantūcunqꝫ ſani ſtomachi gñantur uētoſitates ꝛ uapores ex pte obiecti inconuenientis: ꝛ non ex pte caloris nālis eius. pp qō opꝫ ipm aduertere ne calor innatus debilitetur aut eideꝫ offerantur cibi ꝛ potus hñtes mām multe euaporationis ꝛ uentoſitatis aut caliditatis eidem coniuncte. ❡ Ex quibus tandem 3° correlarie concluditur q opꝫ ipm euitare panem azimum humidum ꝛ non bene coctum. ſꝫ panem eligat de puriori pte farine bñ coctū ꝛ multum fermenti recipientem ſalis parti plus cōſueto. ꝛ ſi ſepe uteret pane biſcocto multuꝫ eſſet ei cōueniens. nō multū tamē de eo accipiendo. etiaꝫ panis opirus. i. parū furfuris recipiens eſſet ſibi cōueniēs. talis enim panis nō eſt multi nutrimenti neqꝫ viſcoſi: ꝛ eſt facilis deſcenſus. 21° continentis. 25° capitulo. Cuitet etiaꝫ gratia conuenientie ſermonis condimenta omnia facta cū paſta ut laganas ꝛ ſimilia. ❡ Carnibus aūt utatur laudabilibus: uelut ſunt carnes caprine vituline leporine ꝛ gaçelli et porci ſylueſtris. Et de uolatilibus ſunt uelut carnes galliarū caponū ꝛ pulloꝝ iuuenuꝫ quoꝝ oium carnes meliores ſunt alioꝝ aīaliū carnib°. 24° cōtinentis caꝑ 669°. Carnes auteꝫ ſturne ꝛ coturnicis ēt ſunt ſibi cōuenientes: qm̄ inter reliq̄s uolatilium ſylueſtriū carnes ponunſ laudabiliores 3°. Almāſ. caꝑ 43° ꝛ 2°. Utiles ēt ei ſunt carnes que declinant ad calītatem ꝛ ſiccitatē. ꝛ ſūt ualde cōuenientes ei cuius corpus ifrigidatū eſt: ꝛ ſanguis eſt paucus. 24° continentis. allegato caꝑ. Etiā caro faſiani eſt ſibi conueniēs: qꝛ ēt melior carne pulloꝝ. 2° cañ. caꝑ de dur agi. 1. de faſiano. Colūbi iuuēculi cōplete pennati ꝓpinqui uolatui ēt conuenientes ſunt: ꝛ ꝓprie ſylueſtres ſi in eius ſtōcho fine ſolui bene digeri. ubi autē ecōtra eſſet nō laudarē eos: eo qꝛ ſunt tarde digeſtionis: ꝛ longe more in ſtōcho. ubi tñ bene digerunſ ſunt cōuenientes propter proprietatē quā impoſuit eis Auēçoar ad debilitatē viſus ꝓuenientē ex penuria ſpiritus viſibilis. Caro uo anetis non placet mihi: qꝛ multas generat ſupfluitates ꝛ faſtidiū 3° Almanſoris caꝑ 39. Cōueniūt etiam ei aues minute multo

labore cibũ acquirentes que in nemoribus ⁊ dumetis degunt velut ſunt finci philomene alaude carduelli meruli ficedule caudatremula ⁊ ſimiles. reliqua vo non placent. Si autẽ uti velit carnibus anatulorum aut agnoꝝ raro utatur eis aut aſſate meliores ſũt ei ꝙ elixe. Carnibus vo ſalitis ⁊ ꝓpꝛie macris aliquando uti poteſt: ⁊ ꝓpꝛie cum fuerint elixe: rarius vo aſſate accipi debent. ⸿ Piſces aũt recẽtes oẽs rõnali iudicio videntur ei diſconuenire pp multam hũiditatem coꝝ. Uerum qꝛ pp reuerentiam legis catholice ⁊ hominum modeſtiaꝫ ⁊ deuotionem opoꝛtet uti in magna parte anni cibis excludentibus carnes. Jõ opꝫ eligi piſces quoꝝ carnoſitas ſit a ſuperflua hũiditate elongata ꝙ melius fieri poteſt. Eligent igit̃ ex eis ſaliti qui viderent̃ eſſe cõuenientiores in cõgrua quantitate: ⁊ ex recentibus boni ſunt ſicut toꝛrẽtine uarioli marſiones temali ⁊ lucij. Et de maritimis velut rumbi orade ⁊ ſibi ſĩles. Unum tñ obſeruando canonẽ in aſſum ptiõe coꝝ ꝙ oẽs piſces ſemp actu calĩ comedant̃: ⁊ cum aromatibus condit: ⁊ ſi acciperentur elixi elixentur cum ſale ⁊ aliqua quantitate vini. ⸿ Lactis vo uſus non placet pp predicta: ẽt qꝛ obtenebrat viſum. 2° cañ. in ꝓpo caꝑ. Nocet eniꝫ hñtibus egritudines neruoꝝ ⁊ ꝓpe ſiaticas ut eſt colligẽdũ ibidem in areola iuncturaꝝ. Facit ẽt euenire inflationem ⁊ doloꝛem in ſtomacho ⁊ ꝓpe coloſtra .i. iuncata: que ambo cõmouent ſingultum ⁊ eructuationem fumoſam: ⁊ ꝓpe lac ibidem in areola membꝛoꝝ nutrimenti. ⸿ Propter qḋ ẽt non laudo eidem uſum caſei: ⁊ ꝓpꝛie mollis ⁊ pauci ſalis. ſed conueniens eſt ei caſeus modicum durus ⁊ notabiliter ſalſus. ⸿ De cõdimentis aũt ⁊ ſapoꝛib⁹ placent mihi oĩa acetoſa ⁊ cũ ſucco lymonũ cõdita ⁊ cũ agreſta ꝯuenientis ſalſedis. Granata vo ⁊ coꝝ ſuccus ⁊ citrãgula nõ placẽt mihi niſi cõmiſceant̃ cũ ſpẽbus coꝝ friditatẽ ⁊ actualẽ hũiditatẽ coꝛrigẽtibus: ſicut cum cinamomo galãga ʒinʒibere ⁊ ſimilibus. ⸿ Jgit̃ ſpẽs que pro cõdimẽto ſibi cõuenientes cẽnt ſunt ſicut pip: ⁊ ꝓpe albũ: galãga nux muſcata ğna paradiſi macis lignum aloes ſpica nardi folium ameos cardamomũ crocus flores roſmarini mẽtha ſerpillũ ⁊ ſilia. ⸿ Et de his que ꝯferunt viſui ſunt ſicut eufragia maioꝛana lignum aloes ⁊ feniculus que qͣtuoꝛ cõfoꝛtant cerebꝛũ ⁊ ſpũm viſibilẽ ſubtiliant ⁊ vias mũdificant viſionis: ⁊ crocus ẽt q abſtergit viſum ⁊ ꝓhibet fluxum ad ipm. ⸿ De condimentis aũt mellitis placẽt mihi oĩa cum eo confecta ⁊ ꝓpꝛie cum coctum eſt: niſi ſit homo ſolitus vehementer noceri ab eo. ⸿ Oleo aũt uti põt: ⁊ ꝓpe oleo de nucibus qḋ eſt calm̃ in 2° lꝫ ſit humidũ in ꝑ niſi timerẽ ꝙ grauaret caput eius. Eligibilius eſt aũt oleũ de oliuis: ⁊ ꝓpꝛie bñ maturis: ⁊ ꝯuenientius ei dico eẽ antiquũ ꝙ recẽs. Etiã oleum de amigdalis dulcibus: ⁊ oleũ de fiſticis placẽt mihi ſi velit uti eis. ⸿ Butyri aũt uſus nõ placet mihi ⁊ ꝓpe ſi comedat̃ crudũ qm̃ faſtidiũ facit ⁊ ſupinus ad os ſtomachi aſcẽdit. 3° Almanſoris caꝑ 19°. lꝫ ſit calm̃ ⁊ humidũ in ꝑ. Neqꝫ etiam coctum laudo. qui enim in comeſtiõe utitur eo flegmaticas patiet̃ egritudines. 3° Almanſoris. caꝑ 96°. ⸿ Zuccari vo uſus in cibis ⁊ potibus placet mihi. eo qꝛ ipſum eſt calm̃ in fine pꝛimi: ⁊ equale ponit̃ in paſſiuis. ⁊ ſi declinat ad aliquam earum magis ad ſiccitatem ꝙ ad humiditatem inclinat. ꝓpter quod uſus ʒuccari ſcḋe decoctionis mihi magis placet ꝙ complete coctionis. ipm enim eſt calidum ⁊ abſterſiuum magis ⁊ ſtomacho ⁊ pectoꝛi conuenientius. ⸿ Jã autem tranſeundum eſt ad edulia de granis facta. premittẽdo pꝛimo ꝙ oium leguminum uſum euitare debet: ⁊ ꝓpꝛie elixatoꝝ. Si qua tamen legumina competunt ſint cicera rubea que calã ſunt ⁊ ſicca in ꝑ. ğrũ decoctio competit: ⁊ ꝓpꝛie cũ radicib⁹ ⁊ aromatibus ſuꝑ ratactis. Fabe vo faſeoli ⁊ lentes ⁊ cicera alba nõ placẽt mihi. ⸿ Placet aũt mihi uſus pãnicij. lꝫ eni ſit fridũ in ꝑ ⁊ ſiccũ in 2°. 21° cõtinẽtis. caꝑ 199°. tñ qꝛ lenitiuum eſt ⁊ exiccatiuũ ⁊ ꝓuocatiuũ urine laudat̃ nobis. ⸿ Placet etiam mihi riſum qḋ eſt calidum in pmo: ⁊ ſiccum in ſecundo. 21° continentis caꝑ 126°. ẽt qꝛ eſt aliqͣliter ſtipticũ ⁊ ideo ſtomachũ cõfoꝛtatiuũ 8° de ſimplici medicina. in

ꝓpꝛio caꝑ colligẽdum. Farris aũt uſus etiam placet mihi. ⸿ De oleribus aũt utẽdũ eſt olib⁹ que ſunt facilis digõnis calẽ ⁊ ſicca ⁊ uẽtoſitatuꝫ coꝛruptiua ⁊ ꝓhibitiua gñationis earuꝫ de quoꝝ numero eſt ſaluia cui⁹ laudes multi modernoꝝ ꝓdicãt. lꝫ min⁹ de ea ſcriptuꝫ inueniat̃ ꝙ narratum. Auic. eni. 2° cañ. ⁊ Raſis 21° ꝯtinentis. uſqꝫ ad. 24. nihil de ea ſcripſerunt. Dyaſcorides autem in 3° lib. de ea fecit capl̃m intitulatuꝫ de eliliſfago. Serapio vo in aggregatoꝛe. caꝑ. 149° enumerauit eã inter medicinas calas ⁊ ſiccas: pp qḋ vĩ eadẽ eſſe ꝯueniẽs maxime ſtõcho. eo qꝛ eſt notabilr̃ ſtiptica: ut elicit̃ ex ſermonibus Dyaſcoridis pallato caꝑ. ⸿ Feniculus ẽt placet: eo qꝛ calidus eſt in 3° ⁊ ſiccus in 2°. 8° de ſimplici medicina. ⁊ placet mihi pp diuerſionem quã facit urinam ꝓuocãdo. ⸿ Silr̃ placet mihi petroſilinũ qḋ calm̃ eſt ⁊ ſiccuꝫ in 2°. ⁊ mẽtha ſibi ſilis ⁊ ꝓpe qꝛ ſtõchalis. ⸿ Et ſerpillum ẽt calm̃ eſt ⁊ ſiccum in 2°. ⁊ ꝓpꝛie qꝛ capitale eſt. ⸿ Roſmarinus calidus ⁊ ſiccus in 3°. ꝯuenit capiti ſtõcho oculis ⁊ renib⁹. ⸿ Maioꝛana calẽ ⁊ ſicca in 3° ẽt placet: qꝛ eſt diſſolutiua ⁊ attenuatiua. ⁊ qꝛ aperit oppilões capitis ⁊ ꝯuenit doloꝛib⁹ fridis a flate ⁊ uẽtoſitate. 2° cañ. in ꝓpo caꝑ. ⸿ Uſum vo baſiliconis non laudo niſi in pauca qͣtitate ⁊ maxime qꝛ nocet viſui. 3° tertij. caꝑ de nocentib⁹ viſui. pp qḋ ẽt anetum ⁊ poꝛruꝫ euitari debent. lꝫ pauci aneti uſus non ſit ſibi diſconueniẽs. ⸿ Caules ẽt placent mihi ⁊ ꝓpꝛie bñ cocti. Lactuce vo ⁊ blete poꝛtulace ſpinachie cucurbite ⁊ oẽs plante frigide ⁊ humide dimittantur Et ſilr̃ boꝛago qꝛ multum eructuare facit. Cerefolium vo placet mihi ⁊ leuiſticum ⁊ ſimiles aperitiue plante. ⸿ De radicibus autem uti poteſt paſtinacis domeſticis ⁊ ſyluestribus ⁊ napis in igne coctis aut in pingui bꝛodio cum aromatibus predictis. Carote etiam uſus placet mihi. Sparagi ⁊ cappares ⁊ lupulloꝛum ſuperioꝛes partes ⁊ ſibi ſĩles placẽt. ⸿ Fructus vo oẽs ⁊ ꝓpꝛie fridi ⁊ humidi dimittantur: pp quod multoꝝ ceraſoꝝ uſus ⁊ ꝓpꝛie cum ſtipticitate uentris non placẽt mihi. Acria vo minus mala ſunt ei: ⁊ ꝓpꝛie caꝫ inciſione ſua. Que vo ex eis ſunt hñtia carnes duras ⁊ ꝓpꝛie pauce humiditati cõiunctas uocata amarilia ꝯueniunt. ⸿ Perſicoꝝ vo uſus qͥqꝫ conueniens eſt: propterea qꝛ bona ſunt ſtõcho ⁊ iudicio rõnali accipi deberent ante cibum. ⸿ Pira vo oraria .i. pꝛimis tpibus apparentia ⁊ non conſeruabilia non ſunt valde utilia niſi fuerint muſcata ⁊ valde dulcia. ⸿ Auellane vo recẽtes non multum ſunt utiles ſed ꝯuenientioꝛes ſunt ſicce ex eis. ⸿ Amigdalaꝝ vo comeſtio eſt utilis in oĩ mõ ꝓparationis: qꝛ abſtergunt vias ⁊ aperiunt: ⁊ ſunt boni nutrimenti. ⸿ Ficus vo recẽtes cale ſunt in ꝑ ⁊ ſicce in ſcḋo. an̄ cibum aſſumpte placẽt eo qꝛ cõferũt ſtõcho epati ⁊ renibus ⁊ leniũt ⁊ abſtergũt. ⁊ in eis eſt lenificatio ultima ſecũdo cañ. caꝑ ꝓpo. lꝫ ⁊ recẽtes magis ſint nutritiue ꝙ exiccatiue. ⸿ Paſſule ẽt bone ſunt eo qꝛ bonũ nutrimentũ dant ſtõcho pectoꝛi ⁊ epati aperiendo equalr̃. ponuntur enim eqͣles fere in oĩbus qͣlitatibus. ⸿ Nuces vo non placent: lꝫ ſint nominate inter fructus calos ⁊ ſiccos: eo qꝛ grauant ſtõchũ in digerẽdo ⁊ capiti ⁊ pectoꝛi nociua ſunt. ⸿ Caſtanee ſilr̃: qꝛ uẽtoſe ſũt ⁊ groſſi nutrimenti ⁊ cõplonis frigide ⁊ ſicce dimittant̃. ⸿ Criſomilla ẽt dimitti debent: eo qꝛ frida ⁊ humida ſunt in ſcḋo: ⁊ caput grauant ⁊ fumoſitatibus iplẽt. ⸿ Pinearũ vo uſus non placet mihi lꝫ ponant̃ in paſſiuis temperate ad aliqualem caloꝛeꝫ declinãtes. ſi tñ accipiant̃ cõfecte cũ ʒuccaro vel infuſe per diem in aq̃ calã cõuenire poſſent. aliter aũt ſtõcho nocent. 13° tertij. de iuuãtib⁹ ⁊ nocẽtib⁹ ſtõcho ⸿ Fiſtici qꝛ cali ſunt in fine ſecũdi ⁊ hñt humiditatem nõ limitatã utiles ſunt. eo qꝛ aperiũt meatus nutrimenti. ⁊ expurgãt cãnales epatis ⁊ pulmonis. octauo de ſimplici medicina ſuo caplo colligendum. ⸿ Dactyli bene dulces calidi ſunt in pꝛimo lꝫ in paſſiuis diſcoꝛdent auctoꝛes de eis. Serapio nanqꝫ graduat eos calidos ⁊ ſiccos. Auicenna vo de palma dicit ꝙ preterijt eorum ſermo. ego autem in libꝛo meo non inuenio capitulum de eis. At vo 8° de ſimplici medicina ſcribitur ꝙ abundanter nutriunt ⁊ uentrẽ ſtipticãt ꝓuocationẽ in oꝛe ſtõchi

⁊ dolorẽ in capite faciunt: ⁊ oppilationẽ in ſplene ⁊ epate. id eo dimittant̃. ¶ Jujube frigide ſunt ⁊ hũide: ſ; quia de eis Galenus inquit. ꝙ in ꝯſeruãda ſanitate ⁊ remouenda egritudine nõ inuenit eas utiles: imo difficilis digeſtionis: id eo dimittant̃. ¶ Mora quia frigida ⁊ hũida nocẽt ſtõcho: ⁊ facilr̃ in eo corrũpunt̃: id eo nõ ſũt laudabilia. ¶ Granata dulcia lʒ ſint frigida ⁊ hũida in pri mo. tñ quia ſtõcho ꝯuenit alĩqñ accipi poſſent. Acria vero quia frigida ⁊ ſicca ſunt in ſcđo non placent mihi. Nuca etiam cõ uenire poſſent ¶ De cõditis placẽt mihi iringi cõditi ⁊ napi ⁊ rape condite ⁊ citonia poſt cibum cũ aromatibus ꝯdita: ⁊ amigdale fiſtici ⁊ auellane cõdite cũ çuccaro ⁊ aniſo ⁊ ciamomo ⁊ çincibere: ⁊ extremitates xilobalſami ⁊ çinçiber conditum humidũ: oĩa hec cũ çuccaro uel melle ⁊ aromatibus cõ fectis utilia ſunt. ⁊ ꝯfectio de mace. ⁊ ꝯfectio de nuce muſcata ⁊ de gariofil. ⁊ reliqua talia utilia ſunt ei. ¶ De ptibus autem aĩalium parumper eſt diſcurrendum. eo quia alimentum ex eis non paruam recipit diuerſitatem. ¶ Dimittãtur igit̃ oĩum aĩalium ptes: quarũ nutrimẽtũ eſt groſſum viſcoſum ⁊ difficilis digẽſtionis. ut cor pulmo ſtomachus ⁊ renes: ⁊ quorũ ẽt eſt nauſeatiuum ⁊ uẽtoſum ut pinguedines ⁊ mamille. Aĩaliũ aũt anteriora ad digẽſtionẽ ſunt facilia. Poſteriora vero econtra. ¶ De melioribus aũt aĩaliũ ptibus ſunt carnes rubee muſculoſe pauce pĩguedis nõ multũ vicine partibus extremis ⁊ locis expulſionuʒ. Talis nanqʒ caro melius oĩbus alijs exhibet nutrimẽtũ. ⁊ ꝓprie cũ fuerit ex alis ⁊ coxis accepta cõuenientior in mane ſi fuerit elixa. in ſero vero aſſata. Frixa vero nõ placet ꝓp faſtidiũ ⁊ nauſeã ⁊ difficultateʒ digẽſtionis quã facit ⁊ grauitatem capitis. Igit̃ melior ꝑparatio carniũ eſt dũ in ueru aſſatur uel in craticula coquitur. ¶ Salſedo vero in cibarijs multa nõ placet. Omnia enim ſalſa acuta uaporoſa ſunt: ⁊ os ſtomachi ledentia ⁊ malũ nutrimentum exhibẽtia. ut 13° tertij cap̃ preallegato colligendum eſt. Hec in ſumma de cibis dicta ſufficiant.

De potu aũt leuiter trãſeũdum ꝑmittẽdo ꝙ conuenit ei potus vini albi uel ſubrubei clariuſ dyaphani aromatici ⁊ boni ſaporis ad fumoſitatẽ inclinati magis ꝙ̃ ad aquoſitateʒ. Et in ſũma oẽ vinũ ꝙ̃to aquoſius ⁊ groſſius reperit̃: tanto ei deterius eſt. ꝓp quod non laudo aque uſum. ¶ Si aũt ꝯtingeret eſtus aut neceſſitatis cã oportere ipm uti aq̃ eligat̃ clara ⁊ bñ mũda a fonte uel puteo uel flu uio accepta a corruptis plantis ⁊ limoſitatibus alienata: que nullo odore extraneo uel ſapore ſit pticipãs. Leuis exiſtat ⁊ ꝯuenientis frigiditatis in quolibet anni tpe frigida actu potui cõmixta eĩ ſilr̃ talis. Jn hyeme aũt ſimplex coqui põt. ⁊ ꝓpẽ cũ fuerit lutoſa uel harenoſa. Et potius eius que in vino cõmiſceri debet. limitet̃ penes fumoſitatem vini ⁊ diſcretionem viri moralis philoſophie triti ⁊ bene edocti. ¶ Si autẽ neceſſitatis cã aut dolorꝫ juncturarũ uel renũ: ⁊ ꝓp multã ſtõchi frigiditatẽ uti uellet alio potu cõpoſito placeret mihi: ⁊ ualde utile eẽt ei hydromel huius deſcriptiõis. ℞ aque celeſte ut ſup̃ lib. xxv. mellis electi crudi ⁊ mundi lib. j. florꝫ roriſmarini: florꝫ andachoche. aã. ʒ. j. macis. ʒ. j. ʒ ſs. gariofilorum aã. ʒ. j. cinamomi electi. ʒ. ij. coquãtur oĩa ſil̃ lento igne uſqʒ ad cõſumptionem tertie ptis duabus remanentibus ⁊ coletur bis per pãnum lineũ bñ dẽſum ⁊ cõſeruet̃ hic potus quo utat̃ ſimplici uel cõmixto cũ vino ſm̃ uotũ ſuum: ⁊ erit ſingulare ꝑſidium. hec de potu taliter ſufficiant.

Exercitiũ oẽ mediocriter factũ eſt laudabile ſiue pedeſtre fuerit ſiue equeſtre: ⁊ ꝓprie qñ nõ ſtãt accĩtia uehemẽtia: qñ oportʒ eũ quieſcere. ¶ Si aũt alijs tpibus remaneret in mẽbris laſſitudo notabilis que non poſſet ſufficienter per exercitium remoueri. bonum eſt applicare fricationes mẽbris niſi dolentia fuerint. ⁊ pmo quidem fricatio fiat a genu uſqʒ ad nates: ⁊ a natibus uſqʒ ad ſpatulas inferius trahendo. ¶ Si autem particula. eius diuerſionem uolueris facere a capite fiat eius fricatio cũ pãnis mediocriter calidis. Aut pectinet̃ capud ſepe ante cenã ⁊ prãdiũ. hec enĩ fricatio capitis facta mãi oĩe ẽ oĩ die eĩ iuuatiua: qm̃ attrahit uapores ad ſuperiora ⁊ remouet eos a pte oculi. 3° tertij. cap̃ de debilitate viſus. ¶ Ablutionẽ vero capitis nõ multũ laudo in ipſo ⁊ maxime frequẽtẽ. Si aũt lauare deſideraueris ſufficit hoc bis in menſe facere cũ aqua cineris i. lixiuio ſimplici facta cũ fricatione cum ſapone albo: ⁊ ſtatim poſt ablutionem eius caput exiccetur.

Regimen vero quo uti debet ex parte aeris ⁊ loci habitabilis nõ videt̃ mihi poſſibile ordinari: eo quia officiũ eius cogit ipm nõ ſolũ ciuitates ⁊ regiões: ſʒ magnã partẽ orbis pmeare. ¶ Q' ſi aũt melius fieri põt eſt ut eligat habitationẽ ſuã in loco nobilis caliditatis ab occurſib' aquarũ hũiditate multa ⁊ flatu uẽti hũectatiui elõgato. ⁊ ſit camera habitatiõis ei' bñ clauſa a terra eleuata aſpectũ hñs ad oriẽtalẽ ptẽ ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ nobilr̃ iclinata nãliter aut artificialr̃ ẽt incẽſione ignis ex lignis iunipi lauri tamariſci abietis aut pini ⁊ allorũ ſilĩũ. ſi eſt poſſibile nullo modo aſpectuʒ habens ad occidẽtẽ ſit locus ei'. in quo tñ aere diu ꝯuerſari poſſet laudarẽ fieri ſuffumigationẽ cũ hoc puluere carbonibus ignitis ſupaſperſo. ℞. ſandarace coloſonie gallie muſcate thuris gummoſi. aã. ʒ. ij. ſtoracis calamite. ʒ. ſs. fiat puluis ¶ De annexis aũt aeri quãtũ ad ueſtes corpus ſatis debet eſſe munitum pellibus caput ⁊ totũ corpus eius a frigore notabiliter tuẽtibus: ⁊ multum diligerem ut portaret cooperturã capitis cum birreto ſuffulto ex dorſibus uariorũ aut ſaltẽ ex pellibus agninis uel vulpinis notabiliter calidis.

Abſtinẽtiã A cibo multum a regimine ſue ſanitatis elongatam non laudo. Jpſa enim in ſtomacho non bene mundo facit multiplicari mãs iuxta famoſum illud ſcriptum 3° primi. cap̃ de regimine per cibum. Tolerare famẽ ſtomachũ putridis replet humorib'. ¶ Adhuc ẽt nõ placet mihi abſtinẽtia multa a cibis ſubtractis eorꝫ quãtitate ut medietate. verbi gratia aut nihil comedẽdo per totã diem: aut ualde parum ꝓp debilitatem que uirtuti accidit totius ⁊ ſtomachi: cuius nocumẽtum eſt maius multiplicando ſupfluitates per viam indigẽſtionis ꝙ̃ iuuamentũ factuʒ per cõſumptioneʒ mãꝫ abſtinentiam ꝯtẽ. Silr̃ etiam deteſtanda eſt ei ciborꝫ replẽo notabilis: eo quia dolorẽ grauatiuum in ſtomacho efficit ⁊ calorem nãlem circũtegendo ſuffocat. quare nõ video modũ in abſtinendo magis eligibilẽ ꝙ̃ illũ quo ſit ſubtractio quarte partis ciborꝫ ⁊ potuũ. in quo tñ diu perſeuerandum eſſe non laudo. Obſeruet etiam in ordine ſue cibatiõis hos canones. ¶ Primus ꝙ nunꝙ̃ accipiat cibum uel potum niſi inuitet̃ a nãli appetitu ⁊ non mendoſo. ¶ 2° ꝙ cum incurrit uerum appetitum ilico cibum accipiat non tardando ꝓp auctẽm ſupius allegatam. ¶ 3° ꝙ cũ diu abſtinuerit ſit pcus in accipiendo cibum ſubtrahendo ipm magis ꝙ̃ ſatiſfaciendo appetitui notabilr̃ intẽſo. qm̃ deterior eſt ſertilitas tpe ſterilitatis ꝙ̃ ecõuerſo. ¶ 4° canon. ꝙ omnẽ cibũ queʒ accipit prius ꝙ̃ deglutiat ſufficienter ipm maſticare debet. qui enim odit vitam ſuam cibum deglutiat ſine maſticatione ꝯgrua. ¶ 5° ꝙ in vna cibatione effugiat uarietatem diuerſorꝫ eduliũm: ⁊ diuerſarũ ꝑparationũ ipſorꝫ. qualiter enim ſe hent ciborꝫ ⁊ potuum diuerſitas in cõplone q̃litate ſubſtantia: odore: colore ⁊ ſapore. taliter ſe hñt hũores ex eis geniti. q̃re corpus ex eis onerat̃ ⁊ ab eorꝫ digeſtione debita notabiliter elongatur. ¶ 6° ⁊ ultimus canõ eſt. ꝙ nunꝙ̃ accipiat cibum uel potum cũ ꝑſenſerit in ſtomacho abomiationẽ faſtidiũ nauſeã ⁊ ſubuerſionẽ. hec eñi oĩa ꝓueniunt a mã ſupflua in q̃to: aut in q̃li uel utriuſqʒ ſil. quare oportʒ dare tpe ẽruã ad correctionẽ ⁊ digẽſtionẽ horũ. ¶ Si autẽ ẽrua non poſſet ſufficienter attingere nocumenta ꝑdicta. tũc ſi pcipiat mãm moueri per ſupius euacuet̃ ſtatiʒ uomitũ ꝓuocãdo. Cognoſcat̃ aũt hoc per ſigna. ¶ Pmo p q̃litatẽ ꝑceptã in ore ſtõchi. ¶ 2° p aſcẽſuʒ cibi aut pot' ad ipʒ. ¶ 3° per eructuatiões frequẽtes ¶ 4° p ſubuerſionẽ que eſt motorꝫ ꝑcedẽs uomitũ. ¶ 5° per q̃ſdã mucillagioſas ſupfluitates ſepe per uomituʒ emiſſas. ¶ Uomitus igit̃ leuiſſimũ poterit eẽ hoc. ℞. ſyrupi acetoſi ſimplicis. ʒ. ſs. aque puteale. ʒ. iij. miſce ⁊ det̃ tepidum totũ.

Ei ſr poteſt fieri accipiendo cyathū vnū in quo ponatur 4ª pars aceti.℥.j.çuccari ru.⁊ tepidū deſ. ¶ Aliud uomitiuū paulis ſortiº illo eſt hoc. ℞.radicū raphani ɔtide ⁊ exprime ab eis ſuccū:cuiº accipe q̄rtā ptē cyathi:⁊ aque cyathū medium ⁊ pulueris çuccari.℥.j.miſce.⁊ da totū tepidū in potu. ¶ Et ſi poſt aſſumptionē alicuius iſtoꝝ uſq₃ ad vnā horā euomet bonū eſt. Si aūt nō tūc iponaſ digitꝰ in radice ligue aut pēna inūcta oleo illic agitationē₃ faciēdo uſq₃ꝗ uomitus ꝓuocet. ¶ Et ſi forte cōtingeret mās ꝑdc̄as non habere raptū per ſuperiꝰ:ſ₃ ad inferiora declinabūt magis:tūc educēde ſunt cū hoc cliſteri qd̄ eſt ɔueniēs in eſtate ⁊ medietate prime ueris. ℞.foliorum maluaꝝ violaꝝ blete.añ.M.ij.coq̄nſ in ɔueniēti q̄titate aque uſq₃ ad ɔſūptionē 3ᵉ ptis: cuiº decoctiōis accipiaſ lib.j.olei violaꝝ.olei lilioꝝ alboꝝ.añ.℥.j.ſal gēme.℥.j.ſ.uel ſal cōis.℥.ſ.çuccari ru.caſſie fiſtule.hidiere.iere.ſ.añ.℥.ſ.miſce ⁊ ipone totū₃. ¶ Si aūt cliſtere iſtud uolueris eſſe cacius ⁊ ꝓprie in hyeme.tūc predicte decoctioni adiūge ſeis aneti cimini leuiſtici ⁊ aniſi.añ.M.ſ.⁊ ꝑdictis oleis adiunge olei irini.℥.j.⁊ ꝑdictis medicinis appone dyacaſtorei: eſlarij de baccis lauri.añ.℥.j. Hec de regimie inanitiōis ⁊ repletiōis

Circa ſomnum aūt ⁊ dormiendi modū habeo mām increpandi aliqualiter prauitatē₃ tāti viri.eo q₃ nō ſolū egrediſ metā in dormiendo ampliꝰ q̄ oporteat.imo in vigilādo plus q̄ debeat menſurā ſibi cōuenientē ⁊ nālē nōbiliter tāſgrediēdo.⁊ iſta eſt vna de cauſis faciētibꝰ in eo regnari ſupfluitates multas ⁊ accumulari. Si enim conuenienter dormiret in tempore ꝗ naturalis eſt dormitio.ſ.in nocte:tūc melior fieret in eo digeſtio ⁊ virtutū animaliū₃ reſtauratio ⁊ cānalium uel viaꝝ ꝑparatio ad expellendas ſupfluitates:eo q₃ calorem nālem interius reuocat ⁊ continet ⁊ facit meliorē nutrimenti diſtributionē.⁊ ꝑparat ad expulſionē ſupfluitatū ſubcutaneaꝝ qd̄ apparet ex ſudore qui in ſomno cōtingit. Cū ergo non dormiat quātū oportet.imo ualde minus illo:⁊ mēſuram excedat in vigilādo:neceſſe eſt ipſū₃ incurrere diminutionē digeſtionis:⁊ debilitatē virtutis.que omnia facile legi poſſent 2º ꝑmi.docº 2ª.ſūª ꝑª.cap̄ 13º. ¶ Igiſ poſtq̄₃ cenā acceperit:⁊ iā hora vna cū dimidia uel due trāſiuerit dimittere debet ſmocinātiū ɔuerſatiōes ⁊ exponere ſe ad dormiēdū capite pre aliis ptibꝰ nōbiliſr eleuato.⁊ ꝑ ꝗdē ſup dextro latē recūbēdo.deīde ſup ſiniſtro ſe reuoluēdo:⁊ ſi deberet a talibꝰ ſitibꝰ dormiēdi declinare meliꝰ eſt ut dormiat ſup uētre ſuo q̄₃ ſup ſpīa decūbēdo. ¶ Laudo tñ q₃ in tpe ſue dormitiōis teneat ſup ſtōcho ſuo applicatū plumaceolū₃ de minuta ⁊ molli pēna plenū aut de plumis vulturis aut de tōſura pāni tincta in ḡna ſufficiēter.⁊ op₃ illū plumaceolū ſepe calefieri:aut ſaltē duplicatū i·ſe ne humiditas ſudoraſ ⁊ altera in ip₃ īfuſa infrigidando uel poros oppilādo noceat. ¶ Sit aūt mēſura ſomni ɔueniēs octo horaꝝ aut ad minꝰ ſeptē.⁊ ſi ɔtigat ipm̄ nō poſſe tātū in dormiēdo tpe expēdere defectui dormitiōis nocturne ſuppleat cū dormitiōe diurna ut tota dormitio diei nālis nō ſit minor octo horaꝝ.ut iā dictū eſt.⁊ eſt tertia nālis diei pars. ¶ In dormiendo etiam mēbra eius cōuenienter cooperta teneri debent ſeu conſeruari:⁊ ꝓprie in tempore anni frido ⁊ humido:⁊ in locis frigidis ⁊ humidis in qbꝰ frequenter dormire neceſſarium eſt. ¶ Reliquo autem tempore vigilare oportet ⁊ expendere tempus eius in exercitiis animalibus dato q₃ poſt aſſumptionē cibi ab exercitiis corporalibꝰ abſtineāſ ſaltē per duas hōs maxime ſalutiferū foret.

De accidētibus anime que ſunt paſſiōes cōtriſtātes ⁊ aīam in anguſtiis occupantes paruū oportet facere ſmonē religioſā₃ vitā₃ agētibus.plurimū₃ enim tales de deo ɔtēplātes ⁊ de bonis que fuerunt in vita tractatis humana a martyribꝰ ⁊ ſuis dei negociantur in attritione aīe ⁊ eiꝰ triſtitia.ꝓp qd̄ ſi talibus aſſueti ſunt difficile foret eos ab hac diſpoſitiōe pmutare ⁊ minꝰ ab ea leduntſ q̄₃ alii inſueti.ſnīa ueterī.aphoriſmoꝝ 2º.ſmone ꝑ. Aſſueti aſſuetos ferre labores:⁊ ſi debiles fuerint iſuetis minus moleſtare. ¶ Illud tñ qd̄ ex cōtēplatione phyſica ſcribi debet:eſt q₃ non eſt bonū aīam occupari in talibus accītibus aſſixis tñ ⁊ multū ꝑdurantibꝰ:qm̄ hec talia exterminant corpus ab ea que eſt ſm nām ɔſiſtentia.3º tegni. ¶ Si tñ neceſſe eſt ipſum occupari paſſionibus aīe:ſaltem non ſit eius meditatio circa triſtitiam ex nocumento egritudinum prouenientē:ita ut deſperet de ſalute ſui cū oia talia accītia ⁊ egritudines ſint ſanabiles:ut nunc in poſterum videri poteſt.

¶ Capᵐ.III. De regie ꝑ medicinalia ɔtinens rubricas ſeptem.

Licet regimē medicinale diſpōnibꝰ in primo cap̄ in exordio noians qbꝰ reuerēdiſſima ꝑnitas dñi ḡnalis moleſtaſ pticulariter vnicuiq₃ illaꝝ appropriatis ſ₃ intentiōes ɔuenientes poſſet ſcribi:q₃ tñ talia regulariter magis applicanſ in curis egritudinū diſtinctis ex pte reuolutionis tēporance ipſaꝝ. Et he egritudines tranſiuerunt iam principiū ⁊ augmētum vniuerſalia ⁊ ſunt in ſtatu uſi iam cōfirmate. iō vi mihi conuenientius inſcribere remedia que eiſdem vidētur eſſe in hoc tempore magis appropriata.

¶ De euacuationibus vniuerſalibus. Rica.I.

Incipiam igiſ a ſtomachi diſpoſitione que ſenior ⁊ periculoſior eſt ⁊ olum aliaꝝ radicalis cā.ut ſuperius huius tractatus cap̄ ꝑ deductū₃ eſt. ¶ Placet igiſ mihi q₃ uenerandus pī ꝑdictus ſingulo anno uſi eidone duabꝰ vicibꝰ purgeſ.ſ.in menſe aprilis ⁊ in fine ſeptēbris:ꝓp qd̄ ſcribā hic infra his purgatiōibꝰ deſeruiētia. ¶ Primo itaq₃ in menſe aprilis q̄nta uſq₃ ad vigeſimāquartā diē lunaris illiꝰ purgeſ hoc mō. Nam vno mane in aurora accipiat hoc minoratiuū calīn cū.℥.ij.aque decoctionis ſemis rutbe uel folioꝝ eiº.⁊.℥.j.çuccari ⁊ tardeſ cibꝰ poſt ip₃ horis q̄nq₃ ⁊ tūc accipiat cyathū vnū aque cū çuccaro cocte calē: ⁊ poſt ipā₃ tardet cibū ꝑ vnā horā. Minoratiuū eſt hoc. ℞. eſſuarij de pſilio.℥.iij.eſſuarij indi.℥.ij.miſce. ¶ Poſt minoratiuū ꝑdictū accipiat digeſtiuū ſequēti die hora ꝑdicta calīn qd̄ ɔtinuet octo uel decē dieb̄ uſquequo in fundo urine ſue appuerit ſedimē albū ɔtinuū eſſe ⁊ dyaphanū. ¶ Poſt illud digeſtiuū aſſumat ſolutiuū ſequēs:⁊ poſt ipm̄ obſuet oia que poſt minoratiuū iā deſcriptum ſunt ſcripta obſeruari debē. ¶ Eſt aūt illius digeſtiui deſcriptio. ℞.floꝝ uel folioꝝ ſticados thimi epithimi calamēti pulegii herbe paſſis ſpice nerdē florū bugloſſe ⁊ boragis:radicū iringi mirabolanoꝝ chebuſ. enule feniculi eufragie maiorane rutbe nigelle.añ.℥.ij.ſemis peonie ⁊ radicū eius.folii ameos cardamomi maioris ⁊ minoris anthos.añ.℥.j.radicis iris acori cimini ſemis leuiſtici carui.añ.℥.iij.infundanſ oia in libras duodecim aque fontis ꝑ q̄nq₃ dies.deinde extrahenſ ⁊ dimittanſ parum euaporari:poſtea cū ꝑdicta aqua coquanſ uſq₃ ad cōſumptionē medietatis.deinde uehemēter exprimanſ ⁊ colenſ ⁊ huic colature ſuperaddaſ aceti ſqllitici lib.ſ.çuccari ſecūde coctionis lib.ij.mellis electi lib.j.⁊ oia coq̄nſ uſq₃ ad ſufficiētē ſpiſſitudinē. De hoc ergo ſyrupo accipiat.℥.ij.cū.℥.iij.aque decoctiōis cimini ⁊ ſemis rutbe.añ. dū aūt coquiſ ꝑdictꝰ ſyrupꝰ aromatiſeſ cum his ſpeciebus in panno ligatis. ℞.macis nucis muſce.añ.℥.ſ.galange granorum paradiſi cubebarum eufragie feniculi añ.ʒ.j.ambre muſci.añ.gra.iij.fiat ut dictū₃ eſt. ¶ Si autem uelis digeſtiua conuenientiora illo ⁊ facile reperibiliora ⁊ minorem expenſam facere:accipere potes q̄ plurima talium ex ſententiis auctorum hincinde collecta:ut ſyrupi ſqllitici dēo ⁊ ꝑcipue ſyrupus ſqlliticus deſcriptiōe Democriti. ſyrupi de calamēto ſyrupi de ſticados.ſyrupi de cheſin ⁊ ſecaniabi.ſyrupi de lilio ſyrupi de hyſopo.ſyrupi de abſinthio:⁊ conſimiles:quorum oium deſcriptionem in lege 5º cani.ſūme ꝑma tractatu 6º.⁊ a Meſue in antido.ſuo diſtinctiōe ſexta. ¶ Et ſi uelis digeſtiuum leue oibus diſpōnibus ꝑdictis cōe ℞.ſyrupi de abſinthio:ſyrupi de calamento: ſyrupi acetoſi compoſiti añ.℥.ſ.aque radicum iris: aque melliſſe: aque feniculi.añ.℥.i.miſce: ⁊ da ut ſupra dictum eſt. ¶ Accepto autem digeſtiuo hoc uel illo eradicetur materia cū hoc elio.

℞. eluarii indi. ʒ. ij. eluarij de baccis lauri. ʒ. j. benedicte ſimplicis. ʒ. iij. miſce: et accipiatur totũ cũ aqua abſinthij feniculi vel apij. ¶ Si aũt contingeret in vere caliditatẽ continentis inualeſcere. Tũc p̄dictis digeſtiuis admiſcẽ poteſt aquã aliquã que refrigat corum audaciã et caliditatẽ: ſicut aqua endiuie vel acetoſe vel violarum que frigide ſunt: aut aq̃s temperamẽti britee: que reſpectu caliditatis intẽſe frigidatiue dicuntur: velut aq̃ ſilios vel ſparagi lupulli capil. ve. graminis et ſilium. Similr ẽt refrãgere poteſt eluaria p̄dicta refrãgẽdo ea cũ ſyr. viol. roſ. et de nenufare: et tu conſidera. ¶ Ex q̃b⁹ videẽ concludere poteſ q̄ iſtis talibus uti vales tam in vere q̄ in autũno refrãgẽdo ipſa ſicut iã dictũ eſt ex fundamẽto contẽplationis theorice de cõpõne medicinarum et refractione ipſarum in gradib⁹ et qualitatibus per cõuenientia pondera que non cadunt ſub contemplatione viri niſi in ſapientia medicine bene triti et edocti.

¶ Ad diſpoſitionem ſtomachi. Rũca. ij.

FActis aũt purgationibus iam p̄dictis opportunũ eſt ut utatur medicinis prohibẽtibus generationẽ uentoſitatis et materiarum flaticarum in ſtõcho ſuo iã genitarum carminãtib⁹ et ſedãtib⁹ dolorẽ extẽſiuũ et pũgitiuũ q frequẽter accidit ei reuolutõib⁹ porpiſma lib⁹. ¶ Primũ ḡ medicamẽ eſt uſus confectiõis dyacinamomi deſcriptiõe Auic. 5° can. aut Meſue in antidota° diſtin. p°. ¶ 2ᵐ medicamẽ eſt aromaticũ roſatum deſcriptione Gabriel a Meſue in antidota° colligendum. ut iam dictum eſt. ¶ 3ᵐ medicamẽ eſt confectio dyaciminí deſcriptiõe Nico. in antidotario. ſʒ mihi melior videatur deſcriptio eius que colligitur a Serapione 7° breuiarij. auctoritate Galeni. ¶ 4ᵐ medicamen eſt confectio de ſiloalbes deſcriptione Auic. 5° canoñ. ſũma prima. ¶ 5ᵐ medicamen eſt cõfectio dyamuſci dulcis deſcriptione Meſue diſtinctione iam dicta. Et oĩa hec ſunt efficacia. ſʒ mihi magis placeret confectio dyaciminí ſuperius allata. Et olum horum accipiat. ʒ. ij. uſq; ad. iij. ſemp añ cibum aut poſt cibum reuerentia legis et obſeruatiõe diuini cultus in celebrando. ¶ 6ᵐ medicamẽ et ſpãle eſt uſus electi metridati ex quo accipiatur. ʒ. j. bis in ſeptimana in aurora: et tardetur cibus poſt p q̄tuor hõs. ¶ 7ᵐ medicamen et ſpãle eſt eluarij deſcripti ab Auic. 5° canoñ. ſũma p°. qd noiatur ſotyra. i. ſaluatrix. cui⁹ eluarij accipiatur. ʒ. j. cum vino aromatico et potẽti. ¶ 8ᵐ medicamen et ſpãle eſt uſus huius vnctionis q̃nq; applicare ſaltẽ ter in ſeptimana. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. olei muſcellini: olei de ireos: olei de mentha añ. ʒ. j. ſeminis ruthe cimini leuiſtici carui ameos folij. añ. ʒ. j. ambre muſci añ. ğ. ij. cere. q. ſ. fiat vnguentum molle et applicetur ſtõcho ieiuno calefactum. ¶ Ego aũt cũ volo medicamẽ leuius illo accipio olei de abſinthio: olei de mẽtha: olei de ruthe añ. ʒ. ſ. ligni al. pulueris origani et mẽthe añ. ʒ. ſ. miſce: et ex eo vngatur ſtomach⁹ ut p̄dictum eſt. ¶ 9ᵐ medicamẽ et ſpãle eſt cerotũ hoc qd ſtõcho applicatum, longo tpe portetur. ℞. laudani electi. ʒ. ſ. reſine electe. ʒ. j. maſtices gariofilorum ſpodij mẽthe cypi abſinthij granorum paradiſi añ. ʒ. j. ambre muſci añ. ğ. ij. cere quantũ ſufficit: fiat cerotum ſcutale et applicetur ſtõcho ſuo. ¶ 10ᵐ medicamen et ſpãle conueniens ſtõcho ventoſitates carminans renib⁹ iuncturis capiti et oĩ ſue diſpõni vtilis eſt uſus ʒinʒiberis conditi. de quo in regimine per cibos aliquid dictũ eſt. et accipiat ex eo ſaltem tribus vicibus in ſeptimana radicẽ vnã. ¶ 11ᵐ medicamẽ et ſpãle eſt ut accipiat ſaltẽ ter in ſeptimana mirabolanũ chebulũ vnũ conditũ et tardet poſt ipm cibũ per. v. hõs. ¶ 12ᵐ medicamẽ et ſpãle et p̄prie admiſtrãdũ tpe inſtãtie doloris in ſtõcho et cõſtrictionis anhelit⁹ ei⁹ eſt ut ſtõcho ſuo fiat euaporatio cũ hoc cõpoſito calefacto in tegula vl in caldari ſiccis poſito et in ſacculo de pãno lineo et calz ſepe ſtõcho ſupponatur et p̄mutetur. cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. origani calamenti pulegij menthe abſinthij añ. M. ij. cimini. ʒ. ſ. aniſi. M. ij. ameos: ſeminis ruthe carui et leuiſtici añ. M. j. contundantur groſſo modo et fiat ex eis ut dictũ eſt. ¶ Si autem poſt doloris remotionem remaneret eidẽ pulſus cordis debilitans ipſum: tũc applicetur ei ſacculus iſte ex ſyndone de grana fact⁹ cũ his ſpẽb⁹. ℞. ſpẽrũ electi. de gẽmis: ſpẽrum electi. de ligno al. ſpẽrum dyambre añ. ʒ. ij. fiat ſacculus ut dictũ eſt. ¶ Et ſi remaneret poſt p̄dicta coartatio in anhelitu: tunc accipiat p duas hõs poſt cenã hoc medicamẽ mihi expertũ qd eſt mirabile. ℞. eluarij dyairis deſcriptione Nico. ʒ. j. ſ. ʒuccari al. ʒ. iij. aque decoctionis croci calefacte. ʒ. j. ſ. miſce et poteſt ẽt accipi cum vino dulci calefacto. Hec de his que ſtõcho conferunt et in difficultate anhelitus tanq̄ meliora ſufficiãt.

¶ Ad ſcothomiam et imaginationes. Rũca. iij.

SCothomie vo et imaginatiõib⁹ eius cõferunt eluaria et cõfectiões ſuprascripte q̄ plurime ut metridati mirabolanorum chebulorum uſus de quibus dictũ eſt. ¶ Specialis vo huic diſpõni nõnulla experta reperiuntur quorum p̄mũ eſt hoc. ℞. macis. ʒ. ſ. pul. eufragie. ʒ. ij. fiat puluis ſubtilis et miſceantur adinuicẽ et de hoc puluere accipiatur cũ modico vini uel brodij. ℈. ij. añ cibũ ſepe. Cũ ipſo eni gentes multas a ſcothomia et imaginationib⁹ multis ſepe ſanaui poſt euacuationes. ¶ 2ᵐ medicamen et ſpeciale eſt maſticatio recentis ireos aliquanto ieiuno ſtomacho facta. ¶ 3ᵐ medicamen eſt maſticatio cubebarum. ¶ 4ᵐ medicamen eſt aſperſio bregmatis cum puluere gariofilorum ſepe facta quando itur ad lectum. ¶ 5ᵐ medicamen eſt odoratio maiorane ſepe facta. ¶ 6ᵐ eſt maſticatio foliorum eius: imo et comeſtio eius ſepe accepta.

¶ Ad ſtipticitatem uentris. Rũca. iiij.

STipticitatem vo uentris: ſʒ cũ multis remedijs curare ſoleam, ſolũ tñ tria hic conſcribam que mihi utiliora videntur. quorum p̄mũ eſt puluis iſte. ℞. violarum: ſemis endiuie: ſcariole añ. ℈. j. thimi epithimi. añ. ʒ. j. folliculorum ſene. ʒ. iij. tartari. ʒ. j. ſ. anami electi. ʒ. ſ. macis aniſi añ. ℈. j. fiat puluis ſubtilis. de quo ante cibũ accipiatur a. ʒ. j. uſq; ad. ij. ¶ 2ᵐ remediũ eſt uſus huius eluarij. de quo añ cibum immediate accipiatur coclear. ſ. uſq; ad. j. deglutiendo ipm. ℞. mucillaginis ſebeſtẽ. ʒ. iij. penidiarum. ʒ. j. cimini. aniſi. violarum añ. ℈. j. folliculorum ſene. hermodactylorum epithimi añ. ʒ. ij. ſ. fiat eluariũ cũ ſufficiẽti q̄titate mellis violarum: et accipiatur ut ſupra. ¶ 3ᵐ remediũ eſt uſus harum pillarum que ſupfluitates flẽmaticas feces et vẽtoſitates educũt. quarũ deſcriptio eſt. ℞. aloes electi ʒ. ij. ſemis ruthe. maſtices. cimi. ameos añ. ℈. j. agarici electi. ʒ. iij. ſalis indi. ʒ. ſ. infundantur oĩa in. ʒ. v. ſucci endiuie p q̄tuor dies. deinde exponantur ſoli uſq; ad exiccationem ipſorum et iterum renouetur ſupra eis ſuccus bene cõmiſcendo: et fiat hoc quattuor vicibus. De mã itaq; illa fiant pille. de quibus vna accipiatur immediate ante cenam: et ſunt valde utiles.

¶ Ad ſodam. Rũca. v.

ANtiquum vo dolorem capitis remouere poſſent euacuationes electuaria et cõfectiones ſuprascripte. Si aũt preruptor eſſet dolor: ille aduocẽs ad ſe medicinas maioris efficacie tunc applicetur alterum iſtorum. quattuor: quorum ¶ Primũ eſt. ut oĩ alterno ſero per duas horas poſt cenam accipiatur. ʒ. ſ. auree alexandrine cum. ℈. j. aque maiorane. ¶ 2ᵐ eſt gargariſma factum mane, in medijs tertijs et añ cenã cũ hac decoctiõe. ℞. aſſari arthanite ſticados pulegij epithimi ireos. añ. ʒ. j. ſucci liquiritie. ʒ. ij. cimini aniſi feniculi añ. ʒ. ſ. coquantur oĩa in lib. iij. aque uſq; ad conſumptionem tertie partis: et verſus finem decoctionis adiungantur mellis. ʒ. iij. deinde bulliatur dictum eſt. De hac igitur decoctione colata et calida accipiatur in os gargariʒando, ut dictum eſt. ¶ 3ᵐ remedium ſpãle eſt caputpurgiũ factũ cũ hac cõmixtione. ℞. aque ſublimationis radicũ iris: et maiorane. añ. ʒ. j. ſ. ʒuccari al. ʒ. j. ambre ſubtiliſſime trite ğ. ij. miſce et calefiãt: et fiãt hui⁹ mixtiõis tract⁹ p nares leuiſſime ore p̄us conuenienter ripleto aq̃. ¶ 4ᵐ remediũ ſpãle ſʒ aliq̃b⁹ videatur horrẽdum eſt odoriferũ hoc. ℞. caſtorei electi. ʒ. j. ſ. ruthe cubebarum nucis muſ. ligni aloes añ. ʒ. j. fiat puluis: et ligetur in ſyndone et ſepe odoretur.

¶ Ad dolores juncturarum. Rica.vi.

SI autẽ contingat mãs ad juncturas inclinari: adeo q̃ dolorẽ efficiãt in eis: tūc dato q̃ eis conferre poſſint plurima eoꝝ que ſcripta ſunt. tria tñ ſpãlia remedia cõſcribã. ¶ Quorum primũ eſt hoc locale q̃ pedib⁹ ⁊ genib⁹ frequẽter applicet̃. ℞. olei onfancini. ℥.ij. pulueris ſandarace. ʒ.ij. terãtur diu ſil̃ in mortario: ⁊ ex eis actu calis vngant̃ membra. ¶ 2ᵐ remedium ſpãle eſt frequens fricatio juncturaꝝ facta cũ oleo ↄtrito cũ ſale quo actu calido inũgant̃ mẽbra: uelut accipiendo olei vntius anni lib.ſ. ſalis. ℥.j. fiat ut dictum eſt. ¶ 3ᵐ remediũ ſpãle eſt frequẽs ablutio cũ aqua calẽ in qua artifices extinguũt ferramẽta fabrilia ex q̃ iũcture lauent̃: ⁊ bñ poſtea exiccent̃. ¶ Ad dolores renũ. Rica.vii.

DOlori vo renũ eius ↄferunt quatuor mihi ſpãlia inuẽta utilia. ¶ Primum eſt uſus huius confectionis de qua ſemp ante cibũ accipiat rotulã.j. triũ aut quatuor dragmarũ. ℞. ſe. apij. medulle granoꝝ peonie añ. ʒ.ij. ſpẽrũ claris lytontripõ. ʒ.ſ. çuccari al. ℥.iiij. fiat ↄfectio ſolida cũ aqua eupatorii. ¶ 2ᵐ remediũ ſpãle eſt uſus haꝝ pillaꝝ de qbus pluribꝰ diebꝰ ↄtinuis cũ iſtãtia doloris renũ accipiant̃ gnq3 in aurora. ℞. lapidis egyptiaci: lapidis judaici: lapidis ſpõgie. añ. ʒ.j. ſucci liquiritie. ſe. ſparagi. caſſie lig. añ. ℈.j. vitri cõbuſti. ʒ.j.ſ. fiant pille cũ ſucco apij ⁊ accipient̃: ut ſupra. ¶ 3ᵐ remedium ſpãle eſt uſus hauſtũ aquarũ. ℞. aquarum iris eupatorij ⁊ acori añ. partes equales miſce: ⁊ accipiantur ex eis. ℥.v. uel. vj. in aurora: ut dictum eſt. ¶ 4ᵐ remedium ſpãle eſt vnctio hec renibus applicanda. ℞. olei de neridem: olei de irios añ. ℥.j.ſ. granorum milij ſolis. ſeminis apij ruthe añ. ʒ.j. granoꝝ alkekẽgi. ʒ.j. terantur oĩa ſimul longa contritione in mortario. deinde ex his ſepe fiat ilijs ⁊ renibus ⁊ toti ſpine inunctio cũ eo calefacto ⁊ ſedat dolores: expellit uentoſitates educit harenas ⁊ lapillos. ex quoꝝ eductione tandem felicitabitur eius vita ad laudem ⁊ gloriã ſummi cõditoris. Amẽ.

Conſilium.249. De nocumento digitorum manus.

INpedimentũ debiti motꝰ manꝰ huiꝰ nobilis viri manifeſtũ eſt: qm̃ digitos manus ſaltẽ q̃tuor ↄtrahere nõ põt ad capiẽdũ ⁊ tenẽdum ea que deſideraret cape ⁊ tenere. Silr̃ ẽt neqȝ ↄuenienter ad extra põt extendere manũ ſaltẽ digitũ auricularem ⁊ anularẽ. ¶ Cuiꝰ qdẽ ĩpedimenti motꝰ cã eſt duritiees in chordis muſculoꝝ: ⁊ neruis totiꝰ manꝰ qnq3 digitoꝝ. huiꝰ aũt duritiei cã eſt mãeꝝ ↄgelatio uel induratio in p̃dictis mẽbris que potuit a friditate fieri ↄtinẽtis uel medíciaꝝ que appoſite fuerũt. ¶ Et potuit ẽt hec mãeꝝ igroſſatio ↄtigẽ ab imediata caliditate ⁊ ſiccitate mediciaꝝ q̃ reſoluerũt ⁊ exiccauerũt ſubtiliores ptes mãeꝝ: ⁊ remãſerũt groſſe talr̃ indurate. Uñ ſi mãe ille fixe remanebũt i ptibꝰ dubitabile eſt q̃ vir iſte nunq̃ poterit opõnes digitoꝝ ſuoꝝ motꝰ ↄuenienter hře.

Eſt igitur in cura eiꝰ accelerãdũ cũ regimie nũc ſequẽte. Primo qdẽ caueat vir iſte habitationẽ ciuitatis ⁊ camerarũ fridarum ⁊ hĩacula uẽtoſa: ⁊ maxime a partiali friditate manus ſibi p̃cauere d3. imo ipſa3 cyrotheca bene calefaciente tueri debet. ¶ In cibis vo euitet oĩa que ſunt viſcoſa groſſa oppilatiua ⁊ infrigidatiua. uelut ſunt carnes groſſe cutes nerui ⁊ pellicule aialium ⁊ cibos paſtiles: ⁊ multam piſcium q̃titatem: ⁊ maxime viſcoſoꝝ. ut anguille tinche ⁊ cãcri euitare d3. ¶ Et caueat ẽt a multo lacte ⁊ caſei uſu ⁊ pane antiquo cõbuſto ⁊ azimo. ⁊ ab uſu fabaꝝ ⁊ faſeoloꝝ. Et a fructibꝰ ⁊ herbis ifridãtibꝰ: ut ſunt pira citonia lactuca bleta portulaca: ⁊ ↄſĩles. ¶ Et effugiat vinum groſſum nigrum ⁊ ualde dulce. imo oẽ vinum ſimplex ſi potẽs eſt dimitti debet: niſi cum aqua refractum. Et caueat a rebus que ſua grauitate uel compreſſiõe manui applicari poſſent. ¶ Et caueat etiam a dormitione prolixa ⁊ maxime diurna que eſt cã multiplicationis flẽmatis: que redderent ſanguinem groſſum oppilatiuum ⁊ reſolutioni indiſpoſitum. ¶ Et caueat a multa q̃titate ciboꝝ ⁊ potuũ in q̃cũq3 cibatione ſacte ptoꝝ. Et religo deterioribꝰ eſſet frequẽs uſus aceti ⁊ acrimonium maxime citoniorũ. In alijs aũt regat ſe ut ſibi placet.

De regimine vo mediciali manꝰ huiꝰ gl̃oſi viri hec videnť mihi necẽa obſeruari debere: ſaltem uſq3 ad decẽ dies futuri mẽſis martij. ¶ Primũ eſt hoc. ℞. aloes infuſi p q̃tuor dies in aq̃ ſublimationis radicũ ireos. ℥.ij. agarici turbit electoꝝ añ. ʒ.j.ſ. hermodactyloꝝ. ʒ.ij. maſticis. ℈.j.ſſ. aniſi cinamomi macis añ. ℈.ſ. dyagridij. ℈.ij. miſceant̃ oĩa p ſe ſubtilr̃ trita cum p̃dicto aloe. ⁊ fiant pille ex oĩ. ʒ.vj. de qbꝰ iſte vir oĩ 4ᵒ uel 5ᵒ die accipiat vnã per octauã ptẽ hore añ cenã. mũdificãt enim neruos ſtõchũ ⁊ caput a fl̃ate apto diſcurrẽ ad neruos ⁊ chordas ⁊ iplere eos. ¶ 2ᵐ remediũ eſt. ℞. olei de maſtice añ. ℥.j.ſ. ſpodij karabe corall. ru. ſãdara. añ. ʒ.j. maſticis thuris añ. ʒ.ſ. glutis carte. ʒ.vj. dragagãti gũmi arab. añ. ʒ.ſ. diſſoluat̃ glute cũ aceto nigro acerrimo ⁊ incorpet̃ cũ. ℥.ſ. cere: ⁊ d̃ius tp̃s infridatiõis addant̃ alie ſpẽs ⁊ fiat vnguẽtũ bñ tenax. de q̃ ſup corio extẽſo in uoluat̃ 3ᵃ p̃s inferior brachij uſq3 ad raſetã excluſiue. ¶ 3ᵐ p̃ncipale remediũ eſt. accipiat̃ fruſtũ lapidis molaris nõbilr̃ in carbonibꝰ ignitis calefactũ ⁊ poſitũ in uas aliqõ ⁊ ſuperfundat̃ ei paulatine diſtillãdo quãtitas vniꝰ.ſ. lib. vini al. bñ potẽtis. ⁊ altera.ſ. lib. aceti albi acuti mixti inuicẽ. Cũ ergo eleuat̃ a lapide ignito fumꝰ circũquaq3 manꝰ eiꝰ in eo ſuffumiget̃ uſq3 quo notabilr̃ ſudauerit. tũc ergo diligẽter exiccet̃. ⁊ ita fiat oĩ mane ſcl̃. ⁊ tũc inuoluat̃ manꝰ pelle tribꝰ vicibꝰ notabilr̃ calefacta. ¶ 4ᵐ remedium eſt hoc. ℞. olei de ſiſamo. olei amigdalaꝝ. añ. ℥.ij. medulle cruris vituli pinguedis caſſi ⁊ anatis. añ. ℥.j. bdelij moll. ʒ.ſ. galbani. ʒ. croci. ʒ.ſ. x. diſſoluãtur gũmi cũ aceto albo ⁊ cũ ↄuenienti quantitate cere albe fiat vnguẽtũ molle. diſſoluat̃ itaq3 pticula illiꝰ vnguẽti ſup q̃cũq3 medicamẽ ſufficiens: ⁊ ex eo copioſe vngat̃ itaq3 vndiq3 manus a cerroto iã ſup appoſito inferiꝰ. Et attẽde q̃ i3 ſuffumigatio p̃dcã debeat fieri ſolũ ſcl̃ in die. vnctio tñ cũ p̃dcõ vnguẽto ẽt in ſero fieri d3. ¶ Ultiᵐ remeᵐ eſt hoc. ℞. gũmi cereſoꝝ. ℥.j. caſtorei bñ piguis galbani. añ. ʒ.ij. olei oliuaꝝ antigoris q̃ hẽri poſſit librã mediã: medulle cruriũ vituli piguedis anſeris ⁊ gallie. añ. ℥.j. cere al. ℥.j.ſ. croci. ℈.ij. ligni aloes. ʒ.ſ. muſci. g̃.ij. diſſoluant̃ gũmi cũ aceto al. demũ incorpent̃ cũ piguedinibꝰ. ⁊ in fine ponant̃ pulueres. ⁊ fiat vnguẽtũ molle. Cũ ergo duodeci diebꝰ ↄtinuauerit fumigationẽ ⁊ vnguẽtũ ut p3 3ᵒ ⁊ 4ᵒ cap. tũc applicet iſtud ultimũ uſq3 ad finem tp̃is martij iã ſupra dicti. Dis aũt expediẽs d3 ſcri de ſtatu eius Si enim nõ eẽt ↄuenienter curatꝰ iuxta nota ſua. tũc prouideret̃ ſibi de his que meliora occurrerẽt. Ad laude3 dei Amen.

Cõſiliũ.250. De impotentia motus digitorum manus pp inciſionem manus cum enſe.

NIſi ſectio totalis facta fuerit in neruis uel chordis per q̃ motu uoluntario mouent̃ mẽbra ſuppoſito q̃ fcã fuerit ſectio ptialis eorum aut quorũdã ⁊ nõ oium adhuc põt hẽri ſpes de reſtauratiõe motꝰ ptialis mẽbroꝝ que mouebant̃ p inſtra illa. Et qꝛ nõ eſt rõnabile hẽ3 neruũ uel lacertũ ⁊ eiꝰ ramos eẽ totalr̃ abſciſſos. Ideo non ſum deſperatus de poſſibilitate cure aut ſaltem de magna conualeſcentia huius viri.

Itaq3 procedat̃ in ea ſm modũ infra ſcriptum. ¶ Primo inq̃ abſtineat ab uſu paſtilium ⁊ lacticiniorum ciborum leguminum piſciũ ⁊ oium ualde ſalſoꝝ ciboꝝ Silr̃ ⁊ a multo uſu potẽtis aceti ⁊ vini fumoſi ⁊ ppue albi ⁊ ſubtilis: ⁊ a frequentia coitus: aut forti manus exercitio: ⁊ frigiditate aeris: ⁊ neq3 tangat aquã frigidam cũ manu illa.

His premiſſis utatur hac euaporatione. nam accendatur lapis marchaſite.

ad molaris ⁊ ſupponaẜ manus diſtanter per duos pedes ⁊ coopto mẽbro cũ ladice.i.ſclauina ab ea imota per vnũ pedẽ:⁊ ſupfundaẜ paulatiue diſtillãdo vinũ albũ ſubtile ⁊ fumoſuz mixtũ cũ q̃rta pte aceti albi ⁊ ualde uſqueq̃ cõſumaẜ metreta vna.i.fiala uoluẽdo aliq̃n manũ nũc de domeſtica ad ſylueſtrẽ ⁊ ecõuerſo. ¶ Poſtq̃ g̃ hoc factũ fuerit mẽbrũ remoueaẜ ⁊ diligẽter pãnis exiccetẜ calis:⁊ paꝝ poſt diligẽter inũgaẜ cũ hoc linimẽto actu calõ:⁊ poſt coopiaẜ cũ lana ſuc cida bñ pectinata ⁊ ſupponaẜ palme man⁹ corio groſſo ſuſtẽtante ambos digitos leſos:⁊ leuiter cũ binda ligeẜ ⁊ a frigore cũ ɔueniẽti cirotecca defendaẜ:⁊ ita fiat oĩ die bis.ſ.in mane ⁊ ſero per dies.viij.ɔtinuos . cuius deſcriptio.℞.olei de bẽ.ʒ.ij.olei de coſto.ʒ.j.pinguedinis leonis.ʒ.ß.caſtorei pinguioris.ʒ.iiij.croci.℈.ij.medulle cruris bouis antiq.ʒ.j.pul. hermodactyloꝝ peonie ſticados ⁊ abrotani añ.ʒ.ß.cere quãtũ ſufficit fiat vnguẽtum mediocris viſcoſitatis. Cum autẽ per dies octo applicata fuerint remedia iã p̃dicta tũc applicetẜ hoc vnguentum abſq; fomẽtatione qđ ɔueniẽtius eſt ad aperiendum vias trãſitus ſpũum aialium ad mẽbra ⁊ cõfortat ſubſtãtiam coꝝ.cui⁹ deſcriptio.℞.olei nardini.ʒ.j.ß.olei de euforbio.ʒ.j.olei de croco ⁊ de pipibus añ.ʒ.ß.ſticados arthanite piperis albi hermodactylorum peonie origani abrotani añ.ʒ.j.galbani bene pinguis ſerapini armoniaci añ.ʒ.ij.olei de terbentina.ʒ.ij.cere al.ʒ.j.ß.coquantur ſimul gumme cum oleis leui ⁊ lõga coctione ⁊ prope infrigidationem eorum addanẜ pul.⁊ fiat vnguentum de quo inungatur tota manus actu bene calido bis in die.poſtea cooperiaẜ lana bene molli ⁊ ligeẜ ut ſupra dictuz eſt.Si igiẜ res bene ſuccedat tunc ita procedaẜ per duas ſeptimanas alias.Si aũt nõ:reſcribatur ⁊ aliter prouidebitur.

Conſilium.251. De impedimento motus digitoruz ⁊ raſete. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis diſpoſitionis p̃dicte. Cap̃.I.

Vir quidã obtulit mihi manuz cuius egritudo pñcipalr̃ eſt ablatio flexionis ⁊ extẽſionis totius raſete manus.ſilr̃ etiã ⁊ in duob⁹ digitis manus eiuſdez.ſ.anulari ⁊ auricolari eſt ꝓhibitio mot⁹ ɔtriui ⁊ dilatatiuĩ ⁊ circũgirationis coꝝ.Jn reliq̃s aũt duobus digitis.ſ.medio ⁊ idice nõ eſt totalis ꝓhibitio motus:ſed diminutio:ita q̃ aliquãtẽ lz parum ⁊ debilr̃ per accñs.ſ.per colligãtiã chordaꝝ ⁊ muſculoꝝ vicinorũ qui indurati ſunt. ¶ Et eſt q̃dẽ diſpõ iſta in qua caderẽt ſpeculationes ardue. Primo enim opꝫ ſoluẽ difficillimã queſtionẽ.ſ.q̃re ɔtingit in aliquo mẽbro auferri motũ ⁊ nõ ſenſum Jn q̃cũq; eniz pte eius manus ſaluaẜ ſenſatio per quã diſcernit iter oĩa obiecta tãgibilia occulte uel ꝑceptibilr̃ applicata oẽ enim obiectũ frigidũ calidũ duruz molle leue graue ⁊ alr̃ organi ſenſus tact⁹ imutatiui vir iſte cõueniẽter ꝑcipit. Motus aũt in p̃dictis ptib⁹ auferẜ ⁊ nõ niſi ꝓpter ſolutionẽ continuitatis que trãſuerſalr̃ ſentit ſe aut muſculũ maiorẽ inferioris ptis raſete ꝓhibeẜ trãſitus ſpũs motiui a cerebro ad neruos muſculoꝝ manus. ¶ Si g̊ per eãdẽ viã uel neruos deferẜ ſimul ſpũs ſenſibilis ⁊ motiuus.g̃ facta ꝓhibitione motiui ſpũs trãſit⁹ de neceſſitate ſimul ꝓhibeẜ trãſit⁹ ſpũs ſenſibilis:cũ ſit vna ⁊ eadẽ numero ut ſupponiẜ.ɔ̃ns aũt repugnat experientie in hoc viro:q: ſentit manus ⁊ nõ moueẜ ut dictuz eſt. ¶ Si aũt diceretẜ q̃ nerui per q̃s deferẜ motiu⁹ ſpũs non ſunt idẽ per q̃s trãſit ſenſibilis ſpũs tũc facile eſſet ſoluẽ quõ eſſet ſalẽ appenter:dicẽdo q̃ ſolõ continuitatis facta fuit in neruis trãſit⁹ motiui ſpũs ⁊ nõ in illis per q̃s trãſit ſenſibilis ſpũs. ¶ Forte aũt adhuc dicẽdũ tenẽdo p̃mã opinionẽ.ſ.q̃ per eãdẽ viã ad mẽbra trãſeat uterq; ſpũs.ſ.ſenſibilis ⁊ motiuus.Dicẽdũ etiã q̃ lz ſpũs ſenſibilis ad manus deferaẜ per neruos ramificatos a 6° 7° ⁊ 8° pari neruoꝝ orientiũ a nucha:ut pꝫ in ꝓ Almã.cap̃ 4°.⁊ p̃ma p̃mi.cap̃ 5°.doctrina 5°, cap̃ de neruis oriẽtib⁹ a nucha.tñ q: ultra ſpũm ſenſibilẽ ad motũ req̃riẜ inſtrũm uolũtarij mot⁹ qđ eſt muſculus.dicẽduz q̃ muſculus nõ potuit recipe ſpũs motiui quãtitatẽ ſufficiẽtẽ ad dãdũ ſibi ſenſum ⁊ motũ ſicut cõtingẽ potuit in muſculũ penetrare ſpũm dãtẽ ſenſum.q: ſpũs ſenſibilis motiuo ſpirituũ eſt ſubtilior.etiã q: maior eſt neceſſitas ſenſus in mẽbro q̃ mot⁹ quo ad ſaluãdũ vitã:q̃m aial eſt animal per ſenſum. ¶ Alr̃ aũt ⁊ ſubtili⁹ ad q̃õnẽ reſpõdẽdo dicẽdũ q̃ ⁊ lz per eũdẽ neruũ ɔcedaẜ trãſire ſpũm aialẽ ſenſibilẽ ⁊ motiuum:⁊ ſecto trãſuerſalr̃ illo neruo deberet auferri ſenſus ⁊ mot⁹ a neruo.dicẽdũ q̃ hoc argumẽtũ ɔcludit de pticulari ſenſu coicabili mẽbris per neruũ ſilr̃.negãda eſt illa ɔñtia.per.a.neruuz trãſeũt ſimul ſpũs aialis ſenſibilis ⁊ motiuus . g̃ negato illo trãſitu mẽbrũ ꝓuabiẜ ſenſu oĩ ⁊ motu . Fallit ɔñtia:eo q: ad manũ nõ p̃ciſe deferẜ ſpũs ſenſibilis per neruos ⁊ muſculos ſed ſaluaẜ in manu ſenſus per ſpũm aialẽ diſpſatẽ in ſubſtãtia cutis que eſt organũ tact⁹. ¶ Preter hec aũt opoꝛtebit intelligẽ q̃ mot⁹ a manu huius viri nõ auferẜ p̃ciſe per negationẽ trãſit⁹ motiui ſpũs ad muſculos man⁹. Nõ eniz ſemp ꝓhibeẜ mot⁹ a mẽbris per ablationẽ trãſitus ſpũs:ſed multotiens ɔtingit manus nõ poſſe explẽ opam mot⁹ per organa motus que ſunt muſculi chorde ⁊ nerui que frequẽter ſunt indurata.g̃ flexioni idiſpoſita:q̃re reddunẜ immobilia: q: lz trãſeat aliq̃ ꝑticula motiui ſpũs ad mẽbrũ: tñ q: ſpũs motiuus recipiẜ in mẽbro inepto motui ꝓpter duritiẽ ſuã.⁊ talis ꝓprie eſt manus huius viri diſpõ. Eſt eniz cõplicata ex impoſſibilitate motus ꝓueniẽtis ex ꝓuatione tranſitus motiui ſpũs ad ipſam:⁊ ex magna duritie in mẽbris motus p̃dictis exñte:quã duritiẽ ſenſus tact⁹ tãgẽti oſtendere põt.

¶ De cura per medicinalia. Cap̃.II.

Ex predictis pꝫ q̃ canon curatiõis huius diſpõnis ſuſtentaẜ in trib⁹ intẽtionib⁹. ¶ Et p̃ma q̃dẽ intẽtio eſt partis uel ptium que indurate ſunt rectificatio. ¶ 2ª eſt aptio viarũ per q̃s aialis ſpũs tã ſenſibilis q̃ motiuus penetrare debet. ¶ 3ª eſt electio regiminis ex pte ſex rerũ nõ nãliũ huic diſpõni ɔueniẽns ut nũc ſeq̃tur. ¶ Ut igitur intẽtionẽ p̃mã canonice cõplẽ poſſimus ꝓmittẽdũ ẽ q̃ intẽtio in curatiõe cuiuſcũq; duritiei uel nodoſitatis in muſculis neruis chordis uel iũcturis iuẽte pficiẜ duplici intẽtione.ſ.applicatione mollificãte ⁊ reſolutione de mollificãte ad reſolõnes facta ⁊ ecõtra. Neq; eni eſt rõnale aliquã duritiẽ ficatã ptẽ ɔueniẽter reſolui poſſe niſi ꝓus mũdificeẜ. Corpora enim cõpacta nõ ſunt idiſpoſita euaporationi.ergo nõ ſunt reſolubilia.reſolõ enim eſt humoꝝ.afõꝝ 7°.cõmento 49°. ¶ Itaq; in curatione hui⁹ diſpõnis ita ꝓcedẽdũ eſt q̃ per totã vnã ſeptimanã applicenẜ aliq̃ de mollificãtib⁹ que dicenẜ.⁊ ſequẽti ſeptimana applicenẜ aliq̃ de reſoluentibus que tãgenẜ. Et ita ꝑmutatio fiat de reſoluẽtibus ad mollificãtia quouſq; feliciteẜ intẽta curatio . Primo itaq; diuerſa deſcribo mollificãtia:⁊ poſt illa nõnulla deſcribã reſoluẽtia. ¶ Mollificans ergo de numero debiliũ eſſet ut acciperenẜ folioꝝ violarum folioꝝ malue maioris quã Auic.noiat cubeze.⁊ vulgus noiat ipſam roſam maluã.añ.M.iiij.pingue: anatis.ʒ.j.coquanẜ in lib.50.aque uſq; ad ɔſumptionẽ tertie ꝑtis. ¶ 2m mollificatiuũ potẽtius illo eſt hoc.℞.ſeminis lini fenugreci añ.lib.j.folioꝝ ſaponarie maioris lib.5.coq̃natur in aq̃ ut ꝓus dictum eſt. ¶ 3m mollificatiuũ ⁊ melius p̃dictis eſt hoc.℞.radi.altee lib.ij.radi.enule lib.j.amboꝝ recentium coquãtur in quãtitate aque preſcripte cũ lib.iiij.ſape. ¶ 4m mollificatiuũ ⁊ oĩbus p̃dictis potẽtius eſt hoc.℞.g̃noꝝ ſiſami lib.ij.medulle cruris boũ antiquoꝝ.ʒ.iiij.bdellij mollis ⁊ ſubalbidi.ʒ.ij.coquanẜ in lib.50.aque uel ro.vini dulcis uſq; ad ɔſumptionẽ tertie ꝑtis. ¶ 5m mollificatiuum eſt emplm de mucillaginib⁹ maioris deſcriptionis ⁊ ꝓprie inuẽtum a Meſue in antidotario diſtinctione penultima. ¶ 6m mollificatiuũ ⁊ potẽtius oĩbus p̃dictis eſt poſitum ab Haliabate 8° practice, cap̃ penul.ſm hunc modum.℞.ſe.

Mumi ⁊ lini aā.lib.j.helbe.i.eſt fenugrecū lib.ſ.terant̄ oīa ⁊ coquant̄ cū vna pingui cauda arietis minutim inciſa.⁊ in hac decoctione ſepe in die infundant̄ manus patiētis. Intelligo aūt per caudam arietis ꝓprie de roma.talia enim aīalia hnt caudam ualde magnā ⁊ pinguē:cuius pinguedo q̄ſi ſupmum obtinet in mollificādo. Et memora ꝙ hoc ultimū mollificatiuum cū quarto ꝑcedente multū excellēter conferre vidi in diſpoſitione ꝯſimili. quodcūqꝫ ergo hoꝝ eligatur ipſoꝝ decoctio mediocriter calida accipiat̄:⁊ in ipſam quater uel qnque vicibus in die manus uſqꝫ ad medium brachium infuſa teneatur plana tamē appodiata ſuper fundo concheligneę ⁊ nullo modo pendens ad infra.

Poſtq̄ꝫ ergo manus fuerit ab īfuſione extracta ⁊ decēter exiccata inūgat̄ aliq̄ triū vnctionum ſequētiū mediocri caliditate calefactaꝝ.⁊ poſtq̄ꝫ puncta fuerit manus tūc ueſtiat̄ lana ſuccida bñ carpinata calefacta.aut ſaltē coopiat̄ leui pelle vulturis decēter elaborata. ¶ Sunt aūt p̄dicta mollificatiua tria. quoꝝ p̄mū eſt famoſum ⁊ auctēticū ab oībus.ſ.pinguedo ſeparata ab itegra vulpe per decoctionē in aq̄. ¶ 2m mollificatiuū eſt potēs piguedo dabeon: de qua hētur 12° tertij.in cura doloꝝ iūcturarū dunfectarū. Eſt aūt dabeon vulpis ſylueſtris quā italici taſſuꝫ uocāt:cuius pinguedo magnifice lenitiua eſt. ¶ 3m mollificatiuuꝫ potens eſt ut accipiatur butyri recentis.℥.j.pinguedinis anatis ⁊ ꝓprie femine coquant̄ ⁊ diſſoluantur in lib.iij.lactis iuuēce uſqꝫ ad conſumptionem tertie ptis. In hac ergo materia mediocri caliditate calida īfundatur lana ſuccida ex qua totum membrum coopiatur ⁊ ligetur.

Poſtquā aūt predictoꝝ mollificatiuoꝝ applicatio fuerit ꝯdecēter facta tūc trāſeundū eſt ad reſolutiua que cū hoc ſunt mollificatiua ſicut ⁊ p̄dicta mollificatiua nō euacuant̄ a reſolutione. ¶ De famoſis ḡ reſolutiuis auctēticis ⁊ exptis eſt ceroti dyapēte qđ lenit duritiē ⁊ nodoſitatē neruoꝝ ⁊ articuloꝝ. ¶ 2m reſolutiuū fortius predicto eſt ceroti alexādrinum deſcriptione 2°.que ambo leguntur a Meſue diſtictione penultima. ¶ 3m reſoluēs predictis fortius eſt emplm de mucillaginib⁹ dyaqlon noiatuꝫ deſcriptione minori ſua ut ſupra.⁊ ꝓprie cōfortatū cum ſubſcripta ꝓportione armoniaci molioris. ¶ 4m reſolutiuū ingenioſe inuētū eſt ſuffumigatio cū lapide marchaſite per hūc modum fiēda.accipiat̄ fruſtuꝫ magnū lapidis marchaſite ⁊ eſt lapis molaris rubeus cū quo ferramēta acuunt̄. calefiat ḡ uehemēter in igne ⁊ tūc mēbrū nudum ſup alio lapide ſituet̄ adeo diſtāter ꝙ nō ledant̄ ab igne. Accipiat̄ ergo vini albi uetuſtiſſimi lib.j.aceti acuti lib.ſ.⁊ lēta diſtillatiōe ⁊ paulatine ſup ignitū lapidē effundat̄:ita ut uapor inde eleuatus in manū recipiat̄ circūqꝫqꝫ inuolutā ⁊ coopertā pāno groſſo per pedalē mēſuram a manu diſtante. Si bñ ꝯſideras mirabile fuit hoc ingeniū ſapiētum.a tali eniꝫ caliditate ⁊ actuali ⁊ potētiali etiā acuti calidis ⁊ ptiū acutarū aceti uehemens fit impreſſio caliditatis in mēbrū induratū ⁊ acetū inter reliquos liquores ꝑter oppob.eſt ſubſtantie leutomeri.i.penetratiue magis.q̄re potēter agit in mēbrū rarefaciēdo ipm lenīēdo incidēdo ⁊ reſoluēdo.ad qđ excellēter adiuuat vigoratio caliditatis in uapore illo que fit ꝓpter reflexionē uaporis a panno ſuperueniētem. ¶ Et nota ꝙ hoc ingeniū in apoſtemate ſephiretico ⁊ nodoſitatibus iuncturarum ſolēniter me iuuit. ¶ 5m reſolutiuū ⁊ ꝓpe de ſimplicib⁹ ⁊ per me exptum eſt ut accipiat̄ ſaponitica maior uel ſaponaria dicta.⁊ eſt planta a terra eleuata per mēſuram fere brachij:cuius ſtipes nodoſus eſt ⁊ ecōtra:folia hns ſolida ⁊ denſa viridia ab albedine refracta ⁊ florē ꝓducit arcuatum in ſupiori parte colore rubeo claro ab albedine refracto:⁊ ſuauiter aromaticum. Cuius folia ſi ꝯfricent̄ pingui humiditate leniunt mēbra lenitione cōſimili ſaponi.⁊ ꝓpter hoc ſaponitica plāta dicta eſt ⁊ credidit famoſus pegrinoꝝ noium expoſitor medicinaliuꝫ Simon ianuēſis ipſam eſſe ſpēm arthanite.lꝫ ego inueniam diſcordiā inter ipſum ⁊ Dya. quē ſepe allegat. ⁊ tu lege ibidē.

qualitercūqꝫ ſigit̄ intelligas experientia lōga inotuit mihi ꝙ ſi cōterat̄ hec planta ⁊ exp̄mat̄ ſuccus in quē acetū calidum infundat̄ lana ⁊ applicet̄ mēbris induratis multum mirifice mollificādo aufert ⁊ reſoluēdo. ¶ 6m reſolutiuum ⁊ potēs eſt ſuccus marelle uel mēcarie maioris eodē modo applicatus:⁊ eſt plāta quā Auic.2° cañ.noiat ucuen. Hec mihi vidētur ſufficere ſatis pro cōplemēto intentionis p̄me.

Jam aūt opꝫ puenire ad intentionē ſcđaꝫ in qua ꝯſiſtit curatio hui⁹ diſpōnis ingēter.ſ.ad aptionē viaruꝫ per q̄s ſpūs motiuus cōuenienter penetrare poſſit ad membrū. ¶ Silr etiā ad aptionē poroꝝ neruoꝝ ⁊ mēbroꝝ mot⁹: necnō ⁊ ad aptionē viarū per q̄s nutrimētum penetrare poſſit ad mēbrum:q̄re opꝫ eligē inſtrā apitiua originis neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ. ¶ Silr opꝫ apire arterias per q̄s vitalis ſpiritus cōuenienter mēbra calefactiuus penetrare poſſit:ſicut etiam opꝫ aptas efficere uenas:ita ut mā nutricationis in ꝯueniēti quātitate recipiat̄ in mēbro. ¶ De numero ergo coꝝ que apiunt oppilationes neruoꝝ de interius exhibitis ⁊ ſimplicibus p̄mū eſt ciclamen:⁊ eſt malum terre:ab ytalicis noiatus panis porcinus:cuius aq̄ ſublimationis oēs oppilationes tā arteriaꝝ q̄ꝫ uenarum ⁊ cerebri ⁊ colatorij eius ⁊ neruoruꝫ apit:⁊ fricatio cum pul.eius facta cū fece olei lilioꝝ alboruꝫ oēs nodoſitates ⁊ duritiēs a membris aufert. ¶ 2a medicina de exptis ad hāc intētionem eſt frequens reiterata inunctio mēbroꝝ cōpactoꝝ ⁊ oppilatoꝝ cuꝫ puluē piretri bullito cuꝫ oleo:de quo dixit Serapio in aggregatore cap̄ de machiteral.i.de piretro.cōfert amiſſioni ſenſus ⁊ motus.⁊ poſuit hoc uerbuꝫ auc.de ſimplici medicina. Dya. ůo 3° ſimpliciū de ipſo dixit.ꝙ iuuamētuꝫ eius in hoc eſt maximum:⁊ eſt planta ca.⁊ ſic.in 3°.lꝫ quidā audaces nō bñ intuētes crediderūt ipſam eſſe fri.⁊ accidit eis hic error: qm̄ ipſa eſt ſtupefactiua. vñ Auic.2° cañ.cap̄ 2°.de carton qđ eſt.decretū ꝙ eſt piretrū ⁊ ipm eſt ſtupefactiuum. Soleo aūt accipe olei oliuaruꝫ antiqui lib.ſ.pul.piretri.℥.j.terant̄ diu in mortario.deinde lēto igne bulliāt uſqꝫ ad cōſumptionē tertie ptis. ¶ 3m medicamen utiliſſimum ad leniēdum neruos induratos ⁊ apiendū eos eſt galbanū:qđ eſt gūmi cal.in 2° ⁊ exiccatiuum in tertio. Cuius vtus eſt lenitiua ⁊ reſolutiua carminatiua uētoſitatū: ut 2° cañ.in arcola opationū ⁊ ꝓprietatū:⁊ cōfert lattitudini ⁊ alcuſeſ:⁊ ſpaſmo lacertoꝝ. Diſſoluo autē ego.℥.ſ.galbani cum oleo antiquo iā dicto. Oleū eniꝫ antiquū eſt ita diſſolutiuus ſicut recens eſt doloꝝ mitigatiuum.9° de ingenio ſanitatis.cap̄ 3° ſm vnā cōputationem. ¶ 4a medicina ad hanc cōputationem eſt dibich glādiū:⁊ eſt viſcus quercinus quē ſm Auic.calidum eſt in fine tertij:⁊ ſiccum in p̄.lꝫ Serap̄.poſuerit ipm precise in 2°. Et dixit Auic.de eo ꝙ diſſoluat̄ cum eq̄li portione ſui reſine ⁊ cere.exēpli grā oium aā.℥.j.⁊ confricent̄ ex eo mēbra egrotatiua.reſoluit enim ⁊ lenit oēm duriciem in iuncturis:⁊ extrahit humiditates a ꝓfundo cum violētia:nō tm̄ groſſas ſed etiā ſubtiles. ¶ 5a medicina optime lenitionis ⁊ reſolutionis eſt bdelium:qđ eſt gūmi palmaruꝫ ſylueſtrium triplex inuētum ab auctoribus.ſ.mechinum iudaicum ⁊ ſiculum.mechinum ůo ponunt oēs fere frigide cōplexionis ⁊ ſicce:nō exp̄mentes tñ gradum.iudaicum ůo poſuit Auic.cap̄ in fine p̄mi.⁊ de gradu ſiccitatis ei⁹ tacuit. Siculum ůo bdelium poſuit ſiccius oib⁹ alijs. Serapio ůo audacter poſuit ipm cal.⁊ ſic.in ſcđo.qcqđ tñ ſit ipum confert ſpaſmo ⁊ duritiei neruoꝝ:⁊ ꝯgelationi:⁊ ꝓprie coctum cum oleo:ut ꝑus dictum eſt. Attēdat tñ opator ꝙ nō accipiat bdelium antiquum:qm̄ ipſum ꝑuatur lenitione. vnde ſcđo cañ. inqt Auic.qm̄ cum ipſum antiquat̄ egredit̄ de lenificatiōe ad exiccationem:quoniā tempus exiccat ipſum. ¶ Preter hec aūt ſimplicia medicamina tria cōpoſita magnifice utilitatis ad hāc intentionē ſubiungo.quoꝝ p̄mum eſt cōpoſitū Raſis.mea quotidiana experientia multotiens uerificatum poſitum ab eo in diuiſionib⁹.4.cap̄. ꝓpe finē. cuius deſcriptio p me rectificata eſt p hūc modū. ℞.fenug. amigdalarū ama.armoniaci bdelij olei lilioꝝ alb.lento igne bulliant oia

vſqʒ ad formã vnguẽti deducta. Intelligo aũt ego amigdalas amaras oleũ ipſarum: ⁊ aliqñ loco olei poſui gummi ipſarum. ¶ 2m cõpoſitum eodẽ loco acceptũ penultimo cap. ℞. cere citrine olei de lilio adipis anatis ⁊ gallie medulle cruris vacce. añ. ℥. j. mucillaginis ſe. lini. ℥. ij. lento igne coquant ⁊ diſſoluant ſimul ⁊ fiat vnguẽtũ. Et nota ꝙ poſui cerã citrinam: qm̃ ipſa eſt maioris lenitionis ⁊ reſolutionis ꝙ̃ cera alba que ꝓpolcos noiatur. ¶ Ultimũ cõpoſitum eſt de meis ⁊ meo iudicio ꝑdictis efficacius ⁊ eſt hoc. ℞. armoniaci galbani bdelij pinguioris. añ. ℥. j. oppoponacis. ℥. ſ. fecis olei irini fecis olei liliorum al. pinguedinis taſſi anatis medulle crurium boum. añ. ℥. ſ. reſine electe. ʒ. vj. croci. ʒ. j. cere citrine. ʒ. j. ſ. diſſoluantur gumme cum aceto forti: deinde coquant ſimul lẽto igne pteter crocũ qui poni debet in fine coctionis. Cũ ergo oia cocta fuerint lẽto igne bulliãt in lib. j. ſucci vel mucillaginis fenugreci. vel in lib. ſ. ſucci vel mucillaginis granorum ſiſami vſqʒ ad ↄſumptionem. excellenter enim leniendo reſoluit oẽm materiam cõpactam in iuncturis: ⁊ vbiqʒ corporis. Cum ergo hec fuerint ſcõa ſeptimana approximata ſup mẽbro: tunc fiat reuolutio de his reſoluentibus ad lenientia deſcripta ut iam dictum eſt.

At uero iterũ ſi volueris apire oppilationes arteriaꝝ ⁊ venarũ ut recipiat uberius in mẽbro ſpũs vitalis ⁊ ſanguis cõgruus pro nutritione mẽbri: tria ſunt ſolẽnia apientia. ¶ Quoꝝ pmũ eſt: ut accipiat notabilis quãtitas ſucci hypoſelini: ⁊ eſt apiũ ſylueſtre: lʒ eque bñ valeat ut apiũ domeſticũ. ¶ 2m per me exptum eſt frequẽs mediocris cũ inunctione olei nardini: cuius laudes ingentes quere ab auctoribus hic ꝓpter breuitatem non poſitas. ¶ 3m apiens ⁊ potẽter attrahẽs nutrimẽtum ad omne mẽbrum maraſmatum ⁊ cõſumptũ eſt emplaſtratio mẽbri cũ pice mediocriter bullita: cuius laudes a Gal. quere 9° de ſimplici medicina. cap de impinguãdis mẽbris cõſumptis ⁊ vniuẽr oẽs auctores in hoc ſunt ↄcordes. ¶ Ego aũt dulcius pcedẽs ſoleo frequẽter facẽ inungi mẽbrũ cũ oleo calido ſublimatiõis picis: ⁊ inueni in eo iuuamẽtum excellẽs: ut pauloante appuit in Coradino. cuius totũ crus a genu īferius vſqʒ ad plãtas pedis ↄſumptũ erat ⁊ induratũ: ⁊ fuit reductũ ad notabilẽ ↄualeſcentiã. Ita ꝙ fuit ⁊ eſt potẽs ad ꝑgreſſiuũ motũ: ut manifeſtũ eſt. ¶ Taceo hic fricationes pãnoꝝ calidoꝝ: applicatiões euaporationũ cum aq̃ calida mẽbris applicatarum: ventoſarum in fine ſcarificatione mediocriter attrahẽtium applicationem ⁊ alia his ſimilia que ſunt oibus nota.

¶ De regimine per ſex res non nãles. Cap. III.

SUpereſt aũt nũc trãſire ad regimen per res nõ nãles eligendũ. ¶ Itaqʒ mẽbrũ ſuũ cuſtodire debet ab aere frigido: ab oi humiditate aduẽtitia ⁊ ſupflua: ⁊ ab aque effuſione vel cõtactu: ⁊ ipm cirotecis bñ calefacientibus coopertum tenere. ¶ De ſcõa re nõ nãli caueat ciberia ⁊ potus oẽs neruis nociuos: de quoꝝ caueat comedẽ hercã que oino oi neruoſo mẽbro eſt nociua: ⁊ effugiat uſum azimi panis ⁊ valde cocti: ⁊ cibos oẽs paſtiles: ⁊ piſces viſcoſos: ⁊ ciberia oia vehemẽter exiccãtia ut ſalſa. vel cũ multis aromatib9 cõdita. Et ſpãliter dimittat oium leguminũ uſum. ¶ Et vinũ eius ſit album colore: ſubſtãtia ſubtile ⁊ bene clarificatum: potentia do minus ꝙ̃ mediocre: aut ſi fumoſum fuerit frangatur cum aqua precocta: ⁊ ꝓprie de ciſterna. ¶ Exercitiũ nõ eſt cõueniens ⁊ ꝓprie magnum ⁊ longum ne ponat mãs in motu fluxus ad mẽbrum. leuis tñ fricatio ab humero vſqʒ ad raſetã inferius trahẽdo ↄueniens eſt. Si do exercitiũ toti corpori adminiſtret nullũ eſt ei ↄuenientius ꝙ̃ motus progreſſiuus ſatis lẽte factus. ¶ Et de his que motui attinent caueat oẽm ſtricturã vel cõpreſſionẽ vel grauitatẽ ſup membro cadẽtẽ ut nõ fiat phibitio trãſit9 nutrimẽti ⁊ ſpũs ad mẽbrum. ¶ Siliẽr in mõ cibationis ſue caueat a repletione ciboꝝ magna ne calorẽ nãlem per modũ alicuius ſuffocationis debilitet: ſed ↄueniẽtius eſt ei ptius comedẽ ꝙ̃ appetit9 expetet.

¶ Pro accitibus do aie caueat oia que vehementi agitatione poſſunt facere fluxum humoꝝ ad membra. ¶ De ultima do re non nãli oino recedat a dormitione mediocri. ad augmẽtũ enim eius cõuenientius eſt ei ꝙ̃ in vigilijs augmẽtum efficẽ. qm̃ in ſomno melior fit digeſtio vniuẽſis ⁊ pticularis ⁊ nutrimẽtum amplioris quãtitatis ad mẽbra macreſcẽta effundi põt tpe dormitionis ꝙ̃ vigiliaꝝ. ſicut eni per ſomni applicationẽ fit inati caloris reciprocatio de exterius ad intra. Ita ecõtra fit coꝝ de intus ad extra per vigilias expanſio. Nõ ergo eque bene nutriret mẽbrum deficiente caloris nãlis ↄuenienti applicatione ad delegandũ: apponendũ: vniendum: ⁊ aſſimilandũ membrũ nutrimentum ⁊c̃.

Conſilium. 252.

De ſeptem malis diſpoſitionibus ab eadem tamẽ cauſa dependentibus. videlicet. ¶ De ſtupore in extremitatibus digitorum manus. ¶ De tremore illius manus ⁊ totius brachij. ¶ De motu ſpaſmoſo brachij ⁊ dextre partis capitis. ¶ De ablatione ſermonis remanente tamẽ voce. ¶ De ablatione operationum ſenſuum interiorum. ¶ De tuſſi moleſta cum multitudine ſputi groſſi. ¶ De dolore circa regionem vmbilici ſepe eueniente. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap. I.

DIſpoſitio huius nobilis mĩ de egritudinib9 ⁊ accitibus cõplicata eſt. quoꝝ quodlibet maxima cõſideratione indiget. ¶ Primũ eſt ſtupor in extremitatib9 digitoꝝ manus dextre. ¶ 2m eſt tremor illius ⁊ totius brachij vſqʒ ad caput. ¶ 3m eſt ſpaſmoſus motus totius brachij ⁊ dextre ptis capitis. ¶ 4m eſt ablatio ſermonis voce tamen adhuc remanente. ¶ 5m eſt ablatio opationum ſenſuum interioꝝ oium poſt illum motũ ſpaſmoſum. ¶ 6m eſt tuſſis moleſta cũ multitudine ſputi groſſi viſcoſi mali cũ labore expulſi. ¶ 7m eſt dolor circa regionem vmbilici ſepe eueniẽs vſqʒ ad inguina extenſus: ⁊ ſupioribus etiã partibus vſqʒ pectus colcatus. ¶ Alia do iterũ accitia quedã eueniunt: de quib9 non debet eſſe magna ſollicitudo. ¶ Et qr oia prefata accitia difficilia ſunt ⁊ ſuſpecta non eſt poſſibile bene ↄſulere niſi ipſoꝝ aliquod fundamẽtum theorice inueſtiget: ex quo modus curationis clarius elicief ⁊ ſalubrius.

Videt aũt ex narratis oium hoꝝ accitium cauſam pncipalẽ eſſe malã cõplexionẽ cerebri frigidã ⁊ humidã cũ mã flegmatica lubrica ſanie ⁊ aquoſa deſcẽdente a cerebro per nucham que oppilat vias noni paris neruoꝝ a nucha orientiũ per quos dat ſenſus manibus. vnde cũ oppilatione incõpleta vias illas claudat adhuc aliq̃ pars ſenſibiliũ ſpũum trãſit: q̃re ſaluat ſenſatio aliquantu. Si enĩ mã cõplete oppilaret a manibus ſenſatio totaliẽr auferretur. ¶ Adhuc etiã hec mã vias octaui paris neruoꝝ a nucha venientiũ ſemicõplete claudit. q̃re adhuc ſaluatur motus lʒ exiguus. per eos enim neruos motus manibus dat: ſicut per ꝑdictos ſenſus: ut pma pmi. doctrina pma. ſumma tertia. ⁊ pmo Almanſ. q̃rto cap colligendum. ¶ Hoc igit accñs non parum ſuſpectum eſt: qr cauſa eſt in cerebro qr ad ipm ſequitur tremor ⁊ ſpaſmus: q̃re neceſſitat epilepſiam aut apoplexiam: ut ſcõa tertij. cap 9° colligẽdum. ¶ Tremor aũt qui eſt 2m accñs accidit ꝓpter debilitatẽ dtutis ſuſtentatiue neruorum ⁊ multitudinẽ materierũ grauitãtium. vñ ptim vincit mã a mã. ptim aũt mã a dtute. vñ accidit pilitas quaſi pugne inter ſuſtentãtem nãm ⁊ grauitãtem mãm: lʒ in pugna finaliter vſqʒ nũc obtinuerit dtus ſm narrata. Nõ enim pſeuerauit tremor ximo alioꝝ accitium ſemp remotione euenuit. de ipſo tñ nõ leuiter dubitandũ eſt. Nam ſi fixus fieret ſignificaret magnã frigiditatẽ in neruis ⁊ ſpiritibus: ⁊ talis in ſenib9 medicamine nõ remouet. 1° tertij. 5° cap colligendũ. ¶ Ceterum huius viri calidũ ⁊ acutũ eſſe multis coibus facile ꝑſuaderi poſſet: ſed ipſe eger tactu manifeſte pcipit ſe ſe dignem

caliditatē: ⁊ mordicationē: ⁊ nocumentum etiā ex uſu calidorum. cuius quidem regimē minus difficile foret niſi tpis longitudo ⁊ mala diſpō cōplexionalis: imo ⁊ cōpoſitionalis pectoris que ex deſcēſu m̄ae ad ipſum acquiſita eſt obuiarent.
¶ M̄a ergo illa ſubtilis lubrificatiua que fluxit ad pect⁹. ibidem ſtrā mollificat pāniculos ⁊ ligamēta pectoris: ⁊ ſm multas ptes in uētoſitatē cōuerſa cauſa fuit arcuationis coſtarū ⁊ gibboſitatis earum. Ipſa etiam m̄a ibidē tpis diuturnitate ſpiſſior facta pulmoni oys fragmati immerſa nocumentū in anhelitu continuum ⁊ manifeſtum facit.

Ex qbus clare ſatis regimē huius nobilis eliči põt qđ duas pncipales intētiones includit.
¶ Prima qdē eſt m̄am a cerebro ꝯtinue fluētē abſcindere.
¶ 2ᵒ vō nocumēto anhelitus ⁊ pectori puidere. ¶ Et utraq3 qdē intētio duplici regimine cōpleri debet. ſ. nō nālium ⁊ medicinali. regimē aūt nō nāliū p rectificandum eſt.

¶ De cura per ſex res non nāles. Cap. iij

EUitet itaq3 ſtationē in aere frigido multū nebuloſo uētoſo ⁊ humido. Euitet ſtationes ⁊ cameras: locis humidis fontib⁹ ⁊ fluuijs ꝓximas. ſilr etiā ſeptētrioni ⁊ meridiei directas. Fugiat etiā aerē extenſiue cal. ⁊ ſic. Et in ſūma aer ⁊ domus tēperati q̄tū eſt poſſibile in q̄litatibus eligant. ſz enim rōnali iudicio ex canone curationis ei⁹ ⁊ ꝯſeruationis ad frigiditatē iclinat⁹ eligi deberet: attamē tñ debilitas cerebri ⁊ pectoris diſponit ad pati a cuiuſlibet q̄litatis exceſſu. Si tñ ad aliquā extremitatē iclinari opʒ ſecurius eſt ad cal. ⁊ ſic. aliquantū trāſire q̄ ad oppoſitas. ¶ De anni pis vō aeri caput ſuū mediocriter infulis ⁊ birretis in nocte cuſtodiat. pelles igitˀ de uario inter alias meliores erūt. birreta etiā leuis pāno ex grana tincto fieri debēt. ueſtes aūt oēs collū ⁊ pect⁹ ſtrigētes ne anhelitui noceāt etiā ſuo tpe frigore diligēter ⁊ humiditate teneant. ¶ In ſōno aūt nocturno tps notabile ponat. per hūc eniʒ digō in cerebro melior efficitˀ ⁊ humectatio aliquāta acqritˀ. Uigilie ſz exiccādo ꝯuenirēt: qr tñ debilitatē augent ſpūs ꝯſumūt ⁊ aiales v̄tutes extermināt nō ꝯueniūt. Sōnū aūt diurnū quantum eſt poſſibile euitare opʒ. qñq3 tñ ꝓpter vigilias nocturnas: ⁊ grā reſtaurandi v̄tutes cōcedi põt: ⁊ tūc ſit a prādio diſtāter p duas horas. ¶ Et dormiēs ſedeat ſup cathedra eleuato capite ⁊ nō flexo ſuper anteriori uel poſteriori pte: ſed ſup laterib⁹ ⁊ neq3 ſpatiuʒ hore medie vnius aliquo modo ptranſeat. ¶ Exercitiū autem ad materierū ꝯſumptionē in hoc caſu ꝯueniens eſſet: tñ propter v̄tutis debilitatē exercitia fortia euitāda ſunt. ⁊ tēperatum itaq3 fieri opʒ exercitiū. ipm enim calorē innatū excitat: v̄tutes roborat: ſupfluitates ad regiones ꝯuenientes ipellit: ⁊ ad ꝯſumptionē facit reſidui. taū igitˀ exercitetur leuiter ambulādo: ut eques uel pedeſter ne mēbra grauent. Ita ut q̄ſi ſudor ꝓuocet: deinde quieſcat. ¶ Hora exercitio cōueniētior eſt cū cibum a ſtomacho deſcēdiſſe cognouerit. reliquū aūt in quiete tps expēdat. ¶ Loco tamē exercitij dū fieri nō põt fricationes ualde ꝯueniunt ⁊ fiāt ante cibū per duas horas cū manib⁹ uel pānis calidis mediocriter fricādo ⁊ incipiendo a genu uſq3 ad cauillas pedū. Deinde a radice coxarum uſq3 ad genua. 3ᵒ a loco cinguli uſq3 ad nates. 4ᵒ ab humeris uſq3 ad caudā fricationibus menſura ſit uſq3 ad mēbrorum rubificationem manifeſtā. ¶ Inanitionē aūt ſtomachi multā ⁊ longam euitare opʒ ne epar ⁊ ſtomachus in flegmate neceſſitatē addāt in corde ⁊ anhelitus anguſtiam faciant: ⁊ caput nimiū euaporādo repleāt ⁊ inflāment. talis eniʒ abſtinētia in frigida cauſa cōueniret magis nō ꝓpter hoc tñ magnā reſolutionē ſtōchi ⁊ totius credat eſſe ꝓficuā. Comedat igitˀ q̄tū ſibi ſatiſfacē ad vitā ⁊ robur v̄tutis ꝑapit. Si tñ ad exceſſum inclinare debet minus malū eſſet modicum in cibis minorādo pcedē q̄ augē. ¶ Si tñ qñq3 ſtōci repletionē: ⁊ totius uētris ꝑciperet ad minus euacuationē ꝓuideat cū hoc cliſteri. ℞. folior̄ malue mercurialis ⁊ violarum. aā. M. j. fenug. ſe. ſiamitrao. altee. aā. M. ſ. oia coquant iuxta ꝯſuetudinē. ⁊ huius decoc. ℞. cyathos. iij. in eſtate olei vio. ℥ iij. ſuc. ro. ℥. ſ. caſſiefi. ℥. ſ. ſalis. ʒ. iij. vitellū vnuʒ oui: ⁊ fiat cliſtere. In hyeme vō. ℞. olei amigdalarū dul. ℥. iij. benedicte: lare. aā. ʒ. ij. caſſiefi. ℥. ſ. miſce. ¶ Ad mundificationem vō ſuperioris uētris ⁊ diuerſionē a capite in hyeme ꝯueniunt pillule de iera Gal. ſumēdo ex eis. ij. uel. iij. bis in ſeptimana uel ſemel. Uel accipiēdo pillarū iſtarum q̄rū magis placet vnaʒ per mediā horā añ cenā in ſeptimana bis. ℞. aloes ſuccotrini. ℥. j. īfundatˀ per dies octo in aq̄ violarū: deīde ſoli exiccetˀ: ⁊ addatˀ ſandalor̄ ro. ʒ. j. maſtices. ʒ. ſ. ⁊ fiāt pillule. vj. pro q̄libet. ʒ. ¶ De accidētibus aie cōtrādi ſunt exceſſus oēs. oē igitˀ qđ ſpūs mediocriter mouet ⁊ dilatat ⁊ accēdat ꝯueniens eſt que vō ſpūs ⁊ calorē repente mouent trahūt ⁊ ſepultos tenēt ei diſconuenidt. q̄re ſupflua letitia riſus: triſtitia: ſollicitudo: ⁊ ira: dolor ⁊ ſimilia fugiant. ¶ Coitus aūt uſus huic diſpoſitioni magnifice nocet. ꝯcedit ergo rariſſime ⁊ ad plus in ſeptimana ſemel: ⁊ maxime cū ſtomachus iam digeſſerit: ⁊ corpus poſt ſomnum robuſtum ſatis percipietˀ. hora tamē qua m̄a exuberanter fluit ⁊ aſmatis inſtantia uehemētiſſime moleſta oino a coitu deſiſtendum eſt.

In cibis aūt diligēter attēdē opʒ. que eniʒ forsan capiti ꝯferrent: pectori vō multū nociua forent: q̄re abſtineat ab oibus uētoſis ⁊ euaporabilib⁹: ⁊ maxime calidis ualde ⁊ frigidis: ut a melle: lacte: leguminib⁹ fructib⁹ corruptibilib⁹: ut ceraſis: auellanis: piris: nucib⁹: abſtineat etiā ab acutis: ut pipe: croco: çinçibē: aloe: cepe: porris: eruca: ſinapi: ⁊ ſil' bus. ¶ Abſtineat etiā a viſcoſis ⁊ paſtilib⁹ piſcib⁹: aialiū pedib⁹: uētrib⁹: ⁊ capitib⁹. Caueat etiā oino a ſale ⁊ a ſalſis cibis. Euitet etiā acris aceti ⁊ acetoſor̄ frequētē uſum. ¶ Comedat ḡ panē bñ fermētatū pluſq̄ cois fermētū recipiētem. Bracetellos aūt ⁊ laganas ⁊ placētas ⁊ ſilia dimittat. Et ſi aliqñ uteretˀ placētis cū penidiis preparatis ſumme cōferret. ¶ Carnib⁹ utatˀ pullinis: vitulinis: hedinis: caſtrati iuuenis ⁊ agni annualis: leporinis: capolinis: ⁊ auiū minutarum: faſiant: pdicis: anatinis vō utatˀ raro: ⁊ magis ꝯueniūt elixe q̄ aſſate: ſz qñq3 ſemielixe per aſſationē cōplete cocte ſine lardellis approbent. ¶ De herbis conueniūt blete: borago: bugloſ. magis ſpinacie: lactuce malue frequenter in cibo cocte: atriplices: ⁊ portulace cum bono brodio. cucur. bene ꝑparate. caulid vō brodiū cum bonis carnibus optimuʒ eſt. Cicerum ru. brodiū ſepe laudo: ⁊ granū qñq3 qr pulmonē confortat. Olera vō calida: ut ſaluia: roſmarinus: ſerpillum: mētha: petroſilinū: ruta: abrotanuʒ. ¶ De fructib⁹ vō euitētur nuces: caſtanee: pira: poma: ceraſa nō dura ⁊ pauca qñq3 donentˀ. ficus etiā recētes comedantˀ. Silr pepones dulces ⁊ angurie tēperato uſu. Amigdale etiam recētes ⁊ ſicce: ⁊ vue paſſe maiores ⁊ minores ꝑter cibibum. vue etiā recentes ⁊ dulces cōueniant ante cibum. Perſica vō accipiantˀ ⁊ ante cibū ſemp melius: ſz ſi qñq3 accipiantˀ poſt nō eſſet error magnus. Pruna etiā bene matura in mane per tres horas ante prādium ſumpta placēt. ſimiliter granata dul. laudantˀ: muſa nullo modo fugiantˀ. Dactyli vō: qr m̄am ingroſſant ⁊ pectori ꝯferunt ſunt laudati. ⁊ ſilr grana pauca cū aq̄ calida bñ cocta: piſtachie etiā bone ſunt. Et iuiube bñ mature ⁊ mora etiam. Citonia etiam poſt cibū cocta ſunt bona: cruda vō nullo modo. Sorbe vō ⁊ meſpile poſt cibum rōnali iudicio ꝯueniant capiti: ſed qr pectori nocent dimittantˀ. Citrum vō arācia ⁊ fructus: ⁊ olera oia acria fugiantˀ. raphanū fungos euitet. ¶ Sapores oēs agreſta ⁊ aceto cōditos in qbus dulcedo vicat interdū approbo. Cappares aūt ⁊ oliuas ⁊ reliq̄ ſalſa cōdita vitupo. Napos aūt ⁊ rapas laudo qñq3 in ferculis ⁊ in igne coctas ⁊ cōditas ſicut ꝑparari ſolēt. ¶ Oua aūt: qr pectori: tuſſi ⁊ raucedini nocēs: ⁊ caliditate cōuenientia ſūt maxime ſorbilia: ⁊ in aq̄ cum cortice cocta. cor̄ tamē uſus euitari debet qñ accipiuntˀ medicine calide: nec a ſtōcho fuerit depoſite. corrūpuntˀ enim de facili ab eis ⁊ euaporant capiti ¶ Lac vō qr ꝯfert tuſſi ⁊ extenuationi ꝓpe capud ⁊ aſinīnus vī ꝯueniēs: qr tñ uſr nocet hñtibus capita debilia ſm Auic.

ideo nõ fit ei uſus ⁊ maxie frequẽs.ↄfert aũt ſi accipiᷓ pectori magis ꝙ ſtõcbo ⁊ capiti.Caſeus aũt nõ ualde antiqu° frãgibilis nõ ſalſus poſt cibũ qñqʒ acceptus cõuenire videtur. ¶ Mel aũt ⁊ ſi medicina pectorals optis ponaᷓ eſſe: qꝛ tñ capiti nõ vĩeẽ ↄueniẽs dimittaᷓ.ipſi°eni comeſtio facit poſ. ſidẽ ablationẽ rõnis ſubito. ¶ Aq̃ vͦ mellis maxime in byeme bñ placet mibi:⁊ maxie ſi fieret ex decẽ ptib° aque: ⁊ vna mellis uſqʒ ad ↄſumptionẽ tertie ptis ⁊ loco vini. ¶ Zuccarũ aũt uſr ſibi ↄuenire põt:uerũm ſi aſſumiᷓ maxime ↄpite ſiti ⁊ cũ amaritudine oris nõ ↄfert:⁊ ꝓpe qñ ſtõcbus cbolᷓcus eſſet plenus.ipm eni ledit ꝓpterea qꝛ ad cbolerã cõuertiᷓ. 2° cañ. ¶ De cõfectionib° laudaᷓ ↄfectio de pineis: de fiſticis: de amigdalis penidiõ.marçapan ⁊ coriandrum preparatũ: pauco ꝫuc.cõfectum ⁊ ꝓpe poſt cibũ acceptum. ꝓbibet eniʒ uapores cbolericos ⁊ flegmaticos caput aſcẽdere.2° cañ.

De vino

De vino vͦ eligaᷓ vinũ albũ dulce aromaticũ ſubtile:mediocre in fortitudine:qđ cũ aq̃ cõtrariũ cõuenientius eſt.⁊ ſit aq̃ clara:ſubtilis:leuis:cruda:⁊ ſi non babeᷓ bona coquaᷓ ſimplr. Laudarẽ aũt maxime ut cũ granis maſticis coquereᷓ duobus aut tribus. ¶ Aqua vͦ ordei cũ ꝫuc.al.cõuenientioꝛ eſt potus ꝙ eſſe poſſit.ſilr ⁊ iuſcula ordeacea elegãtiora ſunt in boc caſu oĩb° alijs:⁊ ꝓpe cũ penidijs. ¶ Uinum etiã ꝑfatuʒ ſit rubeũ:ſubtile ⁊ nõ turbidum: ⁊ ſi dulce inueniretᷓ nõ minus albo cõueniens eſſet ſm rõnem. boc qdẽ regimẽ nõ nãlẽ:qꝛ mãei catarriꝫãti aduerſaᷓ:⁊ pectus reſpicit ⁊ ꝗuẽ duas ꝑmiſſas itẽtiones cõplet ſi diligenter ꝑſpicias. Cõplent ſilr itẽtiones illas regimina medicinalia multa ⁊ diuerſa:iter que ꝙtũ expedit ordo poneᷓ.

¶ De cura per medicinalia. Cap.II.

Primo qdẽ itẽdaᷓ diuerſioni mãeꝝ a capite ⁊ pectore cũ fricationib° ꝓcedẽti cap̃ poſitis. ¶ Itẽ cũ ligaturis ſepe factis in mane:⁊ añ cenã ſup cauillas pedũ ⁊ brachioꝝ:⁊ ſup genua ⁊ cubitos ꝑ duos digitos. ¶ Itẽ cũ appõne uẽtoſaꝝ ſiccarũ ſup pulpis tybiarũ iternis ⁊ ſup natib° ⁊ bora eadẽ. ¶ Itẽ ſepe ablũẽdo pedes ⁊ coxas cũ aq̃ decoctionis folioꝝ ſalicis: vitis ⁊ ſaluie:⁊ maiorane uel camom. ¶ Itẽ cũ cliſterib° ꝓcedenti cap̃ poſitis ter uel q̃ter in ſeptimana bora ſua ſumptis. ¶ 2° itẽdaᷓ euacuatiõi minoratiue accipiẽdo ſemel in ſeptimana ℈.ij.baꝝ pillaꝝ. ℞.pillaꝝ de iera ſimplici.de reubarbaro.añ ℈.j.pul.violarũ.g̃.viij.fiãt pille cũ ſyrupo violaꝝ. ¶ Itẽ.℞. mãnc.ʒ.j.caſſiefiſtule extre cũ aq̃ ordei.ʒ.j.ſumanᷓ in mane. ¶ Itẽ.℞.oxyapruinis.ʒ.j.mãne.ʒ.x.accipianᷓ cum aq̃ ordei. ¶ Itẽ.℞.penidiaꝝ violaꝝ.añ.ʒ.vj.reubarbari electi.ʒ.ſ.ſucci roſ.ʒ.ij.accipianᷓ in mane. ¶ Itẽ.℞.pil.aſſaieret.℈.ij.ſandaloꝝ ru.violaꝝ.añ.g̃.vj.⁊ accipianᷓ ut ſupra. ¶ 3° itẽdaᷓ digẽſti mãerũ:⁊ pro boc.℞.ſyr.violarũ.ʒ.j.ſyr.iuiubini.ʒ.ſ. aque ordei.ʒ.iij.miſce ⁊ accipianᷓ ſex dieb°. ¶ Ali°ſy.℞.ſy. nenufaris.ʒ.j.ſy.violaꝝ.ʒ.ſ.aque ordei.ʒ.iiij.miſce.⁊ iſte melioꝛ eſſet in magno calore ⁊ vigilijs. ¶ Alius ſy.⁊ melioꝛ ſtãte fluxu:℞.ſy.de papauẽ.ʒ.j.ſy.de prunis.ʒ.ſ. aque violarũ ʒ.iij.miſce. ¶ 4° ſyr.ubi magna itẽtio eſſet ad pect°: ℞.ſyr. de ligri.ʒ.j.ſy.de prunis.ʒ.ſ.aque vngule caballine ⁊ boraginis.añ.ʒ.i.ſ.miſce. ¶ 5° ſyr.aggregans itẽtionẽ ad utrãqʒ. ℞.ſy.violarũ:de papauẽ ⁊ liq̃ritie.añ.ʒ.ſ.aque altee: capilue.⁊ violarũ.añ.ʒ.i.ſ.miſce. ¶ 6° ſy.byemali tpe cõueniẽtioꝛ ℞.ſy.de praſſio:uel de byſopo.ʒ.j.ſyru.acetoſi ſimplicis.ʒ.ſ. aque bugloſ.altee ⁊ violarum.añ.ʒ.i.miſce. Quilibet boruʒ ſyrupoꝝ accipiaᷓ ſex uel ſeptẽ vicibus per noueʒ boras poſt cenã:⁊ differaᷓ prãdiũ boris q̃tuoꝛ. ¶ Aſſumptis ſy.purgeᷓ cũ ſequẽtibus.℞.pillarũ de reubarbaro maioꝝ.ʒ.ſ.pillarũ de agarico.℈.j.pillarũ cocbiaꝝ.℈.i.tertiã ptem.fiãt ſex:⁊ accipianᷓ bora ꝑſcripta abſtinẽdo a cibo ſʒ ↄſuetudinẽ. ¶ Alie pille.℞.pillarũ aurearum.ʒ.ſ.pillarũ de agarico.℈.i. miſce. ¶ Alie pille.℞.pillarũ de iera.ʒ.ſ.pillarũ de ſarcocolla.℈.i. fiãt qnque cũ ſyrupo violaꝝ. ¶ Alia medicina.℞.aque violarũ.ʒ.i.aque betonice.ʒ.i.agarici.℈.i. reubarbari electi.ʒ.i. ſpice ꝫinꝫiberis.añ.g̃.iiij.mãnc.ʒ.i.ifundanᷓ oĩa ſimul ⁊ colenᷓ in mane:⁊ exꝓmanᷓ:⁊ colatura calᷓs bibaᷓ. ¶ Alia medicina leuioꝛ.℞.mãne.ʒ.i.ſ.ſucci ro.ʒ.ij.ſucci granatoꝝ.ʒ.ſ. aque ordei.ʒ.ij.fiat infuſio:⁊ poſt coleᷓ ⁊ accipiaᷓ. ¶ Alia medicina.℞.eluerij ſucci.ʒ.i.ſ.caſſieſi.nouiter extre cum aq̃ violarum.ʒ.j.agarici.℈.ſ.ꝫinꝫiberᷓ.ſandaloꝝ ru.añ.g̃.iij.miſce ⁊ ſumanᷓ cũ aque ordei.poſt oẽs iſtas medicinas differatur prãdium per ſex boras:⁊ qnta bora accipiat lauatiuum ſm cõſuetudinem. ¶ Rõnali cõſideratione gargariſmata in quantũ mãe in cerebro cõtentas educunt non videreᷓ bic opportuna.ſatis enim per ſe mã per palatũ deſinit:ſed inꝙtum mãs ultimate ſiccãt cõpetere poſſunt. ¶ Poſt igiᷓ purgationes gargariſma boc cbolᷓe ⁊ flegmatis a capite attractiuum bonũ eſt.℞.aque ordei bñ ꝫuccarate.ʒ.ij. ſucci ro.ʒ.j. pul.dyagridij.g̃.iij.⁊ ex eo calido facto ſtõcbo ieiuno in mane poſt aliqđ exercitiũ impleaᷓ os ⁊ gargariꝫãdo quãtũ teneri põt cũ eo opus fiat. ¶ Si vͦ fluxus multũ ifeſtaret cerebri debilitate potius ꝙ plenitudine fiat boc gargariſma.℞.macis.ʒ.ij.ro.ʒ.j.maſticis:tburis.añ.℈.ij.coquanᷓ in lib.j.aque uſqʒ ad ↄſumptionẽ medietatis:⁊ facta exꝓſſione fiat de boc cũ ꝫuccaro cãdi.gargariſma:⁊ ualet ⁊ cõfert. ¶ Caputpurgia ſoluerũt adminiſtrare ſapientes ꝓpter ultimatã ⁊ ꝓpter appropatã mãerũ a cerebro attractionẽ:⁊ cõferũt ꝓpter bec: ⁊ qꝛ mãm a medio uẽtriculo ad anterio rẽ diuertunt:⁊ a loco fluxui ↄſueto diſtrabũt.bis aũt caputpurgijs acutã mãʒ ꝓſpicientib° raro modernoꝝ medicos uti aliquos vidi. ¶ Ego tñ poſt multa tria mibi expta cõſcribã. ¶ Primũ eſt boc.℞. aque ordei.ʒ.ij.ſucci roſ.ʒ.j.attrabaᷓ ut infra. ¶ 2^m eſt boc. ℞.reubarbari electi.ʒ.ſ.dyagridij.℈.ſ.bulliãt in lib.ſ.aque violarũ uſqʒ ad cõſumptionẽ medietatis:⁊ coleᷓ per pannũ ſpiſſum ⁊ fiat. ¶ 3^m eſt ut ex ſucco fumiterre idẽ fiat. ¶ Adminiſtratio aũt eoꝝ talis eſt.bora qua ſtõcbus eſt uacuus impleaᷓ os aq̃.deinde aliqđ boꝝ in manu calidũ per nares attrabaᷓ leui ⁊ paulatino tractu:⁊ fiat q̃ter uel qnqes in mane uel ſero:poſtea diligẽter demucatio ſine violẽta attractione fiat. ¶ Collutiones adminiſtrãt pbyſici qñqʒ ad attrabẽdũ a capite mãs. ¶ Bona igiᷓ collutio flegmatis ſalſi a capite attractiua eſt bec.℞.aque ordei.ʒ.iiij.piperis al.ꝫinꝫi.aga. añ.g̃.vj.reubarbari.ʒ.ſ.ſucci roſ.ʒ.ſ.ꝫuc.ʒ.j.totuʒ ſimul miſceaᷓ ⁊ calidum in ore totũ binc inde uolua ᷓ.deinde emittatur. ¶ Collutio ↄfortatiua ⁊ reumatis ꝓbibitiua poſt gñalia cõpetens eſt bec.℞.roſaꝝ gra.myrti:ſumacb:acatie.añ.ʒ.j.ſ.terreſigillate.ſpodii.ana.ʒ.j.maſticis.ʒ.ij.coquanᷓ in lib. iiij.aque uſqʒ ad ↄſumptionẽ duaꝝ ptiũ:⁊ cũ ꝫuc.cãdi.dulcoretur ⁊ fiat collutio ut ſupra. ¶ Maſticatoria cõia ſunt maſtix:tbus:⁊ ireos.piretrũ aũt bic mibi nõ placeᷓ. ¶ Ego vͦ ſepe ad attrabẽduʒ flegma ſalſum ⁊ acutũ inueni boc ultimũ ℞.ireos.ʒ.ſ.reubarbari electi.ʒ.j.dyagridij.℈.ſ. maſticis.ʒ.j. amili.ʒ.ſ.roſarum:violarum.añ.ʒ.j.mucillaginis dragagãti ʒ.j.fiãt pille:de qbus vna groſſa maſticeᷓ in mane. ¶ Maſticatio vͦ cõfortatiua ⁊ ſtiptica eſt ex tbure facta:⁊ delectabilioꝛ eſt que fit ex acatia:uel maſticãdo gallam quercinam. ¶ Puluere ſup ꝯra capitis adminiſtrant ſapiẽtes ad ↄfortationẽ cerebri ⁊ cõſumptionẽ materierũ:⁊ ꝓbibitionem fluxus earum. ¶ Optimus igiᷓ eſt iſte puluis aggregãs oẽs intẽtiones ꝑdictas.℞.roſ.floꝝ ſalicis:mirtilloꝝ añ.ʒ.j.tburis: maſticis:laudani:ſandarace.añ.℈.j.gallie muſ.℈.ſ.macis.ʒ.j fiat puluis:ex quo ſup ꝯra capitis oĩ ſero ponaᷓ cũ uadit dormitũ:⁊ in mane cũ pectine abſtergaᷓ. ¶ Tpe vͦ immoderati fluxus puluis iſte ponaᷓ ad exiccãdum ⁊ cõſtringẽdũ.℞. ſandarace.ʒ.j.laudani.ʒ.j.macis.ʒ.j.ſ.fiat puluis ⁊ apponatur ut alius. ¶ Cõfortãt cerebrũ odores nõ parũ.in boc caſu fit iſtud.℞.tamariſci.ʒ.j.roſ.ſiccarum.ʒ.ij.cãpbore.g̃.vj. ſandarace.ʒ.j.ſ.macis.℈.j.fiat puluis:⁊ ligetur in ſyndone:⁊ porteᷓ in manu ſepe odorãdo:ſeu olfaciẽdo.eiũtunᷓ medici ad intercipiendum fluxum ⁊ cõfortãdum cerebruʒ. ¶ De ſuffumigationib° vͦ ſiccis melioꝛ eſt facta ex ſandaraca primis appoſita:ſup cuius vapore caput inclineᷓ. Et notãꝙ ualet ad calidũ ⁊ frigidum fluxũ ſimul. ¶ De ſuffumigationib°

vo humidis lenior eſt hec. ℞.ordei.M.i.folioꝝ ſalicis:tema riſci:lãbruſce.añ.M.i.ſ.camphore.ʒ.ſ.macis.ʒ.ſ.camomil. M.i.coquant in aq̃:ſuper cuius uapore caput ⁊ facies incli netur. ¶ Hic cõſiderare diligẽter opꝫ.in hac enim diſpoſitio ne ablutio capitis eſſe debet ex actu calidis,potentia vo frigi dis:que tñ ꝓpter cerebri debilitatẽ debẽt eſſe remiſſa frigida potẽtia uel tẽperiei vicina. Et hoc intelligit qñ per ablutionẽ querimus alterationẽ equationẽ materiei in caliditate:⁊ tũc poterit eſſe ablutio talis. ℞.vio.ſe.papaueris albi:floꝝ nenu fa.ſe.altee:flo.ſalicis.añ.M.i.coquat in aq̃:⁊ addito cinere fiat lixiuium. ¶ Ubi vo per ablutionẽ querimus materieꝝ ad cutẽ diuerſionẽ ⁊ cõſumptionẽ ꝑdicte decoctioni addant ſaluie maioris.añ.M.ſ.ſquille.ʒ.i.⁊ fiat lixiuium ut ſupra. ex quo caput abluat cũ ſapone:⁊ ſemp exiccet cum pãnis le uiter calidis. ¶ Sulfurea uel aluminoſa aut nitroſa balnea nõ cõueniunt niſi in mã ⁊ cauſis frigidis ꝓpter cauſas no- tas.ubi tñ vtus eſſet fortis ⁊ ſi in caſu mã illa ſit acuta: qꝛ ta- men eſt multo flegmati mixta ad cõſumptionẽ ſalſe ⁊ acute nõ eſſet incõueniens adminiſtrare ſulfuream aut ſalſum. Ego etiã expientia certa ſcio ꝙ balneũ petrioli magnifice iu uit plures in ſimili diſpõne. Tps aũt accipiendi illud balneũ eſt in mẽſe ſeptẽbris poſt purgationes. ¶ De balneis aũt al- teratiuis ⁊ diuerſiuis optimũ eſt omni mane igredi bal. aque dulcis mediocriter calide:⁊ mirabile eſt ꝙ Auic.cũ alijs ↄce- dit adminiſtrationem fortiter infrigidãtium actu ſup caput qḋ tamen moderni facere abhorrent niſi in maxima flãma ⁊ forti virtute ⁊ etate cõſentientibus ad hec.

Circa pectus duplr ꝓuidẽdũ. Primo qdem ut mã effuſa ⁊ ſtãs expuat. 2° ut an- helitui ſubueniat:lꝫ mã ſcda dependeat a cura pmi. ¶ Ad faci litãdum igit ſputũ optimus eſt ſyr.de ligri.⁊ violaꝝ.calidio res vo ⁊ fortiores ſunt ſy.de hyſopo:de praſſio,mã multũ exĩ te viſcoſa ꝑdictis addant.ʒ.iiij.uel.vj.oximellis ſimplicis: ⁊ oẽs iſti accipiant cũ aqua ordei calida. ¶ Singulare ⁊ bo- nũ ſputũ ꝓuocans eſt aq̃ vngule caballine. Item aqua muſe. Itẽ mãna in ore retẽta. Itẽ penidĩ. ¶ Cõfectio bona. ℞.ami- li.ʒ.i.ſe.citrulli melonis cucur.⁊ angurie.añ.ʒ.iiij. dragagãti gũmi arabici.añ.ʒ.vj.ligri.ʒ.ij.penidiarum.ʒ.ij.croci.g.iiij. ꝣuc.cãdi.ʒ.ij.violarum.ʒ.ij.granorum ſiſami.ʒ.ſ.fiat confe ctio in rotulis cũ ſy.violarum:⁊ de hac ſepe teneat in ore ⁊ lambendo deſcendat. ¶ Unguentum bonũ pectori. ℞.pin guedinis anatis.ʒ.j.butyri.ʒ.ſ.olei de ſiſamo:olei violarum añ.ʒ.i.ſ.croci.ʒ.i.pin.taſſi.ʒ.vj.cere al.ʒ.vj.fiat vnguentum molle:⁊ lauet his cum aq̃ ordei in qua coquat modicũ cro ci. Crocus enim eſt de ſumma medicinarũ cõferentium ma litie anhelitus ⁊ difficultati eius.ↄfortat enim inſtr̃a ⁊ facilẽ efficit anhelitum.10° tertij.ꝗre utat eo in cibis mediocriter. Si aũt hoc vnguentũ magis mollificatiuũ facere vis adde mucillaginis.ſe.ſiſami ⁊ fenugreci.añ.ʒ.i.⁊ adde in cera. Nõ parum iuunctio ſuminis ani teſticuloꝝ ⁊ ptium eis adiacen tiũ confert mirabilr etiã catarro acuto. Et ſimile huius po- nit 8° tertij.de cura ſciſſure labioꝝ.⁊ tu ſolue ꝓblema. ¶ ℞ pil.de iera ſimplici.ʒ.ſ.pillularum de ſarcocolle.ʒ.i.fiãt pil- lule.v.cũ ſy.violarum.⁊ accipiant die lune ſequenti ad com- plẽdum purgationẽ quã incepiſtis. Hec ſunt mihi utiliora in caſu uro viſa. Ad laudẽ dei oipotentis. Amen.

Conſilium.253. De impotentia ad motum pro greſſiuum que remãſit poſt do- lores podagricos.

POſt dolores iũcturarum ⁊ ma xime inferioꝝ qui coiter podagrici noiantur:hoibus remanere ſolet impotẽtia ad motũ ꝓgreſſiuũ in quo dũ ambulare intẽdunt:lꝫ non magnifice doleãt: tñ nõ eſt in iũcturis inferiorib⁹ potẽtia ſuſten tãdi molẽ totius corporis:qꝛ debiliter ⁊ non niſi cũ magna fatigatione ambulare poſſunt. ¶ Cũ igit vir iſte iã diu egrotauerit dolore podagrico non eſt mirabile ſi ipſe incidit debilitatem in motu progreſſiuo: quoniam eſt vir complexione flegmaticus ⁊ habitudine ſan guineus groſſus ⁊ notabiliter repletus.

Eapropter in ſubueniẽdo ei qnque mihi occur runt inſtr̃a medicinalia de meliorib⁹ ⁊ ſecurioribus ⁊ ſine magno faſtidio applicabilia que ſunt ſequẽtia. ¶ Primũ itaqꝫ ipſoꝝ eſt hoc. ℞.aloes ꝑparati.ʒ. ſ.pulpe collogntide.ʒ.i.dyagridij.ʒ.ſ.puluerꝭ hermodacty- loꝝ.ʒ.iiij.puluerizent oia ⁊ cũ ꝣuccaro roſarum forment pil lule pro oi.ʒ.vij.de qbus vir accipiat oi ſine.xv.dierum.vj.⁊ poſt eaꝝ aſſumptionẽ tardet comedẽ per.vj.horas. diebus aũt inter medijs de eis accipiat oi 5ᵃ die vnã paucũ ante ce- nã. ¶ 2ᵐ vo remediũ eſt hoc. ℞.ſpẽrum eluarij de ligno alo es:ſpẽrum dyatriõpipeon.añ.ʒ.i.ſandaloꝝ alboꝝ violarum ſeminis acetoſe.añ.ʒ.ſ.ꝣucca.al.lib.ſ.coquat ꝣuccarũ cũ aq̃ aſſari uel petroſilini:⁊ fiat cõfectio in rotulis.iij.ʒ.de q̃ oi die parũ ante cenã ⁊ prãdiũ accipiat rotulaꝫ.j.aut ſaltẽ ſemel in die cõtinuãdo ipſam per totũ mẽſem ianuarij futuri. ¶ 3ᵐ vo ſpãle remediũ eſt hoc. ℞.aque in qua fabri extinguũt fer ramẽta ſua ſiculas.iij. gallarũ cupſſi numero.xv.gallarum quercus numero.xl.hermodactyloꝝ:peonie.añ.ʒ.i.oia bul liãt in aq̃ ꝑdicta uſqꝫ ad cõſumptionẽ tertie ptis:⁊ cũ tali aq̃ calida patiẽs lauet mẽbra ſua a genu uſqꝫ ad plãtas pedum oi ſero ⁊ oi mane ante cenã ⁊ añ prãdiuꝫ. ¶ 4ᵐ remediũ eſt hoc. ℞.olei onfancini.ʒ.ij.maſticis:ſandarace:ſpodij.añ.ʒ.ſ ↄquaſſent ſimul in mortario uehemẽter:⁊ cũ illo linimento actu calido poſt ablutionẽ ſupraſcriptã inungant oẽs iũctu re debiles in vtute motiua tãdiu quãdiu fit ꝑdicta ablutio. ¶ Ultimũ vo ſpãle eſt hoc. ℞.ſanguis draconis:boli arme- ni:ſandarace:acatie:maſticis:thuris:myrre.añ.ʒ.ij.terre ſigil late:amili.añ.ʒ.i.ſucci plãtagis ⁊ roſ.añ.ʒ.i.ſ. cõquaſſent in mortario lõgo tpe ⁊ fiat linimẽtũ. Cũ g̃ hic vir ↄtinuauerit li nimẽtũ ſupraſcriptũ poſt ablutionẽ ꝑdictã:tũc oi mane ⁊ ſero per horã añ cenã ⁊ prãdiũ inungat ſibi oẽs iũcturas leſas cõ tinuãdo vnctionẽ ꝑdictam uſqꝫ ad mẽſem ianuarij futuri.⁊ hoc regimine ſperat ipſuꝫ bene remanere diſpoſitum.

Cõſilium.254. De ſciatica.

PRo illa dña que patit ſciaticã:oc currũt mihi iſta. ¶ Pri- mũ eſt potꝰ iſte quẽ oi mane calidum acci piat. ℞.aque ſublimationis radicũ peo- nie:radicũ hermodactyloꝝ.añ.ʒ.ij.⁊ det calida in aurora. ¶ 2ᵐ eſt ꝙ hec mulier oi die poſt ꝑdictũ potũ per tres horas ac- cipiat vnã de iſtis pillis. ℞.pilloꝝ fenda ruꝫ:pillarũ de ſarcocolla.añ.ʒ.ſ.pulueris arthanite.ʒ.i.cũ ſuc co apij:fiãt pille ex oi.ʒ.vj. ¶ 3ᵐ vo eſt linimẽtũ hoc: de quo oẽs ptes ancharũ ⁊ tota ſcia ⁊ loca ad que extẽdit dolor om ni die ter diligẽter inũgat. ℞.olei onfancini:⁊ loco eius olei roſ.ʒ.iiij.olei de coſto:olei de mãdragora.añ.ʒ.i.ſ.ſandarace ʒ.ij.thuris:hypoquiſtidos:acatie:gallarũ cupſſi:maſticis.añ.ʒ. j.ſ.pulueris peonie ⁊ hermodactyloꝝ.añ.ʒ.ij.ſalis nitri:cro ci.añ.ʒ.i.pulueris ſerapini:oppoponacis reſine.añ.ʒ.i.ſ.cere rubee quãtum ſufficit:fiat vnguẽtum molle:⁊ non ſolet me fallere. ¶ 4ᵐ inſtr̃m eſt ut ſi facta eſt flobotomia ſciatice hñ eſt ſinautẽ ꝙ ipſa fiat. Et iterũ apparẽte declinatione egritu- dinis qḋ videbit ex remiſſione doloris ⁊ acciñtiũ alioruꝫ fiat iterum flobotomia de ſciatica aduerſe ptis. Hec enim pfecte eradicat mãs diuertẽdo:⁊ ꝑſeruat a recidiuatione ipſi⁹ cuen tus. ¶ 5ᵐ inſtr̃m eſt:ut ſi in declinatione morbi videbitur re manere laſſitudinẽ ⁊ debilitatẽ in motu ꝓgreſſiuo in anchis ⁊ in coxis:tũc applicet ei hoc cerotũ qḋ amplectatur ptes ſpine inferiores:⁊ locũ uertebri ⁊ fixũ pmaneat ſuper parte.⁊ ſi locum excoriaret aut pruritum magnũ efficeret remoueri põt:⁊ locus ſcalpellãdo:uel cum panno aſpo fricando bene agitet: deinde iterũ cerotum ut ꝑus ſupponat:⁊ cũ diu por- tet uſquequo iũcture fuerint ad ſanitatẽ reſtitute. Culus de

ſcripcio. ℞.picis naualis bene cocte ꝛ inſpiſſate lib.ſ.ſapo
nis nigri.℥.i.ſ.hermodactyloꝝ peonie.añ.℥.i.reſine electe.℥.
j.roſ.maſticis:acacie.añ.ʒ.iiij.euforbij.ʒ.i. atramenti cōbu-
ſti.℥.i.cere quantum ſufficit fiant cerota magne viſcoſitatis ꝛ
applicentur:ut dictum eſt. Hec enim qnque inſtrumēta gen
tem plurimam ſanauerunt a ſciatica etiam moleſtiſſima per
fecte. Ad laudem dei. Amen;

Conſilium.255. De dolore ancharum: ꝛ ſciati-co inuicem cōmixtis ꝛc.

Hec dña egrotat dolore ancharū ꝛ ſcia
tico inuicē cōmixtis qḋ appa
ret:qꝛ dolor ſixus ſtat in pte ꝯiunctionis oſſiū
nati cum ſpōdilibus:que ꝓprie ꝯiunctio an
che noīatur. Siſr etiā dolorē hēt in loco ꝯiun
ctōis uertebri cū pixide oſſis anche:que ſchia
le apud grecos uel ſcia noīatur apud latinos. ¶ Et eſt hec
diſpō pendēs a mā ſanguinea ꝛ flegmatica inuicem mixtis.
Mulier enim hec a gnatione fuit ꝛ adhuc ſanguinea eſt.qḋ
appet ex ſtatura magna eius. ¶ 2° ex groſſitudine mēbroꝝ
qui mediocritatē trāſcunt. ¶ 3° ex pinguedine ipſoꝝ. ¶ 4°
ex viuido colore rubeo totius corporis. Et hoc ex groſſitu-
dine ꝛ plenitudine uenarum totius. ¶ Eſt autē in ea gnata
mā flegmatica ꝛ cōgregata in ptibus inferiorib⁹ uelut calidi
tate paupiorib⁹.ꝛ effuſa eſt hec mā in nuchā ꝛ in neruos ra-
mificatos a ſpōdilib⁹ renum ꝛ caude. ¶ Mā igit̃ talis mix
ta facit dolores extēſiuos grauatiuos ꝛ cōpreſſiuos in pdi
ctis locis.ſ.ancha:ꝛ in ſcia multū eam moleſtantes. ¶ Et ex
hoc appet ꝙ eſſentia egritudinis eſt triplex.ſ.mala cōplexio
ex ſanguine ꝛ flegmate poſita in pdictis partib⁹:ꝛ dolor an-
chalis.ꝛ tertio eſt dolor ſciaticus uſqꝫ ad genu ꝛ medium
crus per coxam extenſus;

Cuius cura fieri debet ſm hūc modū.

Pris ma-
ne vno euacuet̃ cū hac medicina aſ-
ſumpta in aurora:poſt quā parū dormiat.ꝛ in quinta hora
poſt aſſumptionē eius accipiat plenū cyathū aque ordei cali
de:ꝛ vna hora poſt ipſam prandeat.cuius deſcriptio eſt. ℞.
eluarij indi.℥.iij.ſ.boni pōderis eluarij roſ.℥.i.ſ.miſce cum
℥.iij.aque decoctionis çinçiberis. ¶ Poſt aſſumptionē pre
dicte medicine ſequēti die circa horā vigeſimāpmā fiat ſi-
bi flobotomia de uena ſciatica dextri pedis:que repit̃ in ſyl
ueſtri pte eius inter calcaneū ꝛ cauillā:ꝛ educant̃ ſanguinis
℥.v.uel.vi. ¶ Facta vo flobotomia pdicta ſequēti die accipi
at hoc digeſtiuū:qḋ ꝯtinuare debet dieb⁹ in aurora ſumptū
ꝛ calefactū.cuius deſcriptio. ℞.ſy.cōpoſiti acetoſi:ſyr.de eu-
patorio ꝛ mellis roſ.añ.℥.ſ.aque hypiconis.℥.ij.aque aceto
ſe.℥.i.ſ.miſce. ¶ Tpe quo accipit hoc digeſtiuū ſi uenter eſt
ſtipticus diſero parū añ cenā accipiat vnā de iſtis pillis:aut
ſaltē oī 3° ſero. ℞.aloes abluti.℥.ſ.pillªrū de ſarcocolla:pillu
larum de ſerapino.añ.ʒ.i.dyagridij.g̃.i.miſce ꝛ incorporent̃
cū ſucco roſ. ¶ Siſr tpe quo accipit digeſtiuū ſuprāſcriptū
oī die bis ut mane ꝛ ſero uīgat totā regionē ancharū ꝛ to-
tum ſpatiū qḋ amplectit̃ dolor cū hac onctione. Cuius intē
tio eſt pmo refrenare curſum materierū ad locū.pmo vo ſe-
dare dolorē.pmo ꝯſumē ptē materiei iā cōgregate. Cui⁹ de-
ſcriptio. ℞.olei onfancini:olei roſ.añ.℥.i.olei de aneto. olei
vulpini.añ.℥.vi.croci.g̃.vi.ſandarace: thuris roſ.maſticis.
añ.℥.ſ.terant̃ ſimul ſpēs bñ puluerizate lōgo tpe cum oleis
in mortario ꝛ fiat inūctio:ut dictū eſt.cum eo calido locū cir
cūligando cū faſcia mediocris adheſionis. ¶ Accepto vo di
geſtiuo pdicto poſt ipm die immediate ſequēti purget̃ cum
iſtis pillis:quaꝝ deſcriptio. ℞.pillarum de ſerapino:pillaruꝫ
au rearū ꝛ ſarcocolla.añ.ʒ.i.b.p.reformēt̃ pille.vii.uel.viii.
cū eluario ſucci roſ.ꝛ vno grano dyagridij.ꝛ in earū aſſum-
ptione ꝛ opatione obſeruent̃ regule ꝛ cōditiones de prima
euacuatione poſite. ¶ Poſtq̃ vo fuerit hec dña purgata ſi
dolor videt̃ tēdere ad declinationem manifeſte:tūc non de-
bet aliud innouare niſi ꝙ utat̃ inūctione ſuprāſcripta ꝛ aſſū
ptione pillularuꝫ quas accipiebat tpe digeſtiui oī die uel tertia
die uel q̄rta ſm maiorem uel minorē uētris fluxibilitatem.
¶ Si aūt ꝯtingeret ꝙ poſt pdictas euacuationes ꝛ remedia
alia dolor nō eſſet manifeſte alleuiat⁹:tūc ſup ancha ꝛ ſup lo-
co uertebri apponat̃ cerotū vnū ꝛ oīa illa ſpatia diligēter am
plectens. Cuius intētio eſt ueſicādo ꝛ cutē abrūpēdo mām
attrahē a pfundo mēbroꝝ ꝛ cōſumere ipſam ꝛ fortificare iū
cturas. Cuius deſcriptio. ℞.reſine electe armoniaci.añ.℥.i.
calcāti cōbuſti.℥.ij.auripigmēti.℥.ii.antimonij.℥.j.ſ. pulueris
artetice peonie.ana.℥.ſ.piretri.℥.j.ſ.olei de euforbio.℥.j.cere
quātum ſufficit:fiat cerotum magne viſcoſitatis:qḋ poſt bul
liat in.℥.iiij.ſucci pedis coruini uſqꝫ ad ꝯſumptionē ipſius.
portet ergo hoc cerotū ſup locis illis tpe tāto quo pcipiat ma
nifeſtā ſanationē uel cōualeſcētiam. Deinde locū illū cōſoli-
det cū inunctione facta cū oleo roſ.iſpiſſato cū puluē galla
cupiſſi ex hiis leuiter ꝯfricādo locū actu tepidis. Et ſi per hūc
modū ut ſpero ſanabit̃ hēbit intentū. Sin autē ſcribat̃ mihi
ꝛ pūidebo ſibi de remedijs leuioribus meliorib⁹. Ad laudeꝫ
dei. Amē. ¶ Abſtineat a multo uſu aceti ꝛ leguminū:a cibis
paſtilib⁹:a lacte:a multitudine piſciuꝫ:ꝛ ab uſu vini albi uel
de potētie:ꝛ a multitudine uel frequētia coitus:ꝛ a uehemē
ti frigore aeris:ꝛ ab humiditate eius:ꝛ a fortibus exercitijs
ambulandi:ꝛ mōtes aſcendendi:maxime in tēpore quo ſol
licita eſt remedijs ſuprāſcriptis. Amen.

Conſilium.256. De ſciatica.

Viro eximie laudis egregio
doctori magro
Bartholomeo mino nepoti ſuo dilecto
Bartholomeus de mōtagnana exiguus
phyſicus ſalutē dicit. Nō eſt mihi extrane
um neqꝫ ſtupēdū ſi te aduocauerit:ꝛ in ſu
um gubernatorē elegerit egregia illa col-
tas Leniaci. virtutes enīꝫ hoīum hoīes eli-
ciunt ad honores ꝛ utilitates extollēdas. q̄re age feliciter ut
melius continue te ſublimes vigili ſtudio in cognoſcendo di
ſtincte egritudines ꝛ ſollicite te pbendo egris. ſic enīꝫ itur ad
aſtra. ¶ Qḋ vo demum ſcribis de commendatiſſimo viro
illo qui ſciaticam patit̃:ꝛ quod a te circa ipſum actuꝫ fuerit
optimum fuit totum ꝛ laudabile;

At qd deinceps in eius diſpōne agēduꝫ ſit ſex mihi vi-
ſum eſt pcedere remedijs. ¶ Primū qdem eſt:
ut eligas mane horā electā ꝛ facias ipm flobotomari de ſcia
tica uena ꝯrijpedis educēdo ſanguinis quantitatē.v.℥.aut
ſaltē q̄tuor ꝛ nō minus. Deinde ab oī motu pgreſſiuo inxta
poſſibile eligēdū q̄eſcat dieb⁹ ad minus octo. Et vinū ſit ſub-
rubeū:clarū:aromaticū:pōticū:qḋ lymphet̃ cū altera medie
tate hydromellis. ¶ 2ᵐ vo pncipale iſtrm eſt:ut oī mane nō
multū diſtāte ab ortu ſolis ꝛ oī ſero hora.xxii⁰ cum magnis
ſpōgiis nouiſſimis fomētet̃ ancha cū maiori pte natis ꝛ ma
gna pte coxe patientis.ſpōgijs inq̄ infuſis in decoctionē iſtā
ꝛ bñ expreſſis. ℞.granoꝝ peonie ꝯtritoꝝ ꝛ radicis ei⁹ hermo
dactyloꝝ.añ.℥.j.ſ.hypiconis andachoche ſticados folij aco-
ri.añ.℥.iiij.corticū papaueris albi numero octo. coquantur
oīa in octo ſitulis aque ateſis uſqꝫ ad ꝯſumptionē medieta-
tis in cuius decoctionis fine ponat̃.℥.i.ſ.croci itegri. fiat au
tē pdictarum ſpōgiaꝝ applicatio q̄tuor vicib⁹ in mane ꝛ q̄tu
or in ſero. ¶ 3ᵐ ſpāle remediū eſt:ut poſt pdictā fomentatio
nē in nocte vngant̃ pdicta loca ꝛ crus uſqꝫ ad clauiculā cū
hoc vnguēto mediocriter calido. ℞.olei vulpini.℥.iij.de pi-
retro ꝛ de caſtoreo.añ.℥.ſ.piguedinis taxi.℥.ſ.andachoche:
agarici:ſticados.ana.℥.j.ſeminū lactuce portulace:ſcariole:ꝛ
florum nenufaris.añ.℥.ij.croci.ʒ.j.cere albe quantum ſuffi-
cit:fiat vnguētum molle:qḋ poſtea bulliat in.℥.iiij.ſucci ſem
peruiue uſqꝫ ad ipſius cōſumptionem ſucci. ¶ 4ᵐ vo ſpāle
remediū eſt:ut idē patiēs poſtq̄ mane fomentatus fuerit ut
ſupra ponat hoc cerotum ſup pte anche qḋ ibi ꝯtinue appli
catum remaneat uſqꝫ ad tpe fomētationis nocturne. cuius
deſcriptio. ℞.empli apliconis.℥.j.ſ.de mucillaginibus.℥.ſ.

oppoponacis armoniaci pinguiorum: galbani. añ.ʒ.ij.radi
cum peonie hermodactylorum acori ſeminis iuſquiami al
bi.añ.ʒ.ij.croci.ʒ.ſ.cum ſufficienti quantitate cere fiant ce-
rota ſperica latitudinis vnius ſpãſe ſuper panno de grana
inuoluta: quo℞ alterum permutatim apponaſ membro ut
iam p̃dictum eſt. In hac enim cõpoſitione ſpero ꝙ ſuſtentaſ
potẽtia integre ſanitatis huius viri: qȯ cerotum dum conſi-
ciatur ſuper aſpgaſ acetum. ipm eniꝫ poniſ in curis egritudi
nũ etiam frigidarũ ut penetrare faciat. 4° p̃mi. cap̃ p̃ in fine.
¶ 5m ſpãle remedium eſt hoc. ℞. aloes abluti.ʒ.iiij.agarici
electi.ʒ.j.formenſ pille de omni.ʒ.vij.cum ſyrupo compoſito
acetoſo: de qbus omni tertio aut quarto ſero accipiat vnaꝫ
immediate ante cenam ſm tuam diſcretionem. ¶ Ultimũ
ṽo remedium eſt hoc. ℞. ſpẽrum electuarij de acoro.ʒ.j.hy-
periconis ⁊ andachoche radicuꝫ peonie.añ.ʒ.j.ſticados.ſſ.
añ.ʒ.ij.oximellis compoſiti lib.ſ.ſuc.albi.ʒ.ij.fiat electuariũ
de quo iſte vir in mane in aurora degluciat quantitateꝫ.iij.
ʒ.bibendo poſt ipſum.ʒ.j.aque ſublimationis andachoche
tepide ⁊ ſubduplum huius electuarij cum ſubdupla portio-
ne aque per horam ante cenam: ⁊ per duas horas poſt cenã
accipiat. Quid de hypericone ſcribaſ ſcȯo canon. ꝓprio cap̃
lege. Laudes ṽo andachoche collige ſcȯa tertij. p̃mo capitu-
lo. ⁊ hac in ſen etiam videbis quid de cõditis: de acoro ſcri-
batur. uale ⁊ me diligis: magis tamen teipſum ſtude ⁊ ite-
rum ſtude: perlege: ⁊ ita felicitabuntur opera tua. quod ſum
ma omnipotentis miſericordia concedat. Ad laudes eius
immortales. Amen.

Conſilium.257. De dolore anchali ⁊ ſciatico ⁊ alchatin. ¶ Diuiditur autẽ conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dolorum ipſorum. Cap̃.I.

Dolores huius nobilis viri an
chales noian-
di itelligẽdo per iſta mẽbra loca ɔiunctionis
oſſiũ netium inſimul cũ ſpondilibus inferio
ribus alchatin ⁊ caude: ⁊ qr oſſa iſta in lateri
bus pubus exteriorib' cõcauata ſunt in quo
rum cõcauitate ſolidaſ ſupior ps focilis coxe mediante liga
mento groſſo ⁊ breui has ptes ɔcatenãtes inſimul. ⁊ nominatur
locus ille ſcia. ideo ꝓpter loci ꝓpinquitatem ad mãm morbi ne
ceſſe eſt illius materiei ptem deriuaſſe ad ſciã. vñ facta eſt cõ
poſitio dolo℞ diuerſo℞.ſ. anchalis ⁊ ſciatici. ¶ Prouenit aũt
hic dolor a mala cõplexione frigida ⁊ humida: ⁊ multa mã
flegmatica ⁊ mucillaginoſa ingroſſata ibidẽ per diuturnita-
tẽ tpis: partiꝫ ꝓpter reſolutionẽ partium aquearũ ⁊ aerearũ
factã a mã cholerica que p̃dicte materiei flegmatice cõmixta
eſt: debet denoiari flegma cholericũ.i. cui cholera notabiliter
eſt cõmixta. ¶ Et ſicut ex ſignis dignoſci põt mã cholerica
p̃dicta nõ eſt pura cholera ru. ſed eſt cholera vitellina com-
mixtione eius ⁊ groſſi flegmatis facta. ¶ Uñ ex p̃dictis itel
ligi põt ꝙ dolor iſte eſt acutus qñqꝫ ſm ꝙ magis miſceſ de
cholerica mã illi flegmati. ſemꝑ tamẽ dominante flegmate.
vnde hic dolor qñqꝫ percipiſ cũ ueſtigijs caliditatis ⁊ aliqñ
rubedine loci. Aliqñ tamen dolor iſte remiſſior eſt ⁊ cũ ſignis
frigiditatis inuentus: ⁊ ꝓprie quando flegma notabiliter ſu
perexcedit materiam cholericam. ¶ Unde ex p̃dictis iteruꝫ
deduci põt ꝙ longior ⁊ fortior eſt hec egritudo ꝓpter maio-
rem ꝓfundationem ⁊ penetrationem illius flegmatis acci-
dentaliter in eo acquiſitaꝫ a cholera ſibi commixta. ¶ Sũt
aũt he materie immerſe vilis neruo℞ orientiuꝫ a neruis ſpõ
dilium alchatin ⁊ caude: ⁊ materie etiam iſte in extremitati-
bus chordarum ⁊ muſculo℞ lãbalium interio℞ ⁊ exteriorũ
immerſe ſunt: ⁊ in pubus ligamẽtalibus que ibidẽ inueniũ
tur cõcatenare iũcturas p̃dictas: que tñ ligamentales partes
nõ ſunt uera ligamẽta: ſed reſultantia ex ligamentalibus pti
bus orientibus ab oſſibus p̃dictis ⁊ vilis neruo℞ ſenſitiuo-
rum ſibi cõmixtis: ꝓpter qȯ talia ligamẽta ſunt mẽbra ſenſi
bilia. Alia ṽo ligamenta uere dicta talia: ⁊ ꝓpticula que oriũ
tur ab oſſibus nullo modo ſentiunt. Ligamentorum eñi nul
lum habet ſenſum. p̃ma p̃mi. capitulo de membris. ¶ Ex
hoc ergo fundamento ſolui poteſt queſtio de acutiſſimo do
lore in ligamento uertebri eueniente. illud enim non eſt ueꝝ
ligamẽtum. ¶ Ex qbus oĩbus inuicem collectis ultimate
apparet que ſit egritudo: quoniam eſt mala cõplexio frigida
⁊ humida predictarum partium. ¶ Apparet ulterius que
ſint ille partes. apparet iterum que ſit mãlis cauſa egritudi-
nis. Et quarto colligitur ex iſtis que ⁊ qualia ſint accidẽtia.
Eſt enim dolor quandoqꝫ extenſiuus: quandoqꝫ intẽſiuus
pũctioni cõmixtus: quandoqꝫ caliditati aliquando frigiditati
ei aſſociatus ſicut ſupra viſum eſt. vnde ad eius curationeꝫ in-
grediendum eſt ſm ꝙ in ſequentibus apparet.

¶ De cura per ſex res non naturales. Cap̃.II.

Irrigitur itaqꝫ regimen huius vi-
ri per ſex res nõ na
turales ut ipſe fugiat habitationes in aere frigi
do humido uẽtoſo ⁊ locus habitationis eius re-
motus ſit a terra: ⁊ a decurſibus aquarũ ⁊ uallis
⁊ palud-ruꝫ. Et ſit aſpectus eius orientalis ⁊ meridionalis.
aut calefiat locus eius accidẽtaliter cum frequenti ⁊ multo
igne ⁊ parietibus bene munitis. Ita ut murorum antiquo℞
edificia euitentur: ⁊ loca predicta patiẽtis bene calida ɔſerueñ
tur: ⁊ caput etiam: ne ex eius frigiditate augmenteſ in eo ma
teria frigida apta deſcẽdere ad patiẽtis loca. ¶ Exercitium
euitari debet: ⁊ proprie inſtantibus doloribus quieſcere de
bet quouſqꝫ mẽbra a doloribus purgata fuerint ⁊ bene fortifi-
cata. ¶ De modo ṽo cibationis aduertat ꝙ ſit in comeden-
do parcus: ⁊ ſilr in potu: immo eius regimen incliñeſ ad ina-
nitionẽ aliquãtam: ⁊ nõ accipiat cibũ aliquem uel potũ niſi
neceſſitate famis: aut potius urgeatur: ꝓpter quod cum nau-
ſea ⁊ faſtidium ſtomachi ſimul inci ſen per a cibo fugiat: ⁊ in
cibatione ſua plurima maſticatione utatur. Fercula diuerſa
⁊ numero plura dimittat. ⁊ ita de potu dicendum. ¶ De mo
do ṽo dormiendi caueat ſubito poſt cibationem dormire ⁊
omnem etiam lõgam dormitionem effugiat. ſomnus enim
longus generat reumatiſmos laſſitudinem flegmatis augu-
mentum efficit. Dormiat igitur hora cum din idis dormiat: ⁊
p̃mo ſuper dextro. deinde ſuper ſiniſtro decũbendo. reſupi-
nationem autem in dormitione effugiat. ipſa eniꝫ materias
deſcendere facit ad poſteriora. Reliquo autem tẽpore to-
to vigilandum eſt ultra ſpatium horarum. vij. uel. viij. qbus
conceditur ſomnus. ¶ De paſſionibus anime ſi non dubi-
taretur inflammatio ⁊ diſſolutio materieiuꝫ circa p̃ncipalia
membra cõueniret ei leuis iracũdia: ⁊ accidẽs anime quod-
libet ex quo caliditas augmentareſ in corpore: que eſſet cau
ſa digeſtionis ⁊ reſolutionis materierum predictarum: que
tamen hic non niſi cum difficultate applicari poſſunt. acci-
dentia anime ipſa dimittantur: ⁊ iſiſtat bone ſpei curationis
ſue: ⁊ ſit letus ⁊ a triſtitia elongatus. ¶ Pro ultima ṽo re nõ
naturali.ſ. cibo ⁊ potu utatur cibarijs omnibus mediocri-
ter calidis ⁊ parumper ſiccioribus naturaliter ⁊ accidentali
ter. Et ſi occurrunt cibaria taliter modificata miſceanſ ſem-
per cum his que eorum caliditatem ⁊ ſiccitatem augent: ut
ſal: piper: cinamomum: nux muſ. feniculum: petroſilinuꝫ: ani
ſum: daucus: hyſopus: mentha: ſaturegia: ⁊ his ſimilia.
¶ Panis eius ſit communi pane parum plus fermenti ha-
bens ⁊ ſalis. ¶ Caueat a piſcibus ⁊ farinaceis cibis. ¶ Car
nes eius ſint uolat pulli: columbi proprie: ⁊ aues omnes ſylu
eſtres ſint ei communiter uſitati preterq̃ degentes in aq̃s:
⁊ utatur carne vituli: capreti: caſtrati: ⁊ gazelle proprie. ¶ De
plantis autem conueniunt ei caules: feniculi: petroſilini: pa
ſtinachis ſuo tẽpore. Cucurbita ṽo ⁊ ſpinachia: bleta: endi
uia: lactuca: portulaca omnia dimittantur niſi raro ualde: ⁊
in quantitate pauca accipiantur: ⁊ proprie confracta cum
plantis ⁊ rebus calidis ſupra tactis. ¶ De leguminibus ṽo
concedi poſſunt cicera rubea: riſum: ⁊ lentes proprie cocte
cum brodio pingui ⁊ ſar. ¶ De fructibus ṽo concedi poſ-

ſunt aliquando melones bñ dulces ⁊ nõ in multa q̃titate.
Et ficus recẽtes optime ſunt ei ⁊ auellane ⁊ amigdale ⁊ nu-
ces. Poma võ ⁊ pira ⁊ pſica ⁊ ſilã a raro ⁊ in pauca q̃titate ac
cipiant. Uue võ bñ mature ⁊ dulces ſibi concedunt. ¶ Lac
aũt ⁊ lacticinia cibaria oĩa dimittant. Caſeus võ ⁊ ꝓpe ad
ſalſedinem notabilr inclinatus concedi debet. ¶ Oleum võ
oliuaꝝ ⁊ nucũ ⁊ amigdalaꝝ dulciũ ſibi conuenit. Butyrũ aũt
⁊ pp humectationẽ multã eius: ⁊ latitudinem quã efficit in
neruis non placet mihi. ¶ Aceto iterum paꝝ ⁊ raro in cibis
utat nisi cõmixto cũ ſale: pipe: cinamomo ⁊ ſilibus. Agreſta
⁊ ꝓpie ſalita conueniens eſt ei. uſus lymonum ⁊ arancioꝝ
aliqñ placet. De vino granatorum non curet. ¶ Potus võ
eſſet aliquanto tpe aqua mellis facta ex quindecim partibus
aque ⁊ vna mellis: que coquant ad conſumptionem tertie p
tis. Uinuz võ rõnaliter ſibi conueniens debet eſſe ſubrubeũ
bñ clarũ: nõ ualde fumoſum ad ſaporem ponticũ uel bruſcũ
parum declinans. aut ſaltem leui dulcedine participans cuz
claritate ſubſtantie ſui ⁊ debilitate eius.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iii.

DE medicinalib9 võ occurrũt mihi duo principalia.
¶ Primum eſt regimen obſeruãdũ a pñti tpe: qz
a fine menſis iulij uſqz ad finẽ menſis ſeptẽbris
¶ 2ᵐ võ eẽt regimẽ a pᵒ octobris p oẽ tps obſer
uãdũ. ſed de hoc regimine ſcdo ꝑtermittenduz eſt nũc. fortaſ
ſis enim ita cõuenienter curat⁹ ⁊ alleuiat⁹ erit: q̃ regimen ſatis
leue ei adminiſtrandũ eẽt: aut fortius ſm q̃ diſpõ ad melius
apparebit permutata. Habita igitur iſto tempore notitia rei
illud regimen ſm exigentiam expedietur.

Primum aũt ꝑncipale regimẽ qd eſt nũc obſeruã-
dũ octo cõpletur ꝯ remedijs ordinate: ut
nũc ſequit. ¶ Hoꝝ itaqz inſtrõꝝ pᵐ eſt ut cũ quietus erit ab ex
ercitio fiat ei flõmia de ſciatice pedis aduerſo loco doloris
mane hora electa. Lũ uacuo exñte uentre a cibis ⁊ a ſuperflui-
tatib⁹ p quã educant ſanguis. ℥. iiij. ⁊ nõ plures: qm flõmia
uenaꝝ inferioꝝ magis debilitat q̃ ſuperioꝝ. 4ᵒ pmi. cap 20ᵒ
Et cõuenit ei elegãter hec flõmia pp mixtionem mãei calide
cũ frida grã diſtinctionis ⁊ partialis eradicatiõis mãeꝝ que
poſt alias euõnes remanſerunt: imo hec flõmia iterum con-
ueniret ei in fine menſis ſeptẽbris gratia preſeruandi ⁊ alle-
uiandi dolores in futura hyeme.

Secundum ꝑncipale inſtrm̃ eſt. ut poſtq̃ fuerit
flõmia ꝯuenienter euãt⁹ ꝯſideret al-
leuiatio que ſucceſſit. Et ſi qdẽ manifeſte alleuiat⁹ ⁊ ſedat⁹ ẽt
fuerit dolor: tũc ꝑtrãſeat cũ bonitate regiminis ſibi aſſignati ⁊
uſu medicinaꝝ ad uentrẽ lapſum efficientium que ſtatim ſcri
bent in hoc cap huius tertie ꝑticule. Si aũt dolor remãſerit
notabilr intenſus in ancha ⁊ ꝓhibẽs motũ ꝓgreſſiuũ: tũc trã
ſeat ad regimen maioris efficacie: ut nunc ſcribetur.

Tertium ꝑncipale inſtrm̃ eſt ut ſi dolores remanẽãt
⁊ maxime cũ ſignis inuẽtionis nauſee eru
ctuationis: aut reumatizatiõis mãeꝝ a capite: uel ab alio ſu
perioꝝ mẽbroꝝ: tũc ꝓuocet uomit⁹ ſm hũc modũ. ¶ Libet eni
ꝓpe meridiẽ cũ cibis ſpẽ võ diuerſis groſſ cũ ſubtilib⁹: grani
bus cũ leuib⁹: dulcib⁹ cũ amaris: acetoſis cũ inſipidis: fridis
cũ calis: ſtipticis cũ lenitiuis: mollificatiuis. Exẽplũ ꝑmorũ
eſt. ut dare vitellos ouoꝝ cũ pane azimo aut nõ bñ cocto. 2ᵐ
eſt dare cibos paſtiles cũ ptiſana ordeacea. Exẽplũ tertij. ut
dare mellita ⁊ zuccarata cibaria cũ hyſopo: ſaluia: ⁊ abſin-
thio. Exẽplũ quarti. ut dare acetũ cũ raphano ⁊ ſilib⁹. Exem
plũ qnti. ut dare crocũ ⁊ vinũ cuz agreſta portulaca ⁊ endi-
uia. Exẽplum ſexti. ut dare granata acria citonia ⁊ adberuli
meſpilis ſeu adzerul cũ prunis ficub⁹ recẽtib⁹ ⁊ uuis recenti
bus. Neceſſe eſt eni ⁊ rõnale ꝓuocari uomitũ p iſtoꝝ applica
tionẽ. ſtõch⁹ eni ex applicatiõe reꝝ tãte diuerſitatis in q̃litati-
b⁹ ꝑmis ⁊ ſcdis in laborib⁹ ⁊ in alijs que ꝯſequunt ex illis. fa
ſtidiũ ⁊ abominationẽ incurrit qb⁹ cũ ꝑſeuerat nece ſubſequit nau
ſea ⁊ ultiate uomit⁹. Sẽt eni qnqz mot⁹ ꝑter nãz ſtõcho ſuꝑue
nientes uelut accñtia ſibi ꝓpa: ut legit 13ᵒ tertij. trac. 5ᵒ in ꝑn-
ci⁹. Cũ ergo ꝓuocat⁹ fuerit uomit⁹ quieſcat eger. ⁊ cibet cibis
facilis digeſtionis in quãto ⁊ in q̃li. deinde iteꝝ 3ᵒ ſequẽti die ꝓ-
uocet uomit⁹. ⁊ iteꝝ 5ᵒ die ⁊ octauo uſquequo uomitor per
ceperit notabilem alleuiatioñem ſtõchi ⁊ totius corporis.
¶ De modis võ ⁊ inſtrĩs efficiẽdi uomitũ ſic ꝓcedat. cũ enim
fuerit cibis tãte diuerſitatis cibat⁹ p vnã horã uel duas poſt
illud. ꝓ ponat digitoꝝ indicem uel medium in principio gut
turis ibidẽ cõmotionẽ efficiendo: aut ſaltem deglutiat fruſtũ
carte uel corrigie. Aut tertio imponat gutturi pẽnam ibidem
titillãdo: aut pẽnã illã iungat in oleo ſimpliciter aut parũ ſalito.
Hi enim ſunt meliores ⁊ ſecuriores modi uomẽdi. ¶ Si
aũt per hec non euomuerit tunc in potu det ei cyathus vn⁹
aque cum q̃rta pte aceti ⁊ modico zuccari uel mellis tepefa-
cti inſimul. Et ſi non euomuerit per hoc tũc detur ſy. acetoſ.
℥. i. ß. cum dupla pte aque tepefacte. Aut tertio dẽtur decoc.
radicis raphani tepefacte. ℥. iij. cum modico aceti. Aut detur
raphanus cum ṽtute ellebori al. ſigillata in ipſum p planta
tionem modicum in ſubſtantia ſua qui raphanus per. viij.
dies fuerit in terra ſepultus. comeſtio enim illius accelerat
uomitũ. ⁊ eſt de potentibus nõ multum tñ in uſu eſt haben-
dus pp nocumenta ellebori apti facere ſpaſmũ. ut legit qn
ta afforiſmoꝝ. in exordio ab hippo. ⁊ cõmentatore ibidem.
Elleborus ẽt piculoſus eſt in corporibus ſanis qz ſpaſmum
facit. Et ego non dubito q̃ magis ꝑiculoſus eſt corporib⁹
infirmis in qbus eſt minor reſiſtẽtia ex pte ṽtutis q̃ in ſanis
tamen eſſent apponende conditiones conſeruande in hõie
ꝑparando ad uomitum: ut qz. ſ. pile de coto ſuper oculis eius
ligarent: ⁊ leui motu moueretur corpus totum: ⁊ leuis agita
tio ſuper ſtõcho applicaret: ac uaria figurarum corporis ſi-
tuatio ad diuerſas diſtes põnis: ⁊ reliqua ſilia que pulchra
legenda ſunt. quarta pmi. de preparando ad uomitum.
¶ Et ſi uelis ample ⁊ ſolatioſe in vnum colligere lege ꝯſiliuz
pro dño Petro Donato epõ paduano ꝯſcriptum: ⁊ ibi vide-
bis iuuamenta que uomitus affert in doloribus iuncturaꝝ
⁊ lege quarta pmi. ⁊ cap de iuuamentis que affert uomitus.
⁊ 22ᵒ tertij. cap de curationibus do. crun. iuncturaruz ⁊ ſcia
tice. quare hermodactylus eſt medicina ſecurior. ut colligit
22ᵒ tertij. capitulo preallegato.

Cum aũt uerũ in anchis uel ſcia: nõ eiuſdẽ dolor ge-
uerit iã oportet applicare q̃rtũ inſtrm̃ qd
dño oĩum ſapiẽtum cõcordia laudatiſſimum eſt. ſ. cliſtẽ acu
tum quo nõ ſolũz alleuiant ⁊ curant dolores ſciatici nouelli
ueruz ẽt cronici ⁊ fixi ex adminiſtratiõe taliuz eradicant cõ
plete. ¶ Admirãdũ m autẽ eſt q̃ illuſtres dñe tãto iuuamẽto ap
probẽt acutoruz cliſteriorum adminiſtrationẽ in cura anchaꝝ
⁊ ſciatice. In dolorib⁹ autẽ aliarum iuncturaꝝ nõ adeo ſunt
ſolliciti: ut de dolorib⁹ pedum: dorſi: ſpatularum: ⁊ manuuz.
Poteſt autem hoc contingere multis ex cãſis. ¶ Prima:
qz talia cliſteria ꝓpinquius ueniunt ad patientes ꝑticulas. ſ.
anchã ⁊ ſciã. inteſtinum enim rectum ⁊ colon in quib⁹ duob⁹
magis recipit ⁊ diutius retinet: appodiat ſup anchã ⁊ reuol
uit colon circa pticullas. Cum ergo actio ꝯuenientior fiat p
cõtactum ſeqt ⁊c. ¶ Itẽ cliſteria talis ꝯuenientius attrahẽt
a ꝓpinqua pte q̃ a diſtãti: ſed cliſteria in ꝓdictis inteſti-
nis recepta conuenientius ⁊ facilius attrahunt ab anchis ⁊
ſcia q̃ a pedibus genibus ⁊ alijs ⁊c. ¶ Item ⁊ tertio: qz ex-
coriatio que ab acuto cliſteri producitur in inteſtinis predi-
ctis eſt cauſa ut aperiantur uene predictis inteſtinis im̃iſe ⁊
arterije. ⁊ cum tales uene hẽant ꝯtinuitatem cum uenis me
ſenterij. ⁊ iſte habent continuitatem cum uenis ancharum
⁊ ſciatum propinquitate magna ipſaruz adinuicẽ: quã ꝓpin
quitatẽ nõ hñt cuz uenis aliaruz iuncturaruz: ſequit q̃ vna
⁊ eadẽ medicina in eq̃li tpe ꝯueniẽti⁹ ⁊ fortius attrahet ab an
cha ⁊ ſcia: q̃ attrahet a iuncturis alijs: ⁊ plures alias ratio
nes huic propoſito adducere potuiſſem quas omitto. ¶ Cõ
tra: quia medicinis ſolutiuis ineſt potentia electiue attrahen
di materiam a diſtantibus partibus: uñ quãqz a pollabus

pedű.ut clarādiſ in ſnia Hali.cōmentatoris tertij teg. cōmen
to illius text°. Antipaſcos ꝛc.igiſ talis medicia eque bñ edu
cere poterit a remotis ꝛ a ꝓpinqs. ¶ Negāda eſt illa ꝯña:
lʒ eni forma medicie electionē hēat ad determinatā mām: tñ
facilius educet ꝛ citius: cū fuerit poſita in ꝓpinquis q̃ in re
motis ptibus. ¶ De numero itaqʒ horum cliſteriorum tria
hic deſcribam que mihi elegantiora videnſ. ¶ Et p̄m eſt cli
ſtere factū ex decoc. hermoda. qd ita denomino ego: in quo
eſt intentio attrahendi mās fridas ab anchis: ꝛ iuuat ad di
gōnē reſidui mātē: ꝛ ad ſedādū dolores ꝛ ꝯſumēdū uentoſita
tes que non raro ſunt cāe doloꝝ in predictis ptib°. Cuius de
ſcriptio. ℞. radic. hermoda. nō pfora. ℥. j. radicū pedis colū
ni. ℥. ſ. herbe artetice que ſula noiaſ a Raſi 9° Almā. ſticados
hypiconis: cimini: ſe. rutbe. añ. M. j. ſ. camomil. melli. ſe. ane
ti. añ. M. j. croci nō ꝯtriti. ʒ. j. coquanſ oia ſilʼ in lib. v. aque uſ
qʒ ad ꝯſumptionē medietatis deide exprimanſ: ꝛ huius co
lature accipiat. ℥. xij. olei de caſtoreo. ℥. iij. ſal indi. ʒ. ij. terre col
loqntide. ʒ. ſ. miſceaſ totū ꝛ mediocriter calīm iponaſ. ¶ In
eſt enim in hoc cōpoſito diſtens ꝟtus ab hermodactylo ſigillata
que pducit tria iuuamēta in euādando mās a iūcturis. ¶ Pri
mū eſt: qꝛ ſtati euāt hu. fri. a iuncturis. ¶ 2m eſt: qꝛ poſt eoruʒ
euōnē ſigillat ſtipticitatē in iūcturis: pp quā redduntſ inepte
ad recipiendū mās que tpe agitationis a medicina ſolutiua
facte diſſolute ꝛ colliquate fuerunt a motu uel calitate medi
cine. tales enim medicine ualde facile pſepe recipiunſ in iun
cturas poſt ſolōnē factā ab aliis ſine ſtipticitate ꝯfortātibus
pp qd ſequiſ ꝙ ꝙ in oi medicina cōpoſita ſolutiua a iunctu
ris attractiua ſigillari dʒ ſtipticitas artificialis ſi in medicina
non fuerit ſtipticitas naturalis. Sequitur ſecundo: ꝙ fre
quens uſus ſolutiuoꝝ adminiſtrat°: nō ſm hūc modū dolorem
in iūcturis magis augmētat q̃ alleuiet. ¶ 3m iuuamētū qd in
hermodactylo eſt cū pp calitatē ſuā ſtatice mās que in iūctu
ris inueniunſ: ꝛ ptib° ꝓpinqs ad eas ſubtilienſ mās que ſub
tilitate penetrabiliores reddanſ: tunc eēnt apte celeri° magis
penetrare ꝛ pſūdare in iūcturis. hoc aūt totū ꝓhibeſ p ꝟtutē
hermodactyloꝝ ſtipticitatē in eis efficientiū. ꝗre hermodacty
lus eſt oium medicinaꝝ ſolutiuaꝝ a iūcturis elegantior me
dicina ꝛ ſecurior: pp qd illuſtres viri in ſciētia bñ exerciti pluri
mum in medicinis ſolutiuis a iuncturis imiſcuerunt hermo
dactylum: ut ab vniuerſa eoruʒ ſchola legi poteſt. ¶ 2° deſcri
ptio cliſteris eſt noiata de colloquintida que fit ſm hunc mo
dū. ℞. pulpe collogntide. ʒ. ſ. turbit: carthami: polipodij. añ.
ʒ. ij. aſſari: artetice: ſticados: peonie: piperis al. ſe. rutbe. añ. ʒ. i. ſ
coquanſ oia in lib. v. aque uſqʒ ad cōſumptionem medieta
tis ꝛ colature eius cum expreſſione conuenienti accipiat. ℥.
xij. olei de coſto ꝛ de caſtoreo. añ. ℥. i. ſ. ſalis nitri. ʒ. iij. miſce
ꝛ mediocriter calīm imponaſ. Et ſi vis ipm efficere magis p
priuʒ ad curā iſtā ex ſtate cū chola tunc decoctioni ſupradi
cte adde trociſcū vnū de ſcamonea nō cocta: ꝛ erit efficacius
¶ 3m vo cliſtere cuius memoria a ſapiētibus ſepiſſime hētur
eſt factū ex al nuri. ꝛ lʒ p iſtū terminū imponeſ ſalſamentum
omne. In hoc tñ ꝓpoſito a ſapientib° eligiſ aqua ſalſamēti pi
ſciculoꝝ marinoꝝ: aut oliuaꝝ ꝯditarū: de quorū altera ac
cipiaſ lib. j. olei de caſtoreo. ℥. iij miſce ꝛ totū calīm mediocri
ter iponaſ. Cum hoc eni cliſteri q̃ plurimos patientes ſpa
tio decē annoꝝ ꝓhibitos a motu ꝓgreſſiuo ſepe ſanaui. Et
eſt euidēs in hoc ſignum. Cū eni ex uſu iſtorū cliſterioꝝ pue
niūt patiētes ad alchucati: tūc in paucis dieb° ſananſ. Eſt āt
alchucat ſuperficialis inteſtinoꝝ excoriatio: ut 19° tertij. caꝑ
de ſolutione uētris omnium modorum.

Quintū ꝓncipale inſtrm poſt applicationē illorum
gnaliū: aut aliquorū: ꝛ ꝓpie qñ eger pp laſci
uiam euitat ſōmias ꝛ uomitus: ut eſt plurimū modernoruʒ
uſus. aut effugit applicationē cliſterioꝝ: ut eſt mos alema
norum optet ut mēbra aggrediamur eū localib°. ¶ Et ſi q
dem egritudo recidiuā hūerit ſm ꝙ accide ſolet in dolorib°
iuncturarū: qui prodicere uolunt de hyeme ad uer: ꝛ de ue
re ad autūnū: ut experientia notatur: tūc premiſſa euōnibus

uſibus ſm poſſe mā exite diſtenter frida ut plurimū ꝯuenit
ut applicemus mēbris medicinam leuis calitatis ꝛ ſiccitatis
cū ſtipticitate forti. tali eni pcurari dʒ fluxus māeꝝ fridarum
ad mēbra. ¶ Et in hūc modū regi debēt aſſata frida in p̄n°
ut applicemus eis p̄dicta ſgnātum ꝛ blacte biſantie 4° p̄mi
caꝑ 25°. ꝛ 22° tertij. ut ſupra allegatum eſt. ¶ Ego aūt in hoc
tpe. ſ. in p̄n° alterū duorū ſoleo applicare. quorū p̄muʒ eſt hoc
℞. gallarū cupiſſi. ʒ. iij. farine ordei. ʒ. i. ſ. roſ. ʒ. i. maſticis: gra
noꝝ myrti: ſarcocolle. añ. ʒ. ij. ſ. bulliant in vino albo ſtiptico
nō ualde fumoſo uſqʒ ad glutinoſitatē ꝯuenientem: ꝛ de hoc
mediocriter calo empleſ mēbrum. ¶ 2m ꝛ efficacius eſt hoc
℞. ſandarace. ʒ. ij. camomil. melli. ſe. aneti. añ. ʒ. ſ. farine uo
latilis molēdini. ʒ. iij. roſ. ʒ. i. bulliant oia in vino modo p̄di
cto ꝛ in fine apponanſ tres vitelli ouoꝝ ꝛ applieſ mēbro: ut
p̄dictum eſt. ¶ In augmēto vo rei p̄dictis aut altero ipſoruʒ
adiunganſ hyſopi hūide: ʒ. i. ſ. hoc enim tpe mollificatiua p
miſcēda ſūt repercuſſiuis. ¶ In ſtatu aūt ꝯueniēt ſedātia dol.
potētiſſime ꝛ ꝟtutē adiuuātia ad reſolōnē ꝛ euaporationem
māeꝝ: q̃le eſt hoc. ℞. olei roſ. de camo. añ. ʒ. iij. vitellos ouoꝝ
nūero. vi. coqnſ ſilēto igne in ſartagine diligēter incorporā
do: ꝛ in fine apponanſ croci. ʒ. i. ſ. ꝛ apponanſ mēbro. ¶ Ali
ud in hoc tpe ꝯueniēs: ꝛ ꝓpe cū ſignis calis q̃le eſt hoc. ℞. la
ctis uaccini lib. i. farine ordei. ʒ. iii. maſticis. ʒ. ii. croci. ʒ. i. bul
liāt ſilʼ farina ꝛ lac uſqʒ ad glutinoſitatē: ꝛ in fine apponantur
alia. ¶ In declinatiōe vo rei hec duo remedia cōuenientia
ſunt que ſanāt in fine ſi adiūganſ eis ea que mās cōplete cō
ſumere pñt. ¶ Exiccātia ſūt que ſanāt in fine in locis aliarū
ꝛ iā p̄dictis addē ſoleo ḡnoꝝ myrti: maſticis: ſarcocolle: thu
ris: peonie: hermodactylorū: artetice. añ. ʒ. ij. ꝛ feliciteſ opō.
¶ Nō raro vo a ſapiētib° inueniunſ modi ꝛ inſtrā applican
di linimēta: fomētationes: ꝛ en. hrocatiōes: balnea: ꝛ infuſiōes
in quorū oium applicatiōe ſemp obſeruari debēt caū. eligen
di uarietates medicinarum in qualitatibus ſuis ſm uarieta
tem temporum egritudinis: ut iam dictum eſt.

Sextū vo ꝓncipale ingenium curationis eſt ut mēbra
mādātia regant ſemp regimine ꝓhibitionis ꝛ
augmenti māeꝝ in eis: ꝛ effuſiones earū ad membra patien
tia. ¶ Et qꝛ qdē cōfortaſ ſtōchus cū mace gario. mētha ma
ſtice: ſpica: lignāto: cipo: ꝛ ligno aloes utendo eis in cibis: ꝛ de
cōpoſitis cū aromatico roſ. dyamace. dyacalamēto. cluario
de thure ꝛ ſilib°: dādo ex eis. ʒ. i. ſ. in aurora cū aq̄ peonie uel
calamenti. ¶ Cerebrū confortari pōt cum aſſaro: galāga: ſti
cados: hyſopo: betonica: melliſſa: ꝛ ſilibus in cibo acceptis.
De compoſitis vo cum dyambra: dyamuſco dulci: electuario
de ligno aloes: ſotyra magna ꝛ cōſil hus accepta in ſero. ʒ. i.
eorum cum modico aque lambruſce: aceti ꝛ ſimilium p duas
horas poſt cenam aſſumptorum. ¶ Renes eius confortari
pñt. ꝑ abſtinendo a longo decubitu ſup eis: ꝛ a frequētia coi
tus: ꝛ ꝓpie ſup cibo. Et iterum tertio cutrando frequentias
diureticorum: ut feni. petroſi. aniſi apij ꝛ ſilium. Et accipiat
frequenter amigdalas ꝛ auellanas ꝛ pineos in cibis ſuis cuʒ
bonitate ſtōchi: ꝛ caſei mediocriter ſicci ꝛ ſalui uſus confert: ꝛ
frequentare cibaria cocta ꝛ ꝑparata cum lacte ouino. Lactē
enim ouino nulla medicina cōpar eſt in cōfortādo renes. 18°
tertij. caꝑ de cura debilitatis eoruʒ. ¶ Poſui aūt moduʒ hic
rectificandi mēbra iſta: qm̄ hec tria coicant in dādo mās an
chis ꝛ iuncturis huius patientis: ut facile deduci pōt p ap
propriata ſigna ſi non timerē longitudinem. De rectificatiōe
aliorum mēbrorum non curo: qꝛ non eſt opus.

Septimū ꝓncipale inſtrm eſt ultimata māerum p
ticularium conſumptio qꝛ remanſerunt
in membris infuſe aliquę mās: quarum pfectam cōſumptio
nem facere non pñt membra pp eorum debilitatem fixam.
¶ Tunc itaqʒ ſm illuſtrium viroꝝ cōcordiā cōueniunt bal
nea de quoꝝ nūero meliora ſunt ſulfurea ꝛ aneriſia ꝛ calcea
ꝛ attramētina ꝛ alpalatina. talia eni uelocitate ſue penetratio
nis: ꝛ potentia ſue exiccationis reducunt ad ꝯueniētē diſpō
nem conſumpta materia que in eis laſſitudinem efficiebat.

¶ Et in hoc põt apparere cã quare multi ex balneoꝝ applicatiõe magis nocent̃ q̃ iuuent̃. eſto eni q ab applicatione balneoꝝ totalr̃ ɔſumant̃ a mẽbris. Cõtingit tñ iterũ mẽbra recidiuare ⁊ ledi magis q̃ prius. Et cã horũ eſt: qꝛ membra ab applicatione balnei reddita fuerũt rara ⁊ vie apte effundere mãm magis q̃ prius: ⁊ mẽbra mãdãtia non fuerũt ſufficienter clara: quare fluẽte noua mã iterum recidiuant iuncture aut alia mẽbra. Modus ãt recipiendi balnea huic viro dat⁹ fuit in. 25. ɔclõnib⁹ obſeruãdis in eis que legi põt in ſingulari tractatulo de balneis euganeis nup cõpilato in anno dñi. 1439. in menſe madij. ¶ De his ẽt que ultimate mãs cõſumẽ põt abſq; balneo. tria ſũt mihi utiliora inuẽta. ¶ Primũ horũ eſt. ℞. ſandarace: hypogſtidos: thuris: acatie. añ. ℥. ij. aque cineris. q. ſ. diſſoluant̃ in mortario ⁊ fiat linimẽtum ex quo iuncture oẽs liniant̃ bis in die. ¶ 2ᵐ ⁊ leui⁹ eſt hoc. ℞. pul. gal. cypſſi lib. ſ. farine uolatil̃ molẽdini. ℥. ij. terant̃ cum ſucco extremitatum lauri ⁊ eſt nobile medicamẽ. ¶ 3ᵐ võ eſt hoc. ℞. aque extinctionis calibis lib. ſ. pul. rob. ℥. ij. maſticis ſcorie ferri pparate. añ. ℥. j. ſal̃ torrefacti. ʒ. iij. incorporent̃ ſil̃ in mortario cum ſucco ẽge paſto. uel aqua ſublimationis ul̃ decoc. radic. ⁊ eſt expertum.

Octauum võ pncipale ingeniũ ⁊ ultimum eſt mẽbrorũ patientũ ɔfortatio. Hec aũt fieri põt altero duoꝝ modorũ uel utriſq;. ¶ Et pm⁹ eſt ut inat⁹ calor mẽbrorũ cõſeruet̃ in eis. Ita ut a forti caliditate nõ reſoluatur: ⁊ a friditate nõ cõgelet̃ calor innatũ qõ eſt ſpũs aut ſãguis arterialis uel uenalis. Fit ãt hoc p applicationẽ nutrimẽtoꝝ ɔuenientes q̃titatis ⁊ q̃litatis p regimẽ ɔueniẽs ex pte rerum nõ nãliũ: qõ ſupra dictũ eſt. ¶ Solet ãt inueniri ab auctorib⁹ aucticeũ q ueſtire mẽbra ⁊ tegẽ pelle vulpina aut duplicatis calciamẽtis ex pãno tincto in chelmeo: ⁊ ſũt q̃na odorifera tingẽtis pãnos cũ aromaticitate. ¶ Etiã mẽbra ɔfortata reddũtur a ſapiẽtib⁹ p applicationẽ repcutientiũ fridorũ in lapſu ⁊ mã calis: ⁊ calorũ in lapſu ⁊ mã fridis. talr̃ eni vigorant̃ mẽbra: qm̃ repellũt a ſe ſtipticis ɔfortata farmacijs. tertio tegni. ¶ Etſ; hec mẽbroꝝ ɔfortatio inexa fuerit in 6° ⁊ 7° cap̃ pcedẽtib⁹. duo tñ hic ſingularia ponã grã cõplemẽti opis. qrũ pᵐ in lapſu calo eſt hoc. ℞. olei onfancini. ℥. ij. ſalis bñ torrefacti. ʒ. j. ſ. macis: croci. añ. ℈. v. terant̃ ſil̃ in mortario ultima trituratione: ⁊ liniant̃ ex eo mẽbra actu frido. ¶ Oleũ aũt de ben ⁊ de cinamomo ſũt duo ſingularia in lapſu frido cum ex eis actu calis iungant̃ mẽbra frequẽter: ⁊ cooptant̃ reb⁹ ſupraſcriptis. ſic enim felicitabitur cura huius viri.

Conſilium. 258.

De tumore pedum interdum ulceroſo interdum non ulceroſo p colligãtiã epatis ac ſplenis a quibus mãe melice ⁊ interdum aduſte ad pedes delegantur. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dictarum diſpoſitionum. Cap̃. i.

Euerẽdiſſimus in chr̃o pater dñs protonotarius de monte: Archiepũs ⁊ utriuſq; legis doctor indiget duplici regimĩe p recuperãda cõfirmãda ⁊ cõſeruãda ſanitate ei⁹. ¶ Et pᵐ qdẽ regimẽ eſt per res nõ nãles eligẽdum qõ ɔforme erit utriq; diſpõni qb⁹ aliqñ moleſtat̃. ¶ 2ᵐ võ regimẽ p medicialia erit rectificatiuum priũ epis ⁊ ſplenis. In qb⁹ acute ⁊ aduſte ⁊ melice mãe gñant̃. que p totum corp⁹ effuſe qñq; ſcabies ⁊ cutaneas corrupciões [illegible] pducũt. Et aliqn magna ps harũ mãerũ deſcendit p utrũq; ramũ inferioris chilis tendentẽ ad coxas. Et ſi qdẽ cõtigat has mãs melicas eẽ fecales. nulla aũt leuiſſima aduſtione pticipãtes: tunc mãe tales uenas maiorũ pedũ ⁊ ulr̃ totã eorũ ſubſtãtiã replẽdo tumorẽ ⁊ extenſionẽ gñant in eis: qui tumor ſi longo tpe in utriſq; pedib⁹ magis pſeuerarec: difficile: imo forsitan elefantiã impoſſibilis curationis portenderet. Eſt aũt in theoria medicine magnus pes totũ qõ ab ancha incluſiue uſq; ad plantam pedis cõcernit. At võ ſi mãs pdictas cõtingit eẽ acutas ⁊ aduſtas tñc qñ deſcẽdũt ad tybias corrũpẽdo carnoſitates earũ pariunt ulcera: que p diuerſas mẽbrorũ ptes hinc inde ſerpẽdo ulcerãt.

Unde ex hoc fundamẽto ɔcludit̃ p difficultas curationis horũ ulcerũ que puenit ex duob⁹. pᵐ pp acuitatẽ mãerũ pdictarũ. 2° qꝛ tales mãe ſunt melice: ergo effectiue cãe cronica ꝑgritudinũ. ¶ Sequit̃ 2° ex hoc fundamẽto q in uanũ laborãt curãtes cũ ſol̃ localib⁹ ſup ulceroſis ptib⁹ applicatis abſq; rectificatiõe epatis ⁊ ſplenis mãdãtiũ pdictas mãs. ¶ Seqtur 3° ſolo pbleumatis q̃re eſt q pedes hui⁹ reuerẽdiſſimi pris qñq; tumeſcunt abſq; ulceroſa corruptione qñq; võ cũ ea. Cã eni pmi effect⁹ eſt multitudo mãeruʒ groſſaꝝ abſq; aduſtione ⁊ corruptione earuʒ. Secũdi võ accñtis cã eſt mãerũ multarũ fluxus cũ aduſtione ⁊ acuitate earum. ¶ Et ſic appet q caplm iſtud apit fundamẽtũ diſpõnũ: qb⁹ aliqñ affligit̃ reuerendiſſimus pr̃ ⁊ doctor. ⁊ elicitur ex eo modus regiminis eius conuenienter: ut nunc ſequitur ⁊c̃.

¶ De cura per res nonnaturales. Cap̃. ii.

Taq; iã manifeſtũ eſt: q regimẽ ex pte ciborũ ⁊ potuũ ⁊ aliorũ iclinari debet ad mediocriter calefacientia ⁊ parũ exiccãtia: pp qõ in cibariis ei⁹ euitari debẽt oia multũ ſalſa: multũ acuta: uehemẽter calia. talia eni augerẽt caliditatẽ ⁊ acuitatẽ in laudabili ſanguine: ⁊ ɔuerterẽt ipm in meliciũ. Exẽplum horũ eſt uſus aromatũ ⁊ acceptio ciboꝝ: ⁊ ſũt ſinapis: raphanus: cepe: alleũ: brodia pinguia ualde: ptes animalium pingues multum: ut pectora ubera ⁊ ſimilia. ¶ 2° euitare debet ea que ſunt ſanguinis inflatiua ⁊ uentoſitatiua: ut ſunt legumina omnia ⁊ fructuum multitudo: ⁊ proprie crudorũ ⁊ lactis crudi frequens uſus. ¶ 3° euitare debet ea que ſanguinem adurunt ⁊ acuũt: ut ſunt ſalſa cibaria oia ⁊ proprie carnes ſalite ⁊ antique: ⁊ caſeus ſalitus ⁊ oua piſcium ſalita mollia uel dura: que ueneti botargas appellãt. ¶ 4° euitet comeſtionẽ rerum viſcoſitate ⁊ groſſitudine ſua efficientiũ oppilationes: ut ſũt paſtiles cibi oẽs: lagana: criſpelle ⁊ ueſtes uellorũ. ¶ 5° euitet potũ vini groſſi ⁊ conturbati ⁊ pontici uel bruſci. vnde eligat vinum colore roſeũ gaurum noiatum: ſubſtãtia tenue ⁊ dyaphanũ ſapore ad dulcedinẽ inclinatũ: odore ſuaue: ⁊ potẽtia mediocre: qõ tñ refrangẽ debet cuʒ aq̃ ciſterne ſimplici: ⁊ cruda in eſtate ɔueniẽs eſt In hyeme võ meli⁹ eſt pdictã aquã coquẽ ⁊ ſimplicẽ cũ vino miſcẽ. cui⁹ q̃titas ſit ſubtripla reſpectu vini: aut maioris mẽſure uel minoris varianda ſm prudentiam accipientis ⁊ ſumoſitate vini aſſumendi. prudentia enim menſurat humanos act⁹ ppterea qꝛ ipſa eſt recta rõ agibiliũ. ethicorum 9°. ¶ De q̃titate võ diſcreta ⁊ continua cibationis. dicenduʒ p q tenore vĩtutis apparente robuſto melius eſt ipm comedere ſemel in die: ita q poſt prãdiũ eius per octo hõs põt facẽ colationẽ ex aliq̃ ɔfectiõe uel fruſto panis. ſumptione tñ q̃titatis nõ trãſcẽdẽtis octauã ptẽ ei⁹: qõ de cibo in prandio ſumptũ fuerit. ¶ De q̃titate võ continua canõ obſeruari debet talis q accipiatur cib⁹ ⁊ pot⁹ in tanta q̃titate ne ſtõchus grauetur ex eis. Deterior eni cibationũ eſt que in ſtõcho grauitatem efficit ⁊ tenſionẽ ⁊ grauitatẽ anhelit⁹ ſicut deterior pot⁹ eſt q in ſtõcho iundat ⁊ fluctuat: ut colligendũ eſt 3° pmi cap̃ de regimĩe p cibũ. Hec in ſumma euitari debẽt ⁊ pp ea que in hoc cap̃ cõtinent̃: oib⁹ cibis ⁊ potib⁹ uti põt pter q̃ pticipãtibus qñq; exceſſibus iam particulariter declaratis.

¶ De cura per medicinalia. Cap̃. iii.

Ro expediendo võ regimĩe hui⁹ reuerẽdiſſimi ⁊ celeberrimi pris p medicinalia pmittẽdum p q ſecuriſſimuʒ eſt q ipſe uſq; ad tres uel q̃tuor annos bis in anno purget̃ ſm moduʒ infraſcriptũ.

¶ Primo q a medietate februarij uſq; ad medietatẽ martij vno mane in aurora accipiat has pillas. ℞. pillarũ indaruʒ ʒ. ſ. pillarũ cochiaruʒ ⁊ de fumoterre. añ. ℈. j. forment̃ pillule vij. uel. viij. cũ ſucco rob. ⁊ dormiat poſt eas p hõʒ. j. ⁊ tardet

ciburn horis quinqꝫ.⁊ tunc accipiat cyathũ vnũ aque ordei calefacte.⁊ poſt ipſaꝫ ꝑ horã vnã accipiat prãdiũ ſuũ. ¶ Aſſumpto hoc minoratiuo die imediate ſequenti accipiat in aurora digeſtiuũ hoc calefactũ: qḋ ↄtinuet per octo dies. ℞. ſy. de epithimo: ſyr. compoſiti acetoſi ⁊ mellis roſ. añ. ʒ.ſ. aque lupulorũ: fumiterre ⁊ meliſſe. añ. ʒ.i. miſce. Et accipiat ipm tot diebus ꝙ in uris appeat hypoſtaſis alba vnita dyaphana equalis in partibus in ꝓfundo ſedens. ¶ Appente autẽ hac hypoſtaſi die imediate ſequenti purget̃ cũ iſtis pillis. ℞. pillarũ indarum. ʒ.i. auari ponderis: lap̃. laçuli ⁊ armeni preparatorum. añ. ℈. vj. cum ſucco roſ. forment̃ pille. vij. uel. viij ⁊ accipiant̃ obſeruando poſt eas regulas que in ſupraſcripto minoratiuo deſcripte ſunt. ¶ Pro ſecũda vò anni purgatione a medietate menſis ſeptẽbris uſqꝫ ad medietatẽ mẽſis octobris vno mane hora ſupraſcripta accipiat hoc minoratiuũ. ℞. pillarum indarũ: pillarũ de lapide laçuli ambarũ deſcrip. Meſ. in antidotario. añ. ℈.j. pillularũ cochiarum deſcrip. Raſ. 9° Almãſ. ꝓ caꝑ. ʒ.ſ. forment̃ pille octo cũ ſuc. roſ. ⁊ accipiantur oẽs hora ⁊ canonib⁹ obſeruatis qui de alijs ſupraſcripti ſunt. ¶ Mane vò imediate ſequenti accipiat hoc digeſtiuũ. ℞. ſer. viol. ſyr. ſimplicis acetoſi. añ. ʒ. vj. aque cico. lupul. ⁊ fumiter. añ. ʒ.j. miſce: ⁊ totũ accipiat̃ calĩn obſeruãdo qḋ dictũ eſt in alio ſyr. uſqꝫ ad apparitionem hypoſtaſis: de qua iam dictũ eſt. ¶ Die vò imediate ſequẽti purget̃ ꝑ iſtuꝫ modũ. ℞. pil. aurearũ. pil. de iera compoſita. pil. de fumoterre. añ. ℈.j. boni ponderis. lapidis laçuli. ℈. iij. formentur pillule. vij. cuꝫ ſucco roſ. ⁊ accipiatur ut predictum eſt de alijs. ¶ Poſt hec aũt attẽdẽ debet: ꝙ ſi uẽter eius nõ eẽt ↄueniẽter lubricus hora qua aſſumit ſyrupos predictos. neceſſariũ eſt ei ꝙ oĩ die aut ſaltẽ oĩ alterna die paru añ ꝓndiuꝫ uel añ collationẽ nocturnã accipiat vnã de infraſcriptis pillulis. quarum ẽt uſum cõmẽdo ei forte ꝑ totũ tp̃s vite ſue accipiendo ex eis vnã uel duas parũ añ prãdiũ. quarũ deſcriptio eſt hec ℞. aloes epatici electi. ʒ. iiij. agarici. ʒ.ſ. turbit. ʒ.ij. lap̃. laçu. ⁊ armeni ꝑparatorum. añ. ʒ.ij.ſ. dyagridij. ʒ.j. maſticis croci: macis cinamomi: roſ. viol. añ. ℈.ſ. ſal' indi. ʒ.ſ. puluericent̃ omnia per ſe: ⁊ infundant̃ in. ʒ. iiij. ſucci endiuie. ⁊. ʒ. ij. ſucci fumiterre: ⁊ exponant̃ ſoli ſepe cum cocleari cõmiſcẽdo uſqꝫ quo ſuccus conſumat̃. tunc ergo renouetur ſuccus: ⁊ ita fiat tribus vicibus: ⁊ reſeruetur mã iſta in pixide lignea cerata: de qua fiant pille de oĩ. ʒ. vj. ⁊ ſit earum uſus ut dictum eſt. ¶ Amplius ꝑ ↄuenienti conſeruatiõe ſanitatis ei⁹ utat̃ hac ↄfectiõe. ℞. gnoꝝ fiſticorũ. ʒ. iij. granorũ pincarũ. ʒ. ij. ↄtundant̃ ⁊ ifundant̃ in aq̃ cuſcute ⁊ fumiterre. añ. ʒ. iij. ⁊ ibi remaneãt ꝑ triduũ. poſt hoc aũt accipiat̃ çuccari albiſſimi. lib.j.ſ. ⁊ coquat̃ cum lib.ſ. aque violarũ uſqꝫ ad aque ↄſumptionẽ tunc ergo ſuperaddant̃ çuccaro pulueris amili. ʒ. iij. ⁊ coq̃ntur ſil' cũ medullis tã cõtuſis: ⁊ fiat confectio in fruſtulis longis: ⁊ ſit eius uſus añ cibũ ⁊ poſt cibũ: ⁊ in hora collationis. aperit enim hec confectio oppilões epatis ⁊ ſplenis: ⁊ aduerſatur generationi melle ⁊ matericrum aliarum acutarũ: ¶ Amplius ꝑ ꝓſeruatione a fluxu mãerũ ad tybias ⁊ coxas bonum eſt ꝙ utat̃ vnguento. qḋ applicabit circulo fiteri. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. olei de criſomillis. ʒ.i.ſ. olei nardini ʒ.ſ. radicum filipendule. ʒ.j. ſal' gẽme. ℈. uj. ellebori albi arthanite ⁊ euforbij. añ. ℈.j. cere. q.s. fiat vnguentum molle ⁊ applicetur. ¶ Adhuc iterũ ꝑ ꝑtiali ꝓſeruatione a fluxu mãerũ ad tybias ⁊ coxas bonum eſt ut utat̃ hac decoctione. ℞. gallarum cypreſſi numero. xx. gallaꝝ quercus: ⁊ ꝑprie ꝑforatarũ numero. xxv. ſumach: ſemis plantaginis. añ. M.j. granoruꝫ myrti. M. iij. coquant̃ oĩa in ſitulis duabus aque uſqꝫ ad conſumptionem medietatis. Et de hac aqua abluant̃ coxe bis uel ter in ſeptimana ante collatiõem nocturnam. ¶ Ad hanc etiã intentionem memorandum eſt ꝙ bonũ eſt ei portare caligulam factã de corio pellis canine: ſaltẽ ſuꝑ tybia ſiniſtra: ⁊ ꝑpꝫ ꝙ ei neceſſarium eſt ei erectum ſtare: ut contingit apud magnos viros: ⁊ reuerẽtia ſui necitãte ad hoc. aut aſſiſtẽ diu cultui diuio: ⁊ ſic de alijs. aut ſaltẽ tybie deſcripte faciat ligaturã cũ inſtita conuenienter applicata ſicut notũ eſt. ¶ Preter hec aũt ſi ↄtingeret mãe ad crura deſcẽdẽ ꝓuideat̃ ei cum hoc defenſiuo. ℞. amili: boli ar. añ. lib.ſ. ſe. plantaginis: acatie: hypoquiſtidos: roſ. ſandarace: ſumach. ana. ʒ.ſ. dragaganti: gũmi arabi. añ. ʒ.j.ſ. ſucci extremitatuꝫ rubi. lib. rubi. j. farine uolatilis molẽdini. ʒ. ij. cõquaſſent̃ oĩa in mortario cum piſtello ſuo uſqꝫ ad glutinoſitatem bonam: ⁊ de hac mã emplaſtrent̃ tybie a genu uſqꝫ ad pedes ligando eas cuꝫ applicatione conuenienti.

Si aũt ↄtingeret: ꝙ in aliq̃ tybiaꝝ pte ruptura accideret. ꝓuideat̃ ei quadruplici remedio. ¶ Primo applicando vnguentum iſtud. ℞. olei de maſtice ⁊ de myrto. añ. ʒ.j. olei onfancini. ʒ. ij. tutie ꝑparate cũ aqua ro. terre ſigillate. ana. ʒ.j. hypoquiſtidos: ſandarace: ſarcocolle lote. añ. ʒ.j. cere al. ʒ. vj. fiat vnguentum molle ⁊ applicet̃ ut cõſueuit. ¶ Itẽ ſuꝑ ulcerib⁹ apponat̃ hic puluis. ℞. pul. hypoquiſtidos. ſe. plantagis: granoꝝ myrti. añ. ℈.j. ſan. dra. boli ar. añ. ℈.j. pulueris oſſiu cruriũ boũ cõbuſtoꝝ. ʒ.ſ. ſpodij. ʒ.j.ſ. puluerizent̃ oĩa per ſe ⁊ diligenter cõmiſce. ¶ 3ᵐ eſt cerotum hoc ℞. ceroti rubei de mucillaginibus lib.ſ. tutie ꝑparate. ʒ.ſ. litargiri. ʒ.j. ſan. dra. boli ar. añ. ʒ.ij.ſ. fiat cerotum cum ſufficiẽti q̃titate cere. ¶ Ultimũ ⁊ ꝑpꝫ ſigillatiuũ uel ↄſolidatiuuꝫ eſt hoc. ℞. olei de maſtice. ʒ. iij. dragagãti: gũmi arabici diſſolutoꝝ cuꝫ aceto acuto. añ. ʒ.j. maſticis: thuris: ſandarace: hypoquiſtidos. añ. ʒ.j. tutie ꝑpate. ʒ.j.ſ. cere. q.ſ. fiat vnguẽtũ ſufficiẽter viſcoſuꝫ ⁊ mediceñt ea ulcera qñ ſtabit necitas ↄſolidãdi ea: ⁊ eſt qñ appebũt ↄcauitates ulcerũ eẽ q̃ſi carne repletas. ¶ Ulterius vò pulueres iſti. ℞. plumbi combuſti. ʒ.j. tutie preparate cum aqua roſ. ʒ.ij. puluerizentur per ſe ⁊ ſimul commiſceantur ⁊c̃. Ad laudem eius dei. Amen.

Conſilium.259. De ſtupore in maiori parte pedis magni. ¶ Diuidit̃ autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis diſpoſitionis. Caꝑ.1.

INſignis ⁊ celeberrime fame doctor utriuſqꝫ iuris dñs Gregorius de ſpineto conqueſtus eſt de ſtupore qui apparuit in maiori pte pedis magni. ſ. a genibus uſqꝫ ad plantam pedis. ¶ Cui⁹ qdẽ ſtuporis lꝫ ꝙ plurime ab auctorib⁹ aſſignate ſint cãe: vident̃ tñ in ipſas reducendas eẽ cãe ꝑ multitudinẽ mãeꝝ flaticarũ que dñant̃ in ꝑtibus renũ eius: ⁊ ulr in oĩbus venis ramificatis a vena chili deſcẽdẽte que deſcẽdũt ꝑ domeſticas ptes coxarũ que etiã mãe multiplicate iplent neruos deſcendentes ad inferiores ptes ⁊ ꝑpꝫ oẽs qui oriunt̃ a 19° ⁊ 20° ſpondilibus uſqꝫ ad finẽ caude: per quos qdẽ neruos ſm magnã ptẽ coꝝ defert̃ ſpũs ſenſibilis ⁊ motiu⁹ ad oĩa mẽbra ſenſus ⁊ mot⁹: qb⁹ mouent̃ ⁊ ſentiunt ptes oẽs inferiores: ut anche ⁊ totus pes magnus: ⁊ oẽs partes femoris ſuminis que tam interius q̃ exterius ſenſui ⁊ motui deputata ſunt. ¶ Si itaqꝫ contingat mãs ꝑdictas ſua multitudie ⁊ viſcoſitate: aut utriuſqꝫ ſimul oppilare vias neruoꝝ ſenſus. diminuet̃ ſenſatio in ꝑdictis partibus. ⁊ ſi oppilent̃ nerui motiui ledet̃ motus ꝑdictoruꝫ membrorũ. ⁊ ſi in utriſqꝫ ſimul contingat fieri oppilationem mẽbra ꝑdicta in ſenſatione ſua ⁊ motione ſimul ledent̃. quare facile ex ꝑdictis videri põt ſtuporẽ iſtũ qui eſt nocumẽtũ diminutionis in ſenſu tact⁹ accidẽ ꝑꝑ oppilationem in ꝑdictis mẽbris: ſeu neruis euenietẽ. Neqꝫ ſtupor iſte in viro iſto ꝓuenire põt ab oppilatione attenuatoria. nõ eni in eo ꝓceſſerunt egritudines uel accĩtia conſumptiua humiditatis ſubſtantifice: que ſunt oppilationis attenuatorie cã. Neqꝫ ẽt in eo vĩ eẽ aꝑa aliqḋ magnũ uel durum qḋ fecerit oppilationes coartatorias in eo. Sunt ergo oppilationes ꝑdicte ꝓuenientes a mã flegmatica multa uel viſcoſa ꝓhibentes tranſitum ſpirituum animalium: ut predictum eſt.

Et ex fundamento predicto maxime ſolui poteſt queſtio hec.

quare eſt ꝙ aliqñ nocumētū apparet in eo magis in ſenſu ꝙ̄ in motu: aut econtra: ⁊ aliqñ in ſenſatione ⁊ motione ſimul ¶ Et iterū ex ṕdicto fundamento appet ſolo ad ꝓblema aliud: ꝓp qd eſt ꝙ aliqñ apparēt hec nocumenta: ⁊ qñqʒ nō. Nā ſm acceſſum mãeꝝ oppilãtiū ſequunť nocumenta predicta. ſm vo reſolutionē aut tranſmutationem aut ſm ſenſibilem euacuationem earum remouentur accidentia predicta. ¶ Et ex iſtis concludi pōt tertio. quare qñqʒ mēbra iferiora predicta mollia ⁊ laſſa ꝑcipiunť. qñ eni nō tranſit debita q̄titas ſpirituū nō caleſfiūt mēbra illa ↄuenienter q̄re mãe in eis abūdãtes nō ſufficiēter digerunť neqʒ reſoluunť. vñ ipſa mollificata ſunt cauſa laſſitudinis ⁊ mollitiei modo dicto. ¶ 4° ex predictis concludi pōt quare membra illa ſtupida a ſenſu tactus ꝑcipiunť grauia ⁊ ponderoſa. ſi eni mēbra leuificanť ꝑ ſenſus ſpirituū. ergo eorum abſentia ſequitur oppoſitum. ¶ 5° ex ṕdictis concludi pōt cauſa quare viro iſto hora coitus accidit virgā eius que ṕus bene erat erecta ab erectione deficere: ⁊ actū venereū explere non poſſe conuenienter. ¶ 6° ex predictis concludi poteſt quare ſeminalis materia eius fluida mucillaginoſa aut aquoſa reperitur. ¶ 7° concludi poteſt ꝙ vir iſte rationabiliter non debet eſſe fecundus: eo qꝛ ſemen eius indigeſtum eſt: ⁊ in qualitatibus primis ⁊ ſecundis diſtemperatum ⁊ debita quantitate ſpirituum carens. ¶ 8° iterum ex eodem fundamento deducitur ꝙ vir iſte non debet eſſe multi appetitus coitus: eo qꝛ a ſpermate videtur deficere cauſa prurituus que multum veneris incitatiua eſt. ¶ 9° ⁊ vltimo ex predictoꝝ fundamento concludiť ꝙ diſpō iſta in hoc viro multum verenda eſt. ſtupor eni nūciat paraliſim. tertia primi. de his que ꝓnoſticant egritudines. ⁊ ſcḋa tertij capitulo ṕ. ⁊ nono Almanſoris. cap̄ octauo. ⁊ pluries alibi. quare ex hoc vltimo in ſumma concludiť. ꝙ res iſta non leuis ſed multū ſuſpecta eē debet: ⁊ incitare dn̄m illum ad exquiſitam curationē ei°. Cura eni eius non eſt differenda. qñ eni ꝓlōgatur huius egritudinis tempus perducit ad paraliſim. 9° Almā. cap̄ 8°. ⁊ ṕ ↄtinēus. cap̄ 4°. ⁊ 2° tertij. alio loco colligēdū ¶ Itaqʒ pro huius diſpōnis curatione lʒ accurate multum procedendum eſſet ordinando regimen ex parte olum ſex rerum non nãlium ſubtiliter menſuratarū: ſolū tamen hic ſummarie diſcurrendo ꝓcedam. Neqʒ enim mihi tempus accōmodum eſt quantum hec diſpoſitio exigeret.

¶ De cura per dietam. Cap̄. II.

REgimē ergo ex pte olum ſex rerū nō nãliū inclineť ad calefaciendum ⁊ exiccandū ʒ mediocriter: lʒ eni diſpō in ſe ↄſiderata: ut oppilō eſt ⁊ etiā ei° que frida multa ⁊ viſcoſa eſt expetēt regimē ſatis calefactiuū ⁊ exiccatiuū: qꝛ tñ epar ei° nobilr calm eſt: ⁊ etas ēt que ↄſiſtētia eſt: ⁊ nãlis eius complō: quã credo eē ſanguineã: diſtrahūt medici actū ab applicatiōe excellenter calidoꝝ. q̄re cū moderatis calidis ꝓcedere ſecurius eſt: qꝛ remiſſa cal'a longo uſu ꝓducēt ꝑit effectū non minus bonū ꝙ̄ multum calida breuī uſa. ¶ Adhuc ēt ↄſiderandum ꝙ cibaria eius declinent ab ordi bo medicinali uel medicina cibali mãeꝝ fridarū augmentatiuis ingroſſatiuis ⁊ oppilōnū effectiuis. ⁊ iō bonū eſt ꝙ in cibis eius ſemꝑ aliqō apiciuum imiſceať: ut radix uel folia petroſillini: ⁊ feniculi: ⁊ ſimilium apiciuoꝝ in dieb° fridis. In diebus vo calidis radix uel folia endiuie cicoree. De partib° aialium vitenť carnes neruoſe: ligamentales: cutes: ⁊ viſcoſe ꝑtes omnes: ⁊ uētres ⁊ ſilia. Item caſeus multum mollis ⁊ viſcoſus: lacticinia: paſtilia: cibaria cruda: oia frigida: ſtiptica ut granata: citonia: caſtanee ⁊ ſimiles euitentur. ¶ Item euitet ſtōchi replōnem a cibis ne ſequatur ex illo caloris innati diminutio ⁊ augmentatio mãeꝝ flaticaꝝ per viam indigōnis. Et oino conſulo eidem ut ſi qñqʒ replōnem incurreret ex multitudine ciboꝝ ⁊ potus ad ipſam euandam per uomitum illico feſtinet. Accipiat itaqʒ de ſyrupo acetoſo ſimplici ℥.ij. aque putealis. ℥.iij. uel. iiij. ⁊ totum bibat tepidum. Et poſt mediā horam ponat digitum in os ſuum: ⁊ ſi deſideraret replōnē illã potius inferi° deponē: accipiat in aurora. ʒ.j. pillaꝝ de iera ſimplici Galeni. Aut pillas de ſpēbus Meſue quas alefanginas nolat. Melior tñ medicina eēt accipe iere ſ. Gal. ʒ.i.ſ. cū aqua decoctiōis folliculorū ſene uel radicū pe. ¶ Exercitiū aūt oino videť mihi ſibi eſſe nociuū tā pedeſtre ꝙ̄ equeſtre uel nauigatio. ꝓpter aūt exercitiū multe ↄcuſſionis qō in coitu neceſſarium eſt: iō euitare debet. mouet eniʒ mãs ad membra illa que ſuperius tacta ſunt: quare oppilat mēbra illa ⁊ augmētari pōt ſtupor. quanto aūt magis notet coitus: eo qꝛ ꝑ ipſum euēť ſupfluitas ultimi alimenti utilis: ⁊ minorať ſpumoſa mã qua multū indigēt membra ṕdicta. Leduntť itaqʒ mēbra illa in coitu dupliciter: aut qꝛ inaniunť aut qꝛ repleť ex motu ⁊ agitatione inclinante mãs ad ipſa. ¶ Etiā de vigilia ⁊ ſomno ↄſiderandū ꝙ vir iſte nō multū ꝓlonget dormitionē: eo qꝛ eſt cã humectādi corpora cū generenť ⁊ augmentenť ex eo flata multa ⁊ creſcunt reumatiſmi a partibus fortibus ad debiles. quare longo tempore vigilare conuenientius eſt ei ꝙ̄ dormire. ¶ Accītia vo anīe ꝓpter que moueantur ſatis notabilr ſpūs ⁊ calefaciunt corpus ⁊ exiccant ſuperfluitates videnť eſſe conuenientia dummodo ſubſtantifica reſolutio ⁊ ſpirituum cōſumptio non ſit maior ꝙ̄ ſuperfluitatum exiccatio.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄. III.

REgimē vo diſpōnis huius curatiuū magno ordine accurate multum cōſcribi deberet. res eni iſta exigit ut ipſa ſolēniter ꝑtracteť ne deteri° inualeſcat: qꝛ tñ nō dubito qn celeberrimi doctores: quoꝝ ↄſilio fungiť canonice multum in curatione iſtius diſpōnis ꝓceſſerit ſolū aliq̄ pticas que mihi utiliora videnť ꝑcurrēdo ſcribā relinqēdo ꝑ ſatis doctoribus ↄſcribēda eē ⁊ applicanda ſolēniora ꝙ̄ ſint iſta. ¶ Pmo itaqʒ ṕmitto ꝙ vir iſte cū magna cautela ⁊ aduertētia ꝓcedat in accipiēdo balnea de petriolo uel ſilis: ad que ego audio ipm trāſtuliſſe ſe freqūter: neqʒ enim ita large cōmendo ea: eo qꝛ frequenter mãerum ſubtiliores ptes reſoluūt: ⁊ alias dimittūt que magis nocē pñt. Et ēt qꝛ balnea colliqūt mãs faciunt eas reumatizare ad mēbra debilia ⁊ eis infundi. 3° qm̄ balnea hñtes humiditates ſtupoꝝ effectiuas que ꝓfundate ſunt in neruis oriētibus a nucha. de qbꝫ ⁊ in ṕ cap̄ ſcriptum eſt: non pñt conſumi niſi in longo tꝑe. quare ex aſſumptione bal. per. x. uel. xv. dies non videť acquiri poſſe iuuamētū totale ⁊ eētiale: imo magis puo tꝑe duraturū ⁊ accītale. Amplius. ſi balnea oino curare poſſent illud feciſſent magis preteritis annis ubi vtus erat fortior: ⁊ egritudo minus confirmata: ſed iam non curauerūt conuenienter: ut manifeſtū eſt. ergo neqʒ in poſterū de eis eſt hebēda fiducia rōnal. ¶ 2° ṕmittendū ṗncipalr: ꝙ regimē hui° diſpōnis ꝓcedet ex actu ṗſeruatiuo ⁊ curatiuo. Et ꝑ executione primi vł mihi ſaluberrimū eēꝙ eximius doctor iſto uere ⁊ in medio autūno: uel in principio ipſius ſe conuenienter purgare debeat omni anno quouſqʒ ſe curatum ꝑcipiat. Deinde gratia preſeruationis utať vno cluſterio ⁊ vna confectione: ⁊ aliqb° pillis: ⁊ vna inunctione: ex quorū applicatione ↄuenienti nō dubito ꝙ ṗſeruabiť ſolēniter. ¶ M. inorenatiō. ℞. pillaꝝ de ſarco. deſcrip. Meſ. uel Auicē. 5° can. pillaꝝ de ſerapino. ana. ʒ.j. pillaꝝ de reubar. ʒ.j. miſce ⁊ reformenť pille. v. cum ſy. de calamento: ⁊ exhibeanť p.ij. hōs ante diem: ⁊ dormiat imediate poſt eas p.j. horā: ⁊ poſt. v. hōs accipiat pro lauatiuo cyathum. j. aque ordei cum ſucco. calefacte: ⁊ poſt ipſum per vnam horam accipiat cibum. ¶ Aſſumpto itaqʒ hoc minoratiuo accipiat hoc digeſtiuū qō ↄtinuet. x. dieb°. ℞. ſyru. de calamento. de ſtica. ſyr. acetoſi compoſiti. ań. ℥.ſ. aque ſuc. ſeu melonis radic. ireos. ℥.i.ſ. aque capill. veneris. ℥.ij. miſce. ¶ Eradicatiuū aſſumpto digeſtiuo purgeť cum iſtis pillis. ℞. pillaꝝ fetidarum deſcrip. maiori. ʒ.ij. pillarū de hermodactylis. ʒ.ſ. miſce ⁊ reformenť pillule. vij. cū ſyrupo acetoſo compoſito: ⁊ aſſumat ut ſupra de minoratiuo. Et ſi dubitaret de caliditate tā in ſolutis ꝙ̄ in digeſtiuis tunc frangat corū

audaciã cũ aque cicoree endiuie uł acetoſe modo ſuo.¶ Et
iterũ cũ eiſdẽ purgari poterit in autũno.uerũ tñ ꝓpter reliq
as caliditatis eſtiue oia talia frãgant:ut ṗdictũ eſt:ꝛ minorẽ
tur doſes:ſaltẽ ſolutiuorũ.¶ Electuariũ quo uti põt grã pre
ſeruationis eẽ põt electuariũ de acoro ꝛ fort⁹ il o ꝛ ↄuenien⁹
in ꝑſeruatione ꝛ cura ſtuporis per me cõſuetũ:ꝛ utile eſt hoc
℞.ıere hermetis.ʒ.iij.acori biſtorte paraliſis artetice florũ
roriſmarini aã.ʒ.ij.folij ameos ʒinziberis al.ſen.granoꝝ pa
radiſi aã.ʒ.j.ſpẽrũ pliriſarcoticõ.ʒ.v.mellis roſati colati.ʒ.ix
ʒuccari ſecũde decoctionis.ʒ.v.ʒ.miſce ꝛ fiat electuariũ:de q̃
accipiat.ʒ.ij.uſqȝ ad tres in aurora duob⁹ mẽſibus cõtinuis
ꝛ deglutiat ipm:ꝛ tardet poſt ipm cibũ quatuor horis ad mi
nus.¶ Cõfectio qua uti põt eſt cõfectio de acoro confortata
cũ ſpẽbus dyaciamomi aut dyamuſci aut dyambre que ual
de melior eſt.Cõfectio domeſtica ad idẽ eſt hec. ℞.ſpecierũ
cõfectionis anacardine dimiſſo anacardo.ʒ.ij.liquiritie ani
ſi florũ roriſmarini aã.ʒ.i.ſ.ʒuccari albi.ʒ.vj.miſce ꝛ fiat cõfe
ctio ſolida cũ aque ſublimationis roriſmarini.De hac confe
ctione accipiat.ʒ.i.ſ.parũ ante prãdiũ ꝛ ante cenã.¶ Pillule
quibus uti põt grã ꝑſeruationis ſint iſte.℞.aloes epatici.ʒ.j.
hermodactyloꝝ elec.ʒ.ij.agarici trbſc electi aã.ʒ.j.ſalis indi.
ℨ.j.aniſi ſemis ruthe pipis albi piretri maſticis aã.g.vj.ſfun
dant oia in.ʒ.v.ſucci ſaluie.cõquaſſent ꝛ exponant ſoli uſ
qȝ ad exiccationẽ eorũ.Deinde remoueat ſuccus ꝛ iterũ exiccẽ
tur:ꝛ fiat taliter tribus vicibus.De hac ergo maſſa fiant pil
lule pro oi.ʒ.octo.de quib⁹ recipe põt ol tertia uel quarta die
duas uel tres parũ ante cenã:ꝛ põt etiaȝ de eis accipe bis in
mẽſe.ʒ.j.in aurora:ꝛ obſeruare poſt eas que ſcripta ſunt ſu
pra in ſolutiuo minoratiuo.¶ Unctio qua uti debet que eſt
mirabilis uirtutis ꝑſſionis eſt hec.℞.olei oliuarum antiquiſſimi
lib.j.pulueris euforbij.ʒ.j.ſ.undebeduſter.ʒ.ſ.pulueriʒentur
deinde miſce ꝛ ponant in ampulla:ꝛ claudat eius orificium
diligẽter.ligetur itaqȝ ṗdicta ampulla manubrio caldarie cal
dari exiſtente pleno aque bullientis:ꝛ pmittat bullire uſqȝ
tertia pars olei cõſumetur.ex hoc enim oleo calido cum ſe ex
ponit lecto omnes partes ſtupide inungantur ſepe ꝛ videbis
mirabile ꝛ magnum iuuamentum ſi poſt fricationes aũ miſ
ſas conuenienter fiat. Ex hoc itaqȝ regimine uolo ſatiſfactuȝ
eſſe ad intentionem curatiuam ꝛ preſeruatiuam: licet caſus
plura expeteret.

Conſilium.260.

De mala cõplexione calida ꝛ ſicca magni pedis partim per
eſſentiam:partim per colligantiam epatis ſanguinem chole
ricum ad pedes effundentis a qua nocumentum corruptio
nis in operatione tactiue potentie prouenit.¶ Diuiditur au
tem conſilium in partes duas.

Prima Autem pars cõtinet capitula ſeptem:que oia
uerſantur circa cognitionem egritudinis.

¶ Sermo preambulus de egritudine ꝛ diuiditur cõſiliũ. Cap.i.

I virum Quẽpiã ſũma uene
ratione digniſſimũ.ſi
ſapiẽtiã hominũ maximis ſ[illegible] ſtudijs
refertiſſimã eximijs laudib⁹ cẽlebremq̃
me ſapiẽtiã tuã vir iſignis ꝛ celeberrime
doctor Rainalde ſicule igentib⁹ ꝑconijs
exiſtimo colẽdiſſimã eẽ debẽ.video eniȝ
te nõ ſolũ in ſcibilib⁹ ſapientie medicine
que medicoꝝ coitati cõſueta ſunt eẽ ꝟſatũ:ſed ſublimiorib⁹
eiuſdẽ facultatis eẽ iſtrũ.Scribis enĩ mihi mãm difficilẽ: ꝛ
nõ qdẽ viro a quo ſciẽtie pfectionẽ maiorẽ expectare debeas
q̃ ateipſo iãdiu approbatiſſimo ſtudio uẽdicaſti.ſed tua illa
ꝓbatiſſima ſapiẽtia recte ꝓcedit:eſt laudatiſſimo ritu quo ite
rũ ueterũ illuſtriores icedẽ ſolebãt.Neqȝ enim contenti erãt
ꝓprijs ingenijs in ſciẽtiã uendicãdã:ſed ad aliena gymnaſia
non raro:nõ ſolum litteris:ſed etiã pſon aliter transferebãt:
ſic Plato inemphiticos uates.ſic Pythagoras queȝ vulgus
magum. Philoſophi ꝟo ſapientiſſimũ eſſe dixerunt intrauit
perſas:pertrãſiuit caucaſum montẽ:atqȝ opulẽtiſſima indie
regna pertrãſiuit:ꝛ ad extremũ uſqȝ orbis latiſſimo phiſon
amne trãſmiſſo puenit ad caucaſuȝ:ubi Architã philoſophũ
in throno ſedẽtẽ aureo:ꝛ de tãtali fonte potantem legentem
audiret de nãli philoſophia:de aſtronomia:de morali atqȝ oĩ
ſapientia approbatiſſimũ.Sed neqȝ tu ſilr cũſtatis ꝛ peram
pliꝰ tibiipſi ꝛ per teipſuȝ ſatiſfacẽ poſſis. ſed video q̃ illud
facis ut expiri poſſis q̃tũ qd ꝛ q̃liter ab alijs ʒelato quodam
aio acqrere poſſis.Solẽt enĩ ſapientes in aliena caſtra trãſi
re non tanq̃ transfuge facti:ſed uelut exploratores:ut Aune
us lucillus ſcripſit epiſtola prima.Ne igit intẽtũ tuũ fruſtre
tur ab eo qõ te querere video:ut ſiqd in euganeo ſtudio ueri
tatis in rebus arduis habere poſſis.accipies fortaſſis. tamẽ
inculte magis q̃ profunde aliquid de materia quam optas
¶ Scribis enĩ viri quadragenariũ hitudinis laudabilis: ꝛ
conuenienti regimine rerũ nõ nãlium recti.neqȝ excreſcentis
tem in eorum aliquo:ꝛ maxime qr religioſus eſt ab anni fere
ſpatio in magno pede dextro uſqȝ ad crus eius in domeſtica
parte exceſſiuam fuiſſe paſſum calitatẽ adeo: ut etiam frigi
diſſimã aquã mẽbro illo effuſam opatione ſenſus tactus. p
cipiat uelut exceſſiuam caliditatem imprimere. Et in ſũma
nõ ſolũ aquã frigidã:ſed omne aliud obiectũ cuȝ frigiditate
impreſſiuum ſumme fere calidum ab eo percipitur. ¶ Res
quidem hec ingenuæ eſt ſpeculationis digna: maxime quia
ſtõchus eius nãli lapſu a medio gſtis labit per fridum ꝛ hu
midum. Eo qr flegmaticus eſt:ꝛ flegma illud per viam indi
geſtionis in eo congregatũ fuit:ꝛ nõ per viam defluxus a lo
cis alijs. Eſt etiam epar huius viri qñqȝ oppilonib⁹ agitatũ
ab intenſa caliditate.¶ Adhuc ꝛ 3° videtur vir iſte cibum
ſuum cõuenienter digerẽ. Et ultimo ſcribit ut ſtractum eſt.
regulatus modo viuendi ſatis pertranſiuit uſqȝ ad menſem
martij nuperrime ꝑteritum:tunc aũt inuaſit ṗdictum mem
brum dolor magnus abſqȝ aliquo tumore uel rubedine ſed
ſolum ibidem intenſa caliditas cuȝ dolore percipitur. ¶ Et
adhuc iterum eo magis hanc diſpõnem exiſtimo contem
plãdã eẽ.video ſufficientiſſime ꝓcurationi a viro in ſpecula
bilibus ꝛ opabilibus excellentiſſime trito.Quod apparet ex
his que mihi inotuerũt:cũ primo ad añcedẽtẽ mãm ꝛ man
dãtia mẽbra in ſui opõne pceſſerit:ꝛ minorando:diuertẽdo:
ꝛ digerẽdo:ꝛ ↄfortando membra:ꝛ proprie ſtõchum ꝛ epar.
Sicqȝ demũ cũ ſcõa uſi ctione ad eradicãdã mãm proceſſum
eſt:ꝛ ad pticularem mãm intendendo cum localibus ut em
brocis iunctionibus:fricationibus ꝛ ſiſſibus proceſſum eſt:ꝛ
nihil fere de ↄtingentibus canonico regimine applicabilib⁹
ꝑtermiſſum fuerit.Cum nihil tñ hoꝝ finalr ſm optata con
[illegible] ſcribit:qua de re rem hanc non ſolum grauẽ: imo
magna ſpeculatione digniſſimam exiſtimo fore.

Unde pro ipſius ingſitione ꝛ curatione etiã vĩ mihi cõ
templãdã eſſe circa ſeptem principaliter. ¶ Et
primum eſt.an hec diſpõ ſit per eſſentiam patientis membri
uel per colligantiam denominanda.¶ 2^m ꝟo principale ſub
qua denominatione morbi reponenda ſit.¶ 3^m ꝟo eſt que ſit
ſpẽs leſionis uel nocumenti:qõ ab ipſa producitur.¶ 4^m ꝟo
eſt cui potentie uel virtuti hec diſpoſitio attribuẽda ſit.¶ 5^m
eſt cui particule eſſentialiter hec diſpõ attribuatur. ¶ 6^m ꝟo
eſt notificare ſigna eius.¶ 7^m ꝟo ꝛ ultimum eſt ponere cãs
ꝛ inſtrumenta regiminis.

¶ An hec diſpoſitio ſit per eſſentiã patiẽtis mẽbri: an per col
ligantiam denominanda. Cap.ii.

Taqȝ ſi diligẽter huiꝰ diſpõnis ueritatẽ in
quirẽ debeo ſm q̃ mihi ingeniuȝ ex
hibebit reducẽdũ eſt primo diſpõnem hanc ad
notitiã ipſiꝰ diſtinctã ipſaȝ diffinitiõe eiꝰ exꝑmẽ
do ꝛ rõnibus cõprobãdo ꝛ illuſtriũ viroꝝ auctõ
ribus rigorando.¶ Eſt aũt hec diſpõ oino ꝛ pncipalr dicen
da mala cõplo cala ꝛ ſicca mãlis que eſt egritudo per eſſentiã
principaliter totius cruris:ꝛ maxime particule pacientis.
¶ Neqȝ enim hec egritudo per colligantiam ſimpliciter de
nominari poteſt; eo quia raro contingit egritudinem per

colligãtiam in parte aliqua extẽdi per dies aliquos quin tranſeat in egritudinẽ per eẽntiam. ¶ Adhuc etiã ſi hec diſpoſitio eẽt per colligãtiã abſolutã: ⁊ quocũqꝫ modo cõtingeret opor tet inueniri mẽbrũ: per cuius colligantiã egrotaret tybia huiꝰ viri: ſed nullũ videt̃ aſſignari poſſe ut ſcribit̃: eo quia neqꝫ cerebrũ: quoniã nõ eſt materierũ illarũ neqꝫ tãte caliditatis cõmunicatiuũ: neqꝫ ſtomachus pari rõne. Etiã qꝛ ut ſupius tactũ eſt ſtomachus huiꝰ viri lapſus eſt a medio gñis ad frigidũ ⁊ humidũ materialiter. Neqꝫ ẽt hoc idẽ de epate dici põt. Et qꝛ dato ꝙ epar eiꝰ reſpectu medij gñis ſit calidũ ut ſcribit̃ ⁊ adhuc notabiliter appꝫ de neceſſitate fuiſſe iuuamẽtũ ex inſtrumẽtis euacuãtibꝰ digerẽtibꝰ ⁊ cõfortãtibꝰ que applicita fuerũt ut ſcribit̃: ſed nullũ apparuit iuuamẽtũ ex hoꝝ applicatione ad epar: neqꝫ ad alia ꝓdicta mẽbra igit̃ nõ põt deduci ꝙ egritudo iſta inſit tybie ꝓceſſe per colligãtiam ab aliqua determinata pte. ¶ Forte aũt exiſtimare poſſet aliqs: ꝙ hec diſpoſitio ieſſet huic mẽbro per colligãtiã eiꝰ ad totũ reliquũ corpus prius ꝓducta: aut nũc depẽdens. ſed neutrũ horũ ſaluari põt. igit̃ hec egritudo in mẽbro iſto nõ eſt per colligãtiã. patet cõſequẽtia. quoniã ſi ſic neceſſe eſt ꝓceſſiſſe aliquã egritudinẽ per quã in criſi trãſlata foret materia ad ipſam tybiã: ſed nulla ꝓceſſit egritudo: ad quã hec cretica trãſmutatio ſucceſſerit. igit̃ in hoc mẽbro talis egritudo nõ potuit fieri per modũ cretice trãſmutationis materierũ egritudinũ totius. ¶ Neqꝫ iterũ aliqs credẽ poſſet ꝙ egritudo huic mẽbro ineẽt per ↄtinuã ⁊ ſucceſſiuã trãſmiſſionẽ paulatinã maerũ a toto ad hãc ptẽ. oporteret enim neceſſario aſſignare egritudines toti communes ⁊ toti cauſas. Sed vir iſte non egrotat mala cõplexione calida ⁊ humida: calida ⁊ ſicca: frigida ⁊ humida: aut frigida ⁊ ſicca toti cõmunibꝰ: ut iam ꝑſcriptũ eſt. igitur hec egritudo nõ eſt per colligãtiã totius ad hãc partẽ. ¶ Amplius demõſtratione arguit̃ ſic. ſi in toto corpore inueniret̃ egritudo aliqua de ꝓdictis. quo mõ ſaluaret̃ integritas opationũ ſtomachi epatis ⁊ aliarũ partiũ ⁊ robur ṽtutis. De rõne eniꝫ forme morbi eſt ledere: ſed egrotãte toto leſio eẽt ualde magna. ergo facile demõſtrabilis uel cognoſcibilis. ↄſequẽs repugnat experientie. igit̃ ⁊ fundamẽtũ illud ex quo ſpm ſequit̃. ¶ Patet itaqꝫ ſi bñ cõſideret̃ ꝙ oĩno oportet cõcedẽ hanc egritudinẽ eẽ ꝑncipaliter per eẽntiale nocumẽtũ particule patientis. ¶ Neqꝫ uolo moleſtari hic an ſit poſſibile uel de facto cõtingat hãc egritudinẽ ſm ptẽ aliquã per colligãtiã depẽdere ab aliquo mẽbrorũ ſupiorũ debili exiſte. facile enim cõcederet̃ id qm̃ mẽbra ſupiora uelut fortiora ſupfluitates ſuas expellunt ad debilia. ꝓma ꝑmi. caꝑ de mẽbris in fine. ſed ꝑncipale ad quod intendit̃ conſiderandum credo eſſe diſpoſitionem huius per colligãtiam. ⁊ demonſtratũ eſt. ¶ Adhuc iterum: neqꝫ video rõnẽ aliquã: neqꝫ auctoritatẽ que ꝓbare poſſint hãc egritudinẽ eẽ denominãdã per colligãtiã abſolutã totius corporis aut alicuiꝰ particule eẽntialis ad ipm crus. Mirabile enim videret̃ quare in diſpoſitione aſſignet̃ nocumẽtuꝫ per ſimplicẽ cõpaſſionẽ uel cõdolẽtiã: uel alterationẽ ꝓuenientẽ ab aliqua egritudine totius uel alicuius particule ad hoc membꝝ quin per ſigna ⁊ accñtia cognoſcerent̃ egritudines tales toti aut ꝑticule corpis appꝛopꝛiate uel in eis exiſtes. Etiã iterũ hoc ꝓbat̃: qm̃ ſi totũ aut aliqua pticula corporis egrotaret oporteret neceo aſſignare. ſ. iuctionẽ ſpẽi leſionis uel nocumẽti ꝓuenientiũ ab illis egritudibꝰ totiꝰ aut ptiũ: qm̃ terminꝰ diſcretiuus ſanitatis ab egritudie eſt ſenſibile opationum leſio. Cũ ergo neqꝫ totiꝰ neqꝫ ptiũ appeat ſenſibilis in opationibꝰ leſio oĩno nõ põt dici hãc egritudinẽ ineſſe mẽbro ꝓceſſe ꝑ colligãtiã eiꝰ ad totũ aut ad aliqꝫ ptẽ uel ptes: ut iã dictũ eſt.

¶ Sub qua denominatione morbi hec diſpoſitio reponenda ſit. Cap. iii.

Poſtq̃ꝫ Autem ſatis apte viſum eſt ꝙ ꝓdicta diſpoſitio ineſt cruri huiꝰ viri ꝑ eẽntiã. iã videt̃ mihi declarãdũ eẽ q̃liter hec egritudo denoianda ſit. Eſt enĩ diſpõ per quã ꝓuenit in opatiõibꝰ immediate nocumẽtũ ſenſibile. quare ipſa eſt morbus: ut pꝫ 2ꝰ ꝑmi. caꝑ ꝑ. fere in exordio. igit̃ aut erit egritudo nãe cõplonalis: aut vnitatis: aut cõpõnalis. ↄñ tia necia eſt a ſufficiẽti diuiſione membroꝝ cõprehenſoꝝ ſub his gñibus: ut pꝫ 2ꝰ tegni ibi. Sña aũt lapſuũ ſunt eadẽ his que ↄtinẽt cõplẽt. Nã in quocũqꝫ naturis tanq̃ ꝑncipijs pficiũtur opationes nãliter diſpoſitis: in eiſdẽ ꝓternãliter uariatis impficiunt̃ opationes. ut colligit̃ etiã 2ꝰ ꝑmi. ſcdo caplo.

Videt̃ aũt ꝙ hec diſpõ nõ ſit egritudo cõpõnalis: eo qꝛ ibi nõ inuenit̃ aliq̃ de egritudinibꝰ que cadẽ poſſint ſub q̃tuoꝛ gñibus egritudinum cõpõnalium. Neqꝫ eniꝫ ibi eſt egritudo ſuperficiei: qꝛ neqꝫ aſpera eſt: neqꝫ nimium lenis ps huius membri. ¶ Neqꝫ iterũ hoc mẽbrum egrotat in figura: qꝛ hoc mẽbrum nõ eſt curuum: tortũ uel diſtenſum ꝓternãliter: ⁊ ſic de alijs. ¶ Adhuc etiã hic nõ eſt egritudo in receptaculo. ꝓpterea: qꝛ ibi nõ eſt receptaculũ aliqđ uentriculus uel cõcauitas manifeſta. ¶ Silr etiã: qꝛ ibi nõ eſt egritudo in via cum in loco illo nõ ſit via manifeſti trãſitus alicuiꝰ corporis de loco ad locum. q̃re hec egritudo non eſt cadens ſub ꝑmo gñe egritudinum cõpõnalium: qđ plaſma noiatur. ¶ Pari etiã rõne deducit̃ ꝙ hec egritudo nõ eſt cõpõnalis in quãtitate diminuta cum nõ appareat mẽbri extenuatio uel cõſumptio manifeſta. Neqꝫ eſt egritudo in quãtitate aucta: quia nõ eſt ibi aliqua ſupaddita particula quãtitatiua: cum nõ ſit ibi tumor: de quo curãdum: ut iam ſcriptum eſt. ¶ Similiter etiã facile ↄuincit̃ ꝙ egritudo iſta nõ eſt cõpoſitionalis cadẽs ſub denoiatione numeri. neqꝫ enim ibi eſt aliq̃ particula uel ſubſtãtia numeralr aucta uel diminuta. igit̃ nõ eſt egritudo in numero. ¶ Poſtremo etiã hec egritudo non eſt in ſitu pro loco capiendo ipm denoianda. neqꝫ eniꝫ ibi eſt aliqđ extra locũ q̃liter ⁊ q̃tum eſſe nõ debeat. Et iterũ: hec egritudo non eſt denoianda egritudo in ſitu ſitum ipm pro colligantia uel ſocietate accipiendo: ut in ꝓcedenti caꝑ plane declaratum eſt. q̃re ex ꝓdictis iã ſatis appꝫ ꝙ egritudo iſta non eſt cadẽs ſub denoiatione cõpoſitionalis alicuius ſpẽrum decem que cadũt ſub ꝑmis q̃tuoꝛ gñibus cõpoſitionalis nãe: qꝛ nõ eſt diſpõ in ſupficie via figura via uel receptaculo cadentibus ſub ꝑmo gñe cõpoſitionali denoiato plaſma. neqꝫ in q̃titate aucta uel diminuta cadẽtibus ſub ſcdo gñe. ſ. ſub q̃titate. Neqꝫ etiã in numero: uel diminuto uel aucto qđ eſt tertiũ genus cõpoſitionalis: neqꝫ in loco per colligantiã que cadunt ſub q̃rto gñe. ſ. ſitu. igit̃ non eſt egritudo cõpoſitionalis. ↄñtia tenet a ſufficienti diuiſione oĩuꝫ egritudinũ cõpoſitionalium que comprehẽdunt̃ ex Auic. 2ꝰ ꝑmi. caplo tertio.

Pari etiã rõne ſcdo ꝑncipalr deduci põt. ꝙ talis egritudo nõ eſt cadẽs ſub ſcdo gñe. ſ. nãe vnitatis. neqꝫ enim ibidẽ eſt ſolutio cõtinuitatis improprie dicta: que dr̃ extenſio uel diſtractio prius q̃ rũpãt. ⁊ ↄtractio aliaꝝ: ut appꝫ. neqꝫ etiã eſt ibi ſolutio ↄtinuitatis ꝓprie dicta. quã Auic. ⁊ reliq auctores noiant ſolonẽ imparis. neqꝫ enim mẽbrũ uel aliq̃ pticula impar eſt facta bipar uel tripar ⁊ ſic de alijs. ¶ Adhuc etiã neqꝫ ibi eſt ſolutio ↄtinuitatis in carne nõ in cute: nõ in neruo: neqꝫ in ligamẽto: panniculo muſculo uel chorda: uena: arteria: nec coſta oſſe uel cartilagine: ⁊ ſic de alijs ibidẽ nõ videt̃ eſſe ſolo ↄtinuitatis. ¶ Contra: qꝛ ibi eſt dolor fortis. ſed ois talis ſeqtur alterationẽ cõplexionis: aut ſolonẽ ↄtinuitatis. igit̃ in mẽbro illo põt eẽ uera ſolo ↄtinuitatis: ſaltẽ ꝓfunda uel intrinſeca: lꝫ nõ apparens. ¶ Dicẽdũ eſt negãdo ↄñtiã. qm̃ nõ ſufficit ondẽ neceſſitatẽ fuiſſe uere ſolute ↄtinuitatis per ꝑntiã uehemẽtis doloris. Ipſius enim cã põt eſſe ſimplex ſubita uel fortis cõplexionis ꝑmutatio abſqꝫ ſolone cõtinuitatis: ut patet ex lr̃a Gal. 2ꝰ tegni loquẽtis ſub nota diſiũctionis dũ dixit. Dolores uõ ſm quẽcũqꝫ incidunt locũ aut ſolutã cõtinuitatẽ: aut ſubitã alterationẽ oñdunt. ¶ Aut etiaꝫ ſcdo dici põt ꝙ lꝫ concederet̃ ibi eſſe ſolutionem ↄtinuitatis. ipſa tñ eſſet improꝓe dicta ⁊ nõ ꝓprie intellecta. videlicet. ſolutio imparis: ut dictũ eſt. quare ſatis clare videtur eſſe tenendum in predicto membro non eſſe ſolutionem cõtinuitatis manifeſta uel proprie dictam.

Cũ igiť Neqȝ hoc mẽbrũ egrotet aliq̃ egritudinũ cõpoſitionaliũ uel vnitatis: ut pbatũ eſt. relinqtur ꝙ mẽbrũ illud neceſſario egrotabit gñe male cõplexionis a ſufficiẽti diuiſione. ¶ Et pᵒ ↄclũo ex p̃cedẽtibᵒ eſt neceſſario deducta. Et lȝ iſta cõcluſio uera ſit: tñ nõ eſt ſufficiens ad cõpletã cognitionẽ uł curationẽ huiᵒ diſpõnis. q̃re opȝ alias pticulariores pmittẽ concluſiones. ¶ Quarũ 2ᵃ eſt hec: ꝙ iſte morbᵒ eſt cõplonalis ⁊ mãlis. Prima ps huiᵒ ↄclũonis ex p̃cedẽti diſcurſu ſatis deducta eſt. Et 2ᵃ pbať. qm̃ ſi talis diſpõ eẽt mala cõplõ imãlis: aut eẽt necio humida calã frida uł ſicca. Sed mala cõplo ſimplex humida per ſe dolorẽ nõ efficit 2ᵒ pmi. cap̃ de cauſis doloris: ⁊ pluries alibi. Ampliᵒ. ſi eẽt malã cõplo frida aut calida tñ: aut ſicca tñ: aut calã ⁊ ſicca: aut frida ⁊ ſicca: tũc necio: aut eẽt ab intrinſeco eueniẽs: aut ab extrinſeco. Et ſi qdẽ eẽt ab itrinſeco aut eẽt paulatine in mẽbro facta: aut ſubito. Sed mala cõplo quelibet illarũ paulatine in mẽbro acq̃ſita nõ efficit dolorẽ. Nõ qdẽ calã: qꝛ de ꝑo illo necio q̃libet ethicᵒ doleret. Nõ frida: qꝛ pari rõne paralitici a friditate iteriᵒ acq̃ſita paulatine facti dolerẽt. Silr ẽt nec mala cõplo ſicca paulatine eueniẽs dolorem efficit: ut patet in ethica ſenectutis in pluribus diſpõnibᵒ maraſmodeis a ſiccitate factis: q̃re nõ poterit eẽ hec diſpõ pueniens a mala cõplone imãli ſimplici uel cõpoſita paulatine facta pueniẽs. ¶ Neqȝ ẽt dici põt ꝙ hec diſpõ ſit mala cõplo ſimplex uel cõpoſita imãlis ſubito facta. Tales eni ſpẽs male cõplonis nõ ponunť ab auctoribᵒ. qm̃ nõ videnť hĩc cauſas pductiuas ipa͞ꝝ: aut ſaltẽ ab aduerſario aſſignari debent. Et ſi forte caderet hoc in imaginatione alicuiᵒ ſpeculatiui difficile eẽt aſſignare aliquã ſpẽm male cõplõnis immãlis de p̃dictis que eãdẽ nõ aſſociaret ſibi mãm. ⁊ tu cõſidera. ¶ Adhuc iterũ oſtẽdiť 3ᵒ ꝙ hec diſpõ nõ eſt mala cõplo imãlis ab exteriᵒ eueniẽs pp plura. Primo: qꝛ eẽt difficile imaginari alicuiᵒ primitiue cauſe cõtinuã applicationẽ ad mẽbrũ per quã ipſum lederet ex cõtinua applicatione obiecti ad organũ tactᵒ. Sȝ ex narratis ⁊ ſcriptis appet ꝙ quicqȝ ⁊ quõcũqȝ organo tactus mẽbri ſui applicet obiectũ frigidũ ſemp pcipiť calidũ. ergo oporteret pmitiuã cauſam cõtinue eẽ exitẽ. q̃̄ videť impoſſibile quo ad eẽ: imo ẽt quo ad imaginationẽ. quare ⁊c. ¶ Ampliᵒ ſi mala cõplo frigida calã uel ſicca imãlis continue eẽt in ↄſeruari depẽdẽs ab exteriori cã: ut aere ⁊ ſilibus oporteret necio ꝙ ſemp nocumẽto huiᵒ triſtis ſenſationis lederet eger: ſed q̃̄ repugnat caſui. igiť. Relinqtur igiť ꝙ hec egritudo nõ eſt ſpẽs male cõplexionis imãlis aliq̃ ſimplex uł cõpoſita: ut patet itelligẽti. ¶ 3ᵃ ↄcluſio pncipalis ponitur ꝙ hic morbᵒ eſt mala cõplexio calida ⁊ ſicca mãlis. Cõclũo iſta pbať. pmo q̃tũ ad pmã ptẽ ex p̃cedẽtibᵒ in pbatione p̃cedẽtis ↄcluſionis adductis. Et pbať ẽt ex hoc: qꝛ per hãc egritudinẽ noceť opatio mẽbri nocumẽto corruptionis. ut pbabitur in ſequẽti caplõ. ſed nocumẽtũ corruptionis alijs paribus ut in pluribᵒ ⁊ q̃ſi ſemp fit a caliditate ⁊ ſiccitate ſic nocumẽtũ diminutionis ⁊ ablationis opationũ fit a frigiditate igiť hic morbᵒ rõnabiliter poni dȝ mala cõplexio calida ⁊ ſicca. patet ↄñia. qꝛ denoiatio morbi ut in pluribᵒ aſſignať ab auctoribᵒ penes efficiẽtẽ cãm mãlẽ. ⁊ minor eſt oĩuȝ auctoꝝ pma tertij. tractatu p̃. cap̃ 6ᵒ. Judiciũ aũt de ſignificatiõibᵒ harũ leſionũ eſt: qm̃ cũ pcedit curſu pmutationis. i. corruptionis ſm plurimũ ſequiť cõplõnẽ calidã ⁊ ſiccã: ⁊ que currit curſu diminutionis ⁊ debilitatis ſm plurimũ ſequiť frigus q̃re relinquiť ṽitas ↄclũonis. Q̃ ò aũt hec mala cõplio ſit mãlis calida. ſ. cholerica pbabiť iferiᵒ in 6ᵒ cap̃ de ſignis ſignificãtibᵒ. ¶ 4ᵃ ↄclũo ſequiť ad p̃dicta. ⁊ eſt ꝙ mala cõplo talis eſt mala cõplo ſanguini acuto cõmixta. Probať ↄclũo ex deductione p̃cedẽtis: qꝛ ſi nõ eſt mala cõplexio calida ⁊ ſicca. igiť ⁊ cholerica. ¶ Itẽ ſi ipa cõmiſceť ſanguini ipa reddit ipȝ cholericũ. ¶ Amplius. hec mala complexio calida fortaſſis nõ cuacuať ab aliq̃ q̃titate aduſtionis: ſiue ſit aduſtio in eadẽ mã cholerica: ſiue ſit in ſanguine acutiori facta: Et tertio iterũ hec ↄclũo pbať iferiᵒ ubi in ſexto cap̃ ponenť ſigna huius diſpõnis rectificatiua. q̃re ⁊c. ¶ Et ex iſtis oĩbᵒ appet ꝙ hec diſpõ reducta eſt ad pticularẽ denoiationem. ſ. ꝙ ipa eſt mala cõplo cholerica in pte illa partim fixa: partim depẽdẽs a cõtinua trãſmiſſione cholerici ſanguinis ab epate ⁊ partibus ſupioribus ut a chili uena ⁊ ſimilibus.

¶ De ſpecie leſionis que ab hac diſpõne pduciť. Cap̃. iiii.

Iam igitur Patet ex p̃cedẽti cap̃ ꝙ oportet declarare que ſpẽs leſionis ſit hec q̃ tactu patiẽtis huius nobilis oẽ frigidũ calidũ pcipiť. Ex quo fundamento appebit p̃cedẽtis caplĩ ⁊ ueritatis ipſiᵒ itellectᵒ amplior: et erit via ad iueniẽdũ curationis pncipiũ ⁊ inſtrumẽta idonea. ¶ Leſio igiť uel nocumẽtũ in opationibᵒ ab auctoribᵒ aſſignatũ triplex eſt. ſ. diminutionis ablationis mutationis uel corruptionis uel mediocris leſio: ⁊ iſtis uarijs noibᵒ ut appebit opationũ leſiones uel nocumẽta ab auctoribᵒ aſſignata ſunt. ¶ Dĩ aũt nocumẽtũ in opationibᵒ diminutio multipliciter: ut qñ opatio exẽpli grã trãſmutãdi ſanguinem in alimẽtũ. que eſt ipſiᵒ cõuerſio in humiditates ſecũdas diminuta eẽt in digeſtione uel decoctiõe. vbi grã. Si ſanguis qui debet eẽ alimẽtũ carniformiũ partiũ cõuertať in pmam humiditatẽ de ſecũdis: aut tertiã uel quartã: ita ꝙ in gradu caloris inueniať humiditas ſecũda uariata reſpectu caloris carnis. ¶ Aut do ſecundo dĩ diminuta opatio talis. ut ſi penes groſſitudinẽ in ſubſtãtia que quãtitatis eẽt diminute igroſſať ſanguis uel humiditas. aut qꝛ aquoſa. ¶ Aut tertio diminuta diciť. ut ſi digeſtiua potẽtia fortis exiſtẽs ad trãſmutãdũ ſanguinẽ in humiditates ſecũdas. in q̃nque horis grã finis predicti nõ poſſet hñ ppter debilitatẽ illũ ſanguinẽ cõuertere in ſeptẽ uel octo horis. Unñ ſiue ſanguis in humiditates ſecundas diminute coctus a ṽtute diminute trãſmuteť reſpectu gradus. aut reſpectu tpis ad hãc trãſmutationẽ idonei. totũ hoc nocumẽtũ ſub leſione opationis noiata diminuta poni debet. ¶ Etiã iterũ huic tali nocumẽto inueniť aliud contrariũ nocumẽtũ per viã itẽſionis nominatũ. Nõ enim eſt inconueniẽs. ut ſi nocumẽtũ in opationibᵒ aſſignať per ſpẽm diminutionis. ẽt in eiſdẽ opationibᵒ aſſignari poſſit nocumẽtum per itẽſionẽ. Et hoc qdẽ nocumẽtũ itelligať per cõtrarietatẽ ad p̃dicta oĩno. ut ſi gradus coctionis trãſcẽderet ↄueniẽtiaȝ ad trãſmutãdũ ſanguinẽ in humiditates ſcõas pportionatas nutrimẽto carniformiũ. ut qꝛ in gradu cõplonali excederent humiditates ſecũde. excederẽt caliditatẽ carniformiũ mẽbrorũ. aut mõ ſubſtẽtie groſſiores ⁊ magis cõpacte redderentur aut in tpe minori multũ excoquerenť. pȝ ꝙ in opatione tranſmutatiua ſanguis in humiditates ſcũdas carniformibus mẽbris cõueniẽtes eẽt nocumẽtũ. Et nõ qdẽ per modũ diminutionis: ut paulo añ appuit. ergo per modũ itẽſionis ſic declaratũ eſt. ¶ Forte aũt ex p̃dictis videreť iſurgẽ dubitatio. ſ. ꝙ nõ in cuiuſcũqȝ mẽbri opatione nocumẽtũ ↄtingi poſſet per viã itẽſionis. ſic pȝ de opatione viſiua fuiſſe de mẽte Auicẽne 3ᵒ tertij. cap̃ 2ᵒ. Uoluit eni ibi ſupfluitatẽ in viſiõe depẽdẽ ab eq̃litate oculi. ⁊ tu ↄſidera hic. qm̃ fortaſſis a tẽpamẽto oculi nõ põt puenire exceſſus in tẽperata viſione: niſi per ſuperfluitatẽ vidẽdi in oculo tẽperato itelligereť pfectior opatio: que repiri poſſit in latitudine tẽperamẽti que repireť in oculis extremis tẽperãtie poſitis. pfectiſſimũ enim in tẽperie ſupfluũ denoiari põt reſpectu extremorũ tẽperiei. ¶ Ex quibus oĩbᵒ in vnũ collectis videri põt ꝙ nõ ois opatio diminuta diciť eſſe leuis ſm intẽtionẽ Gal. ſecũdo tegni ubi dixit. ꝙ noceť opatio tripliciter. ſ. leuiter. i. diminute. ut oẽs exponũt. Opatio enĩ per intẽſionẽ aſſignata nõ eſt leuis. i. diminuta ſed intenſa eſt. ut deductuȝ eſt. quare ⁊c. ¶ Et ex hoc fundamento patet manifeſte ꝙ operatio tactiua huius nobilis per quam comprehenditur frigidum ex impreſſione calidi non eſt diminuta. Oporteret enim ꝙ obiectum intenſe calidum perciperetur remiſſe tale. ut intenſe tale que ſub nocumento diminutionis operationum includuntur ut deductum eſt. ¶ Ita aũt ⁊ nũc iterũ ingrere oportet. q̃lis ſit hec nocumẽtũ

in opationibus ſpēs. Neqꝫ ēt dici pōt q̄ ſit ablata:qm̄ nocu
mētū ablatiōis tollit pſentiā actualitatē uel eſſentiā operatio
nis. Quod igiſ hic ſit opatio ſenſitiua pbaſ:qꝛ pcipit obiectuꝫ
imprimēs:ergo non eſt ablata ſenſatio membro.ergo nō po
teſt dici operationem ſenſus ab eo ablatam eſſe. ¶ Quare
cum nocumentum in operatione huius mēbri non ſit p viā
intenſiōis:aut diminutiōis aſſignabile.ut paulo an̄ deductū
eſt. Neqꝫ ēt p viā ablationis ſenſus:ut nūc pbatū eſt. Relinq
tur ergo q̄ nocumētū in opōne ſenſus in mēbro huius viri
erit corruptio denoiandū.ꝯña nec̄ia eſt a ſufficienti diuiſio
ne oium modoꝝ nocumēti uel leſionis que aſſignanſ in mē
bris tripl̄r.ut 2° tegni. Noceſ aūt opatio tripl̄r aut leniter.i.
diminute:aut mediocriter.i.corrupte.ut declarabiſ.aut oio
nō fit.i.auferſ. ¶ Eſt aūt nocumētū corruptiōis in opōnib⁹
ab auctorib⁹ aſſignatū:p qd̄ formale in opōnib⁹ que colter
hūane ſpēi ꝯueniūt pmutaſ.hoc āt itaqꝫ eſt:ut p modū actio
nis mēbroꝝ puenitaſ ad pmutationē ſpecifice denoiationis
in opōnibus. Ubi gr̄a.ſicut ſi ſtoma epatis cū temperamento
ſuo trāſmutare debens chilū in maſſam ſanguineā ptes chi
li ſua caliditate ꝛ humiditate mediocri fluxibilitate ꝛ aereitate
ꝛ vnctuoſitate aptas ꝯuerti in ſanguinem tranſmutaret in
fumoſitates:uelut frequenter fit in tympanite:aut in aquoſi
tate uelut aſcite:aut in ſanguineꝫ aquoſum flegmaticum ve
lut in hypoſarcha. Talis eni tranſmutatio eſt actio.igiſ opa
tio:ꝛ non ablata:ut patet:neqꝫ diminuta uel intenſa:ut dedu
ci poteſt ex p̄dictis.igitur denominatur corrupta. Et cā eſt:
qꝛ ſicut in uera corruptiōe fit trāſit⁹ a denoiatione vnius ſpēi
ad alterā:ita ꝛ in hac.ptes enim in chilo aſſignate diſpoſite
erāt tranſmutari in ſanguinē:ſed fuerūt trāſmutate in aquo
ſitatē aut in fumū uel aliā ꝯſileꝫ ſubſtātiā:ḡ fuit in obiectum
illud facta trāſmutatio corruptiua p quā deuentū eſt ad trāſ
mutationem ſpecifice denominationis illius. ¶ Ex quo ap
paret q̄ talis opatio oino dī ex toto gn̄e pter nāꝫ. gn̄alr enim
uerificaſ q̄ hec eſt pter nām toti hūane ſpēi ꝛ cuilibet indiui
duo ipſius.ſ.q̄ ptes laudabiles chili que debuiſſent ꝯuerti
in ſanguinē laudabilem conuerſe ſint in fumuꝫ aut aliā māꝫ
corruptā. Et forte ex hoc fundamento quis facile deducere
poterit:q̄ hec opatio noiaſ etiam corrupta:qꝛ tendens in cor
ruptionem uel p̄parans ad corruptionem membri illius cu
ius eſt opatio corrupta. Raro enim cuꝫ tali corrupta opōne
opa tis imaginari poſſumus epar diu perdurare quin corrū
paſ:imo ꝛ indiuiduū totuꝫ:quare merito denoianda eſt opa
tio corrupta ſignificatiue:qꝛ ſignificat mēbri uel totius cui⁹
eſt opatio corruptionē:ꝛ in conſidera q̄ hoc dī eſſe rōnabile
eo qꝛ nocumentū corruptiōis in operationib⁹ eſt deteri⁹ no-
cumentum q̄ꝫ diminutionis opōnū alijs parib⁹. Nocumen
tum enim diminutionis opationum non ita faciliter aut ci
to tendit uel p̄parat ad corruptionem alijs paribus ſicut no
cumentum corruptionis preparat ad illaꝫ. ¶ Et ex hoc fun
damento itez intelligi poteſt:quare nocumentum corruptio
nis in opōnib⁹ tam varijs denoiationib⁹ ab auctoribus de
noiatum ſit.noiaſ enim mutatio uel permutatio propter trāſ
ſitum ad alteram ſpecificam denoiationeꝫ:ut viſuꝫ eſt. Neqꝫ
enim in nocumēto diminutionis iſte fuit trāſitus. ¶ Cōtra
ex hoc fundamento vī eſſe deducendum q̄ nocumentum
ablationis opōnū denoiari dꝫ nocumētū corruptionis.pba
tur ꝯña:eo qꝛ ſicut per nocumentū corruptionis fit tranſit⁹
in alterā denoiationem ſpecificam. Ita p nocumentū abla
tionis fit tranſit⁹ in eādē.ḡ vnū illoꝝ nocumētoꝝ non differt
ab altero:negāda eſt ꝯña illa. Et dicendū eſt q̄ oē nocumen
tum corruptionis in opōnibus p̄ſupponit entitatē uel pūtā
opōnū. Sed nocumētū ablatiōis excludit oēꝫ opōnē:q̄re ꝛc̄.
¶ 2° appꝫ.q̄re a Gal.hoc nocumētū corruptionis denoia-
tū ſit mediocre:qꝛ vī mediū tenē inter ablatiuū eē opōnuꝫ ꝛ
diminutiuū eē ipſarū. Eſt eni in corruptione pūtialr opatio
mēbri:pp qd̄ diſtinguiſ ab ablatione:vnde non eſt tātī nocu
menti potentiuū nocumētum corruptionis ſicut ablatiōis.
Neqꝫ eſt ita leue ſicut nocumentum diminutionis:imo eſt
fortius illo:ut apparet ex p̄dictis. Igiſ erit mediocre inter illa
duo nocumenta:qd̄cūqꝫ enim nocumentū in opōnibus re-
miſſius eſt peſſimo:ꝛ intenſius leuiſſimo mediocre denoiari
dꝫ:quare bn̄ dixit Gal. Noceſ opatio mediocriter ꝛc̄.ꝛ hec
fuit cā pp quā Auerrois 3° colliget.cap̄ de accidētibus ſuper-
uenientibus virtuti nutritiue. Nocumentum corruptionis in
opōnibus oium mēbroꝝ noiauit permutationem ad malas
opōnes:ut ibi clare colligi poteſt dum dixit. Leſio que ſupue
nit uſr opōnibus membroꝝ ꝛ paſſionib⁹ eoꝝ eſt trib⁹ modis.
Unus eoꝝ eſt ut opatio membri ceſſauerit:ut ſint propinqua
pūcto priuatiōis. Scd̄s eſt ut ſit diminuta a ſuis nālib⁹ opō-
nibus. Tertius eſt ut ſit pmutata ad malas operationes.vi-
de qꝛ corruptionem denoiauit reſpectu diminutiōis. Et eun
dē ſermonē ptulit p cāticoꝝ Auic.cantico 115° dū dixit. Egreſ
ſus nālis opōnis a diſpōne ſua eſt triplex.ipſi⁹ debilitas:ipſi⁹
ablatio:ꝛ ipſi⁹ pmutatio. ¶ Itaqꝫ ex oib⁹ hī collectis adinui
cē deducenda eſt ꝯcl̄o talis. Quod nocumētū in opōne ſenſus
tactus ptis patientis in iſto nobili denoiari dꝫ ſpēs leſionis
corrupte:neqꝫ eni diminuta uel intenſa neqꝫ ablata ut iā p-
batum eſt:igiſ neceſſe eſt ipſam eſſe corruptā.ꝯña nec̄ia eſt
a ſufficiēti diuiſione oium ſpēꝝ leſionis in tria mēbra iam de
clarata. Hec quidem iam facile ex predictis intelligi poſſunt.

Sed iam nunc nō minoꝛ iſurgit diff.cultas in aſſi
gnando modū quo p ſpēꝫ male cōplonis
particularis illius ꝯtingat q̄ obiectū calitatē imprimēs in mem
brū illud a potētia tactus pcipiaſ fridū:ꝛ ecōuerſo.ſ.q̄ obie
ctū fridū pcipiaſ calm̄. Neqꝫ eniꝫ ſaluari pōt ex pte obiecti
omne enim tale imprimens in mēbrum taliter ipſuꝫ alterat
qualiter ineſt ei altera in potentia uel in actu:ſed obiectū eſt
calidū actu:ergo taliter imprimit in membruꝫ. ¶ Amplius
hoc non vī poſſe defendi ex parte membri:qm̄ ipſum iam eſt
alteratum ad caliditatē:ergo per illam non poteſt apprehen-
dere obiectum ſub ſpecie frigiditatis. ¶ Et 3° iterū arguiſ:
qm̄ dato q̄ obiectum ſit actualiter calidum:ꝛ membrum ēt
calm̄ non inuenit ibi aliqua qualitas accitalis uel accitta
liter faciens ad pmutandū mēbrū ad frigiditatem per quam
obiectū calidū uidereſ frigidum:igiſ etiam ex parte accita-
lis impreſſionis non poteſt hoc ſaluari. ¶ 4° iteruꝫ ad illud
arguiſ: qm̄ ſpēs calitatis impreſſe ab obiecto in membruꝫ
non repitent niſi calitatē ꝛ mēbrum ſufficienter recipit im-
preſſiones illius.ḡ de nēcītate repitabiſ in eo calitas ꝛ non
frigiditas. ¶ Ad hec oia rñdendū eſt dando modū quo ꝯtin
gē poſſit ad ipreſſionē obiecti cali repitari in mēbro ſenſatio
nem fridā. Et primus qdē modus eſt cum occurrit membro
obiecti calitatē imprimēs videaſ ꝯcurrē cāe calitatis in mē
brū imprimētes. Prima qdē ex pte obiecti qd̄ calefaciēdo in
primit.2° do ex pte male cōplonis ſentis qua egrotat mem-
bri:pp que duo cū mēbruꝫ calefit notabil̄r rareſcit ēt magna
ſpūum q̄ntitas ꝛ pcīū calaꝝ ab eo reſoluiſ ꝛ euaporat partes
igiſ eēntialr fride p reſolonē iā in mēbro aſſignataꝫ ad quā
ſequitur friditas p̄uatiua:pūt friditatē ſuā in organum ſen-
ſus tactus imprimē:eo qꝛ maioꝛ tunc vī pportio inequalita
tis mēbroꝝ fridoꝝ ad infridandū q̄ obiecti ꝛ male cōplonis
iam dicte ad calefaciēdū.igitur pro tunc in mēbro pcipitur
impreſſio eoꝝ:que a pportione maioris inequalitatis agunt in
mēbrū:ſed illa ſunt mēbra frida ut oſſa ꝛ cartilagines panni-
culi flegmatice ꝛ melice ptes.igiſ in membro percipietur fri
ditas. Tunc igitur membrum impreſſionem a re calefacien-
te percipiet ſub ratione frigiditatis. ¶ Contra:qꝛ data iſta
reſponſione ſequitur q̄ hec operatio nō debet denoiari cor
rupta.pbaſ:qꝛ tal̄r mēbrum percipit qualiter ab agente in
ipm̄ imprimiſ uel ab agentib⁹:ſed agentia imprimunt infri
dando:ut iam dictū eſt:ergo potentia tactiua:tunc nō appre
hendit corrupte:imo pfecte ꝛ ꝯuenienter:qm̄ apprehendere
corrupte eſt apphēdere aliqd̄ ꝯtriū uel q̄ nō eſt de eſſentia im
primentis.ut ex precedentibus apparere poteſt. ¶ Ad hoc
motiuū ꝛ ſibi ſilia dicendum eſt.q̄ opatio mēbri in caſu aſſi
gnato ꝛ in mō dato poteſt dici conueniens ꝛ bona: ꝛ poteſt

diciē corrupta reſpectu diuerſoꝝ.eſt enī ꝯueniens ſiquentiꝫ frigide ptes mēbri in organū tact⁹ friditatem iprimēdo a potentia tactiua pcipiunſ frid e:ſed eſt corrupta inq̄tū impſſio in mēbrū ꝯſecuta eſt ⁊ ad obiectuꝫ imprimēs calefaciēdo potentia ergo tactiua calitatē ab obiecto impreſſam pcipit ſub rōne friditatis per accñs:quare merito corrupta noiatur. ¶ Alter modus ſoluendi ad p̄dicta motiua q fere reuertiſ in idē eſt cū ſit ab obiecto calefaciēte impreſſio in mēbrū pp magnā raritatē in mēbro acqſitā ⁊ reſolonem ⁊ debilitatem aer circūdās mēbrū fridus ex̄ris imprimē pōt in mēbrū mō ſupius aſſignato:q̄re potētia tactiua pcipit impreſſionem friditatis aeris:cuius cā fuit calitas iam impreſſa ab obiecto ⁊ a mala cōplone cala ſit. Hec tñ ſolo finalr vī tendere in p̄mā ⁊ tu ꝯſidera:qꝛ ſatis difficilius eſt reddē cām q̄re obiectum calidū imprimēs pcipiatur fridū q̄ q̄re fridū pcipiaſ calidū. Nā facile ad hoc 2m rñderi poſſet capiēdo p̄ncipiū p antipiſtaſim:⁊ que ſequunſ ad illā:⁊ ſic facile ſolueretſ problema.ſ. quare vir iſte q̄tū ad ſenſum tactus ex approximatione obiecti frigidi calitatē pcipit. Mala eni cōplo cala a ſuo ꝯ̄rio qđ effugit p accñs ⁊ violenter fortificata uel aucta repñtat organo tactus ſpēs calitatis ſubito ⁊ uehementer imprimētis.pp qđ frigidū obiectum percipitur calidum:⁊ tu ꝯſidera. ¶ Ex quib⁹ oīb⁹ appet iam ſatis mediocriter ſatiſfactum eſſe ad mām capli tertij.ſ.que ſit nocumēti ſpēs in mēbrū huius nobilis viri iā impreſſa.⁊ que ſint eius cāe ⁊ forma ⁊ modus aſſignandi hanc ſpēm corrupte ſenſationis organi tactus eius. Adde autem aliter niſi tibi placet.

¶ De potentia uel v̄tute cui hec diſpō attribuēda ſit. Cap.v.

Et aūt clarius ⁊ paruper ſubtili⁹ hui⁹ diſpōnis mā apiaſ:iā oꝫ ꝯ̄ingrē cuius v̄tutis hec ſenſatio triſtis ſit paſſio appropriata uel denoianda. ¶ Iā eni p ſpeculatores in hac mā due euidētes ſūt opiniōes. Et vna qdē ponit q̄ triſtis ſenſatio in mēbrū impreſſa ab obiecto eſt paſſio v̄tutis appetitiue mēbri patiētis cū mēbro ſenſationis bñ diſpoſito.occurrit obiectū potens ad imprimēdū ſubito.⁊ ſm ꝯ̄rietatē ⁊ mālr ultra impreſſionē hāc ab organo tactus appreh̄ēſaꝫ cauſaſ uel pducitſ in mēbro ſenſatio qdē per quā apprehenditur illa impreſſio ſub rōne triſtis ⁊ diſcōuenientis:⁊ ad iſtam ſeqtur triſtitia que qdē non eſt aliud formalr q̄ appetitus mēbri ad effugiendū hanc diſpōnē ⁊ non pſiſtēdū in illa que triſtitia iā dicta formalr eſt dolor in mēbro pceptus. Et ipſe qdem talis non vī aliud q̄ actus ſenſationi tactiue ſuperadditus. Ex qbus appet q̄ ſm modū iſtū oīs triſtis ſenſatio doloroſa in mēbrū impreſſa eſt actus tactui ſupadditſ appropriādus potentie appetitiue mēbri ad effugiendum ipſum.

Et ex hac qdē phyſica poſitiōe multa pñt ꝯſeq correlaria. ¶ Primū qꝛ uera cuiuſcūqꝫ doloris curatio eſſet illius appetitus mēbri ad effugiēdū tale nocumētū ablatio uel pmutatio. ¶ 2m q̄ in cura cuiuſcūqꝫ doloris prima ⁊ principalis intentio deꝫ eſſe ad virtutem mēbri in quo eſt appetitus talis:⁊ non ad membra tactus uel ſenſationis. ¶ Et 3m correlariū eſt:q̄ uera ⁊ propria curatio cuiuſcūqꝫ doloris p̄ciſe eſt deletiue ſenſationis impreſſio ⁊ non alicuius qualitatis de primis uel de ſcđis inductio uel pductio in membro. ¶ Et 4° ex hoc itelligi pōt quare delectatio in aīam ipreſſa ut cū inſtrīs muſicalib⁹ ⁊ amenis uocib⁹ ⁊ delectabilib⁹ ut cātu amene uocis v̄ginee ⁊ reliq̄ taliū uere ſunt dolorem ſedātia: eo qꝛ delitiā inducūt triſtitie in mēbris impreſſe remotiuam Et legi pñt hi ſermones 4° p̄.cap penultio in fine vbi inquit Auic. Et dulcis cānicus.⁊ pp̄e eū ex ea pvocaſ ſomnus ⁊ de eiuſ ꝑti in eo qđ p̄miū efficit doloris uehementiam ſedat. ¶ Et 5° iterum ad hanc pōneꝫ ſequiſ q̄ nullum inſtrm calidum inq̄tū alteratiuū.uel fridū inq̄tū repulſiuū uel ingroſſatiuū:aut ſiccū māeꝝ ꝯſumptiuū:aut cōpoſitū ex his ut anodinū noiatum medicamen doloris abſciſſiuū in cōcreto uel abſtracto intellectū pprie ⁊ uere deꝫ noiari doloꝝ curatiuum per uerā ꝯ̄rietatem. Neqꝫ enim appetitui membri ꝯſiderantis effugē nocumentū ⁊ nō pſiſtē ſub illo uere ꝯ̄riaſ calidum uel fridum. Neqꝫ aliud calidū ſimplex:uel cōpoſitū per uerā cōtrarietatem quā hēat ad mēbra.uerum eni ꝯ̄pꝫ ꝯ̄trarietatē ad talē triſtitiā hēt delitia:⁊ plurima taliū iſtis addēda ſunt. ¶ Et ſequiſ iterū ultimo ex fundamento iſtius opiniōis.q̄ nullū medicamē narcoticū itez eſt uere doloris curatiuum: imo forte illius inductiuū per accidens: eo qꝛ ſenſationem a membro aufert aut notabiliter diminuit.

Quia tñ poſitio iſta ualde multū eſt ſpeculatiua a medicinali via elōgata nō multū vī utilitatis cōferre in ſcīa medicine.quare poti⁹ ab ea recedēdū eſt uelut dō phyſica:⁊ in mā libri de aīa eſſus finē amplianda. ¶ Ideo ſequendo cōem medicoꝝ opinionē dicēdū eſt q̄ dolor ⁊ quelibet triſtis ſenſatio eſt paſſio v̄tuti ſenſitiue ſenſu tactus appropriata. Hec qdē ꝯclo multis pōt auctoritatibus declarari:⁊ rōnibus q̄plurimis affirmari. ¶ Et p̄ qdē eſt auctas Auic.2° ſexti nālium.cap 3°.ubi deſcribendo tactū incipit. Tact⁹ eſt vis.ſ.potētia ordiata in neruis cutis toti⁹ corpis ⁊ eius carnib⁹ ad appr̄ehēdēdū id qđ tāgit illud.ſ.corp⁹.⁊ affectas ꝯ̄rietatem pmutātē cōplonē ⁊ affectionē cōpōnis.Vide q̄ ponit tactū eē potētiā in mēbris ſenſus:⁊ patet q̄ loquiſ ibi de ſenſu exteriori.oīs aūt appetitus eſt reponēdus ſub interiori ſenſu.q̄re ⁊c̄. ¶ 2° iterū appet hoc idē eſſe uerū ex eius aucte ibidē vbi ingt.q̄ tactus eſt primus ſenſus in hoīe ⁊ in oī aīali terreno. Sed in hoīe aliqñ inueniſ ⁊ nō inueniſ potētia interior appetitiua talis que hñ demſari poſſit:ut in embrione fortaſſis declaraſ.aut in apopleſia.aut melius in uera freneſi uel in ebriete. In talib⁹ eni opōnes ſenſuū interioꝝ ipedite ſūt.⁊ in plurib⁹ earū tact⁹ uel ei⁹ opō nō eſt ipedita.igiſ tact⁹ potentie tactiue mēbri pceptiue ſenſus exterioris appropriādus. ¶ Et hoc iterū declarari poteſt ab eodē Auic.ex pprietatibus tactus dum dicit q̄ de pprietatibus tactus eſt q̄ tota cutis que circūdat totū corp⁹ eſt ſentiens per tactum ⁊ non vna ſola eius ps. Si igiſ tota cutis ſentit per tactuꝫ vī mirabile q̄ tactus appropriari debeat potentie tactiue appetitiue que non vī eſſe concomitans toti corpori. ¶ 4° contra predictam poſitionem arguitur ex ſnīa Ariſtotel. 2° de aīa. qui ponit q̄ tactus cōſiſtit in debita ppōtione qualitatū primarum.pp qđ opꝫ refractā eē cōplonē mēbri uel organi tactus ita ut quodāmō mediū exiſtat inter excellentias qualitatum p̄dictarū:ut pꝫ 2° de aīa.cap de tactu.ubi inquit. tanq̄ ſenſu in medietate q̄dā exiſte in ſenſibilib⁹ ꝯ̄rietatibus.pp hoc eni diſcernit ſenſibilia:mediū enim diſcretiuum eſt.fit enim ad utrūqꝫ ipſoꝝ alterū extremorū. Sed tale medium uel temperies non vī attribui poſſe appetitui:quare dolor non vī eſſe paſſio appetitus ⁊c̄. Amplius poſſibile vī non ſoluꝫ quo ad imaginationē ſed ēt quo ad eſſe mēbri ſeruari appetitū quem ponit p̄dicta poſitio. Sed impoſſibile eſt aīal viuens eſſe ſine ſenſu tactus.igiſ ſenſus tactus vī rōnabilius debere poni pceptiuus talium excellentiarum.per quē ēt mēbrum effugiat illas.ꝯntia vī eſſe nota.⁊ colligiſ 3° de aīa uerſus finem.ubi uoluit philoſophus dari eſſe ſenſum tactus aīalib⁹ ad fugiēdū nocitiua ⁊ pſequēdū iuuatiua.⁊ minor colligiſ ab eo 2° de aīa.ultimo cap.ubi inquit. Sine ſenſu enim tactus monſtratum eſt.quoniam impoſſibile eſt eſſe animal. ¶ 3° iteruꝫ ad idem arguiſ:qm̄ ſi per ſolā ſenſationeꝫ ſenſus tactus ſaluari pōt q̄ mēbrum incliniſ ad euitandum impreſſionem rei ꝯ̄trarie ſubito ⁊ uehementer imprimentis:nō vī neceſſarium ponere triſtitiā illā que eſt appetitus non pſiſtendi ſub diſpōne illa:qm̄ fruſtra vī appetitum multiplicari poſtq̄ ſaluari poteſt per ſenſum tactus ut dictum eſt:ſic non vī ponendus eſſe appetitus ille uel triſtitia iam predicta. ¶ 4° iterum arguiſ.qm̄ ſenſus tactus multiplicaſ multiplicatione obiectorum imprimentium ſm excellentias qualitatum ſenſibiliuꝫ ſ.calitatis friditatis ⁊c̄.ſed talis triſtitia uel appetitus non multiplicaſ multiplicatione talium obiectoꝝ.maior patet 2° de aīa.cap de tactu.ſunt quidē ſ.qualitates que tāgi pñt diffe corporis ſm q̄ eſt corpus. Dico autem diuas quibus elementa

determinant calidū frigidū ſiccum ꝛ humidū ꝛc. Et minor ꝓbatur.q: potētia appetitiua predicta nō multiplicatur multiplicitate obiectoꝝ calidoꝝ frigidoꝝ ꝛ ſimilium. ℂ 5° iterū cōfirmatur.qm alij ſenſus ſentiunt per alterū.ſolus aūt ſenſus tact⁹ ſentit per ſeipſum.ſed appetitus ſentit ꝛ nō eſt tact⁹ ꝗ per alterū.ꝛ nō niſi per alterū actū.ꝗ ſenſus tact⁹ nō eſt ſentiēs ꝑ ſe abſq3 appetitu.maior colligit 2° de aīa.ultio capˀ. Et minor pꝫ.q: talis appetit⁹ quē ponit illa potētia eſt ſenſus ſentiēs ꝛ nō per ſe niſi inq̄tū potētia ſenſitiua ſenſu tact⁹ apprehēdit impſſionē.igiꝰ ꝛc. Ampli⁹ ſi ſēſus tact⁹ patiꝰ ab obiecto uehemēter ꝛ ſubito ipͥmēte ſꝫ ɔ̄rietatē.ꝗ uel aliqd ꝑcipit uel nō.ſi nō ꝑcipit:ergo ſequiꝰ ꝙ mēbrū nō debet dolere. Si vō percipit hanc impſſionē:ergo dolet.patet ɔ̄ntia cum talis impreſſio ſit ɔ̄traria ſubito ꝛ uehemēter impͥmēs.ergo non videꝰ neceſſariū ponere illū appetitū.quare ꝛc. ℂ Quare ex ołbus iſtis aggregādo videꝰ ɔ̄formi⁹ loquendo mēab⁹ auctorum ponere qdē ꝛ tenere ꝙ dolor eſt triſtis ſenſatio rei cōtrarie ſubito ꝛ uehemēter impͥmentis appropͥata potētie mēbri in quo eſt dolor ſi membrū illud ſenſibile fuerit.ꝛ hec de capitulo quinto ita iam ſuccincte poſita ſufficiant.

ℂ De ꝑticula cui hec diſpō ēēntialiter attribuēda ſit. Cap. VI.

IAm nūc videꝰ neceſſariū eſſe ꝑ determinatione ſexti capituli declarare.cui ꝑticule hec ſenſatio triſtis attribuenda ſit. Iaꝫ enim apparet ex pͥmiſſis ꝙ opottet organum tactus ſe habere ſm mediocritatē in temperātia qualitatū ſenſibilium igitur nō videtur ꝙ mēbrum hanc ſenſationē habēs debeat eſſe os cartilago uel neru⁹.ꝓbatur ɔ̄ſequētia.q: talia mēbra ſunt frigida uel ſicca elongata a temperie inter excellētias q̄litatū iam dictarum.igitur ꝛc. Itē pari ratione argueretꝰ ꝙ caro non debet eſſe organū tactus:eo q: reſpectu medij generis ſ.cutis poniꝰ eſſe calide cōplexionis ꝛ humide.q̄re ꝛc. ℂ In hac aūt materia uarie ſunt inuente ſapiētū diſcolie. Quidaꝫ enim poſuerūt organū tactus eſſe carnē.ut patet ex ſententia Ariſ. 2° de partibus animaliū.capˀ 2° de tactu in tranſlatiōe arabica dū inqt. Inſtrumentū ergo ſenſus ultaꝝ rerū.ſ.q̄litatū tangibiliū eſt ex carne.que non eſt alijs.ſ.membris. vide ꝙ clare vult carnem eſſe organum tact⁹. ℂ 2° vō hoc videꝰ eſſe de intētione ipſi⁹ eodē capˀ ubi inqt.ꝛ iſte.ſ.ſenſus tactus de eo ſingiꝰ:ꝙ ſentit multis modis diuerſis ꝛ ɔ̄trarijs:ut calidū ꝛ fridū ꝛ humidū ꝛ huiuſmodi. Inſtrm ꝗ ſenſus iſtarū reꝝ eſt ex carne magis ꝙ̄ ex alio. ℂ 3° vō iteꝝ eſt auctas ei⁹ in 2° de ꝑtib⁹.1° capˀ dū inqt. Et inſtrm ſenſus tact⁹ eſt hoc mēbꝝ ſ.caro. Et mēbꝝ hoc ɔ̄ueniēs eſt illi:ut alijs aīalib⁹. Iſtud ergo mēbrū hēt ſenſuꝫ tact⁹.ꝛ eſt ꝓncipiū iſti⁹ ſenſus ſicut dicimus ꝙ pupilla oculi eſt ꝓncipiū ſenſus viſus.ſ.organuꝫ.qm̄ opatio uel depuratio viſus eſt in eo. ℂ 4° iterū eſt Ariſ. auctoritas ꝓ de hyſtorijs aīaliū.6° capˀ.inqt eni ibi. Sēſus ꝗ tact⁹ eſt in mēbro cui⁹ ptes ſunt ſileo.ſ.in carne uel in alio ſibi ſimili. ℂ 5° vō auctoritas ei⁹ eſt 3° hyſtoriaꝝ capˀ de cute inqt Coriū.i.cutis caret ſenſu cū abſcindiꝰ:ꝛ ꝓcipue coriuꝫ capitis.qm̄ in illo loco inter coriū ꝛ os non eſt oīno caro. Uide ꝙ̄ clare philoſoph⁹ vult nō poni ſenſum tact⁹ in aliquo mēbro qđ exiſtat ſine carne. Plures ēt auctoritates hāc opinionem philoſophi ſonātes colligere potuiſſem per magnū ꝓceſſum xix. libroꝝ de aīalib⁹:ſed iſte ad pñs ſufficiāt. ℂ Hāc ēt opinionē ponentē carnē eē organū tact⁹ ſecuti fuerūt Alexander ꝛ Themiſti⁹ ut ipōnit eis cōmētator 2° de aīa.cōmēto.16.109 ꝛ.116.lege ibi. Fuerūt aūt que induxerūt hos illuſtres ad affirmādū opinionē hāc motiua plura. ℂ Primū.q: ſi caro non eſt organū tactiue potētie tunc forma carnis non eēt virt⁹ organici corpis.qđ eſt cōtra diffinitionē aīe. Que eſt act⁹ corporis organici phyſici ꝛc.ꝛ ꝓbaꝰ ɔ̄ntia.q: ex poſitiōe aduerſarij caro nō eſt organū tact⁹.igiꝰ forma carnis nō eſt potentia organica carnis ꝛc. ℂ 2ᵐ vō eoꝝ motiuū fuit.q: ſequitur ꝙ organū tact⁹ ꝛ guſt⁹ eēnt diſtincta ɔ̄tra ſniam philoſophi 2° de aīa.textu cōmētu.112. Lingua eni oīa que tāgi pñt ſentit ſm eādē grē ꝛ humorē.ꝓbaꝰ ɔ̄ntia.q: lingua eſt organū alicui⁹ ſenſus:ut patet expimēto ꝛ nō niſi guſt⁹.igiꝰ organū tactus ꝛ guſt⁹ ſunt diſticta. ℂ 3ᵐ motiuū eſt.q: ſequereꝰ ꝙ in lingua nō fieret immutatio a q̄litatib⁹ tāgibilib⁹:ut caliditate frigiditate ꝛ alijs. Et arguiꝰ ɔ̄ntia:q: lingua ex aduerſario non eſt organū tact⁹:igiꝰ nō pōt immutari a q̄litatib⁹ tangibilibus ꝑdictis ꝛ falſitas ɔ̄ſequētis appet expimēto. videm⁹ eniꝫ linguam a caliditate frigiditate ꝛ ſingulis q̄litatibus immutari ℂ 4ᵐ motiuū eſt.ꝙ ſi caro nō eſt organuꝫ tact⁹ uel eſt os uel neru⁹ ligamentū pāniculus uel ꝓportionale iſtis.ɔ̄ſequentia a ſufficiēti diuiſione omniū medioꝝ tenet.ſed antecedēs arguiꝰ eſſe falſuꝫ.eo q: mēbra illa ꝓpter friditatē ꝛ ſiccitatem inteſam eoꝝ nō pñt poni eē organa tactus.ꝓpterea q: ut ſupra arguitū eſt organū tact⁹ debet eē mediū iter excellētias q̄litatū tāgibiliū:ut patet 2° de aīa.textu cōmenti.128.ibi tanꝙ ſenſu.i.organo ſenſus imediate quadā exiſtēte in ſenſibilib⁹ ɔ̄trarietatibus.ꝛ ꝓpter hoc diſcernit ſēſibilia. ℂ Hec ꝛ plura motiua videntur fuiſſe cauſa aſſerendi carnem eſſe organuꝫ tactus ut poſuerunt Alexander ꝛ Themiſtius loco ꝑallato.

Ariſtoteles vō 2° de aīa capˀ de tactu.ꝛ textu cōmēti.116.ibi.ſ. Oino aūt videꝰ.poſuit ꝙ caro ꝛ lingua ſunt itranea media ſenſus tact⁹ ꝛ nō organa illius.ꝑp quā opionē declarādā videnꝰ diſcutiēda quedā ꝙ̄ tm̄ ad ſenſum tact⁹ ſpectat in pñti. Primū ꝙ caro eſt mediuꝫ in ſenſu tact⁹. Secūdū ꝙ ipa eſt mediū itraneū ad opationē ſēſus tact⁹ neceſſariū. Ex qb⁹ duob⁹ iā clare videbiꝰ ꝙ ipſa caro nō eſt organū tact⁹. Et pᵐ qdē hoꝝ declarat cōmētator cōmēto 3° ſupponēdo quedā. Quoꝝ pᵐ eſt ꝙ excellētie ſenſibiliū applicate organis ſenſuū cū circūſtātijs corrūpūt ſenſuꝫ. ℂ 2ᵐ vō qđ ſupponit eſt.ꝙ tale nō ſolū corrūpūt ſenſū:imo ꝛ totū aīal. ℂ 3ª ſuppoſitio eſt.ꝙ ſenſus tact⁹ in aīali ꝛ q̄libet ei⁹ ſenſibili pte a nā dat⁹ eſt:ut effugiat nociua ꝛ ꝓſequaꝰ innatiua. Si eni ita nō eēt:tūc poſſet aliqua ps corpis cōburi ipſa nō effugiēdo cōburētis impſſionē tanꝙ nociuā:ut patuit in dño Ludouico ſiculo panormita:a cuius pedib⁹ ꝓpter ebrietatem ſenſationis partiū facta fuit digitoꝝ cōbuſtio abſq3 nocumēti ſenſatione. Et ſi talis ſenſus tactus nō eēt aīalib⁹ a natura dat⁹ ꝓpter fugārerū nociuarū.tunc fuiſſet natura defectuoſa in aīalis ꝓductione ꝑfecta:qđ eſt cōtra ſniam Ariſtotelis 3° de aīa.uolētis ꝙ nā in opationib⁹ ſuis nunꝙ ſiat ocioſa. ℂ Ex iſtis trib⁹ ſuppoſitionib⁹ cōmētator nitiꝰ oſtēdere ꝙ caro eſt mediū in ſenſu tactus:ꝛ non organū illius. Ad hoc eni ut excellētie ſenſibiliū uehemētis impſſiōis nō attingāt imediate organū ſenſus tactus:neceſſariū fuit mediuꝫ ꝑ qđ ꝓhibereꝰ actio imediata obiectorū uehemēter impͥmentiū in organū tactus.ꝛ ſic appet declaratio primi. ℂ 2ᵐ vō declarādū eſt ꝙ caro ſit mediū itraneū:qđ quidē ex hoc manifeſtaꝰ.q: ad hoc ut aīal per ſenſum tactus cōuenietius ꝛ pͥmptius poſſit effugere nociua neceſſe fuit mediū a quo immuteꝰ tactus:qđ quidē mediū cōueniētius deſeruiet ſi fuerit cōiūctū ꝛ ps ēēntialis aīalis.tale eni mediū nō potuit eē cōuenienter aer uel aqua ꝓpter eorū fluxibilitatē.neq3 ignis ꝓpter uehemētē ei⁹ acuitatē:mobilitatē:leuitatē:ꝛ raritatē. Neq3 etiā terra ꝓpter ſuā grauitatē ꝛ frigiditatē que hñt impedire ſenſationē. Oportuit igiꝰ ꝙ tale mediū eēt ps aīalis ēēntialis cōmixta ex elemētis cōiūcta ꝛ itranea dicta. Talis autē nō videꝰ eē altera ꝙ̄ caro:ut appet ex littera Ariſtotelis ibidē. Igiꝰ caro eſt mediū itraneū uel ps ēēntialis aīalis qđ declarādū erat.nō enim tale mediū potuit eē os:aut cartilago ꝓpter eorū terreſtreitatē ut dictū eſt neq3 etiā neruus uel ps neruo ꝓportionalis.q: talis poniꝰ eē organū ſenſus tact⁹:ut inferius declarabiꝰ.igiꝰ caro erit mediū itraneū ſenſus tact⁹ a ſufficiēti diuiſione deducēdū. Et ex hoc ɔ̄cludiꝰ ɔ̄cluſio ꝓncipaliter itēta ꝛ iuſiua ad qōnē.ſ.ꝙ caro non eſt organū ſenſus tact⁹:ſed mediū illius de carne ſaltē pura intelligēdo hoc.

Siquis igiꝰ deſiderat hāc poſitionē Ariſtotelis ꝛ Cōmētatoris defendere que videtur hodie cōiter currens per vniuerſam ſcholam poterit faciliter rñdere:ꝙ ad rationes inductas per Alexandrum ꝛ Themiſtium.

¶ Ad p̄mā igiť ipſorū rōnē cū arguiť q2 ſi caro nō ē organū tactiḋe potētie. tūc forma carnis nō ēēt ḟtus organici corporis. Dicēdū ꝙ ps aliq̄ organica dr̄ dupl'r. Uno mō put organicum inſtrāle uel officiale diſtiguiť contra ſimplex mēbꝛū: ⁊ hoc mō accipiēdo organicū quelibet pars carnoſa muſculi eſt organica: eſt eni cōpoſita ex carne neruo ⁊ ligamēto. ⁊ ſic añs eēt falſuꝫ ⁊ negādū. Forma eni carnis eēt forma organice particule. 2° ṽo modo aliqua particula dicitur organica deſatiue uel immutatiue. ⁊ tunc ſi in añte intelligať ꝙ forma carnis. ſ. ſimplicis nō eēt vis organica illius neq̄ idū eſt. ⁊ dicendum ꝙ forma carnis eſt forma ptis organice delatiue aut immutatiue intellecte. Caro eni ſpēm ab obiecto ꝑmᷓmēte in eo receptā deſert potētie tactiue: ⁊ p eādē ſpēꝫ imutat ipſaꝫ. quare ⁊c̄. ¶ Ad 2ᵐ cū arguebať. q2 ex poſitione aduerſa ſequereť ꝙ organū tactus ⁊ guſtus eēnt diſtincta. dicēdū ꝙ lingua q̄ntū ad ptē eius carnoſam nō eſt organū tactus ſed medium illi⁹. Sed in lingua uel ſupficiali eius pāniculo inueniť diſſeminat⁹ neruus q eſt organū guſtus ⁊ tact⁹. ſm̄ eni vnū ⁊ determinatū tēperamētū nerui illius talis neruus dr̄ eē tactiu⁹ ⁊ nō guſtatiu⁹. Scđm ṽo tēperamētū a p̄dicto diſtinctū talis neruus uel pāniculus dr̄ eē guſtatiuus ⁊ nō tactiuus. Neqꝫ aliqđ incōueniēs eſt apud phyſicos uel medicos vnū ⁊ ideꝫ organū numero ſm̄ diuerſa tēperamēta ad diuerſas cōuenire opōnes tactiuas. ſ. ⁊ guſtatiuas ut appet. ¶ Ad 3ᵐ ṽo cū arguiť ꝙ ſequereť. ꝙ in lingua nō fieret imutatio a q̄litatib⁹ tāgibilib⁹: negať illa ꝯñtia. Et ad pbatione illi⁹ dr̄ ꝙ q̄litatuꝫ tāgibiliū exceſſus fit imutatio ⁊ ad ptē neruoſaꝫ eius. ps ṽo neruoſa carnoſa ipſius eſt medium ſuſceptiuū illius impſſionis: ⁊ imutatiuū potētie guſtatiue. ¶ Ad 4ᵐ ṽo dr̄ ꝙ ps organica ſm̄ ſniam Ariſtotel. ⁊ Cōmētatoris in qua fūdať tactus eſt neru⁹ in aialib⁹ hñtib⁹ ſanguinē uel ps ſibi ꝓportiōaľ. qđ tñ nūc ampli⁹ declarari opꝫ. ¶ Eſt igiť in aſſignādo organū tact⁹ opio 2ᵃ inuēta que ponit ꝙ neruus uel ſibi ꝓportionale eſt organū tactus. ⁊ hec qdē fuit opio Ariſ. 2° de aia. ca. de tactu. ubi inq̄t. Relinq̄ť aūt mixtū eē. ſ. organū tactus ex terra ⁊ ex alijs. ſ. elemētis neruus caro ⁊ ſilia. ¶ Hāc ēt opioneꝫ tꝫ Cōmētator 2° de aia cōmēto. 180. ⁊. 116. in fine ubi iq̄t. Q̄ꝺ in aialib⁹ ſūt corpa q̄dā que dicunť nerui. ⁊ hñt irroitū in ſenſum ⁊ motū. ⁊ idē ēt ab eo colligiť 2° colliget. c. de iuuamētis mēbꝛoꝝ. Inq̄t eni. Et hic cadit ſpeculatio ⁊ ꝯfirmatio Galeni. ꝙ ſenſus ⁊ motus ſūt a neruis: eo ꝙ remoto neruo remouet ſenſus ⁊ motus. Eādē etiā opionem ſequiť Gal. 9° de iuuamentis. 2° cap. Inq̄t eni ibi. Quia neruus eſt inſtrm̄ ſenſus ſ. tactus ⁊ iterꝝ idem 3° tegni. Nerui ṽo ⁊ tendros. i. chordarū p̄ēctura ꝓpter plurimum ſenſus coꝝ ⁊c̄. Et ſunt ſermones Auic. p⁹ p̄. ni. cap de membris. ibideꝫ doctrīa 5°. ſūma 3° cap de ſermone uſi de neruis. ⁊ 4° q̄rti. tractatu 4° in exordio. In neruis ꝓp uehementiā ſenſus coꝝ. Et plures alias imo ducentas potuiſſem adducere auc̄. es ex uoluminibus illuſtriū medicoꝝ. q̄s oēs ꝓp breuitatem pretermiſi.

Poſt hec aūt adhuc vr̄ inueniri opinionē tertiā in aſſignando organū tactus: que quidem opinio ſupponit primo ꝙ organū tactus q̄ntū ad eius cōplōnē ⁊ cōpōnem dꝫ eſſe medium inter excellentias q̄litatum tāgibilium. aut ſaltem propinquum medio inſtitiali. ¶ Supponit 2° hec opio ꝙ neruus ꝓp terreſtreitatem ſuaꝫ huic medio inter excellentias q̄litatum per ſe non eſt cōuenienter ꝓpinquus. ¶ Supponit 3° ꝙ ſi neruus huic medio appropinquare dꝫ: opꝫ ꝙ recipiat aliq̄ualem refractionem ab aliqua ſibi circūſtante uel circūſtantibus particulis. ¶ Supponit 4° hec opio: ꝙ nulla vr̄ eē niſi corpis p̄ticula cū ſuo temperamento q̄litatum nerui tā ꝯuenienter refractiua ut ducat ipꝫ neruū ad mediū uel ꝓpinquans medio niſi ſola caro. pbať q2 caro ſua cōplōne per caliditatem ⁊ humiditatem aduerſatur neruo qui fridus eſt ⁊ ſiccus. igitur ex mutua ꝯ operantia virtus ad reliquā cōplō nerui ⁊ carnis ducunť ad mediū. ¶ Iſtis poſitis hec poſitio rñdet ad q̄ntū ponens hāc ſolam ꝯcluſioē. Q̄ꝺ inſtrm̄ ſenſus tactus eſt caro neruea uel neruus carneus. ꝯcl̄o pbať ſic. tale eni dꝫ eē inſtrm̄ tact⁹ qđ habeat ꝯuenientē refractionē in ſuis q̄litatib⁹ per quam deducať ad mediū inter excellētias eaꝝ. ſed tale vr̄ eē mēbꝛū aggregatuꝫ ex carne ⁊ neruo ⁊ ecōuerſo. igiť erit ꝯueniēs organū ſenſus tact⁹. maior eſt ſupius allegata ex Ariſtotele: ⁊ minor patuit ex ſuppoſitiōe 4ᵃ. q̄re relinquiť ꝯcl̄o uera. ¶ 2° arguiť ꝯcl̄o ſic: q2 caro pura nō eſt organū ſenſus imo mediū illi⁹ ut pbat Ariſ. cap de tactu: igiť aliud aſſignandū eſt organū ⁊ nō qdē neru⁹ ꝓp fridiatē ⁊ ſiccitatē ei⁹: igiť opꝫ ꝙ ſit neruus refract⁹ a carne ut iam dictū eſt. ¶ 3° iterꝝ arguiť ꝯcl̄o ſic: q2 ſi aliqđ mēbꝛū ſimplex deberet poni ꝯueniēs organū ſenſus tact⁹ magis deberet poni caro q̄ neru⁹ eo ꝙ caro in cōplōne ſua propinquior eſt eq̄litati inſtitiali uel medio gñis q̄ neruus eidē. ſed organū tactus aut dꝫ eē mediū: aut ſibi ꝓpinquū. igiť caro ꝯuenienti⁹ dꝫ poni organū tact⁹ q̄ neruus. pꝫ ꝯñtia cū minori ex ſupius allegatis. Et pbať maior: q2 neru⁹ in gñe fridoꝝ reſpectu cutis poniť in octauo ordine: ut pꝫ p⁹ p̄mi cap de cōplōnibus mēbꝛoꝝ. igiť neruus magis elōgať a inſtitiali tēperamēto uel a medio gñis q̄ elōgeť caro ab eis. et hec opio fuit Auic. 2° ſexti naľiū. ·° cap de tactu. ubi inq̄t. Et ex ꝓpetatibus tactus eſt inſtrm̄ naľe eius eſt caro neruoſa aut caro ⁊ neruus. ex hoc ꝙ ſentit ex tactu q̄uis nō hēat mediū aliquo mō. Neqꝫ dꝫ putari ꝙ ſentiēs eſt neruus tātū: ſed neru⁹ reddit ſenſum tāgibilē alio mēbꝛo qđ eſt caro. Ecce q̄ clare uoluit carnē neruo cōmixtā refrīgētē neruū ⁊ ab eo refractā eē cōueniēs organū tactus: ⁊ vr̄ opio medicoꝝ vitati ſatis ꝓpinqua ponentiū oēm carnē lacertoſam eſſe ſenſibilem. purā ṽo carnem non aperte ponunt ſenſibilem eſſe. ¶ Contra tñ hanc opinionē duo inſurgunt motiua. Primuꝫ eſt: q2 Ariſ. p hyſtoriarū. 6° cap. poſuit ſenſum tactus in mēbꝛis ſilibus dum inquit. Senſus ĝ tactus in mēbꝛo cuius ptes ſūt ſibi ſiles. ſ. in carne uel in alio ſibi ſili. Sed caro neruoſa aut neruus carneus nō videnť eē mēbꝛa ꝯſilia. igiť illa opio dīo falſa. pꝫ ꝯñtia. ꝓpterea q2 illa opio vr̄ ponē ſenſuꝫ tactus in mēbꝛo diſſiliū ptiū qđ eſt officiale. ⁊ minor pꝫ ex deſcriptiōe mēbri ꝯſilis. ꝙ q2 oē ꝯſile eſt illud cuius quecūqꝫ ſenſibilē ptem aſſumpſeris erit tota coicans noīe ⁊ diffinitiōe. p⁹ p̄mi cap de mēbꝛis ꝓpe p̄ncipiū. ſed non quecunqꝫ pars nerui carnei aut carnis neruee coicat toti noīe ⁊ diffinitione. igiť illa non eſt pars conſilis. Ad hoc motiuū diuerſis pōt rñderi modis. ¶ Et p̄mus qdē modus dicendi eſt ꝙ in p̄nti nō accipiatur opio Ariſ. de aſſignādo organū ſenſus tact⁹ eē carnē: cuꝫ ex poſitione ex ipſo ſuperius adducta appareat declaratū eē ꝙ caro eſt mediū ſenſus tactus ⁊ non organū. Amplius eādeꝫ poſitioneꝫ Ariſ. nō vr̄ aſſerē Cōmētator 2° de aia. 116. imo uolēs excuſare Ariſtotelem q̄ntū potuit. dixit ꝙ qñ Ariſtoteles poſuit carnē eſſe organum tactus in auc̄tibus ſupra allegatis ex eo nōdū erat ei pfecte cognita ſcīa neruoꝝ p anothomiā. ¶ 2° modus dicēdi ad hoc motiuū eſt: q2 aliqđ membꝛum dr̄ eſſe ꝯſiliū ptiū: in quo maior pars ipſius vr̄ eē hñē naꝫ conſilis quo ad ſenſum viſus. dato ꝙ illa p̄ticula in rei ueritate non oīno ſit ꝯſilis: capiendo ꝯſimile ut patuit ex diffinitione ſua. Cū ergo in carne neruea quo ad ſenſus exteriores appeat oīnium nobile carnis ſup neruo. iō illa ps ſm̄ hanc appentiā dr̄ eē cōſimilis. ⁊ taľr philoſophus p hyſtoriarū allegato cap dixit ſenſuꝫ tactus eē in pte ꝯſili. ſ. ſꝫ appentiā. Et vr̄ hec riſio ꝯfirmari poſſe: eo q2 ſenſus tactus inueniť in oī lacertoſa carne. Neqꝫ iueniť ipſe in carnibus glādoſis aut confuſis. ¶ 2ᵐ ṽo motiuū ꝯtra p̄dictā opinionē Auic. eſt hoc: q2 ſi caro p̄dicta poniť eē organū tactus. ſ. neruea caro aut neruus carne⁹ nō vr̄ aſſignari poſſe mediū in opatiōe ſenſus tactus: Si eni excellentie ſenſibiliū multum nocere p̄nt organis ſenſuū: ut ſupra declaratū eſt. Et ꝓp illā cām oportuit aſſignari mediū in qđ impreſſio agentis fieret prius q̄ reciperet in organo tactus. ĝ opꝫ ꝙ tenentes iſtā opinionē aſſignent illud. Hoc aūt nō vr̄ eē poſſibile diſcurrēdo p oīa mēbꝛa. primo q2 neqꝫ neruus neqꝫ caro eē pōt organū alicui⁹ de ſenſibilib⁹ exterioꝛib⁹ ⁊ mediū illius. Neqꝫ ēt tale medium pōt dici eſſe

ꝑticulte:eo q̃ ipſe eſt ꝓportionalis neruo ⁊ mediante parte neruea cõponẽte ipm eſt organũ tactus. neqȝ ẽt tale mediũ põt poni cartilago aut os:eo q: talia pp eoꝝ terreſtreitatem non ſunt ↄuenienter receptiua impreſſionũ agentis neqȝ ẽt delatiua illius impreſſiõis ad organũ tactus imutãdo ipm ſicut oporteret. quare relinquit̃ q̃ cũ opio iſta nõ aſſignet mediũ in operatione ſenſus tact⁹. q̃ ipſa renunciãda eſt. ¶ Ad hoc motiuũ qḋ vi eſſe difficile ſatis apud ſequẽtes poſitionẽ pipatecticoꝝ. Dicendũ ꝓ q̃ in opõne ſenſus tactus ad hoc ut ↄuenienter ꝑficiat̃ ipſa neceſſe eſt aſſignare mediũ in qḋ recipiat̃ agẽtis impſſio ꝓus q̃ ipſa recipiat̃ in organo tact⁹. Dicendũ q̃ neqȝ os neqȝ cartilago neqȝ pinguedo ſũt ſufficiẽtia media in opõne ſenſus tactus. Dicẽdũ 3° q̃ in q̃libet mẽbro in quo caro neruea aut neru⁹ carne⁹ ponunt̃ eẽ organũ ſenſus tact⁹ duas carnis ptes imagiari poſſum⁹. vnã qdẽ ptẽ in qua facta eſt viloꝝ neruoꝝ tãta cõmixtio: ut quelibet ps q̃titatiua carnis uel ſenſibilis pab⁹ neruoꝝ ſenſibilib⁹ ſit cõmixta ⁊ eẽ. Hec qdẽ caro talis neruus pp refractionẽ q̃litatũ adinuicem deducta eſt ad vnũ tẽperamẽtũ talr̃ q̃ ois quelibet ps talis carnis aut talis nerui eſt ita organum ſenſus: q̃ nullo mõ poterit eẽ mediũ illius eo q̃ idẽ reſpectu eiuſdẽ nõ poteſt eẽ organũ ⁊ mediũ alicui⁹ ſenſuũ exteriorũ: ⁊ talr̃ itelligi ↄ; opio Auic. ponẽtis carnẽ nerueã aut neruũ carneum eſſe organum tactus. ¶ Et confirmat̃ argumẽto euidẽti ſatis: eo q: organũ tact⁹ ↄ; eẽ mediũ inter excellentias q̃litatũ tãgibiliũ ſenſibilium: ut ſupra ſepe allegatũ eſt: ſed in tali neruo aut carne inuenit̃ refractio qualitatũ ſenſibiliũ per quaſ organũ tale deductũ eſt ad mediũ inter p̃dictas excellentias. igitur erit conueniens ſenſus tactus organũ. Et attende q̃ hoc argumẽtũ vi ſatis euidẽter ꝓcedẽ apud ↄcedentes mutuã ↄoperantiã q̃litatũ mẽbrorũ adinuicẽ quã videnẽ ↄcedẽ phantes ⁊ medici oẽs. 2° in mẽbro qḋ eſt organũ tactus imaginamur aliã ptẽ carneã que non eſt vilis neruorũ ita ſufficienter cõmixta ſicut pma. ¶ Et iterũ dato q̃ ipſa eẽt imixta vilis neruoꝝ q̃ pluribus eẽt q: in ipſa nõ reperit̃ tẽperamẽtũ illud p refractionẽ ⁊ mutuã ↄoperantiã q̃litatũ adinuicẽ reſultãs. Jḋo hec talis caro neruea aut neruus carneus nõ poterit poni ſufficiens organũ ſenſus tactus: ⁊ cũ talis non ſufficienter cõmixta neruis aut nõ hñs tale tẽperamẽtũ medium inter excellentias q̃litatũ tãgibiliũ ſit mõ poſita in mẽbro non fruſtra: imo pp aliquẽ finẽ talis particule non vi eẽ ad aliquẽ finẽ poſita: niſi ut ſit mediũ in operatione ſenſus tactus. ¶ Ex qb⁹ oibus in vnũ reductis rñdet̃ ad motiuũ ſuperius adductũ. Cũ eni arguit aduerſarius q̃ in qbuſcũqȝ ſenſuũ exteriorũ aut in pluribus eoꝝ aſſignãdũ eſt mediũ intraneũ di ↄcedẽdo iſtud: ⁊ cũ ſubiungit̃ q̃ apud tenentes opionem Auic. non põt aſſignari mediũ illud. negandã eſt illa minor. Et di q̃ tale mediũ eſt caro non ſufficienter neruoſa: aut nõ reducta ad tẽperamẽtũ mediũ inter excellentias qualitatũ. Ex qbus oibus iã appet q̃ hec opio Auic. vi dictis ⁊ poſitionibus medicoꝝ ↄformior q̃ altera poſitio. Et tu elige illam que tibi placet magis. Credo ego eni q̃ diligens intellectus ꝓbabilr̃ defendẽ poſſet opi. Alexã. ⁊ Themiſtij ponentium carnẽ eſſe organũ tactus. Silr̃ ẽt opio Ariſ. ⁊ Cõmẽtatoris eius poſita in 2° de aia. que ẽt ↄtradictoria eſt ſibiipſi hyſtoriarũ. ⁊ de ꝓbus allegatis capl̃is ualde facile defendi põt. ⁊ eſt opinio in nr̃a etate in ſcholaſticis arub⁹ coiter approbata. ¶ Ex qbus oibus infero ↄcl̃onẽ intẽtã ſcie huius capl̃i cõpletiuã. ſ. q̃ organũ ſenſus tactus in mẽbro hui⁹ viri egro ↄ; dici eẽ caro neruea aut neru⁹ carneus ꝑticule patiẽtis.

Et ex oibus inuicem uſqȝ ad hunc locũ per diſputationem in vnum redactis totius huius egritudinis ſumma cõplectit̃ in his concluſionibus. ¶ Prima q̃ egritudo huius viri eſt mala cõpl̃o ſui cruris pti per cẽntiã ueleẽtiale nocumẽtũ illius mẽbri. ptim per colligantiã dependẽs a mala cõpl̃one cal̃a ⁊ ſicca ꝑncipalr̃ epatis effundentis ſanguinẽ ſatis cholericũ ad p̃dictũ membrũ. ¶ 2° cõcl̃o. q̃ hec egritudo eſt mala compl̃o calida ⁊ ſicca ptis illius. cuius declaratio ſumat̃ ex 2° cap̃ ꝑncipali. ¶ 3° cõcl̃o. q̃ hec egritudo ↄ; denoiari: imo de facto eſt mala cõpl̃o cal̃a ⁊ ſicca p̃dicte ptis nocumẽti corruptionis in opõne ſenſus tactus efficiens. ¶ 4° cõcl̃o. q̃ hoc tale nocumẽtũ corruptiõis appropriatũ eſt tactiue potentie mẽbri patiẽtis. ¶ 5° ↄcl̃o eſt. q̃ hoc tale nocumentũ eſt ꝓpriũ carni neruoſe patientis pticule. Et collige totũ in vna ↄcl̃one ⁊ dices talẽ diſpõnẽ eẽ nocumẽtũ corruptiõis in opõne ſenſus tactus ꝓueniens a mala cõpl̃one cal̃a ⁊ ſicca. ptim p cẽntiã ⁊ ptim p colligãtiã illi membro aduenienis: p quã tã mẽbrũ ſenſibile q̃ tactiua potentia illi⁹ nocent̃ ut p̃dictũ eſt. ¶ Uide q̃tum laboris ⁊ ingenij hẽri opȝ ad ſciẽre ⁊ ↄuenienter theorice itelligendũ diſpõnes humani corpis earũ cãs ⁊ diuerſitates. neqȝ mireris ſi in inueſtigatione iſtius opus fuit diſputatiuo ſermõe ⁊ plixo. Eſt enim hec diſpõ vna de illis: de qbus aut nunq̃ aut raro dictũ eſt aliqd ab auctoribus medicie q̃tũcũqȝ illuſtrib⁹. Ego eni ꝑcũctat⁹ uolumina diuerſa nihil fere aut ualde paꝝ ab eiſdẽ colligẽ potui. Neqȝ eni ꝓ Cõtinẽtis totũ ꝑ ꝓceſſũ. neqȝ 5° aut 6° theorice. neqȝ 4° de accñti ⁊ morbo. aut 5° p totũ ꝓceſſũ. in qb⁹ locis uberius ⁊ ꝓfundius pertractant̃ egritudines neruorũ aliqd ab eis potui colligẽ qḋ ualde ↄferret huic cap̃ ⁊ tu lege loca illa. Si eni ꝑnceps 2° pmi. 2° tertij. 22° eiuſdem nihil aut parũ in mã iſta. tũc que erit opio tua de ſcis alioꝝ medicoꝝ: que aut nullo mõ aut valde leuiter guſtare potuit fructũ ſcie hoꝝ q̃tuor viroꝝ illuſtriũ de qbus dictum eſt. Et tu in alijs uoluminibus uenare hec ſi potes.

¶ De ſignis diuȝ ſpẽrũ male cõpl̃onis mãlis. Cap̃. vii.

At uero qm̃ hũanj corpis diſpões non ſuffic̃ theoria iueſtigatiõe cognoſcere. imo adhuc neccũ eſt magis ꝓ ↄuenientia ſigna diſpões hũani corpis inicẽ ſecernẽ. Jdcirco in hoc. c°. ſigna ponã p q̃ hui⁹ diſpõnis cognitio hẽri poſſit: ne pp carẽtiã cognitiõis egritudinũ ↄtingat errorẽ fieri in curatiõib⁹ earũ. fallunt̃ eni medici nõ min⁹ in curatiõib⁹ earũ: ut Galen⁹ ad glauconẽ ꝓ. 2° cap̃ ſcripſit. Et licet mihi in hoc cap̃ videret̃ ſufficẽ ut ponerẽ ſigna cognitionis huius egritudis cal̃e ⁊ ſicce mãlis: tñ ut hãc diſpõnẽ poſſumus ↄfirmare lapſum cholicũ eẽ ſpãli cap̃ collocandũ. ideo oiuȝ ſpẽꝝ male cõpl̃onis mãlis conabor hec põnẽ ſigna incipiẽdo ab his que notificãt malã cõpl̃onẽ ul̃ egri⁹ᶜᵐ cholicã.

Primũ itaqȝ egritudis cholice ſigna hẽri põt a ſubſtãtia ptis. ſ. ꝓ ex pte tactus: qm̃ a tãgẽti medico debite diſpoſito ꝑcipit̃ in eo caliditas cũ acuitate ipſius: ac ſi paruper mordicatiua ꝑcipet̃ ut imaginari poſſum⁹ impreſſionẽ ab aq̃ feruẽti factam in organum tact⁹ reſpectu impreſſionis quã faceret remiſſa caliditas a tepido corpore ꝓueniens. ¶ 2° ꝟo ſubſtãtia pticule egrotãtis egritudie cholica ꝑcipit̃ cũ q̃dã fere ſoliditate ſiccitateȝ repitẽte. uelut ſi tãgeret̃ pgamuȝ ſatis ſiccuȝ molli pgamo cõparatuȝ. ⁊ hoc qdeȝ ↄtingit pp ſiccitatẽ p ſe a cholica mã in mẽbro ꝓductã. ⁊ per accñs eẽ ptim pp reſol̃oneȝ humidi corpis factã caliditate cholere ⁊ cõſumptionem illius a ſua ſiccitate factã. Uñ hic diligens ↄſiderator põt imagiari ſiccitatẽ triplr̃ a chol̃a ꝓuenire. ſ. poſitiuã ⁊ ꝑuatiuã. poſitiuã a ſiccitate ꝓuenienteȝ. ꝓ p ſe ⁊ p accñs in q̃tum exiccat humidum dato q̃ nullũ gradũ ſiccitatis impreſſerit. ⁊ tertiã ſiccitatem a cholica mã ꝓuenienteȝ rõne ſue caliditatis reſoluendo exiccantis. Et ex hoc correlarie cõcluditur q̃ nõ eſt mirabile ſi uehemens ſiccitas in lapſu colico reꝑitat̃ ꝑſepe. nulla eni mã tãtuȝ põt membrũ exiccare q̃tum chol̃a pp maioreȝ actiuitateȝ aliaꝝ mãeꝝ cõparatã cuȝ pietate. ¶ 3° iterũ cholic⁹ lapſus cognoſci põt p colorẽ ptis. eo q: ibi deȝ reperit̃ rubicũditas ꝟificata q: nõ eſt cõfuſa alijs ſpẽb⁹ coloꝝ: ut neqȝ rubedini cõmixta neqȝ opacitati aut liuiditati. Sed eſt rubicũditas in membro appẽs cũ inclinatione refractiõis ipſius a ſpẽb⁹ citrinitatis. Jta eni citrinitas eſt inſeꝑabile accñs chol̃e ſicut rubedo ſanguini: albedo fl̃ati: ⁊ nigredo melãe ſunt paſſiones iſeꝑabiles. ut ꝓ° pmi. cap̃ de hũoribus in facto. Et a Gal. colligẽdũ in libello de chol̃a nigra. 2°

eiꝰ.z boc qdē eſt ſignū ſumptū a caſibꝰ.Color eni cadit a ma
teriebꝰ in vniuerſa mēbroꝝ ꝯgerie diiantibꝰ.aut in aliq̄ parte
corpis.¶ 4ᵒ uerū cholerici lapſus cogſci pñt per ſigna ſum
pta ab bitudie totiꝰ.ſ.per eā itelligēdo mēbroꝝ piguedinem:
macredinē:aut diſpōnē itermediā. Et qꝛ ſubſtātia ptis nō pt
ſepari ab aliq̄ taliū bitudinū.iō qdā uoluerūt ſignū ſumptuꝫ
ab bitudine eē a ſubſtātialiter iberētibꝰ acceptu:lꝫ aliq credē
uoluerūt boc ſignū eē denoiandū a caſibꝰ.Cadit eni a diſpō
ne graduali materieꝝ bitudinū diuerſitas aliq̄ de pdictis.ue
rioꝛ tñ eſt ſnia pma.ſ.q̄ ſigna ſumpta ab bitudie a ſubſtātialr
iberētibꝰ denoiāda ſunt. Igiſ pp lapſum cbolericū ad quem
de neceſſitate ſequiſ bitudis extenuatio mēbꝝ illo lapſu egro
tās extenuatū erit z macrefactū.¶ 5ᵒ ēꝫ pticula egrotās lapſu
cbolerico cogſciſ per aliud ſignū ſumptū a caſibꝰ qd̄ eſt mul
titudo piloꝝ z lēticularū uel macularū citrinarū appitio i fa
cie mēbri.Caliditas eni ptiū nōbiliter cbolerica adurere pōt
bumores ualde potēter.quorū aduſtione uapoꝛ in portis re
uocatꝰ apud ſupficiē cutis a frigiditate cutis ꝯdēſaſ:z paula
tie expulſiua vtute ad extra depulſus eſt mālis piloꝝ cā. Nō
ēt cbolica nālis fere cutina extis aliq̄ ptē ſanguis ſubſtātiali
ter tñ ſmutari in bumiditates ſeciidas tingit colore citrino.ꝗ
re ſanguis ille in ſupficie mēbri maculas relinqt citrino co
lore coloratas que a mulieribꝰ lētigines noiant citric.¶ Ad
buc 6ᵒ cbolici lapſus accipiunt ſigna ex opatiōibꝰ mēbrorū.
qm̄ mēbra opanſ in ſanguinē caliditatē iducēdo itēſam.Uñ
frequēter repitur in mēbro ꝑturitꝰ pūctio cbolice puſtule ex
coriatiōes z alie paſſiones ſiles iſtis.Silr ēt ſigna cbolici la
pſus nō raro aſſumunſ ab opatiōe vitalis vtutis.qꝛ gñat ſpi
ritū acutū z iēſe caliditatis ponētē mēbris neceſſitate ualde ele
uatā.pp qd̄ pulſus in cbolico nō ualde magnifice lapſo ſūt
magni. Et qꝛ neceſſitas eſt ualde aucta in eis reſpectu aliarū
cōplonū z organa pulſatiua nō ſunt bn̄ obediētia pp neceſſi
tatē eādē ad motū.Jō neceſſaria eſt uelocitas ita ut in breui
tpe arteria cōpleat motū a termio a quo ad terminū ad quē
z eſt rō formalis uelocitatis. Et ueꝛ ēꝫ qꝛ in tpe in quo arterie
cbolici corpis iueniunſ a dyaſtolato eē:aer ille qui pꝰus attra
ctus fuerat in breui tpe efficiſ vilis icōueniēs ad refrigeran
dū caliditatē:opꝫ q̄ puū tēpus iterponaſ in ſiſtole uel ꝯſtricti
one arterie:ita ut ualde cito ſuccedat ei dyaſtole ſequēs cuꝫ
puo tpis in ſua gete iterpoſito.q̄re neceſſitabiſ arteria ad ci
to dyaſtolādū.ſed bec eſt rō formalis frequentie.igiſ in pulſu
cbolericorū iueniſ magnitudo uelocitas z frequētia z ꝑprie
lapſus nō eſt magnifice debilitās. Et boc qdē eſt de ſignis p
durātibꝰ z nō fallētibꝰ ita noiatis ab Auic.2ᵒ pmi de ſignis cō
plexionū.eo qꝛ ſignū ſumptū ab opatiōe vtutis vitalis.¶ Am
plius z 7ᵒ ſigna cbolericorū lapſuū aſſumunſ ab opatiōibꝰ
vtutis aialis motiue.eo qꝛ talia corpa agilia z uelocia ſunt i
motu pp leuitatē cbolere z mēbrorū bilitatē ad illō.lꝫ ēt a ue
bemētia motꝰ z ꝯtinuatione ipſius ſint uelociter reſolubilia.
¶ 8ᵒ amplꝰ aſſumunſ ſigna cbolericoꝝ lapſuū ex opatione
ſenſitiue potētie ſenſu exteriori. Et ꝓ quidē tactu:eo qꝛ talia
corpa ſenſuꝫ tacꝰ bñt ꝑmptū z ualde paſſibilē ab obiectis ꝓ
ꝑmētibꝰ z boc ꝑpter ſpiritū diſpōnē z mēbrorūꝫ tactꝰ.qa
cutis aut carnis debitā a ſupfluitatibꝰ expurgationē.z ēt q̄
tū ad ſenſum viſus.qꝛ tales bebēt viſionē acutā z fortē:lꝫ nō
ita pfectā ſicut tēperata z ſanguinea corpora cū aliis paribꝰ
z boc cōtingit ꝑpter ueloce reſolutionē in ſpiritibꝰ z bumori
bus oculorū in tali cōplexione.deinde ēt q̄tū ad ſenſum gu
ſtus.eo qꝛ guſtabile oē lingue iſtorū applicatū pcipiſ ſub ſpē
ipſiꝰ nois alicuꝰ acuitatis z amaritudis.z ꝑprie cū lapſus fu
erit iēſus.Silr ēt ex pte ſenſus olfacꝰ eorū.qꝛ olfacꝰ in cbolis
cis eſt diminutꝰ ꝑpter organū ipſiꝰ nōbiliter declinare ad ſic
citatē a coolico lapſu triplr ꝑuenientē ut ſupra viſuꝫ eſt. Quā
tū vō ad auditū.eo qꝛ talia corpa ex uebemēti ꝑparatione or
ganorū auditꝰ ꝑpter mūdificationē eorū ualde facile patiun
tur.z nōbilr a quocūqꝫ fere motu cōquaſſatione in medio p
cepta.¶ 9ᵒ ſigna diſtēperātie cbolice cogſcunſ ex parte ope
rationū vtutū aialiū iterioꝝ.tales nanqꝫ quantū ad opatio

nes primo uētriculo cerebri attributas ſunt vigilatiui z pau
ci ſomni.qm̄ uapoꝛ mulcebris qui eſt cā ſomni inducendo
oppilationē in organo ſenſus cois in talibꝰ corpibꝰ paucus
eſt z facile reſolubilis z ꝯſumptibilis.¶ Quantū vō ad opa
tionē fantaſie poſteriori pti pmi uētriculi attributē.z quātū
ad opationē imaginatiue ꝑmutabiles ſunt tales in imagina
tionibꝰ eoꝝ multū z frequēter. Cū enim ſpēs obiectoꝝ a ſen
ſu cōi delate ad organū fantaſie.z ide ad organūꝫ imaginatio
nis mltū z ualde uelociter ꝑmutenſ z alterenſ neceſſe eſt opa
tiones illis ſenſibꝰ attributas multū z frequēter ꝑmutari.
¶ Adbuc ēt q̄tū ad opationē cogitatiue potētie ledunſ iſti
z ualde facile corrūpunſ in eliciendo iudiciū.ꝑpterea qꝛ nal
de facile z frequēter iudicāt ex eq debē ea que renuntiari de
bēt e cōuerſo.¶ Et ultimo ēt boc videri pōt ex pte opationū
memoratiue potētie.licet eni ex pte organi illius deberēt eſſe
bni memoratiui.tñ ꝑpter ꝑmptitudinē ſpirituū eoꝝ ad reſo
lutionē eoꝝ in memoratiua frequēter ledunſ magis q̄ pfici
unſ.¶ Ultio iteꝝ ſigna diſtempantiaꝝ cbolicaꝝ aſſumunſ
ab exitibꝰ mutato.z ꝓ qdē ab exitu per viā iſēſibilitatis quo
ad nos ꝑpulſe ad ext.eo qꝛ talia corpa multiplicāt ſudorē pp
acuitatē cbolice mālei que necīa eſt in q̄cunqꝫ ſudore:ut pa
tet 2ᵒ cañ.in diffinitione eiꝰ vbi inqt.q̄ ſudoꝛ eſt aquoſitas ſā
guis cui pus cbolē cū eſt admixtū. Et eſt ēt eorū ſudoꝛ cū acu
itate ſue impſſionis a patiente pceptꝰ.z forſaſſis nō eſt ſfe
rendo multū pp ꝯſumptionē z reſolonē mãeꝝ illiꝰ a calitate
cbolere ꝑuenientē.¶ Ampliꝰ exitus 2ᵐ de ſenſibilibꝰ pᵐ qd̄ eſt
urīa multiplr ꝯſiderari pōt notificare cbolicos lapſus ex co
lore.Ex ſubſtātia eius z ex ꝯtentis. ¶ Subſtantia enim uel
q̄ſitas tenuis eſt z dyapbana pp mundificationē eiꝰ a ſup
fluitatibꝰ que ꝯueniēter ſit a calitate z ſiccitate cbolē.¶ Et
eſt color ipſiꝰ eleuatꝰ in citrinitate ſm tñ gradū lapſus.ita ut
q̄nqꝫ fiat color eius aureus.q̄nqꝫ flauus.nō raro ſuberocꝰ
uſqꝫ ad igneū iclūſiue.licet aliq colorē igneū excludāt a lati
tudine cbolericitatis reponētes ipm ſub latitudie ſanguinei
tatis.ſed facile tolliſ ꝯtradictio becꝰo qꝛ ſicut igneus iutius
cū groſſitudine ſubſtātie reponiſ in latitudie ſanguineitatis
ita igneus remiſſiꝰ cum dyapbanitate z tenuitate ſubſtantie
aquoſitatis reponiſ in latitudine ſignorū cbolericitatis.z tu
ſpeculare in iſtis.2ᵃ pmi.in cap de ſignis colorum z ſubſtātie
uriaꝝ.z ꝓ de criſi.12ᵒ cap.¶ Preter bec ēt cbolici lapſus co
gnoſcunſ ex pte cōtētoꝝ que in aquoſitate urinali immergunſ
Prio qdē qꝛ colores ſedimīti iueniunſ ꝯſiles coloribꝰ aquo
ſitatis ut pdictū eſt.2ᵒ vō qꝛ ſedimē in talibꝰ aut ꝯtētū aliud
eſt paucū.3ᵒ qꝛ eſt dyapbanū ſaus:z boc pp ſiccitatē a cbolē
ꝑuenientē.4ᵒ quia plurimū tale ꝯtētū leuigat ad regionē aere
am urine que eſt ps deſcribēs ſupficiē itermediā iter cētrum
z circūferētiā eiꝰ per digitū altitudis.z eſt qdem boc rōnale:
qm̄ ꝯtētū oē cbolericū acuitatē bñs a cbolē ferſ ad ſupiorē
regionē pp caliditatē:ſubtilitatē:z leuitatē illiꝰ. Et ſi qdē cōti
gat ꝯtētū illud minori ꝑticipare leuitate cū refractiōe grauı
tatis alicuiꝰ:tñ nō pōt aſcēdē ad ſūdū leuitate ſupante graui
tatē alicuiꝰ. Neqꝫ aſcēdē pt boc ꝯtētū ad regionē ſupiorē aere
aꝫ uel pforatā:eo qꝛ fit ei ꝯopantia ex pte grauitatis.ꝗ de ne
ceſſitate opꝫ tale ꝯtētū reponi imediate urinalis aquoſitatis
immenſuꝫ.z bec eſt illud qd̄ antiq ſapientes nominauerunt
nubem.z ꝑprie cum fuerit notabilis q̄titatis:aut nubeculā
z ꝑprie cū fuerit quantitatis minoris q̄ predicta. Et merito
qdē.ſicut enim nubes pendēt in regiōe media uel interſtitio
inferiori illiꝰ.ita boc ꝯtentū pēdet in medio uaſis ex potētia
grauitatis z leuitatis cōparatarum adinuicem. Et ex boc ſer
mone concluditur q̄re boc ſedimen aliqn̄ locatur in ſubſtan
tiā aquoſitatis itermediā iter ſupiorē.z itermediā per equidē
ſtātiā ab extremis. Et boc eſt qn̄ maioꝛ acuitas ex pte leui
tatis eſt q̄ reſiſtētia ex pte grauitatis. Et boc eſt illud ſedimē
qd̄ antiq illuſtres eneorema nominauerunt. Eleuatur enim
ſup nubē z continenſ infra regionem aereā iaꝫ pdictā. Utrū
autē eneorema tale collocari poſſit in regione pforata urine
alio declarabo loco cū bic principalr nō ſpectet:ſed oino cer

tum eſt ꝙ ſic. Hec ſunt famoſiora qb⁹ initunt medici. Aliud
aūt cōtētū in urinis cholicoꝝ corpoꝝ multū frequenter re-
peritur: qd̄ uocant athomos. ⁊ ſūt corpora minuta ſilia illis
que apparent in radijs ſolis. citrina tn̄ uel rubicundo colore
colorata ⁊ per ſubſtantiam aquoſitatis natātia: uelut ſi ima
gineris cupri uel auri in minutiſſimas partes cōtritū aque
imerſum: qd̄ ſublevaret a uentoſitate uel a leuitate intrinſe
ca illius mixta. appent eni corpa talia athomi. ut dictum eſt.
¶ De reliquo vo̊ exeunte. ſ. fecali nō multū inſiſto: eo qꝛ ſub
ſtantia pauci eſt colore citrinū uel igneum uel ſiccū uel den
ſum cū mordicatione uel punctione in hora ſui exitus ꝑce
ptū. ¶ Sputum vo̊ cholericoꝝ pauci eſt remiſſe albū ſubſtā
tia ⁊ figura ſpumoſum colore citrinū ⁊ ſapore acutū. Et ꝓue
niunt qdē hec oīa pp magnā actiuitatē cholere ad calefaciē
dū ⁊ exiccādum. Hec. qdem eſt ſūma ſignoꝝ per que uenim⁹
in cognitionē cholicoꝝ lapſuū. ¶ Reliq̄ vo̊ ſigna ꝑticularia
ra ut uomitus cholericus urine: acuitas ſpermatis: prurigi
noſa ſenſatio: ⁊ oris amaritudo. oīa qdē talia ex fundamen
to ꝑdictorum hēri pnt̄. Et tu ꝯſidera: qm̄ oīa talia ꝑticularia
in indiuiduis diuerſificant̄ ſm̄ diuerſitatem non ſolum la
pſuū: ſed hītudis ſexus ⁊ regiminis penes applicationez ſex
rerum nō naturalium fere incomprehenſibiliter uariabilis.

Pari inſup fundamento per notitiā ſex generū ſignorū iam ꝑdictoꝝ poterit qs ꝓuenire in cognitionem
ſanguinei lapſus flatici aut melici ſm̄ ꝯſiderationē effectuū
⁊ paſſionū que ꝓuenire pnt̄ humanis corꝑib⁹ pp dñiuz mãe
rū humoraliū triū iam dictarū. Et hec quidem oīa taliť accu
rate deſcribere fortaſſe pluꝛum eēt legentibus. que ſoluz hic
ſūmari ſcribā ſigna quedā per que tā ſanguineus ꝙ flegma
tic⁹ ⁊ melicus lapſus cognoſci poſſint. ¶ Signa itaqꝫ dñati
tis in toto ſanguinis ita accipiant̄: qꝛ color corpis rubicun
dus eſt ad aliquā fuſcedinem tendens. uelut repitat̄ color
in pāno purpureo. ¶ Et eſt corp⁹ trāſcēdens mediocritatez
carnoſitatis nō fluxibilis: ſed mediocriter ſolide. ¶ Et uene
eius ſunt magne extenſione ſua pp multitudinē mãei ex qua
genite fuerunt. ¶ Et 4° ſunt extenſe uel eminentes pp mul
titudinē mãerum quā ꝯtinēt. ¶ Et 5° percipit̄ corpus actu
calidum. ¶ Et 6° caliditas illa ꝑcipit̄ cū qdā mulcebritate uel
ſuauitate. qliter ꝑcipit̄ caliditas ab aq̄ cū aliqñ pinguedie cō
mixta plus ꝙ mediocriter calefacta. ¶ Et 7° tota hitudo de
clinat ad augmentum magis ꝙ in altera cōplexione. ¶ Et
8° corpus eius ad actiones uel motus exteriores non eſt ita
ꝓ͂ꝓptum uel uelox ut de ꝑdictis corporibus dictum eſt: lꝫ ue
locius ⁊ promptius ꝙ in conſequentibus complexionibus.
¶ Et ecōuerſo pulſus eius eſt magnus uelox ⁊ frequēs: ⁊ ſi
ſtoles eius maior ⁊ uelocior frequentior ſi comprehendi poſ
ſet ꝙ ſiſtoles in alijs cōplonib⁹ cū alijs parib⁹. Et eſt pulſus
ille cū lenitate repitatus uel mollitie. Et idem de anhelitu pi
formiter dicendum eſt. ¶ Ideo corpora talia ad longitudi
nem ⁊ profunditatem ſomni ſunt inclinata. ¶ Et in opera
tionibus ſenſuum interioꝝ ꝑfectius ſe hñt: cum ꝑitate tamē
lapſus intelligendo. Et in ſūma opōnes ſenſuū interioꝝ ⁊ ex
terioꝝ magis ꝑficiunt̄ in eis ꝙ in alijs paribus ſemp. ¶ 11°
talia corpa ſunt nōbilr̄ ſudore abūdātia magis ꝙ flatica ⁊
melica. ¶ 12° urine eoꝝ colore ad rubicūditatem tendunt cū
ſubſtātie groſſitudie cū multitudie contētoꝝ colore ſubſtātia
vnione reſidētia in fundo cū ꝑuā dyaphanitate mediocri ſa
tis. ¶ Et multitudinē hñt ſputi: ⁊ eoꝝ feces colore ad iuſtaz
ſatis rubedinē inclinant̄ ſubſtantia molles uel mediocres. ⁊
in quantitate notabili emittuntur.

Flegmatica vo̊ corpora iſtis cognoſci pnt̄ ſignis ꝑ qꝛ color notabilis albedinis in eis
percipitur. ¶ Et corpora corū ꝙ tum ad habitudinem ma
gis extenſa ſunt ꝙ cholerica ⁊ minus ꝙ ſanguinea. ¶ Et ta
ctu remiſſe calida percipiunt̄ cum mollitie uel humiditate
membrorum. ¶ Et ſubſtātia carnis eoꝝ fluxibilitati magis
attinet ꝙ aliorum corpoꝝ omnium caro. ¶ Et ſomni ſunt
profūdi ualde ⁊ frequētes ⁊ difficulter ab eo excitabiles ſūt
¶ Et eorū corpora ad opōnes exteriores motiuas lapſa ⁊
pigra ſunt reſpectu ꝑdictorum ⁊ ualde facilis debilitatis. Et
ex quacūqꝫ fere friditatis applicatione facile ledunt̄. ¶ In
ſenſib⁹ aūt exterioribus imperfecta ſunt magis ꝙ altera cor
pora. Et ſilr̄ in opōnibus ſenſuū interioꝝ qd̄ tot ꝓuenit.
¶ Aut qꝛ ſpūs qui ſunt inſtrā opōnū ſenſuū exteriorū ⁊ in
terioꝝ pauci ſunt aut groſſi. ¶ Aut difficulter mobiles ad
dñias poſitionis oppoꝛtunas. ¶ Aut vo̊ qm̄ ſunt uaporib⁹
⁊ humiditatib⁹ alienis ualde cōmixti tales ſpiritus. ¶ Aut
4° qꝛ organa qb⁹ ꝑficiunt̄ operationes ſenſuum interioruz
⁊ exteriorum indiſpoſita ſunt pp friditatem nō bene mundi
ficata uel expurgata pp multitudinem uapoꝝ ⁊ aquoſitatū
flatis. ¶ 5° vo̊ talia corpa multum abundant ſputo. ſiue pp
indigōnem genitum. ſiue pp humiditatem in talibus corpo
ribus inuentam. ¶ 11° flegmatica corpora abundant urine
multitudine que in ſubſtantia eſt tenuis colore vo̊ alba ⁊ cō
tenta in eis ſatis groſſa reperiunt̄ nō dyaphana: ⁊ in ꝓfun
do ſedentia ſui grauitate magis ꝙ pp ꝑfectā diſcretiue ỽtu
tis opōnez ⁊ inueniunt̄ in urinis. eorū multiplicata granu
la uel ſpume. eo qꝛ facilius in urinis eorū incluſus detinet̄
aer pp viſcoſitatem que reperit̄ in eis a flegmate prouenient
magis ꝙ in alijs cōplexionibus reperiunt̄ cū ꝑitate ſemp regi
minis ante poſita. ¶ Et vo̊ qꝛ talia corpa ſuperfluitates feca-
les quantitate multiplicant que ſubſtātia molles ſunt: ⁊ ad
albedinem uel liuiditatem declines: cum aliqua ſpumoſita
te in eis imerſa uel aquoſitate ⁊ pauci ſunt fetoris compara
tione ad predicta corpora.

Lapſus vo̊ melancholicos ſequētibus iſtis diſcerne re poteris ſignis. ¶ Primo qꝛ eorum color
fuſcitati inclinatur quem latini uocant colorem brunum.
¶ Et membrorum ſubſtantia 2° in eis reperit̄ ſolida. ¶ Et
3° ſunt in habitudie macri uel excarnati. ¶ 4° vo̊ tactu hec
corpa repitant̄ frida cū cōpacitate ⁊ duritie magis ꝙ alte
ra corpora. lꝫ non tantum frigida ſint quantum flegmatica.
¶ Et eſt 5° in corporibus talibus piloꝝ paucitas magis ꝙ
in ꝑdictis cum comparatione fere ipſoꝝ ad flatica. ſicut cho
lericorum ad ſanguinea. ſicut eni frequenter in cholericis pi
loꝝ paucitas groſſities ⁊ ſoliditas reperitur magis ꝓpter ue
hemētiam exiccationis a cholera ꝙ in ſanguineis. ita in me
lācholicis corporibus pp augmētū ſiccitatis ⁊ defectum ua
poris q eſt mã pilorū paucificant̄ ſolidi tn̄ ſunt ⁊ groſſi ma
gis ꝙ in flegmaticis corporibus in quibus pp abundātiaz
mãerum lenitatem ⁊ viſcoſitatem eorum multiplicentur pi
li exiles tamen ⁊ molles ſunt in eis. ¶ 6° iterum talia corpo
ra ad actiōes exteriores promptiora ꝙ flegmatica: pigriora
tamen ꝙ ſanguinea ⁊ cholica. eo qꝛ mobile omne bene cali
dum ⁊ econuerſo cum alijs paribus. ¶ Quantum vo̊ ad
operatiōes exteriorū ſenſuum imperficiunt̄ talia corpa. non
enim tactus auditus viſus guſtus ⁊ odoratus in his corpo
ribus eſt perfectus uelut in ſanguineis ⁊ cholericis. Compatā
do vo̊ talia corpora flaticis quoad opōnes ſenſuuz exterio
rum ut in pluribus perfectiores ſunt in eis ꝙ in alijs: lꝫ for
te ſermo dubitationem hēat de opōne viſus que perficitur
in organo qd̄ eſt de nā aque. ut pꝫ 3° tertij. ꝑ cap̄. ⁊ a philoſo
pho ꝑ de ſenſu ⁊ ſenſato. fortaſſis aūt in cōplone melica im
perficit̄ viſio magis ꝙ in flatica pp augmentum friditatis
⁊ ſiccitatis in ea ꝙ frigiditatis ⁊ humiditatis in flegmatica.
¶ Adhuc iterū melica corpora in operationibus ſenſuum
interiorū non vident̄ eſſe eque perfecta: tum pp indiſpōnez
ſpūum que ab augmento ſiccitatis ⁊ humiditatis prouenit
tum pp indiſpōnem organorū ab eadē cā: que etiā eſt ſpūuz
paucificatiua. lꝫ enim in corporibus iſtis purioꝛ exiſtentibus
ſenſus ſint perfecti. ut Galen⁹ 2° tegni. cap̄ de ſignis cerebri
melici. fortaſſis latitudo perfectionis illius attenditur ſoluz
penes depurationem organorū que melior videtur eſſe in
tali etate ꝙ in flegmaticis: ſed adueniente etate augmētū im
perficiuntur magis in eis organa ſenſuum interiorum pro
pter augmentū ſiccitatis que acquiritur ex etatiuo decurſu:

quare non videt̃ ſaltẽ perfectionẽ in operationibus ſenſuũ interioꝝ hẽre corpora me.lica in etate perfectiori que eſt cum augmẽtum peruenit ad finẽ. ꝓma primi cap̃ de etatibus. ¶ Poſt hec aũt melica corpa nullo ſudore laborant per ſe niſi per accñs ꝓp augmentum friditatis ⁊ ſiccitatis reſiſtẽtiũ ad ſudorem efficientẽ. ¶ Et pari rõne 11° iterũ talia corpora ſunt in paucitate urine laborãtia. ⁊ eſt earũ ſubſtãtia tenuis ualde uel limpida colore alba ad opacitatem tẽdẽs dyaphana. ſatis quãtitate pauca cuius ↄtẽtũ oẽ alijs paribus modicũ eſt in eis magis ꝙ in alijs. ⁊ eſt in fundo ſedens groſſum inequale ꝓp terreſtreitatẽ ꝑtiũ aquoſitati cõmixtaꝝ. ¶ Et ſũt bittes ſecum paucitatẽ: que tñ ſolide ſunt ad obſcuritatem ꝓpinque: ⁊ raro ab eis educibiles. Et ſunt corpora talia ultimo difficulter ſomnũ ingrediẽtia. ⁊ quocũ intrant illũ difficulter excitant̃. ⁊ ſunt eoꝝ ſomnia ↄturbata interrupta illuſionibus ⁊ fantaſticis appitionibus multũ copulata. ¶ Tu adde ⁊ reliqua ſigna ſi placet. q2 in eis ſtat rei fundamentũ ⁊ in hoc cõplet̃ cap̃ in 7ᵐ de notificatione ſignoꝝ ⁊c̃.

Secunda pars huius tractatus in q̃ agit̃ de cura diuiditur in dictiones duas.

Quoniaz igit̃ diſpõ ꝑſata ſatis vĩ eẽ uerẽda ne de corruptiõe in opõne ſenſus tactus pducat ad ablationem illi° ꝑſeuerãtẽ: ad quã nec̃io ſequeret̃ ꝑtis ul̃ ꝑtiũ nõ ſentiẽtiũ mors. qm̃ hoc ſolo ſenſu. ſ. tactus ꝑuatum aial nece eſt mori. 3° de aĩa penultimo cap̃. Jõ ſũma curatio nis illi° in hac ſcõa pte hui° tractat° diuidit̃ in dictiões duas. ¶ Prima qdẽ puocat regimẽ rerũ non nãliũ ſm̃ ↄuenientiam adminiſtrationis earũ. ¶ 2ª vo tãgit intentiones medicinales ↄueniẽtes ad curationẽ ipſius cũ inſtrũs etiã oppoꝛtunis ad cõplementum illarum intentionum. ¶ Et prima quidem dictio ↄtinebit capl̃a ſex rerũ non naturalium: que neceſſaria ſunt in cura cuiuſcũqz egritudinis ſm̃ cõuenientem adminiſtrationem ipſarum.

¶ De regimine aeris. Cap̃.i.

Quoniã igit̃ aer inter res non nãles eſt de alterantibus uehemẽter ⁊ frequẽter corpus in quo ipz opz ſemp eẽ ↄſtitutũ qm̃ uelimus ſiue nolimus vnicuiqz corporum aerem concedimus 9° terrapẽtice. finali capitulo. Jdeo opz aerẽ in ſuis qualitatib° aduerſari lapſui iã ꝑdicto ut cõuenienter fiat ipſius abſciſſio. qm̃ curatio vnũ hẽt modũ. i. regulã uẽm. ſ. ꝙ fiat ꝑ ↄ̃ria ut 3° tegni. ibi. Cura vo hẽt modũ ⁊ illud ꝑ ↄ̃ria. ¶ Jõ opz aerẽ in ſuis q̃litatib° ordinatũ eẽ ad friditatẽ ⁊ humiditatẽ. Ampli° tñ opz ipm̃ eẽ humidũ ꝙ fridũ. eo q2 lapſus iſte magis a ꝓpo tẽperamẽto elõgat̃ ꝑ augmentũ ſiccitatis ꝙ caliditatis. qd̃ appet ex uehemẽti hitudinis extenuatione deducẽdũ eſſe. Et ẽt q2 minor eſt timor in humectando corpa ꝙ infridando ea. ut pz 4° ꝓmi. cap̃ 2°. ¶ Jõ huic viro eligat̃ ciuitas uel locus hitationis hñs aerem notabil̃r remiſſum in caliditate ⁊ eleuatum in humiditate. Et ſi qdẽ aer nãliter talis hẽri poſſit cõuenienter eſſet. Si aũt nõ inuenit̃ opz ipſum artificialiter ꝑparari. ¶ Et primus qdẽ modus eſt cũ ſuſceptione uẽti ſpirantis friditatem ⁊ humiditatẽ. qui ẽt locus ab orientali ⁊ ſeptẽtrionali plaga liber ſit ⁊ aptus. tectus aũt a meridionali ⁊ occidentali. ¶ Et ſcõus modus infridandi ⁊ humectandi aerẽ eſt per irrorationem pauimenti ⁊ ꝑtiũ camere cum aſperſione aque fontalis. Et ſi potens eẽt aſpergat̃ camera cũ aquis violarum nenufaris endiuie lactuce ⁊ ſimilium frigidoꝝ. ¶ 3° qdẽ modus eſt cũ aſperſionibus folioꝝ plãtarũ fridaꝝ ⁊ humidarũ: ut folioꝝ vitis lactuce iuiubarũ ⁊ ſimiliũ. ¶ Et quartus modus eſt per iniectionem decoctionũ ꝑdictarum plantarum ⁊ floꝝ. ¶ Et 5° modus eſt per ſuffumigationem hitabilis loci cum pulueribus nenufaris ſe. lactuce poꝛtulace violarum ⁊ plantarum fontalium ⁊ lenticule aque ſenationum ⁊ rep eis ſiliũ. ¶ Cõpoſitũ bonum ad illud. ℞. floꝝ violarũ nenufaris ſe. lactuce ⁊ poꝛtulace. añ. ℥. j. pulueris floꝝ ſenationũ. ℥. ij. cõ-

fundat̃ ad carbones ignitos aut ex eis fiant decoctiones ut predictũ eſt. ¶ Aer ẽt talis caueri dꝫ ne ſit infectus humiditate alteratus q̃lis eẽt humiditas edificioꝝ antiquoꝝ. aut a nebuloſa caligine in loco camere diutius ꝑmanente. Nec ẽtiam tñ in his fieri dꝫ ut in forti hẽctatiõe neqz multũ frequẽti ⁊ ſubita facta ꝑſiſtat medicus. Eſſet enĩ ↄtra ↄ ꝑncipia ueteris 2° afforiſmoꝝ ſermone illo. Scdm̃ multũ ⁊ repente euacuare replere calefacere aut infrigidare ⁊c̃. ¶ Propter hec itaqz ⁊ ſil̃ exercitet̃ in adminiſtratione ueſtium ⁊ aliarum ſil̃ium: que ꝓp multã earum reuerberationem aut pondus aut aliter qualitercũqz caliditatem totius corporis ⁊ maxime ꝑpatis non adaugeant. Hec in ſũma eſt regula facilior ⁊ breuior adm̃iſtrationis aeris ⁊c̃. Sequit̃ de cibis ⁊ potibus.

¶ De cibis ⁊ potibus. Cap̃.ii.

In cibis aũt ⁊ potib° ↄſilio dꝫ electio fieri ut in quolibet eorũ inclinentur ad friditatẽ ⁊ humectationẽ: aut ſaltẽ ad remiſſe calefaciendum ⁊ humectãdũ. uelut eẽt adminiſtratio ciboꝝ hñtiũ calitatẽ ꝑmi gradus: hi enĩ ↄuenirẽt ſaltẽ ſm̃ ꝑncipia ſpeculationis medicine cũ lapſus iſte ſit notabil̃r intẽſus ⁊ remiſſũ additũ itẽſo remittit intẽſũ. ut ſm̃ ueriorẽ opinionẽ phãtiũ ⁊ medicoꝝ affirmat̃. p2ꝙ cibi ⁊ potus ꝑmi gradus caliditatis cõuenientes eſſent ei. ¶ Propter qd̃ correlarie ↄcludit̃ ꝙ ſi poſſet hẽri quãtitas ciboꝝ penitus a mã operantiũ ⁊ non a q̃litate illi pre oĩbus eligẽdi eẽnt. Quia vo neqz cib° neqz pot° fere aliqs inuenit̃ qui ⁊ ſi operet̃ a mã dñante ualde in corpore: tñ ueſtigiũ alicui° qualitatis non relinquat. Jdcirco canon adminiſtrationis coꝝ ſi eleuati eẽnt in gradu caliditatis ⁊ ſiccitatis eſt ut refrãgant̃ cũ cibis ⁊ medicinis fridis ⁊ humidis: uelut ſi cum carnibus pulloꝝ columboꝝ coquerent̃ lactuca viola poꝛtulaca cucurbita aut borago que temperata eſt uel bugloſſe.

Jtaqz ẽt ſpãliter deſcendendo eligat̃ panis non multũ recipiens fermenti ⁊ paruũ ſalis mediocriter coctus nullo mõ cõbuſtus uel induratus. Et ꝓbabil̃r ↄuenientior eẽt ſi fieret ex grano in locis humidis humiditate aeris uel aquarum fontalium ſparſione. Neqz deberent eſſe grana prope maritimas regiones inuenta ob virtutem exiccationis in medium recepte a virtute aque ſalſe. ¶ Et ſit quidem panis de nitidiſſimo frumento nullo modo furfuraceus ꝓp ſiccitatem furfuris: ſed ſimilagineus. i. de puriori parte farine factus. non quidẽ antiquus. ſed vnius diei aut ad plus duorum dierum etatem habẽs. Ex quo tamen neqz multa debet repletio fieri.

De carnibus aũt ↄueniunt ei carnes omnes humiditate ſua ⁊ alterãtes ⁊ ſubſtantiſicam humiditatem reponentes. quales de quadrupedib° ſunt vituloꝝ ⁊ agnorũ lactẽtium carnes: ⁊ caſtrati iuuenis ⁊ hedi multũ ſue natiuitati ꝓpinqui. ⁊ cuniculi ualde ↄuenirent ei. ⁊ ẽt iuuenculi gazelli caro: que oĩum quadrupedum ſyluestriũ carne laudabilior exiſtit. Caro etiã porci domeſtici iuuẽculi ↄueniens eſt ex qm̃ humectatiua eſt ⁊ nutritiua multum. Oĩum enim que ſcimus nutribiliſſima eſt porcina caro. 7° terrapẽtice. cap̃ de cura diſcraſie ſicce ſtomachi. ¶ De uolatilibus vo carnibus ↄueniunt pulli oẽs domeſtici ſyluestres ⁊ caro ortiginis ideſt quatule: que a multis modernis vituperata eſt: eo q2 non cognouerunt eam. de quorum numero fuit Guilelmus placentinus. hoc tamen non eſt uolatile aial oꝛtigo uel quatula nominatũ. de quo ſermo adequatus habetur quarto de regimine ſanitatis. ¶ Caro etiã paruiculi anſeruli ſaltem raro accepta non eſt inconueniens. Similiter omnium ſyluestriũ minutarũ carnes laudabiles ſunt ⁊ proprie cum talia animalia pinguia ſunt: ut ficedule finci carduelli philomene ⁊ turdi ⁊ ſimiles. ¶ Caro vo ſturne etiã ſibi conuenit. ponitur enim laudabilior inter ceteras ſylueſtrium animalium carnes ſecundo Almanſoris. cap̃ 43°. ⁊ harum quidem auium uberrima copia habetur apud ficulos. Neqz enĩ in ꝑtia illa inueniunt̃ ꝑdicte: ita ꝙ multi eorũ

credūt ſtarnas eſſe pdices. lʒ tamē hec aſalia ſpecie differant.
¶ Coturnices etiā ⁊ frācolini laudabiles ſunt ex pte nutrica-
tionis eoꝝ excluſa oī alia q̃litate mala. ⁊ qꝛ faſianoꝝ etiā car-
nes ad aliquātū declināt ſiccitatē. ſic frangant̃ cū his quorū
memoria ſuperius adducta fuit.

Quoniā etiā pp legis reuerētiā nō ſemp licet comedē carnes. Jō qui ⁊ q̃les ↄueniāt ei piſces pcu-
rādū eſt. ¶ Premittēdū ꝑ q̄ oīuʒ piſcium carnes: quorū nutri-
mētū groſſum eſt multū oppilatiuū ⁊ viſcoſum: meliores q̄-
dē ſunt in ꝑma aut ſibi ꝓpinqua etate q̄ qñ vetuſta ſunt. E
ↄuerſo aūt carnes piſciū que nociue ſunt ꝓpter exceſſuʒ hu-
miditatū earū nutrimētū eligibilius dāt cū fuerit in etate ↄſi-
ſtētie: aut ſaltē ſequēte illā imediate. ⁊ ſunt ſermones Gal. ali
mētoru 3°. 2° cap. ⁊ utriuſqʒ collecti. 25°. Cōtinētis. cap de re-
gimine per cibū. Et originē cōtrahūt etiā tertia ꝑmi. cap de
regimine per cibū ⁊ potū. ¶ Meliores itaqʒ piſces in regio
ne noſtra ſunt lucij noiati fluuiales piſces eradij. i. petroſitua
rioli torrētine orade temali capedani carpiones ſtruuōes rū
bi menule ⁊ ſibi ſīles. aut alij ſm regiones ⁊ ciuitates coī expi
entia ꝓbati ⁊ uſitati. Et hi q̄dē oēs ↄueniūt ⁊ elixi ⁊ aſſati ⁊ re
cētes: nullo vō modo ſaliti. Piſcis ēt regina noiat⁹ eēt ei cōue-
niēs. Anguille vō tinche cephali ⁊ ſibi ſīles nō in multo uſu
haberi debēt. ſic enim oīuʒ piſciū uſus nullus eſt laudabilis.
¶ Cancrorū vō uſus quouis fere modo placet mihi.

Pōt etiā vir iſte q̄qʒ ut cibarijs ſuis uti lacte crudo et cocto ⁊ partib⁹ eius ut coloſtra ⁊ recocta. argumen
to enim ſumpto a lapſu hec ↄueniūt. ⁊ ſilr caſeus mollis et
recēs panciſale ⁊ lacticinia. ⁊ caſeata cibaria oīa: ⁊ maxime
ꝓpter eorū humiditatē cōtēperantē exceſſum caliditatis.

At uero inſup oua cōuenientia ſunt ei: eo qꝛ ad equali tatē cēdūt. ⁊ maxime ſtōcho exiſtēte a cholera
mūdo. ⁊ corruptis humorib⁹. ⁊ mollia debēt eē uelut tremē-
tia dicta: que Auicēna noiauit trāſcēdētia ab aſſis: ⁊ deſcēden-
tia ab elixis. 16° tertij de canone curationis fluxus oīuʒ mo-
doꝝ. Frixa vō aut aliter per coctionē indurata nequaq̄ placēt
ꝓpter difficultatē digeſtionis eorum.

De leguminib⁹ vō ſi qua cōueniūt ei ſunt piſa recētia ⁊ ius cicerū al. rub. ⁊ ꝓpe cū īfrigidātib⁹ ⁊ humectātib⁹ correctū: ⁊ iuſcula de or
deo ⁊ pānicū uel miliū cū lacte ꝑparatū. Cōdrū ēt uel cādaru
ſiū ⁊ eſt far ⁊ ꝓprie de ordeo placet mihi cū brodio carniū lau
dabiliū ⁊c̃. Silr ēt laudabile eſt riſuʒ humidis cōfractū. aliter
eni fortaſſis noceret ꝓpter ſiccitatē. eſt eni calidū in ꝑmo ⁊ ſic-
cū in 2°. 21° cōtinētis cap. 126°. ⁊ qꝛ habet aliquā ſtipticitatē,
ut 8° de ſimplici medicina. cap ſuo. Jdeo noceret. ⁊ tñ corrigi
tur per humida ut dictū eſt.

De olerib⁹ vō cōueniūt ei īfrigidātes ⁊ humectan tes. de quib⁹ ſapius tactuʒ eſt. Si que
vō cōueniūt ei plāte calide ⁊ ſicce videt̃ eſſe eliliſfagus. ideſt
ſaluia ꝓpter multam cōuenientiam eius ad neruos ⁊ eoruʒ
egritudines ut famatur per medicos etatis noſtre. lʒ ex au-
ctoribus antiquorū nullus aut parū de ea dictū fuerit. Ne-
qʒ enim de ea ſpecialē ſermonē fecit Auicēna ſecūdo canone
⁊ parū de ea dixit Dyaſcorides in capitulo ſuo. Neqʒ aggre-
gator Serapio aliquid de ea fere dixit. ut patet ſimplici. 149°
ubi poſuit eam calidam ⁊ ſiccam in ſecundo gradu. propter
quod refrangi debet cuʒ frigidis ⁊ humidis ut ſupra. ¶ Cō
ueniūt etiam ei feniculi ⁊ ꝓprie humidi uſus: ⁊ hoc maxime
ꝓpter diuerſionē materierū quas precipitat per urine vias:
eo quia diureticus eſt. nunq̄ tamen ſimplex accipi debet ꝓ-
pter uehemētem caliditatem eius. Eſt eniʒ calidus in tertio
⁊ ſiccus in ꝑmo. 8° de ſimplici medicina. ꝓprio cap. ¶ Neqʒ
enim petroſelinum apium mentha ſerpillum dedrolibanuʒ
videnť cōuenire ꝓpter uehemētē caliditatē eorū. iō refrangā
tur ut dictū eſt. ¶ Et pp eādē rōnē vitupo maioranę uſum:
eo qꝛ callida eſt ⁊ ſicca in 3°. 8° de ſimplici medicia. uerū qꝛ for
taſſis aliq̃liter per colligantiā debilitas capitis ⁊ ꝓprie cerebri
augmētū facē pōt in egritudine iſta. iō vī ↄuenire: eo qꝛ aperit
oppilationes cerebri ⁊ cōfert doloribus capitis a flegmate ⁊
uentoſitate prouenientibus. ut ſecundo canone. in ſuo cap.
in arcola membroruʒ capitis. ¶ Similiter etiam neqʒ pla-
cet mihi ocimum ⁊ proprie domeſticum: qđ calidum eſt ⁊ ſic-
cum in ſecundo. ut in aggregatore Serap. colligitur capitu-
lo de berengemiſch. ¶ Ex pari rōne deteſtor anetuʒ qđ calm
eſt ⁊ ſiccū in ꝑncipio tertij. ut 6° de ſimplici medicina. ſuo cap
colligēdū. ⁊ hoc q̄dē gratia cibi. gratia vō medicinalis uſus
cōueniret. qꝛ maturatiuū ſedatiuū ⁊ carminatiuum eſt ut ſe-
cundo canone in ſuo capitulo legendum.

De plātis igit̃ que cōueniunt electiores ſunt bleta portulaca endiuia lactuca ſpinachia creſ
ſones ſenatiões cucurbite cōſimiles: ⁊ ſparagi ēt ei cōueniūt.
qꝛ tēperati ſunt. ut in aggregatore colligitur cap de balyon.
¶ Cerefoliuʒ aliqualiter cōueniret in raro tñ uſu. cū non ſit
multe caliditatis nec ſiccitatis. ⁊ ſimiliter borago ⁊ bugloſſa.
¶ Caules ēt qꝛ de eis ubiqʒ fere eſt uſus frequēs pñt ↄueni-
re ei. eo qꝛ maturatiui lenitiui ⁊ ꝓuocatiui ſūt. lʒ eni calidi ſint
in ꝑ ⁊ ſicci in 2°. nocumentū tñ ꝑuenire debēs ab eis ualde fa-
cile corrigit̃ per coctionē que expoliat caliditatē fundatā in eo
rū ſupficie que nitroſa eſt ut ſenſus oſtēdit. ⁊ ualde facile cor-
rigit̃ eoꝝ ſiccitas ab aquoſitate in qua coquunt̃. pp qđ etiaʒ
ab eis abſcinditur nocumētuʒ horribilitatis ⁊ praui odoris
quem ponunt in ſanguinem. ut ſcribitur 23° continentis. ca
pitulo. 651°. auctoritate Galeni ⁊ Bimaſij. lege ibi.

De radicibus vō in ſuo uſu placent mihi rape pp augmētū humiditatis earuʒ
⁊ oēs ſpēs eius. ut napi nominati: in q̄b⁹ lʒ aliq̄lis exiſtat ca-
liditas: qꝛ tñ ipſa eſt notabiliter obtuſa ab humiditate earuʒ
ēt qꝛ ualde facilr euaporat cū humiditate ſimul. iō nocē nō
pñt. imo ꝓdeſſe pp humiditatem ipſam. Neqʒ obſtat. qꝛ De-
mocrit⁹ vitupat eas tanq̄ nociuas corpi īflatiuas ſtomachi
qñ multi alij collaudauerūt eas. ut Diocles uel Dionyſius.
ut colligi pōt alimētoꝝ ſcđo in cap ꝓprio. ¶ Eadē ēt fere ra-
tiōe cōueniūt ei radices ꝑallegato loco nominate carotte. ſūt
enim ſtomacho cōuenientes ⁊ leni caliditate apitiue ⁊ ꝑcipita-
tiue ſupfluitatū flegmaticaꝝ a ſtomacho. ¶ Radices vō ſup
flua humiditate participantes cū cōiuncta caliditate nota-
biliter eleuate nō placēt: imo vituperāde ſunt: uelut cepe: qđ
habet caliditatē tertij gradus. ⁊ ſupfluam humiditatē. ⁊ por-
rum etiam qđ eſt calidum ⁊ ſiccuʒ in tertio ⁊ nociuum ſto-
macho ⁊ viſui. Et bulbus qđ nominatur cepe paruū. qđ co
meditur ⁊ cognoſcitur Padue nomine ſcalongie etiam vitu
perādus eſt. ¶ Et alleū qđ lʒ iter radices oēs in uniuerſo re-
pertas hēat ſingularē ꝓprietatē ꝓlongādi vitā: ut colligi pōt
ſecūdo can. ⁊ clarius 5° can. in cōpoſitione ↄfectiōis de alleo.
tñ in uſu huius viri vituperādus eſt ꝓpter uehemētem eius
caliditatem humiditati cōiunctaʒ que īflāmat epar ⁊ agitat
in eo māſ omnes. Cū igit̃ epar ſit membruʒ per colligātiam
huius diſpoſitiōis effectiuū. ut ſupra ꝓbatuʒ eſt cap 3°. Jdeo
dimittēdū eſt alleū. ¶ De radice vō comeſtibili que raphan⁹
nominat̃. videt̃ q̄ pōt eidem cōuenire. eo qꝛ raphanus eſt
digerere faciens cibos ⁊ ſupfluitates oēs in ſtomacho. lʒ ipſe
nō digeratur. ⁊ diſſoluit flegmata ꝑcipitādo eadē per urinas
Nec nocet eius caliditas que eſt ꝑmi gradus. ꝓpterea quia
eſt cōiuncta humiditati multe. Eſt enim raphanus calidus
in primo. ⁊ humidus in ſecundo. ⁊ ſcribūt inde ſapientes. q̄
melius eſt comedere ipſum poſt cibum. ⁊ q̄ folia eius radi-
ce meliora ſunt.

De partibus autem plantarum ſuperioribus que nominantur ſparagi cōperit
planta illa que ſparagus nominatur. lʒ non ſit propriuʒ no-
men eius: qꝛ ipſius nomen propriuʒ eſt balyon. ut colligēdū
in aggregatore Serap. in ꝓprio capitulo. ubi balyon nomi-
natur inter uegetabilia temperata. Sparagus ergo genera-
liter importat cuiuſcunqʒ plante partem ſuperiorem. Jpſe er
go ſparagus aliter balyon conueniens eſt ei tpe ſuo. ¶ Extre
mitates lupullorum etiam propter ſuam prouocationem ⁊

diuerſionem mãerõ a nutritiuis ad vias urine. ¶ Etiam extremitates vitis capreoli nominate eidē cõueniunt quouis ꝑparationis modo. ¶ Et in ſũma oluꝫ uegetabiliũ.ſ.extremitates coiter accipi ſolite ꝫ frigide cõplonis ꝛ humide ↄueniūt ſibi: propter contrarietatem ad morbum ꝛ cām eius.

De conditis

vo laudabilia ſunt cõdita ois declinantia ad equalitatem cõplonis. aut nõ trãſcēdentia caliditatē primi gradus ꝙ tuꝫ eſt poſſibile. alia aūt nõ niſi refrangant̃ cū frigidis ꝛ humidis. ¶ Igitur ↄditū de napis uel de rapis uel cõditū de iringo ꝛ de citõijs: ꝛ ſilia ois ſemp refrangant̃ in cõpõne ſua cū floribus ſalicis violarū nenufaris uel ſeminibus frigidis ꝛ humidis cõmunibus maioribus.aut cū minutis uel minoribus ſimilib⁹ lactuce portulace ſpinachie ꝛ ſimilib⁹. ¶ Propter quod oliue condite vituperande ſunt propter uehementem earum ſalſedinem. ¶ Similiter etiam ꝛ cappares non placent niſi poſtꝙ cocti fuerint in aqua frigida longo tempore conſeruētur ꝛ demum cum aceto condiantur.

De fructibus

vo iã ex predictis appet.ꝙ laudabiles ſūt fructus oēs frigidi ꝛ humidi ueluti ceraſa que tñ lꝫ in ſpēb⁹ eoꝝ diuerſitatē habeãt notabilē.ↄueniūt tñ ei dulcia ꝛ adhuc melius ꝑꝑ dulcedinem remiſſaꝫ ꝛ aptionē quã hñt. Si aūt uenter eſſet fluxibilis ualde aut magis ꝙ nũc cõueniat.ꝛ ſtõchus flatibus notabilr abūdaret.laudarent̃ ei magis ceraſa acida uel pontica. ut Dyaſcorides ſcripſit in ꝑ.auc͞te Gal. Et nota hic ꝙ liber ille q̄ falſe apud plurimos noiat̃ Dya.quē allegant ſtatim nõ eſt liber uere trãſlationis Dyaſcoridis. Cum enim per multos annos etate Dya.preceſſerit Galm.quõ potuiſſet allegare Galm quē nõdū fuerat. Eſt eni liber ille quem in ſimplicibus cõpoſituꝫ coiter habemus per alphabeti ordinē ſine titulo compoſitoris eius. Eſt eni liber ille cuius memoriã ſepiſſime reuerēter hēt Serap. in aggregatore ſuo.ubi noiat ipm ignotū. ꝛ lege hoc ex cõcordia allegationū Serap. cū predicto compoſitore ꝛ uerificabis. Adhuc etiã huic viro conueniētia ſunt ꝑſica. ſunt eni frigida in ꝑ ꝛ humida in 2° ſtõchos cõuenientia. cibi appetitum excitantia.2° can. caplo de perſico. ¶ Pari ēt rõne cõuenire pñt fructus noiati criſomilla q̄ſi aurea ꝑna mala que armelina apud plurimas regionū noiant̃.frigiditas ꝛ humiditas coruꝫ in 2° aduerſant̃ egritudini ꝛ cāe mali eius. Non ſit tñ eoꝝ frequēs ꝛ multus uſus. qm̄ gñant febres putrefactionis multe ut 2° can. caplo de criſomillis. ¶ Silr in ſuo tꝑe iuiube laudabiles ſunt ei.ſunt eni frigide in primo et temperatē hñt in humiditate ꝛ ſiccitate.ꝑꝑ qḋ eidē cõuenientes eſſent. ſed non terrearis auc͞te Gal. qui dixit ꝙ non repit iuiubas in cõſeruanda ſanitate ꝛ remouenda egritudine aliquid conferre.ꝛ ſunt difficilis digõnis ꝛ pauci nutrimenti et male ſtõcho.paucus igitur ſit earum uſus ꝛ rarus. ¶ Mora vo celſi hñ matura ad caliditateꝫ ꝛ humiditatem declinant aliquãtl ꝛ gratia huius ↄuenirēt etiã qꝛ uentrē leniūt. tñ qꝛ hñt humiditatē ualde facile paratã corruptiõi. ꝛ maxie in ſtõcho debili. Ideo non ſit eaꝝ uſus multus. ꝑꝑ qḋ cõuenientius eſt dū comedunt̃ eligere illa que ſunt non cõplete matura ꝛ in ſapore ſuo leuē ponticitatē hñtia. Et ex hoc correlarie cõcluditur.ꝙ mora ei cõuenientiora ſunt rubi.neqꝫ enim tantam hñt humiditatē quãtã hñt mora celſi:neqꝫ hñt humiditatem ita ſupfluã ꝛ uehementi ponticitate coniunctã quãtã hñt mora bati.ꝛ ſunt illa que oriunt̃ in agris ſterilibus ſuper plantā rubi menſuram cubitabilē fere non excedente. ¶ De granatis vo eximie cõuenientia ſunt ei dulcia.eo qꝛ ſunt frigida ꝛ humida in ꝑ gradu.ꝑꝑ qḋ optimuꝫ eēt ei oi fere cibario de eoꝝ ſucco per totum annū cõſeruato aſſumere. Euſtomacha eni ſunt granata.aliq̄ nutrimētū ↄueniēs exhibentia caliditateꝫ preter nãlē extinguētia.ꝛ diuertētia mãs per urine vias ſua conuenientī ꝑuocatiõe:ꝑꝑ qḋ uſus ſucci eoꝝ in dño cardinali bononiē ſi mirabile iete iuuamētū adhibuit.ut aſtãtib⁹ oib⁹ innotuit. ¶ Acida vo uel pontica granata rõne excellentis frigiditatis eoꝝ ↄuenirent ei. ſꝫ qꝛ frida ſunt ꝛ ſicca in 1° gradu ꝛ ſiccitas eoꝝ uerēda eſt: ꝛ non minus eoꝝ põticitas ꝛ maxie cū penetratiõe ſua.eo qꝛ ois talis põticitas cū ſubtilitate partium nocet neruis ꝛ neruoſis membris oibus. ¶ Muça vo granata ſapore ſuo mediocritateꝫ hñtia inter alias duas ſpecies.ꝛ qꝛ in cõplone ſua mediū tenēt inter eas videntur eſſe ↄuenientia ꝛ ꝑpe ſtõcho cui nocere nõ ſolita ſunt. Etiã qꝛ incidēdo leuiter ſunt ꝑuocatiua. ¶ Pruna inſup diuerſitateꝫ iudicij recipiūt ſꝫ diuerſitatē ſpēꝝ eoꝝ eo fere mõ quo nūc dictū eſt de granatis. Illa eni que notabiliter dulcia ſūt ad aliq̄lē inclinant̃ caliditatē.que vo põtica ꝛ acria ſunt raro hñ maturabilia ſm ſuū cotū:lꝫ maturent̃ ſm extremitatē alterā diuerſa ſunt a predictis. In acribus enim vincit friditas: ꝛ remiſſa eſt in eis hũiditas. In dulcibus vo eõ. lꝫ pruna ois notabilr ois ſint ꝛ lenitiua ꝛ ei ↄuenientia ꝛ ꝑpue ſi comedunt̃ ante cibū ꝛ abiiciat̃ eoꝝ cortex. ¶ Silr ēt ꝛ poma eãdeꝫ recipiūt diuerſitatē ex ſuis ſpēb⁹.ꝛ in ſũma oia ſunt hũida poma ꝑticipãtia tñ caliditate maiori ꝛ minori ſm diuerſitatē dulcedis eorū. Poma eni apia plana rotūda ameno odore aromatiçantia pñt ei ↄuenire.meliora tñ ſunt oino ei cocta ꝙ cruda.ꝫ ꝑpe caliditatis ↄtinētis ꝛ ſtõchi eiuſ ↄuenirent recentia nõ cocta. ¶ De piris ēt ea que videnı̃ hic debiteꝫ pēpaſim dulcedine notabili ꝑticipãtia ↄueniētia ſunt. Nã ex ↄtractione ꝑuã terreaꝝ cū aqueis eõ videnı̃ ad aliquãtã eq̄litatē ſatis vicina. ut Gal. 8° de ſimplici medicina cap ſuo. In ſumma tñ uſr ea graduando ponunt̃ cal.in primo ꝛ ſicca in 2°.ut 23° cõtinens ſimplici.92°.auc͞te Bimaſij. Conueniūt aūt ei qñqꝫ cruda non frequēter tñ.ſed meliora ſunt cocta ſub prunis. ¶ Auellane aūt rõne cõplonis eaꝝ non videnı̃ conuenire. eo quia cale ſunt ꝛ ſicce in primo.ꝛ hñt ēt quãdã hũiditatē vnctuoſaꝫ aptã euertere ſtõchū ꝛ tarde ſunt digõnis: rõne tñ opõnis ↄ° videntur ſibi conuenire poſſe.ꝛ ꝑpe aſſate uel torrefacte in ei nerib⁹ calidis.eo qꝛ taliter ſtõchū ↄfortãt. 14° tertij. ¶ Amigdale vo etiãꝫ ſibi conuenire pñt oi applicationis modo.eo qꝛ in calore videnı̃ equalitati vicine poni ab auctoribus. lꝫ receſſus eaꝝ a medio ſit maior per humiditatē eaꝝ ꝙ per caliditatē.ſunt tñ ei conueniētes eo qꝛ ſunt boni nutrimenti ꝛ mediocriter abſterſiue ꝛ apitiue.ſed laudabiles ſunt ei recentes magis aut facte molles per infuſioneꝫ in aqua ꝙ qñ ſicce ſunt. ¶ De ficubus vo dicēdū.ꝙ qꝛ cale ſunt in ꝑ ꝛ ſicce in principio ſcōi.ꝑꝑ hoc viderent̃ aliqualr ſuſpecte.Cū vo inueniunt̃ albe uel citrine ꝛ magne notabilr mature videnı̃ conuenire poſſe.eo qꝛ nutrimētuꝫ eaꝝ melius eſt ꝙ in alijs fructibus ꝛ utiles ſunt in apiendo abſtergēdo ꝛ mũdificando. Eſt eni in eis lenificatio ultima ꝛ nutricatio maior ꝙ in alijs fructib⁹ 2° canon.caplo de ficu. Etiam qꝛ ante cibū aſſumpte nõ multum ↄbunt in uentre morã ꝑpter ſolonem ſuam.ꝑpter qḋ ꝛ laudabiliores ſunt ei humide ꝙ ſicce. ¶ Adhuc etiam vue dulces recentes conueniunt ei. Penſiles vo recentes conſeruate adhuc meliores eſſent ei.ſilr ēt exiccate paſſe nominate propter quod paſſule coi ſermone parue vue minute intelliguntur melioresſunt ei.ꝛ ꝑprie nigre quas armoniaci uocat Auicēna.14° tertij.ꝛ ꝑprie cum fuerint comeſte maſticatione bona cõterente arillos eaꝝ. taliter eni videnı̃ aſſumere quãdã confortationem ꝛ impreſſionem ab arillis facteꝫ in carnoſam eaꝝ partē.ꝑꝑ qḋ qui optaret ex eis lenitionē abſqꝫ ſtipticitate aliq̄ eligat de eis que ſunt ꝑuate arillis.tales eni a ꝙ pluribus enumerant̃ inter eq̄lia. ꝛ eandē ſniam dico de peregrinis vuis de põto nauigatis q̄s ꝙibibuꝫ nominãt. ¶ Nucuꝫ vo uſus uobis non eſt conueniens.eo qꝛ numerant̃ inter medicinas calidas ꝛ ſiccas.ꝛ ſunt digõnis grauis pectori capiti nociue ēt epati ꝑpter acuitatem earum. ¶ Caſtanee inſuper que ſunt frigide ꝛ ſicce in primo gradu ꝛ parū nutriunt ꝛ earū nutrimentū groſſum eſt.ꝛ generant ꝛ excitant potenter uētoſitates non placent mihi.licet Galenus nutrimentum eaꝝ dixerit fore equale eē nutrimento frumenti. Hec quidem de fructuum uſu ſuccincte pertranſeant.

De his

vo quibus condiuntur fercula percurrendū. Et primo de oleo.

¶ Oleũ eni olivaꝶ bñ maturarũ ol alio liquore pingui conuenientius ei.eo eni q2 caliditas ei9 eſt in p̄tia manſione p̄mi ⁊ eſt humidũ in p̄ ſibi ↄuenit. Etiã ꝑ lenitionẽ ſuã ⁊ vnctuoſitatẽ p quã ↄueniẽter frangit audaciã cholẽ:⁊ iõ laudo ip̄m magis ꝙ butyrũ.qđ qdẽ eſt ſtõcho nociuuꝫ ⁊ inflãmabilius ꝙ oleũ oliuarũ. Oleũ ṽo de nucib9 non placet.eo q2 calm eſt in ſcđo lꝫ humidũ in p̄. Igiẽ habet acuitatẽ uobis nociuã que non refrangiẽ ↄuenienter a ſui humiditate que remiſſa eſt reſpectu caliditatis eius.¶ Amplius de melle ẽt dicẽdũ.lꝫ mel ↄueniens exiſtat in paugmaſtica etate poſitis:eo q2 aduerſatur ſſtõcho p̄ ꝓmptũ decurſum in quocũqꝫ ſere ſene generis p viam indigeſtionis. In lapſu ṽi calõ ⁊ ſicco p̄ternaturali in nulla etate ↄueniẽs eſt. Eſt eni calm ⁊ ſiccũ in ſcđo:⁊ exacuit ⁊ excitat cholerã.quare in uobis oino vituperãdum exiſtimo ¶ Propter qđ ẽt ⁊ uſus hydromellis nõ ṽ: uobis cõueniẽs niſi eẽt hydromel pauce cõmixtiõis.ſ.mellis ex pte q̃titatis ⁊ coctionis.frequẽter eni in coctione aque mellis longo tpe facta ṽtuales mellis ptes maiorem impreſſionem faciũt: ꝙ ſi multa ps mellis cũ pauca uel minori q̃titate aque leuiter coqueret̃. Si aũt gr̃a apertionis mundificationis ⁊ digõnis aliquarũ mãeꝶ placeret uobis hydromellis uſus nõ fiat,alr niſi ꝙ accipiant̃ aque fõtalis lib.xxv.mellis electi.ʒ.x.coquẽtur adinuicem uſqꝫ ad ↄſumptionem ſexte partis conuenienter diſpumãdo ip̄m ⁊ per ſtrictũ pãnũ colãdo.¶ Zuccari ṽo uſus ẽt incõueniens eſt nobis.eſt eni calꝫ in fine primi.⁊ ſiccum in eo.quare neqꝫ multaꝫ q̃titatẽ in cibarijs ueſtris apponere debetis:pp aptitudinẽ ↄuerſionis eius ad cholerã.lꝫ ẽt nutricatiõi annuat.p9 ãrti.caꝑ de uli curatiõe effimeraꝶ.

Post hec aũt.q2 inoleuit modus regimis hoium ut cõdiant̃ coꝶ eſibilia cũ ſpẽbus: euitande ſunt ſpẽs oẽs caliditatẽ eleuatã hñtes cum ſiccitate.ut pip çinçiber cinamomũ gariofilus nux muſ.galãga cardamomũ utrãqꝫ feniculus petroſil.apiũ daucus aniſum ſinapiſmũ ⁊ ſibi ſilia. Macis ṽo uſus uobis laudabilis eſt:q2 ponit̃ medicina tẽperata.ut in aggregatore Serap.ſuo caꝑ plegendum.¶ In ſumma igiẽ placet aromatũ uſus argumento ſumpto aut a conſuetudine aut gr̃a conſeruandi mẽbra nutricationis uel conſumendi multitudinem flatuum que in eis inueniuntur. ¶ Oportet ut aromata oia diligenter ↄfrangant̃ cuꝫ dulcibus ⁊ multũ humidis uelut ſapa aut vino granatoꝶ dulciũ ut ſuperi9 tactũ eſt.uel cũ ſucco citonioꝶ ribes berberis cũ vino prunoꝶ ⁊ agreſta nõ ſalita aut aceto non ualde audaci ⁊ conueniẽter aqua ↄfracto.aut eũ cõdimẽtis eius iponendo ṽtutem plãtaꝶ fridaꝶ ⁊ humidarũ quaruꝫ exẽplaria ſuprius poſita ſunt ſatis conuenũẽ. Hec in ſũma vĩ mihi rõnalis regula regendi ipſum per electionem cibariorum.

De potu aũt ipſius parũper dicẽdu.vinũ itaqꝫ ↄueniens uobis eẽ dꝫ colore albũ uel rubeuꝫ hyacinthini coloris ſubſtãtia ṽo dyphanũ ab oi ſupfluitate denudatum vinoſitate nõ multũ eleuatũ.ſed mediocre aut remiſſius illo ſapore nullã hñs dulcedinẽ imo eadem priuatum.aut ſaltem in dulcedine ualde remiſſum odore aromaticum ad qđ etiam inclinari conſueuerit ſtõchi appetit9 ↄueniens tolerantia. Et ip̄m qdem tale conuenientius eſt purũ magis ꝙ aliquo peregrino liquore cõmixtum. ¶ Si autẽ tale vinum hẽri non poterit.ſicut eſt mos apud ſiculos hñtes vina achileyda.tunc frangant̃ cũ aq̃ frida non cocta electa ex fonte uel harenoſis montibus ſcaturiẽte.qui celo ⁊ aeri liber exiſtat ⁊ denudet̃a multitudine plãtaꝶ horrentium ꝓpe hñtium horribilem fetoreꝫ. Neqꝫ ſit aqua fontis in qua multitudo ranaꝶ aut alioꝶ aialium inueniat̃ a ſupficie ſui uſqꝫ ad fundũ in ſui dyaphanitate talr̃ diſpoſita.ut viſus in ea penetrans diſcernẽ poſſit alueuꝫ harenoſum uel petroſuꝫ ſup quo labit̃ aqua talis eligendo iter alias. Et ſi diligentis uiis decoctioneꝫ ſimplicem aut cum pauco çuccari ↄfectaꝫ ⁊ leuiter coctam ꝓcedatis ut placet. Et hec videnẽ ſufficere ſatis de regimine per cibos ⁊ potus ſia ſuccincte tractata.

¶ De motu ⁊ quiete. Caꝑ. III.

De regimine aũt penes tertiã rẽ nõ nãlem que cõplet̃ per exercitiũ ⁊ qetẽ dicẽdum ꝙ exercitiũ cõueniret ſi abſqꝫ nocumẽto ꝓgreſſiui motus fieri poſſet.uſus eni ideſt exercitiũ potẽtat: ociuꝫ ṽo liquefacit.ut Gal. in libello de aſſuetudinibus in ultimo caꝑ.¶ Quia tñ non video ꝙ ſine nocumento motu ꝓgreſſiuo exercitari poſſitis exercitia p que ſuperiores ptes mouent̃ ut manib9 ligna incidere ↄterere ſcribere ⁊ ſilia ſũt uobis ↄueniẽtia.¶ Ueꝶ quia mot9 talĩũ ptiũ euãnt̃ a caliditate iferioꝶ videt̃ ſalubrius exercitiũ uobis eẽ p aiaꝫ ſiẽdũ ꝙ per corp9.multi eni hoiuꝫ ſepe per aie exercitia a fortib9 egritudinib9 curati fuerũt nõ min9 ꝙ per exercitia corporis:ut Gal.ad epigenẽ ſcđo caꝑ ꝓpe principiũ.¶ Sũt aũt aie exercitia ſicut frequẽter pſalmos cantare oib9 placere ⁊ cõtẽplationib9 hyſtoriarũ moraliũ uel theologicaꝶ.talia eni aiaꝫ hoiuꝫ paſcẽtia ſunt cũ de ecclãdi ip̄aꝫ.ita ut virtutes miniſtrãtes uegetatiue potẽtie fortiores reddantur ad aduerſandũ lapſibus ⁊ mõrbus caꝶ. Reliquo aũt tpe cõuenientius eſt uobis quieſcere ꝙ aliquo exercitio moueri.

¶ De inanitione ⁊ repletione. Caꝑ. IIII.

De quarta autem re non naturali pauca tangenda ſunt.⁊ ꝓpterea cum ſermo eſt ad ſapientes. Neqꝫ eni imoderata ciborũ q̃titas ⁊ potuũ repl̃o.aut ꝓpe ip̄am cõueniẽs eſt:ſicut neqꝫ uehemẽs a cibis abſtinẽtia. In regimine enim per cibos ⁊ potus ſuperfluitas ⁊ defectus ad caſdẽ ducit cãs.ſ.egrotare faciẽtes. Prima qdem per modũ ſuffocationis inati caloris. 2a ṽo per modũ reſolonis illi9.¶ In ſũma itaqꝫ ciboꝶ regula limitet̃ penes multa. Primo quidẽ penes ↄtationẽ nãlis appetitus. Nãlis eni ciborum mẽſura ꝓportionat̃ appetitui qñ cibus aſſumptus remouet appetitum qui inuitabat ad illos. Etiã cõueniẽs ciborũ mẽſura cognoſcat̃ penes ſenſationẽ ſtõchi.cõueniẽs enim cibatio in ſui menſura eſt que excludit ſtõchi grauitatẽ ⁊ tenſionẽ.ſicut cõueniẽs potus eſt qui in ſtõcho nõ natat ⁊ fluctuat.3o primi capl̃o de regimine per cibum ⁊ potum colligendum. ¶ Neqꝫ etiam cibũ aliquẽ aſſumere debet niſi ↄuenienter maſticatũ. Qui enim odit vitã ſuã cibũ ſine cõuenienti maſticatiõe deglutiat.3o primi.ubi ſtatim. Silr ⁊ qui potus q̃titatẽ cũ uoraci effuſione ⁊ repẽtina recipit ſue ſanitati inimicus efficit̃. et hec quidẽ oia limitari debẽt penes ↄſuetudinẽ ⁊ appetitũ nãlem ſtõchi dehũs cum cibatus extiterit.

¶ De ſomno ⁊ vigilia. Caꝑ. V.

In regimine aũt alteri9 rei nõ naturalis.ſ.ſomni ⁊ vigilie mẽſura cõueniẽs accipiẽda eſt ex pte hore ⁊ ex pte figure decubit9 ⁊ breuitatis eius. ¶ Ex pte quidẽ hore.ut hõ dormiat hora que nã ip̄m nãliter inclinare ſolet cõuenienter cibatuꝫ ⁊ exercitatũ. ⁊ eſt coitẽr aſſignatũ tp̄s dormitiõi cõcedẽdũ per horã poſt cibuꝫ aut horã cuꝫ dimidia niſi hõ fuerit debilis uehementer reſolutus aut hñs aliã cerebri aut ſtõchi diſpõnẽ neceſſitatem ad cit9 dormiendũ pp digõnẽ mãeꝶ ⁊ ciboꝶ mali9 celebrãdã. ¶ Ex parte ṽo figure decubitus cõueniẽtia eſt in dormiẽdo.ut caueat hõ a dormitiõe reſupia.eo q2 ſupfluitates eius ad poſteriora declinare facit.ſicut dormitio ſup ſtõchũ mãe ad oculos ⁊ anteriores ptes fluere cogit. qm̃ quare conuenientius eſt p̄mo tp̄e dormire ſuper dextro: ſcđo ſuper ſiniſtro latere. Et caput conuenienter eleuatum teneatur. Etiã relique partes ⁊ maxime extreme inferiores ꝓpter elongationeꝫ eaꝶ a fontibus caloris. Et ẽt q2 ſi in extremis ualdeceret accitalis frigiditas facile corruptio iſta in operatione ſenſus tactus permutaretur ad ablationẽ illi9.ut ſupi9 p̄ncipali caꝑ deductũ eſt.¶ Tẽpus ṽo dormitiõi ei9 ↄueniẽs ẽt attẽdi dꝫ.lꝫ eni cholericis ſomnus breuior exiſtat ꝙ in flãticis ⁊ ſanguineis ⁊ adhuc ẽt in melicis.videt̃ tñ mihi nõ ſolũ ꝓbabile.lꝫ ſm ueritatẽ cõcedi debere ſibi ſomnũ parũper ↄſueto ꝓlixiorẽ. Timeo enim ego ne ꝓpter exceſſuꝫ in vigilis pueniat ad augmẽtũ debilitatis

cerebri qđ eſſet cã multiplicãdi flegmaticas ſupfluitates per viam indigeſtionis. Et fortaſſis facile de nocumento corruptionis iã pdicte pducerent ad nocumentũ ablatiõis in operatione ſenſus tactus. z ſic facile corrũperent mẽbra. eo qꝛ hoc ſolo ſenſu tactus priuatuꝫ aial neceſſe eſt mori. tertio de aia. penultio cap. ❡ Adhuc z fortꝰ. qꝛ corruptio z ablatio opõnuꝫ ſenſus tactꝰ ualde facile pparãt ad ablationẽ motꝰ. z tũc incurreret ſibi piculũ caſus in paliſim de quo nõ ualde pꝫ dubito circa iſtũ. z eſſet corredictiõ, ualde deterius ꝙ pmiſſa. In ſũma igiſ a nãli ſibi ꝯſueta dormitiõe recedere magis per augmentũ dormiendi cõuenientius eſt ei ꝙ in vigilijs excedere. Hec de quinta re nõ nãli leuiter ſic pertranſeãt.

❡ De accidentibus anime. Cap. vi.

PRo expeditione vo ultime rei non naturalis aliquid in capitulo de exercitio iam tactum eſt cum de exercitio anime dicebatur. ❡ Nunc autẽ ſuperaddendũ ꝙ motus aiales quibus uehemens fit in humoribus z ſpiritibus agitatio omnes euitari debent. ſicut iracundia furor impetus z ſimilia. ❡ Silr z ẽt aie paſſiones per quas ſeqꝛ retractio ſpirituũ ad cẽtrũ z corũ fixio ibi euitari debẽt pp ſuffocationeꝫ que in ſpiritibus ſequitur in tali retractiõe: aut reſolutione que in eis accidit: pp uehementiã eoꝫ motũ. tales eni oẽs aie paſſiones exterminant z mutant corpus ab eo que eſt ſm nãm ꝯſistentie 3ᵒ tegni. ❡ Et iterum grõ exequẽdi ea que ſequunſ aie paſſiones de coitu dicẽduꝫ. ꝙ oino euitari debet. Neqꝫ eo qꝛ eſt motus uehemẽs in eius expeditiõe neceſſarius in ſpiritibus z humoribus vĩ eſſe ſibi cõueniens. Neqꝫ etiã illa ſenſatio delitioſa que in eo pcipitur vꝫ ꝯferre tantũ qn magis noceat ſpirituũ, reſolutio z laudabiliũ humoꝝ ptis ꝯſumptio. quare oino dimittaſ. Hoc in ſumma eſt rerum non naturalium regimen.

Secunda dictio diuiſa in ſex intentiones.

PRo ſecunda vo principali parte regiminis diſpoſitionis huius glioſi viri per medicinalia traſeundo vĩ mihi tale regimen in ſex itẽtiões pticẽdũ. ❡ Prima itaqꝫ eſt intẽtio accĩtis illius correctio. qđ eſt corruptio in opõne ſenſus tactꝰ. ❡ 2ᵃ eſt mãeꝝ ad patietẽ pticulã decẽdẽtium diuerſio. ❡ 3ᵃ eſt minoratiua ipaꝝ mãeꝝ eius. ❡ Et 4ᵃ erit caꝝ digẽ. ❡ 5ᵃ eius caꝝ eradicatiua. ❡ Et 6ᵃ intẽtio conabiſ applicare remedia vigoratiua ſenſus tactus cũ multo labore. eo qꝛ mã hec ab oĩ auctoꝝ, ueteꝝ ſtilo peregrina eſt. ❡ Neqꝫ etiã has intẽtiões tibi ita ordinate ꝯſcripſi celeberrime doctoꝝ. qꝛ videã opus eẽ. cũ nõ dubitẽ neqꝫ credã te aliquid omiſiſſe tanꝙ ſi de Hyppocrate z Galeno non didiciſſes. ſed hoc factũ eſt ad cõplementũ opis z exercitium iunioꝝ qui introduci deſiderant. ❡ Prima intentio.

PRima itaqꝫ intentio corrigendi accĩs quattuor inſtrũs principaliter completur. ❡ Et pᵐ qdẽ inſtrꝫ remouet malitiã cõplonis in mẽbro inuente. ❡ 2ᵐ attrahit mãm in pfundo ptis inuentã. ❡ 3ᵐ vo inſtrm ſpẽ ſedatiõis hac uel illa triſtẽ ſenſationẽ abijciet a mẽbro. ❡ 4ᵐ vo inſtrm reſoluet mãm quã in mẽbro fixam neceſſarium eſt concludere.

FUit aũt hec intentio pma in ordine poſita precedẽs alias intentiones quinque. ❡ Primo. quia ut pꝫ actũ eſt iam nõ dubito ulla in principio cuiuſcũqꝫ egritudinis neceſſaria ſolenniter ante poſita fuiſſe. ❡ 2ᵒ vo cauſa eſt. quia iam huius egritudinis cura adminiſtrari debet fixioni egritudinis uel ſtatui eius. ❡ Et 3ᵒ potior cã eſt. qꝛ cũ accĩs remaneat in mẽbro fixũ z confirmatũ ipm eſt cã attrahendi mãe nouas per viam debilitatis membri. ❡ Et 4ᵃ cã eſt. qꝛ lꝫ accĩs illud pro maiori parte ſit fixuꝫ. z adhuc nõ tollitur ꝙuis aliqualẽ hẽat excreſcentiã z diminutionem ſm ꝙ magis z minus epar effundit mãꝫ huius egritudinis. ut ſupra declaratuꝫ fuit in ſecundo capitulo principali. ❡ Et 5ᵃ cã eſt. qꝛ ſtãte fixione accĩtis ꝙ tũ conabitur medicus abſcindere de mã. tãtũ z maiori quãtitate aut ſaltē ꝫ equali pmouebit aliaꝝ mãeꝝ fluxũ ad membrum. eo qꝛ ordine nãli accĩte mẽbroꝝ fortia mẽbra ſuperfluitates ſuas expellunt ad debilia. ut prima primi. cap de mẽbris pallegatum eſt.

PRopter hec igiſ pmã intentionẽ uolui eẽ accidẽtis ſedatiuã. Igiſ inſtrumẽtuꝫ pmũ quo remoueſ accĩs debet eẽ cauſe ipſius pductiue appropriatũ. Cuꝫ ergo cã illius ſit ipa egritudo que eſt mala cõplo cala z ſicca malis ut ſupra in 3ᵒ pncipali cap viſum eſt. Igiſ opꝫ ꝙ iſtud accĩs remouendo ſuã cãm a mẽbro abſcindãt. i. egritudineꝫ ipam. ❡ Pro cuiꝰ qdẽ inſtrũ cõplemẽto plura pticularia ſimplicia z cõpoſita medicamia ab auctoribus approbata ſunt. ❡ Et de ſimplicibꝰ qdem corrũpẽtibꝰ malã cõplonẽ calaꝫ eſt tanlop. i. lẽticula aque ſupnatãs. ❡ 2ᵐ vo eſt portulaca. ❡ 3ᵐ vo eſt cardus maior ſemper ſitiens noiata plãta. ❡ 4ᵐ vo eſt viola. ❡ 5ᵐ eſt ſemperuiua. ❡ 6ᵐ vo z de exptis a me eſt cinplare mẽbrũ cũ folijs nenufaris minutiſſime cõtritis. ❡ 7ᵐ vo eſt cinplare mẽbrũ cũ folijs memite. Et eſt planta foliorũ papaueris in figura ferẽ z in colore ſimillima eleuata a terra per cubitum cũ dimidio in cuius extremitate uerſus pncipiũ autumni flos decorus ualde colore citrinus ptis maculis apud eiꝰ appẽdiculũ tinctꝰ odore ſuauis ualde: ꝙſi odore medio iter violaꝝ z croci odorẽ. ❡ 8ᵐ vo remediũ eſt ſempuiuũ minor vmbiculare apud auctores noiate uel irigeron. z padue di pincola plãta z creſcit eius copia magna ſup muris z edificijs antiqs. ❡ 9ᵐ iteꝝ de exptis meis eſt emplare mẽbrũ cũ folijs likni quẽ ita noiat Gal. 6ᵒ de ſimplici medicia in pprio cap. z eſt plãta in vmbroſis fontibus z puteis coiter naſcens frida z humida in 2ᵒ gradu a paduanis coiter epatica noiata. ❡ 10ᵐ vo z ultimuꝫ ſimplex eſt ſuccus lactuce ex quo epithimeſ membrum. Et nota ꝙ ultima quinque ſimplicia ſunt de expertis, mihi in corrumpẽdo malam cõplonem calidam z ſiccam. ⁊ adhuc a uehementi furioſitate pendenteꝫ. ❡ De compoſitis vo ſingulariter laudatis ab auctoribꝰ eſt coiter uſitatũ cerotũ de ſandalis Galeni a Meſue collegẽdũ diſtinctione iiᵃ. deſcriptione vigeſima. ❡ 2ᵐ vo expertum eſt vnguentum roſatum noiatũ ibidẽ collectũ deſcriptione. 16ᵃ. Itẽ vnguẽtũ violatũ pdictũ ſequẽs. ❡ Et vnguentum Alexandri ibi deſcriptione 19ᵃ. Ultimũ ad ſedandum inflammatiões z apata cala collige illa ibidẽ. ❡ 5ᵐ vo cõpoᵐ de exptis meis eſt vnguentũ iſtud quod nunꝙ fallit me in frangendo acuitatem furioſe mãe. z abijciendo ipam a mẽbro. cuius deſcriptio. ℞. olei roſ. ℥. j. olei violaruꝫ de nenufare. añ. ℥. j. cere albe. ℥. vj. plũbi uſti. ʒ. ſ. ceruſe litargiri ſpũ ificati trociſcorũ memite. añ. ʒ. j. ſ. fiat vnguentũ molle. ❡ 6ᵐ vo compoſitũ de expertis meis: z fortius predicto eſt hoc. ℞. ſucci ſemperuiue. ſucci folioꝝ nenufaris. ſucci portulace. añ. ℥. j. ſ. violaꝝ recentiũ. aut ſucci folioꝝ eaꝝ. ℥. j. albuminis oui numero. ij. farine ordei. ℥. iij. lactis uaccini. q. s. fiat vnguẽtũ molle in mortario. ❡ 7ᵐ vo cõpoſitum ultimate experientie ꝙ nunꝙ fallit eſt hoc. ℞. olei de floribꝰ cucurbite. olei nenufarini. añ. ℥. ij. amili de ordeo. ℥. iiij. ſucci lactuce. ℥. iij. ceruſe. ℥. ij. camphore. ʒ. j. ſ. ſiefmemite. ʒ. ij. albuminis ouorũ duorũ. terantꝰ oia ulãmata cõtritiõe z longa in mortario plũbeo z adminiſtreſ hoc uel qđcũqꝫ alioꝝ. ut tibi placet ſup ſubtiliſſimo pãno permutando ipm in die nãliꝙter. Scio ꝙ hoc ultimũ nõ fallit. imo ſedat etiam dolores pungitiuos pruritiuos z mordicatiuos. ❡ Si adẽ volueris remediũ cite expeditionis pauce expenſe z ꝯuenientis opõnis terãſ amilũ cũ lacte uaccino z emplaſ z liniatur ex eo membrum z placebit.

SI aũt poſt opationẽ pdictoꝝ ãppereret mãm aliquaꝫ in membro remãſiſſe. aut qꝛ medicamina talia infrigidãdo ingroſſant. z eoꝝ aliq a leui ſtipticitate nõ carent. aut qꝛ dato ꝙ corrupta eſſet mala complo partis patientis adhuc remaneret ibidẽ debilitas non potentis expellere reſiduum mãe. Itaqꝫ regulari curatione opoztet intendere ad ſubtractionem illius. de profundo membri euellendo ipſaꝫ.

Et ad hoc q̄dē cōplēdū plurima ualere pñt inſtr̄a curationis. ¶ Primū q̄dē eſt mēbri caraſſatio uel ſcarpellatio ſ₃ hodier nā ſcholā. ⁊ eſt ſciſſio ſuꝑficiei cutis in ptes plures eo modo quo uētoſator cutis ſuꝑficiē₃ incidit. ¶ 2ᵐ vo eſt ſanguiſugarum complicatio. ¶ 3ᵐ vo inſtrumētū₃ eſt uentoſatio pucule patiēti adminiſtrata in augmento luminis lune regulariter adminiſtrata. 4° pmi. cap 21°. ¶ 4ᵐ vo eſt mēbri rubificatio ⁊ ꝓprie cū emplo ex plāta flamule cōfecto. ⁊ uocāt aliq̄ plātā₃ illā minorē pſicariā. Ego aūt credo q̄ ſit plāta cōi idiomate pes columbinus noiata. que, non fallit me in rubificando ſi tenuis ſup mēbro applicet̄. ¶ 5ᵐ vo inſtrm̄ eſt partis uēſicatio cū ſucco p̄dicte plāte ſi mora₃ aliquantā cōtraxerit ſuper mēbro. ¶ 6ᵐ vo eſt cotis uēſicatio cū emplo de cātaridib° ſm deſcriptionē iſtā. ℞. cātaridaꝝ ſine capitibus ⁊ alis. ℥ ij. fermenti ſalcē quinque dieꝝ. ℥. j. terant̄ cātarides ſubtiliſſime ⁊ cū aceto ⁊ fermēto p̄dicto ſimul incorporent̄. ⁊ liniat̄ ex eo mēbru₃ ⁊ nō dimittat̄ ſup eo ultra horā: eo q̄ tūc ſanguinem per urinā educeret cū uehemēti ardore ⁊ q̄nq₃ cū excoriatione ueſice. ¶ 7ᵐ vo māterū a pfundo ſui ēīcaud eſt emplaſtꝝ de cala mento cōtrito ſup mēbro applicatu₃. ¶ 8ᵐ vo ⁊ leuius omni alio eſt emplm̄ de recentibus folijs apij ranini ex quo ſepe membrum emplaſtretur ⁊ reſiduum mā̄ei conuenienti ipreſſiōe reſoluere ſolet. ¶ 9ᵐ vo ⁊ ultimū emplm̄ eſt iſtud. ℞. abſinthij recentis. ℥. iiij. cimini danci. añ. ℥. j. fermenti. ℥. ij. farine fabaꝝ. ℥. ſ. cū duobus uitellis oui fiat emplm̄ ultimate cōtritionis. ¶ Ego vo experientia certa cognoſco. q̄ ſi emplet̄ mēbrū cū nauali pice cocta potēter māām a profundo attrahit ⁊ conſumit abſq₃ nocumento. ¶ Et ſiquis dubitaret adminiſtrationem horum predictorū: eo q̄ cala ⁊ ſicca ſunt notabiliter oia. tunc pōt ipoꝝ audaciā refrangere cū oleis frigidis ut violaꝝ nenufaris de ſemine lactuce ⁊ de floribus cucurbite. aut pōt eadē frangere cū ago predictoꝝ ut tibi placet. Ego vo nullū p̄dictoꝝ timeo. q̄m paruā₃ morā ēbere facio p̄dicta ſuper mēbro. ⁊ tunc non nocet.

Inſtrumētū vo 3ᵐ pncipale quo corruptio ſenſus tactus aufert̄. eſt per ſedationē doloris. Inueniunt̄ aūt ab auctoribus ſedātia dolorē triplicia. ¶ Quorum primū eſt per anodinitate₃ quā hñt medicamina talia ſimplicia. ¶ 2ᵐ vo eſt per ea que cām efficientem doloris a mēbro abſcindunt. ¶ 3ᵐ vo eſt p medicamina que narcotica noiant̄ a narco plāta uel narciſco deriuata cuius eſt ſtupefaciēdo mēbrū a ſenſatione ꝓhibere. ⁊ talia q̄dē₃ nō ſunt uere dolorem ſedantia inquantum talia.

Primi adt gñis plurime ſunt medicine ⁊ oēs ille que cū tēperata caliditate mēbrū reducūt ad tēperiē₃ cōplonis: ut camomilla mellilotū uitellus oui macis. ⁊ alr oēs medicine extra gradū poſite. aut oēs que hñt caliditatē primi gradus cū temperie in paſſiuis. aut ſaltē que calide ⁊ ſicce ſunt in p̄ gradu ⁊ ipm̄ non tranſcendentes. de quarū medicinaꝝ numero ſimplices collaudate plurime ſunt. ⁊ partim tactum eſt camomilla mellilotus abſinthium crocus anetū pinguedo anſeris ⁊ anatis oleū₃ de ſiſamo ⁊ pinguedies omnes iſtis cōſimiles in gradu. ¶ De cōpoſitis vo pauca ab auctoribus conſcripta inueniunt̄. ſed corū cōpoſitio reſeruata eſt coniectu ⁊ viri ſcientifici ⁊ bñ exercitati in opere. De his ergo que cadunt ſub rōnali iudicio ⁊ fuerunt mihi longa experientia uerificata. ¶ Primū cōpoſitū eſt tale. ℞. olei de aneto olei de camomille pinguedinis anatis. añ. ℥. j. croci. ℈. j. cōquaſſentur omnia ſimul in mortario ⁊ cū₃ eis liniatur membrum. ¶ 2ᵐ vo cōpoᵐ eq̄lius ⁊ melius predicto eſt iſtud. ℞. uitellos oui numero. vj. olei violarum olei roſarum. añ. ℥. ij. croci. ℥. i. ſ. in frixorio bulliat oleum cū quo cum ad tepiditatem inclinatur incorporētur uitelli ⁊ finaliter crocus: uſque quo reducantur ad ſpiſſitudinem congruam. ⁊ eſt medicina cum qua uehementiſſimos dolores frequentiſſime ſedaui. ¶ Aliud experimentum eſt hoc. ℞. olei amigdalarum dul. olei de ſiſamo. añ. ℥. ij. laudani. ℥. j. croci. ℥. i. ſ. mucillaginis ſe. lini ⁊ ſe. fenugreci. añ. ℥. ij. cere al. ℥. iiij. ſe. aneti ſe. apij. añ. ℥. j. ſ. hyſopi hūide. ℥ ſ. diſſoluant̄ oia ſil̄ cū hyſopo hūida ⁊ leui ebullitiōe coquat̄. deinde incorporent̄ cū eis mucillagines ⁊ ultimate pulueres uſq₃ ad cōuenientē ſpiſſitudinē: demum tota hec mā bulliat in. ℥. iij. ſucci caulū uſq₃ ad ipſius ſucci ꝯſumptionem. ⁊ eſt medicina notabilis efficacie. ¶ Compoſita vo ab auctoribus ꝓbata famoſe pñt eſſe ſicut vnguentum roſatum ⁊ vnguentum violarum. de quibus ſupra. ¶ Item cerotū alexādrinū ⁊ cerotū dyapēte in antidotario Meſue diſtinctione xiᵃ deſcriptionibus. 35. ⁊. 36. ⁊ cerotu₃ filij zacharie ibi deſcriptione quinquageſima. Et ſi timet̄ alicuius hoꝝ caliditas eleuata frangat̄ cū oleo violaꝝ uel oleo de ſiſamo aut oleo ap propriato ſm libitum operantis.

Medicine vo doloris ſedatiue ꝯtente ſub ſcdo genere ſunt oēs que ſua caliditate ⁊ ſiccitate intenſioribus mā₃ pñt reſoluendo abijcere a ptibus. Et talia medicamina pñt eſſe oia ſupraſcripta q̄bus addant̄ olea maioris caliditatis ⁊ reſolōnis. uelut oleū₃ de lilio. oleum de croco. oleum de cinamomo. oleū de piretro ⁊ ſimilia iſtis ſemper a leuioribus in gradu incipiendo ne propter magnā reſolutionem mā perducat̄ ad lapidoſitate₃. ¶ De numero vo eoꝝ que experiri ſoleo ſunt ſicut oleum de croco cum puluere abſinthij ⁊ laudani. quoru₃ ſit pars decima reſpectu olei. ¶ Et cū quero maiori reſolōne māām a mēbro abſcindere, et confortatiōe partis: ſoleo adminiſtrare partes duas olei de lilio cum tertia parte olei de pice. ¶ 3ᵐ vo exptū ⁊ ſolēnis operationis eſt hoc. ℞. olei de flore iris. ℥. ij. olei de croco. ℥. j. pinguedinis urſi anſeris añ. ℥. vj. diſſoluant̄ oia ſimul ⁊ incorporent̄ ⁊ fiat ex eo linimentum. ¶ Ultimū vo cū quo cōuenienter ſoleo dolorē ⁊ māām per reſolutionē a mēbris abſcindere eſt hoc. ℞. empli de mucillaginibus. ⁊ eſt dyaquilon noiatū. ℥. ij. olei de croco. ℥. j. laudani abſinthij origani. añ. ℥. ſ. cere. q. ſufficit. fiat vnguentū ⁊ calidum applicetur parti.

Inſtrumēta vo doloris ſedatiua ſub 3° genere cōtenta ſunt ſicut narcotica oia: in quorū adminiſtratiōe ſubtilr̄ ꝯtēplādū eſt. ne pp uehementem eorum operationē membrū ad extinctionem perducat̄. ¶ Ita q̄ ſi pp uehementiā doloris incūbit neceſſitas ſtupefaciendi. primo eligantur ſtupefaciētia leuiora: a quibus permutatio non debet fieri ad fortiora niſi cum magna neceſſitatis inſtātia: ut ſi timor incūberet ſpaſmi aut reſolutionis uirtutis uel ꝯſiliū accidū. ¶ 2° canō obſeruandus in eis eſt ut nunq̄ adminiſtrentur mēbro uehementis debilitatis ⁊ extenuationis niſi cū preſtatiōe p̄miſſa. ¶ 3° canō. q̄ narcotica ſemp applicent̄ actu cala quia minus nocere poſſunt: q̄ q̄ñ ſunt actu frida. ¶ 4° canō. nullū narcoticū forte adminiſtret̄ ſimplex: ſ₃ conuenientius eſt cōpoᵐ cū his que aduerſentur nocumēto narcoticorum. ¶ 5° canon. q̄ opator nō o₃ adminiſtrare narcotica niſi cognoſcat ea que aduerſant̄ nocumentis eoꝝ que a ſapientibus uidentur eſſe q̄nq₃ famoſe approbata. Primū eoꝝ eſt vinū. 2ᵐ eſt crocus. 3ᵐ eſt camomilla. 4ᵐ eſt caſtoreū. 5ᵐ eſt ſpica nardi. ¶ 6° canō. q̄ in mixtiōe ꝓportio frāgētiū nocumenta narcoticorum debent eſſe equalis proportioni narcoticoru₃. ¶ 7° canon. q̄ narcotica non permittantur ſuper membro longo tempore ſedantia. ſed ſepe permutentur euaporando membra cum pannis calefactis uel ſacculis de camomilla. ¶ 8° canō. q̄ meliora narcotica ſunt fermentata q̄ non fermentata. ¶ 9° canō. q̄ ſecurius eſt exhibere ea hoie cibato q̄ ieiuno. ¶ 10° canō. q̄ meli° eſt adminiſtrare eadē exterius q̄ interius. ¶ 11° canō eſt: q̄ talia adminiſtrari debēt ꝓprie in ſero apud horā naturalis dormitiōis. ¶ 12° canon eſt q̄ inquantum eſt poſſibile de narcoticis caueatur opiū. ⁊ poſt illud ſemen iuſquiami. ¶ 13° canon eſt. q̄ ſtupefactio cum radice uel planta mandragore minus ſuſpectior eſt q̄ cum predictis. ¶ 14° canon eſt cum componuntur narcotica melius eſt ea puluerizare groſſe q̄ nimium terere. ¶ 15° canon eſt. q̄ antiquata ſtupefacientia cum minori nocumēto operantur q̄ non antiq̄ta. l₃ utraq₃ corū ēt fuerit fermentatum. ¶ Iſtis antemiſſis cōditiōib° que meliora ſūt ſtupefaciētiū ⁊

leuiſſimũ ſimplex eſt emplm̃ de ↄtritis foliis papaueris albi
¶ 2m vo fortius illo eſt emplm̃ factũ de foliis mãdragore uł
de puluere eius cõmixto cũ aqua ſublimationis folioꝝ croci
¶ 3m ſtupefactiuũ eſt appoſitio emplaſtri facti de foliis ſuſ-
quiemi albi cum puluere camomille. ¶ 4m ſtupefactiuũ expꝫ
tũ p me ſolẽni⁹ ⁊ ſecuri⁹ eſt lenire mẽbrũ cũ cł. uarto philonio
deſcriptione Auic. 5° cañ. ſumma 3ª. tractatu 3°. ¶ Ultimuꝫ
vo inter oĩa alia ſtupefacientia ſecurius eſt membrum empla-
ſtrare cuꝫ tyriaca recẽti: ⁊ ꝓprie adminiſtrata ante ei⁹ cõple-
tam fermentationem. Hec in ſũma ſunt ex quib⁹ cõpleri põt
intentio prima. per tertiũ inſtrm̃ remouendi triſtem ſenſatio-
nem a membro ut iam apparuit.

Pro quarto vo inſtrõ. ſ. reſoluẽdi mãe groſſiorẽ
ptẽ mẽbro magis fixã opꝫ adminiſtra-
re inſtrã que hẽant reſiduũ mãe p̃dicte cõſumẽ p viã reſolu-
tiõis ⁊ ſiccatiõis. Et cũ mã illa iam ſit groſſior. aut q2 ſubtilior
pars ei⁹ reſoluta eſt actione caloris nãlis agentis in ipſaꝫ: aut
cũ applicatione medicinarũ que in inſtrõ 3° p̄cedente poſita
fuerunt. Jõ opꝫ mãm illã prius in ſua cõpacitate remouere
mollificando ipſam q̃ꝫ reſiſtẽ cũ exiccãtib⁹ ↄtinuatis. Aliter
eni ipſa ↄtinue magis terreſtris redderet. Jõq3 p ei⁹ cõple-
mẽto due ſunt inuente opiniones. Una qdẽ que vult q̃ mã
cõpacta p̃us mollificanda ſit q̃ꝫ reſoluẽda ita q̃ q̃tuor uł ſex
dieb⁹ loco patiẽti adminiſtrent mollificãda. aliis vo ſex dieb⁹
adminiſtrent reſoluẽtia. ita q̃ q̃nti potẽtia p̃⁹ ad mollificãdũ.
tãtã potẽtiã ſint 2° ad reſoluẽdũ. ¶ 2ª vo opinio principalis
vult q̃ mẽbro adminiſtrãda ſunt mollificãtia ⁊ reſoluẽtia in eo-
dẽ cõpoſito virtualr iuẽta. ⁊ utraq3 haꝝ opinionũ eſt uera a
ſapiẽtib⁹ approbata. lꝫ p̃ª opĩo ſit coior ut pꝫ 14° terrap. cap
de cura ſclirofis. ⁊ 4° p̃mi. cap 25°. ⁊ 3° q̃rti. trac. 2°. cap de cu-
ra ſephiros. ¶ Uñ ſequẽdo opĩonẽ p̃mã inſtrm̃ ↄueniẽs ad
mollificãdũ eẽt illud de ſimplicib⁹ mucillago ſe. pſilii ſe. lini
citonioꝝ radicis maluauiſci: ⁊ folioꝝ malue. lꝫ mucillago pſi-
lii malue ⁊ ſeis citoniorũ ↄuenientiores ſint cũ ſignis calidi-
tatis ſicut mucillago ſe. lini altee fenugreci ⁊ ſe. dordei cum
ſignis friditatis. ¶ Cõpoſitũ vo coiter uſitatum eſt emplm̃
de mucillaginibus dyaquilon dictum ſimplex adminiſtratũ.
¶ 2m vo cõpõm ualde efficax eſt hoc. ℞. medulle cruris bo-
uis. ℥. ij. pinguedinis anatis amurce olei oliuarum ana. ʒ. j.
diſſoluantur ſimul ⁊ applicent parti. ¶ 3m vo mollificatiuũ
⁊ potẽti⁹ illo eſt hoc. ℞. butyri diſſoluti ⁊ loti in aqua frida
℥. iij. pinguedinis anatis ⁊ anſeris ana. ℥. j. olei de ſiſamo. ℥.
ij. diſſoluantur ſimul ⁊ adminiſtrentur parti. ¶ Cum ergo
adminiſtrata fuerint talia leuitiua circa ſeptimanã vnã tũc
adminiſtret aliqõ de ſequentibus reſolutiuis. quorum primũ
ſimplex eſt oleum de camomilla qõ reſoluit ſine attractione.
¶ 2m vo eſt oleũ de melliloto. ¶ 3m eſt oleũ de amigdalł dulci-
bus. ¶ 4m eſt oleũ de croco. ¶ 5m eſt oleum de aneto: ⁊ pro-
prie cum ſignis uẽtoſitatis infixe parti. ¶ De compoſitis vo
reſoluentibus plurima ſunt auctentica. ut hyſopi cerotum de-
ſcriptione Democriti. ⁊ deſcriptione Pauli. ⁊ vnguentuꝫ de
bdelio. ¶ Et cõpoſitũ iſtud notabilis e ficacie. cuius deſcri-
ptio ſumit 3° q̃rti. trac. 2° cap de cura ſephiros. ℞. galbani
armoniaci bdelii ana. ʒ. ſ. terant oĩa ⁊ conquaſſentur cuꝫ ſe-
ccola liliorꝝ. deinde ſuperaddãtur mucillagis fenugreci. ℥. iij
farine ordei ⁊ fabaꝝ. añ. ʒ. j. fiat emplm̃ ⁊ calm̃ applicet pti.
¶ Et cum medicus ꝓpendit p hoꝝ applicationẽ iam puen-
tum eſſe ad aliqualem ſoliditatem ptis. tũc pmutet ſe de iſtis
reſoluẽtibus ad mollificãtia p̃dicta ⁊ cõ. ¶ Jn q̃rũ tiolaꝫ in
tota p̃ma intẽtiõe iã dictoꝝ adminiſtratiõe obſeruent regule
due: que ſemp debent eſſe p̃ntes in mente opantis. ¶ Et p̃ª
eſt. q̃ ſemp p̃us applicent leuia q̃ꝫ fortia de p̃dictis. ¶ 2ª re-
gula eſt q̃ in cuiuſcũq3 hoꝝ applicatione ſemp conſideret ſi-
gna caliditatis p̄cedentia applicationẽ eoꝝ ⁊ ſequentia ipſam.
Si eni videt membrũ aſſociatum cũ ſignis caliditatis: tunc fran-
gat oĩa medicamina ſua cũ fridis: de qbus ſupra tactũ eſt. ⁊
econuerſo cũ calidis ⁊ feliciter habit opatio ſua ſic cõuenienter.
¶ Hec qdẽ oĩa ſufficiẽ pñt p cõplemento declaratiõis q̃tuor

inſtroꝝ: quib⁹ cõplet p̃ª curatiõis itẽtio que fuit de mõ ab ſcin-
dẽdi nocumẽtũ corruptiõis a pticula patiente. ¶ 2ª itẽtio.

Pro expeditiõe vo ſcẽde principa-
lis intentionis: que
fuit materierum diuerſio. ¶ Premittendũ p̃ q̃
lꝫ diſpoſitio iſta ſm magnã ptẽ ſit mẽbro infixa
uerũm tñ aliqd de mã ab epe effundit ad pticu-
la patiẽtẽ. rõne cuius cõpetit diuertẽtia trahẽtia mãm ad p-
tẽ ↄriã fluxus eius. grã eni infixe mãei nõ eſt necia diuerſio niſi
ſi p ea que a pfundo attrahẽt. ut in p̄cedẽti intẽtiõe declara-
tũ eſt. ¶ Jgit mãe ab vna pticula uel pluribus ad aliã fluen-
tes iſtris ualde diuerſis diſtrahim⁹ ⁊ numero plurib⁹. ¶ Et
p̃m quidẽ de leuioribus eſt pãnoꝝ calorũ actu applicatio ad
ſuperiores ptes. ſi mã flueret inferius ad dextrã. ſi flueret ad ſi-
niſtrã. aut ad anteriorẽ. ſi flueret ad poſteriorẽ. aut ecõuerſo.
¶ 2m vo inſtrm̃ ⁊ de leuibus eſt pãnoꝝ uel ſpongie embroca
cũ aqua calã partib⁹ iam predictis appoſita. ¶ 3m vo eſt par-
tium predictaꝝ fricatio non fortis. ¶ 4m vo eſt earundem li-
gatura. ¶ 5m de fortibus eſt fortis earundem fricatio. ¶ 6m
eſt uentoſarum applicatio. ¶ 7m eſt membroruꝫ rubificatio.
Et hec quidem oĩa diuertentia ſunt cum ctione a ſapientib⁹
inſenſibili nominata.

Sed preter hec etiã adminiſtrant diuertentia cũ
ctione ſenſibili noiata. Et p̃m quidem
eſt membroruꝫ iam dictorum per ↄrias loci dictas uecicatio.
¶ 2m vo eſt flõmia ptes p̃dictas reſpiciẽs. ut ſi mã flueret a ſu-
periori ad crura diuertenda eẽt per flõmiã uenaꝝ ſuperioꝝ. ⁊
ſi flueret de dextra in ſiniſtrũ: tunc flõmet uena. exẽpli grã dic
media peccato mãeꝝ infra ptes hypocõdrioꝝ inuẽtaꝝ. Si vo
flueret mã ab epe in ſiniſtrũ: tunc flõmet ramus aſcellaris ue-
ne baſilice noiatus infra cubitũ poſitus. Si vo flueret mã a
ſuperiori dextra pticula ad ſiniſtram. tunc flõmet cephalica
uena poſita ſuper ſyluеſtri parte ſuperiori curuature cubiti.
¶ 3m vo diuertẽs cũ ctione eſt adminiſtratio uentoſarũ cuꝫ
ſcarificatione. ¶ 4m vo eſt adminiſtratio ſcarpellationis p-
tis de qua ſupra dictum ⁊ dicitur ſcarificatio illius. ¶ 5m vo
eſt appoſitio laquei uel ſetonis ſup ↄriis partibus. ¶ 6m vo ⁊
ultimũ eſt adminiſtratio cauterii potentialis ſub aliqua ptiũ
ↄrioꝝ ſm diuerſitatẽ poſitionis. ut iã dictum eſt. Pro quorũ
tñ cõplemẽto memorandũ q̃ de rubificantibus ⁊ uecicanti-
bus ⁊ ſcarpellatione ſmo preteriit in intẽtiõe precedẽte iſtaꝫ
⁊ qs ſit flõmãdi ⁊ uentoſandi modus parũ hic iã apparuit.

Que uero ſint cauteria potẽtialia de ſimplicib⁹ plu-
ra ſunt ſicut arſenicũ rubeum. ⁊ ꝓprie il-
lud noiat auripigmentũ qõ eſt lenius. alias eni arſenici ſpẽs
ſuſpectas hũi. ¶ 2m eſt vitriolũ rubeum qõ patiẽtibus pacu-
lis adminiſtratũ corrũpit eas. ¶ 3m ẽ cepe ſquille mẽbro ſup-
ligatũ. ¶ 4m eſt mel anacarduꝫ emplando ptes ex eo. ¶ 5m
eſt ſapo ſaracenicus ⁊ eſt mollis ⁊ niger. ¶ 6m eſt applicatio
calcis cum p̃mo a fornace accipitur. ¶ 7m eſt adminiſtratio
trociſcorũ de calce quos ego cõpoſui ſm iſtũ moduꝫ. ℞. cal.
non extincte. ℥. j. arſenici citrini. ʒ. vj. calcanti cõbuſti. ʒ. ij. mel-
lis anacardi. ℥. j. ſaponis ſaraceni. ℥. ij. incorporent ſimul et
fiant magdaleones. ex quibus cũ opus fuerit pillule formen-
tur ad q̃titatẽ nucis muſcate magne uel parue ſm q̃titatem
eruptiõis quã intendis ⁊ dimittant per horã vnã aut duas.
¶ 2m vo cauteriuꝫ potẽtiale eſt: quo coiter utunt medicãtes
oẽs fere in marchia teruiſana. Et fui ego illius rectificator p
hũc modũ. ℞. aque p̃me diſtillatiõis ſaponis lib. j. calcis nõ
extincte. ℥. j. opii. ʒ. x. bulliãt ſimul lẽto igne calx ⁊ aqua uſq3
ad terminationẽ ad viſcoſitatẽ: ⁊ tunc imponat opiũ ſubtili-
ter puluerizatũ ⁊ cõpleat eoꝝ decoctio uſq3 ad lapideitatẽ et
applicet ut de p̄cedẽte dictum eſt. Hec ſunt per que p̃ncipa-
lis intentio compleri põt. ¶ Tertia intentio.

Tautem ad tertiã intentionem ↄuenire
poſſumus premittendũ primo
oportere minorare materiam ſm q̃ ipſam contin-
git eſſe peccãtem. ſi enim in toto peccaret corpore oporteret

per vniuerſales minoratiuas euacuationes educere. Et ſi q̄dem ex parte māeꝝ pticulare peccatū inueniretur: ſilr opor teret eas ptialibus appropriatis eūōnibus educere. ¶ Igit̄ ſi mā fuerit in toto peccās ⁊ in uenis cōtenta: ſtati fiat flōmia de matre uena purpurea nigra uel cōi nolata. ⁊ ſanguinis ex trahat̄ copia ſm q̄titatē peccātis māe ⁊ virtutis tolerātiam. qḋ qdē totū cadit ſub prudentia opatiui artificis ⁊ ſub q̄tita te geometrica uel ariſmetrica nec̄io limitata: ut medij cyathi aut duarū.℥.⁊ ſic de ſingulis. Tales enim menſure multiplr uariande ſunt ſm ſapientis coniecturaꝫ. ¶ Si aūt quereret aliquis minorare māe aliter poſſet in muliere menſtrua pro uocare in etate cōgrua: ⁊ in viro emoꝛroidas apire ⁊ ſangui nē a naribus educere. hīt enim uene oēs inuicē continuita tē per quas pōt a toto euacuare. lꝫ particularius ⁊ īmediat᷒ a determinata particula educant. ¶ Cū aūt cōtingeret māꝫ in uenis totius ambitus cōtineri ⁊ non eē ſanguini ſufficien ter cōmixtā neqꝫ flōmiā aduocantē. tūc opꝫ ut edetur minora tiue p farmaca a toto attrahere potētia. De quoruꝫ numero bonū eēt hoc. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ: pillulaꝝ aggregatiuaruꝫ. añ.℈.ſ. reformenṫ pille cū el'ario indo. ⁊ hec quidē reſpiciunt māꝫ mixtā ex chola ⁊ flate dn̄ante. Et attrahūt pillule cochie ſupioribus ⁊ aggregatiue ab inferiorib᷒. ¶ 2m vō cōpoſituꝫ ad hāc intētionē eſt el'ariū indū. Cuius det̄ ℨ.ſ. ipm quidem educit ſupfluitates a toto. ¶ 3m vō ad eādē itētionē ⁊ p̄dictis fortius eſt hoc. ℞. pillaꝝ fetidaruꝫ pillulaꝝ de ſarcocolla de ſcriptiōe maiori. añ.℈.ſ. reformenṫ cū iera compoſita ⁊ exhi beanṫ. educūt ut prime. ¶ 4m vō eſt hoc. ℞. pillaꝝ cochiarū pillaꝝ de iera cōpoſita ⁊ fetidaꝝ. añ.℈.j. aurei ponderis dya gridij.ḡ.ij. cū ſucco roſaꝝ reformenṫ pille. vij. Et hec qdē ulris attrahūt a ſupiorib᷒ inferioribus ⁊ ab itermedijs ptib᷒ v̄tute iere: que educit a ſtōcho ⁊ epate. ¶ 5m cōpom eſt hoc. ℞. iera logodion.℥.ij. iere pigre maioris.℥.iij. ⁊ det̄ in potu cū deco ctione folliculorum ſene cum granis tribus dyagridij facta. ¶ 6m vō cōpom eſt hoc. ℞. el'arij ſucci roſaꝝ.℥.ij.ſ. el'arij indi. ℥.j. detur in potu cum aqua decoctionis violaꝝ calida. ¶ 7m vō cōpom ⁊ pp̄e p̄ncipalr euāns ſupfluitates a capite ⁊ pprie cholicas ē hoc. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ.℈.ij. dyagridij.ḡ.ij. refor menṫ pillule. v. cū ſucco violaꝝ ⁊ exhibeanṫ. Aliud vō euāns mās mixtas a flate ⁊ chol'a ⁊ pp̄e a capite ē hoc. ℞. pillulaꝝ īmediate ↄſcriptaꝝ: pillaꝝ de ſarcocolla. añ.℥.j. reformenṫ ut ſus. ¶ Aliud ēt euāns a capite māṡ mixtas ex flate ⁊ cholera ⁊ melia eſt hoc. ℞. pillaꝝ cochiarū de lapide laçuli añ.℈.j. pil lulaꝝ de ſarcocolla. añ.℈.ſ. reformenṫ pille. vj. uel. vij. cū iera logodion. ⁊ denṫ ut prius. Sigs aūt deſideraret minorando eūare māṡ a pectore ⁊ pprie flaticas exhibeat illas pillas de agarico.℥.ſ. de ſarcocolla.℈.j. fiant pille. vj. cū ſucco hyſopi et denṫ in potu. Eductiuū vō māeꝝ cholericaꝝ a dn̄io ⁊ pprie a pectore eſt hoc. ℞. pillularū de reubarbaro.℈.ij. pillaꝝ aggre gatiuarū.℈.j. reformenṫ pillule. vij. cuꝫ ſucco violarū. ¶ Et ſi qdē cōtigeret māṡ calas eūōne minoratiua educēdas eē ab epe. tunc medicina conueniēs eēt hec. ℞. reubarbari electi.℥. j. ſpice nardi.ḡ.vj. aque fructuū deſcriptiōe M. eſue in antido. ℥.iij. penidiaruꝫ.℥.ſ. incorporenṫ oīa ſimul ⁊ exhibeantur in potu. ¶ Si aūt ab epe uellem᷒ educere māṡ flaticas a dn̄io tunc det̄ in potu agarici infuſio hec. ℞. aque lupulloꝝ: aque apij. añ.℥.ij. ſuc. ſcōe cociōis.℥.j.ſ. agarici electi.℥.ij.ſ. ſpice nardi.ḡ.iij. ſſ.ḡ.v. fiat infuſio ⁊ cuꝫ forti exp̄ſſione exhibeat̄. ¶ Silr etiā dū uolumus māṁ melicam dn̄antem ab epate edare cōueniēs inſtrm erit hoc. ℞. aque lupulloꝝ: aque c. co ree. añ.℥.ſ. thimi epithimi folliculoꝝ ſene ⁊ polipodij. añ.℈.ij. ſalis.ḡ.v. penidiaꝝ ⁊ uccari al. añ.℥.ſ. fiat oium horum infu ſio ⁊ cū notabili exp̄ſſione exhibeatur in potu. ¶ Etiam ap paret ꝙ hoc medicamē ēt eſſet cōueniens ad educenduꝫ māꝫ a ſplene ⁊ pprie cū aqua ſcolopēdrie. Et ſilr medicamina ſu predicta māṡ ſimplices a dn̄io educētia ſi frāganṫ adinuicē ſm mixtionem māeꝝ ſpē diuerſaꝝ erunt māeꝝ inuicem com mixtaꝝ eductiua. ⁊ ſm ꝙ cōtingeret māṁ in mixtione dn̄an tē. Exēpli gr̄a melicaꝝ māeꝝ ſup flatica ⁊ cholerica aut utriſ

qꝫ ſimul. ita oporteret in mixtiōe medicinaꝝ ſolutiuarum ad inuicē dn̄ari ſimplices aut cōpoſitas medicinas ī maiori pro portione aſpectū hn̄tes inuicē ad māṁ ⁊ eō. ¶ Ex quo cor relarie cōcludit̄ ꝙ ſtāte pari māeꝝ inuiceꝫ cōmixtiōe oporte ret pares eē v̄tutes medicinarū electiue educētiū māṡ has uł illas. Et hec qdē talia nō cadūt in opōne viri niſi in ſcia opti me triti ⁊ in ope medicinali nō raro ⁊ leuiter exercitati. p̄ſup ponunt eni hec oīa ſciam cognitiōis modi mixtionis māeꝝ adinuicē ⁊ exigunt ēt ſniam cognitionis graduū medicina rū ⁊ opōnē eaꝝ tā prouenientium a p̄mis ꝙ a ſcōis: ⁊ a tertijs ꝙ a q̄rtis virtutibus. ¶ Et adhuc p̄ſupponunt hec talia vi rū eē tritū in cognitione modi cōpōnis medicinarū. ſ. q̄tam refractionē in mixto uel in cōpoſito fermētato hāc debeat me dicina cal'a ⁊ ſicca primi gradus aut ſcōi tertij ⁊ q̄rti gradus. ¶ Silr ēt q̄tā in cōpōne refractionē ſuſcipiāt adinuicē me dicine in ſubſtātia rare cōparate ad eas que ſunt denſe ſub ſtātie. ⁊ q̄tū exigat queqꝫ medicina cōpoſita de tpe in ſui fer mētatiōe cōuenienti. Et que ſit oium medicinaꝝ ſimpliciuꝫ doſis appropriata. Et ita de cōpoſitis eſt dicendū. pp que oīa oporteret recurrere ad medicine p̄ncipia tā theorica ꝙ pra cticalia ſine quorū cognitione uana ⁊ caſualis eſt oīuꝫ medi coꝝ opō a q̄ eſſugere debēt viri ſcientifici ⁊ in ſcholis ſapientuꝫ eruditi. ¶ Et ex hoꝝ oīuꝫ inuicē collectiōe ↄcludit̄ correla rie ultimū. Qḋ ſi deſideraret aliqs educere māṁ a mēſēterie ſica a lābis meſeraicis uel ab itēſti plurimas uel aliqs medi cinaꝝ ſimpliciū ⁊ cōpoſitaꝝ que iā ſcripte ſ.. nt inuicē pōt con frangere ⁊ cōponere cū medicinis hn̄tibus electiue educere ab hoc uel altero mēbro ſicut ad mēſē aſpectū hēt uehuē uel mēſicaria arthemiſia rutha betonica doroi ici ⁊ ſilia. Ad ue ſicā vō aſpectū hīt daucus grana milij ſol ſe. apij grana pini ↄſila. ad itēſtia vō electionē hēt oleū de chervis ⁊ ēpētadacty lus maioꝛ ⁊ camomilla croc᷒ ſemē aneti pulegiuꝫ origanū et talia tu diſcurre p ſnias auctoꝝ. Oīa eni hec reſpiciūt p̄dcā mēbra p tertiā aut q̄rtā opōnē coꝝ ut 1° cāi. p totū proceſſuꝫ ⁊ a Gal. 6° de ſimplici medicina uſqꝫ ad nonū inclusiue. ⁊ in aggregatore Serap̄. p magnū proceſſuꝫ colligi pōt. ⁊ plures alibi. ⁊ tu lege qr inuenies hec oīa eſſe. ¶ 4° intentio.

TAm quidē opꝫ puenire ad q̄rtā itētiōeꝫ ſupra pmiſſaꝫ p quā ↄuenienter fieri poſſit māerū peccātiū digeſtio: p quā fiāt eradicatiue euacuationi magis parate. ¶ Et pre mittēdū. ꝙ māe aīcedētes circa q̄s uteri pluribus adminiſtrāda eſt digō. eē pōt in altero trium locoꝝ p̄ncipalr ↄtēte. Et p̄ quideꝫ in uenis epatis ⁊ ſibi propinqs per q̄s mā mādat̄ ad pticulaꝫ patiētē ut ſupra declaratuꝫ fuit ¶ 2° vō he māe inueniri pōt in uenis diſſeminatis circa pticulam pa tiētē ⁊ ryhiarū ⁊ coxarū. ¶ 3° vō fortaſſis aliqd de mā effun ditur a capite que iuuamētū nō leue facit in augmentando māṁ aīcedentem quātitatiue. ut dato ꝙ mā huius egritudi nis ſit cal'a ⁊ ſicca ut ſupra viſum fuit: nō incōueniēt eidem eē cōmixtā ptē magnā aquoſi flatis. qḋ quidē fortaſſis eſt cau ſa augmētādi quātitatiue māerum fluxū ad pticulaꝫ patiētē. ¶ Quarem digeſtiuis adminiſtrādis hūc ordinē obſuabo ¶ Primo qr tāgā digeſtiua māerū cal'arū ⁊ ſiccaru magis al teratiua ⁊ reſpicientia ēt epar ⁊ adiacētes ei ptes. ¶ 2° vō lo co ponā digeſtiua māerū mixtarū ex calis ⁊ ſiccis dn̄anter et frigidis ⁊ humidis ſubdominanter. ¶ Et etiam pro comple mēto operis aliqua ponam digeſtiua ad māṡ flaticas: ⁊ q̄r to loco ad māṡ melācholicas tā aduſtas ꝙ non aduſtas ap propriata magis. Et ſatis ex hoc fundamento poterit videri intentio digerendi māṡ ⁊ inſtrā ↄuenientia ad aliud. ¶ Ita qꝫ māerū calarū ⁊ ſiccarū cōueniēs ⁊ leue digeſtiuum p̄m erit hoc. ℞. aque violarū aque endiuie hortulāe. añ.℥.ij. aque lu pullorum.℥.j. ¶ 2m vō digeſtiuum fortius illo eſt. ℞. aque ſolatri ⁊ cicoree. añ.℥.ij. uel.℥.j.ſ. miſce ſimul totum. ¶ 3m vō digeſtiuum adhuc fortius predictis eſt hoc. ℞. ſy. de nenufa re ſyru. de endiuia. añ.℥.j. aque violarū aque cicoree. añ.℥.j.ſ. ¶ 4m digeſtiuuꝫ māeꝝ p̄dictaꝝ adhuc igroſſatiuū magis eſt

hoc. ℞.ſyrupi intubini.ʒ.j.ſ.aque ſolatri camomille añ.ʒ.j.
aque fumiterre.ʒ.j.ſ.⁊ hec quidez pro pte reſpicit mãs aliqd
aduſtionis hñtes. ¶ 5ᵐ vo digeſtiuuz ⁊ ad aduſtas mãs ap-
propriatuz magis erit hoc. ℞.ſyrupi acetoſitatis citri.ſyrupi
de endiuia.añ.ʒ.vi.aque acetoſe.aque lupullorum ⁊ fumiter
re.añ.ʒ.j.miſce ⁊ da in potu. ⁊ patet ꝙ hec oia per tertiã opa-
tionẽ reſpiciunt epar ⁊ cũ hoc etiã ꝙ calidis ⁊ ſiccis ⁊ parum
aduſtis aduerſant mãebus. ¶ Digeſtiua vo mãꝝ ṗdictaꝝ ⁊
ꝑpe circa ptes iuncturales dñantiũ ⁊ ſibi ꝓpinq̃s pñt eẽ ṗdi-
cta oia ⁊ maxime cũ miſcent cũ aqs hñtibus aſpectum ad re
motas partes.uelut ſũnt artetice: plãte que ſm vitatez noiat
ſola ab auctorib⁹. aut eẽt aq̃ acetoſe iaz ṗdicta. ⁊ aq̃ ſolatri ⁊
aq̃ violaꝝ ⁊ aq̃ roſaꝝ ⁊ aq̃ ṽge paſtoris. Et de calis magis ſi-
cut eẽt aq̃ iris aq̃ origani calamẽti eupatorij ⁊ ſilium que cũ
miſceri debẽt cũ digeſtiuis ſupra notatis: dũmõ tñ in mixtio
ne vincant calia a frigidis:magis tñ ⁊ minus ſꝫ maiorẽ ⁊ mi
norẽ neceſſitatẽ a pꝛiculo patiẽte ⁊ a mã ibidẽ inuẽta indica-
tã. ¶ Ea vo que digerere pñt mãs iã ṗdictas cũ qb⁹ aliqd de
fleate a capite diſtillãte cõmiſceret ſunt ſicut digeſtiua ṗdicta
⁊ ꝓpiie ɔfracta cũ ſyrupis ⁊ aquis habentibus aſpectum ad
caput:uelut eſſet ſyrupus de calamento.ſyrupus de hyſopo
ſyrupus de acoro ⁊ de ſticados ⁊ ɔſilẽs ɔfrangendo talr eos
in mixtione. ℞.ſyrupi de endiuia.ʒ.j.ſyrupi de ſticados.ʒ.ſ.
aque hyſopi.ʒ.j.aque violaꝝ.ʒ.ij.miſce ⁊ det totũ. ¶ Aut ac
cipiat ſyrupi de calamento.ſyrupi de nenufare. añ.ʒ.j.aque
cicoree.ʒ.iij.miſce. ¶ Aut eſſet exhibere.ʒ.ij.ſyru.huius de-
ſcriptionis quã alias cõpoſui ⁊ reſpicit mãz ex cholera ⁊ fleate
cõmixtã in toto ⁊ in capite pꝛincipalr cõmixtã exhibeo ipſuz
cũ.ʒ.iij.aque lupulloꝝ. ℞.creſſionũ ⁊ ſenationũ fontaliũ. añ.
M.j.ſ.violarum floꝝ nenufaris roſaꝝ que ſunt tres medici
ne frigide capitales añ.M.j.ſ. ſticados pulegij betonice ma-
iorane calamenti añ.M.j.macis.M.iij. galange cinamomi
gariofiloruz añ.ʒ.ſ.ſpodij.ʒ.ij.ſ.ſe.endiuie lactuce portulace
cuſcute ⁊ ſcabioſe.añ.ʒ.iij.infundant hec oia per tres dies in
lib.xv.aque pꝛius bñ cõtuſa.deinde coquant lento igne uſqꝫ
ad cõſumptionẽ medietatis eoꝝ.tũc fiat colatura cũ expꝛeſſio-
ne forti:⁊ ille colature addant ʒuccari albi lib.iij.aceti lib.ſ.⁊
lento igne coquant oia uſqꝫ ad ſubſtãtie ſpiſſitudinẽ conſue-
tã:⁊ eſt potẽs medicina ad digerẽduz mãs a dñio cholericas
fleaticis ⁊ aduſtis mãebus aliq̃lr cõmixtas: ⁊ mirabili iuua-
mento expꝛtus ſum in ſoda calida pendente a mãebus tali cõ
mixtione confuſe. ¶ Si go adt deſideraret mãs aduſtionem
hñtes ⁊ in capite dñantes digerere poterit hoc conuenienter
facere cũ duobus digeſtiuis ſequentib⁹. ¶ Quoꝝ primum
eſt hoc. ℞. ſyrupi de berberis de ribes de fumoterre. añ.ʒ.ſ.
aque lupullorum ⁊ fumiterre.añ.ʒ.j.miſce. ¶ 2ᵐ vo eſt hoc.
℞.ſyrupi intubini ſyrupi de ſucco lymonũ.añ.ʒ.j.aque bu-
gloſſe uel boraginis.ʒ.ij.aque fumiterre.ʒ.j.miſce. Et hec quĩ
dem digeſtiua omnia exhiberi debẽt in aurora cũ iam conce
perit medicus cibũ pꝛime digõne fuiſſe in ſtõcho trãſmutatũ
quo ẽt tpe chilus ⁊ pꝛime digõnis ſupfluitas a ſtõcho ad in-
teſtina propulſa fuerit ⁊ eſt hora ab artifice rõnali coiter aſſi-
gnata ab aſſumptiõe cibi per nouem horas diſtãs in maiori
gendum coitate. ¶ Si go cogeret digerere mãs iã predictas
cũ digeſtiuo alterius ſpẽi.eo qꝛ eger nõ uellet potiões aſſume
re pp laſciuiam aut inſuetudinẽ.tũc poſſet digerere mãs cuz
infraſcriptis. ¶ Quoꝝ pᵐ eẽt. ℞.trociſcoꝝ de ſpodio. troci
ſcoꝝ de violis.añ.ʒ.ij.aque emulſionis uel decoctionis ſeiñz.
ʒ.iij.miſce. ¶ 2ᵐ vo eẽt hoc. ℞. trociſcorum de berberis.ʒ.ſ.
aque decoctionis cuſcute.ʒ.iij.miſce ⁊ reſpiceret hec mãs aliq̃
liter aduſtas. ¶ 3ᵐ vo digerẽs poſſet eſſe mixtio talis. ℞.con
ſerue violarum ⁊ floꝝ nenufaris.añ.ʒ.ij.trociſcoꝝ de violis ⁊
de roſis.añ.ʒ.j.vini granatoꝝ muçorũ. ʒ.j.ſ. fiat clarium de
quo in aurora exhibeat.ʒ.j.quem deglutiat patiẽs. Et de eo
iterũ ante cenam exhibeat tantũdem per horã cum dimidia.
¶ 4ᵐ vo digeſtiuuz ad mãs aduſtas ⁊ cõmixtas appropꝛia-
tum eſſet hoc. ℞. ſyrupi de berberis uel de ribes ſyrupi ace-
toſitatis citri de lymonibus.añ.ʒ.j.ſpẽꝝ triaſandalorũ com-
pletarum.ʒ.ij.ɔſerue roſaꝝ nenufaris ⁊ bugloſſe.añ.ʒ.j.miſce
⁊ detur in potu ut iã pꝛedictũ eſt de precedenti. uel deglutiat
cũ cocleari.hec quidem parũper efficere videntur pro inten-
tione quarta complenda. ¶ Quinta intentio.

Cum aũt intendit exeq̃ intẽtionẽ qntã per
quã mãe eradicãde ſunt. iã qdez
ſatis facilr hoc fieri poſſet per minoratiuas me-
dicinas huic uel illi appꝛopꝛiatas. de qb⁹ nõbilis
q̃titas ſupra ɔſcripta eſt. ¶ Memorando tñ ꝙ
nulla taliũ medicinaꝝ vnq̃ exhiberi debet niſi poſtq̃ appue
rit digõnis imꝑfectio manifeſte.que cognoſcat pmo qꝛ morbus
⁊ accĩtia ei⁹ aliq̃lr remiſſa ſunt. ¶ 2° p eq̃tionẽ urine in colo-
re ei⁹ ⁊ ſubſtãtia que debẽt eẽ ad mediũ deducta uel ſibi ꝓpin
q̃. ¶ Et 3° p appariti̇onẽ ſedimis in urina ſubſidẽtis. qđ de
bet eẽ albũ eq̃le ɔiunctuz figure piramidalis ⁊ ſubſtãtie dya-
phanũ. ¶ Iſtis eni apparẽtib⁹ iã nõ remanebit dubitatio qn
mã ɔuenienter ſit digeſta:qm̃ digeſta ente mã neceo remittit
morbus q dependet ab ea. qm̃ digõ eſt faciens ceſſare putredi
nẽ ⁊ ẽt remitti exceſſum q̃litatũ tam pꝛimaꝝ q̃ ſcdaꝝ p quez
mãe a medio recedebãt.pp qđ opꝫ ꝙ urine ſubſtantia eq̃ta ſit
cũ ſuo colore etiã. ¶ Cũ ergo talia appuerint medicine pme
exhiberi debent.ita tamen ꝙ earum doſis ſic parum pauge-
tur.niſi appereret ꝙ vtus iã incepiſſet mãꝝ edonẽ facere: tunc
eni ɔueniẽnus eẽt nullaꝫ medicinã ſolutiuã exhibere aut ſal-
tẽ in gradu ſue opationis remiſſaꝫ ne opus artificio coicidẽs
cũ ope nãe eẽnt cã effrenitãtis fluxus. ¶ Et adhuc iterũ ſi nõ
incepiſſet facere eũonem quã ꝓpter aliquod accidens facere
non potuiſſet: quoniã ſi materia mouet non complete moue
tur hora motus illius. ¶ Et adhuc ſi nã nõ mouet materiaꝫ
hora motus eius que eſt poſt mãꝝ digõnẽ.tunc moueat ho
ra motus illius.ſ.quem nã facit incõplete ſm expoſitionem
pꝛimam. Aut moueat hora motus eius.ſ. expectãdo ad quẽ
nã facere deberet. ſi pigritando nã non faciat illũ motum ut
ſepe contingit. ¶ Ex quo apparet ꝙ dũ medicus eũare vult
mãm eradicatiue cũ vna medicina eadẽ ſpẽ per quam eũaue-
rat minoratiue.melius eſt ꝙ in addũcẽ gradus uel doſis pa
ruꝫ ⁊ leuiter excedat ⁊ parcus exiſtat q̃ in doſi ⁊ in gradu ſit
multũ audax ne ꝓpter audaciam ſuam contingat exceſſus in
euacuando.qm̃ melius eſt mãm iterato euacuare q̃ ipſaꝫ ex
quiſitiſſime educere.4° pꝛimi.3° capitulo colligẽdũ. ¶ Eũat
aũt mãs calas eradicando a remotis ptibus clarium ſucci ro
ſarũ.cuius exhibeantur.ʒ.iij.cũ aqua lupullorũ ⁊ violarum
iuxta illud metricũ. Artetica cholerãꝫ purgat ſuccus ſpẽ roſa-
rũ. ¶ Mãꝫ vo cholicã ⁊ aduſtã eũare potes dãdo in potu ut
ṗdictũ eſt clarij hamech deſcriptione maiori.ʒ.iij. clarij ſucci
roſaꝝ.ʒ.ij.uel.ʒ.ſ.cum decoctione cyathi vnius folliculi ſene.
¶ Et ſi mãꝫ cholere cõmixtã eũare uelis. ℞.clarij ſucci roſ.
ʒ.j.ſ.clarij idi.ʒ.ij.miſce ⁊ da in potu ut ṗus. ¶ Et de dome
ſticis medicinis ⁊ securis eſt clariũ de dactylis qđ a ſapiẽtib⁹
noiat dyaſinicõ de quo exhibeat.ʒ.iij.uel.iij.ſ.cum aqua fe
niculi apij uel petroſelini.hec de eũantibus eradicatiue expꝛe
riter poſita. Memora tñ ꝙ nullũ hoꝝ eũantiũ debet exhiberi
niſi ſm cõditiones ſupra tactas hore.ſ.electe ⁊ ſm apparitio-
nem digeſtionis. ¶ Sexta intentio.

Poſt ṗdicta volẽ tpẽ idoneum eẽ vi ut
ſenſationeꝫ pꝛiculꝫ patiẽtis
vigorem⁹ cũ his que opportune adminiſtrari de
beãt:p que hẽbit cõplemẽtũ intentionis curatiue
¶ Et p qdẽ p ſubtractionẽ cãꝝ faciẽtiũ nocumẽ-
ta:ut ipẽrũ male cõponis mẽbis ⁊ male cõpõnalis ⁊ ſolonis
ɔtinuitatis ⁊ alioꝝ quoꝝ in ſupioꝛib⁹ latis ɔueniẽter dogma
aſſignatũ eſt. ¶ 2° vo pꝛincipalr vigorent mẽbꝛoꝝ potẽtie per
reſtaurationẽ inſtroꝝ.ex qbus in hũano corpe ɔſiſtit vigor ⁊
ſunt ſpũs vitales aiales ⁊ nãles qui ſunt inſtrã vtutũ: quorũ
qũtitas debet eſſe cõueniens ⁊ melior eſt ipoꝝ qñtitas au-
cta q̃ diminuta. Et debet etiã eoꝝ ſpirituũ ſubſtãtia ſubtilis
eẽ ut facile ⁊ in breuiſſimo tpe moueri poſſint ad oẽm d'ſiatã
poſitiõis. Et iteꝝ debent eẽ in ſubſtãtia clari dyaphani ab ei

uapore τ ſupfluitate ſupflua expurgari. Talr eni ſuo pncipio
atteſtanſ magis ꝙ eſt uapor ſanguis tēperat°. 9° de innamētis
membrorum. Et qꝛ ēt talr limitati ſpūs ſue eſſentie atteſtan
tur magis. propterea quia ſpiritus eſt ſubſtātia ignea τ aerea
in uāz celeſtiū corpoꝝ ūgēs τ ſubtiliori τ laudabiliori humo.
rū pte gñata ꝑ de viribus cordis. 2° caꝑ. ℂ Adhuc ēt τ 3° re-
ſtaurant mēbroꝝ potētie per nutrimētū quātitatiue τ in q̄lita
tib⁹ ſuis bñ limitatū ut ſit aptū ꝯuenientius trāſmutari in cor
pis pticulas ex quo trāſmutatōe vigoroſe reddunt. qm̄ ūtus
nō ꝯſiſtit niſi nutrimento. 4° pmi. caꝑ 25°. ſ. de medicatiōib⁹
ꝯpatū. Et iſtis trib⁹ ingenijs ſubueniēdi ūtuti uel potētie patiē
ti pticule huius viri uolo eē ſatiſfactū. ℂ Et pmo qdē ad pri
mū per acqſitionē eius qd nūc tactū eſt in qnque intētionib⁹
imediate p̄cedētibus per quas conuenienter adminiſtratas
abſcindi pōt ois cauſa nocēs τ egrotare faciens. ℂ Scdē vo
cāe principalis qua debilitatur ois mēbroꝝ potentia iterū
vī ſatis mihi cōuenienter eē puſuz per ea que ſupra dicta ſūt
de cōuenienti adminiſtratiōe ſex rerū nō nālū ut ſupra lege-
re potes ſi placet. pp qd nō vī mihi aliqd eē hic ſupaddendū
niſi ꝙ deſcribā medicinas quaſdā tam ſimplices ꝙ compoſi
tas: per quas potentia ſenſitiua mēbroꝝ vigoretur.

Cum igit virtus ois pticule patientis ſenſuz tactus
ꝯuenientē hēat per ꝯtinuā irradiatiōem a
nucha uel a neruis eius imediate pgredictez τ a cerebro me
diate. ℂ Idcirco deſcribā medicamina quedā primo appro
bata ad ꝯfortandū cerebrū τ ſpūs eius ſuſtentandū. ℂ 2° vo
nōnulla tāgā que magis neruis tot⁹ corpis τ nuche appro-
priari pñt. Et ordine 3° aliqd tangaz de his que determinate
particule ſenſum tactus vigorare pñt τ motū eius. ℂ Et per
hec quidē ſatis facile poterit ſatiſfieri ad tertiū. ſ. ad reſtaurā
dū ſpūs aiales qui ſunt ſenſuū τ motuū oium inſtrā ad ꝯſer
uandum eos: τ tuendum ab eis que tā intrinſecus ꝙ extrin
ſecus occurrentia pñt reddere ſpūs conueniētes ad operatio
nes τ eos ꝯſumere ut nūc legere potes in ſequentib⁹. ℂ Pri
us tñ premittenda ſunt quedā que vident nocumētū efficere
cerebro τ neruis. Cerebro quidē nocumētū efficit cuiuſcūqꝫ
rei nō nālis fortis τ ſubita applicatio cuz potētia ſue medio-
critatis actiuitatē excedēte: ſicut aeris in aliq qualitate tā pma
ꝙ ſcda occurſus ad caput ut dictū eſt. Et ita in ſūma de cuiuſ
cūqꝫ rei nō nālis exceſſu dicendū. Nocumētū eni ab aliquo
agente in mēbro qd eſt pncipiuz virtutis operationis uel de-
legatiōis inſtrā eſt potētiſſima cā ut nocumētuz appeat in mē
bro qd hēt depēdētiaz ab alio. Cum ergo nerui depēdentiaz
hēant a cerebro in hoc ꝙ ſpūs aialis τ virtus mot⁹ τ ſenſus
effunditur a cerebro ad ipſos: neceſſe eſt ut quātum exiſtit no
cumētū in cerebro ipſo tātū: imo maius manifeſtet in neruis
cum eorum cōplexio virtus τ operatio proueniāt ab eis tan
ꝙ a debilioribus ꝙ ſit cerebrum. ℂ Itaqꝫ de numero eorū
que nocent neruis aliqua ſunt uelut de rebus non naturali-
bus in uētis ut aer excellentis humiditatis τ remollitiōis cu-
ris eſt ſubſtantia neruoꝝ nimis mollē τ fluxibilem reddere ſi
cut ēt eſt adminiſtratio ciboꝝ multe remollitiōis in frigidatio
nis τ humectationis. ℂ Silr ēt τ de potibus eſt cōtinuatio
aque frigide. ppterea qꝛ debilitat digeſtiuā virtutē neruoruz
τ pptie cum fuerit aq̄ pus ꝯgelata. vñ 3° tertij. caplo pmo in
fine. Scias ꝙ aq̄ frigida nocet neruis. propterea qꝛ facit eos
deficere a digōne humiditatū que ſunt in eis. q̄re in humorē
indigeſtum permutaſ. Et idē ſuperius dixerat. τ potus aque
fride ꝯgelate ēt nocet neruis. ℂ Silr ēt nocet neruis multitu
do potus vini τ ebrietas. aut qꝛ pmouēt multoꝝ uapoꝝ ele-
uationē ad caput. aut qꝛ vini multitudo τ ebrietas ſunt cā de
bilitandi digeſtiuā virtutē adeo ut vinū non bñ pmuteſ. Uñ
debilitate caloris agentis in ipm ꝯuertiſ in chiluz uel in ſan
guinē acetoſum qui eſt cā nocumēti in neruis pp acetoſitatē
mordicationē τ punctionem que ſequiſ ab illo. 3° tertij. ut ſu-
pra. Et nocet neruis multa ebrietas. τ vinū plurimum ppter
uehementiā mordicatiōis vini τ pp reſolutionē id eſt permu-
tationem τ infrigidationem cum hoc id eſt humor ille qui no-
cet neruis pungēdo eos. τ ideo cibaria ois acribus pōticis et
acetoſis ſaporibus ꝯdita nocēt neruis τ pptie in frequēti uſu.
ℂ Adhuc itērū de 3° re non nāli. ſ. motu appet ſupfluū exerci
tiū τ motus ois tā diſtractiuus ꝙ extēſiuus τ attractiu⁹ no-
cet ei pp nimiā neruoꝝ diſtenſionē a re violēte ipſos extēden
te elōgaſ. τ forte ſm latitudinez eoꝝ diminuunt. ppterea qꝛ
nō recipiūt debitā quātitatē ſpirituū per quos fiant motuuz
iſtrā ꝯuenientia. Et ſilr de diſtractiōe horū dicēdū eſt per quā
intelligiſ ptiū eius de cētro ad circūferentiaz elongatio. Silr
ēt res nimiū attrahētes ſunt cā nocumēti neruoꝝ: aut qꝛ mo
uēt eos motu incōuenientē ad aliquā diſiam poſitiōis forti⁹ ꝙ
opꝫ. aut qꝛ pp attractionē fortē mouenſ ad eos māe ſua mul-
titudine uel quantitate ledētes eos. q̄re 2° pmi. ubi ſupra ppe
pncipiuz capli. Motus vo laborioſi in faciendo egritudines
neruoꝝ introitū hñt magnū ſupra illud qd in alijs eſt. ſ. mem
bris. Ipſa nāqꝫ ſūt inſtrā motus. laborioſi vo mot⁹ ſunt ſicut
extēſio cū fune: τ aggrauatio rei grauis: τ oē in quo eſt extēſio
expſſio τ ꝯtio. ℂ Amplius imoderata ois potuū τ ciboꝝ re
pletio nō ſolū cerebro: ſed neruis nocet. Aut qꝛ inatū ipſoꝝ ca
lorē ſuffocando extinguit. aut qꝛ replētes māe phibēt ſpūum
τ nutrimēti cōuenientē trāſitū ad neruos. Aut qꝛ pp multitu-
dinem ſupfluitatū ꝯtingit in neruis māas ibidē ſtātes apoſte-
mate oppilare. Aut in eis ſolōnē cōtinuitatis efficere ſꝫ ſpēs
māerū que uariaſ in q̄titatibus τ q̄litatibus earum. ℂ Et ſi
cut imoderata repletiōe per cibos τ potus dictum eſt. Nō mi
nus ēt cōcedendū imoderatā repletionē eidē eē nociuā. ppte
rea qꝛ ſupfluitas τ defectus ad eaſdē ducunt cās. ℂ Silr ēt
de quinta re non nāli idē debet eē iudiciū. ſ. ſomno τ vigilia.
Plurim⁹ eni ſomnus remolliendo pp augmētū humidita-
tis nocet neruis. τ pptie ſup repletionē τ capiti ēt non minus
eff. cit nocumentuz. q̄re 2° pmi. doctrina 2°. 13° caplo Sōnus
multus virtutum aialium obtuſionē opaſ τ capitis grauedi
nē τ egritudines frigidas. τ hoc pp illud qd ipſe ex reſolutio
ne phibet. Sed per rōnē aduerſam facile deduci pōt. ꝙ vigi-
lie imoderate nō minus reſoluendo τ exiccando capiti τ ner
uis nocere pñt ꝙ ſomnus humectādo. ℂ Qd vo ſexte rei nō
nālis incōueniēs applicatio ēt cerebrum τ neruos debilitare
poſſit pꝫ intelligenti ueloce forte τ frequentem in ſpiritibus τ
humoribus qui neceſſarius eſt in ira furore aī. τ ſic de alijs ſi
cut ēt uehemens τ longa acceubatio ſpūum τ humorum in p
fundo cerebri cum ſepelitur τ coartatur a multitudine māe-
rum eſt cauſa nocumenti cerebri τ neruorum per viam ex-
tinctionis innati caloris in eiſdē. q̄re 2° primi. doctrina 2°. ca-
plo 14°. ubi ſmo eſt de impſſionib⁹ paſſionum aialium. Mo
tus vo ad interiora aut eſt ſubito ſicut cum timor adeſt. aut
eſt paulatim τ leuiter ſicut cum adeſt triſtitia. τ ſuffocatio que
dam τ reſolutiones pdicte nō ſequunt niſi illud quod ſubi-
to euenit. diminutio vo τ paſſis uere nunꝙ ſequunſ niſi qd
leuiter τ paulatim euenit. Cuz dico diminutionem intelligo
ſuffocationem que ordinatim τ paulatim accidit τ nō ſubito.
Et cum dico paſſim non intelligo reſolutionem que fit leuiter
τ paulatim non ſubito.

De rebus aūt alijs pter nō nāles dictas que capiti τ
neruis nocumentum efficiunt: quedam
ſunt uelut cibi. nonnulla vo medicine cibales. altera vo cibi
medicinales. ℂ Et nullus quidē cib⁹ abſolute eidem nocet
niſi per accis ex parte quantitatis aucte τ diminute. Nullus
enim talis in humano corpore operationem efficit a qualita
te: ſed a mā precise reponēdo partes corporis ſubſtātiales abſ
qꝫ receſſu caliditatis alicui⁹ de primis uel de ſecūdis. ℂ De
numero medicinarum cibalium ꝙ plurime pdicte nocēt. et
in ſūma oēs ille que nimiū calefaciēdo τ infridādo humectā
do uel exiccādo opanſ in eis. τ pptie qñ alterum hoꝝ uel oē ta
le fuerit uehemēter τ ſubito applicatū τ multo uſu. Neqꝫ eni
nō patiſ repentinas mutationes neqꝫ alterationes ſm receſ
ſum qualitatū. τ clauditſ in ſnia ueteris τ Cōmētatoris in ſer
mone. Scd'ū multum τ repente calefacere infrigidare τc.
ℂ De rebus aūt que ſunt cibi medicinales idē eſt aſſerendus

iudiciū inq̄tū opant̄ a q̄litatibus per q̄s eēntialr nocēt ultra nocumētū accitale qḋ īducūt rōne ſupanteī repletōis ut iā dictū eſt. ¶ Et ponere qdē olum boꝝ exēpla difficillimū eēt. uerū q̄ particulare boꝝ exēplar poſitū fuit in ſermone de rebus non naturalibus exēplariter loquendo quedā tangēda ſunt ſm q̄ iam apparet in ſequentibus. ¶ Igitur capiti neruis ⁊ iuncturis nocet comeſtio taſee idest ferculi facti ex pane cum brodio pingui. Cū enim ſua repletione euaporatione ⁊ viſcoſitate ad quā ſequit̄ oppilo oppilationē facit in nucha ⁊ neruis. Et idem erit iudicium de pane cum pinguedine in ſartagine preparato uel alio frixiōis modo. ¶ Carnes vō neruis nocentes ſunt ſicut oēs habentes pinguedinē cōmixtā aquoſitati ⁊ viſcoſitatibus multis: uelut ſūt carnes fere oēs ſue natiuitati propinque: ⁊ caro cuniculi ⁊ caro anatis domeſtice ⁊ iuuencule ⁊ caro recentis porci ⁊ proprie in domibus nutriti. Caro agni ſue natiuitati propinqui. ¶ Silr etiā de piſcibus idem dicendum eſt. Omnes enim piſces recentes mollificāt ſilr ⁊ oēs qui ſunt in aquis lacunalibus ⁊ in omnib⁹ ſtagnis uel paludibus inuēti in quibus ſunt herbe paluſtres fetētes ⁊ corrupte ⁊ multitudo ranaꝝ ⁊ aialiū alioꝝ que generantur ⁊ viuunt ex putredine euitādi ſunt. ſicut ēt cācri in eiſdē aqs inuēti nimia ſua humiditate remolliūt ⁊ relaxāt neruos ⁊ iūcturas: ⁊ caput implent ſicut ad experientiā poſt comeſtionē cācroꝝ pcipimus. ¶ De plātis vō ⁊ uegetabilib⁹ multe ſūt capiti nociue: uelut caules qui multa ſua euaporatiōe capiti nocēt ⁊ viſum obtenebrāt, ⁊ bleta ēt ſua humiditate ſupflua remolliēdo. aut uētoſitates multas in capite ⁊ neruis multiplicando nocet eiſdē. ¶ Portulaca ēt ſua nimia humiditate ⁊ nutrimēti paucitate ⁊ paruitate nocet iuncturis oībus ⁊ capiti: ſaltē in frequēti uſu: lʒ aduerſet̄ cholere potenter. ¶ Eandē ſniam concedere debemus de uegetabilib⁹ ⁊ plantis que nocēt neruis capiti nuche ⁊ mēbris oibus que ſunt iſtrā ſenſus ⁊ motus que nocere pñt. aut rōne q̄litatū pmaꝝ ⁊ ſecundaꝝ. uelut nimiū ingroſſando oppilādo indurādo ſtipticando ⁊ ſic de alijs. ¶ Aut q̄ hoc faciūt pence q̄litates primas ⁊ ſcōas cū iuuamēto opationis pueniētis a virtute tertia que eſt proprietas qua aliq̄ reſpiciūt cerebrū nucham ⁊ neruos ⁊ nocēt eis ⁊ ſenſibus interioribus. quorū predicta ſunt inſtrā ⁊ pʒ q̄ hec oia nō nocēt niſi per occultā q̄litatē cū his uel illis qualitatibus primis uel ſecundis nociuam.

De numero

ergo talū aliqua inueniunt̄ totiens poricerebro ⁊ neruis ⁊ lacertis nociua uelut hec que hic tāgent̄. ¶ Quoꝝ pmū eſt lēo que mala eſt neruis lʒ ſit a plurib⁹ graduantib⁹ poſita eq̄lis. tamē declinat ad caliditatē ⁊ ſiccitatē. ¶ 2m vō neruis nociuū eſt ciconiū qḋ eſt frigidū in pmo ⁊ ſiccū in pncipio ſecūdi. cuius multitudo comeſtionis generat dolorē in neruis. quare in caſu hui⁹ viri euitādū eſt ne triſtē ſenſationē triſti ſenſationi adiungat. ¶ 3m vō eſt lac qḋ ſua ſtipticitate ⁊ humiditate remolliendo multū malū eſt neruis ⁊ egritudinibus eoꝝ ⁊ pprie frigidis. ¶ 4m vō eſt fungus cuius gradus eſt frigiditas in fine tertij ⁊ humiditas in pncipio eiuſdē. ⁊ uſus ei⁹ gñat epilēſiā ⁊ ſtuporē. ¶ 5m eſt enula que lʒ ſit calida ⁊ ſicca in pmo: tñ q̄ ꝯſūmit humiditatē ſupfluā per quā eſt capitis ⁊ neruorum repletiua: ideo facit ſodam idest magnum dolorem capitis. ¶ 6m vō ſimplex eſt calamentū. qḋ lʒ ſit calidū ⁊ ſiccū in tertio. ſua tñ uehementi uaporatione ⁊ diſſolutione quam facit in humoribus virtutem habet faciendi ſodam. ¶ 7m vō ſimplex eſt nux cupreſſi que lʒ calida ſit in primo ſicca in 2o: ⁊ confortet neruos rōne ſtipticitatis eius. tñ q̄ ppietatem habet adurendi ſanguinem timetur augmentum corruptionis future fieri ab eadem. ¶ 8m ſimplex eſt lactuca que frigida eſt ⁊ humida in 2o gradu: que lʒ gñet ſanguinem laudabilem: tamen ſtupefaciendo nocēt neruis ⁊ propter lactucā ad nigredinem declinans. ⁊ ſylueſtris etiam cuius virtus aſſimilatur virtuti papaueris nigri quod ſtupefactiuū eſt: ex quo fit opiū. ¶ 9m vō ſimplex predictis nociuum eſt ſeſire ⁊ eſt vitis alba. que lʒ calida ſit ⁊ ſicca in 3o gradu ꝓprietatē tamen hēt faciendi permixtionem in rōne. ¶ 10m vō ſimplex eſt crocus ⁊ eſt calm in 2o ⁊ ſiccum in primo. ⁊ facit ſodam ⁊ nocet capiti ⁊ obtenebrat ſenſus. ¶ 11m ſimplex eſt fenugrecum calidū in fine primi ⁊ ſiccum in eo. ⁊ ſi comēditur gñat̄ ex eo humor malus ⁊ facit ſodam ⁊ proprie cum muri. i. ſalaminis. ¶ 12m eſt coriandrum qḋ eſt frigidum in fine primi ⁊ ſiccū in eo. ⁊ multitudo eius humidi ⁊ ſicci permiſcet ſenſum ⁊ facit ſomnia. ⁊ multitudo ſucci eius uel aque eſt interficiens eū infrigidatiōe. ¶ 13m ſimplex ſunt fabe que in cōplexiōe ſua declinant ad frigiditatem ⁊ ſiccitatem cum humiditate ſuperflua. ⁊ faciunt videre ſomnia mala cum alienatione perturbata. ¶ 14m ſimplex eſt cepe qḋ eſt calidum in tertio cum humiditate ſuperflua: ⁊ facit ſodam ⁊ ſubeth: ⁊ nocet intellectui. ¶ 15m ſimplex eſt amomū quod eſt calidum ⁊ ſiccum in 2o ⁊ grauat caput ⁊ facit ſodam. ⁊ eſt de inebriantibus ⁊ dormire facientibus. ¶ 16m ſimplex eſt ſolatrū frigidum in primo ⁊ ſiccum in 2o. qḋ ſtupefacit ⁊ ſodam facit. ¶ 17m ſimplex eſt acetoſitas citri que frigida eſt ⁊ ſicca in ſecundo gradu: ⁊ nociua neruis. ¶ 18m ſimplex eſt caſtoreū in cuius medio inuenitur gūmoſitas ⁊ neruis eſt mala: ⁊ uehemēter mordicat eos: lʒ calidum ſit in 4o ⁊ ſiccum in ſcōo. ¶ 19m ſimplex eſt alleum qḋ ratione euaporationis ⁊ fumoſitatis multe neruos implet et caput ⁊ facit ſodam: lʒ ſit calidum ⁊ ſiccum in tertio gradu. ¶ 20m ſimplex eſt caro coturnicis ex cuius comeſtiōe timetur ſpaſmus ⁊ thetanus q̄m ſubſtantie earum uel carni eius ineſt hec virtus. ¶ 21m ſimplex eſt caſſus ⁊ eſt ſpecies hedere. que lʒ cal. ſit ⁊ ſic. nocet tñ neruis. ¶ 22m ſimplex ſunt faſeoli. quarum complexio declinat ad caliditatem cum humiditate ſuperflua. lʒ ſubſtantia ſint ſicci. ſ. q̄ cōplo eoꝝ pence paſſiuas qualitates declinat ad ſiccitatem potentialem ⁊ gñat humorem flatuum multe humiditatis: faciunt videre ſomnia mala ⁊ implent caput ⁊ neruos. Hec quidem oia ſimplicia poſita ſunt hic ut in regimine huius viri ⁊ cōſimilium tā per intētiones cibales q̄ medicinales olum horum uitetur uſus: et maxime niſi ꝯfrengantur cum his que cerebro ⁊ capiti neruis ⁊ nuche ⁊ inſtrīs ſenſus ⁊ motus iuuare pñt. de quibus ſtatī aliqua diſcurrentur. Neqʒ etiam mirari debet aliquis q̄ dato q̄ diſpō huius viri ſit nocumētū corruptionis in ſenſu tactus ut ſupra viſum eſt: ⁊ maxime euenieus mēbris ſenſus cruris eius. tñ q̄ difficile eſt imaginari q̄ nocumentū aliqḋ tam in capite q̄ in cerebro uel nucha contingat q̄n ipſm coicetur mēbris hñtibus cū ⁊ dependentiam a cerebro ⁊ a nucha mediantibus ſpiritib⁹ aialibus ⁊ virtute ſenſus ⁊ motus que puenit a cerebro ⁊ a nucha ⁊ mēbris illis. Ideo ſatis facile eſſet ꝯcedere q̄ oē nocumentum notabile cerebro ⁊ nuche contingens etiam neruis ſenſus ⁊ motus in toto exiſtentibus communicari poſſit. Propter hoc tacta ſunt predicta ⁊ non niſi cum difficultate ab auctoribus hincinde collecta.

Ad quorū

pdictoꝝ nocumentū euitandū ſcribunt̄ hic nonnulla que tā merito equalitatis primaꝝ ⁊ ſcōaꝝ q̄ opatiōis puenientis a vtute tertia pñt cerebro toti capiti ſpinali medulle ⁊ neruis eē utilia. ¶ Quorū pm eſt pilo aloes qḋ eſt calm ⁊ ſiccū in 2o ⁊ cōfortat neruos: ut pʒ ex Auicē ſuo capitulo in arcola ꝯfectioneꝝ: ⁊ ꝯfert cerebro ⁊ ꝯfortat ſenſus: ut pʒ ibidē in arcola mēbroꝝ capitis. ¶ 2m vō ſimplex eſt ireos qḋ calidū eſt ⁊ ſiccū in fine tertij. Cuius olei bibitū remouet lapitudinē. ut pʒ ex Aui. in arcola ii cerebꝝ. ⁊ decoctio ei⁹ remouet tremorē ibidē in arcola capitis. ¶ 3m ſimplex eſt. ꝭꝭ. qḋ calidū eſt in fine tertij ⁊ ſiccum in 2o ⁊ cōfert capiti eo q̄ augmentū efficit in ꝯſeruatione. i. in memoratiua potētia. ¶ 4m ſimplex eſt grana pini maioris. qḋ in neruis fere tēperatū exiſtit cū augmēto humiditatis ⁊ cōfert mollificatiōi ⁊ debilitati corporis comeſtū ⁊ excecat humiditatē corruptā. ¶ 5m ſimplex eſt andachocha que eſt cal. ⁊ ſic. in medio ſcōi. ⁊ neruis ꝯfert ipſa ⁊ obiectū eius. ut 2o tertij. primo capitulo colligendum. ¶ 6m ſimplex eſt caro gallinc iuuēcule cuius uſus in intellectum efficit augmentum. ¶ 7m ſimplex eſt caro ericij terreni ⁊ ꝓprie ſalita que ꝯfert ſpa

ſiuo paraliſi egritudinib⁹ neruorū ꝛ elephātie. ¶ 8ᵐ ſimplex eſt cētaurea ꝛ ꝓprie minor que calida eſt ꝛ ſicca in tertio ꝛ cōfert attritioni ꝛ lanieī lacertorū ꝛ dolorib⁹ ꝛ cōtuſionib⁹ neruorū. ¶ 9ᵐ ſimplex eſt condimenti ꝛ eſt carui agreſte calida ꝛ ſicca in tertio. ꝛ cōfert egritudinib⁹ neruorū contuſioni lacertorū ꝛ neruorū. ¶ 10ᵐ ſimplex eſt piretrū qḋ eſt calidū ꝛ ſiccū in tertio. ꝛ ꝓhibet mollificationē ꝛ ſtuporē neruorū ꝛ pleureſ. ¶ 11ᵐ ſimplex eſt ambra que cōfert cerebro ꝛ ſenſib⁹ oībus ꝛ eſt calida ꝛ ſicca in ſecūdo. ¶ 12ᵐ ſimplex eſt roſa que frigida eſt in p̄mo ꝛ ſicca in p̄ncipio ſecūdi. ꝛ in toto eius eſt ꝯfortatiue mēbroꝝ neruoſoꝝ. ¶ 13ᵐ ſimplex eſt aloes qḋ acuit rōnē ꝛ eſt calm̄ in 3° ꝛ ſiccū in ꝓ. ¶ 14ᵐ ſimplex eſt rubea tinctoꝝ que cōfert nocumento in utriſqꝫ laterib⁹ ꝛ in ſenſu ꝛ eſt cal. ꝛ ſic. in 3° gradu. ¶ 15ᵐ ſimplex eſt ſgnātū qḋ eſt cal. ꝛ ſic. in 2° ꝛ remouet laxitudinē. ¶ 16ᵐ ſimplex eſt ſtorax uterqꝫ qḋ eſt cal. in ꝓ ꝛ ſic. in 2°. ꝛ permiſcetur cum medicinis laxatiuis. ¶ 17ᵐ ſimplex eſt ſumach ex cuius decoctione embrocantur nerui contorſionē habentes: lꝫ ſit frigi. in 2° ꝛ ſic. in 3°. ¶ 18ᵐ eſt uſnea qḋ eſt frigidum in primo declinans ad aliquā ſiccitatem ꝛ addit in medicinis laxitudinis. ¶ 19ᵐ ſimplex eſt ſticados qḋ eſt cal. in primo ꝛ ſic. in 2°. de quo dī ꝙ opꝫ ꝙ aſſidue utatur eo hns egritudines neruorū ꝛ proprie frigidas. ¶ 20ᵐ ſimplex eſt uehuē qḋ eſt cal. in 2° ꝛ ſic. in 2°. cuius decoctio ꝯfert ꝯtorſioni: ſimo ꝛ paliti ꝛ aliis calm̄ eſt in medio ꝓmi: ꝛ humidum in fine eius quod bonum eſt neruis calefactiis ꝛ fit ex eo emplm̄ groſſitiei neruorum. ¶ 21ᵐ ſimplex eſt viſcus qui calidus eſt in primo cum humiditate ſuperflua et eſt lenitiu⁹ iuncturarum. ¶ 22ᵐ eſt camomilla que cōfortat membra omnia neruoſa ꝛ cōfert laxitudini pluſꝙ alia. quia caliditas eius eſt ſimilis caliditati animalis: lꝫ ſit cal. ꝛ ſic. in primo ſupple non multum eleuata. ¶ 23ᵐ ſimplex eſt urina cuius. ſ. cōplo uaria aſſignari debet ſm̄ uarietatem cōplonū ꝛ regiminum: in ſūma tamen reſpectu aliarum aquoſitatum cal. eſt ꝛ ſic. ꝛ confert doloribus neruoſis ꝛ ſpaſmo neruorū ꝛ tenſioni eorum. ¶ 24ᵐ ſimplex eſt bitumē iudaicum cal. et ſic. in tertio. ꝛ bene confortat membra. ¶ 25ᵐ ſimplex eſt capparis que cal. eſt ꝛ ſic. in 2°. cuius decoctione uel ſucco cliſtere factum confert paraliſi ſtupori ꝛ attritioni contingenti in capitibus lacertorum ꝛ in medio eorum.

Et diligēter eſt hic attēdēdū ꝙ medicine iſte conferentes neruis ſm̄ plurimum calide cōplonis ſunt ꝛ ſicce. Et ꝙ tum ex parte huius diſpoſitionis que deberet fieri per applicationē frigidorum ꝛ humidoꝝ. eo qꝛ egritudo iſta eſt mala cōplo materialis calida ꝛ ſicca. Uerū medicine iſte cal. ꝛ ſicce neruoſe hic poſite fuerūt pluribus ex cauſis. ¶ Et primo qm̄ cuiuſcunqꝫ mēbri egrotantis curatio fieri oꝫ per medicationē ſumptā a cōplone ꝛ a ſubſtātia particule patiētis. Cū ergo inſtrā ſenſu ꝛ ꝯis in ſua cōplone declinent ad frigiditatē. Jō idicādo a ſubſtantia partis cōueniunt cal. ꝛ ſicce. Cal. qdē non ſimplicia ꝛ potētia ſed bene corrigenda cū medicinis que per tertiam ꝓprietatē cōfortāt neruos ꝛ ſunt frigide ꝛ ſicce aut frigide ꝛ humide: ꝙrū alique ſtatī ꝫ ante poſite fuerūt. ¶ Etiā he medicine neruoſe calide videnſ cōuenire ꝓpter ꝓmptitudinē lapſus neruorū ad frigiditatem magis ꝙ ad caliditatem: ut appꝫ de egritudinibus neruis euenientibus. ꝯueniunt aūt medicine neruoſe ſiccitatē hūtes ēt nō ualde eleuatā ad hoc ut ꝯſeruenſ ſubſtātia neruoꝝ que ſiccitate viget qḋ fit per applicationē ſiccorū. qm̄ cal. ualde. ſ. mēbro cal. ui ualde confert inſtrm̄. ꝛ ſicco ualde ſiccū ualde. tertio tegni colligiſ a Gal. dictū. ꝛ ꝓpriē qꝛ intentio eſt ad ꝯſeruationē ſubſtantie particule patientis uel ſanatiue. ¶ 2° v̄o cā ꝓp quā medicie he cal. ꝛ ſicce poſite fuerūt fuit: qm̄ exiſtimaſ de eis ꝙ magis cōferant per tertiā proprietatē a qua ꝓducitur effectus per q̄litates primas ꝛ ſcdas ꝓprietatē occultā ꝓuenies magis ꝙ ipſe conferant per qualitates p̄mas per quas argumento ſumpto a lapſu in mēbro inuēto cēnt nociue magis tales medicine calide ꝛ ſicce. ¶ Et 4° cā ſuit qꝛ raro inueniuntur medicine neruoſe frigide ꝛ humide ab auctoribus aſſignate niſi pauce de quibus viſū eſt. Et ideo ut talium adinuicem poſſet fieri commixtio ꝛ calidarum ꝛ ſiccarum ad frigidas ꝛ humidas talis fieret ex ꝓte doſis partitio ut refrangerentur inuicem in qualitatib⁹ ſuis ſo refractione faciente dn̄ari in toto cōpoſito frigiditatem et humiditatem. aut frigiditatem ꝛ ſiccitatem ſm̄ deſideriū viri bene exercitati. ꝛ tu conſidera.

Quibus oībus iam ita in ueritate deductis non vī mihi aliqd addēdū eē niſi ꝙ deſiderabam cōpoſita quedā interius adminiſtranda que cerebri epatis ꝛ mēbroꝝ interioꝝ vigoratiua ſunt ut in eis non gn̄etur neqꝫ congregari poſſit mā huius lapſus augmētatiua. ¶ 2° v̄o deſcribenſ localia quedā ꝓhibentia mā̄erū fluētiū receptionem in mēbris que ꝑtibus circūferentialibus ꝑticule patiētis applicāda ſunt. ¶ Et 3° deſcribentur cōpoſita quedā huius triſtis ſenſationis a membro remotiua.

Pro cōplemēto itaqꝫ p̄mi ſermonis de numero iſtarum deſcribantur cōpoſita tria vigorāna ꝛ ꝓhibētia cōgeſtionē mā̄erū catarriꝫantiū in eo. ꝛ ꝓprie ſi cōtingit eas ab ternis vicibus ad inferiora membra deſcēdere ꝛ magis erūt appropriata mā̄ebus mixtiōem hn̄tibus ex cholera ꝛ flegmate propter quam mixtionem redduntur ſalſe. ¶ Primū itaqꝫ cōpoſitum eſt iſtud. ℞. ſeminū colum. ſ. quatuor frigidoꝝ. ʒ. i. ſe. endiuie cuſcute cicoree acetoſe ꝛ ſcariole. aā. ʒ. ij. roſarū ʒ. iij. ſpodij. ʒ. i. ſ. macis. ʒ. v. ꝫuccari al. ʒ. v. mirte citoniorū et ſyrupi de myrto. aā. ʒ. iiij. ſyrupi inuicem cū ꝫuccaro coquantur uſqꝫ ad aliquantam ſpiſſitudinem. demum cū infrigidati fuerint ſuperaddantur ſpēs ſubtiliſſime conterendo in mortario uſqꝫ ad bonam glutinoſitatem ꝛ in fine addantur ligni aloes. ℈. i. ambre electe. ℈. ij. ꝛ fiat clariū. Uide ꝙ tam diligenter ipſm̄ aduerſantur mā̄ebus ꝛ ꝓprie in caliditate dn̄antibus. ¶ 2ᵐ v̄o cōpoſitū paruꝙ per frigidius illo eſt iſtud. ℞. maſticis electe. ʒ. iij. violarū floꝝ nenufa. roſarū. aā. ʒ. j. ſ. ſandalorum alborum. ℈. ij. macis. ʒ. iij. ligni aloes. ℈. ij. florū hypericonis ſticados aceti. ana. ʒ. j. ſ. ſyrupi roſarū. ʒ. iiij. ſyrupi compoſiti acetoſi. ʒ. ij. ꝫuccari al. ʒ. v. fiat electuariū ut prius: in cuius fine ſecum incorporētur muſci. g̃. v. ꝛ hoc quidem magis circa ipſius ꝫ ſitas. Primum v̄o magis reſpicit epar. ex virtute ſimplicium hinc inde legendo colligere potes. ¶ 3ᵐ compoſitū quod quidem mā̄ebus in capite ꝛ in epate ſimul poſitis notabilem hēt aſpectum eſt hoc. ℞. ſpērū clarij de ligno aloes deſcriptione Auic. 5° cañ. ſūma prima ꝑrica illa. Clarium de ligno aloes nr̄m. ʒ. ſ. ſpecierū ꝫ aromatici roſati deſcriptione Gabrielis in antidot⁹ Meſue diſtinctiōe p̄ma. ʒ. v. maſticis cyperi. aā. ʒ. j. macis. ʒ. ij. ligni aloes. ℈. ſ. mirte citoniorum. ſine ſpeciebus lib. ſ. ꝫuccari al. ʒ. iiij. fiat electuariū. ¶ Modus aūt uſus horum eſt talis: qm̄ in ſero per duas horas poſt cibum ex eiſdem accipiat ad ꝙtitatem. ʒ. iij. degluciendo abſqꝫ alio potu. Et ſi potus magna neceſſitas inſtaret bibatur medius cyathus vini. cui⁹ altera medietas ſit aq̄ cū modico ꝫuccari. ¶ Cōpoſita v̄o ab auctorib⁹ ad hāc diſpoſitionē appropꝛiata pauca aut nulla inueniunſ ab eis poſita. ꝓpterea quia hec diſpoſitio ab euētu egritudinū cōſuetarū eſt peregrina multū: ut ſupra viſum eſt. ¶ Adhuc etiā qꝛ egritudines quas reperiri cōtingit nocumētū corruptionis efficiētes in neruis ꝫ ut plurimū ſunt calide dn̄anter. Medicine aūt cerebri ꝫ neruos ꝛ nucha ꝛ ſenſu cōfortātes ut plurimū ēt ſunt calide: ꝙre in iſto caſu nunꝙ ſine nocumēto applicari poſſent. ¶ Sꝫ que vi ab auctorib⁹ poſite ad hoc caplm̄ cōferre ꝑtē cēnt ſicut roſata nouella ꝛ ꝓprie deſcripta a Nicolao in antidotario dādo ipſam cū aqua ordei uel decoctionis maſticis. ¶ 2ᵐ eēt ꝛ fortī⁹ infrigidatiuū cōfectio triū ſandaloꝝ ibidē replete, ꝛ ꝓprie data cū decoctione macis. ¶ 3ᵐ ēt trociſci de roſ. aut trociſ. de ſpodio. aut troci. de berberis ꝛ de ribes cū aliqua ꝓdictarū decoctionū dati hora iam predicta.

Ut aūt ſatiſfiat ſecūdo inſtrumēto iā p̄miſſo deſcribam hic quinque cōpoſitas materias ad quecūqꝫ mēbri fluxus repellere ſufficiētes. Primū itaqꝫ uelut epithima

eſt hoc. ℞.ſucci granatoꝝ ſucci agreſte ſiue tales ſint recētes ſiue tales ſint oēs cōſeruati.omniū añ.ʒ.iij.terre ſigillate.ʒ.j. boli armeni.ʒ.ij.acacie hypoqſtidos.añ.ʒ.iij.farine uolatilis molendini ꝛ proprie que ſit milij.ʒ.iiij.uel.iij.terantur ſimul oīa ultima contritione ꝛ intingatur in eo coxa a genu excluſiue uſqꝫ ꝓpe inguina per tres digitos tranſuerſales excluſiue.℄ 2ᵐ vo compoſitū ad hanc intentionem appropriatū eſt iſtud.℞.ſucci ſolatri ſucci plantaginis ſucci ꝑge paſtoris añ.ʒ.v.ſanguinis draconis ſandarace thuris coloſonie.añ. ʒ.j.terantur ſimul oīa in mortario plumbeo cum ſuo piſtello ꝛ intingatur in eo pannus prius in aceto infuſus ꝛ expreſſus applicetur ut predictū eſt.℄ 3ᵐ compoſitum ꝛ eſt linimētum glutinoſum ꝛ fortius ꝑdictis eſt hoc.℞.glutinis piſciū uel carte diſſoluti cū aceto.ʒ.ij.dibich glādiū ꝛ eſt viſc° quercin°.ʒ.j.ſ.coloſonie.ʒ.ij.maſticis.ʒ.ſ.coralloꝝ ru.oſſiū dactyloꝝ cōbuſtoꝝ.añ.ʒ.j.olei roſ.lib.ſ.cere.ʒ.ij.coquatᷣ cera cū oleo ſufficienti coctione ꝛ incorporentᷣ inuicē cū glutine.ꝛ cū īfrigidari ceperint adiungantᷣ alia ꝛ fiat vnguentū qḋ extēdatᷣ ſup aluta id eſt corio ꝛ ſuperponatᷣ predictis partib°.℄ 4ᵐ compoſitū eſt iterum vnguentum hoc.℞.olei de myrto olei de maſtice ꝛ de roſ.añ.ʒ.j.mumie ematitis ſanguinis draconis acatie corallorum combuſtorū ſpodij.añ.ʒ.iij.cere ꝙtū ſufficit fiat vnguentum molle.demum bulliat cū lib.ſ.ſucci plantaginis uſqꝫ ad ipſius ſucci conſumptionē.℄ Ultimū cerotum ad hanc intentionē eſt cerotū iſtud.℞.reſine electe ʒ.iiij.coriandri preparati cū aceto.ʒ.ij.utriuſqꝫ cōſolide.añ. ʒ.ſ.pulueris fuliginis furni.ʒ.ij.coloſonie.ʒ.iij.olei onfancini lib.ſ.cere.ʒ.iiij.fiat cerotum:demum bulliat in.ʒ.iiij.aceti nigri fortiſſimi uſqꝫ ad ipſi° aceti cōſumptionē.de hoc itaqꝫ ceroto extendatur ſuper corio ꝛ inuoluatur vndiqꝫ crus ſuū in locis iam predictis:ꝛ ſemper ibidem adherēs permaneat Et attende quarto:ꝙ utrunqꝫ quatuor remediorum que poſita ſunt ante ipſum poſſet ēt particule patienti ꝛ proprie cū ſignis maxime caliditatis.ꝛ hoc ēt ultimū ibidē utile eſſet ꝛ proprie quando ab eo excluderetur acetū et tu conſidera.

Iā aūt reſtare vī ut ſcribam compoſita quedam que a patiēte particula dolorem auferre poſſunt. Et ſꝫ nonnulla ad hanc intentionem ſuperius poſita fuerint inſtrumenta in intētione curationis prima ꝛ inſtrumento tertio eiuſdem.tū ꝑter illa deſcribā hic illa q̄nque qb° alīs dolorē oēm:imo ꝙ quicunqꝫ acutiſſimū a pte omni remouere ſoleo. Et hoꝝ q̄nque tria ſunt dolorē ſedātia per viā reſolonis anodinitatis.duo vo ſunt abſcidētia dolorē ex ipſi°.ſ.reſolone ꝛ anodinitate cū aliq̄ ſtupefactione que oīno tū ſecura eſt cū ſit cōuenienter refracta.℄ De tribus aūt illis p°ᵐ eſt hoc. ℞ olei de aneto olei de camomilla.añ.ʒ.j.fecis olei liliorū al.ʒ. ij.pīguedis anatis.ʒ.ij.croci.ʒ.ſ.amili de ordeo.ʒ.x.vitellos oui numero.ij.terantᷣ oīa in mortario lōga ꝛ ſubtili cōtritione ꝛ de hoc medicamine mēbrū īuoluatᷣ cum panno linito hoc medicamine cōuenienter.℄ 2ᵐ ꝑncipale in quo cū reſolutiōe intentio leniēdi ꝛ auferēdi duritiē ꝛ aſperitatē a membro eſt.℞.farine milij farine ſiliginis.añ.ʒ.ij.vitellos oui numero quatuor.croci.ʒ.ij.terantur ſimul in mortario diutiſſime.deinde bulliāt lēto igne in.ʒ.v.lactis uacini uſqꝫ ad cōſūptionē lactis illi°.℄ 3ᵐ cōpoſitū eſt hoc.℞.ſape lib.j.medulle cruriū bouis.ʒ.ij.ſ.ſepi caſtrati iuuenis.ʒ.iij.croci.ʒ.j.ſ. farine amili.ʒ.j.melliloti camomille ſe.aneti.añ.ʒ.j.ſ.floꝝ hypericonis floꝝ bugloſſe.añ.ʒ.ij.terantᷣ oīa diutiſſime in mortario ꝛ cū hoc emplaſtretᷣ loc° bñ calefacto.℄ 4ᵐ cōpoſitū eſt medicamē iſtō.℞.pulueris hypiconis floꝝ violaꝝ citrinarū camomille.añ.ʒ.ij.abſinthij.ʒ.iiij.farie amili.ʒ.ſ.cū de croco.ʒ.j.olei de camomilla ʒ.ij.ſ.cere al.ʒ.vj.reſine pini diſſolute cū modico aceti.ʒ.j.icorpentᷣ oīa ſimul.deīde in fine bulliāt cū.ʒ.iiij.ſape uſqꝫ ad cōſumptionē ſucci ꝛ tūc ſupaddantᷣ eis pulueris corticū mādragore.ʒ.x.de hoc ḡ mēbrū mediocriter calefacto emplaſtretᷣ.℄ Ultimū vo ꝛ forti° illis eſt hoc. ℞.ceroti ſimplicis de mucillaginib°.ʒ.j.ſ.vnguēti dyalthee.ʒ ij.hyſopi hūide.ʒ.ij.olei de ſiſamo:olei amigdalaꝝ dul.ꝛ de camomilla añ.ʒ.j.ſape.ʒ.ij.medulle vituloꝝ.ʒ.ij.ſ.opij.ʒ.j.fiat vnguētū ꝛ admiſtretᷣ mediocriter calidū ſup pte:ꝛ auferet potēter triſtē ſenſationē. Hec ſunt que mihi in ſūma ad hanc triſtē ſenſationē auferēdā viſa fuerūt utiliora. Tu aūt celeberrime doctor hec diminue ꝛ pmutare ipſis ſupadde ſm amplitudinē ſapiētie tue ꝛ ꝓfunditatē acumiſ ꝛ ſcientie tue. Neqꝫ enim hec ſcripſi ut te memorarē ꝛ docerē.ſed ſolū ut a me acciperes quātū mihi ingeniū meū cōdonare potuit:inquantū ego cōſideratione mea a floribus refertiſſimi eugenij ſtudij colligere potui. De qrib° oibus īmortales ago gratias et quī mihi cōdonauit hec ita mediocriter intelligere qui viuit perpetue ꝛ per ſecula bened.trus. Amen.

Conſiliū.261.

De dolore in genu ex vulnere facto cū lācea uel enſe:ꝛ de tumore ꝛ duritie eiuſdē ꝓpter malā cōplexionē humidā accidētalē.℄ Diuiditur conſilium in capitula duo.

℄ De diſpoſitione ipſa ꝛ cauſis eius. Cap.1.

Dolor In genu quo moleſtatᷣ vir cōmēdabilis ꝛc̄.cōtingit in ipſo ꝓp vulnus factū ei ex lācea uel enſe que penetrauerūt ad ꝓfūdū ꝫ oſſiū cōponētiū genu que ſunt duorū focilū tybie ſupiores extremitates ꝛ iferior extremitas oſſis coxe cū ſuo tanꝙ vmbone uel defendiculo in iferiori pte genu poſito qḋ noīatᷣ rotula.℄ Nec mirabile eſt ſi talis dolor accidē poſſit.qm̄ ſolo cōtinuitatis in mēbris ſēſibilib° eſt ſufficiēs ꝛ imediata cā doloris cū mala cōplone nōbilr̄ itēſa.ꝛ ꝓpe calida que iūcta et cōſecuta fuit in genu.maxime ꝓp apa qḋ ibidēꝫ cōſecutū fuit:uel tarditate petitionis auxilij:uel negligētia curationis ſiue ꝓp ſeuitatē vulnerū que cōſequitᷣ ex pte loci. Loca enī patiētia nō raro imo frequētiſſime ſunt cā ſpaſmi ꝛ male terminionis egritudinū in eis ꝛ ꝓpe ſicut loc° iſte in quo cū accidit vuln° magnificatᷣ ei° tumor ꝛ euēt° ſpaſmi:ſicut ēt in loco cubiti.ꝛ ſilr̄ in loco iūcturarū ut pulchre legēdo eſt 4° q̄rti.trac: ꝑ.ꝛ cap 2°.cui° exordiū eſt. Mēbra in qb° cū uenerit vulnus magnificatᷣ ibidē tumor.℄ Uerū cū ꝑncipalis ꝛ p° cā egritudinis genu iſtius viri iā ſit ſecurata:qm̄ vulnus ei° ſanatū eſt ut ſenſus oſtēdit. Opꝫ inueſtigare in viro iſto ꝑ qdē cauſaꝫ doloris qui remāſit in genu ei°. 2° vo q̄re magis remāſit dolor ī pte ꝯ̄ria pti que vulnerata fuit ꝙ in pte vulnerata. Ex quoꝝ fundamento ſpeculāti poterit appere igeniū curationis doloris qui remāſit in genu ſuo.℄ Et ſiqdē grā ꝑmi dicēdum ꝙ dolor qui remāſit in genu ipſius eſt ꝓp debilitatē digeſtiue et vitalis ꝟtutis illius mēbri. Cū enim genu ſit mēbrū vitali ꝟtute ꝛ naturali debile ſatis.eo qꝛ notabiliter elōgatū eſt a corde ꝛ ab epate deſcēdētes eas arterie ꝛ uene exigue ſunt ꝛ tenues.nō eſt mirabile ſi mala cōplexio frigida que fixa remanſit in genu ſuo ſit cauſa gñationis male cōplexiōis fluētis ſubꝫ eo alterātis ꝛ ſint imediata doloris cauſa.neqꝫ enim aliq̄ mala cōplexio fixa aut paulatine alterans eſt imediata cā doloris:ut patet ſecūdo ꝑmi.cap de cauſis vniuſcuiuſqꝫ doloris.℄ Quod vo ꝓp malā cōplonē que eſt cā gñationis ꝛ ꝯgregationis mācrum in mēbris ſenſibilib° genu accidere poſſit dolor in eo ꝓp ſolonē continuitatis manifeſtum eſt. Nā ēe enim tales in ſuis viſis neruoꝝ ſenſibilium qui ramificantur a muſculis focilis coxe implent ꝛ tumefaciūt predictos vilos.vñ in eis efficiūt extēſionē que eſt ſpēs ſolonis continuitatis.quare in genu iſtius viri diu perſeuerauiſſe dolorem demonſtrare ſatis eſt facile cum hic concurrant due doloris cāe.ſ. mala complexio ꝛ ſolutio continuitatis iam declarate.℄ Contra. qꝛ hic nō vī aliq̄ ſpēs male cōplonis aſſignari poſſe.ergo opinio falſa.ꝯ̄ña notiſſima eſt itelligēti.ꝛ añcedens arguitᷣ qꝛ talis mala cōplō aut eſſet calida:aut frigida humida uel ſicca ſimplex uel cōpoſita.Si prima uel altera.ergo tactui perceptibilis ſub ſpē caliditatis friditatis uel humiditatis aut ſiccitatis organo tactus percptaꝫ qḋ repugnat experientie. qꝛ mēbrū iſtud ſenſu tactus nō ꝑcipitᷣ excellenter calidū frigidum

humidū neqꝫ ſiccū. ⁊ ꝓbaꝛ ꝯñtia. q2 nulla regula tactꝰ eſt in iudicando de excellentijs qualitatū ſenſibiliū ꝙ illa que ſumiꝛ ex ſenſu tactus: vt pꝫ 2° cōpl'onū. cap̄ 3°. quare colligendo in genu huius viri nō appet aliq̄ ſpēs male cōpl'onis que poſſit eē doloris in eo cā: vt ſatis pulchre argutum eſt. ¶ Et ꝯ 2m ꝓncipale. ſ. ꝙ in genu iſtiꝰ viri nō ſit aliqua ſolō ꝯtinuitatis arguiꝛ. q2 neqꝫ eſt ibi ſolō ꝯtinuitatis in oſſe neqꝫ in cute neqꝫ in neruo neqꝫ in cartilagibꝰ carne lacerto uel neruis uel uenis uel arterijs: ⁊ ſic ſic de alijs. ergo nulla. oñs negatiuū apparet ad ſenſum. quare ⁊c̄. ¶ Ad hec duo dubia rñdendum eſt. ⁊ ad p̄mū dicēdū ꝙ ibi eſt mala cōpl'o frida ⁊ ſicca poſitiue que ꝓhibet mēbrū a debita ſui nutricatione. vnde ibidem congregantꝛ mãe p viam indigōnis que tumefaciūt mēbrū. vnde genu illud in ſui magnitudine cōparatū ad illud extenſum eſt magis. Quod ibidem ſit ſiccitas poſitiua manifeſte appet ꝓp duritiē que ſenſu tactus reperiꝛ in neruis ⁊ ligamentis illius ptis que eſt cā ꝓhibēs mēbrū a debita extenſione ⁊ flexiōe eiꝰ ⁊ motiōe eiꝰ ad duas poſitionis neccias. ¶ Ex quo fundamēto appet ꝙ ibi aſſignata eſt ſpēs ſolutionis cōtinuitatis que ꝯtractiua dı̄. ſicut eni mēbrū remoueꝛ a debita vnitate eius. ꝓpterea q2 ptes eius diſtrahunꝛ imoderate de centro ad circūferētiā. Jta eē̄ ꝯuerſo mēbrū a ſua debita cōtinuitate remoueretꝛ ꝓp ptes eius imoderate diſtrahi de circūferentia ad cētrū propter qđ ad motiua facta patet reſponſio. ¶ Ad primum enim dı̄ ꝙ ibi eſt ſpēs male cōpl'onis frigide. Et ad ꝓbationē dı̄ ꝙ illa pcipiꝛ ſenſu tactus. lꝫ remiſſe pcipiaꝛ ſic quelibet ſpēs male compl'onis frigide imprimit debilius ꝙ̄ calīe. Jta remiſſius pcipiꝛ a potentia tactiua ꝙ̄ calide: ꝓp qđ regula tactus eſt vera in indicando de excellentijs qualitatum ſenſibilium. lꝫ non qualiter ſemp verificeꝛ de ſenſatione obiecti calefaciendo ⁊ infrigidando percepti. ¶ Et ad 2m principale motiuum apparet ſolutio dicēdo ꝙ in genu huiꝰ viri eſt ſolō continuitatis contractiua tam dicta. ¶ Ad 2m vō ꝓncipale dubium qđ difficilius eſt dicendum dupl'r vt ꝓpoſito princi. Et ꝓ qdem ꝙ qñqꝫ accidit vulnus in aliqua ꝑte notabil'r ſenſibili: in qua tñ poſt cōſolidationem non remaneat dolor: q2 qñ ptes que fuerunt ſepate incidunꝛ ⁊ conſolidanꝛ ſi ſectio in eis facta fuerit totalis poſtꝙ̄ facta eſt cōſolidatio non remanet in neruis via tranſitus ſpūum ſenſibiliū qñ in eis non eſt facta conſolidatio per viam prime intentionis: ſed fuerunt conglutinata p quādā humiditatē que roſbot noiaꝛ que in duritiē ꝯuerſa remanſit nō poroſa. vñ non eſt ibi via trāſitus ſpūs poſtꝙ̄ cicatriſata eſt: ꝓp quā cām ē in cicatrice nō naſciꝛ pilus ꝓp ꝓhibitionē trāſitus mãei que dꝫ eē cā cōtinuere nouationis piloꝝ. Jn ſumma igiꝛ in talibꝰ vulneratis mēbris frequēter nō appet dolor poſt eoꝝ ꝯſolidationē ꝓp priuationē trāſitus ſpūs aialis qui eſt inſtrm ſenſus. ¶ 2° vō ꝓncipal'r hec dubitatio ſolui pt: q2 qñ mēbra aliqua vulnerata ⁊ ꝯſolidata fuerūt vel ꝓp āpa uel ꝓp violētiā opōnis medicinarū exiccātiū frequēter remanent indurata ⁊ contracta vel in ſpaſmato eē ita ꝙ non ſunt mēbra ſufficiētia ad exeundum in ſenſationem ꝓp ſpaſmū q remāſit in eis ps vō ꝯria in q̄ nō remāſit durities: neqꝫ ſpaſmꝰ pata eſt ſentire impſſionē obiecti triſtiter ipſūmētis ſiue ſit mala cōpl'o ſiue ſolō ꝯtinuitatis. Unde ex his appet ſolō ad 3m dubiū.

Ex quibus oibus ꝯſideratis apparet ꝙ diſpō genu huiꝰ cōmēdabilis viri eſt mala cōpl'o humida accitalis illius. ¶ Apparet 2° ꝙ accitia huius viri diſpōnibꝰ ꝓncipal'r ſunt tria. Primū eſt durities in ꝓdicto mēbro. 2m eſt timor in eodē. 3m eſt dolor in pte ꝯria ꝑti vulnerate. vñ appet ꝙ opꝫ ſollicitum eē viꝝ iſtū in curatione ſue diſpōnis ne continue augmētata duritie tranſeat ad ꝯtemia ⁊ eſt ꝓhibitio ꝓgreſſiui motus. cuiꝰ curā ponemꝰ vt nūc ſeqꝛ

¶ De cura tā p res nō nāles ꝙ̄ p medicinalia. Cap. II.

Egat itaqꝫ vir iſte regimine ex pte ciboꝝ ⁊ potuum calefactiuo ⁊ humectatiuo gñatiuo ſanguis pinguis ⁊ diſſolutiui ⁊ apertiui. ¶ Et caueat oē genus ciboꝝ que frigida ſūt ⁊ ſicca viſcoſitate ⁊ groſſicie ⁊ duritie abundantia. vnde ꝯuenit ei panis recens multi fermenti ordeo ſpelta ⁊ ſiligine ꝓuatus nec antiquus durus ⁊ torrefactus. ¶ Et comedat carnes volatiliū ⁊ peditātiū aialiū iuuenes ⁊ bene pingues elixas uel aſſatas ⁊ caueat a rebus exiccatiuis ⁊ ꝓpe ſalſis. ¶ Et de ferculis vtaꝛ bleta ſpinachia feniculo petroſ. dauco criſolocāna cucurbita portulaca ⁊ ꝯſilibꝰ. Et de granis ꝯueniūt cicera ru. ⁊ al. cū brodijs pinguibꝰ. Et ciberia ē lacticinia ⁊ ꝓpie cum lacte cocto cōdita ⁊ butyrū ⁊ coloſtra recocta ſunt eidem utilia. ¶ Et pinguedines velut porci iuuenis anatis galline ⁊ ꝯſiliū ſunt ei utiles. ¶ Et amigdale ficus vue ⁊ paſſule ⁊ fructus oēs dulcedine participantes multa eidē bñ ꝯueniūt ¶ Et vinū coctum ⁊ ſuccus ḡnatoꝝ dul. ⁊ zuccarum ⁊ mel: ⁊ ꝯſilia oia ſunt eidē iuuatiua. ¶ Et vinū eidem cōueniens dꝫ eē album ſubtile ſapore dul. nullo mō ponticū bruſcū uel acerbū. Et ſi tale nāliter hēri pōt melius erit. Si adt fuerit potens cōmiſceaꝛ cū aq̄ fontali uel fluuiali clara ⁊ approbata. ¶ Et ſi hyemali tpe: ut a ꝓncipio nouēbris p totū menſem februarij cū vino ſuo cōmiſceret aquā mellis bñ dulcem eēt ſibi conueniens auxilium propter apertionem ⁊ mundificationem neruorum que exiſtunt in eo. Et hec de regimine cōuenienti cibi ⁊ potus dicta ſufficiant.

Pro regimine vō medicinali quatuordecꝫ videnꝛ mihi oppoꝛtuna fore remedia. ¶ Quorū p̄m eſt hoc. ℞. pillularū fetidarū: pillularū de hermodactylis. añ. ʒ. ſ. formenꝛ pille. vij. cū electuario roſ. ⁊ accipianꝛ a decima die mēſis vſqꝫ ad. 25um. eiꝰ de mane in aurora: ⁊ tardeꝛ cibꝰ poſt aſſumptionē earū ſex horis nō dormiēdo poſt eas imediate niſi per horā vnā ⁊ accipiēdo añ prādiū per horā mediā cyathū vnū aque cocte cū zuccaro cale. ¶ Sequēti vō die imediate accipiat hoc digeſtiuū in eadem hora calidū diebꝰ ſeptē uel octo: ⁊ tardet cibū poſt aſſūptionē eiꝰ per 4or horas. ¶ Nona vō die ſequēti cōpleat purgationē cū iſtis pillulis. ℞. pillularū de ſarcocolla. ℈. ij. pillaꝝ fetidarū. ℈. j. fiāt pille. vij. cū ſucco roſ. poſt ꝙ̄s obſeruet ordinē imediate pſcriptū poſt alias pillulas. Et qñ compleuerit hāc purgationē ſic cōplete ſanatꝰ erit vt ſpero adueniēte vere tunc hēbiꝛ interū. Si aūt nō eēt pfecte ſanatꝰ a dolore: tūc iterū in fine februarij purgeꝛ ⁊ ſcribat mihi modū: ⁊ ego reſcribā ſibi oia neceſſaria per purgationē veris ſicut ſcripta ſunt p purgationē autūni. Digeſtiuū aūt accipiēdū vt ſupius dictū eſt: ſit tale. ℞. mellis roſ. ℥. j. ſyrupi cōpoſiti acetoſi. ℥. ſ. aque irios hypiconis ⁊ acetoſe. añ. ℥. j. miſce. ¶ 2m vō inſtrm ab iſto viro ſciēdū eſt hoc. Accipiaꝛ fruſtū vnū lapidis marchaſite. ⁊ eſt lapis molaris cū quo acuunꝛ gladij rubeus ⁊ granoſus: calefiat ergo fruſtū eius ⁊ ſubſternaꝛ genu ſuo diſtāter ab eo p duos pedes: coopiaꝛ ergo genu ſclauina vna a genu eleuata per pedē. ſup lapide ergo ignito effundaꝛ paulatim ⁊ ſubtiliter vinū albū mōtanū ⁊ dulce vnius anni ⁊ nō vetuſtꝰ vſqꝫ ad ꝙ̄titatē vnius metrete. Cū ergo genu vehemēter ſuffumigatū fuerit ex illo: tūc exiccet ⁊ coopiaꝛ diligēter ſub pannis p horā vnā: tūc ḡ eidē applicetꝛ vt ſeqtur nūc. ¶ 3m itaqꝫ remediū eſt hoc. ℞. medulle cruriū, bouis anꝫ pinguedinis diſſolute ab anguilla dū aſſaꝛ. añ. ℥. ij. croci. ʒ. j. vitellos oui numero. iij. butyri recentis. ℥. j. aniſi. ʒ. ſ. incorpenꝛ oia in mortario lōga cōtritiōe: ⁊ cū hoc linimēto cal'o totū mēbrū diligēter iungaꝛ ⁊ affluēter a medietate coxe vſqꝫ ad medietatem cruris circūquaqꝫ: ⁊ hec ſūt duo inſtrā localia notabiliſſime opōnis. ¶ 4m remediū ꝓncipale eſt hoc. ℞. brionie recentis cocte ⁊ craticulate lib. j. radicū ireos recētiū lib. ſ. farine fabarū. ℥. viij. croci. ʒ. j. vitellos oui nūero. iiij. hyſopi hūide ſecio olei ſiſamini. añ. ℥. ij. coquanꝛ radices in ſapa ⁊ in vino dulci vſqꝫ ad optimā ipſoꝝ teneritatē: deinde ultimate contrita incorpentur cū alijs in mortario ꝯterēdo ſine igne. Cū ergo applicuerit ꝓdictā ſuffumigationē ⁊ iunctionē per dies. xv. tunc per alios. xv. dies applicet ſibi hoc emplm bene calidū ꝫ diligenter circumligetur a medietate coxe uſque ad medietatem cruris: ⁊ ita continuetur ipſum alijs diebus. xv.

¶ 5ᵐ remediū ꝑncipale eſt. ut tpe quo applicat oīa ꝑdicta a medietate coxe ſupiꝰ uſqʒ ad inguia circūligeſ totū corpus cū hoc linimēto. ℞. farine ſiliginis lib. ſ. pulueris gallaꝝ cupreſſi ⁊ gallaꝝ quercus ⁊ pforataꝝ. añ. ℥. ij. hypoquſtidos ſan. dra. terre ſigil. acatie. añ. ℥. ſ. glutis piſciū diſſolutū cū aceto nigro ualde acri. fiat emplm̄ diligenter in mortario conterēdū applicādū ut ſupra. ¶ 6ᵐ remediū ꝑncipale eſt hoc. ℞. aloes ꝑpati. ℥. ſ. pulpe collogn. ℥. j. hermodactyl. bdelij mollis. añ. ʒ. iij. ſſ. ℈. j. agarici. ℈. v. incorpenſ oīa ſil' cū ſucco apij ⁊ fiant pillule de ol. ʒ. vj. de qbꝰ iſte vir tpe applicatiōis ꝑdictoꝝ inſtrorū oī q̄rta uel q̄nta die parū añ cenā accipiat vnā uel duas: ⁊ erūt ei utiliſſime ad attrahendū mās a genu ⁊ a iūcturis alijs ⁊ ad diuertendū mās antea p vias uentris ⁊ urine que mās erūt ꝑpate fluē ad genu ⁊ ad alias iūcturas. ¶ 7ᵐ remediuʒ ꝑncipale eſt hoc. ℞. ſpērū dyatri3 piperēō ſpēꝝ pliriſarcoticō. añ. ʒ. j. ſpērū dyābre. ʒ. j. ſ. çuccari ſcōe coctiōis lib. ſ. aque iris q̄ntū ſufficit. ⁊ coquaſ çuccarū cū aq̄: ⁊ fiat ꝯfectio in rotulis. ʒ. iij. q̄rū vnus oī mane añ prādiū p horā. ſ. comedaſ: ⁊ poſt eā bibaſ cyathꝰ vnus paruus aque cocte cū melle nō multi mellis ⁊ lōge decoctiōis. ¶ 8ᵐ remediū ꝑncipale ⁊ notabiliter ꝯueniēs eſt hoc. ℞. pulueris arthanite hypiconis anda choche pipis al. ⁊ longi. ſticados ⁊ camepitheos. añ. ʒ. ſ. cinamomi ligni. aniſi dul. añ. ℈. j. ſyr. de ſticados. ℥. iiij. pinearum ⁊ fiſticoꝝ. añ. ℥. j. infundanſ medulle in aquā mellis calidā p duos dies nāles: deinde extrahanſ ⁊ permittanſ exiccari: ⁊ tūc ultra cōteranſ ⁊ incorpenſ cum. ℥. iij. çuccari al. ⁊ additis ſpēbꝰ fiat eluariū. de hoc ḡ eluario iſte vir aſſumat oī mane in aurora coclear vnū ⁊ parū añ cenā accipiat de eo q̄nta eſt nux muſ. ⁊ ita tātūdē accipiat qn̄ uadit ad lectū: ⁊ erit efficax auxiliū ad dolorē ⁊ laſſitudinē genu. ¶ 9ᵐ remediū locale eſt hoc. ℞. olei irini olei vulpini. añ. ℥. ij. olei de vitellis ouoꝝ. ℥. j. ſ. piguedis taxi anatis ⁊ urſi. añ. ʒ. x. croci. ℈. iij. fiat vnguētū molle ī mortario: ⁊ poſtq̄ iſte vir medicatꝰ fuerit p duos mēſes. tūc oī mane poſtq̄ ſurrexit a lecto p horam. ſ. ⁊ qn̄ uadit ad iōm diligēter inungaſ totū mēbꝝ a medietate coxe uſqʒ ad medietatē cruris ut dictū eſt: ⁊ inuoluaſ diligēter cū coto bn̄ molli: hoc eni linimētū eſt ualde utilis ad ſedādū dolores ⁊ mollificādū mēbra morꝰ īdurata ⁊ ꝯtra. ⁊ ꝯtinueſ hoc diebꝰ ad minus. xx. ¶ 10ᵐ remediū eſt hoc. ℞. olei de euforbio olī de lateribꝰ. añ. ℥. ſ. olei de vitellis ouoꝝ. ℥. j. ſ. miſce. Et poſtq̄ linimētū imediate ꝑſcriptū applicauerit. p. xx. dies toti mēbro applicet inunctionē iſtā calidā ſuplīgādo mēbro lanā ſuccidā mollē ⁊ bn̄ pectinatā ⁊ ſcartiçatā calidā. ¶ 11ᵐ vō remedium eſt hoc. ℞. empli de mucillagibꝰ ſimplicis adipis caſtrati. añ. ℥. iiij. terbētie. ℥. j. ſ. bdelij mollis oppoponacis. añ. ℥. ſ. piretri. ℥. j. cere. q. ſ. fiāt cerota duo magna toti genu ambiētia circūquaqʒ: ⁊ ſup ipm ⁊ infra ipm p tres digitos ⁊ poſt remediū imediate ſcriptū ponenſ hec cerota ſup genu duobꝰ diebus ⁊ ꝑmuteſ aliud alijs. ij. diebus. Et ita ſucceſſiue ꝓcedaſ p ſpatiū. xx. dieꝝ. ¶ 12ᵐ remediū eſt hoc: qꝛ cū ꝑceperit iſte vir dolores nobilr̄ eē ſedatos ⁊ mollificatos eē neruos ⁊ ligamēta: tūc ad fortificationē ⁊ debitā vnionē ꝑdictoꝝ mēbroꝝ appliceſ hoc remediū ſolidatiuū ⁊ fortificatiuū iūcturarū. ℞. olei oēſancini. ℥. ij. olei de myrto ⁊ de maſtice. añ. ℥. j. ſ. artetice corticū radicis oppoponacis piretri thuris maſtice ſandarace hypoquſtidos. añ. ℥. ij. farine fabaꝝ farine amili. añ. ℥. j. cuʒ. ſ. bulliant farine in rubeo vino antiquo ⁊ potentiuſqʒ ad conuenientem viſcoſitatē: deinde infundanſ in mortario ⁊ incorporenſ cū eo ſpēs ultiate cōterēdo. de hoc ergo linimēto groſſo ſup pāno lini extēſo inuoluaſ diligēter totū mēbrū ꝑdictum ⁊ ligeſ cū coto molli bn̄ ⁊ ꝯueniēter adherente: ⁊ ita ꝓcedatis per ſpatium. xv. dierum. ¶ Penultimū remediū pncipale eſt: ut poſtq̄ hec oīa applicuerit ⁊ altiſſimi miſericordia iā dolores ſedati fuerint: ⁊ membra motus conuenienter flexibilia facta ſunt: tūc p ſpatium vnius ſeptimane abluaſ tota coxa cū aqua decoctionis ſulfuris p hūc modū. ℞. aque putealis ꝑpe groſſe maſtellā vnā ⁊ in ea bulliāt lib. ij. ſulfuris donec medietas aque ꝯſumaſ. cū hac ergo aqua mediocriter calda lauaſ mēbrū diſero p horaʒ añ cenā ⁊ ligeſ cum ſtupa mediocriter calda: ⁊ fiat hoc diebus ad minus octo ut ſupra. ¶ Ultimū vō remediū lauatiuū his doloribꝰ ⁊ aptū ſibi diuertere mās ad hec mēbra fluētis eſt ut hic vir tētet ꝓuocare ſibi emorroides ⁊ apire eas ſepe fricādo fiteri cū pāno biſſello aſpo: aut cū folijs fici: aut 3° cum folijs ꝯſolide ma. aut 4° cū felle tauri diu ꝯfricando eas. Et p hec talia medicinalia remedia genu ſuū ſiue totum corpus efficietur incolume: qḋ ſibi miſericorditer condonet altiſſimus qui ſanat ⁊ perficit oīa ad perpetuas eius laudes.

De paſſionibus totius que nō ſunt febres cōſilia ſequuntur.

Conſilium. 262. De mala complexione calda ⁊ ſicca totius.

Iam lōgis fere tpibꝰ virū cōplonis adeo intenſiue calide ſm cor epar renes ⁊ oīa mēbra corpis mihi occurriſſe nō recolo q̄nte caliditatis eſt vir dei ſeruꝰ dñs Uictus de ordine ſancti Georgij de Aliga qḋ facile ex colore totiꝰ corpis extenuatiōe hītudis ſiti ualida amaritudie oris pulſus ⁊ anhelitus magnitudie uelocitate ⁊ frequētia declarari pōt ⁊ ſiſibus. Cui ⁊ ſi alias regimē ꝑſeruatiuū oretenꝰ ⁊ diffuſe ſatis ſcriptura ordinauerim: tria tñ mihi nūc occurrūt ſūmope ab ipſo in hoc toto uere ⁊ eſtate futuris obſeruāda cōſulo. Attento regimine euitandi cibos ⁊ potus calidos ⁊ paſſiones animi ⁊ corpis caliditatis excitatiuas ⁊ augmentatiuas. ¶ Primum itaqʒ illoꝝ trium eſt hoc eluarium cuiꝰ uſus eē oʒ ab inſtanti die ſexta menſis martij p totū mēſem iunij. 1439. ut ex eo accipiat oī mane añ cibū p horas tres coclear vnū deglutiendo ipm: ⁊ medium coclear ex eo p horā vnā ante cenam continuando ipm oī die tertia alternatim. Cuius deſcriptio ℞. cōſerue roſ. ꝯſerue violarū ⁊ bugloſſaruʒ. añ. ℥. ij. ſeminū endiuie acetoſe cuſcute cicoree. añ. ℥. j. vini citoniorum. ℥. j. vini granatoꝝ. ℥. ſ. penidiarum. ʒ. vj. fiat eluarium. ¶ 2ᵐ vō inſtrm̄ eſt confectio hec de qua accipe oʒ rotulam vnam die intermedia aſſumptioni eluarij poſt prandium ⁊ cenā: aut ſaltem poſt alteruʒ ciboꝝ accipiat ſel' in die. Cuiꝰ deſcriptio. ℞. trocī. de ſpodio cuʒ ſemine acetoſe. violaruʒ. floꝝ nenufaris ſandaloꝝ al. ⁊ rubeoꝝ. añ. ℈. ſ. cāphore. ḡ. iij. çuccari al. ℥. iiij. cū aqua acetoſe fiat confectio in rotulis. ʒ. ij. ſ. ¶ 3ᵐ vō inſtrm̄ eſt hoc. ℞. aloes infuſi in ſucco endiuie. ℥. ſ. ſpodij maſtice violaꝝ floꝝ nenufa. añ. ḡ. vj. cuſcute. ℈. j. fiant pille cum ſucco ro. ex oī. ʒ. vj. de quibus accipiat in ſeptimana bis vnam paruā ante cenā. Et poterit ēt ex eis accipere. v. uel. vj. in aurora ⁊ ꝓpue cū ꝑceperit grauitatē ⁊ tenſionē in ſtōcho ⁊ hypocūdrijs: ⁊ poſt eas tardet cibum horis ad minus. v.

Conſilium. 263. De maraſmo a mala complexione frigida ⁊ ſicca cordis: pulmonis ſtomachi ⁊ epatis. Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis diſpoſitionis. Cap. I.

Maſſis magne difficultas anhelitꝰ ⁊ macies huius viri de colonia dioceſis fortiuienſis non videntur mihi ꝯuenire a ptiſi neqʒ ab ulcere aliq̄rū ptiū pectoris ⁊ pulmōis ſicut ipſe patiens credebat. ⁊ ab alijs exiſtimatū fuiſſe affirmabat mihi. ¶ Neqʒ eni appent aliq̄ euidētia ſigna ptiſis. Nō eni iſte vir vi hēre ſigna ſignantia aptitudinē ad ptiſim oia: neqʒ plura: non eni hēt corpis totius ſtaturam longam: neqʒ crura lōga gracilia. ¶ Neqʒ 3ᵒ pectus eius eſt ſtrictuʒ ualde ab ante ad poſteriora: neqʒ a dextro in ſiniſtrum. ¶ Et 5ᵒ ueꝛ non hēt ipm magnifice ſcarnatuʒ in pte anteriori: neqʒ altera. ¶ Et 6° collū eius nō eſt lōgū: neqʒ gale. ¶ Et 7° ale humeroruʒ eius nō ſūt eminētes eleuate neqʒ ſcarnate. ¶ 8° non habet oculos concauos: neqʒ tempora depaſta. i. macra. ¶ 9° non

eſt in eo deſcēſus acute mātī a capite que plurimū eſt cā eſſe
ctiua ptiſis ⁊ ppē cū fuerit cholica uel ſalſa que ſigna ſūt de
clarata 10° tertij.cap̄ de ꝑparatis ad ptiſim. ❡ Uerū q2 oēs
egritudies oīb⁹ tpib⁹ etatib⁹ cōplonib⁹ regionib⁹ ⁊ alijs eueni
re pñt. Et nō eſt neciū quēlibet ptiſicū factū hēre ſigna iā ꝑdi
cta. Jō ponēda ſūt ſigna euidēti⁹ ptiſim demōſtrantia. cū ꝑdi
cta ſigna ſint magis pnoſtica ꝙ demſratiua. Cū eni ptiſis p
ꝓie accepta ipottet cōſūptiōnē toti⁹ corpis puenientē ex ulceri
bus pulmonis: ncīe eſt in quolibet ptiſico eē ſolonē ↄtinuita
tis que aſſociat ſibi dolorē: ſed ad illū dolorē neciō ſeqtur tuſ
ſis que eſt inuenta pp fugā nocumēti in pectore exiſtis ut col
ligit 10° tertij.trac.3° in exordio: ꝗre ⁊c̄. ❡ Amplius ſi eſt pti
ſis ergo eſt ulcus: ergo de necītāte eſt ibi ſanies uel virulētia.
ſed ad utriūqȝ iſtoꝝ expellēdū neciō eſt tuſſis. ꝗ dato ꝙ iſte vir
nullū hēt in pectore dolorē necītātē ad tuſſim. adhuc neciō
eēt tuſſis pp ſaniē ⁊ virulētiā ꝑdictā. ❡ 3ᵐ motiuū pbās abſē
tiam ptiſis in hoc viro eſt: q2 oporteret ꝙ ipſe ↄtinue febaret
febre fixa uel ethica. Jn oīb⁹ eni ptiſicis ē facta ſubſtātifica cō
ſumptio hūiditati ſcd'arū a ꝑternāli caliditate fixa. ſed illa for
malr eſt febris ethica. cū ergo iſte nō febriat hac febre nō vi
dē ptiſic⁹. ❡ 4ᵐ motiuū eſt: q2 iſte vir nō expuit ſaniē neqȝ vi
rulentiā: ſed utriūqȝ iſtoꝝ neciū eſt ↄcedi pp ꝓītatē ulcerū. igiť
⁊c̄. ❡ 5ᵐ motiuū eſt. ꝙ anhelitus eius nec mā ⁊ ſputa ſunt fe
tida: ſed iſta ſūt necīa in ptiſi pp necītātē mēbrū putridarū in
pectore. ergo p abſētiā ipſoꝝ negať ptiſis. ❡ 6ᵐ ſignū demſtra
tiuū eſt. q2 in hoc viro nō eſt nocumētū anhelitus magnū ne
qȝ fixū qđ eſt neciū ↄcedi in ptiſico pp mltāſiccitatē idiſpoñē
iē ad motū mēbra anhelit⁹. Si qđ aūt plerūqȝ in eo inueniť
nocumentū in anhelitu illud eſt leue ⁊ ꝑdurās: ſed fort⁹ fie
tum pp exercitia corpis ⁊ ſic aut cauſas iſtis ſimiles. ❡ 7ᵐ
ſignum eſt. q2 iſte vir nunꝙ expuit de ꝑterito nec de preſenti
ſtūm ſanioſum ſanguini cōmixtū: ſed talis mā neciō expuiť
in ptiſi pp ſolonē ↄtinuitatis in pulmone: quđ enim eēnt ibi
ulcera abſqȝ corruptione uenarū ⁊ arteriaꝝ pulmōis: ſed ad
eruptionē uenaꝝ ſeqtiť emiſſio ſanguis rubei cum opacita
te aliꝗ̄ta: ſic ad eruptionez arteriarū ſeqtur expulſio ſanguis
rubei clari. Cū ḡ iſta ſigna nō ſint pñtia: ſeqtiť ꝙ in hoc viro
nō eſt ptiſis. ❡ Ultimū ſignū p nūc eſt ↄtinuatio febris. lȝ nō
ſit ↄtinua. Nā eni pulmo ꝓpinꝗ eſt cordi ⁊ potens ad extra
neādū ipm: q2 ſanioſa. ergo erit ibi febris continue affligens.
❡ Per hec igiť ſigna ⁊ ſibi ſilia ↄcludo hunc virum nō eſſe
ptiſicum capiendo ptiſim proprie: ut iam dictum eſt.

Propter hec igiť oia opȝ ↄtemplari in diſpōne ſua.
❡ Et ꝑ queſit illa diſpō. ❡ 2° quorū ȝ mē
broꝝ ſit paſſio. ❡ 3° que ſunt cauſe efficientes ei⁹. ❡ 4° pone
tur ſolo ⁊ declaratio quorūdā accidentium in eo exiſtentium.
❡ Pro declaratione pmi hoꝝ ſermonū ȝ dicēdū ꝙ hec diſpō
eſt noiata maraſmus uel uēra ↄſumptio eius aut in ſiccitatez
cōuerſa: hēc cōdonē pbat ſenſus viſus ⁊ tactus cum exicca
tum ſit corpus ⁊ ſuoteſiūr ⁊ cōtinue exiccať magis. ❡ Pro
declaratione ſcdi dicēdū ꝙ egritudo huius viri pncipalr
eſt mala cōplo frida ⁊ ſicca cordis. deinde pulmonis ſtōchi ⁊
epatis: extenuatio uel tabes corporis eſt accidēs ꝑdicte egri
tudis. ❡ Qđ aūt egritudo ꝑdicta ſit mala complo frigida ⁊
ſicca apparet ꝑ ad tactum. ❡ Appet 2° p ſubſtātialr iberētia
a cōpōne ſupra: q2 ipſe exiccat⁹ eſt. ❡ Appet 3° ēt p ſoliditatez
⁊ duriciē mēbroꝝ eē in eo. ❡ Appet 4° pncipalr ex caſib⁹ q2
color eius ↄuerſus eſt in opacū. ❡ Appet 5° pncipalr ex ope
ationib⁹ ꝑ anhelitus. q2 excluſis paſſionib⁹ aie ⁊ corpis anheli
tus eſt paruus tardus ⁊ rar⁹: ⁊ ſilr pulſus tardus efficiť uel
qȝ pp utrāqȝ de caīs ↄtēnitis pulſus. Jn eo eni remiſſa eſt ne
ceſſitas ſrā tēperamētum ⁊ virt⁹ eſt debilis ⁊ organa pulſa
tiua ⁊ mēbra anhelit⁹ ſunt īobediētia pp ſiccitatē. Jgiť pul
ſus ⁊ anhelit⁹ erūt pui tardi ⁊ rari cū alijs paribꝰ ↄditis eſt ne
ceſſaria ↄtatis: q2 ſic necītāte augmētata ſup tempamēto cū
fortitudine ꝟtutis ⁊ obediētia organoꝝ pulſus ⁊ anhelitus
ſiunt magni ueloces ⁊ frequētes. Jta econtra ex caīs ↄtrā
riis ꝑ ↄtrariū ſic hūius ſequunť pui tardi ⁊ rari q̄đ erat

demonſtrādū. Hec motiua ſatis euidētia ſunt ad oñdendū la
pſū ȝ fridū ⁊ ſiccū ȝ ⁊ ꝓpe in corde tanꝙ ꝑ pncipio effectiuo et
organico pulſus. ⁊ in pectore ⁊ in pulmōe tanꝙ organis an
helit⁹. ❡ Qđ aūt pp malā cōplonē fridā ⁊ ſiccā cordis corp⁹
totū exiccať. declarāt ſnīe ſapiētū qui ↄcedūt pp malā cōplo
nē fridi ⁊ ſicci cordis ⁊ pulmonis corp⁹ pmutari in ethicā ſeni
lē lȝ ſit multū diſtās: ſicut in pueritia ⁊ in adoleſcētia. lȝ enim
epar ſit pmus fons humiditatis ⁊ per ipm ↄſeruari poſſit cor
di in lapſu ſimplici: nō tñ eſt ↄcedēdū hoc eē nec in lapſu cō
poſito. ſ. fri. ⁊ ſicco cordis ⁊ epar cal'ȝ ⁊ humidū. Cū eniȝ in fri
gidatū eſt cor friditate ꝑter nāȝ nō pōt ei epar ↄſeruari p calita
tē ſuā abijciēdo illā: imo neqȝ ↄuenienter equādo. Et tota cau
ſa ſtat in hoc: q2 qñ labiť cor ad friditatē opȝ de necītāte cōce
dere cām lapſus ⁊ ipm lapſū ȝ eē ualde magnū. ergo pp fridi
tatē inductā in corde: qñ elōgať cor a ꝓpho tēperamēto ei ſub
uenire nō pōt epar cū caliditate ſua: pp qđ non eſt mirabile ſi
friditati ⁊ ſiccitati nō pōt ↄſeruari epar ↄſeruantis vincēdi uel
equādi: ⁊ iſta eſt cā ariditatis totius corpis ↄtītis lapſum cor
dis iā ꝑdictū in toto corpe coicatū. Et pp hāc cām tales uocā
tur ethice ſenectutis. corp⁹ eni per eas terminať in ſiccitatem
ↄſilē ſiccitati decrepite etatis ꝙ ſicuqȝ ↄuenienter recte ⁊ regi
mine nō mltū ⁊ alioꝝ. ꝓpterea q2 etatis decurſu finalr acq
riť ſiccitas ⁊ terminās ad mortē. 3° pmi. ⁊ cap̄ ꝑ. Sic iſtas eniȝ
inceſſanter corpus cōſumit quouſqȝ terminabiť ad mortem
ut ibidem colligiť a Gal. in libello de maraſmo ⁊ tabe. ❡ Ex
quibus oībus colligiť pmo que ſit egritudo: q2 mala cōplo
frida ⁊ ſicca cordis ⁊ totius corpis. ❡ Seqť 2° que ſint mem
bra pncipalia patiētia: q2 cor ⁊ pulmo ⁊ alia mēbra anhelit⁹.
❡ Seqtur 3° ꝙ hec egritudo eſt nō quidē ↄīs augmentum
mātū in corpe: ſȝ defectū ⁊ nutrimētū ȝ eaꝝ. ❡ Sequiť 4° ꝙ
mālcs cauſe per ꝗrū defectuȝ aſſignať hec egritudo ſunt ſan
guinis laudabilis ⁊ humiditatis ſcde defect⁹. Sicut enim pri
ſia iſtoꝝ mātēꝝ in debita ꝗtitate corp⁹ eſt humectatiua: ⁊ uiuifica
tis. Jta per defectū eaꝝ corpus maraſmať exiccať ⁊ ↄſumiť.
❡ Et talis indubitanter eſt huius viri diſpoſitio. qđ ēt facile
declarari pōt ex alio accīte ſibi inſepabili: qđ eſt mot⁹ tremu
lus cordis. Cū eni ad malā cōplonē fri. ⁊ ſiccaȝ cordis conſe
quať ipſius ↄſtrictio uel ↄtio de circūferētia ad centrū: ⁊ pp
ſiccitatē ⁊ friditatē ſit īobediēs dilatatiōi de cētro ad circūferē
tiā: ⁊ virtus notabilr ſit in coꝛdebilis pp egritudinem que ↄ
tia eſt eēs pp longitudinē eius. ſequiť ꝙ virtus debilis non
pōt bñ dilatare eque cito ꝗtū eſſet ei necīūm: ⁊ pſeuerat cū con
ſtrictiōis eius predicta frequēs ⁊ neceſſitas dilatatiōis ei⁹ fre
quēs. ergo ſeqť ꝙ motus cordis de neceſſitate ſiet tremulus.
tenet iſta ↄīa ultima. q2 nō aliud vi ipoꝛtare motus tremu
lus cordis ꝙ ueloce ꝓuā ⁊ frequētē ↄctionē eius ⁊ dilatatio
nē eius īordinatā. Jgiť appet ꝙ ad malā cōplonē fridā ⁊ ſiccā
cordis de necītāte ſeqť motus tremulus eius: ⁊ qđ erat decla
randū. Sed pp hoc ſequiť cōtinue ſiccitatis ꝓuētus cū p mo
dū reſolonis euenientis: ꝗre neciū ȝ eſt corpus ↄtinue magis exic
catū fieri intantū ꝙ finalr ⁊ cito terminabiť ad mortem niſi
ſublimis deus ⁊ cōueniens regimen ſubueniat ei.

Ex quibus oīb⁹ pōt dici fundamētum ridendi ad quedā
accidentia in eo apparentia ⁊ ſoluendi ea. ❡ Et pmuȝ
accīs eſt. ꝗre iſte vir hēt cōtinuā difficultatez in anhelitu. pȝ
eā pp ſiccitatē mēbroꝝ anhelitus pp quā ſiunt inobediētia
ad motū ⁊ pp debilitatē ꝟtutis ⁊ necītātē diminutā. ❡ Patet
2° cā ꝗre iſte frequēter tuſſit. Nā virtus ſenſibilis pcipit nocu
mentū predicti lapſus ⁊ conať ad fugā illius per expulſionez
ipſius. ſed in pectore nō inueniť inſtrm cōuenientius a nā fa
ctū ꝙ tuſſis: ut pȝ 10° tertij. trac. 3°. cap̄ ꝑ. in exordio diffiniēdo
tuſſim. ❡ Sequiť 3° ſolo qōnis. ꝗre iſte vir expuit qñqȝ non
parū cū ſupra declaratū ſit egritudinē eius eſſe de inanitione
⁊ nō de repletiōe. dicēdū eſt ꝙ cū egritudine de magna ina
nitione ſubſtantifice mltōtiens inueniť augmentū humiditatuȝ
extraneaꝝ cōplicatū ↄīs debilitatez ꝟtutis digeſtiue pme 2°
⁊ 3° digeſtione. Cum igitur he humiditates augmentantur
neceſſarium eſt ſequi tuſſim: ut ſupra declaratum eſt: ꝗre ⁊c̄.

¶ Appet 4° ex hoc fundamẽto modus rñdẽdi ad queſitum
de tremulo motu cordis. ſequitur enim ille pp defectū ſpūs
cā rum cõtentiuarum pulſus ut ſupra declaratū eſt. ¶ Se
quit̄ ēt 5°. quare hic motus eſt tremulus non ſaltuoſus: vir
te eni exiſte debili ⁊ corde inepto ad dilatãdũ magna dyaſto
le neceſſario opꝫ ſequi frequentem motum ⁊ ueloceꝫ cordis: eo q̄
nõ fuit attract⁹ aer ſufficiẽtis q̄titatis ad refrigerandū. Igi
tur poſt ſiſtolē cordis opꝫ ipm̄ ualde cito dilatari: ⁊ ex hoc ſe
quitur frequẽtia in motu eius: ſed cū in tpe mot⁹ uel dyaſto
lis nõ ſufficienter eventet: q2 aer attract⁹ fuit paucus. Ideo
opꝫ q̄ in breui tpe cõpleat̄ cordis motus a termino a quo
ad terminum ad quē: ſed hoc eſt formale uelocitatis. Igitur
talis motus cordis erit tremulus denoiandus. Eſt enim p
nus uelox frequens ⁊ diuerſus ut declaratum eſt. igitur eſt
tremulus: ⁊ ſic diſtinguitur a ſaltuoſo ⁊ tectigatiuo motu.
¶ Sequit̄ 6° ex hoc fundamẽto intelligi poſſe vigilias abũ
dātes eē in hoc viro. ¶ Sequit̄ 7° cognitio cauſe ſqualidita
tis coloris eius ⁊ apparentia faciei tomaſiae in eo. ¶ Seq
tur 8° inuentio cāuſarum uſis debilitatis huius viri tam in vir
te vitali q̄ aiali q̄ nāli eius. ¶ Et ſequit̄ 9° hunc virum ſolli
citum eſſe debere ⁊ feſtinanter ad ſui curationem. ¶ Et ſeq
tur ultimo ex hoc fundamento elici poſſe ingenium ⁊ inſtru
curatiõis eī⁹. Cū eni in eo ſit egritudo de ſubſtãtifica ſanitate
ne mẽbroꝝ opꝫ ipſum curari p ſubſtãtificā reſumptionē ⁊ nõ
per euonē que igenia ⁊ iſtra curatiõis ſubſequẽter aperiam.

¶ De regimine eius p ſex res non nãles. Cap. II.

Diſcurrēdū itaq; prius eſt p regimen ſex rerū nõ nālium conue
niens ei. Et lꝫ viro occupato negocijs exteriori
bus uel familiaribus non ſubẽ poſſe cõſeq pti
culare adminiſtrationē oium que ſibi neciã forēt:
ppterea q2 opatiua ps medicine ad ſe uocat virū liberū a ꝑdi
ctis: tū q2 ei rõni videbit̄ magis ɔſonū aliqd de illis ad me
moriā reducet. ¶ Eulet igit̄ iſte vir māſionē ⁊ morā in aere
frigido ⁊ ſicco aqloni multū detecto uel expoſito. Silr ēt effu
giat manſiones fridas ⁊ ſiccas ⁊ ꝑpter ualles ⁊ decurſus aq̄
rum ⁊ in locis infimis poſitas: lꝫ eni humectatione indigeat
tñ qualitatiua humectatio excedens non eſt conueniens pp
debilitatē vītus que ꝑparat hoiēꝫ ad alterari facilr ab exceſ
ſu cuiuſlibet qualitatis intenſe. vnde pp hanc cām aer mul
tū calidus ⁊ ſiccus aut multum calidus ⁊ humidus ſibi non
conueniunt. ¶ Sequit̄ igit̄ q̄ aer ei conueniēs opꝫ declina
re ad caliditatē ⁊ humiditatē mediocriter: ue latitudo gnari po
tes oium rerū nõ nālium impreſſionē efficaciter ꝑduxerit poſſe huic
viro caliditatē ⁊ humiditatē ab ultima māſione pmi gradus
uſq; ad ultimā māſionē ſcdi gradus. Et tu cõſidera: q2 iſte ex
petit virū in ſcia ⁊ ope nõ mediocriter eruditū. ¶ Propter
hoc ēt vir iſte ſit uelib⁹ ex mineribus pellibus agninis ul vul
pinis ſuffultus: ⁊ propter caput ⁊ pectus taliter munire debet
¶ 2ᵐ vo ꝑncipalr q̄tū ei poſſibile eſt quieſcat ⁊ a fortib⁹ ex
ercitijs elonget̄ ꝑpter ab equitando montes ⁊ ſcalas frequē
ter aſcendēdo: imo neceſſarium eſſet ei ut tota hyeme uſq;
ad ꝑncipiuꝫ quadrageſime ab omni motu geſceret. ¶ Et 3°
principalr ēt ulr dicendum eſt de motibus aialibus: etenim
ira triſtitia anguſtia ſollicitudine ⁊ iracundia ⁊ clamor cauſa
multum ab eo cauēdus eſt: ⁊ ꝑpter q2 in eo neceſſarius eſt
uehemens motus pectoris ⁊ alioꝝ mẽbroꝝ localium. ¶ In
mõ accipiendi cibum penes q̄titatē eius regulandus eſt. ita
ut nunq̄ accipiat cibuꝫ neq; potū niſi uerus appetitus ipſo
rū ꝑcedat. ¶ 2° q̄ nullū cibū accipiat niſi optime maſticatū.
¶ 3° q̄ in nulla cibatione multum utat̄ diuerſis ferculis.
¶ Et in ſumma cib⁹ ⁊ pot⁹ ita diſcrete menſurentur: ut pp
eos nõ ꝑcipiat̄ ſtõchū grauatū eſſe ⁊ extenſum neqꝫ in eo ali
qd fluctuare ſentiat̄. ¶ Adde 5° q̄ magna ps tpis huius vi
ri expendi debet in dormiendo ⁊ nõ in vigilando: ita ut me
lior ſiat digõ tam prima q̄ ſcda ⁊ tertia. Corpa enim indigē
tia reſtauratione ſubſtantifica taliter gubernāda ſunt. vnde
melius eſt ei in tota die nāli dormire duabus uel tribus ho
ris magis q̄ ſoleat tpe ſanitatis. vigilia enim reduceret ipſū
ad conſumptionem omnino irreparabilem.

Pro ultima vo re non nāli. ſ. pro debita electione
ciboꝝ ⁊ potuū. ꝑmittēdum primo q̄
q2 vir iſte idiget reſtauratiõe magna: neceſſe eſt ciberia ⁊ po
tus talr operatis adminiſtrent̄ in eo: ⁊ q2 non poſſet multoruꝫ
ciboꝝ q̄titatē digerē pp debilitatē nlem totius corpis ⁊ pti
cularē ſtõchi ipſius. Idõ ciberia de q̄titate cõtinuis trāſmutā
da ſunt ad q̄titatē diſcretā. vñ melius eſt ei q̄ter in die aliqd
accipe q̄ ſolū bis. Spargē eni procul dubio cū debilitate vir
tis eſt meli⁹. ut colligēdū eſt ꝑma q̄rti ⁊ 4° ꝑmi. cap. ꝑ. ⁊ aſſo. ꝑ
ma. ¶ Si igit̄ hora 14° uel 15° diebus hyemis accipiat aliqd
de tuſculo ordei cū brodio pulli facto aut de panico cū vino
dulci: aut vnū uel duo oua recētia cū nebulis hñ çuccaratis
erit ei ualde cõueniens. ⁊ accepta hac reſumptione per duas
hõs poſt comedat aliqd ſolidius: ut penatellā ⁊ oua cū micis
panis in brodio pinguis pulli hñ coctis: aut pultes de farina
ciceris ru. aut de ſimula ⁊ de carnib⁹ laudabilibus bonū erit.
¶ Et poſt hanc ſcdam cibationē per 4ᵒʳ horas bibat ſcudel
lā vnā brodij pulli aut carnium que infra dicent̄ cū çuccaro
⁊ vitellis ovoꝝ aut vipam accipiat in vino dulci cum alte
ra ſui medietate de aqua cocta erit ei utile. ¶ Et poſt hanc
refectionem tertiā p horas. ij. uel. iij. accipiat in hora ſua lau
dabiliores cibos infra dicendos non dubito hoc regimen ſi
bi eſſe conuenientiſſimum magis q̄ haberi poſſit. ¶ Eligat
igitur panem de puriſſima farina bene coctum ⁊ fermenta
tum vnius uel duorum dierum ad plus. ¶ Carnes conue
niunt ei pullorum pinguium ⁊ anatum iuuencularum ⁊ co
lumboꝝ vnius menſis. Et de quadrupedibus laudabiles
ſunt carnes hedoꝝ ⁊ agnoꝝ lactantiū ſuo tpe. vituloꝝ lactan
tium ſuo tpe ⁊ caſtratine iuuencule porcelloꝝ paruorum recē
tium tam domeſticoꝝ q̄ ſyluestriū: ⁊ carnes capreoli eſſent ſi
bi oi tpe utiles. Elixe tñ magis oēs q̄ aſſate: ⁊ ꝑpter in duoꝝ
brodijs coquerent̄ aliqua folia blete criſolocine ſpinachie
portulace rape recentes ⁊ ſimilia. ¶ Salſamenta autē omnia
euitare dꝫ non tñ dꝫ ciberia accipere a ſale denudata pp qḋ
caro ſalita ⁊ caſeus ſalitus euitari debent. ¶ Silr ēt euitare
dꝫ oē genus ciberioꝝ: ⁊ propter que ſtõchum ⁊ pectus reple
multum uentoſitatibus ut ſunt raphanus allium porri
nuces caſtanee. Lac ⁊ lacticinia ciberia oia: ⁊ propter cõm ip
ſa cū acutis. hec enim corrũpunt ſanguineꝫ ⁊ diſponunt ad
ſcabiē ⁊ cõſiles infectiones pp qḋ reprobanda ſunt hec oia
ab experimētatoribꝰ indis: ut colligēdū 3° ꝑmi. cap. de regimi
ne eius qḋ comedit̄. ¶ Inſup iterum oia ciberia caꝫ multa
vītute aromaticoꝝ condita: ⁊ ꝑpter cuꝫ fuerint ualde calida ⁊
ſicca euitari debent: ut piper çinçiber grana paradiſi calamē
tū rutha mētaſtrū ⁊ ɔſilia. Licet enim oia aromatica cordia
lia ſint ⁊ ꝑncipalib⁹ mẽbris cõuenientiſſima. 4° ꝑmi. ⁊ ii° ter
tij colligendū. hec tñ non ɔueniunt huic viro pp maraſmo
dēs diſpõnē que eſt in ipſo. vnde adminiſtrari debent cauſa al
tero duoꝝ modorū: aut in q̄titate pauca aut refracte cū de
coctione infrigidatiuum et humectatiuorū ſup̄poſitorū: ⁊ ꝑ
pter cū criſolocina portulaca recēti uel ſicca ſemib⁹ 4ᵒʳ colib⁹.
aut cum granis ſiſami ſeu decoctis. Croco tñ uti poteſt ⁊ ſpi
ca nardi ⁊ reliquis quorū calitas nõ trāſcēdit ſcdm gradū ⁊
ſiccitas eoꝝ non extēdit̄ ultra ſcdam māſionē ſecūdi gradus
¶ Lac vo in cibis coctū eidē laudabile exiſtit interim q̄ ma
gna ps reſtaurationis eius ſuſtenet̄ in lacte: ut inferi⁹ dicet̄
¶ Recocta vo que eſt melior oibus alijs ꝑtibus lactis erit ei
cibarium ɔuenientiſſimū. ⁊ recēs caſeus bene mollis abſq; ſa
le ⁊ pars lactis purior. quam paſtores noiant caput lactis ⁊
erit cibarium oi alio reſtauratiuū melius. ⁊ lac illud qḋ uete
res arabes noiauerunt adego eſt cibarium ɔſile ꝑdictis: ab
eo enim magna pars butyroſitatis eſt extracta. q̄re remanēt
obiectuꝫ vītuti trāſmutatiue ualde leue infrigidatiuū hume
ctatiuū lenitiuū: ⁊ ſm plurimas eius ptes in ſubſtãtiā corpis
trāſmutabile. Et hec ciberia ſunt de illis que conueniunt ei
in mane ante prandium ⁊ in ſero ad māſionē ut ſupra dictum eſt.

¶ Fercula aūt oīa aromaticata cū decoctiōe folioꝝ uel florū meliſſe bugloſſe ocimi gariofilati origāi mētbe ſiſimbrij tarconte roſmarini uel ſimiliū oīa ꝯuenientia ſūt dūmodo eoꝝ q̄titas pauca ſit: ut prius. ¶ De his vō qbus cibaria ꝯdiunt̄ ⁊ delectabiliora ſiūt cōuenit ei ſucc⁹ granatoꝝ mutoꝝ citoniorū pomoꝝ dulapioꝝ ⁊ ſiliuꝫ. Silr̄ ēt ſuccus arancij. vinum granatoꝝ ⁊ ꝓp̄ie cū ꝯfrangentib⁹: ut cū ſapa ut eoꝝ oīuꝫ acetoſitas uergat ad dulcedinem ſibi cōuenientem. ¶ De radicibus vō carote napi ⁊ rape ualde bone ſunt ei. ¶ Oliue autē cōdite ⁊ reliqua ſalſamenta iam reprobata ſunt.

Potus aūt ſibi cōueniēs eſt vinū albuꝫ aut leuiter rubeū ſubtile ⁊ dyaphanū ⁊ dulce conuenienter qđ eligēdū eſt ab eo purū ſi nō fuerit ualde fumoſum aut ſaltē refractū cū aq̄ decoctiōis radicū liquiritie aut paucoꝝ granoꝝ ſiſami uel cū paucis ſemibus coſbus q̄tuor. In hoc itaqꝫ regimine ſuſtentat̄ modus curationis huius viri.

¶ De regimine per medicinalia. Cap.iii.

T uero inſup p̄ regimē huiꝰ viri laudatō eo ⁊ iſtra medicinalia rectificādo memorādū pus q̄ iſte vir oīno elongādus eſt a regimie p farmaca: ⁊ ꝓꝑe p exolutiua. Cū eni ſit corp⁹ ei⁹ maraſmatū uel ꝯſumptū idiget regimie per repletionē ⁊ non per euacuationē. Quecūqꝫ eni egritudines ab eūone ſiunt per repletionē laudabiliꝫ curāde ſunt ⁊ ecōuerſo: ut patet in antiq̄ lege ſūmi Hyp. affo.2°. Ex plenitudine quecūqꝫ ſiūt egritudines ⁊c. ¶ Premittēdū 2°. q̄ cū iſte vir ſit multū extenuatus opꝫ attēdi ad lenīēdū uentrē pp ſiptuitatē abundātē in eo que eſt accūs cōe ⁊ ꝓpriū vnicuiqꝫ maraſmato corpori pp qđ ad debite ⁊ canonice ꝓcedēdū in regimine hui⁹ viri xv. apparuerunt mihi inſtra medicinalia quibus indiget uſqꝫ ad medietatē q̄dragesime future alternatim adminiſtrādo vnum ad aliud ſm̄ q̄ nunc inferius apparebit. ¶ Primum itaqꝫ horū inſtroꝝ eſt hoc. ℞. granoꝝ ſebeſten numero .xl. prunoꝝ dulciū damaſcenoꝝ numero .xx. ficuuꝫ pinguiū numero xv. paſſulaꝝ nigraꝝ ſine arillis. ℥.ij. violaꝝ folioꝝ uolubilis ⁊ mercurialis ſeium coiuꝫ fridoꝝ aā. ℥.ſ. capil. ueñe. M.ij. folliculoruꝫ ſene. ℥.j. infundant̄ oīa minutim inciſa in lib. x. aque calefacte per duos dies nāles: deinde in predicta aq̄ coquant̄ lento igne uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis: deinde colent̄ ⁊ fēc medicine ille exprimantur ad torcular expreſſiōe forti ⁊ tunc accipiat̄ mucillago illa ⁊ coquat̄ cū ſupradicta decoctiōe cū lib. ſ. penidiarū ⁊ lib. ſ. ſucci roſ. lento igne uſqꝫquo mā ipſi ſpiſſa fuerit ⁊ reſeruet̄ in uaſe vitreato: de hoc igitur elario paruē accipiat. ℥.vj. ante cenā. Et ſi uēter nō fuerit aliqualr̄ lenitus: tunc utat̄ ipſo oī 3° uel 4° ſero tantundem accipiendo de ipſo ante cenā. Si uō ad q̄titatē illā uenter nō fuerit ſufficiēter lubricus: tunc accipiat paꝝ plus de eo: ⁊ ecōuerſo ſi p pdictā doſim fuerit multū lubricus uēter minus accipere debet de eo uſqꝫquo diſcrete ꝯſiderādo inuenerit vnā q̄titatē equaliter lubricātē uentrē eius. In hoc eni elario ſtat totuꝫ fundamētū curatiōis hui⁹ viri. Eſt eni tēperate leniēs uꝫ guſtui delectabile ⁊ nutricatiōi ꝓpinquū ⁊ poterit uti eo ōibus diebus vite ſue. ¶ 2ᵐ vō remediū eſt hoc. ℞. ſyr. de mētha abſqꝫ vino granatoꝝ. ſyru. violati ⁊ iuiubini. aā. ℥.ſ. aque abſinthij ⁊ mēthe. aā. ℥.j. aque meliſſe. ℥.j.ſ. accipiat hoc digeſtiuum continuando ipſum per dies .xij. calīn in aurora ⁊ quieſcat ſupra ipſuꝫ per duas uel tres horas. ¶ 3ᵐ vō remediuꝫ eſt hoc. ℞. aque farfare. ℥.ij.ſ. electuarij anteſcripti. ℥.vj uel. vij. incorporentur ſimul ⁊ accipiat̄ ipm̄ calefactum .12ᵃ uel. 13ᵃ hora aut per nouē horas poſt cenā. ⁊ poſt ipſum comedere tardet horas ſex. ¶ 4ᵐ remediū eſt hoc. ℞. florū meliſſe bugloſſe folioruꝫ baſiliconis ⁊ ſeminū eius florū enule ⁊ farfare ⁊ hypericonis aut folioꝝ ipſarum. aā. ℥.j. farine uolatilis molendini. ℥.iij. croci. ℥.j. capil. ue. macis. aā. ℥.ſ. ben al. ⁊ ru. cortici citri zedoarie. aā. ℥.iij. puluerizētur oīa ſubtiliter: deinde lēto igne coquantur cū ſapa uſqꝫ ad inſpiſſationem. tunc ergo fundātur in mortario ⁊ ultimate conterant̄ ſupaddendo iſtas ſpēs xv. cinamomi electi nucis muſ. galange. aā. ℥.ſ. coralloꝝ ⁊ ſandalorum amboruꝫ. aā. ℥.ij ſeluꝫ oaragi hyacinti ſaphiri margaritaꝝ. aā. ℈.j. floꝝ anthos. ℥.ſ. puluerizata diligēter incorporent̄ in ꝑdicto emplo: extēdat̄ ergo ſup pāno de grana rotūdo latitudinis ſpāc vni⁹ ⁊ calīn ſupponat̄ ſup mamillā ſiniſtra: ita ut ipſa iaceat in medio ei⁹: ⁊ altera petia ſilis illi ſuperponat̄ parti ſupiori oppoſite ꝑdicte ⁊ cōtinuet hoc remediū ſemel in die pmutatū calīn. hoc eni eſt ſublimius iter alia que cognoui. Et ſi per hoc nō reducet̄ difficile erit inuenire medicinā huic parem. ¶ 5ᵐ remedium eſt: ut iſte vir ſemper portet appenſum collo fruſtum vnuꝫ ſeluꝫ oaragi ⁊ anulum aureū in manu ſiniſtra in quo ſit ligatus electus lapis hyacinti. ¶ 6ᵐ remediū eſt hoc. ℞. ambre oriētal. ℈.j. muſci. g̃. v. cāphore electe. g̃. iij. ſpice nardi uel indiane. ℥.j. violaꝝ coralloꝝ ru. ſpodij de canna raſure eboris gallie muſ. aā. ℥.iij. croci. ℈.j. roſarū ꝯſtrictarū floꝝ nenufaris ⁊ lābruſce. aā. ℥.j. puluerizētur oīa ⁊ ligent̄ in ſyndone retorta ⁊ ſemp odoret ipaꝫ q̄ magis pōt. ¶ 7ᵐ remediū eſt: ut poſtq̄ quieuerit poſt aſſumptū ſyrupū per quatuor dies tūc incipiat accipe oī mane in aurora coclear vnuꝫ huius elarij. ℞. doronici been albi ⁊ rubei macis capil. ue. aā. ℥.iij. violarū floꝝ nenufaris bugloſſe ⁊ meliſſe ſeminis ſcēte ſemi. acetoſe endiuie ſcariol. aā. ℥.j.ſ. oſſis de corde cerui fragmētorum hyacinti ſmaragdi. aā. ℈.j. margaritarū. ℈.ij. foliorum auri numero .iiij. puluerizentur oīa per ſe. ⁊ cū lib. ſ. zuccari ſcēte coctionis ⁊ cum aq̄ baſiliconis fiat ꝯfectio in rotulis. ℥.iij. de hac ergo cōfectiōe iſte vir ſemp accipiat fruſtum vnū parum ante prandium ⁊ bibat poſt illud mediuꝫ cyathū vini dulcis ⁊ bene odoriferi. Et ſi gratia neceſſitatis uellet accipere de elario anteſcripto in ꝑ caplo. tunc dimittat iſtam confectionem: ſed accipiat ipſam poſt cibum. ¶ 8ᵐ remediū eſt hoc. ℞. ligni aloes maiorane origani ſticados betonice florū roſmarini. aā. ℥.j. ambre. g̃. v. fiat oīum per ſe puluis: deinde cōmiſceantur in mortario: de hoc ergo puluere uſqꝫ ad medietatem menſis martij ſupponat capiti ſuo a ſuperiori pte frontis uſqꝫ ad ſūmitatē per medietatē capitis: ⁊ qñ ponit 2ᵐ puluerē: tūc cū pectine uel ſetula deponat ꝑmū. ¶ 9ᵐ remediū eſt hoc. ℞. olei violaꝝ olei de nenufare. aā. ℥.j. olei amigdalaꝝ dulciū: ⁊ de ſiſamo. aā. ℥.j.ſ. pinguedinis anatis ⁊ galline. aā. ℥.vj. ſandaloꝝ al. ru. ſpodij. aā. ℥.j. amili. ℥.x. cere albe. q.s. fiat vnguētū molle: qđ poſtea bulliat in. ℥.iiij. ſucci violaꝝ florum ſiue folioꝝ eius uſqꝫ ad ꝯſumptionē illius ſucci. De hoc igitur vnguento iſte vir oī mane cum ſurgit ⁊ ſero cū uadit ad lectū faciat iungi totam ſpinam ⁊ ſuperponat pānū ſiccū tepidū ſuffumigatū cum modico thuris. ¶ 10ᵐ remediū eſt hoc. ℞. violaꝝ folioꝝ ſalicis ⁊ vitis. aā. M.j. corticū papaueris al. numero. v. ſe. altee ⁊ malue origani: betonice. aā. M.ij. bulliant oīa in quatuor ſitulis aque uſqꝫ ad cōſumptionē q̄rte ptis. cū hac ergo aq̄ abluat pedes ſuos uſqꝫ ad inguia calīa per horā vnā ante cenā ſaltē in ſeptimana ter. ¶ 11ᵐ remediū eſt hoc. ℞. mellis violarū. ℥.j.ſ. loch de papauere. ℥.iij ſucci liquiritie. ℥.j. penidiaꝝ. ℥.j.ſ. incorporent̄ ſimul in mortario diligenti cōtritiōe: de hoc ergo elario ipo ſedēte ⁊ quieſcente teneat̄ in ore q̄titas grani fabe ⁊ per ſe diſſolui permittatur ad leniendūꝫ pectus ⁊ ſedandā tuſſim. ¶ 12ᵐ remediū eſt hoc. ℞. laudani electi. ℥.ij. reſine clare ⁊ munde. ℥.v. gallie muſ. ℥.j. ſandalorum al. ℈.ij. corticum citri macis ana. ℥.j. cere. q.s. fiat cerotum ſcutale ſuper panno de grana quod ſemper portet adherenter ſtomacho ſuo. ¶ 13ᵐ remediuꝫ eſt hoc. ℞. ſpecierum dyambre hyſopi liquiritie gūmi amigdala. dul. croci. aā. ℈.j. ſyru. de hyſopo ſyrupi de liquiritia. aā. ℥.j. penidiaruꝫ. ℥.vj. incorporentur ſimul in mortario. ⁊ fiat electuariuꝫ. Si ergo ꝯtigat q̄ pp aliquā cām accidat ei nocumētū in anhelitu: tūc in ore ſuo teneat de hoc medicamine quaſi ſemꝑ ad q̄titatē fabe: ut per ſe deſcendat ad pectus: ⁊ tunc dimittat alterū elarium ſcriptū caplo 11°. Illud eni potētius eſt ad catarrū deſcendētē: ſicut iſtud eſt ſublimi⁹ ad dilatādū vias anhelitus ⁊ ad abſtergendū ⁊ mundificādū pectus eius. ¶ 14ᵐ remediuꝫ eſt hoc. ℞. maſticis. ℥.j. roſarum ſpodij ſandaroꝝ aā. ℈.j. ſyrupi de papauere q̄ſatum. s. fiant pillule de

quibus põt accipe vnã ďſero qñ vadit ad dormiẽdũ: ⁊ ꝓpter hoc qñ paipet magnũ fluxũ reumatis a capite deſcẽdere. ℭ 15ᵐ ⁊ ultimũ remediũ eſt hoc. ℞. aque hyſopi: aque praſſij ⁊ betoni ce. aã. ʒ. j. aque farfare. ʒ. j. ß. miſce: ⁊ de hac mixtione ille vir accipe põt bis uel ter in ſeptimana quantitatẽ ꝑdictã bñ calidã. ⁊ ꝓpter qñ paipet dolorẽ in pectore ex retẽtiõe ſputi ⁊ materias viſcoſas eẽ que nõ niſi cum magna difficultate expelli pñt. Taliter cũ iſtis ꝓcedẽdo nõ dubito ꝙ diſpõ ſua feliciter bit ad ſanitatẽ. Cui⁹ finẽ ſibi cõcedat bñdict⁹ excelſus omnium bonoꝝ cauſa ⁊ finis optimus ad ꝑpetuas laudes. Amen.

Conſiliũ. 264.

De mala cõplexione frigida ⁊ ſicca totius cũ quinque malis diſpoſitionibus que ſunt. ℭ Mala diſpoſitio capitis catarrizãtis ℭ Motus tremulus cordis. ℭ Nocumẽtũ appetitiue ⁊ digeſtiue ſtomachi cũ oppilationibus in eo. ℭ Dolores in ſpina a vẽtoſitatib⁹ facti. ℭ Oppilationes in renib⁹ frequenter euenientes. ℭ Diuiditur autem conſilium in partes tres.

Prima pars

Unicũ capitulũ cõtinẽs diſpoſitiones predictas inueſtigat.

Et ſi diſpoſitio Uenerãdi patris dñi Danielis de Craſſoldo digniſſimi Decani Utineñſis varijs accitib⁹ cõplicata ſit ſolũ tñ i hoc tãgã illa que ꝑncipalr̃ ad ſe curãtiab ẽtia ⁊ vertẽtia ſũt: ex quoꝝ remotione tanq̃ leuioꝝ aliorũ accidentiũ cura faciliter conſequitur.

Eſt itaqꝫ vniuerſa cõplexio eius a medio recedẽs ꝑ augmẽtũ frigiditatis ⁊ ſiccitatis in toto: qḋ quidẽ ex multis deduci põt. ꝑ qꝛ oẽs fere ptes corpis ipſi⁹ tactu frigide ꝑpiũtur. Sed verior regula iudicãdi de exceſſib⁹ qualitatũ eſt ſumpta a tactu. tertio ꝯcluſionũ capitulo tertio. ℭ 2° võ intelligi põt ex habitudine ei⁹ que valde extenuata et macra eſt: quoniã per frigiditatẽ ⁊ ſiccitatẽ opponũr duobus vite ꝑncipijs que ſunt caliditas ⁊ humiditas. ℭ 3° illud idẽ apparere põt per exilitatẽ ⁊ occultationẽ venarũ totius corporis: eo qꝛ ſunt exiles: ⁊ ita modicũ ſanguinis cõtinentes ꝙ in pleriſqꝫ locis nõ apparẽt. ℭ 4° iterũ hoc apparet ex exeuntibus: quoniã ſupfluitates digeſtionis prime pauce ſunt ⁊ ad ſoliditatẽ inclinate magis q̃ ad humiditatẽ. ꝓpter qḋ plurimũ vẽter eius eſt ſtipticus niſi brificio medicinali ꝓuideretur: ⁊ iterũ ex alio exeũte: qꝛ urina eius pauca tenuis ⁊ aquoſa eſt que frigiditati ⁊ ſiccitati attinet. adhuc etiã ſudor ⁊ ſputũ in eo parũ abũdãt niſi per accidẽs. ℭ Contra: qꝛ in hoc viro multiplicaẽ in ſero ⁊ in mane ſputũ multitudine ſui ab ore ꝓiectũ: ſed hoc arguit multitudinẽ humiditatis ⁊ non ſiccitatis: quare ⁊c̃. ℭ Itẽ mẽbra eius ad tactũ ꝑcipiuntur mollia. ℭ Adhuc etiã in mẽbris motiuum exteriorũ laſſitudo per ſe apparet. ℭ 4ᵐ qꝛ euacuationes frequẽter multiplicanẽ in eo ⁊ deſcẽſus materierũ per palatũ: ſed hec oĩa atteſtanẽ multitudini mãeriũ humiditatũ. ꝙ cõplo ei⁹ nõ videẽ frida ⁊ ſicca. ℭ Dicẽdũ ad illud pᵐ ꝙ cõplo hui⁹ viri vlr̃ eſt frida ⁊ ſicca ut ꝑus deductũ eſt ex ſignis. ℭ 2° dicẽdũ ꝙ cũ cõplone frida ⁊ ſicca ⁊ adhuc extremalr̃ tali ſtat augmẽtũ humiditatis accidentalis: eo qꝛ frigiditate multũ intẽſa q̃tũ eſt in eo in etate cõſiſtẽtie poſita debilitaẽ vlr̃ oĩũ mẽbroꝝ digeſtiua tã digeſtione pᵃ. ſ. ſtõchi q̃ 2ᵃ. ſ. epatis ẽt 3ᵃ mẽbrorũ. Cũ ergo pus ſit ꝓportio inẽti caloris ad digerẽdũ materias his digeſtionibus ꝓportionatas. pꝫ ꝙ neceſſe ſic eſt in hoc viro multiplicari ſuperfluitates in pᵃ digeſtiõe que multiplicate per ꝯtinuitatẽ venarũ aſcẽdẽtiũ deferunẽ ad os. vñ eſt multitudo mãei ſaliualis vel in ueſſiagioſe humiditatis. ⁊ per hoc ſoluiẽ pᵐ argumẽtũ. ℭ Silr̃ ẽt ꝑꝑ debilitatẽ digeſtiue epatis ⁊ mẽbroꝝ tales mãe multiplicate per vniuerſũ corp⁹ deferunẽ in ſubſtãtiã mẽbroꝝ reddẽdo ipſa leuẽ ul̃ humidã humiditate madefacta ⁊ nõ ſubſtãtifica: ⁊ ex hoc ſoluiẽ motiuũ 2ᵐ. ℭ Queẽt mãe humide in vniuerſo corpis mlṫiplicate muſculis neruis ⁊ ligamẽtis iſuſfaciũt in eis laſſitudinẽ et ĩpotẽtiã ad exteriores motus: ſicut apparet ẽt in pueris. ℭ Et ex hoc fundamẽto iterũ ſolui põt 4ᵐ motiuũ: qꝛ ñ humiditates multiplicatas in cerebro per viam indigeſtionis que extra pelluntẽ per nares per palatũ ⁊ per oculos aut fluxibilitate ſua exeuntis per ꝑdicta loca. ℭ Hec iterũ frigiditas ⁊ ſiccitas in toto corpore iſti⁹ demõſtrari pñt per pulſũ paruũ tardũ ⁊ rarũ ⁊ ad duritiẽ magis q̃ ad lenitiẽ inclinatũ: eſt ſignũ non fallẽs: qꝛ ſumptũ ab operationibus qḋ efficaci⁹ eſt inter alia ſigna: ut colli̇r 2° ꝑmi. cap̃ de ſignis cõplonũ. Plura alia ſigna de piloꝝ nuditate ⁊ paucitate de opationib⁹ interioꝝ ſenſuũ ⁊ exteriorũ adducere potuiſſem: ſed hec inter alia meliora ſunt ⁊c̃.

Secũda vo principalis diſpoſitio huius viri eſt debilitas digeſtiue ſtomachi ⁊ epatis ipſius propter quã nõ eſt mirabile ſi in ipſo macies ⁊ mẽbroꝝ cõſũptio ſuꝑabundat. Si eni cib⁹ ⁊ pot⁹ in ſtomacho nõ bñ digeruntur: ⁊ nõ fit in eis chylus in partib⁹ ꝯueniẽter eq̃lis ⁊ viſcoſus ⁊ alb⁹ cũ cõueniẽti fluxibilitate: ut qui opꝫ ipm eſſe ad hoc ut debite trãſmutet̃ ſang. patet ꝙ impoſſibile erit ſang. in quantitate ⁊ q̃litate ꝯuenienter generari. vñ ⁊ vegetatiua potentia ptes ꝓportiõatas reſolutas ꝯueniẽter reſtaurare nõ ꝑcco qꝛ digõ 2° nõ põt corrigẽ defectũ ꝑme ut colli̇r 13° tertij. cap̃ de nocumẽto digõnis. ℭ Adhuc ẽt ⁊ ſi ſtõchus cibũ ⁊ potũ cõuenienter digereret ⁊ chilificaret ⁊ attraheret ⁊ expelleret conuenienter ad epar ſtãte nocumento digõnis epis qḋ puenit a friditate ei⁹, nequaq̃ poſſet ſanguis q̃ titas cõueniẽter gñari ex chilo q̃ talicũqꝫ in q̃to ⁊ in q̃li ꝯueniẽti: q̃re itꝫ macies in toto corpe erit neceſſaria. Si itaqꝫ digeſtiue debilitas in alte ro tñ hoꝝ mẽbroꝝ ad extenuationẽ friditatẽ ⁊ ſiccitatẽ toti⁹ ꝓducẽ põt. ut ꝓbatũ eſt. tunc erit opinio tua de mẽbrorũ extenuatiõe neceſſaria qñqꝫ in predictis ambobus membris inueniẽ debilitata digeſtiua. ſ. in ſtomacho ⁊ epate.

Tertia pncipalis diſpoſitio huius viri eſt debilitas cerebri ipſi⁹ quã qdẽ intelligo eẽ ꝓpter augmẽtũ frigiditatis in eo. vñ ⁊ ſpũs in eo pauci repiũẽ: ꝓpterea qꝛ ꝓpter debilitatẽ ipſi⁹ ſpũs vitales a corde delegati ad ipſũ cerebꝝ ſm paucã coꝝ quantitatẽ poſſunt in eo modificari uel ſꝑarari ad opationes cerebro attributas. ℭ Propter qḋ in hoc viro ꝑ hec nocumẽta appere pñt in virtute motiua localiter. ℭ 2° nocumẽtũ appere põt in opationibus exterioꝝ ſenſuũ ⁊ tact⁹ ei⁹ obtuſus eſt circa excellẽtias q̃litatũ ℭ 3° qꝛ in viſu ẽt nõ raro imaginationũ nocumẽta ꝯtingũt ⁊ conturbationes. ℭ 4° qꝛ qñqꝫ in opationib⁹ audit⁹ diminutio patiẽ ⁊ corruptio ꝓpter quoſdã ſtrepit⁹ ⁊ ſibilos in organo auditiue põtẽtie ꝑceptos. ℭ 5° qꝛ ẽt guſtatiua potentia debilis exit in opationes. ℭ 6° qꝛ ẽt nõ raro potẽtia olfatiua diminutiua in actũ ſuũ exire põt. ℭ Adhuc ẽt cerebri debilitas pꝫ ꝑ põt ꝑ nocumẽtũ diminutiõis corruptiõis ⁊ ablatiõis operatiõis opationũ ſenſuũ interiorũ. qñqꝫ ẽt opatio ſenſus cõis mltitudine frigiditatis in eo diminuta eſt: eo qꝛ nõ eſt bonus diſtinctor ſeu diſcretor inter opatiões ſenſuũ exterioꝝ: ⁊ itꝫ qꝛ ſpecies ab obiectis ad ipſũ delatas nõ cõuenienter recipit ⁊ receptas nõ debite defert ad fãtaſiã: ꝑꝑ qḋ nõ eſt mirabile ſi frequenter opatio imaginatiue potẽtie diminuiẽ ⁊ corrũpiẽ in eo. Ita imaginatiua potentia ex ſpeciebus delatis ad ipſã cõpoſitionẽ ⁊ diuiſionẽ faciat affirmãdo uel negando: ita ut qñqꝫ adeo diminuta ſit opatio ꝙ nõ poſſit conuenienter animo aliquiter in opus imagiationis exire ⁊ nõ raro ẽt illius potẽtie opatio adeo qñqꝫ corrũpiẽ ut imagineẽ ꝓbationẽ veram falſam ⁊ ecõuerſo. ℭ Et ex hoc itꝫ facile concludiẽ non eẽ mirabile ſi iudicium ⁊ cõſimiliũ altioris potẽtie. ſ. cogitatiue que eſt q̃ſi intellectus in homine ex ſpeciẽb⁹ ſibi delatis fereẽ iudiciũ corrupteꝛ aut vnũ faciat iudiciũ in eligẽdo aut proſequẽdo. ℭ Propter qḋ ulẽrio corrclarie ꝯcludiẽ ꝙ neceſſe eſt opationes potẽtie memoratiue aut diminutas eẽ aut corruptas. Organũ eni ei⁹ eſt reſeruatiuũ ſpecieꝝ obiectoꝝ q̃lr̃ ⁊ q̃liũ ſibi offerunẽ: ſꝫ ſibi ſpẽs deferunẽ ſub mõ diminutiõis ul̃ corruptiõis neceẽ eſt memoratiuã potẽtiã exire in actũ corruptiõis ul̃ diminutiõis ut appꝫ. ℭ Propter qḋ rõnabile vi ꝙ

frequēter in operationē intellectiue potentie hic vir notabili
ter ledatur. hec enim intellectiua potentia taliṙ exit in actum
qualiter qū q̄tū cōueniēter uel incōueniēter recipit a fanta
ſmatib⁹: eo qꝛ neceſſe eſt itelligētē fantaſmata ſpeculari. 3° de
aīa. ſed operationes aliarū potētiarū interiorꝫ nunc ſunt leſe
leſione diminutionis ꝛ alie corruptiōis. igiṫ non eſt mirādum
ſi intellectio in hoc viro circa intelligibilia non raro: imo fre
quēter eſt leſa. ꝛ prīt hi ſermones colligi pulchre pⁱma p̄mi.
doct⁹ v°. caplo de virtutibus aīalibus cōprehēdentibus. ꝛ 3°
colliget caplo primo. ꝛ a philoſopho 3° de aīa. ꝛ a cōmētato
re in pleriſqꝫ cōmētis que pp longitudinē allegare dimitto. ꝛ tu
lege ibi. qꝛ ille locus eſt altiſſime ſpeculatiōis ꝛ magne ꝯſide
ratiōis in hoc viro. ❡ Alia aūt nōnulla accītia in eo qnqꝫ ap
parēt: ſꝫ horꝫ oīum uerificatio ſup hoc fundamēto ſuſtētaṫ. ut
ꝯſiderātī apparere pōt. pp qð appꝫ q̄ hic vir multū ſollicit⁹
eē debet in curatione ſuarum diſpōnum ꝛ feſtinare ad illud
anteq̄ diſpōnes tales fiant magis manſiue ꝛ deteriores.

Secunda pars p̄ncipalis de regimine per ſex res nō nāles cōtinens capitula ſeptem.

❡ Sermo uñlis circa regimē ſex rerꝫ nō nāliū hui⁹ viri. Cap. I.

PRo regimine itaqꝫ diſpōnū p̄dictarꝫ neceſſe eſt aſſignare ordi
nē. p̄ penes ꝯuenientē menſurā ꝛ modū ſex rerum
nō nāliū. 2° penes adminiſtrationē medicinaliū.
❡ Pro declaratione p̄ p̄mittēdum eſt. q̄ regimē
ſex rerꝫ nō nāliū debet eligi iclinatū ad caliditatē ꝛ humiditatē
qñ lapſus eſt fri. ꝛ ſicc⁹ cui opponiṫ p cal. ꝛ hu. ꝛ hoc idē itelli
gēdo per ſe in diuidēdo de ſpē lapſus. uerū qꝛ in viro iſto pp
augmētū indigōnis multiplicanṫ flata multa ppřie dicta in
cōe ſuo cū diminuta caliditate humorꝫ gñatiua: idō cū lapſu fri
gido ꝛ ſic. ſubiūcto ſicce dicto taliſtat eē lapſum hūidū q̄litatiue
dictū talē qui aſſignaṫ penes augmētū flatus in eo inuētū: ut
dictū eſt: qð ēt ꝯfirmari pōt per mineras multi flatis equoce
dicti qð gñaṫ in eius cerebro ꝛ in alijs mēbris corpis pp di
minutā eorꝫ digōnē a friditate multa puenientē. ❡ Et ex hoc
fundamēto ſpeculān appꝫ q̄ regimē rerꝫ nō nāliū debet eē ca
lefactiuū ꝛ hūectatiuū per ſe idicādo ad malā cōplonē fridam
ꝛ ſiccā. Itē calefactiuū ꝛ exiccatiuū per ſe indicādo ad multi
tudinē flatus in eo geniti per accñs ut p̄dictū eſt. ꝛ eſt loc⁹ cōſi
deratiōis altiſſimus in quo difficilius eſt operi q̄ ſermocina
ri. ❡ Adhuc ēt ex hoc fundamēto colligi pōt q̄ regimē hui⁹
viri per adminiſtrationē rerꝫ nō nāliū eē debet pmutatiuum
magis q̄ ꝯſeruatiuū: eo qꝛ lapſus iſte eſt fridus ꝛ ſicc⁹ magis
debet deduci ad meli⁹ q̄ ꝯſeruari ſicut eſt. Sꝫ tñ talis pmuta
tio fiat per ꝯ̄ria aliq̄lr: idō apparet q̄ cal. ꝛ hu. erūt pmutatio
nis talis iſtř a ꝯueniēter effectiua. Et qm̄ talia cū hūiditate cō
iūcta nō eēnt ſuff. cōter ꝯſumptiua multorꝫ flegmatū p̄dicto
rū: ideo opꝫ q̄ cum p̄dictis cōmiſceanṫ ſicca. Et in hac mate
ria tres vie a ſapiētib⁹ hincide poſite colligi poſſunt. ❡ Pri
ma quidem eſt: qꝛ in cura talis lapſus uoluerunt quidam ſim
pliciter procedēdū eē cum calidis ꝛ humidis: eo qꝛ indicatio
in actu curationis ſemp ſumiṫ a re preter nām ſaluata virtu
te aī: ſed res preter nām eſt mala cōplo frida ꝛ ſicca. Igitur in
diget calefacientib⁹ ꝛ humectātibus. ꝯſequētia tenet: qꝛ talia
per ambas q̄litates hñt ppriā ꝯ̄rietatē ad lapſum: ꝛ maior col
ligi pōt 3° regimi. ibi. Si vo pmutari uolueris. ꝛ iterꝫ ibi. Cu
ratio vo vnum habet modū: ꝛ adhuc prima aflo. commento
16°. ꝛ 2° coradē. cōmēto illius. Ex plenitudine quecunqꝫ ſūt
eēmiñor pꝫ ex p̄allegato caplo. ❡ Dixerūt aūt ſcðo tenentes
iſtā viā q̄ per talia ſi cōuenienter regiṫ lapſus finalř vigora
bitur virtus: pp qð corrigentur flata multiplicata ꝛ per viā
indigōnis genita. ❡ Dixerūt 3° taliṙ opinātes q̄ ad conſumē
dū predicta flata opꝫ in lapſu tali adminiſtrare dietā in quā
ꝙ diminutā ꝛ in quali auctā. Exēplū: ſicut in tali caſu deṫ mi
nor q̄titas cibi: cum qua tñ mediocriter ſalueṫ virtus ꝛ aug
mēteṫ in eo caliditas ꝛ humiditas: qꝛ per caliditatē fiet flatū mi
nutio ſucceſſiua p modū reſolonis. p hūiditatē vo ꝯuenien
ter reſtaurabiṫ virtus. vñ nō gñabuntur flata multa: neceſſe
inq̄ erit puenire ad finem laudabilē: eo qꝛ ex vna parte fla
ta p̄us genita paulatine cōſumenṫ ꝛ ex alia pte nō iterū augmē
tabunṫ. igiṫ hic erit laudabilis curādi modus. ❡ 2° vo opio
in hac mā imixta adminiſtrenṫ ea que ſiccant cū calefacientib⁹
ꝛ humectātib⁹ mixta. talia eni adūerſabunṫ lapſui fri. ꝛ ſicco
per caliditatē ꝛ humiditatem: ꝛ ꝯ̄riabunṫ humiditatibus acci
dētaliṙ augmētatis. igiṫ erūt ꝯueniētia. ❡ Dicunt 2° taliṙ opi
nātes q̄ de numero iſtorꝫ inſtrorꝫ vnū in opōne nō ipedit al
terꝫ: eo qꝛ diſcretiua virtus ſepat inter ea trāſmittendo calefa
ciētia ꝛ humectātia ad lapſum fri. ꝛ ſiccū ꝛ exiccātia digerēdo
ad lapſum humidū accītales. ❡ 3° vo opinio in hac mā dixit
q̄ in tali diuerſorꝫ lapſuum cōplicatiōe ſecuri⁹ eſt pcedere idi
cādo p̄ ab eo ſine cuius remotiōe alia curari non pñt: ſed la
pſus fri. ꝛ hu. accītalis a multis flatib⁹ puēiēs pꝛohiberet debi
tā reductionē lapſus fridi ꝛ ſicci. igiṫ p̄us remoueri debet la
pſus accītalis q̄ debeat lapſus nālis pmutari. Et ſi diligēter
ſpeculādo ꝯſideres inter opiones iſtas inuenies ueritatē. Si
eni ad tātū augmētate fuerit humiditates ut nālē calorē per
modū diminutiōis uel ſuffocationis a ſuis opōnibus impe
diāt: pꝫ q̄ tertia opio ueritatē dixit. Si aūt imiſſo augmento
humiditatū accītalū ſtat lapſus fridus ꝛ ſiccus: pꝫ q̄ prima
opio ueritatē dixit. Si aūt cū hūiditates accītales nō fuerint
in multa q̄titate aucte neqꝫ multū diminute: ſed ſatis medio
criter in augmento ſe hēant. pꝫ q̄ opio ſcða dixit ueritatē. ſ.
q̄ cum caliditate ꝛ humiditate pmiſceri debent exiccantia: ut
prius dictū eſt: ꝛ ſunt loca iſta altiſſime ſpeculatiōis in quorū
cōprehenſionē peruenire non poteſt niſi ille qui in principijs
medicine notabiliṙ iſtruct⁹ fuerit: lꝫ ēt hec meli⁹ ore pferanṫ q̄
ope pficianṫ. pp qð cū in viro iſto videā lapſum fri. ꝛ ſiccum
cū augmēto hūiditatū nō ualde excedētū neqꝫ diminutarꝫ:
erigendo ꝯſiliū ſeq̄r opionē ſcðam cū oībus inſtrīs tā medici
nalibus q̄ aſſumptis rebus non nālibus p mixtionem ad
miniſtrando: ut nunc ſequitur ab aere incipiendo.

❡ De electiōe aeris in hac diſpōne ꝯuenientis. Cap. II.

Ex his que in precedenti caplo ſcripta ſūt ap
paret q̄ aer inclinari debet ad calidi
tatē in ſcðo gradu notabiliṙ eleuatus ut aduerſe
tur frigiditati utriqꝫ: ꝛ inclinare debet ad humi
ditatē p̄mi gradus: cū accītali tñ ſiccitate remiſ
ſa uel aliquali in ipſam impreſſa. Exēplum huius eſt: ſicut aer
uernalis eſſet cuius cōplo in comparatione ad alia tria tem
pora anni calida eſt ꝛ humida. In tali aere ponetur exiccatio
accidentalis accendendo ignem in locis habitationis factum
ex lignis lauri iuniperi abietis pomi ꝛ ſimilium. aut fiat fumi
gatio ex myrra ſtorace laudano ſandaraca thure ligno aloes ꝛ
ſimilibus. aut cum hoc compoſito. ℞. colofonie. ʒ. ij. thuris
maſtices gariofiř. ligni aloes aſpalti ſandarace. ana. ʒ. ſ. pul.
omnia ſimul: ꝛ ex hoc puluere carbonib⁹ ignitis aſperſo bis
uel ter in die ſuffumigetur locus habitationis: aut ſaltem fiat
ut detectus aſpectui meridionali in quē radij ſolares libere
ingredi poſſint ꝛ recipiantur. ❡ Omnino autem caueatur ha
bitatio in cameris terraneis prope decurſus aquarum uel ha
bentes aſpectum ad ſeptentrionalem plagam ꝛ occidentalē:
ꝛ minime locus habitationis eius ſit in ciuitatibus magna
rum humiditatum prope ualles ꝛ corruptas aquas exiſten
tes: uelut in ciuitate Aquilegia ꝛ ſimilib⁹. ❡ De annexis aeri
euitet ſtationē in uētis ꝛ p̄pe fridis ꝛ hūidis ꝛ caput ſuū bir
retis ꝛ inſulis agninis pellib⁹ ſuffultis uel de doſſib⁹ uariorū
uel alijs hñi cal'e muniaṫ: ꝛ faciat ſibi dyploidē ſuffultā agni
nis pellib⁹ ꝛ hñi calis quā portare debet a p̄ncipio menſis ſe
quētis octobris uſqꝫ ad mēſem aprilis: ꝛ in memoria tua ſit
oēs tecturas capitis ſepe ſub ſole ꝛ ad ignē exiccare facere.

❡ De regimine eius per exercitium. Cap. III.

Exercitium prodeſt ſepe mane uel an
te cenam factum ſūmum
erit ſue orationis inſtrm̄ ſiue fiat in mane lōgo
tempore clauſtra ꝛ eccleſias circueundo: ſiue montem ſepe
aſcendendo ꝛ deſcēdendo qð melius eſſet: deinde equitando

in quo gradario paſſu notabiliter ambulante ⁊ ſpatio duaꝝ horaꝝ uel triũ motu cõtinuato aut tantum q̄tum virtus eius ſuauitate bene tolerare poterit uſquequo perueniat ad augmẽtũ caliditatis ad ſudorẽ mediocrẽ pducẽtis. cui nõ ſuccedat laſſitudo uel debilitas aliqua: imo cũ pcipiat aliquã laſſitudinem ſtatim ab exercitio quieſcat iuxta ulẽm regulaꝫ hyppo. In oĩ motiõe corporis cũ dolor incepit ⁊c̃. ¶ Et ſi exercitium poſt cibum deſideraret fiat tpe puo mediocribus paſſibus leuiter ambulando: reliquo aũt tpe quieſcat. ¶ Si autẽ exercitio tali uti nõ põt pp honeſtatẽ uel religionem: tunc ſepe utatur fricatiõibus factis a genibus uſqz ad pedes: ⁊ ab inguinib⁹ uſqz ad genua: ⁊ a ſpatulis uſqz ad nates: ⁊ ab humeris uſqz ad manus: ita tñ ꝙ fricationes fiant inferius trahẽdo ſemꝑ uſqz ad nõbilẽ rubedinẽ cutis: ⁊ tũc quieſcat.

¶ De regimine per repletionẽ ⁊ inanitionẽ. Cap. IIII.

Non intendo hic de euacuatione materiaꝝ humoraliũ uel earũ repletione: ſz ſolũ ad q̄titatẽ auctã uel diminutã ciboꝝ ⁊ potuũ attẽdo. ¶ Itaqz obſeruet iſte vir ut nunq̄ accipiat potũ ⁊ cibũ niſi appetitu nãli incitãte eũ. ¶ 2° aduertat ꝙ ſi faſtiditus eſſet ſtomachus cũ appetitu intẽſo iteruz caueat comedere: imo expectet quouſqz faſtidium uel abominatio de ſtomacho recedat. ¶ 3° regula eſt. ꝙ nunq̄ cibum deglutiat niſi bñ maſticatũ. ¶ 4° regula eſt. ꝙ non deglutiat potũ ĩpetuoſe: imo ſuauiter ⁊ paulatim ſumẽdo ipſũ: cũ violẽta eñi deglutiõe potus immergunt uapores in ſtõchuz fluctuãtes ⁊ rugitũ ĩ eo faciẽtes. ¶ 5° regula eſt. ꝙ mẽſura cibĩ dꝫ eẽ tãta ne grauet ex eo ſtõchus uel tenſus fiat. ¶ 6° regula eſt. ꝙ cibi menſura talis exiſtat ne ex ipſa ſtomacho fiat gurgulatio uel rugitus. ¶ 7° regula. ꝙ melius erit ei utcũqz a potu ⁊ comeſtione ceſſare cũ reliquijs famis q̄ cũ cõpleta ſaturitate procedere. ¶ Cũ aũt qñqz cõtingit hoĩez pcipere ſtõchĩ replõnẽ a pdictis notabilẽ grauãtẽ ipm. tũc ſtatim pcuret eorũ euacuatiõnẽ anteq̄ in ſtõcho corrumpant: ⁊ illud fieri debet per uomitũ ponẽdo digitũ in finẽ oris agitationẽ faciendo notabilẽ. ut ita faſtidita ſtõchũ moueat ad euãdũ: aut ſaltem accipiat ptes. iij. aque: ⁊ quartã aceti ⁊ tepidũ bibat ſubito: deinde cum penna titillationem faciat in fine oris ut dictum eſt. ¶ Si aũt hõ eẽt difficulter uomere potẽs tunc tales ciboruz ſupfluitates a ſtõcho deponi debẽt accipiẽdo in potu cyathũ vnũ aque decoc. mercurialis cũ q̄nta pte olei oliuaꝝ omnib⁹ bene calefactis: aut ſaltẽ pdicte aque ſine oleo apponatur. ʒ.ß. pul. radicum polipo. cum modico cinamomi. ¶ Si aũt perciperet replõnẽ ſupfluitatũ in uentre. tunc procedat ad earuz eductionẽ cuz cyatho vno predicte aque uel decoc. eiꝰ ʒ.ß. pul. folliculoꝝ ſene. ¶ Aut ſaltẽ accipiat hũc potum. ℞. aque decoc. viol. ʒ. iiij. pul. cartami. ʒ. j. macis. ʒ.ß. miſce. ¶ Aut fiat ei hoc cliſtere. ℞. folioꝝ violaꝝ malue blitis mercurialis. añ. M. j.ß. cort. polip. contritoꝝ. ʒ. j. coquantur in lib. iiij. aque uſqz ad ↄſumptionẽ medietatis. ⁊ de hac coctiõe cum notabili expreſſione ⁊ colatura accipiatur lib. j. benedicte ẓuc. ro. caſſie fi. añ. ʒ.ß. miſce cum vno cocleari ſalis ⁊ fiat cliſtere.

¶ De regimine per ſomnum ⁊ vigiliam. Cap. V.

Vir iſte nõbili tpe dormire debet: ita ut fiat in eo digeſtiõ ↄueniẽs tã prima q̄ ſcda ⁊ q̄ 3ª. pp qḋ dicꝫ ꝙ ſomnus humectat ſubſtãtifice eo q2 eſt bone digeſtiõnis eẽ coadiuuatiuus. humectat aũt madefactiue qñ fuerit magis q̄ debet. et ideo cũ vir iſte abũdet in humiditate accñtali caueat ſibi a dormitiõe ualde plixa. menſura itaqz ſõni eius non debet eẽ minor ſex horaꝝ neqz amplior octo horaꝝ uel nouez ad plus ⁊ pãnis bñ coopt⁹ dormiat pmo ſup latere dextro. 2° uõ dormitiõe reuoluat ſe ſup ſiniſtrum latus. Raro autem dormiat ſuper ſtõcho ⁊ rarius ſuper ſpina. Et ſi cõtingeret in ſomno ꝙ ſudauerit caueat ſibi ab infrigidatione ſudoris circa corpus ⁊ maxime circa caput eius qḋ bene coopertum ⁊ mediocriter eleuatum dormiendo teneat.

¶ De regimine accidentium anime. Cap. VI.

Accidentia aĩe medici denoĩant paſſiones q̄les ſunt letari triſtari timere anguſtiari ſollicitari ⁊ melicti eſſe. oẽs igit̃ tales p q̄s ueclociter ⁊ multũ debilitat̃ calor inat⁹ euitare dꝫ. ſicut timor magn⁹ uehemẽs anguſtia furor ⁊ iracũdia. ¶ Silr̃ ⁊ paſſiones aĩe per q̄s calor nãlis ſepult⁹ detinet̃ ⁊ coartat̃ euitari debet. eo q2 ad talia accñtia ſequit̃ inati caloris extictio. Letari igit̃ bñ ⁊ ↄfortari mẽte eſt ei ↄueniẽs ⁊ uoce alta lectiões legere hymnos ⁊ pſalmos cãtare erit ei utiliſſimũ ualde. taliũ eñi uocaliũ mẽbroꝝ exercitiũ calefaciendo pectus ⁊ caput ſupfluitates conſumi facit. cor pulmonẽ cerebrũ ⁊ alia mẽbra uocalia a ſuperfluitatibus expurgata reddit cõuenienter. ut patet ex ſputo ⁊ ſimilibus.

¶ De regimĩe p admiſtratiõez ciboꝝ ⁊ potuũ ↄueniẽtẽ. Cap. VII.

Inuenire cibos ⁊ potus huius diſpoſitionis conuenientes ſm fundamẽtũ p̄aſſumptũ. ſ. ꝙ calefaciant ⁊ humectẽt ſubſtãtifice ⁊ exiccent q̄litatiue ſm ꝙ indicat̃ a diſpõne frigida ⁊ ſicca ⁊ humida accñtali eſt ualde difficile: ⁊ pprie in ſimplicibus quibus hoĩes utuntur in cibis niſi forte vinũ dulce ſubtile ⁊ albũ videret̃ hẽre potẽtiã in talibus reponit eñi ſanguinẽ notabilis q̄titatis ⁊ calefactiuũ ⁊ humectatiuũ ſubſtãtifice ⁊ exiccatiuũ ſaltẽ priuatiue per moduz reſolõnis talr̃ opando. ¶ Et ſilr̃ carnes multorũ aĩalium hec efficere poſſent ut de uolatilibus ſunt carnes colũboꝝ turturũ ⁊ auiũ minutarũ ⁊ faſianoꝝ ⁊ perdicũ. De quadrupedib⁹ ſicut carnes gaçelli lepoꝝ ⁊ ſimiliũ. ⁊ ideo ſecurius ⁊ frequẽtius talia inueniuntur in cõpoſitis q̄ in ſimplicibus. ¶ Propter quod panis ab iſto viro eligatur qui ſalis ⁊ fermenti q̄titatez aliquãtã maiorẽ cõſueta multitudini gentiũ recipiat. In tali enim pane reſeruatur aliqd caliditatis ⁊ ſiccitatis virtute ſalis ⁊ fermenti qui ponit̃ ab Auic. cal̃ ⁊ ſic. in ſecũdo lꝫ Gal. dinamidioꝝ caplo 2°. ponat ipm cal̃. ⁊ ſic. in primo. Sit igit̃ panis de pura ſimula adhuc parũ plus fermẽtati bñ q̄ cõſuetus panis. ⁊ ſit bñ coctus abſqz cõbuſtiõe. ⁊ ſi eſſet uſus panata ex eo tũc fiat in brodio bñ pingui refrãgẽte friditatem ei⁹ ⁊ ponat̃ in eo aliqd de croco uel cinamomo ad refrãgẽdũ humiditatẽ ei⁹. panata eñi que cibus chřianoꝝ ponit̃ eẽ fri. ⁊ hu. ⁊ pprie cũ aq̄ facta 5° colliget caplo de cibis abſolute. Neqz eñi in pane uel panata multũ ſalis uel fermẽti accipiat̃. ita ut acgrat exiccationẽ maiorẽ q̄ cõgruũ ſit. q̄re alimẽtoꝝ h caplo 3° inquit. Iudiciũ aũt plurimũ ſm fermentũ ⁊ ſm ſales. ſ. exceſſus in pane guſtus ſit cibi. Nã qḋ iã ↄtriſtat a ſenſu guſtus ledit in hoc. i. cõmixtione tali: ⁊ ſubigit. Plurimum miſceri prauũ dicitur. ¶ De carnib⁹ aũt eligant̃ oĩum aĩalium laudabiliũ carnes ⁊ pprie iuuẽculoꝝ ⁊ pinguiũ. Nã pinguedo calefactiua ⁊ humectatiua eſt. uelut ſunt capreti pingues ⁊ agni ⁊ vituli lactẽtis ⁊ caſtrati pinguis ⁊ caro cuniculorũ ⁊ gaçelli ⁊ leporis ⁊ porci ſylueſtris ⁊ domeſtici pinguis ⁊ iuuẽculi. ¶ De uolatilib⁹ pprie domeſticis carnes gallinaꝝ ⁊ anatuloꝝ ⁊ colũboꝝ ⁊ aliqñ anſerũ paruoꝝ. ⁊ de ſylueſtribus carnes faſianoꝝ pdicũ coturnicũ frãcolini ⁊ ſimiliũ. ⁊ pinguedines eorum artiſu iate cum cibis abſqz multo ſale. ¶ De ſpeciebus autem condimentorum conueniens eſt ei uſus croci in quantitate conuenienti. Nam multuz uſus eius deiicit appetitum ⁊ cinamomum ⁊ ſilis inferius dicẽda. Caro uõ originis que quercula nominatur: lꝫ aliqñ accipi poſſet: tamen non ſit in multo uſu. eo quia ſtomachum nauſeat ⁊ remollit. ¶ De piſcib⁹ cõueniunt ei piſces nõ antiqui neqz magnoꝝ corpoꝝ neqz degẽtes in aq̄s uel ſtagnis paludeſtribus corruptis. ſed eligant̃ ex fluuijs uel fontibus uel uallibus decurſibus aquarum continue renouatis. ⁊ in ſpẽ ſua eligantur piſces cekadrati ⁊ ſunt marſiones in fluminibus ⁊ in fontibus inuẽti. ⁊ uarioli qui dicunt̃ piſces folarce ⁊ torrẽtine ⁊ ſcarliones temali lucij capedani carpiones rũbi orade menule ⁊ ſimiles qui poſſunt accipi tam elixi q̄ in bono oleo oliuarũ cocti ⁊ pprie cum millefolio mentha feniculo petroſ. ⁊ ſilibus. ¶ Piſces uõ uetenes anguille gronces cephali: quoniã ſunt

molliũ ⁊ viſcoſarum carniũ nõ ↄueniunt ⁊ ꝓprie qꝛ faciũt oppilões ad quas hic vir paratus eſt ⁊ moleſtaſ. ❡ Uſus vͦ lactis crudi ẽt nõ placet mihi pp infrigidationẽ quam fa cit ⁊ notabilem humectationem. qm̃ lac in corporibus frigidis nõ tr̃ſmutaſ in ſanguinẽ. ſicut appet. 2° can. ꝓprio caplo. pp qͦd ⁊ caſeus recens ⁊ mollis ⁊ pauci ſalis nõ eſt ei cõueniens ❡ Oua aũt quõcũqꝫ cocta mollia ⁊ nõ ualde dura ſũt ei cõ uenĩetia. ❡ De ferculis aũt: ⁊ primo de legumibus q̄ nõ ha beanſ in multo uſu: ⁊ ꝓprie que elixa ſunt. que vͦ ei ſũt ↄue nientiora ſunt ſicut cicer ru. eo qꝛ cõuenienter nutritiuũ apꝛi tiuũ ⁊ lauatiuũ eſt: ⁊ debet aſſumi in medio alioꝝ ciborum ⁊ nõ in ꝑncipio neqꝫ in fine. 2° can. in ꝓprio caplo colligendũ. Panicũ aũt ⁊ ꝓprie in pigui brodio coctuꝫ ↄueniẽs eſt aliqñ. lꝫ eni paruꝫ nutriat tñ ſua leuitate ⁊ ſiccitate prouocat urinã ⁊ apit. 21° cõtinẽtis. caplo. 299°. Laudabile eſt ei riſum qꝛ calꝫ eſt in primo ſiccũ in 2° ↄuenienter nutrit ⁊ exiccat. 21° cõtinen tis. caplo. 126°. Ci. era al. ⁊ piſa in brodialibus pinguibus pre parata ⁊ puluere cimini aniſi pipis ⁊ croci ſuper eiſpſa lauda bilia ſunt. De olerib° cõueniũt ei oĩa calefaciẽtia ⁊ leniter exic cantia ſubtiliantia ⁊ apientia nãlĩter uel artificialr̃ facta ta lia. de quorũ numero eſt ſaluia. de qua lꝫ Auic. non faciat ca pl̃m 2° can̄ dici tñ põt q̄ eſt cal. ⁊ ſic. in fine primi uel in 2°. ut patet a Seraꝑ. in aggregatore ſimplici. 149. ubi dicit q̄ eſt ca lida manifeſta caliditate ⁊ paꝝ ſtiptica. qͦd oĩno collige a Dyaſ. caplo de eliliſfago. ❡ Feniculus ẽt ↄueniens eſt ei pp prouo cationem ⁊ aptionẽ q̃s hẽt. non tñ eius uſus multus ſit ⁊ fre quẽs ne calefaciat ⁊ inflãmet. qm̃ cal. ⁊ ſic. in primo. 8° de ſim plici medicina ſuo caplo. ❡ Silr̃ petroſ. conueniens eſt pp prouocationem ⁊ aptionẽ ſuã ⁊ non eſt multum exceſſiue ca lidi. Ponit eni ab Auic. in primo gradu caliditatis ⁊ in 2° ſic citatis. ⁊ cõueniẽs eſt ſtõcho ⁊ capiti. lꝫ Ruffus dixerit de ipſo. q̄ nocet ſtõcho attrahẽdo ad ipſum mãs aliũde. ſed uerũ q̄ Ruffus intellexit de apio. qm̃ petroſ. eſt ſpẽs apii. ⁊ in caplo de apio ab auctoribus ut pl̃m fit ſmo de petroſ. tanq̄ de ſpe cie. ut pꝫ 2° can. ⁊ 8° de ſimplici medicina. ⁊. 23° cõtinẽtis. ca pitulo 609°. ⁊ a Seraꝑ. ſimplici. 294°. ❡ Menthe etiã uſus conueniens eſt: qꝛ calefacit ⁊ exiccat in 2°. confortat ſtõchum ⁊ digerere facit ⁊ prohibet ſingultũ ⁊ uomitũ ſtaticũ. 2° can. in ſuo loco. ⁊. 230. cõtinẽtis. caplo. 732°. ❡ Serpillũ ẽt a Dyaſ. erpillũ noiatũ. Licet eni Seraꝑ. enumeret ipm̃ inter medici nas calas ⁊ ſic. in 3°. Auic. tñ 2° can. caplo de nemẽ. dicit ipm̃ calm̃ ⁊ ſic. in 2°. ⁊ eſt conueniẽs ſtõcho ⁊ capiti: ⁊ oĩ principali mẽbro ſua aromaticitate ⁊ apit vias ⁊ urinã ꝓuocat. ❡ Silr̃ laudo ſibi roſmarinũ dictũ dedrolibanũ qͦd conueniẽs eſt ut predictũ uel ꝓcedẽs ⁊ eſt calm̃ ⁊ ſic. ut Seraꝑ. in aggregato re. caplo de çaçe. marina. ❡ Maiorana ẽt ab auctorib° ame racus noiata cõueniẽs eſt. qꝛ calefacit ⁊ ſiccat in 2° ⁊ hẽt vim attenuatiuam ⁊ diſſolutiuam. 8° de ſimplici medicina in pro prio capitulo. ⁊ aperit oppilationes ⁊ ꝓprie cerebri: ⁊ con fert doloribus capitis a flatu ⁊ a uentoſitate factis. ut 2° can. proprio capitulo in areola membrorum capitis. ❡ Simili ter uti poteſt rutha abſinthio hyſopo calamento mentaſtro ⁊ conſimilibus. ❡ De radicibus vͦ plantarum uti poteſt enim la carotis baucia iringo ⁊ bulbo. ❡ Radix vͦ que comeditur raphanus minor noiata accipiatur in pauco uſu. ❡ Cepe al leum ⁊ porruꝫ non placent mihi niſi in rariſſimo uſu ⁊ pau ca quantitate. ❡ De extremitatibus vͦ plantarum ſuis tem poribus utiles ſunt ei aſparagi ⁊ cappares. ❡ Olei oliuaruꝫ uſus uel de nucib° cõpetit ei: loco cuius butyro poteſt uti: lꝫ nõ ualde frequẽter ⁊ in quãtitate pauca. ❡ Aceto aũt uti põt ſed nõ ualde frequẽter ꝓpter exiccationẽ ſuã: ſed agreſte ⁊ ly monũ uſus magis placet mihi. vinũ granatoꝝ nõ habeaſ in uſu multo ualde. ❡ De aromatibus placet mihi piper çin giber cardamomum maius ⁊ minus gariof. macis nux muſ. aniſum ciminum feniculus crocus: ⁊ conſimilia aromatica calida. ❡ De partibus aialium eutẽtur ſaltem in multo uſu cerebrum cauda ⁊ uentres ⁊ relique partes accipi poſſunt. ❡ Cibi vͦ paſtilia nõ ſint in uſu multo niſi fuerint de paſta

fermentata minutiſſime facti ⁊ bñ ſiccati. ſicut eſt cib° de re gione ſiculoꝝ aſportat° apud auctores medicine tri nũcupa t°. ⁊ icole vͦ illi° loci uocãt ꝟmicellos. Alagana ⁊ ꝓprie cũ ca ſeo facta ⁊ ſicut lanelli raphioli dicti non placent mihi.

Uinũ vͦ ei ↄueniẽs eẽ oꝫ album in colore uel citrinũ uel ſubru. lꝫ min° odore ſuaue vigore famoſuꝫ ⁊ po tẽs ſapore dulcis uel mediocris ſubſtãtie dyaphanũ uł traſpa rẽs. qͦd qdẽ aſſumaſ puꝝ aut in dieb° caloris pauca q̄titate: ut ſub q̃drupla ſui pte aque cõmixtũ. ❡ Sit aũt aq̃ ei° acce pta de fõte liberi ⁊ detecti aeris hñtis aſpectũ orietalẽ uel me ridiõalẽ ⁊ liberi curſus cui° alueus a plãtis fetidis ⁊ limoſi tate purgatus exiſtat in qua ẽt ranarũ uermiũ ⁊ alioꝝ aialiũ fetidoꝝ ⁊ male nãe ↄuerſatio nõ exiſtat. ⁊ ſit in ſubſtãtia dya phana uaporib° limoſitatib° diligẽter expurgata. uelut aque ciſterne uel laudatiſſimi fluminis. Hec in ſumma de rebus non naturalibus determinata pertranſeant leuiter.

Tertia pars ꝑncipalis huius opuſculi de regimi ne huiuſ diſpõnis per adminiſtratio nem inſtr̃orum medicinalium. ⁊ continet capl̃a ſeptem.

❡ De adminiſtratiõe purgatiõis huic viro ↄuenientis a medie tate mẽſis februarij uſqꝫ ad medietatem iunij. Cap. I.

Diligenter conſiꝺ lãdo ex ꝑdictis appet q̄ vir iſte idiget eũone nũe rũ melicarũ que nãlr̃ in eo multiplicanſ: ⁊ flati carũ que p accns pp debilitatẽ digeſtiue multi plicanſ. Ideo. eͦ. igiſ in quocũqꝫ mẽſiũ iã ꝑmiſſorũ ⁊ maxie mẽſe martij aplis uł maij a ſexta die ſidaris uſqꝫ ad 25. euacue ſm hũc modũ. ℞. thimi epithimi fol ſeuꝝ ſe ne. añ. ʒ. ſ. turbit electi hermodactyloꝝ. añ. ℈. ij. dyagridij. g̃. v. ſa lis idi. g̃. iij. aque eupa. ʒ. j. ſ. aque buglos. ʒ. iij. fiat oĩuꝫ ꝟcale facta aq̃ infuſio p diẽ nãlẽ. deinde calefiant: ⁊ facta expreſſio ne ꝑdicte colature addaſ caſſief. de ſua cãna extracte nouĩ ter. ʒ. v. ⁊ totum aſſumaſ in potu in aurora calefactuꝫ ⁊ dor miat poſt p horam: ⁊ poſt qntã horã accipiat cyathum vnũ plenũ aque ordei calefacte ⁊ zuccarate: ⁊ poſt per vnam ho ram prandeat. ❡ Sequenti vͦ die accipiat hoc digeſtiuũ in ꝑdicta hora qͦd calm̃ cõtinuet diebus octo cuius deſcriptio ℞. ſyr. de epithimo. ʒ. j. ſyr. de ſticados. ʒ. ſ. aque bugloſſe ⁊ meliſſe. añ. ʒ. j. miſce. ❡ Nona vͦ ſequenti die hora ꝑdicta de minoratiuo ⁊ cõditionibus eiuſdem obſeruatis accipiat has pillas. ℞. pillarũ indarũ pillarũ de lapide laçu. pillarũ cochiarũ. añ. ℈. j. cũ ſucco roſarũ fiãt pille. vij. ⁊ exhibeanſ. ❡ Qm̃ ſepe tpe aſſumptiõis ſyrupoꝝ uẽter patiẽtis ſolet eẽ ſtipticus. ⁊ tũc nõ ↄuenienter opanſ digerẽtia. iõ deſcribam pillas iſtas de qb° tpe ipſoꝝ: imo quolibet alio grã ſubdu ctionis uentris ante cenã parũ põt accipe vnã uel duas ⁊ ex cuſant a labore cliſterioꝝ. ℞. alo. epat. electi. ʒ. ij. aga. electi ʒ. ij. ſalis indi. ℈. ij. polipo. epithi. añ. ℈. ij. dyagridij. ℈. ſ. infun danſ hec oĩa in ſucco boraginis ⁊ viola. añ. ʒ. ij. ⁊ exponanſ ad ſolem ita ut exiccenſ aut ſaltem ſub tegula exiccenſ: ⁊ ita tribus vicibus renouenſ ſucci. de illa igiſ mã tota cum. ʒ. ſ. cinamomi ⁊ tantundem maſticis fiant pillule de omni. ʒ. vj. ⁊ exhibeantur ut ſupra.

❡ De modo rectificandi cerebrum in hoc viro. Cap. II.

Hoc electuariũ ẽt colcat intẽtionẽ ad malã cõplones fridã ⁊ ſiccã toti° corpis: ⁊ oꝫ eẽ uſus ei° oĩ mane in aurora accipiẽdo de ipſo q̄titatem. ʒ. iij. degluti ẽdo abſqꝫ alia mixtiõe. Etiã eñ de eo accipi põt ʒ. j. hora itroit° lecti bibẽdo poſt ipm̃ medicuꝫ de aq̃ cala ſuc carata decoctio modici macis. Cui° deſcriptio. ℞. ſpẽꝝ dyã thos deſcriptione Nicolai in antidota°. ʒ. ſ. violaruꝫ floruꝫ bugloſſe boragis cinamomi macis gariofiloruꝫ nucis muſ. añ. ʒ. j. croci. ʒ. ſ. ligni aloes. ℈. ij. folioꝝ auri nũero. v. muſci. g̃. ij. ambre. g̃. vj. gnoꝝ fiſticoꝝ mũdatoꝝ. ʒ. iij. zuccari albi. ʒ. iij. mellis deſpumati lib. ſ. infundanſ fiſtici in aq̃ bugloſſe cum modico vini aromatici calefacti p duos dies añte: de inde ultimate teranſ ⁊ cũ ꝑdictis iformenſ in forma electuarij.

¶ Hec confectio ꝯuenit ad ꝑdictā intentionē. ℞.fiſticoꝝ ꝑparatoꝝ ſm modū in ꝑcedenti cap̄ dictuȝ.ʒ.iij.been al. ⁊ ru. ȝedoarie melliſſe macis.an̄.ʒ.j.ſ.floꝝ antos.ʒ.iij.capil.ue.roſaꝝ ſpodij oſſis de corde cer.meliſſe gariofiloꝝ.an̄.℈.j.cimini aniſi ligni.an̄.ʒ.ſ.folioꝝ auri numero.iiij.fragmentorum hyacinti ſmaragdi ⁊ ſaphi.an̄.℈.ſ.limature ſubtiliſſime auri ʒ.ſ.ȝuccari al.lib.ſ.croci.℈.j.muſci ambre ana. gra.j.ſ.aque bugloſſe.q.s.fiat confectio in rotulis magnis.de hac igit̄ cōfectione ſemper ante cibum aſſumat̄ q̄titas.ʒ.iij.uel.iiij.poſtea bibat̄ aliquid vini aromatici ſuperius approbati in cap̄ de cibis. Et ſi eadem iterū acciperet poſt cibū ⁊ hora collatiōis nō timendo expenſam feliciter eſſet eius exceſſus. ¶ Puluis confortatiuus capitis. ℞.ligni aloes.ʒ.j.ℨ.paradiſi ſticados cameō.folij.an̄.ʒ.ſ.ambre.ℨ.ij.cinamomi electi galange ȝinȝiberis al.an̄.℈.ſ. maiorane macis. ana ʒ.j.ſtoracis calamite calami aromatici peonie an̄.℈.ij.fiat omnium per ſe puluis:deinde cōmiſceant̄ diligenter. De hoc igit̄ puluere oi ſero hora introitus lecti ſuꝑaſpergat̄ ꝑtora capitis a fine capilloꝝ uſqȝ ad ſummitatem eius per inceſſum cōmiſſure ſagittalis per latitudinem quatuor digitorum . ¶ Ut aūt vie cerebri ut aures nares palatuȝ aperte conuenienter cōſeruentur ut fumoſitates ⁊ mā reliquꝫ ꝯuenienter educari poſſint cōueniens eſt ⁊ utile ut oi ſero ⁊ mane infulas ⁊ alia tegumēta capitis bene exiccata cū hoc puluere ignitis carbonib⁹ aſperſo diligenter ſuffumigare ⁊ caput eius ⁊ faciem ſilr. Cui⁹ deſcriptio. ℞.laudani electi.ʒ.j.colofonie.ʒ.j.ſ.thuris ſandarace myrre.ana.℈.ij.ſtoracis calamite.ʒ.v.ligni al̄.cubebarum granoꝝ iuniperi.ana.ʒ.j.fiat oium per ſe puluis ⁊ cōmiſceantur. ¶ Qm̄ capitis ablutio nec̄ia eſt ad mundificandā cutē a limoſis ſuꝑfluitatib⁹ ⁊ ad ꝯſumēdū ſuꝑfluitates fumoſitates ⁊ uapores in ipſo inuentos.iō laudat̄ ei ablutio capitis bis in menſe aut plus oi ſeptimana ſel̄ facta cum lixiuio cōi abſqȝ mixtiōe altera ⁊ madefiat magdaleon infraſcript⁹. ℞. reſine ſicccioris colofonie.ana.ʒ.j.ſ.laudani ſtoracis calamite ana.ʒ.j.ſandarace.ʒ.iij.maiorane macis ſticados pulegij origani betonice aſſari.an̄.ʒ.ſ.cubebarū.℈.ij.muſci ℨ.j. pulueriȝent̄ oia p ſe ⁊ cum gūmis ꝑdiſſolutis fiant magdaleones ⁊ utatur eis ſoluȝ poſt ipſorū exiccationē. ¶ Et qꝛ ſp̄us ꝑſpc aiales ſuſtentant̄ ⁊ a corruptiōe ⁊ alteratione defendūtur p applicationē aromatū per inſpirationē cerebro delatoruȝ.Igit̄ bonū odoriſeꝝ eſt hoc. ℞.folioꝝ baſiliconis ſicci.ʒ.ij.macis.ʒ.j.ſ.muſci ambre an̄.ℨ.iij.ligni aloes.℈.j.gra.paradiſi.ʒ.ſ.margaritarū electarum foliorū auri.℈.j.capituȝ roſ. non bene expanſarū coral.ſpodij de cāna lātuſce cāphore an̄.℈.j.pul.oia p ſe diligenter ⁊ ligent̄ in ſyndone de grana retorta aut ſaltem ex eis fiant poma cū.ʒ.j.ſtoracis liquide ⁊ ʒ.ij.puriſſimi laudani que diſſoluant̄ cum vino romanie aut altero bene aromatico:ut maluatico. ¶ Et qm̄ frequenter ꝯtingit in anfractuoſitatibus cerebri ⁊ rimis eius inueniri mās flaticas aut alteras que fixe ⁊ profundate ſunt ⁊ difficilis eradicationis. Indigent igit̄ motore uehementer agitāte eas:⁊ talis eſt ſternutatio ꝓpe facta poſt ullas eḋones que iuuat ad expulſioneȝ mā̄eriꝫ ēt. ꝟberādo in faciem earū.ꝑma ꝑmi.cap̄ ultimo.ideo facit ſternutatoriū hoc apparēte capitis grauitate ⁊ ꝑuatiōe emunctatiōis narū admīſtret̄ in nares exſufflando de ipſo ad q̄titatē vni⁹ g̃ni ordei. ℞.radicis arthanite.ʒ.j.caſtorei ſiccioris pipis al.ſtaphiſagrie.ana. ʒ.j. eluarij al.ʒ.ſ pulueriȝent̄ oia per ſe ⁊ cōmiſceant̄ ⁊ inſufflet̄ per cānulā uel pēnā:aut p inſtr̄m qḋ deſcribit Albu. in cap̄ de formis inſtrorum caputpurgiorum.⁊ tu lege ibidem.

¶ De confortatione cordis in hoc viro. Cap.III.

In hoc cap̄ aliqua ſimplicia remedia deinde cōpoſita ponant̄ a ſapiētib⁹ approbata. ¶ Primū qdem eſt ȝedoaria de qua dixit Auic.q̄ ꝯfortat cor ⁊ ꝯfert tremori ei⁹ frequēter, ⁊ do ex ea.ʒ.ſ.in aurora cū.ʒ.ij.aque bugloſſe cū ȝuccaro calefactis. ¶ 2ᵐ eſt bugloſſa cui⁹ uſus utilis eſt ⁊ ſecuriſſimus tā in cibis q̄ in potib⁹.ut Auic.ſcripſit 10° tertij. cap̄.de canonibus curationis cordis. ¶ 3ᵐ eſt ſmaragdus de quo in potu detur.℈.j.cū aq̄ bugloſſe.ut ſupra. ¶ Lapſus aūt cordis ſiue tremulū motū aut alterationem a uaporibus melicis ꝓuenientē poterit curari uſus eluarij letificātis deſcripti a Raſi.9° Almanſ.cap̄ de melis.⁊ exhiberi debet in diſpōne iſta oi mane ex eo q̄titas.ʒ.iij.cū.ʒ.ij.aq̄ bugloſſe ꝑcalefacte. ¶ Fumoſitates quoqȝ melicas ⁊ alterationes ab eis ꝓuenientes ſepe curare ſolet adminiſtratio huius ſacculi ꝯtinue portati ſuꝑ mamillā ſiniſtrā ⁊ ꝯſuti intra camiſiaȝ.Cui⁹ deſcriptio. ℞. florū boraginis bugloſ.capil.ue.macis ſe.baſilicōis an̄.ʒ.j.hyacinti ſmaragdi ſaphiri ana.℈.j.folioꝝ auri numero.v. been al.⁊ ru.ligni al.oſſis de corde cerui foliorum margaritaruȝ an̄.ʒ.ij.macis.ʒ.j.ſ.pul.oia per ſe:⁊ fiat ſacculus quadrate figure in ſyndone de grana retorta.

¶ De rectificatione diſpōnū ſtōchi huius viri. Cap.IIII.

Licet in lapſib⁹ melicie ſoleat coiter īcēdi appetit⁹.tn̄ qꝛ lapſus iſti⁹ viri eſt in ḡdu nōbiſr īteſus.iō p ipm magis nocet̄ appetitus q̄ ſaluet̄ uel augmētet̄. Idcirco bonū eſt q vir iſte utat̄ ifraſcripta cōfectiōe de qua ſemp poſt dē cibariū aſſumat fruſtū vnū uſquequo ꝑcepit appetitū ei⁹ vigoratū eē:⁊ tūc ab ea deſiſtē poterit. Cui⁹ deſcriptio. ℞.ℨ.ſumach berberis ⁊ ribes coriādri ꝑpati.an̄.ʒ.ij.gariofi.cinamo.electi an̄.℈.j.macis.℈.ij.cimi.aniſi.an̄.ʒ.ſ.pul.oia ꝑus iſſa in aceto p diē nālē:poſtea exiccata ⁊ cū lib.ſ.ꝯſerue citoniorū ȝuccarine ⁊ cū modico miue citonioꝝ ꝑcocte cū.ʒ.ij.ȝucca.al.⁊ fiat ꝯfectio in rotul̄ pōderis.ʒ.ſ. ¶ Et qm̄ oppilationes coartatoriꝫ ſepe in ſtōcho hui⁹ viri eueniūt pp mltitudinē melici hūoris ad cui⁹ retētionē in uenis tunicaꝝ ſtō̄chi adiuuat multitudo flatū:que p indigōnē gn̄ant̄ in eo ut ſupi⁹ viſum eſt.iō ad eas remouēdas lȝ p̄ᵒ remedia ſuꝑrapoſitoꝝ ſufficiāt:uolui tn̄ hāc cōpoſitionē apponē ꝯfectiōis que utiliſſima eſt ad tollēdū oppilatiōes ꝑdictas. ℞.ℨ.fiſticoꝝ que iſſa ſteterint p triduū in ſy⁹ acetoſo.ʒ.iij.cimini aniſi fenicli.an̄.ʒ.ſ.ſpice nardi ameos ſqnāti.an̄.℈.ij.ligni aloes.℈.j.pulueriȝ. oia p ſe ⁊ lib.j.ȝuccari al.cocti cū aq̄ eupat.fiat ꝯfectio in rotulis.ʒ.iij.de quo p horā vnā cū media an cibū accipiat vnū poſt quē bibat̄ modicū vini al.ſubtilis arōatici ⁊ bn̄ fumoſi. ¶ Et qꝛ paucitas ſp̄uūȝ ⁊ ſanguis laudabilis cū flatica mā ⁊ melica multiplicatis in ſtōcho hui⁹ viri ⁊ circa ipȝ ſunt cā nocumēti digōnis in eo.⁊ iō itēdat̄ ad appetitū cū hoc eluario:de quo in aurora aſſumat coclear vnū deglutiendo ipm abſqȝ alia mixtiōe. Cui⁹ deſcripto. ℞.ſpēꝝ dyatrionpiperēō deſcriptiōe 3ᵃ Gal.in libello ad Omōtheū.ʒ.j.ſpēruȝ eluarij de ligno al.ʒ.ſ.ſyr.infuſiōis mirabolanoꝝ ke.ȝinȝiberis viridis.an̄.lib.ſ.ȝucca.al.ʒ.iij.coquant̄ ſil̄ ȝuccarū ⁊ ſyr. uſqȝ ad ſpiſſitudinē ⁊ additis ſpēbus conterendo fiat eluarium.

¶ De dolorib⁹ ⁊ uētoſitatib⁹ ſpine remouendis. Cap.v.

Cum aūt ꝯtigerit in ſpina uel renib⁹ dolor appere fiat coꝝ euaporatio cū ſacculis infraſcriptis ſtōcho ieiuno ſepe applicatis.deide inungat̄ ſpina tota cū ifraſcripto vnguēto. Deſcriptio ſacculi ē hec. ℞.arthemiſie melilloti camomille.an̄.ʒ.j.milij bn̄ calefacti in caldario ſicco ſcutellas.q̄tuor.apponant̄ ꝑdictaꝝ rerū pul.groſſo mō contuſe ⁊ ipleti ſacculi ſupponant̄ ſpine. ¶ Deſcriptio vnguenti eſt hec. ℞.olei nardini liliorū alborū.an̄.ʒ.ſ.olei camomelini de aneto.an̄.ʒ.j.croci ſpice nar.rubee tinctorū eupat.an̄.ʒ.ſ.maſticis ſqnāti.℈.j.cere.q.ſ.fiat vnguentum molle.

¶ De oppilationib⁹ in renib⁹ remouēdis. Cap.vi.

Ex decurſu mā̄erū flaticaꝝ ⁊ melicarū nō raro ꝯtingit huius viri renes oppilari qḋ ꝯtingē pōt ex dolore tēſiuo ⁊ grauatiuo in renibus eius eueniēte ⁊ ex tenuitate ⁊ ſubtilitate urinaꝝ ſilū aque fontis.iō p ipſarū remotione utatur confectione de fiſticis ſuperius poſita. ¶ Itē utat̄ cōfectione facta ex ſpēbus eluarij de lemi.deſcripta a Meſue in antidotario deſcriptione prima.que fiat cum

ʒuccaro cocto cū aqua ſublimationis granoꝝ milij ſolis: ⁊ accipiat ex ea ℥.5. an oēm cibū p horā vnā cū medio.

¶ De diuerſione a ſuperiorib⁹ ptib⁹ fienda ad īferi⁹. Cap̄.vij.

SJ huic viro ꝯferret nā auxiliū ī mediocrit' ꝓuocādo ſibi emoroides nullū ſalubrius medicamē exiſtimo ei cōferre poſſe. ſi a. lꝫ p ſe nō ꝓuideret tūc ſi pcipeꝛ pēdum frigus tēſio aut pruritus in extremitatib⁹ ſiteri. tūc fiat fricatio loci illius cum folijs ficus aut cōſolide maioris uel minoris uel cū felle tauri uel alteri⁹ aīalis. Si aūt taliū viaꝝ apertio fieri nō pōt. tūc utat' pill' a ſupra deſcriptis ⁊ cūo nib⁹ lenib⁹. ⁊ ei ſepe fiāt pedū fricatiōes ab īguib⁹ uſqꝫ ad plātas. aut ſaltē fiāt ei ablutiōes ex decoctiōe folioꝝ lauri calamēti ⁊ ſiliū caloꝝ. aut ſaltē in domeſticis ptib⁹ carnoſis tybiarū ſepe applicent' uētoſe ſicce: aut cū ſcarificatiōe ſi locus ualde rubuerit. Hec ſunt que huic viro meliora mihi viſa ſunt.

Cōſiliū.265. De mala cōplone frida ⁊ humida totius. ¶ Et diuiditur conſiliū in capitula tria.

¶ De diſpoſitione ⁊ ſignis eius. Cap̄.I.

SJ diligēter q̄ſq̄s in ſcibilib⁹ medicie non mediocriter erudit' īſpiciat cōplonē ſpectatiſſimi viri dn̄i Angeli Simōete magnifici ac potētis dn̄i ⁊ comitis ſplendidiſſimi ſtrēuiqꝫ hūi meriti capitanei illuſtriſſime lige toti⁹ Jtalie gubernatricis fidiſſimi ſecretoꝝ ꝯſeruatoris facile poterit aſſerēdo dicē ꝙ ei⁹ cōplo tota a medio iuſtitiali declinet ad friditatē ⁊ humiditatē. ¶ Primo nāqꝫ q: tactu pcipit' in mēbris oib⁹ eius remiſſa caliditas cū declinatione ad lenitatem ⁊ mollitiem. ¶ 2° q: in hitudie ei⁹ appet declinatio magis ad remiſſam carnoſitatē cū mollitie membroꝝ q̄ꝫ ad multā carnoſitatē aut ualde paucā cum ſoliditate mēbroꝝ. ¶ 3° itērū q: pulſus eius paruus ⁊ mollis eſt magis q̄ꝫ durus magn⁹ uel mediocris. ¶ Adhuc ⁊ 4°. q: anhelit⁹ ei⁹ ad ꝑuitatē tarditatē ⁊ raritatē cū lenitate ſuas dr̄ias oñdit magis q̄ꝫ ad magnitudinē uelocitatē uel frequētiā. Et ſūt q̄tuor a ſubſtātialr inherētib⁹ ⁊ ab opōnib⁹ aſſumpta. ¶ Adhuc ⁊ 5°. urina ei⁹ citrina aut ſubcitrina eſt cū pauca hypoſtaſi. imo nēpbilim habet multā uel enormiā ad albedinem in colore ⁊ mucillaginoſitatem in ſubſtantia notabiliter inclinatas. ¶ Ab hac etiam complexione cadit gn̄atio ⁊ exitus multe uentoſitatis q̄nqꝫ in ſtōcho ⁊ in inferiori uentre gurgulantis. ¶ Uniuerſa ēt cutis leui q̄ꝫtitate piloꝝ ⁊ mollium ueſtita eſt. ¶ Sputū etiam ⁊ excitia reliqua ad mollitiē magis q̄ꝫ ad duritiem inclinentur. ¶ Et eſt hō qui in paſſionibus aīalib⁹ nō inclinatur ad uelocē iracūdiā excellētē neqꝫ pdurātē. imo mediū ſatis tenet in illis ad tarditatē magis q̄ꝫ ad uelocitatē eaꝝ paſſionū inclinabilis. ¶ Adde quoqꝫ iſtis ꝙ ualde facile patit' ab infrigidātib⁹ cās. ꝓpterea q: cōplo nālr frida eſt iclinat' ad lapſum ſibi ſilem. ꝯuerſio enī in gn̄e ꝓportionali facilior eſt q̄ꝫ ecōtra. ſcd̄s primi. cap̄ de ſignis cōplexionū. ¶ Et lꝫ friditas cōplonalis ſit cā facilis paſſibilitatis a cā ſibi ſilī: ad tales tn̄ alterationes non paꝝ coadiuuat exceſſus humiditatis huius viri. humiditas nāqꝫ maior q̄ꝫ debet reddit corp⁹ fridius q̄ꝫ opꝫ. prima pmi. cap̄ de cōplonibus. ¶ Amplius raritas texture que eſt in hitudine huius viri diſponit ipm ad faciliter alterari ab exceſſu cuiuſcūqꝫ qualitatis. ¶ Sed ipſa raritas cōiūncta humiditati ⁊ friditati facit corpus faciliꝰ pati ex fridis ⁊ hūdis cauſis q̄ꝫ a calidis ⁊ ſiccis. q: hic vir ad friditatem ⁊ humiditatem cum raritate texture notabilr lapſus leuiter patit' a friditate ⁊ humiditate continentis ⁊ alioꝝ ꝯſimilium agentium. ¶ Propter qd̄ correlarie deduci pōt ꝙ iſte vir intelligere poteſt cās ꝑ quas facile incurrit friditatē capitis ſtōchi extremitatū ⁊ iuncturaꝝ. ¶ Neqꝫ u'o hic moleſtari debet ꝙ raritas texture arguit dn̄itum caliditatis illud enī negādū eſt. raritas enī texture quedā ꝯſeq

tur paucitatē carnis vniuerſe hitudis. ⁊ paucitas carnis arguit augmētū friditatis que debilitat innatū calorē q: e dꝫ eē iſtrm gn̄atiōis carnis. vn̄ nō oīs raritas texture ꝯſequit' augmentum caliditatis. Ad hanc ēt vitatem affirmandam concurrit cerebri ſtōchi genuū ⁊ iuncturaꝝ huius viri friditas que notabiliter viget in eis ⁊ non caliditas. ¶ Ex qb⁹ oībus uelut ex fundamento ſcientifico concludendum eſt. ꝙ complo huius viri lꝫ frida ſit ⁊ hūida ſm vniuerſum corpus: maior tn̄ friditas dn̄at' in cerebro ſtōcho ⁊ iūcturis ei⁹ q̄ꝫ in alijs mēbris. ¶ Et ſi fieret iſtā ī ꝯ quedā ꝑdictoꝝ. q: in urinis hui⁹ viri frequēter appet tinctura ruffa ⁊ ſubcrocea cū mītuidīe hērenulaꝝ ad rubedinē iclinataꝝ: ⁊ calā q̄nqꝫ pcipit' urina cū punctione in extremitate pudibundi uel ueneri membri ſed hec oīa ſignificant augmētū caliditatis. igit' cōplo huius viri ad caliditatem inclinatur: ⁊ non ad frigiditatē. ¶ Huic motiuo ⁊ ꝯſilibus ei rńdēdū eſt negando ꝯñtiam. non enim ex caliditate vnius pticularis mēbri. ſ. renū: neqꝫ ētēpis ſufficienter deduci pōt in toto multiplicata. Epar eniꝫ eſt fons humiditatis pncipalr ⁊ nō caliditatis. ⁊ calitas ipſius nō pōt ſuper toto influere calitatem ſupantē calitatem ab influxu cordis toti coicatā. Et ſi epar qd̄ eſt pncipale mēbrum declinās a medio gn̄is p augmentū calitatis maioris q̄ꝫ ſit calidītas renū reſpectu medij gn̄is nō pōt ſup toto calitatē influere ultra calitatē cordis. igit' neqꝫ renes poterunt hoc facere. ꝯñtia manifeſta eſt cū ſuo maiori. eo q: alioꝝ ſuppoſita pitate fortior eſt vītus mēbroꝝ pncipalium ſup illo. Unde ex oībus iſtis intēcollatis ſequunt' correlaria quedā. ¶ Primū ē ꝙ hic lapſus in hoc viro nō leuiter uerēdus eſt. pbat': q: hic lapſus ōriat' etatis decurſui. Eſt enī vir iſte in etate conſiſtentie in qua alijs etatibus cōparata calitas ⁊ ſiccitas dn̄ari debēt: ſed dn̄ant' in ea friditas ⁊ hūiditas ꝯtraria ꝑdictis. igit' lapſus eſt malus. maior ⁊ minor innotuerūt in p̄cedētib⁹ ⁊ ꝯſequētia tenet ex lege ſdmi hyppo. afo. 2°. ⁊ cōmēto 6° ſermone illo. Jn morbis minus piclitentur egrotātes. ¶ 2ᵐ correlariū ꝙ huic lapſui reſiſtēdū eſt q̄ꝫ citius eſt poſſibile ne amplius intendat'. ¶ 3ᵐ correlarium ꝙ iſte vir in ſuo regimine magna attentione ſollicitus eſſe debet. ut nunc ſequitur.

Nota

¶ De regimie p ſex res nō nāles diuiſū ī ſex ſmones. Cap̄.ij.

JTaqꝫ Regimen hui⁹ viri in duo capl'a diuidēdū eē decreui. ⁊ pᵐ hoꝝ cōcernit regimē ſex reb⁹ nō nālib⁹ cōplēdū. 2ᵐ u'o inſtroꝝ medicinaliū cōgruā applicationē docebit admīniſtrari. ¶ Primū itaqꝫ capitulū ſermones cōtinebit ſex. Quorū pmus erit aeris adminiſtrationē: regionis ciuitatis. loci uel camere declarās electionē cōgruam.

Eligat itaqꝫ pro poſſe aer nālit' calidus ⁊ ſiccus: uel meridionalis: uel oriētalis: uel occidētalis purificatus a flatu uētorū pluuias deferētiū. Et ſi quidē aer talis nāliter hūi nō poterit ⁊ maxime a viro tali qui in gērē armorū tumulti in caſtris cōſequit' de magnis reb⁹ negociādo. Artificialiter tn̄ locus hitationis ⁊ ꝓpe ubi dormit ꝓparet' cū iceſione lignorū abietis ficuū pomoꝝ ilicis lauri iunipi ⁊ vniuſr oīuꝫ plātarū ⁊ herbarū acuto odore pticipāniū. ¶ Et ſi cōtingat elōgari ab iſtis ſaltē in loco hitatiōis ei⁹ ſuffumigiū fiat cū hoc puluere de quo carbonib⁹ accēſis aſpgat' quātitas nucis. Cuius deſcriptio ℞. ſtoracis calamite. ℥.ß. ſandaraca myrre. añ. ℥ j. thuris. ʒ. vj. ligni aloes. ʒ. iij. puluerizent' oīa p ſe. deinde miſceant' ⁊ ipm portet in ualiſia ſua q̄ſi ſemp. ¶ At u'o ſi aeris rectificationi per hūc modū puideri nō poſſit ſaltē frequēter odoret puluerē deſcriptionis huius in ſyndone recolta ligatum. ℞. macis. ʒ. ij. gallie muſcate ſtoracis calamite ligni aloes: florum origani ⁊ pulegij. añ. ʒ j. foliorum baſiliconis: florum roſmarini: maiorane. añ. ʒ ij. ß pulueriçent' per ſe. deinde miſce ⁊ fiat ut ſupra. Et hī pulueres etiā teneantur ubi panni ſui ſeruant': aut ſuffumigent' cum illo. ¶ U. uſci adde odorē ꝓpter nimiam eius euaporationem ⁊ groſſam aliqualiter timeo: niſi vir iſte delectationē accipiat ex odore ei⁹. ¶ Qualitercūqꝫ u'o ꝯtingat locus hitatiōis ei⁹ orientalis eſt ⁊

ctui ⁊ meridionali detectus exiſtat elõgatus a decurſu aqua
rũ ⁊ ꝓpe limoſaꝝ ⁊ fetidaꝝ. ¶ Et ſũmopere ſibi caueat terre ꝓ
pinquus iacere ſup ſtratũ herbis recentib⁹ adiacentẽ. imo le
ctum ſibi faciat ſuper culcitra proiectas ſuper corio uel pãnis
a terra ſaltem per tres pedes eleuatum. ¶ Et de his que an
nectunt̃ aeri ueſtes hẽat pãnis de grana duplicatas uel ſuf
fultas pellibus vulpinis leuoribus aut doſſib⁹ uarioꝝ uel
martirum. lȝ pellis denſa de pingui agno non minus eſſet
utilis lȝ nõ ſit adeo nobilis opinione reputata. hec de ſermo
ne primo huius capituli.

¶ Sermo 2⁹ põit regimẽ ꝑ exercitiũ ⁊ qetẽ h⁹ mõ mẽſurãdũ

Remittendo ƀ ꝙ hic vir non poteſt
eque cõuenienter regi
in hac pte hui⁹ ſermõis ꝙ̃tũ expediret. laborib⁹
eni arduis ⁊ magnis reb⁹ iſtẽ⁹ cogit̃ eqtare pe
ditare ⁊ iter nauale agere ſm reruȝ Jtalie caſus
bellicoſos urgentes. quare ſi poſſet ſaltẽ poſt cibum ſui per
duas uel tres horas quieſcere deberet aut ſaltem leui exerci
tio exercitari. aut ſi contingit ipſum urgente neceſſitate feſti
nanter exercitari in gradario equo uel mulo perficiat ſicut
poterit. ¶ Cũ vo rex hũanaꝝ cõditio donabit ut ſe ↄuenien
ter regere poſſit. tunc poſt cibũ qeſcat aut ſaltẽ paſſib⁹ medio
cribus tricentis uel quadringentis exercitet̃. Et poſt aſſum
ptionem cibi per ſex uel ſeptem hõs motu ꝓgreſſiuo peditan
do mediocriter ambulet montes aſcendendo aut equo gra
dario ſuauiter ſe exercitando. ¶ Et ſi adhuc aliqua urgente
necitate doloris uel alterius accĩtis ꝓhibet̃ iter agere uel eq
tare. tunc loco exercitij ptibus non dolentibus oi die ter ante
cibũ cũ pãno lineo aliqualr aſpo fricationẽ faciat fieri ſibi a
genib⁹ uſqȝ ad pedes inferius trahẽdo cũ bona cõpreſſione
per octauã ptẽ hore. deinde ſupera ſcẽdat fricãs eũ a pedib⁹
uſqȝ ad iguina per modũ ⁊ ſpatium tpis dictũ. 3⁰ vo dimiſſis
pedib⁹ fricationẽ faciat a ſpatulis uſqȝ ad nates p idem ſpa
tiũ. 4⁰ vo ab humeris uſqȝ ad manus inferius trahẽdo ſem
per uſquequo caleant membra ⁊ rubedini vicina fiant. dein
de quieſcat. ¶ Capiti vo faciat exercitiũ cuȝ pectine de ſetis
porcinis. ¶ Aures vo exercitentur hyſtorias magnarum re
rum audiendo uoces modulas auſcultando de ſono armo
nias tenuiter aerem frangentibus inſiſtendo. uelut harpe
organi ⁊ conſimilium. ¶ Et pectus anhelitum eius detinen
do ⁊ uoces eleuatas proferendo: uelut doctor legens exercitã
do. ¶ Et ſtõchi cũ pãnis calidis euaporationem faciendo re
gionem tueatur. ¶ Epati vo pmũ donet decubitũ in dormi
tione. ¶ Et renibus fricationem non raro faciat cum fur
furibus ſiccis uel puluere farine orobi. ¶ Juncturis vo in
ferioribus cum quietus erit ſaltem in ſeptimana bis appli
cet inunctionem factam ex hoc linimento actu calo cũ vadit
ad lectum. ℞. olei oliuaꝝ. ℥. ij. ſalis modicum calefacti. ʒ. j. ſ.
ſandarace. ʒ. ſ. terant̃ oia in ſimul ſubtiliſſima contritione ⁊ ap
plicentur ut dictũ eſt. ⁊ hec de ſermone ſecundo.

¶ Sermo tertius de inanitione ⁊ repletione.

TA ſermone vo 3⁰ declarãdus eſt mo
dus ciboꝝ hui⁹ viri ex p
te q̃titatis ⁊ hore ipſi⁹. p quo ꝑmittẽde ſũt regu
le quedã. ¶ Pri⁹ ꝑmittẽdã ẽ. ꝙ nullo mõ acci
piat̃ cib⁹ niſi pẽiſumpt⁹ cib⁹ oĩo cõplete digeſt⁹
exiſtat. grauaret̃ eni ex illo virtus digeſtiua ſtõchi ⁊ cruduȝ ci
bariuȝ alteri ſupueniret incõplete digeſto ⁊ uterqȝ ipſoꝝ cor
ruptus: aut nõ bñ digeſtus in ſtõcho nocumẽta efficeret grã
dia. ¶ 2⁹ regula. ꝙ nunq̃ cib⁹ accipiat̃ niſi appetitu uero ⁊
non mendoſo ad ipm accipiendum irritet̃. frequenter enim
fiunt mẽdoſi ⁊ corrupti appetitus propter quos multa ciba
ria accipiuntur que ſunt cã corrupte digeſtionis. ¶ 3⁹ regu
la. ꝙ nunq̃ cibus deglutiatur niſi prius bene ⁊ ↄuenienter pre
maſticat⁹ fuerit. q eni odit vitã ſuã ingluuioſe comedat ⁊ ci
bum deglutiat non bñ maſticatũ. 3⁰ pmi de regimine p cibũ
¶ 4⁹ reg⁹. ꝙ in vna comeſtiõe diuerſa fercla ul' ciIbaria cui
entur. diuerſitas enim ciboꝝ in complexionibus eaꝝ ſapo
ribus ⁊ mõ ſubſtãtie eſt cã diuerſaꝝ egritudinũ ut febrium
oppilationũ apoſtẽ ⁊ conſimiliũ. ¶ 5⁹ reg⁹: ꝙ iteꝝ in accipien
do cibum non impẽdatur ꝓlixitas temporis: ꝓlixitas enim
in comedendo eſt cauſa ut cruduȝ cũ ſemicocto aut digeſto
commiſceat̃: ꝓpter qd acgritur in humorib⁹ etherogeneitas
in q̃litatib⁹ pmis ⁊ ſcdis corruptiua cõplexionis ſtõchi epa
tis ⁊ uenaruȝ vñ acgritur mendoſa craſſities ⁊ uentris abo
minãda craſſitudo noſtri tẽporis prelatis ut plm adeptura.
¶ 6⁹ reg⁹. ꝙ ſimpliciter in potu non accipiat̃ multa q̃titas
continua. imo totus pot⁹ in multas ꝑticulas uel vices diui
dẽdus eſt. ¶ 7⁹ reg⁹. ꝙ in comeſtione ita agendum eſt: ut ci
bat⁹ a mẽſa recedat ueſtigijs famis adhuc in ſtomacho vi
gentibus magis q̃ uſqȝ ad plenaȝ eius ſaturitatẽ. ¶ 8⁹ reg⁹
ꝙ cibi ⁊ potus in q̃titate menſurent̃. ita ꝙ non faciãt in ſto
macho nocumentũ. deterior enim cib⁹ eſt qui ſtomachi gra
uitatẽ efficit ⁊ tenſionẽ: ſicut potus deterior eſt qui in ſtoma
cho natat ⁊ fluctuat. ¶ 9⁹ regula. ſilr iterũ cibandus non de
bet multo tẽpore abſtinere cuȝ famis pcipiat impulſionẽ. to
lerare enim famẽ lõgo tpe ſtomachũ corruptis replet humo
rib⁹. 3⁰ primi. ubi ſupra. ¶ 10⁹ reg⁹. ut poſtq̃ cib⁹ aſſumpt⁹ fu
erit p mediã horã: ampli⁹ nõ bibat uſqȝ ad pfectã digõneȝ: lȝ
in hoc ↄtigat error in q̃ ſepe decipiunt̃ hoies ⁊ maxie plani ⁊
armoꝝ negotiũ exercẽtes. ¶ Sermo 4⁹ de ſomno ⁊ vigilia.

Quartus vo ſermo vigiliaruȝ ⁊ ſomni mẽ
ſurã ponit pro quo canones qui
dam obſeruandi ſunt. ¶ Primus ut vir iſte nõ
dormiat poſt cibum niſi poſt ſpatium duarum
horarum: ut cibus comminutus uel elaboratus
aliqliter ſit aut ſaltẽ p ſpatiũ vni⁹ hore. cũ eni oppoſitũ fit cru
dis ⁊ groſſis uaporib⁹ ⁊ vẽtoſitatib⁹ ſtõch⁹ hypocõdria iplẽ
tur ⁊ caput. ¶ 2⁹ canõ. ꝙ pm⁹ decubitus iuxta poſſe ſup dextro
ſiat latere. 2⁰ vo ſup ſiniſtro. ⁊ 3⁰ iteꝝ reuerſio fiat ad cõplẽduȝ
dormitiõeȝ ſup latẽ dextro. ¶ 3⁹ canõ. ꝙ ſi pcipiat̃ in digõne
nocumẽtũ diminute digõnis aut ſapor amar⁹ acetoſus acris
acidus uel ſalſus bonũ eſt dormire ſup vẽtre capite nõ eleua
to. per illa eni accidentia ſignificat̃ nocumẽtũ corruptorũ ci
boꝝ in ſtõcho: qd appet q̃ ſubleuat̃ per ſupinã dormitioneȝ.
¶ 4⁹ canon eſt. ꝙ ꝓpter ſubleuare caput a multitudine eua
porationũ ad ipm dormitio fiat capite ſubleuato ⁊ ſitu q̃ſi ſe
miſedẽdo ſup ſtrato fiat cubit⁹. ¶ 5⁹ canon eſt. ꝙ mẽſura ſõ
ni in hoc viro nõ ſit minor horarũ octo. per tãtũ eni dormitio
nẽ ſtõchi digeſtio vigorat̃ que in eo tarda eſt: ⁊ cũ hoc melior
ſit digeſtio 2⁹ ⁊ 3⁹ in uenis ⁊ mẽbris. ¶ 6⁹ canon eſt. ꝙ in dor
miẽdo oino cuſtodiat̃ a pcuſſione radiorũ lune. tales eni au
gẽt reumatiſmos ⁊ faciũt poſſidere ſeroſũ ſanguis. 2⁰ primi.
¶ 7⁹ canõ eſt. ꝙ caput ⁊ totũ corp⁹ dormiẽdo ſint bñ coopta
pãnis. meli⁹ eni eſt ei tali tectura ſudorẽ icurrẽ q̃ ex negligẽ
tia ei⁹ algere. ¶ 8⁹ canon eſt. ꝙ in dormiendo caueat̃ apturã
oris. denigrat eni ⁊ exaſpat linguã ⁊ pect⁹ īfrigidat ⁊ oppilat
⁊ aſmata ⁊ raucedines uocis efficit. remanẽte aũt aliqua tpis
particula notabiliter ledit. ⁊ hec de ſermone quarto.

¶ Sermo quintus de accidentibus anime.

SErmo Quintus tractare debet modũ ap
plicationis paſſionũ ſiue accidẽtiuȝ
aie. Et qz earũ quedã ſunt cõſequentes impreſſio
nem ſpecierũ que delectãt animã: alie vo que con
triſtãt ſimiliter in organa ⁊ inſtrumẽta corporum
preſſiones ab aia fiũt aliter ⁊ aliter mouẽtes. ¶ Sũt aũt paſ
ſiones delectabiles, uelut gaudiũ benignitas mãſuetudo hu
militas ⁊ cõſimilia. Cõtraria aũt iſtis paſſionibus ſunt ſicut
furor iracũdia triſtitia anguſtia ſollicitudo uehemẽs ⁊ anxie
tas. ¶ Primas aũt harũ paſſionũ ut in pluribus cõſequunt̃
impreſſiones agẽtes leuiter ⁊ moderate imprimentes preter
gaudiũ prtitioſum. vir enim aia mãſuet⁹ humilis ⁊ benign⁹
nõ habet repẽtinũ motũ in ſpiritibus ⁊ humoribus non in
corde neqȝ in uentriculis cerebri factum: ꝓpter quod negoci
ari in talib⁹ paſſionibus huic viro eſt ualde utiliſſimũ. ¶ Cum
qȝ ex ira et furore uehemens ⁊ ardor fiat in humoribus ſpi

ritibus ꝛ organis corporis impreſſio non eſt dubitabilis cor pus ꝓpari ad grãdia pericula.ſ.aut ad febres ebullitionẽ in bu morib⁹ cõtra ꝛ extraneationẽ in hũorib⁹.aut ad oppilõnes aut apoplexia cõtia ſubitũ decurſũ hũoꝝ ad uẽtriculos cordis ꝛ cerebri: aut quãqꝫ deſcẽſ⁹ aioſitatis: ꝛ ſyncopales alterationes ſiũt in iracũdis pp uehemẽtẽ reſolõnẽ i ſpiritib⁹ ꝛ humorib⁹ laudabilib⁹ factã.tales eni paſſiões exterminãt ꝛ mutant cor pus ab ea que eſt ſm nãm ↄſiſtẽtia 3° tegni.pp qð nõ eſt mira bile ſi furibundi hoies non ſunt bene ↄtemplatiui neqꝫ ſibi ꝛ alijs bene cõſulentes intantum ꝙ quãqꝫ fiunt ſicut amẽtes ꝛ maniaci.❡ Et qꝛ ab illuſtrib⁹ viris non raro inueniť coitũ annexum fuiſſe paſſionib⁹ale pp uehemẽtẽ delitiã ꝛ cõcupi ſcentiã ipſius.idõ de actu venereo dicendũ ꝙ nulla eſt huma na cõplõ cui eque cito ꝛ intenſe noceat actus coitus frequen tatus ut ſcõ fridũ eſt cõplõ frida.pp qð agẽdũ eſt pce in ipſo ſic pla cuit Epicuro q non voluit actũ coit⁹ in ↄſeruãdo ſanitatem aliud efficẽ ꝙ nocẽ.❡ Mẽſura igiť illi⁹ nõ trãſcẽdat binam copulationẽ in ſeptimana: ꝛ fiat in aurora ſupfluitatib⁹ pme ꝛ 2ᵉ digõnis iã expulſis ꝛ cũ ſuauitate ꝛ delectatione ꝛ abſqꝫ motu corpis excellẽti.Alr adẽ ab eo abſtinendũ.ꝛ hec de ſer mone 5°.❡ 6ᵐ vͦ ſermonẽ q eſt de cibo ꝛ potu inuenies in cõſilio dñi Petri Donati epĩ paduanẽ: ꝛ tu ibi recurre ꝛc̃.

❡ De regimine per medicinalia.   Cap. III.

IAm adeſt inſtãs tpẽ declarãdi modũ regiminis hui⁹ viri p medicĩalia p quẽ lapſus in eo iã ṗdict⁹ corrigi ꝛ remoueri poſſit.❡ In h° ita qꝫ cap̃ hũc modũ obſuabo.ꝓ eni deſcribã ei pur gationẽ p ſua ſanitate recupãda cõuenientem. ❡ 2° vͦ pncipalr deſcribã ſibi.12.inſtrã medicinalia p quoꝝ applicationẽ finẽ intẽtũ feliciter obtinẽ poterit.❡ Pro com plemẽto vͦ pme pticule duplicẽ ei deſcribã purgationeꝫ.ꝛ pᵐ qdẽ erit in autũno ↄueniẽs.2° vͦ in uere pficiẽda.pma qdẽ purgatio fiat incipiẽdo iuxta poſſe ſuũ a 21° die mẽſis ſeptem bris uſqꝫ ad medietatẽ octobris p hũc modũ. Eligat eni ſpa tiũ tpis.x.dieꝝ in qb⁹ abſtineat a motib⁹ corpis uehemẽtib⁹ aut egrãdi trãſfretãdi aſcenſus uel deſcẽſus mõtiũ. tũc itaqꝫ mane vno in aurora uel p vnã horã uel mediã ante diẽ acci piat hoc minoratiuũ. ℞.agarici albi leuis ꝛ frãgibilis abſqꝫ nodis.ʒ.ij.ſ.reubarbari electi.ʒ.ſ.çinçiberis.϶.ſ.ſpice nardi g̃.x.ſalis gẽme.g̃.j.hec oĩa ſubtilr puluerizata infundanť in ʒ.ij.aque abſinthij.ꝛ.ʒ.ij.ſ.aque meliſſe calefactis p diẽ nãlẽ. tũc itaqꝫ in aurora calefiãt colenť ꝛ diligẽter exꝓmanť ꝛ in colatura illa diſſoluať.ʒ.j.electe mãne: ꝛ totũ hoc actu calidũ bibať ꝛ dormiat ſup ea imediate p vnã horã: poſt ſurgat ꝛ q eſcat a motib⁹ corpeis.ꝛ ſupponẽdo aliquos pãnos calos to ti uentri reuoluat tpẽ hora p.v.ꝛ poſt illud bibat ſcutellã vnã brodij pulli macri cũ.ʒ.ſ.çuccari.poſt quẽ potũ p horã vnã prãdeat.❡ Mane vͦ imediate ſequẽti accipiat hũc ſy.actu calm hora ṗdicta ꝛ ↄtinuet ipm ſaltem dieb⁹.vij.Cui⁹ deſcri ptio.℞.ſy.de biſantijs.ʒ.j.mellis roſati cola.ʒ.ſ.aque meliſ ſe abſinthij ꝛ cicoree.añ.ʒ.j.miſce.❡ Cum ergo aſſumpſerit hoc digeſtiuũ tot dieb⁹ ut urina appareat citrina aut ſubruſ ſa in ſubſtãtia mediocris ꝛ hypoſtaſim hñs in fũdo ſedẽtẽ al bã in colore ↄtĩctã in ptib⁹ ſuis ꝛ eqlẽ in oĩb⁹ ꝛ dyaphanã in ſubſtãtia ꝛ nõ ualde groſſã: tũc mane imediate ſequẽti purge tur cũ iſtis pillis.℞.pillarũ de agarico deſcriptione Meſue ϶.ij.pillarũ de reubarbaro.ʒ.ſ.cum çuccaro roſ. formentur pille.vij.horis ꝛ modis oĩb⁹ obſeruãdis poſt eas que poſt mi noratiuum ſcripta ſunt obſeruari debere.Hec de purgatiõe autũni.❡ Purgatio vͦ que in uere fieri dꝫ eſt ut a medieta te menſis martij uſqꝫ ad 10ᵘᵐ diẽ menſis maij purgeť p hũc modum.tpe enĩ ↄueniẽtia idonea ſibi ſeruiente vno mane accipiat iſtas pillas.℞.pillarũ de iera cõpoſita pillarũ ꝫ de ſarcocolla.añ.ʒ.ſ.formenť pille.vj.uel.vij.ꝛ accipianť hora ꝛ modis in ṗcedentib⁹ purgatiõib⁹ obſeruandis.❡ Poſt mi noratiuũ aũt ṗdictũ die imediate ſequenti accipiat hoc dige ſtiuũ.℞.ſy.de abſinthio mellis roſati cola.ſy.de hyſopo.añ. ʒ.ſ.aque meliſſe.ʒ.ij.aque violarum.ʒ.j.miſce ꝛ colm acci piaſ ut ſupra de alio dictum eſt: ꝛ ↄtinueť p totaꝫ ſeptima nam vnã.❡ Die vͦ imediate ſequenti purgeť cũ hoc medi camine.℞.eluarij indi.ʒ.iij.agarici electi.g̃.xv.çinçiberis g̃.xv.diſſoluanť cũ medio cyatho dulcis vini albi calefacti aut medio cyatho aque meliſ: ꝛ bibať in aurora cum alijs conditionibus ſcriptis in alijs medicinis.

PRo expeditione ſcõe ptis huius capli.12. remedia utilia diſpõnib⁹ diuerſoꝝ mẽbroꝝ huius viri iam nunc ſcribam.❡ Et pᵐ qdẽ hoꝝ eſt deſcriptio haꝝ pillaꝝ.℞.reupontici agarici ele ctoꝝ.añ.ʒ.ſ.ſpice nardi çinçiberis.añ.϶.j.macis folij cala mi aromatici maiorane ſtica.añ.϶.ij.aloes epati.ʒ.iij.ſalis in di.϶.ſ.infundanť hec oĩa in.ʒ.iij.aque abſinthij ꝛ totideꝫ ci coree diligenter cõmiſceanť cũ cocleari ꝛ exiccenť ſub radijs ſolis uel ſub tegula mediocriter calefacta ṗdictas aquas re nouando vicibus trib⁹.poſt cui⁹ aque ↄſumptionẽ fiant pil lule de oĩ.ʒ.vj.uel.vij.Conferant eni he pille in mundifican do caput ꝛ ſtõchũ ꝛ dilatãt pectus ꝛ mundificatũ efficiũt: apꝛ iunt oppilõnes ꝛ vias epatis ꝛ ſplenis ꝛ diſtrahunt mãs a cõ cauitis diuertẽdo ſtas eas p.nãliũ locoꝝ edonẽ ꝛ uẽtrem defen dũt a ſtipticitate que utplm ↄſuetudinaria eſt militãtib⁹ di uerſa loca circuẽtib⁹.❡ Uſus aũt eaꝝ eſt ꝙ bis in mẽſe acci piaſ de eis.ʒ.j.ſi vͦ opportunũ ſeruans ↄditiõib⁹ circa ſolutĩ us dictis in ṗcedenti pte huius capli.Feliciorẽ aũt opõnẽ in dis inuenio ſi hõ oi fine ſex dieꝝ uel.v.ex eis accipiat vnã ime diate añ cenam: ꝛ ſi caput grauatũ pcipeť accipiať.j.uel.ij.ex eis p duas hõs poſt cenã ꝛ erũt ei nobile remediũ ꝛ utiliſſimũ. ❡ 2ᵐ vͦ pncipale inſtrm eſt puluis iſte de quo ſaltem bis in ſeptimana qñtitas ſex granoꝝ frumẽti ſpgat ſup anteriori pte capitis a pn° frõtis uſqꝫ ad ſũmitatẽ capitis p latitudinẽ 4ᵒʳ digitoꝝ iter capillos ↄiciẽdo.ꝛ cũ ponit ipm 2ᵃ vice cũ pecte deponat pus pᵐ appoſitũ.ꝛ eſt deſcriptio.℞.floꝝ ſticados maiorane origani.añ.ʒ.j.macis.ʒ.j.ſ.ligni aloes.϶.ij.ambre orĩẽtalis.϶.j.muſci.g̃.j.fiat oĩm p ſe puluis.ꝛ poſt cõmiſcea tur.❡ 3ᵐ vͦ [illegible] remediũ capiti cordi ꝛ oĩbus pncipalib⁹ appro priatũ eſt pu[illegible] iſte quẽ in ſyndone rctorta de grana ligatũ hẽat ꝛ ſepe ip[illegible]. Cuius deſcriptio.℞.folioꝝ baſilico nis gariofila[illegible]en albi ꝛ ru.ligni alo.ſtoracis calami te corticũ ci[illegible]ucis muſ.çedoarie galãge.añ.϶.ij.flo rũ enule.϶.i[illegible]m p ſe puluis ꝛ poſt cõmiſceaſ.❡ 4ᵐ pncipale rem[illegible]ſt.ꝙ iſte vir poſt purgationẽ mẽſis ſeptẽ bris dictũ ſaltẽ[illegible]ſeptimana bis accipiat.ʒ.j.ſ.electe tyriace Andromachi cuius etas ſit ab anno.12° uſqꝫ ad 25ᵐ trãſglu tiendo ipſam abſqꝫ potu aliquo: ꝛ tardeť poſt ipſam cibus horis ad minus quãqꝫ uel ſex.❡ 5ᵐ pncipale remediũ eſt.ut hic vir oi medio mẽſe in ſero cũ uadit ad lectũ poſt cenã de gluttiat.϶.ij.metridati fermẽtati a 6° anno uſqꝫ ad.25.❡ 6ᵐ remediũ pncipale eſt ut iſte vir a medio ſeptẽbris uſqꝫ p to tũ mẽſem martij bis aut ſel in mẽſe p hõs.v.añ prãdiũ come dat vnũ mirabol.kebul.cõditũ ꝛ erit ei ſuffragiũ capiti ſtõ cho ꝛ ſideturis.❡ 7ᵐ inſtrm pncipale reſpiciẽs ſtõchũ ꝛ epar rectificãdo digõnẽ pmã ꝛ ſcðam eſt uſus iſtius ↄfectiõis de qua añ cibũ accipiat rotulã.j.ʒ.ij.bibẽdo poſt ipſam qrtã ptẽ cyathi modeſti vini aromatici ꝛ fumoſi.Cui⁹ deſcriptio.℞. ſpẽrum dyãbre deſcriptione Meſue in antidotario.ʒ.j.ſpẽꝝ eluarij de ligno al.deſcriptione Auic.5° can.ſũma prime.ʒ.j. ſ.çuccari albi libram.ſ.cum aqua betonice fiat confectio in rotulis magnis ꝛ cooperiatur folijs auri.❡ 8ᵐ inſtrm prin cipale eſt.ut iſte vir ſuper ſtõcho ſuo maiori parte tpis aut ſaltem in nocte teneat plumaceolum magnum quadratum latitudinẽ duarũ ſpãſarũ accipiens in quacũqꝫ quadratura ꝛ calefiat ſacculus ṗdictus frequenter ꝛ ſuffumigeť cũ pulue re nucis muſ.Cuius deſcriptio.℞.foliorũ meliſſe origani pulegij calamenti betonice.ana.M.j.lambruſce.M.iiij.co ral.alboꝝ ꝛ rubeoꝝ ſpodij.ana.ʒ.j.macis.ʒ.ſ.ligni aloes.ʒ.j. ſ.laudani gallie muſ.roſarum non expanſarum.añ.ʒ.iij.pul uerizentur omnia ſubtiliter per ſe ꝛ miſceantur poſt ꝛ cõſuā tur in ſacculo facto de fuſtaneo bene denſo ꝛ applicetur ſtõcho.

℄ 9ᵐ inſtr̄m ꝑncipale eſt cerotū hoc.qḋ pleruq₃ ⁊ ꝑſe in die ſup ſtōcho applicet᷑ ambiens ipm a pomo granato uſq₃ ad vmbilicu₃ ⁊ ibidē fixū teneat᷑. Cuius deſcriptio. ℞.laudani electi.ʒ.j.ſ.reſine.ʒ.j.ſ.gallie muſ.ʒ.j.maſticis gariofiloꝝ. añ. ℈.ij.diſſoluant᷑ gūme cū aceto citonioꝝ ⁊ cū ſufficiēti q̄titate cere fiat cerotū bñ tenax. ℄ 10ᵐ inſtr̄m eſt.ut vir iſte nō raro faciat ſibi inungi totā ſpinā a furcula ſpatularū uſq₃ ad fine₃ cū hoc vnguento calido aut frido ſi tolerare poterit. Cuius deſcriptio. ℞.olei de floribꝰ cucurbite ⁊ nenufaris.añ.ʒ.ſ.ſe minū portulace acetoſe ſcariole.añ.ʒ.j.ſpodij ſcis plantagis coriādroꝝ ꝑpetoꝝ.añ.ʒ.ſ.cere.q.ſ.fiat vnguētū viſcoſūꝰ molli ⁊ ꝯſeruet᷑ in uaſe vitreato. ℄ Penultimū vo inſtr̄₃ eſt. ut iſte vir ſepe cū fuerit ſui regiminis cōpos faciat ſibi ablui pedes ⁊ crura uſq₃ ad inguina ſaltem duabus vicibus in ſeptimana cū hac decoctiōe calī per horā ante cenā leuiter cōfricando mēbra. ℞.aque ferri: ⁊ eſt illa in qua cādētis ferri fruſtū dua rum librarū qn̄qꝫ extinguat᷑: ſiculas duas gallaru₃ capreoli numero.25.ſalis mineralis in montibus inuēti lib.ſ.granoꝝ myrti.ʒ.j.macis.ʒ.ij.bulliant hec oīa in ꝑdicta aqua uſq₃ ad cōſumptionē tertie ptis de qua mediocriter calī fiat ablutio ut dictū eſt. Eſt eni nobile remediū ad ꝯſeruādum iuncturas ab acceptione māerum que a ſupius ꝑpellunt᷑ ad inferiora. ℄ Ultimū inſtr̄m eſt eluariu₃ iſtud cuius uſus ſit accipe ex eo in aurora q̄titatē.ʒ.iij.cū modico aque mētbe uel roſma. calefacte ⁊ tardet᷑ poſt ipm cibus horis quatuor ⁊ erit in eo potētia ꝯfortandi calorē inatū ⁊ ꝯſeruādi ipm in oībꝰ mem bris ⁊ digōnē ꝑma₃ ſcdam ⁊ tertiā ⁊ eſt magis auxilio ad con fortandum cerebrū cor epar ⁊ ſtōchū. Cuius deſcriptio. ℞. granoꝝ fiſticoꝝ electoꝝ.ʒ.iij.granoꝝ pinearū.ʒ.j.ſ.ſpērū dy ambre dyamuſci dulcis ⁊ eluarij de ligno aloes añ.ʒ.ſ.ſyru. conſeruationis ʒinʒiberis recētis lib.j.ʒuccari al.lib.ſ.iſun dant᷑ fiſtici ⁊ pinee mūdati in aquā mētbe calefactam p dies duos naīles.deinde ultimate terant᷑ ⁊ icorpent᷑ cum ſyrupo ⁊ ʒuccaro inuicē coctis uſq₃ ad glutioſitatē.tūc ergo ſupaddā tur alie ſpēs per ſetacē ⁊ cribellate ⁊ incorpent᷑ ſi᷑ ⁊ reponan tur in uaſe vitreato bñ cooperto ⁊ in loco ſicco conſeruetur. Claudit᷑ eni meo iudicio in hac medicina [illegible] ⁊ potētia re parādi ⁊ ꝯſeruādi ſanitatē huius viri. C[illegible]ois ꝯcedere di gnet᷑ ſūmꝰ ille vniuerſe machie ꝯditor [illegible] donat optima abundāter hūdicēs ea ad laudes eiꝰ ꝑpe[illegible] ⁊ imortales.

Conſilium.266.

De mala complexione frigida ⁊ humida cōplicata quatuor malis accidentibus que ſunt. ℄ Motus tremulus ⁊ pulſatilis cordis. ℄ Nocumentum in anhelitu quod eſt conſtrictio. ℄ Cacetica diſpoſitio in capite principaliter apparens. ℄ Duritics ⁊ tenſio apoſtemoſa in regione media ſtōchi. ℄ Diuiditur autem conſilium in capitula duo,

℄ De cauſis diſpōnis ⁊ accidium ꝑdictoꝝ. Cap.1.

FEdericus de famoſa urbe Uincentia ⁊ de celeberrima progenie Uerlactis ueniens.egrotat vna diſpoſitione multis tamen accidentibus aſſociata que indubitanter minatur ſibi terminationem uerendā ſanis niſi caute ⁊ ſollicite multum regendo ſe defendat ab ea.

Eſt enim hec diſpō cōplo frida ⁊ humida mālis totius corpis: ꝑncipalius tū ⁊ fortior ⁊ fixa magis repitur in corde ⁊ cerebro ipſius q̄ in alijs membris. ℄ Declarāt aūt hāc diſpōnē ſigna q̄plurima. Primū q2 tactu ꝑcipit᷑ qualitas corpis friditatē repitans magis q̄ caliditatē ⁊ humiditatē q̄ ſiccitatē: ſed tactus eſt uerior regula in iudicando de qualitatibus tāgibilibꝰ ut 2ᵒ cōplonū.caꝑ 3ᵒ. ℄ 2ᵐ ſignum eſt.quia pulſus paruus ⁊ rarus eſt: ſed hec omnia frigiditatis exceſſum ſignificant. ℄ 3ᵐ quia cum predictis differentijs pulſus eſt etiam mollis uel leuis. ℄ 4ᵐ q2 ex[illegible] mutatum qḋ eſt urina aliquando palearis uel ſubcitrina.aliqñ glauca tenuis uel aquoſa appet.ſed oēs hi colores augmētū frigiditatis oſtendūt. ℄ 5ᵐ q2 color eiꝰ pmutatꝰ eſt ad ſubalbedinē in toto corpe.maxie vo in facie ⁊ in oculis. ℄ 6ᵐ q2 anhelitꝰ eiꝰ ad paruitatē tarditatē raritatē idiat magis q̄ ad diſas oppoſitiōis oſtēdat niū ſupueniat ei in ſero paroxiſmalis motus piodice flatice nō pure.ſed ꝓueniēs a multitudine flatis cū pauca quātitate caloris ſicut ſenſibilr aduenire in eo ꝑcepi.tūc uariant᷑ ſigna ꝑdicta ſicut eſt rōnale ſatis.

HAc vo malā cōplonē frigidā ⁊ humidā māle₃ in corde auctā ſigna iā premiſſa declarāt. Et iterū hoc confirmat᷑ per primū accis qḋ cōcomitat᷑ hāc diſpōnē ⁊ eſt motus tremulus cordis,qui non eſt ictigatiuus motus.ſed formꝰ illo eſt.nec pulſus uel ſaltus cordis qui plurimū ꝯſeqt᷑ neceſſitatē ualde auctā in corde aut uehemētē conatū virtutis ad nocumētū expellēdu₃ in eo exiſ. Eſt ergo motus tremulus medio modo ſe hñs inter pulſatiuū ⁊ ictigatiuū dictum. ℄ Et pulchre cōſiderandū eſt q in tali tremulo motu cordis non raro imo frequenter appent motus biſpulſantes.cum enim in corde augetur frigiditas que debilitat innatum calore₃ eius neceſſe eſt multitudinē uapoꝝ in corde gñari ⁊ augmētari qui incitāt virtutē ad ſepe ſiſtolādū gr̄a mundificatōis ꝑdictoꝝ. ſed virtus pp debilitatē eius nō pōt cōuenientēr applicare ptes artarie de circūferētia ad cētrū: ita ut tātū expellat᷑ de uapore quātū in eo ꝯgregat᷑.ergo citius inſurgit ſiſtolādi neceſſitas q̄ inſurgeret ſi virtus maiorē faceret ꝯſtrictionē. Cū ergo virtus mouet arteriā a termino a quo ad terminū ad quē gr̄a finis ꝑdicti: ⁊ ꝯtinuo augmētetur neceſſitas mundificandi maior a multitudine uapoꝝ.ergo prius tpe mouebit arteriā ſm aliquas partes q̄ cōpleat᷑ eius motus a termino a quo ad terminum ad quem.ſed iſta eſt rō formalis pulſus biſpulſantis.igitur appet in hoc iuuēculo cū tremulo motu cordis pulſus biſpulſans:quod erat declarandum. ℄ Et ſi conſiderator diligenter inſpiciat videbit motū quaſi cōſilem in ſiſtole anhelitus.prius enim tpe q̄ compleat᷑ ſiſtoles anhelitus a termino a quo ad terminū ad quē augmētata ꝯtinue neceſſitate mundificatōis neceſſe eſt incitari virtutē ad frequēter cōſtringendam anhelitū ut ipſa ſufficiēter alleniet ſe cu₃ mundificatione fumoꝝ in pectore cōtentoꝝ. ſed hec eſt rō formalis pſtalis anhelitus duplicati uel biſpulſantis.igit᷑ ⁊c̄. ℄ Et ex hoc fundamēto ſubtilr ꝯtēplātī appet.q ſi diſpō nō curabitur ab hoc iuuēculo in breui tpe multiplicato uapore ⁊ neceſſitate ſupaddita pp extraneationes uapoꝝ qui non debite regunt᷑ a virtute paratus eſt de tremulo motu cordis permutari ad magnū pulſum cordis ꝑſeuerātē qui minat᷑ ſibi morte₃ ſubitā. Ille eni qui hēt motū tremulū cordis ſibi ꝯtinuum caueat ne ſubita intercipiatur morte,ut 3ᵒ primi. caplo de his que ꝓnoſticāt egritudines. ⁊ 11ᵒ tertij. caꝑ de tremore cordis virtualr colligit᷑. Uñ ex hoc fundamēto appet q ſcd₃ accis hāc diſpōnē cōcomitās eſt nocumentū in anhelitu diſnia nominandum ⁊ ꝓprie cum conſtrictione anhelitus.

At uero iterū declarari op₃ hanc frigiditatem ⁊ humiditatem in capite ⁊ cerebro huius iuuenculi inualeſcere quod facile ex multis declarari poteſt. ℄ Primo q2 partes predicte oēs frigiditatis ⁊ humiditatis augmentū magis oſtendūt q̄ aliarū qualitatū exceſſum. ℄ 2ᵒ q2 habitudo faciei ſemicacetica eſt ut ſenſus viſus oſtendit.eſt enim facies eius cū infiauōe repītata:qḋ quidem non prouenit ex nocumento epatis. diſcurrendo eni per ſigna oſtendentia lapſum epatis nō appet ipm cē leſum in opationibus coībus.ſufficiēter eni chilū tranſmutat in humoralē maſſam ſequeſtrat ipm a ſuperfluis ⁊ delegat eius ptes ad loca qbus nālīter deputate ſunt. Neq₃ ēt appet epar eſſe lapſu₃ in opationibus ꝓprijs ſufficiēter eni ipm nutrimentū attrahit ⁊ retinet digerit ⁊ expellit ſuperflua eius.alr eni continue macreſſendo deficeret. Cū itaq₃ cacetie ſpēs in facie huius iuuenculi appens ⁊ perſiſtēs nō proueniat a nocumēto epatis ut argutū eſt. ſequitur q opꝫ illius inuenire cā₃ uel cās ꝓductiuas. Eſt igit᷑ modus imaginādi hoc talis. nutrimētū eni qḋ fert᷑ ad cerebrū ⁊ totū caput gratia ipſius non ſufficiēter digeri ⁊ depurari poteſt a

ſupfluis pp frigiditatis ⁊ humiditatis augmētū in eo. ⁊ q̄ꝛ licꝫ nutrimētū apponat̃ cerebro ⁊ ptib⁹ capitis.ipſum tñ non ſufficienter vnit̃ neqꝫ aſſimilat̃ membris illis. Cuꝫ itaqꝫ de relinquat̃ a ↄ̄ueniēti ope nãe a calore aliqualr̃ extraneo cō uertit̃ in fumoſitates ⁊ uapores q̄ in poris ſubcutaneis ⁊ uenis capillaribus imerſe tumorē in tota facie efficiunt ut in telligenti apparet. vñ ⁊ ſi nutrimētū ſit cā huius cacheſie remo ta.uapor ṽo ex illa gñat⁹ ſit cā imediata tñc fortior dꝫ eſſe opi nio tua ab ↄ̄cedēdū uaporē ab inferioribus partib⁹ ad ca put eleuatum poſſe eſſe mālē cām hui⁹ cacheſie diſpōnis. Cuꝫ minori enim ↄ̄uenientia mouetur ṽtus ad agēdū in uapo rē uel in obiectū nō ſibi ꝓportionatū q̄ ad agēdū in nutrimē tū ſibi ↄ̄ueniēs:ſed nō pōt rectificare nutrimentū. igit̃ neqꝫ poterit regere ⁊ rectificare uaporem qd̄ erat declarandum. ¶ Vñ ex fūdamēto hoc appet q̄ hui⁹ cacheſie duplex aſſigna tur cā. ¶ Prima eſt mala cōplō fri. ⁊ hu. cerebri pdictoꝝ ua porū gñatiua. ¶ 2ª eſt mālis cā coadiuuatiua ⁊ eſt multitu do uapoꝝ a toto corpore ad caput eleuatorū.pp qd̄ non ra ro contingit errare medicos in iudicio cāꝝ cacheſie cōſimi lis. Frequenter eñi diiudicat illius cacheſie cām eſſe nocumen tum epatis ⁊ non eſt uex ſemꝑ ut ex pdictis appet. ¶ 3m mo tiuū ad ꝓbandum iterū cerebrū eius eſſe infrigidatuꝫ ⁊ hume ctatum ſumit̃ a ſupfluitatū inuentione. multiplicat enim ce rebrū eius ſupfluitates mucoſas ⁊ aquoſas que qñqꝫ per pa latū: nō raro ṽo per naſum: ⁊ aliqñ ꝑ oculos ſenſibilr̃ effun dunt̃: qñqꝫ ēt inſenſibilr̃ ⁊ occulte per uenas ⁊ neruos a cere bro ad pectus multiplicant̃ ⁊ ſtōchū: ⁊ ſunt cā q̄rti accidis ſta tim declarandi: ſed haꝝ mãeꝝ multiplicatio oino arguit ex ceſſum humiditatis ⁊ friditatis. quere ⁊c̄. Nō curaui hic ad ducē ſigna ſumpta ab opōnibus aīalib⁹: ut a lōgitudine ⁊ ꝓ funditate ſomni: neqꝫ ſumpta ab opōnib⁹ ſenſuū exterioruꝫ ⁊ interioꝝ effugiens magis ꝓlixitatē q̄ ignorantiam.

Quartū accīs ⁊ uerēdū ſatis qd̄ pdictaꝫ diſpōnem cōcomitat̃ eſt tēſio in regione media ſtōchi huius iuuenculi cū dolore ibidē ſaltē tactu illius loci multi plicata ⁊ intenſa: qui qdē dolor ⁊ licꝫ poterit eē tpe p̄cedens diſ pōnē pectoris ⁊ capitis. rōnabilius tñ apparet q̄ ſucceſſerit pdictis diſpōnib⁹ magis q̄ p̄ceſſerit eas: eo q̄ꝛ ſi p̄receſſiſſet: eas: tunc rōnabilr̃ extenſio ⁊ dolor eſſent inteſiue ⁊ extenſiue maiores ēt prius intelligenti apparet fuiſſe ab egro ꝑceptuꝫ nocumentū capitis ⁊ pectoris q̄ ſtomachi eius. ¶ Hoc aūt minat̃ ſibi nocumenta q̄ plura ⁊ ſucceſſura. ¶ Primum eſt priuatio digōnis. ¶ 2m eſt ↄ̄uerſio in aq̄a dubitabile mulꝫ. ¶ 3m eſt augmētū nocumenti in corde pp magnā colligātiaꝫ ſtōchi ad ipm cor. ¶ 4m minat̃ ſibi nocumentum in tpe fu turū fieri ⁊ corruptionē opōnē eius ⁊ aptitudinem tranſitus in aſcitem uel hypoſarcam. ut intelligenti apparet.

Propter qd̄ oia pdicta i vnū epilogādo ſatis appet q̄ p̄ncipalis egritudo hui⁹ iuuēculi eſt ma la cōplō fri. ⁊ hu. mālis in toto corpe ei⁹ multiſ̄atis in eo ml̄ tiplicatiua mucillaginoſi viſcoſi ⁊ ꝑti vitrei ⁊ eſt aſſociata q̄ tuor prauis accidib⁹. ¶ Primū eſt mot⁹ tremulus ⁊ hiſpul ſatus cordis. ¶ 2m eſt nocumētū in anhelitu qd̄ eſt cōſtrictio ¶ 3m eſt cacheſia diſpō in capite eius principaliter apparens. ¶ 4m eſt duricies ⁊ tenſio apoſta in regione media ſtōchi ſui. ¶ Ex qb⁹ oib⁹ appet ꝓ diſpōnē talē magnifice fore uerēdā. ¶ Apparet ſcḋo opoꝛtere ipm ualde debere eſſe ſollicitum ad ſui curationem ⁊ regimen: ut nunc ſequitur.

¶ De regimie ei⁹ tā ꝑ res nō nãles q̄ ꝑ medicinalia. Cap. ii.

Regimē igit̃ ipſi⁹ mēſurādū eſt ꝑ ↄ̄ueniē tē admiſtrationē ſex reꝝ non nã liū. ¶ Pro pº itaqꝫ caueat ſibi hitare in camera uel loco frido ⁊ hūido terraneo ⁊ antiq̄tate mu roꝝ ↄ̄ſtructo ⁊ ꝑpe decurſus aq̄rū: ⁊ hitet in ca mera nãlr̃ cal'a aſpectu orientali ul̃ meridiōali facta aut ſal tē artificialr̃ calefaciat ipſaꝫ magnū ignē accēdēdo in eā: ⁊ ſi potēs eēt ſepe cōburere in ea ligna abietis populi iunipi lau ri ⁊ ſilū cal'a ꝑ arboꝝ modi⁹ eſt. Teneat ſe ueſtib⁹ hñ calefacie tibus indutū ⁊ maxime caput eius bene calefaciat̃ cū infulis ⁊ birretis ſuffultis pellib⁹ agninis uel de dorſib⁹ uarioꝝ ⁊ cō ſiliū. pedes a frigore diligenter defendat. Camerā ſuam ſepe ſuffumiget cū thure aut ſandaraca uel ſtorace calamita ⁊ ſi milibus. ¶ Pro 2º re dicendū q̄ niſi fuerit diligenter a ſup fluitatibus mūdificat⁹ nō ↄ̄uenit ei exercitiū ne ponat mām in fluxu ⁊ ꝑpe poſt cibū. cū ṽo fuerit diligēter purgatus: con ueniēs erit ei exercitiū ⁊ ꝑpe egrādo mōtē aſcēdēdo uel plu rib⁹ paſſibus itinerādo. Et ſi oi die añ cibū poſſet facē fieri ſi bi fricationes a genib⁹ uſqꝫ ad pedes ⁊ ab inguibus uſqꝫ ad eos ⁊ a ſpatulis uſqꝫ ad nates cū pānis trahēdo inferius uſqꝫ ad rubedinē cutis eſſet ſibi ualde ↄ̄ueniens. ¶ De ſom no ⁊ vigilia dōm. q̄ multa dormitio nō eſt ſibi ↄ̄ueniens. ꝑ pterea q̄ꝛ gñat ⁊ augmētat reumatiſmos ⁊ coꝝ mãꝫ. ¶ Men ſura igit̃ dormitionis eius nō trāſeat ſeptē hōs aut octo ad̃ plurimū ⁊ dormiat pānis hñ coopertus capite notabilr̃ eleuato ſup dextro prius latē. deinde ſup ſiniſtrū ſe reuoluat. Caueat a dormitiōe oī imediate poſt cibū imo trāſire dimittat horas duas aut ſaltē vnā. ¶ In mō ſue cibationis p̄caueat ſibi a multa aſſumptiōe ciboꝝ ⁊ potuū pp que duo ſtōchū exten ſum uel inflatū ⁊ fluctuatiōē ex ciboꝝ ⁊ potuū in eo ſentiat: ⁊ nū q̄ cibū accipiat niſi uera fame inuitante ipm ad hoc. Et in ci batione ſua nullū cibū deglutiat ſine optima maſticatiōe. Et potū ſuū accipiat frequenter ⁊ paꝝ paulatim deglutiēdo ma gis q̄ ecōtra. ¶ De accidib⁹ āīe dic ↄ̄ueniēs eēt ei aliqñ leuiter iraſci ⁊ cōturbari. Triſtitiam aūt ⁊ ſollicitudinē ⁊ dolores al paſſiōes euitet: imo de ſalute hñ ſpare dꝫ ad quā grã dei cito terminabit. ¶ De cibis ṽo ⁊ potib⁹ euitet oēs fri. ⁊ hu. uelut piſces cācri lac ⁊ lacticinioꝝ ciboꝝ uſum: ſilr̃ lactucas bletas ſpinachias portulacas cucur. citru. angurias ⁊ oia ſilia iſtis dimittere dꝫ uſqꝫ quo ꝑfecte ſanatus erit. comedat panē hñ fermētatū ⁊ coctū duoꝝ dieꝝ aut triū ad plus. ¶ Et dieb⁹ ſa cratis comedē pōt piſces frixos cuꝫ granis feniculi aniſi pe tro. mentha ⁊ ↄ̄ſilib⁹. minime ṽo placēt in gelatina uel agre ſta neqꝫ elixi niſi cū aromatibus ⁊ croco ↄ̄uenieēter cōdiant̃ tencas ⁊ anguillas oino dimittat: ſed ſaliti piſces uelut lucei rragine ⁊ ſtur... es cēnt ei utiles. ¶ De carnibus ṽo come dat laudabiles ... ut pullinas colūbinas ⁊ auiū ſylueſtrium oēs. nō tamē in ... viuētes. Itē comedat carnes de capto vi tulo caſtrato ⁊ ſibi ſilēs: ⁊ utiles ſunt ei carnes ſaltē ⁊ ꝑprie macre. ¶ Caſeū mollē ⁊ viſcoſuꝫ dimittat oēm: ſed ↄ̄uenien tius eēt ei uti caſeo vnius anni parūper ſalito. ¶ De fructi b⁹ dimittat oēs fri. ⁊ hu. uelut ceraſa criſomilla pſica muſca ta pira auellanas molles ⁊ ↄ̄ſiles. Ficus ſicce ⁊ recētes ſunt ei cōuenietes. Itē vue ſicce ⁊ recētes in ſuis tpibus. ¶ Carniū ualde pinguiū uſus nō placet ⁊ ꝑpe caput cerebrū uentres cauda aīaliū dimittant̃. ¶ Olei uſus i eo mihi placet. Buty rū ṽo dimittat uelut nauſeatiuū ⁊ mollificatiuū. ¶ Arōata oia uelut piper çinçiber gariofi. galanga cinamomum ma cis nux muſcata ⁊ grana padiſi placēt mihi. Brodialiuꝫ mul toꝝ uſus non eſt bonus: imo ſufficit ei de eis in die accipe ſeꝫ pp qd̄ carnes aſſate ⁊ piſces ↄ̄ſilr̃ aſſumpti in ſero mihi ma gis placēt. ¶ De ſaporibus ṽo dimittat agreſtam ⁊ arācias ⁊ vinuꝫ granatoꝝ niſi ualde raro ⁊ in pauca q̄titate. ¶ Salſa ṽo ſinapiū oliue condite ⁊ rape condite bene placent mihi. ¶ Uſus ṽo ferculoꝝ cū petro. caulibus feniculo aneto ſpil lo menthat ſilibus eſt ſibi bonus. ¶ De leguminibus ṽo cō ueniūt ei cicera rubea ⁊ qñqꝫ alba. Itē riſuꝫ pānicū far ⁊ ſilia ¶ Uino ṽo utat̃ mediocri iclinato tñ magis ad potētiaꝫ q̄ ad debilitatē ⁊ ſit al. ſapore bonū ſubſtātia ſubtile ⁊ bibat ipꝫ ſimplex nulla aque cōmixtū: ⁊ ſi nō poſſet ipꝫ accipe ſimplex ſaltem coquat̃ aqua cū pauca q̄titate cinamomi. ⁊ poſtq̄ fuerit infrigidata colet̃ ⁊ vino miſceatur. ſit autēꝫ cinamomi quātitas vnius grani fabe in vna fiala ⁊ coquatur uſqꝫ ad conſumptionem quarte partis.

Modus aūt regēdi hūc iuuēculū ꝑ iuētiōes ⁊ inſtru medicinalia ↄ̄ſiſtit in. 20. remedijs iſraſcri ptis. ¶ Primuꝫ itaqꝫ ipſoꝝ eſt. ut iſte iuuenis per dies. 10. in

aurora accipiat hoc digeſtiuũ calidũ ⁊ poſt ipſum tardet cibus horis 4^or. ℞.ſyr.de calamẽto.ʒ.j.ſ.⁊ ſi abominaretur ſy.dentur ſibi iſte aque.℞.aque abſinthij hyſopi betonice.añ.℥.j.ſ.miſce.❡ 2^m remediũ eſt.ut decima die ſequenti accipiat hãc medicinã.℞.eluarij indi.ʒ.ij.turbit.ʒ.ſ.hermodactylorũ gra.vj.çinçiberis.g.v.dyagridij.g.j.miſce ⁊ accipiatur in aurora cũ medio cyatho aque calide decoc.cinamomi ſupradicte ⁊ dormiat p horã poſt aſſumptionẽ eius:⁊ tranſactis horis q̃tuor accipiat ſcutellã vnã brodij macri pulli cali:aut ſaltẽ cyathũ vnũ aque cocte cũ çuccaro calefacte ⁊ poſt ipſum tardet cibũ p horã vnã. Si aũt eſſ.igeret medicine aſſumptionẽ: tũc accipiat pillulas iſtas loco ipſius ⁊ obſeruet poſt eas ordinẽ eũdẽ ℞.pillularũ de iera cõpoſita.℈.ij.pillularũ cochiarũ.℈.j.fiãt pillule ſeptem cũ iera ſimplici.❡ 3^m remediũ eſt:ut iſte iuuenculus poſt purgationem ponat aliqd in cibarijs ſuis de iſto pul.℞.cinamomi electi.ʒ.j.aniſi feniculi ligri.añ.ʒ.j.macis ʒ.ij.çinçiberis.ʒ.j.ſ.fiat olũm p ſe puluis ⁊ cõmiſceatur in cuius fine ponantur croci.℈.ij.❡ 4^m remediũ eſt hoc.℞.pillularũ alefanginaꝝ.ʒ.j.ſ.maiorane peonie abſinthij.añ.g.vj.ſalis indi.gra.viij.agarici electi.℈.j.pulpe collo qntide.℈.ſ.fiãt pillule cũ ſy.de ſticados.vij.poi.ʒ.de qbus poſt purgationem accipiat vnã oi ſine qnq; dierũ paꝝ añ cenã. Et põt ẽ eis uti oi tertio ſero accipiẽdo vnã qñ accipit ſyrupũ pdictũ ſi uẽter ei⁹ nõ eẽt bñ largus.❡ 5^m remediũ eſt ut oi ſero cũ uadit ad lectum a p̃n° capilloꝝ uſq; ad ſũmitatẽ capitis p eius medietatez per quatuor digitos ſupaſpgatur de puluere iſraſcripto q̃titatem granoꝝ frumẽti inter capillos ſpargendo ipm:⁊ qñ ponit puluerẽ ſcdm cuz pectine deponat p̃mum. Cuius deſcriptio.℞.macis.ʒ.ij.gariofi.ʒ.j.coralloꝝ rub.roſ.ſpodij.añ.℈.j.ligni aloes.℈.iiij.oia p ſe puluerizẽtur.deinde cõmiſceantur.❡ 6^m remedium eſt cũ uadit ad lectum oi ſero interius inungat nares eius cũ modico eluarij metridati leuiter confricando.❡ 7^m remediũ eſt hoc:ut tribus vicibus in ſeptimana iſte iuuẽculus accipiat in aurora.ʒ.j.tyriace cũ.℥.j.ſ.aque maiorane calefacte ⁊ poſt ipſam pmaneat in lecto bñ coopertus horis ad minus q̃tuor.❡ 8^m remediũ eſt:ut poſt cenã accipiat rotulã vnã huius ɔfectionis anteq̃ a menſa diſcedat.℞.ſpẽrũ eluarij de ligno alo.ſpẽrum aromatici roſ.añ.ʒ.j.çuccari al.℥.iiij.cum aqua betonice fiat confectio in rotulis.ʒ.iij.❡ 9^m remedium eſt:ut de aquis infraſcriptis ſemp aliqd cõmiſceatur cũ potu uel cum cibis ſuis:aut ſaltem imediate ante cibuz accipiat cyathum mediuz.℞.aque meliſſ.bugloſ.añ.ptes equales miſce.❡ 10^m remediũ eſt:ut ſepe in manu ſua portet hũc puluerẽ bñ ligatũ in ſyndone de grana retorta:quẽ q̃ſi ɔtinue olfaciat.℞.ligni aloes.ʒ.j.maiorane macis añ.ʒ.j.ſ.origani folij ameos.añ.℈.ij.ſtoracis calamite roſa.ſpodij.añ.ʒ.ſ.ambre.gra.iiij.muſci.g.ij.puluerizẽtur oia p ſe ⁊ bene cõmiſceantur.❡ 11^m remediũ eſt:ut poſtq̃ tranſiuerint dies decez poſt purgationẽ p̃dictã oi ſero diebus.10.per horam vnam ante cenam gargarizet ſaltẽ in decẽ vices cyathum vnum huius decoctionis.℞.coſti piperis al.çedoarie gariofi.agari.electi añ.℈.ij.ſtaphiſagrie.ʒ.j.ſ.ireos.ʒ.ſ.liquiri.aniſi añ.ʒ.j.coquãtur in lib.x.aque uſq; ad ɔſumptionem medietatis:deinde colentur ⁊ colature cõmiſceatur lib.ſ.mellis.⁊ iterũ lento igne coquantur uſq; ad cõſumptionẽ quarte partis.deinde coletur ⁊ reſeruetur ⁊ fiat ut dictũ eſt.❡ 12^m remedium eſt hoc.℞.meliſſe bugloſſe roſmarini.añ.ʒ.j.ſ.macis.ʒ.ij.doronici folij oſſium de corde cerui.añ.℈.ij.ſe.baſiliconis.ʒ.j.coralloꝝ ru.ʒ.ij.hyacinti ſmaragdi ſaphiri.añ.℈.ſ.margaritarũ.℈.iiij.muſci ambre añ.g.iij.puluerizẽtur oia per ſe ⁊ fiat ſacculus in ſyndone de grana retorta quadrãgularis latitudis qnq; digitoꝝ ⁊ lõgitudinis ſemiſſis quẽ ſemp interius camiſie ɔſutũ portet ſup mamilla ſiniſtra ipm qñq; reuoluẽdo ⁊ ab actuali hũiditate quã attrahit diligẽter exiccando.❡ 13^m remediũ eſt eluariuz hoc.℞.g̃noꝝ pineaꝝ ⁊ fiſticoꝝ.añ.ʒ.j.ſ.floꝝ boragis bugloſſe ⁊ roſmarini.añ.ʒ.j.ſ.macis.ʒ.ij.ſ.ſe.4^or coiuz frigidoꝝ.añ ʒ.j.çedoarie.℈.ij.ſe.baſiliconis.℈.iiij.foliorum auri numero iiij.margaritaꝝ.℈.iij.hyacinti ſmaragdi ſaphir.añ.℈.ſ.cinamomi gariofi.çinçiberis galãge.añ.gra.viij.granoꝝ paradiſi ligni alo.cro.añ.℈.j.çuccari al.℥.iiij.mellis roſ.librã.ſ.coquãtur mel ⁊ çuccarũ ſil.deide diligẽter icorpentur cũ granis que per diẽ nãlẽ vnã infuſa ſteterint in vino albo dulci ⁊ addiis alijs ſpẽbus fiat eluariũ de quo ſemp in aurora accipiat q̃titatẽ vnius nucis muſ.cũ dimidia p horã vnaz ante cenam.❡ 14^m remediũ eſt hoc.℞.folioꝝ lauri hedere aſſari ſtica.añ M.ij.maiorane roſ.floꝝ nenufa.añ.M.j.ſ.coquantur in ſitulis 4^or aque uſq; ad ɔſumptionẽ q̃rte ptis:⁊ de hac aq̃ per dies.15.p horã vnã ante cenã bñ calida oi die abluat extrema ab inguinib⁹ uſq; ad pedes ⁊ a cubitis uſq; ad manũ ⁊ faciẽ totã.❡ 15^m remediũ eſt hoc.℞.gallie muſ.ſtoracis calamite ligni aloes.añ.ʒ.j.pul.myrti abſinthij folij.añ.ʒ.j.ſ.roſ.cypẽ ſpodij.añ.ʒ.ſ.coral.ru.℈.ij.calamenti.℈.j.reſine electe.ʒ.vj.laudani.ʒ.ij.diſſoluantur gũme cũ aceto fiat vnguẽtũ bñ viſcoſuz cũ oleo de croco ⁊ de maſtice añ.℥.ij.⁊ de hoc ſemp ſup pãnũ extenſo pecia vna portetur ſup ſtõcho ſuo.❡ 16^m remediũ eſt:ut iſte iuuẽculus oi die per horã vnã.ſ.añ prãdiũ deglutiat duas de infraſcriptis pillulis bibẽdo poſt eas mẽſurã vnius digiti de bono vino albo.℞.maſticis.ʒ.j.myrti folij ligni aloes.añ.℈.ſ.cum ſucco abſinthij fiãt pillule ex oi.ʒ.vij.❡ 17^m remedium eſt:ut poſtq̃ iſte iuuẽculus ſup ſtõcho ſuo portauerit vnguẽtũ ſuprascriptũ per dies.15.tunc ſuper ſtõcho portet ſacculũ iſtũ loco vnguenti ſupraſcripti. Cuius deſcriptio ℞.radicũ aſſari cameo.cameptheos origa.pulegij.añ.M.j.macis.℥.ſ.muſci ambre.añ.gra.ij.roſe.ſpodij coralloꝝ amboꝝ.añ.ʒ.j.ligni aloes.℈.ij.puluerizẽtur oia per ſe ⁊ fiat ſacculus latitudinis ⁊ longitudinis ſpanſe quem ſepe pmutando ⁊ reuoluẽdo exiccet ab humiditate extranea.❡ 18^m remediuz eſt hoc.℞.iere ſimplicis.ʒ.vj.eluarij de pſilio.ʒ.ij.ſ.poſt dies.15.aprilis accipiat hunc potum cuz cyatho medio vini albi cali ⁊ montani in aurora ⁊ poſt ipſum obſeruet conditiones que ſuperius fuerunt ſcripte in alijs ſolutiuis.❡ 19^m remedium eſt hoc.℞.ſy.de ſticados de abſinthio de calamẽto añ.℥.ſ.aque bugloſſe.℥.ij.aque ſaluie.ʒ.j.miſce ⁊ accipiatur calidũ in aurora ut de p̃dictis ⁊ ɔtinuet diebus decez memorando q̃ ſi in iſtis diebus uenter eius non eſſet bñ fluxibilis.tũc oi 3° die accipiat vnã de pillulis dictis parum ante cenam.❡ Ultimũ remediũ eſt hoc.q̃ vndecima die imediate ſequẽ te ſyr.purgetur cum iſtis pillulis.℞.pillularum de ſarcocolla cochiarũ.añ.ʒ.ſ.auari ponderis reformentur pillule.vij.cum ſyrupo de ſticados ⁊ accipiatur in aurora cũ cõditionibus oib⁹ que in alijs ſolutiuis ſunt notate. Iſtis aũt ita diligẽter celebratis ſi ſanus erit:laudes imortales altiſſimo offerẽdũ eſt:ſin autẽ reuertatur ad obſeruãdũ oia remedia que ſupra ordinata ſunt poſt primã purgationẽ:⁊ adhuc ſi bene ſanus erit cõſulo q̃ ſaltẽ p totũ mẽſez futurũ maij utatur eluario ⁊ ſacculo cordialib⁹ ⁊ pillulis ⁊ pulurẽ capitali ſupius deſcriptis ad hoc ut recuperata ſanitas eius confirmetur uberius. Ad laudẽ ſdmi ſaluatoris pꝑetuam qui ſolus oẽm languorem liberat. Amen.

Conſilium.267. De nocumento totius a mala complexione humida materiali cum exceſſu caliditatis complicata cum apoſtemate in ſtere:⁊ cum multis alijs accidentibus.❡ Diuiditur autem cõſilium in ſectiones duas.

Sectio prima continet capitula duo.

❡ De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpõnũ ⁊ accitium. Cap.1.

VEnerandus in Chr̃o pr̃ dñs Antonius Cardianus dignisſimus archidiaconus Uincentinus ⁊ numero pluribus moleſtatur accitib⁹ ab vna fere radice depẽdẽtibus ⁊ ɔſeruatis.❡ Quoꝝ p̃m eſt mẽbroꝝ oiuz ultr lapius atẽperamẽto per augmentum humiditatis ⁊ multuz exceſſiue que tñ cõiungitur augmento caliditatis ⁊ propter utrumq; a generatione ɔtatus. Ergo qz corpus hoc eſt ſanguineum a gñatione qđ

declarat purpurea mēbroꝝ carnoſitas ⁊ extenſio uenarum. amplitudo ⁊ plenitudo ⁊ pulſus eius fortis ⁊ magnus: ut in pluribus ad uelocitatē ⁊ frequētiā declinis: ⁊ ſic de alijs pp breuitatē omiſſis. Et eſt qdē cū eius caliditate extranee humiditatis augmētū per viā indigōnis genite. Cuius cā potuit eſſe: aut multarū egritudinū aduentus: aut eūonum multitudo ⁊ per plura loca facta: aut exceſſus in cibis ⁊ potibus uel in aliqua de rebus nō nālib⁹ pp que ↄtigit ſlaticas humiditates per viā indigōnis in eo fuiſſe ↄgregatas ſiue contigerit hoc pp retētionē eūonis a nā intente ⁊ ſibi ↄſuete. uelut fieri ſolet per emorroidas per fluxum ſanguis a narib⁹ ⁊ per flōmias. A qualicūqȝ igiť de numero hoꝝ cārū ↄtigerit: ſenſus oñdit in eo eē augmētū humiditatis nō ſolū a ſanguine: ſed ēt a flaucamā ſatis aquoſa ⁊ ſibi cōmixta. Multitudo enim ſputamētis ⁊ reumatū ſalinalū ⁊ catarralū a capite deſcendētiū ⁊ frequētia ſudoris ⁊ multitudo ſudoris eius ⁊ aquoſitatis urinalis ⁊ corpis laſſitudo q̄tū ad mot⁹ exteriores oia demōſtrant p̄dictaruȝ humiditatum augmentū in ipſo. ⁋ Uñ ex his facile videri pōt cā catarriçantis māe a capite ad os ad pectus pp multitudinē euaporatiōis ab inferiorib⁹ ptibus ad ipȝ caput puenientis. Et adhuc ēt pp obtuſionē inati caloris a uaporib⁹ ⁊ multitudine humiditatū: pp qd cerebrū ipm in digōne ppa ⁊ in regimine talui māeꝝ notabilr̄ eſt debilitatū. Et niſi vir iſte in flore ſue etatis: qꝛ in ↄſiſtētia poſit⁹ eēt: ualde par⁹ eēt ad egritudines neruoꝝ ⁊ capitis: ut oppilationum artetice reumatū ⁊ ſimiliū. ⁋ At vō iterū ex p̄dicto fundamento facile itelligi pōt debilitas appetit⁹ ⁊ digōnis in eo tā pp diminutā eē calitatē per viā ſuffocatiōis a multitudine uapoꝝ ⁊ māerū puenientis. vn̄ niſi vir iſte regimie diſcretionis ↄuenienti regať cū paucitate ⁊ ſubtractiōe ciboꝝ ⁊ potuū ut iā incepit ſanitas eius ⁊ ↄſiſtētia inſtātū: ⁊ ita frequēter eēt pmutabilis q̄ melius neuter decidēte aut tertij ſignificati denoiari deberet pp qd idem nō ē admirari frequenter alterať a ſanitate in egritudinē uel neutralitatē: ut iā p̄dictū eſt. ⁋ Ex qb⁹ ēt 3⁹ correlarie ↄcludiť q̄ iſte vir ualde ꝓmptus eſt ad cacexiā uel ſpēs hydropiſis: ⁊ ꝓpe aquoſe ⁊ carnoſe niſi diligenti regimine ſe gubernetur poſtea diceť. ⁋ Poſt hec iterum hic vir egritudinē habet in extremitate inteſtini recti ſ. apā emiñens q̄titatis auellane uel papille mamillaris. qd quidem perductū eſt ad ulcerationem. vñ ↄtinuo ab eo manat virulentia ſubtilis ⁊ acuta a quibus recipit moleſtiam nō leuē: ita q̄ in ſedendo ambulādo ⁊ eqtando pp ↄfricationē apātis ulceroſi ad corpa qb⁹ applicať magnum incurrit dolorē. Et ex ↄtinuo deſcenſu virulente māe ardore ꝑ pūctione non leuibus moleſtať. ⁋ Et ex hoc fundamēto facile intelligi pōt. q̄ ſi illud ulcus extēderet ad ſubſtāciam inteſtini diſpoſitus eēt ad cācrenā uel eſtiomenū aut ſcakilon. ⁊ ꝓpter mā in ſuis q̄litatibus malignata magis facta per modū aduſtionis ⁊ conuerſionis ad putredinē uenenoſam. ⁋ Qd vō itez ex hoc fundamento aliqū nocetur in opōnibus ſenſuū exterioꝝ q̄tū ad viſum: qꝛ videať ei aerē aſpicienti percipere figuras lineales triangulares uel ſpicas albas uel aq̄tas uel opacas. ⁋ Et q̄tū ad audituū appꝫ ei. qñqȝ pcipere tinnitum uel ſibilum uel ſonitū curſus aquarum uel uentoruȝ agitantium ſyluas a multitudine uaporum ⁊ uentoſitatū alterātium organū auditus: leuiter poteſt intelligi puenire. ⁋ Et itez adhuc q̄ nocumētum qñqȝ pcipiat in operationibus interioꝝ ſenſuū. ſicut imaginatiue cogitatiue ⁊ memoratiue potētie ⁊ in frequētia mobilitatis ad uarias opiones ex augmento p̄dictarū humiditatum ꝓbari pōt prouenire: ſiue qꝛ multitudo uapoꝝ ſpūi ſenſibili cōmixtoꝝ hoc efficiat. ſiue q̄ organa in ſuis cōplonibus uel naturis pmutenť: ut uentriculi cerebri in qbus taliū vtutū opōnes uelut in ꝓprijs ſedibus ſunt a ſapientibus collocate. ⁋ Hec in ſūma eſt huius uenerandi patris diſpō ulr̄ ⁊ particulariter ita deducta.

⁋ De regimine per ſex res non nāles. Cap. ii.

Quoniā igiť ut p̄cedenti cap̄ viſum eſt: cōplo huius viri labitur a medio ſpāi per augmētū calitatis ⁊ humiditatis ⁊ notabilr̄ eleuatū oporteret in ei⁹ ↄuenienti regimine adminiſtrari inſtra que iduceret ipſum uerius mediū corrigēdo exceſſuȝ q̄litatum in eo ↄuenientiū. ⁋ Uñ opȝ aerē remiſſe calm̄ ⁊ notabiliter ſiccuȝ eidē applicari. Nā aer remiſſe calidus applicatus lapſui intēſe calo eēt cā illius remiſſius. ſi uera eſt poſitio philoſophantiū q̄ remiſſuȝ additū intēſo remittit ipm. Et iā ſiccitas aeris notabilr̄ intēſa ſufficiēter corrigeret humiditatē multuȝ in eo eleuatā. igiť talis aer notabilis ſiccitatis eēt ei ↄueniens. ↄtia patet: qꝛ in p̄cedēti caplo p̄ſupponiť lapſuȝ ad humiditatem in hoc viro eē multū ampliorē q̄ ad calitatē in eo. Itaqȝ ubi aer adminiſtrareť calidus in p̄ ⁊ ↄuenienter reſpectu lapſus calidi in 2⁰. idē aer ſiccus in 3⁰ reſpectu lapſus humidi in 2⁰ eēt oino ↄueniēs. ⁋ Uerū qꝛ iſta facili⁹ dicunť ⁊ ſcribuntur q̄ ita perficianť. Et ēt qꝛ ptāte ⁊ ſcia ⁊ ope nr̄is nō eſt ita conceſſum moderari aerē ſub determinatis mēſuris q̄ eſt facile illud ſermone pferre. Jō deſcēdā per modos adminiſtrationis ↄuenientioris q̄ ſm cōiecturā artificialē fieri pōt. aerē ⁊ alias res nō nāles ad refractionē deducendo cum his que q̄litates optatas in corpiſo inducere poſſint: ut nunc ſequitur. ⁋ Itaqȝ aer regionis loci ⁊ camere eſſe dȝ ad caliditatem mediocrē inclinatus. Et notabilr̄ ſiccior uelut eēt eligere camerā aſpectū oriētalē uel meridionalē hñtē in quā etiā radij ſolis ingredi poſſint ⁊ permittanť uſqȝ ad notabilem caliditatis eleuationē in ea. Et ſit camera edificioꝝ non ualde antiquorū: non curſibus aqueꝝ uel puteis ualde propinqua. ⁋ Aut artificialiter caliditas ⁊ ſiccitas apponanť in ea. p̄mo cū accenſione ignis ex lignis lauri abietis laricis ſarmentoruȝ vitis iuniperi lauri pini ⁊ ſil̄ ſ arboꝝ calidarum. In qua etiāȝ non raro cōburanť ſtipites calamenti pulegij origani ſaluie roſmarini ⁊ ſiliū: aut ſepe ſuffumigeť cū fumo ſandarace colofonie thuris laudani reſine pini uel ſiliū ſimplicium. Et de cōpoſitis elegantiſſimum eſt hoc. ℞. ſtoracis calamite. ʒ. j. laudani. ℥. ſ. ligni aloes gariofiloꝝ galāge. añ. ℈. j. macis. ʒ. ij. ambre ſi dtuces eſt. ʒ. j. puluerizenť per ſe ⁊ reformenť trociſci cū. ℥. ſ. terbentine ſicce ⁊ modico vini aromatici ⁋ De anne xis vō aeri corpus ſuuȝ bn̄ munitū teneat ueſtibus ſuffultis pellibus agninis uel vulpinis. Et caput ſuuȝ infulis de panno de grana factis bene munitū teneat ſuffultis pellibus de doſſibus varioꝝ: uel vulpinis aut agninis ut p̄dictuȝ eſt. Et caueat ab accenſione carbonuȝ in camera ſua niſi prius fuerint exterius bene igniti ⁊ ab aere euentati.

Cibi hui⁹ viri debēt eſſe ex carnibus laudabilib⁹ accepti ad ſiccitatē declinantibus magis q̄ ad humiditatē. ⁋ Et ſunt carnes pullorū bn̄ adultoꝝ ut gallinaruȝ uel caponū p̄dicū uel faſianoꝝ ⁊ ſtarne ēt ⁊ francolini. Et caro paronis qui eſt auis in mōtib⁹ vincētinis inuēta: ſtature maior q̄ anas colore nigro ⁊ hñs dentes in palato: ⁊ eſt auis notabilis fortitudinis ⁊ ferocitatis. Cuius caro me iudice ualde laudabilis eſt: quoniā caro ale eius caponis ⁊ pectus eius ⁊ vitulī ſapore pticipāt: ⁊ tota eius caro ↄueniēs eſt: ſilr̄ laudabiles ſunt carnes auiū minutaꝝ in mōtib⁹ degētiū uel in nemorib⁹ Et carnes vituloꝝ ⁊ caſtratoꝝ in mōtib⁹ degētiū. Caro eni hedi oib⁹ alijs domeſticis laudabilior eſt: ſicut carnes gaçelli inter ſylueſtres maiorē laudē merenť hēre. Caro cerui leporis ⁊ apri iterū ſūt ↄuenientes ⁊ caro caſtrati ualde pinguis ⁊ agnorū cuniculoꝝ anſerū ⁊ anatū ⁊ ulr̄ oium aialiū in aqs degentiū carnes huic viro non ſunt cōuenientes: neqȝ ēt laudo carnes oxiginis uel q̄tule auis. Caro vō pauonis iuuenculi nō eſt vituperanda. Columborum carnes ⁊ ꝓprie pēnatoruȝ ⁊ ſylueſtriū ēt ualde utiles ſūt ei. ⁋ De piſcib⁹ vō nō curet accipere ⁊ ꝓpue dixis: fontalibus autez piſcibus ⁊ maritimis frixione p̄paratis uti pōt ⁊ proprie quoꝝ uſum fame coitas approbauit. uelut ſunt lucij torrētine varioli marſiones carpiones rūbi menule orade ſterliones ⁊ ſilex. Uſus autem cancroꝝ non placet mihi niſi ualde raro. Qui vō ſunt ſicut tince regine cephali goti ⁊ ſimiles dimittanť. nam multa humiditate remolliendo ⁊ calorem tegēdo p̄parant ad putredinem.

¶ De plātis vo uti poteſtis calis oib⁹ ſicut petroſello ſenicu
lo ſaluia roſmarino mētba origano ſerpillo rutba naſturtio
caulib⁹. De radicib⁹ vo ↄueniunt rape ꝛ napi carote rapba-
nus ꝛ ſimiles. Plante vo frigide ſicut bleta ſpinachia portu-
laca cucurbite lactuca endiuia ſempuiua ꝛ cicorea ꝛ ſimiles
non placent mibi. ¶ De fructib⁹ vo placēt mibi ficus vue
amigdale auellane poma ꝛ ppe dulcia ꝛ pira electa ꝛ ppe co-
cta. Et pōt uti caſtaneis ꝛ ppue coctis lʒ raro. Jniube vo nu
ces ceraſa in modico uſu. cucumeres vo placēt mibi:iter co-
ni pepones dulces ꝛ ſolidi laudant̄ ei. Alij aūt fructus non
placēt. ¶ Leguminū aūt uſus nō mltū mibi placet. ex lauda
bilioribꝰ aūt inter ea ſunt cicer rubeū pāniciū ꝛ far. ꝛ uſus ptiſa
ne ordeacee cū ꝣuccaro. Reliqua vo que ſunt ſicut fabe faſeo
li ſiſamus ꝛ ſilia dimittant̄. ¶ De condimētis aūt placet mi
bi oleū oliuarū ꝛ ppe quāto magis annoſum eſt uſqʒ ad an-
nos decē. ꝛ oleū de nucib⁹ iterū ↄueniēs eſt ei. ꝛ oleum de amı́
gdalis dulcibus ꝛ de auellanis. Butyri vo ꝛ pīguedinis por
ci anatis ꝛ anſeris uſus abborrendus eſt. ¶ Caſeus aūt ꝛ p
prie frangibilis vnius anni etatem bns ꝛ ad ſalſedinem ele-
uatus bonus eſt ei. Mollis vo ualde pinguis ꝛ butyroſus
caſeus euitet̄. ſilr lactis recentis non cocti uſus ꝛ coloſtre di
mittat̄. Recocta tn̄ eſt ſibi collaudanda. ¶ Aceti autē uſus
agreſte ſalute lymonū ꝛ arāciorū ꝛ granatorū quorūcūqʒ ſibi cō
ueniens eſt. ¶ De aromatib⁹ vo ↄuenit ei ſpēs ex pauco pi
pere ꝛ multo cinamomo facte cū modico ē ꝣinꝣiberis galā.
gar. macis ꝛ nucis muſ. ꝛ ligni aloes. Crocus aūt in oī ciba-
rio ſuo bñ laudabilis eſt. ¶ De piſcib⁹ vo aialiū nō utat̄ ad plu
rimū uel frequēter capite uel cerebro neqʒ cauda uentribus
neqʒ renib⁹. Alijs aūt piſcib⁹ uti pōt ꝛ ppe nō ualde pinguib⁹.
¶ Panis aūt eius ſit de pura ſimula factus: lʒ argumēto ſū
pto ab exceſſu bũiditatis ↄueniētior ei foret panis modicum
furfuraceus: aut ſalē fact⁹ ex farina cū ordei ꝛ ſpelte farina
cōpoſit⁹. ¶ Vinū vo eidē ↄueniēs eſt ꝛ eſſe oʒ mediocris fu-
moſitatis ꝛ nullo mō aqueū boni ſaporis ꝛ ad ponticitatē
inclinatum: ꝛ nullo mō dulce niſi ualde parum ꝛ raro ꝛ colo
re oʒ eſſe album uelut aurū uel rubicūdū ꝛ odorē ſuauē bns
ſine alicuius aque cōmixtione ſiue fuerit ↄcocta ſiue nālis: ꝛ
nullo mō melli cū ꝣuccaro cōmixta. Dulcia enim calida ſicut
mel ſūt eidē ita nociua ſicut ꝣuccarum eſt eidem iuuatiuū
non tamen in multo uſu.

De ↄueniēti aūt admiſtratiōe mot⁹ uel exercitij iam ex p̄-
dictis appet ꝙ exercitiū ei ↄueniēs nō oʒ pertranſire
id qđ calefacit cū mediocritate ꝛ non violenter. magis enim
ſūt ex uebementi exercitio nocumēta per viā ebullitionis ꝛ
diſpōnis ad putredinē: ꝙ iuuamētum per viam cōſumptio
nis materie per exercitium acquiſite. ¶ Itaqʒ per ↄtinuatio
nem uel plixitatē exercitij mediocris acqrit̄ ↄſumptio mā-
rum ſuperfluitatū que huic viro necīa eſt. Neqʒ erit dubiū ut
ſuperueniat in mēbus putrefactio ex agitatione ipſarū que
per exercitium ſibi ↄueniens conſumpte ſint: uelut motus p
greſſiu⁹ ante cibū lōgo tpe factus. aut eqtare gradariū equū
uſqʒ ad caliditatis augmētū ꝛ leuis puocatio ſudoris. aut ſua
uiter mōticulū aſcendē ꝛ ab eo ſuauiter deſcēdē. aut quarto
uelut ſūt ludus aliqs quo in mēbris agitatio notabilis acq-
rerēt ſicut eſt ludus cū ſpa uel pua pila. Cuius iuuamētum
excellēter approbat Gal. in toto proceſſu libelli quē fecit ad
epidonū. eo qꝛ paruo oēs equaliter exercitant̄ interiores ꝛ ex
teriores. ſ. exercitio tam eqli ꝛ p motū talē ↄueniēter fit diſtrā
ctio mārū de centro ad circūferētiā: ꝛ ↄſumunt̄: et māe mul
te expellunt̄ ſenſibili ꝛ inſenſibili expulſione. Et vo iterū ſoli
de ꝛ ↄſumpte fiunt ptes mēbrorū ex conſumptiōe p̄dictarū ſu
perfluitatū. ſicut eedē laſſe reddunt̄ per illarū bumiditatū pē
tiā. Adbuc etiā ꝛ ſexto nō incōuenit exercitium uectigatione
nauis ſine tamen diſcrimine periclitatiue ſubuerſiōis. ¶ Et
qm̄ qñqʒ ↄtingit pp occupationes bolum bac exercitij ſpēo
non ita babilr admiſtrari poſſe. Ideo loco illarum ↄueniēs
erit adminiſtratio fricationum que p̄ adminiſtrentur a geni
bus uſqʒ ad pedes inferius trabēdo cū compreſſione quadā

ꝛ ab inguinibus uſqʒ ad genu: ꝛ a ſpatulis uſqʒ ad nates: ꝛ
ab bumeris uſqʒ ad manus motu māe a pfundis ptibus di
uertendo ſupficiales uſqʒ ad notabilis rubedinis acquiſitio
nē. poſt oiuʒ ciborū aſſumptionē quies ſemp eſt ei neceſſaria
ꝛ nō motus neqʒ exercitiū aliqđ in tali bora fieri debet.

Quoniā ſomnus māe digōni meliori ↄparet vnā
do calorē ↄueniēs eſt ei dūmō menſuram
nō excedat borarū octo tā in die ꝙ in nocte cōplera. amplior
vo ſomnus: pptērea qꝛ bumectat obtundendo calorē p mo
dū circūdationis ipſius a multitudie mārū nō eſt laudabilis.
Et eo maxime qm̄ vir iſte maxie moleſtat̄ catarris ꝛ reuma-
tiſmis. Sed plixa dormitio augmētat eos: ut pʒ 2° pmi. cap̄
de bis que ↄueniūt ex ſōno. Igit̄ plix⁹ ſōn⁹ eidē eſt icōueniēs.
¶ Cōueniētior aūt dormitio eſt ei poſt cibū p vnā borā uel
duas ꝛ dormiat capite nōbilr eleuato. Et effugiat dormitio-
nē ſupinā ꝛ maxime qm̄ ipſa inclinat māe ad poſteriora que
ſūt cāe augmētati ſpatiū ulceroſi in fieri epidie. de quo ſu
pra viſum eſt in ſectione pma. Vigilia aūt ultra menſurā ſo-
mni iā deſcriptā oī alio tpe eſt eidē ↄuenientior. Et attendat
ēt ꝙ ſi dormiret ↄuenienter in nocte oino euitanda eſt dormi
tio diurna. ut patet 2° primi. pallegato cap̄.

Dium ciborū ꝛ potuū mēſurā exceſſiuā ab boc viro euī
tandā eſſe pʒ ex p̄dictis. eo qꝛ in ipſo augmen-
tū bumiditatū ualde ſupfluū eſt: igit̄ ſubtractio cibi ab extre
mo groſſius dietādo qđ eſt latus ſanorū ſubtrabēdo uerſus
mediū per eqdiſt. iuū eſt ſibi ↄueniēs. eo qꝛ in viro iſto necīa
eſt exiccatio. igit̄ talr qñqʒ famē ſuſtiñe ꝛ cibi ꝙtitatem notabi
liter ſubtrabē eſt eidē pfectū illrʒ. eo qꝛ corporibus bumidas
carnes bñtibus famē adbibere conuenit. fames enīʒ exiccat
corpora tam per viam reſolōnis conuertentis bumores in
uaporem: ꝙ per viam ſubtractionis: ut patet 7° afforiſmo-
rum. affo. ꝛ commento. 59° ꝛc̄.

Accidentia aīe quecūqʒ ſunt cā diſtrabendi cali-
ditatē inatā a mēbris in qb⁹ oʒ fieri digō
mārū que abundāt in boc viro p que ēt accitia calminatur
qđ eſt ſpūs coartatū uel per modū cuiuſdā ſuffocationis ſuf
focatū detinet̄ in pfundo corpis euitari debēt pp cām p̄dictā
Et ēt qꝛ motu caloris de circūferentia ad centrū māe bñ ora
les ēt intrinſecus pfundant̄. Et adbuc 3° qm̄ pp intenſiorē
eſſe factā caliditatē in pfundo corpis māe per viā ebullitionis
diſponunt̄ ad putredinē ſicut ipſe eidē experiri pōt: qn̄ an-
guſtia uel triſtitia aliq̄ notabilr affligit ipſum. ¶ Et forte ꝙ
vna decaiis que pduxit būc virū ad multiplicationem bumi
ditatum multarū per viā indigōnis fuit inſtantia paſſionum
aīe triſtātiū ꝛ anguſtiare facientiū. Unde ex bis oībus ponē
oʒ mēſurā moderamīs earū cū letitia ꝛ bona ſpe ꝛ quiete aīe
Forteſſis aūt ſi vir iſte ſui regiminis ēēt libratoꝛ bon⁹ aliqñ ↄue
niens ēēt ei leuis iracundia ꝛ aliquo tpe durās. ¶ De aīe
ris aūt accitib⁹ aīe caueat vir iſte ne excedat in coitu: ꝛ ppe
ſup replōne ciborū facto. argumēto ſūpto ab etate cōplōne ꝛ
biru dine. tn̄ ↄceſſione legis nō ēēt ei incōueniens uenereum
actū bis in ſeptimana explere ꝛ boc tranſeat de lectione.

Secunda ſectio duo continet capitula.

¶ De iſtis pbibētib⁹ augmentū ſupfluū mārū in boc viro ꝛ
abſcindētib⁹ māe iam in eo inuentas. Cap. I.

Sit p regimīe bui⁹ viri p medicinalia. 20.
ſingularib⁹ remedijs viſuʒ eſt mibi eī
dē puidē. ¶ Primū itaqʒ erit ut oī anno a pn⁹
mēſis martij uſqʒ ad vigeſimā eius itendat euare
corpus ſm iſtū modum. ꝓ ꝙ flōmet̄ de baſilica
dextri lateris ſub cubito poſita in bora electa. ſ. mane p vnā
boram poſt ortum ſolis digōne prima ꝛ 2° iam celebratis ꝛ
uentre eius a fecibus iam emundato. ꝛ 4° pmi. cap̄ 20° colli
gendum. Et extrabat̄ ſanguis ab. ℥. v. uſqʒ ad. vj. ℥. ¶ 2m re-
medium eſt: ut pmiſſa flōmia euōne minoratiua eiet̄ uenter
eius cū bac medicina. ℞. caſſie paulo ante de cāna extracte
cum aq̄ lupulorū. ℥. j. agarici ꝛ reubarbari electorum ana. ℥.

j.çinçiberis ſpice nardi.añ.ʒ.v.ſalis gẽme.ʒ.i.miſce ⁊ cum
ʒ.iij.aque ordei p̄calefacte accipiaſ duabus horis ante diem
⁊ tardetur cibus ſex horis poſt quintam accipiendo cyathũ
vnum aque ordei calide cum modico çuccari. ❡ 3ᵐ inſtr̃m
eſt:ut poſt minoratiuum p̄dictũ ſequẽti mane hora p̄dicta in
cipiat accipe hoc digeſtiuũ calefactum ⁊ ꝯtinuet ipſum dieb⁹
octo. ℞.ſyr.de biſantijs.ʒ.j.ſyr.de abſinthio.ʒ.ß. aque cico
ree lupuloꝝ ⁊ cuſcute.añ.ʒ.j.miſce. ❡ 4ᵐ inſtr̃m eſt:ut die no
no imediate ſequẽti purgeſ cum hac medicina. ℞.ſucci roſ.
ʒ.j.eluarij hamech deſcriptione maiori.ʒ.iij.eluarij de pſilio
ʒ.ij.miſce ⁊ accipiatur eo mõ ⁊ oib⁹ obſeruatis que ſupra de
minoratiuo ſcripta ſunt. ❡ 5ᵐ inſtr̃ꝫ eſt:ut ſi vir iſte tpe aſſũ
ptionis digeſtiui eẽt ſtipticus uentre ⁊ nõ bñ largus accipiat
oi ſero uel ſaltẽ oi alterno ſero vnã de infraſcriptis pillis uel
duas ad plus paꝝ añ cenã ⁊ ſupplebũt aſſumptionẽ cliſte
rie ⁊ utilius opabunſ in eo a ſupi⁹ ciuius attrahẽdo q̄ face
ret cliſtere.qbus ẽt pillis uti poterit in reliquo uſu ꝯſeruati
uo ſue ſanitatis ⁊ p̄ſeruatiuo eius a lapſu. Et eſt earũ deſcri
ptio. ℞.reupõtici electi.ʒ.iij.reubarbari agarici hermodacty
loꝝ añ.ʒ.j.ß.epithimi.ʒ.ij.pulpe collognthide.℈.ij.aniſi çiçibe
ris dauci ſiſeleos.añ.ʒ.v.violaꝝ roſaꝝ maſticis añ.℈.ß.aloes
abluti.ʒ.iij.pulueriçenſ ola per ſe ⁊ īfundanſ in.ʒ.iiij.ſucci
roſaꝝ.deinde exponanſ ſoli uel igni non violento uſqꝫ ad ex
ſiccationẽ.deinde iterum ſupaddaſ ſuccus ſcõa ⁊ tertia vice
ſemp exiccãdo.de hac ergo maſſa fiãt pille de oi.ʒ.vj.uel.vij.
⁊ utaſ eis ut iã dictũ eſt. Neqꝫ hic mirãdũ eſt ſin hoc cõpo
ſito ptã accepi aloes q̄titatẽ.eo qꝛ cũ hic vir ſit emorroidic⁹
⁊ aloes aperiat orificia uenarũ oni dubitabilis eẽt in eo uſus
aloes maxime in diebus frigoris.iuxta illud ſcõi can.cap.
de aloe. Dare aũt aloe in diebus frigoris timoroſum eſt qm̃
educit ſanguinẽ. ❡ 6ᵐ inſtr̃m eſt:ut vir iſte poſt purgationẽ
p̄ſcriptã uſqꝫ medietatẽ ſeptẽbris utaſ hoc eluario de quo
accipiat.ʒ.ß.ter in ſeptimana in aurora ⁊ tardeſ poſt ipſum
cibus horis 4ᵒʳ. Cuius deſcriptio. ℞.ſeminum cuſcute cico
ree endiuie atriplicis ⁊ ſcariole añ.ʒ.ij.roſarum violaruꝫ ſan
daloꝝ rubeoꝝ coriandri p̄parati cyperi añ.ʒ.iij.corticuꝫ cap
paroꝝ.ʒ.j.ß.tamariſci ſcolopendrie ſeminis plantaginis añ.
ʒ.ij.ß.ſemis agni caſti.ʒ.ß.aniſi ſucci liquiritie.añ.ʒ.j.gariofilo
rũ cinamomi electi piperis al.añ.℈.iiij.ligni aloes.ʒ.ß.çucca
rial.ʒ.iij.çuccari cãdi.ʒ.ij.mellis roſati colati.ʒ.v.coquatur
çuccarum cum ſyrupo lento igne ⁊ circa infrigidationem eo
rum addanſ ſpẽs ⁊ fiat eluarium.cuius uſus ſit ut dictũ eſt.
❡ 7ᵐ inſtr̃m p̄ncipale eſt:ut iſte vir aſſueſcat ſepe abluere pe
des uſqꝫ ad inguina cũ decoctione iſta. ℞.violaꝝ roſaꝝ florũ
nenufaris oium exiccatoꝝ.añ. ℳ.iij.folioꝝ ſalicis. ℳ.iiij.
floꝝ camomille foliorum ſaluie.añ. ℳ.ij.coquantur in no
tabili q̄titate aque uſqꝫ ad conſumptionẽ tertie ptis.⁊ cũ ea
calida fiat ablutio per horã añ cenam ⁊ cõueniens exiccatio.
❡ 8ᵐ inſtr̃m eſt:ut vir iſte poſt iam dictã purgationẽ ſaltẽ ſeſ
in die inungat emorroidã illã eminẽtẽ cuꝫ hoc linimẽto an
te q̄ perueniat ad ulteriorẽ curationeꝫ eius que erit ſecurior
poſt ſcõam eũonẽ infra dicẽdã. Deſcriptio linimenti eſt hec.
℞.olei de criſomillis.ʒ.j.ß.pulueris philipendule.ʒ.j.ß.litar
giri ſpumificati.ʒ.ß.croci.gra.iij.teranſ ſiſl longo tpe in mor
tario plumbeo cum ſuo piſtello.⁊ de hoc tepido liniatur lo
cus ut p̄dictum eſt. ❡ 9ᵐ inſtr̃m p̄ncipale cui inſiſtenduꝫ eſt
cũ magna attentione eſt ut oi ſero ſup pte capitis anterioris a
fine capilloꝝ uſqꝫ ad çenit capitis per latitudinem cõmiſſu
re per quatuor digitos inter capillos de hoc puluẽ ad q̄tita
tẽ qnqꝫ granoꝝ ordei ſupaſpgaſ ⁊ fiat eius renouatio oi ſe
ro per duas horas poſt cenã decenti capitis pectinatione pre
miſſa. Cuius deſcriptio. ℞.folij.ʒ.j.ligni alo.℈.iiij.amomi ca
lamenti origani pulegij ſticados.ana.ʒ.j.ß.roſarum florum
nenufaris.añ.℈.j.pulueriçenſ oia per ſe ⁊ decẽter miſceãtur
⁊ conquaſſentur in mortario. ❡ 10ᵐ vo principale remediuꝫ
in quo magna hñda eſt fiducia.eſt ut vir iſte omni mane in
cipiendo a medietate menſis martij uſqꝫ ad medietatem iu
nij aut ſalteꝫ oi alterno mane maſticet vnã de infraſcriptis
pillis nihil deglutiendo de eo qđ diſſoluiſ ab eis: ſed totũ ex
puẽdo.q̃rũ deſcriptio: ℞.cubebaꝝ calami aromatici piretri
añ.ʒ.j.liquiritie aniſi aſſari ſticados coſti ſtaphiſagrie.añ.℈.
iiij.maſticis diſſoluti cũ modico aceti.ʒ.j.pulueriçenſ ola et
incorporenſ cũ predicto maſtice:⁊ fiant formule ſiſes auella
nis que p̄us ſub ſole uel ad ignẽ exiccari debent.deinde acci
pianſ ut ſupra. ❡ 11ᵐ remediuꝫ p̄ncipale eſt.ut vir iſte caput
ſuũ oi ſeptimana ſemel ante prãdiũ abluat cũ infraſcripto li
xiuio.deinde caput diligenter exiccet. Cuius deſcriptio. ℞.
folloꝝ hedere muralis maiorane ſticados arabici folij indi.
añ. ℳ.j.roſaꝝ cubebaꝝ.añ. ℳ.ß.ireos ariſtologie lõge pau
cedani acori.añ. ℳ.j.partes duas coquanſ cũ lib.30.aque
uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis.deinde ſuperaddatur
lib.j.cineris ſarmentorum vitis:⁊ iterum modicum bulliãt
ſimul.deinde fiat cum eo ablutio. ſi autem in operatiõe ſua
hoc lixiuium videretur acutum nimis in eius coctione cine
ris menſura ſubduplet̃:⁊ erit leue ualde. ❡ 12ᵐ inſtr̃m p̄n
cipale eſt.ut caput iſtius viri ⁊ inſula eius omni ſero ⁊ mane
ſuffumigenſ cũ hoc puluere proiecto ad carbones ardentes
uſquequo bñ calefiant.⁊ caput ẽt eius circũquaqꝫ eodeꝫ pul
uere diligenter ſuffumigeſ. Cuius deſcriptio. ℞.ſtoracis ca
lamite.ʒ.j.lauda.ʒ.ß.ambre muſ.añ.℈.ß.ſi non timet expẽſaꝫ
aut ſaltẽ grana.iiij.ligni aloes.℈.iiij.thuris myrre corticũ op
poponacis.añ.ʒ.j.pulueriçentur omnia per ſe. deinde com
miſceantur ⁊ fiat ex eo ut dictum eſt. ❡ 13ᵐ inſtr̃m principa
le eſt.ut ẽt vir iſte perſepe teneat in manu hunc puluerem in
ſyndone rarorita bene ligatuꝫ ſeptiſſime odorando ipſum. Cu
ius deſcriptio. ℞.gariofi.galange piperis albi cinamomi ele
cti nucis muſ.añ.ʒ.ß.origani folij aſſari ſticados.añ.ʒ.ij.pul
ueriçentur omnia per ſe ⁊ cõmiſceantur. ❡ 14ᵐ ſingulare re
medium eſt. ut vir iſte poſtq̄ fuerit euacuatus ⁊ maſticatio
nem ſuprascriptam tpe iam predicto ꝯtinuauerit poſt ipſam
ſaltem in ſeptimana q̄ter in medijs tertijs impleat os eius cum
aq̃ hui⁹ decoctionis calẽ ⁊ faciat cũ ea gargariſma ſaltẽ quin
que vicibus pro mane. Cuius deſcriptio. ℞.ſtaphiſagrie cor
ticũ agarici pulpe collognthide.añ.ʒ.ß.aniſi.ʒ.j.ß.cinamomi ele
cti ſe.feniculi ſe.endiuie ⁊ ſcariole.añ.℈.j.ſucci lig.añ.ʒ.ij.co
ſti radicũ iari arthanite.añ.℈.ij.aque fontis lib.vj.coquãtur
oia lento igne uſqꝫ ad ꝯſumptionem tertie partis. deinde co
lenſ ſine alia expꝛeſſione ⁊ colature addantur mellis.ʒ.iiij.dein
de coquanſ lento igne uſqꝫ ad ꝯſumptionẽ quarte ptis ⁊ re
ſeruentur in uaſe obturati orificij ⁊ fiat ex eo ut iaꝫ dictũ eſt.
❡ 15ᵐ ſingulare remedium eſt.ut hic vir ſepe aſſueſcat facere
fricatiões incipiẽdo a genibus trahẽdo uſqꝫ ad cauillas.de
inde ab inguinib⁹ uſqꝫ ad illas cũ pãnis aſperis fricãdo mẽ
bra uſqꝫ ad eoꝝ rubificationẽ aliq̄tã.deinde icipiat a ſpatu
lis uſqꝫ ad nates ſiſr ꝯfricãdo.deide ab humeris uſqꝫ ad ma
nus faciẽdo ut iã dictũ eſt. ❡ 16ᵐ remediuꝫ eſt ut hic vir poſt
purgatiões iã dictas ſaltẽ in ſeptimana q̄ter totã ſpinã ſuã in
ungi faciat in mane qñ ſurgit:⁊ in ſero qñ ſe exponit in lecto
cũ hac iunctiõe q̃ utaſ a p̄ncipio mẽſis octobris uſqꝫ ad me
diũ mẽſeꝫ martij. ℞.olei violarum olei de nenufare.añ.ʒ.ß.
olei de coſto.ʒ.j.ß.ſpodij ſe.plantaginis roſ.coriãdri p̄parati.
añ.ʒ.ß.pulueris melliloti floꝝ altee macis origani calami aro
matici.añ.℈.ij.cere q̄tũ ſufficit fiat vnguẽtũ molle. ❡ 17ᵐ eſt.
ut alia pte anni utaſ hoc vnguẽto ſcõo ſpine applicato:ut de
p̄cedẽti dictũ eſt. Cuius deſcriptio. ℞.amili.ʒ.ij.mucillaginũ
ſe.al.⁊ ſe.malue.añ.ʒ.j.ß.olei roſa.⁊ de nenufare.añ.ʒ.vi.cam
phore.ʒ.j.incorporentur omnia ſimul longa contritione in
mortario cum vitellis duobus oui:⁊ fiat de eo ut dictum eſt.
❡ 18ᵐ inſtrumentum eſt.ut vir iſte ſaltem in anno ſemel:⁊ p̄
ptie in menſe ſeptẽbris faciat ſibi apponi uentoſas poſt pur
gationem ſequentẽ ⁊ cũ ſcarificatiõe a ſexto die nouilunij uſ
qꝫ ad 14ᵐ eius. ❡ 19ᵐ remedium eſt. ut poſt medietatem mẽ
ſis ſeptembris accipiat hoc digeſtiuum quod ꝯtinuet diebus
decem modo ⁊ hore p̄ſcriptis in digeſtiuo accipiendo in tpe
ueris. Cuius deſcriptio. ℞.ſyrupi de endiuia.ʒ.j.ſyrupi de
epithimo.ʒ.ß.aque cuſcute cicoree ⁊ abſinthij ana.ʒ.j.miſce.

¶ 20m et ultimū remediū eſt: ut poſt digeſtiuū p̄dictū euacue tur cum hoc minoratiuo ad ſuas diſpōnes ↄuenientiſſimo. ℞. iere Gal'. ſimplicis ſucci roſati añ. ʒ. j. caſſie extracte de cā na cum aqua violaꝝ. ʒ. ſ. accipiat' cum cyatho medio aque ordei calefacte et tardeſ poſt ipm̄ cibus horis ſex p̄mittēdo ali qd̄ abſterſiuū poſt quīta horā. ut macrū ius pulli cum ȥucca ro: aut aquā ordei calidā. Hec de cap̄ p̄ ſectionis tertie.

¶ De cura apoſtematis ſupradicti in ſiteri exiſtentis. Cap. ii.

Nunc autē redeūdū eſt ad curā apoſtematis iam di cti qd̄ ſiue ſit condiloma noiandū ſiue ſit ficus appellādū ſiue ſit eminens emoroidale apoſtema. Sūma dictio eſt ꝙ eſt apoſtema in circūferen tia ani extra pēdēs genitū a ſanguine melico in carnoſitatē ↄuerſo. eo mō quo ſepe vidē contingit ſephiros uel ſclirosim in locis cōſilib' apoſtatis. Et non eſt incōueniens uereri ꝙ extremitas emoroidalis uene apoſtematis a ſanguine meli co extra promineat. Et hoc qdē cōueniens ſpeculatione idi get in curatione canonica. ſi enim tale apoſtema ulcroſum uel ulcus apoſtemoſum noiare uelis exiſtat ſubſtantia carno ſa melica: tunc valde facile curare poteris deponendo ipſum ut inferius doceſ. ¶ Si aūt tale apoſtema fuerit extrema pe uene que iam ad apoſtema peruenit et ulcus: tunc pȝ ꝙ erit curationis longe magis difficilioris pp plura. ¶ Primo qꝛ per apertio nem emoroidales per continuam effuſionē corpus emun dant a ſuperfluitatib': tunc curare eas complete cura eſt ↄ pre ceptum antiquioris p̄tis. ubi dixit affo. Emoroidas ſanare antiquas ſi non vna apta relicta piculū eſt hydropē fieri aut maniā aut meliam ꝛc̄. ¶ Amplius ſi cura huius cōplete fie riꝫ p quā retineaſ qd̄ exiri ſolebat: tunc patet ꝙ multipli cabunt' repletiones oppilationes et apoſtemata intrinſeca uel extrinſeca et alia nocumenta que colliguntur quarte pri mi. cap̄ de retentione euacuationū. et clarius. 17° tertij. cap̄ de retentione curſus emoroidalis.

Qualitercūqȝ tū contingat cura hui' diſpōnis a ſapientibus quadruplici mō aſſignata eſt tam grecis arabicis ꝙ̄ latinis. ¶ Et prima qui dem via eſt ut p̄mundificato corpore ſicut apparuit in prece denti ſectione p̄cedaſ in exiccando predictas eminentias cū quatuor inſtrīs p̄ncipalr̄. ¶ Quoꝝ p̄mū eſt eluariū hoc. ℞. mirab. indoꝝ he liricoꝝ. añ. ʒ. ſ. radicum philipendule. ʒ. v. curcume. lacce p̄parate polipodij thimi. añ. ʒ. j ſ. macis floꝝ roſma. añ. ʒ. ij. ſyr. de corticibus citri mellis roſati colati. ana. lib. ſ. ȥuccari al. ʒ. iiij. coquatur ȥuccarum cum p̄dictis ſyr. et fiat eluarium de quo oi mane qnqȝ horis añ p̄ndiū accī piat. ʒ. iij. ¶ 2m vō inſtrm̄ eſt: ut locus ſiteri ſepe abluaſ cum hac decoctione aut ſedeat in ea. ℞. gallarum cupreſſi nūero 20. coriandri p̄parati cupullarum glandiū añ. ℳ. ij. ſcorie ferri. ʒ. iiij. radicū philipēdule. ʒ. ij. coquanſ in lib. 40. aque uſqȝ ad ↄſumptionē medietatis et ex ea calefacta fiat ut di ctū eſt. ¶ 3m vō remediū ſingulare ē. ut ſepe ſiteri ſuffumigeſ cū hoc puluere carbonib' ignitis ſupaſpſo. ℞. thuris lauda ni añ. ʒ. ſ. gallie muſ. ʒ. ij. ſcorie ferri. ʒ. iij. fiat puluis. ¶ Ulti mū vō remediū eſt: ut ille locus iungaſ cū hoc linimento ter uel quater in die. ℞. olei de criſomil'. olei de coſto. añ. ʒ. ij. lau dani ſtoracis calamite colofonie. añ. ʒ. j. ſ. tucie p̄parate. ʒ. x. ſcorie ferri puluerizate. ʒ. xv. cere albe q̄tū ſuffic. fiat vnguē tum. ¶ 2a vō via p̄ncipalis curationis huius diſpōnis eſt: ut apoſtema illud cum forpicibus ignitis ſimul abſcindaſ et cau terizeſ et cureſ locus cum vnguento baſiliconis deſcriptiōe maiori uſqȝ ad completam curationem. ¶ 3a vō via eſt. ut iterum apoſtema illud cum potentiali cauterio deponatur et pro p̄e apud illos qui ferri candentis adminiſtrationem timēt Et nota ꝙ ſermonem extenſum magis circa iſtas duas vias facere non curaui et pp horribilitatē ipſarū. et eo qꝛ raro his duobus modis curationis vidi feliciter terminare. ¶ Ulti ma vō via que mihi magis diſcreta eſt et ſecurior: eſt ut apoſtema illud eminens cum ceroto duplicato prope cutem circūſtrige tur ſtringendo condecenter. deinde oi tertio die ligamentum re

neſ paruſ perſtringēdo magis ꝙ̄ prius. Et ſic tandem ſepe re ligando apoſtema mortificabitur per prohibitionē tranſitus nu trimenti conſeruantis ipm̄. ¶ Cū ergo ceciderit apoſtema uſqȝ ad tres dies ſuperficialr̄ valde et leuiter madefiat cū aqua ſalis armoniaci. deinde poſt illud curetur cū vnguento baſilico nis iam predicto uſqȝ ad conſumptionem cōpletā. Et iſtis pactis bn̄ficio oīpotētis dei ab oib' iſtis diſpōnibus p̄dictis cōplete curabiſ. qd̄ concedat ille qui oia imperio ſuo bn̄ da cit. Ad laudes eius ſempiternas. Amen.

Conſilium. 268. De mala complexione humi da dominante cum ſubdito

caliditatis: et abundantia flegmatis cum octo malis diſpoſi tionibus que ſunt. ¶ Catarrus deſcendens a capite ad infe riora mēbra cū grauitate capitis et tuſſi. ¶ Dolor iuncturaꝝ qnqȝ eueniens. ¶ Stupor membrorum ſuper que dormit. ¶ Paraliſis. ¶ Debilitas ſiue ipotentia ad motū p̄greſſiuū pp laſſitudinem. ¶ Debilitas digeſtiue ſtomachi. ¶ Infe ctio cutis faciei a flegmate ſalſo. ¶ Lapis multiplicatus in renibus. ¶ Diuidiſ autem conſilium in capitula duo.

¶ De cauſis et ſignis dictarum diſpoſitionum. Cap. i.

Omnium mēbroꝝ complo nā lis hui' viri declinat a medio uel equali per augmentum hu miditatis exceſſiue ut videbiſ ex ſequen tibus. Et cum hoc declinat ab eo p no cumentum caliditatis. et apparet ex his que declarabunſ ꝙ complo huius viri nō fuit in p̄cedētib' annis minus calida ꝙ̄ humida. ¶ Rubicūditas enim coloris arguit multitudi nem ſanguinis et dominium innati caloris et maxime cum augmento carnoſitatis quantam habuit iſte vir. ¶ Adhuc etiā magnitudo corporis et extenſio membroꝝ oīū arguit multitudinē mãeꝝ ex qbus et gn̄anſ et extendunſ ipſa. ſignifi cat ēt caliditatis potentiā obtinentis in plaſmatione: quātū cūqȝ humiditas et ſanguinea multa eēt ↄiuncta defectui ca liditatis innate nō poſſet fieri dilatatio et plaſmatio mēbroꝝ cum extenſione. Cum igiſ iſte vir ſit trāſcendens mediocrem ſtaturam multum carnoſus et rubicundus apparet ꝙ a gn̄a tione ſanguineus fuit: imo uſqȝ in hodiernum tēpus ita per ſeuerat. lȝ nunc humiditas ſuperexcedat menſurā caliditatis ¶ Et ſi non pp aliud hoc deduceretur ſufficeret declinatio etatis ad hoc demonſtrandum cum a iuuentute ſua trāſiue rit ad finē p̄mi ſenij. imo ingreſſus eſt latitudinem decrepite etatis: qꝛ iam agit annum ſexageſimum ſeptimum eius. Cū ergo caliditas que fuit in tp̄e conſiſtentie naturaliter minuatur et notabiliter poſt ipſam: ut legitur prima p̄mi. capitulo de eta tibus. patet ꝙ diminuta caliditate in hac parte etatis ſuper excreuit humiditas tam naturalis ꝙ̄ aduentitia in huius viri complexiōe in etate tali: ergo licet iſte adhuc remanſerit ſanguineus in fine primi ſenij uel in principio decrepite eta tis: maior tamen eſt exceſſus rubicunditatis ex parte humi di ꝙ̄ ex parte caloris.

Ex quibus oībus intelligēti theoricam medicine valde facile apparere poſſunt cauſe accītium que de ipſo mihi ſcripta ſunt. ¶ Quoꝝ primū eſt ſuperabundantia flegmatis que ↄſequiſ caliditatem diminutā pp qd̄ generanſ flegmata et nālia et accidētalia: et multiplicen tur in viro iſto. ¶ Unde non eſt mirabile ſi ei ſuperueniat accī dens ſm ꝙ eſt catarrus. ſiue multa ſit materia defluens et cito et nominatur defluxus. ſiue ſic paulatine et deſcendens ad pe ctus et dicitur catarrus. ſiue eadem materia paulatine et mul ta tarde deſcendens colligatur in faucibus et dicitur brācus uel materia iſta ſit ſubtilis et acuitatem habens que deſcen dens ad nares et naſum dicitur coriza. ſiue materia predi cta paulatine et occulte deſcendens per uenas arterias uel neruos colligatur in muſculis uel iuncturis et dicitur ſtilli cidium. ¶ Ex quo conſiderator uenabitur cauſam tertij ac cidentis. ſ. ꝙ quandoqȝ huic viro euenit dolor in iuncturis.

¶ Et ex hoc fundamẽto iterũ 4° deducit͛ cõ euẽtus difficultatis anhelitus in hoc viro. Nã eni catarriçando delata ad pectus ſi imergit͛ pãniculis ⁊ villis lõgitudinalib° arterie trachee ⁊ pãniculoꝝ pectoris facit difficultatẽ anhelitus in quo nocet͛ eger notabilr in ſpiratiõe. Et ſi p̃dicte mãe recipiant͛ in latitudinalibus villis p̃dictoꝝ mẽbroꝝ nocebit͛ anhelitus in expiratiõe.i.in expulſione fumoꝝ capnoſoꝝ ⁊ aeris deintus ad extra. Et ſi infundent͛ p̃dicte mãe in mẽbris utriuſqꝫ iam dictis tũc neccĩũ erit fieri nocumẽtũ anhelitus tã in ſpirando q̃ȝ in expirando: qḋ a ſapientib° dictũ eſt orthomia: in quo patiẽs nõ bene põt anhelare niſi cũ erectiõe corporis ad ſurſuꝫ. ⁊ eſt diſpoſitio tremẽda ualde. Et ſi cõtingeret tales mãs effuſas eſſe ad ſpatioſitatẽ pectoris ibi putrentes facerent empiema. Et ſi eedem mãe in pulmone putrent ipſum corrũpendo perducerent ad ptiſim. ſicut ipſe bene timet. ¶ Adhuc ẽt cõtẽplando ſubtilr appet cã q̃re vir iſte cuꝫ dormit incurrit ſtuporem ſup pte ſup qua decũbit. hoc enĩꝫ accidit qꝛ decũbente corpe ſup dextra pte humorales mãe ſtãtes aquoſe ⁊ mucillaginoſe fluũt ⁊ ꝯgregant͛ in pte illa. Cũ ergo ipſe imergant͛ in extremitatibus ſupiorib° uel originib° neruoꝝ ſenſus qui oriunt͛ a cerebro: pꝫ qꝛ pp clauſionẽ aliquãtã ipoꝝ phibetur penetratio ſpũs ad mẽbra ſenſus. ¶ Propter qḋ ſi totaliter a predictis mãeb° fieret oppilo in predictis neruis: tũc auferret͛ ab eis totalr ſenſus: ⁊ tũc icipe rent mẽbra tẽdere ad nõ eẽ. ppterea qꝛ hoc ſolo ſenſu tactus p̃uatũ aial nẽce eſt mori. 3° de aia. ¶ Et ſi tales mãe ſilr oppilarẽt originẽ neruoꝝ motiuorũ. pꝫ q̃ȝ membra ẽt priuarent͛ motu ⁊ eſt diſpoſitio apopleſie ꝯſilis. imo eẽt ipſa uera apopleſia ſi caderet hec oppilo in uẽtriculo cerebri cõpleta. ¶ Ex quo fundamento iterũ apparet cã ſuſpicati accidentis ſertiſ. euentus paliſis. Si eni p̃dicte mãe aquoſe exites effunderent͛ ad originẽ nuche in altera ſui medietate retẽte facerẽt ei uſem paliſim dextre uel ſiniſtre ptis ẽm inuentionẽ mãeꝝ in altera p̃dictaꝝ ptiũ. ¶ Et ex hoc fundamẽto ſoluit͛ pblema vnũ. vꝫ. pp qḋ cũ ptes p̃dicte ſtuporẽ icurrerũt nõ abſoluunt͛ ab eo niſi p multas fricatiões ⁊ pãnorũ calorũ appoſitionẽ. In accñtib° eni ab coꝝ cãis depẽdentibus in fieri ⁊ in ꝯſeruari neccĩuꝫ eſt q̃ȝ pmanentib° coꝝ cauſis pmaneãt ⁊ ipſa. ſtupor aũt ab oppiloe dependet ſicut effectus a ſuis cauſis. ¶ 7ᵐ võ huius viri accñs eſt debilitas uel ipotẽtia ad motũ ꝓgreſſiuũ. tanta eni eſt in hoc viro humiditatũ multitudo q̃ȝ mãe ille effuſe a cerebro ẽꝫ maiorẽ ptẽ recipiunt͛ in nuchã ⁊ in neruos fere oẽs ab ea ꝓgredientes. Cũ ergo per eos pficiat͛ operatio ꝓgreſſiui motus qñ nõ ngbilr ſunt diſpoſiti in cõplone ⁊ ſubſtãtia ſuis: pꝫ q̃ȝ tunc motus ꝓgreſſiuus facilis fortis ⁊ pdurãs erit: ſed remollitis mẽbris ⁊ incõſtãtioribus ad motũ factis nocebit͛ ꝓgreſſiuus motus. ¶ Et adhuc pulchrius itellige q̃ȝ eſto q̃ȝ nulla mã ferret͛ ad mẽbra motus ꝓgreſſiui ſola oppilo facta in originib° neruoꝝ oriẽtiũ a ſpõdilib° renũ ⁊ a ſpondilib° alchatin alos ſos. i. caude eẽt ſufficiẽs ad ipediẽdũ motũ ꝓgreſſiuuꝫ: qꝛ prohiberẽt trãſitũ ſpũs aialis ſenſibilis ⁊ motiui. ſed potẽtie non exeũt in actus niſi p ptitiã iſtoꝝ qb° agunt. ergo facta phibitiõe totalis trãſitus coꝝ ſubito priuaret͛ hõ motu ⁊ ſenſu in pedib°: per pedes intelligẽdo magnos. Et ita ſimilr facta oppilatione aliquanta ⁊ non completa fit nocumentuꝫ aliquale ⁊ non totale. ¶ Ex qb° intelligere potes cãs diuerſoꝝ accidẽtiũ. Uidebis eni qñqꝫ hoiem ab equo uel altero cecidiſſe ⁊ ſubito priuari motu ꝓgreſſiuo ⁊ ſenſu a loco anguli iferius uſqꝫ ad pedes. ¶ Quibuſdã aũt appebit qñqꝫ eos nõ poſſe moueri. ſed tñ ſenſum hẽc in p̃dictis locis. nõnullis aũt apparebit eos priuari ſenſu: tñ moueri mẽbra licet debiliter. ¶ Cũꝫ võ mãe predicte a potẽtia virtutis expelluntur de profundis mẽbroꝝ ad exteriores ptes ibidem imerſe ⁊ ſtantes faciũt extenſionẽ. ⁊ qꝛ mãe ille nõ ſunt fluxibiles uel aquoſe. imo notabilr viſcoſe: hinc eſt q̃ȝ facta cõpreſſione ſup mẽbris remanet altitudo fouee: mãe eni ille non eque cito pp earũ viſcoſitateꝫ redeunt ad locũ cõpreſſum. q̃ȝ cito ab eo ꝓpulſe fuerunt a potentie cõprimentis. ⁊ eſt reddere cãꝫ noni accñtis huius viri.

¶ 10ᵐ võ accñs ⁊ penultimũ eſt debilitas ſtõchi circa quã etiã nõ minus eſt ꝯtẽplãdũ q̃ȝ in p̃dictis. opꝫ eni itelligere uel hãc debilitatẽ itelligi penes appetitũ p toto. ſ. cibi aut penes digeſtiuã ei°. ¶ Et p̃mũ cognoſcet͛ p abomiationẽ ad oĩa cibaria ⁊ per faſtidiũ ꝯſequẽs ipſa iã aſſumpta: ⁊ p ſubuerſionẽ ꝯiteꝫ ad cibationẽ quã ſtõchus nõ ap̃phẽdit ꝯuenienter. ¶ 2ᵐ võ cognoſcet͛ qꝛ aut nocumẽtũ in digõne ꝓueniẽs eſt a mltitudine frigiditatis ⁊ hũiditatis ipſius ſtõchi. ⁊ ſenſu ⁊ tactu percipiet͛ friditas ⁊ multitudo ſaliuatiõis ⁊ lenities ⁊ inundatio in ſtõcho ſenſate arguunt multitudinem humiditatis in eo. ¶ Aut debilitas ipſius ſtõchi intelligit͛. propterea qꝛ cibaria nõ ꝯuenient͛ detinent͛. itaut digerant͛ ⁊ tunc accidet lienteria diſpõ que eſt uelox cibi per fecales vias expulſio priuſq̃ȝ ipſe digerat͛: aut accidit ſimul in oib° opõnib° ſtõchi nocumẽtũ. ſ. appetit° digõnis ⁊ debite retẽtiõis nutrimẽtũ in eo. ⁊ oĩa hec accñtia eueniẽt in eo pp multitudinẽ frigiditatis ⁊ humiditatis nãlis ⁊ accñtalis ipſius ſtõchi: hec ſemp intelligendo ꝓuenire ab anteriori cã corporeli. nõ eni eſt dubiũ q̃ȝ in regimine indiſcreto hoium accidit nocumẽtũ debilitatis in ſtõcho in oibus opõnibus eius. uelut ex multitudine ciboruꝫ ⁊ potuum in quãtitate continua ⁊ diſcreta. ¶ Ultimi võ accñtis in hoc viro euenientis opꝫ iterũ videre cãs. Cũ ergo in hoc viro ſit calitas notabilis cp̃is: ⁊ in eo notabilis iueniat͛ cholere quãtitas ⁊ humiditas ẽt aquoſa mlta in eo reperiat͛. pꝫ q̃ȝ ex ambaꝝ mãeꝝ cõmixtiõe adinuicẽ acgretur ſalſedo. Cũ ergo mã talis uaporabilis exiſtat ad caput delata ⁊ in ipſo recepta ſtimulat ỽtutẽ ei° ad expulſionẽ. obtinente ergo ỽtute ſup mãeb° talib° expellit eas de pfundo ptiũꝫ cerebri ad viliores ptes que ſũt exteriores. Cũ ergo ipẽ acuitate quã hñt apte ſint corrũpe faciei ptes ⁊ ipẽ p ſe pp earũ mollitiẽ ſint parate corrũpi. Igit͛ a tali mã in facie eueniẽt puſtule corruptiue cutis a q̃bus emitit͛ virulẽtia: humiditas etiã corruptiua ptiũꝫ in q̃bus recipit͛. ⁊ hoc eſt ſfa ſalſum qḋ ita denoiat vulgus. eo qꝛ eſt corruptio ſubſtãtialis ptiũ in quibus recipit͛ ꝓueniẽs a flegmate ſalſo ſuperius declarato. Et ſic apparet uerificatio oium accidentium que moleſtant hunc nobilem virum.

Et hoc eſt fundamentum uerum inueniendi regimẽ huic viro appropriatum defendens ipſuꝫ a tãta periculoſitate q̃ȝ tã minãtur ei egritudines ⁊ accidẽtia predicta. Quod quidẽ regimẽ in duas diuidit͛ ptes. ¶ Quarũ prima diſcurrit menſurando conuenienter applicationem omnium ſex rerum nõ nãlium. ¶ 2° võ explicabit regimẽ p medicinalia neceſſarium.

¶ De regimine per medicinalia. Cap.II.

Pro ſecũdi võ capituli declaratiõe p̃mittendũ eſt. p̃mo q̃ȝ oiuꝫ rerum nõ nãlium effectus ita menſurari debent ut per eas acquiratur exiccatio notabiliter eleuata ⁊ infrigidatio remiſſa: lꝫ augmentum caliditatis in viro iſto aduocaret ad ſe notabileꝫ infrigidationeꝫ: tamẽ qꝛ etatiuus decurſus phibet ab illa. oportet mediocriter in hoc viro cum calidis procedere ita ut ſint naturalis caliditatis in eo conſeruatiua ⁊ ipſius non corruptiua. ubi ergo neceſſaria eſſet exiccatio in fine ſecundi gradus a principio tertij in hoc viro ſufficit in eo applicatio calefacientium in primo gradu. per talia enim lapſus eius predictus cõuenienter poterit corrigi. ¶ Regimen itaqꝫ per ſex res non naturales fuit tactum ab illo conſilio parum ante ſcripto quod incipit. Omnia nocumenta.

Poſiturus regimen diſpoſitionis huius viri per applicationem inſtrũtorũ medicinaliũ in hoc tertio capitulo diuidam ipſuꝫ in duas partes. In quarum prima ponetur regimen vniuerſale conueniens ad oẽs egritudines ⁊ accidentia premiſſa. In ſecunda võ parte ad vnumquodqꝫ illorum accidentium conabor deſcribere remedia illorum correctiua ⁊ appropriata. ¶ Quantum ad primam partem p̃mittenduꝫ eſt p̃mo q̃ȝ qꝛ in hoc viro apparet plenitudo uſis mãeꝝ ⁊ mẽbrorũ omnium. Idcirco hic

ponentur inſtruméta decem canonice neceſſaria. ¶ Primũ
itaqz iſtrumẽtorũ eſt.ut huic viro applicetur flõmia añ com-
plementũ autũni de baſilica uena apta in domeſtica parte
curuature brachij ꝛ proprie dextre: ꝛ educantur per eam ſan
guis.ʒ.v.aut ſex mane hora electa limitata.4° pmi.caþ.10°
Et ſi hec flõmia nõ poſſet applicari in autũno ſaltẽ fiat in pri
ma parte hyemis ꝛ non pretermittatꝰ.magna eni repletio in
hoc viro minatꝰ ſibi picula que in þ caþ declarata ſunt. ¶ 2ᵐ
vo inſtrũ cõueniẽs eſt.ut mane ſequẽti flõmiã cũetur hac eua
cuatione vniuerſali minoratiua ꝛ ẽt appropriata.qm̃ in corpi
bus que nõdũ uehemẽter egra ſunt nõ deficit mãeꝛ dige-
ſtio aliquãta aduocẽs ad ſe eradicationẽ. Deſcribaꝫ ergo ſic.
℞.aque eupatorij fenicli ꝛ ſaluie añ.℥.j.agarici ele.ʒ.j.ſ.pul
ueris hermodactyloꝝ.ʒ.ij.reubarbari elci.ʒ.ſ.çiçiberis.ʒ.ij
ſpice nardi.ʒ.v.ſal geme.g̃.j.çucca.ru.℥.ſ.caleſiãt aque ꝛ eis
infundanꝰ medicine a mane uſqz ad duas horas ante diem
tũc ergo totũ caleſiat ꝛ diligẽter exp̃matꝰ ꝛ eidẽ cõmiſceatur
caſſiefi.℥.ſ.diſſolutis ergo inicẽ ꝛ actu calidis exiſtentibꝰ in
potu dentꝰ ꝛ dormiat per horã imediate poſt aſſumptionem
deinde qeſcat abſqz exercitio ꝛ pannis conuenienter calidis
applicatis uẽtri iferiori expectetꝰ euõ uſqz ad quinqz horas
tũc ergo bibatꝰ ſcutella vna aque ordei cale ꝛ çuccarate: aut
ſcutella vna brodij macri pulli poſt que iterũ expectetꝰ hora
vna, ꝛ tũc prãdeat. ¶ 3ᵐ inſtrũ eſt.ut poſt euõnẽ pdictã dige-
ranꝰ mãe altero hoꝝ digeſtiuoꝝ. ¶ Quoꝝ pmũ ꝛ leue pote-
rit eẽ hoc. ℞.aque abſinthij aque betonice ꝛ ſaluie.añ.℥.j.ſ.
çucca.ru.ʒ.vj.miſce ꝛ totũ calidũ accipiatꝰ. ¶ 2ᵐ vo digeſtiuũ
ꝛ efficacius pmo. ℞.aque eupatorij.aque ſaluie.añ.℥.ij.ſy.
cõpoſiti acetoſi de radicibꝰ.℥.j. miſce ꝛ calm accipiatꝰ. ¶ 3ᵐ
digeſtiuũ ꝛ adhuc meliꝰ eſt hoc. ℞.oximellis cõpoſiti ſyrupi
de ſticados.ſy.de abſinthio.añ ℥.ſ.aque maiorane aque be
tonice ꝛ cicoree.añ.℥.j.miſce ꝛ qdcũqz hoꝝ accipiatur in au
rora diſtanter a cena per nouem horas.ꝛ dormiat ſup ipſo
ſaltem per horã mediaꝫ ꝛ poſt ipſuꝫ tardetur cibꝰ ad minus
per horas tres.aſſumatꝰ autẽ ſeptẽ uel octo diebꝰ aut totiens
quotiẽs appuerit urinã in ſubſtãtia ꝛ colore mediocritati fo
re vicinã in q̃ ſit ſedimẽ in fundo albũ dyaphanũ cõiũctũ ꝛ eq̃
lis ſubſtãtie.ita ꝙ ex cõquaſſatiõe uaſis ꝛ adhuc leui ſpergatꝰ
deinde iteꝝ vnitatꝰ.hec eni oia oñdũt potẽtiã inati caloris obti
nuiſſe ſup digerẽdis mãebꝰ que demõſtratiõe oñdere nolui,
qz ſmo puenit ad clariſſimos doctores expõnibꝰ nõ indi-
gẽtes. ¶ 4ᵐ inſtrũm eſt.ut tpe quo digeruntꝰ mãe intẽdatꝰ ad
diuerſionẽ eaꝝ ꝛ pluribꝰ modis. ¶ Et pmus qdẽ de leuiori
bus eſt ut huic viro ſepe applicentꝰ fricatiões cũ pãnis calis
a pedibus uſqz ad genua: ꝛ ab eiſdeꝫ uſqz ad inguina, ꝛ ab il
lis uſqz ad nates ꝛ uſqz ad humeros aſcendendo ꝛ de mani
bus uſqz ad cubitos.deinde uſqz ad humeros uſquequo ru
beſcant partes. Hic eni diuerſionis modus mane ꝛ ſero per
duas horas ante cibũ adminiſtretꝰ huic viro ſi potẽs eſt ma-
gnũ afferret iuuamẽtũ omnibꝰ accidẽtibꝰ ꝛ egritudinibꝰ eius
¶ 2° vo diuerſionis modus eſt per ligaturã pdictoruꝫ extre-
moꝝ ut ſup cauillis ꝛ genibꝰ ꝛ ſupioribꝰ ptibꝰ coxaꝝ apud
inguia. Et adhuc ſup cauillis manuũ ꝛ apud umbilicos. ¶ 3°
vo modus diuertẽdi eſt per applicationẽ uẽtoſaꝝ ſup pdictis
ptibꝰ ſine ſcarificatiõe ſup domeſticis ptibus cruriũ coxarũ
natiũ ꝛ ſpatulaꝝ. ¶ 4° vo diuerſiõis modus ꝛ utilior omni-
bꝰ lꝫ ſit cũ triſti ſenſatiõe pauliſp maiori ut eſt ſup ptibꝰ iã li-
mitatis ad uẽtoſas applicentꝰ rubificãtia que potẽtia ipoꝝ
diſtrahũt mãs a pſũdis mẽbroꝝ ad exteriores ꝛ viliores ptes
ueluti eẽt applicatio contriti apij ranini, aut applicatio cala-
mẽti ꝛ rurhe ꝯtritoꝝ ſiue fiat applicatio cũ flamula contrita
quoꝝ qdlibet p horã mediã ſup mẽbris ligatuꝫ teneatꝰ. Cũ g̃
locis euenerit ampulle uel ueſice inũgantꝰ cũ oleo de ſiſamo
uel violaꝝ purpureaꝝ aut citrinaꝝ uſqꝫ ad perfectã earum
cõſolidationẽ. ¶ 5ᵐ iteꝝ diuertẽs eſt applicatio ſanguiſuga
rũ in locis predictis ſm canones ꝛ moduꝫ applicationis ea-
rũ: colligẽdũ 4° pmi.caþ 21°.quẽ moduꝫ hic ſcribere dimitto
longitudinem effugiẽs ꝛ loquẽs ad doctores periti ſſimos.

¶ Ultimus vo diuiſionis modus ꝛ felicior oĩ alio ꝛ huic vi
ro cõmodior eſt ut ei fiat aptio emorroidaliũ uenarũ.hec eni
inter alias pncipatũ obtinet in diſtractione mãerũ diuerſarũ ꝛ
a diuerſis locis.quoꝝ ſniam pulchre lege.17° tertij.c.ubi nũe-
ranꝰ iuuamẽta euacuationis earũ.18.uel.20. Cũ ergo vir iſte
dilexerit modũ applicatiõis earũ madefiat extrãnes inferior
ps inteſtini recti cũ aq̃ cala.deinde fricetꝰ cũ pãnis aſpis.aut 2°
fricenꝰ capita uenarũ cũ folijs ficũ uel cõſolide maioris. Aut
3° fiat fricatio cũ pãno biſello. 4° ꝛ fortiꝰ illo fiat cũ felle tauri
actu calido. 5° iſtis nõ ualẽtibꝰ applicenꝰ uẽtoſe inteſtino recto
abſqz ſcarificatiõe. 6° ẽt cũ pdicta iã nõ ꝯtulerint facta euer-
ſione inteſtini recti cũ ipulſione ad extra cũ lãceola fiat flõmia
in duabꝰ uel tribꝰ de numero illaꝝ uenaꝝ que ſũt quque.17°
tertij. ¶ Cũ g̃ ſil' cũ pdictis mãeꝝ digõne admĩſtrenꝰ diuer-
ſiones iã ptacte.opꝫ 5° pncipalr mãm eradicare cũ iſtrũs ꝯue
niẽtibꝰ que ſũt tria ſequẽtia. ¶ Primũ igit' ꝛ de coibꝰ eſt hoc
℞.eluarij idi electi de dactylis.añ.ʒ.ij.aut.ij.ſ.ſi uenter fue-
rit durior miſce ꝛ cũ medio cyatho aque çuccarate in diebꝰ
caloris.aut vini albi ſubtilis in tpe frigoris caleſactũ totũ ꝫ
exbibeatꝰ. ¶ 2ᵐ ſolutiuũ eſt hoc. ℞.pillaꝝ cochiaꝝ: pillaruꝫ
aureaꝝ añ.ʒ.ſ.boni põderis formenꝰ pille.vij.cũ ſucco roſa
ruꝫ ꝛ exbibeanꝰ. ¶ 3ᵐ ſolutiuũ ꝛ adhuc meliꝰ pdictis apud
me eſt hoc. ℞.pillaꝝ aurearũ ꝛ de ſarcocolla que inueniunꝰ in
caþ de ea a Meſue añ.ʒ.ij.formenꝰ pille.8.cũ ſerõ Gal.ꝛ ex-
bibeanꝰ obſuatis ꝯditionibꝰ ꝛ regulis oibꝰ que ſupꝛapoſite
fuerunt obſuãde in minoratiuo poſt flõmiã adhibito. ¶ 6ᵐ
pncipale iſtrũm eſt hoc. ℞.granoꝝ fiſticorum mundatorũ re
cẽtiuꝫ lib.ſ.granoruꝫ ribes.ʒ.j.ſ.ſeminꝫ acetoſe endiuie ſcario
le cuſcute añ ʒ.ſ.ſeminuꝫ 4ᵒʳ cõiũ fridoruꝫ.ʒ.ij.amili.ʒ.ij.ſ.
ligni aloes cinamomi ligritie aniſi ãnoruꝫ feniculi añ.ʒ.ij.in
fundanꝰ per diẽ nãlẽ ſiſtici in lib.j.aque acetoſe tepefacte.po
ſtea extrahanꝰ ab ea ꝛ ultimate terantꝰ ꝛ incorpentꝰ cum oibꝰ
alijs ſil' cum lib.j.ſ.çuccari albi cocti cum aq̃ mẽthe.fiat ergo
ꝯfectio in fruſtulis.ʒ.ſ.de qua hic vir ſemp accipiat fruſtum
vnum añ oẽm cibum.hec enim erit cerebro ſtõcho cordi ꝛ oĩ
bus pncipalibꝰ mẽbris ꝯferẽs diſtrahẽdo mãs ab eis ꝛ pcipi
tãdo eas per vias urinales ꝛ uẽtris. ¶ 7ᵐ pncipale iſtrũm eſt
hoc. ℞.aloes epatici electi lib.ſ.maſticis.ʒ.ij.corallorum ru.
ſpodij cuſcute ſe.acetoſe berberis añ.ʒ.ſ.adiãthi uel polli tri
ci ꝛ capilloꝝ ue.añ.ʒ.j.agarici pulpe collogntide reuponticii
añ.ʒ.ij.puluerіçenꝰ oia per ſe tenuiſſime.deinde ifundanꝰ in
lib.ſ.ſucci ſcariole ꝛ lupuloꝝ.añ.ꝛ ſupponanꝰ radijs ſolis
ſepe agitãdo ea quouſqz exiccenꝰ.deinde renouenꝰ duabus
alijs vicibꝰ ſucci illi cum exiccatione pdicta.de remanẽte igi
tur maſſa fiãt pillule de oi.ʒ.vj.de quibꝰ hic nobilis vir accipi
at vnã oĩ quarta die porũ ante cenã.mũdificabũt cerebrum
eius apiendo ipſius oppilatiões ꝛ mũdificãdo neruos ꝛ oia
inſtrumẽta ſenſuũ ꝛ motꝰ ꝛ ſtõcho epati ꝛ renibꝰ eiꝰ iuuamen
ta magna afferẽt ꝛ crede mihi expto. ¶ 8ᵐ inſtrũm eſt hoc. ℞
granoꝝ paradiſi pulegij calamẽti.añ.ʒ.ij.ſticados arabici.ʒ.ſ
florũ nenufaris violaꝝ purpurearũ ſeminis ſcariole ꝛ aceto
ſe.añ.ʒ.j.cãphore.g̃.iij.puluerіçenꝰ oia ſubtiliſſime.deinde i
corporenꝰ ſimul.ꝛ ex hoc puluere ſupaſpergatꝰ a pncipio co
ronalis cõmiſſure per totũ icctũm ſagittalis uſqꝫ ad caudã
per latitudinẽ quatuor digitorũ capite prius raſo ꝛ a pilis de
cẽter mũdificato.ꝛ hoc ſaltẽ in ſeptimana ter a pncipio men
ſis nouẽbris uſqz ad medietatẽ martij: ꝛ ppꝛie in partibꝰ illis
que ſubiecte ſunt borealibus impꝛſſionibus ꝛ artboys.hic eni
puluis oẽs cerebri oppilationes apiẽdo ꝛ exiccãdo ſupflui
tates cerebri poſt antemiſſas euacuationes defendet ipm euẽ
tu egritudinum reumaticarum ꝛ defluxuum a cerebro.qua-
rum materia in primo capitulo agitata eſt. ¶ 9ᵐ pncipale i
ſtrumentum eſt hoc. ℞.coſti dulcis ſtaphiſagrie ameos ani-
mi cimini.añ.ʒ.j.granoꝝ paradiſi.ʒ.ſ.folij ligni aloes piretri
añ.ʒ.ij.puluerіçentur omnia per ſe.deinde incorporentur cũ
ʒ.j.maſticis mollificati ꝛ diſſoluti cum ſapa.fiãt ergo ex ma
teria illa pillule groſſe ſicut auellaue ꝛ permittantur exiccari
antiquitate temporis: aut ſaltẽ ſub tegula caleſacta. De his

ergo pillis per tres horas añ prādiū hic vir oī tertia die maſticet vnā lōgo tpe in horis aſſignatis uſqꝫ ad mediū martij. tāti enim flatis educit a cerebro armate eaꝝ virtute ꝙ cerebrū alleuiant a ſanguine oīuꝫ ſupfluitatū. Si aūt ꝯtingeret in climate illo inueniri ciclamē. tūc radices eius recentes ut ſupra maſticate non minori virtute ꝯferūt ꝙ predicte pille. ⁊ tu lege ī nīs Dyaſ. ⁊ Serapiōis in ſuis caplis ⁊ videbis ueritatē. ¶ Ultimū inſtrm̄ pncipale eſt hoc. ℞. myrre clare ⁊ nō antique: floꝝ hyſopi añ. ʒ. ij. reſine clare ⁊ electe. ʒ. j. ſ. gallie mu. corallorū ru. ſpodij maſti. ſquinanti ro. añ. ℈. j. cere albe. ʒ. ſ. laudani electi. ʒ. ij. diſſoluenſ gūme cuꝫ aceto acuto ⁊ coquantur etiaꝫ cera ſimul. poſtea ſpēbus additis fiat cerotū vnum magnum contegens totum ſtomachū a granato uſqꝫ ad vmbilicum ⁊ portetur ibi ⁊ ad plurimū tpis rectificat ſtomachuꝫ eius in appetitiua ⁊ digeſtiua cōi ⁊ ꝓpria eius. ⁊ de hoc regimine gn̄ali huius gn̄oſi viri ſufficere poteſt.

Ut aūt pollicitus cū ūitate ſatiſfaciā diſcurrā nūc aliq̄ remedia deſcribēdo appropriata accīdib⁹ que ſupra poſita ſūt. ¶ Primo inq̄ fiat cōpo^m hoc. ℞. litargiri rubei. ʒ. ij. tucie ꝑparate ꝑus cādentis ⁊ extincte trigeſies in urinā infantis. ʒ. iij. amili de ordeo. ʒ. j. olei roſaꝝ. ʒ. viij. effundātur ad mortariū ⁊ teranſ ⁊ ultimata ꝯtritiōe ſupeffundendo eis alternatim aceti coclearia. 10. acutiſſimi dico. deinde adhuc cōmixtiōe facta ſupeffundaſ oleū roſatuꝫ. ʒ. j. ⁊ iterū 2° effundaſ acetū ex interuallo facto. iteꝝ ſupeffundaſ oleū roſatū octies uel decies uehementer ꝯterē ſo uſqꝫ q̄ tota mā inflabiſ ⁊ ſpumificabiſ. Cū ergo ceſſabit a ſpumificatiōe ⁊ inflatiōe ꝑdictis ſupeffundaſ cāphore ſubtiliſſime trite. ʒ. j. ſ. diu iteꝝ ꝯterēdo ⁊ fiat linimentū de quo frequēti⁹ facies tua cooperiaſ cū uadit ad lectū. abſcidit enī iſta ſalſuꝫ faciei ignē perſicū ⁊ ſacrum acoras ⁊ multas alias faciei defedationes. Hec ſunt remedia ex Galeno accepta ꝑ. 10. tractatuꝫ. ¶ Pro deſcenſu vō mārīe a capite ad ptes oris ꝑmiſſis purgationibus ꝑcedēti particula deſcriptis. fiat oris hui⁹ viri collutio cū hoc medicamine tepido mane octo uel decē dieb⁹ diſtanter a prādio per duas horas ⁊ eodē mō añ cenā. ℞. ſumach granorū myrti coriādri ꝑparati cū aceto maſticis coralloꝝ amborum añ. ʒ. j. aque ſublimationis corticū nucis recētiū lib. ij. terātur medicine ſubtilr̄ ⁊ bulliāt cū ꝑdicta aq̄ uſqꝫ ad medietatis cōſumptionē. deinde colenſ ⁊ ex ipſa fiat collutio aut gargariſmus ſtudiis. ¶ 3^m vō remediū deſcribiſ ad grauitatē capitis eſt hoc. ℞. pilleꝝ aſſaieret deſcriptiōe Auic. ꝑma tertij. tracta. ꝑ 5° caplo. ʒ. j. coralloꝝ maſticis ambre. añ. ʒ. ſ. fiant pillule cū ſyr. de myrto uel mīus citoniorū. de quibus hic vir cum uadit ad lectum vnā accipiat per ſex dies ꝯtinuos. ¶ 4^m remediū deſcribiſ ad māe que iā catarriçādo defluxerunt ad pect⁹ emūdādo eas: ne ꝑducāt ad empima uel alia nocumēta ⁊ eſt hoc. ℞. looch de pino deſcriptiōe Meſue in antidoto. looch de ſquilla ibidē. añ. ʒ. ſ. ſyrupi de hyſopo ⁊ ligritie añ. ʒ. vj. penidiarū. ʒ. ij. teranſ oīa ſil̄ ⁊ fiat elium de quo ſepe hic vir in ore teneat ⁊ lambēdo reſoluat per os ita ut deſcendat per tracheā arteriā ad pectus ⁊ eſt mundificatiuū electū ⁊ ſecurum. ¶ 5^m vō deſcribiſ ad nocumēta ſtōchi ⁊ eſt hoc. ℞. mirobalſami ꝯditi coclear vnū ⁊ deglutiaſ in mane tardādo cibū p horas tres. Et ſi in ꝑūb⁹ ille nō hēaſ ipm loco eius comedaſ mirobolanus kebulus vnus ut dictum eſt ante cibum tardādo ipm ut ꝑus. Et adhuc ſi neutrū hoꝝ haberi poſſet loco eorū accipiat çinçiberis ꝯditi radicē vnā. ¶ 6^m aūt inſtrm̄ deſcribitur ad ꝑmū accīs qđ eſt ſtupor ⁊ hoc accīs multuꝫ indigeret deſcribēdis adiuuamentis. Ego tñ tria deſcribā interius aſſumēda ⁊ vnū locale exterius approximādū. ¶ Primū remediū eſt hoc. ℞. electi caſtorei. ʒ. j. florū dedrolibani. ℈. j. fiāt pillule cū ſyr. de ſticados de quibus vna deglutiaſ in ſero per quatuor horas poſt cenam ⁊ accipe eas uelut ſecretuꝫ bonum. ¶ 2^m vō ⁊ potens non minus primo eſt hoc. ℞. opopire. ʒ. j. cū. ʒ. ℥. aque dedrolibani bibatur per quatuor horas poſt cenā. qđ ūt ſit opopira lege Nicolaū in antidotario ⁊ videbis ꝙ eſt electuarium tante potentie in calefaciendo ⁊ diſſoluendo ꝙ equiparetur igni. Ideo dicitur opopira ab opos grece qđ eſt liquor: ⁊ pir qđ eſt ignis: q̄ſi ignitus ſuccus uel liquor. qđ ſit dedrolibanū lege S̄ crap. in aggregatore caplo de çeraluctita ⁊ videbis. ¶ 3^m vō ⁊ iterū de expertis ſed leuioribus eſt ut patiēti apud ſōnū deſ in potu. ʒ. iij. calefacte decoctionis ligni aloes. que eni q̄ta ⁊ q̄lis ſit eius potētia ad egritudines frigidas cerebri ⁊ nerui lege per te 2° cañ. cap de iudicio in areola operationū ⁊ ꝓprietatū ⁊ membroꝝ capitis ⁊ videbis. ¶ Locale vō quo utor ego in mēbris iā ſtupefactis eſt hoc. ℞. aque vitis lib. ſ. ſucci ucuē lib. j. ſ. miſce. ⁊ calefactis ambob⁹ infundanſ in eis pāni qbus cooperianſ oīa mēbra iā ſtupefacta. ipſi enī ſepe renouati abſcindūt ſtuporē: imo ⁊ ſatis fortē. ¶ Ultimū vō remediū ad aliud accīs ⁊ eſt laſſitudo mēbrorū dicturaliū in qb⁹ et iā dolores icepērūt: eſt ut eger ſepe balneet ⁊ ꝯfricet oīa laxata mēbra ⁊ iā dolētia cū calida aqua extinctionis ferri uel calibis. Et ſi in loco illo inuenirentur termatice aque defluentes per mineras ferreas uel eneas. hoc totum eſſet melius quod eſſe poſſit. ⁊ tu conſidera.

Extra ꝓpoſitū hic vir petit auxiliū ad cōminutionem lapidū renū. ⁊ lꝫ cōfectio de fiſticis ſupra deſcripta ꝯueniēs ſit ad hoc: ut ſcripſit princeps 18° tertij. ubi dixit ꝙ fiſticis ineſt virtus q̄ cōminuiſ lapis qui eſt in renib⁹: tñ ultra ipſaꝫ hoc deſcribo cōpo^m: qđ nō ſolitū eſt me decipe in cōminuēdo lapides ⁊ educēdo eos ⁊ petala tūbos ⁊ harenas. Et ſius hec eſt deſcrip°. ℞. ſe. aniſi petro. radicū ſaxifragie granorū milij ſolie polij montani ariſto. ro. añ. ʒ. j. lapidis lincis. lapidis iudaici. lapidis ſpongie añ. ʒ. j. ſ. vitri cōbuſti ſanguinis hirci preparati añ. ʒ. iij. liquiritie. ʒ. ſ. oximelli cōpoſiti çuccari al. añ. lib. ſ. aceti ſquillitici. ʒ. ij. fiat elariū ſm artē de quo in aurora per decem dies ⁊ quatuor horis ante prādiū degluttiat patiēs quicqꝫ ſit ille. ʒ. ſ. Credo enī nullū lapidem eūdē poſſe ab hoc elario ſine cōminutiōe. Et ſi nō timerē reuerētiā illuſtriſſimoꝝ auctoꝝ medicine dicerē ꝙ frāgit ⁊ educit et lapidē iueteratū: lꝫ ſententijs ipoꝝ diſſonū videaſ: ſed credo ipoꝝ auctēs intelligi debere de inueteratis lapidibus ⁊ inueteratis hoībus ⁊ decrepitis. Tu aūt ꝯſidera ad laudeꝫ dei amē.

Conſilium. 269.

De neutralitate decidentie a mala complexione humida totius dominante cuꝫ ſubdominio caliditatis cum tredecim malis diſpoſitiōib⁹ quas paratus eſt incurrere que ſunt. ¶ Oppilatio cerebri a multa humiditate. ¶ Dolor pungitiuus ſiue mordicatiu⁹ capitis. ¶ Dolor nuche colli ⁊ ſpatularum. ¶ Sonitus aurium. ¶ Imaginationꝫ oculorum. ¶ Coriça ⁊ branchus. ¶ Catarrus ad pectus cum tuſſi. ¶ Motus tremulus ⁊ pulſus cordis. ¶ Nocumenta ſtomachi in appetitu ⁊ digeſtione. ¶ Oppilatiōes ſplenis. ¶ Oppilationes epatis. ¶ Oppilationes dolores renuꝫ. ¶ Febres cholerice tā ꝯtinue ꝙ interpolate teꝫ pure ꝙ note. ¶ Diuiditur autem Conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpoſitionum. Cap. i.

Ir inſignis ⁊ eximius utriuſqꝫ legis doctor de Pergamo ſolitus eſt moleſtari quibuſdā diſpōibus neutralitatē decidentie plurimū in eo efficientib⁹ que ēt ipſū qñqꝫ egrū efficiūt. Et ſi nō ꝓuideſ ei diligēter apte ſunt facere ipſum egrotare frequētiorib⁹ ⁊ fortioribus egritudinibus. ¶ Et ꝑma quidem eius diſpoſitio eſt vniuerſi corporis humiditas ampliſſima que quidem facile pluribus poteſt declarari ſignis. ¶ Et primum quidem eſt quia tactu corpus eius molle percipitur. ⁊ cum tanguntur membra eius carnoſitas non ſolida ualde: imo tangēti facile cedēs eſt. ¶ Et etiam eius habitudo mediocritatem carnoſitatis tranſcendens. ¶ Silr̄ etiā ex pulſus mollitie uel lenitate hoc apparet. ¶ Et iterum ex operationib⁹ animalis virtutis: quoniā iſte homo prolixi ſomni eſt. ⁊ ex laborib⁹ uel motu corporis facile ſolubilis habet humiditates. ¶ Adhuc ēt q: urina multa ⁊ ſatis aquoſitatis

oſtēſius ꝛ eccīꝫ lenitas ꝛ ſputi multitudo apparet in eo:que
omnia ſi bñ cōſiderent̄ augmentū humiditatis in humano
corpe ſignificāt. ¶ Pria enī ſigna ſūt a ſubſtātialr iherētib⁹
¶ 2ᵃ ſunt ab opationib⁹ vitalis ꝛ aialis virtutis. ¶ Et tertij
generis a caſib⁹ ſunt accepta. ꝗre rōnabile eſt: imo neceſſariū
cōcedere corpus ei⁹ reſpectu tēperati notabiliter eē humi
duꝫ. ¶ At vō iteꝝ calitatē in vniuerſo corpe ipſius abūdare
demōſtrāt ſequētia ſigna. ¶ Primū eſt calitas tactu nōbiliter
pcepta. ¶ 2ᵐ eſt oīuꝫ carnoſitas nōbilis. ¶ 3ᵐ eſt magnitudo
pulſus cū uelocitate ei⁹. ¶ 4ᵐ eſt color corpis cū rubicundi-
tate ꝛ fuſcedīe ſociat⁹. ¶ 5ᵐ eſt piloꝝ multitudo. ¶ 6ᵐ eſt
ipſoꝝ nigredo. ¶ 7ᵐ eſt anhelit⁹ magnitudo. ¶ 8ᵐ eſt uocis
inclinatio ad groſſitudinē magis ꝙ ad ſubtilitateꝫ. ¶ 9ᵐ eſt
omnium mēbroꝝ ꝛ pectoris ꝛ uentris magnitudo. ¶ 10ᵐ eſt
uelocitas ꝛ ꝓmptitudo ad opationes tam aiales ꝙ vitales.
¶ Et plura alia ſigna iſtis adiungi poſſent. ſi neceſſitas urge
ret: ſꝫ iſta ſufficienter demonſtrant augmētum caliditatis in
corpore eius. ¶ Et ſigna pcedentia triuꝫ generū ſufficienter
demonſtrabant amplitudinem humiditatis eius. ergo relinquitur
ꝙ complexio ei⁹ reſpectu temperate calida eſt ꝛ humi
da: qð erat pͥmum ꝛ principalius declarandū.

Ex quibus infertur pͥmo ꝙ hoc corpus paratū
eſt egrotare febribus putridis ſangui
neis: aut ſaltem a ſanguine ꝛ flegmate cōmixtis euenientib⁹.
¶ Sequitur 2° ꝙ hic vir paratus eſt egrotare laſſitudinib⁹
ꝛ alijs egritudinibus neruorum ꝛ iuncturarum. ¶ Qm̄ vō
hic vir abundat in ſputamine. Cui⁹ qdē ꝑticula nōnulla in
capite multiplicat̄ magis ꝛ ab eo deſcēdit: qð apparet: qꝛ ma
teriaꝫ emittit cū conatu attrahendi ipſaꝫ a ſuperiorib⁹ ad in
feriora per palatū. ꝛ ecōuerſo aliqua hui⁹ mãe ꝑticula expel
lit̄ cū raſcatiōe: ꝛ eſt ꝑo illa que iā defluxit a capite ꝛ recepta
in ſupiori pte tracheē arterie ꝛ in uenis ꝑtiū oris ꝛ locorum
ꝓpinquoꝝ angulis vulē ꝛ vicinoꝝ ēt. Jō ex iſtis ſignificatur
augmētuꝫ iſtaꝝ humiditatū in cerebro ꝯgregatarum. ¶ Ex
qb⁹ ꝯcludit̄ ꝙ iſte vir parat⁹ eſt moleſtari a brancis ꝛ ſunt ca
tarri circa fauces ꝛ guttur congregati. ¶ Sequit̄ ſcðo ꝙ ipſe
eſt parat⁹ moleſtari ſgnātijs. ¶ Sequit̄ 3° ꝙ ipē eſt paratus
moleſtari ſpēbus difficultatis anhelit⁹ qñ mã flueret ad infe
riora magis. ¶ Sequit̄ 4° ꝙ aptus eſt incurrē ſomnū ꝓlixū
ꝛ ꝓfunde. ¶ Sequit̄ 5° ꝙ eſt paratus icurrere dolorē grauatiuū
capitis. ¶ Sequit̄ 6° ꝙ eſt paratus ledi in opatiōibus
ſenſuū iterioꝝ ꝛ exterioꝝ. ¶ Si enī humiditas hec multiplica
ret̄ in cellula anteriori cerebri ibidē ifuſa ſomnolētiā efficiet
ipꝫ. ¶ Cū aūt hec mã cū ſuis uaporib⁹ anteriorē uētriculū ce
rebri ꝛ ſpūs aiales qui eſt inſtrm̄ virtutū aialiū iſiciet neceſſe
erit ut ſit tardus in apphēdendo ſignificata ſcripturarum.
¶ Similiter ēt leſio erit in imaginatione. mã enī predicta in
poſteriori pte uētriculi pͥmi ledit opationē fantaſie que debet
ſubſeruire imaginatiue potētie. ergo ledet̄ opatio imagiatiue
potētie: aut in compōnēdo uł diuidēdo ꝯfirmādo uł negādo
vñ mobilis erit in opione ꝛ nō ꝑſiſtēs in ſubtili ꝯtēplatiōe ꝛ
ſpeculatiōe ſcētifica. ¶ Si aūt adhuc mã uel multitudie uaporis
ei⁹ iſiciat̄ pͥma ꝑo uētriculi medij ꝛ ꝑmutet̄ ſpūs aialis
a ſua ſubſtāna ꝛ cōplexiōe igroſſat⁹ ꝛ ꝯturbat⁹. neceſſe ledetur
opatio iſta imagiatiue potētie aut leſione diminutionis aut
corruptiōis ſm̄ ſpēm mãeriū ꝛ alteratiouē in eis euenientem.
¶ Et ſi hoc nocumētuꝫ multiplicabit̄ ad ptē uētriculi medij.
tūc ledet̄ opatio cogitatiue potētie leſione diminutionis uel
corruptionis intantū ꝙ electio uel iudicium que ꝑtinent ad
hanc virtutē erunt leſe. ut qñqꝫ ab actualiter egrotātib⁹ eliciatur
eſſe fugiendum aliqð qð ꝓſequēduꝫ eſt ꝛ ecōuerſo. ¶ Cū
autē talis mã uel uapor multiplicabitur in poſteriori uētri-
culo cerebri inficiēs ipſuꝫ ꝛ ſpiritꝰ quo debet memoratiua potē
tia opari. pꝫ ꝙ ſi nocumētuꝫ erit diminutiōis in tali uētriculo
cū magna difficultate poterit memorari pteritoꝝ. imo ꝛ ſi ſi
at ī eo uētriculo nocumētū corruptiōis memorabit̄ ꝑa cū falſis
ut videat̄ ei memoriā hēe ei⁹ cui⁹ memorare nō pōt ꝛ nō eſt
in reꝝ nã. ¶ At vō iteꝝ ſi tale nocumētuꝫ eēt uapor a mã ele-
uatus in anteriori parte cerebri ꝛ cōmiſceat̄ ſpūi aialī qui tñ
ſmittit̄ a cerebro ad oculos per duos neruos cōcauos ꝛ quaſi
cruciticos apparebūt iſti viro imaginationes uel viſio figurarū
ꝛ colorū apparētiū exteri⁹ in aere que nequaꝙ ſunt ibi.
tūc enim uapor cū ſpū aiali delat⁹ ad criſtallodē potētie viſiue
repñtabit idola uel imagines uel ſilitudines rerū extraneariū.
ut qñqꝫ potētia viſiua videat̄ ꝑcipe fumū uel nebulā lineas
uel ꝑticula ꝑforata aut pulices parua aialia per mediū uolitātia
que qñqꝫ colorata ſunt colore aqueo opaco uel ſubcitrino
uel rubedinis oſtēſiuo ſm̄ ſpeciē alterationis materieꝫ
hūc uaporeꝫ cerebro trāſmittētiū. ¶ At vō ſi hec materia cū
ſuo uapore ferat̄ ad mediū uētriculū cerebri: ꝛ per poros uł
per quintū par neruoꝝ oriētiū a cerebro deſcēdat ad organū
audit⁹ ſi fuerit uapor uel uētus groſſus cōtinue mobilis repñ
ſentabit potētie auditiue qñqꝫ ſimilitudinē fluctūs aque: quādoqꝫ
colliſionē uētorū ad aquas ad ſyluas uel mōtes. ꝙ ſi uapor
iſte tātū in quātitate multiplicaret̄ in cerebro ꝛ ſubtilis ſit
ualde ꝛ a materia acuta eleuat⁹ potētie auditiue repñtabit ſonitū
ſimilē tinnitui cōſecuto ad colliſionē armorū uel ſimileꝫ
ſibilo ꝛ ſic de alijs. ¶ Taceo hic ſi materia hec multiplicaretur
in cerebro uētriculos icōplete oppilādo eos epilepſiā: cōplete
vō apopleſiā cauſaret. ¶ Et tu ſubiūge ꝙ ſi hec mã humida
ꝛ frigida in poſteriori uētriculi parte ifigeret̄ cerebri litargiā
ꝑficere poſſet. ¶ Et ſi ipa mã aquoſa eēt ꝛ per ultimaꝫ
partē nuche deſcēdēs paraleſim vniuerſalem in eo efficeret que
ꝛ cōſimiles ꝛ ꝑdicte iā oēs egritudines in pluribꝰ earū necdū
ꝙ ſint difficilis curationis: ſed ipoſſibilis ꝓnūciant̄ ſanatiōis.
¶ Uide ꝙ magnis ꝙ multis ꝛ tremēdis egritudinibus humanū
corpus paratū exiſtat vix ferē oium ſūma philoſophātiū
ſpeculatio tot ꝛ tā multas egritudinū ſpēs ab initio ſeculi
uſqꝫ ad hoc tēpus ſūma cū ſua cōtēplatione ſpeculari potuit:
quib⁹ fragile humanū corpus eſt paratum ut ex ꝑdictis
appꝫ. ¶ Poſt hec aūt iterū iā apparet virū iſtū adhuc eē paratū
nocumēto diminutionis digeſtionis pͥme in ſtomacho
celebrāde niſi ad digeſtionē ſtōchi adiuuaret caliditas cordis
eiuſdē ꝛ epatis. quorū amborū cōplexiones calēt multuꝫ in
hoc viro. ꝓpterea qꝛ cū eoruꝫ caliditate refrāgunt ꝛ bñ regulāt
augmētū humiditatū ꝛ iuuāt ad digōnē ciborū ꝛ potuuꝫ.
¶ Appꝫ ēt ꝗre in viro iſto inenit̄ appetit⁹ ſatꝭ itēſus: ꝛ hoc
propter impſſionē in ore ſtōchi factā a mã melica uel ꝗlitatibus
ꝟtualib⁹ ei⁹. vir enī iſte multū de melia gñat ꝓp augmentū
caliditatis epatis ad qð ꝯcurrit ciboꝝ amplitudo. vñ mã melācholica
multa a ꝟtute epatis potēter expulſa ad ſplenē ꝛ ab
ipſo ſplene attracta ab epate neceſſe multiplicat̄ in ſplene eius
ꝓp qð color ei⁹ ad fuſceduiē nōbiliter iclinat̄: ꝛ ꝑo hui⁹ mãe
melice ad os ſtōchi delata ſoꝛti exiccatione ꝛ acredine ſua appetitū
intēſum efficit in eo. ¶ Propter qð cōcludit̄ ꝙ ſi multis
ꝛ multas uteret̄ cibis melēcie ꝛ potu vini magni ꝛ ualde
opaci facile ꝑduceret̄ ad melicas egritudines: ut oppilationē
dolorē uel apoſtema ſplenis ꝛ ꝗrtanas febres. ¶ Eſt autē
in viro iſto diminuta digeſtio ꝑ ꝓp friditatē ēt accitalr multiplicatā
in ſtōcho ſuo a multa humiditate. humiditas enim
maior ꝙ dꝫ reddit corp⁹ frigidi⁹ ꝙ opꝫ. vñ ex hoc ſeqt̄ diminuta
digeſtio. ¶ Et ex alis ca ēt. qꝛ ꝓp augmētū humiditatū
in ſtōcho gñant̄ in eo uētoſitates multe que ſūt cā idigōnis
iquietādo cibū ꝛ potū in ſtōcho: ita ut qñqꝫ ꝑcipiat in eo tēſiones
ꝛ fluctuationes frequēter. Cū ḡ ſtōch⁹ diminute digerat
cibaria neceſſe eſt in ipo multū gñari flā aquoſuꝫ ꝛ mucillagioſuꝫ.
digeſtio enī 2ª epatis nō pōt in totū corrigē nocumētū pͥme
digōnis in ſtōcho. u⁹ tertij. cap 3° colligēdū. ¶ Unde ex hoc
fundamēto facile cōcludit̄ ipm̄ eē paratū ad oppilationes epatis.
¶ Et ſequit̄ 2° ipm̄ eē paratuꝫ ad oppilationes renum.
¶ Et ſequit̄ iteꝝ 3° ipm̄ eē paratū dolorib⁹ renū hareneoſis ꝛ
calculoſis. ꝛ ꝓpe cū erit hō uteēs cibarijs calidis ꝛ ſiccis ꝛ aperitiuis:
ꝛ cū conabit̄ multū exercēe opa uenerea. ¶ Et ſequit̄ 4°
ipm̄ non eē hoiem tam magnifice paratum ad exequendum
actus uenereos ꝙ maxime incitatur ad eos. ¶ Et ſequitur
ultimo ipſum debere diſcrete exercere ſe in ludo mulierum:

⁊ plura alia correlaria ex hoc fundamēto deducere potuiſſē. ſed iſta ſufficiāt. Hec in ſūma eſt hui⁹ viri diſpō tanta ſpeculatiōe deducta.

Cap.2^m De cura p regimē ſex rep nō nālū ꝯtinēs Rubrica ſex

De electione aeris ⁊ annexorum. Rubrica.i.

Quoniā igiť diſpō hui⁹ viri parata eſt cadē in egritudies cerebri ⁊ adiacentiū ptiū pectoris ſtōchi ſplenis renū ⁊ ep̄is ei⁹ ut ex p̄cedētí cap̄ facile itelligi pōt. Et qm̄ vir iſte no bilis nōdū egrotat. imo eſt neuter ꝺcidētie noia ma. ita ꝙ facile eſt cadere in egritudiēs: iō ⁊ ꝙ regimē ei⁹ non indiget intētionib⁹ ⁊ inſtris ꝑpe curatiuis. talia eni ꝯueniētia ſunt ꝑpe egrotātib⁹ actu. Silr̄ ēt vir iſte nō idiget penit⁹ regimie ꝯſeruatiuo. tale eni ꝑpe cōpetit inculpate ſanis. Jō cū iſte vir aptus exiſtat cadē in egritudines: nōdū tñ incidit in eas Jō idiget regimie ptim ꝯſeruatiuo ſanitatis actualiter exiſtis. ptim vo p̄ſeruatiuo a caſu in p̄dictas egritudies. pp qđ regimē ei⁹ dz eē cōpleꝯū ex ꝯſeruantib⁹ ⁊ p̄ſeruātib⁹ cais. ſ. ptīz per ſilia ⁊ ptim p ꝯ̄ria fiedū. Et q̄r rōne ſanitatis idigeret calefaciētib⁹. rōne vo aptitudis egrotādi idigeret his que ꝓhibēt augmētari in eo replōnē ⁊ minorarēt ꝑpetitē plenitudinē que attinere deberēt in fridātib⁹ ⁊ exiccātibus. Et cū magis ꝑmo ueāt mētē medici ꝯſeruatio ſanitatis ꝙ̄ p̄ſeruatio ab egritudine que nōdū euenit. Jdcirco regimē eius fundari dz ſuper applicatiōe rep calefaciētiū ⁊ exiccāciū ⁊ minorāciū māa. ⁊ cū humiditas reſpectu caliditatis amplior exiſtat in eo idcirco inſra exiccātia potētiora debēt eē. vñ ea que calefaciūt corpus in p̄ gradu ⁊ ꝑmā māſione ſcōi rōnabilr̄ ꝯueniunt ei. ſicut ea que ſicca ſunt in ſcdo ꝯueniūt ei. Jtaqꝫ modus pceſſus erit in aſſignādo regimē per res nō nāles calefaciētes corpus ⁊ exiccātes mō p̄dicto. Demū adiˀ gr̄a cōplementi opis ponenť aliqui canones ꝯ̄tra curatiōis q̄rūdā egritudinū: que facili⁹ in eo euenire pñt dū euenīūt. Jtaqꝫ ciuitas locus ⁊ camera bitatiōis ei⁹ ſint expoſita oriētali aut meridionali aſpectui. in qb⁹ caliditas nōbilis inueniť magis ꝙ̄ in locis ſeptētrionalib⁹ ⁊ occidētalib⁹ ſm ptē. ⁊ ſi domus edificia hīs non antiq̄ neqꝫ de nouo ꝯſtructa ⁊ caueat habitare cameras teſtudiales reuolutiōes hñtes. nec cōueniūt ei loca aquas uel decurſib⁹ aq̄rum uel fontib⁹ ꝓpinq̄ niſi fuerint a terra multū eleuata ⁊ in aſpectib⁹ p̄dictis poſita ſup mōtib⁹. Et ſi qdē camera talr̄ cōditionata nō poſſit hēri: artificialr̄ ꝑpareť tabulis abietis aut laricis edificata. aut in ea ſepe magn⁹ accēdaſ ignis fact⁹ ex lignis quercus lauri pomo ⁊ iunipi abietis aut ſarmētoꝝ uitis: aut ſaltē ꝑpareť in camera ſtuffa ſicca. ⁊ caueat a ꝯuerſatiōe in loco ubi accēſi fuerint carbōes qui nō fuerit p̄us combuſti. ita ut uapor: male q̄litatis ꝯſumaſ quo hō nō raro iterēpt⁹ eſt. lꝫ ſecuri⁹ ſit abſqꝫ talib⁹ carbonib⁹ calefacere camerā ꝙ̄ cū eis. Et ſi qdē camera locis iſecti aeris ꝓpinq̄ eēt ut lacunap latrinap uel ubi ꝑparanť coria. uel ubi in ciuitate peſtifer inueniret aer. tūc his uel ter in die feneſtris diligēter claudāt ⁊ hoſtijs. aer camere ſuffumigeť hoc cōpoſito effuſo ſuper carbones ut p̄us euaporatos. R̄z. ſtora. calamite coloſo. gallie muſ. ligni aloes cāphore. añ. ʒ. j. ſ. thuris. ʒ. j. puluerizenť oīa per ſe: deinde cōmiſceanť ⁊ fiat ex eo ut dictum eſt. Et q̄r ueſtes ſub aeris determinatiōe annecti ſolēt. ꝑpterea quia corpi aſſiſtētes defendūt ipm ab applicatione aeris qui qua ſi ſemp cōpatiōe ad humanā caliditatē eſt fridus ideo corp⁹ hui⁹ viri ueſtib⁹ oīnatū diligēter eſſe dz. ita ut manifeſte calefiat ne dū ꝙ remiſſe calm aut fridū pcipiatur. pp qđ in diebus eſtatis bonū eſt ei portare ſup camiſia ſua correctū de pāno de grana aut ſaltē de pāno albo. Jn dieb⁹ vo frigoris muniať pellibus ſollionis aut martaris aut de vulpe uel de doſſibus uariorū: ⁊ ſic de alijs. uerūm̄ principalr̄ obſuet ꝙ caput ei⁹ ſit caputio uel birreto munitū nocteqꝫ ⁊ die ut potius laborēꝫ ſudoris incurrat ꝙ̄ rigoris alicu⁹. Et caueat capite diſcoopto ſubſtare flatui uenti ſeptētrionalis uel alterius uenti frigidi. Et oino ſibi p̄caueat caput ⁊ ꝑpe in nocte tenere coopťū iſulis aut birretis ſudore ⁊ limo ſupueniēte ipletis. ad que eis nō raro ſequiť apoplia in partibus capitis ualde uerenda. Et hec de aere ⁊ annexis ſibi dicta ſufficiant.

De electione cibop ⁊ potuum. Rubrica.ii.

Ex p̄dictis appet regimen huius viri ex parte ciborūꝫ inclinari debere ad cibos calefacientes ⁊ exiccātes ſiue ſint cibi medicinales ſiue medicine cibales. repugnat eni cibo abſolute ipm eſſe calefactiuū uel ifridatiuū aut exiccatiuū aut humectatiuū cū ſimplr̄ opeť a mā. Et ſi cibi tales nālr̄ hēri nō poterūt: tūc pmiſcendi ſunt cū his medicinis que calefaciant ⁊ exiccent.

Incipiēdū igiť a pane qui eſt fundamētū cibariorū oium p alimentop. dicendū ꝙ opꝫ panē ex puriſſima farina factū eē. ⁊ hñte plus de fermento ꝙ̄ hēat cois panis qui non ſit ſemicoctus neqꝫ etiā cōbuſtioni vicinus. pp quod cibaria de farina uel de paſta reprobanda ſunt. ⁊ ꝑpe cū paſta non fuerit fermentata. neqꝫ etiam talis multo uſu haberi debet.

De carnib⁹ adiˀ dōm ꝙ ꝯueniunt ei carnes uolatiliū oiūꝫ iuuenū ⁊ mediocriter pinguiū. de gnē adit domeſticop ſunt ut pulli galline. Caro nāqꝫ gallinap eſt oi alia carne melior. 24° ꝯtinētis cap̄. 66 9°. Utiles ſūt ēt ei carnes colūbop domeſticorū ⁊ ſylueſtriū nō cōplete aut cōplete p̄natop elixop uel aſſatop: qui tñ p diē vnū poſt eop mortē ꝯſueūť: ⁊ comedēdo diligēter maſticenť. Caro eni pullop colūbop eſt tarde digōnis ⁊ lōge more in ſtōcho. decimatertia tertij. Caro ēt cuniculi iuuenis eſt ſibi cōueniēs: ⁊ raro eſt uſus eius: lꝫ ſit dura ⁊ tarde digōnis. ⁊ 4° ꝯtinētis p̄allato cap̄. Caro vo anſep ſylueſtriū uel domeſticap antiq̄rū dimittať. ⁊ ipa ſalita ſalubrior eſt ꝙ̄ eā. Juuenū vo anſerulop caro nō vituperať. Caro vo anatis pinguis ⁊ ꝑpe in aq̄ nō degentis pōt eē laudabilis ⁊ aſſata magis ꝙ̄ elixa. talis eni caro ſuperfluitates multas ⁊ faſtidiū multū generat. tertio Almanſoris capˡo 29°. De uolatilib⁹ adiˀ ſylueſtribus eligant carnes ſtarne ⁊ coturnicis uel francolinop. Laudabiliores eni exiſtūt inter carnes ſylueſtriū aut uolatiliūꝫ. 3° Almanſ. cap̄ 43°. Caro ēt p̄dicti laudabilis eſt: ꝑpterea q̄z declinat ad caliditatē ⁊ ſiccitatē ⁊ auget ſanguinē ualde. 24° ꝯtinētis. allegato cap̄. Silr̄ ēt ⁊ caro faſiani q̄z declinat ad nāꝫ p̄dicti laudať ei. eop eniꝫ caro eſt melior carne pullop. 2° cani. cap̄ de aduragi. Carnes ēt auiū minutap degentiū in nemoribus ⁊ dumetis laudabiles ſunt ualde. viuūt eni cibo nō niſi magno labore quęſito ⁊ pauco ⁊ ad ſiccitatē iclinato. tales eni ſūt ſicut philomene carduelli finci alaude turdi merule ficedule ⁊ caude tremule ⁊ paſſeres in puo tñ uſu ⁊ ulame. Reliq̄rū vo ſylueſtriū auiū carnes dimittanť. uelut hirūdinū. ⁊ de nūero eop ſunt ſtornelli pica ⁊ picus. Colūbop vo ſylueſtriū carnes notabilr̄ ſunt laudabiles ⁊ turtures ēt laudabiles ſunt ei. q̄tule vo que a grecis ortigines noīanť ⁊ a qbuſdā q̄culꝫ guſtui ſint delectabiles: nimia tñ eap pinguedie remolliūt ſtōchū ⁊ ꝑpe cuꝫ fuerint in domib⁹ nutrite pp qđ aſſate ſunt meliores ꝙ̄ elixe.

De carnibus autē ex quadrupedib⁹ laudabiles ſunt carnes uituli: imo uſqꝫ ad annum completuꝫ. Carnes etiam caſtrati. Caro vo hedi omni alia carne laudabilior eſt. Caro vo agni lactentis non eſt vituperabilis ei. melior tñ eſt aſſata ꝙ̄ elixa. Carnes vo recētes porci ēt laudabiles ſunt ei ⁊ ꝑpe porcellorū non multo pingues. Sylueſtris vo porci caro placet mihi abſqꝫ cute comedēdo ipam. Carnes vo bouine uaccie ⁊ ouine ⁊ ulr̄ oēs antique carnes dimittēde ſunt. Carnes vo aialiū antiquop ualde hūidop humiditate aquea uel pingui uel utraqꝫ oino meliores ſunt ſalſe ꝙ̄ recētes. Carnes vo cōdite cū feniculo pipe uel alijs ſpēbus in mortario cōtrite ⁊ in ueſica ⁊ uētribus aialiū ꝯſeruate oino placent mihi niſi multus eap fuerit uſus ⁊ magna q̄titas ſumatur.

Quia vo pp catholice legis reuerētiā nō licet ſemper comedere carnes. iō de piſcib⁹ agenduꝫ eſt aliqualr̄

Primo ꝙ oēs piſces ⁊ ꝑpe recētes uobis deteſtandi ſunt ⁊ ꝑpe in multo uſu. Premittendū ſecūdo ꝙ ꝙ̄to piſces qui naturalr̄ ſunt molles tāto magis in etate prouecti melio-

res ſunt. ❡ Premittēdū 3° q piſces uere ſolidiores ⁊ minus humidi meliores ſunt q̄ antiq. ❡ Premittendū 4° q oēs ta les qui ſunt aſſati in electo oleo oliuaꝝ meliores ſunt q̄ eli xi. ❡ Qui vo piſces meliores eligendi ſint: ſunt ſicut iſti na moli marſiões torrētine ſterliones temali capedani lucij me nule rūbi ſturiones ⁊ ꝯſiles ſm regiões ⁊ famā cois uſus ap propriati. Sūt eni piſciū diuerſe ſpēs ſm diuerſitatē climatuȝ regionū ⁊ ciuitatū. mltū eni diuerſificant̄ aque maris flumi nū ⁊ ſtagnoꝝ ſm diuerſitateȝ aſpectus corpoꝝ celeſtiū ad mū dum inferiorē ⁊ ſm diuerſitatem locoꝝ a quibus ſcaturiunt fontes ⁊ per que decurrūt flumia. Alimētoꝝ eni aialium di uerſitas dependet a diuerſitate locoꝝ in quibus creſcunt: nec non ab aſpectu celeſtiū ſub quibus generant̄ ⁊ degunt. ❡ In ſūma tn̄ olum piſcium carnes notabilr ſolide ut luciorū ȝ de fluuialib⁹ carpionū de lacunalibus ⁊ rūboꝝ ſturionū de ma rinis. ⁊ adhuc quoꝝ guſtui ſapor delectabilis ꝑcipit̄ eligendi ſunt. quoꝝ vo carnes molles ⁊ mucillaginoſe guſtui nō dele ctabiles ⁊ olfatui abomiabiles oino dimittēdi ſunt ut ſūt an guille tince cephali ⁊ ꝯſiles. Caro vo regine piſcis nō oino re probanda eſt cum non multa viſcoſitate participet. ❡ Salſi vo piſces meliores ⁊ in uſu haberi poſſunt.

Lactis vo uſus crudi ⁊ adhuc cocti nō mihi placet. lac eni pp cōplonē ſuā ad frigus declinātem nocet ſtaticis. qm̄ calitas coꝝ nō ꝯuertit ipȝ ad ſanguinē ſicut opȝ. 2° can̄. in cap̄ de lacte. ⁊ nocet ēt huic viro pp leſionē in viſu in eo appentē. lac eni facit euenire tenebroſitatē ⁊ caliginem. 2° can̄. allegato caplo. in areola membroꝝ oculi. ❡ Propter qđ ꝯcludit̄ q recens caſeus mollis ⁊ valde pinguis ſilr etiam eſt deteſtandus. remollit eni ſtomachū ipleī caput catarriȝahi libus mā̃chus ⁊ facit oppilationes in renibus ⁊ eſt diſponē do eas ad gn̄ationes harenulaꝝ ⁊ lapidis iō dimittat̄. ❡ Ca ſeus vo annualis ſubſtātie ſolide ⁊ frāgibilis boni ſaporis ad aliquātā ſalſedinē declinās eligibilior eſt. lȝ vitam ſuā ſtudio litteraꝝ occupantibus non ſit laudabilis eius uſus.

Oua vo bn̄ placēt mihi. ſunt eni ad calitatē tēdētia ⁊ lau dabilē in eo ſanguinē gn̄abunt: ⁊ ꝓprie trementia ſup cineribus cocta ⁊ in aqua ēt confracta. que vo frixa ſunt non ēt vituperabilia ſunt. ⁊ proprie quando ſunt mollia.

De his vo qbus cibaria ipinguant̄. dicēdū ꝓ q oleuȝ oliuarū bn̄ maturaꝝ eſt ei bn̄ ꝯueniens ⁊ ꝓprie qn̄ exꝓmit̄ ab oliuis calcādo cū pedibus. Qđ vo factū eſt oleū cū torcularib⁹ cōminuēdo os ⁊ medullā oliuarū nō eſt ita lau dabile ad bn̄ nutriendū. lȝ declinet ad aliqualē ſiccitatē uel mi norē humiditatē. Oleū eni maturarū oliuaꝝ calȝ eſt in ꝑma māſione primi ⁊ humidū in fine eius. ſed ſcđm iā dictū cali dius eſt ⁊ minus humidū q̄ ipm̄. ❡ Oleū vo de oliuis ima turis exꝑſſis qđ onfancinū .i. nō bn̄ digeſtū noiat̄ ad fridū et ſiccū declinat. qre nō plȝ mihi. ❡ Et butyrū vo calm̄ eſt ⁊ hu midū in ꝑmo gradu. qr tn̄ eius humiditas amplior eſt q̄ cali ditas eius nō eſt ei ꝯueniēs: ⁊ proprie qn̄ ſtomachus eius fue rit nauſeatus ⁊ uētoſitatib⁹ plenus. ❡ Oleū vo de nucib⁹ fa ctū ſatis ei eſt ꝯueniēs. Eſt eni calm̄ in 2° ⁊ hūidū in ꝑ. ❡ Sȝ oleū amigdalaꝝ dulciū preceteris mihi placeret magis. decli nat eni ad caliditatē cuȝ humiditate minori q̄ predicta olea. ❡ Mel vo cū quo nō raro cibaria ꝯdiūtur ēt mihi placet. eſt eni cal. ⁊ ſiccū in 2° ⁊ ꝓpe cū fuerit citrinū bene dulce ⁊ nō val de aquoſuȝ. pp qđ ſūmope mihi placeret ⁊ ꝓprie in dieb⁹ fri goris. ut iſte vir uteret̄ hydromelle inferius deſcribēdo in ca plo 3°. ❡ Zuccari vo uſus ⁊ ꝓpe ſolidioris noiati taberȝet: lȝ nō exiſtat tāte caliditatis ⁊ ſiccitatis: tn̄ ꝯuenienter placet mi hi. eſt enim cal. in fine primi gradus ⁊ ſic. in eodem. ⁊ confert ſtomacho abſtergendo flegma ab ipſo. ❡ Spēs vo qbus ci baria condiuntur laudabiles ſunt nobis. uelut piper nigruȝ ⁊ albū. Cinamomū utrunqȝ gariofil. nux muſ. macis ȝinȝi ber grana paradiſi cardamomū galanga carui cimīnū feni culus petroſ. ſerpillum calamētū mētha ameos maiorana ⁊ ꝯſilia. ⁊ croci uſus multū laudabilis exiſtit. ❡ De compoſitis vo ex ꝑdictis eligendū eſt hoc. ℞. cinamomi ſubtilis. ȝ. i. pipe ris nigri. ȝ. ij. ſ. piperis al. ȝ. ſ. croci. ȝ. ij. electi cardamomi ma ioris qđ eſt granū paradiſi. ȝ. i. ſ. eufragie. ȝ. ij. fiat olum per ſe. puluis ſubtiliſſimus ⁊ cōmiſceatur. De his vo quibus fercu la condiuntur dicta ſufficiant.

De leguminibus dicēdū ꝓ q legumina oia que multū digōni reſiſtūt ⁊ uentoſabilia ſunt ⁊ uentoſatiua maxꝫ oio dimittantur. ⁊ ea que ſanguinē groſſum ⁊ oppilatiuū efficiunt ⁊ melicū ut ſūt lentes faſeoli fabe cicera al. piſa ⁊ conſilia. ❡ De laudabilior ibus vo eligenda ſunt cicera. leuiter eni ſunt inflatiua ⁊ exhi bent nutrimētū ſpūtiuū ⁊ viaꝝ lenatiuū. ſed non comedan tur in principio neqȝ in fine cibationis. ſed in medio eius. 2° can̄. cap̄ de cicere. ❡ Pannici vo uſus in nobis placet. lȝ eni ſit frigidū in ꝑ: tn̄ qr ſiccū in 2° nobis ꝯfert. ipm̄ eni parum nu trit ⁊ pp ſuā leuitatē ⁊ ſiccitatē ⁊ ꝓuocationē urine quā facit placet mihi. collige hoc 21° ꝯtinētis. ſimplici. 199°. ❡ Laudo enim ſilr nobis riſum. eſt enim calidum in primo ⁊ ſiccū in ſe cūdo ⁊ ꝯueniēter nutrit ⁊ exſiccat. 21° ꝯtinentis. caplo 126°. Et lȝ habeat aliqualē ſtipticitatem. ut pȝ 8° de ſimplici medicina in ſuo caplo. illa tn̄ leuis eſt ⁊ non nocet. ❡ Ordei vo ⁊ iuſca lorū ex eo ꝯditorū uſus nō placet. nec eni vnq̄ euacuat̄ a uē toſitatibus ſeu uentoſatiōe pp quā nocet ſtomacho ēt relaxā do ipm̄ ⁊ humectaret nos amplius q̄ oporteret ⁊ caput ēt le dit ipm̄ infrigidādo ⁊ replēdo uapibus. pp qđ ordeacei ſunt medici qui adeo frequētāt uſum eius ſine optio fundamēto.

De oleribus aūt dicendū ꝓ q olera oia quorum cōplo declinat ad humiditatē ⁊ fri ditatē oino euitari debēt. pp qđ portulaca lactuca bleta ſpina chia cucume. ⁊ anguria ⁊ cucurbita dimittant̄ a nobis. Si tn̄ qñqȝ accipiatur ex eis paꝝ accipi dȝ ⁊ cōmiſceri ſemp calis ⁊ exiccatiuis. ut feniculo petro. mētha hyſopo ⁊ ꝯſilib⁹. ❡ Pro pter qđ olera ꝯuenientia nobis ſunt que cala ſunt in 2° ⁊ ſic ca in eodē que hn̄t aptionē nō ualde magnā que in frequenti uſu ledūt renes ❡ De ꝯueniētib⁹ ergo eſt ſaluia de q̄ lȝ nō inue niat̄ ab Auic. caplȝ 2° can̄. de ipſa tn̄ tractauit Serapio in ag gregatore ſimplici. 329. numerās eam inter medicinas cal. ⁊ ſic. in ſcđo gradu dicens q eſt cala caliditate manifeſta ⁊ pa rū ſtiptica. Et eadē ſnia eligi pōt ex ſmone Dyaſ. cap̄ de eliliſ fago. qcqd tn̄ ſit caput ſtōchū ⁊ mēbra nutritionis ꝯfortat. ut experimentatores ꝓbant. ❡ Utilis ēt eſt nobis uſus fenicu li. ꝓuocat eni ⁊ diuertit aquoſitatē a ſtōcho ⁊ magnū iuuamē tū affert viſui ⁊ tollit nocumēta corruptiōis ei⁹. de qb⁹ in ꝑce dēti cap̄ dictū eſt. Cauēdū tn̄ eſt a frequentia ⁊ multa q̄titate ei⁹ ne corp⁹ inflāmet. eſt eni calm̄ in 3° ⁊ ſiccū in ꝑ. 8° de ſimpli ci medicia in ꝓprio cap̄. Silr ⁊ petro. in cibarijs collaudādū eſt nobis pp diuerſionē p urinā ⁊ exiccationem quā efficit. eſt calm̄ ⁊ ſiccū in eſſentia ſcđa. 8° de ſimplici medicina. lȝ Auic. ponat ipm̄ calm̄ in ꝑmo ⁊ ſiccū in 2°. laudat̄ eni plurimū cō uenire ſtomacho ⁊ capiti. Ruffus tn̄ ſcripſit q petro. nocet ſto macho attrahēdo mās ad ipm̄ acutas aliūde. ſed intellexit de apio ſi bn̄ ꝯſideret̄ lra Auic. 2° can̄. caplo de apio. nā petro. eſt ſpēs apij ⁊ de eo determinat̄ in cap̄ de apio. ut pȝ ſcđo can̄. ⁊ 8° de ſimplici medicia allegatis caplis. 23° ꝯtinētis. cap̄. 63°. Et a Serap. ſimpli. 264. ❡ Itēꝝ ⁊ mētha uſus nobis in cibarijs cōueniēs eſt. Eſt eni ꝯfortās ſtōchū ⁊ calefaciēs ſedat ſingul tū ⁊ digerit ⁊ ꝓhibet uomitū ſtaticū. 2° can̄. in ꝓpo cap̄. ⁊ idē ſcribit̄ 23° ꝯtinētis ſimplici. 732°. Serpillū ēt valde ꝯueniens eſt nobis in oi cibario calitate ⁊ ꝓuocatōe quā facit ⁊ aroma ticitate ſue cōueniēs eſt caliditati ſtōchi ⁊ ꝑncipalibus mem bris. ⁊ numeratur a Serapiōe inter medicinas calas ⁊ ſiccas in 3°. Auic. tn̄ poſuit ipſum calm̄ ⁊ ſiccum in ſecūdo. ut pȝ in caplo de nemen. ❡ Multū ēt laudo nobis roſmarinū. ꝯue nit eni caliditate ſtōcho cordi ⁊ oculis ut pȝ per Serap. in ag gre. caplo de lagetalmerie. ❡ Maiorana etiā utiliſſima eſt no bis. calefacit enim ⁊ exiccat in 2° ⁊ habet vim attenuatiuam ⁊ diſſolutiuam. ut octauo colligit̄ de ſimplici medicina. ape rit etiam oppilatiōes cerebri ⁊ cōfert doloribus capitis a fla tu ⁊ a uētoſitate uenientib⁹ 2° can̄. in areola membroꝝ capitis

¶ Baſilicon etiā gariofilatus cōuenientes eſt nobis.eſt enim ca
lidus et ſiccus in ſecūdo ſm Serapionē in aggregatore cap̄lo
de berengemiſcb. ¶ Aneti vero ex parte cōplexionis eius con
uenit nobis.eſt enim calidū in ſecūdo gradu lōgo aut in ter-
tio breui.et ſiccū in ſecundo in p̄ncipio eius.ut 6° de ſimplicī
medicina ꝑprio cap̄ colligēdū.et per gradū ſecūdū lōgū ip̄m
intellige eē calidū in fine ſecūdi.et cū dicit in tertio breui.intel
lige in p̄ma manſione.ſed q2 tū ip̄m eſt maturatiuū humorum
frigidorū ſedatiuū doloris et carminatiuū ūētoſitatū.ut patet
2° canonis.ꝑprio cap̄.ideo cōuenit nobis. ¶ Bleta vero que eſt
in coi uſu cōpoſitas hēt ūētuteo.nā bleta coloris obſcuri cū q
buſdā maculis rubeis declinat ad ſiccitatē et ad caliditatem.
Alba vero ad frigiditatē et humiditatē quādā.q2 tū in omnib°
aquetas eſt cōiūcta cū nitroſitate quadā per quā eſt lenitiu
na leniter ſolutiua oppilationū epatis apitiua. Jō nobis cō-
uenire pōt et ꝑpie cū feniculo petroſillo et ſilib° calis. ¶ Hy-
ſopus vero iterū ꝯueniēs ualde nobis.et ꝑpie.q2 eſt de medici-
nis capitalib° et pectoralib° calidis.et eſt de ſublimiorib° re-
bus que iueniant ad egritudies pectoris et catarrorū fridas.
purgat enī pect° a māteb° illis et mūdificat cānales pulmōis
remouet diſniā et oia nocumēta anhelit° et eſt de medicis ca-
lidis et ſiccis in 3° gradu.lʒ qdā ponāt ip̄m in 2° gradu. Sed
iſti ultimi itelligūt de molli et recēti. ¶ Caules et nō vitupero
nobis cū ſint cal.in p̄ et ſic.in 2°.laudant aūt ꝑprie q2 matu-
rāt leniūt et exiccāt et ꝓuocāt.2° can.in ꝑprio cap̄. Mirabile tū
ſcribit de eis.23° continētis.ſimplici.65°.vbi auctē Serapio
nis et Bimaſij dī q̄ ſanguis ex eis genit° eſt malus et horribi
lis odoris: et hoc ꝑpe itelligit qū ſunt ultimate cocti.ſi aūt cū
laudabilib° et pinguib° carnib° et oleo oliuarū ꝯueniēter ꝯdi
ant corrigit nocumētū eorū. ¶ Borago inſup que numerat i
terreos tēperatas.nō tū tot mirabilia inuenio de ea quot dici
tur ab alijs.parū enim de ea ab auctēticis habet :imo nihil
de eo colligit ab Auic°. ¶ Cerefoliū eſt calidum et ſiccū in 2° et
ſtomachalis eſt medicina epatica.et cōueniēter apitiua ſolē-
niter habeat in uſu. ¶ Ruta inſup que recēs eſt cal.eſt et ſicca
in ſecūdo.exiccata vero in tertio ꝯuenire pōt nobis. Eſt enim me
dicina capitalis epatica et ſtomachica et pectori et oibus vijs
urinalibus cōfert aperiēdo et abſtergēdo eas.et hec de plantis
dicta ſufficiant.

De radicibus

vero q̄rū uſus italicis eſt cōis dicē
dū eſt parū. Raphanus ergo co-
meſtibilis ꝑp humiditatē ei° nō videt nobis cōuenire :et ꝑp
remiſſam ei° caliditatē.eſt enim cal.in p̄ et hu.in ſecūdo.q2 tamē
apitiu° diſſolutiu° flatus et p̄cipitatiu° per urine vias.iō lau
do nobis ip̄m q2 nō cōtrahit morā multā in corpe.et q2 nō
trāſmutat in ſubſtātiā ei°.eo q2 digerit et nō digerit :qō tū vt
ꝑpat Gal.dū inqt. Admirari aūt opꝫ medicos et idiotas il-
los qui poſt cenā crudas comedūt raphanides bene digeſti
onis grā.ipſi qdē eniauit habuiſſe ſufficiētē huiꝰ experientiā.
qui autē imitati ſunt ipſos oēs leſi ſunt. Sed nihil idigeſtibi
le eſt nutritiuū q̄re nutrimētū ei° q2 minimū et paruꝫ hume-
ctatiuū eſt tamē nō debetis et cōſuetuꝫ eſt comedere de eo an
cibū.l32° de alimētis penultio cap̄ de raphanide vī colligi q̄
dꝫ accipi poſt cibū.et.2.can.c.3. Et ſcribit de eo q̄ folia ei° me
liora ſūt q̄ radix.2.can.in ꝑpo cap̄. ¶ Cepe vero q2 calidū eſt i
3° cū ſup̄ma humiditate ei° nō videt cōuenire nobis niſi cēt
q2 apitiuū eticiſiuū et ſubtiliatiuū eſt humorū. Et melius eſt
ip̄m comedere aſſatum et melle et aceto cōditum uel çuccaro
¶ Paruū vero cepe qō bulb° noiat ab Auic.2° can.calidita-
te ſua nō nocet ſtōcho:imo cōfert ei et digerere facit ut ibidem
colligēdū. ¶ Allen aūt argumēto ſumpto a cōplexione ei° q2
calim eſt et ſic.in 3° videret ꝯuenire nobis et maxime q2 aducr
ſat flatui.ſed q2 grauat caput et debilitat viſum iō dimittat.
¶ Rape vero ꝑp ſup̄mācarū humiditatē et q2 difficilis digō-
nis exiſtūt nō placēt mihi. Democritus enim dānauit eas tan
q̄ corpi nociuas et iflationē in ſtōcho gn̄atiuas.lʒ Diocles et
Dionyſius contradictionem eius ſcribāt. Jn ſuma tū in igne
aſſata et cū laudabilib° et pīguib° carnibus cocte nō ſunt vi-
tupande.ꝓuocāt enim potēter urinā et uentrē mollē eſſ.ciunt
et iterum laudo eas:qm̄ confertūt viſui.5° colliget in ꝑprio cap̄.
¶ Carote vero et baucie.i.paſtinace que eodē curſu ponuntur
cōplexionate in caliditate cōueniunt nobis.ſunt enim pecto
rales ſtomachales et viarum conuenienter apertiue.

De partibus

vero ſupiorū plātarū:q̄rū uſus viget
que omnes nominant aſparagi.
ut ſcribit 2° Almāſ.cap̄.62°.dicendū q̄ extremitates ipſius
plāte cui° aſparagus ex ꝯſuetudine nomē adept° eſt ꝯueniēs
eſt nobis:lʒ enī ponat in libris ſimplicīū medicinarū et ciborū
extra graduꝫ.ita ut ſmo fiat de eo inter medicinas temperatas
vt tū ex ſnia Aggregatoris de aſpago colli:q̄ ponat in cali-
tate p̄mi gradus ſaltē in māſiōe p̄ma.ad qō et ſatis pſuadet
uelox et multa urie ꝓuocatio quā facit.talis enī aptio et per vi
as eductio nō vī fieri poſſe ab altera q̄litate ſaltem de mani-
feſtis et coib° q̄ a calitate. Jn ſūma igitur educit aquoſitates
ſtancas et ſeroſitates colericas et ꝑimelicas apiendo oppilo
nes epatis ſplenis et renuꝫ.qō vī ſatis rōnabilr ꝯcedendū.eo
q2 comeſta hec plāta facit urinā freqn̄ter uehementer ſetē et
adhuc in ſpatio duarū horarū. Sꝫ q2 fetor eſt ſignum putrefa-
ctiōis.p̄ ꝓnoſticorū.cōmēto ulti°. Jō vī q̄ hec plāta in educē-
do māas fetidas vigoret a calitate:neqꝫ enī ab auctorib° ex-
p̄ſſuꝫ eſt q̄ huic plāte iſit vtus attrahēdi uł educēdi māas feti-
das rōne ſilitudis uł ſpecifice ꝓprietatis. ¶ Et iterū huic vi
ro rōnabilr ꝯuenire videntur extremitates hāli:de quo ala
mani faciūt potū aut lupuli apō italicos ruricoles nomiati
bruſcādoli quorū opatio eſt fere ꝯſilis aſpago p̄dicto.de quo
tū nō pus eſt diſcolia iter ſapiētes de cōplone ei°.qō hic perā
ſeo ꝑp breuitatē.alias enī diffuſe declaraui ip̄ꝫ eē calim in p̄
gradu et vicinū ſarū eq̄litati in paſſiuis.nec mirādū eſt de diſco
lia auctorū in hec cū fere q̄tidie deſcriptiōes multe cōponan-
tur et fabule edicant de bruſco et rāpōcolo. Utunt tū euganei
extremitatib° alteri° plāte:cui° folia lōgiora ſūt et latiora ſād
folijs hyſopi.eodē tū colore colorate et ꝓducit ſtipitē a terra
eleuatū per bipedale guſtui delectabilē fac.:niſi cēt ualde pū-
gitiua plāta odore ſuauis et aromatica multū florē minimū
ꝓducēs in ſubduplo miorē flore arthemiſie.et noiant hāc plā
tā multi de eo ſcribētes diaconē:de qua cū bñ pquire uerita
tē in ſmonib° Dyaſ.aneçatci in qnque libris ſimpliciuꝫ per
ipſuꝫ cōpoſitis iuenio q̄ eſt ſpēs piretri qō vī rōni cōſonans
ſatis ꝑp acuitatem magnam quam guſtui repreſentat.

De fructibus

aūt p̄mittēdū p̄ q̄ oēs fruct° fri-
gidi et humidi euitādi ſunt.p̄pa
rant enī corpus ad utrūqꝫ lapſuꝫ et egritudines putridas et e
maxime cū humiditas in nobis ſupabūdet multū calitati.
ut ꝓbatū eſt et ſenſus oñdit.ꝑp qō horarij fruct° qui talr no
minant qm̄ in p̄° anni etate naſcunt.et iterū q2 paucis durāt
tpib°.et adhuc 3° q2 ꝯſueuerūt nō p̄it qn cito putreſcāt euitandi
ſūt. ¶ Propter qō ceraſa dimittēda ſūt.lʒ in eis q̄ multe di
uerſitates inueniat :quecūqꝫ q̄ de eis dulcedie maiori pticipāt:
meliora ſunt:qm̄ nutrimētū eorū eſt meli°.et iterū q2 ꝑp apitio
nē ſuā nō multā morā ꝯtrahūt in corpe qn malorū ps eorum
educat. Ea vero que leui pticipāt dulcedine cū ponticitate q̄-
dā vident pticipare minori humiditate et exiccatione quadā
ꝓpter hoc hec talia min° reprobāda ſunt.que vero de eis ſapo
re pticipāt notabilr acetoſo fridiora ſunt et min° humida et
ſtomacho horrida magis niſi fuerit in eo lapſus ad calidita
tē intēſus. Jn ſumma igit omnium eorū rarus ſit nobis uſus.
¶ De pomis aūt ꝯſilr fere dicēdū eſt de diuerſitate cōplonū
eorū ſm diuerſitatē ſaporis aromatici et modi ſubſtātie.que
igit ſūt ſubſtātia ſolidiora magis colore citrina uł ruffa aro
maticitate ſua dulcedie multū magna pticipātia eligēda ſūt
ſua enī aromaticitate ꝯueniūt cōi principali mēbro.et q2 par-
uam habent humiditatem ſaltem actualē. Jdeo min° putre-
bilia ſunt.etiā q2 humiduꝫ eorum melius eſt ſuo terreo com
mixtum.propter qō a ſapientibus nō enumerant inter māas
febrium extriſecas.ſic fit ſmo de piro.et hec ſūt illa poma que
oīū ſpēꝫ electiora a ſapiētib° iuēta ſūt. ¶ Et p̄ne ſūt poma

apis nolata ita ab apio claudio romano.ut ſcribiſ 21° nālis hyſtorie.ꝛ ſunt poma figura oblōga colore ꝛ reliq̄s conditio nata:ut dictū eſt:que apud Lōbardos nolanſ poma muſcte baſtiana.de quorū ſucco frequēter ꝑcipiūt ſapientes fieri ſy rupos cordiales ꝛ melie aduerſantes. ❡ Reliq̄ vō poma ſūt illa que apud euganeos uocanſ dactaline figure plane ſpice quaſi uelut cepe. ❡ Et 3° ſpēs eſt pomorū que calamani nominanſ. ❡ Siſr fere dicendū eſt de piris ꝙ in eis ualde magna diuerſitas inueniſ in cōplone.ſed inter reliq̄ laudanſ illa que in ſubſtātia ſua ſolida ſunt a lapidoſis arillis in cētro eorū exītib° puera:colore citrina uel rubicūda:odore ſuauis ſapore delectabilis.ꝛ ſunt que Auic̄ dixit eē pira de ſeni.2° canon.cap̄ de piro. Et forte ꝙ illa ſunt pira que apud Lombardos ſunt pira ſancti nicolai. ❡ Inter que ēt pira collaudanſ nobis pñt pira illa que muſcata dñr.que tñ ſint in raro uſu ꝛ pauco.hñt eni hūidū feſtināter putribilē ꝛ nō minus uētoſabilē:pp qd īflant ſtōchū ꝛ dolores extēſiuos in eo efficiūt. In ſūma igiſ q̄ꝛ pira ponunſ frida in pmo ꝛ ad ſiccitatē declinātia in 2°.ut 20° cōtinentis ſimplici.620.ſcribiſ auctē Bimaſij.idō nō multū mihi placēt cruda exītia.ſꝫ cocta ſub cinerib° ꝛ cōdita cū vino ꝛ aromatib° ꝛ cū aniſo placēt mihi. ❡ Auellane aūt lꝫ recētes ſupflūā habeāt humiditatē:exiccate tñ ponunſ cal. ꝛ ſicce in pmo gradu. idōqꝫ videntur ꝯuenire ꝓpterea q̄ꝛ cōfortant caput.lꝫ ſint tarde digōnis in ſtōcho. Si tñ accipiūtur ꝯdite meliores exiſtunt ꝛ iterū torrefacte paruꝫ poſt cibū cōfortant epar. ❡ Amigdale aūt laudanſ nobis q̄ꝛ exhibent nutrimētū bonū ꝛ ſunt abſterſiue ꝛ apitiue laudabiſr ꝛ declināt ad caliditatē eq̄lēꝫ.tñ humidiores ſunt q̄ꝫ cale.idō quōlibet laudanſ nobis. ❡ Ficus vō ſicce cal. ſunt in p ꝛ ſicce in pncipio ſecūdi: ꝛ ſunt nobis laudabiles.ſunt eniꝫ de numero meliorū fructuū ꝛ debēt eligi albe citrine ꝛ magne.ꝯueniūt eniꝫ ſtōcho epati renib° ſpleni utiſr apiendo abſtergēdo ꝛ mundificādo ea. naꝫ in eis eſt lenificatio ultima ꝛ maior nutricatio q̄ꝫ in alijs fructibus.2° cañ.in ꝓprio cap̄. Hec vō ficus recētes magis nutritiue ſ.i q̄ꝫ ſicce.ſed ſtomacho nō ita laudabiles. ❡ Paſſule vō ꝛ ꝓprie nigre laudanſ nobis.ſunt eni ꝯuenientes quōcūqꝫ ſumanſ ꝛ numeranſ a multis inter medicinas equales aut ad caliditatē ꝛ ſiccitatem parumper inclinatas. ❡ Nuces vō cōuenienter nutritiue ſunt ꝛ ponunſ inter medicinas calidas ꝛ ſiccas.q̄ꝛ tamen vnctuoſitate notabili participant.ideo ſunt ſtōcho nociue pectori gutturi ꝛ capiti: ꝛ graues ſunt digeſtiōis.quare melius eſt dimittere eas. ❡ Caſtanee vō frigide ſunt in p ꝛ ſicce in eo remiſſa dulcedine pticipātes ꝛ nō paꝝ nutritiue imo ualde.ꝛ q̄ꝛ eaꝝ nutrimentū frigidū eſt ꝛ groſſum uentoſatiuū ꝛ extenſiuū viſcerū oium idō dimittanſ. ❡ Criſomilla vō a q̄buſdā inter ſpēs pſicoꝝ ponitur ꝛ non debetis eis uti:q̄ꝛ frigida ſunt ꝛ humida in ſcōo.ꝛ gñant febres malas uelocitate ſue putrefactiōis: aliqualiter corrigi poſſunt ſi poſtea comedantur aliqua grana feniculi. ❡ Grana vō pineaꝝ non multū placēt mihi pp vnctuoſitatē eoꝝ. Et q̄ꝛ ſunt de rebus ſtōcho nocētibus.ut patet 13° tertij. Et ponuntur tēperata ad paruā tñ caliditatē declinantia. poteſtis tñ comedere ipſa qñ fuerint per noctē vnaꝫ in aqua calefuſa.remoueſ eni tūc ab eis acrimonia ꝛ mordicatio ꝛ bñ nutriunt:ꝛ ꝓpē qñ ꝯficiunſ cū melle ad infrigidatos ꝛ cū ȥuccaro ad calefactos.ut colliſr ſcōo cañ. in proprio caplō. ❡ De fiſticis vō uel piſtachijs ſcribitur ſcōo cañ.ꝙ calī ſunt in fine ſecūdi ꝛ eſt in eis humiditas non limitata ibi.ſed 22° cōtinentis ſimplici.92.auctē Archigenis ꝛ Bimaſij ponunſ calida ꝛ ſicca in 2°. In ſūma igitur conueniūt nobis mō ṗdicto.apiunt eni meatus nutrimēti ꝛ oppilōnes epis expurgādo ipm ꝛ cānales pulmonis.8° de ſimplici medicina in ſuo caplō colligēdū ꝛc̄. ❡ Dactyli inſup bene maturi ꝛ dulces calī ſunt in pmo.ꝛ in ſcōa q̄litate diſcordāt ſapiētes in eis. Joānes eniꝫ Serap.enumerat eos inter medicinas ca.ꝛ ſic.in p gradu. Auicēna vō cap̄ de palma dicit ꝙ ꝑcerijt de eis ſmo.ſed 23° Halij cap̄.de palma.ſic de eis ſcribit. Dactyli maturi recentes calidi ſunt in 2° humidi in pmo.auctē Bimaſij 8° cap̄ de ſim

plici medicina.dicit ꝙ cū hoc ꝙ nutriūt abūdāter uētrē ſtipticāt īferūt pūctionē in ore ſtōchi.dolorē capitis faciūt ꝛ oppilōnes in epe ꝛ ſplene.q̄re relinq̄ſ ut utamini ualde raro ꝛ in pauca q̄ntitate: ꝛ minus mali ante cibū q̄ꝫ poſt cibū. ❡ Iuiube vō ponunſ fride in p gradu.temperate in paſſiuis.ꝛ ſcripſit de eis Gal.nō reperi iuiubas in ꝯſeruāda ſanitate ꝛ egritudine remouēda cōpetētes.ſed repperi eas difficilis digōnis ꝛ pauci nutrimēti.ſunt ēt male ſtōcho. ❡ Mora vō bñ matura ꝛ dulcia lꝫ ad caliditatē declinēt dimittēda tñ ſūt. nocēt eni ſtōcho ꝛ in eo facile corrūpunſ. ❡ Granata vō diuerſificanſ in cōplone ſꝫ diuerſitatē ſaporis eoꝝ.dulcia eni ponunſ frida ꝛ hūida in p.acria vō frida ꝛ ſicca in p. Sed muȥa medij ſaporis mediū tenēt inter ea.dulcia eni collaudanſ ſtōcho.pp illud qd̄ eſt in eis de ſtipticitate ſubtili.i.leui.ꝛ ꝓpē in calefactis.acria vō fridi tate ꝛ ſtipticitate magna nō ſūt ſtōcho bona niſi uehemēter laxato ꝛ calefacto.meli° itaqꝫ eſt dimittē ea. Et hec ſatis de cibis ꝛ medicinalib° cū q̄b° ꝯdiri debent dicta ſufficiant.

Ideo

tractet de ſemibus q̄buſdā ꝛ aromatibus q̄b° cōdiēdi cibos eſt cōis uſus. Sunt itaqꝫ ſemina hec Címinū ſeni.petro. dauc° cardamomū utrūqꝫ carui ameos ꝛ amomti nigelle.ſe. leuiſtici.ſe. rutbe.ſe. baucie coriādrū aniſaꝫ ꝛ ꝯſilia. Aromatica vō ſūt ſicut pip ȥinȥiber cinamomū utrūqꝫ galāga nux muſ.macis ȥedoaria crocus ſpica.ꝛ cōſimilia ꝛc̄. ❡ De liquoribus vō ꝯdiētibus nobis cōueniēs eſt acetū acutū magis q̄ꝫ acre. Agreſta ſucci citrangulorūꝫ lymonū ꝛ granatorum raro niſi muȥa fuerint.

De cōditis

cibalibus ꝯueniūt nobis paſtinace cōdite oliue napi citrū ꝯditūꝫ ſinapiſmū ſalſa. ❡ De ꝯditis vō medicinalib° ſūme cōpetunt nobis ȥinȥiber ꝯditū.i. ȥinȥiber viride de quo ſalteꝫ bis in ſeptimana accipe poteſtis radicē vnā per quatuor horas añ prādiū:ꝛ cōfert ſtōcho epati renib° capiti ꝛ inferiorib° mēbris. imo etiaꝫ adhuc in eſtate q̄ꝫ tō magis tempore frigoris. ❡ Cōpetit ēt nobis xilobalſamū ꝯditū.iteꝫ nux comeſtibilis condita. confert eni epati ſtōcho ꝛ renibus.ſiſr cinamomū ꝯditū cū ȥuccaro. Item carnoſitas citri cum ȥuccaro condita ſolida. Cortex arancij conditus cum ȥuccaro ꝛ pira condita. Cucurbita ꝯdita oino dimittaſ. Mel etiā de quo ſupra dictū eſt ꝛ ȥuccarum ꝯdiendo cibos conuenientia ſunt.

De partibus

aūt aialiū euitenſ frequēs cerebrī uſus uētris renū cordis pulmōis ꝛ eſiū inteſtinoꝝ.quoꝝ oīuꝫ nutrimētū eſt groſſuꝫ ꝛ viſcoſuꝫ ꝛ difficilis digōnis.idō nō eſt nobis laudandū ſicut neqꝫ cauda que nauſeatiua eſt ꝛ medulla que capitis grauatiua eſt.

De potu

aūt ꝯueniēti dicēdū eſt ꝙ vina dulcia groſſa ꝯturbata oino a nobis dimittēda ſunt pōtica ēt ꝛ acria bruſca noīata dimittanſ a uobis.qñ ſunt ſtiptica frida ꝛ oppiliua.ſicut pma ſanguinē ebullibilē groſſuꝫ ꝛ oppiliuū efficiūt.itaqꝫ a uobis eligendū eſt vinuꝫ colore aureū uel citrinuꝫ ſubſtātia ſubtile ꝛ bñ expurgatū odore ſuaue ꝛ aromaticū fumoſitate mediocre. Cuius quideꝫ experientia manifeſtabiſ per bonā ꝯueniētiā ipſius a ſtōcho. ❡ Et ſi quidē tale vinū naliter hēri nō poterit clarificeſ cum albumine oui. Et caueat a vino clarificato cuꝫ allumine roce.qm̄ allumē 6° quarti.enumeraſ inter medicinas uenenoſas.ꝛ gr̄a hui° ad memoriā reducēdum eſt qd ſcriptū eſt inferius de hydromelle cōpōne laudabili laudibus ꝛ iuuamento eius ꝛ uſu.ꝛ tu recurre ibi. Et hec de cibis ꝛ potibus dicta ſufficiant.

❡ De motu ꝛ quiete. Ratio.III.

Difficile

eſt iſti viro ꝯueniētē dare regulā in exercitiorū ſiſtibus q̄ aſſiſtūt ſedēdo ꝛ alijs inſtitiā accōmodādo quereub°.cū ēt eni huic viro ualde neccū exercitiū pp ꝯſūptiōeꝫ ſupfluitatū que ſequunſ ad ipm. Iꝫ exercitiū eſt ſanitatis ꝯſeruatiuū:pp hāc cāꝫ.ſicut q̄ ẽēt diſpoſitus ad augmētū ſtatū pp ſupfluitatū ꝯgregationē que ſeqſ ad ipāꝫ.q̄b° tñ tpib° ſi eſt poſſibile vir iſte mane exercitari dꝫ añ cibū. Exercitiū eni ante cibū calorē inatū accreſcere facit ꝛ reddit ipm potentem

ad expellendu ſupflua ſenſibiliter uel inſenſibiliter. ¶ Fiat ergo motus pceſſiuus nō repētinus: ſed paulatim ſaltē per horā unā ut lōgitudo tpis leuis exercitij ſuppleat neceſſitatē ɔſumptiōis mãeriẽ que in breui tpe fieret ab exercitio forti. p ſeueret igiẽ exercitiū tanto tpe ut corpus calidius fiat ꝙ prius ⁊ eger ſentiat ſe pductū ad anbelitum eleuatū ⁊ principium ſudoris leuis. Ita fieri dꝫ ẽt añ cenā. reliquo aũt tpe qeſcēdū. ¶ Et qꝛ nō eſt poſſe officio ſuo ſemp oppoꝛtuno tpe exercitari. Iō dieb⁹ qb⁹ uiuit qetus ɔſulo ꝙ grã edonis diuerſi ne ſupfluitatū utaẽ hydromelle facto ſm hūc modū. de quo accipe dꝫ per tres uel q̃tuoꝛ horas añ ſolitā cibationē cyathū unum calidū in dieb⁹ frigoris ⁊ frigidū in calidis. Et ſiqd ẽt de ipſo cōmiſceret in vino ſuo ſaltē uſqꝫ ad tertiā ptē ualde utile foret ei. Cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aque fluuialis clare a limo ſtatibus expurgate ⁊ accepte de alueo ubi nō inueniaẽ multitudo ranarū neqꝫ ſanguiſugarū neqꝫ ẽt herbarū fetidarum lib. xxv. mellis electi lib. ij. pipis albi. ʒ. ſ. floꝝ roſmarini cinamomi electi. ana. ℈. j. bulliant aque cum ſpẽb⁹ ſaltē per q̃rtam ptē hore. deinde ſuperaddaẽ mel ⁊ coquaẽ cū aq̃s continue diſpumando ipm. Cū ergo fuerit facta cōſumptio q̃rte ptis tunc coleẽ totū p ſaccū mūdū ⁊ ſpiſſum duabus vicib⁹. deinde reponaẽ in uaſis vitreis bñ mūdis ⁊ ɔtinueẽ ut dictū eſt.
¶ Et qꝛ nōnulli ſapientū ſolēt facere tractatū de coitu in ſermone de exercitio ⁊ merito: qꝛ in coitu ɔcurrit duplex exercitium aiale ⁊ corporale: aiale qdē pp ſenſationē delitioſam ⁊ pp imaginationē. Coꝛpale vo pp motū totius fere corpis ptiū interioꝝ ⁊ exterioꝝ: ideo de ipſo dicendū. ꝓ ꝙ ad effectuꝫ ipſius non pcedat iſte vir niſi nãli deſiderio ab aia incitante ipm. ¶ Dicendum 2° ꝙ nullus coit⁹ ɔcedit poſt cibationem niſi trãſeant ad minus hore octo. ¶ Dicendum 3° ꝙ coit⁹ moroſe fieri dꝫ ⁊ nō ipetuoſe. ¶ Dicēdū 4° ꝙ neqꝫ fiat exceſſus eius in frequentia. viro enim robuſto ⁊ potenti moraliter ſe regenti ſatis eſt effectum illum explere ter uel quater in ſeptimana: qui aũt odiunt ſanitatē ⁊ vitam ſuam excedant in iſto qꝛ pſoluēt in poſterum ⁊ reficiet in dãnū ad coituꝫ ſecurum. Et hec de tertia re non naturali dicta ſufficiant.

¶ De inanitione ⁊ repletione ⁊c.   Rũca. IIII.

Exrepletione mãerũ humoraliū hic non eſt ſermo. ſed ſolum de ſtōchi repletiōe a cibo ⁊ potu in quo plurime gētes excedēdo magis ꝙ diminuēdo peccãt: ideo in cibatiōe regule iſte ſeruenẽ plurime.
¶ Primo nunꝙ comedat neqꝫ bibat vir iſte niſi uero ⁊ nãli appetitu inducente ad illud. ¶ 2° ꝙ nō accipiat cibū impetuoſe ⁊ celeriter deglutiendo ſine maſticatione conuenienti. ¶ 3° ꝙ in cibatione non utaẽ magna uarietate ferculoꝝ aliorũ ciboꝝ ⁊ potuũ. ¶ 4° ꝙ menſura cibi tanta ſit ꝙ ipſa ſtomachum non grauitet neqꝫ extendat. ¶ 5° ꝙ neqꝫ potus extat tantus ꝙ regurgitet ⁊ fluctuet in ſtōcho ſuo. ¶ 6° iteꝝ ꝙ nō accipiat cibū groſſum ſubtili pmittendo: ut qñqꝫ comediẽ caſeus ⁊ legumina que pmittunẽ brodialib⁹ ⁊ ſilibus. ¶ 7° ꝙ cū inſurgit ei nãlis appetitus ꝙ citius eſt poſſe cibū accipiat. tolerare eni famē eſt cã accenſionis ⁊ corruptionis mãeꝝ in ſtōcho. Silr ẽt ieiunitionē. i. uacuitatē nō mltō tpe tenē dꝫ pp eãdē cãm.   ¶ De ſōno ⁊ vigilia.   Rũca. V.

E quinta re nō nãli. ſ. de ſōno ⁊ vigilia dicendū ꝙ huic viro cōpetit ſōn⁹ aliqñter lōgioꝛ ꝙ ſi cholicus eẽt ⁊ macer pp meliorē digōnē ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ reſtaurationeꝫ aialis vtutis. itaqꝫ poſtꝙ cibat⁹ fuerit poſt horā unā dormire icipiat ⁊ pcedat in eo. vij. uel. viij. horis ſup dextro latē prius p⁹ dormitiōe: ſup ſiniſtro in ſcḋa dormitiōe decūbēdo: ⁊ caput ⁊ mēbra eius diligēter coopta ſint. ⁊ oio fugiat caput tenē decliue pp oppilōnē que ſequereẽ in ipſo. Caueat a dormitiōe ſup ſpina pp timorē egritudinū nuche ⁊ mēbrorū motus. ¶ De dormitione vo diurna dicēdū ꝙ ſi cōuenienti tpe dormiaẽ in nocte ſomnus diurnus eſt dimittendus. ſi aũt nō ſufficiēter dormiuiſſet: tunc pōt ei concedi dormitio diurna diſtans a prandio p horã cū dimidia. Et ſi ad hoc cōſuetudo dormiēdi foret. ⁊ qꝛ humiditas ei⁹ multa rōnabilr aduocat ſōnū. Iō nō vitupo dormitionē diurnā p unā hõm. ¶ Supfluitatē vo dormiēdi tã de nocte ꝙ de die oio fugiat gñat eni reumatiſmos: iplet caput ⁊ neruos ⁊ laſſitudinem mēbroꝝ efficit. reliquo aũt tpe vigilãdū eſt ultra pdictum.

¶ De accidentibus anime.   Rũca. VI.

Ecidētia vo aie pp que magna fit i ſpiritib⁹ ⁊ humoribus agitatio ⁊ fortis ⁊ uelox tractus ſpirituū ⁊ humoꝝ de interiorib⁹ ad exteriora oio euitare dꝫ ut ira furoꝛ ⁊ ſilia. pp hec eni accenſio facile fieri poſſet in humoribus ⁊ ſpiritibus: pp qḋ produceẽ ad febrem. ¶ Silr ẽt accitia melica uelut anguſtia triſtitia ⁊ longa meditatio de tremēdis reb⁹ debēt ſeponi: ex hoc enim ſuffocati detinentur ſpũs ⁊ humores in pfundo cordis. vñ paraẽ ad ſuffocationē ⁊ extinctionē ipſoꝝ. pp hoc bene ſcribiẽ 3° regni ꝙ hec accitia exterminãt ⁊ mutãt corpus a nãli ɔſiſtētia ſua. vñ letãduꝫ eſt ⁊ bene ſperandum ⁊ vita iocunda regendum.

¶ Caplm de cura per medicinalia ɔtinēs ptes duas. Prima pe de inſtris ipm pſeruãtib⁹ a caſu in egritudines.   Cap. III.

Uoniã vir iſte nō indiget regimie ſimplr curatiuo egritudinũ cū nōdũ incciderit eas lꝫ ſit par⁹. idcirco hoc tertiū caplꝫ cōpleti pōt ptes duas. ¶ In p⁹ eni pte ponenẽ quedã iſtra pſeruãtia ipꝫ a caſu in egritudies. ¶ In ſcḋa vo pte deſcribã remedia ꝙ plurima diuerſis accitibus ⁊ egritudinibus ſubuenientia ſi inciderit ea. a qb⁹ tñ miſeratione diuina tueaẽ. ¶ In p⁹ igiẽ pte octo ponã iſtra que ſufficiẽter pſeruare pñt ipm. q̃rū p᷑m eſt hoc. ſ. ut p ſpatiū duoꝝ uł triū annoꝝ ſemp purgeẽ in uere ſm modū iſtū. ℞. pillaꝝ aureaꝝ pillarū de iera maiori ⁊ cochiaꝝ. añ. ℈. j. formenẽ pille. vij. cū eluario roſaꝝ: ⁊ accipianẽ uno mane p duas hõs ante diem. vꝫ. in pn⁹ menſis martij: ⁊ poſt aſſũptionē eaꝝ dormiat p horã unã. Etiteꝝ qet⁹ pmaneat non ambulãdo: ⁊ pmittat eas opari per qnqꝫ hõs: tunc ergo bibat cyathū unũ aque çuccarate calẽ: ⁊ poſt ipſam expectet per unã horã ⁊ prãdeat poſt.
¶ Die vo imediate ſequenti incipiat accipe hoc digeſtiuū ⁊ ɔtinuet ipm dieb⁹ ad minus ſeptē in hora ſupradicta calm accipiēdo ipm: ⁊ nō comedat poſt ipm niſi trãſierint hore 4⁰ʳ Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. ſy. cōpleti acetoſi. ℥. j. ſyr. de abſinthio. ℥. ſ. aque betonice eupatorij ⁊ feniculi. ana. ℥. j. miſce.
¶ Octauo vo ſequenti die hora iam pdicta accipiat hunc potū. ℞. eluarij idi. ʒ. iij. eluarij de pſilio. ʒ. ij. miſce cum cyatho uno vini albi aromatici calẽ ⁊ obſuet poſt ipꝫ cōditiōes deſcriptas in pillis añ poſitis: ⁊ hec ſit purgatio p uere appꝛopriata. ¶ Pro 2° vo pncipali inſtrō eſt purgatio quã in autūno debet facere icipiēdo poſt medietatē ſeptēbris per hūc modū. ℞. pillaꝝ de reubarbaro. pillaꝝ aurearum. ana. ℈. ij. formentur pille octo cum ſucco roſaruꝫ: ⁊ accipiantur obſeruãdo conditiōes deſcriptas in pmis pillis. ¶ Die vo imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū calm ɔtinuãdo ipſum ſeptem dieb⁹. ℞. ſy de biſantijs mellis roſati colati ſy. de endiuia. añ ℥. ſ. aque acetoſe ⁊ lupinoꝝ ana. ℥. j. aque melliſſe. ℥. j. ſ. miſce ⁊ accipiatur hora ⁊ conditionibus obſeruatis in altero digeſtiuo. ¶ Octaua vo ſequenti die purgeẽ per hūc modū. ℞. eluarij. de epithimo. ʒ. ij. caſſiefi. pparate cuꝫ aqua cicoree. ʒ. vj. reubarbari electi. ℈. ij. ſquinanti. gra. vj. ſalis gēme. gra. j. miſce. ⁊ cum aqua çuccarata calẽ in aurora accipiaẽ attēdēdo conditiones in primis pillulis notatas. ¶ 3ᵐ pncipale pſeruatiuū huius viri eſt hoc. ℞. aloes epatici electi. ℥. iij. agarici electi. ℥. ſ. pulpe collo quintide. ʒ. j. ſ. epithimi polipodij añ ℈. ij. ſalis gēme. ʒ. j. aniſi feniculi roſarum violarum ſandalorum amboꝝ ana. ℈. j. puluerizẽtur oia perſe. Deinde ſubmergant in lib. ſ. ſucci endiuie. ⁊ in. ℥. ij. ſucci abſinthij ⁊ diligenter cōmiſceantur in uaſe vitreato ⁊ ponantur ſub radijs ſolis ſepe cōmiſcendo uſqꝫ quo exiccentur. Cum ergo exiccata fuerint iteꝝ renouentur ſucci ⁊ cōmiſceantur ⁊ exiccentur. ⁊

tis fiat ꝗter. de hac ergo mã fiant pille de ol.ʒ.vij. ⁊ de eis accipe pōt oı die q̃rta uel q̃nta vnã uel duas parũ añ cenaʒ. Et credo ꝙ in iſtis iuuabit᷑ magna pe ꝯſeruãdi ſanitatem ei⁹. de qbus ẽt pillis oı tertia die accipe pōt vnã parũ añ cenã qñ aſſumit ſyrupos antẽſcriptos ⁊ ꝓpt̃ſi uẽter ei⁹ nõ fuerit bene fluxibilis. ¶ 4ᵐ inſtr̃m p̃ncipale eſt hoc. ℞.ſpẽrũ elerij de ligno aloes deſcriptione Auic. 5° cañ. ſũma prima.ʒ.j.ſ. ſpẽruʒ dyacinamomi deſcriptiõe Meſue in antidotario.ʒ.j.trociſcorũ dyarodon.ʒ.j.çuccari al.lib.ſ.coquat᷑ çuccarũ cuʒ aq̃ abſinthij: ⁊ fiat cõfectio in rotulis magnis de qua accipe ſaltem bis in ſeptimana q̃ntitatẽ vni⁹ aurei. ꝯfortat eni digeſtiuã ⁊ appetitũ ⁊ ꝯſumit flegmata ꝑcipuãdo ea per vias īferiores apiẽdo oppilationes.ſ.que fiunt. ¶ 5ᵐ p̃ncipale inſtr̃m eſt, ꝙ vir iſte a p̃ncipio mẽſis octobris ꝑ totũ mẽſeʒ aprilis ſaltẽ bis in ſeptimana circa ortũ ſolis accipiat coclear vnũ xilobalſami cõditi. claudit᷑ eni in eo magna v̄tus ꝯſeruãdi p̃ncipalia membra oia ꝓſeruãdo ab augmento flatis ⁊ melis ut ex ſuis locis facile colligi pōt. ¶ 6ᵐ p̃ncipale remediũ eſt hoc. ut in dieb⁹ in quib⁹ aer ad magnã frigoris itẽperiẽ ꝯuertit᷑ iſte vir utat᷑ çinçibere ꝯdito accipiendo de ipſo radicẽ vnã in ortu ſolis ⁊ tarde᷑ cibatione horis q̃tuor. ¶ 7ᵐ inſtr̃ʒ eſt. ut a p̃ncipio mẽſis madij per totũ mẽſeʒ ſeptẽbris utat᷑ hac ꝯfectiõe de q̃ accipiat ſaltẽ trib⁹ vicib⁹ in ſeptiana rotulã vnã imediate poſt cibũ. vigorat eni digõnẽ ſtõchi ⁊ epatis ⁊ ꝓhibet oppilões coercẽdo fumũ cbolicarũ mãerũ. Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞.roſarũ ſpodij ſe.endiuie acetoſe ⁊ ſcariole.añ.ʒ.j. cinamomi electi.ʒ.ij.ligni aloes.ʒ.ſ.çuccari al.lib.ſ.coquat᷑ çuccarũ cum aqua endiuie. ⁊ fiat cõfectio in rotulis ponderis.ʒ.ſ. ¶ 8ᵐ ⁊ ultimũ remediũ p̃ncipale eſt hoc. ℞. laudani electi.ʒ.ij. reſine.ʒ.vj.corallorũ amboꝝ roſarũ ſpodij ſandalorũ utrorũqʒ. añ.ʒ.ſ.ſtoracis calamite ligni aloes gallie muſ.añ.ʒ.iiij. coriãdri ꝑparati granoruʒ myrti.añ.ʒ.ij.pulueris menthe ⁊ cimini torrefacti.añ.ʒ.ij.cere.q.s. fiat vnguentum medie glutinoſitatis. de hoc igitur vnguẽto ſtõchus epar locus ſplenis ter uel quater in ſeptimana iungi pōt quolibet anni tp̃e. Ex his itaqʒ oibus remedijs utẽdo cũ ꝯuenientia regiminis deſcripti in 2° cap̃ p̃ncipali ꝓſeruabit᷑ ab incurſu egritudinũ ad q̃s vi eſt paratus: qð ſibi cõcedat altiſſim⁹ ⁊ miſericordia gratiſſimus.

¶ Secũda ps tertij capl̃i de mõ ſubueniẽdi quibuſdã egritudinibus cõtinens rubricas tredecim.

¶ De cura oppilationum cerebri. Rubrica.I.

Licet hic eximi⁹ doctor nõ egrotet actualr̃ ꝓpter augmẽtum humiditatis abũdãtis in corpe ei⁹ par⁹ eſt facile cadere in plurimas egritudines. Et qm̃ plerũqʒ ꝯtingit viris iuris cõſultis diuerſas circuire ciuitates: in qbus fortaſſe nõ inueniuntur medici ſcie ⁊ ope conueniẽter docti. Idcirco ut ipſe poſſit ſibi ſubuenire qbuſdã diſpõnib⁹ diſcurrã per eas regimẽ ſuccincte ꝯueniẽter curãdi deſcribẽdo ſibi cuʒ medicinis opportunis ut nũc ſequit᷑. ¶ Primo itaqʒ doctor iſte paratus eſt oppilationibus cerebri tũ ꝓpter augmentũ humiditatis in capite gñate per viã indigẽnis: tũ ẽt ꝓpter illã que multiplicatur in eo per viam euaporatiõis. idcirco ſi p̃ciperet grauitatem capitis cũ difficultate expirãdi ⁊ inſpirãdi ꝑ nares cum pondere ꝑcepto ibi ⁊ in ꝑtibus frontis ⁊ in ꝯcauo palati in loco colatorij ⁊ ꝓhibet᷑ deſcenſus eius qð antea per nares exiri ſolebat. tunc iſta ſunt ſigna oppilõnũ ꝑdictarũ ꝑtium. Idcirco q̃ citius eſt poſſibile prouideat ſibi ne perduceret᷑ ad epilepſiaʒ apoplexiam uel ad ſubeth.i. ad profundum ſomnum. ¶ Primo igit᷑ accipiat in aurora.ʒ.j. pillaruʒ cochiarũ: ⁊ tardet cibũ trib⁹ horis obſuãdo ea que de p̃mis pillis in primo capl̃o ſcripta fuerũt. ¶ Et eadem die in ueſpis fiat gargariſma cũ hoc medicamine: ℞. aque maiorane aque lauri.añ.ʒ.j.ſ.oximellis ſquillitici.ʒ.ij.ſubtilis pulue.ireos.ǧ.iiij. calefiat totũ ⁊ fiat ex eo gargariſma.vj. uel. viij. vicib⁹ ꝑ horã añ cenã. ¶ Sequẽti do mane per vnã horam poſt ortum ſolis impleat os ſuũ aq̃ tepida ⁊ per naſum ſuum traijciat leuiter. iiij.uel.v. vicib⁹ de hac mixtione. ℞. aque maiorane.ʒ.ij.ſyr. de ſticados.ʒ.j.çuccari al.ʒ.ſ.ſyr.ſimplicis acetoſi.ʒ.ij. iſpiſſatur uola manus calide ⁊ traijciat᷑ ut dictum eſt. Et illa remedia pōt cõferre quatuor diſpõnib⁹ ꝓfundis in cerebro. ſcdo oppillationibus colatorij. tertio oppillationib⁹ riçe uel ſuperioris partis naſi. quarto dolori grauatiuo capitis.

¶ De cura doloris pungitiui capitis. Rubrica. II.

Si aũt dolor in capite ꝑcipet᷑ pũgitiu⁹ uel mordicatiuus. tũc ꝯſulo ꝙ ſtatiʒ faciat ſibi fieri flõmiã de cephalica ꝯtria ꝑti magis grauate ꝑ quã extrahant᷑ ſanguis.ʒ.iiij. ¶ Iteʒ ꝓ hac itẽtiõe accipiat in aurora pillas iſtas. ℞. pillaꝝ aureaꝝ pillaꝝ cochiaꝝ.añ.ʒ.j.boni põderis. forment᷑ pille.v.cum eluario roſa. ⁊ accipiant᷑ obſeruando cõditiões que dicte ſunt in alijs pillis. ¶ Itẽ eodẽ die in ueſperis faciat ſibi apponi uentoſas cũ ſcarificatione ſuper ſpatulis in carnoſis ꝑtibus lateris ipſarum. ¶ Itẽ 4° ꝓ hac intẽtione odoret hoc cõpoſitũ. ℞. maiorane.ʒ.ſ.acatie ſandaloꝝ alboꝝ roſarũ ſpodij añ.ʒ.j.pulueriçent᷑ ⁊ ligent᷑ in pãno lineo ⁊ odorent᷑. ¶ Itẽ ꝓ hac intentione faciat ſibi fieri lotionem a pedibus uſqʒ ad inguina ex aqua calida decoctionis violarũ roſarũ floꝝ ſalicis ⁊ vitis per vnam horam ante cenam.

¶ De cura doloris colli ſpatularũ ⁊ nuche. Rubrica.III.

Si tp̃e plenitudinis capitis v̄tus trãſmutaret mãm ad ptes colli ſpatulaꝝ ⁊ neruorũ ⁊ muſculoꝝ poſterioꝝ. tũc ſtatim apponetur ei hoc cliſtẽ. ℞. brãdicte.ʒ.ſ.eluarij dyacaſtorei.ʒ.ij. çucca.ru.caſſieſi.añ.ʒ.ſ.ſalis gẽme.ʒ.j. olei oliuaꝝ ⁊ de ſiſamo añ.ʒ.j.ſ.miſce. ⁊ calefiat totũ ⁊ fiat cliſtẽ per vnã horã ad min⁹ añ prãdiũ ⁊ cenã. ¶ 2° ad eandẽ intẽtionẽ ponant᷑ uẽtoſe due in ſupiori pte nacis cum ſcarificatione. ¶ 3° pro eadem intẽtione fiat inunctio ptiũ dolẽtiũ cũ iſtis oleis. ℞. olei de rutha ⁊ olei irini. olei amigdalarũ dulciũ ana.ʒ.j.ſ.pulueris ſticados abrotani añ.ʒ.j.conquaſſentur ſimul. ⁊ de iſtis actu calidis fiat linimentum.

¶ De cura ſonitus auris ⁊c. Rubrica.IIII.

Pro ſonitu uel tinnitu qui in eo apparẽ ſolent. In ſero qñ uadit ad lectũ diſtãter a cena ꝑ.iij.hõs accipiat.ʒ.ſ. boni metridati cum.ʒ.j.aque ruthe calefacte. ¶ Itẽ inclinet aurẽ ⁊ tempora ſuper ſacculo calefacto euaporãdo pecuilias. ℞. meliliſe ruthe abrotani ſticados pulegij calamẽti.añ. M.j.origani. M.iiij.fac puluerẽ groſſum ⁊ impleat᷑ ex eo ſacculus vnus ⁊ calefiat ſup tegula. ¶ Itẽ 3° ꝓ hac itẽtiõe ꝯfert ſepe imittẽ auri uel aurib⁹ duas guttas de ſucco origãi tepido ꝑmũdificãdo aurẽ pãno lineo retorto.

¶ De cura imaginationũ viſus. Rubrica.V.

Ad hac diſpõnẽ ꝯfert ſepe in ſero ſupaſpergere caput de puluẽ iſto. ℞. cinamomi ſubtil.ʒ.j.pul.pipis nigri.ʒ.j.ſ.pipis al.ʒ.ſ.croci.ʒ.ij.ſſ.electi cardamo.maioris qð eſt grenũ padiſi añ.ʒ.j.ſ.eufragie.ʒ.ij.fiat oiuʒ ꝑ ſe pulnis ⁊ cõmiſceant᷑. ¶ Itẽ 2° ꝯfert ad illud ſepe odorare ⁊ comedẽ maiorenã in cibarijs. ¶ Itẽ 3° m̃ltũ utile eſt hoc cõpoſitũ. ℞. ſucci roſaꝝ ruthe ⁊ feniculi.añ.ʒ.ſ.ligni alo.ʒ.j.ſal gẽme.ǧ.xij.tutij.ǧ.viij.pulueriçent᷑ ſubtilr̃ ⁊ cõmiſceant᷑ adinuicẽ ⁊ ex hoc cõpoſito q̃ter in die bis añ prãdiũ ſel᷑ añ cenã ꝑ horã ⁊ ſel᷑ qñ uadit ad lectũ vna gutta ponat᷑ in oculũ ⁊ inclibatis ꝑ ſpinc ꝑ q̃rtã ptẽ hore. ꝯferũt ẽt mirabilr̃ ad hanc intentioneʒ pille ſcripte ſuperius 2° cap̃ de pſeruatione.

¶ De cura corriçe ⁊ brãci. Rubrica.VI.

Si aũt mã catarriçaret ad naſum ꝓuocãdo eiſternutationẽ cũ pũctiõe ⁊ caliditate ibidẽ ꝑceptis: ⁊ cũ deſcẽſu aquoſitatis a naſo: tũc ſtatim fiat huic viro cliſtẽ deſcriptũ in 3° cap̃ imediate ꝑcedẽte. ¶ Itẽ opꝫ leſdeꝫ ei pille deſcripte in 2° cap̃ de dolore pungitiuo. ¶ 3° conferũt ei fricationes fortes a ſpatulis uſqʒ ad nates ⁊ ſub humeris uſqʒ ad manus. ¶ 4° conferunt ei lotiones pedum ſcripte in capitulo tertio.

¶ Itē ad hāc intentionē utiliſſimū eſt ſepe odorare nigellā toſ ſtā in ſacculo. ¶ Si aūt mā catarriçaret ad fauces tūc factis euo mib⁹ deſcriptis in p̄ cap̄ de oppilatōnib⁹ cerebri ↄuenit ei iungē p tes illas cū oleo de camomilla: ⁊ cū oleo de lilio leuiter calefa ctis. ¶ Itē ↄfert ſepe colluē os ⁊ ipſū tenē plenū hoc cōpoſito ℞. aque ordei ſubtil cyathū.j.rob nucū.℥.j.miſce.⁊ fiat ut di ctū eſt. ¶ Itē p 4ᵃ itētione ↄuenidt fricatiōes uētoſe ⁊ ſcriptū cliſtere. ¶ Itē ad hāc itētionē ↄfert frequēter ligare ptes bra chij ſupiores ppe pncipiū humeri ligatura ſtricta ⁊ doloroſa

¶ De cura catarri deſcendentis ad pectus. Rica.vii.

Cum aūt ↄtigit mās a capite catarriçare ad pectus: tūc p̄miſſis canonib⁹ poſitis in cap̄ de oppilatōnib⁹ cerebri.⁊ facta flōmia ſi vi debiſ repūtari magna plenitudo in caſitate ⁊ p̄ miſſo cliſteri uētoſatiōib⁹ ligaturis ⁊ fricatiōib⁹ p̄dictis in ſero qñ uadit ad lectū accipiat hoc cōpoſitum. ℞. dyairis dyacalamēti.añ.ʒ.iij.miſce.⁊ bibat cū medio cyatho aque hyſopi. ¶ 2ᵐ remediū optimū ad hāc itentionē eſt hoc ℞. capil.ue.radicū enule hyſopi lupulloꝝ aniſi.añ. M.j.fi cuū pinguiū dactyloꝝ.añ.nūero.vj.coquāt in lib.octo aque uſqꝫ ad cōſumptionē tertie ptis.⁊ bibat de ea cyathus vn⁹ in aurora:⁊ alter cyath⁹ per horā añ cenā:⁊ tertius cyathus p tres hōs poſt cenā. Hec eni decoctio maturat mās in pectore receptas ⁊ expellit eas mūdificādo ipſum ⁊ pulmonem.

¶ De cura motus tremuli ⁊ pulſus cordis. Rica.viii.

Cum appet in corde magnus mot⁹ q pulſa tio cordis uel ſalt⁹ denoiari ſolet: tunc ſi appent ſigna manifeſta plenitudis ex rubore pe ctoris plenitudie ⁊ extēſiōe uenarū in ipſo exitiū uel gule cū caſitate manifeſta ibidē pcepta cū g̃ uitate eleuādi ptē pectoris: tūc ſtatim fiat flōmia de baſilica dextri brachij iuxta ſubito ⁊ extrahāt ſāguis.℥.iiij.uel.v. Si āt nō apperet grauitas tāta.ſed pcipeſ rugitus ⁊ mot⁹ ſonitus in pectore: tunc ſtatim fiat ei flōmia de baſilica ſiniſtri bra chij ⁊ extrahāt ſanguis.℥.iij uel.iiij. Ipſa eni ↄfortat excellēter in repletiōe uaporoſa.ſicut flōmia baſilice dextre in māli re pletione eius. ¶ Itē ad hāc itētionē ↄfert comeſtio bugloſſe cū oi cibario ſuo ⁊ appō aque eius in cibo ⁊ potu ſuo. ¶ 3° ↄfert ad hāc itētionē ↄfectio dyamuſci dulcis: de qua ſemp accipiat añ cibū ⁊ poſt ipm cū ſignis replōnis a mā frigida. ¶ Si aūt apperent ſigna māeꝝ calerā: tūc confert comeſtio corticis citri confecti. ¶ Itē confert bis in die aſſumere.ʒ.j. pulueris puriſſimaꝝ margaritarū cū.℥.j.aque roſaꝝ. ¶ Itē ad hāc ſaltu cordis confert uehemēter in die accipere.ʒ.j.pul ueris çedoarie cū.℥.ij.aque bugloſſe.⁊.℥.ſ.vini aromatici ⁊ bñ fumoſi. ¶ Itē ad hunc pulſuꝫ cordis mirabiliſ cōfert hoc epithima. ℞. aque bugloſſe lib.j.ſ.aque meliſſe roſarū añ. lib.j.ſpodij roſarū folioꝝ baſiliconis corticum citri çedoarie croci añ.ʒ.ſ.hyacinti ſmaragdi ſaphiri oſſis de corde cerui añ.ʒ.ſ.folioꝝ auri ↄtritoꝝ nūero.iij.aceti.℥.j.ſ.vini maluati ci cyathum vnuꝫ.bulliant oia ſil leuibus ebullitionib⁹. dein de infundaſ in eis pānus de grana latitudinis vnius ſemiſ ſis ⁊ ſupponaſ regioni cordis quater uel quinquies añ prā dium uel cenam ⁊ felicitabitur operatio ſua.

¶ De cura nocumentorum ſtomachi. Rica.ix.

Multotiens pp iuētionē multoꝝ flatuꝫ in ſtōcho hui⁹ doctoris acci dit diminutio in appetitu: ⁊ tūc ↄuenidt ei pilſe ſubſcripte in 2° cap̄ que accipiant ut ibi dictū ē. Itē ↄfert ad illud uti hac ↄfectiōe de q̄ ſp poſt ci bū accipiat.℥.j.℞.ↄferue citonioꝝ.℥.iiij.gariofiloꝝ maſti.co ral.ru.ſpodij añ.ʒ.ſ.macis.ʒ.j.ſ.icorpent ſil cū ſyr. cōpoſito acetoſo. ¶ Si aūt noceaſ digeſtiua ſtōchi de melioꝝ reb⁹ ē utin mane accipiat p tres hōs añ cibū.℥.ſ. Dyatriōpipeō.⁊ poſt ipſaꝫ bibat q̄rtā ptē cyathi bone maluaſie: uel vini arōati ci alteri⁹. ¶ Et ſi ↄtigat i ſtōcho ei⁹ gn̄ari ⁊ ↄgregari uētoſita tes mītas que ipediūt digeſtiuā mobiluādo cibū in ſtōcho ⁊ faciūt dolores tortuoſos in eo: tūc puideat ſibi trib⁹ remedijs ¶ Primū ut comedat tres bolos de mēthe recēti que bñ aro matica eſt: ⁊ hēat ſtipitē rubeū declināte ad nigredinē. ¶ 2ᵐ vō remediū eſt: ut in medio ſue cibationis deglutiat granum vnū q̄tū eſt ḡnū ciceris de thure maſculo electo a cortice ei⁹ ¶ 3ᵐ remediū ad hoc eſt: ut ſemp in fine cibi comedat.℥.ſ. confectionis dyacimini deſcriptione Nicolai.⁊ bibat poſt ipſam cyathū medium vini boni aromatici.

¶ De cura oppilationum ſplenis. Rica.x.

Quidoqꝫ pp flata que p̄cipiāt ad ſple nē ⁊ pp friditatem in ſiniſtro hypocūdrio adueniēt. Et adhuc 3° pp uſū reꝝ pi guid ⁊ viſcoſaꝝ ⁊ uētoſabiliū: ueluti ſūt butyrū: pi guedo aialiū: pedes neruoſe ⁊ pāniculoſe ptes aia liū pp lac ⁊ cibos paſtiles accidūt oppilōnes in ſplene pp q̄s uētoſant ibi māe cū nocumēto magno. Idcirco puideaſ huic viro triplici remedio ifraſcripto. ¶ Primū ē ut hēaſ pān⁹ de filtro ifuſus i aceto calo in q̄ p̄.ies extīctū fuerit bis fruſtū calibis calefactū ⁊ apponaſ filtrū iſtō hypocūdrio ſiniſtro.i. ſub coſtis ſiniſtri lateris. ¶ 2ᵐ remediū ē: ut ſup eadē pte ap ponat ceratū hoc ℞. armōiaci moll.℥.j.bdelij ſubalbidi.℥.ij carui ſcolopēdrie tamariſci corticū cappa roꝝ.añ.ʒ.j. diſſol uanſ gūme cū aceto acuto: ⁊ fiat ceratū vnū lemiaī clare ſup fuſtaneo ⁊ appliceſ ſup hypocūdrio p̄dcō. ¶ 3ᵐ remediū ad hoc eſt ut iſte vir cōedat añ cibū.℥.ſ.hui⁹ ↄfectiōis. ℞. trociſco rū de capparib⁹.ʒ.j.ſ.cinamomi electi ſpice.añ.ʒ.j.çuccari al.℥.iij.cū aq̄ ſcolopendrie.fiat ↄfectio in rotulis pōderis.℥. ſ.⁊ qñ moleſtaſ iſtis dolorib⁹ recordeſ ſemper comedere añ cibum: 20.cappares cum oleo ⁊ aceto conditos.

¶ De cura oppilationum epatis. Rica.xi.

Propter p̄dictas cauſas ⁊ adhuc ppter ue ſtiuꝫ ſtricturā magnaꝫ circa ilia ⁊ ppter magnum ⁊ frequens exercitium coitus nō raro accidunt in epate oppilationes in gibbo ei⁹ ⁊ cognoſcuntur per urine tenuitatem ⁊ diſcolora tionem ⁊ paucitatem hypoſtaſis.tunc ergo acceleret accipere hunc potuꝫ per horam ante diem cum cyatho medio aque la ctis caprini: ⁊ tardet comedē uſqꝫ ad ſex horas. ℞. caſſie nu preparate cum aqua cicoree.℥.vj.reubarbari electi.ʒ.ij.ſpice nardi.g̃.v.ſalis gemme.g̃.j.miſce. ¶ Item eodem tēpore uta tur hac cōfectione. ℞. ſpecieruꝫ dyarodon.℥.j.ſpecierum ele ctuarij de ligno aloes ſpice nar.ſe.apij.añ.ʒ.j.çuc.al.℥.iiij.cū aqua cicoree.fiat cōfectio in rotulis ponderis.℥.ſ. ¶ Si aūt apparēt feces ſubalbide ⁊ urina rubea ⁊ ignea ⁊ facies ⁊ ocu li citrini cum amaritudine oris.tunc iſta ſignificāt oppilatio nem in cōcauo epatis ⁊ in canali fellis deſcendente ad inteſti na.tunc ergo celeriter accipiat predictam medicinam addē do ei.℥.ij.aque apij loco aque lactis: ⁊ utatur cōfectiōe p̄dicta ¶ Item inungi faciat hypocūdriū dextrū uſqꝫ ad illa cum hac vnctiōe. ℞. olei nar.℥.j.ſ.olei de abſin.℥.j.ſe.apij.g̃.x.pe tro.carui ſiſeleos ameos.añ.ʒ.ſ.ſpice nar.ʒ.j.ſpodij.g̃.x.cere al.q.ſ.fiat vnguentū molle ⁊ ↄſpargaſ cuꝫ modico aceti albi.

¶ De cura oppilationū ⁊ doloꝝ in renibus. Rica.xii.

Quoniā iſte vir abūdat piguedie circa renes ei⁹ ⁊ mſto flatetā in ſtōcho q̄ in epa te generāto ⁊ frequēter eſt ei oppilādi p̄cipitādo ad eos. Idcirco cū pcipet grauitatē in ptib⁹ renum ⁊ frequētē micturā cū pauca quātitate effuſiōis uri ne ⁊ eēt ipſa uria tenuis alba aut parū tīcta cū hypoſtaſi uel de modica.tūc ſtati puideat ſibi trib⁹ remedijs. ¶ Quoruꝫ p̄ᵐ eſt hoc. ℞. pulpe tamaridoꝝ ⁊ ſebeſtē diſſolutoꝝ cū aq̄ pe tro.añ.℥.j.reu pōtici.ʒ.ſ.ſalis geme.g̃.ij.ſpice nar.g̃.vj.eluarij ro.℥.j.miſce.⁊ bibaſ totū cū.℥.ij.aque decoctiōis ſeminū coiuꝫ ⁊ tardet cibū ſuū p ſex horas. ¶ Itē emplaſtret renes exteri⁹ cū hoc cōpoſito. ℞. pitarie recēti.℥.iiij.folioꝝ apij.M.ij.farie or.⁊ orobi.añ.℥.j.bulliāt herbe i vino albo potēti uſqꝫ ad ma gnā mollitiē.deide piſtenſ ⁊ addanſ farie p̄dcē cum.℥.ij.olei nar.⁊ fiat empl̄ꝫ qō calꝫ appōeſ ſup renib⁹: ⁊ eſt remediū ſe cūdū. ¶ Itē 3ᵐ reᵐ ad hoc eſt iſtud. ℞. ſpērū clarij de ſemib⁹

deſcriptione Meſ. in antido. ʒ.j. ſyrupi cõpoſiti acetoſi. ℥.j. aque aſparagi. ℥.iij. miſce: et calidu3 accipiat in aurora et nõ comedat niſi poſt quatuor horas. ¶ Si aũt renũ oppilo contingeret a multitudine harenularũ que innuſcate forẽt in renibus eadẽ remedia p̃dicta ſunt ↄueniẽtia. ¶ Itẽ bibat in aurora. ℥.v. aque milij ſolis cũ. ʒ.j. ſpẽ3 iuſtini. deſcriptione Nicolai. et de p̃dicta aqua ante cenã bibat. ℥.iiij. abſq3 puluere. ¶ Et ſi iterũ oppilarent renes a lapillis qḋ cognoſcet p dolores in loco renũ poſterius et in ilijs p nauſee pſeuerantiã et urine paucitatẽ et frequẽtẽ mictũ: tunc puocet ei uomit⁹ per horã poſt cibũ cũ aceto et tripla pportiõe aque cõmixtis que tepide bibant. ¶ Itẽ fiat ſibi cliſtẽ hoc. ℞. deſcriptũ ſupius in p⁹ pte huius capli. ¶ Itẽ det ei hic potus. ℞. aque ſaxifragie. ℥.iij. ſpẽ3 litontripon. ʒ.ß. vitri cõbuſti lapidis ſpõgie lapidis iudaici. añ. ʒ.j. miſce. et bibatur totum.

¶ De modo puidẽdi febrib⁹ q̃s pat⁹ eſt icurrẽ. Rũica. XIII.

Propter oppilones ad q̃s patus eſt iſte vir ut paruit in cap. ii⁹ hui⁹ ſcbe ptis frequẽter apta eſt ebullire et putrẽ cholica mã et facere ſibi febrẽ cholicã: que ſi ↄtinuo affligeret ipm qḋ cognoſcet p iſepabilitatẽ ei⁹ cũ exreſcẽtia de tertio in tertiũ: uẽtre pus lenito cũ cliſteri ſupra poſito ſtati fiat ei flõmia de ſaluatella man⁹ dextre poſita inter anularẽ et auricularẽ digitũ ul' mediũ et educant ſanguis ℥.v. ¶ Et poſt flõmiã leniat uẽter ei⁹ cũ hac medicia. ℞. pulpe tamaridoꝝ et caſſie. añ. ℥.ß. reubarbari electi. ʒ.j. aque lactis caprii cyathũ vnũ miſce. et tardet comedẽ poſt ſex hõs accipiẽdo ipm ſicut dictũ eſt in purgationib⁹ ueris et autũni obſeruãdo ↄditiones. ¶ Sequẽti vo mane accipiat hoc digeſtiuũ qḋ ↄtinuet per q̃nq3 dies. ℞. oxiſacchare. ʒ.j. ſyr. violaꝝ ʒ.ß. aque acetoſe et cicoree. ana. ℥.j.ß. miſce. ¶ Deide in ſexta die ſequẽti accipiat medicinã p̃ſcriptã et attendat comedere lactucã atriplicẽ ſpinachiã bletã portulacã cicorea et ↄſilia cum acrib⁹ et acetoſis: et bibat vinum ponticũ uel bruſcu3 in ſua cibatione. infra cibationem vo ſuas non bibat niſi aquã ordei leuiter çuccaratam.

Si aũt febris in eo appet tertiana pura ſolũ ei alterna die moleſtãs ipm cũ mundificatione dicti iter mediẽ: tunc utat oib⁹ remedijs que ſcripta ſunt immediate añ. ſic tñ parcus in faciẽdo flõmiã in hac febre niſi appereat urina rubea groſſa cũ plenitudine uenaꝝ corpis et extenſione et colore rubeo pmixto citrinitati et digerat mãm et euacuet: minore tñ q̃titate digerẽtiũ et euacuãtiũ in hac febre q̃ in p̃dicta et nõ comedat añ paroxiſmũ diſtanter minus q̃ per quinq3 horas: et poſt finem febris per duas horas.

Et ſi febris illa eſt tertiana nõ pura ad quã iſte vir magnifice eſt patus pp multitudinẽ flegmatis: et pprie groſſi abũdãtis in eo. ex cuius mixtione cũ cholera fit tertiana nõ pura uocata notha. tũc oia remedia infraſcripta ſũt ſibi cõuenientia. ¶ Pmo ut edat mãm minoratiue cũ. ʒ.ij.ß. eluarij de dactylis. et ℥.ß. caſſie cũ medio cyatho aque lactis. ¶ 2° digerat mãm cũ hoc cõpoſito. ℞. ſy. ſimplicis acetoſi. ℥.j. ſy. de eupatorio. ℥.ß. cũ aque acetoſe cicoree et feniculi. añ. ℥.j. miſce. et fridũ accipiat in aurora in dieb⁹ caloris et calidũ in diebus frigoris ↄtinuãdo ipm tãdiu q̃ appeat urina remiſſa in tinctura et ſubſtãtia neq3 ualde ſubtilis in fundo ei⁹ fiat hypoſtaſis alba vnita ſilis in ptib⁹: et o yaphana uel trãſparẽs nõ ualde groſſa. ¶ Tũc ĝ die imediate ſequẽti ſoluat uẽter ei⁹ cu3 hac medicia. ℞. caſſie pparate cũ aque cicoree. ℥.j. reubarbari agarici electoꝝ. añ. ʒ.j. ſpice çinçiberis. añ. gra. iiij. ſalis gẽme. gra. j. aque emulſionis ſeminũ colum. ℥.iij. caleſiat totum et bibat et tardet cibũ ſalẽ horis ſex. et comedat cibaria p̃dicta frida cõmixta cũ aliqb⁹ folijs petro. feniculi et conſilibus caſis et apiitus. et in hora cibãdi et in alijs modũ obſeruet in cura duaꝝ febrium p̃cedentium ſcriptũ: et felicitabit opatio dũs miſeratione diuina: in cuius laudes imortales ſemper dirigant intentus et oia opa: qui ſit bñdictus in ſecula ſeculorum. Amen.

Conſilium. 270.

De neutralitate decidẽtie ut multũ ſcdi et tertij ſignificati cũ ſex malis diſpõnib⁹ que ſũt. ¶ Grauitas capitis cũ motu uẽtoſitatũ et tinnitu et catarro. ¶ Motus tremulus cordis. ¶ Nocumentum epatis tã ſine mã q̃ cũ mã cuiuſlibet ſpẽi. ¶ Lapſus ſtõchi fridus et hũidus: calidus: et humid⁹ et frigidus et ſicc⁹ cũ mã. ¶ Oppilatio et duritie ſplenis. ¶ Oppilatio renum a trãbis et petaloidibus mucoſis. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula quinq3.

¶ De cauſis et ſignis dictarum diſpõnum. Cap. I.

Egregius legum doctor et nobilis vir dñs Bartholomeus de ualmarana laborat diſpõne que uere neutralitas denoiari d3. nõ eni opõnes corpis ẽt ſũt incolumes nec ẽt ſenſibilr leſe. iõ diſpõ ei⁹ neutralitas ẽ. et nõ qdẽ eſt neutralitas pmi ſignificati p pterea q: corp⁹ hũs eã eſt uere mediũ ſaniſſimi corpis et egerrimi nõ qdẽ q̃ tale nõ pticipet ſanitate et egritudie q: illud eſt ſimpliciter ipoſſe: ſanitas eni et egritudo ſunt paſſiones humani corpis viuentis: ſed corpus mediũ extis ſaniſſimi corpis et egerrimi dĩ tale. qm̃ nõ pticipat ſanitate neq3 egritudie a qb⁹ denoiabile ſit tale. ¶ Eſt aũt p̃dicti viri neutralitas ſcdi ſignificati. eo q: pticipat utroq3 extremoꝝ. ſ. ſanitate et egritudine: aut eq̃liter: aut ieq̃liter: aut ſcd'm lapſu3 q̃litatũ pmarũ iter ſe: aut paſſiuarũ iter ſe: aut ↄ⁹ ſcd'm diuerſitatẽ nãrũ adinuicẽ cõparatarũ. ¶ Et p⁹ qdẽ itelligitur q: neutralitas ſcdi ſignificati penes modũ p⁹ iã p̃dictũ cadit uel aſſignat penes lapſum inter ↄrietates q̃litatũ actiuarum ſ. inter friditatẽ et calitatẽ: p q̃rũ exceſſum nocet corp⁹ nocumento inſenſibili nõ tñ manifeſto. Et ſilr intelligendũ eſt de ↄrietate que cadit inter q̃litates paſſiuas: v3 inter humiditatem et ſiccitatẽ. põt eni in corpe itendi caliditas et remitti friditas: adeo q̃ nocebit corp⁹ nocumento inſenſibili tantũ. Et ita põt itẽdi ſiccitas et remitti humiditas: itaq3 corpus ipediet in opõnibus inſenſibilr tñ. ¶ Silr ẽt ſcdo aſſignari poteſt neutralitas ſcdi ſignificati penes lapſum in naturis aſſignabilem: ut q: ledet in cõplõne et non in cõpõne: aut econuerſo. ¶ Et ſilr de tertia natura dicendũ eſt. ¶ Eſt ẽt in hoc viro neutralitas tertij ſignificati. eo q: in hoc viro inuenit diſpõ cerebri p quã aliqñ nocet l3 inſenſibilr. Aliqñ vo inuenitur hec diſpõ in corde ſtõcho ſplene et muſculis et alijs mẽbris motus p quã aliqñ ipficiunt opõnes p̃dictoꝝ mẽbroꝝ: inſenſibilr tñ. ¶ Ex quo appet q̃ hic vir laborat neutralitate ſcdi ſignificati et neutralitate tertij: ut dictum eſt. ¶ Appet ſcdo. q̃ hec neutralitas in eo pma uel ſcda non eſt dicenda in eo ſimplr ſemp talis. q: nõ apta ſemper pdurare. neq3 nunc talis: q: nõ apta puſillo tpe pmanẽ. ĝerit dicẽda diſpõ hec neutralitas ſcdi et tertij ſignificati talis ut multũ. p3 ↄſtat a ſufficienti diuiſione cuiuſlibet neutralitatis in ſimplr ſemper. in ſimplr ut multum: et ut nunc diuiſa Gal. p̃ tegni. illo cap. Qm̃ aũt et neutrum triplr dĩ. ¶ Uñ ex fundamẽto iſto ſequit q̃ diſpõ huius viri inſtabilis eſt et frequenter pmutabilis. pp qḋ ſi ei nõ puideat q̃nq3 percipiet nocumentum in cerebro corde et ſplene et in mẽbris motus. vnde q: ex nocumento inſenſibili diuerſaꝝ ptiũ de facili põt uenire ad lapſu3 ſenſibilẽ hic vir: qui nunc eſt neutralis neutralitate decidẽtie pmutari poſſet frequẽter et facile ad latitudinẽ egritudis: ut nũc uel ut multum: aut ſimpliciter tales denominande.

Ne aũt p̃dicti ſermones abſq3 fundamento videant plati. idcirco paulisp circa eos ↄtẽplandu3 eſt. Cerebrum eni huius viri a medio ſpeciei uel generis elõgatum eſt per frigiditatem et humiditatem augmentatas in eo. Apparet autem hoc poſſe deduci a poſteriori. ¶ Primo qdem q: facile leditur ab infrigidantibus et humectantibus. ¶ 2° per effuſſiones materierum multarum que ab hoc viro expelluntur per os ſpuendo per palatum et per nares. ¶ 3° q: mollities tactu percipitur ptibus adiacẽtib⁹ cerebro,

℄ 4ᵒ p leſionē in opõnib' interioꝝ ⁊ exterioꝝ ſenſuū. Interio rū qdē qꝛ nō bñ deſeruit ei in opando fantaſia: neqꝫ ēt imaginatiua potētia in cōponēdo diuidēdo affirmādo uel negādo. ℄ Et qnto iteꝝ pp mobilitatē in opinionibus. ℄ Et 6ᵒ adhuc pp nocumētū opõnū cleitiue uel cogitatiue potētie que extrahit ſenſata ex inſenſatis. ⁊ ſic de multis alijs ſignis que propter longitudinem dimittuntur.

Eſt aūt corpus eius ēt diſtēperatū in friditate ⁊ humiditate cōntialr. accitalr aūt ſupcalefactū eſt a mltitudine hūoꝝ ⁊ fumoꝝ caloꝝ ab eꝑe ſibi delegatoꝝ. Et pulſus pulſus eius tarditas ⁊ raritas aut ſaltem parua uelocitas ⁊ minoꝛ frequentia ſignificant' hoc ⁊ elōgatio ab audacia ⁊ aioſitate ⁊ lenitas ſiniſtre ptis pectoris ⁊ nuditas eius a pilis ſignificant cōplōnem cordis iam dictam.

At uero ſtōcbi eiᵒ diſcraſia frida eſt ⁊ hūida: qḋ appet ex debilitate appetitᵒ ⁊ digōnis. ēt lenitio ſtōcbi ex multitudine gñonis ⁊ 9gregatiōis uentoſitatuꝫ in eo ⁊ rugitus ⁊ eructuatio ⁊ uentris interpolata lenities. hec oīa ſignificant ſtōcbū lapſum ad frigiditatem ⁊ humiditatem.

His aūt mēbris oībᵒ ſubuenit eis aliqlr nā faciēdo epar eius calm ⁊ humidū notabilr. qḋ lꝫ 3ē opet̄ cerebro ⁊ ſtōcbo 3opantia diminuēte aut ad 3rium ducēte. Cordi ēt fortaſſis 3opat̄ 3opantia equāte. pp qḋ felicitatur eiᵒ diſpō ⁊ phibet̄ a manifeſto ⁊ ſenſibili lapſu. ⁊ ſic remanet in eo neutralitas ſcdī ⁊ tertij ſignificati. Silr ēt de caliditate ⁊ humiditate renū huiᵒ viri dici pōt. ℄ Ex qbus oībᵒ apparet ꝙ ſtante lapſu in cerebro corde ⁊ ſtōcbo pp quos lederet̄ ſenſibilr ⁊ fieret eger. hic tñ 3opante poᵒ epatis ut pdictū eſt. remanet lapſus nālis a ſanitate ⁊ egritudine elongatus.

At uero iterū lꝫ ſm pdicta hic vir laboret diſpōne neutrali. tñ ſm vnū mēbrū iſte vir eſt eger egritudine ut multum denoianda. Eſt aūt hoc membrum in ipſo ſplen in quo quaſi ſemp reperiunt̄ oppilōnes que ſunt egritudines cōpōnales ⁊ tenſiones ⁊ apata dura que ſunt egritudines cōpōnales ⁊ cōpoſite. penes qḋ mēbrū tanꝙ penes fundamentū facile demrāri pōt. qre hic vir frequenter egrotet. debilitas eni ſplenis eius eſt cā egritudis eius. propterea qꝛ cū deficit orificiū ſplenis in attrahendo meliam ab eꝑe nō depurando ipſam a ſanguine: multiplicat̄ ipſa melia ſil cū ſanguie p vniuerſuꝫ corpᵒ. ex quo ſequunt̄ plura icōuenientia ℄ Seqꝛ eni p defedatio formoſitatis corpis ⁊ 9uerſio coloris eiᵒ ad opacū. ℄ Sequit̄ 2ᵒ grauitas capitis. uapoꝛ enim mlicus cū ſanguie multiplicat̄ in capite oīno grauat ipſum. ℄ Sequit̄ 3ᵒ oppilō ptiū cerebri ⁊ ꝑpe in añriori pte uſqꝫ adricā. uapoꝛ melicus terreſtreitate ſua nō pōt eque bñ penetrare in ſubſtātiā cerebri mediā ⁊ poſteriorē ⁊ in pāniculos illarū ptiū. ſicut penetrare pōt in anteriores ptes. anterius enim cerebrum rarius eſt: qꝛ calidius. prima tertij. 2ᵒ caplo. ℄ Sequit̄ 4ᵒ ꝙ grauitas ſōni in hoc viro eſt apta facile permutare ipꝫ ad ſubeth. ℄ Sequit̄ 5ᵒ hūc virū oīno fieri puſillanimē ⁊ timētē. quo eni nō: cū ſemp ſecū priuē hēat cāꝫ puſillanimitatis ⁊ timoris. vꝫ melicā māꝫ. ut pᵒ tertij. tractatu 4ᵒ cap̄ de melia colligendum eſt ꝑpe principium. ℄ Sequitur 6ᵒ ꝙ in hoc viro olo oꝫ eē mutabilitas in opionibus ⁊ ieptitudo pſiſtēdi in ſpeculatiōe ſtudij. tantā eni 9trarietatē hēt mā melica ad ſpūꝫ aīalē ⁊ vitalem friditate ſiccitate ⁊ groſſitudie ⁊ opacitate lūis ꝙ transmutat ſpūm a ſubſtātia ſui qui oꝫ eē clarus uel dyaphanus ſubtilis calidus ⁊ humidus in ſilitudinem celeſtiū corpoꝝ ꝟgens. p de viribus cordis. p cap̄ in fine. Sed oībᵒ iſtis aduertat̄ mā melica ſi bene intelligit̄ compl̄o modus ſubſtātia melie: ⁊ que ſequunt̄ ad ipſam. pp qḋ pncepe allegato cap̄ dixit. ꝙ mā melica facit aīalē ſpūm qui oꝫ eē ſcīn tꝑm in opationū interioꝝ ſenſuū fieri ſylueſtrē ⁊c. Uñ ex his ſoluit̄ pblema a quare melicoꝝ plurimi exercet actᵒ heroicales. ℄ Sequit̄ 7ᵒ ex fundamento pdicto ꝙ hic doctor patus eſt ad meliā hypocūdrialē que miracbia nomen trahit a fonte grecoꝝ. cū mā melica labit̄ aūt uapor eius ꝑpelit̄ ad inferiora miracb ibidem multiplicata extraneat̄ ⁊ euaporās cerebro ſylueſtrē facit opationē ſenſuū interiorū eiᵒ. ⁊ eſt egritudo difficillima ⁊ ꝑpe in viris lſature deditis. At vo iterū nocumētū ſplenis alr pōt eſſe cā plurium nocumētoꝝ in hoc viro. Suppoſito eni ꝙ epar ſit potēs ad diſcernēdum mām melicā genitā in eo ⁊ ad expellēdū ipſam ad ſplenē. Et iterum cōceſſo ꝙ ſplenis potētia 9uenienter ſe hēat ad attrahēdum ⁊ depurādū meliam a ſanguine. 9tingit ipſam meliam in ſplene recepeā tanꝙ in receptaculo multiplicari. ꝓpterea qꝛ virtus expulſiua debilitata eſt ⁊ digeſtiua. vñ mā illa in eiᵒ ſplene multiplicata eſt cā oppilōnū ⁊ apatum eius in hoc viro. et iſta eſt uera diſpoſitio ipſius.

Et ex hoc fundamēto ſequunt̄ correlaria plura. ℄ Pmū ꝙ ſub hypocūdrio ſiniſtro ſemp eſt tenſio dolor ⁊ durities. ℄ 2ᵒ ſequit̄ ꝙ iſta eſt cā tremuli motus cordis eius: qui ſi pſeueraret in iſto viro cū reſolōnibus ⁊ debilitate ꝗs in ipſo ꝑpēdo mortē ſubitā minat̄ in eo. Quicūqꝫ hēt motū tremulū cordis ſibi cōtinuū caueat ne ſubita intercipiatur morte. tertia pmi. cap̄ de his que pronoſticant̄ egritudines. ℄ Sequit̄ 3ᵒ ꝙ nō eſt mirabile ſi in iſto viro appent ⁊ pſeuerēt frequētes ⁊ pmixte febres. mā eni melica cōmixta cuꝫ ſanguie euertit ipm rōnabilr ⁊ alias mās ad putredinē: qḋ pbat̄ qꝛ cā que putrefactionē inducit in ſubiectū fridū ⁊ ſiccū facilius putrefacere pōt ſubiectū calm ⁊ ſiccū: calꝫ ⁊ humidū: ⁊ fridū ⁊ hūidū. eo qꝛ iter cām putrefacientē ⁊ tales mās inenit̄ aptitudo 9uerſionis ad putredinē ſm aliquā qlitatꝫ p quā neutra mā illarū mediante repugnat putrefactiōi que fit a calo ⁊ humido ſicut repugnat mā melica friditate ⁊ ſiccitate ſuis. Et iſta eſt ꝑpe cā frequētādi egritudies in hoc viro ſiue cerebrū ſiue cor ⁊ epar ab ea diſcraſient̄: ut iā deductū eſt ſiue ſtōcbᵒ ⁊ alia mēbra de qbᵒ eſt videre facile ex predictis. ℄ Et tu ſupadde ꝙ pp frequētationē euētus egritudinū in hoc viro iā acqſita eſt ſpēs male complōnis in cerebro corde ſtōcbo ſplene miracb ⁊ epate eiᵒ. Uñ nō eſt mirabile ſi hoc corpus eſt neutruꝫ ſimplr ſemp. aut ut multū ſcdī ⁊ tertij ſignificati ſicut ſupra dictū eſt. nec ēt eſt mirabile ſi ipſe egrotat egritudie ſimplr. ⁊ ut multū 9tracta in mēbris 9ſilibus ⁊ organicis ſicut de ſplene demōſtratū eſt. ℄ Ex qbᵒ oībᵒ 9cludit̄ ꝙ opꝫ hūc virū ualde cautū ſolertē ⁊ ſollicitū eē ad ſui regimen. ℄ Seqt̄ 2ᵒ ꝙ niſi cū magna aduertētia ⁊ ſollicitudine ſibi puideat: oīno trāſibit in maraſmodē diſpōnem. ℄ Et ſequit̄ 3ᵒ ꝙ pp hoc oportebit oīno vitā eius eſſe breueꝫ: qḋ tñ miſericordia ſua totius vniuerſi ſubſtātie artifex elōget ab eo ⁊ quo ſe a tātis piculis preſeruare poſſit regimē pſeruatiuꝫ ⁊ curatiuum deinceps deſcribam fauente diuina potentia: ut iam ſequitur.

℄ De regimine p adminiſtrationē ſex rerūnō nālū. Cap̄. 11.

Quia ſex iuēta ſūt iſtra: que lꝫ ſint res nāles tñ qꝛ nō ſūt de eētia hūani corpis per ſe ⁊ immediate ītegrātia ipꝫ. Jō res nō nāles a ſapiētibᵒ nominate ſūt: ſine qbᵒ corpᵒ hūanū nec eē nec durare pōt. ℄ Sūt aūt hec. ſ. aer quē uelimᵒ uł nolimus corpi hūano ex neccitate 9cedimus. 9ᵒ terrapentice finali cap̄. ℄ Et cibᵒ ⁊ potᵒ ſūt alimēti mā ſine quo viuere nō contingit. ℄ Et 3ᵐ eſt ſōnᵒ ⁊ vigilia. ℄ Et 4ᵐ eſt qes ⁊ exercitiū. ℄ Et 5ᵐ eſt ianitio corpis ⁊ ei 3ria replo. ℄ Et ultimuꝫ eſt accitia aīe. ℄ Jō circa hec recto calamo pcedēdū eſt. quoꝝ gra premittēdū p ꝙ diſpō huiᵒ viri que eſt neutralitas decidētie alteō idiget regimie ꝙ idigeat egritudo ipſius cōplōnalis cōpoſita nālis aut cōpoſita que in ſplene aſſignate ſūt. corpa eni que a ꝑpo tēperamēto elōgata ſūt ⁊ ad illud reducibilia regi debēt regimine partim pſilia. ptim vo p 3ria. pp qḋ ſilia debēt eē 9uenientia pti lapſe 9ſeruāde 3ria corruptiua lapſus iā inducti ut colligēdū eſt 3ᵒ tegni. caplo illo. Si regere ⁊ permutare uolueris. 3ria adit que lapſui iā facto adminiſtrant̄ eligant̄ ex altero cap̄. Curatio eni uere vnū hēt modū ⁊ illum per 3ria. ⁊ ptim colligunt̄ hi ſm oēs 4ᵒ pmi. cap̄ 2ᵒ. 3ᵒ pmi. cap̄ de regimine corporū: quorū cōplōnes nō ſunt bone. Itaqꝫ cū neutralis lapſus huius viri pendeat a diſpōne ſplenis mām melicam coicātis ad ptes declaratas in pmo cap̄. opꝫ ꝙ inſtra omnia

eliganť que aduerſari debent mãei melice cũ caliditate ⁊ humi ditate: ẽt que apiãt oppilõnes ſplenis ⁊ mãz iã in eo collectã leniẽdo ⁊ reſoluẽdo ſubtiliãdo ⁊ abſtergẽdo deponãt. ❡ Et qz ad oppilõnes ſplenis ꝙ tũcũqz a mã frida factas ↄtigit corpus caleſieri ꝑꝑ ꝓhibitã trãſpirationẽ ⁊ ipeditã euẽtationẽz Jõ opz ꝙ iſtra talia nõ ſint in gradu caliditatis notabilr eleuata neqz talia effectiue: opz aũt ut ſint humidiora formalr ⁊ effectiue ꝙ calidiora. ❡ Itaqz eligať ꝓ hoc viro aer ciuitatis domus uel cam̃e ad caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ nãliter inclinatus ita ꝙ hitatio eius ſit remota a terra ⁊ ꝓpinqtate aq̃rũ nullius teſtudinaliũ ⁊ antiquorũ edificiorꝫ multã humiditatẽ hñtiũ. Et ſi aer loci ei⁹ nãliter hẽri nõ poſſit: fiat artificialiter talis cũ igne multo: aut ſuffumigationib⁹ rerũ calĩarum ut thuris lauda. myrre: ſtora. calamite: ⁊ ſiſĩũ aromatũ in camera carbonibus ignitis abſqz fumo ſupaſꝑſorꝫ. Idẽ dico de ueſtib⁹ ⁊ tegumentis oĩbus tam capiti ꝙ ſtõcho ↄueniẽtib⁹. ❡ Regimẽ aũt de alijs quinqz reb⁹ non nãlibus inueniť in illo conſilio de melãcolia ꝓ illo vincentino quod incipit. Oportet et. ⁊ caplm 2ᵐ de cibo ⁊ potu incipit. Eliget itaqz vir iſte panez de puriſſima farina ⁊c̃.

❡ De itẽtiõib⁹ ⁊ inſtrũs ułib⁹ admiſtrãdis in cura. Cap.III.

Ex p̃dictis in pn̄° capli p̃cedẽtis appet: ꝙ intẽtiões in regimine hui⁹ viri gñales due ſũt. ❡ Pria eſt ad diſpõnẽ que eſt neutralitas decidentis ipſius. ❡ 2ᵃ v̓o eſt ad egritudies iã p̃dictas ❡ Pro quarꝫ fundamẽto p̃mittẽdũ eſt p̃ ꝙ cũ iſte vir nõ moleſtať uehemẽter a dolore ſplenis: ⁊ a nocumẽto ipſius coicato cerebro cordi ſtõcho ⁊ epati. tunc indiget regimine procuratiuo neutralitatis illius ❡ 2° p̃mittẽdũ ꝙ cũ nocumẽtũ magis ꝑcipiť in ſplene aut in mẽbris qb⁹ nocumẽtũ a ſplene coicať: tunc opz intendere ad corrigẽdũ illorꝫ mẽbrorꝫ nocumenta ⁊ abſcindendum ea. ❡ Propter qđ ꝓ regimie neutralitatis illius qnqz videnť mihi neccĩa obſeruãda. Pro regimine v̓o egritudinũ ſuarum ſex videnť mihi neccĩa declaranda. ❡ Quorꝫ p̃ᵐ erit ꝓcuratiuũ diſpõnis capitis. ❡ 2ᵐ cordis. ❡ 3ᵐ epatis. ❡ 4ᵐ ſtõchi ❡ 5ᵐ ſplenis. ❡ 6ᵐ v̓o nocumẽtum renum conabiť abſcindere: ⁊ tandem erit opuſculi complementum.

❡ De particulari regimine neutralitatis. Cap.IIII.

Primũ itaqz obſeruãdũ ꝓ remouẽda neutralitate hui⁹ viri eſt ꝙ uſqz ad duos annos aut ſaltẽ vnũ iſte vir euet in uere ⁊ in autũno ſm hũc modũ. ❡ Adueniẽte medietate mẽſis februarij uẽtre hui⁹ viri exiſte lubrico flõmeť ſibi ſaluatella ſiniſtre man⁹ ꝑ quã eithanť ſanguis. ℥. iij. uel. iiij. ad plus. ❡ Inueniať aũt uena illa iter anularẽ ⁊ auricularem digitos manus. uerũtñ ſi appereret in corpe multa repletio ſecuri⁹ eẽt flõmare baſilicã aduerſi lateris gra miorãdi ⁊ diſtrahẽdi mãz. ❡ 2° v̓o p̃ncipalr obſeruãdũ eſt ut mane imediate ſequẽti flõmiã huic viro admiſtreť in mane hic potus. ℞. thimi ⁊ epithimi. añ. ʒ. j. pulpe tamaridorꝫ p̃pate cuz aq̃ ſcolopẽdrie ſpice nar. cinamomi feniculi añ. ǧ. ij. accipiať totũ in potu cũ. ij. ℥. aque tamariſci aut ſcolopẽdrie calefacte ⁊ poſt ipſz imediate dormiat hora vna ⁊ nõ amplius. deide ſurgat ⁊ nõ exerciteť aut ſaltẽ paucis paſſib⁹ iterpolate ambulãdo. poſt qntã horã accipiat ſcutellã vnã macri brodij pulli in hyeme ⁊ cũ debilitate corpis aut cyathũ aque leuiter çuccarate in dieb⁹ caloris aut fortitudis v̓tutis. poſt que duo uel ipſorꝫ alterũ per horã comedere tardet. ❡ 3ᵐ remediũ ad hãc intẽtionez eſt: ut die imediate ſequẽti minoratiuũ hic vir accipiat hoc digeſtiuũ in aurora calm. poſt qđ nõ comedat niſi 4ᵒʳ horis elapſis Cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. ſy. acetoſi cõpoſiti. ℥. j. ſy. de biſantijs. ℥. ſ. aque ſcolopẽdrie uel tamariſci. ℥. j. ſ. aque cicoree que ꝑꝑe taraxacõ ab Auic. dr̃. ℥. ij. miſce. ⁊ totũ accipiat: ⁊ totiẽs q̃tiẽs appebit in urĩa ei⁹ hypoſtaſis in fundo ſedẽs alba ↄducta ſiſiũ pĩtũ ⁊ dyaphana. ❡ 4ᵐ inſtr̃z eſt: ut poſt aſſũptiõez digeſtiui mane imediate ſequẽti eradiceť mã cũ hoc cõpoſito. ℞. eluarij dyaſene deſcriptiõe Nicolai in antidotario. ʒ. iiij. lapidis laçuli ⁊ lapidis armeni p̃patorꝫ añ. ǧ. ij. ſpice nar. ǧ. ij. ſalis gẽme. ǧ. j. miſce. ⁊ totũ in potu accipiať cũ. ℥. ij. aque tamariſci farfare uel ſcolopẽdrie. poſt quã medicinã ⁊ in eius aſſũptiõe obſerueнť ↄditiões oẽs dicte ſuperius in minoratiuo. ❡ 5ᵐ inſtr̃m gr̃a hui⁹ neutralitatis eſt hoc. ℞. mirabolãorꝫ ⁊ belliricorꝫ. añ. ʒ. j flor borragis ⁊ buglоſſe: ⁊ florꝫ enule ⁊ vngule caballine que farfara noiatur a Serap. in aggregatore. añ. ʒ. j. ſeminũ endiuie lactuce ſcariole ⁊ acetoſe. añ. ʒ. j. ſ. ſeminũ colum fridorꝫ. ʒ. vj. granorꝫ fiſticorꝫ. ℥. ij. ſyr ſimplicis acetoſi. ʒ. iiij. çuccari al. ʒ. iij. pulpe tamaridorꝫ p̃pate: ut ſupi⁹ dictũ eſt. ʒ. j. ſ. fiat ↄfectio ſm artem de quo poſt iſtr̃a p̃dicta iſte vir aſſumat. ℥. ſ. deglutiẽdo ipaz abſqz alio potu in aurora: poſt q̃tuor hõs aũt cibũ. Eſt eni in hoc iſtr̃o potẽtia magna digerẽdi mãm melicã ⁊ mõdificãdi ſplenẽ ab ea ⁊ ↄfortãdi ſtõchũ ei⁹ ⁊ apiẽdi oppilõnes ſplenis epatis ⁊ renũ ⁊ ↄfortãdi cor v̓tute fiſticorꝫ: ⁊ tu ↄſidera v̓tutez ſimpliciũ ingrediẽtiũ hoc cõpoſitũ ⁊ nõ decipieris. Hec in ſũma videnť mihi ſufficere ad regimẽ neutralitatis huius viri

❡ Caplm qntum de cura particulari ſex nocumẽtorꝫ ſequẽtiũ ad neutralitatem dictam continens ℞icas ſex.

❡ De cura grauitatis capitis cum motu uentoſitatum ⁊ tinnitu ⁊ catarro. ℞ica.I.

Jam aũt hoc cap̃ in ſex ptes diuiſo opz trãſire ad regimẽ corruptiuũ nocumẽtorũ mẽbrorꝫ que egrotãt in ipſo. Cũ ġ in hoc viro apparuerit grauitas capitis: mot⁹ uẽtoſitatũ inter craneũ: tinit⁹ uel ſonit⁹ in aurib⁹: deſcẽſus mãeqz per palatũ ⁊ ꝑ nares. Et iã ↄtiter ſõni iterrupti ⁊ ſõnia corrupta ⁊ timorẽ faciẽtia que ſi pſeuerãt opz de neceſſitate ↄcludẽ caput hui⁹ viri egrotare. Tũc ġ aſpiciať ſi ſit urina tincturẽ hñs rubeã uel ſubrubeã groſſitudie ſubſtãtie ⁊ multitudine nubis nẽphilis uel neorematis uel ſiſiũ: ⁊ erit urina mĩxta: tũc ſtatĩ flõmeť cephalica inter policẽ ⁊ indicẽ dextre manus poſtea: ⁊ educanť ſanguis. ℥. ij. uel. iij. ❡ 2ᵐ iſtr̃m eſt: ut mane imediate ſequẽti diſtraheť a capite mã cũ iſtis pilĩis. ℞. pilĩarũ de agarico. pil. de iera maiori. añ. ʒ. ſ. aueri põderis formenť pille ſex cũ ſucco ro. obſeruatis ↄditiõib⁹ que ſupi⁹ in minoratiuo dicte ſunt. ❡ 3° p̃ncipalr admiſtreť hoc ſuaue digeſtiuũ ⁊ efficax i potẽtia. ℞. aque hypicõis ⁊ ſcariole añ. ℥. j. aque acetoſe ſcolopẽdrie. añ. ℥. j. ſ. miſce. ⁊ accipiatur uſqz ad apparitionem hypoſtaſis in p̃cedenti cap̃ determinate. ❡ 4° p̃ncipalr purgeť cum iſtis pilĩis. ℞. iera logodiõ iere ruffini añ. ʒ. j. ſ. çuccari al. q. ſ. fiant pillule degluttianť in aurora cõditionibus obſeruatis: que in alijs cñonibus iaz ſunt dicte. ❡ 5° pn̄ʳ accipiat poſt q̃tuor dies oĩ q̃rto ſero pillam vnam de iſtraſcriptis cũ uadit ad lectũ. ℞. auree alexãdrine deſcriptione Nicolai in antido. ſotire magne ibidem ẽt deſcripte. añ. ʒ. ſ. formentur pillule ſex cuz çuccaro albo. ❡ 6ᵐ p̃ncipale eſt. ut oĩ ſero cũ exponit ſe lecto puluericet cõmiſſuram coronalem ⁊ ſagittalẽ cum hoc puluere. ſ. incipiendo a ſuperiori pte frontis uſqz ad ſũmitatẽ eius in medio capitis quatuor digitos. Deſcriptio pulueris eſt hec. ℞. maiorane florꝫ roſmarini folij ligni aloes ſticados pulegij calamenti origani añ. ʒ. ſ. roſa. ʒ. j. violarꝫ florꝫ nenufaris. añ. ʒ. ſ. puluericentur oĩa ſubtilr ꝑ ſe. deide puluericata cõmiſceanť ⁊ admiſtreť ut ſupra. ❡ 7ᵐ p̃ncipale inſtr̃m eſt. ut ſi ꝑ hec oĩa nõ ſufficiẽter alleuiareť caput: tũc ℞. coſti ſtaphiſagrie piretri pipis al. granorꝫ balſami cubebarꝫ añ. ʒ. j. ireos. ʒ. ſ. aniſi liquiritie mũdate añ. ʒ. ij. coquanť oĩa in lib. vj. aque uſqz ad ↄſumptionem medietatis. deide colentur. Et de hac colatura mediocriter calĩa cũ 4° pte çuccari colluať oĩ mane os ⁊ fiat gargariſmus ꝑ duas hõs añ prãdiũ: ⁊ ſilr ante cenã colluendo uel gargariçãdo. viij. uel. x. vicibus. ❡ 8ᵐ p̃ncipale inſtr̃m eſt. ꝙ adminiſtrentur p̃dicta remedia interpolate adminiſtrando fricationes extremitatum ſuperiorꝫ ⁊ inferiorꝫ. Ligature ipſarũ apponanť uentoſe ſine ſcarificatione ſuper carnoſis domeſticis partibus tybiarum ⁊ aliqñ ſuper nates ⁊ ſpatulas. ❡ 9ᵐ inſtr̃m itez ad diſpõnes capitis eſt hoc. ℞. florũ roſmarini

maiorane folioꝝ bedere ſiccoꝝ añ.ʒ.ij.gariofil.ʒ.j.macis cor
ticum citri.añ.ʒ.j.ſ.florũ nenufaris violarũ ſãbuſci.añ.ʒ.ſ.
pulueriʒent̃ oĩa ꝛ ligent̃ in ſyndone retorta ⁊ ut multũ odo-
rent̃. ¶ Ultimũ inſtr̃ʒ eſt hoc. ℞.floꝝ roſmarini.ʒ.ij.maiora-
ne.ʒ.j.ligni aloes.℈.j.eluarij dyacalamẽti.ʒ.j.ſ.ſy.roſarum.ʒ.
vj.ʒuccari al.ʒ.j.ſ.fiat eluariũ de quo patiens ſepe in ſero cũ
uadit ad lectum accipiat q̃titatẽ vnius nucis muſ. degluctiẽ
do ipſum: eſt enim de rebus confortantibus cerebrum.

¶ De cura motus tremuli cordis. Rrica.ii.

PRo diſpõne vo cordis ei⁹ attẽdat q
ſepe in cibarijs ſuis co
medat bugloſſam ſup quã glibet pariens debili-
tatẽ cordis ꝛ altera nocumẽta eius oʒ eẽ audax
ad ſepe comedẽdũ ipſam ꝛ eſt can. Aui. xj⁹ tertij.
caꝑ de can.curatiõis cordis. ¶ Itẽ 2ᵐ ſimplex eſt uſus mel-
liſſe. ¶ 3ᵐ eſt frequẽs uſus corticũ citri.ꝛ ꝓpe qñ ↄdiunt̃ cuʒ
ʒuccaro: mirabili eni iuuamẽto alleuiãt motũ tremulũ ꝛ de-
bilitatẽ cordis. ¶ 4ᵐ ſimplex eſt.q in oĩ potu eius infuſus te
neat̃ lapis ſmaragdus.ſigillat eni mirabilr̃ in oĩ inſtr̃o cor-
diali mirabilẽ ꝓpꝛietatẽ ↄfortãdi cor. ¶ 5ᵐ ſpãle remediũ ꝛ cõ-
poſitũ eſt.q iſte vir ſepe aut ſaltẽ trib⁹ vicib⁹ in ſeptimana in
aurora accipiat.ʒ.j.ſ.letificãtis deſcriptione Raſi ꝙ⁹ Aui.caꝑ
de melia.ꝛ ꝓpe diſſoluẽdo ipm cum.ʒ.j.aque bugloſſe ꝛ co
ctearib⁹ duob⁹ vini aromatici dulcis. ¶ 2ᵐ cõpoſitũ eſt hoc
℞.hyacinti ſmaragdi lapbi.oſſis de corde cerui folioꝝ auri.
añ.ʒ.j.floꝝ enule bugloſſe margaritaꝝ puriſſimaꝝ. añ.ʒ.j.ſ.
ʒuccari al.ʒ.iij.ſy.de corticib⁹ citri.ʒ.iiij.fiat eluariũ de q pa
tiẽs ſemp añ cibũ ꝑ duas hõs degluciat coclear vnũ.hoc enĩ
eluariũ delectabilius eſt ꝓ ꝛ nõ minoris efficacie. ¶ 3ᵐ cõpo
ſitũ eſt hoc. ℞.coralloꝝ ru.been al.ꝛ ru.añ.ʒ.j.ſmaragdi pu-
riſſimi ꝛ margaritaꝝ.añ.℈.ſ.ʒedoarie.ʒ.j.ſ.pulueriʒent̃ oĩa
per ſe: ꝛ de hac mixtura patiẽs accipiat ſup oĩ cibario ſuo aut
ſaltẽ añ cibũ imediate degluciendo ex eo.ʒ.ſ.cũ modico vinũ
aromatici ꝛ dulcis. ¶ 4ᵐ cõpoſitũ eſt hoc. ℞.karabe ʒedoa-
rie floꝝ nenufaris folioꝝ baſiliconis floꝝ roſmari.añ.ʒ.j.am
bre oriẽtal.℈.j.muſci.g̃.iiij.floꝝ ſãbuſce.ʒ.ſ.pulueriʒent̃ oĩa ꝛ
ligent̃ i ſyndone ꝛ ſepe olfaciat ea eger.hec eni oĩa inſtr̃a potẽ-
tia ſũt debilitati tremori ꝛ reſolonib⁹ ꝛ lipothomicis ꝛ ſynco
palib⁹ cordis. ¶ Ultimũ remediũ eſt hoc. ℞.ſpẽꝝ eluarij de
gẽmis deſcriptiõe Meſ.ſpẽꝝ dyamargaritonis deſcriptione
Nicolai.añ.ʒ.ij.muſci ambre.añ.gra.iiij.hyacinti electi quĩ
noĩat̃ rubinus.ʒ.ſ.been al.ꝛ ru.croci folioꝝ citri: aut corticũ
eoꝝ.ana.℈.ij.pulueriʒent̃ oĩa ꝛ fiat ſacculus q̃drãgularis in
ſyndone retorta quĩ ſemp applicatus ſuper corde ꝛ nude cu
te teneat̃. hec de diſpõne cordis dicta ſufficiant.

¶ De cura nocumenti epatis tã ſine mã q̃ cum mã cuiuſlibet
ſpeciei. Rrica.iii.

IAm vo 3⁹ ꝑncipalr̃ opʒ ꝓcurare diſpõnem
epatis. Et ꝑmittẽdũ ꝓ q nõ apparentib⁹
ſignis euidẽter demõſtrantib⁹ nocumẽtũ cerebri ꝛ
cordis ꝛ ↄtinuãte extenuatiõe corpis ꝛ ↄuerſiõe
ad maraſmodeas reſolõnes cũ caliditate ꝑcepta
in hypocõdrio dextro cũ rugitu ꝛ gurgulatiõe ꝛ tẽſiõe in ipo
hypocõdrio ꝛ ſuccedẽte uel ꝑparante chiloſo fluxu appet hec
oĩa arguĩt nocumẽtũ ipſi⁹ epatis. Q̃ ſi fuerit applicatũ cũ ſi
ti amaritudie oris vigiliaꝝ iſtãtia ꝛ ocloꝝ citrinitate ꝓueniẽt
hec oĩa neciõ ab augmẽto uel diſtẽpie cholice mãri. ¶ Si ãt
nõ fuerit ꝑdicta ſigna pñtia ꝛ appeat faciei ſquelliditas ꝛ ca
chexia in facie ꝛ circa oculos diſpõ ꝛ ſaliue multitudo molli
ties lenitas friditas hypocõdrij dextri: ꝛ aliq̃s pedũ tumor
pʒ hec oĩa ꝓuenire a friditate ꝛ flatis augmẽto.ꝛ ſũt duo no-
cumẽta que ut in plurib⁹ manifeſtant̃ in epate. ¶ Ego aũt le
gẽtib⁹ dimitto laborẽ eligẽdi ſigna ſignificãtia lapſum calm
ꝛ hũidũ.q: ſanguineũ ꝛ fridũ ꝛ ſiccũ q: melicũ.hec eni ex ꝑdi
ctis eligi pñt ꝑ ↄtrietatẽ doctrie ãt iſti lapſus nõ ita frequẽter
eueniũt.ſanguineũ eni ualde cito ꝛ facile trãſmutat in choll
cũ. Et raro eſt reꝑire lapſuʒ in epate melicũ ꝑꝑ ↄtrietatẽ eius
ad epar ꝑ ambas q̃litates. Cũ eni epar ſit calm ꝛ hũidũ reſpe
ctu medij gñis oporteret agẽs trãſmutãs ipm ad melicum
lapſum eẽ ualde potẽs.ubi eni magna eſt reſiſtẽtia ſi oʒ iducĩ
lapſus ↄtrius opʒ agẽs eẽ potẽtiſſimũ. ¶ Ponunt̃ g̃ inſtr̃a nõ
nulla iſtoꝝ lapſuũ correctiua.iõ ſi appent ſigna ebullitionis
in ſanguine notabilis rõnale eẽt ꝛ ↄueniẽs ſtatim iam admi-
niſtrare euẽtatiuũ.i.refrigeratiuũ ſanguis ꝛ nõ eductiuum mul
titudis ei⁹: niſi magne repletiõis appeãt ſigna.tũc eni ampli-
or licẽtia in eductione ſanguis eẽt cõcedenda. ¶ Deinde ad-
miniſtret̃ 2ᵐ inſtrm qd inter reliq̃ eſt utiliſſimũ.ſ.aq̃ iuiubaꝝ ſiue
decoctio ſit ſiue ſublimatio earũ.de q̃ in aurora dent̃.ʒ.iij.ul̃
iiij.qbuſdã dieb⁹. ¶ 3ᵐ remediũ ad hoc eſt aque acetoſe ꝛ eſt
ualde melior altera. ¶ 4ᵐ remediũ eſt lenitiuũ factũ cũ ↄtione cũ
ʒ.x.caſſie de cãna extẽte cũ aliq̃ de ꝑdictis aqs. ¶ 5ᵐ inſtr̃ʒ ĩ ↄfor
tare epar cũ hac cõfectiõe. ℞.trociſcoꝝ dyarodõ trociſcorũ
de ſpodio añ.ʒ.j.ʒuccari ſi de coctiõis.ʒ.iij.coquat̃ ʒuccarũ
cum aq̃ fontis ꝛ fiãt rotule.iij.ʒ.de qb⁹ vnã accipiat ſemp an
te cibũ: ꝛ bonũ eẽt ãt alterã accipe poſt oẽm cibũ. ¶ 6ᵐ reme
diũ ad idem põt eẽe ↄfectio triaſandaloꝝ deſcriptione Nico
lai in antidotario que exhibeatur ut precedens eẽ.

AD corrigendum aũt epatis lapſum calm ꝛ ſiccum imaĩt
conueniunt hec omnia inſtrumenta. ¶ Primo ſalad
tum factum de endiuia portulaca lactuca ꝛ ſimilibus. ¶ 2⁹ ad
miniſtrare ante cibum cucurbitas confectas. ¶ 3⁹ exhibere
ʒ.ſ.trociſcorum de viol̃.cũ puluere liquiritie uel decoctione
eius. ¶ 4⁹ exterius inungere epar cum oleo de ſiſamo cum
oleo de been. ¶ 5⁹ exhibere in potu ꝛ in comeſtione ↄfectio-
nes elnuſeres.i.que recipiũt radicẽ enule. ¶ Uolẽtes vo cor
rigere lapſum calm ꝛ ſiccum mãlem epis admiſtrare debent
oĩa infraſcripta inſtr̃a cũ aq̃ endiuie violarũ portulace angu
rie ꝛ nenufaris ſcariole ꝛ ↄſiliũ exhibẽdo eas: ut de predictis
dictum eſt. Item q̃nq̃ʒ bibere.ʒ.ſ.de ʒuccaro roſacco diebus
ꝛ hora caloris cum aqua portulace angurie ualde confert.
¶ Similiter confert ʒuccarum violaceum ut ꝑdictum eſt: ꝛ
confert ꝑdictis mixtio iſta. ℞.ſe.endiuie cicoree ſcariole ꝛ
portulace.ana.ʒ.j.ſ.florũ nenufar̃.ʒ.ij.ſeminum coium frido
rum oium quatuor.ʒ.j.ſpodij.ʒ.ij.terant̃ oĩa per ſe ſubtiliſſi
me ꝛ cõmiſceant̃ cum tripla q̃titate ʒuccari albi ꝛ fiat tra-
gea.ꝛ de hac tragea accipiat coclear vnum ante cibum qd
eſt ualde potens ad confortandum epar: ꝛ ad frangendum
caliditatem eius. ¶ Confert ãt epi taliter calefacto epithima
iſtud. Cuius deſcriptio. ℞.aque endiuie violaꝝ nenufar.añ.
lib.ſ.trociſcorũ dyarodon: trociſcorũ de viol.añ.ʒ.j.ſ.croci.
℈.j.aceti coclearia.iiij.conquaſſent̃ oĩa in mortario ꝛ infun
dat̃ in eis pãnus triplicat⁹ amplectens hypocõdriũ dextrũ
uſq̃ʒ ad poſteriorẽ ptẽ tranſuerſalr̃ uerſus ſpinã a duab⁹ ho
ris poſt prãdiũ omni hora bis uel ter uſq̃ʒ ad cenã. ¶ Hũc
ãt lapſum ↄuenientr̃ corrigẽ põt comeſtio codiarũ.ſunt autẽ
codie aialis teſtudinalis uelut limacis hñtes cornua que in
ueniunt̃ in dumetis: que a tota ſpẽ confortant epar. ut 14⁹
tertij colligẽdũ de reb⁹ in q̃rũ uſum iuuat̃ epar. ¶ Et ſilr̃ dĩ
ſibi de epate adip.i.lupi qd mirabilr̃ cõfortat epar ſiue come
ſtũ ſiue cõbuſtũ ꝛ in puluere redactum ꝛ bibitũ cũ aqua irio
uel endiuie uel altera ſimili. ¶ Taceo hic de euacuatibus mãꝫ
cholicã ab epe ꝛ a uenis.plurima enim ſunt dicta ſuperius.
Et ſi videret̃ inſtantia eũonis nõ eligat̃ aliud q̃ hoc. ℞.pul
pe tamarindorũ.ʒ.ij.caſſie nuper ꝑparate cũ aqua cicoree.ʒ.
vj.reubarbari electi.℈.j.ſpice nar.gra.iiij.ſalis geme granũ.ſ.
miſce: ꝛ totum bibatur cum cyatho medio lactis caprini aut
cum aqua violarum.

SI aũt in epe lapſus reperiret̃ fridus ꝛ hũidus tũc eli-
gant̃ inſtr̃a. ¶ Primũ eſt aq̃ eupatorij. ¶ 2ᵐ
eſt aq̃ abſinthij. ¶ 3ᵐ eſt aq̃ origani. ¶ 4ᵐ eſt aqua calamenti
ꝛ aqua fu ꝛ men.ex quibuſdam horũ aut aliquo dãdo in po
tu in aurora tres uel quatuor.ʒ.actu calidas. ¶ Confectio
cõferẽs ad hanc intẽtionẽ. ℞.ſpẽrũ dyalacce.ſpẽruʒ dyacur
cume.ana.ʒ.ſ.ſquinãti cipi eupatorij ſpodij corallorum am
borum ſambuſce.añ.g̃.vj.ʒuccari al.ʒ.iiij.ꝛ cum aqua eu-
patorij fiat confectio in rotulis.ʒ.ij. de quibus vna ſemper

ante oēm cibū accipiat. ¶ Unguētū ſīr ɔferens ad hāc intē tionē. ℞.olei de maſtice de abſinthio ꝛ nardini.aā.℥.j.ſquinan ti eupatorij camedreos camepitheos.origani.aā.ʒ.j.cere albe ℥.ſ.fiat vnguētū mediocris mollitiei de quo totum hypocō driū dextrū uſqꝫ ad ptes ſuperiores aū ocās teriungant calo ente actu. ¶ Uēs āt cōī fama affirmāt ꝙ ſpodiū in potu da tū a ꝓprietate ɔfert epati. Ego āt dico illud uerū eē in lapſib⁹ calis.in lapſib⁹ vo fridis ſcio ego ꝙ potētiſſima medicia eſt plurib⁹ dieb⁹ bibē in aurora.ʒ.ſ.pulueris electi ligni aloes cū ℥.i.aque eupatorij. Silr ualet frequēs deglutitio 4ᵒʳ uel.v.ḡ noꝝ carpobalſami. ꝛ tu elige meliora ſi potes.

¶ De cura lapſus ſtōchi frigidi ꝛ humidi calidi ꝛ humidi ꝛ frigidi ꝛ ſicci cum materia. Rūca.iiij.

Uncaūt qrto pncipalr ꝓueniēdū eſt ad aſſi gnādū remedia ɔferētia ſtōcho. Et lꝫ ꝙ plurima ꝑdictoꝝ que aduerſant lapſui cordis ꝛ epatis ſint ēt ſtōcho ɔferētia.hic tn̄ ponā octo iſtr̄a ſtōcho ɔferētia. ꝛ tria qdē ad lapſuꝫ fri dū ꝛ humidū māle ei⁹. ¶ Et p̄m qdē eſt eluariū de ligno alo es de ſcriptione Auic.5ᵒ can.ꝛ ſūme p⁹.de quo exhibeant.ʒ. ſſ.pluribus mane cum.℥.j.ſ.aque betonice calefacte. ¶ 2ᵐ vo ꝛ non minus potens illo eſt dyacalamenti qđ exhibeat ut alterum. ¶ 3ᵐ vo eſt. ℞.laudani puriſſimi reſine electe ſto racis liquide aā.ʒ.vj.menthe abſinthij cypi galle muſ.eupa torij.aā.ʒ.i.macis.ʒ.ij.cere quātū ſufficit.fiat cerotum ſcu tale qđ applicitū ſuper ſtōcho multis dieb⁹ ibi conſeruetur. ¶ 4ᵐ inſtrm̄ pncipale ad lapſum ſtōchi calidum ꝛ humidū: qui tn̄ raro reperit.tn̄ ſi ɔtingeret ſufficienter corrigit dādo in potu quattuor uel qnqꝫ diebus in aurora.ʒ.ij.roſate nouel le cum.℥.ij.aque acetoſe uel plantaginis uel lambruſce que melior eſt oībus alijs.imo ſolus puluis lambruſce in potu datus mirabilr corrigit hos lapſus:ut colligi pōt a Dyaſcori de caꝑ de uuantis lege ibi.

At vo iterum ꝓuidendum eſt diſtēperantie ſtōchi frigide ꝛ ſicce melancholice cum quinque ſequentibus inſtris. ¶ Et p̄mū qdē hoꝝ eſt mirabile:ꝙ apparētibus ſignis iſtis vꝫ ſiccitate oris cum acredine ꝛ ſputo acido ꝛ uentoſitatibus fluctuātib⁹ a ſtō.ho cū tenſione optimum eſt mane in aurora aſſumere cyathū vnū brodij caponis uel galline cum.ʒ.ſ pul ueris dyacimini deſcriptiōe Nicolai in antidotario. ¶ 2ᵐ vo inſtrm̄ eſt hoc. ℞. aque farfare.℥.iij.aque menthe.℥.j.miſce ꝛ recipiat in aurora pluribus diebus. ¶ 3ᵐ vo inſtrm̄ eſt ut poſt cibū ꝛ adhucēt aū cibum patiens ſumat.℥.ſ.ɔfectio nis de citro ſolide ꝛ zuccarate:ꝛ erit ei ualde conueniens. ¶ 4ᵐ vo inſtrm̄ eſt:ut iſte infirmus aſſueſcat mane in auro ra ante prandium ꝛ ante cenam per horam aſſumē de radi cibus iringi confectis duas uel tres radices longitudine digi ti minoris. ¶ Ultimū inſtrm̄ eſt hoc. ℞.olei de violis citru nis.℥.j.olei de been.℥.j.ſ.bdelij mollis ꝛ ſubalbidi.ʒ.j.ſ. ma cis.ʒ.ij menthe.ʒ.ſ.cere albe quātū ſufficit fiat ceratuꝫ bene tenax qđ ſemꝑ applicitum ſuo ſtōcho ꝑmaneat uſqꝫquo ſa nitati reſtitutus erit. ¶ Ultimo memorandum circa diſpō nes ſtōchi ꝙ nō mireris aliqs ſi non fui ualde ſollicitus ad cō ſcribēdū pticulariter ſolutiōs diuerſis diſcraſijs ſtōchi ſupra poſitas appropriata. Ego eni ſcio ꝙ eūones p̄me ſupius ſcri pte ꝓ regimine capitis cordis ꝛ epatis conuenientes ſunt ad mundificationē ſtōchi a mācb⁹ diuerſis inuētis in eo ſimpli cibus ꝛ cōmixtis.quare hic ſermonem non protelaui.

¶ De cura oppilationis ꝛ duritiei ſplenis. Rūca.v.

Ro regimine adit diſpōnis in quin to caꝑ poſite parum per ſubtilius ɔtēplādū eſt ꝛ remedia appropria ta oīno magis eligenda ſunt ad diſpōnē ſplenis ꝙ aliorum membrorum Ipſorum enim egritu dines in hoc viro ſunt magis per colligantiā coꝝ ad ſplenꝫ ꝙ per proprium lapſum ipſoꝝ. ¶ Primo itaqꝫ deſcribā que dā iſtrā oppilōnis ſplenis apitiua. ¶ 2ᵒ vo ordie admiſtrant inſtrē duritiei ſplenis appropiata. ¶ In 3ᵒ vo ordie ponā aliq̄ uētoſitati ſplenis extenuatiua. ¶ 4ᵒ vo loco nōnulla tangā euacuatiua mācrū in ſplene inuētoꝝ. ¶ 5ᵒ ꝛ ultimo ordine tangā aliqua pſeruatiua ſplenis a lapſu deteriori.

De his ergo que apiūt oppilatiōes ſplenis ſimplicia ꝛ famoſa ſūt tamariſcus.ꝛ melior eſt ſcolopē dria que dr̄ lingua ceruina.planta qdē in riuis mōtiū oriēs cuius folia longa ſunt longitudine ſpāſe cū dimidia uel du arū.viridis qdē in ſupficie reſpiciente celū cū claritate manif feſta. In ſupficie quoꝝ reſpiciēte terram macule ꝙ plurime trāſuerſaliter lateraliter poſite inueniunt que ſimilant vmicu lis rubeis.cuius radix neruoſa minuta eſt colore nigro ꝛ ſub rubeo colorata. Et ſapor ei⁹ ad ueraꝫ dulcedinē trahit cum mucilagine fere emanāte a radicib⁹ ei⁹ maſticans. ¶ 3ᵃ vo plāta eſt cotterex capperoꝝ. ¶ 4ᵃ vo plāta eſt quā uocat Dyaſ. Splenion.de qua ipſe ſcripſit ꝙ eſt tāte potētie ꝙ uſus ei⁹ fre quētat⁹ intantū extenuat ſplenē ꝙ puat hominē a ſplene:ſa ne intelligēdo illud ꝙ tā magnā potentiā habet in extenuādo ipſuꝫ. Eſt aūt hec plāta quā latini ꝛ lōbardi nominat matrē ſyluā que orit in dumetis ſtipitē faciēs ſubtiliſſimū inuolu tū plantis alijs ſicut torques in cuius nodis lateraliter folia duo repiunt ſibi inuicē dyametraliter oppoſita:apud quoꝝ folia appendētia a dextra ꝛ ſiniſtra ptib⁹ inueniuntur grana duo rubea oblōga paruꝑ:de qua plāta mirabilia vidi ego in iſtis diſpoſitioni b⁹ ɔtutis auctoritate Dyaſcoridis ma giſtri cui maximā laudē ꝛ reuerentiā exhibet Gal.in noti tia ſimpliciū medicinarū.6ᵒ de ſimplici medicina.ꝑ caꝑ col ligendū. ¶ 5ᵃ vo plāta eſt cētaurea. ¶ 6ᵃ eſt fu. ¶ 7ᵃ eſt men. Quāꝝ hyſtorias ꝛ virtutes lege 6ᵒ de ſimplici medicia:ꝛ in aggre gatore Serapionis appropriatis capitulis. ¶ Alia ſimplicia appropriata ꝙ plurima ponere potuiſſeꝫ que mihi expta ſūt: ſed nolo faſtidire legētes. ¶ Oppilōnes ſplenis antiq̄s ſoleo aperire cum medicis cōpoſita infallibili que eſt hec. ℞.me ridiani.℥.j.aque ſublimationis ſolute.℥.ij.miſce.ꝛ exhibeat in aurora ꝛ tardetur cibus horis ad minus quattuor. ¶ 2ᵐ cō poſitum illarum oppilationum apitiuū eſt hoc. ℞.oximellis ſquillitici.℥.j.ſy.de eupatorio.℥.ſ.aque fu.ꝛ eſt ualeriana.℥.ij. ſ.miſce.ꝛ calidum exhibeatur ut de predicto ſtatim dictū eſt. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ eſt. ℞.adianti polliticici capilloꝝ ueneris cetrac aā.℥.j.rubee tinctoꝝ corti.radi.geneſtre.aā.ʒ.ij.aque ciſterne lib.ij.aceti.℥ iiſ. liquiritie mundate ꝛ minutim incīſe.℥.j.ſ. coquantur oīa lēto igne uſqꝫ ad ɔſumptionē medietatis ꝛ de hoc potu bibat eger.iiij.℥.ſex uel octo dieb⁹.ꝛ eſt medicamē infallibile. ¶ Scio ēt ego experiētia certa ꝙ.ʒ.ſ.ueri balſami in potu data cum aqua ſublimatiōis epij delet antiquas op pilationes ſplenis.

Propter ſecundū vo principale huius omnes duri ties ſplenis remouent infraſcripta medica mina. ¶ Primum eſt in aurora deglutire.ʒ.ij.clare terbenti ne ꝛ abſtinere poſt ipſam a cibo ꝛ potu per horas.v. ¶ Se cundum ſpeciale ſimplex eſt exhibere in aurora.ij.uel.iij.pil lulas de pingui galbano factas. ¶ Tertium vo remedi⁹ pre dictis eſt deglutire.ʒ.ſ.pinguis armoniaci cōuerſam in pil lulas in aurora ut predictuꝫ eſt. ¶ Quartū ſpeciale ad hoc eſt ut in potu det.℥.j.ſ.ſucci praſſij cuꝫ.ij.℥.aque apij. ¶ 5ᵐ eſt reſolutiuum ꝛ mollificatiuum ſplenis ꝛ primū. De com poſitis localibus eſt. ℞.radicum altee ſaponiſtice maioris quam ſcribunt ꝙ plurimi eſſe ſpeciem artanite.ana.ʒ.i.ſ. bdelij armoniaci pinguium.ana.℥.ſ.centauree mi.abſinthij ſcolopendrie tamariſci.ana.ʒ.j.ſ.aceti lib.ſ.coquant hec omnia in tribus ſimilis aque.ꝛ in hanc decoctionem calidaꝫ in aurora infundat ſpōgia magna nō maculata ꝛ ſuppo nat hypocōdrio ſiniſtro ubi eſt regio ſplenis ſex uł octo vi cib⁹ renouādo ipſā.deide ſupponat fruſtū filtri infuſum in aceto extinctiōis calibis cū decoctiōe ſplenionis ꝛ tamariſci. ¶ Si autē reſiſtentior eſſet duritiei ꝛ nō complete reſolue retur per hec.nūc admiſtret hoc ceratū cū quo gētes ꝙ pluri mas curaui a duritie ſplenis ꝑpoſa per tres uł quattuor annos cōfirmata.lꝫ uideat cōtra Auicenna Aui.ꝛ Gal.14ᵒ terrapeutice.

verbū hoc nō eſt niſi ꝯtrarium eis. Reuerentie enī auctorū veritatē cōtinēt in pluribꝰ ⁊ non ſemp. Eſt aūt huiꝰ cōpoſiti deſcriptio hec. ℞. medull. crurū boum antiquorū pinguedinis tapi olei vulpini aā. ℥.ſ. tamariſci ſcolopēdrie abſinthij corticū capparorū ſpice romane ⁊ celtice ⁊ ſenine aā. ℥.j.ſ. coſti cētau. mi. aā. ℥.j. armōiaci. ℥.j.ſ. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ℥.ſ. olei de bedē. ℥.ij. cere. q.s. fiat ceratū ſemilunare hītene ⁊ applicet hypocūdrio ſiniſtro videbis enī in paucis diebꝰ reſolonē ⁊ nō īmerito. tales enī duritiēs curari debēt ex itētiōe reuolutiōis intētionis a mollificātibus ad reſoluētia. ⁊ cā. ut 4ᵒ primi. cap 25ᵒ. ⁊ 3ᵒ quarti. trac. 2ᵒ. cap de cura ſephiros. ⁊ 14ᵒ terrapentice cap. de cura ſcliroſis colligendū eſt. Cū ergo in hoc cōpoſito lateat ṽtus mollificandi ⁊ reſoluēdi. ergo eſt efficaciſſimū. Et hec de nocumento ſplenis per mollificantia ſimul ⁊ reſoluentia curando ſufficiant.

¶ De cura oppilationum renum a trumbis ⁊ petaloidibus mucoſis. Rūca. vi.

Tuero adē ultio aliq̄ tāgēda ſunt diſpōnibus renū appropiata. dare ergo in potu in aurora frequēter ⁊ ꝯtinuari pluribꝰ diebꝰ. ℥. iiij. vel. v. aque ſublimatiōis litoſpmatis: ⁊ eſt mihi ſolitū ⁊ valde ꝯueniēs. Silr et aq̄ ſu ⁊ meu ⁊ geneſtre. Et tñ melioꝛ oībus p̄dictis eſt aq̄ ſaxifragie. ¶ Et ſcio ego expientia certa. q ꝯtinuare. xv. vel. xvj. diebꝰ in aurora potū aque ſublimatiōis cretani ma ini de q̄ ūenī. ℥. v. caſe mirabilr mūdificat renes a trūbis petaloidibꝰ mucoſis ſupfluitatibꝰ ⁊ arenis ⁊ lapill. crede mihi expto. Quid aūt ſit cretanꝰ marinꝰ in altero ꝯſilio magno de diſpōnibus viaꝝ urine declaraui ⁊ deſcripſi plenū. ⁊ tu lege ibi. ¶ Frequēs aūt comeſtio ficuū ſicca ꝑ ante cibum ⁊ p̄dicta ꝯfert lege 2ᵒ can. de ficu. ¶ Et ſcripſit ſoar ꝑ theiſir ꝑ cap. q potus aque decoctiōis radicū urtice frequētatꝰ ⁊ eaꝝ comeſtio mūdificat ⁊ abſtergit renes a trumbis lapillis ⁊ ab arenis ⁊ pſeruat eos ab ipſorū generatione. ¶ Eſt adē expiētia quotidiana verificatū. q ꝯfectio de fiſticis ꝑ me cōpoſita mirabilr opat circa diſpōnē tā capitis q̄ cordis ſtōchi ⁊ renū. ⁊ tu ꝯſidera ṽtutē fiſticorū. ⁊ ꝓprie in mūdificādo renes. fiſticis enī ineſt ṽtus q̄ cōminuit in eis lapis q eſt in renibꝰ. 18ᵒ tertij. cap de cōminuētibꝰ ⁊ educētibꝰ lapides a renibꝰ. Si ergo in fiſticis eſt ṽtus ad lapides ⁊ arenas que ſunt maioris reſiſtētie. tunc que poterit eſſe opinio tua ad negādū q nō poſſint educere trumbos petaloides ⁊ reliqua corpora minoris reſiſtētie. ¶ Per hec igitur oīa apparet q̄to ingenio ⁊ labore utēdū ſit ad regimen ⁊ curam diſpōnum corpis humani neutralū ⁊ egritudinū. ꝓpter qđ hinc fugiāt pſumptuoſi ⁊ temerarij ⁊ parū periti medici qui diſcernunt medicinā ⁊ nō guſtauerūt eam. ¶ Tolle igitur iuuenis doctoꝛ hoc tibi ꝯceptū ſaluiferū ꝯſilium quoddā magna voragine ſciētie inuolutū. ⁊ rege te cū illo ſollicite ⁊ ſecure. heris a ioꝛ ⁊ tāto picalis que manifeſtauit tibi pmū caplm que tibi oīs miſericoꝛditer ⁊ pie cōcedere dignetur altiſſimus ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium. 271.

De diſcraſia totiꝰ ad cōplonē cholicā cum epate vehemēter calo cū octo malis diſpōnibus in q̄s pronus eſt labi que ſunt. ¶ Febris cholerica. ¶ Dyſeria cholerica. ¶ Stipticitas uentris ex abundātia cholere. ¶ Multitudo arenularū ⁊ lapillorū ⁊ cop retentio. ¶ Ardoꝛ urine. ¶ Doloꝛ capitis cholericus. ¶ Squinantica diſpoſitio. ¶ Deſcenſus materierum ad pectus. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpoſitionum. Cap. i.

Generoſus ⁊ prudens adoleſcēs Marcus de nouo de celeberrima urbe Uenetia parꝰ eſt egritudie frequēter uſi egrotare que duplex eſt vz. mala cōplo febril. ⁊ mala cōplo calida totiꝰ corpis ab epate ſuo cōmunicata et ꝓpter alias cauſas iferius recitādas. dolore capitis obtalmia ventris ſtipticitate ꝓnus eſt nō raro moleſtari. ꝓpter qđ indiget qn̄q̄ꝫ regimine nō ſolū pſeruatiuo: ſed et curatiuo ut in poſterū oſtēdet. ¶ Eſt aūt huius viri naturalis diſpoſitio cholerica a gñatione ⁊ nō diu a tpe pmutata: lꝫ ꝓpter vehemētē caliditatē epatis paratꝰ ſit mīſi re in cholericitatē aduſtā in etate declinatiua. ut colligēdū eſt 2ᵒ tegni. in tractatu de ſignis habitudis totius. illo cap. Cū ecidentis ṽo ⁊c̄. Eius naturalē cōplexionē ⁊ cholericā ex pluribus mōſtrari pōt. ¶ Primo qdeꝫ q2 tactu caliditas eiꝰ pcipit cū acuitate in oibus partibꝰ ⁊ maxime circa epar. ¶ 2ᵒ q2 habitudo eius vniulr eſt gracilis ⁊ tactu pcipit ſiccitas cū aritudie ⁊ coloꝛ eius ad citrinitatē rubedine refractā eſt decliuis. ⁊ capilli capitis eius ⁊ toti nigri ⁊ ſolidi ſunt notabiliter. ⁊ eſt hō velocis incurſus ad irā ⁊ paſſiones animi: faciliſq̄ꝫ apphēſionis: ⁊ mobilis in aīa ⁊ paſſionibꝰ. necnō uēter eius ad ſtipticitatē naturaliter iclinat niſi ad oppoſitū pducat facilis alteratio uētris a frigiditate ꝓpter raritatē eius. ¶ Similiter et frequēs ſitis cū amaritudine oris apparēt in eo: ⁊ pulſus velox ⁊ frequēs ⁊ magnus frequētius q̄ paruus ⁊ mediocris. Et urina eius in tinctura notabiliter eleuata a ſubignea uſq̄ꝫ ad croceā ⁊ igneā. ¶ Et qm̄ hec oīa ſigna nobiliter magna ſunt. idō ex eis deducit magnitudo lapſus notabilis. ꝓpter qđ correlarie cōcludit q hic vir nō idiget regimine ꝯſeruatiuo ſed ad melius reductiuo. nulla enī cōplexio cholica ut multū a mediocritate elōgata ꝯſeruari nō dꝫ. ſicut iſta que multū lapſa eſt. ſed ad melius pmutari debet. ¶ Et ſequit 2ᵒ q inſtrumēta quibꝰ regēdus eſt iſte vir nō debēt eē calefaciētia ⁊ exiccātia lapſui ſilia. imo debēt eē pmixta ex calidis ꝯſeruātibꝰ ⁊ ex frigidis corrigētibꝰ cholericitatē intēſam. Iſti ſūt ſermones colligēdi 3ᵒ tegni. cap ꝑ. Si ṽo permutare volueris ⁊ ad melius reducere ⁊c̄. Et tertia primi. cap de regimine corporū habentiū malas cōplexiones. ⁊ partim quarta primi. capitulo ſecundo. ⁊ pluries alibi.

At ṽo Iterū quoniā iſte vir in cōpoſitione ſua valde rarus exiſtit. ⁊ ſanguis cholericus vehemēter euaporabilis eſt ⁊ curſibilis ⁊ ſua caliditate intēſa notabiliter alteratiuus omniū partiū in quibꝰ multiplicat: ⁊ ad quas effunditur. ideo propter hoc fundamentum eſt facile videre.

¶ Primo ꝓpter qđ hic vir aptꝰ eſt icidē frequēter feb. cholericas iterpolatas ⁊ ꝯtinuas. Materia enim multiplicata in epate et ſuo receptaculo. aut q2 vehemēter alterādo debilitat ṽtutē. aut ꝓpter aliquā de cauſis oppilātibꝰ in epate nō fit debita euentatio frequēter putrere pōt et febres p̄dictas efficē. ¶ Et ſi qdē iſta mā cholerica ibidē abſq̄ꝫ putredine ꝯſeruetur malā cōplexionē calidā in toto efficē pōt alterādo ſpūm et ſanguinē toti corpi colcatos. ¶ Et colligit 2ᵒ ex p̄dictis q ſi p̄dicta mā multiplicet ad itetina faciliter pōt facē ſoluonē cholericā. ¶ Et ſi per urine vias ardorē in eis facile pducē poterit. ¶ Et ſequit 3ᵒ q ſi hec mā euaporādo capiti uel ſubſtātialiter ibi ꝓpulſa detineat cephaleā calidā gñabit in ipſo. ¶ Si aūt ad ptes oculoꝝ in oculis obtalmiā cholericā efficere poterit. ¶ Et ſi aliqualiter melācholica et igroſſata retineret circa ptes guttaris in eis facile pōt pducere ſquinantias cholericas que notabiliter ſuſpecte forent.

Ex quibus oībus in vnā ſūmā redactis apparet q iſte generoſus adoleſcēs paratꝰ eſt ad oēs has egritudines. ¶ Primo ad febrē cōtinuā cholericā et iterpolatā. ¶ 2ᵒ ad malā cōplexionē calidā et ſiccā totiꝰ corpis: a qua ſemp ut plurimū neutralr affligit neutralitate decidēte noiata. ¶ 3ᵒ paratꝰ eſt ad fluxus uētris cholericos. ¶ 4ᵒ ad dolores uētris acutos. ¶ 5ᵒ ad pūctionē et ardorem urine et forſaſſe ad excoriationē. ¶ 6ᵒ ad multiplicationē harenularū. et ꝯſiter ad lapides in renibꝰ. ¶ 7ᵒ paratus eſt ad ſodā cholericā. ¶ 8ᵒ ad obtalmiā cōſimilē. ¶ 9ᵒ ad ſquinantiam cholericam. ¶ 10ᵒ ad uerēdas diſpoſitiones pectoris et ꝓprie ſi catarriçans cholerica materia raptū caperet ad pectus et ad pulmonē. et tu cōſidera. quia hec omnia facile ſūt demōſtrabilia intelligēti theoriā et pncipia ſcientie medicinalis. ¶ Et ſequitur ultimo ex p̄dictis q iſte vir magna idiget

diligētia: ⁊ non minori ſolertia ſui regiminis qđ in ſequentibus duobus capl'is principaliter aperietur.

¶ De regimine diſpōnū huius viri per debitā mēſurā rerum nō naturalium Cap.ii.

Itaqʒ pro ꝯuenienti regimine huius viri eli gat' loc' habitatōis eius remiſſe calitatis. ut p ipm ⁊ p alias res nō nāles ꝯſilr mēſuratas ꝯſeruari poſſit nālis ei' cōplo. Et qm̄ remiſſa cal'tas intēſe calitati applicata remittit ⁊ refrāgit ipāʒ. iō res nō nāles ſcđm gradus cal'tatē ⁊ ſiccitatē in corpore pducitiue erūt huic corpi necio eligēde. ꝯſeruāt eni nālez cal'tatē ⁊ ſiccitatē corpis: ut ipm ad melius permutare pñt pp cām pdictā. ¶ Igit' euitet māſionē camere aſpectu meridionali ⁊ occitali ſubiectā. Caueat ab aere calefacto ⁊ ꝓpe ſuffocato in cameris ⁊ diu reētō. ſicut a fumo ⁊ carbonib' nō reſpiratis accēſo. ¶ Et oino euitet veſtes excellētis calefactōis ⁊ ꝓpe que ſibi adheſiōe cū fortiſſima cōpreſſiōe coartāt membra. ⁊ maxie renes ⁊ ilia ⁊ pect' ⁊ caput ei' ꝯuenienti tectura cuſtodiat. pp qđ nō laudo in ipſo capelluʒ palearē neqʒ capellos de lana. ⁊ ꝓpe ſuffultos doſſib' ar ortū ſua calitate ⁊ pōdere caput uehemēter ledentes. ut ſolevit hodie fantaſtica iuuenū tectura. q magis opiniōe vana ⁊ alioꝝ ſequela hec talia capitis ornamēta geſtāt ꝙ querētes utilitatē ꝓpriā. ſicut ēt de teſtāde ſūt vane mlieres que in hac nr̄a etate caput eaꝝ muniūt ornamentis fere turrigeris. ¶ Poſt hoc aūt ēt māſiões terraneas: ⁊ fluxib' aquaꝝ ꝓpinq̄s euitet pp uehemētē frigiditatē ⁊ hūiditatē taliū locoꝝ. ¶ De cibis aūt pariformiter dōʒ eē ꝙ ois talis alterent' cū his que calitatē ⁊ ſiccitatem refrāgere pñt. ¶ Panis igit' eligat' puriſſime farie hñs etatē triū dierū nō pluriū multū fermēti plus ꝙ ꝯſueuit ⁊ paꝝ ſalis coctione non aduſtus uel torrefactus: qui ēt cruſtari debet ſi aduſtus fuerit. Et euitet frequētē comeſtionē de paſta uel de farina cōfectoꝝ. ut ſunt lagane ⁊ ꝓpe nō fermētate. ¶ De carnib' accipiat eas que ſunt leuis digōnis ⁊ boni nutrimenti coiter cognitas cauendo ex eis uetuſtas ⁊ macras: ⁊ ſolidis duri corporis. ut ſūt antique galline capones anſeres: ⁊ uetuſti porci apri ⁊ uolātia oia in aq̄s degētia dimittere debet niſi etate iuuenilia ⁊ piguia corpa fuerit: quorū ꝯdimētā pparationes intelligo ſemp refrangi debere cū portulaca cucurbita endiuia ſpinachia bleta lactuca criſolocāna ⁊ ꝯſilib'. Carnes vo ſalſas in multo uſu nō hēat neqʒ aromaticis ſpēb' cal' ꝯditas ut pipe. ꝣꝣ. galāga nuce muſ. gariofil. croco ⁊ ꝯſilib' ſaltēʒ in multaq̄ titate poſitis. Et ꝯuenit ei in uſu frequētiori carnes elixe ꝙ aſſate ⁊ ꝓpe multū torrefacte. ¶ De piſcibus placēt mihi fluuiales dēpiſces ⁊ lacuuales niſi fetidi fuerint. uelut ſunt groſſe tince ⁊ anguille. Cācri vo nō diſplicēt mihi. Salſi vo piſces nō multū habeantur in uſu niſi longo tpe in aceto macerati. ¶ De herbis vo placent mihi oēs ſupraſcripte. Calis vo plāde. ut petroſ. ruta mēta fenicđo abrotano byſopo ⁊ ꝯſimilib' nō multū ⁊ frequēter utat'. neqʒ vitupo caules in eo ⁊ ꝓpe nō uehemēter coctos. ¶ Legumina vo placēt mihi ſicut cicera ru. al. ⁊ faſeoli ꝓpe recētes: ⁊ pāniciū ⁊ ordeū ⁊ riſum hec oia ſūt ei utilia. ¶ Lac vo nō eſt vituꝑabile in eo ⁊ ꝓprie cū pauco vino cōiunctū. ⁊ coloſtra ēt ⁊ recocta ſunt ei utilia: ⁊ oēs cibi lacticinei ſi lacte cocto ꝯditi fuerint laudātur ei. ¶ Acetum vo agreſta arancia ⁊ acria oia bene placēt mihi: ⁊ ꝓprie cōfracta cū brodiis lib' pinguib': ⁊ croco ⁊ cinamomo: que due ſpēs in eo laudant' magis ꝙ altere. iō pipis gariofil. ꝣꝣ. galāge ⁊ ſil' ſi nō ſit eius uſus. ¶ Oleū vo oliuaꝝ melius eſt ei ꝙ butyrū. Adeps porci colata placet. ¶ De fructibus laudant' ei ſuis tpib' pruna ceraſa auellane amigdale pepones ⁊ angurie qiqʒ ⁊ ficus recentes ⁊ vue. Reliquī vo fructus ut tribules cucumeres: ⁊ pira mollis difficilis digōnis ut citonia meſpila: ⁊ caſtanee ⁊ ſorbe dimittant'. Perſica vo ⁊ granata dulcia: ⁊ muça ⁊ poma ⁊ pira dulcia ⁊ ꝓprie cocta ſunt ei utilia. ¶ De potu vo utat' vino albo uel ſubrubeo odorifero ⁊ nō trāſcēdēte etatē vnius anni ad dulcedinē inclinato. ut ſunt vina ſenēſia cētileſia ⁊ cōſilia bene placent. vina vo nigra groſſa ⁊ turbata mali odoris ⁊ viſcoſa dimittant'. ⁊ ꝓprie qñ orta fuerit in montibus ualde lapideis: ⁊ ꝓprie gipſeis. ¶ Caueat aūt ab uſu aquaꝝ fluuialiū ſue urbis ſunt eni aque groſſe gipſeales ⁊ magnifice ledētes ſtōcbum ⁊ epar ⁊ ꝓpe in tali cōplone ⁊ hūiditate: q̄lis eſt ſua uehemēti raritate. pp qđ meliores ſunt aque puteales laudabiliū locoruʒ. Et meliores oino aque ciſternales que iter alias exiſtūt digōni faciliores lauatiue mūdificatiue ⁊ aperitiue. ¶ Quātum aūt ad exercitiū dōm ē ꝙ iſte vir nobil' oio fugiat exercitia fortia ſui itēſiōe ⁊ extēſiōe. Exēpliū ſcđm ut ipetuoſa equatiōe ⁊ effrenis ⁊ mali greſſus ⁊ ꝯquaſſati ml'tū. Exēpliū ſcđi ut exercitiū lōgo tpe pdurās. nālis eni cōplo huius viri ⁊ hūido nō inclinat hūc virū ad exercitia talia ⁊ ꝓprie poſt cibuʒ. pp qđ ciuiles occupatiões exerceri melius eſt ꝙ rurales: ⁊ uenationes ⁊ curſus uehemētes ⁊ equū gradariū pcurret equare ⁊ nō effrenū: ⁊ in ſūma magnaʒ ſue vite occupare ptem in quiete melius eſt ei ꝙ in exercitio. ¶ De mō aūt vigilie ⁊ ſōni euitet exceſſus in vigilādo. imo ſōni pluritas amplior eſt ei ꝯuenientior ꝙ exceſſus in vigiliis. ¶ De mō aūt ſuccurrēdi repl'oni per euantis videbit' in 3° cap. ſed ꝙtū ſpectat ad quintā rem nō nāle. Iſte vir accipiat menſuraʒ cibi ⁊ potus quā ſtōchus eius ſine dolore tēſione ⁊ fluctuatiōe ꝯuenienter tolerare poterit ⁊ nunꝙ comedat niſi pciperet ſtōchū ei' a grauitate paſſa pa cibi eleuatū eē ēt niſi nālis appetitus ſuitauerit ipſʒ ad comedēdū ⁊ bibēdū. Et nō comedat cibaria diuerſa multa numero ⁊ ſpe in vna menſa. ſed ſufficiāt ei fercula duo ut teria: ⁊ nullū accipiat cibū ſine maſticatione optima ⁊ longa ſicut nullū potum accipe debet niſi paulatim ⁊ non impetuoſe deglutiendo ipſum. ¶ Pro alterare nō nāli effugiat iſte vir triſtantes anime paſſiões ut anguſtiā irā furorē. ⁊ nō pſiſtat in meditatione obiectoꝝ melicē im pſſionis ut timoris mortis ut lite ⁊ ſimilium. Hec in ſūma eſt ei regula neceſſaria in conſeruando ⁊ defendendo vitam ſuam.

¶ Capl'm. iii. de regie hui' viri p medicialia. ꝯtin̄s tractus. 8.

In ipſo eni p̄mo ponā regimē ꝓſeruandi eum ab euentu febriū. ⁊ aliqualis curationis earū ſi iā euenerint. ¶ In 2° tāgetur regimen probibendi ab euentu o parte cholice in ipo. ¶ In 3° pcurabit' regimē ꝓhibitiōis ſtipticitatis uentris. ¶ In 4° oſtendētur aliq̄ ꝓſeruantia ab euentu ⁊ multiplicatiōe harenaꝝ ⁊ lapilloꝝ in eis. ¶ In 5° conabor ꝓſeruare ab ardore ⁊ punctione urine ⁊ excoriatione ei'. ¶ In 6° pcurabit' modus defendendi euʒ a ſode cholerica. ¶ In 7° ponet' regimen future ⁊ pſentis obtalmie. ¶ In 8° tanget' aliqđ de regimine ſquinantiꝯ. ¶ Et 9° ⁊ ultimo memorabo alia inſtrā ꝓhibitiua deſcēſus materiū ad pectus.

¶ De ꝓſeruatiōe a febribus cholicis. Rubrica. 1.

Pro cōplemēto ſcđm ꝯuenienter faciunt oia de regimine reꝝ nō nāliū pdicta. que uere ꝓſeruare pñt ab euētu cholicaꝝ febriū. Inſtrā ſunt que minorāt cholicā māem: ⁊ pcipitāt eā per vias inferiores tenēdo epar ⁊ uenas aptas cōuenienter. Et ſunt quinque inſtra quoꝝ uſus alternatiʒ fieri debet. ¶ Et p̄mū quidē horꝝ eſt hoc. ℞. ſucci endiuie domeſtice ⁊ ſylueſtris que taraxacon uel cicorea eſt. ſucci violarū ⁊ roſaruʒ ana. ℥. ij. aloes epatici puluerizati lib. ß. maſticis. ℨ. j. croci. ℨ. ß. reubar. electi. ℨ. j. ſalis indi. ℨ j. ß. infundant' omnia ſubtiliter puluerizata in predictis ſuccis per biduū in umbra: poſt hec exponantur radiis frequenter mouendo ut exiccentur vicibus tribus. de hac autem mā fiant pillule ex oi. ℨ. vj. de quib' accipiat omni ſine quinque dieꝝ vnā pardū añ cenā. Et poterit etiā de eis accipe oi ſine. xv. dieꝝ. ℨ. j. per horā vnam ⁊ mediam ante diem ⁊ tunc tardetur cibus horis ſex uel quinque. ¶ 2m vo inſtrm eſt hoc. ℞. ꝯfectionis de ſeb'. ℨ. j. ſpēꝝ dyarodon. ℨ. iiij. zuccari al. lib. ß. fiat confectio in rotulis. iiij. ℨ. de quo accipiat a principio menſis martij uſqʒ ad fineʒ menſis ſeptembris ſaltē ter in ſeptimana rotulam vnā imediate ante cenaʒ. ⁊ ſi etiam de ea acciperet ante prandiū bonum eſſet ei.

¶ 3ᵐ inſtrm̄ eſt hoc. ℞. olei nardini olei de maſtice. añ. ℥. j. ſe. endiuie ⁊ acetoſe ⁊ ſpodij. añ. ʒ. j. ꝯquaſſent̄ in mortario. ⁊ de hac medicina ſaltē tribus vicib⁹ in ſeptiana vngat̄ tota ſpina a furcla ſpatularū īferi⁹ ⁊ ilia ⁊ hypocūdriū dextrū actu tepi da exnte. ¶ 4ᵐ inſtrm̄ eſt hoc. ut accipiat ſcariolā cicoreaꝫ et folia recētia eupatorij pauca. ⁊ cū eis ſaltē bis in ſeptimana faciat ſalatutiū cum albo aceto ⁊ acuto multum. ¶ 5ᵐ inſtrꝫ eſt hoc. ℞. dyacitoniti. ſ. çuccarini lib. ſ. ſe. acetoſe cicoree adi anti polirici ⁊ capil. ue. añ. ℥. j. ſ. accipe de hac ꝯfectione duo bus diebus ſucceſſiue intermedijs in aſſumptione alteri⁹ con fectionis ante prādiū ⁊ cenā rotulā vnā pro. ℥. Si eni utat̄ p̄dictis anno vno aut menſibus nouē adeo fortificabit̄ virtus eius ꝙ poterit uti rarius ⁊ quantitate minori.

¶ De p̄ſeruatione a dyaria cholica ⁊ cura iā facte. Rubrica. ij.

Apparet ꝙ ea que ſcripta ſūt in ꝑticlā p̄ce dēte p̄ſeruare p̄nt ab aduentu dyarie cholice ꝓ ſcipitādo p vias urie ⁊ uētris me diocriter. Si aūt pp aliquā cāꝫ ꝯtigeret adeo mul tiplicari choleticā mā̄ꝫ. ut ſtimulādo ꝟtutē. ⁊ acuē do ſanguinē fieret cū fluxus cholerici. tūc ꝓuidēdū eſt triplici inſtrō. ¶ Primuꝫ eſt hoc. ℞. reubarbari torrefacti mediocri ter. ʒ. duos. dyaprunis ſimplicis. ℥. vj. mine citonioꝝ. ℥. iiij. mi ſce totū: ⁊ in aurora accipiat̄ cū. ℥. iij. aque ordei ſubtilis ⁊ tar detur cib⁹ eius p quinqꝫ horas. ¶ 2ᵐ inſtrꝫ eſt ut iſte vir cibet̄ in ſcutelis factis cū brodio pedū vitulorū uel arietū ex tortellis de feni ſupponendo. ℥. ij. ſumach puluerizati. ſunt igit̄ tortelli de feni panis biſcoct⁹ ꝯuenient̄r ⁊ nō cōbuſt⁹. ¶ Ultimū vero in ſtrꝫ eſt hoc. ℞. mine citonioꝝ aromatice. ℥. j. aque extinctiōis calibis. ℥. iij. aque ſublimatiōis gallaꝝ cupiſſi. ℥. j. miſce ⁊ tepi dū in aurora plurib⁹ dieb⁹ aſſumat̄ uſqꝫ ad ſanitatē acqſitā.

¶ De cura ſtipticitatis uētris facte a cholera. Rubrica. iij.

Poſſet aūt ꝯtigere ut pp dn̄iū cholere ⁊ ſiccita tē ei⁹ poſitiuā ⁊ ꝓuatiuā ab eius caliditate reſoluēdo ꝓcedētē uītātū exiccaretur humidi tas glādoſaꝝ carnium meſenterei ⁊ alioꝝ p̄tiū. ut pp illud acqreret̄ uehemens corpis ſtipticitas ut frequēter accidit ⁊ tūc appet ꝙ cholerice, mā̄ei m̄ltitudo in i teſtinis nō ſemp eſt cū fluxibilitatis uētris pūgēdo ⁊ ſtimulā do ꝟtutē inteſtinoꝝ. ut ſcribit̄ p̄ma primi. caplo de humorib⁹ ⁊ tūc huic ſtipticitati ſubueniri pōt triplici inſtrō. ¶ Primū eſt ut ſi appuerit intenſa rubicūditas in urina cū groſſitudi ne ſubſtātie eius. ſtatim apiat̄ ſaluatella dextre manus poſi ta inter mediū ⁊ auricularē digitos. licꝫ ut pl'm inueniatur inter auricularē ⁊ anularē directe: ⁊ educant̄ ſanguinis. ℥. v. uel q̄ tuor ſm̄ menſurā plenitudīs ⁊ prudētiā cōtēplatoris. ¶ 2ᵐ in geniū eſt ut conetur medicus ꝓcipitare mā̄m p urine vias dā do in potu aquā cuſcute cicoree eupatorij abſinthij apij ⁊ ſuc cos eaꝝ ſūmope. aut ſaltē cū p̄dictis aut ſine illis det̄ in potu ſyrupus cōpoſit⁹ acetoſus de ſeib⁹ uel de radicib⁹ cū aq̄ eupa torij que cal'a eſt ⁊ ſic. in p̄. ⁊ aq̄ angurie que frida eſt ⁊ hūida in fine ſcdi. ¶ 3ᵐ igeniū eſt ut dent̄ in potu aque lactis. ℥. iij. cuꝫ. ℥. j. ſ. ſucci taraxacon. hoc eni inſtrm̄ eſt leniēdi precipitās mā̄s cholericas per vias uentris ⁊ urine. memora et̄ ꝙ pille ſuprāſcripte multū ꝯuenirent in diſpoſitione iſta.

¶ De cura retētionis harenularū ⁊ lapillorū. Rubrica. iiij.

Cum aūt vir iſte ꝑcepit in ilijs ⁊ poſteriori b⁹ p̄tib⁹ ſub coſtalib⁹ grauitatem dolorē ⁊ tēſionē: tūc poterit cōcipe multitudinē harenarū uel lapilloꝝ in p̄dictis p̄tibus ⁊ ꝓpter cum urina fuerit tenuis clara ignea uel crocea. Id ergo huic diſpōni ſubueniendū eſt triplici inſtrō. ¶ Primū eſt ut plib⁹ dieb⁹ ante cenā ⁊ prādiū comedat ſalatutū ex folijs ſaxifragie pipinelle que eſt ſpēs ei⁹: ⁊ herbe becbic que eſt altera ſpēs: ⁊ herbe ſanamūde que eſt 4ᵃ ſpēs ei⁹ ⁊ capi. ue. hec eni oīa deponūt harenas petalatrūbos ⁊ lapides a p̄e dictis locis. ¶ 2ᵐ inſtrm̄ eſt hoc. ℞. lapidis licis lapis iudai ci ⁊ lapidis ſpōgie. añ. ℥. j. cinamomi electi. ℥. j. ſ. rubee tinctoꝝ vitri cōbuſti. añ. ʒ. ij. çuccari al. lib. ſ. fiat ꝯfectio cū aq̄ ſaxifra gie in rotulis. ℥. ſ. ⁊ accipiat̄ an cenā ⁊ añ prādiū rotula vna. ¶ 3ᵐ inſtrm̄ eſt hoc ut tpe iſto vir iſte accipiat oi mane. ʒ. ij. de iſtis pillis. ℞. granoꝝ hedere recētū uel ſiccoꝝ. ℥. j. ſpecierū iuſtini. ℥. ſ. vitri cōbuſti. ʒ. iiij. cum ſucco apij. fiant pillule de ol. ℥. vj. ⁊ ſit eorum uſus ut ſupra.

¶ De p̄ſeruatione ab ardore urine ⁊ curatione eius cū eue nerit. Rubrica. v.

Ardorē aūt in vijs urinalib⁹ futurū ⁊ actu exiſtem ſubleuare ⁊ tollere p̄nt duo iſtra ſequētia. ¶ Primū eſt hoc. ℞. portulace. ℥. j. endiuie lactuce ſcariole acetoſe. añ. ℥. j. ſ. ſeium colum fridoꝝ. ℥. j. papaueris al. ℥. j. ſ. penidiarū. ℥. ij. çuccari al. duplū pōderis oīuꝫ fiat tragea. de q̄ iſte vir tpe iſto añ oēꝫ cibū ſemp deglutiat coclear magnū. ¶ 2ᵐ iſtrꝫ eſt hoc. ℞. granoꝝ alkekēgi recētis. ℥. j. ſucci apij ſucci ſamuriō. ⁊ eſt apiū cāpeſtre. añ. ℥. ſ. olei nardini. ℥. iiij. olei de ſcorpioni bus facti per decoctionē. ℥. ij. miſceant̄ hec oīa ⁊ diligēter cō quaſſentur ⁊ expoſita ſoli teneant̄ diu. de hac mā̄ cal'a iungā tur p̄tes renales oēs mane ⁊ ſero pluribus diebus ⁊ ſuppona tur pellis uel fruſtum de coto calefacta.

¶ De cura doloris capitis cholerici. Rubrica. vj.

Dolor aūt capitis cholic⁹ cū eūonib⁹ ſuprāſcri ptis ſubleuari cōuenient̄r pōt. ſi aūt in ſiſterit uehemētior tūc fiant iſtra quinque. ¶ Pri muꝫ eſt hoc. ꝙ fiat ei flōmia de cephalica dextri brachij uel manus cū ignis mixtiōis cholē ſupi⁹ tacte. ¶ 2ᵐ ꝙ ſaltē fiat diuerſio cū uētoſis ſcarificatis appoſi tis ſpatulis qñ timet̄ flōmia: ⁊ ꝓpe in mane ⁊ in augmēto lu mis lune. ¶ 3ᵐ eſt. ꝙ ſi dolor nō fuerit ita itēſus tētet̄ ꝓus di uerſio cū ligaturis fricatiōib⁹ ⁊ ablutiōibus pedū ⁊ manuuꝫ. ¶ 4ᵐ eſt hoc. ℞. aceti al. acuti. ℥. j. aque ſolatri aque roſ. añ. ℥. j. ſ. olei roſaꝝ lib. ſ. croci. ℥. j. ꝯquaſſent̄ hec in mortario: ⁊ ifun dant̄ pāni ⁊ bn̄ expliſi applicent̄ frōti tpib⁹ ⁊ ꝟtici capitū. Si aūt magna foret nēcītas eſiandi cito mā̄ꝫ pp m̄ltitudinē ⁊ acuitatē ei⁹: ⁊ iſtātiā doloris ⁊ timeret̄ flōmia ⁊ uētoſe. tūc ſoluat̄ uēter cū hac medicina. ⁊ tardet̄ cib⁹ ei⁹ horis ad min⁹ ſex. Cuius de ſcriptio eſt hec. ℞. dyaprunis ſimplicis. ℥. vj. reubar. electi. ℥. j. aque lactis. ℥. iij. miſce. ⁊ calꝫ accipiat̄ in aurora.

¶ De cura ſquinantie diſpoſitionis. Rubrica. vij.

Octauū accīs ſquinātie diſpōnis euenit⁹. Cū er go eger percipit qñqꝫ deglutiendi diffi cultatē uocis raucedinē tēſionē in gutture extēſioneꝫ ⁊ grauitatē in extremitatib⁹ faucū p hoc ꝑcipe p̄t mā̄eꝫ ꝯgre gationē in gargaliōe in quo retēte mā̄e ſquināticas diſpōes effi ciūt. ut 9⁹ tertij colligēdū. ⁊ iterioꝝ 5⁰. huic ergo diſpōni ſub uēire p̄nt diuerſiōes ⁊ euonees iā p̄dicte m̄ltotiēs. Et cū euene rit iā ꝑpara p̄dcā corpe iā euato aut nō multū pleno exnte tria ſūt ſolēnia iſtra ab hac diſpōne defendētia. ¶ Primū eſt ut ſta tiꝫ fiat patiēti flōmia ambaꝝ uenaꝝ que ſūt ſub ligua hora ele cta ſi fieri pōt aut q̄cūqꝫ hora ꝯtigerit egritudinē nō dereido cias. ⁊ p eā educant̄ ſanguis. ℥. ij. uel iij. ¶ 2ᵐ iſtrm̄ eſt hoc. ℞. aque portulace plātaginis. añ. ℥. ij. rob nucū. ℥. ij. diſſoluantur oīa ſil. ⁊ de hac medicīa actu frida ſepe teneat̄ os plenū ⁊ alī q̄n cū ea fiat gargariſma. eſt eni medicīa inter alias potētiſſima ⁊ ꝓpe a p̄ uſqꝫ ad 3ᵐ diē. ¶ 3ᵐ vero iſtrm̄ eſt hoc. ℞. nidū vnū hirū dinis fol. malue ⁊ altee. añ. M. j. camomille mellilotī. añ. M. ij. farine ordei. ℥. iiij. croci. ℥. j. olei ro. ℥. iij. olei de camōille. ℥. j. fiat emplꝫ ſubtile de q̄ pōs gulle ⁊ colli actu calo diligēter rēplent̄.

¶ De cura deſcēſus mā̄ei ad pectus. Rubrica. viij.

Prorogie vero uſi accīs. ſ. deſcēſus mā̄ei ad pect⁹ ꝯfe rūt oīa iſtra p̄dicta diuertētia miorātia ⁊ eradi cātia mā̄s. ¶ De ꝓhibētib⁹ vero mā̄ꝫ ad pect⁹ optimū eſt gargariſma imediate ſcriptū. ¶ 2ᵐ remediuꝫ eſt ut ſepiſſime poſt cenā deglutiat ſeptē uel octo grana maſticis. ¶ 3ᵐ ⁊ forti' illo eſt hoc. ℞. dyacodion. ℥. iij. aque ſublimatiōis gallaꝝ cupiſſi ℥. j. ſ. bibat̄ ſepe tepidū totū hoc diligēter cōmixtū arcet potē ter ⁊ ingroſſat eas: ⁊ tu ꝯſidera. Hec ſūt que mihi nēcīa viden tur in regimie diſpōnū hui⁹ viri tā ꝯſuatiuo q̄ p̄ſeruatiuo et

curatiuo earũ. Et tu diligẽter cõſidera. q̄ hec oĩa ſunt ſubtilis τ magne cõtẽplationis. In oĩb⁹ enĩ quorũ cõplexiones τ cõpoſitiões male ſunt neceſſariũ eſt uti nõ ſolũ ardua theoria τ cõtẽplatione in oĩb⁹. ſed opʒ medicũ τ patiẽtẽ multa diligẽtia τ ſolertia cõtinue inſiſtẽ ꝓcurationib⁹ ad acquirẽdã ſanitatẽ τ ad meli⁹ reducẽdã. quã ſũmus ille oĩũ opifex conſeruare τ cõcedere digneť huic viro. Ad laudes eius. Amen.

Conſiliũ.272.

De quadruplici mala diſpoſitiõe videlicet. ¶ De laſſitudine vniuerſali totius corporis. ¶ De ardore urine quaſi cõtinuo et forti. ¶ De dolore renũ τ iliorũ. ¶ De multitudine lapillorũ harenularũ τ trũborũ a renibus. ¶ Diuidiť autẽ cõſiliũ in capitula tria.

¶ De cauſis predictarum diſpoſitionum. Cap̃.1.

SEntio Me magis igẽter moleſtatũ aĩe anguſtia. Cũ video viros mihi beniuola caritate coniũctos affligi diſpoſitionib⁹ anguſtioſis τ cõminantib⁹ eis pericula nõ leuia. ſed difficilis multũ dico q̄ ſit labor quẽ oportet me tolerare in eligẽdo fundamẽtum via τ modũ cognoſcẽdi diſpoſitiones τ accĩtia eorũ: τ adhibẽdi remedia opportuna. q̄s enĩ eſt tãte ſeueritatis aĩus: ut cũ videt hoĩem de quo vniuerſa fama laudatiſſime hũ ꝓnunciat ut nõ cõpatiať pie τ benigne ſubuenire ꝑcurct. ¶ Etenĩ his dieb⁹ labilis humane fragilitatis compago obtulit mihi virũ diuerſis τ plurib⁹ accĩtib⁹ moleſtatũ. ¶ Primũ quidẽ horũ eſt vniuerſa laſſitudo totius corpis. ¶ 2ᵐ principale eſt ardor in urinãdo ſemp q̄ſi cõtinuus τ fortis. ¶ 3ᵐ accĩs eſt dolor renũ τ iliorũ in ſubſtãtia nõ leuis. ¶ 4ᵐ τ ultimũ eſt lapillorũ multitudo in renib⁹ genitoꝝ cũ magna q̄ntitate harenarũ q̄b⁹ cõmiſcenť trũbi petaloides reſolutiões τ crinoidales furfuribus tñ reſolutionibus propinquiores.

Et licet hec accĩtia a diuerſis poſſint ꝓuenire cauſis. imo gñe τ ſpecie diſtinctis ut paulopoſt videbiť. cognoui tñ hec accĩtia in viro iſto icepiſſe τ pſeuerare a mala cõplexione calida renũ cũ magna plenitudie ſanguis τ alijs materieb⁹ circa eos. ¶ Q̄ ŏ ãt ei⁹ cõplexio radicalis ſanguinea ſit τ fuerit a gñatione. declarat p̃mũ genus ſignorũ ſubſtãtialiũ. vʒ caliditas cũ humiditate in vniuerſo corporis ſenſu tactus ꝑceptibilis τ maxime circa renes τ epar. ¶ 2ᵐ ſignũ hui⁹ gñis eſt mollities magna in partibus ṗdictis repꝛitata ac ſi manaret ab aq̄ nõbiliter calefacta non dico feruẽti. ¶ 3° ṗncipaliter hãc cõplexionẽ declarãt ſigna ſecũdi gñis. vʒ magnitudo pulſus uelocitas τ frequẽtia minores illa. cũ magnitudine enĩ vtus ſupplet ita hũ neceſſitati augmẽtate q̄ nõ eſt opus uelocitatẽ τ frequẽtiã acgri in pulſu. ¶ Amplius ei⁹ pulſus nõ ſolũ eſt magnus magnitudine itellecta penes motũ arterie magnũ quo ad vnã dimẽſionẽ. ſed quo ad oẽs. fortis enim vtus magnifice mouet arterias per lõgitudinẽ altitudinẽ τ latitudinẽ ipſaꝝ. τ cũ hoc ẽt fortis eſt. ita q̄ in digitũ tangẽtis fortiter pulſat. ¶ Similiter hoc facile deduceret ex fortitudine operationũ aliarũ vtutum: ſicut uegetatiue. potẽtia enim vtutis huius in hoc viro cõuenienter nutrimentũ attrahit detinet tranſmutat τ depurat appõit vnit τ aſſimilat mẽbris. ſed non ſunt alij motus quibus uegetatiua potẽtia conuenĩẽter opari poſſit. ¶ Et tu ſupadde ad cõfirmatiõnẽ q̄ augmentũ carnoſitatis in hoc viro a poſteriori pfectionem opationis uegetatiue potentie arguit. ¶ Signum vo tertij generis. vʒ a caſib⁹ ſumptũ eſt coloris formoſitas cũ pſeuerãtia roſeitatis eius. q̄re facile ex his ɔcludiť radicalis cõplexio hui⁹ viri. q̄liter enĩ nõ aliter phyſice põt itelligi niſi per ſigna ſumpta ab iherẽtib⁹ ſubſtãtialiter. τ ab opatione τ a caſib⁹. Licet igiť ut ṗtactũ eſt in hac cõplexione per ſe fiat bona digeſtio: tñ multa q̄ntitas ſanguis corpi ſupaddita ꝑ repletionẽ uenaꝝ vniuerſi corpis debilitatẽ facit noiatã quo ad uaſa. ¶ Et ex hoc facile itelligis que ſit cã laſſitudis i hoc viro que eſt extẽſiua ꝑ multã q̄ntitatẽ ſanguis diſtẽdẽtis τ grauantis muſculos: τ alias partes. τ ita hec laſſitudo contra diſtingui-

tur apoſtemoſe τ ulceroſe τ arefactiue. fundamentũ tñ horũ ſmonum collige ſcḋa p̃mi. capitulo de cauſis τ ſignis repletionũ. τ tertia p̃mi. capitulo de ſpẽbus laſſitudinis. Et ſic videtur audienti ſatiſfactũ eſſe ad inueniendũ p̃mũ accidẽs huius viri qḋ erat laſſitudo toti corpori vniuerſale.

Et 2ᵐ accidẽs huius viri ardor in urina qui lʒ ex pluribus ꝓuenire poſſit. ut alias diffuſe declaraui in magno trac. de hac mã ɔſcripto celeberrimo doctori. dño magiſtro Gerardo Veronẽſi. In hoc tñ viro hic ardor ꝓuenit per eẽntiã τ per colligantiã. per colligantiã qdẽ a mala cõplexione renũ calã per quã urie efficiunť acute τ mordicatiue. lʒ enim oritur circa renes hui⁹ viri multitudo ſanguis qui per ſe nõ poſſet efficere hũc ardorẽ. per acciñs tñ urie l eo ſalſe redduntur ultra ſalſedinẽ ei⁹ ꝓpriã. hoc mõ ꝑ debilitatẽ in renib⁹ inuentã a mala cõplõne calã debilitãtẽ digeſtiuã renũ multa flata generanť in eis que ꝑ viſcoſitatẽ eoꝝ diu retẽta pñt dupľr fieri ſalſa. ¶ ṗ qdẽ ꝑ cõmixtionẽ mãei colice que facile ab epẽ renib⁹ delegať. ¶ 2° vo cã. q̄ talia flata diu retẽta ebulliũt τ putrefiũt: ꝑ qḋ ſalſedinẽ acqrunt. hec igiť flata aquoſitati urinali cõmixta ipſaʒ reddũt acutiorẽ q̄ ipſa ſit. delata igitur ad collũ ueſice τ ab inde ad caput pudibundi mordicationẽ in eis leuiter cõficere poteſt. ¶ 2° cã ṗncipalis ardoris urie ꝓueniens a renib⁹ ꝑ ẽt eſſe. τ ita uerificať in hoc viro multitudo harenarũ que ṗcipitate ad collũ ueſice. τ inde ad caſtaneã virge calitate accĩtali qua iformate ſunt τ pũctione ab angulis harenaꝝ τ lapilloꝝ in ṗdictis membris fcã iã excoriationẽ ſatis magnã fecit in collo ueſice. lʒ credaʒ ipam eẽ in ṗncipio augmẽti ul̃s ei⁹ τ nõ ualde forte neqʒ cõfirmatã. Et ex hoc fũdamẽto appet declaratio tertie diſpoſitionis ṗncipalis hui⁹ viri. vʒ doloꝝ renũ. ¶ Q̄ ŏ vo per colligantiã τ ꝓpinq̄tatẽ ipoꝝ renũ dolores accidãt in inteſtino ilion. imo τ in monoculo τ i colon eſt facile vidẽ. mala enĩ cõplo calã ipoꝝ renũ uehemẽter τ ſubito alterare põt predicta mẽbra. adhuc ẽt τ uẽtoſitates τ mãe ɔtẽte in renib⁹ extendendo τ cõprimẽdo pñt dolores extenſiuos τ grauatiuos efficẽ in ṗdictis inteſtinis. imo in ieiuno duodeno τ in ipſo ſtõcho. Ex q̄b⁹ correlarie deduciť facilitas euent⁹ nauſee τ uomit⁹ in dipõnib⁹ renũ. ¶ Deduciť ſcḋo magnificẽtis iuuamenti uomitus in egritudinibus materialibus renum approbatiſſimi in egritudinibus eorum. patet 4ª p̃mi. cap̃ de iuuamentis que affert uomitus.

Iã aũt opʒ inueſtigare cãs q̄rte diſpõnis hui⁹ viri. vʒ generatiõis τ multiplicatiõis harenaꝝ τ lapilloꝝ in renib⁹ ṗmittẽdo q̄ cã efficiẽs illoꝝ eſt caliditas egreſſa a nãli tempamẽto eoꝝ. Mãlis vo cã eoꝝ eſt flã mucillagioſũ multũ τ ptꝫ vitreũ que multiplicanť in ṗdictis mẽbris per viã indigeſtiõis: cũ ẽt nõnullis ꝑticlis ſanguinis groſſi τ vnctuoſi pſeuerãtib⁹ giť his mãeb⁹ in uenis renũ τ emulgẽtib⁹: τ ptib⁹ circũſtãtib⁹: τ ɔtinuãte actiõe caloris itẽſi in talib⁹ mãebus pte aquea τ aerea ipaꝝ reſoluta. relinqtur ps terrea uehemẽter excocta. Cũ ergo he mãe aquoſitati uriali uehemẽter ſũt cõmixte per modũ ſuꝑbilitatis educunť per colatoriũ pãniculũ: τ per uritides poros uſqʒ in ueſicã τ ide miguuť ad extra urie harenoſis ſubſtãtijs cõmixte. τ q̄nqʒ ſiľ cõmixte emittunť portiũcule flatis noiate trũbi. τ q̄nqʒ ſubſtãtie ſolidiores petala nũcupate. Et q̄nqʒ eiſdẽ cõmiſcenť ptes pãniculares ſepate a ſupficieb⁹ mẽbrorũ que noianť reſolõnes furfuree. que ſi fuerit groſſiores τ nõ ita ſimiles pãniculis noianť crinoidales. ¶ Ex q̄b⁹ facile ɔcludiť cuẽt⁹ uriaꝝ diſſimiliũ in nefreticis. nunq̄ enĩ urie in eis pſeuerãt ſiľes colore τ ſubſtãtia τ cõtẽtis: itantũ q̄ medici nõ raro decipiunť in cognitiõib⁹ diuerſaꝝ egritudinũ ꝑ hãc cãʒ. vñ τ uetuſtiſſimus pſ dixit. Caue ne vitio renũ τ ueſice capiaris. ꝑnoſticorũ ſcḋo. ¶ Preter hec aũt intellige q̄ ſi ṗdicte mãe pſeuerarent in renibus ꝓlixiori tpe τ ꝑ additionẽ flatis deberent ad harenas inuiſcate multe harene inuicẽ τ a calore intẽſo diu excocto ɔuerterent in lapides inter loca uenaꝝ emulgẽtiũ ad ſupiorem ptẽ colatorij intantũ q̄ cõtinue ſupaddito flegmate

barenis ad lapillos puos: ꝛ calore forti idurite magnificaᷓ lapis qui q̄nq̄ efficiᷓ ita durus ꝛ magnꝰ ꝙ non eſt eius cura poſſibilis pp debilitatē ꝟtutis ad ipm̄ ꝯūtē. aut pp magnā reſiſtentiā lapidis uel lapidū ex pte uelocitatis duritiei ipoꝝ. ℂ Un̄ ex his corrdarie ꝯcluditur ꝙ lapis in renibꝰ cōfirmatus. i. uehemēter magnificatus ꝛ ualde durus nō recipit curationē. ℂ Cōcludiᷓ 2ꝰ necitas inuentionis medicinaꝝ suis ꝟtutibꝰ cōminuētiū lapides. op3 eni eas eē cal. ꝛ ſubtiliatiuas inciſiuas ſeparatiuas ōtiū ꝛ abſterſiuas. ut inferius uidebitur. ℂ Cōcludiᷓ 3ꝰ q̄re lapis in renibꝰ rarius euenit in pueris q̄ in aliis etatibus. hoc eni eſt pp negationē inuētionis caꝝ efficientium ꝛ materialium lapidis in eis. ℂ Cōcludiᷓ 4ꝰ et raritas euētus hoꝝ lapidū in renibus decrepitoꝝ. lꝫ eni ibidē cōcurrat inuētio maſis. deficit tñ efficiens ut pl̄m abſentia caliditatis eleuate notabiliter. ℂ Cōcludiᷓ 5ꝰ ꝙ horū euentus ut ad multū uerificaᷓ in primis ſenibꝰ pp facilitatē ambarū duaꝝ cāruꝫ que dicte ſunt. In iuuenibus ꝟo uel ꝯſiſtentibus lꝫ adſit cā efficiēs. ſ. caliditas intēſa. deficit tñ in eis multitudo flegmatum predictorum. ℂ Et ex his tandem 6ꝰ concluditur facilitas euentus harenarum uel lapillorū in carnoſis ꝛ pinguibus. ꝛ alia q̄plurima potuiſſē adiungere corrdaria que ex his intelligenda ſunt. Et ſunt oēs fere ſermones Auic. 18ꝰ tertij. caplo de generatiōe lapidis in renibus. ꝛ tu lege ibi. Hec in ſūma uideᷓ huius uiri diſpoſitio.

ℂ De regimine per res non nāles. Cap. II.

Ex precedēti cap̄ ꝓ diligēter ꝯtēplanti apparere pōt fundamētū regiminis p̄dictaꝝ diſpoſitioni que hunc uirū cōmēdatiſſimūꝫ affligūt. ꝛ eſt ut eligaᷓ ei modus regiminis ex pte reꝝ nō nāliū ꝯueniēter applicandaꝝ. Deinde ordine tertio declarabiᷓ regimē intētionū ꝛ iſtrōꝝ medicinalium. ℂ 2m̄ itaq̄ caplm̄ has ſex ꝯtinebit ptes. ꝛ p̄ma eſt diſcurrēs p manſionē ꝛ locū ꝯuenientes ei. 2ꝰ ꝟo enumerabit regimē p adminiſtrationē qetis ꝛ exercitij 3ꝰ ꝟo modū aſſumptiōis nutrimēti regulā docebiᷓ. 4ꝰ aūt tractabit de ſōno ꝛ uigilia. 5ꝰ ꝟo de accūtibus aie. 6ꝰ ꝟo diffuſūꝫ regimē electiōis cibo ꝛ potuū demonſtrabit. Huius aūt ſcōi capli ſūmam: qm̄ in alio ꝯſilio qō incipit. Mānſuetiſſime humanitas: uberrime inuenies: hic dimittemus ad tertiū trāſeuntes.

ℂ De cura per medicinalia. Cap. III.

Pro cap̄ 3ꝰ ntilr capiendo neccīe ſunt intētiones ſeptē in regimine diſpōnū huius cōmēdatiſſimi uiri. ℂ Et p̄ma ſolers ꝛ diſcreta moderatio p cibos ꝛ potus in cap̄ p̄dicto diffuſe regulata. ℂ 2ꝰ eſt māeꝝ interpolata ꝛ frequētata euācuatio ꝯueniēs. ℂ 3ꝰ eſt ipaꝝ mārum diſtractio uel diuerſio. ℂ 4ꝰ eſt uiaꝝ oium urine mūdificatio a trūbis harenis lapidibus ꝛ petraᷓ. ℂ 5ꝰ eſt mēbroꝝ mādātiū rectificatio. ℂ 6ꝰ eſt defenſio renū ꝛ uiarum urine a ſuſceptione māeruꝫ. ℂ 7ꝰ ꝛ ultima eſt māerum que iam effuſe ſunt ultimata conſumptio.

Pro iſto ꝟo p̄ncipali caplo huius intētiōis p̄mittēdū ꝙ hic uir idiget duplici euāone. ℂ Prima eſt adminiſtrāda in tpibꝰ ueris ꝛ autūni. ℂ 2ꝰ eſt pticularis euāo que fieri dꝫ ptibꝰ intermedijs. ℂ Itaq̄ cū ſupuenerit medietas februarij de hoc. 1446. huic uiro fiat flōmia de ſaphena ſiniſtri pedis per quā extrahaᷓ ſanguis ad minus. ℥. v. ꝛ hoc p ſex horas uel ſeptē poſt p̄ādiū pede p̄us infuſo in aquā calidā. ℂ Die ꝟo imediate ſequēti cū aq̄ decoctionis ſeīuꝫ q̄tuor frigidoruꝫ accipiat hūc potū. ℞. caſſie nup p̄parate cum aqua apij. ℥. ꝟij. aque decoctionis ſeīum oium. ℥. ij. ß. calīm accipiaᷓ in aurora ꝛ poſt ipm̄ dormiat hora vna ſola ꝛ non ambulet neq̄ exerciteᷓ ꝛ tardet comedere p ſex horas ad minꝰ. ℂ Mane ꝟo ſequēti imediate accipiat hunc potū calidūꝫ poſt cenā per octo horas. ꝛ poſt ipm̄ tardet comedere p q̄tuor horas ꝛ cōtinuet ipm̄ diebꝰ ad minus. 10. ℞. ſy. de eupatorio ſy. acetoſi cōpoſiti. ań. ℥. vj. aque decoctionis ſebeſtē. ℥. ij. miſce ꝛc. ℂ Undecima ꝟo ſequēti die p̄ſcripta hora accipiat hoc ſolutiuū. ℞. bñdicte ſimplicis. ℥. uj. caſſie p̄parate cū aq̄ feniculi. ℥. vij. miſce ꝛ accipiatur in potu cuꝫ. ℥. ij. aque apij calefacte. ꝛ obſeruenᷓ poſt illud regule que de ſnptori minoratiuo ſtatī dicte ſūt.

Pro euāone ꝟo in autūno fienda ſic procedat. ℂ Si eniꝫ apparebit ei q̄ntitas ꝛ tēſio in renibus cū extēſione neruorū totiꝰ corpis. tunc fiat ei flōmia de baſilica dextri brachij per quā extrahanᷓ ſanguis. ℥. iij. ut ſupra de flōmia altera dictū eſt obſeruando. ℂ Sequenti ꝟo mane in aurora accipiat has pillas. ℞. pillaꝝ de agarico. ℥. ß. dyagridij. ǵ. j. pl̄ueris hermodactyloꝝ. ℈. j. boni pōderis. ß ß. pulpe collognitide. ań. ǵ. v. formenᷓ pillule ſex cū bñdicta ꝛ accipianᷓ circa eas obſeruādo ut ſcriptū eſt de pillulis purgationis ueris. ℂ Mane ꝟo imediate ſequēti accipiat hoc digeſtiuū qō continuare debet diebus ad minus. 10. ℞. ſyru. de eupatorio. ℥. j. ſyru. cōpoſiti acetoſi. ℥. ß. aque lupulloruꝫ ꝛ milij ſolis. ań. ℥. j. miſce: ꝛ calīm accipiatur hora ꝛ conditionibus ſuper alio digeſtiuo dictis. ℂ Die ꝟo undecima ſequēti in aurora purgeᷓ cuꝫ hoc potu. ℞. el̄uarij indi. ℥. ij. benedicte ſimplicis. ℥. iij. miſce ꝛ accipiaᷓ cum cyatho medio uini albi calefacti. ꝛ obſeruet poſt ipm̄ regulas que de p̄cedētibus ſolutiuis dicte ſunt. Et ſic compleᷓ prima pars intentionis prime.

Pro 2ꝰ ꝟo pte eiuſdē intētiōis deſcribēde ſunt quedā medicie pticulariter euacuātes ſꝫ oppoztūitatē. ℂ Si ergo uenter eiꝰ remaneret nōbilr ſiccus. tūc p̄uideat ſibi accipiēdo paꝝ ante cenā coclear vnū huius eluarij deglutiri. ℞. mucillagis ſebeſtē extracte cū aq̄ ſaxifragie. ℥. iiij. cōfectiōis de fiſticis. ℥. j. penidiaꝝ. ℥. ß. çuccari al. ℥. iij. lapidis ſpōgie ſubtiliſſime triti. ℥. ij. coquaᷓ çuccaꝝ penidie ꝛ cōfectio ſiᷓ cū aq̄ lupullorū: deinde icorpenᷓ ſecū alia: ꝛ fiat eluū cuꝫ. ℥. j. pulueris dyagridij diligēter icorpatis ad inuicē oibꝰ. ℂ Ad hāc ēt intētionē memoret pp uētris duritiē comedere q̄nq̄ ſparſim. ſ. cū ne caſſie bñ pōderoſe ante cenā parū abiectis corticibꝰ ꝛ ſeminibus ſugēdo medullā. ℂ Si aūt pticularē plenitudinē pcipet in capite ꝛ ſtōcho pceptis nocumētis in ipſis. tūc ſūmuꝫ eſſet utilē ei bibere. ℥. vj. uel. vij. iere Gaᷓ. in aurora cum medio cyatho calefacte aque lupulloꝝ. ℂ Si autem timeret ierā pp amaritudinē eiꝰ tūc loco illius accipianᷓ pillaꝝ de iera ſimplici. ℈. ij. pillarū aurearū. ℈. j. fiāt pille. vij. ꝛ poſt eas tardetur comeſtio p horas ad minus ſex. ℂ Si aūt p̄ncipalr in renibꝰ pcipet plenitudinē tūc mane vno in aurora accipiat. ℥. j. bñdicte cū. ℥. ij. aque lupullorū calefactis. ꝛ obſuet ea que de alijs ſolutiuis dicta ſūt. ℂ Ergo aūt ſcio ꝙ ſi iſte uir ſepe utaᷓ aſſumptiōe pillulaꝝ de aloe abluto ſm̄ deſcriptionē meā. tunc ipſe excuſabiᷓ ab aſſumptiōe multoꝝ ſolutiuoruꝫ ꝛ mūdificabūt ipm̄ circa caput ſtōchū ꝛ renes: ꝛ vias epatis ꝛ ipm̄ defendēt a multis nocumētis alijs. Et aūt modus aſſumptiōis earuꝫ ut o tertio uel 4ꝰ ſero accipiat vnā paruꝫ ante cenā aut duas ſm̄ ei maiorē ꝛ minorē ſtipticitatē uētris eius. ꝛ per hec remedia conuenienter completur intentio prima.

Pro intētiōe ꝟo 2ꝰ. vꝫ. pro partiali euāone p̄mittēdū eſt. ꝙ hec intētio recipit diuerſitatē. aut ex pte euāonis alius totius corpis. ꝛ huic pti ſatiſfactuꝫ eſt per euāones ueris ꝛ autūni. Et iterꝫ per ea diuerſitatē recipit que reſpiciūt ptialē plenitudinē mēbrorū. ꝛ hoc qdē eſt declaratū in lēctione p̄cedenti. Uel 3ꝰ recipit hec intētio diuerſitatē ex pte māerū peccantiū Et q2 māe in hoc uiro peccātes ſunt flatice ꝛ cholerice. ut ex p̄dictis in p̄ cap̄ ꝓbari pōt. Slꝫ p p̄maꝝ euāone nōnulla ſint etiā inſtrā in lēctiōe p̄cedēti huic pti multū utilia. tñ memorabo q̄tuor inſtrā ſupfluitates fere oīuꝫ humorū a toto euāantia ꝛ a mēbris p̄dictis. ℂ Primū eſt el̄uariū de dactylis dyaſinicō noīatū a modernis a ſenikio qō eſt dactylus. cuiꝰ doſis eſt. ℥. iiij. ℂ 2m̄ eſt el̄uariū noīatū idū. qō ēt ſupfluitates educit a toto corpe ꝛ doſ ſicut p̄cedentis. ℂ 3m̄ eſt eluū iera logodiō qō eſt farmacum ſecuriſſimū. cuius doſis eſt a. ℥. iij. uſq̄ ad ſex. ℂ 4m̄ eſt iera colloquinthidos que lꝫ ſit medicina guſtui horribilis: eſt tñ laudabilis ꝛ bona accipiēdo ex ea a. ℥. iij. uſq̄ ad v. quodcūq̄ aūt p̄dictorū aſſumaᷓ in aurora cuꝫ medio cyatho uini aromaticis ꝛ. ℥. ij. aque feniculi lupulloꝝ ꝛ eupatorij calefactis. ſemꝑ poſt talia farmaca obſeruando cōditiōes in

ſolutiuis alijs obſuari debere ſcriptas. hec de intentione 2ª.

Iã uero declarari debet intẽtio 3ª diuerſionis mãeꝝ. ita q̃ lꝫ plurima imo fere oĩa inſtrũta ſcripta in duabus p̄cedẽtib⁹ intẽtionibus mãs diuertãt. nunc per ſpatiũ.nũc per urinã ⁊ ampli⁹ per uẽtrẽ ẽt diuertũt facilis flõmiſs ſã p̄dictis. Pro hac itẽtiõe ąnque ponã inſtrã necẽia in diuerſiõib⁹mãerũ a mẽbris patiẽtib⁹.quorũ tria erũt appropriata magis diuerſioni que necẽia ſunt in tpe paroxiſmorũ huic viro cueniẽtiũ.reliq̃ vo duo erũt approp̄ata magis in tpe interpolationis eorũ,uoco aũt paroxiſmos euentũ ⁊ fortificationẽ dolorũ in renib⁹huius viri uenientiũ.alterũ aũt paroxiſmũ itelligo uehemẽtiã ardoris in urinãdo affligẽtis hũc virũ ⁊ ingẽter. imo ⁊ qñqꝫ moleſtat ipm ardor in extremitate pudibundi ẽt abſqꝫ urine emiſſiõe. ¶ Itaqꝫ ſi huic viro dolores acciderẽt ingẽtes in ilijs. Primũ ⁊ ſecurũ inſtrm diuerſionis:imo ⁊ uelocis iuuamẽti eſt ut adminiſtret ei uomitus.quãtum eni in diſpõnib⁹renũ iuuamẽtũ afferat lege 4ª p̄mi cap̄ de iuuamẽtis que affert uomit⁹.⁊ 18ª tertij.in p̄prio cap̄. Patiẽti itaqꝫ cũ opus fuerit det in potu brodiũ pingue aceti aq̃ mellis decoctio ſeium aneti aliqd eoꝝ ⁊ alioꝝ ciboꝝ diuerſoꝝ ſubſtantia ſapore colore ⁊ frigore ⁊ punctiõe ſua nocẽtiuꝫ. Poſt iſta det in potu cyathus vnus aque decoctionis radicum uel ſeminum raphani tepide.poſt quam per mediam horam titillatio fiat in principio deglutorij cum penna uel digito ita ut euomat.ſolet enim fere in inſtãti ſedari dolor. ¶ 2m vo diuerſionis inſtrm eſt. ℞.aque decoctionis maluaruꝫ blete ⁊ mercurialis lib.j.mellis ro.çuccari ru.añ.ʒ.j.bñdicte caſſie fiſtule.añ.ʒ.ſ.ſal' gẽme.℈.iiij.olei amigdalaruꝫ dul. ⁊ de ſiſamo.añ.ʒ.j.ſ.calefactis ⁊ colatis oĩbus diligẽter.fiat cliſtere cuꝫ inſtantia dolorum actu mediocriter calm etiã quacuqꝫ hora. Ego autẽ ad excuſandum labores expiẽtia uera ſcio q̃ ſi fiat ſuppõ de ſale ſardinie ad q̃titatẽ digiti minoris ſufficienter confert. ¶ 3m vo inſtrm diuertendi p̄ncipale eſt prouocatio emorroidaliũ uenaꝝ.ſi eni educat' per eas ad ſufficiẽtiã ſanguis maximum affert iuuamẽtũ in diſpõnib⁹ talib⁹. qd facile itelligi põt argumẽto ſumpto a colligãtia ſituali taliũ uenarũ ad renes.⁊ a colligãtia ẽt p̄ tertiũ.fiteri eni taliter colligat' renibus colligat' epati per uenas renibus per eaſdẽ. ¶ Modus puocationis emorroidarũ p̄s eſt ut panẽs ſedeat i aquã calãꝫ decoctiõis arthanite rubee tinctorũ cũ modico elleborí. ¶ 2° vo ut fricentur cũ pãno biſello uel folijs fici aut aliqua re aſpa ipulſione facta fiteri ad exteriora. ¶ 3m eſt ut fricentur cũ aliquo felle uel liquore acuto. ¶ 4m eſt ut ſuper fiteri apponat' uentoſa ignita abſqꝫ ſcarificatione.

Inſtrumenta vo que mãs diuertãt temporib⁹ interpolationis ſunt hec. ¶ Primuꝫ eſt hoc. ℞.ſiſeleos carui ſe.aneti ameos feniculi petroſ. ⁊ apij.añ.M.j.origani calamẽti pule.añ.M.ij. puluerizentur hec omnia groſſo mõ ⁊ calefiãt in fundo caldariole cum igne mediocri ſil' cũ lib.ij.furfuris de frumento groſſi.hoc ergo totũ in magno ſacculo ſubtili ponat' ⁊ calm actu applicet' uẽtri ⁊ ilijs bis uel ter in ſeptimana mane poſt ortũ ſolis: ⁊ in ſero añ cenã.aut ſaltẽ medicie tales bulliant in tribus ſimilis aque uſqꝫ ad ↄſumptionẽ tertie ptis in qua ifundant' ſpõgie magne que notabilr expſſe applicent' ilijs bis uel ter hora p̄dicta. ¶ 2m vo diuertẽs ẽt in tpe iterpolatiõis eſt hoc. ℞. olei irini.ʒ.j. olei de coſto.ʒ.ij.myrre.ʒ.j.acatie.ʒ.j.boli ar.ʒ.j.ſ.cere al.q.s.fiat vnguẽtũ molle de quo a ſpatulis uſqꝫ ad fineꝫ ſpine in diebus iterpolationis per quindecim dies oĩ mane inungat' tota ſpina a furcula ſpatularũ inferius. hoc eni diſtrahit mãs cõuenientẽr ad cutaneã ptẽ alleuiãdo membra. et hec de intentione tertia dicta ſufficiant.

Nunc aũt occurrit intentio 4ª.vꝫ mũdificãdi vias urinales a mãebus in eis abũdãnb⁹.ſiue per urinales vias intelligam⁹ epar aut emulgentes uenas renes uritides ⁊ ueſicã ſiue oĩa ſimul. ſolẽt aũt in eis retineri trãbi. ⁊ ſide portiones hũorales magne ſatis:aut petala maiora illis: aut harene lapilli corticea uel ſquame aut furfuree reſolutiones eius. Quocũqꝫ eni iſtoꝝ dato uel oĩbus ſit in aliquo p̄dictorũ mẽbroꝝ.uel in oĩbus illis ſufficienter educi põt cũ aliquo ſex medicaminũ iſraſcriptoꝝ.quorũ tria ſunt ſimplicia ⁊ totidẽ cõpoſita. ¶ Primũ de ſimplicibus eſt aq̃ ſublimationis tirſi ſpmatis dãdo ex ea cala.ʒ.iiij.in aurora ſex uel octo diebus. ¶ 2m eſt aq̃ ſublimatiõis radicis altee ↄſimiliter data. ¶ 3m ⁊ de ſecretis eſt poteſtatẽ hñs ſup oĩa alia.ut dentur hore p̄fata.ʒ.v.aque matricarie.quãta eniꝫ dignitate pualeat alijs.lege ſcđo canoñ.caplo de uenen ⁊ videbis. ¶ Primũ inſtrumentum de trib⁹ cõpoſitis eſt hoc. ℞. ſpẽꝝ electuarij de ſcib⁹ ʒ.ij.çuccari al. ʒ.iij.medulle granoꝝ coti.ʒ.iij. granorũ fiſticorũ.ʒ.ij.infundant' per triduũ fiſtici in aquã eupatorij. deinde incorporent' ⁊ fiat ↄfectio ſolida in fruſtis.ʒ.iij.utatur aũt patiens ſemp oĩ die añ cibũ oẽm per decem dies accipiendo fruſtũ vnũ.deinde interpolet decẽ dies, ⁊ iterum reuertatur ad accipiendum ipſam cũ hac reuolutione. ¶ 2m vo eluariũ cõpoſitum eſt de ſeminib⁹ deſcriptũ 5° canoñ.ſime prima factũ ſolidũ cũ çuccaro al. ⁊ aqua ſaxifragie. ¶ 3m vo cõpo m eſt hoc. ℞.granoꝝ fiſticoꝝ.ʒ.iij.granoꝝ pinearum. ʒ.j.medulle granoꝝ coti.ʒ.j. dragaganti gũmi arabici.añ.ʒ.j.penidiaꝝ.ʒ.ij.infundant' grana p̄ biduũ in vinũ ribolicũ uel tenue claꝝ aromaticũ.deinde cũ reliqs incorporent'. ⁊ fiat ↄfectio ſolida ⁊ eſt rõnabilis iuuamenti ⁊ magne delectationis. Sup addẽ iſtis q̃ oleum amigdalaꝝ dul.oleum de pineis ⁊ de ſiſamo utẽdo eis in cibarijs oĩbus cõuenientia ualde ſunt. ⁊ melius illis ⁊ ſecurius eſt oleuꝫ de enula. Et tu lege per uolumina ſapiẽtum ⁊ accipies ueritatẽ hec de intentione quarta.

Ut aũt ad declarationẽ intẽtiõis q̃nte pueniamus.premittẽdum eſt p̄mo.q̃ lꝫ plurime mẽbroꝝ corporis ⁊ maxie ſupioꝝ ſuperfluitates mittere poſſint ad renes illa tñ que i hoc viro maxie emittũt ſuperfluitates ad eos ſũt caput ⁊ ſtõch⁹ quoꝝ duoꝝ regimẽ uolo ẽẽ tactum pticulr p̄ ea que euãnt mãs a capite ⁊ a ſtõcho deſcripta ſupi⁹ in itẽnõe p̄ma. ¶ Ut vo de ↄfortatiõib⁹ caput abſqꝫ eleuatione mãa ſũt iſta. ¶ p̄m eſt frequẽs odoratio ligni aloes aut maiorãe uł folij uł q̃noꝝ padiſi.inter que ẽt magnã ṽtutẽ hẽt pl'uis tyriace ſicce in ſyndone de q̃na ligat⁹ ⁊ ſepe odorat⁹. ¶ 2m vo ad hãc itẽtionẽ eſt pl'uis hic ſup bregmate aſpſus oĩ ſero. ℞.macis.ʒ.ij.gario filo.ʒ.ij.ambre oriẽtalis.℈.ſ.pl'uerizent' p̄ ſe ⁊ cõmiſceant' deinde cũ uadit ad lectũ ſup apponat' ſemp deponẽdo p̄mũ qñ reponit 2m. ¶ 3m vo bonuꝫ capitis cõfortatiuũ eſt ut oĩ ſero apud ſomnũ deglutiat' granũ vnũ ſicut cicer electi ⁊ gũmoſi thuris.aut ſaltẽ tria g̃na cubeboꝝ. ¶ 4m inſtrm eſt ut p̄ duas horas poſt cenã oĩ ſeptimana bis comedat' vnũ mirabolanus kebulus. ¶ De cõfortatiõib⁹ vo ſtõchũ ſunt ſepe deglutire p̄ horã añ cibũ granum vnũ maſticis. ¶ 2° poſt cibũ comedere.ʒ.ſ. dyacitoniten çuccarini ↄfecti cum modico macis. ¶ 3° vo eſt ſaltem per vnuꝫ mẽſeꝫ oĩ mane p̄ q̃tuor horas añ cibuꝫ deglutire cocleãr vnum xilobalſami ↄditi. ⁊ eſt nõbile medicamẽ ad ſuas diſpoſitiones oẽs ⁊ non ſoluꝫ ad ſtõchuꝫ. ¶ De mẽbris vo alijs que plm effudunt mãs ad renes eius mai⁹ eſt epar ⁊ fortius alijs.lꝫ eni reſpectu medij g̃nis in hoc viro ipm exiſtat ampla caliditate ⁊ hũiditate eleuatuꝫ. in eo tñ aut p̄ colligantiã ei⁹ ad renes uel ſtõchuꝫ ſiue ſit pp ampliorẽ ẽẽ in ipſo humiditatẽ q̃ ſit caliditas p̄ accñs in eo g̃nant' ⁊ congregant' fl'ita p̄ viã indigẽſtiõis. ⁊ adhuc forti⁹ ſi m'ta mã ſanguinea g̃naret' in eo abſqꝫ peccato q̃litatiuo. tñ pp ſoluꝫ augmẽtuꝫ q̃titatiuuꝫ debilitari poſſet digeſtiua potentia epatis.ut ex p̄ncipijs theorie medicine demonſtrari poſſet. ¶ A qualicunqꝫ itaqꝫ haꝝ cãruꝫ uel ab oĩbus aut pluribus earuꝫ cõtingat manifeſtuꝫ eſt q̃ in hoc viro g̃nantur ⁊ ↄgregantur flegmata multa propter magnam propinquitatem concauitatis epatis ad renes per colligãtiã mãe ille in renib⁹ multiplicate eff.ſe ab epate. ¶ Et ſi contingat mãs iſtas antecedentes in uenis ↄtineri.ut ad plm ſit uolo regimen ipſarum eſſe poſitum per ea que de eiiõnibus per flõmiã in intentione p̄ma ſcripta ſunt. ¶ Uerum q̃ non ſemper contingit utilem eſſe flõmiã ſtante adhuc mã in uenis ⁊ proprie quãdo non fuerit

ſanguini ſufficiēter cōmixta. ideo opꝫ ipſam educi euacuationib⁹ alijs per farmacias. de qb⁹ multa tacta ſunt ſupi⁹. ⁊ ꝓprie electuariū de dactylis. electuariū indū ⁊ ieralogodion: ⁊ alie pille ⁊ mixtiones in itētione pma deſcripte. Et ſi tu velis farmacū delectabile tūc nō elongeris ab iſto. ℞. reubarbari electi agarici. añ. ʒ. ſ. ſpice. ſſ. añ. ℈. iij. pulpe caſſie ꝗ̄ndꝫ ſalis indi. añ. ℈. ij. formētur pillule cū ſucco ro. ⁊ accipiant. ¶ De his que cōfortant epar lapſū ⁊ reſolutū ſunt ut ſepe patiēs accipiat vnam de iſtis pillulis ante prandiū ⁊ cenā. ℞. macis roſaꝝ corallorū rubeorū ſpodij. añ. ʒ. j. cinamomi. ℈. ij. fiant pillule cū ſucco endiuie de omni. ʒ. vj. ¶ Cōpoſitū 2ᵐ eſt hoc. ℞. ſpecieꝝ dyarodon. ʒ. j. ſpodij. ʒ. ſ. ȥuccari al. ℥. iij. cū aqua cicoree fiat cōfectio in rotulis. ℥. ſ. de qua vna ſemper poſt cibū accipiat. ¶ 3ᵐ cōpoſitū eſt hoc. ℞. trociſcoꝝ dyarodon. ʒ. j. cpis adib ꝑparati. ʒ. ſ. ſpodij. ℈. j. cū ſucco ro. fiāt pille de qb⁹ patiēs ꝑ qndeci dies ⁊ per duas horas añ cibū ſemꝑ accipiat duas. ex hoc qdē apparet rectificatio mēbroꝝ mūdantiū ad cōplemētū itētionis qnte. ⁊ tu ꝯſidera utilitatē eorū.

Magna videt̄ eē neceſſitas in curatione diſpōnd renū ꝓcedere cū intentione 6ᵃ que eſt defenſio harū a receptiōe mãerū qbus grauant̄. ⁊ iteꝝ defendē eos ne ꝓpter debilitatē eoꝝ per viā idigōnis generent̄ mãe doloꝝ lapilloꝝ ⁊ harenaꝝ. ⁊ ſic de alijs. ¶ Et lꝫ plurima ꝑdictorum iſtrumētoꝝ in oib⁹ qnque itētionib⁹ cōſcripte utilia ſint. adhuc nī hic aliq̄ ſcribā que ipſoꝝ renū cōfortatiua ſūt. de quoꝝ numero nōnulla ſunt eoꝝ cōfortatiua per viaꝫ nutricatiōis eoꝝ. Jō omniū aialiū renes comeſti ꝯfortāt eos ut renes porci ſyluestris domeſtici ⁊ iuuenis. renes caꝑtoꝝ vituloꝝ ceruí leporis ⁊ gazelli ꝑōe ⁊ volatiliū renes oēs. ¶ 2ᵐ vo hui⁹ generis cōfortatiuū eſt comeſtio lactis ouini. ei enī nulla medicina cōpar eſt in debilitate renū. 18ᵒ tertij caꝑ 3ᵒ. ¶ Et ſimiliter caſeus ouin⁹ parũper ſalit⁹ ⁊ recocte ex eo facte ⁊ aq̄ ciuſdē lactis. ¶ 3ᵐ iteꝝ ci⁹ generis iſtrumētū eſt comeſtio nucis cōdite: ut 5ᵒ can. ſū⁹ ꝑᵃ finali caꝑ colli. ¶ 4ᵐ eſt ſecacul ꝯditū ¶ 5ᵐ eſt mirabolan⁹ kebulus cōdit⁹ ſemel in ſeptimana comeſt⁹. ⁊ hoꝝ aliq̄ cōferūt ut medicīa ⁊ cib⁹. ¶ 3ᵐ iſtrm ꝑncipale de cōfortātib⁹ eſt cauere in eis frequētē uſū diureticoꝝ ⁊ ꝓprie ſimpliciū. pp qd diuretica oīa debent eſſe cōfracta cū ſtipticis. aut ſaltē eē diuretica cū ſtipticitate ut maſtix ⁊ ſimilia. ¶ Quarti generis inſtrm ſunt adminiſtratio linimētū cōpoſiti ex ifridāte ⁊ calefaciēte. de quoꝝ numero optima ſunt oleū onfācinū oleū rodinū oleū de alkekēgi ⁊ attinētibus ad caliditatē. ſicut ſunt oleū de maſtice ⁊ de myrto ⁊ de enula. Et de calidiorib⁹ ſunt oleū de croco oleū de coſto oleū liliōꝝ al. uſq; ad irinū. ¶ Et de cōpoſitis ſūt in lapſu calido cerotū ſādalinum Gal. vnguentum de ceruſa deſcriptione Rab. Et de calis ſunt vnguentū deſcriptiōe Nicolai cōpoſitū. ¶ Cōpoſitūꝫ bonū ad hunc virū eſt hoc. ℞. pinguedinis anatis olei liliorūꝫ al. añ. ℥. j. olei onfancini. ℥. ij. roſarūꝫ ſpodij maſticis ſpice nardi. añ. ʒ. ſ. cere albe. q. ſ. fiat vnguentūꝫ mediocris mollitiei: ⁊ de hoc ſicut de ſimilib⁹ vngatur ſpina tota in itroitu ⁊ exitu lecti actu exiſtēte frido in dieb⁹ caloris: ⁊ calo in diebus frigoris. ¶ Scio etiā ego. ꝙ linimentū bonum ad eos eſt hoc. ℞. mucillaginis ſebeſten ſeiūꝫ citonioꝝ. añ. ℥. j. olei ro. ℥. ij. coralloꝝ alboꝝ ⁊ ru. añ. ℈. ij. cōquaſſent̄ ſimul in mortario longa cōpoſitiōe ⁊ adminiſtret̄ ut ſupra. hec de itētiōe ſexta

Pro ultima vo cōſumptiōe mãeꝝ que iaꝫ effuſe ſunt ꝑmittēdū ꝑ. ꝙ tales mãe aut ſūt mucoſe trūboſe ⁊ petaloides: aut ſunt lapilli uel harene uel furfuree reſolutiones ⁊ crinoidales. Jn cura itaq; ꝑmarum ſuperfluitatūꝫ que iaꝫ effuſe ſunt euacuandēs uleo ⁊ ꝑticulares digerētes ⁊ mundificātes renes tam plīma ꝑdicta ſunt in ꝑcedētib⁹ itētiōib⁹. ¶ Sꝫ ut op⁹ pfectū hēat. hic ꝑ ſcribā quatuor iſtrm que mucoſas ſꝑfluitates ⁊ ſtantes educūt ab epate emulgētib⁹ ⁊ renib⁹: tales enī ſuꝑfluitates ſūt que iuiſcāt harenulas ⁊ efficiūt lapides. ¶ 2ᵒ vo ꝑncipalr ponā octo cōpoſita que harenulas ⁊ lapillos a ꝑdictis vijs educūt mundificant ⁊ ꝯſeruant ab eas generandē ⁊ multiplicatione in eis.

¶ Primū itaq; de educētib⁹ trūbos ⁊ flegmata a ꝑdictis vijs eſt hoc. ℞. agarici electi hermodactyloꝝ. añ. ʒ. j. bdelij mollis ⁊ pulpe caſſie ꝗ̄ndꝫ. añ. ʒ. j. pulueriȥent̄ oia per ſe ⁊ cum ſucco apij fiāt pillule de oi. ʒ. vij. de quib⁹ patiēs a pñti die ꝑ totū meſem madij oī ſeptimana accipiat ſex in duab⁹ vicib⁹ vna diſtāte ab alia per quatuor dies. ¶ 2ᵐ vo ſpāle ad iſtud eſt hoc. ℞. ligritie granoꝝ milij ſolis nenufaris violarū. añ. ʒ. iiij. pulueris hermodactyloꝝ. ʒ. viij. turbit electi. ʒ. v. folliculorū ſene. ʒ. vj. mucillagīs ſebeſten. ℥. v. ȥuccari 2ᵉ coctionis. ℥ iiij. fiat electuariū de quo patiēs ſemꝑ accipiat his ꝙ̄titatem nucis muſ. per mediā horā añ cenā dieb⁹ itermedijs a aſſūptioni pillularū ſtatim añ ſcriptarū. ¶ Et ſi cōtingeret ꝙ ſuperueniret ei fluxꝰ uētris magnus. Tūc dimittat añſcriptas pillulas: ⁊ ſolū accipiat hoc electuariū ſicut nūc ſcriptū eſt. Et iterū ſi pp hoc electuariū adhuc ꝑcipet exuberātē fluxū uentris: tūc nō ſecedat ab eo: ſed ſolū accipiat medietatē ipſi⁹. ¶ 3ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. penidiaꝝ. ℥. j. ſ. ȥuccari al. ℥. iij. lapidis ſpōgie ſubtiliſſime triti ſup marmore. ʒ. ij. ꝯfectionis de fiſticis: ℥ iiij. mucillagis ſebeſten facte cū aq̄ ſaxifragie. ℥. v. fiat eluariū: ⁊ in fine addant̄ pulueris cinamomi ſubtiliſſime triti. ℈. ij. ⁊ fiat eluariū: de quo eluario a pñti tpe uſq; per totū menſem madij ſiue accipiēdo pillas ⁊ eluariū añſcriptū: ſiue nō hic vir accipiat ꝙ̄titatē medij coclearis per mediā horā ante cenā ⁊ añ prādiū: imo q̄ter uel ſepties i die de ipſo accipe pōt añ cibū ⁊ poſt cibū ſuo libito. ¶ 4ᵐ iſtrꝫ eſt hoc. ℞. olei amigdalarū dul. olei de ſiſamo. añ. ℥. j. olei de nenufare violarū. ſe. altee. malue ſe. milij ſolis. añ. ʒ. j. cere al. q. ſ. fiat vnguētum molle. in cui⁹ fine addant̄ ſandal. ru. ʒ. j. ſ. cāphore. ℈. j. de hoc ergo vnguēto iſte vir in mane cū ſurgit uel in ſero cum vadit ad lectū iniungat oēs ꝑtes femoris ⁊ ſub oſſeo epiteo ⁊ apponat ſup eis fruſtū vnū lane albe hñ pectinate: aut ſaltē fruſtū vnū molliſſimi coti. Et hec 4ᵒʳ remedia ſufficēt pñt ꝯuenienter ad educēdū ſtata trūbos ⁊ petala in vijs urinalib⁹ iuēta.

De his vo iſtris que urinales vias mūdificāt a lapillis ⁊ harenis. lꝫ plurima ab illuſtrib⁹ auctoribus hinc mihi cōſcribant̄. Ego tn̄ tāgē illa que mihi vident̄ ſecurius ⁊ facilius educētia lapillos ⁊ harenas. ¶ Quorum ꝑmū eſt hoc. ℞. radicis ſaxifragie gētiane ariſtologie ro. aſſari peucedani. añ. ʒ. j. ſanguinis hirci ꝑparati. ʒ. iij. cum ſucco apij forment̄ pillule de oi. ʒ. viij. ¶ 2ᵐ vo cōpoſitū ſpālius ⁊ elegātius ad hoc eſt iſtud. ℞. ligritie violarū ſe. altee. ſe. malue. vitri cōbuſti. lapidis iudaici. ⁊ lapidis lincis. añ. ʒ. iij. pulueris leporis cōbuſti ſm artē. ʒ. ij. penidiarū. ℥. iiij. oximellis cōpoſiti. ℥. v. ȥuccari albi. ℥. j. ſ. fiat electuariū: qd poſtea bulliat in. ℥. iiij. ſucci litoſpermatis uſq; ad ipſius cōſumptionem ſucci. hoc enim eſt ſecretū magnū. ¶ 3ᵐ cōpoſitū eſt. ℞. granorū milij ſolis: lapidis ſpōgie: liquiritie. añ. ʒ. iij. ȥuccari albi duplū pōderis oium fiat tragea. ¶ 4ᵐ compoſitū eſt hoc. ℞. fiſticorum mūdatorum. ℥. iij. liquiritie. ʒ. ij. polij montani caſſie lignee: foliorum aſſari: camepitheos. añ. ʒ. ſ. lapidis lincis ʒ. iij. ȥuccari albi. ʒ. v. cum aqua ſaxifragie fiat confectio in rotulis. ʒ. iij. ¶ Eſt ergo canon in applicatione iſtorum quatuor inſtrumentorum talis. Cū iſte vir ꝑceperit ꝑſeuerare multiplicē dolorē in ꝑtibus ſpine ⁊ iliorū ⁊ ardorē ⁊ punctioneꝫ in urina multiplicem: tūc ſtatim ſemꝑ ante cibū deglutiat coclear vnū tragee parū ante ſcripte. Silr ⁊ poſt cibum comedat fruſtum cōfectionis nunc ultimo ſcripte. Iterū oī mane in aurora deglutiat coclear vnū electuarij ante confectioneꝫ ſcripta. Et iterū per horaꝫ ante cenam accipiat. v. de pillulis anteſcriptis. Et ita reuoluendo procedat de vno ad reliquū ſpatio quindecim dierum. Neq; enim eſt poſſibile ut harene uel lapilli ab iſto modo medicandi euadant quin educantur ⁊c̄. ¶ 5ᵐ compoſitum eſt hoc. ut in ferculo ⁊ vino huius viri ſaltē pars tertia cyathi miſceatur huius mixtionis. ℞. aque ſparagi milij ſolis. añ. ℥. v. ſaxifragie libram. j. miſce ⁊c̄. ¶ 6ᵐ compoſitum eſt hoc. ℞. peucedani biſtorte fu meu. añ ℳ. iij. pulegij rubei aſſari eupatorij abſinthij apij ⁊ ruthe capilloꝝ veneris ⁊ ariſtol. utriuſq;. añ. ℳ. ij. baccarū lauri. ʒ. j

terēda terant᷑: ⁊ reliq̄ incidant᷑. fiat ergo cox̄ coctio in.v. uel vj.ſitulis aque in q̄ ſedeat eger uſq₃ ad regionē vmbilici qū pcipit accipia pox̄ anteſcriptax̄: ⁊ ſedabit᷑ fragor ⁊ dolor in pdi ctis pub°. ℂ 7ᵐ remediū eſt hoc. ℞. olei de nenufare ⁊ de ſe mine lini.añ.ʒ.ſ.pinguedinis cerui ⁊ taxi.añ.ʒ.ij.diſſoluātur oia ⁊ ſecū icorporent᷑ trociſcox̄ ſtelle.q̄.viij.⁊ fiat linimentū: de quo cū pēna ale galline intincta ſepe imponat᷑ in ɔcauita tem virge ⁊ conuenienter tollit ardorem. ℂ Ultimū ɔpoᵐ ut ſi dolor uehemēs inualeſceret tūc accipiat albumina q̄tuor ouox̄ in aceto que infundant᷑ in aquā frigidā cū.ʒ.j.cāphore ſubtiliſſime trite: ipſi itaq₃ cyatho tota infundat᷑ virga ⁊ ſedabit᷑ dolor in inſtāti fere. ⁊ per hec inſtrā hic cōmēdatiſſi mus vir dei miſericordia terminabit᷑ ad ſalutē quā ſibi am pliſſime ɔcedat ſūm° ⁊ pijſſimus ſaluator ieſus qui ſanat re gulat cūcta ⁊ bñ diſponit ad laudes eius imortales Amen.

Conſiliū.273. De cacochimia diſpōe.i. de ple nitudine corpis malox̄ humorū.

Uius gñoſiſſime dñe diſpōnē credo ma gis cacochimiā q̄ plectoriā deno minādā eē. vt eni ex ſignificato terminox̄ ple ctoriā arguere magis bonox̄ hūox̄ multitudi nē. Cacochimiā vo malox̄. Cū ergo videam° multa corpox̄ humanox̄ hēe plenitudinē ma gnā quā ſine nocumētis tolerāt manifeſtis: imo ēt in etate de crepita: hanc vo gl̄oſam dñam in tali etate non tolerare pleni tudinē ſuā ſine magno nocumento. Jō arguendū eſt q̄ mñe iſte ſint illaudabiles: q2 ſunt virtuti obiecta nō ꝓportionata: qd̄ apparet ex multis. ℂ Primo q2 corpus eius fere per totā extenſione manifeſta magnificatū eſt: ⁊ ꝓprie in regione epa tis inferius. ℂ 2° q̄ nō cedant᷑ renū ⁊ alchatin ptes ab extenſi uis doloribus pmanentibus: ⁊ aliqn̄ notabilr̄ augmētatur. ℂ 3° iterū hoc oñdit᷑ ex pte laſſitudinis uel ipotētie ad motus ꝓgreſſiuos. ℂ 4° iterū hoc deducit᷑: q2 in quocūq₃ fere motu corporis: ⁊ omni fere reuolutione ad oēm differentiam poſi tionis grauatur in inſpirādo ⁊ expirando. ℂ Et 5° iterū hoc monſtratur ex uarietate ⁊ interruptiōe ſomni ⁊ ſomniorum uarietate. ℂ Et 6° iterū hoc ꝓbatur ex ipotentia debite edo nis mñerum per viam ſeceſſus ⁊ urine. ℂ Et 7° iterū ex ma nifeſta tumeſcentia tybiarū ⁊ pedū eius que tranſcendit men ſurā oēm nālem humano corpori. ℂ Et ultimo hoc deduci tur ex inſtātia dolorū in inferioribus ptibus. qui ſunt tenſiui ⁊ grauatiui ſm oñium ꝓuenientiū a mñe groſſitie ⁊ grauita te: l₃ qñq₃ interius ſentiant᷑ dolores pungitiui ⁊ inflāmatiui: qui ꝓueniūt ab aliq̄ parte mñex̄ corruptax̄ que nō pñt regi a vtute digeſtiua ⁊ expulſiua eax̄: pp qd̄ cōcludit᷑: q̄ oportebit de neceſſitate erūpi tybias in aliq̄ determinata pte: nec eſt poſſi bile ꝓhibere illud: imo nō dubito q̄ eruptio erit aliqualiter ſi bi utilis: dato q̄ in vna fiat: aut pluribus partibus.

Regimē eius igit᷑ ɔſiſtit in infraſcriptis decē regulis ⁊ iſtis. ℂ Et pmū qdē ut huic dñe fiat ſub tractio ptis cibi ⁊ potus canonice tñ: ita ut ſi ſolebat accipere edulij.ʒ.10. tūc accipiat ꝑcipue.9.ſ. per tres dies: tribus aūt ſequētibus accipiat.ʒ.viij.ſ.⁊ ſic ſubtrahēdo pcedat uſq₃ quo ꝓueniat ad medietatē eius qd̄ accipe ſolebat. talr̄ eni exiccabitur corpus eius ɔueniēter. Op₃ eni corpa paulatim ad nō ɔſueta trāſferre: qm̄ nā nō ſuſtinet repentinas mutationes. 3° tegni. Et claudit᷑ in uli regula Hyp. ⁊ Gal. ſermone illo. ſcḋs aph̄o. Secūdū multū ⁊ repente euacuare ⁊ replere ⁊c̄. ℂ 2° regula eſt. q̄ oi die hec dña cliſterizet᷑ ſemel ex hoc cliſteri. ℞. furfu ris frumenti. M. iij. radicis ireos ⁊ paucedani. añ. M. j. fo liorū blete malue ⁊ affodillorum. añ. M. ij. coquantur in de cem lib. aque uſq₃ ad medietatem. Cuius decoctionis acci piat᷑ lib. j. zuccari ru.ʒ.j. iere Gal. benedicte. añ.ʒ.ij. ſalis coīs coclearū vnū olei oliuarum antiqui.ʒ.iij. miſce: ⁊ melius eſt ac cipere ipſum in mane q̄ in ſero. ℂ 3° regula eſt. q̄ hec dña di mittat omnes fructus preter q̄ ficus ⁊ pepones: tamen poſt eos cum accipit bibat vinū ſemilymphatum. ℂ 4° regula q̄ hec dña oi mane aut ſaltē alterno bibat aque mēthe ⁊ aſſari. añ.ʒ.ij. calas cū zuccaro ⁊ comedere tardet per tres horas. ℂ 5° regula eſt: ut poſtq̄ accepit ꝑdictas aq̄s duab° vicibus: tūc 2° die ſequēti ad iſtas pillas accipiat parū ante cenā.ʒ.iij. hui° electarij. ℞. electarij de epithimo.ʒ.j. hermodactylox̄ turbit electi. añ.ʒ.ſ.ſſ. aniſi. añ.ʒ.ſ. incorporētur ſimul cū melle roſ. ⁊ zuccaro al. ⁊ fiat electuariū. ℂ 6° regula eſt: q̄ hec dña ɔſueſcat oi ſero cū uadit ad lectū totā ſpinā ſuā inungere cū hoc lini mēto. ℞. olei de fencini. olei de coſto. añ.ʒ.ij. pulueris ſanda race ſarcocolle boliar. añ.ʒ.ſ. cōquaſſent᷑ oia in mortario ul tima cōtritione. ℂ 7° regula eſt: ut hec dña aſſueſcat oi ſepti mana ſemel accipere duas uētoſas ſup natib° cū ſacrificatione earum. Et ita procedat cum iſtis euentibus mām ſimul cū pil lulis ⁊ electuario anteſcripto. ℂ 8° regula eſt: ut hec dña ɔſue ſcat bis in ſeptimana deglutire coclear. j. xilobalſami conditi: ⁊ comedere tardet per duas horas. ℂ Ultima regula ⁊ iſtā eſt: q̄ per viginti dies ad min° omni mane in aurora: ſiue ac cipiat aquas anteſcriptas aut non: deglutiat tria grana ſar cocolle. Jneſt enim ei ſpecialis proprietas extenuandi corpo ra pinguia. Ad laudem dei. Amen.

Conſilium.274. De triplici mala diſpoſitione vz. ℂ De laſſitudine extenſi ua totius corpis. ℂ De debilitate digeſtiōis ſtomachi. ℂ De catarro a capite ad inferiora a fluēte. ℂ Diuiditur autem con ſilium in capitula tria.

ℂ De cāis ⁊ ſignis dcāx̄ diſpōnū: ⁊ de cura laſſitudis. Cap.1.

Obilis vir Petrus de ualmarana ſpe ctabilis ⁊ ſtrenui militis domi ni Bapiſte de ualmarana filius dieb° iſtis la borauit qbuſdā diſpōnib° ꝓternālib°. Et pma ear̄ fuit leuis febricula que ſ₃ mihi relata: ⁊ p me viſa fuit vna interpollata ſtatica quā tri b° uel q̄tuor dieb° paſſus eſt. Et dato q̄ febris ſtatica per ſe cronica ſit egritudo: tñ aliq̄ ex eis eſt breuis uelut fuit iſta: quod ex multis cauſis cōtingere po tuit: uel q2 mā huius febris. fuit pauca ſubtilis ⁊ euaporabi lis: aut q2 virt° fuit potēs multū ad ipſax̄ digerendā ⁊ ſenſibi liter euacuandā uel inſenſibilr̄. uel 3° q2 mām talis febris contin git eē ꝓpinquā vijs euacuandi ei° ⁊ vtutē fuiſſe potētē in expulſio ne ipſius cū obediētia ēt mñerū ⁊ viax̄: uel q2 medicus hoc co gnoſcens ſtatī a pncipio feb. mām minorando etiā nō reddi dit virtutē potentē ad reſiduum mñei digerendū ⁊ expellen dum ſenſibilr̄ pp aliquā uel plures harū cauſarū. igitur ɔtin git hanc febrem eſſe breuem.

Secūda vo viri huius diſpō eſt cōfractio quedā uel laſſitudo toti corpis ei° uſis: ⁊ hec qdē laſſitu dinis ſpēs nō vī eē arefactiua cū nulla ꝓceſſerit ei exiccatiōis uel inanitionis corpis ipſius: neq₃ ēt plenus ſit: qd̄ apparet: q2 neq₃ eſt extenuatus: neq₃ multū ſitiēs nec vigilatiuus: ⁊ ſic de alijs accntibus que in eo non apparent. Neq₃ etiam laſſi tudo hec eſt apoſa uel ulceroſa qd̄ planum eſt. Eſt igitur hec laſſitudo extenſiua denominanda: ⁊ ꝓuenire potuit pp con gelationē mñex̄ in ambitu corporis a frigiditate factā. ℂ Et huius quidē cura facil᷑ eēt per applicationē aeris calefaciētis ⁊ fricationū ⁊ balneox̄ ꝓuocātiū ſudorē. ⁊ ulr̄ per applicatio nē oium inſtrox̄ que calefaciendo apiendo ⁊ ſubtiliādo mñas in muſculis lacertis ⁊ neruis imbibitas hanc laſſitudinē indu bie remouerēt. ℂ Si aūt hec laſſitudo contingeret pp tran ſmutationē mñex̄ añcedentiū febres: tunc eēt curāda hoc mō Si eni mā febriū añcedēs expulſa foret tota aut quaſi tota ad mēbra ꝑdicta: hui° qdē cura eēt p iſtā que ſtatī añ hec dicta ſūt Sed nō vī rōnale laſſitudinē iſtā in hoc viro ꝓueniſſe p hāc expulſionē que nō potuit eē cretica: q2 nō fuit in die creti co facta. nec a nā nāuata: ⁊ mā non fuit ꝓparata.i. digeſta: eo q̄ claudit cōtradictionem in theorica medicine q̄ egritudo cronica ſit in principio cuius materia ſit digeſta. ℂ Et ſi cre dere poſſet aliquis q̄ talis egritudinis mñis eē fuit in prin cipio morbi ſinthomatice pulſa hoc nō videtur ſaluari poſſe. ℂ Primo q2 mñe que ſinthomatice mouēt᷑ vtutes ad agēdū

in eos ſunt acute: hec aũt mã ab oĩ acuitate denudata eſt et fuit. Neqʒ ẽt talis mã fuit multa que ppterea hic ſtimularet ṽtutẽ: qꝛ feciſſet accidẽtia multa ꝛ grauiora. ❡ 2° qꝛ non appa ruerũt nec apparent magniſice repl'onis ſigna: nec ẽt talis mã pticularis p q̃litates malas incitauit ṽtutẽ ad eius expulſio nem: cum ipſa mã ab oĩ ſpẽ male qualitatis occulte videaꝰ ꝑ uata. ❡ Forteſſis aũt hec ſpẽs laſſitudinis in hoc viro contin git: qꝛ mã a'ĩs hui9 fe. ppinq̃ fuit in fluxu ad muſculos: aut qꝛ huius laſſitudinis mãlis cã fuit inuentio mãerĩ flatuoſarũ in uenis exterioris ambitus corpis: que qdẽ mãe pp ſu pue nire retractionem caloris de circũferẽtia ad cẽtrũ in ꝑn°po ꝑxiſmi ꝑdicte febris ſicut fit in cuiuſcũqʒ feb. mãlis habuerũt potẽtiã īfridandi ꝛ extendẽdi circũferẽtiales ptes corpis ma gis q̃ añ retractionẽ ꝑdictã uel ſine ea. Et hec qdẽ a poſterio ri declarari poſſet: qꝛ ceſſante ꝑdicta caloris retractione mĩ norate fuerũt ꝯfractiones ꝑdicte: imo ꝛ oĩo ablate fuerũt.

Tertiũ ꝑncipale accĩs in viro iſto inuẽtũ eſt ſtõchi ſui debilitas in digerẽdo cibaria. Cũ enim ſtõchus eis multitudine flatũ ſit leſus ut poſtea apparebit nõ eſt po ſibile qn eius digeſtiua debilitata ſit: ꝛ non qdẽ nocumento ablationis digõnis qõ nõ appet: eo q̃ digeſtibilia ſubſtãtialr trãſmutanꝰ in eo. ❡ Si eni nõ tranſmutarenꝰ tunc neceſſe eẽt ut incitaret ṽtutẽ ad ſui expulſionẽ p inferius: ꝛ eẽt liẽteriã eã diſpõ que nõ appet nec appuit: neqʒ apparent lienterie futu re pnoſtica ſigna. ❡ Aut võ talia cibaria in ſtõcho nõ elabo rata ipelleret ṽtutẽ ad ſui expulſionẽ p ſuperius. qõ appet eẽ falſum: qꝛ non hẽt neqʒ habuit uomitũ ꝛ ſiliãlh: quare vĩ q̃ nocumentum digõnis in hoc viro nõ eſt nocumẽtũ abla tionis denoiandũ: ꝛ q̃ nocumẽtũ in digerẽdo in ſtõcho ipſi9 tantũ ẽt eſt corruptio digõnis denoiandum: qõ apparet eẽ uetũ qꝛ calor ſtõchi agens in obiecta. ſ. cibaria tranſmutat ea in uentoſitates que in ſtõcho ꝯgregate incitant ṽtutẽ ad ſui ex pulſionẽ: vñ de tales uẽtoſitates a ṽtute expulſiua ꝓpulſe frã gunꝰ ad ptes ſtõchi ꝛ oris ei9 ꝛ eructuãdo cũ ſonitu ad extra ꝓpelluntꝰ: aut qñqʒ ad inferius p inteſtina expelluntꝰ cũ rugi tu aut ſine illo. Et ſi ꝯtingat q̃ he uentoſitates ſubleuẽt mãs ad os ſtõchi: tunc faciunt in eo ſubuerſionem ꝛ nauſeam uel inclinationem ad uomitũ ut ipſe ex ore ſuo teſtificatus eſt.

Quartũ ꝑncipale accĩs huius viri eſt aggregatio fle ũ in capite ſuo nõ ſolũ nũc: ſed ẽt p alia tpa ſibi ꝯſueta que qñqʒ catarriçãt ad ꝑncipium nucꝫ oppilando illud. Aliqñ võ p palatũ deſcendũt ad os ꝛ pectus: ꝛ he ſunt mãe fl'atice mucillaginoſe groſſe ꝛ qñqʒ ſalſe: qõ apparẽ põt ex ſermõe ex ſalſedine in ore ei9 ꝑcepta. Hec in ſũma ſũt acci dẽtia de qb9 hic nobilis adoleſcẽs cõqueſtus eſt. Uñ ex ꝑmiſſis intelligi põt q̃ fe. iã ꝑdicta curã nõ aduocat ad ſe cũ iã ſit reſo luta ut appuit. Patet ẽt ex ꝑdictis laſſitudinẽ ꝑdictã ad ſe nõ euocare curã. ❡ Sequiꝰ ẽt ex ꝑdictis q̃ ſolũ opʒ hẽre ſollici tudinẽ ad regimẽ ſtõchi rectificãdo digeſtiuã ei9: ꝛ ad curam diſpõnis cerebri rectificãdo ipm ne catarrales mãs in ſe mĩ tiplicet. Et opʒ ẽt abſcindẽ eoꝝ deſcẽſuʒ ad iferiora: qm aũt ꝑ dicte diſpões coicãt in mãli cã que eſt flegma cui9 gñatiua cã eſt mala cõpl'o frida ꝛ humida ꝑdictoꝝ mẽbroꝝ. Jõ neceẽ eſt cõpl'onẽ amboꝝ rectificare per quã rectificationẽ mãerũ predictarum generatio prohibetur ꝛ deſcenſus.

❡ De regimine per ſex res non naturales. Cap. II.

Taqʒ regimẽ hui9 viri ꝯſcẽ p admiſtratiõ nẽ ſex reꝝ nõ nãlĩu calefacientiũ ſub tiliãtiũ ꝛ apiẽtiũ vias ꝛ ꝯſumẽtiũ mãs tã ex cibis q̃ ex potib9: ꝛ ex aliis qnqʒ reb9 nõ nãlibus que oĩa facilius intelligi pñt p clariſſimos doctores q eius regimẽ diligẽter mẽſurarunt. ❡ Und memorãdo ſemp q̃ huic viro nõ credo utile eẽ recedere a potu vini ſicut mihi uerſatum eſt: eo q̃ ex potu aque augeꝰ lapſus eius frigidus ꝛ humidus tam ſtõchi q̃ capitis ꝛ multiplicabuntur males cauſe flegmatice ſuoꝝ lapſuuʒ reciproce augmẽtatiue. ❡ Et ſi perceperit aut ꝑcepiſſet nocumẽtũ additionis catarri fieri ꝑ potum vini: tunc videri põt q̃ nocumentũ facile modifi cari põt ꝯſtrĩgendo vinũ ſi fuerit fumoſum cũ aq̃ ꝯuenienter aut eligendo vinũ colore albũ ſubſtãtia ſubtile ꝛ potẽtia me diocre quo uti põt in oĩ ſuo regimine horis cõuenientibus.

❡ De cura per medicinalia. Cap. III.

Ro diſpõib9 võ ſtõchi ꝛ capitis vꝫ mihi q̃ vir iſte uti dʒ remediis nouẽ: quoꝝ ſtõ cho tria ſũt ꝯuenientia: q̃tuor võ capiti approp̃a ta: duo võ utriſqʒ ꝯuenientia. ❡ Primũ itaqʒ re mediũ ſtõcho ꝯueniẽs eſt uſus eluarii de xiloalo es deſcripti ab Auic. 5° can. ſũma ꝑ9. ex intẽtiõe ipſi9 auctoris. Et accipiat ex eo poſtq̃ fuerit etat9 p duas ſeptimanas. ʒ. iij oĩ mane p nouẽ hõs poſt cenã deglutiendo ipm ꝛ tardãdo ci bũ ꝛ potũ horis ſaltẽ trib9. ❡ 2m remediũ ſtõcho ꝯueniẽs eſt ꝯfectio īfraſcripta de qua hic vir accipiat rotulã vnã añ cibũ ꝛ rotulã ſemis poſt cibũ bibẽdo poſt ipſam mediũ cyathum vini ꝑdicti ꝛ ꝯtinuet ipſã ꝯ ii ab9 ſeptimanis: poſt ipſam aũt ſufficiat ei accipe bis uel ter in ſeptimana añ prãdiũ: ꝛ ita dʒ eẽ ꝑcedẽtis eluarii uſus poſt duas ſeptimanas. Eſt aũt deſcri ptio ꝯfectiõis talis. ℞. ſpẽꝝ arõ an. croꝰ. deſcriptiõe Gabriel ʒ. i. ſ. ſpẽrũ eluarii ꝯ yacinthi deſcript'. Serap. 6° breuiarii ʒ. i j. çuccari al. lib. ſ. cũ aq̃ mẽthe. fiat confectio in rotulis ʒ. ii. ❡ 3m inſtrũm ſtõcho ꝯueniens eſt ut portet ſemp fruſtum pãni electi de grana duplicatũ q̃titatis maioris q̃ pedalis ipſuʒ ſupponendo interule ſue aut infra ipſam. Et ſi hẽret duos tales pãnos: ꝛ pmutaret ſepe eos exiccãdo in ſole uel ad ignẽ ut ſudoroſitas ꝯſumereꝰ eẽt melius ei. ❡ 4m remediũ in or dine ꝛ ꝑm de iſtis capiti ꝯueniẽs eſt ut vir iſte aſſueſcat i ma ne ſepe añ cibũ. ſ. p duas hõs facẽ gargariſma tale. ℞. aque maiorane aque aſſari aque ireos añ. ʒ. ij. ligni aloes coſti ſta phiſagrie. añ. ℈. vj. miſceanꝰ oĩa ꝛ calefiẽt ꝛ ipleaꝰ ex eis os ꝑ gargariçãdo expellanꝰ. ❡ 2m inſtrũm capiti ꝯueniẽs eſt ut vir iſte in ſero qñ uadit ad lectũ ſaltẽ tribus vicibus in ſeptiana pulueriçet ſup ptes ſui capitis p cõmiſſurã ſagittalẽ uſqʒ ad coronalẽ ꝯ ſũmitate capitis q̃titatẽ. v. gnoꝝ ordei latitudine q̃ tuor digitoꝝ. Cuius deſcriptio. ℞. ligni aloes. ʒ. j. ro. laudani ſtoracis calamite maiorane aſſari betonice añ. ʒ. j gariofiloꝝ ʒ. ſ. miſce. ❡ 3m remediũ capiti ꝯueniẽs eſt hoc. ℞. aque maio rane cyathũ. ſ. pulueris liq̃ritie violaꝝ ligni aloes maiorane añ. ℈. v. çuccari al. ʒ. ſ. bulliant oĩa hec ſil' modicũ: deinde colẽ tur ꝛ parũ calefiãt ꝛ ore ꝑus ipleto aq̃ leui attractiõe p nares inſpirãdo trahicianꝰ: ꝛ erit capitis mũdificatiuũ ꝛ oppilonis nucꝫ apitiuũ. ❡ 4m ꝛ ultimuʒ inſtrũm pro capite eſt hoc: ut vir iſte ſemel in ſeptimana qñ uadit ad lectũ accipiat pillulam vnam aſſaiaret deſcriptione Auic. ꝑma tertii. cap. ultimo ꝛ ſit hora accipiendi eam ſcõa poſt aſſumptam cenã. Quanti tas pillule eſt: ut ex ʒ. i. fiant. vj. cum aqua maiorane. ❡ De remediis que utriſqʒ horum membroꝝ iuuamẽtũ coicant. ❡ Primũ qõ meo iudicio ualde utile eſt ut vir iſte in ſeptĩa na ſel' per quinqʒ hõs poſt cenaʒ accipiat. ʒ. j. electe ꝛ bene fer mentate tyriace Andromachi: ꝛ qeſcat in lecto poſt eaʒ horis ſaltem tribus ꝛ non accipiat cibũ niſi tranſiuerint hore qnqʒ poſt eius aſſumptionem neqʒ fortibus exercitiis utaꝰ. ❡ 2m inſtrũm utriqʒ ꝑdictoꝝ ꝯueniẽs eſt: ut vir iſte utatur infraſcri ptis pillis de qb9 accipiat in ſeptimana ſel' aut bis parũ ante cenã. cuius deſcriptio. ℞. aloes electi. ʒ. j. agarici. ʒ. ij turbith ʒ. j. maſticis maiorane croci ligni aloes macis gariofil. añ. ℈. vj. pulueriçenꝰ ꝛ infundanꝰ oĩa in ſucci endiuie: ꝛ aque ma iorane. añ. ʒ. j. ꝛ diligenter cõmiſceanꝰ: deinde exponanꝰ ad ſolẽ ſepe agitãdo donec cõmiſceanꝰ liquores. Cum igiꝰ con ſumpti fuerint: iterũ ſupaddanꝰ ꝛ iteꝝ ſoli exponaꝰ ter ita fa ciendo. Ex maſſa igiꝰ illa fiant pille p oĩ. ʒ. vij. ꝛ utaꝰ bis ut dictum eſt. Hec itaqʒ viſa ſunt mihi meliora ꝛ ſecuriora qb9 vir iſte uti poteſt. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Conſilium. 275. De maraſmo a mala cõpl'o ne frigida ꝛ ſicca totius com plicato cum ſtipticitate uentris: ꝛ corruptione potentiarũ in teriorum. ❡ Diuiditur conſilium in capitula tria.

❡ De cauſis dictarum diſpõnum. Cap. I.

oo

pulueris capitalis

Uidã de marchia anchonitana co lonus uehementer moleſtat egritudine que nõ minus cõturbat eius mẽtẽ q̃ corp⁹ cui⁹ ſua anxietas moleſtet. Et eni hic vir laborat uehementi corpis extenuatiõe que maraſmodeã diſpõnẽ cõſecuta eſt: ⁊ nõ febrilẽ: ⁊ eſt qdẽ hui⁹ diſpõ uehemẽs uẽtris ſtipticitas huic extenuationi copulata: que põt eẽ acõis cãrũ que fecerũt in ipſo extenuatiõnẽ. ⁊ põt ẽt ipſa ſtipticitas eẽ cã maraſmi ⁊ ſubſtãtiẽ cõſumptiõis hui⁹ viri. pp̃ que duo hic vir ẽt corruptã hẽt opationẽ imaginatiue potẽtie: ppt̃ea q̃ mobil' ẽ in opib⁹ ex uarijs cõceptib⁹ in imaginatiua potẽtia iuẽtis. ſic ẽt in ipſo uaria mẽtis ⁊ diuerſa repit' electio a leſione potẽtie cogitatiue puenĩẽs. Un̄ dicẽdũ eſt diſpõnẽ hui⁹ viri nõ leuiter eẽ uerẽdã ut ex pmiſſis appet: ⁊ iã paulo poſt euidẽtius deducemꝰ.

Dixi ãt ſupi⁹ q̃ p⁹ huius viri diſpõ eſt extenuatio, uehemẽs que puenit in eo a mala cõplone frida ⁊ ſicca totius que melica nolatꝰ oꝫ: ⁊ multiplicata eſt a uehemẽti friditate ⁊ ſiccitate toti⁹ corpis: qm̃ in eo appent oĩa ſigna ariditatis tã cerebri q̃ cordis ⁊ epatis. mã eni mel' ea in corpe multiplicata multis de cãis põt eẽ cã extẽuãdi corpa ut ſpeculatores dixerunt. ℂ Primo qdẽ pp̃ ipſius cõplonẽ õriã tẽperamẽto humano qd̃ labit' ab equ' ad pondus p augmẽtũ caliditatis ⁊ hũiditatis. Sed huic tẽperamẽto õriat' melia fui friditate ⁊ ſiccitate. igit' ⁊c̃. ℂ 2⁹ rõ eſt: q: cõplo melice mãci ad uerſat' inſtrõ oium opationũ: qd̃ eſt ſpũs q eſt calẽ cõplonis ⁊ humide. ℂ 3⁹ rõ: q: friditas melie õria eſt omni rei vite. ℂ 4⁹ rõ eſt: q: ſiccitas eius eſt cã cõſumptiõis humidi qd̃ eſt nutrimentũ oium membrop̃. ℂ 5⁹ rõ eſt: q p friditatẽ ⁊ ſiccitatẽ exprimit' ⁊ conſumitur humiditas ſcõa oĩs p̃to debita nutricatione mẽbrop̃ nccĩa. ℂ Ex qb⁹ oib⁹ non eſt mirabile concludere ſi per talem cõplonẽ frigidã ⁊ ſiccã phibet' tranſitus aialis ſpũs ſenſibilis ⁊ motiui qui eſt inſtrumentum motus dilatationis ⁊ conſtrictionis inteſtinorum ⁊ muſculorum uẽtris.

Ex quo fundamento vide q̃ pulchre itelligere potes cãꝫ 2ᵉ diſpõnis in hoc viro que eſt ſtipticitas uẽtris. Multitudo eni mãei melice pp̃ friditatẽ ⁊ ſiccitatẽ ei⁹ ⁊ õrietatẽ ad humanã vitã ⁊ ad oẽs eius opationes eſt cãu ut in hoc viro acquiſita ſit ſtipticitas tanta in uentre ei⁹ ut nullo mõ opatiõe nãli uẽter ei⁹ leuiat'. imo difficillimũ eſt ipſũ reddi fluxibilẽ ẽt cũ oi inſtrõ medicinali q̃ tiedũqꝫ ſapiẽter adminiſtrato. vn̄ niſi hi pcuret' hui⁹ viri diſpõ certitudinẽ hẽt trãſitus in firmationẽ maraſmodeẽ diſpõnis totius corpis a q̃ nunq̃ curabit'. pp̃ qd̃ oporteret ipſm ſollicitũ eẽ ad amãdum hic vite longitudẽ ⁊ nõ negligẽdũ. ℂ At vo lꝫ ex ſermonib⁹ iſtis colligi poſſ. ut tres cãe extenuatiõis toti⁹ corpis ⁊ ſtipticitatis uẽtris. ℂ Una qdẽ ex pte defect⁹ õtutis vitalis a lapſu melico puenĩẽtis. ℂ 2⁹ vo ex pte õtutis nãlis cui õ õriatur melicus lapſus q uocat' lapſus cõplonalis. ℂ Et 3⁹ ex pte defectus õtutis aialis ſenſibilis ⁊ ẽi motiue: que oẽs deducunt pulcherrime neceſſ'tatẽ cõſumptiõis corpop̃ ⁊ ſtipticitatis eorũ ex pte cãrũ antẽ que ſunt de ẽẽntia corpis. nil mi⁹ adhuc aſſignari põt cãe cõſumptionis corpis ⁊ ſtipticitatis uẽtris ex pte earum que pmiue nolant'. ℂ Quis eni dubitat cũ aer fridus ⁊ ſiccus ⁊ annexa ei ut vngi ⁊ balneari in rebus fridis ſtipticis ⁊ ſiccis: ⁊ ſic de alijs poſſint eẽ cãe extenuationis corpop̃ ⁊ ſtipticitatis eop̃. ℂ Silr ẽt quare nõ oꝫ cõcedi q̃ uſus cibop̃ ⁊ medicinarũ fridarũ ſiccarũ ⁊ ſtipticãtiũ poterit eẽ cã oium pdictop̃ accidũ. ℂ Et q̃re ẽt nõ oꝫ cõcedi q̃ cibop̃ ⁊ potuũ ⁊ narcoticop̃ p ſe uel cũ illis cõmixtop̃ nõ oꝫ eẽ cã cõſumptiõis corpop̃ ⁊ phibitiõis ⁊ ablatiõis opationũ nãliũ aialiũ ⁊ vitaliũ que necẽie ſunt ei. Ex quop̃ oiuꝫ fundamẽto vide q̃ pulcherrimũ eſt intelligẽ diuerſitatẽ effectuũ in corpib⁹ huius euenĩẽtũ ex diuerſitate cãrũ illos effectuũ pducentium. ℂ In ſumma igit' hui⁹ viri ſtipticitas uẽtris toti⁹ ariditas mobiliter in operationibus laſſitudo ſuſtinẽdi corpus magna in ipſo eueniens pcauſe a lapſu frido ⁊ ſicco multiplicato in corpe huius viri: pp̃ qd̃ ſim cõmultiplicabit' mãi melica que coicet' cerebro per cõpaſſionẽ abſolutã necnõ abſolutaꝫ iſte vir indubitanter fiet melicus. ⁊ tu conſidere.

Ex quibus oibus cõcludit'. ℂ 1. ilo q̃ iſte vir ad ſui pcurationẽ oꝫ eſſe ſollicit⁹. ℂ Colligitur 2⁹ q̃ non debeat morã õtrere neqꝫ cõe expẽdẽ in uanũ ad ſui curationem. ℂ Sequit' 3⁹ q̃ maxime in hoc autũno ⁊ futuro uere de ſe oꝫ eſſe ſollicitus. ℂ Ego aũt in h' ex diſpõnũ regimine ſuccincte regimen ordinabo q̃tum erit oppoꝛtunũ longitudini parcẽs. ℂ Primo qdem diſcurrẽdo ẽi regimẽ ſibi õueniens ex parte ſex rerum non nãlium. ℂ Secũdo vo ex parte rerum medicinalium.

ℂ De regimine per ſex res non nãles. Cap. ii.

Ro nãliũ itaqꝫ rerũ expeditione oium pmittendũ. Primo ut q̃ oĩa que applicant' corpi ſuo debẽt eẽ cala ⁊ humida effectiue cala q dẽ ut aduerſent' friditati melie: hũida vo ut cõrigãt ſiccitatẽ ei⁹: uerũtñ argumẽto ſũpto ob etatẽ huius viri que õſulẽs eſt: ⁊ ẽt a nãli cõplone que cholica fuit ⁊ notabilr lapſa eſt talia debẽt eẽ minus inteſtine calefaciẽtia q̃ humectãtia. ℂ Habitet igit' ⁊ morã õbat in aere calido minus nĩ q̃ humido. vñ euitet cameras ⁊ manſiones in locis expoſitis aſpectui meridionali ⁊ occidentali: que etiam ſint poſita in partibus montiũ vnde caliditas a radijs ſolis impreſſa dupli cari ⁊ multiplicari poſſit ⁊ reflecti: ⁊ non curet in ſuis cameris accendere ignem: ⁊ pptie cũ carbonibus ſuffocatiuis ⁊ nõ euentabilis: ⁊ caput ſuum ⁊ pectus muniat coopertis remiſſe calefacientibus ⁊ amplius humectãtibus: ⁊ caueat a ueſtibus ⁊ fulcimentis calefacientibus pectus eius abſqꝫ euentatione congrua. ℂ De cibis vo utatur oibus actu ⁊ potentia humectatiuis: uelut ſunt pinguia brodialia oĩa: ⁊ pptie non multum ſalita. vnde blete ſpinachia portulaca cucurbita lactuce endiuia criſolocãna omnia conueniunt ei cum carnibus vitulop̃ ⁊ agnop̃ ⁊ caſtratorũ annualiũ ⁊ capõp̃ cuniculop̃ ⁊ reliquop̃ aialiũ nõlatiliũ hõ pinguiũ peditãtiũ. quop̃ etas nõ trãſeat ſpatiũ anni. ℂ Propter qd̃ ẽt piſces nati in fontibus ⁊ uctĩ ⁊ cãcri capedani ſunt tales ⁊ luciĩ oẽs ſunt ei õuenientes elixi uel aſſati cũ pingui ⁊ bono oleo oliuap̃ uelut eſt marchianũ an chonitanum qd̃ eſt eque bonum uel forte melius q̃ reliq̃ olea noſtra que reperibilia. ℂ Silr conuenit ei oẽs cibi lacticinei ⁊ cum pinguedine porci recentis ⁊ antique non multum ſalita. Cerebrum aialiũ pulmo teſticuli ⁊ pingues cop̃ ptes oẽs conueniunt ⁊ butyri uſus ẽt mihi placet. ℂ Aromata vo cala ⁊ ſicca cuiuſda ſunt ſaltem in uſu õtinuo: ⁊ mẽtha petroſelinum ſenicatus tarcon hyſopus ſaluia roſmarinus ⁊ ſiſimbrium oĩa omittẽda ſunt ſaltẽ in multo uſu ⁊ continuo. nec pptie conueniunt ei niſi gratia cõdimẽti ⁊ aromaticitatis aliop̃ ciborum. ℂ De fructibus vo conueniunt ei ceraſa pira muſcatea auellane ⁊ amigdale recentes ⁊ ficus ⁊ vue ⁊ pepones bene maturi ⁊ dulces ⁊ granata dulcia. Relig vo fructus fridi ſicci ⁊ ſtiptici dimittantur ut ſunt citonia meſpile ſorbe granata acria ⁊ õſiles. De legumibus õueniũt ei piſa cicera alba ⁊ rubea ⁊ riſum cõl õſuetudine pparatũ cũ lacte amigdalap̃. cicera rubea cum pingui brodio condita ⁊ tri. ⁊ relig paſtuco cibũ cum brodio pingui. ℂ De ſaporib⁹ vo õueniunt ei vinum granatop̃ dulcium ⁊ mucop̃ ⁊ ſapa ⁊ ſuccus citrangulop̃ ⁊ agreſta cũ zuccaro õdita in dieb⁹ caliditatis ⁊ cũ melle in diebus fridis. ℂ De potu vo õueniẽs eſt ei vinũ albũ ſubtile graui delectabile ⁊ dulce ſimpl' tale aut cõmixtũ aq̃ fontali clara delectabili: aut de ciſterna uel p harenã cribellata ſꝫ cõſuetudinẽ ferrarienſium. ℂ Et ſi uti poſſet aque melius non multe dulcedinis: credo q ei utiliſſima foret: ⁊ ꝑpue qñ conqueretur cum femine uel ſolijs recentib⁹ baſiliconis: uerũtñ olno melioꝛ ẽẽt ei aqua decoctiõis zuccari q̃ melius pp̃ tuã periciã eius. Hec de ſcda re non nãli dicta ſufficiant. ℂ Pro 3⁹ vo re non nãli caueat iſte vir cibum accipere nuz nãlem

appetitū eius: ut niſi ꝑ aſſumptus fuerit bñ digeſtus. vnde ci-
bū non degluttiat niſi cū bona maſticatione: ⁊ in tāta quātita-
te ipſum accipiat ut ex eo nō grauet̃ ſtomachus neqȝ fluctu-
et in eo potus. ¶ Pro q̃rta re non nāli. ſ. motu ⁊ q̇ete caueat
a fortib⁹ motib⁹ ⁊ ꝓpue poſt cibū: q2 poſt cibū ſibi ꝯuenienti⁹ eſt
q̇eſcere q̄ moueri ⁊ hincinde diſcurrere: ⁊ non ſoluȝ motus
corporis cauendus eſt: imo ⁊ aīalis uelut furor iracūdia an-
guſtia ſollicitudo tribulatio melācholia ⁊ ſimilia. ¶ De ulti-
ma vͦo re nō nāli. ſ. ſōno ⁊ vigilia ſollicitus eē dȝ in lōgitudi-
ne dormiendi ⁊ nullo mō excedēdi in vigilia ⁊ dormiat uen-
tre inferius accubato ſȝ pl'm ut ſpūs vniti in tali accubatio-
ne ꝯſeruent̃ magis. Hoc in ſūma eſt regimē huic viro cōue-
niēs ex pte ſex rerū non nāliū ꝯdecēter menſuratum.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iii.

Pro regimine vͦo rerū medicinaliuȝ ſeptē ab hoc viro mi-
hi videntur obſeruāda remedia. ¶ Et pͥmū q̇dē
eſt ut attēdat̃ ꝯfortatiōi cordis: ne ꝑ ſiccitatē ȝ in
eo ꝯfirmatā iſte vir trāſeat in maraſmū ꝯfirmatū
⁊ hoc cū remedijs duob⁹. Quoꝝ pͥmū eſt hoc. ℞. croci. ʒ. ſ. fo-
lioꝝ baſiliconis ſemis endiue lactuce ſcariole. añ. ʒ. i. ſ. florū
enule ca. ue. corticū citri. añ. ʒ. ij. muſci. g. iiij. been al. ⁊ rub. flo-
rum boraginis ⁊ bugloſſe. añ. ʒ. ij. hyacintu ſmaragdi ſaphiri.
añ. ʒ. ſ. foliorum auri numero. v. puluerizentur oīa per ſe et
fiat ſacculus quadrangularis longitudinis ſemiſſis in ſyndo-
ne de grana retorta qui ſemꝑ portet̃ alligatus ſup mamillā
ſiniſtrā ⁊ omni fine duorum menſium renouet̃. ¶ 2ᵐ vͦo pͥn-
cipale remedium ⁊ uez ad diſpōnē cordis ꝯueniens eſt hoc.
℞. ꝯſerue bugloſſe boraginis ⁊ violaꝝ. añ. ʒ. ij. trociſcorum
de viol. trociſcoꝝ de croco ſeminis acetoſe ſcariole ca. ue. añ.
ʒ. ſ. ſyrupi de corticibus citri. ʒ. iij. zuccari al. ʒ. ij. amil. ʒ. j. fi-
at eluariū de quo iſte vir oī mane in aurora degluttiat coclea-
re. j. per mediam horā ante prandiuȝ ⁊ ante cenam degluttiat
de eo ad quantitatem vnius nucis muſcate: ⁊ ita continuet
hoc electuarium uſqȝ ad medietatem menſis octobris. ¶ 3ᵐ
vͦo pͥncipale inſtrm̄ eſt. ut iſte vir ſemꝑ in cibis utat̃ his ſpēb⁹
ſupeffundendo de eis oī ferculo ſuo. ℞. folioꝝ uolubilis flo-
rum malue ⁊ altee. añ. ʒ. j. ſ. adianti polutrici cete ac. ⁊ ca. ue.
añ. ʒ. ij. cartami foliculoꝝ ſene polipodij thimi epithimi. añ.
ʒ. ij. cinamomi electi. ʒ. j. ſalis indi. ʒ. xv. fiat oīum pſ ſe puluis
⁊ cōmiſceat̃. ¶ 4ᵐ remedium pͥncipale eſt hoc. ℞. eluarij de
epithimo eluarij de ſebeſtē. añ. lib. ſ. dyagridij. ʒ. iij. ſucci vio-
laruȝ ſucci mercurialis. añ. ʒ. j. penidiarum. ʒ. ij. fiat electua-
rium de quo hic vir accipiat coclear vnum ſemꝑ ante cibuȝ
tā in prādio q̄ in cena. Uerū ſi ꝑ aſſumptionē ȝ tante q̄titā-
tis inueniret uentrē ſuū minime fluxibilē: tūc accipiat de eo
paruȝ uſquequo iueniat q̄titatē per quam uenter eius rema-
neat fluxibilis. ¶ 5ᵐ remediuȝ eſt hoc. ℞. olei de bcē olei vio-
larum olei de floribus enule. añ. ʒ. j. macis. ʒ. ij. gallie muſca-
te cyp. maſticis coralloꝝ ru. añ. ʒ. ſ. reſine clare ⁊ electe. ʒ. j. ce-
re quantuȝ ſufficit. fiat vnguentuȝ mediocris glutinoſitatis
de quo ſemper portet ſuper ſtomacho ſuo. ¶ 6ᵐ remedium
pͥncipale eſt hoc. ℞. olei amigdalaruȝ dulciuȝ olei de ſiſamo
añ. ʒ. ij. pinguedinis anatis taſſi ⁊ galline ⁊ anteris. añ. ʒ. ſ. ſe.
altee violaꝝ florū uolubilis cucurbite ⁊ ſeminis lactuce. añ.
ʒ. j. arthanite. ʒ. ſ. eſule. ʒ. ij. ciclaminis thimi epithimi dyagri-
dij. añ. ʒ. ſ. cere al. quantum ſufficit. fiat vnguentuȝ molle de
quo totus uenter inferior inungat̃ ⁊ ilia uſqȝ ad femur ſal-
tem oī die nāli bis mane q̄n ſurgit ⁊ ſero q̄n uadit ad lectum.
¶ 7ᵐ vͦo ⁊ ultimum pͥncipale inſtrm̄ in cura huius viri eſt
ut ipſe loco ſyrupi oī mane in aurora aſſumat ſcutellam vnā
aque lactis in qua tepida in ſero infundantur epithimi. ʒ. j.
cum ſeminis ſalis indi. ʒ. ſ. ⁊ ſic per totam noctē ȝ dimittat̃ in
mane calefiat ⁊ coletur cū expreſſione leui ⁊ ita bibatur. Hoc in
ſūma eſt huius viri regimē ꝯueniens ad ſui corporis rectifica-
tionem ⁊ ſanitatis acquiſitionem: quā ſibi oīum ille pontifex
⁊ miſerator cōcedat qui affluēter oībus benignitatē ⁊ bonita-
tem impertit. Ad laudes eius immortales. Amen.

Conſilium. 276. De macrefactione corporis ꝓpter defectum nutrimenti nō directi ad membra.

Diſpoſitio huius paduani eſt ma-
raſmodes nō ex calo-
re febrili: ſed ex defectu nutrimēti nō di-
recti ad mēbra toti⁹ corporis. Et hoc ex cau-
ſis egritudinalib⁹ ⁊ accidentalib⁹ ipſaꝝ egritudi-
nū cōplicataꝝ. vȝ bareatica paſſiōe cui aſ-
ſociata eſt iliaca ⁊ cholica cū his accidētib⁹
ſ. uomitu ſupple fecali ⁊ deſcēſu ilij ad oſ-
ſeū in iguis. Uomit⁹ enī ille fit p colligātiā mēbroꝝ iferioruȝ
cū orificio ſtōchi: ac ēt q2 ilion diſlocat⁹ eſt: ⁊ ad iferiora ꝓpul-
ſus: quare non eſt poſſibile ut feces educantur per inferiora.

Regimē diete ſumat vinū albū bonū ⁊ odoriferum
lymphatū cū aqua decoctionis ſe. feniculi.
Itē ſumat pluries brodia pulloꝝ caponū gallinaꝝ ⁊ colūboꝝ
iuuenū ⁊ parūper carniū minutim inciſarum aut piſtarum.

Regimē medicinale capiat̃ ſpongia magna que cō-
prehēdat loca genitalia inguinū ⁊ femora-
liū q̄ſi: ⁊ fiat fomētatio ſubſequēs vna: uel vna cū dimidia ho-
ra ꝯtinue. ¶ Cerotū. ℞. laudani reſine electe. añ. ʒ. vj. ſtora-
cis liq̄de gallie muſ. añ. ʒ. ij. ſpēꝝ vnguēti glutinoſi. ʒ. j. cere q̄-
tū ſufficit diſſoluat̃ glutē cū modico aceti ⁊ fiat cerotum ſtō-
chale. ¶ Fomentatio. ℞. fenugreci granoꝝ ſiſami. añ. ʒ. viij.
ſemi. malue altee. añ. M. iij. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. ſ. ci-
mini. ʒ. j. ſ. carui ſe. aneti ameos ⁊ feni. añ. ʒ. ſ. iue centauree
minoris: icidēda icidant̃ ⁊ reliqua ꝯtundant̃. ¶ Itē poſt cli-
ſtere factū añ cenā det̃ puluis calidus pro renibus. ¶ Item
fiat cliſtere ſibi ex decoctione ex pinguedine renum caſtrati
de qua decoctione. ℞. cyathos quatuor olei. ℥. ij. butyri. ʒ. ij.
croci. gra. vj. ſalis coclear. j. zuccari ru. ʒ. j. ſ.

¶ De Febribus Conſilia ſequuntur.

Conſilium. 277. De febre cholerica continua.

Quoniā ex ſignis actu appentibus
⁊ pſeuerātib⁹ in diſpōnib⁹
notabilis viri Nicolai de comitibus ap-
paret ꝯtinue iſtare pugnā v̄tutis ad mor-
bū ⁊ mām ei⁹: ⁊ cē. Jō nō eſt poſe aliter ex-
timare de ipſo. niſi q2 opȝ hāc egritudinē
creticare criſi pfecta. ⁊ hoc eſt qͦd eligēdū
eēt. aut ſaltē criſi trāſmutatiōis māe. qͦd
nō poſſet eſſe ſine aliq̄li ſuſpitiōe in longitudīe egritudis aut
maioris moleſtie eius. ¶ Neqȝ in iſtis trib⁹ pūctis declarā-
dis ſpeculatiōe diffuſa valde necīū eſt ꝯtēplari. Pͥmus enim
punct⁹ ſatis pſuadētes hēt rōnes. Eſt enī febris aſſidua. eſt ēt
quaſi vniformiter affligēs ⁊ pua diuerſitate exacerbatiōis ſal-
tē manifeſte diuerſificata. Et ad tactū caliditas ſatis cōprehē-
dit̃. ⁊ pulſus uelocitas ⁊ frequētia ⁊ magnitudo uehemētes
⁊ urinarū tinctura notabilr̃ eleuata. hec oīa ſolēniter decla-
rant inſtātiā v̄tutis ad morbū. ¶ Qͦd vͦo his pſeuerātibus
neceſſe eſt futurā fieri criſim ⁊ laudabilē apparet. eo q2 cum
pſeuerantia pdictoꝝ ſignoꝝ v̄tus obtinet ⁊ nō ſuccūbit: neqȝ
in dieb⁹ exacerbationis febris: neqȝ interpolatiōis eius. Etiā
q2 ſubleuatur virtus per ecdoneas actuales. Et 3° q2 in ecdone
ſpontanea videlicet in ſudore copioſo notabiliter alleuiatur
virtus ⁊ non aggrauatur: quare ex iſtis cum alijs ſupratactis
ſperandum eſt de futura criſi ad bonum ⁊ non ad malum.
¶ At vͦo 3° nō caret̃ ab aliquali ſuſpitiōe trāſmutatiōis māe-
rū ad aliqua loca. febris enī hec laborioſa fuit. ⁊ acuitate nota-
bilr̃ affligens. Sed in febribus laborioſis timet̃ trāſit⁹ māeꝝ
ad apoſtemādū mēbra ex ſnia ſūmi Hyppocratis ⁊ Cōmēta-
toris eius affo. 4° illo. Laborioſis in febribus ⁊c. Amplius
oīs acuta febris hēt latitudinem terminandi ad maluȝ cū ne-
locitate ſue afflictionis ⁊ cum difficultate acceſſuū. Cum igit̃
hec febris fuerit acuta: q2 cholica ⁊ ꝯtīua. ⁊ oēs acute febres
ſaltem continue apte ſunt interficere. ⁊ a febrib⁹ interficiētib⁹

raro ↄtingit euadē niſi cum ↄctione.l.tumore uel aſſate ali
quarum ptiū.ꝑ° q̄rti.de ſignis febriū putridarū. Jgiť indubi
tabile eſt ꝙ hec febris non faciat criſim trāſmutationis ꝑdi-
ctaꝫ. Plura alia ſpeculabilia huic propoſito mihi occurrunt
que pretermitto diligens breuitatem.

Ex his itaqꝫ oib° ↄcludiť canon regiminis huius viri
cū diſpōne tali.qm̄ ꝓ neceſſe eſt virtutem ſuſten
tare ꝛ ꝑcōſeruare fortitudinē eius in pugna laborātis. ℂ 2°
neccium eſt admiſtrare digeſtiua reſiduū mãeꝝ digerētis ꝙ ci
tius eſt poſſe. ℂ 3ᵐ vo eſt vias eiectionis mãeꝝ aptas conſerua-
re. ℂ 4ᵐ eſt accntia futura fieri ꝛ prima ſcientifice gubernare
ℂ Primū itaqꝫ hoꝝ cōpleť cum his que actu tū ↄtinue ad-
miſtranť ꝛ ↄuenienter cū cibis in q̄titate ↄuenienti habeb° q̄li
tatē refrīgādi mãs ꝛ emūdādi ꝛ clarificandi ſanguinē ab eis
qđ pluribus modis fieri pōt. ℂ Primo coquendo in cibis
eius radicē vnā uel duas cicoree: ꝛ ſi timet ei° amaritudineꝫ
tunc accipiat radicē endiuie aut ſaltē in cibis coquat creſſo-
nes in fontibus naſcētes. ꝛ de eis cū ꝑdictis aut ſine faciat ſa-
latiū ꝛ ſepe. ℂ 2° utať ſucco arācioꝝ in ſuis ciberijs aut ſuc
co granatoꝝ muçoꝝ: aut ſucco lymonū nō ſalitoꝝ. aut fiat ſi
bi gelatina cū pauco croco ꝛ abſqꝫ ſpēb°: ꝛ comedat ſpīacbi-
as ꝛ bletas. ꝛ aliqñ radicē repaꝝ cū folijs eaꝝ: ꝛ ſi abomiareť
ꝑcioſum ſalatiū eēt comedē folia lebuni cū aceto: ꝛ eſt epa
tica fontalis uel putealis cū q̄ ꝛ alijs tactis brodia pulloruꝫ
lactētis vituli: ꝑdicū uel faſianoꝝ ꝛ ↄſiliū ↄtinue alterata ſint.
ℂ Pro 3° vo intentiōe ꝑncipali ↄtinuet aſſumptionē ſyrupē
violati ſiue iubini de biſantijs cōpoſiti cū aceto qui oēs aut ali
qui eoꝝ cōmiſceanť cū aqs epatice cuſcute fumiterre cicoree
endiuie boraginis violarum ꝛ bugloſſe. etiam cum eis ſuc-
cum granatoꝝ muçoꝝ cōmiſcendo a quo non deſiſterem.
ℂ Et pro hac intētione ēt utať ↄfectione dyarodon triaſan-
daloꝝ aut trociſcis de violis trociſcis de ſpodio cum ſe. aceto
ſe confractis cum trociſ. de eupatorio. aut trociſ. de berberis
cum çuccaro cocto cū aqua cuſcute cicoree ꝛ endiuie. ℂ 3ᵐ
aūt iam ſm ptē cōplemētū hēt ex ꝑdictis. qđlibet enim predi
ctoꝝ vias ductuū ↄſeruat aptas. aut lauando abſtergendo
incidēdo ꝛ apiēdo mãs nō ſolū cōes ſed appropriatas ut eri
cedētes a uenis ꝑcipitare faciūt. pp qđ ēt aqua lactis capni
ultima eſt in hoc cap. eſt enim uehemens uehiculū ei qđ expe
ctať de intētionib° ꝑdictis. ut ꝑ° q̄rti. cap de cura febris q̄rta
ne colligēdū. ℂ Silr ēt ptē mãeꝝ diuidendo ſubtrahere cū
pillis de aloe abluto. eſt enim miſtūm ualde conueniēs. ℂ Et
adhuc ēt oi ſeptimana ſcľ ſubducere ptem mãerum cū elua
rio dyaprunis. aut cū medulla caſſiefiſtu. aut 3°cuꝫ ſucco ro.
ꝛ eluario de pſilio. aut cū caſſiafiſt. ꝛ ſucco roſ. aut cū hoc me
dicamine ſcľ in ſeptimana admiſtrato ↄuenientiſſimum eēt.
℞. tamarindoꝝ electorū. ʒ.j. diſſoluanť cū aqs cicoree ꝛ epa
tice. añ. ʒ.ij. calefactis. ꝛ accipiať colatura eoꝝ cum bona ex
preſſione facta ꝛ cōmiſceať cū hac mixtiōe. ℞. caſſiefiſt. elua
rij dyaprunis ſimplicis. añ. ʒ.ſ. reubar. electi. ʒ.ſ. ſpice nar.
gra.v. miſce. ꝛ totum in potu deť in aurora calm ꝛ tardet ci
bū eius ad minus horis. vj. ℂ Jam vo ex ꝑdictis appet ꝙ ſa
tis facile accntia que poſſent hāc diſpōnem cōcomitari pote
runt ꝓhiberi. ſiue enī dolor capitis ſiue vigilia imoderata uel
dolor uentris aut raptus mãerū ad membra iteriora uel ex
teriora fieri poſſent que ſunt accntia ↄſilles febres concomi
tari ſolentia. pꝫ ꝙ ipſorum qđlibet facile pōt ꝓhiberi euenire
per digōnē mãerū ſubtractionem eaꝝ pticularē ꝛ maiorem
apertionem viarū. que oīa cū medicinis ꝑdictis in intētionib°
ſupra tactis fieri poterūt. qm̄ ex ſubtractiōe mãerū ꝛ earū di-
gōne ↄtus reddiť potēs facile vīcere poterit reliquū de mãe-
bus a ſua mala q̄litate. Et ꝓpē hec oīa ualde acgreť ↄſeruā
do pſeuerātiā ſudoris ꝛ poroꝝ corpis apeiōnē faciēdo. Et q̄
ad ſtōchū reneo ꝛ epar cū epithimatib° linimentis vnctioni
bus gubernādo de qbus ꝓlixo ſermone collatio facta fuit ꝑ
famoſiſſimum doctorem Candum ad laudem dei. Amen.

Conſilium.278. De febre cholica notha ma toris ꝛ minoris ſame cū aſma

te ꝛ dolore pectoris: ꝛ cum materia catarriçante ad pectus.

Si bene ꝛ diligēter ↄſidereť diſpō
uenerādi in Chrō patris
dñi abbatis ſcē Marie in organis vī ꝙ
ipſa eſt cōplicata ex uarijs egritudib° ꝛ
nūero plurib° ꝛ accntib°. febris enī febre
aliqua que ꝓlodica ſcribiť. lꝫ ei° diſtictio
ſpecifica nō aſſigneť: que qdē febris vī
ſucceſſiſſe cauſonidi aut eidē cōplicata. ꝛ
rōnabiliter vī diceť poſſe cholica. ℂ 2° vo egritudo eſt pleu-
reſis que iā ꝑdicto cauſonidi ſucceſſit ut ſcribit. uel eidē ſaltē
ↄcomitata erat. ℂ 3ᵐ eſt accns. ſ. mãei deflux° catarralis a ca-
pite ad pecs pectoris: que qdē mã ſſlatica eſt groſſa ꝛ viſcoſa.
cui ēt mãei ſucceſſit accns ſcdꝫ qđ eſt anhelit° difficultas: que
ſpēs aſmatis extimať. Hec ſūt q̄tuor ꝑncipalia qb° vī adhe
rendum eſſe: ut ſanitati reſtitui ꝑdict° poſſit uenerandus pr.
ℂ Et lꝫ in diſpōne pñti plixe ſatis ſpeculādū eēt ſi ipis cōfor
mitas elargireť. tū ut ſermo utilitati adhereat aliquid facilli
me tangendū eſt. Aut igiť difficultas anhelitus iſta remā
ſit iterū cōplicata cū dolorib° pectoris: aut ecōtra. l. ꝙ anhelit°
grauatur abſqꝫ dolore: qđ vī aliqualiter ſuſpicandum eſſe.
eo qꝛ ſcribiť hanc diſpōnē eē in declinatione quo ad accntia.
Si igiť accns ꝑmū. ſ. dolor q fuit ſcđm accns. ſ. aſmatis eſt mi
noratum eſt: aut ex toto remotum: ꝛ aſma illud ſe habeat ad
dolorem per modum dependentie: neccē eſt cōcludi alterum
duorū: uel ꝙ oīa accntia ſunt in declinatione ut ſcribiť: uel ſal
tē ꝙ alterū accntiū declinauit. ſ. dolor remanente aſmate. Et
ꝓbať ꝑmum horū duorū. qm̄ ſi aſma fuerit accns doloris in
conſeruari dependens ab eo neccē eſt ꝙ remoto dolore remo
ueať accns eius qđ erat aſma. ꝙ ꝑᵐ concluſum oīo uerūꝫ eſt.
Si aūt aſma erat accns nullo modo pendēs ab ipſo dolore:
tunc poterit ualde facile cōcedi ꝙ remoto ipſo dolore adhuc
remaneret aſma. iđ correlarium ſcđm uerum. Cū igitur hic
inuenianť duo accntia. ſ. dolor ꝛ aſma. ꝛ neutrum illorū hēt
ab altero dependentiā. tūc erūt accntia fixa hntia cām eoruꝫ
cōſeruatiuā. Si ſūt accntia reſolubilia p intēſionē ꝛ remiſſio
nē: ut iam ſcribiť. Tñ ſi ſicēt accntia neqꝫ crementuꝫ neqꝫ de
crementum hntia tūc iā eēnt fixa. Et videť hoc ↄtexē difficul
tatē magnā ſaltē de dolore. Nam dolor ille aut prouenire a
mala cōplone fixa calā uel fridā: ꝛ hoc non pōt ↄcedi: eo qꝛ
mala cōplo fixa non efficit dolorē: ut 2° ꝑmi. cap de cauſis
doloris. tunc enī oporteret ↄcedere in ethicis ꝛ in diſpōnibus
maraſmodeis ineſſe dolorē: qđ negatum eſt ab Auic. ibidem
Amplius dolor non eſt niſi ↄtrarie rei ſubito īprimētis ↄtieta
tē ſentire: ſed nulla diſpō fixa ſubito imprimiť: q̄re nō eſt poſ
ſibile credere dolorē ꝓuenire ab aliqua fixa male complōnis
ſpē. ℂ Cū aūt dolor pmaneat ꝛ fixus ut iam ſcribiť: lꝫ remiſ-
ſus. cui° cā nō pōt aſſignari aliqua ſpēs male cōplonis fixe
ut arguitū eſt. ꝙ ipſius doloris cā neccio erit ſolū continuitatis
ſōlua neccia eſt: eo qꝛ dolores ſm quē qꝫ locum incūbūt aut
ſubitā alterationem oſtendunt aut ſolutēꝫ ↄtinuitatē. ℂ Et
forte ꝙ hec ſoluta ↄtinuitas intenta eſt in ſermone: eo qꝛ ſcri-
bit ꝙ hec eſt ſpēs doloris extenſiui. Cuius plurimum ꝓue
nit a uentoſitate extendente pāniculos ꝛ trahēte ipſos a ſuis
extremitatibus ad alias diūas poſitiones. ut 2° ꝑmi. cap de cu
ra ſpērū doloris. Extenſiui doloris cā eſt uentoſitas aut hu-
mor qui neruum aut muſculum extendit ac ſi ipſum trahat
ad ſuas extremitates. Cū ergo uētoſitas ſit imediata cā exten
ſionis talis ꝛ perſeuerat extenſio neceſſe eſt mãm uentoſita-
tis ex qua eſſe multam in pectore congeſtā ꝛ talis nō pōt eſſe
niſi fflatica mã. eo qꝛ ſigna cholice mãei excluduntur hinc ar
gumento ſumpto a ſpē doloris. Neqꝫ enī eſt pūgitiuus neqꝫ
mordicatiuus pforatiuus ꝛ pruritiuus: ꝛ ſic de alijs: ſed exte
ſiuus ſolū ut dictū eſt: quare ꝛc̄. ℂ Et ex hoc qdē fundamēto
uolo inueſtigatā eē cām accntis qđ eſt dolor: que eſt mala cō
plo fixa ptium pectoris cū mã fflatica in pāniculis pectoris
ꝛ in eius ↄcauo cōtēta. ex qua gñať uētoſitas que eſt imedia
ta cā extēſionis que extēſio formalis eſt ipſe dolor extenſiuus

¶ Ex quo fundamēto credo facile inueſtigari poſſe alterius accitis. ſ. aſmatis cā ʒ efficiētē. Una eni numero cā poteſt eſſe varioꝝ accitium ꝓductiua ſm uarietatem mēbroꝝ ad que extendiť ꝛ eoꝝ que ſequunť ad ipſam. Mala enim cōplo frida ꝛ humida ꝑtium pectoris ſiue per ſpēm debilitatis quaʒ efficit. ſiue qꝛ reddit mēbra pectoris difficile mobilia. ſiue qꝛ ipſa eſt cā congregationis multarum mãerum in pectore ꝑ viā indigōnis pōt eē aſmatis cā. ¶ Et ſm pmū modum efficit aſma ꝓueniens a debilitate ꝟtutis qualiter fortaſſis in plurimis ſenum aut conualeſcentium ſepe prouenit aſma. ¶ Per ſcōm aūt modum. ſ. imobilitando mēbra anhelit⁹ poterit eē cā aſmatis. qualiter pſepe medici infridantes uelamē efficiunt aſma. Juxta illud 13° tertij. 10° tertij. Cū emplaſtras pectus caue ne infrigideť uelamen. qualiter ētitinerantibus per aerē ualde fridum perſepe accidit aſma: ut notat expientia. ¶ Per 3ᵐ aūt modū. ſ. gñationis multarū mãerū ꝛ cōgeſtionis earū ʒ in pectore per viā indigōnis ꝓuenit ſpēs aſmatis ex plenitudine ꝑtiū pulmonis. eo qꝛ eger non recipit aeris ꝙtitatem ꝯuenientē ad euētādū ptes pectoris. quare nō excuſať ab anhelitu frequenti. qualiter ſe habet anhelitus uelxmenter exercitati currentis ꝛ ꝓfocati. pp qḋ anhelitus difficultas aſma noīata poniť eſſe egritudo pulmoni appropriata. 10° tertij. tractatu ꝓ. caꝑ de aſmate. Jn cuius deſcriptione poniť hic terminus complexus egritudo pulmonis tenens locū ʒ gñis ut ibi apte colligiť. ¶ Uñ appet hic ſpeculanti ꝙ ab vna ꝛ eadē cā uaria ꝛ numero plura pendere pñt accitia ut iā dictum eſt. Et tu conſidera qꝛ locus iſte ampliſſime meditationis exiſtit. ¶ Taceo hic de mãebus que in pectore cōgregate ſunt ſimplices uel cōmixte. Nam ſatis uериſile eſt flatice mãei iam ꝑdicte cōmixtā eſſe ptē mãei melice reddentis mãm flaucam maioris extenſionis. Ad qḋ perſuadendum plura motiua videnť occurrere. ¶ Primum equidem. qm̄ hic vir a gñatione melice cōplonis exiſtit ut facile demōſtrari poſſet ex pncipijs. ¶ 2° qꝛ hic vir lediť a mã melica uētoſitatū multitudinē ꝯgerēte in ſplene ꝛ toto latere ſiniſtro. ¶ 3° qꝛ iā al's nocumētis ab impreſſionib⁹ melie ꝓuenietib⁹ lōgo tpe moleſtatus fuit. ¶ 4° itерū: qꝛ uētoſitas uel uapor eleuatus a mã flatica ſimplici nō tātū magnifice extēdit ꝙtū ſi idē uapor cōmiſceať uētoſitati a mã melica ꝓuenēti. Uapor eni cui⁹ remiſſior eſt humiditas aut amplior ſiccitas maiorē pōt extenſionē facere ꝛ uelociꝰ ꝙ ille q ſimplex eſt ꝛ appet aſſignari poſſe adequatā cām uel cās hoꝝ duoꝝ accitiū. ſ. doloris ꝛ aſmatis: que iam paulo ante pmiſſa ſunt. Et pari rōne iterū deduci pōt ꝙ aſmatis cā efficiens erit illa mala cōplo iā premiſſa mãlis cā iā aſſignata que pulmoni ꝛ alijs ptib⁹ pectoris imerſa poterit efficē aſma: qḋ erit p ſe accis nō ꝓuenēs uel dependens a dolore predicto. Et hec de duobus accitibus virum iſtum moleſtantibus ſufficere poſſunt. ¶ At vo iterum paulo magis ꝯtēplandū [illegible] hec duo accitia remanſerunt nulli generi uel ſpēi febris cōplicata: aut ecōuerſo. Si igiť erunt cōplicata febri. aut erunt effimere. ꝛ hoc nullo mō cū ipſa nō reuolueť piodice ut iam ſcribiť. Et pari rōne neqʒ ethice cuius eſt excludere typum ꝛ periodum ꝛ relinquiť igitur eē necium ꝯcludē febrē ipſam eē mãlē. ꝛ nō qdē ſine putredine cū neqʒ hic ebulliat ſang. nulla rōne uel ſigno demōſtrabilis. Neqʒ ēt eſt fe. de putredine ſang. hec aľ alijs rōnibus facile demonſtrabilis ꝛ maxime qꝛ reuoluitur piodice. Sanguini aūt putrenti aſſignatur vniformitas continue afflictionis a principio uſqʒ ad finē. ꝛ nulla eidē opponitur piodica reuolutio. quare ꝛc̄. Nō ēt vi eē febris melica cum non aſſigneť aliqua piodus melie neqʒ ſcribatur. Jgiť remanet dubitabile an ſit febris cholerica uel flatica. Qḋ aūt nō ſit cholica pura ꝯtinua appet: qꝛ nō vi hic piodicatio diſtincta aſſignari poſſe uelut ſcribiť. Qḋ iterum nō ſit piodus ꝓueniens a cholica mã pura motu tertianario reuoluta appet. eo qꝛ non vigiliarum inſtantia non ſitis nō amaritudo oris nō uentris ſtipticitas non dolor capitis acutus pñialr concomitanť eā. Jgiť fortaſſis oportebit cōcludere ꝙ erit tertiana notha. aut igiť maioris fame uel minoris. Si ꝓ° aut erit tertiana nō pura ꝯueniēs ex mixtione rubee cholere cū flate groſſo ꝛ denoiabiť vitellina: aut cū flate tenui ꝛ denoiabiť citrina: ergo erit fe. uel a cholā vitellina uel citrina ꝓueniēs uel ab utroqʒ ſil. Freqēt paſſus arduus cōtēplatiōis an ſit poſſe eādē fe. ſil a cholā vitellina ꝛ citrina putrentibus ꝓuenire. ꝛ eſt de pun ctis a qb⁹ illuſtriū auctoꝝ ſpeculatio deficit. ¶ Adhuc iteꝝ fortaſſis ꝯcludiť ex quodā ſupra aſſum pto fundamēto. ꝙ febris iſta eēt cholerica ꝓueniēs a cholā notha minoris fame que fit ex cōmixtiōe ipſi⁹ cū melia nāli. Jn cuius notitiā ꝓuenire oporteret p poſſē cās ꝛ accitia ambobus mãebus cōmixtis atteſtāda. quē paſſum hic declarādū relinquo ſeruās tecū in poſterū aliud conferre p ſcripturam ¶ An vo ultio fe. hec ſit flatice pura interpolata. an ꝯtinua latica noīata que raro inueniť apud practicātes ꝛ maxie pura. Et an ſit flatica de flate dulci ſalſo uel pontico mucillaginoſo aquoſo uel vitreo tibi ꝯſiderādū relinquo. exiſtimās ꝙ ſtrōnali iudicio. ꝛ ex his que mihi ſcripta ſunt hec fe. reponi poſſit ſub aliq̄ denoīatione ſpecifica ꝯueniētius dīm eſt ipſaʒ eſſe tertianā non purā a cholā pmixtā melie ꝓuenientē. aut ſaltē a cholā cū aquoſo flate pmixta: ut iam ꝑdictū eſt. Aliter enim curande ſunt diſpōnes ꝛ accitia febribus complicata ꝙ ab eis denudata. Nā ꝛ ſi accitia nō dependerent a fe. in eſſe ꝛ in conſeruari: tñ accitia iā ꝑdicta ut dolor ꝛ aſma augmentū non leue recipere pñt cū cōplicanť eidē. Hec ſūt que mō mihi ꝯſiderāti cū magna tñ incōmoditate occurrē potuerūt: que ab alijs amplioꝛi ꝯſideratiōe cōpleanť ꝛ modificenť.

Nūc aūt aliqd ꝛ facile de mō curationis hoꝝ diſpōnū pcurrēdū eſt. ꝛ ꝓ qdē vi eē ꝓmittēdū itentiones neceſſarias in cura huius diſpōnis. ¶ Et eēt ꝓ° ulis mãeꝝ euo a toto quā hic excludo. cum non videať magnaʒ eſſe in toto replonē: ꝛ iteꝝ qꝛ vir iſte ꝯuenienter fuit hac ſpē euonis mirratiue a celeberrimo phyſico euatus: ꝛ a mā ēt ut de nouo itū ſcribiť. ¶ 2° vo intētio eēt pticularis mãeꝝ diſtrectio: ꝛ hanc qdē ēt uolo a meo ſermone reſecare pp duplicem ſtōmiā ꝛ alia farmaca ꝯuenienter admiſtrata. ¶ 3° vo pticularis itētio eſt mãeꝝ digōtis hāc ēt uolo cōpletā eē eo: qꝛ ſcribiť ꝙ egritudo eſt in ſtatu digōnis. Licet hic aliq̄lr pturbari poſſet mēs ꝯſiderātis. an eēt ſtat⁹ digōnis mãeꝝ āntecedētiū ꝛ ꝯiunctaꝝ febris. an eēt ſtat⁹ digōnis mãeꝝ facientiū accidētia ut aſmas dolorē. Aut eēt ſtat⁹ digōnis utrarūqʒ mãeꝝ ſil. ꝛ hoc quidē facile a viro in canone ꝛ ope perito cognoſci poteſt. eo qꝛ tali digōni de neceſſitate ſubſeqniť remiſſio febris. iuxta illud auctēticū tertij tegni. Digō eſt faciēs ceſſare putredineʒ manente ſubſtātia. ¶ Adhuc ēt 2° facile cognoſci pōt. eo qꝛ ſi mãlis cā aſmatis ꝛ doloris erat fla. aut ſimplex: aut alteri mãei cōmixta qḋ crudū faciebat dolorem aliquante intentionis. neceſſe eſt ꝙ ſi erit digeſtum [illegible] ab eo prouenient notabilr remiſſi. quare remiſſio fe. ꝛ accitiū [illegible] demōſtra tiuū ſignū remiſſiōis egritudinū ꝛ accitiū ut apparet. ¶ 4° intētio particularis eſt mãeꝝ eradicatiua euo. ꝛ huic [illegible] ter cōplacere nō poſſum niſi qꝛ deſcribā aliq̄ farmac[illegible] ſe intentionis ſm diuerſitatē ſuppoſite mãei peccātis. ¶ Primū itaqʒ farmacū eradicatiuū ꝯnantis flatice mãei eſſet hoc ℞: aque hyſopi ꝛ gallaꝝ. añ. ℥. j. ʒ. agarici electi. ʒ. ij. turbit. ʒ. ij. māne electe. ʒ. ij. ſſ. florū hyſopi añ. gra. v. croci gra. ij. fiat oīum hoꝝ infuſio ꝛ exbibeať cū expreſſione ꝛ colatura diligēti. ¶ 2ᵐ farmacum mãei flatice cū cholā ꝯnante eidem commixte eductiuū. Cuius deſcriptio. ℞: reub. electi. ʒ. i. ſ. agarici. ʒ. i. aque violaꝝ ꝛ lupuloꝝ añ. ℥. ij. mucillagis pſilli. ℥. j. ſpice nardi. ℈. ſ. ſſ. gra. iiij. fiat oīum infuſio ꝛ exbibeať ut primo cum. ℥. j. māne incorpate ſecum poſt expreſſionē. ¶ 3ᵐ farmacum eductiuū mãerum ex cholera ꝛ melia cōmixtarum eſt hoc. ℞: mirabolanoꝝ indorum. ʒ. ij. ſ. māne. ʒ. i. ſ. electuarij dyaprunis. ℥. j. reubar. electi. ℈. iiij. ſpice nardi. gra. v. aque lupulorum ꝛ bugloſ. ana. ℥. j. aque fumiterre. ℥. ij. fiat omnium infuſio. ꝛ cum expreſſione exbibeatur ut prius. ¶ 5° intentio principalis eſt accidentium correctio: ꝛ quidem p correctiōe

accidēs ad qḋ pncipalr inſiſtēdū eſt.ſ.aſmatis qḋ ſuſpectius
eſt.lz p̄dicte intentiōes ɔferāt.tn̄ ɔſueui ego uti loch iſto qḋ
uobis trāſmitto.de quo in mane ⁊ cum aq̄ lactis.℥.iij.in quā
infundaꝰ.ʒ.ſ.ſuccari per vnā noctē ɔſueui mane exbibere.℥.
vj.ſolēniter ɔfert.⁊ de ipſo iterū eget ipſe maiori pte tpis in
os iuātenē oꝫ uelut loch. Fuit aūt medicina iſta. ℞.loch de
papauere.℥.iiij. ¶ Ad hāc ēt intētionē ⁊ māerum catarrizā
tium adequationem ⁊ abſciſſionēꝫ uti ſoleo hoc alio eluario
qḋ nunc mitto: de quo exbibere ſoleo p tres hōs poſt cenam
a.℥.iij.uſqꝫ ad ſex cū aq̄ ſublimationis violarum ⁊ camomil.
aā.℥.j.⁊ eſt ſolēnis medicia.plura vō ſcribo ex auctorib⁹ col
lecta ⁊ expta pp tpis penuriā. Fuit aūt eluariū hoc. ℞.elua
rij de ſebeſte.℥.ij.eluarij.pectoralis albi.℥.iiij.miſce. ¶ Ul
timā vō intentionem.ſ.de regimine ex parte ſex rerū nō nālū
conuenienter adminiſtrando peritiſſimi phyſici eius ſapien
tie relinquo ad laudem omnipotentis dei. Amen.

Conſilium.279.

De quadruplici mala diſpōne videlꝫ. ¶ De tertiana notha
compoſita ex duabus tertianis nothis maioris fame. ¶ De
motu tremulo cordis. ¶ De mala cōplone frida ⁊ humida
epatis cū diſpōne cacethica. ¶ De deſcēſu catarrhi capite ad
pectus cū tuſſi. ¶ Diuidiꝰ aūt conſilium in capitula duo.

¶ De cauſis ⁊ ſignis dictarum diſpoſitionum. Cap.1.

Tripler eſt diſpō que nobilis ado
leſcentulus ſpectabilis ⁊
ſtrēnui militis dn̄i Jacobi de tienis dile
ctus genit⁹ moleſtaꝰ. Prima qdē eſt ter
tiana notha que nō ſimplex eſt: ſed cōpo
ſita ex duab⁹ tertianis nothis pēdētib⁹ a
mā cholica vitellina nata que fit ex cō
mixtione cholere cū flegmate notabilis
groſſitudis ſicut clare per celeberrimos phyſicos nuprime
conſcriptum eſt. ¶ 2ª vō diſpō eſt debilitas in nutritiua vir
te mēbroꝝ notabilis ⁊ aliqūter in digeſtiua epatis: ⁊ ēt nota
bilius in retētiua ipſi⁹ pueniēs a mala cōplone ipſi⁹ humida
epatis ut ɔſcribiꝰ. que vi eſſe ɔiuncta caliditati ⁊ nō friditati
per ſigna que manifeſta ſunt: que quidē epatis diſcraſia con
iuncta eſt diſpōni cacetice cum tenſione grauatiua in regio
ne epatis ſub dextro hypocundrio percepta. ¶ 3ª vō diſpō
que nuper contigit ei eſt tuſſis catarrhalis cuꝫ ſcreatu flegma
tice materiei notabilr abundantis non cuꝫ exceſſu alicuius
ſaporis manifeſte apparentis. He in ſumma ſunt diſpoſitio
nes principales quibus moleſtatur.

Si itaqꝫ diligēter ɔtēplando carū diſpōnū canones
conſcribi debent. nō vī illud eſſe poſſibile ſi
ne errore fiendum niſi primitus harū diſpōnū notitia diſtin
cta cōprehendaꝰ. tātū enim fallunꝰ in canonibus medici q̄
tum in dignotioni[illegible] egritudinū. h ad Glauconem. 3º cap
Itaqꝫ iſta [illegible]ō duarū tertianarū ut p̄dictū eſt: aut erit cōpo
ſita duarū tertianarū cōtinuarū a chola vitellina penden
ti[illegible] ſcdo erit cōpō duarū interpolatarum euſdem ſpēi.
A[illegible]rit cōpō ex vna notha vitellina interpolata cum vna
ſibi continua. Aut q̄rto erit econtra vnius cōtinue vitelline
cōpō cū interpolata eadem ſpē. Talis eni eſt diuiſio a Gal.
data 2º de criſi.cap 6º. ¶ Si itaqꝫ erit cōpō p̄⁹ duaꝝ ɔtinua
rū notharū de chola vitellina.lꝫ ipſaꝝ cognitio difficillima vi
deatur: non tn̄ eſt impoſſibile viro exercitato in ſcientia ⁊ experi
mento ad illaꝝ cognitionem. ¶ S.ſr ēt duarū interpolata
rum cōpō clarior hēri poterit. Et adhuc ēt vnius ɔtinue cū
interpolata ⁊ earum cognitio a ſapiente viro non cū magna
difficultate conceditꝰ. ſaltē eni hoc gn̄ali notitia deducere non
eſt difficile. Si eni ſunt due ɔtinue ⁊ paroxiſmi ſūt ſubintrā
tes ut creditur. igitur uel ſubintrāt pn̄⁹ augmento ſtatui uel
declinationi. Et ſi ſic igiꝰ ipſarum cognitio hēri poterit per no
titiā accidēū inſepabiliū pncipij pticularis. Et ita de augmē
to ſtatu ⁊ declinatione ɔcludendum eſt. Cū enim ꝑfuerit le
uis repoꝛ ⁊ hebetius coartatio pulſus ɔcio pulſus tarditas ⁊
varietas extremorum infrigidatio circūferentie corporis gra

uitas ſonolētia quedā ⁊ reliq̄ accñt̄ia ꝑpoſtionata principio
pticulari. Deinde ſupuenit expāſe caliditatis appitio: leuis in
quietudo: oris amaritudo: ſitis aliquāta: oculoꝝ pūctio: chole
ra apparens ⁊ manifeſtius in ſtomacho uel epate uel minera
febris quecūqꝫ fuerit illa. Iterūꝫ ⁊ poſt talia accñtia pncipio
pticulari parū an̄ attributa demōſtrari pōtbat⁹ feb. augmēto
alteri⁹ continue fe. exacerbationē ſupueniſſe ⁊ cognoſci poſſe
has die ſcda tertia aut 4º. q̄re 2º de criſi.cap 5º. Plurimū he
rū febriū cognoſcaꝰ in ſcdo aut tertio die aut magis ultimaꝫ
in q̄rto cognitiōe certa. Et nō eſt aliqḋ genus egritudinū in
aliq̄ ſpērū illarū que pertrāſeat diē tertiū aut nō multū q̄rtū
qn cognoſcaꝰ certe cuius nāe ſit. pp qḋ turpe eſt medico ſciē
ti ſignificatiōes ⁊ accñtia cuiuſcūqꝫ febriū ut non cognoſcat
cōpōnē a die pmo. pma q̄rti.cap de febrib⁹ cōpoſitis. uerum
ad harū febriū cognitionē nō puenit qui debilis eſt in ſcia. 2º
de criſi.h allegato cap. ¶ Harū aūt febriū familiaris ⁊ ptica
laria ſigna ɔſcribē nō ɔcedit ſmonis breuitas. ſꝫ legañ pul
cherrime 2º de criſi ubi ſupra.⁊ 2º de differentijs fe. caplo 5º.
⁊ pma q̄rti.⁊ 6º breuiarij.⁊ 10º Almanſ.⁊ in diuiſionibus cū
⁊ 9º theorice.⁊ in terrapētica ad Glauconē. oia ſuis locis per
quirēda ſunt ſtabiliendo pncipiū cognitionis cap. In ſignis
ꝓprie motiuū q̄litatē ⁊ quātitatē ſuarū māeꝝ ɔtinebus. Et nō
precise conſiderandū eſt in paroxiſmoꝝ reuolutionibus uel ex
acerbationibus. opꝫ enim febriū ſpēs pſcrutari ⁊ paroxiſmos
cognoſcere nō ex ꝑiodoꝝ analogia ſup. h et ſe febriū 2º. cap 5º
allegato. Que quidēꝫ tn̄ harū cōtingit dubitari uel diſtincte
cognoſci hec febris uel eſt accñs tenſionis epatis ⁊ male con
duſionis eius a qua dependet ipſa fe. conſeruatione ſue cle
pp diſcraſiam ipſius epatis: uel ipſa eadē febris fuit egritudi
num epatis effectiua debilitando ſtomachum. deinde epar
eius complexionem pucrtendo nālē.⁊ harū oīum diſpōnum
videꝰ ſatis cōuenienter vnū poſſe aſſignari curatiōis modū
ut in ſequētibus appebit. Hec pauca circa pmā diſpōnē tactā
oportuit ita leuiter theorice agere ut eſſet mei exercitij delecta
tio ⁊ canonis curationis recta inuentio.

Secūda vō diſpō iā p̄fecta nō minus difficilis ſꝫ ma
gis mihi uerēda appet: cū ipſa ſit aggregata
ex egritudine ɔditionali cōpōnali: aut forte ueri⁹ cōpoſita ex
ipſis. Et iterum aſſociat ſibi errorem in vniendo ⁊ aſſimilan
do ſibi nutrimentum ptibus que quantum diſſimilia ſint p
batione non multa opus eſt. Mala enim cōplo humida epa
tis ant coniungiꝰ caliditati qḋ videꝰ uerifiſe pp febris adherē
tiam ſicut viſum eſt. Et deduci ēt pōt ex ſignis a pulſu ⁊ uria
ſumptis ⁊ a q̄litate mutata ex pedibus cholicis ⁊ talibus alijs.
¶ Et lꝫ iſta videanꝰ appenter uera. nō tn̄ ita leuiter aſſumen
da ſunt. Mala eni cōplo humida ⁊ maxime perſeuerans fri
giditatem ſibi aſſociat. humiditas enim maior q̄ debet red
dit corpus frigidus q̄ oportet. Si eniꝫ mala cōplo humida
immālis illud eſt[illegible] fortis fuerit que erit oplo tua de
mala cōplone māli humida. Sed ois mala cōplo ſupple no
tabilr intēſa q̄liter eſt iſta deijcit.i. diminuit uel aufert actum
ſ. opationē ꝓpe virtutis mēbri. Ita ⁊ iſta deijciet operationem
digeſtiuā epatis. ¶ Amplius ois egritudo cronica eſt de mā
frigida. prima tertij. caplo de emigranea.⁊ affo. 3º. ſed iſta eſt
cronica. igitur ⁊c̄. probatur minoꝛ. q2 non eſt acuta abſolute
neqꝫ peracuta cum ſuis partibus. neqꝫ cōuerſiue. igitur eſt
chronica. ɔñia eſt nec̄ia ex terminis medicine. ¶ Rurſus et
quarto nutrimentum ex epate defertur partibus totius cor
poris ⁊ non idigeſtū in epate ut ſupponiꝰ. Igiꝰ defectus trā
ſmutationis ipſius in membra nec̄io erit pp defectum nutri
tiue ipſoꝝ membrorū. igiꝰ nutrimētū illud nō vnieꝰ neqꝫ aſſi
milabiꝰ.⁊ ultra. igiꝰ neceſſe eſt ⁊ mēbra areſieri ⁊ maraſmari.
ɔñs ɔ̄dicit pōni: q2 dꝫ g membra non ſunt reſoluta neqꝫ ma
crefacta. ¶ Amplius ⁊ 5º conceditur q̄ in epate eius eſt tenſ
ſio ⁊ durities. igitur ipſa erit uel egritudo compoſitiōis ſim
plex que eſt oppiſo uel erit compoſita ut apoſa. ſed vnaque
qꝫ talium debilitat nec̄io aut corrūpit aut aufert digeſtionem
epatis. ḋ in epate nec̄io ponēdum eſt digōnis nocumentū.

¶ Adhuc ēt ꝛ 6° arguiť ſic. ſi epar oppilatū eſt tunc neceſſe eſt aut vnā ptē eius oppilatā eē: aut totū. igiť aut gibboſam aut ɔcauā aut utrāqꝫ ſil. ¶ Si pma oppilata eſt que nobili oꝛ eſt ptiū epatis. igiť de neceſſitate deficiet ꝟtus a debita ſan guificatione. igiť relinqueť eā in epate ꝙ in nutrimentali mō defectus. ¶ Si aūt ɔcaua eius ps oppilata erit: aut erit op pilo cadēs in ramis uenarū portarū: ꝛ tunc non poterit in epar per meſeraicas recipi chilus. quare retrocedet ad inte ſtina ꝛ fiet fluxus chiloſus chilo in ſubſtātia aut colore ꝛ reli quis paſſiōib⁹ ei⁹ nullo mō aut leuiſſime pmutato. ¶ Si aūt cadet oppilo pdicta in finibus uenarū meſeraicarū ꝛ ramis earū diſſeminatis per ɔcauū epatis cū tūc chilus in epatis cō cauitatē ſm ptē recipiať ꝛ ad gibbū ei⁹ deferri nō poſſit: acci det in ipm. ſ. chilū pmutatio ꝛ alteratio per quā fiat rebellis epati ꝛ inſurget expulſiua ipm repellēs p meſeraicas ad inte ſtina ꝛ fiet fluxus lotiuus. i. loture carnis ſilis. ꝛ maxime ſi cū illo pmiſceanť aquoſitates a qb⁹ epatis ſubſtantia rariſſime efficiť. ¶ Amplꝰ ꝛ ultio ſi tēſio eſt in epate cū dolore aliquāto ut ex tactu fieri pcipiť ꝛ ɔcediť igiť talis doloꝛ reſoluendus eſt in cām ſui pductiuā: ſed mala cōplō humida doloris nō eſt pductiua. 2° pmi. cap̄ de cāis doloris. igiť ꝛc. ¶ Ex qbus oib⁹ mihi ita leuiter ɔtēplāti vi oīno ɔcedēdū eē in epate hu ius adoleſcētis nō ſolū eē ponēdā malā cōplonē ſed ipaꝫ no tabili fridicati ipſius aſſociatā eē. pp qđ pnceps 14° tertij. cū poſuit canones ſpērū male cōplōnis fride ꝛ ſicce epatis nō eſt viſus tangere canones curatiōis male cōplonis humide ſimplicis niſi in libro meo defectus exiſtat. Et nō dubito cāꝫ eſſe qꝛ diſcraſiā humidā epatis intellexit ſemper eſſe coniun ctam caliditatis aut frigiditatis exceſſui. ꝛ tu cōſidera. ¶ Ex quib⁹ oībus iam pꝛactis iuuenilis intellectus pbabiľr defen dere poterit in tali epate ineſſe diſcraſiam calidam ꝛ humidā poſitiue ꝛ frigidā puatiue. qbus datis facile ſaluari pñt oīa que de magnitudine uelocitate ꝛ frequentia pulſus qiqꝫ ap parent. Et ea que de varijs urine coloribus pcipiuntur ut ſubcitrinitate ruffedine citrangularibus ꝛ igneis urinis ſepe videri pñt. Febꝛe eni in fine augmenti ꝛ ſtatim exite tinctio res neceſſario emittunť urine. In pn° aūt ꝛ declinatione re miſſiores in tinctura apparere debent remiſſione caloris. Et ita pariter ex hoc fundamēto de ſubſtātia ꝛ ɔtentis urinarū arguēdū eſt. Oīa eni accītia de uarietate alioꝝ excreītū ſicut a qualitate tāgibili ꝛ viſibili facile ex his pncipijs deduci pñt que pp faſtidium tingendi cartam dimiſſa ſunt.

Quod vo 3° dī de tuſſi catarrali que nuper apparuit hoc uelut declaratum mihi aſſumo. uerū aliqľr ter non mihi leueꝫ dubitādi anxietatem facit hec tuſſis. Si enim in principio tuſſis alicuius appareat catarralis deſcē ſus: nō pp hoc tñ ſoleo ipſam ſemp catarralē exiſtimare. Cō tingit eni qīqꝫ caput aquoſa humiditate repletum eſſe in eo per indigōnē ɔgregata uel per modum euaporationis ab inferioribus coꝛpis ptib⁹ in ipꝫ multiplicata in ſuſina aeris humiditate ēt augmentata. que qdem infridato capite ex cō ſiſtentia boreali uel altera cā facile a cerebꝛo per modum ex preſſionis emungiť. uelut aquā per expreſſionē ſpongie in ſu ſe ab ea deprimiť: ꝛ ita in caſu iſto aliter catarralis defluxus poterit fieri a tuſſi que erit pectoris egritudo per eſſentiā per quā cōmotionē ꝛ agitationem mãerū pdictarū in capite exñ tiū defluxus reumatiçans appebit: q erit accñs tuſſis. Neqꝫ erit ipſe defluxus eēntialis cā tuſſis. q̄re cōtēplādū eſt in hoc.

Videť aūt in hoc adduci poſſe fundamentum demon ſtratiuū ſatis. cū eni in iuuēculo iſto affuerit mo tus tremulus coꝛdis ɔtinuiſſimo ut in pluribus motus coꝛ dis maioꝛ qui ſaltuoſus noiať. Adhuc ꝛ 3° in eo ſemp affue rit motus tremulus coꝛdis ɔtinu⁹amo ut in plurib⁹ motus coꝛdis caphacā noiatus ab oꝛe ſtōchi coicatus coꝛdi p colli gātiā. qđ exiſtimare pōt aliud ꝙ hanc debilitatē huius tuſſis ſufficiētē eē cām. Nā etſi pluribus aīi dieb⁹ hec tuſſis nō ap paruerit aut permāſiua fuerit cōtingere potuit plrib⁹ ex cau ſis: aut qꝛ mā ad alia loca diuertebať. aut qꝛ inſenſibiľr ma ioꝛ ps eiūs ɔſumebať. aut qꝛ ꝟtus ad alia ītēta opa motū huiꝰ qui minus ipſam moleſtabat aggredi non tentabat ꝛ plura alia per ſe iſtis addnci pñt. ¶ Et hec qdē mala coꝛdis diſpō foꝛtaſſis potuit eſſe cū nocumēti in epate ꝛ in toto. Et ꝟiſiľius eſt ꝙ q ille tremoꝛ ab epatis nocumento pueniat. Si enim tremoꝛ coꝛdis qñ ſupfluit pmutať ad ſyncopī. ꝛ iterū qñ ma gis ſupfluit pmutať ad moꝛtē. ut 11° tertij. tractatu ꝛ cap̄ ſecū dis. tunc quidē credē poteris q poſſit epar ꝛ alia mēbꝛa de bilitare tremoꝛ coꝛdis. quicquid eni ad maius nocumentum pducere pōt hoiem illud ēt ꝛ ad minus. ¶ Dixi ēt q coꝛdi pōt accidē tremulus motus p colligātiā ptiū aut toti⁹ ad ipm pp quā debilitať ꝟtus coꝛdis ad quā debilitatē ſequiť mot⁹ tremulus coꝛdis. q̄re 11° tertij. trac. 2°. cap̄ p. Oīs debilitas ef ficit in coꝛde dū pſeuerat in ipſo reſiduū ꝟtutis agitationem quādā q̄ſi ipm expellat a ſeipſo ad nocumentuꝫ. ¶ Que vo ꝛ quot ſūt ptes que coꝛdi nocumētū coicare pñt ad que ſequa tur motus tremulus ꝛ alie nocumēti ipſi⁹ ſpēs. lege. 10° tertij tractatu p cap̄ dū inquit. Et qñqꝫ accidūt coꝛdi egritudines pp coitatē pāniculi ſui ꝛ cerebꝛi ꝛ lateris ꝛ pulmonis ꝛ epa tis ꝛ inteſtinoꝝ ꝛ reliquoꝝ viſcerū ꝛ pptie ſtōchi. Et qñqꝫ eſt pp coitatē coꝛpis coīter. i. totius ſicut fit in febꝛibus: ita ut ue rificetur per paroxiſmos ſuos ꝛ criſes.

¶ De cura iſtarum diſpoſitionum. Cap̄. 11.

Omnia igiť ſupradicta inicē ɔtēplādo dili gēter appet q in regimie pſati ado leſcētuli attēdēdū eſt diſpōni coꝛdis pncipalr. de inde epatis. tertio cerebꝛi: ꝛ ɔñter cū his nō negli gēdo febꝛes erit attēdēdū ɔuenienter cū inſtrīs appꝛopꝛiatis. Neqꝫ timendū eſt qđ ſcribiť 4° pmi. cap̄ p. q de nūero mēbꝛoꝝ pncipaliū illud cui digni⁹ attēdi dꝫ eſt coꝛ deinde cerebꝛū poſtea epar. Dicēdū enim ad hoc q illud hēt ꝟitatē ɔſiderādo pncipatū ꝛ dignitatē mēbꝛoꝝ pꝛincipaliter Sed foꝛtioꝛ egritudo que appet in epate huius adoleſcētuli neceſſio cogit ut pmū epati attēdať ꝙ cerebꝛo poſt coꝛ. Ex qui bus facile ɔcludi pōt oꝛdinatum regimē quo pcedēdū eſt in regimine pdictarū diſpōnum qđ neceſſio cōplectiť intētiones quinqꝫ. ¶ Pꝛia quidē eſt regimē diſpōni coꝛdis appꝛopꝛatū ¶ 2° erit explicās regimē curationis diſpōnū epatis ꝛ rectifi catiōis eius. ¶ 3° erit regimē febꝛis ſuccincte pcurrēs. ¶ 4° conabiť rectificare cerebꝛū ꝛ acuitis ei⁹ abſcindē. ¶ 5° vo re gimē ex pte tertū nō nāliū ſuccincte memoꝛabit. Neqꝫ enim in hoc opꝫ me calamū extendere cū clariſſimoꝝ doctoꝛum ſcientia his ꝛ maioꝛibus prouidere poſſ. ꝛ oppoꝛtune.

Igiť intētio pma diſpōnibus coꝛdis attēdēs pluri bus cōpleť inſtrīs. ¶ Pꝛimū eſt ſy. di gerentes mãs emēdantes malam cōplōnem coꝛdis ɔfoꝛtan tes ipm ꝛ motū tremulū abijcientes. ¶ 2ᵐ eſt eluarium uel confectiones ɔſiles virtutes hñtes. ¶ 3ᵐ eſt linimenta uel epi thimata uel ſacculi eidem applicanda. ¶ 4ᵐ vo eſt ſpēs eua cuationum leuium huic propoſito pertinentium. ¶ Pꝛopꝛi mo igitur inſtrō lꝫ plures digeſtiui ꝛ coꝛdis confoꝛtatiui in ueniantur ſy. in uoluminibus ſapientū mihi ut quotidiana experientia docuit ſemp magis placet ſy. quem Gal. ſcripſit Democrito nobili romano in ſecretis ad Omontheū deſcri ptione. 28°. Ipſe eni tātē excellentie eſt ꝟtutis q oium coꝛdia lium medicinalium ꝟtutes ꝛ operationes complete comple ctiť. cui⁹ qdē deſcriptionē ibi lege: quā pp ſcripture faſtidiuꝫ ponere nō curaui. ꝛ eius quidem ſublimitas ualde facile de duci pōt pter auctoꝛitatē viri. Oīs enim medicina coꝛdialis eſt: aut qꝛ coꝛ ꝛ ſpūm nutrit ꝛ ſuſtentat ut vinum ꝛ aqua car nis. aut ſpumoſam ſubſtātiam illuminando uelut margarita corallus. aut ſubſtantiam coꝛdis vniendo: uelut ſericū cōbu ſtū. aut ſpūꝫ ɔgregādo ꝛ a reſolōne phibēdo uelut emblicus ꝛ karabe. aut quinto ſua leui caliditate coꝛ ꝛ ſpūm contem perando uelut doronicum ꝛ macis. aut ſexto ſua frigiditate calťatis exceſſum frangendo uelut cāphoꝛa: aut mulcebꝛiter delectando uelut aromatica omnia. aut octauo a coꝛde ꝛ ſpū materiam ꝛ fumum melicum expellendo uelut bugloſſa ꝛ

lapis laçuli. aut nono a ꝓprietate ꝯferēdo uelut hyacinthus ⁊ ſmaragdus. decimo ⁊ ultimo uenoſitati aduerſando ut tyriaca ⁊ cortex citri que ꝯtrianſ ueneno oī. 6° q̄rti. trac. 3°. cap. 2°. Sed hic ſy. medicinas oēs vires p̄dictas cordiales hn̄tes includit uel ſibi ſiles igiſ eſt oīno cordialiſſimus. ꝯtitis manifeſta eſt intelligenti. ⁊ maior clara eſt. q2 nulle alie inueniri poſſunt cordiales medicine alijs viribus dicte tales q̄ predicte ⁊ ad eas reducibiles: ⁊ minor manifeſta eſt ex ſerie lr̄e G. quā lege ibidē. quā ēt minorē leuiter ꝓbare poſſem p cuiuſlibet illoꝝ ſimpliciū vires diſcurrēdo niſi lōgitudie terrefactus eēꝫ. Si ēt plꝫ ex hoc ſy. ꝯfici pnt ꝯfectiōes ⁊ eluaria meliora uel ſuccarina tuo mō. ¶ De famoſis aūt in nr̄a etate p cōem praxim currētib⁹ eſt eluariū de gēmis. eluariū de hyacinto. eluariū de ligno aloes: ⁊ ꝯfectio dyamuſci ⁊ ꝯfectio letificans que ꝯueniunt ſyncopi ⁊ cardiace paſſioni. ut ꝑ de viribus cordis penul° cap. ¶ Et ſi timeres caliditatis exceſſuꝫ ex iſtis medicinis ſiue ſy. ſiue ꝯfectio. trociſ. uel electi pulueres ul decoctiones fiant ex eis aut tragee. frangeeas cū ſucco boraginis bugloſſe acetoſe cicoree uel macianoruꝫ uel apiorum pomoꝝ ſucco. uel aquis ſublimationum horū uel ſiliū medicinarum tuo ꝓpoſito ſeruientiū. ¶ Uel elige deſcriptionem ſolēnē que ſemp mihi placuit. ⁊ ſcribiſ ab Aui. 2° de virib⁹ cordis penultimo cap. ꝓpe ſineꝫ ibi. Cōpō ꝓpria his qui pp malā cōplōnē calidā labunſ ⁊ cardiacā ⁊ cordis debilitateꝫ eſt iſta. ℞. ſe. lactuce melonis cucur. ⁊ cucu. ⁊c̄. lege ibi. ¶ Inſtrm̄ vo 3m. ſ. linimenta epithimata ⁊ ſilia iſtis lꝫ plurima hic inde colligi poſſint ab antiqs ⁊ modernis doctorib⁹ placet tn̄ mihi inter oīa alia linimentum p̄ſcriptuꝫ a Gal. ad Omōtheū deſcriptione. 46. cuius ſublimitatem in iuuamento ex ſimplicibus ſuis facile ꝓbare potes. ⁊ fieri pōt magis ad caliditatē inclinatum ſi timemus lapſum cordis frigidū. ſ. cum mace ligno aloes muſco ambra ⁊ ſilibus. Et ſilr ipſum ad friditatē inclinare potes ſi percipies lapſum eſſe calidum. ſ. cuꝫ margaritis roſis ſandalis ⁊ ſilibus. adhuc ēt ipm̄ tempe rici vicinum ſatiſfacere poteſt magis ⁊ minus ſuoꝝ ſimpliciū refrangendo gradum uel equādo ut tibi libet. ¶ Si vo eāo nes in hac diſpōne fieri opꝫ ad mām cholicā intendētes magis non eligatur meo iudicio aliqua medicina ſuper iſtam cuius deſcriptio. ℞. aque cicoree. ℥. iij. mane electe. ℥. j. reubarbari electi. ℈. iiij. ſpice ligni aloes ana. gra. iij. ſalis gēme. gra. j. infundanſ ⁊ fiat eoꝝ expreſſio. ¶ Et ſi ad mām ex cholera ⁊ flate mixtā intendis ſubdupla reubarbaꝝ ⁊ ſuperaddetantūdē de agarico cum granis. iiij. çç. ¶ Si aūt cholere ⁊ melie mixtionem ꝑcipimus loco agarici ponatur thimi ⁊ epithimi. an̄. ʒ. ij. aut loco iſtoꝝ polipo. ʒ. iiij. ⁊ fiat ut ſupra.

¶ De his vo quod iuuamentum oibus fere talib⁹ coīcāt eſt cōmixtio pillarum de reubar. de lapide laçuli de lapide armeno ⁊ de agarico altera dn̄ante alteri uel ſibi equata ſꝫ tuā coniecturam dn̄ij melie ſuper flegmate cholera aut ecōtra.

Secunda vo intētio que epatis diſpō curari dꝫ mltis inſtrīs cōplēda eſt. ¶ Primo qdē cuꝫ adequantibus mām. ¶ 2° cū euacuātib⁹ eā. ¶ 3° cum reſolnētibus tumorem epatis. ¶ 4° cum confortantibus ipſum. ¶ Inſtra aūt p̄mū hoꝝ cōplētia eſſe pnt aque ſublimationū endiuie cicoree lupulloꝝ cuſcute capil. ue. abſinthij ſcolopendrie eupato. principalr. Uerum in mixtionibus earum dn̄ari dꝫ calitas friditati cum ego credā lapſum iſtum magis fridum q̄ calidum eſſe ponendum. pp qd̄ per ſe a tali lapſu idi cādo nō credo ꝯuenire frida dn̄anter niſi pp febrē p̄ncipalr que nullo mō negligenda eſt. Silr ēt in ſy. iulep decoc. troc. confec. ⁊ elec. illud ideꝫ tenendū eſſe credo. ¶ Ego vo lꝫ multa mihi habeam experta compoſita: duo tn̄ que ſcribo compoſita me non fallunt in rectificatione epatis lapſi egritudine cōplōnali ⁊ cōpōnali: uelut oppilōnibus ⁊ apoſtematib⁹ quorum deſcriptionem habui 10° tractatuū. cap. 11°. auctoritate Andromachi in lib. de cura paſſionum intrinſecarū. ⁊ eſt ſeries lr̄e ibi. Nearchi confectio epatica prelaudata. ℞. cinamomi caſſie lig. an̄. ʒ. iiij. croci nardi coſti carpobal. hypiconis liquiri. an̄. ʒ. viij. mellis diſpumati. q. ſ. Et ſi times mdlis caliditatē fiat confectio cū ſy. ſimplici acetoſo ⁊ detur ex eo quātū eſt auellana mane hora digeſtiui cuꝫ aliqua ex p̄dictis aqs. ¶ Alia medicina eiuſdem. ſ. Andromachi potabilis ad epaticos ſpleneticos nefreticos hydropicos iuuatqꝫ ſtōrichos ⁊ eas que ex ptu moleſtanſ mulieres. ⁊ eos qui ab infirmitatibus reſumunſ ⁊ ictericos ⁊ tuſſiculoſos ⁊ pleureticos ⁊ ad farmaca mortifera ⁊ morſum ferarū. cuius deſcriptio. ℞. nardi indiane. ʒ. viij. coſti. ʒ. ij. caſſie lig. croci. an̄. ʒ. j. piperis al. obulos. v. uel. ij. ut hēt alia lr̄a. ſemis apij petro. ireos. an̄. ʒ. ij. acori oppobal. an̄. ʒ. j. ſucci apij maſculi. ʒ. iiij. paſſularū. ʒ. vj. mellis diſpumati. q. ſ. fiat eluariū. Mirādū aūt nō eſt mltū de nobili iuuamento iſtarū medicinaꝝ cū he medicine ab Andromacho deſcripte fuerunt a Galeno adeo excellenter collaudate ⁊ in poſterū ēt a ſucceſſoribus. ut pꝫ 5° cañ. 10° practice. ⁊ 7° breuiarij in antidotario Galafrij ⁊ pluries alibi. ⁊c̄. lege ibi. Ex quibus cōpōnib⁹ uolo mihi ſatiſfactū eſſe ad primum tertium ⁊ quartum inſtroꝝ in hoc cap. poſitorum.

¶ Ad 2m vo inſtrm̄ de eūonibus ſufficit illud qd̄ dictum eſt in fine capli p̄cedentis. ¶ Denuo igiſ locale compoſitum epati apponendum auc̄te Archigenis in codēꝫ caplo cōſcribere placuit. cui⁹ qdē lr̄e ſeries talis eſt. Malagma ad diſpōnes epatis ualde cronicas qd̄ confert ēt ſpleneticis ⁊ his qui fiunt pallidi ⁊ febriunt ⁊ hn̄t tenſionem hypocundriorū. ℞. ficuū pinguium ſublato multum de ſemine eoꝝ ⁊ vmbilico cere al. an̄. ʒ. x. mirabolanoꝝ: ⁊ intelligo ego chebulorum lib. j. nitri marini lib. 5. aluminis ſciſſi. ʒ. xij. bdelij armoniaci fenugreci cardamomi naſturtij origani ſextarij quartum olei irini. q. ſ. teranſ forti contritione ficus in mortario ⁊ incorporentur ſecum gūme diſſolute cum vino ſubtili ⁊ reliquis additis ſūma contritione fiat empl̄m mirabilis effectus poſt eūonem maxime. Et ſi bn̄ conſideras p̄ſcripta uel predicta inſtrīs implicant in ſe virtutes digōnis ⁊ eūonis aliquantr reſolōnis mātrū ⁊ confortationis virtutum apud que aliqua nonnulla in cōi experientia cōprobata memorare potes. ſicut eluariuꝫ dyacur. ⁊ dyalacca melius deſcriptione Meſ. in antidotario deſcriptione prima. ⁊ eluariū omorufis noiatū deſcriptione Aui. 5° cañ. ſūma ⁊ trac. primis. ¶ Et iterum eluariū ab eo deſcriptum 14° tertij. trac. 3°. de cura oppilationum epatis qd̄ maxima laude cōprobaſ ab Auic. auc̄te Ga. cuius litteram aſſumpſit 9° decēꝫ tractatuum. p̄allegato cap. de medicinis Andromachi. cuius lr̄a ⁊ ſeries hēt ita. ℞. paſſularū. ʒ. xxv. ⁊ reliqua vide p̄dictis locis. Nā A. argumentaſ dignitatem huius eluarij ex ſingulis cōponētib⁹ inductiue demonſtrādo ſicut. G. ibidem facit lr̄alr. ¶ Ad hāc ēt intentionē potēs eſt hoc eluariū breuis deſcriptionis. ⁊ fuit de medicantis Solonis phi qd̄ cōfortat epar ſtōchum ⁊ interiora oīa mēbra. Cuius deſcriptio. ℞. ligni aloes ariſtol. rotūde lacce ſpice ro. ſoli j. an̄. ʒ. x. reubarbari electi. ʒ. xx. mellis diſpumati. ⁊ in hoc caſu magis mihi placeret gelenīabin. ⁊ fiat eluarium. Doſis ei⁹ eſt. ʒ. j. cum. ℥. j. aque decoctionis corticis extrinſeci fiſtici que decoctio inter reliqs ꝓbatiſſima eſt ad apiendas cronicas oppilōnes epatis. ⁊ teſtificatur Gal. didiciſſe a quodā egyptio medico. Hec de cura ſcd̄e diſpoſitionis ſufficiant.

Pro tertia vo intentione. ſ. pro regimine febris ſupplēdo an̄ miſſo uolo mihi ſatiſfactū eē per ſy. ⁊ elec. digerētia ꝯfortātia ex quoꝝ mēb⁹ ſiue fiant potabilia uel deglutibilia interius aſſumēda ſiue decoctiōes aut linimēta ſicca li embroce ⁊ epithimata. aut cuiuſcūqꝫ uarietatis aptentur medicamina oīa erunt febri cōpetētia regulari curatiōe ſumpta a mō depēdēte ſue q ſumiſ a mā. ut p⁹ quarti. cap. de cura putridarū in gn̄ali. ⁊ 11° terrapē. colligendū. ⁊ maxie ſi talia an̄ ſcripta medicamia frāganſ ⁊ remittanſ ſm modū ſupius poſitū in regimie diſpōnis cordis. ⁊ ſi ꝯtingeret opus eē aliq̄liter dn̄antib⁹ ifridatiuis uti ſiedū erit illud multū accurata ꝯtēplatiōe a ualde lenib⁹ ad fortiores trāſeundo gradatī ſm doctrinā uetuſtiſſimi Hyp. 2° aſo. Scd̄m mlt̄ aūt repētere leſacē ⁊c̄. ⁊ Cōmētatoris ibideꝫ. Hec de 3° intentiōe ſufficiāt.

Quarta vo intētio que eſt rectificatiua diſpōnum de rebꝰ ēt cū pdictis medicaminibꝰ ut cōſiderāti patere pōt facile cōplectiſ. ¶ Adhuc ēt 2° cū fricationibꝰ li gaturis extremis ptibus applicatis. ¶ Et 3° itez cum uētoſis ſiccis ēt grauioꝝ magis. ¶ Et 4° cū ablutionibꝰ extremorum cum camomilla meliloto ⁊ ſimilibus in aqua decoctis. ¶ Et 5° cū collutionibus ⁊ gargariſmatibꝰ opportuno tpe factis cū oximelle ſimplici aut cōpoſito. aut cum ſy. de acoro aut de ſticados cuz decoctione aſſari uſqz ad decoctionē agarici trāſcendo ſine ſuſpitione aliq̄ qm̄ ipſa eſt efficax ⁊ ſecura multū. ¶ 6° cū odoribꝰ rez cerebrū ꝯfortātium ut ligni aloes floꝝ cedrolibani origani ſticados macis ⁊ ſilibus. ¶ Cōpoſitū bonū ad retinendū catarrales fluxus ⁊ ꝯfortādū cerebrū ⁊ exiccandū māis crudas ⁊ frigidas in eo cōgenitas p viā indigōnis ⁊ euaporatiōis ad tpm. ℞. ſandali citri. ʒ.ſ. ligni aloes. ʒ.j. ſandarace thuris karabe. añ. ʒ.ſ. colofonie. ʒ.j. macis gariofiloꝝ. añ. ʒ.ſ. reſoluanſ oia cū vino aromatico: ⁊ fiat ex eis cerotū ita q̄ deſcribat cōmiſſurā ſagittalē ſūma capitis pte uſqz ad coronalē cōmiſſurā. aut fiat ex bis ſacculus cōſilis ⁊ ſupponaſ pdicto loco. Hec de intētiōe 4ª ſufficiant.

Pro qnta itētione. ſ. de regimine p ſex res nō nāles pꝫ leuiter cōſiderāti q̄liter pcedēdū ſit. dꝫ enim regimē per ois illoꝝ gn̄a inclinari ad leuē caliditatē cū ſubtiliantibus incidentibus ⁊ aperiētibꝰ cōuenieter cōfractā. Pro quorum oium diſcurſu mihi nunc ſilentiū impono pp cām ſuperius tactam. Hec ſunt que utiliora colligere potui pro regimine diſpōnum generoſi adoleſcentuli Jo. petri de tienis.

Conſilium. 280.

De triplici mala diſpōne. vꝫ. ¶ De febre cōtinua cholica a cholera citrina. ¶ De oppilatione ſtōchi cū tenſione in ore eiꝰ ⁊ diſpōne apoſa. ¶ De tremulo motu cordis. ¶ Diuiditur autem conſilium in capitula tria.

¶ De cauſis dictarum diſpōnū ⁊ ſignis. Cap̄. i.

Iste iuuēculus Triplici laborat diſpōne. quaꝝ vnaqueqꝫ ſatis timoroſa eſt. ¶ Et pꝰ qdē diſpō eſt fe. continua de cholera notha materis fame ⁊ ppē nois ta citrina que puenit ex putredine cholerice māei cōmixte tenui uel aquoſo flati ⁊ hec qdē ꝫ oia pbari pñt argumēto ſumpto a tactu qui videtur repñtare ſenſui tactus mollitiem intenſam ⁊ acutam caliditate informatā uelut ſi ſenſui tactus repreſentaretur aqua intenſe caliditatis quaſi feruens. ¶ 2m qꝛ pulſus eius eſt uelox ⁊ frequens cum mollitie quadā organi mollis. ſ. arterie qḋ qdē non eſt pprium tertiane continue a vitellina cholera puenienti: qm̄ illa eſt groſſioꝛ uel denſioꝛ q̄ citrina. Neqꝫ ēt eſt pprium flati hoc ſignum. qꝛ lꝫ in flatico tam continue q̄ interpolate tactu reputetur mollis caro uel arteria ei ſuppoſita uel cutis. ni illa mollities non repreſentaſ cuꝫ tanta caloris acuitate quanta percipitur in cholericis. ¶ 3° ēt hoc probari poteſt. ſ. q̄ hec fe. per triduum augmentatur. ¶ 4° cognoſci pōt hoc p ſigna ſumpta ab exeūtibꝰ. urīa eniꝫ eiꝰ eſt citrina colore ſubſtātia tenuis ꝯtētis hñs cuiꝰ coloꝛ vergit ad ſubcitrinitatē: ⁊ eſt locatū tale ſedimē iuxta regionē aereā urine. eo qꝛ ſui caliditate ⁊ leuitate ad ſuperiora ferſ. ⁊ eſt in ea urine regione granuloꝝ ⁊ ſpūaꝝ apparētia in ſupficie. qm̄ flatis aq̄ſitas cū ſua viſcoſitate icluſa ꝫ ꝫ cholē ſubtilē prēſubſtātiā flatis ſubleuādo ⁊ extēdēdo in ampullas ꝯuertētē. mlta alia ſigna pia iſtis adhuc adducerē niſi diligerē breuitatē.

Secūda diſpō huius iuuēculi eſt ſtōchi oppilō cuꝫ tēſione notabili in ore ſtōchi uſqꝫ ad fundū eius notabilr pcepta cū dolore notabili: pp quē audere ꝯcedere q̄ hic non eſt ſimplex oppilō: imo apa ꝯiuncta lꝫ enī vnāquāqꝫ notabilē oppilōnē ꝯſequaſ extēſiuus doloꝛ. ut videri pōt ſcḋa pmi. ⁊ ꝑ de acci. ⁊ morbo. tamen doloꝛ tāte intēſionis non ſolet comitari oppilōnes ſimplices ſicut conſequi ſolet apata. neqꝫ etiam in locis oppilatis ſolet tanta apparere durities ⁊ tēſio quanta apparet in ſtomacho huiꝰ adoleſcentis ut ſenſu tactus declarari poteſt.

Tertia diſpō pncipalis eſt motꝰ cordis qui pprie tremulus eſt ⁊ nō ſaltuoſus. ⁊ hoc qdē in eo meo iudicio eſt accis denominādū magis q̄ per ſe egritudo. eo qꝛ ſucceſſit predicte diſpoſitioni ſtomachi ⁊ febri etiaꝫ. ¶ 2° qꝛ talis motus tremulus intendiſ ⁊ remittiſ ſm̄ intēſionem ⁊ remiſſionē febris ⁊ diſpōnē ſtomachi. ¶ 3° ēt qꝛ per applicationē medicinaliuꝫ ſtōcho ⁊ febri cōferentiuꝫ minorari debet. Siue igitur ſit accis ſiue egritudo per ſe. apparet q̄ hic motus tremulus cordis puenit a mala cōplexione cala ⁊ ſicca cordis que corpus eiꝰ nōbiliter exiccauit. ¶ Et ſi argueretur ꝯtra hoc: qꝛ in hoc iuuēculo nō appet nōbilis ꝯſumptio: imo quedā tumeſcētia caxetica ſaltē in partibus faciei repreſentata. Igiſ ipſe nō eſt extenuatꝰ. ¶ Negāda eſt illa ꝯſequentia ⁊ dī q̄ cū caxeſia adhuc magis ⁊ in fine augmenti ipſiꝰ extitiſſſtat tumeſcentia corporis uł inflatio accidētalis ⁊ ꝯſumptio ipſiꝰ ſubſtātialis uelut ſi ethico ſupuenīret mala diſpō epatis uel ſtomachi per quā in eo generet per viaꝫ indigōnis flā tenue qḋ ſil cuꝫ ſanguine latū ad mēbra aliq̄liter inflaret ea. pꝫ q̄ hic ēēt ſubſtātialis cōſumptio ⁊ accītalis tumoꝛ. In viro itaqꝫ iſto facilr ſaluari pōt hec caxetica diſpō pp nocumētū digeſtionis ſtōchi proueniens ab oppilōne ⁊ ab apoſtemate ſaꝫ predictis. Uñ in eo per ſemitaꝫ indigōnis generaſ flā tenue ex quo fit pdicta caxetica diſpō eſt. ¶ Et intantuꝫ mihi ꝯcedendum eſſe apparet q̄ ſtōchi diſpō predicta eſt cā fe. eiꝰ. Hoc enim flā tenue cholere cōmixtum in uenis eſt materialis cā antecedēs ⁊ ꝯiuncta pdicte fe. nothe ꝯtinue. eſt ēt cauſa motꝰ tremuli cordis ponēdo malā cōplonem in eo. ad cuius fugā incitata vtus ⁊ ptes cordis impelluntſ ad dyaſtolandū ⁊ ſiſtolandū frequēter ⁊ uelociter qualiter tremulo motu corpora videntur moueri ⁊ ſenſus oſtendit. ¶ Utrum aūt eadē materialis cā. ſ. cholera citrina que facit febrem ⁊ tremorem cordis ſit cā oppilōnis uel apatis in ſtōcho ieꝫ predictorum apparet mihi omnino ꝯcedendū eē per duritiē ⁊ tēſionē cuꝫ qbus ſimul caliditas intēſa cuꝫ acuitate repreſentaſ. ⁊ per alia ſigna qbus ſuperius declarabatur q̄ febris eiꝰ erat uere cōtinua a cholera citrina proueniēs. ¶ Unde ex omnibus in unicem collectis. videtur eſſe colligenduꝫ q̄ diſpō huius adoleſcentis eſt mala cōplexio ſtomachi ca. ⁊ ſic. ⁊ mala compoſitio ipſiꝰ oppilatiua uł apoſa puenieñs a mā flatica per viā indigōnis in ſtōcho genita cui ēt cōmiſceſ cholera citria pdicta.

¶ De cura per dietam. Cap̄. ii.

Regimen igiſ harū diſpōnū fundari debet ſup adminiſtratione rerum non nāliuꝫ ⁊ medicinalium. Et primū qdē horum ita menſureſ ut eligantſ res oēs infridantes ⁊ humectantes nō trāſcēdo menſurā febri gradus. qbꝰ ēt rōnale eſt cōmiſceri aliqḋ leuiter calafactiuū ſubtiliatiuū apitiuū ⁊ flatice māei genite per viā idigōnis ꝯſumptiuū ⁊ ꝑcipitatiuū per vias urinales: uelut in brodialibꝰ eiꝰ coquēdo radicē feni. uł petro. In ſaporibꝰ vō aceto conditis aliquid puluerīs cinamomi uł cōſiliū ponaſ. ¶ Et eligaſ vinū colore albū uel glaucū ſubſtātia ſubtile ⁊ medi ocris fumoſitatis. ⁊ eēt ei ualde utile utile ut tale vinū lymphare ſemp cū aq̄ bugloſſe: uel boraginis ponēdo vini ptes. ij. ⁊ pdicte aque parte tertiā.

¶ De cura per medicinalia. Cap̄. iii.

De regimine igitur medicinaliuꝫ videſ mihi prouidendū eſſe ſtomacho cum quinque remedijs que etiam cōmunicabūt iuuamētū febri ⁊ tremori cordis. ¶ Primum inſtrumentum horuꝫ itaqꝫ eſt electuarium iſtud de quo accipiat omni mane poſtq̄ acceperit ſyrupū infraſcribēdū per tres horas ante prādiū quātitatē. ʒ. iij. deglutiēdo ipm cum coclear. ℞. ſeminū coium frigidoꝝ violaruꝫ ſe. endiuie portu. ⁊ lactuce. añ. ʒ. ij. cū ſcute enſl liquiritie. añ. ʒ. j. granorū ſiſticorꝫ m. ʒ. j. ſ. zuccari cād. ʒ. j. ſ. cinamomi electi. ſyrupi de endiuia lib. ſ. coquatur ſyrupus cū menthe. ana. ʒ. j.

çuccaro cādi. ⁊ cū iſpiſſari ceperint icorpent̃ cū granis ſiſtice rū que p vnā noctē īfuſa ſteterit in aq̄ violaꝝ. ⁊ finalr̃ additis alijs ſpeciebus uehementer conterendo fiat electuariuꝫ. ❡ 2ᵐ pncipale remediū ē. ut hic iuuēculus oī die aut ſaltē 3° die accipiat paꝝ ante cenā vnā de iſtis pillis. ℞. reubarbari electi. ʒ.j. agarici aloes ablu cū ſucco endiuie añ. ʒ.ſ. maſticis. ſſ. ſpice. añ. ǧ. v. formen̄t pille cū ſucco ro. p oī. ʒ. vj. tales eñi pille mãs diuertūt ⁊ pcipitare faciūt a ſtōcho ⁊ minorabunt ⁊ alienabūt a cliſteri qḋ in caſu iſto nō ē multe neceſſitatis. ❡ 3ᵐ remediū eſt ut iſte iuuenis oī die ante prādiū ⁊ cenā parū accipiat rotulā huiꝰ ꝯfectiōis. ℞. troci. dyarodon. ℈.ſ. ſpē rū dyacimi ligritie ſpērū triaſandalorū abſqꝫ cāphora. añ. ʒ.ſ. çucca. al. ʒ.iij. cū aq̄ violaꝝ fiat ꝯfectio in rotulis paruis: ⁊ exhibeat̃. ❡ 4ᵐ remediū eſt: ut ſtōchus iſtius iuuenculi oī mane p duas hōs añ prādiū euaporet̃ cū pānis calefactis. Deīde iungat̃ cū oleo nardino ⁊ ſupponat̃ ei pānus calefactus ⁊ ita pmaneat uſqꝫ ad horā vnā poſt cibū. tūc igit̃ iteꝝ iungatur ſtōchus cū p̄dicto oleo actu calo ⁊ ſupponat̃ ei petia magna empl̄i deſcripti a Raſi 9° Almā. caꝑ. de doloribꝰ ⁊ apaſſibꝰ ſtōchi cali. Et icipit. ℞. violaꝝ ⁊c̄. ❡ 5ᵐ remediū ꝯueniēs ſtōcho ⁊ febri ⁊ cordi eſt hoc. ℞. aque capil. ue. aque cicoree aque abſinthij. añ. ʒ.j. ſy. de cortic. bꝰ citri ſy. de endiuia ſy. de abſinthio. añ. ʒ.ſ. miſce ⁊ accipiat totū oī mane p hōs. ij. poſt cenā. ⁊ poſt tres hōs accipiat eluariū ſuprāſcriptū. Deinde inungat ſtōchum ſuū ut p̄dictum eſt: ⁊ poſt duas hōs accipiat prandium. Et ſicut ego dixi inunctiones ⁊ empl̄m debēt ſtōcho applicari cum euaporatione predicta ante prandiuꝫ Ita ſilr̃ intelligo q̄ fieri debet ante cenam.

Cordi vō duo ꝯſulo debē fieri localia remedia: ⁊ maxie vnū ex eis eſt hoc. ℞. ſe. baſilicōnis. ʒ.ſ. beē al. ⁊ ru. añ. ʒ.ij. çuccari. ℈.j. oſſ de corde cerui. ʒ.j. doronici. ʒ.vj. foliorum maiorāe recētiū folioꝝ baſilicōis floꝝ boragis. añ. ʒ.j. farīc ordei. ʒ.iiij. muſci. ǧ.j. cor. ru. ʒ.iij. fragmētoꝝ ſaphiri ſmaragdi ⁊ margaritarū. an. ℈.ſ. aque bugloſſe lib. ſ. coquat̃ aq̄ bugloſſe cū p̄dicta farīa uſqꝫ ad ꝯuenientē iſpiſſationē. Deīde addant̃ ſpēs tā p̄ſcripte: ⁊ fiat vnguētū groſſū. de eo itaqꝫ extēdat̃ ſup pāno rotūdo q̄titas nebule çuccarate ⁊ tepidū ponat̃ ſup ſiniſtra mamilla anterius ⁊ poſteriꝰ: ⁊ eſt medicia infallibil̃ apud oēs. ❡ 2ᵐ remediū eſt ut iuuenis iſte q̄ſi ſemp in os ſuū teneat fruſtū vnū çedoarie que q̄tum conferat tremori cordis. lege ſcḋo canoñ. caꝑ. de ea ⁊ videbis.

Pro cura vō fe. iā ſatis appet q̄ digerētia ⁊ particularia euāntia que deſcripta ſunt oīa febri cōferre pñt māꝫ eius digerendo ꝯſumēdo ⁊ p vias occultas ⁊ manifeſtas pꝭ pirādo. q̄re ſolū hoc remediū māerū euātiuū ſcribere uolui: qḋ mãs añtes ⁊ ꝯiunctas poſt eaꝝ digōnē cōuenienter euāre poterit. Cuius deſcriptio. ℞. reubarbari electi. ℈.ij. agarici. ℈.j. ſucca ro. ʒ.ij. ſy. viol. ʒ.j. ſſ. ſpice nar. añ. gra. iij. ſalis gēme gra. j. miſceant̃ oīa cum. ʒ.iij. aque lactis. ⁊ totuꝫ calīn in aurora exhibeatur ⁊ dormiat ſuper ipſo vna hora ⁊ tardet cibum horis. vj. aut ſaltem. v. Nihil melius eligere potui adoleſcentulo huic conuenientius ⁊c̄.

Conſiliū. 281.

De cauſone curato poſt quē remāſerūt alique male diſpoſitiones. vꝫ. ❡ Mala diſpō frida capitis ⁊ neruoꝝ cū diſpōnibꝰ ſpaſmoſis ⁊ paliticis. ❡ Mala diſpō ſtōchi frida. ❡ Oppilatio epatis cū eiꝰ debilitate. ❡ Oppilatio renū cū eoꝝ dolore. ❡ Cōtractio manuū. ❡ Diuidit̃ aūt Conſilium in capitula tria.

❡ De narratione cauſonidis ⁊ eius cura ⁊ ſequela dictarum diſpoſitionum. Caꝑ. 1.

VIr nobilis fētinus Venetus laborat egritudinibꝰ q̄ pluribus ſpecie diſtinctis ⁊ genere ēt. ❡ Primo enim laborat febre cauſonica ex materia cholerica: cuius minera plurimum continebatur circa regiones cordis ſtomachi ⁊ epatis quod declarabant accidentia manifeſte q̄plurima.

❡ Febricitauit enim diebus circa ſeptem ardentiſſima febre quī nullum habuit manifeſtum incrementū neqꝫ diminutionē. ❡ Et tangenti caliditas tante acuitatis in eius pectore pcipiebat̃ q̄ eā manꝰ vix poterat tolerare. ❡ Et pulſus magnꝰ cordis aderat cū ſiti ualidiſſima. inquietudine maxima. ⁊ uenaꝝ amplitudine. Et erat in eo uomitus ⁊ receſſus cholericꝰ imo q̄nqꝫ praſſinus ex magna aduſtione procedens ⁊ tranſmutatiōe cholere in aduſtā. ❡ Silr̃ ēt laborabat hic vir magna eṗis ⁊ renū plenitudine cū egritudine cōpoſitionali que erat oppilatio in eis facta. ⁊ non eſt ex raptu mãeꝫ ad caput: imo tales oppilationes ueniebāt a mācbus in talibꝰ infixis. ❡ 3° iteꝫ laborabat hic vir magna caliditate dolore corruptione in opatiōibꝰ imaginatiue potētie ⁊ cognitiue: ⁊ erat ꝓpe paraſreneſis pp febrē cōmunicatā capiti: intantū q̄ per octo dies non potui plene diſcernere: an laboraret vō ſirſen qḋ eſt apā pāniculoꝝ cerebri utplurimū ex hoc termino intellectuꝫ. ❡ Jā vō poſt p̄mā ſeptimanā p̄dictā accidētia oīa itātū inualuerunt q̄ facies ⁊ caput inflāmata erāt. ⁊ color eius ex rubedine cū citrinitate ⁊ viredine mixtus. Et iam ita furibūdus effectꝰ fuerat q̄ die noctuqꝫ uexabat̃ furia tāta q̄ vix homines duo uel tres illū tenere poterant. ❡ At vō poſtq̄ diuerſionibus cū fricationibꝰ ⁊ cliſteribus ⁊ col. je acutis ⁊ uētoſis balneationibꝰ extremoꝝ ⁊ capitis in eo pceſſū fuit cū extinguēti dieta ⁊ digerentiū medicinarū cōmixtione cū cibis ⁊ potibꝰ virtus fortificata cōſtitit uſqꝫ ad vndecimū diem. tūc eñi illa erant manifeſta ſigna ueri ſirſen. ❡ Ex qbus non leuiter territus ſum cū euacuationes per farmaca adminiſtrare nō poteram. ⁊ virtus flobotomiā tolerare nō poſſet. ēt q̄ʒ bis ul̃ ter in eadem egritudine fuerat ſtōmatus adminiſtrato collirio notabil̃ apritionis ⁊ acuitionis diureſis ad iferiora facta fuit p emorroidaꝝ aptionē ⁊ per ſucceſſionē cholici fluxꝰ ſuperficiei iteſtinoꝝ excoriatiui. ſubuenimus aūt vīuti cū ſuſtētatiōe eiꝰ ⁊ ēt cū iterceptiōe fluxuū p̄dictoꝝ qui grādes erant a. 14. uſqꝫ ad diem vigeſimum ubi apparuit parump conualeſcere. ❡ Poſt vigiti vō dies a viſitatiōe mea q̄litercūqꝫ contigerit accidentia adhuc nō leuiter iualeſcere viſa ſunt. ⁊ q̄ʒ illō qdē rōnale eſt ⁊ ꝓpriū febribꝰ ꝯuerſiuis nominatis uel erraticis ꝯſiderans māerū reliqas in capite ⁊ pectore remāſiſſe incepi ſubuenire ſibi cū epithimatibus cordialibꝰ ⁊ cū embrocationē capitis. ⁊ ita pceſſum eſt per duos dies. in quoꝝ fine apparuit ſpaſmus ꝯtinuus omniū mēbroꝝ iferioꝝ ꝗ̄us caput: ⁊ iā ſimul cū ſpaſmo illo inualebāt accidentia alienationis. ingetudo. vigiliarū inſtātia. ſitis ⁊ febris intēſa. ❡ Trāſacta vō 42° die adhibitū fuit ei farmacū extrahendo euacuāś ex toſt refacto reubarbaro cū ſyrupo de myrto ⁊ claro dyaprunis ſimplici. Et ita poſt illiꝰ euacuationē nōbiliter alleuiata fuit febris ⁊ accītia oīa remiſſa fuerunt intantū q̄ maximuꝫ argumētuꝫ de ſpe ſue ſanitatis future recepi. ❡ Potuit auteꝫ ſpaſmus ille contigere ul̃ q̄ʒ mã que carabitū efficiebat a vīute trāſlata fuit ad neruos interiores per nuchaꝫ ⁊ effecit ſpaſmū. ut colligendū eſt 2° terti. caꝑ de ſpaſmo. ul̃ q̄ʒ po māerū que in pectore cōtinebat̃ ⁊ erāt añtes cāe febris a vīute expultrice pmutate fuerūt ad neruos. ul̃ q̄ utrūqꝫ ſil̃ accidit. Ratio nabilꝰ aūt eſt ꝯcedere ſpaſmuꝫ fuiſſe accīo carabiti. q̄m ſicut fuerūt alleuiata accītia freneſis ita ſpaſmus deficiēdo pcedebat. ❡ Poſtq̄ aūt in cura huiꝰ viri pceſſum fuerat uſqꝫ ad diē trigeſimūquartū. ⁊ iā remāſerat ꝯctio in manibꝰ eiꝰ puenit ei ul̃ paliſis dextri lateris cū p̄uatiōe ſenſus ⁊ motꝰ i toto latere illo itantū q̄ ēt in toto magno pede ſiniſtro paliticaꝰ tus erat. Potuit aūt paliſis in hoc viro ꝯtigere. aut q̄ʒ in cerebro eiꝰ latētes erāt mãe ſlatice aquoſe multe ⁊ nō expellebantur añ hoc tēpus pluribus ex cauſis. Prīa eſt q̄ʒ virtꝰ magis erat intēta ad regimē epatis ⁊ māerū añcedētuꝫ eius a qbꝰ magis moleſtabatur. q̄re non poterat utrāqꝫ mãm expellere ❡ Scḋa eſt q̄ʒ mã illa flegmatica magis ibibita erat q̄ materia cholerica. ❡ Et ſi argueretur contra hoc. q̄ʒ materia cholerica penetrabilior eſt caliditate ſubtilitate ⁊ mobilitate ſua. ergo magis erat profundata. ❡ Huic dicitur negando

ſequẽtiã. neqȝ enĩ mã cholerica que erat ↄiũcta cũ apoſtemã tione erat alibi pfũdata magis q̃ in pte apoſtemata. ¶ Et iterũ aſcedẽte cã ſi qua remãſerat nõ poterat ita pfundari: qm̃ ĩpa cõtinebat in uenis. ¶ 2ª cã eſt. qꝛ mã flegmatica adhuc aquoſa lȝ ſit groſſioꝛ cholerica. tñ qꝛ ĩpa eſt viſcoſa ꝛ frigida. ſõ uehemẽti⁹ ꝛ lõgiori tpe pfundata fuit. ¶ 2ª cã pncipalis pp quã mã que paraliſim efficit nõ pu9 tpe expulſa fuit eẽ potuit: qꝛ maioꝛ fiebat diſtractio ſpũum ab alijs locis ẽius locũ apoſtemoſuȝ pp triſtẽ ſenſationẽ que ibi itẽſiue maioꝛ erat et extenſiue. ¶ Et 3ª cã pncipalis fuit qꝛ foꝛtaſſe mãe ille flatice aquoſe in cerebro gñate fuerũt poſtq̃ ſpaſmus ꝛ ecoitia ſyrſus alleuiata fuerũt: pp eni debilitatẽ cerebri aquoſitates mĩte in eo genite ꝛ cõgregate fuerũt ex debilitate tráſmutationis alimẽti in ſubſtãtiã ppriã. ¶ Et 4ª cauſa iterũ potuit eẽ pro pter debilitatẽ digeſtiue pme in ſtõacho ꝛ ſecũde in epate. igit gñate fuerũt flegmatice que ſiĩ cũ ſanguine tráſmiſſe fuerunt ad caput aut ſaltẽ per modũ euaporationis illic multiplicate fuerũt. Uñ ſi oẽs iſte q̃tuoꝛ cauſe ſiue ĩpari aliq̃ uel alique cõcurrerint manifeſte pbatũ eſt huic viro laboranti egritudib⁹ calidis ſupuẽniſſe paraliſim que eſt egritudo frigida mãliter ¶ Propter qõ correlarie concludit q̃ vix mirabile eſt q̃ iſte vir euaſit diſcrimina tãta. ¶ 2ª qꝛ nõ fuit ſanitati reſtitut⁹ in breui tpe mẽbra ei⁹ pncipalia duo per ſe fuerũt manifeſte leſa. ſ. coꝛ ꝛ cerebrũ a qb⁹ debilitas ꝛ egritudo non ita facile remouent. ¶ Seqtur 3ª q̃ egritudines hui⁹ viri ita paulatim quotidie remouent. qñ eni nerui magna ↄtẽtione ꝛ multo tpe ſpaſmati fuerũt. nõ niſi cum magna difficultate ꝛ in lõgo tpe reſtaurari põt. ¶ Et ſequit ultimo q̃ rõnale eſt q̃ ĩpe ad pitſtinã ſanitatẽ cõplete reuertat: eo qꝛ mẽbra ei⁹ ſucceſſiue cõtinue meli⁹ flexibilia ꝛ ſenſibilia reddunt. ¶ Res igit hui⁹ viri adeo clare ꝛ diſputatiue determinata eſt pp diuertere linguas ignorãtiũ qui fabulãdo cũ mulierib⁹ pphetiçare ꝛ enũtiare uolũt de egritudib⁹ ea que ipſi nõ viderũt neqȝ vnq̃ itelligẽ potuerũt defectu ſpeculationis in medicinali ſapiẽtia ꝛ in quotidiana rõnali expiẽtia ſedẽtes iuuẽtes ad pauca iſpicientes de facili enũtiãt. ꝑ de gñatione ꝛ corruptione.

Secũda vo pncipalis diſpoſitio que remanſit in viro iſto eſt oppilatio in epate ei⁹ ꝛ renib⁹ vicaſiin dinariis: ita q̃ qñqȝ oppilatio eſt in cõcauo epatis ꝛ nõ i gibbo. ꝛ tũc accidũt ei tẽſio ſub hypocũdrio dextro cũ põdẽ ibi pcepto. ꝛ fluxus fiũt chiloſi ppterea qꝛ per meſeraicas partes chilus in cõcauũ epatis recipi nõ põt cũ loc⁹ ille ſit oppilat⁹. ꝗ retrocedit chilus ad iteſtinoꝝ cõcaua. quĩ cogſcit ex albedine ꝛ ſubalbedine fluẽtis mãei. ꝛ hoc qñ chilus purũ ↄtĩt morã. Si aũt amplius in illis cõmoraret tũc fieret aliq̃liter ſubrube⁹. ¶ Cũ aũt oppilatio fuerit in gibbo epatis grauedo ſentit in loco poſteriori oppoſito hypocũdrio dextro cũ tẽſione ꝛ põdẽ ad iferiora: ꝛ tũc urine fiũt colore ꝛ ſubſtãtia elemẽto aque ſiles ꝛ oĩ fere cõtẽto puate. ¶ Et ſi cõtingat oppilatione tã in cõcauo q̃ in gibbo adeſſe. pȝ q̃ cogſcet per ſigna cõgregata ex utriſqȝ pdictis. Et raro ↄtingit hiis oppilationẽ tã i utriuſqȝ ptis epatis euadẽ febrẽ putridã. Ex illis tanq̃ fũdamẽto appet itelligi poſſe varietatẽ diſpõnũ epatis hui⁹ viri ¶ Adhuc iterũ frequẽter cõtingit in hoc viro nõbilis oppilatio in rene dextro ei⁹ ꝛ aliq̃liter in ſiniſtro. lȝ min⁹. cuius cã mãlis eſt flegma mucillaginoſuȝ cõmixtũ multitudini harenarũ que due mãe cũ pmãſerint in cõcauo renũ añ colatoriũ pãniculũ extẽdẽdo uel grauitãdo dolorẽ efficiũt ibi difficilẽ ſatis. ¶ Si aũt cõtingat mãs illas diu retineri ſup colatoriũ pãniculũ. tũc ppter phibitã euẽtationẽ ꝑdũ itẽdit ibi caliditas que eſt efficiẽs cauſa doloꝝ in pdicto loco: ¶ Uerũ qꝛ materie in pdicto loco retẽte ſunt multe ꝛ ad retẽtionẽ carũ ſegrit mala cõplexio ſubito alterãs. idcirco dolores in renibus eius pueniũt a duplici cã ſimul. ſ. a mala cõplexiõe ꝛ a ſolutione cõtinuitatis in renib⁹ ipſius. hoc añ totũ declarat a poſteriori. qm̃ qñ eidẽ applicauimus diuerſiones cũ euacuatione. ſtati euacuata mã ceſſauerũt dolores ꝛ remota fuit oĩs mala cõplexio in renib⁹ ꝑpriis. hec in ſũma eſt hui⁹ viri diſpõ

Remãſerũt aũtẽ in eo duo qbus pncipaliter attẽdendũ eſt. Primũ eſt impotẽtia debite extendendi dilatandi ꝛ ↄhendi digitos manuũ. 2ᵐ vo mala diſpoſitio renũ ipſius que qñqȝ dolores foꝛtes efficit in eis. qñqȝ vo eſt cũ generatiõe lapidis in renib⁹ ꝛ cõgregationis ꝛ augmẽti ei⁹ in eis. ¶ Uñ manifeſtũ eſt q̃ vir iſte idiget regimine pſeruãte ipſuȝ ab euentu nocumentoꝝ capitis ppter que corruptio fiat in opationibus imaginatiue ꝛ cogitatiue potẽtie. de qb⁹ in pmo capitulo dictuȝ eſt. ¶ Indiget 2ª regimine pſeruãte ab euẽtu oppilonũ in epe ꝛ renib⁹ ei⁹. ¶ Indiget 3ª regimine mũdificatiuo renũ ab harenulis ꝛ lapillis ¶ Ex qbus ſequit ultimo q̃ q̃citius eſt poſſibile puidẽduȝ eſt iſtis diſpoſitionibus diligenti ſolertia ꝛ conſuetudine applicationis remediorum ut infra ſcribetur.

¶ De cura per res non naturales. Cap. ii.

ILaqȝ pro regimine ei⁹ iuxta mẽſurã ſex rerum non naturaliũ. premittendũ eſt primo q̃ iſte indiget regimine omniũ que leuiter calefaciant ꝛ exiccent ꝛ apiant oppilationes ꝛ mãs diuertãt a fixione eaꝝ in tráſitu ad neruos ꝛ caput ad epar ꝛ renes. ¶ Et ppterea loc⁹ hitationis ei⁹ ſit in aere mediocriter calĩo ꝛ ſicco. plus tñ declinãte ad caliditatẽ ꝛ ſiccitatẽ q̃ ad fridiratẽ ꝛ humiditatẽ. qm̃ friditas eſt augmẽtatiua cã mãeꝝ humidaꝝ: ꝛ mãe humide ſunt cãe generationis fridaꝝ. friditas eni maioꝛ q̃ debet reddit corpus humidius q̃ opȝ. ꝑ cõplonũ ꝛ pma pmi cap de cõplonib⁹. ¶ Stet igit in camera oriẽtali ꝛ meridionali loco detecta ꝛ a terra eleuata que nullo mõ ſit ppinqua aqs neqȝ fluuib⁹ aq̃rũ lacunaꝝ ꝛ paludũ limoſaꝝ. ꝛ caueat hitare camerã antiqs muris edificatã que hẽt reuolutiões lapideas. ꝛ euitet flatũ uẽti ſeptentrionalis ꝛ occidẽtalis in ĩpa. ꝛ caput ſuũ pellib⁹ vulpinis aut de doſſib⁹ uarioꝝ uĩ agninis coopertũ hñi teneat. ꝛ accendat in camera ſua frequẽter ignẽ ex lignis abietis lauri carui iunipi ficus ꝛ ſimiliũ. ¶ Pro 2ª vo re non nãli. ſ. pro cibo ꝛ potu: utat pane recipiẽte duplũ fermẽti reſpectu cõis panis ꝛ aliq̃liter hñte ſalis plus illo. ¶ Et utat carnib⁹ vitulinis caſtradinis capriuis. Carnibus vo porcinis ꝛ agninis recẽtib⁹ raro utatur niſi aſſatis uel frixis: ꝛ ſic non multũ pinguib⁹. De uolatilib⁹ utatur pullis gallinis colũbinis turdis merulis faſianis pdicibus ꝛ auibus minutis ꝛ carnibus ſalitis uti poteſt mediocriter ꝛ cõditis ex ſalita carne ꝛ lãdutulis ꝛ ↄſimilib⁹ non ualde pinguibus uti põt. Auib⁹ vo degentib⁹ in aquis raro utat. ¶ Piſces vo cõuenientes ſunt lucij capedoni ſcardule marſiones: ꝛ reliq in aq̃ petroſa viuẽtes ꝛ clara ꝛ munda a limoſitate omni. Undũ tñ obſuando q̃ ſemp fugiat neruoſas ꝛ cutaneas aialiũ ptes ꝛ uentres oĩs ꝛ pedes ꝛ cerebra pter cerebrũ leporis: qõ aſſatũ eſt ſibi ualde ↄueniẽs. ꝛ pprie in diſpõnib⁹ capitis pdictis. ¶ Legumina vo oĩa quãtũ ad eorũ ſubſtantiã nõ ſunt ei laudãda pter far pãnicũ ꝛ riſũ. brodia tñ leguminũ ꝛ pprie decocta cũ ſaluia roſmario qñ neceſſe eſt attẽdere capiti ꝛ feniclo petro. dauco. ꝛ bancia domeſtica in diſpõnibus renuȝ fridis. Alia aũt legumina non placent. ¶ De fructibus aũt ſuo tẽpore cõueniũt ei ceraſa dulcia ꝛ hñ ſolida. pepones ꝛ anguriclȝ rarius: ꝛ ficus recentes ꝛ ſicce ꝛ auellane ꝛ amigdale tenẽ ꝛ ſicce ꝛ prune recẽtia ꝛ pira muſcata ꝛ vue albe modicum paſſe facte per cõſeruationẽ earuȝ per aliquot dies acceptionis earũ a planta ſua. Et ſ õt etiã comedere granata dulcia ꝛ muça. Reliquos vo fruct⁹ ut citonia granata acuta meſpilla corbellos fugiat. pruna ualde acria ꝛ his ſimilia pira ꝛ poma nuces ꝛ caſtanee mihi nõ placẽt. ¶ Pro cõdimẽtis aũt bonũ eſt ei oleũ oliuaꝝ. Itẽ oleũ de amigdalis dulcib⁹. Itẽ oleũ de nucib⁹. butyrũ aũt uſus non placet mihi ſeo niſi ualde raro ꝛ in pauca q̃titate. ¶ Sapores aũt cũ aceto ꝛ ſucco arancioꝝ ꝛ granatoꝝ acriũ dulcoratis cum çuccaro oẽs placent mihi. optimi ſunt ſibi ẽt lymones ĩfuſi in agreſta mediocris ſalſedis. ¶ Spẽs aũt cũ qb⁹ cibaria eius ↄdiri pñt: ſũt ſẽ. çç. ciamo. gariofili macis nux muſ. ꝛ his ſiĩa. Etiã plãt aromaticitatẽ habentes cũ cõuenientĩ

calliditate ſubtiliatiōe cū aptione ɔueniūt ei. Herbe vo folia fructus ⁊ flores ſtipticitatē hñtes ſicut roſa plantago ſumach myrtus coriādrū ⁊ ſimilia dimittant. Bonū aūt eſt ei in oī ɔdi mēto uti croco coquēdo vel miſcēdo cū ɔdimētis. ℂ De cōdi tis vo placent mihi multū ſolēniter ⁊ oliue ɔdite ⁊ iringus et paſtinace ɔdite ⁊ citrū ⁊ cortices aranciorꝫ ɔditoꝝ. Inter reliq vo ſingulare pſidiū eſſet ei ⁊ ſecretū magnū ut inueniret xilo balſamū ɔditū: ſicut portaſ de Damaſco ⁊ uteref eo oī tpe ac cipiēdo de ipo per tres horas añ cibū ramulos tres uel q̄tuor capiti enī neruis ⁊ mēbris tremulis ⁊ clauſionibus epatis et renū mirabilr ɔfert. Hec eſt ſūma ciborioꝝ quibus uti poteſt. ℂ De potu aūt eiꝰ dicēdū ē q̄ uſus aque mellis quā eidē ordi naui nullo mō dimitti debet. ꝓprie tñ a pncipio menſis octo bris uſqꝫ per totū mēſem februarij bibaſ ſola aut ſaltē maior ps ex ea. ita q̄ ſit dupla uel tripla reſpectu vini ⁊ coquaſ ſm modū ſibi datū ex aq̄ ciſterne ⁊ melle ⁊ diligenter diſpumādo ipā. ℂ Vinū aūt quo uti pōt p intētiōe capitis ⁊ renū ſit vi nū ſubſtantia clarū uel ɔyaphanū odore ſuaue ſapore delecta bile nullo mō ponticū acre uel bruſcū ⁊ exiſtat mediocris fu moſitatis. Et ſi ad aliquem ſaporē declinare debet melius eſt q̄ declinet ad dulcedinē. ꝓpterea q̄ tale vinū plurimū funda tur a ſubſtātia nō ualde ſubtili. ⁊ eīꝰ dulcedo eiꝰ arguit cali tatem nō ualde intenſam. vñ 3º Almanſ. ꝓpone pma. dulce calm eſt. lꝫ non multe caliditatis exiſtat. Hic in ſūma eſt mo dus regiminis huius viri per cōuenientē electionē mēſurati do ſex res nō nāles. vnde ad medicinalia trāſeundū eſt.

ℂ De regimine per medicinalia. Cap. III.

Sicut appet in ē cap huius tractatꝰ regimē ex pte medicinaliū itentionū iſtoꝝ mul tipliciter partiendū eſt. ℂ Opꝫ enī pncipalr attē dere rectitudini cerebri ⁊ neruoꝝ orientiū ab eo. ℂ Opꝫ 2º rectificare ſtōchū eiꝰ ne gñet multi tudinē aquoſi ſl̄ate: cuius tāta quātitas abūdat in eo q̄ mī totiēs apto ore cum incuruatione capitis exit ab eo humidi tas clara ⁊ tenuis uelut aq̄. Et hec quidē mā in cerebro multi plicata ualde facile euerteret ipm in paraliſim. ℂ Opꝫ 3º pn cipalr mundificare renes eiꝰ a trāhis harenulis ⁊ lapillis ne firmeſ in eis lapis gminareſ ſibi picula nō leuia. ℂ Opꝫ 4º pncipalr attēdere ſpaſmoſe diſpōni que remanſit in digi tis eiꝰ: ⁊ gbuſdā doloribꝰ qui nō raro apparēt in brachijs: et extēdunſ uſqꝫ ad ſpatulas. ℂ Pro intētiōe vo pma regiminis p medicialia octo deſcribenſ ei remedia approꝑata. ℂ Pro diſpōne vo ſtōchi ſcda ꝓuidebiſ ſibi. x. remedijs ɔuenētibꝰ. ℂ Pro diſpōne aūt epatis ⁊ renum ſex remedijs ꝓuidebiſ ei. ℂ Pro ſpaſmoſa vo uel 3ᵃ diſpōne digitorū quatuor ꝓ uidebiſ ſibi remedijs opportunis.

Itaqꝫ pro expediēdo pmū q̄tuor opꝫ uti intētionibꝰ ad hoc neceſſis. ℂ Et pma qdē intentio eſt prohibere augmētū uel gñonē mārꝫ in caliditate ⁊ pncipalr in cerebro. ℂ 2º vo eſt mās illas iā in capite genitas diuertere diſtrahen tibꝰ. ℂ 3º vo eſt euacuare ipas a capite. ℂ 4º eſt cerebrū ipꝫ ɔfor tare. ℂ Et pᵐ hoꝝ cōpleſ rectificādo malā cōplonē ipſius ce rebri cū purgatiōe iſta facta a pncipio menſis martij uſqꝫ ad medietatē aplis per hunc modū. ℞. pillaꝝ aureꝝ. ʒ. ij. pil lulaꝝ cochiaꝝ. ʒ. j. reformenſ pille. vi. ⁊ accipianſ vno mane duabus horis ante diē pariū dormiendo poſt aſſumptionem imediate tardet cibū hoꝫ. ad minus. v. ℂ Mane vo imediate ſequēti accipiat hunc potū. ℞. aque cicoree lupulloꝝ ⁊ ſaluie añ. ℥. ij. ſ. miſce. ℂ Uel accipiat hoc. ℞. aque acetoſe nenufa ris. añ. ℥. j. aque betonice. ℥. ij. miſce. Nō pono hic ſyrupū pp abomiatiōnē quā hēt ad eos: imo ad oēs medicinas: recipia tur hoc digeſtiuū ſaltē diebꝰ. vij. ℂ Octaua vo die imediate ſequētī purgeſ cuꝫ iſtis pillis. ℞. pillaꝝ de iera maiori ⁊ au reaꝝ. añ. ʒ. ſ. b. p. lapidis armeni preparati. g. iij. accipiantur ⁊ obſeruenſ poſt eas ɔditiones dictas de pcedētibus. Et per iſtū modū eūandi corpus ⁊ ēt cū infraſcriptis ꝓhibeſ gñatio ⁊ ɔgregatio mārꝫ in capite. ℂ Poſtq̄ vo mās in capite ɔgre gate numerate fuerit ꝓmiſſa purgatione iā pdicta tunc di ſtrahēdū e capite per. xv. dies poſt purgatiōes predictas ap plicando uentoſas a 5º die lunaris reuolutionis uſqꝫ ad. 14. eius que ſcarificeſ: ita ut ſanguinis cēgrus q̄utas educaſ. ℂ 2º diuertitur mā cū flōmia que reſpicit magis peccatū q̄ti tatiuū ſanguinis ⁊ mārꝫ cū eo cōmixtarū que nō inueniunſ in tali viro: ideo nō pono regulā in ipſa flōmia. Etſi vidiſſeꝫ opportunitatē eiꝰ incepiſſem ab ea pus q̄ ab eūone pmiſſa. ℂ 3º diuertitur mā a capite ꝓuocādo emorroidas fricādo ſe teri cū folijs ficus ⁊ cū pāno biſello aſpo uel cū cortice alicuꝰ arboris rugoſe uel cū felle tauri. ℂ 4º diſtrahiſ mā a capite faciendo fricationes fortes extremorū cum ligatura eorum. ℂ 5º vo diſtrahitur mā a capite cuꝫ gargariſmate facto ex aq̄ decoctiōis radicis ireos coſti ſtaphiſagrie betonice que cala accipiaſ. ℂ 6º diuerti pōt mā a capite cū pectinatiōe ⁊ frica tione capitis leui cum pannis calidis facta. ℂ 7º ⁊ ultimo di ſtrahi poteſt mā capitis cum pillulis in cura diſpoſitionis ſto machi eius infraſcriptis. ℂ 3ᵐ vo compleſ eūando mās a ca pite cū purgatiōe pꝫ ante hāc dicta. ℂ 4ᵐ vo hoꝝ cōpleſ p ɔfortātia cerebri que multiplr adminiſtrari pūt. ē oī ſero ho ra decubitus totī ꝓore capitis aſpgēdo de hoc puluere quā titatē ſex granorum ordei. ℞. folij betonice origani calamēti maioris roſmarini. añ. ʒ. j. folij ligni aloes. añ. ʒ. ſ. ro. ſpodij ſandalorum amborum. añ. ʒ. ſ. puluerizentur ⁊ cōmiſceanſ. ℂ 2ᵐ vo ɔfortatiuū cerebri eſt odoramentū ex pdictis ſpecie bus ligatis in ſyndone ſepe odoratum. ℂ 3ᵐ vo cōfortatiuū eſt. ut poſt cenam ⁊ prādium accipiat. ʒ. ij. uel. iij. dyambre uel dyamuſci que fiant ɔfectiones cū ſuccaro ſolido. ℂ 4º vo cō fortat cerebrum bis in ſeptimana per duas horas poſt cibus accipere. ʒ. j. auree alexandrine fermentate cum. ℥. j. aque be tonice calefacte. ⁊ hec omnia inſtrumenta multoꝫ efficaciter confortant cerebrum: ⁊ etiam neruos orientes ab eo uel a nu cha. Et ſic completur regimen eius quod eſt pmum obſer uandū in cura diſpoſitionum huius viri. ſ. appropriatum ca piti ⁊ neruis eius. Opꝫ autē intelligere. ix. remedia ſuperius tacta colli poſſe in q̄tuor pſcriptis intentionibus caput ⁊ ce rebrum eius pcurantibus ⁊ neruis conferentibus.

Pro regimine vo ſtōchi huius viri obſeruanda deſcribū tur remedia quedam. ℂ Quorum pmum eſt hoc. ℞. menthe ameos carui fenicul aniſi. ʒ. ſ. macis gariofiloꝝ pulueris pellicularū iteriorū ſtōchi gallinaꝝ. añ. ʒ. ij. fiat oīꝫ per ſe puluis ⁊ cōmiſceanſ de quo ſemꝑ pariū ante cenem ⁊ prandiū deglutiat quātitatē vnius auellane cum modico vi ni uel hydromellis. ℂ 2ᵐ inſtrm eſt ut ſemp poſt cibū come dat. ʒ. ij. ɔfectionis dyacinamomi deſcriptione M. eſue in an tidotario diſtin. prima. ℂ 3ᵐ inſtrꝫ eſt ut accipiat ſemper per tres horas añ prādiū coclear. j. xilobalſami ɔditi ut de ipo ſu pra dictū eſt de regimie p cibos. ℂ 4ᵐ eſt ut in oī cibario ſuo coq faciat mētā uel roſmarinū. ℂ 5ᵐ eſt ut ad minus p du as horas poſt cenā deglutiat granū vnum uel duos maſticis clare ⁊ electe. ℂ 6ᵐ ut recordeſ ſaltē bis in ſeptiana accipe. ʒ. ij. uel. iij. de electa aq̄ vitis. ℂ 7ᵐ q̄ recordeſ ſepe infundere coral lū rub. electum in vinum quod bibit uel in aquam mellis. ℂ 8ᵐ vo eſt ut ſingulis diebus faciat inungi ſtōchū ſuum cū hoc oleo diligenter calefacto. ℞. olei de menthe de origano ⁊ de maſtice. añ. ℥. ij. gallie muſ. ʒ. j. ſ. ligni aloes. ʒ. ſ. ambre mu ſci. ana. g̃. j. conquaſſentur ſimul in mortario ⁊ calefiant ⁊ in ungatur cum eis ſtomachus a furcula uſqꝫ ad vmbilicum ⁊ ilia ambo. Et ſi in funderetur in tali oleo calido fruſtum lane ⁊ expreſſum poneretur ſuper ſtomacho bonuꝫ. ℂ 9ᵐ eſt hoc: ℞. maſticis electi. ʒ. ſ. aloes abluti. ʒ. iij. menthe origani ligni aloes ana. ʒ. ij. croci. ʒ. j. ſalis indi. ʒ. ij. puluerizentur omnia ⁊ infundantur in. ℥. ij. ſucci endiuie: ⁊ totidem menthe ⁊ ex ponantur radijs ſolis aut ponantur in furno poſt extractio nem panis ab eo uſqꝫ ad exiccationem ⁊ renouentur hi ſuc ci tribus vicibꝰ: ⁊ de illis māſſat pille de oī. ʒ. vj. de quibus ac cipiat vnā parum ante cenam oī fine ſex dierum. ⁊ pōt etiam mane in aurora bis in menſe accipere ſeptem ex eis: ⁊ elegan ter mundificant ſtōchum ⁊ caput ⁊ oia membra nutritionis

a ſuperfluitatibus flatis ⁊ cholericis ⁊ alijs: ⁊ hec de ſcđo pñci
pali regimine diſpoſitionis huius viri ſufficiant.

Pro medicinis ꝟo que neċie ſunt ꝑ diſpōne
epis ⁊ renū ꝑmittendū ꝑmo
ꝙ ſicut appuit in ſcđo caꝑ huius tractatus in renib⁹ hui⁹ viri
frequēter adueniebant oppilones a māebus flaticis ⁊ mucil
laginoſis que multiplicabant̃ in epate ⁊ ſtomacho per viaꝫ
indigōnis ⁊ nocumēta ēt faciebāt in ꝑdictis mēbris tā oppi
lādo ꝙ̄ alr alterādo. Idcirco opꝫ ꝙ medicamīa que utilia ſūt
huic viro debēt eē ſtōchalia epica ⁊ renū mūdificatiua. Et lꝫ
plurima ꝑdictoꝝ in duobus caplis imediate ꝑcedētibus poſ
ſint cōferre ſtōcho epati ⁊ renibus. hic tñ ponaꝫ tria medica
mina cū vno annexo que multū ꝯferūt ſtōcho ⁊ epati licet ap
propriēt̃ epati magis. ℭ Quoꝝ ꝑmū eſt hoc. ℞. ſpice na
rdi maſtici ſucci eupatorij ſucci abſinthij ſe. fenicli aniſi. añ. ℥. ij. reu
bar. elect. ℥. x. pulueriꝫent̃ oia ꝑ ſe ⁊ cū ſuccis fiāt troci. ponđ.
℥. j. de qb⁹ in potu tribuat̃ oi die. ℥. ſ. formatis in pillas. poſt
eas bibat̃. ℥. j. aque eupatorij calē ⁊ ꝯtinuet̃. x. uel. xij. diebus.
Inueni eni in eis maximū iuuamētū: ⁊ nō eſt mirabile. ſunt
eni troci. deſcriptiōe Raſ 9° Almanſ. caꝑ de debilitate epatis
⁊ apparet eoꝝ iuuamētū ex virtutibus cōponentium. ℭ 2m
ꝟo pñcipale remediū eſt cerotū hoc qđ factū in figura lunari
applicetur ſub hypocūdrio dextro ⁊ ibi adherēs teneatur. cu
ius deſcriptio. ℞. ſpice macis cypi ſquināti calami aro. cur
cume. añ. ℥. ij. reſine electe. ℥. iij. diſſoluat̃ reſina cum vino aro
matico ⁊ incorpent̃ cū. ℥. j. cere. ⁊ cū incipiunt infrigidari ap
ponent̃ ſpēs ꝑdicte ⁊ incorporent̃ ſil ut predictū eſt. hoc eniꝫ
mirabilr ꝯfortat epar oppilatū ⁊ a māeb⁹ fridis notabilr le
ſum. ℭ 3m pñcipale inſtrm eſt ꝙ poſtꝙ̄ vir iſte acceperit per
x. dies uel. xij. trociſ. ſupraſcriptos: tūc oi mane in aurora ac
cipiat tres de iſtis pillis ſicut accipere debet trociſ. ſupra ſcri
ptos. ℞. ſcis aſareſchis ⁊ eſtacetoſa minoꝛ ſpēs lappacij in
pticis inuēta. ℥. v. lacce pꝛeparate reubarbari ſucci eupatorij
aniſi ſpice añ. ℥. j. pulueriꝫent̃ per ſe ⁊ fiant trociſci cuꝫ ſucco
eupatorij ex quibus formenť pille tres de. ℥. ſ. ⁊ denť cuꝫ. ℥. j.
aque eupatorij. Et iſti meliores ſunt ad ꝯfortandum epar ⁊
prohibēdū gñationē māerū fridarū ⁊ oppilonū in eo ⁊ in ſtō
cho ēt. ⁊ ipoꝝ deſcriptio colligit̃ in antidotario diuiſionū Al
mãſoris. caꝑ 19°. ⁊ deſcriptione finali. Scio etiā ꝙ ſi vir iſte
utatur ſepe comedere ſex uel octo auellanas in fine prandij
⁊ cene mirabiliter confortant epar.

Cum aūt appuerint dolores in renib⁹ ut ſepe ꝯtingit in
eo fieri tūc triplici inſtro ꝑcedat ſm hunc moduꝫ.
ℭ Primo fiat ſibi cliſtere iſtud. ℞. parietarie recentis fenicu
li folioꝝ apij malue ⁊ mercurial̃ añ. M. j. ſ. coquat̃ in ſuffi
ciēti ꝙ̄titate aque uſqꝫ quo fiat hñ viridis. deīde cū expꝛeſſione
plātaꝝ recipiant̃ hui⁹ decoctiōis. ℥. xv. olei de ſiſamo. ℥. iij. ſa
lis gēme. ℥. j. caſſiefiſtule bñdicte ⁊ ꝫuccari ru. añ. ℥. ſ. ⁊ cliſteri
ꝫetur mane ⁊ ſero ante cibuꝫ accepto cliſteri per tres horas.
ℭ Poſt ꝑuocet̃ ei uomit⁹ hoc mō. ℞. aque decoctionis ꝫno
rū raphāi comeſtibiliū. ℥. iiij. mell. ℥. j. aceti. ℥. j. ſ. miſce ⁊ tepi
dū det̃ in potu ⁊ poſt mediā horā cū digito fiat titillatio in ra
dice lingue aut ipoñat̃ ibi pēna īincta in oleo ⁊ ꝑuocabitur
uomit⁹. ℭ 3m inſtrm pñcipale eductiuū tribuꝫ ⁊ flatū hare
naꝝ ⁊ lapilloꝝ eſt hoc. ℞. aque ſparagi milij ſolis ⁊ ſaxifragie
añ. ℥. j. ſ. vitri cōbuſti. ℥. j. miſce ⁊ totū calm accipiat̃ eſt eni po
tēs eductiuū. ℭ 4m inſtrꝫ eſt ut emplent̃ renes cū ſeīe lini bulli
to cū recētibus folijs apij que cōtrita calida renibus applicē
tur. Et de de tertio pñcipali regimine.

Iam ꝟo ꝯdecēs eſt expedire caplꝫ q̄rtū videlꝫ ponere re
media rectificantia manuū que ſm ꝑtē ꝯtē renū
ſeruint. ꝑ qua diſpōne tria pono ſingularia remedia. ⁊ ꝑmuꝫ
qdē eſt hoc. ℞. amarace olei de ſiſamo de amigđ. dulcib⁹ ⁊ de
ireos añ. ℥. ij. vnguēti agrippe. ℥. j. ſ. ꝯquaſſent̃ ſil. ⁊ de hoc li
niant̃ man⁹. ℭ 2m inſtrꝫ pñcipale eſt hoc. ℞. bdelij mollis et
ſub albidi. ℥. ij. armoniaci ſtoracis liqde. añ. ℥. j. viſci quercini
℥. iij. olei facti de ſublimatione picis. ℥. ij. diſſoluantur ⁊ incor
porent̃ ſil cū ſufficiēti ꝙ̄titate cere ⁊ fiat vnguentuꝫ molle de

quo q̄tuoꝛ vicib⁹ in die calō actu iungant̃ membra leſa ⁊ ſup
ponet̃ eis cotū uel lana nō abluta calida. ℭ Ultimū ꝟo me
dicamē mirabilis opōnis eſt hoc. ℞. galbani armōiaci bde
lij mollium ⁊ hñ pinguiū. añ. ℥. iij. medulle cruris bouꝫ. lib. j. cō
quaſſent̃ ois ſimul in mortario: ⁊ fiat maſſa vna ex eis diligē
ter incoꝛpatis: ⁊ ſic remaneat ſub radijs ſolis uel in loco calō
ſaltē per. xv. dies. deinde tūc ſublimet̃ per alēbicū vitreū ⁊ col
ligat̃ hūiditas que deſcendit ex qua actu cala inungant̃ mē
bra bis uel ter in die nāli: ⁊ coopiant̃ coto uel lana calida: ut
iā dictū eſt: ⁊ non dubito ꝙ miſeratione diuina ſubueniente
ad priſtinam ſanitatem reducetur ad laudes ꝑpetuas. Amē.

Conſilium. 282. De quartana continua.

Ex his que mihi inotuerunt per infor
mationē ſerioſiſſime datam ap
paret ꝙ vir iſte laborat febre continua ꝑ
portionali de melancholia: ſm cōem eius
denoiationē quartana cōtinua denoiata.
ℭ Eſt eni oi die febriēs ut poſt diē primū
mihi manifeſtū fuit ex uelocitate ⁊ frequē
tia pulſus multum eleuatis: ⁊ erit ēt inter
magnitudinē ⁊ puitatē mediocris: uelocitas eni ⁊ frequentia
pulſus differentie ſunt nō ꝯuenientes etati decrepite viri ſan
guinei ⁊ adhuc cholerici nāliter ſe habētiū: eo qꝛ poſt etatem
ꝯſiſtentie caliditas incipit notabilr diminui ⁊ augētur ēt in hu
mano coꝛpe flatice māe remittentes neċitatē cuſtōdiē: ut patet
ꝑma ꝑmi. caꝑ de etatibus. Si igit̃ in etate primi ſenij que im
mediate ꝯſequitur ꝯſiſtētiam caliditas eſt diminuta ad quā
ſequitur raritas ⁊ tarditas in pulſu apparet ꝙ longe fortius
ꝯcedi debet ꝙ in etate decrepita nō ſaluabuntur nāle tales. ſ.
uelocitas ⁊ frequētia: ⁊ virtus ſatis eq̄liter cōſtat reſpectu de
crepiti ⁊ organa motus ſunt obediētia Igit̃ ſi inueniunt̃ in ta
li etate uelocitas ⁊ frequētia opꝫ ꝙ attribuant̃ alicui cāe ⁊ nō
lapſui nāli: ut iā appet. ergo lapſui preter nām: ſed nullus la
pſus alter in eo appet ꝙ̄ fe. Igit̃ ex uelocitate ⁊ frequētia pul
ſus que oi die in eo appet arguit̃ ipſuꝫ eē febriētē. ℭ Ampli⁹
ſi in tali etate pulſus ſe nāliter hñtis debet eē puus. Igit̃ in eo
dē nō febriente ꝑp debilitatē virtutis debet eſſe minoꝛ: ſed iā
pulſus in eo magis mediocritati attinet ꝙ̄ puitati. Et fortaſ
ſis ſilat̃ magnitudini. ergo huius magnitudinis aſſignanda
eſt cauſa: ſꝫ nulla altera vꝫ poſſe adduci ꝙ̄ neceſſitas aucta ſu
pra tēperamētū ſuū. Et hec quidē neceſſitas non eſt nāliter ſe
hñs. Igitur prouenit a febrali caliditate. ℭ Si igitur ex oib⁹
iſtis cōponat̃ vna rō. ſ. ꝙ pulſus eius aut eſt magnus aut ſal
tē mediocris inter magnū ⁊ puū: ⁊ neceſſitate ꝑter nām addi
ta ſup tēperamēto hois acquirit̃ magnitudo uelocitas ⁊ fre
quētia: ut pꝫ 2° ꝑmi. caꝑ de cauſis contentiuis pulſus. Igit̃ ex
mediocritate magnitudīs ⁊ frequētia pulſus huius nobilis
opꝫ ꝯcedi ipſum eē febrientē ⁊ tales in pulſu oi die reperiun
tur. Igitur oi die febrit qđ fuit pñcipalr declarandū. ℭ Hāc
ēt cōcluſionē ꝓbāt ſigna plura. ℭ Primū qꝛ per tactuꝫ calidi
tas aucta in huius nobilis mēbris ſemp repitat̃. ℭ 2m qꝛ af
fuit vigiliarū multitudo oi fere tꝑe preter nāꝫ in pñcipio typi
ℭ 3° inſtātia ſitis ad ſiccitatē ⁊ amaritudinē tēdētis. ℭ 4° in
quietudo quā ſepe in nocte paſſus eſt. ℭ 5° urinarū tincture
notabilr eleuata reſpectu ſue etatis. ℭ 6° fluxibilitas uētris
cū quadā punctione circa inteſtina ꝑcepta que oia caliditateꝫ
intenſam vident̃ arguere: ⁊ non niſi febrilē: quare ⁊c̃.

Reſtat aūt declarare ꝙ hec febris ad melioꝛes reducen
da ſit. hoc aūt ex fundamento theorico ſatis fa
ciliter vinci poteſt. ℭ Primo qm̄ exacerbat de 4° in 4m dieꝫ
quod eſt ꝓpriū melie ⁊ non alteri. ℭ 2° quia adhuc vidētur
concurrere accidentia typorum que ſunt ſatis longa. ℭ 3° qꝛ
uſus regiminis ad aduſtionem tendētis videtur hoc perſua
dere: qm ex parte cibi ⁊ potus videt̃ in eo poſſe intelligi apti
tudo generatiōis materiei aduſte. ℭ 4° ꝯtractio uł laſſitudo
que in ꝑfundo oiuꝫ fere mēbroꝝ repitat̃. Et plra alia addu
cere poſſem ꝑp longitudinē dimiſſa: q̄re ut ex predictis appet

hec febris eſt cõtinua ex primo diſcurſu. ⁊ nõ videt altera q̄ melãcholica ex ſecũdo diſcurſu. Igit̃ eſt cõtinua quartana.

Unde oportet uerꝫ ipſaꝫ ad ſuaꝫ reducere cauſam. Neq3 eni vȝ q̄rtana ↄtinua a melãcholia naturali ꝓueniens. ꝑ ꝓpter tincturã urine que itẽſior eſt citrina: ita ut ſit ſubruffa. Itẽ ex breuitate durationis accidẽtiũ principij exacerbatiõis. Itẽ ex leuitate eoꝝ uel facilitate abſentie eorũ. Si enim materia melica eſſet nãlis nõ eſſent accidẽtia typo-rõica lenia nec paꝝ durãtia ꝑ duritiẽ uel terreſtreitatẽ mãei ⁊ reliq̃ ſigna que eſſent materiei melancholice nãlis ꝓpria.

❡ Et pari ratione declarari poſſet q̄ mã antecedẽs hui⁹ feb. nõ eſt mel᷑ica genita ex aduſtione ſan. Neq3 mel᷑ca ꝓter nãm ꝓpterea q2 nõ inueniunt̃ ſigna acuitatẽ uel furioſitateȝ mãei notabilẽ oſtendẽtia. Neq3 ẽt credi poteſt mãȝ hui⁹ febris eſſe mel᷑ aȝ genitã ex aduſtione ſtatis ſoli⁹: ꝓpterea q2 hic nõ apparent ſigna caliditatis preter nãm ualde itẽſe ꝑſentis: neq3 preterita: neq3 paſſus eſt fortis exercitiis: cibaria notabilr calida uel febres ꝓcedẽtes: q̄re ex ꝑdictis a ſufficiẽti diuiſiõe vȝ deducẽduȝ eẽ q̄ mã antecedẽs hui⁹ febris eſt melia genita ex aduſtiõe cholere vitelline: aut ſaltẽ cũ notabili ſtate cõmixte.

Unde ex ꝑdictis facile intelligi poteſt regimẽ curationis eius: qḋ gratia breuitatis reduco ad. xij. principalia in eo cõſideranda uel menſurãda. ❡ Primũ itaq3 hoꝝ eſt. ut regimen ei⁹ ex parte ſex rerũ non nãliũ inclinet̃ ad infrigidationẽ ⁊ humectationẽ cũ aliq̃li ſubtiliatiõe ⁊ apriõe cõmixtã. ſic oĩa cibaria ei⁹ oporteret coq̃ cũ radice cicoree: ⁊ altera radice feniculi: ⁊ eſſet regimẽ refractũ ex caliditate ⁊ friditate cuȝ apriõe. vñ blete ſpinachie: portulace: lactuce cũ folijs petro. ⁊ boragis in cibis poſita: eẽnt ei cõuenientia. ❡ 2m ꝑncipale in eo obſuãdũ eſt uẽtris lenitas: que lȝ fieri poſſet cũ ꝑdictis cibarijs ⁊ cũ mulſiõe ſeluȝ coiuȝ: in meo iudicio ↄueniẽti⁹ fieret dãdo ei i medijs tertijs i potu. ℥. iiij. aque decoctiõis foliorũ ſene cũ folijs mercurialis uolubilis uł blete: aut ſaltẽ cũ folijs viol. ⁊ boragis. ❡ 3m ꝑncipale eſt: q̄ mã digerat̃: ⁊ nulla in ipã vȝ mihi medicina ↄueniẽtior q̄ aq̃ lactis capri. de q̄ in potu detur in aurora. ℥. iiij. omni mane: ⁊ digerẽdo mãȝ iuuabit ad 2m ꝑncipale ꝑmiſſuȝ. ❡ 4m ad hãc itentiõeȝ ↄueniens ⁊ ad ↄfortãdũ v̄tutẽ eſt uſus hui⁹ mixtionis. ℞. conſerue bugloſ. ⁊ boragis. añ. ℥. j. ſ. pulueris margaritaꝝ. ʒ. j. violaꝝ: floꝝ boragis: capil. uene. añ. ʒ. j. fragmẽtoꝝ ſaphiri: ⁊ ſmaragdi. añ. ℈. j. fiat electuariũ cũ ſyrupo de corticib⁹ citri. aut ſaltẽ cuȝ violato. ❡ 5m ꝑncipale eſt: q̄ ſtõchus omni mane vngat̃ cuȝ hoc vnguẽto. ℞. olei citonioꝝ de maſtice. añ. ℥. ſ. olei liliorũ alboꝝ. ℥. j. maſticis: cyperi: ſquinãti: lãbruſce: coralloꝝ alborũ. añ. ℈. j. gallie muſcate. ʒ. j. cere. q. ſ. fiat vnguentũ molle. ❡ 6m ꝑncipale eſt: q̄ ſpina eius omni die ter extra horã ꝑncipij exacerbationis iungat̃ cuȝ iſto linimẽto. ℞. olei amigdalarum dul. ℥. j. olei de neñufa. de florib⁹ cucurbite. añ. ʒ. vj. amili. ʒ. j. ſe. lactu. portu. ana. ʒ. j. cere. q. ſ. fiat vnguentum molle. ❡ 7m principale eſt. ſi uentris ſtipticitas apparet: ut cliſterizet̃ cuȝ hoc cliſteri: lȝ mihi magis placeat lenitiuo cum ꝑdictis. ℞. viol. florũ boraginis capil. ue. foliculorum ſene. ana. M. j. maluarum: blete. añ. M. ſ. olei violaruȝ de ſiſamo. añ. ℥. j. ſ. pulueris zuccari. ʒ. j. vitelliũ oui numero. j. ſal coĩs. ʒ. ij. fiat cliſtere. ❡ 8m ꝑncipale eſt: ut ſi apparerẽt ſigna neceſſitatis euacuãdi mãm detur ei hec medicina. ℞. aque decoctiõis prunorũ ⁊ ſebeſtẽ. ℥. iij. mãne electe. ℥. j. ifundant̃ in ſero: ⁊ in mane colent̃ ⁊ colatura exhibeat̃. ❡ 9m ꝑncipale eſt: ut exhibeatur ei poſt cibũ hec cõfectio ꝑ iuuamẽta nota. ℞. tragee cuȝ gẽmis. ʒ. iiij. troci. de viol. ſpecieꝝ triaſandaloꝝ abſq3 caphora. añ. ℈. ij. icorporent̃ ſpẽs iſte cũ ꝑdicta coctiõe: ut in fine coctionis zuccari illi⁹. ❡ 10m ꝑncipale eſt: ut ꝑ defẽſionẽ corporis a lesiõe fumoꝝ male q̄litatis ad ipſum: fiat ei ſacculus iſte quem maiori pte tẽporis ↄſutũ portet infra ueſteȝ ſup ſiniſtra mamilla. ℞. ſpecieꝝ electuarij de gemmis. ʒ. ij. ſpẽruȝ letificãtis Almanſ. ʒ. iij. trociſ. de violis de ſpodio cum ſe. acetoſe. ana. ʒ. j. ſ. fiat ſacculus quadratus ſm conſuetudinem. ❡ 11m eſt: q̄ ſepe in die exhibeatur ei hec mixtio. ℞. aque ordei ſiĺ cocte cum floribus boraginis recentibus cyathum. ſ. ſy. de ribes uel de berberis. ℥. ſ. miſceat̃ ⁊ exhibeat̃ ei ut dictũ eſt: Et ſi viderent̃ iſtare ſigna maioris feruoris prit. ei exhiberi cũ aq̃ ordei. ℥. iij. uel 4or ſy. acetoſitatis citri uel de lymonib⁹ ⁊ ſimiliꝫ. ❡ 12 ⁊ optimũ eſt: ut in mane aliq̃i det̃ ei hic po᷑ ſolũ gr̃a diſgõnis. ſed lenitiõis ⁊ ↄtẽtatis ad mãm ex q̄litatib⁹ ꝑmis ſecũdis ⁊ tertijs. ℞. ſucci granatoꝝ dul. ℥. ij. aque capill. ue. ℥. j. ſ. miſce. Hec igitur ſunt que mihi ſecuriora ⁊ ſalutiora magis in hoc diſpoſitione videntur.

Cõſiliũ. 283.

De ethica cũ uehemẽtia ſitis ⁊ caliditate partiũ reni ⁊ totius ſpine ⁊ ſudore dyaforetico: ⁊ de fiſtula in coxa ⁊ ſciatica.

Licet Ulcus ſiue fiſtula ꝓfũda ſatis in coxa hui⁹ viri ſit. Ad illius tñ curationẽ nõ eſt mea intẽtio ꝑncipalis: eo q2 nõ mouẽt me accidẽtia doloris neq3 multitudis virulẽtie aut corruptionis uel fetoris illi⁹: q̄re illi fiſtule ſolũ itẽderẽ cũ iunctiõe ipſi⁹ facta cũ oleo de pice uel de terbentina: aut cum oleo de maſtice. ❡ Neq3 ẽt ꝑn̄ videt̃ mihi oportunũ itẽdẽ ad ſciaticã niſi doloris uehemẽtia ipelleret ad illud: ⁊ hoc ſtãte ꝑcipue itẽderẽ ad illã cũ ſpõgia ſibi applicata: ⁊ cũ iunctione olei ſibi ordinati. ❡ Igit̃ ꝑncipalis intẽtio mea eſt ad febrẽ que idubitãter ethica eſt ⁊ ſecũde ſpẽi: ⁊ utinã ſit non cõfirmata: qm̃ ſi talis eẽt: deſpar⁹ oĩno eẽm de curatione illi⁹ Iuxta ſermonẽ Auic. p⁹ quarti. tractatu 3o dicẽtis. Et ſinis eius hu. i. ſecũde ſpẽi ethice nõ recipit curationẽ niſi de⁹ uoluerit. lȝ ẽt ad ſpẽm curationis hui⁹ diſpõnis pauca me motiua inclinẽt: imo vnicũ fere videt̃ ſpẽi curationis ipſi⁹ argumẽtum qḋ eſt tenor v̄tutis adhuc ↄſiſtẽtis mediocriter. Tẽpus aũt anni cõſiſtẽtia nãlis ei⁹ cõplexio ⁊ cõpoſitio ad refectionẽ inclinata: lõgitudo egritudis: multitudo accitiũ ⁊ egritudinis ⁊ coꝝ fortitudo me diſtrahũt a uera cõfidẽtia ſperãdi de ſalute. plura alia modus pana iſtis adducã prit. Neq3 eni aſperitas in ſupficie cutis pulueruleta iã apparẽs cõcauitas oculoꝝ arefactio nõ ſolũ carnifo:mib⁹ uerũ ẽt ſolidis ptib⁹ iã coincata ut ſenſus oſtẽdit ⁊ viſus ⁊ tact⁹ vident̃ eẽ ſigna ꝑme ſpeciei huius diſpõnis imo ſecũde: ⁊ magis finis eius q̄ ꝑncipij uel augmẽti: ut hincinde plurice ex auctorum ſententijs emolliri põt. quare ex his oĩbus ⁊ ſimilibus faciliꝰ cõuinci põt argumentũ caſus q̄ recuperãde ſalutis.

Si tamẽ Rõnib⁹ ⁊ auctribus illuſtriũ auctorũ aliqḋ de ſperãda fundamẽtũ elici põt vȝ in his intẽtionib⁹ eẽ cõprehẽſum. ❡ Et p⁹ qdẽ eſt uelox ⁊ ampla humidi nutrimẽtalis exhibitio uelocis ⁊ exuberãtis reſtaurationis effectiua cũ mẽſura tñ ita diſcrete applicata ut virtutis fortitudo quẽat eſt ipſam tolerare poſſit. ❡ 2a vo itẽtio ꝑncipalis eſt extinctio idefiẽtis flãme que ipm reſoluit ⁊ ↄſumit ⁊ remotio poſitiue ſiccitatis que iã fixa ⁊ habituata eſt: ⁊ illḋ qdẽ fieri oportet cũ ifrigidãtib⁹ ⁊ humectãtib⁹ corpus ei⁹ nõ ſolũ ſubſtãtialiter: ſed ẽt q̄litatiue. ❡ 3a vo intẽtio in hoc aeḡis eſt accidẽtiũ correctio: quoꝝ paulopoſt memoria fiet.

Primã Autẽ itẽtionẽ cõplet adminiſtratio ciborũ et potuũ in pauca q̄titate ampliſſime nutriẽtiũ ut aqua carnis quã nũc intelligo brodiũ carniũ pulloꝝ iuuenũ: aut lactẽtis, vituli: aut agni: aut caſtrato ꝑ iuuenũ. Similiter ⁊ aq̃ diſſolutionis carniũ iuuẽculoꝝ faſianoꝝ pdici ⁊ iuuẽcule origninis: que tamẽ oĩa intelligo alterari debere cũ decoctione folioꝝ atriplicis: cucurbite lactuce portulace ⁊ ſimiliũ. ❡ Propter hec aũt iter reliqua melius iſtoꝝ cõpletiũ hanc intẽtionẽ eſt adminiſtratio lactis capri aut aſinini: ⁊ ſimilr loquẽdo optimũ eẽt ſi poſſet ab ubere ſugẽ lac humanũ. In his eni duab⁹ ſpẽb⁹ lactis eſt ultimatũ curationis fundamẽtũ ſi fuerit in eis poſſibile curationis igeniũ. ❡ Modus aũt exhibitionis lactis ſecurior eſt: ut in plures ſpargat̃ exhibitiones magis q̄ ampliã q̄titatẽ ei⁹ exhibẽdo ſcꝫ. pſius eni ſpargere cũ debilitate v̄tutis eſt melius. ut p⁹ quarti. cap de cibatiõe.

ſebricitātiū colligēdū. Menſura itaqꝫ ipſius regularis ⁊ rōnabilis potest eē iſta. ut mane in aurora exhibeat̃ ei lactis ex aialꝫ noviter accepti nō tñ alio ē ⁊ terra qualitate vinati menſura cyathi. 5. uł ē. iij. Silr ⁊ de ipſo q̄tuor alijs vicibus in die nāli exhibeat̃ q̄titas maior p̄dicta. ita q̄ in die nāli qnquies ab accipe pōt de eo ita q̄ menſura 2ª vice exhibita parum per excedat exhibitionē p̄mā: ⁊ ſic de alijs. intātū q̄ ſingula vice ex eo exhiberi pōt uſqꝫ ad q̄titatem triū uel q̄tuor. ʒ. ⁊ eſt menſura tertie uel q̄rte ptis libre. ¶ Deinde poſt exhibitionē ei⁹ p quatuor horas cibet̃ cibo paꝝ ſolidiori ptiſana ordeacea facta in iure carniū ante ſcripto uel in ſculo de amilo uel ſubtili cibo christiano p̄ panatella noiato: q̄cūqꝫ tñ p̄dictoꝝ exhibeat̃ alterādū eſt cū p̄dictis ⁊ p̄pe cū olere iandō: in quo multū cōfidit Serapō 6º breviarij. caꝑ de cura ethice. ¶ Cib⁹ ēt fact⁹ ex deco. granorū almee diſſolutoꝝ in brodialibus ēt actis valde ꝯueniēs eſt: ſunt aūt almee noiata piſe in marchia taruiſana. Et ſcio ego q̄ ſi coq̄uant̃ ultiate in aliquo lacte de p̄dictis: vident̃ eē potēter reſtaurativa. ¶ Frequēs ēt adminiſtratio cerebelloꝝ ⁊ teſticuloꝝ pulloꝝ vituloꝝ ⁊ mamillares partes lactēs vitule magnā habēt potētiā reſtaurādi ampliſſime nutrimētū. Caſeus ēt recēs p̄mi aut ſcdi diei ſue cratis nullo ſale alteratus eſt ei ꝯueniēs. Et lac ēt cū cibis coctū: ⁊ recocta cū aqua lactis ꝯueniēs eſt ei ⁊ p̄pie magna iminente ſiupticitate uētris. ¶ Potus aūt ꝯueniēs eſt ei aq̄ ordei aut aq̄ cū penidijs ⁊ ordeo cocta: ⁊ pp ſubleuationē ꝟtutis ampliorē exhibeat̃ ei vinū albū in colore: ſubtile in ſubſtantia: ⁊ ab oī fecalitate optie expurgatū: ſapore dulce nullo mō acre uel pōticu ⁊ frangat̃ ei⁹ fumoſitas cū aq̄ ciſterne p̄cocta aut ſine coctione ſi bn ſalubris fuerit. Nō laudo tñ ut ei exhibeat̃ in potu vinū extra cibū ſed aqua ordei cū penidijs tūc eſt utilior ei. hec de intentione p̄ma ⁊ ſcda comprehenſa ſufficiant.

Pro 3ª aūt intentione: lꝫ accitua multa maraſmodeas diſpōnes ꝯcomitari ſolētes inveniant̃ a ſapientibus ſcripta: ſolum tñ ad illa intēdā que videntur huic viro moleſtiā inferre: ⁊ ſunt tria. ¶ Primū eſt uehemens ſitis ⁊ exiccatio partiū oris ⁊ gutturis. ¶ 2ᵐ eſt uehemēs caliditas p̄tium renū. imo ⁊ toti⁹ ſpine que puenit ex forti ebullitiōe in ſanguine uene chilis per totā ſpinā protenſe. ¶ 3ᵐ eſt ſudoris uehementia que forſan ſit vi ingredi capitulū dyaforetica ſudoris. ¶ Primo igit̃ accitu ſubueniēdū eſt cū frequēti exhibitione iulep ſibi ordinati accepti ſimplr cū eq̄li aq̄ ciſterne ſupradicte. ¶ Et ſi illud nō videret̃ ſufficienter ſatiſfacere exhibeat̃ ei iſtud loch: de quo fere ſemp teneat in ore ſuo ⁊ trāſglutiat. ℞. mucillaginis granoꝝ pſilij parū aq̄ tepida macerati mucillaginis ſe. citonioꝝ. aā. ʒ. iij. vini granatoꝝ. ʒ. ij. zucca. cādi. ʒ. j. ſ. amili. q. ſ. ad glutinoſitatē: ⁊ fiat loch ultiate ꝯtritiōis in mortario facte. Et ſi uelis mūꝫ hui⁹ loch reducē ad iulep fiat illū ſupaddēdo aque portulace ⁊ aque angurie. aā. ʒ. viij. ⁊ leui coctiōe coq̄nt̃ ⁊ clarificent̃ ⁊ ſepe ex eo in potu accipiat cyathū 5. ¶ Frequēs ēt retētio folioꝝ recentium lactuce aut portulace in ore potēter ſitim a p̄dictis partibus aufert. ¶ 2º vo accidēti prouidendū eſt cū iunctiōe ſibi iaꝫ ordinata ſaltē ſepties in die nāli facta. ¶ Frequēs ēt irroratio ſpine ſue facta cū lacte cuiuſcūqꝫ ſpēi frequētādo remediū eſt efficax. ¶ Scio ēt ego q̄ ſi ſpine ei⁹ applicent̃ recēna folia nenufaris: ⁊ ſepe remouent̃: oēm malā cōplonē calam ab illis excutiunt. ¶ 3ᵐ vo p̄miſſuꝫ accitū qd̄ erat ſudoris inſtantia p intēra alioꝝ duoꝝ accituꝫ remouiuā ēt curari pōt. ¶ Si aūt ei⁹ uehemētia pſeueraret: ita ut extinctio ex ipſo dubitaret̃: ſepe irroranda eſt facies ei⁹ ex aq̄ roſaꝝ talr deſcripta. ℞. aque roſ. lib. j. cāphore elec. ʒ. ij. ſe. portulace ſandaloꝝ ru. aā. ʒ. j. amili. ʒ. ij. terātur oīa ſimul in mortario forti ꝯtritiōe ex hoc aſpergat facies ipſius ⁊ totū corpus. omitto hic cucurbitulas ⁊ flabellatiōes corpori applicatas tanq̄ omnibus notas ⁊c̃.

Reter illa que vobis alias ſcripta ſunt debere obſeruari in cura febris ethice nobilis genitoris vſi plura alia mihi occurrūt que hnt iuuamētū efficax: q̄tū eſt poſſibile ex ſentētijs ſapiētū hincinde collectis. ¶ Et p̄mū eſt aq̄ ordei cū ꝟtute cācroꝝ q̄ necū hoc qd̄ eſt febris alterādo corruptiua ēt eſt ⁊ ſufficiēter reſtaurativa. Et lꝫ modus cōpōnis ei⁹ multiplex inveniat̃ ab auctorib⁹. michi tñ cōpō ei⁹ eſt ſꝫ hūc modū. Accipiat̃ cācroꝝ fluuialiū lib. 5. ⁊ infundant̃ in lib. iiij. aque cū vno pugillo cineris hn cribellati. Deinde cū ſteterint infuſi per q̄tuor horas. fricent̃ cū eis fricatione notabili. Poſtea q̄ter uel qnqes abluant̃ cuꝫ aqua munda: deinde coquant̃ ⁊ cuꝫ cocti fuerint accipiant̃ caude illoꝝ ⁊ minutiꝫ incile coquant̃ in lib. vj. aque ordei uſqꝫ ad totalem diſſolōnē carniū coꝝ: deinde colet̃ aq̄ illa ⁊ exhibeat̃ in potu horis ⁊ tpe: lꝫ nō deficiat ante cibū. Et ſi uelis hāc aquā efficere magis alteratiuā ⁊ minus nutritiuā: coquant̃ p̄dicti cancri integri abſqꝫ incisione ⁊ leuiori decoctiōe. ¶ Ad hāc ēt intentionē a pluribus ſapiētū laudata eſt caro teſtudis fluuialis p̄parata mō p̄dicto: uel in aqua cocta ⁊ comeſta. ¶ Dixerūt ēt nōnulli q̄ caro codiaꝝ elixataꝝ ꝯueniens eſt ethicis. Sed ego nō invenio hoc ita autēticū: ꝯueniūt eniꝫ magis diſpōnibus ex̄is a p̄pria ſpē: ut pꝫ 9º tertij. caꝑ de rebus ꝯferentibus epati. Cōſideratione aūt rōnali vident̃ ad hec ꝯuenire in q̄tū infrigidāt ⁊ humectāt cū reſtauratiōe aliq̄li. ¶ Etiā piſces pui fluuiales ut marſiones: lucij: torētine ꝯuenientes eſſent quolibet mō p̄parationis coꝝ preter q̄ cū aromatibus. Non curo hic dicere q̄ a quibuſdā laudat̃ de carne ranaruꝫ hoc quidē nō eſt ita autēticū. ¶ Pro hac ēt diſpōne ꝯuenire pōt uarij modi p̄parationū ⁊ p̄pie de iure carnium hedi uel caſtrati iuuenū uel vituli lactētis facto ex carnib⁹ coſtaꝝ p̄dictoꝝ aialiū ſm modum poſitū a Serapione 6º breuis. caꝑ de cura hui⁹ diſpōnis. ¶ Ego aūt in ſilr caſu uti ſoleo reſtaurativa ꝯfectione ſm hunc modū facta. ℞. pulpe carniū gallinarū uel caponū iuuenculoꝝ elixatoꝝ in aq̄ ordei lib. j. amili. ʒ. iij. olei recentis amigdalarū dul. lib. j. albuminū ouoꝝ recentiū numero. x. coquant̃ ergo ſimul remiſſo igne oleū cū amilo ⁊ albuminibus ouoꝝ coctione adeo leniter: non multū induret̃ albumina. Deinde addant̃ zuccari al. ʒ. viij. ⁊ ita leniter coquant̃ ut acq̄rāt glutinoſitatē: in fine vo apponant̃ pulpe carniū p̄dictaꝝ minutiſſime ꝯtrite: deinde totū fiat ꝯfectio in fruſtis lōgis uel alr̃ tuo mō facta. De hac ergo ꝯfectione accipiat eger ante ⁊ poſt cibū: ⁊ q̄cūqꝫ hora placet pe ⁊ ſepe ex bibēdo ex ea magis q̄ raro ⁊ multum ⁊ inveni ipſam efficacē notabiliter. ¶ Cōfert ēt huic itētioni ꝯfectio coloꝝ a quibuſdā noiata ſauones que coī appellatiōe hodie nūcupat̃ marzapā ⁊ cōficitur ex oleo amigdalaꝝ dul. ⁊ zuc. albo cū amilo. Et confert p̄pie qñ febris nō eſt ualde intenſa: tūc eni ꝯficiūt ipſam cū oleo nenufa. uel viol. uel de flo. cucur. ¶ Bonum eſt etiam ad hanc intentionē cōditū de cucur. ſm artem factum. ¶ Et preter iſta ſemper ſit ſollicitudo in frequenti vnctione ſpine cum vnguento alias ſcripto cū irroratione ipſius ⁊ extremarum p̄tiū ⁊ faciei cum aqua alias ſcripta: talis eni aſperſio ⁊ irroratio viuificat virtutē ⁊ in febrib⁹ reſolutā: ut pꝫ ab Auic. 2º p̄mi. p̄ caꝑ. In herena ſep̄diui. Hec ſunt que preter alias ſcripta illis adiuncta ſufficacius ſunt in cura diſpōnis huius viri. Ad laudem dei. Amen.

Conſiliuꝫ. 284. De ethica putredie complicata cum empimate ⁊ ptiſi.

Egritudo hui⁹ viri q̄tū ad cognitionē ei⁹ nullā fere videtur oſtendere dubitationē. Eſt eni cōplicata ex febre ⁊ mala cōplone ⁊ ſolone continuitatis in membris pectoris. ¶ Primus quidem apparet ex caliditate fixa in corde ⁊ toto corpore ⁊ ex caliditate fiente. caliditas eni fixa educit̃ corpis ꝯſūptiōe que nō fuiſſet rōnabili ꝯſecuta ad caliditatē fietē: ſaltē in tā breui tpe. Fiēs aūt caliditas ei⁹ cognoſcit̃ ex reuolutiōe paroxiſmali ⁊ accidētibus ꝯcomitātib⁹ p̄ncipiū paroxiſmoꝝ māꝫ tū febriū intercidētiū. Et uenit eniꝫ huic viro frigus rigor ⁊ horripilo diuerſis tpibus ⁊ horis diei aliqñ ut qñqꝫ in die: qñqꝫ vo in nocte cuius paroxiſmus affligat̃: modo tamen in procedentibus: quod

cōtingere pōt pp diuersitatē mā̃eꝝ in generib⁹ ꝛ spēb⁹ earuꝫ apparet ꝓpter debilitatē ꝟtutis: ꝛ sic de alijs. Et ex hoc fundamento cōcluditur ꝙ hec febris est complicata ex ethica ex defectu su primo. ꝛ ex putrida ex [illegible]. ¶ Quō enim mēbris pectoris sit egritudo cōpōnalis deducit̄ q̄ vir pectoris ꝛ cānales pulmonis pleni [illegible] mucillaginosa ꝛ acuta uel aliunde [illegible]: ꝛ sic ibi erit egritudo in via. Et ꝙ pectus ei⁹ hēat solonē cōtinuitatis manifestū est: q̄ mibi est saniei collectio que emitit̄ cū sputo sanguis: qḋ diu satis pdurauit: sꝫ nō bn̄ imaginari pōt locus grauatōis ꝛ illius saniei ꝛ sanguis exitus sine solone continuitatis aliq̄rū ptiū pectoris: q̄re ibi assignare opꝫ solonē cōtinuitatis. ¶ Si enī sputū illud sanguineū ꝛ saniosuꝫ effūdere tur a cerebro ad pect⁹: nō esset possibile ipꝫ eē ita cōtinuū sicut fuit ꝛc̄. ¶ Neqꝫ etiā sāguis ille a uenis exiret ab extremis orificijs eaꝝ ꝛ a poris parietū ipaꝝ oino nō posset eē tātus: neqꝫ ita cōtinu⁹. Et ex hoc fūdamēto deducit̄: ꝙ sanguis iste exit a ptib⁹ pulmonis: ꝛ iste vir iā de facto incidit in ptisim uel paratus est cadere in eā. ¶ Si ergo ille sanguis sputo sanioso cōmixt⁹ sit subalbidus clare rubedie rubicūdus sit spumosus paucus ꝛ saniei aliqualr̄ cōmixt⁹: ꝛ ei bn̄ adherēs oino arguit ulcerationē in carnositate pulmonis elōgatā a uenis magnis ꝛ ecōuerso. ¶ Si aūt sāguis ille q̄ cū sputo sil̄ emitit̄ niger eēt grossus coagulat⁹: parū sputo cōmixt⁹ ꝛ nō educit̄ nisi p magnū conatū ꝟtutis mltā tussi laborātis: ꝛ tactu pcipit̄ dolor in thorace uel in alia pte pectoris pfundi⁹ apparēs ꝛ cū difficultate aliquāta anhelit⁹: tūc iste sanguis cū isto sputo a cōcauo pectoris educeret̄: ꝛ eēt empima denoiāda egritudo talis. ¶ Quare ex oib⁹ colligēdo egritudo hui⁹ viri est cōplicata ex ethica cū putrida ꝛ empimate cū ptisi aut saltē cū apparatu ad eā. ¶ Ex qb⁹ ultimate ꝯcludit̄: ꝙ cura hui⁹ egritudinis aut erit oino ipossibilis: aut ualde diff.cilis: aut nō nisi in lōgo tp̄e ad sanitatē terminabilis que regi debet: ut nūc seq̄t̄.

Abstineat itaqꝫ vir iste in suo regimine a mānsione in camera uel aere frigido ꝛ hūido ꝛ notabilr̄ uētoso. ¶ In cibarijs ꝟo effugiat salsamēta oia sūmope: ꝛ genus oē acutorū uelut sinapis raphanus cepe alleū ꝛ silia. uentosa et cibaria uitare debet ut lac crudum legumina cibaria oia actu frida. Effugiat et cibaria difficilis digōnis ut panē grossum azimuꝫ ꝛ male coctum: lagana ꝛ silia. dimittat etiā acetosa cibaria ꝛ acria: ꝛ ppe salsa ut agresta lymōes. ¶ Pro potu ꝟo suo eligat vinū subrubeū uel cerasoleū ad dulce paꝝ per inclinatum nullo mō acre uel ponticū: aut sit album clarū predicti saporis. Et si molestat̄ a potu vini sūmopere sibi caueat a potu aque frigide ꝛ crude: sed utatur aqua ordei cū zuccaro cocta: ꝛ esset sibi potus bonus. ¶ De carnib⁹ ꝟo utatur capriolinis siccis si habere pōt ꝛ porcinis iuuēculis: ꝛ caro castrati annualis ꝛ vituli lactētis est sibi ꝯueniens: ꝛ caro alaude ꝛ pauonis ꝛ auium minutaꝝ ꝛ perdicis ꝛ fasiani ꝛ leporis. ¶ De piscib⁹ ꝯueniūt ei cācri fluuiales: ꝛ proprie cocti cū aqua ordei uel cum lacte uel cum utroqꝫ simul. ¶ De fercalis ꝟo conueniūt ei magis caules bn̄ cocti ꝛ ptisana de ordeo: ꝛ ppue cū amido bn̄ cocta ꝛ tri. ꝛ cibi oēs de pasta sicca ꝛ fermētata ꝛ pedes vituloꝝ in aceto cocti ꝛ aialiū oiuꝫ pulmones: ꝛ ppue vulpis ꝛ porci ꝛ ꝯsil[illegible]: ꝛ oua elixa ꝛ in cibis cocta absqꝫ frixione. Et butyrum medio cri usu cōueniēs est ei ꝛ recocta nuper a lacte accepta: caseole recentes absqꝫ sale: et lac coctū cū cādro uel amilo de farina ordei ꝯuenientia sunt ei. ¶ De fructibus bone sunt ei fic⁹ sicce ante cibum accepte due uel tres si non hēet fluxū uentris: ꝛ grana granatorū dul. cocta sub cineribus uel cruda: ꝛ aliqn̄ comedere pōt. iiij. uel v. auellanas torrefactas ꝛ excorti. prope post cibū. ¶ Crocus et in pauco usu in cibis eius est ꝯueniens ꝛ sil̄r cinamomū pauci usus. ꝛ hec de cibarijs sufficiant.

Pro regimine ꝟo medicinali huius viri. 12. occurrūt instr̄a mihi pro sua curatiōe. ¶ Primū itaqꝫ instr̄m est cū 2° ꝛ 3° administrandū capiti ei⁹: a quo pncipiū hui⁹ egritudinis [illegible]. Incepit enī magn⁹ a suo capite [illegible] ad inferiores ptes ꝛ a multa mā̃ puenientis fuit enī tātus ꝙ occupauit loca gule ꝛ ptiū pectoris ꝛ [illegible]. Neqꝫ loca ista tāte mā̃ei fuerūt capacia quin [illegible] ad pect⁹ qḋ appuit ex difficultate anhelit⁹ dolore [illegible] ptis ꝛ tussi magna: neqꝫ et ptes [illegible] recepērūt qn mlta ps ei⁹ ad uenas ꝓpulsa fuerit ibi putriens: qḋ appuit ex [illegible] ꝛ ita [illegible] est ꝯcludere in cerebro fuisse magnā [illegible] multe in cerebro genite [illegible] pectori colent̄ [illegible] magnū additamētū pncipali egritudini. pp qḋ ipsi cerebro intēdendū est cū instr̄is mib⁹ que nūc sequunt̄. ¶ Primū itaqꝫ eorū est [illegible] capite in tota caluitie applicet̄ [illegible] qḋ semp ibidē [illegible] maneat ꝫm hanc descriptionē factum. ℞. laudani purissimi. ʒ.i.ſ. [illegible] ʒ.ij. storacis calamite. ʒ.ij. masticis ol. [illegible] ʒ.ſ. sandarace. ʒ.i.ſ. macis. ʒ.ij. gariofil. ʒ.i. dissoluantur gūmi in aceto mediocris acredis ꝛ cū spēb⁹ p̄dictis ꝛ mediocri q̄ntitate cere fiant cerota duo spica magnitudinis nebule zuccarate. ¶ 2ᵐ remediū est: ut vir iste saltē i die semel ieiuno stōacho masticet vnū granū masticis puū expuēdo semp qḋ ab eo educit̄. Et si masticare nō posset ipm ꝓpter debilitatē mādibularū saltēꝫ omni tertio sero illud granū deglutiat per vnā horaꝫ post cenam. ¶ 3ᵐ ꝟo remediū capiti ad hanc intētionē administrādū est: ut ipe oi q̄no sero cū uadit ad lectū deglutiat ʒ.i.ſ. huius electuarij. ℞. dyapapauer. descriptione Nicolai. ʒ.j. thuris sandaracē añ. ʒ.ij. ico:poret̄ sil̄ ꝛ fiat ut dictum est de eo. ¶ 4ᵐ pncipale instr̄m administrādū est grā mūdificationis pectoris a mā̃ saniosa ꝫm hūc moduꝫ. ℞. loch de pino de papa. añ. ʒ.j. pulmonis vulpis preparati ꝫm artē. ʒ.ij. ireos sicci. ʒ.j. centauree mi. ʒ.ſ. fiat electuariū cū sufficiēti q̄ntitate sape. de hoc ergo electuario oi mane in aurora deglutiat. ʒ.ij. uel. iij. ꝛ totidem in sero post cenam per duas horas. [illegible] bibat ipm cū aqua ordei aut modico vini dulcis tepidi. Et attēdat ꝙ maiori pte tpis aliquid de hoc electuario teneat in ore suo: ꝛ pmittat ipꝫ dissolui ꝛ paulatine descendere. ¶ 5ᵐ instr̄m ad eandē intētionē est mixtio ista. ℞. passul. ap nigrarū. ʒ.ij. liquiritie munde. ʒ.i.ſ. folioꝝ hysopi ꝛ prassij. añ. ʒ.j. seminis rosarum exiccati super sua planta. ʒ.ij. pulmonis vulpis preparati. ʒ.i.ſ. dragagan. gūmi arabi. dissolutorū in sapa. añ. ʒ.j. croci. ʒ.ſ. piperis al. q̄. v. zucca. al. triplū pōderis oiuꝫ. fiat tragea. de qua semp in fine prādij ꝛ cene vir iste accipiat cocleat vnum. ¶ 6ᵐ remedium est: ut postq̄ vir iste usus fuerit tribus imediate precedentibus remedijs per. x. dies: tunc iterum per totideꝫ dies utatur istis duobus sequentib⁹. ℞. aque sublimationis cauliū. ʒ.ij. aque ireos aque prassij. añ. ʒ.ſ. pulueris enule sicce ꝛ foliorum piloselle montane. añ. ʒ.j. detur in aurora tepidum ꝛ tardet cibum quatuor horis. ¶ 7ᵐ remedium quod debet eē socium predicto est hoc. ℞. pulueris corrigiole piloselle rosarum. añ. ʒ.j. corallorū ru. lapidis ematitis karabe. añ. ʒ.j. dragagan. ʒ.ſ. mellis viol̄. penidiarum añ. ʒ.i.ſ. coquantur mel ꝛ penidie usqꝫ ad inspissationem ꝛ additis speciebus fiet electuariū: de quo per horam ante cenam accipiat. ſ. cocleare: ꝛ tātundem in media nocte deglutiendo ipsum. ¶ 8ᵐ remediuꝫ sequitur ꝛ est postq̄ reuoluta fuerit curatio per. xj. dies precedētes si egritudo salubris erit. satis est rōnale magnā partem mā̃ei mundificatam: ꝛ ppue eductam fuisse: pp quod superueniet tunc necessitas administrandi remedia pfecte mūdificatiōis cōpletiua ꝛ ptiū solutiuarū incarnatiua ꝛ cōsolidatiua. Itaqꝫ tn̄ ꝙ per coꝝ administrationē ꝛ virtutē stipticitatis ꝛ exiccationis nō noceat̄ anhelitus. De quorū numero est electuariū hoc qḋ est mirabilis ꝟtutis in hac mā̃. ℞. radicū recētiū ireos ʒ.j. radicis recētis enule. ʒ.ſ. ꝯsolide mino. ꝛ ma. acatie dragaganti ꝛ gummi arabici parum torrefactorum. añ. ʒ.j. eboris masticis sarcocolle nutrite in lacte ꝫm artem. añ. ʒ.ſ. ematitis karabe lang. cū. ma. ʒ.ij. pulmonis vulpis preparati: centaurce mi. ꝛ ma. granorum myrti corrigiole pilosille foliorū vincele. añ. ʒ.ij.ſ. gūme omnes infundantur in mucillaginē

ſebeſtē facrē cū aq̄ mellis bñ caſa: ⁊ incorpenᷣ medicine per quatuor digitos ⁊ lento igne auferēdo ſpumas cum euerſa caciola. Cum ergo mō tota fuerit reducta ad glutinoſitatem ɔuenientē: tūc ℞. ſape dulciſſime. ℥. ij. paſſularū nigrarū mūdatarū. ℥. i. ſ. dactyloꝝ pinguium numero x. teranᷣ ſil' cū ſapa ultimata contritione: deinde cū eis incorpenᷣ gūme tā dicte ⁊ contuſe uſq₃ ad minutiſſimā tritionē. Poſt hec autem ſup addanᷣ alie ſpēs optime terēdo: ⁊ in fine addantur croci. ʒ. ſ. ſubtiliſſimi pulueris capil. ue. ʒ. j. ſ. ⁊ fiat eluarium de quo patiens in aurora accipiat coclear vnū deglutiendo ⁊ p vnā horā añ cenā ⁊ prādiū de eo accipiat coclear. ſ. ſingulis uicibus: ⁊ quaſi in maiori pte tpis teneat de eo paꝝ in ore ſuo ⁊ diſſolutū paulatim ad inferiora deſcendere. hoc enim eluariū aggregat uirtutes medicinarū ɔuenienter abſtergētiū pectorales ptes: ⁊ regñat carnē ⁊ incarnat ⁊ ſigillat: neq₃ tñ anhelitui nocet ſi bñ ɔſidereo. ❡ 9ᵐ aūt inſtrm̄ pncipale ⁊ 2ᵐ q̄tū ad hāc intentionē in pcedēti caꝑ incluſam eſt hoc. ℞. folioꝝ pulmonarie corrigiole ɔſolide utriuſq₃. añ. ʒ. i. croci: liqritie: capil. ue. añ. ℥. j. amili: terre ſigillate: tucie pparate: dragag. mollioris. añ. ℥. ij. formenᷣ pille ex pulueribus hoꝝ cū ſucco ɔſolide mi. de oi. ʒ. viij. Cum ergo patiens p 4ᵒʳ dies uſus fuerit eluario pcedēti: tūc accipiat ex iſtis pill' ⁊ oī mane in aurora ſex ⁊ ex eis accipiat tres p horā añ prādiū ⁊ totidē añ cenā: ⁊ ſic ɔtinuet eas p q̄tuor dies: ⁊ ecōtra hūc modū ɔtinuādo p 20. dies. ❡ 10ᵐ vō inſtrm̄ eſt cordi applicādū grā ɔfortationis eius ⁊ corruptionis male cōplonis calle ⁊ ſicce in ipſo epitiū ℞. çuccari roſ. recentis. ℥. ij. conſerue bugloſſe. ℥. j. violarum: ſpodij: roſ. ſe. endiuie portulace lactuce. ana. ℥. j. ſ. ſeminum quatuor colu₃ fridoꝝ. añ. ʒ v. peni ſiap. ʒ. ij. amili. ℥. i. carniū extremitatum cācroꝝ. ℥. iiij. lauentur diligenter cancri cum aqua cineris duabus vicibus: deinde coquanᷣ in aq̄ ordei uſq₃ quaſi ad diſſolutionem corticū a carnibus. deinde ultimate terātur ⁊ cū pdictis incorpenᷣ ⁊ fiat eluarium. ⁊ hoc utaᷣ poſt. 20. dies accipiēdo de eo in aurora coclear magnū ⁊ mediū coclear ex eo per horā ⁊ mediā añ prandiū ⁊ cenam ⁊ iterum ex eo accipiat coclear medium in fine prādij ⁊ cene ❡ Cū ergo tā pdicta admiſtrauerit grā reſumptionis ⁊ cōplete curatiōis uti poterit hoc inſtrō lenis applicatiōis accipiendo ex eo a. iiij. uſq₃ ad. vj. ℥. in aurora tepido uel. iij. uel iiij. ℥. ex eo p horā ⁊ mediā añ cenā. ℞. lactis aſinini poun. j. aque ſublimationis ɔſolide mi. ℥. ſ. miſce ⁊ ɔtinueᷣ p. xv. uel 20. dies. ❡ Ultimū vō inſtrm̄ eſt ſacculus iſte quē ſemp ſup ſiniſtra mamilla applicatū tenē d₃ poſtq̄ admiſtrauerit mūdificationē in. 20. pdictis dieb' deſcriptā. ℞. violaꝝ. floꝝ nēufaris: ſpodij: roſaꝝ. coralloꝝ rub. ⁊ al. oſſis de corde cerui doronici. añ. ʒ. j. ſ. hyacinti ſmaragdi ⁊ ſaphiri. añ. ℥. ſ. margaritarum. ʒ. j. ſ. folioꝝ auri numero. iij. macis. ʒ. j. ſ. croci. ℥. j. galā ge granoꝝ paradiſi. añ. ǵ. v. pulueriçenᷣ oīa per ſe. demū incorporenᷣ ⁊ fiat ſacculus quadrangularis in ſyndone rotonda. Hec in ſūma eſt uia curationis electior q̄ hīc potui ad laudē tre ꝟonis oipotētis dei. Amē. ❡ Cōfectio reſtaurati ua ⁊ ſecreta. ℞. pulparū albarū caponis lib. j. incidanᷣ ſubtilr ⁊ poſtea in mortario terenᷣ ultima ɔtritione qb' ɔtritis ⁊ ordinatis addanᷣ. ʒ. v. iſtius pulueris qui nūc ſequiᷣ. ℞. cardamomi ciamomi gariofi. folij: karabe. ſſ. draga. gūmi ara. galāge: nucis muſ. añ. ʒ. j. miſceanᷣ: ⁊ fiat puluis ſubtilis. ⁊ cum iſto puluere addanᷣ de iſtis rebus. ℥. iiij. ℞. amidi liquiritie pinearum bene mūdatarū ſebeſtē fiſticoꝝ amigdalaꝝ dulciū enucleatarū paſſularū auellanaꝝ mūdataꝝ ſemis cucurbite ſemis melonis ſemis cucumeris: ſemis papaueris al. ſemis lactuce: ſe. portulace penidiaꝝ: miſceanᷣ cum carnibus contuſis in mortario miſcēdo cū piſtello ſm̄ poſſibilitatē. poſtea accipianᷣ lib. iij. çuccari albiſſimi ⁊ diſſoluantur cum brodio pingui ⁊ fiat ſy. decoctus ad modū ſy. ⁊ in mortario fiat elec. uel confectio confecta cum rebus que ſunt in mortario miſcendo quouſq₃ fuerit frigidum.

Conſilium. 285. de regimine preſeruatiuo a peſtilentia.

Ille qui intendit uti regimine pſeruatiuo ab impreſſione peſtifera utaᷣ infraſcriptis remedijs in qbus inueniᷣ utilitas excellens ſicut videri poteſt ex medicinis que ſſit mā cōpōnū infraſcriptaꝝ. Et ɔfirmari ēt pōt illud auctib' illuſtriū medicorum. ❡ Primū qdē eſt uſus triſere pſice deſcriptione Meſ. in antidotario diſtinctiōe 3ᵃ de qua accipi pōt oī fine qnq₃ dierū a. ʒ. vj. uſq₃ ad. viij. cū ℥. iij. aque ſublimatiōis acetoſe cū çuccaro calefacte. ❡ 2ᵐ remediū eſt uſus pill' arū īfraſcriptarū. de qb' oī die accipi pōt vna uᷣ due pan̄ añ cenā: aut eodē mō accipi pōt in aurora ſi alia nō fuerit aſſūpta medicia: ⁊ eſt eaꝝ deſcriptio talis. ℞. ſucci acetoſe ſucci bugloſſe ⁊ cicorec. añ. ʒ. ij. boli armē. ℥. j. teranᷣ ſil' ſucci pdicti ſepe in vna die nāl cū pdicto bolo ar. deſide fundanᷣ in eis ſpēs iſte. ℞. aloes epatici electi. ℥. iij. cāphore. ℥. ij. fragmētoꝝ ſaphiri hyacinti ⁊ ſmara. añ. ℥. ſ. margaritaꝝ. ʒ. j. ſeminū citri. ʒ. ij. ligni aloes: ſe. baſiliconis: karabe: corallorū rub. çedo. añ. ǵ. viij. roſarū: viol. ſe. acetoſe: florū boragis ⁊ bugloſſe. añ. ℥. ſ. ſpēs ergo iſte p ſe ſingulariter trite īfundanᷣ in pdictis ſuccis ⁊ diligēter agitenᷣ ⁊ exponanᷣ ſoli uſq₃ ad ɔſumptionē pdictorū ſuccorū ⁊ renouenᷣ ſucci illi trib' vicib' exiccādo ſemp ad ſolē. Demū ǵ illa fiāt pille ex oī. ʒ. vij. cū aq̄ vitis: ⁊ utēdū eſt eis ut iā pdictū eſt. ❡ 3ᵐ remediū eſt uſus hui' cōfectiōis de qua ſemp poſt cibū accipiēdū eſt uſq₃ ad q̄titatē. ʒ. ſ. Cui' deſcriptio eſt hec. ℞. ſpērū eluarij de ligno aloes deſcriptiōe Auic. 5ᵒ cañ. ʒ. i. ſ. ſpērū dyamuſci dul. ʒ. ſ. ſpērū eluarij de hyacinto deſcriptiōe Auic. ubi ſupra. ʒ. ij. çuccari al. lib. i. fiat ɔfectio cū aq̄ ro. ⁊ coopiaᷣ folijs auri. ❡ 4ᵐ remediū eſt hui' odoriferi uſus: qd ſemp portēᷣ in manu. ℞. laudani electi. ℥ j. pulueris corticis citri: ⁊ ſeminū ei'. añ. ʒ. j. croci: cāphore. añ. ʒ. ſ. fiat oīum p ſe puluis ⁊ ligetur in ſyndone aut cū ſucco baſiliconis fiat pomū qd ſemp odoreᷣ. ❡ 5ᵐ remediū eſt uſus mixtiōis qua ſoleo uti oī die ex ea dādo circa ʒ. j. ℞. metridati electi. ʒ ij. tyriace Andromachi hñtis etatem ſo. annorū ſaltē. ʒ. viij. ſe. citri boli ar. añ. ʒ. ſ. incorporētur oīa ultimata cōtritione cū aq̄ roſ. muſcata. Et utēdum eſt ut iam dictum eſt ad laudem ſummi creatoris. Amen.

Conſilium. 286. De febre peſtilentiali cum antrace ulcerato. vj. accidentib' que ſolent ſequi febrem peſtilentialem.

In regimine hui' viri tria pncipalr ɔſiderari op₃ circa que regimē curatiuū ſtabiliēdū eſt. ❡ Primū itaq₃ ipſoꝝ eſt fe. peſtilētialis a q̄ iſte vir moleſtat' eſt p dies circa 15. ❡ 2ᵐ vō eſt ulc' corruptū ⁊ difficil' ſanatiōis. qd remāſit poſt curā apatis peſtilētial. ❡ 3ᵐ vō pncipale ē circa accidētia que remāſerit uel ɔſecuta ſūt ad pdictas diſpōnes. ❡ Pro declaratiōe vō pmi pſupponēdū eſt febrē quā vir iſte paſſus fuit peſtilētialē fuiſſe. Quū ipſa eſt ɔſecuta uel pcedēs apa uenenoſū ⁊ corruptū qd antiq noiabant alcyn: ut 2ᵒ q̄rti. ſuo caꝑ videdū. Moderni vō italici noiant ipm antracē. eo q: corruptio ſua tātā malitiā hē: ut corrūpat mēbrū in pfundū uelut antrū uel ſpelūcā faciēs. Venit aūt hec apata a mā cholica ⁊ ſanguinea aduſtis tā acuitate pmarū q̄litatū q̄ ſcdarū ⁊ occultarū₃ mēbroꝝ₃ corruptiua. pp qd nō eſt mirabile ſi ſebr pcedēs hec apata uel ſubſequēs ea uenenoſa ⁊ peſtilētialis reputari d₃. ſi eni hec apata ſiunt a mā ſin thematice mora uehemēns trāſmutationis mīeꝝ faciēs pp fortē ipulſionē a febrili caliditate in nā₃ factā: ⁊ mā illi' febris iā corrupta eſt necē eſt ⁊ apa ex tali mā ɔgenitū₃ uenenoſū₃ eē. ❡ Et iteꝝ ſi pus tpe qd raro ɔtingit apa pcederet febrē: nece eſt ɔcedē iteꝝ illā febrē eē uenenoſā. uapor eni putridus a mā corrupta cordi eleuatus talr agit in ipm cor q̄liter in ſe hēt: ſed ipſe eſt uenenoſus. igiᷣ ⁊c. ❡ Et ex hoc fundamēto facile ɔcedi pōt q̄ nō eſt icōueniēs aliquā febrē peſtilētialē eē cronicā: l₃ in plurib'

ipſa ſit acutiſſimo pacita. qd eni repugnat qn mā meſica uel
ſtatica ſpē uenenoſitatis in formari poſſit: ꝛ tñ ipſa ēēt debi-
lis accuitatis tā ex pte q̄litatū manifeſtarū q̄ occultarū. pp
qḋ oino ꝯcedēdū eſt hanc febrē huius viri ꝛ fuiſſe ꝛ adhuc
eſſe peſtiferā in cuius cura pcedēdū eſt: ut nunc ſequitur.

Licet itaqꝫ in cura hui⁹ viri diligēter ꝛ ſubtilr multum
pceſſum fuerit: tñ pro cōplemēto curationis hui⁹
febris ſex videnſ mihi neceſſaria obſeruari. ¶ Primū itaqꝫ
iſtoꝝ eſt q̄ cōſtante ꝟtute in hora electa huic viro fiat flōmia
de ſaluatella ſiniſtre man⁹: aut ramo ei⁹ poſito in eadē manu
inter anularē ꝛ auricularē digitos p quā extrahanſ ſanguis
℥.iiij. uētre ei⁹ p̄us molificato. ¶ 2ᵐ eſt q̄ cordi ei⁹ applicet
hoc vnguentū: qḋ ꝯtinue ibi fixū remaneat. ℞. baſiliconis
recētis. ℥.iiij. floꝝ boragis ꝛ bugloſſe ꝛ meliſſe. añ. ℥.j. doro
nici oſſ: s de corde cerui. añ. ʒ.j. hyacinti ſmaragdi ſaphiri. añ.
℈.i. ʒedo. marga. coral. ru. añ. ʒ.j. farine amili. ℥.j.ſ. farie ordo.
℥.ii. croci. ʒ.ſ. viol. roſ. floꝝ nenufaris. añ. ʒ.ij. coquanſ herbe re
cētes in aq̄ ꝛ diligēti ꝯtritiōe incorpenſ ſil ꝛ tepidū applicet
cordi. credo in hoc eē fundamētū ſue cure. ¶ 3ᵐ vo iſtrm pn
cipale eſt ut oī mane accipias hoc digeſtiuū. ℞. ſy. de lymoni
bus ꝛ acetoſitatis citri ꝛ de biſantijs. ana. ʒ.j.ſ. aque aceto.
bugloſſe meliſſe. añ. ʒ.j. miſce ꝛ ſtante ſui fridū accipiat in au
rora ꝛ ſine ipſa tepidū uſqꝫ ad. 15. dies interpolādo q̄rtū reme
diū: qḋ nūc ſeqtur. ¶ 4ᵐ iſtrm eſt: ut cū acceperit digeſtiuū im-
mediate ſcriptū. v. vicibus ſoluaſ cū hoc. ℞. triſere pſice de
ſcriptiōe Meſue in antidotario. ℥.ſ. ſucci roſ. ʒ.vj. diſſoluaſ
cum aq̄ ordei calefacta ꝛ tardeſ cibus. v. horis pꝫ dormien
do poſt ipm. ¶ 5ᵐ iſtrm eſt: ut iſte vir pluries in die cibatus
ꝛ nō cibat⁹ degluciat aliqd de hoc eluario. ℞. cōſerue roſarū
ꝛ boragin ꝛ bugloſſe. añ. ℥.j. margari. ʒ.j. hyacinti ſmaragdi
ſaphiri. ana. ℈.ſ. ʒuccari cādi. ℥.j.ſ. folioꝝ auri nūero. vi. fiat
eluariū cū ſufficienti q̄titate vini granatoꝝ. ¶ 6ᵐ vo iſtrm eſt
iſtud q̄ iſte vir ſepiſſime odoret infraſcriptum odoriferum
℞. ligni al. ſtoracis calamite roſ. nō expenſarū lābruſce ſpo.
boli ar. añ. ʒ.j. camphore. ʒ.ſ. ambre. ℈.ſ. muſci electi gra. viij.
aque acetoſe aque nenufa. añ. ℥.j.ſ. aque maiorane. ℥.ij. terā
tur omnia per ſe: ꝛ poſtea incorporent cū aquis. hec eni medicina ualde potens eſt in confortando principalia membra
ꝛ tuendo ipſa a corruptione.

Pro ſecūda vo pncipali egritudine. ſ. pro cura ulceris ſ
ſcripti tria ſūt necīa iſtrā. ¶ Primū eſt vnguētum
hoc. ℞. olei nardini de maſtice. ana. ℥.j.ſ. olei de croco. ʒ.vj.
olei roſaꝝ. ℥.iij. armoniaci ſerapi. oppo. añ. ʒ.j.ſ. terbētine ele
cte. ℥.iij. myrre. ʒ.ij. ſarcocolle maſticis thuris. añ. ℈. iiij. boli
ar. bñ odoriferi. ʒ.ij.ſ. cere al. ℥.ij. diſſoluanſ gūme cū aceto
electo ꝛ incorpenſ cū cura. deinde colenſ ꝛ colature addanſ
pulueres. ꝛ fiat vnguentū qḋ ultio bulliat in. ℥.v. ſucci vince
toſice uſqꝫ ad ꝯſūptionē illius. hoc eni vnguētū claudit in ſe
curas oēs necīas in cura ulcerū malignoꝝ attrahēdo extrahē
do uenenoſitatē corrūpēdo ꝛ ſic de alijs. ¶ 2ᵐ vo remediū
eſt puluis iſte. ℞. ſcariole agrimōie. añ. ʒ.j. boli arme. cāpho
re. añ. ℈.j. cētauree mi. ℈.iiij. pulueriʒenſ oia p ſe. deinde com
miſceanſ de hoc puluere tota ſuperficies ulceris cooperiatur.
¶ 3ᵐ vo iſtrm eſt vnguētū iſtud de quo tota circūferētia ul
ceris vndiq̄qꝫ p ſpatiū. v. digitoꝝ inungaſ. ℞. ſucci vge pa
ſto. ſucci ꝯſolide maio. ꝛ medie. añ. ℥.j. ſuc. plātagis. ℥.ij. amili
℥.i.ſ. farine ordei farie uolatil molēdi añ. ℥.j.ſ. cāphore. ʒ.j.
ſ. ſil teranſ ꝯtritiōe lōga in mortario plūbeo ꝛ fiat linimētū.

Accidētia vo que cōſilio diſpōnes cōcomitari ſolēt
ſunt ſicut pſtratio⁹ appetit⁹ inſtātia vigilia
rum: ſitis imoderata cū amaritudie oris: uētris conſtipatio
ꝛ corporis inquietudo qb⁹ puidēdū eſt per hunc modū. ¶ De
bilitati appetitus ſubueniaſ applicādo hoc vnguentum ſtō
cho ſuo. ℞. cōſerue citonioꝝ. ʒ.ij. maſticis ſpice roſ. coral. ru.
añ. ʒ.i. aga. ʒ.i.ſ. cōteranſ ſil ultia cōtritiōe ꝛ teneat ſup ſtō-
cho. ¶ Pro hac ēt intētiōe. ℞. cōſerue citonioꝝ ʒuccarine. ℥.
ij. ſpodij maſticis nenu. roſ. añ. ℈.j. teraſ dyacitoniatē in mor-
tario cū ſy. de acetoſitate citri. ꝛ fiat cōfectio in rotul. ʒ.ſ. quo
rum vnū ſemp accipiat poſt cibū. ¶ Pro inſtātia vigiliarū
℞. violarum floꝝ nenufaris corticis mandragore añ. ʒ.j.ſe.
aneti croci. añ. ℈.j. fiat puluis ꝛ ligeſ in ſyndone ꝛ ſemp odo
reſ. ¶ Pro imoderata vo ſiti. ℞. aque mucillagis ſemis cito
nioꝝ facte p infuſionē coꝝ. ʒ.ij. ſyrupi nenufari. ʒ.vi. miſce ꝛ
ſepe fridum bibaſ. ¶ Pro amaritudie vo oris maſticenſ ſe
pe folia acetoſe recētia aut ſalēē ſemia ei⁹: aut ſalēē granū vnū
gūmi arabici de quo ſuccū lābēdo trāſgluciat. ¶ Pro cōſti
patiōe vo uētris deſ ei ſepe aq̄ infuſionis granoꝝ ſebeſtē cō
fractoꝝ: ꝛ ſi uelis ipſam fortiorem efficere in leniendo infun
danſ in ipſam folia ſolubilis minoris non contrita. ¶ In
quietudinē vo in ꝯſilib⁹ febrib⁹ eueniētē ſedare pōt odorife
rum ſuprāſcriptum: ꝛ ſi uolueris fortius illo tūc ℞. mucila-
gis granorū pſilij ſy. nenufarini. añ. ʒ. . miſceaſ cū. ℥.ij. aque
ordei ſubtilis ꝛ ter uel quater in die exhibeaſ in potu. In his
in ſūma conſiſtit curatio huius diſpoſitionis ꝛc.

Conſilium .287. De febre ſimili peſtilentia-li.

Licet dubitabile ſit febrē hui⁹ viri peſti-
lētialē debē noiari: qm̄ ipſa ſubito
accidit nullo accitiū typos cōcomitare ſolen
tiū pcedēte. neqꝫ eni paſſus eſt manifeſte acci
tia almeliletu cōcomitari ſolētia: uelut oſcita
tiōes ſiccos torpor corporis cōſtractio ipſi⁹ aut
cōſilia pn̄ᵐ exclaſiuū febriū pcedētia. ¶ Silr
ēt neqꝫ accitia febres cōcomitātia uel earuꝫ
typos manifeſte appuerūt: uelut frigus cōſtractio laſſitudo ri
gor aut horripilo: que oia motui māeꝝ aſcribunſ ledētiū ma
gis p q̄litates manifeſtas q̄ occultas. Nihilomin⁹ plurimas
febriū peſtilētialiū hec accitia nō raro pcedūt ꝛ cōcomitanſ.
¶ Propter qḋ exiſtis nō eſt euidēs argumētū negare hāc fe
brē eē cōtagioſam ꝛ eo fortı⁹. qm̄ ipſaꝫ cōcomitati eſt apa in
inguie uelut nrīs tpib⁹ ſemp accidē ſolet: lꝫ a ptib⁹ antiqs nō
hēaſ de tali mō peſtilētie expſſa ſnia in ſermōib⁹ ab eoꝝ tradi
tis. que ambo motiua ſatis pſuadere febrē eē reponēdā ſub
denoiatiōe peſtifera. ¶ Neqꝫ tñ pp hoc affirmo hāc febrem
eſſe peſtilentialē. Corpib⁹ eni imundis: uelut ſcabioſis febres
frequēter ualde ſubito ſuperueniūt. ¶ Adhuc ēt mota mā in
ebullitione ſua frequēter in pncipiis feb. ſinthomatice pellit
ad loca emūctoria: ꝛ pp̄ie qñ mā uīr fuerit replēs aut emun
ctorijs ppinq̄. ¶ Et adhuc fortı⁹ qñ cōtigerit in crurib⁹ ꝛ pe
dib⁹ inueniri apata ad que nā iclinat māes itrīſecas que rema
nentes in vijs faciunt ſibi apata: ut p⁹ q̄rti. cap̄ de feb. apatuꝫ
colligendū. ¶ Et 4° itez: qꝛ lꝫ vir iſte purgationē fecerit ꝛ in
unctionē: malū tñ regimē obſeruauit: qm̄ poſuit ſe ad ſtuffaꝫ
cui⁹ calor māꝫ in fluxu poſuit ꝛ incitauit ꝟtutem ad ſintho-
maticā trāſlationē ei⁹ ad loca emūctoralia. ¶ Et litterū 5° hoc
pſuaderi pōt: qꝛ cū febricitās iā ſit ppinq̄ pn⁹ q̄rte diei nec
appuiſſent ſigna mortis uel ſalutis: ideo: pp qḋ ex iſtis moti-
uis ſatis concludentib⁹ ſperandum eſt hanc febrem nō eſſe
peſtilentialem: qcqd tñ contingat regendus eſt eger regimine
febrium acutarum: ꝛ pp̄ie appentibus ſignis acuitatis uel
furioſitatis materierum: ut nunc ſequitur.

Primum itaqꝫ dicēdū q̄ dato q̄ trāſiuerit q̄rta uel
fuerit in fine diei cōſtāte ꝟtute cū alijs ſi
gnis cōuenientibus ſpei ſtatim fiat ei flōmia de ſaphena dextre
ptis ul ſtrie p quā extrahaſ ſanguis q̄ntitas tenori ꝟtutis uł ple
nitudini pportionata. ¶ 2° vo pncipalr recuſetur regimē ci-
boꝝ ꝛ potuū cū infridatiōe pbibitiua ꝛ remiſſiua putrefactio
nis que ſapiētib⁹ viris quoꝝ regimi dedit⁹ eſt manifeſtiſſime
ſūt. ¶ 3° pncipalr diuerſio fiat māeꝝ colum cū clīſteri pſcrīs
doctorib⁹ notiſſimo. ¶ Et iteꝝ 4° cū ſtāte ꝟtute eiciaſ māꝫ cum
farmaco appropriato māeb⁹ peccātib⁹ qḋ plurimū in febribus
acutis educē dꝫ electus mās cōtinuāl caſas ꝛ ab eis adauctiōe
pticipātes uelut hoc. ℞. ſucci roſaꝝ. ℥.j. elect. ij. hamech. ʒ.iiij.
reubarbari electi. ℈.j. dyagridij. gra. j. bibaſ totū cū aq̄ lactis
in aurora obſeruatis cōditionib⁹ in ſolutiuis cuſtodiendis
¶ 5° ſiup iniūdaſ diuerſiōi māerū appropriatarū egritudinis

⁊ proprie apati cū uētoſis uehemēter ignitis carnoſis ⁊ dome ſticis tybia ꝑ ptib⁹ applicatio cū ſcarificatiōe cōueniēt. ¶ 6° iteꝝ magno exiſte apate ⁊ aduſtionis ueſtigia oſtendere ſiat ſup eo ſcarificatio pluris numeri. cū flobotbomo ſcindendo cuteꝫ inceſſu tranſuerſali. ¶ 7° ſuper loco tali ponaſ empl'ꝫ attractiuū ſacis nōbilr. Cū aūt apata fuerit ⁊ emūctoria ⁊ p uiā trāſmutatiōis a pncipalib⁹ ⁊ nobilib⁹ mēbris eueniētia: tūc igeniari opꝫ ut ūtutē vigorem ad expulſionē mãerī ⁊ ad attractionē eaꝝ ad loca appropriata. Et ſi nō cū alio ſaltē cū ſanguiſugis ⁊ cū uētoſis attrahētib⁹: ut 4° pmi. caꝑ de medicatiōe apatū. ⁊ 3° q̄rti. trac. ꝓ. caꝑ de exituris. Eſt aūt talis em plaſtri deſcriptio. ℞. folioꝝ rutbe recētiū folioꝝ origani fo lioꝝ vincetoſici ⁊ eſt berba laurentij. ana. ℳ. v. rad. lilioꝝ al. ℳ. viij. folioꝝ maluarū. ℳ. iij. farine ordei fenugre. ⁊ ſem li ni. aā. ℥. j. ʒ. croci. ʒ. j. olī lilioꝝ al. ℥. j. olī de anetoꝝ de camomil la. aā. ℥. j. ʒ. fiat emplm̄ ⁊ caſm ⁊ deſuꝫ applicetꝰ apati ample ctēdo ptē p latitudinem magne ſpāſe ꝛc. ¶ 3° iterū attēdēdūꝫ eſt inãci aūt cū ſyrupis extinguētib⁹ ⁊ ꝓhibētib⁹ putrefactio nē bitiub⁹ ūtutē medicinarū que ūriantꝰ ueneno ſitatib⁹: ut ſy rupus de acetoſitate citri lymonib⁹ oxiçaccare ⁊ ſilib⁹. Sunt aūt aque acetoſe roſarū cicoꝛ. bugloſſe ⁊ ſiliū. aā. quē ſyru pū ſoleo ut in plurib⁹ facē deglutiri pill's. v. factas ex puluē ſeminū citri. cū ſucco acetoſe: ſemia eñ citri aduerſanſ uene no. oi. 6° q̄rti trac. 2°. ꝓ caꝑ de medicinis ebibitis ad uenena. ¶ Scio aūt ego ꝙ ſi eger in mane bibat. ʒ. iij. ſucci acetoſelle cū. ʒ. j. aque roſate eſt ſingulare remediū. ¶ Aſpſiones aūt ex tremitatū ⁊ ipſarū irroratiões ⁊ frequens pot⁹ ſyrupi acetoſi tatis citri cū aq̄ ordei uł acetoſe. ⁊ frequēs comeſtio pauca in q̄titate ꝯtinua. ¶ Epitbimata cordialis ⁊ epatica inunctio nes ſpinā itridātes ⁊ ꝯfortātes hec oia tāq̄ notiſſima acutiſ ſimis doctorib⁹ ipſꝫ pcurātib⁹ oia relinquo. Nō eñ hec ſcripſi ut doceā ſed ut memorē: ſicut emplm̄ factū de mica panis cō buſta ⁊ in acetū infuſa cū tripla q̄titate mētbe ⁊ farie ordei ſucē ꝯritoꝝ nauſeā tollit ⁊ uōitū ꝯfortādo ſtōchū ⁊ ſic ō alijs hec oia benigna clemētia ſaluatoris i hui⁹ viri ſalutē felicitet

De egritudinibus Cutis conſilia ſequuntur.

Conſilium. 288. De rubedine roſea appente in ſupficie cutis corpis cū aliqli ꝯctiōe digitoꝝ manuū ⁊ pedū: catarro ſalſo: mota ꝯctiuo ſtō chi ⁊ dolorib⁹ ancharū ⁊ ſpine: ꝯtinens capitula quinqꝫ.

¶ De cauſis pncipalis egritudinis. Cap. I.

Rubedo uificata ſimilis colori roſarum rubearum recentiuꝫ que nūc cognoſcitur in viro iſto. bonam ſpem curatio nis praue diſpoſitionis que pūm o in eo ap paruit: conſideranti videſ afferre. ¶ Eſt eniꝫ hec diſpō pueniens a ſanguine inflāmato uel acute cholē cōmixto. Qui pp caliditatē accita lem ſubtilioꝛ ⁊ curſibilioꝛ effectus eſt: ⁊ aperit orificia uenarum capillariuꝫ ⁊ recipitur in poris mēbroꝝ. Cum ergo ibi receptus eſt lꝫ membro vniaſ: tū qꝛ aſſimilati ua ūtus ⁊ tranſmutatiua debilis eſt non pōt ipſum cōplete aſſimilare mēbro. remanet ergo in membris ueſtigiuꝫ ſue al terationis ⁊ coloris: pp qđ membra ⁊ calīa ⁊ inflāmata ⁊ ru bicūda remanēt ſicut ſenſus oſtendit. Sicut eñi ūtus trāſmu tatiua fortis exiſs ſanguinē uel obiectuꝫ in qđ agit lꝫ aliq̄lr ſit incōueniēs: pficit alterare ⁊ trāſmutare pōtētia ecōtra ūtus trāſmutatiua nōbilr debilis exiſs: obiectū lꝫ bñ diſpoſituꝫ nō pōt ꝯueniēter trāſmutare. q̄to ergo fortius cuꝫ ūtus trāſmu tatiua debilis fuerit: ⁊ obiectuꝫ icōueniēs ipm̄ rectificare nō poterit: lꝫ nīſo conatu in ipm̄ agat. Et ſicut plāta bona que a laudabili loco trāſferſ in locum uel regionem illaudabileꝫ producit fructus nutrimento nō conuenientes: ita ⁊ ſanguis lꝫ laudabilis exiſtat receptus in poris mēbroruꝫ: quoruꝫ cō plō corrupta eſt uel alterata: non pōt nutrimētuꝫ efficē cōue niēs. Sicut econtra vē q̄ plāta male q̄litatis in vna regione exiſtens tranſmutatur ad regionem aliam ꝓpriā ꝯriā in qua litatib⁹: tūc pducit fruct⁹ nutricationi ꝯueniētes ubi pus ue nenoſi erāt. Et ſiūt hmōi Gal 6° de accitū ⁊ morbo. de plāta trāſmutata de pſia in egyptū: que pus uenenoſa erat: ⁊ fuit facta ꝯueniētis nutrimēti. ⁊ colligūt ēt hi ſermões utriqꝫ 6° q̄rti tractatu. 2°. caꝑ 16°. Et capitūt eiuſ pn̄ diuiſis pme pmi. doc. 6°. 2° caꝑ. de vrtutib⁹ qb⁹ miſtraſ. ubi eſt de atroſia mon ſes ⁊ albarus. lege ibi. In ſūma igiſ ex hoc ſermōe colligēdū. ꝙ rubedo que in hoc viro appet in facie ſpina ⁊ inferiorib⁹ ptib⁹ ei⁹ puenire potuit pp latiōnē ſanguis male q̄litatis i po ros q nō potuit aſſimilari mēbris pp icōueniētiā ipſi⁹ ſāguis uelut obiecti nō trāſmutabilis a ūtute nec aſſimilabilis mē bris. ¶ 2° vō eē potuit ꝛc. qꝛ dato ꝙ ſanguis in cōplōne ⁊ in ſubſtātia laudabilis fuerit ad mēbra effuſus: tñ ꝯtigē potuit ꝙ in mēbris inēta fuit ſpēs male cōplonis: p quā tanq̄ in ſtrm̄ incōueniēs ūtus nō potuit actiões ſuas in ſanguinē p ficē: ita ut ipm̄ ꝯueniēter trāſmutaret ⁊ alteraret. Cōplō eſt uſe inſtrm̄ ūtutis ad oēs opōnes efficiēdas. Cū ḡ debilitatur alteraſ ipſa uel corrūpiſ neceē eſt in opōnib⁹ accidē pmutati onē. Et totū hoc ualde facile cōfirmari pōt leui argumēto: lꝫ nō demōſtratiuo. videm⁹ eñi in hoib⁹ a frigore cōgelatis mē bra paleſcē q̄tūcūqꝫ ſanguis laudabilis ad ipſa deferaſ. Et iteꝝ videm⁹ in ſupflue calefactis ⁊ eſtuātib⁹ colorē mēbroruꝫ uerti ad iſlāmationē ⁊ rubedinē ualde magnā q̄tūcūqꝫ ſan guis ſtaticus ad mēbra iſta deferreſ. Apparet iteꝝ 3° in exercitis flagellatis ⁊ uētoſatis uarias coloris ſpēs acqrit: dato ꝙ ſan guis q ad illa mēbra deferſ in ſui cōplōne ⁊ ſubſtāntia ſit lau dabilis. ¶ 2° vō cā que totā cōplet eſt. ꝙ rubedo uel alter co loꝛ corrupt⁹ in mēbris ecgriſ p has duas cās inicē cōgrega tas. vꝫ. pp petīn ſanguis ex pte q̄titatis ſubſtātie ⁊ cōplonis ei⁹. ⁊ pp corruptionē cōplōnis mēbroꝝ ad que ſāguis ille de ferſ. Cū ḡ in viro iſto ſanguis in ſubſtātia ⁊ cōplōne pmuta tus fuerit a nālitate ⁊ ūtus membroꝝ fuerit debilis: oportuit neceſſario hunc ſanguinem in ſubſtātiā membroꝝ nō fuiſſe debite conuerſum ⁊ aſſimilatum. ergo in eo apparuit ⁊ ap paret corruptio in colore: qđ erat declarandum.

Pro declaratiōe aūt pme ptis accipie: ſupponēdū ꝓ qđ alias declaratū fuerit: ꝙ hic vir diſpoſitus fuit ad ſpēm lepre pueniētis ex melia genita ex aduſtione cholē: ap paruit eñi hoc i eo iteꝝ p mltas cās ⁊ ſigna alias de diſpōne ſua cōſcripta. ¶ Apparuit 2° hoꝝ viſus p inſtrā curatiōis q ue oia infrigidādo ⁊ hūectādo tā ſubſtāntiſice q̄ q̄litatiue cōplō nē ipſi⁹ epis ⁊ toti⁹ pmutauerūt adeo ut ubi pp uehementem iſlāmationē epatis ⁊ uenaꝝ ſanguis ⁊ cholā adurebāſ illa ue hementia ſlāntia ab iſtis iā pdictis remota nō pōt ſanguis am plius aduri: nec cholā ita ut ꝯuertaſ in meliaꝫ: ſed in eis ⁊ in ſanguis remanet adhuc feruida caliditas minoꝛ q̄ aduſti ua. ¶ Ex q̄ fūdamēto facile appēt cāe ruboris mēbroꝝ q re māſit in viro iſto. Efficiēs eniꝫ cā inſtrālis eſt mala complō epis cal. ⁊ ſic. Mālis vō cā eſt ſanguis choleric⁹: q eſt obiectū ūtuti trāſmutatiue incōueniens ad aſſimilationē membroꝝ. Particularis vō cā efficiēs eſt predicta mala cōplō in deter minatis mēbris uel qbuſdā fixa ⁊ fortioꝛ q̄ in alijs. ¶ Ex q bus correlarie ſolui pōt qđ. q̄re hic ruboꝛ in ptib⁹ qbuſdaꝫ inferiorib⁹ intermedijs ⁊ ſupioribus inueniſ: ⁊ nō in oibus mēbris corporis. totū eniꝫ hoc ſoluaſ. ppterea qꝛ q̄ridā pti cularium membroꝝ complō corrupta eſt: ⁊ nō oiuꝫ. ¶ Ex q bus oibus inuicem collectis: appet quis debet eē modus ⁊ quot curationis inſtrā que ſunt duo. ſ. rerum non nāliuꝫ cō ueniens applicatio ⁊ ſilr medicis aliqum.

¶ De cura per regimen ſex rerū nō nāliuꝫ. Cap. II.

Pro regimine itaqꝫ hui⁹ viri ex pte ſex rerum nō nālīū. pmittēdū pmo ꝙ curare debet oium rerū non nāliuꝫ adminiſtrationē que potē tiali ſui caliditate ⁊ ſiccitate mēb corporis inflāma re ⁊ exiccare poſſit. ¶ Propter qđ aer cius ⁊ loc⁹ habitationis debet eē ad frigiditatē ⁊ humiditatem notabi liter iclinatus ⁊ ppue in tpe caloris. In tpe vō frigenti ſit lo cus habitationis ... ſumuſ caliditatis ⁊ ſiccitatis. ¶ De ci

bis aũt euitare oʒ oẽs qui ſui caliditate ⁊ ſiccitate ſanguinem
mobilitati ⁊ aduſtioni diſponũt: uelut ſunt aromata oia pi-
guia cibaria ſalſa multuʒ acuta ⁊ unctuoſa: ⁊ ẽt ſemĩa ⁊ ra-
dices calas: ut feniculũ petroſil. cĩminũ ⁊ aniſum carui dau-
cũ mẽtbã ſerpillũ roſmarinũ rutã ⁊ ſilia. Jteꝫ oia acuta ⁊ fu
moſa cibaria euitare oʒ. Uelut alleũ cepe porrũ raphanũ ſi-
napiſmũ ⁊ alia ſilia. ¶ Et in ſũma ↄueniẽs eſt ei oia ſua ciba
ria ↄfrãgẽ in coctionibꝰ eoꝝ cũ plãtis ⁊ radicibus fri. ⁊ hu. ut
ſunt lactuca ſpinachia bleta portulaca cucurbita endiuia vio
la, malua criſolocãna: ⁊ ſilibꝰ. ¶ Et uſus lactis ẽt ⁊ caſei re-
cẽtis non ſaliti aut ualde pauci ſalis ⁊ coloſtre ⁊ recocte. Et
oẽs lacticinij cibi ſũt ei ualde ↄueniẽtes. ¶ Et olei oliuaruꝫ
uſus nõ ualde ſaliti: aut ſine ſale facti ↄueniens eſt ei. Et con
ueniẽtiꝰ ẽẽt ei oleũ onfancinũ .i. de oliuis non bñ maturis fa
ctũ ſine ſale: ⁊ meliꝰ ualde q̃ butyrũ. ¶ Agreſta ẽt ſiue grana
toꝝ ſuccus: ⁊ vinũ citoniorꝝ p cõdimẽtis eſt ei ualde ↄueniẽs
Acetũ võ nõ plꝫ mihi: niſi fuerit acre: ⁊ nõ acutũ. ¶ Carnes
aũt oẽs iuuenũ aialiũ mediocriter pinguium oẽs ſũt eidẽ cõ
uenientes: ſalite aũt oẽs effugiant. ¶ Piſces aũt oẽs ⁊ cãcri
bñ ↄueniũt ei elixi uel frixi cũ pauco ſale ⁊ abſqꝫ aromatibꝰ.
¶ Uinũ aũt eidẽ ↄueniẽs oʒ ẽẽ albũ uel ſubrubeũ claꝝ ⁊ aro
matici leuis fumoſitatis: ⁊ ſi non poſſet bẽre tale: uelut eſt cõ
ſuetudo apud marchianos bibere vina ualde fumoſa: tũc oʒ
ipm frãgẽ cũ aqua cruda electi fontis. Et ſi nõ timeret expẽ
ſam: melius ẽẽt lymphare ipm cũ aq̃ ſublimationis acetoſe
uel fumiterre: ſed pꝰ eſt melior. ⁊ ſi nõ vult uti ea ſemp ↄtinue
ſaltẽ diebꝰ tribꝰ in ſeptimana utaꝭ eadẽ. ¶ Inſup vir iſte oẽs
forteᷤ motꝰ ⁊ exercitia corpalia vitare oʒ: imo utaꝭ quiete inq̃-
tũ põt in diebꝰ caloris ⁊ poſt cibũ p q̃tuor hõs. alijs ãt tpibꝰ ⁊
horis mediocriter põt ſibi ↄcedi exercitiũ. In ſũma igiꝭ nullũ
exercitiũ ↄuenientius eſt ei q̃ nauigatiõe factũ: aut equo gͣdã
rio ualde ſuauiter icedẽte. ¶ De paſſiõibꝰ võ ⁊ motibꝰ aiali-
bus idẽ itelligẽdũ ꝗ oino caueat paſſiões oẽs ſanguinẽ inflã-
mantes: ⁊ in motu ponentes: uelut iracũdiã furorem ⁊ ſilia.
¶ Dormitione aũt utaꝭ plixa ſatis ut melior fiat maꝭ eꝑ ⁊ ci-
boꝝ digẽ: ⁊ oino fugiat vigilãdi exceſſum: q totum corpꝰ in
flãmationi diſponit. ¶ De re võ ſexta nõ nãli in quacũqꝫ ci
batione memor ſit ꝗ nunq̃ cibis uel potibus uſqꝫ ad ſaturi
tateꝫ ſe repleat adeo ut per ea ſtõchi grauitas ⁊ fluctuatio ſub
ſequaꝭ: ⁊ ſũmope caueat ne uentris ſtipticitas in eo pſeueret
que multum ↄſueta eſt ei. Opponat igiꝭ ei coquẽdo in cibis
bletas maluas violas mercurialẽ ⁊ ſpinachiam recentes li-
quiritiam ⁊ uolubilem minorẽ ⁊ ↄſilia: aut ſaltẽ aſſueſcat co
meſtioni caſſiefiſtule aũ cibũ ex cãna recenti lambẽdo ipſam
¶ Et ſi pcepit nauſeã ſtõchi ex uſu caſſieſt. meliꝰ ẽẽt ei ut ſal-
tẽ oi 3ᵒ die aũ cenã acciperet ſcutellã vnã decoctiõis folliculoꝝ
ſenecum. ʒ.j. çuccari rubei. Hec de rebus non naturalibus.
¶ Huic aũt ultime rei pp ↄnẽ que ↄſequiꝭ aliqd memorie
reducẽdũ de coitu. vñ frequẽs coeũdi uſus oino fugiendus
eſt: ⁊ nõ eſt ad ipꝫ itromittẽdũ. niſi cũ ad ipꝫ nãlr icitata nã in
uitauerit: nec plus ẽ ab hoc viro coeũdũ q̃ bis ... eptiana: aut
ter qᵈ ↄcediꝭ ei: eo q iuuenis ⁊ ſanguie notabilr abundans

Ex pdictis in cap. p̃pperꝭ põt ꝗ corruptio ruboris que
in mẽbris huiꝰ viri pcipiꝭ eſt ſignũ bone ſpei pſeruatio
nis huius viri a vulneribꝰ lepre. cuiꝰ pncipij iam appuerunt
impreſſiones: ut in altera ſcriptura declaraui eidẽ. Neqꝫ mi-
rãdũ eſt ſi vni praue diſpõni ſuccedat diſpõ leuior. Põt eniꝫ
potentia ↄtutis abſqꝫ aliquo extrinſeco auxilio mas praue
egritudis ⁊ mortalis p ſe rectificare: qm̃ forti ↄtuti nihil reſi-
ſtere põt in expellendis nociuis. 7ᵒ aflo. cõmento 55ᵒ illius
Quibuſcũqꝫ inter frenes ⁊c. ¶ Amplius pſepe ⁊ ſeuiſſimis
diſpõnibus videmꝰ ↄtutẽ auxilioꝝ beneficio vigorantẽ pra-
uas egritudines abſcindere: ut pꝫ in peſtilẽtibꝰ leproſis ⁊ can
ceroſis diſpõnibꝰ ⁊ ſilibꝰ. Igiꝭ in hoc viro ↄtus fortificata cũ
beneficio regiminis medicinalis mãm aiũtẽ ⁊ ↄiũctã leonine le
pre: que in eo appuit: digeſſit: ⁊ rectificauit: adeo ꝗ deinceps
ab eo vĩ mihi ipm eſſe ſecurum: obſeruato ei conuenienti re
gimine. ¶ Remanſit igiꝭ ut pdeclaratum eſt in vniuerſo cor
pore ⁊ propriꝭ in epate mala cõplo cal. ⁊ ſic. que eſt ſeruoris
ſanguis effectiua eiꝰ: ⁊ corruptionis coloris in eo. Ex quo cõ
cludiꝭ qᵈ ſuperius aſſũptũ fuit: ꝗ diſpõ que in eo remanſit
ualde leuior eſt q̃ pcedẽs qᵈ fuit ſupius declarari promiſſuꝫ.

¶ De cura per medicinalia ⁊ ſunt decem inſtrũ. Cap. iii.

PRo cura huius itaqꝫ diſpõnis ⁊ alioꝝ accidẽ-
tiũ que in hoc viro remãſerũt: appet mi
hi pcedẽdũ eẽ .15. remedijs medicinalibꝰ ut nũc ſe-
quiꝭ. ¶ Primũ itaqꝫ hoꝝ remedioꝝ eſt ut oi ue
re uſqꝫ ad tres ãnos vir iſte purgeꝭ p hũc modũ
accipiat eni a pnᵒ mẽſis martij uſqꝫ ad .20. eiꝰ eligẽdo ut ſibi
plꝫ ſyrupũ iſtũ: quẽ ↄtinuet diebꝰ .x. ℞. ſyrupi de bizãtijs ſy
rupi ro. ⁊ de fumoterre aũ. ʒ. ſ. aque lactis eiecto butyro ⁊ colo
ſtra facta. ʒ. iiij. miſce ⁊ totũ tepidũ accipiaꝭ. ¶ Sũpto võ di
geſtiuo appente in urina ſedimie albo eq̃li vnito ⁊ in fundo
ſedẽte purgeꝭ cũ hac medicĩa. ℞. eluarij hamech deſcriptiõe
maiori. ʒ. v. eluarij ſucci roſ. ʒ. j. ſ. caſſiefiſtule pparate cũ aq̃
cicoree. ʒ. vj. miſce: ⁊ totũ calidũ accipiaꝭ cũ. ʒ. iij. aque lactis.
⁊ tardeꝭ poſt ipm cibus ſaltẽ horis ſex accipiẽdo poſt qntam
horã aque ordei calle cyathũ vnũ. ¶ In purgatiõe võ autũ
nali fiẽda ſic pcedat. a medietate eni mẽſis ſeptẽbris accipiat
hoc digeſtiuũ quẽ ↄtinuet diebꝰ .xv. ℞. ſyrupi violati ſyrupi
ro. ⁊ de fumoterre aũ. ʒ. ſ. aque acetoſe aque enule ⁊ fumiter
re aũ. ʒ. j. miſce. ¶ Accepto ãt ſyrupo appentibꝰ ſignis digẽ-
nis iã pdictis purgeꝭ cũ hac medicĩa. ℞. caſſie nup pparate cũ
aq̃ lactis ſucci roſ. aũ. ʒ. j. reubarbari electi. ʒ. ſ. epithimi poli
podij. aũ. ℈. j. viol. aniſi ligritie aũ. gͣ. v. miſce ⁊ totũ calm acci
piaꝭ cũ aq̃ lactis ut ſupra obſeruãdo regulas que poſt ſoluti
uũ ueris ↄſcripte ſũt. ¶ 2ᵐ võ pncipale inſtrũ eſt ut vir iſte tpi
bus itermedijs purgatiõis utaꝭ iſtis pillis. de qbꝰ aliqñ acci
piat vnã uel duas parũ aũ cenã ad remouendũ ſtipticitatem
uẽtris que multũ ſibi aſſidua eſt. ℞. aloes epatici. ʒ. j. agarici
polipodij ſtimi folliculoꝝ ſene ſolio indi. aũ. ʒ. iij. infundanꝭ
hec oia p ſe puluerizata in ſucco roſ. ⁊ ibidẽ infuſa pmaneãt
p triduũ exponanꝭ ſoli ⁊ exiccenꝭ. Et ita tribꝰ vicibꝰ repona
tur ſuccus: ⁊ ſub radijs ſolis exicceꝭ ſepe agitãdo. Cũ ꝫ ḡ tota
maſſa tertio exiccata fuerit de ipſa fiãt pille de oi. ʒ. vij. ⁊ ſit ea
rũ uſus ut dictuꝫ eſt. ¶ 3ᵐ inſtrũ eſt eluariũ hoc. cuius uſus
oʒ eẽ inter vnã purgationẽ ⁊ aliã accipiẽdo de eo imediate aũ
cenã mediũ coclear. ⁊ erit ↄueniẽtius ad ſtipticitatẽ ſuam. qm̃
multũ bolum pillarum ⁊ ppẽ aloeticaꝝ uſus iducit ⁊ auget
ſtipticitatẽ nimiũ ſiccãdo. ⁊ ppẽ in eis quoꝝ cõplo eſt cala ⁊
ſicca. Hoc igiꝭ eluariũ in talibus mollificãdo ↄueniẽtius re-
mouet ſtipticitatẽ. Cuius deſcriptio. ℞. medulle prunoꝝ ta
maridoꝝ ⁊ ſebeſtẽ aũ. lib. ſ. medulle caſſieſi. purgate de cãna
cũ aq̃ viol. ʒ. viij. violarũ aniſi feniculi aũ. ʒ. j. polipodij. ʒ. j. ſ.
ſucci roſ. ʒ. iiij. dyagridij. ʒ. ſ. icorpenꝭ oia ſit cũ lib. ij. çuccari
ru. ⁊ fiat eluariuꝫ. ¶ 4ᵐ inſtrũ eſt. ꝗ vir iſte diebus interme
dijs purgationũ in aurora p 4ᵒʳ hõs aũ prãdiuꝫ aſſueſcat
accipe ſaltẽ in ſeptimana ter coclear vnũ huiꝰ eluarij. ℞. vio
larũ ſe. endiuie lactuce portulace aũ. ʒ. ſ. adianthi polittici
capil. ue. epatice bugloſſe boragis exiccataꝝ ana. ʒ. j. ſeminuꝫ
4ᵒʳ coium fridoꝝ. ſe. acetoſe ſe. enule aũ. ʒ. j. medulle prunoꝝ
acetoſorum ſucci macianoꝝ ſucci roſa. aũ. ʒ. ij. ſucci liquiritie
ʒ. j. ſ. incorporentur ſucci leui decoctione cum lib. ij. çuccari
al. deinde additis ſpẽbus fiat eluarium ⁊ eſt elegans medici
na cutis mundificatiua. ¶ 5ᵐ remedium eſt: ut iſte vir qua
ter in anno ſup humeroꝝ carnoſitate apponi ſibi faciat pma
vice uẽtoſas duas cuꝫ ſcarificatiõe. in fine mẽſis martij alias
uẽtoſas apponi faciat in medio nateũ. In fine mẽſis ſeptẽbris
etiã cum ſcarificatione. aliud ãt uẽtoſandi tps intermediuꝫ
eligat mõ ſuo. ¶ 6ᵐ inſtrũ eſt: ut poſt purgatiões ueris ⁊ au
tumni ſequẽti mẽſe oi ſeptimana q̃tuor diebꝰ mane ⁊ ſero fa
ciat caputpurgiuꝫ infraſcriptum. ℞. ſucci artbanite ſucci cor
ticis radicis ſambuci aũ. ʒ. ſ. aque mellis. ʒ. ij. ipleat os ſuum
aqua frida. deinde ipleaꝭ manus hoc caputpurgio calefacto
⁊ trahiciaꝭ per utrãqꝫ narẽ leuiter bis uel ter: ⁊ cõuenienter
emungat a naſo id qᵈ a capite deſtillabiꝭ abſqꝫ deglutitione

ipſius. ¶ 7m inſtrm eſt: ut vir iſte aſſueſcat in uere ⁊ in autū no linire ⁊ fricare corpus ſuū cū oleo de vitellis ouoꝝ ⁊ de granis frumēti aā cōmixto. ¶ 8m inſtrm eſt: ut ſi non poterit bēre olea p̄dicta utat̄ linimēto qđ poſui ſibi in apotheca de ſcriptis. Cuius deſcriptio eſt. ℞. litargiri ſpumificati. ℥. iiij. ceruſe. ℥. x. ſarcocolle nutrite in lacte uaccino p diē ⁊ noctē. ℥. iij. ⁊ fiat vnguētū liqdū: ⁊ qꝛ poſt aliquos dies erat glutinoſum poſui ſuccū celidonie ⁊ cōquaſſatū in mortario. ¶ 9m inſtrm eſt: ut iſte vir poſt inunctiones p̄dictas totū corpus eiꝰ abluat cū aq̄ decoctiōis radicū enule ſaponarie ⁊ lapacij ma. ¶ 10m inſtrm eſt: ut hic vir poſt ūctiones p̄dc̄as ſūmo ſtudio tētet apire uenas emotroidales cū folijs ficī ꝯfricādo eas aut cū folijs cō ſolide ma. boragis uł bugł. aut cū rugoſis corticibꝰ alicuius plāte aut cū uētoſa trahēdo eas ad ex ⁊ cū ſtōmo eas pūgēdo uel cū ſetis porcinis: uel cū alia re acuta. Hec qdē. x. inſtrā diſ pōni uel corruptioni coloris videntur appropriata.

¶ De cura catarri ſalſi. Cap. iiij.

Nunc aūt duo remedia ꝯſcribo que ſalſo catarro eius appropata ſunt. ¶ Primū eſt gargariſma iſtud de quo accipiat poſt purgationes ſupraſcriptas per vnā ſeptimanā oī die. ℥. v. in octo gargariçationibꝰ. ℞. oxymellis ſqlliti ci. ℥. ſ. eliuarij metridati. ℥. j. aque decoctionis piretri ⁊ arthanite. ℥. iij. çuccari al. ℥. j. miſce ⁊ accepta vna pte eiꝰ in ore calā teneat̄. deide cū ea gargariçet̄. ¶ 2m ꝟo remediū adhuc acuto catarro ꝯueniēs eſt hoc. ℞. iniubaꝝ numero. xxv. dactylorūꝫ pinguiū numero. x. prunoꝝ dul. numero. viij. viole. ligr. roſ. ſe. portulace ⁊ acetoſe aniſi aā. ℳ. j. ſebeſtē nūero. x. capil. ue. macis. aā. ℳ. j. ſ. oīa coq̄nt̄ minutiīcīſa ⁊ ꝯtuſa in lib. x. aque uſq; ad ꝯſūptionē tertie ptis. deide colent̄ ſine expreſſione ⁊ de aqua iſta p duas hōs poſt cenā accipiant̄. ℥. iiij. ⁊ in aurora. ℥. v. ⁊ ſemper ſit calida.

¶ De cura triū alioꝝ accitiū digitoꝝ ⁊ ſtōchi contractione ⁊ dolore anchbarum ⁊ ſpine. Cap. v.

Quoniā aūt in manibꝰ huius viri remanſit ꝯtrctio quedā circa digitos ipaꝝ ⁊ pedū. ¶ Jō duobꝰ remedijs mihi videdē ꝓui dēdū eē. quoꝝ p̄m eſt: ut aſſueſcat ablu̇e eas ſepe mane ⁊ ſero cū hac decoctione calā. ℞. oppoponacis myrre ⁊ ſerapini ana. ℥. ſ. ſulfuris vini lib. ſ. arthanite ireos paucedani hiſtorte ariſtol. rotūde gētiane aā. ℥. j. ſal ſardinie. ℥. v. coquant̄ oīa in lib. cētū aque uſq; ad ꝯſūptionē medietatis. ⁊ fiat ex ea ut dictū eſt. ¶ 2m remediū eſt linimentū hoc. ℞. olei de cinamomo. ℥. j. olei de euforbio. ℥. ij. olei de caſtoreo. ℥. j. ſ. miſce oīa ſil: ⁊ ſepe per dictē ptes ex hoc calido liniant̄: ⁊ ſupponat̄ eis pellis vulpis aut dabaon calefacta. Eſt aūt dabaon aīal degens in montibus vulpi aḃqͥter cō ſimilis. apud incolas montium taſſus noīatus. ¶ Stōcho ꝟo eius accidit ſepe aliqualis ꝯtrctiuꝰ motꝰ ab extēdēte uētoſitate factus ꝓuidendū eſt cū remedio. ℞. ſpērū dyacimini deſcriptione Nicolai. ℥. ij. aque decoctionis gar. ℥. j. ſ. ⁊ calē totum in aurora ſumat̄ in potu ⁊ tardet̄ poſt ipm cibꝰ horis q̄tuor. ¶ Ultio ꝟo qbuſdā doloribꝰ p anchas ⁊ ſpinā eiꝰ q̄nq; apparētibꝰ ꝓuidēdū eſt: loca p̄dicta fomentando cū furfuribus bene cribellatis calefactis ⁊ poſitis in ſacculis lineis q ſepe applicent̄ dolētibꝰ ptibꝰ. Et poſt hoc p̄dicte ptes liniant̄ cū oleo vulpino uel de croco equalr̄ mixtis ⁊ calefactis. ⁊ pānis calis conuenienter inuoluant̄. Et oīpotentis ſaluatoris clementia ap̄dictis diſpōnibꝰ ſeruis integre ſanabit. Amen.

Conſilium. 289. De defedatiōe faciei uel potius dubium.

Queſitū a me nup an in q̄dā defedatione faciei vniꝰ gñoſe dñe pro ipſiꝰ curatiōe ꝯueniat admiſtratio laquei uel ſetonis in poſteriori pte occipitis ubi collū ꝯiūgit̄ cū inferiori pte capitis. Et iterū an in p̄dicta cura ꝯueniat admiſtratio uētoſe cū ſcarificatiōe eideꝫ parti appoſite. ¶ Et 3o ſi hec duo ꝯueniāt: qđ ipſoꝝ ſit conuenientiꝰ altero. ¶ Rñſio ſciētifica ad hoc queſitū fundari dꝫ ſup hac ſuppōne: qꝛ aut hec admiſtrari itēdunt̄ gr̄a mātei fluētis ad pticulā egrā. Aut gr̄a mātei que iā in mēbro fixa eſt aut cōprehēſa. ¶ Propter que 2o p̄mittēdū ꝙ in q̄cūq; regulari diuerſiōe q̄tuor ſūt obſeruādi canones neceſſarij. ¶ Quoꝝ p̄mus eſt ꝙ ſi diuerſio fieri dꝫ ſemꝑ fiat ad ꝯriā ptē. ¶ 2us eſt ut diuerſio fiat a patiēte pticła ad ptē hñtē ſibi colligātiā. ¶ 3o canō eſt ut diuerſio fiat p viā hñtē rectitudineꝫ de mēbro ad mēbrū. ¶ 4o canō eſt ut diuerſio fiat ad ptē nō ualde ꝓpiquā patiēti pticule nec ualde diſtātē ab ea. ut colligunt̄ hi ſermones in p̄ncipijs opatiuis ſcīe medicīe. 4o p̄mi. cap p̄. ⁊ 3o tegni in cap. Curatio ꝟo vnū hēt modū. ¶ Iſtis poſitis rñdet̄ ad queſita. Et p̄ de laqueo uel ſetone ponit̄ iſta ꝯclo. ꝙ applicatio laquei in loco p̄miſſo nō eſt cōueniēs. ¶ Pbo qꝛ in ipſiꝰ applicatiōe nō obſeruant̄ oēs regule diuertēdi ſupra p̄miſſe Nō eni a āriorie pte ad poſteriorē p̄aſſignatā eſt debita colligātia. aut deſ illa: qđ eſt ꝯ regulā ſcdam. ¶ 2o qꝛ ibi nō eſt uera rectitudo p quā facilr̄ mā ab āriori pte ad poſteriorē diuerti pōt. qđ eſt ꝯ regulā tertiā. ¶ 3o qꝛ ibi eſt ꝓpiqtas maior q̄ dꝫ eē. qđ eſt ꝯ regulā q̄rtā. Et p eadē pbari pōt ꝙ neq; uentoſa ꝯueniēs eſt. ¶ 2o ad p̄ncipale arguit̄: qꝛ uel mā eſt in mēbro cōprehēſa aut fluēs. ſi p̄ mō: tunc nullo mō cōpetit diuerſio: imo tal' is mā p patiētē pticulā. ſ. p faciē cuāri dꝫ: ut pꝫ 4o p̄mi. p̄allegato cap ibi. Cū āt mā fuerit in mēbro cōprehēſa. ⁊ 3o tegni. ibidem. Relicto ꝟo in pte. ¶ Si aūt dicat̄ ꝙ fiat illa diuerſio: qꝛ mā adhuc eſt in curſu. tūc pꝫ ꝙ neq; laqueꝰ neq; uētoſa ꝯueniēter admiſtrant̄: eo qꝛ deberet admiſtrari pti ꝯrie alteri ptis ā q̄ fluit mā. ¶ Si ergo fluit ab epate uel iferioribꝰ ptibꝰ ut facile pbaret̄ diuerſio deberet fieri ad iferiores ptes ⁊ nō ad ſupiores: qꝛ talis opatio iuuaret mām ad fluendū magis q̄ prius. Et p hoc appet hic eē ingrēdum an hec egritudo ſit p colligantiā an per eēntiā eueniens aut utroq; mō. ¶ 3o ad p̄ncipale arguit̄ qꝛ p talis diuertētia uel p utrūq; ipſoꝝ nō cōueniēter diuerteret̄ materia ⁊ maxie ſi pticipat aliquāta groſſitudine. Qm̄ ſitis ⁊ laqueus magis diuertunt ſubtiles q̄ groſſas mās ⁊ in mā huiꝰ morbi credo eē aliqd groſſi uel aduſti. q̄re ⁊c̄. ¶ 4o ad p̄ncipale arguitur qm̄ laqueus uel uētoſa cū igne ⁊ ſcarificatiōe p̄dicte pti appoſita p viā ꝯtinue reſolōnis poſſent nōbilr̄ debilitare poſteriorē ptē cerebri que debilior eſt. Cū hēat minꝰ de p̄ncipijs vite qꝛ frida eſt ⁊ ſicca reſpectu aliarū cerebri ptiū. ¶ 5o iteꝝ ad p̄ncipale arguit̄ qm̄ talis hoꝝ ap plicatio nō querit̄ niſi ut māe ab āriori ad poſteriorē ptē diuertat. Sed per appoſitionē ipſoꝝ in illo loco dubitādū eſt de taliū māerū inbibitione in nucha igit̄ de cuētu paliſis aut mollificationis ulis aut pticularis. ¶ 6o ad p̄ncipale arguit̄ ꝙ in oī regulari diuerſiōe obſuari dꝫ ne mā trāſeat ſup p̄ncipali mēbro. ſed p taliū applicationē mā trāſiret p p̄ncipale: qꝛ per cerebrū. igit̄ applicatio talis nō eſt ꝯueniēs. pꝫ ꝯña cū maiori per Auic. 4o p̄mi. p̄ cap ubi dicit. Caue ne trāſitus fiat p p̄ncipalia: ⁊ minor eſt nota intelligēti. igit̄ ⁊c̄. Et plura paria motiua ad hanc ꝯclōnem pbanda. ſ. ꝙ nullū illoꝝ inſtroꝝ ſit ꝯueniēs adducē potuiſſem. Et hec ſuffi. ciāt ⁊ maxie ſꝫ motiuū qđ i hac mā ſatis demrare vī.

Ex quibus oībus iſert̄ ꝯclō riſiua ꝙ neq; laqueus uel ſeto neq; uentoſa cum ſcarificatione predicte parti applicanda conuenientia ſunt. ¶ Et ex his correlarie ſecūdario infert̄ ꝙ ad canonicam huius diſpōnis curationem oporteret hēri ſigna ſumpta a mā uel in mēbro collecta ex pte caliditatis aut alterius qualitatis coloris tumoris ⁊ ſpērū dolorum in parte exiſtentium. ¶ Et iterū oporteret diſcuſſum eē: an hec egritudo ſit p̄ciſe per eſſentiam aut per colligantiam aut per utrūq; ſil cōtingēs. ¶ Et adhuc iterum quot ⁊ que ſint membra mandantia. ¶ Et ultimo que ſit materia que fluit an ſimplex uł cōmixta in ſuas ſpēs deducta ⁊ per manifeſta ſigna demonſtrata. Et tunc inueſtigarentur intentiones ⁊ inſtrā curationis huius diſpōnis quam non dubito curabilem eē.

Conſilium.290. De ſcabie ex aduſtiõe ſanguis & cholẽ cũ mixtiõe ñi flegmatis nõ aduſti reddentis totam mãm acutam rõne ſalſedinis.

Reuerẽdus in chriſto pr̃ & ſacre pagine doctor dñs fr̃ Joannes de cypro ordinis heremitaꝝ ſancti Auguſtini in cura ſcabiei ſue que pendet ex mã genita ex aduſtione ſanguis & cholẽ cõmixtiõe cũ fla. tis nõ aduſti. ſed reddẽtis totã mãm acutã rõne ſalſedis. Talẽ modũ obſeruare dz. ❡ Primo quidẽ ut adueniẽte luna menſis aprilis a v° die illius uſqz ad.24. faciat ſibi fieri flõmiã de uena aſſellari dextri brachij que inueniſ ſub cubito eiuſdẽ & attrahat ſibi de ſanguie uſqz ad.ʒ.v.ꝛc. ❡ 2° uõ accipiat hoc mioratiuũ die immediate ſequẽti flõmiã. ℞.caſſie nup extracte & ꝑpate cũ aqua lupulloꝝ.ʒ.j.eluarij hamech deſcriptiõe maiori.ʒ.ij.ſ.aque lactis capni.ʒ.iij.caleſiãt oĩa ſil & aſſumanſ in aurora. & dormiat poſt ipſam imediate p horã. Et poſt quaqz hões recipiat aque ordei calẽ cũ pauco ſuccaro cyathũ vnũ: & poſt illam aquã p horã vnã prãdeat. ❡ 3° uõ loco imediate ſequẽti die poſt mioratiõnẽ accipiat hoc digeſtiuũ calidũ & ↄtinuet ipm octo dieb° in aurora. & poſt ipm tardet cibũ horis 4°ʳ. ℞.ſy. de biſantijs.ʒ.j.ſy. de fumoterre.ʒ.ſ.aque lupullorũ acetoſe. añ.ʒ.j.miſce. ❡ 4° loco poſt ſyrupũ imediate ſequẽti die accipiat hoc ſolutiuũ. ℞.eluarij hamech.ʒ.iiij.ſ.eluarij ſucci roſ.ʒ.j.aque lactis capni.ʒ.iij.caleſiat aqua lactis & miſceaſ cũ predictis. & obſeruentur oĩa ſicut de minoratiuo dictum eſt. ❡ Si aũt uenter eius eẽt ſtipticus dieb° qb° accipit digeſtiuũ tũc accipiat ciſero imediate añ cenã. i. el hora collatiõis vnã de iſtis pillis. ℞.pillaꝝ de fumoterre aloes abluti.añ.ʒ.j.lapidis armeni ꝑpati.ʒ.ij.dyagridij.g̃.j.reformenſ pille ex oĩ.ʒ. vij.cũ eluario ſucci roſ. Et põt ẽt uti pillis iſtis poſt purgatiõnẽ p plures dies ad cõplemẽtũ mũdificatiõis ſanguis & clarificationis ei°a mẽbris iã dictis accipiẽdo ex eis ter in ſeptiana vnã imediate añ cenã. ❡ Si aũt p hec oĩa nõ videreſ ſufficiẽter exiccatã eẽ mãz ſcabiei: tũc faciat balneũ iſtud in quo igrediaſ oĩ mane expoſitis colib° ſupfluitatib° & diligẽter lauet ſe cũ eo cui° deſcriptio eſt. ℞.radicũ enule radicũ lapatij recẽtiũ añ.lib.j.radicũ ellebori nigri.M.4.ſ.fol.fumiterre fol.lapatij.fol.malue.añ.lib.j.ſ.furfuris hñ cribellati lib.iiij. bulliãt oĩa in.12.ſitulis aque uſqz ad ↄſũptionẽ 3ᵉ ptis. deĩde balneet ſe ut ſupra dictũ eſt. ❡ Et ſi itep nõ videreſ poſt applicatiõnẽ ꝑdicti balnei corp° eẽ plene mũdificatũ: tunc hoc vnguẽto totũ corp° iuxta ignẽ diligẽter fricãdo iungat & ↄtinuet ipm integra ſeptiana. deĩde bis uel ter lauet ſe cũ ſuprascripto balneo. Et abſqz aliq ablutiõe erit mũdus. Eſt aũt illius vnguẽti deſcriptio talis. ℞.terbẽtine lib.j.butyri recẽtis.ʒ.viij. vitellos oui numero.iiij.myrre litargiri ſarcocolle pulueris radicis lapatij acuti añ.ʒ.ij.ſalis modicũ torrefacti & pulueriſati.ʒ.ij.picis naualis lib.ſ.diſſoluanſ pix butyrũ & terbentina lento igne coquanſ. deinde dimittanſ modicum tepefieri: & cum eis incorpenſ vitelli ouoꝝ. & prope infrigidatiõnẽ ipſoꝝ addanſ pulueres. Cũ igiſ fuerint oĩa diligenter incorpata tũc totũ vnguẽtum illud bulliat in lib.ſ.ſucci fumiterre. & ʒ.iiij.ſucci lapatij uſqz ad ↄſumptionẽ ipſorum & eſt medicina que nunq̃ fallit. ad laudem dei. Amen.

Conſilium.291. De ſcabie antiqua & fixa.

Pro ſcabie antiqua. ℞.peucedani ʒ.iij.radicũ ireos & urtice.añ.ʒ.j.radicũ lapatij & foliorum radicum malue ana.ʒ.v.ellebori nigri.ʒ.j.furfuris hñ cribellati lib.j.incidẽda incidanſ & bulliãt in ſex ſitulis aque uſqz ad ↄſũptiõem tertie partis. & in hanc decoctiõnẽ calidam infundantur manus uſqz ad cubitos in mane per mediam horam & cum predictis bene abluantur. In ſero uõ ante cenam eiſdem calidis infundanſ pedes & diligenter fricẽtur & abluanſ uſqz ad inguina. ❡ Itẽ ℞.ſeri capni.ʒ.iiij.olei recẽtis de ſiſamo.ʒ.ij.miſce. & totũ calĩm accipiaſ in aurora. & tardeſ cib° horis.v. & eſt mũdificatiuũ ſãguis & rectificatiuũ mãeruz corruptaꝝ & ſalſarũ. ❡ Itẽ ℞.aloes abluti.ʒ.ij.ellebori nigri.ʒ.ſ.myrre.g̃.vj.reformenſ pille cũ ſucco lapatij ex oĩ.ʒ.vj. Et accipiaſ ex eis oĩ alterno ſero vna imediate añ cenã. & dimittaſ oẽ aliud ſolutiuũ. ❡ Itẽ ℞.olei de pice.ʒ.iij. olei de iunipo.ʒ.j olei de ſiſamo lib.j.vitellos oui numero iiij.terbẽtine lote 4°ʳ vicib° cũ aq̃ ſublimationis lapatij acuti lib.ſ.myrre ſarcocolle laudani ſiccioris añ.ʒ.iij.ellebori nigri.ʒ.j.ellebori al.ʒ ſ.amili de ordeo.ʒ.ij.curcume radicis celidonie ireos vitri cõbuſti añ.ʒ.iiij.ſerpentarie terre camelli añ.ʒ.j.ſ.aſpalti.ʒ.j.ſ.teranſ oĩa ſil ultimata ↄtritione in mortario & fiat linimẽtũ abſqz igne. Et ſi nõ redderet hñ glutinoſuz apponaſ in eo glutis carte diſſolute cũ aceto.ʒ.j.ſ.de hoc q̃ linimẽto totũ corpus ꝑpe ignẽ inũgaſ cũ ↄuenientĩ fricatiõe bis in die ſex dieb° ↄtinuis. 7° aũt ſequẽti die balneeſ in decoctione ſupradicta. ſ. ↄfricãdo corpus totũ cũ furfurib° in ꝑdicta decoctione madefactis. quieſcat igiſ poſt ꝑdictũ balneũ 4°ʳ dieb° ↄtinuis. Et poſt itep reuertaſ ad balneũ. oẽz enĩ antiq̃ ſcabiẽ & fixã hoc igenio curaui eradicatione cõpleta ꝛc.

Conſilium.292. De acuta ſcabie vniuerſuz corpus ambiente a melia aduſta cum permixtione cholere.

Iſte puer annoꝝ.vij.moleſtaſ acuta ſcabie que pendet a mã melica leuiter aduſta in cꝑe ipſi° & cõmixta cũ mã cholerica: pp quã diſpoſita eſt melia ad maiorẽ aduſtionẽ pp cholerã ſibi cõmixtã. & ſi ꝑcederet aduſtio talis magnũ ſibi piculũ incũberet ne trãſiret in leprã a qua deus tueatur ipſum.

Igiť regimẽ ſibi nccñuz iſcriptũ magna ſolertia obſuandũ in reb° infraſcriptis. Et pma quidẽ eſt ut ipſe abſtineat ab oĩ cibo calĩo & acuto melie gñatiuo & exiccatiuo: ac etiã cholẽ uel ut ſũt aromata oĩa. ut crocus pip ʒiʒiber gariofil. ciminũ & ſilia. ſil & ſalſa oĩa cibaria multũ ut caſeus antiquus & caro ſalita & rutha caulis porrũ ſcalognia raphan° & ſilia. Sil ẽt caueat paſtillos cibos & iura ualde pinguia & ꝑpe ſalita. Effugiat ẽt vinũ fumoſuz & potẽs: imo cidgaſ ei vinũ q̃ magis poſſibile ẽ debile: q ſi nõ habeaſ niſi potẽs frãgaſ cũ aq̃ fontĩ cruda & fiat cũ pauciferũ. ❡ Defendaſ ẽt puer a multo & forti labore currẽdi & aſcẽdẽdi mõtes & pmittaſ dormire tpe pliro multuz. Et fiat ei uſus hete ſpinachie lactuce endiuie cicoree portulace & ꝑpe creſſonũ fontaliũ. ❡ Et diligẽter attẽdaſ ut comedat cibos de lacte capñ uel iumẽtino cocto uĩ crudo. imo coloſtra & recocta & caſcola recẽtes abſqz ſale & oua cũ lacte cocta oĩa ſũt ſibi maxĩe ↄueniẽtia & cerasa dulcia & ficus recẽtes & pepones & cucumeres & cucurbite & portulace ſũt ſibi ualde utiles & oua tenera & carnes oẽs iuuenũ aialiũ & auiũ viuẽtiũ i aqs ut anatũ & ſiliuz & piſces & cãcri fontales maxĩe ũ eſſent ſibi auxiliũ in curatione ſua.

De reb° uõ medicinalib° neccñuz eſt ut huic puero oĩ mane deſ cyath°.ſ.ſeri facti de lacte uaccino a q̃ extractus fuerit caſeus & recocta & tãdẽ de illo ſero dari debet ei p.ſ.hoſ.añ cenã ↄtinuãdo ipz ſaltẽ.xv.dieb°. ❡ 2ᵐ ꝑncipale eſt q oĩ v° die pap añ cenã deſ ei vna de infraſcriptis pill. poſt quã imediate cenet: q̃p deſcriptio eſt. ℞.aloes abluti.ʒ.ij.lapidis armeni ꝑparati.ʒ.ſ.ellebori nigri.g̃.vj.ſalis indi.g̃.iij.formenſ pille.xiiij.de oĩ.ʒ.cũ ſucco roſaꝝ. ❡ 3ᵐ ꝑncipale remediũ eſt ut poſtq̃ accepit.ij.de pillis imediate ſcriptis: tũc oĩ mane qñ ſurgit & oĩ ſero qñ uadit ad lectũ inũgaſ ſe cũ corpus ei° ex hoc vnguẽto tepido leuiter fricãdo ipz. ℞. vnguẽti de ſucco enule lib.ſ.adipis aſinini.ʒ.j.vnguẽti agrippe ʒ.j.ſ.terbẽtine lote in trib° vicib° cũ ſucco apij.ʒ.ij.amili terre ſigillate añ.ʒ.ſ.icorporenſ ſil in mortario ultima cõtritione. ❡ 4ᵐ ꝑncipale remediũ eſt ut poſtq̃ fuerit inũctus puer per ſeptẽ dies octaua die ſequẽti in mane balneeſ cũ infraſcripta decoctione mediocriter calẽ. ℞.radicũ lapatij fo

foliop̃ ꝛ radicũ violaꝝ fumiterre foliop̃ ꝛ radicũ enule añ. lib. ſ. radicũ cucumeris aſinini uel foliop̃ ei⁹ radicũ gẽtiane pa nis porcini. añ. ℥. ij. furfuris frumẽti lib. ij. coquanť oĩa in. 15 ſitulis aque fontalis uſqꝫ ad ↄſũptionẽ q̃rte ptis remanẽtib⁹ trib⁹. cũ ĝ balneat⁹ fuerit p ſeptẽ dies ↄtinuos bis in die ſemp poſt corpis exiccationẽ iungať totũ corp⁹ ei⁹ cũ ſucco foliorũ bedẽ que ſerpit ſup lapides. cũ ergo ita iunct⁹ fuerit cũ ſucco ꝛ balneat⁹ in p̃dicto balneo p ſeptimanã ↄtinuã: tũc reuerteť ad iungẽdũ ipm cũ vnguẽto in 3° cap̃ ſcripto ꝛ de illo reuertať ad balneũ ꝛ linimẽtũ in hoc 4° cap̃ deſcripui. ꝛ ita reuoluẽdo pcedãt medicãdo ipm p totũ mẽſem iulij adhuc q̃tũcũqꝫ appet eẽ bñ mũdũ nõ deſiſtẽt a balneo ꝛ inunctiõib⁹ p̃dictis. ℭ 5ᵐ remediũ ꝛ ultimũ eſt ut huic puero ſepe deť ad comedẽdũ de hac ↄfectiõe ad q̃titatẽ vni⁹ q̃ni ſal' ꝛ groſſe cui⁹ deſcriptio. ℞. mirabolanoꝝ indoꝝ epithimi añ. ℥. ſ. lapidis armeni. ʒ. ſ. violaꝝ ſemis acetoſe ſcariole floꝝ buglosſe ana. ʒ. j. ſuccari tertie coctionis. ℥. iiij. cum aqua violaꝝ fiat cõfectio in rotulis magnis ꝛ offerať ei ut dictum eſt. Hec ad laudem omnipotentis dei. Amen.

Conſilium. 292. De ſcabie acuta cũ ulceratione crurium.

Reuerẽdiſſimus in Chriſto pater dñs pronotarius in monte arti ꝛ utriuſqꝫ legis doctor indiget duplici regimine p recupanda ↄſeruãda ꝛ ↄfirmãda ſanitate ei⁹. ℭ Et p̃ᵐ qdẽ regimen eſt penes res nõ nãles eligẽdũ. qd ↄforme erit utriſqꝫ diſpõnib⁹ qb⁹ aliqñ moleſtať. ℭ 2ᵐ vero regimẽ p medicinalia erit rectificatiuũ ptium epatis ꝛ ſplenis in qb⁹ acute ẽt ꝛ aduſte ꝛ melice mãe gñanť: que p totũ corp⁹ effuſe q̃nqꝫ ſcabies ꝛ cutaneas corruptiões inficiẽtes pducũt ꝛ aliqñ magna ps haꝝ mãeꝝ deſcẽdit per utraſqꝫ ramũ inferiores chilis tẽdẽtẽ ad coxas. ℭ Et ſiqdẽ cõtingat has mãs melicas eẽ fecales aut leuiſſima aduſtiõe pticipãtes tũc mãe tales uenas maiorũ pedũ ꝛ ulť totã eoruꝫ ſubſtãtiã replẽdo tumorẽ ꝛ extẽſionẽ gñant in eis: q tumor ſi lõgo tpe in utriſqꝫ pedib⁹ magis pſeueraret difficillime: imo fortaſſe elefantiã ipoſſibilis curatiõis pducẽderet. ℭ At vero ſi p̃dictas mãs ↄtingat eẽ acutas ꝛ aduſtas: tunc qñ deſcendũt ad tybias corrũpẽdo carnoſitates eaꝝ pariũt ulcera que per diuerſas mẽbroꝝ ptes hincinde ſerpẽdo ulcerant. ℭ Un ex hoc fundamento ↄcludiť p̃ difficultas curatiõis hoꝝ ulcerũ que puenit ex duob⁹. p̃ pp acuitatẽ mãerũ p̃dictarũ. 2° q2 tales mãe ſunt melice. ergo effectus eẽ cronicarũ egritudinũ. ℭ Seqť 2° ex hoc fundamento q in uanũ laborãt curãtes cũ ſolis localib⁹ ſup ulceroſis ptib⁹ applicatis abſqꝫ rectificatione epatis ꝛ ſplenis mandãtiũ predictas mãs. ℭ Sequiť 3° ſolo pblematis: q̃re eſt q pedes huius reuerẽdiſſimi patris q̃nqꝫ tumeſcũt abſqꝫ ulcerũ corruptiõe q̃nqꝫ vero cũ eis: cã eniꝫ p̃mi effect⁹ eſt multitudo mãeꝝ groſſarũ abſqꝫ aduſtiõe ꝛ corruptione eaꝝ. Secundi vero acuitas cũ eſt mãerũ multaꝝ flux⁹ cum aduſtione ꝛ acuitate earum: ꝛ ſic apparet q capitulum iſtud aperit fundamentum diſpõnum quibus aliqñ affligitur reuerendiſſimus pater ꝛ doctor.

Regať abſtcũ cibis mediocriter calefaciẽtibus ꝛ parũ exiccãtib⁹ q̃re euitet ſalſa multũ acuta ꝛ uehementer cal'a. tal'ia eñ augerẽt caliditatẽ ꝛ acuitatẽ in laudabili ſanguie ꝛ euerterẽt ipꝫ in melicũ: ꝛ euitet vinũ groſſũ nigrũ.

Pro expediẽdo regimie hui⁹ reuerẽdiſſimi p̃ris per medicinalia p̃mittẽdũ p̃ q ſecuriſſimũ eſt q ipſe uſqꝫ ad. iij. uel. iiij. annos bis in anno purgeť ſm modũ iſraſcriptũ. ℭ Primo q a medietate februarij uſqꝫ ad medietatẽ martij vno mane in aurora accipiat has pillulas. ℞. pillarũ indarũ. ℥. ſ. pillaꝝ cochiaꝝ ꝛ de fumoterre añ. ʒ. j. formentur pille vij. aut. viij. cũ ſucco roſ. ꝛ dormiat ꝛc̃. ꝛ accipiat cyathũ vnũ aque ordei calefacte. ℭ Die vero imediate ſequenti accipiat in aurora hoc digeſtiuũ calefactũ qd ↄtinuet p. viij. dies. ℞. ſyrupi de epithimo ſyrupi cõpoſiti acetoſi ꝛ mellis roſati añ. ℥. ſ. aque lupulloꝝ fumiterre ꝛ melliſſe añ. ℥. ſ. miſce ꝛ accipiat iſta tot dieb⁹ q appeat in urina ꝛc̃. ℭ Apparente aũt digeſtiõe in urina die imediate ſequẽti purgeť cũ his pillis. ℞. pillaꝝ indarũ. ℥. j. auri põderis lapidis laçuli ꝛ armeni p̃paratoꝝ añ. gra. vj. cũ ſucco roſ. formenť pille. vij. aut. viij. ꝛ accipientur obſeruãdo poſt eas regulas ꝛc̃. ℭ Pro 2° vero anni purgatione a medietate mẽſis ſeptẽbris uſqꝫ ad medietatẽ mẽſis octobris vno mane hora ſuprascripta accipiat hoc minoratiuꝫ ℞. pillarũ indaꝝ. pillarũ de lapide laçuli amberti deſcriptione Meſ. in antidotario añ. ʒ. j. pillaꝝ cochiarũ deſcriptione Raſ. in Almã. p̃ cap̃. ℥. ſ. formenť pille. vij. cum ſucco ro. ꝛ accipianť hora ꝛc̃. ℭ Mane vero imediate ſequẽti accipiat hoc digeſtiuũ. ℞. ſyrupi violaꝝ ſyrupi ſimplicis acetoſi añ. ℥. vj. aque cicoree lupulloꝝ ꝛ fumiterre miſce ꝛ totũ accipiať calidum ꝛc̃. ℭ Die vero ſequenti purgeť p iſtũ modũ. ℞. pillarũ aurearũ pillarum de tera cõpoſita pillarũ de fumoterre añ. ʒ. j. boni põderis lapidis laçuli. gra. iij. formenť. viij. uel. vij. cũ ſucco roſaꝝ ꝛ accipianť ut dictũ eſt. ℭ Poſt hoc ẽt attendẽdũ q ſi uẽter ei⁹ nõ eẽt ↄueniẽter lubric⁹ hora q̃ aſſumit ſyrupos p̃dcõs neciũ ẽ ei q oĩ die aut ſaltẽ q oĩ altera die paꝝ añ prãdiũ uľ añ collationẽ nocturnã accipiat vnã de iſraſcriptis pillis q̃rũ ẽt uſuꝫ cõmẽdo ei forte p totũ tps vite ſue accipiẽdo ex eis vnã uel. ij. parũ añ prãdiũ: q̃rũ deſcriptio eſt hec. ℞. aloes epatici electi. ℥. iiij. agarici. ℥. ſ. turbith. ℥. ij. lapis laçuli ꝛ armeni p̃paratoꝝ ana. ℥. ij. ſ. dyagridij. ℥. j. maſticis croci macis cinamomi roſ. violarũ ana. ʒ. ſ. ſalis indi. ℥. ſ. pulueriçenť oĩa per ſe ꝛ infundanť in. ℥. iij. ſucci endiuie ꝛ. ℥. ij. fumiterre ꝛ exponanť ſoli ſepe cum coclear cõmiſcẽdo uſqꝫ quo ſuccus ↄſumať: tunc ergo renoueť ſuccus ꝛ ita fiat tribus vicibus. Et reſerueť mã iſta in pixide lignea aut terrea de qua fiant pille de oĩ. ℥. vj. ꝛ ſit earum uſus ut dictum eſt. ℭ Amplius p ↄueniente ↄſeruatiõe ſanitatis ei⁹ utať hac cõfectiõe. ℞. q̃noꝝ fiſticoꝝ. ℥. iij. q̃noꝝ pinearũ. ℥. ij. q̃ tundanť ꝛ iſfundanť in aq̃rũ cuſcute ꝛ fumiterre añ. ℥. iij. ꝛ ibi remaneat p triduũ. Poſt hoc aũt accipiať ſuccari albiſſimi lib. j. ſ. ꝛ coquať cũ lib. ſ. aque violaꝝ uſqꝫ ad ↄſũptionẽ aque: tũc ergo ſupaddeť ſuccari pul. emili. ℥. iij. ꝛ coquať ſil cũ medullis iã ↄtuſis ꝛ fiat ↄfectio in fruſtulis lõgis. Et ſit ei⁹ uſus añ cibũ ꝛ poſt cibũ ꝛ in hora collatiõis. Apte hec ↄfectio oppilõnes epatis ꝛ ſplenis ꝛ aduerſať gñatiõi melice mãerũ alterũ acutarum. ℭ Amplius p ptiali p̃ſeruatione a fluxu mãeruꝫ ad tybias ꝛ coxas bonũ eſt q utať vnguento qd applicabit circulo ſuerit: cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. olei de criſomillis. ℥. j. ſ. olei nardini. ℥. ſ. radicum philipẽdule. ℥. j. ſal' gẽme. gra. iij. elebori albi arthanite ꝛ euforbij añ. gra. j. cere q̃tum ſufficit fiat vnguentũ molle ꝛ applicetur. ℭ Adhuc iterum pro parciali preſeruatione a fluxu mãerum ad tybias ꝛ coxas bonũ eſt q utať hac decoctiõe gallaꝝ capteſũ nũero. xxv. ſumach ſcis plãtagis añ. M. j. granoꝝ myrti. M. iij. coquanť oĩa in ſitulis duab⁹ aque uſqꝫ ad ↄſumptionez medietatis: ꝛ de hac aqua abluãtur pedes ꝛ coxe bis uel ter in ſeptimana añ collationẽ nocturnam. ℭ Ad hanc ẽt intentionẽ memorãdũ eſt q bonum eſt ei portare caligulã factã de corio pellis canine. Et pp̃ie qñ nocumẽtum eſt ei erectũ ſtare aut ſaltem tybie p̃ ſcripte faciat ligaturaꝫ cũ inſtita ↄuenienter applicata ſicut notum eſt. ℭ Preter hec ẽt ſi ↄtingeret mãs ad crura deſcendere puideať ei cum hoc defenſiuo. ℞. emili boli armeni añ. lib. ſ. ſcis plantagis acatie hypoquſtidos roſaꝝ ſandarace ſanguis dracõ añ. ℥. ſ. dragagãti gũmi arabici ana. ℥. j. ſ. ſucci extremitatum rubi lib. j. farine uolatilis molendini. ℥. ij. conquaſſentur oĩa in mortario cum piſtello ſuo uſqꝫ ad glutinoſitatem bonam ꝛ de hac mã empleanť tybie a genu uſqꝫ ad pedes ligando eas cum applicatione conuenienti.

Si aũt contingeret q in aliq̃ tybiarũ pte ruptura accideret puideať ei quadruplici remedio. ℭ Primo applicãdo vnguẽtuꝫ iſtud. ℞. olei de maſtice ꝛ de myrtino añ. ℥. j. olei onfancini. ℥. ij. cathie p̃parate cum aqua ro. terre ſigillate añ. ℥. j. hypoquſtidos ſandarace ſarcocolle lote añ. ℥. j.

cere albe.ʒ.vj.fiat vnguentum molle ⁊ applicetur ut conſueuit. ¶ Item ſuper ulceribus apponatur hic puluis. ℞.pulueris hypoquiſtidos ſeis plātaginis granoꝝ myrti ana.ʒ.j.ſang.dra.boli ar. ana.ʒ.j.pulueris oſſium cruriū boū cōbuſtoꝝ.ʒ.x.ſpodij.ʒ.j.ſ.pul ueriƺent oīa p ſe ⁊ diligēter cōmiſceantur. ¶ 3m vo remediū ē hoc cerotū. ℞.cerotu rubei de mucillagib⁹ lib.ſ.tutie ppate.ʒ.ſ. litargiri.ʒ.j.ſā.dra.boli ar. ana.ʒ.ij.ſ.fiat cerotū cū ſufficiēti q̄titate cere. ¶ Ultimū vo ⁊ ppē ſigillatiuū vel ɔſolidatiuū eſt hoc. ℞.olei de maſtice.ʒ.iij.dragagāti gūmi arabi.diſſolutoꝝ cū aceto acuto ana.ʒ.j.maſticis thuris ſādaracē hypoquiſtidos ana.ʒ.j.tutie ppate.ʒ.j.ſ.cere.q.ſ.fiat vnguētū ſufficiēter viſcoſuz ⁊ medicentur ulcera. ¶ Qn̄ aūt ſtabit neceſſitas ɔſolidādi ea ſ.qn̄ appebūt ɔcauitates ulceꝝ eē q̄ſi carne repletas: tūc iis pul uere illo. ℞.plūbi cōbuſti.ʒ.j.tutie ppate cū aq̄ ro.ʒ.ij.puluerizentur per ſe ⁊ ſil cōmiſceantur. Ad laudē dei. Amen.

Conſilium.294. De apoſte in collo in vno puero.

Recipe macis corticū citri ana.ʒ.j.ligni al. ʒ.iiij.fiat puluis ſubtilis. De hoc puluē oī ſero qn̄ uadit ad lectū q̄titatis. iiij.granoꝝ ordei ſpgatur ſup anteriori pte capitis p latitudinē triū digitoꝝ ⁊ cū ponitur ſcdo remoueatur pm⁹ cū ſcula uel pectine. ¶ Itē. ℞. medulle cruriū bouis.ʒ.j.granoꝝ ſiſami fenugreci ſe.li. ni ana.ʒ.iij.radi. altee. mūdificate lib.j.coquantur oia in q̄tuor ſcutis aque uſq; ad ɔſūptionē q̄rte ptis. de hoc fomētetur oī mane ⁊ ſero locus cū ſpōgia īfuſa in hāc decoctionē ⁊ nō totalr expſſa q̄tuor vicib⁹ applicata in ſpatio vnius hore. deide cū pāno tepido exiccetur loc⁹. ¶ Itē ℞.pin. anatis pi.caſſi.ana.ʒ.ſ.hyſopi hūide.ʒ.j.fecis olei de ireos.ʒ.ij.miſce. de hoc oleo calefacto mediocriter iungatur loc⁹ paciēs ⁊ circūſtās poſt fomētationē iā dictā. ¶ Itē ℞.radicū liliorū albo rꝝ.ʒ.ij.radi.altee.ʒ.j.ſ.farie fenugreci farie ordei ana.ʒ.j.ſ. farine ſiſami.ʒ.iij.croci.ʒ.ſ.vitellos ouoꝝ numero.iij.fiat emplr cū.ʒ.iij.mucillagis ſe.lini. de quo pecia vna ſupponatur loco iā dicto mediocriter cal̄e ⁊ fiat fomētatio iunctio ⁊ emplr. appō bis in die. ¶ Itē ℞.pillarū alefanginaꝝ.ʒ.j.⁊ fiāt pille 12.cū ſucco roſ. de q̄b⁹ oī q̄rta uel q̄nta die accipiat: uel accipiat ipſam parum ante cenam ⁊ erit melius.

Conſilium.295. De puſtulis ⁊ cruſtis in brachijs crurib⁹ ⁊ pedib⁹ poſt partum mulieris propter malum regimen.

Cruſte que ſupuenerunt huic glioſe dñe portēdūt ſuſpitionē prime ſue egritudis. qm̄ nō vi rōnabile reſeruatas fuiſſe mās: ſed q ſupuenerit ex q̄dā mala reliq̄a māeꝝ corruptaꝝ que multiplicantur in q̄cūq; mlie p̄gnāte. poſt eiōnē eni infātis a ſetu ⁊ a ſupfluitatib⁹ remanſit reliq̄a male cōplōnis ⁊ fortaſſe aliqueꝝ māeꝝ que poſt ptū nō fuerūt ſufficiēter purgate: ſic intelligo ex his que ſūt ſcripta mihi. Tales igitur māe ſūt cā uaria p egritudinū ⁊ accitiū que fiūt in mulierib⁹ que paulo añ pepererūt ⁊ maxie tpib⁹ nrīs in q̄b⁹ tales mulieres ſupflue replēt ſe ⁊ ppē cibis īflāmatiuis ⁊ potib⁹ calis ⁊ ardētib⁹ muſqs ⁊ ɔſilib⁹. Talis igitur regimis modus īflāmauit ſāguinē ⁊ cholicas māe in hac muliere. Uirt⁹ igitur ſciēs circa mūdificationē expellit māe ad expulſiōis loca debiliora ⁊ min⁹ dubitabilia: vz pedes ⁊ crura ⁊ cubitos ⁊ ſilia. q̄re ptes ille neccio corrupte fuerūt puſtulis ⁊ cruſtis replete. Et bona fuit ei terminatio talis: fine q̄ nō habuiſſet trāſmutationē bonā. Hec in ſūma eſt ueritas huius diſpōnis ⁊ nō pōt aſſignari altera.

Ex quo fundamēto ualde ſecure pōt accipi ingeniū cure eius tal diſpōnis cōprehēſū ī a. viij. remedijs infraſcriptis. ¶ Primū itaq; eſt: ut dñā iſta abſtineat a vino ſumpto ⁊ ppē albis. ⁊ a cibis ualde pinguib⁹ ppē brodialib⁹. ⁊ ab uſu aromati olum. ⁊ adhereat regimini cū reb⁹ acerbis humectātib⁹ ⁊ īfrigidātib⁹: ut aliās ſcrpſi in ɔſilio ſuo de regimine reꝝ non nālū. ¶ 2m remediū eſt: ut ſi uenter hu⁹ ɔpe ſit. mediocriter flexibilis vno mane apud exitū ſolis fl̄mētur ſibi ſaphena poſita ſup clauicula pedis ipſi⁹ dextri. ⁊ educantur ſanguinis.ʒ.iiij. ⁊ q̄eſcat ab ambulatiōe. ¶ 3m remediū eſt: ut mane ⁊ imediate ſequēti hec dña accipiat hoc electuariū cū medio cyatho aque lactis caprini uel alteri⁹ calice tardi poſt ipſaꝝ comediō per hōs ad minus ſex. ℞.electuarij de pſilio.ʒ.iij.electuarij ro.ʒ.j.ſ.uel utrūq; eq̄lis pōderis miſce. ¶ 4m ℞.trociſcoꝝ de ſpodio trociſcoꝝ de roſ.ana.ʒ.ſ.ſpodij.ʒ.j.ƺuccari 2⁹ coctio.ʒ.iiij.cū aq̄ fumiterre fiat ɔfectio in rotul.iij.ʒ.de q̄b⁹ cōedat vnā in pn⁹ prādij ⁊ aliā in fine. ¶ 5m. ℞.olei de nenufare.ʒ.j.ſ.olei citoniꝝ.ʒ.j.amili.ʒ.j.ſ.trociſcoꝝ de cāphora.ʒ.ij.croci ſpice nardi ana.ʒ.j.cere albe.q.ſ.fiat vnguētū molle. ⁊ lauetur duabus vicibus cū aq̄ lactis ſindicta. ⁊ ex iſto linimēto in aurora paruꝝ añ prādiū ⁊ añ cenā ⁊ hora 3ᵃ noctis tota ſpia ei⁹ iungatur acto frido aut ſaltē tepido. ¶ 6m ℞.aloes ppati.ʒ.ij.reubar.electi ʒ.ij.ſpice nardi gra.v.ſal gēme gra.ij.cū ſucco roſ.formentur pille de oi.ʒ.vij. de q̄b⁹ hec dña accipiat vnā oī 3⁹ aut 4⁹ die ſm diſcretionē eius. ¶ 7m ℞.amili de ordeo.ʒ.ij.plūbi uſti ʒ.j.ceruſe lote.ʒ.x.olei de vitellis ouoꝝ.ʒ.ſ.confricentur hec oia frequenter in mortario plūbeo cum p.ſtello ſuo ⁊ fiat linimētū: de quo excoriationes puſtule ⁊ cruſte oēs cubitoꝝ tybiarum ⁊ pedum diligenter iungantur. ¶ 8m ℞.ɔſerue roſa. violaꝝ ⁊ boragīs ana.ʒ.ſ.ſpodij.ʒ.ſ.amili de ordeo.ʒ.ij.ſy. de berberis uel de ribes.ʒ.j.ſ. ƺuccari al.ʒ.j.ƺucca. candi.ʒ.ſ.fiat electuarium: de quo hec dña ſemp p horā 1.ſ. añ prandiū ⁊ cenā accipiat coclear.ſ. deglutiēdo ipm abſq; maſticatiōe. Et iſtis cōpletis oporteret ut eē iſormat⁹ de mō termīatiōis ei⁹.

Conſilium.296. De ſahafati humida ⁊ eſt puſtularum ulceratarꝝ multitudo in facie.

¶ Diuiditur aūt conſilium in capl̄a tria.

¶ De cauſis diſpōnis huius. Cap.i.

Iſte hebreus diſpōnem hēt formoſitatē humani corpis dehoneſtātem. que ſi in eo augēdo pcederet arcta ciuili hoiuz ɔuerſatiōe puaret ipm. Et eo maxime q2 hec diſpō pulchriorē pticulā hūani corpis inficiēdo ſerpere ſolet. ¶ Eſt eniz hec diſpō puſtulaꝝ multitudo in facie ei⁹ hincinde diſpſa. Et ſūt cholē ad rubicūditatē tēdētes tenuē hūiditatē virulētā effūdētes. Et eſt haꝝ puſtulaꝝ mā hūiditas mala acuta corroſiua ſanguini cōmixta. que egritudo ppē ſahafati hūida ſm doctrinā arabū denoianda eſt. ¶ Et ſi puenit ad ptiū corroſionem ſerrēgi ab eiſdē dicta eſt. ¶ Et eſt altera ei⁹ ſpēs a mā groſſa mala puenēs faciēs crēta paruper groſſiora ⁊ ſolida magis. cui ſi miſcetur melācus humor ⁊ euenit ex illa ſpēs ſahafati ſicca noiata: que q̄nq; ptē faciei ulcerando nōbile occupat. ¶ Et ſi ulteri⁹ maior in mā aduſtio uel malitia acquiratur puenit ex ea ſpēs 3ᵃ ſahafati halchiati noiata. ¶ Et eſt altera eius ſpēs 4ᵃ noiata alrauni puenīēs a mā melāca homogenea māei uaricum. ⁊ non intelligitur p eam aliud q̄ ulcerū melācoꝝ in facie hoīs euēt⁹. ¶ Cū ex his colliges q̄tuor eē ſpēs ſahafati. de nūero q̄ruz ſpēs qua egrotat iſte eſt p⁹ ⁊ oībus aliis leuior. ¶ Et ſequitur ex eodem fundamento. q bene ſperandum eſt de cura ipſi⁹ ſi ſollicitus erit eger circa ipſam. ¶ Et 3⁹ ueꝝ ex fundamento collr. q ſi harum puſtularū mā acuitioꝛ fiat ⁊ aduſta magis ⁊ q̄titate multiplicata: q ex ea que leuis eſt puenietur ad ſpēs alias que fortiores ſunt ⁊ praue magis itā ut q facies hoiuz ad ſilitudinē lepre nō raro puertāt. Et colligo oiuz horū fūdamētū 7⁹ q̄rti. tractatu 3⁹. ⁊ ꝑ cap. Et uetiq; hi ſermones colligi pnt a Gal. ꝑ decē tractatū au. te Aſclepiadis Critonis ⁊ Apollonij ⁊ aliorū q̄ plurimorum illuſtriū auctorū q ꝑcilſerūt ipm. ¶ Hui⁹ egritudis cura pn⁹ ɔſiſtetur regimine ſex rerum nō nālū. 2⁹ vo medicinalium rōe.

¶ De cura p dietā. Cap.ii.

Pro regimine autē eius per aerē vir iſte habitare debet in ciuitatibus cameris ⁊ locis in quibus aer ſit ad frigiditatem declinās ⁊ ad ſiccitatem mediocriter inclinatus. ut per aerem

frigiditatẽ acute mãei ꝛ corroſiue potẽtia refrigeꝛ ꝛ ducaꝛ ad mediũ ingroſſationis:ꝛ ꝓhibeaꝛ per talem aerẽ receptio materieꝝ fluẽtiũ ad faciem uel ad cutem.neqꝫ opꝫ ut aer iſte ſit ad ſiccitatẽ notabilem inclinatus.ſed mediocri ſiccitate ut nõ puſtulaꝝ ꝯſumaꝛ. ⁋ Et pariformiter de adminiſtratione cibi ꝛ potus ꝛ aliaꝝ rerum nõ naliũ intelligendũ eſt.propter qḋ euiteꝛ ſtatio in cameris clauſis ꝛ ſuffocati aeris.ꝛ ſepe camẽ eius aer refrigeꝛ cũ aſpſione aque roſ.plantaginis virge paſtoris uel decoctione ſandaloꝝ alboꝝ ꝛ rubeoꝝ ſpodij granoꝝ myrti coriãdri ſe.plãtaginis ꝛ ꝯſimiliũ. ꝛ caueat tenẽ caput ſuũ calidũ ualde:ꝛ ſilr effugiat ueſtes pectoris ꝛ colli efficientes ſtricturã. ⁋ In cibis ṽo eius attẽdat ꝙ effugiat cibariũ oẽ hñs dulcedinẽ nalem uelut mel ꝛ çuccarum aut artificialẽ ſicut oĩa cibaria ex his ꝯfecta:ꝛ ꝓpe cũ notabiliter fuerint dulcorata.eo ꝗꝛ facile ꝯuertunꝛ ad ſanguinem ꝛ aduſtioni ſunt ualde para. ⁋ Euitet etiã oẽ cibariũ ſalſum nãliter uel artificialiter ꝛ oẽ acutũ uelut raphanus ſinapis cepe allei ꝛ ꝯſimilia. ⁋ Cibaria aũt eius debẽt iclinari ad frigiditatẽ ꝛ humiditatẽ:aut ad frigiditatẽ cũ temperamẽto in paſſiuis:uelut ſũt portulace lactuce endiuia bleta ſpinachia cucurbita ꝛ ſilia inteãtũ ꝙ eius cibaria ſemp debẽt refrigi cũ aliquo ꝑdictoꝝ. ⁋ Euitet etiã vir iſte cibos groſſos oppilatiuos:uelut ſunt oẽs leguminũ ſpẽs ꝓpe coꝝ ſubſtãtiã. Et de numero coꝝ ſunt cibi paſtilles neruoſe ꝛ pãniculares aialiũ ptes ꝛ panis azimus aut nõ bñ coct⁹ uel fermẽtatus.effugiat etiã cibaria corruptibilia.ꝛ maxime ꝯuertibilia ad acuitatẽ:uelut ſunt oĩa melica cibaria dulcib⁹ ꝛ acetoſis compoſita ꝛ lac acre uel acetoſũ factũ. Expimẽtatores eñ indi reprobauerũt cõmixtionẽ lactis ꝛ ſimiliũ corruptibiliũ cum aceto.ut p53⁹ ꝑmi.caꝑ de regimine per cibũ ꝛ potũ. ⁋ Ampli⁹ oẽ cibariũ ex acutis ꝛ euaporabilib⁹ cõpoſitũ ꝛ ex his que ſanguinẽ inflãmãt ꝛ acuũt euitãdũ eſt.ut ſinapiſmũ ꝛ ꝓpe melle cõfectũ.ꝛ porrũ allei cepe bulb⁹ raphanus ꝛ ſilia ꝛ piſces ſaliti ꝛ caſeus antiquus ꝛ ſalit⁹. ⁋ Effugiat etiã caloꝝ acutoꝝ uſum uelut ſunt mellite ꝯfectiones ꝛ eluaria ꝛ ꝯfectiões çuccarine:ꝛ ꝓpe cũ calidis ſpẽb⁹ ꝯdite:ſicut hebꝛeoꝝ modus laſciuia magis ꝙ utilitate frequẽter ad talia inclinatus. ⁋ De fructib⁹ aũt ꝯueniũt ceraſia pepones auellane recẽtes amigdale pruna poma mediocris dulcedinis ꝛ pira fere oĩa cocta ꝛ cruda ꝛ ficus recẽtes ꝛ ꝓpe cũ poſt eas bibit aquã. Euitet ṽo neſpila ſorbe criſomilla ꝛ grana acria caſtanee nuces ꝛ ficus ſicce euitenꝛ oẽs. ⁋ Confectiones aũt qbus uti pñt ſunt ꝯfectiones de cucurbita ꝛ de citonijs ꝛ citrũ ꝯditum abſqꝫ ſpẽbus ꝛ pira ꝯdita ꝛ coriãdrũ ꝑparatum ꝛ auellane ꝯfecte prius bene torrefacte ꝛ amigdale etiã abſqꝫ ſpẽbus ei ꝯuenientes ſunt. ⁋ Uino ṽo utaꝛ colore albo ſubſtantia dyaphano ſapore mediocri ad aliquãtã põticitatem tẽdẽte ꝛ nullo mõ ad dulcedinẽ. Et ſi tale hẽri põt pep bibaꝛ. Si aũt potẽtius eſſet ꝯfrigeꝛ cũ aqua ciſterne uel ꝯtullaca per horã:ꝛ ſi nõ timet expẽſam melius erit ut ꝑdictũ vinũ lympharet cũ aq acetoſe boragis ꝛ fumiterre.ſed ꝑma melior eſt alijs. ⁋ Exercitiũ ſibi ꝯueniens debet eſſe leue ſicut mane paſſibus circa cẽtum leuib⁹ incedere. Equeſtre aũt exercitiũ uel aſcenſus uel deſcenſus mõtium ꝛ pedeſtre lõgius ꝛ fortius dimittãꝛ. ꝛ ſimiliter oẽ exercitiũ per qḋ opꝫ caput infimã ꝛ inclinatũ tenere:ꝛ maxime qñcũqꝫ ꝯtingat fieri exercitium ſub radijs ſolis ꝛ loco multũ calido euitandũ. In ſumma igiꝛ quies cõuenientior eſt ei ꝙ exercitium. ⁋ De aſſumptione aũt cibi ſollicit⁹ eſſe debet.ut ſemp cũ appetitu ulterius comedendi ſurgat a menſa magis ꝙ cũ ſaturitate cõpleta. ⁋ Et caueat ſummope diuerſoꝝ cibarioꝝ aſſumptionẽ:ꝛ maxime qũ diuerſis modis ꝑparationis artificiata ſunt cibaria:uelut ſripponis aſſare oẽs cum aromaticis ſpẽbus ꝛ calidis cõpoſite. Neqꝫ ẽt per hoc credẽdum eſt ꝙ multũ a cibo abſtineẽ ſit ei cõueniẽs ĩmo nociuũ eſt.eo ꝗꝛ inflãmat humores ꝛ exacuit ꝛ eſt cã ut eoꝝ uehemẽs fiat ad caput euaporatio. medium igiꝛ inter hoc obſeruet ut nõ multũ repleat ſe cibo ſtomachũ grauante. Neqꝫ etiã ſtomachũ cibo inaniri debet ma...ione ad ...

tatẽ ꝑducente ꝛ inflãmationẽ. ⁋ Uigilare huic iuuẽculo ualde nociuum eſt.eo ꝗꝛ per multã ꝛ longam vigiliã humores inflãmanꝛ ꝛ acutiores fiunt.ꝛ huius egritudinis mã malignior reddiꝛ. Neqꝫ etiã dormitio eius ſeptẽ uel octo horarũ ad plus mẽſurã excedẽ debet.qm̃ per ſomnũ ꝓlixiorẽ ꝑdicto multiplicanꝛ in capite mãe per viã attractiõis ad caput ꝛ digõnis.vñ naliscaloꝛ cerebri nõ reddiꝛ potẽs ad regẽdum mãs in eo inuẽtas.q̃re corrũpunꝛ ꝛ ſunt cã maioris prauitatis morbi ꝛ materierũ ipſius. ⁋ Oẽs aie paſſiones ꝛ accitia per que in humorib⁹ huius iuuẽculi uelox ꝛ fortis acgratur mot⁹ ꝛ in ſpiritib⁹ euitãda ſunt ꝓpter maiorẽ malitiã que acquiriꝛ in mã ꝛ ꝓpter debilitatẽ que cõſeqtur ad reſolutionẽ ꝛ fortib⁹ motib⁹ cõſequentẽ.ꝛ ſilr reliqũe aie paſſiones: propter q̃s occupatus in ꝓfundo detineꝛ caloꝛ ꝛ ſpũs ꝛ ſi ſuffocatus euitari debẽt.ꝓpter qḋ lõga aſſiduitas in ſtudendo ꝛ contẽplãdo circa res difficiles ingñienis ꝛ intellectus nõ cõuenit ei. Melius itaqꝫ eſt ei ut dimiſſo ſtudio ꝛ ſcriptura intendat curationi ſue diſpoſitionis ꝙ econtra.

⁋ De cura per medicinalia. Cap.iii.

Pro cura ṽo huius diſpõnis opꝫ regulariter ꝓcedẽ ad adminiſtrãdũ intẽtiones ꝛ inſtrã ſibi ꝯuenientes.ꝛ lꝫ ego nõ dubitẽ vniuerſalis huic diſpõni ꝯuenictis nequaꝙ̃ omiſſa fuiſſe.imo a clariſſimis doctorib⁹ qui ei ꝑfectioñ erũt fuiſſe diligẽter obſeruata.tñ ꝓpter cõplemẽtũ opis viſũ eſt mihi hoc capitulũ partiri in ſex ptes.ſm ꝙ ſex itẽtionib⁹ cũ multiplicitate inſtroꝝ cõplẽtur eas in cura huius diſpõnis aliis ꝓcedẽ ſolui. ⁋ Prima itaqꝫ intẽtio erit nlis corporis mundificatio. ⁋ 2ᵃ erit pticularis epatis ꝛ capitis euacuatio. ⁋ 3ᵃ erit materierũ cõpleta digõ. ⁋ 4ᵃ erit ipſaꝝ eradicatio. ⁋ 5ᵃ eſt materierũ ad faciẽ fluẽtium ab ea repcuſſio. ⁋ Ultima intentio erit particularis deſedationis faciei abſciſſio ꝛ formoſitatis melioris acquiſitio.

Primã itaqꝫ intẽtionẽ cõplent inſtra tria mãm a toto corpore minorãtia. ⁋ Quorũ ꝑmum erit ut in hora electa que eſt in mane pulſis iã ſupfluitatibus colib⁹ que euacuenꝛ a ſtomacho.ut 4⁹ ꝑmi.caꝑ de flẽmia. fiat ei flõmia de uena nigra uł purpurea ſiniſtri brachij uel media dicta.ꝛ extrahanꝛ ſanguinis.ʒ.iij.uel.iiij.ſm ꝯiecturã ſapientis. ⁋ 2ᵐ inſtrm eſt.ut ſequẽti die pauca iſte aſſumat hoc matutinũ cũ.ʒ.ij.aque fumiterre calefacte ꝛ çuccarate ꝛ dormiat poſt aſſumptionẽ illiꝰ imediate circa horã vnã. Deinde tardet cibũ ſuũ q̃nque horis ꝛ poſt aſſumat plenũ cyathum aque ordei calide.poſt quã per horã vnã comedat. ℞.confectionis hamech deſcriptione maiori.ʒ.iij.electuarij de pſilio.ʒ.ij.miſce ꝛ totũ ſumaꝛ cum aq ſupius dicta. ⁋ 3ᵐ ṽo inſtrm hui⁹ intẽtionis eſt.ut tẽteꝛ in hoc iuuẽculo apertio emoroidaꝝ fricãdo eas ſepe cũ folijs ficꝰ aut ꝯſolide maioris aut cũ pãno aſpo aut cũ ſeta aſpa ĩfuſa in felle tauri ꝛ pmittatur leuiter exire ſanguis per ſpatiũ vnius ſeptimane. Et ſi per ſe reſtringaꝛ bonum erit. Si autẽ emplaſtreꝛ anus hoc emplaſtro. ℞.acatie thuris ſandarace añ.ʒ.ij.karabe.ʒ.iiij. gypſi.ʒ.i.ß.puluerizenꝛ omnia.deinde cõquaſſenꝛ cũ ꝯolio vno ꝛ cum aceto prius infuſo aceto ꝛ bene expꝛeſſo cum hoc medicamine ꝑdicto emplaſtretur locus...

Secũda ṽo ꝑncipalis intẽtio 4ᵒʳ cõpleꝛ inſtris.q̃rũ duo ꝯcpũt magis alia duo capiti appropata ſunt. ⁋ Et pᵐ qdẽ eſt ut ſi poſtꝙ ꝑdicta ulia adminiſtrata fuerint appuerit adhuc ſigna replõnis cpis ex põdẽ uel extenſione in hypocõdrio dextro:ꝛ appitione uenaꝝ que ſint rubicũde.deinde ad groſſitudinem tẽdentes ꝛ dextri brachij uene groſſe ꝛ rẽſe appareant:tũc flẽmaꝛ ei ſaluatella dextre man⁹ inter anularẽ ꝛ auricularẽ ꝛ trahanꝛ ſanguis.ʒ.ij.uł.iij.ß. ⁋ 2ᵐ ṽo inſtrm huic intẽtioni ſubſeruiẽs accipiẽdo ep ir cũ eluẽtiũ.qḋ mirabiliꝛ reuificat cõplonẽ cpis. Cuius deſcriptio. ℞.cinamomi electi caſſie lignee añ.ʒ.iij.corticũ uel floꝝ granati ſylueſtris.ʒ.vi.croci.϶.ij.roſ.϶.v.mũe citoniaꝝ ꝛ medlis ꝯſumati ana.ʒ.ß. paſſularum. cum. ... ʒ.iiij.teran.

ſiir paſſule ultima ea cōtritione. deinde leuiter coquanť cū mi ſmius ⁊ melle additis alijs ſpēb⁹ p ſecritis. de quo patiens ol mane accipiat coclear vnū in aurora. hoc enī potēter ↄfortat epar ⁊ ipm mūdificat a ſuphluitatibus: ⁊ phibet carū generationē in ipo. Et colligi pōt clare hec ſnia. 3ᵒ tertij. tractatu 3ᵒ. ⁊ ꝑ cap. ubi auctoritate Galeni laudat medicinas temperate ſtipticas ⁊ maturatiuas exicantes ⁊ mundificantes virus malū ⁊ rectificātes cōplonē ep̄is reſiſtēdo putrefactioni. ueluti ſunt ſpēs aromatice. ut cinamomū caſſia lignea. ipē enī ambo ſunt ↄ̄ria putrefactioni ⁊ rectificāt cōplonē ⁊ expellunt cām corrūpētē ⁊ mūdificāt virus malū ⁊ expellūt ipm ⁊ reſiſtūt medicis mortiferis ⁊ ueneno, lȝ cinamomuȝ ſit forti⁹ caſſia. Et iſte due medicine ſūt fortiores oīb⁹ medicinis alijs aromaticis ſicut ſpica ⁊ alie in hoc cap. Sed flos granati ſyluestris ⁊ crocus aggregāt ad ſtipticitatē maturationē ⁊ rectificationē putrefactionis. reliq̄ lege ibi. qꝛ pulchrū eſt. ℭ De duab⁹ vō medicis capiti ↄferētib⁹. Pria eſt. ut huic viro ſepe in ſero qn̄ vadit ad lectū deť coclear mediū hui⁹ eluarij. ℞. trociſcoꝝ de viol. ʒ. ij. trociſcoꝝ ò roſ. ʒ. j. floꝝ hypiconis ⁊ roſmari añ. ʒ. j. ſ. floꝝ nenufar. ʒ. ij. çuccari al. ℥. ij. ſyr. roſ. ℥. iij. fiat eluariuȝ ⁊ adminiſtreť ut dictū eſt. ℭ 2ᵐ vō remediuȝ ad hāc intētionē eſt. ut ſaltē bis in ſeptimana hora imediate dicta accipiat vnū de pillis iſtis. ℞. pillaꝝ aſſaieret deſcriptione Auic. pᵒ tertij. cap ulti⁹. ʒ. j. pillaꝝ de fumoterre. ʒ. j. ſ. reformenť pille cū ſucco mercurialis ex ol. ʒ. vj. ⁊ deť vna ex eis.

Tertia vō ꝑncipalis intētio triplici cōpleť inſtro. ℭ Quorū pmū eſt leui⁹ alijs: cuius deſcriptio. ℞. aque acetoſe aque fumiterre añ. ℥. j. ſ. aque radici endi. ℥. j. miſce ⁊ calīm in aurora aſſumať. vj. uel. viij. vicib⁹ uſqȝquo in fūdo urinalis appuerit ſedimē albū ⁊ eqle ↄiūctū ⁊ dyaphanum. ℭ 2ᵐ vō digeſtiuū forti⁹ illo eſt hoc. ℞. aque fumiterre aque radicū iris ⁊ lapatij acuti añ. ℥. j. ſ. miſceanť ⁊ denť ut ꝑus. ℭ 3ᵐ digeſtiuū ⁊ adhuc ꝑdictis forti⁹ eſt hoc. ℞. ſyrupi dinari. ℥. ſ. ſyrupi de fumoterre. ℥. j. aque lactis capni. ℥. iij. deť in potu ut ꝑus uſqȝ q̄ cōprehēſa fuerit digō per predicta.

Quarta ꝑncipalis intentio cōpleť q̄druplici inſtro. ℭ Primū qdē hoꝝ eſt hoc. ℞. pillaꝝ idep pillarū de fumoterre añ. ʒ. ſ. reformenť pille. vij. cū aq uľ ſucco fumiterre ⁊ exhibeātur. ℭ 2ᵐ inſtrm eſt hoc. ℞. eluarij hamech. ʒ. iij. eluarij ſucci roſ. ʒ. j. deť in potu cuȝ ℥. iij. aque lactis capni ℭ 3ᵐ vō inſtrm ⁊ leui⁹ ꝑdictis eſt hoc. ℞. ſucci fumiterre. ℥. iij. ſucci roſarū. ℥. ij. miſce. ℭ 4ᵐ vō inſtrm ⁊ oibus alijs efficaci⁹ eſt hoc. ℞. aque lactis capni. ℥. iij. epithimi eleci. ʒ. iiij. cinamo. ſpice nardi añ. ℈. iiij. ſucci roſ. ʒ. ſ. miſceanť oia in ſero. ⁊ ita pmanedt per noctē totā deinde exhibeantur in aurora ſup oibus ſolutiuis obſeruando ſemper modos q ſcripti ſunt poſt exhibitionem minoratiuorum.

Quītā vō intētionē cōplē pnt iſtr̄a plura. cū enī repercuſſio fiat p tractū p pulſū ⁊ p traſmiſſiū: uaria iſtis ↄueniūt iſtr̄a. Nā enī humorales trahunť a ptib⁹ ad q̄s fluūt diuerſis īgenijs deſtrahētib⁹: uelut. vȝ. flōmijs ꝑdictis. ut ſi mā ex ſplene fluebat ad caput flōmia nigre uľ ſaluatelle ſiniſtre man⁹ ē ↄueniēs. Et ſi ab epe fluebat ad caput eedē uene dextre man⁹ magis ↄferūt flōmare. Si ab iferioribus magis mā rapuit ad caput. ēūc puocatio emorroidarū ꝑdicta ↄfert. Et inſtāti, poreſte Auic. 7ᵒ q̄rti. tractatu 3ᵒ. cap ò cura ſaphati. ꝙ uoluit uenā oēm determinatā pticulā reſpiciētē flōmari debē. aut aliā pticulā uētoſari fricari cū rubificātib⁹ ueꝛ. ānb⁹ uel cauterijs pcurari. ⁊ tu lege ibi. qꝛ oia iſta cadūt ex ꝑncipijs 4ᵉ pmi. caplis de flōmia de uētoſis de cauterijs ⁊ alijs. ⁊ tu legunť in gňalib⁹ ſermonib⁹ 3ᵒ tegni in textu cōmēn ℭ Ex qb⁹ correlarie ↄcludiť ꝙ opȝ medicū cognitorē eſſe uenerū reſpiciētiū corp⁹ totū ⁊ determinatas ptes. qō totū acgriť pſciam anothomie ſenſus viſus hec demōſtrantē. ℭ At vō itep repcutiēdi modus cōpleť per ea que carnē faciūt māo q̄lis ſunt frigida claudētia vias curſus. ⁊ iteꝝ per ea que mēbroꝝ ſubſtāntiā fortificāt vniēdo ipſaȝ uelut ſūt ſtiptica. qm̄ repellūt a ſe uaſa ſtiptica ↄfortans farmacijs. 3ᵒ teꝛni. De q̄rū numero plura ſūt. ℭ Primū eſt frequēs linitio faciei cū ſucco ſempuiue. ℭ 2ᵐ ⁊ forti⁹ eſt ſucc⁹ burſe paſtoris ℭ 3ᵐ ⁊ adhuc forti⁹ eſt ſucc⁹ extremitatū rubi. ℭ 4ᵐ ⁊ iteruȝ forti⁹ illis eſt ſuccus ſolatri. ℭ 5ᵐ ⁊ meli⁹ alijs ⁊ exptuȝ mihi eſt cōpoſitū hoc. ℞. ſucci portulace ſolatri ⁊ virge paſtoris. añ. lib. ſ. plūbi cōbuſti ⁊ puluerizati. ℥ j. tutie trigeſies cādentis ⁊ extincte. ℥. ij. ceruſe lote amili. añ. ʒ. iij. terranť oia diutiſſime in mortario plūbeo cū ſuo piſtello. deīde reſeruenť in uaſe vitreato lapideo. De hoc igiť liniať facies ⁊ abluať decies uel duodecies in die nāli. ℭ Ultimū repcuſſiuū ⁊ potens eſt hoc. ℞. fecis aceti nigri ⁊ potētis. ℥. ij. tartari. ℥. iij roſarū florū ſalicis ſe. plātaginis acatie ⁊ emathis añ. ʒ. x. pulueriçentur oia p ſe ⁊ miſceanť. ⁊ lōgo tpe ↄterenť cū ſucco ſolatri. ⁊ albuminib⁹ ouoꝝ ouoꝝ uſqȝ ad ↄuenientē glutinoſitatē: de hoc itaqȝ ſaltē ſex vicib⁹ in die nāli liniať facies. Eſt enīȝ medicamen diuina v̄tute mirabiliť opatiuū. hec de intētione q̄nta.

Pro 6ᵃ aūt ⁊ ultia intētione ꝑncipali ponēda ſūt tria cōpoſita. q̄rū qōlibet virulētā mām apatū ⁊ puſtularū cōſumit ⁊ exiccat: ⁊ faciē formoſaȝ reddit expellēdo ab ea infectiōes leproſas ⁊ alias corp⁹ humanū defedātes. ℭ Quorū pmū eſt hoc. ℞. cineris ↄculaꝝ fluuialiū cōbuſtaꝝ lib. ſ. ceruſe ablute cū aq̄ ſerpētarie. ʒ. iij. ſucci cucumeris aſinini. uel aque ſublimationis ei⁹. q. e. ad icorporādū. fiat ex eis linimētū. ℭ 2ᵐ ⁊ elegātius ꝑdicto eſt hoc. ℞. ſarcocolle ceruſe amili nutritoꝝ in aq̄ cineris per q̄tuor dies. añ. ʒ. iij. incorporētur oia cū albumine ouoꝝ ita ut glutinoſe fiāt ⁊ in fine addātur muſci. ℈. ij. cāphore candidiſſime. ʒ. j. ſ. fiat linimētuȝ de quo facies ut ſupra ſepe liniatur. ⁊ eſt gumera fortis mulieribus ornantibus ſe dilecta magnifice. ℭ 3ᵐ vō ⁊ ultimū cōpoſitum eſt ab oibus illuſtribus viris magnifice pbatum. ⁊ eſt litargirum ſpumificatū cum aceto ⁊ oleo roſ. factuȝ. Tu ergo doctrinā illius ab auctorib⁹ quere ne lōgitudine ſcripture faſtidium inducā. ergo ex eo in ſero tota facies hominis liniatur. Mane vō abluatur cum aqua elixationis lupinorū ⁊ ſumma diuina virtute ſanus efficietur. Amen.

Cōſiliū. 297. De puſtulis ulceratiuis poſt cauſonem cholericam.

Nec honorada dña Germana ⁊ Bartholomei cōmēdatiſſimi viri in ciuitate Raguſij cōmorātis paulo añ laborauit febre ↄtinua cholica: cui⁹ mā ſm pōē ↄtinebať in pectore: pp quod merito cauſonica febris denoīari debuit. ⁊ tāta fuit mātruȝ multitudo cū acuitate ſui qō fecit mā ſtimulata in pma ſeptimana trāſmutationem creticā māteruȝ ad caput: ⁊ v̄tute etiam potēte de ↄcauis uenaꝝ effuſa fuit mā ad poros ⁊ ſup cutaneas ptes tot⁹ capitis faciei colli gule ⁊ pectoris que mā ēt ſubtilitate ſubſtāntie ſui ⁊ uehemēti mobilitate i plimas diuiſa ptes puſtulatas fecit innumeratas tot⁹ cutis ulceratiuas ⁊ excoriatiuas. cui⁹ pe oie aeree magis ⁊ acuta ꝙ aquea reſoluta fuit ⁊ remanſit terrea pe. que in ſupficie cutis per ſuphluitates ⁊ cortices ſquamoſas emiſſa ſtatū creuit ⁊ diſpō in accitib⁹ cōſilib⁹ erat ſpēi lepre que a ſapientib⁹ tyria nominatur. niſi qꝛ differebat a predicta in hoc: ꝙ hec mā diminuēda fuit ab aduſtiōe ⁊ oi gradu ueneno ſitatis ⁊ caloꝛe. pp qō appet ſi huic mulieri hec egritudo ſepe cōtigeret magnū poxedēret ei de euētu tyrie. ℭ Et hi ſermones aliq̄liter colligi pnt 2ᵒ pmi cap 5ᵒ de egritudib⁹ cōpoſitis. 3ᵒ quarti tractatu 3ᵒ. cap de cauſis ⁊ ſpeciēb⁹ lepre. ⁊ aſſumať ēt ſūdamētū ex his que ſcribunť 7ᵒ q̄rti. tractatu de corruptionib⁹ capitis faciei ⁊ toti corpi euenientib⁹. ⁊ hec in ſūma fuit hui⁹ dominę diſpoſitio.

In regimine hui⁹ diſpoſitionis plurima ⁊ difficile ſcribēda forēt. uerū qꝛ hec dña curata eſt a diſpōne ꝑdicta ſufficiēter ⁊ pfecte. Nūc nō vī mihi neceſſariuȝ eē aliud ꝙ ponē regimē pſeruatiuū ei⁹ a ꝑdicta diſpōne: qō in quinque caplis ſequētib⁹ partiēdū eſt. ℭ Primū itaqȝ hoꝝ eſt. ut hec dña abſtineat ab oi cibo calo acuto ſalſo infla

mobili, ut ſicus cepe ſinapis porri ⁊ ſic de alijs. ⁊ ẽt vnctuoſa euitet cibaria ⁊ abſtineat a vinis ſubtilibus calidis euapora tiuis ad caput. ſed utatur vinis põticis acribus rubeis ⁊ ſub rubeis ⁊ omnia cibaria eius refrangat artificialiter cum in fridãtib⁹ ⁊ bũectãtib⁹. ut eſt enduuia bleta ⁊ ſic de alijs. ℂ 2ᵐ pncipale remediũ eſt: ut hec dña a pñti tpe uſq; ad totũ menſem februarij futuri de .1443. oi fine .v. dierũ parũ añ cenã accipiat vnã pillulã de aloe pparato ⁊ abluto cũ ſucco enduuie: ſcariole portulace ⁊ acetoſe ſm artẽ. Et ſi ɔtingeret q̃ hec dña nõ eẽt bñ lubrica uẽtre tpe itermedio, tũc oi 3° die alternati accipe põt pillulã vnã de pdictis hora pdicta. ℂ 3ᵐ pncipale remediũ eſt hoc. ℞. ſpecierũ triaſandaloꝝ cõpleccariſ trociſcorũ de roſ. añ. ʒ. j. trociſcorũ de violis ⁊ de berberis añ. ʒ. j. ſuccari albi lib. ſ. cũ aq̃ acetoſe fiat cõfectio in rotulis magnis de q̃ oi die ſemp añ cibũ accipiat. ʒ. ſ. ℂ 4ᵐ pncipale ẽ hoc ut hec dña oi ſeptimana trib⁹ dieb⁹ ſucceſſiuis qb⁹ dieb⁹ ɔtinuis p 4ᵒʳ horas añ prãdiũ accipiat. ʒ. v. aq̃rũ īfraſcriptarũ. ℞. aque cap. ve. ʒ. ij. aque acetoſe craſſonũ fontaliũ añ. ʒ. i. ſ. miſce. ⁊ ſi nõ poſſet hic aquã craſſonũ fontaliũ loco ipſi⁹ accipiat aquã cartami marini maioris que potẽs eſt ad dinertẽdũ ⁊ pcipitãdũ mãs acutas oẽs per vias urine. ℂ Ultimũ vo pncipale eſt hoc. ℞. radicũ enule lapatij acuti añ. M. j. radicũ violaꝝ M. ij. electuarij nigri. ʒ. ſ. myrre ſarcocolle oppoponacis. añ ʒ. j. ſemis enduuie acetoſe ſcariole añ. M. j. granoꝝ ſiſami. M ij. bulliãt oia in vna magna ſitula aque uſq; ad ɔſumptionẽ 2ᵉ ptis ubi effundat̃ cineris cribellati ſcutella parua: ⁊ ex tali lixiuio caput ei⁹ ablnat̃ in ſeptimana bis. Ad laudẽ dei amẽ

Conſilium. 298. De cruſtis uel rupturis puerorum.

Si cõtingat aliqb⁹ īfãtib⁹ fieri cruſtas ut rupturas ſup capite aut in facie uel alia q̃cũq; pte corpis. tũc ſiat remediũ hoc īfallibile. ℞. vitellos oui elixatos uſq; ad duritiẽ numero. xvj. myrre. ʒ. j. radicũ iari. ʒ. ſ. ellebori nigri. ℨ. iiij. cõminuãtur: uel frangant̃ vitelli oui cũ digitis. deide in ferrea ſartagie ponant̃ ⁊ cõmiſceant̃ cũ pdictis pulverib⁹ ⁊ coq̃nt̃ ſup carbonibus ignitis abſq; flãma uſq; quo icipiãt ſpumefieri. tũc ergo cũ caccola exp̃mat̃ oleũ ⁊ colligat̃. ⁊ hoc totiẽs coquẽdo ⁊ exp̃mẽdo quotiẽs poterit emittẽ ſpumã. tũc eni abijciant̃ feces ⁊ collecto oleo in uaſe ſtricti orificij ⁊ clauſo ore ſeruetur. De hoc ergo oleo oẽs ptes corrupte linient̃ pluries in die. cadet enim cruſta ⁊ remouebunt̃ ⁊ ſanabit̃ infans.

Cõſiliũ. 299. De lepra ⁊ ppe elefantica cũ .14. accñtib⁹ ad ipſam ɔtitib⁹ ⁊ duob⁹ cũ ea cõplicatis que ſunt.

ℂ Caſus piloꝝ barbe ⁊ ſupcilioꝝ puſtule p vniuerſuz corpus apparẽtes. ℂ Aſpitas ⁊ raucedo uocis. ℂ Difficultas anhelit⁹. ℂ Sitis imoderata. ℂ Tenſio ſplenis. ℂ Immoderata calidıtas epatis ⁊ renũ. ℂ Multitudo uẽtoſitatis in oib⁹ īteſtinis. ℂ Stipticitas uẽtris. ℂ Multitudo puſtulaꝝ in oi pede magno. ℂ Ulceratio pedũ. ℂ Stupor in pedibus ⁊ tybijs. ℂ Euerſio ⁊ corruptio coloris nãlis ad ɔternãlẽ. ℂ Puſtule in colatorio ⁊ toto palato. ℂ Dolor renũ ab harenulis ⁊ lapillis. ℂ Tenebroſitas viſus. ℂ Diuiditur autem conſilium in partes duas.

Prima pars continens vnicum capitulũ de diuiſione lepre in ſpecies ſuas ⁊ de cauſis ⁊ ſignis earuz ⁊ diſtinctione inter ipſas.

Si hoim infelicitatibus: ſi calamitatibus corũ ⁊ pertidãtibus humanoꝝ actuũ negotijs in qbus rerũ fragiliũ iactura non leuis habetur pio atq; mãſueto animo cõdolẽdũ eſt. Reor q̃dẽ equo eſſe cõpati calamitatib⁹ hominuz que ſibi nõ a pposito. ſed pp labilẽ corpis humani mãz conſtitutionis hoiez piciũtari facit. adeo q̃ ptes corpis utiles ⁊ formoſas abijciãt ⁊ aiaz nõ raro depraucatã in ſuoꝝ actuũ iterioꝝ opẽrib⁹ reddãt. Quid eni deteri⁹ hoi accidẽ põt q̃ prauã ⁊ radicatã uenenoſitatẽ in ſimplicib⁹ ⁊ cõpoſit pnib⁹ ei⁹ repire lz eni q̃ plurima illuſtriũ philoſophoꝝ uolumia plegeri i qb⁹ ɔſcripte repiunt̃ ualitudies praus ſui q̃litate ⁊ uenenoſitate totũ cõpoſitũ īficiẽtes: fortaſſis tñ tãta uenenoſitate moleſta nullã inuenies ualitudinẽ quãta eſt lepra que humanũ corp⁹ tãta ſui uenenoſitate īficiet: ut de ei⁹ mẽbra ⁊ ptes nõ ſolũ debiles: ſz ẽt ɔſtãtes corrũpẽdo cadẽ faciat. Hec eni eſt illa ſeua diſpõ que formoſitatẽ toti⁹ corporis aufert. adeo q̃ non raro puat hominem morali. imo ẽt politica vita. ℂ Quare viro magnifico ⁊ excellẽti dño dño comiti de Cãpo baſſo pie lau gubriq; ſtilo ɔtra⁹ſũ aliqd fructuoſe ɔſcribẽ quo poſſit ſe a tãta ⁊ tã peſtilẽti ualitudie ſua defẽdẽ. Neq; ẽt hic ſermone utor hui⁹ laudis optatiuo ſed ſolum eorun que utilia ⁊ fructuoſa ſunt contemplando.

Licet aũt ab illuſtrib⁹ viris uarijs uolumib⁹ lepre ſpẽs aſſignent̃ q̃tuor puertẽs hũanũ corp⁹ ne dũ a formoſitate: ſed ab opatiõib⁹ oib⁹ ſcãruz q̃ euertant̃ in denominationẽ brutoꝝ aialiũ pp q̃ſdã pprietates in his brutis iuentas que ab hac praua uenenoſitate corpori hũano īducunt̃. ℂ p⁹ eſt lepra leonina. ℂ 2ᵃ tyria. ℂ 3ᵃ vo alopitia. ℂ Et 4ᵃ eſt elefãtica dicta diſpõ. ℂ Eſt aũt leonina lepra corpis hũani a nãli cõſiſtẽtia adeo igẽter trãſmutatiua q̃ efficit hoiez furibũdũ furioſitate leonina. Et iterũ īflãmatũ ⁊ aduſtuz. uelut leonũ corpora. Et 3° formoſitatẽ aſpect⁹ ei⁹ pmutat ad horribilitatẽ ⁊ timorez aſpiciẽtib⁹ īducẽdã. clamãt ẽt ⁊ iraſcunt̃ ut ſe ipſos ẽt vix cõpati poſſint ut leonib⁹ ɔtingit pluries in die furibũdo accẽdi furore. Adhuc ẽt exiccant̃ eoꝝ corpa. uelut leonũ corpa coi aſpitate caloſitate duritie pcepta. ℂ Taceo hic q̃ in iſtis tãt⁹ eſt appetit⁹ uoracitas ⁊ ſil q̃ vix aptiſſima repit̃ medicia ut nec potu neq; cibo ſaturari pñt. pp qõ nõ raro appet eoꝝ appetituz ſuperexcedere caninũ qui iter corruptos appetit⁹ ſeutor noiat̃. ut 13ᵉ tertij. tractatu 3°. de appetitu colligẽdũ. ⁊ a Cõmẽtatore afforiſmoꝝ 2ᵉ. cõmẽto ſmonis uetuſtiſſimi pñs illi⁹. Por⁹ idigẽtiã ſ. luit. Et ſumunt̃ originaliter hi ſmones 5° de accidẽn ⁊ mor. in pprio cap. ℂ Ac vo iterũ hãc patiẽtib⁹ miſerabilẽ ualitudinẽ ɔtigit vigilãtiſſ mos eẽ itantũ q̃ ſabaraticã vigiliã ſuperexcedãt. act⁹ ẽt morales interioꝝ virtutũ puertant̃ in eis. Et nimiꝝ iuenit̃ eni in cordibus eoꝝ accẽſa furibũditas: ⁊ ſilr in cerebro. pp que amboꝝ hoꝝ pncipaliũ corrũpunt̃ opatiões intantuz q̃ vt⁹ vitalis corruptos gñat vitales ſpũs ⁊ a nãli euẽtatiõe per dyaſtolẽ ⁊ ſiſtoles pulſus magnifice elõgant̃ ab eq̃li. Quis ẽt iſtoꝝ inuẽtus eſt qui in opationib⁹ ſenſus cois ⁊ fantaſie que ponitur in pmo uẽtriculo cerebri nõ hẽat nocumẽtũ diminutionis aut corruptiõis aut utriuſq; ſil. Silr ẽt opatio imaginatie ⁊ cogitatiue potẽtiaꝝ que ponunt̃ in uẽtriculo medio. ⁊ memoratiue que ponunt̃ i poſteriori uẽtriclo magnifice ut in plib⁹ corrupte ledunt̃. Cũ ergo ab hac ualitudie nõ ad paſſiões in leonib⁹ inuẽtas iã adictas pmutent̃ hoies eis ɔdolẽduz eſt cũ pmutent̃ ⁊ trãſmutent̃ de rõnalib⁹ in aialia irrationalia ⁊ bruta ⁊ adhuc tranſmutatione deteriori q̃ erat circes.

Dicitur autez lepre ſpẽs 2ᵃ tyria. eo q2 uelut plibus vicibus in anno accidit ſerpẽtẽ illã a ſua cute ſpuari uehemẽtia aduſtionis uenenoſe a ſanguine. ſ. corrupto. ita vides ⁊ horuz patiẽtium corpora decies ⁊ duodecies in anno in ſupficie ſua excorticari cum magno dolore inflãmatiuo incẽſiuo ⁊ acuto. ℂ Etiam membroꝝ ſuperficies uelut ſanguinolẽto ⁊ ɔinnario colore corrũpit̃: ⁊ effluit inde virus tenue corruptiuũ ptiũ oiuz in q̃s effundit̃. Adhuc etiã nõ ſolũ pp hoc tyria nomiat̃. Sed ⁊ q2 peſſima ſui uenenoſitate mediũ inficit intãtũ q̃ aſtãtes ⁊ cõuerſantes ut in plurib⁹ corrũpunt̃. vñ ⁊ lepra hecimo ⁊ oẽs iter cõtagioſas ualitudines enumerat̃. 2° pmi. cap de cõplẽdis diſpõnibus. Proceditq; hec uenenoſitas ſerpẽdo iteriora mẽbra ⁊ corrũpendo talr q̃ facit eorũ anhelit⁹ ſicut facit aer ppinquus cauerne tyri: ⁊ eſt de deterioribus reptibiliũ uenenãtiũ vna ⁊ peſſima inter alias de ſeptẽ ſpẽbus tyri ut colligẽdũ eſt 6° q̃rti. ſm partẽ. ⁊ a Gal.

li° de ſimplici medicina.cap̄ de echidna ſm vnā trām ꝛ ſm aliā ō marraſſo ꝛ tyro.ubi hyſtorice colligē potes prauitatē ſue venenoſitatis. Ego itaqꝫ nō video forte ampli° ꝛ triſtabili° dolēdū eē de hoīe ꝙ ſic trāſmutet' in ſerpentum ꝓprietates.

Fuit aūt 3° lepre ſpēs alopitia trāſūptiue noīata ab idiomate greco ubi alopem dicūt ipſi nos vulpē dicim°. Eſt aūt vulpis aīal cautiſſimū īſidioſuꝫ rapine coiter īſudās ꝛ latibulis occulta q̄ſi ut in plurib° ſhabitās. ſic ēt iſtos pmutatos vidi alopiticos leproſos tāta malitia fraudulētia ꝛ cautelis abſdare.ut neqꝫ ēt medic° ꝙ̄tūcūqꝫ elect° orator pſuadē poſſit eis ꝛ īclinare eos ad ſui curationē. Credūt eni ſemp ſe eſſe decipiēdos ſic ꝛ alios fraudare ītēdūt. Eſt ēt illi aīali ꝓpriū ut ſaltē bis in anno a ſuis pilis ſpuet' pp vehemētē venenoſitatē ꝛ corruptionē in humorib° īuentā ꝓpter quā cōſumit' ꝛ corrūpit' humidū priū pili in poris ꝯtinuatiuuꝫ.vñ ꝛ qñqꝫ piloꝝ pori ītrinſec° ulcerant'. Quid igit' appet tibi ſi uapor aduſtus q eſt mā pili in ipm ꝯuertibilis ab hac peſſima ꝛ tremēda ualitudine corrūpat'? Taceo ꝙ aīalia illa marasmant' ꝛ exiccant'.quō eni nō:cū ſtus nutritiua ꝙ̄tūcūqꝫ potēs eſſet ſi adhuc nutrimētū apponeret pp prauitatē eius nutrito nō vniret'.ꝛ ſi adhuc vniret' nō ꝯueniēter aſſimilaretur. Sꝫ ſic h°ianoꝝ corpoꝝ ſtitudo pigujs ꝛ mediocris neceſſe eſt ut p coꝝ debitā nutrimēti appōnē vnionē ꝛ aſſimilationē.ita ꝛ ecōuerſo p coꝝ actuā ſubtractionē nece eſt areſcere corpora. Et ſit ſmonce colligēdi ex ꝓ de gnatione ꝛ corruptione.ꝛ ꝓ° pmi.doct° 6°.cap̄ de ſtute nāli miniſtrata. ꝛ de miniſtrātib° ei. Et legi pōt per magnū ꝓceſſum pmi virtutū nālium Galeni:etiam pluries alibi.ꝙ̄ fedū igitur ſit humanū corpus tanta in ſe icitate pmutari:ut notum eſt vulgo: qui taliter egrotantium conuerſationem effugit.

Quarta vō ſpēs elefantica dr diſpō cui° interpretatio aliter a Paulo greco.aliter ab Alexādro habet'. Nōnulli eni uolūt coꝝ q lepā elefanticā patiunt' corpora ſtupēda q̄dā magnitudine augmētari nō minus ꝙ̄ corruptione ꝓriā.adeo ꝙ nālē hoīum magnitudinē excedat ꝓter imoderatā pinguedinem qua Nicomachus grecus oēs alios excedit uehemēti piguedine ſua. Illa aūt ab hac differt uł differebat.qm nō eſt cū priua corruptaꝝ puſtulaꝝ. Elefantica vō lepra nō euitatur ab illa ut paulopoſt demōſtrabitur. Alij aūt crediderūt hāc leprā elefanticā noīari cū terribilitate ei° aſpect° quā elefantib° dicūt eſſe ꝓpriā. Nōnulli vō dixerūt ipſaꝫ taliter noīari pp corruptionē formoſitatis coloris trāſmutati ad colorē cōpoſitū ex albo ꝛ nigro pp uarietatē mācrū in ſtratāgen tā.ut Aurelius Gariopontus in 5° practice.cap̄ de elefantia. Et qdā ꝯcedētes ſupaddiderūt corruptionē in uoce humana pmutatā ad rugituꝫ ipſoꝝ elefantum.ꝛ tu cōpone oīa ſimul.ꝛ habebis intētum. Eſt ergo in iſtis egrotātib° aſpect° ualde terribilis ut etiā circūſtātes timere faciat. In faciēb° etiā coꝝ ꝛ in extremis ptib° manibus ꝛ pedib° magnis numeroſa ualde apar[...] multitudo pcipit' que qñqꝫ magnitudinē nucis muſcate excedunt.qñqꝫ vō grano fabe aſſimilant' cū duritie notabili ꝛ colore ſili ei qui appet in moro p tres dies an pfectā ei° maturationē. Et corrūpunt' puſtule ꝛ circūſtātes ptes a qb° emittit' virus opacū fetidū aſtātes fugē faciēs. Et ſupcilia īgroſſant' qñqꝫ magnitudine maiori ꝙ̄ digiti medij.palpebre ēt ꝯſilib° apoſtib° īficiunt' ita ut ſcidant'. Eſt etiā mā tāte malignitatis ꝙ nō ſolū ſupficiales ptes:imo īteriores ꝛ ꝓfundas palati ꝛ naſi crudelib° apoſtib° inficiat in tātū ꝙ vix euētatio fieri poſſit per ptes narū ꝛ palati.ꝛ ad tātū qñqꝫ pducunt' ut cruciati ſuffocatione interimant'. Si ēt coꝝ aures aſpicies appēdiculas ptes caꝝ plurib° apoſtib° ꝛ corrupciuis nō raro videbis īfectas:ita ut ptes carūdē fere oēs cadē a me viſe fuerint. Et adhuc etiā in anfractuoſis iteri° ptib° organi auditus puſtule he oriunt' oīno ſurdū faciētes. Cācer ēt nō raro ꝓcipit' in ꝯcauo palati in foramine colatorij ꝛ uenaꝝ guidegeth. Vene etiā gule laterales ꝛ oēs arterie plene ꝛ extenſe ꝓcipiunt' ſanguine ꝯgelato ꝛ rancelcit coꝝ uox ꝛ in locis ſteturalib° puſtule ꝓdicte coiter repiunt':ꝛ ſplenis duritie ꝙ̄ magna pcipit'. Et icipit ut in plib° corruptio ſubſtātialis in digitis pedū ꝛ oīb° pedib° ipſis. Et qō mirabile dictu priuant' mēbra illa ut in plib° opōne ſenſus tact°.non qdē ſm ptes oēs:q2 iā extīcte forēt ꝛ mortue.ſolo eni ſenſu tact° priuatū aīal nece eſt mori.3° de aīa.ꝛ ita de ptib° dīcēdū eſt ſicut de toto aīali. Stupes enī frequēter ſi aliquē leproſuꝫ elefanticuꝫ videres hēre apa magnū in oſſeo.ita ꝙ qñqꝫ trāſcendat mēſurā capitis hoīs duplicatā.ut aū fores eccleſiaꝝ nō raro videre poteris. Hec igit' in ſūma ſunt ſigna medico accūtia in leproſis ꝛ paſſiones per q̄s in earū ꝯditionib° theorice agēdū eſt. Accūtia enim magnā ptē ꝯferūt ad cognoſcēdū qō qd eſt.i.rei eſſentiā.ꝓ de aīa in ꝓhemio. Et ne talia uolūtarie etiā ſine demōſtratione dicta videant' taliť arguēdo deducī pñt. In quibuſcūqꝫ eni corporib° egrotātib° inueniunt' mā uł cāe pmutationis corpoꝝ ſufficiētes ad īducēdū paſſioneꝫ ꝛ accūtia iā ꝓdicta cū debita ipſaꝝ applicatione ad ſubiectum aptū pati cū debita circūſtātia ptis ad agēdū.nece eſt in eis effectū uel effect° inuenire.ſed in oīb° leproſis ꝓdictis inueniunt' oēs uel plurime illaꝝ que dicte ſūt.ḡ in eis oīb° nece eſt inueniri accūtia iā ꝓdicta.diſcurſus eſt bonus.q2 in ꝓ pme. ꝛ ꝯtrīa cū maiori teneret ex altiori ſcīa.q2 ex ſufficiēti aſſignatione cārū ꝯcedi debet effect°.ꝛ minor pbat'.q2 in oībus h°i leproſis ſiue leonina alopitica tyria ꝛ elefantica ualitudine laborātibus mā īuenit' ſufficiēs ꝙ̄titate ꝛ q̄litate ſua ꝛ mēbra pata pati.ḡ ꝛc̄.pꝫ hec ꝯtīa 2° ex debita ſequela ei° ad ꝓmiſſas. ꝛ aūs deducit' īductiue.q2 eni negaret mām melicā genitā ex aduſtione cholē que facit leprā leoninā poſſe īficē ſanguinē uenalē ꝛ arterialē ſpm̄ ꝛ ſubſtātiā mēbroꝝ.pp qō ꝛ corpora exiccantur.ꝛ corrūpunt' cōpagines mēbroꝝ ſimpliciū ꝛ cōpoſitorū ꝛ ſpūs aīalis nālis ꝛ vitalis ꝓinuēti in corpore a mā iā ꝓdicta ꝛ ſpūs q de nouo gnant' ēt corruptiui efficiunt'. Mala enim cōplo melice ꝓdicte ꝓhibet aīꝫ gnare ſpūs ꝯuenientes ad opōnes ꝓducēdas. Neqꝫ ēt uapor q debet eē mā gnationis ſpūs vitalis eſt tēperat° in ꝙ̄titate nec in q̄litate.imo corrupti gnantur ex eo ſpūs.vñ nimirū eſt ſi opōnes interioꝝ ſenſuū ꝛ exterioꝝ diminuunt' ꝛ corrūpunt'.ut ſupra iā declaratum eſt. Aīa enim ꝓducit opōnes tales.q̄a ſunt organa.i.membra inſtra.l.ſpūs ꝛ māe humorales.ſed hec oīa tria ſunt corrupta.ergo corrupte neceſſario ꝓducentur operationes.

Ex hoc igit' fundamēto diligēs ꝯſiderator uerificare poterit oēs paſſiones ꝛ accūtia que ſuperius attributa fuerant lepre leonine. Silr etiā ex hoc fundamēto manifeſtū eſt 2° ūificari poſſe oīa accūtia ꝛ ſigna que ſuperi° ponebant' de lepra 2° tyria noīata. Et ꝯſiter etiam 3° uerificari pñt ſigna attributa lepre alopitie. Et tādem 4° facile itelligi pñt accūtia in lepra elefantica ꝙ̄rū corruptioneꝫ ꝓterire nō uolo.qm̄ hec eſt illa que ꝓprie eſt egritudo magnifici ꝛ excellētis dñi comitis de cāpo baſſo. Cuius qdeꝫ ſigna ponunt' ꝛ paſſiones eſſe. Primo q2 augmētatur ſm totū aut magis ſm ptes ꝛ ꝓpe extremas.ſanguis eniꝫ melic° effectus eſt duplici melie ſpecie. Una qdem eſt fecalis melia ſibi cōmixta quā tñ nō pono eſſe mālē cām lepre elefantice:ſꝫ mālī cāe ipſius cōmixtā.ꝛ hec eſt illa que cū ſanguine ad mēbra inferiora ꝓpulſa ſanguinē reddit ineptū nutricationi ꝯuenienti.vñ ꝛ cōtinue multiplicatus ſub forma ſuitus in uenis:ꝛ uelut ꝯiūcta cā in poris mēbroꝝ augmentat ſubſtātiam coꝝ q2 ineptus eſt trāſmutari in mēbra digeri reſolui ꝛ inſenſibiliter expelli que ſunt cāe excreſcentie mēbrorū:imo ꝛ totius corporis. Et ne cauillādo ꝯtingeret dubitare.q2 ſanguis ille melie fecali cōmixtus nō videt' aptus aſcēdere ſupius ꝓpter grauitatem ſuā ſicut inferius.ideo nō poterit magnificare membra ſupiora. Dicendū pmo ꝙ cū hec mā melica ſit ſanguini uehementer cōmixta:ꝛ oporteat membra nutriri.q2 viuunt:eſt nec̄ium ꝙ tā ad ſupiora ꝙ̄ ad inferiora membra ſanguis ꝓpellat'. Et ſi ſtus diſcretiua tantū eſſet potens ut ſeparet meliam illā a ſanguine.tūc nō eſſet neceſſariū pp hāc cām mēbra ꝓternāliter magnificari. Et iteꝝ 2° rñden

duz eſt q lz mãci meſice oi pp grauitatẽ ſuã repugnet per ſe aſcẽdẽ.p accñs tñ ferſ ſurſuz a motore extrinſeco q eſt calor pter nãm a q̃ nulla mã meſica aduſta educiſ. Naz in oi aduſto corpore reſeruaſ ueſtigiũ adurentis cãe.ſ.caloris extinci.p de gñatiõe aialiũ. Ex qb⁹ appet q in elefantico lepꝛoſo ꝓpria paſſio eſt magnificari mẽbra:z maxie faciẽ cũ euerſione ſui ad tartareã figurã notabilr magnã. ¶ Dixi aũt ſupi⁹ q non ponebã mãm mel' ci hypoſtaſiuã eẽ cãm alicui⁹ lepꝛe. ſz opz ipſam aut eẽ meſie aduſte cõmixtã z adhuc ſubdñanter:aut lepꝛe mãm cuiuſlibet eẽ mãm meſicã ſanguineã cholericam ſlaticã z meſicã. Et ſic cũ bñ ꝯſiderabunſ ſermones Auic.3⁰ q̃rti.tractatu ultimo de lepꝛa. videbiſ q aĩs z ꝯſũcta mã leo nine lepꝛe erit meſia cholica. Mã vo tyrie erit meſia ſlatica ſic alopitie mã eſt meſia ſanguiea:z elefantice lepꝛe mã ẽ mã meſica genita ex aduſtiõe mel' e. Et ꝓpterea hec lepꝛe ſpẽs pe ior eſt alijs pp plura. ¶ Pꝛimo qꝛ alijs parib⁹ hec lepꝛa eſt uenenoſa magis.pbaſ.qꝛ mõei ei⁹attribuiſ ꝓpꝛetas iterficiẽ di aialia guſtãtia ipſaz:qð nõ ſcribiſ de altera meſia aduſta. ¶ 2⁰ qꝛ in mã hui⁹repiſ gdus caloris aduſtiui.qð appet.qꝛ ꝓiecta ad terrã bullit in ſupficiẽ ei⁹.qð forte cõtingit pp q̃li tates illius mãei vigorari p ꝯrietatẽ ei⁹ cui approximat:qð eſt dictũ per antiperiſtaſim. Hec igiſ praua mã in uenis z ar terijs exñs aĩs cã eſt lepꝛe elefantice.in poris vo mẽbrorum ſparſa z imerſa ꝯſũcta cã ipſius eſt. ¶ Ex q̃ fundamẽto appa ret ſi terribilis debet eẽ aſpect⁹ hoꝝ lãguẽtiũ.ita ut igniti ua pores ſpũi viſibili cõmixti z lati ad oculũ aſpectuz ipſoꝝ red dũt q̃ſi ſerpentinũ z expaueſcentẽ intuentes eoꝝ. ¶ 2⁰ vo eſt iſtoꝝ aſpect⁹terribilis.ꝓpterea qꝛ mã in toto facie multiplica ta frõtẽ palpebras ſupcilia aures naſuz nares z labia nãliter rare exñtes ꝑparãt ipſaz ad facilẽ ſuſceptionẽ mãerũ illaꝝ:lz ſint groſſe.z feruntſ tales mãe ſupi⁹cũ ſanguie:ut dictuz eſt. aut a caliditate ſubleuãte illas motu recto ſurſuz.z talis mã in poris recepta vniſ z multiplicaſ pp frigiditatẽ circũſtantis aeris. ¶ Et qꝛ caliditas facit ad ſepationẽ ptiũ meſic:ideo ipa non adeo ꝯgregaſ:ut vnũ uel pauca efficiat apata. ¶ Et cũ mã meſica ſit que ſui terreitate facit duriẽ ẽ.ideo dura ſũt il la apata. ¶ Et qꝛ talis mã cõmixta eſt cũ ſanguine:iõ uertiẽ ipm ad opacũ uel nigrũ cũ ueſtigijs rubedis pauce. Jõ taliũ apatũ color eſt niger cum remiſſo ueſtigio rubedis. ¶ Et qm mã iſta acuta eſt:ideo corrũpit mẽbra apata:z qñqz corrũpit etiã z ulceratas ptes nõ apatas:cũ effundiſ exteri⁹virus per ſupficiẽ cutis:aut interius per poros mittiſ de pte ad ptem. ¶ Et ex eodẽ fundamẽto appet declaratio euẽt⁹cãcri in pa lato z in naſo. Mã eni multiplicata meſica p̃dicta in uenis z arterijs pãniculoꝝ cerebri z ſubſtãtie ei⁹deſcẽdũt ad inferio rẽ ptem cerebri ad totũ qui lacuna noiaſ:z a uenis effuſa fer tur in carnoſam z pãnicularẽ ptem colatorij oris:z efficit ibi apa cãcroſum.ſicut a loco carticulari cerebri deſcẽdit ad ri ſam z ptes interiores naſi meſicas puſtulas ibidẽ efficiẽdo que ut plurimũ nõ ſunt tãte duriciei quãte in alijs ptibus. z hoc pp mãm meſicã in ſuis q̃litatib⁹ refrangi a ſlatica mate ria que nõ educaſ qñ plurimũ deſcẽdat ad naſuz z effunda tur ad ipm. Propter qð nõ raro decipiunſ cyrurgici exiſti mãtes illud apa eẽ polipũ ꝓpter frequentiã euẽtus polipi in naſo.cũ tñ tale apa ſit cãcroſum.refractio tñ z priuatio aliq̃lr in eo ſignis cãcri a mã flegmatica:ut dictũ eſt. ¶ Ex qb⁹ etiã clare liquet q nõ eſt mirabile ſi ſenſus iteriores ꝓpe imaginatiua cogitatiua z memoratiua leduntſ leſione corru ptionis in opõnib⁹ eaꝝ.quõ eni nõ cũ mãe p̃dicte inficiant mẽbra z ſpũs z loca in qb⁹ interioꝝ ſenſuũ corrũpũt opatio nes. ¶ Propter qð fũdamẽtũ etiã nõ raro corrũpunſ opa tiones exterioꝝ ſenſuũ.pcipiũt eni frequẽter tactu rẽ tepidaz ſub ſpecie caliditatis intenſe. Etiã qñqz guſtabilia acria cum acuitate percipiunſ.uelut ſi miſcereſ acetũ cum ſulfure. Au ditiua etiã potẽtia decipiſ qñqz in pcipiendo ſibilũ tinitus z ſtrepit⁹in aere:in q̃ tñ nõ ſunt. Et appet eis qñqz olfacẽ res fumoſas z acutas ut combuſtionẽ aſpalti ſulfuris z ſſiũ qð totũ cõtingit ꝓpter corruptos uapores a mã ignita ad or gan ũ olfatus delata z ſpũi olfatus cõmixta. Et pari rõne vi ſiue potentie corrũpunſ opationes.ita ut imaginationes in aere pcipianſ ex uaporib⁹corruptis in cerebro multiplicatis ſpũi viſibili cõmixtis z inficientib⁹totũ oculũ z p̃ncipalr ad criſtallciũ idẽ. ¶ Vñ z ex hoc fundamẽto deducẽ potes q̃re cõ turbata hñt z corrupta ſomnia.ita ut appeat eis qñqz aſtare z altercari cũ demonib⁹z bellũ z rixam agere cum his tñ qui ſunt amici que oia intelligẽti predicta facillima ſũt. ¶ Pro pter qð ſi corrũpiſ eoꝝ appetit⁹z lediſ per viã intẽſionis nõ eſt mirabile:qm mã melãcholica ad ſtõchũ delata z multipli cata acuitate ſua pũgendo:ſtipticitate ſua ꝯſtingendo:põtici tate ſua pũgendo z corrugãdo exprimit cõſumit humiduz ſub ſtãtificũ oris z totius ſtõchi:q̃re ſemp fere ſunt fameſcentes z vix ſaturari poſſunt. ¶ Qualr vo z ꝓpter qd i ſplene epa te z in meſentereo multiplicentſ meſice mãe cppilãtes z apo ſtemãtes mẽbra p̃dicta z eff ciẽtes in eis corruptiones ulce roſas. Et q̃liter in hac diſpõne qñqz ſupueniat melancholia mirachia ex p̃dictis plane haberi põt. ¶ Et ꝯſequenter q̃re pedib⁹magnis fiũt apata multa dura nigra obſcura corrũ pẽtia pedes:z ꝓpꝛie digitos pedũ iã ſatis eſt facile vidẽ. Et ua rianſ qñqz pedes ipſoꝝ ꝓpter multitudinẽ mãei meſice ſup ſlue implẽtis uenas:que qñqz adeo groſſa exiſtit ut a uenis effundi non poſſit in poros ita ut efficiat in eis apata. Sed in uenis ꝯculcata remanens extẽdit eas:ita ut circũuolui vi deanſ mẽbra uelut a vitibus.q̃re vites a ſapiẽtib⁹ſunt deno minate uarices. ¶ Amplius penultimi accidentis videlz tu meſcentie emorroidaꝝ z cecitas earuz ualde facile põt hẽri intellect⁹. Intumeſcũt eniz ꝓpter ſanguis groſſitiẽ z multitu dinẽ. Cece vo.i.nihil educẽtes efficiũt emorroides ꝓpter ſan guinis terreſtreitatẽ z groſſitudinẽ:cui repugnãt exire p ori ficia extremitatũ uenarũ emorroidaliũ que ſtricta ſũt. ¶ At vo ultimo nõ raro videbis elefanticũ hẽre oſſeũ ꝑatũ apate tãte extẽſionis q ſtupefacit aſpiciẽtes. Mã enim meſica du pliciter p̃ncipalr effundiſ in oſſeũ. Pꝛio p uenas ramifica tas a chili deſcẽdẽte que deſcẽdũt ad oſſeũ cũ pãniculo deci mo.2⁰ vo mã iſta effundi põt a meſenterio per uenas in ipo exiſtẽtes multiplicatas ad pãniculũ ſifac. Et qꝛ ab inferiori pte ſifac oriſ pãniculus qui noiaſ didim⁹in quo ramificen tur z inueniunſ uene cõtinue cũ uenis ſifac inteſtinalis.cuius ipſe didimus eſt ps. Ideo cũ didimus inuoluat ſubſtãtiã teſti culoꝝ nõ eſt mirabile ſi in teſticulis z toto oſſeo abunde reci piaſ mã meſica ſubſtãtie teſticuloꝝ z toti⁹oſſei apatiua apa te magne extẽſionis.pp ꝯtinuũ mãerũ deſcẽſum oſſeum non cũatur a corruptione in ſuis ptib⁹ulceroſa intantũ q frequẽ ter ſubſtãtiales ptes ei⁹cadũt a ſcabioſa corruptiõe. ¶ Ex qbus ꝯcludẽ potes ſi ſanguis lepꝛoſi aſtãtes tãgẽtes ipm in ficit. ¶ Etiã audire potes ex iſtis q ut in plurib⁹ z q̃ſi ſemp lepꝛoſus z lepꝛoſa gñat lepꝛoſos.q etſi veriſſimuz exiſtat de oi lepꝛa.maxime tñ verificaſ magis de elefantia dicta.cũ ipa ſit prauiſſima z uenenoſa magis oibus alijs.ut ſupra dedu ctũ eſt. ¶ Hec in ſumma eſt ſpẽs lepꝛe qua affligiſ magnifi cus dñs comes de Cãpo baſſo z eſt modus z fundamẽtum theorice contẽplationis circa oẽm ſpẽm lepꝛe:z ſupadde li bito tuo. Opoꝛtet itaqz utilius circa ipſam contemplari cu rationis modum oſtendentis.ut nunc ſequitur.

Secũda ps hui⁹tractat⁹. De cura lepꝛe elefantice cõ tinẽs capl'a decẽ ſm itẽtiones.ro.habẽdas in ea.

¶ Modus uñs curationis hui⁹ualitudinis.

Itaqz ut hui⁹tremende ualitudinis ſcientifi ce z utiliter regimẽ oſtendã:in decem intentiones ipſum ptiendũ eẽ deduxi.que etiam ſm ptem in oi ſpecie lepꝛe adminiſtrari poſſunt z neccie ſunt.lz eas z mſtrã curã reſtringã ꝓpe magis ad curã elefantioſoꝝ. ¶ Particularẽ enim curã leonine le pꝛe in alio tractatu ſatis ꝯuenienter euacuaui ad quendam nobilem uenetum de Raimundis. ¶ Et aloꝑitie lepꝛe ma teriam curationis euacuaui in alio tractatu ad quendam gaitanum inſcripto. ¶ Et tyrie lepꝛe mãeriaz declaraui cu

rationis in tractatulo ad ꝓ Nicolaum de iuſtinopoli inſcripto. q̄re multa que hic ſcribent̄ elefātioſis erūt ꝓpria magis. ❡ Erūt aūt intentiões iſte. q̄rū p̄ma eſt rectificatio regiminis ex pte ſex rerū nō nālid. ❡ 2ª vero eſt mãer ī minoratiua euacuatio. ❡ 3ª vero eſt eaꝝ diuerſio. ❡ 4ª eſt digō ipaꝝ. ❡ 5ª eſt eradicatiua euacatio. ❡ 6ª eſt mãeꝝ cōpleta cōſūptio. ❡ 7ª eſt rectificatio mēbꝛoꝝ in qb⁹ tales mãe generant̄. ❡ 8ª vero eſt corruptio prauitatis ⁊ uenenoſitatis mãeꝝ. ❡ 9ª intētio eſt electio medicinarum a tota ſpecie cōtrariantiū lepre. ❡ 10ª ⁊ ultima eſt accidentium correctio.

❡ Intentionis prime De rectificatione regiminis ex parte ſex rerum non naturalium Cap. I.

PErficit aūt intētio p̄ma ſmittendo ꝓ ꝙ qꝛ melia melica eſt fride cōplonis ⁊ ſicce. Iō opꝫ reꝝ nō nālitt effectū ꝯtrariari ſibi calefaciēdo ⁊ hūectādo. Et cū ibidē ſit ḡdus caliditatis pter nāꝫ uelut ī aduſtis corporib⁹. Iō opteret ēt corrūpi per infridantia. Et qꝛ repit̄ in mã uenenoſitas. ideo opꝫ ꝯtrariari per inſtra uenenoſitatis corruptiua. Et ſi qdem qꝛ hec nō ſunt bñ cōpoſſibilia repiri oīa in ſimplicibus medicinis. imo ēt rariſſime in cōpoſitis. Ideo omne regimen refrangetur ex iſtis. ut deſcendendo videbis.

Eligat itaqꝫ aer calus ⁊ hūidus leui caliditate ampliori hūiditate ⁊ ꝓprie que inuenit̄ apō parietes mōtiū diſcooptoꝝ oriētali plage ⁊ pti meridiōali que ꝓpinqua eſt oriētali aut pti ſeptētriōali eidē meridiōali ꝓpinque Et ſit loc⁹ uꝫ hitaculū ei⁹ ꝓpinquū decurſib⁹ fluuioꝝ laudabiliū: aut ubi hic inde ſcaturiūt fōtes diuerſi ⁊ electi ubi flat⁹ uētoꝝ oriētaliū. Et ſit aer ꝑdictaꝝ partiū ſeren⁹ a caligine nebuloſitate pur⁹ ut tectis ⁊ arborib⁹ uelut. citris citrangulis ⁊ ꝯſilib⁹ ornat⁹. ❡ Et ſi qdē talis repiri nō poſſet. imo eſſet excellēter calid⁹: tūc frāgat̄ cū frequēti aſpſiōe fontalis aque. aut decoctiōis violaꝝ nenufaris extremitatū lactuce ſempuiue ⁊ ꝯſiliuꝫ. Aut ſuffumiget̄ ex puluē iſtoꝝ trociſcoꝝ carbonib⁹ pne flāme ſupaſpſo. quoꝝ deſcriptio eſt hec. ℞. floꝝ nenufaris: violaꝝ. aā. ʒ. j. ſeiuꝫ lactuce endiuie ſcariole. aā. ʒ. ſ. ſeminū q̄tuor coiuꝫ fridoꝝ. ʒ. vi. amili. ʒ. ſ. cāphore. ʒ. j. cū ſucco lactuce forment̄ trociſci pōderis. ʒ. ſ. qui poſt exiccationē corꝫ pulueriꝫent̄ ⁊ ſuffumiget̄ hitaculū mane meridie ⁊ in crepuſculo noctis ex eis. Et eadem hora ſufficiet ſuffumigatio cuꝫ decoctione uel puluere folioꝝ citri ⁊ citranguli ⁊ conſimiliuꝫ. quoꝝ magna repit̄ copia in celeberrīs regno apulie. ❡ Si aūt ꝯtigeret ī itaculū expoſitū eē ⁊ ꝓpiquū aqlonari plage. tūc ſuffumigatiōes ⁊ aſpſiōes ꝑdicte utiles erunt ⁊ ꝓpter ſi eis ſupaddat̄ aliqd de foliis pomoꝝ dulciū criſomillaꝝ ḡnatoꝝ dulciū ⁊ alioꝝ uegetabiliū caliditatē hūtiū. ⁊ folia filiccoꝝ ⁊ amigdalaꝝ arboꝝ utiliſſima eēnt. Et facile ſuffumigiuꝫ eēt hoc. ℞. trociſcoꝝ dyamoꝝ. i. de violis. ʒ. ſ. trociſcoꝝ de cāphora. ʒ. j. fiat cum ipſis decoctio aut ſuffumigatio ut dictū eſt. ❡ Et eſt ei necēū ut cū ꝑdictoꝝ decoctionib⁹ ſepe abluantur camiſie ipſi⁹ ⁊ pāni quos tāgit: ⁊ ueſtes ei⁹ cū ꝑdictorum puluē ꝯſeruent̄ in coſinis ⁊ ſuffumigent̄ eis. Et gratia hui⁹ cōfert excellēter hoc aromaticuꝫ ſepe odoratū: cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. terre ſigillate ⁊ luti armeni. aā. ʒ. ij. florū borag. bugloſſe foliorūꝫ baſiliconis. aā. ʒ. j. ſ. violarū florū nenufar. aā. ʒ. ij. cāphore. ʒ. ſ. lābruſce floꝝ ſalicis ſeiuꝫ lactuce. aā. ʒ. vj. fiat omniū per ſe puluis ⁊ ligēt̄ in ſyndone ⁊ ſepe odoret̄. ❡ Et de annexis aeri caueat ſūmope ne pect⁹ ⁊ caput ueſtib⁹ ⁊ tectuiis ꝯſtringētib⁹ muniat̄: ⁊ manus ⁊ pedes pānis albis ſepe pmutatis fulciant̄: ⁊ ꝓprie cuꝫ pellibus agninis in tēpore hyemis manus pedes ⁊ caput cuſtodiri debent.

In cibis aūt electio fiat ſm hunc modū. ſupponēdo ꝓ ꝙ opꝫ eos nō eē pure cibales. qꝛ operātes a materia preciſe. ſꝫ opꝫ ipſos eſſe cibos medicinales tēpore debilitatis multiplicate in accidētib⁹: ⁊ magis eſſe reſtauratiuos ꝙ alteratiuos. ⁊ ecōuerſo ipos eſſe magis alteratiuos ꝙ reſtauratiuos cū iueniret̄ uꝫ⁹ nō ita directa. Qualr aūt opꝫ eos in ꝗtitatib⁹ diſponi appuiti ꝑdicto cap̄ de aere. debēt enī eſſe leniter calefactiui cōmixti cum ifridantib⁹ ⁊ potēter humectatiui. ❡ Propter qō opoteret panē ipoꝝ eē ꝯfectū cū aq̄ ſcariole aut aq̄ violarū portulace uel lactuce: ⁊ hic ſalis parū ⁊ eē bñ fermētatū mediocriter coctū abſqꝫ aduſtione nō hūtē etatē pluriū ꝙ duoꝝ dierū. pp qō ēt braciatelli cū farina fermētata cōpoſiti eēnt ſibi cib⁹ cōuenieñs: qꝛ corū exiccatio ⁊ ingroſſatio remote ſunt per aquā in qua ifundunt̄ que dat eis penetrationē ⁊ ablutionē cōuenietē. vñ ꝑalte ſiue nebule eēnt ei icōuenietes. ❡ Silr ēt ⁊ carnes opꝫ eē leuis digōnis ⁊ boni nutrimēti: ſicut pullorū ⁊ uolatiliū degētiū in aere ⁊ in aq̄: uelut anatuli pingues ⁊ ꝑdices ⁊ faſiani ⁊ francolini ⁊ ſturne turtures ⁊ turdi pingues ⁊ palūbi ſyluestres ⁊ piptones dimittat ⁊ aliarū uſus carniū ꝯuenit ei ⁊ ꝓpe cū nō ſūt ualde pigues: ⁊ caro caſtrati mēſualis: ⁊ caro vituli lactētis ⁊ caſtrati iuuenis ⁊ porcelloꝝ iuuenū domeſticorū uel ſylueſtriū cōueniūt ei: ⁊ caro gaꝫelli ēt ⁊ iuuēculi cerui eſt ſibi ꝯueniēs: ⁊ ꝗ lac cōueniūt ei. ⁊ caro cuniculi ēt multuꝫ laudabilis eſt. Caro leporis nō placet mihi pp melicitatē ſuā. ❡ De piſcib⁹ auteꝫ optimi ſunt ſibi fontales oēs iuuenes ꝯi limoſitate ⁊ viſcoſitate ꝑuri: ⁊ ꝓpe qui ſunt approbati in ciuitatib⁹. Meliores autē ſunt ei fontales ⁊ fluuiales ꝙ maritimi. ⁊ iterū cōueniētiores ſunt ei elixi ꝙ aſſati. Si aūt coq̄nt̄ in oleo meli⁹ eſt ei oleū de ſiſamo ⁊ oliuarum ꝙ de nucibus: ⁊ conuenit etiam oleum de amigdalis dulcibus: quoniam conuenienter mundificatiuū eſt ⁊ apitiuū. Butyri aūt uſus in hoc viro nō vꝫ cōueniēs pp iflāmabilitatē ⁊ iflāmationē ſuā. ❡ De fructib⁹ aūt cōueniūt ei ſuo tpe ceraſa ⁊ auellane recētes ⁊ amigdale ⁊ pira muſcata ⁊ reliq̄ dulcia. pira ēt laudant̄ ei. ſic⁹ recētes ⁊ ꝓprie qñ poſt earū comeſſionē bibit̄ aq̄ recēs ⁊ dimittit̄ vinuꝫ: cum ēt mediocris dulcedis ſit: aut pōticitatē laudabilē hñs ſunt ſibi ꝯuenientes. ⁊ pſica ēt laudant̄ ei. ⁊ poma granata dulcia ⁊ muſa ſunt eidē ualde bona. Acetoſa vo ḡnata nō cōueniunt ei pp ꝯueniētiā cōplonis eoꝝ cū melia. Uniulr eni acredo aceti nocet melicis. 3ª regimis acutoꝝ. Nuces autē meſpile ⁊ ſorbe citōia ⁊ caſtanee dimittant̄. poma vo bñ matura laudari pñt ei: ppea qꝛ reſiſtunt putrefactioni: imo rectificāt eā. Uue autē bñ dulces ⁊ albe per duos dies poſt eaꝝ collectionē ꝯſeruate ꝯueniunt. ❡ De ferculis autē ꝯueniunt ei ciceꝝ rubeoruꝫ et alboꝝ brodiuꝫ et ſpinachia bleta endiuia cucurbita lactuca portulaca refracte cū foliis feniculi humidi. oīa hec bñ ꝯueniūt. Melones aūt bñ maturi pp ifridationē ⁊ humectationē ⁊ lenificationē que eſt in eis ſunt ei boni. Et pari rōne ꝯuenirēt citrulli uel cucumeres dicti niſi timeret̄ eoꝝ putrefactio uel putredo ex eis. Angurie vo ⁊ ꝓpe que naſcunt̄ in regñ apulie ſūt ſibi bñ ꝯuenientes pp aptionē ⁊ ifridationē que repitur in eis: ⁊ cōuenietē nutricationē acceptā ex dulcedine eaꝝ. ❡ De radicib⁹ vo caueant̄ ſcordeon porrū alleū bulbus ⁊ raphanus niſi in raro uſu. Et ferculū laudāt ei factū ex iure decoctionis ranarū fluuialiū: ⁊ ꝓprie cuꝫ foliis blete malue violaruꝫ ⁊ cucurbite. Criſolocāna vo inter alias plātas eius ſibi ualde utiliſſima eſt. ❡ Lactis vo uſus eſt ſibi ualde cōueniens: ⁊ ꝓprie factis in eo ferculis qbuſcunqꝫ. ⁊ lac coagulatuꝫ coloſtra dictuꝫ ⁊ poſt caſeuꝫ a lacte recocta noiatuꝫ: ⁊ caſeole recētes optime ſunt ei ⁊ cōuenietes. ❡ Mellis vo uſus lꝫ ab auctoribus vniuerſa fere cōcordia approbet̄ in hoc tamē viro non placet mihi ꝓpter corruptibilitatē eius in ſtomacho ſuo a caliditate epatis nōbiliter diſtēperato. ❡ Uſus vo aromatuꝫ ut piperis cinamomi utriuſqꝫ galāge. ꝫꝫ. ⁊ ſiliū calidorū nō placet ne ꝑparēt humores ad aduſtionē. Ueruꝫ ſpēruꝫ infraſcripteruꝫ uſus placeret mihi ad vigorāduꝫ digeſtionē ei⁹ p̄mā ⁊ ſecundā imo ⁊ tertiā. quaruꝫ deſcriptio eſt hec. ℞. croci. ʒ. j. cinamomi. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. violaruꝫ floruꝫ nenufaris ſeminis acetoſe ſcariole coralloꝝ amboꝝ. aā. ʒ. ſ ſandalorum amboꝝ. aā. ʒ. j. fiat omniuꝫ per ſe puluis et cōmiſceat̄. ❡ Carnium vo et reliquorum ciboꝝ ſalſorum uſus dimittēdus eſt ꝓpter cauſam notam. ❡ Pinguedine autem anatis galline vituli caſtrati in cibariis uti poteſt: et pinguedo etiam porci colata aſſungia nominata non multum iſta placet mihi.

¶ Aceti vo uſus mediocriter acuti ↄcedi pōt ei. acutū autē acetū ⁊ acre ualde nō placet mihi. Sapa vo uel vinū coctū in ſuis condimētis placet mihi. çuccari aūt uſus ſit ei medio cris. ¶ De ꝑparationib⁹ vo ciboꝝ mihi placēt magis elixa ꝙ aſſata. ¶ Et de ptib⁹ aialiū dimittanſ uenter epar ⁊ cor ⁊ ꝑncipalr ſplen. Cerebrū aūt elixū aliqñ nō eſt ei reprobabile. Multa aūt aialiū pīguedo nō ↄuenit ei niſi refracta cū rectē agreſte nō ſalito: aut cū ſucco citrāgulorꝫ: ⁊ ꝑpe illoꝝ q repiuntur in regno Apulie. quoꝝ ſapor declinat ad dulcedinem. Et ſimiliter cōueniret ei ſuccus lymonū quorūdā qui inueniuntur ibi ⁊ uocanſ limie. q̃rū ſapor ad dulcedinem declinat pōticitati cōmixtā. ⁊ hoc ſatis de cibis dictū eſſe videtur.

Nūc aūt de potu dōm. vinū ḡ qdlibet nigrū uel obſcurū dimittēdū eſt: ⁊ ſiſr rubeū pp ptē terreā a racemis in eo ipoſitā. Siſr oē albū vinū fumoſuꝫ ⁊ potēs dino effugiat. Cōueniēs eſt aūt ei vinū albū paucīferū ſapore amenū mediū iter dulce pōticū ⁊ acre. Et ſi tale naliter nō poſſet bñ ritāe lymphādū eſt cū aq̄ electa fontis clara ſubtili odorifera aut ſaltē ab oī fetore ꝑuata accepta a fonte in quo nō repiaſ multitudo ranaꝝ uel viparū. ſed exiſtat celo diſcoopt⁹ in cui⁹ fundo ſcaturiat aq̄ diſcurrēs per lapillos ⁊ nō per lutū uł al ueū fetiduꝫ. pp qd laudabiliſſima ſibi foret aq̄ ciſterne que cū depuratione quā accepit in mediū ex colliſiōe uētoꝝ. am plius etiā facta eſt expurgata magis diſcurrēdo per argillaꝫ ⁊ arenā: ex qb⁹ ciſterne ↄſtruunſ rōnali artificio. ¶ Si etiam qñq; hic dino uteretſ: ⁊ ꝑpe in dieb⁹ frigoris hydromelle facto ex. xx. ptib⁹ aque ciſterne ⁊ pte vna mellis per decoctionē cadētib⁹ uſq; ad q̄rtē ptis ↄſumptionē. eſſet ſibi utile. ¶ Vino nōt ↄſulo ſibi ut tpe ꝙ vue erūt bñ mature faciat ſibi fieri vi nū ſm hūc modū. Accipianſ. iuj. uel. v. maſtelli careni bñ dul cis ifundenſ in eis herbe ſcariole recētis lib. j. radicū enule mūdataꝝ ⁊ minutīꝫ ĩciſaꝝ lib. j. ſ. ſeiuꝫ lapacij acuti ⁊ acetoſe que eſt ſpēs ei⁹. añ. ʒ. j. ifundenſ in ꝑdicto muſto: ⁊ cū bñ clarificatū fuerit accipiaſ in potu. ⁊ ſi potēs fuerit miſceaſ eidē al tera medietas aque ciſterne. uerūtñ melius eſſet ut ipſa aq̄ ciſterne bulliret i vino: ita ꝙ ad qnq; maſtellos ꝑdicti vini ponerenſ maſtelli duo aque ciſterne. ⁊ hic qdē pot⁹ eſſet ei utilis a ꝑn⁰ mēſe octob. per totū mēſem martij. ¶ A ꝑn⁰ vo mēſis martij uſq; in finē ſeptēbris ↄueniret ei talis pot⁹. cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. muſti ſuprāſcripti ⁊ aque ciſterne. añ. maſtellos duos. epāte bñ ablute ⁊ mūdate que a Galeno denoiatur hebin. 6° de ſimplici medicina. lib. j. creſſonis fontalis ⁊ ſenationē. añ. lib. ſ. folioꝝ citranguli recentium lib. j. incidantur minutim ⁊ ponantur ad bulliendum cum eo: ⁊ cum expurgatum fuerit utatur eo ut dictum eſt. hoc in ſumma videtur eſſe regimen ex pte cibi ⁊ potus huic viro conueniens.

De mō vo accipiēdi cibū ⁊ potū ꝑma regula obſeruāda eſt. ꝙ nunꝙ accipiat cibū neq; potū niſi ſtrenue ⁊ nō mēdoſus appetit⁹ inuitet ipm. ¶ 2⁹ can. ꝙ nullū cibū accipiat ſtōt cū ſuſtu uel faſtidio uel abominatione in ſtōcho: imo tardet cib⁹ uſq; ſtōch⁹ eius a ꝑdictis fuerit alleuiatus. ¶ 3⁹ can. eſt. ꝙ nō ↄcurrat ad accipiēdū cibū aut potum niſi ꝑcipiet ſtōchū a ꝑdictis eſſe ↄueniēter alleuiatū. tūc eni ci bet ⁊ nō tardet. ¶ 4⁹ can. ꝙ nullū cibū accipiat ingluuioſe ⁊ ſubito deglutitū. ¶ 5⁹ can. eſt. ꝙ multū tps expēdat in multiꝫ maſticādo cibū anteꝙ deglutiat ipm. ¶ 6⁹ can. ꝙ cibaria multū diuerſa genere ⁊ ſpecie in vna mēſa dimittātur. ¶ 7⁹ can. eſt. ꝙ mollē ⁊ lubricū cibū ſemp accipiat añ durū ⁊ ſpiſſuꝫ ⁊ cōpactū. ¶ 8⁹ can. eſt. ꝙ mēſura cibi ita limiteſ ut ex eo non ſentiaſ ſtōchus tēſus ⁊ grauat⁹. ¶ 9⁹ can. eſt. ut cibi ei⁹ ī eſtate tepidi. in hyeme vo nō multū cali accipianſ. ¶ 10⁹ can. ē ꝙ ois pot⁹ accipiaſ tāta mēſura regulat⁹ ꝙ nō ſinctuet uel regurgitet in ſtōcho. ¶ 11⁹ can. eſt. ꝙ cū ꝑcepit a cibi q̄titate uel pot⁹ grauatū eſſe ſtōchū. tūc ꝓuoceſ uomit⁹ cū hoc potu. cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. aque decoctionis radicū raphani. ʒ. iij. çuccari al. mellis. añ. ʒ. ſ. ſalis gemme. ℈. iij. cimini. ℈. v. aceti cyathū. ſ. miſce hec oīa. ⁊ tepidū in potu accipiaſ. Et ſi p hꝫ ꝓuocatſ fuerit uomit⁹ bonū eſt. Si aūt nō: iponaſ digit⁹ uſq; ad ꝑn^m meri titillādo ſtbidē. aut ſaltē iponaſ ibi cōdela uł pēna oleo iuncta titillādo in ꝑdicto loco ⁊ ꝓuocabiſ uomitus. ¶ Si aūt pp aliquā ↄtingētiā nō ꝓuocareſ uomit⁹: tunc ne corrūpaſ cib⁹ aut ꝑpareſ ad corruptionē febrilē deponaſ cū hoc potu. cui⁹ deſcriptio ē hec. ℞. caſſie nup extracte a cāna ſua cū a. violaꝝ. ʒ. j. aque decoctionis mercurialis cyathū vnuꝫ. tepefiāt ⁊ in potu accipianſ: ⁊ leniēdo deponeſ cibus. Hec de inanitione ⁊ repletione ciboꝝ ⁊ potuum dicta ſufficiant.

Nota ⁊ pom.

Mēſura vo in 4ª re non nāli. ſ. ſomno ⁊ vigilia eſt ut iclineſ iſte vir ad dormiēdū magis plixe ꝙ viro ſano ↄueniāt. ⁊ qꝛ plixus ſomn⁹ hūectat: ⁊ qꝛ ad meli⁹ digerēdū facit. ⁊ pp gētē in eo māe min⁹ diſponunſ ad corruptionē ꝙ in vigilijs pp carū agitationē. dormiat ḡ in die nāli nō minus octo horis: ⁊ in dieb⁹ in qb⁹ ↄuenit lōn⁹ a nō qſi⁹ poſt aſſūptionē cibi dormire pōt per horā vnā aut vnā cū dimidia. nō lōgū tñ decubitū faciat ſup dextra pte ne multuꝫ calefiat epar eius. Siſr nec plixo tpe ſuper ſiniſtro latere pp cōculcationē māerum in ſplene. ¶ Dormiat ḡ eleuato capite q̄ſi ſemiſedēs: ⁊ etiā aliquāto tpe ſup ſpina plixus ꝙ ſuper uētre. ⁊ in dormiendo in dieb⁹ frigoris caput ⁊ extreme ptes ↄuenienter ſint coopte. In diebus vo caloris mediocri tectura muniant predicte ptes. Reliquo aūt tpe vigilet ſm conſuetudinem in naturalitate ſua ſolitam.

De q̄rta vo re nō nāli exercitiū eēt huic viro ↄueniens ſi mēbra poſſent ipm pati ſine magna laſſitudine. Uerū qꝛ pedes eīs debilitati ſunt pp apata corruptiua ⁊ ulceroſa. ideo opꝫ ipm qeſcē. ⁊ loco exercitij utaſ diuerſionib⁹: de qb⁹ in ſubſequēti cap̄ videbiſ. Capiti aūt loco exercitij conueniens eſſet ei leuis fricatio ⁊ pectinatio leuis cum ſerica uel eburneo pectine.

De ſexta vo re nō nāli attēdat ꝙ nihil ei deteri⁹ eſſe pōt ꝙ paſſionib⁹ aialib⁹ affligi ut ira uł furore magnis ⁊ frequētib⁹. hec enim talia cū hoc ꝙ augmētāt ebullitionē preternālē in māeb⁹ diſponūt māes ad aduſtionē ⁊ ad ↄuerſionē melicam. ppterea qꝛ exterminānt ⁊ mutāt corpus ab ea que eſt ſm nām ↄſiſtētia. 3° tegni. Jocūde ergo agat ⁊ exultet in dio ꝙ melius pōt diuertēdo paſſiones melicholicas ad ſtudia theologica ⁊ moralia que aiam paſcūt ⁊ ſape ⁊ itelligere faciunt corpus tēperādo cōuenienter. Hoc in ſūma videſ eſſe regimē per ſex res nō nāles ↄuenienter diſpoſitionibus huius viri menſuratum.

¶ Intētio 2ª de minoratiua māeꝝ etione in leproſis. Cap̄. ij.

Secūda vo antepoſita ꝑncipalis intētio fuit māeꝝ etio minoratiua. ¶ Pro q̄ uidendē ꝓ. ꝙ hic per etionē minoratiuā nō intendo etionē māeꝝ in q̄cūq; corpore coiter inuētaꝝ que ſūt mucillaginoſe ⁊ vitree ſuꝑfluitates ſecre ⁊ uētoſitates in inteſtinis multiplicate ⁊ adūſtate a qb⁹ corpora fere nulla etant. Sed itelligo hic p etionē minoratiuā appropriatā que reſpicit māꝫ morbi antem videlꝫ māꝫ melicē egritudis hui⁹ erit genitā ex aduſtiōe melic ⁊ ſanguis in eſſe ſuo ⁊ in uenis circūſtātib⁹ ipm. Hui⁹ aūt māei etio multū ↄfert virtutē alleuiādo p modū exonerationis. ¶ Premittēdū 2° ꝙ licet alleuiādo p modū ... ꝙ hec ut in plurib⁹ adminiſtrari ſoleat in uīs ꝑn° maliū egritudinū. intelligiſ tñ illud uer⁹ eſſe in egritudinib⁹ ſeruātib⁹ māe ſm magnā pte ad vnicā etionē. In cronicis aūt egritudinib⁹ in qb⁹ mā inſtotiēs regnāt totiēs tā uet ipſaꝫ etiert mānoratiue q̄tiēs ipſa multiplicaſ. Et adhuc dato ꝙ illa mā nō ſit pfecte digeſta. tñ ei⁹ etio paulatine facta alleuiat vētutē ⁊ eo maxīe ne noua mā gñata accumuleſ alteri: ⁊ ꝑpe in egritudibus ꝓcedētib⁹ a mā groſſa ⁊ frigida que ualde facile cōpacta ſit inobediens pp lōgitudinem ſue mōre in mineris. ¶ Premittēdū 3° ꝙ licꝫ hic modus minorādi māe multiplex exiſtat. tñ ꝓ vī mihi ſufficē ꝓcedēdo cū hac etione ſex diuerſis inſtrīs. ¶ Et ꝓ qdē per flēmiā. ¶ 2° vo per ſolutiuā medicinā ebibitā. ¶ 3° cū cliſterib⁹. ¶ 4° cū apientibus uenas emoroidales. ¶ 5° cū ꝓuocatiuis urine. ¶ 6° ⁊ ultimo cuꝫ educētibus māe a mēbris que magis leſa ſunt.

Et primū qdē cōpletur ſi reptitur ſcrutando aſſe flōmet uena purpurea uel nigra ſiniſtri brachij. per quā educantur ſanguis. ℥.iij.uel.iiij. Si aūt appa ret repletio maior circa epar. tūc flōmet baſilica iuxta ſub cu bito dextri brachij. ⁊ ſi fortaſſis maior uideret repletio circa ptes capitis ſicut ſemp fuit in iſto viro tūc flōmet cephalica apud policē dextre man⁹ iuxta. flōmia eni ut plurimū in cu ra cuiuſcūqꝫ lepre eſt inſtrm̄ ualde ſingulare: qm̄ plurimum materierū in leproſis gñat in uenis ex aduſtione mācrum ad quas nulla cōmodior eſt inuēta euacuatio.

Cum g° mā hoc mō minorata fuerit. aut ſi nō appruerit flōmie neceſſaria dein ſtret 2m inſtrm̄. ſ. farmacū me lācholie ɔueniēter eductiuū: uelut eſt decoctio de epithimo coitate oīm ꝫ auctoꝝ approbata colligēda a Meſue in antido tario. ꝫ mihi magis placeat decoctio ſcripta a raſi 9° Almanſ. cap̄ de melia. de qua coiter tepida in aurora exhibeatur ab. ℥. 4°r uſqꝫ ad lib. ſ. ⁊ tardeſ poſt ipam aſſūptio cibi per ſex hōꝛ ſpaciū poſt ipaꝫ dormiēdū eſt: qꝛ nō eſt medicia fort̃. ¶ Si g° deſideraret ſecuriorē ⁊ lentiorē medicinā accipere accipiat iſtā. ℞. polipodij recētis foliculorū ſene cē tritorū thimi epi thimi. aā. ℥ j. mirabol. idorū. ℥. ij. aque lactis. ℥. v. aniſi ciamo mi dauci macis. aā. ʒ. ſ. pulueriꝫent oia ſubtilr ⁊ infundant in aquā lactis calam per diē nālē. deide in aurora calefiāt et exprimant cōueniēter ⁊ tota colatura exhibeat obſuādo poſt eā ut de precedēti dictū eſt. ¶ Si q° aūt abominaret potū far maci accipe pōt pillas iſtas. qꝛ̄ deſcriptio eſt hec. ℞. polip. thimi epithimi aā. ℥. v. lapidis laꝫuli ⁊ lapidis armeni ꝑpa ratorū. aā. ʒ. ſ. aniſi macis. ſſ. aā. ℈. ij. ſalis indi. ℈. iij. cū ſucco roſ. formens pille. 7. uel. 8. ⁊ exhibeant oēs. ¶ Et 4m inſtrm̄ de coib° eē dare in potu. ℥. vj. eluarij dyaſene deſcripti a Ni colao in antidotario cū. ℥. iij. aque lactis capni. ⁊ eſt medicia electa ⁊ ſecura. ¶ 5m vō eductiuū melie pdicte minorādo eſt hoc. ℞. ſene ꝑparate. ℥. j. ſalis idi lapidis laꝫuli ⁊ armeni. aā. ℈. ij. potent in potu cū medio cyatho aque lupuloꝝ calefcē. ¶ 6m medicamē mel ⁊ eductiuū q̄ nullū aliud elegāti⁹ inueni eſt: ut patiēti det in potu cū aq̄ bagloſſe calida. ℥. v. uel. vj. ela rij ad mel om ſolutiui deſcripti ab Auic. 2° de virib° cordis. penultimo cap̄. ⁊ attēdant circūſtātie circa decoctionē de epi thimo poſite. ¶ Ego aūt ſcio q° bonū ſolutiuū de ſimplicib° ē in potu dare. ℥. ij. ſucci foliorū polipodij recētis cū modico vini al. aromatici. ¶ Et ſi q° delectabili⁹ farmacū deſidera ret tūc accipiat hoc octauū. vꝫ. ℥. v. aque diſtillationis polipo dij cū foliis ⁊ radicib° recētis. ¶ Pariter ēt qm̄ vidi hoc no nū farmacū minorare mās melicas. vꝫ accipe. ℥. iij. aque ablu tionis lapidis laꝫuli terdecies ꝑparati. ¶ Non dubito ēt q° 10m° medicia melie ɔueniēter eductiua eēt comedē 4°r uel. v. mirabolanos idos per unā diē nālē īfuſos in duab°. ℥. ſucci roſarū: qui ſuccus biberet poſt eorū comeſtionē.

Tertiū vō inſtrm̄ minoratiue eductiuū melice mās ex pꝑe m̄tiplicate i mirachialib° uenis a quas re ro hec egritudo cdat eſt hoc cliſtē. ℞. folioꝝ boragis bugloſ ſe cortici agarici radicū enule polipodij recētis: liꝫanotis aā. M. j. coquant oia in lib. 4°r aque uſqꝫ ad cōſumptionē medi etatis. ⁊ hui⁹ decoctiōis ſimplicis cliſteriꝫent. ℥. xv. ¶ Ele uius iſto eēt hoc cliſtē 2m. ℞. decoctionis ɔſcripte lib. j. olei violaꝝ. ℥. iij. butyri. ℥. ſ. miſce ⁊ iponat. ¶ 3m cliſtē ⁊ ſecuri⁹ ⁊ ſuaui⁹ eſt hoc. ℞. vini al. dulcis aromatici lib. ſ. aque decocti onis maluarū ⁊ violarū. ℥. iiij. eluarij dyaſene ⁊ caſſiefiſt. aā. ℥. ſ. ſalis idi. ʒ. j. miſce totū ⁊ iponat. ¶ 4m cliſtē ad hāc itētio nē pōt eē hoc. ℞. olei violarū. ℥. iiij. brodij decoctiōis cornicū crinij terreſtris ſpinoſi lib. ſ. ſalis idi. ℥. j. eluarij hamech deſcri ptione maiori. ℥. vj. ⁊ totū accipiat. ¶ Ego aūt manifeſtū iu uamētū inueni in cliſteriꝫādo lib. j. aque lactis capni poſt aſ ſumptionē caſei cū. ℥. j. caſſiefiſtule. ¶ 6m aūt cliſtē poterit eſſe hoc. ℞. agarici colloquītide mirabolanoꝝ indoꝝ ⁊ emblico rū thimi epithimi ſene ⁊ fumiterre. aā. M. j. coquāt oia in lib. vj. aque uſqꝫ ad ɔſumptionē medietatis. Et de hac colatu ra cū expſſiōe ɔueniēti abſqꝫ alio cliſteriꝫent. cū. ℥. xiiij. uel. xv.

Quartū vō inſtrm̄ eſt quo mās melice eductione minoratiua eē euacuari pōt eſt cū apertione uenarū emorroidaꝝ quā hic pertranſeo: qm̄ ſmo erit de ea in ſequenti capt̃e ubi de diuerſione materierū determinabitur.

Iterū ⁊ hoc ſolēt ſapiētes euacuare mās minoratiue cū his que urinā prouocant. cuius inſtrm̄ ⁊ modus tangent etiā in ſequenti capitulo de diuertentibus.

Adhuc etiā ⁊ 6° illuſtres ⁊ ꝓbatiſſimi viri minorando euacuāt mās: ⁊ ꝓpe a mēbris in qb° ipſe multipli cant magis. que mēbra ſunt magis leſa nocumento defeda tionis eoꝝ aut extenuatiōis uel multiplicatiōis puſtulaꝝ in eis. ¶ Et ſi qdē exigat mās cotrāpe magis ptes capitis mino rari poterit aūt cū hoc minoratiuo. cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. electuarij dyaſene eluarij hamech. aā. ℥. iij. aque decoctionis uel ſublimatiōis betonice. ℥. iij. miſce. ⁊ tepidū i potu det. ¶ Ne qꝫ terreatis argumēto ſophiſtico q° medicine ſolutiue pota biles debēt dari calie. ut ꝗrta pmi cap̄ 4°. ¶ Rñdet q° illud eſt uerū altera cā fortiori nō ducēte ad oppoſitū ſic in talr ſa ciētib°: in qb° ut in plib° iuenit caliditas ꝑter nām ſatis eleua ta. ¶ Et ſi timeres caliditatē aque betonice. tūc loco ipſi⁹ ponē poterē. ij. uel. iij ℥. aque violarū purpurearū aut nenufaris. qꝛ̄ hec enī talis eſt medicina capitalis frigida. ¶ Et ſi iterū pci peret medicus mām eſſe eiiciendā a pectore magis tūc poterit exhiberi medicina talis. cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. agarici ele cti. ℥. i. ſ. mirabolanoꝝ indoꝝ. ℥. ij. polipodij recētis foliculoꝝ ſene. aā. ℥. j. dauci aniſi hyſopi. aā. ℥. ſ. aque feniculi aque hy ſopi. aā. ℥. ij. calefiāt aque ⁊ cū eis īfundant pulueres reliq ꝑ duos dies nāles. 3° vō ſequēti die in aurora calefiāt ⁊ expri mant cōueniēter: ⁊ cū eis appronant penidiaꝝ. ℥. vj. ⁊ totū in potu accipiat tepidū uel calidū obſeruatis ɔditionib° que in prima decoctione de epithimo dicte fuerit. ¶ Sciēr etiā ſi ma teriā mel cū pciperet abūdare circa regionē epatis iteſtinoꝝ ⁊ meſenterei ⁊ ſtōchi. tūc poterit euāri cū hoc farmaco cōple te itētiones ad oīa pdicta mēbra. cuius deſcriptio eſt hec. ℞. aniſi ſpice violarū cuſcute ſeminis acetoſe mellilo. aā. ℥. ſ. roſarū lēbinſer. aā. ʒ. iiij. coquant oia in lib. ſ. aque uſqꝫ ad ɔſumptionē medietatis. deide colent cū expſſione ɔueniēti. ⁊ huius decoctionis accipiant. ℥. iij. ⁊ miſceant cū. v. ℥. elua rij ſolutiui ad meliam deſcriptione Auic. 2° de virib° cordis penultimo cap̄ uel ultimo ſm alios. Cū his itaqꝫ ſatis videt rōnabilr euacuari poſſe minoratiue mās a toto corpore uel in determinatis ptibus dñantes magis. Et ita cōpletur itētio ſcōa euacuationis minoratiue materierū in leproſis.

¶ Intentionis tertie de modis diuertendi materias in corpo ribus leproſis. Cap. III.

Iam vō tps iſtat ponēdi modū diuertēdi ma terias que coiter multiplicant i. lepro ſis. ¶ Pro qua itētione pmittēdū ē q° per talē diu erſionē intelligo diſtractionē m̄ārū a ɔcauitate uenarū ⁊ arteriarū ad exteriores ptes. ¶ 2° vō p hāc diuerſionē itelligo mācrū diſtractionē a mēbris que ma gis leſa vident aut leſioni piculoſiori diſpoſita ſūt. ¶ Exēplū pmi ſicut ſunt mēbra que ulceroſa corruptione magnifice le ſa ſūt ut frequēter ɔtigit repiri in facie in palato naſo oculis ⁊ pectore. ¶ Exēplū ſcōi ſicut ɔtingit neceſſarium eſſe diuertē mām a ptib° pulmonis epatis mēticis ⁊ ɔſiliuꝫ a qb° mēbris opꝫ diuertē mās per ɔgruas regiones ſenſibiliter euacuādo trahendo eas a mēbris pdictis ſocias uel ppinquas.

Modus aūt diuertēdi mās a ɔcauo uenaꝝ ⁊ arteria rū duplex eſt. ¶ Primus qdē eſt educē mās per iſenſibilē euacuationē ad ex. ¶ 2° vō per ſenſibilē euōnē. ¶ Et pmus modus cōpleri pōt per ꝗtuor iſtra ɔueniētia. ꝗ rū pmū eſt ut pmiſſis euōnib° cap̄ pcedētis totū corpus exer citet peditādo mōtes uel ſcalas aſcēdēdo uel deſcēdēdo talr ut caliditate in corpore augmētata mācre ſoluant ⁊ in fumū ɔuertant. ¶ 2m vō inſtrm̄ euādi mās iſenſibilr eſt per leuē fricationē adminiſtratā ſpine ⁊ ptib° ab ꝯpatib° ⁊ ulceribus nō ɔtactis ita. Itaqꝫ fiāt fricationes ab iguinib° uſqꝫ ad ge.

nus trahēdo ab eis uſqȝ ad ipſa: ⁊ a ſpatulis uſqȝ ad nates: ⁊ ab humeris uſqȝ ad cubitos cū pāno aſpo tādiu fricando donec mēbra rubeſcāt. ¶ 3ᵐ vo diuertēdi inſtrm̄ eſt ut poſt mūdificationē ptactā balneeſ mane corpus in aurora uſ ab ea uſqȝ ad horā vnā poſt ortū ſolis in hac decoctione. ℞. fu miterre recētis uel ſucci lib. j. folioꝝ enule ⁊ violaꝝ vmbilici ueneris ſempuiue minoris que uermicularis dr̄. añ. lib. ſ. ca momille meliloti ſpice romane. añ. ʒ. viij. bulliāt oia in ma gna q̄titate aque uſqȝ ad ↄſumptionē tertie ptis. ⁊ in hac de coctione ſuauis caliditatis abluaſ patiēs leui fricatione hora pdicta. ⁊ in ſero ēt hora recēnatori diei. ¶ 4ᵐ vo inſtrm̄ occulte mācrū diuerſiuū eſt ut ſpina tota patiētis mane ⁊ ſero inūga tur cū linimēto īfraſcripto ⁊ ſilr̄ ptes oēs que magis macula te pcipiunſ. cuiꝰ deſcriptio eſt hec. ℞. olei de ſiſamo lib. ſ. ca momille ſeis aneti floꝝ boragis ⁊ fumiterre añ. ʒ. j. floꝝ enu le ⁊ ſeis lapatij. añ. ʒ. j. ſ. terantſ oia ibibanſ ⁊ bulliant in pdi cto oleo uſqȝ ad ↄſumptionē medietatis. de quo tepido inū gaſ corpus bis uel ter in die ad libitū. Hec enim q̄tuor iſtrā ⁊ oia ſibi ↄſimilia. ut intelligēti appet mās inſenſibilr̄ euapo rare faciendo a poris ⁊ a uenis minorant cōuenienter.

Similiter etiā diuertūt ſapiētes mās leproſoꝝ ſenſi bilr̄ euādo eas a mēbris. Itaqȝ cū uolue ris mās magis a cutaneis ptibꝰ diuertē q̄ ab al. js. tūc facere poteris cū iſtris 4ᵒʳ: q̄rum grā poteris alia inſtrā eligē libito tuo. ¶ Et pmū qdē hoꝝ eſt. ut fricenſ mēbra hec uel iſta cū rubificātibꝰ medicinis: uelut ſunt origanū pulegiū ſerpillū ⁊ calamētū ↄtrita recētia que cortici mēbroꝝ ſupfricata a pꝛo fundis eoꝝ trahūt mās ad ſupficiem cutis. ¶ 2ᵐ vo diuer tens ſenſibilius euacuās eſſe poterit admiſtratio rubificanti ū ⁊ ueſicātiuꝫ medicinaꝝ: ſicut fricādo mēbra cū flamula re cēti: aut cū pſicaria recēti. Eſt adē flamula altera duaꝝ intelle cta plāta: aut pſicaria minor in ſtratis inuēta ⁊ oī fere climate creſcēs que folia hēt figure pſicoꝝ ſimillima ſtipitē nodoſuꝫ a terra eleuatū per cubitū vnū ⁊ mediū paruper ſubrubenꝫ acuta excellēter ⁊ ptiū oris ueſicatiua ⁊ excoriatiua. Altera vo plāta flamula noīata color quam in marchia Teruiſina noiant pedē coruinū. ⁊ Auic. dicit ipm pedē alacboen uel ſub murion. hec qdē plāta mirabilr̄ mās a pfundo trahit mem broꝝ ↄuertēdo eas in aq̄ſitatē in ampullis collectā. ex q̄rum eruptione p tres dies emanare ſolet mā multa. ¶ Et huic q. dē ↄſile inſtrm̄ eſt. ut fiat epithima mēbroꝝ cū cātaridibꝰ cō fectis cū aceto ⁊ fermēto ueteri poſt cōpōnē earū cū aceto in mortario diligēter ↄterēdo. Hoc tn̄ inſtrm̄ mihi magis ſuſpe ctū eſt. ꝓpterea qꝛ uehemēti acuitate ſua fluctuare facit ſan guinē in uenis tāta exuberātia q̄ frequēter fit mictꝰ eius cuꝫ ardore ⁊ acuitate tanta q̄ excoriaſ ab eis ueſica magnifice: imo excoriatione nō raro icurabili. q̄re ab earū applicatione uſqȝ mō euanuit opatio ab exercitatione mea. ¶ 4ᵐ inſtrm̄ terrū diuertēdi mās euōne ſenſibiliori eſt ſcapellatio uel ſca rificatio facta in mēbris a qbꝰ itēdis ecihē mām: ſilr̄ uētoſaꝝ cū ſcarificatione applicatio. ⁊ plura etiā inuenies iferius iſtrā in intentione particularis ↄſumptionis māeruꝫ recordata.

Tertiū pncipale inſtrm̄ quo diuerti pōt mās ēēt p ꝓuo cationē uomitꝰ ut ſiqdē in ſtōcho iuenireſ ↄge ſtio ⁊ modus gn̄ationis māerū que ꝓparanſ ad euōnē uelut in ipſo corrūpi mās ꝑ nimiā caliditatē eidē ab extͣ colcatā a renibꝰ ⁊ corde. tūc adminiſtrāde forēt medicine uomitiue hn̄ tes reſpectū nunc ad epar nunc ad renes aut ad meſenteriū ¶ Exēplū pmi ſicut eſſet uomitꝰ factus cū decoctione carno ſitatis uel ſeium raphani. ¶ Exēplū ſcdī ſicut eſſet decoctio facta cū ſpica dauco nenufare milio ſolis ⁊ ſilibꝰ renalibꝰ me dicinis calidis aut frigidis: uelut ſunt ſemia coia cuſcuta cico rea ſcariola ⁊ ↄſiles. ¶ Exēplum tertij. uelut eſſet decoctio mirabolanoꝝ indoꝝ polipodij foliculoꝝ ſene que mās meli cas trahunt ab inteſtinis. ¶ Aut erit q̄qȝ necuum uomitū ꝓuocare cum diſtrahentibus mās a ſplene: uelut eſſet deco ctio tamariſci ſcolopēdrie corticum capparoruꝫ: ⁊ ſalis indi cum pauco ellebero nigro que melancholicas mās poten ter educerēt a ſplene ⁊ regionibꝰ eidē ꝓpinquis. ¶ Et ſi bn̄ ꝓpēdis hec ſunt tria inſtrā diuertēdi materias ⁊ ſecuriſſime. ¶ Quoꝝ pᵐ fuit diſtrahē ipas p euōneſ ſibilē. ¶ 2ᵐ vo fuit educeeas p regiones ↄuenietes. ¶ 3ᵐ vo dictū fuit p uomitū.

Quartū vo diuertēs pncipale mās melicas eſt cū ap tiōe uenaꝝ emorroidaliū. Si eni hō cōſuetꝰ ēēt eaꝝ hēc fluxum: tunc ſtatim apiēde ſunt ſi reſtricte fuerit Et adhuc ſi nunq̄ ↄſueuiſſet hēe ipſaꝝ aptionē: ⁊ apparet in hypocūdrio ſiniſtro tumor tenſio aut grauitas ⁊ in alcha tī: ⁊ in ſiten pōdus manifeſtius ⁊ tumor in circulo ani ⁊ ſup ipſo p 4ᵒʳ digitos ſtatiꝫ itēdaſ ad eaꝝ aptionē altero ſex mo dorū. ¶ Et pmus qdē eſt fricādo eas ſꝫ coitatē cū folijs ficꝰ: aut cū folijs ↄſolide maioris. ¶ 2ᵒ vo eſt faciēdo enchatiſma in aquā decoctionis apij ⁊ nigelle calidam. ¶ 3ᵒ vo eſt fricā do eas cū pāno biſſello infuſo in fel tauri actu tepiduꝫ. ¶ 4ᵒ ⁊ fortior modus eſt fricādo eas poſt expreſſionē inteſtini ab extra cū ſubtili puluē euforbij. ¶ 5ᵒ modus eſt ſupponendo inteſtino recto uētoſam ꝓpi orificij. ¶ 6ᵒ modus eſt: ut non cōferētibꝰ alijs exprimaſ inteſtinū uolūtario motu ad extra deinde cū flōmo apiaſ vna uel due uenaꝝ que appent ma gis intumentes ⁊ nigre. Educaſ ergo ſanguis q̄titas tāta ut de opaco pmuteſ ad clarū ⁊ de groſſo ad minus groſſum. Et ſi talis uenerum aptio admiſtrareſ q̄ter in anno ſm reuo lutionē q̄tuor tēpoꝝ anni tunc optimo iuuamēto conferret ¶ Si adē viro ope ⁊ ſcia trito magis appet dn̄ium plenitu dinis in ptibꝰ capitis: tūc magis ↄuenīēs ēēt apire uenas naſi ꝓtilādo in ipm̄ cū palea uel feſtuca uel cū ſetis porcinis uel cū extremitatibꝰ herbe quā eugenei uocāt cāpaneolā. ⁊ eſt in rei v̄itate poligonia uel corrigiola dicta plāta. ſiue hoc faciat pūctiōe in ptibꝰ naſi ſiue v̄tute ſua electiua ſanguineꝫ ab eis educit ut multi credūt. ꝓp qđ ab eis ſanguinaria plāta noia ta eſt. ¶ Et grā cōplemēti ſermonis ad hāc intētionē ↄueni ret apertio menſtruoꝝ in muliere leproſa exiſtente.

Penultimū aūt inſtrm̄ diuiſionis eſt melicarum māeruꝫ eductio per vias urine. ¶ Et ſꝫ pauca ab illuſtribus viris inueniant medicamina memo rata que mās melicas electiue pcipiēt p vias urine precī ſe ⁊ non ēt per uentrem: tn̄ ſepe vidi q̄ ſi detur. ʒ. j. uel. ſ. aque decoctionis epithimi in potu ante prandium ⁊ cenam min gere facit urinas nigras ⁊ melancholicas. ¶ 2ᵐ vo remediū eſt ſucci apij in potu dare. ʒ. ij. in aurora. ¶ 3ᵐ vo eſt exhibe re. ʒ. iij. ſucci uel decoctionis orobi. ¶ 4ᵐ vo eſt decoctio pul ueris lapidis laçuli ⁊ proprie facta cum aqua milij ſolis ex hibita uſqȝ ad. ʒ. iij. ¶ 5ᵐ vo eſt hoc compoſitū. ℞. ſpice nar di. ʒ. ij. mirabolanorum indorum numero quinqȝ coquanſ in lib. ſ. aque feniculi uſqȝ ad medietatem. de qua decoctio ne dentur. ʒ. iiij. calide. ¶ 6ᵐ vo eſt hoc. ℞. radicuꝫ geneſtre rubee anctorum ſu meu. añ. M. j. coquanſ oia in lib. j. cum dimidia aque fontis uſqȝ ad ↄſumptionē medietatis: ⁊ huiꝰ decoctionis dentur in potu. ʒ. iij. uel. v. cum. ʒ. ſ. pulueris li quiritie granorum milij ſolis.

Sexto vo diſtrahunſ mās ⁊ ꝓptie. pticularīꝰ a capite. p qdē cuꝫ hac oris collutiōe. ℞. aque decoctio nis g̃noꝝ ſtafiſagrie. ʒ. iiij. oximell' cōpoſiti. ʒ. ij. miſce ⁊ totū ⁊ caleſiat. ⁊ de hoc toto fiat ſepe ablutio oris añ prādiū ⁊ cenā p duas horas. ¶ 2ᵐ vo eſt maſticatio facta cū radice artha nite hora pdicta. ¶ 3ᵐ vo eſt maſticatio facta cū agarico ⁊ p ualet oī alteri. ¶ 4ᵐ ⁊ melius alijs eſt hoc gargariſma. ℞. mi rabolanoꝝ indoꝝ. violaꝝ floꝝ boragis ⁊ bugloſſe. añ. ʒ. j. poli podij. ʒ. ij. ſalis idi. ʒ. j. foliculoꝝ ſene. ʒ. ij. coquanſ oia in lib. j. aque uſqȝ ad ↄſūptionē medietatis: ⁊ cū hac decoctione actu bn̄ calida gargariçet añ prādiū ⁊ cenā p horā vnā a. x. uſqȝ ad xx. vices. per hec qdē iſtrā appet ſufficiēter cōpleri poſſe cu rationem per diuertendā. ⁊ tu ſupadde ſi potes.

¶ Caplm̄ intētionis q̄rte pncipale de regimine horū egrorū per digeſtionem materierum. Cap. iiij.

Quoniā mācrū digō eſt de principalibus in ſtris curationis lepre. Jō quedam

digeſtiua barũ mãerũ hic ponẽda ſunt. ¶ Et ꝓ qdẽ de leui
bus appropriatis ad hãc diſpõnẽ poterit eſſe hoc inſtrm. ℞.
aque lupulorũ fumiter. añ. ℥. j. ſ. miſce. ⁊ totũ in dieb⁹ caloris
actu frigidũ exhibeat: in dieb⁹ võ frigidis actu calidũ uł te
pidũ. ¶ 2ᵐ võ digeſtiuũ ⁊ iterũ de leuib⁹ eſt ut accipiat lib. ſ.
aque lactis capni ⁊ melioꝛ eſſet ei aq̃ lactis ouini pp maiorẽ
lenitionẽ ⁊ ablutionẽ que eſt in ea. lac enĩ ouinũ eſt de rebus
magis ꝯferẽtib⁹ leproſis: imo omne lac eſt de medicinis con
uenientioribus eis. 3ᵒ q̃rti. cap̃ de cura lepre colligẽdũ. ¶ Et
3ᵐ digeſtiuũ forti⁹ p̃dictis eſt ut accipiant aque lactis. ℥. iiij.
ſucci fumiterre. ℥. j. ⁊ exhibeat totũ tepidũ. hec tria reſpiciũt
epar pect⁹ ⁊ ſtõchum digerẽdo mãs in eis parump aduſtas.
¶ 4ᵐ võ digeſtiuũ ⁊ forti⁹ p̃dictis eſſet hoc. ℞. ſy. roſ. ℥. j. ſy.
de endiuia. ℥. ſ aque lupulorũ aque fumiterre. añ. ℥. j. ſ. mi
ſce. hoc digeſtiuũ reſpicit caput pect⁹ ⁊ epar ⁊ mãs calidiores
¶ 5ᵐ võ digeſtiuũ ⁊ forti⁹ illis eſt hoc. ℞. ſy. de epithimo. ℥. j
ſ. aque acetoſe enule ⁊ ſcariole. añ. ℥. j. ſ. miſce. hoc qdẽ reſpi
cit mãs aduſtas groſſiores ⁊ maioris reſiſtẽtie. ¶ Et 6ᵐ dige
ſtiuũ põt eſſe hoc. ℞. ſy. de thimo ſy. cõpoſiti acetoſi çuccari
ni: ſyru. dinarij uł de biſantijs. añ. ℥. ſ. aque apij ⁊ fumiterre
añ. ℥. j. ſ. miſce. hoc eniꝫ reſpicit mãs magis aduſtas viſcoſas
⁊ terreſtres. ¶ 7ᵐ digeſtiuũ ⁊ ꝓpe reſpiciẽs mãm melicam
genitã ex aduſtione ſanguis ⁊ melie nãlis cũ ſignis uehemẽ
tie caliditatis epatis pectoris ⁊ capitis eſt hoc. ℞. ſeminum
coiuꝫ frigidorũ 4ᵒʳ. añ. ℨ. iij. violarũ ſcariole florũ boraginis ⁊
bugloſſe ſeis acetoſe ⁊ ſcariole florũ nenufaris. añ. M. j. ſ. fu
miterre florũ enule ſandalorũ amborũ ſpodij corallorũ ambo
rũ. añ. ℨ. j. ſucci pomorũ macianorũ lib. iij. maluarũ recentiũ
endiuie acetoſe lupulorũ portulace lactuce. añ. M. iij. lapatij
acuti radicũ enule ⁊ ſerpẽtarie que iarus noiat ciclamis gen
tiane. añ. M. j. libraſce vmbilici ueneris uermicularis que
eſt ſempuiua minoꝛ epatice. añ. M. iiij. bulliãt oĩa in lib. xx.
aque fontis uſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis. deĩde colentur
cũ expreſſione forti ⁊ colature ſupaddat ſuccus p̃dict⁹ cũ. ℥. iij.
aceti acuti albi. ⁊ lib. iij. çuccari taberçet leui igne coquẽdo
ipſa ⁊ diſpumãdo donec iterũ 3ᵃ ps ꝯſumat. ſeruet ğ medie
tas ita lõga de qua oĩ mane accipiat. ℥. v. reliq̃ võ medietas
cõplete coquat uſq; ad iſpiſſationẽ. de hoc ğ ſyrupo exhibeã
tur. ℥. ij. cũ aq̃ taraxacõ ⁊ fumiterre. añ. ℥. j. ſ. hic eniꝫ ſyrup⁹ ſi
bñ ꝯſideras oib⁹ mãeb⁹ melicis potẽter aduerſat rectificãdo
epar coꝛ ⁊ cerebrũ ⁊ clarificãdo ſanguinẽ in uenis ⁊ p̃cipitan
do ſeroſas mãs ⁊ aq̃ſas in eis. ⁊ hic eſt ille ſyrupus quẽ plu
rib⁹ q̃ q̃dragĩta dieb⁹ huic dño exhibui cõtinuatiꝫ. ⁊ adeo
excellenter rectificauit cõplõnẽ ei⁹ ⁊ cõpõnẽ oiuꝫ mẽbroꝝ ⁊
ꝓpe faciei: q ipſe erat pro cõpleta ſanitate ꝓpinq̃ mũda ⁊ cla
ra. ⁊ iã creſcebãt pili in ſupcilijs ⁊ barba ut ĩpetreſtis eſt ⁊ ad
talem terminũ deduct⁹ erat q in mẽſe iulij uſq; ad feſtũ nati
uitatis dñi ſpabã ipm ſanitati pfecte reſtitutũ ſicut ſacre re
gie maieſtati per me ſcriptũ fuit. ſed aduerſa fortuna oppo
ſuit ei tripedes q̃ruñdã cerpellãtuũ: q̃rum modus ⁊ ꝯſuetudo
eſt multa ꝓmittẽ ⁊ pauca facẽ. temerarie magis q̃ ſciẽtifice
fundati. finis eniꝫ a quo oĩa iſte appellari decet ꝓbat effect⁹
borum. ſed ad reliq̃ redeũdus. ¶ 8ᵐ digeſtiuũ poterit eẽ hoc
℞. capil. ue. ceterac politrici adiãti polipodij. añ. M. j. radicũ
lupulorũ fenicuti petroſelini apij. añ. M. j. ſ. radicũ ſparagi
bruſci boraginis ⁊ bugloſſe. añ. M. ij. portulace ſenationũ ⁊
creſſonũ fontanũ. añ. M. v. epatice. M. vj. panis dauci ſile
ſtros orobi rubee tinctorũ ⁊ granorũ milij ſolis. añ. M. j. ſ. fo
liculorũ ſene: thimi: epithi. añ. M. j. elebo. nigri. M. ij. coquã
tur hec oĩa in lib. xv. aque uſq; ad ꝯſumptionẽ medietatis:
deĩde colent cũ expreſſione uehemẽti: ⁊ colature apponat çuc
cari al. lib. iij. vini g̃nati. lib. ſ. aceti al. acuti. ℥. iiij. ſucci lupulo
ruꝫ lib. ij. ⁊ lẽto igne coquant uſq; ad inſpiſſationẽ ꝯuenien
ter diſpumãdo. De hoc ğ ſy. ℥. ij. in potu exhibeant cuꝫ. ℥. iij.
aque ſcariole. quã Auic̃ noiat endiuiã armatã: q2 ſpinoſam
14ᵒ tertij. de cura alcitis: l3 alia lr̃a dicat amarã. Hic ſcõs ſy
rupus eſt mltũ efficacioꝛ p̃: q2 precipitat mãs p urine vias: ⁊
plꝫ per uentrẽ mediocriter educẽdo: ⁊ digerit reſiduũ mãe

ruꝫ quãtũcũq; uehemẽter reſiſtẽtiuꝫ. Diꝫ tñ ſyr. iſte 2ᵒ decoc.
coquat poſt colaturã aromatiçet cuꝫ iſtis ſpẽb⁹ in ſyndone
rara ⁊ de g̃na lapẽ ligatis ⁊ in eo ſuſpẽſis iſtũ ſyru. huic dño
adhibebã poſt q̃tuoꝛ p̃mos mẽſes a curatione mea vna q̃q;
die ſemel p̃cedentẽ ſyr. dieb⁹ itermedijs exhibẽdo ei. ¶ Qui
ſyr. ⁊ oĩa alia digeſtiua exhiberi debẽt poſtq̃ cibus digõne
p̃ma digeſt⁹ fuerit: ⁊ mã groſſa ab eo deſcẽderit ad inteſtina.
¶ 2ᵒ ut ſup eo dormiat ſaltẽ per horã. ¶ 3ᵒ q abſtineat eger
a motu aiali ⁊ corporali ſaltẽ per 4ᵒʳ horas. ¶ 4ᵒ q nõ acci
piat cibũ niſi trãſeãt hore. v. ¶ 5ᵒ q exhibeat digeſtiuum in
dieb⁹ caloris magni frigidius. in alijs võ calidũ uel tepiduꝫ.
¶ Digerit etiã mãs ꝯuenieẽter iterpolatim accipere in ſepti
mane bis. ℨ. j. ſ. ꝯfec. que noiatur ſelite. 5ᵒ cañ. ſũma p̃ma. que
mirabiles hẽt operationes: ut de ea ſcribit ibi ueterũ auctori
tatib⁹: l3 Auic̃. ſi vitupet ipſaꝫ ſcribẽdo q eſt medicia inoꝛ
dinata ⁊ inoꝛdinate cõpõnis: ⁊ adurit ſanguinem. lege ibi ſi
placet. ⁊ per hec ualde ꝯueniẽter digeri pñt oẽs: imo ⁊ oĩum
leproſorũ mãe ſi ỽtutẽ cõponentium bñ cõſiderabis.

¶ Intẽtionis q̃nte de iſtr̃is eũantib⁹ mãm leproſoruꝫ. Cap̃. v.

PRo qua p̃mitẽdũ q oĩa inſtr̃a que mãs minorã
do euacuabãt in intẽtione ſcõa poſita ⁊ ſyr. eadẽ
in fine p̃cedẽtis cap̃ poſit⁹. augmẽtata qdẽ coruꝫ
doſi ſaltẽ frequẽtata pluries poterũt ꝯuenie
ter mãs eradicare. qḋ eniꝫ põt ſuuamẽtuꝫ ꝓcedẽ
agens potẽs in breui tpe nõ repugnat illud ꝓduci poſſe ab
agẽte in multo tpe ⁊ frequẽtato: ⁊ doſis medicinarũ diminu
ta: ubi põt mãm minorare multiplicata uel triplicata pote
rit illã eradicare: ſi uera eſt ꝓpoſitio philoſophãtiuꝫ. q in ma
iori multitudine plus de multitudine forme. ¶ Si ğ volue
ris mãs melicas educẽ cum ſimplicib⁹ medicinis: ⁊ de me
liorib⁹ eſt ut in aurora exhibeat. ℨ. j. pillarũ que fiunt ex pul
uere lapidis laçuli p̃parati. ¶ 2ᵐ võ eſt ut det. ℨ. j. pil. de lap̃.
armeno p̃parato: ⁊ ꝓprie qñ fiũt pille cũ modico vini aroma
tici. Iſte eniꝫ fuerũt medicine p̃me per me huic dño date plu
ries: ⁊ pñt frequẽtari: q2 in eis nõ eſt timoꝛ: ubi ſcribit p̃ma
tertij. finali cap̃. de canonib⁹ curationis capitis. ſicut enĩ elle
bo. al. ⁊ ni. exhibent cuꝫ timore ⁊ cautela: ita lap̃. arme. ⁊ lap̃.
laçu. exhibent ſine timore ⁊ cautela. ¶ 3ᵐ võ eradicatiuum
melie de ſimplicib⁹ eſt ut exhibeant mirabolanorũ indorũ. ℨ.
v. cũ. ℥. iij. ſeri capni ⁊ educunt mãm melãcholicã fere cuiuſ
cunq; ſpẽi. ¶ 4ᵐ iterũ ſimplex ſolutiuuꝫ melie aduſte eſt ut
de epithimo cretẽſi ſaltẽ collecto in altis montibus hñtibus
aſpectũ ad meridionalẽ plagã det. ℨ. j. ſ. aut. ℨ. ſ. cũ. iij. ℥. aque
lupuloruꝫ ⁊ educit oẽm meliam aduſtã a quacũq; mã. ¶ 5ᵐ
ſimplex eſt ut exhibeant. ℨ. ij. folliculorum ſene: aut. ℨ. j. ſ. cum
aq̃ lactis: ut dictum eſt. ¶ Et ſi deſideraret eo hẽre ſimplex dele
ctabilius ⁊ leuius eſt ut dentur in potu. ℨ. v. pul. thimi cum
℥. ij. aque bugloſſe.

De cõpoſitis võ ſoluẽtib⁹ ⁊ eradicãtib⁹ mãs melicas eſt
decoctio quã ſcripſit Auic̃. 3ᵒ q̃rti. ubi ſupra. ℞. mira
bo. citrinorũ ⁊ indoruꝫ. añ. ℨ. vi. emeos. ℨ. v. ſiliq̃ beni. ℨ. ſ. paſ
ſu. enucle. minã. ſ. coquant in lib. iij. aque donec ꝑueniat ad
tertiã ptẽ. Deĩde colent ⁊ exp̃mant ⁊ miſceant cum eis hy
dromellis. ℨ. v. ⁊ exhibeant ex eo. ℥. iiij. uel. v. Nõ enim expri
mit Auic̃. doſim illius. ⁊ pꝫ q exhibẽ totũ eſſet lib. j. cum ad
ditione hydromellis: q2 ſm me ⁊ ueritatẽ eſſet doſis multuꝫ
eleuata. Eſt aũt aliq̃ alia fetida ſm arabicos. mina võ apud
nos italicos ⁊ egyptiacos eſt põdus. xvi. ℥. dato q mina ro
mana ⁊ greca ſit põdus. ℥. xx. ¶ 2ᵐ võ cõpoſitũ ⁊ delectabi
lius illo eſt decoctio de epithimo deſcripta a Meſ. in anti
dotario que eſt eq̃lioꝛ meo iudicio ⁊ ꝯuenientioꝛ alijs de q̃ ex
hibẽ ſoleo a. iiij. ℥. uſq; ad. vj. l3. v. ℥. ſint mihi magis in uſu.
¶ 3ᵐ cõpoſitũ memorandũ eſt elec. ſolutiuũ ad meliam de
ſcriptione Auic̃. penultimo cap̃ de virib⁹ cordis. de quo etiã
ſupra habita fuit memoria in intẽtione ſcõa de minoratiuis
¶ 4ᵐ cõpoſitum eſt hoc. ℞. caſſie nup extracte cũ aq̃ lupu.
℥. j. elebori ni. ⁊ lap̃. laçuli p̃parati. añ ℈. viij. totũ exhibeatur
in potu cũ. ℥. iij. aque boraginis uel bugl. hec eſt illa benedi

cte medicine que huic dño ſepe exhibite educebat mãm ab eo melãcholicã: colore opacã cum ſplẽdore q̃dã: ſubſtãtia uelut pix ualde nigra: feruẽs ꝛ ebulliẽs in uaſe horribilis aſpiciẽtib⁹ ꝛ magis olfaciẽtib⁹ ipſaꝫ: ꝛ pſeuerabat illius eductio q̃ꝫ per duos dies cũ tãta ſuauitate opationis ꝙ credebaꝛ pulſus fortis ꝛ ṽtus alleuiata magnifice: per cuius uſuꝫ ſplẽdor ꝛ formoſitas in toto corpore ꝛ facie fuerũt acq̃ſita. ¶ Ad hãc eãdem intẽtionẽ eſt gnẽ cõpoſitũ diuerſoꝝ mãerũ melicarũ eductiuũ fere oiuꝫ a me nciatum elec. de epithime. ꝛ ꝑ me cõpoſitũ de q̃ exhibẽ ſoleo .iiij. aut .v. ʒ. cũ aq̃ lactis. ¶ 6ᵐ cõpoſitũ melic eductiuũ fere oĩs põt eſſe elec. dyaſene deſcriptũ a Ni. in antido. de q̃ exhiberi ſolẽt a .iij. ʒ uſq̃ꝫ ad .vij. cũ aq̃ lupu. ꝛ aq̃ lactis: ꝛ eſt medicina optima ꝛ ſecura. ¶ Ultimũ ṽo cõpoſitũ põt eſſe hoc. ℞. pil. de lap. laçuli. pil. de lap. arme. añ. ʒ. ß. aſſe fetide. ℈. iij. cum ſuc. roſ. formenꝛ pil. vij. ꝛ exbibeanꝛ oẽs obſuatis ↄdiↄnib⁹ que in alijs ſolutis ſcripte ſunt ꝛ obſeruari debẽt. per hec gdẽ inſtrã vĩ mihi ↄuenĩẽter eradicari poſſe mãs melicas oẽs: ꝛ tu elige libito tuo. oẽs enĩ ſecure ſunt ꝛ utiles. ꝛ hec de intentione quinta.

¶ Intẽtionis ſexte de numeratione inſtroꝝ quibus conſumi põt reliquie materierum leproſoꝝ. Cap. vi.

NUnc aũt occurrit tp̃s deſcribẽdi medicinas electas ad ↄſumptionẽ mãeruꝫ hoꝝ lãguẽtiũ: de q̃rũ numero. ¶ Prima ꝛ elegãtior eſt ut poſtq̃ videris egritudinẽ terminatã eſſe ad ſtatuꝫ ulem ꝛ eius mãꝫ plures fuiſſe: ut ex pcedẽtib⁹ apparuit: tũc per ſpatiũ vnius mẽſis oĩ die in aurora exhibeanꝛ. ℥. ij. troc. de tyro in ſubſtãtia pill'ari aut pulueriçati ꝛ bibiti cuꝫ. ʒ. j. ß. aque cucumeris agreſtis qui dĩ aſininus. ¶ 2ᵒ ṽo medicina pdictaꝝ mãerum ↄſumptiua: ꝛ de ſecuris iterũ eſt ut patiẽs oĩ mane bibat. ʒ. j. calamẽti ꝛ pp̃e cũ aq̃ lactis: ↄfert enim leproſis reſoluẽdo humorẽ reſolõne forti: ꝛ icidẽdo ꝛ ſubtiliãdo inciſione ꝛ ſubtiliatione forti: ꝛ ↄfert elefanticis. Et ſimiliter dixerũt alij de potu mẽthaſtri. ¶ 3ᵒ medicina eſt ut ī potu deꝛ elefantico. ʒ. i. cedrie vel arcbitran: ꝛ eſt pix. ↄfert etiã linita ſup eoꝝ ut Auicẽ. dixit. ¶ 4ᵒ medicina eſt quam ſcripſit Cõſtãtin⁹. ꝛ eſt ꝙ patiẽs per plures dies in potu deꝛ. ʒ. j. ſucci mẽthe aq̃tice: ꝛ videꝛ cõferre magis in pn⁹ q̃ in alijs tp̃ibus. ¶ 5ᵒ medicina mãerũ haꝝ cõſumptiua potẽter eſt caro ericij terreſtris cõbuſti. tollit enĩꝫ elefantiã ut ſcripſit Gal. xiᵒ de ſimplici medicina. ¶ 6ᵒ medicina mãeruꝫ potẽter cõſũptiua eſt: ut in potu deꝛ de folijs collognĩde exiccatis. ʒ. ß. plurib⁹ dieb⁹ cũ draga gãti ꝛ gũmi ara. añ. ℈. v. ꝛ fiãt pil. cũ ſuc. roſ. que plurib⁹ dieb⁹ cõtinuate cõſumẽdo mãm curant leproſos oẽs. ꝛ tu lege de ea in aggregatore cap̃ de cẽçel. dug ingt. Poſt multa de ea dicta ego nõ vidi aliquã de medicis ſolutiuis magis ↄferentẽ in egritudinib⁹ melicis q̃ folia collognide. Et antiq̃ gdẽ defecerũt in memoratione iſtoruꝫ: ꝛ obliti ſunt uſuꝫ coꝝ: ſed ego tẽtaui ꝛ dedi de eis in melia ꝛ in alopitia ꝛ tyria ꝛ lepra. ſ. oĩ ꝛ inueni iuuamentũ magnũ. Et idẽ ſcripſit Auicẽ. adhuc de ea exterius applicata. ¶ 7ᵒ medicina iterũ mãerum taliũ a pp̃etate ↄſumptiua eſt ut in potu deꝛ. ʒ. ß. ſmaragdi obſcurioris cũ a. bugloſſe cõtinuatis diebus: ꝛ erit magnũ iuuamẽtũ ei⁹ in lepra ut Cõſtãtinus dixit. Et ſi bñ ↄſideras fortaſſis talis ſmaragdus eſt de ſpẽ lapidis laçuli. ¶ 8ᵒ medicina eſt: ut plurib⁹ dieb⁹ in potu exhibeaꝛ. ʒ. ß. tyria. Andromache cũ brodio decoc. ericij cãpeſtris. ¶ 9ᵒ medicina eſt: ut qbuſdaꝫ dieb⁹ deꝛ in potu. ʒ. j. ſucci origani aq̃tici ſm teſtimoniũ Halieba. Et ego nõ alr̃ intelligo qd ſit origanũ aq̃ticũ niſi illũ qui oriꝛ ꝛ creſcit ꝓpe aq̃s. ¶ 10ᵒ ꝛ ultima medicina taliũ mãerũ ↄſumptiua eſt medicamẽ cõpoſitũ albedereiulũ noiatũ factũ: ꝛ albes qd hẽt tãtã potẽtiam in cõſumẽdo mãm oĩum leproſoꝝ ꝛ pp̃e elefanticoꝝ: qd tenet locũ carnis vipe: cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. mirabol. nigrorũ. i. idoꝝ ſeitaragi idi: ꝛ eſt tapſia que in rei ṽitate eſt ſuccus exiccat⁹ rube ſylueſtris ex india appoꝛtatus. amboꝝ añ. ʒ. x. macropi. ʒ. v. belis al. ʒ. i. ß. teranꝛ oĩa per ſe ꝛ liniãꝛ cũ butyro uaccino per duos dies ita malaxata: ꝛ ↄficianꝛ cuꝫ melle cocto ꝛ deſpumato: ꝛ deꝛ de eo in potu poſt purgationes ab aureo. j. uſq̃ꝫ ad. ʒ. ij. Et ſi deꝛ in potu cuꝫ. ʒ. ß. pul. dyamuſci nõ erit timẽda malitia ei⁹: qm̃ ↄfectio dyamuſci cuiuſcunq̃ꝫ tã dulcis q̃ amari eſt ei⁹ tyriaca. Eſt aũt herba in rei ṽitate napellus qui eſt uenenũ pnicioſu: ꝛ cõfert lepre ſp̃eb⁹ oĩb⁹. cui⁹ etiã napelli optima tyriaca eidẽ reſiſtitiua eſt puluis plante que uocatur napellus Moyſi. inuenitur etiam mus quidaꝫ apud radicem napelli naſcens ꝛ creſcens: cuius puluis eſt optima tyriaca contra potentiam napelli.

HEc gdẽ decẽ medicamina illuſtriũ medicoꝝ ſententijs emollita potẽtia ſunt in cõſumptione mãerũ aũtiũ cuiuſcũq̃ꝫ lepre. ꝛ pcedẽtes. 9. medicine nõ ſunt piculo ꝛ ſuſpectione magna. ultima ṽo nõ caret ab illis: lꝫ fuerit ſcripta ab Auic. 3ᵒ q̃rti. de cura lepre. §. 1ᵒ. At ṽo poſt cõſumptionẽ mãerũ lepre aũtiũ nõ ſufficit ad pfectionẽ curatiõis ſolũ intẽdẽ ad illas: imo opꝫ etiã mãs ↄtetas iã in mẽbris imerſas ↄſumẽ: ſiue ſint mãe apatũ: ſiue ulcerũ frequẽter corrũpẽtiuꝫ mẽbra. ¶ Propter qd opꝫ ꝑ pparare tales mãs ad mollificationẽ ꝛ reſolõnẽ cũ reſolutiuis ꝛ ſubtiliatiuis uelut eẽt hoc cõpoſitum. ℞. origani lib. j. baccarũ lauri ſtaphi. herbe ſinepis. añ. lib. ß. ſulfu. viui. ʒ. iiij. terre carpentariorũ que noiaꝛ ſinopida. ʒ. ij. coquanꝛ oĩa in multa q̃titate aque uſq̃ꝫ ad ↄſumptionẽ medietatis. deinde. iiij. uel. vj. diebus oĩ die bis balneeꝛ eger in hac decoc. tepida uel pauce caliditatis: niſi in dieb⁹ hyemis. Cũ ḡ exit eger a bal. tũc totuꝫ corpus liniaꝛ cũ tyriaca Andro. ꝛ inuoluaꝛ pãnis in lecto q̃ſcẽs ubi ſudet. Et ſi nõ icurreret ſudorẽ poſt p̃mã diẽ exiti a bal. cum modico aque violarũ in potu deꝛ. ʒ. ß. tyriace dyateſſeron. ¶ Cũ ḡ ita factũ fuerit ꝑ ſeptimanã vnã: tũc iterũ ad magis mollificãdũ ꝛ ꝑparãdum mãm ad reſolõnẽ fiat ſcõm bal. in aq̃ decoc. fenugr. ꝗ ſiſami. añ. lib. j. accipiẽdo ꝛ radicũ mollũ lilioꝝ al. lib. ß. Et in iſto balneo liniaꝛ corpus totũ cũ ſapone nigro ꝛ q̃ſcat in lecto: ut dictũ eſt. ¶ Cũ ḡ mã per hec balnea latis fuerit pparata: ꝛ ad cutẽ attracta: tũc neciuꝫ eſt ↄſumẽ ipſaꝫ cũ medicis maiorẽ potẽtiã hñtib⁹ uelut eſt hoc cõpoſitũ. ℞. çiniar: auripig. vitrioli, viridis ꝛ al. añ. lib. ß. calcis nõ extincte lib. j. radi. flamule lib. j. ß. alumis iameni. ʒ. iiij. ſalis armo. ʒ. viij. teranꝛ oĩa ꝛ ponanꝛ in alẽbico vitreo ꝛ ſublimenꝛ. de hac ḡ aq̃ madefiãt oẽs puſtule ꝛ ulcera ubicunq̃ꝫ ſint ꝑ dies duos. ¶ 3ᵒ ṽo ſequẽti die liniãꝛ cũ hoc vnguento. ℞. emili. ʒ. j. ß. litargiri ſpumificati. ʒ. ij. calcis nõ extincte. ꝛ ʒ. j. ß. ſang. dra. lib. j. aceti mediocriter acuti q̃tũ ſufficit. fiat vnguẽtũ in mortario plũbeo cũ ſuo piſtello uehementer ↄterẽdo. ꝛ eſt de magnis medicis ad hoc opus. ¶ Cũ ḡ in mẽbris fuerit facti cortices ꝛ cruſte: tũc liniãꝛ cũ hoc vnguẽto ℞. olei de ſiſamo: pinguedis aluni. añ. lib. j. vitellos ouoꝝ numero. ij. cãphor. ʒ. i. teranꝛ oĩa in mortario eneo ita ut fiat linĩmẽtũ ĩ mortario cũ ſufficiẽti q̃titate albuminũ ouoꝝ. Et hoc remouet flãmã a mẽbris regñando ꝛ icarnãdo ea ꝛ ↄſolidãdo. ¶ Cũ ḡ hec facta fuerit ꝑ duos uel tres mẽſes: ſiq̃dẽ res videbiꝛ feliciter: ut a pcedẽdũ eſt: iterpolatis tñ cõnib⁹ mioratiuis adhibitis. Si aũt appet noue mãe expulſio ꝛ apatiꝫ corruptoꝝ aduẽt⁹ in mẽbris: tũc iterũ redeaꝛ ad curã cuꝫ 2ᵒ bal. ſtatiꝫ anſcripto: ꝛ cũ vnguẽtis ↄtitib⁹ ad ipm̃. opꝫ eniꝫ totiẽs reiterare remedia in cronicis egritudinib⁹ q̃tiens mã renouaꝛ in eis. Hec de intentione ſexta dicta ſufficiant.

¶ Intentionis ſeptime de medicinis rectificantibus mẽbra corrupta malicia materierum iſtarum. Cap. vii.

SUnt hõt mẽbra indigentia rectificatione ut epar in q̃ mãe melice per aduſtionẽ plurimũ gñanꝛ: ꝛ in uenis: ꝛ cor ꝛ cerebruꝫ: in qbus mãe corrũpunꝛ: aut corruptę recipiunꝛ. Alia ṽo mẽbra ſunt ſic toti⁹ corporis ſupficies: ad quã mãe corrupte fũdunꝛ ꝛ i ipſa ẽt frequẽter corrũpunꝛ. Cõfortanꝛ ḡ pncipalia oĩa ſiĉ cũ decẽ medicis magna laude inſigniũ ab auctorib⁹ ¶ Et p⁹ gdẽ diuina medicina quã fere oĩb⁹ alijs pualẽ credo eſt elec. leuſicũs noiatũ a Raſi: ꝛ ab eo cõpoſitũ 9ᵒ Almãſ. cap̃ de melia, lege ei⁹ deſcriptionẽ. ꝛ de eo exhibẽ ſoleo oĩ ma

ne p plures dies.r.v.boris añ prādiū.ʒ.ij.uerū q̃ in hoc dūo eſt ep ar notabilr caſim e cor ēē: e cerebrū exhibeo ipm cuz aq̃ ſcariole uel tarapacō: viol. aut nenufaris.be eni oēs medicie ſūt frigide: cordiales: cerebrales: e epatice: e hinc ide legē po- teo.¶ 2ᵐ vo medicamē cuiᵘ memoria nō eſt ꝑtermittēda: eſt tyriaca de vipis: q̃ ꝯfortat ſpūm: e calorē inatū: e reddit ipz potētē ad ꝯnādū oī laphuiz: e deᷣ de ea in potu pl'rib' dieb' in aurora.ʒ.ſ.cū aliq̃ ꝑdictaꝝ aq̃ruz. e tardeᷣ poſt eā cib' boris ad minus quinque.¶ 3ᵐ ꝑncipale cōpoſitū eſt elec. de ambra ꝓpe inuētū ab Auic. 5° can. ſūma p°.trac.3°. Rꝫica iſta. Elua riū alchebrai. e oī eīm ambre. deᷣ adt ex eo.ʒ.j.poſt etatē eius ſex mēſiū: e ꝓpe cū aq̃ violaꝝ uel bugloſſe.¶ 4ᵐ cōpoſitum ſpāle ualēs ꝑncipalr ad diſpōnē capiti eſt ꝯfectio de hyacinto: e ꝓpe deſcripta ab Aui. ubi ſupra Rꝫica iſta. Cōfectio de hya cito nr̄a.¶ 5ᵐ cōpoſitū ualēs ad ꝑdicta: e ꝓpe ad diſpōnez capitis e cordis eſt elec. dyamuſcū dulce deſcrip. Meſ. in an ti. cuiᵘ doſis eē pōt.ʒ.ij.cū aq̃ aliq̃ de ꝑdictis in aurora. Atten- de tñ q̃ nō minoris iuuamenti eſt deſcriptio dyamu. poſita ab Auic. 5° can. ſūma p°. Rꝫica iſta. Medicina de muſco dul cis.¶ 6ᵐ medicamē e ꝓpe ad hāc intētionē utile eſt iera uel cōfec. hermetis deſcriptione poſita ab Auic. ꝑallegato loco Rꝫica iſta. Cōfectio hermetis ualēs ad tenaſmonē ⁊c.¶ 7° medicina e ꝓpe de ſimplicib' eſt ut cū appuerit magna capi- tis debilitas in ſero apud ſomnū deᷣ.ʒ.ſ.pul.li.aloes cū.ʒ. ij.aque nenuf. tepide aut fri. in dieb' caloris.¶ 8ᵃ medicia eſt ut appente magnifico nocumēto circa cor ter uel q̃ter in die patienti deᷣ.ʒ.ſ.pul. decti ſmaragdi viridis clari e dya- phani cū.ʒ.j.aque roſate.¶ 9ᵃ medicina ad eādē intētionez eſt ut pluries in die exhibeat.ʒ.j.pulueris margaritaꝝ non vitiataꝝ cū.ʒ.j.aque ſublimationis folioꝝ baſiliconis.¶ 10ᵃ e ultiᵃ medicina e ꝓpe ꝯferēs ad corruptionē cōplonis epa- tis: e rectificationē ipſius: e ꝓpe a caliditate ꝑternālr eſt: ut in potu deᷣ in aurora e añ cenā p horā.i.ʒ.ʒ.i.uel.ʒ.ſ.ſpodij de cāna electiſſimi: qd cognoſces per eius aromaticitatē ꝓpriū cum aq̃ cuſcute cicoree e ſcariole. per hec q̃dē oīa aut ipſoꝝ plurima poteris ꝯuenienter rectificare membra ꝑncipalia ab hac horribili egritudine corrupta.

Cū autē ꝓpēderis cutaneā ptē multū eē leſaz a uehementi caliditate ꝑter nām qd cognoſceᷣ rubedine magna inflā- matione pruritu e acuitate magnis: tūc ꝯfert eis linitio facta cū ſucco lactuce uel portulace uel folioꝝ nenufaris aut olei onfancini.¶ Et cū cognoueris ipſa fore leſa mala cōplone fri. p viā extinctionis caloris nālis hoc efficiētē: tūc de meliori bus medicinis eſt ipſoꝝ irroratio uel madefactio cū vino al. aromatico.¶ Et ſi ulceratio in membris nō fuerit magna: tūc melior erit embrocatio uel madefactio eoꝝ cū aq̃ cineris nō multū acuta: aut cū ſucco mēthe uel calamēti e ſilid.¶ Et ſi q̃dē ꝓpenderis in mēbris eſſe ulcerationes per mēbra ſerpē- tes vna de meliorib' medicinis eſt linimētū hoc. Rꝫ. litargiri ceruſe. añ.ʒ.ij.olei ro.ʒ.ij.ſucci rutbe.ʒ.iiij. amili quātū ſuffi- cit: fiat linimētū in mortario plumbeo cū ſuo piſtello fortiſſi ma cōtritione: in cuiᵘ fine ponanᷣ.ʒ.ij.cāphore ſubtiliſſime trite. hoc enim eſt medicamē diuinū in talibus ut videbis: e ſic eſt cōplemētū inſtroꝝ que ꝑficiunt intentionez ſeptimā.

¶ Intentionis octaue de medicaminib' q̃b' corripiᷣ malitia mātrū que in leproſis repiunᷣ ſemp. Cap.viii.

TEmpus eſt expēdē ꝯtēplationē in re nō minoris utilitatis: e eſt inueni- re medicamina ꝯuenientia ad corripendū mali tiam materierū que in leproſis repiunᷣ ſemp.
¶ Pro qua intētione ꝑmictēdum ꝑ regimen cor ruptionis malitie cōplonis mātrū ꝓuenientis ab exceſſu q̃- litatū colum ꝑinarum e ſcōarum. 2° vo tāgeᷣ regimē corrupti onis prauitatis uenenoſitatis eaꝝ.¶ Rectificaᷣ aūt e corri- piᷣ mala cōplo manifeſte mātrū p digerētia eas in nocitiuo. Neq; enim credo virū phyſicis inſtructionib' adeo eruditū: q̃ ſciret has māe digerē digōne in innatiuo. Et iā q̃dē de tali- bus digerētib' determinatū eſt in intētione ſcōa digōnis ma

terieꝝ. Adhuc et i intētōe ꝑcedēti de his que cōfortāt mēbra.
¶ Hic aūt ſuccincte diceᷣ q̃ ſi ꝯtigat māe eē uehemēter cali- deat ſic. caliditate putredinali: tūc de meliorib' digerētib' 4ᵒʳ pōt eligi medicie mihi uiſe utiliſſime.¶ Et p° q̃dē eſt hec. Rꝫ. ſy. acetoſitatis citri.ʒ.j.aque epatice.ʒ.iij.miſce.¶ 2ᵐ digeſtiuū e fortiᵘ illo eſt hoc. Rꝫ. ſy. de endiuia: ſy. ſimplicis acetoſi e de biſantijs. añ.ʒ.ſ.aque lac.ʒ.iij.miſce.¶ 3ᵐ digeſtiuū nō mi- noris iuuamēti q̃ duo ꝑma eſt hoc. Rꝫ. aque portulace.ʒ.iij. ſy. roſati.ʒ.j.ſ.miſce.¶ 4ᵐ digeſtiuū e adhuc delectabile eſt hoc Rꝫ. ſyr. iniubini.ʒ.i.ſ.aque ſcariole.ʒ.iiij.miſce.¶ Si aūt māz eē ꝯtigerit pelles q̃beates ꝑmas recedē a medio per augmen tum frigiditatis e ſiccitatis. e fortaſſis etiam per augmentum fridiitatis e hu. tūc de meliorib' digeſtiuis eſt hoc. Rꝫ. ſy. dinari uel de biſantijs.ʒ.j.aque lupu. aque cuſcute e acetoſe añ.ʒ.j.ſ miſce.¶ 2ᵐ digeſtiuū eſt hoc. Rꝫ. ſy. de enula deſcriptiōe Se rap. 7° breuiarij. trac. de ſy.ʒ.j.aque viol.ʒ.ij.aque lupu.ʒ.ſ. miſce.¶ 3ᵐ digeſtiuū eſt hoc. Rꝫ. ſy. de fumoter.ʒ.j.aque cico ree.ʒ.iij.miſce.¶ 4ᵐ digeſtiuū ad hāc itētionē eſt hoc. Rꝫ. ſy. de endiuia e meliᵘ violati. añ.ʒ.vij.aque fu. ter. e bora. añ.ʒ. j.ſ.miſce.¶ 5ᵐ digeſtiuū eſt hoc. Rꝫ. ſy. de abſin. e roſaꝝ. añ.ʒ. j.aque eupatorij nenuf. añ.ʒ.j.ſ.miſce.¶ Et penes hoc memo rādū eſt q̃ ſyrupus ſupraſcripti' deſcriptiōe mea utilis eēt ad hāc itētionē excellēter: cū hoc et recordādo q̃ oīa que poſita ſūt in itēadē ꝑcedēte de ꝯfortātib' mēbra ꝑncipalia optia ſūt ad hāc intētionē.¶ De rectificātib' et māe e eaꝝ prauitatez vnanimi medicoꝝ ꝯcordia approbata ſunt cauteria potētia lia e actualia et. Et in ſūma uariis uolumib' approbanᷣ cau teria applicāda capiti e ptib' adiacētib': e ſup ſplene: e ſuper ſtomachus.¶ Capiti ꝯ applicanᷣ cauteria ſup ſincipite ſumita tib' capitis ſup utraq; tpa: ſup collo: e ultimo ſup radicē epi glotis.¶ Sciēdū aūt q̃ cauteria que admiſtranᷣ in ptib' ca pitis debēt eē ſpica: q̃m ulcera ex eis fcā difficiliᵘ e tardiᵘ ꝯſoli danᷣ: e nō eſt altera intētio in iſtis cauterijs: q̃ lōgo tpe vi- gilāta eoꝝ ulcera diuertāt e educant ſenſibilr māz a ꝓfundis uenarū ad exteriora: vñ alleuiaᷣ vtus ſup reſiduū mātēꝝ red diᷣ potētior ad digerēdū reſiduū mātēꝝ cū hoc tñ q̃ talia cau teria potēter aduerſanᷣ corruptē uenēoſitati mātēꝝ.¶ Mo dus aūt applicādi cauteriū in mēbris oib' e ꝓpe oſſuoſis eſt ut mūdificato ꝑus corpe cū medicinis ſolutiuis e cliſterib' uētre uacuo exiſte apud ortū ſolis applicet ignitū cauteriū ſup cōmiſſura coronali in loco ubi linea ſagittalis cōmiſſu- re ſibi obuiat: e ꝓfundeᷣ cauteriū ſuaui tactu ipellēdo uſq; ad craneū excluſiue: deīde ſupponaᷣ oleū viol. aut de nenuf. uel de florib' cucur. cū vitello oui agitata uſq; ad tertiū diē. tūc ꝯ ꝓcedaᷣ cū admiſtratiōe butyri uel axūgie recētis uſq; ad caſum eſcare: deinde mediceᷣ cū vnguento reſino in die bus caloris: aut cum vnguento baſilicone mi. in dieb' frigo ris interpollādo tñ aliq̃ admiſtrationez vnguenti egyptiaci facti ex melle aceto e flore eris: ad hoc ut nō cito fiat ulceris cōſolidatio.¶ Cognoſciᷣ aūt locus ꝑdictarū cōmiſſurarum ponendo extremitatem naſi ſup linea maiori raſete man': e extendendo digitū mediū per frontez uſq; ad caput. Cū ꝯ ꝑ uenerit extremitas digiti: tunc reuolueᷣ ꝑmus nodus eiᵘ uer ſus ſupius capitis. ubi ꝯ attinget reuolutio nodi digiti ille eſt locus obuiationis inferioris ptis cōmiſſure ſagittalis. ſi- gneᷣ ergo cū encauſtro uel memorie: e ibi applicet cauteriū.¶ In membris pauca carne redactis applicet cum ſolerti cautela cauteriū ne fiat ꝓfundatio amplior debito: e ꝓpe in loco epigloti. Eſſet enim timor magnus de nocumento tra chee arterie pulmonis e ꝯſiter cordis.¶ In locis vo que ſūt ſicut poſt aures e collum caueaᷣ a ꝓfundatione cauterij ꝓp timorem ſecture arteriarum e uenarum.¶ In locis coniun ctionis colli cum ſpatulis timor haberi dꝫ ne ꝑueniat impreſ ſio cauterij ad neruos orientes a ſpondilibus colli.¶ Cau terij aūt applicationem ſuper lateralibus partibus nocrati e ſuper ipſa nocrati timeo ꝓp ipſam nuchaz.¶ Et ut ꝯ etiā cum applicare intenditur cauteria ſuper hypocōdrijs non ſiat magna profundatio ꝓp nocumentum epatis in dextre.

Medicina ad ꝯpus cali.

ſplenis vel in ſiniſtro hypocundrio. ¶ Similiter etiam cum
applicant̃ cauteria ſup iũcturas diligẽti opatione attẽden-
dũ eſt ne pfundent̃ in neruis pp ſuſpitionẽ ſpaſmi futuri: ꝛ
in ligamẽtis iũcturaꝝ pp phibitionẽ mot⁹ eaꝝ. vñ ꝛ pp hee
ois timoris hodierno tpe multi euanuit opatio applicandi
cauteria actualia. ppterea qꝛ manualr̃ opantes raro repiũ
tur ↄuenienter inſtructi ꝙ tali opatio regreret. ¶ Et hec eſt cau
ſa pp quã libẽtius applico cauteria potẽtialia ꝛ ↄueniẽter re
fracta que puo tpe applicata dimitto ↄtẽtus magis de reite
rata applicatione ſine nocumẽto ꝙ de vnica cũ timore ꝛ le-
ſiõe. ¶ Et adhuc 3° libẽtius ꝛ cuꝫ maiori ſecuritate applico
ſetones ꝛ eoꝝ applicationẽ lõgo tpe vigilare facio. ¶ Sigo
adc deſi. leraret hĩc mõm cauterioꝝ potẽtialiũ. duo hic ſcribã
q̃rũ maioris ptis ego fui inuẽtor ꝛ rectificator. ¶ Et pmuꝫ
eſt hoc. ℞. fermẽti vni⁹ ſeptimane. ℥. iij. ſaponis ni. ℥. j. arſe-
nici citrini: ꝛ eſt auripigmẽtũ. ℥. ſ. argẽti ſubli. ℥. ij. calcãti cõ-
buſti. ℥. j. ſ. ↄ̃ incorporent̃ oĩa ſil in mortario diligẽti ↄtritione.
¶ 2ᵐ vo cauteriũ ꝛ efficacius ꝓ eſt hoc. ℞. aque capitelli p̃-
me lib. ſ. calcis viue. ℥. j. ſ. opij. ℥. ſ. pl'uericẽtia pl'uerizent̃ ꝛ
bulliat ĩ aq̃ lẽto igne uſqꝫ ad ↄſũptionẽ medietatiſ: tũc ĝ ſup-
addant̃ pulueres ꝛ coq̃nt̃ uſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ: ꝛ reſuet̃ totũ
in uaſe vitreo bñ obturato ne igrediat̃ aer: qꝛ diſſolueret̃. fa
cias ĝ ex eo fruſtũ tãte q̃titatis ꝙ tuꝫ uolueris facẽ formã ꝛ
ſepelias ipm in paſtã circũferẽtialr̃ hebetatã ut meli⁹ applice
tur: aut in medietate corticis nucis uel auellane ꝛ dimittat̃
ſup loco p mediã horã aut ad plus p vnã horã. ¶ Ampli⁹
de medicis corrũpẽtib⁹ uenenoſitatẽ mãeruꝫ leproſoꝝ opti-
ma eſt tyriaca dyateſſeron ꝛ ꝓpe ſcripta ab Auic. 5° can. ſum
ma ꝛ trac. pmis. Et 3ᵐ eſt ierelogodion. Et 4ᵐ eſt iera ruffi-
ni. Et 5ᵐ eſt medicamẽ albedereiuliũ in 7° intẽtione deſcri-
ptũ. Et 6ᵐ eſt heredeiuliũ mai⁹. Et 7ᵐ eſt ↄfectio de urina hir
coꝝ mõtanoꝝ quã Auic. noiat alſuledan: q̃s tñ tres medici-
nas cõpoſitas ꝛ ab Auic. deſcriptas ſucceſſiue non curo de-
clarare: qꝛ timeo eaꝝ applicationẽ. ppterea qꝛ due pme com
ponunt̃ ex napello: ꝛ 3° nõ caretur a timore maxio. ¶ Recti
ficãt etiã mãerũ uenenoſitates ꝛ vnguẽta ſupius poſita in in
tẽtione de pticulari ↄſumptione mãerũ. Hic aũt deſcribã lini
mẽta duo uenenoſitatis corruptiua ↄueniẽter. ¶ Et pmum
eſt hoc. ℞. tutie pparate ꝛ ꝓpe cũ urina pueri lib. j. terat̃ in
mortario plũbeo cũ ſuo piſtello cũ ſucco acetoſitatis citri ꝛ
fiat linimẽtũ. uehemẽter eniꝫ corrũpit uenenoſitatẽ oẽm cũ
ſua ppᵃietate. ¶ 2ᵐ ꝛ ꝓ potentius eſt hoc. ℞. terre ſigil. lib. ſ.
ſucci vietroſici ꝙ tuꝫ ſufficit terant̃ ſil in mortario plũbeo cũ
piſtello ſuo ꝛ fiat linimentũ: ex quo totuꝫ liniat corpus. M. ul
ta etiã in ſequenti cap̃ determinabunt̃ ad hoc ppoſitum uti
lia ꝛ uenenoſitatibus reſiſtentia.

¶ Intentionis none de electione medicinarum a tota ſpecie
ꝛ ppᵃietate ↄferentium leproſis. Cap. IX.

In hoc cap̃ nõ erit mea intẽtio tãgẽ mul-
tũ de medicis ſcriptis a qb⁹ a ꝓpe-
tate ↄferre ad hoc caplm: ꝛ ꝓpe de eis que vidẽ-
tur q̃ſi fabularia medicamina: ſicͤ de oculo upu-
pe dĩ a qbuſdam ꝙ ſuſpẽſus ſup leproſo delet le-
prã. Et ſicut dĩ de pellicula que abſcidit̃ in circũciſione pue
ri ſicca ꝛ trita ſi det̃ in potu cũ modico muſci delet lepram: ꝛ
nõ pmittit eã augmẽtari. ¶ Neqꝫ adhibeo ſidẽ medicinis q̃
rũ doſis nõ vĩ hẽre rõnale iudiciũ: ut dĩc Albert⁹ de oſſe ele-
fantis ſi det̃ in potu cũ. x. ℥. mẽtaſtri m: õtant curat̃ ab eo le
pra. Et ſicut ſcribit̃ de ſanguine leõcie ſi ex eo inũgant̃ loca
patientia curat̃ lepra. ¶ Solũ aũt adhibẽda eſt ſides medi
cinis in curatione egritudinũ que cũ hoc ꝙ opant̃ cũ ꝓpeta
te ſua imp̃mũt corpori q̃litates per q̃s ſufficiẽter põt aut di
geri aut ↄſumi mã aĩe uel ↄtẽta egritudinuꝫ: q̃liter tyriaca
videt̃ poſſe ſufficiẽter curare oẽs ſpẽs lepre. ↄriat̃ enim mãli
cauſe ꝛ male cõplõni corrũpendo ꝛ rectificãdo eas occulta p
pᵃietate que ineſt ei p̃ncipalr̃ a carne tyri. ¶ 2° qꝛ ipſa cõfor
tat ſpũm ꝛ innatũ calorẽ ex qbus reddit̃ vtus potẽs ad curã
dã leprã. ¶ Et iterũ qꝛ tyriaca adhuc fermentata calidate ꝛ

ſic. ſaltis que ponunt̃ in 2° gradu põt ↄſumẽ mãs. ¶ Silr̃ ẽt
ſcribit̃ de iera attributa Raſi. ¶ Et iteruꝫ de iera intitulata
hyppocrati ut Meſ. ſcripſit in antido. diſtin. 2°. Et Auic. 5°
can. trac. 2°. tales eniꝫ iere nõ ſolũ rõne ſolonis earũ p quam
educũt mãs leproſoꝝ cõferſit in curatione leproſoꝝ: imo etiã
ꝛ alijs q̃litatib⁹ que reſultãt in eis ex vtutib⁹ cõponentium: ſi
cut deducẽ potes examinãdo eaꝝ cõpõnes. ¶ Cõfido etiaꝫ
in medicinis alijs talr̃ opantib⁹: ſicut dĩ de carne ericij ma-
rini: ut ſcripſit Auic. ipſam cõferre. etiã pp uehemẽtiã reſolu-
tionis ꝛ exiccationis ei⁹: ſicut etiã Serap̃. ſcripſit de carne eri
cij terreſtris ꝙ exiccata ꝛ trita ꝛ data in potu leproſis rectifi-
cat cõplõnẽ malã corruptã dñantẽ in corporib⁹ eoꝝ. Et ſic
etiã Dyaſco. ſcripſit ꝙ idẽ aĩal aſſatuꝫ ꝛ comeſtũ ualet cõtra
leprã. ꝛ ↄcordãt hi ſmones cũ Gal. xi° de ſimplici medicina.
qui dixit ꝙ caro ericij aſſata ꝛ potata cõfert patiẽtib⁹ elefan
tiã: apud quẽ lꝫ multas taliũ medicinarũ memorare potuiſ
ſeꝫ: ſolũ mĩ tãgã memoriã de magno iuuamẽto carniuꝫ tyri:
ut Gal. xi° de ſimplici medicina noiat echidnã. Et cũ bñ exa-
minabis ſmones ei⁹ videbis ꝙ eſt ſpẽs tyri: quẽ ibidẽ Gal.
matraſſuꝫ uocat. ꝛ in rei ueritate eſt ſpẽs aſpidis: cuius ptes
humano corpori diuerſis applicant̃ modis. ¶ Quoꝝ pm⁹
eſt ut ex ei⁹ carnib⁹ trociſci fiãt qui igrediunt̃ cõpõnẽ tyriace
maioris: cui⁹ inuẽtor cũ hoꝝ troc. additione pmus fuit An-
dromachus. aũ ipm eniꝫ nõ erat cognita medicina famoſa
magis in curatione uenenoꝝ ꝙ eluariũ inſcriptũ metridati
regi hiſpanie: quẽ Romani debellare nõ potẽtes armis ꝛ bel
lo conati fuerũt vincẽ cuꝫ ueneno: a q̃ ſe defendit rex ille vir
tute illi⁹ eluarij. Andromach⁹ aũt ſupueniẽs cõpoſuit elec.
ex. LXIIII. medicinis p̃ter mel ꝛ vinũ: cui ſupaddit carnes ty
ri in trociſcoꝝ ſubſtãtia redactas fret⁹ hoc argumẽto ꝙ caro
vipe a tota ſpẽ ↄriat̃ humane ſpẽi corrũpẽdo ipam: eo qꝛ pe
tit cor qd̃ eſt pri⁹ ꝛ fundamẽtuꝫ vite ſpũum ꝛ opationuꝫ ol
tim: qꝛ qdẽ uenenũ ↄfractũ cuꝫ alijs medicinis cõponẽtib⁹
tyriacã: que oino aduerſant̃ ueneno põt corrumpe uenenũ
ebibituꝫ potatum ꝛ alr̃ applicatũ. M. aior eniꝫ eoꝝ eſt poten
tia ad corrũpẽduꝫ vtutẽ uenenoſitatis tyri ꝙ ecõuerſo. M
tis ĝ modis caro tyri adminiſtrat̃. ꝛ ꝓ qdẽ mõ p̃dicto. ¶ 2° vo
dat̃ caro ei⁹ ad comedendũ patiẽti elixata cuꝫ porris: anetoꝝ
dicẽ: ꝛ pauco ſale in aq̃ plurima tãdiu ꝙ caro diſſoluat̃ ab
oſſib⁹: ꝛ caro illa ad comedendũ patiẽti det̃. ¶ 3° vo modus
applicatiõis ei⁹ eſt brodiũ decoc. ipſi⁹. ¶ 4° modus eſt ut ac-
cipiant̃ oſſa p̃dicta ꝛ coquant̃ in aq̃ cum pane de ſimula co
quendo etiã cũ eis pullos colũboꝝ ꝛ bibat patiẽs de brodio
illo: ꝛ comedat pullos illos. ¶ 5° modus applicatiõis tyri ad
leproſuꝫ eſt ut accipiat̃ ſerpens niger ꝛ excoriet̃ ꝛ ſepeliat̃ in
terra donec putreſcat ꝛ naſcant̃ ex eo uermes: tunc ĝ eĩbat̃ ꝛ
exiccet̃ cũ uermib⁹ ſuis in olla nõ vitreata in fornace: ꝛ uerta
tur ĩ puluerẽ ex q̃ trib⁹ dieb⁹ oĩ die det̃. ℥. j. cũ aq̃ mellis. ¶ 6°
modus applicationis ei⁹ ad corpus leproſuꝫ eſt ut accipiat̃
ſerpens p̃dict⁹ excoriat⁹: ꝛ ponat̃ in olla: ꝛ ſup ipꝫ effundant̃
aceti. ℥. viij. aque lib. j. tap ſie humide. i. recẽtis: ꝛ eſt rutha ſyl
ueſtris: loco cui⁹ põt poni rutha recens oiuꝫ amboꝝ añ. ℥. ij.
coquant̃ ĝ lento igne donec diſſoluat̃ ſerpens: tunc ĝ colet̃:
ꝛ ex aq̃ illa fricet̃ facies: ꝛ oẽs ptes leſe poſt abraſionem pilo
rũ uel capilloꝝ trib⁹ dieb⁹ ↄtinuis. ¶ 7° modus applicatiõis
tyri ad corpus elefanticũ eſt: ut fiat iunctio corporis cũ hoc
epithimate. ſumat̃ ſerpens niger excoriat⁹ ꝛ decolet̃ ut parũ
ſupra dicet̃: ꝛ ponat̃ in uas lapideũ nõ vitreatuꝫ ꝛ fundantur
ſup ipſo aceti. ℥. viij. aque lib. j. ruthe ſylueſtris recentis rad.
dragõtee amboꝝ añ. ℥. ij. coquant̃ lẽto igne donec diſſoluat̃
ſerpens. tunc ĝ colet̃ ꝛ colatura illa ponat̃ in uaſe vitreo bñ
obturato: ꝛ inũgat̃ cuꝫ eo totũ corpus: aut ptes que mũdifi-
catione indigent depoſitis ſemp pilis p raſurã. ¶ 8° modus
adminiſtrationis ei⁹ eſt: ut ex carnib⁹ ſerpentũ nigroꝝ cuꝫ oleo
antiq̃ fiat decoc. in uaſe lapideo ſꝫ formã colligẽdã ab Auic.
5° can. ſũma pma. trac. x° de oleis. ℞. ica illa. Oleũ de ſerpen
tib⁹ cõpetens ad impetiginem. lege ibi: qꝛ pp breuitatem dimit
to. ¶ 9° modus applicationis ei⁹ eſt: ut accipiat̃ ſerpens p̃di-

ctus ⁊ ponat̃ in vaſe lapideo vitreato ponat̃ ſibi ſalis e ſicut
peritarum ãñ.lib.j.ſ.mellis electi.ʒ.viij.obturet̃ ḡ vas dilige
ter ⁊ ponat̃ in furno ignito donec adurant̃.totũ ḡ poſt illud
accipiat̃ ⁊ terat̃ ⁊ miſceat̃ cũ eis ſpice inde:⁊ malabotri.i.fo
lii indi.ãñ.ʒ.ſ.de hoc igit̃ puluẽ patiẽs utat̃ in cibis:aut ei
ad potãdũ det̃ plurib⁹ dieb⁹ in aurora.ʒ.ſ.cũ.ʒ.ij.aque mell̃
¶ 10⁹ modus admiſtrationis tyri in lepra eſt p modũ ſubmer
ſionis ei⁹ in vinũ:⁊ eſt ut tyrus uel echidna accipiat̃ viuẽs ⁊
ponat̃ in vas vino plenũ ⁊ obturet̃ bñ vas ut ibidẽ moriat̃
⁊ putrefiat ſpẽs. De hoc qdẽ vino in potu patiẽti det̃.mira
bilr̃ eni vĩ curare elefantiã:ut ſcripſit Gal.xi⁹ de ſimplici me
dicina.ſe ſuiſſe expertũ ⁊ ꝯfirmauit experientijs alioꝝ ubi dixit
ꝙ in vĩo meſſoꝝ.cũ fuit ſerpẽs ſubmerſus.Cũ ḡ leproſus q
dã ex meſſorib⁹ bibiſſet vinũ illud ſanat⁹ fuit ex lepra ſiue a
caſu ꝯtigerit ſerpẽtẽ ſitibũdũ ītraſſe ipm̃ vinũ ubi mortu⁹ fu
it ſiue a ꝓpoſito affines uel amici elefantici leproſi occulta
uerit ſerpẽtẽ illũ in vino qrẽtes leproſi deſtructionẽ pp uere
cũdiã ⁊ fugã īfectiõis ab eo.¶ Uipa aũt uel tyrus iſte dꝫ hẽe
ꝯditiões ꝙplurimas añq̃ adminiſtret̃.¶ Pria cõditio eſt ut
vipa nõ accipiat̃ de loco uel nemore lutoſo.¶ 2⁹ ꝙ nõ acci
piat̃ orta ⁊ nutrita in littore maris. Silr̃ neqꝫ ſit accepta ex
locis ualde hu.fontalib⁹ uł lacunalib⁹. In eis eni paꝝ hẽtur
iuuamẽti:⁊ mĩtem aliñe pp frigiditatẽ ⁊ hu.eoꝝ qb⁹ ſtupefaciẽ
do interficiũt.¶ Neqꝫ eligat̃ illa que uehemẽti ſui caliditate ſi
tire faciũt qd cogſces qꝛ ip expſufflãdo ſpũt cũ ore apto.¶ 4⁹ cõ
ditio eſt ꝙ eligat̃ ſpẽs orꝰ nutritus ī mõtib⁹.¶ 5⁹ ꝯditio ꝙ
ſit alb⁹ in uẽtre iferiori.¶ 6⁹ cõditio ꝙ cũ bacculo ſpẽs pſalli
re cogat̃ aliq̃ diu.¶ 7⁹ ꝯditio ꝙ poſt illud interficiat̃ abſciſſis
capite ⁊ cauda p 4ᵒʳ digitos vno ictu.¶ 8⁹ cõditio eſt ut effũ
dat multũ ſanguinẽ.¶ 9⁹ ꝯditio eſt ut poſt illud ſaltu ⁊ agita
tiõe plurimũ moueat̃ notabili tpe.¶ 10⁹ ꝯditio eſt ut poſt ab
ſciſſionẽ capitis ⁊ caude remaneat viu⁹ ſerpens notabili tpe:
tũc ḡ ex carne tyri ꝯditionati ꝑdictis circũſtãtijs fiũt pãnicu
li uel trociſci noiati:⁊ ſunt mã tyriace ptiale:in qrũ ꝯfectione
lege ſtudẽs Auic.5⁹ can.ſũma ꝑ⁹. Rubrica illa.Trociſcoꝝ de vi
pis.ibi eniꝫ clari⁹ ⁊ ſublimi⁹ de hac mã locut⁹ eſt q̃ aliqs au
ctoꝝ medicine cũ eoꝝ reuerẽtia ipſe eniꝫ flores ⁊ fruct⁹ melio
res elegit q̃ accipi pnt.¶ Multas etiã alias medicinas ad
leprã facientes ſcripſit ibidẽ q̃s appetate ualẽ magis q̃ ⁊ mã
tõi exiſtimo uelut hoc cõpoſitũ. ℞.aceti:nitri.ãñ.ʒ.j.ſ.ſuc.
caul.agre.i.nõ trãſplãtati.ʒ.iij.miſce:⁊ totũ in potu det̃ ma
ne ⁊ ueſpe.pꝫ aũt ꝙ hec medicina nõ vĩ opatiua ꝑciſe p q̃li
tates cões ⁊ manifeſtas.¶ 2⁹ medicina ibidẽ deſcripta eſt,
ut in potu dent̃.x.kirat pulueris leporis trib⁹ dieb⁹ cuꝫ.iiij.
ʒ.vini.¶ 3⁹ medicina eſt.ut det̃ in potu alat cum melle q̃ti
tatẽ nucis muſ.põt aũt poni altit.ʒ.ſ.uel.℈.j.qd aũt ſit alit le
ge ſupra q̃ eſt aſa feuda.¶ 4⁹ medicina eſt.ut detur de ſqlla
q̃titas.x.kirat cũ ſyrupo ſqllitico inſpiſſato fiũt loch.¶ 5⁹ eſt
ut fiat loch cũ.ʒ.v.cimi ex ſufficiẽti q̃titate mellis.¶ 6⁹ medi
cina eſt.ut dent̃ in potu tres oboli ſucci calamẽti. Eſt aũt obo
lus põdus triũ kirat:⁊ ois kirat põdus 4ᵒʳ granorum ordei
per hec uolo ſatiſfactũ eẽ ad intẽtionem nonã de medicinis
ab occulta q̃litate opantibus ad curã lepre elefantice.

¶ Intentionis decime de mõ ſuccurrendi accitibus conco
mitãtib⁹ leprã:ꝯtinens rubricas ſexdecim. Cap.x.

Lurima eniꝫ ſunt accitia:q̃rũ pmũ eſt depilatio
piloꝝ barbe ⁊ ſupciloꝝ.¶ 2ᵐ eſt multitudo pu
ſtulaꝝ in facie naſo int⁹ ⁊ ext̃ in ſupcilijs aurib⁹ ⁊
labijs.¶ 3ᵐ eſt uocis aſpitas ⁊ raucedo.¶ 4ᵐ ẽ
difficultas anhelit⁹.¶ 5ᵐ eſt ualida ſitis.¶ 6ᵐ ẽ
ſplenis tẽſio.¶ 7ᵐ eſt epis ⁊ renũ imoderata caliditas.¶ 8ᵐ ẽ
multitudo uẽtoſitatũ in inteſtinis oĩb⁹.¶ 9ᵐ eſt uẽtris ſtiptici
tas.¶ 10ᵐ eſt puſtularuꝫ multitudo in oĩ pede magno.¶ 11ᵐ
eſt ulceratio digitoꝝ pedũ.¶ 12ᵐ eſt ſtupor in pedib⁹ fere ci
bus ⁊ tybijs.¶ 13ᵐ eſt euerſio ⁊ corruptio nãlis coloris ad ꝑ
ternãlẽ.¶ 14ᵐ ⁊ ultimũ eſt puſtularum multitudo in coleto
rio ⁊ toto palato cuꝫ excoriatione pntizillaꝝ.¶ Duo aũt alia
accitia in hoc viro cõplicata repiunt̃.q̃rum pmum eſt tene

broſitas viſus amboruꝫ oculorum ⁊ ꝑpe dextri.¶ 2ᵐ eſt do
lor in renibus ab harenis ⁊ lapillis in eo ſepe pitatus.

¶ De cura depilationis pilorum barbe ⁊ ſuperciliorum:⁊ eſt
primum accidens. Rubrica.i.

Ro cura itaqꝫ pmi accitis memorãduꝫ ꝑ ꝙ
madefactio priuꝫ depilatoꝝ cuꝫ decoc.
aque ſerpẽtis ⁊ inũctiõe ipſoꝝ cũ oleo ipſi⁹ reme
dia ſunt approbata ad faciẽdũ renaſci capillos ⁊
pilos ubiqꝫ locoꝝ:ṁ q̃rere tñ talia nõ cõant̃ a
ſuſpitione ⁊ timore magnis. Idcirco alia 4ᵒʳ ponã remedia
huic accitũ remouẽdo ꝯferẽtia.¶ Premittẽdo ꝑ ꝙ talia in
ſtra opꝫ eſſe hñtia has q̃litates.¶ Pria ꝙ ſint calia lenis calẽ
tacie attrahẽtia uaporẽ aduſtũ q ẽ mã piloꝝ ad poros.¶ 2⁹
ut ſint apitiua ut reſeruẽt pori apitiui ⁊ receptiui uaporis ꝑ
dicti.¶ 3⁹ ꝙ nõ ſint ſtiptica:qꝛ clauderẽt poros.¶ 4⁹ nõ ſint
uehemẽter inuiſcatiua ꝑp illud.¶ 5⁹ ut neqꝫ uehemẽter ſint
exiccatiua.¶ Primũ ḡ cõpoſituꝫ ẽ hoc. ℞.hydromell̃.ʒ.iiij.
ireos.ʒ.j.ḡ.feniculi ⁊ anethi.ãñ.ʒ.j.ſ. farine filigis.q.ſ.ad iſpiſ
ſãdũ:fiat linimẽtũ in mortario eneo cũ ſuo piſtello ⁊ modus
applicatiõis ei⁹ eſt ut habeat̃ decoc.feniculi hu.ex q̃ tepida
fomẽtent̃ ⁊ balneent̃ ptes:deide exiccent̃:⁊ tũc liniant̃ ptes
oẽs ex ꝑdicto linimẽto ter in die nãli renouato.¶ 2ᵐ cõpoſi
tũ ⁊ efficacius illo eſt hoc. ℞.olei irini.ʒ.j.ſ.olei de pipib⁹.⁊
de croco.ãñ.ʒ.i.ſpice nardi.ʒ.ſ.far.ſe ordei q̃tũ ſufficit ad i
ſpiſſandũ.fiat linimẽtũ in mortario:ut ſupra ⁊ appliet̃ ma
defactis ꝑus ptib⁹ cũ euaporatiõe decoctionis floꝝ camomil
le.¶ 3ᵐ cõpoſitũ ⁊ adhuc meli⁹ alijs eſt iſtud. ℞.ſucci artha
nite:ſucci extremitatũ ṽgulaꝝ lauri.ãñ.ʒ.ij.croci.ʒ.ij.liniant̃
ſepe loca ex hoc linimẽto actu calĩo.¶ 4ᵐ cõpoſitum eſt hoc
℞.olei de vitel.ouoꝝ ꝑus clipatis ⁊ duris.ʒ.ij.ireos myrre
rubee uctoꝝ:ſe.geneſtre.ãñ.ʒ.j.ariſto.rotũde.ʒ.ſ.croci.℈.j.mu
ſci.ḡ.v.mellis mũdi ⁊ clari ad albedinẽ tẽdẽtis.ʒ.ij.fiat lini
mẽtum in mortario ⁊ applicetur ut ſupra.¶ Q̃ŏ ṽo in hac
pte dĩ a quibuſdã de vnctione facta cũ puluere ueſpilionis
cõbuſti. aut linimentum factum cum ſanguine rane.hec ⁊ ſi
hẽ ſimilia remedia ſunt uerba ciarlatorum.

¶ De cura puſtulaꝝ ubicunqꝫ locoꝝ exiſtium. Rubrica.ii.

Uoniã hec apata in ſubſtãtia ſunt dura ni
gredine colorata ſilr̃ colori mori ꝑ
fecte maturi:tũc aũt ſemp ulcerata:aut ulcerib⁹
denudata.ſi aũt ſint ſine ulcẽ manifeſtũ ẽ ꝙ cura
ipaꝝ dꝫ fieri cũ lenitiis ⁊ reſolutis ꝑmiſſis ip eo
nib⁹ minoratis in lẽtiõe 2⁹:⁊ eradicatiuis i iẽtiõe 4⁹ p̃ſita.
Uerũtñ illuſtres viri talitũ apatũ curã ſcripſerũt eẽ fiẽdã per
mollificãtia ꝑus appoſita.ſcõario ṽo p reſoluẽtia applicata
ꝑcipiẽtes ut iẽtionẽ reſolũtis ſuccedẽ debẽ iẽtioni mollifica
tionis. Ita ut in curatione reuolutio fiat de mollificãtib⁹ ad
reſoluẽtia ⁊ ecõuerſo.Ergo mi cẽt ſcia ⁊ ope bñ tru⁹ poſſet fa
cile in cõpoſito eodẽ mõ cõponẽ mollificãtia cuꝫ reſoluẽtib⁹
bñ refracta.⁊ feliciteret ei⁹ cura.¶ Uniuerſa ṽo apata i hoc
viro plura fere q̃ qngẽta curaui p iſtũ modũ. Prio eniꝫ ma
defeci ea cũ aq̃ cancris facta ꝑus ei⁹ decoc.cũ q̃ntis ſiſami ⁊ fe
nug. 3⁹ ṽo die applicui hoc compoſitum. ℞.empli tetrafar
macõ lib.ſ.mucillagis fenug.ſe.lini:⁊ radicũ altee.ãñ.ʒ.ij.fa
rine orobi q̃tũ ſufficit:iſpiſſent̃ oĩa ſil̃ ꝯterẽdo in mortario
abſqꝫ igne ⁊ liniat̃ puſtuloſus locus ex eis ter uel q̃ter in die.
¶ Cũ ḡ ꝑpẽdi ſubſtãtiã apatũ parũp mollificatã madefacie
bã apata oĩa cũ aq̃ capitelli 3ᵉ collectiõis.¶ Et ucꝛ cũ pcipies
hñ apata talia parũp erupta inũgebã ipſa cuꝫ hoc vnguento
℞.ireos ariſtologie:ceruſe lote:calcis extincte ⁊ lote.ãñ.ʒ.j.ſ.
muſci ligni aloes:cãphore.ãñ.℈.ſ.terant̃ oĩa ſil̃ in mortario
plũbeo cũ ſuo piſtello cũ trib⁹.ʒ.ſaponis nigri:⁊ fiat linimen
tum ex q̃ vniuerſe puſtule ⁊ ꝑpe ulceroſe ter in die liniantur.
¶ Finalr̃ aũt ad ꝯſumptionẽ virulẽtie ⁊ ad icarnationẽ nẽ
dũ faciebã fieri linimẽtuꝫ puſtularum ⁊ ulceꝝ cuꝫ ſucco tari
uel oĩa gõtee minoris:⁊ ſic tãdẽꝫ terminaui cura feliciter ꝙ
fuit ſanitati pfecte q̃ſi in omnibus partibus reſtitutus.

¶ De cura aſperitatis ⁊ raucedinis uocis. Rubrica.iii.

Ntelligo hic vocē aſperā nō aliud q̄ emiſſa ad tracheā arteriā: cui⁹ ptes aſpe ſūt vel ineq̄les pp duritiē ⁊ icriſpatonē cap̄ a friditate vel cal. factam. Raucedinē vo illi⁹ intelligo abſentiā claritati vocis puenientē a trachea arteria multa humiditate īfuſa. ℂ Si ḡ appeat vocis aſpitas cū vigilia ſiti ⁊ amaritudine oris: tūc factus eūonib⁹ ⁊ rectificationib⁹ male cōplonis calē teneat in ore ſepe iſtud molle. ℞. ſy. de papa. ſy. iuiub. ⁊ violati. aā. ℥. ſ. pinea. ſe. colu ⁊ frn. aā. ℥. j. terant oia in mortario ſit ultimata otritione: ⁊ de ipſo teneat in ore pmutatiz ſepe. ℂ Ad hāc intētionē ſufficit etiā ſepe in ore tenē ofectionē dyadragag. fridi. ℂ Et 3ᵐ ad hoc utile eſt ſepe tenē in ore ḡna ſalis oſtātinopolitani: ⁊ eſt in rei vitate ꞔuc. cādi. ℂ Ego aūt experientia certa ſcio q̄ grana mucbete puſ iſuſa in aquaz decoc. iuiub. in ore retēta rectificāt hāc vocis aſpitatē in breui tpe. ℂ Si aūt fuerit hec vocis aſpitas cū ſomno lōgo abſqz ſiti ⁊ rubore ⁊ cū ſubalbedine faciei: tūc optimū remediū eſt in ore tenē ofec. dyapenidiōis. ℂ 2ᵐ eſt tenē in os loch de pino. ℂ 3ᵐ ⁊ fortius alijs eſt tenē in ore ofec. loch ſeni deſcripti a Nico. in antido. ⁊ eſt melius alijs. ℂ Si aūt fortior fiat vocis raucedo tunc de melioribus inſtrīs eſt ut egro qn̄ vadit ad lectum in potu dentur. ℥. ij. dec. dyatris cum modico vini al. ſubtilis ⁊ dulcis tepidi.

ℂ De cura difficultatis anhelitus. Rūica. iiij.

Jligēs oſiderator ex pmiſſis intelligē pōt curam difficultatis anhelit⁹. ſicnī euenerit pp ſicc. imoderatā ptiū anhelit⁹ poterit curari per ea que remouēt vocis aſpitatē a caliditate ⁊ ſic. factā. ℂ Et ſilr ſi euenerit in anhelitu nocumētū a mala complone mālī fri. ⁊ hu. poterit curari cū eis que remouēt aſpitatē vocis a fri. ⁊ hu. factā. Et ſilr nocumētū pueniēs a multa mā humida īfuſa in organis anhelit⁹ poterit curari ouenienter per ea que poſita ſūt ibi. ℂ Si aūt difficultas anhelit⁹ puenerit pp excoriationē factā in ocaua ſupficie cāne pulmonis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ anhelit⁹: tūc de meliorib⁹ curationib⁹ eſt hoc elec. ℞. loch de papauē. ℥. j. drag. gūmi ara. aā. ℥. ſ. mucil. mucbete. ℥. j. ſ. ḡ. pi. ℥. j. ſ. ſe. potu ℥. j. medulle. ḡ. coti. ℥. ſ. terantur oia ſit ultimata otritiōe: ⁊ fiat loch: ⁊ ſepe teneat in ore. ℂ Exſcio etiā q̄ tale nocumētū anhelit⁹ oueniēter tollit hic potꝰ mane ⁊ ſero tepidus accept⁹. ℞. ſy. iuiubi. ℥. j. aque violaꝝ ⁊ ſublimationis radicis altee. aā. ℥. j. ſ. accipiat tepidus tribus noctibus cū vadit ad lectum ⁊ mane in aurora.

ℂ De cura ſitis imoderate nō raro ocomitātis lepſā. Rūica. v.

Uoniā remedia que poſita ſūt i cap̄ p̄cedēti que curabāt raucedinē ⁊ aſpitatē vocis factas a caliditate ⁊ ſic. ſufficiēter curare pñt ſitiz puenientē ab illis. Ideo ipſa in hoc diſpōne ad memoriā reducant. Uerū ūi p̄ter illa tria hic ponent inſtra ſitis remotiua qnque ouenientia. ℂ De colorib⁹ ḡ ⁊ leuiſſimis p̄ᵐ eſt. ut cū aq̄ decoc. ſe. coluz bibat iulep vio. ſᵃ po cū 4ᵒʳ ptibus aque. ℂ 2ᵐ vo ⁊ forti⁹ iſto eſt. ut bibat iulep ſimplex factū ex. x. ptib⁹ aque ⁊ ii ptē ꞔuc. ℂ 3ᵐ vo eſt hoc. ℞. oxicaccare. ℥. ij. aque ordei lib. j. vini citonioꝝ. ℥. j. ſ. ꞔuc. candi. ℥. ij. fiat iulep lōgū de quo ſepe bibat patiēs. ℂ 4ᵐ vo ⁊ extinctiuum magis eſt hoc. ℞. aque decoc. ſe. cō. lib. i. ſy. ō lymo. ℥. iij. vini granatoꝝ. ℥. ij. miſce ⁊ bibat de hoc lōgo abſqz altera cōmixtione. ℂ 5ᵐ de coibus ⁊ utile eſt ut. vj. vel. viij. vicibus in die bibat ℥. ſ. ꞔuc. vio. cum cyatho. ſ. aque ordei.

ℂ De cura tēſionis ſplenis. Rūica. vi.

Ropter multitudinē mãerū melicarū in q̄cūqz leproſo eſt rōnale ſatis ſplenē tumidū ⁊ oppoſitū reperiri in eis. Nā pp magnā debilitatē v̄tutis in q̄cūqz mēbro ⁊ ppe in ſplene tanq̄ receptaculo melācholie non expellit ouenienter melia a ſplene: imo multiplicat in eo: ⁊ cū mā talis nāliter ⁊ accitalr groſſa ſit pp adustionē ingroſſat ſplē: qd eſt mēbrū ſatis rerum illi⁹ receptiuum. ℂ Cū ergo oxigerit ipm eſſe durū ⁊ tēſum: tunc ſi appuit ſignū mixtionis melie cū ſanguine forti cute v̄tute ſtōmet ſaluatella ſiniſtre man⁹ inter digitū anularē ⁊ minutū: per quā educant ſanguis. ℥. iij. vel. iiij. ſm q̄ v̄t⁹ tolerabit. ℂ Sequēti vo die liniat uēter cū hoc cōpoſito. ℞. aque decoc. tamari. ℥. ij. caſſie extracte de cāna cū p̄dicta aq̄. ℥. vj. pul. mirab. indoꝝ. ℥. ſ. corticuz radi. cappa. ſe. acetoſe. aā. gra. iij. miſce ⁊ totū exhibeat in potu cū regulis obſeruādis in alijs minoratiuis ſupi⁹ deſcriptis. ℂ Die vo ſequēti vngat cū hoc linimento. ℞. olei de cappa. ⁊ de ſiſamo. aā. ℥. j. armoniaci ſcolopen. ⁊ ſe. agni caſti. aā. ℥. j. aceti ſqlli. ℥. ij. conq̄rent oia ſil in mortario forti otritiōe. ℂ Poſtq̄ hoc linimētū iā fuerit per 8. dies adminiſtratū ſi nō appebit ſplenis mollificatio oueniēs ⁊ reſolo: tunc applicet ei hoc cerotū. ℞. armoniaci. ℥. vj. bdelij moll. ℥. iij. ſe. ag. caſti. ⁊ ꝓ lātag. ſcolopē. tema. aā. ℥. ſ. cmplī de mucil. ℥. j. diſſoluant oia cū ſuff ciēti q̄titate aceti cū. ℥. ſ. cere al. deide coquant uſqz ad uehemētez ſpiſſitudinē. Extēdat ḡ ſup corio figure lunaris hoc cerotū mediocriter groſſum ⁊ applicet hypocūdrio ſiniſtro: ⁊ ibi ſp portet uſqz ad cōpletā reſolutionē. ⁊ hec de accidente ſexto dicta ſufficiant.

ℂ De cura imoderate caliditatis epatis ⁊ renū. Rūica. vii.

Uoniā mãe melice que multiplicant in leproſis plurimū in epate ⁊ in uenis gn̄ant pꝛiā aduſtionis. iō nō eſt mirabile ſi remanet: imo fixa eſt mala cōplo calā: ⁊ ūpſm ſicca in epate: ⁊ ab eo renib⁹ coicata: ⁊ circūſtāntib⁹ ptib⁹ ⁊ ſi pſeuerat hec nō raro erit cā attractiōis feb. melice aut cholice aduſte ul' cauſonice: pp qd eidē puidēdū eſt. Et lz ad hoc cōferre poſſint q̄ plurima remedia in intētiōe 3ᵃ de digeſtiuis deſcripta: hic tñ ſex remedia ad memoriā redigent. ℂ Primū itaqz eſt hoc ℞. ſy. de ſuccis fructuū deſcripti a Meſ. in antido. ℥. j. aque cicoree ⁊ ſcariole. aā. ℥. iij. miſce ⁊ fridū exhibeat in potu in aurora. ℂ 2ᵐ vo nō min⁹ oueniēs illo eſt hoc. ℞. ſy. de berb. ⁊ de ribes aā. ℥. ſ. aque portu. ⁊ ang. aā. ℥. j. ſ. miſce ⁊ det in potu ut ꝑus. ℂ 3ᵐ vo eſt hoc. ℞. troc. de viol. troc. dyarodō ⁊ ſpērū triaſidal. aā. ℥. ſ. ꞔuc. al. ℥. iiij. cū aq̄ endi. fiat ofec. in rotul. iii. ℥. de qb⁹ ſemp accipiat vnā an cibū. ſ. an prādiū ⁊ cenā ⁊ ad manſionē itez de ipſa accipiat vnam vel duas rotulas. ℂ 4ᵐ iſtrm ad hoc eſt iſtud. ℞. ceroti ſādal. ℥. iij. ſe. lac. ⁊ port. ⁊ endi. aā. ℥. ij. cāph. ℥. j. icorpent ſil in mortario cū albumine vni⁹ oui: ⁊ vngant ex eo epar ⁊ renes in die q̄ter. ℂ 5ᵐ vo ſpāle remediū eſt hoc. ℞. aque endi. lib. j. aque ſcario. ⁊ abſin. aā lib. ſ. ſpodij troc. dyarodō: troc. de viol. aā. ℥. ij. aceti cocle. vj. miſce ⁊ īfundat in eo pān⁹ line⁹ q̄druplicat⁹ lōgitudis ſpāſe cū. ſ. ⁊ latitudis ſemiſſis diligēter expſſus actu fridus applicetur ſup regiōe epatis ⁊ renū in die decies vel duodecies diſtāter a cibo p horā. ℂ 6ᵐ vo tal' caliditatis corruptiuū eſt hoc ℞. ꞔuc. ro. ⁊ vio. aā. ℥. j. mucil. ſe. citro. ℥. j. ſ. ſpodij viol. aā. ℥. j. vini gra. ℥. ij. ꞔuc. al. ℥. j. ſ. icorpent oia ſil i mortario diligēti cōmixtiōe ⁊ de hoc patiēs ſepe degluttat mediū coclear iter prādiū ⁊ cenā qnqes vel ſepties bibēdo poſt ipz aliquē de potibus in cap̄ de cura ſitis ſcriptis aut ſine potu aliquo.

ℂ De cura multitudis uētoſitatū in iteſtis oib⁹. Rūica. viii.

Ropter debilitatē inteſtinoꝝ: ⁊ pp ea qꝛ mā melica per ſe uentoſabilis eſt: ⁊ 3ᵒ pp ppinquitatem ſplenis ad inteſtina. 4ᵒ itez pp inuentionez multitudis ei⁹ in meſenterio rōnale eſt multiplicari uētoſitates in mēbris īferioribus fere omnibus. ℂ Qd ſi cōtigat ab eis fieri nocumētū extēſiōis vel pūctiōis ob acuitate aduſte mãe: tunc lenitiuū in cap̄ añti deſcriptuz educēdo mām ex q̄ oueniēter pōt abſcindē uentoſitates illas. ℂ Si aūt adhuc pſeuerēt uētoſitates: tunc educant cū hoc cliſteri oi die ſel. iiij. vel. v. dieb⁹ in aurora exhibito: cui⁹ deſcriptio eſt hec. ℞. ḡnoꝝ feni. aniſi. aā. M. ſ. rube recentis: foliorum malue aā. M. i. furfurū groſſoꝝ. M. iij. coquant in conuenienti q̄titate aque uſqz ad oſumptionē medietatis. deide colent ⁊ diligēter expumant. cuius expſſionis. ℞. lib. j. elec. dyaſene: ⁊ de baccis lau. aā. ℥. j. ſalis. gē. ℥. ij. olei viol. ⁊ de cap paribus. aā. ℥. j. ſ. miſce. ⁊ adminiſtretur. ut ſupra. ℂ Si aūt ꝑ hoc uentoſitates non abſcinderent: imo extēdēdo nocerent itez uentoſitates

rent:tunc fiãt hec ſuppoſitoria. ℞.ſe.rutbe ciclamis:ſiſeleos karui.añ.ʒ.j.ſalis indi.ʒ.j.mellis bñ cocti lib.ſ.fiãt ex eis ſuppoſitoria:ꝛ accipiant in die pluries. ¶ Et iterum ſi uẽtoſitates nõ abſciderent tũc tot⁹ uẽter vngat ex hoc linimẽto. ℞.olei de rutha olei nardi.añ.ʒ.j.ſ.ſe.ruthe:arthanite:bac.lauri:ſalis indi.añ.ʒ.j.terant oĩa ſil in mortario ex hoc actu calido uenter liniat. ¶ Et adhuc iterũ ſi uẽtoſitates nõ ↄuenienter abſciderent:tũc ſepe admiſtret uẽtoſa magni orificij ſuper ꝛ īfra vmbilicũ:ꝛ ſup eo ꝛ lateralib⁹ ptib⁹ ſine ſcarificado ꝛc. Hec ſũt remedia potẽter uẽtoſitatũ carminatiua ꝛ eductiua.

¶ De ſtipticitate uentris. Rubrica.IX.

Oc accñs in hac diſpõne eſt fere iſepabile pp ſiccitatẽ poſitiuã ꝓuenientẽ a melia:ꝛ ꝓuatiuã etiã pp reſolõnẽ que fit in hac egritudie caliditate gñatiua mãerũ p viã aduſtiõis. Et lʒ hoc accñs ↄuenienter remoueri poſſit p diſtĩ in p̄cedẽti capꝫ poſitũ.hic tñ ultra illud tria ponã remedia ſingularia. ¶ Quoꝝ p̄mũ eſt. ℞.aque decoc.mercurialis cyathũ.j.çuccari rubei.ʒ.j.miſce:ꝛ totũ calĩm accipiat in aurora:ꝛ eſt de medicis cõplete ſecuritatis. ¶ 2ᵐ iterũ lenitiuũ ꝛ ſecurũ eſt hoc. ℞.caſſie nup de cãna extracte cũ aq̃ vio.ʒ.ij.mucil.ſebeſtẽ:mucil.pſilij.añ.ʒ.iij.peni.ʒ.ij.çuc.rub.ʒ.j.ſ fiat elec.de quo patiẽs oĩ die põt accipe coclear.j.parũ añ cenã uel prãdiũ. ¶ 3ᵐ võ lenitiuũ ↄuenicñs põt eẽ hoc. ℞.aque deco.gñoꝝ ſebeſtẽ lib.j.çuc.ru.ʒ.iiij.peni.ʒ.ij.dyagridij.ʒ.j.ſ.bulliant omnia ſimul lento igne:ꝛ inſpiſſentur ꝛ fiat elec.de quo etiam accipiat coclear j.ante cenam:aut parum minus illo.

¶ De cura multitudis puſtulaꝝ in oĩ pede magno. Rubrica.X.

Uſtulaꝝ que remanẽt ꝛ appent in coxis tybijs ꝛ pedib⁹:ꝛ iã appuerũt cãe diuerſificãtes accñtia ꝛ ſigna:ꝛ curatiõis modus gñalis:q̃ dʒ fieri p applicationẽ inſtroꝝ mollificãtiũ tráſeũdo ad reſoluẽtia ꝛ ecõtra.ꝛ nõ eẽt dĩa curationis iter p̄dicta apata ꝛ puſtulas:de qb⁹ agit in hoc capꝫ.dũmõ ↄuenirent in mãli cũ melica.uerũ q2 ↄtigit qñqʒ has puſtulas eẽ nõ ſolũ melicas:imo mixtas ex cholã ꝛ ſanguine ꝛ qñqʒ ex flãte ſalſo ſanguini cõmixto. Raro eni ↄtingit q̃ talia apata ſint herſipile pp aptitudinẽ aduſtionis mãerũ cholicaꝝ. ¶ Idcirco ſi p ſigna videbit dñiũ ſãguis aduſti ꝛ cholicaꝝ mãerũ ſil cũ oppilatione replẽtis corporis ꝛ mixtiõe ſufficiẽti mãerũ ad inuicẽ ſtatiʒ fiat flõmia de baſilica:ꝛ extrahant.ʒ.iiij.uel.v.ſanguis ſm̄ ↄtutis tolerãtiã. ¶ Deide die ſequẽti ſoluat uẽter cũ hoc medicamine. ℞.caſſie de cãna extracte cũ aq̃ endi.ʒ.j.reubar.ele.℈.ij.ſpi.nar.ğ.iiij.ſalis gẽme.ğ.ij.totũ accipiat in potu cũ aq̃ lactis capñi obſeruãdo regulas que in aſſumptione ſolutiuoꝝ dicte ſũt ſupius. ¶ Deide ſup locũ applicet hoc linimẽtũ. ℞.lẽticule ſupnatãtis aque ſempuiue minoris:ꝛ ẽ vmicularis.añ.lib.j.farie fenug.ʒ.ij.coqñt oĩa ſil in mlta q̃titate aque:deide terant ĩ mortario cũ lib.ſ.farie ordei.ꝛ.ʒ.iiij.olei ro. ¶ Et ſi uolueris hic remediũ domeſticũ magis ꝛ approp̄atũ:tũc. ℞.ſuc.iari lib.j.ſuc.vmicula.lib.ſ.infundãtur in p̄dictis ſuccis pãni linei:ꝛ applicent oib⁹ ptib⁹ puſtuloſis. ¶ Hec qdẽ videnẽ remedia ↄuenientia a p̄n° uſqʒ ad finẽ augmẽti addẽdo p̄dictis ſuccis in toto augmẽto croci.ʒ.ſ.ſarcocolle nutrite.ʒ.ij. Cũ ḡ tráſiuerit hec apata ad ſtatum tũc linian cũ ſapone nigro ꝛ oleo ro.eq̃li portione cõmixtis ter uel q̄ter in die. ¶ Si aũt apata in p̄dictis locis ſit mixta ex flãte īficiẽte ſãguinẽ ꝛ aduſtũ:tũc p̄miſſis euonibus ut dictũ eſt applicet hoc linimẽtũ in p̄n° hoꝝ apatũ. ℞.aque cineris lib.iij.ſãnẽti:ſãdaracc:blacte biſantie extremitatũ abſinthij:camepitheos.añ.ʒ.ij.ↄq̃ſſent oĩa in mortario:ꝛ cũ p̄dictũ liniat mẽbrũ:aut infundant in ipſo pãni ꝛ apponant mẽbris puſtuloſis. ¶ 2ᵐ inſtrm̄ eſt hoc. ℞.thuris:maſticis:ſandaracc.añ.ʒ.j.ſ. vitellos oui numero.iiij.farine orobi.ʒ.ij.croci.℈.j.aceti.ʒ.iiij.aq̃ extĩctiõis ferri lib.ij.bulliãt oĩa ſil in caccabo lẽto igne uſqʒ ad ſpiſſitudinẽ mediocrẽ:deinde emplent uel fricent mẽbra ꝛ erit ↄuenientĩs in ſtatu:ꝛ in declinatione reſolone ꝛ deſiccatiõe ſua. Hec de accñte x° ſufficiant.

¶ De cura ulcerationis pedum. Rubrica.XI.

Ropter debilitatẽ innati caloris in pedib⁹ uelut mẽbris remotis a p̄ncipalib⁹:ꝛ q2 ſũt mẽbra exanguis:etiã q2 mãe que ibi repiunt plꝫ ſũt groſſe nõ põt calor nãlis regẽ mãs illas:ꝙre corrũpunt ꝛ ulcerant mẽbra. Et lʒ oĩa ulcera in leproſis ſint difficilime curatiõis:tñ ne multo tpe ibidẽ vigilãtia corruptione ſua faciãt cadẽ digitos:ut ſepe ↄtingit. Idcirco ponẽdus eſt modus curatiõis eoꝝ. ¶ Cũ ḡ talia ulcera magne ſunt in p̄n° curari debẽt p mũdificãtia:de quoꝝ numero eſt hoc. ℞.mellis bñ cocti lib.ſ.aceti.ʒ.j.floris eris.℈.j.thuris maſti.ſarco.añ.ʒ.j.ſ.fiat vnguentũ molle in mortario:in fine cuius ponant vitelli duo ouoꝝ bñ cõterendo:ꝛ de hoc qdem mediceñt ulcera uſqʒ ad pfectã eoꝝ mũdificationem. ¶ Deiceps aũt curãda ſunt cũ vnguẽto baſilicone:ꝛ in fine ad ↄſolidationem ipſoꝝ addat p̄dicto vnguẽto puluis ſcorie ferri p̄parate:ꝛ litargiri ſpu.añ.ʒ.ſ.ad.ʒ.iiij.vnguenti baſiliconis. Et hec ſufficiant ad conſolidationem talium ulcerum.

¶ De cura ſtuporis in pedibus ꝛ tybijs. Rubrica.XII.

Tupor in mẽbris inferiorib⁹ ꝛ qñqʒ in manib⁹ accidit pp corruptionẽ ſubſtãtie mẽbroꝝ ſenſus:ꝛ ſi qdẽ corrupta fuerit ſubſtãtia:ita ut ptes ceciderit ſenſibiles nõ erit eaꝝ curatio poſſibilis. ¶ Si aũt uenerit ſtupor pp malã cõplõnẽ frigidã corrũpendo innatũ calorẽ ꝛ ſubſtãtiã ſpũs nõ totalr poterit qdẽ curari:cũ difficultate tñ:ꝛ nõ niſi in ꝓlixo tpe:ꝛ bon⁹ modus curatiõis eſt ut talia mẽbra ſepe fomẽtent cũ vino albo ſubtili calo ꝛ bñ potẽti. ¶ Et inſtrm̄ qdẽ 2ᵐ eſt.ut embrocent frequẽter cũ aq̃ cineris in q̃ cocta fuerint multa folia lauri. ¶ 3ᵐ remediũ eſt.ut accipiat hoc vnguentũ q̃ mẽbra ter uel q̄ter in die diligẽter vngant. ℞.ol.de coſto.ol.de pipi.ol.de ero.añ.ʒ.j.pul.folioꝝ roſme.cup.ſpi.nar.origa.pule.añ.ʒ.j.cere al.q.s.fiat vnguẽtũ molle.poſt cui⁹ applicationẽ mẽbrum muniat caligis de pelle vulpina.aut ſaltẽ agnina factis. Ego aũt ſcio me nõ raro curauiſſe ſtuporẽ iſtũ cũ oleo de pice nauali ſcd̃o calo applicato:ꝛ cũ caligis iã p̄dictis mẽbro ſulcito.

¶ De cura euerſionis ꝛ corruptionis nãlis coloris ad preternaturalem. Rubrica.XIII.

Olor corporis q nãlis erat in leproſis ↄuertit ut in plrib⁹ ad opacũ ꝛ tenebroſũ.mã melica notabilr in ſãguine dñante:ſic appet in aſpalto ꝛ pice pp antiq̃tatẽ denigrata. ¶ Aut qñqʒ pmutat color ad colorẽ opacũ aliq̃li citrinitate pticipãte qñ ↄtigerit aliq̃d de cholã melie fore cõmixtũ. ¶ Si aũt ſãguis cũ melia cõmixt⁹ exſtet:tũc color appebit uelut color mori tẽdẽs ad maturationẽ de ꝓpinq̃. ¶ Et ſi color fuerit opac⁹ cũ liuore cõmixt⁹ uelut appet in plũbi ſupficie nõ raſa:tũc reſultabit iſte ex cõmixtiõe flãtis cũ melia. ¶ Ex qb⁹ appet q̃ gfa remouẽdi tales colores opʒ euacuari mãs ipſoꝝ effectiuas. ¶ Deinde rectificare malã cõplõnẽ. ¶ Et 3° p̄ncipalr admiſtrare ea que ſanguinẽ clarificãt:ꝛ a p̄dictis mãeb⁹ depurãt. Quaꝝ oĩum fere cõplemẽtũ curationis appuit in intẽtiõe de euonib⁹ minoratiuis ꝛ eradicatiuis mãerum ꝛ digeſtiuis eaꝝ. ¶ Ac võ hos colores abſcindẽ ſolẽt eluaria ↄfec.ꝛ pulueres:ꝛ iulep has opõnes ꝓducẽtia. Et lʒ multa hĩc inde ab auctorib⁹ poſita ſint:tñ tágã ſoli tria p os aſſumẽda:ꝛ vnũ exteri⁹ ſupliniẽdũ mẽbris diſcoloratis. ¶ Corruptionẽ ḡ coloris emendant elec.dyacurcuma ꝛ dyalacca:ꝛ ſi de eis ſil mixtis eq̃liter aut de ipſoꝝ altero tñ in mane det.ʒ.j.ſ.cũ.ʒ.ij.aque ſublimatiõis radicũ ireos:ꝛ tardent cib⁹ ꝛ pot⁹ horis ad min⁹ 4ᵒʳ. ¶ 2ᵐ võ cõpoſitũ eſt eluariũ noiatũ ſotira magna:cui⁹.ʒ.j.det in potu cũ.ʒ.j.aq̃ ruthe calefacta. ¶ Ad hãc ẽt itẽtionẽ fac hoc 3ᵐ ſalkekẽgi magni ſilr aſſũptũ cũ aq̃ ſublimatiõis cucumeris aſinini. ¶ Ulti ᵐ võ ad hãc itẽtionẽ eſt linimẽtũ hoc. ℞.lacce cocte ꝛ p̄parate litargiri ſpu.ceruſe lote.añ.ʒ.ij.farine faba.pulue.coſti.ſe.melonũ.añ.ʒ.ſ.ireos.ʒ.v.oĩa ſil miſcẽdo diligẽter icorporent cũ aq̃ gene.ꝛ ex hoc liniant mẽbra corrupti coloris q̃uiqʒ fere ſpẽ diſcolorationis deformata fuerint.

let eni reduci ad nālē colorē in duarū ſeptimanarū ſpatio.

¶ De cura puſtularū in colatorio ⁊ toto palato. Rubrica.XIIII.

Oc ultimū accñs quāquā puenit pp dīuum materiarū aduſtarū que in ueniunt in uenis ⁊ arterijs iferioris ptis cerebri in loco qui dicit lacuna a quibus effundunt materie ad palatū propinquitate ſua. ¶ Cū ergo ptes palati pp malitiā ipſarū ſint ualde facile corruptibiles. hinc eſt ꝙ excoriationes accidunt ualde leuiter ⁊ frequenter in p̄dictis locis. ¶ Que ſi fuerint ualde magne: ⁊ magnam ptē mēbri ambientes p̄miſſis euacuationibus ulibus ⁊ diuerſionibus curari debent cū medicis fortis exiccationis ⁊ alterationis: ſicut cū ſucco ſolatri diu in ore retēto: ⁊ melior illo eſt ſuccus lactuce. ⁊ adhuc melior alijs eſt ſuccus portulace. ¶ Si aūt accipiat decoctio granorū ſumach: ⁊ illa cōmiſceat cū tertia pte rob nucū. ⁊ fiat collutio uel gargariſma frequenter ex ea actu frigida in breui tpe tollit predictas excoriationes.
¶ Si aūt tales excoriationes ſupficiales fuerint multū: tunc nullū inueni medicamen melius ꝙ accipe ſucci iari cū 3ª pte ſucci ſempuiue: ⁊ fiat cum his oris collutio ſepiſſime in die.
¶ Dicit aūt ꝙ ſi excoriationes cōplicent cū apate cancerosa ſunt incurabiles: ⁊ hoc eſt rōni cōſonū: qm̄ cancer incurabile conceditur apā ſiue ulceratus fuerit ſiue nō ulceratus: ⁊ pp̄ hec in locis in qb' adminiſtrari nō pñt medicamina neceſſaria in egritudine tāte malitie: quare ſi qd ꝟi utile in cura ipſius eſt ut ſepe liniat locus cū ſucco iari ſimplici: ut dictū eſt. ¶ Et ſi quid ꝟi aliud applicādū: tunc nihil ego utilius inueni ꝙ linimētū iſtud. ℞. ſucci ſempuiue. ℥. ij. tutie ppa. cū aq̄ roſata ter decies q̄tū ſufficit ad inſpiſſandū fiat ex eis linimētū in mortario plūbeo cū ſuo piſtello: ⁊ hec ſatis videnť ſufficere poſſe ad curā lepre elefantice. ⁊ accñtū ei': qb' iſte māſuet' ⁊ moraliſſimus dñs affligit. Quātū eni laboris ⁊ ſtudij appoſuerim in huius tractatus cōpōne legētes itelligēdo diiudicare poterūt. magna eni anxietate negociat' ſum in illo plurima ⁊ diuerſa volumina illuſtrium auctorū pſcrutando ſi bñ ppēdis. Miſerator aūt ⁊ ſaluator oīpotens oīa illa in ſalutē eius dirigere dignetur. Ad laudes eius immortales. Amen.

¶ De cura p̄mi accñtis cōplicati cum lepra: ⁊ eſt dolor renalis ab harenulis ⁊ lapillis. Rubrica.XV.

Dīt hec aūt ſubſidiū aliqd̄ queſiuit iſte dñs ad duo alia accñtia que nō ſūt cōcomitātia eēntiā egritudis ei' ʒ ſint cōplicata cum ea. ¶ Et p̄mū qdē horū eſt dolor in renib' quē ego aliās in eo curaui ⁊ cognoui puenire ab harenis ⁊ lapillis cōgeſtis in renib' eius. Curaui g ipm ſm hanc formā. p̄mo dedi ei caſſie de canna extracte. ℥. ij. ⁊ habuit ex ea ſublime iuuamentum in inſtanti ſedando dolores. ¶ 2° dedi ſibi in potu hoc digeſtiuū. ℞. ſyr. compoſiti acetoſi. ℥. j. ſyr. de ſebeſtē. ℥. ß. aque ſparagi ⁊ ſaxifragie. añ. ℥. j. ß. ⁊ calidū ʒ in potu aſſumpſit per ſeptimanam vnam. ¶ 3° p̄ncipalr compoſui ei hoc dec. ℞. ſpēꝝ iuſtini: ſpēꝝ litontripon amborū deſcriptione Nico. in anti. añ. ℥. ß. gra. ſiſeorum in aceto infuſorū per vnam noctem. ℥. ij. oximel. compoſiti. ℥. v. ʒuc. al. penidi. añ. ℥. ij. fiat dec. de quo patiens accipiat coclear vnum per horā añ cenā ⁊ prandiū. mediū ꝟo coclear aſſumat hora qua aſſumit digeſtiuū p̄dictū. frangit enim lapides ⁊ educit eos ⁊ harenas: ⁊ tromboſ: ⁊ petalloides. ¶ 4m ꝟo compoſui ſibi vnguētum hoc: de quo renes ⁊ ilia ⁊ tota ſpina a furcula ſpatularum inferius actu calido vngi debet: ⁊ ſuperponatur lana mollis aut ſuccida: uel cotū: ⁊ diligenter ligent cū inſtitis.

¶ De cura ſecundi accidentis complicati cum lepra: ⁊ eſt tenebroſitas viſus. Rubrica.XVI.

Ecidēs aūt 2m cōplicatū cū lepra non eſt uere dōʒ tenebroſitas viſus que pueniat ex paucitate ſpūs viſibilis. Neqʒ ab aliqua mā. ı cā lepre hui' dñi. Si cōtingit illud nocumentū in viſu in eo: ⁊ ſucceſſit ad obtalmiā male curatam. Cum ergo poſuit ſe ad regimē alteri' medici ſuperuenit ei obtalmia ex variatiōe regiminis icōueniētis: ⁊ ex inflāmatione mārū a medicis incōuenienter applicatis. ¶ Hec igit obtalmia nō ꝯuenieñter curata fuit cū oppilōnis vuee ꝯiter ad vueā fuit fcā retētio mārū in pupilla que eſt locus pforationis eius mē ergo ille ibidem ingroſſate iam fecerunt pncipium pāni ſub cornea ante pupillam. ¶ Quare ſi aliquod ingenium curatiuum perfecte adminiſtrari debet oportebit finalr puenire ad adminiſtrationem opōnis manualis predictum pānum deponēdo cū ꝯfirmat' erit. Ꝺ tū ergo ſibi conuenientius blādiri pōt eſt ut illi oculo ⁊ ēt alteri ter in die ponat vna gutta infraſcripti colyrij: poſt cuius adminiſtrationē iaceat reſupinus ſaltem p mediā horā uel q̄rtā ei'. Eſt āt colyrij illius deſcrip. hec. ℞. ſucci ro. ʒ. ij. fellis piſcis fluuialis qui dr uariolus. ʒ. j. aque ſublimationis vio. ℥. j. miſce oīa ſimul: ⁊ de hoc ipōnat oculo ut iam dictū eſt: ⁊ reſtaurabit ꝙ meli' fieri poteſt. Ad laudem ſummi omnipotentis. Amen.

Conſilium.300. De lepra leonina.

Ultitudo corruptiōis in ſanguine a mā melica genita ex aduſtiōe cholē eidē ſanguini cōmixta: nō paruā dubitationē p̄parationis ad leprā leoninā attulit in viro honorādo Simone de berieta. Jā enim formoſitas corporis ei' pūerſa erat ad nigredinē cū facie ⁊ aſpectu terribili: ⁊ puſtularū multitudo corruptiuarū p magnā corporis ptē ſerpebat cū igēti pruritu ⁊ mordicatiōe. Et alia ꝙ plima ſigna aderāt: que grā breuitatis omitto. Nūc āt ut itelligētib' liq̄ de patē pōt oīa hec accñtia remota ſūt: ⁊ nihil de p̄dictis vī icūbē niſi coloris faciei ſue aliq̄lis opacitas: ʒ minor ꝙ ſubtripla reſpectu p̄cedētis. neqʒ pp hoc ēt amplius dubitādū eſt: qr color iſte nō multū puertit ab eo q ꝯſequit cōplonem ſuā nālē: que a gñatione melica fuit. ¶ Adhuc ſi loquat quiſqʒ uelit de eo nō pōt ſi bñ ꝯſpiciunt ſnie ſapiētū: ⁊ p̄pe Auic. 3° q̄rti. trac. 2°. cap̄ de ſignis lep̄. ubi p. 30. ſig' conat oſtēdē futurā aut pñtē leprā. Quorū ſignorum neqʒ aliq̄ pñtia ſūt niſi leuia. Ex qb' tñ nihil concludi poteſt. ¶ Quare abſqʒ aliq̄ heſitatione depono ego. nullā amō ſuſpitionē in hoc viro hēri poſſe ⁊ nimirū. tanta enim māe melice aduſte q̄ntitas ab eius corpe eūata fuit ꝙ ſi deponerē ut oculus meus vidit mirādū forte ⁊ incredibile exiſtimari poſſet ipſe ꝟo de ſeipſo teſtis eſt idoneus: qr etatē ⁊ linguā habet.

Ut āt ſecurius ipſe cōmorari ⁊ ciuilr agē ualeat ſex remedijs decreui eidē puidēdū eē: ut nūc ſeqtur. ¶ P̄mū itaqʒ ipſorū eſt ut oī ſine. 15. dierū recipiat hanc mixtionē. ℞. trifere perſice deſcrip. Meſue anti. ℥. iiij. elec. ſuc. roſ. ℥. j. lap̄. laçuli ⁊ lap̄. armeni p̄paratorū. añ. ℈. ß. miſce oīa: ⁊ bibant cū cyatho. j. aque lactis capre. Et tardet cibū horis adminus ſex: añ bibēdo p horā cyathū. j. aque ordei cal'e ſine ʒuccaro. ¶ 2m ꝟo inſtrm eſt. ut accipiat hunc potum dieb'. vij. poſt p̄dictā medicinā hora eadē calefactū. ℞. aque ſubli. lapatij ſucti ⁊ enule. añ. ℥. j. ß. miſce ſimul. Et ſic circulariter tranſeat ab iſtis aquis ad medicinam ſupraſcriptam. ¶ 3m iſtrm eſt. ut cum fuerit ſeľ euacuat' ut p̄dictū ʒ eſt: tunc. 10. uel. 12. diebus accipiat. ℥. v. aque lactis extracto caſeo ⁊ recocta ut pura remaneat aquoſitas hora eadē qua de p̄dictis dictum eſt.
¶ 4m inſtrm eſt: ut poſtq̄ acceperit iſtas aquas: tunc ſequēti die purget cū. ℥. v. elec. ſolutiui ad melā deſcripti ab Auic. 2° de virib' cordis. finali cap̄. cui addant lap̄. armeni: ⁊ lapidis laçu. p̄para. añ. grana. ⁊ totū accipiatur cum aqua lactis predicta. ⁊ fiet poſt hoc ut dictum eſt de medicina prima. ¶ 5m inſtrm eſt. ut adueniente p̄n° menſe ſeptēb. mane vna hora electa faciat ſibi flōmiā de ſaluatella ſiniſtre man': que eſt inter anularē ⁊ auricularē: p quā eūent ſanguis. ℥. v. ⁊ illa die quieſcat a fortib' exercitijs. ¶ Ultimo ꝟo attēdat ipſe ꝙ ſi tpibus intermedijs ad eūones dictas uenter eius eēt ſtipticus accipiat hunc pul. aliqñ in ſero imediate ante cenam cū modico brodij ul' aque. ℞. polipodij ſene violarū añ. ℈. ß. lapis laçu.

li.℥.iii.macis.℥.vi.pulueriçent omnia per se ꝛ cõmisceant.
¶ Ultimo vo᷒ attẽdat obseruare regimẽ ex pte ciboꝝ per me ſi-
bi ordinatũ abſtinẽdo a cibis acutis valde ſalſis pinguib᷒ in-
flãmãtib᷒ ꝛ iflãmabilib᷒. Et etiã a potu fumoſi ꝛ calidi vini:
imo adhereat regimini ifridatiuo ꝛ humectatiuo ſibi iſtituto.

Cõſiliũ.301.

De lepra cuiuſlibet ſpẽi cũ nouẽ acci-
tib᷒ ad ipam ↄ̃itib᷒ que ſunt. ¶ Aſpe-
ritas ꝛ duricies cutis. ¶ Feditas coloris ei᷒. ¶ Caſus piloꝝ
in ſuꝑcilijs. ¶ Raucedo vocis. ¶ Oppilatio nariũ. ¶ Defe-
datio vnguiũ ꝛ aſpitas. ¶ Ulcera cruriũ. ¶ Malitia cõplo-
nis in qbuſdã mẽbris derelicta. ¶ Puſtule quedã in facie re-
manẽtes. ¶ Diuidit̃ aũt conſilium in ſectiones duas.

Sectio prima

De lepra cauſis ꝛ ſignis eius con-
tinens capitula ſeptem.

¶ De qbuſdã diſpõnib᷒ cutaneis lepre affinibus. Cap.i.

SI ueteres Medicine pncipes ꝛ ſpe-
culatores oĩ fere corporis
humani diſpõne q̃tũcũqꝫ leuiſſima ſublimi
cõſideratione igenia ſua iugiter edomuerũt ut
labilis humani corpis cõpaginẽ ad ſanitatẽ
optatã reducerẽt: video in diſpõne cuiuſdam
nobilis: quã nũc mihi in ſcriptis accepi: ꝛ voce iterũ iformãte
declarationẽ aſſũpſi altiſſima multũ ↄ̃ſideratiõe medicãdũ eſſe.
¶ Eſt eni diſpõ hec nõ tãtũ ambigua q̃tũ igẽtis piculi por-
tẽtiua: que ut appet eſt cutis defedatio grãdis cũ multitudĩe
puſtulaꝝ magnã ptẽ corpis occupãtiũ: que formoſitatẽ corpis
ꝛ hitudis pulchritudinẽ ꝑternali mutatiõe longo tpe occupa-
uerũt. ¶ Cui᷒ qdẽ ſupcutanee ptes ꝛ vicinaꝝ ſibi: lꝫ poſſint eẽ
multe ſpẽs iſectiõis: ut ſcabies: ſpigo: ipetigo: morfea nigra al-
çerna: morbillus ꝛ uariola lepra: excoriatiões: ulcera: cãcrene
ꝛ reliquie ſibi ſiles. Reor tñ huic nobili viro nullũ ſalubre ↄ̃ſi-
liũ exhiberi poſſe niſi pmit᷒ haꝝ iſectionũ varie ſpẽs ad ſua
cognĩna deducant̃. qõ neq̃q̃ video fieri poſe: niſi ꝑus pdcõꝝ
diſpõnũ noticie ꝑmittant̃: qb᷒ declaratis que de nũero pdictaꝝ
ſit hui᷒ nobilis viri diſpõ theorica ↄ̃tẽplatiõe patebit in ſequẽ-
tib᷒ ꝛc̃. ¶ Eſt igit̃ ſcabies cutis iſectio ꝓueniẽs a mã acuta nõ
billr ſubtili: que a v̇tute ppellit̃ ad ſupficiẽ cutis ꝛ ſibi ppinq̃s
ptes cũ excoriatiõe: aut cũ mltitudie puſtulaꝝ ꝛ pruritu mag-
ꝛ anguſtia ꝓueniẽs. ¶ Eſt aũt ſcabies mã qñqꝫ acuta pp cho-
lerã que ſãgui cõmiſcet̃ aut ſiãi reddẽs ipm ſalſũ. aliqñ vo᷒ i-
uenit̃ in ipa acuitas a mã melica ex aduſtiõe genita ꝓueniens
pp qõ triplicẽ ſpẽi ſcabiẽ oẽs fere poſuerũt. ¶ Et p᷒ eſt que ꝓ-
uenit a ſãguie iſectõ a mã chol̃ ca. ¶ 2ª vo᷒ ꝓuenit a ſlãte ſalſo
plm ex mixtiõe chole cũ ipo aut ex putredie ei᷒ ꝓueniẽte. ¶ 3ª
vo᷒ ex melicis hũorib᷒ ex q̃cũqꝫ mã per aduſtionẽ genitis. In-
ter q̃s ſpẽs oẽs deterior eſt que ꝓuenit ex aduſtione melie: aut
cholẽ nãlis. ꝛ fortaſſis he due melie ſpẽs nũc ultimo dicte nõ
parũ coicãt in cauſis egritudis hui᷒ nobilis viri. ¶ Serpigo
vo᷒ eſt cutis defedatio cũ excoriatiõe ipi᷒ ꝛ cruſtis ei᷒ ꝓueniens
ex humore aduſto p mẽbra ſpẽte cũ figura rotũda cũ aſpitate
ꝛ igẽti pruritu ꝛ caſu corticũ cutis comitata: ꝛ eſt diſpõ illa:
quã Caſſi᷒ felix in 4° ipetiginẽ vocauit. greci vo᷒ likinã uocãt.
latini vo᷒ çernã. italici vo᷒ uolaticã nominãt ipaꝫ q̃ſi de mẽbro
ad mẽbꝝ volãtẽ ꝛ ad uaria loca ſerpẽtẽ. ¶ Impetigo vo᷒ qd ſit
ex diſſõne ſpigis iã data appere põt. hercle qdẽ a ſapiẽtibus
duplex ponit̃. vna qdẽ ulceroſa: ꝛ nõ eſt aliud q̃ çerna: ut ſu-
pra noiata. altera vo᷒ eſt in ſupficie uelut excoriatio aut leuis
ulceratio cũ ſpica figura ẽt ſimĩs aſpis aſſociata volatica ut
ſupra dicta. Ex quo patẽ põt q̃ ipetigo eſt gen᷒ cui᷒ ſpẽs ſunt
çerna ꝛ ſerpigo: ut ex pdictis colligi põt. ¶ Eſt aũt morfea nã-
lis coloris corpis corruptio uel ꝑmutatio ad albedinẽ uel ni-
gredinẽ ꝓueniẽs ex corruptiõe ſãguis a nã ppulſi ad ptes ſub-
cutaneas uel ſibi ppinq̃s. qui quidẽ ſãguis ſi cũ melie ſubtili
pte cõmixt᷒ fuerit ad ſupficiem cutis delat᷒ morfeã fac colo-
re nigro cõmutatã. ¶ Si vo᷒ mã parũper groſſior fuerit fla-
tica ꝑfũdiorẽ aliq̃liter ptẽ occupat magis q̃ ſubcutaneã. Et
morfea albaras uel alba noiat̃: que ambe ꝓueniũt ex defectu
v̇tutis nutritiue nõ potẽtis nutrimẽtũ aſſilare nutrito: ut p᷒
ꝑmi. ꝛ ꝑ v̇tutis nãliũ colligẽdũ. Neutra tñ iſtaꝝ exiſtimo coinci-
dẽ in diſpõne hui᷒ egrãtis: ut inferi᷒ clari᷒ appebit. ¶ Quid
aũt çerna ſit ex pductis in deſcrip. ſpigis parũ añ colligatur.
¶ Morbillus vo᷒ eſt puſtula ꝓueniẽs ex ſãguie cholico iſecti-
onẽ hñte a pncipijs gñatõis uel a tpe ↄ̃ctũ: uel pp ciboꝝ cor-
ruptionẽ v̇tutẽ expulſiuã icitãte ad criſim uarijs ꝛ ideterminã-
tis tpib᷒ efficiẽdã. ¶ Eſt aũt uariola puſtula ↄ̃ſilis ꝓueniens
ex corruptiõe ſãguis facta a mẽſtruali mã uel iſectiõe ipſi᷒ ad
depurationẽ ſãguis v̇tutẽ expulſiuã creãte icitãtẽ: q̃re pꝫ diſ-
põnes iſtas a diſpõne hui᷒ nobilis viri nõbilr eẽ diuerſas: ꝛ
qꝛ iſte fere totũ corp᷒ occupãt: ꝛ a mã aduſta ꝓueniũt raro uel
melica. cui᷒ oppoſitũ de hui᷒ nobilis viri diſpõne videbitur.
¶ Excoriationes vo᷒ ſunt cutis ſupficialis ptis abraſio a cõ-
ꝑmiũa: aut ab humore ſubtili acuto uel ſalſo ꝓueniẽs: que
pp hec multũ diſt a diſpõne hui᷒ viri ad quã itẽdim᷒. ¶ Ulce-
ra vo᷒ ſunt ſolões cõtinuitatis ꝓueniẽtes ex eruptionib᷒ apoſte-
tũ: uel ſuccedẽtes ex vulnerib᷒ idiſcrete curatis ꝛ antiq̃tis cũ
multitudine virus ꝛ ſanici ꝛ putrũ corruptione ꝛ defectu plu-
rimũ euenientes. ¶ Cãcrene vo᷒ ſunt diſpõnes corroſiue ſubſtã-
tie carnis cũ puſtulis acutis aſſociate pabulãtes mẽbra abſ-
qꝫ caſu putridꝫ ſine corruptione leſa a mã: tñ mala ꝛ venenoſa
ꝓueniẽte que rõne mãei diſpõnib᷒ viri ſatis ppinque vident̃
eſſe ut ex ſequentibus apparebit.

¶ De ſpeciebus lepre ꝛ cauſis earum. Cap.ii.

UT aũt Utili᷒ ad itẽtionẽ diſpõnis hui᷒ viri
ꝓuenire poſſim: poſtremo ad pdicãs
ad iueſtigationẽ lepre ueniẽdũ eſt: ut ex ipa iueſti-
gata ꝛ cognita aliqd utile cõſulẽdũ ſit. ¶ Eſt igit̃
lepra egritudo mala ꝓueniẽs ex ſpſione chole ni-
gre in corpe toto: q̃re corrũpit̃ cõplo membroꝝ: ꝛ forma ꝛ fi-
gura ipoꝝ: ꝛ fortaſſe corrũpit̃ in fine ei᷒ cõtinuitas ipoꝝ: ita
ut cadãt mẽbra ꝛ corrodant̃ caſu qui fit ab ulceratione: ꝛ eſt
ſicut cãcer toti corpi. ¶ Eſt aũt mala: qꝛ oẽ gen᷒ egritudinum
cõplectit̃ ut malã cõplonẽ: malã cõpõnẽ: ꝛ ſolutã ↄ̃tinuitatẽ.
¶ Eſt etiã mala malitia mãe que venenoſitate nõ caret. ¶ 3°
mala eſt malitia modi eueniẽdi cũ ſepe gñet̃ ex corruptiõe cõ-
plãtata pncipijs gñationis fixionẽ iſepabilẽ hñte que etiã ſi a
tpe gñet̃: ſine fixa iſectiõe ꝛ malitia ſubſtãtie fieri nõ pt. ¶ 4°
iterũ mala eſt malitia effect᷒ decorẽ humani corpis ꝛ ciuilẽ ſo-
cietatẽ ꝑuãtis: adeo ut ex lege ꝓhibitũ nõ ſit tales ab hominũ
cõuerſationib᷒ exules fieri: pp uerẽdã uenenoſitatẽ: quã alijs
nõ raro coicãt: que oĩa ex pdicta diffinitiõe ipſi᷒ a pncipe de-
ta 3° q̃rti. tractatu 2° colligi poſſent. ¶ Sũt aũt lepre colter a
ſapiẽtib᷒ q̃tuor aſſignate varietates: aut ſpẽs ſm diuerſitatẽ
q̃tuor ſpẽꝝ melie: que gñant̃ ex aduſtione aliorꝫ q̃tuor ꝑmo-
rũ humoꝝ. Nã ex humorib᷒ ꝑmis nõ aduſtis leprã gñari a ſa-
piẽtib᷒ nõ eſt iuẽtũ: pp qõ fortaſſis a q̃ plurimis diſpõnũ pdi-
ctarũ: imo fere ab oĩb᷒ lepra dĩt. ¶ Iſtarũ eni egritudinũ mã-
les eẽ ut plurimũ nõ ſunt mãe melice aduſte ſolũ ſimplices
ꝛ ↄ̃iantes: ſicut de lepra a ueterib᷒ ſcriptũ eſt q̃drupl̃r diſtincta
cui᷒ quelibet nomẽ ſortit̃ ab aliquo aiali ſimitudie quodãꝫ ad
aliquã ppꝛietatẽ illi᷒ aialis leprã cõcomitãtib᷒. ¶ Ut alopitia
vulpina noiata: eo qꝛ ſpẽs talis corp᷒ humanũ cui accidit de-
pilari facit: ſicut vulpib᷒ in magna pte ſui corpis ſepe ↄ̃tingit
ꝛc̃. ¶ Tyria vo᷒ 3ª ſpẽs lepre noiat̃: eo qꝛ ſicut tyrus ſerũ aial
eſt ꝛ uenenoſitate tãta pticipãs ut cutis ei᷒ ꝛ corp᷒ fere totũ ex-
coriarũ q̃ſi ſemp pcipiat̃. Ita ꝛ hec lepre ſpẽs corp᷒ humanũ
cui accidit q̃ſi ſemp excoriari faciat. ¶ Altera vo᷒ ſpẽs leoni-
na dĩ humanũ corp᷒ horrẽdũ nimis ꝛ furibũdũ uelut leonẽ
faciẽs horrẽda figura ꝛ aſpectu pticipãtẽ. ¶ Ultĩa vo᷒ ei᷒ ſpẽs
elefantia ab auctorib᷒ noiata eſt. eo qꝛ humanũ corp᷒ elefan-
tice magnitudie ꝛ pũgitiua ꝛ feritate pticipare facit. ¶ Et he
qdẽ ſpẽs q̃tuor a q̃tuor humoꝝ aduſtione melica ꝓueniunt.
¶ Alopitia eni ꝓuenit ex melia genita ex aduſtione ſanguis.
¶ Tyria vo᷒ ex melia flatica. ¶ Leonina ex melia cholerica.
¶ Sicut elefantia ex melãcholia mel̃ ca gñari dicunt̃.

Quoniã De uarijs ſpẽs lepre ꝛ ſi ita gñaliter premiſſe
ſint. nõ tñ adhuc mentes ſatiant uiuli ꝛ nečia

Spes scabiei quot sunt.

cognitiõe. Iõ ſimiliter dã ſũt ſigna. Primo qdẽ gñalia vniuſcuiuſqʒ ſpẽi lepre: deinde võ pticlaria ⁊ appropriata vnicuiqʒ ſpẽi ſigna ponent̃. Sic eni clare patebit an aliq̃ ſpecies eiꝰ diſpõibus ... bilis viri aſcribi poſſit: ⁊ an ſimplex uel cõpoſita ex eis. Et iteꝝ an aliqua ſpẽs lepre cũ ipetigine uel ſerpigine uel cãcre nã uel altera diſpõne ſociata ſit. Sic eni doctrinali pceſſu ca nõ curationis ⁊ regimis elici poterit ⁊ non aliter. ❡ Uerum q̃ ſcia ſignoꝝ non plene hẽri põt: niſi per notitiã cãuʒ lepre igit̃ de cauſis eius paulisper ↄſiderandũ eſt. Oẽs igit̃ ſpẽi lepre cãe ad vnũ genus reduci poſſent. ſ. ad ſanguis infectionẽ a mã melica ſeciã cõmixta reddẽte ipm obiectũ icõuenientẽ vtu ti nutritiue ⁊ opõnibꝰ eiꝰ. ❡ Cũ eni hic ſanguis tali ifectione infectus vtutẽ expulſiuã excitat ⁊ ab eadẽ a nobilibꝰ mẽbris pellit̃ ad ignobilia ſiqdẽ mã ſeciã cõmixta ſubtilis fuerit ad cutim ꝓpulſa morpheã facit. ſi melia fuerit melica: nigram: ſi flatica albã. ❡ Si võ aliqd acuitatis uel aduſtionis hũerit mã tal facit ipetiginẽ aut ſerpiginẽ. ❡ Si võ mã illa ↄtingẽter fuerit melica groſſa durũ apa ſephiros noiatum efficiet. ❡ Etſi eidẽ aliqd acuitatis miſcet̃ ſephiros nõ purũ gñabit ad vnũ expulſa locũ. ❡ Si aũt mã talis genita fuerit ex aduſtione: ⁊ ꝓpe a mã cholica tũc in vnũ locũ ↄtẽta cãcrũ efficiet Eſt eni cãcer apa melicũ de melia aduſta: ⁊ a mã cholica ẽt non pars feculenta. 3ᵒ q̃rti. trac. 2ᵒ cap ꝓpo. ❡ Si ãt mã tal p vniuerſũʒ corpis p uenas ⁊ arterias expãdat̃ a vtute ꝓpulſa egritudinẽ efficiet leprã noiatã que ſua malignitate p mẽbra ſerpendo puſtulis corruptiuis ipſa inficit ⁊ corrodit: q̃re lepra eſt ita cãcer cois tori corpis: ſic cãcer eſt egriꝰ pticlaris determinati mẽbri. ❡ Cãe ãt pdicte ifectionis ſanguis multiplices a ſapiẽtibꝰ aſſignant̃. ❡ Quaꝝ pᵒ eſt infectio tpe ↄceptiõis in matrice ↄcta ex corruptiõe ſanguis mẽſtrui ⁊ ſeium parentum: ex qbus in embrione malitia talis irradicatur. ❡ 2ᵒ eſt infectio ſeis facta ex ↄtactu infecti corpis: ſic cũ vir ſanus leproſe mulieri copulat̃ a mẽſtruo: cuiꝰ ſpma q̃ tũcũqʒ ſanũ hac peſſima ↄtagiõe inficit̃: aut eõ: ſic cũ ↄtigit mulierẽ ſanã copulari viro leproſo: a cuiꝰ ſemie ſanguis mẽſtruus ⁊ ſemẽ eiꝰ inficit̃. ❡ Mirãdũ aũt q̃re mr̃ a lepra nõ capit̃ cum viro leproſo copulat̃: aut eõ: q̃re vir ſanꝰ a muliere leproſa nõ inficit̃ cũ eadẽ copulat̃. ❡ Dubiꝰ qdẽ dõm eſt. ꝙ tanta poſſet eẽ ⁊ tã fortis in viro ⁊ muliere infectio ꝙ vnico nexu uterqʒ inficeret alteꝝ. ❡ Dõm 2ᵒ ꝙ infectione utriuſqʒ exñte remiſ inficeret alteꝝ. ❡ Dõm ẽt ſæx frequẽti tñ copula alter alteꝝ inficere poſſet. ❡ Dõʒ ẽt 3ᵒ ꝙ matrix iã ſcã dura ⁊ ſolida infectioni taliã potẽtiꝰ reſiſtẽ põt q̃ ſciat̃ mã viri menſtruo leproſe mulieris ⁊ ſanguis mẽſtruus ſpmati leproſi viri reſiſtẽ poſſit: q̃re cũ ſemẽ uel mã vnius ab altero facilius patiat̃ q̃ corpꝰ mrĩcis . ꝓinde ſequit̃ ꝙ matrix nõ ita ex cõtactu ſicut mã gñationis inficit pñt. Quas re diligẽter intẽdẽdũ eſt: qualr ⁊ q̃n: ⁊ cui mulieri copulet̃ vir ⁊ eõ. Talr enim ſepe a ueteribꝰ lepra morbꝰ hereditarius nũcupat̃. ❡ 3ᵒ võ cã lepre ꝓductiua ponit̃ eẽ frequẽs cohabitatio cũ leproſis: ubi ab infecto aere a leproſo expirato corpis ſani ſpũs humores ⁊ mẽbra infici poſſe facile videri poteſt Adhuc etiam ex cõtactu leproſoꝝ: aut pãnoꝝ qbꝰ ueſtiuntur aut decubitu in cubiculis eoꝝ corpora ſana infici poſſunt. Si enim ex contactu leuiter ſcabientis alter ſcabioſus efficit̃ que erit tua extimatio de contactu leproſi. ❡ 4ᵒ võ cã ſpãlis gñationis lepre ponit̃ eẽ ciborum ⁊ potuũ qui intrinſece ipſam eff cere poſſent: aut q̃ corrũpunt̃ ⁊ adurant̃ in corpe hoĩs a mala cõplõne ca. ⁊ ſic. eſtis ⁊ cordis. Ex qbus melice mãe p modũ aduſtionis in corpe multiplicate leprã efficiũt. ut ſupra dictum eſt. ❡ 5ᵒ võ cã lepre gñatiua põt eẽ aggregata ex oĩbus aut pluribus pdictaꝝ cãꝝ quatuor. ❡ 6ᵒ võ cã ex lege theologica ↄcedit̃ eẽ diuine ꝓuidentie iudiciuʒ humano intellectui non cognoſcibile: ut in antiqua lege de Job ⁊ aliis videri põt: qõ tñ non eſt pñtis ſpeculationis. Ex quarũ cãꝝ cognitione facile deduci poſſent ſigna cognitiõis lepre ſi bene ↄtẽplando meditemur. Que qdẽ ſigna etſi diuerſis auctoribus hinc inde ſcripta ponant̃. Ipſoꝝ tñ congregataʒ doctrinam ab Auic. poſitã pncipio. 3ᵒ quarti. ubi ſupra.

❡ De ſignis coĩbꝰ oĩbꝰ ſpẽbꝰ lepre. Cap. iii.

Unt aũt ſigna lepre cõia q̃ plurima. vnũ ãt eſt pmutatio coloris faciei ad rubedinẽ ⁊ nigredinẽ. Rubedo ãt arguere põt ignei caloris aduſtionẽ aut mãei cholice: ⁊ maxĩe ſi fuerit rubedo cũ citrinitate ↄiuncta. Nigredo ãt cũ opacitate mãei melice dñium arguit. que ſi fuerit ex aduſtione genita nigredo erit cum quadam tranſlucentia copulata. ❡ 2ᵐ ſignũ eſt obfuſcatio in oculis ad rubedineʒ declinis. ⁊ nihil aliud ſignificare vĩ niſi in cõiunctiua oculi nigredinem aut fuſcedinẽ cũ q̃dã rubicũditate ↄiunctã: que qdẽ arguũt aduſtiui caloris dñiũ ⁊ mãeꝝ in q̃s agit̃ denigrationẽ: ſicut in ardẽti carbone q̃nqʒ apparẽt coloris ru. ⁊ nigri cõfractiões Et tu ex aliori doctrina conſidera iſtud eẽ uerũ. ❡ 3ᵐ ſignum eſt in anhelitu ſtrictura: que quidẽ multiplr accidẽ põt aut eni fit pp nimiã cõ. ⁊ ſic. ex qbꝰ anhelãdi neceſitas intendit̃ ⁊ organoꝝ anhelitus inobedientia cõſequit̃. aut ẽt fieri põt in anhelitu ſtrictura pp mãeꝝ multaꝝ inuentionẽ in pectore que poſſent facẽ in mẽbris anhelitꝰ oppilonẽ coartatoriam. ❡ 4ᵐ ſignũ eſt raucedo uocis: que quidẽ ↄtingit in eis pp iſuſionẽ mẽbroꝝ uocis a mã multa: pp quã uocalia organa reddunt̃ non ſonora debite. aut pp debilitatẽ vtutis aereʒ uocĩ ſeruiẽtẽ nõ debite frãgẽ ⁊ reuerberare potentis ad organum uocale: ut tracheã arteriã: aut fit i uoce raucedo pp nocumẽtum pulmonis ⁊ cãne: qõ idem eſt. ❡ 5ᵐ ſignum eſt ſternutatio aſſidua: cuius quidẽ cã vĩ eẽ caliditas multa in cerebro inuenta per colligantiã totius ad ipm: aut multitudo uentoſitatis in uentriculis cerebri contenta que expulſiuã cerebri excitat ad ſui mundificationẽ: aut alique de ſpẽbus male complonis expulſiuã cerebri incitantibꝰ. Tales enim videnť eẽ ſufficientes cãe ſternutationis: ut colligẽduʒ eſt 5ᵒ tertii trac. 2ᵒ ſuo cap. Et 7ᵒ affo. affo. 48ᵒ. ⁊ cõmento eius. ❡ 6ᵐ ſignuʒ eſt conſtrictio gametu: qõ idem eſt qõ pauʒ naſi. i. riçe nariũ conſtrictio: ꝓpter quã hoi loquenti apparet ꝙ per naſuʒ uox eiꝰ pferat̃. hoc ãt totũ fit ꝓpter uapoꝝ multitudineʒ: q a toto ad cerebrũ eleuant̃ ⁊ implẽt carunculas cerebri ⁊ riçe a partis adiacẽtis. Ex hoc quidẽ videnť ſigna pncipii vniuſcuiuſqʒ lepre cois. ❡ 7ᵐ ſignũ pncipale eſt iceptio caſus capilloꝝ. Cã huius qdẽ cã facile videri põt. Iʒ eni mãlis cã capilli ſit uapor aduſtiuus ul̃ fumoſus qui a corpe ad determinatas ptes per poros expulſus congelat̃. Nil minꝰ tñ q̃n ↄtingeret caliditatẽ eẽ igñter cõbuſtiuã ꝓhiberet̃ taliũ fumoſoꝝ uapoꝝ gñatio: ⁊ ſic ↄñter cõtinuata gñatio ⁊ augmẽtũ. Cũ igit̃ calor mel e per aduſtionẽ gñatiuus tãte ſit potẽtie ut pdictoꝝ fumoꝝ gñationẽ ꝓhibẽ poſſit ⁊ cõſumẽ mãm nece eſt cadẽ pilos. Ex quo ↄcludi facile põt: ꝙ ſi aliq̃n in leproſ gñant̃ pili ſubtiliores ꝓducũtur ꝓpter paucitatẽ mãei. Et ſilr ẽt pauci nũero ſiũt: ⁊ iſta qdẽ a pñ ſigꝰ ſupra multũ nobi pficua fuerũt in cognitione lepre. ❡ 8ᵐ ſignũ eſt apparẽtia uenaꝝ in pectore ⁊ pte faciei: que quidẽ uene multis ex cãis appere poſſent: lʒ in pnꝰ fuerit latẽtes: aut qdẽ q̃ mã augmentata ſit magis q̃ pus: aut pp mlͭoꝝ fumoꝝ gñationẽ qui in uenis ⁊ arteriis ↄtenti ſũt pdicte partes intumeſcũt: ⁊ maxĩe in parte capitis ad quã lationẽ ꝓpe fumoſitates iclinant̃. Et ſilr in parte pectoris ꝓpter aduſtioneʒ fortẽ ibideʒ a corde factã. Etiã eeꝝ uene apparentes fiunt q̃ ſanguis ex aduſtiõe in nigredineʒ ↄuerſus uenas apparẽ facit tali colore coloratas quo carebãt pus. ⁊ hoc quidem ſignum ad experientiam per me viſum eſt ⁊ inuentũ certius. ❡ 9ᵐ ſignũ eſt odor corporis per quẽ itelligo fetoreʒ: lʒ Auic. locutꝰ fuerit moralr. Cũ eni in corporibꝰ leproſoꝝ putrefiant humores corporis ⁊ fetor ſit paſſio putrefactionẽ ↄñs: ut colligit̃ 4ᵒ metaᶜᶜ. ⁊ h pnoſti. cũ mẽto ahio. ſequit̃ ꝙ in leproſis fetor apparẽ dʒ: ⁊ ꝓpe cũ ſudore qui qdẽ nõ aliud eſt q̃ aq̃ſitas humoꝝ cui pus cholicũ eſt admixtũ: ut can. 1ᵒ cap. ꝓpo colligẽdũ eſt. ❡ 10ᵐ ſignũ eſt odor anhelitus declinis ad fetorẽ Si enim febre pu. uel acuta contingit anhelituʒ fieri fetidus. fortius videtur hoc ſignum inueniendum eẽ in leproſis ꝓpter magnam putrefactionem in pectoribus coꝝ inuentam.

¶ 11m ſignū eſt humores melici mali ⁊ doloſi. melici quidē
ꝓpter corruptiōē cōplonis cordis ⁊ cerebri a melia aduſta
que eſt mālis cā lepre: ut ſupra viſum eſt. Et mali qdē mali-
tia intēſiōis ⁊ extēſiōis. doloſi vō ſunt ꝑ diuerſitatem corru
ptiōis in inſtrīs ⁊ organis ſenſuū interioꝝ factas a varietate
mātei melice ex diuerſis humoribꝰ gn̄atꝭ: que qdē mā melica
uel uapor eiꝰ reddit ſpm̄ ⁊ organa ſenſuū interioꝝ ſylueſtria
⁊ incōueniētia ad opōnes eoꝝ debite pficiēdas. ¶ 12m ſignū
eſt mltiplicatio ſomnioꝝ melꝭ coꝝ: que qdē accidit ꝑ pdictā
cāꝫ ⁊ diuerſa ē ſm̄ diuerſitatē mātei melice p aduſtionē geni-
te: que fortius aut debilius velociter aut tarde imaginatiuā
pmutare poſſent. ¶ 13m ſignū eſt ſenſatio grauedinis maxi-
me ſup corpꝰ ſuū. ⁊ hoc qdē accidit ꝑ leſionē mātꝭ melica-
rū: que in mēbris ſenſatiōis ſpēs ſue grauitatis ipmūt. pōt
ēt ɔtingere ꝑ fortē retractionē ſpūum ſenſibiliū: aut ꝑ op
pilonē cadētē i meatibus eoꝝ factā a mā melica uel uapore
eius. Et iſta qdē videnꝭ eē ſigna lepre ſex in augmēto eiꝰ p
pria magis. ¶ 14m ſignū eſt manifeſta capillorū ſparſio ⁊ ca-
ſus: que qdē ɔtingit in pilis leproſoꝝ ɔſūptione mātꝭ ɔtinu-
antis pilū eodē mō quo vides in fine menſis octobris folia
uegetabiliū ɔcidere: ſpargē ⁊ cadē carētia nutrimēti. Accidit
āt hoc magis in pilis faciei ⁊ capitis: q2 caminū eſt caput fu-
moꝝ aduſtoꝝ receptiuū magis ꝙ alie ptes. 3o itēꝝ appet diſ-
locatio piloꝝ: ⁊ nō eſt aliud ꝙ infectio piloꝝ i poris abſqꝫ ſu-
ſtētatiōe mātei ɔtinuantis eoꝝ ſubſtātiā facta. ¶ 15m ſignū eſt
infectio vnguiū a nimia aduſtione ⁊ ſiccitate exterminātibꝰ
mām ɔtinuationis eaꝝ facta. ¶ 16m ſignū eſt. ꝙ forma icipit
fieri feda: ſiue p formā itelligas corruptionē coloris: ut ſu-
pra. ſiue p formā intelligas habitudinis corruptionē a mala
cōplone puenientē. ¶ 17m ſignū eſt. ꝙ facies fit terribilis: ⁊
hoc qdē accidit ꝑ magnā corruptionē in inſtrīs ⁊ organis
faciei pmutātibꝰ ipſaꝫ nūc ad aſpectū leonis. aliqñ vō tyri ⁊
alioꝝ: ut ſupra de ſuis ſpēbꝰ viſū eſt. ¶ 18m ſignū eſt denigra
tio coloris: de ꝙ qdē ſatis in pō ſigno viſuꝫ eſt: que qdē deni-
gratio maior nūc appet: ut in tpe eſtatis. ⁊ tu cōſidera: quia
facile eſt. ¶ 19m ſignū eſt. ꝙ ſāguis icipit ɔgelari ⁊ putrefit. cō
gelaꝭ ꝑ extictionē inati caloris p viā mortificatiōis factaꝫ
ab urēte caliditate. Et forte ꝙ ſignū hoc veriꝰ eſt in fine ſtatus
ultis. fortaſſis āt magis coagulaꝭ ſanguis ab itenſa caliditate i
pnº ſtatꝰ ultis: ⁊ tu ɔſidera. Qō āt ſanguis putreſiat in ſtatu
⁊ ꝑ qd videē nō ē difficile. ¶ 20m ſignū eſt. ꝙ addiꝭ ɔſtrictio
anhelitꝰ donec pueniat ad difficultatē vehemēter magnā: cuiꝰ
qdē cāe leues ſūt ꝑ necītatē auctā: ⁊ debilitatem vtutis: tali
tpe augmētatas. ¶ 21m ſignū eſt. ꝙ vox puenit in fine rauce-
dinis. i. ꝙ raucedo maior efficiꭍ ꝙ vnꝙ fuerit uel eē poſſit.
Cuiꝰ qdē cāe verificenꭍ ex his que ſupra dcā ſūt in declara-
tiōe q̄rti ſigni. ¶ 22m ſignū eſt. ꝙ igroſſanꭍ labia ⁊ denigran-
tur: qō qdē accidit ꝑ māꝫ delatā ad ea tāꝙ ad raras ptes: i
qs facile penetrare pt cū groſſa ſit mā. ad qō non paꝝ adiu-
uat mltitudo venaꝝ ⁊ arteriaꝝ cōpōnē labioꝝ igrediētiū ⁊
filia taliū. Ex quo ēt clare pꝫ ꝙ labia denigrenꭍ. uel ꝑ fortē
mortificationē uel aduſtionēꝫ i ſanguine a mā melica pue
nientes. ¶ 23m ſignū eſt. ꝙ appet ſup corpꝰ additio glandulo
ſa ſiꭍ a aiali dicto grece ςcyhos. ⁊ eſt aial anuloſū cōpactū ⁊ ſo
lidū i rupibꝰ iuētū: aut ſub urceis ex putrefactiōe genitū anu
loſū ⁊ duꝝ ſatis. Sic eni in leproſis accit appitio multaꝝ pu-
ſtulaꝝ que rotūde ſūt ⁊ dure puenientes a mā melica ſparſa
p corpꝰ: ⁊ ɔgelata ibidēꝫ malitia q̄ntitatis ⁊ q̄litatis ſiue vtutē
ſupantis: ne ɔſumi ⁊ expelli poſſit. Et iſta quidēꝫ videnꭍ eſſe
ſigna ſtatui uſi lepre appropriata magis. ¶ 24m ſignū eſt. ꝙ
corpꝰ icipit ulcerari qñ lepra eſt nō geta. ulceraꭍ āt ꝑ mali-
gnitatēꝫ augmentatā in mā p aduſtionē in oi lepra. ¶ Fortiꝰ
āt ⁊ citiꝰ ulceranꭍ membra in leonina: deinde in elefantia. 2o
vō in tyria. ultiº vō in alopitia: que inter alias ſpēs eſt magis
geta ꝑ q̄litatēꝫ ſtatis aduſtioni ɔ̄ſtanteꝫ. ¶ 25m ſignū eſt. ꝙ
corrodiꭍ cartilago naſi ꝑ deſcenſū mātꝭ aduſtoꝝ que ſub-
ſtātifice ɔſumūt cartilaginēꝫ naſi aut membra carnoſa uel
cutanea: cū quibꝰ cartilagines ɔtinuanꭍ. ex quo apparet ꝙ

re cadūt naſus ⁊ extremitates eius. ¶ 26m ſignū eſt. ꝙ currit
virus fetēs. ⁊ hoc quidēꝫ itelligi pōt ⁊ a naſo puenire: ⁊ ab a-
hꝰ ptibꝰ ulceratis ⁊ corruptis. ¶ 27m ſignū eſt. ꝙ occultatur
uox: ⁊ hoc quidēꝫ eſt ꝑ debilitatēꝫ vtutis ⁊ corruptionēꝫ or-
ganoꝝ uocaliū cōfirmatam: ut ſupra in 4o ſigno viſum eſt.
¶ 28m ſignum eſt. ꝙ tunc nō remanent pili: ⁊ hoc quidem eſt
propter ultimatā ɔſumptionem mātꝭ quibꝰ ɔtinuātur pili:
ut ſupra in ſeptimo ſigno viſum eſt. ¶ 29m ſignū eſt. ꝙ color
corporis denigratur valde. qō quidēꝫ cōtingit propter ulti-
matā aduſtionem ex his que ſupra in primo ſigno viſa ſunt.
¶ 30m ſignūꝫ ⁊ ultimū eſt. ꝙ pulſus leproſi eſt debilis ꝓpter
debilitatē vtutis ⁊ paucitatē neceſſitatis: eo q2 egritudo eſt fri
da. ſ. mālr. aut eſt frida ꝑ extīctiōē inati caloris. Eſt ēt tardus nō
uelox. tardus qdē ꝑ pdicte fridīratis augmētū. Nec tñ ē val
de tardus: eo q2 mā p aduſtionē aggñaꭍ. Eſt āt pulſus corū
ſpiſſus. cū enīꝫ nō ſit necītas valde aucta. nō eſt opportunuꝫ
pulſuꝫ eē magnū ⁊ velocē: ſed ſuffic necītati tāte ꝙ ta inueniꭍ in
leproſis ɔfirmatis ſatiſfacē ſpiſſitudo. Erit igiꭍ leproſoꝝ pul
ſus in declinatiōe puus ⁊ frequēs ⁊ remiſſe tardus ꝑ pdcās
cāsꝫ: lꝫ credā ego puitatē: tarditatē ⁊ freq̄ntiā in pulſu pueni
re magis ꝑ debilitatē vtutis factā a mā ſua malitia venēoſa
debilitate magis ꝙ caliditate putrefactia. ⁊ tu ɔſidera: q2 ſpecla
bile eſt. ¶ Ab aliis vō auctoribꝰ nōnulla qñqꝫ ſigna addunꭍ
iſtis ſic diminui ſenſationē in mēbris ſenſus tactꝰ: ⁊ maxie in
pnº ⁊ augmēto: aut totalr auferri ſenſationē in ɔfirmando le-
proſo. Ita ꝙ ſi ēt cū acubꝰ pūgerenꭍ extreme ptes: ipreſſionem
nō ſentirēt. Hoc tñ ſignū ſic ⁊ alia hincinde varijs volumibꝰ
inēta ad. 30. ſigna iā pdicta ⁊ declarata reduci poſſent ſi bñ cō
ſideres. Illa āt ſigna ponē nō uolui: q2 ſupſtitioſa ſūt ⁊ ēt q2 lō
gitudinē timeo. ¶ Pñt āt. 30. ſigna pdcā facile reduci ad ɔtē
plationē theoricā ſignoꝝ: ut ſigna ſūpta a ſubſtātialr iherentī
bꝰ ab opōnibꝰ ⁊ a caſibꝰ. uꭍ ad ſigna ſūpta ab actiōe leſa: a q̄li
tate mutata: ⁊ ab exeuntibꝰ a corpe qō idē eſt. ⁊ tu contēplare
¶ Poſt hoc āt: ut canō curationis regularis diligētiꝰ hēaꭍ vꭍ
mihi oppoſitumꝫ rē vniuſcuiuſqꝫ ſpēꝫ lepre ſupius poſitarū
ſigna diſticta diuerſis uolumibꝰ hincinde collecta: ⁊ ſcrutinio
rōnis ɔfirmata. deinde cuiuſcūqꝫ ſpēꝫ cañ. curatiōis expon̄ē
Añ iſta tñ pticularis curōnis dogmate caplꝫ ponā: in quo re-
gule cōes vniuſcuiuſqꝫ ſpēꝫ lepre ɔuenietes exponenꭍ. Igiꭍ
poſt ſigna. 30. vnicuiqꝫ lepre coicātia ſꝫ plm ſigna pticularia
expenenda ſunt. Et primo ſigna alopitie propria.

¶ De ſign is ꝓpriis lepre alopitie. Cap. IIII.

Unt igiꭍ ſigna hec. ¶ Primumꝫ ꝙ ſupcilia ex toto
depilanꭍ. ¶ 2m ꝙ tument cilia. ¶ 3m ꝙ in-
flanꭍ oculi ⁊ rubei fiūt. ¶ 4m eſt ꝙ puſtule rubee in fa-
cie ⁊ toto corpe oriunꭍ: ex qbꝰ emanat ſanguis cū ſanie. ¶ 5m
eſt. ꝙ nares ingroſſanꭍ. ¶ 6m eſt. ꝙ difficulter odorāt oñi hu-
ius egritudinis. ¶ 7m eſt. ꝙ anhelitus coruꝫ fetet. ¶ 8m eſt. ꝙ
gene tumēt ⁊ rubeſcunt. ¶ 9m eſt. ꝙ ſanguis frequēter effluit
a gingiuis. ¶ 10m eſt. ꝙ ſanguis frequenter cuꝫ urina emittiꭍ
corruptus: ⁊ qñqꝫ cum egōne. ¶ 11m eſt emoroidarūꝫ tumor
pruritus ⁊ punctio in viro: vulue vō ⁊ ptium eius tumor pun
ctio ⁊ mordicatio in muliere frequenter appareōs. Et hec quī
dēꝫ ſpēs lepre non puā hꝫ vītatem in caſu huius nobilis viri
ſicut in ſcriptis de ipſius diſpōne ⁊ cōplone: ⁊ alijs accepi.

¶ De ſignis ꝓprijs lepre leonine. Cap. V.

Signa vō alteriꝰ ſpēi lepre que leonina uoca-
tur ſūt iſta. ¶ Primuꝫ a ſapientibꝰ
poſituꝫ eſt: q2 ocli efficiūt rotūdi ſiūt: in qbꝰ appet
eminentia venaꝝ ſanguis cholico abūdātiū: que
rubedinē ⁊ citrinitatēꝫ in oculis ſponit. Sūt āt ite-
rū ocli eoꝝ mobiles valde. ¶ 2m ſigm ē gracilitas nariū cū vehēm̄
ti acuitate comitata. ¶ 3m eſt. ꝙ gīgiue corrugant a qbꝰ effluit
ſāguis amaritudie mixta ⁊ acuitate pcipiēs. ¶ 4m eſt: q2 ma-
cime fit raucedo in eis. ¶ 5m eſt ꝙ urina emittiꭍ ignea cum
acuitate ⁊ tinctura cholꭍ ca ¶ 6m eſt emiſſio aliquanti ſāgui-
nis per urinam lꝫ raro. ¶ 7m ſignum eſt magna vocis rauce-
do. ¶ 8m eſt aſpitas ſiccitas ⁊ eruptio cutis cum acuitate per

tyria. ¶ 9m est aliquis supercilioꝝ depilatio: ʒ minor ꝙ in ṗdicta ſpē. ¶ 10m est frequēs euētꝰ impetiginis ⁊ serpigis p mēbra. ¶ 11m signū est corruptio putū in gbꝰ impetigines fiūt cū emissiōne humiditatis citrine ⁊ virulente. ¶ 12m signū est harenose superfluitatis inuētio in sanguine huiꝰ leoninā leprā: qḋ qḋē a posteriori i coꝝ flōmijs inuētū est. ¶ 13m signū est terribilis aspectꝰ faciei patiētū hāc leoninā: ⁊ in sūma mores coꝝ tāquā ſylueſtres fiūt ꝙ hūſidio physico placabiles fieri nō possūt uelut leones. ¶ 14m signū est uelocitas augmēti corruptionis ⁊ ulcerationis ptiū cū iā corrūpi ceperint. ⁊ hec qḋē tria ultima signa per me dissima sepe inuēta fuerūt: sicut nō multū añ cognoui in quodā honorādo viro D. Nicoleto de iustinopoli noīato.

¶ De signis proprijs lepre tyrie. Cap. vi.

Tyrie vo lepre que fit ex adustione flatis signa ṗpa sunt: apparitio pluriū glādularū que molles sunt ⁊ subalbide: ⁊ per magnā ptē corpis inuēte. ¶ 2m signū est mollities ⁊ subalbedo cutis ¶ 3m signū est inflatio cutis totiꝰ corpis: ⁊ maxime faciei cū claritate qḋā aqueo colori vicina. ¶ 4m est ꝯstrictio neruū cū defluxu madefactiue humiditatis aliq̄nto. ¶ 5m signū est uocis raucedo cū debilitate sonoritatis eiꝰ. ¶ 6m signū est inuētio morphea albarū p vniuersū fere corpꝰ. ¶ 7m signū est experimētale a sapiētibꝰ positū: ꝙ si tales ꝯspergant aq̄ nō adheret sup eos: ⁊ hoc qḋē vi eē ppea qꝛ corpa taliū positiua siccitate nec ṗuatis sicca fiūt: sicut alie lepre ſpēs. ⁊ hec qḋē huiꝰ capli sciētia dispōni huiꝰ nobilis viri nō videtur eē ppinqua.

¶ De signis appropriatis lepre elefantie. Cap. vii.

Elefantie vo uocate lepre signa cognitionis nōnulla ponunt a sapiētibꝰ raro tñ a medicis nisi ualde peritis inuēta sunt. Sūt aūt signa talia ut uarijs uoluminibꝰ hincinde colligere potui. ¶ Primū qḋē est sensationis diminutio: aut ṗuatio in pluribꝰ ptibꝰ corpis ita ꝙ ēt in incisuris. ¶ 2m signū est ingrossatio ⁊ tumor vnguiū cū qḋā carū lenitate ⁊ liuiditate ⁊ ptiū carū asperitate. ¶ 3m signū est inuētio plurimaꝝ pustularū in vniuerso fere corpe cuʒ manifesta duritie ⁊ colore morali leui rubicūditate refracto. ¶ 4m est totiꝰ corpis nigredo qḋā rubicūditate leuissime ꝯfracta. ¶ 5m est grossitudo habitudis vniuerse cū nōnulli soliditate copulata. ¶ 6m est ꝙ oculi rotundi solidi ⁊ nō bñ mobiles apparēt. ¶ 7m est corrugatio palpebraꝝ. ¶ 8m est ingrossatio oiuʒ rugaꝝ in corpe apparentiū: ⁊ maxie in pte faciei ⁊ extremitatū aliarū. ¶ 9m est uocis raucedo cū ꝗtitate ⁊ difficultate pferēdi uocē. ¶ 10m est ꝙ hec lepre ſpēs in ptibꝰ extremis icipit appere magis ꝙ alie ſpēs. Intelligēdū tñ ꝙ signa huiꝰ ſpēi tāto magis iter se diuisa sunt: ꝙ tanto magis melia per adustionē a tēperamēto elōgat magis ⁊ ecōtra. Et hoc qḋē de oibꝰ alijs ſpēbꝰ lepre similiter intelligi debet. ¶ Signa vo lepre facte ex diuisio melie nālis ex pdictis signis demōstrari pñt. hāc tñ ſpēm lepre a melia nāli factā raro eueníre credo. ¶ Post hoc aūt nemo mirari dʒ si vniuscuiusqʒ particularis lepre signa non sunt verificata rōne demōstratiua. Satis eni hoc appere pōt ex verificatione. 30. signoꝝ que posita sūt supꝰ oiuʒ ſpēꝝ lepre cois. ⁊ tñ cōsidera ex illoꝝ fundamēto.

Sectio secūda De cura huius male dispōnis cōtinens capitula duo.

Inuestigatis itaqʒ q̄liter apparuit insectionibꝰ cutis hūani corpis fere oibꝰ usqʒ ad lepre ſpēs. ponēdū est regimē quo humanū corpꝰ a tāta misabili ⁊ uerenda ꝯtagiōe tueri possit: qḋ qḋē regimē in duas ptes ptiēdū eē decreui. ¶ Et pꝰ qḋē ponit regimē uīte vnicuiqʒ ſpēi lepre ꝯueniēs penes rectificationē reꝝ nō nāliū. ¶ 2o vo pa re gimē curatiuū ſpēꝝ lepre p icētiões medicinales explicabit.

¶ De regimine vniuli cōuenienti vnicuiqʒ speciei lepre p administrationem sex rerum non naturalium. Cap. i.

Pro executione igit regimis huiꝰ uerēde dispōnis. oē regimē per sex res nō nāles mēsurādū iudicari dʒ ad fridū ⁊ humidū: eo qꝛ ſpēs lepre plurimū eueniūt ex fide a melia cōplone humoꝝ corpis lesiua: ⁊ in ſpēs melie aduste ꝯuersiue. Raro eni contingit fieri leprā a mā nō aduste: maxime aūt in viro isto mām peccātē appet eē meliā ex icensiōe sanguis dñantis ⁊ chole subdñantie genitā qḋ qḋē facile demōrari pōt. ¶ Primo per cōplonē nālē eiꝰ fuisse cholicā ⁊ sanguineā: ut mihi scribit. ¶ 2o per rubedinē pustularū que in corpe eiꝰ appuerit. ¶ 3o per uelocitatē saniationis earū. ¶ 4o p fortitudinē pruritꝰ ibidē expertis. ¶ 5o pp mām virulētā que ide egredit: que supfluitati sanguis ⁊ cholē attestat. ¶ 6o p uelocitatē ꝯsolidatōis eaꝝ satis ꝯueniēter facte: ⁊ hec qḋē signa calitatē mãe nālē ⁊ accītalē signt. ¶ Durities vo nodositas ⁊ cōpacitas pustulaꝝ cū obtusa sensatiōe ptiuʒ que apate fūt signt mām in meliā ꝯuersā fuisse a calitate urēte: que obtusionē in sensatiōe facit. aut per corruptionē organi sensatiōis uel instrūtiꝰ. uel pp oppilationē a mā factā: que pꝛohibet transitū spiritus sensibilis ad membra.

Siue igit hec oia sint siue plura ipoꝝ aer ipsissimo ⁊ cuiuscūqʒ leprosi iclinet ad fri. ⁊ hu. ¶ Eligat igit cīuitas ⁊ domꝰ ul locꝰ aeri aqlonari ⁊ oriētali detectꝰ: cuiꝰ amera sit ppe decursus aq̄rū dulciuʒ: aut in qua tpe calitatis effusio frequēter fiat cū aq̄ dulci: aut sternant in camera folia vitis: salicis: nenuf. lactuce: violaꝝ: ⁊ i sūma oiuʒ uegetabiliū fridoꝝ ⁊ hu. muniat ēt uestibꝰ nō ualde calis. pp qḋ euitent vulpine pelles ⁊ sibi siles: ⁊ sint uestes syndone subtis tpibꝰ aut subtilissimo pāno suffulte: uel pellibus leuissimis suo tpe fulcite. ¶ Et si potēs est semp aer camere sue renouet cum effusione aque violarū: nenufaris: cicoree: endiuie: lactuce: anguriꝰ ⁊ similiū: cū sendal. al. ⁊ modico cāphore cōquassatoꝝ. Talis eni aer potenter rectificat mēbra ſpūa ⁊ humores corpis. ⁊ tectū aūt eiꝰ ⁊ capitis tecturā potest nō ualde stringēre: ne calitatē nālē per viā coartationis a debita trāspiratiōe pꝛohibeant.

Exercitiū uel motū aliquē quo corpꝰ nobilis agitetur nullū in hac egritudine vi eē ꝯueniens eo qꝛ calefacit. ⁊ ita augmētū icēsionis humoꝝ disponit. Et iteꝝ qꝛ humores acres in fluxu ad mēbra debilia ponit. ⁊ 3o qꝛ spūs a debita applicatione a mēbris distrahit. ¶ Exercitiū aūt cōueniētius eis videt esse nauigatio per dulces aq̄s: aut ambulare gradatijs eqs incessu leuissimo: aut leuibꝰ passibꝰ añ ciborū assumptionē hincinde moueri. ¶ Aut leues fricationes tpe ieiunij a genibꝰ usqʒ ad cauillas pedū facere. ¶ Deinde easdē fricationes ab adiutorijs usqʒ ad manꝰ. ⁊ 3o a spatulis usqʒ ad nates cōueniēter applicare. ¶ Loco quorū nō minus iuuat frequēter ifundē corpꝰ in balneū aque dulcis tepidi caloris ubi cocte fuerint plāte fride ⁊ humide aut tēperate: sicut borago buglossa capillus ue. viola nenufar vitis ⁊ salix ⁊ reliq̄ his silia. in quo qḋē balneo ieiunꝰ igrediat: ⁊ moraʒ ibi ꝯtrahat usqʒ ad suauem impressionē ⁊ absqʒ caloris excessu. ¶ Post exitū aūt a balneo vngat corpꝰ eiꝰ oleo lactuce facto cū succo eiꝰ: aut oleo de nenufare: aut oleo decoctionis codiarū que ineniunt in rubis. aut oleo decoc. ranarū fluuialium. Hec eni duo simplicia aut inuicē cōmixta ineni fuisse excellētis iuuamēti. Quiete aūt utat ad plurimū uel quasi ad semper.

Somnus vo oino in dispōne tali mēsure ꝯueniens existet. potiꝰ in q̄titate aucta excedēs: ꝙ diminuta. Necesse eni est in his corpibꝰ calitatē nālē ꝯseruari. Silr ēt ⁊ augmētū humectationis efficē. talr aūt in corpore humano fit cū somnū metal mō iā dicto. Nātes eni operationes vigorant ex eo: ⁊ melior celebrat digō ⁊ spūum resolō pꝛohibet: ⁊ alales opationes vigorant. ¶ Melior aūt somnus est ille qui fit post cibū iā in stōcho bñ cōprehēsum capite mediocriter eleuato: ⁊ decubitu facto pus sup dextro latē. in 2o vo dormitione sup sinistro. ⁊ 3o iterū sup dextro latē retrograda fiat reuolutio. per pmā eni cibꝰ in funde stōchi meliꝰ viniꝰ cōliditas nālis ab epate sup quo sternit stōchꝰ ⁊ ab adiacētibꝰ ptibꝰ stōcho meliꝰ iffluit. Per 2m vo reuolutionē melius stō bifundus ab epate sup ipm strato amplexat: digestio melior celebrat. Per tertiā vo reuolutionē digestione iā cōpleta meliꝰ attrahi ⁊ penetrare poterit chilus ad partem ubi oportet.

¶ De forma iacēdi ſup uētrē dōm notabile iuuamētū hēri: cū uo ex decubitu ſup ſpina facto plura ꝯſequūt nocumenta. ¶ Neqꝫ ēt in dormitiōe frequēs dꝫ fieri reuolutio de latē in lat⁹. talr̄ enī corrūpiſ digō cibo ⁊ potu hīcīde fluctuāte. ⁊ digōnē effugiēte bonā. ¶ Sōni uo mēſura eē dꝫ nō minor ꝙ̄ octo horaꝝ. alio uo tpe vigilādū eſt. ppea qꝛ vigilie moderate ſꝫ ꝯſuetudinē tpa ⁊ cōplōnē hoīs corp⁹ hūanū corroborāt ⁊ calefaciūt: ⁊ uirtutes aīales excitāt: ⁊ īmoderaͤ ſōni nocumenta remouēt ⁊ ſpūs ⁊ humores ad loca neccīa ꝯuenienter expendunt. colligi pōt 2ª primi. doctrina 2ª. cap̄ 13º.

Euitare debēt oēm replōnē potuū ⁊ ciboꝝ talr̄ egrotātes magnope. neqꝫ enī aliqd vꝫ inate caliditatis eque cito ſuffocatiuū: ſicut nīra ciboꝝ copia: ex q̄ debita digō diminuiſ corrūpiſ ⁊ multociēs auferſ. ¶ Sit igitur mēſura ciboꝝ tāta: que ſtōchū nō aggrauet ⁊ pōderoſuꝫ faciat: ⁊ pot⁹ tātus qui in ſtōcho nō fluctuet ⁊ regurgitet. ¶ Cūqꝫ ꝯtingeret replōnē ipſoꝝ factā eē ilico ad deponēdū ipſam feſtinādū eſt: ⁊ ppe cū uomitu q eſt medicamētū lepre. 4ª p̄mi. cap̄. 13º. ¶ Fiat āt uomit⁹ cū īromiſſiōe digiti uel pēne i pn⁹ meri titillatiōe facta ibidē ut ſtōcb⁹ excitetſ ad expulſionē eius qd̄ in eo repiſ: aut puoceſ uomit⁹ cū decoc. ſe. ul rad. raphani cū modico mell' ⁊ aceti: ⁊ nō fiat violētia cū uomitis fortib⁹. ¶ Si uo eēt fortis ſtōchi aut nō ppar⁹ ad uomitū: ſicut hñtes ſtricturā pectoris: difficultatē anhelit⁹ ⁊ ſpuētes ſāguinē: ⁊ ppared ad ptiſim uel apata ſquātica uel ſibi ſiles: q uomitui indiſpoſiti ſunt: ut colligiſ 4ª p̄mi. cap̄. 13º. tūc in talib⁹ deponaſ cib⁹ ⁊ m̄āe corrupte in ſtōcho p viā īdigōnis genite cuꝫ leui medicamine ſublimis iuuamēti in hac egritudie. ℞. thimi epithi. foli. ſene polip. añ. ʒ. ij. viol. ſebeſtē: cuſc. ca. ue. floꝝ bora. añ. ꝶ. i. coquanſ in lib. i. aque uſqꝫ ad ꝯſūptionē 3ª ptis: deinde colenſ ⁊ exprimanſ: ⁊ de illa colatura denſ. ʒ. iiij. ⁊ ʒ. i. medulle caſſ. fi. a ſua cāna recēter extracte cū decoc. p̄dicta: que calida ſumaſ: ⁊ tardeſ poſt ipſam cibus ſex horis.

¶ Si uo hō eēt medicinā effugiēs aut abomīans ul' ſtōchū debilē hñs attrahaſ ad inferiorē ptē plenitudo p̄dicta cum hoc cliſteri. ℞. fo. viol. blete: ca. ue. bora. ⁊ ſoliculoꝝ ſene. añ. ꝶ. ij. coquanſ in lib. ij. aque uſqꝫ ad ꝯſūptionē medietatis deinde colenſ ⁊ fortiter exprimanſ: ⁊ illi decoctiōi addanſ inſraſcripta ꝯuenienter diſſoluta. ℞. caſſiefi. tere ruſ. añ. ʒ. vj. olei vio. ʒ. iiij. ſalis īdi. ʒ. iiij. fiat cliſtē in mane in diebus eſtatis: aut in ſero ſi placet in dieb⁹ hyemis. ⁊ laudo multū hui⁹ cliſteris ꝯſiliū i hac egritudie uſuꝫ: eo qꝛ cliſteria m̄āas mēbris p̄ncipalib⁹ euient. q̄rta p̄mi. cap̄ 17º. pꝫ aūt in hac egritudine mēbra p̄ncipalia oīa ab infectione non eſſe munda.

Accidentia uo que aīam iſtīs ⁊ organa corpis ſpecioſe mouēt euitenſ oīa. Extermināt enī hec oīa ⁊ mutāt corp⁹ ab ea que ſm nāꝫ ꝯſiſtētia. 3º tegni. quare ſi corpus ab hac horrēda egritudine exterminaſ ſatis ſūma intentiōe adequādū diſcraſiā. Igiſ oīa aīe accīna ſuauiter mouētia corpus ⁊ aīam applicari debēt. ¶ Quare ea que mouent aīaꝫ ex pte coloris delectabilia eē debēt: ſic aſpectus coloris albi: floꝝ picturaꝝ ⁊ reliq̄rū figuraꝝ ab exterius mediocriter mouētiū ⁊ aīam delectātiū. ¶ Et ſilr̄ ēt ꝙ̄tū ad auditū armonia mulcebris oīuꝫ cātuū ⁊ ſonoꝝ applicari dꝫ. ¶ Et itēꝝ ſapores eq̄les ab acuitate remoti adminiſtrenſ de quibus ampli⁹ in fine dōm eſt. ¶ Adhuc ēt oīa que potētiam olfatiuā ſuauiter mouēt infrigīdātia ⁊ hu. aromatica exhiberi debēt: ut odores roſaꝝ: violaꝝ: floꝝ nenuf. ⁊ lilioꝝ al. ¶ Aut delectabile hoc qd̄ multas delectationes pcipiſ. ℞. flo. roſ. que nōdū expāſe fuerūt: floꝝ nenuf. ⁊ vio. ⁊ ſalicis. añ. ʒ. iij. cāphore. ʒ. ij. lig. aloes. ʒ i. ſandal. al. ʒ. ij. cōſ. gant oīa in aqua violaꝝ ⁊ roſaꝝ: ⁊ fiat ex eis pomū. aut pl' ſericēata ligenſ in pāno de ſyndone: qui ſemper in manib⁹ habeaſ. ¶ Adhuc ēt oīa que ſenſuꝫ tactus ſuauiſſime mouēt applicari debēt: ⁊ leues fricatiōes de qb⁹ in motu ⁊ qete dictū eſt. ¶ Propter qd̄ etiā coitu rariſſime utēdū eſt. Superfluus eniꝫ coit⁹ ēt ſibi ppiqu⁹ mouet m̄ās ad exteriora corpis: ⁊ excitat uaporē calīm putridū uenientēꝫ ad ptēꝫ ſupficiei cutis: q̄re putrefit illic. ⁊ putrefacit illud cui obuiat. q̄re in leproſis ad maiorē corruptionēꝫ mēbra diſponit. 7º q̄rti. trac. 3º cap̄. de cura ſcabiei. ¶ Itaqꝫ ſi motus fortis in ſenſib⁹ exteriorib⁹ facti non conueniunt: que poterit eſſe extimatio tua de motib⁹ factis in ſenſib⁹ interiorib⁹ ⁊ tu cōſidera qꝛ taliter egrotātes debent eſſe leti ⁊ mente iocūdi: ⁊ bene ſperantes de ſalute ſua clemētia diuine maieſtatis obtinenda.

Regimē āt in hac diſpōne obſeruādū ex pte ciboꝝ ⁊ potuū extiſtimo paruꝫ ampliādū eē magis. ¶ Pro cui⁹ qdē cōplemēto p̄mittendum ē ꝙ euitenſ cibi ⁊ medicine oēs que leprā inducē poſſent: ſic ſcribiſ de carnib⁹ uaccinis ⁊ aſininis. Itēꝫ de lentib⁹ ⁊ de oīb⁹ reb⁹ acutis que ſāguinēꝫ adurūt ⁊ in meliā ꝯuertūt: niſi eaꝝ aſſūptio grā medicinal' intentiōis quaqꝫ fiat ut ſcribiſ ab Auic. 7º q̄rti trac. 3º de cura lepre dū inqt. Et nō opꝫ ut negligaſ adminiſtrare inteſtinis ptē ad mūdificationē: ſic cappes: feni. ⁊ porri. Iſta enī mūdificat cibos eorū a ſupfluitatib⁹ ⁊ pparāt ſupfluitates expulſiōi. Cū igiſ adminiſtrauerīs medicinas laudabiles: tunc adminiſtra ēt hoc regimē: ⁊ piſces ſaliti in hoc caſu ſūt ualde boni eis. Et nos pmptiores ſum⁹ ſup iſta cū uolum⁹ ut faciam⁹ uomē: aut uētrē eorū ſoluē. Ex q̄ appꝫ ꝙ talia acuta cū magna cautela adminiſtrari debent. ¶ Sint igiſ cibi leproſoꝝ ad hūiditatēꝫ nōbilr̄ inclinati remiſſiue āt fridi ſm ſpēꝫ tū m̄āe aduſte ⁊ gradib⁹ aduſtiōis uariādi ſūt. Cib⁹ eniꝫ ⁊ pot⁹ maioris infrigidatiōis ⁊ hu. in alopitia ⁊ leonina de ſpēbus lepre adminiſtrari debent ꝙ̄ in tyria ⁊ elefantia: ut ex p̄dictis apparere pōt. ¶ Igiſ eligaſ ei⁹ patris recens ouoꝝ dierū hū coct⁹ leuis: ⁊ ſpōgioſus cū aq̄ bora. viol. uel ca. ue. ꝯfect⁹: aut cum alio medicamine uenenoſitati mel. ⁊ aduerſanti: ſic cū aqua ſublimatiōis cauſis que cū ꝓꝓrietate ſua ꝯfert. 3º q̄rti ubi ſupra. ¶ De carnib⁹ āt eligant oēs facilis digeſtionis boni chimi: cuius bonitatēꝫ intelligo: eo qꝛ ꝯtrianſ malitie m̄āei melice: ut ſūt frigida ⁊ hu. omnia: piſces hu. ⁊ pul: mollis carnis. Et hac qd̄ qdēꝫ eſt medicina ſolennis in mūdificādo cutēꝫ. ut colligiſ 2º cañ. in arcola membroꝝ decorationis. Conueniūt ēt carnes vitulinē: agnine: ⁊ caſtratine: ⁊ hedoꝝ iuuenum ⁊ pinguiū: ⁊ omniū uolatiliū: quoꝝ digeſtio ſit facilis ⁊ degentium in aq̄ ut ſūt anates ⁊ ſibi ſiles carnes. ¶ De fructib⁹ āt utanſ omnib⁹ fri. ⁊ hu. ut ſunt pruna: melo. cucu. cucur. ⁊ in tpibus lactuca: portu. ꝓptie endiuia: bora. ⁊ aliis herbis fri. ⁊ hu. ſm diuerſitatem regionum inuentis: ut ſpinachia: bleta: olere hyamena: viola epatica ⁊ ſilibus. ¶ De ferculis uo uti poteſt omni cibo acetoſo mediocriter cum rebus humidis ꝯuenienter confracto cum herbis minutis frigidis p̄dictis artificialiter confecto cum oleo amigdale. dul. uel oliuarum recentiabſqꝫ ſale ꝯfecto. Iterū uti poteſt reb⁹ acrib⁹ ⁊ ponticis cū leui ꝙ̄titate mellis confectis. Dulcia autem in multa ꝙ̄titate ⁊ frequenti uſu euitere dꝫ: niſi dulcedo inueniaſ excellenter refracta ab aquoſitate multa: ut pꝫ in pſicis: in uuis recentibus: auellanis: pirorū plurimis ⁊ ſilibus. ¶ Uncuoſa uo cibaria multa euitet quilibet talis ⁊ maxime cū reb⁹ acutis excellenter confracta: ut ſinapiſmū. oliue condi. ⁊ ſimilia.

De potibus uo utaſ vino remiſſe vinoſitatis: colore ⁊ ſubſtātia aqueo cū aq̄ ſubli. bora. ca. ue. viol. nenuf. ſufficienter lymphato: aut ſit maſtus. i. ſucc⁹ vue recentis: vue hñ mature in q̄ poſt expſſionem infūdaſ vipa vna ul' due in montib⁹ inuente longi corpis: ⁊ ſpine nigre cū qbuſdā lineis citrinis ſup dorſuꝫ ptenſis: que in vino dimittanſ. dū vinū p ebullitionēꝫ rectificatiuā ul' ſeparatiuā fuerit ꝯuenienter clarificatū: de quo bibat patiens. ¶ Aut bibat patiens aquā ſublīatiōis ſeri capni quē diu aſdiui pfectiſſimā eē: aut bibat aquā ſubliatiōis ranaꝝ fluuialiū: uel cācroꝝ: que ambe a ſapiētib⁹ magna laude pbate ſūt. ¶ Pōt ēt in potu uti ceruiſia fcā de lupulo que ēt cutē mūdificat: aut utaſ aq̄ boni ⁊ electi fōtis cū leui ꝙ̄titate çuccari pmixta. via āt ſtioſa ⁊ celſa dimittat oīa: ⁊ maxīe groſſe: turbida ualde ſtiptica ⁊ pōtica. talr̄ enī infelicitareſ curatio diſpōnis talis. Hec de regimine rerū nō nālium talr̄ expedita ſint.

¶ Sectionis ſcõe de cura vniuſcuiuſqȝ ſpērum lepre per medicinas in .10. intentiones diſtinctum. Cap. ii.

Sit auxilio diuie clemētie ad curā vniuſcuiuſqȝ ſpēꝝ lepre ꝑ mediciale regimē poſt hec oia deueniēdū eſt. Qð qdē ex illuſtriūȝ auctoꝝ ſalijs magno mi labore hincide collectā in .10. itētiões mihi ptiri libuit: que fūdanſ in ſermonib⁹ Auic. 3° q̄rti ubi ſupra. ⁊ 25° ɔtinētis cap 15°. ⁊ plures alibi ab illuſtrib⁹ explicanſ. ¶ Pria itaqȝ itētio erit mãerum edo mioratiua. ¶ 2° vo erit ipſaꝝ edo diuerſiua ꝑ ɔueniētes regiões. ¶ 3° vo erit rectificatio regis ꝑ ſex res nõ nāles: de q̄ 3° utplm expedit ſum ex aiti ptīcla hui⁹ 2ᵉ ſectiõis. ¶ 4° vo itētio erit mãeꝝ digõ. ¶ 5° vo erit ipſaꝝ eradicatia edo. ¶ 6° eſt male cõplonis rectificatio a mēbris in qb⁹ magis fixa vē ¶ 7° vo erit ꝓhibitio corruptiõis membroꝝ a uenenoſitate mãe. ¶ 8° erit correctiõis accītiū que in plurimis mēbroꝝ ptib⁹ māſerūt. ¶ 9° erit ɔſūptio mãeꝝ plib⁹ ptib⁹ cū cauterijs fiēda. ¶ 10° ⁊ ultia erit memoria medicinaꝝ ab occulta ꝓprietate in cura lepre ualētiū: que a ſapiētibus ueteribus ⁊ a modernis doctorib⁹ magis ꝓbata ⁊ meliora tradita ſunt.

Prima aūt itētio de ꝑdictis mltis iſtris cõpleri poteſt ¶ Primū ē flõmia. ¶ 2ᵐ eſt edo cū farmacia. ¶ 3ᵐ eſt eūo cū uētoſis. ¶ 4ᵐ eſt cū ſāguiſugis. ¶ 5ᵐ eſt cū ꝓuocatiõe emorroidaꝝ in viris: ⁊ mēſtruoꝝ in mulīē leproſis. ¶ 6ᵐ eſt cū ꝓuocatiõe ſanguis a narib⁹. ¶ Primū āt inſtrm qð eſt flõmia ſꝫ plm necīū eſt in cura hui⁹ egritudis: eo q in egritudie tali magna eſt ebullitio in vniuerſo ſanguie in uenis ⁊ arterijs ɔtēto: ⁊ maxie in ꝑncipalib⁹ mēbris. Flõmia āt eſt edo ulis que multitudinem edat. 4° ꝑmi. 20. cap. quare ⁊c̃. ¶ Adhuc ēt: q flõmia eſt edo prõpte ⁊ facilr applicāda ⁊ facile moderabilis ne ſupflue edet. Leproſi aūt indigēt prõpto ⁊ cito remedio nõ multū debilitāte. q̄re ⁊c̃. ¶ Itē: q flõmia cū minori nocumēto plies ſecūdata ⁊ triplicata fieri põt q̄ farmacia. igiſ ⁊c̃. ¶ Et itēꝝ: q flõmia ɔueniēter fcā magis edando corp⁹ ifridat: farmacia vo eõ. q̄re ⁊c̃. ¶ Et 5° itēꝝ: q ois farmacia ꝓꝑe i lepra ɔueniēs nõ caꝛ a uenenoſitate q̄dā que lepre uenenoſitatē ɔtingēt augmētare poſſet. Cū ſpēs ueneſitatis pclares oēs medicis icognite ſint. ad flõmiā tñ nõ eſt ſine lamie puenīedū. ¶ Igiſ etate cõplone ⁊ hitudie corporis ⁊ vtutis ɔſentiētib⁹ ſi appuerit in corpe plectoria: ⁊ pulſus magn⁹ ⁊ plenus: ⁊ uene corpis tumētes ⁊ extēſe: urīa rubea ⁊ purpurea cū ſubſtātie groſſitudie ſtati apiēda eſt uena purpurea: matrix nigra uel cois nolata in curuatura domeſtice ptis cubiti brachij dextri. ⁊ exhaūſ ꝑ eā ſanguis. ℥. v. uel. vj. ampli⁹ ⁊ min⁹ ſm iudiciū pīti viri: que qdē flõmia itēꝝ remanēte pte plectorie nõbili 5° uel 6° ſequēti die ſecūdari ⁊ tertiari poterit ſm hoc iudiciū iā ꝑdictū. ¶ Itēꝝ. ſi cū apparentia plectorie nõbilr euidēter appetet ſequētib⁹ aliqð mēbrū maiori plectoria laborare q̄ alia mēbra: tūc flõmia fieri dꝫ de uēa illā ptē reſpiciēte: ut ſi caput magis leſū fuerit flõmia fiat de cephalica ſup manu dextra iter policē ⁊ idicē poſita: aut ſup curuatura cubiti in eminēti pte faciei ſituata. ¶ Si aūt laborauerit pectus cū plenitudine doloris ⁊ anhelit⁹ difficultate flõmia ɔfert uenaꝝ ꝑdictoꝝ. Licet audeāt illuſtres auctores flõmare uenas guidez in laterib⁹ gule poſitas: ut pꝫ 4° ꝑmi. ⁊ 3° quarti. ubi ſupra. Ego vo uenas tales nunq̄ fui auſus flõmare pp tiorē q ſcribiſ ab auctorib⁹. neqȝ vidi aliquē inſignē virū mea etate tales uenas audē flõmare. ¶ Si aūt itēꝝ maior appuerit in epe uel ſplene plectoria flõmeſ baſilica dextra aut ſiniſtra: que inueniſ in infima pte cubiti dextri ⁊ ſiniſtri utriuſqȝ brachij: aut ſup manu flõmenſ ſaluatelle. hec uel illa iter anularē digitū ⁊ auricularē poſita: que ſunt rami baſilice q̄rta ꝑmi. ubi ſupra. ¶ Si vo maior appuerit in iferiori pte corpis plenitudo flõmia fiat de ſaphena dextra uel ſiniſtra ſup cauillā pedis poſita. Et apiaſ hec uel illa ſm plenitudinē maiorē in dextra pte magis q̄ in ſiniſtra cõptebēſam aut eõ. Et exhaſ ſemp ſanguis q̄ntitas cū ſuperiorib⁹ cõditionibus limitata: ⁊ tu conſidera. hec ſunt de flõmia ⁊c̃. ¶ 2ᵐ vo inſtrm qð cõpleſ edone mioratiua cū farmacia dī lepre cõe põt eē tale. ℞. mirabol. citrinoꝝ indoꝝ ⁊ emblicorū. añ. nūero. v. paſſulaꝝ enuclea. ℳ. i. ſebeſtē nūero. vj. polipodij: folliculoꝝ ſene: thimi: epithimi. añ. ℳ. i. violaꝝ florū bugloſſe ⁊ boragīs aniſi cinamo. añ. ʒ. ſ. coq̄nſ ois in lib. i. ſ. aque uſqȝ ad ɔſūptionē medietatis: deīde colenſ ⁊ exprimanſ: ⁊ de hac colatura patiētib⁹ deſ in potu a q̄tū oz. ℥. uſqȝ ad lib. ſ. cū ℥. j. penidiaꝝ. Accipiat āt ipſam in aurora calam: ⁊ paꝝ dormiat ſup ea: ⁊ tardet cibū ſex horis: in q̄rū 5° accipiat cyathum vnū aque ordei cale cū pauco ꝭuc. ⁊ ſequēti hora prandeat. ¶ Pille bone ad eādē itētionē. ℞. mirabol. idoꝝ ⁊ citrinoꝝ: polipodij: agarici epithimi. añ. ʒ. i. dyagridij. ʒ. ſ. aniſi: cinamomi: macis. añ. ℈. ſ. fiāt pille cū ſucco boragīs: ⁊ deſ eis. ʒ. i. ⁊ ſeruenſ ois que de ꝑcedēti mioratiuo dicta ſunt: ⁊ ſunt leues ſatis. ¶ Pro hac āt intētione ſunt ɔueniētia elec. q̄ plurima ut elec. hamech ma. ⁊ minus: ⁊ iera ruffini: ⁊ iera dyacolloquintide ⁊ ſilia: de qbus tñ gr̃a mioratiōis dꝫ ſubdupla doſis uel ſubtripla ſm ɔtēplatiõnē ſapiētis. ¶ 3ᵐ ingeniū mioridi mãm eſt cū uētoſis. hec qdē applicari debent in augmēto luminis lune 4° ꝑmi. cap 21°. ⁊ ſint uentoſe magne nauib⁹ ⁊ ſpatulꝭ aliqñ applicate. frequēter vo pulpis tybiaꝝ ⁊ coxarū applicari poſſent. ⁊ ſupplent flõmie vices ubi egri flõmiam effugiūt: lꝫ ipſa lõge melior ſit q̄ uētoſe. ¶ 4ᵐ igeniū fuit ſanguis edo mioratiue cū ſanguiſugis: q̄rū qdē eūo melior eſt q ꝓfūdi⁹ eūant magis q̄ uētoſe; ⁊ debēt eligi ſanguiſuge hñtes uētres rubeos: ⁊ dorſum viride inuente ut fontib⁹ uel fluuiis aquarū dulciū ubi copia ranarū iueniaſ: ⁊ apponanſ in tybijs uel in coxis in nauib⁹ uel in ſpatulꝭ. Et qñqȝ eas apponi ſeca ſub mēto. Et ꝓꝑe qñ lepra faciē hols excellēter inficit. locus āt puſq̄ apponanſ mltū madefieri dꝫ aq̄ ⁊ liniri luto aut ſanguie. talr eni meli⁹ adherebūt: ⁊ dimittanſ ſāguiſuge tāto tpe ut ſaturenſ ⁊ ſanguie ipleanſ ⁊ ꝑ ſe cadāt. Et itēꝝ ſāguis effluē pmittaſ donec ꝑ ſe retineaſ ⁊ nõ debilitet. Et ſi ſuper flueret retineri dꝫ cū albumine oui cõquaſſato cū terra ſigillata: thure: ſarcocolla: bolo armeno: ⁊ ſang. dra. ⁊ alijs retētiuis coi fama cognitis. ¶ Inſtrm vo qntū fuit eūo ꝑ emorroidas quarū qdē eūo magnifice ɔfert oib⁹ egritudinib⁹ de melia: ut ſcabiei lepre ⁊ reliqs corruptionib⁹: ut pꝫ 14° tertij. cap 5°. ⁊ 6° affo. affo. 12°. ⁊ cõmēto ei⁹. Igiſ ſi emorroides per ſe fluentes fuerint nullo mõ reſtringi debēt niſi ſupfluāt. ¶ Si aūt ſurde fuerint aperianſ fricando eas cū folijs ficus uel ɔſolidemaiōis. aut cuiuſcūqȝ alterius rei aſpere fricatiõe aut vngendo eas cum felle tauri: aut cum flõmo leuiter tangendo eas. ¶ Menſtrua vo in muliere debite etatis ſi retenta fuerint ꝓuocari debent. eoꝝ eni edo eſt cā ɔſeruationis ſanitatis mulieris ⁊ mūdificationis corpis ei⁹ ab oi nocumento in q̄litate, ⁊ q̄titate. 21° tertij. trac. 3° cap ꝑ. ¶ Si āt mēſtrua bñficio vtutis non eueniant ꝓuocari poſſent flõmando ſaphenaȝ. Itēꝝ cum appõne uentoſaruȝ magni orificij in domeſtice parte coxaꝝ. Itē cū ligaturis ſuper genu factis mediocriter ſtrigētib⁹. Adhuc ēt dādo in potu. ʒ i. pillaꝝ de oppoponaco. Medicamē expertū ad illud. ℞. aque decoc. aniſi. ℥. iiij. croci. ℈. i. muſci. ℈ ſ. deſ totum calīn in aurora: ⁊ tardet cibum ſex horis: ⁊ cuſtodiat ſe diligenter a frigore. ¶ Ultimū inſtrm fuit ſanguinis ꝓuocatio a naribus que ſupplet vicem flõmie ubi fieri non poſſit: licet ipſa ꝑelegi debeat iuxta põſſe. ⁊ hec quidem per nares edo fieri poteſt titillatione facta in riça cum aliquibus reb⁹ acutis uel pungitiuis: ut paleis uel cū palmite ſeis graminis: quē qdā a ꝓprietate credunt ſanguinē a naribus educē. uel fiat iſtud cum ſtipite poligonie: uel cuȝ ſetis porcinis. qbus ſemp hoc facio. ⁊ permittaſ currere ſanguis ſm tenorem virtutis. hec de intentione prima.

Secunda vo ꝑncipalis itētio que eſt mãeꝝ diuerſio ꝑ cõgruas regiões iā ſꝫ plꝫ ex ꝑcedēti itētiõe deducta eſt. Sanguis eni ⁊ reliqſ mãe ꝑ illa ſex iſtra cõueniēter a quocūqȝ mēbro fere diuerti poſſent. fieri āt diuerſētis iā dicta iclinari poſſent mãe: qñqȝ ad vias uentris ex intētiõe iā dicta qñqȝ vo ad vias ſudoris. qñqȝ vo ꝑ ſputū

per nares per palatū educi poſſent. quãqȝ vō per urinā non mi nus cõuenienter euacuari poſſent. ¶ Sudatiuū bonū in cõſili caſu eſt hoc. ℞.elec.anacardini.℈.ij.aque decoc.aniſi.ʒ.iiij.miſce ⁊ deˀ in potu calm in aurora ⁊ coopiaˀ eger pānis cõdecēter ¶ Aliud ſile huic ⁊ meliˀ eſt hoc. ℞.aque decoctiõis aniſi.ʒ. iij.pulueris ſe.apij.ʒ.j.deˀ calm in potu ut ſupra ⁊c̃. ¶ Aliō ſile. ℞.ſe.aneti:ſe.petroſ.croci.añ.℈.j.vini albi ſubtilis aromatici ⁊ bñ fumoſi.ʒ.j.ſ.aque fenicu.ʒ.ij.deˀ calidum ut ſupra. ¶ Sputū aūt pꝛouocaˀ ⁊ diuertiˀ cõuenienter maſticādo gūmū maſticis. Itē maſticādo raō.arthanite aut.ſſ. Melius tñ eſt maſticatio agar. Itē maſticatio polipo.cū modico ſalis indi: ⁊ reliq̃ talia que ſtõcho ieiuno ſemꝑ fieri debēt. ¶ Inclinaˀ aūt mã ad nares odorādo pulueres uel poma de qbˀ ſupra de regimie accitiū ſic dictū eſt. Itē iungēdo nares cū modico vnguēto facto ex oleo de caſtoreo cū iera ⁊ pauco puluere eu forbij. Itē attrahēdo ꝑ nares aquā maiorane calaȝ cū ſuccaro cõmixtā. ¶ Aliō fortiˀ iſtis eſt hoc. ℞.hydromell.ʒ.ij.ſucci raō.blete.ʒ.j.ſuccari modicū:miſce ⁊ calidū per nares leuiter attrahaˀ: ore tñ ꝑuo pleno aq̃ frida uel calida ſuo libito ¶ Per palatū vō attrahiˀ mã gargariſmate facto cū oximelle ſquillitico:uel cū ſyrupo de calamēto cū aq̃ ſaluie maiorane uel betõice calis. ¶ Gargariſma bonū ad hāc itētionē. ℞.polip. quercus:ega.mirabol.idoꝝ:ſaxifragie:piretri.ſſ.añ.ʒ.i.coq̃nˀ in lib.j.aque uſqȝ ad cõſumptionē medietatis: deinde dulcorenˀ cū melle ⁊ fiat cū eo gargariſma. ¶ Ultimo autē diuerti pōt mã per urinas: pro cuiˀ qdē gr̃a multe ſunt iuēte a ſapiētibus medicie: ſicut troc. de cupa. troc. de aniſo ⁊ mlͭi alij ſiles. Itē aq̃ ſublimatiõis apij.petro.feni.paritarie milij ſolis ⁊ ſimiliū. ¶ Prouocatiuū bonū ad hāc itētionē. ℞.ḡ.milij ſolis cortic.iterane i añ.ʒ.i.ſu meu:ſe.apij leuiſtici ⁊ feniculi cap.ue. añ.ʒ.i.ſ.ſpice nar.ſe.orobi añ.℈.ii.bulliāt oia in lib.i.ſ.aque uſqȝ ad cõſumptionē medietatis. deinde colenˀ ⁊ exꝓmanˀ: ⁊ de hac decoctione in aurora denˀ in potu.ʒ.iiij.uel.v.cum ſuccaro dulcorate ⁊ calefacte: ⁊ tardet cibum horis ſex ad minˀ. Hec de intentione ſecunda principali dicta ſufficiant.

Pro tertia vō itētione ꝑncipali nō eſt opportunū ampliˀ extēdē ſmonē. ſatis eni diffuſe i regimine per res nō nāles antedeſcripto excuſati ſumus.

Quarta vō itētio ꝑncipalis fuit mãeꝝ adeq̃tio ⁊ digō ⁊ hec qdē plˀ hˀ iſtris cõpleri pōt: ut cum ſyrupis iulep: decoctl. puluerihˀ trociſ. eluarijs confec. ⁊ ſilibus. ¶ De numero ãt digerētiū colcātiū oi ſpēi huiˀ diſpõnis. pᵐ pōt eē hoc ⁊ leue. ℞.ſy.de fu.ter.ʒ.ij.aque ſubli.raō.enule.ʒ. iiij.miſce. ¶ Aliud ⁊ leuiˀ illo eſt hoc. ℞.ſeri capni aque fumi terre añ.ʒ.iij.miſce. ¶ Aliud ⁊ fortiˀ illo eſt. ℞.oximell ſquilli tici.ʒ.i.ſyr.de biſan.ʒ.ſ.aque fumiter.ʒ.iij.miſce. ¶ 4ᵐ leuiˀ illo eſt hoc. ℞.aque fumiter.borag.⁊ enule ⁊ ſcabioſe añ.ʒ.i. ſ.miſce. ¶ Aliud iulep ad has itētiões ſile. ℞.lupulloꝝ cuſcute flo.bora.⁊ bugloſ.cap.ue. violaꝝ añ. M.iij.raō.feni.ſparagi bruſci ⁊ apij añ. M.i.ſ.ireos affodilloꝝ ameos ſe.agni caſti ꝑpē.mi.raō.bracteę raō.caul.añ. M.ij.ſ.oia iſūdanˀ ꝑ duos dies nõ nāles in lib.x.aque ſufficienter icīſa. deide coq̃nˀ cū ea uſqȝ ad cõſumptionē medietatis: deinde exꝓmanˀ ſufficiēter ⁊ colenˀ: ⁊ huic colature ſupaddanˀ hec. ℞.aceti ſquilli tici.ʒ.iiij.trociſcoꝝ de tyro.ʒ.i.radicuȝ ireos acori ariſtol.ro. raō.brionie añ.ʒ.ſ.pul.ſucc.⁊ mell diſpumati añ.lib.i.ſ.coq̃tur uſqȝ ad cõſumptione ſyrupi de quo in potu denˀ.ʒ.ij.cum ʒ.iij.aque fumiterre: aut ſeri capni: aut fiat ſyr. lõgus de quo deˀ in potu ab.ʒ.4ᵉᵉ uſqȝ ad lib.ſ.⁊ ſic appet q̄liter de ſyrupis de iulep: age ⁊ decoc. digerētibˀ mãm expeditˀ ſum. Et in hoc quidē iulep ineniˀ efficacia ſolēnis. Syrupi vō appropriati vnicuiqȝ ſpēruȝ lepre: qui ⁊ q̄les exiſtant: videbiˀ in fine tractatˀ. ¶ Cõfectiones vō eluaria trociſci ⁊ pulueres ex oiuȝ ꝑdictarū mediciaꝝ mixtione fieri pñt: ⁊ maxie oēs ille que hñt rectificare corruptionē corruptā cordis epatis ⁊ ſtõchi ⁊ aliarū ꝑtiū iterioꝝ. de qbˀ multa ab auctoribˀ hicide ineniri poſſent. ¶ Ego aūt in q̄dā lepꝛoſo de ꝓuintia vngarie cõfeci hoc eluariū ⁊ ineni ipm iuuamētū ſolēnis. ℞.cõſerue borag.lib.i. cõſerue viol.lib.ſ.troc. de tyro.ʒ.ij.ſande.ru.viol.ſpodij terre ſigil.añ.ʒ.i.floꝝ nenuf.ʒ.v.fragmētoꝝ ſmaragdi hyacinti ſaphiri coral.ru.añ.℈.ſ.margaritaꝝ.ʒ.i.ſ.foliorū auri numero.xii. ſucci fumiterre cocti ⁊ diſpumati.ʒ.iij.ſuccari al.lib.j. hoc qdē eluariū coicat itētionē cordi ⁊ oi ꝑncipali ⁊ nobili mēbro: ⁊ clarificat ⁊ rectificat ſāguinē: ⁊ erit frāgēs caliditatē ꝑter nāȝ dabā aūt ex eo oi mane.ʒ.i.⁊ faciebā tardare cibum.v.horis ¶ Et quãqȝ ex pulueribˀ eiˀ dari pōt.ʒ.ſ.cū aq̃ ſublimationis calēdule. aliq̃n vō ex pulueribˀ eiˀ fieri poſſet cõfectio cū ſuccaro al.⁊ aq̃ fumiterre. quãqȝ vō iterū ex eo faciebā trociſcos: de qbˀ dabā in potu.ʒ.j.cū.ʒ.iij.aque lactis capni.⁊ ſolēniter iuuabāt. ⁊ tu conſidera virtutem componentium.

Quinta aūt itētio fuit ſupra ꝑmiſſa eūo mãerū eradicatiua. pro cuiˀ qdē cõplemēto plures ⁊ ſolēnes medicine cõpoſite ab auctoribˀ hicide cõſcripte inenianˀ añ tñ q̄ aliq̃ ipaꝝ exhibeaˀ ſuppoſita virtutis cõſtātia etatis ⁊ religo: q̄ nque ꝑncipalr dico eē ꝑmitēda. ¶ Prio q̄ nō expectetˀ uel ſpeˀ eūo eradicatiua mãeꝝ huiˀ egritudīs in vna uel duabˀ eūotibˀ uel tribˀ. Eſt eni hec egritudo pēdēs a mã cronicitatis cā.⁊ iterū egritudo per ſe lõga eſt cū pendeat a mala cõplone mãli uenenoſuȝ latibulū in mēbris hñs. ⁊ iterū diffi ciliˀ accitia ⁊ pluriū mēbroꝝ cõcomitanˀ ipam. ¶ 2ᵐ ꝑmitēdū q̄ nunq̄ exhibeaˀ medicia eradicatiua euacuās niſi appeat digōnis in mã ſolēne ueſtigiū qō cõpꝛehēdiˀ ex remiſſione accitiū ꝑmutatione diuerſū pulſus ad bonū remiſſione caloris nrīc eq̃tione ſubſtātie eiˀ hypoſtaſis leuis albe ⁊ eq̃lis valde: ⁊ in fundo poſite manifeſtatione in urina taliter egrotantis: ¶ 3ᵐ ꝑmitēdū eſt q̄ nō fiat eūo cū medicie effreni labore ſolutū. neqȝ in doſi eiˀ multū audacter eleuata. talia eni ferme ca virˀ ipoꝝ debilis nō bñ regulare pōt. ampliˀ ipa ſm plimū ſunt cala maliuā mãei exaugētia. ¶ Ex quo appet q̄ euantiā dȝ eē in gradu ſoluētiū nõ trāſcēdēs gradū 2ᵐ: qō eſt 4ᵐ in ordine ꝑmitēdū. ¶ Et ex his ſeqˀ 5ᵐ q̄ medicina ſolutiua nō dȝ eē a gradu lenitionis ⁊ humectationis elõgata. que tñ cū infrigidātibˀ cõfracta ſecurior erit. ex qbˀ clare cõcludiˀ q̄liter medici ſe debeat hic in admiſtratione medicinaꝝ ſolutiuaꝝ que ab illuſtribˀ auctoribˀ poſite ſunt. que utplm ſunt fortes ab eis deſcripte. Et hec oia colligi poſſent a ꝑncipe 3ˀ q̄rti ubi ſupra. ¶ Medicine igiˀ ab ipo ⁊ ab alijs poſite ſunt ſicut ieralogodiō: iera dyacollognitidos: ierapigra: theodoricō ⁊ ſilia hic inde colliguntˀ. ¶ Modus aūt admiſtrandi talia cū videris leprā a mã plurime cõmixtionis: cura prudēter ut iſte medicine cõfrangantˀ adiuicē: ut cõem itētionē ad mãs oēs euacuandas hēant. ⁊ hoc qdē cū magna difficultate: ⁊ nō niſi a clariſſimis viris cõpleri pōt. Ego vō lõgo tpe cõſiderās in cura leproſorū: in qbˀ corrupta eſt cõplō: ita q̄ diianˀ in eis mãe melācholice diuerſarū ſpērū ex aduſtione genite in eūone ipaꝝ cõſiderauit ſemꝑ diiū vniˀ ſuꝑ alteras. Raro eni ineniri poteſt cur altera mã ſuꝑ alijs diiaˀ: ut melia cholica diiaˀ ſlãte ſanguinee ⁊ melice aut ecõtra. de aliq̃ ipaꝝ lȝ parabolanis de eq̃li proportione mãeꝝ deˀ licētia parabolādi. hec eni nō ineniunˀ in re ſicut ex imagiatione in mõte ſmaragdino pingunˀ. ¶ Igitur ad euandū mãm ꝑdictā. ℞.ieralogodion magne que ſm me melior eſt medicina que ineniaˀ in hac diſpõne.ʒ.vj.dyagridij.ḡ.iij. deˀ totū cū.ʒ.tribˀ ſeri capni. ¶ Diiante vō ſlāte ſuꝑ alias deˀ hec deſcriptio. ℞.ieralogodion.ʒ.v.agarici electi.ʒ. ſ.ſſ.ḡ.vj. deˀ hoc totū cū aq̃ decoctionis lupulloꝝ uel violaꝝ ¶ Diiante vō melia ſanguinea deˀ hec medicina. ℞.theodorici magni.ʒ.iiij.aque decoctionis prunoꝝ violarū: tamarindorū: ſebeſten añ.ʒ.iiij. ¶ Diiante vō mã melica ex aduſtiōe melie genite deˀ hec medicina. ℞.ieralogodion.ʒ.ſ.decoctionis mirabol.idoꝝ: polipodij ⁊ foliculorū ſene añ.ʒ.iiij. deˀ hoc totū in potu ⁊ obſuenˀ cõditiones poſt farmacū que ſcripte fuerūt ſupra in can. eūonis minoratiue. ⁊ hec qdē ſūt ſm ꝑncipis 3ˀ q̄rti de cura lepre. vbi dicit. Et nō nocet ſi cõmiſceantˀ cū eis pulpa collognitide ⁊ ſcamonea etiā: ⁊ ꝓpe qñ illic eſt cholia: ⁊ reliq̃ vide ibi. ¶ Domeſticū aūt melie cuiuſcũqȝ ſolum pōt eē hoc eluariū. ℞.polipodij foliculoꝝ ſene thimi epi

thimi cartami cuſcute violaꝝ floꝝ bore. ꝛ bugloſſe.añ.ʒ.ſ.ſe. endiuie lactuce ſcariole acetoſe.añ.ʒ.iij.mirab. idoꝝ.ʒ.j.ſucci fumiterre lib.ſ.ſucci violaꝝ mucillaginis pſilij diſcrete facte.añ.lib.j.fiat igit̃ oium decoctio p̃ter q̃ ſuccoꝝ.deide colentur ꝛ exp̃mant̃ ꝛ huic colature addãt̃ penidiaꝝ çuccari al. añ.lib.j.mellis ro.colati lib.ſ.coquant̃ igit̃ leuiter uſq; ad inſpiſſationem.deinde cũ infrigidata fuerint ſupaddat̃ lapidis armeni lapidis laçuli p̃paratoꝝ ſm artem.añ.ʒ.ſ.ꝛ diligenter incorporentur in mortario ꝛ dimittantur fermentari per ſex menſes.detur igitur ex eo a.ʒ.vj.uſq; ad.viij.cum.ʒ.iij.aque lactis ꝛ plus ꝛ minus ſm tenorem v̾tutis ꝛ eſt ſecurum ꝛ delectabile de cõpoſitis ꝛ ſecretis meis.

Poſt hec aũt ad ſextã intẽtionẽ ptrãſeundũ eſt que fuit rectificatio cõplonis male in mẽbris in qb° repta eſt. Et iã qdẽ multe inueniũt̃ medicine ab auctorib° deſcripte male cõplonis cordis epatis ſtõchi ꝛ alioꝝ rectificatiue. Ille tñ que in hac diſpõne ↄuenĩẽtes vident̃: ſunt ſic oẽs que cũ v̾tute ȝ° reſpiciũt cor cerebrũ ꝛ epar ſunt tñ infrigidãtes ꝛ humectãtes: ut ſunt ſy.roſat°: ſy.violat°: ſy. de nenufare: ſy.de corticib° citri: ſy.acetoſitatis citri: ſy.de ſucco lymonũ ſy.de ribes: ſy.de berberis: ſy.de biſantijs: ſy.de ḡnatis: ſy.de piris: ſy.de pomis: ſy.de perſicis: ſy.de iuiubis: ſy.de ſucco, ꝛ aq̃ fructuũ ꝛ reliq̃ taliũ: ut ↄfectiones ꝛ eluaria pulueres tragee ex talib° fiãt. ⁋ Cõpoſitũ bonũ ad rectificãdũ malitiam cõplonis calẽ ꝛ remouẽdũ impſſionẽ melie in corde ꝛ epate: ꝛ pp̃e cerebro colcate. ℞.rob. viol. floꝝ nenufaris floꝝ ſalicis añ.ʒ.ſ.fumiterre boragis buglosſe floꝝ ꝛ folioꝝ ca.ue.en ſcute calẽdule ſe.endiuie ꝛ acetoſe.añ.ʒ.ij.polipodij ſoliculorum ſene.añ.ʒ.j.ſy.ro.lib.j.çuccari al.ʒ.viij.fiat eluarinꝫ de quo oi mane det̃ coclear.j.ꝛ oi ſero mediũ eunti dormitum. Et ſi in die pluries tpe eſtus accipet ex eo deglutiẽdo coclear medium nõ eſſet error. ⁋ Si v̾o intẽdis cũ hoc rectificationeꝫ male cõplonis cordis magis q̃ epis huic eluario addi poſſent ea que cordialia ſunt ꝛ tẽperata vel parũ calẽ: ſicut macis flores bug. doronicũ os de corde cerui hyacint° ſmaragdus margarita: ꝛ reliq̃ taliũ: ꝛ fiat de eo ut ſupra de alio dctũ eſt. ⁋ Si v̾o cũ hoc intẽdis magis rectificationẽ male cõplonis epatis: huic eluario addi pñt trociſci de berberis de ḡnatis de ſpodio cũ ſemine acetoſe: ſicut etiã ſpodiũ ſandal.rub. ꝛ al.ſe.endiuie cuiuſlibet acetoſe ſcariole ꝛ alie plures epatice medicine frigide: talr̃ eniꝫ felicitabit̃ intẽtio tua. ⁋ Ego aũt tẽ in oi medicina q̃ tũcũq; a mẽ cõi ↄſideratis lapſib° iã p̃dictis mẽbroꝝ imiſcui ſemp trociſcos de tyro ꝛ iniũxi ſemp leprã paciẽtib°: ut ſummope comederẽt carnes ericioꝝ terrenoruꝫ que qdẽ ↄferũt lepre pp̃ter uehemẽtiã reſolũnis ꝛ exiccationis, ut can.2°.caꝑ de ericio colligẽdũ. ⁋ Silr̃ ẽt docui ſpẽ q̃ tales egri comederent carnes ranaꝝ: ꝛ maxime cum ſale ꝛ oleo decoctas. ſunt eñi beçoar lepre ut pꝫ 2° cañ. caꝑ de rana

Septima intẽtio fuit qua ꝓhibet̃ corruptio membroꝝ a nĩẽcruꝫ mala q̃litate per medicinas qua a q̃litate cõi incẽſionis mẽcꝓhibitiue ſunt: ꝛ cũ hoc ↄriant̃ uenenoſitati ſue. ⁋ Sũt aũt medicine tales frigide mediocriter: intẽſiue aũt humide ꝛ cũ hoc hñtes v̾tutẽ beçoarticã ut ſunt p̃dicte fere oẽs ut viola nenufar ꝛ ſilia: aut medicine calẽ ꝛ ſicce potẽtis ſubtiliationis ꝛ abſterſionis: ut ſulfur bacce lauri ꝛ glutinũ carpẽtarioꝝ ſinapiſmũ origanum pip macropip piretrũ ſtaphiſagria aloes calamĩ ꝛ ſilia que oino ↄfrãgi debẽt fri. ꝛ hu. Et poſſent ex eis ↄfici vnguenta empla linimẽta ſuppulueriçationes corporis euaporationes epithimata balnea ꝛ ſilia. ⁋ De balneis aũt nãlib° bona ſunt ſicut cineritiũ ſulfureũ eneũ alpaltinũ ſimplici v̾tute uel cõpoſita p̃ncipãna. ut balneũ paduanũ mõtis groti qd̃ commixtum eſt ex calce ꝛ cinẽ dñantib° ꝛ ſulfure ſubdñante. Et balneũ de abano cui dñatur ſulfur ſup calce. Et balneũ ſancti petri in quo v̾tus dñatur aluminis ſup alia. Et balneuꝫ ſancte helene in quo v̾tutes cineris calcis ꝛ ſulfuris exiſtũt ſatis rectificate ſil. Balneũ bonum ꝛ artificiale ad illud fieri põt ex aq̃ decoctionis enule. Itẽ ex aq̃ decoctionis radicum lapti. ⁋ Ego v̾o tali balneo ſum ↄſuetus uti in iſtis. ℞.viol. maluarũ enule.ſ.domeſtice lapatij oium iſtoꝝ radicũ ꝛ foliorũ añ.lib.j.enule cãpane uel ſylueſtris ſcordeon ariſtol.lon. calendule fumiterre.añ.lib.ſ.floꝝ violaruꝫ radicũ altee recẽtis radicũ bardane.añ.ʒ.iiij.oĩa mũdificent̃ ꝛ abluant̃ ꝛ incidant̃ in aq̃ magne q̃titatis in qua ſufficiat corpus ablui ꝛ abſtergi poſſit: deinde poſt exitum a balneo lectũ ingrediat̃ ꝛ ſudet cõuenienter. ⁋ Poſt iſtud aũt inungat̃ iſto experto medicamine corpus ſufficiẽter a corruptione ꝓhibente. ℞. litargiri ſubtiliſſime triti lib.ij.olei ro.ʒ.iij.agitent̃ ſimul in mortario: deinde ſupponant̃ eidẽ aceti al.ſatis acuti.ʒ.iij. Et iterũ cõcutiant̃ ſimul lõgo tpe in mortario plũbeo cũ piſtello ſuo. Poſt illud aũt ſupaddat̃ iterũ q̃titas olei itermixtuꝫ ↄquaſſando. deinde ſupaddat̃ acetũ: ꝛ ſic fiat decies uſquequo ſpumificet̃ ꝛ augmẽtet̃: creſcit enim uſq; ad q̃titatẽ mirabilem in ſpatio duoꝝ dieruꝫ: ꝛ tu vnge ex eo: ꝛ eſt mirabilis effectus. ⁋ Aliud ſimile huic ꝛ efficacius. ℞.ſucci rutbe ſucci coriãdri recentis.añ.lib.j.litargiri ceruſe de plũbo oium. añ.ʒ.viij.olei roſ.lib.iij.cere albe.ʒ.iiij. coquant̃ ſimul oleũ ꝛ cera: ꝛ in fine cũ cũ infrigidatũ fuerit totũ ſuperponant̃ pulueres p̃dicti diligẽter cũ ſpatula agitando. Ultimo v̾o ſupponant̃ ſucci p̃dicti ꝛ lẽto calore bulliat hoc totuꝫ ſup cinerib° calis uſq; ad ↄſumptionẽ ſuccoꝝ ↄtinue cũ ſpatula diligẽter agitãdo. Ultimo v̾o ſupponat̃ cãphore ſubtiliſſime pulueriçate ꝛ diligẽter incorporent̃: ꝛ hoc qdem eſt medicamen nobile ꝛ p̃cioſum per me inuẽtuꝫ. ⁋ Multa autẽ mirabilia ab auctorib° vnguenta ꝛ linimenta ſcribunt̃: ut oleũ de ſerpẽte nigro ab Auic. deſcriptũ ȝ° q̃rti. ubi ſupra. Silr̃ oleũ de ranis. Oleũ de iunipo: oleũ de tartaro: oleũ de lapidib°: oleũ de lauro: ꝛ reliq̃ taliũ. ꝛ tu lege ex eis: q̃ noluĩ ſcribẽ niſi expta. Scio aũt expientia uera q̃ oleum deco. pulueris cãtaridaruꝫ mẽm a pfundo corporis potenter attrahit: ꝫ ſuperficietenus rubificet ꝛ excoriet.

Pro octaua intẽtione corrigẽda ſunt accĩtia que in mẽbris derelinq̃ ſolẽt: ſunt aũt accĩtia hec q̃ plurima ⁋ Pri͂ᵐ qdẽ eſt aſpitas ꝛ durities in cute derelicta. ⁋ 2ᵐ eſt feditas coloris eius. ⁋ 3ᵐ eſt caſus ſupciloꝝ. ⁋ 4ᵐ eſt uocis raucedo. ⁋ 5ᵐ eſt nariuꝫ obturatio. ⁋ 6ᵐ eſt vnguiuꝫ ↄtractio ꝛ rugatio. ⁋ 7ᵐ eſt cruriuꝫ cũ ulcerib° contagio. ⁋ 8ᵐ eſt malitia cõplonis in qbuſdã mẽbris remanentis. ⁋ 9ᵐ eſt q̃rũdã puſtulaꝝ in facie remanentiuꝫ ablatio. ⁋ Primum aũt accñs qd̃ eſt aſpitas ꝛ durities cutis ↄuenienter tollit̃ per balneũ ꝛ linimenta p̃dicta. ſolẽnia aũt ab auctorib° approbata ſunt oleũ amigdalaꝝ cum lacte mulieris. Itẽ oleũ de ſiſamo oleũ de granis pinee. Itẽ mucillago altee cũ oleo viol. ꝛ cera inſpiſſata. Itẽ de vitellis ouoꝝ ſuplinitũ. ⁋ Color v̾o fedus remanẽs remoueri põt cũ hoc linimento. ℞.ſucci acetoſitatis citri ſucci lymonis ſucci tinarie.añ.ʒ.iiij.albumina ouoꝝ iiij.cãphore ſubtiliſſime trite.ʒ.j.mucillaginis ſe.citonioꝝ.ʒ.iij.amili.ʒ.ij.terant̃ ſubtiliſſime in mortario ꝛ bñ incorporẽtur: ꝛ fiat ex eis linimẽtum faciei. ⁋ Aliud ſile huic eſt iſtud ℞.aque fluuialis lib.j.aceti.ʒ.ij.aluminis iameni.ʒ.ſ.camphore.ʒ.j.maſticis.ʒ.ij.terant̃ ſimul in mortario lõga ꝛ fortĩ ↄtritione, deinde exponant̃ ad ſolẽ ꝛ de hac lauet̃ ſepe facies hoc eniꝫ eſt fricatoriũ bonum, mulieribus ualde amicum. ⁋ Ad idẽ ualet etiã aq̃ ſublimationis geneſtre. Itẽ aq̃ iris. Itẽ aq̃ radicum ſancte Marie aut ſigilli Salomonis. Item aq̃ ſaponiſtice plante quã Auic. arthanitã uocat. Et ſcio ego q̃ ſuccus eius depuratus ꝛ ſoli expoſitus faciẽ potenter illuminat ſeu illucidat. ⁋ 3ᵐ accñs fuit ſupciloꝝ caſus: ꝛ huic qdẽ accĩti lꝫ multa ab auctorib° ſcripta inueniant̃: tñ de melioribꝰ inueni hoc vnguentuꝫ de quo ſupcilia inſigant̃. p̃us tñ fricari debẽt cum pulpa recẽti lymonis. eſt aũt vnguentũ hoc. ℞.corticũ nucum.ʒ.ij.corticũ interioꝝ citrãguloꝝ nitri ſubtiliſſime triti.añ.ʒ.ſ.ſaponis teneri.ʒ.ij.pingnedinis urſi ʒ.j.ſ.incorporent̃ ſimul in mortario diligẽter uſq; ad formã vnguenti. ⁋ Ad hãc etiã intentionẽ ualet vnguentuꝫ de nucib° alumine ſciſſo ꝛ oleo factuꝫ a Dyaſcoride. caꝑ de nuce. ꝛ

ta vide ibi. ¶ Et de expertis ab auctorib⁹ laudatis eſt fact̃ de coctionẽ ranarũ paruarum viridiũ ex q̃rũ aq̃ fiat lixiuiũ cum cinẽ p̃us in ſupnatãte pinguedo colligat̃. ⁊ de hoc ignẽ lixiuio lauet̃ caput ⁊ ſupcilia a qbus ceciderũt pili. deinde cũ exicca ta fuerint inũgant̃ cũ hac p̃dicta pinguedine ⁊ multiplicat ⁊ renouare facit pilos in oĩ pte corporis. ¶ Ad raucedinẽ uo cis multa ſunt inuẽta medicamina ab auctorib⁹ ↄſcripta: ſic̃ electuariũ dyaireos cu aq̃ hyſopi in ſero ⁊ in mane data. Et electuariũ de calamẽto ⁊ de hyſopo ⁊ ſil̃ia. ¶ Ego aũt pro raucedine adhuc antiq̃ta uti ſoleo puluẽ cubebarũ cui⁹ exhibeo ʒ.i. in potu cũ aq̃ decoctionis liquiricie cal̃a in ſero eũti dormitum ⁊ in mane in aurora ⁊ eſt efficax p̃miſſa mũdificatione corporis. ¶ Oppilonẽ nariũ apiunt caputpurgia que ſcripta ſunt ſupra in 2° pte p̃ncipali in intẽtione de diuerſionib⁹. ¶ Itẽ hoc pomũ qd̃ frequẽter odoratũ apit oppilones nariũ ⁊ colatorij. ℞. ligni aloes flo℞ dedroſibani flo℞ origani ſ͡ nop padiſi. aña. ʒ.ſ. viol̃. flo℞ nenufa. aña. ʒ.ij. çedoarie. ʒ.i. pul uerizent̃: ⁊ cum modico laudani ⁊ aq̃ meliſſe fiat pomum. ¶ Aut trahiant̃ per naſum mõ ſupius dicto ſuccus maiorane ſuccus origani uel meliſſe ⁊ q̃libet horũ eſt cõueniẽs. ¶ Unguiũ defedationẽ ⁊ aſpitatem remouent hec linimẽta ¶ Primũ eſt emplm dyaglon vigoratũ cum muccillaginib⁹ ⁊ gũ̃ mis. ¶ Itẽ reſina cũ medulla cruris bouis. Item pinguedo anſeris cũ vitello oui. Itẽ pinguedo eius ſilr ſepe linita. Ulceribus crurium ↄfert vnguentum de ceruſa hincinde collectum ab auctorib⁹. ¶ Unguentum vo utile ⁊ efficax per me cõpoſitum eſt iſtud. ℞. litargiri ceruſe. aña. ʒ.iiij. plumbi uſti. ʒ.j. acatie boli ar. ſang. dra. aña. ʒ.j. colophonie. ʒ.iij. albumis ouo℞ numero. ij. gũmi ara. ʒ.v. ſucci plãtaginis lib.j. terant̃ oĩa ſimul in mortario plũbeo cũ ſuo piſtello tãdiu donec formã linimẽti aſſumat. ⁊ de hoc liniant̃ mẽbra ulcerata ⁊ appebit efficax. ¶ 8ª accĩs erat malitia cõplonis in qbuſ dã mẽbris derelicta: de qua qdẽ videri debet in intẽtione 6ª p̃ncipali ſupra p̃miſſa ⁊ tu vide ibi. ¶ Ultimũ accĩs erat remanentia q̃rũdam puſtularũ in facie. hec aũt tolli poſſent cũ ſpumificatiõe litargiri ſupra in intẽtione 7ª p̃ncipali. ¶ Similr etiã cũ linitione facta cũ vnguento decocto in pomo citrino: qd̃ vide in antidotario Nico. deſcriptione illa que dicit. Unguentũ citrinũ: qd̃ ideo dĩ ſic. q̃ in pomo citrino decoquit̃. ¶ Adhuc etiã ↄfert aq̃ infuſionis gummi ara. cum albumine oui lõgo tpe in mortario conquaſſato.

Pro none intẽtionis ſupra p̃miſſe declaratione p̃mittẽ dũ eſt p̃ q̃ cauteria multiplr in cura lepre iuuare poſſent: eo q̃ rectificãt cõplonẽ mẽbro℞ qbus applicantur ⁊ ↄſumunt mãs ſupfluas in eis exiſtẽs ⁊ p̃hibent mẽbrorũ corruptionẽ ⁊ augmẽtari ⁊ ꝓfundari in eis faciunt ergo a ſapiẽtib⁹ laudata cauteria p̃ in p̃ſeruatiõe ab aduẽtu lepre. ¶ Et p̃mũ cauteriũ applicari debet loco coronarie uel bregmatis. ¶ 2ᵐ vo in pte iferiori magis in fine capillorũ. Alterũ vo in locis utrarũq̃. ¶ 3ᵐ vo in loco cãdorũ lateralr tñ. Duo vo in tpibus. Silr etiã in iã facta lepra ↄferunt cauteria predicta. ¶ Itẽ cauteria facta ſup epate ſplene iuncturis ⁊ anchis ⁊ in multis alijs locis. ⁊ tu conſidera. non enim extendo ſermonem: q̃ non eſt conſuetudo in eis.

Decima intẽtio iã p̃miſſa erat enumerare medicinas ab occulta ꝓprietate ualẽtes ad lepram: de q̃rum numero plurime ponunt̃ a ſapientibus. ¶ Et p̃ qdem oium dña poſita eſt tyriaca. deinde metridatum. ⁊ medicina cõpoſita ab Auic. 3° quarti. ubi ſupra. vide ibi. Et tiera Andromachi ⁊ iera Hyppocratis. ¶ Item carnes viparum cõi teſtimonio ab oĩbus approbate: q̃rum laudem formã modum cõpõnis vide 5° can. ſumma p̃ma in arte cõfectionis trociſcoru℞ de tyro. ⁊ 3° quarti loco frequẽter allegato. ⁊ 5° Almã. cap. 25. ⁊ 26. clari⁹ fere q̃ alibi. ⁊ 25° ↄtinẽ. cap 25. ¶ Altera medicina eſt colloquintida de qua hyſtoriam ⁊ mirabilia ſcribit Serap. ca. de ramiſol. ⁊ tu lege ibi. ¶ 7° medicina eſt lapis ſmaragdus ex cuius puluẽ. ʒ.j. dari dꝫ cũ aq̃ aliq̃ magis ⁊ min⁹ frida ſm lapſuꝫ ictũum uel remiſſum.

¶ 8° medicina eſt caro ericij ⁊ rana℞. de qbus ſupra dictũ eſt intẽtiõe 6ª. ¶ Haliabbas vo dicit q̃ oſſa bouis cõbuſta ⁊ pul uerizata ⁊ data in potu conferũt lepre cũ aqua aliqua lepre ꝓpria. ¶ Multa aũt p̃ter hec inueniunt̃ ab auctorib⁹: quorũ memoriã facẽ nõ curaui: ut illud qd̃ ſcripſit Gal. 11° de ſimplici medicina. Et Raſis ſcripſit de cinẽ ſalr cõbuſto cũ albumine oui ſuplinito. Et Auic. dicit q̃ cedria eſt medicamen elefantie. Et Halia. dicit de felle elefantis in potu dato. Et Serap. ſcripſit q̃ linitio facta cum felle capre ſylueſtris ↄfert lepre elefantie. Et reliq̃ talium que hincinde in uarijs locis colligunt̃. Hec ſunt que mihi utiliora viſa ſunt colligi debere in cura diſpõnis huius nobilis viri. Saluator aũt omnĩs ipſe in eius ſalute ⁊ miſericordia dirigere dignetur. Ad laudẽ ⁊ gloriam eius in ſempiterna ſecula. Amen.

Conſilium. 302.

De lepra elefantie cũ. 11. accñtibus ad ipſaꝫ ↄcitib⁹ que ſũt ¶ Fetor horribilis toti⁹ corpis. ¶ Defedatio cutis capitis. ¶ Corruptio nãlis coloris. ¶ Multitudo puſtula℞ in facie. ¶ Alcoloſa diſpõ in ore. ¶ Anguſtia ſine oppilõe rĩçe ⁊ partiũ naſi. ¶ Raucedo uocis. ¶ Anguſtia anhelitus. ¶ Pruritus in vniuerſo fere corpore. ¶ Impotentia motus membro℞ plurium. ¶ Stupor q̃ plurium membrorum motus. ¶ Diſpoſitio maculata ſeminis genitiui. ¶ Diuiditur autẽ conſilium in ſectiones duas.

Sectio prima

De elefantis cauſis ⁊ ſignis eius continens capitula duo.

¶ De lepre ſpẽbus ⁊ differẽtijs ea℞ adinuicẽ. Cap. I.

LIcet mã diſpõnis quã in hoc tractatulo declarare intendo ampliſſima ⁊ acutiſſima ↄtẽplatione indigeret viro attẽtiſſimo magnitudine ſue profunditatis ⁊ ſpeculationis in ea. attñ ego hac in parte magnã ptẽ ſermonũ reſecabo quos hec egritudo ad ſe uocaret. ¶ Ego eñi in alio magno trac. de lepra ulr oẽm ſpẽm ei⁹ cõprehẽdẽte ſerioſe multũ ⁊ pticulr mãm ptrãſiui. ¶ Poſt hoc ãt in altero tractatulo ad quẽdã nobilẽ Raimũdũ cõpilato vni⁹ ſpẽial̃ lepre. vꝫ leonine mãm ſatis exq̃ſite ptractaui. Adhuc ẽt tẽpo℞ ſucceſſione quorũdã in quodã nobili alemano alterius ſpẽi lepre. ſ. alopitie ↄtẽplationẽ nõ cũ labore leui ↄſumaui. ¶ Poſt hec ãt in alio circũſpectiſſimo viro leprã tertie ſpẽi tyriã nominatã explanaui: qui de ptibus occidentalibus maiolicanis ad ciuitatem euganie grã curationis ſe tranſtulerat. ¶ Placuit autem debilitati corporis humani quartam lepre ſpeciem pauloañ mihi obtuliſſe: que elefantica noiat̃ diſpõ. Illuſtres enim tam greci q̃ arabes ⁊ italico℞ q̃ plurimi phãntium ⁊ medico℞ has lepre ſpẽs quatuor his terminis cognoſcendas obtulerunt nobis pp q̃ſdã paſſiones ꝓprietates uel metaphoras in aialium quibuſdã inuentas. ¶ Sicut enim ſerpenti tyro merito p̃ncipio℞ ſuo℞ malũ ⁊ formaliũ ineſt ut ſel uel bis in anno puſtulis q̃ plurimis corpis ⁊ cutis defedatiuis affi gat̃ cum expoliatione cutis a toto corpe eius. Ita quibuſdam hoĩum ex putredine ſ̃talis ſalſi contingit in vniuerſo corpis puſtulas corruptiuas cũ excoriatione cutis accidẽ cũ defedatione ⁊ abomiabili deteſtatione corpis. ¶ Amplius ſicut leo de gñe quadrupedũ terribiliſſimum eſt aialiũ ut experiẽtie ipm aſpiciẽtes: ⁊ ꝓpe cum ad furorem deductus eſt: ubi rubẽt ⁊ mobilitant̃ ⁊ intẽdũt ei⁹ oculi ⁊ facies eius igneo colore ardeſcẽs in puſtulas quaſdã corruptiuas tranſmutatur. Ita ex putredine mel̃ e genite ex aduſtione cholẽ terribiles efficiunt̃ hoĩes cũ ſue faciei corruptiõe emittẽte igneas flãmas mediũ ⁊ corpea ſibi ꝓpinq̃ oĩa magna incenſione ledentes. ¶ Etiam inuentum eſt a ſapientib⁹ alopecia dez aial. i. vulpeculã ex corruptione ſanguis aduſti in ipſa conſumi humiditatem ſubſtãtificã ⁊ humidũ ẽt ↄtinuatiuũ pilo℞. qd̃ gñatũ eſt ex aduſto uapore a corde ⁊ toto corpe eleuato: quare cadunt pili defectu mãe irroratiue ⁊ ſuẽ ↄtinuationẽ efficere debentis vnde ⁊ ſupficietenus leui cũ excoriatiõe cutis ⁊ ſqua

illa ſubdebilene cū puluē in ſui ſupficie luuēto exterminet.
ſbec eſt 3ª lepre ſpēs quā alopitiā noiant. ¶ At vō iterum ſi
ſangat iuenuri mām melicā nālē que putrefiat. aut mā ʒ me
licbolicī et aduſtione melie nālis gñatā:tūc ſi hec mā multi
plicata ad vniuerſu ʒ corpus expellat̄ ⁊ ꝯgregat̄ implebit ue
nas ⁊ arterias maiores ⁊ miores uſq ʒ ad capillares ⁊ poros
exteriores ꝑfundiores:intātū ꝙ magnificabunt̄ mēbra ma
gnitudine trāſcen dēte ꝙtitatē oēm īdiuiduo cuilibet huma
ne ſpēi debitā. vn̄ ⁊ merito elefanticus noiabit̄ hō. ſicut eniʒ
inter oīa aialia bruta elefas excedit ꝙtitate ⁊ mole ſua: ita ⁊
hic hō fiet denoīabilis ab elefante. ¶ Et ſiqdē hec magnitu
do oībꝫ ꝑter nām ꝑticulare cōcernet mēbrū:tunc elefantie
ꝑticularis denoīabit̄ uelut appet in leproſis nōnullis facies
capita coꝝ terribilia fieri cū magnitudie ſua. ¶ Silr in nō
nullis hoiuʒ in burſa teſticuloꝝ ꝯgregata mā talis acgrit̄ ma
gnitudo terribilis: uelut ēt ipa mā i toto pede magno mltipli
cata facit in eo elefātiā ꝑticularē. Et pª qdē noiat̄ lepra elefā
tica capiti. 2ª vō oſſei. 3ª vō toti⁹ corpis uſq ʒ ad pedē iclūſiue.

Ex qruʒ fundamēto appet pp qd hec uarie lepre ſpēs diuer
ſas denoiationes ſortiant̄. ¶ Appet 2º que ſit ipſarum
efficiens cāpductiua. Eſt eniʒ mala cōplo melica in toto cor
pore oino multiplicata. ¶ Appet 3º que ſit haꝝ diſpōnū effi
ciēs cā mālis. In pª eni ſpē eſt melia genita ex aduſtiōe cholē
que putreſcit ⁊ p mēbra corrūpēdo ſerpit. Ex cholica enim
mā ꝙticūq ʒ putrētis negaret̄ euētus lepre:niſi ipſa aduſta
fuiſſet. vn̄ ⁊ hec dr̄ lepra leonina. ¶ In 2ª vō ſpecie que fuit
ꝑma in ordine ſm̄ocnādi mālis cā eſt flā ſalſum iā putreſas
cal ⁊ aduſtū. ¶ In 3ª vō ſpecie mālis cā aſſignat̄ melia geni
ta ex aduſtione ſanguis. ¶ In ultia vō melia genita ex adu
ſtiōe melie. opʒ eni mās has diuerſas uarietates lepre efficiē
tes nō ſolū eē corruptas putredinali corruptione: ſed etiaʒ
aduſtas. ¶ Quō eni mā ſola putredine poſſet ſubſtātiā ⁊ cō
pagīnē hūani corporis tāta corruptiōe corrūpe ꝙtā videas in
oī ſpē lepre:niſi mā talis iueniret̄ aſſociata male ꝗlitati uehe
mētis acuitatis:ut appeat ex ipſa infectū corp⁹ uelut a uene
noſitate corrūpi ⁊ ab eo ſubſtāiales ptes cadē ⁊ ſeparari.

De numero aūt haꝝ ſpērū lepre ut ſupius inotuit hoc 4º
de lepra opuſculo iā eſt nubi tractādū de ultia ſpē ele
fantica noiata. Hec qdē ſpēs lepre lʒ in corpore cōprehēdat̄ ⁊
nō tn̄ ualde frequēter in oib⁹ ptib⁹ manifeſtat̄: ſed in pximo
euētus ei⁹ ꝯcernit̄ in capite. deide in oſſeo ⁊ finalr in toto pe
de magno uel utriſq ʒ. ¶ Mirabile aūt vi quō hec lepra non
raro imo frequenter accidat in capite. Hec eniʒ mā grauita
te ſua nō videt̄ apta ſalire ⁊ aſcēdē caput. Iterū etiā qz groſ
ſitudine ſua non videt̄ hn̄ poſſe penetrare ad ſupiores ptes.
¶ 3º iterū qm̄ talis mā frigida ⁊ ſicca eſſentialr: qz melica. igi
tur nō videt̄ poſſe multiplicari in mēbro ⁊ ptib⁹ ꝯrie cōplo
nis oino. Sed cerebrū ⁊ ptes ei⁹ ſunt frigide ⁊ hūide: aut ſal
tē ſm̄ plm̄. igit̄ ibidē nō vi poſſe multiplicari melia talis pp
repugnātiā ſiccitatis eius. ¶ 4º iterū qz cerebrū ⁊ oēs fere p
tes in capite exiſtes ſunt frigide. Sed eaꝝ frigiditas cum hu
miditate ꝯtrando remittet malitiā m̄erū que pticipāt aliꝗli
calidiate reſeruato eis pp aduſtionē aut ſaltē ꝑuabit eas ab
eis. ¶ Ampli⁹ ⁊ 5º ex ꝯtietate coꝝ que dicta ſunt in iſtis mo
tiuis aſſignat̄ frequētia ⁊ uelocitas euētus elefantie in oſſeo
⁊ in pedib⁹. videlʒ ex grauitate ⁊ alijs. ģ ex cauſis oppoſitis
negabit̄ euētus elefantie in capite. ¶ Ad hāc difficultatē rñ
dendū eſt ꝑmittēdo auctoritatē magni hyp. afforꝫ 3º. ꝙ oēs
egritudines oib⁹ etatib⁹ tpib⁹ ⁊ regionibus aduenire pñt. lʒ
quedā fiāt ⁊ acuant̄ magis. Dicēdū igit̄ ꝙ nō repugnat ꝯſi
derationi nāli mām mel cā ꝙtūcūq ʒ frigida grauē ⁊ groſſam
in capite multiplicari poſſe: aut per viā paulatine ꝯgeſtionis
debilitata expulſiua pti capitis: aut per viā trāſmutationis
a ꝟtute facte: ſicut ꝯtigit in ꝗrtanis ⁊ in egritudinibus ſplenis.
Multotiēs eniʒ mā melica a ꝟtute forti cretice ꝓpellit̄ ad ſu
periora: lʒ multū reſiſtat pp grauitatē ⁊ fortitudinē ſui: forti
cuʒ nāe nihil reſiſtē pōt in expellēdis. afforꝫ 7º. cōmento. 55.
Quibuſcūq ʒ inter ſrenes ⁊c̄. ¶ Ad formā igit̄ rōnis dicen
dū ⁊ pª ad ꝑmā: ꝙ lʒ māe melice nō ſit aptitudo per ſe aſcēdē
di pp ei⁹ grauitatē: tn̄ euaporādo multiplicari pōt in ſupiori
bus uel a ꝟtute ꝓpelli ut dictū eſt. ¶ Et ad 2m dr̄ ꝙ groſſitu
do māe ⁊ viarū anguſtia ꝯcludunt diffcultatē trāſit⁹ mēbrū
per anguſtas vias: ſed nō arguūt ipoſſibilitatē. Uidet̄ eniʒ ꝟ
tuti difficili⁹ expellē ſaniē de ꝯcauitate oſſium ⁊ mediaſtino
pectoris ꝙ expellē mām melicā ad ſupiora. Sed illa duo po
tētia ſua efficit ꝟtus ut Cōmētator ſtatim ꝑallegato cōmēto.
ģ ⁊ 2m efficē poterit. ¶ Et ad 3m motiuū negat̄ aīa: mā eniʒ
melica pellit̄ ⁊ recipit̄ in pāniculū ueſtientē oſſa ita ut faciat
appere ꝯfractionē in oſſib⁹. Sed plus diſtāt a cuti oſſa ⁊ pā
niculi per fridiratē ꝙ cerebrū ab ipſa per eandē. ģ in cerebro
poterit multiplicari mā melica. ⁊ per hoc idē ſoluit̄ 4m mo
tiuū. ¶ Et ad ultimū argumētū dr̄. ꝙ lʒ pp ģuitatē ⁊ curſibi
litatē ei⁹ ad inferiora mā melica frequētius ⁊ facili⁹ inclina
ri poſſit ad oſſeū: ⁊ ad crura ꝙtū eſt p ſe: tn̄ p accñs nō repu
gnat eādē in cerebro multiplicari pp potētiā ꝟtutis ipellētis
aut euaporationē ei⁹ pp qd ꝯcludit̄ frequētior euētus elefan
tie lepre in facie: ⁊ pp raritatē illaꝝ ptiū. ¶ Et 7º ꝓpterea qz
illa mā in ptib⁹ capitis recipit acuitatē accītalē a caliitate ce
rebri aggregata ⁊ multitudine uapoꝝ qui eleuant̄ ad ipſuʒ
⁊ multitudine ſpūum aialiū ⁊ alioꝝ: ⁊ calitate ſanguinis ue
nalis ⁊ arterialis in eo. Et pp calitatē acqſitā ex forti motu ⁊
agitatione: que neceſſaria eſt ad cōplēdum motus pānicul o
rū ⁊ prius mobiliū: que nccie ſunt ad cuētādū in cerebro: ⁊ ad
cōplendū opationes. v. ſenſuū interioꝝ qui inueniunt̄ in ce
rebro: qꝝ opationes nequaꝙ fieri poſſent ſine uehementi
agitatione ſpūum aialium in inſtrīs illorum ſenſuū facta: ⁊
colligit̄ hec ſnīa ꝑma tertij. 2º cap. ⁊ ſic ſoluit̄ dubium.

Cap. ii.

¶ De cauſis lepre elefantice.

Iam aūt pcedēdū eſt ad aſſignādū cās huius ele
fantice diſpōnis. Quecūq ʒ igit̄ cāe multiplicant
euētū māei melice: pñt eē cā euētus hui⁹ egritudi
nis: ſi cū eis applicent̄ cāe aduſtiōis fecalis māei
melie. Neq ʒ eniʒ hn̄ cōpertū eſt ab auctorib⁹ hy
poſtaſinā meliaʒ abſq ʒ aduſtiōe eē mālē cām hui⁹ egritudis:
ſparſa eni hec mā in uenis mirach ⁊ cerebro coicata fac melā
om mirachiā: multiplicata vō in cerebro ⁊ corrūpēs ei⁹ tēpe
mētū meliaʒ facit p eſſentiā. Eadē vō in ſplene manēs occa
patiōes ⁊ p emorroidales multiplicata uenas a ꝟtute potēti
pellit̄ per anū emorroſagiā faciēdo: ad aliquē vō locū uel lo
ca ꝓpulſa melia ſemp hypoſtaſiua ⁊ ꝯgregata ſchrotica fac
apata nodos glādulas ⁊ ſilia: ⁊ ſic de alijs. ¶ Cū aūt fecalis
melia recipit augmētū malitie ab aduſtiōe: hec eſt deterior
ſpērū melie ꝑter nām: ⁊ tāte malitie ꝓpterea ad terrā ebulliit
ſup ea: ⁊ a multis aialiū hauſta uenenoſitate ſua corrūpit ea.
Cū ģ talis mā ab adurēte caliitate ꝯtie gñat̄: nō eſt mirabile
ſi euaporādo ad caput plurima faciat in ptib⁹ ei⁹ apata ſoli
da ⁊ nodoſa. ꝑmū icipiētia in labijs naſo aurib⁹ ⁊ ſupcilijs: ꝓ
pter raritatē haꝝ ptiuʒ ꝙe oēs uenenoſitate ſua corrūpendo
ꝑmutat: qz terribile eſt aſpicē tales hoīuʒ facies: ⁊ adhuc in
oib⁹ faciei ptib⁹ in collo ⁊ gula dilatata mā corrūpit aut ulce
rat ꝑdictas ptes effundendo virus ⁊ corruptas māe magni
fetoris: que circūſtātē acrē tāta uenenoſitate inficiunt ꝙ ma
gnus timor eſt circūſtātib⁹ appropinꝗre ad eos. pp qd antiq
tus ⁊ nūc etiā in plib⁹ ciuitatū ⁊ regionū que ſʒ polinā debi
te gubernant̄ tales egrotātes a cōi hoīuʒ ꝯuerſatiōe facti ſūt
exules. ¶ At vō iteꝝ hec peſſima multiplicata mā nō raro in
uentis lacune uel torcularis ſubſtrate cerebro: apa melicuʒ
aut cācroſaʒ in ꝯcauo palati apud colatoriuʒ efficit adeo ꝙ
multiplicata aliqñ illa mā cōpletā oppilonē foraminis colato
rij efficit: ⁊ mortē laborioſaʒ in breui tpe efficit: tātū affligen
do hoies ꝙ opʒ eos os aptum retinē ſemp ⁊ magno conatu
in ſpirationē p nares efficē. ¶ Ampli⁹ ⁊ 3º hec mā multi
plicata in anteriori pte cerebri effuſa p uenas ⁊ arterias cō
textas in pānicul o iteri⁹ ueſtiēte naſuʒ ibidē efficit apata clau
dētis vias inſpirationis aeris ad itra ⁊ expirationis fumoruʒ
ad extra pp qd cū nō euētur fumus caloſitiuo retineat̄ inflā

mādo cerebrū ⁊ oēs iteriores ⁊ exteriores ptes capitis faciez ꝯuertit ad colorē rubeū ex nigro cōmixtū: ut est color mo ripping ſue maturitati ſicꝰ manifeſtū eſt ⁊ fuit in q̄dā alamano q laborabat hac egritudie memoriā facta de eo. ❡ Poſt hec iterū ꝯtēplādū eſt: ꝙ cū mā iſta in ꝯpe mlͣplicata ab aduſtiōe calitate p̄uoſ aeres aquea ⁊ uaporoſa pub⁹: tūc nō hēas aptitudinē ita facilr euaporādi ac fridiora appetēdi: ⁊ maximo nocumēto ſuo v̄tutē ſtimulet ad ſui expulſionē ide p uenas a chili ramificatas i dextra ⁊ ſiniſtra pub⁹ ad brachia ꝑpulſa inumerabilia fere facit apata nigra uel fuſca ſolida ue lut ḡnū fabe: que ſui feditate ſubſtātiā ⁊ pulchritudinē membroꝝ auferēdo deformat ⁊ exterminat ut aſpiciētes effugere faciat. ❡ Et cū ꝯtigat mām illā v̄ſus iferiora ꝑpelli: tūc fieri dura efficit ꝯdilomata ⁊ in toto pede magno altero ⁊ utroqꝫ inumerabilia fere facit apata tāta corruptiōe mēbra affugendo ꝙ fetet ea ⁊ circūſtās aer: ⁊ cadūt q̄nqꝫ digiti ⁊ ſubſtātiales ꝑticule mēbroꝝ. vide ꝙ pulchre opꝫ ꝯſiderātē iuentre ueritatē rerū. ❡ At vo inſup ſi māo iſtas ꝯtigat cōmiſceri cū alteris mātib⁹ ſpē diſtinctis ab eis: tūc uel ille māe que cōmiſcētur melie aduſte p̄ſcripte erūt ſeruātes nālitatē ſuā uel ab ea pte mutate. ❡ Si p̄ mō. tūc aut melie aduſte cōmiſcebiſ fla aqueū: qḋ minorabit maliciā melie aduſte ⁊ currē faciat ipſam ad ſubcutaneas ptes ⁊ faciat tumorē cū corruptione ꝑtiū ⁊ duritie emittēte humiditatē ſubcutaneā ⁊ ualde fetidā: forte ꝙ iſta eſt illa diſpō quā ꝯ̄nelꝰ celſus Theodorus Priſcianus ⁊ multi illuſtres viri noiauerūt morbū intercutē: ⁊ tu paulo ante vidiſti ipm in Frācisco capitali q ex illa egritudine ſectionib⁹ ⁊ aduſtionib⁹ que nō erāt opportune mortu⁹ fuit. ❡ Si aūt illi melice māei cōmiſceret fla mucillaginoſum ⁊ vitreū ſm ptē: tūc faciet tumores in mēbris cū colore ſubalbido ⁊ ſoliditate ptiū ſicut tact⁹ ⁊ viſus tuus vidit ⁊ palpauit in facie gaietani mei quē paulo añ curaui. ❡ Dum aūt māei melice aduſte cōmiſceret melia nālis tūc ſi mā melica fecalis minoraret ⁊ ſpargeret utraqꝫ per vniuerſuꝫ corp⁹ tumoroſuꝫ reddet ipm ⁊ ſolidū: q̄liter vis vidēi in his q patiuntur melācoliros ⁊ eſt ictericia nigra: ⁊ ꝑpe cuꝫ fuerit antiquata. ❡ Et ſi in tali mixtione ptātia vīceret melia ex aduſtione melie genita: tūc cū tumore ⁊ duritie corporis uenirēt puſtule corrupte ⁊ ulceratiue cū magno fetore toti⁹ corpis. ❡ Silr iteꝝ ſi māe melice aduſte p̄dicte cōmiſceret melia genita ex aduſtione cholē: tūc mā illa in mēbro aliq̄ multiplicata ⁊ ꝑpulſa cācroſuꝫ faciet apa. Eſt eni cācer apa genitū ex melia genita ex aduſtione cholē: aut ex melia nāli aduſta cui cōmiſcet melia cholica. 3⁰ q̄rti. trac. p̄. in exordio cap de cancro. ❡ Si aūt hec melia aduſta cōmixta cū cholica ſpgit p vniuerſuꝫ corp⁹: tūc facit apata ſerpētia ⁊ corrūpētia mēbra cadere faciētia ſubitāniales ptes ⁊ reddētia corpora tāte abominatiōis ꝙ timeo dicē ⁊ ſcribē nedū hec vidē. ❡ Adde iteꝝ: ꝙ ſi tali melie aduſte cōmiſceaſ ſanguis nālis: tūc remittendo maliciā ei⁹ faciet ipſam ꝑmptā ⁊ obediētē curationi magis. ❡ Si aūt tali māei cōmiſceret ſanguis ⁊ aduſtus etiā dato ꝙ ex vna pte aliqliter remittē poſſet maliciā melie ex pte modi ſubſtātie tn ex pte acuitatis in aduſto ſanguie reſeruate itēdē poſſet maliciā illi⁹ melie: ſaltē tenēdo viā ꝙ remiſſuꝫ ad dūū intēſo intēdē pōt alteri maliciā intēſiue. Ex q̄ ſequitur ꝙ hec mā melica cū ſanguine aduſto cōmixta facit apata cum caliditate pruriti ⁊ inflāmatione magnis. cū eſcaris uel fruſtis aliib⁹ his que uentre ſolēt i aliā carbūculo uel antrace. ❡ Eſt aūt circa hoc adhuc ſubtilius ꝯtēplāduꝫ: ꝙ ſi plures haꝝ materierū cōmiſcerent ad inuicē ꝯfuſe: ſequerenſ lepre ſpēs difficulter cognoſcibiles ⁊ nō niſi a viro ſcie ⁊ ope doctiſſimo. ❡ Propter qḋ correlarie ꝯcludiſ p̄ difficultas cognitionis ſpērum lepre: raro enim cōtingit māo humorales nāles ⁊ p̄ter nāni ſimplices repiri in corpore: imo cōfuſe ſunt inuiceꝫ in uenis ⁊ arterijs maioribus ⁊ minoribus. ❡ Et ſequitur ſcḋo poſſe colligi cauſam difficultatis curationis hariū egritudinum uel impoſſibilitatis curationis earum: ⁊ propter q̄ fuerint antiquate ⁊ a multiplici materia pendentes.

Ex oiuꝫ hoꝝ fundamēto ſpeculator pōt elicē cāo efficientes. ❡ Cā eni efficiēs ptātiue eſt v̄tus ꝑpelleēs has māes de nobilib⁹ ⁊ iterioib⁹ mēbris ad vilia ⁊ exteriora. ❡ Efficiens aūt ⁊ mālis cā eſt hūor melicus ex aduſtiōe melicū ul alteri⁹ iā declarat⁹. ❡ Formalis vo cā eſt taliuꝫ māeꝝ inuētio in ſubſtātia mēbroꝝ cū alteratiōe eaꝝ ⁊ corruptiōe p̄dcis. ❡ Finalis vo cā eſt ut v̄tus alleuiādo cor ⁊ reliq̄ p̄ncipalia ⁊ eis ꝑuiētia mēbra ſeruitute latoria ⁊ p̄paratoria vitā cuſtodiat: aut in op̄ōnib⁹ minora efficiat nocumēta mā illa ꝙ faceret ſi nō expelleret a v̄tute. ❡ Et ſeq̄ſ iteꝝ ex hoc fundamēto inueniſſe itellectū plēs poſſe fantaſiare lepre elefantice ſpēs ꝑuenientes nūc a melia genita ex aduſtiōe melie ſimplicit' expte aut nāli mixta: ⁊ eēt p̄ ſpēs. ❡ Et 2ᵃ ex cōmixtiōe melie melācholice cū ſanguine ipſa dñante ſanguini. ❡ Et 3ᵃ eo⁹ ſanguine dñante ſup ea. ❡ Et 4ᵃ aſſignari pōt ex eq̄li cōmixtione haꝝ māerū ambaꝝ. ❡ Et iterū tres ſpēs aſſignarent ex cōmixtiōe melie cholice cū melia melica ⁊ eēnt ſepē. Et tres iterū fierēt ex cōmixtiōe melie melice cuꝫ flate ⁊ eſſent. x. ❡ Et tres iteꝝ fidi ex cōmixtiōe melie melice cū ſanguie. ⁊ eēnt. 13. ❡ Et 14ᵃ aſſignari pōt cōmixtione pluꝫ haꝝ māerū ad inuicē. ❡ Et 15ᵃ ſpēs iterū fieret ex cōmixtione oiuꝫ haꝝ māeruꝫ ad inuicē. Et ſi iteꝝ uelles fantaſiari circa mixtionē haꝝ māeruꝫ diſtinctaꝝ ex pte nālitatis ⁊ nō nālitatis eaꝝ: tūc forte plures q̄. 30. ſpēs lepre elefantice imaginādo uenari poteris. ut miſcēdo melie melice cholerā nālē ⁊ rubeā dictā. 2ᵃ cōmiſcēdo ei cholerā nō nālē notā ⁊ famoſaꝫ duplicē. ſ. vitellinā citrinā aut minoris fame. ſ. geniciā ex mixtione nālis melie cū cholera: aut cōmiſcēdo cholerā nō nālem aduſtā uel putridā. ⁊ de alijs etiā humoribus imaginādum cōponendo cū p̄ncipijs medicine theoricis. Nō immerito appet q̄liter deluduntur medici in mā harū diſpōnuꝫ: quā temeraria aſſumunt audacia: ſicut paulo ante deluſi ſunt q̄dā carpellantes ⁊ carpellatores medici ut denuo in hac diſpoſitione vidiſti.

Signa vo haꝝ diſpōnū iā imerſa ſūt ⁊ inuoluta uarietatib⁹ eoꝝ trāſumpta a ſubſtāalr iherētibus et cū iā declaratū ſit cōplonē ⁊ ſubſtātiā mēbroꝝ nectio ab hac egritudine corrūpi. Et ſigna ſūpta ex opōnib⁹ que nō ſolum ab hac egritudine ledunſ nocumēto diminutionis aut corruptionis aut utriuſqꝫ ſiltimo frequēter opōnes auferunſ a mēbris ut pꝫ in plurimis ⁊ patuit in viro illo: membra enim eius ⁊ plurima ſenſu tact⁹ carebāt ⁊ cum peruenif ad ablationē opōnis tactiue tū in illo mēbro uel corpore apte ſunt poſt te mortis. ſolo eni ſēſu tact⁹ ꝑuatū aial necē eſt mori 3⁰ de aia. ❡ Propter qḋ ad regimē h⁹ diſpōnis finalr accelerāduꝫ eſt. Inferi⁹ eni q̄nqꝫ ꝯtiget memoriā agē de 3⁰ ḡne ſignū ſumptorū a caſib⁹: ꝫ corruptio formoſitatis hois in hoc ḡne ꝯtineaſ ſed loq̄r ad intelligentes ⁊ ſcie ꝫelatores ⁊ nō ad temerarios carpellones pticulari⁹ hēbiſ: ⁊ maxie ḡra correctiōis eorum.

Sectio ſecunda. De cura huius lepre elefantice continens capitula duo.

Taqꝫ h⁹ tremēde diſpōnis regimē enūtiaturus p̄ diſcurrā p ꝯueniētē applicationē ſex rerū nō nālium. 2⁰ vo p̄ncipalr ordinatū regimē curationis h⁹ egritudinis p adeq̄tas intētiōes enarrabo: in q̄ etiā cap regimen p̄ſeruationis ab euentu uel recidiua huī egritudinis poſt curationē eius enuntiabo. 3⁰ vo ordine ſubiūgā regimē uel curationē q̄rūdā accidētiū que ſolent ſubſeq̄ hāc egritudinē: curationē aūt accitiū que ipſam actu cōcomitanſ in intentionib⁹ curatiuis iam enuntiauero.

❡ Sectionis ſcḋe de regimine elefantiei per dietā. Cap. 1.

Ro expeditiōe itaqꝫ p̄mi cap̄li h⁹ 2ᵉ ptis tractatuli. v. opꝫ uti ſmonib⁹ iuicē diſtictis ētialr. ❡ Et p̄m⁹ ſmo cū inia alioꝝ p̄mittit neceſſitatē h⁹: ꝙ cū diſpō h⁹ pticularis elefantie iſti⁹ viri pueniat a melia melice cui aliqḋ flatis mucillagioſi ⁊ groſſi cōmixtū eſt. ut p̄ cap iā declaratū eſt. Jō opꝫ ꝙ oēs res nō nāles ꝯrienſ melie tali cū calitate ⁊ hu. eaꝝ. uerū q̄ talis melia nō ceaſ ab accitali calitate remanēte i ea

ab urētē eā pducta. q̄ tn̄ caliditas eſt leſiue pus. ppē q̄ refrenata eſt a ſiccitate ſibi cōmixto. Jdō opz magnifice ꝯtēplerī: q̄ ꝯs ut caliditas pducta uł pducibilis ab aliq̄ re ꝝ nō nālū nō ſit tāta q̄ ta nocīua foret ſi melia fecal ect. Neqȝ ēt būectatio quā ad ſe uocat melācbolia ſit tāte ītēſiōis q̄ ta nocīa foret ī melia melācbolica. Et ſi iſta ſūt difficilia dīci ⁊ ſcribi penes biūm ſcīēficū: tn̄ q̄ tā credē potes latē difficultatē penes opus in applicatione re ꝝ parū calefacīētiū ⁊ parum bumectātium.

Itaqȝ p debita mēſuratiōe aeris ſmittendū ē. q̄ lȝ aer merito q̄litatū ſua ꝝ ꝟtute aſtro ꝝ corpa nr̄a ſep̄ exiccet. ut ſcribit 2° pmi. cap̄ de ipreſſiōe aeris q̄litatum. tn̄ prudētia piti medici pōt remittē ipm̄ in caliditate: p quā ī tpe eſtatis recedit a medio frēgēdo ipȝ cū reb⁹ īfrīdātib⁹: ⁊ remittē etiā ipȝ in exiccatiōe forti cū bumectātib⁹. ¶ Eligat itaqȝ iſte vir regionē ciuitatē ⁊ loci būtis aſpectū oriētalem ⁊ meridionalē: cuētatū tn̄ feneſtris ⁊ portis ꝯueniēter: ⁊ ſit loc⁹ ppe decurſu aq̄rū fontaliū uel fluuio ꝝ. mīme aūt ppe mare. Et ſi tāle bīi nō poſſit a pn° aplis uſqȝ p totū mēſem ſeptēb. artificialr ꝑparet ſternēdo in camerīs flores folia ⁊ plātas pticipātes ꝟtute īfridationis ⁊ delectationis: ut: violarū bora. ⁊ bug. malue lactuce ⁊ ſſiliū. aut faciēdo ex eiſdē decoctiōes q̄b⁹ acra fridia irrorent parietes bitatiōis: aut faltē aſpgat aq̄ roſacei nō falſa. ¶ Fiat ſuffumiget cū euaporatiōe bo ꝝ trociſco ꝝ. ℞. flo ꝝ nenufaris: flo ꝝ viola ꝝ flo ꝝ cucurbite. añ. ʒ. ſ ſe. lactuce endiuie ſcariole añ. ʒ. ij. amili. ʒ. j. formēt trociſci cū ſucco viol. ex q̄b⁹ duo uel tres coq̄nt̄ in aq̄ ⁊ aſpgat̄ ex ea dom⁹. Silr̄ ēt ⁊ ſtrat⁹ ubi dormit talib⁹ folijs pulueib⁹ aſpgat̄: necnō etiā iſta uł ipſo ꝝ aliq̄ teneant̄ in locis ubi ponunt̄ ueſtes ei⁹ q̄b⁹ induit̄. Sūmope ꝯſideret cū duab⁹ ptib⁹ florum nenuf. ⁊ viol. eq̄lib⁹: ⁊ 4ª pte macis ⁊ corticuȝ citri aſpergere ſuffumigare ⁊ ꝯſuare in eis capitēū ⁊ birreta q̄bus tegit caput ſuū: aut faltē aliq̄d ex pului̇ illo ſubtiliori bis in ſeptimana ſupaſpgē caluarię capitis erit ei utiliſſimū ualde. gr̄a cuius intētionis. ſ. alterandi caput ⁊ fumos in eo retentos fiat boc cōpoſitū. ℞. macis. ʒ. ſ. florū bora. bug. ca. ne. ⁊ corticuȝ citri añ. ʒ. ij. floruȝ nenufaris viole ⁊ cucurbite. añ. ʒ. v. ligni aloes maiorane. añ. ʒ. j. puluerizent̄ ⁊ ligent̄ in ſyndone retorta ⁊ ſepe odorent̄. bec de mēſura aeris ſufficē poſſent.

Pro altera vō de reb⁹ nō nālib⁹. ſ. de ſōno ⁊ vigilia ꝑmittēdū eſt q̄ buic viro ꝯueniēs ē recedē a mēſura dormitionis corpo ꝝ ſano ꝝ p augmētū ei⁹. Sōn⁹ eni pl̄ixus multiplr̄ ꝯuenit ei. ¶ Pmo q̄ fac ad meliorē māei digōnē. ¶ 2° q̄ augmētat attiones mācrū īſenſibiles vigorādo caliditatē inatā. ¶ 3° q̄ ꝟtutē expulſiuā que ē vna de 4ᵒʳ ꝟtutib⁹ miſtrātib⁹ uegetatiue potētie fortificat ⁊ auget. ¶ 4° q̄ māei ꝑ fluctuatione laborioſaȝ irriſecat ſōn⁹. ¶ 5° ⁊ ulti° q̄ potēter bumectat corp⁹. ¶ Sōn⁹ eni būectat corpa nō min⁹ q̄ vigilia exiccet. 2° pmi. cap̄ de bis que pueniūt ex ſōno ⁊ vigilia. ¶ Jdō q̄ȝ q̄ iſte vir nō cibat̄ a plenitudie capitis ei⁹ nō dȝ eē ſomn⁹ ita pl̄ixus ut p ipm̄ gīeat̄ reumatiſmꝰ q̄ augmētet̄. ppea q̄ in pl̄ixo ſōno caput replet̄ uaporib⁹ ab uſ corpe eleuatis ad ipȝ. q̄ in ipſo multiplicati nō ꝯueniēter edent̄. Sōn⁹ eni retinet oēs euacuatiōes: imo ⁊ fortes pter illā que p ſudorē. 2° ꝑmi. cap̄ ꝑallegato. ¶ Modus igit̄ mēſurādi ſōnuȝ eſt: ut poſtq̄ iſte vir cibat⁹ fuerit p borā. j. cū dimidia dormire icipiat. p ſuper dextro latē caput parūp eleuato: deide ſup ſiniſtro: ⁊ aliq̄n reſupine poterit q̄eſcē pp iclinationē mācrū ad poſteriora que fient reſupinatiōe. q̄ tn̄ nō ſit pl̄ixa: neqȝ ualde freq̄ns. Oīno aūt effugiat decubitū ſup uētre ⁊ facie. pp eū eniȝ mouent̄ māe ad faciē ⁊ riçā i q̄b⁹ duab⁹ ptib⁹ bic vir fuit moleſtat⁹. Mēſura ḡ ſōni pōt ei ꝯcedi uſqȝ ad. 9. bōs ſpatio extēſiori ⁊ uſqȝ ad ſeptem boras ſpatio breuiore illo. Reliq̄ aūt tpe vigilare ꝯueniens eſt ei. bec de ſomno ⁊ vigilia ſufficiant.

Quietē vō buic viro ꝯuenire magis q̄ exercitiū ex diētis in p̄cedēti cap̄ declarari pōt. min⁹ eni in illa agitant̄ māe: ⁊ ꝯueniēti⁹ applicat⁹ fuat̄ inat⁹ calor ad māerū digōnē tā in nociuo q̄ in iuuatiuo efficiēdā: etiā q̄ in q̄ete corpis nō ita ledit̄ cerebꝛu a multitudine fumationū que ab vniuerſo corpis eleuant̄ ⁊ ad cerebꝛū euaporāt tanq̄ ad lationē ſupiorē. Etiā digō p° 2° ⁊ 3° meli⁹ pficiunt̄. boie eniȝ q̄ſcēte nō agitat̄ in ſtōcbo cib⁹ neqȝ fluctuat in eo potus ad uarias dīas pōnis. Nec ēt chilus ex eo genit⁹ ex uebemēti agitatione corrūpit̄ uel alr̄ cīneat̄. Et ꝯueniēter exer cū ꝟtute ſua in meli⁹ trāſmutare pōt ipȝ in bꝛiores ꝑmos in q̄ete q̄ in motu corpis. ¶ Silr̄ ēt ⁊ act⁹ motiue potētie meliores pfici poſſet. uelut appō vniō ⁊ aſſilatio nutrimēti ad corp⁹. Et iſta eſt cā pp quā a ſapiente laudatū eſt exercitari in mane q̄ī in nocte q̄ſcēte corpe ꝯueniēter ꝑdicti oēs actus pficiunt̄ ꝯueniēti⁹. ¶ Si igit̄ viro iſti aliq̄d cōpetat exercitiuȝ circa tps ueris āni. 1444. q̄ uſqȝ ad illud tps iniungo ei q̄etē corpis. Jte ꝝ poterit exercitari exercitio ſuauiter peditandi a media bora uſqȝ ad vnā cum dimidia: aut mōtē aſcēdēdi ⁊ deſcēdēdi p ſcalas ſuauiter ⁊ nō diu. uel fiat exercitiū cū eq̄ gradario ⁊ ſuauis iceſſus. uel nauale fiat exercitiū: remis tn̄ nō imoderate pup̄im agitātib⁹. ¶ Et fiat exercitiū puū pectoris parū eleuata uoce diu ſermocinādo: ⁊ exercitet̄ naſus demucādo ipm̄ ⁊ exſufflando p eū. ⁊ cruſtas ⁊ ſupfluitates in eo exiſtes lauādo ⁊ mūdificādo: uel cū aq̄ mellis uel aliȷs de quibus in regimine medicinali ſermo fiet amplior.

De altera vō re non nāli. ſ. accidētibus aie ēt ita moderate agendū eſt ut nō agitet aiam ei⁹ agiatiōe triſti ⁊ anguſtioſa: aut altera p qua uebemēs fiat mot⁹ in ſpiritib⁹ ⁊ būoꝛib⁹ ⁊ tract⁹ eo ꝝ de cētꝛ ad itus: ⁊ accubatio ēt uel ſuffocatio a multitudie uapo ꝝ opp̄mētū dīas euētatiōis mēbꝛo ꝝ aialiū. Jn oī eni egritudine ꝯfortari mēte optimū eſt aſſo. 2° Multi ēt boium icidērūt uarias ⁊ laborioſas egritudies ⁊ pīdīta uerūt in eas: aut lōgo tpe afflicti magis p triſtitiā aie q̄ p m̄ltitudinē ⁊ prauā q̄litatē māe ꝝ: ut pulcherrime legi ꝑt a Gal. in libello de exercitio ad Epigenē ꝑpe pn̄ᵐ. ¶ Et ſi paſſiones aīe oēs poſite ſūt puenire a corde ſm̄ pipateticos ſapiēdo. ⁊ ēt a cerebꝛo ſm̄ ſniam medico ꝝ. ut p° tertij trac. ꝑ. ⁊ 1° tegni ꝑ magnū pceſſū videri pōt. tūc pȝ q̄ in talib⁹ paſſiōib⁹ ſi fiat motus ſpūum ⁊ būo ꝝ de circūferētia ad pfundū inflāmabunt̄ coꝛ ⁊ cerebꝛū: pp q̄d māe coicabunt̄ riçe cordi ⁊ cēpi inflāmādo ēt laudabiles. b. ⁊ ſpūs. ppea q̄ paſſiōes tales extermināt ⁊ mutāt corpus ab ea que eſt ſm̄ nām conſiſtentia. 3° tegni. ¶ Jgit̄ optimū eſt buic viro conſolari bn̄ ſperare ⁊ letuȝ mēte tranſire. fiet enim tunc in eo melioꝛ pſeruatio ab accidētibus ⁊ egritudine que perpeſſus eſt.

Quita vō res nō nālis ponit̄ eſſe repl̄o ⁊ inanitio: ad q̄d bic nō itēdo put ipoꝛtēt repl̄onē bumo ꝝ corpis. Sed itelligo. p eas modū ⁊ regulā accipiēdi cibū ⁊ potum ⁊ abſtinendi ab eo. Pro cuius rei determinatiōe. 12. ponuntur regule ab boc viro obſeruāde: ex q̄b⁹ p ꝯrietatē doctrine eligi poterūt. 13. regule ab eo fugiende. ¶ Pꝛima igit̄ obſeruāda regula eſt bec. q̄ nullus cibus aut potus accipiat̄ in q̄titate tāta q̄ ſtōcb⁹ icurrat tēſionē ⁊ ḡuitatē ex eo: neqȝ fluctuationē ⁊ uentoſitationē ex potu. pȝ ꝯclō: q̄ ſupueniētib⁹ bis accītib⁹ ſtōcbus debilitatus non cōueniēter amplexabit̄ illū ⁊ termīnabit illū. ¶ 2° regula. nullus cib⁹ aut pot⁹ aſſumi dȝ niſi cū iā patiēs ſenſerit ꝑaſſumptū cibū ⁊ potū a ſtōcbo fuiſſe depoſitos. pbat̄ ꝯ°. q̄ ab oppoſito illi⁹ accidet cibū pus aſſumptū ſemidigeſtū incrudari ⁊ 2ᵐ cibū ſupaſſūptū corrūpi. aut non ꝯuenienter digeri: aut ſil cū alio ſemidigeſto a ſtōcbo ꝑcipitari uel attrabi cū illo. ¶ 3° regula. nullus cibus ⁊ pot⁹ vnq̄ aſſumat̄: niſi uerus ⁊ nālis appetit⁹ incitet̄ ad ipm̄. pbat̄: q̄ ſi accipiet̄ abſqȝ appetitu: tūc erit ſtōcb⁹ ſatur. Sed ſup tali ſaturitate augebit̄ repl̄o ex nouo aſſūpto cibo uł potu igit̄ diſponet̄ ad corruptionē. ¶ 4° ꝯ°. poſt aſſūptū cibū q̄eſcendū eſt ⁊ fortī motu nō exercitādū: ſaltē per totuȝ mēſeȝ futuri aplis de. 1445. ¶ 5° ꝯ°. null° cib⁹ ipetuoſe degluttēdus eſt: ⁊ ſine bona maſticatiōe. pbat̄ ꝯ° quo ad pꝛima ptē. q̄ ex repentina deglutitione cibi lepat̄ meri ⁊ terret̄ ſtōcb⁹. ¶ 6° ꝯ°. in qualibet canonica cibatiōe pot⁹ nō dȝ in q̄titate ꝯtinua mult⁹ aſſumi. pbat̄: q̄ tūc nō ſit debita cōmixtio potus cū cibo ſupleuigāte multo potu ad paucū cibū. ¶ 7° ꝯ°. diuerſa cibaria

ſpē ⁊ multa nō ſūt in eadē cibatiōe accipiēda niſi fuerit ualde
in q̄litatib⁹ actiuis ꝯſilia. Probat ꝯ°. q2 q̄mplex eſt diuerſitas
ciboꝝ ⁊ potuū in ſubſtātia ⁊ q̄litatib⁹ actualib⁹ ⁊ potētialibus
in raritate ⁊ dēſitate ḡuitate ⁊ leuitate ſubtilitate ⁊ groſſitie:
tot modis ⁊ uarijs ꝯtrib⁹ ad p̄dicta aggrauat ſtōcb⁹. Sed ex ta
li ḡuitate ꝓhibet debita digō. q̄re ⁊c. ❡ 8° ꝯ°. nullus cib⁹ uel
pot⁹ aſſumi dʒ cū fuerit pat⁹ in uaſis eneis. pʒ: q2 cū enea uaſa
pcipēt uenenoſitate q̄dā: ut 5° q̄rti colligēdū. Jō dubitabile
eſt ne būores corpis ⁊ lepꝛoſi inficiant a talib⁹ cibis ⁊ potibus
❡ 9° ꝯ° eſt. nullū cibariū cōpoſitū ex dulcib⁹ acrib⁹ mellitis ⁊
lacticinijs ſil' mixtis aſſumi dz: pʒ q2 expimētatores idē dixe-
runt ꝙ talia cibaria ꝑparēt ad gn̄ationē lepre. ❡ 10° ꝯ°. ciba
ria oia lenitia ⁊ mollificatiua uētris ſemp an̄ alia ſūt accipiē
da: pʒ q2 dato oppoſito: aut corrūpent in ſtōcbo aut eſſent cā
deponēdi reliq̄ cibaria. ❡ 11° ꝯ°. cib⁹ ⁊ potus groſſi ⁊ ſtiptici
nullo mō p̄mitti debēt an̄ alia cibaria. pʒ q2 talia apud porte
narū poſita claudētia illud: tūc eſſent cā oppilādi ipʒ ⁊ clau-
dēdi meſeraicas que terminant ad fundū ſtōchi: pp qd̄ re-
gurgitarēt talia ad ſupiora. ❡ 12° ꝯ° ē. radix criſomilla ⁊ oia
cibaria corruptiōis aptitudinem in ſe būtia diſponūt ad le-
prā. ꝓbat: q2 ex aptitudine corruptionis eoꝝ corrūpunt hu-
mores ⁊ adurunt ⁊ in melicā ſubſtātiā tranſeunt. ❡ Poſt
hoc adt de inanitione dicēdū ꝙ oīs inanitio cibi uel immodera
ta abſtinētia a cibo abſcindi debet. Probat q̄m ex tali ſeqt̄
augmētū caliditatis putrefactionis uel aduſtionis cibarioꝝ
⁊ potuū in ſtōcho. pp qd̄ tolerare famē ſtōchum putridis re
plet humorib⁹: hec oēs ꝯcluſiones ēdicte aſſumi p̄nt 3° p̄mi. cap̄
de regimine per cibum ⁊ potū ex .25. ꝯuētie. cap̄ p̄mo.

Jā adt trāſire opʒ ad ſeptā rē nō nālē in q̄ plixi⁹ tpis ſpanū
neciuʒ eſt. pptereā ꝙ opʒ ſpāliter p multa cibaria ⁊ po
tus diſcurrē. ❡ Pro qb⁹ p̄mittēdū eſt p̄ ꝙ oīa cibaria que ca
lida ſūt ⁊ hu. ꝯuenietius ſūt. lʒ huīdiora ſint cū necia q̄ calidio
ra: ſic apparuit p̄ cap̄ hui⁹ trac. ⁊ in cap̄ de aere. q̄re huic uiro eli
gēdus eſt panis de pura ſimula uel flore farine frumēti qui
nō hēat paꝝ de fermēto: ſed q̄ntitatē nobilē: ⁊ ſit mollis coctio
ne nō cōbuſt⁹ uel torrefact⁹ parūp: min⁹ hūs ſalis q̄ cōis pa-
nis. Et uitet azim⁹ panis ⁊ opirus ⁊ ordeaceus. Cibi vō de
paſta aut de farina nō vituparent ei. ppē cū lacte ꝑparati oui
no uel iumētio aut capōno. ❡ De carnib⁹ vō laudabiles ſunt
ei vituline caſtratis ⁊ de recēti ⁊ iuuēculo agno uł hedo. Car
nes ēt porcelloꝝ iuuenū bn̄ piguiū ſūt ei utiles ⁊ caro gaçelli
iuuēculi ⁊ caro cuniculi ēt. Caro vō leporis ⁊ apri ⁊ cerui ra-
riſſime comedant. ❡ De uolatilib⁹ vō oēs pullinc anatuloꝝ
iuuenū in domib⁹ in aq̄ degentiū. ⁊ p̄dices faſiani ⁊ turdi bn̄
pigues ſūt ei utiles. Caro auiculaꝝ puaꝝ bn̄ piguiū: ⁊ in ſū-
ma oluʒ aliaꝝ que ſūt iuuēcule ⁊ pigues excellēter. Maxime
enī curatio taliū egrotātiū pficit p hūectātia ⁊ ipiguātia ſub
ſtātificē ⁊ madefaciēs. ❡ De piſcib⁹ vō laudant ei oēs ſon
tales uel fluuiales electe aque celo ⁊ aeri detecte: que alueū
hēat denudatū a paludeſtrib⁹ plātis fetidis ⁊ corruptis in ea
in qb⁹ etiā nō inueniat multitudo ranaꝝ nec ſerpētū aut an
guillaꝝ: q̄rū pluriū eſt ex putrefactiōe: de qb⁹ aqs eligant tot
rētine uarioli lucij capedani ⁊ marſiōes tenali ⁊ ſterliōes ⁊
regine piſces ⁊ ſturiones ⁊ ꝯſiles ſm eoꝝ nōia ꝯtrites ⁊ ppeta
tes ſm diuerſa mūdi climata regiōes ⁊ ciuitates approbant
ipſo uſuʒ eoꝝ. ſic q ſunt cū augmēto ſaporis delectabilis odo
ris ⁊ denudatiōe eorū a viſcoſitate ⁊ groſſitudine ſūt q̄lē hēre
ſolēt oēs piſces ſq̄mas magnas hūtes: pp qd̄ vituperabilis eſt
ſmo q̄rūdā çarpellonū q approbāt uſuʒ anguillarū de q̄ nō
hūt auctē ⁊ rōnē neqʒ expimentū. ❡ Et piſces oēs q comedū
tur ſint actu cali ⁊ meliores ſūt eliri q̄ friri in oleo: ſalſi aūt
piſces oēs dimittant q̄m ſunt ualde nociui. Tranſlatores vō
q̄dā iā paulo an̄ admiſtrauerūt in cibis horū egrotātiū ranas
ſed pluri mēdacio utunt: q2 nō eſt inuētū ab auctorib⁹ ꝙ ci-
b⁹ talis ꝯueniat eis. niſi q2 Gal. xi° de ſimplici medicina au-
ctoritate Dyaſco. uoluit ſil' cū aggregatore Sera. ꝙ ſi det in
potu elefanticis ius ranarū cū oleo ⁊ ſale eſt bezoar eis ⁊ ue
neris hoc adt qd̄ puocat uomitū ⁊ iducit ſeceſſuʒ: nō igit' cō

ferūt ea via cibi ut temerarij dicūt: ſed via medicine. ❡ De
plātis aūt qb⁹ cibaria ꝯdiunt cōueniunt ei lactu. ſpinachis
bleta portu. cucur. ſcariola endiuie oēs ſenationes: ⁊ in ſum
ma plāte oēs hūtes huīditatē nobilē: q̄rū tn̄ frigiditas corrigat
cū medicis leuis caliditatis ⁊ q̄ntitatis paruę: uelut ſunt feni. pe
troſil. aniſuʒ ſerpillū hyſop⁹ calamētū ⁊ ꝯſilia cocta in cibis
ad refrāgēdū brodialia p̄dicta: de q̄rū numero tn̄ eligantur
enula buglolla borago farfara ſeca cul uel trigue ⁊ rāʒ ūcio-
lus uel ꝯſilia. Citrulli vō ⁊ melones ſuo tpe etiā ſūt laudabi
les. De plātis vō audacter calis ⁊ ſiccis nō itromittat ſe i uſu
earū niſi ualde raro ⁊ in pua q̄ntitate ⁊ refracta cū frigidis ut
ſupra dictū eſt. ❡ De fructib⁹ vō ꝯueniūt ceraſa auellane re-
cētes ⁊ pira dulcia muſcata uel nō: ⁊ poma dulcia ſuis tpi-
bus ⁊ ficus recētes. ſicce vō nō placēt pp acuitatē ſuā q̄ cōtri
būt ſanguinē ⁊ faciūt euenire ſcabiē. Uue vō dulces ⁊ paſſu
le ſunt laudāde nō tn̄ in uſu multo. Granata vō dulcia ⁊ muçe
ſunt ei utilia: acria vō nō placēt. Perſica vō bn̄ dulcia ei lau
dāda ſunt. Silr ⁊ iuiube pp huīditatē ſuā ⁊ lenitionē quam
hūt. Citonia vō pira ſolida ⁊ acria meſpila ⁊ ſorbe ⁊ corna
dimittant. Et criſomille etiā fugiēda ſūt. ❡ Lactis vō uſum
crudi ⁊ cocti uehemēter laudo ei. q̄ñ ſit acetū laudabile nutri
mētū ꝯtrariū melic. mūdificatiuū ſanguis exiccatiuū ſeruoris
apiendo ⁊ urinales vias ⁊ mūdificat uētrē a ſiſitate ⁊ ſeroſita
te ſuis. Silr in dieb⁹ caloris ēt mihi placet uſus coloſtre ⁊ re
cocte moderat⁹: recēs caſeus abſqʒ ſale ēt ē ei collaudādus.
❡ Butyri vō uſuʒ gr̄a ꝯficiēdi cibaria nō bn̄ laudo. Sʒ mi-
hi placet magis oleū oliuarū dulce nō ualde ſalitū aut oleū
amigdalarū dul. aut recēs oleū de ſiſamo qd̄ ſiculi uocāt ier-
ſolena. ❡ De piguedinib⁹ vō aialiū ꝯueniēs eſt piguedo por
celli iuuenis caſtrati ⁊ vituli ⁊ iter reliq̄s ſūme laudat pigue
do aſini in uſu cibarioꝝ ⁊ vnguētorū. dr̄ eniʒ de ea ꝙ eradi-
cat leprā ſi fuerit ei eradicator uel ſi nō fuerit uehemēter con
firmata facies ſubſtātialē corruptionē mēbrorū. ❡ De liq̄ri
bus vō alijs qb⁹ cibaria ꝯdiunt laudabile foret ei vinū cito
niorū ⁊ granatorū muçorū ⁊ dul. adhuc etiā ⁊ ſape ⁊ in ſum
ma liq̄res oēs nō pticipātes multa acredine uel acetoſitate
ppē refracti cū çuccaro penidijs ⁊ cōſil. h⁹. ❡ In ſpēb⁹ aūt
⁊ granis qb⁹ cibaria cōdiunt. aduertēdū eſt ꝙ uitent oīa in
qbus eſt potētia multū calefaciēdi ⁊ adurēdi ſanguinē ⁊ ali-
os mās humorales. pp qd̄ augmētet mā melica ex aduſtio-
ne aliorū humorū: aut ſaltē ab eis iponat caliditas itēſior p
quā mā reddat actiuior ad corrūpendū mēbra ⁊ ſerpenduʒ
p ea: ⁊ ppē q̄ñ in talib⁹ ſpēb⁹ ſil' cū caliditate itēſa īuenit dulce
do que eſt ſignū appet⁹ uel ꝓmptitudīs iflāmationis ⁊ adu-
ſtionis mātū taliū. Exēplū horū ſūt aniſuʒ ſe. ſe. daucie cimi
nū petroſel. nigella coſt⁹ cinamomū caſſia lignea daucus tar
con ⁊ oēs pegrine ſpēs ut galāga pip çedoaria ⁊ conſimilia.
❡ Uerū q2 in talib⁹ inuenit vtus cordialis ⁊ ſtōchalis ēt: q2
ipſa defendūt a putrefactiōe ⁊ rectificāt iā factā: uelut eſt ci
namomū coſt⁹ ⁊ galāga ⁊ pip. ideo talia nō oīno ſunt dimittē
da: imo admiſtrāda ſūt cū his que refrāgūt caliditatis aude-
ciā uelut cū atriplice bleta ſpinachis viola nenufare portula
ca cucur. ⁊ cōſilib⁹: que etiā oīa cōminuūt uehemēter ſiccitatē
p̄dictorū ſeminū ⁊ plātarū: pp qd̄ in nulla cōpōne canonica
ab auctorib⁹ inuēta inuenies aliqd̄ antidotū qd̄ nō ſit cōpoſi-
tū cū hac ſciētifica electiōe uelut cinamomū galāga pip co-
ſtū ⁊ ſilia que cala ſūt in 3° ⁊ in 4°. refrāgūt cū ſeīe cucurbite ſca-
riole lac. ⁊ portu. aut eorū audaciā remittūt cū calis remiſſis
ſicut crocus hoc mō corrigit pip: ⁊ ſic de alijs tenēdo viā cu
dorē ꝙ remiſſio ḡdus q̄litatū fiet p cōmixtionē remiſſioris
ad intēſuʒ. caliditas eniʒ croci in 2° ḡdu ducit ad mediū calita
tē pipis in 4°. lʒ hoc magis ꝯtiene vitatē i medicis cōpoſitis
fermētatis. ❡ Adhuc tn̄ defendē poteſt q lʒ medicine nō ſit
fermētata: vtus tn̄ dirigit medicinē remiſſe calidē ad mem-
brū paſſibile ab remiſſe calida ⁊ medicinā itēſe calidā ad mē
brū paſſibile ab itēſe calida ſiue hoc fiat ꝙ vtus p̄ dirigat re
miſſe calidā q̄ itēſe calidā ſiue ecōuerſo. ❡ Et iterū dato
ꝙ utraqʒ medicina tā itēſa q̄ remiſſa in ḡdu ſil' offerret mē-

hec acerbū ab eis. utraqꝫ ē actuata exiſte de facto: tñ dī ꝙ
cōplo medicine eleuate in gdu nō ipmit in mēbrū niſi per
modū refracti eiſe a medicina ꝫria uel ſibi ſilī ꝛ in ꝗtitate: ut
fride reſpectu cale ꝛ cala in ꝓ reſpectu cale in 3°. ❡ Ex hoc
fundamēto itellige potes diuerſas cōpōnes mediciaꝝ que pᵒ
frōte legētibᵒ appent ſatis eē ice. ❡ Et ſeqꝰ ex hoc fūdamēto
ēt 2° cōprehēdi poſſe ꝙ ta difficultas eſt in elaborando circa
corpᵒ humanū applicādo ꝯuenienter actis paſſiuis. Ex hoꝝ
ſmonibᵒ nōnulli aliqliter colligi pñt. 11° tertij. cap̄ de cau. cura
tiōis cordis. ꝛ 5° can. ſūma pᵒ cap̄ 2°. Taceāt igiꝰ carpellato-
res qui medicinā temerarijs opatiōibᵒ pturbāt. ❡ De hīs aūt
que in cibarijs admiſtranꝰ delectationē iponētibᵒ in eis pᵒ
ter ſapā ꝛ p̄dicta ſūt ſic çuccaꝝ: cuiᵒ uſus ꝛ ſi ꝯueniēs uidereꝰ
ad dulcorādū cibaria ꝛ potᵒ oēs: tñ pp aptitudinē ſue ꝯuerti
bilitatis in coleram: pp qḋ parᵒ eſt ad aduſtionē: iō nō multū
mihi plꝫ: ꝛ pp̄e ſimplex. Sꝫ ꝯfrāganꝰ eiᵒ ꝯdimēta cū frigidis
audacter ꝛ cū hūectātibᵒ remiſſe: uelut ſemīs oīa frida 4°ᵒʳ uꝰ
v. viola flos nenufaris ꝛ ꝯſilia. Mellis vō uſuꝫ hic oīno dete
ſtor pp caliditatē ꝛ ſiccitatē eiᵒ in 2° gradu. Et ſi argueretꝰ cōtra
qꝛ ipm̄ eſt de ꝯſeruātis corpis ꝛ phibitiuū putrefactiōis. huic
dicēdū eſt ꝙ hoc ꝯtīt verū in corpibᵒ mūdis. ut in ſtōcho ꝛ
ep̄e: qlia vō nō ſūt talia egra corpa imo mel ꝛ mellita cibaria
facile corrūpunꝰ in eoꝝ ſtōchis. ❡ De ꝯditis vō qbᵒ eſt cois
uſus ſūt cappares: qui lꝫ hēant aliq̄ꝫ diuerſionē viarū urine:
ꝛ ꝯuenirēt his egrotātibᵒ: ut recētes ſūt: tñ ꝯditi cū ſale pp au
gmētū caliditatis ꝛ ſiccitatis nō ꝯueniūt: ꝛ pp eādē cām vitup̄a
ende ſūt oliue ꝯdite: ꝛ ſilr ꝯdimētū ſabane ꝛ tñ de piſciculis
puis cōſeruatis in aq̄ maris. Silr ēt ꝛ auicule marine in ace
to aq̄ ſalſa ꝯdite nō placēt. ❡ Baucie. i. paſtinace ꝯdite ꝛ con
ſeruate in ſyᵒ mellito ſūt eis laudabiles: clarificāt eni ſangui-
nē ꝛ apiunt vias urinales iteſtinales ꝛ poroꝝ. Silr ēt laudā
tur ei radices ſeracul ꝯdite abſqꝫ ſpēbᵒ acutis. Et poma ꝛ pi
ra cōdita ꝛ citonia dūmō nō ſunt ualde dura: hec oīa ſūt uti-
lia. melones ꝛ cucurbite cōdite optime ſūt ei. Et citra cōdita
ꝛ pp̄e cū çuccaro ēt ſūt ei laudabilia. ❡ Xilobalſamū vō cō-
ditū de oriētalibᵒ ptibᵒ aſportatū his egrotātibᵒ eēt mirabi-
le iuuamētū. Rectificat eni cor cerebrū ꝛ ſtōchū ꝛ mūdificat
ſanguinē a ſupfluitatibᵒ expellendo eas p poros ꝛ urinales
vias: pter ēt ꝯueniūt iſti egritudini napi ꝛ rape cōdite: ꝛ pp̄e
abſqꝫ ſpēbᵒ multis. ❡ Et nō dubito ſi hēnꝰ mirabolani in
di ꝛ emblici cōditi: eēt eoꝝ uſus talibᵒ egrotātibᵒ ualde ꝯue
niens. aduerſanꝰ eni melie p̄cipitādo ipſaꝝ p viā expulſiōis.
Cōditaꝫ vō. çç. oīno dimittaꝰ ꝛ cortices arāciorū cōditi abſ
qꝫ multitudine ſpērū ſūt laudabiles. ❡ De ptibᵒ aūt aialium
laudabiliores huic viro ſunt cerebrū ꝛ pigues ptes a neruis
ꝛ ligamētis excluſe ꝛ cutibᵒ: ꝛ pp̄e ſalitis ꝛ epar aialiuꝫ lau-
dabiliū: ꝛ pp̄e porci pp augmētū ſue nutricationis ꝛ ꝯueniē
tiā in qlitatibᵒ i hac cōplone: pp qḋ ſcripſit Gal. 7° terrap. ꝙ
nutribiliſſimū oīuꝫ que ſciuntᵒ eſt caro porcina: de qua etiā ſu-
pra. ſilr ꝛ epar galline ꝛ anatis piguiū. hec oīa cōueniūt: pul
mo cuiꝰ ꝯcedi pōt eis: lꝫ eniꝫ nutriaꝰ ſanguīe colico ſm p-
priā eiᵒ cōplonē: tñ eo tñ ſanguis notabilr refractᵒ eſt pp acci
talē cōplonē in pulmone iuētā ex decluui flatu ad ipꝫ. Que
vō ptes ſunt ſic cor iteſtina renes oīa dimittanꝰ. ꝛ pp̄e ſplen.
Eſt eniꝫ ipſe melie receptaculuꝫ tā fecalis ꝙ aduſte ex alijs
mēbrᵒ facte. qs eniꝫ erit q cuꝫ iduſtria ſua ſufficienter curare
poſſit leproſuꝫ aliquē abſqꝫ rectificatione ſplenis. ꝯ qſdam
modernos carpellatores qui pmittūt curare leprā abſqꝫ re-
ctificatiōe eius: deridētes tñ ꝛ deluſi. ❡ De modis aūt p̄pa-
rationū cibarioꝝ ꝯuenientior eſt elixationis modus ꝙ aſſatio
nis: ꝛ pp̄e ſm ꝯſuetudinē facte cū piguedine porci ſalita: ſiue
p piguedinē itelligas lardonē ſiue aliā ptē itrīſecᵒ in ptibᵒ mi
rachialibᵒ iuētā q pp̄e piguedo nūcupaꝰ. tales eni piguedies
lꝫ p ſe nō cēnt multū male: p accīs tñ pp ſalē ſūt multū nociue
Modus aūt p̄parationis cibarioꝝ in ſartagine dimittēdus ē
Potᵒ aūt in hac diſpōne ꝯueniēs eſt vinū colore rube
um ſubſtātia ſubtile ſapore tēdēs ad pōticitatē ꝛ
ſtipticitatē leuē. tale eni ut plm̄ remittit malitiā humoꝝ pᵒhi-
bēdo ebullitionē ꝛ putrefactionē eoꝝ. Et poſſet ēt tale vinū
paꝝ acerbū eē albū: ꝛ nō eēt bonū minᵒ p̄dicto. Reliq̄ vō vi
na ſubſtātia groſſa non bñ fecibᵒ expurgata fumoſa ualde ꝛ
acuta ꝙ tñ eoqꝫ forēt guſtui delectabilia ſiue dulcia uꝰ ame-
na nō eēnt in hac diſpōne cōuenientia: pp fortē caliditatē eoꝝ
ꝛ ebullitionē quā faciūt in humoribᵒ ꝛ aduſtionē in eis. neꝝ
qꝛ in plurimis regionū ꝛ ciuitatū vina inueniunꝰ ualde cala ꝛ
acuta. ideo talia poſſent cū 3ᵃ pte aque electe de uero fonte ꝛ
uero mōdo eligi ꝛ miſceri ſm diſcretionē moralis viri ꝛ ſm
potētiā vini eq̄liter utraqꝫ ponēdo mediocri vino: ꝛ duas p-
tes aque ꝛ tertiā ptē vini fumoſi ꝛ erit modus rōnalis perſ-
ſus. ❡ Si aūt patiēs ſit de illis q diſcretione utunꝰ: tūc dico
ꝙ cōuenientius eēt ei bibē aquā ꝙ vinuꝫ. ſtōcho tñ tolerante
tp̄m ꝛ cōſuetudine affirmante hoc: ut eſt apud mauros ꝛ
alios gētiles: qbᵒ ex lege nō cōcediꝰ vinū. Iſtis enim in locis
cōueniret aq̄ çuccari facta cū q̄titate çuccari breuiori ꝙ ſit
illa que ponꝰ in cōi iulep. ꝛ ſi aq̄ q̄ utꝰ in potu ſimplici uel
cōmixta eēt aq̄ ciſterne melior eēt. ꝛ pp̄e qū ſuccedunt ma-
gne pluuie quā p̄ceſſerūt tonitrua ꝛ magnoꝝ uētoꝝ flatᵒ: ta-
lis enim aq̄ ex uehementi agitatiōe eiᵒ in media regione reddi
tur expurgata magis a terreis ꝛ uaporoſis ptibᵒ per uehemē
tē colliſioneꝫ ꝛ cōfractionē nubiū a qbᵒ exp̄mitꝰ. Efficiꝰ etiā
hec aq̄ cōuenientior: ꝓpterea qꝛ recepta in rimis terre cribraꝰ
ꝛ depuraꝰ melius p ſpōgiā ex argilla factā ꝛ alteratā ex ha-
rena uel ut magis ſꝛ cōſtituunꝰ ciſterne tales. ubi aūt talis re
periri nō poſſet aq̄: tūc accipiaꝰ de fonte aut puteo bñ pfun
do: que ſi coqueretꝰ iterū melior eēt. ❡ Sigs aūt medicina
li potu regeretꝰ: tūc melior alijs eēt aq̄ lactis capͥni a q̄ caſeᵒ
ꝛ coloſtra excta forent. talis eniꝫ potᵒ eēt lauatiuus ꝛ mūdi
ficatiuus viarū coium uenarū ꝛ eductiuus ſeroſitatū coleri
carū aduſtarū: extinguēdo tñ uel remittēdo feruorē ſangui-
nee maſſe. ❡ Alter vō potus ꝯueniēs pōt eē talis. Rx. aque
fumiterre aque acetoſelle ꝛ endiuie. añ. lib. j. çuccari candi. ℥. ij.
coquanꝰ oīa ſil uſqꝫ ad conſumptionē q̄rte ptis: ꝛ hoc potu
utaꝰ cum cibis ꝛ ſine illis. Ex qbus omnibus appet cōple-
tum eſſe caplm̄ de regimine huius uerende diſpōnis per ad
miniſtrationem ſex rerum non naturalium.

❡ Scōe ptis de regimie huiᵒ diſpōnis p medicinalia. Cap̄. ij.

Expeditus de ꝓ pncipali ſcōe ptis huiᵒ tractatᵒ. ſ. de
menſuratione cōuenienti ſex rerū nō naturaliū: oꝑꝫ ex
pedire ſcōm pncipale. vꝫ regimē curatiuū huiᵒ le
pre elefantice qḋ qdē cōplectiꝰ in intētionibᵒ ſex.
❡ Et p̄ma qdē intētio memorat remediū per dic
tā obſeruādū. ❡ 2ᵃ intētio conaꝰ abſcindē mām minoratiue
❡ 3ᵃ intētio pcurabit diuerſionē hāꝝ māꝝ. ❡ 4ᵃ intētio
digeret has mās. ❡ 5ᵃ eradicabit eas. ❡ 6ᵃ ꝛ ultima cona
biꝰ rectificare mēbra cū remotione q̄rūdā accitiuꝫ que ſem
per cōcomitanꝰ hāc abolabilē diſpōnē ꝛ ſic iſte ſcōs ſmo 2ᵉ
ptis huiᵒ tractatᵒ cōplebiꝰ p capla ſex. ❡ Primū itaqꝫ caplꝫ
cōſiderabit q̄titatē exhibenderū ciboruꝫ ꝛ potuū. ❡ 2ᵐ vō
de qualitate eorum aliquid ſuccincte pertranſibit.

Dicēdū itaqꝫ ꝙ dato ꝙ iſta corpora plm̄ ſint vehe-
mēter extenuata ſubſtātifice a mala cōplo-
ne frida ꝛ ſicca que aduerſanꝰ nutricatiōi que eſt melica cō
plo. Etiā extenuata ſūt: qꝛ talis melia gn̄aꝰ in eis p aduſtio-
nē. Iō neceſſe eſt hec corpa uehemēter ſicca eē ſiccitate poſitiu
ua a melia iducta ꝛ ſiccitate p̄uatiua pueniēte a friditate per
viā expulſiōis ꝛ ab accitali caliditate p viā aduſtiōis. Iō bñ ap
paret ꝙ idigerēt reſtauratiōe multa in q̄titate ꝯtinua ꝛ cū
qꝛ ētus nālis tā ſtōchi ꝙ epatis ꝛ alioꝝ mēbroꝝ notabilr de
bilitata eſt in iſtis. Iō ſecuriᵒ eis exhibeo cibū in q̄titate di-
ſcreta ſupplētē magnitudine reſolonis ꝛ ꝯſūptioni iā p̄dictis. ꝙ ſe
curiᵒ eſt ꝙ cibenꝰ in die ter. vꝫ mane tēpeſtiue in diebᵒ frigo
ris ſaltē hora 14ᵃ uel 16ᵃ uſqꝫ ad medietatē nouēbris icipien
do in pnᵒ octob. Scōa vō vice ad māſionē accipiāt aliqḋ ho
ra 22ᵃ qñ fuerit ciban in hora 14ᵃ aut 24ᵃ qñ cibati fuerit in
hora 16ᵃ. 3ᵃ vō vice cibenꝰ īter horā tertiā ꝛ q̄rtā noctis: ꝛ ta-
lis modus eligēdi horā cibationis obſeruari pōt uſqꝫ ad me

dietatē mēſis februarij uel cōplemētū ei⁹. ¶ Reliq̄ aūt tpe ex
ɔſideratione pari eligēdus eſſet modus cibationis a pn° die
rū eqnoctialiū uſqꝫ ad finē eoꝝ. poſſet enī hō pma vice ciba
ri hoc tpe ſicͥ dictū eſt de alijs puā faciēdo diuerſitatē in electi
one hac: niſi neceſſitas debilitatis v̄tutis aut cuiꝰ aliq̄rū acci
tiū deduceret ad oppoſitū uel ɔſuetudo hoc faceret. ¶ Et ſi
argueret̃ q̄liter ſcōaꝫ cibationē iā p̄dictā ⁊ tertiam pua cadit
mora p quā nō eſt rōnabile ſcōm cibū ɔueniēter eē digeſtuꝫ.
¶ Huic motiuo ⁊ ſibi ſilib⁹ dicēdū q̄ tales cibatiōes que ex-
hibent̃ i hac hora quā illuſtres anrig noiant māſionē: ⁊ itali
ci noiant merēdā uel collationē eſt pauce q̄ntitatis cibi: ſicut
dare vipā in lymphato vino: ſorbē vnū ouū cū q̄buſdā nebu
lis ƺuccaratis; bibē ferculū vnū brodij pulli cū duab⁹ bucel
lis panis; comedē aliqd de gelatina. aut ſuis tpib⁹ aſſumere
decē uſqꝫ ad .XX. ceraſa aut fruſtū vnū melonis accipe cum
pauco pane ⁊ duo uel tria fruſta cucurbite uel citri ɔfecte: co
medē aut alias ɔfectiōes ɔſiles. Hi qdē sūt cibādi modi cū
hoc q̄ ſunt medicinales: ēt pp puā eoꝝ q̄ntitatē facile a v̄tu-
te trāſmutant̃: nō idigētes mora tāta q̄ta ſi eſſet eoꝝ q̄ntitas
augmētata. Et ex alio ēt cōferūt: ppterea q̄ tales cibatiōes
diuertūt caliditatē ab actiōe ɔtinua uel ſaltē forti circa mām. Et
tūc min⁹ inflāmant̃ māe tales ⁊ ad aduſtionē diſponunt̃ mi
n⁹. ¶ Ad formā igit̃ argumēti dicēdū negādo ɔñtiā. pua eſt
diſtātia cibationū ɔiter vnā ⁊ reliq̄ꝫ. ḡ v̄t⁹ nō poterit ſufficiē-
ter digerē. pꝫ illud eſſe falſuꝫ ex p̄dictis. ¶ Egrotāte igit̃ ele-
fantice aliquo cholico a gn̄atione uel melico ab illa ex māp
aduſtionē genita cōueniret in p̄ cibatio libre vni⁹ cū dimidia
in pma hora. In 2° vo daret̃ a q̄tuor uſqꝫ .vj. ℥. cibi ⁊ potus.
In 3° vo cibatione daret̃ ſic in pma. ¶ In melico vo egrotā
te cōueniret cibi q̄ntitas amplior idicādo a cā aduſtionis eſſe
calida: fortior enīꝫ intēſiue caliditas eſt necīa ad adurēdū meliā
nāem ⁊ trāſmutādūꝫ ipſam in melicā meliam q̄ regrat̃ in
cholico. ſed ad maiorē intēſionē caliditatis maior ſequet̃ con-
ſumptio ⁊ extenuatio. ḡ necīa eſt reſtauratio maior. pꝫ ɔñtia
intelligēti theoricā medicine: q2 reſtauratio debet pportiona-
ri reſoloni: ⁊ poſſent duci ſmones ibi ex diſputatis aſſōꝫ tex
tu ⁊ cōmēto illius. Senes facillime ferunt. Et alteri⁹ ſnīe.
Eſtate ⁊ autūno cibos grauiſſime ferunt. Et ſunt ſermones
Auic. pma q̄rti. trac. 2°. cap̄ de cibatione febricitātium. ubi ſꝫ
magnitudinē ⁊ frequentiā reſolonis docet augmētare ⁊ fre-
quenter adminiſtrare. ⁊ alio. Et etiā qdē pp reſolonē ſuam
ec̄. ¶ Pro ſcōa vo pte p̄ncipali hui⁹ capituli. ſ. de mō electio
nis q̄litatis cibatioꝫ ⁊ potuum excuſari debeo ex his que in
cap̄ pcedenti de fere omnibus uarijs potib⁹ ⁊ cibis dictū eſt.

¶ Inte. i. lonis ſecunde. Rrica. ii.

[R]ectificato itaqꝫ regimie patiētis ex pte q̄ntitatis ⁊ q̄
litatis ciboꝫ ⁊ potuū iā puenīēdū eſt ad curā hui⁹
uerēde diſpōnis. ¶ Et hoc qdē capl̄m ptitur in
duas ptes. Iq̄rū p⁹ apit̃ modus aggrediēdi mām
añcedētē ill⁹. ¶ In ſcōa vo pte attēdet̃ ad mām ɔiūctā ⁊ ad
corruptionē membrorum a ppria eius uenenoſitate infixā.

Pro cui⁹ pme ptis declaratiōe ſupponēdū eſt p̄ q̄ dato
q̄ minoratiua eūo a ſapiētib⁹ ɔcedat̃ in pn° ul̄ima
gis. hic tñ erit intētio mea nō ſolū ad eā in ul̄ pn°: ſed etiā in
magna pte ul̄is augmēti pcurādū. In tali enī pte augmenti
ampl⁹ de mā fluit q̄ꝫ in pn°. ḡ nō min⁹ cōpetit eūo in prima
pte augmēti reſpectu fluētis mā̃ci q̄ꝫ in pn°. ¶ Premittēdū
eſt 2° gra hui⁹ regimis q̄ eūo minoratiua de q̄ hic agit̃ intel-
ligēda eſt reſpectu mā̃ci a ſapientib⁹ noiata eūo minoratiua
ppa. De eūone nāqꝫ mā̃crū que in vijs expulſionū multipli
cant̃ nō eſt magna cura mihi ad pns. Quis enīꝫ dubitat q̄
ſecces uēoſitates aq̄ſitates in iteſtinis ⁊ urinalib⁹ vijs inuēte
ſemp excludi debēt a corpore. ¶ His igit̃ pmiſſis pmū inge
niū eūonis minoratiue eſt p flōmiā. Añcedēs enīꝫ cā huius
diſpōnis eſt melica mā genita in epate p aduſtionē: que qdē
multiplicat̃ in uenis ⁊ maiorib⁹ ppe. ſed talib⁹ mā̃eb⁹ nulla
eſt eūo cōueniētior q̄ꝫ flōmia. 4° pmi. cap̄ 20° colligendum. ⁊
plurie alibi. igit̃ fiēda eſt flōmia. Appente igit̃ in toto cor

pore plenitudine in hora electa apiat̃ uena magna uel pur
purea uel coīs p quā educant̃ ſanguis. ℥. iiij. uel. v. ſm tolerā
tiā v̄tutis. ¶ Et ſi maior apperet plenitudo circa epar flō-
met̃ baſilica ſub cubito inēta. Et ſi maior apperet plenitudo
in ptib⁹ capitis ut in q̄buſdā elefantioſ appet. q̄rū facies tar
tares deformatione ⁊ coloris nālis corruptione cū puſtulaꝫ
multitudine in ea corrupta eſt. tūc fiat flōmia de cephalica
inuēta ppe in inferiori pte cubiti uerſus domeſticam magis.
¶ Et adde his ſermonib⁹ q̄ ſi elefantioſus aliqs cōſuet⁹ eēt
hēe emoroidalē fluxū: cōueniētius eſſet in eo facē aptionē
emoroidaꝫ. ¶ Sic etiā ⁊ in mulie mēſtrua puocare: ⁊ ſan
guinē a narib⁹ educē in hoīe cōſueto ad illum. Hi enīꝫ modi
eūonū dēt eūonis ul̄is ordinē cōuenītes: argumēto ſūpto ab
oiuꝫ uenarū corporis cōmunitate ad inuicē. ¶ Amplius ſi
in elefantioſo corpore appet plenitudo ⁊ adhuc magna nō
manifeſtans idraie cōmixtionis cū ſanguine cōueniētis. tūc
nequaq̄ꝫ adminiſtret̃ flōmia p̄dicta ſed eūetur ul̄r mā cuꝫ far
maco appropato. ut colligēduꝫ 4° pmi. cap̄ 3°. De q̄ñ ⁊ q̄liter
curare opꝫ. ⁊ cap̄ altero de regulis colſbus ſolonū uētris ⁊ uo
mitus. ¶ Si igit̃ appeat ſapiēti viro añcedentē cām egritu-
dinis eſſe meliaꝫ genitā ex aduſtione melie. tūc poterit ad-
miniſtrare farmacū illi⁹ electiue eductiuū. tabs adt mā̃ci ⁊ cu
iuſlibet alterius ex altera mā genite p aduſtionē eligē farma
ca appropata nō eſt bñ inuētum ab auctorib⁹ cū eoꝫ reuerē
tia: quātūcūqꝫ illuſtrib⁹. laudib⁹ enim ſimplicuū farmacoruꝫ
plurimū gāle ſcribit̃. eūat mām aduſtā uel ex aduſtione ge-
nitā tāgentes genus ⁊ relicētes ſpēꝫ. Glorioſior aūt doctrina
⁊ pfectior eſſet ſi qs diceret a. euacuat meliam ex aduſtione
ſanguis genitā. b. eūat meliam ex aduſtione cholē genitam
d. euacuat meliam ex aduſtione flegmatis genitā. farmacuꝫ
vo notabile foret ſimplex qd eūaret meliam genitā ex aduſti-
one duoꝫ humoꝫ ⁊ ppue in nā cōplonali ɔ̄rioꝫ. q̄lis ɔ̄rietas
cholera ⁊ flegma. ⁊ ecōtra ſanguis ⁊ melia. ⁊ econtra utraqꝫ
enim iſtarū māerum uerā hūt ɔ̄rietatē ad inuicē ſm ſntam
phi in deſcriptiōe ɔ̄rioꝫ que eſt q̄ ɔ̄ria i eodē gn̄e extrīie ma
xime ad inuicē diſtāt. ⁊ vnum nō eſt in nām alterius educi-
bile: nec alteri alteri cōponibile: ſed mutuo ſe expellūt. Que
aūt eſſet opinio tua laudare farmacū qd eſſet cuiuſcūqꝫ me
lācholie p aduſtionē genite. ¶ Vide quāū eſt difficile eligē
inſtīa appropata ad eradicationē egritudinū. ſoue aūt excu-
ſandi ſunt auctores. ¶ Primum q2 ſpeculationes ſciētifice
uerſant̃ potius circa vniuerſalia q̄ꝫ pticularia. ¶ Et ſcōa cā
potuit eſſe q2 inuenire farmaca ppria vniuſcuiuſqꝫ materiei
eductiua nō potuit fieri niſi a viro lōgo tpe ſcia ⁊ ope am-
pliſſime trito. Raro aūt iſta pūt inuicem bñ uerificari. Cōtin
git enim medicuꝫ eſſe lōgeuū. ſed ſcie nō bñ dogmaticū. Et ſi
doginatizās aliqs reperit ille frequēter caret experientia. Et capiūt
hi ſermones fundamētū a Gal. 3° de ingenio ſanitatis. cap̄
p̄. ⁊ illo auctētico. Palam aūt eſt lōgū tps in experimento rerū
ſcitādarum eſſe neceſſium. Nō vo ⁊ ſcia que docet eſſentiē erga
rerum: ⁊ vniuſcuiuſqꝫ mēbroꝫ cōplexionem ⁊ ſubſtātiā eoꝫ
actiones quoqꝫ ⁊ iuuamēta ipſoꝫ per quam ſciam ſcit̃ que
egritudinū ſunt curabiles ⁊ que nō curabiles. ⁊ quo mō cu-
rāde ſunt curabiles. ¶ Propter qd infero in iuuamēto meo
q̄ ſi nō ita pticulariter tāgam inſtīa electiue ⁊ adequate edu-
centia mās iam p̄dictas nō ero ita magnifice dānandus: p-
pterea q2 nō multi qui audiuerūt ⁊ intellexerūt ſciuerūt ⁊ expti
in hac mā nō raro defecerunt dēs. ¶ Propter qd infert̃ 2°
magnus error vulgi multitudinis popularis qui credūt oēꝫ
capatum medicū eſſe ſcientē ⁊ exptum. ⁊ qd peius eſt nō ad-
hibet̃ a vulgo plena fides niſi temerarijs ⁊ ƺarpellātib⁹ medi
cis qui cū auſa p̄ſumptuoſo ſermonib⁹ fallacib⁹ vulgus alli-
ciunt ⁊ decipiunt: ⁊ eſt eoꝫ. ¶ Premittat̃ itaqꝫ interius pro
nūciatione medicinaꝫ ſoluentiuꝫ diuerſas melie ſpēs: q̄ ta-
les medicine pticulariter: ut tactuꝫ eſt: niſi ſint bñ expſſe ſicut
in quocūqꝫ uolumine medicinaꝫ ſimplicium legere poteſ.
¶ Premitte ſcōo q̄ ad electionē taliū medicinarum ex habi
tu ſcientifico iuuamētum acquirit̃ per cōmixtionem medi

cherum electione ſcḋm ſoluentium bene uel illam mãm cuȝ medicinis melãcholie eductiuis. exẽpli gratia. mirabolanus niger lapis armenus. ⁊ lapis laȝuli educũt melãcholiam naturalem. ⸿ Si ergo tẽtauerimus cũ eis educere mãm melãcholicam ex aduſtione genitã tũc ponenda eſt cum eis medicina cholere rubee eductiua. ⸿ Et ſi tẽtauerimus educẽ materiam melãcholicam ⁊ genitã ex aduſtione flegmatis tũc talibus medicinis addet̃ agaricus turbit collognitida uel aliud cõſimile. ⸿ Et ſi deſideraremus educere melãcholiam genitam ex aduſtione ſanguinis tunc mirabolanis indis ⁊ polipodio adiungeť aque lactis uel ſuccus uolubilis aut alia medicina ſubſtantie ſanguinis clarificatiua. ⸿ Similr̃ etiã ſi tentauerimus educere melãcholiam nãlem. ⁊ genitam ex aduſtione illius. tunc ſene fumoterre addereť epithimum lapis armenus ⁊ laȝuli. ⁊ alie ſibi conſimiles medicine.

Propter qḋ medicina melie magis nãlis eductiua poſſet eſſe talis. ℞. mirabolanoꝝ indoruȝ ℥.j. thimi. ʒ.ſ. aque violaꝝ aque ſarſare aã. ℥.j. aniſi dauci aã ℈.ſ. penidiaꝝ. ℥.j. miſce ⁊ totũ deť in potu. ⸿ De compoſitis aũt famoſa auctẽ inuẽtis poſſet eligi medicina talis. ℞. ſucci bugloſſe nouiter expſſi ⁊ ſine depuratione. ℥.iij. electua. dyaſene. ʒ.ij. mirabolanoꝝ indoꝝ. ʒ.ſ. dauci cuſcute. aã. ℈. vj. miſce ⁊ totum exhibeať in potu. ⸿ 3° medicina poſſet eſſe talis ℞. ſucci boragis ⁊ ſucci uolubilis breuioris qui pprie noiatur lupulus. aã. ℥.j.ſ. aque violaꝝ. ℥.j. miſce ⁊ totũ calidum deť in potu. uoco aũt lupulũ uolubilẽ breuiorẽ reſpectu uolubilis maioris qui dr̃ ſagittalis ex ſucco cuius conficiť ſcamonea. lȝ altera ſit uolubilis ſpẽs adhuc breuior que in campis inueniť alijs plãtis ſemp irretita florem pducens albuȝ ſubrubeũ a cuius etiam folijs lac emittiť. ⸿ Medicina ṽo eductiua melãcholie peſſimioris que genita eſt ex aduſtione melancholie naturalis. ⁊ eſt ſcḋm plurimũ mãlis cauſa elefantie põt eſſe talis. ℞. iere ruffini. ʒ.iij. lapidis laȝuli ppara ti abluendo ipm trigeſies cũ aqua frigida uel aqua cicoree. ℈.ſ. miſce. ⁊ totũ accipiať in potu cũ. ℥.iiij. aque violaruȝ uel angurie. ⸿ Medicina aũt debilior illa eſſet hec. ℞. eluarij dyaſene. ʒ.v. ⁊ accipiatur cuȝ aqua ȥuccari. ⸿ 2° medicina ⁊ meo iudicio ſecurior eſſet hec. ℞. electuarij ſolutiui ad melãcholiã deſcripti ab Auic. ſcḋo de viribus cordis penultimo cap. ʒ.v. electuarij letificãtis ſcḋm Raſim 9° Almãſ. cap̃ de melãcolia. ʒ.j.ſ. aque ſarſare. ℥.iij. miſce. ⁊ calidu ȝ accipiať in potu. ⸿ Cõmunis aũt medicina põt eſſe decoctio epithimi collecta a Meſue in antidotario. ⁊ pprie ſi. ℥.ij. eius apponatur gra. vj. pulueris lapidis laȝuli pparati ut ſupra. In omni aũt opatione tua ubiqȝ de lapide laȝuli. caue tibi a laȝulo quodã alchimiſtico. Cõponiť enim ex nonnullis medicinis uenenoſis. Itaqȝ nõ raro decipiť medicus ab apothecario auido pecunie. aut pp ignorãtiã uel negligẽtiã hoc faciente. ⸿ Ego aũt mãs tales cũ minori anxietate euacuare ſoleo cum hoc expeditiuo farmaco nõ magne ipenſe. ℞. caſſie de cãna extracte cũ aq̃ lupuloꝝ. ʒ.vj. lapidis laȝuli ⁊ armeni pparatorũ. aã. ℈. vj. ſucci roſaꝝ depurati. ʒ.ij. miſce ⁊ totuȝ in potu exhibeať. ⸿ 2° medicine ad idẽ eſt hec. ℞. mirabolanoꝝ indorũ polipodij folicaloꝝ pulueris ſene. aã. ʒ.ſ. penidiaꝝ. ʒ.ij. miſce ⁊ totũ in potu deť cũ. ℥.iij. aque violaꝝ. ⸿ Farmacũ ṽo eductiuuȝ melie genite ex aduſtione cholẽ ſit hoc. ℞. fumiterre ʒ.ſ. epithimi. ℈.j. ſucci rob. ʒ.x. penidiarũ. ʒ.vj. miſce. ⁊ totũ in potu deť cũ. iij. ℥. aque lactis. ⸿ 2^m^ ṽo medicamen põt eſſe hoc. ℞. reub. electi mirabol. indoruȝ polipodij. aã. ℈.j. ſucci rob. ʒ.iij. aque lactis. ℥.iij. miſce. ⸿ 3^m^ iſtrm põt eſſe hoc. ℞. iere ruffini. ʒ.ij. eluarij rob. ʒ.j. fumiterre. ℈.ſ. miſce. ⁊ totuȝ in potu deť cũ. ℥.ij. aque fumiterre. ⸿ Medicina ṽo ſolutiua melie flaue põt eſſe talis. ℞. agarici. ʒ.j. ſticados epithimi polip. aã. ʒ.ſ. collognitide. ℈.ij. bdellij. ℈.j. fiãt pille cũ ſucco ro. ⁊ dentur ex ei s. ℈.iiij. q̃ ſunt leues. ⸿ 2° medicina põt eẽ talis. ℞. pulpe ſebeſten. ℥.j. agarici. ℈.j. collognitide. ʒ.ſ. bdellij. ſſ. aã. ℈. iij. miſce. ⁊ detur in potu cũ. ℥.ij. aque angurie uel ciruloꝝ. de quorum numero iſte one altera debet. ʒ. exhiberi a mediſtate februarij uſqȝ per totũ mẽſem aplis. lȝ poſſint exhiberi omni tpe ſcḋm electionẽ boni ⁊ ſciẽtif ci viri. De in ſumma videnť medicine ad approbatas melie ſpẽs ɔuenientes. multe alie inueniunť cõpoſite medicine uarijs uoluminibꝰ. ſed ipſe magis appropant ſpẽbꝰ melie q̃ alteri tm̃. ⁊ tu potes cõponẽ aliq̃s pdictaꝝ inſimul ubi tibi icũberet neceſſitas eũonis plurium ſpẽrum aduſte melie ſicut ſepe contingit.

⸿ Intentionis tertie De modo diuertendi materias a locis ad que fluunt. Ruca. iii.

Poſt q̃ aũt mãe huiꝰ egritudis fuerit minoratiua euõne educte. tũc inſurgit intẽtio diſtrahẽdi mãs a locis ad que fluẽ ſolẽt. Et iã qdeȝ plurimis opȝ uti igenijs in diuertẽdo. ⸿ Et pᵐ qdẽ corpore remanẽte adhuc bñ repleto diuertať mã p loca nãliter euõnibus exterioris diuerſitatis ⁊ obſerueť canon hyppocratis affoꝝ pma. Que educẽ opȝ inde per ɔuenientia educẽ loca. ⸿ Mulieẽ igiť laborãte hac lepre ſpecie opȝ diuertẽ mãm. p mẽſtruales vias ſi ſtricte fuerit apiendo eas. aut ſaltẽ illaruȝ pñũ euõnẽ augẽdo pp̃e cũ hoc farmaco. ℞. corticis caſſie fi. caſſie lignee polij mõtani rubee tinctoꝝ. aã. ℈.ſ. trociſcoruȝ de myrra. ℈.ij. miſce ⁊ totũ in potu deť cũ aq̃ apij uel gene. calefactã ⁊ multo ȥuccaro dulcorate. ⸿ 2^m^ ṽo expeditiuꝰ eſt ℞. trociſcoꝝ de myrra. ʒ.j. muſci nõ ſophiſticati. ⁊ eſt de gaȥellis. ℈. viij. fiãt pille cũ ſucco apij uel ariſtol. lon. ⁊ deniť mane in aurora. ⸿ Si aũt eger vir fuerit ſiue mulier ɔſueti ad fluxũ emotroidalẽ. tũc ſi fuerit reſtrictꝰ apiať: aut abundantior fiat ſi minorať fuerit ɔfricatione eaꝝ frequẽti cũ pãno aſpo uel puluẽ collognitide aut puluẽ nigelle uel cũ felle tauri fricãdo eas. ⸿ Aut ſaltẽ apiať ſaphena tã gr̃a huiꝰ q̃ mẽſtrualis fluxus. quãti enim iuuamẽti exiſtat emotroidarũ apertio in melie egritudinibꝰ lege. 17° tertii. cap̃ 2°. ⸿ 3° pncipaliter diuerti põt mã flõmãdo ſaluatellã ſiniſtre manus ⁊ brachij educẽdo ſanguie. ℥.iij uſqȝ ad. v. ut appebit viro pito: ⸿ 4° iteꝝ diuertẽda eſt mã alternatas ⁊ leues faciendo euõnes per uẽtrem cũ aliq̃ medicinaꝝ pcedẽti cap̃ pſcriptarum. nec timeas illã. Raſ enim euauit leproſum quẽdam plures q̃ .xl. in ſpatio q̃tuor mẽſiũ. ⸿ Adhuc ⁊ 5° diuerti põt mã p aptionẽ viaꝝ urine cuȝ aq̃ apij ⁊ ſucco fumiterre ſimul. aut cũ aq̃ feniculi decocta cũ mirabolanis idis: aut cũ aq̃ cuſcute decoctionis ſene. qḋlibet enim hoꝝ eſt ſolẽne pp̃ue frequẽtãdo ipm ad. viij. uſqȝ ad. xv. dies calida accipiẽdo hoc a. iij. ℥. uſqȝ ad. v. ⸿ Rurſus ⁊ 6° diuerti põt mã puocãdo fluxuȝ ſanguis de naribꝰ: ⁊ pp̃e in ɔſuetis. Si enim is euacuandi modus eſt ſufficiẽs in curãdo q̃rtanã ⁊ alias egritudines a fecali melia ɔuenientes. ut pma quarti. cap̃ de q̃rtana colligẽdo. Unñ nõ eſt dubitabile qn per talẽ fluxum euacuari poſſit mã per aduſtionẽ genita. facta enim eſt ipſa mobilior ⁊ leuior pp̃ter ueſtigiũ caliditatis in ea reſeruatũ. puoceť ergo cum frequẽti ſternutatione aut leui titillatione uſqȝ ad riuã cũ ſeta porci uel cũ alia re pũgitiua facta. ⸿ Septimo ṽo pro nũc iterũ diuerti põt mã adhuc euõne ſenſibili diſtrahẽdo ipãȝ per uomitũ. minera enim mãeꝝ melicaꝝ ſiue exiſtat in ſtõcho ſiue ⁊ ſplene: ⁊ adhuc in uenis põt ſufficiẽter euacuari p uomituȝ cũ medicina illius eductiua. ⸿ Et de numero ſecurioꝝ a ſapiẽtibꝰ approbata. ⁊ ſepiꝰ per me eſt talis. accipiať radix vna raphani comeſtibilis ⁊ cũ acu groſſa vulneribꝰ pforeť. in q̃rũ q̃libet immittať radix vna ellebori nigri ɔuenienter mũdati: ⁊ tũc ſepeliať in terra a. x. uſqȝ ad. xv. dies: poſtea fodiatur. ⁊ ex ea radice abiecto elleboro comedať. aut ſaltẽ coquatur ex ea in aq̃ fruſtũ magnũ abſqȝ ello. de q̃ decoctione acuta tepida deť in potu cyathꝰ vnus magnꝰ: corpore tñ pꝰus cibato cibis ſpẽ diſtictis in dulcedine amaritudine acuitate groſſitudine ſubtilitate lubricitate ⁊ lenitione: ⁊ ſic de alijs. Cum enim ſtõchus cibis ⁊ potibꝰ tãte diuerſitatis ipleť facile faſtidiť. ⁊ ad uomitum facilius incitať uomitiuo pdicto exhibito. ⁊ adhuc leuior eo. Poſt que uomitiua ſi fuerit neceſſariũ imponať aũt pẽna oleo inuncta in os ſtillando uſqȝ ad pncipium meri. ⸿ Reliqua ṽo ingenia diuertendi videt per fri

cationes ligaturas uētoſas ꝛ rubificatiōes ponē nō curaui. qm̄ per talia non ſufficienter euacuatur mā melica neqꝫ inſenſibilr euaporat terreſtreitate ſua. hec de intētione tertia.

¶ Intētionis q̄rte de digeſtione māe. Rřica.iiii.

Quartā aūt intētionē cōplē ptē inſtra q̄ plurima. ¶ Et pmū gdē de leuib⁹ eſt hoc. ℞.aque buglo. aque farfare ꝛ boraginis.añ.ℨ.i.ſ.¶ 2ᵐ ꝛ fortius illo eſt hoc. ℞.aque bug.ℨ.iiij.ſy.de epit imo.ℨ.j.ꝛ hec videnſ approꝑata magis mēci mel ce nāli. ¶ 3ᵐ eſt hoc. ℞.aque fumiterre.ℨ.iij.aque lape.ℨ.j.ſ.¶ 4ᵐ eſt hoc. ℞.ſyru.de fumoterre.ℨ.j.ſyru.viol.ℨ.ſ.aque fumiterre.ℨ.j.ſ.aque lape.ℨ.j.ſ.¶ 4ᵐ eſt hoc. ℞.ſy.de fumoterre.ℨ.j.ſy.viol.ℨ.ſ.aque fumiterre.ℨ.j.ſ.aque viol.ℨ.iij.miſce. ¶ 5ᵐ eſt hoc. ℞.aque lactis.ℨ.iiij.ſy.de fumoterre.ℨ.j.hec ultima tria videnſ approꝑata magis melie genite ex aduſtione ſanguis ꝛ chole.¶ 6ᵐ eſt hoc. ℞.ſyr.cōpoſiti acetoſi.ℨ.ſ.ſy.de biſantijs.ℨ.j.aque melliſſe.ℨ.ij.miſce.¶ 7ᵐ eſt hoc. ℞.ſy.de thimo ſy.roſ.añ.ℨ.vj.aque ſublimationis floꝝ croci ꝛ lupuloꝝ.añ.ℨ.j.ſ.miſce.¶ 8ᵐ eſt hoc. ℞.ſy.de abſin.ſyr.de eupato.añ.ℨ.vj.aque cuſcute.ℨ.j.aque apij.ℨ.ij.miſce. ꝛ hec tria videnſ approꝑata magis melie flegmatice ex aduſtione flegmatis uel pticipātis nām eī⁹. ¶ Si cui aūt occurreret mā melica.ſ.ex aduſtione diuerſaꝝ māerū ꝛ pluriū tūc ipſe digerere poſſet cū hoc ſyrupo mihi alias expto ꝛ ultimo inuento ℞.mirabolanoꝝ indoꝝ fumiterre ſene polipodij thimi.añ.ℨ.ſ.violaꝝ.floꝝ bugloſſe ꝛ boraginis.ſc.endiuie acetoſe ſcariole añ. ꝟ.j.ſeminū q̄tuor frigidoꝝ. ꝟ.iij.radicū lupuloꝝ apij feniculi ſpagi bruſci ꝛ paſſulaꝝ nigrarū.añ. ꝟ.ij.oſſis de corde cerui hyacinti ſmeragdi coralloꝝ amboꝝ margarita.añ.℈.ij.bulliāt oīa in lib.xij.aque uſqꝫ ad ꝯſumptionem medietatis. deinde colenſ ꝛ uehemēter expmenſ: ꝛ illi colature apponaſ zuccari al.lib.ſ.ſape electe.ℨ.ij.ſuc.pomoꝝ apiorum lib.ij.bulliāt ſimul diligēter expumādo ꝛ decoquēdo ꝛ aromatizādo ipm ſemp cū iſtis. ℞.doronici oſſis de corde cerui hyacinti ſmaragdi ſaphiri coral.amboꝝ.añ.ℨ.ſ.folioꝝ auri numero.iiij.bulliāt oīa ſimul cū ſyrupo poſt impoſitionē zuccari ita ꝙ medietas eius terminē ad viſcoſitatē.reliqua vo medietas coquaſ uſqꝫ ad ſpiſſitudinē. De ꝓ ergo cū opus fuerit exhibeanſ.ℨ.v.de 2° vo exhibeanſ.ℨ.ij.cuꝫ trib⁹ ℨ.aque ſublimationis floꝝ violarū. Syrupus iſtq̄ precioſus eſt: ſed nō minus utilis q̄ onuſtus ꝑcio ſi bn̄ cōſideras ꝙ tuē cōponendū. Eſt enīꝫ mūdator bonus uenarum epatis ꝛ ſplenis per utrāqꝫ viā euacuationis aliq̄liter ſubducēdo materiā. ¶ At vo iterū q2 nō raro ꝯtingit multos holum abhorrere potabiles medicinas. Idcirco digeri pōt māe. ꝓ cū ſucco boraginis. 2° buglosſe. 3° violaꝝ. 4° cū corticib⁹ citri cōditis 5° cū radice iringi ꝯdita. 6° cū violis ꝯditis. 7° cū cucur.ꝯdita. 8° iuiubis ꝯditis. 9° ſcio ꝙ cortex citri cū zucca.conditus eſt multū cōueniens. qōlibet enīꝫ horū per ſe in aurora ſumptū aut ſimul cū alijs mixtū aduerſaſ melie. Tacco hic eluarium Raſ.ab eo deſcriptum 9° Almanſ. caꝑ de melia. ꝛ ꝓprie qn̄ daſ cum aq̄ violarū cico.cuſcute farfare uel cum aq̄ ſublimationis citri ꝑfecte maturoꝝ uel ſimul cum vino. aut ſucco recenti granatorū dul.mirabilr enim aduerſanſ melie ꝯtemperādo ipſaꝫ per q̄litates pmas ꝛ ſecundas. Plura igiſ potuiſſem ꝯſcribere inſtra niſi timuiſſem ſcripturam tedioſam. ꝛ tu adde uel diminue tuī libito.

¶ Intētionis q̄nte de eradicatione māe. Rřica.v.

Intētio vo q̄nta fere ſm oēm ptē eius cōpleri pōt ex his que in 2° pncipali itētione de māerū eductione ſcripta fuerūt. ¶ At vo nūc q̄qꝫ deſcribam ſimplicia medicamina uariarū māeruꝫ melie eductiua. deinde ꝛ 4°ʳ cōpoſita. ¶ Primū ergo de ſimplicib⁹ educētib⁹ mām mel cam eſt hoc. ℞.mirabol.indoruꝫ uel nigro.℈.iiij.viol.℈.j.denſ in potu cuꝫ.ℨ.iij.aque lactis ꝛ hoc vī approꝑatū magis melie nāli ſeuē aduſtionem hūi ꝛ mixtionē paucā. ¶ 2ᵐ ſimplex eſt hoc. ℞.thimi.℈.iiij.aniſi.℈.ſ.denſ in potu cū.ℨ.ij.aque lupulorū. ꝛ approꝑatur magis melie genite ex aduſtione ſanguis. ¶ 3ᵐ ſimplex eſt hoc. ℞.pul.lapis armeni trigeſies abluti cū aq̄ ciſterne.℈.iiij.ꝛ exhibeaſ in potu.ℨ.iij.uel.ij.aque cuſcute. ꝛ erit magis approꝑatū mlie cholice. ¶ 4ᵐ ſimplex eſt. ℞.agarici electi.℈.iiij.ſſ.℈.ſ.deſ in potu cū.ℨ.ij.abſinthij. aut fiāt ex eo pilſe ꝛ exhibeatur oēs. ꝛ ē approꝑatū magis ad mel' ā flaticā. ¶ 5ᵐ ſimplex eſt hoc. ℞.puluerīs lapis lazuli trigeſies loti cū aq̄ frida.℈.iiij.ꝛ deſ in potu cū.ℨ.ij.aque bugloſ.uł farfare ꝛ eſt approꝑiatū magis ad melicā. ¶ Ex quoꝝ fūdamēto facile itelligi pōt modus ꝯficiendi medicamīs ꝯueniētis ad diuerſas ſpēs melie aduſte ꝯfrāgēdo ex pdictis duos uel tres ſm maiorem neceſſitatē cadētē circa ei.onē melicaꝝ māeꝝ ſpē diſtinctarum. ¶ De nūero medicinaꝝ cōpoſitaꝝ ꝯferētiū ad uarias melie aduſte ſpēs q̄tuor cōpoſita ſingularia reperiunſ. ¶ Quorū pᵐ eſt eluariū melie ſolutiuū deſcriptū ab Auic. 2° de virib⁹ cordis.penul.caꝑ.ſꝫ vnā cōputationē de quo exhibē ſoleo a iiij.ℨ.uſqꝫ ad.vj.cū aq̄ lactis cal'e ꝛ ē medicia pl'uꝫ iuuamēto rū ꝛ ſecura. ¶ 2ᵐ vo pncipale eſt decoctio de epithio deſcripta a Meſ.in antido⁹ de q̄ exhibē ſoleo a.iij.uſqꝫ ad.j.ℨ.pa rū calefcā. ꝛ hec educit māas diuerſas plurias. ¶ 3ᵐ cōpoſitū eſt eluariū dyaſene deſcriptū a Nicolao in antido⁹ de q̄ dare ſoleo a.iiij.ℨ.uſqꝫ ad.vj cū ſero caꝑno calido. ¶ 4ᵐ cōpoſitū eſt eluariū de epith io: qō ego cōpoſui delectabile ualdē ꝛ ſecurū. de q̄ exhibenſ.ℨ.iiij.uſqꝫ ad.vj.cū vino dulci calo educit melias diuerſas cū ſuauitate mag. Reliq̄s vo medicinas fortiores uelut elleborus niger dimittat. ꝛ hec de itētiōe q̄nta. Iā aūt poſtremo ꝑueniēdū eſt ad itētionē ultimā que cōplicat duas ptes ſpeculationis. ꝛ pᵃ gdē eſt robuſta efficē mēbra que pp hāc ſcenā diſpōnē debilia remāſerūt. 2ᵃ vo eſt ꝓuidē accītib⁹ que hāc uerēdā egritudinē ꝯcomitari ſoluerunt.

Prime aūt diſpōni ꝓuidēdū triplici mihi ꝯſueto remedio alternatum applicando ubi opoꝛtuerit.

¶ Primū gdē ē hoc. ℞.radicū lapatij radicū enule añ. ꝟ.iij.radicis ſaponarie maio.quā gdā vocāt herbā fullonum. ꝟ.iiij.coquaſ ꝙ diu cū mlta q̄titate aque in q̄ ꝑſepe balneeſ eger. ¶ 2ᵐ vo iſtrm ꝛ fortius illo eſt ut coquanſ radices arthanite lib.ij.in magna q̄titate aque cineris ꝛ ꝓpe facte cū cinere ſarmētoꝝ vitis uel ſtipitum faberum maiori enīꝫ exiccatione ꝛ abſterſione membra robuſta efficit. ¶ 3ᵐ vo pncipale inſtrm eſt. ut hic eger ſepe balneeſ in termalib⁹ aq̄s ꝛ ꝓprie q̄rū nā pticipet eneas cineritia aſpaltina ꝛ ſulfurea vtutib⁹. talia eni oīa cutis ſunt mūdificatiua ptes mēbra ſub magna vtute ꝯfortāt ꝛ māeꝝ corruptarū ab ea extractiua. Iſta balnea cōpetūt huic viro tpe ſupraſcripto. ꝛ ſilr oīa infraſcripta remedia debēt admiſtrari ut dictū eſt. lꝫ oī tpe pōt admiſtrari ſm deſcriptionem boni medici.

Pro 2° vo hui⁹ itētiōis pte pmuttēdum ꝓ.ꝙ accītia que coicari ſolēt ꝛ imo ēt ſubſeq hāc nepharīā diſpōneꝫ plura ſūt. Et pᵐ gdē eſt toti⁹ corpis fetor horribilis. ¶ 2ᵐ vo cutis capitis defedatio. ¶ 3ᵐ ē nālis coloris corruptio. ¶ 4ᵐ eſt puſtulaꝝ in facie mūtudo. ¶ 5ᵐ ē alchoſa in ore diſpō. ¶ 6ᵐ eſt ptiū naſi ꝛ riçe anguſtia. ¶ 7ᵐ eſt uocis raucedo. ¶ 8ᵐ eſt anhelitus anguſtia. ¶ 9ᵐ eſt pruritus in vniuerſo fere corpe. ¶ 10ᵐ eſt pluriū mēbroꝝ motus impotētia conuenienter exercitantibus. ¶ 11ᵐ mēbroꝝ ſenſus q̄ plurium ſtupoꝛ. ¶ 12ᵐ eſt ſeminis genitiui infixa ꝛ maculata diſpō. pp quā non raro hereditarie acquirunſ lepre ſpēs. qbus oībus accītibus ſeriatim nūc q̄tū eſt poſſe ſubueniendū eſt. ¶ Primū itaqꝫ accīs corrigē pōt ablutiones in pᵃ pte huius capli ꝑtacte. ¶ Ad vo ſi ipſas magis vtuoſas efficere uolueris. coquanſ in pdictis cāphore ligni aloes ꝛ folij.aū.ℨ.j.ꝛ aromatiçeſ ꝯuenienter corp⁹: ꝛ ꝯueniētius eēt ꝛ nobilius remediū in pdictis coquē pax ueri muſci ꝛ non ſophiſticati: de quo etiam muſco cū cāphora ambra ꝛ ligno aloes ueſtes oēs eorum aromatiçari debēt. ¶ Et ſcio ego ꝙ accipe oī 3° uel 4° die in aurora.ℨ.j.electe tyriace Andromachi cum modico vini aromatici corpus reddit aromaticum conuenienter. ¶ Accīs vo 2ᵐ tollē pōt ablutiōes pdicte. ꝛ ꝯuenit ēt pro il

lo hec oia remedia. ¶ Primũ liniatio corpis cũ ſucco enule ſe
cta. ¶ 2ᵐ vo eſt iungẽ corpꝰ cũ hoc vnguẽto. ℞. ellebori al. ʒ.
ſ. radicũ iari. i. ſpẽtarie breuiorie radicis arthanite añ. ʒ. i. ter
bẽtine decies lote cũ aq̃ cineris lib. i. myrre. ʒ. ii. olei irini lib. ſ.
amili. ʒ. iiii. vitellorũ oui numero. ij. fiat linimẽtũ in mortario
lõga multa cõtritiõe. de quo cutis capitis tota frequẽter iun
gaſ. ⁊ poſt ſup illo linimẽto fiat puluerizatio cũ puluẽ enule
ſicce. ⁊ ita ↄtinueſ donec cutis duobꝰ uel tribus vicibꝰ exfoliet.
¶ 3ᵐ acciñs corrũpiſ vo nãlis color pp malã cõplõnez male
diſpõnis ex iectiõibꝰ quqz iã nectio pmittẽdis. Uerũ q2 nõ ra
ro remanet in cute pmutatio coloris ad opacũ pp mãeriaz ꝑ
dictarũ aduſtionẽ. Jõ nãlẽ colorẽ eiꝰ reducẽ ſolẽt plurima lini
mẽta. ¶ Quoꝝ pᵐ eſt ut ſepe abluaſ facies cũ decoctiõe cor
ticũ 4ᵒʳ ſeiuz coluz. ¶ 2ᵐ vo medicamẽ eſt ut facies pſepe ab
luaſ cũ ſucco uel decoctiõe radicis irigi. ¶ 3ᵐ vo medicamẽ, ⁊
fortiꝰ eſt decoctio radicis ireos. ¶ 4ᵐ eſt linimẽtũ factũ ex pin
guedie aſini diſſolute cũ ſucco lapatij acuti. ⁊ hec ſuff cẽ pñt
ad illõ acciñs remouẽdũ. ¶ Puſtulas vo in facie mſtiplicatas
remouẽ pñt oia que imediate eñ dicta ſũt. ¶ De exptis vo ad
illas eſt ut fiat decoctio olei oliuarũ cũ ſeibꝰ fenug. ⁊ granorũ
ſiſami. de quo liniaſ tota facies puſtuloſa octo uel. 10. diebꝰ.
¶ Cũ ḡ lenificate fuerit puſtule. tũc fiat euaporatio ptiũ faci
ei ſic facta ſuffumigãdo ipam cũ decoctiõe auene uel ſpelte.
que ſuffumigatio 4ᵒʳ diebꝰ ↄtinueſ. Poſt illud aũt liniaſ fa
cies cũ hoc linimẽto. ℞. hydromellꝭ lib. ſ. farie fabarũ. ʒ. iii. pꝭ
uerie tercos ariſtoꝭ. arthanite ⁊ myrre ⁊ far. añ. ʒ. ij. aqualleaſ
diu in mortario ⁊ ex eis fiat linimẽtum. ¶ 5ᵐ vo acciñs remo
ueſ cũ frequẽti ablutiõe oris facta cũ decoctiõe iſta. ℞. roſa
rũ libraſce ḡnoꝝ myrti ⁊ coriãdri ſumach ⁊ capellaꝝ glãdiũ
añ. M. j. ḡnoꝝ ſiſami. M. ii. coquãſ oia i. x. lib. aque uſqz ad
medietatẽ. ⁊ de hac decoctiõe ſepe fiat in ore retẽtio: ⁊ ex ea col
lutio. Opꝫ eni ↄtũcta medicaruz eẽ ifridatiuas repercuſſiuas:
⁊ mãerũ male ↄplioxie reſiſiuas. Et hec qdẽ oia cõpleñſ p de
coctionẽ ꝑdictã. ¶ Jterũ collutio cutor ⁊ nõ minꝰ bona eſt fa
cta ex aq̃ ſublimatiõis ſolatri uel aq̃ portulace. ¶ Cũ ḡ talꝭ p
ceſſuz fuerit per ſpatiũ. x. dierũ. tũc applicenſ ↄſtiptiua mãeꝝ
⁊ exiccatiua. quarũ pᵐ eſt aq̃ cineris ꝑdicta. 2ᵐ vo eſt aq̃ ſalis. ⁊
3ᵐ eſt aq̃ lamioſa ⁊ ppe mieralis. Ex quorũ altera frequẽter
poſt mãerũ ꝑparationẽ iã ꝑdictã fiat oris collutio. exiccatiua
eni ſunt que ſanãt in fine. ¶ 6ᵐ vo acciñs qõ eſt ↄſtrictio ptiũ
naſi. accidit pp mãerũ retẽtionẽ in ri ça uel ptibꝰ adiacẽtibꝰ et
oppilãt eas. imo frequẽtiꝰ apoſtemanſ. ⁊ ad hoc qdẽ plura in
uẽta ſunt expta medicamia. ¶ Et pᵐ eſt attractio olei de ſi
ſamo per nares in modũ caputpurgij. ¶ 2ᵐ vo ⁊ leuiꝰ illo eſt
attractio hydromellis facta cũ decoctiõe carpobalſami. ¶ 3ᵐ
vo eſt attractio olei amigõ. dul. longo tpe decocti cũ folijs ma
iorane. ¶ 4ᵐ eſt linimẽtũ factũ cũ pẽna ex pinguedie anatis
cũ modico croci. ¶ 5ᵐ eſt odorare ſepe puluerẽ maioranecuz
puluẽ ligni aloes eq̃liter cõmixtis. ¶ Cõtingit aũt quqz i hac
diſpõne uocẽ fieri raucã pp iſuſionẽ mãerũ in canna pulmo
nis ⁊ in reliqs uocalibꝰ. ⁊ ad hoc ↄfert ſepe retinẽ in os lohoc
factũ ſm iſtũ modũ. ℞. penidiaꝝ. ʒ. ii. mucil. ſebe. fenug. ⁊ ſe. li
ni añ. ʒ. i. croci. ʒ. ij. ficuũ pinguiũ minutiſſime ↄtritaꝝ adeo ut
ſemina nõ appeãt. ʒ. iij. mellis viol. ʒ. j. ſ. ſuc. ſcbe coctiõis. ʒ. iij
fiat eluariũ de quo maiori pte tpis eger in os teneat ita ut lã
bẽdo deſcẽdat. ¶ Ad hãc ẽt itẽtionẽ cõfert lohoc de pino de
ſcriptiõe Meſ. ⁊ ſilr cõfectio dyapenidion dicta. ¶ De exper
tis vo mihi eſt eluariũ dyairis deſcriptiõe Nicolai in antido.
de quo. ʒ. j. deſ in ſero põ ſomnũ cũ modico vini dulcis ca
lefacti. cũ ipo eni antiqõs raucedines nõ raro curaui. ⁊ ꝑpter q̃ñ
ad. ʒ. iij. predicti eluarij ſupadduſ. ʒ. j. croci. ¶ Difficultas vo
anhelitꝰ uel ↄſtrictio ipſiꝰ fiũt ex cauis eiſdẽ ex qbꝰ fit raucedo
ꝑdicta. ⁊ ex eiſdẽ ẽt iſtis curari põt. ¶ De expertis tñ ad illõ eſt
ut accipiaſ in aurora. ʒ. j. metridati cũ modico vini dul. cale
facti. ¶ Et 2ᵐ ꝑncipale eſt ⁊ utile ut teneat in ore eger mel ro.
cũ puluẽ croci cõmixtũ. ¶ Et 3ᵐ eſt ut deſ eluariũ dyahyſo
pũ mane ⁊ ſero põ ſomnũ cũ decoctiõe croci ⁊ zuccari factũ
¶ Et 4ᵐ eſt ut eluaria uel ↄfectiões de enula. oẽs eni ↄfectio
nes mirabilꝭr cõfortãt organa anhelitꝰ. ⁊ ꝑpe facte cum croco
Crocꝰ eni eſt de ſũma mediciaꝝ cõferẽtiũ anguſtie anhelitꝰ cũ
reliqs diſpõnibꝰ pectoris ⁊ ꝑpe fridie. 4ᵒ. ʒ. colligẽdũ. ¶ Pru
ritꝰ aũt frequenter remanet in talibꝰ pp malã cõplonẽ ⁊ mãm
prauã ↄtinuatis in cutaneis uel ſibi ppinqs ptibꝰ imerſã. ⁊ hãc q
dẽ remouẽ pñt oẽs ablutiões in ꝑ. c. hꝰ itẽtiõis poſite. ⁊ ultra
illõ due ſũt medicie cõpoſite ad pruri. ti nõbilꝭr iuuãtes. ¶ Et
pᵐ eſt hec. ℞. terbẽtie clare lib. ſ. vitellos oui nũero. iiij. olei de
ſiſamo. ʒ. iij. ſalis idi. ʒ. iij. pul. rad. enule myrre ligni alo. ſarco
colle ſãdal. añ. ʒ. j. fiat linimẽtũ in mortario abſqz igne. poſtea
bulliat linimẽtũ lẽto igne in lib. j. ſucci enule uſqz ad cõſũptio
nẽ ipſiꝰ. Hoc eni linimẽtũ nõ ſoluit me decipe in abſcindẽdo
pruritũ. ¶ 2ᵐ medicamẽ eſt hoc. ℞. ſucci enule ſucci lapatij:
ſucci iari: ſucci ↄſolide ma. añ. lib. ſ. aque ſubli. ficuũ ſic. ʒ. iiij.
vitelli ouoꝝ numero. viij. farie fabaꝝ. ʒ. iiij. fiat linimẽtum in
mortario diu cõterẽdo de quo corpꝰ liniaſ totũ aut prurientes
ptes. deide abluaſ cũ aq̃ decocti. rad. lapatij ⁊ ſũtambo exp
ta. ¶ Cõtingit aũt quqz q pp magnã debilitatẽ puenientem a
mala cõplone que remãſit in mẽbris motꝰ ut muſclis ⁊ chor
dis coꝝ ⁊ ligamẽtis mẽbra nõ cõuenientẽr motui obediũt. Et
iſtis nocumẽtis cõferre pñt ablutiões ⁊ linimẽta mẽbroꝝ cõ
fortatiua ſupiꝰ poſita. ¶ Et de ↄuenientibꝰ ad hãc itẽtionẽ eſt
balneũ. ℞. fenug. ḡnoꝝ ſiſami amigõ. amar. añ. lib. j. rad. iari
⁊ lapa. añ. ʒ. j. andacho. lib. j. bulliãt oia in mag̃ q̃titate aque
in qua patiẽtis corpꝰ multotiẽs balneeſ mediocriter calida.
¶ 2ᵐ remediũ ad hãc itẽtionẽ eſt ut mẽbra oia ⁊ ꝑpe cũ fuerit
idurata ſepe linianſ cũ oleo irino aut cũ oleo de coſto uel lilij
oꝝ al. ¶ Et 3ᵐ ſpãle eſt hoc. ℞. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi lib.
ſ. oppoponacis. ʒ. iiij. ſerapini. ʒ. j. ſ. armoniaci. ʒ. ij. cõteranſ
hec oia ⁊ ſublimenſ per alẽbicũ. ⁊ de hũore qui emanabit actu
calo mẽbra lãguẽtia pſepe linianſ ⁊ coopta cõſeruenſ cũ pel
libꝰ vulpinis: aut pellibꝰ dabeon: ⁊ eſt aial quadrupes taſſus
noiatũ. ¶ Stupor aut mẽbroꝝ remedijs poſitis imediate ꝑ
cedẽti ſmodari põt. ſed de igenijs rõnabiliter applicãdis eſt
ut ſpõdiles ptiũ ſtupidaꝝ. i. a qbꝰ ad ſtupidas ptes deferunſ
nerui ſpũs aialis ſenſibilis delatiui linianſ ſepe cum oleo de
croco. ¶ Jtẽ cũ oleo de andacꝭ ocba. ⁊ ueꝝ 3ᵒ. ꝑ piꝭ o de eu
forbio cũ quo multotiẽs ſtuporẽ curaui abſqz neceſſitate ap
plicationis medicaminũ ad ꝑticulas patiẽtis. ¶ Certis parti
bus actu ſtupidis multuz cõfert balneuz factuz ex aq̃ ſalſa uꝭ
marina. ⁊ melior ⁊ fortior illa eſt aq̃ ſulfurea artificialis. lꝫ mi
neralis oino ſit illa melior. ¶ Ultimum vo accidẽs vz debili
tas in mẽbris genitalibꝰ plureꝑ cẽ hic iſ. ſe ↄuenientis. Ego
vo in his caſibꝰ exptꝰ ſuz hec oia. ¶ Primo uſuz hendie ↄdite
ſilꝭr uſuz ſecacul ↄditi. ⁊ 3ᵐ eſt uſus. ſſ. ↄditu. de quoꝝ ſingu
lo ol mane accipiaſ coclear. j. uel. ſ. ſm cõuenientiã laborãtis.
¶ 4ᵐ vo iſtiꝫ eſt eluariũ de lig. al. cuiꝰ uſus rectificat oia ꝑnci
palia. ¶ 5ᵐ ⁊ ultimũ eſt eluariũ de gẽmis. q̃ ex uſus expſtat
accipiẽdo de eis in aurora. ʒ. ij. cũ modico aromatici vini. Hec
eni in ſũma ꝑncipalia mẽbra rectificãt ad laudem dei. Amen.

De Balneis cõſilia ſequuntur.

Cõſiliũ. 303. De modo vniuerſali intrandi balnea ⁊ de obſeruandis.

Qui diligũt Jntrare balnea iſtũ
modũ obſeruare de
bẽt. ¶ Primo ſurgãt añ ortũ ſolis per medi
am horã paſſim ambulãdo uſqzquo euiſ
canſ ſupfluitates urinales ⁊ fecales. ¶ 2ᵒ i
grediãſ balneũ ⁊ ſtẽt ibi tãto tpe ut nõ i
currãt debilitatẽ ṽtutis. ¶ 3ᵒ ſi habuerint do
lores ancharꝫ uꝭ alioꝝ mẽbroꝝ ꝑter caput
fricẽt mẽbra dolẽtia in luto balnei hñi calido. ¶ 4ᵒ facta frica
tiõe ⁊ ablutiõe mẽbroꝝ exeãt balneũ ⁊ intrẽt lectũ hñi coopti: et
ibi ſtẽt uſqzquo hñi ſudabũt: a quo ſudore diligẽter exiccenſ ⁊
adhuc in lecto quieſcant ad minus per quartam partẽ hore
¶ 5ᵒ exeant balneum pannis bene coopti cauentes uentũ
⁊ aerẽ frigidũ. ⁊ caueant ↄcipe cibum cum ſunt adhuc calidi

imo nunq̄ cibent̃ niſi cū pceꝑint coꝝ caliditatē eē reductā
ad tēperiē naturalē: ꝛ tūc comedāt. ❡ 6° nō comedāt uſqꝫ ad
cōpletā ſacuritatē ita ut multū ſe repleāt. imo ſurgant a cibo
adhuc ſaluato aliq̄lr appetitu magis q̄ ablato. ❡ 7° caueāt
a ciberijs ualde frigidis ſilr viſcoſis ut a piſcib° caſeo ꝛ paſtili
b°. ꝛ a cibis facile corrupcibilib° ut lacte ceraſis ꝛ alijs fructi
b° multū hūidis ꝛ ēt a cibis ualde calis ꝛ acutis: ut ſalſis aro
matib° alleo cepe ꝛ ſilibus. Et pter iſta cibaria comedāt alia
ut placet eis. ❡ 8° bibāt vinū al. uel cereſoliū clarū aromati-
cū non ualde ponticū: ſed mediocre inter ipſum ꝛ dulce ꝛ bi
bāt ipſum ſolū ıpe cibationis purū niſi fuerit ualde potens.
tūc eni pmiſceāt ipſum cū 3° uel 4° parte aque ſm diſcretio-
nē. Et caueāt ab aqua frida oino. ꝛ a bibēdo dū ſunt in bal
neo: qm̄ eſt ualde nociuū. Si āt inter prandiū ꝛ cenā notabi-
liter ſitirent bibāt aquā coctā cū notabili quantitate çuccari
al. ꝛ ſi adhuc ſitis eēt uehemētior tūc bibāt p̄dictā aquā coctā
cū q̄rta parte iulep roſati aut violati ſi uenter eēt ſtipticus.
❡ 9° ſi incurrāt virtutis debilitatē pōt inter prandiū ꝛ cenā
dormire ſaltē per vnā horā. Et intendat̃ reſtaurationi virtu
tis cū ciberijs laudabilibus ut carnibus bonorū pullorū he
dinis ꝛ vitellinis ꝛ boni agni ꝛ caſtrati. ❡ Et hūc ordinē ob
ſeruent intrātes balneū in mane hora p̄dcā ꝛ in ueſperis p ſe
ptē horas poſt prandiū. ꝛ cū igrediunt̃ balneū in ſero tūc nō
tantum pmaneant ibi ſicut in mane. imo ſaltē p tertiā ptem
min° ꝛ hūc ordinē ut ſupra obſeruēt in religs. ❡ 10° ſi aliquis
deſideraret accipere balneū pp catarros. tūc poſt duos dies
cū corp° iā fuerit balneo aſſuefactū faciat aquā cadē ab alto
per cānulā in maſtello lateralr poſito q ſit plenus aqua pu-
riſſima que uenit a fonte ꝛ diſtet uas a capite ſaltē per tres pe
des. Et cū accipit aquā illā tūc faciat cadē ipſam prius ſup
anteriori pte. ſcdo ſup ſiniſtra. tertio ſup dextra. q̄rto ſup po-
ſteriori. ꝛ caput ei° coronet̃ faciolo groſſo circūdāte caput
a ſupcilijs uſqꝫ ad poſteriora. Et ita quicūqꝫ deſiderat bal-
neum pp dolorē alterius ptis faciat ſuper dolēte mēbro ca
dere aquā ut de capite dictum eſt. Deinde cū exeunt balneo
ꝛ fuerint ingreſſi lectum ubi ſudauerint ſi poſt exiccationem
ſudoris dolētia mēbra aut paralitica vngerent̃ aliquo oleo
appropriato ſicut cū oleo de coſto de croco de pipibus aut li
lioꝝ alboꝝ aut ireos a ualde bonū eēt. dūmō olea illa ſint cal'a
❡ 11° ſi qs pp ꝯtionē uel mēbroꝝ duritiē quērit balnea opti
mū eēt ei ut ſuffumigarent̃ mēbra illa fumo exeūte a cunicu
lis per quos aqua illa non dꝫ eē vinata a uero ſuo fonte ſca
turiēs in balneuꝫ. Saturat° in balneū nō itret niſi poſt ſeptē
hōs ut ſupra. ❡ 12° ſi balneātes icurrerēt ſtipticitatē uentris
pōt oī ſero comedere ſemiſſem vnū de caſſia lambendo acce
pta a ſua cēna. Aut accipe pōt āū cenā parū pilulā vnā factā
ex aloe infuſo in ſucco endiuie ſm doctrinā auctorū. aut ter-
tio accipe pōt. 3.j. huius pulueris. ℞. epithimi polipodij. aā.
ʒ.j.ſ. folliculoꝝ ſene. ʒ.ij.ſ. ſalis indi. ʒ.ſ. liquiritie cinamomi.
ſſ. aā. ʒ.ſ. aniſi. ʒ.j. fiat puluis ſubtilis.

Conſilium.304. De modo itrādi balnea p in flatione cruris ꝛ debilitate.

Pectabilis vir dñs Rābaldus Comes de colle alto pro utilitate balneoꝝ ad diſpō nē ſui cruris talē ordinem obſeruare dꝫ.
❡ Primo in ortu ſolis uel paꝝ poſt igre
di dꝫ balneū cū toto corpe: ꝛ ibi ſtet p mo
rā hore medie: deinde exeat balneū ꝛ po
nat ſe ad lectum ꝛ ibi dormiat uel qeſcat
uſqꝫ ad horas duas. poſtea hēat maſtellū lōgū plenū aq̄ ꝛ lu
to balnei ſit taꝫ aq̄ balnei ſit tertia ps. ꝛ infundat crus uſqꝫ
ad mediū coxe ꝛ teneat ibidē p horā. deinde lauet ipm cū mū
diſſima aq̄ balnei hñ cal'a poſtea ſiccet ipm cū pānis calis di
ligēter. ❡ 2° die igrediat̃ balneū hora p̄dicta ꝛ faciat oīa que
dcā ſunt niſi q ad lutū in qō ponet crus ſupadiūgat pulue-
ris infraſcripti octauā ptē. ꝛ diligēter miſceat puluerē cū luto
❡ 3° vo die igrediat̃ balneū ꝛ faciat oīa que dicta ſūt in ſcdā
da die. ſed p̄dicto luto ubi iā fuit ſupadictus puluis ſupad-
dat̃ ſeptima ps olei infraſcripti diligēter cū luto ꝛ aq̄ cōmix
ti. ❡ 4° vo die nō ingrediat̃ balneū cū toto corpe. nō eni cu
ro q balneet totū corp° deinceps grā iuuamēti cruris ſui niſi
faceret illud pp aliā cām. ſed hac q̄rta die dꝫ ſe exponē ſuper
vno foraminū vñ effumet aq̄ imaculata a ſuo fōte ſcaturiēs
ꝛ ſup illo fumo totā tybiā ſuffumiget a genu uſqꝫ ad pedē to
tū. deinde exiccet ſe cū pānis ꝛ cū uadit ad lectū vngat ſe a ge
nu uſqꝫ ad pedē cū oleo īfraſcripto hñ calo ꝛ circuuoluat mē
brū pānis cal'is: ꝛ hñ liget ipm. ꝛ teneat moduꝫ talē ut oī die
prādere poſſit hora decimaq̄rta: ꝛ itret locū ſuffumigij viceſi
maprima hora. ꝛ accipiat cenā poſt viceſimātertiam horaꝫ.
❡ 5° vo die uſqꝫ ad octauā ſemp bis ſuffumiget̃ in die ut dī
ctū eſt. deinde inungat mēbrū cū p̄dicto oleo. ꝛ hñ liget ipm
ut p̄dictum eſt. ❡ A q̄rta vo die incluſiue uſqꝫ ad octauā ab
hora decimanona uſqꝫ ad viceſimā iponat mēbꝝ in lutuꝫ ꝛ
aquā cū puluere ꝛ oleo ſupraſcriptis hñ cōmixtis. ꝛ ita oī die
faciat ſemp mēbrū vngendo ꝛ bene ligendo ut predictuꝫ eſt.
❡ Puluis qui poni dꝫ in lutum balnei eſt iſte. ℞. pulueris
granorum ſinapis fenugreci ꝛ orobi ana. ʒ.v. pulueris aſſari
ine ꝛ origani. aā. ʒ.j. miſce ꝛ bene incorporentur. ❡ Oleum
qd poni dꝫ in lutum eſt hoc. ℞. olei de ſiſamo lib.j. olei de co
ſto olei de pulegio. ana lib.ſ. miſce. ❡ Oleum cum quo dꝫ
inungere membrum poſt ſuffumigationem ꝛ poſt lutum eſt
hoc. ℞. olei nardini. ʒ.iiij. fecis olei de ireos fecis olei de cro
co. ꝛ fecis olei liliorum alboꝝ. aā. ʒ.j.ſ. miſce. ❡ Si uēter ei°
pp balneū fieret ualde ſtipticus omni die ante cenā accipiat
vnam de iſtis pillulis. ℞. aloes abluti. ʒ.j. fiant pillule ſeptem
cum electuario de pſi'io. ❡ Si pp balneū debilitaret̃ multū
accipiat frequenter de iſta confectione. ℞. confectionis de ſi
ſticis facte cum çuccaro al. lib.j. pulueris margaritarū. ʒ.j.ſ.
incorporentur ſimul cum aqua roſata.

Conſilium.305. De modo intrandi balnea p artetica ſiue paraliſi.

Vxor honcrandi viri ſ Frācıſci bradche teneat hūc modū in balneādo ſe: q p
duos dies ſucceſſiuos ingrediat̃ balneuꝫ
mane circa horā nonā: ꝛ in ueſpis circa vi
ceſimāpmā horā: ꝛ ſtet īfuſa in balneum
uſqꝫ ad gulā. deīde cū exit a balneo ingre
diat̃ lectū. ꝛ ibidē p maneat uſqꝫ quo dili
gēter ſudet. cūqꝫ a lecto ſurgit iungat ſibi ſpō dilos incipiēdo
a medietate colli uſqꝫ ad cingulū. ❡ 3° vo ſequēti die nō cu-
ret accipe balneū toti corpi: ſed accipiat aquā que ab alto dī
ſtil et ſup ancipite ei° ſup ſcāno ſedētis ꝛ decēdat aq̄ p totam
ſpinā p cānulā in latere maſtelli poſitā qui eleuat° ſit a corpe
eius ſaltem per quatuor pedes. ꝛ aqua illa cadēs recipiat̃ alı
q̄ ſuper ſpatulis ſuper humero ꝛ ſuper toto latere ſiniſtro. ꝛ
iſtū quidem diſtillationis modum obſeruet per ſpatiuꝫ dua
rū dorarum aut ſaltem vnius. Cum ergo fecerit hoc tunc in-
grediatur lectum. Deinde poſtea inungat ſe ut dictum eſt.
❡ In hora vo ueſperaruꝫ huius diei tertie igrediat̃ ſtuffam
balnei. ꝛ ſi non eēt ibi prius tunc exponat ſe ad foramina mon
tis uel curriculoꝝ vñ aqua ſcaturiens emittit fumos multuꝫ
calidos ſup qbus exponat totū latus ſiniſtrū ꝛ diligenter ſuf
fumiget ipm per ſpatium vnius hore. deinde ingrediatur le-
ctum: ꝛ inungat ſe ut dictum eſt. ꝛ ita deinceps qualibet die
ſollicitet ſuper ſe aquaꝫ diſtillari in mane ut p̄dictum eſt. In
ſero vo attēdat ſtuffe ſuffumigationi ꝛ inunctioni ut dictū eſt
❡ Caueat etiam ſibi oino a ſtipticitate uentris. Et ſi incurre
ret ipſam pcuret ſibi accipiendo vnā de ſuis pillis ante cenā
aut ſaltem accipiendo. ʒ.ij. huius pulueris. ℞. hermodacty
loꝝ foliculoꝝ ſene. aā. ʒ.ij. tartari. ʒ.j. ſalis indi. ʒ.j. violarum
ʒ.ij. ❡ Deſcriptio inunctionis. ℞. olei de coſto olei de euforbio. aā. partes equales.

❡ Famoſiſſimi artium ꝛ medicine doctoris dñi magiſtri Bartholomei de Montagnana Conſilia expliciunt.

¶ Hoc conſilium qđ ſequitur de miracbiali diſpoſitione qđ magiſtro Bartholomeo attribuiť: ſed ut aliqui exiſtimant aut non eſt eius: aut erat iuuenis ualde. quare rē.

¶ De pulſu mirach in parte dextra cū eructuatione multa ⁊ ſaltu cordis: ⁊ pulſatione temporum. Cap. I.

Oblata eſt mihi diſpō que multū diligētē ꝯſiderationē indiget: qꝛ rarus ſatis ⁊ pegrinꝰ eſt euētus eiꝰ. ¶ 2º qꝛ eſt diſpō multarū prīū leſionē oſtēdēs. ¶ 3º qꝛ non ualde frequēter hec diſpō vī ab auctoribus pticulariter capitulata. ¶ Eſt autē diſpō hec motꝰ diſpōnis eleuatiōis: ⁊ depreſſionis prīū mirach in dextra pte inferioris uētris inter vmbilicū ⁊ os anche ⁊ femur euenies. Cui qđē pulſatiōi ēt uētoſitas nō leuis inueniť ꝯiūcta rugitū notabilē faciēs in toto inferiori uētre: que ēt multiplicata ⁊ trāſuerſalr trāſiēs uſqꝫ ad regionē ſplenis ⁊ baſim cordis: fortē efficit cordis pulſationē: que nō oꝫ diciꝰ dici tremor cordis: ſed ꝓprie ſaltus. Eſt grādis ualde ⁊ ꝓprie debilitatē magnā in toto ſibi aſſociat. ¶ Cuius ēt uentoſitatis pars nō leuis ad caput eleuata extēſionē in eo facit: ⁊ tempoꝝ pulſationē magnā: ⁊ tādiu pſeuerat cū ipſis accidētibꝰ hec diſpō quouſqꝫ uētoſitas illa a vītute ꝯ ipſam irritata ꝓpelliť ad ſtōchū: ⁊ in eiꝰ cōcauitate hec uētoſitas ꝯtēta: aut vīute ꝯſtringiť ⁊ colliditť donec p eructuationes a ſtōcho exteriꝰ cū rugitibꝰ magnis ⁊ multis expellať ad extra. ex cuius expulſione tādem nocumenta oīa pfata facile remouenť ⁊ ſanitati fere priſtine reduciť eger. hec in ſūma eſt diſpō ſummatim collecta. In cuius qđē cōtēplatione ut ſalubrius eidē puideri poſſit paulisper theoriçari. eſt. ¶ Eſt igiť hec diſpō mālis. non enim pōt aſſignari cā tāti motus ⁊ uentoſitati ex pte male cōplōnis imālis. quomō enim poſſet generari uētoſitas illa cuius motus manifeſte pcipiť: ⁊ cuiꝰ eductione eger alleuiatur. Neceſſe eſt igitur aſſignare ſam mā cām uētoſitatis. Videť itaqꝫ ꝙ hec diſpō ſit a mala cōplōne cal. ⁊ ſic. pēdēs a mā melica p aduſtionē genita ſm magnā ptē eius: cuius ēt nōnulla ps eſt melis in eodem multiplicata: ⁊ a ſplene per uenas in mirach: ⁊ in meſenterio ꝓpulſa. ⁊ hec qđē rōnalia videnť: eo qꝛ vir iſte melico ſanguine ſatis abūdare vī: ⁊ eius epatis cōplō notabilr calida ⁊ ſiccitādo que ſanguinē notabilē adurēdo in melīā ꝯuertit. ¶ Ita ꝙ in ſūma recolligēdo hec diſpō eſt mala cōplō cal. ⁊ ſic. pendēs a mā melica genita ex aduſtione ſanguinis. ⁊ a mā meliça fecali in uenis pdictis ꝯtenta ⁊ multiplicata que caloris debilitate in uentoſitates conuertiť multiplicatas in arterijs ex quarū motu neceſſe eſt fieri pulſationes iaꝫ pdictas. ⁊ hec mā uentoſa p arterias ⁊ uenas ꝓpelliť ad loca predicta. ſ. ad hypocūdria ſplenē ſtōchū: caput ⁊ baſim cordis efficiēdo ſicut dictū eſt. ¶ Ex qbꝰ oibꝰ correlarie ꝯcludi pōt. ꝙ hic vir pparatus eſt ad melīā miracbialē ⁊ hypocūdrialē a qbuſdā noīatā que ꝓuenit a mā melica in locis pdictis multiplicata qꝛ pnceps pꝰ tertij. trac. 4º. cap̄ de melia in ipm mirach cū ipſo adunanť ſupfluitates nutrimenti: ⁊ uapores inteſtinoꝝ: ⁊ adurenť humores ipſius: ⁊ conuertunť in genus melicū: ⁊ faciant aduenire apata a quibus eleuať uapor tenebroſus ex eis ad caput. ⁊ noiať hec inflatio miracbia ⁊ melia miracbialis. lege ibi reliq̄ que de eleuatione huiꝰ mācī a poxeno. ſ. ſtōchus. credidit Ga. Et qđ de cā huius ſenſit Theophilus ⁊ oīa que ibi ſcribunť exhibēt teſtimoniū vītatis eoꝝ que dicta ſunt. ¶ Pōt ēt ex his inferri. ꝙ hec diſpō minať apata pdictarū prīū: ut dictū eſt. Silr ēt ⁊ dolores mordicatiuos ⁊ grauatiuos ⁊ extenſiuos in ptibus pdictis ⁊ inteſtinis: ut colicā: iliacā: ⁊ cholicā paſſionē ſi illic multiplicareť mā iaꝫ pdicta a vītute ꝓpulſa. ⁊ ſenſit hec oīa pulcherrime Auić. 13º tertij finali cap̄. ubi adequate hec mā ꝯtineť clarius ꝙ alicubi legi poſſet. ⁊ vide lrām ibi. qñqꝫ ꝯtingit in iſtis partibus. ſ. mirach ⁊ hypocūdrijs tremor pp māś expirātes in eis: ⁊ qñqꝫ male ſunt. ſ. ſolꝫ matīa acuitatis ⁊ uenenoſitatis: ⁊ prouenit nocumētū eaꝝ ad cerebrū: ⁊ facit accidere in ipſo melīā ſicut dixim9. Lpꝰ tertij. in loco pallegato. ⁊ qñqꝫ eſt de hoc tremore q ſit ppe os ſtōchi. aut in ipſomet. ſ. ſtōcho patiente p colligātiā pp tremorē cordis: ⁊ qñqꝫ facit accidēt. ſ. hec mā inflationem inſeparabilem ⁊ grauitatem: ⁊ qñqꝫ ſignificat apata in triſeca. ꝙ ſi ſentiť attractio mirach ⁊ hypocūdrioꝝ ad ſupiora ſupple facta a uentoſitate ſubleuante: tunc qñqꝫ ſignificat uomitū ⁊ infra: ⁊ qñqꝫ eſt eaꝝ. ſ. prīū mirach attractio: ⁊ ad inferiora ⁊ ptes ſuminis: ⁊ ſignificat pmutationē. ſ. mācꝫ ad inferiora ⁊ ſolōnē uētris. ſ. futuram: qđ ꝯfirmat pſcriptio: qꝛ pungitiuus dolor in inteſtinis: ⁊ ſubdit. Et qñqꝫ accidūt in iſtis mēbris. ſ. in hypocūdrijs ⁊ mirach dolores mordicatiui: ⁊ extenſiui pp egritudines epatis ⁊ ſplenis. Hec igitur in ſumma vī eē huius nobilis diſpō que nō leuē ſuſpicationē trāſitus in mala accītia pnoſticari vī niſi diligēter pcuretur. Itaqꝫ hāc diſpōnē curare intendentes regimen partiať in debitaꝫ adminiſtrationē ſex reꝝ nō nālīuꝫ. ¶ 2º vo in menſura inſtroꝝ medicinalium regulariter eligendam.

¶ De cura per ſex res non nāles. Cap. II.

Regimen itaqꝫ p ſex res nō nāles ſpāliter diſcurſu in extendē video ſupfluū eſſe: eo qꝛ hec oīa per clariſſimū doctorē Baptiſtam vincentinum accurate multūꝫ ⁊ profunda ſapientia adminiſtrata fuerunt. ¶ Veꝛ enim cibus ⁊ potus ⁊ reliqua oīa fuerunt ⁊ eſſe debent ultra frigiditatem ꝑmi gradus ut corrigere poſſint malā cōplōnē calidam ⁊ ſiccam epatis: ⁊ partium que dicte ſunt. ¶ Silr exercitium ⁊ motus aīales: ⁊ reliqua ita menſurari debent ut nō excitēt caliditatem: neqꝫ intendant: imo eandem remittere poſſint. quies corporalis ⁊ aīalis quātū ad accītia anime motuꝫ fortem ⁊ uelocem in ſpiritibus ⁊ humoribus efficientia. nō nulla tū leuia ſcribā ut cibalibus medicinalibus in hac diſpoſitione uti conſueui ipſa eadem in cibis cōmiſcēdo ⁊ potibus. quorum primum eſt uſus bugloſſe ⁊ ſublimationis eiꝰ in cibo ⁊ potu. uſus borag. ⁊ violarum purpu. potu. nenuf. ſpinachie: maluaruꝫ: blete: atriplicis ⁊ cucur. ꝓpter ⁊ ꝯſiliū. ¶ Itē caſei recētis abſqꝫ ſale uſitari mihi fidum habeo: ⁊ aque lactis adminiſtrationem ſepe facio: ⁊ vino albo ſubtili bn̄ expurgato medio inter dulce ⁊ ponticū uti facio: a quo non euacuo mixtionē capilloꝝ ue. aque cicoree: bugloſ. uel nenuf. Si aūt in dietādo pcedere uelles cū calidis argumēto ſumpto fortaſſis a conſuetudine uel etate uel altera ſtōchi diſpōne oīno opꝫ alterū duoꝝ fieri. aut ꝙ talia ſint fri. ⁊ hu. in primo gradu. aut ſaltem ꝙ cal. ⁊ ſic. hu. cōfringanť cum frigidis ⁊ hu. pdictis. ⁊ tu ꝯſidera: ⁊ elige ſicut plꝫ: totum tū qđ eliges confirma ſm experientiam fundatam ſuper tolerātiā ſtōchi: ⁊ ſup ſigno ſumpto a iuuātibꝰ ⁊ nocentibus.

¶ De regimine huiꝰ diſpōnis p medicinalia. Cap. III.

Videtur mihi pcedēdū eſſe intētionibus pluribus. ¶ Prima eſt mācrum minoratiua euacuatio. ¶ 2º eſt earum diuerſio. ¶ 3º eſt eaꝝ digeſtio. ¶ 4º eradicatiua euacuatio. ¶ 5º eſt rectificatio partium mandentium: ⁊ conſeruatio partium recipientium.

Pro prima intētione cōplenda vī mihi ꝙ oīno p mittēda ſit flōmia. ⁊ ſiqđē corpus apparet notabilr replerū ſicut exterior eius habitudo demonſtrat flōmeť baſilica dextri lateris ſub cubito uel inter digitū anularē ⁊ auricularē euiſdēꝫ manus poſitā: ⁊ extrahať ſang. ℥. iiij. uel. v ſm tolerātiā uel ꝯſuetudinē. Si aūt nō appeat tāta interius plenitudo quāta exterius pcipitur. tunc melius eſt ut flōmetur ſaphena ſiniſtri pedis: uel ſimul fiat euacuatio ⁊ diſtractio materiei per unum dyametrum completuꝫ que eſt a dextro ad ſiniſtrum. ¶ Premiſſa autē hac eūone ſequēti mane ſoluatur uenter cum hac medicina. ℞. elect. ſuccuarij pſilij deſcri. Meſ. ℥. iij. elect. ſuccarij oyaſcne. ℥. ij. aque decoc. epithi. uel fu. ter. ℥. ij. uel. iij. ⁊ totū in aurora detur calidū: ⁊ tardet cibū ſex horis pmittēdo lauatiuū ex aqua hordei p unam horā ani cō

bũ. ¶ Si aũt abhorreret medicinas potabiles exhibeãtur ei pillule iſte. ℞. lap. laçuli lap. armeni lotorum ſm artem ana. ℈. j. thimi. folicu. ſene. aña. ℈. ſ. ſalis indi. gra. ij. formentur pillule. vij. cum ſucco boraginis: ⁊ exhibeantur.

Deinde ad intentionẽ ſecundam. ſ. diuerſiõis mãeriẽ pcedendũ eſt. ⁊ licet materie aliqualiter diuertaſ p euãcuatiõs pdictas. utilius tñ mihi vĩ ⁊ neciuz magis ut diuertaſ mã puocãdo emorroidas: ⁊ aperiendo eas cum fricatione facta cum panno aſpero: ⁊ folijs ficus: uel cuz aliqua re acuta: ut felle taurino: uel cum decoc. ficuum ſic. ⁊ granorum ſinapis. ¶ Si autem cuz iſtis fieri non poſſunt aperiãtur cum appoſitione uentoſarum: uel paruorum cornuum ſuper ſiteri: qđ ualde ſecurum eſt: aut cum ſtõmo: lz hoc ultimum non ſit mihi gratum. ¶ Siue cum hac diuerſione fiat euacuatio ſiue non. procedendum tamen eſt cum adminiſtratione cliſterij. ℞. granorum cartami excorti. pulpe colloquin. thimi: epithi. fol. ſene. fu. terre ana. M. ſ. aniſi: ameos: ſeminis leuiſtici: ſiſeleos. ana. M. j. centau. mi. M. ij. omnia coquantur in lib. iij. aque uſqz ad conſumptionem tertie partis. Ex quorum colatura. ℞. lib. j. eluarij hamech: caſſie lig. aña. ʒ. ſ. eluarij de baccis lauri. ʒ. ij. olei de aneto. ʒ. j. violati nenufarini. ana. ʒ. j. ſ. ſalis indi. ʒ. j. ſ. accipiat hoc cliſtere omni alterna die in mane: ⁊ quieſcat poſt ipſum uſqz ad prandiuz educet eniz materias melancholicas ⁊ alias materias in inteſtinis fixas. ⁊ in meſeraicis: ⁊ frangent uentoſitates potenter ⁊ educet eas: ⁊ eſt eius operatio adeo efficax ut exiſtimem ipſum in farmacia uel flobotomia premiſſis ſufficienter hãc a ſuis accidentibus curare poſſe. ¶ Si autem iterum uideretur materiam habuiſſe raptum ad ſtomachuz uel habere ibidem ⁊ in ppinquis ſtomachi ptibus aliqualiter cõgeſtaz. tunc iterum ad euacuandum ⁊ diuertendũ eaz magnopere laudarẽ uomitum puocandum ⁊ eo maxime: qa per eũdẽ maxime eructuante materia ſtatum liberaſ: ut ptactum fuit. ¶ Uomitum aũt in hac intentione adminiſtrandũ ↄueniẽs eſſet hoc. ℞. epithimi: calamenti cãpeſtris thimi. aña. M. j. g. raphani. ʒ. iij. coquantur oĩa in librã. j. aque uſqz ad conſumptionẽ medietatis. ex cuius colatura. ℞. ʒ. iij. aceti acuti. ʒ. j. mellis. ʒ. ij. ⁊ hoc totũ deſ in potu tepidũ: poſt cuius aſſumptionẽ per mediã horam fiat agitatio in pncipio meri cuz digito uel cũ pẽna oleo intincta ⁊ euomet. ¶ Reliquũ aũt materierum diuerſiuũ per ſputũ ⁊ per ſudorẽ nõ video opꝰ eẽ.

Celebrata aũt materierũ diuerſione ut ptactum eſt digeratur materia cũ hoc leui digeſtiuo. ℞. aque ſublimationis capi. ue. bugloſ. fu. ter. aña. ʒ. ij. detur in potu cũ ſuc. ¶ Et fortius illo eſt hoc. ℞. ſyr. de epithimo: ſy. vio. ſy. de fu. ter. aña. ʒ. ſ. aque boragi. ʒ. iiij. detur ut ſupra. ¶ Et ſi uelis digeſtiuũ magne pprietatis ad has intentiões compone iſtud. ℞. mirabo. citrinorum indorum kebulorũ ana numero. ij. borag. bugl. eupatorij: cuſcute: radi. cicoree: melliſ. ana. M. j. violarum florum nenufa. ana. M. iiij. corticum citri. M. j. ſ. doronici: oſſis de corde cerui: hen al. ⁊ ru. ana. M. j. coquantur omnia in lib. vj. aque uſqz ad conſumptionez medietatis: deinde colentur: ⁊ colature addatur ſucci pomorum apiorum uel dactylorum. ℈. j. ſuc. alb. ℈. j. ſ. fiat ſyr. plene decoctus duz coquitur aromatiçetur cum iſtis ℞. fragmen. hyacinti: ſaphiri: ſmaragdi: margaritarum aña. ℈. ſ. foliorum auri numero. j. terantur omnia ſubtiliſſime: ⁊ ſuſpendantur oĩa in ſyndone rara quouſqz ſyrupus plene coctus fuerit. Dentur igitur ex eo. ʒ. ij. cum aqua decoc. foliorum uel granorum baſiliconis. ¶ Pro hac etiaz intentione complenda fiat hec permixtio que multum eff. cax eſt. ℞. cõſerue: florum nenuf. violarum: borag. aña. ʒ. ij. ſpecierum que ponuntur in aromatiçando ſy. preſcriptum. ʒ. j. ſ. ſy. acetoſitatis citri: ⁊ de ribes. ana. ʒ. j. ſuc. candi. ʒ. ij. fiat electuarium ex quo ſemper ante cibarium omnes etiam poſt ſumat: ⁊ eleganſius fortˀ eſt q̃ aliquod predictorum.

Cum autem ex uſu predictorum iam apparuerit digeſtam eſſe materiam: quod cõprehendi debet ex mediocritate coloris ⁊ ſubſtantie urine ⁊ eius nube uel hypoſtaſi in fundo ſedente albe continue leui: equali ⁊ dyaphana: eradicetur cum ſuprascriptis pillis materis. videlicet de lap. prefatis. ⁊ exhibeatur ex eis. ℈. iiij. ¶ Et fortius eradicatiuuz illo eſt hoc. ℞. electuarij hamech deſcrip. maiori Meſ. eluarij ſolutiui ad meliam deſcriptio. Auic. in 2° de viribus cordis. penulti. c. aña. ʒ. ij. ſ. dentur in potu cum aqua decoc. doronici: aut ſeminis baſiliconis. ¶ Si autem cum ſolutiuo optares euacuare eradicatiuo materias melicas tam predictas: ⁊ alias materias diuerſas ſtomacho ⁊ partibus adiacentibus immerſas. Deſcribo hoc ſolummodo. ℞. pillularum de lap. arme. deſcriptione Meſ. pillularum ſtomaticharuz deſcrip. alchingi legẽda ab Auic. 5° can. ſumma prima. trac. 9. aña. ʒ. ſ. ⁊ exhibeatur ut ſupra. ¶ Et ſi deſiderares alia compoſita videlꝫ 9° tertij. trac. primo cap. de cura male complexionis materialis ſtomachi ⁊ oppilationum ipſius.

Nunc ad ultimam curationis intentionem deueniendum eſt. pro cuius executione oportet primo rectificare partes effundentes materiam ad loca ſuperius dicta. Deinde vigorare partes materierũ ſuſceptiuas. ¶ Rectificantur autem membra mandantia ſicut meſeraice uene a dorſo deſcendentes: ⁊ chilis magna ſibi propinqua cum alijs uenis que ſunt rami eius: ⁊ inteſtina que ſtant harũ materierum partialiter contentiua multis quidem ingenijs. ¶ Et primo quidem cum eductione materierum ab eis propter quas grauabantur membra predicta. Et pro cõplemento huius recurre ſuperius ad euacuationes vniuerſales minoratiuas ⁊ eradicatiuas cum diuerſionibus: que oĩa tacta ſunt in intentione prima ſecunda ⁊ quarta. ¶ 2m võ ingenium vigorandi partes illas eſt tenere earum vias ⁊ orificia aperta. ⁊ prima quidem cum diureticis conuenientibus ſicut cum hac decoc. ℞. radicis cicoree: endiuie bortulane: ana numero. viij. fu. ter. cuſcute: granorum orobi. ana. M. ſ. ſe. communium frigidorum. M. j. ſ. aceti al. ʒ. iij. coquantur omnia in lib. iij. aque uſqz ad conſumptionem tertie partis. ⁊ de hac colatura dentur in aurora. ʒ. iiij. ¶ Si autem leuiora deſideras ⁊ promptiora. Accipe aquam ſublimationis apij aut feni. ſparagi. ſ. bruſci ⁊ petroſel. aut ſimilium. aperit enim membrorum oium oppilationes educendo materias etiam aduſtas aque cuſcute: ⁊ aque etiam ſcolopẽd. ⁊ aque ſublimationis litoſpermatis: ⁊ eſt milium ſolis: ⁊ eſt de expertis meis. ¶ 3m igeniũ mũdificãdi ⁊ alleuiãdi uenas ⁊ loca pdicta eſt fricatio ſicca a ſpatulis deſcẽdẽdo uſqz ad pedes facta: ⁊ dãdo hoc in potu. ℞. aque decoctionis aniſi ⁊ rub. tinctor. aña. ʒ. iij. vini albi ſubtilis. ʒ. j. oximellis ſquillitici. ʒ. ij. detur hoc totũ in potu in aurora calidũ ⁊ cooperiaſ pannis ⁊ bene ſudabit. ¶ Cũ aũt iã ſecuri fuerimus de alleuiatione pdictarũ per has ſpẽs particularũ euacuationũ confortenſ loca pdicta cũ cliſteribꝰ factis cũ medicinis lenitiuis. in qbus ponanſ aliqua cũ leui frigiditate ſtipticitate reddẽtia mẽbra vnita non apta recipe ſupfluitates: ⁊ phibendo in eis nouaz fieri materierũ generationẽ: ut eẽt cliſtere hoc. ℞. decoc. plãtarũ quatuor coium. ſ. blete malue mercurialis ⁊ violarũ lib. j. olei de citonijs ⁊ roſ. aña. ʒ. ij. pinguedinis renũ capre. ʒ. j. ſalis coïs. ʒ. j. ſ. ſuccari rub. ʒ. j. miſce ⁊ totũ ſimul. ¶ Conferũt etiã ad hãc intẽtionem compoſita q̃ plurima ſicut confectio dyarodon. confectio triaſandalorũ deſcriptione Nicolai. cõfectio dyacitoniten non ſolutiui poſiti ab Auic. 5° can. ſũma pma tractatu 3°. deſcriptione. 33ª. ⁊. 35ª. ⁊. 36ª. conferũt etiaz ad hanc intẽtionem trocil. de roſis deſcriptiõe maiori Meſ. ¶ Mẽbra võ que recipiũt materias a partibus pdictis eſſentialia ſunt ſicut ſplen: ſtomachus cor ⁊ uene circũadiacentes ei ⁊ caput etiã: quorũ membrorũ cõfortationi neceſſario inſiſtẽdum eſt. ¶ Confortẽtur autem membra predicta cum medicinis reſolutiuis ⁊ exiccatiuis mediocriter cum ſtipticitate aliquãta. ¶ Et p quidẽ cõfortaſ ſplen per uſuz trociſcoꝝ de capparibꝰ deſcrip. Auic. 5° can. ſũma pª tractatu 8°. capitulo 27ª

Item cum troc. de cuſcute ibidem poſitis deſcrip. 52. qu orum doſis ſit. ʒ. ſ. in mane cum aqua ſcolopendrie uel acetoſe.
¶ Scio etiam ego ꝙ ſi omni mane eger in aurora degluciat vnam pillulam factam ex ſimplici armoniaco electo cum ſy. acetoſo mirabiliter ſplenem confortat: de qua lege hyſtoriaꝫ in uera tranſlatione Dyaſco. libro quarto. ¶ Stomachus uo confortetur cum uſu dyacitoniten ſupradicti. Item cum uſu aromatici ro. Et melior illis eſſet uſus triſere de ſcoria ferri minoris. 5° cau. ſumma 7°. trac. 3°. deſcrip. 23°. ¶ Scio etiam ego ꝙ ſi ſepe degluciatur granum vnum maſticis defendit ſtomachum a receptione quarũcũqꝫ materierum ad ipſum defluere ſolentium. ¶ Etiam vigoratur ſtomachus ex uſu huius vnctionis. ℞. olei de citoniis: olei de maſti. an. ℥. j. troc. gallie. ʒ. j. conquaſſentur ſimul: ꝛ ex eo calido ſepe liniatur ſtomachus. ¶ Confortatur etiam cor ſolenniter his duobus remediis: quorum primum eſt uſus eluarij deſcrip. Raſis 9° Almã. cap. de melle. De quo omni mane in aurora detur. ʒ. j. ſ. ꝛ parum ex eo ſemper accipiatur ante cibum.
¶ Secundum remedium eſt deſcriptio huius ſacculi facto in ſyndone de grana qui ſemper portetur ſuper regione cordis. ℞. ſpecierum dyambre. ſpecierum dyamuſci dulcis ambarum deſcriptione Meſ. an. ℥. iij. troc. de roſ. de cãphora deſcrip. maiori. ana. ʒ. j. ſ. fiat ex eis ſacculus ut dictum eſt.
¶ Caput confortatur per alleuiationem partium predictarum iam factam: ꝛ ſi uelis eidem dirigere remediũ: fiat hec permixtio. ℞. ſpecierum dyambre. ʒ. j. ſ. ſpecierum eluerii de pilo aloes. ʒ. ij. ſuc. al. lib. ſ. cum aqua ro. muſc. fiat confectio in rotulis pondere trium. ʒ. de quibus omni die poſt prãdiũ ꝛ poſt cenam aſſumatur vna: ꝛ erit ex ea toti cerebro ↄuenĩẽs confortatio magis. Hec ſunt que mihi meliora videntur de huius viri diſpoſitione.

Tractatus excellentiſſimi medici magiſtri Bartholomei de montagnana. de aſpectu ſitu minera ꝟtutibus ꝛ opꝫõnibus balneoꝝ in comitatu patauino repertorũ feliciter incipit continens capitula ſeptem.

Uoniã multis iam an diebꝰ inſtantia tue ſollicitudis vir inſignis dñe Johãnes de Peſauro mecũ diligenter egiſti ut balneorum dioceſis paduane ꝟtutes tibi manifeſtarem ſꝫ ſciaꝫ uetuſtiſſimoꝝ ſapiẽtũ. ꝛ ſm illud qđ ꝗtidiana expientia diligenter in ope medicine uerſata aduertenti cũ fundamento ueritatis oſtendit. Res enim equiſſima eſt ꝛ eo maxime qm̃ ſollicitudinem tuã cõcitã eſſe cognoui: ut ꝓceptis magnifici d. tui dñi Malateſtis de malateſtis de penſauro ſicut ſeruitor fidelis oĩ ingenio obtẽperares. ſicut enim ꝗlẽtium fidelitas oſtendiſ ut ſingulis que ſuo principi grata ꝛ utilia perciꝑiunſ eiſ famulans inſudare debeat. Taliter enim ꝛ non aliter intelligentie ſummo deo complacent. ¶ Et iuſtum quidem eſt ut quanto ꝟtutibus iuſtitia equitate humanitate ꝛ ſimilibus dñoꝝ mentes ornanſ. tanto ſibi ſubditos. imo ꝛ oẽs ad ſui dilectionẽ ꝓmoueãt uelut hi. ſunt enim in celis ſicut dij ita in terris oẽs dñi pij uelut celeberrima illa: ꝛ inſtitulatio clariſſima domus dñoꝝ de malateſtis: quoꝝ olim eo nõ minus me fidelem exiſtimo ꝙ̃ te familiarem propter predicta: ꝛ maxime pp reuerentiam colendiſſimi in chriſto patris dñi dñi Pandulphi epiſcopi conſtantie normãdie: cuius ego me notiũ exiſtimo ſeruitorẽ. ¶ Ut igiſ tue fraternitati uelut recte tuo domino obtẽperanti cõplaceã tollẽ que nũc breuiſſimo ſtilo tue petitioni ſatiſfaciãt. Alias eni ego ampliori generalioriqꝫ ſtilo huiꝰ mãe ſniam declaraui ordens in vno libello in duos tractatꝰ partito quid de balneis paduanis: ꝛ alijs ꝙ̃plurimis ex auctorum medicine ſententijs. ꝛ per experientiã hẽri poſſit uelut flores ex eiſdẽ ſentẽtijs nunc elegi.
¶ Conſcribam igitur tibi quo numero balnea paduana ꝛ maxime famoſiora. ſimilr que ſint coꝝ minere opatiões ꝛ ꝓprietates. qualiter eni capiti pectori ſtõcho atꝫ in ſãcturis cõferãt ſermo preſens tibi declarabit. ¶ Sũt eni in paduano diſtrictu famoſiora balnea numero. vj. vꝫ. ¶ Primũ balneũ Apponi uel apponẽſe dictũ. ¶ 2m balneũ Scĩ Petri noiatũ. ¶ 3m balneũ parum predicto diſtans Domus noua dictũ. ¶ 4m balneum Montis groti. ¶ 5m balneũ Sãcti Bartholomei dictũ. ¶ 6m balneũ Sãcte Helene noiatũ. hec quidẽ famoſiora. ¶ Poſt que ꝛ balneũ repiſ ſeptimũ mõtis ortonis dictũ quidẽ plerſqꝫ lꝫ minoris fame maioris tamen utilitatis approbari eſſe dignoſcitur: ex quibꝰ clare liquet deinceps in horꝫ ueritatem ſeptem capitula percurrenda fore.

¶ De aſpectu ſitu minera virtutibus ꝛ operationibus balnei Apponenſis. Cap. 1.

Auenit ab Euganea ciuitate per quinqꝫ fere miliaria diſtans rus Apponũ dictũ: in cuius confinibus a ciuitate remotioribus uerſus montẽ ſcti Danielis dictũ paruꝫ a terra eleuatꝰ mõticulus qdã leuiter eſſert. in cuius qdẽ ſũmitate ſcaturiẽs aq̃ feruẽtiſſima iã ꝑpetuus ſluens eſt. locꝰ qdẽ eſt celo ꝛ oĩ plage mũdi manifeſte detectꝰ. hinc inde eni oriẽtali meridionali ꝛ ſibi oppoſitis mũdi ptibꝰ apiſ. Situs eni ſatis ex his ſanitati bonum ↄformis niſi qꝛ hincinde mõs ille uarios feruentiũ aquaꝝ riuos emittẽs pp illarũ aquarũ ꝑpꝛio riuo tranſlationẽ que nõ raro putreſiũt: cũ eſt ꝑſepe euertẽdi aerẽ ad qualitates bonum ſanitati cõtrarias.
¶ Spẽles ãt in qbꝰ humana corpa balneantur loci ſũt illa in ꝑfati mõticuli ſupficie uelut lacuna quedã aque feruentiſſime ↄtentiua a qua nõ raro corpa pp eius caliditatem itẽ ſluẽ balneari ꝓuanſ. deinde uerſus oriẽs in infimo mõticuli in plures ptes diuiſa plurima balnea diuerſis riuulis ab vno tamen oĩs ſcaturientis fonte partiunſ: quoꝝ aliqua occulta aliqua uo vulgo ꝛ ciuibus manifeſta linquuntur.
¶ Eſt aũt huiꝰ balnei minera ut mihi a priori. ꝛ a poſteriori pte patuit a dñio maxie ſulfurea qđ cũ calcis ↄtinẽs. Ego eni olĩ in huiꝰ ꝛ alioꝝ balneoꝝ cognitiõe nõ ꝑ ꝑ ſudãs oiuꝫ ꝓdictoꝝ per ſublimationẽ a priori ꝟitatẽ cognoſcẽ ptẽtaui. Cũ eni aquã huiꝰ loci diligẽti diſtillatiõe diſtillaueri maxiaꝫ feculẽtie ptem ſulfuris iueni. parum uo cineris uelut ſi calx diu in aqua coqueref. ¶ Promouit ãt me ad hec notius cõſideratio humiliimi ꝛ omnium deuotiſſimi in chriſto patris dñi Cardinalis Aquilegiẽſis cui in balneis paduanis ꝛ auctor ꝛ phyſicus ſemp aſtiti. ¶ Ex quibus clare patere poteſt que ſint huius balnei operationes. calefacit eni potenter ita ꝙ oẽm malã cõplonem frigidã ſirã in mẽbris potenter abijcit. ſubtiliatẽ ꝛ calefacit. ꝛ omnem ſubcutaneã humiditatem exiccat. dolores aũtẽ mitigat ↄuenienter. lꝫ ex ptenuatis magis noceat humidum exiccando ꝙ̃ dolores remittendo. ¶ Proprietates aũtẽ eius ſunt qꝛ confert doloribus iuncturaꝝ uſꝫ corporis mũdificatiõe antecuſſa. ſilr humoroſitati ſtõchi. ꝛ hydropiſi aſciditi confert ꝛ ſpãliter. uſr eni egritudini humoroſe cuiuſcunqꝫ mẽbri fuerit. epar eni ꝛ inteſtina multũ calefacit ꝛ renes. ¶ Corpus quoqꝫ a pruritu ſcabie ulceribus ambulatiuis ꝛ corroſiuis cãcrenis miliari impetigine: ꝛ ſpigilne pfecte mundat ut expientia ſepe me cognoſcere fecit. ꝛ nõ ex fundamẽto minꝰ ꝓbare põt. Et colligiſ huiꝰ ſnia 5° theorice. 2° ꝑmi. 3° Almãſoris ꝛ pluries alibi. ꝛ ſcripſit hec. Oribaſius in 6°. ꝛ Gal. in libello dinamidiorum dum inquit. ꝙ virtus aque ſulfuree eſt maleſica calefactoris omnes dolores mitigat. ſtomachum diſſolutum euertit ꝛ reliqua.

¶ De ſitu aſpectu minera operationibus ꝛ proprietatibus balnei ſancti Petri. Cap. II.

Predicto uo diſcedens balneo uerſus oriẽs ambulãdo quis parum diſtanter ut per miliare ꝗſi locũ inuenit villã ſancti Petri noiatã. in cuiꝰ qdẽ oriẽtali pte mõticlus a terre conſurgit notabiliter eleuatus. hic quidem uerſus orientalem ꝛ ſeptentrionalem plagam uarios hincinde riuulos emittit feruentes. nunc uo minus calos. ꝛ quod mirabile dictu ſapore. odore. ꝛ calore nõ parũ differẽtes aquas

hincinde effundit. in capite eni mõtis v̄ſus oriẽs magis aq̄s i-uenies valde clariſſimas notabiliter feruentes. ⁊ ſapore ſalſo multũ excellẽtes. v̄ſus aũt ciuitatẽ magis inuenies aquas colore eneo coloratas ac ſi eiſdẽ aliquãdiu infuſum fuiſſet es. ⁊ eſt quidẽ locus iſte fontes ſpericus cuiuſcūq; cois aquas notabiliter calidas in ſe ppetuo cõtinẽs. ¶ Eſt aũt ut ex p̄dictis patet huius loci minera diſtincta. Pars enim minere prime in capite mõtis verſus oriẽs eſt magis aluminoſa: ut experienti patẽ poteſt. Pars v̄o ſecũda enea magis exiſtit: ut diſtillãti apparuit. lz etiam in ea aliqd aluminis contineat̃. ¶ Eſt aũt locus hic delectabilis ſatis rõne ſitus. lz ex cauſa vaporũ ab aq̄s corruptis eleuatorũ. ⁊ uallib' circũdãtibus hincinde in ſua bonitate remittat̃. ¶ Sũt aũt balneorũ huius loci opationes diuerſe ſatis. Primus enim in capite mõtis exiſtens cõfert fluxui ſanguinis mẽſtruali ⁊ emoroidali imoderatis. cõfert etiã doloribus ſtomachi colicis ⁊ iliacis ⁊ vẽtoſitatib': ⁊ humiditate multa laborãtibus. Secũdus v̄o cõfert ulcerib' crurium ani pudẽdorũ. ⁊ ſcabiei ſimiliter. etiã pruritui ulcerib' ⁊ flegmati ſalſo oculorũ ⁊ auriũ cõferre poteſt.

¶ De ſitu aſpectu ⁊ minera opationib' ⁊ pprietatib' domus noue. Cap. III.

Poſt hoc autem A p̄fato deſcẽdẽdo loco v̄ſus meridiẽ parũ diſtãter elõgatus aliqs forte quãtum baliſta iaculari poſſet mõticulũ inueniet notabilius p̄fato a terra cõſurgentẽ. ¶ Locus quidẽ eſt vndequaq; cũ uallib' notabiliter ſeptus, vnde ſtagnãtiũ hincinde aquarũ nũc frigidarũ nũc actu calidarũ; inuicẽ cõmixtio diuerſis uallibus ⁊ foſſiculis facta aerẽ nõ bono odore. et conuenienter mala diſpoſitione qualificat. hic quidẽ mons v̄ſus occidẽs ⁊ aquilonẽ calarũ aq̄rũ varios riuos ſtagnando emittit. in capite nãq; mõtis v̄ſus aq̄lonẽ ⁊ ciuitatẽ abinde ſcaturiũt aque q̄ plurime nõbilr ſalſe. Vñ carariẽſis oli oẽs ſales q̄ plurimos effluẽter elaborare fecit. v̄ſus aũt occidens magis effluẽs ⁊ feruẽs notabilr ab hoc colle effundit̃ aq̄ in genũ domus vnius plurimũ recepta: que qdẽ dom' noua nũcupat̃. vñ hoc balneũ denoiationẽ capit. ¶ Et eſt qdẽ minera huius calcea: ⁊ notabilr ſalſa. ſilr ẽt ⁊ alumine multo p̃ticipãs magis q̄ p'. hec ãt oia ſublimãti ⁊ a poſteriori negociãti patẽ pñt. Prima aqua notabilr ↄfert hydropiſi ⁊ humoroſitati ſtõchi ſilr ẽt paleſi vndimie cacexie. Scõa v̄o aqua notabilr ventrẽ ſoluit mucoſas educẽdo ſupfluitates. lz tñ minus vẽtrẽ ſoluat q̄ pma: qđ qdẽ ↄtigit pp ſtipticitatẽ quã aq̄ talis a calce ⁊ ab alumine recipit. Prima igitur ſolutiua magis eſt. Scõa v̄o poſt ſolonem laxata in ↄionibus mẽbra cõfortat magis. confert etiam hec ſecunda corize ⁊ catarris ⁊ reumatiſmo capitis ſi debite fuerit aſſumpta ut alias in tractatu de balneis ſatis ingenioſe monſtraui.

¶ De ſitu aſpectu minera operationibus ⁊ pprietatib' balneorum montis groti. Cap. IIII.

Continuãti igit̃ v̄ſus meridiem iter a p̄dicto loco ſecedens parũ per villã inueniet mõtis groti apud incolas noiatã. apud vetuſtiſſimos aũt p̃res oli mons egrotoꝝ dicebat̃. ⁊ digne qdẽ. nõ min' eni nũc q̄ vetuſtiſſimis tꝑib' ad hũc locũ tanq̄ ſaluti egrotoꝝ magna copia hincinde pducit̃. ſiue forte pp experiẽtiã ſanãdi ab egritudib' puenerit v̄tus balneoꝝ illius loci. ſiue q: ↄſilio balnea antiquitus ſacra dici ↄſueuerũt ut phus. pble. 24. problemate vltimo. ¶ Eſt aũt locus hic meridionali aſpectu notabilr priuat'. oino aũt ab occidẽtali elõgatus. vnde forte aliud v̄tualr ex hoc acquiri põt. meliora enim loca ſunt que aſpectui orientali ſunt detecta qualis eſt locus iſte. ¶ Eſt autem mons aliqualiter a villa diſtans predictis aliqꝝ multos diuerſarum aquarũ riuulos hincinde cõcedens. ¶ Primus q dẽ enim ppe locũ eccl'ie magn' riu' in plura loca nũc ſecretus nũc do cois ſegregat̃. Cuius minera ut videre potui ſulfurea ⁊ cinerea q̄litate pticipat. credo aũt ſim q̄ diſtillatio manifeſtauit cinerẽ illum ex calce fore ab aque caliditate factum. ¶ Poſt hec aũt riuũ verſus oriẽs magis ppe q̄ſi p̄dictũ velut paruula lacuna iacet: quã balneũ equoꝝ noiant que qdẽ minerã habet excellẽtiſſime ſulfureã magis q̄ primus riuus ut vidẽ potui. ¶ Poſt hec aũt loca plura ppe inueniuntur loca balneoꝝ diuerſorum que ut pertentaui ſale ⁊ cinere dominãter pticipãt. minus autẽ ſulfuris mãm in eis inueniẽs. ¶ Ex his aũt oibus hoꝝ balneorũ; v̄tutes ⁊ opationes patẽ pñt. ¶ Primi nãq; balnei opatio ⁊ pprietas eſt doloribus ⁊ repletionibus neruoꝝ notabilr iuuamẽtũ; afferre. corpus ab oi ſcabie impetigine ⁊ ſerpigine ante purgatum conuenienter mũdificare. Cõfert enim oi humoroſe ſupfluitati in quacũq; membro cõmorãti ſi debite adminiſtret̃. ſtõchum tñ in appetendo debilitat. ⁊ nimium relaxando remollit. ¶ Alterius aũt ⁊ illius loci balnei pprietas eſt excellenter calefaciendo diſſoluẽ neruos etiam nimia frigiditate ⁊ induratione leſos ↄfortare ⁊ antiqs ↄferre dolorib'. In oib' enĩ opationibus utiliſſimus eſt ad p̄dicta dato ⁊ ſapiẽtius aſſumi debeat.

¶ De ſitu aſpectu operationibus ⁊ pprietatibus balnei ſancti Bartholomei. Cap. V.

Poſt terga vo p̄dicti collis diſtanter aliq̃s ambulãs mõtem inueni. ⁊ lateraliter applicatũ qui a beato Bartholomeo denoiationem capit. ¶ Eſt aũt locus iſte ſyluecter ſatis orientali aſpectu oino p̃uatus. ſimiliter etiã ⁊ a meridionali plaga parum ſubterfugus pariformiter. ⁊ ab aquilonari in totum v̄o occidentali plage liberum hñs aſpectũ. mons qdẽ iſte penes eius ↄfinia valles hẽt ampliſſimas a parietibus ſuis aquas effundens ⁊ qualitate ⁊ v̄tute diuerſas. Scaturiũt eñi inde aque in puteale q̄ plurimis hincinde collectis. hec qdẽ veris nõbiliter in calore remiſſe. Eſtatis aũt ⁊ autũni p̃ncipio nõbiliter calide pingues ⁊ groſſe ſunt ut rẽgẽti rẽ mollificatiuã ⁊ tactui gratã pcipe videat̃. ¶ Eſt enim ut diligẽter cõſiderare potui iſta aquaꝝ minera ſulfurea ſubdominãte: excellẽter aũt ut diſtillatio docuit bitumine vel aſpalto pticipãs. Rẽ eni poſt ſublimationẽ primit' ſulfuris vel aſpalti ſubſtãtie ſublimati inueni. aliq̃liter aũt odore ſuo recte cõſpiciẽti pluuialis vaporis ſilitudine oſtẽdit. ¶ Ex qbus lucide ſatis cõſiderãti patẽ põt que ſint aquarũ huius loci virtutes ⁊ opationes. ſunt eñi mediocriter calefactiue olum duritierũ in quacũq; pte corpis potẽter emollitiue. neruos antiq̃ duritie ⁊ mot' ipoſſibilitate leſos nõbiliter extẽſibiles faciũt. ¶ Ego eni cũ oli bone memorie Reuerẽdiſſimũ patrẽ dñm Cardinalẽ Aqlegiẽſem ad ↄtemens pductũ quo ↄtc' in pedibus genib' ⁊ brachijs oino fact' erat hec balnea itrare iuiſſem vidi tetigi pcepi in p̄dictis aq̄s mẽbra ſua eque hñ diſtẽdere rectũ ſtare ac ſi iuuẽculus fuiſſet. extra tñ aq̄s nõ diu pſeuerabat poſſibilitas tẽſionis illa: cui' cãm pitus phyſicus facile pnđciabit. ¶ Adhuc ẽt anno añ hũc imediate virũ nobilẽ Georgiũ de ſancto Caſſiano Piſanũ ciuẽ ad ↄtemens pductũ notabiliter cõualere vidi. Alia aũt exẽpla q̄ plura tradere poſſem ſed dimittant̃ ne hypocriſi imputent̃. ⁊ tu vide ſecundum qui vitienotcſtis exiſtit.

¶ De ſitu aſpectu minera virtutibus ⁊ operationibus balneorum ſancte Helene. Cap. VI.

Si diligẽs Aliqs cauſarũ phyſicus ad iquiſitionẽ anhelet a p̄dicto iã loco diſcedẽs an ſecus v̄ſus ↄgẽs optauerit alteri' loci pquirẽ balnea: pueniet ad mõticulũ medio quidẽ plurimarũ valliũ inuolutũ. ¶ Collis qdẽ eſt ab alijs paulũſper fugiẽs nec multũ a terra ſuperbiens in cuius quidẽ oriẽtali coſta a meridie etiã nõ fugiẽs aquas ſcaturiẽtes q̄ plurimas inuenies. vnde enim a minera imediatius cõſurgit aqua tãti feruoris exiſtit ut ſenſus tact' ab ei' impẽſſione ſe defendẽre nõ poſſit. ¶ Cũ aũt per lõgiores diſtantie tractũ aq̄ illa a ſuo pgenitore diſtrahit̃. parumper ab eius feruore recedit, omnis tñ inde ibi ſcaturiens aqua ingenti eſt caliditate munita. neq; ipſam terreſacit leuis ad aquilonem

aſpectus: cu3 ſit ēt a fauonio ꝛ zephyro flatu omnino ſecura
¶ Eſt aūt huius loci minera ingēti ſulfure munita: ut odoꝛ
ꝛ opꝰ declarare pñt. cineres ēt remiſſa ualde. leuioris aūt alu
mis ꝯtuali pticipās. Neq3 mireł aliqs ſi uarietatē tā arduas
ꝯtinis per ſublimationē exhauſtus uidē vi. quis enim ambit
tā intenſam caliditatē aliquo ſubiecto pabulatā cuꝰ aliques p
tes ancillaꝝ p q̄s deſiuit ptē aliq̄ in cineres euertere. Qualr
aūt vnū elemētoꝝ in alterū trāſmutel ꝛ elemēta in uaria com
poſita terminent phyſico negociāti uidē eſt facile. Raro enī
mihi crede. ꝛ ſi non plꝫ expiri poteris apud ne dum huiꝰ ſcilꝫ
cuiuſlibet loci incolas ſimplicia balnea repies. plurima eni3
liberā cōpoſitas mineras hñt. q̄re cōpoſitas in eis ꝯtutes eſt
inſurgē neceſſū. medicus aūt ſpeculatoꝛ ex ſenſibꝰ oñatiōes in
cōpoſito ꝛ ꝯtutes ꝛ q̄litates auctēticare ꝺ3. ¶ Calefaciūt igił
huiꝰ loci aque mirabili caliditate: neruos mūdificātes: doloꝛes
in eis extēſiuos placātes: ꝛ replētes mās ſpaſmo diſponētes
exiccatiōe ſua ꝯſumēdo p̄hibētq3 mēbꝛa lūcturalia recipe ſu
perfluitates ſi aūt tpe piodicationis infundanł eiſdē cum ca
none mō ꝛ obſeruatione cōdecētibꝰ. mūdificāt ēt ſupficiē cor
pis a cutaneis infectionibꝰ ꝛ alia q̄ plurima iuuamēta faciūt
que legunł 2ᵒ pmi. doctrina 2ᵒ. cap. 19ᵒ. ꝛ 5ᵒ theorice a Gale.
Oribaſio ꝛ alijs auctoribꝰ quoꝝ memoriam afferre non eſt
opus medicis ſaltē vigili cū ſententia utentibus.

¶ De ſitu aſpectu minera operationibus ꝛ pprietatibꝰ aquaꝝ
calidarum montis ottonis. Cap. VII.

CAmoſitas balneoꝝ p̄dictoꝝ me rōna
bilr impulit ut p̄dicta lo
ca deſcriberē balneorūq3 dictoꝝ ꝯtutes expone
rē dato q̄ loci circūſtātia ppinquitas ꝛ ꝯtus rō
nabiliꝰ me pmouē debuiſſet ad explicādū mōtis
ottonis balnea. ¶ Eſt aūt mons iſte in plurimū mōtiū medio
ab alijs tñ ſeparꝰ effugiēs inter mōtē illū. ſ. quē olim pgenito
res nři fama ꝛ ope dignꝰ q̄ nūc coluerūt mōtē. ſ. rubeū nois
ubi quōdā illuſtris euganea ciuitas non leuibꝰ laudibus
enituiſſe ſcribił. ꝛ inter mōtē quē nūc ſancti Danielis mōtē
dic aūt tēplū ꝺe Cereris cognoiatū fuiſſe plegimus. hunc q
dem ottonē mōtem p̄mitias ſui nois ab ottone viro q̄dē in
armis ꝛ ꝯtute ꝯſpicuo aliq nomē accepiſſe pndriant. ¶ Hic
quidem mons ex gremijs eius apud ſuperficiem terre uelut
eius ſororem aquas calidas abundanter effundit in medio
q̄dē terre terminoꝝ montis orientali ꝛ meridionali plaga li
berrimoꝝ: qui a ſeptentrionali ꝛ occidentali plaga eleuatos
huius montis colles uelut clypeos habere videł. ¶ Eſt aūt
huius aque minera ſalſa ſulfurea ꝛ pinguis diff. culter ꝺemō
ſtrabili ꝯtute cōpoſita. confert enim doloribus antiqs duri
ties articuloſas ſplenē ꝛ hydropiſim ſoluendo deponit. con
foꝛtat laxata membꝛa ꝛ alia q̄ plurima iuuamenta facit: que
alias in ampliori ſtilo deduxi: pp loci autem ſyluestrem habi
tationem raro queritur eius viſitatio. ¶ Hec itaq3 paulip
aduertenti ꝛ mihi conſideranti de euganeis balneis illuſtri
ac magnifico dño fideli caritate conſcribuntur. ¶ Modu3
aūt ſolēnitatis ꝛ canoneo in introitu balneoꝝ obſeruandos
ut purgationes gñales ꝛ particulares digōnes diuerſiones
mittentium ꝛ recipientium membꝛoꝝ conſortationes pticu
lares mācerū ꝯſumptiones ꝛ reliqua pticularia ſcribere non
vī fuiſſe cōdecēs. illuſtris cni3 phyſicoꝝ ſuoꝝ puintia deter
minabit. ¶ Ego aūt uelut fidelis ſeruus calamū erexi q2 ce
leberrime ꝛ generoſe tantorum dñoꝝ ppagini me totum de
uotuū reddo. ꝛ maxime pp uotiuam affectionem quā ꝯſer
uare me ſentio reuerendiſſimo ꝛ humilliſimo in Chriſto patri
ꝛ dño dño Pādolpho illuſtriſſimi pncipis dominij ꝛ noſtri
ſacro domino meo pcipuo. Amen.

Tractatus 2ᵘ Precedenti ꝯtinuandus ꝛ eſt de re
gulis ꝛ mō obſeruādis a balneā
dis. ꝛ de mō ſuccurrendi accntibus eis euenientibus.

Oſt tractatū quem aīs cōpila
ui de mō balneo
rū Padue in quo deſcripſi ſeptē3 el balnea
paduana: ꝛ non ſolum loco uel ſitu: ſed ēt minerā ꝛ ꝯtutibꝰ
differētis. ¶ Quoꝝ pᵐ ꝛ famoſiꝰ apud ueteres eſt balneū Ap
ponēſe. nřis aūt tpibꝰ de Abano dictum: cuius in antiqs ſa
pientum ſermonibꝰ adhuc memoria viget. iuxta illud Luca
ni dictū. Heu balneo ſi uera fides memorātibꝰ augur Colle
ſedens appone terris fumiger exit. ¶ 2ᵐ ꝟo eſt balneū ſancti
Petri noiatum. ¶ 3ᵐ ꝟo eſt balneum non multum diſtās a
nřa etate de nouo aūt ꝯſtructū. ¶ 4ᵐ ꝟo eſt balneum mōtis
egrotoꝝ qꝺ ita cognoiatum eſt fama ꝛ experientia iuuamen
ti eius ad egritudines q̄ plures. ¶ 5ᵐ eſt balneum a monte
ottoni cognominatū. ¶ 6ᵐ ꝟo eſt balneum in fine montis ꝛ
extremitate conuallium ſitū. ubi iam nunc beati Bartholo
mei tēplū edificatū eſt: ꝛ ab eo denolationē capit. ¶ Ultimū
ꝟo eſt balneū a ſancta Helena cognomē capiēs p̄ter que ſeptē
balneoꝝ diuerſitates nullum aliud balneū exteriori fama uł
ſcriptura ſapiētū aut iuuamento uel utilitate cognitum eſt.

Quorū q̄dē balneoꝝ utilitates ꝛ iuuamenta tā experi
mētali iudicio: tā ꝟo rōne minē p quā trāſeūt
eoꝝ ēt ſitū ꝛ aſpectū ad plagas mundi. ꝛ que eoꝝ ꝛ qbꝰ ꝛ q̄ di
uerſis ꝯfert egritudibꝰ iā p̄allegato tractatu ſatis diffuſe ane
te rōnibꝰ ꝛ expimēto deduxi. cuiꝰ tractatꝰ memoriā q2 ad hūc
locū ꝯiūgēdā cupio iā p̄dicta repetē non curaui. q̄re hoc tra
ctatulo ſolū intēdo ſcribē canones ꝛ modū quē obſeruare de
bēt ut nūc ſequił ordiate. ¶ Primū itaq3 p̄mitto hāc ſuppō
nē q̄ necē eſt intrātes balnea p̄dicta pus eſſe ualibꝰ euonibꝰ p̄
paratos ſi repleti fuerint pſuadeł facile q2 querētes balnea
aut gřa curatiōis alicuiꝰ egritudis accitis hoc faciūt. aut gřa
laſciuie ꝛ delectatiōis. ¶ Si p mō mās inclinabunł ad loca
egra egritudines magis augmentādo q̄ alleuiando. igitur
pcurari debēt. ꝯitia patet: q2 ex remotione cauſe nocumenti
remouetur nocumentum: ꝛ añs arguił q2 balneū ſua calidi
tate actuali aut potentiali aut utraq3 ſił colliquabit mās ꝛ in
motu ponet. ſed ille mās diſſolute pellunł a mēbꝛis foꝛtiori
bus ad debilia. ut pma p̄mi. cap de membꝛis. in fine. igił ꝛc̄.
¶ Si aūt querenł balnea gřa delectationis ꝛ laſciuie. tunc
q2 talia coꝛpa plurimū ſunt repleta. ꝛ reperiunł in balneis
effrenatāti regimine in cibis ꝛ potibus plurimum incurrūt
febꝛes putridas ꝛ alias diſpōnes prauas. ¶ Pma itaq3 re
gula obſeruanda eſt q̄ tpe calido balnea ingrediantur hoīes
in hora diei qua remiſſa eſt caliditas in mane uel in ſero. per
ſuadeł q2 coꝛpa in hora tali ſunt minus parata reſolui ꝛ de
bilitari a caliditate balnei ſola q̄ a caliditate continentis ꝛ
balneorum ſimul. ¶ 2ᵃ regula q̄ hec hora ꝺ3 eſſe ortus ſolis
uel parum diſtans: ꝛ hora. xxj. uel ppe illam. p3 q2 talibꝰ horis
ſol ab hemiſpio nřo elongatus eſt. igił ꝛc̄. ¶ 3ᵃ regula q̄ in
gredientes balneum pus expurgentur a fecibus urina ſpu
to ꝛ ſupfluitatibꝰ coibus. p3 q2 ſi applicareł balneū cū reten
tione ſupradictarum ſupfluitatū periculū eēt extraneatiōis
earū ꝛ defluxus ad mēbꝛa debilia ꝛ oppilonū ꝛ apoſtematū
ipſoꝝ: quare ingrediētes balneū pcurēt ſemp educere feces
urinā ꝛ alia. ¶ 4ᵃ regula q̄ aq̄ quā ingrediunł hoīes ſit a cō
tactu rerū inficientium mundata: ita ut ſit aqua a ſuo fonte
ſcaturiens in ſuum balneum bene mundificata recepta quā
leproſi: ſcabioſi: epidimia infecti: menſtruoſe mulieres: aut
alio tali contactu ingreſſi non fuerint. p3 hec regula: q2 qꝺ
tangitur a corrupto corrumpitur uel aptum eſt corrumpi.
¶ 5ᵃ regula q̄ ingredientes balneū nō pſeuerēt in eis uſq3
ad euētū debilitatis excluſiue. p3 q2 balnea talia eleuata cali
tate ſua multū ſunt reſoluētia ꝛ humidi ſubſtantifici ꝛ ſpūs
cōſūptiua. igił ꝛc̄. ¶ 6ᵃ regula q̄ balneātes tpe quo ſunt ibi
ſi aq̄oino euitēt cibū ꝛ potū cōtra cōe3 modū laſciuie pſuade
tur: q2 cibi ꝛ potus aut ſunt calidi actu ꝛ potentia. igitur au
gmentabunt caliditatem ꝛ a balnei calore diſponenł ad coꝛ
ruptionem ꝛ putredinem. aut tales ſunt fridi actu ꝛ calidi
potentia. ꝛ pp actualem frigiditatem pꝛohibebunt diſſolui
id qꝺ a balneis diſſolui ꝺ3. ꝛ iterū iuenientes vias aptas pene
trare in anguſta loca in qbus laborioſas oppilōnes pꝛ ſepe
faciunt. aut ꝟo cibi ꝛ potus ſunt calidi actu ꝛ frigidi poꝺtentia

p

ꝛ q̄naliter eiꝗ ꝯtingat diſtrahūt innatā caliditatē ab actione
reſolutionis māerū que ad putredinē diſponunt᷑. ¶ 7ª regu
la ꝙ balneatus calide cōplonis ꝛ rare texture humoꝝ ſubti
lium ꝛ debilitatē hñs a ḡnatione uel a tpe euitet longam mo
ram in balneis ꝛ fortem fricationem in eis. patet qꝛ talia cōſi
milia ad ſuſpectā reſolutionē perducere poſſent ꝑ debilitatē
¶ 8ª regula. ꝙ balneatus pānis diligēter coopiat᷑ dum exit
balneum. pꝫ qꝛ cū caliditas ꝯtinentis tēperata ad caliditatē bal
nei ſit quaſi frigiditas: ꝛ corpus ſit iam factū rarū ꝑuatiōe hu
midi mēbralis ꝛ ſpūum: piculū eſt ingreſſus aeris illiꝰ in pfū
dū corpis. ¶ 9ª regula. ꝙ balneatꝰ poſt exitū balnei igrediat᷑
lectū ubi pānis diligēter factis dormiat ꝛ ſudet. ¶ Prima ps
pꝫ. qꝛ p quietē ꝛ ſomnū ceſſat reſolō ꝛ ſequit᷑ reſtauratio ſpūuꝫ
aīalid ꝛ remotio laſſitudinis. ¶ Scda ps arguit᷑: qꝛ cū a cali
tate balnei plures ſubtiliate fuerint ꝛ ablate ad circūferētiam
corpis per ſudorem excludunt᷑ pp quod corpus alleuiatur.
¶ 10ª regula. ꝙ poſtꝙ balneatus quieuerit priuſꝙ comedat
motu pgreſſiuo pluribus paſſibus exercitari dꝫ. pꝫ qꝛ per tale
exercitium uapores ꝛ uentoſitates plurime a calore balnei
generate inſenſibiliter expellunt᷑. ¶ 11ª regula. ꝙ ſi balneatus
pdicto exercitio exercitari nō poſſit: ut qꝛ arteticus paliticus
aut debilis fuerit eidē leues fricationes extremis ptibꝰ ſicce
applicari debent. patet hic canon ex deductione precedentis
¶ 12ª regula. ꝙ ſi pp inſtantiā doloris aut ulcerū: aut alteriꝰ
cāe balneato non pñt applicari fricationes utile eſt ante ciba
tionē pmittere ſuppōnē de melle radice blitis: radice ireos:
aut de carne ſalita facta uel alr ut tibi plꝫ. igit᷑ ꝛc̄. ¶ 13ª regu
la. ꝙ iſtis pactis balneati recipiant cibū ꝯuenientis q̄titatis
ꝛ potum ut neqꝫ augmento peccet: neqꝫ diminutiōe. ¶ Pri
ma pars pꝫ: ut per cibum reſtauratio condecenter fiat. ꝛ etiā
declaratur: qꝛ ſi cibus q̄titate ſua menſuraꝫ conuenientem
excedit non poterit conuenienter digeri: cum membrorūꝫ ca
lor ab actione balnei debilitatus ſit. ¶ Et ſecunda ps argui
tur: qꝛ ſi cibus erit a q̄titate conuenienti diminutus nō cōue
nienter fiet ex eo reſtauratio ꝛ fortaſſe prius ad mēbra addu
cet᷑ ꝙ bene digerat᷑. ¶ 14ª regula. ꝙ cibi conueniens q̄titas
eſt illa que ſtōcho grauitateꝫ non efficit neqꝫ nauſeat. Potus
vō conueniens q̄titas eſt que ſtōcho non natat ꝛ fluctuat. col
ligitur hec regula 3ª primi. de regimine cibi ꝛ potus. ꝛ 4ª Al
manſ. 4ª cap. ꝛ 21ª continentis. ¶ 15ª regula. ꝙ qualitas ci
borum conueniens balneatis limitatur penes multa. ꝑ ut ci
bus ſit facile digeſtibilis. qꝛ calor ſtomachi aliqualiter debi
lis. ſecundo. qꝛ ſit boni nutrimenti ꝛ non ſuperfluus. tertio qꝛ
ſit facile penetratiuus. quarto non ſit groſſus neqꝫ oppilati
uus: ꝛ idem de potu oīno intelligendum eſt. ¶ 16ª regula eſt
ꝙ panis recens bene fermentatus ꝛ coctus: carnes pulloruꝫ
ꝛ auium non degentiuꝫ in aquis: carnes hedi vituli ꝛ animua
lis agni: oua: piſces non viſcoſi: caſeus recens: lac coctum co
loſtra ꝛ alie partes lactis conuenienter aſſumpte cōueniunt.
¶ Fructus vō ꝛ alij corruptibiles cibi aromata olera ualde
cal̄a ꝛ radices cal̄e ut alleūꝫ euitari debent. pꝫ qꝛ oīa talia aut
ſunt multum repletiua ꝛ per balneum intendit᷑ corpoꝝ exic
catio quare ꝯriant᷑ ei. ¶ Idē dico de potu. pp tium ꝗ balnea
toꝝ vinū nō dꝫ eē groſſum pōticū ſtipticū aut fumoſum ual
de. ¶ 17ª regula. aque frigide cocte uel crude uſus omnino
non placet. pꝫ qꝛ cū mēbra inania ſint ꝛ calefacta poterit fa
cile aqua penetrare ꝛ attrahi ad remotas ptes. quare noce
bit mēbris debilibus ꝛ neruoſis. iuxta illud ueteris. Frigidū
inimicum ꝛc̄. Et iuxta ſermonem magnum eiuſdem. Frigida
uelut nix ꝛ criſtallus ꝛc̄. pectori inimica. ¶ 18ª regula eſt. bal
neatus oīno euitare dꝫ coitum ꝛ ſi non pp aliud ſalteꝫ ne le
dat morales actus. amplius a calore balnei reſoluitur ſatis
ꝛ exiccat᷑ de humido membrali ꝛ ſubſtantifico ꝛ p coitū euā
cuātur ſuperfluitates ultimi alimenti utilis. ut 20ª tertij colligen
dum. ¶ 19ª regula. balneantes corpora ſua bis in die nō in
grediant᷑ balneū vice ſcda: niſi diſtanter a pꝛaſſumpto cibo p
horas. vij. pſuadet᷑: qꝛ ſi balneant᷑ corpora cibo adhuc in ſtō
cho ſtante piculum eſt attractionis cibi crudi ad meſeraicas
ꝛ epar. quare inſtat piculum corruptiōis ipſius ꝛ oppilōnis
in pdictis ptibus. ¶ 20ª regula. accipientes balneum pp du
ritiem ꝛ ꝯtractionē neruoꝝ ꝛ gr̄a ſedationis doloꝝ inter pri
mam balneationem ꝛ ſcdam: mēbra lāguētia luto in minera
balneoꝝ inuento actualr calido emplaſtrari debent: pꝫ qꝛ lu
tum illud oīno eaſdē hēt ꝟtutes ꝛ operationes quas hēt aq̄.
Amplius denſitate ſubſtātie ipſius ꝛ multitudine māe uehe
mētiꝰ imprimit in mēbra ꝙ faciat aq̄. ꝛ ꝯſeruat᷑ eius impreſſio
diutius cū nō euaporet ita cito ſicut aq̄. q̄re eiꝰ applicatio cō
ueniens eſt. ꝛ pp hoc ꝛ ſilis modus maius iuuamētū ex opō
ne eius inueni ꝙ ex applicatione aque. ꝛ ꝓpe q̄ꝛ detinet᷑ ſu
per membris ꝙ diu remanet caliditas eius actualis nōbilr ītē
ſe ꝛ non infridat᷑. ¶ Ultima regula. accipientes balneum
gr̄a uelocis penetrationis caliditatis actualis ꝛ ꝟtutū qualita
tum nāliū balnei maius iuuamētum acquirit ex ſuffumiga
tiōe mēbroꝝ a uapore aque eleuatoꝝ ꝙ ex applicatiōe aque
perſuadet᷑ qꝛ ex applicatiōe euaporatiōis pdicte uelocius fit
impreſſio ꝛ ſuauius ꝙ ex applicatione aque. quare ꝛc̄. Et mo
dus applicationis eius eſt talis ut foramina fiant in riuis
curriculoꝝ vnde effundit᷑ aqua ad balneuꝫ ꝛ mēbra ſuppo
nant᷑ illis foraminibꝰ p que uapor multus ꝛ hūiꝰ ꝟtutis exiens
nōbilē impſſionē in mēbris facit ſedando dolores leniendo
duritias ꝛ ꝯſumendo humores ſicut longa mihi expientia in
uētū ꝛ cōprehēſum eſt. Hec q̄dē ſūt que apud balneātes obſer
uari debēt p que obſeruata balnea nōbilr cōferunt. ꝛ actiones
uel operationes a ſuis qualitatibꝰ ꝓuenietes inducēt conue
nienter. alr aūt ne dū ꝙ ꝯferāt imo uehemēter nocebunt.

Preter hec aūt intelligendū ꝙ balnea pdicta nōnulla
accitia pducē ſolēt que ſi pſeuerēt iuuamen
ta balneoꝝ ipediūt. ¶ Quoꝝ pᵐ eſt imoderata vigilia. ¶ 2ᵐ
eſt uehemētia ſitis. ¶ 3ᵐ eſt dolor capitis. ¶ 4ᵐ eſt conſtipa
tio uētris. ¶ 5ᵐ eſt imoderatꝰ ſudor. ¶ 6ᵐ eſt pūctio ꝛ ardor
urie. ¶ 7ᵐ defluxꝰ reumatis a capite ſtillātis. ¶ 8ᵐ eſt pſtra
tio appetitꝰ. qbꝰ oibꝰ ſubuenire ꝯſueui ſm ꝙ nūc deiceps ſeq
tur. ¶ Uigilia que ꝯſequit᷑ applicationē balnei ꝯtingit aut
pp ꝯſumptionē ſnoꝝ uapoꝝ que ſūt māis cā oppilōnis con
tingentis in organo ſenſus cōis ꝛ cerebri. aut pp illorum ua
poꝝ caliditatē exauctam eſſe factā a ꝟtuali caliditate balneoruꝫ
que māo cal̄as inflāmatiuas ꝛ exiccatiuas facidt. ¶ Et mo
dus facilis puidēdi utriqꝫ coꝝ eſt ut in ſero eunti dormituꝫ
detur hoc. ℞. aque ſublimationis lactuce uel portulace. ℥. iij
ſyrupi de papauere. ℥. j. detur hoc totum tepidum in potu p
duas horas poſt cenam. ¶ Et fortius illo eſt hoc. ℞. ſyrupi
de papauere. ℥. j. ſyrupi violati. ℥. ſ. aque nenufaris. ℥. iij. det᷑
ut ſupra. ¶ Aut dent᷑ tres de iſtis pillulis. ℞. ſeminuꝫ lactu
ce violarum florum nenufaris ſeminum colum frigidorum
oīum aā. ℥. j. croci ſeminis aneti aā. ℈. j. ſeminis iuſquiami al
bi. ℈. ſ. corticum mandragore. ℈. j. fiant pille cum emulſione
papaueris ꝛ dentur ut dictum eſt. Et portulaca ꝛ lactuca fo
lia violarum flores nenufaris ꝛ maluarum ꝛ grana papaue
ris in cibis cocta omnia talia ſomnum prouocant. ¶ Sitis
vō uehemens eueniens ex cōſumptione humidi roridi qḋ
humectare ſolet os ſtōchi remouetur cum iſtis. ℞. iulep roſ.
℥. j. ſ. aque violarum ꝛ boraginis. aā. ℥. ij. miſce. ꝛ bibat᷑ ex eo
ſepe. ¶ Itē ſyrupus de ribes de berberis ſyrupus de fructi
bus ꝛ confiſles infrigidatiui ꝛ humectatiui conferunt. ¶ De
ſcriptio bona ad illud. ℞. ſyrupi de pomis. ſyrupi de nenu
fare. ana. ℥. j. aque decoctionis ſe. lactuce. ℥. ij. ſ. miſce ꝛ bibā
tur frigidi. ¶ Semina etiā angurie ſepe in ore retenta ꝛ ma
ſticata portulace uel acetoſe conuenienter ſitim ſedant. Ego
autem inueni iuuamentum maximum in aqua lactis ca
prini ꝛ proprie qū extracto caſeo coquit᷑ iteꝝ lac ꝛ fit recocta
tunc enim remanet dicta aqua lactis. cuius. ℥. iiij. uel. v. date
in potu uehementer ſitim ſedāt. ꝛ ꝓprie cū talis aq̄ fuerit pa
rum ad acetoſitatē inclinata. Dolor capitis qui ꝯtigit ex bal
neis plurimū ex colligātia capitis ad inferiores partes que
fundunt uapores ignitos facientes ſolonem ꝯtinuitatis ex
tenſiuā in panniculis cerebri: aut malam cōplonem calidam.

inducētes in eis: aut cōtingēt pōt pp applicationē aque balnei ſupra caput. ¶ Et pmi quidē doloris canon curationis eſt in potu accipe ea que repmūt uapores ⁊ ꝓhibeāt aſcēſuʒ eoꝝ ad caput ⁊ hoc cōtinēt pnt oia que ſomnū īducere ſunt ſcripta. ¶ Itē dyacitonitem de çuccaro ſine ſpēb⁹. ēt coriādrum cōfectū grana granatoꝝ ⁊ ſilia frigida ⁊ ſtiptica poſt cibaria comeſta ꝯferūt. ¶ Deſcriptio bona. ℞. oxiçaccare. ʒ. j. ſ. aque plātaginis: aque cicoree uel acetoſe ań. ʒ. j. ſ. deť in potu cū dormitū. ¶ Itē aſſumptio vni⁹ pillule uel duarū poſt cenam que facte ſunt ex aloe infuſo in ſucco roſ. endiuie uel acetoſe materias ⁊ uapores repmūt ⁊ per īferiora deponunt. ¶ Linimētū bonū ad illud. ℞. crociſcoꝝ menuce. ʒ. ij. cāphore. ℥. iiij. amili. ʒ. iij. croci. ℈. ſ. aque violarū: aque roſ. ań. ʒ. ij. cōquaſſētur oia in mortario ⁊ aſpgant uel liniant ex eo frons ⁊ tēpora: aut imbibať ex eo pānus lineus duplicat⁹ latitudinis q̄tuor digitorū ⁊ circūdeť ex eo frons ⁊ tēpora. ¶ Uēter vo ſi fuerit ſtipticus molliri debet cū ſyrupo de prunis decoctiōe fructuū ſolutiua ſyrupo violato ⁊ ſilib⁹ frigidis ⁊ humidis cuʒ aqs pportionalib⁹. Itē cū aq̄ lactis ꝑparata. Itē cū decoctiōe bletū violarū maluarū uel utēdo eis in cibis. ¶ Itē ex comeſtione ſemis ſiſami uel caſſiefiſtule pinguis añ cibū. ¶ Itē ℞. aloes epatici ſyrupi lupulorū ſyrupi violarū ań. ʒ. ij. maſticis croci ań. ℥. iij. infundať aloes in eis per diē ⁊ noctē: uel per tres dies nāles: ⁊ fiāt ex eis pillule poſt exiccationē ſucci leui igne uel in ſole factā: ex qbus in ſero ante cenā parū accipiantur duo uel tres ⁊ ſunt remediū bonū ⁊ utile. ¶ Sudor diu in balneis detineri nō debet niſi qñ effrenitauerit cū per illuʒ exiccenť ſupfluitates ſicut intēdi. ¶ Si aūt īualeſceret adeo ſudor ut per ipm lapſum redderet corp⁹ in ꝟtute motiua ⁊ reſolutū ſubſtāti aliter altereť regimē ex pte ciborū cū lacte reb⁹ acetoſis ⁊ acrib⁹: ut gelatina cōditis de vino granatoruʒ ⁊ cibis amigdalatis ⁊ humorū igroſſatiuis: ut pedib⁹ aialiuʒ bñ coctis ⁊ aceto infuſis ⁊ ſilibus: ⁊ pānico cuʒ lacte cocto. ¶ Et nō dubito ut expt⁹ ſum: ꝙ iuſcula de milio facta cū lacte caprino notabiliter ſudorē ꝓhibēt. ¶ Quieſcere aūt a balneo ⁊ in umbra morari ⁊ corpus pauliſper euētari ſunt de īcipientib⁹ ſudorē cōuenientēr. ¶ Frigida aūt ⁊ ſtiptica ⁊ ſicca medicamina ſupficiei corpis applicata nō placēt mihi: ne oppilādo uel cōſtringēdo anxietatis ⁊ anguſtie aliorū prauorū accidētiū ſint cauſe. ¶ Ardor uel pūctio in mīctus urine ⁊ ꝓpe in extremitate pudibūdi cōtingit balneātis aut ex mala cōplone calida epati ⁊ renib⁹ eueniēte pp caliditatē actualē ⁊ uirtualē potētialē balneoꝝ a qua cōtingit urinalē aquoſitatē ⁊ materias humorales īflāmari que ſunt cā pūctionis pdicte. aut ēt harenule frequēter ex balneorū caliditate gńanť aut genite excitanť ⁊ exaſperanť ⁊ ſunt cauſa pdicte pūctionis: imo ⁊ qńqʒ excoriationis in vijs urine eueniētis. ¶ Quorū oiuʒ curatio eiſdē iſtis facile pficī pōt. ¶ Eſt igiť remediū efficax ad hec oia huius tragee uſus añ cibū ſemp comedendo vnū accipiēdo ex ea. ℞. q̄tuor ſeminū frigidorū coiuʒ ań. ʒ. ſ. ſeminis papaueris albi. ʒ. iij. ſeminū endiuie lactuce portulace ⁊ acetoſe ań. ʒ. j. floꝝ nenufaris. ʒ. ſ. penidiarū. ʒ. j. çuccari albi. ʒ. j. ſ. ⁊ fiat tragea ⁊c. ¶ Cōferūt ēt huic nocumēto pille iſte accipiēdo ex eis añ cenā ⁊ in aurora. iiij. uľ. v. ℞. ſucci. liquiritie. ʒ. iij violarū. ʒ. ij. ſeminis lactuce. ʒ. vj. granorū papaueris albi. ʒ. i. ſ. croci. ℈. ſ. fiāt pillule cū ſucco foliorū violarū ⁊ ſūt efficaces ¶ Cōtingit ēt frequēter reumatiſmus a capite ꝓpter colliq̄tionē materierū a caliditate balnei factā aut nimia reſolone: ex qua debilitať digeſtiua cerebri. ¶ Et huic quideʒ puideri pōt ſupaſpgendo ſupre capitis ex hoc puluē qn itur ad lectū ℞. laudani ſtoracis calamite roſ. ligni aloes. ań. ʒ. ſ. ſandarace. ʒ. vj. ſpodij. ʒ. v. macis. ℈. ſ. ⁊ fiat puluis ſubtilis. ¶ Cōfert ēt ad illud odoramētū nigelle torrefacte ⁊ ꝓprie ſi materia fuerit ſubtilis. ¶ Cōpoſitū bonū ad utrāqʒ intētionem. ℞. ligni aloes. ʒ. j. ſtoracis calamite laudani ań. ʒ. ſ. coriādri ꝑparati. ʒ iij. ſandalorū alborū. ʒ. ij. acatie. ʒ. ſ. cāphore. ℥. iij. fiat puluis ſubtilis ⁊ ligeť in ſyndone denſa ⁊ odoreť ſepe. ¶ Contingit autē balneātis appetitus ꝓſtratio ex laſſitudine oris ſtomachi ꝓueniente a multa reſolutione ipſius ⁊ etiā ex deſluxu materierū flegmaticarū que multiplicanť in ore ſtomachi per viā colliquationis ⁊ attractionis ad ipſum. ¶ Intētio itaqʒ eſt vigorare os ſtomachi cū his que vnitēdo ipſum ⁊ abſtergendo ab eo flegmata remouēt nocumēti cauſam. de quorū numero pōt eē uſum dyacitonitem ſine ſpeciebus accepti poſt cibū uſqʒ ad. ʒ. ij. ¶ Itē comeſtio coriandri de ꝓpinquo confecti. ¶ De medicinis aūt ꝓprijs ⁊ expt⁹ eſt ut accipiať mane cinamomi çuccarine. ʒ. i. ſ. aque decoctionis granoꝝ maſticis aut ſublimationis mēthe. ʒ. ij. deť hoc in potu in aurora de quo ēt accipiat bis uel ter in die ¶ Et cōfert ēt ad illud ſyrupus de mētha cū ſignis frigiditatis. ⁊ ſyrupus roſ. aut oxiçaccara. ſyrupus de ribes ⁊ de berberis cū ſignis caliditatis ⁊ ſibi cōſiles qui accipi debēt cū aqs ſupradictis ⁊ ſibi cōſimilibus Hec ſunt que mihi utilia videnť ⁊ cōgrua ad remouēduʒ nocumēta predicta balneatis ſuperuenientia.

Tractatus tertius

Alijs cōtinuādus. Et eſt de modo ⁊ regulis actualiter balneādi ⁊ aliqualiter etiā aquā bibēdi in quibuſdā egritudinibus particularibus.

LIcet In alio tractatūculo modū balneādi corps ⁊ regulas obſeruādas in balneādo deſcripſerim exqſite ſati: qꝛ tñ modus ille ⁊ canones poſiti videnť magis ſatiſfacē pitis ⁊ in medicia exercitatis: ideoqʒ modos ⁊ regulas obſeruandas in balneādo que poterūt eē coia ⁊ nā cuiqʒ q̄ puis ēt facile itelligēti iterum hoc opuſculū deſcribē exqſite curaui. ꝓmittēdo ꝓ regimē ex pte ciboꝝ penes q̄titatē ⁊ q̄litatē coꝝ. ¶ Quicūqʒ igiť balnea intrare deſiderat utať cibis leuis digeſtionis ⁊ penetratiuis boni nutrimēti ⁊ nō ualde frigidis neqʒ oppilatiuis uel calidis. ¶ De numero igiť laudabiliū ſunt ſicut panis recēs ⁊ bene fermētat⁹ digōni bñ pať. Carnes pullorū iuuenū vituloꝝ hedi annualis agni ⁊ iuuenis caſtrati ⁊ carnes anatuloꝝ pdicū faſianorū leporū ⁊ ſiliū ſuis tpib⁹. ¶ De ferculis utať bletis: ſpinachijs: boragie: feniculo: petroſilino ⁊ ſilib⁹. ⁊ pōt uti brodio cicerū rubeorū uel alborū: pānico ordeo ⁊ iuſculis ex eis factis ⁊ ſilib⁹. Lactuce aūt ⁊ reliq̄ olera uel fruct⁹ frigidi ſicci dimittanť: ut pira caſtanee citonia ⁊ ſilia. ¶ Aceto vo aliqñ uti pōt niſi timēdo ex eo nocumētū neruoꝝ ſucco arāciorūʒ ⁊ ſilib⁹ acetoſis ⁊ acetoſis nō cū multa ſtipticitate uti pōt: ut vino granatorū muçorū ⁊ ſilib⁹. ¶ Uinū vo corū in potu ſit albū ſubtile aromaticū mediocre in potētia aut rubeū uel cereſoleū parū aromaticū. ⁊ ſi timeať nocumētū vini pp egritudines neruorū uel iūcturarū frāgať ipm cū aq̄ ſimplici cocta uľ cū aq̄ coctā ſi fuerit laudabilis ⁊ bona. caueant tñ a potu oēs qui balneanť tpe quo ſunt in balneo: aut poſt exitū ab eo ſalteʒ p horā cū dimidia. ¶ Si aūt pp imoderatā ſitim tali tpe cogerenť bibē ēt inter cibū ⁊ cibū: meli⁹ eſt ut bibāt aquā ꝯcoctā cuʒ çuccari q̄titate ſufficiēti in qua poneť 5⁹ uel 6⁹ ps vini granatorū muçorū uel acriū in hoib⁹ calidioribus ⁊ erit pot⁹ ualde laudabilis eis. Neqʒ comedāt aut bibāt aliud q̄ pdictū eſt niſi in die. ⁊ tūc cū comedūt nō multū repleāt ſe cibo uel potu Intētio enī in balneis eſt euacuare exiccare corpa. mult⁹ aūt cibus ⁊ pot⁹ repleret ⁊ alia q̄plura nocumēta faceret. ¶ Igiť balneator mane añ ortū ſolis ſurgat ⁊ qbuſdā paſſib⁹ ambulādo ꝓcuret hēe fecū ⁊ urine expulſionem. ⁊ ſi debilis fuerit aut dolore uel nocumēto iūcturarū leſus ut ambulare nō poſſit ⁊ uēter ei⁹ ſtiptic⁹ fuerit ſupponat ſibi ſuppoſitoriū ex melle et ſale cōpoſitū: aut factū de radice blete uel eos dauci uel petroſilini. quorum quodlibet intingetur melle ⁊ ſale conquaſſatis adinuicem: ⁊ vnum uel duo ex eis imponat uſquequo ſuperfluitates depoſite fuerint. ¶ 2⁹ regula. ꝙ pulſis iam ſuperfluitatibus balneum ingrediatur in ortu ſolis ubi corpus ſtet infuſum circa quartam uel tertiam partem hore: aut plus uel minus ſecundum poſſibilitatem tolerantie balneatoris. deinde ſi que membra fuerint: quorum gratia balneum af-

ſectaret talia mēbra aqua illa ⁊ cū ſece in fundo balnei colle inuenta ↄfricenſ: ⁊ quotiens hoc faciat totiēs cōueniēter ⁊ ſuauiter tolerare poterit abſqꝫ nocumēto reſolutiōis. ¶ 3ª regula obſuāda eſt. ꝙ balneãtꝰ anteꝙ̄ aliq̄ icurrat debilitatē balneū exire dꝫ ⁊ p̄ pānis ↄueniēter tectus lectū ingrediaſ. ubi tātā morā faciat quouſqꝫ ↄueniēter ſudet. demū iterꝫ qeſcat tāto tpe uſqꝫquo calor nālis ad temperiem fuerit reductus. ¶ 4ª regula. ꝙ tūc accipiat cibū ⁊ potū ſuū ſicut ſupius limitatum eſt in q̄titate ⁊ qualitate conuenientes: q̄re ⁊c. ¶ 5ª regula. ꝙ accepto cibo tardet p horā vnā aut vnā cū dimidia: ⁊ tūc dormire poterit p vnā horā: aut plus ſꝫ ꝙ queriſ maior reſtauratio virtutis aīalis ⁊ cibi digō melior. ¶ 6ª regula. ꝙ poſtꝙ̄ dormierit ↄueniēter balneatꝰ ſi pp aliqđ nocumētuꝫ ut pp duritiē dolorē tumorē mollitiē uel ↄctionē mēbri alicuius balneū exqſiuerit. bonū eſt ut membra illa liniantſ emplaſtrenſ ⁊ intingantſ luto illo qđ inueniſ in loco ubi defluit aq̄ que ↄtinue diſtillat a balneo. ⁊ ſi ↄtingeret lutū illud eē fridū aut remiſſi caloris colligaſ ⁊ iſundaſ in aquā virgineā aureo fonte p̄mordiali ſcaturiētē: ⁊ tūc ex eo empleſtrenſ mēbra ut dictū eſt. ¶ 7ª regula. ꝙ ſi pp aliquā de cauſis p̄dictis in regula imediate p̄cedēti queſitū fuerit balneū laudo ut balneātes exponāt ſe aut mēbra languentia ſup foramibus vñ aqua decurrit ad balneum ex qbꝰ eleuaſ fumus actuali ⁊ potentiali caliditate ualde calidus ſuper quo fumo fomententſ membra per vnam horā uel per duas. ⁊ deinde poſtea cū trāſierit hora aliquāte quietis accidentium remoueatur a p̄dicto fumo ⁊ ſup lecto uel ſedendo quieſcat ſm̄ conuenientiam eorum. ¶ 8ª regula. ꝙ iā tranſactis. vij. uel. viij. horis poſt balneationem de mane factam. ſcđo ingrediantſ balneū ut hora vigeſimaſcđa uel circa illam in quo tñ a ſcđa vice ueſparum minorē ↄbeant morā q̄ in mane. Corpus enim nō patiſ tantaꝫ reſolonēꝫ in ſero quātam in mane pp cās cognitas. ⁊ in hac balneatione ſcđa obſeruent de fricatione cū aqua ⁊ luto balnei ſicut dictū fuit ſupra in ſexta regula. ¶ 9ª regula. ꝙ poſt balneum ueſpertinum iterum ingrediantſ lectum ⁊ obſeruent ēt oīa ut in tertia regula dictū eſt. ⁊ iterum cibum ⁊ potum accipiant obſeruando ea que in quarta regula dicta ſūt ¶ 10ª regula eſt. ꝙ poſt cenam balneari pñt parumper emplare mēbra p̄dicto luto poſtea abluē ⁊ deſiccare ea ⁊ inungere aliquo de vnguētis īfraſcriptis ad diuerſas ītētiōes poſitis. ¶ 11ª regula balneantes die ſcđa ſeqnēti iterꝫ balneū ingrediantſ hora in p̄ma regula p̄aſſignata ⁊ ſcđa. ſit tñ balneum oī die a p̄cedenti aq̄ euacuatū diligenter ablutū ⁊ mundificatum in qđ recipiaſ aqua noua nulla cōtagione balneātiū uitiata: ſed ſit pura ⁊ aurea radicali minera ſcaturiēs ⁊ effuſa ¶ 12ª regula. qcūqꝫ deſiderat per balneum exiccationē hūiditatū cerebri ⁊ ↄſumptionē catarroꝝ defluentiū ⁊ mãeꝝ que imbibunſ in neruis ⁊ remolliunt eos ut in mollificatiis uel paſſicis fieri ſolet teneant iſtū modū. ꝓ recipiant virgineam aquam in magnū doliū in cuius latē p̄pe fundum pforato ſit impoſita cannula q̄lis eſt illa qua vinū hauriſ e uaſe. tūc igiſ balneator circundet caput apud ſupcilia per inceſſum tēpoꝝ ⁊ aurū uſqꝫ ad occiput cū pāno uel faciolo ſperice retorto: cum quo caputita coronauerit ſup ſcāno ſedens recipiat aquā a cānula diſtillātē. Prio ſup p̄ra capitis in loco bregmatis pp catarros. ⁊ in loco occipitis pp mollitiem uel paraliſim. aut lateribus ut in monopagia ⁊ emigranea ⁊ ſiſibus ⁊ tanto tpe aque deſcēſum ſup caput accipiat uſquequo ſentiat caliditatē ↄuenienter in p̄fundas partes capitis penetraſſe. Attende tñ ꝙ ſiquis pp mollitiem uel paraliſim querit effuſionem aque ſup caput nō dꝫ poſteriorē ptē capitis tegere pānis ſicut dictum eſt: ſed liberā dimittat oēm ptēꝫ occipitis ut aqua poſtea cadens per totum collū ⁊ ſpōdiles defluat ut cōuenienter in nucha ⁊ neruis faciat exiccationeꝫ. ⁊ laudo magis ꝙ talis aque effuſio ſuper caput fiat in die 2ª uel 3ª cum iam corpus aliqualiter aſſuetum fuerit balneo q̄ in p̄ma. ¶ 13ª regula eſt. ꝙ talr balneans caput ⁊ alij ēt hac ſecunda die cum balneum exeunt bibant de aqua a minera fluente q̄titatem cyathi mediū p pꝰ viceant. ℥. iiij. deinde aliis vicibus paꝝ aque ſupaddēdo perdāt uſqꝫquo ueniāt ad menſuram cyathi vnius aut a. iiij. ℥. uſqꝫ ad. viij. ¶ 14ª regula. ꝙ talr balneati q deſiderāt accipe balneū ſup capite ⁊ nucha pp cās p̄dictas in ueſpis minorē morā faciāt in p̄dictis q̄ in mane pp cām notā ⁊ aſſignatā. ¶ 15ª regula. qcūqꝫ deſiderāt ingredi balneū pp hypoſarcam. i. hydropiſim carnoſam meliꝰ iuuamētū accipiēt a luto de quo empleſtrenſ totū corpꝰ: ⁊ ſtēt tunc in ſtuffis balnei aquā nō tāgendo: niſi cum uolnerint a loco illo ſecedē: tunc eni aq̄ ueri fontis corpus eſt abluēdum ⁊ imediate corpꝰ eſt exiccādū. ¶ 16ª regula. ꝙ q balneanſ pp tympaniteam maius iuuamētū acqrūt fomētādo corpa ſup uapore aque ut dictū eſt ſupra in 6ª regula. imo ēt maiꝰ iuuamētū acqrunt tales iacēdo ſup ſaxa uel lateres ab aqua balnei calefactos ab hoc eni uapore maximū vidi ſequi iuuamētum ut in p̄dictis ⁊ etiam in duritiebus neruoꝝ ⁊ in ſedādo dolores ⁊ a materia frida ⁊ a uētoſitate procedentes. ¶ 17ª regula eſt. ꝙ aſclitici qui querunt balneum. ⁊ p̄prie tales a cā frida facti maximum iuuamentū repiēt ex potu aque balnei ſm̄ quātitatē limitatā in. 13ª regula ut ſupra quā iuentiā ex aque fumo uł luto balnei: lꝫ uticūqꝫ ↄferat ad illud diſcrete approximatū. ¶ 18ª regula: empici ⁊ aſmatici abſqꝫ ulcere pulmonis laborantes magnum iuuamentum accipiunt ex potu aque balnei ſm̄ quātitatē limitatam in regula tredecia ¶ 19ª regula. colicis ⁊ iliacis abſqꝫ lapide renū maximum iuuamentum cōfert cliſtere factū ex aqua balnei cum quarta pte ſui olei de cherua: ⁊ lenius illo eſt oleum de baccis lauri uel de rutha ſicut mihi manifeſtauit ratio ⁊ experientia. ⁊ eſt eius deſcriptio talis. ℞. aque ſtillātis a p̄ma minera lib. ſ. olei de lauro. ℥. iiij. miſce. de oleo autem de cherua conſueui accipe. ℥. iij. eo ꝙ potētius eſt. ¶ 20ª regula. laborātes hernia aquoſa uentoſa qualitercūqꝫ: aut carnoſa non confirmata magnum iuuamentum accipiunt fomentādo ꝓ membra cum uapore: ut ſupra dictum eſt in ſexta regula ⁊ ſedendo ſuper lapides calefactos ut dictuꝫ eſt in 16ª regula. ⁊ poſt emplaſtrādo oſſcum ⁊ inguina ex luto balnei ⁊ p̄prie in quo commixta fuerit decima ps ſulfuris viui puluerizati. multos eni vidi his egritudinibus laborantes ſanari.

Quot aūt ⁊ que ſunt accītia balneãtis contingentia ⁊ quis modus ⁊ intētio remouendi ea: ⁊ que ſint inſtrā uel medicamina que abſcindunt talia accītia in alio tractatulo legendum eſt. vide ibi. ¶ Deſcriptio quorūdaꝫ remedioꝝ conferentium quibuſdam accidentibus balneoꝝ.

¶ Compoſitio defenſiui boni ꝓhibentis curſum mãeꝝ ad oīa mēbra debilia de quo circūferētialr p̄tes iungi deberēt poſt exitum a balneo: ⁊ ligari cū pāno ↄuenientis adheſionis ℞. ſandarace. ℥. iij. amili. ℥. j ſpodij acatie balauſtie hypoquiſtidos. ana. ℥. ij. ſief memite. ℥. iiij. farine uolatilis molendinī ℥. ij. ſ. ſucci plantaginis. ℥. iiij. aut loco eius accipiatur aqua ſublimationis eius. deinde vitellos oui numero. ij. teranſ oīa diu in mortario plūbeo cū ſuo piſtello ⁊ fiat ex eo ut dictū eſt

¶ Linimentū bonū ad remolliendum duritiēs ⁊ ↄctiones que in mēbris inueniunſ qđ applicari dꝫ per vnam horam poſt exitū a balneo ſup articulis patientibus ⁊ circūferētialibus ēt. ℞. olei de ſiſamo olei amigdalarū dulciū ⁊ ſit utriqꝫ recēs nō rācidū. aā. ℥. j. ſ. vitellos oui numero. ij. medulle cruriū bonis ſepi caſtratini. pinguedinisꝫ anatis ⁊ galline. ana. ℥. j. croci. ℥. j. diſſoluanſ pinguedines ⁊ colenſ: deinde effundanſ in mortariū: ⁊ oīa alia ſupraſcripta ſecum incorporentur diligenter ↄterendo: ⁊ in fine addanſ armoniaci diſſoluti cum aceto. ℥. ſ. ⁊ diligenter incorporētur adinuicē. ⁊ eſt medicamen nobilis iuuamenti. ⁊ ſi uelis etiam locis dolentibus applicare ipſum potenter ſedat dolores. ſi autem uelis ipſuꝫ magis facere anodinum adde deſcriptioni. ℥. iiij. de oleo de camomilla. ⁊ ſi uelis ipſum aliqualiter ſtupefactiuum adde complete deſcriptioni. ℥. j. opij ⁊ erit magni ⁊ nobilis iuuamenti ad predicta nec opium poterit ſtupefaciendo nocere ut patet intelligenti. Amen.

Tractatus Excellentiſſimi medici magiſtri Bartholomei de Montagnana. De modo cōponēdi medicinas ⁊ de doſi earum inueniēda feliciter incipit.

¶ De modo cōponēdi receptas ſiue medicinas. Cap. I.

Oportet compoſitorē receptarū cognoſcere gen⁹ egritudinis. q2 uel egritudo eſt in cōplone cōpoſitione uel vnitate.

Scdō neceſſe eſt cognoſcere ſimplicē uel cōpoſitā egritudinē materialem uel immaterialem.

Tertio neceſſe eſt cognoſcere membrum an ſit calidū uel frigidum humidum uel ſiccum.

Quarto neceſſe eſt cognoſcē morbū an pticularis uł vniułis.

Quinto quo morbus noceat virtute a qualitatib⁹ primis manifeſtis uel occultis uel utriſq3.

Sexto ut medicine ſint accepte ex pte egritudinalis diſpōnis.

Sequuntur regule tres ex parte corporis egrotātis ſe tenentes.

Prima op3 medicū uolētē medicare cōplonē totius uel ptis cognoſcē an ſit cōplo nālis calā frigida humida uel ſicca.

Secūda regula. oportet cognoſcere iuuamenta ⁊ operationes particulares corporis patientis.

Tertia regula. oportet cognoſcere modū ſubſtātie mēbrorū3 an ſit ſubſtātia rara uel denſa an fortis uel debilis texture.

Sequuntur nouem regule ſumpte ex parte medicinarum ſimplicium.

Prima. neceſſaria eſt notitia graduū ſimplicium medicinarū que ſunt quattuor.

Scda. neceſſaria eſt notitia ſecundarū virtutū medicinaliū ut ſi medicina mollificat lubrificat uel incidit.

Tertia. neceſſaria eſt notitia tertiarū virtutum medicinaliū3 que eſt operatio cū proprietate: ut q2 aliqua medicina calefacit renes aliqua caput aliqua cerebrū.

Quarta. oportet cognoſcere ſpecificam pprietate3 cuiuſlibet medicine ſimplicis que eſt pprietas electiua.

Quinta. neceſſaria eſt cognitio doſium medicinarum.

6ª. op3 cogſcē modū ſubſtātie an ſit ſubſtātia ſolida uel liqda:

7ª. op3 cognoſcē tpˢ electionis. nā radices nō ſunt eligēde niſi poſt caſu3 folioꝝ ⁊ pcipue a medio ſeptembris uſq3 ad initiū nouembris. ⁊ flores ſunt colligēdi a medio maij uſq3 ad primū iulij. ⁊ de fructibus ſm diuerſitatem herbaru3.

8ª regula. op3 cognoſcere etatem ⁊ periodū medicinarum:

9ª. op3 cognoſcere ſaporē medicinarū. Nā fallit plus iudiciu3 ſumptū a calore ꝙ a ſapore. aliqñ enim virtus eſt in folijs: aliquādo in floribus: aliqñ in palmitibus: aliqñ in radice.

Sequuntur vndecim regule ſumpte a pte medicinaꝝ ingrediētiū hanc cōpoſitionē.

Prima. omnis medicina ingrediens antidotarium: aut eſt tēperata aut non.

Scda eſt. an uelocis operationis tarde uel mediocris.

Tertia. aut ingreditur ratione multoꝝ iuuamentoꝝ: aut ratione vnius principalis.

Quarta. an medicina ingrediens habeat iuuamentū cū nocumento uel ſine nocumento.

Quinta. utrū medicina ingrediēs ſit iuuatiua rōne ſui per ſe: aut nō ſolū rōne ſui: ſed rōne etiā alioꝝ ſecum cōmixtoꝝ.

6ª. utrū medicina igrediat̄ ſolū rōne ſui iuuamēti qđ facit cū iuuamēto ⁊ correctiōe aliqꝛū medicinarū ſecū cōmixtarum.

Septima. medicina ingrediēs cauſa conſolandi: aut excedit medicinam conſolandā in gradu aut exceditur ab ea.

Octaua. utrum medicina ingrediens anteꝙ ingrediatur ſit conſolatiua uel non. vnde medicina aliquando aliquā partem corrigit abſq3 altera ab ea.

Nona. utrum medicina ingrediens ſit ſubſtantie denſe mediocris uel equalis.

Ex predictis ſequuntur concluſiones.

Prima ꝯclō. minor eē debet doſis medicine igrediētis cōpōnē que eſt eleuata in gdu ꝙ medicine que nō eſt ſic eleuata in gradu. ut ſi ſpica nardi camomille adiūgat̄ minor debet eſſe doſis ſpice nardi ꝙ camomille que eſt calida ⁊ ſicca in pmo: ⁊ in pma manſione.

2ª ꝯclō. maior debet eſſe doſis medicine hūtis reſpectū ad longinqꝫ ptes ꝙ hūtis reſpectum ad ppinqꝫ ptes: ut agaricus hēt educere flegma a toto corpore: maior tñ eſt reſpect⁹ eius ad ſtōchū. ⁊ hermodactyli maiorē hūt reſpectū ad iūcturas: ꝙre in cōparatione ipſoꝝ cum agarico maior debet eſſe doſis hermodactyloꝝ ꝙ agarici ad educēdū flegma ex utriſq3.

Tertia ꝯclō. minor debet eſſe doſis ſcamonee ꝙ reubarbari ⁊ tanto minor doſis quanto excedit in gradu.

Quarta ꝯclō. medicinarū ingrediētiū cōpoſitionē multoꝝ iuuamētoꝝ ⁊ uelocis operationis minor debet eſſe doſis ꝙ medicinarum multoꝝ iuuamentoꝝ ⁊ tarde operationis.

Quinta ꝯclō. doſis medicine hūtis plura iuuamēta debet eē maior ꝙ hūtis ſolū vnū iuuamētū. rō eſt: q2 raro eſt gn medicine aliq̄ includāt nocumēta. ſed illa nocumēta corrigunt per pluralitatē iuuamētoꝝ. ſicut in tyriaca caro tyri ponit̄ in pauca doſi: q2 eſt uenenu3: q2 hēt perē cor. tñ q2 refracta per alias medicinas ingredientes que ſunt multoꝝ iuuamentorum anteꝙ ſuam perficiat operationem alie medicine preceſſerunt ⁊ fecerunt potentiorē operationem.

Sexta ꝯclō. doſis medicine rare debet eſſe amplior ꝙ doſis medicine ſubſtantie denſe.

Septima ꝯclō. doſis medicinarū egredientiū hūtiu3 vnū iuuamētu3 tñ uel plura per ſe illa opantia debet eſſe maior ꝙ medicinarū non opantiū ſolū per ſe ſed cum alijs. vñ ille medicine ſolum opantur per ſe que nō indigent cōſolatione. ⁊ non per ſe que indigent conſolatione.

Octaua ꝯclō. medicinaꝝ ingrediētiū cōpōnē rōne ſuoꝝ iuuamētoꝝ que per ſe pducit: ⁊ cū hoc rōne ꝯſolādi alias medicinas maior debet eē doſis ꝙ medicinaꝝ ingrediētiū ratione vnius tñ. Unde abſinthij doſis. ℥. j. ſumit̄. ſi tñ cōponat̄ cu3 alio rōne iuuamēti ſui ⁊ ꝯſolationis debet eſſe. ℥. ij.

9ª ꝯclō. medicinaꝝ ingrediētiu3 cōpoſitionem rōne cōſolandi doſis debet eſſe maior ꝙ medicinarum que ꝯſolant̄.

10ª ꝯclō. medicinaꝝ ingrediētiū cōpoſitionē rōne conſolādi. doſ. aliqñ debet eſſe maior ⁊ aliqñ debet eē minor. ¶ Sed diceres utrū medicine ponēde in eluarijs ſicut ſunt oppiata ⁊ digerētia ſint magis corrigēde ꝙ in laxatiuis? ¶ Rñdeo ꝙ ſic. q2 laxatiua non hūt penetrare per mēbra ſicut alteratiua ut p3 per Nicolaū. ¶ Scdo. diceres q̄re in medicina aliquādo ponunt̄ due medicine pro baſi: aliqñ tres: aliqñ ſolum vna. Exēplū ſcdi ut in hādicta ponit̄ turbit ad euacuandum flegma a renib⁹ ⁊ iūcturis ⁊ ad ipm fortificādū ponitur hermodactyli. ⁊ q2 ē tarde opant̄ ponit̄ ſcamonea. Exm̄ pmi ut in paleſi querit̄ mētru3 ꝯſumptio ⁊ neruoꝝ ꝯfortatio ideo ſimul miſcet̄ caſtorū ⁊ piretrū pro vna baſi. Aliqñ ponimus in vna baſi duas medicinas ꝯrias appropriatas diuerſis mēbris. q2 nā poſtea diuidet vnicuiq3 ſuū ꝯueniēs: q2 vnicuiq3 mēbro nāle eſt ſuū diſcōueniēs remouē. ⁊ iuuat ad hoc attractiua ⁊ aſpectus mēbri. ſed pter baſim uel baſes aliqñ miſcemus cū baſi eius opationes iuuātes que ſunt ſilis operationis ut in tyriaca miſcemus tyros ⁊ terrā ſigillatā que ualent contra uenenū ſicut caro tyri. qñq3 etiā iuuat̄ baſis per aliā medicinā que ſibi pparat mām ut ei obediat. ⁊ ſic cū turbit miſcemus. ſc. Aliqñ miſcemus repmentia ut in tyriaca ponit̄ bezoar ſup uenenoſitate carnis tyri. ⁊ q2 aloes eſt excoriatiuu3 ſua mora miſcemus bdeliū ⁊ aniſu3 q2 nocet ſtomacho miſcemus ſandalos albos ⁊ rubeos ⁊ maſticē ⁊ bdelium q2 nocet excoriādo inteſtina. ¶ 3º diceres quo mō inuenit̄ baſis alicuius medicine. ¶ Dicit̄ ꝙ baſis inuenit̄ in areolis medicinaꝝ q̄s ponit Auic. pma enī3 areola eſt cōplonis gradus medicinaꝝ ut calida frigida ⁊c. 2ª eſt ppetatū diuerſaꝝ ſm ꝙ quedā reſpiciūt ſtōchū epar. 3ª eſt medicinaꝝ oppilan

tiū. Et dr̄ arcola ordinatio ſermonis ualentis ad idē ꝛ ſic de
alijs. ❡ Ultra arcolas ɔſidera ꝗtuor gradus bonitatis me
dicinaꝝ in ɔfortatione ut ſtōcho aliqd eſt bonū: ut maſtix: ali
qd eſt magis bonū ut cinamomū: aliqd ualde bonū ut men
tha: aliqd maxime bonū ut abſinthiū. Ex arcolis igiſ accipe
medicinas que ſunt paucioris nocumēti ꝙ potes. ꝛ ſiq̄ ſunt
nocumēta corrige. ut ſi epar ſit calefactū ꝛ oppilatū. melior
eſt ſimplex medicina ꝙ cōpoſita: qꝛ idiget iſtis trib⁹. ſ. infrigi
datione deoppilatione ꝛ medicine reſpiciēte epar. Si autē
nō habes medicinā cōplētē iſta tria. ſed duo tm̄ ut aq̄ endi
uie reſpicit epar ꝛ infrigidat: addaſ tūc ſemē feniculi qꝛ de
oppilat: ꝛ qꝛ calefacit aliquātulū apponaſ eo minus. ꝛ ſi re
perio medicinā facientē vnū tm̄ ſicut lactuca tm̄ infrigidat:
ideo miſceſ cū ſandalis ꝛ ſemine feniculi. ꝛ ſic iſta tria ponū
tur ꝑ baſi: qꝛ lactuca nō deoppilat nec reſpicit epar ꝛc. ❡ Et
ſic huic opuſculo finem imponimus.

❡ De mō inueniēdi doſim vniuſcuiuſqꝫ medicine. Caꝑ. ii.

AD inueniēdū doſim vniuſcuiuſqꝫ medicine com
poſite quedā ſunt ɔſiderāda. ❡ Primo ex pte to
tius cōpoſiti. ❡ 2° ex pte doſis ꝓprie ſiue ex pte il
lius cōpoſiti. ❡ 3° ex pte utriuſqꝫ. Ex pte cōpoſi
ti pmo qnque attēdere oportet. ❡ Primo q̄litatē
ꝛ ꝟtutē ipſius. ❡ 2° quātitatē. ❡ 3° numerū ſimpliciū. ❡ 4°
cōpōnem ꝛ ꝓportionem dictoꝝ ſimpliciū in dicto cōpoſito.
❡ 5° gen⁹ toti⁹ ſiue mēſurā graduałē ꝛ ꝟtutē illius cōpoſiti.
❡ De q̄litate aūt duplex eſt opatio attendenda. vna eſt que ex
mō mixtionis reſultat que rōcinatiue non pōt pfecte acqri
niſi ſm̄ ꝙ auctores nr̄i de ea ponūt: ꝛ hētur per experientiam.
ꝛ de hac poſſumus inueſtigare hoc mō: qꝛ ſi ſimplicia hēant
oīno eādē q̄litatē ꝛ ꝟtutē totū illud cōpoſitū hēbit illā eādem
q̄litatē ꝛ ꝟtutē in ſummo. Si ꝟo habeāt ɔria ꝛ ſint adequate
ɔria habebit iſtā virtutē mediam. ꝛ ſm̄ hoc habebit plus uł
min⁹ ſm̄ q̄litatē ſimpliciū in ea exiſtiū. ꝛ hoc farmacū factū
totū cōpoſitū ex ſimplicib⁹ ſolutiuis erit multū ſolutiuum.

❡ Quātitas ꝟo qñqꝫ poniſ ɔfuſa ab auctorib⁹. ſ. ad arbitriū
ɔficientis farmacū ꝛ ſm̄ ꝙ plus uel min⁹ de farmaco vult
ɔficē. ꝛ ſic illo mō poniſ hic. ℞. iere pigre ptē vnā ſticados p
tem vnā ꝛ qñqꝫ poniſ determinate: ut cū dr̄. ℞. de ꝑdictis. ʒ.
j. uel. ℞. ʒ. ʒ. quōcūqꝫ dicaſ eſt latis nota quātitas totius cō
poſiti et qui pōt oēm quātitatē ſingularium ſeu ſimpliciū ag
gregare ꝛ facē pōt vnā ſummā que ſic ſumma quātitatis to
tius cōpoſiti ſicut eſt in pñti farmaco ſicut cū pulueris pigre
ponit. ʒ. j. ꝛ. ʒ. j. epithimi. ʒ. j. ſticados ſcamonee. ʒ. ʒ. mirabola
noꝝ. ʒ. ij. ꝛ ſic erunt ꝗtuor. ʒ. ꝛ ſic appet ſcōm ꝛ tertiū. ❡ Cir
ca qō eſt notādū ꝙ ex pte totius eſt numerus cōponētiū ſim
pliciū farmacū que cōpoſitū igrediunſ. hic enim numerus
facillime inueniri pōt. in pñti enī farmaco qnque ſimplicia
ingrediunſ. uerūtñ eſt ꝙ inter illa ſimplicia qñqꝫ cadit diuer
ſitas ideo inter illa eſt ordo attēdendus. ꝗre opꝫ ſimplicia ſic
diuerſa ad ordines reducē: ut ſimplicia que ab iſtis differūt
tunc ɔueniāt ꝛ ad vnū ordinē reducanſ ex alia ad aliū: ꝛ ſic
de alijs. ut ex hac reductione eoꝝ ꝓpria inueniaſ diuerſitas
Sed hec diuerſitas que inter cōtraria cadit. aut eſt cū cōtra
rietate ꝛ reſiſtentia eoꝝ ad inuicē. aut ſine ɔtrarietate. cū con
trarietate qdem: ut ſimpliciū quedā ſunt ſolutiua quedā cō
ſtrictiua quedā cala ꝛ quedā frigida erūt ꝛc. Diuerſitas in ꝑ
ſenti farmaco nō attēdiſ. Ideo de ipſa nihil ad pñs dicaſ.

❡ Diuerſitas. ꝟo ſine ɔrietate eſt diuerſitas aut iter ſolutia for
tia ꝛ debilia: aut iter ſolutiua ꝛ digeſtiua ꝛ ſic de alijs. hic aūt
diuerſitas in ꝓpoſiti farmaci cōpōne eſt repta. qꝛ ibi ſūt ſolu
tiua fortia ut eſt ſcamonea. ſunt etiā ſolutiua debilia ut epithi
mū polipodiū mirabolani. ſunt etiā digeſtiua apitiua ut ſti
cados. Faciemus igiſ in pñti farmaco tres ordines. vnū ſolu
tiuoꝝ fortiū: ꝛ ſic in hoc farmaco ſcamoneā in vno ordine po
nem⁹. 2ᵐ ſolutiuoꝝ debiliū faciem⁹: ꝛ in hoc ponemus pul
uerē iere epithimū mirabolanos. 3ᵐ ponemus digeſtiua ꝛ
ſic habem⁹ 3ᵐ qō erat ɔſiderādū ex pte totius compoſiti.

❡ Et in iſto 3° appet ꝗrtū. ſ. queſit ꝓportio eoꝝ ad inuicē. ſꝫ qꝛ
ꝓportio attēdiſ penes exceſſum vni⁹ ad alteꝝ. ſed talis exceſ
ſus pōt attēdi in medicinis ſimplicib⁹ mixtis ad inuicē uł in
ordinib⁹ ſuis ſicut digeſtiua ponūt ꝛ nō plura numero: ſolu
tiua ꝟo ꝛ cetera. Ordines ſolutiuoꝝ pñtē plures numero or
dinib⁹ digeſtiuoꝝ. ut pꝫ in pñti farmaco ſi ɔſideras. qꝛ ſoluti
ua ſimplicia ſunt plura digeſtiuis. Itē ordines ſolutiuorum
ſunt plures numero ordinib⁹ nō ſolutiuoꝝ. ❡ 2° pōt attēdi
exceſſus quātitatis eoꝝ: qꝛ de vno farmaco ingrediſ. ʒ. j. in
aliquo cōpoſito. de altero ꝟo ſumaſ maior quātitas ut. ʒ. ij.
aut ordo ſolutiuoꝝ excedit in hoc cōpoſito ordinē digeſtiuo
rū in quātitate. ꝛ hoc qꝛ plures. ʒ. ſolutiuoꝝ ſunt: de nō ſolu
tiuis aūt ponit. ʒ. ʒ. ❡ 3° pōt attēdi iſte exceſſus rōne gradus
ſiue ꝟtutis in quo maxime ɔſideraſ ſiue attendiſ ꝓportio ꝛ
exceſſus. eo ꝙ exceſſus virtuoſus in oibus reb⁹ eſt excellētior
quātitatiuo numeroſo ſiue diſcreto ut ponit Gal. in fine ſex
ti de igenio ſanitatis. ꝛ in iſto mō tertio ſcamonea in hui⁹ far
maco excedit oīa ſimplicia farmaca. eſt enim excellentiſſime
ꝟtutis ſolutiue. lꝫ in numero excedaſ ab alijs. qꝛ illa ſunt ꝗ
tuor: ꝛ de quātitate cū de illa in toto cōpoſito ſint. 8. diuidūt
enim ꝗtuor. ʒ. in duas medietates ꝛ ſic in toto erūt octo ptes
ꝗrum vna erit ſcamonee. in iſta ꝓportione hoꝝ ad inuicē tā
rōne numeri ꝙ rōne ꝟtutis ſimpliciū farmacoꝝ: aut iſtorum
ordinū ſtatim appet qd ſit gradus cōpoſiti farmaci. Nā qꝛ
denoiatio debet fieri ab eo qō excedit rōne gradus ſiue ꝟtu
tis cōpoſiti farmaci ſicut ſcamonea in huiuſmodi cōpoſito
farmaco ideo ipm̄ ponemus in ꝗrto gradu ſolutiuoꝝ. ſ. in pn
cipio eius. qꝛ ipm̄ nō eſt totū ex fortiſſimis medicinis. vnde
nō eſt ſolutiuū ſic ſicut ſi eſſet ſcamonea pura. Nā ꝛ in ſoluti
uis ꝗtuor gradus diſtinguunſ: ut qꝛ ponimus in pmo gra
du ſolutiuoꝝ aquā lactis ſyrupū violatū melro. colatū. In
ſcōo ꝟo ponimus tamarindos caſſiāfiſtulā mēnā ꝛ ſimilia.
In tertio ponimus polipodiū reubarbarum ꝛ ſimilia. In ꝗr
to ſcamoneam ſerapinum colloquintidam ꝛ ſimilia. ❡ Ex
hoc appet ꝗntum qō erat ɔſiderādū ex pte totius compoſiti
que pꝛ pōt dici doſis. Eſt ſciēdū ꝙ doſis dupłr pōt inueni
ri. vno mō per ſcripturā que ab auctorib⁹ poniſ. talis farma
ci ſimplicis uel cōpoſiti doſis eſt. ʒ. ij. uel. ʒ. j. Alio mō pōt in
ueniri rōcinatiue tā in ſimplicib⁹ ꝙ in cōpoſitis. Nā doſis
eſt quātitas determinata uel pꝛ aliq̄ farmaci ſimplicis uł cō
poſiti que de ſe eſt apta nata facē opationē ſufficientē ꝛ non
diminutā ꝛ non ſupfluā. Et dico ꝙ de ſe qꝛ rōne corpoꝝ uel
humoꝝ qñqꝫ pōt facere ſupfluā uel diminutā. Et per hoc ꝙ
in uenis nō eſt ꝓpria doſis de ſe ſemp eſt apta nata facē ope
tionē ſupfluā. Modo dico ſi doſis ab auctorib⁹ nō poniſ. poſ
ſumus eā rōcinatiue inuenire. Nā hec doſis nō eſt punctua
lis ita ꝙ ɔſiſtat in indiuiſibili. ſed hēt latitudinē qꝛ diſtingui
tur doſis cuiuſlibet farmaci ſimplicis uel cōpoſiti per tres
māſiones. qꝛ quedā eſt cui⁹ doſis minor eſt ut ſcamonee. v. ğ
na. quedā maior. xv. grana. quedam media ut que in medio
hoꝝ ɔſiſtit. ❡ Hoc aūt rōcinatiue ſic colligē poſſumus. qōli
bet farmacū cuius doſim querimus: aut eſt in pmo gradu ꝟ
tutis. uerbi grā in ſolutiuis ponimus: qꝛ in his magis querī
mus doſim ut ſerū lactis ſyrupū violatū ꝛ tūc doſis hoꝝ inci
pit ab. ʒ. j. ꝛ tēdit uſqꝫ ad. v. uel. vj. ſm̄ gradū quē obtinet in
ter ſolutiua pmi ğdus iferior aut media minor ꝛ maior. pōt
enī ad ꝗrtū uel ſextū octauū ꝛ etiā eſſe in medio. ❡ Aut tale
farmacū eſt in ſcōo gradu ſolutiuoꝝ. ꝛ hui⁹ doſis incipit ab. ʒ
ʒ. ꝛ uadit uſqꝫ ad. ʒ. ij. ut media medio mō. ❡ Si ꝟo ponitur
in 3° ğdu minor doſis eoꝝ icipit a. ʒ. j. ꝛ tēdit uſqꝫ ad. ʒ. iij. uel
4ᵒʳ. ❡ Si ꝟo poniſ in 4° ğdu doſis minor icipit a granis
duob⁹ ꝛ tēdit uſqꝫ ad. ʒ. uel. ʒ. j. ad plurimū ꝛ iſto mō diuerſi
ficanſ ſm̄ diuerſitatē in māſionib⁹ ſuis. ꝛ hoc erat qō erat at
tēdēdū ex pte doſis ſiue ꝗtitatis determinate ptis cōpoſite.

❡ Sed ex pte utriuſqꝫ attēdēdū eſt. ꝙ qꝛ eadē eſt ꝓportio ſim
pliciū farmacoꝝ in q̄libet pte cōpoſiti aut ordinis ipſoꝝ ſim
plicium que eſt in eoꝝ toto compoſito. ꝛ hoc cū totum ſiue rō
ne rationis oēs videnſ recipere totius denoiationem. ita ꝙ
que eſt ꝓportio ſolutiuoꝝ in toto farmaco talis eſt eorū in

qualibet parte compoſiti. oportet pͥmo inuenire doſim vniuſcuiuſqꝫ ſimpliciũ exiſtentium in cõpoſito maxime rõne gradus uel virtutis. ab iſtis enim ut dictũ eſt denoiatur totum cõpoſitum. Scdo opꝫ ſcire ꝙ ſi hoc farmacũ virtutis fortis cõponitur cũ adiuuãtibus ipm debet poni minor doſis ſua. ꝛ ſi ponaſ cum ↄ̃trariantibus ipſi debet poni maior doſis. Si vo non iuuaſ nec noceſ debet poni media doſis. Jta iſta forte fuit vna ex cauſis propter quas auctores doſes cuiuſlibet farmaci ſunt partiti in tres manſiones.

Reſtat pͥdicta applicare ad opus ut in pͥdictis deſcriptionibꝰ ſtatim dicã exẽplum. uerbi grã ex hoc farmaco dꝫ debere fieri pillas magnas. ꝛ ideo dicuntur magne qꝛ in modica quantitate magnũ ꝛ ſufficientẽ effectuꝫ inducunt. Jnueſtigamus ergo in hoc farmaco doſim ſufficientem ꝛ cõpetentẽ primo attẽdentes ex parte totius compoſiti: ꝛ inueſtigabimus ea que dicta ſunt.

Jnueſtigemus ergo virtutem ſue qͣlitatis. hec adꝫ qualitas eſt illa que ex ſimplicibus in cõpoſito reſultat. qꝛ igiſ omnia illa ſimplicia ſunt ſolutiua uel adiuuantia ſolutiua totius etiã farmaci virtus ſolutiua erit.

Scdo oportet inueſtigare eius quãtitatẽ: qꝛ eius quãtitas eſt indeterminata: ideo opꝫ determinare eã ut ſcamonee. ʒ. i. poniſ iere epithimi ſticados. aã. ʒ. ij. mirabolanoꝝ. ʒ. j. tunc totius cõpoſiti quantitatis eſt. ʒ. viij.

Tertio oportet inueſtigare numerũ ſimplicium ꝛ diuerſitatẽ eoꝝ. ſimplicia ſunt quinque ꝛ diuerſitas eorum eſt qꝛ quedã eorum ſunt ſolutiua: quoꝝ quedam ſunt debilia ꝛ quedã fortia. quedam digeſtiua ꝛ quedam non.

Ex his oĩbus faciemus tres ordines. ¶ Primus eſt digeſtiuorũ. ¶ Secundus ſolutiuorum debilium in quo ponemꝰ puluerem iere epithimi mirabolanorum. ¶ Tertius fortiũ ſolutiuoꝝ in quo ponemus ſcamoneam.

Quarto opꝫ inueſtigare ꝓportionẽ ꝛ illã ſic ↄſideremus ipſa ſic ſe hꝫ ꝙ debiliũ ſolutiuoꝝ ſunt q̃tuor. ʒ. nõ ſolutiuoꝝ fortiũ ſcamonea. ſ. eſt. viij. ps ꝛ reſpectu totius cõpoſiti. Solutiuoꝝ non fortium ſunt ptes quinque. uerũ eſt tñ ꝙ qñ digeſtiua ſunt adiuuãtia ſolutiua ponẽda ſunt in numero ſolutiuorũ debiliũ. Et ſi hoc mõ faciemus ponemus totũ farmacũ ſolutiuũ eẽ ex ſolutiuis eiꝰ ex q̃rtis. iij. ʒ. debiliũ ſolutiuoꝝ ꝛ octaua fortioꝝ: ꝛ ſic pꝫ ꝓportio ſimpliciũ in toto compoſito.

Reliquũ vo eſt inueſtigare huiꝰ farmaci gradũ. gradus enim ex pͥdicta ꝓportione inueniſ. uerbi grã ut dictũ eſt. nã in hoc farmaco cõpoſito farmaci poniſ maxime ſolutiuum qđ eſt ſcamonea. ꝛ poniſ ipſius q̃titas ſufficiẽs: qꝛ tñ alia ps totiꝰ cõpoſiti maior eſt. ſed ſolutiuoꝝ adiuuantiũ ſup ope ſcamonee ponunſ due ptes. ideo totũ farmacũ nõ põt poni in gradu forti. ſimoꝝ ſolutiuoꝝ ꝓpter ſolutiua nõ fortia que ibi dominanſ in q̃titate. nec põt poni in gdu pͥ. ſ. ſolutiuoꝝ debiliũ qꝛ ibi dñaſ in vtute. pp qđ ponẽdũ eſſet in medio ſolutiuoꝝ ſcdi gradus ꝛ q̃rti. nõc adꝫ qꝛ excedẽs in vtute eſt magis dignũ ut ab eo fiat denoiatio pp hoc farmacũ magis declinat ad gradũ fortiorẽ q̃ minorẽ ꝛ ſic eſt in fine tertij gradus.

Ut ergo inueniamus ꝓpriã doſim farmaci huiꝰ opꝫ attẽdi illud qđ dicebaſ ex pte totius cõpoſiti farmaci. Dicebaſ enim ꝙ tota hec doſis quãqꝫ ab auctoribꝰ ſubſcripta ut hic poniſ farmaci. ʒ. ij. qñqꝫ nõ poniſ. vnde ipſam rõcinatiue inuenire opꝫ. aut dato ꝙ ponaſ inueſtigare uerũ ↄuenięs ſit aut nõ quõ hoc inuenimus certe opꝫ ↄiecturari ſue vtutis graduꝫ: qꝛ gradus huiꝰ farmaci eſt qꝛ ponimus in fine tertij gradus ꝛ qꝛ doſis horuꝫ ſolutiuorũ incipit a. ʒ. i. ꝛ tẽdit uſqꝫ ad q̃tuor ¶ Sed ut magis determinate ipſam inueſtigemus opꝫ addere illud qđ dicebaſ ex pte utriuſqꝫ. ꝓpter qđ opꝫ attẽdere doſim ꝓpriam dñantiũ ꝛ maxime in vtute ut in hoc farmaco ſcamonee a. ℈. i. ʒ. uſqꝫ ad tres. uerũ qꝛ poniſ cũ farmacis adiuuãtibus opꝫ ponẽ doſim minorẽ. opꝫ enĩ tãtam quãtitatẽ totius cõpoſiti accipe in qua nõ ſit de ſcamonea ultra. v. ℈. ¶ Et adhuc ſcire debes pͥdictã regulã generalẽ ꝙ eadem eſt ꝓportio farmacoꝝ in toto cõpoſito ꝛ in q̃libet pte. ꝛ qꝛ in toto cõpoſito eſt ps illa ſcamonee ꝛ in q̃libet parte eſſet illa pars eius. accipiaſ ergo doſis huius farmaci que poniſ in lrã. ſ. ʒ. ij. videamus an ſit ↄueniens doſis in hiis. ʒ. ij. 8. ps eſt ſcamonee ꝛ dimidia doſis eſt. ℈. 9. qꝛ octaua pars eſt q̃rta. ʒ. i. ſcamonee que eſt. ℈. xv. que eſt maior doſis ſcamonee qꝛ hic ẽ cõpoſita ſcamonea cũ alijs farmacis ſolutiuis. ꝛ qꝛ ſic eſt opꝫ ꝙ ponaſ doſis minima qꝛ ibi ſolutiua ad inuicem vniunt opationem ſcamonee. ideo doſis hic poſita eſt nimis magna ꝛ ideo nõ eſt dãda. Nã ſi eſſet aliqđ ſolutiuũ cuꝫ. vij. granis ſcamonẽe adhuc per ſe eſſet maxima doſis. ꝓpter qđ nõ damus illius farmaci. ʒ. ij. qꝛ in. ʒ. i. illius farmaci erant. ℈. vij. ſcamonee ꝛ illa eſt ſufficiens doſis qñ eſt cõpoſita cũ alijs ſolutiuis ꝛ maxime qñ non eſt ibi ſolutionẽ eius ꝓhibẽs ec̃. Et ſic pꝫ ꝙ illud dictũ Auic. eſt uerũ. ſ. ꝙ inductiꝰ ignorãs ad interficiendũ. Et ꝓpter hoc illud dictũ erit in memoria cuiuſlibet medici prudentis. Et per hũc modũ in ceteris ſolutiuis eſt pticularis doſis ꝓpria inueniẽda. ſed nõ expectes ulterius ꝙ amplius tibi ſcribã particulariter. Nam per hoc intelligẽs poterit de ſe de ceteris inueſtigare ſolutiuis ꝛ alijs farmacis. ꝛ ſic huic operi imponiſ finis. Laus deo pῖi ꝛ glorioſe vͥgini

¶ De gradibus medicinarum. Cap. iij.

Medicine tẽperate. Aurũ: margarita: capillus uene. borax: radix lilij: mãna: caſſia fiſtula: ſmaragdꝰ

Herbe calide in pͥmo. Abſinthiũ: borago: fumus terre: eupatoriũ: ſticados: coriandrũ: ocimum: ſpica cel. camomilla: tribulus: cuſcute: ſpica nardi: altea.

Flores calidi in pͥmo. Camomille enule: lilij: altee.

Seia cale in pͥ. altee: trifolij: ſiſami: ocimi citrapliciſ: cuſcute.

Radices cale in pͥ. ireos: ariſtologie utriuſqꝫ: agarici.

Frõdes calꝰ in pͥ. Lauri: camomille: ariſtologie utriuſqꝫ.

Fructus calidi in pͥmo. Amigdale dulces: iuiube: mirabolani citrini: mora matura: oliua matura: cina mellis.

Lignum calidum in pͥmo. Fu id eſt ualeriane.

Grana calida in pͥmo. Tritici: ciceri: cardamomum: cicer albuꝫ: orobum: cubebe.

Succus calidus in pͥ. Aloe: laudanũ: ſarcocolla: ſtorax.

Uene calide in primo. Nitrum album.

Carnes calide in pͥmo. Porcina: camellina: urſina: paſſerum iuuenum: anatum: faſianorum: equina: pullina.

Herbe calẽ in 2°. Politri: amomũ: affodilli: praſſiũ: cataputia: anetum: aloe: centaurea: ciperi: mẽtha: feniculus.

Semina calida in 2°. Semẽ apij: aneti: paſtinace: rapha. croci hortenſis: balſamite: fenugre. urtice: dauci.

Flores calidi in 2°. Flores croci hortenſis: bulbi: affodilli.

Radices calide in 2°. Radix apij: acori: ſquille: peonie: feniculi: capparorum: aſſari: ciperi.

Ligna calida in 2°. Reubarbari: xilobalſami: gariofilorum. ligni aloes: corticum thuris.

Folia calida in 2°. Folia citri: ſene: tamariſci.

Fructus calꝰ in 2°. Nuces muſcate: macis: vue mature: fiſtici: dactyli: amigdale amare: vue paſſule: ficus ſicci: nucce.

Grana calꝰ in 2°. Cantebriũ: lupini: cicer nigꝰ: faſeoli: grana citri.

Gumme ꝛ ſucci calidi in 2°. Aloes: mel: maſtix: myrra: lacca: balſamum: thus: bdelium.

Uene calide in ſecundo. Sal gemme.

Superfluitates aialiũ cale in 2°. Muſcus: urina: ambra.

Herbe calẽ in 3°. Enula: ſiſeleos: hypericõ: camepithe os: ſanſucus: calamentum: origanum: rutha domeſtica: apium: thimum: camedreos: hyſopus: n. ẽbaſtrũ: pulegium: porrum: ſquinantum.

Semina calida in 3°. Petroſilini: ameos: aniſi: cardamomi: carui: epithimi: nigelle: cimini: ſileris: rutbe domeſtice: eruce

Flores calidi in tertio. Sambuci: ſquinanti.

Radices calide in 3°. Enule: meu. i. paucedani: ſquinanti: dyptami: capparum: ellebori utriuſqꝫ: hermodactyli: ſerpentarie centauree: doronici.

Calide in tertio. Gentiana:polipodium:caſſia lignea:turbit:galanga:piper lõgum:cinamomum:coſtum.
Folia calida in tertio. Oleandri:nucis:colloquintide.
Fructus calidi in tertio. Nux muſcata:catapucia:colloquintida:cucumer aſininus.
Grana calida in tertio. Piper longum.
Gũme ⁊ ſucci calidi in 3°. Hyſopus humida:pix naualis:aſſa fetida:gũmi iuniperi:oppopo.iacũ:galbanum:ſcamonea:ſerapinum:euforbiũ:pix liquida:armoniacum.
Uene calide in 3°. Magnes:ſal gẽma:mumia:nitrum.
Herbe calẽ i 4°. Ruta ſylueſtris:naſturtiũ:napellus
Semina calida in quarto. Sinapis:capparis:rute agreſtis:naſturtij.
Lignum calidum in quarto. Tapſia:piretrum.
Fructus calidi in quarto. Anacardum.
Grana calida in q̃rto. Piper nigrum:bacce lauri.
Uene calide in q̃rto. Argentũ viuũ:calx:flos eris:vitriolũ:coſtum:ſulfur:ſal armoniacum.

De frigidis.

Herbe frigide in p̃mo. Mercurialis:ſcariola:maluia:caulis:endiuia:acetoſa:iuniperi. *[handwritten marginal note]*
Semina frigida in p̃mo. Malue citoniorũ:plantaginis:ſcariole:melonis:cucurbite:roſarum:cucumerum.
Flores frigidi in primo. Roſarum:pirorum:amigdalarum:ſalicis:malorum.
Fructus frigidi in p̃mo. Glãdes:oliua immatura.ceraſa.pruna.pira.tamarindi.coctana.oẽs mirabolani.
Grana frigida in p̃. Amidũ.fabe.pãnicũ.ordeum.
Succi frigidi in primo. Acatia:acetum.
Uene terre frigide in p̃mo. Boliũ armenũ:litargiriũ:cimolea:cathimia:lateres:argilla.
Carnes frigide in p̃. Porcine:leporina:capõna:ceruine:coturnicis:caro piſciũ recentium:bouina:muſtina:aſinina.
Herbe frigide in ſecũdo. Memithe:pentafilon:pſiliũ:lactuce domeſtica.
Semen frigidum in ſecundo. Lactuce domeſtice.
Flores frigidi in 2°. Uiolar:nenufaris:balauſtiarũ:fabarũ.
Radices frigide in ſecũdo. Mali granati:arnogloſſe.
Folia frigida in ſecũdo. Folia ſalicis.
Fructus frigidi in ſecundo. Galla immatura:triſomilla:mora:perſica:cucumeres:citrulli:ſorbe:melones.
Grana frigida in ſcdo. Berberis:ſumach:citoniorum.
Gũme ⁊ ſucci frigidi in 2°. Dragagantũ:gummi arabicũ.
Uene frigide in ſecũdo. Lapis emachitis:lezuli:alumen:ceruſa:plumbum.
Herbe frigide in tertio. Uirga paſtoris:ſemperuiua:hypoquiſtidos:portulaca.
Semina frigida in tertio. Pſilij:portulace:papaueris albi.
Flores frigidi in tertio. Papaueris albi.
Ligna frigida in tertio. Sandali.
Fructus frigidi in tertio. Poma mandragore.
Gumme ⁊ ſucci frigidi in tertio. Camphora:ſanguis draconis:ſuccus hypoquiſtidos.
Uene frigide in tertio. Gipſum:ſpodium:ferrugo.
Medicine frigide in 4°. Semẽ iuſquiami:opiũ:ſanguinis monũ:argilla:tutia:papaueris nigri.

De ſiccis.

Herbe ſicce in ſcdo. Abſinthiũ:vĩga paſtoris:cinabrum:porrũ:eupatoriũ:raphanus:anetum:pẽtafilon:catapucia:ocimũ:coriandrũ:ſcariola:cuſcute:ſpica celtica:menthe:naſturtiũ.ꝯꝯ.fumus terre:aſfodillus:capparis:mentha.
Semina ſicca in 2°. Apij:coriandri:acori:plantaginis.
Flores ſicci in ſecundo. Roſarum:crocus:croci hortenſis balauſtiarum aſfodillorum.
Radices ſicce in 2°. Apij:caſſari:feniculi:ariſtologie lõge:arnagloſſe:reubarbari:cinamomi:ſax.tamaraſ:ebanus:oẽs ſandali:peucedani.i.meu:peonie:mali g̃nati:ſquille:agarici:ſu.
Frondes ſicce in 2°. Salicis:viti:oliue:citri:oleandri:colloquintidarũ:ſerpentarie:lauri.
Fruct⁹ ſicci in 2°. Glãdes citri:amigdale amare:ſorbe:neſpile:coctana pira:nux muſ.mirabolani:mora immatura.
Grana ſicca in ſcdo. Pãnicu:berberi:miliũ:lupini:aniſi.
Gumme ⁊ ſucci ſicci in 2°. Aloes:vinũ nigrum:maſtix:armoniacum:galbanũ:balſamum:mel:thus:myrra.
Herbe ſicce in 3°. Folij:ſileꝰcos:pulegiũ:thimũ:hypiſcon:hyſopus:calamentũ:origanũ:ſquinantũ hypoqſtidos:ruta domeſtica:praſſium.
Semina ſicca in 3°. Petroſelini:cimini:urtice:anisos:carui:nigelle:rute domeſtice:cordumeni:raphani.
Radices ſicce in tertio. Squantũ:ellebori utriuſq̃:dyptami ter.nẽtilis:hermodactyli:ſerpentarie.
Ligna ſicca in tertio. Gẽtiana:coſtum:tapſia:caſſia lignea:turbit:piper longum:galanga.
Gumme ⁊ ſucci ſicci in tertio. Acatia:aſſa fetida:ſcamonea oppoponacum euforbiu:hypoquiſtidos ſerapinum gũmi iuniperi pix omnia.
Uene ſicce in tertio. Magnes:nitrum:ſal gemma:mumia:ſtorcum:aſpaltum:ferrugo:ſapo.
Herbe ſicce in 4°. Ruta ſylueſtris:naſturtium.
Semina ſicca in quarto. Sinapis:naſturtij:papaueris nigri.
Lignum ſiccũ in quarto. Piretrum.
Fructus ſicci in quarto. Anacardi:piper nigrum.
Uene ſicce in 4°. Calx:vitriolum:flos eris:ſulfur.

De humidis.

Herbe humide in p̃mo. Enula:mercurialis:borago:lactuca.
Semia humida in p̃. Altee:paſtinace:atriplicis.
Flores humidi in p̃. Fabarum:faſeolorum.
Ligna humida in p̃mo. Liquiritia:mora matura:iniube:vua matura:cãna mellis:amigdalarũ dulcium.
Gũme humide in p̃mo. Dragantum:laudanũ:bdelium.
Uene humide in p̃. Plũbum:chachimia auri ⁊ argenti.
Herbe humide in ſecundo. Altea:portulaca:atriplex pſilium:malua.
Semina humida in 2°. Malue:portulace:nenufaris:pſilij.
Fructus humidi in 2°. Perſica:cucurbite:melones:citrulli:cucumeres.
De humidis in tertio. Semen papaueris albi florum violarum.

De canonib⁹ obſuãdis in cõpõne medicinaꝝ. Cap.iiij.

Medicinaꝝ tẽperatarum nõ eſt determinata doſis.ex quo quãto plus de illis exhibeť tanto melius ſequitur ꝯfortatio.ex quo ſequitur ꝙ oĩ hora licet medico exhibẽ medicinã temperatã ſiue ab intra ſiue ab extra.ab intra ſi toleraſ ſtõch⁹ ⁊ ſidũ eius repletione.ab extra vo faciendo epithimata circa cordis tñ ꝙ omne epithima determinaſ ꝓpriam q̃litatem ſibi ⁊ doſim.⁊ determinabiť in cap ꝓpo de epithimatib⁹. 2°canõ
Nulla frigiditas ſenſibilis ledẽs aliqͦ membroꝝ corporis humani põt ſufficienter expelli per aliquam medicinam ſimplicem calidam in p̃mo neq̃ per medicinam ex his cõpoſitã ex eo ꝙ quãdo cõponiť medicina.ex his medicinis ſupradictis non reſultat medicina potens in calefaciendo ultra gradum primum. 3° canon
Frigiditas pcepta in corpore humano nõbilis ledẽs corp⁹ hũanũ põt ſufficiẽter expelli p iſtas medicinas. 4° canon
Oportet medicũ prudentem uolẽtem expellẽ malam cõplexionez frigidã exiſtentẽ in corpore humano. Primo incipere ab iſtis medicis ſupradictis.deinde aſcẽdere ad fortiorem quoniam nõ eſt determinatus gradus frigiditatis peccãtis.cuʒ vo viderit medicus iſta non pficere ſignũ eſt frigiditatẽ peccare in maiori gradu q̃ in p̃mo. 5°canon
Nihil deterius eſt medico applicare ex multis ſupradictis ex

quo remittit̃ ỽtus vnius a ỽtute alterius ꝓpter frigiditatẽ admixtam. Ex quo ſequitur correlarie ꝙ optimum eſt pſcere receptas breuiores ꝙ̃ poſſit. 6° canon

Lz medicine ſupradicte poſſint multipliciter applicari: puta aut applicãdo eas ꝑ ſe aut eas pulueriçãdo aut ex his cõponẽdo ſyrupos. Nihil eſt meli⁹ ꝙ̃ eas localr applicare mediãte ſacculo epithimate uel embrocatione. 7° canon

Ad remouendũ uentoſitatẽ ⁊ ad reſoluendũ nihil melius eſt ꝙ̃ in ꝑmo applicare has medicinas ſimplices calidas in primo. Quícũqz ſunt due medicine ↄcurrentes ad cõpoſitionẽ tertie ⁊ vna ſit debilis ỽtutis ⁊ altera fortioris virtutis debet medicus componens ponere maiorẽ quãtitatem medicine debilis reſpectu quantitatis medicine fortis ut eſt cõparando camomillã ad euforbium. 8° canon

Medicus abſolute debet ponẽ paucã quantitatẽ medicine que eſt uelocis operationis in cõponendo ꝙ̃libet medicinã. medicine aũt oĩ uelocis opationis que ſiue fuerit ſumpta in parua quantitate ſiue in magna facit ꝓpriam opationem ut ſunt frigida in quarto. ut opiuz. ⁊ etiã calida in quarto. Ex quo ſequit̃ correlarie ꝙ nõ licet trãſcendẽ quãtitatẽ. ʒ.ſs. dãdo medicinã opiatã ſimpliciter. ⁊ notanter dico ſimpliciter: quoniã ſunt alique medicine opiate de qbus medicus põt dare uſqz ad. ʒ.ij. ut philoniũ ⁊ reges. ſed iſta dicuntur opiate correcta aliqualiter. 9° canon

Medicus debet opari cũ medicina ſimplici exẽpli gr̃a. exhibẽdo camomillã in remouẽdo dolorẽ ex uẽtoſitate. Et ſi iſte nõ ꝓſunt debet uenire ad medicinã cõpoſitã ex medicinis ſupradictis. qbus ſtãtib⁹ aduertẽduz eſt ꝙ lz medicine ſupraſcripte poſſint applicari vno modo ex his ↄficiendo ſyrupos: ut declarabit̃ de modo cõponẽdi ſyrupos iferius. Poſſet etiã applicari dãdo ex his pillas: ut inferius patebit: tñ applicando eas localiter eſt melius ut declaratũ eſt hoc mõ: aut ↄficiẽdo epithima aut embrocationẽ: ⁊ hoc aut cũ ſpongia: aut cũ ſacculo. ꝑmũ ⁊ 2ᵐ declarabit̃ inferius. ℂ Pro 3° notate ꝙ q̃druplicíter a medico applicat̃ ſacculus. vno mõ faciẽdo ex his ſacculũ ſtomachalẽ. Alio mõ faciẽdo ex his ſacculũ capitalẽ 3° mõ faciẽdo ex his ſacculũ cordialem. 4° modo faciẽdo ex his ſacculũ vniuẽrſalẽ reſpectu cuiuſcũqz ꝑtis corporis humani. Et differũt iſti ſacculi ex ꝑte modi cõponẽdi ⁊ ex ꝑte figure ⁊ forme. ℂ Ex ꝑte cõponẽtiũ hoc mõ: qz ſi medicus facẽ debet ſacculũ capitalẽ debet facẽ ipm ex medicinis reſpiciẽtibus cerebrũ: ut ſticados ⁊ maiorana ⁊ huiuſmodi. ut dicet̃ inferius. Silr ỽo debet facẽ ſacculũ cordialẽ ex medicinis reſpiciẽtib⁹ cor. Sed hic nota. qz nil melius in faciẽdo ſacculũ cordialẽ pro ↄfortatione cordis ꝙ̃ facẽ ipm ex medicinis tẽperatis: ⁊ ideo practicãtes uolẽtes facere ſacculũ cordialem cõponunt ipm ex ſpeciebus tẽperatis cordialib⁹ aut ex ſpẽb⁹ eluarij de gẽmis ⁊ huiuſmodi. ℂ Silr diuerſificant̃ alij ſacculi ſm diuerſitatẽ mẽbroꝝ leſoꝝ. Differũt etiã iſti ſacculi ex ꝑte figure: qz ſacculus capitalis debet eẽ figure oblõge dum modo nõ tranſcẽdat lõgitudinẽ ſex digitoꝝ. ſ. ad modũ q̃drãguli cuius duo latera equant̃: ⁊ alia duo nõ equant̃: ſm aũt latitudinẽ non trãſcẽdat quãtitatẽ q̃tuor digitoꝝ. ⁊ hoc menſurat̃ ad modũ mẽſure ꝑme. Sacculus aũt ſtõchalis debet eẽ triãgularis figure ſcutalis. Et ſilr cerotũ ſtõchale cuius ceroti ſtõchalis acuta ps tãgat os ſtõchi. ps ỽo obtuſa debet uergẽ uerſus iferius. Sacculus cordialis debet eẽ q̃drat⁹ ſm angulos eq̃les. aliqñ tñ ſacculi fiunt ut plurimũ oblõgi: ⁊ ita ſacculi ad epar fiunt: ⁊ ſic de alijs mẽbris. Lõgitudo autẽ ſacculi cordialis eſt uſqz ad octo digitos latitudo uſqz ad. v. ℂ Differũt 3° iſti ſacculi. Nã ſacculus capitalis ⁊ cordis: ut plurimũ fiunt ex puluerib⁹ ⁊ medicinis pulueriçatis. alij aũtẽ fiunt ex herbis paulatim ↄtuſis aut ex ſeminib⁹ aut ex folijs aut ſuccis: ut patebit inferius ubi determinabit̃ de doſi ꝓpa quã debet hẽre medicus cõponendo iſtos ſacculos. Et ut ita melius intelligant̃: nota ꝙ poſt medicinas calidas in ꝑmo requirunt̃ medicine calide in ſcðo ſupratacte ⁊c̃.

ℂ De medicinis reſpicientib⁹ humores tã ſolutiuis ꝙ̃ alteratiuis continens Rũcas. xiij. Cap̃. v.

Poſtꝙ̃ declaratũ eſt: que ſunt medicine ſimplices qbus utunt̃ medici in cõponẽdo ſyrupos medicinas laxatiuas vnguẽta emplaſtra ⁊c̃. Nunc reſtat ut incipiamus doſare vnãquãqz medicinã. ℂ Et ꝑmo doſabunt̃ medicine digeſtiue. ℂ 2° medicine laxatiue. ℂ 3° ↄfectiones. ℂ 4° epithimata. ℂ 5° embrocationes. ℂ 6° vnguenta. ℂ 7° emplaſtra. ℂ 8° cerota. ℂ 9° trociſci. ℂ 10° rob.

Quantũ ad ꝑmũ de doſatione medicinaꝝ digeſtiuarũ notãdũ ꝙ medicine digeſtiue exhibent̃ ſub duplici forma. quedã exhibent̃ ſub forma ſyrupoꝝ: ⁊ ille ſunt duplices. quedã ſũt magiſtrales. ⁊ quedã ↄſuete. Quedam aũt exhibent̃ ſub forma aquarum: ⁊ ille ſunt duplices: aut exhibendo aquam diſtillatam: aut exhibendo aquam in quo fuit decoctio medicinarũ ad propoſitum medici.

Si aũt medicus uoluerit dare ſyrupuz cõpoſitum teneat hãc regulam firmam ⁊ ſolidã. ꝙ non licet tranſcendere. ʒ.ij. ſyrupi lz doſis ↄſueta ſit. ʒ.j.ſs. neqz tranſcendere. ʒ.iij. aquarum pro quaqz vice.

Scða regula eſt. ſi uoluerit ſyrupũ clarificare ut efficiat̃ magis placidus aſſumẽti. debet aſſumere ſubduplã quantitatẽ ultra quãtitatẽ ſupradictam: ut facta clarificatione ⁊ reſolutione per ignẽ maneat in debita doſi. Et ſilr intelligenduz de ſyrupis ⁊ aquis miſcendis cum ſyrupo.

Tertia regula ꝙ melius eſt dare ſyrupos nõ clarificatos: qꝛ melius operant̃. ⁊ hoc ſtante materia acuta.

Quarta regula. ꝙ ſicut dictũ eſt de clarificatiõe: ita dicẽdũ eſt de aromatiçatione. ꝙ ſi medicus uoluerit facẽ ſyrupũ aromatiçatũ accipiat quãtitatẽ deſcriptã in ſecũda regula ut facta aromatiçatiõe remaneat in debita doſi. Et ut melius declarent̃ limitemus exẽplum in vnaqueqz parte.

ℂ De ſyrupis. Rũca. j.

E primo incipiamus a ſyrupis reſpicientib⁹ ſtomachũ qbus practicãtes utunt̃ qui ſunt duplices. qdam reſpiciunt mãm frigidã. qdã calidam. ℂ Syrupi reſpiciẽtes mãm calidã ſunt iſti roſat⁹ violatus iulep roſatũ de endiuia gelenlabin. ℂ Syrupi reſpiciẽtes caput lapſuz ad calidũ ſunt iſti ſyrupus de nenufare dyarodon quẽ ponit Meſue. violat⁹ etiã. ℂ Syrupi reſpiciẽtes mãm frigidã ſunt ſyr. de abſinthio: de mẽtha: oximel ſq̃lliticũ ⁊c̃. ℂ Syrupi reſpiciẽtes mãm cholericã calidã ꝑ in ſplene ſunt ſyrupi de epithimo thimo eupatorio hiçãtijs. ℂ Syrupi reſpiciẽtes mãm frigidã in capite ſunt de ſticados oximel cõpoſituz de abſinthio ⁊c̃. ℂ Silr ſicut dictũ eſt de ſyrupis ita dicẽdũ eſt de aq̃s ꝙ aliquę reſpiciũt ſtõchũ aliquę caput aliquę ſplenẽ. ⁊ ſic de alijs. ℂ Ex quo ſequitur iſta regula ꝙ medicus uolẽs ordinare ſyrupũ debet aſſumẽ aquã appropatã membro cui ꝓportionat̃ ſyrupus. ỽbi gr̃a. accipiẽs medicinã ſtomachicam. debet aſſumere aquam ſtomachicam: ⁊ hoc quantum ad egritudinem ſimplicem. ℂ Si ỽo egritudo eſſet compoſita diuidat ſyrupuz ⁊ aquas: ita tamen ꝙ maior quantitas reſpiciat deteriorẽ egritudinẽ. minor aũt quantitas minus malã egritudinẽ. uel faciat ꝙ ſyrupus reſpiciat vnã ⁊ aq̃ aliã: ſed melius eſt ut diuidat̃. ℂ Exẽpli gr̃a uolo remouẽ diſpõnẽ ſtõchi frigidã diſponẽdo mãz cũ hoc ꝙ iſta diſpõ nõ ſit per viã coitatis: qm̃ oporteret medicũ reſpicẽ mẽbrum mãdãs cũ aliq̃ ꝑte ſyrupi uel cũ aliq̃ ꝑte aq̃ruz. ut. ℞. ſyrupi de abſinthio. ʒ.j. ſyrupi de mẽtha. ʒ.ſs. aut oximellis ſq̃llitici ſi mã fuerit multũ groſſa. ʒ.ſs. aq̃rũ abſinthij: mẽthe. añ. ʒ.ſs. miſce pro vna vice. ℂ In lapſu calo. ℞. ſy. roſ. ʒ.j. ſy. violati. ʒ.ſs. aq̃ruz violaꝝ: endiuie. añ. ʒ.j.ſs. ℂ Notãdũ tñ ꝙ iſta debet eẽ uobis regula ifallibilis ꝙ in q̃cũqz paſſiõe ſiue calꝰ ſiue frigida fuerit: ſi medicus uoluerit dare ſyrupũ bonuz eſt ut miſceat aliquã aquã cordialẽ: ut eſt aq̃ melliſſe aq̃ bugloſ. ⁊c̃. ut melius actuet̃ ſyrupus ⁊ ↄfortet̃ ỽtus. exẽpli gr̃a. uolo dare ſyrupũ in paſſione capitis a mã frigida ſic dicã. ℞. ſyr.

de ſticados.℥.j.oximellis compoſiti.℥.j.aq̄rum ſaluie.℥.ſſ.bu-
gloſſe.℥.j.⁊ ille eſt partim cordialis ⁊ partim capitalis.

Dictū eſt de ſyrupis uſualibus.dicendum eſt de ſy
rupis magiſtralibus.

Et p̄mo notādū q̄ ois ſyrupus cōpoſit⁹ ex uarijs medicinis
reſpiciētib⁹ uarias egritudines appellat̄ ſyrupus magiſtra-
lis.vbi grā.ſiq̄s cōponeret ſyrupū ex abſinthio ⁊ ſticados ſ̄ſ-
ptis in eq̄li q̄titate reſultaret ſyrupus,ꝯueniēs ſtōcho pp ab
ſinthiū ⁊ capiti ꝓpter ſticados.⁊ notāter dictum eſt ſi ſyrupi
fuerint in eq̄li quātitate aut in parū minori:qm̄ ſi aſſumere-
tis ſticados in.j.ʒ.⁊ abſinthiū in magna quātitate puta in.j.
M.ex illis reſultaret ſyrupus ſtomachalis ⁊ nō capitalis.

Notādum 2° q̄ nl̄ eſt melius medico q̄ cōponē ſyrupū ma-
giſtralē in egritudinib⁹ cōpoſitis.pȝ.q2 mediāte iſto ſyrupo
hēbit intētionē ad plures paſſiones.Exēpli grā.mulier pati
tur malā diſpōnē mřicis ex mā flegmatica ⁊ malā diſpōnē
ſtomachi ex eadē mā ponēdo ex abſinthio ⁊ matricaria reſul
tabit medicina ꝯueniens ambabus paſſionibus.

3° notādū eſt.q̄ medicus uolēs cōponē ſyrupū magr̄alem de
bet aduertē pro regula firma ⁊ ꝯſtanti q̄ oēs.iiij.M.herba
rū hui⁹ decoctionis requirūt.j.lib.mellis qd̄ ſit diſpumatū:aut
tantidē çuccari ſi uolueris facē iulep.exēpli grā.uolo cōpo-
nere ſy.magr̄alē reſpiciētē ſtōchum ⁊ cerebrū lapſa ad lapſuȝ
frigidū.ſic dicā.℞.abſinthij:flor̄ lābruſce:mēthe radicū feni
culi.anā.M.ſ.maiorane:ſaluie:betonice:eufragie anā.M.ſ.
bulliant uſqȝ ad ꝯſumationem:deīde adde mellis diſpuma-
ti lib.j.miſce ⁊ fiat ſyrupus.

Nota 4° q̄ ſi medicus uoluerit cōponē ſyrupū ex herbis ⁊ pul
ueribus puta in ſyrupo p̄cedēti ponēdo coriādrū ⁊ aniſuȝ ⁊c̄.
ꝓ debet facē ut faciat decoctionē herbar̄ magnā p̄cedē:dein
de miſceant̄ pulueres deinde addat̄ quātitas mellis.

5° notādū eſt q̄ medicus uolēs cōponē ſyrupū magr̄alem ex
multis medicinis nō debet determinare doſim determinatā
mellis:ſed in fine addant̄ mellis lib.j.⁊.ſ.⁊ hoc ſi aromatari
us fuerit pitus.ſi v̄o nō:declinet poti⁹ ad maiorē q̄ ad mi-
norē quātitatē.❡ Ex q̄bus pȝ correlarie differētia inter iu-
lep ⁊ ſyrupū.Julep eni fit ex aq̄ diſtillata ⁊ çuccaro:⁊ ſyru.fit
ex decoctione ⁊ melle.❡ 2ᵐ correlariū magis digeſtiuus eſt
ſyrupus q̄ iulep ex quo di eſſe maioris v̄tutis.

6° notādū eſt q̄ aliq̄ doſant ſyrupū magr̄alē alr̄ ſic facientes.
Primo faciūt decoctiones de medicinis appropriatis ſibi:
deinde capiūt decoctionē in tāta quātitate quāta ſibi videt̄
imaginādo q̄ quelibet libra decoctionis requirit lib.ſ.mellis
diſpumati.Exēpli grā hoc mō uolo cōponē ſy.cordialē.ſic
dicā.℞.bugloſſe boraginis meliſſe.anā.M.j.corallorū rub.
nucis muſ.margaritar̄ nō pforatar̄ oſſis de corde ceruí.anā.
ʒ.j.fiat decoctio quo facto addat̄ lib.j.decoctionis lib.ſ.mel
lis.miſce ⁊ fiat ſyrupus.❡ Ex q̄bus ſeq̄tur correlarie dr̄ia
inter ſyrupū decoctionē ⁊ iulep.q2 iulep ⁊ ſyrupus p̄ſuppo-
nūt mel uel çuccar̄.decoctio aūt nō:niſi medicus artificiali
ter faceret q̄ decoctio eſſet magis amabilis egrotanti.

7° notādū ſi medicus vult facē ſyrupū magr̄alem reſpicientē
duas paſſiones:q̄rū vna ſit deterior altera:debet capē maio
rē q̄titatē medicinarū reſpiciētiū deteriorē:minorē q̄titatē
reſpiciētē alterā.Exēpli grā.ſiq̄s pateret̄ dolorem ſtomachi
⁊ dolorē capitis:⁊ dolor ſtomachi eſſet deterior ⁊ intenſior:
medicine ſtomachales deberēt aſſumi in maiori doſi:⁊ maxi
me ſi mēbra fuerint eq̄lia in nobilitate.Et notāter dico:q2 ſi
q̄s pateret̄ dolorē cordis puta ⁊ dolorē inteſtinor̄:tñ debet
aſſumē medicinas cordiales in maiori doſi.Correlarie ſeq̄t̄
medico uolēti digerē melius eſt exhibē aquā decoctionis q̄
aquaȝ diſtillatā.q2 eſt maioris v̄tutis:ſicut di de his pari rō-
ne dicet̄ de alijs quantū ad exhibitionē ⁊ doſim aq̄ruȝ diſtil
latarum ⁊ aquar̄ decoctionis debēt ſeruare hanc regulam.
❡ Nō licet medico danti aquā diſtillatā uel aquas decoctio
nis trāſcendē.vj.ℨ.pro vna vice ⁊ minus ſm̄ cōplexionē pa
tientis ⁊ etatē.Correlariū.minor quantitas.ℨ.eſt exhibenda
puero uel infanti.patet per precedentem.

Pro ampliori noticia terminor̄ que dicta ſunt.nota q̄ ſyrup⁹
magr̄alis pōt cōponi ex herbis lignis radicib⁹ ſeminib⁹ gū-
mis ſuccis ⁊ alijs q̄ uarijs medicinis:⁊ ideo medicus debet
hic in ordinādo ſyrupū magr̄alē hēre regulā ſolidā q̄ herbe
deſcribat per manipulos aut ptes manipulor̄:ut eēt dicē p-
tē.ſ.⁊ ptē.iij.radices aūt debet deſcribē numero:ut.℞.altee
radicem vnā uel duas.Ligna ſemina fruct⁹ pñt deſcribi du-
pliciter:aut ut deſcribant̄ cū manipulis:ut eſſet dicē.℞.cina
momi:feni.ſenugreci.anā.M.j.Sed uerior modus eſt quo
utunt̄ practici:ut ſemina ligna hēant ordinari cū ponderib⁹
determinatis.vȝ.aut per.℥.aut per.ʒ.aut per.ℨ.ſm̄ medicine
neceſſitatē:ut eēt dicē.℞.cicorer.M.j.ſandalor̄ albor̄.℥.j.
⁊c̄.Fruct⁹ aūt deſcribāt̄ cū maniplis:ut eēt dicē prunor̄.M.
j.aut cū nūero determinato:ut eēt dicē ficuū ſiccar̄ nūero.x.

Notandū eſt.q̄ medici practicātes utunt̄ iſtis terminis in or
dinādo ptē.ſ.ptē.iij.⁊c̄.que ut intelligat̄ ſit hic nobis talis re
gula.q̄ quādocūqȝ reperimus iſtos terminos ptē.ſ.ptē.iij.ſemper
debet referri ad ptē p̄cedentē:ut ſi p̄cedat.M.ut eſſet dicere.
℞.ſeminis cucurbite melonis acetoſe.anā.ptē.ſ.debet intelli
gere q̄ itelligant̄ ſemina melonis:⁊ ſemina acetoſe.i.M.Si
v̄o aliq̄d ordinat̄ abſolute nō p̄ponendo neqȝ poſtponendo
aliq̄ limitādo debemus intelligē de his abſolute:ut eſſet dicere
℞.meliſſe acetoſe.debemus intelligē accipiendo acetoſam in
herba:⁊ non aliam ſubſtantiam.

3° v̄o caueat medicus q̄uātū poſſit cōponē ſyrupū magr̄alē
ex herbis ſiccis:⁊ hoc eſt q̄ uolūt practicātes qñ dicunt.℞.
meliſſe viridis:⁊ hoc habet locum qñ medicus vult facē ſy-
rupum ex herbis.Si enim vellet facere ex ſeminibus aut li-
gnis aut ex uenis aut ex radicibus ⁊ huiuſmodi non eſt vis
utrum recipiantur in ea viridia aut ſicca.

4° nota q̄ canonēs p̄dicti quos debet obſeruare medicus in
cōponēdo ſyrupū magr̄alē debet ꝯſeruare in ꝯficiendo rob:
ſed in hoc eſt diuerſitas:qm̄ in ſyrupis fit decoctio ex herbis
aut ex medicinis p̄dictis.Rob aūt ꝯficit̄ ex ſuccis ſic̄ eſt rob
de nucib⁹ ⁊ alijs.pro cuius confectione ſeruent̄ iſte regule.
❡ Prima regula eſt.medicus uolēs ordinare rob:nō debet
determinare pōdus ſuccor̄ cū manipulis:ſed lib.℥.aut pon
derib⁹ inferiorib⁹ ⁊c̄.ut eſſet dicē.℞.ſucci mēthe lib.j.uel.℥.
vi.❡ 2° regula.q̄ quelibet lib.ſucci requirit.℥.vi.mellis aut çuc
cari:aut ad min⁹.v.qd̄ debet p̄parari eo mō q̄ p̄parat̄ ſy.ma
gr̄alis:ita q̄ mel ⁊ çuccar̄ ponat̄ poſt decoctionē ſucci.ſicut
in ſyrupis ponit̄ poſt decoctionē factā:ut dictū eſt.❡ 3° regu
la fortioris alterationis ⁊ digōnis eſt rob q̄ ſyrupus.pȝ q2
ſuccus eſt maioris acuitatis q̄ decoctio.❡ 4° regula.medi
cus magis debet uti ſyrupis q̄ rob.pȝ.q2 ſyrupi ſunt magis
amabiles egrotāti q̄ dicat̄ eſſe rob.❡ 5° regula.lȝ p̄cedens
regula in paſſione uermiū ⁊ in oppilationib⁹ medicus ſi pōt
magis dȝ uti rob q̄ ſyrupō.❡ Correlariū lȝ magis ſit dige-
ſtiuū rob q̄ ſyrupus maioris tñ alterationis eſt ſyrupus q̄
rob.pȝ.q2 ſubtilioris ſubſtātie ⁊ ſubtilioris penetrationis.
❡ Correlariū 2ᵐ nihil eſt magis ꝯueniens ad digerendum
mām peccātem in remotis q̄ dicat̄ eſſe rob:⁊ antiqui utebā-
tur eo ꝓpter fortitudinem ſtomachorum egrotantium.

Pro intellectu eor̄ que dicta ſunt ſeq̄tur hec regula q̄ medi-
cus uolens exhibere ſy.magr̄alem nō debet tranſcendē quā
titatem.iij.℥.addendo.℥.iij.aquarum ſm̄ intentionem ſuam
ut dictum eſt de ſyrupis uſualibus.

❡ De medicinis ſolutiuis tā ſimplicib⁹ q̄ cōpoſitis. Rubrica.ii.

Sequitur mō de 2° p̄ncipali.ſ.de medicīs educētib⁹
⁊ q2 ille ſunt duplices.quedā lenitiue.quedā laxa
tiue.lenitiue:ut caſſia māna dyacaſſia electuarium
de ſebeſten ⁊ h⁹ᵐ que pñt exhiberi duplr̄.vno mō
exēpli grā.ut exhibēdo caſſiā in cānā:alio mō dā
do ipſaȝ exēctā que diſtēperet̄ cū aq̄.Silr̄ electuariū de ſebeſten
aliq̄ñ damus ſine aq̄ ut dando ipſum ad comedendum:⁊ il-
le medicine nō habent horā determinatā.poſſunt enim ex-
hiberi q̄libet hora dūmodo exhibeant̄ ante cibum.
Ex q̄ ſequunt̄ iſte regule.❡ Pr̄is medicus uolēs exhibē caſ-

ſtã in cõnã tráſcẽdẽ nõ debet ꝙtitatẽ.j.ʒ.cũ dimidia.¶ 2°. medicus exhibẽdo electuariũ de ſebeſtẽ aut dyacaſſiã tráſcendẽ nõ debet ꝙtitatẽ.ʒ.i.aut ad plus uſqʒ ad.ʒ.x.¶ 3° regula medicus uolẽs exhibẽ mãnã põt ipſaʒ exhibẽ uſqʒ ad.ʒ.i.ꝛ ſ.ꝛ maxime ſi uoluerit cũ ea euacuare humorẽ cholericum.

Medicinarũ aũt laxatiuaꝝ quedã ſunt ſimplices.quedã compoſite.ſimplices repiunt̃ in q̃druplici ſpẽ.quedã reſpiciũt humorẽ cholericũ.quedã humorẽ flegmaticũ.ꝛ quedã ſanguineum.ꝛ quedã melãcholicũ.¶ Exẽplũ pmi aloes ſcamonea ſumus terre reubarbarũ aqua caſei mirabolani tamarindi pſilium ꝛ huiuſmodi. Ex quo ſequuntur iſte regule.

De aloe

Prima.medicus uolẽs exhibẽ aloẽ debet exhibẽ ipm nõ tráſcẽdẽdo.ʒ.ſ.dũmõ hos canones ſeruet.¶ Prim°.aloes põt exhiberi lotus ꝛ nõ lotus ꝛ meli°eſt ut exhibeat̃ lot°.ex lotione enĩʒ remittit̃ eius acuitas que nocet iteſtinis.¶ 2° canõ.in paſſiõe epis nõ debet dari aloes.ex q̃ ſequit̃ ꝙ in paſſiõe hydropica nõ ꝯueniũt pille de aloes.¶ 3° canõ.patiẽtib° fluxũ ſanguis ſiue emorroidalis ſit ſiue iteſtinalis ſiue mẽſtrualis ſiue pectoralis non debẽt dari ꝓpter fracturã uene pille de aloe uel aloetice.

De ſcamonea

Scõa regula.medicus uolẽs exhibẽ ſcamoneã nõ debet tráſcendẽ ꝙtitatẽ.ſ.ꝫ.ſiue.g̃.iij.can.ſequẽs.caueat medic° ut nõ exhibeat ſcamoneã que nõ ſit correcta.ex q̃ ſeqt̃ ꝙ licet medico dare in aliq̃ corpore ſcamoneã correctã uſqʒ ad ꝙtitatẽ.ꝫ.j.

De fumo terre

Nota ꝑ ꝙ fumus terre datur ꝛ dari põt triplr.aut dãdo eius aquam diſtillatã.aut dãdo eius decoctionẽ:aut dando eius ſuccũ.Fumus terre datus pmo ꝛ ſcõo modo eſt medicina leniuua.3° modo eſt laxatiua medicina data in notabili doſi. Prima regula.medico uolenti exhibere fumum terre.3° modo nõ debet tranſcẽdere quãtitatem.ʒ.ij.ꝛ ita eſt dicendum de ſucco folioꝝ perſici ſeu de floribus eius.

De reubarbaro

Notandum ꝙ reubarbarũ poteſt dari dupliciter.Uno modo dando ipſum in forma ꝓpria. Alio modo dando ipſum torrefactum uel aſſatum.

Pro ꝑ ſeruient̃ iſti canones.¶ Prim° eſt medicus uolẽs dare reubarbarũ in forma ꝓpa ſiue det ipm in forma liqda uł pillari nõ debet tráſcẽdẽ.ʒ.j.ſ.¶ 2° regula.caueat medicus dare reubarbaꝝ ſine ſpica aut ſquinãto hoc mõ limitãdo ꝙ quelibet.ʒ.reubarbari requirit.ꝫ.ſ.ſui correctiui.ſ.ſpice:aut ſqnãti.¶ 3° regula.medic° dãs reubarbaꝝ diſtẽperatuʒ cuʒ aq̃ debet admiſcẽ modicum uini boni uinoſi hoc modo limitando.ſi dederit.ʒ.j.ſ.reubarbari ꝛ.ꝫ.i.uini.

Quãtũ vo de 2°.ſ.de reubarbaro torrefacto qõ totalr torreſit capiat̃ reubarbarũ ꝛ ponat̃ ſup aliq̃ re ſubtili ferrea:ꝛ tunc applicet̃ igni ꝛ pmittat̃ ſtare per aliquantulũ donec caleſiat ꝛ torreſiat.hoc eſt aliq̃liter torreſiat.qõ cũ fuerit taliter ꝑparatũ excedit oẽs medicinas in fluxu cholerico epatico ꝛ diſſinterio.¶ Prima regula.medicus dãs reubarbaꝝ torrefactũ põt dare ex eo uſqʒ ad.ʒ.ij.ꝛ coiter doſis eſt.ʒ.i.ſ.¶ 2° regula ꝙ medicus dans tale reubarbarum nõ debet miſcere ſpicam ſeu ſquinantum torrefactum ꝛc̃.

De aqua caſei

Nota ꝙ aqua caſei ab aliqbus uocat̃ correctiuuʒ reubarbari: ita ꝙ uolẽti dare reubarbarũ ſemꝑ dãt ipm cũ aq̃ caſei : qõ tñ non cõmendo.Si tñ medicus uoluerit ſic facere tranſcendere caueat.ʒ.i.reubarbari:ꝛ.ʒ.ij.aque caſei.

Nota ꝙ aq̃ caſei eſt duplex.quedã eſt ſubtilis ꝛ dr̃ ſerũ capnũ: eſt ꝛ medicina leniuua ꝛ laxatiua.quedã eſt groſſa:ꝛ de iſta facit mẽtionẽ Meſue in cap̃ de aq̃ caſei quõ debet ꝑparari. ¶ Prima regula.medicus uolẽs dare aquã caſei puraʒ põt dare.ʒ.v.pro q̃libet vice ꝛ illa aqua magis reſpicit humoreʒ aduſtum.¶ Secũda regula.medicus uolens dare aquaʒ caſei ſecundo modo non debet tranſcendere.ʒ.iij.

Tamarindi

aũt lʒ poſſint dari multiplr ꝛ ſub forma pulueris ꝛ ſub forma pillarũ:pra cticãtes tñ dãt ipſos in infuſione:ꝛ ita debet fieri.pro quo nota regulas.¶ Prima regula anteꝙ ponant̃ tamarindi in infuſione aque ualẽtis ad ꝓpoſitũ nr̃m:ut in aq̃ endiuie:ut in paſſionib° epatis aut in aq̃ mẽthe:ut in paſſionib° ſtõchi faciatis tamarindos ꝯtũdẽ ꝛ ráperec:deinde ꝯtuſi ponant̃ in aq̃ ꝛ duas horas dimittant̃ ſtare poſtea colãdo adiuuat̃ donec exeat ſubſtantia ſua.ꝛ ſic ꝑparatos exhibeatis.¶ 2° regula.medicus dans tamarindos debet dare miſcendo aquam ſtomachi ꝯfortatiuã q: ſunt nauſeatiui.¶ 3° regula.medic° dare põt tamarindos uſqʒ ad quantitatem.ʒ.i.

De pſilio

Nota ꝙ pſiliũ põt dari triplr:ut dictũ eſt de fumo terre.aut dando eius aquã diſtillatã aut puluerẽ aut ſuccũ:ꝛ circa exhibitionem ipſius ſeruetur modus declaratus per totũ:ſicut de fumo terre . uerũtñ ſub dupla quãtitate pſilij.ſ.j.ʒ.erit laxatiua:ſicut.ʒ.i.ſ.fumi terre:in alijs aũt ſeruetur ut ſupra ꝛc̃.

De medicinis

cõpoſitis mãm cholericã ſoluẽtibus.¶ Notãdũ ꝙ quedã ſũt cõpoſita in forma pillari.quedã in forma electuarij.pille autem euacuãtes mãm cholericã ſunt pille de aloe auree:de reubarbaro pille de fumo terre ꝛ huiuſmodi.aliqui addunt pillulas aggregatiuas que lʒ euacuent mãm cõem cũ hoc etiam euacuãt cholicã.¶ Modus aũt doſandi tales pillas eſt duplex. Primus quo ad numerum.Scõs quo ad quãtitatem. ¶ Quo ad numerũ bonũ eſt dare eas in numero ipari:ut ſequamur cõem modũ practicãtiũ ꝛ beſtialẽ.Quãtũ vo ad ꝙtitatẽ eſt:ut nõ tranſcẽdamus pro vna vice quãtitatem.ʒ.j.

Scõo nota ꝙ medicus uolẽs dare pillas põt eas reformare triplr:aut cũ aq̃ aut cũ electuario aut cũ ſyrupo hoc modo gratia exẽpli.nõ limitãdo quãtitatẽ ſyrupi aut electuarij.℞.pillularũ de reubarbaro.ʒ.j.fiãt pille.vij.cũ electuario ſucci roſarum aut cum aqua endiuie.aut cum ſyrupo violato.

Nota ꝙ pillarũ ſuprascriptarũ quedã pñt exhiberi oĩ hora:ꝛ ſunt pille de aloe que pñt dari añ cibuʒ ꝛ poſt.ꝛ hoc ſaltẽ per horã poſt ꝛ in mane ꝛ in ſero:ꝛ nõ regrũt aliquã cuſtodiam Alie aũt ꝑdicte debẽt dari in mane añ cibuʒ regulariter operãdo:ita ꝙ aſſumens pficiat ſomnũ poſt ſumptionẽ pillarũ. ꝛ hoc per mediã horã.ꝛ demũ ſtet per 4^or^ horas ſtomacho ieiuno.ultio aſſumat lauatiuũ ſi expedit:deĩde aſſumat cibũ.

Nota ꝙ medicus aut intẽdit euacuare a capite aut a ptib° remotis aut a ptib° uẽtris.Si a capite ꝛ a locis remotis bonũ eſt ut pille ſint magis dure:ut lõgiorẽ moram faciant in ſtomacho:ꝛ ex ꝯñti maiorẽ attractionẽ.Si vo vult euacuare a ptibus uẽtris bonũ eſt.ut pille dicant̃ eſſe molliores.¶ Ex qbus ſequunt̃ correlaria.Male faciunt medici dantes pillulas aureas imediate poſt cibũ aut cenã in ſero.¶ 2^m^ correlariũ nõ bñ faciũt medici practicãtes faciendo reformari pillulas ꝛ dando eas molles in qualibet paſſione.

Electuaria ſoluẽtia humorẽ cholericũ ſunt electuariũ de pſilio.de ſucco roſaꝝ dyaſiniconis:qõ etiã euacuat mãm cõem.electuarium de epithimo de thimo ꝛc̃. Catarticum impiale qõ ponit Nico.oximel laxatiuum quod ponit Meſue.

Circa modũ doſandi iſta electuaria.nota ꝙ illa electuaria pñt exhiberi in forma liqda diſtẽperando ipſa cũ aq̃s. Alio mõ dando ipſa abſolute nõ diſtemperata ꝛc̃.¶ Primus modus eſt magis ꝯueniens in uolẽdo euacuare mãm a ptibus ſtomachi ꝛ a partibus uẽtris.¶ Secundus modus eſt magis cõueniens in euacuando mãm a capite.

Nota ꝙ hora ꝯueniẽs pro exhibitione iſtoꝝ electuarioꝝ eſt hora in qua ſtomachus fuit ieiunus:ita tñ ꝙ poſt aſſumptionẽ ſequatur aliqs ſomnus prout videt̃ aſtãti medico.

Nota ꝙ medic° uolẽs diſtẽpare electuariũ nõ debet tráſcẽdẽ q̃ntitatẽ.iij.ʒ.aq̃rũ.lʒ doſis magis ꝯueniẽs ſit q̃ntitatis.ʒ.ij.ſ.

Nota ꝙ poſt aſſumptionẽ electuarioꝝ iſtoꝝ opʒ ut exhibeat̃ lauatiuum dando brodiũ pulli:aut aquã ordei cũ zucaro in quãtitate.ʒ.vj.per q̃tuor horas poſt aſſumptionẽ.deinde ſtet per mediam horam anteq̃ʒ aſſumat cibum.

5° nota ꝙ faciẽs aſſumptionẽ in ſero electuarij utat̃ añ ſuppoſi

torijs uel cliſterijs ne retētio fecū hēat īpedire opationē medicine. ¶ Doſis eluarij de pſilio eſt a.ʒ.iij.uſqȝ ad.ʒ.v.lȝ in puero ſufficiēs ſit.ʒ.ij.ſm uarietatē corpoꝝ. ¶ Doſis eluarij de ſucco roſa.eſt a.ʒ.iiij.uſqȝ ad.v. ¶ Doſis dyaſiniconis eſt uſqȝ ad.ʒ.iiij.ꝛ plus ꝛ minus ſm etatē ꝛ cōplexionē. ¶ Doſis eluarij de epithimo eſt uſqȝ ad.ʒ.v.ſ.ſilr de thimo. ¶ Doſis catartici imperialis eſt a.ʒ.iij.uſqȝ ad.v. ¶ Doſis oximellis laxatiui eſt uſqȝ ad.ʒ.vj. quas doſes non licet medico regulariter euacuando tranſcendere:uarientur tamen ſm diuerſitatem corporum ꝛc̄.

¶ De medicinis uſualib⁹ euacuantib⁹ flegma. Rubrica.iii.

Equitur de medicinis uſualib⁹ euacuātib⁹ flegma. Quaꝝ alique ſunt ſimplices alique cōpoſite. ſimplices ſunt turbit agaricus collogn. cucumer aſininus:mirabolani kebuli:reubarbarū:ꝛ hermodactyli:ſal gēma:euforb.ꝛ eupa.ꝛ huiuſmodi.

De turbit

Nota q̄ medicus nullo modo debet dare turbit niſi det ipſum correctum cū.ʒʒ.ita q̄ quantitas.ʒʒ.ſit ſubdupla ad turbit. ℞.gratia exēpli. turbit.ʒ.ij.ʒʒ.ʒ.j.

Notādū eſt q̄ optimū eſt ꝛ ſalutiferū dādo turbit miſceē aliq̄ medicinā cordialē ne ex leſione turbit fiat leſio in corde.

Tertio nota qm̄ turbit coīter mouet dolores uētris:ideo laudāt medici q̄ poſt aſſumptionē ipſius fiāt calefactiones circa uentrem ꝛ ſtomachum cum pānis calidis non omittēdo enema uel ſuppoſitorium.

Quarto nota q̄ doſis turbit eſt a.ʒ.j.uſqȝ ad.ij.lȝ medici coīter non tranſcēdant doſim.ʒ.j.boni ponderis.

De agarico

Nota q̄ agaricus eſt medicina familiaris ſi fuerit correctus.ſi vō non fuerit correctus eſt medicina a medicis excutienda.

Scdō nota q̄ hēt duplex correctiuū. Primū uocaꝰ oximel ſquilliticū.2ᵐ uocaꝰ ſal gēma.3ᵐ correctiuū addo de mēte Sali. ut allegat Meſue.vȝ.ʒʒ. Pro quo notate pulchrā regulam: aut medicus exhibet agaricum in forma liqda:aut in forma pilulari aut pulueris. Si primo modo melius eſt ut corrigatur cum oximelle lȝ poſſit etiam corrigi cum ſal gemme. Si ſecundo modo ꝛ tertio debet corrigi cum ſal gemme: ꝛ etiam cum oximelle.

Tertio nota.caueat medicus dare agaricū niſi miſceaꝰ cū eo aliq̄ medicina ſtōchalis:qm̄ iducit nauſeā:ꝛ ideo practicātes laudāt q̄ aſſumēs agaricū poſt aſſumptionē debet comedē aliq̄s coriādros ꝯfectos ad phibēdū uomitū:aut buccellā panis īfuſam in re acetoſa:aut infundeꝰ donec phibit⁹ fuerit uomitus:quare ſequitur q̄ bonū eſt cū agarico miſceri cinamomū:aut gariofiloss:aut calamū aromaticū:aut maſticē ꝛ huiuſmodi. Doſis aūt hui⁹ eſt a.ʒ.j.ſ.ad.ʒ.ij.boni pōderis.

Correctiuū adeē ſubtriplū ad agaricū hoc modo. ℞.gratiā exēpli.agarici electi.ʒ.j.ſalis gēme.ʒ.j.cinamomi parum.miſce ꝛ fiant pillule uel puluis ꝛc̄.

Et qꝛ aromatarij coīter tenēt agaricū ꝑparatū:ideo practicantes dicūt. ℞. agarici ꝑparati.aliq̄ dicūt agarici īfuſi ꝛ in hoc nō eſt dr̄ia:qꝛ dicēdo. ℞.agarici infuſi eſt dicē. ℞.agarici ꝑparati:quare poſſumus utrūqȝ intelligere.

Ultimo nota.q̄ agaricus nō debet ꝑparari cuȝ oximelle niſi fruſtatim incidaꝰ ꝛ permittaꝰ ſtare latē per quatuor horas.

De collognitida

ꝓ nota q̄ collognitida nullo mō debet exhiberi ſine ſuo correctiuo:ut qō ſm eūdem ſnīam eſt medicina ꝯfortatiua ſtōchi:ut.ʒʒ.cinamomū:gariofilus ꝛ huiuſmodi.uerū q̄ aliq̄ ponūt maſticē eſſe ꝓpriū correctiuū īter cetera. Amici ſi uelitis ſcīētifice dare collognitidā:qꝛ de ſua ꝓprietate ledit cor oīno optimū eſt:ut cū ea nō ſolū miſceaꝰ medicina ſtōchalis:imo etiā cordialis:quā nullo mō omittatis. abſtinendū eſt ab iſta medicina inquantum eſt poſſibile: quoniam eſt medicina que euacuat laxando omnia membra pncipalia. Si tamen uelitis ipſa uti utamini cum alijs medicinis.

Scdō nota q̄ utunꝰ ea practicantes duplr:aut in cliſteri:aut in ſuppoſitorio:ꝛ tūc eſt medicina ſublimis euacuādo a capite:quare laudaꝰ in apopleſia ꝛ paleſi ꝛ ſilib⁹.ꝛ hec nullo mō omittenda eſt in cura taliuȝ:ſimiliter laudaꝰ in colica ex fecum retentione.cuius doſis pro cliſteri eſt uſqȝ ad.ʒ.iij. Alio modo utuntur ea dando per os que debet dari pdicto modo.ꝛ eius doſis eſt a.ʒ.j.uſqȝ ad.ʒ.j.ſ.ꝛc̄.

De cucumere

aſinino ꝓ nota. Cucumē aſinino utunꝰ medici triplr:aut utēdo pillulis ꝯfectis ꝛ ſucco ei⁹:aut puluē eius:aut eius aque.

Pro qb⁹ notate q̄ pillule de cucumē aſinino que magr̄ales reperiūt ſunt mirabilis iuuamēti in curādo hydropiſim ꝛ maxie aſcitē.due eniȝ aut tres iſtaꝝ pillarū pne etiā maximā quantitatē aque ꝯtente in uētre educūt:ꝛ ut plurimū uſqȝ ad mediā ſitulā ex quo doſis pillarū eſt uſqȝ ad.ʒ.j. ¶ Alio mō utunꝰ ſucco:ꝛ hoc in cliſteri forti ad diuertēdū mām a locis remotis aut attrahēdo ipm per nares qm̄ eſt mirabilis medicina in curādo emigraneā:aut dolorē capitis antiquū.hunc tamē modū obſuādo q̄ patiēs q̄ ſumit ſuccū p nares debet iplere os ſuū aq̄ ne talis medicina trāſeat ad pulmonem ꝛ ptes pectoris.quo facto videbit maximā experientiā in curādo mirabiliter oēm dolorē frigidū a mā frigida capitis. Laudo tn̄ q̄ cū trahiꝰ talis ſuccus p nares q̄ cū eo miſceaꝰ ſuccus endiuie:aut acetoſe ut remittaꝰ ei⁹ acuitas.uꝫ mel⁹ eſt uti aqua eius q̄ ſucco:qꝛ eſt minus piculoſa.doſis aūt ſucci attrahēdi p nares p una vice eſt uſqȝ ad.ʒ.ſ.aque aūt eſt uſqȝ ad.ʒ.j.

Nota 2° q̄ ille medicine debēt eſſe ultime in paſſionib⁹ capitis lȝ pillulis ſupraſcriptis poſſetis uti audacter:qꝛ euacuāt ſine nocumēto. Si vō iſte pille nō eſſent apud uos:componatis pillas ex ſucco cucumeris ꝛ ex medicis ſtomachalib:ita q̄ medicina ſtomachalis debet eſſe ſubdupla ad quantitatem cucumeris aſinini ſic dicendo. ℞.ſucci cucumeris aſinini.ʒ.j. maſticis.ʒ.ſ.fiant pille cum ſyrupo de mentha.de qbus exhibeanꝰ patienti due uel tres ad plurimum.

De mirabolanis

kebulis ꝛ beliricis.ꝛ ꝓ nota q̄ de ꝓprietate mirabolanoꝝ eſt ut iducāt amaritudinē oris que durabit notabili tpe niſi corrigaꝰ:ꝛ ideo p ꝯſtātē regula tenēdū eſt q̄ mirabolani nō debēt dari ſine çuccaro aut ſine paſſulis:ut pȝ p Auicē.in plurib⁹ locis.q̄ ſemp ordinādo medicinā de mirabolanis ordinat ipaȝ cū çuccaro aut cū paſſulis:ꝛ pȝ maxie pma tertij.de cura ſode a flate.ꝛ 14ª tertij.de cura aſclitis.dulcedo eni çuccari hēt remittē acuitatē mirabolanoꝝ:ita tn̄ q̄ q̄titas çuccari ſit ſubdupla ad quantitatem mirabolanoꝝ. doſis autem mirabolanorum kebulorum indorum datoruȝ in infuſione eſt uſqȝ ad.ʒ.iij.ſ.

De ſal gēma

de quo notate q̄ nō eſt danda medicina ſimplr facta ex ſal gemme:qm̄ induceret excoriationē inteſtinoꝝ ꝛ forte illē ſtōchi:bonuȝ tn̄ eſt ut qn̄ medic⁹ vult euacuare humorē viſcoſuȝ ꝛ ſtanticuȝ ut cū medicine miſceaꝰ aliqd ſalis gēme:qm̄ ſal gēma hēt ſtimulare virtutē expulſiuā:ideo ſequiꝰ melior euacuatio. Caueat tn̄ medicus miſcēdo ſal gēmam trāſcēdere doſim.j.ʒ.

Nō 2° q̄ lȝ pdicto mō poſſimus uti ſal gēma:meli⁹ eſt tn̄:ꝛ hic modus debet ſuādē:ut eo utamur in cliſteri ꝛ in cura febriū a mā frigida ꝛ in diuertēdo mām a locis remotis:ꝛ tunc licet de eo poni in cliſteri uſqȝ ad.ʒ.ij. Aliqn̄ necēuȝ eſt medico facere ſuppoſitoriū ex ſolo ſal gēma ſtōtē maxie ſtipticitate uentris ut in cura colice ꝛ maxime ex retētione fecum:ꝛ tunc erit ſuppoſitoriū mirabile in euacuando mās duras:faciatis tn̄ ut nō teneaꝰ longo tpe tale ſuppoſitoriū:qꝛ aliqn̄ induceret excoriationem ani ꝛ in extremitate inteſtini recti.

De euforbio

ꝛ eupatorio. ¶ Nota q̄ iſte medicine non ſunt uſuales apud medicos niſi in euacuando materias a capite utendo euforbio attracto per nares:ſed in eis duobus debetis ſeruare canones deductos in capitulo de fumo terre.

De hermodactylis

Nō ꝓ q̄ hermodactyli poſſet exhiberi ſub for

mā pillari ⁊ ſub forma pulueris ⁊ ultimo ſub fo͡ꝛa ſucci: lȝ medici nō utanť ipſis ultio mō: ſed coiter p̄ mō: ⁊ 2° utunť eis.

Nota ꝙ ſiue dem⁹ eos ſub forma pill'ari ſiue ſub forma pulueris dȝ miſceri ⁊ addi ꝑpriū correctiuū: qm̄ de rōne hermodactylo͞ꝝ eſt: ut p̄ noceant ſtōcho generādo nauſeā. 2° uentoſitatē. 3° q̄ tarde motionis. Et iō pro cōſtāti regula ſeruet iſte modus ꝙ dādo iſtā medicinā miſceat̄ modicum. ſſ. aut mēthe. Doſis eius ipſum exhibendo ſub forma pill'ari eſt uſqȝ ad. ʒ. i. ⁊ debet exhiberi in mane. doſis autem pulueris eius eſt uſqȝ ad. ℈. ij. ꝛc̄.

¶ De medicinis ſoluentibus humorē melicū. Rica. iiij.

SEquitur de ſoluētib⁹ hūorē melicū. q̄rū alique ſunt medicīe ſimplices ſicut lapis laʒuli lapis armenus epithimum fumus terre ſene elleb⁹ niger ⁊ camepitheos. Alie ſunt compoſite. vȝ pillule ⁊ electuaria.

De lapide laʒuli. Nota ꝙ ipſo utunť medici dupl'r vno mō ſub forma pill'ari. alio mō ſub forma pulueris. ⁊ q̄ reducit laxando ventrem ⁊ cum dolore: iō neceſſū ē ut rectificet̄ cū aliq̄ medicis cordial': ut bugloſſa oſſe de corde cerui corticib⁹ citri ⁊ h⁹i. doſis eius eſt a. ʒ. i. uſqȝ ad ʒ. i. ℈. i. ⁊ hoc ſub forma pulueris: ſub forma autē pillulari eſt uſqȝ ad. ʒ. i. ⁊ debet dari in mane.

De lapide armeno. Nōndū ꝙ illa medicina hȝ ꝓrogatiuā in ſoluēdo humorē melicū inter ceteras medicinas ⁊ dari poteſt vno mō lota. Alio mō non lota. p̄ mō lota cum vino ſubtili aut aqua dul. euāt ſine faſtidio ⁊ ſine nocumento: non lota aūt euāt cū dolore ⁊ faſtidio ⁊ huiuſmodi. doſis autem lote eſt uſqȝ ad. ʒ. ij. non lote autē eſt uſqȝ ad. ʒ. i. bonum tamen eſt ut corrigatur cum aliqua medicina cordiali.

De epithimo Nota ꝙ eſt mirabilis medicina in ſoluēdo humorē melicū ⁊ cōfert egritudib⁹ capitis ⁊ epatis apopleſie dolori capitis a ſalſimā ⁊ oppilōni ſplenis. ꝓ quo nota ꝙ tale ſoluit inducēdo ſitiȝ inflāmatōnē ⁊ dolorē ⁊ ſit tarde motionis: ⁊ iō bonū eſt ut rectificet̄ cū modico piperis ⁊ modico ſalis gēme: ⁊ ſufficit vnū granū vniuſcuiuſqȝ iſto͞ꝝ: ⁊ det̄ in mane. doſis aūt ei⁹ eſt ſub forma pulueris uſqȝ ad. ʒ. iij. in decoctione vo uſqȝ ad. ʒ. iiij. in forma pillulari uſqȝ ad. ʒ. i.

De fumoterre de q̄ ſupi⁹ dictū eſt. Nōtū ꝓ completa doctrina ꝙ fumus terre eſt de medicinis hūdicans ſoluētib⁹ humorē melicū: quare euāt ꝯfortādo: ꝯfortat̄ tn̄ in opōne dando ipm̄ cū aq̄ lactis: ⁊ cum decoctione paſſula͞ꝝ: ⁊ cū ſucco abſinthij ⁊ huiuſmodi.

De ſene ſequiť q̄ ſoluit hūorē melicū mūdificat cerebrū co͞ꝛ ꝯſeruat: v̄tutē i iuuētute. gñat gaudiū rectificat̄ tn̄ in cōpōne ⁊ in opando ſi dat̄ cū brodio galline aut carniū aut vino ſubtili aut ſal gē. doſ ei⁹ eſt uſqȝ ad. ʒ. vj.

De elleboro nigro ſequiť q̄ eſt medicia ꝓ antonomaſiā ad cācrū leprā ⁊ ſurditatē p̄ nō ꝙ medicus nō dȝ dare niſi ꝑus corrigat cū pipere uel dauco petroſil. aniſo: origano: calamento: alr̄ euaret cū nocumēto. doſ ei⁹ eſt uſqȝ ad. ℈. i. ʒ. in pillis in puluere uſqȝ ad. ℈. j.

De camedreos fiat ut dictū eſt i cap̄ de fumo terre. ¶ De eluarijs ſoluētib⁹ hūorē melicū. Eluaria ſoluētia hūorē melicū ſūt eluariū de epithimo hermetis dyaſene hamech. Nota ꝙ nullum iſtorū eluariorū dȝ dari niſi det̄ cū aq̄ reſpiciēte hūorē melicum: ut melius actuet̄ medicis: utputa cū aq̄ fumiterre lupulo͞ꝝ. doſ eluarij de epithimo uſqȝ ad. ʒ. vj. doſis dyaſene uſqȝ ad. ʒ. vj. doſis eluarij hamech uſqȝ ad. ʒ. iiij. Rica. v.

SEquitur de ꝯfectionib⁹. Nota ꝙ ꝯfectiones quedā ſunt ſimplices ſiue uſuales ⁊ quedam magiſtrales.

Uſuales ſūt q̄rū alique reſpiciūt ſtōchū ut aromaticū roſ. dyacinamomū: dyaciminū: dyābra: dyarodō abbatis ⁊ h⁹i. quorū doſis ꝓ vnaquaqȝ vice eſt uſqȝ ad ʒ. vj. cois modus practicātiū eſt ꝓ vna vice ʒ. iiij.

¶ De ꝯfectionib⁹ magr̄alib⁹. Nō ꝙ dīt modus ꝯficiēdi confectiones in forma ſolida ab eluario. Cōfectio aūt utplm̄ fit cū çuccaro ⁊ aquis: eluariū aūt fit cum melle ⁊ ſyrupo.

Nota 2° ꝙ quelibet. ʒ. ſpēꝝ regrit ſaltē. ℥. ij. çuccari optimi. Exēpli grā. uolo ordinare ꝯfectionē ſtōchalē in ſtōcho frido ſic dicā. ℞. ſpēꝝ aromatici roſ. ʒ. i. ſpēꝝ dyacinamomi. ʒ. ſ. ecce. ʒ. i. ſ. requirit ſaltem. ℥. iij. çuccari: ⁊ ſic dicā çuccari optimi. ℥. iij. fiat ꝯfectio in tabul' uel in morſell' cū aq̄ mēthe melliſſe: ⁊ ſic de alijs aq̄s ſtōchalib⁹. Silr̄ ſi uolo ordiare ꝯfectionē cordialē dicā. ℞. ſpēꝝ eluarij de gēmis. ʒ. i. ſpēꝝ dyamuſci. ʒ. i. ſ. oſſis de corde cerui: margaritarū ꝑforata͞ꝝ. añ. ℈. i. çuccari. ℥. vj. fiat confectio in morſellis cum aqua bugloſſe.

Tertio nōndū ꝙ ꝯfectionū quedā ſūt laxatiue ⁊ iſte cōponunť ex medicis laxatīs: ut dyaturbit: dyaſinicō: dyacatolicō. doſ ꝑmi eſt a. ʒ. ij. uſqȝ ad. vj. Silr̄ ſecūdi doſ. ʒ. ij. uſqȝ ad. iiij.

Nota 4° ꝙ dīt mixtura ⁊ eluariū in hoc ꝙ cōponēdo mixturā accipiunť cōpoſita in fo͡ꝛa ſolida ⁊ ꝓpe in ꝯficiēdo eluaria accipiunť ſpēs ꝯfectionū. exēpli grā. ¶ Exēpliū ꝑmi uolo ordiare mixturā ad ſedādū ſitim dicā. ℞. çuccari roſa. çuccari bugloſſati çuccari boraginati. añ. ℥. i. fiat mixtura cū ſyrupo de agreſta. ¶ Aliud eſt ſi uellē ordinare eluarium dicerē ℞. ſpecierum ꝛc̄.

Nota ꝙ hora exhibēdi ꝯfectionē ſtōchalē cordialē ⁊ cerebralem eſt ut exhibeat̄ ꝑ duas horas añ cibū hoc eſt añ prādiū pariter loquor de ꝯfectiōe mālī: ut dyagalāga ⁊ dyamargaritō ⁊ h⁹i.

¶ De epithimatibus. Rica. vi.

SEquitur de epithimatib⁹ ꝓ q̄ ſcias ꝙ epithia ꝑpe ipo͞ꝛtāt medicinā cōpoſitā ex aq̄s diſtillatis ⁊ ſpēb⁹ que mediāte pāno lineo uel laneo applicant̄ mēbro inſuſo in aq̄s ꝑdictis: utputa ipſi ſtōcho cordi ⁊ h⁹i. ⁊ in hoc differt epithima ab embrocatione: qm̄ embrocatio fit ex rebus bullitis in aqua ⁊ vino ⁊ non ex aqua diſtillata ꝛc̄.

Nota 2° ꝙ lȝ circa mēbrū ꝑncipale q̄libet poſſit fieri epithima ꝓtn̄ medici coiter utunť duplici epithimate. ſ. epatico ⁊ cordiali: lȝ idē epithima epaticū poſſit fieri circa renes: ⁊ q̄libet illo͞ꝝ appellat̄ epithima alteratiuū ⁊ confortatiuum.

Nota 3° ꝙ epithima epatis dȝ fieri cū aq̄s diſtillatis epaticis ⁊ ſpēb⁹ reſpiciētib⁹ epar ut ſunt ſpēs triū ſandalo͞ꝝ in lapſu calido: ⁊ ſpēs dyarodon ⁊ dyacinamomi in lapſu frido. ¶ Epithima aūt cordiale fit cū aq̄s cordialib⁹ ⁊ ſilr̄ ſpēbus: ut ſunt ſpēs cordiales tēperate ſpēs eluarij de gēmis ⁊ iſta ualent in q̄cūqȝ lapſu ſiue calo ſiue frō. Ulterio aūt ſpēb⁹ dyamuſci ⁊ ſpēbus dyambre in lapſu ualde frido. Doſ aūt epithimatis q̄tū ad aquas eſt ab. ℥. x. uſqȝ ad. xij. lȝ coiter accipiam⁹. ℥. xij. ipſarū aq̄rū. Doſis aūt ſpērū eſt a. ʒ. i. ſ. uſqȝ ad. ʒ. ij.

Nota 4° ꝙ medic⁹ uolēs ordiare epithimata epis non dȝ omittere modicū aceti puta ab. ℥. ſ. uſqȝ ad. ℥. i. rōne facilioris penetratiōis. Pariter ſi vult ordinare epit. cordi caueat omittere ne in ea ponat̄ modicū maluatici aut vini odoriferi aut modicū croci. practicātes tn̄ magis croco q̄ vino utuntur.

Nota 5° ꝙ nihil eſt ꝑſtantius aut utilius medico q̄ facē epit. circa epar uel cor remouendo febrem tam a mā calida q̄ frā. magis tn̄ in calā feb. iuuāt. que tn̄ epithimata nō debēt fieri niſi in ſtatu uel declinatione eūdis mā: ut hī ꝑ⁹ quarti. de curā ſtatice. ¶ Exēplū uolo ordinare epith. forti patiēti febrem cholicā dicā ſic. ℞. aquarū ꝯlice. endi. ſolatri: ſēpui. ana. ℥. iij. aceti. ℥. ſ. ſandal. ʒ. i. ſ. miſce. ⁊ fiat epith. ita tn̄ ꝙ ubi aſſumo iſtas. iiij. aq̄s poſſū. j. aut. ij. aſſumē ut placet: rariſſime omittit̄ aqua ro. in utroqȝ epithiate. ¶ Exēplū ſecūdi ut ꝑus uolo in lapſu frō: ut in hydrope dicā. ℞. aq̄rū cupa. ſene: abſin. añ. ℥. iiij. ſpērū dyaro. abbat. ʒ. ſ. aceti pa͞ꝝ miſce ⁊ fiat epithima ¶ Aliq tn̄ qui gl'iant̄ in uariādo modū cōem accipiūt ſimplicia cōponētia ſpēs ꝑdictas loco illa͞ꝝ ſpērū cōpoſita͞ꝝ. ¶ Exempli grā dicēdo. ℞. aq̄rū ꝛc̄. oſſis de corde cer. marga. hyacinti: auri puri. añ. ℈. i. q̄ tn̄ ſupfluū eſt dicere cum illa ſimplicia īgrediant̄ ſpēs ꝑdictas. Si vo ex iopia nō poſſent hīi reo

aque ſole cū aceto ꝛ fiat ut ſupra. ¶ Nota ultio ꝙ iſta epithi
mata nō hñt determiatā horā applicatōis ex eo qꝛ pñt appli
cari q̄libet hora ꝛ maxīo debēt cōtinuari in febribꝰ acutis ſiue in
febꝛe a mā uenenoſa: ut peſtilētialibꝰ in qbꝰ maxime iuuant.

¶ De embrocationibus. Rubrica .vii.

PRo quibꝰ nota ꝙ embrocatio ꝓpe fit cū ſpō
gia madefacta in decoctiōe herbaꝝ ex
quibꝰ cōponit̃ que applicat̃ mēbro laſo ꝛ eſt
fortioris opōnis q̄ ſit epithia. qm̄ fortiꝰ ipɼimit
aq̄ decoctionis q̄ aq̄ diſtillationis: ſimiliter vi
nuz fortius imprimit.

Notaq̄ ad hoc ꝙ fiat optima decoctio ſiue in vino ſiue in aq̄
opȝ ꝙ tātū bulliāt res donec fiat ꝯſūptio uſqȝ ad medietatez.
Inter aq̄s aūt eligibilioꝛ eſt aq̄ ciſterne q̄ aq̄ pluuial̃ ꝛ fluuial̃
magis q̄ pluuial̃. ¶ Notādū tñ eſt ꝙ multiplex eſt embroca
tio ſicut multiplr faciūt medici circa diuerſa mēbra. ſi fit circa
ſtōchū uocat̃ ſtōchal̃. ſi circa epar epatica ꝛc̃. Dicit̃ ēt ex pte
cōponētiū: qꝛ embrocatio ſtomachalis cōponit̃ ex rebꝰ ſtoma
chalibꝰ ut ex mētha abſinthio: ꝛ lābruſca ꝛ hꝰi. capital̃ vo fit
ex rebꝰ capitalibꝰ ut ex ſaluia: maiorana: betōica: ſtica. ꝛ hꝰi.
Unū aduerte ꝙ qlibet. M. herbe regrit lib. v. aque. exēpli grā
uolo facē decoctionē ſtomachalē in lapſu frō ſic dicā. ℞. fo
lioꝝ lābru. abſin. ꝛ mēthe: ꝛ melliſſe añ. M. i. bulliāt i lib. iiii.
aque donec fiat ꝯſūptio medietatis uel 3ᵉ ptis: deīde fcā ꝯſū
ptiōe medietatis uel tertie ptis madefac ſpōgiā ꝛ applicet̃ lo
co dolēti. ¶ Et qꝛ iſte embrocatiōes coiter ꝑpant̃ in domi
bꝰ a mlierībꝰ ꝛc̃. ꝛ nō ab aromatarijs hic eſt ꝙ medici oꝛdināt
ꝙ loco lib. j. aſſumāt mēſurā vniꝰ phiale. ¶ Nota ꝙ lȝ iſte em
brocatiōes poſſint applicari q̄libet hora ꝯueniētiꝰ tñ añ cibū
applicat̃ embrocatio cordialis ſtomachal̃ uel capital̃ ꝛ alie
indifferēter. ¶ 3ᵒ notādū ꝙ in ſedādo dolorē ſiue a mā cala
uel frā embrocatiōes iuuāt maxīe reſpectu aliaꝝ medicinaꝝ
maxime circa dolores podagricos arteticos ꝛ inteſtinales.

¶ De vnguentis. Rubrica .viii.

NOta ꝙ drña eſt inter modū cōponēdi vnguenta ꝛ
empla. qꝛ vnguentum opȝ cōponi oibꝰ cō
ponētibꝰ redactis ad ſubtilitatē: ꝛ ſic reſultat vnguen
tum ſubtile. emplm̄ aūt deducit̃ ad formā groſſam ex pte cō
ponentiū: ꝛ ita pȝ uerificatio cirurgicoꝝ q appellāt vnguētuȝ
ſubtile ꝛ emplm̄ groſſuȝ. ¶ 2ᵒ nota ꝙ ſimplicia cōponētia vn
guētū debēt pluerizari ſeorſū anteq̄ ad formā vnguēti redu
cant̃: exēpli grā ſi in vnguēto renali igrediant̃ ſādali ꝛ bol. ar.
ſādali debēt pulueriȝari ſeorſum: ꝛ ſic bolus ar. ꝛ hoc eſt ſim
plicia ſeorſuȝ pulueriȝari ut coiter dicūt practicātes qbꝰ pluē
riȝans ſit vnguētū ut ifra. ¶ 3ᵒ nota ꝙ i hoc drñt cerotū ab vn
guēto. cerotū enī fit ꝛ cōponit̃ cū reſina vngm āt coiter cū mo
dico cere ¶ 4ᵒ nota ꝙ ſub triplici forā fit vngm qōdā molle
qōdā mediocre qōdā gſſum: ut vngm qō hȝ rōnē ꝛ formā alā
q̄liter cerotī ꝛ iſta hñt oꝛdinē ad iuicē: qꝛ pm eſt opōnis delecio
ris q̄ 2m: ꝛ 2m q̄ 3m. ¶ 5ᵒ nota ꝙ medicus uolens oꝛdinare
vngm ſiue molle ſiue mediocre dȝ mēſurare ꝙ quelibet. ℥. olei
uel ſucci hēat. ʒ. i. pulueris aut ad plus. ʒ. i. ß. lȝ vngm fiat mol
le uel magis groſſū ſm maiorē uel minorē mixtionē cere: ita
tñ ꝙ medicꝰ oꝛdinādo ſi uoluerit facē vngm molle dicat: ꝛ ad
de modicū cere. Si vo groſſū dicā: ꝛ addat̃ tātū cere donec red
dat̃ ad ſpiſſitudinē ꝛ groſſitiē q̄ dā: aut loco cere accipiantur
gūme: ut armoniacū ſerapinū ꝛ hꝰi. ¶ 6ᵒ nota ꝙ vnguētoꝛuȝ
qōdā eſt icarnatiuū ut vngm de ſarcocolla. qōdā eſt ꝯſūptiuū
ut vngm apl̃oꝝ. qōdā alteratiuū ut infridās Gal̃. qōdā corro
ſiuū ut vngm de litargiro ꝛ hꝰi. ¶ Ex qbꝰ pȝ modus oꝛdinādi
vngm. ꝓ ponant̃ liquida: ut olea aut ſucci: deīde ſimplicia ſeu
pulueres. exēpli grā. uolo oꝛdinare vngm ſtōchale ſic dicā. ℞.
oleoꝝ de abſinth. nardi de mētha añ. ℥. i. gario. maſti. calamī
arōatici. añ. ʒ. i. miſce. ꝛ fiat vngm molle cū modico cere. Si vo
uelitis addē aliq̄ piguedinē: ut eſt piguedo galline: dicat me
dicꝰ poſita recepta. diſſoluta piguedīe fiat vnguētuȝ ut ſupra.
¶ Ex quo pȝ ſm aliq̄s drñ iter linimentū ꝛ vngm. linimētū
abſolute ſubtilē ꝛ formā. vngm āt mediā uel groſſam. Siltr ſi
uelimꝰ oꝛdinare vngm p renibꝰ qñ renes fuerint lapſi ad cali
ditatē ſic dicā. ℞. infridātis Gal̃. ℥. i. ß. olei nenuf. olei de ſiſamo
añ. ℥. ß. ſanda. al. boli ar. ſpod. añ. ʒ. i. fiat vngm molle. ¶ De
hora aūt applicatiōis vnguētoꝝ nota ꝙ pñt applicari q̄libet
hora ꝛ quolibet tpe dūmō iter vnā applicationē ꝛ alterā me
diet tpꝰ. iij. horaꝝ hoc ſupaddēdo ꝙ ipſa applicent̃ cala ſeu
tepida niſi fuerint illa que applicant̃ vulneribꝰ que nullo mō
talr applicari debent: ꝛ hoc de mō cōponendi vnguenta.

¶ De emplaſtris. Rubrica .ix.

NOta ꝙ in conficiēdo empla debēt ſeruari iſti ca
nones ¶ Primꝰ eſt ꝙ qñcūqȝ medicꝰ inten
dit cōponē emplm̄ ex herbis nō dȝ eas ullo mō facē
pulueriȝare quēadmodum ex radicibꝰ altee melli. camomil.
Sed debent iſte bullire quibus bullitis addat̃ oleū iuxta intē
tionē medici. vbi grā. oleū reſolutiuū ſi medicus intēdit reſol
uere. oleū infridatiuū ſi intendit infridare ꝛ ſic de alijs. ¶ 2ᵒ
canō. medicꝰ itēdēs cōponē emplm̄ dȝ ꝓponere ꝛ mēſurare
ſic ꝙ vnicuiqȝ. M. herbaꝝ correſpondeat. ℥. ß. olei aut alteriꝰ liq̄
ris ut butyri pinguedis ut ē pinguedo galline adeps porci ꝛ
hꝰi. ¶ 3ᵒ canō ꝙ in oꝛdinādo emplm̄ dȝ dicē medicꝰ: bulliāt
donec ueniāt ad ſpiſſitudinē ex his fiat emplm̄. vbi grā. uolo
oꝛdinare emplm̄ reſolutiuū dicā ſic. ℞. floꝝ camomille melli.
ſe. aneti: radi. altee añ. M. ß. oleoꝝ camomil. aneti lilio. al. añ. ℥.
i. miſce: ꝛ bulliāt ꝛ ex his fiat emplm̄. ¶ 4ᵒ canō. qñcūqȝ me
dicus intendit opari aliqd mediāte emplo dȝ ſeruare ut po
nat̃ emplm̄ multū groſſū. ꝓ tñ incipiēdo ab vnguētis: ꝛ ſi nō
ꝓſunt ueniamus ad applicationem empli. ¶ 5ᵒ canon. medi
cus oꝛdinando emplm̄ ex rebus que poſſent pulueriȝari: ut
ſunt gario. cala. aromaticus ꝛ hꝰi: nō dȝ ex his pulueriȝatis
facere emplm̄: ſed his tantū ꝯtuſis. ¶ 6ᵒ ꝛ ultimus canō in re
liquis oibꝰ ſeruent̃ canones declarati in capꝰ de cerotis ꝛ vn
guentis. ꝛ hec ſufficiant de emplaſtris.

¶ De cerotis. Rubrica .x.

NOta ꝙ in ꝯficiēdo cerota debemꝰ aduertē ꝙ iſta
eſt drña inter cerotū ꝛ vngm: qm̄ vngm fit cuȝ
cera ꝛ cerotū cū reſina: ꝛ iō practicantes in fine cū oꝛdi
nāt vnguēta dicūt cere q̄ ſufficit fiat vnguētū. in fine aūt ce
roti dicūt. fiat cerotū cū reſina: iō qꝛ cū cera nō duceret̃ cerotū
ad formā denſam ꝛ ſolidā. ¶ 2ᵒ nota ꝙ ſicut in ꝯficiēdo vngm
quelibet. ℥. pulueris requirit ſaltem. ℥. i. olei aut alteriꝰ liquo
ris: ita ēt dȝ ſeruari in ꝯficiēdo cerotū. Exēpli grā. ſic dicā. ℞.
oli citōioꝝ oli de mēta añ. ℥. i. gaꝝ. maſt. añ. ʒ. i. fiat cerotū cū
reſina. ¶ 3ᵒ nō ꝙ cerotū qōdā ē ſtomachale qōdā epaticū: qō
dā cerebrale: qōdā ſpleneticū: qōdā mēricale qꝛ differūt ex pte
mēbroꝝ quibꝰ applicantur. vñ cerotū ſtomachale dȝ eſſe ad
formā ſcuti. cerebrale ut plm̄ ad formā rotūdā. epaticū ad for
mā lunarē. ſpleneticum ꝛ mēricale ad formā q̄dratā. ¶ 4ᵒ no
ta ꝙ in oꝛdinādo iſta habēt oꝛdinē ad inuicē. ſ. vngm cerotuȝ
ꝛ emplm̄. fortioris opōnis eſt cerotū q̄ vngm: ꝛ adhuc fortio
ris opōnis eſt emplm̄: ſed egrotātibus minꝰ tedioſuȝ. ꝓ ergo
medici ſapiētes debēt incipē ab vnguēto. ꝛ ſi illud nō ſufficit
deſcēdat ad cerotū. ꝛ adhuc fortius deſcēdat ad emplm̄: ſed
in paſſionibꝰ ſtomachi mirabilr opat̃ cerotū inter cetera me
dicamina. ¶ 5ᵒ notādū ꝙ medicine pulueriȝande ꝓ vnguen
to debēt ſubtilius pulueriȝari q̄ ꝓ ceroto. iō practicātes di
cūt in fine vnguēti pulueriȝāda pulueriȝent̃ ſubtiliſſime: in
fine aūt ceroti nō. Doſis aūt ceroti nō eſt limitata ex eo qꝛ ma
gnificat̃ ꝛ minorat̃ ſm q̄titatē quā uoluerit medicꝰ ꝛc̃. Dicit̃
ēt cerota ſuprascripta ex pte cōponētiū: qm̄ cerotū ſtomachale
componit̃ ex rebus ſtomachalibus: ꝛ ſic de alijs.

¶ De cliſterijs. Rubrica .xi.

NOta ꝙ cliſterioꝝ qōdā eſt cōe ut factū ex herbis
coibus ſeu decoctiōe eaꝝ ut blitis mercuria
lis: malue: viol. ꝛ hꝰi. uel aliter cliſtere cōe qō fit ex bro
dio pulli carnium ꝛ hꝰi. Quoddā aūt artificialr: ut compoſi
tum ex medicinis ad ꝓpoſitum ſeruiētibꝰ. ¶ 2ᵒ nota ꝙ medi
cinarū que ponunt̃ in cliſterijs alique ſūt ſimplices ꝛ alique
cōpoſite. Simplices ſunt ut turbit: ſal gēme: collogn. aga. D.

ſis aūt p̄mi eſt.ʒ.ij.Doſis ſecūdi eſt uſq; ad.ʒ.i.Doſis tertij eſt
uſq; ad.ʒ.ij.Doſis quarti eſt uſq; ad.ʒ.ij.Medicine cōpoſite
ſunt ſicut eluarium dyaſinicontis iera pigra: ieralogodion:
eluariū de baccis lauri:benedicta:diacatripon:caſſiaſi.eluariū
dyaſene.Doſis p̄mi eſt uſq; ad.ʒ.i.Doſis ſecundi eſt uſq; ad
ʒ.vj.Doſis tertij eſt uſq; ad.ʒ.ſ.Doſis quarti eſt uſq; ad.ʒ.v.
Doſis q̄nti eſt uſq; ad.ʒ.i.ſ.Doſis ſexti eſt uſq; ad.ʒ.vi.Doſis
ſeptimi ē uſq; ad.ʒ.i.ſ.Doſis octaui eſt uſq; ad.ʒ.ij.⁊ ex hoc
p; qd ſit cliſtē lenitiuū ⁊ cliſtē forte.¶ 3° nō q̄ in caſu neceſſita-
tis pōt fieri cliſtē nutritiuū ut cliſtē factū ex brodio caponis
aut galline.ut tꝫ Cōciliator dīa ⁊illa.Uerū ſubmiſſa p anum
poſſint nutrire ⁊ maxime in caſu ſtante maxima neceſſitate
ex pte v̄tutis attractiue mēbroꝝ.¶ 4° nō q̄ cliſtere ſemp dꝫ
precedere exhibitionem medicine ⁊ maxime medicine fortis
ut ſi in mane dꝫ exhiberi medicina in ſero exhibeatur cliſtere
uel loco cliſteris exhibeatur ſuppoſitorium.

¶ De trociſcis ſequitur. Rꝯica.xii.

Ro quoꝝ noticia nota q̄ dīa eſt inter pillas
⁊ trociſ.ex pte figure.Pille eni fiunt ſub
forma rotūda deglutibili.Trociſci vo fiunt ſub
forma rotūda cōpreſſa in medio:ut pꝫ.¶ 2° dīnt
ex pte opōnis:qm̄ oēs pille aut leniūt uētrē aut
laxant.Trociſci aūt multotiēs nō opant̄ aliqd̄ iſtoꝝ:ut pꝫ de
trociſcis dyarodon qui ponunt̄ a Nico.⁊ Meſ.ualde cōue
niētes ad remouēdū oppilonē ſequētē vnāquāq; febrē rectifi
cādo totalē cōplonē ⁊ maxime in febrib⁹ a m̄a frida:⁊ iō me
dicus dare dꝫ tales trociſcos in declinatione taliū febriū:qm̄
mirabiliſſime conferunt in remouendo debilitatē totius ⁊
in apiendo oppilones ſi que fuerit:⁊ in ſubtiliādo m̄aꝫ fridā
⁊ groſſā in quo ꝯſiſtit modus digerēdi talē m̄am.Iſta ſumū
tur de mēte p̄ncipis de cura ſtatice i fine.¶ 3° dīnt ex pte tpis
reqſiti p exhibitione.Pille eni exhibent̄ in determinato tpe:
ita q̄ in mane ⁊ in ſero tm̄ iuxta cōcꝫ modū practicātiū regla
riter opantiū.Trociſci aūt pūt exhiberi qualibet hora indiffen
ter:lꝫ ēt melius ſit in mane:opant̄ eni conueniētius.¶ 4° dīnt:
q2 trociſci nō ſunt ita abominabiles guſtui ſicut pille:lꝫ poſſint
fieri ita pui q̄ poſſint deglutiri dato q̄ hoc non eſſet in uſu.

¶ Nota 2° q̄ medicus non dꝫ dare medicinā ſub illa forma
trociſcoꝝ:talis eni forma eſt inepta ad deglutitionē:ſed me-
dicus uolens dare trociſcos dꝫ eos dare aut cōponēdo ex his
pillas aut ꝯfectiones aut eluaria aut decoctiones ſm̄ q̄ me-
lius videbitur medico.¶ Aduertendū tñ q̄ medicus uolens
dare trociſcos hñs intētiōe ad caput melius eſt eos exhibere
ſub forma pilulari q̄ ſub alia forma.

Tertio nō q̄ trociſcoꝝ qdā ſūt apitiui:qdā ꝯfortatiui:qdā ali-
qualiter ſolutiui.trociſci apitiui ſūt trociſci de reubar.trociſci
de berberis troc.de ſpodio troci.de eupatorio troc.de lacca
tro.de mirabolanis tro.de teralogodion trociſ.de epithimo.
oēs iſti ſunt apitiui quorum aliqui reſpiciunt m̄am calidam
aliq fridā.Nulla eſt eni oppilo p̄ueniēs a m̄a groſſa ita viſco-
ſa frigida que non poſſit remoueri p alterū iſtoꝝ.vꝫ per tro
ciſcos de mira.aut de lacca ⁊c̄.quare in retentione mēſtruoꝝ
antiquiſſima mirabilr̄ cōmēdant̄ trociſ.de mira.aliq ꝯfortati-
ui:ut trociſ.de abſin.de mentha.

Quarto nota q̄ ex oi medicis que pōt pulueriçari pñt cōponi
trociſci doſando medicinas cōponētes ſꝫ itētionē medici:ita
q̄ ſi maior eſt intētio ad caput q̄ ad ſtōchum plus ſumat̄ de
medicina capitali q̄ ſtōchali:ex quo pꝫ q̄ poſſent formari tro
ci.ſtōchales ex medicis ſtōticis ⁊ capitales ex reſpicientib⁹ ca-
put:⁊ cordiales ex cordialibus.⁊ ita diſcurrēdo p oia mēbra
corpis humani.exēpli grā.uolo cōponē trociſcos ſtōchales
ſic dicā.℞.maſticis cinamomi cleci gariofi.coriādrorū p̄pa
ratoꝝ calami aromatici.añ.ʒ.ſ.fiat trociſci cū ſyrupo de men
tha aut cū aliqua aq̄ ſm̄ intētionē medici dūmō pōdus tro-
ciſci vnius nō excedat.ʒ.ſ.poſſum ēt cōponē trociſcos ex ſuc
cis:lꝫ iſte modus nō ſit in uſu:q2 trociſci requirunt formā aut
ſubſtantiam denſam.

Quinto nota q̄ medic⁹ pōt plus exhibē de trociſcis q̄ de pillu
lis:qm̄ afferunt debilitatē ipſi v̄tuti queq; ſint ille ſiue leniti
ue ſiue laxatiue.trociſci aūt nō:⁊ iō trociſcoꝝ doſis p̄ter troci-
ſcos opiatos ē a.ʒ.i.ſ.uſq; ad.ʒ.ij.lꝫ ſit melius nō trāſcēdē.ʒ.
i.ne ex q̄titate afferat̄ tediū aſſumēti.¶ Trociſci aūt apitiui
nō debēt exhiberi ultra q̄titatē.i.ʒ.ʒ.ſ.addēdo q̄ medicina
ſub forma trociſcoꝝ ſeruat̄ longiori tpe:q̄ ſub forma pilla-
ri:⁊ ſic patet de trociſcis ⁊c̄.

¶ Sequitur de rob. Rꝯica.xiii.

Nota primo dīā inter ſyrupū ⁊ rob:
ſyrup⁹ eni fit ex decoctio
ne medicinarū ſimpliciū addito melle uel çucca-
ro:ut declaratū ē de mō ordinādi ſyrupū magſtra
lē.rob aūt dī eē ſucc⁹ herbarū iſpiſſat⁹ q pōt dari
cū medicinali aliq̄ aut cū aq̄ ſimplici aut brodio ⁊ ceteris hu
iuſmodi ſm̄ itētionē diuerſaꝫ medici.¶ Rob aūt multiplex
eſt.qdā eſt rob de ribes ⁊ eſt ſucc⁹ de ribes iſpiſſatus: qdā
eſt rob de pomis ⁊ ſucc⁹ de pomis iſpiſſat⁹.¶ Modus aūt cō
ponēdi rob ē tal.℞.pomorū lib.x.fiat ſucc⁹ ⁊ ponat̄ in uaſe
ad ſolē bñ obturato donec exiccet̄ ⁊ pigueſcat:deinde exhibeas
cū aq̄ aut alio:ut ſupra dūmō medic⁹ nō trāſcēdat q̄titatē.ʒ.ij
Nō 2° q̄ in m̄a groſſa puta flegmatica ⁊ melica fortioris opō
nis eſt rob q̄ ſyrupus.pꝫ.nā fortior eſt opō in ſucco q̄ in de
coctiōe.ergo ⁊c̄.ꝯñia tenet.⁊ aſſumptū patet.nā in decoctiōe
exalant ptes ſubtiles.in ſucco aūt remanent.in m̄a autē cali
da preſtantior eſt ſyrupus q̄ rob.

Nota 3° q̄ ſicut ſyrupus magr̄alis cōponit̄ ex decoctione plu
rium medicinarū ſimpliciū quarū vna reſpicit vnū mēbrū:⁊
alia aliud:ita medicus pōt cōponē rob magr̄ale ex pluribus
ſuccis.v̄bi grā uolo cōponē rob ꝯfortatiuū ſtōchi ⁊ reſolutiuū
uētoſitatū alteratiuū male cōplonis calē:capiā ſuccū de po-
mis ⁊ ſuccuꝫ de granatis ⁊ iſti ponent̄ ad ſolē donec exiccen
tur:ex his eni reſultabit vna medicina ꝯfortatiua ⁊ alteratiua
qm̄ vnū ſumet̄ in maiori doſi:⁊ alterū in breuiori.nā ſi maior
eſt intentio ad ꝯfortādū q̄ ad alterādū plus ſumet̄ de ſucco
pomorū q̄ de ſucco granatorum ⁊ econtra.

Nota 4° q̄ pp illas itētiones pp q̄s exhibent̄ ſyrupi.pñt ēt da
ri rob:⁊ ea hora ⁊ eodē tpe.Rob eni ipſorū quoddā eſt ifrida
tiuū:quoddā ſubtiliatiuū:quoddā igroſſatiuū:quoddā capi-
tale:qdā ſtōchale.⁊ hoc ſꝫ diuerſas v̄tutes medicinarū q̄rū
ſucci cōponunt̄.¶ Rob aūt magis abhorrent̄ q̄ ſyrupi pp
eorū ſpiſſitudinē q̄re ꝯſulo ut pueris ⁊ corpib⁹ delicatis ma
gis exhibeantur ſyrupi q̄ rob:qm̄ ſuauiores ſunt aſſumenti
bus.hoc aūt ſeruas in oibus p̄terq̄ in gargariſmis in qb⁹ ma
gis laudat̄ rob q̄ ſyrupus:qm̄ fortioris eſt v̄tutis ad attrahē
dum ſubtiliandum:quare ⁊c̄.

Explicit tractatus de doſatione medicinarum.

¶ Uiri preclariſſimi Bartholomei de Montagnana Anti-
dota feliciter incipiunt.

¶ De vnguentis. Cap̄.i.

Vnguētum de corticib⁹ caſta
nearum ſic fit.℞.
olei de maſtice lib.i.olei myrtini citonio
rū.añ.lib.ſ.maſticis acatie ſan.dra.añ.ʒ.
i.ſ.corall.rub.ʒ.i.karabe terre ſigillate.
añ.ʒ.i.corticū caſtanearū ſcorie ferri p̄e
parate.añ.ʒ.ij.ſ.boliar.balauſtiaruꝫ rho
ris.añ.ʒ.ſ.reſine.ʒ.i.cere q̄tuꝫ ſufficit:⁊
fiat vnguētū:qd̄ p̄ncipalr̄ ualet in immoderatis fluxibus mē
ſtruorū applicatū ptib⁹ alchatin.i.ptib⁹ femoralib⁹ ⁊ ptibus
interioribus coxarū.In diſſinteria autem vngat̄ totus uen
ter ex eo ter aut quater in die.

Unguētū egyptiacū ualet in vulneribus ⁊ ulcerib⁹: abſtergit
⁊ mūdificat ſolēniter.℞.aceti lib.ſ.viridis eris.ʒ.iij.mellis
roſacei.ʒ.vi.bulliant ſimul:⁊ fiat vnguentum molle.

Unguētū ſomniferū.℞.populeonis.ʒ.i.olei vio.ʒ.i.ſ.inſgamē
corticum mādragore.añ.ʒ.ſ.croci.ʒ.ſ.fiat vnguentum quo
inungent̄ tempora ⁊ narēs pulſus brachiorum ⁊ ſuper cauil
calam pedis.ualet enim in extremis vigilijs.

Unguētum de altea cum gūmis. ℞. radicū maluauiſci lib. ij. ſeminis lini fenugreci. añ. lib. i. cepe ſqille. ʒ. i. ſ. Radices bene abluanẽ ⁊ ſemina bis piſtenẽ ⁊ ponanẽ in lib. iiij. aque ⁊ dimittanẽ per dies octo: poſtea bulliant: ⁊ cum inceperint mucillaginē facē ponanẽ in ſacculo ⁊ exprimanẽ fortiter. poſtea accipe lib. iiij. olei ⁊ cere noue lib. i. ⁊ addanẽ galbani. ʒ. ij. gūmi bedere. ʒ. ij. ⁊ reſeruetur.

Unguētū ad emorroidas. ℞. pinguedis anatis pinguedinis galline. añ. ʒ. i. olei ro. ʒ. ij. cere q̄tum ſufficit. ⁊ dimittaẽ infrigdari. poſtea addaẽ vitellus vnius oui ⁊ addatur poſtea opij thebaici. ʒ. i. croci. ʒ. ſ. fiat vnguētū: ſedat enim dolorem ⁊ remouet durities eorum.

Unguētū aliud ad idē. ℞. boli ar. gūmi ara. maſticis ſanguis dra. añ. ʒ. iij. myrre balauſtiarū roſaꝝ rubeaꝝ. añ. ʒ. iij. hec oia pulueriçenẽ ⁊ per pānū cribellenẽ. deinde addaẽ butyri. ʒ. i. olei roſ. ʒ. iij. ſucci folioꝝ porroꝝ. ʒ. iij. ſucci philipēdule. ʒ. iiij liqueſiat ad ignem ⁊ fiat vnguentum qđ facit detumeſcere emorroidas: mitigat eniʒ dolores ⁊ exiccat ⁊ ꝯſolidat eas q̄ inciduntur. Et ualet in ſciſſuris ani poſitum ſup eas tepidū conditum cum pecia.

Unguētū pro ſplene. ℞. olei de capparib⁹. ʒ. iij. olei de ſiſamo ʒ. i. ſ. ſcolopēdrie corticū de capparib⁹ endiuie ſcariole lactuce. añ. ʒ. ſ. ſemis agni caſti. ʒ. i. cere quātū ſufficit: ⁊ fiat vnguētum molle ⁊ aſpgaẽ modico aceti. Ualet eni ad malā cōplo nē calidā ⁊ frigidā: remouet duritiē ſplenis ⁊ frangit uētoſitatem eius ⁊ diſſoluit apata in ipſo.

Unguētū pro epate. ℞. olei roſarum olei de nenufare de ſpica añ. ʒ. ſ. ro. ſpodij. añ. ʒ. ij. ſandaloꝝ amboꝝ ſemis plātaginis ſemis portulace. añ. ʒ. i. ſpice eupatorij. añ. ʒ. ij. maſticis. ʒ. ij. cere q̄tum ſufficit. fiat vnguētū. Remouet enim malam cōplo nem calidam exiſtentem in epate.

Unguētū pro vmib⁹. ℞. abſintbij lupinoꝝ ſileris montani cimini añ. ʒ. ſ. nigelle cētauree minoris doronici cornu ceruiuſti myrre. añ. ʒ. ſ. alo. ſuccotri. ʒ. i. ſ. agarici. ʒ. i. ſucci arācioꝝ ʒ. ij. olei de abſintbio olei amigdalaꝝ amararū. añ. ʒ. iiij. olei de medullis pſicoꝝ. ʒ. iiij. cere. ʒ. ij. diſſoluanẽ oia ⁊ icorpenẽ cū ſucco arācioꝝ: ⁊ addaẽ fel vnius tauri in fine: coquaẽ ſuccus cū felle: fiat vnguētū: quo vngaẽ tota regio ſtōchi: ⁊ circa vmbilicū ⁊ in ſpina ex oppoſito ſtōchi: hoc emplm̄ frāgit lapidem potenter in renibus ⁊ ueſica.

Unguētū de mucillagib⁹. ℞. mucilagis fenugreci ſemis lini altee. añ. lib. ſ. coquanẽ oia donec inſpiſſenẽ: ⁊ q̄ coquiẽ ſup aſpgaẽ cū aceto: deinde ſumaẽ lib. ſ. merdaſengi: ⁊ coquaẽ in lib. i. olei ſiſamini lento igne: deide p̄jciaẽ ſup tōm mucillago ⁊ p̄jciaẽ ſup marmore ⁊ malexeẽ cum manu: ⁊ fiat vnguentum mollificatiuum ⁊ lenitiuum.

Unguētū apſtoꝝ. ℞. cere albe reſine pini. añ. ʒ. viij. oppopona cis macis floris eris. añ. ʒ. ij. armoniaci. ʒ. viij. ariſto. lōge thuris maſculi bdelij myrre galbani. añ. ʒ. iiij. litargiri. ʒ. ix. infundaẽ bdelium in aceto ⁊ coquatur in lib. iij. olei communis: ⁊ fiat vnguentum.

Unguētū ad pruritū. ℞. terbentine lote lib. i. ſulfuris. ʒ. iiij. fuliginis furni. ſalis. añ. ʒ. ſ. fiat vnguentum.

Unguentū p tynea. ℞. gallarū. ʒ. iij granoꝝ catapucie. ʒ. ij. ſalis armoniaci fuligis furni amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ eris uſti celidōie litargiri radicū ariſt. rotūde roſaꝝ folioꝝ ſi c⁹ radicū cāne ſicce floꝝ eris aluminis pulueris corticū auellanarū cōbuſtarū olibani añ. ʒ. i. ſ. ſulfuris viui. ʒ. iij. ariſtol. lōge auripig. añ. ʒ. ij. fiat vnguentum cum aceto.

Unguētū p ſtōcho ⁊ eſt vnguētū glutinoſum. ℞. olei citoniorū olei de ſpica olei de maſtice. añ. ʒ. ij. ſ. ſtoracis calamite ſgnāti cipi coralloꝝ amboꝝ roſaꝝ maſticis. añ. ʒ. ij. gariofilorū lābruſce. añ. ʒ. i. cere ⁊ reſine. añ. q̄tum ſufficit. eſt enim cōfortatiuum ſtomachi ⁊ conſtrictiuum uomitus ⁊ repſimis malitiam humidi ſtomachi.

Unguētū de aloe. ℞. picis naualẽ reſine pini. añ. ʒ. ij. colophonie. ʒ. i. thuris maſticis. añ. ʒ. ij. aloes. ʒ. i. ſ. lardonis porci colati. ʒ. i. olei de keruа olei de maſtice. añ. ʒ. ij. aloes. ʒ. i. ſ. cere viridis. q. ſ. ⁊ fiat vnguentū. ualet eni ad apoſtemationē corruptiuam ſtōchi: ⁊ eſt etiam optimum ad tyneam.

Unguentū p ano cācreno. ℞. vnguētū de ceruſa lib. i. plumbi uſti. ʒ. ſ. thuris myrre. añ. ʒ. ij. litargiri diſpumati. ʒ. i. ſ. incorporenẽ in mortario ultima contritione. ualet eni cācrenoſis ulcerib⁹ ⁊ oſtracoſis heriſipillatis ⁊ oib⁹ depēdēib⁹ ab humoribus acutis corroſiuis ⁊ corruptiuis uenenoſis.

Unguētū de reſina cū gūma elemi. ℞. reſine pini albe. ʒ. x. aloes ſubtiliſſime pulueriçati. ʒ. i. olei ro. cere. añ. q̄ tū ſufficit: ⁊ ponanẽ ad ignē ⁊ bulliant lento igne: ⁊ in fine cū infrigidatū fuerit poſt adde gūmi elemi. ʒ. i. ⁊ fiat vnguētū bū tenax. hoc enim ualet ꝯtuſioni: ⁊ eſt capitale extrahit māa a pfundo cerebri. Jdeo ualet in fractura cranei rimulata digerendo māa ⁊ ſedando dolores.

Linimentū de plūbo: hoc linimentū de plūbo ualet in excoriationib⁹ ⁊ iflāmationib⁹ mēbroꝝ ⁊ in ulcerib⁹ fraudulētis corroſiuis ⁊ ambulatiuis ⁊ antiqs cācrenis crurū ⁊ aliaꝝ ptiuꝫ ℞. plumbi uſti. ʒ. ij. litargiri. ʒ. i. ceruſe lote: aceti. añ. ʒ. ſ. olei roſ. ʒ. iij. mellis roſ. ʒ. i. vitelloꝝ ouoꝝ numero. iij. myrre. ʒ. ſ. cere quantum ſufficit.

Unguētū uſuale pro ſtōcho. ℞. oleoꝝ maſticinū myrtini nardini citonioꝝ. añ. lib. ſ. olei de abſinthio. ʒ. iij. pulueris maſticis gariofiloꝝ nucis muſcate lābruſce menthe myrtillorū. ana. ʒ. ſ. abſinthij roſ. corallorum amborum ana. ʒ. ij. cere parum: ⁊ fiat vnguentum molle.

Unguentū digeſtiuū. ℞. terbentine lote cum vino montano trib⁹ vicibus lib. ſ. vitellos ouoꝝ numero. iij. farine ordei. ʒ. ſ croci. ʒ. ſ. miſce ⁊ fiat vnguentū qđ ualet in vulnerib⁹ ſimplicib⁹ ⁊ cōpoſitis ſedādo dolorē in ptib⁹ neruoſis. digerit māa mundificat eas ⁊ regenerat carnem.

Unguētū pectorale. ℞. pīguedis anatis galline. ana. ʒ. i. ſ. butyri recētis. ʒ. i. croci. ʒ. i. olei violẽ. ʒ. ij. cere al. ʒ. vij. fiat vnguētū molle: qđ poſtea lauaẽ. ij. vicib⁹ cū aq̄ ordei tepida ⁊ facilitat ſputū ⁊ ualet ad pleureſim ⁊ dolores pectoris.

Unguētū ad mollificādū ſcliros. ℞. olei de ſiſamo amigdalarū dul. ana. ʒ. iiij. butyri medulle cruris bouis. ana. ʒ. iij. pinguedis anatis galline ana. ʒ. i. cere al. ʒ. ij. fiat vnguentuꝫ qđ eſt ſublime in apatib⁹ melicis ⁊ alijs duritieb⁹ mollificatiuuꝫ neruoꝝ: ⁊ iu ncturarum. Et ſi uolueris facē magis ſedatiuuꝫ tunc adde eis vitellos ouoꝝ numero. iij. croci. ʒ. i. Et ſi uolueris ipm̄ ultimate penetratiuū facere reſolutiuū: ac ēt mollificatiuū: tunc adde bdelij ſubalbidi armoniaci diſſolutoꝝ cum aceto albo acuto ana. ʒ. i.

Unguētū denudatiuū piloꝝ. ℞. calcis viue. ʒ. iiij. auripigmēti. ʒ. ij. lixiuij lib. i. bulliant uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis: poſtea inunge locū quem vis ⁊ dimitte exiccari: poſtea frica bū cum panno crudo ⁊ arido: ⁊ cadent pili.

Unguētū ꝓhibēs originē piloꝝ. Primo ipſos bū euellere facias cum filo. deinde pone iſtud fortius vnguentū ꝓhibitiuū origis piloꝝ. ℞. auripigmētu. ʒ. i. hypoquiſtidos gallarū pſoratarū terre ſigillate. ana. ʒ. iij. ſcorie ferri. ʒ. iij. cineris ſtipituꝫ caulium. cineris oſtracoꝝ cōbuſtorū. ana. ʒ. i. olei de myrto lib. i. cere albe. ʒ. iij. aceti nigri acris nō acuti ʒ. i. Et ſi vis facere magis ꝓhibitiuū ortus pilorū bulliāt ſimul in lib. i. ſucci cicute uſqꝫ dum conſumatur ſuccus.

Unguentū anodinū ad renes. ℞. olei de violis citrinis lib. i. amigdalarū dulciuꝫ oleū de ſiſamo ana. ʒ. vj. butyri recentis ʒ. iiij. croci. ʒ. ij. cere al. lib. ſ. aneti. ʒ. ij. pigucdis anatis. ʒ. ij. fiat vnguētū molle in cuius fine addanẽ vitelli ouorū numero iij. Hoc vnguētū ſedat dolorē renū ⁊ mēbroꝝ neruoſorum ⁊ in quacunqꝫ parte corpis ⁊ maxime pectoris.

Unguentuꝫ digeſtiuuꝫ cuiuſlibet ulceris. ℞. olei roſarum. ʒ. i ſ. terbētine lote. ʒ. ij. farine ordei. q. ſ. addaẽ mell roſati. ʒ. ſ. vitelli ouoꝝ numero. ij. myrre. ʒ. ſ. miſce ⁊ fiat vnguentum.

Unguētuꝫ ad ſſa ſalſum ⁊ antiquas ſcabies ⁊ leprā. ℞. fuliginis furni. ʒ. ij. litargiri. ʒ. i. olibani. ʒ. iiij. maſticis. ʒ. v. olei de iunipero de frumento ana. ʒ. iiij. cere citrine. ʒ. ij. piſtentur per ſe oēs medicine ⁊ incorporenẽ cū. ʒ. ij. olei violaꝝ: aut cū

panco olei ſupraſcripti diſtēperent̄ ⁊ addat̄ poſtea litargirū deinde maſtix ⁊ olibanū cū piſtello ſemp agitādo paulatim ⁊ addat̄ ultimo acetum cū aqua roſarū: ⁊ cū incepit inſpiſſari addat̄ acetū ⁊ oleū ⁊ tādiu agitent̄ donec fiat liquidū: deinde diſſoluant̄ ⁊ coquant̄ ſil oleū ⁊ cera: ⁊ cū infrigidari ceperit addant̄ pulueres alij ⁊ aſpergat̄ modico aceti albi acuti: ⁊ in fine bulliat totū cum lib. ſ. ſucci tari. id eſt draguntee uſqʒ ad conſumptionem ſucci.

Unguētū fuſcū nigrū ad vulnꝰ qḋ attrahit ⁊ attrahendo mundificat ⁊ ſanat. ℞. olei viol. lib. i. ſ. cere. ℥. iiij. colophōie. ʒ. ij. aluminis ſciſſi. ℥. i. ſ. picis naualis colate ſerapini gūmi arabici. aā. ℥. ij. maſticis galbani armōiaci bdelij oppoponacis olibani terbentine. aā. ℥. i. ſ. Conficiat̄ ſic ut olei violaceū ponat̄ ſup ignē ⁊ bulliat cum cera uſqʒ ad bonā icorpatione: poſtea ponat̄ colophonia ⁊ pix naualis ⁊ gūmi arabicū ⁊ ſerapinum. ultimo ponantur reliqua.

Unguētū pro neruis ualēs rigoribꝰ ⁊ frigoribꝰ in pncipio febris euenientibꝰ. Cōfert eni doloribꝰ neruoꝝ corpꝫ ⁊ ſpaſmo ꝗ remouēs duricies ⁊ tēſiones remanētes in iuncturis poſt eap apātiōes ⁊ diſſolutionē uel fracturā. ℞. olei de ſpica de croco de piretro. aā. ℥. i. ſ. caſtorei armoniaci ſerapini pinguedis taſſi urſi. aā. ʒ. vj. medulle cruris uacce. ℥. i. cere. q. ſ. aſpergat̄ cū aceto ſqllitico. Et ſi vis facē ipm exiccatiuū magis ⁊ reſolutiuū adde piretri euforbij caſtorei coſti. aā. ℥. ſ. nitri. ʒ. i. fiat vnguentum.

Unguētū ſomniferū. ℞. olei de nenufare olei violarū. aā. ℥. i. olei de ſemibꝰ lactuce ⁊ folioꝝ cucurbite aā. ℥. ij. cere al. ℥. i. ſ. croci ſe. aneti. aā. ʒ. i. corticū mādragore iuſquiami. aā. ℈. ij. opij gra. viij. fiat vnguentū molle. poſtea bulliat in. ℥. iij. ſucci portulace uſqʒ ad conſumptionem ipſius.

Unguētū ſomniferū cōpletū quo vngant̄ tempa nares pulſus brachioꝝ ⁊ canicule pedū ad vigilias extremas. ℞. populeonis. ℥. i. violaꝝ. ʒ. i. ſ. ſe. iuſquiami corticum mādragore. aā. ʒ. i. opij. gra. vj. croci. ʒ. ſ. aceti parū. fiat vnguentum molle.

Unguētū pectorale tēperatū. ℞. olei amigdalaꝝ dulciū ſiſami violarū aā. ʒ. vi. pinguedis galline butyri. aā. ʒ. iij. croci. ℈. i. fiat vnguentum ⁊ lauet̄ bis cum aqua viol. cere albe paruꝫ fiat vnguentum molle.

Unguentū caputpurgiū de quo parū īponat̄ naribꝰ ⁊ purgat ℞. olei violarū olei de croco. aā. ʒ. iij. irecs piperis longi euforbij. aā. ℈. ij. cere. q. ſ. fiat vnguētū. Et modus opōnis eius eſt ut accipiat̄ ex eo ꝗtitas grani ſirgi uel fabe ⁊ ꝯfricent̄ ex eo nares eum uadis dormitum ⁊ poſt purgationem.

Unguētū de corticibꝰ caſtaneaꝝ. Hoc vnguētū eſt aliud ꝗ ſuperiꝰ ſcriptū: ⁊ ꝯfert mēbris lapatis ⁊ mollificatis. ⁊ ualet ꝯ fluxū uētris vngēdo uētrē ex eo diligēter ⁊ ſtringit ſanguinē vndecūqʒ manātē ſi ex eo actu frido mēbra copioſe vngant̄ ℞. olei myrtini. ʒ. i. ſ. olei vulpini. ʒ. i. ſ. olei de maſtice. ʒ. ij. maſticis ſandarace ſan. dra. coral. ru. aā. ʒ. i. karabe terre ſigillate corticū iterioꝝ caſtaneaꝝ. aā. ʒ. ij. ſcorie ferri in aceto iſfuſe p vnā diē. ʒ. i. ſ. ⁊ in fine coquat̄ ſcoria ferri uſqʒ ad ꝯſumptionem aceti. ʒ. iij. cere. ʒ. vi. fiat vnguentum.

Unguētū ad ſcabiē. ℞. axūgie porcine. ʒ. v. olei laurini. ʒ. ij. argēti viui mortificati cū ſaliua ſturis al. maſticis. aā. ʒ. ij. ſalis coīs. ʒ. iiij. ſucci plātaginis fumiterre. aā. ʒ. iiij. fiat vnguētuꝫ ⁊ in fine eius addatur auripigmenti. ℈. ij.

Unguētū ꝯ̄ tyneā ⁊ uolaticā ⁊ oēm defedationē cutis puenientē a flatu ſalſo uel melia genita ex aduſtione flegmatis ul̄ ſanguis. ℞. olei roſ. ʒ. i. aceti. ʒ. i. ſ. olei de vitellis ouoꝝ. ʒ. iij. litargiri auripigmēti. aā. ʒ. iij. elle. gra. x. agitent̄ in mortario ⁊ in fine addat̄ elleborus ⁊ fiat vnguentum.

Unguentuꝫ calidum. ℞. olei de caſtoreo olei de pipibus olei de croco. aā. ʒ. i. vnguēti aragonie. ʒ. ij. pipis piretri coſti rubee ſaxifragie aā. ʒ. ſ. caſtorei. ʒ. i. cere. q. ſ. fiat vnguētū ⁊ aſpergat̄ cum modico aceti. Ualet frigidibꝰ lapidē renū ⁊ doloribus lūboꝝ ⁊ totius ſpine ⁊ ad oppilōnes pdictarū ptiū puenientes a cauſa ⁊ materia frigida.

Unguētū ad neruos. ℞. ſaluie ireos betonice nucis cypreſſi balauſtiarū macis. aā. ʒ. ij. mucillagis altee fenugreci ſe. lini caulis. aā. ʒ. ſ. vnguēti de adipibꝰ. ʒ. ij. terbētine lote pinguedinis taſſi urſi. aā. ʒ. v. olei vulpini laurini ireos. aā. ʒ. i. bdelij oppoponacis aā. ʒ. ij croci. ʒ. ſ. myrre. ℈. ij. cere viridis ꝗtum ſufficit. ⁊ fiat vnguentum.

Unguēti bonū ad lūbricos. ℞. ſucci mēthe. ʒ. ij. centauree minoris cētonici lupinoꝝ. aā ʒ. ſ. gentiane abſinthij. aā. ʒ. i. dyptami ſemis ſancti aā. ʒ. iij. ſellis tauri. ʒ. i. aloes ſuccotrini. ʒ. i. ſ. olei maſticis olei de ſpica olei de abſinthio. aā. ʒ. i. olei de ſancini aceti expreſſi de pane aſſo. aā. ʒ. ij. ſucci aradioꝝ. ʒ. ſ. cere albe muſcate. ʒ. vi. coquat̄ cera cū oleis ⁊ cū īfrigidari cepit addant̄ ſpēs oēs p ſe ſubtiliſſime trite. deide totū bulliat cuꝫ ſuccis uſqʒ ad ꝯſumptionem ipſoꝝ: in fine icorporent̄ ſecum muſci. gra. iii. ⁊ fiat vnguentum molle ⁊ fiat linimentū ex eo tpibꝰ ⁊ extēdat̄ de eo ſup panno rotūdo ſicut ne bula ⁊ liget̄ ſub vmbilico. interficit enim ⁊ educit uermes longos ⁊ rotūdos aſcārides ⁊ minutos.

Unguētū de elleboro mirabile ad tyneaꝫ ⁊ ad oēs ſcabies malas. ℞. olei laurini. ʒ. ij. myrre ellebori albi aā. ʒ. i. ſ. litargiri. ʒ. ij. cere. ʒ. ij. ſ. miſce ⁊ fiat vnguētū molle ⁊ liniant̄ ex eo mēbra actu frido: exiccat eni rarificat cruſtas ⁊ cutē corruptā oēm virulentiam conſumendo.

Unguētū pro uermibꝰ. ℞. ſucci pſicarie abſinthij abrotani centauree minoris ciclaminis folioꝝ pſici folioꝝ lupinorum radicum ebuli corticum granatorum. aā. ʒ. i. porroꝝ nō trāſplātatoꝝ. ʒ. ij. naſturcij aquatici lib. i. aceti fortiſſimi. ʒ. iiij. cere q. ſ. fiat vnguentum.

Unguētū pro cicatrice. ℞. radicū cucumeris aſinini been albi brione lupinoꝝ aā. ʒ. i. ceruſe litargiri tartari. aā. ʒ. i. ſ. radicū cāne ſerapini ſtercoris columbini. aā. ℈. ij. olei de ſiſamo. ʒ. iij. olei de iunipo de frumēto. aā. ʒ. ij. ſ. cere albe. ʒ. vj. qḋ bulliat in. ʒ. iiij. ſucci aradioꝝ uſqʒ ad cōſumptionē ſucci: deide accipe albumē vniꝰ oui cāphore ſubtiliſſime trite. ʒ. i. aque expreſſionis cāne dū ſunt tenere lib. i. in qua lauet̄ decies. Unctio facta ex ea delet maculas oēs leuiter cōfricādo eas applanat cicatrices tuberoſas leniū eas induratas ⁊ aufert ab eis oēm colorē malum extrahendo ⁊ in ſumum conuertēdo oēm humorem ſub cute corruptum.

Unguētū ꝯſolidatiuꝫ. ℞. ceruſe ꝑpate litargiri ſpumificati. ana. ʒ. ij. antimonij lotj. aā. ʒ. i. olei myrtini. ʒ. ij. olei roſa. ʒ. iij. boli ar. ʒ. ij. ſang. dra. ʒ. i. plumbi ⁊ aluminis cōbuſtoꝝ p ſe. aā. ʒ. i. ſ. cere albe. q. ſ. fiat vnguentum.

Unguētū mirabile ꝯtra obtalmiā ⁊ oēm dolorē ⁊ ſanguinē in oculis ⁊ ſcabiē: ⁊ oēm ulcerationē oculoꝝ. ℞. tutie ꝑpate in aꝗ roſaꝝ. ʒ. ſ. axungie porcine recētis ſine ſale. ʒ. i. amili. ʒ. vj agitent̄ diu in mortario ꝯterendo. deide abluat̄ tribꝰ vicibꝰ cuꝫ aꝗ ſolatri. Unge ex eo frido frontē ⁊ tempora: palpebras intus ⁊ extra: ⁊ confert ad omnia predicta.

Unguētū reſolutiuū de gūmis. ℞. mucillagis altee fenugreci aā. ʒ. i. dyaqlonis. ʒ. ſ. ſarcocolle: galbani: ſerapini oppopōacis: caſtorei. aā. ʒ. i. olei terbētine: olei vulpini de coſto. aā. ʒ. ſ. olei de croco. ʒ. ij. cere. q. ſ. fiat vnguentum.

Unguētū pro podagricis mirabile ⁊ diuinū. ℞. ſe. pſilij. ʒ. iij. aque ꝗtū ſufficit: ⁊ coque uſqʒ ad viſcoſitatē: ⁊ p pānū exprime: ⁊ pice ſemen: ⁊ in colatura mitte cere. ʒ. iij. olei coīs. ʒ. vj. deinde coque ad liquefactionē cere ſemp mouēdo cū ſpatula: ⁊ in pila diutius contere.

Unguentū de ſempiuina ualēs in febribꝰ acutis ⁊ renibꝰ multū ſupcalefactis. ℞. olei violaꝝ: olei roſaꝝ. aā. ʒ. i. pinguedis anſeris. ʒ. vi. ſuc. ſempiuine. ʒ. iij. bulliāt uſqʒ ad ꝯſumptionē ſucci. poſtea adde croci. ℈. i. ⁊ fiat vnguētum. Iſto vnguēto taliter ut̄ cū renes multū calefacti fuerint inungant̄ renes ⁊ ſpina dorſi bis ter uel quater in die.

Unguētū de ſuc. enule ualēs ad ſcabiē extrahendo mōes a profundo ad ſupficiē corpis. ℞. ſuc. radicum enule ⁊ lapatij. aā. lib. ſ. ſalis nitri: ſarcocolle: litargiri: maſticis. ana. ʒ. ſ. vitrioli: aluminis iameni. ana. ʒ. i. ſ. argenti viui extincti cuꝫ ſaliua. ʒ ij. butyri. ʒ. v. terbētine. ʒ. iij. picis naualis. ʒ. ij. fiat vnguentum

tū. Butyrū ꝛ terbentina diſſoluant̃ ſil. deinde cū eis incorporent̃ ſpēs oēs: ꝛ vltimo oīa cum ſuccis bulliāt lento igne uſqꝫ ad ꝯſūptionē ſuccoꝝ. De pſo ergo iuxta ignē vngat̃ totū corpus patiens ſcabiem aut membra ſimiliter patientia.

Unguētū de amilo ad infridandū renes. ℞. olei ſambucini ʒ.i. olei violati roſati aā. ʒ.i.ſ. ceruſe. ʒ.x. thuris maſtice aā. ʒ.i. cāphore. ℈.i. amili. ʒ.x. aque roſaꝝ ʒ i. albumina duoꝝ ouorū cere. ʒ.v. coq̄nt̃ ſil olei ꝛ cera. deide addant̃ ſpēs alie ꝑpe infridationē: poſtea incorpent̃ ſil albumina ꝛ vltimo addantur boli arme. ʒ.x. diligēter agitādo cū ſpatula. Ualet eni dolorib⁹ renū ꝛ lūboꝝ a cā ꝛ nimia cala: ꝛ ꝑpᵗe ſupponēdo ſpine folia nenufaris poſt factam vnctionem.

Unguētū ad ſciſſurā manuū approbatū. ℞. olei roſati: cere albe: thuris maſticis: axungie galline. aā. ʒ.ij. miſce ꝛ incorporentur ſimul diligenti ꝯtritione: ita ut pulueres non oſtendant aſperitatem: ꝛ fiat vnguentum molle.

Unguētū ꝓcioſum ad ſanādas oēs plagas. ℞. terbētine lib. ſ. cere. ʒ.xiiii. olei roſ. camomille. aā. ʒ.ij.ſ. olibani maſticis. aā. ʒ.ij. myrre reſine aā. ʒ.i. vini rubei optimi aceti. aā. ʒ.i.ſ. īfundant̃ gūme ſupradicte in vino ꝛ aceto calo ꝑ diē ꝛ noctē. poſtea diſſoluant̃ in cana: ꝛ addant̃ cera ꝛ oleū ꝛ coq̄ntur uſqꝫ ad ꝯſumptionē duarū ptiū vini. deinde extrahant̃ ab eo ꝛ malaxent̃ cū oleo de maſtice: ꝛ fiant magdaleones. Mundificat oīa vlcera ꝛ vulnera a virulentia ꝛ ſanie: ꝛ regenerat in eis carnem: bñ conſolidat ꝛ incarnat ea ꝛ finalr̃ perducit ea ad conſolidationem formoſam.

Unguētū mollificatiuū. ℞. mucillagis altee: fenugreci: ſe. lini aā. ʒ.iiii. medulle cruris uacce. ʒ.ij. adipis porcini colati. ʒ.iiij. olei de lilio: olei cois antiqui ana. ʒ.ij. cere quantum ſufficit fiat vnguentum. Lenit enim oēs duritias neruorū iuncturarū: ꝛ ſedat dolores in eis: ꝛ confortat omnes iuncturas uehementer extenuatas.

Unguētū mollificatiuū ꝛ ꝑtireſolutiuū. ℞. dyaqlonis ſine gūmis. ʒ.ij. armoniaci bdelij diſſolutoꝝ cū aceto. aā. ʒ.ſ. īfūdātur ꝑ ſine diſſolutione in aceto ꝑ diē ꝛ noctē. deinde coquantur uſqꝫ ad ꝯſumptionē aceti. poſtea addat̃ eis dyaqlonis ſupraſcripti in fine ponat̃ piguedis urſi. ʒ.x. coquant̃ oīa uſqꝫ ad bonā inſpiſſationē. deinde malaxent̃ manibus madefactis cum aceto: ꝛ fiant magdaleones.

Unguētū ſomniferū. ℞. vnguētū populeonis. ʒ.i. olei violati ʒ.ſ. iuſqami: corticū mandragore. ana. ʒ.ſ. croci: caſſie lignee aā. ℈.i. miſce: ꝛ fiat vnguentum.

Potus ad idē ualēs in vigilijs imoderatis frenticorum potus bōs poſt cenā ꝛ prādiū. ℞. papaueris al. ʒ.ſ. corticum mandragore iuſqami al. aā. ʒ.ſ. cōtundant̃ aliq̄lr ꝛ ponant̃ poſtea in vna pecia rara: ꝛ infunde poſtea in aq̄ nenufaris. ʒ.v. ꝑ horas ſex. poſtea da ſibi potū ꝑ ciu pāno bñ cōfricata in ipſa aqua. hec decoctio in potu det̃ ab. ʒ.i. uſqꝫ ad. iij.

Unguētū de calce bonū ꝯ aduſtionē ignis ꝛ aque in fine ſtat⁹ ꝛ declinationis. ℞. olei ro. ʒ.iij. olei onfancini. ʒ.iij. cere albe ʒ.i. diſſoluantur ꝛ coquantur modicum. deinde infundant̃ in aqua frigida: ꝛ cum congelatum fuerit ſimul lauet̃ trib⁹ vicibus cuꝫ aqua frida. poſtea addat̃ ceruſe ſubtiliſſime puluerizate. ʒ.i.ſ. thuris ſarcocolle. aā. ʒ.ij. calcis preparate. ʒ.i. croci. ℈.i. litargiri ſpumificati. ʒ.i. uel. ſ. incorporentur ſimul ꝛ fiat vnguentum.

Unguētū diſſoluēs duritias mamillarū. ℞. farine fabaꝝ ordei. aā. M.i. farine ſeminis lini: fenugreci. aā. M.ſ. olei roſati. ʒ.iii. croci. ℈.i. miſce: ꝛ fiat vnguentum.

Unguētū cōtra ramicē groſſam pueroꝝ. ℞. vnguenti de ſuc. enule. ʒ.iij. de ellеboro albo. ʒ.ſ. ſuperius deſcriptoꝝ. pinguedinis porci. ʒ.x. incorporent̃ ſimul ꝛ fiat vnguētū lōga ꝯtritione: ꝛ liniant̃ ex eo inguina ꝛ tota burſa. Ualet hernie aquoſe carnoſe ꝛ inteſtinali.

Unguētū diſſoluēs lac coagulatū. ℞. coaguli hedi. ʒ.vj. ſtoracis liquide. ʒ.i. abſinthij. ʒ.i.ſ. cimini: ſe. aneti. aā. M.i. ſe. aniſi ptes. ij. M. violaꝝ: camomille: aneti aā. M.iij. farine ordei ʒ.ij.ſ. olei de abſinthio: piguedis anatis aā. ʒ.i.ſ. miſce: ꝛ fiat

empl̄m. poſtea ponatur croci. ℈.i.

Unguētū bonū ꝯtra uehemētē tumorē mamillarū ꝛ inflāmationē. ℞. plātaginis recētis foliorū maluarū. aā. M. iiii. vmbilicaris recētis. M. vi. olei roſati. ʒ.iij. camomille: melliloti. aā. ʒ.i. farine ordei. ʒ.iiij. bdelij diſſoluti cuꝫ aceto. ʒ.ij. fiat empl̄m cum decoctione predictorum.

Unguētū ꝯ aduſtionē ignis ꝛ aque calee l ungmēto ꝛ ſtatu. ℞. olei roſati: olī onfancini aā. lib. ſ. cere albe litargiri ſpumificati ceruſe aā. ʒ.ij. amili. ʒ.i.ſ. diſſoluant̃ ſil oleū cū cera. deide fundant̃ in aquā f. idā: ꝛ cū congelata fuerit lauent̃ trib⁹ vicibus cū aq̄ ſolatri. in fine īcorpent̃ ſil alie ſpēs ſubtilr̃ puluerizate. Et ſi uolueris magis exiccare: accipe pulueres gallaꝝ cupreſſi ꝛ pulueriza ſuper emplo.

Unguentū mitigatiuū doloris in cōbuſtione ignis. ℞. olei roſ. ʒ.ij. vitellorū ouorū nūero. vi. agitent̃ ſil in modū empli Et ſi vis ꝙ ſit magis anodinum: adde croci gra. vi.

Unguētū magis mitigatiuū doloris ꝑdicti in cōbuſtione. ℞. olei ro. ʒ.iij. boli armeni. ʒ.i. caleſiat totū ad ignē: ꝛ imponat̃ pecia ſubtilis: ꝛ cum tepefacta fuerit applicet̃ ſuper loco prius inuncto dicto vnguento.

Ad ꝯſeruādū oculos in cōbuſtione ignis. ℞. aque berbene ꝛ miſceat̃ cum eq̄li pōdere mucillagis pſilii: ſe. citonioꝝ: ꝛ iponat̃ oculis ꝛ liniātur palpebre cum eo.

Unguētū ꝑ remotiōe eſcare ꝛ eminētie in cōbuſtiōe ignis. ℞. ceruſe. ʒ.iij. cāphore. ʒ.i. aque ro. ʒ.i.ſ. amili. ʒ.i. miſce fiat vnguētū in mortario cum duobus albuminibus ouorum.

Unguētū defēſiuū optimū. ℞. boli ar. terre ſigillate ſāgui. dra. aā. ʒ.i. miſceant̃ cū oleo roſato ꝛ aliquantulo aceti.

Unguentū de aſſa fetida. ℞. thuris aloes aā. ʒ.i. mellis deſpumati. ʒ.v. coquat̃ mel uſqꝫ ad aliq̄tā glutinoſitatē ꝛ cū ceperit īfridari ponant̃ pulueres ſupradicti triti. in fine ponat̃ aſſe fetide. ʒ.i.ſ. deinde totū lōgo tpe uehemēter terat̃ in mortario Eſt eni in cura fiſtularū ſublime. ꝛ ē ulcerū antiquorū oīum mūdificat virulētiā oēm ꝛ aufert ab eis carnes corruptas. ꝛ eadē facit corticeꝫ ꝛ fruſta oſſiū corruptorū eſt ꝛ mihi bizus ꝛ expertū a Democrito 2° ſue practice.

Unguētum ad idē. ℞. terbētine lote q̄ter cū aq̄ acetoſe. ʒ.iiij. vitellū oui. i. incorporent̃ ſil: deide ſil in. ʒ.iii. ſucci apij uſqꝫ ad ꝯſumptionē ꝛ in fine addat̃ croci. ʒ.ſ. mūdificat ulcera ꝛ vulnera omnia digerit ꝛ incarnat ea.

Ablutio ad idē. ℞. ariſtolo. rotunde minutim inciſe. ʒ.ij. aſſe ʒ.i. pulueris cētauree minoris gentiane aā. ʒ.i.ſ. calcis viue ʒ.ſ. incorporent̃ ꝛ coquant̃ ꝑdicta in aque cineris ligni dulcis lib. ij. uſqꝫ ad ꝯſumptionem tertie ptis. Et de hac colatura tepida lauentur ulcera.

Unguētū mirabile ad ulcera tybiarū antiq̄ ambulatiua ꝛ corroſiua ꝛ oſtracoſa. ℞. cere reſine. aā. ʒ.i. ſepi caſtrati. ʒ.ij. picis naualis olei. aā. ʒ.iij. maſticis thuris. ana. ʒ.iij.ſ. litargiri ſpumificati. ʒ.i.ſ. ceruſe. ʒ.ij. coquant̃ ſimul oleum reſina ꝛ cera uſqꝫ ad bonā glutinoſitatem. ꝛ cum infrigidata fuerint addant̃ ſil alie ſpēs ſubtiliſſime trite ꝛ ꝯſeruent̃ in uaſe vitreo. Lauentur igitur ulcera crurium ol die tertio cū vino montano tepido mediocriter dulci. deinde medicetur: ꝛ hoc vngatur vnguento.

Unguētū fridū ꝯtra excoriationē factā in coxis puerorum ab acuitate urine. ℞. albuminis vnius oui olei violati. ʒ.i. litargiri ſpumificati. ʒ.vi. terant̃ in mortario plūbeo diligēter: ꝛ fiat vnguētum. Ualet ad heriſipilā ꝛ ad malam cōplonē calidā in ꝑdictis partibus ꝛ ſub aſcellis ꝛ labijs.

Unguētū capitale ad fracturā cranei. ℞. oppopo. bdelij armoniaci. aā. ʒ.iij. reſine electe gūmi elemi. ana. ʒ.i. thuris myrre ſarcocolle ſubtilr̃ pluerizatoꝝ. aā. ʒ.i.ſ. olī roſ. ʒ.iiii. cere q.ſ. fiat vnguētū glutinoſum: ꝛ poſtea bulliat in. ʒ.iiii. ſucci menſ ſylue uſqꝫ ad ꝯſumptionē ſucci. Ualet in fractura cranei eſt ſublimi⁹ ꝛ efficaci⁹ inſtāꝫ ꝑdcō in oib⁹ l iudib⁹ illi aſcriptis.

Unguētū digeſtiuūꝫ mirabile in ulcerib⁹ mamillaruꝫ uel quibuſcunqꝫ vulnerib⁹. ℞. mellis lib. ſ. farine ordei. ʒ.ii.ſ. vitelloꝝ oui numero. ij. pluerꝫ myrre ſarcocolle. ana. ʒ.ſ. bulliāt

primo mel ⁊ farina uſq; ad plenã iſpiſſationẽ: deinde addan tur vitelli ouorũ ouorũ: ultimo vero ponant̃ pſuete. Et ſi uolueris facẽ ipſm magis tẽperatũ vel remiſſũ in calore adde olei roſati. ℥. iij. mellis roſati. ℥. iiij. farine ordei uſq; ad lib. ſ. ⁊ tunc erit magis conueniens in ulcerib⁹ ⁊ vulnerib⁹ qbuſcũq; cõplicata mala cõplone calida ut flegmone ⁊ heriſipilla.

Unguẽtũ p oi ſcabie ⁊ deſedatione cutis. ℞. ſucci rutbe ſtora cis liquide. añ. ℥. i. ſ. ſalis. ℥. ſ. olei roſ. ℥. i. cere. q. ſ. coquant̃ ſi mul oleũ ⁊ cera. deinde icorporent̃ ſecũ ſtorax ⁊ ſal in mortario plũbeo cũ uehemẽti ⁊ lõga cõfricatione. Ualet ad heriſipillã ulceratã ⁊ ad formicã ambulãtem ⁊ corroſiuam ⁊ ad ſca bieõem ⁊ ad excoriationes oẽs cutaneas puenientes a flegma te ſalſo facto per admixtionem cholere cum eo ⁊ aduſtionẽ ⁊ putrefactionem eius.

Unguẽtũ aliud p oi ſcabie ⁊ deſedatiõe cutis. ℞. axũgie porci ne lib. vj. terbentine nouies lote cum ſucco fumiterre lib. i. ſ. argenti viui mortificati cũ aceto calido cere. añ. ℥. iij. olei roſati lib. ſ. thuris maſticis myrre ſarcocolle litargiri añ. ℥. iij. diſſol uant̃ ⁊ coquant̃ ſimul cera ⁊ terbẽtina: deide cõtere in morta rio ⁊ pinguedo ſupaddat̃ diſſoluta cõterẽdo ⁊ ultimate addẽ do puluere diligẽter incorporando uſq; quo fiat bene exten ſibile. vngat̃ ex eo totũ corpus bis in die cõfricando p. v. dies deinde. vj. vij. ⁊. viij. dieb⁹ ſequẽtib⁹ iterũ abluat̃ cũ aqua ſequẽ tis decoctionis. ℞. radicum lapatij ⁊ enule minutim inciſa rum. añ. lib. ſ. furfuris bene mũdi a farina ſcutellas. vj. folio rũ maluarũ violarũ fumiterre. añ. lib. i. coquant̃ oia in quatuor maſtellis aquarũ uſq; ad cõſumptionẽ quarte ptis ⁊ abluat̃ in ea mediocriter calida abſq; colatura: ⁊ poſt illud quieſcat in lecto ſaltem per horam.

Unguẽtũ capitale aſr que ſupra de gũma elemi cõe apſtorum ℞. gũmi elemi. ℥. iij. oppopo. ℥. ij. bdelij. ℥. ſ. reſine pini. ℥. i. ter bẽtine. ℥. iiij. maſticis thuris añ. ℥. iij. cere qõ ſufficit. hoc mõ cõponat̃ oppo. bdeliũ reſina bulliãt in oleo roſato ad liquefa ctionẽ. poſtea colet̃ ⁊ fiat vnguẽtũ ad modũ citrini.

Unguẽtũ bonũ ad expellẽdũ dolorẽ nõ fixũ ex uẽtoſitate ⁊ ppue circa pectus ⁊ eſt de cimino. ℞. olei de rutha de pulegio añ. ℥. i. ſ. ſe. leuiſtici carui ſiſeleos ruthe ſicce añ. ℥. ſ. ſerapini oppo. añ. ℥. i. cimini. ℥. i. ſ. fiat vnguentum molle cũ cera ſuffi cienti. Hoc ẽt cõfert ad difficultatẽ anhelitus pueniẽtẽ ex mãe bus groſſis ⁊ viſcoſis imerſis pulmoni ⁊ uelocitat ſputũ in empimate ⁊ conſumit materias eius.

Unguẽtũ bonũ cautericatiuũ ⁊ facitiuũ eſcare. ℞. vnguẽti reſi ne uel vnguẽti citrini ⁊ incorpa ſimul cum argẽto viuo ſubli mato ſm cõiecturã. Sed modus mihi cõſuet⁹ eſt ut miſceant̃ eq̃lib⁹ põderib⁹: uſ ẽ eo ut vidiſti in iudeo hñte magnũ ulcus in coxa virulentum corruptum ⁊ erat ſtricti orificij.

Unguẽtũ cõciliatorius ualẽs in fractura cranei ſine detectione ℞. gũmi elemi. ℥. iij. oppopo. ℥. ij. bdelij. ℥. i. ſ. reſine pini. ℥. i. cere. q. ſ. fiat vnguẽtũ bñ tenax cum olei roſa. ℥. ij. ⁊ aliqui ad dunt terbentine. ℥. iij. armoniaci. ℥. ij.

Unguẽtũ uſuale p õmib⁹ bonũ. ℞. cẽtauree minoris abſinthij lupinorũ añ. ℥. ſ. ligni aloes cornu cerui uſti dyptami añ. ℥. ij. alo es, ad põdus oium olei abſinthij. ℥. iiij. fellis tauri. ℥. ij. cere q̃ tum ſufficit. ⁊ fiat vnguentum molle.

Unguẽtũ optimũ ad lũbricos exptũ. ℞. abſinthij lupinorũ añ. ℥. ſ. ſiſeleos cimini nigelle cẽtauree minoris ſantonici cornu cerui uſti añ. ℥. ſ. olei abſinthij pſicorũ amigdalarũ amararũ añ ℥. iiij. cere. ℥. v. fiat vnguẽtũ qõ eſt notabilis operationis. Et ſi vis ipſm facẽ fortius ⁊ q̃ſi ulamũ. ℞. agarici. ℥. i. aloes ſucco trini. ℥. i. ſ. myrre. ℥. i. ſ. ſucci pomorũ arãciorũ. ℥. ij. fiat vnguẽ tũ cui addatur fel vnius tauri ⁊ ex eo vngat̃ os ſtõchi ſpina ⁊ vmbilicus ⁊ dorſum patientis.

Unguẽtũ aliud cõ õmes pbatũ. ℞. tyriace. ℥. ſ. pulueris dypta mi gẽtiane ſe. lũbricorũ añ. ʒ. i. aloes. ʒ. ij. fell bouini. ℥. ij. miſce ſimul oia ⁊ cũ puluẽ coriãdrorũ fiat vnguẽtũ qõ extẽſum ſup pãno in forma ſcuti apponat̃ ſtõcho. ¶ Potes ſic facere. ℞. dyptami gẽtiane aloes ſemis lũbricorũ añ. ʒ. i. pulueris gario filorũ maſtice a. ℥. ſ. tyriace. ℥. iij. vnguenti ſtõcalis. ℥. ij. fiat

ceratum ⁊ apponatur ſtõcho. confortat enĩ ſtõchũ ⁊ lũbricos ex pellit. Potes addẽ reſinã ⁊ alia ſimplicia ſtõcho ꝯ̃ proprietas ſm intentiones diuerſas.

Unguẽtũ p ulcerib⁹ vge. Uſus vnguẽto tutie pparate in ulceri bus vge qõ ſic fit. ℞. tutie ppate. ℥. i. maſticis thuris añ. ℥. ij. ce re albe. ℥. ſ. olei roſacei añ. q. ſ. ⁊ fiat vnguẽtũ. Itẽ litargirũ ad iſtud ualet. Iſta eni exiccãt ſedant dolorem remouent malam qualitatẽ calidã mundificãt ⁊ incarnãt. Item gũmi arabicũ dragagantum ⁊ amilũ conueniũt vnguẽtis acutis ac gũmis myrre refrangẽdo qualitates gũmarũ calidarum ⁊ mitigãt dolores ulcerum ⁊ exiccant.

Unguẽtũ ualẽs cõ ulcus corroſiuũ ⁊ cãcroſum. ℞. litargiri. ℥. ſ. tutie ppate ceruſe añ. ℥. i. maſticis ſandarace ſarcocolle añ. ℥. ij olei roſati lib. ſ. cere albe. ℥. i. ſ. coquant̃ ſimul cera ⁊ oleũ ⁊ cũ infrigidata fuerint incorpent̃ ſecũ ſpẽs oẽs. deide bulliãt oia in. ℥. iiij. ſucci ſemperuiue maioris uſq; ad conſumptionem ſucci: ⁊ fiat vnguentum.

Unguẽtũ pro emorroidib⁹ cõſtrictiuũ. ℞. ſcorie ferri ppatate ℥. ſ. gallarũ capſſi pforatarũ emathitis karabe hypoquiſtidos añ. ℥. ij. olei de criſomilis. ℥. iij. cere rubee. ℥. ij. fiat vnguentũ molle qõ bulliat in. ℥. vi. vini citoniorũ uſq; ad conſumptionem ſucci: ⁊ fiat vnguentum ⁊ utere.

Unguẽtũ ad panariciũ digitorũ. ℞. olei maſticis onfancini añ ℥. ij. antimonij. ℥. i. ceruſe lote plumbi uſti añ. ℥. ſ. tutie pparate. ℥. vj. cere albe. ℥. i. reſine lote tribus vicibus in. ℥. i. vini montani albi. fiat vnguentum bene tenax.

Unguẽtũ ad ſcabiẽ de terbẽtina p nobilib⁹. ℞. pulueris ſerpẽ tarie. ℥. i. ſarcocolle ablute. ℥. ij. ſ. ſandara. ʒ. iiij. tutie ppate. ʒ. ij terbẽtine lote cũ aq̃ fumiterre. iiij. lib. ſ. cãphore. ʒ. ſ. vnguen ti de ſucco enule libram ſemis. miſce.

Unguẽtũ ad reſtaurationẽ neruorũ. ℞. olei de bẽ. ℥. ij. foliorũ enule. ℥. iiij. armoniaci bdelij diſſolutorũ cũ modico aceti añ. ℥. ſ. fecis olei liliorũ alborũ. ℥. iiij. mucillaginis fenugreci. ℥. ſ. croci. ʒ. iiij. cere albe quantũ ſufficit. fiat vnguentũ molle cui adde medulle cruris bouis. ℥. ij.

Ad idẽ. ℞. pinguedis taſſi medulle cruris bouis añ. ℥. i. pigue dis urſi ⁊ anatis añ. ℥. vj. vnguẽti ad neruos. ℥. ij. olei de coſto ℥. i. olei de rutha ⁊ liliorũ al. añ. ℥. i. ſ. cere albe. q. ſ. fiat vnguẽ tum molle cui addant̃ muſci gra. ij. ſucci ruthe. q. ſ. bulliant uſq; ad conſumptionem ſucci.

Ad balſamũ faciẽdũ. ℞. terbẽtine lib. i. thuris al. ℥. iiij. gummi elemi. ℥. vj. baccarũ lauri. ℥. iiij. maſticis galange gariofi. cina momi çedoarie nucis muſ. cubebe ligni aloes hñ tm. añ. ℥. i. oia ſimul mixta ponant̃ ad diſtillandum p̃ cum lento igne. p⁹ aq̃ oĩ aq̃ balſami. 2° iterũ pone ad aliã: ⁊ ſic fac ter: ⁊ tic ueniet balſam⁹ in oi pbandõe: ſed q̃to plus diſtillatus fuerit tan to erit fortior. ſerua in uaſe bene obturato.

Unguẽtũ de amilo maturatiuum. ℞. olei nenufaris ⁊ violatĩ añ. ℥. ij. olei citoniorũ. ℥. i. amili. ℥. iiij. cãphore. ʒ. i. fiat vnguẽ tũ ⁊ adde parum boli armeni ut non putrefiat.

Unguentum maturatiuũ Ludouici de melaſcoth. ℞. picis naualis terbentine gummi pini añ. lib. ſ. cere. ℥. iiij. olei cois ℥. iij. fiat vnguentum.

Unguẽtũ ad ſedãdũ oẽs dolores ex quacũq; parte. ℞. olei de violis citrie. ℥. ij. olei amigdalini ⁊ ſiſamini añ. ℥. i. ſ. butyri. ℥. i. croci. ℥. i. ſ. cere al. ℥. i. ſ. ſe. aneti ⁊ camomille añ. ℥. ſ. piguedi nis anatis. ℥. ſ. vitellos ouorũ nũero. iij. fiat vnguẽtũ. ¶ Item emplſm factũ ex furfurib⁹ lepa ⁊ parũ ſalis facta aliquali de coctione non habet compar in ſedando dolores.

Unguẽtũ lenitiuũ ad ſedandos dolores ⁊ refrangendum fluxum ſanguis a pectore. ℞. ſucci plantaginis corrigiole burſe paſtoris añ. lib. ſ. boli armeni lib. i. gũmi arabici leniter torre facti dragagãti añ. ℥. i. amili librã. ſ. terre ſigillate ſanguis draconis acatie ſpodij granorũ myrti hypoquiſtidos añ. ℥. x. glutis car te diſſolute cum agreſta. ℥. ij. aliter canne incorpent̃ in mortario ultima coctione: ⁊ fiat linimentum.

Unguentũ cõ ſpaſmũ quo vngat̃ totũ corpus. ℞. cere citric. ℥. iij. hyſopi ſicce ſucci ruthe agreſtis ana. ℥. ij. caſtorij cinamo

mi croci olibani caſtorei picis naual. oppoponacis añ. ℥.ij. piperis armoniaci añ ℥.i.olei.q.ſ.miſce ⁊ fiat vnguentum.

Unguētū pro ſciatica. ℞.armoniaci. ℥.vj.ſerapini bdelij oppoponacis añ.℥.i.ſ.arthanite hermodactyl. añ.℥.i.ſ.vitrioli viridis.℥.i.ſ.cere.q.ſ.⁊ fiat vnguentum.

Ablutio ꝑ lepra īpetigine ⁊ albaras in pncipio. ℞.myrre ſarcocolle añ.℥.iij.radicū ireos ſiccarū fumiterre paucedani ariſto.rotunde añ.℥.vj.ellebori nigri.℥.ij.ſe.malue ⁊ altee fumiterre enule ſicce añ.M.iij.contundant̃ cōtūdēda groſſo mō iacidantur ⁊ bulliant in tribus ſitulis aque uſque ad cōſumptionem tertie partis.

Unguētū litargiri. ℞.litargiri ſpumificati lib.ſ.aceti.℥.iiij.olei roſ.℥.viij.terant̃ in mortario longa ɔtritione ⁊ dimittant̃ geſcē hoc mō ꝑ horā mediā ⁊ iterū poſt terant̃ longa ɔtritione per ſpatiū vnius hore ⁊ iterū fac ſic ſepties.poſt hoc ſemꝑ per horam vnam conterendo qualibet vice.

Unguētum expulſiuū māterie excoriatiuū cānalis ṽge mūdificatiuū māei emanātis ꝑ cānale ipſius īcarnatiuū ⁊ conſolidatiuū ꝑtiū ulceratarum. ℞.ſucci ṽge paſtoris ſucci plātaginis ⁊ cōſolide maioris añ.℥.ij.cāphore ſubtiliter trite.ʒ.iiij.albuminis ouorum numero.iij.amili.℥.ij. ceruſe facte de plumbo.℥.i.litargiri.℥.ſ.tutie preparate cum aqua roſa.℥.vj.fiat vnguentum molle in mortario plumbeo cum ſuo piſtello ultimata contritione.

Unguentū citrinum. ℞.olei roſati.℥.iiij.reſine pini.℥.vj.terbē tine.℥.iiij.cere.q.ſ.fiat vnguentum.

Unguentum baſiliconis. ℞.cere reſine pini picis ſepi uaccini añ.lib.i.colophonie.℥.iiij.olei cōmunis ad pondus oium fiat vnguentum.

Unguētū ſeu linimētū pro puſtulis totius corporis. ℞.ceruſe lote fuliginis litargiri gallarum antiquarum minutiz perforatarum myrre aloes ana.pulueriçentur ⁊ miſceantur cum oleo nucum ⁊ myrti.

Unguētū in excoriatiōe puerorum ꝑꝑ ardorē urine. ℞.myrre farine ordei ⁊ lentium farine fabarum ⁊ miſce cū oleo roſaceo.

Unguētū leue ꝑ ſcabie. ℞.terbētine bñ lote.℥.iiij.butyri loti.℥ ij.ſalis.℥.i.ſucci curāgulorum trid. vitellorum ouorum numero.iij.⁊ plus ⁊ minus ſm neceſſitatē adde olei roſacei.℥.i.ut nō reti neat̃. Et nota ꝙ eſt cōmune iſtud vnguentum.

Aliud ad ſcabiē. ℞.vnguēti de ſucco enule lib.i.ſ.myrre puluerís arthanite ariſto.lō.añ.℥.ſ.farine fabarum.℥.iiij.pulueris folliculorum ſene.℥.ſ.ſalis mineralis.ʒ.iiij. terant̃ oia ſimul in mortario:⁊ fiat vnguentum molle.

Unguētū ad ulcera antiqua. ℞. olei onfancini .℥.vj. plumbi uſti.℥.vj.tutie ꝑparate.℥.iij.thuris maſticis ſarcocolle añ.℥.i. bulliant in lib.ij.ſ.aque fontis uſqꝫ ad ɔſumptionem aque.

Unguētū ꝑ doloribꝰ renū. ℞.ſpice nardi dauci ſe.aneti ⁊ milij ſolis añ.℥.ſ.amili.℥.ij.cāphore.℥.i.boli armeni.℥.ſ.ſanguinis draco.terre ſigillate añ.℥.ij.croci.ʒ.i.vitellorum ouorum nūero iij. fiat vnguētū molle in mortario plumbeo.

Unguētū ad reſiſtēdū fluxui uētri. ℞.reſine electe.℥.iij.ſumac cuſcute coriādri ꝑparati granorum myrti añ.℥.ſ. maſticis.ʒ.ij.hypoquſtidos ſandal. rub.añ.ʒ.i.ſ.olei de myrto ⁊ citoniorum.añ ℥.i.ſ.diſſoluat̃ reſina cum aceto ⁊ fiat vnguentum bñ tenax ⁊ applicet̃ ſup uentrem totum a coſtis infra.

Unguētū ſolutiuū. ℞.agrippe tere Galeni ana.℥.i. arthanite ſcamonee electe añ.ʒ.ij.uel.gra.vj.euforbij.ʒ.ij.turbit colloquintide añ.ʒ.ij.cōquaſſent̃ ſimul in mortario:⁊ fiat vnguētum quo vngatur ſuper vmbilicum.

Unguētum ad teneſmonem. ℞.thuris licij croci gūmi arabici opij.añ.℥.i.olei onfancini colophonie añ.℥.iij.cere.q.ſ.fiat vnguentum.

Unguentum iudaicum conſolidatiuū optimū. ℞. gūmi arabici.℥.ij.reſine pini.℥.vj.olei de lētiſco oli laurini añ.℥.i.ſucci ſaluie.℥.i.ſ.pone gummi arabicum in aceto per diem uel ꝑ noctem:⁊ poſtea tere bene ⁊ accipe reſinaz ⁊ reſolue ⁊ poſtea cola bene ⁊ pone cum gūmis ⁊ bulliat uſqꝫ ad cōſumptionē ſucci ſaluie:deinde pone oleum laurinum ⁊ ad ultimū oleū de lentiſco:⁊ fiat vnguentum.

Unguētū viride ſm cyrurgiā. ℞.celidonie lentiſci herbe centū galli ſaluie añ.M.ſ.myrre.℥.iiij.cere terbentine añ.lib.ſ. piguedis anatis lib.iiij.olei cois lib.vij.aloes.℥.v.fiat vnguētū qd ualet ad ſcabiē ⁊ ad oēm defedationē cutis.

Ungm de aſſa fetida. ℞.thuris aloes aſſe fetide añ.℥.ij.mellis leuiter diſpumati lib.i.miſce:⁊ fiat vnguentum molle.

Unguentū ad īpregnationē.. ℞.gallie muſcate nucis muſcate caſtorei coaguli leporis bdelij laudani añ.℥.ij.olei laurini uel nardini maſticini myrtini añ.℥.ij.cere.q.ſ. fiat vnguentum quo utere quando vis.

Unguentū de gallia muſcata. ℞.cimini ſe.aneti caruí rutbe ſiſeleos ameos gallie muſcate añ.℥.i.ſ.epithimi.℥.ij.ſalis indi.ʒ.ij.reſine.℥.i.ſ.olei de aneto.℥.ij.olei de rutba.℥.i.aloes garto.añ.ʒ.ij cere.q.ſ.fiat vnguentū.qd applicatū renibꝰ uel alchatin ſtringit fluxum menſtruorum.applicatū ſtōcho ſoluit uentoſitatem ⁊ ſedat uomitum ⁊c̃.

Unguētū ꝑ emorroidibꝰ ruptis. ℞.croci.ʒ.ij.opij.℥.iij.vnguēti ſupraſcripti.i.de gallia muſcata.℥.vij.incorporent̃ ſimul.

Unguētū ɔ fluxū reumatis ad oculū cuiuſcūqꝫ māei tam obtalmie ꝙ lachrymarum. ℞.ſucci rutbe ſucci fumiterrū rubi añ. ℥.i.miſceantur oia ſimul ⁊ bulliāt uſqꝫ ad ɔſumptionem ſuccorum.deinde colent̃ ⁊ ponant̃ ad ignē.deinde pone infraſcriptos pulueres bñ tritos.vꝫ ſaphiri.ʒ.i.hyacinti.ʒ.i. antimonij.℥.i.eris uſti.ʒ.i.tutie ꝑpate.℥.ij.oibꝰ optime pulueriçatis ⁊ cribellatis īponant̃ in dicto oleo ſimul bullitura ⁊ parum bulliant lento igne ſemper miſcendo:deinde addatur cere noue ℥.iij.uel minus ſm libitū ſoliditatis vnguenti:⁊ fiat vnguētū quo vngant̃ palpebre ⁊ ſupcilia.mitigat eñi dolorem ⁊ curſum humiditatum ꝓhibet.qꝫ cūm ɔiunctā mirabiliter delet.

Unguētū pectorale. ℞.olei amigdalarum dul.ſiſamini violarum añ.℥.vj.butyri pingue.galline añ.℥.ſ.⁊ lauet̃ cū aqua viol.

Unguētū de ireos. ℞.terbentine lote cū vino albo.℥.vj.reſine.℥.ij.ireos ſarcocolle añ.℥.ſ.cere.q.ſ.fiat vnguentum.

Unguētū pro ſciatica. ℞.terbētine.℥.vj.hermodactylorū puluerizatorum.℥.vj.miſce ⁊ fiat vnguentum.

Unguētū egbiokos qd ſup vulnē iniectū abſtergit ſaniez ſine mordicatione ⁊ mūdificat ⁊ ɔfortat.ēt humorez repellit. ℞. mellis diſpumati terbētine lote cū vino albo añ.℥.ſ. olei roſati.℥.ij.bulliant tātū q. eleuet bullā ⁊ inſpiſſentur. Et nota ꝙ ſi vis maiorem abſterſionē pone mel.ſi maiorem vis ɔfortationem cū minori caliditate:tūc loco mellis pone mel roſatū. In decoctione mel roſatum ultimo debet poni.

De emplaſtris. Cap.II.

Emplaſtrū ꝑ vōmitibꝰ ſup ſtōcho. ℞.nigelle.ʒ.ij.aloes:corallorū rub.añ.℥.i.abſinthij maſticis añ.℥.ij.coriādrorum ꝑparatorum.℥.i.fiat puluis ⁊ incorpet̃ cū.℥.iij.farine ſiliginis ⁊ lupinorum.℥.v.croci.℥.i.aceti.℥.ij.ſucci rutbe ℥.ij.ſucci abſinthij.℥.iiij.incorpent̃ ⁊ fiat empl̄m. Sed ſi ex his pdictis vis facē epithima optimū tunc triplicent̃ ſucci:⁊ adde i eo muſci.g̃.vj.ligni al.℥.ſ.vini maluatici cyathū vnū.

Empl̄m ad idē mirabile. ℞.myrre gētiane aloes diptami añ. ℥.ij.ſ.abſinthij ſe.portulace ⁊ atriplicis pul. lupinorum raſure eboris raſure cornu ceruini añ.℥.i.croci.℥.ſ.farine ordei.℥.i. ſemis.fiat empl̄m cū ſucci porrorum non tranſplātatorum.℥.iiij. ⁊ in fine ponant̃ muſci pulueriçati gra.ij.

Empl̄m maturatiuū. ℞.mucillagis ſe.altee ſenugreci ⁊ ſe. lini añ.℥.iij.farine ordei.℥.iiij.olei liliorum alborum pinguedis galline añ.℥.ij.ſ.butyri.℥.i.croci.ʒ.i.vitellos ouorum numero.ij. coquant̃ mucillagines lēto igne cum farina ponēdo vitellos ouorum in fine. Lenit eni ⁊ maturat oia apata mixta ex mā calida ⁊ frida.ſedat eorum dolorez in quacūqꝫ pte corpis fuerit ⁊ proprie in neruoſis ⁊ in iūcturalibꝰ mēbris. Et ſi vis ipm facē appropriatū ad oia apata frida:ēt tūc adde armoniaci bdelij ſtoracis liquide añ.℥.i.⁊ erit efficaciſſimum.

Empl̄m de viola. ℞.viol.ſucci ni.℥.vj.roſ.℥.ij.ſ. ſpice maſticis añ.℥.i.ſ.florum camomille ⁊ melliloti farie ordei ſe.altee añ.

ʒ.x.farine ſeminis lini.ʒ.j.ſquinãti ciperi calami aromatici añ.ʒ.j.fiat emplm̃ cũ aq̃ cõi:qḋ applicet̃ oĩ die ſemel. Ualet õpatibus duris ſtõchi ⁊ epatis ⁊ ppẽ cũ ſuccedũt male cõplexioni calide mãli.ualet etiã apatibus puenĩetibus a mã ſanguinea ⁊ cholerica terminatis ad ingroſſationem per viã reſolutionis ⁊ ſedat dolorẽ oĩum illorum apoſtematũ diſponens ea ad maturationem ſi maturari debeant.

Emplaſtrũ de eupatorio. ℞.eupatorij.M.ij.camomille melliloti añ.M.ß.cipi maſticis ſq̃nanti ſpice añ.ʒ.j.ſanda.albo.⁊ rub.calami aromatici abſinthij añ.℈.ij.ſpodij.℈.j.mucillaginis altee.ʒ.iij.olei de maſtice de ſpica farine ordei añ.ʒ.ij.aceti parũ:fiat emplaſtrũ cũ decoctione eupatorij. Ualet in apoſtematib⁹ calidis epatis ⁊ in omni tpe ſicut illud de melliloto:ualet etiã in oĩbus frigidis ⁊ in oĩ tempore.

Emplm̃ reſolutiuũ apoſtemati ⁊ doloris mitigatiuũ. ℞.camomille melliloti roſ.ſe.aneti fenugre.altee ſe.lini añ.M.j.olei liliorum alboꝝ butyri ſine ſale añ.ʒ.ij.croci.℈.j.miſce:⁊ fiat emplaſtrum lento igne.

Emplaſtrũ ad idẽ. ℞.floꝝ camomille melliloti floꝝ malvauiſci ⁊ malue añ.M.j.farine ordei.ʒ.j.olei lilioꝝ alborum ⁊ camomille añ.ʒ.j.ß.bulliant flores in aq̃ uſq; ad ↄſumptionẽ medietatis aque ⁊ expreſſis floribus piſta bene poſtea adde farinam ⁊ oleũ:⁊ fiat emplaſtrum.

Emplm̃ ponẽdũ ſup carbũculũ mirabilẽ inducẽs opationem ſepat eniꝫ carnẽ bonã a mala uenenoſa:⁊ hoc in duob⁹ diebus. Et cũ ſepata fuerit ſcḋa die ſupponat̃ digeſtiuũ putrefaciẽs. ℞.rutbe recẽtis.M.j.fermẽti.ʒ.ß.pipis.ʒ.j.ſalis cõis ʒ.j.ß.ficus ſiccas numero.iij.piſtent̃ optime oĩa ⁊ fiat in modũ emplaſtri ⁊ ponat̃ bis in die:⁊ ego ſum expertus.

Emplm̃ reſolutiuũ ⁊ exptũ. ℞.maluaꝝ ſylueſtrium paritarie floꝝ camomille melliloti añ.M.j.bulliãt oĩa in aq̃ donec oĩa optime decoquant̃:deĩde piſtent̃ ⁊ de iſta decoctione accipe ptes.iiij.olei camomellini ptẽ.j.ſe.caulium ⁊ aneti añ.ʒ.ß.furfuris farine ordei añ.ptẽ.j.miſce:⁊ fiat emplaſtrum.

Emplm̃ mirabile ↄtra ↄtuſionẽ. ℞.radicum ↄſolide maioris ⁊ minoris añ.lib.ß.camomille melliloti añ.ʒ.ij.croci.ʒ.ß.farine fabaꝝ.ʒ.iiij.butyri.ʒ.v.farine fenugreci.ʒ.j.ß.coquantur radices in aq̃ uſq; ad coctionẽ tẽperatã:deinde ultimate ↄterant̃ ⁊ cũ reliquis alijs fiat emplm̃. Reſoluit eniꝫ ⁊ exiccat potenter oẽm mãm in loco ↄtuſo mortificatã ⁊ ipſam euaporare facit ⁊ dolorẽ ↄuenienter ſedat. Et ſi addas ei ſucci abſinthij ⁊ cimini añ.ʒ.j.nõ inuenies medicinã parem ei. Ego enĩ ex ea acquiſiui pecuniã non paruã a mulieribus habentib⁹ faciẽ denigratã ex parte percuſſionis ſuoꝝ viroꝝ qui ſunt zelotipi ⁊ qui facti ſunt hirci.

Aliud ad idẽ. ℞.vitellos ouoꝝ q̃ñ nõ eſt in pn̄°.ſed q̃ñ eſt in pn̄° cũ albuminib⁹ fac per vnũ uel duos dies ſm̃ diſcretionẽ boni medici ⁊ hoc in oculo uel ppe eũ uel añ oculũ cũ oleo roſ.camomellino bñ ↄquaſſatoꝝ ⁊ applica ut ſcis.

Aliud ad idẽ extrahens ſanguinẽ mortuũ. ℞.abſinthij.M.iij.aſſari plãtaginis añ.M.ij.nitri dauci añ.ʒ.j.cimini ſulfuris ſubtiliſſime pulueriꝫati piſtati ⁊ cribellati añ.ʒ.iij.croci.ʒ.j.vitellos ouoꝝ numero.ij.fiat emplm̃ in mortario cũ ſucco ↄſolide medie uſq; ad perfectã incorporationem. ¶ Et nota q̃ hoc emplm̃ eſt repercuſſiuũ notabiliter reſpectu precedentis nõ tñ ita exiccatiuũ ⁊ attractiuũ ſicut precedens:⁊ in ſumma precedens eſt longe melius.

Emplm̃ ad crepatos. ℞.picis naualis.ʒ.iij.cere rubee colophonie galbani terbẽtine añ.ʒ.ij.litargiri.ʒ.j.iuſquiami aloes añ.ʒ.iij.maſticis.ʒ.j.boli ar.gipſi añ.ʒ.iij.ß.ariſto.lõ.⁊ ro.añ.ʒ.ij.myrre thuris añ.ʒ.ij.ß.lũbricoꝝ terreſtriũ ↄſolide maioris ⁊ minoris añ.ʒ.ij.ſanguis humani.ʒ.vj.glutinis piſcium q.ſ. Oẽs gũme infundant̃ in aceto acri per tres dies naturales:deinde incorporent̃ cũ pice diſſoluta ⁊ cocta cũ cera:cũ enim puenerint ad infrigidationẽ:tunc ſupaddant̃ pulueres oẽs per ſe triti ⁊ cribellati ⁊ diligenter incorporent̃.deinde infundant̃ in mortario ⁊ ultimate ↄterant̃ cũ ſanguie humano ⁊ ppric accepto a corpore melãcholico.deinde diligẽter malaxent̃ cũ manibus vnctis cũ oleo onfancino:⁊ fiant ex eo magdaleones de quibus extendat̃ ſuper corio figure ſcutalis cuius amplitudo cooperiat inguina ⁊ pars piramidalis attingat oſſeum ⁊ coxam ⁊ ſuperponat̃ ei lumbar uel brachale figure ↄſimilis ↄdecenter ſuperſtringens.

Emplm̃ uſuale pro crepatis qḋ applicari debet in mane dum exit lectũ ⁊ cuſtodire ſe a cantu ⁊ comeſtione fructuũ leguminum ⁊ lacticinioꝝ ⁊ alioꝝ ciboꝝ uẽtoſitates generantiũ:⁊ teneat̃ corpus largũ. Modũ aũt applicãdi uidebis ſupius in alijs emplis etiã pro crepatis cõpoſitis:ſed iſtud eſt cõpoſitionis magri. ℞.picis naualis.ʒ.iiij.litargiri armoniaci galbani maſticis añ.ʒ.ij.cere al.⁊ rubee colophonie aloes ariſto.lõ.⁊ ro.añ.ʒ.iij.viſci quercini boli ar.añ.ʒ.vj.gipſi myrre thuris añ.ʒ.ß.terbẽtine lote cũ aceto.ʒ.iij.lumbricoꝝ terreſtriũ.ʒ.iiij.radicis ↄſolide maioris ⁊ minoris añ.ʒ.ß.mumie ſang.dra.bdelij añ.ʒ.j.pellis arietine a pilis mundate ⁊ fruſtatim inciſe ptẽ.j.ſang.humani lib.j. Et conficit̃ ſic. Bulliat pellis in aq̃ quouſq; ſit liquefacta poſtea ſupaddat̃ predicte glutinis ſcriptoꝝ glutinis capni glutinis piſciũ añ.ʒ.ij.bñ incorporent̃ oĩa ⁊ cetere gũmis liquefactis ſimul ⁊ puluerib⁹ additis:fiat emplm̃ ⁊ malaxet̃ cũ oleo myrtio:⁊ fiãt magdaleones ⁊ imponant̃ in uaſe terreo uel ereo ⁊ uſui ſeruet̃:⁊ cũ opus fuerit ſuper corio extendatur.

Emplm̃ ualẽs ↄtra inflationẽ teſticuloꝝ pueroꝝ ex aq̃ uel uẽto. ℞.radicũ lilioꝝ al.ʒ.iiij.farine ſe.lini ſubtilr̃ triti.ʒ.j.farine fabaꝝ.ʒ.ß.dauci.ʒ.iiij.ſulfuris viui.ʒ.j.gallaꝝ cupreſſi.ʒ.ij.ß.bdelij cũ aceti ſglutiti.ʒ.j.ß.fiat emplm̃ inuncto pus loco cum iſtis oleis. ℞.olei de pipibus ⁊ de croco añ.ʒ.ß.miſce deinde ponat̃ dictum emplm̃ immediate.

Aliud ad idem. ℞.ſeminis ameos bene ⁊ ſubtilr̃ triti ⁊ miſce cũ clara oui bene pus ↄquaſſata ⁊ actu calida ſuper loco applicata:⁊ eſt expertum.

Emplm̃ ueſicatoriũ. ℞.cãtaridaꝝ ſine capitibus ⁊ alis.ʒ.iij.pedis corvini.i.flãmule minoris.ʒ.j.ß.fermenti.ʒ.x.aceti.q.ſ.fiat emplaſtrum.

Emplm̃ carminatiuũ in hydrope ⁊ ppẽ in tympanite. ℞.ſtercoris capre ſicci lib.j.cimini.ʒ.ij.radicis cucumeris aſinini radicis ebuli añ.ʒ.ij.farine ordei lib.j.aceti calibeati.ʒ.iiij.fiat emplm̃ cũ lixiuio bñ coctũ. Et hoc emplm̃ ↄſumit omnẽ mãm uẽtoſabilẽ ⁊ apiendo poros trahit ipſam extra corpus ⁊ cõſumit:de quo calido totus uenter emplaſtretur.

Emplm̃ pro papillis mamillarũ ad puocãdũ lac. ℞.radicis ⁊ folioꝝ petroſil.coaguli hedi añ.ʒ.ß.ſtoracis calamite.ʒ.iij.olei amigda.dulciũ recentiũ.ʒ.iij.farine ordei.ʒ.j.ß.fiat emplaſtrũ cum decoctione ⁊ mamillis ſuperponat̃.

Emplm̃ certiſſimũ ſedãs dolores in podagra ex mã mixta. ℞.farine ordei uel orobi pulueris roſ.añ.ʒ.iij.vini al.pauciſſimi q.ſ.coquat̃ lento igne ⁊ interdũ addit̃ maſticis.ʒ.j.

Emplm̃ qḋ nõ habet cõpar in ſedãdo dolorẽ. ℞.furfures ſapam ⁊ parũ ſalis.hec oĩa ſimul coquas aliquali decoctione:⁊ fiat emplaſtrum nobiliſſimum.

Emplm̃ mitigatiuũ doloris capitis in febribus eueniẽtis. ℞.rutbe recẽtis.M.j.ſolatri recẽtis.M.iij.croci.ʒ.j.ſalis cõis.ʒ.ſemis.farine ordei.ʒ.iij.cum albumine vnius oui aut duoꝝ fiat emplm̃ ⁊ applicet̃ calidũ. Cõfert enim oĩ dolori capitis a mala cõplexione calida mãli uel immãli per eſſentiã ꝓtum capitis ⁊ per colligãtiã ab iferiorib⁹ mẽbris puenĩẽti per cõpaſſionẽ abſolutã in febrib⁹ ⁊ in alijs diſcraſijs materialibus. ¶ Si aũt ↄtingeret q̃ dolor eſſet ſic in capite per eſſentiã ꝫ a mala cõplexione facta mãli uel per colligãtiã ab iferiorib⁹ ptibus a ſili mala cõplexione fact⁹ tũc in pdicto emplo ponantur rutbe.M.iij.cum alijs ſufficienter cõmiſcendo.

Emplaſtrum 2m̃ ↄferens dolori capitis ⁊ ppt̃ facti a materia flegmatica mucillaginoſa digerens ipſam ⁊ ſedans dolorem ⁊ conſumens uapores groſſos in panniculis cerebri cõtentos ⁊ cõſumit reumatiſmos a capite ad oculos ⁊ aures ⁊ fauces ⁊ dentes defluentes. ℞.radicũ brionie recentiũ lib.j.abſinthij calamẽti origani recentiũ añ.M.j.ß.farine ordei

ʒ.ij.croci.ʒ.i.ſcamonee.ʒ.ß.olei lilioꝝ al.ʒ.iij.terant̃ radices brionie ultimata ↄtritione:ꝑus tñ bene cocte in aq̃.deinde incorporent̃ cũ alijs medicinis apponendo tñ crocũ in fine:⁊ de hoc emplo raſo capite circũuoluat̃ totũ bñ actu calido ⁊ diligẽter circũliget̃ cum bona applicatione. Et in ſpatio vnius ſeptimane p̃miſſis euacuatiõib⁹ vniuſ b⁹ ſedat oẽꝫ cephaleam antiquã. Et ſi uolueris ipſum facere magis appropriatũ ad mãm melãcholicã tũc coquant̃ radices brionie in bona ſapa ⁊ ſuperaddat̃ pulueris meliſſe.ʒ.ß.vitellos ouoꝝ numero tres incorporent̃ diligẽter ⁊ fiat ut dictum eſt:etiã per mutando ipſum bis in die:⁊ eſt optimum.

Empl̃m ſiue cerotũ cerebri ↄfortatiuũ ⁊ retẽtiuum flegmatis aq̃ſi ⁊ mucillaginoſi catarriçãtis ad nares ad palatum ⁊ ad fauces ex q̃ timet̃ ⁊ frequenter accidit ſubita mors. Cui⁹ deſcriptio hec eſt. ℞.reſine clare ⁊ electe.ʒ.ij.laudani.ʒ.ß.myrre maſticis añ.ʒ.i.ſandarace.ʒ.ij.farine fabaꝝ ⁊ orobi añ.ʒ.ß. diſſoluant̃ gũme cum.ʒ.j.aque cineris.⁊.ʒ.ß.aceti ⁊ coquantur uſqꝫ ad bonã viſcoſitatẽ:deinde infundant̃ in mortario ⁊ addita farina utraqꝫ incorporent̃ ↄtritione uehemẽti. De hoc ergo extẽdat̃ ſuper pãno groſſo ⁊ calido actu emplaſtretur tota caluities. ¶ Et ſi uolueris ex eo facẽ cerotũ quantitatis iam p̃dicte tunc addant̃ cere al.ʒ.vj.⁊ dimittat̃ farina ⁊ fiat cerotum ⁊ apponatur in loco predicto. ¶ Cum ipſo do multos homines vidi ab imminenti periculo ſubite ſuffocationis fuiſſe liberatos.

Empl̃m capitale. ℞.camomille melliloti aſſari añ.M.j.origani calami aromatici folioꝝ lauri añ.M.ß.ſticados maiorane betonice añ.M.ß.olei roſ.farine ordei añ.ʒ.iij.aque de coctionis ordei quãtũ ſufficit.fiat emplaſtrum.

Empl̃m maturatiuũ bonũ ⁊ expertũ. ℞.radices altee.ʒ.iiij.cepe lilioꝝ alboꝝ ficuũ pinguiũ añ.ʒ.ij.floꝝ camomille ⁊ melliloti añ.M.i.farine ſe.lini fenugreci ⁊ ordei ana.ʒ.ij.butyri olei liliorũ al.olei de camomilla piguedinis galline ana.ʒ.i. que ſunt piſtãda piſte ⁊ coque ⁊ totũ miſce:⁊ fiat empl̃m.

Empl̃m ad emigraneã capitis. ℞.acatie boli armeni ſandarace hypoquiſtidos añ.ʒ.j.ß.gallarũ cyp̃ſſi.ʒ.j.gallarũ pforatarũ ſang.dra.ʒ.ij.farine amili.ʒ.i.attramẽti.ʒ.iiij. Fiat linimẽtũ ſup caput ⁊ pro emplo de ruthe uti põt medicus.

Empl̃m ad epiliam. ℞.ruthe ſylueſtris.ʒ.iii.cimarũ roriſmarini.ʒ.ii.ß.ſulfuris viui.ʒ.ß.ſynapis piretri affodilli añ.ʒ.i.ß. caſtorei euforbij añ.ʒ.vii.diſtemperentur cum ſucco maiorane ⁊ fiat pupa.

Empl̃m cordiale. ℞.doronici oſſis de corde cerui been al.⁊ ru.añ.ʒ.i.ß.ſandaloꝝ amborũ ſpodij lãbruſce.corel.amboꝝ añ.ʒ ii.roſ.ʒ.iii.aque bugloſſe.ʒ.i.farine ordei.ʒ.i.ß.croci.ʒ. ii.⁊.g.vi.maluatice cyathum.j.⁊ ptro.ii.olei de croco.ʒ.ß.reſine.ʒ.ii.fiat empl̃m. Et ſi vis ipſum facẽ cordialius infrigidãdo:tunc ſupadde lãbruſce.ʒ.ii.coralloꝝ rub.ſpodij añ.ʒ.i.ß margaritarum.ʒ.i.hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ.ʒ.ß. Cum hoc enim medicamine mirabilia feci in ſedãdo pulſuꝫ ⁊ tremorem cordis ꝑuenientem a mã ⁊ cauſa calida. Et ideo remouet difficultatem anhelitus anguſtiam ⁊ inquietudineꝫ ⁊ ꝓhibet reſolutionem ſp̃uum ⁊ eorum cõſumptionem que fieri ſolet a materia ⁊ cauſa predictis:vñ mirabiliter reſtauratur virtus vitalis reſoluta.

Empl̃m ↄſtrictiuũ fluxus. ℞.folioꝝ plãtagis.ʒ.ii.roſ.ʒ.i.coriãdri p̃parati.ʒ.i.ß.mirtilloꝝ floꝝ uel foliorũ nucis.añ.ʒ.i. farine uolantis molẽdini.ʒ.ii.glutinis piſciũ.ʒ.x.gũmi arabici.ʒ.i.farine fabaꝝ.ʒ.ii.nucis cypreſſi lib.ß.granorũ uue.ʒ. ß.ſpẽram eluarij ↄſtrictiui de olibano deſcriptione Raſ.9° Almanſ.ca.de fluxib⁹.ʒ.x.fiat empl̃m ⁊ ſupponat̃ ab ore ſtomachi uſqꝫ ad inguina cooperiens totum mirach calidũ applicatum ⁊ diligenter ligatum.

Empl̃m ponẽdũ ſup epar in fluxu. ℞.eupatorii.M.i.ſquenanti.M.ii.ſpice inde q̃rtã ptẽ.M.i.maſticis macis añ.ʒ.ß.ligni aloes.ʒ.iii.mirabolanoꝝ emblicorũ kebulorũ aſſatoruꝫ añ. ʒ.i.boli armeni emanatis terre ſigillate añ.ʒ.vi.coriandroruꝫ preparatorum.ʒ.i.ß.ſpodij.ʒ.ii.roſ.ʒ.i.farine ordei..ʒii.ſpodierum triũ ſandalorũ ſine camphora.ʒ.ß.ſcorie ferri preparate.ʒ.j.olei maſticis ⁊ mirtilloꝝ añ.q.ſ.ad impinguãdũ. Eſt mirabile in oĩ fluxu epatico ⁊ in oĩbus fluxibus antiqs dyſentericis ⁊ excoriatiuis ⁊ ꝓprie cũ emplaſtrat̃ ex eo calido totuꝫ mirach a ſcuto oris ſtomachi uſqꝫ ad ilia ⁊ femur.

Empl̃m aliud cõſtrictiuũ qđ applicat̃ ſup vulue. ℞.lentiuꝫ excorticatarũ lib.i.burſe pa.plãtagis añ.M.iii.ſtercorũ aſini ⁊ capre exiccatoꝝ añ.ʒ.i.ß.thuris.ʒ.ß.ſang.dra.ʒ.xii.menthe ſicce.ʒ.i.ß.acatie hypoquiſtidos licij añ.ʒ.i.gipſi.ʒ.iiii.albumina ouoꝝ numero.v.farine fabarũ.ʒ.iii.gipſum infundat̃ in aceto ad minus per diẽ:deinde fiat empl̃m cũ ſucco plantaginis bullito cũ farina ⁊ alijs ſpẽbus. Hoc igit̃ empl̃m vulue ⁊ femori ⁊ pecti⁹ alchatin uſqꝫ ad fiteri ſuppoſitũ mirabiliter coartat oẽm fluxũ ſanguinẽ emorroidalẽ ⁊ mẽſtrualem ⁊ curat oẽm humoroſitatẽ m̃ricis ⁊ lubricitatẽ ꝑuenĩetes a flegmate ſalſo ⁊ mucillaginoſo. Et fuit cõpoſitũ anno legis nr̃e. M.cccclix.pro uxore Antonij apothecarij que immoderato curſu mẽſtruoꝝ p̃ducta fuit ad totius corporis debilitatẽ ⁊ ad infrigidationẽ ⁊ ad pulſum uermicularẽ qđ etiã toti uẽtri applicatũ ualet in oĩ fluxu diuina ↄceſſione per me cõpoſitum ⁊ practicatum ſepiſſime.

Empl̃m optimũ ad mollificãdũ dura apoſtemata. ℞.aſſungie galline anatis anſeris medulle cruris uacce añ.ʒ.i.mucillaginis radicis altee ⁊ fenugreci ⁊ ſe.lini añ.ʒ.i.bdelij galbani ⁊ armoniaci añ.ʒ.i.ß.gũme diſſoluant̃ cũ.ʒ.ii.olei liliorũ alborum ⁊ miſceat̃ cum p̃dictis pinguedinibus colatis ⁊ mucillaginibus:deinde recipiant̃ ficus pingues.xxv.⁊ piſtent̃ cũ p̃dictis ſimul ⁊ incorporent̃ ⁊ calidũ ſupponat̃.

Empl̃m ad epilepſiã applicãdũ capiti ſup cõmiſſura coronali extẽſum ſup corio ſolẽne. ℞.thuris maſticis ſpice ſubtilr ſeorſuꝫ puluerizatorũ añ.ʒ.vi.galbani oppoponacis añ.ʒ.i. agitent̃ cũ uiſci quercini.ʒ.ii. Si vis potes addẽ ⁊ erit efficacius ſ ambre cocte.ʒ.i.radicis uł ſemis peonie.ʒ.ß.gũmi ruthe ſylueſtris.ʒ.ß.laudani.ʒ.ß.nucis muſcate cubebe añ.ʒ.i. caſtorei euforbij añ.ʒ.i.malaxent̃ oĩa ⁊ fiat emplaſtrum.

Empl̃m de cruſta panis qđ actu calidũ applicat̃ in oĩ uomitu.ſedat eũ in media hora. ℞.maſticis mẽthe ſpodij corallorum rub.ſandalorum amboꝝ añ.ʒ.i.cruſte panis aſſati infuſe in aceto per mediam horã.ʒ.ii.olei de maſtice citonioruꝫ añ.ʒ.i.farine ordei.q.ſ.fiat emplaſtrum.

Empl̃m ultimate cõſtrictiuũ in fluxu epatico. ℞.foliorũ plãtaginis lib.ii.foliorũ granatorũ cõſolide maioris ⁊ minoris recẽtium añ.ʒ.iiii.pẽtaphilonis.ʒ.iiii.ſumach gallarũ pforatarũ g̃noꝝ myrti añ.ʒ.ii.coriãdri p̃parati.ʒ.iiii.terre ſigillate ʒ.i.ſang.dra.ʒ.ß.boli armeni lib.ß.croci.ʒ.i.macis.ʒ.vi.gũmi arabici dragagãti torrefactorum añ.ʒ.i. Cõtundant̃ folia ⁊ bulliant in lib.xx.aque ⁊ lib.ß.aceti nigri uſqꝫ ad bonã conſumptionẽ ⁊ diſſolutionẽ.deinde incorporent̃ oĩa in mortario uehementer cõterendo ⁊ fiat emplaſtrum ſubule:in fine cuius ponat̃ cãphore bene trite.ʒ.i. Optime enim confert ⁊ mirabiliter conſtringit ⁊c̃.

Empl̃m diſſolutiuũ duritiei mamillarũ. ℞.farine ordei fabarum añ.lib.ß.cimini.ʒ.i.olei violati.ʒ.ii.coaguli hedi.ʒ.ii.ß: fiat emplaſtrum cum aqua acetoſe.

Empl̃m ad maraſmatos ⁊ ptiſicos. ℞.cauderũ cãnarũ fluuialium p̃paratarum lib.i.ſe.endiuie ſcariole acetoſe lactuce añ ʒ.i.ß.macis.ʒ.ii.ſeminũ cotum frigidorũ.ʒ.i.ß.pinearũ mundatoꝝ.ʒ.ij.çuccari ſecunde decoctionis.ʒ.iiii.cũ melle viol. q.ſ.fiat emplaſtrum.

Empl̃m maturatiuũ reſolutiuum ⁊ doloris mitigatiuum in apoſtemate auris. ℞.radicum maluauiſci mũdatarũ a medullis coctarũ ⁊ optime inciſarũ ⁊ piſtatarũ lib.i.farine fenugreci ſe.lini florum camomille añ.ʒ.ii.butyri.ʒ.iii.vitelloruꝫ ouorum numero quinque incorporentur ⁊ miſceantur ⁊ actu calidum applicetur loco.

Empl̃m mollificatiuum ⁊ reſolutiuum. ℞.camomille.M.i. ⁊ bulliant in bono vino uſqꝫ ad medietatis ↄſumptionem ⁊ in illo vino pones vnũ cyathum olei cõis:⁊ cyathũ vnum

butyri ⁊ miſce ſimul ⁊ capias farinā ⁊ facias pultem ⁊ miſce oīa ſimul: ⁊ calidū ſuperpone ubi vis.

Empl'z aliud ↄſtrictiuū. ℞. thuris hypoquſtidos añ. ʒ. ſ. aloes ℈. ſ. ſang. dra. lib. iij. acatie añ. ʒ. j. ſtercoris aſini puluerizati. ʒ j. mēthe ſicce ℈. i. corticū ouoꝝ aduſtoꝝ. ʒ. i. ſ. albumis oui. ʒ. j ſ. cancrorū cōbuſtaruz ℈. ii. ſucci plātaginis. ʒ. iij. aceti. ʒ. ij. miſce: pro cliſteriʒandis tentis uel licinijs in fluxu ⁊ ragadijs ani ⁊ vulue utere.

Emplſm extrahens ſpinas ferrū uel vitrum. ℞. farine ordei nodorum cānaꝝ viridium mellis añ. quātum vis ⁊ fiat emplaſtrum. ¶ Item. ʒ. vi. pulueris radicis dyptami bibite cū aceto vini boni in mane ejiciunt ex quacunqȝ parte corporis fuerit.

Emplſm oxicroceū. ℞. picis naualis croci colophonie añ. ʒ. iiij. terbētine galbani armoniaci myrre olibani maſticis añ. ʒ. j. fiat cerotū. ⁊ qñ fuerit coctū ꝓijciaſ in aq̄ ⁊ cū extrahitur ab aqua cum manibus bene exprimatur.

Emplſm ſedatiuū doloris ⁊ mollificatiuū in cura fiſtularum ℞. abſinthij lib. j. calamenti lue añ. ʒ. iii. paſtinace. ʒ. viij. camomille meliloti añ. ʒ. i. ſ. armoniaci bdelij diſſolutorū cuʒ aceto añ. ʒ. vj. oxyquilonis al. ʒ. ij. farine ordei lib. j. olei roſ. ʒ. iiij. croci. ʒ. ſ. fiat emplaſtrum.

Emplſm capitale in fractura cranei ſm Cōciliatorē. ℞. gummi elemi. ʒ. iij. reſine puriſſime. ʒ. iiij. cere. ʒ. vj. uel. iiij. olei ro. ʒ. ij. armoniaci. ʒ. ij. terbētine. ʒ iij. fiat vnguētum. Et alia ponit etiā Cōciliator. qdā addit farinā ſiliginis ⁊ qdā farinaʒ fabaꝝ nigraꝝ. ⁊ qdā ſeminis plātaginis. ⁊ qdā cōponit illud emplſm cū vino abſqȝ oleo: ⁊ eſt expertum ⁊ optimum.

Emplſm ad mamillas. ℞. floꝝ malue matrū violarum celidonie folioꝝ ſancte marie que vulgariter diciſ fior de ogni meſe pētafilon añ. M. j. predicta bulliāt in ſufficiēti quantitate aque uſquequo remaneat vna ſcutella uel circa dicte aque: ⁊ tūc fortiter exꝓmanſ ⁊ cū ꝓdicta decoctione ⁊ flore farine frumēti fiat ut ptiſana que cū ſufficiēti quātitate aiſungie porcine ⁊ gallinacee ana. liquefactis ⁊ colature miſce ita ut bñ ſimpingueſ ⁊ ad inuicē ↄiūc bñ miſcēdo bulliāt donec fiat emplſm ⁊ pone ſup petia de lino groſſuʒ vno digito uel duobus donec erumpaſ: qȝ tūc debet poni groſſum vno digito mane ⁊ ſero ⁊ videbis mirabilia.

Emplſm ſedās oēm dolorē a ↄ̄cūqȝ cā. ℞. olei onfancini lib. ſ. croci. ʒ. ij. vitellos oui numero. viij. olei roſ. recētis ʒ. iij. coquanſ olea aliquādiu ſimul in ſartagine: deinde ſupponantur vitelli oui cū coclear ſup cinerib⁹ pauci caloris uehemēter agitādo penultime incorporenſ pulueris amili de ordeo ana. ʒ. iii. ⁊ tandē ſupaddaſ crocus ſolus in agitatione in uitem facta. et ſi uelis anodinum magis efficere: ſupadde butyri recētis. ʒ. ij. bdelij mollis ⁊ ſubalbidi. ʒ. ij. lento igne coquatur in. ʒ. iiij. ſape dulciſſime uſqȝ ad conſumptionem ipſius: medicamen eſt efficaciſſimum.

¶ De cerotis. Cap. III.

Cerotū capiti applicādū ⁊ ualens ↄtra decurſum catarri mirabiliẽ ponendo ſup cōmiſſura coronali. ꝑ radēdo capillos ⁊ fricādo bñ locū donec rubeat. 2° ponēdo uētoſam ſine ſcarificatione. ultimo applicādo cerotum. ℞. laudani gūmi elemi ſandarace olibani ſtoracis liqde ⁊ ſicce reſine ana. ad libitum miſce: ⁊ fiat cerotū. Poſſet addi myrra ⁊ eſſet fortius: ⁊ hoc fac apud neceſſitatem.

Ad idē ꝓſtātius. ℞. aloes pulegij calamēti mōtani corticū citri ana. fiat puluis ⁊ incorporenſ cū laudano ⁊ modico aceti ⁊ eſt expertiſſimū ⁊ lōge ꝓſtātius iam facto.

Cerotū ſtomachale qđ ualet fluxib⁹ fluxū diſſintericū ⁊ vomitū difficulter reſtringibilē ⁊ eſt ultimū remediū. ℞. picis naualis reſine ana. ʒ. j. maſticis menthe gariofil. ana. ʒ. ſ. trociſcoꝝ de bolo armeno de terra ſigillata karabe ematitis ſāg. dra. hypoquſtidos mumie ana. ʒ. j. gallie muſ. ſtoracis calamite ana. ʒ. ſ. vini citoniorum. q. ſ. fiat cerotum.

¶ Cerotum ſtomachale frigidum ⁊ ſtipticum. ℞. roſ. ſpodij maſticis coriandri myrtilloꝝ hypoquſtidos acatie uernicis ſanguis draconis ana. ʒ. ſ. laudani. ʒ. ij. gallie muſ. ʒ. i. picis naualis reſine ana. ʒ. vj. cere. q. ſ. fiat cerotū: deinde bulliat in. ʒ. iiij. vini citonioꝝ uſqȝ ad ↄſumptionē ipſius. Confortat ſtomachū debilitatum a uehementi calore febriū cholericaruʒ ⁊ aduſtarum. ſedat ſitim ⁊ mordicationes in eo exiſtentes ⁊ ſtringit uomitum immoderatum: ⁊ vigorat ſtomachū mollificatū a flegmate diſſoluto a calore febrili: remouet lienteriā a cauſis predictis prouenientem.

Cerotū ſtomachale pro pueris. ℞. reſine lib. ſ. pulueris gariofi. maſticis ana. ʒ. ſ. fiat cerotum ſup panno graue.

Cerotū aliud cōe oībus. ℞. ſpērum ſtomachalium. ʒ. ſ. picis naualis reſine ana. ʒ. j. fiat cerotum.

Cerotum de galbano ualēs in paſſionib⁹ matricis poſitū ſuꝑa vmbilicū mulieris. ℞. galbani ⁊ extende ſuper vno corio in forma rotunda ad modum vnius ſibie.

Aliud cerotum in paſſionib⁹ matricis qđ fit hoc modo. Accipe corium lōgitudinis ſpāle cū dimidia ⁊ latitudinis trium digitoꝝ ⁊ ponaſ ſuper vmbilico ex trāſuerſo uentris ꝑ: ꝓ tamen ſup dicto corio extēſis his rebus. ℞. aſſe fetide partem j. galbani partes duas fiat ceroτuʒ ⁊ extēdaſ ſuper corio dicto ⁊ applicetur modo dicto prius.

Aliud cerotū ad idē. ℞. galbani electiſſimi diſſoluti cū modico aceti ⁊ extēde ſup corio forme circularis ⁊ applica ſuper vmbilico mulieris. hoc cerotū ſpatio menſium ſex uel anni vnius multotiens curat ⁊ curauit iā antiquos matricales fluxus uentoſitates dolores ⁊ ꝓfocationes eiuſdem.

Cerotū ad herniā. ℞. ſcorie ferri. ʒ. v. mumie dragaganti gūmi arabici añ. ʒ. iij. thuris acatie ſandarace añ. ʒ. j. ſ. piſcium glutinis gallaꝝ cypſſi añ. ʒ. i. viſci quercini. ʒ. iij. gipſi. ʒ. ii. reſine lib. i. ſ. fiat cerotū cum ſucco cōſolide maioris ⁊ aceto ⁊ cera rubea ⁊ utere.

Cerotum pro crepatis. ℞. colophonie picis naualis mumie glutinis piſciū tartari añ. ʒ. i. bdelij armoniaci oppoponacis ana. ʒ. ij. gallaꝝ cypſſi pulueris ↄſolide maioris ana. ʒ. x. hypoquſtidos thuris maſticis ſang. dra. boli ar. añ. ʒ. ſ. ſucci viticelle lib. ſ. reſine pini. ʒ. x. diſſoluanſ oīs gūmi cū aceto muſco: deinde coleſ ⁊ diſpumeſ ⁊ colature addanſ cere rub. ʒ. xv. pellis arietis macerate in aceto ⁊ cocte uſqȝ ad diſſolutionē lib. iii. ſ. ⁊ cū eo incorporenſ ſimul in mortario ualida cōtritione: deinde coquanſ ſiſ cum alijs ſpēbus.

Cerotum aliud ad idē. ℞. picis naualis. ʒ. i. litargiri cere al. ⁊ ru. colophonie armoniaci galbani ana. ʒ. v. ſ. viſci quercini nucis cypſſi myrre thuris ana. ʒ. ii. boli ar gipſi ana. ʒ. i. aloe ʒ. i. maſticis conſolide maioris ⁊ minoris ana. ʒ. i. terbentine lote cum aceto. ʒ. ii. ℈. ii. ariſtol. lon. ⁊ ro. ana. ʒ. ii. ℈. ii. gallarum perforatarum. ʒ. ii. ℈. ii. ſang. dra. mumie ana. ʒ. ſ. fiat cerotum.

Cerotū longū qđ eſt ſicut ſupra deſcriptū ſparadrapuʒ ualēs ad tybias ulceratas. ℞. ſepi caſtrati. ʒ. vi. olei ro. ceruſe ana. lib. ii. aceti cyathū. j. cere noue. q. ſ. litargiri. ʒ. iii. reſine electe terbētine an. ʒ. ii. coquanſ ſimul gūme cū oleo ⁊ adipe ⁊ cuʒ infrigidata fuerint bulliāt omnia cū aceto uſqȝ ad ↄſumptionē ipſius: ⁊ cum fuerit bene glutinoſum factum infundanſ in eo pāni linei ⁊ diligēter intingantur. Confert ulcerib⁹ antiquis crurū ⁊ oīum membroꝝ ⁊ cancrenis ⁊ corroſionibus mēbroꝝ ꝓuenientibus a flegmate ſalſo per admixtionē ⁊ aduſtione: ⁊ membris multū aduſtis inficiētibus ſanguinem. repellit enim ⁊ exiccat humiditates ⁊ incarnat ⁊ conſolidat eas cū obſeruātiā debiti regiminis ⁊ prohibitione ab omni motu progreſſiuo.

Cerotum bonū pro tybijs ualēs multū ad ↄſolidādum ulcera. ℞: ceruſe antimonij litargiri plūbi uſti oīum quattuor lotoꝝ. ana. ʒ. iiii. pinguedinis caſtrati lib. i. thuris nutriti mumie ſandarace ſarcocolle ablute aluminis uſti ſang. dra. añ. ʒ. i. ſ. olei roſ. aceti ana. ʒ. i. ſ. cere albe reſine ana. ʒ. ii. fiat cerotum ⁊ ponaſ in petia dū tepefactum eſt: ⁊ ex iſto vna pars ſupponaſ. Cōfert enim ulceribus antiquis corroſiuis ⁊ ambu

latis oīum mēbrorum ⁊ ꝓpꝛie tybiarum ꝓuenientib⁹ a materijs melācbolicis ⁊ aduſtis oībus. Remouet enim malaꝫ cōplexionē calidā ⁊ repellit ⁊ exiccat ⁊ ſedat dolorē ⁊ mordicationes in illis ulceribus ⁊ mollificat duritiés ⁊ oſtracationes labioꝝ ulcerum ⁊ conſolidat ea.

Cerotum cordiale. ℞. been al. ⁊ rub. doronici oſſis de corde cerui fragmētoꝝ hyacinti ſmaragdi ſaphiri aā. ℈.ii. margaritarum. ʒ.ii. folioꝝ auri numero. iiii. reſine electe. ʒ.x. coquatur reſina cū aceto nigro: ⁊ fiat cerotum ſup pāno de grana qḋ portet cōtinue ſuper mamillam ſiniſtram.

Cerotū pro ſtōcho frigido mirabilis iuuamēti. ℞. gallie muſ. aliptę muſ. aā. ʒ.i.ſ. boni pōderis. laudani. ʒ.iii. maſticis macis ſtoracis calamite gariof. nucis muſ. cinamomi electi aā. ʒ.ſ. ligni aloes. ʒ.ii. coralloꝝ amborū aā. ʒ.i. ſpice nardi calami aromatici ſpice celtice ſpice romane aā. ʒ.i.ſ. mēthe abſinthij aā. M.i. roſ. rub. ſe. citonioꝝ mirtilloꝝ aā. ʒ.ii. granoruꝫ padiſi abrotani calamēti galāge ꝫinciberis aā. ʒ.i.ſ. iburis ciperi aā. ʒ.i. croci. ℈.i. puluerizent̄ oīa ⁊ cū ſufficienti quantitate reſine fiāt duo cerota. vnū pro ſtomacho: aliud pro ore ſtomachi apponēdum ſup ſpinā inter vndecimā ⁊ duodecimam ſpōdiles. vide Meſue de emplaſtro Alexandri.

Ad ſplenē

Cerotum ualens duritiei ſplenis. ℞. armoniaci. ʒ.vi. bdelij albi mollis. ʒ.iii. diſſoluat̄ gūmi cū aceto ſquillitico tamariſci ʒ.ſ. ſcolopēdrie ſe. aneti agni caſti ana. ℈.ii. ſemis plantagis ʒ.ſ. cere al. ʒ.ij. fiat cerotū cū reſina in forme figure huius.

Cerotū aliud ad idem. ℞. tamariſci ſcolopēdrie ſe. agni caſti. ſe. plantaginis ana. ℈.ii. armoniaci. ʒ.ſ. bdelij al. mollis. ʒ.iii. diſſoluant̄ gūmi cum aceto ſquillitico ⁊ poſt infrigidationē addant̄ ſpēs ⁊ fiat cerotum.

Cerotum ſoluens nodū ⁊ duritiem. ℞. fecis olei de ireos. ʒ.iii. olei lilioꝝ al. ʒ.ii. olei ſiſami olei amigdalarum dul. aā. ʒ.i.ſ. croci. ℈.i. piguedinis taſſi. ʒ.i. cere albe. ʒ.ii. reſine. q.ſ.

Cerotum ad idē ⁊ ad nodum iuncturarum. ℞. oxicroci. ʒ.ſ. emplaſtri de nucibus uel mucillaginibus. ʒ.vi. euforbij ſerapini oppopo. armoniaci ana. ʒ.i. reſine electe. ʒ.vi. cere al. ʒ.iii. diſſoluantur gummi cum aceto forti ⁊ addātur cera ⁊ reſina: ⁊ fiat cerotum.

Cerotū ad idē ⁊ ad diſſoluēdū natā. ℞. armoniaci. ʒ.i.ſ. piretri euforbij ana. ʒ.i. ſalis nitri. ℈.i.ſ. incorporent̄ ſimul cum cera ⁊ reſina ſufficientis q̄titatis: ⁊ fiat cerotum.

Cerotum ad dolorē ſciatice a mā frigida. ℞. armoniaci. ʒ.i. ſerapini bdelij oppopo. ana. ʒ.i. arthanite peonie hermodactylorum ana. ʒ.ſ. vitrioli viridis. ʒ.i.ſ. cere ⁊ reſine. q.ſ. ⁊ fiāt cerota duo.

Cerotum de ſtorace. ℞. laudani aſpalti arthanite myrre calami aromatici ſgnāti ana. ʒ.ſ. amcos amoniaā. ʒ.ſ. picis naualis. ʒ.iii. fiat cerotū: ⁊ ſup addat̄ ſtoracis calamite. q.ſ.

Cerotū extrahēs a ꝓfundo mām aq̄ſam. ℞. emplm̄ apliconis. ʒ.i.ſ. reſine electe. ʒ.ſ. cere. q.ſ. fiat cerotum. Cōfert podagricis artheticis ſciaticis ſpaſmo thetano ⁊ paralıſi. addendo huic ceroto armoniaci caſtorei ana. ʒ.iii. euforbij. ʒ.i. ⁊ applicando caluarie capitis mirabiliter confert appoplecticis expertum eſt pluries.

Cerotū calidū pro ſtōcho. ℞. maſticis cinamomi gariofiloruꝫ violaꝝ aloes ſpice gallie muſcate calami aromatici galange ana. ʒ.i.ſ. ſandalorum amboꝝ coriandri ꝑparati ſe. acetoſe ana. ʒ.i. laudani. ʒ.ſ. picis naualis decocte. ʒ.i. aromatizent̄ cum pauco muſci: ⁊ fiat cerotum in forma ſcuti.

Cerotum capitale. ℞. reſine electe empli de mucillaginibus ana. ʒ.i. laudani armoniaci pinguis ana. ʒ.ii. folij. ʒ.ſ. macis corticis citri aā. ℈.ii. ligni aloes. ʒ.i. bdelij mollis. ʒ.iii. cere. q.ſ. ⁊ fiat cerotum. Cōfortat nāq̄ꝫ cerebrum.

Cerotū ad dolorē dorſi ſpōdiliū colli ⁊ brachioꝝ qḋ in die applicat̄: in nocte vero remouet̄ iniungēdo in nocte cum adipe anatis aut tarabuſij. ℞. mucillaginis altee. ʒ.ſ. mucillagis ſe. lini mucillaginis fenugreci ana. ʒ.i. mucillagis portulace bdelij electi. ʒ.ſ. medulle cruris vituli. ʒ.ii. pinguedinis porci nō ſalſe. ʒ.i. pinguedinis galline anatis taſſi tarabuſij canis

⁊ meliſſe rubei ana. ʒ.ſ. reſine electe. ʒ.ſ. terbentine electe vnguenti Gal. ʒ.ſ. oleoꝝ roſaꝝ ⁊ camomellini amig. dulciū aā. q.ſ. ad oīa ſimul optime incorporādum pro ceroto. Pinguedines ipſe ꝑus minutim cū cultello inciſe diſſoluant̄ optime ad lentū igneꝫ. deinde oīa ſimul miſce ipſis hī colatis ⁊ optime incorporent̄ ⁊ cū ſufficiēti quātitate cere albe fiat cerotū ad lentū ignē ⁊ utere apud neceſſitatē. ¶ Qñ dolor nō eſt intēſus. ℞. floꝝ camomille ⁊ furfuris. q.ſ. bulliāt ſimꝉ iſta duo in ſacculo q̄titatis ſufficientis poſtea exprime ⁊ appone loco dolēti in nocte qñ uadit dormitū q̄uſq̄ꝫ incipiat frigeſcere. Et remoue ⁊ pone pellē pectoris. In his dolorib⁹ multuꝫ ualet inunctio olei anatis aut tarabuſij leniter iniungendo prope ignem ⁊ ſupponēdo ſtupam canapis.

¶ De epithimatibus. Cap̄. iiii.

Epithima cordiale tēperatū. ℞. aq̄ruꝫ meliſſe bugloſſe acetoſe. aā. ʒ.iiij. aq̄ꝝ cicoree roſarū floꝝ ſalicis aā. ʒ.iij. ſpērū cordialiū temperatarū. ʒ.iij. ſpērū eluarij de gēmis ℈.ſ. croci. g̃. v. aceti. ʒ.i. vini maluati. ʒ.iij. miſce ⁊ fiat epithima.

Epithima ad uermes. ℞. nigelle uel melis. ℈.i. aloes. ʒ.i. coriandrorum ꝑparatoꝝ. ℈.ii.ſ. abſinthij maſticis aā. ʒ.ii. corallorum rubeoꝝ. ʒ.i. fiat puluis ſubtilis cuꝫ ſucco abſinthij ⁊ aceto: fiat epithima quo utere.

Epithima ad idē. ℞. aque hyſopi mēthe ana. lib.ſ. aque graminis lib.i. vini maluatici. ʒ. viii. gentiane myrre croci ana. ʒ.i. ligni al. ſe. ſci. ana. ʒ.i.ſ. muſci. g̃. v. aceti coclearia. v. miſce

Epithima ad idē. ℞. aq̄rum acetoſe bugloſſe graminis ana. ʒ.iii. ſpērum cordialiū tēperatarū. ʒ.i. aqueꝝ abſinthij hyſopi ana. ʒ.ii. aque floꝝ ſalicis. ʒ.iii. gētiane dyptami uel ſe. ſancti ana. ʒ.ſ. croci. ℈.ſ. miſce.

Epithima pro capite. ℞. aque ſolatri. ʒ.vi. nenufaris floꝝ ſalicis aā. ʒ.i.ſ. amili. ʒ.ii. ſandarace. ʒ.i. croci. g̃.ij. miſce.

Epithima pro corde. ℞. aq̄rum bugloſſe acetoſe ana. ʒ.iii. aq̄ruꝫ floꝝ ſalicis roſaꝝ abſinthij graminis meliſſe lambruſce ana. ʒ.ii. ſpērum cordialium tēperatarum. ʒ.i.ſ. croci. g̃. viii. myrre dyptami gentiane ligni aloes ſandalorum citrinorū ſeminis baſiliconis been al. ⁊ rub. hyacinti ſmaragdi ana. ℈.ſ. ſucci lymonum. ʒ.iii. aceti. ʒ.i. maluatici. ʒ.v. miſce: ⁊ fiat epithima.

Epithima ad idē in diſtēperātia ſternāli calida. ℞. aq̄rū bugloſſe ſcariole violarū boraginis lib.ſ. aque roſaꝝ muſcate. ʒ.viii. ſpēꝝ tēperataꝝ. ʒ.i.ſ. cāphore. ℈.ſ. coralloꝝ al. ℈.iiii. pul. margaritarum. ʒ.i.ſ. folioꝝ auri numero. viii. miſce ⁊ terant̄ oīa in mortario ultimata contritione vini maluatici cyathum vnū: ⁊ pro lib.i. aq̄rum debent poni. ℈.ii. ſpecierum.

Epithima ad epar. ℞. aq̄rum ſolatri endiuie cpatice acetoſe abſinthij ana. ʒ.iiii. ſpērum triaſandaloꝝ dyarodon ſpodij ana. ʒ.ſ. croci. ℈.i. aceti. ʒ.ii. miſce ⁊ fiat epithima.

Epithima tēperatum. ℞. bugloſſe cicoree meliſſe lib.ſ. ſpecierum tēperatarū. ʒ.i. croci. M.i. acetoſe coclearia. vi. vini maluatici cyathum. j. miſce ⁊ fiat epithima.

¶ De embrocis. Cap̄. v.

Embroca ſtomachalis cuꝫ ſpōgia mag. ℞. menthe abſinthij origani calamēti feniculi ſeminis aneti uel aniſi cimini aā. M.i.ſ. maſticis coralloꝝ amboꝝ gallie muſ. ana. M.i. roſaꝝ. M.ii. ſqnāti mirtilloꝝ coriandri ana. M.i.ſ. lambruſce. M.ii. Contundantur groſſo modo vini nigri lib. xii. bulliant uſq̄ꝫ ad cōſumptionem medietatis. deinde fiat embroca.

Embroca ad lapidem renum. ℞. pitarie ſpice nardi ſpice celtice ſe. feniculi ſe. petroſ. dauci aſſari ana. M.i. Contundantur omnia ⁊ bulliant ut ſupra.

Embroca ad mēſtrua ꝓuocanda. ℞. pulegij calamenti abrotani rute centauree minoris hyſopi ana. M.i. ſauine mſiricarie ana. M.i.ſ. cinamomi galāge ana. ʒ.i. ſiſeleos rubee tinctoꝝ ana. M.ſ. myrre. ʒ.ii. Cōtundantur oīa groſſo modo

⁊ bulliāt in vna ſitula aque uſq3 ad ↄſumptionem medieta
tis. Prouocat mēſtrua ⁊ cū hoc prouocat urinam.
Embroca ſomnifera. ℞.lactuce violaꝝ roſaꝝ ordei mūdi añ.
M.j.cortici papaueris radicis mādragore nenufaris ana.
M.ſ.ſemis iuſquiami ⁊ papaueris ⁊ lactuce añ.ʒ.ſ.camomil
le mellilotti malue añ.M.ſ. Facta ſufficiēti rerū decoctione
fiat embroca ab alto ſup cōmiſſuram coronalem. Ualet enī
in extremis vigilijs ⁊ in frenēſi.

ℭ De oleis. Cap.vi.

OLeū mirabile ↄ peſtē. ℞.uas vitreū.xii.pin
tularū ⁊ reple ſex pitulas floribꝰ albis
ſambuci ⁊ pone in uaſe. deinde reple duas pintu
las floribꝰ altee uel ebuli: ⁊ ſiſr pone. deinde acci
pe pintulā vnā de floribꝰ hypiconis ⁊ pone in ꝑ
dicto uaſe. deīde. ℞.oleū triū uel 4^{or} annoꝝ ⁊ quāto antiq
us tāto meliꝰ ⁊ fundaſ ſup ꝑdictos flores ꝙtū uas pōt ↄtinē
⁊ cū repletū fuerit obtureſ ⁊ exponaſ radijs ſolaribꝰ per to
tū tpe feruoris eſtatis ⁊ ſeruetſ uſui. ℭ Hoc oleo pep tepido
vngaſ locus ter uel qter iter diē ⁊ noctē: ⁊ vidi ex eo vngi to
tum corpus peſtilentiati ⁊ ſubito cum recipit tātum ſudoris
ut uenenum totum exhalaret euacuatione ꝓus facta.
Oleum de vitellis ouoꝝ ualēs contra bothoꝝ que naſcunſ in
faciebꝰ infantuū. ℞.vitellos ouoꝝ numero.xii. ⁊ pone in fri
torio ferreo: ⁊ cōtinue miſce donec molle fiāt. ⁊ poſtea pone
in pāno ſabuli ⁊ cōprime: ⁊ ex eis fiat oleū ⁊ cū ipſo vngatur
puer ⁊ liberabiſ inulēs. Si ad iſtud oleū eſſet nimis debile
addantur iſti puluercs cū vitel'is ouoꝝ. ℞.pulueris myrre
ʒ.j.granorum iuniperi groſſo modo ↄtritorum.ꝫ.iiij.deinde
fiat oleum cum eis ut ſupra.
Oleū mirabile cōfortās neruos poſt cōtuſionē attritionem ⁊
uerberationē. ⁊ de lūbricis terreſtribꝰ appellaſ. ℞.olei vulpi
ni.ʒ.iij.olei oliuaꝝ maturarū vniꝰ anni uel medij boni odo
ris ⁊ ſaporis lūbricoꝝ terreſtrium ſcutellā vnam. Lauentur
optime lūbrici: poſtea vo ponanſ in frixorio ferreo cū predi
ctis oleis ⁊ ferueant uſq3 ad cōſumptionē tertie ptis: poſtea
vo coleſ dictum oleum ⁊ ponatur in fiala que obturetur cū
paſta ⁊ in caldario bullienti ponaſ ⁊ dimittatur per horam
mediam: deinde extrahe ⁊ poſtea utere.
Oleū iameni. ℞.olei antiq lib.j.galbani thuris viridis eris
ana.ʒ.j.olei maſticini.ʒ.iij.reſine pini.ʒ.j.ſ.terbentine.ʒ.iij.
diſſoluantur in aqua balneū.
Oleū de ſiſamo ſm deſcriptionē Meſ. mirabiliſr cōpetit pue
ris ↄſtrictis in rīça ut vix anhelare poſſint ipo nēdo p naſu3
cū pēna uſq3 ad rīçā ⁊ nō eſt vis ſi ponaſ calm aut frigidū.
Oleū rude ⁊ onfancinū.i.de oliuis imaturis exhibitū in quā
titate medij coclearis uel ſm q tibi videbiſ cū decoctione ꝑ
mius ⁊ modico vini maluatici mirabiliſr remouet anguſtias
in pueris qui in tātū grauanſ q appet ut uelint mori.

ℭ De collutionibus ſeu ablutionibus. Cap.vii.

CEllutio optima ad dolorē dētiū. ℞.pi
peris albi ⁊ lō gi cubebarū ſaxi
fragie corticū radicū mori corticū capparorum ⁊
mādragore ana.ʒ.j.piretri.ʒ.ij.ſ.iuſquiami al.ʒ.ſ.
Contūdanſ ſubtiliter ⁊ fiat decoctio cū vino ni
gro uſq3 ad conſumptionem medietatis. poſtea teneatur in
ore: ⁊ cū ceperit infrigidari expuatur.
Ablutio in ſomni ꝓuocatione. ℞.camomille mellilotti viol.
ana.M.j.floris nenufaris.M.ſ.corticis papaueris al.ʒ.j.
bulliant ⁊ ex hac decoctione lauenſ pedes ⁊ brachia.
Collutio in doloribꝰ dētiū. ℞.ſandarace pulueriçate.ʒ.ſ.vini
albi.ʒ.vj.bulliāt uſq3 ad cōſumptionē tertie ptis. Et colluā
tur dētes ex decoctione actu calida. eſt enī3 ualde bonū.
Ablutio alia pedū uſq3 ad genua in ꝓuocatiōe ſomni. ℞.fo
lioꝝ ſalicis vitis ⁊ maluarū añ.M.j.coquanſ ēt cū ſupradi
ctis puluerībꝰ. Bis uel ter ante cenā abluanſ pedes.
Ablutio capitalis ſiue lixiuiū in mā frigida ad reſoluēdū reli
quias māeruz. ℞.calamētu origani pulegij añ.M.j.ſ.ſaluie
roriſmarini ſiue maiorane añ.M.j.abſinthij.M.ij.floruz ⁊
baccarum lauri.M.j.ſ.miſce: ⁊ fiat lixiuium.
Ablutio in ꝑncipio lepre ⁊ ipetiginis ⁊ ſerpiginis ⁊ albaras ⁊
aliarū deſedationū cutis. ℞.myrre ſarcocolle añ.ʒ.iij.radi
cū ireos ſiccarū peucedani ariſto.ro.añ.ʒ.vj.elle.nigri.ʒ.ij.fu
miterre ſe.malue altee añ.M.iij.caule ſicce.M.iiij. Contun
danſ groſſo mō ⁊ incidēda incidanſ ⁊ bulliant in tribus ſi
tulis aque uſq3 ad ↄſumptionem tertie partis.
Ablutio in ulceribꝰ putridis. ℞.ariſto.ro.minutim inciſe.ʒ.ij
aſſe.ʒ.j.pulueris centaurce minoris.ʒ.i.ſ.calcis viue.ʒ.ſ. In
corporenſ ⁊ coqnſ ꝑdcā in aq cineris ligni dulcis lib.ij.uſq3
ad ↄſumptionē tertie ptis ⁊ ex hac colatura tepida lauenſ.

ℭ De ſieff. Cap.viii.

SIeff de plūbo ualens ad ulcera oculoꝝ. Ab
ſtergit ⁊ mūdificat ſaniē: ⁊ ſi admiſtre
tur cū colyrio roſaceo ꝓhibet eminētiā oculoꝝ ⁊
pānículoꝝ: ⁊ ꝓpe illā que dr̄ vuealis.7° breuiarij.
33° cap tractatu 9° Almāſ.cap 1.°. ℞.plūbi uſti antimonij
tutie cris uſti gūmi arabici dragāti oluz decies ablutorū cū
aq̄ pluuiali añ.ʒ.viij.opij.ʒ.v.fiat ſieff cum aq̄ pluuiali.
Sieff albū cōpletum. ℞.ceruſe plumbi uſti abluti añ.ʒ.x.ſar
cocolle.ʒ.ij.amili.ʒ.ij.dragāti al.opij thebaici añ.ʒ.ſ.diſtem
perentur in aqua ſeri. ⁊ fiat ſieff.
Sieff de roſis ex quo fiat colyriū nōatū dyarodon. Ualēs in
ꝑncipijs ⁊ in ꝑma pte augmēti obtalmie calide repcutit ma
teriā dolorē mitigat ⁊ al qliter digerit deſcriptione Auic.5°
can. ⁊ Alexandri ⁊ pauli. ℞.folioꝝ roſ.recentium.ʒ.iiij.croci
ſpice nardi gūmi arabici añ.ʒ.ij.cōficianſ cum aq̄ pluuiali ⁊
adminiſtretur cum albumine oui.

ℭ De ſacculis. Cap.IX.

SAcculus pro capite. ℞.cubebaꝝ nucis
muſcate corticū citri gallie mu
ſcate ſticados maiorane añ.ʒ.iij.roſaꝝ lambruſce
mirtilloꝝ añ.ʒ.j.ſ.fiat ſacculus capitis.
Sacculus ad frigiditatē ptis anterioris capitis. ℞.macis.ʒ.
vj.ſticados maiorane añ.ʒ.ij.lābruſce coralloꝝ rubeoꝝ roſ.
añ.ʒ.iij.pulueriçentur ⁊ fiat ſacculus rotundus.
Sacculus pro tinnitu ⁊ ſibilatione ⁊ dolore pūgitiuo auriū.
Et fuit applicatū cuidā iudee poſt deliteſcētiā morbillorum
℞.pulpe collogntidc ſiue aſſari cētaurce minoris añ.M.j.
ſ.mentaſtri.M.iiij.cōtundanſ ſubtiliter ⁊ fiant ſacculi ⁊ ca
lidi applicentur auribus.
Sacculus tēperatus pro corde calido. ℞.ſandaloꝝ amborū
roſ.coralloꝝ amboꝝ ſpodij cāphore foliorū myrti boragis
añ.ʒ.j.beē al. ⁊ ru.corticū citri nucis muſcate cōbuſte ſpice of
ſis de corde cerui ǵne dictoꝝ folioꝝ lauri garioſiloꝝ çedoarie
ligni aloes ocimi gariofilati roriſmari cubebaꝝ melliſſe añ.
ʒ.j.muſci.ꝫ.iiij.ambre croci añ.ꝫ.iij.ↄtūdanſ ⁊ fiat ſacculus.
Sacculus frigidus pro corde. ℞.roſ.bugloſſe floruz boragi
nis añ.ʒ.ij.ſ.corticū citri ſpodij folioꝝ myrti coralloruz am
boꝝ coriādri preparati añ.ʒ.j.ſ.cāphore.ʒ.ij.ſandalo.utriuſ
q3 ana.ʒ.j.ſ.fiat ſacculus ⁊ utere in caſu.
Sacculus carmīatiuus pro ſtomacho. ℞.ſe.apij aniſi ſiſele
os feniculi macedonici rutbe añ.M.ſ.origani calamēti añ.
M.j.ſ.hyſopi pulegij ſticados rutbe ſicce camedreos came
pitheos añ.M.j.abſinthij.M.ij.calami aromatici cinamo
mi fruſtum gariofi.ana.ʒ.ij.macis.ʒ.iij.contundantur om
nia ⁊ fiat ſacculus.
Sacculus pro ſtōcho frigido. ℞.pulueris mētbe abſinthij lā
bruſce calamēti pulegij añ.ʒ.ij.gariofi.ʒ.iiij.nucis muſ.ma
cis maſticis añ.ʒ.ij.galange.ʒ.ſ.roſ.rub.coriandrorum pre
paratorum añ.ʒ.ij.gallie muſ.ʒ.j.miſce.
Alius. ℞.pulueris abſinthij menthe lābruſce calamēti añ.ʒ.
j.gariof.ʒ.j.ſ.nu.muſ.macis añ.ʒ.ij.galāge.ʒ.ſ.coriandri ʒ.
j.gariof.ʒ.j.ſ.nu.muſ.macis añ.ʒ.ij.galāge.ʒ.ſ.
ſpa.roſ.ru.añ.ʒ.ij.ſ.muſti.cinamo.calami aro.añ.ʒ.j.gallie
muſ.ʒ.iiij.laudani.ʒ.ij.miſce. ⁊ fiat ſacculus in pāno de ǵ.a
Sacculus ad ↄfortādu cerebruz. ℞.maiorane ſticados cala
mēti foliorum lauri foliculorum ſene añ.ʒ.ij.nucis mu.ſe
minis ... gariofilorum cinamomi añ.ʒ.vj.ſtercoris colum.binis ſi...

pio añ.ʒ.iij.laudani.ʒ.j.corticum citri ligni aloes cubebarū ana.ʒ.iiij.piperis.ʒ.j.ſ.fiat ſacculus.

Sacculus ad tenaſmonē. ℞.coriandri preparati: granorum myrti:ſe.plātaginis cupularum glādium antbere gall.cypi. ſi perforatarum ana.ʒ.i.ſ.gummi arabici dragaganti torrefactorum ana.ʒ.i. Contundant̃ ſubtiliter ⁊ cum vino bulliant in ſacculo ⁊ poſtea ſedeat ſupra.

Sacculus p̄ ſtōcho. ℞.ligni aloes abſinthij calamēti betonice maſticis thuris cipi coſti cimini feniculi roſ. viticelle añ.ʒ j.iuiubarū macis cinamomi gariofiloꝝ ſpice nucis muſcate pipis albi ⁊ lōgi añ.ʒ.ſ.calami aromatici caſſie lignee corallorꝝ rubeorum ana.℈.ii. Ex his puluerizatis fiat ſacculus in forma ſcuti.

Sacculus alius cordialis. ℞.ſandaloꝝ amboꝝ corallorum amboruꝫ ana.ʒ.i.meliſſe bugloſſe corticum citri oſſis de corde cerui:ſete cōbuſte ana.ʒ.i.ſpērum electuarij de gēmis croci ana.ʒ.ſ.camphore.℈.i.fiat ſacculus.

Sacculus ad fluxū uētris ſup quo īfirm⁹ ſedē debet. ℞.origani ſumach myrtilloꝝ coriādri camomille añ.M.i.ſ.balauſtiarū corticis granatoꝝ hypoquſtidos ſe.roſ.ana.M.ſ.radicū taſſi barbaſſi cardonis corticis ⁊ radicis mori ana M.ij cōtundant̃ cōtundēda: ⁊ reliq̄ incidant̃: ⁊ bulliāt in vino nigro.deinde pone in ſacculo:⁊ fac ipm̄ ſedere ſuperius.

¶ De pulueribus. Cap̄.x.

PUluis capitalis. ℞.pulegij calamēti corticis citri maiorane ſticados betonice ſandarace gariofiloꝝ añ.ʒ.ii.miſce ⁊ fiat puluis ⁊ ponatur ſuper caput in loco commiſſure egrotantis.

Puluis ſene p̄parate purgans caput mirabilr̄. ℞.ſene.ʒ.xii. ſſ.ʒ.iii.tartari cinamomi añ.ʒ.i.ſ.macis.ʒ.iii.miſce. Accipiat ʒ.i.ante cibum.

Puluis q̄ uocat̃ de brionia. ℞.ſucci brionie lib.ſ.dragagāti gūmi arabici torrefactoꝝ ana.ʒ.i.ſarcocolle maſticis thuris treos ana.ʒ.ſ.tutie lote cum aq̄ roſ.ʒ.ii.calamēti cōbuſti.ʒ.ſ. Terant̃ oīa poſtq̄ fuerint puluerizata cōtritione ultima in mortario lapideo: ⁊ ad ſolē exponant̃ ſepe terēdo uſquequo cōſumat̃ ſuccus.deinde remouet̃ .⁊ ſic fiat quinque vicib⁹ poſt q̄ exiccatus fuerit. Ex hoc q̄ gingiue aſp̄gant̃ aut ex eo cū melle trito liniant̃ ſepe. Secretū eſt hoc medicamen ualens ad ulceroſas corruptiones ⁊ corroſas corroſiones q̄ſcūq3 gingiuarum ⁊ aliarum ptium corporis noſtri.

Puluis p̄ oculis. ℞.ſiſeleos eufragie fen.cubebaꝝ añ.ʒ.ſ.granoꝝ padiſi macis añ.ʒ.i.cinamomi cimini añ.ʒ.ii.foliorū roſmarini.ʒ.i.aniſi.ʒ.ſ.fiat puluis ſubtilis ⁊ eo utere.

Puluis p̄ migēte in lecto. ℞.agrimōie.ʒ.i.uel plus ⁊ det̃ patiēti de nocte cū uadit dormitū cū pauco vini uel brodij.

Puluis ad idē. ℞.pul.eritij q̄titatē ſufficiētem: ⁊ det̃ in potu cū vino in ſero añ accubitū. Itē caro eius mirabilr̄ cōfert.

Puluis in vulneribus recētibus aloes. In antiquis tutie p̄parate ualent aſperſe ſuper loco.

Puluis ceruſe lote. ℞.ceruſe lib.ſ.aque roſarum lib.i.abluat̃ in mortario bis bona contritione. poſtea permittatur exiccari: ⁊ uſui ſeruetur.

Puluis ad leniēdū uētrē. ℞.epithimi polipodij thimi ana.ʒ. j.foliculoꝝ ſene.ʒ.vi.tartari.ʒ.iii.cinamomi aniſi ana.ʒ.i.pulueris aneti.ʒ.ii.miſce: ⁊ fiat puluis. Lenit enim uentrem aſſumptus cum brodio parum ante cibum.

Puluis ualēs ad bonū gule. ℞.auellane ſpōgie cōbuſte pellee marine cartarū cōbuſtarū oſſis ſepie ſe.plantaginis añ. ʒ.ſ.pipis ʒinʒiberis ſalis gēme pumicis nucis muſ.gallarū piperis al.⁊ lon.cinamomi elebori albi ⁊ nigri ana.ʒ.ii.fiat puluis: det̃ omni die.ʒ.i.cum aqua ſalsa.

Puluis ad idē ualēs factis purgationib⁹.⁊ eſt uerſſimus. ℞ ſpōgiā vnam: ⁊ exicca eā in furno: ita q̄ poſſit puluerizari ⁊ da.ʒ.i.iſtius pulueris cū vino albo per horas duas aut plus quotidie ante cibū: ⁊ optimū videbis effectum.

Puluis optimus cōtra dolorē colicū factus purgationib⁹. ℞

pul.calami aromatici.ʒ.i.tyriace.ʒ.i.ſ. Cum vino albo calido exhibe in potu: ⁊ dormiat ſuper eo aſſumens.

Puluis optimus ad faciēdū urinare. ℞.pul.auellane pſ.mapille lucij añ.ʒ.i.miſce:fiat pul.⁊ exhibeatur in potu.

Puluis ꝯſtrictiuus fluxus uentris. ℞.gūmi arabici torrefacti.ʒ.i.terre ſigillate.ʒ.vi.boli armeni.ʒ.ſ.fiat puluis ſubtilis: dentur.ʒ.vj.pro vice.

Puluis pro uermib⁹ dictus muſcatus: ⁊ eſt magri dn̄i Antonij cermiſoni. ℞.ſe.portulace.ʒ.i.muſci.℈.iiii.coralloꝝ rubeorum coriandrorū preparatorū ana.℈.i.ſe. atriplicis.ʒ.i.fiat puluis det̃ cum vino potenti ⁊ aqua decoctionis radicis grāminis: uel agrimonie. doſis eſt.ʒ.iij.

Puluis ualens ad egreſſionem ani ⁊ matricis optimus. ℞. puluerem ſubtiliſſimum dactylorum combuſtorum: ⁊ ſup aſperges ano ⁊ matrici egreſſis.

Puluis ad idē fortior ꝯſolidatiuus ⁊ ꝯ̄ſtrictiuus. ℞.mumie ltij hypoquſtidos gallaꝝ pforatarū ana.ʒ.ii.pulueris oſſiū oſtracoꝝ combuſtoꝝ.ʒ.ii.ſ.fiat puluis: ⁊ ut ſupra aſpergat̃ ano aut matrici prius vnctis oleo roſ.

Puluis turbit p̄parati. ℞.turbit.ʒ.j.ſſ.maſticis ana.ʒ.ij.fiat puluis: ⁊ addat̃ ʒuccari ad pōdus oīum. doſis eſt.ʒ.ſ.aut.℈ j.uſq3 ad.℈.iiii.cum aqua ʒuccari.

Puluis optim⁹ ꝯ peſtē. ℞.boli ar.ſubtiliſſime triti.ʒ.ii.radicū tormētille doronici dyptami ſandaloꝝ rubeoꝝ añ.ʒ.i.raſure eboris ſpodij corticū citri añ.ʒ.ſ.margaritaꝝ ſplēdidaꝝ.℈.ij. fragmētoꝝ rubini q̄nate ſmaragdi ſaphiri hyaciti añ.℈.i.radicū anthē oſſis de corde cerui añ.ʒ.ſ.⁊ fiat puluis: cui ſi addat̃ raſure vnicorni.℈.ſ.pfectior multū erit. Doſis hui⁹ eſt a ʒ.ſ.uſq3 ad.ʒ.i.oī mane cū vino ſubtili aque roſ. uel acetoſe pmixto. Et ut p̄dict⁹ puluis ſit magis delicat⁹ potes addere ʒuccari ad pōdus oium: ⁊ tūc de ipſo in maiori ſumas doſi.

Puluis de polipodio p̄parato. ℞.ſe.aneti: aniſi: liquiritie: violarū: acetoſe: endiuie.añ.ʒ.i.ſ.polipodij mūdi.ʒ.ii.maſticis.ʒ. j.cinamomi.℈.ſ. dyagridij.℈.i.florum nenufaris.℈.iiii.puluerizent̃ oia per ſe ⁊ miſceant̃ ⁊ fiat puluis.

Alius modus eiuſdē. ℞.polipodij.ʒ.i.cinamomi.ʒ.i.ameos: aniſi ana.℈.i.tartari.ʒ.ii.ſalis indi.ʒ.i.puluerizentur oia per ſe ⁊ miſceant̃. Doſ.ante cibū a.℈.i.uſq3 ad.ʒ.i.

Alius pul.ꝯſtrictiuus in fluxu dyſerio. ℞.ſ.noꝝ myrti:pul.florum nucis ana.ʒ.i.karabe ʒedoarie.ana.℈.i.fiat pul.qui partiat̃ in quinque ptes eq̄les: ⁊ det̃ vna pars pro vice.

Puluis pulmōis vulpis p̄parati. ℞.pulmōes vulpiū nūero vj.ſcidant̃ ſup uenas ⁊ cānas gutturis.poſtea abluāt̃ cū vino calo mōtano dulci 4[or] uel quinque vicib⁹ per horā pro q̄libet vice.poſtea exiccet̃ in furno leuiter: ⁊ uſui reſeruet̃.

Puluis carminatiuus uentoſitatum. ℞.origani: rutbe: aniſi calamenti: ameos: carui: maſticis: thuris ana.ʒ.iii.gariofilorum.ʒ.ſ.fiat puluis. Doſis.ʒ.i.

Puluis epithimi. ℞.ſpice nardi: macis: ſe.leuiſtici: ſe.rutbe. ana.ʒ.i.cimini.ʒ.iii.ameos.fen. gra.paradiſi.ana.℈.j.tartari. ʒ.ii.epithimi.ʒ.i.croci.ʒ.ſ.fiat puluis omnium per ſe poſtea cōmiſceant̃: ⁊ fiat puluis: quo utere.

Puluis apponēdus in corruptione mēbri ſup loco corrupto cū albumine oui p̄us in circuitu appoſito defenſiuo ⁊ pprie memill.⁊ cū mēbrum denigrat̃ pp̄ter caliditatē. ℞.boli armeni ſubtilr̄ triti.ʒ.ſ.cāphore gra.j.miſce cū albumine vno uel duorum ouorum ⁊ cū coto ponat̃ ſuper mēbro.

Puluis ad corrodēdū carnē eminētē in plagis ⁊ eſt conſolidatiuus. ℞.alumis cōbuſti: boli ar.añ.ptes eq̄les fiat puluis.

Puluis corroſiuus. ℞.viridis eris pulueris trociſcoꝝ de calidonia.ana.fiat puluis.

Puluis ad eo p̄ſeruās a peſte q̄ nunq̄ vidi aliquē mori qui uſus fuerit illo. ℞.ſe.citri acetoſe ana.ʒ.ii.radicū dyptami gentiane tormētille.ana.ʒ.ii.ſ.boli ar.ʒ.i.cinamomi electi ʒ.i.margaritarū ſaphiroꝝ oſſis de corde cerui ana.ʒ.i.oium ſandaloꝝ ſe.ocimi.ana.ʒ.i.ſ. Fiat puluis aut electuariū: ponēdo in.ʒ.i.ſ.huius pulueris libram vnam ʒuccari ⁊ poſt comeſtionem potet modicum aque acetoſe.

Puluis reſtrictiuus ſanguis. ℞. thuris gūmi arabici dragaganti torrefactoꝝ. ana. ʒ. ſ. karabe emathitis. añ. ʒ. i. ſ. plumbi uſti ſan. ora. ana. ℈. iiii. boli ar. ʒ. i. mumie ſan. ora. ana. ʒ. ii. fuliginis furni gipſi ana. ʒ. iii. fiat alcohol.

Puluis ſene ꝑpatæ purgās caput. ℞. ſene. ʒ. xij. ſſ. macis añ. ʒ. iij. cinamomi tartari añ. ʒ. j. ſ. Doſis eſt. ʒ. i. ante cibum.

Alius modus preparationis. Recipe pulueris ſene. ℥. viii. tartari. ℥. iiij. macis. ʒ. iij. cinamomi. ʒ. i. ſ. ſalis indi. ℥. ſ. dyagridij ʒ. ſ. fiat puluis.

Puluis muſcat⁹ optim⁹ ad uermes. ℞. ſe. atriplicis. ʒ. i. ſe. ſel ʒ. j. ſ. radicis graminis floꝝ hyſopi abrotani. añ. ʒ. ſ. ligni. ℈. iiij. cinamomi: ſe. aneti añ. ℈. ſ. Fiat ex oīb⁹ puluis per ſe. deinde miſceaſ: ⁊ in fine ponaſ muſci triti. ℈. ſ. ⁊ denſ. ǧ. iij. uel. iiij. uſqꝫ ad. ℈. ſ. cum aq̄ graminis calida ſm diuerſitatem.

Alius puluis muſcat⁹ cōtra uermes. ℞. ſe. atriplicis portulace polij mōtani origani añ. ʒ j. ſe. ſancti. ʒ. iij. ligni. lupinorū añ. ℈. j. muſci. ʒ. ſ. ambre. ℈. ſ. miſce. ⁊ fiat puluis ſubtilis. Doſis eſt. ʒ. j. uel. ij. cum aqua graminis.

Puluis ſtōchoꝝ gallinarū uel caponū. ℞. aquā capitelli calidā in qua fundanſ ſtōchi gallinaruꝫ per horā. poſtea ablue duab⁹ uel trib⁹ vicib⁹: ⁊ infunde in vino ſicut dictū eſt de aq̄ ⁊ iterū īfunde in aq̄ capitelli: ut ſupra. ⁊ iterū īfunde in vino ut dictū eſt abluēdo: poſtea pone in furno qn̄ extrahiſ panis ⁊ pmittaſ exiccari ⁊ uſui ſerua. Mirabilr ualet cōtra dolores ſtōchi a ꝓprietate ⁊ ad eos qui mingunt in lecto.

Puluis attrahēs oſſa corrupta ⁊ ea mirabilr ſanans. ℞. ariſto. ro. ireos myrre aloes oppoponacis ſcorie eris corij camelli cōbuſti corticū pini añ. ʒ. j. fiat puluis ⁊ ponaſ in parte leſa: ualet ad corrupta oſſa mirabiliter.

Ad idem. ℞. pulueris matrīſyluę. Item aqua ſalis armoniaci idem operatur in hoc caſu.

Puluis ſubito ꝓuocās urinā. ℞. ſang. hirci ꝑparati lapidis lincis lapidis iudaici lapidis ſpōgie vitri cōbuſti ptes eq̄les: ⁊ fiat puluis. Deſ in potu añ cibū cū modico boni vini. ℈. j. uel ʒ. ſ. Et ſi ex eo formare uolueris pillas fac cum ſyru. ſimplici acetoſo aut oximelle ſquillitico.

Puluis ad iprægnationē. ℞. nucis muſ. cubebarū. ſſ. añ. ʒ. ſ. piperis lon. maſticis cinamomi añ. ʒ. j. galāge. ℈. ij. lingue auis raſure eboris ſiſeleos been utriuſqꝫ añ. ℈. i. puluerizenſ oīa: ⁊ ex hoc puluere utatur ſuper cibo.

Puluis ſubueniēs præfocationi matricis. Recipe floꝝ nucis ℈. j. uel plus, cum vino optimo detur.

Puluis ꝓuocās lac. ℞. pulueris aniſi. ʒ. ij. ſ. cum brodio cauliū: deſ in ſero quando uadit dormitum.

Puluis ad eminētiā vmbilici. ℞. lupinos ⁊ pecias pāni linei cōbure: poſtmodū ꝯfice cū vio ⁊ cū ſtupa pone ſup vmbilico

Puluis cōſolidatiuus. ℞. mumie licij hypoqſtidos gallaruꝫ perforatarum añ. ℈. ij. pulueris oſſium oſtracorum cōbuſtorum. ʒ. ij. ſ. miſce.

Puluis ad fluxū diſſintericū. ℞. burſe paſtoris pforate pulegij añ. Ex his fiat puluis ⁊ deſ. ʒ. j. iſtius pulueris cū ouo in mane duob⁹ diebus cōtinuis ⁊ ſtringetur fluxus.

Puluis ad corroſionē gingiuarū. ℞. ramuſculoꝝ quercus recētium balauſtiarū añ. M. j. gallarū perforatarū ſumach ǧnorum myrti cupulaꝝ glādiū ſe. myrti añ. ʒ. i. vitrioli al. aluminis añ. ʒ. i. ſ. anthopiri ſe. ro. añ. ʒ. ij. ſ. Piſtenſ groſſo mō bulliāt in duob⁹ ſiahs vini potētis uſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ptis. ⁊ ablue ſepe in die cuꝫ iſta ablutione: ⁊ poſtea q̄libet vice frica cū infraſcripto puluere. ℞. maſticis ſandarace hypoqſtidos añ. ℈. i. tutie preparate. ʒ. i. vitrioli al. ℈. iiij. ⁊ fiat puluis quo utere apud neceſſitatem.

Puluis mirabilis ad retētionē, ſanguis in fractura cranei. ℞ thuris ptes. ii. aloes ptē. j. fiat puluis ⁊ utere in caſu.

¶ De ſpeciebus. Cap̄. XI.

Species ad ꝯfortādū cerebrū. ℞. maiorane ſticados calamēti folioꝝ lauri foliculoꝝ ſene añ. ℥. ii. nucis muſ. gariofi. cinamomi añ. ʒ. vj. ſtercoris columbini ſinapis añ. ʒ. iij. laudani. ʒ. i. corticum citri ligni aloes cubebarum ana. ℥. iiij. piperis. ℥. j. ſ. Fiat ſacculus capitalis q̄ ualet ad confortādum cerebrum:

Spēs pro ablutione pedum in ꝓuocatione ſomni. ℞. camomille mellilotī viol. ana. M. j. floꝝ nenufaris. M. ſ. corticis papaueris al. ℥. j. bulliant ⁊ fomentenſ pedes.

Ad idē fortius. ℞. folioꝝ vitis ſalicis ⁊ maluarū añ. M. i. coquanſ etiā cū ſupraſcriptis pulueribus ⁊ bis uel ter ante cenam abluanſ pedes uſqꝫ ad genua: ⁊ manus uſqꝫ ad cubitum ⁊ videbis effectum bonum.

Stelladia cois. ℞. cinamomi electi. ʒ. ii. ſſ. ʒ. ſ. piperis galāge gariof. granoꝝ padiſi cardamomi añ. ʒ. i. ſ. coriādri. ʒ. ii. vini lib. xij. mellis aut zuccari lib. iiij. Diſtemperenſ omnia ⁊ caleſiant ad ignem ſine ebullitione ꝓijciantur ad ſacculum totiens quotiens clareſcat.

Spēs cordiales pro ſacculis. ℞. ſandaloꝝ amboꝝ corallorūꝫ amboꝝ añ. ʒ. j. meliſſe bugloſſe corticuꝫ citri macis oſſis de corde cerui ſete cōbuſte añ. ʒ. i. ſpērū electuarij de gemmis croci añ. ʒ. ſ. cāphore. ℈. j. fiant ſpēs pro ſacculis.

Ad idē. ℞. roſ. bugloſſe florum boraginis ana. ʒ. j. ſ. corticum citri ſpodij foliorum myrti coralloruꝫ utriuſqꝫ añ. ʒ. j. ſ. camphore. ℈. ij. fiat ſacculus.

Spēs calide pro corde. ℞. zedoarie been al. ⁊ rub. ligni aloes ocimi gariofi. corticū citri folioꝝ lauri grane tinctorū nucis muſcate roriſmarini ſpice ana. ʒ. i. roſarum ſandalorum amboꝝ boraginis ſpodij folioꝝ myrti bugloſſe camphore ana. ℈. ii. croci gallie muſca. añ. ʒ. i. ambre. ℈. ſ. muſci. ǧ. iij. fiat ſacculus pro corde calido.

Spēs pro ſtōcho. ℞. mēthe. ℥. ij. labruſce roſ. añ. ℥. ſ. gariofilorum galāge maſticis añ. ℥. i. corticum granatorū balauſtieꝝ añ. ℥. ii. teranſ oia ſubtiliſſime ⁊ fiat ſacculus.

Spēs pro embroca ſup ſtōcho cū ſpongis. ℞. gallie muſcate maſticis labruſce coralloꝝ amboꝝ ſpodij añ. M. i. abſinthij mēthe añ. M. ii. roſ. ſumach añ. M. i. ſ. galā. cinamo. nucis muſ. añ. M. ſ. Cōtundanſ groſſo mō ⁊ in vino optimo rubeo bullient ⁊ fiat embrocatio cū ſpōgijs ſup ſtomacho.

Spēs ꝓuocatiue mēſtruoꝝ ſuffumigādo ⁊ embrocādo ſuper vuluā. ℞. pulegij calamēti abrotani rutbe iue cētauree minoris hyſopi añ. M. i. ſauine mricarie añ. M. i. ſ. oppoponacis. ʒ. iii. armoniaci. ʒ. i. ſ. cinamomi galāge añ. ʒ. i. ſiſeleos rubee tinctoꝝ añ. M. i. myrre. ʒ. ii. Cōtundanſ groſſo modo ⁊ bullire facias iſtas herbas in ſitula vna aque uſqꝫ ad conſumptionem tertie ptis. Addantur ſpēs anthiosi emagogi. Fiat fomentatio ⁊ embroca ſuper vuluam.

Spēs pro ſuffumigio ad fluxū uētris. ℞. galleꝝ cypreſſi mirtilloꝝ ſumach corticū granatoꝝ gallarū pforatarū añ. M. i. acatie coriādri ꝑparati hypoqſtidos ſcis plātaginis roſaruꝫ thuris ſandarace gallie muſcate emathitis añ. M. ſ. origani ptes. ii. M. i. maſticis cinamomi naſturcij carui torrefactoꝝ añ. M. ſ. colofonie. ℥. i. ſ. cōtundanſ ⁊ puluerizenſ.

Spēs in fluxu uentris ſuffumigate uel ſedē ſup eas. ℞. origani ſumach mirtilloꝝ coriandri añ. M. i. ſ. camomille. M. ii. balauſtiarū corticū granatoꝝ hypoqſtidos ſe. roſ. añ. M. ſ. radicis taſſi barbaſſi cardonis corticis ⁊ radicū mori ana. M. ii. Cōtundēda ꝯtundanſ ⁊ reliq̄ incidanſ ⁊ bulliant in vino nigro. deīde pone in ſacculo ⁊ fac ipm ſedē ſupinus.

Spēs cordiales tēperate. ℞. ſandaloꝝ amboꝝ coralloꝝ amboꝝ roſ. ſpodij folioꝝ myrti folioꝝ boraginis cāphore. añ. ʒ. i. trociſ. de cāphora. ʒ. i. ſ. been al. ⁊ rub. corticis citri. grane tinctoruꝫ folioꝝ lauri gariofiloruꝫ zedoarie ligni aloes ocimi gariofilati roriſmarini cubebarum meliſſe añ. ℈. i. muſci ambre croci ana. ǧ. iiij. ⁊ fiat ſacculus.

Spēs pro emplō cordiali. ℞. corticū citri macis floꝝ bugloſſe boragis añ. ʒ. ſ. meliſſe roſ. añ. ℥. j. been al. ⁊ rub. doronici oſſis de corde cerui añ. ʒ. i. ſ. folioꝝ baſiliconis. ℥. ſ. corallorum amboꝝ terre ſigillate añ. ʒ. iii. ligni aloes croci ana. ʒ. ſ. amili. ℥. ii. labruſce florum ſalicis ana. ʒ. vi. farine ordei. ℥. ij. reſine. ℥. j. diſſoluaſ reſina cum aceto uel vino citonioꝝ ſi vio

ceroturm: ⁊ ſi vis emplm cũ aqua roſarum ⁊ meliſſe.
Spẽs ponẽde in uẽtre galli pasſinate. ℞.hyſopi ligr.capil.ue.
añ.M.ſ.paſſulaꝝ.ʒ.ſ.ponant̃ i uẽtre galli ⁊ decoquat̃ gal
lus ⁊ i fine addat̃ i corpe galli thimi.ʒ.j.⁊ cõple decoctionẽ.
Spẽs ad tenaſmonẽ. ℞.coriandri ꝑparati ĝnoꝝ myrti ſe.plã
tagis cupulaꝝ glãdiũ antbere gallaꝝ pforataꝝ ⁊ cupreſſi añ.
ʒ.i.ſ.gũmi ara.dragagãti torrefacte pañ.ʒ.i.ↄtundant̃ ſubti
liter ⁊ cũ vino bulliãt in ſacculo poſtea ſedeat ſupra.
Spẽs pro ſtuffa in dolorib⁹ iũcturarũ. ℞.mr̃icarie utriuſqꝫ.ʒ
vi.radicũ irigi.M.i.ſ.ſe.maluenenufaris añ.M.ii.rubee ti
ctorũ orobi ariſto.lõ.M.i.ſ.paucedam.M.ii.nucis muſ.nu
mero.j.ↄcidant̃ groſſo mõ ⁊ bulliãt in aq̃ ⁊ fiat ſtuffa ſicca.
⁊ calefiat iterũ aq̃ impoſitis lapidib⁹ molẽdini ignitis qui la
pis eſt marcbaſita lapidũ.habet oculos mixtos cũ ipſo.ua
let mirabilr̃ in dolorib⁹ iuncturarũ.ſ.podagra ⁊ arthetica ſi
cut vidi in filio Joãnis de matonib⁹ in ciuitate patauina.
¶ De confectionibus. Cap.xii.

Onfectio de alipta muſcata. ℞.lauda
ni.ʒ.iii. ſtoracis calamite.ʒ.
ii.ſ.ſtoracis rubei.ʒ.i.ligni aloes.ʒ.ii.ambre.ʒ.i.cã
phore.ʒ.i.muſci.ʒ.ſ.aque roſ.q.ſ.Cõficiant̃ ſic.
i dieb⁹ cãnicularib⁹ ponat ſtorace calamitã ⁊ ſtora
cẽ rubeã ⁊ laudanũ in catino ad ſolẽ coopto cũ panno ſubti
liſſimo: ne puluis poſſit attingẽ.⁊ cũ mollificata fuerit ad ſo
lẽ pone in mortario eneo calefacto ad ſolẽ cũ piſtello ſuo fer
reo ſilr̃ calefacto.⁊ fortiter ↄterant̃ ſil̃ donec ad nigredinem
deueniãt.poſtea pone puluerẽ ligni aloes ⁊ ſilr̃ fortiter ↄtere
⁊ camphora ſilr̃.poſtea ↄtere muſcũ in.lib.iii.aque roſe.⁊ de
hac aq̃ calefac aliquãtulũ marmor.pus tñ ablutũ ⁊ calefactũ
ad ſolẽ.⁊ accipe.ʒ.i.cũ tabula planiſſima: ⁊ eadẽ aq̃ madefa
cta ſup marmor diu agitet̃ donec ad linimẽti ſpiſſitudinem
deueniãt.hoc facies madefaciẽdo marmor cũ tabula ⁊ aq̃
ſupradicta.⁊ cũ poſueris ſuꝑ aſperge parum de aq̃ illa.⁊ fiat
cõfectio. Ualet pueris patiẽtibus aſma ⁊ cõſtrictionẽ anheli
tus ⁊ nõ potẽtibus retinere lac. Fit etiã ex ea optimũ ſuffumi
giũ ⁊ odoriferũ quo utunt̃ epĩſcopi ſeu prelati: ⁊ imperatores ⁊
reges in capellis ſuis.⁊ intrant pcioſe medicine ⁊ electe.hec cõ
fectio uocat̃ de alipta muſcata.i.de mixtura.
Cõfectio de reubarbaro. ℞.ſandalorũ alb.rubeorũ violarũ
ſſ.ana.ʒ.i.ſ.aniſi cinamomi croci muſci maſticis añ.ʒ.i.reu
barbari.ʒ.iii.croci albiſſimi lib.ii.fiat confectio ſolida datur
mulieribus.ʒ.iii.
Cõfectio pro pleureticis. ℞.ſpẽrum dyamargaritonis deſcri
ptione noſtre.ʒ.i.ſ.ſpẽrum dyamuſci dulcis.ʒ.ſ.çuccari.ʒ.
v.fiat confectio cum aqua roſata.
Alia ad idẽ. ℞.oppoponacis ⁊ ſpẽrũ dyamargaritonis de
ſcriptione Nicolai.ʒ.i.ſ.ſpẽrum dyamuſci dulcis.ʒ.ſ.çuccari
ʒ.v.fiat confectio cum aqua roſarum.
Cõfectio in q̃ eſt ṽtus reſoluẽdi uẽtoſitates que gñant̃ in ſtõ
cho ⁊ in uẽtre iferiori ↄſumẽs ſlata in eis incẽta ⁊ rectificans
ſtõchũ ⁊ epar in digõnib⁹ eoꝝ q̃ntũ imediate añ cibũ. Cui⁹
hec eſt deſcriptio. ℞.ſpẽrũ dyacinamomi dyãbre ⁊ dyagalã
ge ana.ʒ.i.çuccari lib.ſ.fiat cõfectio in rotulis magnis cum
aq̃ ſublĩmadõis calamẽti uel hyſopi.doſis eius eſt rotula.
Cõfectio cõfortãs ſtõchũ ⁊ phibẽs uapores eleuari. ℞.maſti
cis.ʒ.i.roſ.ſpodij mẽbre añ.ʒ.ſ.coriãdrorũ ꝑparatorũ.ʒ.ii.
coral.rub.ʒ.i.ſ.cõſerue citoniorũ lib.ſ.fiat cõfectio in formas
Cõfectio de fiſticis. ℞.fiſticorũ mũdatorũ ⁊ tritoꝝ.ʒ.iiii.çuc
cari al.lib.i.incorporent̃ ſil̃ in mortario cũ aq̃ roſ.q̃tũ ſufficit
⁊ coquat̃ ſup ignẽ: ⁊ fiat ↄfectio cũ ſpẽb⁹ triaſandaloꝝ aliq̃n
⁊ aliq̃n cũ cinamomo ponẽdo de q̃libet iſtorũ.ʒ.i.ſ.pro tota
iſta recepta. Põt etiã fieri ſolutiua ut ſcis. Ualet eni in ↄfor
tãdo epar frigidũ qñ fit cũ cinamomo.⁊ epar calidũ qn fit cũ
ſpẽbus triaſandal.⁊ ipſius oppilationes ſemꝑ aperit.
Cõfectio dyamuſci matricalis. ℞.ſpẽrum dyamuſci dulcis.ʒ
j.dyambre.ʒ.ii.lingue auis raſure eboris nepite ana.ʒ.ſ.çuc
cari albi.ʒ.v.fiat cõfectio ſolida cum aqua matricarie in ro
tulis: ⁊ ualet etiam ⁊c̃.

Cõfectio frigida pro renib⁹ quã potes facẽ calidã. ℞.ſemis
portulace lactuce añ.ʒ.i.ſ.ſe.endiuie ſcariole.ſe.coium.añ.ʒ.i
papaueris al.ʒ.iii.ligr.ʒ.ii.cinamomi.ʒ.i.ſ.çuccari ad pon
dus oium. Et ſi vis illã tarçeã facẽ calidã.tũc adde pro põdẽ
oium ſupraſcriptorũ dempto çuccaro q̃rtam ptem milij ſo
lis ⁊ vnam cinamomi.uerbi grã.ſi ſint.ʒ.v.de recepta adde
milij ſolis.ʒ.i.⁊ aneti petroſilini apij.ana.ʒ.ii.
Confectio pro uermibus. ℞.ſe.fenicli.ʒ.i.ſ.cimini.ʒ.i. cina
momi.ʒ.ii.cornu cerui uſti.ʒ.ſ.turbit ꝑparati.ʒ.ii.çucca.ʒ.x.
fiat confectio.
Ad idem cõfectio ſolutiua. ℞.reubar.torrefacti.ſe.fenicli añ.
ʒ.i.margaritarum.ʒ.i.ſ.cornu cerui uſti.ʒ.i.çuccari lib.i.fiat
confectio cum aqua rutbe.
Cõfectio p õmib⁹ cois apĩorum. ℞.ſalis alexãdrini.ʒ.ii. cornu
cerui uſti corticũ ĝnatoꝝ añ.ʒ.i.dyptami gariofilorũ reubar.
añ.ʒ.ſ.cẽtonici.ʒ.i.ſ.cinamomi.ʒ.iiii.croci.ʒ.ſ.çuccari lib.i.
ſ.fiat cõfectio ſolida cũ aq̃ abſinthij aut graminis.
Cõfectio alia ad idẽ. ℞.cinamomi cornu cerui uſti centauree
genciane añ.ʒ.i.dyptami.ʒ.ſ.reubarbari.ʒ.i.çuccari lib.ſ.⁊
cum aqua graminis fiat confectio in rotulis.
Cõfectio laxatiua que dr̃ dyarob. ℞.dyagridij.ʒ.ſ.turbit.ʒ.ii
ſſ.galãge cinamomi añ.ʒ.ſ.çuccari.ʒ.ix.⁊ fiat confectio.
Confectio de pinicis. ℞.pinearũ ut ſupra de fiſticis ſine ſpẽ
bus ⁊ aliq̃liter infuſarum in aq̃ rutbe uel vino maluatico p
duas horas.
Confectio dyaturbit cũ reubarbaro. ℞.ſandalorũ alborum ⁊
rubeorũ violarũ.ſſ.ana.ʒ.i.ſ.aniſi cinamomi croci maſti
cis ana.ʒ.ſ.turbit hermodactylorũ ana.ʒ.i.reuber.electi.ʒ.x
dyagridij.ʒ.iiii.çuccari albiſſimi lib.ii. Fiat confectio ſolida.
Doſis eius eſt a.ʒ.ii.uſqꝫ ad.ʒ.vi.
Confectio ↄtra uenenũ poſita ab Auic.6⁰ q̃rti. cap̃ pmo. ℞.
rutbe ſicce ptes.xx.nucis ptes.ii.ſalis ptes.v.ficuum ſiccaꝝ
partes.v.incorporent̃ ſimul ⁊ fiat confectio ut ſupra.
Cõfectio reſtauratiua bona in febrib⁹. ℞.pulparũ tñ aliaruꝫ
pectoris ⁊ muſculorũ extituꝫ ſub alis caponis mediocriter
pinguis uel galline uel pdicis uel faſiani hedi uel capri dome
ſtici lib.ii.amigdalarũ dl.excorticatarũ.ʒ.iii.fiſticorũ ſeu pi
ſtachioꝝ.ʒ.ii.ĝnorũ pinearũ mũdatorũ decide ter iſuſoruꝫ in
aq̃ feruẽti ⁊ poſtea mediocriter exꝑſſoꝝ p ſingulã carũ iſuſio
nẽ ultimo in vmbra exiccatorũ mediocriter.ʒ.i.ſ.auellanarũ
torrefactarũ ⁊ mũdatarũ ligr.raſe mũde a cortice ſuo ana.ʒ.
ſ.paſſularũ nigrarũ tramarinarũ.ʒ.ii.pulparum pinguium ſe
beſtẽ ſe.coium maiorũ frigidorũ ana.ʒ.i.ſe. coium minoruꝫ
frigidorũ añ.ʒ.ſ.çuccari albiſſimi q̃tum ſufficit. fiat cõfectio.
Confectio alia reſtauratiua. ℞.pulparum pdicuꝫ lib.ſ.amig
dal.dul.ʒ.vi.pinearum.ʒ.iii.fiſticorum.ʒ.ſ.auellanarum.ʒ.
ii.lig.ʒ.ſ.ſeminum coium.ʒ.iiii.çuccari rub.lib.i.cum aque
meliſſe ⁊ cinamomi.ʒ.iiii.
Cõfectio alia reſtauratiua cois. ℞.pulparũ pectoris ⁊ muſcu
loꝝ caponũ pdicũ gallinaꝝ ut ſupra mediocriter pinguiũ añ.
ʒ.iiii.amigdalarũ dul.pineaꝝ iſuſarũ in aq̃ cala ſm artẽ fiſti
coꝝ auellanarũ añ.ʒ.i.ſpẽrũ aromatici roſ.ʒ.ii.ſpẽrũ triaſan
dalorũ cõpletarũ.ʒ.i.amili dragagãti ligr.roſ.gũmi ara.ana.
ʒ.i.çuccari lib.i.uel.q.ſ.fiat cõfectio in morſellis cũ aq̃ roſ.
Confectio pauperum cõferens pucationi urine. ℞.cinerij
de lepore combuſto.
Cõfectio phibens abortum. ℞.cinerij de margaritis.
Cõfectio ad impgnationẽ. ℞.ſe.paſtinace ⁊ napi raſure ebo
ris ſiſeleos been al.⁊ rub.lingue auis añ.ʒ.ſ.cinamomi do
ronici macis gariofil.galãge piperis lõ.anthos xilobalſami
blacte biçantie maiorane pulegij ana.ʒ.ii. meliſſe bugloſſe
corticum citri ana.ʒ.i.ſpice ambre margaritarum ana.ʒ.ſ.
Puluerizentur olacum çuccaro liquefacto cum vino mal
uatico: fiat confectio ſolida.
Confectio ſandalorum. ℞.ſandalorum alborum ⁊ rubeorũ
viol.çinçi.ana.ʒ.i.ſ.ſalis indi.ʒ.ii.turbit hermodactylorum
ana.ʒ.i.reubarbe.ʒ.iiii. dyagridij.ʒ.iii.ſ.çuccari albi lib.ii.
fiat confectio.

¶ De Trociſcis. Cap. xiii.

TRociſci de croco cõfortãtes caput & ſtõ chũ & educẽtes ꝺñanter mãz me lãcholicã & ſubdñanter flaticã. quoꝝ doſis eſt. ʒ. ſ uel. ʒ. i. ſic fiũt. ℞. croci. ʒ. iii. amcos myrre roſ. añ ʒ. i. ſ. ẏlo aloes. ʒ. i. fiant trociſci cũ aqua roſ.

Trociſci optimi ualẽtes epati & ſpleni. ℞. roſ. berberis ana. ʒ vi. ſpodij abſinthij cuſcute lactis ligritie maſticis ſqnãti ana ʒ. iii. ſe. endiuie maratri aniſi ſpice ſucci eupatorij ariſtol. lõ. ana. ʒ. ii. cardamomi gariofilorũ croci opij aſſari coſti cucu meris cucurbite ana. ʒ. i. tempera cum ſucco endiuie.

Trociſci ad ardorẽ urine. ℞. ceruſe terre ſigillate celidonie ſuc ci ligritie corticis thuris ana. ʒ. i. gallarũ corticis mãdragore ana. ʒ. i. ſ. Terant oia in mortario plũbeo & cũ albumine oui fiant trociſci.

Trociſci ad idẽ. ℞. ſe. citrulli cucurbite lactuce portulace ana ʒ. iiii. ſucci ligritie roſ. añ. ʒ. i. cupularũ glãdiũ mirtillorũ len tis excorticate añ. ʒ. i. hypoqſtidos foliorũ iunipi añ. ʒ. i. opij ℈. xii. fiãt trociſci cũ ſucco portulace.

Trociſci optimi ad ꝓuocationẽ mẽſtruoꝝ. ℞. myrre. ʒ. iii. lupi norũ optime tritorũ. ʒ. v. foliorũ rubee mẽtaſtri pulegij carui rubee tinctorũ aſſe fetide ſerapini oppoponacis ana. ʒ. ii. fi ant trociſci cũ decoctione ſauine ſm artem.

Trociſci de alkekẽgi. ℞. ſemis citrulli. ʒ. x. boli armeni gummi arabici thuris ſanguis draconis papaueris albi amili ami gdalarũ enucleatarũ ſucci ligritie dragãti granorũ pini apij ana. ʒ. vi. ſe. apij. ʒ. ii. alkekẽgi. ʒ. iii. opij. ʒ. i. fiãt trociſci cũ ſy rupo uiolarũ & deĩ in mane. ʒ. i. cũ lacte aut aqua mellis.

Trociſci de celidonia pro ruptorio leui & bono. ℞. ſucci radi cũ celidonie urine pueri añ. ʒ. iiii. calcis uiue. ʒ. iii. arſenici ci trini. ʒ. i. ruptorij de capitello. ʒ. ſ. Bulliãt ſimul ſuccus & uria deinde ſupaddaĩ calx & coquaĩ ad ignẽ lignorũ uſqꝫ ad con ſumptionẽ ſucci & urine & reliqua addanĩ cũ calce & fiãt tro ciſci & ſunt ualde ſufficientes.

Trociſci de oxiſaccara. ℞. aniſi coſti ſqnãti amcos maſticis. añ. ʒ. i. olibani. ʒ. i. icorpenĩ ſil cũ modico mine citoniorũ & fiant trociſci.

Trociſci de hypoqſtidos. ℞. balauſtiarũ ſumach ſemis acetoſe añ. ʒ. i. ſ. ſcis portulace plãtagis ſpodij aſſatorũ añ. ʒ. iii. bo li ar. ſang. dra. dragagãti gallarũ pforatarũ acatie antbere añ ʒ. ii. iuſqami. ʒ. i. opij. ʒ. ii. ſ. croci. ʒ. i. fiãt trociſci cũ ſucco plã taginis ad pondus. ʒ. unius.

Trociſci optimi ꝯ peſtẽ. ℞. terre ſigillate. ʒ. ſ. boli armeni myr re ſcis citri añ. ʒ. i. ſmaragdi dyptami ʒedoarie pimpinelle: cãphore añ. ʒ. iii. tormẽtille. ʒ. i. croci. ʒ. i. terantur & cum ſyru po acetoſitatis citri & modico optime tyriace fiant trociſci. ʒ. unius.

Trociſci alij de celidonia cauteriʒatiui. ℞. arſenici citrini. ʒ. ſ ſalis vitrioli viridis ana. ʒ. ii. pulueris anacardini. ʒ. i. ſarco colle myrre ana. ʒ. i. ſ. calcis uiue. ʒ. i. ſ. Oia per ſe piſtenĩ & cũ ſucco celidonie quãtũ ſufficit fiant trociſci.

Trociſci ſtelle cõſtringẽtes oẽm fluxũ & doſis eiꝰ eſt. ʒ. i. in auro ra. ℞. myrre caſtorei terre ſigillate corticis mãdragore ana. ʒ iiii. opij trociſcoꝝ ſtelle coſti añ. ʒ. ii. papaueris albi. ʒ. vi. dau ci aniſi ſileleos iuſqami albi ſtoracis liqde. ſe. apij. ana. ʒ. viii. ſpice enduie añ. ʒ. iiii. Caſtoreũ & ſtoraꝫ liqda iſundanĩ per noctẽ in vino aromatico. deinde colenĩ & teranĩ ultima cõtũ tione & cũ alijs ſpẽbꝰ formenĩ trociſci cũ vio iſuſiõis ꝓdicte.

Trociſci ad ſingultũ. ℞. coſti croci roſ. recẽtiũ maſticis ſpice. añ. ʒ. iiii. aſſari. ʒ. ii. oleos opij añ. ʒ. i. Cõfice cũ mucillagie pſi lij & bibatur.

¶ De Suppoſitorijs. Cap. xiiii.

SUppoſitoriũ Carminatiuũ. ℞. ar monіaci. ʒ. ii. ſerapini oppoponacis añ. ʒ. i. cere. ʒ. ii. terbẽtine. ʒ. iii. ſal idi. ʒ. i. ſ. ſalis nitri. ʒ. ii. ſ. rutbe carui ſileleos aniſi cuſcute cẽtauree collognĩdecimini artbanite añ ʒ. i. ſ. colophonie. ʒ. ii. Diſſoluanĩ gũmi & cera & terbẽtina & fi ant ſuppoſitoria ſicut paruus digitus.

Ad idẽ fortiꝰ educẽs feces & trahẽs ab epate. ℞. armoniaci gal bani oppoponacis añ. ʒ. ii. ſerapini. ʒ. i. ſ. Diſſoluanĩ cũ aceto deinde icorpenĩ cũ. ʒ. iiii. mellis bñ cocti & fortiter malaxan do fiãt ſuppoſitoria cũ ſpẽbꝰ que ſequunĩ. ℞. artbanite col loqntide iterioris. turbit polipodij añ. ʒ. i. ſcamonee. ʒ. ii. ſalis torrefacti. ʒ. i. ſ. & fiãt ad lõgitudinẽ digiti maioris addendo uel diminuendo de dictis ſimplicibus ſm ꝙ peccat humor quem euacuare uolueris.

Aliud ad idem fortius. ℞. artbanite colloquintide turbit elle bori albi & nigri añ. ʒ. ii. ſalis indi. ʒ. i. ſalis nitri. ʒ. ii. euforbij. ʒ. ſ. ſerapini oppoponacis pinguioris ana. ʒ. vi. ſalis cois tor refacti. ʒ. x. mellis cocti & diſpumati lib. i. fiant ſuppoſitoria longa & groſſa longitudine ſex digitorum tranſuerſalium & minora ſm neceſſitatem.

¶ De Licinijs. Cap. xv.

LIciniũ Uſuale mẽſtrua ꝓuocãs. ℞. cala mẽti ciclaminis agni caſti rutbe ſa uine artbemiſie añ. ʒ. ii. pulegij origani raphani abrotani. ſeminis urtice iunipi rubee tinctorum ellebori albi cẽtauree bdelij ſinapis pulpe collo quintide myrre caſtorei aſſe fetide ſerapini oppoponacis añ ʒ. ii. galle muſcate. ʒ. ſ. teranĩ terẽda & fiãt licinia cũ ſucco cu cumeris aſinini & felle tauri & vulue imponantur.

Liciniũ cõſtrictiuũ in teneſmone. ℞. thuris myrre gũmi ara bici añ. ʒ. ii. opij croci añ. ʒ. ſ. cõficianĩ cũ albumine oui & fiat liciniũ cũ filo: & aliqui ponunt apium.

Peſſariũ ad impgnationẽ. ℞. coagoli leporis. ʒ. i. ſ. raſure ebo ris been al. & ru. lingue auis añ. ʒ. ſ. ſileleos pulegij calamen ti ſauine gallie muſ. añ. ʒ. ſ. pulueriʒenĩ oia ſubtiliter & miſce anĩ cũ oleo nardino. ita ꝙ oia ſint ualde mollia & addantur muſci & laudani. ℈. ii. & ꝓdictis addita lana fiat peſſariũ.

¶ De Cliſteribus. Cap. xvi.

CLiſtere Cõferẽs ſode & catarro ꝓuenientibus a mã calida & idifferẽter at trahit a capite oẽm materiã tã naliter ꝙ per adu ſtionẽ calidã & iducit ſomnũ vigilãtibꝰ imodera te. ℞. violarũ florũ nenufaris añ. M. i. ſe. coium frigidorũ cũ corticibꝰ cõtuſorũ. M. i. foliorũ malue mercuri lis & violarũ añ. M. ii. reupõtici. M. ſ. coqnĩ in octo lib. aque uſqꝫ ad cõſumptionẽ medietatis. & huiꝰ decoctionis cũ exꝓſ ſione cõuenienti accipiaĩ uſqꝫ ad. ʒ. iiii. ſalis cois. ʒ. iii. olei vio lati de cucurb. añ. ʒ. i. ſ. epithimi polipodij añ. ʒ. ſ. eluarij ſuc ci roſ. ʒ. i. ſ. caſſie ʒuccari ru. añ. ʒ. ſ. & eſt ualde potẽs ad oia ꝓ dicta ſi bñ cõſideraueris ſimplicia ipm cõponentia.

Cliſtere cõferẽs in omni egritudine materiali frigida capitis. Educit enim materias flegmaticas & melãcholicas a capite & ideo curat cephaleã antiquã & cõfert ſubeth & litargie & ſco thomie & uertigini & epilepſie flegmaticis & melãcholicis at trahẽdo & diuertẽdo materias tales a toto capite. ℞. gentia ne peucedani ireos ariſtologie rotũde acori radicum peonie artbanite añ. M. i. cubebarũ calami aromatici hyſopi ame os ſeminis leuiſtici añ. M. ſ. ſeminis malue altee añ. M. ii. ſe nugreci. ʒ. i. ſ. ellebori nigri. ʒ. i. ſ. foliculoruꝫ ſene thimi epithi mi añ. M. i. ſ. Coquanĩ oia in lib. vi. aque uſqꝫ ad ꝯſumpti onẽ duarũ partiũ. deinde colenĩ & uehemẽter exprimentur. Et huius decoctionis ℞. librã mediã ierelogodion iere ruffi ni ana. ʒ. i. ʒuccari rubei caſſie fiſtule ana. ʒ. ſ. olearum ſiſami ni anetini ana. ʒ. ii. miſce & totum mediocriter calidum pona tur pro una vice in diebus frigoris in ueſpere. in diebꝰ vo ca lidis in mane adminiſtrabis.

Cliſtere multum conferens in omni egritudine cerebrali pen dente a materiebus aduſtis oppilantibus uel apoſtematibꝰ. & ideo confert ſibare. i. apoſtemati prouenienti ſubſtantie ce rebri cum permixtione rationis & omnibus ſpeciebus melan cholie mantelupine & conſimilibus. Recipe fumiterre poli podij ſene thimi epithimi ana manipulum unum. pulpe col loquintide corticũ agarici turbit hermodactylorum ana. ʒ. ſ.

ſticados maiorane ſaluie betonice acori peo- ſe. añ. M. i. ſ. floꝝ nenufaris ⁊ violarū añ. M. iij. ſe. endiuie acetoſe roſ. añ M. i. Bulliāt oīa in lib. x. aque uſq; ad ꝯſumptionē medietatis. deīde cū forti expſſione colent̄. Et ex hac expſſione accipe ʒ. xv. mellis violati. ʒ. i. ſ. electuarij dyaſene. ʒ. ſ. ſalis gēme. ℈. iiij. olei cucurbite violarū añ. ʒ. ij. miſce ⁊ totū iponat̄ hore p̄ſcripta. Cū eni in talib⁹ egritudib⁹ mãe ſint multe ⁊ valde furentes ⁊ ē tacitia ſint valde ſeuiſſima ⁊ plurima op; in eis uti medicis magna ꝟtute habētib⁹ ⁊ diuertētib⁹ a capite mãs p̄dictas: ⁊ ꝓpe cõſtãte ꝟtute. Aliter eni ſibi blãdiēdo ꝓcedat ī felicitabit̄ opus medici. qm̄ ad ultimas egritudines ultime curationes ad pfectionē ſunt potētes. aff̄o ꝓme.

Cliſtere multū ꝯferēs ad oppilones cerebri oēs ⁊ ꝓpe organorū audit⁹ viſus guſt⁹ ⁊ odorat⁹ ⁊ apit ēt oppilones originum neruoꝝ ⁊ nuche p que mēbra ſpūs ſenſibiles ⁊ tactu⁹ ad mēbra tñſire oꝫ. ℞. ſticados origani folij maiorane betonice ſaluie roriſmarini añ. M. i. ſ. folioꝝ hedē lauri radicū apij ⁊ peonie hyſopi eupatorij melliſſe calami aromatici añ. M. i. polij mõtani rad. arthanite ireos galãge nucis muſ. añ. lib. ... Coq̄nt̄ in lib. x. aque uſq; ad cõſumptionē duarū ptiū. deīde colent̄ ⁊ diligēter exp̄mant̄. Et hui⁹ colature. ℞. lib. i. olei de coſto de croco ⁊ lilioꝝ alboꝝ añ. ʒ. i. ſpērum dyambre ⁊ dyamuſci dulcis añ. ʒ. ſ. agarici. ʒ. ſ. ſalis gēme. ʒ. i. ſ. miſce ⁊ totū iponat̄ hora maioris alleuiationis.

Cliſtere euacuãs mirabilr̄ mãs calīas a pectore ſtõcho ⁊ hypocūdrijs ⁊ uētre toto iferiori. Et cõfert pleureticis piplemonicis aſmati diſnie ⁊ orthomie doloꝛib⁹ epatis ſplenis ſtõchi ⁊ iteſtinoꝝ ꝓueniētib⁹ a mã calida. ℞. q̄tuoꝛ ſeminū colu; frigidorū añ. M. ij. ſe. portulace lactuce añ. M. i. ſe. endiuie acetoſe ſcariole cuſcute añ. M. ſ. fol̄. maluarū blitis viol̄. mercurialis añ. M. i. ſ. Coq̄nt̄ oia in lib. viij. aque uſq; ad cõſumptionē medietatis. deinde colent̄ ⁊ uehemēter exp̄mant̄ ⁊ huius expſſionis accipe lib. i. ⁊ adde olei viol̄. ʒ. iij. electuarij de pſilio. ʒ. ij. caſſie ʒuccari rubei añ. ʒ. ſ. ſalis coīs. ʒ. iiij. miſce ⁊ totum imponatur.

Cliſtere optime cõferēs in colica iliaca ⁊ doloꝛib⁹ renū anchaꝛū pectoris ⁊ oiu; alioꝛū mēbroꝛū iterioꝛū ꝓueniētib⁹ a mãbus melicis ⁊ ſtaticis mucillagioſis ⁊ vitreis ⁊ educit uētoſitates groſſas. ℞. cartami hermodactyli pulpe collognitide. añ. M. i. cētauree mi. folij ameos camedreos camepitheos iue añ. M. ij. polipodij thimi epithimi corticū agarici añ. ʒ. ij ſ. ſe. carui aneti rutbe aniſi apij añ. M. i. Ola bulliāt in lib. viij. aque uſq; ad cõſumptionē medietatis. deinde colent̄ et exp̄mant̄. ⁊ hui⁹ decoctionis ℞. lib. i. ſ. ⁊ addat̄ ei elarij dyacaſtorei. ʒ. ij. caſſiefiſtule. ʒ. ſ. eluarij idi bndicte añ. ʒ. i. ſ. ſalis gēme ſalis idi añ. ℈. ij. olei de aneto ⁊ amigdalarū amararu; añ. ʒ. ij. miſce totū ⁊ tēperate calidū imponat̄.

Cliſtere cõferēs ad dolores arthericos toti⁹ corpis ⁊ ꝓprie ad ſciaticã doloꝛē anchaꝛū genuū pedū ſolone educens mãs diuerſas ꝓpe tñ fridas. ℞. herue iue herbe paleſis betonice ſticados pulegij ſaluie roriſmarini maiorane melliſſe folioꝛu; hedere añ. M. ij. hermodactyloꝝ acori ireos calami aromatici pulpe collognitide corticū agarici ariſtologie utriuſq; añ. M. i. polipodij cartami foliculoꝛū ſene epithimi añ. M. i. ſ. Bulliāt in lib. viij. aque uſq; ad cõſumptionē medietatis. Cuius colature uehemēter expſſe ℞. lib. i. ⁊ adde olei de euforbio. ʒ. i. olei amigdalarū dul. ⁊ de ſiſamio añ. ʒ. i. ſ. ſalis coīs. ʒ. v. miſce ⁊ totū imponat̄ cū. ʒ. ſ. ʒuccari rubei.

Cliſtere cõferēs multū p̄focationib⁹ mr̄icis ⁊ oīb⁹ oppilonib⁹ ei⁹ ⁊ ad curſum mēſtruū alborū a mr̄ice. exiccat eni ꝯueniēter ⁊ mr̄ices ſteriles facit fecūdas. ⁊ ꝓpe qñ horū accidū cā fuerit mala cõplo frida cū mã aquoſa mucillagioſa vitrea in mr̄icib⁹ iuēta. ℞. arthanite mr̄icarie melliſſe rutbe ſcabioſe floꝝ roriſmarini añ. ʒ. i. ſ. abrotani paucedani ſerpilli ſiſeleos ameos amomi carpobalſami cubebarū baccaꝝ lauri calami aromatici caſſielignee corticū caſſiefiſtule añ. ʒ. i. ſ. cimini ſemis aneti aniſi ameos añ. ptes. ij. M. vni⁹. raſure eboris. M. ij. bulliāt in lib. vi. aque lēto igne uſq; ad cõſumptionē medietatis. deinde bona expſſione facta colent̄. cuius colature ℞. lib. i. olei de ſiſamo de coſto de rutba de pipib⁹ añ. ʒ. ſ. ſalis idi. ʒ. i. eluarij dyacaſtorei de baccis lauri de bndicta añ. ʒ. iij. miſceat̄ totū ⁊ iponat̄. Utat̄ ex eo mulier per tres ſeptianas oi 3° ⁊ 4° ſero añ cenā per horā. deinde cū uadit dormitū īduat̄ ueſte lõga ⁊ cingat̄ ⁊ ſuffumiget̄ poſtea cū īfraſcriptis puluerib⁹ poſitis in carbonib⁹ ardētib⁹ aptis notabilr̄ in põdē. ʒ. vni⁹ pro vice. Cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. pulueris alipte muſcate cõfectiõis nere añ. ʒ. i. gallie muſcate ſtoracis calamite añ. ʒ. iij. aluminis crudi. ʒ. i. ſ. pulueriʒent̄ oia per ſe. deinde cū ſucco mr̄icarie f. ēt trociſci põdere. ʒ. vni⁹ ⁊ exiccent̄ in umbra.

Cliſtere cõferēs ſciatice. ℞. folioꝛū hypiconis camomille centauree ſe. lini aneti ⁊ malue brionie ⁊ fenugreci ſe. lini añ. ʒ. i. aniſi. ʒ. iij. collognitide. ʒ. ij. ſalis gēme. ʒ. ſ. olei amigdalarum amararū. ʒ. ij. furfuris. ʒ. ſ. mellis diſpumati. ʒ. ij. iere benedicte añ. ʒ. ſ. miſce ⁊ fiat cliſtere.

De Aquis. Cap. XVII.

Aqua Somnifera. ℞. papaueris nigri iuſquiami añ. lib. i. amomi. ʒ. ij. hec diſtēperent̄ cū aq̄ nenufaris aut cū ſucco ei⁹ q̄ꝫ tñ ſufficit. Iſta aq̄ utat̄ in empimate ſine tñ papauere.

Aq̄ ad faciēdū lixiuiū capitale. ℞. calamēti origani pulegij añ. M. i. ſ. ſaluie roriſmarini iue maiorane añ. M i. abſinthij. M. ij. folioꝛū baccarum lauri. M. i. ſ. miſce ⁊ fiat lixiuium.

Aq̄ ad ſtrigēdū lachrymas. ℞. tutie p̄parate. ʒ. i. ematitis. ʒ. ſ. ſang. dra. acatie antimonij añ. ℈. ſ. cãphore. ℈. ij. terre ſigil. ʒ. i. thuris maſticis pipis al. añ. ℈. ſ. aquarū feniculi eufragie añ ʒ. i. aq̄rū viol̄. roſ. añ. ʒ. ij. vini antiq mõtani clari ⁊ ſubtiliſſimi. ʒ. iij. uel. iiij. bulliāt oia ſil̄ in duplici uaſe uſq; ad ꝯſumptionē medietatis ⁊ colet̄ per pãnū duplum.

Aq̄ ꝯ fluxū reumatis ad oculū cuiuſcūq; mãeīrū obtalmie ꝙ lachrymarū. ℞. ſucci rutbe ſucci ſumitatū rubi añ. ʒ. i. olei myrtini. ʒ. i. miſceant̄ oia ſil̄ ⁊ bulliāt uſq; ad ꝯſumptionem ſuccoꝝ deīde colet̄ ⁊ reponat̄ ad ignem. deīde ponc īfraſcriptos pulueres bñ tritos ⁊ cribratos. ſ. ſaphiri. ℈. i. ſ. hyacinti ℈. i. antimonij. ʒ. i. eris uſti. ℈. i. tutie p̄parate. ʒ. iii. oīb⁹ optime pulueriʒatis iponant̄ in dicto oleo ſil̄ bullitura: ⁊ paꝝ bulliāt lēto igne pmiſcēdo. deīde addat̄ cere noue. ʒ. iii. uel minus ſcḋm ꝙ placet tibi ſoliditas ipſi⁹ vnguēti ex q̄ cū pfectum fuerit vngant̄ palpebre ⁊ ſupcilia mitigat doloꝛē ⁊ curſum humiditatis ꝓhibet cām ꝯiunctā mirabilr̄ delendo.

Lotio pro ſcabie. ℞. radicū enule recētium radicū ⁊ foliorum malue radicū ⁊ folioꝝ lapatij acuti ſumiterre ana. M. i. furfuris frumēti groſſi ana. M. ſ. bulliāt in pbial. viij. aque uſq; ad cõſumptionē tertie ptis. ⁊ alīq addūt ſiſami ⁊ fenugreci ⁊ abluunt ſolum extremitates.

Potus ad uermes. ℞. ordei. ʒ. iiij. ſiliginis graminis ana. ʒ. i. bulliāt in aq̄ ſufficiēti uſq; ad ꝯſumptione 3ᵉ ptis colet̄ ⁊ de colatura det̄ ad potãdū: ⁊ nõ noceret ſi adderet̄ parū aceti.

Ad idē. ℞. ſumach. ʒ. i. g̃noꝝ myrti coriãdroꝝ p̄paratoꝛū. añ. ʒ. ſ. dyptami excorticati. ʒ. ii. ſe. plãtagis ⁊ portulace ana. ʒ. i. Coquant̄ uſq; ad ꝯſūptionē 3ᵉ ptis in aq̄ ſufficiēti. exp̄mant̄ ⁊ colent̄ ⁊ colatura potui ꝓpinet̄ cū vino uel alio modo.

Ad idē. ℞. aque ſublimationis radicis enule. ʒ. ii. aque ſublimationis radicū graminis. ʒ. i. det̄ patiēti in aurora tñ.

Aq̄ pectoralis. ℞. ſebeſtē ficuū pinguiū dactyloꝝ iuiuboꝝ. añ. numero. iiij. capi. ue. violarū paſſularū ligri. añ. ʒ. ſ. papaueris al. ʒ. i. cinamomi. ʒ. ij. ſe. aniſi feniculi eupatorij hyſopi. añ. ʒ. ſ. iniubarū numero. xx. ʒuccari uel mellis. ʒ. ii. ſ. aque fluuialis lib. x. bulliāt uſq; ad ꝯſumptionē tertie ptis. ⁊ in fine ſup addat̄ ſupraſcriptus ʒuccarum uel mel ⁊ fiat aqua.

Aq̄ epatica ualens ad epatis oppilationem ⁊ ad icteritias. ℞. ſeminis endiuie ſcariole lactuce epatice capil. ue. ſandaloru; amborum añ. ʒ. i. ſeminum colum frigidoꝛū. ʒ. ii. raſure eboris. ʒ. ſ. ſpodij. ʒ. i. rad. feniculi petroſi. apij ana. ʒ. ii. rad. endiuie. ʒ. iii. aceti modicū ʒuccari. ʒ. i. ſ. aque fontis lib. iiij. bulliant ad cõſumptionem medietatis.

Aqua ſtringēs fluxū diſſintericū ⁊ maxime in pueris ⁊ alijs ℞.aque roſ.ʒ.vi.gariofil.maſticis ſumach ana.ʒ.i.auri pōderis. Ponanſ dicte ſpēs groſſo mō cōtuſe in vna pua fiala que ponaſ ad bulliēdū in lebete pleno aq̄ ⁊ bulliant donec cōſumaſ aq̄ colli fiale.⁊ doſis eius eſt coclear.j.

Aq̄ puocatiua mēſtruorū.℞.pulegij calamenti abrotani rutbe iue centaurce hyſopi an̄.M.i.farine matricarie an̄.M.j.ſ.oppopo.ʒ.iii.armoniaci galange ana.ʒ.i.ſiſeleos rubee tictoꝝ ana.M.i.myrre.ʒ.ii.bulliant in vna ſitula aque ⁊ media uſq₃ ad conſumptionem tertie partis.

Aq̄ ad frāgēdū lapidē.℞.aque ſaxifragie ptes duas aſpagi ptē.j.angurie ptē.ſ.miſce ⁊ exbibe cū iſto pulu̾.℞.lapidis iudaici.vitri triti ſang.hircini ꝑparati lapidis ſpōgie.ana.ptes eq̄les,miſce cū aquis ſupraſcriptis.

Aq̄ pectoralis.℞.ficuū ſiccarū piguiū.ʒ.vi.dactyloꝝ piguiū₃ praſſij ſe.apij feni.paſſularū capi.ue.hyſopi ligr.ana.ʒ.v.Coquanſ oia in lib.viii.aque uſq₃ ad ↄſūptionē medietatis.

Lotio ſomnifera.℞.florū nenufaris viol.roſarū an̄.M.iii.ſe.aneti croci integri an̄.ʒ.i.ſe.lactuce portulace an̄.ʒ.ii.ſe.altee malue ana.M.iii.Cōtundanſ groſſo modo ⁊ bulliant aliquātulo tpe in ſufficienti quantitate aque.

Aq̄ ſōnifera valēs in vigilijs imoderatis freneticorū p duas hōas poſt cenā uel prādiū date.℞.papaueris al.ʒ.ſ.cortic₃ mādragore uſq₃ al.an̄.ʒ.ſ.croci itegri.g.iiii.Cōtūdāſ aliq̄liter ⁊ ponaſ poſtea in vna petia rara ⁊ infunde poſtea in aque nenufaris.ʒ.v.p hōs.vi.poſtea da ſibi potū petia pus bn̄ cōfricata i ipſa aq̄.Hec decoctio in potu deſ ab.ʒ.i.uſq₃ ad.iii.

Aq̄ i febrib⁹ īfantiū īfundaſ fermētū in aq̄ cū modico ſpodij croci ⁊ ȥuccari taberȥet p ſpatiū triū horarū.deide coleſ ⁊ de illa aqua detur in potu infantibus cum ſiti febrientibus. ſedat enim eorum febres ⁊ ſitim.

¶ De ſyrupis. Cap̄.xviii.

Syrupus cōpoſit⁹ de radicibus valēs ad frāgēdū lapidē.℞.radicis feniculi petroſilini apij bruſci aſpagi an̄.M.i.ſe.petroſilini feniculi apij aniſi carui bruſci aſpagi lactuce portulace ſcariole.ſe.coium an̄.ʒ.i.ſandalorum amborū roſ.viol.ana.ʒ.ſ.prunorum numero.xxx.ſcolopēdrie epatice cētaurce pollicarie capi.ue.ana.M.i.fiat decoctio ⁊ cum dicta decoctione fiat ſyrupus cū lib.i.ſ.ȥuc.⁊ eodem modo fiat ſyrupus compoſitus.

Syrupus de pomis cōfortās corda debilia ſanat ſyncopim ⁊ cordis tremorē.℞.ſucci pomorū dul.⁊ acetoſorū ana.lib.v.coquanſ uſq₃ ad cōſumptionē medietatis ⁊ dimittantur per duos dies uſquequo bn̄ clareſcāt.deinde coleſ ⁊ colature addanſ lib.iii.ȥuccari:fiat ſyrupus.

Syrup⁹ puocatiu⁹ mēſtruoꝝ.℞.aq̄rū apij lupinoꝝ aſpagi feniculi an̄.lib.ſ.ſpice.ʒ.ii.ſiſeleos.ʒ.i.armoniaci oppopo.an̄.ʒ.ii.ſ.petroſili feniculi ameos dauci carui an̄.ʒ.ii ſeis milij ſolis macedonici folioꝝ eupatorij an̄.M.i.galāge cinamomi croci an̄.ʒ.ſ.ſyrupi violaꝝ.ʒ.ii.ſeis citonioꝝ malue an̄.ʒ.iiii.Decoque in lib.vi.aque cucurbite uſq₃ ad ↄſumptionē 3ᵉ ptis.deide colenſ:⁊ colature miſceaſ cū aqs pdictis:deide coq̄nturſiſ ⁊ clarificenſ ⁊ dulcorenſ cū melle ⁊ aromatiȥenſ in fine decoctionis cū cinamomo.acetoſeſ cū aceto ſqllitico.

Syrup⁹ ad īpregnationē.℞.rubee maioris arthemiſie ſauie an̄.M.ſ.mētbe abſinthij radicis feni.acori ſūmitarū ſpnāū origani calamēti aniſi an̄.ʒ.ſ.gariofil.melliſſe bugloſſe an̄.ʒ.iij.cipi galāge calami aromatici aniſi marathri ameos ſiſeleos ana.ʒ.ij.cinamomi paſſularū ana.ʒ.v.mel q.ſ.fiat iulep aromatiȥeſ cum iſtis.℞.maſti.ſſ.macis gari.raſure eboris croci nu.muſ.doronici ȥedoa.ſe.ocī.ana.ʒ.ſ.

Puluis ad idē.℞.nucis muſ.cubebaꝝ.ſſ.an̄.ʒ.ſ.pipis lōgi maſticis cinamomi ana.ʒ.j.galangc.ʒ.ij.lingue auis raſure eboris ſiſeleos been utriuſq₃ ana.ʒ.i.pulueriȥentur oia.⁊ ex hoc puluere utatur ſup cibo quem comedit.

Unguētum ad idē.℞.gallie muſ.nucis muſ.caſtorei ana.ʒ.ij bdelij coaguli leporis laudani ana.ʒ.ii.olei nardini maſticini myrtini ana.ʒ.iii.cere.q.ſ.fiat vnguentum.

Syrupus ad ſciā.℞.corticis radicū feniculi aſpagi petroſilini apij ⁊ polipodij an̄.ʒ.i.gnoꝝ bruſci ſe.gallitrici milij ſolis ſe.urtice litoſpmatis.i.ſe.ſaxifragie ſe.petroſilini macedonici an̄.ʒ.ſ.ſcolop.M.ii.ſe.hedē iunipi an̄.ʒ.iii.hermodactyl.turbit an̄.ʒ.ſ.mellis lib.i.ſ.aque raphani lib.ii.fiat ſyrupus.

Aliter fit ſyrupus ſupra poſit⁹.℞.rad.feniculi aſpagi apij petroſilini polipodij an̄.ʒ.i.gnoꝝ bruſci ſe.gallitrici.milij ſolis ſe.urtice litoſpmatis ſeis ſaxifragie ſe.petroſilini macedonici ana.ʒ.ſ.folioꝝ ſcolopēdrie radicis capparoꝝ an̄.ʒ.ii.ſe.hedē ⁊ iunipi an̄.ʒ.iij.hermodactyloꝝ turbit.ana.ʒ.ſ.ſſ.carrami an̄.ʒ.i.ſ.agarici.ʒ.iij.ſalis gēme.ʒ.ij.macis.ʒ.ij.ſ.ſyr.de ſticados.ʒ.iij.mellis aq̄rum roriſmarini acori ⁊ ſaluie an̄.quantum ſufficit.Et fiat ſyrupus ⁊ aromatiȥeſ cum cinamomo maſtice ⁊ gariofil.nucis muſ.⁊ macis addēdo aliqd ambre ⁊ muſci ſm neceſſitatem:⁊ fiat ſyrupus.

Syrup⁹ ↄtra peſtē:℞.corticū citri corticū radicū capparoru₃ berbene ſandaloꝝ rubeoꝝ ſpodij an̄.ʒ.ii.gariofiloꝝ bugloſſe meliſſe boragie acori an̄.ʒ.ſ.acetoſe epatice praſſij ana.ʒ.iij.ſcariole agreſtis ſeiu₃ coiu₃ froꝝ violarū an̄.ʒ.ij.thimi epithimi polipodij mirabolanoꝝ citrinoꝝ chebuloꝝ an̄.ʒ.i.agarici reubar.an̄.ʒ.ſ.ſucci abſinthij fumiterre ebuli plantaginis an̄.ʒ.vi.ſucci citonioꝝ lib.i.ſ.dyagridij.ʒ.ii.ȥuccari al.lib.ii.Fiat ſyrupus per artē ⁊ acetoſeſ cum aceto citoniorum ⁊.ʒ.ſ.aſſumat in mane hora qua poſſit dormire paru₃ poſt aut ſaltem quieſcere in lecto per horam vnam ⁊c.

Syrupus iſte eſt magri Petri de tuſignano qui eſt mirabilis in ↄſilio ↄ̄ peſtē.⁊ eſt ordinat⁹ ad inuētionē ⁊ doctoꝝ medicine de quo viſa eſt experientia magna.Reddit eni₃ corpus ſiccius ⁊ mūdū a ſupfluitatib⁹.ↄfortat eni cor cerebrum ⁊ epar ⁊ oia mēbra.Doſis eius eſt ab.ʒ.i.ſ.uſq₃ ad.ʒ.ii.cum trib⁹.ʒ.aque bugloſſe ⁊ ſaltem ter in ſeptimana ſumaſ aut plus.

Julep ad febres peſtilētiales.℞.aq̄rū bugloſſe acetoſe ana.ʒ.vi.aq̄rum cicoree endiuie floꝝ ſalicis an̄.ʒ.iiii.ſyrupi de citro.ʒ.ii.ſyrupi acetoſi ſimplicis oxiȥaccare an̄.ʒ.i vini granatoꝝ.ʒ.viii.Clarificenſ ⁊ fiat iulep lōgum ⁊ in fine ponaſ vinum granatoꝝ.Hoc iulep lōgū eſt cordiale ⁊ extinctiuum.⁊ fit in fe.peſtilentialibus.

Syrupus ſolutiuus.℞.endiuie epatice capil.ue.recētiū an̄.M.i.ſandalorum amboꝝ an̄.ʒ.ii.ſeminū coium.folioꝝ boragi.an̄.ʒ.ſ.ſene epithimi.an̄.ʒ.i.reubar.ʒ.vi.turbit.ʒ.ſ.ſpice.ʒ.ſ.ſſ.ʒ.i.ȥuccari lib.i.fiat ſyrupus.

Syrupus ↄſtrictiuus de citonijs.℞.ſe.plātag.ʒ.ii.nucis cypreſſi corticū mediane glādiū corticū mediane caſtanearum granoꝝ uue torrefactoꝝ ſumach an̄.M.ii.mirtillorum.M.j.citonia cruda numero tres ſorbaꝝ neſpiloꝝ an̄.nūero.vi.acatie.ʒ.ſ.hypoqſtidos.M.i.ſ.Coquanſ in aq̄ plātaginis:⁊ cū ȥuccaro fiat ſyrupus.

Syrup⁹ ad idē de myrto ſic fit.℞.gnoꝝ myrti lib.ii.acatie ſumach an̄.ʒ.ſ.roſ.ʒ.i.ſpodij hypoqſtidos an̄.ʒ.iiii.mētbe.ʒ.ii.ſ.gūmi arabici dragagāti an̄.ʒ.ii.Coq̄nſ oia cū aq̄ pluuiali uſq₃ ad ↄſūptionē medietatis.deide coleſ ⁊ colature addaſ citonioꝝ lib.i.mell.lib.ii.clarificenſ ⁊ decoq̄nſ:⁊ fiat ſyrup⁹

Syrup⁹ de ſebeſtē ſic fit.℞.ſebeſtē.ʒ.ii.rubee tictorū.ʒ.ſ.aniſi cimini ligr.ſe.lactuce melonis cucu.maluarū an̄.ʒ.ii.alkekēgi.ʒ.vi.fenugre.ſticados praſſij an̄.ʒ.iii.ſe.apij ame.ſe.petroſi.radicū tribuli mari dauci feni.meu.an̄.ʒ.ii.ſang.ericij ꝑparati ſcordeō an̄.ʒ.v.lapidis ſpōgie iudaici corticū auellanarū an̄.ʒ.vi.Coq̄nſ in lib.ii.aque uſq₃ ad ↄſūptionē medietatis.deide coleſ ⁊ colature addaſ aceti ſqllitici.ʒ.ii.ſ.ȥuccari 2ᵉ decoctionis lib.ii.ſ.coquanſ lēto igne:⁊ fiat ſyrupus.

¶ De electuarijs. Cap̄.xix.

Electuariū ↄtra epilepſiā.℞.ſiſeleos ſticados:piretri.ana.ʒ.x.agarici.ʒ.v.carui aſſe fetide ariſto.ro.an̄.ʒ.i.ſ.mellis diſpumati lib.ſ.ſucci ſquille.ʒ.iiij.ȥuccari.ʒ.iiij.fiat electuarium.

Electuariū ſomniferū.℞.gnoꝝ papa.al.ʒ.ii.ſe.endiuie nigre lactuce portulace an̄.ʒ.ij.florū nenufaris.ʒ.vj.ſe.coiu₃ malo

rũ.ʒ.ij.ß.pomoꝝ mãdragore.ʒ.x.croci camomil.ſe.arcij añ.ʒ j.ß.ligni aloes.ʒ.i.çuccari al.lib.i.mellis viol.lib.ß.coquanť mel ⁊ çuccarũ ſil cũ aq̃ ſublimatiõis aque floꝝ nenufaris uiſqȝ ad bonã viſcoſitatẽ.deide additis ſpẽb⁹ ꝑpe ifridationeꝫ fiat eľariũ. Utoꝛ ego eo in freneſi in fibre ⁊ ſpẽb⁹ melie liniẽdo ⁊ fricãdo cũ eo frontẽ ⁊ tps nares ⁊ pulſus manuũ ⁊ pedũ.aut ex eo in potu deť poſt cibũ p horã.ʒ.v.cũ aq̃ ſublimationis lactuce nigre uel poꝛtulace. Et eo inſtãte neceſſitate accipiať miſcẽdo.ʒ.j cũ ſuis cibis uel i potu clarificãdo. Ego aũt certa expientia ſcio ꝙ ſi ſepe aſpergať facies eius aut alterius cuius cerebrũ ſit notabiľr exiccatũ cũ aqua nenufaris diſſoluẽdo pſilium in breui tpe inducit ſomnum.quicũqȝ ṽo opatiť vigilias multas a flegmate ſalſo in pectore uel in capite eorum oñante facile dormire poterit ſi eoꝝ caput eorum prius raſum vngatur aut liniatur ex eo tepido.

Electuarium ſomniferũ minoris foꝛtitudinis. ℞.gnoꝝ papaueris al.ʒ.vj.viol.ſe.lactuce ſe.endiuie añ ʒ.ij.ſe. coium.ʒ.ß. çuccari al.ʒ.ii.ſyrupi de papauere quantum ſufficit.

Electuariũ oculiſte. ℞.ſileleos eufragie feni.cubebaꝝ ana.ʒ.j. granorũ padiſi macis añ.ʒ.j.ß.cinamomi i ſe.celidonie rutbe.ana.ʒ.ij.folioꝝ roriſmarini.ʒ.j.aniſi ligni aloes carui cartaſilaginis ana.ʒ.ß.çuccari ad ꝯficiẽdũ debite uľ mellis.q.ſ.fiat eluariũ. Ualet eniȝ in diminutione viſus uel corruptione ⁊ ablatione nõ totali ⁊ ꝓcipue a mã flatica in coꝛpore flatico qꝛ reſtaurat viſus deꝑditionẽ ꝯfoꝛtãdo cerebꝝ.ꝑpterea qꝛ ꝓhibet ipſuȝ a fixione ⁊ receptione materierũ ⁊ uaporuȝ in eo aggregatorum per ṽtutẽ ꝓuenientẽ a mace ligno aloes ⁊ roremarino:⁊ ſubtiliat ⁊ ſuſtẽtat ſpũm.

Eluariuȝ ad viſuȝ ualẽs iflãmationi oculoꝝ ardori pũctioni ⁊ ſiľib⁹. ℞.eufragie feni.ſileleos.añ.ʒ.iij.pipis lõ.mẽtbe cinamomi macis maioraне berbene acori roriſmari añ.ʒ j.ß.penidiaꝝ.ʒ.iij.ligr.ʒ.ß.çucca.al.ʒ.v.fiat eluariũ in q̃ bulliãt iſti ſucci uſqȝ ad ꝯſũptionẽ ipſoꝝ. ℞.ſucci roſ.berbene ana.ʒ.ij. feni.depurati.ʒ.v.celidonie ⁊ rutbe añ.ʒ.i.ß.fiat eluarium. Et ſcias ꝙ inflammatio oculorum ⁊ ardoꝛ ⁊ punctio idem ſunt ⁊ in curis coincidunt.

Electuarium ad uocẽ clarificãdã. Raro de hac mã expta ſolẽnia inuenies.coiter tñ mihi exptũ eſt in leuib⁹ caſib⁹.ſ.non antiquatis ⁊ magis uſitatũ eſt dyaïris Nico.de quo poſt cenam per horas tres ſumat.ʒ.ii.

Electuariũ mĩ ad idẽ p me lõgo tpe exptũ. ℞.ſe.caulis bysopi enule vngule caballine iris ꝓaſſi ana.ʒ.iiij.aniſi feni.amcos cubebaꝝ ariſto.ro.añ.ʒ.i. ſucci liq.ʒ.ii.ß.cinamomi nucis muſcate añ.ʒ.i.oximelľ cõpoſiti ſyrupi de praſſio añ.ʒ.iij. penidiarũ.ʒ.iij.pineaꝝ ifuſaꝝ in ſapa p duos dies.ʒ.iiij.croci.ʒ.i.mellľ diſpumati lib.i. Fiat eluariũ de q̃ in diluculo exhibeaņ.ʒ.iiij.cũ.ʒ.ii.aque decoctiõis radicũ urtice ad multitudinẽ flãte ⁊ ifuſionẽ cãne pulmõis ab eo ⁊ alioꝝ organorũ uocis:uel deņ.ʒ.ii.in mane ⁊.ʒ.ii.in ſero cũ aq̃ decoctiõis radicũ urtice çuccarata. Ad raucedinẽ eni uocis ⁊ nocumenta ei⁹ ꝓuenientia a uehemẽti ſiccitate poſitiua uel ꝓuatiua organoꝝ uocis deņ.ʒ.ii.aque leuiter cale radicũ enule uel decoctionis pineaꝝ. Et ad uehemẽtẽ aſpitatẽ ſupficiei ꝯuexe cãne pulmonis deņ ex eo.ʒ.ii.hora ꝑdcã aut p tres hõs poſt cenã cũ aq̃ ſublimatiõis uel decoctiõis gũmi ceraſoꝝ uel gummi arabi. Et ad nocumẽta uocis ꝓuenientia pp nimiã frigiditatẽ aeris iſpirati uel exteri⁹ occurrẽtis deņ.ʒ.ii.ex eo cũ aqua ſublimationis folioꝝ croci uel decoctiõis ei⁹.in hoc eni pendet ſnia oluȝ medicoꝝ ũ totꝰ medicine:qd̃ ſepe ſum expertus.

Electuarium cõtra maraimatos ⁊ ptiſicos. ℞.caudaꝝ cãcrorũ fluuialiũ ꝑparatoꝝ lib.ß.ſe.endiuie acetoſe ſcariole lactuce ana.ʒ.i.ß.pinearum mundatarum.ʒ.ii.çuccari ſi.de decoctionis.ʒ.iiij.mellis violarum.q.ſ.fiat electuarium.

Decoctio pectoralis. ℞.ficuum pinguium.ʒ vj.dactyloꝝ pinguium praſſij ſe.apij feniculi paſſulaꝝ capil.ue.byſopi liquiri.ana.ʒ.v. Coquanť oia in lib.xiiij.aque uſqȝ ad cõſumptionem medietatis ⁊ colentur ⁊ fiat decoctio.

Eluariũ pectorale. ℞.ligr.cinamomi capil.ue.añ.ʒ.i.ß.pipis al.⁊ nigri byſopi vngule caballine ſe.ſe.añ.ʒ.ß. paſſulaꝝ.ʒ.i. pineaꝝ fiſticoꝝ amigdalarũ purgatarũ añ.ʒ.i.ß.ſe.urtice ireos croci enule añ.ʒ.ij.ſy.viol.ʒ.iiij.mellľ cocti lib.ii.ß. Coquanť mel ⁊ ſyrup⁹ lẽto igne uſqȝ ad ſpiſſitudinẽ cõuenientẽ.deinde icoꝛporenť in moꝛtario cũ paſſulis ⁊ medullis minutiſſime tritis ita ut effugiãt viſuȝ. Ultio ṽo addanť ſpẽs p ſe oẽs trite. Cõfert aſmaticis orthonicis diſnicis a cã frigida.puocat ſputũ abſtergit pect⁹ ⁊ cãnalẽs pulmonis. Ualet etiam raucedini uocis facte a ꝑdcis cauſis abſtergẽdo ⁊ ꝯſumẽdo mãs ſpiſſas ⁊ iuiſcatas cãne pulmõis tenẽdo de eo in ore ⁊ pmittẽdo ipm̃ deſcẽdẽ inferi⁹ ſiẽ loch aũ prãdiũ ⁊ in ueſpis. Et etiã cõfert tenẽ de eo in ore apud ſõnũ.attrahit enim ⁊ abſtergit flata in colatorio lnẽta a capite deſcẽdẽtia. Et ſic eo deņ in aurora.ʒ.iiij.cũ.ʒ.ii.aq̃ enule cõpane ſyluiſtris:ſꝫ ẽt hoꝛtulana ſit bona.hec ambo iſiľ calefacta miſcẽdo ⁊ exhibẽdo in aurora mirabiľr cõfert empicis ieiu iẽdo facie uľ ꝓmiteẽdo ex pleureſi ⁊ alijs apatib⁹ a mã groſſa in pectore ſcis.hoc demõſtrãt ſimplicia cõponẽtia eluariũ. Doſis puluis ei⁹ ẽ ʒ.i.ß.cũ aq̃ diſtillationis cretani marini.aut cũ aq̃ ſaxifragie. Si aũt fiat eluariũ ex eo cũ oximelle ſquilitico aut cõpoſito ſine ſqlla deť ex eo.ʒ.i.cũ ꝑdictis. Et ſi fiat ex eo ꝯfectio ſolida cũ çuccaro comedanť ex ipſa.ʒ.vj.in aurora cũ ꝑdicta aq̃ bibita.⁊ ꝯuenit etiã de eo dare.ʒ.ii.aut.iii.añ prãdiũ uel añ cenã cũ ꝑdicta aq̃ cretani marini qꝛ mirabilis eſt in hac re.

Eluariũ ad neruos. ℞.acori ſticados añ.ʒ.iii.paſſulaꝝ radicũ feniculi petroſilini añ.ʒ.j.cẽtauree mioris collogntide hermodactyloꝝ añ.ʒ.ß. Fiat eoꝝ decoctio in lib.iii.aque uſqȝ ad ꝯſũptionẽ medietatis que poſt expſſionẽ ſuã uehemẽter factã coquať ꝑus cũ lib.j.mellľ uſqȝ ad bonã ſpiſſitudinẽ.deide addať agarici electi.ʒ.i.turbit.ʒ.ß.ꝭꝭ.dyagridij añ.ʒ.i. ſpice.ʒ j.fiat eluariũ. Soluit eni mãs flaticas mucillaginoſas vitreas ⁊ aq̃ſas a mẽbus nutricatiõis ⁊ a remotis etiã ⁊ ꝓpe a iũcturis ⁊ attrahit ẽt mãs mixtas ab eiſdẽ ⁊ ſedat doloꝛẽ iũcturarũ ⁊ ꝯtractiones eaꝝ. Doſis eſt a.ʒ.iiij.uſqȝ ad.vj.cũ aq̃ decoctiõis.ꝭꝭ.ad mãs flaticas. Et cum aq̃ cuſcute uel cicerce ad mãs cholicas ⁊ deť ſp acru colm ⁊ tardeť cib⁹ poſt horis.vj. ⁊ añ cibũ bibať cyathus.j.hydromellis bene calidi.

Eluariũ de ouis ractificãs digẽnẽ ſtõchi ⁊ eſt Dyaſcoridis. ℞ albuminis ouoꝝ lib.ii.mellľ cocti diſpumati lib.i.miſceanť iſti ⁊ diu agitenť cũ ſpatula agitãdo uſquequã iſpiſſenť.deide addanť hec ſpẽs. ℞.çedoarie.ʒ.ß.cinamomi garioffiloꝝ ſpice ligri.ꝭꝭ.pipis galãge roſ.ſãdaloꝝ rubeoꝝ añ.ʒ.i.fiat eluariũ.

Electuarium carminatiuum in ſtomacho ⁊ in inteſtinis. ℞.aniſi ſpice nardi macis ſe.leuiſtici ⁊ rutbe añ.ʒ.ß.cimini.ʒ.ii. pulueris ſene.ʒ.i.tartari.ʒ.i.ß.mellis roſ.ʒ.iiij.ß.çuccari rub.ʒ.i. Coquať çuccarũ cũ melle ⁊ fiat eluarium ſm artem.Doſis eſt a.ʒ.iii.uſqȝ ad.iiij.ante cibum.

Electuariũ de margaritis ꝓhibẽs aboꝛtum. ℞.margaritarũ nõ pforataꝝ ꝑitretri añ.ʒ.i.ꝭꝭ.maſticis ana.ʒ.iiij. çedoarie doronici ſe.apij caſſie lignee cardamomi nucis muſ.macis cinamomi añ.ʒ.ii.been al.⁊ ru.pipis nigri macropipis ana.ʒ.iii.cinamomi croci.ʒ.v.çuccari al.lib.i.ß.fiat confectio cũ aqua mentoe uel buglose.

Eluariũ de lepore cõbuſto. ℞.lapi.iudaici ⁊ ſpõgie añ.ʒ.i.pulueris leporis cõbuſti ſm artẽ ſcriptã in eluario meo.ʒ.ii.ſpẽrũ eluarij liõtripon deſcriptiõe Nico.ʒ.ii.çuccari ſcõe decoctionis.ʒ.iiij.cũ aq̃ ſaxifragie fiat cõfectio in rotulis.ʒ.ß.uel eluariũ. Eſt eni ꝯuenientius paupib⁹ ad expẽſam nõ potẽtib⁹ Prouocat enim urinã ⁊ mũdificat oẽs vias eius ab harenulis trũbulis ⁊ lapidib⁹.ꝑpter qd̃ cõfert diſſurie ⁊ ſtrãgurie ⁊ doloꝛib⁹ renuȝ ⁊ ueſice factis ab opilatione a ꝑdictis cauſis ſoluẽdo etiã uẽtoſitates ab illis. Deť aũt rotula vna in aurora:⁊ altera añ prãdiũ per vnã horã bibẽdo poſt ipſam.ʒ.ii.aque aſpagi calide ⁊ deť ſiľr vna rotula ante cenam.

Eluariũ ad frãgẽdũ lapidẽ ueſice. Hoc eluariuȝ mũdificat vias urinales oẽs a flaticis ſupfluitatib⁹ a tribus ⁊ a renis ⁊ frãgit lapidẽ in renib⁹ educẽdo ipm̃ ſi per.xv.dies ex eo deņ ʒ.iii.cũ aq̃ milijſolis.⁊ foꝛtioꝛ eſt aq̃ decoctiõis radicũ urtice

calefaciẽdo ambo ſil. Et ſi volueris facẽ frãgẽt educẽ lapidẽ in veſica deſ ex eo. ʒ. ſ. per. 20. dies cũ trib⁹. ʒ. aque ſaxifragie maioris: aut aque polij montani. cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. vitri cõbuſti pulueris cicadarũ cõbuſtarũ ſine alis ⁊ pedib⁹ añ. ʒ. iij. leporis cõbuſti ſanguis hirci p̄parati añ. ʒ. viij. ſemis plãtaginis amili ſumach añ. ʒ. ij. ſ. ſyrupi cõpoſiti acetoſi lib. ij. ſ. penidiarũ lib. ij. fiat electuariũ.

Electuariũ cõſtrictiuũ de arillis. hoc electuariũ valet diſſinteriẽ quocũq; adminiſtratũ ſiue ſub forma electuarij ſiue cõfectionis ſiue pulueris in cibis vel ſub forma pillularũ aut poſt cenã ſumẽdo per duas horas vel circa aurorã. ⁊ poſt ſpaciũ veniũs hore digeſtiuũ ſuũ in die ter aut q̃ter ſm neceſſitatẽ patientis. Cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. corticũ granatoꝝ gallarũ balauſtiarũ cupullarũ glãdiũ añ. ʒ. ij. granorũ vue ⁊ myrti auellanaꝝ aſſatarũ granoꝝ pomoꝝ granatoꝝ ſemis roſe acatie ſumach añ. ʒ. ij. corallorũ amborũ eburis maſticis ſemis papaueris albi ⁊ nigri gũmi arabici aniſi pſilij ⁊ amili aſſatorũ ſpodij ſeis plãtagis margaritarũ añ. ʒ. i. boli armeni ſanguinis draconis añ. ʒ. i. ſ. zuccari lib. ſ. fiat electuarium. vel ſi vis põt fieri ſub forma cõfectionis cũ p̄dicto zuccaro ⁊ aqua plantaginis vel alia ſimili. ⁊ eſt bonũ ⁊ optimum.

Electuariũ aliud cõſtrictiuũ de citonijs ⁊ in ſilib⁹ modis aſſũptionis ſicut p̄cedẽs. ℞. ſumach boli armeni gummi arabici añ. ʒ. iij. ℈. i. ſãguis draconis ſpodij añ. ʒ. i. g̃. vij. fuſtiũ gariofilorũ aniſi añ. ʒ. i. ℈. i. hypoquiſtidos. ℈. i. g̃. iij. lapidis ematitis. ʒ. ij. ℈. ſ. corallorũ amborũ añ. ℈. ij. karabe. ʒ. ij. cõſolide maioris ⁊ minoris roſ. añ. ʒ. ij. ℈. i. balauſtiarũ dragagãti. añ. ʒ. i. g̃. vij. mirtillorũ. ʒ. iij. ℈. i. ſe. citoniorũ papaueris añ. ʒ. v. corrigiole: ſemis acetoſe anthere ſemis plãtaginis acori fluuialis añ. ʒ. i. g̃. vij. mellis aut zuccari. q. s. fiat electuarium.

Electuariũ laxatiuũ ad cholerã ⁊ flegma. ℞. cinamomi zinziberis roſarũ tumbarũ cardamomi ligni aloes maſticis nucis muſcate añ. ℈. i. turbit. ʒ. iij. dyagridij. ʒ. ij. zuccari lib. ſ. fiat electuariũ. Doſis eius eſt a. ʒ. iiij. vſq; ad. v.

Ruptoriũ. ℞. aque p̄me saponis lib. ij. bulliãt lõga ebullitiõe vſq; ad cõſumptionẽ tertie ptis. deinde addaſ calcis viue. ʒ. ſ. opij. ʒ. ſ. ⁊ coquaſ. deinde addaſ auripigmẽti. ʒ. ſ. ⁊ reſerua applicãdo circa locũ paſtã ne veſiceſ niſi in illo loco quẽ intẽdimus veſicare.

Defenſiuũ. ℞. gallarũ cypẽſſi gallarũ pforatarũ añ. ʒ. ij. terre ſigillate ſang. dra. acatie hypoquiſtidos ſandarace boli armeni. añ. ʒ. iij. ſucci plãtaginis ⁊ portulace aceti añ. ʒ. ij. terantur in mortario vltima cõtritione: ⁊ fiat linimẽtum.

Electuariũ de cõſeruis cõtra peſtẽ. ℞. cõſerue roſ. bugloſ. añ. ʒ. i. ſ. doronici oſſis de corde cerui hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ. ℈. ſ. ſand. citrinorũ pul. pẽtafilonis ligni aloes. añ. ʒ. ij. zuccari. ʒ. i. vini granatorũ ſyrupi de lymonib⁹ añ. ʒ. vi. foliorũ auri numero. vi. fiat electuariũ.

Electuariũ de ſebeſten lenitiuũ vẽtris. ℞. ſebeſten recẽtis. ʒ. v. īfundanſ in lib. j. aque violarũ ⁊ bulliãt. deinde coleſ ⁊ p̄dicte colature ei⁹ addaſ aque iris angurie añ. ʒ. vi. tamarindorũ prunorũ ſiccorũ cõtuſorũ añ. ʒ. v. viol. ſe. colum fridoꝝ añ. ʒ. i. ſucci mercurialis. ʒ. iiij. Coquanſ inſil vſq; ad cõſũptionẽ medietatis. ⁊ fortiter exp̄manſ ⁊ coleñ ⁊ colature addantur penidiarũ. ʒ. viij. dyaprunis nõ ſolutiui lib. i. ſ. pul. dyagridij ʒ. iij. ſ. fiat electuariũ. Valet ad febrẽ. Doſis eius eſt. ʒ. v. vel. vi. Soluit enĩ cholerã ⁊ fla diuerſos ⁊ educit ẽt aliqd de melancholis leniẽdo magis q̃ vehemẽter exoluẽdo. Et cõfert febribus cholericis iterpolatis ⁊ cõtinuis puris ⁊ non puris. ⁊ ſedat acuitatẽ febriũ ſitim ⁊ vigilias: ⁊ ẽtam aritudinẽ remouẽdo. ⁊ educit ẽt mãs acutas a vijs vrinalib⁹ ⁊ veſica. Et doſis ei⁹ eſt. ʒ. j. cũ cyatho vno aque lactis in aurora. Et danſ ẽt coiter. ʒ. iiij. cũ. ʒ. ij. eluarij ſucci roſ. vel alteri⁹ añ cenã: ⁊ q̃nq; i aurora. Et ad diſpõnes renũ ⁊ veſice deſ cũ aqua decoctionis papaueris vel ſe. lactuce. Et ad ardorẽ vrine ⁊ ad excoriationẽ viarũ ei⁹ deſ cũ decoctione caude eqne agrimonie vel alkekẽgi vel cõſolide mioris tepefacta. Et ſi volueris ſedare magis pũctionẽ. deſ cũ aq̃ decoctionis portulace tepefacta: ⁊ aq̃ ſũmitatũ ſtipitũ agrimonie tenerorũ eſt nõbilis operationis vbi cẽt talis ardor ⁊ excoriatio in vijs vrine. ẽt huiuſmodi aquaꝫ agrimonie potãdo cõmixtã vino quo eger vtitaſ. Cũ vo excoriatio fit a ſtate ſalſo pulueris aloes cũ ⁊⁹ ptecipue croci pulueriȝati: ⁊ ambo diſtẽperati cũ melle roſacco ⁊ aq̃ agrimonie optime cõueniũt in vlcerib⁹ iterioꝛib⁹ p̄putij vge ⁊ huiuſmõi ⁊ cũ accidit apoſtema extra appliceſ in hyeme. vnctũ cũ oleo cera ⁊ butyro modico croci ⁊ mucillaginis. ſe. altee ſenugreci ⁊ radicum.

Electuariũ de polipodio ad meliã. ℞. aniſi ligritie dauci ſe. leuiſtici ameos floꝝ eupatorij añ. ʒ. i. ſ. acori. ſſ. cinamomi croci añ. ℈. ij. ſeis aneti petroſelini apij añ. ℈. i. hermodactylorũ. ʒ. i. turbit. ʒ. vi. dyagridij. ʒ. iij. polipodij quercini. i. ix. thimi epithimi añ. ʒ. v. lapidis laȝuli hermetis p̄paratorũ ana. ʒ. vi. penidiarũ. ʒ. iij. zuccari lib. iiij. Coq̃nſ zuccarũ ⁊ penidia cuꝫ aq̃ ſublimationis ireos vſq; ad decoctionẽ zuccari ⁊ fiat cõfectio ſolida. Poteris ẽt facẽ in forma liqda ad modũ electuarij deinde zuccaro liquefacto addenſ pulueres. Cõfert ad euãdũ mãꝫ melicã nãlẽ ⁊ aduſtã ſlaticã mãm mucillaginoſaꝫ ⁊ vitreã a toto corpe ⁊ ẽt a iēcuris. ⁊ carminat vẽtoſitates ⁊ educit eas. Doſis ei⁹ eſt a. ʒ. v. vſq; ad. vij. cũ aq̃ lupinoꝝ ⁊ boraginis ad meliam. ⁊ cũ aqua eupatorij ⁊ ireos ad flegma.

Electuariũ nõ ſolutiuũ ad meliam. ℞. ligni aloes gariofilorũ cardamomi ſpice celtice cõbuſte añ. ʒ. ij. florũ boragis bugloſſe roſ. añ. ʒ. ij. auellanarũ aſſatarũ. ʒ. ſemis. foliculorũ ſene amigdalarũ dulciũ iniubarũ añ. ʒ. i. lapidis armeni preparati. ʒ. iij. ſeminis aniſi feniculi añ. ʒ. ij. croci. ℈. ij. doronici: oſſis de corde cerui zedoarie hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ. ℈. i. margaritarũ nõ pforatarũ. ʒ. ij. ſemis baſiliconis. ʒ. i. Cõfice cũ melle violato cocto: ⁊ in fine ponanſ folia auri numero. viij. poſtea bulliat totum in. ʒ. iij. ſucci camedreos camepitheos ine bugloſſe vſq; ad cõſumptionẽ ipſi⁹. Exhibeanſ ergo de eo i aurora. ʒ. iij. cũ modico vini albi ſubtilis dulciſſimi ⁊ nõ val de fumoſi: ⁊ de eo añ prãdiũ ⁊ cenã degluttatur. ʒ. i. ſ. bibẽdo poſt ipm modicũ aque bugloſſe. ʒ. i. vſq; ad. ʒ. ſ. Valet ct melicis a melia nãli ⁊ aduſta factis cuiuſcunq; ſpẽi fuerit. Si ẽt vis vti eo in mania demoniaca ⁊ lupina ⁊ canina: tũc deſ cũ aq̃ viol. ⁊ nenufaris. ⁊ eſt medicina bñdicta ⁊ diuina. Et cũ volo getare melicos multe vigilantie exhibeo de eo per duas horas poſt cenã. ʒ. ij. cũ aq̃ decoctionis granorũ papaueris: aut florũ nenufaris tepefacta.

Electuariũ ad idẽ vſuale p̄o melicis: de quo q̃cunq; hora ſumi põt ad q̃titatẽ. ʒ. i. ℞. ſete cõbuſte coralli rubei. añ. ℈. ſ. cornu cerui vſti. ℈. ij. margaritarũ. ʒ. i. cardamomi. ʒ. i. ℈. i. pineaꝝ p̄paratarũ. ʒ. ij. hyſopi ligritie añ. ℈. ij. nucis muſ. gariofi. macis folij indi cubebarũ galãge añ. ʒ. i. ſ. cinamomi. ʒ. ij. croci. ℈. i. zuccari albi lib. ij. fiat electuariũ cũ aq̃ bugloſſe: ⁊ in fine addaſ parum muſci.

Electuariũ de pſilio. hoc electuariũ curat flegma mucillaginoſum ⁊ vitreũ humores melicos ex aduſtiõe ſanguis cholere ⁊ melie nãlis ⁊ ſubſequẽter alios humores in corpe peccãtes cũ ſuſcdq; gñis ⁊ ſpẽi ſuauiter leniẽdo vẽtrẽ ⁊ remittẽdo caloreꝫ febrilẽ ⁊ cõfortãdo oẽs virtutes corpis. Cui⁹ deſcriptio eſt. ℞. polipodij lib. i. ſene violarũ prunoꝝ tamarindorũ paſſularũ añ. ʒ. iij. aque fontis lib. x. Ponaſ polipodiũ recẽs ⁊ bñ inciſuꝫ ⁊ cõtuſum: ⁊ ſene ſimul in īfuſione cũ prunis ⁊ tamarindis ⁊ paſſulis ⁊ violis per diẽ ⁊ noctẽ in p̄dicta aqua poſt decoquatur vſq; ad medietatẽ. deinde colenſ ⁊ exp̄manſ: ⁊ huic colature addanſ pſilij lib. i. etiã p̄us poſiti in infuſione per diem ⁊ noctẽ: ⁊ poſt extrahaſ mucillago eius ſuauiter. Prius tñ illa īfuſione calefacta apud ignẽ cõdecẽter: ⁊ huic colature addãtur zuccari lib. iiij. ⁊ coquanſ ⁊ addanſ caſſiefiſtule ⁊ pulpe tamarindorũ diſſolutorũ cũ p̄dicta decoctione añ. lib. ſ. dyagridij. ʒ. iiij. ſpodij reubarbari ſandalorũ amborũ roſ. violarũ ſeminis papaueris albi ſemis portulace endiuie ſcariole lactuce ſeis feniculi dragaganti aniſi gummi arabici raſure eboris aniſi berberis fumiterre liquiritie añ. ʒ. iij. mirabolanorũ indorum ⁊ embilicorum añ. ʒ. v. ſ. fiat electuarium.

Eluarium de epithimo ad idem. ℞. mucillagis ſebeſtē. ℥. iiii. polipodij thimi epithimi añ. ʒ. i. ſ. folicloꝝ ſene. ℥. i. turbit electi hermodactylorum ana. ʒ. iii. dyagridij. ʒ. i. violarum florū nenufaris ſandalorum amborum ana. ʒ. ſ. aniſi dauci ʒinʒiberis cinamomi macis ana. ℨ. i. ʒuccari ſecunde decoctionis lib. ſ. mellis roſa. lib. i. Coquantur ſimul ʒuccarum cū melle uſqȝ ad bonam glutinoſitatem ⁊ cum alijs ſpēbus fiat eluariū. doſis eius eſt a. ʒ. iii. uſqȝ ad. ʒ. vi. Ualet contra m̄as aduſtas quaſcunqȝ ⁊ humorem melicum maxime genitum per viam aduſtionis ⁊ reſoluit uentoſitatem.

Eluariū Galeni ad meliam ualde utile. ℞. ſirici combuſti. ʒ. i. corallorum rubeoꝝ. ℥. ſ. oſſis de corde cerui. ℥. ii. margaritarum non pforatarum. ʒ. ii. cardamomi. ℥. ſ. pinearum mūdatarū lib. ſ. hyſopi ligritie añ. ʒ. x. nucis muſcate gariofiloꝝ cipi cubebarū galange ſobij añ. ʒ. i. ſ. ciamomi. ʒ. vj. macis croci. añ. ʒ. i. ʒuccari lib. vj. Coquant ⁊ efficiantur ad modū eluarij in eſtate. in hyeme vo ↄficiat cum. iii. lib. mellis diſpumati ⁊ bn̄ cocti ⁊ in fine addantur. ℨ. ii. muſci. Sumat in mane ⁊ ſero ad q̄ntitatem nucis magne: ⁊ poſt illud bibat vini pontici albi ⁊ odoriferi parum lymphati. Hoc enim eluarium cōfortat cerebrū ⁊ cor ⁊ aiam gaudere facit ⁊ multiplicat riſuȝ ⁊ remouet malas cogitatiōes: ⁊ imaginatiōis ⁊ rectificat memoriā ⁊ ↄfouet digōneȝ ⁊ multiplicat humiditatē nālē in corpe ⁊ confert pulſui cordis ⁊ totum corpus fortificat.

Eluarium nō ſolutiuū ad meliam. ℞. cinamomi ligritie roſ. ſēis cucumeris melonis citrulli cucurbite añ. ʒ. ii. pinear mūdatarū paſſularū eidi. añ. ℥. i. ſiſticoꝝ. ℥. ſ. nucis muſcate gariofiloꝝ maſticis añ. ʒ. iii. ligni aloes blacte biʒantie ſirici crudi reubar. añ. ʒ. iii. been al. ⁊ rubei ſe. oʒimi ſpice croci macis añ. ℥. ſ. ſe. aniſi feniculi corticū citri oſſis de corde cerui margaritarū fragmētoꝝ ſaphiri granatorū corallorū amborū: limature auri ⁊ argēti añ. ʒ. i. ſandalorū amborū añ. ʒ. ſ. ʒuccari lib. iij. diſſolue cū vino muſcatello ⁊ aromatiʒa cum muſco ambra ⁊ fiat electuariū.

lenificas al. Electuariū letificās Almāſoris u ſaale. ℞. melliſſe corticū citri gariofilorū gallie muſcate macis croci oriētalis cinamomi: nucis muſ. cardamomi peonie been al. ⁊ rub. ʒedoarie doronici ſemis oʒimi maioris ⁊ minoris añ. ʒ. i. ſ. muſci q̄ntū eſt decima ps ptis vnius. deinde ſumant. xx. mirabolani kebuli et xxx. emblici ⁊ terant in lib. j. aque donec ad q̄rtā ptē reducātur. deinde colent ⁊ colature addat mellis lib. ſ. ⁊ bulliant uſqȝ ad conſumptionē aque. deinde ſupponant ſpēs ita q̄ pro q̄libet lib. liquoris ponant. ʒ. ij. ſpecierū. ita q̄ in tota hac recepta cōſiderādo mel ⁊ aquā mirabolanorū pñt poni. ʒ. xij. ſpēꝝ ⁊ hoc ſi fiat electuariū. Si vo ſolidū facere queris ponant. ℥. vi. ſpecierū pro q̄libet libra uel. ʒ. ix. ad plus. Doſis eſt in modū auellane. hoc enim letitiā coloris pulchritudinē ⁊ digeſtionis bonitatē opat ⁊ etiā canos tardat.

Electuariū ſucci foliorū iris. ℞. ʒuccari roſ. nouellorū. ℥. 4^or^. ſucci foliorū iris. ℥. i. ſ. dyapenidionis. ℥. i. ʒuccari cādidi. ℥. i. ſ. pulueris cōſolide minoris capillorū ueneris hyſopi ligritie añ. ʒ. ſ. loch de pino. ℥. i. ſ. incorpent ſimul ⁊ fiat electuarium.

Electuariū de ſoʒfeſel optimū qd exhiberi dȝ facta aliq̄li purgatione. ⁊ ſumi dȝ in q̄ntitate vni^us^ nucis muſ. in aurora. cuius deſcriptio eſt. ℞. ſpēꝝ dyalacce dyacurcume triſere pſice añ. ʒ v. ſyrupi de biʒātijs. ℥. iiij. ſyrupi de fumoterre. ʒ. iij. ʒuccari ſecūde decoctionis. ℥. iij. coquat ʒuccaruȝ ⁊ ſyrupus uſqȝ ad ſpiſſitudinē. ⁊ in fine ponant dicte ſpēs bn̄ eas incorpando.

Electuariū ualēs calculoſis. ℞. dauci cerui xilobalſami ſe. petroſ. acori coſti dulcis aniſi aſſari maratri ciamomi electi añ. ʒ. i. ſe. minoꝝ coiuȝ frido ꝑmūdatoꝝ. ſe. cretani marini añ. ʒ. ij ſſ. electi. ʒ. ij. ſ. milij ſolis. ʒ. iij. pipis lōgi ⁊ nigri añ. ʒ. i. lapidis lincis ſpōgie vitri cōbuſti añ. ʒ. ii. ʒuccari albi. q. ſ. fiat electuariū. Doſis eius eſt. ʒ. j. cū aqua cretani marini.

Electuariū de cōſeruis cōtra peſtē. ℞. ↄſerue bugloſſe violarū boragis añ. lib. ſ. doronici ʒedoarie ſe. baſiliconis: macis croci capil. ue. añ. ʒ. i. oſſis de corde cerui hyacinti ſmaragdi ſaphiri añ. ℨ. i. margaritarū integrarū. ʒ. i. foliorū auri numero. vi. ſyrupi de pomis de corticib^9^ citri añ. ℥. ij. aque violarū ʒ. i. ſ. ʒuccari ſecūde decoctionis. ℥. iiij. Coquant ſil ʒuccaruȝ cū ſyrupo ⁊ aqs uſqȝ ad cōuenientē glutinoſitatem. deinde addant ſpēs ⁊ terant bona cōtritione in mortario bn̄ incorporādo. poſtea addat reubarbari electi infuſi per diē ⁊ noctē. ʒ. ij. in vino maluatico muſci ambre añ. g̃. iiij. fiat electuariū bone mixtionis. ⁊ ſeruetur in uaſe vitreo.

Electuariū ad ip̄regnationē. ℞. cinamomi croci cardamomi: gariofil. añ. ℨ. 9. pipis lōgi. ſſ. galāge nucis cyp̄ſſi nucis mu. cimini ligni aloes caſſie lignee añ. ʒ. i. ſ. cubebarū domeſticaꝝ ℨ. iiij. ambre muſci balſami añ. ℨ. i. puluериʒent ⁊ fiat electuariū cū aquis bugloſſe ⁊ meliſſe.

Electuariū ad idē magri Joānis de horologio pro comitiſſa ꝯtutū. ℞. ſe. bautie ſolij raſure eboris añ. ʒ ij. ſe. urtice. ameos ſiſeleos amomi ſolij cardamomi blacte biʒantie baccarū lauri nucis muſ. cypreſſi hyſopi origani ſpice cipi añ. ʒ. i. triuȝ piperū. ſſ. cinamo. añ. ℥. ſ. puluериʒent oīa: ⁊ poſtea miſceantur cū ſufficiēti quātitate mellis diſpumati ad formā electuarij ⁊ cum muſco aromatiʒetur.

Electuariū ad hypoſarchā. ℞. turbit. ℥. ſ. hermodactylorū. ℥. i. medulle cartami. ʒ. vi. ſſ. cinamo. aniſi añ. ℨ. i. violaꝝ cuſcute ſe. acetoſe añ. ʒ. i. mellis roſ. ℥. iiij. ʒuccari. ℥. ij. fiat electuariuȝ bone cōpoſitionis det. ℥. ſ. pro vice in aurora.

Electuariū mirabile in excoriatione ueſice. ℞. mucillaginis ſebeſten croci lib. ſ. mucillagis ſe. citonioꝝ ⁊ granoꝝ ſiſami añ. ℥. ij. penidiarū. ʒ. iiij. medulle granoꝝ citri. ℥. i. pinearū recētiū lib. ſ. ſe. acetoſe ſcariole endiuie añ. ʒ. i. ſ. ſe. portulace. ʒ. ij. vitri cōbuſti. ʒ. ii. ſ. ſpodij. ʒ. i. dragagāti gūmi arabici ⁊ gūmi ceraſoꝝ añ. ʒ. i. ʒuccari al. lib. ſ. puluериʒent oia per ſe. deinde icorporent cū ʒuccaro ultima cōtritione cū penidijs. Poſt hoc ſāt totū bulliat cū. ℥. iiii. ſucci granatoꝝ dulciū uſqȝ ad ei^9^ conſumptionē ⁊ fiat electuariū. eſt mirabile ſumēdo. ℥. ſ. pro vice ter ⁊ quater in die poſt purgationē debitā.

Electuariū ad cholerā paſſinā. ℞. reupōtici. ʒ. i. ſ. reubar. ʒ. ii. polipodij hermodactyloꝝ turbit añ. ʒ. iii. dyagridij. ʒ. i. cimini parū torrefacti aniſi ligritie feniculi ameos cardamomi maioris ⁊ minoris añ. ʒ. i. ſ. ſalis indi. ʒ. v. cinamomi electi. ʒ. iii. coquant ʒuccarū ⁊ mel ⁊ fiat el'ariū de q̄ det. ℥. ſ. cū aq̄ ciceris.

Electuariū cordiale fridū. ℞. ↄſue roſ. ℥. iiii. ↄſerue bugloſſe. ℥ ii. ſpēꝝ tria ſandalorū. ℥. i. ſ. ſpodij ſe. acetoſe ſe. q̄tuor coiuȝ añ. ℥. i. ſ. ſyrupi de lymonib^9^ oxiʒaccare añ. ℥. i. ſ. ʒucca. ℥. i. margaritarū. ℨ. iiii. foliorū auri numero. vi. fiat electuariū.

Electuariū optimū pficiēs ſumēdo de eo ſepiſſime quantitatē fabe pmittēdo ipm ſolū diſſolui abſqȝ mordicatione. ℞. radicū iris recētis. ℥. ii. capil. ue. ſe. malue altee florū hyſopi ⁊ enule añ. ℥. i. dactyloꝝ pinguiū numero. viii. ʒedoarie ſpodij roſ. ſandalorū amborū corallorū amborū añ. ʒ. ii. ʒuccari ſecūde decoctionis. ℥. iiii. Coquat ʒuccarū cū aqua lābruſce ⁊ cū dactylis ⁊ irreos. ⁊ in fine addant ſpēs ⁊ fiat electuariū cui ſuperaddant ligritie. ʒ. ii. ſ. pulmonis vulpis p̄parati: ⁊ miſce.

Ad idē ℞. cōſerue violarū. ℥. i. ſ. oleorū nenufaris ſiſamini añ. ʒ. ii. cōfectionis dyapenidiarū. ʒ. ii. icorpent ultima cōtritiōe in mortario cū. ℥. ii. mucillaginis ſebeſten. ⁊. ℥. i. penidiarū. ultimo ſupaddat pulmonis vulpis p̄parati. ʒ. ii. ⁊ fiat electuarium. de quo omni mane accipiat cocleat vnum.

Electuariū pro melācholico hñte imagīationes muſcarū. ℞. ſpēꝝ pliris arcoticon. ʒ. i. ſpērū electuarij ligni al. ℥. ſ. oximellis cōpoſiti ſyrupi de ſticados añ. ℥. iiii. fiat electuariū de quo accipiat in aurora q̄ntū eſt nux muſcata. ⁊ in meridie ⁊ i ſero qñ uadit dormitū. eſt enim optimū poſt purgationes.

Electuariū pſificatiuū optimū: ⁊ addēs in coitu expto. ℞. teſticulū vnū uerris eciccatū. vȝ dextrū ſi queſiueris maſculū: aut ſiniſtrū ſi feminā queſieris. teſticulorū vulpis aialis paria q̄tuor. teſticulorū leporis paria. v. teſticulorū galli paria. vi. nrm̄ cū leporū. x. cerebra paſſerū. lx. radicū paſtinacarū ſylueſtriuȝ radicū carduorū ſatyrionis oium cū ʒuccaro cōditorum. ſcrature eboris añ. ʒ. iii. ſ. cinamomi electiſſimi. ℥. tres. neruci tauri nō nigri. pinearū dactyloꝝ nucis indie. ℥. ii. piperis lō. ſſ

ſtoꝝ roris mari.añ.ʒ.ß.ſe.ſiſeleos ʒ.i.ſemen urtice gario. croci macis galãge cipi nucis muſ.caſſie ligne cubebarũ doronici nepuele.mercurial maſcul. ſolijindi muſci ambre.añ.ʒ.i.ſuc cari al.diſſoluti cũ aq̃ nepite lib.vi. fiat electuariũ quo utaꝛ mulier ieiuno ſtõacho.ꝛ ẽt qñ uadit dormitũ cũ intendit copulari viro ꝛ poteſt vir eo uti qm̃ addit vim coeundi.

¶ De Pillulis. Cap.XX.

Pillule ſomnifere.℞.ſeminũ lactuce opij iuſqami: corticũ mãdragore caſſie li.croci myrre.℈.i.fiãt pille cũ lacte papaueris al.

Pille maſticatorie ad faciẽdũ deſcendẽ reuma a capite:ita ut poſſit expui:ꝛ ualent in paliſi factis eſionibus ulibus pꝛohibendo mãm deſcẽdẽ ad mẽbra.℞.maſti.ʒ.iiii.dragag.ʒ.iii.piretri.ʒ.ii.ſaxifragie coſti pipis lõ.granoꝝ padiſi añ.ʒ.i.ireos.ʒ.ii.turbit.ʒ.i.ß.℈.iiii.Diſſolũtur cũ ſyrupo aceto.educant a capite.Silr in ore retente maſticate añ cibum educant flegma magis attrahendo ad os.

Pille p comite de Cãpo baſſo grãtes letitiã:tardãtes canos confortãtes memoriã:acuũt intellectũ:viſuz ꝯſeruãt:purgant ſcotbomiã ꝛ vertiginẽ oculoꝝ.emẽdãt emigraneã:dẽtes gingiuas oculos ſonit⁹ auris ꝛ capitis ꝛ totũ corpus mũdificant. cõplõnes oẽs ꝯſeruãt.oĩbus etatib⁹ viris ꝛ mulierib⁹ ꝯueniũt ualẽt ꝯ epidimiã ꝛ vrmes.mediam expellũt:ꝯfortãt cor. ſcabiẽ expellũt:ꝛ ũtute occulta reiuueneſcẽ faciũt.cui⁹ deſcriptio eſt ℞.cinamo.aniſi maſti.ſe.fen.cardamomi.añ.ʒ.i.ß.cinamomi çedoarie macis galãge nucis muſ.gariofi.croci cubebaꝝ ſe.balſami ligni aloes.qnqz ſpẽꝝ mirabolanoꝝ añ.ʒ.i. aloes epatici.ʒ.iiii.agarici lenc.ʒ.ß.reubar.ad pondus oiuz ꝯficiãtur cum vino albo ꝛ ſumantur ſm neceſſitatem.

Pille de ſtorace ualentes ad fluxũ catarri ꝛ ipm intercipiẽtes ſi vna ſola exhibeaꝛ cũ uadit dormitũ.℞.croci myrre opij ſtorã.calamite añ.ʒ.i.piſtenꝛ oĩa p ſe ꝛ fiãt ex oi.ʒ.pil.vii.

Pille mgri Joãnis de ſcã ſophia cũantes fla ꝛ cholã a capite ꝛ ſtõacho ꝛ alijs locis bone ꝛ utiles ꝛ ſine piculo.℞.alo. ſuccotrini.ʒ.i.ʒ.ii.agarici albi ꝛ leuiſſimi.ʒ.i.ʒ.i.gariofi.macis cubebaꝝ ciamomi ſpice nucis muſ.ſqñãti calami arõtici maſti.añ ʒ.ß.croci.℈.ii.ſal gẽme.℈.i.pulueriçenꝛ oĩa ſubtiliter ꝛ icorpentur cuz bono vino aromatico.Doſis ei⁹ eſt.ʒ.i.uel.ʒ.i.ß.

Pille ad dolorẽ dẽtiũ que dẽti corroſo imponanꝛ cauterna p vice ut nõ noceat alijs.℞.iuſqami opij añ.g̃.ii.ſeis apij gra. i.fiant pille cum aceto ꝛ vino rubeo.

Pille reupontici expte ad ictericiã.℞.ſucci cucumeris aſinini arthanite.añ.ʒ.i.ß.reupontici.ʒ.ii.aloes ſuccotrini.ʒ.i. dyagridij.℈.i.orobi ſiſeleos ſpice ligni aloes.añ.℈.ß.fiant pille cũ ſucco apij.Doſis eius eſt.ʒ.i.ſoluũt ꝛ aperiunt.

Pille ad idẽ nõ ſolutiue apitiue.℞.ſulfuris viui.ʒ.i.ciclamis ℈.ß.euforbij gra.v.ſucci apij.ʒ.ß.fiant pille cum ſucco linarie. Doſis eius eſt.ʒ.ß.pro vice.

Pille nõ ſolutiue ad uẽtoſitẽ.℞.aſſari cimini ſen.aniſi.añ.ʒ.ii ſe.rutbe corticũ mandragore ana.℈.i.caſtorei.ʒ.i.ß.fiant pille ex omni.ʒ.vii.cum electuario de baccis lauri.

Pille ad idẽ ſolutiue.℞.ſal indi.℈.ß.aloes ẽ.℈.ii.pillaꝝ alefãgiaꝝ.ʒ.ii.fiant pille ex oi.ʒ.vii.cum electuario de baccis lauri.

Pille ad ardorẽ urie.℞.ſe.citrulli cucurbite añ.ʒ.iiii.ſe.lactuce portul.añ.ʒ.ii.roſ.ʒ.i.℈.ß.liquiritie.ʒ.i.ſolioꝝ cypreſſi cupularũ glãdiũ mirtilloꝝ leuiſtici ana.℈.ii.hypoquiſtidos opij ana.gra.ii.fiant pille cum ſucco plantaginis.

Pille optime ꝯ lapidẽ renũ.℞.vitri cõbuſti cineris leporis lapidis ſpõgie lapidis iudaici añ.cũ aq̃ ſaxifragie fiant pille.

Potus ad dolorẽ ex lapide.℞.ſpmatis ceti.ʒ.i.põt ẽt dari.ʒ.ß. vini maluatici.ʒ.iii.ponaꝛ ſpma in tali vino ꝛ ipm calefacias in aqua cala ipm dare potes ante cibum.mirabile eſt ẽt in caſu ab alto ꝛ detur ter uel bis.

Pille ad dyabetẽ.℞.acatie gũmi arabici.ana.ʒ.ii.roſ.ʒ.iii.balauſtiarum.ʒ.iii.dragaganti.ʒ.i.pulueriçentur ꝛ fiant pille cũ mucillagine pſilij.

Pille de dyamuſco ad menſtrua puocanda.℞. muſci myrre añ.℈.iiii.ſticados rubee tictoꝝ pulegij corticũ citri myrre añ. ℈.iiii.ſticados rubee tinctorũ pulegij corticis citri pipis lõ.corticis caſſie lignee corticis caſſ.eſi.granoꝝ peonie calami aro.añ ʒ.vi.ſpice.ʒ.ß.fiant pille cũ ſucco artemiſie.

Pille p uermibus.℞.gẽtiane myrre dyptami abſinthij mẽthe raſure cornu cerui.añ.ʒ.i.turbit.ʒ.ß.agarici.ʒ.ii.ſalis gemme.ʒ.i.ß.cinamomi.añ.℈.ii.aloes ad pondus oium fiant pillule cum ſucco abſinthij.

Pillule de coagulo ualentes ad fluxum.℞.coaguli hedi nõ ſaliti.ʒ.i.trociſ.de karabe de ſpodio de terra ſigill.añ.℈.i. reub. bene torrefacti ſe.plantag.ana.℈.ß.cordumeni.℈.i.fiant pillule cum ſucco plantaginis.ꝛ ſi fiant cum ſyrupo de myrto magis conſtringunt.

Pille ꝯſtrictiue.℞.limature calibis.ʒ.i.galloꝝ cupreſſi.ʒ.ii.maſti.karabe ꝯſolide maioris ꝛ mi.ſe.plãtagi.añ.℈.i.gũmi arabici dragagãti aſſi.añ.ʒ.ß.cinamomi galãge granorũ padiſi.añ. ℈.ii.fiant pillule cum ſucco plantaginis.

Pille de aloe ꝑparato.℞.ſãdaloꝝ amboꝝ roſ.ſpodij maſti.ligni aloes.añ.ʒ.i.ß.cinamomi eupatorij ſe.endiuie ſcariole cimini.añ.ʒ.ii.Coq̃nꝛ oĩa in aq̃ endiuie ꝛ acetoſe.añ.lib.i.aque betonice.ʒ.iiii.uſqz ad ꝯſumptionem duarũ ptiũ. deinde coleꝛ ꝛ exprimaꝛ fortiter:ꝛ cuz ẽdicta decoctione abluaꝛ aloes epatici lib.ß.qnqz vicibus. Et antiqui iſtis pillis utpl'm ante cenam ꝛ multum contulerunt.

Pille de aſſa.℞.aſſe pipis rutbe myrre.añ.ʒ.i.formẽtur pille cũ oximelle ſqllitico.Vel aliter.℞.aſſe fetide galbani. añ.℈.i. cum oximelle incorpenꝛ ꝛ denꝛ due aut tres.

Pille nõ ſolutiue ꝯ peſtẽ.℞.ligni aloes.ʒ.ß.cornu ceruini.℈.ii. ſandaloꝝ rub.℈.iii.tormẽtille ſemis citri terre ſigillate. añ. ℈.ß.coral.rub.℈.ii.ſe.acetoſe dyptami.añ.℈.i.çedoarie.℈.ß.boli ar.ʒ.iii.electuarij de gẽmis ſine ſpẽbus.ʒ.i.ß.margaritaꝝ.ʒ.i.xilobalſami.ʒ.ß.cãphore gra.iiii.ſy.de citro.q.ſ.fiãt pille cum ẽdicto ſyru.uel cũ ſyrupo de ribes.

Pille alie a ſapiorib⁹ ꝯſtrictiue.℞.hypoqſtidos balauſtiaꝝ ſumach berberis ſe.acetoſe.ʒ.i.ß.ſe.portulace ſe.plãtagis aſſatorũ.añ.ʒ.ii.boli ar.ſan.dra.galleꝝ pforataꝝ acatie antbere añ.ʒ ii.iuſqami.℈.i.opij.℈.ii.ß. croci.℈.i.cũ ſucco plãtagis formeꝛ magdaleõ:de quo fiant pille.vij.pro dracma.

Pille ſolutiue ꝯ peſtẽ.℞.aloes electi.ʒ.vi.myrre.ʒ.iii.croci.ʒ.i ß.reubar.ʒ.ii.ß.gariof.℈.ii.ſpice.ʒ.ii.corticũ citri.ʒ.i.ſe.citri.℈.ii tormẽtille.ʒ.i.ſandaloꝝ rub.ſe.acetoſe.añ.ʒ.i.coralloꝝ rub.ʒ.ß. boli ar.ʒ.iii.gẽmarũ ſpẽrum electuarij de gẽmis añ.ʒ.i.ß.margaritarum.ʒ.i.fiant pillule cũ ſyrupo de citro:qbus utere apud neceſſitatem.

Pille nõ ſolutiue ꝯ peſtẽ meliores ſuprafcriptis.℞.ligni aloes ʒ.ß.tormentille.℈.ii.dyptami.℈.i.çedoarie xilobalſami.añ.ʒ.ß croci.℈.i.gariof.℈.v.herbene.ʒ. .cornu cerui.℈.ii. ſandalorum rub.℈.i.coralloꝝ rub.ſemis acetoſe.añ.ʒ.i.ß. boli arme.ʒ.iii. gẽmarum electuarij ſpẽrum de gemmis ana.ʒ.i.ß.cãphore grana.iiii.cum ſyrupo de citro uel de ribes:fiant pille:quib⁹ utere apud neceſſitatem.

Pille de bdelio ualentes cõtra fluxũ mẽſtruoꝝ.℞.pillarũ de bdelio ſm deſcriptionem Almanſ.ʒ.iii.trociſco.de karabe.ʒ. ß.trociſco.de terra ſigillata trociſco.de ſpodio.añ.℈.ß. cãphore gra.v.miſce cum ſucco plantaginis.

Pille aſſagerei educantes a capite.℞.iere pigre.ʒ.i.maſticis mirabol.citrinoꝝ.añ.ʒ.ß.aloes epatici.ʒ.ii.fiant pille cum ſyrupo de ſticados. Doſis.ʒ.ß.uſqz ad.j.educunt mãm flematicã a ẽdicto ꝛ cholicã a capite ꝯfortando ipm. Et ſi vis magis educere cholam adde ſuprafcriptis reubar.turbit.ana.ʒ.ß.ꝛ ſi magis fla adde agarici.℈.ii.ꝛ ſi melancholiam adde lapidis laçuli ꝛ armeni ana.gra.v.

Pille de oppoponace que educant fla groſſum vitreũ ꝛ mucillaginoſum ꝛ ꝯferũt renib⁹ mrici iũcturis ꝛ genitalibus.℞.oppoponacis pinguioris.ʒ.iii.ſerapini.bdelij caſtorei mollis ꝛ ſubalbidi.añ.ʒ.i.piretri pipis albi.añ.ʒ.ß.euforbij.℈.ß.hermodactylorum.ʒ.ß.ß.aniſi ſpice croci.añ.℈.j.ſal gẽ.ʒ.ß.dyagridij ℈.ß.fiant pillule cum ſucco roſ.

Pillule de quinqz ſpeciebus mirabo. Educit enĩ humorem

choleri cuʒ flegmaticū ꝛ melicā ꝛ clarificāt ſanguinē. ℞. oīum mirabolā. agarici dyagridij collogntide ſene. an̄. ʒ. i. epithimi turbit aniſi feni. maſticis lapidis laçuli ꝑparati. an̄. ℈. i. ſ. aloes. ʒ. ij. confice cum ſucco feni. Et doſis eſt a. ℈. ij. ſ. uſqʒ ad q̄tuor: ꝛ ſunt optime ꝛ experte.

Pillule cordiales contra peſtē ad aerē frangendū. ℞. ſe. citri. ʒ. ij. hyacinti ſmaragdi doronici oſſis de corde cerui. an̄. ℈. i. çedoarie ligni aloes. an̄. ℈. iiij. radicuʒ penthafilonis. ʒ. ii. fiāt pillule cum ſyrupo de citro.

Pillule de iera cōpoſita. ℞. aloes epatici. ʒ. viij. cinamomi ſpice nardi coſti ſquināti xilobalſami xilo caſsie maſticis aſſari roſ. cinami abſinthij. an̄. ʒ. i. agarici collogntide turbit bdelij mollis. an̄. ʒ. i. fiant pill'e cū ſyrupo de ſticados. Educunt flegma ꝛ meliam. Doſis eſt. ℈. iiij.

Pill'e de maſtice abſcidētes māim catarralē a capite in cā frida ℞. maſticis. ʒ. ii. karabe corallorū amboꝝ. ana. ʒ. i. ſandarace gūmi arabici dragagāti torrefactoꝝ. an̄. ℈. ii. cū ſucco reubar. fiant pillule: ꝛ due uel tres dentur poſt cenam.

Pillule de centaurea mundificantes ſanguinem a renib⁹ ueſica ꝛ a ptib⁹ inferioribus. ℞. centauree minoris. ℈. ſ. picis naualis. ℈. i. fiant pillule. v.

Pillule ad guttas mirabiles p me expte. ℞. hermodactyloruʒ agarici turbit pulpe collogntide dyagridij in citonio ꝑparati aloes optimi mirab. citrinoꝝ bdelij. an̄. ʒ. i. caſtorei ſarcocolle euforbij ſerapini oppoponacis ſe. rutbe. ſe. apij ana. ʒ. ſ. croci. ſſ. maſticis cinamomi ana. ℈. i. gra. vi. aque ſaluie vini ſubtilis ꝛ odoriferi ſyrupi de ſticados ana. quantum ſufficit fiāt pillule.

Pillule de bdelio cū terbentina ad cholām vitellinā. ℞. bdelij mollis pulpe colloquintide agarici turbit. an̄. ʒ. i. aloes abluti ʒ. v. ſandaloꝝ amboꝝ cinamomi macis. an̄. ʒ. ſ. ſalis indi. ℈. i. fiant pillule cum terbentina dentur poſt cenam per tres horas numero due pro vice.

Pill'e ad ſingultū ani. ℞. coſti croci roſ. maſticis ſpice an̄. ʒ. iiii aſſari. ʒ. ii. aloes opij. an̄. ʒ. i. conficiantur cuʒ mucillagine pſilij. dentur due pro vice.

Pillule Marſilij de ſancta ſophia cōtra peſtē. ℞. aloes ſucco trini agarici. an̄. ʒ. i. myrre boli ar. an̄. ʒ. ii. croci. ʒ. i. fiant pill'e cū aqua melliſſe ꝛ bugloſſe.

Pill'e de aſſa fetida. ℞. aſſe fetide galbani. an̄. ℈. i. incorporent̄ ſimul cum oximelle. dentur due uel tres pill'e. mirabiliter ſubueniunt prefocationi matricis.

Pillule ad uentoſitatē. ℞. cimini aniſi. feni. petroſ. apij carui ameos an̄. ʒ. i. ſe. rutbe. ʒ. ii. cinamomi. ʒ. i. ſ. pipis al. ʒ. i. ℈. ii. ſ. fiat puluis oīum per ſe poſtea cōmiſceantur.

Pill'e cōdantes caput pectus ſtōchū ꝛ epar renes ueſicā ꝛ mīcē ꝛ iuncturas ꝛ totū corpus ab humorib⁹ ſupfluis ꝛ precipue ſciaticis ꝛ cholicis. corroborātes viſuʒ ꝛ oīa inſtīa ſenſuū q̄s in plurib⁹ alijs ꝛ in meipſo plurics ſum expert⁹ fore mirabiles ꝛ fortes ſunt. ℞. aloes optimi. ℈. i. turbit agarici dyagridij in citonio ꝑparati. floꝝ ſticados arabici an̄. ʒ. i. pulpe collogntide. ʒ. ii. ſ. reubar. electi mirab. citri ꝛ chebu. an̄. ʒ. i. ſ. ireos puriſſimi ſe. feniculi. an̄. ʒ. i. cinamomi xilobalſami aſſari ſpice croci gariof. macis nucis mu. karabe myrre ſileris montani ſe. rutbe eufragie an̄. ʒ. ſ. aque radicū peonie vini odoriferi ꝛ ſyrupi de ſticados an̄. q. ſ. ad incorpandū. doſis eſt. ʒ. i. ꝛ plus ꝛ minus ſm nām ſumentium. Tp̄s do ſumendi eas ꝯuenientius eſt de nocte poſt p̄mum ſomnum.

De odorandis in peſtilentia. Cap. XXI.

Pomum odoriferꝝ optimū in peſte ꝛ eſt magr̄i Joānis de ſctā Sophia de padua. ℞. ſtoracis calamite floꝝ bugloſſe an̄. ℈. ii. gariofi. ʒ. i. been al. ꝛ rubei an̄. ℈. i. ligni aloes ℈. ii. myrre calami arōatici nucis muſ. ſpice thuris uernicis maſticis. an̄. ℈. i. ambre muſci an̄. ℈. ſ. karabe croci an̄. ʒ. ſ. acedule. ʒ. iii. cāphore. ℈. ii. trium ſandal. an̄. ʒ. i. roſ. rubearū an̄. ʒ. iii. ſucci portulace ſucci arācij. an̄. ʒ. iiii. nenufaris coriādri torrefacti an̄. ʒ. ii. coralloꝝ rubeoꝝ ſpodij. an̄. ʒ. ſ. ſyr. de citro boli ar. an̄. ʒ. iiii. terre ſigillate. ʒ. ii. miſce oīa pulueriçāda p̄ter ambrā ꝛ muſcū que duo de per ſe pulueriçent̄: ꝛ poſtea admiſceant̄. deinde ℞. laudani infuſi in aqua roſ. ꝛ aceti. ʒ. iiii. terbentine lote cum aqua roſ. q. ſ. ad ꝯtinuationem ꝛ mollificationem ad oīa iſta: ꝛ fiat pomum.

Pomū Galeni. ℞. floꝝ roſ. rub. ʒ. ii. ſandal. amboꝝ. an̄. ʒ. i. ſ. cāphore. ℈. i. ambre. ʒ. ſ. muſci. gra. iiii. ligni aloes. ℈. ii. corticis citri. ʒ. ſ. cinamomi macis nucis muſ. an̄. ℈. i. ſtoracis calamite ʒ. ſ. laudani. ʒ. i. cum ſtorace liquida. fiat pomum pulueriçādis prius ſubtiliter pulueriçatis.

Pomū odoriferū ad idē. ℞. gariofiloꝝ macis roſ. ſpice nucis muſ. floꝝ nenuf. viol. maiorane aſſari ſticados. an̄. ℈. ſ. ſādal. amboꝝ corall. amboꝝ corticis citri ſe. cubeboꝝ. an̄. ʒ. xv. camphore thuris maſticis boli ar. ſandarace. an̄. ℈. ſ. croci ambre. an̄. ℈. i. ligni aloes. ʒ. i. muſci. gra. iii. ſpērū cordialiū. ʒ. ſ. laudani. ʒ. i. ſ. ꝛ cum aqua roſ. fiat pomum.

Odoriferū optimū in peſte quo balneant̄ ꝛ fricant̄ leuiter oēs pulſus ꝛ facies ꝛ tempora ſepe in die. ℞. ambre. ʒ. ſ. aniſi. ℈. ſ. ligni aloes laudani puriſſimi been al. ꝛ rub. ana. ʒ. ii. macis corticum citri ana. ʒ. ii. ſ. nucis muſ. corallorum al. ſandal. amborum ana. ʒ. i. foliorum auri numero. vi. aque baſiliconis aque florum croci ꝛ roſacee muſcate. ana. ʒ. v. aceti coclearia ii. vini maluatici optimi cyathum. ſ. conquaſſentur oīa optime longa conquaſſatione. deinde ponantur in phiala clauſo bene eius orificio.

De linimentis. Cap. XXII.

Linimentū deſiccatiuū ꝛ ꝯſtrictiuū. ℞. karabe coralloꝝ rubeoruʒ hypoqſtidos roſ. ḡ. myrti. an̄. ʒ. vi. gallaꝝ pforatarū. ʒ. i. ſ. ſandarace. ʒ. x. amili. ʒ. i. terant̄ ſubtilr̄ in mortario. ꝛ fiat linimētū cū aq̄ gallaꝝ cupreſſi.

Linimentum deſiccatiuū ad inflāmatiōes ſup rupturā. ℞. ſandarace. ʒ. i. orobi ſarcocolle. an̄. ʒ. ſ. roſ. amili. an̄. ʒ. x. aque rubhe vini maluatici. an̄. quantum ſufficit. fiat linimentum in mortario ultima contritione.

Linimētū ꝯſtrictiuū fluxus mēſtruoꝝ. ℞. ſandarace. ʒ. i. ſ. pulueris gallaꝝ cupſſi. ʒ. i. pulueris boli ar. ʒ. iiii. ſe. plantagīs ꝛ ſerpētarie. ʒ. v. amili. ʒ. iii. terant̄ in mortario ꝛ fiat linimētū cuʒ aq̄ decoc. glādiū quo inungi oʒ circa vmbilicum poſt cenaʒ.

Linimētū exiccatiuū. ℞. cāphore. ʒ. ii. ligni al. ʒ. i. ſ. aniſi. ḡ. iii. roſ. amili. an̄. ʒ. x. ſarcocolle farine orobi. an̄. ʒ. i. ſādarace peonie gūmi elemi. an̄. ʒ. xv. fiat linimentū cū. ʒ. iiii. olei onfancini ꝛ aqua maiorane ꝛ vini maluatici. an̄. q. ſ.

Linimētū ad dolorē capitis ꝛ ad febricitantes. ℞. aque ſolatri ʒ. vi. aq̄rū nenufaris ſalicis. an̄. ʒ. i. ſ. amili. ʒ. ii. ſandarace. ʒ. i. croci. ḡ. ii. miſce ualet dolori febricitantiū ſi petia lini alba duplicata in eo intingatur ꝛ temporibus apponatur.

Linimētū ad dolorē auris qn̄ eſt ſuſpitio de ꝟmib⁹. ℞. oleorū de coſto amigdalaꝝ amararū de croco. an̄. ʒ. i. croci. ḡ. ii. miſce ꝛ cum bōbice in foramina tepide imponantur.

Nota q̄ ſuperius in vnguentis ponit̄ linimentum de plūbo ꝛ eſt vigeſimūſeptimū. ꝛ tu vide ibi ad qd ualet deſcriptio eius etiam in eodem cap̄ de vnguentis ponit̄ lenitiuum ad ſedandos dolores. ꝛ eſt 94ᵐ. ꝛ tu vide ibi deſcriptionem eius. ꝛ ad quid ualeat.

De colyrijs. Cap. XXIII.

Colyriū exiccatiuū aque ocloꝝ ꝛ oī de ſeſlibus. ℞. ſucci celidonie. ʒ. i. rubhe fenicu. ana. ʒ. vi. fellis tauri. ʒ. v. ℈. i. fellis lupi maſculi. ʒ. vi. tutie ꝑparate. ʒ. iii. fiat colyrium.

De caputpurgijs. Cap. XXIIII.

Caputpurgiū in fractura capitis ℞. aque mellis. ʒ. iii. ſuccoruʒ radicum blitis ꝛ melliſſe. an̄. ʒ. i. trahatur per nares tenendo aliquantulum aque tepide in ore.

Finis Antidotis Magiſtri Bartholomei de Montagnana Ad laudem Chriſti. Amen.

¶ Excellentiſſimi Medici domini Antonij Cermiſoni cõtra omnes fere egritudines a capite uſq3 ad pedes Conſilia feliciter Incipiunt.

¶ Contra Alopitiam.

FIenda in uere minoratiuũ. ℞.pillularũ indarũ agarici añ.ʒ.ſ.ſalis gēme.ℨ.i.polipodij.ʒ.ſ.miſce ꝛ cum eluarij bamecb quãtũ ſufficit ad incorporãdum formenſ pillule.v.pro.ʒ. ¶ Digeſtiuũ.℞.ſyru.de fumoterre.ʒ.i.iulep violaꝝ.ʒ.ſ.aq̃rum acetoſe lupuloꝝ añ.ʒ.i.ſeri caprini.ʒ.i.polipodij puluerizati.ℨ.ſ.zuccari albiſſimi.ʒ.i.miſce. Uentoſe apponanſ ſpatulis collo temporibus ꝛ ſub mēto. ¶ Eradicatiuũ uſuale.℞.pillarũ ſuprascriptarũ.ʒ.i.veſicatoriũ apponaſ ptibus poſterioribus ꝛ lateralibus capitis coopiatur ſemp die ꝛ nocte cũ birreto de pellibus ut mã reſoluaſ ꝛ fricetur caput cum panno aſpero donec rubeat. deinde fricetſ cum corticibus raphani. ¶ Lotio capitis ſiue balneum.℞.folioꝝ ꝛ radicis ſicle.M.ii.taſſi barbaſſi.M.i.ſ.ſcabioſe abſinthij folioꝝ raphani añ.M.i.miſce ꝛ bulliant. ¶ Aliud.℞.abrotani.M.i.capilloꝝ veneris.M.ii.narciſci.ʒ.ſ.radicis arundinum.ʒ.i.folioꝝ raphani lambruſce añ.M.i.xilocaracte.ʒ.ii.miſce ꝛ omnia bullidẽ ¶ Unctio.℞.adipis urſi ꝛ ꝑpie antiqui.ʒ.iiii.nucũ grandarum ptes tres.adipis anſeris ptem vnam candegi badage ſeu nidi ptes q̃tuor miſce. ¶ Aliud.℞.olei myrtini.ʒ.ii.ſuccoꝝ celidonie ꝛ radicis enule ꝛ lapatij acuti añ.ʒ.ſ.arũdinum radicum aduſtarum.ʒ.i.banrach.ʒ.ſ.xilocaracte.ʒ.ſ.alchitrã.ʒ.ſ.ſtaphiſagrie.ʒ.ii.ſulfuris viui.ʒ.ſ.ſeminũ rubee.ʒ.ii.adipis urſi antiqui aut anſeris.ʒ.ſ.terbentine lote.ʒ.i.cere albe quantum ſufficit pro vnguento molli.

¶ Contra ſaphati antiquũ capitis ꝛ magis a ſanguine admixto cum aliq̃li cholere mixtione ꝛ ſalſi flegmatis aliqualis tamen nõ multi corporis nãlis cõplexionis ſanguinee declinãtis ad cholericitatẽ.etatis vero ſex annorum.

SOlutiuum minoratiuũ ꝛ digeſtiuum dictoꝝ humoꝝ.℞.ſucci fumiterre ſeri caprini añ.ʒ.i.ſ.zuccari albi.ʒ.ſ.miſce ꝛ fiat potio. Iſtud aſſumat hora digeſtiuoꝝ ꝛ utatur pluribus diebus continuis.ſed ſi ſolueret nimium tũc ſolum utaſ tribus uel quatuor diebus. ¶ Aliud ut ſupra.℞.medicamen immediate ſupraſcriptum mirabolanorum nigrorum.ʒ.ſ.mirabolanorum citrinorum epithimi añ.ℨ.vi.pul.pul.ꝛ miſce ꝛ fiat potio ꝛ utaſ iſto ſi uolet fortius.ut ſupra. ¶ Digeſtiuum.℞.ſyru.de fumoterre.ʒ.i.epithimi violati añ.ʒ.ſ.aque acetoſe.ʒ.ii.lupuloꝝ.ʒ.i.hoc digeſtiuum aſſumat poſt cõpletam aſſumptionem ſolutiui immediate ſumpti:ꝛ aſſumat octo diebus cõtinuis hora digeſtiuoꝝ. ¶ Solutiuum efficacius ſupraſcriptis duobus.℞.ſolutiuum ſupraſcriptũ etiã in quo ſolutiuo reiteretſ mirabolanorum nigroꝝ.ʒ.ſ.citrinorũ.ℨ.iii.epithimi.ℨ.iiii.pul.pul.ꝛ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ accipiat die tertia poſt cõpletam aſſumptionem octies digeſtiui immediate ſumpti cum modis ſolutiuoꝝ. ¶ Euacuatiuum ꝛ etiã efficacius diuerſiuum ꝛc. Uētoſe due ponanſ cum ſcarificatione pulpis ſpatularum. Deinde poſt vnã horam ponatur vna alia in parte ubi alligaſ caput cum dorſo ex quibus extrahatur pro qualibet tertia.ʒ.i.ſanguinis.ſed ſi eger eſſet etatis conuenientis.primo fiat flobotomia baſilice.deinde cephalice que hic dimittunſ ꝑpter etatem. He uētoſe apponantur per octo dies poſt ſolutiuum immediate ſupraſcriptum ꝛ hoc cum modis ꝛc. ¶ Solutiuum minoratiuum facile ꝛ uſuale.℞.ſeri caprini.ʒ.iiii.pulueris ſene.mirabolanoꝝ indorum añ.gra.vi.zuccari albi.ʒ.ſ.pul.pul.deinde miſce ꝛ fiat potio.hoc aſſumat per.x.dies poſt uentoſas cum modo ſolutiuoꝝ facilium ꝛc. ¶ Digeſtiuum uſuale.℞.aquarum fumiterre.ʒ.ii.acetoſe lupuloꝝ añ.ʒ.i.zuccari albiſſimi.ʒ.i.miſce iſtud ꝛ aſſumat.vii.diebus poſt tertiam diem a ſolutiuo immediate cum modis ꝛc. ¶ Solutiuũ eradicatiuum facile ꝛ uſuale.℞.ſolutiuum ſuperius compoſitum ex ſero puluere ſene ꝛc.ſene pulueris iterum.ℨ.v.miſce ꝛ fiat potio. Hoc aſſumat poſt completam aſſumptionem digeſtiui octies ꝛ hoc poſt tertiã diem cum modis ꝛc. ¶ Euacuatiuum ꝛ amplius diuerſiuum ſi eſſet in etate ſpermatis ſeu re hac flobotomande eſſent uene poſt aures. Et iterum flobotomanda eſſet uena frontis ꝛ ſanguis ex naribus ꝑuocandus.uerum q2 pueris ſufficit poſitio ſanguiſugarũ duarum locis dictis poſt aures. Et ſi par ſit neceſſe prouocetur leuiter fluxus ſanguinis narium. Et iterum ſi fuerit neceſſe ponatur ſanguiſuga ipſi uene frontis:he ſanguiſuge appoſite dimittantur uſq3 ad tumeſcentiam:deinde remoueantur ꝛ poſtq̃ ablate fuerint dimittaſ exire ſanguis:deinde reſtringatur cum tela aranea mixta cum cinere ſubtili ꝛ farina:aut cum conſtrictiuo compoſito ex bolo armeno ſanguine draconis terra ſigillata acatia ꝛc. Et he ſanguiſuge apponanſ per.x.dies poſt ſolutiuum ſupraſcriptum immediate. ¶ Solutiuum minoratiuum facile.℞.ſolutiuum minoratiuũ proximum immediate hoc aſſumat ut ibi ꝛ hoc per.x.dies poſt remotionem ſanguiſugarum. ¶ Digeſtiuũ uſuale.℞.digeſtiuum ſupraſcriptum immediate ꝛ aſſumat ut ibi. ¶ Solutiuum eradicatiuum.℞.ſolutiuũ immediate ſupraſcriptũ ꝛ ut ibi. ¶ Euacuatiuũ ſanguiſuge ſex ponanſ videlicet due in medietate dextre cutis capitis ponanſ ꝛ due in ſiniſtra ꝛ alie due in ſuperiori parte capitis ponanſ ꝛ hoc ponendo ꝑmo duas in vna parte deinde duas alias alio tertio die.ſ.in alia parte ꝛ alio tertio die duas.ꝛ ubi primo ponunſ poſtea non ponantur ꝛ apponãtur ut ſupra cum modis ꝛc. ¶ Solutiuum facile.℞.proximum ſupra deſcriptum ſolutiuum ꝛ facile uſuale.℞.proximum ſupra deſcriptum ſolutiuũ ꝛ ſumat ut ibi. ¶ Digeſtiuum uſuale.℞.digeſtiuum proximũ ſupra ut ibi. ¶ Solutiuũ ut ſupra.℞.ut immediate ſupra ut ibi. Euacuatiuum dictoꝝ humorum ꝛc.totũ caput abradatur deinde ſatis fortiter fricetur donec ſanguis exeat ꝛ dimittatur ita exire ſatis copioſe:poſtea lauetſ totum caput cũ aqua decoctionis ſicle.ꝛ ſi caput ſuum poſtea ſudaret bonũ eſſet ꝛ hoc totum ſtomacho ieiuno in mane per horam ante cibũ duobus diebus continuis ꝛ hoc ſaltem per quatuor dies poſt aſſumptionem ſolutiui immediati. ¶ Solutiuum ꝛ reſolutiuum dictarum cauſarum.℞.folioꝝ malue.M.iii.blitis.M.i.violarum.M.ii.radicum altee.M.i.ſeminum fenugreci.ʒ.ii.aqua ſtagni quantum ſufficit pro lotione ꝛ pro epithimate totius capitis miſce bulliant ad lentũ ignem uſq3 ad conſumptionem medietatis. Iſta lotione lauetur caput ſingulo die decem diebus continuis deinde exiccetſ: poſtea vngatur cum vnguento infraſcripto immediate in hyeme in aqua calida.in eſtate vero frigida acti:ꝛ hoc in mane ſtomacho ieiuno.poſt vero prandium cum panno lineo infuſo in dicta decoctione epithimetur caput per vnam horã ante cenam omnibus dictis diebus decem. Deinde exiccetſ deinde iterum vngatur cum vnguento ut ſupra. ¶ Iſta vero lotione taliter uti incipiat die tertia poſt fricationem ꝛ lotionem ꝛc. ¶ Digeſtiuum ꝛ reſolutiuum ut ſupra.℞.olei ſiſamini.ʒ.i.violati.ʒ.ii.aſſungie porcine non ſalſe.ʒ.ſ.pinguedinis galline anatis ana.ʒ.ii.butyri.ʒ.i.miſce omnia ꝛ fiat vnctio. Hac vnctione vngaſ caput.xv.diebus continuis imo etiam poſt ſumptas epithimationes ꝛ lauationes ꝛc. ultra illud tempus etiam per quinque dies cõtinuos ꝛc. ¶ Exiccatiuum ꝛ cõſumptiuum.℞.chimolee.ʒ.i.ſ.ſulfuris viui.ʒ.i.cineris cucurbite in qua oleũ cõmune pluribus menſibus ſteterit aut ſaltẽ cucurbite ſimplicis ſicce.ʒ.ſ.pulpe collognitide.ʒ.ii.olei roſati aceti añ.quãtum ſufficit pro linimento aut etiã epithimate. Et hoc linimẽto utaſ bis in die aut ſaltẽ ſemel in die ut immediate ſupra de vnctione ꝛ hoc incipiat uti poſt completũ uſum vnguenti ſupraſcripti ꝛ utaſ ſaltẽ decem diebus continuis. ¶ Medicamen ut ſupra.℞.medicamen ſupraſcriptũ ſed adde maiorem quantitatem aceti ꝛ

uteretur ut ſupra ⁊ erit efficacius. ¶ Exiccatiuũ ut ſupra. ℞. alcane. ʒ. ii. indici. ℈. i. ſ. ariſtologie longe. ʒ. ſ. olei alkeiri roſati añ. quantũ ſufficit pro linimẽto ⁊ pro epithimate. pul. pul. deinde omnia ſimul miſce ⁊ fiat linimentum hoc utatur ut immediate ſupra ſi vult permutare. ¶ Aliud. ℞. tutie preparate. ʒ. i. climie auri. ʒ. ii. chimolee. ʒ. i. ſ. carte combuſte. ʒ. ij. aceti quantũ ſufficit pro linimento. pul. pul. ⁊ fiat ut ſupra linimentũ ⁊ utatur ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. ℞. gũmi pini ʒ. ij. glutinis albotin ſeu terbentine lote ter cũ aqua fumiterre. ʒ. ſ. ſulfuris viui. ʒ. ij. radicis ireos. ʒ. ſ. olei roſati aceti añ. quantũ ſufficit pro linimento pul. pul. deinde miſce ⁊ fiat linimentum ⁊ utatur ut ſupra de alio immediate ſuprascripto. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe litargiri. ʒ. i. ſ. ſcorie argenti. ʒ. ſ. amigdalarũ amararũ combuſtarũ. ʒ. i. ſ. uenarum tinctoꝝ. ʒ. ij. carte combuſte. ʒ. i. ſ. ſulfuris viui. ʒ. ij. olei roſati aceti añ. quantũ ſufficit pro linimento. pul. pul. ⁊ fiat ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe ſtercoris lacerti. ʒ. ij. uenarum tinctorũ ʒ. i. ſ. carte combuſte. ʒ. ſ. ſcorie argenti. ʒ. i. ſ. fuliginis furni. ʒ. iij. ſulfuris viui. ʒ. ij. litargiri ceruſe añ. ʒ. i. ſ. olei roſati aceti ana. quantum ſufficit pro linimento. pul. pul. ⁊ fiat ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe coriandri ſicci aduſti. ʒ. ij. cineris ligni vitis. ʒ. i. ſ. myrre alcane añ. ʒ. i. aluminis iameni. ℈. ij. aloes litargiri añ. ʒ. i. ſ. olei roſati aceti añ. quantũ ſufficit pro ut ſupra pul. pul. ⁊ fiat ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe uenarũ tinctoris. ʒ. ſ. litargiri. ʒ. vj. olei roſati aceti añ. quantum ſufficit ut ſupra etiam fiat ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe bdelij. ʒ. ſ. litargiri. ʒ. vj. ſulfuris viui. ʒ. vj. carte combuſte. ʒ. ij. mellis. ʒ. j. olei de frumento aceti añ. quantũ ſufficit ut ſupra pul. pul. ⁊ fiat ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe amigdalarũ amararum combuſtaꝝ cum corticibus ſuis ʒ. ij. uenarum celidonie coriandri ſicci ſcorie argenti añ. ʒ. ſ. uenarum tinctoꝝ. ʒ. ij. ariſtologie longe. ʒ. i. ſ. merde ſegni. ʒ. iii. olei roſati aceti añ. quantũ ſufficit ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe cartarum combuſtarũ. ʒ. ii. ſulfuris viui. ʒ. i. ſ. litargiri. ʒ. ii. olei roſati aceti añ. quantum ſufficit ut ſupra ⁊c̃. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe calcis lote. ʒ. i. ſ. cartarum combuſtarum. ʒ. ii. uenarũ tinctoꝝ. ʒ. ii. litargiri. ʒ. iii. ſulfuris viui. ʒ. ii. olibani. ʒ. i. olei nucum aceti añ. quantũ ſufficit ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe florum caulium piſtatorũ. ʒ. ii. ſulfuris viui. ʒ. i. ſ. litargiri. ʒ. ii. bdelij. ʒ. iii. olei roſati aceti añ. quantum ſufficit ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe radicis lilij albi. ʒ. iiii. litargiri. ʒ. ſ. carte cõbuſte. ʒ. ii. mellis quantum ſufficit pro linimento ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe pepone ſeu pepo ſeu pulpa eius cum matribus ſeminũ eius ſeu cum viſceribus ipſius liniatur ſepe ſaphati ⁊ utatur ut ſupra. ¶ Aliud. ℞. radicis vitis albe. ʒ. ii. cartarum combuſtarum. ʒ. ii. climie argenti litargiri añ. ʒ. iii. urine hominis olei roſati ana. quantum ſufficit ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe fecis urine hominis quantum ſufficit pro linimento ⁊ fiat ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. liniatur ſepe ſaphati cum acetoſitate citri aut cum ſucco citranguli ſeu aranci mixto cum ſucco maluarũ. ¶ Mitigatiuum doloris ⁊ ardoris cauſati ex medicinis applicatis lauetur ⁊ epithimetur cum decoctione ſuprascripta totiens donec non amplius doleat deinde liniatur locus idem ex hoc medicamine. ℞. ſeminum communium frigidoꝝ maiorum. ʒ. ii. minoꝝ frigidorum. ʒ. ii. ſeminum papaueris. ʒ. i. mucillaginis pſilij. ʒ. ſ. ſucci lactuce olei roſati añ. quantum ſufficit pro linimento ⁊ epithimetur cum eo. ¶ Exiccatiuum efficacius ſuprascripto. ℞. ſulfuris viui. ʒ. ſ. carte combuſte. ʒ. iii. olei roſati quantum ſufficit pro linimento piſta. pi. deinde miſce ⁊ fiat linimentũ ⁊ utatur ut ſupra. Alia eſſent ſed iſta ſufficiũt pro nũc.

¶ Contra fiſſuram uolarum manuum ⁊ plantarũ pedũ ex complexione cõꝑ ſicca. Balneũ.

Recipe foliorũ maluarum. M. vi. blitis. M. ii. violarũ. M. iii. radicũ maluauiſci M. iii. ſeminum lini. ʒ. i. fenugreci. ʒ. ii. capitum caſtrati numero. ij. porci numero. ij. bulliant omnia ſimul in quantitate aque pro decoctione balnei fienda. In hac decoctione calida ſuauiter ad modum lactis dum mulgetur ab ubere teneat ſtomacho ieiuno manus per vnum quartum hore ſingulo die ſemel. poſtea cũ panno lineo ſuauiter exiccentur dicta membra. Ultimo cũ vnctione infraſcripta vngat dicta loca leſa pedũ ⁊ manuum. ¶ Unctio. ℞. radicũ malauiſci. M. i. ſeminis fenugreci. M. ſ. folioꝝ violarum. M. i. maluarum. M. ii. axungie porci dragaganti gũmi arabici ana. ʒ. i. vitellorum ouoꝝ numero. ii. ſeminũ cucumerum cucurbite melonis citrulli añ. ʒ. i. olei violarum quantum ſufficit ad incorporandum pro vnguento molli. Radices ſemina malue ⁊ viole prius ab ipſis radicibus extracto mediullio bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aque uſq; ad debitam ⁊ optimam decoctionem. deinde optime piſtentur bene ⁊ ſubtiliſſime triturentur ita ut cum reliquis bene incorporentur. Ultimo reliqua omnia addantur miſce ⁊ fiat vnguentum ad lentum ignem ex hac vnctione vngat loca leſa dictoꝝ membrorũ cõtinue poſt ſuprascriptũ balneũ ⁊ etiam cũ uadit dormitũ ⁊ etiam alia hora ad libitũ. ¶ Cerotum conferens in debilitate manus debilitate ex vulnere ita ut nerui non extendantur. ℞. opicroci. ʒ. i. pulueris violarũ. ʒ. ſ. miſce ⁊ cũ oleo liliorum ⁊ cere albe quantum ſufficit ad incorporandum formetur cerotum. ¶ Unctio. ℞. mucillaginis altee ſeminum lini fenugreci pulueris violarum añ. ʒ. i. pulueris violarum. ʒ. j. calamenti. ʒ. ſ. vnguenti dyalteati. ʒ. i. ſ. oleorum vulpini maſticini myrtini liliorum alborum ſpice añ. ʒ. i. cere quantum ſufficit pro vnguento molli. ¶ Pila in manu portanda. ℞. oxicroci. ʒ. v. violarum myrtilloꝝ calamenti añ. ʒ. iii. miſce ⁊ fiat magdaleon portetur in manu ad modũ pile.

¶ Contra ſtuporem cutis manuum.

Unguentũ ⁊c̃. Recipe oleorum lauri. ʒ. ſ. aneti ʒ. i. ſtoracis liquide. ʒ. i. maiorane ſerapini ſticados añ. ℈. i. miſce ⁊ fiat vnctio. ¶ Ad idem efficacius immediate. ℞. aque maris quantum ſufficit ad debitam decoctionem aliarum medicinarum infraſcriptaꝝ. ℞. radicum piretri. ʒ. i. ſticados. M. ii. tapſie. ʒ. ſ. herbe ancriani ſeminum. M. ii. baccarum lauri. ʒ. ii. coſti. M. i. maiorane. M. ij. contun. con. ſm̃ canon. ⁊ miſce ⁊ fiat decoctio ad conſumptionem quarte partis aque. ¶ Ad idem efficacius priori. ℞. aque thermarum quantũ ſufficit ad decoctionem euforbij. ʒ. ſ. piretri. ʒ. i. tapſie. ʒ. ſ. radicum vitis albe. ʒ. ii. radicis enule. ʒ. iiii. herbe coſti maiorane añ. M. ii. ſeminum ſinapis. ʒ. ii. piperis. ʒ. i. folioꝝ ſambuci. M. iii. baccarũ lauri. ʒ. ii. contundenda contundantur ⁊ bulliant in dicta aqua uſq; ad cõſumptionem quarte partis ⁊c̃.

¶ Contra frigus ex itinere. Portet ueſtem ⁊c̃.

Nõ cito tranſeat ad ignem cum applicuit ad hoſpitium ſed prius parum deambulet: deinde ſtet remote aliquãtum. Et cũ de nouo cito vult itinerare non uadat multum propinquius. Utatur alleis ſinapi ſinapi aſſa aromatica nucibus cepe. Et propterea in mane anteq̃ equũ aſcẽdat non equitet uacuus ſed prius comedat aut ſaltem faciat collationem bonam ⁊ modicum quieſcat poſt dictũ cibũ. deinde equitet ⁊ non bibat aquam bibat in collatione vnum cyathum vini ſatis vinoſi in mane ſed non nimis vinoſi exceſſiue ⁊ ipſum bibat cum. ʒ. ſ. alie aromatice. Allea inter cetera ſũt maxime iuuatiua. ¶ Unctio extremitatũ. ſ. manuũ ⁊ pedum cũ aſſa fetida ⁊ galbano iuuat multũ ⁊ ꝑpter in mane anteq̃ egrediatur ſotulares ocree cirotece nõ ſint ſtricti ſed ampli. Si viſus ledit a niue portet ſyndonem nigrũ rarum ſimplicem ſm̃ neceſſitatem uel duplũ.

¶ Contra ſcabiem.

Recipe ordei excorticati. ʒ. ſ. folioꝝ maluarum blitis añ. M. i. fumiterre. M. ii. boraginis bugloſſe añ. M. ſ. acetoſe. M. ſ. caulium. M. i. ſ. calamenti. M. i. ſ. ſquinanti. M. i. ſ. epithimi. M. i. lupinorum. ʒ. i. ſumanum lupinoꝝ. M. ii. floꝝ violarum. M. ii. furfuris. M. iii. folliculoꝝ ſene. M. i. radicis altee. M. ſ. ſeminis

lini fenugreci ana.ʒ.ſ.contundantur ⁊ bulliant ſufficienter
in aq̄ ⁊ in decoctione ſufficiēter calida ponat ſcabioſus ma
nus ſuas ⁊c̄.

Contra ſcabiem ſiccam ex humoribus aduſtis uel flegma
te ſalſo.

Flobotomia fiat uene nigre ſeu cōis brachij dex
tri nō exiſtente caliditate epatis: ſed epate multū
lapſo ad caliditatem etiā naturalem tūc fiat flobo
tomia baſilice brachij dextri de qua extrahant.ʒ.
vj.ſanguinis.ſed ubi corpus foret multū repletū
extrahant.ʒ.viij.ſanguinis. Jſta fiat hora terciarum ſtoma
cho ieiuno ⁊ moueat prius patiens deambulatione itine
ratiua facili per vnū miliare ad minus luna potius creſcen
te q̄ decreſcente: ⁊ poſt ipſius cōmenſurationē per q̄tuor di
es ad minus que taliter fiat non exiſtente aliquo contradicē
te cuiuſmodi ſunt notabiles euacuationes precedētes corpo
ris diſpoſitio ad cholere ebullitionē uel in cruditatē flegma
tis ⁊ ſimilia. Minoratiuū facile. ℞.caſſie electe.ʒ.i.dyaſe
ne.ʒ.iij.electua.hamech.ʒ.i.ſeri caprini quantū ſufficit. Jſtud
aſſumat die tertia poſt flobotomiā ſupraſcriptam in aurora
deinde dormiat per horam mediā ad plus.tranſacta autē
vna hora poſt aſſumptionē ipſius fricet ſibi uētrē ſuauiter
⁊ illa cū pāno lineo ſuauiter calido ter uel q̄ter: poſtea dictū
pānum retineat ſupra uētrem poſtea ſurgat ⁊ ſtet in camera
feneſtris clauſis interdū ſedendo interdū deambulādo ſm q̄
magis placet ⁊ ſtet ieiunus per horas.v.⁊c̄. Digeſtiuū. ℞.
ſyrupi de fumoterre.ʒ.i.iulep.ʒ.ſ.aq̄rum fumiterre endiuie
lupulorum añ.ʒ.i.miſce. Jſtud ſumat q̄tuor diebus ɔtinuis in
aurora calidū die imediate ſequēte diem aſſumptionis ſu
praſcripti ſolutiui. Solutiuū eradicatiuū. ℞.caſſie electe
ʒ.i.dyaſene eluarij hamech añ.ʒ.i.polipodij.ʒ.ſ.aque fumi
terre.ʒ.i.ſeri caprini quantū ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat
potio. hoc ſolutiuū aſſumat die tertia poſt aſſumptionē ſy
ruporum ſupraſcriptorum cum modis ſupraſcriptis in minora
tiuo hoc addito q̄ per horas q̄nque poſt aſſumptionē huiꝰ
aſſumat cyathū vnum aque ordei excorticati calide ſine ʒuc
caro. deinde experiat̄ poſt per mediā horam ipſam ſecedere
poſt comedat pro ferculo blites cū boragine uł petroſillo ⁊c̄.
Digeſtiuū uſuale ⁊ facile. ℞.aq̄rum fumiterre.ʒ.ij. aceto
ſe lupulorum añ.ʒ.i.ʒuccari albi.ʒ.i.ſ.miſce. Jſtud aſſumat
poſt eradicatiuū immediate ſupraſcriptū duobus diebꝰ con
tinuis cū modis in digeſtiuis obſeruādis. Alijs duobus die
bus continuis utat̄ confectione infraſcripta. Solutiuū
uſuale ⁊ facile. ℞.caſſie electe.ʒ.i.dyaſene.ʒ.ij. polipodij.ʒ.i.
aq̄rum fumiterre.ʒ.i.ſeri caprini quantum ſufficit pro potio
ne miſce ⁊ fiat potio. Jſtud aſſumat die q̄nta a die p̄ma dige
ſtiui ſupraſcripti ⁊ poſt binā aſſumptionē confectionis ifra
ſcripte cū modis ut ſupra. Confectio digeſtiua virtutum
oium confortatiua. ℞.dyadraganti frigidi.ʒ.iij. ſpecierum
triaſandalorum.ʒ.i.ſ.ſpērum dyarodon añ.ʒ.i.miſce ⁊ cū aq̄
acetoſe quantū ſufficit fiat ɔfectio ſolida in morſellis. Jſtꝰ
ſumat in mane morſellū vnum duobꝰ diebus ɔtinuis poſt
aſſumptionē ſyru. ſupraſcripti q̄bus non aſſumet dictū ſy
rupū. Et ſi ex dictis aſſumptionibus digeſtiui uſualis ⁊ etiā
ſuperiorum reiteret aſſumptionem digeſtiui ⁊ ſolutiui uſualium
cū modis ſupraſcriptis. Balneū particulare brachijs ⁊ ma
nibus ⁊ crurībꝰ ulceratis ſi aliqđ iſtorum ulceret̄. ℞.ordei ex
corticati.ʒ.i.foliorum blitis maluarum añ. M.i.fumiterre. M.iij
lupul. M.i.acetoſ. M.ſ.caulū. M.i.furfuris ligati in petia.
M.ij.folliculorum ſene. M.i.violarū. M.i.radicū maluauiſci.
M.ſ.ſeminis fenugreci.ʒ.i.ſe.lini.ʒ.i.bulliant oia ſimul in
ſufficienti quātitate aque pro balneo manuū ⁊c̄.uſq; ad con
ſumptionem quarte partis aque ⁊ uſui reſeruet̄. Jn iſto bal
neo debite calido balneent̄ manus ⁊ brachia ⁊ crura ſi ulce
roſa fuerint ſingulis diebus ſtomacho ieiuno. videlicet ante
prandium ⁊ ante cenā per vnam horā.in quo balneo ſupra
ſcripta teneat membra per dimidiū hore poſtea exiccent̄ cū
pānis lineis ſuauiter calidis: deinde cooperiat immediate
dicta mēbra cum illis pannis ⁊c̄.ſub ueſtibus ⁊ ita retineat
per mediū.ſ.hore quo balneo utiſe p̄t a tertia die poſt aſſū
ptionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti: ⁊ ita utatur ad li
bitū quouſq; liberet̄. Unguentū pro ſcabie. ℞.litargiri.
ʒ.iij.myrre aloes añ.ʒ.ſ.ſalis gēme ſulfuris argenti viui exti
cti cum ſaliua boraginis añ.ʒ.ſ.ireos.ʒ.i.lupulorum.ʒ.ij. ſemi
nis raphani garioſi.añ.ʒ.i.ſarcocolle.ʒ.ſ. ſeminis acetoſi.ʒ.
ſ.tartari uel greppe reſine pini añ.ʒ.ij.ſucci fumiterre radi
cum lapatij radicū enule añ.lib.i.celidonie lib.iij. terbētine
lote.ʒ.vi.olei laurini lib.i.mellis.ʒ.iij.aſſungie porcine.ʒ.iij.
vitelli ouorum numero.iij.pul.pul.⁊ pulueriʒata in aceto for
ti per duos dies infundant̄: deinde extrahant̄ ex dictis ſuc
cis optime incorporent̄ aut lento igne ⁊ cum cere albe quā
tum ſufficit fiat vnguentū molle. Aliud vnguētū. ℞.alo
es ſpongie cōbuſte thuris maſticis añ.ʒ.i.argenti viui extin
cti cū ſaliua.ʒ.ij.ſucci radicis celidonie enule añ.ʒ.ſ.ceruſe
litargiri añ.ʒ.ij.aſſungie porcine.ʒ.ſ.ſalis cois.ʒ.i.terbentine
ʒ.i.ſ.vitellos ouorum numero.ij.olei laurini.ʒ.ij.cere al.q.ſ.p
vnguento molli uadat ad ſtuffam tertia die poſt ſumptionē
ſolutiui uſualis ultimā ⁊ uadat per ſex uel.vij.horas poſt prā
dium diebus alternatis tribus aut q̄tuor ⁊ nō balneet ſe in
ipſa ſed faciat ſe fricari cū panno lineo ter ⁊ ter ſudet ⁊ ma
neat in ſtuffa per tertiā hore aut medium ad plus. poſtea in
tret lectum ſtuffe in quo ſudet ⁊ dormiat ſi pōt. poſtq̄ autē
ter uel quater intermiſſe ut ſupra iuerit ad ſtuffā poſtea ad
huc redeat ſemel uel bis ad plus ad ipſam ſtuffam diebꝰ in
termiſſis ut ſupra quibus vicibus tūc balneet ſe precedente
tamen ſudatione prius ⁊ fricationibus ut ſupra. Die vō ſe
quente ultimum balneū vngat ſe in ſero cū uadit dormitū
altero iſtorum vnguentorum quorum primum efficacius eſt poſterio
ri vngendo ſe totum tribus ſero continuis. Et ita inunctꝰ
iaceat tota nocte inuolutus lintheo. Si vō uellet balneum
ſtuffe efficacius tunc imponat in balneo ſupraſcriptas res
in balneo particulari manuū ⁊c̄. Ultima die a die ſequenti ul
timā diem vnctionis mō ſupraſcripto uadat ad ſtuffam ⁊ ſe
cōplete lauet ⁊ mūdificet ⁊c̄.ut ſupra dictū eſt.

Contra debilitatē v̄tutum nālium ⁊ ſcabiem ſiccam.

Solutiuū minoratiuum facile. ℞.pillularū aleſan
ginarum.ʒ.ij.de reubarbaro.ʒ.i.miſce ⁊ fiāt pil
lule.vij.cū ſyru.de abſin.has aſſumat per horas
ante diē ⁊ poſt ſtet in lecto per horas cū dimidia
⁊ poſt earum aſſumptionē ſtet ieiunus horis qua
tuor deinde prandeat horag.cum carnibus bonis. Dige
ſtiuum. ℞.ſyr.de abſin.ʒ.i.de biſantijs ⁊ acetoſi.ſ. añ.ʒ.ſ.aq̄
rum cicoree.ʒ.ij.lupulorum.ʒ.i.miſce. Jſtud ſumat.vi. diebus
in aurora cōtinue calidum tertia die uel altera poſt aſſūptio
nem ſupraſcriptam ⁊c̄. Solutiuū eradicatiuū. ℞.pillu
larum de reubarbaro agarici añ.ʒ.ſ.ʒinʒi.g.ij.agaricus ipſe
in fruſta minuta diuiſus ⁊ non piſtatus infundat̄ per ho
ras ſex in oximelle.ſ.q.s.deinde piſt.piſt.⁊ icorporent̄ ⁊c̄.fiāt
pille.vij. Jſtas aſſumat poſt ſyru.in mane ⁊ ſtet in lecto per
horam cū dimidia. deinde ſurgat ⁊ ſtet ieiunus q̄nque ho
ris. Et ſi infra talem terminū quater uel q̄nquies eduxerit ſu
mat lauatiuum ⁊ ſit aq̄ cocta cum ordeo excorticato calida ⁊
nō tepida q̄ inducit nauſeam. Si vō non tātum duxerit prā
deat. Et ſi ſumit lauatiuū ſtet per horam poſt ad prandendū
Mēbrorum nālium ⁊ p̄prie ſtōchi ⁊ epatis ɔfortatiuum. ℞.
ſpērum aroma.roſ.deſcriptione Gabrielis.ʒ.ij.ſpērum dya
rodon ab.ʒ.i.coriandri prepara.non cōfec.ʒ.i.ʒucca. albiſſi
mi.ʒ.iij.miſce cū aqua abſin.quantum ſufficit fiat et cōfe
ctio ſolida in morſellis.iij.pro quolibet. Jſtā aſſumat imedia
te poſt eradicatiuum ⁊ ſeruet talem regulam q̄ vna die aſſu
mat alia nō ⁊ ſic ultra per horam ante diem. Unguentū
p̄pter ſcabiem ⁊ pruritum p̄pter denſitatem cutis. ℞.terbē
tine lote ter cū aqua fumiterre quantitate ſufficienti ad hoc
ʒ.ij. vitellos oui numero.ij. aſſungie porcine.ʒ.ſ.butyri.ʒ.i.
ſalis cois.ʒ.i.miſceant̄ oia ſimul ad lentū ignem ⁊ totum re
digat̄ in forma vnguenti cum iſto ſe vngat patiens per totū

corpus uel ubi habet pruritum ⁊ incipiat ſe vngere poſt aſſumptionem eradicatiui ſupraſcripti.

¶ Contra pannum corporis.

Primo fiat flobotomia uene nigre ex qua trahant̄. ℥ v. ſanguinis. Et fiat hec flobotomia hora tertiarum ſtomacho ieiuno precedētis uentris beneficio ⁊ aliq̄li habito exercitio. ¶ Solutiuū minoratiuum facillimum ℞. caſſie electe ſucci roſarum dyaſene polipodij aque acetoſe ſeri caprini miſce ⁊ fiat potio. Hanc potionem aſſumat cū oībus modis aſſumēdi ſolutiua cū cuſtodia preterq̄ q̄ ſi nō vult non dormiat nimis aut paruꝫ. Uentoſe. ¶ Uentoſe due cū ſcarificatione apponātur natibus per ſex horas poſt prandium in die poſt ſolutiuū dictum: ex quarum qualibet extrahat̄ ſanguis. ℥ i. Item eedem uētoſe apponātur ſpatulis per ſex horas poſt prādium ⁊ hoc fiat die quarta poſt appoſitionē uentoſarum p̄marum ex quarum qualibet extrahat̄ ſanguis ad quantitatem. ℥ ſ. ¶ Digeſtiuū. ℞. ſyrupoꝝ de epithimo. ℥ vi. de pomis. ℥ ſ. iulep violati. ℥ iiii. aque acetoſe aque lupuloꝝ aā. ℥ i. ſ. ſandaloꝝ rubeorum. ʒ ſ. miſce. Iſto ſyrupo uti incipiat die immediate poſt aſſumptionem uentoſarum p̄marum ⁊ aſſumat octo diebus cōtinuis. Et poſt aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus. ¶ Solutiuū eradicatiuum ad idem. ℞. caſſie electe dyaſene reubarbari electi polipodij electuarij hamech aque acetoſe ſeri caprini miſce. ¶ Solutiuum uſuale facile. ℞. caſſie electe dyaſene polipodij ſeri caprini miſce. hoc ſolutiuum aſſumat ſemper poſt aſſumptionem ſyrupi immediate precedentis ⁊c̄. ¶ Cōfectio digeſtiua epatis ⁊ ſplenis confortatiua. ℞. dyadragāti frigidi ſpērum triaſandalorum dyarodonis abbatis ſeminis acetoſe ſeminum cōmunium çuccari albiſſimi miſce ⁊ cum aqua lupuloꝝ fiat cōfectio in morſellis. ℥ iii. pro morſello. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit vna die ſic ⁊ alia non ⁊ poſt aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus quo uti incipiat poſt completam aſſumptionē digeſtiui ⁊ ſolutiui uſualis ⁊ eo taliter utatur diebus quibus non aſſumit digeſtiuum uel ſolutiuum. ¶ Balneum. ℞. melliloti ſe. fenugreci lupuloꝝ melonum. Cōtundant̄ omnia groſſo modo ⁊ bulliant in ſufficiēti quātitate aque pro balneo uſq; ad conſumptionem tertie ptis. In hoc balneo ſuauiter calido balneent̄ loca pānoſa cū ipſius decoctione fricando. In quo balneo moret̄ per vnum octauū hore. Quo balneo uti incipiat per vnū menſem poſt aſſumptionem digeſtiui uſualis ſupraſcripti ⁊ ipſo bis in hebdomada taliter utat̄ poſt prandiū prius tamen habito uentris beneficio. ¶ Balneū aliud efficacius. Recipe folioꝝ ʒendacorbe viridiū ſambuci mellilotī ſicī ſicce ſeminū fenugreci lini fabe excorticate ordei excorticati cucurbite hedacarum lentiū lupinoꝝ raphani amigdalarū amararum ſeminum caulium cartami croci ſeſami alborū nucum rancidarum cucurbite. contundantur groſſo modo ⁊ bulliant ⁊ fiat balneum ut ſupra. Quo balneo utatur ut dictum eſt de alio balneo. Et in ipſo balneo uti incipiat in mēſe ſequenti poſt uſum balnei p̄cedentis.

¶ Contra pruritum corporis.

Decoctio. Recipe maluaꝝ blitis aā. M. i. furfuris M. ſ. fumiterre. M. i. ſ. radicū enule ⁊ lapatij ana. lib. ſ. ſedeat patiens in hac decoctione calida deinde vngat̄ hoc vnguento ſequenti. ¶ Unguentū. ℞. apij partes duas radicum enule partem vnā ſulfuris viui partes duas ſaxifragie partem vnam. apium ⁊ enula infundantur in aceto forti per duos dies prius ipſis minutim inciſis: deinde reliqua addant̄ ⁊ ſimul optime incorporent̄ p̄us tamen piſtentur. Iſto vnguento vngatur uel fricetur locus uel totū corpus ubi eſt pruritus ⁊c̄.

¶ Contra ſudorem dyaforeticum.

Ex ſignis mihi per uos eleganter ſcriptis ⁊ ordinatim mihi trāſmiſſis. videlicet infirmi quinquagenarij habitudine macra naturali cōplexione cholerici ⁊ regimine ſuo debito quotidianis ſudoribus cronicis primo ſibi occurrētibus: deinde ex ipſoꝝ ſudorum ceſſatione ⁊ nocturna emiſſione cōtinua mucoſitatis flegmatis per ſeceſſum lꝫ recte per colyrium ſeu ſuppoſitoriū. Arbitrādum eſt tunc p̄mo materiam fuiſſe flegmaticā cholere admixtā aut flegma potius aquoſū ⁊ maioris maſſe ⁊ minoris potētie. Flobotomia vo fatis ſubtilem maioris potentie ad euaporādum lꝫ minoris maſſe cum ſudor ſit aquoſitas ſanguinis cui pars cholerica eſt admixta. i. pars ſubtilis humoꝝ cui ſi? hec indifferēter ex ſubtilitate ſubſtātie ꝓportionalis cholere apta cum urinali aquoſitate que eſt animi intra uenas ad cutim a calido euaporare: deinde in hoc condenſari ſudore quanto magis ſi flegma ſit ſubſtātie ſubtilis q2 aquoſum eſt ⁊ admixtū cholere ſubtili ex naturali cōplexione ipſius infirmi. Ceſſante vo dicto ſudore natura ⁊ nō arte ⁊ ipſe mucoſitates ſuccedētes ut ſupra. Tūc arbitrandum eſt ſecundo flegma mucillaginoſum multiplicatum eſſe non aptum ad cutim reduci ex groſſitie ſue ſubſtātie lꝫ ſecum cholera admiſceat̄. Initiante aūt morbo iam eſt octaua dies eius naturalis ut febre acuta ualde ut ſcribit̄ que etiam debet eſſe continua: q2 aliter non eſſet acuta ualde ſecum tamen multarū inſtātiarum vigiliarum cogitationibus quibuſdam melācholicis cum virtutis ꝓſtratione. Arbitrandum eſt non eſſe cholericam ſaltem vigore aut cholerā aduſtam lꝫ maior maſſa poſſit eſſe flegma: quod flegma reſoluta cholera tūc forte vigore ⁊ maſſa dominabit̄. Idcirco uerā choleram aut choleram aduſtam: q2 non oīs mentis alienatio cū locutione multa ſignificat melācholiam: ſed ⁊ uere cholere aduſte ebullientis ſunt accidētia quanto magis ipſis cōiunctis cum febre acuta ualde ⁊ cita virtute magna ꝓſtratione dicta. Ex oris vo tunc deſtēſione in pedibus ⁊ manibus inuigatione arbitrādum eſt virtutem ſenſitiuam eſſe corruptā ex originibus neruoꝝ leſione a dicto flegmate mucoſo partim aquoſo ⁊ cōmunicato que p̄us multiplicabant̄ ⁊ totidem per inteſtina pars eius euacuabat̄ ſed nō ita ſufficienter ex quoꝝ flegmatum cōmunicatione dicta timēdum eſt de futura paraleſi ſi morbus dabit inducias virtutis. Ex ipſius aūt pulſus cadētis urine ſubſtātie turbida ⁊ dino ſubingali ſequeſtratione eius nō debita lꝫ ſit aliqualis nihil ſumme nutribilis alienatione ꝯtinua vitalis ⁊ aialis motione debilitate inītia in hora ⁊ totali vigilia. Arbitrādum materiam acutā vigere inē bus p̄ncipalis petere ⁊ ipſoꝝ temperiem mortificare ⁊ cerebrū cordis ⁊ epatis. Ideo pronoſticandum eſt de morte amplius q̄ de vita ⁊ ꝓpter apparentibus omnibus his in etate ſenili ualde lapſa ⁊ habitudine multū tenui dicta licet Aui. O quanta ſigna timoroſa vidimus de caſu pulſus ⁊c̄. ſed quia hoc eſt raro ideo pronoſticandum eſt de morte. ¶ Cliſtere. ℞. folioꝝ blitis maluarum aā. M. i. mercurialis. M. ii. radicis altee. M. ſ. ſeminū lini cartami fenugreci ana. ℥ ſ. Uitellū oui. i. caſſie. ℥ i. hierepigre çuccari rub. aā. ℥ ſ. olei communis ℥ vi. Salis cōmunis. ʒ ii. Herbe radices ⁊ ſemina bulliant ſm canonem ⁊ ſumant̄ de colatura cyathi tres pro cliſteri. ¶ Minoratiuū. ℞. māne. ℥ i. tamarindoꝝ. ʒ ii. dyaſene. ʒ i. aque fumiterre. ℥ i. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat potio. Fricationes. ¶ Fricatiōes ſiāt leues brachijs ⁊ cruribus ſtomacho ieiuno ⁊ oēs fiant leues ne paraleſis adducat̄. Uētoſe. ¶ Uētoſe ſine ſcarificatione apponant̄ ſpatulis, vna p̄mo ſpine ubi collum cōiungitur dorſo, due pulpis carnoſis ſpatularum que ponant̄ in die per ſex horas poſt p̄diū aut ſeptem ad maius. ¶ Lotio. ℞. folioꝝ camomille. M. i. roſarum. M. ii. ſaluie radicis acori aā M. ſ. miſce deinde bulliāt in ſufficiēti quantitate aque uſq; ad cōſumptionē tertie partis aque. Cum hac decoctione ſuauiter calida lauent̄ brachia ⁊ tybie ſtomacho ieiuno breui ⁊ leui fricatione ne paraleſis adducatur ut ſupra. Que lotio fiat diebus intermiſſis. videlicet vna die ſic ⁊ alia die nō ⁊ taliter remittant̄ ſm neceſſitatem. ¶ Digeſtiuum. Recipe ſyr. de pomis. ℥ i. oxiſaccare. ℥ ſ. aquarum endiuie. ℥ ij. capilloꝝ

nene.ʒ.ſ.miſce ꝛ aromatiçeꝰ cum corallis ru.℈.ſ. ¶ Eradicatiui. ℞.ſo.ſuā ſuprascriptum ex manna ꝛ tamarindis ꝛc: reubar.electi.ʒ.ſ.ſ.reubar.minutim inciſum nō piſtatum infundaꝰ in dictis ſero ꝛ aqua per horas.xii.ad minus: deinde optime exprimaꝰ ꝛ coletur ꝛ ſubſtantia abijciatur ultimo dicte colature reliqua oīa addanꝰ ꝛ fiat potio. ¶ Solutiuum uſuale. Recipe pill. de hiera ſimplici.ʒ.ſ.agarici polipo.reubarbari aā.℈.ſ.ſalis gēme.ǥ.i.ſpice.ǥ.ſ. coralloꝝ ru.℈.ſ.miſce ꝛ cum dyaſene quātum ſufficit ꝛ fiant pillule.vij.pro.ʒ.
¶ Cōfortatiu. Recipe ſpērum dyarodon abba.ʒ.ſ.ſpērū triaſandaloꝝ ſine cāphora.℈.ij.gēmarum margaritarū elec. de gēmis ſine ſpēbus.ʒ.i.ſ.ſpērum dyamuſci dulcis.ʒ.ſ.ſuccari albiſſimi.ʒ.x.miſce ꝛ cum aqua capilloꝝ veneris fiat cōfectio ſolida triū.ʒ.pro morſello. ¶ Cōfortatiuum aliud. ℞. trociſcoꝝ de reubarbaro.℈.i.ſpērum dyarodon abbatis.ʒ.ſ. ſpērum triaſandaloꝝ ſine camphora.ʒ.i.ſalute radicis acori ſuccari albiſſimi ana.℈.i.miſce ꝛ cū melle ro.ꝛc.fiant pillule vij.pro.ʒ. ¶ Solutiuū.reiterando ſolutiuum ſiue minoratiuum ponaꝰ loco mane caſſiafiſtula.ʒ.ſ.

¶ Contra veſtigia ſiue ſint rubea citrina liuida vel nigra.

Recipe farinarum cicerū; fabarū ana ʒ.ſ. amili.ʒ.ii.medulle ſeminum melonū.ʒ.i.dragāti gūmi arabici aā.℈.i.albuminis oui cōquaſſati.ʒ.i.ceruſe lote pluries cū aqua pluuiali.ʒ.i.decoctionis ultime carniū abſtractaꝝ quātum ſufficit pro linimēto miſce ꝛ fiat linimētum. Hoc linimento vngaꝰ locus veſtigioꝝ in nocte.in die vō laueꝰ cum iſta decoctione. ℞.violarum.M.ii.medulle melonis cōtuſe groſſo modo.ʒ.ſ.miſce ꝛ decoquanꝰ. ℞.amili.ʒ.iii.dragāti.℈.i.ceruſe lote ut ſupra ʒ.i.ſ.lactis cuiuſlibet ſed melius aſine quantum ſufficit pro linimento. Cum his ſimiliter liniaꝰ locus ut ſupra. Si vō locus eſt tumefactus retineaꝰ aliquibus noctibus lamina plūbi ſubtilis ligata cōpreſſa ſuper dicto loco prius tamen ipſo loco dealbato cum aliquo ex ſuprascriptis linimētis quibus uti debet alternatim ad libitū. ¶ Mollitiuū; conſumptiuū ꝛ aliqualiter dealbatiuum. Recipe mucillaginū ſeminis altee lini.ana.ʒ.i.ſ.fenugreci ſeminum cōmunium maioꝝ frigidoꝝ.ʒ.iii.ſarcocolle.ʒ.i.cere albe quantum ſufficit ceruſe lote pluries cū aqua angurie batece.ʒ.i.pinguedinis galline.ʒ.iii. olei liliorum alboꝝ.ʒ.i.cere albe quantū; ſufficit pro vnguēto molli miſce ꝛ fiat vnguentum molle. Hoc vnguento vngatur ut ſupra.

¶ Contra totius corporis extenuationem ꝛ virtutum naturalium debilitatem ex mala cōplexione calida ꝛ ſicca prouenientem cum inclinatione ad ethicam.

¶ Fercula conuenientia.

Panatella ex mica panis debite fermētati trimata ꝛ cocta in brodio aliquarum infraſcriptarū carnium laudabiliū iuuat quocūq; tēpore anni. Panatella ex bolis panis coctis in brodio ſimili. Offa ſoline panis cū dicto brodio aut ꝛc.cum modico medio caſei mellis nō ſalici aut ſaltē remiſſe ſalſi. Panatella facta ex ſcaleris ſuccaratis cū brodio ptiſane ordei cū dicto brodio ptiſane amili itidē far ſpelte. Ptiſana frumēti iuuat ſolū tpe frigido. Ferculū ex bhtis porrib⁹ ouab⁹ ꝛ boragine p'e vna nō abiecta pma aqua ebullitionis pſarū herbarum. Brodetū ex vitellis ouorum in brodio pulli ꝛ modico ſuccari ꝛc̄ facti ſine mica panis ad libitum. Cucurbita facta cum vitello oui ꝛ albumine ꝛ agreſta cum ſuo racemo ꝛ modico croci. Et tantum tpore calido iuuat aliquādo in hebdomada ſed non ſepe.
¶ Carnes. Pulli maioris etatis menſiū duoꝝ nec amplioris vnius anni.perdicis faſiani hedi vituli lactantis capolī ſylueſtris vel ſimiles carnes laudabiles. Uirtutum naturalium refectiuum ꝛ humidi ſubſtātifici reſtauratiuum humorumq; equatiuum ꝛ inteſtinoꝝ lenitiuū;. In aurora ſtomacho ieiuno aſſumat ſaltem.ʒ.vi.brodii pulli debite decoctionis.ʒ.ſ.ſuccari albiſſimi trium coctarum ſimul mixta ꝛ ipſius pulli ſaltem menſiū quatuor. Hoc vō brodio debite calido ꝛ non tepido utaꝰ ſaltem omnibus alternis diebus ſeu omnibus intermiſſis diebus in ſingula hebdomada quocūq; tēpore anni. Sed melius eſt eo uti taliter in ſingulo die ꝛ ſiam quocūq; tempore anni. ¶ Uirtutum naturaliū refectiuum ut ſupra prime efficacius ipſo priori proximo. Recipe aque carniū prime elixatarum quarum ſufficit pro ferculis comedēdis ſm cano.meum in pluribus in eis alijs deſcriptum ubi de hoc. In hac aqua carnium ab ipſa aqua omnī pinguedine ſupnatante remota cōdiaꝰ omnia fercula ſua. In iſta aqua carnium cōdianꝰ ſolum prandium ꝛ cena ſua omnes. ¶ Uirtutū naturalium cōfortatiuū ꝛ precipue epatis humidiq; ſubſtātifici membroꝝ omnium reſtauratiuū; ꝛ intēſe male cōplexionis calide ꝛ ſicce correctiuū ꝛ ſiue plus ipſius diuturne male cōplexionis caloriſq; naturalis cōfortatiuum pulparum alarū ꝛ pectoris caponis debite pinguis ꝛ nō antiqui aut pdicis faſiani vel hedi que ex his quatuor carnium ſint ſibi gratiores lib.iii.amigdalarū dulcium excoriatarum.ʒ.i.pinearum mūdatarum deinde infuſaꝝ in aqua ferventi quater ꝛ poſtea expreſſarum;. Ultimo in vmbra exiccatarum.ʒ.i.fiſticoꝝ.ʒ.i. auellanarum mūdatarum ʒ.ſ.iniubes numero.xi ſeminum cōmunium maioꝝ frigidoꝝ.ʒ.i.minoꝝ frigi.ʒ.ſ.maluarum.ʒ.iii.portu.lace ꝛc.ʒ.ii.paſſularum paruaꝝ magnarum ſebeſten ana.ʒ.ſ.anidi.ʒ.i.ſ.liquiritie raſe mūde.ʒ.ſ.dragāti gūmi arabici ana.ʒ.iii.mucillaginis citoniorū.ʒ.ſ.elec.regum.ʒ.ii.menthe ſicce ʒ.i.nucis muſcate.ʒ.i.ſ.macis.ʒ.i.ſ.ſcorie ferri.ʒ.i. ſpecierum aromatici roſ.deſcriptione Gabrielis.ʒ.iii.triaſandalorum ſine camphora.℈.ii.gēmarum ꝛ margaritarum elec.de gemmis ſine ſpeciebus.ʒ.ſ.penidiarum partes.ii.ſuccari albiſſimi trium coctarum partem vnā de ambobus his ſimul quātum ſufficit pro confectione corpo.vel alie carnes dicte ſibi gratiores coquanꝰ debite.deinde dicte pulpe ab alijs carnibus ſeparate extrahantur ꝛ incidanꝰ minutim ꝛ poſtea piſtentur ſubtiliter. ꝛ ita alia piſtanda piſtenꝰ ꝛ pul.pul.ſubtiliter. Ultimo reliqua omnia addanꝰ cum aqua abſinthij partes duas buglosse partem vnā de ambobus his quantū ſufficit pro confectione fiat cōfectio ſolida in morſellis triū; ʒ.pro quolibet morſello. Iſtius confectionis reſtaurătiue ꝛc. aſſumat morſellos duos in mane ſaltem per duas horas ante prandium: ꝛ iterum duos morſellos ſaltem per vnam horam ante cenam in ſingulo die quocūq; tempore anni. Caliditatis renum aliqualiter remiſſiuū ſiccitatis eorūdem ꝛ totius dorſi correctiuum ꝛ partium ipſoꝝ humectatiuum. ℞.oleoꝝ violati.ʒ.ii.amigdalarum dulcium ſiſami aā.ʒ.i.citonioꝝ.ʒ.ſ. butyri recentis ſine ſale ſeminum cōmunium; minoꝝ frigidorum aā.ʒ.ſ.dragāti gūmi arabici aā.ʒ.ſ.vitellos oui numero.ii.boli armeni.ʒ.iii.ſeminis acetoſe.ʒ.i.raſure eboris ʒ.i ſ.cere albiſſime quantū; ſufficit pro vnguento molli dragāti ꝛ gūmi arabicū infundanꝰ ſaltē per diem naturalem in partes dictoꝝ oleorum quantum ſufficit ad ipſoꝝ amborum debitam imbibitionē ꝛ mollificationem. deinde reliq pul.pul.ſubtiliter.ultimo oīa ſimul optime incorporentur ꝛ fiat vnguentū molle ad lentum ignē. Ex hac vnctione actu frigida tēpore calido vngatur ſpina tota a collo excluſiue uſq; ad os caude incluſiue ꝛ ſic ſaltē per quatuor digitos lateraliter vngaꝰ tota ſpina bis in ſingulo die cuiuſlibet hebdomade preterq̄ tēpore frigido ſtomacho ieiuno. videlicet ante prandiū ſaltem per horā vnā ꝛ ante cenā per tantūdem: deinde ſpina ipſa non exceſſiue calida remaneat ſed tm̄ ſua ui caliditate taliter retineaꝰ virtutum nālium cōfortatiuum ꝛ pncipaliū ipſarum virtutū; membroꝝ naturaliū ꝛ pncipue epatis ꝛ ppriiſſime ſtomachi oppilationūq; membroꝝ eorūdem deoppilatiuū. ℞.ſyr.de abſinthio.ʒ.i.ſ.de mentha.ʒ.ſ.aque decoctionis abſinthij aque ciceris aā.ʒ.i.ſ.miſce. Iſtū ſyru. aſſumat in aurora debite calidū ꝛ non tepidum q̄tuor diebus continuis in ſingula medietate menſis cuiuſlibet ꝛ poſt ipſius aſſumptionē ſtet patiens ieiunus horis tribus ꝛ iterū dormiat ad libitū ſed tamē non amplius duab⁹ horis ꝛc.

tuʒ naturaliũ confortatiuũ ⁊c̃. ut ſupra immediate. Efficaci
us ipſo pacienti immediate. ℞. trociſci de abſinthio. ʒ.i.ſ. de
reubar. ʒ.ſ. de camphora. ʒ.ſ. Syrupi de abſinthio quantum
ſufficit ad omnia debite incorporãdum. Pul. pul. ſubtiliter
deinde omnia ſimul optime incorporent̃ in mortario cum
piſtello. Ultimo ex hac maſſa formenẽ pillule. vij. pro. ʒ. ſolum
tẽporibus illis quibus pillulas ipſas aſſumere noluerunt. Si
vero medicamen congruit efficacius pori immediate tũc iſta
rum pillularũ aſſumat a tribus uſqʒ ad. v. ad libitũ in auro
ra duobus diebus in ſingula hebdomada ab inuicẽ diſtan
tibus per alios duos dies. In quibus alijs diebus dictas pil
lulas nõ aſſumat. Uirtutum naturaliũ confortatiuũ ut pri
me ſupra trociſcoꝝ de eupatorio. ʒ.i. de reubarbaro. ʒ.i. ſpe
cierũ dyarodon abbatis. ʒ.ſ. Abſinthii ſicci terreni ⁊ nõ ma
rini. ʒ.i. ſyru. de abſinthio quantũ ſufficit ad omnia debite
incorporandũ pul. pul. ſubtiliter deinde ſimul oĩa incorporẽ
tur in mortario cum piſtello. Ultimo ex hac maſſa formen
tur pillule. vij. pro. ʒ. Si vero permutare contingat tunc iſtarum
pillularũ aſſumat a tribus uſqʒ ad quinque ad libitũ in aurora
⁊ ut de alio medicamine primo ſupraſcripto cõpoſito de tro
ciſ. de abſinthio de reubarbaro ut ibi.

¶ Contra ſupercalefactionẽ corporis ex itinere aut alia de
cauſa tẽpore eſtiuali.

Queritur primo utrum flobotomia ſit fienda ⁊ hoc
propter ſupercalefactionẽ corporis ex itinere lõgo
tẽpore feruentis caloris: Item propter inordinatũ
regimen rerũ non naturaliũ ⁊ propter ex copia fru
ctuum quoꝝ eſt ſupercalefacere putredine licʒ fri
gidi ſint formaliter. Reſpondeſ ut hic infra. videlicet ex pre
ſenti diſpoſitione non fiat flobotomia: quia etas notabilis ſenij
ut ſic flobotomie contradicit fluxus notabilis uentris prece
dens a flobotomia excuſat fluxus precedens dictus etiam ipſi
flobotomie aliqualiter contradicit. Urina non indicat de flo
botomia ⁊ nec alia ſigna ebullitionis ſanguinis adſũt. ¶ Cu
ra dicte ſupercalefactionis. ſ. ⁊ ſolutiuũ minoratiuum facile.
Recipe mine. ʒ.ſ. tamarindoꝝ. ʒ.iij. aque violarum. ʒ.i. ſeri
caprini quantũ ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat potio. Item
medicine remouẽtes dictũ feruorem caloris. ℞. iulep viola
ti ſyru. endiuie añ. ʒ.i. ſeminum cõmunium maioꝝ frigido
rum. ʒ.ij. aque epatice. ʒ.ij. capilloꝝ veneris. ʒ.i. miſce. ¶ So
lutiuum eradicatiuũ. Recipe caſſief. ʒ.i. tamarindoꝝ. ʒ.iij.
aque violarũ. ʒ.i. ſeri caprini quantũ ſufficit pro potione. ¶ Cõ
fectio confortatiua dictoꝝ membroꝝ digeſtiua ⁊ alteratiua
feruoris. ℞. ſpecierum triũ ſandaloꝝ. ʒ.i. dyarodon abbatis. ʒ.
ſ. dyadragãti frigid. ʒ.iiij. miſce ⁊ cum iulep viol. quantũ ſuf
ficit. fiat cõfectio ſolida in morſellis. ʒ.iij. ⁊ hoc in mortario ſi
ne igne. ¶ Secũdo queriſ utrum uẽter fluxibilis notabili
ter quatuor diebus naturalibus cõtinuis preteritis licʒ non
valde ſuperflue fluxibilis fuerit ſit nõ cohibendus: ¶ Reſpõ
deſ ex preſenti diſpoſitione non reſtringat̃ quia fluxus humo
ralis eſt paruus in preſenti uenter fecat ⁊ feces ſunt tincte debi
te. Non eſt lienteria. Aliqualis humor cholericus ſeceditur ⁊
modicus vna cum fecibus ſed fecibus non cõmixtus. Et flu
xus dictus non eſt diuturnus ſed modici tẽporis cũ conſtan
tia virtutis. ¶ Tertio queriſ preſeruatio a futuro dolore ⁊
etiã aliqualis cura preſentis doloris ex calculo in vijs urina
libus: Item ex uentoſitate in inteſtinis ſtomacho ⁊c̃. Reſpõ
detur ſi ei ſumptis oĩbus medicinis propriis ad dictũ feruorẽ
caloris ergo non curabiſ nec preſeruabitur a dictis dolori
bus ex calculo ⁊c̃. tũc ex eo caſu dictas medicinas infraſcri
ptas aſſumat. ¶ Solutiuũ minoratiuum facile. ℞. caſſief.
ʒ.i. benedi. ſimplicis. ʒ.iij. aque ſparagoꝝ. ʒ.i. ſeri caprini quan
tum ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat potio. ¶ Digeſtiuum.
℞. ſyru. de biſantijs. ʒ.i. oximellis ſimplicis. ʒ.ſ. aquarũ ſpa
ragoꝝ ſaxifragie añ. ʒ.i.ſ. miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuum.
Recipe caſſief. ʒ.i. bñdi. ſimplicis. ʒ.iij. dyaſinkonis. ʒ.i. aque
ſaxifragie. ʒ.i. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione mi
ſce ⁊ fiat potio. ¶ Mixtura confortatiua digeſtiua reſolutiua

⁊ cõminutiua ⁊ prouocatiua. Recipe elec. litontripon. ʒ.i. lapi
dum lincis iudaici ſpongie milei ſolis añ. ℈.i. aquarũ ſaxifra
gie ſcolopendrie añ. ʒ.i. miſce. ¶ Cliſtere. ℞. decoctionis in
fraſcripte immediate colate cyathos. iij. vitel. oui numero. j.
caſſief. ʒ.i. benedi. ſim plicis zuccari rub. ana. ʒ.ſ. olei aneti
camomille añ. ʒ.iij. ſalis cõmunis. ʒ.ij. miſce ⁊ fiat cliſtere.
¶ Fomentatio fienda cum ſpongijs locis dolentibus dolo
ris mitigatiua apertiua ⁊ prouocatiua. Recipe paritarie. M.
iij. pulegij calamenti añ. M. j. ſenetionum. M. j.ſ. camedre
os camepitheos añ. M. j. floꝝ aneti. M. ij. florum camomille
mellilotti añ. M. j.ſ. ſauine folij añ. M. ſ. Radicũ altee. M.
j. ſeminum feniculi aniſi carui ameos lini fenugreci cartami
añ. ʒ.i. herbe radices flores ſemina oĩa bulliãt in ſufficienti
quãtitate aque pro fomẽtatione ⁊ cliſteri uſqʒ ad cõſumptio
nẽ tertie partis aque. In hac decoctione calide ſpongie infun
daſ: deinde expreſſa aqua a ſpongia loco dolenti ſpõgia pã
no inuoluta actu calida apponaſ ⁊c̃.

De egritudinibus capitis.

¶ Contra dolorem capitis.

¶ Caſus in terminis eius.

Et dolor capitis per cõmunitatẽ nõ abſolutam a ſto
macho principaliter proueniens ad quẽ cau
ſandũ ſm plurimum concurrit ſplen aut
materia in mirach exiſtens ⁊ nõ raro re
nes ipſum dolorẽ faciũt. Cuius cauſa im
mediata ſiue coniuncta ſm plurimum eſt va
por mixtus ex vapore flegmatico in maſ
ſa vaporoſa cõuenite ⁊ melãcholici ſubdominãte: aut vento
ſitas nunc ſimplex nunc cõpoſita ut ſupra a ſtomacho ime
diatius ad anteriorẽ partem capitis trãſmiſſa: aut vapor ſi
mul flegmaticus ad poſteriorẽ partem capitis caliditate re
nũ eleuatus. Exiſtimo enim vaporẽ cõmunem a fecibus ele
uatũ qui longo tẽpore continue in eo retineñ non parũ fo
uere ipſum dolorẽ. Cauſa aũt antecedẽs eſt mã iſta flegma
tica in ſtomacho per viã indigeſtionis multiplicata ſiue mã
flegmatica per caliditatẽ exceſſiuã renum ad caput trãſmiſ
ſa ut ſupra, ⁊ melãcholica nãhe in ſplene aut mirach exiſtes
ut exiſtimo aliquando etiã aliqualiter aduriſ. Cauſa primiti
ua eſt oĩs res quecũqʒ eſt flegmatis aut melãcholie generati
ua virtutis digeſtiue ſtomachi aut quomõlibet alter iſ ſiue ſto
machi aut ſplenis uel mirach debilitatiua ſed principalius di
geſtiue ⁊ oĩs res quecũqʒ eſt renũ calefactiua de quibus om
nibus principalis ſermo fiet infra. Ex quibus oĩbus aperte ſunt
oium ſuoꝝ accidẽtium cauſe que aſſignare cũ ei pergratiſſimũ
fore intelligã hoc in loco nõ pigebat ⁊ iuxta ordinẽ ſcriptu
re ſue. ¶ Solutiones de accidentibus. Ad primum quia dicit ſe
ſentire dolorẽ in ſtomacho: patet quia uẽtoſitas aut vapor eſt
cauſa illius ⁊ precipue vẽtoſitas per indigeſtionis viã cauſata.
Q̃ vero aũt declinat ad latus ſiniſtrũ patet: quia exiſtimo ſplẽ de
bilitatus eſt ⁊ ab illo forte ⁊c̃. uenit uẽtoſitas aut ad ipſum a
ſtõcho mandaſ ⁊ ex eadẽ cauſa patiſ nocumẽtum in corde
ex malo vapore eleuato ad ipm̃ uel ſaltẽ ad os ſtõchi quod cum
corde maximã affinitatẽ habet ⁊ propinquitatẽ ita ut antiqui do
lorẽ oris ſtõ. hi precordium ſiue dolorẽ cordis nominauerunt ut
4° afforiſmoꝝ cõmento 17°. Et in aſſumptiõe cibi ſedaſ dolor quia
vapor ⁊ vẽtoſitas repmiſ: ſed cũ incipit cibus calefieri tunc
augeſ dolor ⁊ eſt propriũ ſignũ quod a ſtomacho venit imme
diate. ¶ Ad 2m ſentiſ in parte anteriori ut qui eſt a ſtõ. ho pro
pter aſpectu eius ad ſincipu interdũ in poſteriori propter re
nes ⁊ propter eandẽ cauſam in ſpatulis ſuo mõ uel ſcapulis.
Et cauſa doloris in ſpatulis eſt notum. dicin ore ſtõchi ex
ut 13° tertij de debilitate ſtõchi. Et quia os ſtomachi decũbit
ue iſ ẽdib dorſi alligaſ que eſt inter ſpatulas ſiue ſcapulas
hinc ⁊c̃. uerũ dolor uẽtoſus eſt mobilis nõ enim figiſ vno
loco ſicut humoralis ſed moueſ de vno loco ad aliũ: ⁊ ideo
aliquando eſt dolor in collo ſuo ex uẽtoſitate replente ⁊ quod

dente neruos colli ad diuerſas differētias poſitionis. Et q ita ſit patet ex eius ſubita inuaſione ꝛ ſubito eius receſſu. Q ꝺ aūt memoria labat patet ex dolore illo debilitāte ventrem ipſum cum dolor ille maxime debilitat ꝛ q2 uapores eleuati hu midi exiſtētes organum memorie diſproportionent eū ſicco vigorarē ꝛ ex eadem cauſa appent muſce ante oculos q2 ua pores eleuati inter corneā ꝛ pupillā virtuti viſue repreſentā tur. Unde indicat in aere eſſe a b' malia uelut muſcas eſſet hui' corrupte ꝛ uapor uel vētoſitas aeri mālı occurrens in aure facit ſonitū. ¶ Ad 3m de dolore vmbilici ꝛc. uentoſitas groſſa eſt cauſa cuius ſignū q2 ſtatim emiſſa vētoſitate per in ferius remouetur dolor. ¶ Ad 4m de dolore renum ꝛc. pa tet ex dictis ſupra. ꝛ q anhelitus difficulteſ ꝛc. patet uentoſi tate extendēte pānicalos pectoris ſaltē uerſus dorſum cui al ligant. ¶ Ad 5m aliquando dolor eſt in vna tybia aliquan do in alia. patet quoniā motus vētoſitatis eſt ad inferiora p pulſe. ¶ Ad 6m de calefactione manuū dicit q ex debilitate uapor a ſtomacho ad extremitates. ſ. ad manus ꝛ ad pedes ex debilitate ipſius ꝯtingēte magis in oppoſitione ꝛ ꝯiuncti one lune. ¶ Ad 7m dico q cauſa ſtipticitatis uētris eſt debi litas vtutis expulſiue ſtōchi cauſata a frigiditate eius ꝛ ſicci tate aliq̄li a materia melācbolica ad ſtōcbum a ſplene tranſ miſſa. Unde he due ſe iuuant in faciendo uētrem ſtipticum ut. 6. 2e aff. ꝯ cōmento 2o. ad qꝺ ꝯcurrit fortitudo attracti ue epatis ſuo vū cbilus perfecte ab epate attrahit ita ut fe ces dure remaneant que poſtmodū eductioni reducunt in epate cuius ſignū q2 optime nutrit. ꝛ etiā eſt vna de cauſis Galeni allegato caꝑ. Credo pter has concurrere viſcoſitates humoꝝ flegmatici multiplicati qui facit ptes fecales multū adherere parietib9 inteſtinoꝝ ꝓpter qꝺ diu retinent ꝛ ca lor inde non ceſſat in eas agere q̄re indurant. ꝛ ſignū huius eſt quoniā cum exeunt ſemp exeunt cū talibus mucillagini bus ita ut qn̄q3 ꝓpter viſcoſitatem ſequat inteſtinū3 ulcera tio ſupficialis ita q in ipſis appet aliquid ſanguinis ad qꝺ etiā facit aſpitas ꝛ durities ipſarum. ¶ Ad 8m q de flegma te educat per nares patet: q2 ipm flegma multiplicat in ce rebro ex aſcēſione uapoꝝ flegmaticoꝝ ad ipſum ꝑuenientiū ad qꝺ ꝯcurrit vtus cerebri digeſtiua facta debilis tū ex dolo re ipſoꝝ ex mala cōplexione uaporum ipſoꝝ. qꝺ quidē fleg ma per nares tanq̄ per loca expulſioni cerebri ꝯuenientia ad extra mittit. inſtāte aūt dolore nihil egredit ꝓpter fortē debi litatē vtutis expulſiue que etiā pro nūc debilitat: vnde ceſſan te dolore vtus expulſiua vires aſſumit ꝛ inde nociuum a ſe expellit. ¶ Ad 9m q ſtante dolore fugit ꝯuerſationē ꝛ dicit q cōtingit ex uaporibus multis eleuatis pturbātibus ſpūs ꝛ per ꝯñs rōnem. ¶ Ad 10m patet ex eodem fundamēto qm illa ſomnia ſiūt ꝓpter tenebroſitatē ſpūum tenebratoꝝ ex ua pore illo melācbolico ſecum mixto. ¶ Ad 11m dico l3 multe poſſint eſſe cauſe deſiderij coitus exiſtimo tamen in eo cali ditatē renum eſſe in cauſa: ꝛ ſimilr epar ſuū3 vt renes ꝛ epar ſunt cauſa deſiderij coitus ut Aui. 23e tertij. caꝑ pmo. erectio nis aūt eius frequēter eſt vētoſitas in eo multiplicata. Q ꝺ aūt uentoſitas hoc faciat patet ex Aui. allegato loco. caꝑ 2o. ¶ Ad 12m intenſio appetitus eius eſt frigiditas humoris in ſtomacho multiplicati: ꝯtrugatio ptium oris ſtomachi cō ſequens impreſſionē factā a uapore melācbolico uel forſaſſe humore. ¶ Ad 13m dicit icctigationes ex uētoſitate ſub cute mēbroꝝ clauſa ꝯtingere. Conpilationes vo ex horribilita te uapoꝝ ſimplicium vel cōpoſitoꝝ ut ſupra ſuper mēbra ſen ſibilia ipſoꝝ ut in pncipio paroxiſmoꝝ ꝯtingere quādoq3 cō ſueuit. Ex qbus omnibus viſum eſt mihi: ꝛ l3 leuiter de iter rogationibus de ſuis accidētibus fore ſatiſfactum. ¶ Ad ea aūt que de vita tum ex pte ciboꝝ tum ex pte electuariorum ſiue ꝯfectionum ſatiſfaciā pro poſſe ex his que ſequunt. Ex quo itaq3 ſic patiet ſi de eis dilatationē faciā atq3 aliū ſer muero ordinē ab eo quē ſua cedula ſcriptū inueni. Accedēs itaq3 ad id qꝺ ipſi9 maxime deſiderio expectare ſentio ut ſibi pro poſſe ſatiſfaciā hac medicinali calle pcedā iuxta īniam Aui. 4e pmi. caꝑ pmo. ut ꝑ dietā in ſex rebus nō naturalibus po nā: deinde exhibitionē medicinarū ei adiiciam ſubiungēdo cau. amboꝝ eoꝝ in obſeruatione neceſſo. ¶ Res nō nāles in q bus ꝯſiſtit dieta ſunt ſex. videlicet aer. Et l3 auctores de aere ſolū videant facere mētionem tū ſub eo cō pꝛehendere debe mus etiā alia tria elementa ꝛ eis annexa ꝛ de eis tractarent expediēs fuerit ꝓpoſitis. ¶ Ab aere itaq3 initiū faciens qui maxime neceſſarius ꝛ ineuitabilr nobis occurrit. Dicendū3 q debet ſibi cauere ab aere calido uehem ēter frigido vētoſo nebuloſo a vēto boreali a vēto auſtrali a radiis ſolis pcipue eſtatis ab eſtuarijs ſiccis uehemēter calidis ꝛ ſi fuerint ꝯſue tudinaria ſed eis moderate calidis utat tpe magni frigoris. De rectificatione vo nihil in pſentiarum qn̄. nō duxi neceſ ſariū. De igne. ¶ Faciē igni nō oſtendat ſeu calefaciat neq3 apud ipm dormiat pcipue poſt aſſumptionē cibi ut nōnulli ꝯſueuerunt. De aq̄ ſeu de ꝓportionali aque. ¶ Caput ſu um lauet cū lixiuio dulci ꝛ non cum aqua frigida uel calida ſimplici: in quo lixiuio bulliant camomilla laurus roſa hoc modo. videlicet. ℞. camomille ptem. j. roſaꝝ lauri aā. ptem 5. ¶ Prius tū q caput ſuū lauet faciat capillos emouē cū raſorio deinde ducat ſuper capillos vitellū3 vnum oui aut duo ad libitū deinde lauet cum modico lixiuio. Et exiccet ca put pānis mediocriter calidis ꝛ ſuauiter fricando. caput vo eius teneat coopertum die ac nocte ſm q videbit ei expedire ſm tēporis ꝯſtitutionem: ita tamen q nō teneat caputium uel birretū nimis calidum nec nimis leue. In hoc aūt opor tet ut ſit huius rei equus moderator. De terra. ¶ De ter ra aūt ꝛ habitatione eius nulli dubiū eſt q eius determina tio cōgruiſſima foret hoc loco cum alia ꝛ alia alterius ꝛ diue rius diſpoſitione ſit cōuenientior. ſed q2 exiſtimo ciuitatem ſuam ꝛ loca ſue habitationis fore ſibi congruiſſima hinc de ea ſuperſedeo. ¶ Secūda eſt cibus ꝛ pot9. De cibo. ¶ Pri us aūt de cibo ſermonē faciam annectēdo ciberia ei conue nientia a quibus ſine nocumento ſaltem notabili uti poterit ſubiungāq3 ciberia eidem nociua in quoꝝ uſu nocebit no tabiliter. Cibi cōuenientes. ¶ Et q2 panis inter ciberia ſe habet tanq̄ materia pma hinc de eo prius. ¶ Panis ſit de frumēto vnius anni ad plus nō perforato ꝛ mundo ab om ni alio grano ꝛ pcipue ab alio nato in loco ſicco non palude ſo ſeu ualloſo ꝛ ſit de ſimula: ſeu de flore farine eius bene pinſatus fermentatus ꝛ coctus ut decet in eius factione po nat modicum ſalis ut moris eſt ſit frigefactus non calidus vnius diei ꝛ non durus pluriū dierum de quo comedat quā to minus pōt ꝛ cū mādet ſaltē a cruſta inferiori. de pane au tē ſpelto nullo modo comedat q2 nocet ſtomacho ꝛ gñat uen toſitatē ꝛ rugitum. eſt enim frigida ꝛ viſcoſa ex qbus p3 etia3 q a paſtilutijs debet ſe oino abſtinē ut ſūt alagane cruſte tar tari ſeu arocleari lauelli macarōes paſtelli ꝛ huiuſmodi. ſūt enim dure digeſtionis oppilatiua uentoſitatum ꝛ flegmatū multiplicatiua:

¶ Carnes conuenientes ſunt videlicet.

Initium faciēs a bipedib9 pulline gallinacee iuue nes domeſtice ꝛ galline deſerti caponū3 p dicum faſianoꝝ turturū ſturne iuuenes auicule pue in rubis degētes turdi meruli. Et meliores ſunt que cū noctícorace ſeu aue capiunt q̄ cū rete. ¶ Ex q̄drupedib9 conuenientes ſunt hedine vituline māçine vni9 anni duoꝝ dierum aut tri um ad minus ꝛ pcipue tpe frigido capoline iuuenes. he enī mirabilem ꝓprietatem hñt inter carnes alias ſylueſtres lepo rine iuuenes his tū duab9 raro utat cū abſolute nutrimentū pbeant melācbolicū arietine iuuenes teſticuli caſtrati aut vi tuli. ¶ Carnes incōuenientes ſunt he. videlicet ꝛ ut ſupra a bipedib9 incipiēs anſerine anetine q̄leꝝ pipionū ſeu colum baꝝ iuuenū. ſunt eni3 ex his que maxime cerebro nocēt ꝛ pci pue aſſate aues in aqs degētes pauonum gruis. ¶ Ex qua drupedib9 ſunt he. videl3 bouine vaccine porcine domeſtice recētes ꝛ ſalite. porcine vo iuuenes ſylueſtres ꝛ recētes ſunt minus nociue qbus iterdū ꝛ raro uti poterit. Salcitie ſiue

ſic ⁊ ois ↄfectio ſiue oīs cōpoſitū ex carnib⁹ ſalitis porcinis ⁊ recentib⁹ agnelline pecudine arietine antique ceruine cutes aialiū cerebra coꝝ inteſtina coꝝ. Lȝ uti poſſet epate gallinarū aſſato ſed alijs raro ⁊ in modica q̄titate pſertim ouiū ⁊c. ⁊ cū ſtōchus eſt magis rectificatus quo tpe poterit etiā ad incon ſuetā tranſire. Piſces ↄuenientes. ❡ Sūt piſces qui petro ſi ⁊ piſces in ſua pťia laudati ſuo tpe de aqs mūdis ⁊ currēti bus qbus utaᷣ raro ⁊ in modica quātitate. Euitādi ſunt cā cri. ❡ Oia cōchilia quoniā ſua uiſcoſitate multū nocēt in feriori tunice ſtōchi magni ſalui ut ſturiones thonina moro ne ⁊c. anguille tence lucij uaſloſi ⁊ breuiter piſce nō delectaᷣ. ❡ De ouis ↄuenientibus ⁊c. Ouis gallinaꝝ uti pōt ⁊ ipſis a macris gallinis genitis iter nouiluniū ⁊ plenilunium ⁊ ſint tremula ⁊ ſorbilia. Incōuenientia ſunt. dura aſſata frixa. De lacticinijs euitādis. ❡ Butyrum euitet qꝛ uiloſ ſtoma chi mollificat. Lac enim eſt de eis in quoꝝ uſum debilitaᷣ ſtomachus. Aui. 13° tertij. cap̄ de his in quoꝝ uſu ⁊c. tū qꝛ ip ſum eſt maxime in uſu in pťia illa huic addo remotionē no cumenti eius ut eo nōdū ſed raro uti poſſit. fit igiᷣ recens ⁊ cū eo ponanᷣ aromata ↄfecta hoc mō. videlȝ ℞. myrti. ℥. i. cinamomi. ℥. ſ. çuccari optimi. ℥. iii. puluerizenᷣ oia ſubtilr ⁊ fiant inde oia aromata ⁊c. Caſeū euitet ſalitum. Conue nientia. ❡ Caſeus recēs ſine ſale ſtōchum cōfortat. caſeus cū ſale fact⁹ moderate qui apud nos dulcis dī ⁊ raro in mo dica q̄titate. Caſeus vni⁹ anni cū dimidio uel duoꝝ ita ut de eo poſt cibū aſſumat tres bolos ⁊ nō plures ut infra in cañ. 8°. Sciat q̄ talis nō debet eſſe multū viſcoſus cuiuſmodi eſt uaccinus: vñ pecudinus melioꝛ aut qui eſt ex uacca ⁊ pecu de ⁊ medij tēporis vni⁹ anni uel circa. De oleo. ❡ Oleū de oliuis maturis. de oliuis immaturis. de nucibus. hec ſunt ⁊ eſſe poſſunt in ſuis ferculis cōuenientia. De leguminib⁹ ⁊ granis euitādis. ❡ Euitet fabā ⁊ p̄cipue cum cortice: faſeo los: cicer albū cicer rubeum oino. ❡ De brodio vō eius uti pōt. In brodio vō coꝝ ad bulliendum ponanᷣ ſemina frigi da maiora aut radix cicoree ſiue endiuie. lenticulā pannicum milium. Ex granis ↄuenientia ſunt. Riçū p̄paratū ut hic in fra in cañ. far cū lacte amigdalaꝝ ⁊ çuccaro ſyrū. cōditū cū vino cocto aut aliter coriādrum cōfectum cū çuccaro ⁊ vna ſola coopturā quo utaᷣ poſt cibum ⁊ nihil bibat poſt ut in fra in 8° cañ. ponaᷣ riçum per noctē in aqua furfurum dei de fortiter exp̄maᷣ deinde coquaᷣ poſtea cū lacte amigdala rum uſqȝ ad eius diſſolutionē ita ut fiat ſicut kiſt. deinde cū çuccaro ⁊ aromatibus de qbus infra qbus cū ferculis ſuis uti poterit ferculū p̄pareᷣ eius. ❡ Herbe ac radices ex eis cōuenientes ſunt blitee in cuius decoctione ꝓijciatur p̄ma aq̄. Borago petroſilium ſpinachia ſparagus feniculus ſaluia cum tū odoꝛ ſi cōtinueᷣ facit dolorē capitis. mētha lactuca nō tū ſola ſed cū boragine petroſilino ⁊c. ❡ Ex eis incōuenien tes ſunt eruca apiū caules. Brodio tū illoꝝ decoctoꝝ cū car ne pingui gallinacea aut arietina uti pōt. Enula portulaca paſtinaca ſiue daucus raphanus. Rape ⁊ carū cimmis uti pōt decoctis ut ſupra de caulib⁹. nabiones cucurbita ⁊ ſilia. ❡ De acruminib⁹. Euitet cepe. eſt enim de eis que faciunt dolorē capitis ⁊ excitat coitum. Aui. Porrū eſt ex eis que fa ciunt dolorem capitis ⁊ ſomnia mala. Aui. Alleū facit dolo rē capitis ⁊ lȝ coctū minus ↄſulo ut dimittaᷣ etiā coctū. ſcri bo pro nūc ad hoiem. Et qm̄ cibaria cōpoſita ⁊ ſimplicia in pťia illa ↄſueta mihi ad plenū nota nō ſunt: hic de cōpoſitis ferculis nullā feci mētionē. Addoqȝ q̄ cū ex ſimplicium noti tia ad eā que cōpoſitoꝝ puenitur facile ea ſub ſilētio pertranſi ui ſperans q̄ cū ſimplicium uſualiū notitiā habuit ⁊ cōpoſitorū bonitatem ⁊ maliciā cōprehēdet. q̄re ⁊c. ❡ Aromata qb⁹ uti debet in ſuis ferculis de qbus ſupra. ℞. coriādroꝝ p̄parato rū. ℥. i. cinamomi galange añ. ℥. ii. gariofiloꝝ. ℥. iiii. piperis. ℥. ii. çinçib. ℥. i. coralloꝝ ru. ℥. i. pul. pul. ſubtilr ⁊c. ⁊ cū modico modicū croci fiāt aromata de qbus ponat ſup fercula ſua ⁊ nō in multa quātitate qbus etiā uti poterit ſecurius ⁊ abun dantius in hyeme ut tpe magni frigoris. ❡ De fructib⁹. Ex eis cōuenientes ſunt cappares decocti uehemēter cōditi cū aceto paſſulato ut hic in cañ. aceti paſſulati. Et cum aroma tibus de qbus ſupra ⁊ çuccaro optimo in modica tū quanti tate. ❡ Acetū paſſulaꝝ. ℞. aceti non multū vinoſi lib. ii. paſ ſularū. ℥. ii. bulliant uſqȝ ad ↄſumptionē tertie ptis aceti del de coleᷣ ⁊ fortiter exprimanᷣ paſſule: deinde iterū paſſule te ranᷣ in mortario ⁊ fiat earū expreſſio ⁊ acetū tali uſui reſer uetᷣ. Amigdale dulces a corticib⁹ mundate per infuſionē ea rū in aqua feruēti facta eaꝝ aliq̄li ⁊ leui exp̄ſſione ⁊ raro ⁊ in modica tū quātitate. Pinee p̄parate ut de amigdalis dictum eſt. Citonia aſſata ⁊ cū çuccaro in modica tū quantitate. Fi cus ſicce albe ſubtilium corticū. Fiſtici ſeu piſtachij. Oliue ſa lite in modica tū quātitate. Poma pira dulcia ⁊ bñ matura decocta cū çuccaro. Perſica matura ante cibū poſtqȝ bibaᷣ modicum vini odoriferi. Granata muça ſeu medij ſaporis raro ⁊ maxime poſt cibū in modica quantitate. Paſſule in oēm modū ante ⁊ poſt cibū. Vñ ſciat nullū fructū ⁊ quaſi au deo dicere nihil aliud ſtōcho ſuo ita cōgruū ſicut ipſa ⁊ ſit ꝑ ua magna de corintho ita q̄ ea utaᷣ quantūcūqȝ pōt. Vua bñ matura que ſteterit ſuſpēſa per dies duos ad minus in mo dica quātitate poſt cibū. ❡ Ex fructib⁹. Nuces ſicce maxi me tpe frigido. Nuces recētes cū modico ſalis. neſpila añ ci bum ⁊ bñ matura ⁊ in modica quātitate. ❡ Ex fructib⁹ eui tandis. Auellane p̄cipue recētes domeſtice euitet aſſatas ⁊c. qꝛ coitum incitāt. Caſtanee citrū maxime caro eius ficus re cētes pruna fungi iubebe pepones caro aráncioꝝ poma pira cruda ⁊ immatura dactylus. De melle. ❡ Euitet mel ⁊ ſa pores in qbus ingrediᷣ pro poſſe ſed fiāt ſapores dulces cū vino cocto aut çuccaro optimo eſtate p̄cipue ⁊ puluē çucca ri hyeme de qbus ſaporibus nullā aliam mentionem facio cū ſint cōpoſiti ex his ſimplicibus. Et ſi aſſatum alijs parib⁹ difficilius digeratur elixo conſulo tamē ut quādoqȝ eo utaᷣ preſertim ex carnibus facile digeſtibilibus ut ſunt pulline auium paruarū ⁊ huiuſmodi. Elixo autem frequentius uta tur habito reſpectu ad uētris ſtipticitatem quā hoc loco nō paruifacio. Nota tamen q̄ cum puenire cupet ad aſſaturas aliarum carniū digeſtioni difficilium tūc eſt hoc modo pce dendum ut p̄us elixenᷣ deinde ſuper uera fortiter ligenᷣ ⁊ ualde uelociter ducatur ad ignem ſuauem qbus poſtmodū ſecurius uti poterit dicta ⁊ dicenda obſeruenᷣ uſquequo ad ſuam pueniat ſanitatē ad quam his obſeruatis ut in bono Jeſu ſpero cito pueniet: deinde oia illa ſuo modo tractabit. De potu. ❡ Ex eo nociuum eſt vinū nigrum groſſum. Vi num turbidum quodcūqȝ vinū maluaticum vinū oē vino ſum vinū dulce quodcūqȝ: vinū aromaticum etiā nocet uſqȝ eius de eo tū circa medium ciffum ⁊ ſpāliter tpe magni fri goris bucella panis añ mēſam aſſumere pōt poſt multa. Cer uiſium aqua frigida ſimul agreſta qua tū in ſaporib⁹ uti po terit ⁊ in modica quātitate. Ex eo ↄueniens eſt vinum albū mediocris vinoſitatis boni ſaporis ⁊ non pinguoſum non nouū ſed duoꝝ mēſium ad minus aut q̄tuordecim ad plus nō ↄqueſſatū ſiue motū de nouo ſed q̄tū. XXX. dieꝝ qḋ non ſteterit in uaſe puato vini lōgis horis ſed ſit recēter hauſtum quod tunc nō ſit pauci in uaſe magno. Vinum gaurium ſeu goretum mediocris vinoſitatis eſt enim coloꝛ ſicut lapidis dicti granata aut rubinus cū conditionibus dictis ſupra i̅ mediate. De vinis loci nō ſum formatus hinc dimitto diſcre tioni ſue ⁊ peritoꝝ aſſiſtantiū tū ſi cōtingat ꝓpter uentoſitatem magnā vini ipm lymphare opoꝛtere cū lymphaᷣ cū aqua ſimplici decocta aut ſic ſe ſola in quantitate ad liberū aut etiā modicū maſtice. ſunt enim hec ſtōchum mirabiliter vigorā tia. Et ſi in narratione ſex rerū nō nāturalium ꝓlixius fuerim mi Henrice nō hoc iudices niſi artificio fore cōfectum cum ex eo rum obſeruātia p̄cipue maxima tue reſtituende ſanitatis pe xiſtat. Nam nō ſemp vnaqueqȝ diſpoſitio mala ſuo contra rio medicaᷣ: ſed nō raro ex regiminis bonitate ſex rerum nō nāturalium remoueri. Rogabat me inſtantiſſime ut in his ꝓ poſ ſe ſatiſfacerem qḋ non niſi ꝓlixitate eadem potuiſſe facere

intelligendã. Malo enim in longitudine q̃ in breuitate deprehendi. ¶ Expeditis quo ad p̄mũ 2ᵐ aggredior regimẽ .ſ. medicinale qḋ cũ ĩtuiti nõ ita familiare exiſtat nõ tamq̃ placidũ nõ dico guſtui tãtũ: ſed ⁊ auditui nõ gratũ breuib⁹ ⁊ efficacib⁹ remedijs ſtringã qb⁹ ad plurimũ auxiliãte Jeſu tibi ſatiſfaciã. Ex tria ãt actualẽ medicationẽ oꝫ medicus cognoſcẽ. oꝫ caſum oꝫ in terminis ſm canones curatiuos ſm inſtrã que ſũt medicĩe ſimplices uel cõpoſite qb⁹ canones illi cõplent̃ id in p̄ncipio p̄ᵐ ut exiſtimo ſatis apte declaratũ fuit. Uñ ad duo ſequẽtia me ordino. ¶ Canones curatiui in cura illa attẽdẽdi. Primus ordinatio diete in ſex reb⁹ nõ nãlibus. Scḋm do minoratiua cole. Terti⁹ digõ mãe pħe. Quartus euõ ipſius. Quintus ꝯfortatio digeſtiue ſtõchi. Sext⁹ ꝯfortatio ſplenis ⁊ mirach. Septimus diuerſio mãe de ſuꝑiorib⁹. Octauus ꝓbibitio ne uapores caput aſcẽdãt. Nonus ꝯfortatio capitis ne recipiat. Decimus remiſſio capitis rend. Undecimo igemitatio remotionis doloꝝ cũ aderit. Duodecimo correctio accidẽtium ſuoꝝ que ſunt primũ tremor cordis. 2ᵐ appetit⁹ intenſus ad cibum. 3ᵐ appetitus intenſus ad coitum. 4ᵐ dolor ſtomachi. 5ᵐ conſtipatio uentris.

¶ De ſomno ⁊ vigilijs.

Melius eſt abſolute declinare ad multitudinem ſomni q̃ ad ei⁹ paucitatẽ: ſed in his ſit ille bonus moderator: ſi tñ ſuperuenirent vigilie ſuꝑflue oĩno ſtudeat ad ſomnum recuperandum; diurnus tamen peſſimus a quo omnino caueat.

¶ De motu ⁊ quiete.

Sit eius exercitiũ tẽperatũ ⁊c̃. ſm negocia ſua ante prãdiũ ⁊ poſt ipſm ꝑ horas ſex ⁊ nõ añ lõgũ breue ⁊c̃. ut videbit̃. ¶ De inanitiõe ⁊ repletiõe audiat Auic̃. p̄ᵒ tertij. caꝑ de regimĩe uſu ſode. poſt hoc ſcias q̧ ex reb⁹ in remotiõe ſode ſiue dolore capitis iuuãtib⁹ eſt paucitas comeſtionis ⁊ pot⁹ ⁊ ꝓpe vini. ⁊ qm̃ dolor ille ꝑ colitatẽ eſt a ſtõcho ut ſupra audiat Auic̃. 13ᵒ tertij. caꝑ de reb⁹ in quoꝝ uſu nocet̃ ſtõchus. Ex reb⁹ magis inimicis ſtõcho eſt repletio qꝛ ab ea tamq̃ a p̄ncipali inimico cauẽdũ. ¶ De inanitiõe dico q̧ cũ coit⁹ ſub ea cõprehendat̃ ab eo abſtineat. Auic̃. loco allegato. ⁊ coit⁹ eſt ex reb⁹ magis nociuis ſtõcho ⁊ dimiſſio ei⁹ eſt ex reb⁹ magis ꝯferẽtib⁹ ei. Uẽtris bñficiũ oĩno ſingulis diebus hẽat arte uel nã cũ ut dictũ eſt uapores a fecib⁹ eleuati ſũt ꝑualis cũ doloꝝ. Ars aũt in hoc ꝓuidit ꝑ cliſtere per ſuppoſitorium ⁊ per id qḋ per os ingredit̃ ut ſunt potiones uentris lenitiue aut ſolutiue de qbus in fine faciã receptas ad hoc ſpãles qb⁹ ſatiſfaciã ultimo accidenti in ordine ſuperius ſcripto.

¶ De accidentibus anime.

Gaudeat pro poſſe ⁊ letet̃ qm̃ facile ex hac egritudie diuia clemẽtia curabit̃ p̄cipue cũ ſit in q̃litate actiua. Talis nãqꝫ diſpõ faciliime curat̃. Auic̃. de curatiõib⁹ capitis doloꝝ cũ modis uilib⁹ ſitqꝫ ut frequẽti⁹ in ſocietate ⁊ minus q̃ põt ſolus ꝑmaneat. Prim⁹ canõ ſatis ad plenũ apt⁹ dimittit̃. Scḋs canõ cõplet̃ cũ exhibitione rep lenitiũ ut uẽtris lenitiuũ dĩ leuiũ: qm̃ ſolo hui⁹ nõ oꝫ eẽ laborioſũ ut pꝫ itelligẽti. ℞. caſſie. ℥. j. ß. dyaſene. ℥. ij. aq̃rũ abſinthij ꝑ eeq. ij. ſcolopẽdrie p̄tẽ. i. Extrahat̃ caſſia cũ hac aq̃rũ ſufficiẽti q̃titate: deinde caſſia ⁊ dyaſene ſil̃ miſceant̃ cũ dictis aqs ſic ut totũ fiat ꝯueniẽter potabile. Hãc medicinã calidã ⁊ non tepidã accipiat in mane ꝑ horã añ diẽ poſt cui⁹ aſſũptionem ſtet in lecto ꝑ horã tantũ ⁊ iterũ ſi põt dormiat deide ſurgat ⁊ paulper ambulet ꝑ camerã clauſã clauſis feneſtris ⁊ ſtet ieiun⁹ ad min⁹ qnqꝫ horis uel circa poſt ei⁹ aſſũptionẽ: deinde prãdeat ⁊ ea die camerã nõ egrediat̃ non accipiat lauatiuũ ſequẽti vero die incipiat accipe digeſtiuũ qḋ ſequit̃. Terti⁹ canõ cõplet̃ ꝑ digeſtiua ⁊ ꝓ facilis. ¶ Digeſtiuũ leue. ℞. ſyr. de abſinthio de epithimo añ. ℥. ß. mellis ro. colati. ℥. ij. aquarũ endiuie ſcolopẽdrie capil. ue. añ. ℥. ij. miſce ⁊ iulepiça. Cũ ordinatũ ſit hoc iulep pro duab⁹ vicib⁹ ut ꝯgruẽti⁹ iulepiçatio fieri poſſit hinc medietatẽ accipiat pro vice ut ſit calm in mane in aurora poſt eius aſſumptionẽ dormiat ad libitũ continuetqꝫ eius aſſũptionẽ ꝑ octo dies poſt eius cõplemẽtũ recipiat pillas que ſequunt̃ poſt deſcriptionem digeſtiui efficacioris. ¶ Digeſtiuũ efficacius p̄ore. ℞. ſy. de abſinthio. ℥. j. de epithimo. ℥. ß. oximellis ſquillitici. ℥. j. ß. aquaꝝ ſaluie. ℥. ij. boraginis. ℥. j. ß. endiuie. ℥. iij. miſce ⁊ iulepiça. Jſtud digeſtiuũ accipe incipiat ꝑ dies quatuor uel quinqꝫ ad libitum poſt aſſumptionem pillarũ que ſequunt̃ ⁊ ipm aſſumat cũ mõ ⁊ cũ ordine ut ſupra de priori poſt cuius aſſumptionem accipiat farmacũ qḋ ſequit̃ deſcriptionẽ pillaꝝ ⁊c̃. Jn tpe aũt medio quo uacabit ab aſſũptione digeſtiui ⁊ ſolutiui accipiat de cõfectione inferius in qnto cano. ordinata. ¶ Euãtiuũ ſine minoratiuũ ⁊ facile. ℞. aloes ſuccotrini. ʒ. iij. mirabolanorũ nigroꝝ. ʒ. ij. epithimi. ʒ. ß. roſaꝝ. ℈. ij. croci. ℈. ij. Et cũ ſy. de abſin. fiant pille. Jſtarũ pillarũ accipiat. v. pro vice uſqꝫ ad. vij. dies ad libitũ mane in aurora uel circa. poſt quarũ aſſumptionẽ dormiat per horã vnã uſqꝫ ad. ij. ſtet ieiun⁹ quatuor horis non egeat lauatiuo. Et ſi non eduxerint in ſpatio ſignato prandeat: qm̃ forte poſt prandium amplius operabũtur. ¶ Euãtiuũ efficacius p̄ori ⁊ eſt ut eradicatiuũ. ℞. lere ſimplicis deſcriptio. Gal. ʒ. ij. ß. dyaſene. ʒ. j. ß. ſyr. de epithimo. ℥. j. ß. aq̃rũ abſ. ℥. j. ß. endiuie capilloꝝ ueñ. añ. ℥. ß. miſce. Jſtud ſolutiuum aſſumat calidum ⁊ non tepidum poſt aſſumptionem ſecundi digeſtiui ut ſupra in mane ꝑ horaꝫ ante diẽ. deinde poſt eius aſſumptionẽ dormiat ⁊ ſi põt ꝑ vnã horã cum media uel circa uel ſaltem ſtet in lecto deinde ſurgat ⁊ ſtet in camera clauſis feneſtris ⁊ ſtet ieiunus horis quatuor uel circa poſt eius aſſumptionem ⁊ accipiat deinde lauatiuũ ex brodio pulli macri abſqꝫ çuccaro uel ex aqua ordei excorticati abſqꝫ çuccaro ⁊ ea die domũ non egrediat̃. ¶ Solutiuum aliud ualens ad idem. ℞. dyaſene. ℥. ij. ß. agarici. ʒ. ij. ſyru. de epithimo. ℥. ß. aquarũ ſaluie boraginis ſcolopendrie. añ. ℥. j. ¶ Agaricus nõ piſtatus neqꝫ tritus multũ ponat̃ cũ petia in infuſione oximellis ſquillitici ⁊ aquarũ iam poſitarũ añ. q. ſ. pro eius infuſione in qua dimittat per noctẽ deinde fiat fortis expreſſio ⁊ in illa expreſſione ponant̃ dyaſene ⁊ ſyr. de epithimo ⁊ oĩa ſil̃ miſceant̃ addendo de p̄dictis aqs ut expediens fuerit de hoc totũ fiat condecenter potabile. Si aũt ſolutiuũ p̄dictũ fuerit ei difficile ꝓꝑ eius amaritudinem ita q̧ ipſum abomiet̃ loco illius accipiat aliud cũ modis ⁊ ordinib⁹ ut ſupra. conſulo tñ ut olo ipm accipiat. Nam ipm pro efficaciori hẽo. Et ſic cõplet̃ quartus canon. ¶ Quintus canõ cõplet̃ vnctio ſtõchi ⁊ aliqualiter ſplenis ꝯfortatiua. ℞. oleoꝝ abſinthij. ℥. ij. ß. maſticis. ℥. ß. ſpice. ℥. j. plueris abſinthij. ℈. ij. mẽthe ℈. j. gariof. ℈. ß. calami aromatici. ℈. i. macis. ℈. j. gallie muſ. ℈. ß. corallorum ru. ʒ. ß. coriandrorum preparatorum. ℥. j. laudani optimi. ℈. j. Et cum modico cere ⁊ vnguenti fiat vnguẽtum molle. hac vnctione inungat ſtomachũ eius ⁊ ſplenis in die ante aſſumptionem cibi ⁊ continue. ſ. cala. deinde ſupponat̃ pãnus lineus duplicatus ⁊c̃. ⁊ hoc factis purgationibus p̄dictis. ¶ Cõfectio ſtõchi ⁊ aliqualiter mirach ⁊ ſplenis cõfortatiua. ℞. ſpẽrũ electuarij de gẽmis. ʒ. ij. ß. dyarodon abba. ʒ. j. ß. puluerís ſcolopendrie. ʒ. ß. pinearum mundatarum fiſticorum mundatorum añ. ʒ. xv. çuccari albiſſimi trium coctarũ ℥. iiij. pinee ⁊ fiſtici mundent̃ in aqua feruente. demum exp̄mant̃ leuiter ⁊ cũ aqua ſcolopẽ. ſufficienti quantitate fiat cõfectio in morſellis rotulis triũ ʒ. ʒ. De hac confectione utatur ſic ut cũ p̄mo cõpleuerit p̄mã purgationem ex pill. ⁊c̃. in tpe medio quo ſtabit anteq̃ ad ſecũdam deueniat purgationeꝫ de ea accipiat ſingulo die vnum morſellum ſiue vnam rotulam añ prandiũ per quatuor horas ⁊ vnum aliud ſiue aliam añ cenã per vnã horã ſilr̃ cũ cõpleuerit ſecũdã purgationẽ de ea imediate utatur ut dictum eſt. deinde ipſa vero confectione ſemp ad libitum uti poterit factis purgatiõibus. ¶ Pillule non ſolutiue ſed ſtõchi mirach ⁊ ſplenis confortatiue. ℞. trocil. de eupato. ʒ. j. ß. de abſinthio. ʒ. j. de gallia muſcata. ʒ. ß. ſyrupi de abſinthio. q. ſ. pro confiſciendis pill. ⁊ fiant pillule. ex pro. ʒ. poſtq̃ autem compleuerit aſſumptionem digeſtiuorũ ⁊ ſolutiuorum accepitqꝫ de confectione aliquib⁹ diebus tũc

interponat tēpus aliquale ut exēpli gratia .8. dierū ⁊ tūc illo tēpore accipiat oī mane pillas .v. ex his post quarū aſſumptionē dormiat ad libitum ⁊ ſtet ieiunus ad minus tribus horis. ¶ Dyacitonitē cū ſpēb⁹ eſt ⁊c̄. ex his que ſtōchū ſuū cōfortat ⁊ in his cōplet̄ ⁊c̄. Sextus canon. ¶ Septimus canon cōpletur ex his. Diuertit̄ aūt mā a ſupioribus cū poſitione uētoſe magne poſitiōe pedis in aq̄ cal̄e fricatione tybiarū. ligatiōe dolorosa ipſarū: deinde ſi pur aliqd aſcēderet poſitione uētoſarū in ſpatulis ⁊ frica. ibē carū doloroſa. Uomitus eīm iuuabit̄ quē maxime cōmēdat Auic⁹ p⁹ tertij de regimie uſi ſodē. pcipue p coſtarē a ſtōcho qualis eſt his dolor. Q ui debet fieri etiā tpe actualis doloris cū uomitiuo leui hic īferius declarādo ſeu deſcribēdo. Sed aduertēdū q̄ tali uti nō debet pcipue ſi eſt ſtricti pectoris aut ſi cū difficultate ipſum facit. Itē qz ut extiſtimo maxima ps cure eius erit lenificatio uētris eius ↄtinua uereor ne diuertēdo illa ipediat. Si autē leuiter ipſum cū uomitiuo faciet ⁊ de fractura uene nō ambigatur aliqñ ut faciat ↄſulo. ponat̄ uētoſa magna ſup vmbilicū ſtatim cū ceperit ſentire dolorē aut morſū eius ⁊c̄. ⁊ dimittat̄ per ſpatiū vnius hore uel minus ut diſcretioni ſue videbit̄. Et ſi ſufficiet uētoſa nō trāſeat ad aliud medicamē. ſi vo nō tūc ponat pedes eius in aq̄ cal̄a ⁊ ita cal̄a ſicut ſufferre poterit: in aqua bullierint ordeū viole roſe papauer albū ⁊ maxime factis purgationibus ⁊ illos in illa teneat ut videbit̄ ei expedire ⁊ ſi ſuffecerit hec duo ab alijs quieſcat. ſi vo nō tunc trāſeat ad aliā. videlicet ad fricationes factas in aqua cal̄a ⁊ ad ligaturas doloroſas ⁊ fricationes doloroſas. penultimo ad uētoſas. ⁊ ultimo ad uomitū attētis que dicta ſunt. ¶ Uomitiuū facile. ℞. oximellis ſimplicis. ℥. ij. aque tepide. ℥. x. miſce ⁊ bibat feſtine deglutiēdo. Cū aūt ſteterit per quartā hore ſi nō ſupuenierit ei nauſea tunc imponat digitum uel pēnā oleo intinctā in gutture ei⁹ faciet tūc uomitū. Qd ſi ↄtingat tūc cibuʒ totū emittere tūc per horas duas poſt uel circa poterit de nouo cibū recipe. ¶ Uomitiuū efficaci⁹ priori. ℞. raphanum vnum ellebori albi fruſta numero. viij. ponant̄ illa fruſta in dicto raphano ⁊ pmittant̄ ſtare p noctē in eo priūs ⁊ plura recipi ſcḋm q̄titatem maiorem raphani deinde mane abijciantur fruſta. raphanus ipſe in pecia ſatis minutas incidat̄ ad bulliendū in aqua ſatis conueniente q̄titate ⁊ facta ebullitione ſi vis efficacius fac expſſionē raphani. De hac aqua tepida accipiant̄ .℥. viij. in quib⁹ ponat̄ ſy. acetoſi ſimplicis. ℥. ij. ⁊ bibat̄ ⁊c̄. ut in pcedenti cap. ¶ Octauus canō cōplet ex his Prohibentia ne uapores caput aſcēdāt coriādrū ↄfectū. fructus fridi ſtiptici. aqua frida. lac acetoſum de quo extractū eſt butyrū. dyacitonitē cū ſpēbus. caſeus antiquus duorū annorū uel circa. coriādrū ppareť ⁊ vnicam coopturam zuccari habeat de quo accipiat ante aſſūptionē cibi vnū coclear: ⁊ ſilr poſt aſſumptionē cibi integre ⁊ ultra nō bibat citonijs aſſatis pcipue qz uētris lenificatio ſemp queri dʒ utat̄ poſt aſſūptionē cibi ⁊ ultra nō bibat. Silr neſpilis uel meſpilis poſt cibū tantuʒ aqua frida ⁊ maxime cū infeſtat̄ dolore ⁊ ſilr lacte acetoſo ſed ſunt cure mendoſe q̄uis ab auctoribus laudet̄ pbibentib⁹ digōnē. Dyacitoniten cū ſpēbus poſt aſſūptione ⁊ ſupra nihil bibat. De caſeo accipiat duos uel tres bolos nihil ultra accipiendo poſt cōplementuʒ ſue cibatiōis ut ex eo in ore ſtōchi fiat ſicut ſigillum ⁊ ſi videat̄ nocere ex pte generationis humorū ſiātica ⁊ meliāī qz tū ⁊ modicū erit eius nutrimentum cuius defectum potus bene corrigit ⁊ inde iuuamētū magnus ſequat̄. Cōſulo ut illo ſic utat̄ que nō loco cibi ſed magis loco antidoti concedat̄. ¶ Nonus cōplet̄ ex his. Cōfortantia caput ne recipiat ⁊c̄. Embroce ſacculi odorabilia ſuffumigia. Et qz embroce forent ualde ei moleſte hinc tū de eis uel ſīlibus rebus ex quibus fieri ſacculus poteſt ⁊ ille fieri cū aqua addendo modicū aceti ad penetrādū. ¶ Sacculus capitis confortatiuus. ℞. roſarum. ℳ. ij. camomille. ℳ. ſ. ſticados. ℳ. ſ. cubebarum quartam. ℳ. nucis cypreſſi. ℳ. ſ. calami aromatici. ℳ. ſ. ſandarace. ℥. ſ. gallie muſcate. ℥. j. Contundenda contundantur ⁊ omnia ſimul miſceantur ⁊ ex his fiat ſacculus capitalis ⁊ ſit factus ad modū birreti religioſorum. Iſtum ſacculū ponat ſup caput ſuum poſtq̄ facte ſunt purgationes ⁊ ipm portet die ac nocte ſub ſuo capucio aut birreto. ſit aūt groſſior tpe frido cal̄o aūt leuior. ¶ Odorabile. ℞. nigelle torrefacte. ℥. j. nucis cypreſſi. ℥. ſ. calami aromatici. ℥. ſ. ſandarace. ℥. j. ſtoracis. ℥. i. ſ. ligni aloes. ℥. ſ. laudani. ℥. iij. roſ. ru. ℳ. i. ſ. Contundentur ↄtundenda ⁊ ex his fiat pomum. Hoc autem pomū portet in manu qḋ debeat moderate odorare hoc eſt frequenter. Unde Meſue de appropriatis de ſoda frigida in fine inquit Hippocras aromata capitis grauedinem faciunt. Et ego qdem dico q̄ non elongat̄ qn hoc ſit in frequenti uſu eorū. conuertit enī uapores ad caput in quo replent illud uaporibus. Moderatus vo uſus ipſorum cerebrū confortat ⁊ calefacit. ſed non fiat adeo frequēs ut perducat ad illud. Et qdā canon eſt non debere conferre apud repletionem ⁊ hoc eſt qḋ hippo. noluit. nam poſt mundificationem confortat ⁊ calefacit reſiduum ſode remouet. ¶ Suffumigiū. ℞. ſandarace corticis thuris añ. ad libitū ponant̄ ſup carbones ignitos ⁊ cum capite cooꝑto fumū ex eis recipiet ſemper intelligit̄ quo ad hec remedia localia q̄ facte ſint purgationes prius conuenientes. ¶ Decimus cōplet̄ ex his. Remiſſiui caliditatis renum lene. ℞. aceti ptem j. olei roſa. ptes. iiij. cōquaſſent̄ bene adinuicem ⁊ cū modico cere fiat vnguētū. Hac vnctione iungat ſibi renes ſero ⁊ mane cum ſurgit factis euōnibus ut ſupra ⁊ ſit actu aliqualiter calida ut melius penetret deinde ſupponat pānū lineum ⁊c̄. ¶ Aliud ad idē eff. cacius. ℞. oleorū ſpice violati roſati añ. ſandalorū ru. boli armeni ⁊ cum modico cere ⁊ aceti fiat vnguentum. Si autem medicamen fortius fuerit expediēs utatur hoc anteſcripto ut de priori dictum eſt. ¶ Undecim⁹ canon cōplet̄ ex his. Ingeniabit̄ in remotiōe dolorū tā capitis tum uentris cum aderit ſternutatione fricationibus doloroſis. Poſitione uentoſarum. Ligationibus doloroſis. poſitione pedum aut manuū in aqua cal̄a ipoſitiōe ſuppoſitoriorū acutorū potu aque fride ut canon. 8°. Fiat ſternutatorium ex puluē ellebori albi aut cōditi aut piperis nigri trahendo p nares ad q̄titatē vnius ciceris nl̄ plus ſi expediens erit. Quod totum debet intelligi maxime regulariter fieri debere factis purgationibus quibus oportet ipſum ſepe uti ⁊ ſeipſuʒ mūdum tenere. q̄ ſi conferrent ſternutationes ille facte ſicut aliqñ conferre conſueuerunt hū. Si vo nō tūc faciat ſibi fieri fricationes fortes ſpatularū. deinde apponat ſibi uentoſas ſiccas. Qd ſi ex his iuueniat iuuamētū ad aliā nō tranſeat. ſi vo nō tunc faciat ſibi fieri ligationes fortes ⁊ doloroſas ad extremitates muſculorū brachij iuxta ſpatulas. Quod ſi nō ſufficient oīa hec ponat pedes aut manus uel pedes ⁊ man⁹ ſil̄ ad libitum in aqua ualde calida in qua eos teneat bono ſiue longo tpe. ¶ Suppoſitoriū forte. ℞. ſpērum de tera. ℥. ſ. colloquintide. ℥. ſ. ſalis gēme ℈. ij mellis. ℥ i. fiant ex his ſuppoſitoria ↄuenientia. Uomo vo imponat ſibi ſuppoſitoriū forte factum ut hic ante quo etiaʒ poteſt uti pro lenitione uētris ſui ſiue p eius mūdificatione a fecib⁹ ⁊c̄. de quo ⁊ ſimili infra in ſequenti canone. Nota tñ qz dictum eſt de ligationibus q̄ ille debent reiterari ita q̄ non debent ſtare ligata niſi per ſpatium vigeſime ptis hore debet enim remoueri parum per deinde quieſcere ⁊ poſtea reiterari. ¶ Remotiui dolorū uentris cum aderit. ℞. mētae abſinthij anethi. añ. ℳ. j. cimini uſti. ℳ. j. ſ. granorū lauri. ℳ. j. ariſtologie. ℳ. ſ. miſce. ℳ. iiij. ↄtūdēda ↄtundent̄. ⁊ fiat ſacculus ita lōgus ut poſſit capere ſtōchū ⁊ vmbilicū ⁊ infra p duos digitos latos: lat⁹ vo ut poſſit occupare ſtōchū ⁊ ptē ſiniſtrā uētris. Iſtū ſacculū tpe doloris uētris cal̄ʒ ſup uētrē ponat ⁊ reiteret ad libitū. Iuuāt atq; p tūc uētrē ⁊ ſtōchū cū vnctione appoſita in quinto cano. ¶ Potus in quo ſꝫ iuuamētū īueniet ℞. vini aromatici. ℥. v. galāge. ℥. ſ. cinamomi. ℈. j. miſce. Hūc potū calīn accipiat in feſtāte dolore. ¶ Duodecimus canō cōplet̄ ex his. Correctio primi accidentis ⁊ tertij ⁊ quarti ſatis aperta eſt. ⁊ ↄſequet̄ ex remedijs tam ordinatis ad hoc ⁊ ipſis iā cōpletis. Scdi aūt ⁊ quīti re

medie ualētia n̄ ſe ponent̄.pp igiſ ſecūdū acciō expedit ut
ipſe non utaſ regimine ita ſubtili ut ſūt carnes pulline ⁊ hu
iuſmodi:ſed utaſ regimine groſſiori.i.regimine multo in q̄n
to ⁊ pauco in quali dicente Auic.4° pmi.cap ꝓ.Nobis quoqꝫ
neceſſariū eſt qualitatē minuere ⁊ in q̄ntitate augmentū facē
⁊ hoc qdē cui augmētū fuerit ſupius ⁊ in uentre crudi fuerit
humores.ſed qꝛ timeſ digeſtiue iō opꝫ in re iſta prudēter ſe
dis pcedē ut.ſ.cibarie eius ſint in modica q̄ntitate ex his que
dicta ſunt ſupra. Et ſunt ex cibariis declinantibus magis ad
groſſum q̄ ad ſubtile:ut carnes vituline mençine iuuenes
que ſteterunt ad minus per duos dies mortue ⁊ pcipue du
rante frigore:deinde facta remiſſione appetitus poterit uti
alijs reb⁹ ⁊ ſīlibus ad libitū. Item utaſ brodiis pinguibus
cū aſſūptionē cibi ⁊ ſilr carnibus pinguib⁹ ⁊ cū bibit brodiū
ipm paulatī deglutiat ⁊ interponat tps inter glutionē vnā ⁊
aliā. Hoc regimē ſeruare poterit q̄ſi oi die ⁊ ipm frequētare ⁊
ſibi nō nocebit ſed magis iuuabit. Itē hēat ⁊ teneat in ore ei⁹
rē pinguē ⁊ maſticatā deglutiēdi ppinquā.deīde hēat ciffum
vini odoriferi albi ⁊ ſic actu calidū ⁊ bibat de eo paulatim de
gluttiendo ſimul modicū de illa [illegible] pce
dat donec totum fuerit deglutitum. Si vo res pingues fue
rit pinguedo ipſa caſa conuenientius erit.hoc aūt remedio
utaſ bis in hebdomada tantū accipiendo ipm mane ante
aſſumptionem alteri⁹ cibi per ſpatiū duarū horarū. ℂ Sucu
curriſ aūt qnto ⁊ ultimo cū his ſuppoſitorijs leuib⁹ ⁊ fortib⁹.
ℂ Suppoſitoriū leue. ℞.mellis.ʒ.i.ſalis cois.ʒ.i.fiant ſup
poſitoria. Iſtis ſuppoſitorijs uti pōt cum uoluerit ad libitū
⁊ ſine nocumēto. Quod ſi fortius hēc cupiat accipiet de his
que poſita ſūt ſupra in qnto canon.7. ℂ Aliud ⁊ ſatis facile
⁊ uſuale. ℞.radicis bliti q̄ntitatē ɔuenientē ad hoc:deinde in
ungaſ oleo coi ⁊ pulueriçeſ ſale cōtrito. ℂ Sorbitio leniti
ua uentris. ℞.brodij galline uel caponis pinguis uel alteri⁹
carnis ex dictis ſed meli⁹ ex pmis.ʒ.xij.medulle cartami groſ
ſo mō fracte.ʒ.ij.cordument.ʒ.ß.çinçib.ʒ.ß.penidiarum.ʒ.ß.
Medulla cardamine cordumeni çinçib.in dicto brodio bul
liant uſqꝫ ad conſumptionem tertie ptis:deinde in fine diſ
ſoluanſ penidie ⁊ totum miſceaſ. Iſto leniti uo ſiue uentris
ſolutiuo uti dꝫ mane ipſo cpite calo ſup cui⁹ aſſumptionem
dormiat ⁊ ſtet ieiunus horis trib⁹ ad plus ⁊ duab⁹ ad minus
deide prandeat. ℂ Lenitiuū aliud ſiue uentris eductiuū. ℞.
cartami excorticati.ʒ.ij. ſebeſten.ʒ.ß. tamarindorū.ʒ.ij. ſalis
cois.ʒ.ij.ß.oximelliſ.ʒ.i.brodij pinguis ut ſupra.ʒ.viij.caleſi
at brodiū hoc cū dictis reb⁹ deinde ſic calm accipiat cū dictis
ordinib⁹ ut ſupra in precedenti canone imediate. Tempori
bus vo alijs qb⁹ carnes non comedanſ pōt brodio caulū le
uiter coctoꝝ nō loco ploto brodio carniū uti addito oleo ca
lido coi. Oia teranſ ⁊ diſſoluanſ cū dicto brodio:deinde oia
ſimul miſceanſ lenitiuo poſito ſupra in principio ſcōi canon.
interdū uti poterit ⁊ ɔuenienter ſaltē de.x.in.xv.in.x.uel.xv.
dieb⁹ ad libitū. Pillule ad idem. ℂ Pillule alefangine ſi de
eis accipiant ante aſſūptionem cibi ad libitū mane uel ſero
nūero.v. Et maxime eas comedēdo ⁊ ſimiles qm̄ nō euāant
a mēbris remotis trahēdo mās noues ad ſtōchū.ná in hoc
caſu ſolū mācꝫ que ſūt in vijs ducentū queriſ edo. Et illa fuit
ſnia Auic.13° terti.de debilitate ſtōchi ⁊ de curationib⁹ cum
modis ulib⁹. ℂ Pille in quorum uſu maximū iuuamentū
inuenitur. Utaſ pillulis deſcriptis ſuperius in 3° canon.de eis
vo accipiat a trib⁹ uſqꝫ ad qnqꝫ mane cū ſurgit uel ſero ante
cenam:poſt quarum aſſumptionem ſtet ieiunus duab⁹ horis
ad minus.ſi potuit ſepe utaſ iera ſimplici Galeni cū brodio
pingui carniū de quibus ſupra.doſis eius ſit.ʒ.ij.ß.⁊ ſi.ʒ.ij.ß.ſi
non ſufficerent uadat uſqꝫ ad.iij.⁊ ultimo uſqꝫ ad quatuor
℞.lebulū conditum vnū.hoc lebulo ſic utatur ut omni he
bdomada ipm accipiat mane poſt aſſūptionem ſtet ieiunus
horis trib⁹ ad minus ita q̄ mō lebulo modo pillis mō alio
lenitiuo modo cliſteri modo ſuppoſitorijs utaſ ad libitum.
ℂ Cliſtere lenitiuū ⁊ aliqualiter uent.ſitatis carminatiuum
℞.malue violarum aū.M.i.Maluauiſci ſiue altee radicis
M.i.cartami.M.ß.cimi.M.ß.caſſie leterpigre çuccari rub.
aū.ʒ.ß.ſalis cois.ʒ.iij.olei violati liliꝫ alborū aū.ʒ.i.ß.bul
liant herbe radices ⁊ ſemina in aqua ſuffi cientis q̄ntitatis ⁊
bulliant uſqꝫ ad conſumptionem tertie ptis:deinde illaꝝ fiat
fortis expreſſio de qua coctione accipiat lib.i.⁊ in illa ponā
tur reliqua ⁊ iterū igni ponanſ oia ⁊ miſceanſ ⁊ leniter bul
liant deinde remoueanſ ⁊ fiat inde cliſtē:quo cliſteri uti pote
rit ad libitū alternatis dieb⁹ qb⁹ ei videbiſ expedire.qō ſi ſe
mel illo uoluerit poterit illo frequēter uti ex ſolo brodio carniū
oleo coi ⁊ ſale q̄ntitate conuenienti. Item decoctione caulū
oleo coi ſale poterit cliſtē fieri.nec miruſ ſi in hoc ultimo accī
ti tantū ſteti qm̄ ut exiſtimo maior pars cure ei⁹ exiſtit ⁊ pro
hoc etiam multū me rogauit.debet ergo omnino ſic ſe diſpo
nere ut leui uenter eius ſiat lubricus ⁊ oi die beneficiū hēat.
De flēmia nullam mentionem feci pp ipis conſtitutionem
ſed credo q̄ ei ſit maxime neceſſaria ⁊ oīo neceſſaria. Flēmeſ
itaqꝫ in pncipio marcij ex uena magna ſiue coi dicta ⁊ extra
hanſ.ʒ.viij.ſanguis.deinde circa.20.diem eiuſdem menſis
extrahanſ.ʒ.vi.ex baſilica ſimiliter deinde incipiat facere pur
gationes ordinatas ordine qui ſcriptus eſt ⁊ reliqua oia ob
ſeruet ut ſupra. Silr in pncipio autūni ſic ſe diſponat ut in
pncipio ueris ſic dictū eſt ⁊ in oib⁹ oia ſeruet ⁊ ſic Ieſu miſeri
cordia ſuam adipiſceſ ſanitatem quam ſibi concedere digne
tur. Ad laudem eius.

Contra cronicum dolorē capitis p ɔſēntiā ⁊ colligan
tiā ex vaporib⁹ a ſtōcho ⁊ a matrice aſcēdē
bus cū aliquali matricis ſuffocatione. ℂ Cliſtere. ℞.olei li
lioꝝ alb.lib.i.vitel.oui.i.pul.çuccari.ʒ.ß.ſalis cois.ʒ.ij.miſce
⁊ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere aſſumat per diem ante infraſcriptū
ſolutiuū ⁊ ipſo utaſ ſemel ad minus in hebdomada. ℂ Ue
noratiuū. ℞.pilloꝝ alefanginaꝝ.ʒ.ij.agarici.ʒ.i.ſalis gēme
çinçiberis aū.ǵ.i.reformenſ cū ſyr.de ſticados pil.vij. Iſtud
mineratiuū aſſumat cū forma ⁊ mō obſeruādis in minora
tiuis ſiue lauatiuo ⁊ pro prādio comedat blitas cum bora
gine ⁊ carnes laudabiles. ℂ Diuerſiuū. Sexta die poſt mine
ratiuū fiat flōmia ambaꝝ ſaphenarū ex quarū qlibet extra
haſ ſanguis.ʒ.iij.per.vij.horas poſt prandiu. Habito prius
uentris beneficio ⁊ reliqua.octaua vo die poſt illā flēmiā fiat
flōmia cephalice manus dextre ex qua extrahanſ ſanguis.ʒ.
iiij.⁊ fiat cū regulis flēmie ⁊c. ℂ Digeſtiuū. ℞.aquaꝝ capill.
ueneris.ʒ.i.ſaluie.ʒ.ß.abſinthij.ʒ.i.çuccari albi.ʒ.i.aque cū
corce.ʒ.ij.miſce. Iſtud digeſtiuū accipiat quatuor diebus cō
tinuis incipiēdo die tertio poſt flōmiā cū regulis digeſtiuorū.
ℂ Solutiuū deradicatiuū. ℞.pillarū fetidarum auream
aū.ʒ.i.ſalis gēme çinçi.aū.ǵ.i.miſce ⁊ cū electuario reformē
tur pille.vij. Iſtud ſolutiuum aſſumat tertia die poſt comple
tam aſſumptionem digeſtiui cum ordinibus ſolutiuoꝝ hoc
addito q̄ per quinque horas poſt aſſumat cyathum vnum
aque ordei excorticati ſine çuccaro ⁊ prādeat. ℂ Diuerſiuū.
coxe ⁊ crura cum pedibus pumo fricentur ſtomacho ieiuno
habito uentris bñficio aut ſaltē tentato habeat.deinum hoc
fiat collo ⁊ ſpatulis ⁊ totis brachijs infra cum manib⁹ ſaltē
alternis diebus ⁊ pptie diebus quibus non ſit lotio ille frica
tiones fiunt ut hic ante diuerſiuū ⁊ capite ⁊ matrice. ℞.
ſticados.M.i.florum cam omille meliloti ana.M.i.ß.ſaluie
roſmarini ſauine marricarie calamenti ana.M.ß.ſeminis
iuniperi.ʒ.i.ſcilorū violarum.M.ß.ſalicis lactuce ana.q̄r
tam partem.M.i.vincerum n.aluati m aū.M.i.florū vio
larū.M.i.roſarū.M.ß.ebulliant in ſuffi.cientis q̄ntitate aque
pro lotione tybiarū uſqꝫ ad ɔſumptionē tertie partis aque ex
hac decoctione calida lauentur ⁊ fricenſ bene citra genua
infra cū pedibus ſtomacho ieiuno:deide imediate fiat mani
bus cū brachijs a cubitis infra ⁊ poſt oium ipſoꝝ lotionē eadē
mēbra remneātur calide per mediam horam ad minus de
inde prandeat uel cenet ad libitum:ſed melius eſt hoc ante
cenā licet etiā ſit bonū ante prandiū al.ternis ſaltem diebus ⁊
hoc diuerſiuo taliter uti incipiat quarta die poſt aſſumptio
nem ſolutiui eradicatiui ſumpti. ℂ Matricis cōfortatiuū.

orificio⁊ uenarū ipſius aliq̄liter apitiuū ⁊ eandē aliqualiter faciens deſcendē uerſus orificiū eius. ℞. gallis muſ. groſſo mō contuſe: deinde in petia lini ſubtili ⁊ rare ligate. ℥. iij. Iſtā galliā teneat in uulua tota nocte aut amplius cītra q̄tuz cō mode eſt poſſe alternis noctib⁹ ⁊ incipiat quarta die poſt ſolutiuū eradicatiuū. ❡ Diuerſiuū a cerebro ⁊ ipſius mūdificatiuū ⁊ ſolutiuū faciliſſime. ℞. pillarū aſſaieret. ℥. ſ. Iſtas pillulas ſumat ſingula hebdomada quecūq̄ʒ tpe anni īdifferenter in ſero cū uadit dormitū ⁊ incipiat uti per octo dies poſt ſolutiuū eradicatiuū. Die ſexto poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui uētoſe tres apponant ſpatulis p horas ſex poſt prandiū. h vna ſine ſcarificatione ponā admucerim ſeu ſpine ubi colliū ꝯiūgiſ dorſo: deīde alie due cū ſcarificatione ponātur pulpis carnoſis ſpatularū p vnā octauā hore poſt prime uētoſe appoſitionē: ex quarū duarū extrahant ſanguis. ℥. j. uentoſe iſte apponant ut hic ante. ❡ Diuerſiuū a cerebro ⁊ euacuatiuū inde. Quarta die poſt appōnē ꝟentoſaꝝ ⁊ ſanguiſuge duo apponant tpib⁹ cū cānulis ſm canones ⁊ pmittant attrahere tantū per q̄ tū ipſe repleant: qb⁹ repletis ſi tunc ex ſe cadūt bn̄. ſi vō non ipſis taliter repletis tūc capitib⁹ earū apponaſ ſal ⁊ tūc imediate cadūt ⁊ dimittaſ ſanguis exire notabili tēpore ab orificijs factis ab ipſis ſanguiſugis. ſi vō ſanguis tādē nō reſtringereſ tūc ſupradictis foramib⁹ apponaſ puluerıs iſtius q̄tū libet. ℞. boli armeni ptes. ij. ſanguis draconis partem. j. terre ſigillate tutie pparate aā. ptem. ſ. miſce. Iſte ſanguiſuge apponant ut hic ante. ❡ Digeſtiuū ſanū uſuale ℞. aquas ſuas ſupraſcriptas ⁊c̄. Aſſumat eas calas his in menſe preter q̄ tpe eſtiuo cū modis pdictis in ſyrupo ⁊ dies uti incipiat octauo die poſt appōnē uentoſarū. ❡ Solutiuū facile ⁊ uſuale. ℞. caſſiefi. ℥. j. ſebeſten pulpe dyaſene aā. ʒ. ij. zuccari albi. q. s. pro dactylo confictis miſce. Aſſumat id ſolutiuū ſingulo menſe tertia die poſt aſſumptionem his aquarū ſumpterū in mane ſtet in lecto per horam non dormiens poſt ſurgat ⁊ ſtet ieiuna ſolū horis quatuor cū regulis ſolutiuorū debitū. ❡ Membrorum nobilium confortatiuū ⁊ cordem apertiuū ⁊ matricis ⁊ cerebri confortatiuū. ℞. troci. ſ. de abſinthio de capparib⁹ dyarodō ligni aloes pulueriȝati zuccari albi aā. ʒ. j. cū ſy. de calamento formenſ pille. vij. pro. ʒ. ſingula hebdomada ad minus ſemel aſſumat ad minus ſemel tres harū pillarū in mane cū ſurgit preter q̄ in eſtate ⁊ ſeruet regulas ſolutiuorum facilium: ⁊ poſt ſolutiuū predictū incipiat uti iſtis pillis ad libitum. ❡ Cerebri confortatiuū ⁊ ab ipſo diuerſiuū aliqualiter ⁊ uapoꝝ a ſtomacho ad cerebrū repreſſiuū. ℞. mirabolanoꝝ kebuli conditi numero. j. Aſſumat ſingulis. xx. diebus ſemel quocūq̄ʒ tempore anni in mane cū ſurgit ⁊ ſtet ieiuna horis tribus ad minus poſt ipſius aſſūptionem membroꝝ nālū confortatiuū ⁊ proprie ſtomachi ⁊ viarū matricis apitiuū. Recipe folioꝝ abſinthij viridis terreni partes. iiij. cicoree viridis ptes. iij. petroſilij ſiue marubij ptem. j. paſſularū q̄tum libet. ſpērum infraſcriptarum ℈. j. vitel. oui. j. n. iſte ⁊ fiat raſiolus ſm canonē. Iſtū raſ. olū aſſumat in mane cū ſurgit hōlos. iij. ſine paſta ⁊ ſine potu ⁊ ſtet ieiuna horis trib⁹ ad minus ſaluo q̄ imediate aſſumat vnū cocleare coriandroꝝ pparatorum cū zuccaro: ⁊ eo raſiolo taliter utaſ. x. diebus continuis preter q̄ tempore eſtiuo. ſpēs de qbus ſupra mentio. Recipe coriandri pparati ⁊ non confe. ʒ. iij. maſticis. ʒ. j. pulueriȝent ſubtilr ⁊ miſce. iſtius pulueris ponat in quolibet raſiolo. ℈. j. ❡ Cōfortatiuū ut ſupra. Recipe abſinthij. q. s. pro duob⁹ aut trib⁹ bolis comedendis qd̄ n illo modo ſit natū prope mare. Iſtud abſinthiū comedat ut ante hic in mane cū ſurgit ad minus ſemel in hebdomada quocūq̄ʒ tpe anni preter q̄ eſtate cū ordinib⁹ dictis in raſiolo ❡ Membroꝝ naturaliū confortatiuū ⁊ proprie ſtomachi ⁊ uapoꝝ repreſſiuū. Recipe coriandroꝝ ppatoꝝ cōfe. cū vna ſola coptura. ʒ. ij. Iſtas coriandros aſſumat poſt completū cibū ⁊ potū dēm ſingulo die in cena ⁊ prandio. ❡ Diuerſiuū a cerebro ⁊ euacuatiuū materie cōntinētis. Si vō ex ſupraſcripta cura non alleuiabiſ tūc per dies. x. poſt aſſumptionem ſanguiſugarum forſaſſe erit neceſſe ſanguinem ex naribus prouocare ſm cano. Similiter ſi menſtrua fuerint pternāliter diminuta: tūc occurrendū eſt huic pternātitati cū medicinis vel cia menſtrua equantibus ⁊ pprie ipſa prouocantibus ut ſuo loco dicendum.

❡ Contra melancholiam.

Signa ſpēi melie. ſigna pncipij eius. extimatio mala. timor ſine cā. uelocitas ire. dilectio ſolitudinis tremor uertigo. ſonitus. tinnitus ⁊ ppe mirachi⁹ Signa melie confirmate ſunt. timor. triſtitia. malitia extimatiōis. alienatio ſermonis. faſtidiū pp multā uentoſitatē. timor ex eis que nō timenſ coiter. ❡ Species iſte indefinite. qdā eorū timēt caſū cœli ſup ſe. qdam timent q̄ terra abſorbeat eos. qdā timent latrones. aliq timēt lupos ne ad eos ingrediant. Qñq̄ʒ res pprie hñt in hoc impreſſionē: ⁊ cū hoc qñq̄ʒ imaginanſ res corā oculis ſuis que non ſunt ſane: ⁊ qñq̄ʒ imaginant ſeip̄ſos reges factos aut lupos aut demones aut aues aut inſtrā artificialia. qdā ƺ eoꝝ ſunt gridens ⁊ pprie quoꝝ melia eſt ſanguinea: qr imaginātur res placidas. Qnidā ſunt qui plorāt pprie quoꝝ melia eſt pura. ⁊ qdam eoꝝ diligunt mortē. ⁊ qdā ſunt qui abhorrent. Signa melie cui⁹ cā eſt in cerebro per eſſentiam ſunt. Superfluitas cogitationis. aſſiduatio ſolitudinis melice. aſſiduus aſpectus ad vnā rem. Item etiā ad terram. ſignificans ipſam color capitis faciei ⁊ oculoꝝ nigredo pilorum capitis groſſitudo eoꝝ intenſio inſomnietatis ⁊ anteceſſio cogitationū. mora in ſole. egritudines cerebri antecedentes: ⁊ ſigna que dicemus membris coicantib⁹ cerebro puenta ut nō appareat iuuamentū cū aliq̄ membrū medicaſ ſed remaneat ⁊ ut accitia ualde magna ſint. ❡ Signa melie que facta eſt coiter totius corporis. nigredo corporis. eius arefactio. retentio eius que euacuatur a ſplene ⁊ ſtōcho ⁊ qd̄ euacuatur ex ano prodis aut ex menſtruis cū periodis. ⁊ multitudo piloꝝ corporis ⁊ uehemens nigredo ipſorum. ⁊ anteceſſio ciboꝝ maloꝝ melicorum. egritudines que ſuccedit melia ſunt ſicut tempora ncc ⁊ permixte. ❡ Signa melie facta ex ſplene. Multitudo appetitus propter effuſionem cholere nigre ad ſtōchū. paucitas digēnis pp frigiditatem eius ſplenis. multitudo rugitus lateris ſiniſtri. inflatio ſplenis qr non ſeparaſ ab eo repletio uehemens pp dictam inflationē. qñq̄ʒ cū melia febris eſt q̄rtana ⁊ nā eſt lenis. qñq̄ʒ mordicatio cholere nigre facit ut ſit mania. ❡ Signa melie ex cū ſtōchi. ſigna apatio ſtōchi. augmentū melie cū nauſeatiua ſacietate ⁊ replone in hora digōnis multotiens excitanſ dolores apud comeſtionē uſq̄ʒ quo digeraſ cibus. deinde quieſcunt dolores apud digōnē. Si aūt eſt calidū ſignificat ipm inflāmatio mirach ſitis ampliūſ ❡ Signa melie grauitas mirach: attractio ad ſuperiora: nauſea inſeparabilis: malitie anime: corruptio digōnis: eructuatio acetoſa: ſputum humidū: rugitus exitus uētoſitatis inflāmatio dolor in ſtomacho aut dolor inter ſpatulas ⁊ proprie poſt cibum uſquequo digeratur. qñq̄ʒ euomit flegma cholericum. qñq̄ʒ euomit acetoſum flegma dentes cōgelans. Hec accitia accidunt poſt aſſumptionem cibi: ⁊ maxime poſt ipm per horas aliquas. Egeſtio eſt fluxica cholerica ⁊ alleuiaſ per bonitatem digōnis ⁊ augmentaſ diminutione ipſius. plerūq̄ʒ precedit eam apa in mirach. aut eſt cum ea apoſtema ⁊ inuenitur tremor plurimus in mirach ⁊ in quibuſdam horis ⁊ augmentaſ cū ſacietate nauſeatiua. Uelocitas digōnis. cholera nigra faciens meliam cum ipſa eſt cū ſanguine tunc ipſa eſt cū gaudio. ⁊ comitaſ ipſam triſtitia uehemens. ſi aūt eſt cū flāte tūc ipā eſt cū pigritia ⁊ paucitate caſ. tatiōq̄ʒ ſius ⁊ quiete ſi eſt cū cholera eſt cum agitatione ⁊ leſione ⁊ demonio ⁊ eſt ſilis manie. ſi vō fuerit cholera nigra pura tunc cogitatio in ipſo erit plurima. audacia erit minus niſi moueatur ⁊ iraſcatur. Et habet odium cuius non obliuiſcit ⁊c̄. Sequitur cura. ❡ Neceſſe eſt ut melia curetur in principio qm̄ confirmata eſt difficilis cura ⁊ praua. In omni diſpōne melica neceſſe eſt ut gaudio utatur. ſedeat in locis temperatis humeſ

cet loco ſtatiōis. Aer eiuſdē odorificet: ſemp olfaciat odo
res bonos ⁊ flores boni odoris. ſumat cibos laudabil' cbimi
humectatiuos ualde. fiat augmētū eius in hoc ut corpus te
nereſcat cibis ↄuenientib⁹. Balneo utat' añ cibū ⁊ effundatur
ſupra caput aqua tepida nō uehemētis caliditatis. Cū egredit'
balneū ſi ſitit nō eſt malū ſi pax aque potet. Adminiſtret' frica
tio faciēs pdicta in cap̄ de ↄſeruatione ſanitatis. ſitq3 ſtudiū
in humectatiōe eius ſupra ſtudiū calefactionis q̄tū eſt poſſe
alienet a ſe coitū. Sudorem uehemētē. fabas carnes ſalitas
lentes caules vinū groſſum oē ſal oē ſalſum acre acutū ⁊ oē
qđ eſt uehemētis acetoſitatis. op3 ut ſumat pingue ⁊ dulce.
cū uolūtas eſt ut dormiat nō embrocent' cox capita niſi cum
aqua papaueris ⁊ camomille alchocobē. ſomnus eni eſt ex cō
uenientib⁹ curis ipox. Uerūtñ ſuccurrat' cū eo q' tātū affert eis
ſalutē q̄tū nocumentū papauer attribuit. ſi aūt melia fiat ex
malitia cōplonis ſingularis fride aut ſicce ſufficiet ut admi
ſtres calefactionē cordis cū letificātib⁹ ex medicis de muſco ⁊
tyriaca ⁊ metridato ⁊ his ſilib⁹ ⁊ ēt caput cū eis que dicta ſūt
in cap̄ de ſtoliditate. que ex ea fortis eſt ↄūs ſucceſſionē alteri⁹
egritudis cale tunc eſt facilis ita ut embrocationib⁹ remoueat
tur. Si autē melia eſt ex mā ↄfirmata in cerebro tūc theſau
rus cure ipſi⁹ ſunt tres res. Prima earū eſt eūo mācx ⁊ fortaſ
ſe erit eūo per diūē ⁊ uomitū niſi in illo cuius eſt ſtōchus de
bilis q in hac egritudie nunq̄ uomere oz nec ēt in mirachia
Scđa res eſt ut admiſtret' humectatio aſſidua cū eūone cum
embrocis oleis caſſis potas in eis ex medicis ſicut camomil
la aneto meliloto radice lilij ⁊ nō ingroſſet' humor p reſolo
nē purā in qua non eſt lenitas neq3 groſſitudo ut humectet
⁊ non ſit ex eis reſolo. Si cholā nigra elongata eſt a calidita
te tunc addas folia lauri calamētū cū3 humectantibus. Ad
miſtra cibos gñantes ſanguis laudabilis ut piſces petroſos
carnes laudabiles pdictas in quibuſdā horis. vinum albū3
pmixtū pter antiquū ⁊ forte. Tertia res eſt ut adminiſtres ↄfor
tationē cordis ſi ſentit cōplonē fridā cū letificantibus calidis
⁊ ſi ſentit cōplonē declinātē3 ad latus caliditatis cū letificātib⁹
tēperatis ⁊ ſi caliditas eſt ualde fortis: tūc adminiſtra letificātia
multū frida ⁊ iſtud qdē ſcies ex pulſu. diſtinguam⁹ has tres
res. v3. Curatio ita fiēda eſt. nā ſi uides uenas plenas q̄licūq3
ſit tūc cholera nigra eſt ſanguinea. flōma ḡ ex nigra: imo op3
ut ſm diſpōnē oēm a flōmia icipias niſi timor uehemētis de
bilitatis affuerit. Scias q' ſi māe ſūt pauce ⁊ ſint in cerebro
tm̄ q' ſiccitas dñet' ſup cōplonē ſi flōmas ⁊ inuenies ſanguī
nē ſubtilē nō retineas ſanguinē pp hoc q2 multotiēs pcedit
in ipſo ſubtilitas. op3 ut amplifices flōmiā ut nō effluat ſub
tile ⁊ retineat' groſſum ⁊ ide augeat'. Cōſidera qđ duox late
rū capitis ſit grauī⁹ ⁊ flōma cephalicam eiuſdē lateris. qñq3
erit neceſſariū tibi ut flōmes baſilicā ⁊ ante flōmiā uenarum
frontis minus plus cū inuenis ſigna coia. Deinde ſi inuenis
humorē melicū declinare ad frigus euacua cu3 pillis factis
ex epithimo ⁊ aloe ⁊ icipe a digōne. Pille ex epithimo ⁊ aloe
in pncipio leues in quibus eſt epithimum. deinde cum deco
ctiōe epithimi ⁊ agarici. deinde poſtea ſi nō conferunt admi
ſtra ieras magnas lapis laçuli iuuat lapis armenus pille fa
cte ex eis iuuant ſine timore adminiſtratio dictarum medici
narū in aqua caſei. Si non conferunt reitera curā in oi heb
domada eūs cū ſubtilibus. Expertū eſt potare infraſcriptā tri
ferā epithimi. ℞. triſere. ʒ.ij. epithimi. ʒ.j. iere. ʒ.ſ. omni menſe
eūs cum ieris magnis donec remoueatur egritudo. Odora
menta bona. v3. muſcus ambra piloſloces iuuant ⁊ humecta
tiones ⁊ minus ex calefactione ſi mā ſit declius ad choleram
citrinam: non tamen euites camomillam. aqua decoctionis
abſinthij iuuat.

Contra acoitis melica mulieris ualde cholerice.

Enema lenitiuū mollitiuū mēcrū coiuz eductiuū
⁊ diuerſiuū a corde ſplene ⁊ epate ⁊ ſtōcho. ℞. ca
put ouis caſtrati ſeu agni numero. j. maluarum
blitis violax añ. M. j. radicis altee ſeu maluaui
ſci qđ idē eſt. M. ſ. ſeminū ſenugreci. ʒ. ſ. vitellos
oui numero. j. caſſieſi. ʒ. j. çuccari ru. ʒ. ſ. olei coie. ʒ. iiij. ſalis
coie. ʒ. ij. caput bulliat in ſufficiētī q̄titate aque uſq3 ad con
ſumptionē: deinde in eius decoctione herbe ⁊ radices ⁊ ſeis
bulliant uſq3 ad conſumptionem tertie ptis decoctiōis. dein
de optime exprimant' ⁊ colent'. ultimo dicte colature tribus
cyathis ſeu. ʒ. xviij. reliqua oia addant' ⁊ fiat cliſtere. Iſtud
enema aſſumat debite calidum ſtōcho ieiuno ⁊ pprie ante
cenā diebus imediate pcedentibus aſſumptionē ſolutiui mi
noratiui ⁊ eradicatiui infraſcriptorum quo enemate etia3 uti
poteſt ſemel in hebdomada ſtōcho ieiuno ⁊ proprie ante prā
dium ad libitu3. Solutiuum minoratiuū. ℞. caſſie electe
ʒ. j. oyaſene. ʒ. iij. tamarindox. ʒ. j. aquarum lupulorū bugloſ
ſe endiuie añ. q. s. pro potione miſce. Iſtud ſolutiuum aſſu
mat debite calidum non tepidum per octo hōs poſt finem
cene imediate precedentis ⁊ poſt ipſius aſſumptionem ſtet
in lecto per horam ⁊c. ut ſit ⁊ pro ferculo comedat blites cu3
boragine ⁊ carnes laudabiles. Digeſtiuum. ℞. ſyru. de po
mis. ʒ. j. de biſantijs. ʒ. ſ. de epithimo. ʒ. ij. aquarum acetoſe
ʒ. ij. lupulorum bugloſſe ana. ʒ. ſ. miſce. Iſtud aſſumat debite
calidum poſt cenam per octo horas ⁊c. quo utatur diebus
quatuor continuis ⁊ tertia die poſt ſumptionem ſupraſcripti
minoratiui. Solutiuum eradicatiuum. ℞. ſolutiuum ſu
praſcriptum reubarbari electi. ʒ. j. epithimi. ʒ. ij. ſpice. gra. ij.
mellis paſſularum. ʒ. ſ. reubarbaru3 prius minutim inciſu3
deinde leniter trituratum ⁊ non piſtatum infundatur in di
ctis aquis per horas. xij. ad minus: deinde optime exprimat'
⁊ coletur. ultimo reliqua addātur ⁊ fiat potio. Iſtud aſſumat
calidum ⁊c. ut ſupra. Lotio diuerſiua. ℞. foliorum viola
rum. M. ij. blitis ſalicis ana. M. j. florum nenufaris. M. ſ.
florum violarum. M. j. florum roſax. M. ſ. camo. M. ij. Cō
tundantur oia cum groſſo modo: deinde ſimul bulliant in
ſufficienti q̄titate aque uſq3 ad conſumptionem q̄rte partis
aque. Cum hac decoctione debite calida non tepida lauent'
crura a genu infra alternis diebus ſtōcho ieiuno ⁊ ppe ante
cenam per horam vnam uel circa. Qua lotione talr ut icipi
at poſt diem tertiā poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſu
praſcripti. Epithima cordiale. ℞. corticū citri. ʒ. ſ. oſſis de
corde cerui corallox ru. añ. ʒ. j. hem albi ⁊ rubei. ℈. j. ſeminum
acetoſe. ʒ. ſ. gariof. ʒ. j. croci. ℈. ſ. roſarum ſandalorum añ. ℈. ſ
ligni aloes. ℈. j. aquarum roſarum. ʒ. ii. bugloſſe. ʒ. v. acetoſe
ʒ. iii. miſce ⁊ fiat epithima. In iſto liquore infundatur ſyn
don granceus duplus in forma ſcuti ⁊c. modicum expreſſus
apponatur ⁊c. Quo cordiali taliter utatur per quatuor ho
ras ad minus poſt nutrientis aſſumptionem ⁊ ipſum taliter
reiteret inter prandium ⁊ cenā ad minus bis. ⁊ totidem inter
cenam ⁊ prandium ⁊ eo diebus alternis uti incipiat die q̄rta
poſt aſſumptione3 ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. Dige
ſtiuū uſuale. ℞. ſeri caprini aquarum acetoſe ana. ʒ. j. ſucci fo
liorum blitis. ʒ. j. ſ. lupulorum abſinthij añ. ʒ. j. çuccari albiſ
ſimi. ʒ. j. iſtud aſſumat debite calidum ⁊c. ut ſupra in aliis di
geſtiuis. quo talr uti incipiat poſt octo dies ad minus poſt
aſſumptionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. Et eo taliter
utatur quatuor diebus ↄtinuis in ſingulis duobus menſib⁹
Digeſtiuum aliud uſuale. ℞. ſeri caprini aquarum aceto
ſe añ. ʒ. j. ſ. lupulorum abſinthij ana. ʒ. j. çucca. albiſſimi. ʒ. j.
Si hoc eſt ſibi gratius priore ipſum aſſumat calidum ⁊c. ut
ſupra. Quo utat' ſemel in ſingulis duobus menſibus ⁊ ppe
poſtq̄ aſſumpſerit diebus quatuor digeſtiuū uſuale ſupra
ſcriptu3. Caputpurgiu3. ℞. aquaru3 maiorane. ʒ. ii. viola
ru3. ʒ. j. ſucci foliorum blitis. ʒ. j. ſ. çuccari candi. pulueriçati
ʒ. ij. miſce. de quo liquore tepido trahat ter uel quater p na
res ſucceſſiue ieiuno ſtōcho ⁊ proprie per horā ante prādiu3
diebus alternis: quo uti incipiat per. xij. dies poſt aſſumptio
nem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti ⁊ eo talr utatur in ehe
lomodis duobus. Unctio ſplenis ↄfortatiua ⁊ apertiua
℞. oleorum capparorum. ʒ. j. violati. ʒ. ſ. pulueris ſcolopen
drie. ʒ. j. croci. ℈. ſ. cere albe. q. s. pro vnguento molli miſce cū
modico aceti fac vnguentum pro ſplene. Ex hoc vngatur

ſplen cum manu ſuauiter caſe ſtōcho ieiuno ſalt' ſemel in
die diebus alternis in menſe vno. que uti incipiat per .12. di
es poſt aſſumptionē eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Pille cōfor
tatiue ſplenis ꝛ epatis. ℞. trociſci de capparibus. ʒ. ſ. dyaro
don. ʒ. j. abſinthij. ʒ ſ. ſandaloꝝ ru. corallorū ru. an̄. ʒ. ſ. ſeis
acetoſe. ℈. j. çuccari albi. ʒ. ſ. miſce ꝛ cum ſy. de pomis formen
tur pille. vij. pro. ʒ. Jſtarum pillarū nō ſolutiuarū aſſumat. ʒ.
ſ. in mane cum ſurgit bis in hebdomada in vno mēſe ad li
bitum ꝛ poſt ipſaꝝ aſſumptionem ſtet ieiunus ad minus bo
ris tribus qb⁹ uti incipiat quarta die poſt aſſumptionē eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Confectio caſtitatis lapſe reductiua ꝛ
pectoris ꝛ cordis ꝯfortatiua ꝛ ſputū facilitans. ℞. dyadragā
ti fridi deſcrip. Nico. ʒ. iiij. elec. regis Meſue. ʒ ſ. ſeminū coiuꝫ
fridoꝝ maioꝝ. ʒ. ſ. coralloꝝ ru. ʒ. iij. croci. ℈. j. oſſis de corde cer
ui. ʒ. i. cū iulep viol. reformet' cōfectio in mortario ſine igne in
morſellis. iij. ʒ. pro quolibet morſello. Jſtius aſſumat morſel
lū vnum in mane diebus alternis in vno menſe: ꝛ poſt eius
aſſumptionē ſtet ieiun⁹ ad minus horis trib⁹ qua uti incipi
at per quatuordecim dies poſt aſſumptionē eradicatiui ſu
praſcripti. ❡ Cōfectio ꝯfortatiua ut ſupra. Recipe gēmarū
margaritarū elec. de gēmis ſine ſpēbus an̄. ʒ. j. ſpecierum dya
rodon abbatis trociſ. de reubarbaro an̄. ℈. i. radicū capparo
rū ſpērū triaſandaloꝝ ſeminū acetoſe an̄. ʒ. ſ. çuccari albiſſi
mi. ʒ. vj. miſce ꝛ cū aqua acetoſe fiat ꝯfectio ſolida i morſellis
ʒ. iij. p morſello. Jſti⁹ aſſumat morſellū vnū in mane diebus
alternis in vno mēſe ꝛ poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiunus
ad minus horis tribus. que cōfectiōe uti incipiat per duos
mēſes poſt aſſumptionē eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Solutiuū facile cōfortatiuū ꝛc̄. ℞. triſere ſine opio. ʒ. iij. epithimi. ʒ.
j. ierc. ʒ. ſ. paſſularū. ʒ. ſ. aque acetoſe. ʒ. j. ſeri caprini. q. s. pro
potu. Jſtud aſſumat calidū per .ix. horas poſt finē cene imme
diate p̄cedētis in ſingulis tribus mēſibus ſemel ꝛ cū modis
deſcriptis in aſſumptione ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti
pręterq̄ q̄ poſt aſſumptionem dormiat ad libitum ꝛ non ſu
mat lauatiuum

❡ Contra uertiginem paraleſim ꝛ principiū apopleſie.

MEdicine vtuli familiares. ℞. pillaꝝ alefangina
rū agarici an̄. ℈. j. ſalis gēme çinçib. an̄. gra. i. mi
ſce ꝛ cū ſy. de ſticados reformen' pille. vij. pro. ʒ.
❡ Diuerſiuū. Extrema fricent' cū pāno ſuauiter
calo p horā an̄ cibū. ❡ Digeſtiuū. Recipe aque
mel is facte ſm cān. q. s. pro decoctiōe delectabili: ſaluie ptes
duas maiorane ptē. ſ. roſmarini. ptē. i. miſce deinde bulliant
uſqꝫ ad cōſumptionē tertie ptis aque. ultimo exprimant' ꝛ co
lent'. ❡ Si vo vult medicamē efficaci⁹ addant' pipis çinçi
beris cinamomi an̄. q. s. prō decoctione delectabili bulliant
oīa ſimul ꝛ colent' ut ſupra. ❡ Si iterū vult medicamē effi
cacius tunc. ℞. ſy. de ſticados. ʒ. i. oximellis. ſ. ʒ. ſ. aque ſaluie
ʒ. i. ſ aquarum hyſopi abſinthij an̄. ʒ. i. miſce. ❡ Solutiuum
Poſt vo debitā aſſumptionē alterius digeſtiuorū ſupraſcri
ptoꝝ tunc reaſſumat pillarū ſupraſcriptarū q̄titatē ad libitū
❡ Caputpurgiū per nares attrahēdū. ℞. aque maiorane. ʒ.
ij. pl. ueris nucis muſ. ℈ j. mell. ʒ. ij. miſce. ❡ Digeſtiuū uſuale
ꝛ etiā familiare. ℞. aque ſaluie. ʒ. j. aque maiorane; herbe
hyſo. abſin. an̄. ʒ. j. pul. nigel. ʒ. ſ. çuc. al. ʒ. ij. aut ꝛ meli⁹ mell. ʒ.
iij. miſce. ❡ Solu. uſuale ꝛ facile. ℞. pil. ſupraſcriptaꝝ q̄tita
tem ad libitum. ❡ Cerebri ꝯfortatiuū. ſuffumiget' camera
ex thure. hōc vo fumū a longe recipiat ꝛ nō radios directos
ipſius fumi aut ſuffumiget' cū auib⁹ cypri artificialibus ſalibū
çori uel ligno aloes ad libitū. ❡ Cerebri ꝯfortatiuū ut ſupra
℞. cubeberum. ʒ. j. ſ. cardamomi. ʒ. j. nigelle torrefacte. ʒ. iij.
miſce deinde ligentur in ſyndone graneo ſubtili ꝛ raro. Jſtaꝫ
mixturam odoret crebro ꝛ ꝓprie ſtōcho ieiuno. ❡ Cerebri cō
fortatiuuꝫ ꝛ cordis. ℞. tyriace debite fermentate. ʒ. i. ſ. aque
ſaluie. ʒ. ij. miſce iſtā tyriacā aſſumat ſtōcho ieiuno in aurora
per .x. horas poſt cenam ꝛ poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiu
nus horis ſeptem ꝛ interim dormiat ſed non amplius dua
bus horis. Aliū. ℞. acori nutriti ſine cān. ʒ. ſ. Aliud. ℞. dia
cori. ʒ. iij. ❡ Solutiuū aliud uſuale facile ꝛc̄. ℞. pillaꝝ aſſaia
ret agarici an̄. ℈. j. gēme çinçib. an̄. gra. j. miſce ꝛ cū ſy. de ſtica
dos fiant pille. vij. Jſtorum aſſumat ab vna uſqꝫ ad duas
ad libitū diebus ad libitum in ſero cū ponit ſe ad dormiēdū
etiam ſi cenauerit. ❡ Cerebri viſus ſtōchi ꝛ epatis confor
tatiuum. ℞. mirabolanum kebulum conditum numero. j. hōc
aſſumat in aurora diebus ad libitum. ❡ Cerebri confortatiuū efficacius priori. ℞. florum ſaluie viridis. q. s. pro cōſer
ua delectabili melle electi lib. ij. ſpērū dyamuſci dul. ʒ. j. mi
ſce deinde fiat elec. ſeu melius conſerua ſm cān. ❡ Cerebri
nuche ꝛ neruorum cōfortatiuū. ℞. oleorum lilioꝝ alborum
ʒ. ij. ſpice camo. an̄. ʒ. j ſpērū dyamuſci dul. ʒ. ij. miſce. Ex hac
vnctione vngatur nucha ſpondilia colli ꝛ omnia ſpondilia
ſpine ꝛ etiam membra leſa.

❡ Contra epilepſie principium.

MInoratiuū. ℞. pillarū de iera deſcriptarū in rece
pta infraſcripta agarici an̄. ℈. j. çinçib. gra. ij. aga
ricus infundat' in oximel. ſimplici: deinde miſce
ꝛ fiāt pille. vij. ❡ Pille de iera de qb⁹ ſupra. ℞.
ſpērū de iera pigra ptē. j. ſeu de iera maiori Gale
ni. aloes ſuccotrini electi ptes. ij. miſce ꝛ cum ſyrupo de ſtica
dos ꝛ fiat magdaleon pro pillis. ❡ Digeſtiuū. ℞. ſyrupi de
ſticados. ʒ. j. oximell' ſimplicis. ʒ. ſ. aquaꝝ maiorāe. ʒ. i. ſ. ſal
uie. ʒ. j. acetoſe. ʒ. ſ. miſce. ❡ Eradicatiuū ſolutiuuꝫ. ℞. pilla
rū fetidarū de iera de qb⁹ ſupra: agarici an̄. ℈. j. çinçib. gra. ij.
miſce ut in ꝓ minoratiuo. ſ. infundendo agarici in oximelle
ſimplici. ❡ Solutiuū facile ꝛ uſuale. ℞. pillarū alefangina
rū. ℈. ij. agarici. ℈. j. agaricus infundatur in oximelle ſimplici
deinde miſce ꝛ fiāt pille ꝛc̄. ❡ Cerebri ꝛ neruoꝝ cōfortatiuū
ꝛ cauſarū taꝫ āncedētis q̄ ꝯiunctis digeſtiuū ꝛ reſolutiuū. ℞.
ſpērū dyamuſci dulcis. ʒ. j. ſ. radicis peonie. ℈. ij. caſſie lignee
℈. ſ. çuccari albiſſimi. ʒ. vj. piſta. pi. deide oīa ſil' miſce ꝛ cū aqꝫ
maiorane ꝛ ſaluie an̄. fiat ꝯfe. ſolida i morſell. ʒ. iij. p quolibet
❡ Digeſtiuū uſuale. ℞. aqrū ſticados. ʒ. j. ſ. betonice. ʒ. j. ma
iorane ſaluie an̄. ʒ. ſ. radicis peonie pluericate. gra. ij. çucca
ri albi. ʒ. j. miſce. ❡ Cerebri ꝯfortatiuū ut ſupra ſed efficaci⁹
℞. ſpērū dyambre. ℈. j. ſ. oſſis de corde cerui. ℈. j. carpobalſa
mi gallie muſce. an̄. ʒ. ſ. lingue arietis. ℈. j. radicis peonie. ℈. ij.
çuccari albiſſimi. ʒ. viij. pul. pul. ꝛ fiat ꝯfectio ut ſupra de alie
Imediate. ❡ Aliud ut ſupra. ℞. aſſe. ℈. i. carpobalſami. ʒ. ſ. gal
lie muſca. lingue arietis an̄. ℈. ij. nucis idice. ℈. i. radicis peonie
ʒ. i. piſtāda piſtent' ꝛ cū ſy. de ſticados fiāt pille. vij. p. ʒ. ❡ Ali
ud ut ſupra ſed efficaci⁹. ℞. radicū vitis albe radicū ariſtolo
gie ro. an̄. ℈. j. radicū andacocbe radicū pētafilō an̄. ℈. ſ. ſpice
epithimi an̄. ʒ. ſ. ſeis plātagis. M. i. coralloꝝ ru. ʒ. ſ. pul. pl.
deide ex oīb⁹ ſil' mixtis fiāt pille ut ſupra. ❡ Aliud ut ſupra.
℞. lapidū armenilicis gagetos an̄. ℈. j. oppoponaci lacte an̄.
℈. ſ. ambre. ℈. ij. oſſis de corde cerui ℈. i. pul. pul. ſm cano. deī
de cū ſy. de ſticados fiāt pille ut ſupra. ❡ Aliud vtutis fami
liare. ℞. ſeium ſiſeleos. ʒ. i. roſmarini. ʒ. ſ. rutbe. ℈ i. ſpice gallie
muſca. an̄. ℈. ſ. ſticados. ʒ. i. corallorū ro. ℈. i. ſeminū plantagis
℈. ſ. pi. pi. ꝛ cū ſucco feniculi fiāt pille ut ſupra. vij. p. ʒ. ❡ Ca
putpurgiū ꝛ cerebri ꝯfortatiuū. ℞. aqꝫ maiorane ſticados
an̄. ʒ. i. ſucci foliorū blite. ʒ. ſ. nigelle. ℈. ſ. peonie. ℈. i. māne de
ce. ʒ. ſ. pul. oīa ꝛ miſce. ❡ Cerebri cōfortatiuū. ℞. tyriace an
dromachi. ʒ. i. ſ. ❡ Cerebri ꝛ nuche ꝯfortatiuū. ℞. vnguētū
de bdelio meſ. ʒ. i. coralloꝝ ro. ℈. ij. ſeis plātagis. ℈. i. oleoꝝ lili
oꝝ alboꝝ. ʒ. i. ſpice. ʒ. ſ. laudani. q. s. ad oīa ſil' tenacitatem fa
ciendā. cere noue quantum pro vnguēto molli pul. pul. ꝛ fiat
vnguentum ad lentum ignem.

❡ Contra epilenſiam.

ANtoni° Cermiſoni regſic°a ſpectabili viro. N. ut
indiciū cēnuū egritudie pferrē ꝛc̄. Jn caſu ſupra
ſcripto ipliceant' tria dubia pncipalr. Primū vi
rū hic in cib° ſit epilēſia. Pria ꝯclo ex ſignis nar
ratis i caſu hic morb° ē epilēſia tanq̄ ex ſignis coib° ꝛ ꝓpriis
epilenſie. Secunda ꝯclo epil. aliqū ꝯcomitatur ſtupor ꝛ cū
ipſa aliqū permutetur ad paraliſim ſicut ꝛ apopleſiam ꝛ par

raliſim multotiẽs pcedit ſtupor, ergo nõ eſt incõueniẽs q ſtupor ɔcomitet epilẽſia ſicut eſt in caſu illo. Tertia conclo ſpaſmus nõ neceſſario ɔtingit epilẽſie ut qñ epilẽſia eſt in ſuã in qua virt' eſt ipotens ad expellẽdũ mãm ad extremitates neruoꝝ ⁊ origines: ut qñ cã epilẽſie eſt uapor aut mã ſubtilis ſubſtantie ⁊ nõ multũ acute q̃litatis quoꝝ nõ eſt cãre ſpaſmũ: ⁊ ita eſt in caſu illo dicto. De tres ɔcloñes ad lrãm ponunt ab Auic. p° tertij. ⁊ cap̃ ꝓprio de apoplia. ⁊ ĩ 2° tertij. trac. ⁊ cap̃ de paraleſi. Itẽ a Serapione in breuiario trac. 3°. cap̃. de apoplia. ⁊ 9° cõtinẽtis. trac. de apoplia. Scõm dubiũ utrũ dicta apopleſia ſit ꝓpria uel p cẽnũ in cerebro aut p coitatẽ ex alio mẽbro. ¶ Prima ɔclo epilẽſie dicte primi ꝓprimi leues q fuerũt ſine ſpaſmo ⁊ ſine capitis grauedine ⁊c̃. fuerũt ex cerebri debilitate ⁊ p coitatem uapoꝝ eleuatoꝝ a multis materijs retẽtis in dictis magnis uenis mẽbroꝝ nãlium ut epatis ⁊ ſplenis ⁊ ſtõchi geniti defectu nãliũ ṽtutũ mẽbroꝝ dictoꝝ ⁊ retẽtũ p diminutũ fluxũ emorroidaꝝ ſibi ɔſuetarũ qδ teſtat cor de aliq̃lis altero ⁊ ſtõchi fluxu cholic' vitellinus q ueriſilr feceꝛ' debilitauit mẽbra nãlia ⁊ oĩa ſine capitis grauedine. Et oĩa ſentiũt auctores dicti in locis allegatis. ¶ Scđa conclo epilenſie dicte paroxiſmi fortes q fuerũt cũ ſpaſmo ⁊ capitis grauedine ⁊c̃. fuerũt paroxiſmi eplienſie ꝓprie ⁊ p cẽnũ in cerebro ⁊ hoc pp adiunctã debilitatẽ ṽtutũ nãliũ cerebri ⁊ paroxiſmoꝝ ɔtinuitatis ſeu cõtinua reiteratione qδ teſtat in caſu. ɔtinua capitis grauedo tpe quietis. ⁊ inter vnũ paroxiſmũ ⁊ aliũ ⁊ ɔtinua oculoꝝ tenebroſitas ⁊ uertigo ⁊ ꝓuatio ſignoꝝ ſignificãtiũ leſionẽ alteri' mẽbri ⁊ hoc idẽ ſentit Auic. dicto ſecũdo cap̃ ⁊ dicti auctores dictis caplis de epilenſia. ¶ Tertiũ dubiũ utrũ in dicto caſu epilenſie dicte cã ſit humor uẽtoſitas an uapor: ⁊ ſi humor an flaticus an ſanguine'. Prima conclo in dicto caſu epilenſie poxiſmoꝝ leuiũ cã fuit uapor: ſed poxiſmoꝝ fortiũ qb' coicat' fuit ſpaſmus cã fuit humor flaticus aquoſus ſubtilis qδ teſtat ſpaſm' grauedo capitis oculoꝝ tenebroſitas hoc idẽ aſſerũt doctores dicti locis allegatis. ¶ His viſis ueniamus ad remedia ⁊ ꝓ põt dari ſyru. talis. ℞. ſyr. de ſticados. ℥. i. oximellis ſquillitici. ℥. ſ. aque ſaluie aque maiorane añ. ℥. i. ſ. puluerís ſemis peonie. ʒ. ſ. miſce. Pille efficaces. ℞. pillarũ de iera maiori cotiarũ agarici ana. ℈. i. ſalis gẽme. gra. ij. miſce ⁊ cũ elec. indo. q. s. ad icorporãdũ reformet pille. vij. ¶ Pille faciles. ℞. pillarũ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. i. ſalis gẽme. gra. i. miſce ⁊ reformet pille cũ dicto elec. ut ſupra. ¶ Confectiones. ℞. mirabolanos kebulos cõditos numero. ij. dyamuſci dulcis. ʒ. iij. dyacori. ʒ. ſ. aromatiçent cũ ſeminib' nigelle ſiſeleos peonie añ. q. s. ad incorporãdũ uel ad aromatiçãdũ. ¶ Cliſtere. ℞. mercurialis. M. ij. maluarũ. M. i. ſticados maiorane radicũ feni. petroſ. centauree minoris ana. M. ſ. ſeminũ ſiſeleos cartami ana. ʒ. iij. caſſiefi. ℥. ſ. iere pigre. ℥. ſ. çuccari rubei. ℥. ſ. vitelliũ oui. i. olei anethi. ℥. iiij. herbe radices ſemina bulliãt ſufficienter: deinde optime expumant ⁊ colent ultimo duob' cyathis dicte colature reliq̃ omnia addant ⁊ fiat cliſtẽ. ¶ Maſticatoriũ. ℞. ſiſeleos. ʒ. i. maſticis. ʒ. ſ. nucis muſca. ℈. i. piretri. ʒ. i. cere. q. s. ad incorporandũ miſce ⁊ fiãt pille parue olfaciat ruthã ſepiſſime maſticet ſepe ſolũ maſticẽ. ¶ Caputpurgiũ ℞. aque maiorane. ʒ. ij. puluerũ radicis ireos. ʒ. ij. nucis muſca. ℈. i. miſce. Summũ remedium eſt mutare aerem humidũ in ſiccũ ut Hippo. ſecũda affo. 51. ⁊ Auicẽna. pma tertij. ſcđo cap̃ de epilenſia.

Contra

debilitatẽ memorie. Solutiuũ mloratiuũ facile. ℞. caſſiefiſtule. ℥. i. mirabolanoꝝ indorũ. ʒ. ii. ſyrupi de ſticados. ℥. i. aque endiuie. ℥. i. ſeri caprini quãtum ſufficit. pro potione mirabolani prius minutum inciſi infundant p. xij. horas ad minus in dicta aqua: deinde optime expumant ⁊ dicte expreſſioni reliqua oĩa addant ⁊ fiat potio. ¶ Solutiuũ minoratiuũ aliud. ℞. pillaꝝ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. i. bdelij. gra. ij. ſalis gẽme. gra. i. miſce ⁊ cum elec. idi ⁊c̃. ⁊ fiant pille. vij. pro. ʒ. ¶ Syrupus. ℞. ſucci acori ℥. i. ſuccoꝝ cipẽri ireos calamẽti ana. ʒ. ſ. pulueris ſileris mõtani. ʒ. ij. ſucci ſaluie. ℥. i. çuccari albiſſimi. q. s. miſce ⁊ cũ aque alkeiri aut ſticados. q. s. ad ſyrupãdũ fiat ſyrupus ad lentuꝫ ignem ⁊ clarificetur. ¶ Syrupus alius. ℞. ſyrupi de ſticados. ℥. i. oximellis ſimplicis. ℥. ſ. aque ſaluie. ℥. ij. aque capilli ueneris. ℥. i. miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuuꝫ Recipe agarici mirabolanorũ kebulorũ ſpecierũ ieralogodionis deſcriptione ana. ʒ. i. nucis muſca. gra. i. miſce ⁊ cum elec. indi ⁊c̃. fiant pille. vij. p. ʒ. ¶ Potio loco ſyrupi. Recipe aque maiorane. ℥. ij. aque menthe aque hyſopi añ. ℥. i. miſce ⁊ aromatiçetur cum modico acori uel ciperi. Fricationes fiant ad colluꝫ ſpatulas ⁊ brachia tota ab humero infra cum pãno in mane cũ ſurgit ⁊ hoc ſaltem bis in hebdomada. ¶ Lotio extremorũ. Recipe floruꝫ camomille. M. ij. ſticados. M. ſ. ſaluie roſmarini ana. M. i. contundantur omnia groſſo modo: deĩde bulliant omnia in ſufficienti quantitate aque uſq3 ad conſũptionem q̃rte partis aque. Uentoſe ſine ſcarificatione due carnoſitatibus ſpatularum tertia ſpine ubi collum coniungit dorſo ſaltem ſemel. ¶ Enema. Recipe folioꝝ blitis mercurialis ana. M. i. ſticados camomille maiorane ruthe mentaſtri ana. M. i. ſe. ſileris montani fenugreci ana. ℥. ſ. vitellum oui. i. añ. M. ſ. caſſiefi. ℥. i. iere. pigre. ʒ. vj. çuccari rubei. ʒ. iiij olei ineiri. ʒ. ij. bulliant herbe radicis ⁊ ſemina ſm cano. di cum tribus cyathis dicte colature: reliqua omnia addant ⁊ fiat cliſtẽ. ¶ Caputpurgiũ. Recipe aque maiorane. ℥. i. ſucci ebuli. ℥. ſ. pluerís ireos. ʒ. i. çuccari. ʒ. i. ſ. miſce. ¶ Sternutatoriũ. Recipe elebori albi partem. j. pulueris ireos partes ij. miſce. ¶ Odoramentũ. Recipe radicũ ireos. ʒ. j. ſ. ſiſeleos ſticados ana. ʒ. ij. nucis muſcate. ʒ. ſ. menthe dyambre thuris calamẽti ſtoracis calamite ana. ʒ. ſ. ligni aloes. ℈. ij. laudani q. s. pro pomo conficiendo. ¶ Confectio. Recipe dyacori. ℥. ij. ſpice nardi. ℈. j. nucis muſcate. ʒ. ſ. ireos. ʒ. j. radicũ ariſtologie ro. ſiſeleos ſaluie añ. ʒ. ſ. mellis. q. s. pro elec. ⁊ fiat eluariũ. ¶ Alia confectio. Recipe ſpẽrum dyacori. ʒ. ij. ſpẽrum dyamuſci dulcis. ʒ. j. ſaluie. ʒ. j. ſ. mellis. q. s. pro elec. ut ſupra. ¶ Alia confectio. Recipe kebulorũ conditoꝝ. ℥. ij. dyacori. ℥. ſ. ſaluie. ʒ. j. mellis. q. s. ad incorporandũ ⁊ fiat confectio. ¶ Lotio pro capite. Recipe ſticados. M. j. ſaluie. M. j. ſ. maiorane bacchare roſmarini ana. M. ſ. bulliant ſufficienter in lixiuio quercuũ aut ſarmentoꝝ vitis: tamen lixiuiũ ſarmentorum vitis eſt melius.

¶ Contra viſus debilitatem ex panno.

Solutiuum

facile. ℞. pillaꝝ lucis mioris meſue. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gẽme çiçib. añ. gra. j. miſce ⁊ cũ ſy. de ſticados ⁊ ſucci feni. añ. reformet pillule. vij. iſte pille dẽtur ſm cano. ⁊c̃. ¶ Confortatiuũ viſus ⁊ oculos clarificãs. Recipe ſuccorũ celidonie. ℥. ſ. ruthe. ʒ. iij. feni. roſe berbene añ. ℥. ſ. çuccari candi. pulueriçati. ʒ. ij. miſce. De iſtis ſuccis actu fridis ponat in oculis duas uel tres guttas tpe calido uel recenti tpe frido tepidis ſtõcho ieiuno per vnã horã ante cibũ ⁊ ꝓprie mane ⁊ diebus alternis ⁊c̃. 3ª die poſt ſolutiuũ ſuprascriptũ ⁊ ſpatio dierũ. xv. mõ dicto alijs dieb'. xv. non utat. ¶ Cõfortatiuũ ut ſupra. Recipe mirabolanũ kebuluꝫ cõditũ vnũ ſumat ut eſt in aurora ſingulo menſe ſel ⁊ poſt ſtet ieiun' horis 4ᵒʳ. ¶ Uiſus ɔfortatiuũ ⁊ oculos clarificãs. ℞. ſuccoꝝ celidonie. ℥. ſ. ruthe. ʒ. iij. feniculi roſe berbene añ. ℥. ſ. climie lauri. ℈. j. margaritarũ nõ pforatarũ. ʒ. ſ. ſileris montani. ʒ. ſ. croci. ℈. ſ. çuccari candi. ʒ. ij. pulueriçanda pulueriçentur deinde miſce. Si vult efficacius confortatiuũ ⁊ viſum clarificans ſuprascripto illo utat ut ſupra. ¶ Uiſum clarificãs ⁊ caliginẽ remouẽs ut ſupra. Recipe feniculi depurati. ℥. j. mellis electi. ʒ. j. fellis pdicis. ʒ. ſ. miſce. Si vult medicamẽ pmutare iſto utatur ut ſupra. ¶ Uiſum clarificans efficacius pueris. Recipe ſucci feniculi depurati ℥. j. ſ. mellis electi. ʒ. j. fellis vulturis. ʒ. ſ. miſce. Si vult efficacius pueribus tunc iſto utat ut ſupra. ¶ Confortatiuũ ut ſupra. ℞. licij. ʒ. j. ſ. çuccari cãdi. ʒ. ſ. ſucci feniculi depurati. q. s. ad aliqualiter iſpiſſandũ totũ liciũ ⁊ çuccarum ⁊ pulueriçetur ſubtilr: deĩde optime cum dicto ſucco feniculi icorporetur

tur in mortario cũ piſtello donec totũ redigatur in modum
melhs flactis. Si vult medicamen eſſ cacius viſuz clarificis
tc̃. tunc iſto utatur cũ modis ut ſupra. ℭ Cõfortatiuũ ut ſu-
pra. ℞. ſeminũ ſiſeleos. ʒ. ſ. feniculi. ʒ. j. cubebe. ʒ. ij. nucis mu
ſcate. ʒ. ij. macis. ʒ. j. ſ. çuccari optimi. ℥. iiij. ſemina conficiun
tur cum vna ſola coopertura çuccari. Ultimo reliqua mi-
nutiſſime incidantur ꝛ fiat tragea pulveriçata. Iſtius tra-
gee aſſumat. ʒ. iij. uel. ℥. ſ. in mane cum ſurgit bis in hebdo-
mada tpe frido ꝛ ſemel tpe recenti: poſt ſtet ieiunus horis tri
bus ad minus. ℭ Confortatiuũ ut ſupra. Aromata ſeu ſpẽs
pro ferculis ꝛ ſaporibus. ℞. aromatum tragee imediate ſu-
praſcripte. ʒ. ſ. çinçib. cinamomi electi gariof. añ. ʒ. j. ſpẽrum
dyamuſci dulcis. ʒ. ij. çuccari albiſſimi. ʒ. ſ. pulveriçent oĩa
ſubtiliter deinde miſce. Iſtis aromatibus utatur ſuper fer-
culo ſaltem ter in hebdomada ꝛ propꝛie tpe frigido uel recẽ
ti ad libitum in quantitate debita.

ℭ Contra lachrymam oculi ꝛ conturbationem eius ꝛ princi-
pium obtalmie.

Flobotomia ꝓ fiat cephalice manus lateris op
poſiti oculo leſo ex qua extrahant
v. ʒ. ſanguis. Hec vͦo flõmia talr ꝓ fiat ꝛ hora tertiarũ ſtõcho
ieiuno ꝛ ꝑus hito uẽtris bñficio eodẽ mane ꝛ luna nõ exiſte
in cõbuſtiõe nec in oppõne. ℭ Solutiuũ mioratiuũ. ℞. pil
lulaꝝ aureaꝝ. ʒ. i. agarici. ʒ. ſ. ſalis gẽme çinçib. añ. g̃. i. miſce
ꝛ cũ dyaſiniconis. q. s. ad incorporãdum reformentur pill'e
v. iſtas pill'as aſſumat in aurora cũ cuſtodia ante aſſumptio
nem ſyrupi infraſcripti ꝑ vnũ diẽ. ℭ Digeſtiuũ. ℞. oximell'
ſimplicis. ʒ. ſ. ſyrupi violati. ℥. i. aquarum cicoree. ℥. ij. fenicu
li. ℥. i. miſce. Iſtũ ſyrupũ aſſumat calidũ in aurora q̃tuor die
bus ↄ̃tinuis. ℭ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. pill'aꝝ aurearum
ʒ. ſ. agarici. ʒ. i. ſalis gẽme çinçib. añ. gra. i. miſce ꝛ cũ dyaſini
conis. q. s. ad incorporandũ reformẽt pill'e. vij. Iſtas pillas
aſſumat in aurora cũ cuſtodia per vnũ diẽ poſt cõpletã aſſũ
ptionẽ ſyrupi imediate ſupraſcripti. ℭ Prohibitiuũ fluxus
humiditatũ ad oculũ. ℞. cineris lane ſuccide ſeu nõ ablute ꝛ
cõbuſte. q. s. pro linimẽto albumis oui optime cõquaſſati. q.
s. ad icorporãdũ ipm cinerẽ ꝓ dicto linimẽto: miſce. Ex iſto
linimẽto liniant' medietas frontis ꝛ tpa oculi leſi. ℭ Prohi
bitiuũ ut ſupra efficaci⁹ priore. ℞. aloes ſuccotrini tutie ꝓpara
te ſieff memite licij boli armeni ana ptẽ. i. gũmi arabici ptes
ij. de oĩbus ſimul. q. s. pro linimẽto albumis oui optime con
quaſſati. q. s. ad hoc icorporandũ pro dicto linimento miſce.
Ex iſto linimento liniant' tpa ꝛ frons tc̃. ut ſupra. ℭ Oculi
ꝛ palpebre ↄfortatiuũ ꝛ lachrymam exiccãs. ℞. ſieff albi ſine
opio. ʒ. ſ. tutie ꝓparate. ʒ. ij. thuris. ʒ. ſ. croci. gra. ſ. ſucci feni.
partes. ij. aque roſ. ptẽ. i. De ambobus. q. s. ad reddẽdũ fluxi
bile. pul. pul. deinde miſce: de hoc liquore ponat in angulis
lachrymalib⁹ plurib⁹ vicib⁹ in die ſaltẽ quater. Hoc vͦo liquo
re talr utat' octo dieb⁹ ↄ̃tinuis: deinde interponat vnã ſepti-
manã in qua nihil ponat in oculo. ꝛ ſi tũc non recipit debitũ
iuuamẽtũ poſtea trãſeat ad liquorẽ imediate infraſcriptum.
ℭ Cõfortatiuũ oculi tc̃. ut pꝫ. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ʒ. ſ
tutie ꝓparate cũ aqua roſa. ſm cano. ʒ. i. ſucci feniculi ptẽꝫ. i.
aque roſa. ptes. ij. De ambobus. q. s. ad reddẽdum totum flu
xibile. pul. pul. deinde miſce. De hoc liquore frido ꝛ non intẽ
ſe frido ponat in angulis lachrymalibus ſaltẽ bis in die ꝛ cũ
reliquis modis ꝛ ordinibus deſcriptis in uſu liquoris ime-
diate ſupraſcripti. ℭ Cõfortatiuũ oculi tc̃. ut hic ſupra effi-
cacius priori. ℞. ſieff memite. ʒ. i. tutie ablute thuris ſieff al-
bi cum opio croci ana. ʒ. ſ. pulveriçent' oĩa ſubtiliter: deinde
miſce. De hoc pulvere ſufflet'ur in angulis lachrymalibus
ſtõcho ieiuno bis in die. vꝫ ante prandium ꝛ ante cenaꝫ. ꝛ cũ
reliquis modis ꝛ ordib⁹ deſcriptis in uſu liquoris imediate
ſupraſcripti. ℭ Confortatiuum oculi ut ſupra. ℞. ſucci gra
natorum acetoſorum ꝓ cocti ꝛ ex decoctione redacti in me-
dietate ipſius ꝛ colati. q. s. ad reddendum totũ infraſcriptuꝫ
fluxibilem. ℞. ſieff memite. ʒ. i. aloes electi puri. ʒ. ſ. muſci pa
rum. ʒ. i. licij. ʒ. i. croci gra. ſ. pulveriçanda pul. ſubtiliter: de

inde miſce ꝛ pone in vaſe vitreo ꝛ obtura orificiũꝫ eius ꝛ ſic
dimitte diebus. 40. in ſole. De hoc liquore ponat in angulis
lachrymalibus duas aut tres guttas ſtõcho ieiuno ſingulo
die bis. vꝫ. ante cenam ꝛ cum reliquis modis ꝛ ordinibus
deſcriptis in uſu liquoris imediate ſupraſcripti. ℭ Confor-
tatiuum oculi ꝛ palpebrarũ ꝛ humorum ad oculum fluxoruꝫ
ꝛ in tunicis oculi ꝛ in palpebris oculi infuſoꝝ reſolutiuum.
In fine vͦo ſtatus morbi ꝛ in declinatione eiuſdem ſanguis
ut extrahatur calidus a venis ſub alis columbe ponatur in
oculo toto ad minus q̃ter in ſingulo die plurib⁹ diebus ad li
bitum ſed ſaltem diebus ſex. Alie vͦo ſunt medicine notabilr
intenſiores ꝛ efficaciores oĩbus ſupradictis medicinis ut tñ
alteratiue q̃ euacuatiue ꝛ propꝛie cauterium actuale in ſũmita
te commiſſure coronalis. Item inciſio arteriarum temporuꝫ
deinde actualis cauteriçatio earũdẽ: que medicine oẽs inten
ſiores ꝛ efficaciores ꝛ alie due notabiliter efficaciores hic nõ
ſeriose deſcribunt' ſperans ex ipſis medicinis prioribus etiã
nature magis familiaribus curã pfici ſecurius ꝛ cum infir
mi moleſtia minori. Si vͦo ſupraſcriptis medicinis nãe famĩ
liaribus non debite curetur tunc neceſſaria eſt cirugia ut in
fra. vꝫ ꝙ ſcindat' ꝛ aperiatur locus palpebre in quo ſita mã
eſt indurata ꝛ inde extrahatur dicta mã indurata que inciſio
ꝛ abſtractio ſapienter ꝛ canonice fiat: deinde locus curet' cu
ra ulcerum. vꝫ ꝓ mundificetur locus ipſe. 2° remoueatur a
loco mala complo cala. 3° cõſolidetur locus. omnia hec tria
ut infra. vꝫ mundificetur locus ipſe cuꝫ aqua decoctionis or
dei excorticati partis ꝛ aque mellis ptem vnam oĩbus ſimul
mixtis. remoueatur mala complexio calida a loco cum ſieff
albo ꝛ raſo fricato ꝛ diſſoluto lacte mulieris ſuper cote ſeu
ſuper lapide acutorio qđ idem eſt prius ipſo lapide loto cum
aqua alia parte lactis mulieris que lotio lapidis abijciat': de
inde ſieff fricetur cum alia parte ipſius lactis mulieris ꝛ ita
ponatur ut ſupra.

ℭ Contra pruritum oculorum:

PRimo flõmia. ℥. iiij. ſanguis fiat ex cephalica ma
nus dextre per. vi. uel. vij. horas poſt prandium
que tñ non fiat niſi prius habito conſilio cũ medi
cis aſtantibus. Ponant' ventoſe tres vna in me
dio ſpatulaꝝ imediate ſub collo. alia ſub extremo
ſitate ſpatule ꝑ. altera alteri ſpatule: ꝛ iſte due ſcarificentur
ꝛ extrahãtur. ℥. ij. ſanguis vna vꝫ pro qualibet ſpatula ꝛ iſte
debent apponi per. vj. uel. vij. horas poſt cibũ. Et ſi facta fue
rit flõmia ponantur ventoſe ſolum 3° die poſt flobotomiaꝫ.
Si vͦo nõ facta fuerit incipiat' a vẽtoſis. ℭ Lotio cũ qua la
uentur brachia a cubito infra ꝛ tybie a genu infra ſtõcho ieiu
no añ cenã oĩ die. Deinde poſt lotionem ſtet calidus ꝛ nõ reci
piat fridũ. Et nota ꝙ flobotomia facta manus flobotomata
non lauet' niſi poſt quatuor dies ſed alia mẽbra lauent'. ℞.
florũ nenufaris. ℳ. ſ. roſarũ violarũ añ. ℳ. i. corticuꝫ papa
ueris. ℳ. ſ. floꝝ ſalicis folioꝝ rubee. añ. ℳ. ij. florum camo
mille. ℳ. i. ſ. Contundant' oĩa groſſo mõ ꝛ bulliãt in aq̃ ſuf
ficiẽtis q̃titatis ꝓ lotione uſqꝫ ad ↄſũptionẽ q̃rte ptis aque.
ℭ Solutiuũ minoratiuũ facile. ℞. pillaꝝ aureaꝝ. ʒ. i. de terra
ſimplici añ. ʒ. ſ. miſce ꝛ cũ iulep violato. q. s. ad icorporãdum
forment' pill'e. vij. quas aſſumat quarta die poſt vẽtoſationẽ
factã in aurora: deinde imediate experiat' dormire per horã
uel circa qua tranſacta ſurgat ſiue dormiuerit ſiue nõ ꝛ ſtet
poſt aſſumptionẽ qnqꝫ horis ieiunus ꝛ tunc aſſumat pro la
uatiuo vnũ cyathũ aque ordei excorticati cal'e ſine çuccaro
ꝛ ꝑ mediã horã poſt experiat' ſi põt habere receſſuꝫ ꝛ ſiue exe
at aqua dicta per receſſum ſiue nõ prandeat cibaria boni nu
trimẽti tẽpati. ℭ Syrupus quẽ aſſumat q̃tuor dieb⁹ ↄ̃tinuis
in aurora poſt pillas ſupraſcriptas poſt quẽ ſyrupũ dormi
at ad libitũ ꝛ ſtet ieiun⁹ horis quatuor. ℞. ſyrupi de papauẽ
℥. ſ. iulep violati. ℥. i. aq̃rũ nenufaris. ℥. i. endiuie. ℥. ij. miſce ꝛ
exhibeat' in potu. ℭ Solutiuũ eradicatiuũ facile. ℞. pill'a-
rũ ſupraſcriptaꝝ. ʒ. i. rubi pti⁹ erãt. ʒ. ij. Iſtas pill'as aſſumat in
aurora mõ ꝛ ordie p̃u⁹ ſcriptis in pillis. hoc ẽ pillas aſſumat

poſt q̄tuor dies ſupraſcripti ſyrupi. ¶ Cōfe. aſſumēda poſt pillas in mane cū ſurgit dieb⁹ octo cōtinuis poſt quā ſtet ieiunus horis trib⁹. ℞. ſpē͂rū ꝛ olum ingrediētium. dyadragātuz frigidā. ℥. ſ. ſpē͂rū triaſandalorū. ℥. ij. çuccari albi. ℥. vi. miſce ꝛ cū aqua ro. q. ſ. ad ꝯſ. ciēdum fiat ꝯfectio ſolida in morſellis triū dragmarū pro ſingulo ꝛ oī die aſſumat vnū morſellum. Aq̄ loco colyrij qua oculos ſibi lauet q̄ter in die ad minus ꝛ pluries ad libitū maxime ſtō. bo ieiuno ꝛ hec ante ꝛ poſt oia ſupraſcripta. ℞. aquā purā frigidā imediate cū hauritur ex puteo ꝛ cū ipſa balneent̄ oculi nō fricādo. ¶ Colyrium de quo tepido ponat in oculis guttas duas uel tres in vno quoqꝫ oculo ter in die maxie ſtō. bo ieiuno quo nō utatur niſi poſt pillarū ultimarū aſſumptionē. ℞. tutie ꝑparate optime. ℥. ſ. antimōij. ℈. ſ. aquero. q̄tū. e. miſce ꝛ fiat colyriū. ¶ Aliud colyrium aſſumēdum ut ſupraſcriptū. ℞. ſieff albū diſſoluat̄ ſup lapide cote fricādo ipſū cū lacte mulieris.

Cōtra debilitatē audit⁹ ꝛ ſtō. hi. ℞. pillarū alefanginarum. ℈. ij. agarici electi. ℈. j. agaricus in fruſta diuiſus ꝛ nō piſtat⁹ infundat̄ in oximelle ſimplici. q. s. ad eius debitam imbibitionem ex dicto oximelle ſimplici per ſex horas: deinde oia ſiſ optime incorporent̄ in mortario cū piſtello. Ultimo ex hac mixtura formen̄ pill'e. vij. ¶ Digeſtiuus ꝛ mēbrorū nālīuz ꝛ ꝑprie ſtomachi cōfortatiuū. ℞. ſyruporū de abſinthio. ℥. j. acetoſi ſimplicis. ℥. ſ. aq̄rum cicoree lupulorum aā. ℥. j. ſ. miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat in aurora debite calidū ꝛ nō tepidū duob⁹ diebus cōtinuis ꝛ ſingula medietate cuiuſlibet mēſis ꝑter q̄ tp̄e calido ꝛ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus ad minus trib⁹ horis. Predictarū pillarū ſolutiuarū aſſumat a trib⁹ uſqꝫ ad qnque ad libitū ꝛ hec in aurora. aut ad libitum in mane cū ſurgit ſemel in ſingula medietate cuiuſlibet mēſis ꝑter q̄ tp̄e magni caumatis ꝛ etiam magni frigoris. Et ſi ipſas pillas aſſumat in aurora tunc poſt earū aſſumptionē dormiat vna hora ſi pōt. Si aūt non dormierit nō ſtet in lecto pluſq̄ vna hora. trāſacta h̄o vna hora dicta ſiue dormierit ſiue nō ſurgat ꝛ nō ulteri⁹ dormiat. Sed poſt earū aſſumptionē ſtet ieiunus horis qnque ſiue p̄dictas ſumpſerit in aurora ſiue i mane. Et nō aſſumat laxatiuū aliq̄d ſed in dicto termino qnque horarū prādeat ꝛ pro ferculo in ipſo brodio comedat blitꝫ cū boragine ꝛ feniculo. Itē carnes laudabiles ut pulli pdices faſiani hedi uſ vituli uel alias carnes laudabiles. ¶ Stomachi ꝯfortatiuū cordi cerebri ꝛ audit⁹. ℞. dyābre. ℥. j. iſtius ꝯfectionis ſumat vnū morſellū in mane cū ſurgit duob⁹ diebus ꝯtinuis ſingula hebdomada ſolū tp̄e frigido. Et poſt iſtius aſſumptionē ſtet ieiunus horis trib⁹ ad minus. ¶ Auditus cōfortatiuū ℞. olei amigdalarum amararum. ℥. ij. muſci. ℈. ſ. nucis muſcate puluerizate. ℈. ij. Iſtius liquoris nō calidi neqꝫ frigidi ſed tepidi tm̄ tres uel duas guttas in aure auditas diminuti ponat in ſero cum uadit dormitum tribus diebus in ſingula hebdomada preter q̄ tempore calido.

¶ Contra manationem ſaniei ex aure.

Cena ſit paucior prādio: euitet humida in cena. res ue poroſas ut fruct⁹ ſubſtātā caulū cancros piſces ꝛ ꝑprie magnos ꝛ ꝑprie elixos. legumina exceptis ciceribus ru. paſſulis aut alagen as raſiolos tartas ꝛ ſilia aromata ꝛ ꝑprie intēſe caliditatis acumina ut allea cepas ſcalognas raſ pbanū ꝛ ſilia carnes antiq̄s ut anſeres anates ꝛ ſilia quales carnes porcinas raginas lacticinia: ut lac caſeū nō durū butyruz ꝛ cetera lacticinia excepto caſeo duro. oia vinoſa alba multū nigra coitum ſupfluū ꝑpter poſt cibū q̄m eſt peſſimus ſapores acutos ꝛ ſilia britta ſpēs acutas ut ſinapiſmū ꝛc. uetos getem nimiā utat̄ pānico pro ferculo ſpelta farre blitib⁹ cum pma ebullitione in ſua aq̄ ꝛ cum boraginis ꝛ petroſ. brodio cicerum ru. cum aliqbus granis brodio caulū ſiue caulib⁹ radicib⁹ petroſelini brodeto ſine caſeo nō antiq̄ pulte ordei ꝛ ꝑprie in cena utat̄ carnes vitulinis caſtratinis ꝛ ꝑprie caſtrati capoli hedi leporis iuuenis carnib⁹ pulli pdicum faſianorū laudarū turturū turdorū columborū ſeu pipionū paruorum auiū ruraliū ouis quomōlibet ꝛ ꝑprie ſorbilib⁹ ꝛ nō duris fritallis mollib⁹ caſeo duro poſt cibum nō multe quātitatis. Utat̄ saporib⁹ agreſtib⁹ uel acetoſis ſed nō acutis ieiunet ſaltē ſemel in hebdomada. Prādium ieiunij nō ſit maius aliis prādijs. ſingulo die h̄uſiuꝫ habeat uētrē ſaltē ſemel ꝛ ſi nō nāliter ſaltē artifi. ialr cū enemate ſupraſcripto. Nō ſtet in lecto amplius nouē horis in iſta hyeme in qbus nō dormiat plus ſeptē horis. Caput habituet ſiccuz ꝛ debite caliditatis. Portet caput cōuenienter calidum ꝛ magis in nocte q̄ in die. Nō teneat aures obturatas ꝛ ꝑprie de nocte ſed ſolum coptas. Iaceat de nocte ſup aure vn̄ fluit ſanies. exercitet̄ ꝯuenienter ꝛ ꝑprie ſtōcho ieiuno mane ꝛ ſero. euitet melācholias iuxta poſſe. utat̄ gaudio ꝟtuoſo. ¶ Enema diuerſiuū a capite ꝛ māerꝫ coluꝫ eductiuum. ℞. foliorū blitis maluarū aā. M. j. mercurialis. M. ij. ſaluie ſticados aā. M. ſ. florū camomille. M. j. ſeminū fenugreci. ℥. ſ. vitellū oui. j. caſſiefi. ℥. j. ierepigre çuccari ru. ana. ℥. ſ. olei cois. ℥. iiij. ſalis. ℥. ij. herbe ꝛ ſemina bulliāt ſimul in ſufficiēti quantitate aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis. deinde optime exprimant̄ ꝛ trib⁹ cyathis colature reliq̄ addant̄ ꝛ fiat cliſtē. Iſtud enema aſſumat debite calidū ſtō. bo ieiuno. ſer te ꝛ tandiu uel cenā ad libitū ꝛ ipm taliter aſſumat in p̄cedētib⁹ ſequētibus dieb⁹ ſolutiui minoratiui ꝛ eradicatiui ſupraſcripti quo uti pōt oi hebdomada ieiuno ſtō. bo ut ſupra dictum oib⁹ xv. dieb⁹ ſemel. ¶ Solutiuum minoratiū ſiu ācrum in capite ꝛ ſtōcho precedentium uſuale ꝛ facile. ℞. pillarū de iera. ſ. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gēme çinçiberis aā. g. j. Iſtud ſolutiuum aſſumat in aurora. deinde poſt ipſi⁹ aſſumptionē experiatur dormire per horā uīu: ꝛ trāſacta hora cum dimidia poſt aſſumptionē ſolutiui ſurgat imediate ſiue dormierit ſiue nō ut colater ſit ꝛc. Quibus pillis pōt uti a trib⁹ ad. v. ad libitum oibus dieb⁹. xx. cōmodius ſuis. ¶ Digeſtiuum dicte māe ꝛ cetre cōfortatiuū. ℞. aq̄rum ſaluie ſticados violarū aā. ℥. j. ſyrupi albiſſimi. ℥. i. Iſtud digeſtiuum aſſumat calidū in aurora octo dieb⁹ cōtinuis ꝛ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus horis q̄tuor ꝛ iterum dormiat ad libitum quo digeſtiuo talr̄ utat̄ in ſpatio oium. xl. dierū ꝛ ipſo uti incipiat die 3° poſt dictā aſſumptionē dicti ſolutiui minoratiui ſupraſcripti. ¶ Solutiuum eradicatiuum dicte māe efficacius. ℞. pillarū de iera ſ. Galeni. ℈. ii. agarici. ℈. i. miſce ꝛ cum oyaſ. q. ſ. fiāt pill'e. vii. Iſtud ſumat in aurora mō quo ſupra in minoratiuo q̄ ſolutiuum accipiat tm̄ ſemel ꝛ aſſumat ipm̄ die 3° poſt cōpletā ſumptionē dicti ſyrupi in dictis ſuis octo dieb⁹. ¶ Lotio brachiorū ꝛ crurium a capite diuerſiua. ℞. florū camomille meliloti aā. M. ii. ſaluie. M. i. ſticados. M. i. ſ. violarum. M. i. lactuce. M. ſ. miſce ꝛ bulliāt in ſufficienti quātitate aque uſqꝫ ad tertie ptis cōſumptionē. Iſta decoctione calida lauētur brachia a cubito infra ꝛ crura a genu infra oi die ſemel aut bis ad libitum ſtō. bo ieiuno aū prādium uel cenā qua taliter utat̄ dieb⁹ alternis vna hebdomada ſinguli mēſis ꝛ taliter uti incipit ſequēti die dicē aſſumptionis ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Medicine ponēde in aure a qua fluit ſanies. ℞. aque mellis. ℥. iii. aloes thuris aā. ℈. ii. myrre. ℈. ſ. Iſti⁹ aque duas aut tres guttas tepidas ponat in aurem per vnā horā aū cenā ſtō. bo ieiuno dieb⁹ alternis. deīde teneat aurē obturatā per vnā horā aut duas ad plus poſt dictā impoſitionē: deinde aurē deobturet: deīde dormiat cū aure copta ſed foramine ei⁹ deobturato qua uti incipiat poſt aſſumptionē ſolutiuorū digeſtiuorū ꝛ enematū ſupraſcriptorū ꝛ poſt uſuꝫ lotionis ſupraſcripte dieb⁹ q̄tuor ꝛ taliter ꝯtinuet octo dieb⁹. ¶ Mixtura. ℞. aluis uſti mellis aā. ℥. i. miſce. Iſta mixtura inuoluat̄ tēla linea ꝛ breui ꝛ in aurē ponat̄ per horā aū cenā cū modis in īpoſitione aque ſupraſcripte. deinde cū uadit dormitū dictā tentā extrahat ab aure qua utat̄ dieb⁹ vi. itermiſſis in ſpatio. xl. dierū ꝛ ea utat̄ reiterādo ut ſupra: ¶ Mixtura alia. ℞. olei amigda. amararū. ℥. ii. myrre. ℈. ſ. croci. g. iii. aloes. ℈. i. miſce. Dūꝫ ꝑſumptio eſt futuri doloris auris uicīſſi⁹ olei tepidi duas aut tres guttas in aurē aū ce-

nõ imponat cum modis deſcriptis in uſu aque mellis quo oleo ſolũ talr utaſ ꝓcedẽtib⁹ digeſtiuo ſolutiuo z enemate ſu praſcriptis z dolore ꝑtre aut ꝑſumptiuo de ꝑrimo fieri.

❡ Contra catarrum ſalſum z calidum cum aliq̃li tuſſi.

Fiat ſlobotomia cephalice brachij dextri ex qua trahantur. ℥.iii. ſanguis. Iſta ſlobotomia cephalice brachij dextri fiat per. vi. aut. vii. horas poſt prãdiũ z maxime in iſto uere queq̃ ſlobotomia nõ fiat niſi ↄſilio inſigniũ doctoꝝ viroꝝ. ❡ Uentoſe cũ ſcarificatiõe. Ponanſ uẽtoſe due ſup carnoſitate ſpatulaꝝ vna cuilibet ſpatulaꝝ z ex q̃libet extrahaſ. ℥. ſ. ſanguis. Iſte uẽtoſe cũ ſcarificatione apponunſ ſpatulis q̃rta die poſt ſupraſcriptã ſlõmiã z per ſex horas poſt prãdiũ. Que uẽtoſe nõ ponanſ niſi cũ ↄſilio inſigniũ doctoꝝ aſſtãtiũ. ❡ Solutiuũ minoratiuũ facile. ℞. caſſieſi. ℥.i. tamarindorũ. ℥.ſ. aq̃rũ ordei excorticati violaruꝫ pro potione añ. q.ſ. miſce. Iſtud ſolutiuũ aſſumat calidũ z nõ tepidũ in mane per horas octo poſt finẽ cene diei immediate ꝓcedẽtis diei poſt ipſius aſſumptionẽ nõ dormiat ſed in lecto ſtet per vnã horaꝫ poſtea ſurgat z cũ pãno ſuauiter calido poſtea fricet leuiter ſibi ſtõchum uẽtrẽ z illa quẽ pãnũ ſuauiter calidũ retineat ſup dictis mẽbris: deinde ſtet ieiunus poſt ipſi⁹ aſſumptioneꝫ horis q̃nq̃ z nõ ſumat lauatiuũ aliq̃d ſed in dicto termino horaꝝ prãdeat z pro ferculo comedat bludẽ cuꝫ borragine z petroſilio carnes laudabiles ut pulli uel ꝑdicis ꝛc̃. ❡ Solutiuũ aliud minoratiuũ efficaci⁹. ℞. pillaꝝ de iera ſimplici ℈.ii. agarici. ℈.i. maſticio. ℥.ſ. miſce z cuꝫ elec. ſucci roſ. q.ſ. ad incorporãdũ reformenſ pill. vii. pro. ℥. Iſtud ſolutiuũ aſſumat cum modis z ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione ſolutiui ſupraſcripti quo ſolutiuo utaſ talr in caſu ꝙ illud ſit ſibi gratius ſuꝑiore. z etiã ſi vult ſolutiuũ efficacius ſuperiore.

❡ Syrup⁹. ℞. ſyrupi de papauẽ. ℥.i. iulep violati. ℥.ſ. aque ordei excorticati. ℥.iii. miſce. Iſtũ ſyrupũ aſſumat debite calidũ z nõ tepiduꝫ in mane per noue horas poſt cenã immediate ꝓcedentẽ q̃tuor dieb⁹ cõtinuis. deinde poſt ipſi⁹ aſſumptionẽ ſtet ieiunus ad minus horis q̃tuor z iterũ dormiat ad libitũ. Quo digeſtiuo talr uti incipiat die ſequẽti diẽ aſſumptionis ſolutiui ſupraſcripti. ❡ Syrupus ali⁹ efficacior. ℞. ſyr. de papauẽ. ℥.ii. de liq̃ritia mellis roſ. colati añ. ℥.ſ. aque nenufaris. ℥.iii. miſce. Iſtũ ſyrupũ aſſumat cũ modis z ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione ſupraſcripti ſyrupi. Quo ſyrupo talr utaſ in caſu quo uellet ſyrupũ efficaciorẽ z etiam ſi eſſet ſibi gratior ꝑore. ❡ Solutiuum eradicatiuum facile. ℞. mãne electe. ℥.i. tamarindoruꝫ. ℥.ſ. reubarbari electi. ℥.ſ. elec. ſucci roſ. ℥.ſ. aq̃ruꝫ ordei excorticati. ℥.i. violaꝝ añ. q.ſ. pro potione. Iſtud ſolutiuum eradicatiuum aſſumat cũ modis z ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione ꝑmi ſolutiui ſupraſcripti. Sed poſt ipſi⁹ aſſumptionẽ dormiat dicta vna hora que certa iſta ſit ꝙ ſiue dicta hora dormiat ſiue nõ dormiat. poſtea ſurgat z in dicto termino horarũ q̃nq̃ aſſumat pro lauatiuo vnũ cyathũ aque ordei excorticati ſine ʒuccaro: deinde per mediã horã experiaſ dictã aquam ſecedẽ ſi põt in quo termino ſiue receſſerit ſiue nõ tunc prãdeat ut ſupra in ꝑmo ſolutiuo. Quod ſolutiuum talr aſſumat 3⁹ die poſt cõpletã aſſumptionẽ ſyrupi q̃rti. ❡ Solutiuũ aliud efficaci⁹. ℞. pillularum aurearuꝫ reubarbari electi agarici electi añ. ℈.i. miſce z cum elec. ſuc. roſ. añ. q.ſ. ad incorporãdũ reformenſ pillule. vii. Si ꝑmuꝫ ſolutiuum noluerit aſſumẽ aſſumat iſtud modis z ordinib⁹ ſupraſcriptis z dormiat immediate poſt ipſius aſſumptionẽ per vnã horã z nõ plus. Potus loco ſyrupi. ℞. ordei excorticati. ℥.ſ. iuiubaꝝ nũero. viii. ſebeſtẽ numero x. liq̃ritie mũde. ℥.ſ. paſſulaꝝ paruaꝝ nigraꝝ. ℥.ſ. violaruꝫ. ℥. ſ. ſeminũ cucurbite. citrulli. melonis añ. ℈.ſ. penidiaꝝ. ℥.i. bulliant oĩa ſil in ſufficiẽti quãtitate aque uſq; ad conſumptionẽ 3ᵉ ptis aque. deinde optime exprimanſ z colenſ. Iſtã decoctionẽ aſſumat loco ſyrupi modis ꝑdictis in quãtitate. iiii. ℥ octo dieb⁹ cõtinuis in aurora cõpleta certa purgatione z ipſam põt aſſumẽ añ cenã. ❡ Pot⁹ alius. ℞. iulep violati. ℥.i. mellis roſ. colati. ℥.ſ. aque ordei excorticati. ℥.iii. miſce. Iſtam

potionẽ aſſumat modis z ordinib⁹ ſupraſcriptis in alio potu z hoc poſt cõpletã purgationẽ. ❡ Pillule nõ ſolutiue. ℞. emulſ. amigdalarũ dulcium excorticataꝝ ſucci liq̃ritie aruꝫ añ. ℥.ii. dragaganti. ℈.i. gũmi arabici. ℈.ſ. penidiaꝝ. ℈.i. miſce z cuꝫ mucillagine pſilii. q.ſ. ad incorporãdũ formenſ pillule. vii. pro. ℥. uſ ad quãtitatem fabe pro q̃libet iſtaꝝ pillularũ teneat vnã in ore de die z hoc faciat plurib⁹ vicib⁹. ❡ Cõfectio. ℞. dyadragãti frigidi. ℥.ii. iſtius ↄfectionis teneat in ore ad q̃titatẽ auellane de nocte inter genã z maxillã ex latẽ oppoſito ſuo lateri ſup quo iacet z hoc faciat dieb⁹ pluribus. ❡ Pillule alie nõ ſolutiue. ℞. dragãti. ℈.i. ſeminũ citoniorũ cucurbite ſiligis añ. ℥.ii. ſucci liq̃ritie. ℥.ſ. penidiaꝝ. ℥.i. miſce z cũ iulep violati. q.ſ. ad incorporãdũ formenſ pille. vii. pro. ℥. Iſtarum pillarum teneat vnã in ore de die ſi ſibi ſint gratiores ſupraſcriptis mõ z ordine dicto. ❡ Lotio extremoꝝ. ℞. folioꝝ lactuce nenufaris portulace violaꝝ roſaꝝ floꝝ ſalicis vitis camomille meliloti miſce z bulliãt in ſufficiẽti quãtitate aque uſq; ad ↄſumptionẽ tertie ptis. In hac decoctione calida fricenſ tybie z genua iſra z brachia a cubito iſra z hoc añ cenã ſtõcho ieiuno alternatis dieb⁹. videlz vna die ſic alia non z hoc faciẽdo per vnũ mẽſeꝫ. ❡ Lotio pro capite. ℞. violaruꝫ. M.ii. ordei excorticati. ℥.i. meliloti. M.i. floruꝫ camomille. M.ſ. bulliãt. oĩa ſimul in ſufficiẽti q̃titate lixiuij nõ nimis fortis uel acuti. Cũ hac decoctione calida lauet ſibi caput oĩbus. xv. dieb⁹ añ prãdiũ ſtõcho ieiuno. ❡ Enema ſeu cliſtẽ. ℞. folioꝝ maluaꝝ bliti ana. M.i. mercurialis. M.ſ. ordei excorticati. ℥.ſ. ſeminũ fenugreci. ℥.ſ. vitelluꝫ oui numero. i. caſſieſi. ℥.i. dyaſiniconis ʒuccari rubei añ. ℥.ſ. olei violati. ℥. iiii. ſalis cois. ℥.ii. herbe iſta z ordeũ bulliãt ſil in ſufficiẽti q̃titate aque uſq; ad ↄſumptionẽ 3ᵉ ptis aque deide optime exprimanſ z colenſ. Colature iſti⁹ cõtabis dicte colature reliq̃ oĩa addanſ z fiat cliſtẽ. Iſto cliſteri utaſ in hebdomada bis: aut ad min⁹ ſemel z hoc ſtõcho ieiuno añ prãdiũ uel cenã ad libitũ. ❡ Cõfectio ꝓhibẽs fluxũ materi ad iſra. ℞. dyapapauerus. ℥.iii. iſti⁹ ↄfectionis teneat ad q̃titatẽ auellane tota nocte inter genã z maxillã z hoc plurib⁹ vicib⁹ z ſolũ illis noctib⁹ quibus nõ tenet in ore alias medicinas ſupraſcriptas. ❡ Cõfectio alia efficacior ad idẽ. ℞. dyacodion. ℥.iii. iſti⁹ ↄfectiõis teneat in ore de nocte cũ modis z ordinib⁹ deſcriptis. ❡ Gargariſma ad idẽ ꝓhibẽs fluxũ ut hic ante. ℞. aque frigide uel dec. q.ſ. iſto gargariſmate utaſ ad libitũ z ꝑcipue ſtõcho ieiuno plurib⁹ dieb⁹. ❡ Unctio pro pectore. ℞. olei violati amigdalaꝝ dulciũ añ. ℥.ſ. butyri recẽtis ſine ſale. ℥.ſ. dyadragãti gumi arabici añ. ℈.i. ſeminũ melonis cucurbite ana. ℥.ii. cere albiſſime. q.ſ. pro vnguẽto molli miſce z fiat vnguentũ molle. Hac vnctione vngaſ totũ pect⁹ ſolũ z nõ ſtõchus z hoc ſiat ſemel in die ſtõcho ieiuno z ꝑcipue añ cena plurib⁹ diebus cõtinuis. ❡ Aliud gargariſma. ℞. roſaꝝ. M.i. lẽtis. ℥.ſ. coriãdri. ℥.ſ. cortic̃ papaueris. M.ſ. violaꝝ. M.i. bulliant in ſufficiẽti q̃titate aque uſq; ad ↄſumptionẽ 3ᵉ ptis aque deinde optie exprimanſ z colenſ. Iſtud gargariſma gargariʒet frigidũ ualde pluries in die z hoc cũ modis z ordinib⁹ ſupraſcriptis z hoc dieb⁹ q̃bus nõ gargariʒat cũ dictis gargariſmis. ❡ Appõ cãtaridaꝝ. Recipe cãtaridaꝝ. ℥.ſ. fermẽti tritici. q.ſ. pro incorporatione pulueris iſti⁹ miſce z ſil optie icorporenſ cũ piſtello. Iſti⁹ medicamis cãtaridaꝝ apponaſ. ℥.ſ. ſolũ ſup q̃libet duoꝝ oſſiũ poſt aures in ſero cũ uadit dormitũ z ibi teneat tota nocte. ſed ipſo medicamine ſupponaſ foliũ caulis ne tãgat aures. in mane uo remoueaſ ipm medicamẽ totũ z reperiet vna ueſica pure plena aq̃ſitate que apiaſ cũ forpice in pte inferiori ueſice ut idẽ aq̃ſitas poſſit fluẽ: deide ſupponaſ aſſungia cũ folio caulis que oĩ die remoueaſ ut idẽ humores poſſint fluẽ. ❡ Sanguiſuge. Recipe ſanguiſugaꝝ numero. iiii. Iſtaꝝ ſanguiſugaꝝ due apponanſ tpib⁹ vna pro q̃libet tpe z alie apponanſ ad poſterioꝝ ſub mẽto. vꝫ in vna pte dextra alia in pte ſiniſtra. ❡ Laqueus. Laqueus ſiue ſetaceus apponaſ ſup pte poſteriori colli iſra originẽ nuche p duos digitos. Iſte laqueus ſiue ſetaceus apponaſ ſup in pte

poſteriori cū cōſilio valētiuz doctoꝝ aſtantiū ⁊ cū modis ⁊ ordinibus ſeruādis in appōne laquei. ¶ Dicta vini. Bibat vinū goretū ſiue mediocris coloris ⁊ modice vinoſitatis aliq̄li ter dulce nāliter uel artificialr. l. cū çuccaro tabarçet. ¶ Fercula. Pultes ordei ⁊ milū far ſpeltā blites cū lactucis rapas cucurbitas atriplices fabas fractas ſine corticibus coctas cum carnib⁹. Et ſilr cicer rubeum ſine corticibus. Lac caprinū coctū cū ferculis nō exiſte febre uel dolore capitis. ¶ Carnes. Carnes pulloꝝ vituli hedi pdicis faſiani. caſtrati agnis annualis ſed cū lactucis ⁊ vino granatoꝝ nō exiſte tuſſi. Oua ſorbilia cū albumie in pri⁹ mēſis. piſces elixatos menolas anguillas paſſeres alberos oratas pues ⁊ ſilia. Comedat ēt duos ul tres bolos lactucaꝝ coctaꝝ poſt cenā cū aceto dulcorato cū çuccaro. Abſtineat a reb⁹ frigidis notabilr ⁊ exceſſiue calis. A calidis pipe çinçibē cimino aniſis ⁊ ceteris aromaticis calidis ſaluia. Recipe roſmarino pulegio. Et ab acrumīb⁹. vz alleo cepis porris ſcalōgijs raphano ⁊ ſimilibus.

¶ Cōtra catarruz ſubtilē ⁊ aq̄ſe ſalſeduīe pluries ſapientē.

Inteſtinorū lenitiuū ⁊ māerū ab ipſis eductiuū. ℞. decoctiōis multū pigūis carnis porci caſtrati uel vituli, ſed meli⁹ porci: deīde aliaꝝ carnium ſubſequēter. ℥. xv. vitellos ouorum numero duo caſſiefiſtule. ℥. i. olei oliuaꝝ optimi. ℥. iiii. ſalis communis. ʒ. iii. miſce ⁊ fiat cliſtē. Iſtō cliſtē ſibi īponat ſuauiter calidū ſtōcho ieiuno. vz añ cenā per vnā horā in die imediate pcedēte diē aſſūptionis pillarū imediate infraſcriptarū ſeu ſolutiui minoratiui imediate īfraſcripti ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis q̄tuor ad min⁹ uel q̄nque ad ampli⁹ ⁊ poſt earūdē aſſūptionē imediate dormiat nō ampli⁹ trib⁹ q̄rtis hore: hoc etiā cliſtē calr aſſumat ſtōcho ieiuno cū eſſet pternāliter ſtiptic⁹. vz p vnā horā añ prādiū uel añ cenā ad libitū. ¶ Solutiuū minoratiuū. ℞. pillarū de iera ſimplici. ʒ. ii. agarici. ʒ. i. ſalis gēme çinçib. añ. ℈. i. pulueris violaꝝ. ʒ. ſ. miſce ⁊ cū oleo violato. q. ſ. ad incorporādū reformenſ pille. vii. pro. ʒ. Iſtaꝝ pillaꝝ aſſumat. ʒ. ii. in aurora ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionē ſtet ieiunus horis q̄tuor ad min⁹ uel q̄nque ad ampli⁹ ⁊ poſt earūdē aſſumptionē imediate dormiat nō ampli⁹ tribus q̄rtis hore. Trāſacta vō vna hora poſt ipſaꝝ aſſumptionē ſurgat ⁊ non aſſumat lauatiuū aliq̄d ſz poſtea in termino q̄nque horaruz poſt aſſumptionē prādeat ⁊ pro ferculo in prādio ſum. at blites cū boragine ⁊ feniculo. Itē carnes laudabiles ut pulli pdicis vituli ⁊ ſiles. ¶ Digeſtiuū efficax. ℞. ſyrupi de ligritia. ℥. i. de iuiubis iulep violati añ. ℥. ſ. aq̄ruz nenufaris. ℥. i. ordei excorticati. ℥. ii. miſce. Si vō vult digeſtiuū efficaci⁹ tunc loco iulep violati ponaſ ſyru. de papauē. ℥. ſ. Iſtū ſyrupū aſſumat in aurora debite calidū ⁊ nō tepidū ſeruatis modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione pmi ſyrupi digeſtiui deſcripti otra pulſationē arterie ſtōchi. Hoc vō ſyrupo talr utatur incipiat diē imediate ſequēte die aſſumptionis pillarū imediate ſupraſcriptaꝝ. Si vō uīt medicamē efficaci⁹ tūc iſtud digeſtiuuz cū odiuōe ſupi⁹ poſita aſſumat ſuatis modis ⁊ ordib⁹ deſcriptis i aſſūptiōe digeſtiui imediate ſupraſcripti. ¶ Solutiuū eradicatiuū. ℞. pillaꝝ aureaꝝ pillaꝝ de iera ſimplici añ. ʒ. ſ. agarici. ʒ. ſ. ſalis gēme çiçib. añ. ℈. i. miſce ⁊ cū ſy. de nenufare. q. ſ. ad icorporādū reformenſ pille ſex p. ʒ. Iſtas pillulas aſſumat in aurora die ſequēti diē cōplete aſſumptiōis q̄ter facte digeſtiui ſupraſcripti ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionē imediate dormiat a media hora uſq; ad vnā horā ad ampli⁹ ſi pōt. Trāſacta vō vna hora cū dimidia ſiue dormierit ſiue nō: nō ampli⁹ dormiat ſed ſurgat a lecto. Et poſt earūdē pillulaꝝ aſſumptionē ſtet ieiunus horis q̄nque ⁊ in dicto termino horaꝝ q̄nque aſſumat p lauatiuo vnū cyathū aque ordei excorticati cali ſine çuccaro ⁊ p vnā horā poſt ipſi⁹ aque aſſumptionē ſiue poſt dictā aquā ſecedat ſiue nō tūc prandeat ſeruatis modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſūptione pillarū ꝯ pulſationē arterie ſtōchi cōpoſitaꝝ ex pillis modis cū agarico ⁊c. ¶ Digeſtiuū facile ⁊ uſuale. ℞. aq̄ruz violaꝝ. ℥. i. ſ. nenufaris. ℥. ſ. ordei excorticati. ℥. ſ. çuccari albiſſimi. ʒ. ii. miſce.

Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calidū ⁊ nō tepidū trib⁹ diebus otinuis in aurora p vnū mēſez poſt aſſumptionē pillarū imediate ſupraſcriptoꝝ ſeruatis modis reliqs ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione pximi digeſtiui huius añſcripti. ¶ Solutiuū facile ⁊ uſuale. ℞. pillarū de iera. ſ. ʒ. ii. agarici ʒ. i. ſalis gēme çiçib. añ. ℈. i. pulueris violaꝝ. ʒ. ſ. miſce ⁊ cū iulep violato. q. ſ. ad incorporādū reformenſ pille. vii. p. ʒ. Iſtarū pillaruz aſſumat. ʒ. ii. in aurora q̄rta die ſequēti imediate diei aſſumptiōis digeſtiui uſualis immediate ſupraſcripti ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis tātū q̄tuor ſuatis modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumpt õc pmaꝝ pillaꝝ ſiliū his hic ſuprapoſitaꝝ ⁊ cōpoſitaꝝ in iera ſimplici agarico ſale gēme ut ibidē. ¶ Digeſtiuū uſuale ⁊ uti familiare. Digeſtiuo uſuali añ ſcripto. ℞. aque ordei excorticati çuccari albiſſimi ſeu optimi triū coctaꝝ. ℥. ſ. Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calidū ⁊ nō tepidū imediate qñ vadit dormitū ⁊ lectum intrauerit ſiue cenauerit ſiue nō. Et eo tali utaſ dieb⁹ q̄nque otinuis ſingulo mēſe quocūq; tpe anni pterq̄ tpe hyemali. ¶ Solutiuuz aliud uſuale ⁊ facile. ℞. pillaꝝ aſſaiaret. ʒ. ii. agarici elec. ʒ. i. ſalis gēme. ℈. i. miſce ⁊ cū iulep violato. q. ſ. ad incorporādū reformenſ pille. vii. p. ʒ. Iſtaꝝ pillarū aſſumat. ʒ. i ⁊ ſ. ad ampli⁹ ſingulo mēſe ſemel in ſero cū vadit dormitū die imediate ſequēti diē. v. cōplete aſſumptiōis q̄nque facte digeſtiui imediate añſcripti cōpoſiti ex aq̄ ordei ⁊ çuccaro. ¶ Du iuſſiui uti familiare valde. Extrema fricētur in mane ut imediate cū ſurgit hito pmo ventris bñficio aut ſaltē tētato hēri. vz pcrura ⁊ genua iſta ⁊ pedes fricenſ ut ſupra cū manib⁹ aut cū pāno lineo in eſtate frigido i hyeme vō ⁊ tpib⁹ medijs cū pāno calido fricatiōe media iectione ⁊ duratione valde man⁹ ⁊ brachia ab hūi ere iſta cū manib⁹ uel pāno imediate fricenſ ut hic añ crura. Iſta fricatione talr utaſ ad min⁹ alternis dieb⁹ q̄cūq; tpe anni catarro ipm vexāte ⁊ pue hito uētris bñficio aut ſaltē tentato hēri. Et ea fricatione talr u. ti icipiat die imediate ſequēti diē aſſūptiōis pximi pmi ſolutiui minoratiui ſupraſcripti cōpoſiti ex pill. de iera ſimplici agarico ſale gēme ⁊ ibi. ¶ Diuerſoriū ſomniſi familiari⁹ ⁊ efficaci⁹ diuerſoris pcri. ℞. folioꝝ ſalicis. M. ſi. lactuce. M. ii. vitis. M. v. folioꝝ roſaꝝ. M. ii. violaꝝ. M. ii. nenufaris. M. i. aneti. M. i. corticis papaueris albi. M. ſ. Cōtridanſ ola groſſe mō: deīde bulliāt in ſufficiēti aque q̄ntitate ſil pro lotione extremoꝝ uſq; ad ꝯſumptionē q̄rte ptis aque. Si vō medicamine efficacie ei idiget tūc ex hac decoctione debite cala lauenſ ⁊ fricenſ brachia manus crura ⁊ pedes ſtōcho ieiuno. vz añ prādiū p horā ⁊ añ cenā per tātūdē: deinde dicta extrema retineanſ debite calida ⁊ coopta. Et ea lotione talr uti icipiat die ſequēti imediate diē aſſumptiōis pximi ſupraſcripti eradicatiui cōpoſiti ex pill. aureis de iera. ſ. ⁊ agarico ⁊c. ſeruatis reliqs ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in uſu fricatiōis imediate añſcripte. ¶ Diuerſiuū inteſtinoꝝ lenitiuū ⁊ ſlatis aq̄ſi ⁊ ſl'atis ſalſi eductiuū efficaci⁹ pori pxio diuerſiuo. ℞. folioꝝ blitis. M. ii. maluaꝝ. M. i. mercurialis M. i. ſ. radicū altee. M. ſ. agarici polipodij añ. an. ⁊ ex groſſo mō inciſoꝝ. ℥. i. vitelli oui numero. i. caſſiefiſt. ℥. i. ierepigre ℥. ſ. olei oliuaꝝ optimi. ℥. iiii. ſalis cois. ʒ. iii. herbe ⁊ radices bulliāt ſil in ſufficiēti quātitate aque p decoctiōe cliſteris uſq; ad ꝯſūptionē medietatis aque deīde oſ time exprimanſ ⁊ colenſ deīde. 28. ℥. dicte colature agaricus ⁊ polipodiū fruſtatī inciſi groſſo mō addanſ ⁊ ſil bulliāt uſq; ad ꝯſūptionez 3ᵉ ptis ipſi⁹ decoctionis ⁊ colature poſtea exprimanſ ⁊ colenſ ultimo dicte colature 2ᵉ reliq̄ addanſ ⁊ fiat cliſtē. Iſtud enema ſuauiter calidū ſibi īponat ſtōcho ieiuno. vz añ prādium p vnā horā uel añ cenā per tātūdē ad libitū alternis dieb⁹ q̄ vna die ſic ⁊ alia nō. Et ſi eo facilr uti icipiat die immediate ſequēti diē aſſumptionis pximi ſolutiui eradicatiui añſcripti cōpoſiti ex pillis aureis de iera ſimplici agarico ⁊c. Et ipſo enemate talr utaſ ſaltē in vna hebdomada aut ampli⁹ ad libitū ⁊ catarro ipm vexāte. ¶ Diuerſorium pcrib⁹ efficacius Lētoſe tres ſine ſcarificatiōe ⁊ ꝑ dure ponanſ pulpis ſeu car

ventoſitatibus ſpatularum deinde ipſis duabus amotis 3ª uentoſa immediate ponatur ſupra ubi collum coniungitur dorſo. prime vero uentoſe taliter appoſite dimittantur per vnam quartam hore et poſtea auferantur deinde 3ª uentoſa inde ſeu per tantundem tempus dimittatur et poſtea auferatur. Iſte uentoſe taliter ſibi apponantur per ſex horas ad minus poſt prandium et per vii. horas ad plus die decima ſequenti die aſſumptionis dicti primi ſol. cium eradicatiui ſupraſcripti compoſiti ex pillulis aureis de tera ſimplici agarico etc. Et eas uentoſas taliter ſibi apponat ſaltem ſemel et prius habito uentris beneficio aut ſaltem temptato benigne. ¶ Caputpurgium. ℞. aquarum maiorane. ℥.i. violarum. ℥.i.ſ. ſucci foliorum bitis. ℥.i. puluerisis ſuccari candi. ʒ.ii. miſce. ¶ De hoc liquore tepido et non calido nec frigido attrahat per nares ſtomacho ieiuno tantum in mane per vnam horam ante prandium duobus diebus in hebdomada ad libitum prius habito uentris beneficio aut ſaltem temptato benigne. Et ideo non exponat ſe aeri frigido nec calido ſed temperato quouſque prandium ſit. Et hac attractione taliter utatur ſaltem in vna hebdomada ſingulis menſibus quocunque tempore anni frigido uel recenti. tempore autem calido hoc medicamine non utatur. ¶ Catarrum firmans ſputum a pectore iuuans et ei familiare. ℞. gummi arabici. ℥.ſ. Iſtius gummi teneat tota nocte cum catarro uexatur aut tuſſi in ore ad quantitatem auellane ſaltem inter genam et maxillam ex latere oppoſito lateri ſuper quo iacet qui catarro uexatur aut tuſſi. ¶ Catarrum firmans ut hic ante efficacius poribus catarrum firmantibus. ℞. dyadragan frigidi. ℥.ii. Si vero vult medicamen efficacius pori immediate tunc iſtius dyadragantis teneat in ore ad quantitatem auellane groſſe in nocte ſeruatis reliquis modis et ordinibus deſcriptis in uſu ſeu in retentione iſtius gummi arabici ſupraſcripti immediate. ¶ Catarrum firmans et eſt ut hic ante efficacius poribus catarrum firmantibus. ℞. dyapapaueris in forma ſolida. ℥.i. Si vero vult medicamen efficacius pori primo tunc iſtius confectionis dyapapaueris utatur ſic teneat in ore ad quantitatem vnius auellane groſſe ſeruatis modis et ordinibus deſcriptis in uſu confectionis dyadragantis frigidi immediate ſupraſcripti. ¶ Catarrum firmans ut ante efficacius poribus catarrum firmantibus. ℞. dyacodion in forma ſolida. ℥.i. Si vero vult medicamen pori efficacius primo tunc iſtius confectionis dyacodion teneat in ore ad quantitatem groſſe auellane in nocte ſeruatis modis et ordinibus in uſu confectionis dyapapaueris immediate ſupraſcripti. ¶ Catarrum firmans etc. ut ante efficacius porrigi immediate. ℞. dyacodion in forma ſolide. ℥.ii. ſpodii. ℥.ſ. boli ar. ʒ.iii. camphore. gr.ii. miſce et cum ſyr. de nenufare q.ſ. ad incorporandum reformetur confectio in forma ſolida in mortario cum piſtello ſine igne. ¶ Si vero vult medicamen efficacius primo tunc iſtius confectionis cum oſſibus et dyacodion ſpodii etc. ut hic immediate ſupra teneat in ore ad quantitatem groſſe auellane in nocte ſeruatis reliquis modis et ordinibus deſcriptis in uſu confectionis ſupra dyacodion immediate ſupraſcripti. ¶ Cerebri confortatiuum. ℞. mirabolanum conditum numero .i. Iſtum mirabolanum aſſumat in aurora aut in mane cum ſurgit ad libitum ſingulis diebus ſemel quocunque tempore anni deinde poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. Et eo taliter uti incipiat ad libitum in aliquo dierum poſt aſſumptionem ſolutiui compoſiti ex pillulis aureis de tera ſimplici agarico etc. ¶ Diuerſiuo a cerebro et caputpurgium efficacius pori diuerſiuo capitiſpurgio elebori primo. ℞. elebori albi. gr.i. violarum ſiccarum. ℥.ſ. Pulueriſentur ola ſubtiliter deinde miſce. Si vero poſt catarri dicti firmationem factam hic ante tunc ipſe inueniet uel ſibi iterato catarrum ſeu iteratum fluxum mane ad intra propter ipſius mane exuberationem materie tunc illud diuerſorium caputpurgium compoſitum ex eliboro et violis attrahat per nares ſtomacho ieiuno et ante prandium per vnam horam prius habito uentris beneficio aut ſaltem ueri temptato et eo taliter utatur ſemel aut bis aut ad amplius in hebdomada tamen et efficacie urgente propter diuinum nouum deſluxum ut hic ante immediate. ¶ Contra catarrum ſalſum. ℞. aque ordei facte ſecundum receptam primam infraſcriptam. ℥.vi. ſuccari albiſſimi tritu cocta rum. ℥.i. miſce. Iſtius aque debite calide et non tepide aſſumat duobus diebus continuis in ſingula hebdomada. ℥.v. in aurora et poſt ipſius aſſumptionem dormiat ad libitum uel bis non amplius duobus horis aq. ordei de qua hic ante fit mentio. ℞. ordei excorticati. ℥.i. aque fluuialis munde clare. ℥.xx. miſce deinde bulliant ſimul ad mediocrem ignem uſque ad conſumptionem 3ª partis aque deinde non coletur ſed ordeum in dicta aqua continuo poſtea dimittatur. Et quia hec aqua facile corrumpitur tempore calido ideo alternis diebus ipſa aqua tunc reficiatur vel vna die dicta aqua taliter fiat et alia die non ſed 3ª die iterum de nouo fiat et taliter reficiatur ſecundum neceſſitatem. De hac aqua ſumat. ℥.vi. ſtomacho ieiuno etc. ut hic ſupra in alia recepta prima. ¶ Medicamen efficacius aliqualiter pori. ℞. medicine prime ſupraſcripte. ℥.v. ſyrupi de liquiritia. ℥.i.ſ. miſce. Si vero medicamen congruum efficacius pori immediate tunc iſtam medicinam debite calidam et non tepidam aſſumat in aurora etc. ut ſupra de alia prima medicina. ¶ Confectio. ℞. dyadragan. ℥.ii. dyapenidion. ℥.i. miſce et cum ſy. de liquiritia q.ſ. ad incorporandum reformetur confectio ſolida in mortario cum piſtello et ſine igne in morſellis trium ʒ. pro quolibet morſello. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in aurora uel ad libitum in mane cum ſurgit duobus diebus in ſingula hebdomada et poſt ipſius aſſumptionem ſtet egrotans ieiunus horis tribus ad minus. ¶ Cliſtere. ℞. aque ordei ſupraſcripte. ℥.xvi. vitellum oui numero .i. mellis roſ. colati. ℥.ſ. olei roſ. ℥.ii. ſepi hircini. ℥.ſ. miſce et fiat cliſtere. Iſtud cliſtere ſibi ipſi fiat ſuauiter calidum ſtomacho ieiuno vel per duas horas ante prandium uel ad libitum per vnam horam ante cenam ſemel in ſingula hebdomada.

¶ Contra fluxum catarri ſubtilis non ſalſi nec amari. ¶ Ad pec. ℞. pillularum alfangini. uel de tera ſine pillulis. ℥.ii. agarici. ʒ.ii. ſalis gemme. gr.i. uel .ii. reformentur pille. vii. pro .i. cum modico ſyrupi de ſticados et ſi vis adde ſpicis. gr.vi. ¶ Caputpurgium. ℞. aque maiorane parte .ii. ſucci foliorum bitis parte .i. miſce et fiat caputpurgium. Potest addi parte aque roſ. ſi apparet caliditas actualis catarri. Lotio capitis fiat cum lixiuio forti. ¶ Diuerſio. Balneetur crura a genu deorſum et brachia a cubito deorſum cum infraſcripta decoctione. ℞. roſarum florum camomille meliloti ſaluie ana. miſce et fiat decoctio et lauentur ut ſupra cum vult recedere in ſero. fiant fricationes brachiorum et crurium ad diuertendum. Item ſecure poſſunt poni uentoſe ſuper ſpatulas et ſuper nates ſine ſcarificatione. Item poſt conuenit omni die poſt cenam confec. coriandri preparati cum ſucco roſato optimo vna coopertura non cooperto.

¶ Contra defluxum per nares valentem catarri. ¶ Flatus a cerebro diuerſi et pro parte nariſiuum per nares mundificatiuum et eius familiare. ℞. aque maiorane ſucci foliorum bitis nucis muſcate puluerizate ſucci ſuccari candi. pulueriza et miſce. Ex hac mixtura tamen tepida et non calida nec frigida attrahat per nares bis uel ter ſucceſſiue ſtomacho ieiuno in mane uel ad libitum per vnam horam ante cenam ſemel in ſingulis quindecim diebus ſuper quo catarro moleſtatur. Hoc vero medicamine non utatur tempore calido. Flatus a cerebro diuerſiuum etc. ut immediate ſupra efficacius immediate pori. ℞. medicaminis primi ſupraſcripti. ℥.iii. mellis mundi et electi. ʒ.ii. miſce. Si vero medicamen congruum efficacius aliquantulum pori primo tunc ex hac mixtura primo tamen tepida et non calida nec frigida attrahat per nares etc. ut hic ſupra de alio medicamine primo. Flegmatis a cerebro diuerſiuum etc. ut ante immediate ſupra efficacius immediate pori. ℞. medicaminis ſupraſcripti immediate primi. ℥.iii. mane elec. ʒ.ſ. miſce. Si vero medicamen congruum aliquantulum efficacius pori immediate tunc ex hac mixtura tamen tepida et non calida nec frigida attrahat per nares etc. ut hic ſupra de alio medicamine primo. ¶ Cerebri confortatiuum et ipſius catarri groſſi digeſtiuum et reſolutiuum. ℞. dyamuſci dulcis. ʒ.ii. dyaambre. ʒ.i. cubebarum. ʒ.i. melegete. ʒ.ſ. ſuccari tabarzet albiſſimi ponderis ſimul. ℥.x. Pulueriſentur ola pulueriſentur ſubtiliter deinde cum aqua maiorane et feniculi ana q.ſ. ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis trium ʒ. pro quolibet morſello. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit duobus diebus in ſingula hebdomada et poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. Et vero confectione tali utatur tamen tempore frigido et non tempore calido. ¶ Cerebri confortatiuum et eſt proprium. Recipe mirabolanum kebuli conditum vnum. Iſtum mirabolanum aſſumat in aurora uel ad libitum in mane cum ſur-

git ſemel in ſingulo mēſe. Et poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiunus horis .x. hoc vero medicamine teſr uti pōt q̄cunq̨ tpe anni. ¶ Solutiuū facile ⁊ uſuale. ℞. pillarum de iera .ʒ. ii. agarici .ʒ. i. agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus ⁊ nō pl'ſtatus īfundat' per horas .vi. ad minus in oximelle ſimplici q. ſ. ad ipſi' agarici debitā imbibitionē ex dicto oximelle. deinde oīa ſil' miſce ⁊ cū ſyrupi de ſticados. q. ſ. ad ipſas ſil' incorporādū in mortario cū piſtello ⁊ ſine igne reformēt' pille .vii. p. ʒ. Iſtarum pillarum aſſumat in aurora a trib' uſq̨ ad .v. ad libitū in mane cū ſurgit: ſed tñ in aurora meli' ⁊ poſt ipſarū aſſumptionē ſi ipſas aſſumat in aurora ſtet in lecto per horā vnā cū dimidia ⁊ iterū dormiat ſi pōt ſed nō ampli' vna hora ⁊ tunc poſt earūdē aſſumptionē ſtet ieiun' horis q̄nq̨ ⁊ nō aſſumat lauatiuum aliqđ ſed in termino dicto q̄nque horarū prādeat ⁊ p ferculo in ipſo prādio comedat blites cū boragine ⁊ petroſilino nō abiecta p̄ma aq̄ ebullitionis ipſarū herbarū ſed in ipſa aq̄ cocta. Itē laudabiles carnes comedat ut pulli pdices faſiani hedi uel vituli aut aliq̄ carnes cōſiles. Si vero ipſas pillas aſſumat in mane cū ſurgit tūc poſt ipſarū aſſumptionē nō dormiat ſed ſtet ieiun' horis .v. ut hic ſupra. Iſtis vero pillis utat' ſemel in ſingulo cuiuſlibet mēſis p̄terq̄ tpibus magnorū caumatis ⁊ frigoris.

Cōtra reumatis diſpōnē digeſtiuū. ℞. ſyrupi de ſticados oximellis cōpoſiti añ. lib. ſ. miſce ſed doſis ſit .ʒ. i. ſ. cū decoctiōe cubebarū nucis muſ. aniſi maſtice ⁊ ciperi. ¶ Solutiuū. ℞. pillarū cochiarum raſis .ʒ. i. ¶ Tragea cōfortatiua. Recipe triū pipum .ʒ. i. zinzib. ʒ. ii. ſ. gariofi. galāge ſticados añ .ʒ. i. cubebarū nucis muſ. añ. ʒ. ſ. aniſi .ʒ. iiij. ſ. zuccari. q. ſ. ſit doſis in ieiunio vnū coclear uſq̨ ad dies q̄tuor poſtea vero potet modicū vini ſubtilis. ¶ Cerotum. Recipe laudani .ʒ. i. aloes. ʒ. ſ. pulueris pulegii calamenti ſticados añ. ʒ. i. macis corticum citri añ. ʒ. ſ. incorporent' oīa ſil' addito modico aceti ⁊ applicet' parti capitis abraſe. ¶ Unguētū p ſtōcho in caſu iſto. Recipe maſtice. ʒ. i. aloes. ʒ. ſ. cinamomi gariof. añ. ʒ. i. ligni aloes folij ana. ʒ. ſ. olei nardini cere añ. quantum ſufficit pro vnguento. Ex iſto vnguento actu calido vngat' ſtomachus ieiunus.

¶ Contra catarri ſubtilis fluxū ad fauces pulmonē ⁊ pectus.

Regimē in ſex rerū nō nālium adminiſtratione cōſiſtit. Sit itaq̨ q̄litate igroſſatiuū ⁊ īfrigidatiuū ſed remiſſi' in frigidatiuū q̄ igroſſatiuū. Quātitas vero ſit ut de vnaq̄q̨ ipſarū ſex rerū nō nāliū admiſtratiōe in ꝓprijs capitulis ipſarū ī fra ſcriptarū. Euacuent' uētris ſolone māe cōmunes in vijs ductuū ſupfiue. minoret' ⁊ ꝓpe uētris ſolone cerebri replō ſtatus ſubtilis aliq̄liter calidi. ſed nō multū ⁊ tñ nō acuti ad fauces ad pect' ⁊ pulmonē catarriçātis. Remoueant' cauſe ipſi' catarri dictā mām añ in cerebro multiplicātes. que cauſe in hoc caſu p̄ncipales numero ſunt tres. vz. eupatorio magna nutriētis ⁊ reliq̄rum humiditatum ⁊ flegmatis a toto ad cerebrū multiplicato. Nālis caliditas cerebri debilitata nō ualēs ipſos uapores q ſunt nā catarri reſoluē in cerebro ꝯdēſati. Debilitas caloris eiuſdē nutrimentū ꝓpriū cerebri digeſtiui ipotētis q̄ indigeſti ⁊ catarrus ex eius paulatina ꝯgeſtione ꝯſiſtit. Minorent' ⁊ ꝓpe uentris ſolone ⁊ gule ⁊ pectoris ⁊ pulmōis repletio ſtatus a cerebro ad ipſa mēbra catarriçātis etiā ſm ei' ptē fluentē a gula in pectore. Et ſm ptē ex diuturna mora in pectore ibidē igroſſati. Diuertat' a cerebro ad ptes ignobiles ⁊ ꝓpe extremas dicta mā ſubtilis fluēs ut ſupra. Siſtant' aliq̄liter ſeu minorent' dicti ſubtilis flegmatis fluxus a cerebro ad fauces in pulmonē. Remoueant' cā uel cāe dictū catarrū ſeu flegma ad fauces pect' ⁊ pulmonē fluē facīes que cāe in hoc caſu nr̄o p̄ncipales ſunt q̄tuor vz. Debilitas retētiue cerebri ⁊ ei' collatorij. Māe catarri dictū exuberātē multiplicatiue cum v̄tutis expulſiue fortitudine. Ardor ⁊ aſpitas faucuū ⁊ gule icēſus ⁊ diuturnus. Tuſſis notabilis. Eradicet' ſeu abſolute remoueat' ipſi' catarri ſubtilis ſeu flegmatis fluxus a cerebro ad fauces ad pulmonē. Digerat' paulatine ipſi' catarri dcā mā ſubtilē nō multū calā flegmatica ſed nō acuta ut ſupra. ⁊ ꝓpie in gula pulmone ⁊ pectore ⁊ ꝓprius cerebro. Itē digeratur dicta mā groſſa flegmatica in pulmone ⁊ pectore ex diuturna mora in ipſo igroſſata que ambe māe ſubtilis ⁊ groſſa in pectore digerēde ſunt etiā ipſe ſilr cum dicta mā ſubtili in cerebro digerēda ⁊ hoc ꝓpter ptiſis ſuſpitionē aliqualiter aut ſaltē de ꝓximo future que nec digeſtiōnis nec euacuationis tolerat inducias lꝫ hac ſuſpitione nō exīte dictū catarrū digerē ⁊ euacuare regulari' eēt: deīde ad ipſarū catarri ſubtilis ⁊ groſſi gule pulmonis ⁊ pectoris digeſtiones ⁊ euacuationē trāſire liqueret. Euacuet' eradicatiue ſed paulatine dicta mā flegmatica ſubtilis aliq̄liter calā ſed nō acuta a dictis cerebro gula pulmone p̄mo uentris ſolone a dictis mēbris. ſcđo dicti flegmatis ſubtilis per nares eductione. 3° ipſi' māe a cerebro euaporatione. Item dicta mā flegmatica groſſa in pulmone ex diuturna ei' mora ingroſſata etiā eradicatiue: ſꝫ paulatine euacuet'. P̄rio uētris ſolone ab ipſo pulmone. 2° ⁊ ꝓpius inde per ſpm ei' eductione. 3° dicte māe a dictis pectore ⁊ pulmone euaporatione. Que tres māe ſubtilis in cerebro ſubtilis ⁊ groſſa in pulmone ſil' euacuāde ſunt dicta cā groſſa ſuſpitionis ptiſis p̄ntis aut future nō dātis inducias ut ſupra. ¶ Cōfortent' v̄tutes oēs. vz vitalis nālis ⁊ aīalis toti' ⁊ ꝓpe cerebri gule pulmonis ⁊c̄. Et ꝓpe eorū v̄tutes nāles oēs. Et ꝓprijſſime ipſi' cerebri nālis ut ipſa mēbra dictas mās ſubtilē ⁊ groſſam nō generēt nec recipiant. Remoueant' cerebri faucū pectoris ⁊ pulmonis male cōplexiōes a dictis morbo cauſa morbi ⁊ accītibus derelicte. Corrigant' accītia p̄ncipalis dicti catarri ſubtilis in caſu nr̄o ⁊ a ſumis ꝯſeruent' eidem caſui ꝓprijs. vz nomina tuſſis anhelit' conſtrictio hec tria p̄ſentia. ſequētia vero empima ⁊ ptiſis hec duo ſaltem futura in hoc caſu noſtro.

Regimē ex ſex reb' nō nālib' ſit ut infra. Aer ſit frigidus ſed remiſſe ⁊ declināſ ad ſiccitatē. Cibus ⁊ pot' ſit frigidus ſed remiſſe ⁊ declinās ad humiditatē ſaltē actu ⁊ pulmonis ⁊ pectoris lenitiuus. vz. ſi ſimidā ſpelte pultes ex cicerib' rubeis abiecto cortice ⁊ ꝓpe oīa cū cortice amigdalarū dulciū. Itē cū lacte ſi nō eſt febris aut dolor capitis aut grauedo eiuſdē. Quieſcat nō iacēdo ſed ſedendo hora vigiliarū ſibi debitarū. Uigilet multū tñ cū ꝓportiōe. Nō dormiet in die nec multū in nocte. Ieiunet ſepe cenet parce ſamiat ⁊ ſitiat nō ſe repleat. Nō aſſumat nutriens niſi digeſto p̄ori mētē getē hēat hylarē ⁊ gaudioſam. Euacuent' māe cōēs. ℞. foliorū blitis maluarū añ. M. i. ſ. mercurialis. M. i. radicū altee. M. ſ. ſeminū fenugreci cartami añ. ʒ. ſ. vitellum oui numero .j. iere pigre zuccari rubei añ. ʒ. i. olei oliuarū. ʒ. iiii. ſalis coīs. ʒ. ii. bulliēda bulliāt. deinde miſce ⁊ fiat cliſtere. ℞. caſſiefi. ʒ. i. ſebeſtē. ʒ. ſ. aque decoctionis zucca. q. ſ. pro potione miſce ⁊ fiat potio aut dictis caſſie ⁊ ſebeſtē addat' zuccari electi. q. ſ. pro dactylo. Et imediate poſt aſſumptionē dicti dactyli bibat dicte aque zuccari. ʒ. iii. minoret' plectoria flegmatis ſubtilis a toto. ℞. caſſiefi. ʒ. i. medulle cartami. ʒ. ij iuris galli decrepiti decocti cū zuccaro ſm canones. q. ſ. pro potione macis. ʒ. i. amigdalarū dulcium. ʒ. i. penidiarū. ʒ. ſ. miſce aut ſubtracto iure galli q̄ tñ optimū eēt cū reliq̄s medicis addat' zuccari electi. q. ſ. p dactylo ⁊ fiat dactylus. Sꝫ medicina dcā cū iure eſt ualde melior. Minoret' cerebri repletio ſtatis ſubtilis ⁊ aliq̄liter calidi ſed nō acuti. ℞. pillarū de iera ſimplici. ʒ. ii. agarici. ʒ. i. ſalis gēme. g. i. violarum. g. v miſce ⁊ cū iulep violato fiant pille .vii. pro .ʒ. Remoueantur cauſe dicti flegmatis. vz oppmant' uapores qui ad cerebrum eleuant' ut infra. ℞. coriandrorū p̄paratorū ꝯfectorū ſolū cum vna coopertura. ʒ. i. de q̄bus coriandris comedat immediate poſt cibū. ʒ. ij. Et iterū per ſex horas poſt cibū comedat tantūdē. Itē dyacitoniton de zuccaro ⁊ ſine ſpēbus. ʒ. i. comedet loco dicti coriandri ad libitū cū modis tñ dictis. ℞. roſarum ſiccarū. ʒ. i. zuccari albiſſimi. ʒ. i. miſce ⁊ cum ſyrupo de myrto q. ſ. ad incorporādū forment' pille .vii. pro .ʒ. aſſumat ad minus tres illarū pillarū ad libitū cum modis dictis ⁊c̄. ¶ Con

fortet calor nāllo cerebri uapoꝝ reſolutiu⁹ ⁊ digeſtiuus eiuſ
dē ⁊ faucū. ℞. auellanaꝝ mundataꝝ. ℥. i. caſſie lignee gallie
muſcate añ. ʒ. i. ligni aloes. ℥. ſ. muſti. g̃. q̃rtaȝ ptem ſpice. ʒ. ſ.
ſticados. ℥. ſ. nucis muſ. ʒ. i. roſaꝝ. ℥. i. emblicoꝝ. ʒ. i. coralloꝝ
rubeorum. ℥. i. miſce ⁊ cum ſuccari bugloſſati iulep violati.
q. ſ. fiat electuarium. ¶ Aliud ualēs ut ſupra. ℞. ſpērū dyā
bre. ʒ. i. aromatici roſati deſcrip. Gabrielis. ℥. ſ. ligni aloes. ʒ.
ii. emblicorum. ʒ. i. ſuccari albiſſimi. ℥. viii. roſarum. ℥. ſ. co-
rallorum. ʒ. i. miſce ⁊ cū aque violarum. q. ſ. fiat ꝯfectio ſoli-
da. Minoreſ pectoris ⁊ pulmonis repletio a duob⁹ flegmati
bus groſſo ⁊ ſubtili. ℞. caſſieſi. ℥. i. aſſe ſeu thimi. ʒ. i. agari-
ci. ʒ. i. ariſtologie. ʒ. ſ. cartami. ʒ. ii. aque mellis aque ordei ex
corticati añ. q. s. pro potione miſce aut loco caſſie fiſtu que
ſubtrahaſ ⁊ addaſ cibus iſtis medicinis agarici thimi añ.
ʒ. ii. deinde oīa ſimul incorporenſ cum iulep violati. q. ſ. Di
uertaſ dictus catarrus aqͥ̄ſus ſubtilis a cerebro. fricenſ ſua
uiter ⁊ tpe puo ſtōcho ieiuno habito uētris bñficio cū pāno
lineo brachia a cubito īfra ⁊ tybie a genu infra. balneentur
eedem pteſ cū eodem ordine cū hoc infertius. ℞. violarum
M. iii. ordei excorticati. ℥. i. milij. ℥. iiii. roſarum. M. i. ſ. folio
rum vitis. M. ii. folioꝝ camomille. M. i. ſ. miſce ⁊ bulliant
⁊ fiat lotio. Diuertaſ catarrus ut hic antecimediate ⁊c̄. vȝ. uē
toſe ſicce apponanſ cum modis ⁊ ordinib⁹ qͥbus ſupra fit lo
tio. ℞. mānē. ℥. ſ. aque ordei. q. ſ. ad diſſoluēdum dictā mānā
miſce. Attrahaſ calo p nares ad libitū ſtōci o ieiuno. ¶ At
tractiuum per nares. Recipe ſucci caulis. ℥. ii. ſucci anagalli.
℥. i. ſucci celidonie. ℥. ſ. myrre. ℥. ii. ſarcocolle. ℥. i. aq̄rum ordei
violarū maiorane añ. ℥. i. miſce. ¶ Caputpurgiū efficacius.
Recipe aq̄rum infraſcriptaꝝ. ſ. ordei excorticati violaꝝ ma
iorane añ. ℥. i. ſucci folioꝝ blitis. ℥. i. ſ. ſuccari cādi. ℥. i. mi-
ſce. Iſtius caputpurgij attrahat per nares quātitatē ad libi-
tum ⁊ hoc dieb⁹ alternis ſtōcho ieiuno ⁊ puo habito uentris
bñficio. Si vult ipȝ efficacius tūc loco ſucci folioꝝ blitis po
nat ſuccū eius radicis. Itēꝝ ſi vult efficacius addat puluerē
radicis ireos ad. ℥. ſ. Prohibeaſ fluxus catarri ut īfra. Reci-
pe aquā frigidā ⁊c̄. quā teneat in ore ad libitū. ¶ Aliud p-
hibēs fluxū ⁊c̄. ℞. dyapapaueris de hac ꝯfectione teneat q̄-
titatē auellane in ore īter genā ⁊ maxillam ⁊ ppue in nocte.
¶ Aliud ut ſupra. ℞. roſaꝝ. ʒ. i. lentiū excorticataꝝ. ℥. ſ. coriā
droꝝ ꝑparatoꝝ. ʒ. i. violaꝝ. ℥. ſ. corticū papaueris albi. ʒ. ii.
terre ſigillate boli armeni añ. ℥. i. olibani. ℥. ſ. ſpice. ʒ. ii. miſce ⁊
bulliant in aq̄ decoctionis myrti uſqȝ ad ꝯſumptionē medie
tatis. deinde optime exꝑmanſ ⁊ colenſ. Iſtius colature quā
titatē ad libitū teneat in ore nō trāſglutiēdo aliqd. ¶ Idē ut
ſupra. ſed in alia forma. Recipe eaſdē medicinas ⁊ nō ponan
tur in aliq̄ decoctione ſed oēs ſimul incorporenſ cuȝ ſyrupi
de myrto. q. ſ. ⁊ fiāt forme ſiles lupinis. Et de eis teneat vnaȝ
in ore ad libitū ⁊ nō deglutiat aliqd de ſaliua cui aliqd cō-
miſceſ de medicina dicta. ¶ Aliud retinēs fluxū. Recipe bo
li armeni terre ſigillate añ. ℥. i. myrtilloꝝ papaueris albi añ.
℥. ſ. amidi. ℥. i. olibani. ʒ. i. ſpice. ʒ. ii. miſce ⁊ cū ſyrupi de myr
to. q. ſ. formenſ pille in forma ut ſupra. ¶ Aliū ut ſupra. Re
cipe laudani. ℥. iii. ſandarace. ℥. i. calamēti. ℥. ſ. dauci. ℥. i. myr-
tilloꝝ. ℥. iii. roſaꝝ. ℥. vi. miſce ⁊ fiat ſacculus pro cōmiſſura co
ronali capitis. Et ſm hāc ꝓportionē aſſumaſ tāta quātitas
ſupraſcriptoꝝ ut ſufficit pro ſacculo. Remoueanſ cauſe dicti
flegmatis ſubtilis ⁊ debilitas retētiue corrigaſ ut ſupra. Re
cipe boli armeni terre ſigillate añ. ℥. i. olibani. ℥. ſ. ſeminū citō-
nioꝝ. ℥. iii. miſce ⁊ cū ſyrupo de myrto fiāt pille in forma lu-
pinoꝝ. Et teneat vnā ꝗ̄ bis in ore ⁊ ppue in nocte. ¶ Aliū
ut ſupra. Recipe ſandarace. ℥. i. olibani. ℥. ii. ſpice. ℥. i. roſaꝝ. ℥.
ſ. myrtilloꝝ. ℥. ii. miſce ⁊ fiat ſacculus. Aſſumaſ tāta quanti-
tas ut ſupra. Exuberās mā catarri abijciaſ ſolutiuis mino-
ratiuis dicte mēcin cerebro ſupraſcriptis reuertēdis in hoc ca
none. ¶ Aſpitas faucū gule ⁊c̄. intenſa remoueaſ ut infra.
Recipe ſucci ligritie pineaꝝ corticataꝝ in aq̄ feruēti ⁊ ſtrictis
capitib⁹ eaꝝ. ℥. ſ. plātaginis. ℥. iii. iuiubes numero. vi. maſti-
cis. ℥. ii. mucillaginis pſilij. ℥. i. miſce ⁊ cū gūmi arabico fiant
pille ut imediate ſupraſcripte. ¶ Aliud ut ſupra imediate.
Recipe ſeminū citonioꝝ. ℥. i. ſebeſtē. ℥. ſ. iuiubes numero. iiii
violarū. ℥. iii. ſucci ligritie. ℥. ſ. maſticis. ℥. i. ſ. bdelij. ℥. i. amigo
dalaꝝ dulciū excorticataꝝ. ℥. ſ. roſaꝝ. ℥. ii. miſce ⁊ cū dragagā
to fiāt pille immediate eā. Digeranſ paulatine in cerebro ⁊
pulmone flegmata ut īfra. ¶ Digeſtiuū. ℞. ſyrupoꝝ de ſtica
dos, de hyſopo añ. ℥. ſ. iulep violati. ℥. i. oximellis ſimplicis
℥. ſ. aquarū betonice ordei excorticati añ. ℥. i. ſ. miſce. Euacuē
tur dicta flegmata a dictis mēbris. ℞. pillarū aureaꝝ de te-
ra pigra añ. ʒ. i. agarici. ʒ. i. ſalis gēme. g̃. ii. violaꝝ. g̃. viii. mi-
ſce ⁊ cū iulep violati ⁊ ſyrupi de ſticados añ. q. s. fiāt pillule
vii. pro. ℥. ¶ Aliud ad idē. ℞. pillarum cochiarū aurearum
agari. añ. ʒ. i. ſalis gēme. g̃. i. violarū. g̃. viii. miſce ⁊ ſyrupi ut
ſupra. fiant pille ut ſupra. ¶ Aliud facile ⁊ uſuale. ℞. terbē-
tine lote ter in aq̄ ordei excorticati. ℥. ii. utaſ iſta terbētina lota
ad min⁹ ſemel oībus. xv. dieb⁹. Educaſ a cerebro per ſudo-
rē dictū flegma ſubtile ut īfra. vȝ. euaporeſ caput ſup aq̄ cali
da mediocriter ſimplici in mane ſtōcho ieiuno ꝑcedēte uen-
tris bñficio ⁊ extremoꝝ lotiōe. ¶ Aliud efficaci⁹. euaporeſ
ut ſupra aq̄ calīa mediocriter in qua decoquenſ īfraſcripta.
vȝ. ℞. mellilotī. M. i. ſ. radicū altee radicū blitis añ. M. ſ. ſe
minū ſenugreci. ℥. ſ. Et poſt ſupraſc. iptā euaporationē tuea
tur caput ⁊ facies ab aere frigido. Educanſ per ſputū ambo
flegmata dicta ut īfra. ℞. dyadragāti. ℥. i. De hac ꝯfectiōe te
neat īter genā ⁊ maxillā ad q̄ntitatē auellane ⁊ ppe in nocte ⁊
meli⁹ ſub ligua. ¶ Aliud ut ſupra. ℞. dyapenidiōis. ℥. i. dya
dragāti. ℥. ſ. miſce in mortario cū piſtello teneat in ore ut ſu-
pra. ¶ Aliud ut ſupra. ℞. ſucci ſani ⁊ expti dyadragāti fridā
añ. ℥. ſ. miſce ī mortario cū piſtello ⁊ teneat ī ore ut ſupra:

Ad dolorē dētiū a mā frigida. Pmo ſoluaſ cū pil
lulis cocīis. deīde colluaſ os cū ſupdi
co vino calīo. vȝ. ℞. maſticis. ℥. ii. ſaluie. ℥. iii. piretri ſiſ. dipta
mi paſſulaꝝ cubebaꝝ añ. ℥. i. origani. ℥. i. ſ. roſaꝝ. ʒ. iii. n. ſſſe ⁊
bulliāt kl. vini. i. uermilij uſqȝ ad ꝯſūptionē medietatis ⁊ po
ſtea coleſ de quo calīo teneat in ore ⁊ eſt optimū ⁊ exptū mi-
tigat dolorē ⁊ reſoluit mām ⁊ ꝯfortat gigiuā ⁊ dētes. ¶ Dētiſ
ſuciū meū dētes dealbat ⁊ abſtergit ⁊ gingiuā ſolidat ⁊ cō
fortat ⁊ aromatiȝat. ℞. oſſis ſepie cbocu laꝝ alī oȝ n arineꝝ
añ. ℥. i. ſ. pumicis. ℥. ii. ſ. alumis aſſi. ℥. i. ariſtologie piretri gal
le cinamomi pipis lōgi añ. ʒ. ii. gallie muſcate. ℥. ſ. iuiube. ʒ. i.
miſce ⁊ fiat puluis ⁊ cū melle diſpumati quātum ſufficit in-
corporeſ ⁊ fricenſ dieb⁹ alternis ſtōcho ieiuno.

Cōtra dolorē dentiū a mā frigida. Pmo ſoluaſ cū pil-
lulis cochijs calefactoriis cū pāntio camomil-
la aneto abſinthio milio ſale mulū ualet. collutio cuȝ vino
calīo uel aceto bullitionis ſandarace aut bullitionis piretri ca
lamēti origani pipis ſinapis etiā multū ualet. Liniaſ dens
dolēs cū tyriaca fiat etiam collutio oris cum aceto bullitio-
nis colloquintide aut alleorum aut piretri aut ſaxifragie aut
corticum radicum capparis aut ex aceto quod multum bul
lierit in teſta colloquintide.

¶ Ad ꝯſeruandū ⁊ mūdificādum dentes ⁊ gingiuas.

Canones ꝯſeruatiui dētiū ⁊ gigiuaꝝ ſunt. x. infra
ſcripti. ¶ Pmus canō. Euitet corruptio
nē cibi ⁊ pot⁹ in ſtōcho imo ⁊ oēm cibi corruptionē iuxta poſ
ſibile ⁊ ex ꝯñti nutriēda facilis corruptionis ut lac piſces ſa
litos piſces puos ⁊ ſilia poſt pōneȝ cibi ſubtilis groſſo mor⁹
ſorres feſtinos poſt aſſumptionē cibi gnimo ⁊ añ cibi deſcē
ſum de ſtōcho ſomnū feſtinū poſt cibi aſſumptionē ⁊ nutriē-
da diuerſa que oīa ſunt corruptionis cibi in ſtōcho effectiua
cū ul ſanē diſpoſitiua. ¶ 2⁹ canō. nō aſſuefaciat uomitui ⁊ ma
xime ſi uomeret rē acetoſam. ¶ 3⁹ canō. euitet cibaria viſco-
ſa ſicut ꝯfectio de melle ⁊ ficus viſcoſas. ¶ 4⁹ canon. euitet
res duras ad frāgēduȝ. ¶ 5⁹ canō. ꝯgelatiua dētes ſeu ſtupe
factiua euitet. ¶ 6⁹ canō. res uehemētis frigoris comedere
euitet ⁊ ppue poſt aſſumptionē calidi. ſilr ea que ſunt uehe-
mētis caloris maxime poſt frigidi aſſumptionē. ¶ 7⁹ canō.
euitet comedē res dētib⁹ nocentes ſua ꝓprietate ut ſunt po

ri ⁊ reliq̃ huiuſmodi. ℂ 8ᵘ canõ. mūdificet ſibi dētes imme diate poſt cibū ab eo ſupſluo qḋ ingredit̃ inter ipſos ⁊ ꝓpe cū ligno ſubtili nõ acuto ut ſunt ligna infraſcripta ⁊ hoc nõ cū multa ꝑſcrutatione ne noceat gingiue uel carni que eſt in ter dētes uel dētes cōmoueat. ℂ 9ᵘ canõ. facta dicta mūdifi catione immediate poſt cibū ut ſupra lauent̃ dentes imme diate ut cum uinis nigris medie vinoſitatis nõ acetoſis ſeu agreſtib⁹ qḋ idem eſt nec dulcib⁹ ſed medij ſaporis. ℂ 10ᵘ ca nõ. fricent̃ dentes ſuauiter ⁊ tpe breui. nã fortis fricatio aut diuturna deſtruit dētium humiditates naīes ⁊ ad eos trahit reuma ⁊ uapores a ſtõcho aſcēdentes aut ſaltē ipſos prepa rat dētes ad hec recipiēda. Sed fricatio cū equalitate abſter git dentes ⁊ carnes gingiuaꝝ conſortat ⁊ ꝓhibet lapides ſeu gipſum circa ipſos gñari ⁊ facit oris odorē bonū ⁊ cōuenien ti⁹ cū quo fiat fricatio eſt lignū in quo eſt ſtipticitas ⁊ ama ritudo cuiuſmodi ſunt infraſcripta. Licet oleū ro. ſit fricato rium ꝯueniens. ſi caliditas ſit cauſa leſionis dentiū ⁊ oleū de ben ⁊ oleum de neriden. Cōpoſitio eſt neceſſaria ſi dicta ca liditas ⁊ frigiditas ſint cauſe mixte. Que fricatio cum dictis oleis fieri debet cū uadit dormitū ⁊ ꝓcedere debet fricatiões alias fiendas cū fricatorijs infraſcriptis cū uadit dormitū ⁊c. ſtõcho ieiuno alio tpe ad libitū. Hos. x. canones explicite colligite ſpēles ex Auicē. 7ᵃ ſen tertij. cap̃ 2ᵒ. cuius rubrica de ꝯſeruatione dentiū ⁊ ꝓterea cap̃ 3ᵒ eiuſdē ſen. rubrica de cura dentiū. ℂ Mūdificatiuum dentiū ab ingredientibus cibis inter ipſos iuxta. 8. canõ. anteſcriptū. Sumat̃ ramus capſ ſi aut ligni aloes roſmarini pini uel iunipi ad libitum hic ra muſculus ſubalief ⁊ fiat flexibilis itatū ut nõ incidat nec ſit acutus ſed tñ obtuſus cū latitudine eq̃li cū hoc ramuſculo mūdificent̃ dentes ut ſupra. iuxta canõ. 8. ℂ Lotio dentiū ⁊ gingiuaꝝ mūdificatiua ⁊ cordē ꝯfortatiua ⁊ tremoris ⁊ pa ralyſis mitigatiua ⁊ neruoꝝ cōfortatiua iuxta canõ. nonū ante ſcriptū. ℞. vini noui medie vinoſitatis maſtellum ſeu brentam vnā ſaluie recētis inciſe in mediocria fruſta ⁊ nõ piſtate nec lote lib. j. vinū ipſm poſt factā expreſſionem ab vuis ſuis immediate q̃tuor dieb⁹ cōtinuis ꝑ ſe bullire pmittat̃ cū ra cemis ſeu graſpis ſuis notabili bullitione. Deinde quīta die dicto vino ꝑ ſe extracto ⁊ colato a dictis graſpis: tūc poſtea dicta ſaluia imponat̃ ⁊ dimittat̃ cū ipſo vino bullire uſque quo ipſm vinū clarū efficiat̃ cū hoc vino dētes lauent̃ poſt aſſumptionē cibi precedēte mūdificatione ipſoꝝ dētium iux ta nonū canõ. anteſcriptū. ℂ Lotio alia ualēs ad id quod ſu pra. ℞. cinamomi elect. ʒ. i. maſticis. ʒ. ſ. gariofi. ⁊ nuc. cubeba rum añ. ʒ. ii. ſeminū iunipi. ʒ. iii. radicis ciperi. ʒ. i. ſ. foliorū roſmarini. ʒ. vi. Cōtundantur oīa groſſo mõ exceptis folijs roſmarini. deinde oīa ſimul miſce ultimo in brenta vna vini muſti ponant̃. ʒ. vi. dicte mixture ⁊ bullire pmittat̃ ⁊c. ut ſu pra in vino ſaluiato ſupraſcripto cū hoc vino dentes lauen tur poſt aſſumptionē cibi ꝓcedēte mūdificatione ipſoꝝ iuxta nonū canonem añſcriptū. utat̃ mõ iſta lotione mõ alia ad li bitū. Fricatione dētiū ⁊ gingiuarū abſterſiua mūdificatiua ⁊ ꝯfortatiua iuxta decimū canonē añſcriptū. ℞. mellis partes duas çuccari tabarçet ꝑtē. j. miſce. Cū hac mixtura dentiū ⁊ gingiuaꝝ in ſero cū uadit dormitū ⁊ etiā ſtõcho ieiuno alio tpe ad libitū iuxta canonē decimū añſcriptū. ℂ Aliud frica toriū ualens ad id qḋ immediate ſupra. Recipe pulueris ca pitis leporis ad quātitatē auellane hic puluis liget̃ in petia linea rara ſubtili ⁊ cū iſtis talr ligatis fricent̃ dentes ⁊ gin giue ut ſupra. ℂ Aliud fricatoriū ualēs ad id qḋ ſupra. Re cipe ſalis aduſti ad quantitatē auellane mellis. q. ſ. pro eclua rio miſce ⁊ totū redigat̃ in formã eluarij. Iſtud eluariū lige tur in petia cū qua fricent̃ dētes ⁊c. ut ſupra. ℂ Fricatoriū aliud cōfortās dētes ⁊ gingiuas. Ex tyriaca antiq̃ ad min⁹ q̃tuor annoꝝ fricatio dētiū fiat cū digitis oī mēſe ad minus ſemel per nouē horas poſt cenā ⁊ ad minus p q̃tuor horas ante prādiū ſup qua fricatione cū dicta tyriaca pōt dormire ad libitum. Nota q̃ per tres horas ad minus poſt applica tionē anteſcriptoꝝ medicaminū non fiat comeſtio nec lotio cū vino uel alijs rebus dicta medicamina ⁊ vigores ipſorū a dentibus ⁊ gingiuis abijcientibus.

ℂ Cōtra ſcolam.

Flobotomia fiat ex cephalica manus laterio ꝯlitis ex qua extrahant̃. ʒ. iii. ſangui nis. eodē vͦ die flobotomie ⁊ duob⁹ dieb⁹ ſequētib⁹ immedia te eādē teneat in ore pluries in die lac aſininū uel caprinū: ſed melius aſininū. deinde uaccinū. deinde caprinū. hoc vͦ lac te neat in ore frigidū actu ⁊ pmittat ipſm in ore notabilr caleſie ri ſed ipſm frigidū pluries in ore reaſſumat̃. eiſdē trib⁹ dieb⁹ etiā aliquotiēs ⁊ pluries teneat in ore ſuccū extremitatis ſic⁹ aut papauerū viſ ⁊ ſic actu frigidū ⁊ ut aliquotiēs teneat in ore dictū lac ⁊ aliquotiēs dictū ſuccū. Si tpe eſſet ꝓportiona bile ſolðui uētris ſeu farmaco aſſumat ſolutiuū infraſcriptū. ℞. pillarū aurea꞉. ℈. ii. agarici. ℈. i. ſalis gemme. gr. i. pulueris violaꝝ. gr. ſ. miſce ⁊ cū iulep viola. q. ſ. ad incorporandū for ment̃ pille. vi. uel. vii. ad libitū. Iſtas pillas aſſumat in auro ra ⁊ cū cuſtodia ſeruādo ordines obſeruādos in aſſumptio ne ſolutiui cū cuſtodia: qui canones explicabunt̃ ubi termi nabimus patientē dictas pillas debē aſſumē. 4ᵒ vͦ die a ſu praſcripta flobotomia cephalice ſi tūc debite nõ conualuit tunc fiat flobotomia uenarū duarū que ſunt ſub lingua. Eo dē vͦ die flõmie ſub lingua imediate ſcripte ⁊ octo dieb⁹ ſe quētib⁹ eandē teneat in ore pluries in die ad quātitatē auel lane mixture infraſcripte imediate. Recipe folioꝝ oliue. ʒ. ii. ſandaloꝝ ſpodij añ. ʒ. i. cāphore. gr. vi. gūmi arabici. q. ſ. ad ei um incorporationē gūmi ipſm iſundat̃ per horas. xii. in aq̃ plātaginis. q. ſ. ad ipſi⁹ infuſionē ⁊ diſſolutionē ⁊ ꝯlum ſimi debitā incorporationē. deide reliq̃ piſtent̃ debite. ultimo oīa ſimul incorporent̃ optime in mortario cū piſtello ⁊ ſic igne fiat magdaleon. Si vͦ vult medicamē liquidum q̃ ipſm ſit ſi bi grati⁹ retinē in ore tūc dicte medicine hui⁹ recepte bulliāt in aq̃ plātaginis. q. ſ. ad ipſaꝝ debitā ebullitionē ⁊ oris col lutionē. ultimo hūc liquorem actu frigidū teneat in ore cū reliquis modis ⁊ ordinib⁹ ut hic ſupra immediate.

ℂ Contra paraliſis mēbꝛ ꝓncipiū uertiginē ⁊ ꝑclinitatē ad flegmaticā apopleſiā ocō per eſſentiā tales. Regimen.

Regimē totū ⁊ ꝓprie nutriēs gñaliter ſit calidū ⁊ ſic cū in ꝑ uſq; ad 2ᵐ incluſiue ad libitū ⁊ ſm neceſſitatē ⁊ ipſm nõ trāſcēdat 2ᵐ gradū. Particulare vͦ ſit ipſi⁹ totū regimē ⁊ ꝓprie nutriēs ſingulariter de vnaq̃q; ſpe cie eiuſdē regiminis ꝓprie nutriēs iſirmū uerbo amplo ammo nui. ℂ Uētris lenitiuū. Singulo die uētris hñficiū habeat ⁊ ſi nõ hēt nālıter tunc fiat aliquotiēs tale artificialr ſaltem ſe mel in hebdomada cū altero duoꝝ enematū immediate iſra ſcriptoꝝ ad libitū. vz. ℞. brodij optime pinguis ⁊ cōplete de coctionis carniū pulli uel caſtrati ſed meli⁹ pulli. ʒ. xii. vitel los duoꝝ numero. ij. olei lilioꝝ alboꝝ. ʒ. iiii. pulueris çuccari ʒ. i. ſalis com. ʒ. iii. miſce ⁊ fiat cliſtē. Si vͦ vult medicamē ali q̃liter efficacius ⁊ tñ ētuti familiare tūc ſupraſcripto enema ti addant̃ caſſiefi. ʒ. i. iere pigre. ʒ. ſ. Iſto cliſteri ſeu enemate talr utat̃ ſtõcho ieiuno ſaltē ſemel in hebdomada uel ampli⁹ ad libitū. vz añ prandiū uel añ cenā per vnā horā quocūq; tpe anni ꝓterq̃ tpe calido. Quo tpe loco olei lilioꝝ alboꝝ po nat tantūdē olei oliuarū tēperati miſce ⁊ fiat cliſtē. ℂ Uen tris lenitiuū efficacius ꝓori tñ ētuti familiare. ℞. folioꝝ bliſ te. M. i. ſ. mercurialis. M. i. ſticados ſaluie añ. M. i. ſ. vitel lū oui. j. caſſiefi. ʒ. i. iere pigre çuccari rubei añ. ʒ. ſ. olei lilio rū alboꝝ. ʒ. iiii. ſalis com. ʒ. iii. herbe iſte bulliāt in aqua flu uiali. q. ſ. pro debita quātitate decoctionis cliſtē. deinde opti me exꝓmat̃ ⁊ colet̃ ultimo. ʒ. xii. colature reliq̃ addant̃ ⁊ fi at cliſtē. Et ſi placuerit hēre medicamē efficacius ꝓori imee diate uel ſibi placuerit pmutari cliſtē tunc iſto utat̃ ſeruatis modis ꝑ ſe dictis in cliſteri ſupraſcripto. ℂ Solutiuū ⁊ ma teriarū colum a ſtõcho ⁊ inteſtinis eductiuū ⁊ ipſoꝝ inteſtino rū lenitiuū faciliimū ⁊ ētuti ualde familiare. Recipe caſſiefi. ʒ. ii. aque ſalute. q. ſ. ad ipſam caſſiā mūdificādū ab arillis ⁊ ſcorſis ſuis ⁊ ad eādē diſſoluēdū pro potione miſce ⁊ fiat pō

uo. Iſtud ſolutiuū aſſumat in mane debite calidū ⁊ poſt aſ-
ſumptionē ipſi⁹ ſtet ieiunus tribus horis q̄tuor ⁊ nō dormiat in
terim nec aſſumat lauatiuū aliqđ prādeatq; in dicto termi-
no. vȝ q̄tuor horarū ⁊ pro ferculo comedat blites cū bora-
gine ⁊ feniculo. Itē carnes laudabiles ut hedi pulli uel vitu
li aut ſiles ⁊ eo ſaltē ſemel utat̄ in uere ⁊ ſaltē ſemel in autū-
no. ¶ Solutiuū ⁊ materierū colum eductiuum ut ſupra ſo
lutiuo ſuprāſcripto efficaci⁹ vtriuſq; familiarius ⁊ gratius.
Recipe mãne electe. ℥.i. aque ſaluie. q.s. ad ipſaȝ mãm diſſol
uēdā. deinde colādā pro potiōe miſce ⁊ fiat potio. Si vō me
dicamē delitioſius ⁊ v̄tuti gratius affectat aut etiaȝ medica-
mē pmutare vult tunc illud mãna aſſumat ſeruatis modis
p̄us dictis in aſſumptione ſolutiui immediate ſuprāſcripti.
¶ Digeſtiuū facile ⁊ uſuale ⁊ ɔfortatiuū cerebri ⁊ muſculo
rū. ℞. aque mellis facte ſm canō. ad hoc. q.s. pro decoctiōe
infraſcriptoꝝ triū. ſaluie ptes. ii. maiorane ptē. ſ. roſmarini p
tē. i. Incidant̄ minutim deinde ſimul bulliāt uſq; ad cōſum
ptionē 3ᵉ ptis ipſius aque. ultimo exp̄mant̄ ⁊ colent̄ optime.
Iſtud digeſtiuū debite calm aſſumat in aurora pluribus die-
bus ɔtinuis ⁊ pp̄ue uſq; ad diē. 14. deinde poſt ipſi⁹ aſſum-
ptionē ſtet ieiunus horis q̄tuor ⁊ interim dormiat per vnaȝ
horā ad lōgius ⁊ nō ultra. ¶ Nota attēte q̄ ſupradicto leni-
tiuo ⁊ ſolutiuo mãerū coluȝ digeſtiuo ɔfortatiuoq; utat̄ uſ
q; ad q̄rtā diē ab inſtāti initiantē morbū ipm imo uſq; ad ſe
ptimū qnimo uſq; ad decimūquartuȝ diē ſm aliquos ⁊ in
teriȝ nō utat̄ medicinis alijs efficacib⁹ ſolutiuis nec alterati
efficacib⁹. ¶ Nota q̄ nullā infraſcriptaꝝ medicinaruȝ aſſu
mat iſirmus uſq; ad. 14. diē ⁊ hoc uſq; ad illud de mirabo
lanis hebulis ɔditis. ¶ Solutiuū minoratiuū facile uſua
le. Recipe pillaruȝ de iera ſimplici. ʒ.i. pillarum alefangina-
rum agarici añ. ʒ.i. ſalis gēme ſinzib. añ. g̃. i. miſce ⁊ cū elec.
indi. q.s. ad incorporandū reformentur pille. vii. pro. ʒ. Iſtaꝝ
pillarum aſſumat. ʒ.ii. in aurora ⁊ poſt ipſaꝝ aſſumptionē
ſtet imediate in lecto per vnā horā cum dimidia ad ampli⁹ ⁊
interiȝ dormiat per horā vnā ⁊ poſt dictū terminum ſurgat
aut dormiat ſiue nō ⁊ cū ſurrexerit primo deambulet primo ſe
deat ſm q̄ eſt ſue nature ɔuenientius ⁊ iterum cū panno ſuaui
ter calido fricet ſibi uētrē ⁊ ſtōchuȝ ⁊ plus uerſus dorſum fri
catione ſuaui. vnde ipm pānū ſuauiter calm teneat ſuper di
ctis mēbris ⁊ ſtet in tenebris aut ſaltē pauco lumine ⁊ nō aſ-
ſumat lauatiuū aliqđ ⁊ ſtet ieiunus poſt ipſaꝝ aſſumptionē
horis. v. ⁊ in dicto termino prādeat ⁊ comedat pro ferculo
blites cum boragine ⁊c̄. ut dictū eſt ſupra. ⁊ hoc ſolutiuuȝ tali
ter aſſumat ſemel in uere ⁊ ſaltē ſemel in autūno. ¶ Digeſti-
uum. ℞. ſyrupi de ſticados. ℥.i. oximellis ſimplicis. ℥. ſ. aq̄ꝝ
ſaluie. ℥.i. ſ. hyſopi. ℥.i. abſinthij. ℥. ſ. miſce. Iſtud digeſtiuum
aſſumat in aurora debite calm q̄tuor dieb⁹ ɔtinuis in uere ⁊
tantū in autūno p̄us an dictos q̄tuor dies ſemp aſſumat ſo
lutiuum imediate anteſcriptuȝ ⁊ ſtet ieiunus poſt aſſumpti-
onē hui⁹ digeſtiui trib⁹ horis ad minus ⁊ interiȝ dormiat p
vnam horā aut duas ad amplius. ¶ Solutiuum eradica
tiuuȝ. ℞. pillarum de iera pigra ſm receptā ꝑxime infraſcri
ptā pillarum fetidaruȝ agarici añ. ʒ.i. ſalis gēme. g̃. i. ſinzib.
g̃. miſce ⁊ cum elec. indi. q.s. ad incorporādum formentur pil
lule. vii. pro. ʒ. Iſtarum aſſumat. ʒ.ii. in aurora ſeruatis mo
dis deſcriptis ſupra in aſſumptione minoratiui p̄terq̄ in ter
mino qnque horaȝ poſt ipſarum pillarum aſſumptionē aſ
ſumat pro lauatiuo vnum cyathum aq̄ue ordei excorticati
calide ſine zuccaro. deinde poſt vnā horaȝ prādeat ut ſupra.
Has vō pillas taliter aſſumat poſt cōpletam aſſumptionem
digeſtiui ſuprāſcripti. ¶ Pille de iera pigra de qbus fit mē
tio in recepta ſuprāſcripta. ℞. ſpēꝝ iere pigre Gal. ptē. i.
aloes ſuccotrini electi. ptes. ii. miſce ⁊ cuȝ ſyru. de ſticados. q.
s. ad incorporādum fiat magdaleon pro pillis formandis.
Iſte pille ponant̄ in ſolutiuo eradicatiuo ſuprāſcripto mō
⁊ ordine ibi poſito. ¶ Solutiuuȝ ⁊ eradicatiuum. ℞. ieraꝝ
hermetis dyacollognidos añ. ʒ.i. agarici. ʒ.i. ſalis gēme zin
zib. añ. g̃. i. aquarum ſaluie maiorane añ. q.s. miſce ⁊ fiat potio.

Si vō ſolutiuū imediate añſcripti pmutare voluerit aut po
tius affectat potionē q̄ pillas tūc iſtaȝ potionē aſſumat cuȝ
modis ſupius ſcriptis in aſſumptione ſolutiui ſupioris era
dicatiui. ¶ Diuretiuū efficaci⁹ imediate. ℞. folioꝝ blitis mer
curialis añ. M. i. ſticados ſaluie maiorane añ. M. i. ſ. cētau
ree minoris. M. i. corticum agarici ligatoꝝ in petia linea. ʒ.
iii. ſiliquas. ʒ. ſ. vitellum. oui numero vnū. caſſiefi. ℥. ſ. iere pi
gre zuccari ru. añ. ℥. ſ. olei liliorū alboꝝ. ℥. iiii. ſalis com. ʒ. ii.
herbe cortices agarici bulliant̄ ſimul in ſufficiēti quantitate
aque fluuialis. q.s. pro enemata uel enematibus. deinde optī
me exp̄mant̄ ⁊ colent̄ ultimo. ℥. xii. dicte colature reliq̄ om-
nia addant̄ ⁊ fiat cliſtere. Si vō indiget diuerſiuo efficacio
ri immediate tūc iſto enemate utat̄ ſtomacho ieiuno ⁊ ppe
in mane cū neceſſitas ad hoc impellit. ¶ Euacuatiuū ⁊ ppe
a ſtomacho. Vomitus fiat cū uomitiuo deſcripto in recepta
immediate infraſcripta ſtomacho repleto cibarijs diuerſarū
formarum ⁊ v̄tutuȝ. videlicet ipſis cibis viſcoſis alijs vō in
ciſiuis ſubtiliatiuis ⁊ alijs abſterſiuis eſt ⁊ c. hos comiſtus
in dicto prādio: hoc vō uomitiuū dicta hora ſibi puocet tūc
aſſumendo uomitiuum tepidū immediate infraſcriptū. vȝ.
Recipe decoctionis raphani radicū aneti ⁊ roſaꝝ ad minus
℥. viii. aneti aceti mulsi. ℥. i. ſ. olei ſiſamini aut ſaltē oliuaruȝ
acuti guſtus ⁊ fetidi aut ſaltem nō ſuauis odoris. ℥. iii. ipa de
coctio p̄mo colet̄. deinde oia ſimul miſce. Iſtam decoctionē
uomitiuā aſſumat tepidam in modum lactis dum mulget̄
ab ubere ⁊ nō calidum nec frigidum ſemel in mēſe per vnā
horā ad minus ⁊ nō amplius per vnā horam cum dimidia
poſt prādium ⁊ iſto uomitiuo utat̄ ſingulo meſe ſemel ⁊ eo ta-
liter uti incipiat per vnum mēſem poſt aſſumptionē ſoluti
ui eradicatiui ſuprāſcripti. Si vō vult efficacius medicamē
tunc in dicta radice imponat ellebori albi. ʒ. ſ. que ſola quā
titas etiā ſit diuiſa ⁊ poſita in pluribus ptibus ipſius radicis
⁊ taliter infuſa horarū quatuordeciȝ remaneat. deinde ex ip
ſa ⁊ alijs ſuprāſcriptis fiat decoctio ⁊c̄. ultimo fiat potio ut
hic añ. Iſto uomitiuo utat̄ ut ſupra ſi vult hēre uomitiuum
efficacius ſuprāſcripto. ¶ Caputpurgium per nares attra-
hendum. Recipe aque maiorane. ℥. ii. ſucci foliorum blitis
℥. i. nucis muſcate gra. v. zuccari cãdi. pulueriȝati. ℥. i. ſ. pul.
pul. deinde ſimul miſce huius liquoris ſeu caputpurgij te-
pidi in modum lactis dum mulgetur ab ubere attrahat ali
quãtulum per nares ante prandium ſtomacho ieiuno per
vnā horam tribus dieb⁹ ɔtinuis in vna hebdomada ſinguli mē
ſis p̄terq̄ tēpore eſtatis ultima parte ueris ⁊ p̄ma pte autū-
ni ⁊ eo ſimiliter uti incipiat octauo die poſt aſſumptionē ſo
lutiui ſuprāſcripti eradicatiui. Et eodem modo utat̄ capu-
purgijs per nares attrahendis infraſcriptis. Si vō vult me
dicamē efficacius tunc loco dicti zuccari ponat mellis tantū
dem. Si iterum vult hoc medicamen efficacius tūc loco ſuc
ci folioꝝ blitis ponat ſucci radicum bliti tantūdem. Si vō
vult medicamen iterum efficacius tunc addat ſuprāſcripto
medicamini mãna. Si iterū vult medicamē efficacius tūc ad
dat̄ pulueris ireos. ʒ. ſ. miſce. Caputpurgiū maſticatorium.
Recipe maſticis albi lucidi thuris electi añ. g. iiii. miſce. Si
vō vult medicamen pmutare tunc de hac mixtura quantita
tem ad libitū maſticet ſpatio vnius q̄rte hore ſtomacho ieiu
no mane per duas horas ante prādium ad minus ſemel in
ſpatio. xii. dierum. hec vō maſticatio dicta in caſu noſtro eſt
utilis niſi timeat̄ deſcenſus catarri ad pectus: q2 tunc ex tali
maſticatiōe augeret̄ in quo caſu dimittat̄. Si vō medicamē
cōgruit efficacius tunc dictis maſtici ⁊ thuri addat̄ nigelle
g̃. v. cubeboꝝ. g. ii. terbētine. ℥. i. mellis. ℥. ii. cere citrine noue
q.s. ad incorporadum miſce ⁊ fiāt pillule puc. Iſtas pillulas
maſticet ut hic immediate ſupra. Si vō vult medicamen po
ri efficacius tunc ipſi addat radicum piretri ponderis gra.
viii. pulueriȝāda pulueriȝent̄. deinde omnia ſimul miſce ⁊
maſticet ut ſupra. ¶ Caputpurgiū gargariſma. Recipe oxi
mellis ſimplicis aque maiorane añ. ℥. ii. cubebarum. ℥. i. mi-
ſce. Si vō medicamen leuius caputpurgio immediate ſu-

pͣſcripto pmutare vult que mutatio multotiens eſt neceſſaria ſm cano. medicinaleſ tūc cū liquore hoc debite calo gargariçet aliquātulū in mane ſtōcho ieiuno p duas horas anͣ prādiū ſaltē ſcꝫ in toto ſpatio. xv. dierū ꝑterq̄ tpe calo. hec vͦ mutatio in caſu noſtro eſt utilis niſi timeaſ deſcēſus catarri ad pectus ut hic imediate ſupra. Si vͦ vult medicamē aliq̄liter efficacius ꝑori imediate tūc ipſi medicamini addat aque hyſopi. ℥. i. pulueris nigelle. ℥. ß. miſce. Si vͦ vult iterū medicamē efficaci⁹ ꝑori tunc amoueat dictū oximel ſimplex ⁊ loco ipſius ponat oximel ſqͥllitic͡ū. ❡ Caputpurgiū ſternutatoriū efficax ſatis. Prouoceſ ſternutatio cū modico piperis attracti p nares. Iſtius piperis attrahat eger ſolū tantā q̄titatē p nares ex q̄ta q̄titate ipſe ſternutet. x. uel. xij. vicib⁹ ad amplius ſtōcho ieiuno in mane p duas horas anͣ prādiū ſcꝫ in decē diebus ꝑterq̄ tpe calo ⁊ eo ſternutatorio taliter utaſ. xx. die imediate poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. Si vͦ vult medicamē efficacius ꝑori imediate tūc ipſi addat radices piretri. gra. ij. ❡ Digeſtiuum uſuale ⁊ vͥtuti familiare. ℞. aque ſaluie. ℥. j. ß. maiorane hyſopi anͣ. ℥. j. abſinthij. ℥. ß. nigelle. ℥. ß. çuccari albiſſimi. ℥. i. miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat ut ſupra ⁊ eo talr̄ utaſ tribus diebus in totali ſpatio ſingulorum quinquaginta dierū ſcꝫ ꝑterq̄ tpe eſtatis ultima pte ueris ⁊ pͥma pte autūni ipſoq͡ꝫ digeſtiuo talr̄ uti incipiat p vnū mēſem cū dimidio poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Solutiuū uſuale ⁊ facile. ℞. pillarū alefanginarū de iera ſimplici agarici anͣ. ʒ. i. ſalis gēme çinçi. gra. j. miſce ⁊ cū ſy. de ſticados. q. s. ad icorporādū reformenſ pille. vij. p. ℥. Iſtarū pillarū aſſumat a duab⁹ uſq͡ꝫ ad q̄tuor ad libitū in aurora uel in mane cū ſurgit uel anͣ cenā p vnā horā ſed melius in aurora. has vͦ pillas talr̄ aſſumat q̄rta die poſt aſſūptionē in trib⁹ dieb⁹ digeſtiui imediate ſupraſcripti. ❡ Cerebri cōfortatiuū. ℞. cubebaꝝ nigelle torrefacte cardamomi cubebe ſolū ↄtundanſ groſſo mō ⁊ nigella ſolū torrefiat. Ultimo oia ſi͂ miſce ⁊ in ſyndone alba ſubtili ⁊ rara ligenſ. Iſtā mixturā ſupraſcriptā. vꝫ cꝫ nigella ⁊c̄. portet in manu ſtōcho ieiuno in mane ſepe odorādo a duob⁹ diebus in hebdōa ꝑterq̄ tpe calo. hac vͦ mixtura talr̄ uti icipiat. x. die poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Cerebri ↄfortatiuū ut hic anͣ aſſumat fumū eburis ⁊ ipm a lōge recipiat ita q̄ tota ipſa camera ipſo fumo eburis tūc fumigeſ mediocriter. hoc fumigio taliter utaſ ſaltem ſemel in qualibet hebdōa cū uadit dormitum de mane cū ſurgit ꝑterq̄ tpib⁹ calis ⁊ eo fumigio talr̄ uti incipiat poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. Si vͦ vult fumigiū efficaci⁹ ↄfortatiuū tūc dictū fumigiū fiat cum cub⁹ apꝫ uel ſalmibaçarer ligno aloes ad libitū. ❡ Cerebri ↄfortatiuū ⁊ cordis. ℞. tyriace debite fermētate. ℥. i. ß. aque ſaluie. ℥. ij. miſce. Iſtam mixturā aſſumat poſt cenā imediate ꝑcedētē ipſam aſſūptionē p. x. horas ⁊ poſt ipſi⁹ aſſūptionē ſtet ieiun⁹ horis. vij. ⁊ iterū dormiat ad libitū ſed tñ non amplius duab⁹ horis ⁊ ea mixtura taliter utaſ ſingulo mēſe ſcꝫ ꝑterq̄ tpe calo ipſoq͡ꝫ talr̄ uti icipiat die imediate ſequēti diē aſſumptionis ſolutiui eradicatiui ſupͣ⁹. ❡ Cerebri ↄfortatiuū ut hic anͣ. Si vͦ medicamē pmutare vult tūc aſſumat metridati. ℥. i. aque ſaluie. ℥. i. ß. ſeruatis modis deſcriptis in aſſūptiōe tyriace. ❡ Cerebri ↄfortatiuū crebri⁹ uſuale. ℞. acori nutriti ſm can. ℥. iiij. Iſtū acoꝝ aſſumat in mane cū ſurgit ad libitū in ſingula hebdōa ſcꝫ ⁊ poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis tribus ad minus ⁊ eo acoro talr̄ utaſ quocūq͡ꝫ tpe anni ꝑterq̄ tpe magni caumatis ipſoq͡ꝫ uti icipiat die. xv. poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Cerebri ↄfortatiuū ut hic ſupra. ℞. dyacori. ℥. iiij. Si vͦ vult medicamē aliq̄lr̄ efficacius ꝑori imediate tūc aſſumat dyacorū imediate ſupraſcriptū ⁊ eo talr̄ utaſ ut dictū eſt de acoro. ❡ Unctio vͥtutis nāle ⁊ ꝓꝑe nuche ⁊ mēbroꝝ ⁊ ꝓꝑe vͥtutis aialis ↄfortatiua ⁊ ipſius mēbri calefactiua ⁊ reſolutiua eiuſdē. ℞. olei liliorū albor. ℥. ij. ß. olei camomille anͣ. ℥. i. ſpērū dyamuſci. ℥. j. miſce. Ex hac unctione debite cala vngaſ nucha ⁊ ſpōdiles colli ⁊ tot⁹ dorſi ſaltē ſcꝫ in die ſtōcho ieiuno ⁊ ſaltē in mane cū ſurgit pͥ debito uentris bn̄ficio aut ſaltē ↄtato hn̄ri ⁊ ea vnctione talr̄ vngaſ ad minus ſemel in ſingula hebdōa ſolū tempore frido. ❡ Unctio alia vͥtutis ⁊c̄. ut ſupra efficacior ꝑori imediate. ℞. oleo nūc indice de coſto anͣ. ℥. j. ß. oleoꝝ de maſtice liliorū al. anͣ. ℥. ß. dyambre. ℥. j. dyamuſci dul. ℥. ij. miſce. Si vͦ vult medicamen ꝑori efficacius tunc vngatur hac vnctione ut de alia dictū eſt. Et ſi adhuc uellet medicamē efficaci⁹ ſupraſcriptis, tūc ſupraſcripte medicine imediate addaſ caſtorei. ℥. iij. ❡ Cerebri ↄfortatiuū ⁊ digeſtiuū ⁊ aliq̄lr̄ ſolutiuū. ℞. iere ſimpl. cōpoſite ſm receptā infraſcriptā. ℥. iij. piperis. ʒ. i. miſce. Iſtud ſolutiuū aſſumat in aurora in ſpatio ſingulo. xl. dieꝝ ſemel in tpe tñ frido ſeruatis oib⁹ deſcriptis in aſſūptiōe ſolutiui eradicatiui ſuperioris. Pille de iera ſimplici de qb⁹ fit mentio in recepta imediate ſupraſcripta. ℞. pillaꝝ de iera ſimplici pte. i. mellis electi q̄tum pro eluario ſufficit miſce ⁊ fiat eluariū. ❡ Cerebri ↄfortatiuū ⁊ mūc digeſtiuū. ℞. çinçib. ↄditi ſeu in cōſerua. ℥. ij. Iſtud çinçiber ſine potu aſſumat in mane cum ſurgit ſaltē ſcꝫ in ſingula hebdōa ⁊ tantū tpe frido ⁊ poſt ipſius aſſūptionē ſtet ieiunus horis tribus ad minus. ❡ Cerebri ↄfortatiuū. ℞. ſpērū dyamuſci dulcis. ℥. ij. aromatici ro. deſcriptiōe Gal. ℥. i. çuccari albiſſimi. ℥. vi. miſce ⁊ cū aquarū ſaluie ⁊ abſinthij. q. s. ad ↄficiēdū fiat confe. ſolida in morſellis. ℥. iij. pro quolibet. Iſtius ↄfectionis aſſumat vnum morſellū ſine potu in mane tribus diebus alternis in vna tantū hebdōa ſingulis menſis ꝑterq̄ tpe calido ⁊ illa confectiōe taliter utatur die x. poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Solutiuum aliud uſuale ⁊ virtuti familiare. ℞. pillularū aſſaiaret. ʒ. ij. agarici. ʒ. i. ſalis gēme çinçib. anͣ. gra. i. miſce ⁊ cum ſyrupi de ſticados. q. s. ad incorporandum formentur pillule vii. pro. ℥. Iſtarū pillaꝝ aſſumat a duabus uſq͡ꝫ ad quatuor ad libitum in ſero tantu cum uadit dormitum ſiue ipſe cenauerit ſiue non ⁊ eis talr̄ utaſ ſingulo menſe ſcꝫ ꝑterq̄ tpe calo ⁊ magni frigoris ipſiſq͡ꝫ pillis talr̄ uti incipiat per vnum mēſem poſt aſſumptionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Cōfortatiuum cerebri ⁊ ſtomachi. ℞. iburis maſticis anͣ. ponderis gra. iiii. miſce. Iſtam mixturam degluciat ut pillas in mane cum ſurgit ſolum in ſpatio. xv. dieꝝ ſemel ꝑterq̄ tpib⁹ calis ⁊ ea mixtura talr̄ uti icipiat p. xxv. dies poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ❡ Cerebri cordis ⁊ ſtōchi ↄfortatiuum. ℞. ſpērum dyambre. ℥. ij. ligni aloes. ℥. i. ß. nucis muſ. macis anͣ. ʒ. i. çuccari albiſſimi. ℥. vii. miſce ⁊ cum aquarum ſaluie ⁊ melliſſe ana. q. s. fiat confec. ut ſupra. Si vͦ vult confec. efficaciorem tunc ſupraſcripta aut uellet permutare tunc hac confec. utatur ut dictum eſt de confectione dyamuſci ſupraſcripti. ❡ Confortatiuum ut hic ante imediate. ℞. trocis. de abſinthio. ʒ. i. ſticados maiorane ſaluie ana. ℥. i. gallie muſca. ℈. i. ligni aloes electi. ℥. i. menthe ſicce. ʒ. i. çinçib. ℥. i. corallorum ru. ʒ. ij. pul. omnia ſubtiliter ↄtde ſimul miſce ⁊ cum ſy. de ſticados. q. s. ad icorporandū reformentur pille vii. pro. ℥. Si vͦ dictas confectiōes pmutare uelit tunc iſtarū pillarum aſſumat a duabus uſq͡ꝫ ad tres ad libitum in mane cum ſurgit ⁊c̄. ut ſupra in confectionibus dictū eſt. ❡ Nota q̄ iſtarum duarum medicinarū imediate deinde ſimpliciuꝫ vͥtuti familiarium pͥmoꝝ ſequentium iferius uſq͡ꝫ ad finem ipſi⁹ morbi ſeruatis modis ſuꝑ iſtraſcriptis canonibus uſus ipſarum medicinarum ⁊c̄. ſimpliciuꝫ. ❡ Cerebri viſus ſtōchi ⁊ epatis ↄfortatiuum. ℞. mirabolanū kebulū conditū. i. Iſtū mirabolanū aſſumat in aurora uel mane cum ſurgit ſingulo menſe ſemel quocūq͡ꝫ tpe anni ⁊ eo talr̄ uti icipiat quarta die tātū poſt factū pͥmū uomitū. ❡ Cerebri neruoꝝ ſtōchi confortatiuum uſuale tantū aſſumēdū factis aliqb⁹ purgationibus nāꝉb⁹ ſupͣ⁹. ℞. ſaluie viridis. ℔. i. ß. mellis electi. q. s. pro electu. ſpērum dyamuſci dulcis. ℥. ij. ſaluia tantū minutis incisa. mel vͦ bulliat p anꝫ leuiſſima bullitione ⁊ diſpumetur deīde ſaluia cū ipſo melle tanto ꝑus leuiter bullito ſimul ambo bulliant leui ebullitione ſimul cū ſpatula ſepiſſime ferrea uel lignea ipſa pmiſcēdo ⁊ ꝑ circa ipſo toto deꝑ eluro ab igne ⁊ tamen tepeſcenti ⁊ non calido dicti. ij. ℥ addanſ ⁊c̄. ipſa

mla oĩa ſil' incorporent'. Ultimo totũ recõdat' in uaſe terreo vitreato ꝛ obturet' ꝛ ſi eſtas adeſt ad ſolē dimittat' trib' aut q̃tuor dieb' ad libitũ cuius electus. aſſumat. ʒ.iij. in mane cum ſurgit dieb' duob' in ſingula bebdõa ſingulo menſe ſcl' tãtum tpe frido ꝛ poſt ipſi' aſſũptionē ſtet ieiunus ad min' trib' horis ꝛ hoc eluario nõ utat' niſi poſt decimũquartũ diem ꝛ factis aliqb' purgationib' ut ſupra. ❡ Medicine ſimplices. Grana pini iuuãt ꝛ ſic ꝑprie a qb' vnctuoſitas extracta eſt ſꝫ canonē ipſa vnctuoſitas ſtõchũ ledat. Cerebrũ leporis iuuat ꝛ eſt ꝑpriũ. aſſa pip origanũ ʒinʒiber hyſopus capparis brodiũ cicerũ rubeorũ factũ ſm cano. ad hoc. Quã ex medicinis imediate ſuprascriptis aſſumat. vꝫ mõ vnã mõ aliã ad libitũ in mane cũ ſurgit ſaltem ſemel in qualibet bebdõa. hydromel ſeu aq̃ ide dĩ ſm receptã imediate īfraſcriptã iuuat aſſũpta ſaltē pluries in potu ꝛ in cibo ꝛ in cena ꝛ prãdio: vꝫ. ℞. aque ſluuialis clare ꝛ bone ptes. viij. Mellis electi ptē. j. miſce deinde ſil' bulliãt ad lentũ ignē uſqꝫ ad ↄſũptionē tertie ptis aque ↄtinue ipſam decoctionē diſpumando ꝛ poſtea ab igne depo nat' ultimo colet' ꝛ tũc erit ſimplex mellicratũ. Oximel ſeu aq̃ mellis cõpoſita ſꝫ receptã imediate īfraſcriptã ꝛ potus optimus aliquotiens ſumptus. ℞. aque mellis ſimplicis imediate ſuprascripte lib. iij. ſaluie viridis ꝛ eſt melior aut ſaltē ſicce ſi viridis hẽri nõ põt. M. ſ. maiorane viridis aut ſaltē ſicce. M. j. Dicte herbe incidant' minuti deinde aq̃ ſil' mixta bulliant ad lentũ ignē uſqꝫ ad ↄſũptionē q̃rte ptis. ulãio colent'. Uinũ antiquũ aliqualiter vinoſũ ſed nõ calm vinoſuꝫ aſſũptũ tantũ in declinatione morbi: ꝛ tãtũ ipm vinũ in pauca q̃titate aſſũptũ iuuat. vꝫ aſſũptũ ab. ʒ. viij. uſqꝫ ad. ij. alias. iij. ad amplius vno boło panis ſemp ꝑuus comeſto ꝛ poſtea immediate dicto vino bito deide īfirm' nõ aliud aſſumat uſqꝫ ad horas tres ad minus. Uinũ multũ ſumptũ ſumē nocet ſed pce potet ꝛ eſt ꝑpuꝫ. nã vinũ ſũme nocet oculis ꝛ neruis. Potus ſit exiccatiuus patiat' ſitim ꝛ famē. vitet aquã vitet potũ ſup cibũ vitet ſomnũ ſup cibũ. ❡ Embrocatio fiat cũ aqua ſulfurea factis debitis digõnib' ꝛ euõnib' pluribus. Fricatio fiat cũ eadē aqua ſulfurea ut hic ante de embrocatione. Exercitio utat' ut hic ari ꝛ ꝑpe ſtõcho ieiuno. Forte ſolutiuũ nõ detur ſaltē in ꝑn' uſqꝫ ad q̃rtũ diē ab inſtanti incipiente morbuꝫ ꝛ melius nec ẽt uſqꝫ ad. 7. quĩmo uſqꝫ ad. 14. diē ſꝫ aliquos ut ſupra. Paulatine digerat' mã ꝛ paulatine euet'. Nota ꝙ qñ ꝑ' ex ſupraſcripto debite infirmus ipſe nõ ↄualeſcit tũc non ulterius medicis cũatis ut talib' utat'. Alie võ ſũt uel ad hoc uel ad ſupraſcriptũ caſum medicine efficaciores ꝛ ↄ̃uti magis moleſte ꝛ medicis oibus ſupraſcriptis. vꝫ ſpēs gũmi ana cardus collogntida rubificatoria turbit ueſicatoria ſpēs ſelliũ cauteria ꝛ ſilia ↄ̃uti ualde moleſta: que qꝛ ualde moleſta hic ſerioſe nõ deſcribo ſperãs ex ſupraſcriptis medicis oib' leuioribus ꝛ ↄ̃uti magis familiaribus dicti morbi curã expe qui ſecurius ꝛ cum minori moleſtia infirmi.

❡ Cõtra pãnũ ↄſequentem obtalmiam obtalmia ipſa delata.

Mollitiuũ ꝛ pãnũ ipm delēs. ℞. ſanguis columbe extracti a uena que eſt ſub ala ſiniſtra per ſtõmiã iſto ſanguine eger iponi faciat in oculũ ſuũ octo diebus cõtinuis ꝑmis ſaltē q̃ter in die deide trãſactis octo dieb' trãſeat ad i: fraſcripta. ❡ Pãnũ ipm delens ut ſupra imediate. ℞. ſuccoꝝ feniculi. ʒ. ſ. herbene celidonie ꝛ rutbe ãã. ʒ. j. ſ. antimonij. ℈. j. coralloꝝ ru. ℈. ſ. croci. g̃. j. ʒuccari candi. ʒ. j. pul. pul. ꝛ fiat colyriũ. Utat' iſto poſt. x. diē poſt cõpletũ uſuꝫ imediate ſupraſcripti ꝛ hoc tepido nõ frido nec calido ꝛ ſaltē ſcl' in die duas aut tres guttas iponẽdo. ❡ Pãnũ ipm delēs fortius ꝑori. ℞. ſuccoꝝ abſinthij. ʒ. ſ. fenicli. ʒ. j. radicis acori pulueriʒate. ʒ. ſ. baſiliconis. ℈. ſ. antimonij. ℈. j. aloes ſuccotrini. ʒ. ſ. mell' electi. ʒ. ſ. pul. pul. deide oĩa ſil' miſce ut ſupra. Si võ uoluerit medicamē efficaci' ꝑori tũc de illo ponat duas gut tas uel tres tepidas ut ſupra imediate de ſupraſcripto. ❡ Pãnũ ipꝫ delēs ut ſupra imediate. Recipe ſuccoꝝ ebani. ʒ. j. epatis capre. ʒ. ſ. litij. ℈. i. margaritaꝝ ſaltē medic pfe. ℈. ſ. olibani g̃. v. aloes ſuccotrini electi. ℈. ſ. coral. rub. gra. viij. mell' electi.

ʒ. i. pul. pul. ut ſupra ꝛ fiat colyriũ ꝛ utat' ut ſupra imediate. ❡ Pãnũ ipꝫ delēs ut ſupra. ℞. ſuccoꝝ feniculi. ʒ. i. abſin. ʒ. ſ. fell' ꝑdicis. ʒ. ij. oſtracoꝝ cũ carne ſua cõbuſtoꝝ. ℈. j. margaritarũ. ℈. ſ. coralloꝝ rubeoꝝ litij antimonij ana. gra. vij. vitri uſti. ℈. j. ʒuccari candi. ʒ. j. pulueriʒando pulue. ſeorſum ſꝫ cano. ꝛ fiat colyrium ꝛ applicet' ut immediate ſi vult permutare. ❡ Pãnum ipm delens ut imediate. ℞. ſucci feniculi. ʒ. i. fellis perdicis. ʒ. ſ. margaritarum. ℈. i. vitri uſti. ʒ. ſ. abſinthij. ʒ. ſ. antimonij. ℈. j. marcaſite ſarcocolle ana. ℈. ſ. aloes ſuccotrini. ℈. j. mellis electi. ʒ. ſ. miſce ꝛ fiat colyrium ut ſupra ꝛ utatur ut ſupra. Si võ timet iterum futuram obtalmiam tunc ſupraſcriptis oibus medicinis addatur quinta pars aggregata aque ro. non muſcate.

❡ Contra cataractam non confirmatam.

Solutiuũ minoratiuũ mãei flegmatice antecedentis cãe ipſi'. ℞. pillaꝝ de iera pigra Gal. cõpoſitarũ ſm receptã infraſcriptã. ʒ. ſ. agarici. ℈. ſ. ʒinʒib. gra. ij. agaricus in fruſta diuiſus infundat' in oximell' ſimplicis q. s. deinde oĩa ſimul miſce ꝛ fiant pille. v. Hoc ſolutiuũ aſſumat cũ ordine ſolutiuoꝝ minoratiuoꝝ ꝛ hoc ꝑterq̃ tpibus exceſſiuis. pille de iera de quibus ſupra. ℞. ſpẽrum eluarij iere Gal. ptē. j. aloes ſuccotrini ptes. ij. ſucci feniculi. q. s. ad oĩa debite incorporandum pro pillulis confi. miſce ꝛ fiat magdaleon ꝛ utatur ut ſupra. ❡ Digeſtiuum ꝛc̃. Recipe ſyrupi de ſticados. ʒ. j. oximellis ſquillitici. ʒ. ſ. aquarum feniculi. ʒ. ij. eufragie. ʒ. j. miſce ꝛ aſſumat ſicut aſſumantur digeſtiua. ❡ Solutiuum eradicatiuũ. Recipe pillarũ de iera ſupraſcriptarũ pillaꝝ cochiarũ agarici electi ana. ℈. i. ʒinʒib. gra. ij. agaricus inciſus infundit' in oximell' ſquillitici. q. s. ꝛ fiant pille vij. ꝛ aſſumat modo eradicantium. ❡ Digeſtiuuꝫ uſuale. Recipe aquarũ maiorane. ʒ. j. ſ. rutbe. ʒ. i. feniculi eufragie. ʒ. ſ. nucis muſcate. ℈. i. pulueris ʒuccari ʒ. j. miſce ꝛ aſſumat modo digeſtiuorum. ❡ Solutiuum uſuale ꝛ facile. Recipe pillarum de iera pigra Gal. ſupraſcriptarum agarici ʒinʒib. ana ℈. j. agaricus inciſus ꝛ infundat' in oximellis ſquillitici quantitate ſufficienti deinde miſce ꝛ fiat potio aſſumat poſt digeſtiuum. ❡ Cõdatiuũ ꝛ diuerſiuũ. Recipe piperis lõgi. ʒ. i. nucis muſ. ℈. ſ. maiorane. ℈. i. maſticis. ʒ. i. fiant pille groſſe miſce ꝛ maſticetur ſtõcho ieiuno ſaltem per mediam horam duobus diebus in ſingula hebdomada ꝑterq̃ tempore calo. ❡ Cõ datiuũ ꝛ diuerſiuum ut ſupra. Recipe piretri. ℈. ii. ſeminum feniculi. ℈. ſ. nucis muſ. ℈. i. maſticis. ʒ. i. miſce ꝛ fiant pille groſſe ut ſupra ꝛ maſticetur odoret ſenſu cum. i. maioranam viridem. ❡ Subtiliatiuum ꝛ reſolutiuum abſterſiuuꝫ virtuti ſamiliare. Recipe ſucci feniculi. ʒ. i. mellis apuꝫ electi. ʒ. ij. miſce ꝛ fiat colyrium. hoc colyrio utat' poſt euõnes ſupraſcriptas ꝛ hoc ꝑterq̃ tpe magni caumatis. Et iſte eſt modus. ponatur in oculum quatuor uel quinqꝫ vicibus in die ſtõcho ieiuno ſ. mane bis ꝛ ſero duabus uel tribus actu frigido uel tepido ꝛc̃. ❡ Aliud ut ſupra conf. Recipe capitis hirũdinis aduſti. ʒ. ſ. mellis apum electi. ℈. i. urine infantis non polluti. ʒ. j. miſce ꝛ fiat colyrium ut ſupra. ❡ Aliud ꝛ efficacius. Recipe olei balſamini. q. s. pro colyrio. ❡ Aliud ut ſupra efficacius. Recipe fellis teſtudinis nemoralis. ʒ. ij. ſucci feniculi. ʒ. iij. mellis apum. ℈. i. miſce ꝛ fiat colyrium. ❡ Aliud ut ſupra. Recipe granorum lauri excorticatorum. ʒ. i. gũmi arabici gra. i. urine pueri non polluti. ʒ. i. miſce ut ſupra. ❡ Aliud ut ſupra. Recipe ſerapini. ℈. j. mellis apum. ʒ. j. aque rutbe. ʒ. i. ſ. miſce ꝛ ut ſupra. ❡ Aliud ut ſupra. Recipe fell' hirici. ʒ. i. ſerapi. ℈. ſ. mell' apum. ʒ. i. ſucci feniculi. ʒ. ſ. miſce ut ſupra ꝛ eſt proprium. ❡ Aliud ut ſupra. Recipe granoꝝ lauri excorticatoꝝ. ʒ. ſ. fellis hirci exiccati in uaſe eneo per dies. xij. ʒ. i. ſerapini. ℈. i. gummi arabici. gra. ij. mellis apum. ℈. ij. ſucci celidonie. ʒ. ſ. urine pueri non polluti. ʒ. ii. miſce ut ſupra. ❡ Aliud ut ſupra. Recipe fellis hirci exiccati ut ſupra ʒ. i. pulpe colloquintide. ℈. ſ. ſerapini gra. vi. aquarũ feniculi rutbe ãã. ʒ. i. miſce ut ſupra. ❡ Aliud ut ſupra. Recipe ſerapini. ℈. i. aſſe fetide. ℈. ſ. ellebori albi gra. v. mellis apũ. ʒ. ſ. miſce ut ſupra. ❡ Aliud ut ſu-

pta. ℞. ellebori albi. gra. v. piperis. ℈. ſ. armoniaci. gra. vij. ſucci raphani. ℥. j. miſce ⁊ fiat colyrium.

¶ Contra fetorem oris.

Solutiuum minoratiuũ. ℞. caſſief. ℥. j. reubarbari electi. ʒ. i. ſpice. ℈. ſ. aque hyſopi. ℥. j ſeri caprini. q. s. pro potiõe miſce ⁊ fiat potio. ¶ Pille ſolutiue faciles. ℞. pillarũ de iera ſimplici. ℈. ij. reubarbari. ℈. j. ſpice ℈. ſ. miſce ⁊ cũ ſyrupo de abſinthio. q. s. ad icorporãdum fiãt pille. vij. pro. ʒ. Si ſuprascriptũ ſolutiuũ ſit faſtidioſũ guſtui aſſumat has pillas in aurora cum modis ⁊c. ⁊ ſit magis appropriate. ¶ Syrup⁹ digeſtiu⁹. ℞. ſyrupoꝝ de abſinthio de biſantijs. añ. ℥. ſ. aquaꝝ feniculi betonice añ. ℥. i. ſ. miſce. Iſtũ ſy. aſſumat calidũ in aurora. v. dieb⁹ cõtinuis deinde dormiat ad libitũ ſed ſtet ieiun⁹ q̃tuoꝛ horis poſt aſſũptionẽ quẽ aſſumẽ icipiat tertia die poſt aſſũptionẽ ſolutiui alicui⁹ ex ſuprascriptis. ¶ Syrup⁹ ali⁹. ℞. ſyrupi de calamẽto. ℈. ſ. oximell' ſimplicis. ℥. i. aq̃rũ abſinthij capil. ue. añ. ℥. j. ſ. aſſumat iſtũ ſyrupũ loco ſuprascripti ſi placet magis. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. caſſief. ℥. j. reubarbari electi turbit añ. ʒ. j. aquaꝝ abſinthij hyſopi. q. s. pro potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ aſſumat tertia die poſt cõpletã aſſũptionẽ ſuprascripti ⁊ hoc eodẽ modis ut ſupra in anteriore. ¶ Solutiuũ aliud eradicatiuũ. ℞. pillarũ de iera ſimplici. ʒ. ſ. reubarbari electi agarici ana. ℈. j. ſalis gẽme. ℥. ſ. miſce cũ ſyrupo de abſinthio. ℞. pill'. vij. pro. ʒ. Iſtud ſolutiuũ aſſumat loco ſuprascripti ſi ſibi magis placet ⁊ ſic eſt ẽt ſibi ꝓpriũ. ¶ Caputpurgiũ. Recipe aque maiorane. ℥. iij. ſucci bliti. ℥. ij. myrre nucis muſ. añ. ʒ. ſ. miſce de iſto liquore calo attrahat ꝑ nares gingees uel ſepties ſtõcho ieiuno añ prãdiũ ⁊ añ cenã ⁊ añ prãdiũ meli⁹ ꝑ horã vnã alternis dieb⁹ oĩ mẽſe ſex dieb⁹. ¶ Maſticatoriũ. ℞. maſticis. ʒ. j. thuris. ʒ. ſ. mẽtaſtri radicũ ireos añ. ℈. j. nucis muſcate. ℈. ſ. cere. q. s. ad incorporandũ reformẽtur pill' q̃titate auellanarũ. vnã ex his maſticet ſtõcho ieiuno per horã vnaꝫ ante cenã uel prãdiũ ⁊ ꝓcipue añ prãdiũ alternis dieb⁹ ⁊ diebus qbus nõ ſumit caputpurgiũ dieb⁹. vj. in mẽſe ut ſupra de caputpurgio. q̃ maſticet per q̃rtã aut octauã hore ⁊ nihil degluciat quo añ icipiat ꝑ mẽſeꝫ poſt iceptionẽ ſuprascripti caputpurgij. ¶ Gargariſmus. Recipe aque mell'. ℥. iij. maiorane mẽtaſtri añ. ʒ. ſ. radicũ ireos myrre añ. ℈. j. nucis muſ. ℈. ſ. miſce ⁊ bulliãt ſil' ad lẽtũ ignẽ uſqꝫ ad ↄſũptionẽ tertie ptis ⁊ ſeruet' de iſto liquore calo garganzet q̃tuoꝛ vicib⁹ in mẽſe intermiſſis ſtõcho ieiuno ſed ſemꝑ utat' per menſem caputpurgio maſticatorio ſupius deſcripto deinde utat' iſto gargariſmate ut ſupra quatuoꝛ dieb⁹ qb⁹ nõ utit' gargariſmate ⁊ caputpurgio. ¶ Vnguẽtũ. ℞. olei violati. ʒ. ſ. butyri recẽtis ℥. j. cere albiſſime. q. s. p vnguẽto molli fiat vnguẽtũ. Iſto vnguẽto vnget ſibi nares ad intra in ſero cũ uadit dormitũ ut cruſte ſeu eſcare que ſunt ad itra cadãt ſeu exoluant'. ¶ Medicine ↄfortãtes coꝛ ⁊ cerebrũ. ℞. çuccari roſati. ℥. j. macis xiloaloes añ. ℈. j. maſticis. ʒ. ſ. miſce. Iſtius cõfe. aſſumat. ij. ʒ. in mane cũ ſurgit deĩde poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus.

¶ Itẽ q̃cunqꝫ hora fetore inaleſcẽte ſiue ſtõcho ieiuno ſiue nõ aſſumat. ʒ. i. ¶ Cõfortatiua ſtõchi. Triſera ↄfortatiua. ℞. mirabolanoꝝ kebulorũ emblicorũ bellĩricoꝝ ana. ʒ. ij. oleum aſpſoꝝ oleo roſato ⁊ aqua deĩde exiccatoꝝ in vmbra ſm can. magr'alẽ roſarũ ſaccarũ. ʒ. j. radicũ cipi. ℈. ij. extremitatũ myrti viridiũ ligni aloes ſpice maſticis ana. ʒ. ſ. cinamomi çinçib. croci cardamomi melegete nucis muſc. ana. ℈. j. ambre crude ʒ. ſ. muſci. gra. j. Confice cum melle paſſularum ⁊ fiant pille iiij. pro. ʒ. Iſtius triſere aſſumat. ʒ. ij. ter in hebdomada ſtõcho ieiuno ut ſupra in eluario añ ſcripto quẽ aſſumat ut añ ipſo nõ ſumẽte eluariũ. ¶ Cõfortatiua ſtõchũ ut ſupra. ℞. trocis. de abſinthio. ʒ. j. de reubarbaro. ʒ. ſ. ſpẽꝝ dyamuſci. ℈. ſ. miſce ⁊ cũ mina cidonioꝝ ut ſufficit fiãt pille. vij. p. ʒ. De iſtis pillis aſſumat tres in mane ſcꝫ in hebdõa cũ ordib⁹ ut ſupra in elũ. Recipe trocis. dyarodõ deſcriptiõe Meſ. gallie muſcate añ. ʒ. ſ. ſyrupi de abſinthio. q. s. fiãt pille. vij. p. ʒ. Iſtis pillis utat' ut imediate añ ipſo nõ ſumente imediate dictas. ℞. ſucci mẽthe. ℥. ij. pulueris aniſoꝝ. ℈. i. maſticis. ʒ. j. pulueris mẽtaſtri. ʒ. ſ. miſce. de iſto liquore aſſumat. ʒ. i. ſcꝫ in hebdõa dieb⁹ qb⁹ nõ aſſũpſerit alias medicinas i aurora. ℞. maſticis lucide clari. ℈. j. degluciat ſemel in hebdõa iſtius maſticis. ℈. i. ut ſupra imediate in ꝓdicto liquore. ¶ Remouẽtia fetorẽ. ſemẽ leuiſtici maſticatũ mane ⁊ ſero ſtõcho ieiuno aut q̃cũqꝫ hora inualeſcẽte fetorẽ iuuat. Semẽ apij maſticatum ut añ ualet ut ſupra. ſed ipm ꝓus torrefiat ⁊ aſſet' ⁊ utat' eo ut imediate ⁊ eſt ꝓprium ad hoc. Nux muſcata maſticata ut ſupra ⁊ degluticia ad. ℈. j. pro vice ualet ut ſupra. Maſtix maſticatus ut ante ualet ſicut nux. ¶ Remouentia fetoreꝫ ut ſupra. ℞. nucũ cupreſſi. ℈. j. ſeminũ iuniperi. ʒ. j. miſce ⁊ cum paſſulis ꝑuis ⁊ nigris incorporent' ⁊ forment' pille. vij. pro. ʒ. De iſtis pillis aſſumat ſemel in hebdomada ut ante in pill' ẽ imediate. Lignũ aloes maſticatum de eo maſticet' ad libitum. foliũ ſil'r ut lignũ aloes. ¶ Eluariũ de ꝑſicis deſcriptione Meſ. diſtinctiõe ꝑma antidotarij aſſumat. ʒ. j. in hebdomada ter in mane cum ſurgit ⁊ eſt ꝓpriũ ad hoc. ¶ Eluarium de [illegible] qð conficitur eodem mõ ex eiſdẽ ſpẽbus ut de eluario de ꝑſicis ⁊ eo utatur ut ante de perſicis. ℞. trocis. de capis. ℈. ij. de ligno aloes. ℈. j. cum melle paſſularum fiãt pille. vij. pro. ʒ. de iſtis utatur ut de pillulis ante dictis. ℞. pillaꝝ de gariofi. Aui. fen 6⁹ cap̃ pe. de fetore oris. ℞. gariofiloꝝ galãge añ. ʒ. ſ. muſci camphore añ. gra. ſ. piretri. ʒ. i. aloes. ʒ. iij. ſinapis. ʒ. j. fiant pille. vij. p ʒ. cum ſyrupo de ſticados. Vtatur his pill' ut imediate ante eſt dictũ ⁊ eſt ꝓpriũ. ℞. cubebarũ. ℈. i. maſticis. ʒ. j. nucis muſ. xiloaloes ana. ʒ. ſ. thuris. ℈. ij. cum aqua maiorane ut ſufficit fiant pille. vij. pro. ʒ. ⁊ utatur ut ſupra. Vtatur fiſticis ſeu piſtachijs nõ traſeũdo. viij. ʒ. in die. Vtatur aqua mellis ⁊ proprie gargariſmatibus cuius cõpõnis modus eſt. ℞. mellis albi pte. i. aque ſimplicis ptes. viij. bulliant ad lentum ignem ad ↄſumptionẽ tertie ptis aque ⁊ abiecta ſpuma colet' ꝑ pannũ ⁊ ſeruet'. Vtat' ea in forma gargariſmi ad libitũ. ¶ Pille ℞. folij. ℈. j. maſticis. ʒ. j. nucis muſ. ℈. j. maiorane. ʒ. ſ. formẽtur pill' cum ſyrupo de ſticados ut ſupra ⁊ utatur eis ut de alijs dictum eſt. ℞. ſpice. ʒ. ſ. gall' muſcate. ℈. ij. gariofilorum ℈. j. nucis muſ. ʒ. ſ. roſarum. ℈. ij. myrre. ʒ. j. muſci gra. j. bulliãt in vino odorifero non nimis fumoſo ad ↄſũptionẽ q̃rte ptis ℞. de puluere ex ſuprascriptis medicinis ⁊ inſuffllet'. Nota q̃ his medicinis ſuprascriptis non utatur omni die ſed continue intermiſſis dieb⁹. i. vna die ſic aſſumat aliquã ꝓdictarũ ⁊ alia die nihil aſſumat ꝑter q̃ ſyrupos aſſumendos quos aſſumat continuatim ⁊ non utatur niſi vnica medicina ſingulo die q̃ ꝓclinis eſt ad fluxum ſanguinis narium non utatur medicinis ſuprascriptis ⁊ ꝓcipue acutioribus ex ipſis niſi conſilio medici periti.

¶ Contra reuma a cerebro ad maxillas ſeu contra brancum quod idem eſt.

Cum vino ſaluiato colluat ſibi os ſtõcho ieiuno ⁊ ꝓpe in mane ⁊ hoc ſcꝫ in hebdõa ⁊ non calo tpe ⁊ ſiat ipm vinũ ſaluiatũ ex vino nigro medie vinoſitatis ſm hũc modũ infrascriptũ. ℞. ſaluie. M. j. ſticados. M. ſ. mellis decoti. ʒ. j. pulueris nucis muſ. ʒ. j. vini nigri ut ſupra lib. iij. ſaluia ⁊ ſticados minutum incisa bulliãt in dicto vino uſqꝫ ad ↄſũptionẽ q̃rte ꝑtis deinde mel addat' ⁊ totũ bulliat ad ↄſũptionẽ ſcõc q̃rte toti⁹ ꝑmi vini ⁊ ita ad ↄſũptionẽ tertie vni⁹ vini remanẽtis pul. addat' miſce ⁊ uſui ſerua. ¶ Aliud forti⁹. ℞. cinamomi electi. ℥. j. maſticis. ʒ. ſ. gallie muſcate cubebarũ añ. ʒ. ij. ſeminũ iunipi. ℥. iij. radicũ cipeři. ℥. j. ſ. foliorũ roſmarini. ℥. vj. ↄtũdant' oĩa groſſo mõ exceptis folijs roſmarini que minuti incidant' ultimo bulliãt in vino ut ſupra ad cõſumptionẽ tertie ptis ⁊ colluat ut ſupra. ¶ Aliud efficaci⁹. ℞. tyriace debite fermentate. ʒ. ij. ſpẽru dyamuſci dul. ℈. i. miſce ⁊ fiat fricatorium. Recipe ut ſupra.

¶ Pro magnifico marchione dño Carulo de Gonçaga cõtra apoſtemata gutturis. i. amigdalarum ⁊c. ⁊ ſtate ſubtili. i. ex fleumate ⁊ cholera cõmixtis que apparẽt aliquando ueniunt aliquando recedunt periodica.

Eductiuum māerum colum ⁊ cliſtere. ℞. ordei
excorticati brodii carniū pinguium
ſeu pulli caſſieſt. olei coīs vitellū oui pulueris çuccari ſalis
co in. ordeū bulliat in brodio uſqꝫ ad debitā ꝯſūptionē. deīde
℞. hui⁹ decoctionis. ℥. xviij. ⁊ reliq̄ oīa addant ⁊ fiat cliſtē ⁊
applicet ſm cano. Potio ut ſupra ⁊ aliq̄liter appropriata. ℞
caſſieſt. pulpaꝝ ſebeſtē aque ordei canonice factā ut infra. q. ſ.
ꝓ extractione caſſie ⁊ debita ꝑparatione pulparū ſebeſten ⁊
proportione miſce ⁊ fiat potio ⁊ det in aurora ⁊c̄. ⁊ ſtet ieiun⁹
q̄tuor horis poſt quā dormiet p horā deīde comedat nō aſſu
mendo lauatiuū ꝑ ferculo poſt comedat blites cū boragine
coctas in p⁹ aqua ebullitionis ipſaꝝ ⁊ carnes laudabiles aq̄
ordei canonica de qua ſupra. ℞. ordei excorticati ptē. i. aque
fluuialis ptes. xx. miſce ⁊ bulliāt uſqꝫ ad ꝯſūptionē q̄rte partis
¶ Euacatiuū in p̄n⁹ a toto humoꝝ ⁊ fiat flēmia baſilice obſer
uatis regulis ⁊ luna exiſte in gemini nec ipſa in cōiunctione
nec in oppoſitione nec in aliquo malo aſpectu. ¶ Euacatiuū
ꝓpriū capitis. fiat flōmia cephalice ſiniſtre man⁹ de qua ex-
trahent. ℥. iij. ſanguis uel. v. per. x. dies poſt imediatā flōmiā
que dies decima ſit. v. dies poſt aſſumptionē ſolutiui iſraſcri
pti incipiēdo tpm accipe poſt diē q̄ntā ad plus poſt flōmiam
⁊c̄. ¶ Euacatiuū ꝓpriū mioratiuū flegmatis ſubtilis a cerebro
℞. pillarū cochiarū. ℈. j. pillarum de reubarbaro agarici añ.
℈. j. ſalis gēme gra. ij. agaricus diuiſus in fruſta infundat in
oximell. ſimplici p. x. horas deīde oīa ſil piſtent ⁊ fiāt pille. v.
⁊ dent hora ſolutiuoꝝ ⁊ ſeruet regimē ipſorū. hoc vō ſoluti-
uū accipiat p. v. dies poſt p̄mā flōmiā deīde poſt. v. alios dies
fiat ſcōa flēmia ut ſupra. ¶ Digeſtiuū in p̄n⁹ flatis ⁊ cholere
cārū añcedētiū in cerebro peccāt. ℞. ſyrupi de ſticados. ℥. i.
roſati. ℥. ſ. aq̄rū betonice cicoree añ. ℥. j. ſ. miſce ⁊ det hora di-
geſtiuoꝝ hoc ſolutiuū accipiat p tres dies poſt pillas imedia
te ſuprāſcriptas. ¶ Eradicatiuū māerū dictarū in p̄n⁹ cārum
añcedētiū. ℞. pillarū aurearū cochiarū agarici añ. ℈. i. agari-
cus ꝑparet ut ſupra cū oximelle ſimplici ⁊ fiant pille. v. ut ſu
pra. Iſtud ſolutiuū accipiat ⁊c̄ pleta digōne ſeu poſt aſſūptio
nē octo vicib⁹ digeſtiui ⁊ ſeruet regula ſolutiuorū eradicātiū
⁊ p horas. v. aſſūptionis det lauatiuū cyathū. i. aque ordei ſi
ne çuccaro ⁊ poſt horā comedat ut ſupra. ꝑus nō tēter ſecede
re a quā ⁊c̄. ¶ Repercuſſiuū a dictis amigdalis dictarū māerū
in p̄n⁹ ut ſupra. ℞. rob nucū. q. ſ. ad gargariçandū hoc utat
per. vj. horas poſt cenā ter uel quater gargariçando ⁊ ſilr per
v. horas poſt prandiū. ¶ Aliud ut ſupra efficacius. ℞. rob
mori. q. e. ſi non placet imediate ſuprāſcriptum. ¶ Aliud ut
ſupra efficaci⁹. ℞. granatorū muçoruꝫ aque ciſterne ſeu plu
uialis. q. e. ad decoctionē. granatoꝝ cortices exteriores remo
ueant ⁊ poſtea fiat decoctio uſqꝫ ad tertie ptis ꝯſūptionem ⁊
applicent ſupra. ¶ Cōfortatiuū in toto p̄n⁹ uli ⁊ in toto au-
gmento uli duorum membrorū ⁊c̄. ut ſupra. ℞. decoctionis
imediate ſuprāſcripte. Lex granatis muçi ⁊ aque pluuialis ⁊
ex hac decoctione colluat os ⁊ gargariçet ter uel q̄ter ſtōcho
ieiuno p duas horas añ prādiū ⁊ poſt prandiū p octo horas
ſaltē ter i hebdomada. ¶ Cōfortatiuū ut imediate ſupra. ℞
ſpērū triaſandalorū ſine cāphora aque ciſterne miſce ⁊ bulli
ant uſqꝫ ad ꝯſūptionē quarte ptis aque. Et utat actu frida
hac decoctione loco ſuprāſcripte. ¶ Diuerſiuū in fine p̄nci-
pij ⁊ in augmento ⁊ ſtatu māerū ⁊c̄. ℞. florū camomille meli-
liloti roſarū miſce ⁊ bulliāt in ſufficienti q̄titate aque ſimpli
cis uſqꝫ ad conſumptionem quarte ptis aque. deinde lauen-
tur extrema ſuauiter fricando. ſ. manus brachia ⁊ pedes cuꝫ
coxis aduerſum trahendo a capite. deinde ſiccentur mēbra
⁊ cooperiant ⁊ hoc ante cibum. Lcenam ⁊ prandium p duas
horas. ¶ Aliud ut ſupra efficacius ligentur extrema ligatio
ne doloroſa ſtomacho ieiuno ut ſupra. ſ. per duos digitos uel
tres ſupra genu ⁊ cubitum cum modis conuenientibus ad
hoc. ¶ Aliud efficacius. Uentoſe due ponantur pulpis ſpa
tularū ⁊ vna ſpine ubi coniungitur collum cum dorſo p̄mo
pulpis deinde per vnā horam ſpine ſtomacho ieiuno ⁊c̄. ⁊ p̄
me dimittantur per vnam horam. tertia vō per vnum quar-

tum hore. ¶ Aliud ut ſupra ſed remiſſius ⁊ ſimul aliqualiter
digeſtiue in toto augmento uniuerſali materierū ⁊c̄. ℞. dya
papaueris macis pulueriçati miſce ⁊ cum ſy. ro. q. e. ad hoc
incorporandum omnia ſimul incorporentur in mortario ſi-
ne igne ⁊ huiuſmodi confec. teneat in nocte tota quantitate
auellane inter maxillam ⁊ genam ſuperiorem ſaltem alter-
nis noctibus. ¶ Retentiuum in tertia parte augmenti ne
dicte māe deſcendāt ⁊c̄. ℞. dyapapaueris nucis muſcate pul-
ueris ſyru. ro. q. e. ad ipſa incorporandum: miſce ⁊ fiant pillu
le ad modum fabe ⁊ tota nocte teneat vnam ſub lingua ut ſu
pra. ¶ Aliud efficacius. ℞. medicaminis ſuperius boli ar-
meni pulueriçati miſce ⁊ cuꝫ ſyru. ro. ⁊ fiant pillule ut ſupra
⁊ fiat ſiue utatur mō ſuprāſcripto ſi aliud non placet. ¶ Ali
ud ut ſupra. ⁊ hoc ſi mā eſſet ſta ⁊ eſt fortius. ℞. dyacodion
deſcriptione Meſue boli armeni miſce ⁊ cum ſyrupo de nenu
fare fiat in forma confec. ⁊ utatur tenēdo inter genam ⁊ ma
xillam tota nocte ſaltē duabus noctibus in hebdomada p̄ter
q̄ tpe magni frigoris. ¶ Prohibitiuum gñationis dictaruꝫ
māeruꝫ. ſ. in cerebro ⁊ in toto tpe morbi ⁊ maxime flegmatis
ipſorumqꝫ diuerſiuū ut ſupra. ℞. pillarū alefangināruꝫ aga
rici ſalis gēme miſce ⁊ cum eluario ſucci ro. quantum ſuffi-
cit ⁊ fiant pille. vij. Utat iſtis pillulis a tribus uſqꝫ ad. v. in
oī menſe ſaltē bis ⁊ hoc p̄terq̄ tpe magni caumatis aut frigo
ris ⁊ hoc ſeruando regulam ſolutiuorum euacuantium.
¶ Prohibitiuum dictorū humorū in cerebro ⁊ eductiuū ip
ſorū per nares. ℞. aquarū maiorane violarum ſucci foliorū
bliti⁹ çuccari candi. pulueriçati. Ex hoc liquore tepido in
mō lactis nuprime ab ubere extracti attrahat tria coclearia
ſucceſſiue per nares ſtomacho ieiuno ⁊ ſtet poſt in camera ⁊
hoc utatur ſaltē bis in ſingula hebdomada p̄terq̄ in tpibus
extremis calidis aut frigidis. ¶ Aliud ut ſupra efficacius.
℞. medicaminis ſuperioris mellis apū miſce ⁊ fiat ut ſupra.
¶ Aliud ut ſupra efficacius. ℞. medicamīs ſuꝑioris mēne
miſce ⁊ operet ut in alio imediate ſuperiori ſi ſibi magis pla
cet. ¶ Diuerſiuū ut imediate ſupra. Sternutatio ꝓuocetur
cum ſetis porcinis ſuauiter titillando in naribus ſtōcho ieiu
no in mane hīto uētris bñficio per duas horas añ prādium
⁊ hoc ad min⁹ ſel in ſingula hebdomada ⁊ tunc non egredia-
tur camerā. ¶ Diuerſiuū ut ſupra efficacius. ℞. elebori albi
q̄titatem modicam ſufficientem ꝓ. vij. ſternutationibus ⁊ ſi
vult fortius tūc attrahat per nares ut ſupra. ¶ Digeſtiuum
cōe in ſtatu uli dictarum māerū ⁊c̄. ⁊ magni ſtatis. ℞. lactis
caprini. q. e. pro oris lotione ⁊ gargariçatione quinquies ſuc
ceſſiue in eadem hora çuccari albiſſimi miſce ⁊ gargariçet de
inde deglutiatur per duas horas ante prandium ⁊ cenam ⁊
hoc ſaltem quinquies in hebdomada. ¶ Digeſtiuum ut ſu-
pra efficacius ſuꝑiori. ℞. mellis roſati colati ſyrupi de liquo
re aque violarū miſce. hoc utat loco ſuprāſcripti ſi ſibi placet
ut ſupra. ¶ Digeſtiuum ut ſupra efficacius pori. ℞. dyapeni
dionis dyadraganti fridi nucis muſ. piſtēda piſtentur ⁊ cum
iulep roſa. in mortario fiat confe. dracmarum trium ꝓ mor
ſello ſi ſibi magis placet illud teneat quantitateꝫ auellane in
ter genam ⁊ maxillam tota nocte ſaltem alternis noctibus.
¶ Digeſtiuuꝫ ut ſupra efficacius pori. ℞. pulparum ſebeſtē
liquiritie granorū pinearum mundatorum pulparū dactylo
rū gūmi arabici mellis apū piſtēda piſtent ex ſyrupo violato
quātitate ſufficienti fiat in mortario ad modum ela. hoc me
dicamine teneat in ore tria coclearia ſucceſſiue deglutiendo
cum modis dictis de lacte caprino ⁊c̄. ¶ Digeſtiuum ut ſu-
pra efficacius pori. ℞. radicis altee mundate a mediullio ſe
minis lini pulparum dactylorum ficuum optimarū mellis
apum croci piſtenda piſtent ⁊ bulliāt in ſufficienti q̄titate
aque ordei pro gargariſmatibus ad ꝯſumptionē tertie ptis.
Si vō uoluerit ꝑmutare tūc utat iſto loco dictoꝝ cū modis di
ctis in gargariſmate lactis ⁊ çuccari ⁊c̄. ¶ Euacuatiuum māerū
ꝓpinquarum aīmbus in uenis ꝓpinquis radici lingue in-
terpretāte p̄me ptis ſtatus. flēmia fiat de uenis exiſtibus ſub
radice lingue de qb⁹ extrahentur. ℥. ij. lib. ſ. ſanguis ⁊ fiat per

vi.vel.viii.horas poſt prādiuȝ luna non exiſte in ariete ⁊ hoc alio non ɔ̄ponante. ¶ Apitum in tertio pte ſtatue poroſitatē dictarum amigdalarū ⁊ merilleloꝝ ⁊c̄. ℞.croci furfuris triti cei mellilou butyri aque mellis ſa.te canonice.q.ſ.pro collutionibus ⁊ gargariſmatibus bulliant oia ad ɔſumptionē tertie ptis ⁊ coleſ ⁊ de colatura gargariçet an prādiū per.i.horā ⁊ poſt prandiū per.v.horas ⁊ ante cenā per vnā horā ſaltem quaqʒ pro vice.aqua mellis canonica. ℞.mell e.spū pte.i. aque ſimplicis ptes.viij.bulliant ad ɔſumptionē q̄r e partis diſpumando ſemp. ¶ Reſolutiuū ⁊ euaporatiuū in declinatione maſrū ɔtinctarū dictoꝝ apoſtematū amigdalarū ⁊c̄. ℞.myrre croci cancaꝝ aque ordei.ʒ.x mixe.bulliant oia ſimul uſqʒ ad ɔſumptionem q̄rte ptis buiꝰ decoctionis. ℞.ʒ iij.oximelis ſimpli is.ʒ.ij.miſce.fiat gargariſmus ⁊ colluo orie modis ut imediate ſupraſcriptis. ¶ Purgatoriū ut imediate ſed fortiꝰ. ℞.medicamis imediate ſupraſcripti ire os radicis ieſe minutim bolliāt ad ɔſūptionē ieſte ptis: deinde coleſ ⁊ utaſ ut aliud imediate ſi magis placet. Alie vo ſūt medicine uelſiores ad morbos dictos ſed ualde moleſte uelut ſunt gl̄i gl̄ini rubificatoria ueſicatoria cauteria cōmiſſuris coronali ⁊ ſagittali cranei ⁊ ꝓꝑe ipſi coronali applicate ⁊ ꝓpe ipſas amigdalas. Et ſeto ſeu ſed agnus ſub occipite ⁊ ſic cum dei laude. H.C.hunc abbacum remouens regimē ſex rerum non nāturum quia ex alijs conſimilibus conſilijs de reu metiſſime haberi poterit.

Conſilium med ɔ̄ botiū gule pro uxore dn̄i gnidi de alaruio taruiſani ⁊ dn̄i ptādie padue dn̄i Nicolai ac doctoris bonorabilis eicerti. ¶ Solutiuū facile ⁊ uſuale melic aliquātulū ⁊ ſſarie multo ampliꝰ ⁊ a toto ⁊ ꝓprius a cerebro.ſ. ℞.pillaꝝ alefanginarū de iera ſimplici agarici an̄.ʒ.j.ſene polipodij an̄.ʒ.ſ.ſalis gēme.gra.ij.çinzib.ſpice an̄.gra.j.miſce ⁊ cū ſyrupi de ſticados.q.ſ.ad incorporādū pro pillis ɔficiēdis formenſ pille vij.p.ʒ Iſtaꝝ pillarū aſſumat.ʒ.ſ.in aurora ſingulo menſe ſemel ... aſſumptionē imediate in ſpatio vniꝰ hore cū dimidia dormiat ſi pōt ⁊ nō amplius vna hora: tūc facta vo ipſa hora cū dimidia ſiue dormierit ſiue nō tātū vna hora tunc nō amplius dormiat ſed ſurgat ⁊ ſtet ieiunus poſt aſſūptionē tātū horis quatuor: ⁊ non aſſūmat lauatiuū ⁊ in dicto termino prādeat comedatqʒ bliteu caꝫ boragine feniculo ... mixtis. Itē carnes laudabiles ut pulli pdicis uel vitui ⁊ ſilco laudabiles carnes. ¶ Solutiuū ēt ut ſupra aliquātulū eſt caciꝰ pori ⁊ tā facilis ⁊ uſuale. ℞.pillaꝝ ſ... indarū agarici an̄.ʒ j.ſalis gēme çiçib.an̄.gra.j.miſce ⁊ cū ſyrupi de ſticados.q.ſ. fiant pille.vij.p.ʒ Iſtaꝝ pillaꝝ aſſumat.ʒ.j.imediate cum uadit dormitū ēt ſi iple cenauerit.hac vo talr aſſumat ſingulo menſe ſemel diſtanter tn̄ p.xv.dies ab aſſūptione pillaꝝ ſupraſcriptaꝝ. ¶ Diuertiuū ⁊ aliq̄ter euacuatiuū a cerebro. ℞.pulueris cantaridaꝝ.ʒ.j.fermenti triti.q.e.ad incorporādū ipm puluerē ⁊ duas puas pilas q̄titatē duaꝝ auellanaꝝ formādas miſce ⁊ cū modico modici aceti ſolū.q.e.ad penetrādū formenſ due pue pile q̄titatis auellanaꝝ duarū. Iſte due pile pue ponenſ in lecto cū uadit dormitum ſemel in ſingulis duobꝰ menſibꝰ ſup duobꝰ oſſibꝰ imediate poſt aures ita ui ut nō tangāt aures: deinde inter ipſas pilas ⁊ aures imediate ponat ſolū caulis duplicatū ut pile nō tāgāt aures ⁊ poſtea tantū in mane imediate ſequenti remoueanſ. deinde tunc ueſice facte ab hoc medicamie in inferiori pte eaꝝ incidanſ ita ſolū ut aquoſitas ex ueſicis effluat ipſis ueſicis tñ nō inde amotis.ultimo ſup eiſdē ueſicis ponaſ aliqd de aſſungia porcina nō ſalſa extenſa ſup ſoliū caulis ⁊ ipſa aſſungia taliter renerenſ ſingulo die ſemel uſqʒ ad cōpletā gnātionē cutis in locis dictis ⁊c̄. ¶ Caputpurgiū ſiue diuerſiuū ⁊ euacuatiuū a cerebro ⁊ ꝓptereaſtatuſ efficacius pnori diuerſiuo ⁊ in frigidū ⁊ ſtatuti familiare. ℞.aque maiorane.ʒ.ij.ſucci folioꝝ blite.ʒ.j.zuccari candi.puluerizati.ʒ.j.miſce. Iſtius caputpurgij tantū tepidi in modū lactis cū mulgeſ ab ubere attrahat aliquātulū per nares ſtōcho ieiuno per horā vnam ante prādiū

ſemel in hebdō quocūqʒ tpe anni ad libitū ſter q̄ tpe calido ¶ Caputpurgiū ⁊c̄.ut mediate ſuꝑ exterieſſ catius ipſo imediate pnori. Si vo medicamen congruit efficacius imediate pori cōp oſito ex ſucco aque maiorane ſucco folioꝝ blite ⁊c̄. tūc illi medicamini addaſ mellis.ʒ.j Et iterū ſi congruit medicamē efficacius caputpurgiū pori caputpurgio ſuꝑſcripto caputpurgio imediate addaſ nigelle pulu trite.ʒ.ſ. Inſup ſi adhuc ɔueniet efficaciꝰ imediate pori tūc ēt inſup adde māne. ¶ V. olliuū maſrū cārū ɔiunctarum peccātiū. ℞.litargirij triti.ʒ.ij.olei ſole.ʒ.iiij.mu cillaginum fenugreci lini malue.an̄.ʒ.iij. Litargiriū cū dicto oleo diſſoluaſ ad lentū ignē.deinde oia reliq̄ addanſ ⁊ cū cere albe.q.ſ.ad oia ſiſſ incorporandū ⁊ cū modice modici aceti ſolum.q.ſ.ad penetrandū ... reducaſ in forme dyaculonis ad lentū ignē. Iſtū dya bilonis teneat ... ſingulo die ſemel ſup loco leſo ⁊ octo die hebdomadibꝰ continuis.poſtea vo amoto ipſo tūc ſup ipſo mēbro leſo ponaſ epitbima uel fomentatio uel emplm aliqđ de infraſcriptis ... ſeruatis reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in eꝑ peſu ... uſu conſideꝫ infraſcriptoꝫ. ¶ Exiccatiuū ⁊ reſolutiuū melius ⁊ amplius flegmatis a membro leſo ⁊c̄. ℞.corticum citri.ʒ.iij.lymonuꝫ ʒ.j.urine egri uel alterius bene ſani... q.ſ.pro mediā decoctione ipſarum corticum miſce.deinde oia bulliant ſimul uſqʒ ad mediā decoctionē ipſoꝫ corticum. Poſtea vo cortices ab ipſa decoctione extracti piſtenſ. In hac decoctione decenter calida infundaſ ſpōgia noua deinde exprimaſ: ⁊ poſtea taliter calida ⁊ expreſſa ſup mēbro leſo ꝑponaſ ⁊ ligetur ſecus expreſſe ita ut ut mēbrū ipm a ſua reſolutione non impediaſ nec dolor aliquis adducatur ⁊ taliter ſuper loco dimittaſ horis.vj. Ultimo amota ſpongia ipſa tūc cortices piſtati ſuper eodem loco leſo apponanſ debite calidi ⁊ liganſ ⁊ taliter dimittanſ horis.xviij. Hijs vo duabus medicationibꝰ s.ſ. fomentatione ex decoctione ⁊ emplaſtro ex dictis corticibus taliter utaſ ſingulo die bis in.vj.diebus continuis imediate ſequentibus ... ſupraſcripti. ¶ Exiccatiuū ⁊ reſolutiuum ... ſupra efficacius exiccatiuo pnori imediate. ℞. ... in mortario cum piſtello groſſo ... ſolūmmodo ſuccus ſoliꝫ ad ſufficientem eorum adducatur ⁊ ab ipſis nō exprimaſ ⁊ effluat. Cum his ſolijs taliter contritis ... per loco dicto ſolia ponant ⁊ ligenſ.hoc vo medicamine taliter utaſ ſup ix diebus continuis in ſingulo menſe preterq̄ tpe calido. Et propterea ſi vult medicamen efficacius aliqualiter dicto pnori medicamine exiccatiuo compoſito ex dictis corticibus aut ſi ipſum medicamen ꝑmutare vult. ¶ Exiccatiuum ēt ut ſupra fortiꝰ aliquantulū pnori imediate. ℞.farine ciceris rubei.q.e.pro emplaſtro. Aque decoctionis notabilis ſeu multe caulium. q̄tum ſuff cit ad decoctionem dicte farine pro emplaſtro.bulliant omnia ſimul ſufficienter ſeu media ſolutione ⁊ totum redigaſ in forma emplaſtri. Si vo vult medicamen aliquantulum efficacius pori imediate tunc iſtud emplm apponat loco egroto ſeruatis reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in uſu emplri imediate ſupraſcripti. ¶ Exiccatiuum etiam ut ſupra. ℞.ſi.lioꝫ caulium ptes.iij ſcloꝫ aneti p.e.m.j.ceam boli ſimul.q.e.pro emplo miſce ⁊ bulliant ola ſimul in aq̄ uſqʒ ad ... coꝫ decoctionem: deinde ipſa teꝫ terentur a ſua decoctione. Et vo medicamen ꝑmutare vult tunc hac decoctione debite calida ꝑ epitbimenſ locus eger deinde cum ſupraſcriptis caulis ⁊ floribus emplaſt idem locus ſeruatis reliquis ordinationibus deſcriptis in uſu fomentationis ⁊ empli ſupraſcriptoꝫ cōpoſiti ex ... corticibus citri lymonū ⁊c̄. ¶ Exiccatiuum ēt ut ſupra eſſ cacius ꝑuoribus. ℞.myrre.ʒ ij.thuris.ʒ.j.caperi radicis.ʒ.ſ.aloes.ʒ.iij.croci.ʒ.ſ.foliorum tamariſci.M.ſ.aque multe decoctionis caulis quantum ſufficit pro ipſorum decoctione miſce: deinde oia piſtata ſimul bulliant mediate bullitione. Si vo vult medicamen efficaciꝰ aut pmutare vult tunc cū hac decoctione ꝑ epitbimentur ſeu fomentenſ locus leſus: deinde cū ſubſtātia iſtaꝝ medicinarū

empl̄ſ locus idē ut hic imediate ſupra de dictis fomētatiōe ⁊ emplo cōpoſito ex folijs caulis ⁊ floribus anet. ¶ Exiccatiuū etiā ut ſupra efficacius ꝑori. ℞. cineris ſuſtiuz caulis ꝑtes .iij. ramoꝝ ficꝰ ptes .ij. ſarmētoꝝ vitis filicis añ. partem .j.ſ. aque fluuialis quātū ſufficit ad ꝑdicta debite decoquendū ſeu quātū ſufficit pro lixiuio fiēdo. bulliāt oīa ſimul uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis dicte aque. Si vo vult medicamē efficacius ꝑori tūc cū hac decoctiōe debite calēa fiat fomētatio loci leſi cū ſpōgia noua īfuſa in dicta decoctiōe calēa ut ſupra in fomētatione facta ex decoctione corticū citri ⁊ lymonum ut ibi. ¶ Exiccatiuū ⁊c̄. ut ſupra. ℞. ſtercoris vaccini quātū ſufficit ad oīa ꝓxime infraſcripta incorporādū ꝑ emplo olibani .ʒ.iij. ſtoracis .ʒ.ij. uſnee .ʒ.j.ſ. calami aromatici .ʒ.ſ. ſpice .ʒ.ij. abſinthij. M. j. pul. pul. deinde omnia ſimul miſce ⁊ fiat emplm. Si vo medicamē ꝑmutare vult tūc iſtud emplm calidum apponat loco leſo ⁊ ut ſupra de emplo facto ex cineribus ex aq̄ caulis ⁊c̄. ¶ Exiccatiuū ut ſupra ⁊ eſt ꝓpriū ⁊ efficacius ꝑoribus. ℞. radicis nucis tenere ſeu que nondū fecit fructū ptes .iiij. corticis arboris eiuſdē ptē .j. pipis ꝗnoꝝ ptē .j.ſ. bulliāt oīa ſimul in vini albi ſatis vinoſi q̄ntū ſufficit pro gargariſmate uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis ipſius vini. Si vo vult medicamē huic morbo magis ꝓpriū ⁊ efficacius medicationibus ꝑoribus tūc cū hac decoctiōe ſuauiter calēa gargariçet .v. uel .vj. gargariçatiōibus ſtōacho ieiuno. vꝫ añ prādiū ⁊ añ cenā per duas horas pluribus diebus cōtinuis ⁊ talr̄ gargariçādo in quolibet dictoꝝ tēpoꝝ gargariçationis degluciat ꝑbibilr̄ ſeu paulatim mediā .ʒ. dicte decoctionis. vꝫ vnū coclear pro qualibet gargariçatione uſqꝫ ad ſummā dicte .ʒ.ſ. in ſingulo dictoꝝ totalis tēporū gargariçationis. hoc vo medicamine talr̄ utaſ .vj. diebus cōtinuis ſinguli menſis ⁊ tūc tpe frigido ipſumqꝫ medicamē taliter reiterēt ſm̄ neceſſitatem. ¶ Euacuatiuum ⁊ proprium ut ſupra efficacius ꝑiori imediate. ℞. tonſoꝝ ſeu cimaturarū ſcarlatini pāni .ʒ.ij. viridis panni açurini añ .ʒ.iij. bruni .ʒ.ij. ſpōgie noue marine debite cōbuſte ſolū intantū ut ſpongia ipſa debite pulueriçari poſſit .ʒ.iij. pumicis marine .ʒ.ſ. oſſis ſepie .ʒ.j. teſtarū oſtracoꝝ marinoꝝ cōbuſtarū .ʒ.ſ. tonſe ſeu cimature dicte ⁊ ſpongia debite cōburanſ ſolū intantū ut pulueriçari poſſint. deinde vnūqḋqꝫ eoꝝ ꝑ ſe pulueriçeſ groſſo mō poſtea oīa ſil̄ bulliant in urine paciētis aut alteri⁹ hōis infantis maſculi. q.ſ. pro ſuffumigio ⁊ fomētatiōe. Si vo vult medicamen effica⁹ ꝑori imediate tūc ex hac decoctiōe ſil̄ cū dictis medicinis debite calēs recipiat ore apto fumū ꝑ os ⁊ ad os ⁊ ad locū leſū ſtōacho ieiuno. vꝫ añ prādiū ⁊ añ cenā ꝑ duas horas ſaltē bis in hebdōa quocūqꝫ tpe anni ꝑterq̄ tpe magni caumatis. Si vo dicta urina ex ſapore ⁊ odore ſibi nimis horribilis eēt tūc ſupraſcripte medicine ſine urina bulliant in aq̄ ciſterne ut hic ante de urina: lꝫ ṁ uris ad hoc ſit ꝑſtātior. deinde ꝑ tres horas poſt dictā ſuffumigationē ex hac decoctiōe debite calēa ⁊ tātū cū uris facta ut hic ante ꝑ epithimeſ ab extra cū ſpongia noua deīde empliceſ locus leſus cū ſtupa canabis fuſa in ipſa decoctiōe. ¶ Exiccatiuū ēt ꝓpriū ut ſupra ⁊c̄. ℞. oſſis ſepie .ʒ.j. ſalis gēme. gra .iii. pipis .ʒ.i. pumicis marie .ʒ.i. ſpōgie noue marie debite cōbuſte ſolū intātū ut ſpōgia ipſa pulueriçari poſſit .ʒ.i.ſ. mellis q̄ntū ſufficit ad oīa ſil̄ incorporandū pul. pul. deinde oīa ſil̄ miſce ⁊ fiāt pille in forma lupiorū. Si vo ſupraſcriptū medicamē imediate ꝑmutare vult tūc iſtarū pillarū teneat vnā ſub lingua tota nocte alternis noctib⁹. vꝫ vna nocte taliter teneat ⁊ alia nocte nō teneat aut ipſam pillam teneat ſaltē duabus noctibus in hebdomada. Iſtis vo pillis taliter utaſ quocūqꝫ tpe anni ꝑterq̄ tpe magni caumatis. Ex alijs ēt medicinis debite decoctis in urina ut ſupra epithimeſ uel fomenteſ ad extra membrum leſum cū ſtupa canabis aut cū ſpongia marina noua infuſis in iſtarum medicinarum decoctione. hoc aūt emplaſtro fomentatio uel epithimatio fiat pluribꝰ noctibus cōtinuis ad libitū uel quocūqꝫ tpe anni. ¶ Exiccatiuū et ⁊ ꝓpriū ut ſupra. ℞. medicinas oēs ꝑter urinā ſupraſcriptam in terna recepta ab

iſta. vꝫ cimaturas pānoꝝ ⁊c̄. mellis q̄ntum ſufficit ad oēs iſtos pulueres icorporandū. miſce ⁊ fiāt pille in forma lupinorū ut ſupra. Si vo medicamē ꝑmutare vult tūc iſtarū pillarū vnā ſub lingua teneat tota nocte quocūqꝫ tpe anni ad libitū ⁊c̄. ut ſupra in viſu pille ſeu pillarum ſupraſcriptarum. ¶ Exiccatiuū ēt ⁊ ꝓpriū ut ſupra efficaci⁹ ꝑorib⁹. ℞. radicū [illegible]ricelle .ʒ.ſ. ſparagi bruſci polipodij añ .ʒ.i. ariſtologie ro. cucumeris agreſtis añ .ʒ.ſ. taſſi barbaſſi .ʒ.ſ. iari .ʒ.ij. ſpōgie noue marie .ʒ.i. pumicis marine .ʒ.ſ. brāce urſine ſaponarie añ .ʒ.ſ. oſſis ſepie .ʒ.ſ. lactis ſcroffe. q.ſ. ad oīa icorporādū pul. pulueriçādo. deinde oīa ſil̄ icorporenſ ⁊ formenſ pille in modū lupinoꝝ. Si vo vult medicamē efficaci⁹ ꝑori tūc iſtaꝝ pillarū teneat vnā ſub lingua tota nocte ſaltē duab⁹ noctib⁹ in ſingula hebdōa ēt tātū tpe frido. ¶ Exiccatiuū ⁊ eſt ꝓpriū ⁊c̄. ℞. ſpōgie noue .ʒ.i. oſſis ſepie .ʒ.ij. pumicis .ʒ.ſ. ſalis gēme. gra .iij. radicis taſſi barbaſſi .ʒ.ſ. thuris .ʒ.ij. çinçib .ʒ.ſ. ſpōgia ipſa prius minutim inciſa deīde poſita in teſta terrea nō vitreata exiccetſ optime in furno. poſtea vo ipſa exiccata ⁊ reliq̄ oia ſcorſū ⁊ diſſormiter ut decet ſm̄ cano. pul. Ultimo formenſ pille ut imediate ſupra. Ex iſtis pillis ēt teneat in ore ſub lingua ut de alijs pillis imediate ſupraſcriptis. ¶ Regimē ſuccinctum ⁊ cōpēdioſum ad hoc. Euitet piſces ⁊ ꝓpe magnos ⁊ ꝓpter cliros tā magnos q̄ paruos. Legumina carnes bouinas porcinas recentes carnes ſiccas lacticinia omnia ut caſeū ⁊c̄. Oīa nutrimētū melicū ⁊ amplius flaticū ⁊ qḋlibet nutrimentum groſſum gitantis aquā purā ⁊ ꝓpter intenſe fridā. Non tangaſ mēbrū leſum aq̄ ſimplici ēt ad extra ipm mēbrū. Carnes aq̄ticas ut anſeres anates ⁊ ſiles carnes euitet. Utaſ vino lymphato dyaphano ⁊ odorifero non nimis vinoſo ⁊ aqua mixto aliquātulū ꝓportionabilr̄ ad ei⁹ vinoſitatē. Aromaticib⁹ bonis vꝫ cōpoſitis ex pipe croco galāga cinamomo gariofilis. In cena ſemꝑ utaſ aſſato ⁊ non elixo. Nota q̄ cū ex hoc morbo congrue conualeſcat tunc nullo ſupraſcriptoꝝ medicaminum amplius utatur. Hec ut ſupra ⁊c̄.

¶ Contra ſpinam infixam gutturi.

Cura gñalis. ¶ Canones curatiui. Primo ſpina ipſa extrīſece fixa gutturi tūc collū ipm ſiue ſpondilia colli in medio colli ꝑcutianſ cū pugillo ſatis potēter pluries ſucceſſiue notabilis moleſtiae cōtinuo infirm⁹ in dictis ꝑcuſſionib⁹ potētes alterationes faciet ēt expiendo. ¶ Scd̄s canō ſi ſpina ipſa eſt ſubtilis multū inter ſpinas tūc degluciaſ res dura pluries ⁊ ſucceſſiue. ¶ Terti⁹ canon ſi nō talr̄ educeſ ſpina ſubtilis tunc degluciaſ pluries ⁊ ſucceſſiue ꝑ res gutturis ⁊ loci infixionis ſpine mollitiua ⁊ aliqualiter abſterſiua: deinde imediate poſt res dura degluciaſ. ¶ Quartus canon. Si vo groſſa ſpina uel etiam ſubtilis non taliter exit ⁊ apparet in gutture aꝑto ore ⁊ depreſſa lingua uſqꝫ ad radicē eius cū digito aut cum alia re longa ⁊ dura ſufficienti ipſam linguā deprimere. tūc ꝑ cū inſtrō ferreo ꝓportionabili ad hoc capiaſ ſpina q̄ magis poſſibile eſt ꝓpe foramen mēbri in quo foramine ipſa infixa eſt deinde ipſa ſpina ſic apprehenſa cum dicto inſtrō extrahaſ leuiter ne frangaſ. ¶ Quintus canon. Si aūt talr̄ non apparet aꝑto ore tunc guttur liniaſ ad intra cū gargariſmis ⁊ colluſionibus gutturis ⁊ degluciationibus lenitiuis abſterſiuis ſubtiliatiuis ⁊ dulcib⁹. ¶ Sextus canon. Si vo taliter non educiſ ſpina tūc ſorbeat ſeu degluciat infirm⁹ res viſcoſas valde. ¶ Septim⁹ canon. Deinde res longa valde tenax poroſa valde uſqꝫ ad extremitatem meri inciuſiue iſti ponaſ gutturi. Ex ipſi extremitati meri ipſa cōtinua ⁊ viſcoſa ꝑ artem extrahes exitem continue in manu retenta. Deinde talr̄ in gutture ⁊ ſuperiori extremitate meri poſita extrahatur impetuoſe ⁊ ita talis impoſitio ⁊ talis extractio ſucceſſiue ⁊ pluries ⁊ pluries reiterentur ſm̄ neceſſitatem. ¶ Octauus canon. Si nō talr̄ educaſ ſpina excitetſ ſingultus uel ꝓuoceſ. ¶ Nonus canon. Et iterum ſi non educaſ ſpina ipſa tunc ꝓuoceſ vomitus poſt comeſtionem de pulmo rerum viſcoſarū. ¶ Decimus canon. Si vo nō talr̄ educaſ ſpina tunc

[illegible] ꝛ ſpiſſius exterius ꝛ interius gutturi applicent.

Cura particularis ſeu inſtrumentalis ſeu ſpālis medicine huic cure pportionabiles. ℂ Primus canō exequaſ cū pugillo ꝗuis ſicut alia inſtrumēta ad hoc ꝯueniētia: tñ pugillus eſt melius quia ipſe hō cū ipſo pōt ipſas percuſſiones intenſiores aut remiſſiores menſurari prout oportet ꝛ ꝗto citius hoc faciat tāto melius. ℂ Scōs canō exequaſ hoc mō. ℞. cruſtā panis tritici bñ cocti ꝗtū ſufficit pro ꝗtuoꝛ aut qnqʒ bolis ſatis magnis. Ex iſta cruſta impetuoſe deglutianſ ſucceſſiue ꝗtuoꝛ uel .v. boli ſatis magni. ℂ Tertius canō exequaſ hoc mō. ℞. olei amigd. dul. ℥.ii. cruſte panis tritici bñ cocti quātum ſufficit pro quatuoꝛ aut .v. bolis ſatis magnis. Iſtud oleū ꝛc. debite calidū paulatine ſucceſſiue pluries pꝛimo deglutiat iſ[..] ſpinā hñs: deinde imediate poſt ipſius olei imediatā aſſumptionē tūc deglutianſ ꝗtuoꝛ aut qnqʒ boli ad libitū dati ſatis magni ex dicta cruſta panis. ℂ Quartus canō exequiſ hoc mō. Accipe moliculā ferreā biſurcatā in vna extremitate ipſi⁹ moliculę ꝛ aliꝗliter lata ꝛ integra in alia extremitate cū qua lata extremitate vnguēta cirugici ſup pecias extēdūt. Et cū alia extremitate biſurcata cirugici tētas ipſas a vulneribus extrahūt. Poſtea cū dicta extremitate biſurcata ipſi⁹ moliculę dicta ſpina appēſo apto ore capiaſ: deinde ſuauiter ne ſpina ipſa frāgaſ extrahaſ ſimul cū radice ſua ꝛc. aut cū tenacula ferrea dētata duoꝝ ſuoꝝ radioꝝ ſubtiliū dētatoꝝ: ꝛ dicta ſpina debite capiaſ ꝛ ſuauiter extrahaſ. ℂ Quītus canon exequaſ hoc mō. ℞. farine frumēti. ℥.j. caſei mollis uel de non ſalſi uel parū ſalſi triturati butyri añ. ℥.ß. vitellū oui numero .j. zuccari ru. ℥.ß. aque fluuialis aut ad libitū brodij pinguis carniū ꝗtū ſufficit pro iſtoꝝ decoctiōe. miſce oīa ſi[..]: deinde bulliāt ſimul uſqʒ ad debitā decoctionē eoꝝ ꝛ nō colenſ ꝛ totū redigaſ in forma multū liquida ꝛ optime potabili: Ex hac decoctione debite calida ꝛ nō tepida colluanſ pluries os ꝑ ꝛ guttur: deinde ex ipſa decoctiōe debite calida fiat gargariſmus pluries ꝛ ſucceſſiue. Et poſtea dicta decoctio talr debite calida deglutiaſ & pluries ꝛ ſucceſſiue. ℂ Gutturis lenitiuū ꝛ abſterſiuū ꝛc. ut ſupra efficaci⁹ pori. ℞. rob vue. ℥.x. fic⁹ ſiccas pingues numero .iij. ficus ipſe ꝑus minutim inciſe: deinde groſſo mō piſtate poſtea bulliāt in dicto rob vue uſqʒ ad ꝯſumptionē ꝗrte ptis dicti rob: deide optime exprimātur ꝛ colenſ hac utaſ ut ſupra imediate ꝛc. ℂ Gutturis lenitiuū ꝛc. efficacius pori. ℞. olei amigd. d. ℥.iiij. oximelis cōpoſiti. ℥.ij. Si vult medicamen efficacius iſto utatur ut ſupra. ℂ Gutturis lenitiuū ꝛc. efficacius pori imediate. ℞. olei ſiſamini. ℥.iiij. oximellis ſquillitici. ℥.ij. miſce ꝛ colluaſ os ꝛ guttur ꝛ ipſum gargariçet ꝛ deglutiat ꝛc. ut ſupra dictū eſt. ℂ Sextus canō exequaſ ſic. ℞. alaganas ex farina tritici recēter factas ꝗtum ſuffic. t pro .j. parſide. Oua gallinarū cū vitellis ꝛ albuminie numero .ij. aque pluuialis aut ad libitū brodij pinguis carniū ꝗtū ſufficit ad dictarū alaganaruʒ multā decoctionē ꝛ ipſam potabilē. alagane ipſe recētes bulliat ualde in dicta aq̄ aut in dicto brodio uſqʒ ad ipſarū alaganarū ſaltem mediā diſſolutionē. Deide dicta oua addanſ ꝛ cū dictis alaganis ualde calidis optime pmiſceanſ. Iſtius ferculi debite calidi ſaltē .viij. ℥. ſorbeat ſeu impetuoſe deglutiat infirmus. hec vō ſorbitio talr pluries reiteretur ſm neceſſitateʒ. ℂ Res viſcoſa deglutiēda ꝛc. pori efficacioꝛ. ℞. oua cū albuminib⁹ ꝛ vitellis numero .ij. farine tritici. ℥.ß. dragāti. ℈.j. aque fluuialis aut ad libitū brodij pinguiū carniū ꝗtū ſufficit ad oium ipſoꝝ ſimul debitā decoctionē miſce. deide ſimul oīa bulliāt uſqʒ ad eoꝝ decoctionē debitam ut ipſa remaneat potabilis debite. Iſtius ferculi debite calidi ſaltē. ℥. viij. ſorbeat ꝛc. ut ſupra. ℂ Septimus canō exequaſ ſic. ℞. cādelā cereā: deinde ipſius cādele vna extremitate fruſtū coti ſeu bōbicis optime ligeſ cū filo ita tñ ut ipſius coti multe ptes non ſunt coopte filo. Alia vō extremitas cādele teneaſ in manu dextra os extrā. Iſtius cādele extremitas cui totū alligatū eſt iponaſ gutturi ꝛ ſuperiori pꝛte ptis meri incluſiue ꝛ ibidē pluries ſurſum ꝛ deorſuʒ ducaſ cū manu ꝛ tādē extrahaſ ꝛ hoc pluries faciat ſm neceſſitatē. ℂ Res lōga tenax ꝛc. efficacioꝛ pori imediate. ℞. filū lane duplatū tenax ſeu nō facilr frangibile quātitatis triū ſpāſarū. Iſtud filū actu ſicci ſʒ extremitatē duplatā deglutiaſ uſqʒ ad pꝛimā ptē meri incluſiue: deide per aliā extremitatē exiſtē extra os manu ligatū cū manu impetuoſe extrahaſ ꝛ hoc fiat pluries ſm neceſſitatē. ℂ Res alia tenax adhuc efficacioꝛ. ℞. fruſtū ſpongie ꝗtitatis pportionabilis ſeu debite ad deglutiendū: deinde ligeſ cum vna extremitate fili dupli fortis linei ꝛ lōgitudinis ſaltē duarū ſpāſarū ꝛ cum vna eius extremitate ſumēdo cū acu impliceſ ferme in ipſo bolo ſpongie pluribus implicatiōibus ꝛ firmis ꝛ ita ferme ut dictū filū a dicta ſpongia nō facilr euelli poſſit cū quo tñ filo nō ſtringaſ multū ſpongia dicta ne poroſitates ipſius ſpongie claudantur. Alia vō extremitas ipſius fili fortis dupli remaneat extra os: deinde ferme ipſa extremitas manu anecteaſ quo medicamine utatur ut ſupra. ℂ Res alia tenax ꝛc. ut immediate ſupra ficus citrina ſicca ꝛ pinguis uerſetur: deinde cuʒ vna extremitate fili fortis ꝛ dupli longitudinis duarū ſpanſarū ligeſ ꝛc. ut ſupra. ℂ Octauus canon. ℞. ſeis ſinapis pulueriſati. ℥.ij. vini aceti non dulcis. ℥.vj. miſce. Iſtam mixturā deglutiat paulatine ꝛ ſucceſſiue ſtōcho repleto. vʒ per vnā quartā hore poſt prandiū. ℂ Prouocatiuum ſingultus aut ſomnus priori. ℞. dyatrionpipeon. ℥.ß. vini aceti non dulcis ℥.ij. hoc utaſ ut ſupra in alio dictū eſt. ℂ Nonus canō ſic exequiſ. Poſt cibū ponaſ digitus in gutture ꝛc. ut hic ex directo digitus impliceſ gutturi uſqʒ ad ſupiorē meri incluſiue ꝛ hoc poſt cibationē ſuarū rerū viſcoſarum copioſam ꝛ proprie per vnā quartā hore poſt prandiū ſuū copioſum ꝛ tunc taliter ibi agiteſ digitus ꝛ meri ut fiat uomitus aut pēna an ſeris uel alterius alius oleo intincta gutturi ꝛ ipſi meri ut hic añ de digito talr applicet ut uomitus fiat. ℂ Aliud uomitiuū efficacius. ℞. aque ſimplicis fluuialis. ℥.viij. olei oliuarū acri guſtus ꝛ odoris horrēdi. ℥.iiij. miſce taliter ꝛ totuʒ fiat tepidū non calidū quo utaſ per octauā hore poſt prandiū ſuū copioſum rerū viſcoſarū: deinde digitum aut pennā ponat in gutture ꝛc. ut in alio dictū eſt. ℂ Aliud uomitiuū efficacius. ℞. naſturcij. ℥.ß. aque fluuialis. ℥.viij. naſturcium ipſum debite calidum piſtetur: deinde dicte aque miſceatur ꝛ optime incorporetur. Quo medicamine tepido ut ſupra utaſ. ℂ Decimus canō hoc mō exeqſ. ℞. radicū altee. M. ß. ſemis fenugreci ſeminis lini añ. ℥.ß. ſeminū carui carthami ancos añ. ℥.ij. aque mellis facte ſm cano. ꝛc. quātum ſufficit pro omnium debita decoctione pro gargariſmate miſce. deinde omnia bulliāt ad lentū ignem uſqʒ ad conſumptionem medietatis aque mellis dicte. Et hoc liquore debite calo fiat gargariſma pluries in die ꝛ pꝓpꝛie ſtōcho ieiuno ꝛ pꝓpꝛie in mane ꝛ ipſum liquorē etiā notabili tpe talr debite calidū in ore teneat pl'ries ipmqʒ paulatie pl'ries ſucceſſiue deglutiat eoqʒ talr utaſ ſm neceſſitatē. Aque mellis de qua facta eſt mētio ſic fi. ℞. aque fluuialis ſimplicis munde clare ptes .viij. mellis electi ptē .j. miſce: deide ſimul bulliāt ad lentū ignē ꝯtinue deſpumādo uſqʒ ad ꝯſumptionē tertie ptis: deinde non coleſ ſed huic uſui ut ſupra. ℂ Medicamē maturatiuū apoſtē ut ſupra imediate. ℞. farine. ℥.ij. oleoꝝ ſpice. ℥.iij. amigdalarū dul. ℥.j.ß. aque. ſ. quātū ſufficit ad decoctionē pro emplo fiendo miſce. deinde omnia ſimul bulliant ad lentum igneʒ uſqʒ ad conſumptionem tertie partis dicte aque ꝛ totū redigatur in forma ſolida. Si vō gargariſmate non educitur ſpina tūc hoc emplm debite calidū gutturi ad extra applicetur bis in ſingulo die ſtomacho ieiuno. videlicet ante prandium ꝛ ante cenam ꝛ ibi ligetur ꝛ retineatur ſm neceſſitatem.

De egritudinibus pectoris.

ℂ Ad diſſoluendū lac in mamilla coagulatū. ℞. coaguli hedi. ℥.vj. ſtoracis liquide. ℥.j. abſinthij. ℥.j. carui feniculi ſeminis aneti añ. M. j. aniſi. M. .partes .ij. camomille ſe. altee añ. M. iij. farine ordei. ℥.j.ß. olei de abſinthio. ℥.j. pinguedinis anetis ℥.j.ß. miſce ꝛ fiat emplaſtrum ꝛ poſt addatur croci. ℈.j.

Ad prouocandū mēſtrua. ℞. ſpicę croci tro ciſcorum de myrra rubee tinctorum añ. ʒ.j. miſce ⁊ fiat puluis pro tribus vicibus detur cum vino uel brodio.

Contra difficultatē anhelitus. ℞. caſſief. ʒ.i. ſucci ireos. ʒ.ſ. aque hyſopi. q.s. pro potione miſce Iſtud aſſumat in aurora ⁊c. nec ſumat lauatiuum.

Syrupus ℞. ſyrupi de hyſopo. ʒ.j. de abſinthio. ʒ.ſ. aquarum capillo⁊ ueneris. ʒ.j. feniculi. ʒ.ij. Iſtud ſumat quatuor diebus ꝯtinuis in aurora poſt ſumptionem ſupraſcripti ſolutiui. ❡ Eradicatiuum. ℞. pillula⁊ de iera ſimplici. ℈.ij. agarici. ℈.j. ſalis gēme. g̃.j. miſce ⁊ cum eluarij indi fiant pillę. vij. pro ʒ. Iſtud ſumat in aurora ⁊c. ❡ Minoratiuū. ℞. mānę. ʒ.ij. ſucci ireos. ʒ.ij. aque hyſopi. ʒ.j. ſeri caprini. q.s. pro potione. Iſtud ſumat in aurora ⁊c. ⁊ in uere circa. 20. aprilis. ❡ Syrupus. ℞. ſyr. de praſſio. ʒ.j. oximellis. ʒ.ſ. aquarum abrotani feniculi. añ. ʒ.iiſ. miſce. Hoc ſumat in mane uere poſt minoratiuum cum modio ⁊c. ❡ Eradicatiuum. ℞. pillarū de iera ſimplici fetidarum añ. ℈.j. agarici. ℈.j. ſalis gēme gra.j. miſce ⁊ cum eluarij indi fiant pillę. vij. pro ʒ. quas ſumat poſt dictos ſyrupos. ❡ Digeſtiuū aliud. ℞. aquarum enule capil. ue. abrotani ana. ʒ.j. ςuccari albiſſimi. ʒ.ij. miſce ⁊ cū modico croci aromatiſētur. Iſtas aq̃s ſumat oī mēſe trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis in aurora ⁊ poſt dormiat ad libitum. ❡ Pillę uſuales. ℞. pillarū de iera ſimplici. ℈.ij. agarici. ℈.j. ſileris montani. ℈.ſ. ſal gēme gra.j. fiant pillę. vij. cum elec. indi. De his ſumat quatuor in aurora poſt ſumptionē dictarū aquarū. ❡ Eluariū. ℞. thuris. ʒ.ij. cimini ariſtologie ro. añ. ʒ.ſ. fenugreci. ʒ.j. amigdalarum amararū añ. ʒ.ſ. croci. ℈.j. mellis. q.s. Iſtius aſſumat coclear vnū in mane cū ſurgit quatuor diebus ꝯtinuis in ſpatio. 20. dierum: deinde ſtet ieiunus ad minus tribus horis poſt ipſius ſumptionem. Iſto utaſ autūno ⁊ hyeme ⁊ poſt cōpletā pmā edonem ⁊ aſſumptionem ſolutiui minoratiui ſupraſcripti. ❡ Aliud eluarium. ℞. radicis enulę. ʒ.ſ. ireos nigelle cimini ſiſeleos ana. ʒ.j. croci. ℈.j. amigdal. amararum. ʒ.j. terbentine. ʒ.ſ. butyri. ʒ.j. mellis. q.s. pro eluario. Iſtius ſumat vnū coclear ⁊c. ut de alio dictū eſt. Quo utaſ in iſto uere ⁊ non in eſtate ⁊ poſt cōpletā aſſumptionē ſcđe edonis. ❡ Solutiuū eradicatiuū. Cōfectio. ℞. ſeium ſileris montani. ℈.ij. cimini. ℈.j. olibani. ʒ.j. ſandarace. ʒ.j. ſeminum balſami. ʒ.j. ςuccari albiſſimi. ʒ.x. croci. ʒ.ſ. miſce ⁊ cum aqua enule fiat confectio ſolida in morſellis. Iſtius aſſumat morſellum vnum in mane ⁊ cū alijs ordibus deſcriptis in eluarijs quo utaſ duob⁹ diebus ꝯtinuis in illo autūno ⁊ hyeme ⁊ in mēſe. ❡ Alia cōfectio. ℞. ſpērū aromatici nardini deſcriptione Meſue pmo antidotarij. ʒ.ij. ſpērum lipte mercate deſcrip. Nicolai. ʒ.j. croci. ℈.j. ςuccari albiſſimi. ʒ.viij. miſce. Iſtius aſſumat ut de ſuperiori. qua utaſ duobus diebus continuis in uere ⁊ eſtate. ❡ Eluarium tpe paroxiſmi ſui acceſſus. ℞. baccaru⁊ lauri. ʒ.j. ſiſeleos radicis ireos ſinapis cimi ariſtolo. ro. añ. ʒ.ſ. myrre. ℈.j. galbani aromatici añ. ʒ.i. terbentine. ʒ.ſ. eluarij regu⁊ q.s. croci. ℈.ij. miſce. Iſtius aſſumat vnum uel duo coclearia tpe quo ſuperuenit ſibi acceſſio illius difficultatis anhelitus ⁊ non bibat poſt ipſius aſſumptionem ſed quāto citius poſt aſſumptionem poterit dormire melius eſt. ❡ Aliud aſſumēdum tpe paroxiſmi. ℞. baccarū lauri. ʒ.j. ſiſeleos radicū ireos ſinapis an. ʒ.ſ. croci. ℈.i. ςucca. ʒ.ſ. miſce deinde maſticeſ ⁊ deglutiaſ. ſi illa medicina eſt ſibi gratior aut ſi ſupraſcripta non ſufficienter iuuerit tunc aſſumat illius ad q̄titatem caſtanee poſt qđ bibat circa duas. ʒ. ⁊ non plures vini albi ſubtilis aromatici poſt qđ dormiat ut imediate ſupraſcripta. ❡ Fomentatio pro ſtōcho. ℞. abſinthij. M.ij. menthe. M.j. coriādro. ppara⁊. ʒ.ſ. calami aromatici. ʒ.ſ. corallo⁊ rubeo⁊. ʒ.iij. florum lambruſce. M.ſ. maſtice. ʒ.ij. cinamomi. ʒ.iij. baccarum lauri. ʒ.j. contundanſ groſſo mō ⁊ miſce. Deinde bulliant in ſufficienti q̄titate aque uſq; ad ꝯſumptionem tertie ptis aque. In hac ſpōgia infundaſ ⁊ fiat fomētatio p ſtōcho

qua utatur cum puenit ſibi difficultas anhelitus.

❡ Contra aſma ⁊ tuſſim cum ſuſpectione ad ptiſim.

Regimen ex nutriente ſuccincte habitum eſt ſup⁹ ī ꝯſilio ꝯ aſma ⁊ tuſſim. Nūc ſeqtur cura medicinalis ſuccincta digeſtiuū ſcreatū iuuās tuſſim mitigās ⁊ anhelitū facilitās. ℞. ſyrupo⁊ de praſſio ꝯferenſ ſcđ⁹ meſ. ʒ.j. ſyrupo⁊ de abſinthio de calamēto iulep violati añ. ʒ.ij. aquarū decoctionis ordei excorticati. ʒ.j. capillo⁊ uene. ʒ.ij. miſce. Iſtū ſyrupū aſſumat calidū in aurora trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis in toto ſpatio diu⁊ duo⁊ menſiū ſimul pter q̄ tpe magni caumatis: deide poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiunus horis tribus ad minus ⁊ iterū dormiat ad libitū ſed non amplius duabus horis. ❡ Solutiuum uſuale ⁊ facile. ℞. pille⁊ alefanginar. ℈.ij. agarici. ℈.j. ſalis gēme ςinςib. añ. gra.i. calamēti. ℈.j. abſinthij. g̃.iiij. miſce ⁊ cum ſyrupo de praſſio. q.s. ad incorporādū formenſ pillule. vij. pro. ʒ. Iſta⁊ pilla⁊ aſſumat in aurora a duabus uſq; ad. v. ad libitū ſaltē ſemel in menſe. deinde poſt ipſa⁊ aſſumptionē ſtet ieiunus horis quatuor ad minus ⁊ ite⁊ dormiat ſed non amplius vna hora. ❡ Digeſtiuū ⁊ ꝯfortatiuū anhelitū facilitans ut ſupra. ℞. aquarū capillo⁊ ue. ʒ.j. praſſij. ʒ.ſ. enule. ʒ.j. hyſopi. ʒ.ſ. croci. g̃.j. ςuccari albiſſimi. ʒ.ij. miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat calidu⁊ in aurora ter in ſingulo menſe pter q̄ tpe calido ⁊ cu⁊ reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione digeſtiui ſupraſcripti aſſumat. ❡ Digeſtiuum catarri ſeu medicamen fluentis ad pectus. ℞. aque mellis ſm cano. infraſcriptum in fine. ʒ.iiij. aque decoctionis ordei excorticati. ʒ.iiij. ςuccari albiſſimi. ʒ.ſ. miſce. Iſtam aquam aſſumat calidam duobus diebus in ſingula hebđā in ſero cum uadit dormitum ⁊ in mane ſiue cenauerit ſiue non cenauerit. ❡ Solutiuum uſuale ⁊ facile. ℞. pilla⁊ aſſaiaret. ℈.ij. agarici. ℈.j. ςinςib. ſalis gēme ana. gra.i. miſce ⁊ cum ſyrupo de ſticados. q.s. ad incorporandū formenſ pillę. vij. pro. ʒ. Iſtarū pillarū aſſumat a duab⁹ uſq; ad tres ſemel in menſe in ſero cum uadit dormitum imediate ſiue cenauerit ſiue non. ❡ Pectus mundificans ⁊ ſcreatū adiuuans. ℞. eluarij regum Meſ. ʒ.iiij. dyapenidion. ʒ.iij. miſce ⁊ cum modico ſyrupi de praſſio. q.s. ad incorporādū totu⁊ redigatur in forma eluarij. Iſtius eluarij ponat ad q̄titate⁊ auellane ter in ore in tota nocte ſaltem duabus noctibus in ſingula hebđā pter q̄ tpe magni caumatis. ❡ Cōfortatiuum pulmonis ⁊ anhelitum facilitans ut ſupra. Utatur ferculo compoſito ex ferculis ouoru⁊ radice enule croco modico. Oibus iſtis diſſolutis ⁊ coctis ſimul in brodio pulli mediç pinguedis. Iſto ferculo utatur in prandio uel in cena ⁊ fiat ſepe ad libitum ⁊ prius in cena. ❡ Anhelitum facilitans pectus mundificans uentrem liniens. ℞. ficus ſiccas albas ⁊ pingues numero. iiij. paſſula⁊ paruarū nigrarū. ʒ.ſ. brodij pulli medię pinguedinis. ʒ.vi. ςuc. albiſſimi cum dicto brodio mixti. ʒ.ſ. ficus per vnum quartum hore ante prandiū comedaſ deinde imediate dictas paſſulas. Ultimo imediate dictū brodiu⁊ bibat. hac ďo potione ⁊ comeſtione ſimul utaſ ſalte⁊ ſel in ſingula hebđā. Aqua mellis de qua ſupra fit mētio. ℞. mellis ptē. i. aque pluuialis mūde ⁊ clare ptes. ix. miſce deinde bulliāt ad lētū ignē uſq; ad ꝯſumptionē tertię ptis aque continuo diſpumādo. ultimo per petiam lineam ſubtilem ⁊ albam coletur ⁊ ipſa utere ut ſupra.

❡ Contra aſmaticam paſſionem.

Contra aſma cronicū a q̄nq; annis citra ſchoatū ex ſtate mediocriter groſſo ⁊ viſcoſo ptī in pulmone ꝯgeſto pri a cerebro catarriςato qđ q̄nq; pptē in uētoſitates ꝯuerſu⁊ auget cōſtrictionē anhelit⁹ ⁊ dolorē iducit in pectore ⁊ ptib⁹ adiacentibus colicanſq; ſtōcho ⁊ inteſtinis debilitat cap digeſtiuā vi⁊ in eis uētoſitates multiplicanſ plerūq; in eis dolorē inducētes que q̄nq; per os q̄nq; per inferius expelluntſ. Q̄nq; autē colcant duas aſmati ⁊ ptibus ſpūalibus augēt ꝯſtrictionē anhelitus vñ fit ut ſicut ſtōchus egrotat per colligātiā ad pulmonē ⁊ mēbra ſpūalia ſic pulmonis augeaſ ⁊ conſeruetur egritu

do per colligantiam ad ſtomachũ. Mutuo enim hoꝝ mem broꝝ diſpoſitiones ſeſe augent ⁊ fouent. ¶ Minoratiuum. Recipe agarici ꝑparati ſm doctrinã Meſue. ℈.ii. pillarũ aleſanginaꝝ. ℈.i. cũ aqua hyſopi formẽt pille. vii. pro. ℥. Has pillas aſſumat in aurora tardetq́ꝫ prãdium poſt eaꝝ aſſumptionẽ per q̃tuor aut q̃nq́ꝫ horas nec poſt ipſaꝝ aſſumptionẽ dormiat niſi hoꝝ immediate cũ eas ſumpſerit. ¶ Digeſtiuũ. Mellis mũdi ſeu clari. ℥. vi. aq̃ ciſterne ſeu fluuialis. ℥. iiii. miſce ⁊ bulliant inuicẽ uſq́ꝫ ad cõſumptionẽ tertie uł q̃rte partis ⁊ inferat̃ continue ſpuma eius ⁊ poſtea colet̃. Huius aque aſſumat. ℥. iiii. debite calide die immediate ſequenti diem aſſumptionis p̃dicti minoratiui in aurora ⁊ tardet prandiũ poſt eius aſſumptionẽ ſaltẽ tribus horis ⁊ cõtinuet ipſam aquã dieb⁹ ſex ↄtinuis. ¶ Eradicatiuũ. ℞. pillaruꝫ de agarico. ℥. i. deſcriptione Meſue. Et formẽt̃ pille quas aſſumat die alia poſt aſſumptionẽ p̃dictã digeſtiui per horam ante diẽ cũ modis ⁊ ordinib⁹ ut ſupra. ¶ Dilatatiuũ anhelit⁹ etiã correctiuũ catartici p̃cedentis uẽtoſitatis terminatiuum ℞. tyriace andromachi. ℥. i. aque mellis. ℥. i. vini al. odoriferi. ℥. ß. miſce. Q̃d aſſumat die imediate ſequenti diem aſſumptionis eradicatiui ſuprascripti debite calidi per duas horas ante diẽ ⁊ tardet prandiũ poſt eius aſſumptionẽ per ſex horas ⁊ iterũ dormiat ſi põt per duas horas ad amplius. ¶ Digeſtiuũ ſimul ⁊ euacuatiuũ cauſe diſpõnẽ p̃cedẽtẽ. ℞. terbẽtine clare ⁊ dyafane. ℥. ß. hãc ſumẽ incipiat die immediate ſequẽti diẽ aſſumptionis tyriace ſuprascripte in aurora ⁊ ita eã ſumat dieb⁹ cõtinuis. x. tardetq́ꝫ prãdiũ poſt eius aſſumptionẽ per tres aut per q̃tuor horas. ¶ Diuerſiuũ mãe catarralis ad pulmonẽ affluentis. ℞. ſucci blitis aque maiorane añ. ℥. i. çuccari candi. ℥. ii. miſce. hunc liquorẽ tepidum trahat per nares in mane ſtomacho ieiuno trib⁹ uicib⁹ dieb⁹ alternis. hoc liquore taliter uti incipiat immediate poſt aſſumptionẽ tyriace ſuprascriptã ⁊ ita eo utat̃ alternis diebus. xv aut. xx. dies. ¶ Cõſtrictiuum catarri ⁊ exiccatiuum reſidui mãe in pulmone exiſtentis. ℞. loch de pino. ℥. i. ſeboſt ar. ℥. i. cum ſyrupo de hyſopo formet̃ ↄfectio ſolida ſine igne. Iſti⁹ confectionis frequẽter die ⁊ nocte teneat in ore ad quantitatem auellane pmittatq́ꝫ eam paulatim diſſolui. Hoc taliter uti incipiat ſumpto eradicatiuo. ¶ Cõfortatiuũ pulmonis ⁊ dilatatiuũ eductiuũq́ꝫ materieꝝ in ipſo ↄtẽtã. ℞. ſucci caulium ⁊ ꝓprie turſoꝝ eoꝝ mellis clari an. lib. i. pulmonis vulpis ꝑparati. ℥. iiii. bulliãt ſimul ſuccus ⁊ mel ſemp diſpumando uſq́ꝫ ad ſucci cõſumptionem ⁊ in fine addat̃ pulmo vulpis ⁊ fiat eluarium. De hoc eluario ſumat. ℥. iii. uel. iiii. in mane ⁊ etiã in ſero. ℥. ii. per horam ante cenam uel per duas ſed in mane non ſumat ipm q̃ diu ſumit terbentinaꝫ in ſero poteſt tamen ipſum ſumere tunc ⁊c̃.

¶ Contra aſma ⁊ tuſſim:

¶ Regimen ex nutriente ſuccinctum. Potus.

Uinum ſit pauciferũ ⁊ aut ſaltem vinoſitatis medie ⁊ nõ vinoſũ ⁊ ſit medij coloris ſeu coloris g̃nati ſeu coloris ciſioli q̃d idẽ eſt uel albũ aliq̃liter dulcedine participãs ⁊ ſi nõ ſit tale nãliter fiat tale artificialr̃ cũ çuccaro tabarçet ſeu albiſſimo triũ coctaꝝ lenificet̃ aliq̃liter dictuꝫ vinũ mediũ ſeu vinoſitatis medie ex aq̃ decocte ordei excorticati uſq́ꝫ ad apturã iclusiue granoꝝ ordei in ipſa decocti aut ſaltẽ lenificet̃ ex aq̃ fluuiali ſimplici uel ciſterne debite cocta cũ çuccaro uel ſm çuccaꝝ ad libitũ. ¶ Cib⁹ fercula. Ptiſana ex forma ordei optime cocta in brodio pulli pinguis uel galline capitis uel alteri⁹ carniũ laudabiliũ infraſcriptarum ⁊ ꝓprie comeſta nõ ſpiſſa ſed medie rara. hiſt nutriẽs ſibi cõueniẽs. hiſt ordei ſeu ordeũ excorticatũ uel decoctum optime uſq́ꝫ ad granoꝝ cõpletã apturã in brodio pulli uel galline ut ſupra uel de ptiſana dictum expreſſum per ſtamineã ⁊ comeſtũ ipm expreſſum medie raꝝ ⁊ nõ ſpiſſuꝫ iuuat optime ut immediate ſupra. Pultes ex farina amili decocte ⁊ comeſte nõ ſpiſſe ⁊c̃. ut ſupra de ptiſana iuuat far ⁊ ſpelte munde ⁊ excorticati. deinde fracte ⁊ decocte comeſte non ſpiſſe ut ſupra.

Frumentum mundum ⁊ fractum. deinde coctum in brodio pulli ⁊ comeſtũ nõ ſpiſſum ut ſupra. Offe ex nuce panis lotis ⁊ medie ſubtilib⁹. Panis optime farine frumenti debite fermentati ⁊ cocti facte cum brodio debite pingui pulli uel galline uel caponis uel alterius carnium infraſcriptaꝝ ad libitum ⁊ cũ debita quantitate caſei triturati mollis ⁊ non ſalſi ⁊c̃. Alagane ſubtilis nõ ſalſe exiccate. deinde cocte optime ⁊ comeſte medie rare ⁊ nõ ſpiſſe in brodio pulli ⁊c̃. ut ſupra ſimula frumenti optime cocta ⁊ comeſta non ſpiſſa etiam ut ſupra. gimilla ſpelte ꝑparata ut ſimula frumenti ⁊ etiam ut ſupra actũ melior eſt ſimula frumenti. amigdale dulces optime p̃us bene piſtate. deinde cocte debite in brodio pulli ⁊ ut ſupra de ptiſana comeſta ſpiſſe uel rare uel medie ad libituꝫ ſed ſpiſſe iuuantiores ſunt ⁊ ꝓprie cum çuccaro. Mica panis optime minuta ſeu triturata. deinde cocta debite in brodio pulli ut immediate ſupra ⁊ comeſta rara uel ſpiſſa ad libitũ ut ſupra. Uitelli ouoꝝ cũ eoꝝ albumine ↄquaſſata optime in brodio pulli etiã ut ſupra ultimo cocti debite comeſti rari uel ſpiſſi medie nõ multũ ſpiſſi ⁊c̃. vitelli ouoꝝ cũ coruꝫ albumine ⁊ optime recẽtium mixti cũ aliquãtulo farine ordei ultimo cocti in brodio pulli ⁊c̃. ut ſupra ſine eoꝝ cõquaſſatione multa ⁊ comeſti ſpiſſi uel rari ad libitũ. Spinachie ptes tres boraginis ptẽ. i. ⁊ feniculi modicũ oẽs ſimul debite cocti in brodio pulli ⁊c̃. ut ſupra de ptiſana ⁊ comeſti rari uł ſpiſſi ad libitũ. Cicera rubea uel nigra uel p̃us fracta. deinde abiectis oibus corticib⁹ eis. ultimo optime cocta in brodio pulli ut ſupra de ptiſana ⁊ comeſta medie rara ⁊ non ſpiſſa iuuant ⁊ ſunt optime edulium in hoc caſu. Faba p̃us fracte deinde oibus corticibus abiectis. Ultimo multum cocta in brodio pulli ut ſupra de ptiſana ⁊ comeſta immediate ⁊ comeſta rara aliquotiens ſed non ſepe comeſta. Blite ptes. iiii. boraginis partẽ. i. debite cocta in brodio pulli ⁊c̃. ut ſupra de ſpinachijs. Portulaca cũ aliquãtulo boraginis ſimul bullita ⁊ cocta in brodio pulli ⁊c̃. ut ſupra ⁊ non abiecta aq̃ ebullitionis ſed tñ in illa cocta. Rape dulces p̃us bullite optime in aqua ſimplici fluuiali. deinde abiecta dicta decoctiõe optime tere cum modico feniculi in brodio pulli ⁊c̃. ut ſupra ante iuuat ⁊ non comeſte eſtate. Cucurbita p̃us bullita ⁊c̃. ut ſupra de rapis. deinde cum modico menthe ſed guſtus ipſius mentham non horret ſimul debite cocti in brodio pulli ⁊c̃. ut ſupra in q̃bus diſſoluat̃ tñ vitellus oui ſemel aut ipſa cucurbita cocta ſine dicta mẽtha tpe magni caloris ⁊c̃. iuuat. Uitelli ouoꝝ ſine eoꝝ albumine ⁊ ꝓprie recẽtis cum modico farine amili cõquaſſati. deinde debite cocte in lacte caprino uel aſinino uel uaccino uel ouino ſed melius in priori lacte. deinde ſubſequẽter in alijs. Lac caprinũ aliquando comedat coctũ in ferculis ſuis ſuprascriptis ⁊ ꝓprie in uere multum tñ lac comedat coctũ uel crudũ exiſtente ſibi putrida febre aut dolore uel grauamine capitis aut dolore inteſtinoꝝ uel etiam rugitu ipſoꝝ uel tẽſione uẽtris uel etiã fluxu eiuſdẽ ⁊c̃. Et totũ q̃d hic dĩ de lacte caprino hoc vnius intelligat̃ de q̃libet ſpecie lactis ſeu de lacte cuiuſlibet aialis alterius ſpẽrum ⁊ ꝓprie de lacte aſinino ⁊ uaccino. Oua recẽtia gallinarũ ſorbilia cum eoꝝ albumine lactea in p̃ncipio menſe ⁊ ꝓprie in p̃ncipio prandij iuuãt ſi nõ timet uentris ſolutionẽ preternãlem. In oibus suprascriptis ferculis pinguib⁹ ⁊ macris utat̃ ſepe lactis amigdalarũ dulciũ ptibus tribus ſeminũ maioꝝ frigidoꝝ pte vna oibus ſimul mixtis cũ dictis ferculis. Que ſemia maiora frigida coia oia ſunt cucurbite cucumeres melones citrulli ſemina. Et hoc itelligit̃ caſu quo ipm lac amigdalaꝝ nõ horret neq́ꝫ lac dictoꝝ ſeminũ colum. Fercula ſua ſint oia debite ⁊ medie ſpiſſa ⁊ non acute ſalſa. In oibus suprascriptis ferculis pinguibus uel macris utat̃ ſepe ad libitũ çuccaro tabarçet ſeu optimo çuccaro albiſſimo trium coctaꝝ quod idẽ eſt. Carnes. ¶ Domeſtice carnes. Pulli ⁊ pulle iuuenes aut vnius anni ad plus ⁊ medie pinguedinis debite cocte ⁊ elixi boni ſunt ⁊ iuuantiores ſide ipſis aſſatis. Perdices ⁊ ꝓprie ꝑdiconi cocti elixi ⁊ ut ſupra

de pullis iuuant. Frãcolini cocti ⁊c̃. ut ſupra de perdicibus. Faſiani ⁊ ꝓprie faſianati ⁊c̃. ut ſupra. turdi ut ſupra aliq̃ñ. Alaude parue ceſarum ſeu arboꝝ ut ſupra ex clauſis paſſeribus que nõ congruũt. Sed tñ oĩbus ſpẽbus dictis carniũ auiuꝫ aſſatarũ põt uti aliqñ ſed raro. nam elixe ꝯſtantiores ſunt. Hedi ſeu capreti qd̃ idẽ eſt lactãtes debite pinguedinis carnes elixe debite cocte iuuãt. ⁊ eiſdẽ aſſatis carnibus iuuantiores ſunt ut ſupra de pullis. Uituli lactantis carnes ⁊c̃. hoc ſupra de carnibus hedi iuuant. Caſtrati unius anni ad minus carnes ⁊c̃. hoc ſupra. ¶ Carnes ſyluestres. gaꝫelli ſeu capoli carnib⁹ ⁊c̃. ut ſupra de carnib⁹ caſtrati uel uituli aliqñ uti põt ipſis elixis. deide aſſatis ſeu frictis ut ſupra. Leporulis iuuenib⁹ aliqñ uti põt ⁊ ut ſupra hic de carnib⁹ gaꝫelli ⁊ nõ ſepe. Carnes apruli. videlꝫ iuuenes apri aliqñ uti põt ⁊ non ſepe ⁊c̃. ut ſupra de carnib⁹ lepoꝝ. Sed tñ omnib⁹ ſpẽbus dictis carniũ quadrupedũ aſſataꝝ uti põt aliqñ ſed raro, nã elixe ꝯſtantiores ſunt. Pulmones elixi ſupradictoꝝ auium ꝯuenientes ſunt. Epata ſuprascriptarũ auium cocta mollia elixa uel aſſata ad libitũ. gelatinum cũ vino ⁊ cũ aliquibus modicis aromatib⁹ ⁊ cũ modico croci cõpoſitum ⁊ cum modico modici aceti ⁊ nõ multũ acuti factum cuꝫ aliquib⁹ mẽbris neruoſis uel aliqbus pullis uel ꝑdicibus carnibus. Hedi uel capreti uel vituli uel alterius carniuꝫ ſuprascriptarum ad libitũ ⁊ ſic ipm̃ gelatinũ multa dulcedine participans cũ ꝫuccaro albiſſimo ad libitũ. Pulmo vulpis elixus debite coct⁹ ut ſupra de pulmonib⁹ auiũ ſuprascriptaꝝ. aut etiaꝫ pulmo vulpis aſſatus ſcḋm canones. deinde puluerizet⁹ ⁊ ultimo medicinalr̃ ſumpt⁹ ſcḋm can̄. ꝯueniens. ¶ Caſeus. Caſeus ꝓprie uaccinus mollis nõ ſalſus aut ualde paruꝫ ſalſus iuuat ⁊ quãto mollior tãto iuuãtior. ¶ Oua. Oua recentia galinarũ ſorbilia mollia ⁊c̃. ut ſupra in cap̃ ferculoꝝ uerſus finẽ. ¶ Diebus abſtinentie a carnib⁹ duo oua ſorbilia recentia ut imediate ſupra in cap̃ ouoꝝ in principio prãdij ⁊ in principio cene apposita ad libitũ iuuant. Oĩa ſuprascripta fercula macra condita cũ butyro uel oleo amigdalarum dulciũ ⁊ non cũ oleo oliuarũ ꝯſtantia etiã ſunt. ¶ Pisces. Pisces parui petroſi elixi ⁊ nõ aſſati nec frixi aſſumi poſſunt. Strilli ut hic imediate de piscibus paruis petroſis. Timali lucij parui ut ſupra. tẽche parue aque pure fluminalis ut ſupra. ſed raro. barbi parui abiectis ouis eoꝝ ut ſupra. menole anguille paſſeres parue ut ſupra. barboni albori parui. rombi parui ut ſupra. anguicule parue ut hic ſupra ⁊c̃. Si vero dictorũ piscĩũ aliquotiẽs frixoꝝ aliquotiẽs appetit ipſos tũc tñ frixos in oleo amigdalarũ dulciũ aut butyro comedat. Licet tñ ipſi elixi iuuantiores ſint ut ſupra. ¶ Uina vinoſa uina terrea agreſtis ⁊ nigra euitet ſed ſupra amabilia ꝯferũt ut ſupra. res ſalſas euitet. Res calidas ſaltẽ primum gradũ tranſcendẽtes. acrumina ola euitet. vꝫ allea cepas bulburos ſeu ſcalõgs porros raphanos ⁊ ſimilia. Semẽtina vero ⁊ feniculo aliqñ uti põt ⁊ nõ multũ. aromata calida euitet ſaltem dictũ primũ gradum excedentia. Res acetoſas euitet ut acetũ ⁊ ſimilia. Res agreſtes. vide licet aran. agreſtam lymones ⁊ ꝓprie ſalſos. Uinũ granatoꝝ ſine ꝫuccaro ⁊ ſimilia euitet. De vino granatoꝝ cum brodio ⁊ ꝫuccaro multo optimo aliqñ uti põt. uentos euitet tam calidos q̃ frigidos ⁊ ꝓprie calidos aere eſtuoſos. radios ſolis radios lune. exercitium multũ calefactiuũ ꝓprius ſup cibo. ¶ Digeſtiuum catarri ſiue mãe fluentis ad pectus. ℞. aque mellis facte ſcḋm can̄. infrascriptũ in fine. ʒ. iij. aque decoc. ordei excorticati. ʒ. iiij. ꝫuccari albiſſimi. ʒ. ſ. miſce. Iſtã aquam aſſumat calidam duob⁹ diebus in ſingula hebdomada in ſero cũ uadit dormitũ immediate ⁊ ſi cenauerit uel non cenauerit ⁊c̃. ¶ Anhelitum facilitãs pectus facilitãs ſeu mũdificans uẽtrem leniẽs. ℞. ficus ſiccas albas ⁊ pingues numero. iiij. paſſulaꝝ paruarum nigraꝝ. ʒ. ſ. brodij pulli medie pinguedinis. ʒ. vi. ꝫuccari albiſſimi cũ dicto brodio mixti. ʒ. ſ. ficus per unũ quartũ hore ante prandiũ comedat. deinde immediate dictas paſſulas ultimo imediate dictũ brodium bibat. Hac vero comeſtione ⁊ potione ſimul tal̃r utat̃ ſaltẽ ſemel in ſingula hebdomada. ¶ Aq̃ mellis de qua ſupra fit mẽtio ſic fit. ℞. mellis pñ. j. aque fontalis mũde ⁊ clare parte. viij. miſce. deide bulliãt ad lẽtũ ignẽ uſqꝫ ad ꝯſumptionẽ 3ᵉ partis aque cõtinue diſpumando ultimo per petiam unam ſubtilem ⁊ albam coletur ⁊ ipſa utetur ut ſupra.

Cõtra tuſſim ⁊ ꝓprie a mã aliq̃liter acuta pectus mũdificans tuſſim mitigãs ac uenã ſiſtens. ℞. ſyrupoꝝ de myrto. ʒ. ſ. de portulaca. ʒ. i. iulep violati. ʒ. i. aque portulace. ʒ. ij. miſce. Iſtũ ſyrupũ aſſumat in aurora frigidũ pter q̃ tpe recẽti quo tpe recẽti ipm̃ aſſumat debite calidũ ⁊ poſt iſtã aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis ſaltẽ trib⁹ ⁊ interim dormiat ad libitũ ſed tñ nõ amplius duab⁹ horis tũc dormiat. Hoc vero digeſtiuo tal̃r utat̃ ſex dieb⁹ cõtinuis ſemel in ſingula parte ueris ⁊ in eſtate tãtidem ⁊ ſemel in prima pte autũni. ¶ Digeſtiuũ uſuale ⁊c̃. ut imediate ſupra. ℞. aque portulace. ʒ. i. aque plãtaginis. ʒ. i. aque violaꝝ. ʒ. i. dyadragãti frigidi. ʒ. ij. miſce. Iſtud digeſtiuũ aſſumat in aurora diebus ſaltẽ q̃tuor cõtinuis in ſingulo menſe quocũqꝫ tpe anni ⁊c̃. ut ſupra de alio digeſtiuo imediate ſuprascripto. ¶ Tuſſim mitigans ⁊ pect⁹ mũdificans ⁊ mãe acuitatẽ remittẽs. ℞. dyadragãti frigidi. ʒ. iij. Iſtius ꝯfectionis ad q̃titatẽ auellane teneat i ore inter genã ⁊ maxillã ⁊ latẽ ſuperiori oppoſito lateri ſup quo iacet tota nocte duabus ſaltẽ noctibus in ſingula hebdomada quocũqꝫ tpe anni pter q̃ dũ ſanguinem expuit aut ſputũ ſanguinis eius cõprehẽdit̃ de proximo futurũ. Tpe vero quo ſanguinẽ expuit aut ſputũ ſangĩs eius cõprehẽdit̃ de proximo futurũ tũc iſtius ꝯfectionis ad q̃titatem auellane teneat in ore inter genã ⁊ maxillã tota nocte ex latẽ ſuperiori oppoſito lateri ſup quo iacet alternis ſaltẽ noctibus. ¶ Sputũ ſanguinis ſiſtens tuſſim mitigãs ⁊c̃. ut immediate ſupra. Recipe dyadragãti frigidi. ʒ. i. boli armeni debite puluerizati ſcḋm can̄. ʒ. ij. miſce ⁊ cuꝫ ſyrupo de myrto. q. ſ. ad hec ambo optime incorporãdum in mortario cuꝫ piſtello ⁊ ſine igne fiat cõfectio mediocriter ſolida in morſellis triũ. ʒ. pro quoqꝫ morſello ſeu reformet̃ cõfectio rotunda ex utraqꝫ parte mediocriter depreſſa. ¶ Sputum ſanguinis ſiſtens tuſſim mitigãs ⁊c̃. ut immediate ſupra efficacius ipſo poti ſupra imediate. ℞. dyapapaueris. ʒ. ij. boli ar. debite puluerizati ut ſupra. ʒ. i. ſ. miſce ⁊ cũ ſyrupo de myrto. q. ſ. reformet̃ ꝯfectio ſolida mediocriter ⁊c̃. ut in cõfectione immediate ſuprascripta. Si vero medicamẽ congruit efficacius poti immediate tũc iſtius cõfectionis ad quãtitatẽ auellane teneat in ore inter genam ⁊ maxillã tota nocte ⁊c̃. ut immediate de alia cõfectione ſuprascripta. ¶ Catarri ⁊ ꝓprie ipſius aliq̃liter acutis cerebro diuerſiuũ ⁊ euacuatiuũ. ℞. aque violarũ. ʒ. ij. ſucci mollis blitis. ʒ. i. ꝫuccari cãdi. puluerizati. ʒ. i. miſce. Iſtius medicaminis actu frigidi tẽpore calido ſed tẽporib⁹ frigido ⁊ medijs tunc eiuſdẽ medicaminis actu tñ tepidi ⁊ nõ calidi nec frigidi attrahat per nares ſucceſſiue duo uel ad libitum tria coclearia ſtomacho ieiuno in mane per unã horam ante prandiũ ſaltem ſemel in ſingula medietate cuiuſlibet mẽſis quocũqꝫ tẽpore anni pter q̃ tempore magni caumatis.

¶ Contra tuſſim ſiccam.

Tuſſim mitigãs ſputũ adiuuãs ⁊ catarruꝫ ſiſtens. Recipe dyadragã. ꝯtis deſcrip. Nico. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. i. dyadragãtis piſtet̃ bolus arme. pulueriꝫet̃. deide ex oĩbus ſimul mixtis cũ ſyrupo de myrto fiat ꝯfectio mediocriter ſolida in mortario ⁊ ſine igne. Iſtius teneat in ore ad quãtitatẽ auellane ⁊c̃. tota nocte ſaltẽ duab⁹ noctib⁹ in ſingula hebdõa. ¶ Caputpurgiũ catarrũ diuertens ipſꝫ per nares euacuans. Recipe aque maiorane. ʒ. ij. ordei excorticati. ʒ. j. ſucci foliꝛ blitis. ʒ. i. ꝫuccari cãdi. pulueriꝫati. ʒ. ij. Iſtius liquoris tepidi attrahat per nares coclearia. iij. ſucceſſiue ſtomacho ieiuno per horã añ prãdiũ ſaltẽ ſemel in hebdõa poſt cui⁹ attractionẽ nõ trãſeat ad aerẽ frigidũ nec uẽtũ ſaltẽ uſqꝫ poſt prãdiũ. ¶ Caputpurgiũ aliud ſuperiori imediate efficacius. Recipe caputpurgiũ imediate ſuprascriptũ mellis clari. ʒ. ij. Si vult medicamen efficacius iſto utat̃ ut ſupra.

¶ Caputpurgiũ rc̃.ut imediate ſupra efficacius. ℞.caputpurgiũ imediate ſuprascriptũ mãne electi.ʒ.i.miſce. Si vult medicamen efficacius utatur illo ut ſuperiori.

¶ Pro patre. M. B. de No.

Facilitatiuũ ſputi tuſſis ⁊ anhelitꝰ. ℞. çuccari violati.ʒ.i.ſeiuȝ q̃tuor coiuȝ maiorꝫ frigidorꝫ.vȝ cucurbite cucumeris melonis ⁊ citrulli añ.ʒ.i.ſeminũ malue.ʒ.i.ſ.paſſularꝫ nigrarꝫ puarꝫ tranſmaritimarꝫ ſeminũ coti medullarꝫ añ.ʒ.ii.capitis lactis.ʒ.iii.Sed ſi nõ reperiſ caput ipȝ lactis tũc ſumaſ butyri tãtũdẽ ſebeſtẽ pulparũ.ℨ.viii.capillorꝫ ueneris.ʒ.ii.ſeiuȝ lini.ʒ.i.ſ.fiſticorꝫ pinearꝫ granorꝫ añ.ʒ.ii.orobi farine paſſi añ.ʒ.i.ſ.dyadragãti frigidi.ʒ.ſ.croci.ğ.i.ſyrupi de ligritia.q.s.ad oia ſimul debite incorporãdũ pro eluario. Piſtẽda piſtenſ ⁊ pul.pul.oia ſeotſuȝ ⁊ diſſormiter ut decet ſm canonem.deinde ex oibus ſimul mixtis totum redigatur in forma electuarij.

¶ Cõtra ſputum ſanguinis a partibus pectoris tuſſim ⁊ uocis raucedinem.

Flobotomia diuerſura. Pro icipit apparẽ ſputũ ſanguis uel ſigna ſputi ipſis tũc flobotomia fiat utriuſqȝ ſapbene pedis ex qrũ q̃libet duarũ ſepbenarꝫ due.ʒ.ſanguis extrahenſ. Hec flobotomia fiat p boras ad minus ſex ⁊ nõ amplius.vii.boris poſt prãdij ſeu comeſtionis finẽ imediate pcedentẽ ⁊ pus bito uentris bñficio añ ipſam flobotomiã ⁊ luna nõ exiſte in aq̃rio nec in alio malo aſpectu aſtrali nec aliq̃ nãli euacuatione pcedẽte deuitẽ deijciẽte ut ſunt notabiles fluxus uentris fluxus emoroidalis mẽſtrua copioſus ſudor fluxus ſãguis narũ ⁊ ſilia. Et poſt ipſaȝ flobotomiã ſtet ieiunus nõ minus hora vna cũ dimidia nec amplꝰ horis tribꝰ hec flobotomia rc̃.ut imediate ſupra. ¶ Flobotomia 2ᵒ fiat baſilice brachij dextri ex qua extrahãtur.iiii.ʒ.ſanguis. Hec flobotomia baſilice fiat ſtõcbo ieiuno in mane p duas boras añ prãdiũ ſeu cibũ die q̃nta ſequente ſuprascriptã flobotomiã ſapbenarꝫ immediate ſuprascripta. ¶ Sãguinẽ ſiſtẽs. ℞.trocicorꝫ de terra ſigillata de karabe añ.ʒ.ſ.aq̃rũ plãtagis portulace añ.ʒ.i.ſ.penidiarꝫ.ℨ.i.miſce. Iſtud medicamẽ aſſumat in aurora frigidũ toto tpe anni p̃terq̃ tpe byemali quo tpe ipm aſſumat debite calidũ ⁊ cõtinuo poſt ipſiꝰ aſſumptionẽ ſtet ieiunus boris q̃tuor ⁊ iteruȝ dormiat ad libitũ ſed tñ nõ amplꝰ duabꝰ horis. Hoc vo medicamine taliſ utaſ ſaltẽ q̃tuor diebꝰ cõtinuis diuȝ actualiter expuit ſanguinẽ multũ uel paucũ uel etiã diũ expuitio ipſius ſanguis de primo futura eſt. ¶ Sanguinem ſiſtẽs ut ſupra: Maſticet ⁊ exſuccet ſuccuȝ foliorꝫ ⁊ turſorꝫ portulace crude. Iſtam portulacã crudam taliſ maſticet pluries ad libitum in die ⁊ pprie ſtõcbo ieiuno diũ expuit ſanguinẽ aut ipſius ſanguinis expuitio de primo futura. Et ipſam portulacã taliter maſticet pluries in tpibus alijs in q̃bus nõ appet ſanguis. ¶ Solutiuũ facile. Recipe caſſiefi.electe.ʒ.i.reubarbari electi.ʒ.i.ſ.aq̃rum portulace violarꝫ añ.q.s.pro potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtã potionẽ aſſumat in aurora frigidã tpe calido ⁊ tpibus medijs ſed debite calidã tpe recenti ⁊ frigido. Et poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet in lecto per vnam horã tñ ⁊ iterũ dormiat aut ſi põt ad amplius per vnã horam.deinde in termino dicto vnius hore ſiue dormierit ſiue non dormierit tũc ſurgat ⁊ poſt ipſius potionis aſſumptionẽ ſtet ieiunꝰ horis q̃nque.deinde prandeat ⁊ non aſſumat lauatiuuȝ aliq̃d ſed in dicto termino q̃nque borarum tñ prandeat ⁊ pro ferculo in ipo prãdio dictam portulacã comedat. Item carnes laudabiles ut pulli bedi uel vituli uel capreoli ſylueſtris aut ſimiles carnes laudabiles. ¶ Sanguinẽ ſiſtens ⁊ pprie ut ſupra. Recipe ſyruporꝫ de myrto.ʒ.i.de iniubis.ʒ.ſ.aquaruȝ plãtaginis portulace añ.ʒ.i.ſ.miſce. Iſtũ ſyrupum aſſumat in aurora frigidũ quocũqȝ tpe anni p̃terq̃ tpe frigido quo tpe ipm aſſumat debite calidũ. Et poſt ipſius aſſumptioneȝ ſtet ieiunus boris q̃tuor ⁊ iterum dormiat ad libitu ſed non amplius duabꝰ boris rc̃.ut ſupra in aſſumptione alterꝰ medicaminis cõpoſiti ex trociſ.de terra ſigillata ⁊ karabe ut ibi

¶ Sãguinis ɔſtrictiuũ uene conſolidatiuuȝ ⁊ pulmonis ⁊ pectoris ɔfortatiuũ. Recipe ſeminũ altee.ʒ.i.boli ar.ʒ.i.ſ.corallorꝫ ru.ℨ.i.coriandrorꝫ.ʒ.ſ.ſucci plãtaginis.q.s.ad incorporãdũ.pul.pul.deinde oia ſimul miſce ⁊ formenſ pille.vii.pro.ʒ. Iſtarũ pillularuȝ aſſumat a tribus uſqȝ ad.v.ad libitũ in aurora aut in mane cũ ſurgit:ſed tñ melius in aurora ſaltẽ duobus diebus in ſingula bebdomada uſquequo nõ amplius ſanguinẽ expuit.cũ vo nõ amplius ſanguinem expuit tũc bas pillas nõ amplius aſſumat. ¶ Cõſtrictiuũ ſanguis. Recipe trociſcorꝫ de karabe.ʒ.i.de terra ſigillata.ℨ.ii.boli armeni.ʒ.i.ſ.lapidis ematitis p̃us loti in aq̃ plãtaginis.ℨ.i.ſpodij.ʒ.ſ.coriandrorꝫ p̃paratorꝫ.ğ.i.ſucci plãtaginis.q.s.ad incorporandũ pulueriçenſ pulue.deinde oia ſimul miſce ⁊ formenſ pille.vii.pro.ʒ. Si vo vult medicamen efficacius medicamine prime ſuprascripto aut medicamẽ pmutare vult tũc ex bis coibus iſtas pillas aſſumat ⁊ ipſis utaſ cum modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione ⁊ in uſu earũdeȝ pillularum proxime ſuprascriptarum.

¶ Contra ſputũ ſanguinis ex fractura uene.

Primo flobotomia fiat utriuſqȝ ſapbene ex q̃rũ quilibet extrahenſ.ʒ.iii.ſanguinis.bec flẽmia fiat duarꝫ ſapbenarꝫ trãſactis.vii.boris poſt prãdiũ ⁊ p̃us habito bñficio uẽtris.2ᵒ fiat flõmia baſilice brachij dextri ex qua extrahenſ.vii.ʒ.ſanguinis. Hec flẽmia fiat hora tertiarꝫ ſtõcbo ieiuno q̃rto die poſt ſuprascriptã flẽmiã ſapbene ⁊ p̃us bito uẽtris bñficio. ¶ Solutiuũ facile. ℞.caſſiefi.electe.ʒ.i.puluerum tamarindorꝫ.ʒ.ſ.aq̃rum violarũ plãtaginis añ.ʒ.i.ſ.miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuuȝ aſſumat in aurora uel in mane cũ ſurgit ad libitum. Et poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus boris q̃tuor ad minus.⁊ iterum non dormiat ⁊ ſi dormit nõ amplius media hora. Et in dicto termino.v.horarũ prandeat ⁊ nõ aſſumat lauatiuũ aliq̃d ⁊ in prãdio comedat portulacam. Item carnes laudabiles ut pulli. ¶ Solutiuũ faciliſſimũ. Recipe caſſiefi.electe.ʒ.i.ſ.aq̃rum violarꝫ plantaginis miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ aſſumat cũ modis dictis in alio ſolutiuo ſuprascripto. ¶ Cõſtrictiuum ſanguis uene cõſolidatiuum ⁊ pectoris ac pulmonis ɔfortatiuum. ℞.ſeminis altee boli armeni corallorꝫ rubeorꝫ coriandrorum p̃paratorꝫ ſucci plãtaginis.q.s.ad icorporãdũ. Pulueriçanda pul.formenſ pille.vii.pro.ʒ. Iſtarũ pillaruȝ aſſumat a tribus uſqȝ ad.v.ad libitũ in aurora uł in mane cum ſurgit:ſed tñ melius in aurora ſaltẽ duobꝰ diebꝰ in ſingula bebdomada uſquequo nõ amplius ſpuit ſanguinẽ. Cũ aũt amplius non ſpuit ſanguinẽ tũc iſtis pillis amplius nõ utaſ. ¶ Cõſtrictiuum ſanguis ut imediate ſupra. ℞.trociſcorꝫ de karabe de terra ſigillata boli armeni lapidis ematitis p̃us ter loti in aq̃ plãtaginis ſpodij coriandrorꝫ p̃paratorꝫ ſucci plãtagis.q.s.ad incorporãdũ pulueriçãda pul.deinde oia ſimul miſce ⁊ formenſ pille.vii.pro.ʒ. Si vo vult medicamen efficacius ſuprascripto primo:aut medicamẽ pmutare uoluerit tũc bas pillas aſſumat ⁊ ipſis utaſ cũ modis rc̃.deſcriptus in uſu pillularũ prime ſuprascriptarꝫ. ¶ Cerebri ɔfortatiuum. Recipe dyamuſci dulcis.ʒ.i.trium ſandalorꝫ ſine campbora.ʒ.ſ.miſce ⁊ cũ aque plãtaginis.q.s.ad incorporãdum fiat ɔfectio ſolida in morſellis.iii.ʒ.pro morſello. ¶ Solutiuuȝ rc̃. Recipe pillularꝫ indarꝫ de reubarbaro añ.ℨ.i.agarici ſalis gẽme ɉɉ:ğ.ſ añ.ğ.i.miſce ⁊ cum dyaſene.q.s.ad incorporandũ formẽtur pille.vii.pro.ʒ. Iſtarum pillarũ aſſumat a tribus uſqȝ ad q̃tuor cũ modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione pillularum immediate ſuprascriptarum.

Cõtra empima. Minoratiuũ. ℞.pillarũ de iera ſimplici.ℨ.ii.agarici.ℨ.i.ſalis gẽme.ğ.i.miſce ⁊ cũ ſyrupo de ligritia formenſ pille.vii pro.ʒ. ¶ Digeſtiuũ. ℞.ſyrupi de byſopo.ʒ.ſ. de ligritia.ʒ.i.aq̃rũ ameos.ʒ.i.ordei excorticati.ʒ.ii.miſce. ¶ Eradicatiuũ Recipe caſſiefi.ʒ.i.agarici albi.ℨ.ii.idẽ.ʒ.ſalis gẽme.ğ.i.aq̃rũ capilli uene.ʒ.i.ordei excorticati.ʒ.ii.agaricus ipſe minutiſſimis iciſus infundaſ in dictis aq̃s per boras.xii.ad minus.dein

de optime exp̃mant ⁊ colent ⁊ dicte colature reliq̃ oia addant ⁊ fiat potio ſubſtãtia agarici ꝑus abiecta. ¶ Digeſtiuũ aliud. Recipe ſyrupoꝝ de byſopo. ℥.ſ. de ligritia. ℥.i. de abſinthio. ℥.ſ. aq̃rũ cap. ue. mellis añ. ℥.i.ſ. ¶ Solutiuũ. Recipe ſupraſcriptã potionẽ ex caſſia ⁊ agarico ⁊c. ¶ Digeſtiuũ uſuale. Recipe aq̃rũ q̃tuor ĩfraſcriptaꝝ. vꝫ capil. ueneris. ℥.i.ſ. mellis byſopi añ. ℥.i. ordei excorticati. ℥.i.ſ. çuccari albiſſimi. ℥.i. miſce ¶ Solutiuũ uſuale. Recipe ſolutiuũ ſupraſcriptum de iera ſimplici ⁊ agarico ⁊c. ¶ Eluariũ digeſtiuũ pectoris mundificatiuũ. eluarij regũ. ℥.i. ſeminũ coiũ frigidoꝝ maiorũ. ℥.i. puluerís ire. ⁊ byſopi ſicci ana. ʒ.i.ſ. dyadraganti. ℥.i. mellis pueꝛ paſſularũ. q.s. pro eluario miſce. ¶ Cõfectio ad idem qꝺ ſupra. Recipe dyadragãti frigidi. ℥.ſ. dyapenidionis. ℥.i. dyabyſopi. ℥.vi. miſce ⁊ cũ aq̃ capilli ueneris fiat confectio. ¶ Cõfectio ad idẽ qꝺ ſupra. Recipe loch ſani ⁊ expti dyaprasſij dyadragãti añ. ℥.i. miſce ⁊ cũ aq̃ capilli ueneris fiat confectio. ¶ Cõfectio iuuãs ſcreare ⁊ ſcreãs malas humiditates ⁊ ꝓpꝛie viſcoſas: ⁊ ꝓhibens uene pectoris pulmonis ⁊ trachee arterie apturã. Recipe dyadragãti. ℥.i. boli armeni ℥.i.ſ. miſce ⁊ cũ ſyrupo de myrto fiat ꝯfectio ſolida in morſellis trit. ⁊ cũ piſtello ⁊ ſine. ¶ Pille ad idẽ qꝺ ſupra. ℞. dragãti gũmi arabici añ. ℥.ſ. coral. ru. boli armeni ana. ℥.ſ. trociſcoꝝ de terra ſigillata çuccari albi añ. ʒ.i. iulep violati. ℥. q.s. dragantũ ⁊ gũmi arabici ĩfundant in dicto iulep donec ſufficiẽter molleſcit. deĩde oia ſimul miſce ⁊ fiãt pille leuiter ꝓſſe. ¶ Cõfectio reſtaurãs ad id qꝺ ſupra. Recipe dyamidi ſeu dyamarçapanis. ℥.vi. coralloꝝ ru. boli armeni añ. ℥.ii. miſce ⁊ cũ piſtello in mortario ⁊c. fiat ꝯfectio cũ ſyru. citoniorum. ¶ Syrupus ad id qꝺ ſupra. Recipe iulep violati aq̃rum plãtaginis vngule caballine añ. ℥.i.ſ. miſce ſi appet ueſtigiũ ſanguis ⁊ timor ſit de aptura iterata uene in pectore uel in pulmone uel in trachea aut eſſet apta tũc flõmia ꝑmo fiat de ſaphena pedis dextri de qua trahant. ℥.ii. ſanguinis aut fiat flobotomia utriuſq; ſaphene que ſunt ĩfra talum pedũ immediate ſeu infra cauiculas. Ex q̃rum q̃libet trahat. ℥.i. ſanguinis. deinde 3° die fiat flobotomia brachij dextri de baſilica hora tertiarũ ſtomacho ieiuno ex qua extrahant. ℥.iiii. ſanguis. Cibi ſint glutinatiui lenitiui. vꝫ. far ſpelte ſine ſale cicera nigra ſine corticib⁹ alagane ſubtiles ſine corticibus ſpinachie panis coct⁹ caſeus recens nõ ſalitus lac decoctum lac uaccinũ de quo extractũ eſt butyrũ ⁊ hoc nõ exiſtẽte febre humoꝝ nec capitis grauedine ſeu dolore notabili. Euitet omnes res ſanguinẽ mouẽtes ſicut ſunt calefacientes apicius. Potus vini plurimi ⁊ ꝓpꝛie vinoſi ſaltus clamores rixas anhelitus altos locutionẽ plurimã multitudinẽ balneationis coitum itinera res rubeas medicinas calefacientes ⁊ aperitiuas ſicut aloes apium ſiſimbrium caſeum antiquum.

¶ Contra ptiſim.

Solutiuũ mũdãs coiũ ab inteſtinis ⁊ lenitiuũ coꝛ: Recipe olei coĩs ſeu oliuarũ optimi. ℥.xvi. vitellos ouoꝝ numero. ii. ſalis coĩs. ℥.ii. miſce. ¶ Solutiuũ facillimũ. ℞. mãne. ℥.ii. brodij pulli macri. q.s. ad eius diſſolutionẽ. ¶ Digeſtiuũ. ℞. iulep violarũ. ℥.i.ſ. aque decoctionis excorticate ligritie. ℥.ii. hoc aſſumat in aurora dieb⁹ ſex ꝯtinuis poſt ſolutiuũ immediate. ¶ Solutiuũ facillimũ. Recipe ſolutiuũ ex mãna ſupraſcriptũ. hoc ſumat modis dictis poſt cõpletã ſumptionẽ digeſtiui ſupraſcripti die tertia. ¶ Cõfectio lenitiua pectoris pulmonis ⁊ cãne ⁊ digeſtiua. Recipe dyadragãti deſcrip. Nicolai. ℥.i. Iſtius aſſumat quãtitatẽ auellane in ore in nocte ⁊c. Qua utat dieb⁹ intermiſſis ⁊ ea uti incipiat die tertia poſt aſſumptionẽ ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Diuerſiua a capite ⁊ pectore. Fricationes fiãt brachijs a cubito infra ⁊ crurib⁹ a genu infra in mane cum ſurgit ꝑus m̃ hito uentris bñficio. ¶ Lotio brachiorum ſeu crurium diuerſiua. Recipe floꝝ camomille melliloti añ. M.i. violaꝝ. M.ii. roſarum. M.i. ꝯtundant oia groſſo modo. deinde bulliãt ſimul in ſufficienti quantitate aque uſq; ad ꝯſumptionẽ quarte partis aque. Iſta lotiõe leuiter calida per ſpatium vigeſimũ hore ſuaui fricatione brachia ⁊ crura a cubito ⁊ genu infra ⁊ hoc ante cenam per horã vnã duobus diebus in ſingula hebdomada ⁊ poſt lotionẽ teneat brachia ⁊ crura debite calida. Qua uti incipiat die ſexto poſt aſſumptionẽ ſolutiui immediate ſupraſcripti. ſed fricationib⁹ immediate ſupraſcriptis utat ut ante ſcribit per vnã ⁊ octauam hore diebus intermiſſis quibus uti incipiat die ſecunda poſt aſſumptionẽ ſolutiui ſupraſcripti. ¶ Cõfectio alia pulmonis lenitiua ut ſupra. ℞. dyamidi uel marçapani qꝺ idẽ eſt. ℥.vi. ſeminũ coium maioꝝ frigidorũ. ℥.ſ. miſce ⁊ fiat ꝯfectio ſine igne mediocriter ſolida in mortario. iii. ℥. pro quolibet. Iſtius cõfectionis aſſumat vnũ morſellũ in mane diebus intermiſſis. Deinde poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiun⁹ horis tribus ad minus. Qua uti incipiat quarta die poſt aſſumptionẽ ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Solutiuum aliud facillimũ uſuale. Recipe caſſiefi. ℥.i. ſebeſten. ℥.ſ. aq̃rũ decoctionis ordei ligritie ⁊ viola. añ. q.ſ. pro potione. Quaꝫ aſſumat mõ quo ſupra tranſacto menſe vno poſt aſſumptionem ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Digeſtiuum efficacius ꝑmo. Recipe ſyrupi de ligritia. ℥.i. iulep violarũ. ℥.ſ. aquarum ordei excorticati vngule caballine añ. ℥.i.ſ. Iſtud digeſtiuum aſſumat calidũ in aurora ⁊c. Quo uti incipiat die ſequẽti diem aſſumptionis ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Solutiuũ facile ſed tñ efficacius priori. Recipe pillularum de iera ſimplici. ʒ.ii. agarici. ʒ.i. ſalis gẽme. g̃.i. violarũ pulueriçatarum. ʒ.i. miſce ⁊ cum iulep violato fiant pillule v. pro. ℥. Iſtud ſolutiuũ ſumat in aurora ⁊c. die quarta poſt aſſumptionẽ cõpletam digeſtiui immediate ſupraſcripti ſexties. ¶ Enema ſolutiuũ materierũ coium ab inteſtinis ⁊ diuerſiuũ efficacius ꝑori. ℞. foliorũ bliti maluarum añ. M.i. florum camomille ⁊ meliloti radicis altee ⁊ petroſilli ana. M.ſ. ſeminum lini fenugreci añ. ℥.i. aniſi feniculi carcamĩ añ. ℥.ii. vitellum oui numero. i. caſſiefi. ℥.i. hiidicte ſimplicis çuccari ru. añ. ℥.ſ. iere pigre. ℥.ſ. ſalis coĩs. ℥.ii. Herbe flores radices ⁊ ſemina bulliant ſimul in ſufficiẽti quantitate aque uſq; ad ꝯſumptionem q̃rte pars aque. deinde optime exprimant ⁊ colent ultimo tribus cyathis dicte colature omnia reliq̃ addant ⁊ fiat cliſtere. Iſtud ſuauiter calidum aſſumat ſtomacho ieiuno diebus immediate ꝓcedentib⁹ dies aſſumptionis duarũ medicinarum ſolutiuarũ ſupraſcriptarum ꝓximarũ ⁊ ipm etiã calr aſſumat dieb⁹ ſequẽtibus aſſumptiõe eorũdẽ ſolutiuoꝝ dictorũ. ¶ Eluariũ pectoris ꝯfortatiuũ. Recipe eluarij regũ. ℥.iii. ſeminũ trium frigidoꝝ maioꝝ. ℥.i. Iſtius eluarij aſſumat. ℥.ſ. in mane cũ ſurgit. deinde poſt ipſi⁹ aſſumptionẽ ſtet ieiun⁹ ad minus horis trib⁹. Quo uti incipiat poſt aſſũptionẽ ſolutiui potabilis immediate ſupraſcripti ⁊ taliter utat diebus intermiſſis in ſpatio duorum menſiũ. ¶ Cõfectio pectoris lenitiua ut ſupra. ⁊ acuitatis catarri remiſſiua. ℞. dyadraganti. ℥.i. papaueris. ℥.ſ. miſce ⁊ cũ ſyrupo de ligritia fiat confectio mediocriter ſolida in mortario cũ piſtello ſine igne ſi vis. Si catarrus ſubtilis reumatiçet ad pectus tunc eo caſu teneat fruſtum iſtius confectionis in ore inter genã ⁊ maxillam ad quantitatẽ auellane noctibus alternis cũ alijs modis ſupraſcriptis ⁊ hoc factis purgationibus ſupraſcriptis. ¶ Caputpurgiũ. Recipe aquarũ maiorane ⁊ violarũ ſucci folioꝝ bliti añ. ℥.i. çuccari cãdi. pulueriçati añ. ℥.i. De iſto ſuauiter calido attrahat per nares ſtomacho ieiuno per horam vnã ante cibũ ⁊ ꝓpꝛie prandium duobus dieb⁹ in ſingula hebdomada ſemel tñ in die aut ſemel tñ in hebdomada quo uti incipiat per dies. viii. poſt aſſumptionẽ ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Euaporatiuum cerebri ⁊ pectoris ꝯfortatiuum. ℞. maſticis thuris añ. q.s. ad incorporãdum. Cũ hoc ſuffumiget cameram in qua dormiat ſingula hebdomada duab⁹ noctibus quo uti incipiat poſt factũ caputpurgiũ dieb⁹ duobus. ¶ Veſicatorium diuerſiuũ efficacius ꝑori. ℞. cãtaridarũ. ℥.ſ. fermenti tritici. q.s. miſce ⁊ cũ modico aceti acuti fiãt pille due quãtitate auellane. Iſtud ueſicatorium apponat poſt aures ⁊ ipm coopiat

et folio caulium ne aures tāgat ⁊ in mane repleat in loco ve
ſicatorij veſicam vel veſicas eleuatas plenas aqua: quas veſi
cas incidat ſoluz a pte inferiori: ita ut aq̄ ex ipſis effluat ſed
non moueanſ pelles ipſarū veſicarū ⁊ ſup locos veſicarum
ponaſ aſſungia porcina ſine ſale. deinde folium caulis ſuper
aſſungia que aſſungia ſemel itereſ in die. quod veſicatoriuz
apponat poſt uſum oīum medicinarum ſupraſcriptarum.
℃ Digeſtiuū uſuale ⁊ facile. ℞. ordei excorticati. ℥.ſ. violarū
M.i. ligritie ſebeſten aā. ℥.ſ. miſce ⁊ bulliant in ſufficienti q̄
titate aque uſq; ad ↄſumptionē medietatis aque poſtea opti
me exp̄manſ ⁊ colenſ ultimo qbuſcūq; vi. ℥. dicte colature
addanſ penidiarum. ℥.ii. Iſtud aſſumat calidum in aurora
tribus dieb⁹ ↄtinuis in ſingulo menſe ⁊c̄. ℃ Solutiuū uſua-
le ⁊ facile. Recipe pillarum alefanginarū de iera ſimplici vio
larum pulueriçatarum aā. ʒ.i. miſce ⁊ cum ſyrupo de ſticas
dos fiant pille. vii. pro. ʒ. Iſtarum pillarum aſſumat a dua-
bus uſq; ad tribus in mane oībus diebus ⁊c̄. ℃ Solutiuū
uſuale ⁊ facile. Recipe ſolutiuum facillimū ſupraſcriptuz ex
caſſia ſebeſtē ⁊c̄. ⁊ utaſ modis dictis ſi ſibi eſt gratius pillulis
dictis. ℃ Electuariū pectoris ↄfortatiuum ut ſupra. Recipe ele
ctuarij regum cū ſeminib⁹ maiorib⁹ frigidis ſupraſcripti. Iſto
utaſ bis in bedōa cū modis ſupraſcriptis in aſſumptiōe ele
ctuarij ſupraſcripti. ℃ Cōfectio pulmonis lenitiua. ℞. cōfe
ctionis dyamidi ſeu marçapani qḋ idem eſt cum ſeminib⁹
maioribus frigidis anteſcriptis. Iſta utatur bis in bebdo-
mada adlibitum cum modis ut ſupra.

℃ Contra tremorē cordis cū aliquali dolore.

Caſus in terminis honeſtiſſime dn̄e ⁊c̄. Tremor eſt cor
dis cū aliq̄li dolore nō cōtinue ſed interpoſite
ipſum ſtimulās cui⁹ cauſe ſunt ſex ↄiuncta cū tremoris cum
dolore aliq̄li eſt duplex. ſ. uētoſitas a ptibus inferioribus ele
uata cordi ⁊ pānicularib⁹ ptib⁹ cordis coīcata. Itē cū coniun
cta ſunt fumi capinoſi a mřice eleuati cordi coīcati. Cā ante
cedēs eſt duplex. ſ. debilitas digeſtiue ſtōchi merito raritatis
texture ſpecialiter: ex qua dicta uentoſitas multiplicatur.
Itē paucitas euacuationis mēſtrui ex qua dicti fumi capi-
noſi eleuanſ a mřice. Cauſa p̄mitiua fouēs aut etiam addēs
ad dictū dolorē cū dolore aliq̄li fuit duplex. ſ. pcuſſio abſq;
ↄtinui ſolōne circa ptes cordis aut illi vicinas ſibi data ab
vno equo iā ſex annis elapſis uel circa. Itē cū p̄mitiua fue-
runt accītis animi terribilia digeſtionē fieri impediētia. Ac
cidens ſequēs dictā pcuſſionē ⁊ cām p̄mitiuā eſt urina ab
de citra egreſſa ↄtinue turbidiſſima que parū clareſcit cum
ſedimine groſſo aliqualiter bñnoſo. ℃ Querit p̄mo utrū bal
nea porrecte ſint cauſa ↄtinua dictoꝝ morborum dictoꝝ ua
poꝝ a mřice ⁊c̄? Itē cauſarū ipoꝝ accītiū ⁊ uētoſitatis q: di
ctoꝝ uapoꝝ ⁊c̄. Itē morboꝝ raritate texture ſtōchi oppilonū
mřicis male cōplexionis eiuſdē ⁊c̄. ℃ Secūdo queritur que
ſunt cauſe curatiue dictorum accītium. vz tremoris cordis
cum aliquali dolore debilitatis digeſtiue ſtōchi multiplicaſ
uētoſitatis ⁊ etiam multipli. uapoꝝ ⁊c̄. a matrice. Itē cauſaꝝ
itē morborū oīum dictorū ut ſupra. ℃ Ad p̄mū dubiū cuz
queriſ utrū balnea ⁊c̄. dr q̄ nō plurib⁹ ⁊ plurib⁹ rōnib⁹ ⁊ cau
ſis pticularibus ſcribendis. ℃ Ad ſcḋm queſitū quo quere-
baſ que ſunt cauſe curatiue ⁊c̄. Rñdeſ q̄. xii. ſunt cañ. cura-
tiui cauſarū añcedētium ⁊ trāſiturarū in añcedentes cauſas
dicti tremoris cordis cū aliq̄li dolore debilitatis digeſtiue ſtō
chi multiplicationis uentoſitatis multipli. uapoꝝ a matrice
oīum dictorum ⁊c̄. ut ſupra. ℃ Primus canon ſoluanſ ma
terie cōes ſupflue in vijs ductuū ut īfra. ℃ Scḋus canō mi
noratiue ſoluanſ mãe ⁊ cauſe añtes dicti uaporis tremoris
cordis a mēbris mādātib⁹ in qbus vigēt. vz flegma a ſtoma
cho ⁊ melia a mřice melia a ſplene ⁊ epate. ℃ Tertius canō
diuertanſ mãe ⁊ cauſe añtes dicte a dictis membris mandā
tibus in qbus vigēt. ℃ Quartus canon digeranſ paulatīne
mãe ⁊ cauſe dicte in dictis mēbris. ℃ Quint⁹ canon. eradi-
catiue ſoluanſ ⁊ paulatīne mãe ⁊ cauſe añtes dicte a dictis
mēbris. ℃ Sextus canon efficacius diuertanſ q̄ p̄us dicte
mãe añ digeſtionē a dictis mēbris ⁊c̄. ℃ Septimus canō p-
uocatiue educanſ. Itē ⁊ ſolutiue pluries ſuauiter dicte ma-
terie paulatīne ⁊ cauſe añcedentes a dictis mēbris. ℃ Octa
uus canon ↄfortenſ ſtōchus matrix ſplen ⁊ epar ⁊ membra
dicta ut flegma melācholiā cauſas añtes dictas nō de nouo
generent. Itē ↄforteñ in oībus ſuis ṽtutib⁹ mēbra dicta pro
pter in nālibus ṽtutibus. ℃ Nonus. Remoueaſ lapſus dī
ctoꝝ membrorū q̄tuor derelictus ex dictis cauſis digeſtiuis
⁊ euacuatiuis ut ſupra poſt digēnē ⁊ euacuationē dictam.
℃ Decimus corriganſ accītia derelicta ex dictis lapſibus ⁊
cauſis poſt ipſoꝝ lapſuū ⁊ cauſarū remotionem dictam ⁊c̄.
℃ Undecimus. Dicta ſit cōſeruanda p̄ncipaliter oīum vir
tutum q̄tuor dictoꝝ membroꝝ. Itē ſit augmentatiua oīum
quatuor virtutū ⁊ hoc tñ ſcḋm neceſſitatem incūbentem. Itē
ſit medicinalis ⁊ curatiua oīum cauſarū añtium dictarum.
Itē lapſuum oīum dictoꝝ quatuor mēbroꝝ ſequētiuz dictas
cauſas. ℃ Duodecimus. Regimen ex alijs quinque reb⁹ nō
nālibus ſit pportionabile dicte diete.

℃ Capitulum primum.

Primo euacuenſ mãe cōes ſupfluētes in vijs ductu
um ⁊c̄. iuxta doctrinā p̄mi cañ. curatiui ī me-
dicine infraſcripte. vz enematib⁹ potionib⁹. ℃ Primo enema-
tibus mollitiuis ipſaꝝ mãerū ⁊ viaꝝ ductuū incīſiuis ſubti-
liatiuis abſterſiuis lenitiuis lauatiuis ⁊ eductiuis ut infra.
vz. ℞. folioꝝ blitis maluaꝝ aā. M.i. mercurialis. M.i.ſ. or-
dei excorticati. ℥.ſ. floꝝ camomille radicū altee aā. M.ſ. epi
thimi arthenuſie aā. q̄rtā ptē ſenugreci cartami. aā. ℥.ſ. fico-
um ſiccarū albarum pinguiū numero. iii. vitellū oui nume-
ro vnū caſſieſi. ℥.i. būdicte. ℥.ſ. çucca. ru. aā. ℥.ſ. olei liliorūʒ
al. ℥.iiii. ſalis. ℥.ii. herbe radices ⁊ ſemina bulliāt in ſufficien-
ti quātitate aque uſq; ad tertie ptis cōſumptionem. Deinde
optime exp̄mantur ⁊ colenſ ultimo trib⁹ cyathis dicte cola-
ture reliqua oīa addanſ ⁊ fiat cliſteriuz. Iſtud enema ſumat
ſaltē ſemel ante aſſumptionē aliquarū infraſcriptarum me-
dicinarū ⁊ ipſum aſſumat ſufficienter calidū ſtomacho ieiu
no. ℃ Enema aliud. Recipe folioꝝ blitis maluarū aā. M.i.
mercurialis. M.ſ. ordei excorticati. ℥.ſ. leniſtici eupatorij.
ana. M.ſ. lupinorum cōtuſoꝝ groſſo modo. ℥.ſ. floꝝ camo
mille radicū altee radicū melliloti. aā. M.ſ. ſeminū fe. greci
cartami aā. ℥.ſ. vitelluz oui numero. i. caſſieſi. ℥.i. iere pigre
çuccarīru. aā. ℥.ſ. olei lilioꝝ alborum uel coīs. ℥.iiii. ſalis cō
munis. ℥.ii. herbe radices ſemina ⁊c̄. ut ſupra. Iſtud enema
aſſumat ſaltē ſemel ante aſſumptionē alicuius infraſcripta-
rū medicinaꝝ ⁊ ipm̄ aſſumat debite calidū ſtōcho ieiuno. ſed
inter aſſumptionē iſtius enematis p̄ma vice ⁊ enematis p̄ce
dentis p̄ma vice interponat dies duos. Iſto enemate utatur
oī mēſe ſemel ad minus ſed inter iſtius enematis ⁊ p̄cedētis
aſſumptionē interponat octo dies. ℃ Secūdo ex potionib⁹
lenitiuis euacuenſ dicte mãe cōmunes iuxta dictū p̄mum
cañ. ut infra vz. Recipe caſſieſi. ℥.i. tamarindoꝝ ſucci viola-
rum ſucci roſa. aā. ℥.ſ. aque fumiterre. ℥.i. ſeri caprīni. q.ſ. pro
potione miſce. Iſtud aſſumat calidūz in aurora ⁊c̄. Dormiat
per mediam horā poſt. nō plus aſſumat lauatiuum aliquod
qḋ aſſumat die tertia poſt aſſumptionē ſupraſcripti enema
tis. ℃ Alia potio lenitiua ut ſupra. Recipe mãne. ℥.i.ſ. pru-
noꝝ damaſcenoꝝ aut ſaltē auguſtenſiū magnoꝝ ⁊ nigrorūʒ
℥.ſ. ſyrupi violati facti cū ſucco violarum. ℥.i. ſebeſten. ℥.ſ.
ſucci roſa. ℥.ſ. aque fumiterre. ℥.i. ſeri caprīni. q.s. pro potione
Iſtud ſolutiuum aſſumat ut in p̄cedenti dictū eſt quod aſſu
mat p̄mo in caſu quo iſtud eſſet ſibi gratius ſupraſcripto. ſe
cundo in caſu quo mãe cōmunes ex precedenti ſolutiuo nō
eſſent ſufficienter euacuate ⁊c̄.

℃ Capitulū ſecundum.

Secūdo minorenſ p̄ncipalr ſolōne mãe ⁊ cauſe an-
tecedētes dicti tremoris ⁊c̄. ſolutiuis leuib⁹
bus flegmatis ⁊ melācholie. vz a ſtōcho flegma a mřice flegi-
ma ⁊ melācholia a ſplene ⁊ epate: melācholia iuxta mēm dī
cti ſcḋi cañ. curatiui. vz potione pillis minoratiuis ut infra.

¶ Potio minoratiua. ℞. caſſief. reubarbari eluarij idi me toris deſcripti in Meſue amota ſcamonea. ſyrupi de biſan. aque de iunipi ſeri capri. q. s. pro potione. reubarbarū puo minutim inciſuz infundat ad min⁹ per horas. xii. in dicto ſero: deide optime exꝓmat ꝛ ſubſtātia reubarberi abijciatur dicte expſſioni reliq̄ oia addant ꝛ fiat potio. Iſtud aſſumat in aurora ꝛc. per dies octo poſt aſſumptionē dicti ſolutiui le nitiui pmi uel ſcdi deſcripti in ſolutiuo antipenultimo icipiē do ab ipſo. ¶ Solutiuū minoratiuū aliud. ℞. pillarū de te ra. ſ. indaꝝ fendarū amota ſcamonea. aā. ℈. i. agarici. ℈. ß. ſalis gēme. ğ. i. miſce ꝛ cū eluarij indi ſine ſcamonea. q. ſ. fiant pille vii. p. ʒ. Scamonea nō igrediat medicinas in paſſionibus cordis: qꝛ ipſa multū inimicat cordi. Iſtud ſolutiuū aſſumat ut ſupra uł ubi eēt grati⁹ pdicto uł ubi pcedēs nō debuit ꝛc.

¶ Capitulum tertium.

Tertio diuertant mãe ꝛ cauſe antes dicte a dictis q̄tuor mēbris mādātib⁹ iuxta tertiū canonez dictū fricationibus tñ ꝛ lotione crurū ex decoctione medici narū calidaꝝ actu ꝛ potētia aromaticarū ſubtiliantiū apientium aliq̄liter ꝛ ppue a matrice licet remiſſe puocantiuz aū digeſtionē ꝛ ſolonem primā eradicatiuū. ℞. flor. camomille aneti abrotani aā. M. i. ſeminis iunipi. ʒ. ii. roſmarini. M. i. ß. fumiterre. M. i. ß. cōtundant oia groſſo modo. deinde miſce ꝛ bulliant in ſufficienti quantitate aque uſq3 ad conſumptionē tertie partis aque. deinde uſui ſerua. Iſtis diuerſiuis ſolum uti incipiat ꝛ utat poſt pmā aſſumptionē ſolutiui minoratiui anteſcriptiuel anteſcriptorum. fricationes tamen crurū fiant a genu infra ſtōcho ieiuno ꝛ cum panno ſuauiter calido que fiāt intenſe ꝛ extēſo tpe ſm ūtutem infirmi ita tamen ut nō inducant violētiam. uel etiam fiant cum manibus ſm q fuerit ſibi gratius. Altera iſtarū fiat in mane poſt q̄ aſſelauit cū ſurrexit ꝛ fiat octo diebus continuis. deide interponat octo dies qbus non fiat. deinde reiteret continuādo cum dicta interpolatione. Iſta lotione calida lauent crura tñ cum modis ꝛ ordinibus deſcriptis in fricationibus. Que utatur bis in hebdomada ad minus: ꝛ ea die qua utit lotione non utatur fricationibus.

¶ Capitulum quartum.

Quarto digerant paulatie dicte antes cauſe ꝛ mãe flegmatice uētoſabiles ꝛ genite ex indigeſtione ꝛ ppue in ſtōcho ꝛ mſice iuxta quartuz can. ex calefactiuis leuib⁹ ꝛ exiccatiuis ſubtiliatiuis icīſiuis abſterſiuis apitiuis oibus trib⁹ aliq̄liter efficiētibus calefactiuis leuibus ut hic aū. ¶ Syrupus. ℞. ſyrupi de biſ. de abſ. oximellis. ſ. aā. ʒ. ß. aquarū capillo. ue. apij fumiterre aā. ʒ. i. Iſtuz ſyrupum aſſumat calidū in aurora ꝛc. dieb⁹ ꝯtinuis ꝛ hoc per ſex dies poſt aſſumptionē ſolutiui anteſcripti uel anteſcriptoꝝ. Poſt hunc vo ſyrupū aſſumat ſexto die poſt ſyrupum eradicatiuum ſuprafcriptum. ¶ Syrupus alius. Recipe ſyrupi de abſinthio de epithimo oximellis cōpoſiti aā. ʒ. ß. aquarum matricarie capil. ue. aā. ʒ. i. ß. Iſtū ſyrupū efficaciorem ſumat ut ſupra quē aſſumere incipiat per. x. dies poſt cōpletaz aſſumptionē ſyrupi ſuprafcripti: interi3 nullā medicinam accipiat ſed ūtutem quieſcere permittat ꝛ mām morbi digerere. poſt hunc vo ſyrupum ſumat ſolutiuum eradicatiuum infraſcriptum. Hos vo ſyrupos pmum ꝛ ſecūdu3 ꝛ eradicatiuū duo illa infraſcripta reiteret aſſumere ſm neceſſitatem digeſtionis ꝛ euacuationis mãe ꝛ ſm potentiā ūtutis pncipaliter. nā dicte mãe in dictis caſib⁹ ſunt paulatine digerende ꝛ paulatine euacuāde: ꝛ hoc qꝛ mãe ſunt difficilis digeſtionis ꝛ eradicationis ex modo ſubſtātie earū ꝛ earum fixione.

¶ Capitulū quintum.

Quinto eradicatiue ſoluant ꝛ paulatine dicte mãe ꝛ cauſe antes dicti tremoris cordis ꝛ a dictis mēbris iuxta qntū can. ex ppuis ſolutiuis efficacib⁹ flegmatis ꝛ melie qꝛ a ſtōcho ſoluat flegma ppe a mſice flegma ꝛ melācholia ſplene ꝛ epate media. ¶ Solutiua eradicatiua. Recipe ambo ſuprafcripta ſolutiua minoratiua ut ſupra: que ut ſiāt eradicatiua ubi pus erāt minoratiua augeant p3⁹ parte pluſq̄ pus. nā tūc medicina debilis efficiet fortis. Iſtud aūt ita aſſumat poſt dictos ſyrupos cū modis ꝛc. que ſolutiua pricia aſſumat ūtute exiſte debili ipſa ñ ūtute dicta ſolutiua tolerare potēte. ¶ Alia ſolutiua eradicatiua. v3 pmo eradicatiua. ℞. caſſief. ʒ. i. eluarij idi armēta ſcamonea theodoricon hypiſticon Nicolai amotis aloe ꝛ ſcamonea. ana. ʒ. iii. aque mſicarie. ʒ. i. ſeri capri. q. s. pro potione. Iſtud ſumat poſt cōpletā ſumptionē q̄ter pmi ſyrupi anſcripti. Et hoc ſi ūtus eſt fortis cū modis ꝛc. ¶ Eradicatiue pille ſolutiue. Recipe pillarū fendaꝝ amota ſcamonea. pillarū3 de ſyrupino Meſue aā. ℈. i. pillarū indaꝝ agarici aā. ℈. ii. ſalis gēme. ğ. ii. miſce ꝛ cum eluarij indi ſine ſcamonea fiant pille. vii. p10. ʒ. Sed ſi pdicta ſolutiua nō debite ſoluerint ſm neceſſitatem tunc loco ſcamonee addat tantūmodo collognt ide: qꝛ nō eſt cum inimicat cordi. aut ſi fieri aliter nō pōt addat medietas ſcamonee ingredientis in dictis ſolutiuis ordinatis ab auctoribus ipſoꝝ. Iſtud ſumat poſt cōpletam ſumptionē q̄ter ſyrupi anteſcripti ſi ūtus fuerit fortis cū modis ꝛc.

¶ Capitulum ſextum.

Sexto efficaci⁹ diuertant mãe ꝛ cāe dicte a dictis mēbris mādātib⁹ ꝯ diuerſiuis efficaciorib⁹ q̄ pus aū digōnē cordādē tñ ūtute formalr eu ſdē cū porib⁹ diuerſiuis ſed tñ in gradu itēſioris iuxta ſextū can. v3 fricationibus crurū ſatis fortib⁹ ꝛ cū pāno aſpo ſatis calo mediocriter. poſtea utat lotione ipſaꝝ crurū ex decoctiōe cala ut infra. his fricationib⁹ utat cū modis ut ſupra qb⁹ uti icipiat p ſex dies poſt aſſumptione eradicatiui anſcripti. ¶ Lotio de qua immediate ſu. ꝛa. ℞. abſ. mſicarie pulegij epithimi abrotani lupinoꝝ roſmarini ſeiu3 iunipi ꝯtūdant oia groſſo mō. deinde bulliāt in ſufficiēti q̄titate aque uſq3 ad ꝯſumptionē q̄rte ptis aque. deinde uſui ſerua. Iſtis utat ut ſupra: qbus lotionibus uti incipiat poſt fricationes hic imediate ſcriptas.

¶ Capitulum ſeptimum.

Septimo puocatione ꝛ ſolone. ꝓ ſuſceptib⁹ ꝛ paulatinis. ꝛ⁹ efficaciorib⁹ educant dicte mãe a dictis mēbris: qꝛ ſtōcho ſtās ꝛc. Ex medicamis. v3 icīſiuis abſterſiuis ſubtiliatiuis lenitiuis apitiuis lauatiuis ſolutiuis leniuiuis ꝛ puocatis mēſtruoꝝ ut ante. ℞. abſ. M. i. abrotani calamēti epithimi aā. q̄rtā ptē. M. eupatorij hypicon. aā. M. praſij q̄rtam ptem. M. ſiſami. ʒ. i. gallic. ʒ. ß. iunipi. ʒ. ß. kuiſtia mſicarie aā. M. ß. oia minutum icidant. deide ſimul bulliāt ſufficiēter ꝛ fiat ſyrupus cū çuccaro ſm magrālē doctriná ſyrupiçādi. cui⁹ ſyrupi. ℞. ʒ. i. oximellis cōpoſiti de radicib⁹. ʒ. ß. aquaz ſaluie capil. ue. aā. ʒ. i. ß. Iſtū ſyrupuz aſſumere icipiat per mēſem poſt aſſumptione ultimaꝝ digōnis ꝛ eradicationis anſcriptaꝝ cū modis ꝛc. ¶ Solutiuū aliud ꝛ leue ꝛ ſuaue ſpērū iere. ʒ. ß. deſcripte a Meſue 3° antidotarij amoto aloe. ſpēruz pillarum de ſerapino deſcriptio. Meſue 10° antidotarij. ſpēruz pillarū indarū Meſue ibidē. agarici aā. ℈. i. ſalis gēme. ğ. i. aloes. ʒ. i. ß. miſce ꝛ cū ſyrup. de epithimo. q. s. ad incorporandū fiant pille. vii. p10. ʒ. Iſtas pillulas ſumat q̄rta die poſt cōpletam aſſumptionē quater huius ſyrupi imediate anſcripti q̄s aſſumat oibus duobus mēſibus ſemel poſt dictos duos ſyrupos ꝛc. Efficacius a matrice puocent menſtrua flobotomijs uētoſis cū ſcarificationibus ſiue ſcarificationibus ſubtiliātib⁹ apientib⁹ puocationibus mēſtrua efficaciter ſuppoſitorijs ſubfumigijs ꝛ cliſteribus. Flobotomia pmo fiat ambarū ſaphenarū ex q̄rum q̄libet extrahant. iii. ʒ. ſanguinis ad minus aut duꝛ que flobotomia fiat per horas. vii. poſt prādiū ꝛ nō cōpletis oibus digōnib⁹ ꝛ fiat per octo dies poſt aſſumptionē ſolutiui ſeu pillarum imediate ſuprafcriptaꝝ in cap pcedēti que ſcōm ia fiat ſi pcedētes medicine oēs nō cōmulerint ſufficiēter ꝛ menſtrua nō ſufficienter puocauerint. Uentoſe due apponant cum ſcarificatione pulpis tybiaꝝ in extremitate ipſaꝝ pulpiuz ſub poplitis curuatura uentoſe ſine ſcarificatione tres apponant vna femori ꝛ due pulpis interioribus coxaruz per quatuor

digitos infra vuluã. Ex qbus ventoſis ſcarificatis extrahaẽ ℥.i.ſanguinis pro quolibet que apponant dictis pulpis tybiarum per dies quattuor poſt dictas has flobotomias anteſcriptas ⁊ per ſex horas poſt prãdium uẽtoſe cũ ſcarificatiõe apponanẽ dictis pulpis coxarũ in ſequẽti die diem aſſumptionis ſupraſcriptarum uẽtoſarum cũ ſcarificatione pulpis tybiarum ⁊ per ſex horas poſt prãdium. ❡ Peſſariũ ſupponendũ ſubtiliandũ apritiuũ ⁊ prouocatiuũ ut ſupra. vz. ℞.ſauine abſ.abrotani mſicarie ſaturegie añ.ʒ.ii.radicũ ariſtologie longe.℥.ſ.cẽtauree minoris gẽtiane harmel añ.ʒ.i.lapidis lazuli.℥.i.agarici.℥.i.armoniaci myrre añ.ʒ.ſ.ſiſami.℥.i.galbani.ʒ.i.lupulorum.℥.i.ſ.laudani.℥.iii.terbentine.q.ſ.puluerizanda pul. deinde gũme ifundanẽ in oleo rutbe ultimo oia ſimul incorporent ⁊ fiat licinũ ſeu peſſarium lõgitudinis quattuor digitorum ad minus ⁊ groſſitiei poplitis quod peſſariũ eſt efficax in prouocãdo. Si võ nõ eſt neceſſariũ peſſariũ tante efficacie. ſumaẽ tantũmodo medietas vniuſcuiuſq; dictarũ herbarũ radicum lapidum ⁊ gũmerum ⁊ nõ medietas quãtitatis earum ex qua medietate numeri fiat peſſariũ ut ſupra. Iſtud peſſarium vulue ⁊ intra collũ mſicis imponaẽ remanente notabili quantitate fili duplicati extra vuluã cuius fili vna extremitas ſit optime contexta cum ipſo peſſario: ⁊ alia extremitas que eſt extra ſit ligata coxe ita ut dictũ peſſarium ad libitũ poſſit extrahi ⁊ imponi collo mſicis qd peſſariũ imponaẽ collo mſicis ⁊ in nocte ſequẽte imediate diẽ aſſumptionis dictarũ uẽtoſarũ pulpis coxarũ ⁊ ipm peſſariũ remaneat tota nocte intra collũ ſi dña ex ipſo moleſtiam non ſentit. ❡ Suffumigiũ. Recipe abrotani calamẽti camepitheos celidõie origani cicute añ.ʒ.i.abſ.ʒ.ii.mſicarie lib.i.melliſ.℥.ſ.praſſij harmel añ.ʒ.i.lupulorum.℥.ſ.ligni aloes.℥.i ſtoracis liqde.ʒ.ii.galbani.℥.i.muſci.ℨ.i.puluerizanda puluerizenẽ.ultimo oia ſimul miſce.deinde ponanẽ ſuper carbones accenſos qbus ſupponaẽ embotũ cuius embotũ ſubtilis extremitas vulue ſupponaẽ ⁊ fiat ſuffumigium. Si võ nõ eſt neceſſarium ſuffumigiũ tante efficacie ſumaẽ tantũmodo medietas numeri dictarũ herbarũ ⁊ granorum ⁊ nõ medietas quãtitatis earũ ex qua medietate fiat ſuffumigium ut ſupra. Iſto ſuffumigio utaẽ per ſex aut ſeptẽ horas poſt prandium ad plus ⁊ pluries eo utaẽ ad libitũ quo uti incipiat per duos dies poſtq ipſa dimiſit uſum ſupraſcripti peſſarij. ❡ Bibendũ ſeu per os aſſumẽdũ. Recipe dyapraſſij Nicolai eluarij antidoti emagogi eiuſdẽ añ.ʒ.ii.aque ſauine.℥.ii.miſce. Iſtã potionem mẽſtruorum anteſcriptorum prouocatiuã ſumat cũ modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in ſupraſcriptis ſyrupis in cap 3° quã aſſumere incipiat in aurora eiuſdẽ noctis in qua ponit ſupraſcriptũ peſſariũ vulue. ❡ Alia põno ſcda. Recipe dya calamẽti Meſue pmo antidotis.℥.i.ſ.rubee tinctorum.ʒ.i.aque matricarie.℥.ii. Iſtã aſſumat ſi pma nõ ſufficienter cõtulerit ⁊ menſtrua nõ prouocauerit cũ modis ⁊c̃.ut in alia dictum eſt ſed interponat dies quattuor inter iſtã ⁊ inter anteſcriptaz poſt nihil aſſumat. ❡ Alia põno tertia. Recipe trociſcorum de myrra deſcriptione Raſis 9° Almanſ.in cap de retentione menſtruorum.ʒ.ii.aquarũ ſauine rutbe añ.℥.ſ.miſce. Iſtaz aſſumat cum modis ut ſupra. Si ſcda nõ ſufficienter prouocauerit mẽſtrua. Fetida applicenẽ ſurſum ad naſum odoribus ⁊ ſuffumigijs ⁊ odoramentis. Caſtoreũ odoret aſſam fetidã cicutã ⁊ ſimilia fetida. ❡ Suffumigiũ. ſuffumigenẽ nares ex predictis fumo coti cõbuſti pẽnarũ ⁊ pdicis cornu ueteris ⁊ ſimilibus. Ex altero iſtorum fetidorum odorabilium ad libitum ſuffumiget nares per ſex horas poſt prandiũ ⁊ totũ ſtomacho ieiuno quo uti incipiat in die ſequẽti noctẽ in qua incipit ponere peſſariũ ⁊ eo utaẽ ad libitũ. ❡ Odorifera applicenẽ inferius intra vuluã ⁊ extra. ℞.gallie muſ.℥.i.ligni aloes.℥.ſ.muſci.ℨ.ſ.miſce.deinde ligenẽ in petia linea ſubtili ex antiquate: que petia ligata cũ filo ſimul cũ dictis medicinis vulue imponaẽ extremitatib⁹ fili remanẽtib⁹ coxis alligatis. Ex dictis ſuffumigiũ fiat per embotũ in nocte cũ uadit dormitum ⁊ tota nocte ipm teneat. Iſtud ſuffumigiũ fiat vulue ⁊ mſici

ꝑꝑe per horas ſex poſt prãdiũ ⁊ etiã ſtõcho ieiuno cũ modis dictis in alio. quo utaẽ tpe quo narib⁹ fetida odoret.

❡ Capitulum octauum.

Octauo ꝯfortenẽ ſtõch⁹ matrix ſplen ⁊ epar ut dictos mãs ⁊ cãs añtea ⁊ ꝯducetas ad cor nõ tranſmittãt ſed ipſas pon⁹ euacuẽt. Itẽ nõ de nouo generẽt. item ꝯfortenẽ oia dicta mẽbra in oib⁹ ẽtutib⁹ ſuis ut añ.vz medicinis ſtõicbis mſicibus ſpleneticis ⁊ epaticis. Nã ꝑ ſtõch⁹ cõfortenẽ ex ſtipticis nõbilr ⁊ ſtõch⁹ ⁊ ꝑꝑe os ei⁹ pp ei⁹ debilitatẽ ⁊ ei⁹ texture raritatẽ. ❡ Sacculus ſtõchi ꝯfortatiu⁹ ut ſupra ℞.abſ.ptes 4ᵒʳ.mẽthe ptes.ii.roſ.ptẽ.ſ.radicũ cipi.℥.ſ.florũ lãbruſ.℥.ii.calami aromatici coriandri ꝑpa.añ.℥.ſ.ꝯtundãtur oia groſſo mõ.deinde miſce ⁊ ponaẽ in ſacculo facto in forma ſcuti qui ſuauiter calefact⁹ ⁊ ſicc⁹ ſtomacho apponaẽ ⁊ itereẽ ſtomacho ieiuno. Quẽ retineat ad min⁹.8.dieb⁹ cõtinuis ſup ſtõcho ita ut bona cuſpis ſacculi lõgior ſtet ex directo oris ſtõchi. baſis võ ſup fundo. Et hoc uti incipiat poſt dictas pmas euacuatiões eradicatiuas ſupraſcriptas in cap 5° eradicatiui mãerũ. ❡ Cerotũ ſtõicbũ. ℞.ceroti ſtõicbi deſcripti a Meſue 11° diſtinctione anti. quo extẽdiẽ in forma mediocriter groſſa ſup fuſtanco aut corio figure in modũ ſcuti cũ modis ⁊ ordinib⁹ ut ſupra dictũ eſt in ſacculo. quo uti incipiat per tres dies poſt amotionẽ dicti ſacculi: ſed in dictis trib⁹ dieb⁹ itermedijs iſraſcripta vnctiõe calа vngaẽ ſtõch⁹ bis in die ipſo exñte ieiuno. ❡ Emplm ſtõicbum. ℞.emplĩ dyaſi. ꝯfortatiui ſtõchi ⁊ epatis mirabilr deſcripti a Meſue ibidem dociuq; fuſtanco aut corio extẽdaẽ in forma debita ⁊ utaẽ poſt dictũ cum modis in ipſo dictis. ❡ Unctio ſtõchi. ℞.oleorum abſ.℥.i.maſticis citoniorum myrtini añ.℥.ſ.pulpe citoniorum bñ coctorum in vino ſtiptico.℥.i.pulueris oium iſraſcriptorum abſ.maſticis añ.℥.ſ.macis.ʒ.ſ.myrtillorum.℥.ſ.calami aromatici.ʒ.i.bellirici.℥.ſ.ſpice.ʒ.i.gariofi.cinamomi añ.ʒ.ſ.ciperi.℥.ſ.lambruſ.ʒ.i.corallorum ru.℥.ſ.coriandri preparati.ʒ.ii.cere.q.ſ.pro vnguẽto molli fiat cũ modico cere ad lentũ ignem. Iſta vnctione calа vngaẽ ſtõchus bis in die ieiunus qbus nõ utiẽ ſupraſcriptis ſacculo ceroto ⁊c̃. Quibus quattuor mediantis ſtomachi utaẽ per mẽſem cõtinuum cum modis hic immediate anteſcriptis. deinde ſtet.x.diebus quibus nulla predictarum medicinarum quattuor utatur. deinde ſi non debite ꝯualuerit reiteret dictas quattuor medicinas ſtomaticbas utante. ❡ Fomẽtatio pro ſtomacho. Recipe abſ.M.ii.amenos.M.i.amiberberis.℥.ſ.bellirici calami aromatici cipi añ.℥.i.citoniorum.℥.i.ſ.coriandrorum prepara.℥.i.mẽthe.M.ii.roſ.M.i.ſeminũ iunipi.℥.i.maſticis.℥.iiii. Cõtundanẽ oia groſſo mõ.deinde miſce ⁊ bulliant in ſufficiẽti quantitate aque aut vini nigri ſtiptici uſq; ad ꝯſumptionẽ tertie ptis. In hac decoctione calida ſpõgia infundaẽ. deinde ea expreſſa ⁊ debite calida pãno lineo iuoluta ſtomacho applicetẽ ſup quo dimittaẽ tepeſcere: ſed prius ante tporẽ amoueaẽ ⁊ in quacũq; applicatione reiteretẽ bis uel ter ſm neceſſitatem. deinde amota fomẽtatẽ ſtomachus ſupraſcripta vnctione vngaẽ. Iſta fomẽtatione utaẽ ſtomacho ieiuno ⁊ duob⁹ dieb⁹ continuis ⁊ bis in mẽſe qua uti iciptat poſt mẽſem pmũ applicaẽ dictorum ceroti ſacculi ⁊c̃. ❡ Cõfectio ſtomaticba. Recipe ſpẽrum aromatici ro.deſcrip.Gabrielis primo anti. Meſue.℥.i.ſpẽruz dyarodon abba.℥.ſ.çuccari albiſſimi.℥.iii.miſce ⁊ cũ aqua endiuie fiat cõfectio ſolida in morſellis.℥.iii.pro quolibet. Iſtius ꝯfectionis aſſumat morſellũ vnum in mane cum ſurgit ſtõcho ieiuno: deinde ſtet ieiunus ad minus trib⁹ horis poſt ipſius aſſumptionẽ qua uti incipiat per.x.dies poſtq aſſumpſit ultimũ ſolutiuũ eradicatiuum ſupraſcriptorum in cap 2° ſolutiuorum ſoluentiũ ⁊ ipſo utaẽ per.x.dies continuos. ❡ Confectio ſtomaticba alia. ℞.ſpẽrum aromatici gariofi. Meſue ibidẽ.℥.i.ſpẽrum trialan.ʒ.i.çuccari albiſſimi.℥.ii.ſ.miſce ⁊ fiat confectio ut ſupra. ⁊ utaẽ ea ut ſupra per.8.dies poſt aſſumptionẽ ꝯfectionis pdicte. ❡ Pille ſtõicbe ꝯfortatiue. ℞.trociſcorum de abſinth.℥.i.de roſ.ʒ.i.çuccari albiſſimi ℥.ſ.miſce ⁊ cum ſyrupo de menthe.q.ſ.reformenẽ pille.vii.

pro.ʒ. Iſtis utaꝛ ſex dieb⁹ ↄtinuis cū modis añſcriptis ꝛ hoc per.x. dies poſt ſcdam ↄfectionē imediate añſcriptā. Utaꝛ ſiſticis qͥ optime ↄfortant ſtōchum ꝛ epar ad libitū ꝛ ꝓprie ſtomacho ieiuno ꝛ nō poſt cibū immediate. ⁋ Notabilr ſtiptica aſſumpta ad itra lȝ ſint ↄfortatiua ſtōchi lapſi debilitate texture ni nō cōpetūt in caſu iſto. Sed ipſa notabilr ſtiptica, qꝛ ſūt oppilatiua uehemēter epatis ſplenis ꝛ mñcas quoruȝ apertio diligēter querēda eſt in caſu iſto. Sed ipſa notabilr ſtiptica ſtomacho ad extra applicata optime iuuāt dictū ſtomachū lapſuȝ raritate texture. ⁋ Matrix ↄfortaꝛ ex aromaticis ꝛ mñcaribus medicinis ſed nō ſtipticis manifeſte.

⁋ Cōfectio mñcalis. Recipe abꝛotani.ʒ.ſ. calamēti carpobalſami caſſie lignee añ.℈.i. macis melliſſe añ.℈.ii. ſuccari albiſſimi.ʒ.vi. Puluerizēꝛ oia ſubtiliſſime, deinde miſce ꝛ cū aqua innipi.q.s. fiat cōfectio ſolida in mortario.iii.ʒ. pro qͥlibet. Iſtius aſſumat vnū morſellū in mane cum ſurgit cum modis dictis in ↄfectionibus ſtomaticis qua uti icipiat per qͣtuor dies poſt aſſumptionē dictaꝝ pillarū in caꝑ 7° ꝓuocatiuum ꝛ ſolutiuis ꝛ ipſa utaꝛ qͣtuor diebus cōtinuis quā reiteret ſm neceſſitatē ꝓuocationis. Et ſi ſtōchus nō eſt notabilr lapſus ꝛ cū hec ſit neceſſitas ↄfortationis mñcis tūc loco cōfectionis ſtomatice hāc mñcarū ↄfectionē aſſumat. Recipe ſpērū cōfectionis de ſcoria ferri. Auic. 5° trac. tertij libri.ʒ.i.ſ. baccaꝝ lauri.℈.i. cortici citri.℈.ii. melliſſe.ʒ.i. cinamomi.℈.i. nucis muſ.ʒ.ſ. roſmarini.℈.ii. ſerpilli radicis ireos añ.℈.ſ. ſuccari albiſſimi.ʒ.xii. miſce ꝛ cū aqͣ matricarie fiat cōfectio ſolida in morſellis qͣtuor pro quolibet. Iſta utaꝛ ad minus quinquies cū modis ſupraſcriptis. Splen uo ꝛ epar cōfortanꝛ ex ſpleneticis ꝛ epaticis medicis ſed nō ſatis manifeſte ꝛ ꝓprie epar. ⁋ Cōfectio epatica ꝛ ſplenetica. Recipe ſpērum dyarodon abb. Meſue.ʒ.i. ſpēruȝ cōfectionis epatis Serapionis 8° antido.ʒ.ſ. ſuccari albiſſimi.ʒ.iii. miſce ꝛ cum aqͣ abſ. fiat cōfectio ſolida in morſellis. Iſta utaꝛ ad minus quater in mēſe cum modis ut in ſuperiori. ⁋ Cōfectio epatica ꝛ ſplenetica alia. Recipe ſpērum dyarodon Nico. ſpērum eluarij letificantis Meſ. ꝑmo antido. añ.℈.ii. ſpērum triaſandalorum ℈.i. ſucca. albiſſimi.ʒ.iiii. miſce ꝛ cū aqua abſ. fiat confectio ut ſupra que utaꝛ ut ſupra. Sed iſta aliqñ utaꝛ aliquādo cōfectione immediate añſcripta ne nā vni medicamini aſſueſcat, nam ab aſſuetis nō patiꝛ. ⁋ Cōfectio alia. Recipe ſpērū ↄfectionis hermetis deſcriptione Serapionis 8° antidota. ſpērum dyarodon abba. añ.℈.ii. ſpērum triaſ.℈.i. ſuccari albiſſimi.ʒ.iiii. miſce ꝛ cū aqͣ abſin. fiat cōfectio ut ſupra qua utaꝛ ut ſupra. ⁋ Pille ſpleneticè ꝛ epaticè. ℞. trociſcorū de reubar. de abſint. añ.℈.i. trociſ. de capparibus.ʒ.i. miſce ꝛ cū ſyrupo endiuie fiant pillę.vii. pro.ʒ. Iſtis utaꝛ ut in cōfectione anteſcripta. ⁋ Cōfouetꝛ cor ex medicinis cordialibus ꝛ aromaticis. ⁋ Cōfectio cordialis. ℞. ſpēruȝ aro. gerioſ. deſcriptione Meſue ꝑmo anti.ʒ.i. cortici citri coral. ru. añ.℈.i. croci.℈.ſ. ſpērum triaſan.℈.i. ſuccari albiſſimi.ʒ.iiii. miſce ꝛ cū aqͣ acetoſe.q.s. fiat ↄfectio ſolida in morſellis.iii.ʒ. pro qͥlibet cuius ſumat vnum cū ſurgit: deinde ſtet ieiunus ad minus tribus horis, qua uti incipiat ad minus quater illo primo menſe poſt aſſumptionē ultimi eradicatiui deſcripti ſupra in caꝑ 5°. deinde in ſequētibus mēſibus ipm aſſumat ad minus octies cum modis ꝛ ordinib⁹ dictis. ⁋ Cōfectio cordialis alia. Recipe ſpērum gēmarū ꝛ margaritaꝝ. ſpērū eluarij de gēmis Meſue ꝑmo antido. añ.ʒ.ii. gallie muſ.ʒ.i. roſmarini.℈.ii. coral. ru. terre ſigillate ſpērum triaſan. añ.℈.i. ſuccari albiſſimi.ʒ.x. miſce ꝛ cū aqua bugloſſe fiat confectio ut ſupra. Iſtius cōfectionis aſſumat vnum morſellū cum modis ꝛc. ut ſupra in ꝑcedēti imediate ſed aliqñ utaꝛ hac aliqñ illa. Quia ad ꝑſens calor inualeſcēs incipit recēter medicine oēs ſupraꝑoſite calide ſunt: ꝓinde dictis medicinis ſtōchi mñcis ſplenis ꝛ epatis adminiſtrenꝛ ſpērum triaſan. deſcrip. Nicolai que frigide ſunt. Medicinis aūt cordialib⁹ adminiſtrentur medicine frigide cordiales. Auicē. ii° tertij. caꝑ 7° ꝛ ultima, vȝ margarite cāphora corallus ꝛ ꝑpue ro. roſa ſpodiū terrā ſigillatā coriādrum ſiccū que ſpēs triaſ. ꝛ medicine frigide dicte adminiſtrenꝛ ſupraſcriptis medicis calidis in forme ꝛ quāntitate iudicio medici inſignis aſtātis ſm can. añſcriptum. Itē cū lapſus ꝛ accitia ꝑternālis dictoꝝ mēbrorum vȝ ſtomachi epatis mñcas ꝛ ſplenis in qbus in 9° ꝛ 10° can. ſupraſcriptis fit mētio ꝓuenientes ex dictis cauſis nō mihi innoteſcūt qꝛ ipſoꝝ malā iformationē habeo ꝛ ſꝫ curā dictaruȝ cauſaꝝ añtiū ueriſilr erit cura lapſuū ꝛ accitiū dictoꝝ ꝓinde ſup 9° ꝛ 10° can. nō ↄſulo ad pñs. ſed ſi mihi ulteri⁹ inſcribaꝛ ꝛ dicti lapſus ꝛ accitia notificenꝛ ↄſulā exequtꝛ duos ultimos canones loquētes de dictis ex aliis reb⁹. v. nō nālib⁹ ego non dearticulabo. ꝛ hoc ideo qꝛ toti⁹ cōplexionis nālis dicte ꝛ dictoꝝ. v. mēbroꝝ ſnoꝝ lapſoꝝ ego penit⁹ ignoro ſciam ꝛ gradum. Et qꝛ de ipſis malā habeo iformationē a qb⁹ oib⁹ complexionib⁹ oluȝ dictoꝝ duoꝝ ultimoꝝ can. particularis noticia ſumēda eſt ꝛ etiā ab eſſentia ꝛ gradu alioꝝ multoꝝ accitiuȝ ultra dicta accitia qꝛū accitiū alioꝝ malā iſformationem habeo. Cū cor ꝓpter ei⁹ dignitatis ꝑncipatū ꝛ ſue virtutis potentiā nō diuturno tpe cauſam ꝑncipalē ↄiūctā ꝛ mālem patiatur niſi dicta cauſa mālis ↄiūcta pēdeat in eſſe ꝛ cōſeruari notabili tpe ab ei⁹ cauſa añti ꝑternāli ꝛ ipa cauſa añte amota amouetꝛ dicta cauſa ↄiūcta cū amota cā amouetꝛ effect⁹. Ideo cura cāe añtis uel cauſaꝝ añtiū ut pluries eſt ſufficiēs cā morborū mālium cordis ꝓinde ſup dictis cauſis ↄiūctis nō conſulo ad pñs qꝛ ſola ſufficit cura cauſarū añtiū ut añ. Itē nō cōſulo ad pñs ſup dictis cauſis ↄiūctis qꝛ nūtius feſtinat receſſum ſed in poſterū mihi reſcribaꝛ ſup dictis cauſis ↄiūctis tremoris cordis cum aliquali dolore continuam. ſufficiant tamen pro nunc cordialia antedicta.

De egritudinibus ſtomachi ꝛ epatis.

⁋ Cōtra pulſationem arterie ſtomachi.

Recipe Solutiuū minoratiuū caſſie electe.ʒ.vi. dyaſene.ʒ.iii. ſucca. roſ.ʒ.i. aque abſinthij.ʒ.i. ſeri capri.q.ſ. pro potione miſce ꝛ fiat potio. Iſtud ſolutiuū aſſumat debite calm ꝛ nō tepidū in aurora aut in ... ꝑpius ad libitū. ꝛ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis.iiii. uel.v. ad amplius. ꝛ iterū nō dormiat ſed per horā vnā poſt ipſius aſſumptionē ſurgat ꝛ nō aſſumat lauatiuū aliqd ꝛ in dicto termino qͣtuor uł qͥnque horarum prādeat ꝛ pro ferculo in prandio aſſumat blites cū boragine ꝛ feniculo. tūc carnes laudabiles ut vituli pulli ꝑdicis ꝛ his ſiſibus. ⁋ Digeſtiuuȝ efficax. Recipe ſyrupi de biſantijs.ʒ.ſ. de pomis.ʒ.i. oximellis ſimplicis.ʒ.ſ. aquarum acetoſe abſinthij bugloſſe añ.ʒ.i. miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calm ꝛ nō tepidū ꝛ in aurora qͣtuor dieb⁹ cōtinuis tantūdē. Et poſt ipſi⁹ aſſumptionem ſtet ieiunus horis trib⁹ ad minus ꝛ iterū dormiat ad libitum ſed nō amplius duab⁹ horis. Et eo talr uti incipiat die tertia poſt aſſumptionē ſolutiui imediate ſupraſcripti. ⁋ Solutiuum eradicatiuū. ℞. pillarum indarū.℈.ii. agarici.℈.i. ſalis gēme zinzib. añ.g̃.i. miſce ꝛ cū dyaſene.q.ſ. ad incorporandū reformentur pillę.vii. pro.ʒ. Iſtas pillas aſſumat in aurora die imediate ſequēti diem cōplete aſſumptionis qͣter frigide digeſtiui ſyrupi ſupraſcripti ꝛ poſt ipſarū aſſumptionē imediate dormiat a media hora uſqȝ ad vnā horā ad amplius ſi pōt. Et tūc trāſacta vna hora cū dimidia ſiue dormiat ſiue nō tūc nō ampli⁹ dormiat ſed ſurgat ꝛ poſt earū aſſumptionē ſtet ieiunus horis.v. ꝛ nō aſſumat lauatiuȝ aliqd ſed tunc prādeat ſeruatis modis ꝛ ordinib⁹ ſupraſcriptis in aſſumptione ꝑmi ſolutiui ſupraſcripti ut ibi hēt. ⁋ Digeſtiuū uſuale ꝛ facile. ℞. aqͣrū acetoſe capilloꝝ ueñ. abſin. bugl. añ.ʒ.i. pulueris polipodij.g̃.ii. ſucca. albiſ.ʒ.iii. miſce. Iſtud digeſtiuuȝ uſuale aſſumat in aurora trib⁹ dieb⁹ cōtinuis debite calm ꝛ nō tepidū ſeruatis modis ꝛ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione ꝑmi digeſtiui ſupraſcripti ut ibi habetꝛ. Hoc uo digeſtiuo talr uti icipiat per mēſem poſt aſſumptionē pillaꝝ immediate ſupraſcriptaꝝ. Et eo talr utaꝛ bis in uere ꝛ totidē in autūno ſi expedit aut ſi ſit neceſſe ꝛ nō alr ꝗuis eēt ipſe non aſſum

pſiſſet duo ſolutiua ⁊ ſyrupos ſupraſcriptos. ¶ Solutiuum vſuale. ℞. caſſief. electe. ℥.j. dyaſene. ℨ.ij. aque abſin. ℥.j. ſeri ca prini. q. s. p potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuuꝫ uſua le aſſumat in aurora debite calꝫ ⁊ nõ tepidũ quarta die ime diate ſequente diẽ aſſũptionis digeſtiui uſualis imediate ſcripti ⁊ poſt ipſius aſſũptionẽ ſtet ieiunus horis tãtũ. iiij. ſer uatis modis ⁊ ordibus deſcriptis in aſſũptione p̃mi ſolutiui ſupraſcripti cõpoſiti ex caſſia fi. dyaſene ſucco ro. ut ibidem. ¶ Cordis cerebri ⁊ epatis ⁊ ſtõchi ⁊ ſplenis ꝯfortatiuũ. ℞. ſpẽꝝ el̃ arij de gẽmis. ℨ.i. dyamuſci dulcis. ℨ.j. aromatici de ſcriptiõe Gab. ℨ.ſ. tria ſandaloꝝ ſine cãphora. ℨ.j. pulueris ſco lopẽdrie. ℨ.ſ. ʒucca. albiſſi. ℥.xij. miſce ⁊ cũ aq̃rum abſinthij pl bus ⁊ bugloiſe ptib⁹. ij. ⁊ ambob⁹ ſil̃. q. s. ad incorporandum fiat ſolida ꝯfectio in morſell' triũ tertiaꝝ p morſello. Iſti⁹ con fectionis aſſumat vnũ morſellũ in mane cũ ſurgit duob⁹ die bus in hebdõa ad libitũ tantũ tpib⁹ qb⁹ ſupraſcripta alteratiõe utaꝛ ⁊ ĩ duab⁹ hebdõis ſequẽtib⁹ aſſũptionẽ ſolutiui eradi catiui p̃mi ſupraſcripti cõpoſiti ex pilliis indis agarico ſolis gẽma ⁊c. ut ibidem.

¶ Contra debilitatem digeſtiue ſtomachi ⁊ conſequẽter epa tis caliditatem.

Quis litis quedã expoſui accñtia qb⁹ maximo cũ deſide rio expectas ut remedijs opportunis efficacib⁹ cõ currã nõnullas feciſti petitiones quas tibi a pui pgratiſſimũ eſſe debere ſentio breuib⁹ rẽ claudã his que te expectaturus i telligo. Accidẽtia ſũt hec debilitas digeſtiue ſtõchi frida flegma tica dolor eius aſſiduus quaſi quedam uentoſitas in eo gñã ta perſepe ⁊ minuit ⁊ augmentat. epatis caliditas exceſſiua cõplonis magis ꝙ mãlis deſcenſus humiditatis ſiue catarri a capite dolor in eo aggrauatiuus ex cauſa frida. Inflamma tio renum cõplonalis magis dolor in eis ex cauſa eadem. Petitiones tue ſunt he utruꝫ conferat coitus de decẽ in decẽ dies. Utrum balnea in hoc caſu naturalia tibi conferant. Utrum butyrum ſit tibi conueniens. Utrum uti pillulis or dinatis ſit tibi conforme. Utrũ congruum foret ⁊ ſit tibi ʒin ziber iterdum condito uti. Accñtibus occurrẽs tibi familiari bus remedijs facillimiſqꝫ ſed ut ſpero in Jeſu miſericordia efficacibus tibi pauca utiliſſima tranſmitto ordine preſcriptis obſeruans qbus ſi obtemperaueris ſalutem ut cupis conſe cuturus eris. ¶ Digeſtiuum facile contra debilitatem ſtoma chi digeſtiue cui p̃ncipalr̃ inſiſtendum ⁊ aliqualiter contra epatis debilitatem. ℞. ſyrupi de abſinthio. ℥.j. mellis roſa. co lati. ℥.ſ. aquarum abſinthii. ℥.ſ. acoree capillo. ve. ana. ℥.j.ſ. miſce. Iſtum ſyrupum aſſumat calidum ⁊ non tepiduꝫ in au rora decem diebus continuis ſtetqꝫ ieiunus poſt eius aſſum ptionẽ horis trib⁹ iterꝝ dormiat ad libitum ſed tñ non ampli⁹ duab⁹ horis. ¶ Solutiuũ facile. ℞. pill'arũ aleſanginaruꝫ de reubarbaro agarici electi. Agaricus minutim inciſus in fru ſta ponaꝛ in infuſione oximelle ſimplici per horas. x. deinde ex ipſo cum alijs fiant pill'e. vij. pro. ℨ. Iſtarum pill'arũ accipi at. iij. ⁊ ſi tres non educunt ſuffi. cienter accipiat uſqꝫ ad. v. de mane in aurora ⁊ hoc in capite. v. dierum ita ꝙ cũ aſſũpſerit v. diebus de ſy. ſupraſcripto accipiat pillas: deinde alijs. v. diebus accipiat de ſy. ut ſupra. ⁊ demum de pillis ut dictũ eſt nũc. ¶ Cõfectio ſtõchi ⁊ epatis cõfortatiua. ℞. ſpẽrũ aro matici ro. deſcriptiõe Gab. dyarodõ abbatis añ. ℨ.ij.ſ. ʒucca ri albiſſimi triuin coctarũ. ℥.xij. fiat confectio ſolida in morſel lis trium. ℨ. pro vnoquoqꝫ morſello cum aqua abſinthij ⁊ en diuie añ. q. s. Iſtius confectionis accipiat omni die vnũ mor ſellum de mane in aurora ⁊ dormiat ſupra de ſero ante cenã vnum aliũ per horam ⁊ cõtinuet ſic. 8. diebus iteratis illis duabus purgationibus dictis ſupra. ¶ Unctio ſtõchi cõfor tatiua. ℞. oleorũ abſin. ℥.j.ſ. maſticis. ℥.j. aneti citoniorum. añ. ℥.ſ. pulueris abſinthij maſticis menthe añ. ℨ.j. gariofi. ℨ. ſ. calami aromatici. ℨ.j. gallie muſc. ℨ.ſ. cinamomi. ℨ.j. coral. ru. coriandrorum prepa. añ. ℨ.ij. Et cum modico cere fiat vn guentum pro ſtomacho. Hac vnctione vngatur ſtomachus in mane cum ſurgit ⁊ ſero ante cenam ſuperponatur deinde

pannus calidus ⁊ nullo modo vngatur epar nec ſplen. Hac vnctione utatur facta p̃ma purgatione ⁊ tunc p̃mum ea incipiat uti. ¶ Unctio epatis confortatiua ⁊ eius caliditatis re miſſiua. ℞. oleorũ de ſpica. ℥.j. roſati. ℥.ſ. pulueris ſandalorũ ru. ℨ.j. ſpodij. ℨ.j. Et cum modico cere ⁊ aceto fiat vnguentũ Hac vnctione vngaꝛ epar ut de ſtõcho dictum eſt ⁊ ſuppona tur petia non calida ſed tepida. hac tñ vnctione non utaꝛ ni ſi poſtq̃ facte fuerint ille due purgatiões poſite ſupra. ¶ Pil lule nõ digeſtiue neqꝫ ſolutiue ſtõchi confortatiue ⁊ ampli us caliditatis epatis remiſſiue ⁊ confortatiue. ℞. trociſco. de roſ. deſcriptione Meſue 8⁰ diſtinctione antidotarij. quo rum initium eſt confectio trociſcoꝝ de roſ. ⁊c. ℨ.ij. trociſcoꝝ de ſpodio. ℨ.j. fiãt pille cũ ſyrupo de abſinthio. 8. p. ℨ. ¶ Poſt ꝙ cõplete fuerunt purgationes due dicte ⁊ tranſiuerũt dies octo aſſumptionis confectionis ordinate incipiat uti his pil lulis hoc mõ. vꝫ ꝯtinue. x. dieb⁹ accipiat de mane cũ ſurgit qn que ex eis ſtetqꝫ ieiunus horis trib⁹ ſero aũt per horaꝫ ante ꝙ uadat cenatũ accipiat tres ⁊c. ¶ Stõchi ⁊ epatis ꝯfortati uũ. ℞. ſumitatũ abſinthij. q. s. pro raſiolo paſſularum nigra rum ꝙtum libet pulueriſqꝫ maſticis coriandroruꝫ p̃pa. endi uie añ. ꝙtum libet. abſinthiũ minutim incidatur ⁊ nõ piſtet deinde oia ſimul incorporentꝛ ⁊ fiat cum pauco paſte ſubtiliſ ſime raſiolus: Aſſumat de hac mixtura octo diebus cõtinuis mane ⁊ ĩ poſt ipſius aſſumptionẽ vnũ coclear paſſularum paruarum: deinde ſumat vini mediocris caloris ⁊ mediocris vinoſitatis. ℥.iij. deinde ſtet ieiunus horis tribus poſtea prã deat. ¶ Unctio familiaris ⁊ utilis ad renum caliditatem ex ceſſiuam. ℞. olei roſ. ℥.ij. aceti. ℥.ſ. Conquaſſenꝛ adinuicem ⁊ cũ modico cere fiat vnguentum. Iſta vnctione vngantur renes ſero cũ uadit dormitum ſupponaturqꝫ pãn⁹ lineus te pidus. ¶ Alia fortior ad idẽ. ℞. oleoꝝ roſ. violati nenufaris añ. ℥.ſ. ſandaloꝝ ru. ℨ.j. cinamomi. ℨ.ſ. ⁊ cum modico cere ⁊ aceti fiat vnguentum. Et ſi expediens fuerit vnctio fortior ſu praſcripta de hac vngaꝛ ut ſupra. Et qm̃ ſpo dolorẽ renum his medicamibus remoueri cuꝫ ex ipſa mala cõplone credã dependere. Ex his puto oibus accñtib⁹ ſatiſfactum eẽ. Ad pe titiones autem rñdeo. ¶ Ad p̃mã cũ queriꝛ an coitus ⁊c. Rñ deo ex vbis Auic. 13⁰ tertij. cap̃ de rebus in qbus nõ eſt ſic in quiens. Et coitus eſt ex rebus magis nociuis ſtõcho. Et di miſſio eius eſt ex rebus magis ꝯferentibus ei. ad qd̃ cõcurrit ꝙ coitus fuit vna ex pluribus cauſis debilitatis ſtõchi patien tis. Quare conſulo ut ipm̃ relinquat ut eſt ei poſſe. ¶ Ad 2ᵐ cũ queriꝛ an balnea nalia ⁊c. Rñdeo ꝙ ſtante multa mã epi ſtimio nõ cõpetẽ. ¶ Ad 3ᵐ cũ queriꝛ utrũ butyrũ ⁊c. Ea dicã que ab auctorib⁹ iuenio. Butyrũ ſtõcho nocet qr̃ uilos ſtõchi lubricat ⁊ relaxat ⁊ non aſſuetꝛ nauſeã facit ⁊ cetera vnctuoſa p̃terea qr̃ aereum eſt natat ſuper cibum in ſtõcho ſicut oleum ſuper aquã q̃ſi cibis graſſitatẽ tribuit ⁊ viſcoſitateꝫ: pp qd̃ dif ficilius digeritꝛ ⁊ cibos digeri icipientes lubricat ⁊ deponit de ſtõcho pusq̃ coctionis tp̃s compleuerit. ¶ Remouetur tñ nocumentũ ſi cum eo miſceanꝛ ſtiptica ⁊ ſtõchuꝫ ꝯfortantia. Et his conſulo ut eius uſus relinquaꝛ. ¶ Ad 4ᵐ di ꝙ pille ille ſunt conuenientes ſed illis conuenientiores ſunt pille ſolu tiue ſuperius deſcripte qbus conſulo ut ſepius utaꝛ de qnto in qntum aut de ſexto in ſextũ vna duab⁹ aut trib⁹ ad libitũ ante cenã uel añ prãdiũ per duas horas. ¶ Ad ultimum di co ꝙ cũ calitas ʒinʒiberis ſit ſatis intenſa ⁊ calitas ſtõchi pa tientis ſit ualde remiſſa dubito ꝙ calitas exceſſiua ʒinʒi. non reſoluat calitatem remiſſam ſtõchi patientis ad qd̃ cõcurrat calitas exceſſiua epatis. Ex qbus iferõ ꝙ ab oibus ita exceſ ſiue calis patiens ſe oꝫ cauere. ⁊ ſi iſtareꝛ de tyriaca dico ꝙ de illa rõne calitatis itenſe non deberet aſſumere ſed qr̃ ꝓpeta tem habet ⁊c. Huic dicta ⁊ modica q̃titate cum canonibus hũdis ad hoc poterit tpib⁹ magni frigoris conſilio medicoꝝ ꝯtinuũ accipere. Propter qd̃ notandum ꝙ cũ virtus ⁊ mor bus uarietatẽ tam gradualem ꝙ patianꝛ ideo ſupra ſcriptis medicinis quãuis leuibus ⁊ familiaribus utaꝛ conſi lio medicoꝝ aſſiduũ q uarietatẽ ſi aliqua ipſorũ acciderit ſciẽt.

¶ De regimine ſex rerum non naturalium generalis quedã.

Euitet aerem fridũ nebuloſum uentoſum. Euitet panẽ nõ fermẽtarẽ graſſas carnes dure digõnis. Et ulr oia que ad digerẽdũ difficilia ut caſtanee paſtilia. Et abſtineat ab oibus accitibus ⁊ a leguminibus faba faſeolis ciceribus albis. de brodio rubeo pz uti põt ſi cũ eo decoquant ſi ue bulliãt radices cicoree ſemina cola frigida maiorana. Abſtineat a carnibus ſalſis a caſeo ſalito. De piſcibus raro utatur ⁊ de aquis claris ut ibimalus trutta ⁊c. De caſeo non ſalito ſiue dulci vnius anni cum dimidio ⁊ duo pz uti põt poſt menſam comedendo de eo. iij. aut. iiij. bolos ad ſtomachi ſigillationem. Uino gorero mediocris vinoſitatis utaſ. Ab aq̃ frida abſtineat ⁊ a vino potenti. Aromata quibus uti põt in ſuis ferculis ad libitũ ſunt iſta. ℞. cinamomi. ʒ. i. cardamomi. ʒ. ii. ſandalorum ru. ʒ. i. coriandrorum ppa. ʒ. i. piſtentur ſubtiliſſime ⁊ cribellentur per cribrum deinde cum modico croci fiant aromata. De fructibus utatur piſtachijs ſiue fiſticis amigdalis dulcibus in modica q̃titate infuſis in aq̃ feruẽti ⁊ in ea aliq̃liter dimiſſis. paſſula nigra in oẽz modũ q: ſtõchũ ⁊ epar mirabilr ɔfortat. Utaſ exercitio tẽperato mane ⁊ ſero per. vi. horas poſt prandium. hẽat oĩ die uentris bñficiũ arte uel nã. dormiat de mane q̃ tũ ſibi ſatiſfieri putat de die oino non dormiat. Mente letetur ⁊ ſperet in domino qui ſibi ſanitatem reſtituet.

¶ Contra ſtomachi ⁊ epatis debilitatem.

Solutiuum facile. ℞. pillarũ cõtra peſtem abſinthij puluerizati miſce ⁊ cũ ſyrupo de abſinthio. q. s. ad incorporandũ formenſ pille. vii. Iſtarum pillarum aſſumat a. ii. uſq; ad. iii. ad libitũ in aurora: aut de mane cũ ſurgit ad libitũ ſingulis. xv. diebus ſcꝪ quocũq; tpe anni ⁊ poſt eaũ aſſũptionẽ ſtet ieiun⁹ horis. iiii. ⁊ ipſis pillis talr utaſ tãtũ qñ pdicta alteratiõe uexaſ aut de pxio oz uexari. ¶ Stõchi ⁊ epatis ɔfortatiuũ ⁊ mẽbrorũ oiũ nãlũ ⁊ ppe ſtõchi. ℞. abſinthij. ʒ. i. macis. ℈. ſ. coriandroꝝ ppa. ʒ. i. pulueriʒenſ oĩa deinde cũ ſyru. de abſinthio. q. s. ad incorporãdũ formenſ pille. vii. p ʒ. Iſtarum pillaruz aſſumat a duabus uſq; ad quatuor in mane cum ſurgit ſemel aut bis ad amplius in hebdomada quocũq; tpe anni pter q̃ tpe magni cauſmatis. deinde ſtet ieiunus horis tribus ad min⁹. Tpe v̈o magni cauſmatis iſtis pillis ẽt tãtũ uti põt ſcꝪ tantũ in hebdomada. ¶ Conſortatiuũ ut ſupra. ⁊ ppriiſſime ſtõchi. ℞. maſticis albi ⁊ ozaphani ſeu lucidi. ℥. iiii. Iſtũ maſticẽ aſſumat in mane cũ ſurgit ſcꝪ aut bis in hebdomada quocũq; tpe anni pter q̃ tpe magni cauſmatis: deinde ſtet ieiunus horis. iii. ad minus. ¶ Confortatiuum ut ſupra imediate. ℞. abſinthij ſicci. ʒ. i. macis. ℈. i. coriandrorum ppa. ʒ. i. gariofi. ʒ. ſ. coral. ru. ℈. i. Puluerizentur omnia deinde cuz ſyrupo de abſinthio. q. s. ad incorporandum formentur pille. vii. p ʒ. Iſtarum pillarum aſſumat a. ii. uſq; ad. iiii. ad libitum ſemel in hebdomada aut bis ⁊ eas ſumat cum reliquis modis ⁊ ordinib⁹ qb⁹ aſſumit maſticem pdictũ. ¶ Confortatiuũ ut ſupra. ℞. trociſcorũ de abſinthio. ʒ. i. de dyarodõ. ℈. i. de reubarbaro. ʒ. ſ. miſce. ⁊ cũ ſy. de mentha. q. s. ad incorporandũ formenſ pillule vii. p ʒ. Iſtarum pillarũ aſſumat a duab⁹ uſq; ad. iiii. ad libitum in hyeme tantum ⁊ cũ reliq̃s modis ⁊ ordinibus deſcriptis in uſu pillarũ imediate ſupraſcriptarum. ¶ Confortatiuũ ut an. ℞. ſpẽrũ aromatici roſa. deſcriptione Gab. ʒ. i. dyambre. ʒ. i. triaſandalorũ ſine cãphora. ℈. i. coriandrorum ppa. ʒ. ſ. coral. ru. ʒ. i. zuccari albiſſimi. ʒ. viii. Puluerizentur pulueriʒãda: deide oia ſil' miſce ⁊ cum aqua abſinthij. q. s. ad incorporandũ fiat confectio ſolida in morſellis. iii. ʒ. p morſello. Iſtius confectionis aſſumat vnũ morſellũ in mane cum ſurgit bis in hebdomada in hyeme tantũ ⁊ cũ reliq̃s modis deſcriptis in aſſumptione pillarũ imediate ſupraſcriptaruz. ¶ Nota q̃ ſupradictis medicinis non utatur nec aliq̃ ipſarũ niſi dũ actu ipſa alteratione uexatur aut uexatione ipſa pximaeſt. Et eadem hebdõa qua alteri ſupradictarum medicinarum utitur nõ utaſ altera ex ipſis pter q̃ ex ſupradictis pillis ſolutiuis quibus talr utatur ut ſupra ad libitum.

¶ Contra ſtõchi debilitatem ⁊ cerebri a mã flegmatica.

Eradicatiuum mãeꝝ coium ab inteſtinis. Enema. ℞. foliorum blitis. M. iii. mercurialis. M. ii. radicis maluauiſci. M. ſ. ſemen fenugreci lini cartami añ. ʒ. ſ. vitellũ oui in dero. i. caſſiefi. ʒ. i. bñdicte ſimplicis iere pigre zuccari rubei añ. ʒ. ſ. olei oliuarũ. ʒ. vi. ſalis cois. ʒ. ii. Herbe radices ⁊ ſemina bulliãt in ſufficienti q̃titate aque uſq; ad ɔſumptionẽ medietatis aque: deinde optime exprimanſ ⁊ colenſ. Ultimo tribus cyathis ſeu. xviii. ℥. dicte colature reliqua oia addanſ ⁊ fiat cliſtere. Iſto enemate ſuauiter calõ utaſ ſtõcho ieiuno ad minus oibus. xv. diebus ſemel: qd ẽt enema taliter aſſumat ante cenaz diei precedentis diem aſſumptionis ſolutiui minoratiui immediate infraſcripti. Et ipm iterum talr aſſumat die imediate ſequenti poſt aſſumptionem dicti ſolutiui. Et eo etiam talr utaſ ante ⁊ poſt aſſumptionez ſolutiui eradicatiui infraſcripti. ¶ Solutiuũ minoratiuũ facile ⁊ uſuale. ℞. caſſiefi. ʒ. ſ. ſucci roſa. ʒ. ſ. zuccari albiſſimi. q. s. p dactylo aque abſin. q. s. ad extrahendũ caſſiam ⁊ miſce ⁊ fiat dactylus ⁊ deaureſ. Iſtud aſſumat ad minus ſemel ⁊ per. viii. horas ad maius poſt cenam diei pcedentis: deinde poſt ipſius aſſũptionẽ nõ dormiat ſed in lecto iaceat per horã ⁊ poſt ſurgat ⁊ cũ pãno ſuauiter calõ fricet leniter ſibi ſtõchũ uẽtrẽ ⁊ ilia ⁊ pãnũ talr ſuauiter calidum ſup dictis membris retineat ⁊ ſtet in vmbra cõtinue ptim deambulãdo ptim ſedẽdo put nãe ſue eſt gratius: ſtetq; ieiun⁹ poſt ipſius ſolutiui aſſumptionẽ horis q̃nq; ⁊ non amplius ⁊ nõ aſſumat lauatiuũ. ſed in dicto termino prandeat ⁊ p ferculo comedat blites cum boragine ⁊ feniculo ⁊ carnes laudabiles. Quo ſolutiuo ẽt uti põt ſemel ad libitũ ſingulis duob⁹ menſibus. ¶ Digeſtiuũ cõfortatiuũ ſtomachi ⁊ epatis. ℞. ſyrupoꝝ de abſin. ʒ. i. de mentha oximell' ſq̃l. ʒ. ſ. aquarum mẽthe. ʒ. i. abſin. cicoree añ. ʒ. i. ſ. cinamomi electi pulueriʒati. ℥. iii. miſce. Iſtud aſſumat in aurora ſex diebus continuis ⁊c.

¶ Solutiuum eradicatiuũ. ℞. caſſie. ʒ. i. reubarbari electi. ʒ. iiii. ſpice. ℥. iii. aque abſin. ʒ. i. ſeri caprini. q. s. p potione. reubarbarum primo minutim inciſum ⁊ non piſtatum infundatur in dicto ſero per horas. xii. ad minus: deide optime exprimatur ⁊ ſubſtãtia reubarbari abijciatur ultimo dicte expſſioni alia addanſ. Iſtud aſſumat in aurora ⁊c. poſt quẽ dormiat ſi põt per vnã horã. aſſumat p lauatiuo vnum cyathum aque decoctionis ordei excorticati ⁊ ſine zuccaro. qd ſolutiuũ aſſumat interponendo vnaz diem poſt completam ſy. aſſumptionẽ. ¶ Unctio ſtomachi ɔfortatiua. ℞. oleoꝝ abſin. ʒ. ii. maſticis. ʒ. i. ſpice citonioꝝ añ. ʒ. ſ. puluerum maſticis. ℈. i. abſin. ʒ. ſ. menthe. ℈. i. gariofi. ℈. i. calami aromatici. ℈. i. macis. ℈. ii. ciperi gallie añ. ℈. i. cinamomi. ℈. ſ. florum lambruſce roſa. añ. ℈. i. coral. ru. ℈. ſ. coriandrõ. preparatorum. ʒ. ſ. laudani. ℈. ii. cere. q. s. miſce ⁊ cum modico aceti fiat vnguentum molle fiat medietas recepte ⁊c. Iſta vnctione cum manu calida vngatur ſtomachus totus incipiendo ab ore ſtomachi incluſiue ⁊ ſtomacho ieiuno ⁊ hoc die ſequẽte diem aſſumptionis ſolutiui eradicatiui imediate anteſcripti que talr utaſ. viii. dieb⁹ continuis: deinde interponat alios. viij. dies quibus ipſa nõ utaſ: deinde utaſ ea alijs diebus. viij. continuis ⁊ adhuc interponat alios. viij. dies ⁊ ſic pluries faciat. ¶ Sacculus ſtomachi confortatiuus. ℞. folioꝝ abſin. recentis ptes. ij. menthe ro. pte. j. calami aromatici ſpice añ. ℈. ij. gariofi. ʒ. ſ. macis. ℈. ij. cinamomi. ʒ. ſ. radicum ciperi. ℈. ij. maſticis. ʒ. j. florum lambruſce. M. j. coriandrõ. prepara. ℈. ij. coral. ru. ʒ. ſ. miſce ⁊ fiat ſacculus in forma ſcuti. Iſtum ſuauiter calidũ ponat ſuper ſtomacho in mane cum ſurgit ⁊ ipſum taliter tota die ⁊ nõ in nocte quo talr uti oib⁹ illis. viij. diebus ɔtinuis intermiſſis quibus ſupraſcripta vnctione non utiſ. Si v̈o vult medicinam fortiorem vnctione ⁊ ſacculo ſupraſcriptis tunc minuantur dicta olea ⁊ augeanſ dicti pulueres ⁊ cera pportionabilr ⁊ addaſ picis ⁊ reſine. q. s. p cerote quo utaſ ut ſupra de ſacculo dictum eſt. ¶ Pille cõfortatiue ⁊ nõ ſolutiue. ℞. troci.

de abſ.ʒ.ſ.de reubarbaro.ʒ.ſ.ſpice.℈.i.cinamomi.℈.ſ.coriãd.
prepa.℈.ſ.çuccari albiſſimi.ʒ.i.miſce ⁊ cum oximel.ſquil.fiãt
pille.vii.pro.ʒ.Iſtarum aſſumat a tribus uſqʒ ad.v.cum ſur
git duobus diebus in bebdõa:deinde poſt ipſarũ aſſumptio-
nẽ ſtet ieiunus ad minus horis.iiij.quib⁹ tal'r uti incipiat q̃r
ta die poſt ſequentem diẽ aſſumptionis ſolutiui ſupraſcripti.
℄ Confectio confortatiua ſtõchi epatis ⁊ cerebri.℞.ſpẽrum
aromatici roſ.deſcriptione Gab.ʒ.i.ſpẽrum dyarodon ab.ʒ.
ſ.ſpẽrum dyamuſci.d.℈.i.coriand.ppa.ʒ.ſ.çuccari albiſſimi
℥.v.miſce ⁊ cum aqua abſin.fiat confectio ſolida in morſellis
iij.ʒ.Iſtius aſſumat vnum morſellũ in mane cum ſurgit poſt
cuius aſſumptionem ſtet ieiunus ad minus horis trib⁹ quo
utat' aliis duob⁹ diebus in bebdõa a dieb⁹ qb⁹ ſumit pillas ime
diate an̄ ſcriptas.℄ Caputpurgium facile.℞.aque maiora
ne.ʒ.ii.ſucci folioꝝ blitis.ʒ.i.pulueris nucis muſ.℈.i.çucca.
cãdi.ʒ.i.miſce.Et ſi ipm̃ vult efficacius loco ſucci foliorum
blitis ponat ſuccum radicis blitis.Iſtius ſuauiter cali p na-
res attrabat.ʒ.ii.ſeu coclearia duo in mane cum ſurgit duo
bus diebus in bebdõa bito prius uentris beneficio:deide ſtet
ieiunus horis tribus quo uti tal'r incipiat p vnum menſem
poſt aſſũptionẽ ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti.℄ Capue-
purgiũ efficacius ſupraſcriptis.℞.caputpurgiũ ſupraſcri
pti ℥i puluẽris ireos.ʒ.ſ.miſce Iſto utat' caſu quo uelit ef
ficacius caputpurgiũ ut ſupra de alio dictum eſt. ℄ Pillule
ſolutiue faciles ⁊ uſuales.℞.pillarũ de iera.ſ.reubarbari ele
cti agarici añ.℈.i.ſpice.gra.ii.ſalis gẽme.gra.i.miſce ⁊ cuʒ ele
ctuarij indi.q.ſ.fiant pillule.vij.Iſtis utatur oib⁹ duob⁹ men
ſibus ſcʒ cum aliis modis dictis in eradicatiuo ſupraſcripto.
℄ Digeſtiuum cõfortatiuũ ⁊ uſuale.℞.aque abſ.ʒ.ii.aque
mẽthe aque cicoree añ.ʒ.i.cinamomi cuſcute añ.℈.ſ.çucca-
ri candi.ʒ.i.puluerizanda puluerizent' ſubtil'r deinde miſce.
Iſtud ſumat ſingulo menſe quatuor diebus continuis cum
modis ut ſupra in primo digeſtiuo. ℄ Pillule alie ſolutiue
faciliores ⁊ uſuales.℞.pillarũ alefangi.℈.ii.reubar.electi.℈.
i.ſpice.gra.ii.miſce ⁊ cum eluario indi formentur pillule.vij.
Iſtarum aſſumat a tribus uſqʒ ad.v.oib⁹.xx.dieb⁹ ſcʒ in ma-
ne cum ſurgit poſt quarum aſſumptionẽ ſtet ieiun⁹ horis qu
qʒ.℄ Mixtura ſtõchi ⁊ epatis ꝯfortatiua.℞.ſumitatũ abſ.
q.ſ.pro raſiolo paſſularum purarũ nigrarũ q̃tũ libet pulue-
ris maſticis pulueris coriandri ppa.pulueris cinamomi añ
q̃tum libet vitellũ oui.i.Abſinthium minutim incidatur ⁊
nõ piſtet' deinde fiat raſiolus triũ uel.iiij.bolorum q modicũ
ſpus bulliat deide ab ipſo cutis extrinſeca amoueat'.ſ.paſta ⁊
ſolum mixturam intriſecã comedat ⁊ hoc in mane cum ſur
git octo dieb⁹ ꝯtinuis in oib⁹ q̃draginta dieb⁹ deinde ieiunet
horis q̃tuor poſt ipſius aſſumptionẽ. Quo uti icipiat p.xx.di
es poſt aſſũptionẽ ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti.℄ Cõfor
tatiuum ſtõchi ut ſupra.℞.maſticis.ʒ.ii.Iſtius maſticis gra-
noꝝ aſſumat.℈.i.in mane cũ ſurgit bis in bebdõa.poſtea ſtet
ieiunus horis.iiii.Quo uti incipiat quinta die poſt aſſũptio
nem ſupraſcripte mixture.℄ Confortatiuum ſtõchi aliud ut
ſupra ⁊ cibi in ſtõcho detẽtiuũ.℞.coriand.ppa.ſm can.dictã
cõfec.ſolum cum vna leui coopertura çuccari lib.i.Iſtoꝝ coriã
droꝝ aſſumat.ʒ.i.ſeu coclear.i.ante cibũ.⁊.ʒ.i.poſt cibum iter
polatim.vʒ vna die ſic ⁊ alia non quibus uti incipiat die ſe-
quenti aſſumptionẽ eradicatiui ſupraſcripti.℄ Confortati-
uũ ut ſupra.℞.fiſticoꝝ electoꝝ ⁊ debite mũdatorum lib.i.bis
utat' ante cibum a media.ʒ.uſqʒ ad.i. Nota q̃ ſupraſcriptis
medicinis nõ utat' tpe magni caumatis.vʒ a die.3⁹ iulij uſqʒ
ad.xx.auguſti incluſiue p̃ter q̃ enemate ſolutiuo mineratiuo
⁊ coriandris.Item ea die qua utitur vna ex ſupraſcriptis me
dicinis eadem die non utatur alia.Et q2 corporum diſpõ i.co
vʒ ſanitas egritudo neutralitas ⁊ cauſe ⁊ accidentia earum ⁊
virtutis tenor uarietatem tam formalem q̃ gradualem in ip
ſis faciunt proinde medicinis cum cano.ſupraſcriptis.Utat'
conſilio periti medici.

℄ Contra debilitatem digeſtiue ſtomachi appetitiue ⁊ reten-
tiue oris ſtomachi Enema.

Recipe cliſtere uſuale ex oleis lilioꝝ alboꝝ ⁊c̃.ut ſupra
ſcriptũ eſt in cura ſupra dolorẽ renalẽ.Iſto ene
mate utat' ut ſupra in caſu eiuſdẽ cliſteri ſupraſcripti in cura
doloris renalis.℄ Solutiuũ mineratiuũ facile.℞.pillarũ
de iera ſimplici.ʒ.i.puluerꝝ coriãdroꝝ ppa.℈.i.miſce ⁊ cũ ſy.de
abſ.q.ſ.ad icorporãdũ reformet' pille.vii.pro.ʒ.Si non ti-
met de dolore renali ſed potius de alteratione ſtõchi tũc iſtas
pillas aſſumat in aſſumptiõe mineratiui ſupraſcripti in do
lore renali.℄ Digeſtiuũ ſtomachi ꝯfortatiuũ.℞.ſyrupoꝝ de
mẽtha.ʒ.ſ.de abſ.ʒ.i.oximell' ſimplicis.ʒ.ſ.aquarũ abſinthij
ʒ.ii.menthe.ʒ.i.miſce.Iſtud digeſtiuum aſſumat debite cali-
dũ p horas.ix.poſt cenam p̃cedẽtẽ cũ aliis modis ⁊ ordinibus
deſcriptis in aſſumptione digeſtiui ſupraſcripti in dicto dolo
re renali.℄ Solutiuum eradicatiuũ facile.℞.pillarum de
iera ſimplici.℈.ii.agarici.℈.i.ſalis gẽ.e gra.i.puluerum coriã
drorum ppa.℈.ſ.miſce ⁊ cum ſyrupo de abſin.q.ſ.⁊c̃.fiant
pillule ut hic imediate ſupraſcripte.Iſtas pillas aſſumat per
viij.horas poſt cenam imediate p̃cedẽtẽ cũ aliis modis ⁊ or-
dinibus deſcriptis in aſſumptione ſolutiui eradicatiui ſupra
ſcripti in dicto dolore renali.℄ Sacculus confortatiuus ſto
machi ut ſupra.℞.abſ.ptes.iiij.mẽthe ptes.ii.roſaꝝ floꝝ ſã
buſce pte.i.macis.ʒ.i.calami aromatici gariofi.añ.ʒ.i.ſ.ma
ſticis.ʒ.iii.coriãdroꝝ ppatoꝝ coral.ru.añ.ʒ.i.Cõtundant' oia
groſſo mõ deide ex ipſis fiat ſacculus forme ſcuti. Iſtum ſac
culũ retineat ſup ſtomacho octo dieb⁹ ꝯtinuis.deide remoue
at ipm p q̃tuor dies:deide reponat ipſos octo dieb⁹ aliis con
tinuis ⁊ intermittet' q̃ter in vno mẽſe:deide ipm dimittat per
tpe notabile.Item ipſo ẽt põt uti aliq̃n p̃ter q̃ tpe magni cau
matis.℄ Unctio cõfortatiua ut ſupra in eodẽ.℞.boꝝ triũ
oleorum.ſ.maſticis.ʒ.i.citoniorũ.ʒ.ſ.abſinthij.ʒ.i.ſ. Et ſi.
puluerũ ſequentiũ gariofi.℈.i.maſticis.ʒ.ſ.abſinthij.ʒ.i.ſpice
gra.vi.macis.℈.ſ.calami aromatici.gra.ſ.mẽthe.ʒ.ſ. florũ ſã
buſce.℈.i.coriandrorũ ppa.coral.ru.roſarũ añ.℈.ſ.cere.q.ſ.
pro vnguento molli miſce.⁊ cũ modico aceti.q.ſ.ad penetrã
dũ fiat vnguẽtũ molle p ſtomacho.Iſta vnctiõe cal'a vngat'
ſtomacho ieiuno bis in die tot⁹ ſtomach⁹ icipiẽdo ab ore ſto
machi icluſiue qua vnctiõe tal'r vngat' dieb⁹.iiii.intermiſſis
inter dies aſſũptiõis ſacculi ſup ſtomacho qb⁹ nõ retineat ſac
culũ.℄ Aromata ſtomachi confortantia ut ſupra.℞.nucis
muſ.macis ana.ʒ.ſ.gariofi.ʒ.i.croci.℈.i.cinamomi.çuccari al
biſſimi añ.ʒ.ii.puluerizent' oia ſubtil'r deide miſce. Iſtis aro
matib⁹ ſm q̃ utetẽ ipſarũ mediocrẽ utat' ſup fercula ter ⁊ q̃
ter in bebdomada p̃ter q̃ tpe magni caumatis. ℄ Trociſci
ſtomachi ꝯfortatiui ut ſupra.℞.trociſcorum de abſinthio de
dyarodon de reubarbaro añ.℈.i.çucca.albiſ.miſce ⁊ cum ſy
rup.de mentha.q.ſ.ad incorporandum forment' pillule.vij
pro.ʒ.Iſtarum pillarũ nõ ſolutiuarũ aſſumat.ʒ.ſ.in mane cũ
ſurgit oibus.xx.diebus p̃ter q̃ tpe magni caumatis. ℄ Con
fectio confortatiua ſtomachi ut ſupra.℞.ſpẽrum aromatici
roſati deſcriptione Gab.ʒ.ii.dyacinamomi.ʒ.ſ.coral.rub.℈.i.
coriandrorum ppatorum.ʒ.ſ.çuccari albiſſimi.ʒ.viii.miſce
⁊ cum aqua abſinthij.q.ſ.ad conficiendum fiat confectio ſo
lida in morſellis.iii.ʒ.pro quocũqʒ morſello. Iſtius confectio
nis aſſumat vnũ morſellũ in mane cum ſurgit ſingula bebdo
mada ſemel p̃ter q̃ tpe magni caumatis.deinde poſt ipſius
aſſumptionem ſtet ieiunus ad minus horis tribus.℄ Mi-
xtura ſtomachi confortatiua ut ſupra imediate. ℞. foliorum
abſinthij.q.ſ.pro raſiolo fiendo.paſſularum paruarũ nigra
rum q̃tum libet.puluerem maſticis coriãdroꝝ p̃paratorũ co
ral.ru.añ.q̃tũ libet.vitellũ oui.i.abſinthiũ minutim incida
tur modo ſupſcripto ⁊ oia ſimul incorporent' ⁊ fiat vnus raſiolus qui
poſtea modicũ bulliat. Iſtius mixture aſſumat tres aut qua
tuor bolos in mane cum ſurgit.x.diebus continuis ⁊ hoc tpe
ueris ⁊ ẽt tpe byemis:deinde poſt ipſius aſſumptionem co-
medat.i.ʒ.uel.ii.coriandrorum medie cõfectorũ ut oris ama
ritudo remoueatur.℄ Digeſtiuum aliud ualẽs ad id qđ ſu
pra in digeſtiuo p̃ huius cure ſtomachi ⁊c̃.℞.aquarũ abſin
thij.ʒ.i.ſ.menthe cicoree capillo.uene.ana.ʒ.i.çuccari al

biſſimi.ʒ.ſ.pulueris maſticis.℈.j.miſce. Iſtud digeſtiuum aſ-
ſumat in aurora tribus diebus continuis in ſingulo menſe
ſemel ꝑterꝙ in tpe magni caumatis cum aliis modis ⁊ ordi
nibus deſcriptis in aſſumptiõe digeſtiui ſuprascripti. ¶ Cõ
fortatiuum ſtõchi. ℞.maſtice albi ⁊ lucidi.℈.ſ. Iſtius maſti
cis aſſumat.℈.ſ.in mane cum ſurgit duobus diebus in ſin-
gulo menſe.

¶ Contra debilitatem ſtomachi.

Solutiuum facile ⁊ ſtõchi cõfortatiuũ. ℞. mãne electe.ʒ.ij.pulpaꝝ tamarindoꝝ.ʒ.ij.
aque abſinthij.ʒ.j.ſeri caprini.ʒ.iiij. Pulpe tamarin. infun-
dant ⁊ diſſoluant optime in dicto ſero ⁊ fiat potio. Iſtã aſſu
mat in aurora ⁊c̃.non aſſumat lauatiuum aliqd pro ferculo
blites comedat cum boragine ⁊ feniculo ⁊ carnes laudabiles
¶ Confortatiuũ ſtomachi. ℞.oleoꝝ.iiij. infraſcriptoꝝ.ſ. ab-
ſinthij.ʒ.ij.maſticis.ʒ.j.citonioꝝ myrtilloꝝ añ.ʒ.ſ. puluerũ
iiij.infraſcriptorũ.ſ.abſinthij.ʒ.j.maſticis menthe myrtillorũ
añ.ʒ.ſ.calami aromatici ſpice añ.℈.j. macis.℈.ij. gariofi.ʒ.ſ.
ciperi roſarum florum lambruſce ana.ʒ.ſ.coral.ru.ʒ.i.corian
droꝝ ꝑparatoꝝ.ʒ.ſ.cere noue.q.s.ad omnia incorporandũ
miſce ⁊ cum modico aceti.q.s.ad penetrandum fiat vnguẽ
tum molle pro ſtomacho. Ex hoc ſtomachus vngatur cum
manu calida ipſo ſtõcho exiſte ieiuno in mane ſaltem in die
ſemel prius bito uẽtris bñficio ꝑterꝙ tpe magni caumatis
quo tpe non fiat vnctio. ¶ Confortatiuũ ſtõchi ut ſupra. ℞.
abſinthij viridis.M.ij.menthe viridis.M.j.ſ.myrtillorum
ʒ.ſ.maſticis.ʒ.iij.gario.ʒ.i.calami aromatici.ʒ.ij.macis.ʒ.ſ.ci
peri.ʒ.ſ.ſpice.ʒ.ij.florum lambruſce roſarum ana.M.ſ.coriã
drorum ꝑparatorũ.ʒ.ij.Contundant oia groſſo modo exce
ptis herbis viridibꝰ.deinde oia ſil miſce ⁊ fiat ſacculus in for
ma ſcuti p ſtomacho. Si medicamen pmutare uoluerit alis
conuenit tunc iſtum ſacculũ ſibi apponat ſuper ſtomacho
in mane cum ſurgit ꝑus bito uentris bñficio ⁊ ipm tale reti-
neat de die ⁊ nõ de nocte quo non utatur tpe magni cauma
tis. ¶ Confortatiuum ſtõchi ut ſupra. ℞.abſinthij viridis.
M.iij.menthe viridis.M.j.ſ.ſe.myrtillorũ.ʒ.ſ.florum roſa
rum floꝝ lambruſce añ.M.ſ.maſticis.ʒ.i.calami aromatici.
ʒ.ſ.ſpice.ʒ.j.macis.ʒ.ſ.gariofi.ʒ.ij.coriandrorum ꝑparatorum
ʒ.iij.nucum cupiſſi.ʒ.ſ.Contundantur oia groſſo mõ ꝑterꝙ
herbe ⁊ flores deinde oia ſimul bulliãt in aqua fluuiali.q.s.
pro fomentatione ſtõchi uſqz ad conſumptionem ꝗrte ptis
aque. Si medicamẽ cõuenit efficacius priori imediate tunc
in hac decoctione ſuauiter calida infundat ſpongia que ꝑus
bñ expreſſa poſtea pãno lineo ſubtili raro ⁊ albo inuoluta ta
liter ſtõcho apponat ipſo ieiuno exiſte ⁊ ppue in mane per
duas horas añ prandium ꝗtuor diebꝰ ↄtinuis ꝑus bito uen
tris beneficio deinde ſtõchus ipſe debite exiccet cum pãno li
neo. Ultimo pellis agnina ſubtilis ſup eodem ſtõcho appo
nat ſuper quo retineat ſaltẽ uſqz poſt prandium p duas ho-
ras. ¶ Cõfortatiuũ ut ſupra. ℞.abſinthij ſicci.ʒ.ij.coriãdro.
ꝑpa.ʒ.i.coral.ru.ʒ.ſ.pulueriſent oia ſubtilr. Deinde cum ſy
rupo de abſinthio ex ipſis fiant pille.vij pro.ʒ. Iſtarum aſſu
mat tres in aurora uel in mane cum ſurgit ſaltẽ ſel in hebdõ
poſt quarũ aſſũptionẽ ſtet ieiunus horis tribus ad minus.
¶ Medicamen aliud efficacius imediate priori. Supraſcri-
ptis imediate addant mẽthe ſicce.ʒ.i. macis.ʒ.j.ſ.gariofi.ʒ.ſ.
calami aromatici.ʒ.i.miſce ⁊ fiãt pillule ut ſupra. Si medica
men congruit efficacius iſtarũ aſſumat tres ⁊c̃.ut ſupra ꝑter
ꝙ tpe magni caumatis. ¶ Confortatiuum ut ſupra. ℞. ma
ſtices albi ⁊ lucidi.ʒ.ij. Iſtius aſſumat tria grana ſemel in ſin
gula medietate ſingali menſis in mane cum ſurgit ut de pil-
lulis dictum eſt.

¶ Cõtra debilitatẽ ſtõchi a multo ſtate cũ aliquali cholera ⁊
repletione capitis cũ grauitate ab eadẽ cũ uentoſitate mul-
titudine in membris nãlibus ⁊ renum dolore aliquali.

Eductiuum mãerũ colum ab inteſtinis. ℞.olei oliuaꝝ maturaꝝ coloris ũi clari boni
odoris vniꝰ anni ⁊ ſuauis ſaporis.ʒ.j.olei liliõꝝ alboꝝ.ʒ.vj.
vitellos oui nũero.ij.pulueris çuccari.ʒ.ſ.ſalis cois.ʒ.ſ. mi
ſce ⁊ fiat cliſtẽ. ¶ Eductiuũ ut ſupra. ℞.folioꝝ blitis.M.j.
maluaꝝ.M.j.mercurialis.M.i.ſ.radicũ altee ſiue maluauĩ
ſci.M.ſ.ſedum fenugreci lini cartami añ.ʒ.ſ.vitellos oui nũe
ro.j.caſſiefi.ʒ.ij.tere pigre çuccari ru.añ.ʒ.i. olei oliuarũ optĩ
mi.ʒ.vj.ſalis cois.ʒ.ſ.herbe radices ⁊ ſemia bulliant ⁊c̃. pro
cliſteri. ¶ Solutiuũ mãeꝝ coleꝝ a ſtõcho ⁊ inteſtinis. ℞.caſ
ſiefi.electe.ʒ.j.pulpaꝝ tamarido ꝝ piſtatorũ ſubulr.ʒ.iij.aque
abſinthij.ʒ.i.ſeri caprini.q.s.p potiõe. Qd ſi ſuprascriptũ ſolu
tiuũ in forma potiõis nõ eſt ſibi gratũ. ℞.caſſie ⁊ tamaꝝ.ut
ſupra çuccari tabarçet.q.s.pro dactylo. Qd ſi vult ſolutiua
gratiora. ℞.mãne electe.ʒ.ij.tamaꝝ.piſtatorũ ut ſupra.ʒ.ij.
aque abſinthij.ʒ.j.ſeri caprini.q.s.pro potione. Aut. ℞.mã-
nã ⁊ tamarinõ.ut ſupra.çuccari tabarçet.q.s. pro dactylo ⁊
fiat dactylus ut ſupra. ¶ Solutiuũ minoratiuũ mãeꝝ ꝑpa
tũ a ſtõcho cerebro ⁊ renibꝰ ⁊ iteſtinis uſuale. ℞.pillaꝝ de te
ra ſimplici pillaꝝ alefanginarũ agarici añ.℈.i.ſalis gẽme çin
çib.gra.j.miſce ⁊ cũ ſyrupo de ſticados.q.s. reformẽt pille
vij.pro.ʒ. ¶ Digeſtiuũ mãeꝝ in dictis mẽbris. ℞.ſy.de abſin.
ʒ.i.ſyrupi de ſticados oximell ſimplicis añ.ʒ.ſ.aquaꝝ abſin
thij ſaluie añ.ʒ.j.aque cicoree.ʒ.i.ſ.miſce. ¶ Solutiuũ mãe
rũ eradicatiũ ut ſupra. ℞.pillaꝝ fetidaꝝ aureaꝝ añ.℈.i.aga
rici.℈.ſ.ſal gẽme çinçib.añ.gra.j.miſce ⁊ cũ ſy.de abſinthio ⁊
ſticados añ.q.s.fiãt pille.vij.pro.ʒ. ¶ Digeſtiuum ut ſupra
uſuale. ℞.aque abſinthij.ʒ.ij.aquarum ſaluie capil. uene.ci
coree añ.ʒ.ſ.çuccari albiſſimi.ʒ.i. ¶ Solutiuum uſuale ut
ſupra. ℞ ſuprascriptas pillas compoſitas ex pillis de tera
ſimplici ⁊ alefangini.poſitas in minoratiuo ſuprascripto.
¶ Confortatiuum cerebri ſtõchi ⁊ membroꝝ oium nãlium
℞.trocis.de abſin.ʒ.j.de dyarodon.℈.j.ligni aloes nucis mu
ſcate añ.℈.ſ.çuccari albiſſimi.℈.ſ.pulueriçent oia ſubtiliter
⁊ cum ſyru.de abſinthio ⁊ de ſticados ana.q.s.reformentur
pillule.vij.pro.ʒ. ¶ Diuerſiuum dictarũ mãerum a cerebro
⁊ a ſtõcho ꝑ cuatiuũ ipſorũqz ſtõchi.ſ.⁊ cerebri confortatiuum
℞.pillarum de lauret.ʒ ſ. ¶ Diuerſiuum cuatiuũ ⁊ ↄforta
tiuum ut ſupra. ℞.mirabo.kebuli cõditũ. ¶ Cõfortatiuum
ſtõchi ⁊ cerebri ut imediate ſupra. ℞.ſpẽcierum aro.ro.deſcrip.
Gab.ʒ.i.ſpẽcierũ dyarodõ abba.dyamuſci dulcis añ.℈.ij.coriã
droꝝ ꝑpa.℈.ij.coral.ru.ʒ.ſ.çuccari albiſſimi.ʒ.x.miſce ⁊ cũ
aquarum abſinthij ⁊ ſaluie ana.q.s.confectio fiat ſolida in
morſellis.iij.ʒ.pro morſello. ¶ Confortatiuum ſtõchi ⁊ cere
bri. ℞.folioꝝ abſin.viridis terreni ⁊ non maritimi partes.iij
ani.q.s.pro raſiolo ſaluie partem.i. paſſularum paruarum
nigrarum.ʒ.iij.vitellum oui numero.j.ſpẽcierũ infraſcriptarũ
q.s.ad aromatiçandũ herbe minutim incidant ⁊c̃.⁊ fiat ra
ſiolus in paſta groſſa ne frangat qui bulliat uſqz ad ſemide
coctionẽ imo minus deinde paſta abijciat ⁊ de ↄtẽto in paſta
ſumat boli.ij.uel.iij. ¶ Aromata confortatiua ſtomachi ⁊ ce
rebri de qbꝰ imediate fit mẽtio ſupra. ℞.coriãd. ꝑpara.ʒ.i.ſ.
maſticis.ʒ.ſ.cinamomi gariofi.añ.ʒ.j.pulueriçentur oia ⁊c̃.
¶ Cõfortatiuũ ſtomachi. ℞.olei abſinthij.ʒ.i.ſ.oleorũ ſpice
citoniorũ añ.ʒ.ſ.abſinthij.ʒ.i.maſticis.ʒ.ſ.ſpice mẽthe gariof.
ana.℈.j.coral.ru.℈.ſ.calami aro.nucis muſca.macis radicũ
ciperi gallie muſca.cinamomi ana.℈.ſ.florum lambruſce añ
℈.j.coriandrorum ꝑpara.℈.ij.laudani.℈.i.cere.q.s.miſce.⁊
cum modico aceti.q.s.fiat vnguentum molle pro ſtomacho
fiat medietas recepte. ¶ Confortatiuum ſtomachi ut ſupra
℞.foliorum abſinthij recentis partes.iij.q.s.pro ſacculo ſto
machi menthe recentis partem quartam calami aro.ſpice ga
riofi.añ.ʒ.ij.macis cinamomi radicum ciperi añ.ʒ.j. florum
lambruſce roſarum ana.ʒ.j.coriandrorum ꝑparatorũ.ʒ.ij.
coralloꝝ ru.ʒ.j.Contundant cõtũdẽda groſſo mõ deinde oia
ſil miſce ⁊ fiat ſacculus in forma ſcuti pro ſtomacho. ¶ Con
fortatiuũ ſtomachi. ℞.folioꝝ abſinthij.M.iij.menthe.M.i.
ſ.florũ lambruſce roſarũ camomille radicum ciperi añ.M.ſ
calami aro.ʒ.ſ.gario.ʒ.iij.ſpice cinamomi añ.ʒ.iij.ſeminum
feniculi carui. añ.ʒ.ſ.coriandrõ.ꝑpara.ʒ.ij.Contundant oia
groſſo modo: deinde ſimul bulliant in aqua ciſterne.q.s.

pro fomentatione uſq; ad ↄ̄ſumptionē quarte ptis ⁊ modi-
co aceto. q. s. ad penetrandum. deinde in decoctione illa calida
infundat̃ ſpongia ⁊ exprimat̃ ⁊ ſtõcho applicet̃. ℞. ſpõgias
ij. ꝗ̃titatis ꝓportiõabilis ſtõcho ꝑ ſupraſcripta fomentatiõe.
¶ Cõfortatiuũ cerebri. ℞. lixiuii facti ex cinerib⁹ tãtũ ramoꝝ
vitis ⁊ aque ciſterne ambobus ſil' mixtis ⁊ bullitis ſufficiẽter
q. s. pro debita capitis lotione ſticados ſaluie roſmarini ana.
M. ſ. foliculorum ſene. M. j. baccarum lauri maiorane ana.
M. quartam partem. violarum. M. ſ. bulliãt oia ſil' uſq; ad
cõſumptionē q̃rte ptis lixiuij cum quo lauet̃ capud ſingulis
xv. diebus tantũ ſcl' in mane ieiuno ſtõcho ⁊ ꝓus bito uentris
bñficio. Alijs võ dieb⁹ ſingulis mane bñ puus uentris bene
ficio pectinet caput ſuum.

¶ Contra relaxationem ſtomachi.

Nutriens ſeu cibus ⁊ pot⁹. Uinũ bibat dyaphanũ
ſeu clarũ coloris granate uel rubini ſeu
medij coloris aut ciſotũ, uinũ ẽt albũ põt bibē ſed nõ nigrũ
ſitq; ipſm vinũ medie vinoſitatis ⁊ nõ pauciferũ nec vinoſũ
ne ſtõchi uel ẽt epatis digeſtiuã debilitet ⁊ ne ſanguinē inflã-
met ipſmq; ſubtiliter nec uenas. Et tãdẽ emorroidas apiat ⁊
ſit ſaporis medij ſeu bruſci ⁊ non ſit ſaporis dulcis qm̃ vinũ
dulce epar oppilat. lymphetur q; vinum ipſum ex quarta par
te aque ſimplicis fluuialis ⁊ melius aque ciſterne decocte
uſq; ad conſumptionē q̃rte ptis ipſius aque. Nam aq̃ cruda
digeſtiuam ſtõchi ⁊ epatis debilitat oppilones ⁊ ꝓpe viarũ
cibi adducit. ¶ De ſalata comedat in eſtate ad amplius ter
in hebdomada in introitu menſe tres aut quatuor bolos ſa-
late leuiter bullite quã comedat cum aceto medie acetoſitatis
ſeu acuitatis lymphato ſua aqua cocta. Et cum modico ʒuc
cari albiſſimi trium coctarum vnde pro ſalata comedat en-
diuiam cũ tertia pte boraginis ⁊ modicis folijs feniculi aut
lactucas ſilr comedat ſed tñ endiuia melior eſt ipſa lactuca.
¶ Gelaticum ſeu carnes bene digeſtibiles laudabiles aliq̃s
ipſas ex infraſcriptis carnibus laudabilibus ordinatas in
gelatico ſm cano. adhuc cum modico croci ⁊ ſine alijs aro-
matibus. In hyeme cappares pro ſalata comedat a quib⁹ ſal
ſit optime eductum bullitos ⁊ conditos ſm canonẽ ẽt ad
hoc. Deinde eos comedat cum aceto mixto cum modico vi-
ni ⁊ ʒuccaro albiſſimo ⁊ ſine aqua. Si võ oleum appetit cũ
ipſis capparibus tunc apponat modicum olei temperati op-
timi. Borragines cum aliquantulo menthe ⁊ modico fenicu
li bullitos ⁊c̃. ut hic ſupra de capparibus ⁊ eſt ſalata hec ꝑfe-
ctior. In tpibus aũt medie. vꝫ in ſcda ⁊ tertia ptibus ueris ⁊
in prima ⁊ ſcda ptib⁹ autumni ſalatã comedat ex cicorea ſeu
ſponſa ſolis cum boragine ⁊c̃. ut ſupra de capparib⁹. Lupu-
los coctos ⁊ cõditos ſm cano. ⁊c̃. ut ſupra de capparibus in
uere põt comedere aliquotiens. Et ſilr coctos ſparagos ⁊ cõ
ditos ut ſupra de lupulis. Ipſos tñ ſparagos comedat ter in
hebdomada cum ſale ⁊ modico aceti ſi acetum eſt ſibi gratũ
⁊ pane. Et nullo modo comedat oleũ cũ ſparagis nec aq. ã
ipſoꝝ aſſumet. qm̃ tam oleũ q̃ aqua eoꝝ ſtõchũ ualde laxat.
Quinimo ſparagus ipſe ſtõchum laxat ſed tñ oppillationes
membroꝝ nãlium apit ⁊ urinã ꝓuocat. Pro ferculo aliquando
comedat brodium cicerum rubeorũ cũ aliq̃b⁹ granis eorum
debite coctorum. Itẽ brodiũ caulũ cũ paucis folijs eorũ. Itẽ
blites cũ boragine ⁊ aliquantulo menthe ſimul coctas. Et
ſilr ſpinachias cum boragine ⁊ aliquibus paucis folijs feni
culi. Et brodetum factũ ex mica panis ⁊ vitello oui. Far ſeu
farrũ debite coctum mixtũ cũ vitello oui deinde comeſtum ra
rum ⁊ non ſpiſſum. ⁊ cum aliquantulo puluere coriandro
rũ ꝑparatoꝝ nõ ↄfectoꝝ. Rape bñ cocte ↄueniunt ↄdite cum
vitello oui ⁊ puluere coriandri ꝑparati ſed non amplius q̃
bis in hebdomada. Amigdalata cũ boragine ⁊ ſine boragine
facta. Cicera rubea fracta abiectis corticibus cocta comeſta
rara ⁊ non ſpiſſa ẽt cum aliquantulo aromatum proximorũ
infraſcriptorum comedere põt ſed non amplius q̃ bis in
hebdomada. Radices petroſilli comedere põt cum aliquan-
tulo menthe tpe frigido: ſed nõ ampli⁹ q̃ ſel in hebdomada.

Nam radices petroſilli notabilis ſunt aptionis: ſed menthe
ſuccus ſanguinis fluxum retinet. Cucurbita cũ granis agre
ſte ⁊ cum aliquantulo croci cocta ⁊ confecta tpe notabilis calo
ris aliquotiens iuuat non amplius q̃ ter in hebdõ. Sepe-
nea facta ex pulpis alarũ ⁊ pectoris ⁊ muſculis albis gallina
rum cum amigdalis ⁊ brodio ipſarum gallinarum ⁊ ſucco
arãcij ⁊ puluere coriandrorũ ꝑparatoꝝ ⁊ ʒuccaro albiſſimo
triũ coctaꝝ in eſtate ⁊ tpibus medijs comeſta aliquotiẽs ſed
non amplius q̃ bis in hebdomada. ¶ De carnibus conue
niunt carnes vitule a duobus menſibus ad minus uſq; ad
octo menſes ad amplius. Item carnes hedi vnius menſis ad
minus ⁊ duorũ mẽſiũ ad plus. Itẽ caſtrati carnes cõueniũt
nõ minoris etatis. viij. menſium nec maioris vnius anni. Et
carnes capreti caſtrati non maioris etatis. viij. menſium ali-
q̃s: ſed raro põt ſumere de carnibus porcelli domeſtici a duo
bus menſibus excluſiue uſq; ad octo mẽſes ad amplius pa
rũ tñ ⁊ ipſis recentib⁹ ⁊ non ſalſis. Et ſilr de carnibus porcellĩ
ſylueſtris a duob⁹ mẽſibus excluſiue uſq; ad. viij. menſes ad
amplius. Conuenientes ſunt carnes capreoli ſylueſtris iuue
nis pulloꝝ paruorũ ⁊ groſſoꝝ ꝓportionabili ſꝫ tpa oui carnes
pdicũ faſianoꝝ turdoꝝ ⁊ ꝓpe grana iuniperi comedentium
tpibus hyemali ⁊ autũnali laudarum palũboꝝ domeſticorũ
q̃ prim͂ ſunt cõpletorum pẽnarũ. De his palũbis tantũ tpe
frigido comedat ⁊ non amplius ter in hebdomada. Cõueniũt
carnes auiũ paruarũ in arborib⁹ aut ceſis degentium exceptis
paſſeribus. Expate gallinarum anſerum anatum ⁊ proꝑ ſie
domeſticorũ. ſupraſcriptas aũt carnes in prandio comedat
ſemp elixas. In cena võ aſſatas uel elixas ad libitũ. ¶ Piſces
comedat oẽs puos tam maritimos q̃ aque dulcis fluentis.
Menolas anguillas barbonos anguſigulas. arborte paſſe-
res ſifoleas auratas ſgõbros ſuros. De gambarellis aliquan
do comedere poteſt ſed non ſepe. piſces petroſos aque dulcis
fluentis themalos lucios paruos ſturiones barbos paruos
cuiuſcorũ abiectis. cauedanos paruos truttas paruas. De oĩ
bus ſupraſcriptis piſcibus puis ẽt in ſpẽ ſua comedere poteſt
ipſis elixis in prandio ⁊ in cena aſſatis. Oua ſorbilia come-
dere põt diebus qb⁹ nõ comeduñt carnes. vꝫ vitellum cum
albumine tremulo in modum lactis. Oua fracta in aq̃ ſilr in
tegre friXa. ⁊ oua in fritalijs mollibus. Caſei antiqui nõ mino
ris etatis duoꝝ annorũ duos aut tres bolos poſt cenam uel
prandium ad libitũ ſcl' in die comedẽ põt. Lacte võ ⁊ oĩa alia la
cticinia ut butyꝝ caput lactis ʒõcatas ⁊c̃. cuitet. ¶ Aromata
pro ferculis ⁊ ſaporibus. ℞. cinamomi electi galange garioffi
lorum ʒinʒib. croci coriãdrorum ꝑparatoꝝ ʒuccari albiſſ n.i
trium coctarum. pulueriʒentur oĩa ſubtilr deinde ſil' miſce.
¶ De iſtis aromatibus aliqñ uti põt ſup ferculis ⁊ in ſapo-
ribus ſed non amplius q̃ ter in hebdomada ⁊ nõ exiſte tpe
calido. ¶ Sapores comedat ut vinum granatorum cũ aliq̃
tulo ʒuccari optimo agreſtam ſuccum lymonũ ſuccũ arãcij.
Et ꝑfecta cũ duabus ptib⁹ boni brodij carnis tãtũ medie pi
guis vitello oui ⁊ paſſulis puis nigris aut cum paſſularum
ipſarum melle. Lymoniã factã ex ſucco lymonum ⁊ ʒuccaro
albiſſimo ⁊ amigdalis dulcibus excorticatis uel ex ſucco ci-
tri uel arãcij uel vino granatorum aut etiam cũ paſſulis uel
ipſarũ melle. Salſam factã ex modicis lactucis ⁊ ſerpillo leui
ſtico ſatureglia ⁊ modico aceti non multũ acuti ⁊ brodio. Cõ
poſitam canonice coctam ⁊ factam ex rapis cum modico ace
ti non multũ acuti ⁊ ſpẽbus exiſtibus ad hoc ut coriandro ca
rui ⁊c̃. ſm cano. ſed tñ ſine ſinapi. Iſta tñ compoſita raro uta
tur. Si võ vult ſupraſcriptos ſapores acres dulcorare tunc
ponat ʒuccaꝝ in ipſis ſaporibus aut paſſulas nigras puas
aut cibum ⁊ oĩa bñ piſtata ſed paſſule ſunt meliores. Fruct⁹
comedat poſt cibũ aliqñ. vꝫ poma cocta cum coriandris ↄfe
ctis vna ſola coopertura ʒuccari. Pira cocta cum coriãdris
ſilr iuiubas aliqñ ſed mundas a ſuis corticibus. Perſica bo
ni ſaporis ⁊ ꝓpe perſica cutonia: ſed hec melius comedũtur
añ cibũ. de oĩbus tñ modicum comedat. Ante võ cibũ põt co
medere ceraſa pepones maraſchas: ſed de oĩbus non ſepe ⁊

modicū prūna damaſcena ⁊ etiam auguſtienſia ⁊ nigra ficus recentes ⁊ vuas bene maturas ⁊ ꝓprie poſt earū collectionē ſubſolatas duob⁹ dieb⁹ ad minus. De his quatuor ſepius ⁊ liberius pōt comedere ante cibum moderate tñ ⁊ non ſepe. Poſt oēm cibū comedē pōt dyaciton iton de çuccaro ſine ſpē bus. ʒ. ſ. Coriandros ꝑparatos deīde ꝯfectos cū vna coopertura çuccari albiſſimi citoniū cōditū ſiue ī conſerua. Item citoniū coctū deīde cū dictis coriandris comeſtū. ❡ Solutiuū facile. ℞. māne electi aque abſinthij. q. s. pro potiōe miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuū facile aſſumat debite calīn ⁊ non tepidum in aurora ⁊ ſtet in lecto per vnam horam poſt ipſius aſſumptionē ⁊ nō dormiat interim. ſed ſi dormiat nō dormiat amplius q̄ per vnā q̄rtā hore. Tranſacta vō dicta vna hora ſiue dormierit ſiue nō dormierit tunc ſurgat ⁊ nō ulteri⁹ dormiat. Et poſtq̄ ſurrexerit ſtet ieiun⁹ nō amplius horis q̄tuor nec minus horis. iij. Et interim paꝝ deambulet ⁊ ꝑtim ſedeat put ſue nāe eſt grati⁹. Et nō ſumat lauatiuum aliqđ ſed in dicto termino quatuor aut trium horarū prādeat. Et pro ferculo comedat blites cū boragine ⁊ aliquātulo menthe. Et comedat carnes laudabiles ut pulli hedi vituli ꝑdicis aut faſiani aut alias huiuſmodi laudabiles carnes. ❡ Digeſtiuū confortatiuū. ℞. ſyrupi de abſinthio. ʒ. i. ſ. coriādroꝝ ꝑparatoꝝ gra. v. aq̄rū acetoſe. ʒ. ſ. cicoree. ʒ. ſ. miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calidum ⁊ nō tepidū in aurora q̄tuor diebus ꝯtinuis ad min⁹. Et poſt ipſius aſſūptionē ſtet ieiun⁹ horis. iiij. Et interim dormiat ad libitum ſed non amplius duabus horis. hoc digeſtiuo taliter utatur quando ſtomachus eſt relaxatus ad fluxum.

❡ Contra ardorem ſtomachi.

Confectio ꝑma. ℞. dyadragāti fridi. ʒ. i. ❡ Confectio ſecūda. ℞. dyapapaueris. ʒ. i. Iſtarū cōfectionū utat̄ q̄titatiue ad libitū ⁊ q̄to amplius tāto meli⁹ nō excedēdo. ʒ. ij. in die nāli. Itē teneat ſepe in ore inter genā ⁊ maxillā de ipſis ad q̄titatē auellane. ❡ Syrup⁹. ℞. mellis roſati colati. ʒ. ſ. iulep violati. ʒ. ij. aque plantaginis. ʒ. i. miſce ⁊ aromatiçent̄ cū modico maſticis. ❡ Syrupus alius. ℞. ſyrupi de granatis q̄titatem ad libitum. aque ordei ad duplū ſyrupi miſce ⁊ aromatiçent̄ ut ſupra. ❡ Syrupus alius ℞. ſy. de citoniis. ʒ. i. ſ. ſyrupi de granatis. ʒ. i. aque plantaginis. ʒ. i. miſce ⁊ aromatiçentur ut ſupra. De iſtis ſyrupis dictis aſſumat ſepe in die nāli q̄titatem ipſorum ad libitū nō excedendo. vi. ʒ. ❡ Confectio alia. Aſſumat de dyaciton iton ante cibum q̄titatem nucis. Utatur fiſticis utatur granis pini prius infuſis ter in aqua feruenti. utatur paſſulis nigris ꝑuis ⁊ hoc añ cibū in medio cibi poſt cibū ⁊ īter cibū ⁊ cibū ad libitū. ❡ Confectio ſeu electuariū. ℞. paſſularū puarū nigraꝝ ʒ. ſ. citonioꝝ optime coctorū. ʒ. ij. gūmi arabici. ℈. ij. pinearuꝫ ꝑparatarū in aqua feruenti ut ſupra. ʒ. ſ. boli armeni. ʒ. ij. trociſcoꝝ de terra ſigillata. ʒ. i. miſce ⁊ cum ſyrupi myrtini. q. s. ꝑ electuario fiat electuariū. Iſtius confectionis ſeu electuarij aſſumat ʒ. iij. per duas horas ſtomacho ieiuno ad minus ante prandium ⁊ ante cenam.

❡ Contra uomitū uermiū in nocte dormiendo qñqꝫ viuoꝝ ⁊ quandoqꝫ mortuorum.

Solutiuum facillimum. ℞. aloes ſuccotrini. ℈. ij. myrre. ʒ. i. croci. g̃. x. coriādroꝝ ꝑparatoꝝ. ℈. ſ. miſce ⁊ cū ſyr. de abſinthio. q. s. ad īcorporādū fiant pille. ix. ꝑ. ʒ. Iſtarū pillarū aſſumat a trib⁹ uſqꝫ ad. v. ad libitū in mane cū ſurgit ⁊ deinde poſt aſſūptionē ſtet ieiun⁹ q̄tuor horis qb⁹ taliter utat̄. xv. dieb⁹ ꝯtinuis ſcꝫ in duob⁹ menſib⁹. vnde utat̄ duob⁹ mēſib⁹ ꝯtinuis q̄tuor vicib⁹ eq̄liter diuidēdo tp̄s. ❡ Pille alie ꝯfortatiue mēbrorū non ſolutiue ⁊ uermium interfectiue. ℞. nigelle. ʒ. ſ. abſinthij. ʒ. i. ariſtologie ro. ℈. i. ſandaracē. ʒ. ſ. gētiane. ℈. i. çenonine ſeu ſementine. ʒ. i. coriandrorū ꝑparatoꝝ coral. rub. ſeminū portulace añ. ℈. i. çuccari albiſſimi ʒ. ſ. miſce ⁊ cū ſy. de abſinthio. q. s. ad īcorporādū fiāt pille. ix. ꝓ. ʒ. Iſtarū pillarū nō ſolutiuarū aſſumat a. vi. uſqꝫ ad. ix. in mane cū ſurgit deīde poſt aſſūptionē ſtet ieiun⁹. iiij. horis. Quibus taliter utat̄ tātū in hebdō ſcꝫ in duob⁹ mēſib⁹. pōt de ipſas aſſumē qñ ieiunat ⁊ hoc in ſero qñ uadit dormitū ⁊ qñ aſſumit iſtas non aſſumat alias: comedat aliqñ nuces cōdictas ſolas ſtōcho ieiuno. iij. uel. iiij. ſine potu: deinde poſt aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis duab⁹ ⁊ meli⁹ trib⁹: ⁊ adhuc meliores eēnt nuces rācide q̄ dulces ſene ſi rācidas comedere poſſet ſed ſi nō pōt ſaltem ſanas comedat ⁊ bis in hebdomada ante ſtomacho ieiuno.

❡ Contra uomitum ⁊ proſtrationem appetitus aſpergatur facies aqua frigida tempore uomitus ⁊ fricentur manus a cubito infra.

Solutiuum ℞. māne. ʒ. i. tamarindoꝝ. ʒ. i. aque abſinthij. q. s. ꝑ potione. ❡ Aliud ℞. caſſief. ʒ. tamarindoꝝ. ʒ. i. aque abſinthij. q. s. ꝑ potione. Iſtos aſſumat q̄ eſt ſibi gratius cū modis obſeruādis in ſolutiuis cū cuſtodia utat̄ coriādris cōfectis cū vna leui coopertura çuccari ⁊ hoc añ cibū ⁊ poſt cibū ⁊ q̄titatē ſumat ad libitū ❡ Cōfectio ſeu electuariū. ℞. paſſularū puarū nigrarū. ʒ. ſ. citoniorū optime coctoꝝ. ʒ. ij. gūmi arabici. ʒ. iij. pinearū ꝑparatarū ſm cano. ʒ. ſ. boli armeni. ʒ. ij. trociſcorū de terra ſigillata. ʒ. i. miſce ⁊ cū ſyrupo myrtino fiat electuariū ſiue confectio. Iſtius aſſumat. ʒ. iij. ꝑ duas horas ſtōcho ieiuno añ prādiū ⁊ añ cenā. utat̄ aque carnis. ʒ. iiij. puluerū roſarū rube. coriandrorū añ. ℈. i. miſce. Iſtā aquā aſſumat ante cenā ꝑ duas horas: utatur minus citoniorū loco ſaporū aliquorum ante prādium per duas horas. ❡ Syrupi. ℞. miue citoniorū. ʒ. i. ſ. ſyrupi roſarum. ʒ. ſ. aque abſinthij. ʒ. i. ❡ Alius ſyrupus. ℞. vini granatorum. ʒ. i. pulueris ro. ℈. i. aque abſinthij. ʒ. i. çuccari albiſſimi. ʒ. ij. Iſtis ſyrupis utatur calidis in aurora mō vno mō alio utatur ad libitum. Utat̄ perſicis in vino odorifero ⁊ de his aſſumat vnum uel duo poſt cibum. Aſſumat aliquotiens de oliuis immaturis ⁊ capparibus ut ſibi placuerit ante cibū poſt cibū ⁊ in medio cibi oīmō modicam q̄titatē aſſumat ꝑ vice. ❡ Emplm. ℞. carniū citoniorū coctoꝝ ultime. q. s. ꝑ emplo ſtōchi. florū lābruſce coriādrorū añ. ʒ. ij. coral. ru. ʒ. ſ. maſticis. ʒ. i. ſ. gariofi. calami aro. añ. ʒ. ſ. vini citoniorum. q. s. pro emplo. contundant̄ ꝯtūdēda ⁊ ſimul bulliant. Iſtud emplm extendat ſup pāno lineo in forma ſcuti ⁊ calidum ſtōcho apponat̄ ⁊ retineatur continue ⁊ oī die ante cibū remoueat̄. Utat̄ poſt cibū citoniis ultime coctis quib⁹ admiſceant̄ coriandri leuiter confecti. De iſtis aſſumat poſt cibum duo uel tria coclearia.

❡ Contra ſitim.

Maſticet grana pinearū ꝑpata ſm cañ. ⁊ pṓ aliq̄ñ deglutiat. Teneat in ore ſemina citoniorū. Teneat çucriſtallū infuſū in aq frida. ❡ Pille ad id qđ ſupra. ℞. pſicoꝝ. ʒ. ij. dragāti. ʒ. ſ. ꝯnorū pini. ʒ. ſ. mucillagis pſilij. ʒ. ſ. ſeminū citonioꝝ. ʒ. ſ. ſebeſtē. ʒ. ſ. miſce cum ſy. de granatis. q. s. ad conficiendum fiāt pille groſſe quas teneat in ore ad libitum dum ſitit.

❡ Contra ictericiam.

Solutiuum ℞. caſſief. ʒ. i. tamarindorū. ʒ. ij. reubarbari electi. ʒ. i. aque fumiterre. ʒ. ſ. ſeri caprini. q. s. ꝑ potiōe. reubarbarū ꝑ ꝑes minuti icīſū īfundat̄ in dicto ſero ꝑ horas. xii. deīde optime exꝓmat̄ ⁊ colet̄ ⁊ ſubſtantia abijciat̄ ⁊ expꝛeſſioni reliq̄ oīa addant̄ miſce ⁊ fiat potio. ❡ Digeſtiuū. ℞. ſy. acetoſi ſimplicis iulep violati. añ. ʒ. i. aq̄rū cuſcute raphani añ. ʒ. i. endiuie. ʒ. i. miſce. ❡ Solutiuū eradicatiuū. ℞. caſſifi. ʒ. i. tamarindorū. ʒ. ij. reubarbari electi. ʒ. i. electuariū ſucci roſarum. ʒ. i. ſ. aque fumiterre. ʒ. i. ſeri caprini. q. s. pro potione. Reubarbarum in fruſta minuta diuiſum ⁊ nō piſtatū infundat̄ in dicto ſero ut ſupra. deīde reliqua oīa addant̄ miſce ⁊ fiat potio ut ī alio. ❡ Cōfectio ſpeꝝ dyarodonis. Recipe ſpēꝝ dyarodonis abbatis. ℈. i. triaſandalorū. ʒ. ſ. trociſcorū de reubarbaro. ℈. ſ. ſeminū coīum maiorū frigidorum. ʒ. iij. çuccari albiſſimi. ʒ. i. miſce ⁊ cū aq̄ cuſcute. q. s. ad incorporādū fiat confectio in morſellis. iij. ʒ. ꝑ morſello. ❡ Solutiuum uſuale. ℞. lactis caprini tartari cōtuſi

cartamus infundat̕ in dicto lacte tribus horis deinde totū eggregatū cū coagulo coaguletur ⁊ taliter dimittat̕ p horas .iij. Ultimo ex dicto lacte in fruſta diuiſo auferat̕ ſerū. deide. ℞. dicti ſeri. ℥.iiij. çuccari albiſſimi. ʒ.ſ. aque endiuie. ℥.j. miſce.
¶ Digeſtiuū uſuale loco ſyrupi. ℞. aqͣrū endiuie. ℥.ij. cuſcute. ℥.i. çuccari albi. ʒ.j. miſce.

¶ Contra dolorem ſtomachi cum periculo uel inclinatione ad apoſtema.

Eductiuū materiā colum ab inteſtinis. ℞. folioꝝ blitis. M.iij. mercurialis. M.ij. radicū maluauiſci. M.ſ. ſeminū ſenugreci lini cartami ana. ʒ.ſ. vitellū oui. j. caſſiſi. ℥.j. iere pigre çuccari rub. ℥.ſ. olei oliuaꝝ ſ3 canō. ℥.vj. ſalis coīs. ʒ.ij. bulliāt ſm cano. ⁊ fiat cliſtere. hoc cliſtere ſuauiter calīm ſibi iponat̕ oib⁹. xv. dieb⁹ ſcīl' ⁊ ab hoc icipiat ⁊ hoc añ cenā per horā vnā diei imediate pcedentis diē aſſūptionis ſolutiui minoratiui ⁊ eradicatiui infraſcriptoꝝ ⁊ in mane añ prādiū die imediate ſequentis diem dictoꝝ ſolutiuorum. ¶ Solutiuū minoratiuum facile. ℞. caſſieſi. electe dyaſene çuccari albiſſimi. q.ſ. pro dactylo aque abſinthij. q.ſ. ad extrahendum caſſiā miſce ⁊ fiat dactylus ⁊ terat̕. Iſtud ſolutiuū minoratiuū aſſumat ſemel ad minus p. viij. horas poſt cenā imediate pcedētē ⁊ poſt ipſius aſſumptionē nō dormiat ſed iaceat hora. j. ⁊ ſurgat ⁊ cum pāno ſuauiter calo fricet ſibi ſuauiter ſtōchū uētrē ⁊ retineat taliter pānū ⁊ ſeruet cetera que ſeruant̕ in cano. magno ſolutiuoꝝ ⁊ nō aſſumēdo lauatiuū aliqḋ quo ē ſolutiuo ſi ſenſerit iuuamētū pōt uti ſingulis octo ob⁹ mēſib⁹. ¶ Digeſtiuū ſtōchi ⁊ epatis cōfortatiuū. ℞. ſyr. de abſinthio. ℥.j. de mētha oximellis ſimplicis añ. ℥.ſ. aqꝝ abſinthij cicoree añ. ℥.ſ. aque menthe. ʒ.i. miſce ⁊ fiat pro. iiij. vicibus. Iſtud digeſtiuū aſſumat debite calīm in aurora. vi. diebus cōtinuis ⁊ poſt ſtet ieiunus horis ad minus q̄tuor ⁊ dormiat ad libitū ⁊ incipiat uti die ſequēti ſolutiui minoratiui dicti. ¶ Solutiuū eradicatiuū. ℞. pilloꝝ de iera ſimplici eu. rearū agarici electi reubarbari electi añ. ℈.ſ. ſalis gēme çinçibe. ſpice añ. gra. ii. cū ſyrupo de abſinthio formentur pillule vij. pro. ʒ. Iſtarum pillularum aſſumat. ℈.ii. ſm cano. magnū ⁊cē. quas aſſumat poſt completam aſſumptionem digeſtiui.
¶ Confectio confortatiua ſtomachi epatis ⁊ cerebri. ℞. ſpērum aromatici ro. deſcri. Gal. ʒ.i. dyarodon ab. ʒ.ſ. dyamuſci dul. ℈.i. coriandroꝝ ppatorum. ℈.j. coral. ru. çuccari albi. ℥.v. ℞. confe. ſm cañ. cū aqua abſinthij. Iſtius ↄfe. aſſum. at duobus dieb⁹ ↄtinuis in hebdōa de mane cū ſurgit. i. morſellum ⁊ ſtet ieiunus tribus horis ad min⁹ ⁊ ea taliter utatur vno mēſe ⁊ ea incipiat uti tertia die poſt aſſumptionem ſolutiui imediate ſupraſcripti. ¶ Pille ↄfortatiue ⁊ nō ſolutiue. ℞. trociſcoꝝ de abſinthio. ʒ.j. de reubarbaro. ʒ.ſ. ſpice cinamomi ana. ℈.ſ. coriandroꝝ ppparatoꝝ coral. ru. añ. ℈.j. cum ſyrupo de abſinthio forment̕ pille. vij. pro. ʒ. iſtarum pillularū aſſumat a tribus uſqꝫ ad. v. ad libitum in mane cum ſurgit duob⁹ diebus ↄtinuis ⁊ ſtet ieiunus horis tribus qb⁹ taliter utatur in vno menſe qb⁹ uti incipiat poſt duos dies poſt aſſumptionē ſupraſcripte confe. ¶ Unctio ſtōchi ↄfortatiua. ℞. oleoꝝ de abſinthio. ℥.ij. maſticis. ℥.i. ſpice citoniorum añ. ℥.ſ. pulueris abſinthij. ʒ.ſ. maſticis. ℈.j. menthe. ℈.j. gariofilorum. ℈.ſ. calami aromatici. ℈.j. macis. ℈.ij. cipri gallie muſcate añ. ℈.i. cinamomi. ℈.ſ. florum lambruſce roſarum añ. ℈.j. corallo. ru. ℈.ſ. coriandrorum preparatorum. ʒ.ſ. laudani. ℈.ij. cere. q.ſ. pro vnguento molli ⁊ fiat vnguentum. Ex iſto vnguento vngat̕ ſtōchus cū manu calīa octo diebus ↄtinuis ⁊ poſtea ſtet octo diebus quibus non utatur ⁊ ita alternatum plurics ad libitū ⁊ eo uti incipiat tertio die poſt ſolutiuum, ⁊ eo ↄtutatur poſt fomentationē factā cōple. infraſcriptam. ¶ Sacculus ſtōchi confortatiuus. ℞. foliorum abſinthij recentis ptes. ii. menthe recentis ptē. j. calami aromatici ſpice añ. ʒ.ij. gariofilorum. ʒ.ſ. macis. ℈.ij. cinamomi. ʒ.ſ. cipri. ℈.ij. maſticis. ʒ.i. florū lambruſce roſarum añ. M.i. coriandrorum pparatorum. ℈.ij. coral. ru. ʒ.ſ. Cōtundantur groſſo mō ⁊ fiat ſacculus in forma ſcuti. hunc ſuauiter calīm ponat ſup ſtōchū in mane cū ſurgit ⁊ tota die ita retineat ⁊ non in nocte ⁊ hoc ſacculo utatur illis octo diebus intermiſſis qb⁹ non utit̕ vnctione ſupraſcripta.
¶ Cerotum. Si vō vult efficacius medicamen ſupraſcripto ſacculo ⁊ vnctione tunc minuantur olea vnctionis ⁊ augeātur pulueres ⁊ cera ꝑportionet̕ ⁊ addat̕ picis naualis ⁊ reſine. q.ſ. p ceroto. hoc eroto utat̕ in caſu q̄ uelis medicamē efficaci⁹ ſed utat̕ modis quibus ſupra in dicto ſacculo. ¶ Fomentatio ſtōchi confortatiua. ℞. foliorum abſinthij. M.iij. menthe. M.ij. florum roſarum. M.i. camomille melliloti añ. M.i. ſeminū ſeniculi carui coriandroꝝ preparatorum ana. ʒ.ſ. bulliant oia ſimul in aqua ciſterne. q.ſ. pro fomentatione uſqꝫ ad conſumptionem quarte partis hac fomentatione utat̕ dolore infeſtante ſtōcho ieiuno ⁊ factis purgationibus ⁊ hoc cū ſpōgia uel filtro uel pāno lineo cū modis ⁊ regulis fomentationū ⁊ pmittas ipſaꝫ frigeſieri. ¶ Medicine uſuales ⁊ faciles. Lenitiuū faciliſſimū. ℞. brodij pulli medie pinguedinis. ℥.vj. çuccari albiſſimi. ʒ.ij. miſce. Iſtud ſuauiter calidum aſſumat per horam vnam ante prandium ſine alia cōmixtione uel potu. ¶ Aliud faciliſſimum. ℞. paſſularum purarū nigrarū. ℥.ſ. ficus albas pingues numero. iiij. miſce. Iſto utat̕ ut ſupra ⁊ eſt efficacius. ¶ Pille uſuales ⁊ faciles. ℞. pilloꝝ de iera ſimplici reubarbari electi agari. añ. ℈.j. ſpice ſalis gēme añ. gra. i. miſce ⁊ cum aqua abſinthij fiant pillule. vii. pro. ʒ. Iſtas pillas aſſumat oibus duob⁹ menſib⁹ ſemel cū regulis dictis in ſolutiuo eradicatiuo pcedente ⁊cē. ¶ Digeſtiuū confortatiuū epatis ſtōchi ⁊ mēbroꝝ natū. ℞. aquarū abſinthij. ℥.ii. menthe cicoree añ. ℥.i. cinamomi. ℈.ſ. coriandrorum preparatorū. ʒ.ſ. coralloꝝ rubrorum. ℈.i. macis. ℈.ſ. miſce. utat̕ hoc digeſtiuo cum ſupraſcriptis modis in caꝰ digeſtiui ⁊ ipſū ſequantur ⁊ precedant pillule imediate ſupraſcripte. ¶ Confortatiuum ſtōchi ⁊ doloris ꝓhibitiuum. ℞. coriandrorum ppara. confe. cum vna ſola coopertura lib. i. Iſtorū ſumat vnū coclear poſt cibū intermiſſis dieb⁹ qb⁹ ſopiat uti poſt cibum. ¶ Solutiuū ↄfortatiuū ut ſupra. ℞. fiſticorū electoꝝ mūdatoꝝ. ℥.iii. Iſtis utat̕ ſicut ſupra imediate de coriādris. ¶ Confortatiuum ut ſupra. ℞. maſticis albi lucidi non pulueriçati ʒ.ii. Iſtius maſticis aſſumat. ℈.i. in mane cum ſurgit bis in hebdomada diebus intermiſſis ⁊ poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus quatuor horis. Quo taliter uti incipiat poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui per dies. xx. ⁊ ipſo utat̕ ad minus omni menſe ſ. ¶ Mixtura ſtōchi ⁊ epatis confortatiua. Recipe ſumitatū abſinthij. q.ſ. pro raſiclo j. aſſularum purarū q̄tum uult pulueris maſticis coriandrorū ꝑparatorum añ. q̄tum libet cinamomi vitellū oui fiat raſiclus ſm cano. quē ſcis bis ſumat duos aut tres bolos in mane cum ſurgit ei menſe ſemel ⁊ ſtet ieiunus ad minus horis. iiij. accipiat illis dieb⁹ quib⁹ nō aſſumit maſticē ⁊ ↄtinuet per menſem ad minus.
¶ Euitanda. Caueat a cibis de paſta lactea caſeo molli lacticinijs oibus piſcib⁹ oib⁹ groſſis ⁊ maxime elixis fructib⁹ humidis frigidis ſicut ſunt poma pira ꝑſica ceraſa caueat etiā a lactucis endiuia portulaca ſpinachijs cucurbitis cucumere melonibus ⁊ ſimilibus. A carnibus groſſis ⁊ pinguibus a leguminibus omnibus niſi brodio cicerum rubeorum. caueat a naponibus raphano ab acrum. nib⁹ ut ſunt aliū porrū cepe bulbus ⁊ fungis oib⁹. Uinū acre ⁊ ſtipticū euitet ſed utat̕ vino coloris medij pauciſero dulci mediocriter fumoſo. Potus multitudinem ⁊ etiā cibi euitet ita ut ſurgat a menſa cū reliquijs famis. Euitet coitum motum fortem aut equitatio ne poſt cibū non faciat niſi ad minus poſt quatuor horas uētris ſtipticitatē fugiat ⁊ cui pūideat ſupra. Nota q̄ cū ex morbo ↄualeſcit uſqꝫ ad cōualeſcentiam excluſiue tunc dimittat oia ſupraſcripta medicamina ⁊ maxime prima. x. ſed ſolum teneat bonum regimen.

¶ Cōtra ardorē ſtomachi intenſū cū aliq̄li ipſius debilitate.

Minoratiuum facile familiare. ℞. electuarij caſſie fiſtulari Nicolai cui non addatur ſcamonea nec aliqḋ ſolutiuū. ʒ.x. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ pul. ʒ.ſ. aquaꝝ abſinthij cicoree ana.

q.ſ.pro potione miſce ⁊ fiat potio ⁊c. Digeſtiuum dulcis fa miliare. ℞.aque ordei excorticati ſm can.℥.vj. dyadraganti remiſſe fri.cal.ʒ.ij.coriandrorum preparatorum pulueri.ʒ.ſ.miſce ⁊ aſſumat ſed non tpe frigido. Aqua ordei. ℞.ordei excorticati partem.j.aque ſimplicis partes.xx.bullient ad cõſumptionem quarte partis. ¶ Digeſtiuum ut ſupra efficaci⁹ ꝑori. ℞.digeſtiuũ ſupraſcriptũ ſeminum colum aliorꝫ frido⁊ tuꝫ mundatorꝫ a corticib⁹ ſuis.ſ.cucurbite cucumeris citrulli mellonis añ.ʒ.ſ.piſtent ⁊ cum aqua ordei.q.ſ.diſtemperent deinde oia ſimul miſce ⁊ bibat. ¶ Solutiuum eradicatiuũ facile. ℞.ſolutiuum pmũ ſupraſcriptũ ꝫ ſucci roſarũ tantũ ⁊ non eluariũ:quia eluariũ ſtõchũ debilitat.ʒ.ſ.miſce ⁊ fiat potio. ¶ Digeſtiuũ efficacius ꝓore. ℞.ſy.ro.ʒ.j.de berberis ab ſintbij añ.ʒ.ſ.aquarũ acetoſe cicoree añ.ʒ.j.ſ.coriandrorum preparatorum pul.ʒ.ſ.miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ efficacius. ℞.pillarum colum infraſcriptarum reubarbari electi añ.ʒ.ſ.ſquinanti coriandrorꝫ preparatorum añ.ʒ.ij.pul.pul. ſm cano.oia deinde cum ſy.ro.q.ſ.fient pillule.vij.pro.ʒ.in mortario ſine igne. ¶ Pille cõe de qb⁹ ſupra. ℞.aloes ſuccitrini elec.ʒ.ij.myrre croci añ.ʒ.j.pul.pul.miſce cum ſyru.ro. fiat magdaleon in mortario ſine igne. ¶ Digeſtiuum uſuale ℞.aquarum acetoſe abſintbij añ.ʒ.j.ſ.vini granatorum.ʒ.j. coriandrorum ꝑparatorũ.ʒ.ſ.ſuccari albi.ʒ.j.miſce. ¶ Solutiuum uſuale. ℞.pmũ ſolutiuum pulparum tamarindorꝫ ʒ.ſ.coriandrorꝫ ꝑparatorum nouiter.ʒ.ſ.pulpe incidantur ⁊ diſſoluant in mortario cum aquis deinde miſce ⁊ fiat potio. ¶ Stomachi ꝯfortatiuũ ⁊ ardoris remiſſiuũ ⁊ mitigatiuũ. ℞.gẽmarum ⁊ margaritarũ eluarij de gẽmis ⁊ ſine ſpeb⁹.ʒ.j. ſandalorum ru.gra.iij.coral.ru.gra.v.coriandrorꝫ ꝑparatorũ.ʒ.j.macis gra.v.ſuccari albi.ʒ.iij.aquarum acetoſe abſintbij añ.q.ſ.ad oia confe.⁊ utatur ſtomacho ieiuno ⁊ temporibus medijs. ¶ Aliũ ut ſupra efficaci⁹. ℞.dyadragãti frigidi Nicolai.ʒ.iij.coriandrorum preparatorum.ʒ.j. miſce ⁊ cum ſy.ro.q.ſ.fiat confe.in mortario in rotulis ⁊c. ¶ Aliud ut ſupra efficacius. ℞.dyadragãti fridi.ʒ.iij.ſpecrum triaſandalorum.ʒ.ſ.dyarodon abb.ʒ.ſ.coriandrorum ꝑparatorũ pul.ʒ.j.piſtanda piſtent deinde oia ſimul miſce ⁊ fiat cõfectio in mortario in morſellis.iij.ʒ.cum ſyr.q.ſ. ¶ Aliud ut ſupra efficacius. ℞.eluarij de perſicis Meſue diſtinctione prima antidotarij ſui ſine aromatibus in ipſo eluario deſcriptis.ʒ.iij.coriandrorum preparatorꝫ pul.ʒ.j.ſ.miſce ⁊ cũ ſy.ro.fiat confectio ſi ſic reformetur eluariũ. ¶ Ardores ſtomachi mitigantia. Primũ ſorbeat paulatim deglutiendo vnũ ouũ totũ crudũ ſtõcho ieiuno ſaltem per vnam horam ante cibũ ⁊ melius ſi ſolũ albumẽ ipſius oui. Et ẽt ipm ouũ coctũ ſorbile ⁊ multũ molle ⁊ valde modicum calidũ ſed tñ melius eſt crudum. ¶ Scd̃m grana pini mũda cõſe.cũ coopturis ſuccari albiſſimi ut ſupra uel ouo. Et melius grana ipſa nõ cõſ. quolibet ſed ui poſt ꝑparata ſm cano.doſis.ʒ.ſ. ¶ Tertium ſuccus capreolorꝫ vitis cum modico ſuccari albiſſimi ⁊ aliquantulo coriãdrorꝫ ꝑparatorꝫ pul.ad idẽ iuuat ⁊ erit ſapor pro carnibus ⁊ alijs ad libitum. ¶ Confortatiuum ut ſupra de alijs. ℞.abſintbij viridis terrentinaſticis gariofilorũ añ. gra.v.coriandrorum preparatorꝫ.ʒ.j. paſſularũ.ʒ.ij. vitellum oui numero.j.fiat raſiolus in paſta groſſa ⁊ coquatur in brodio aque carnis ⁊ parum bulliat poſtea dum moleſtat comedat de illo ſine paſta ⁊ poſt accipere poteſt de raſiolis ſed ad libitum ſui eſt. ¶ Aliud ut ſupra. ℞.ſyruporꝫ de abſintbio ʒ.j.ſ.roſati.ʒ.ſ.aquarũ cicoree.ʒ.ij.men bẽ.ʒ.j miſce aſſumat hora digeſtiuorꝫ. ¶ Stõchi ꝯfortatiuũ ⁊ ut ſupra. ℞.dyadraganti remiſſe frigidi Nicolai.ʒ.iij.macis.ʒ.ſ.ſpẽrum aromatici ro.deſcrip.Gal.ʒ.j.coriandrorum preparatorꝫ.ʒ.ſ.florũ lambruſce gra.v.piſtanda piſtent ⁊ cum ſyrupo de mentha quantum ſufficit fiat confe.in mortario.ʒ.iij.pro morſello. ¶ Aliud ſed efficacius. ℞.confe.immediate ſupraſcripte.ʒ. iij.gariofilorũ gra.v.coral.rub.gra.j.pul.pul.⁊ cum ſyru.de abſintbio fiat confe.ut ſupra.

¶ Contra debilitatẽ ſtõchi cũ ventoſitate ipſius.

Solutiuum minoratiuũ. ℞.pillarũ colum infraſcriptarũ.ʒ.j.maſticis.gra.iij.coriandrorꝫ ſiccorꝫ ꝑpatorꝫ nõ ꝯfe.gra.x.pul.pul.⁊ miſce oia cũ ſyrupo acetoſo ſimplici.q.ſ.⁊ fiat pille vij.p.ʒ. ¶ Pille cões de quibus ſupra. ℞.aloes ſuccitrini ptes.iiij.myrre ptes.ij.croci ptẽ.j.pul.pul.⁊ cũ meſſero colati.q.ſ.p pillis ꝯfe.⁊c. ¶ Digeſtiuũ ⁊ ſtõchi cõfortatiuũ ventoſitatiſqꝫ reſolutiuũ. ℞.ſyr.de abſintbio ℈ j.ſ.oximellis ſimplicis.ʒ.ij.aquarũ abſintbij.ʒ.j ſ.feniculi.ʒ.ſ.cicoree.ʒ.j.coriãdrorꝫ ſiccorꝫ ꝑparatorꝫ pulue. ℈.j.miſce ⁊ fiat potio. ¶ Solutiuum facile eradicatiuũ. ℞. pillarũ pmarum.℈.j.agarici.℈.j.miſce. agaricus inciſus infundatur in q̃titate ſuff.cũ oximellis ſimplicis.deinde oia ſimul miſce in mortario reformentur pille.vi.p.ʒ. ¶ Digeſtiuũ uſuale. ℞.aquarum abſintbij.ʒ ij.feniculi.ʒ.ſ.cicoree ʒ.j.ſ.coriãdrorũ ꝑparatorũ.℈.j ſuccari albiſſimi.ʒ.j.miſce ⁊ fiat potio. ¶ Solutiuũ facile ⁊ uſuale. ℞.pillarũ pmarum ⁊c. ¶ Stomachi ꝯfortatiuũ ventoſitatiſqꝫ reſolutiuũ. ℞. coriãdrorum ſiccorũ deinde ꝑparatorꝫ non confe.ʒ.j.macis.℈.ſ.gariofilorꝫ gra.v.maſticis.℈.j.piſtentur pil.⁊ in mortario cum ſy.ro.quantitate ſufficienti fiant pille.vij.pro.ʒ. Iſtarũ pillarum non ſolutiuarum ſumat quattuor uel.v.diebus alternis omni mẽſe ⁊c. ¶ Stomachi ⁊ epatis confortatiuum ⁊ ſilr ſplenis ut immediate. ℞.trociſ.de abſintbio.ʒ.j.de reubarbaro.ʒ.ſ.de roſis.℈.j.coriandrorũ ꝑparatorꝫ.ʒ.ſ.pul.pul.⁊ ſimul mixtis ut ſupra fiãt pillule.vij.pro.ʒ.aſſumat ut ſupra imediate. ¶ Cõfortatiuũ ut ſupra imediate aromatiſet cum puluere coriandrorꝫ ſiccorum ꝑparatorum fercula ſua ſaltẽ duobus dieb⁹ in ſingulis hebdomadis.

¶ Contra caliditatem epatis ⁊ fluxũ cholere ad ſtomachum.

Recipe mãne electi.ʒ.ij.ſ.ſucci roſarũ.ʒ.ſ.aque endiuie.ʒ.j.ſeri caprini.q.ſ.pro potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ aſſumat cũ modis ⁊ ordinib⁹ ſeruandis in aſſumptione ſolutiuorꝫ cũ cuſtodia. ¶ Solutiuum ut ſupra. ℞.caſſiefi.ſucci roſarꝫ añ.ʒ.j.aquarũ endiuie abſintbij añ.ʒ.ſ.ſeri caprini.q.ſ.pro potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuum aſſumat ſi eſt ſibi gratius precedenti cum modis ⁊ ordinibus ⁊c. ¶ Syrupus. ℞.ſyrupi endiuie ex ſolo ſucco endiuie.ʒ.j.iulep violati.ʒ.j.aquarũ cicoree abſin.añ.lupulorum.ʒ.j.miſce. Iſtum ſyrupum aſſumat calidum in aurora per.vij.horas poſt cenã dolori precedentis. Et poſt ipſi⁹ aſſumptionẽ dormiat ſup latere dextro ad libitum. Quem ſyrupũ aſſumat diebus.v.continuis aut.vi. Quẽ aſſumere incipiat die ſequenti.ſ.poſt aſſumptionẽ ſolutiui ſupraſcripti. ¶ Syrupus. ℞.ſyrupi de biſantijs.ʒ.j.oxyſaccare.ʒ.ſ.aquarũ abſintbij.ʒ.j.cicoree.ʒ.ij.miſce. Iſtum ſyrupũ aſſumat in caſu quo ſit ſibi gratior ꝓ uel in caſu quo uellet oppilones aperire uel ꝓmouere aliqualiter. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. mãne electi.ʒ.ij.reubarbari electi.ʒ.ij.aque endiuie.ʒ.j.ſeri caprini q.ſ.de potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuum aſſumat cum modis ⁊ ordinibus ſolutiuorũ ſupraſcriptorũ poſt completam digeſtiui aſſumptionem. ¶ Solutiuũ ⁊c. ℞. caſſiefi.ʒ.j.ſucci roſarum.ʒ.ſ.dyaſinticonis.ʒ.j.ſ. mirabolanorũ kebulorum.ʒ.ij.ſeri caprini.q.ſ.pro potione miſce. mirabolani minutim inciſi ⁊ triturati groſſo modo primo in fundãtur in dicto ſero deinde optime exprimant ⁊ colentur ⁊ colature addãtur reliqua omnia. Iſtud ſolutiuum aſſumat ſi eſt ſibi gratius aut cum cholera ſi ate requirit maiorem eductionẽ. Quod aſſumat cũ modis ut ſupra. ¶ Potus loco ſyrupi. ℞.aquarum endiuie abſintbij lupulorum añ.ʒ.j.lactis ſeminũ colum fridorꝫ miſce ⁊ aromatiſet cum modico coralli rubei. Et oib⁹ adde ſuccari albi. Iſtas aquas aſſumat oi menſe ter ad minus cũ modis ⁊ ordib⁹ deſcriptis in ſyrupis ſupraſcriptis. quas aſſumat durante caumate. Et ultra nibilominus põt ipſas ſumẽ in mane cũ ſurgit ⁊ nõ eſt cura ſi non dormit. ¶ Potus loco ſyru. ℞.aquarum cicoree epatice añ.ʒ.j.abſintbij.ʒ.j.ſ.vini granati.ʒ.j.ſuccari albiſſimi.ʒ.ij.miſce. Iſtas aquas aſſumat ſi querit maiorem epatis infrigidationem ⁊ cholere, aut ſi fuerint ſibi gratiores cum modis ⁊c. ¶ Pille confortatiue

digeſtiue non ſolutiue. ℞. trociſcorũ de ſpodio. ʒ. i. de abſin-
thio. ʒ. ſ. ʒucca. albiſſimi. ℈. i. miſce ⁊ cum ſyrupo endiuie de
ſolo ſucco. q. s. fiant pill'. ix. pro. ʒ. Iſtarum pillularũ aſſumat
℈. ii. in mane cũ ſurgit cum modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in
ſupraſcriptis aqs. Quas pillulas aſſumat duob⁹ menſibus q-
bus nõ aſſumit aliquã aliarũ medicinarum ſupraſcriptarũ.
¶ Pille ↄfortatiue ut ſupra. ℞. trociſcoꝝ de reubarbaro. ʒ. i.
de abſinthio. ʒ. ſ. ſeminum endiuie. ʒ. i. ʒuccari albiſſimi. ℈. i.
miſce ⁊ cũ aqua epatice fiãt pille ut ſupra: aut cũ ſucco endi-
uie. Si iſte pille ſint ſibi gratiores aut ſi querit maiorẽ infri-
gidationẽ aut ↄfortationẽ tũc de iſtis pillis aſſumat quẽad-
modũ de imediate antdictis dictũ eſt. ¶ Cõfectio ↄfortatiua
⁊ digeſtiua. ℞. ſpẽrum triaſandaloꝝ. ʒ. ii. aromatici roſati de
ſcriptione Gabriel'. ʒ. i. ʒuccari albiſſimi. ʒ. vi. ⁊ cum aque en-
diuie ptibus. ii. ⁊ abſinthij ptem vnam. q. s. pro ↄficiẽdo fiat
cõfectio ſolida in morſello. iii. ʒ. pro morſello. Iſtius ↄfectio-
nis aſſumat vnũ morſellum in mane cuʒ ſurgit cum modis
pillarum diebus qbus nõ ſumit aliquã aliaꝝ medicinaruʒ
¶ Cõfectio ut ſupra. ℞. ſpẽrum dyarodon abbatis. ʒ. i. tria
ſandaloꝝ. ʒ. ii. aromatici ro. deſcrip. Gabrielis. ʒ. i. ʒuccari al
biſſimi. ʒ. viii. ⁊ cũ aq̃ epatice abſinthij añ. q. s. pro ↄficiendo
fiat cõfectio ſolida in morſellis ut ſupra. Iſta cõfectione uta
tur ſi eſt gratior aut ſi querit oppilationũ apertionẽ cum mem
broꝝ cõfortatione cũ modis ⁊ ordinib⁹ ut ſupra. ¶ Confe-
ctio alia ut ſupra. ℞. manuſchriſti cũ plis. ʒ. vi. ſandaloꝝ ru.
ʒ. i. coralloꝝ ru. ʒ. ſ. coriandri ꝑparatoꝝ. ℈. ii. maſticis. ℈. i. loco
maſticis ſi abhorreret ponat mẽthã ſiccã ʒuccari albiſſimi. ʒ.
ii. Et cũ aq̃rum violarũ abſinthij añ. q. s. pro ↄficiendo fiat
confectio ſolida in morſellis ut ſupra. Si ↄfectionẽ vult ma
gis familiarem aut ſtomachi magis ↄfortatiuam: aut ſi hec
eſt ſibi gratior tunc iſtius aſſumat morſellum vnum cũ mo-
dis ⁊ ordinibus ut ſupra.

¶ Contra epatis debilitatẽ ⁊ oppilationẽ eius.

Caſus in terminis. Morb⁹ eſt debilitas epatis cũ oppi
lationes ei⁹ ſuccedẽs febri cronice cholerice non
pure cuius mã fuit in uentis mẽbroꝝ nãliũ ipſi⁹ debilitatis ⁊
oppilationis tp̃s eſt mẽſiũ q̃tuor in nãli cõplexione cholerica
ad q̃s pternãles diſpõnes fixas de facili ſequeret' hydrops.
¶ Cura. Cura eſt tres res. pͥma eſt regimẽ in gnque rebus
nõ nãlibus que ſunt aer motus ⁊ qes ſomnus ⁊ vigilia ina-
nitio ⁊ repletio ⁊ accitia aie. 2ᵃ eſt nutriẽs ſiue exhibitio ſcbe
rei nõ nãlis. ſ. cibi ⁊ pot⁹. 3ᵃ eſt exhibitio medicinarum tam
ſolutiuaꝝ q̃ alteratiuaꝝ morboꝝ q̃ etiã cõfortatiuarũ mem
broꝝ a forma ſpecifica ſiue ꝓprietate occulta qõ idẽ eſt. ¶ Re
gimẽ qõ eſt pͥma res dicta ut infra. ¶ Aer. Aere utat' tẽpe-
rato iuxta poſſibile ſibi. nõ exeat domuʒ. intret anteq̃ ſol oc-
cidit in mane niſi trãſacta vna hora diei ⁊ in ſero domũ itret
anteq̃ ſol occidat ⁊ hoc ꝓpter aeris malitiã que eſt ai ⁊ poſt
dictas horas. Rectificet aerẽ cũ igne accẽſo in camera omni
mane anteq̃ ſurgat de lecto cui igni per aliquãtulũ tẽpus ſe
approximet teneatq; toto ſero ignem accenſum in camera
donec uadat dormituʒ ut aer remaneat tota nocte rectifica
tus. Euitet uẽtos ⁊ aerem exceſſiue frigidũ. maxime pluuio
ſum ⁊ exceſſiue calidũ iuxta poſſibile ſibi. ¶ Motus ⁊ qes.
Exercitium ſit temperatum iuxta poſſibile. Uadat omni
mane cũ exit domum ad ſanctũ firmum uel ad eccleſiam ca
thedralem ſuauiter ꝑtinue deambulãdo: uadat tñ duobus
diebus in hebdomada in mane cũ ſurgit ad ſanctũ ʒenonẽ
in mõte uel ad minus ad ſanctũ naʒariuʒ ſuauiter deambu
lãdo ut ſupra. ſed tẽpore magni caloris nõ ſe exerceat tãtũ.
Alio vo tpe diei qeſcat ⁊ ſedeat ⁊ deambulet ſuauiter ꝑut vir
tuti ⁊ ſenſib⁹ ſuis eſt gratius ⁊ placidius. Euitet exercitium
eſtuoſum. Ueſtes ſint de lana ⁊ nõ de lino ꝑter camiſiã ſuf-
ſulte in hyeme pellib⁹ agnoꝝ aut doſſoꝝ varij aut leopardo
rum aut lupoꝝ ceruerioꝝ aut martarũ pellib⁹ ſubtilib⁹ non
multum calidis aut ſchyratoꝝ: ſed pelles agnine nũc ceteris
ſunt meliores. nullo mõ portet pelles vulpinas aut lupinas
aut pelles alias acuti caloris. in eſtate nõ ferat ueſtes laneas
tales aut ex ipſis non ſentiat eſtum ſed meat' cõuenienter ab
aere tã in eſtate q̃ in hyeme. Euitet oẽs ueſtes inducẽtes ſi-
bi eſtum ⁊ utat' tñ ueſtib⁹ ſufficienter a frigore uel calore de
fendere ut ſupra dictũ eſt. ¶ Somnus ⁊ vigilia. Uigilet per
vnam horã cum dimidia poſt cenã poſtea uadat dormituʒ
⁊ dormiat. vi. aut. vii. horis ad plus nõ dormiat de die niſi tẽ
pore magni caloris qñ non põt dormire in nocte tũc dormi-
at in die per vnam horã. Cum uadit dormitum pͥmo dor-
miat ſup latere dextro poſtea facto pͥmo ſomno dormiat ſup
ſiniſtro. poſtea finito ſcdo ſomno ſi tẽpus debitũ dormitiõis
non ſit cõpletum iterũ dormiat ſup latere dextro. Itẽ vo dor
mitiones tam in die q̃ in nocte intelligant' fieri ipſo nõ ſen
tiente caliditatẽ excellentẽ ſeu exceſſiuã in dicto latere ⁊ urina
nõ exiſtente tincta imo in his duob⁹ caſibus nõ dormiat in
pͥmo nec in ſcdo nec in tertio ſomno niſi ſup ſiniſtro latẽ. dor
miat bñ coopertus pãnis ita tñ ut nõ ſentiat eſtũ nec pondus
magnũ. nã bene cooperiri pãnis in ſomno multũ iuuat dige-
ſtionẽ. Reſiduo tẽpore diei ⁊ noctis vigilet. ſ. ultra ſex horas.
¶ Accidẽtia aie. Iram ex toto euitet melãcholiam ſollicitu-
dines ⁊ cogitationes anguſtioſas. habeat mẽtem quietaʒ hyla
rẽ ⁊ gaudioſam iuxta poſſibile: parũ ſcribat ⁊ qñ ſcribit non
ſtet flexus ſup epate uel ſtomacho ſed adhereat rei alte ſemi-
ſtando ⁊ ſemiſedẽdo. ¶ Inanitio ⁊ repletio. Ieiunet ſaltem
vna die in hebdomada. nã hoc eſt ſumma medicinaꝝ. Habe
at bñficiũ uẽtris oĩ die bis ſaltẽ in mane cũ ſurgit iuxta poſ-
ſibile nullo mõ teneat urinã qñ appetit mingere: comedat tñ
bis in die in prandio ⁊ cena ⁊ nõ bibat inter illas horas. ce-
ne pͥncipiũ diſtet a fine prandij octo horis ad minus ſed me
lius nouẽ ideo nunq̃ comedat niſi digeſto pͥori cibo. Pran-
deat in fine tertie hore ab ortu ſolis. comedat cõuenienter ⁊
ciberia boni nutrimẽti ⁊ bñ digeſtibilia ſed tñ ſurgat ſemp a
mẽſa cũ reliquis famis. comedat ſex bolos ad min⁹ anteq̃ bi-
bat vinũ ſed melius ſi. xii. bolos comedat. cib⁹ ſubtilis ⁊ liq-
dus ⁊ facilis digeſtionis p̃cedat groſſum durũ ⁊ difficilis di-
geſtionis. ¶ 2ᵃ res eſt nutriẽs ſiue cib⁹ ⁊ potus. Uinuʒ bibat
albũ non vinoſum ciſiolũ coloris granati nõ bibat vina po
tẽtia nigra groſſa uel dulcia. ¶ Cib⁹ ⁊ pͥmo ſalata. comedat
tres uel q̃tuor bolos ſalate in introitu mẽſe. Aliqñ. ſ. bis in heb
domada. vʒ endiuiã amarã cum modicis folijs feniculi bo-
raginis petroſilij cum aceto cappares cũ aceto. creſſones cũ
epatica lupulos ſparagos radigium ⁊ eſt optima herba. Et
oĩa illa comedat in eſtate ⁊ in hyeme ⁊ cum aceto. aliquãdo
comedat modicũ raphani qñ non eſt calor magnus. In eſta
te comedat lactucã cum modico boraginis petroſilij fenicu
li cũ aceto. Itẽ gelatinum factũ ex aq̃ ⁊ aceto ⁊ modico croci
ſine vino ⁊ ſine alijs ſpẽbus. In gelatinio ſint carnes lauda-
biles bone infraſcripte ut hedine pulline ⁊c̃. Brodetos come
dat ex ouis integris cũ pane ⁊ brodio factos ſine caſeo recen
ti: ſed ſi vult caſeum ponat modicum caſei antiq duri. come
dat brodiũ cicerum cũ aliquibus granis ſed paucis. Brodiũ
caulũ cum paucis folijs. brodium faſoloꝝ ſine granis. ſpi-
nachias radices petroſilij ⁊ folia blites cum tertia pte lactu-
carũ uel endiuie ⁊ modico boraginis ⁊ petroſilij ⁊ feniculi.
Rapas elixas etiã aſſatas ſine caſeo. panatã ſpeltam pultem
ordei ⁊ hoc eſt optimũ ferculum. ¶ Carnes comedat vitulĩ
lactãtis caſtrati iuuenis capreti domeſtici capoli ſyluestris
leporis iuuenis pulloꝝ faſianorum pdicum turdoꝝ lauda-
tum puerum auiũ ſepiuʒ carnes limaciarũ ſunt optime ube
ra aialium epata gallinarũ non dura epata anſeruʒ carnes
comedat potius elixas q̃ aſſatas. ¶ Caſeus. De caſeo recẽ-
ti põt comedẽ poſt cibos ſed modice. Piſces comedat par-
uos petroſos luciolos puos temalos cauedanos barbos om
nes tñ paruos ſtrilios ſcardenas cancros aliqñ. Omnes au
tem piſces potius elixos q̃ aſſatos. ¶ Oua. Oua comedat
ſorbilia aut fractũ in aqua fricalis mixta cũ herbis ſupraſcri
ptis. paſtinachias cũ vino granatoꝝ. ¶ Spẽs. has ſpẽs ali
quãdo comedat ⁊ ad libitũ. ℞. cinamomi. ʒ. i. gariof. ℈. i. cro
ci. ℈. ſ. ſandaloꝝ ru. ʒ. i. ſ. coriãdroꝝ. ʒ. ii. ſpodij. ʒ. ſ. ſeminis en

endiuie lactuce portulace añ.ʒ.ſ. Piſtentur omnia ſubtiliter ⁊ omnia ſimul miſce. ℂ Sapores. comedat vinum granatum ⁊ eſt optimū quocūqꝫ modo ſumat. acetū ſuccū ꝫ arācij lymonum. Et ola illa maxime cū brodio cauliū vitello oui ⁊ paſſulis nigris. Lymoniā factā ex amigdalis dulcibus ⁊ ſucco lymonū ⁊ çuccaro uel cedri uel arancioꝝ uł vino granatoꝝ ſalſam factā ex lactucis ⁊ modico ſerpillo uł leuiſco uel ſatu regia cum aceto. Cōpoſitum ſiue cōpoſtam cōmunem bene coctā ex rapis cū aceto ⁊ ſpēbus modice calidis uel coriandro cerui ⁊c. ⁊ ſine ſynapi. Si vero vult dulcorare dictos ſapores acres ponat intus çuccarū ꝫ aut ficus pingues bñ piſtatas aut paſſulas nigras aut çibibum oīa bñ piſtata. ℂ Fructus. comedat poſt cibū pira cocta cum coriādris ↄfectis poma cocta ut ſupra. Iuiubas ante cibum vero pōt comedere ceraſa ficus recētes pepones ſed de oib⁹ modicū ⁊ raro. Meraſcas vero pruna auguſtien̄ ⁊ vuas bene maturas pōt liberius ſepius comedē ante cibū ſed ɫi moderate. ℂ Euitāda: Euitet ex toto ponere indigeſtū ſupra indigeſtū. aquā ꝫ frigidā potare vinū dulce vinum nigrū ⁊ omne vinū groſſū ꝫ oppilatiuum. Vinū turbidū vinum coctū ⁊ omne vinū vinoſum ⁊ potēs. Euitet comedere oīa viſcoſa ut frumētum coctū in ferculo. Alaganas raſiolos legumina caſcū recentem. Mēbra aīaliū ꝫ neruoſa ſalitā in hyeme ⁊ vniuerſaliter oīa viſcoſa oppilatiua ut carnes groſſas bouinas porcinas recentes ⁊ ſalſas. carnes ſylueſtres niſi deſcriptas ſuperius. anſeres anatum tā domeſticoꝝ ꝙ ſylueſtriū ⁊ vniuerſaliter oēs carnes aquaticas. Euitet piſces viſcoſos. vꝫ tencbas truitas anguillas ⁊ ſimilia. caſeū ſalſum ⁊ oīa multū ſalſa omne genus acruminū ut alleum cepas ſcalognas porros ⁊ ſilia. herbas calidas notabiliter ut ſaluiam mētham eruca ſiue ricolas ⁊ ſimilia mel nuces caſtaneas dactylos lac nimiū uſum aloes ↄſulo. ſed regimē ſuū potius declinet ad frigidū nō exceſſiuū ꝙ ad calidum. ℂ Tertia eſt exhibitio medicinaꝝ. ℂ Solutiuum pⁱmum facillimū tēpore morbi. ℞.caſſiefi. pinguis. ʒ.i.ſ. tamarindoꝝ prunoꝝ. añ. ʒ.iiii. iulep violati. ʒ.i. aque endiuie. ʒ.i. ſeri caprini. q.ſ. pro potione miſce ⁊ fiat potio. Aſſumat ſemel iſtud ſolutiuū calidū in aurora ⁊ nō dormiat poſt aſſumptionē eius ſed ſtet quinque horis poſt aſſumptionē ei⁹ anteꝙ comedat uł bibat aliqd: deinde in dicto termino prādeat ⁊ nō ſumet aliqđ lauatiuū ante prādiū uel brodiū ꝫ uel aliud: ſed comedat in prādio blites ut ſupra ſcriptū eſt ꝑ ferculo. ℂ Syru. ℞.ſyrupi de endiuia. ʒ.i. ſyrupi violati. ʒ.ſ. aꝗrū ꝫ epatic. ʒ.ii. abſinthij. ʒ.i. miſce. Iſtū ſyrupū aſſumet calidū in aurora ⁊ hoc quatuor dieb⁹ cōtinuis oī mane tātū quantū hic deſcribit̄. Poſt dormiat ſi pōt. deinde ſtet ieiunus tribus horis ad minus. Quē ſyrupū incipiat aſſumē poſt diē aſſumptionis ſupraſcripti ſolutiui. ℂ Solutiuū aliud. ℞.ſolutiuum ſupraſcriptū cui addat̄ reubarbari. ʒ.i.ſ. Iſtud ſolutiuum aſſumat cū modis ut ſupra in alio ſolutiuo. Quē ſumat quinta die poſt ſyrupos ſupraſcriptos. ℂ Trociſci ↄfortatiui epatis. Recipe trociſcoꝝ de eupatorio. ʒ.ſ. trociſcorum de ſpodio. ʒ.i. miſce ⁊ cū ſyrupi endiuie. q.ſ. reformēt̄ trociſci. Aſſumat. ʒ.i. iſtoꝝ trociſcoꝝ cum. ʒ.ii. aque epatice calide ⁊ hoc octo dieb⁹ ↄtinuis in aurora ⁊ dormiat poſt aſſumptionē ſi pōt: deinde ſtet ieiun⁹ per tres horas. Quos trociſcos incipiet aſſumē poſt diē aſſumptionis ſolutiui imediate ſupraſcripti. ℂ Cōfectio ↄfortatiua epatis ⁊ ſtōchi. ℞.ſpēcierum aromatici roſati. ʒ.i. triaſandaloꝝ. ʒ.ii. çuccari albiſſimi. ʒ.vi. miſce ⁊ cū aꝗ endiuie. q.ſ. fiat ↄfectio ſolida in morſellis triū ʒ. pro quocūqꝫ morſello. Iſtius ↄfectionis ſumat vnū morſellum in mane cum ſurgit octo dieb⁹ cōtinuis. deinde ſtet ieiunus per tres horas. Quam ↄfectionē incipiat aſſumē immediate poſt cōpletam aſſumptionē iſtoꝝ oium ſupraſcriptoꝝ trociſcoꝝ. ℂ Epithima pro epate. ℞.ſpēcierum ceroti ſandali ni Meſue. ʒ.iiii. pulueris abſinthij. ʒ.i. aque endiuie. ʒ.ſ. epatice. ʒ.i.ſ. miſce. Epithimet̄ epar cum pecia linea dupla lōgitudinis vnius ſemiſſis ⁊ latitudinis quatuor digitoꝝ infuſa in hoc epithimate ⁊ ponat̄ ſup epar ⁊ hoc poſt aſſumptionē diceti ſyrupi quater ⁊ bis poſt aſſumptionē dicti pⁱmi ſolutiui. ſed tpe dictorū ꝫ ſyrupoꝝ uel ſolutiui dicti nō utat̄ hoc epithimate ſed tpe quo aſſumit dictos pⁱmos trociſcos ⁊ pⁱmā ↄfectionē. Qđ epithimat̄ ponat ſup epate per duas horas poſt cibum ipſo pⁱus facto tepido. ℂ Tragea. ℞.coriādroꝝ confectoꝝ ſeminū. vi. infraſcriptoꝝ. vꝫ cucurbite melonis cucumeris citrulli añ. ʒ.ii. endiuie. ʒ.i. lactuce portulace añ. ʒ.ſ. paſſularum puerū nigrarū. ʒ.i. auellanarū. ʒ.ſ. fiſticoꝝ. ʒ.i. çibiborum. ʒ.ii. amigdalarū amararū. ʒ.ſ. corticum citri. ʒ.i. ſemis atriplicis. ʒ.ſ. pulueris ſandaloꝝ ru. ʒ.i. çuccari albiſſimi. ʒ.ii. vini granatoꝝ. q.ſ. puluis ſandalorū ꝫ diſſoluat̄ in vino granatoꝝ ⁊ optime incorporet̄ ſimul ad lentū ignē donec dureſcat: poſtea oia incidēda minutiꝫ incidant̄ ⁊ fiat tragea. Sumat iſtius trageē duo coclearia poſt cibū ſepe ⁊ ſepe quantū ſibi libuerit. Medicine vigoroſiores ſupraſcriptis. ℂ Solutiuum aliud facile. ℞.māne electe. ʒ.i. reubarbari electi ſiue ʒ.i.ſ. dyaprunis ſcamoneā deſcriptione Nico. ʒ.ſ. aque endiuie. ʒ.i. ſeri caprī. q.ſ. pro potione miſce ⁊ fiat potio. Hoc ſolutiuum facile aſſumat cū modis ⁊ ordinib⁹ qbus ſumpſit ſupraſcriptū ſolutiuum ⁊ hoc in caſu in quo nō liberet̄ cum oibus ſupraſcriptis. ſ. cibo ⁊ potu ⁊ medicinis ⁊c. ↄtiter aſſumat infraſcriptos ſyrupos trociſcos ↄfectionē ⁊ vnctionem ut ſupra de alijs. ℂ Syrupus. ℞.ſyrupi acetoſi de fructib⁹ ſcḋm Meſue. ʒ.i. ſyrupi roſa. ʒ.ſ. de biſantijs. ʒ.ſ. aꝗrum endiuie abſinthij lupuloꝝ añ. ʒ.i. miſce. Iſtū ſyrupū aſſumet quatuor diebus cōtinuis calidū in aurora poſt ſupraſcriptū ſolutiuū immediate cū modis ⁊ ordinib⁹ qbus ſupra. ℂ Solutiuum. ℞.ſolutiuū ſupraſcriptū immediate cui addat̄ dyaſinicontis. Iſtud ſolutiuū aſſumat imediate poſt ſupraſcriptos ſyrupos ordinib⁹ qbus ſupra. ℂ Trociſci epatis ↄfortatiui ⁊ ſtōchi. Recipe trociſcoꝝ de reubarbaro. ʒ.i. de ſandalis. ʒ.ſ. miſce ⁊ cū ſucco eupatorij. q.ſ. reformēt̄ trociſci. Iſtoꝝ trociſcorum ſumat. ʒ.i. cū. ʒ.ii. aque endiuie octo dieb⁹ continuis immediate ſequētib⁹ aſſumptionē ſupraſcripti ſolutiui ⁊ hoc cum ordinib⁹ qbus ſupra. ℂ Cōfectio ↄfortatiua ut ſupra. Recipe ſpēcierū dyarodonis abbe. ʒ.i. dyapapaueris al. ʒ.i. fiſticorū minutim inciſoꝝ. ʒ.i. ſpēcierū triaſandaloꝝ. ʒ.i. çuccari albiſſi. ʒ.vi. miſce ⁊ cū aꝗ abſinthij. q.ſ. fiat ↄfectio ut ſupra. Iſti⁹ cōfectionis aſſumat vnū morſellum. ſcilicꝫ. ʒ. in mane cū ſurgit octo dieb⁹ poſt aſſumptionē totalē ſupraſcriptoꝝ ſyruporū ⁊ hoc modis ⁊ ordinib⁹ qbus ſupra in alia ↄfectione. ℂ Unctio. ℞.ſeminū endiuie. ʒ.i. lactuce portulace plātagis añ. ʒ.ſ. floꝝ nenufaris roſarū añ. ʒ.i. ſandaloꝝ ru. ſpodij añ. ʒ.ſ. dragantī gūmi arabici abſinthij añ. ʒ.i. ſpice ſignanti añ. ʒ.ſ. cere al. q.ſ. pro vnguēto molli pulueriçent̄ pul. ſubtilr. deīde oia miſce ⁊ cū modico aceti fiat vnguētū molle ad lētum ignem. Ungat epar ex illa vnctiōe ſolū dieb⁹ qbus ſumit trociſcos ⁊ ↄfectionē immediate ſupraſcriptos ⁊ nō diebus qb⁹ ſumit ſolutiua ⁊ ſyrupos ſupraſcriptos imediate. Et hāc vnctionē faciat cū modis cū qbus ſupra in epithimate ſupraſcripto. Infraſcriptas medicinas pōt aliqñ aſſumē tpe ſanitatis ⁊ ētēpore morbi ſupraſcripti cū modis ⁊ ordinibus quib⁹ ifra. ℂ Solutiuū aliud. Recipe prunoꝝ nigroꝝ auguſtien̄. ſebeſten tamarindoꝝ añ. ʒ.ii. māne. ʒ.i. caſſiefi. mūde. ʒ.ſ. reubarbari electi. ʒ.i. ſeri caprī. q.ſ. Pruna ſebeſtē ⁊ tamarindi modicū incidant̄. deinde bñ diſſoluant̄ ad dictū ignē cū dicto ſero. Ultimo reliꝗ oia addant̄ ⁊ fiat potio. Tpe vero quo liberatus eſt oibus ſex mēſibus. ſcilicꝫ in medio ueris ⁊ autūni aſſumat ſemel ſolutiuū qđ eſt facile ad hoc ut ↄſeruet̄ in ſanitate ſua. ℂ Decoctio loco ſyrupi. ℞.cicerū ru. ʒ.iiii. ordei excorticati. ʒ.ſ. radicū endiuie. M.ii. feniculi petroſilij ſperagi bruſci añ. M.ii. ſeminū ꝫ cucurbite melonis cucumeris citrulli añ. ʒ.ii. ſeminum endiuie lactu. portula. plātaginis añ. ʒ.i. eupatorij ciperi añ. ʒ.i. bulliāt oia in ſufficienti quātitate aque uſqꝫ ad ↄſumptionē tertie ptis aque. deinde optime exꝑmātur ⁊ colent̄. Ultimo cuilibet libre colature addat̄ aceti. ʒ.i. croci. ꝗ. ii. pulu ex çuccari. ʒ.i. Iſtam decoctionem loco ſyrupi ſumat octo dieb⁹ cōtinuis in aurora cum modis ⁊ ordini

bus qbus aſſumpſit pdictos ſyrupos. Et hoc poſt diē aſſū
ptionis ſolutiui immediate anteſcripti. Itē ꝛ iſta vice aſſu-
mat ſolutiuū imediate ſupraſcriptū cū modis qbus aſſūpſit
ꝓus qd aſſumat poſt ſupradictā decoctionē. ¶ Eluariuꝫ cō
fortatiuū epatis ꝛ ſtōchi. Recipe ſucci eupatorij abſinthij en-
diuie reubarbari electi ſpice lacce ablute ſpodij amigdalarū
amararū fiſticoꝝ ſeminū endiuie lactu. portulace plantagis
ſandaloꝝ ru. mellis paſſulaꝝ. q. s. pro ↄficiēdo eluario pul-
uericāda pul. ſubtilr poſtea amigdale ꝛ fiſtice bñ piſtent̄. Ul
timo reliq̄ oia addant̄ ꝛ oia ſimul optime icorporent̄ ad len
tū ignē ꝛ fiat eluariū. ¶ Tyriaca optie ↄfortatiua oium vꝰtu
tū. ℞. tyriace. ʒ. i. ꝣuccari roſa. ʒ. ſ. miſce ꝛ incorporent̄ bñ ſil'
cū ſyrupo roſato. Iſtā aſſumat tpe ſanitatis q̄tuor vicib' in
anno ſemel in pn° hyemis ꝛ ſemel in medio hyemis ꝛ ſemel
in pn° ueris ꝛ ſemel in medio autūni. ¶ Pille ſolutiue facil
lime. ℞. pillaꝝ de eupatorio maioꝝ. ℈. i. de reubarbaro. ℈. ii.
ſpodij ſandalorum rub. añ. ℈. ſ. miſce ꝛ reforment̄ pille ſiue
magdaleon cū ſucci endiuie. q. s. ad reformāduꝫ potētā in ſa
nitate q̄ in infirmitate ſupraſcripta ſi placet aſſumē oi mēſe
iſtarū. ʒ. i. pillarū que ſunt facillime ꝛ epatis ꝛ ſtōchi ↄfortati
ue q̄s ſumat in aurora ꝛ nō dormiat poſt ipſarū aſſumptio-
nē ꝛ prādeat hora ſua ſiue ſoluerit ſiue nō. Si vo dicte pille
nō ſoluerint in die ſed tñ in nocte tpe dormitionis tūc nō ſu
mat ipſas in aurora, ſed per vnam horā ante cenā. ¶ Cliſtē
mollificatiuū. ℞. olei viola. cois añ. ʒ. iii. vitellū oui vnū fo
lioꝝ maluarū bismalue añ. M. i. radicū maluauiſci. M. ſ. ſemis
lini ſeminis fenugreci añ. ʒ. i. ſ. herbe radices ꝛ ſemina bul-
liāt in ſufficiēti quātitate aque uſqꝫ ad ↄſumptionē tertie p-
tis. deinde optime exp̄mant̄ ꝛ colent̄ ultimo lib. i. dicte cola-
ture reliq̄ oia addant̄ ꝛ fiat cliſtē. Hoc cliſteri utat̄ ad libitū
per vnā diem tñ ante iſraſcriptū ꝛ ordinib' qbus ſupra ſcri
ptū eſt. ¶ Cliſtē aliū eductiuū ꝛ mollificatiuū. Recipe folio-
rum maluarū bismalue violarū añ. M. i. mercurialis. M. ii. ra-
dicum maluauiſci. M. i. ſeminū lini fenugreci ana. ʒ. ſ. ordei
excorticati. ʒ. ſ. furfuris ligati in vna petia. M. i. vitellū oui. ꝯ
caſſiefi. ʒ. i. dyafiniconis. ʒ. i. olei cois violati ana. ʒ. iii. ſalis
cois. ʒ. ii. Herbe radices ſemina ꝛ furfur bulliāt ſimul ꝛ opti
me exp̄mant̄ ꝛ colent̄ ultimo colature reliq̄ oia addant̄. Aſ-
ſumat iſtud cliſtē ſtōcho ieiuno poſt ſupraſcriptū. quo utat̄
ad placitū nō tñ niſi ſemel in hebdomada tpe ſanitatis: ſed tē
pore morbi ſupraſcripti aſſumat totiēs q̄tiens diſcretioni ſue
videbit̄ ↄferre. ¶ Medicine cibales ꝛ cibi medicinales. Reci
pe auellanarū ſine corticib' vue paſſe ꝣibibi añ. ʒ. i. ſ. g̃norū
granatorum nigroruꝫ. ʒ. ii. miſce. ℞. ficuū ſiccorum piguiuꝫ
ꝣuccari violati añ. ʒ. i. miſce. ℞. amigdalarum amararuꝫ ex
corticataruꝫ. ʒ. ſ. g̃norū g̃natorū acetoſorū uel ꝣuccari viola
ti. ʒ. i. miſce. ℞. fiſticoruꝫ uel piſtagiorū qd idē eſt: g̃norum g̃
natorū violati añ. ʒ. ſ. miſce. ℞. foliorū roſmarini. ʒ. ii. ſemis
endiuie. ʒ. ſ. coriandrorū p̄paratorū ↄfectoruꝫ. ʒ. ii. miſce. ℞.
foliorū abſinthij. q. s. pro raſiolo fiēdo. paſſularum puarū ni
grarū q̄tū placet. pulueris ſemis endiuie maſticis coriādroꝝ
añ. q̄tū placet. vitellū oui. i. abſinthiū icidat̄ minuti. deīde oia
ſil' miſce ꝛ fiat vn' raſiolus q poſtea modicū bulliat. Unam
iſtarū medicinarū magis gratā aſſumat in mane cum ſurgit
dieb' qb' placuerit. nā oēs iſte ſunt cib' ꝛ medicine ↄfortatiue
epatis ꝛ ſtōchi ualde. ℞. epar lupi coctū nō duꝝ carnes lima
ciaruꝫ: ubera aīalīū ut oiuꝫ uaccaruꝫ: epata anſeris cocta nō
dura: epata gallinarū cocta nō dura vuas paſſas puas ꝛ ni-
gras: vuas ꝣibibas. Unū iſtoruꝫ ſeptem ciborum magis g̃
tū aſſumat tpe ſanitatis in prādio uel cena q̄ſcūqꝫ placue
rit. deinde p̄mutet de vno ad aliud qñ ꝛ q̄tiens placuerit. nā
tales ſunt cibi medicinales ↄfortatiui epatis ꝛ ſtōchi ualde.

De egritudinibus uētris inferioris.

¶ Cōtra debilitatem epatis ꝛ p̄ncipium hydropiſis.

Hic ponunt pbationes. XII. canonū. uſium cura
tiuorū tactorū ſupra in tali cōſilio.
¶ Uales canones curatiui. Primus canon. ¶ Regimē in

rebus nō nālib'. vꝫ aere cibo ꝛ potu ꝛc̄. ſit q̄titatis ꝛ q̄lita
tis ut ſupra. hūc canonē collige 3° tegni. tracta. p̄. cap̄ p̄. ꝯ. hec
oia dicta nūc gña ſalubriū cauſarū mācrū quedā ſunt cū cō
petēti uſu ꝛc̄. ꝛ tractatū 3°. cap̄ 4° eiuſdē libri. ꝯ. Igit̄ nunc
patuꝫ eſt cibis ꝛ potib' extermināib' ſpiſſitudinē ꝛc̄. Et quar
ti ſen. p̄mi cañ. cap̄ p̄. cuius Rica locutio uſis de medicatio
ne dicemus quot res medicationis ex vna triū rerū cōpletur
Scdꝰ canō. ¶ Euacuent̄ uētris ſolone māe ꝛc̄. colligit̄ affo
riſmoꝝ p̄ticula ꝛ affōꝝ 9° corpora. Ubiqꝫ vult purgare opꝫ
p̄us ſluxa facere. ꝛ Gal. in cōmēto illius iplicite. ſed taꝫ vilis
nō fuit intēno hippocratis. Aliud vo magis ꝛc̄. Et nota q̄
ppter vba iſta vilis ꝛ magis necium ꝛc̄. nō parū hic ſed ad
maius ꝛc̄. In qbus cib' pub' implicat̄ iteſtinoꝝ ſlexibilitatē
debē fieri que ex ſupfluitatū colum ſol̄ ne educunt̄. Et Gal.
in cōmēto affōꝝ 21. p̄me p̄ticule. Inde ducere opꝫ ꝛc̄. ppter
illud vñ ꝛ medicum inueſtigare maxime opꝫ. Et 4° p̄mi cap̄
3° de qñ ꝛ q̄liter euacuare opꝫ implicite. Ibi eſt ꝛ iſta eſt ↄſi
deratio ptis ſue declinationis. Nā pꝫ q̄ māe cōes nāliter ad
inteſtina declināt p̄ticula imediate ſequēte ibi. Et 3° mēbroꝝ
egreſſionis eius mō māe cōes nāliter inteſtina egrediuntur.
Et ppter illud qd maxime cuſtodire debemus in huiuſmo
di diſpōnibus eſt habitudo cānaliū ne ipſi ſint clauſi mō in-
teſtina ſunt apta claudi ꝛc̄. Et in cap̄ 4° eiuſdem ſen. Rica
de regulis coibus ſoloni uētris ꝛ uomitu ꝛc̄. Et uētris ſolu
tiua faciunt uomitū ppter ſtō bi debilitatē. Et cap̄ 5° de ru
brica regulis purgationis. ꝯ. p̄. Iam in p̄nti ſermone oſtēdi
mus quō ſit ꝛc̄. Et p̄ticula immediate ſequenti ꝛ ad ſōmum
mollificare. Et p̄ticula ex cauſa p̄terea timoroſa ꝛ medicine
uētris ꝛc̄. Et p̄ma quarti. tractatu 2° cap̄ 7° de cura putrida
rum in gñali. Deinde fac flobotomiā ſeq ſolonem uentris
ſubtilē. deinde ſubdit. Et ſic ultimitas inde lenificando non
fluxus uētris nō ſolo laborioſa. ꝛ parum poſt. Cum ergo le-
nieris hac lenificatione fortaſſe indigebis eos ſubtiliare. Li
quet ergo q̄ lenitiua euacuatio debet̄ oibus mēbris in viis
ductuum exiſtibus. qz ſi debet̄ cū ſanguis peccat aut peccan
tes humores ſanguini ſunt cōmixti ut in cap̄ 7°. amplꝰ lo-
uat humorib' a ſanguine ſeparatis. Tertius cañ. ¶ Minorē
tur ꝛ p̄prie uētris ſolone a mēbris nālibus māe p̄prie ꝛc̄. Col
ligit̄ p̄ma affōꝝ 3° in exercitātibus ad ſummū. Et Gal. in cō
mēto ꝛ ſilr in artificiali purgatione opꝫ nocitura purgare. ꝛ
affōꝝ ſcdꝰ affo. ꝛ cōmen. inchoātibus morbis. Et Gal. in cō
mēto ſed inanitionē opꝫ facere ut de mā minuat̄. ꝛ q̄rta p̄mi
cap̄ p̄mo iplicite. Et dicemus q̄ in egritudinib' in qbus eſt
timor ꝛc̄. ubi immediate ſcribit ꝛ poſt maturationē uentrem
ſoluas ppterea qñcūqꝫ alicui' v̄tus fuerit fortis ꝛ humores
ipſi' ſine mā multe ꝛ male ꝛc̄. Quart' canon. ¶ Digerant̄
dicte māe in dictis mēbris in qbus vigēt ꝛc̄. Colligit̄ 4° p̄mi
cap̄ p̄mo. Egritudo quoqꝫ ſi multe ebulliētis māe ꝛc̄. ꝛ capi-
tulo 3° illa ptc. ꝛ 4° quidē hora euacuationis ipſius. dicit nā
qꝫ penitus ꝛc̄. p̄ma q̄rti trac. 2°. cap̄ 7°. rubrica de cura putri
darum in gñali ꝛ cum adminiſtraueris canones p̄dictos ꝛc̄.
ꝛ paulopoſt ꝛ nō euacues māam indigeſtā in calido ꝛ frido.
ꝛ p̄ma affōꝝ. affo. 22° digeſta medicari ꝛc̄. Et Gal. in cōmē. ſi
quieſcāt adē ꝛ i qbuſdā mēbris habitātes. ꝛ 3° tegni tractatu
tertio. cap̄ 2°. Feruēt enīꝫ ſi ita ↄtingat in humorib'. ꝛ 2° regi-
mis acutoꝝ trac. 2°. cap̄ p̄mo. cū quo morbi cuiuſcunqꝫ diſ
poſitionib' egreqꝫ v̄tutes ꝛc̄. minui nāqꝫ maximū iuuamen
tum eſt. Quint' canon. ¶ Apiant̄ vie dictoꝝ mēbrorū ꝛc̄.
Colligit̄ in cōmēto Gal. ſcdꝰ p̄ticule ſed nō tā vilis fuit intē
tio hippocratis. ꝛ 4° p̄mi. cap̄ tertio ibi. Qd aūt magis cuſto
diri in huiuſmodi diſpōne ꝛc̄. ꝛ cap̄ q̄rto anteq̄ uentris ſolo
fiat ꝛc̄. ꝛ cap̄ 5° iā in p̄ntibus ſermonē oſtēdimus. Sext' ca
non. ¶ Eradicatiue ſoluant̄ ꝛ p̄prie uētris ſolone dicte ma
terie p̄prie ꝛc̄. colligit̄ p̄ma affōꝝ affo. 2°. In turbationib'
uētris ꝛc̄. ꝛ Gal. in cōmēto affō. 22. ſcdꝰ p̄ticule ex plenitudie
quecūqꝫ egritudinis fiūt ꝛ ibi nec in his diutius eſt imoran-
dū. ꝛ q̄rta p̄mi. cap̄ 3°. Scias p̄terea q̄ intētio in oī euacuati
one eſt vna ynque ꝛc̄. ꝛ ibi que qdem hora euacuationis ꝛibi

cū humore fuerit iſtius gñis. ⁊ 3° tegni tractatu 3° cap 3°. Fe runt enim ſi ita ɔtingit accitia febriū. ⁊ pma q̄rti tracta. ſcdo cap 7° de cura putridarū in gñali illa pte ⁊ cū adminiſtratione rio ⁊c. Septim⁹ can. ¶ Apiant vie ſeu uene medie inter dicta mēbra ⁊c. colligit pma q̄rti. cap 2° rubrica de medicatione egritudinū male cōplexiōis ⁊ cholerice ſigdē ſi fortior cauſa ⁊c. ⁊ ppter hoc caliditas caliditatē iñdit ⁊c. ⁊ 21° tertij. tractatu tertio cap ultio. rubrica retētio mēſtruoꝝ ⁊ paucitas in cura. deinde adminiſtrent medicine ⁊ apiantur pori. ⁊ poſt. Et ſiſr ſi cauſa fuerit humiditas. ⁊ adminiſtrent medicine ⁊c. Octauus canō. ¶ Moueat ſanguis mēſtruus ad vias ⁊c. Colligit. 21° tertij ut ſupra. canō immediate pcedens ⁊ ſunt ille que mouēt ſanguinē ad mricē. Nonus canō. ¶ Prohibeat ſanguinis fluxus aduerſus mricem fluē colligit ut eſt illa pte aſſiduos ſtringētium. Decimus canon. ¶ Prouocet ſanguis ad mricis ɔcauitatem. colligit ubi ſupra illa parte ⁊ regimen in hoc eſt mouere ſanguinē cum fortitudine ad mēſtrua. Undecimus canon ¶ Remoueat mala cōplexio frigida uel humida ⁊c. habet gñaliter 3° tegni trac. 3° cap 2° illa pte vnd cōe hīc ꝓpꝛium efficaciter vnāquāqꝫ curā ⁊c. 3° fen pmi doctrina cap 17°. rubrica de regimine corpoꝝ. quorum cōplexiones nō ſunt bone coꝝ adeo cui ſupuenit error. ⁊ 4° pmi. caplo 2°. illa pti. qm̄ nō ſufficit nobis illud ſi cōplexiones ⁊c. Cōfortent virtutes oēs ⁊c. colligit q̄rta pmi. caplo pmo iplicite. Scias pterea qḋ ex ɔgruis medicinis que conferunt ⁊c. ubi per vitalis itelligit ꝓpe vitales ⁊ nāles.

¶ Contra pncipium hydropiſis.

Solutiuū facillimū. ℞. caſſie electe. ʒ. i. ſucci roſaꝝ ʒ. iii. aque abſinthij. q. s. pro potione miſce ⁊ fiat potio. Si vō vult medicinā magis appropatā ⁊ efficaciorē tūc addat reubarbari in ſubſtātia. ʒ. i. ⁊ totū eſt ſolutiuum. Iſtā medicinā leuiter ſolutiuā aſſumat calidā in aurora ⁊ nō tepidā ⁊ poſt ipſius aſſumptionē iaceat in lecto per horā vnā cū dimidia ⁊ interim nō dormiat ⁊ poſtea ſurgat ⁊ ſtet ieiunus poſt ipſi⁹ medicine aſſumptionē horis. v. ⁊ non aſſumat lauatiuū aliqḋ ſed prādeat in termino. v. horarum. Iſto ſolutiuo utat ad minus ſemel in mēſe ipſo exiſte ſtiptico. ¶ Cōfortatiuū epatis. ℞. praſſij ſeu marubij qḋ idē eſt ʒ. iii. vini albi ɔuenientis vinoſitatis. vꝫ mōtani nō exceſſiue vinoſi. q. s. ad leuē decoctionē. bulliāt ſimul ad lētū ignē. Iſtius decoctionis calide aſſumat in aurora. ʒ. ſ. cū aq̄ cicoree. ʒ. ſ. diebus alternis. vꝫ vna ſic ⁊ alia nō. deinde poſt ipſi⁹ aſſumptionē dormiat ad libitū ⁊ ſtet ieiunus ad minus horis quatuor. ¶ Cōfortatiuū epatis ⁊ ſtōchi. ℞. aque cicoree hītis florem azurum. ʒ. i. eupatorij. ʒ. i. abſinthij. ʒ. ii. çuccari albiſſimi. ʒ. ſ. miſce. Iſtas aq̄s aſſumat calidas in hebdōa bis ad minus ⁊ cū alijs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione ſuperioris decoctionis. ¶ Cōfortatiuū epatis ⁊ ſtōchi. Recipe trociſcoꝝ de abſinthio de reubarbaro añ. ʒ. ſ. ſpērum dyarodon abbatis çuccari albiſſimi añ. ℈. ſ. miſce ⁊ cū ſyru. de eupatorio. q. s. ad incorporādum reformenī pille. vii. p. ʒ. Iſtarum pillarum aſſumat a trib⁹ uſqꝫ ad. v. ad libitum cuꝫ. ʒ. ii. vini albi mōtani nō nimis vinoſi ⁊ cū alijs modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſūptione decoctionis ſupraſcripte. ¶ Cōfortatiuū ut ſupra immediate. Recipe cinamomi. ʒ. i. ſ. ſiſeleos. ʒ. ſ. origani camedreos çinçib. añ. ℈. i. croci. ℈. i. çuccari albiſſimi. ʒ. i. puluerizent oīa ſubtiliter. deinde miſce in mortario cū piſtello. Iſtis aromatib⁹ aliqn utat ſupra cibis ſuis. vꝫ bis aut ter in hebdomada. ¶ Cōfortatiuum ⁊c. Recipe dyalacce. ʒ. i. ſ. vini albi mōtani nō exceſſiue vinoſitatis. ʒ. ii. miſce. Iſtam mixturā aſſumat tepidā in aurora ſemel in oibus xv. diebus cū alijs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione trociſcoꝝ de abſinthio ⁊ reubarbaro. Nota q̄ tēpore magni caumatis nō utat ſupraſcriptis medicinis niſi medicina ex caſſia fiſtula ⁊ medicina ex trociſcis de abſinthio ⁊c. ⁊ medicina ex aquis cicoree eupatorij ⁊c. oibus tribus medicinis ſupraſcriptis. Nota q̄ ea die qua utit vna non utatur alia ex ſupraſcriptis medicinis.

¶ Contra hydropiſim aſclitem a cauſa frigida cum aliquali lapſu epatis ad caliditatem.

Medicine potentia medicine efficaces ⁊ virtute nō ualde moleſte ⁊ huic morbo multum cōgruētes. ¶ Solutiuū aquoſitatis hydropiſis. Recipe pillaꝝ de reuet Meſ. ℈. ii. agarici radicis ireos añ. ℈. i. ſalis gemme çinçib. añ. g. ii. bdelij. g. ii. eupatorij. ℈. ſ. pul. pul. ⁊ cū ſyru. de abſinthio fiant pille. vii. pro. ʒ. ¶ Aliud efficacius. ℞. pillaꝝ de meçereon. ℈. ii. de reuet Meſue agarici radicis ireos ana. ℈. i. bdelij. g. ii. ſalis gemme çinçib. añ. g. i. eupatorij. ℈. i. pul. pul. ut ſupra imediate. ¶ Solutiuū aquoſitatis ⁊ ipſi⁹ exiccatiuū. Recipe vnguēti arthanite q̄tū pro vnguēto acceti aceti. q. s. ad incorporandū miſce. hoc vnguēto vngat uenter manu calida ⁊ hoc cuꝫ mō ⁊ ordine ſolutiuoꝝ. ¶ Epatis ⁊ ſtōchi ɔfortatiuū opitiuū oppilationū ⁊ aquoſitatis exiccatiuum. Recipe ſeminū agni caſti aniſi apij añ. ℈. i. feniculi. ʒ. ſ. calami aromatici ſpice añ. ℈. i. calamēti. ʒ. ſ. abſinthij ſicci. ʒ. ii. ſeminis endiuie. ʒ. i. ſolatri. ʒ. ſ. pulueriçent oia ut decet. deinde cum ſyrupo de abſinthio fiāt pille. vii. pro. ʒ. Iſtarū pillularū aſſumat. v. in ſingula hebdomada ſaltē duobus dieb⁹ pter q̄ tpe calido. ¶ Aliud ut ſupra fortius. Recipe trociſci de abſinthio de reubarbaro añ. ℈. ii. de ſpodio ſpērum dyalacce. ʒ. i. eupatorij. ʒ. i. ſ. ſpice. ʒ. ſ. radicis ſquinanti. ℈. i. ſeminū endiuie. ʒ. i. pul. pul. ⁊ fiant pille. vii. pro. ʒ. cum ſyrupo de abſinthio ⁊ utat ut ſupra immediate. ¶ Aliud ⁊ fortius. Recipe radicis cameleontee. ʒ. ſ. betonice. ℈. i. cuſcute. ℈. ii. cinamomi. ℈. i. eupatorij. ʒ. i. radicis enule. ʒ. ſ. macis. ℈. i. origani polij añ. ʒ. ſ. reubarbari electi. ʒ. i. ſ. radicis ſquinanti. ℈. i. ſeminum endiuie ſolatri. ʒ. i. pul. pul. ⁊ fiant cum ſyrupo de abſinthio pille. vii. pro. ʒ. ⁊ utat ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. ⁊ aliq̄liter ſolutiuū. Recipe iere archigenis. ʒ. i. ſ. aque abſinthij. q. s. pro potione miſce ⁊ fiat potio ſicut ſupra immediate. ¶ Aliud efficacius ſolutiuum. ℞. triſere ferruginate deſcriptione Nico. ʒ. i. ſ. aque abſinthij. q. s. pro potione miſce ⁊ fiat potio utat ut ſupra. ¶ Aliud efficacius ſed nō ſolutiuum. ℞. tyriace fermentate. vꝫ non minoris etatis annoꝝ ſeptē nec maioris etatis annorum. XX. ʒ. i. eupatorij. ℈. i. ſpice. g. ii. aque abſinthij. ʒ. iii. miſce ⁊ fiat potio ⁊ utat ut ſupra. Medicine remiſſe potentia virtutis familiares ⁊ cum hoc uſuales. ¶ Solutiuum uſuale facile ⁊ pprium. Recipe ſeri capri. ʒ. iii. radicis ireos pulueriçate groſſo modo. ʒ. ſ. çuccari albiſſimi. ʒ. ii. miſce ⁊ fiat potio. Iſtud aſſumat oibus. xv. diebus ſaltem ⁊ hoc modo ⁊ ordine ſolutiuorum minoratiuoruꝫ. Si vō vult fortius tunc huic toti addat iterum radicū ireos. ʒ. ſ. ¶ Epatis cōfortatiuum ſupra ſed nō ſolutiuū. ℞. urine hois maſculi pueri etatis intra terminum a. v. anno excluſiue uſqꝫ ad. xii annum incluſiue. ʒ. vi. eupatorij. ʒ. i. ſpice. g. ii. coral. ru. ℈. i. ſeminum endiuie. ʒ. ſ. çuccari albiſſimi. ʒ. ii. miſce ⁊ fiat potio. Iſtam aſſumat ut ſupra immediate de ɔfortatiuis. ¶ Aliud ut ſupra. Recipe trociſcoꝝ de eupatorio de abſinthio dyarodon añ. ʒ. ſ. ſpodij. ℈. ſ. coral. ru. ℈. i. miſce ⁊ cum ſyrupi de abſinthio. q. s. forment pille. vii. pro. ʒ. Iſtarum pillarum aſſumat a tribus uſqꝫ ad. v. ad libitum in aurora. vi. diebus continuis ſinguli mēſis pter q̄ tēpore magni caumatis ⁊ hoc modo minoratiuoꝝ. ¶ Epatis ut ſupra. ℞. lactis capre ⁊ ppriæ calidi ⁊ ppriæ dum mulgetur ab ubere. ʒ. iiii. eupatorij. ʒ. i. ſpodij. g. iii. çuccari albiſſimi. ʒ. ii. miſce. Iſtud bibat ſaltem ſemel in hebdomada ⁊ amplius ad libituꝫ ⁊ hoc cū ſurgat ⁊ hoc modo minoratiuorū. ¶ Epatis ɔfortatiuum. Recipe abſinthij ſicci. ʒ. i. eupatorij. ʒ. ſ. reubarbari electi. ℈. ſ. coriandroruꝫ preparatorū. ʒ. ſ. coral. rub. ℈. i. miſce ⁊ cum ſyru. de abſinthio forment pille. vii. pro. ʒ. Utat ut immediate ſupra de ſupraſcriptis modis. ¶ Solutiuū facile ⁊ epatis ɔfortatiuuꝫ ut ſupra. Recipe abſinthij ſicci. ℈. ſ. eupatorij cuſcute añ. g. vi. maſticis. gra. vi. ſeminum ſolatri gra. v. endiuie. ℈. ſ. coriandroꝝ pparatoꝝ. ℈. ſ. cinamomi gra. iiii. macis ſpice añ. gra. vi. reubarbari electi. ʒ. i. agarici. ʒ. ſ. ſalis gēme çinçib. ana. gra. iiii. pul. pul. ⁊ cū ſyrupi de abſinthio fiant pille. vii. pro. ʒ. Iſtarū

aſſumat a tribus uſq; ad quinque in ſingulo medio mēſe ſer- uatis modis dictis in pillulis cōpoſitis ex pillis de rauet ega rico ꝛc. ¶ Epatis ꝯfortatiuū ut ſupra. Utaſ uberibus ciſti- um ⁊ hoc in ꝑncipio menſis ſemel in die diebus alternis. ¶ Aliud ut ſupra. ℞.ſpērum ꝯfec. de eupato. Meſ.ʒ.i.dya- rodon abbatis.ʒ.ſ.macis.ʒ.ii.ſeminis aniſi itegroꝝ.ʒ.ſ.ſpo dij gra.v.ſeminū endiuie.ʒ.i.ſolatri.ʒ.ſ.coriandrorum ꝑpa- ratorū.ʒ.i.ſucca.al.lib.i.pul.pul.⁊ miſce ⁊ cū aq̄ abſinthij.q. ſ.fiat ꝯfectio ſolida in morſellis.iii.ʒ.pro quolibet. Iſtius cō fectionis aſſumat vnū morſellū in alternis diebus in.x.dieb⁹ ſinguli menſis ⁊ hoc in mane cū ſurgit ꝛc.

¶ Contra fluxum epaticū cum excoriatione inteſtinorū ⁊ ꝑn cipiū hydropiſis ab epatis frigiditate pro quodā fratre ordī nis ſancti Franciſci.

Regimē ſex rerū nō nālium. Utaſ vino goreto medio cris vinoſitatis ⁊ ſaporis utaſ cibariis po- tius ad caliditatē q̄ frigiditatē declinātib⁹. ¶ Euitāda. Cui- ter aquam ſimplicem fluuioꝝ fontium ſtagnoꝝ ciſterne licet minus mala vinū pauciferū.ſ.ad frigiditatem declinans vi- nū vinoſum vinū dulce vinum multū agreſte vinum aceto- ſum cibaria viſcoſa lenitiua elixa ſero. ſimiliter mane aſſata fru ctus humidos ⁊ lubricos ceraſa pepones barbecas ficus re centes ⁊ ſiccas vuas ⁊ ſimilia. De ꝑſicis vō recētibus ꝑus ip- ſis infuſis in vino albo vinoſo aliquādo comedere pōt ſed nō multū ⁊ cum hoc ⁊ raro. pſice aūt ſicca minus nociua ſūt Euitet legumina blites ſpinachias cucurbitas oua ſorbilia lac caſeū mollem ficus ſiccas herbas crudas alaganas pa ſtillas ⁊ crocreas raſiolos ac̄ſicas carnes. ¶ Epatis ⁊ ſto- machi confortatiuū. Recipe ſummitatū abſinthij quantū ſufficit pro raſiolo vno. paſſularū paruarū.ʒ.iii.maſtice co- riandri aā.ʒ.ſ.vitellum oui. Abſinthio minoratiui inciſo ⁊ maſtice ⁊ coriandro pulueriçet cū vitello oui fiat raſiolus cū tela paſte ⁊ coquaſ leuiter. De quo infirmus aſſumat tres bolos actu calidos paſte ꝑus in aurora octo diebus conti- nuis in ſingulo mēſe tēporibus frigidis ⁊ tēpore medio ſolū omni ſecūdo menſe octo diebus continuis. In tēpore vō ca- lido non utaſ hoc medicamine ⁊ poſt aſſumptionē dormiat pauculū. ¶ Digeſtiuū ſtomachi ⁊ ꝯfortatiuū epatis effica- cius. Recipe ſyrupi de abſinthio.ʒ.iiii.aq̄rum eupatorij mē- the cicoree aā.ʒ.i.miſce ⁊ aſſumat in ſecūda tertia veris qn- que vicibus ⁊ totidē in ultima tertia autūni. in ſcōa vō ter- tia hyemis octies in eſtate.x.nō ⁊ hoc cū ordine digeſtiuorū ⁊ hoc ſi medicamē uoluerit ꝑmutare. ¶ Digeſtiuū ut ſupra efficacius ꝑori. ℞.ſyrupi de eupatorio.ʒ.i.de abſinthio.ʒ.ſ. oximelis ſimplicis.ʒ.ii.aq̄rū menthe.ʒ.i.capilloꝝ uene.ʒ.i.ſ. abſinthij.ʒ.i.ſ.caſcute pulueriçate.ʒ.v.miſce. Si uellet me- dicamē efficacius tūc utaſ eo ⁊ hoc pro ſupraſcripto imedia te ꝛc. ¶ Digeſtiuū ꝛc. ut ſupra efficacius ꝑorib⁹. Recipe dige ſtiuū immediate ſupraſcriptū. cinamomi electi.ʒ.iiii.miſce. Et ſi vult ꝑmutare utaſ iſto mō ſupraſcripto loco ei⁹. ¶ Cō fortatiuū digeſtiuū ut ſupra ꝟtuti ualde familiare. Recipe aq̄ rum abſinthij eupatorij aā.ʒ.i.ſ.mēthe cicoree aā.ʒ.i.radi- cū acori pulueriçati gra.v.coriandroꝝ ꝑparatoꝝ.ʒ.ſ.çucca ri albiſſimi.ʒ.ſ.miſce. Iſtud digeſtiuū aſſumat ſingulo menſe q̄tuor dieb⁹ cōtinuis ꝑter q̄ in caumate ⁊ hoc cū ordinib⁹ di- geſtiuoꝝ. ¶ Epatis ꝯfortatiuū ut ſupra efficacius ꝑori. Reci pe trociſcoꝝ de abſinthio.ʒ.i.de reubarbaro.ʒ.ſ.ſpice gra.iii. croci gra.ii.coriādri ꝑparati.ʒ.i.pul.pul.⁊ cū oximellis ſim- plicis fiant pille.vii.pro.ʒ. Si vō vult ꝑmutare tunc aſſumat iſtarum pillarum.iii.trib⁹ diebus cōtinuis ſinguli menſis ꝑ- ter q̄ in eſtate ⁊ hoc cū ordine immediate dicto. ¶ Cōforta- tiuum epatis ut ſupra efficacius. Recipe troc. de eupatorio ʒ.i.de abſinthio.ʒ.ſ.croci gra.v.coralloꝝ ru.ʒ.i.pul.pul.⁊ cū oximellis ſimplicis fiant pille.vii.pro.ʒ.⁊ utaſ mō ſupraſcri- pto immediate ſi vult ꝑmutare. ¶ Cōfortatiuū ut ſupra ef- ficacius. Recipe pillarum immediate ſupraſcriptarū.ʒ.ii.ſpē- rum dyalacce.ʒ.i.miſce ⁊ cū ſyrupi de abſinthio fiant pille vii.pro.ʒ. Si vō vult ꝑmutare tunc utaſ iſtis loco ſumptarū ut ſupra. ¶ Epatis ꝯfortatiuū ut ſupra. ℞.dyacori.ʒ.viii. ſpērum dyarodon abbatis aromatici roſ.deſcrip. Gabriel.ʒ. i.miſce ⁊ utaſ de iſto aſſumēdo.ʒ.iii.loco predicti cōfortatiui ſi uoluerit ꝑmutare ordine eodem. ¶ Epatis ꝯfortatiuū ut ſupra efficacius ꝑori. Recipe ſpērum dyambre.ʒ.i.aromati ci roſ.deſcrip. Gabriel.ʒ.ii.dyarodon abba.ʒ.ſ.çuccari al- biſſimi.ʒ.iiii.miſce ⁊ cum aq̄ abſinthij fiat confectio ſolida in morſellis.ʒ.iii.pro morſello. Si vō vult permutare accipiat in mane vnum morſellū modo ⁊ ordine eodē ſupraſcripto ¶ Epatis confortatiuum ut immediate ⁊ uentris aliquali- ter reſtrictiuum. Recipe maſticis optimi.ʒ.i. Iſtius maſticis aſſumat.ʒ.ſ.in mane cū ſurgit tribus dieb⁹ continuis omni xx.die ꝑter q̄ tēpore calido ⁊ poſt ſtet ieiunus q̄tuor horis. ¶ Epatis cōfortatiuū ꝟtuti familiare ⁊ uſuale. ℞.coriādri ꝑparati ⁊ cooperti vna coopertura çuccari.ʒ.vi.maſticis.ʒ.i.ci- nnamomi electi corticū interioꝝ electoꝝ.ʒ.iii.macis electi.ʒ. ii.miſce cinamomū ⁊ macis minutim incidanſ. deinde mi- ſce ⁊ fiat tragea ſine alia additione çuccari. Utaſ iſta tragea aſſumendo.ʒ.iii.ordine eodē imediate ſupraſcripto. ¶ Epa- tis ꝯfortatiuum ut ſupra in ꝑncipio ⁊ reſtauratiuum mem broꝝ. ℞.fiſticoꝝ mundatoꝝ a corticibus.ʒ.vi. Iſtoꝝ fiſticoꝝ comedat.ʒ.ſ.duob⁹ diebus in ſingula hebdomada in mane cum ſurgit ꝑter q̄ tēpore magni caumatis. ¶ Epatis ꝯfor- tatiuum ⁊ ſolutiuum facile aliquali uentris ſtipticitate tunc poſt ipſam leuē ſolutionē relicta. ℞.mirabolanū ke.condi- tū numero vnū. Iſtum mirabolanū aſſumat ei.xx.die in q̄- cunq; tēpore anni in aurora ⁊ ſtet ieiunus poſt horis quatu- or. Nota q̄ ꝑmū ex ſupraſcriptis infirmitatibus conua- leſcit tunc nō amplius utaſ iſtis medicinis.

¶ Cōtra fluxū epaticū ⁊ diſſinteriam cū tenaſmone ab hu- moribus aduſtis ⁊ diuerſis cū febre cōtinua iā perſeuerātis oībus tribus menſibus.

Inteſtinorū abſterſiuū lauatiuū ⁊ ꝯfortatiuum. Recipe aque ordei excorticate lib.i. vitellū oui.i.olei roſati.ʒ.iiii.çuccari optimi.ʒ.ſ.miſce ⁊ fiat enema ⁊ inteſtinoꝝ lauatiuum abſterſiuū ⁊ ampli⁹ cōfortati- uum ꝑ ore inteſtina ſtagnās ⁊ ſtipticū. ℞.decoctionis ordei ex corticati. deinde torrefacti plātaginis poligonie ſeu corrigio- le floꝝ taſſi barbaſſi lib.i.vitellū oui.i.ſepi hircini.ʒ.iii.olei ro.ʒ.iiii.çuccari optimi.ʒ.ſ.boli armeni.ʒ.ſ.miſce ⁊ fiat cli- ſtere. Iſtud cliſtere taliter tepidū ſibi imponat per vnam ho rā ante cenā ꝑcedente cliſteri ſupraſcripto die eodē per vnā horā ante prādiū q̄bus uti incipiat tertia die imediate ſequē ti poſt aſſumptionē ꝑmi cliſteri ſupraſcripti in duob⁹ diebus ꝑmis ⁊ ipſis taliter utaſ duob⁹ dieb⁹ ad minus. ¶ Suppo- ſitoriū confortatiuū ⁊ ſtagnatiuū. ℞.ſepi hircini.q.ſ.pro ſex licinijs ſiue ſuppoſitorijs. Unū ex iſtis ligatū cū filo lōgo im ponat ſibi cū uadit dormitū ⁊ taliter teneat tota nocte ⁊ uta tur ad libitū. ¶ Confortatiuū ſtomachi. ℞.ſuccorum abſin- thij.ʒ.iiii.menthe.ʒ.ii.citonioꝝ.ʒ.iii.aloes ſuccotrini.ʒ.i.ma ſticis abſinthij ſicci menthe ſicce aā.ʒ.ii.ſpice calami aromati ci aā.ʒ.ſ.gariofilorum.ʒ.i.roſarum floꝝ lambruſce aā.ʒ.i.co ralloꝝ ru.ʒ.ſ.coriandroꝝ ꝑparatoꝝ.ʒ.i.ſ.ſucci ſimul miſceā- tur. deinde reliqua pul.pul.⁊ in ſe miſceanſ ⁊ medietate di- cte mixture pulueꝝ in dicta mixtura ſuccoꝝ īfundaſ ⁊ opti me in. bibaſ alia medietate mixture ultimo dictoꝝ ſuccuū ſuꝑ dicta mica panis talr ſuccis infuſa apponaſ ⁊ ipſa mi- ca panis cū dictis pulueribus pāno lineo ſubtiliſſimo uł ſe rico inuoluaſ ⁊ ſtomacho apponaſ ipſo ſtomacho ieiuno. ¶ Aliū ut ſupra. ℞.olei abſinthij.ʒ.i.ſ.myrtilloꝝ citonioꝝ ʒ.ſ.abſinthij.ʒ.ii.maſticis menthe aā.ʒ.i.ſpice calami aro- matici ſquināti macis aā.ʒ.ſ.gariofiloꝝ.ʒ.i.floꝝ lambruſce roſarum aā.ʒ.ſ.coriandroꝝ ꝑparatoꝝ.ʒ.i.coralloꝝ ru.ʒ.ſ.ce re noue.q.ſ.pro vnguento molli miſce ⁊ cū modico aceti fiat vnguentū molle pro ſtomacho. Iſto vnctione cū manu ſua- uiter calida vngaſ totus ſtomachus ab ore uſq; ad fundū ſtomacho ieiuno.ſ.mane ⁊ ſero manu calida ſiue ante pran- diū ⁊ ante cenā. ¶ Aliud ut ſupra. ℞.abſinthij viridis per

tes quattuor mḗrbe viridis partes tres floꝝ lambruſce roſaꝝ
añ. ptem vnã. De hiſs q̃tuor. q.s. pro ſacculo pro ſtomacho
maſticis. ʒ.i. calami aromatici macis añ. ʒ.ii. garioſiloꝝ. ʒ.i.
coriandroꝝ p̄paratoꝝ. ʒ.i. ɔtundanſ ɔtun. ⁊ fiat ſacculus p
ſtõcho in pãno ſiue ſerico in forma ſcuti ⁊ q̃dem appẽdatur
collo cum filo ut melius adhereat ſtõcho.

¶ Cõtra diſſinteriã ⁊ fluxũ epaticũ ⁊ febrẽ ſimul ⁊c.

Digeſtiuũ ℞. ſyrupoꝝ de mentha. ʒ.s. endiuie fa
cte ex ſolo ſucco ei⁹ ⁊ nõ cũ alijs. ʒ.i. vi
ni granatoꝝ aquarũ endiuie abſinthij añ. ʒ.s. miſce aſſumat
hora digeſtiuoꝝ ⁊c. ¶ Minoratiuũ ⁊ ɔfortatiuũ. ℞. micle-
te. ʒ.vi. aq̃rum plantaginis endiuie añ. q.s. pro potione. Aſ
ſumat poſt digeſtiuũ. ſ. aſſumptũ tribus uel q̃tuor vicibus ⁊
aſſumat cũ cuſtodia ⁊ hoc etiam p̄us aſſumpto minoratiuo.
Tunc utaſ aqua calibeata in qua calibs ſit ſolus extinctus
ter. ¶ Digeſtiuũ. ℞. ſyrupoꝝ de myrto. ʒ.s. endiuie ut ſupra
ʒ.i. aquarũ plãtaginis. ʒ. ii. abſinthij. ʒ.s. miſce ⁊ aſſumat ut
ſupra. ¶ Solutiuũ eradicatiuum. Recipe miclete. ʒ.iiii. reu-
barbari uſti. ʒ.i.s. aquarũ plataginis endiuie quantũ pro po
tione miſce ⁊ fiat potio ⁊ aſſumat cũ cuſtodia. ¶ Confortati
uum ⁊ digeſtiuũ. ℞. ſpẽrum triũ ſandaloꝝ. ʒ.i. dyarodon ab-
batis. ℈.i. coriandroꝝ p̄paratoꝝ pulue. ʒ.s. croci. g̃. ii. zuccari
albi. ʒ.iiii. miſce ⁊ cum aquarũ endiuie ptes. ii. abſinthij par
tem vnã ad conſ. fiat conſ. ſolida in morſellis. iii. ʒ. pro quoli
bet ⁊ aſſumat vnã ante prandiũ ſingulis diebus in hebdo
mada. ¶ Digeſtiuũ uſuale ⁊ ɔfortatiuũ ut ſupra. Recipe aq̃
rũ endiuie. ʒ.i. plãtaginis. ʒ.ii. abſinthij. ʒ.s. corallori. ʒ ru.
℈.i. coriãdroꝝ p̄paratoꝝ pulue. ℈.i. zuccari albiſſimi. ʒ.s. mi
ſce ⁊ aſſumat hora digeſtiuoꝝ. ¶ Epatis confortatiuũ etiã
acuitatis caloris humoꝝ repreſſiuum. Recipe aque endiuie
lib. i. abſinthij. ʒ.ii. ſpẽrum troc. ſandalini deſcrip. Meſ. ʒ.iii
ſquinanti puluerizati. ℈.i. coriandroꝝ puluerizatoꝝ. ʒ.s. mi
ſce ⁊ fiat epithima cum petia linea epati ⁊ hoc facta prima
euacuatione ⁊ hoc alternis diebus. ¶ Confortatiuũ cõſtric.
rectificaſ humoribus malignis diſſinterie ⁊ fluxus epatici
deſ electuariũ infraſcriptũ. Recipe electuarij de ſorbis. ʒ.ii.
miue citonioꝝ. ʒ.i. aquarũ plantaginis. ʒ.s. endiuie. ʒ.s. mi
ſce. Iſtud aſſumat ter in hebdomada debite calidũ alternis
diebus ⁊ poſt dormiat ad libitũ. ¶ Aliud ut ſupra ⁊ remiſſe
ſolutiuũ. Recipe mirabolanũ kebulũ conditũ vnũ. Iſtum aſ
ſumat ſemel in hebdomada in aurora. Facta ũo p̄ma ⁊ ſcḋa
purgatione tunc utaſ vino ⁊ aq̃ ſeptẽ uel octo vicib⁹ calibea
tur. ſ. in oĩbus in q̃bus oportet eum uti eis. ſ. ferculis ⁊ alijs.
Medicine efficaciores adhuc ſupraſcriptis medicinis ⁊ p-
prie ad diſſinteriã ipſaꝫ. Coagulũ leporis iuuat. caſeus anti-
quus ablato ſale abeo ricĩ torrefacti glãdes aſſate balauſtie
ſemẽ roſe ⁊ eſt ꝓprie ꝫ bolum armenũ troc. de carta cõbuſta
Auic. ⁊ alie plures medicine ⁊ reliqua.

¶ Contra diſſinteriã Cliſtere.

Recipe aque decoctionis ordei torrefacte. q.s. p deco
ctione herbarũ duaꝝ imediate infraſcriptaꝝ
foliorũ plãtaginis. M. iiii. cẽtinodie ſeu corrigiole. M. ii. ⁊ vi-
tellũ oui numero. i. olei roſa. ʒ.iii. gũmi arabici. ʒ.s. pinguedi
nis hirci. ʒ.i. Herbe dicte p̄us lauate minutim incidenſ cũ
cultello ⁊ nõ piſtenſ ne ſuccus ab eis effluat. deinde in dicta
aq̃ ordei bulliãt optime ⁊ poſtea exp̄manſ ⁊ colenſ ⁊ ſubſtan
tia eoꝝ abijciaſ. cuius colature Recipe. ʒ.xv. reliquas ũo
medicinas adde miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere ſibi impo
nat tepidũ ſtõcho ieiuno ſaltem ſemel in die. ¶ Acuitatum
humorũ extinctiuum cõuenienſ ⁊ ũtutis retẽtiue cõfortatiuũ
ſanguinẽ abſcindens. Recipe vini granatorũ. ʒ.vi. granoꝝ
ribes. ʒ.ii. ſumach. ʒ.s. tamarindorũ. ʒ.iii. margaritarum p-
foratarum ſeu bonarũ. ʒ.iii. ſyruporum de acetoſitate citri. ʒ.
vii. roſati. ʒ. vi. aquarũ plantaginis ptes duas acetoſe ptem
vnã aque ciſterne calibeate ptes tres de his trib⁹ ſimĩ. q.s. ad
oĩum ſupraſcriptarum decoctionẽ pro potu delicioſo grana
ribes ⁊ ſumach piſtenſ debite. Tamarindi ũo cũ dicto vino
granatorũ diſſoluanſ ɔuenienter in mortario cum piſtel-
lo. Margarite aũt puluerizenſ. deinde oĩa ſimul bulliant ad
lentũ ignẽ tãto tẽpore quantũ ſufficit pro ſyrupo ſatis longo
⁊ uſuali pro potu ⁊ poſtea optime exp̄menſ ⁊ colenſ ⁊ ſub-
ſtãtia eorũ groſſa terrea abijciaſ. Ultimo dicte colature mar
garite addanſ miſce ⁊ fiat ad libitũ potus delicioſus ſeu iu
lep potabile delicioſum. ¶ Puluis. Recipe coriandrorũ p̄
paratorũ. ʒ.s. ſeminũ plãtaginis. ʒ.ii. coral. rub. ſeminũ aceto
ſe añ. ʒ.i. puluerizenſ ſubtiliter. deĩde miſce. Iſtius pulueris
ponat ad minus. ʒ.s. ſuper vipa facta ex pane torrefacto ſed
bene bruſtulato ⁊ vino nigro ſtiptico ſed nõ multum vino-
ſo. Hanc vipam comedat in p̄ncipio prandij ⁊ cene quarũli
bet vꝫ. ipſius vipe bolos tres. Poſt dictã vipaꝫ comedat bo-
los tres ad minus citonij optime decocti. deinde aromatiza
ti cum puluere coriandrorum p̄paratoꝝ. bibat aquaꝫ ciſter-
ne ⁊ calibeatam ſeu extinctionis calibis ſepties totiens extĩ
ctus. videlicet ipſam aquam bibat mixtam cũ tantidem di
cti vini nigri nõ multum vinoſi. Si ũo dictã aquam ciſterne
habere non põt tũc aſſumat aquã fluuij clarã aut ſalẽ putei
⁊ in ipſa taliter extinguat calibem ⁊ ea utaſ per oĩa ut hic an
te de aqua ciſterne. Si ũo potus cõgruit efficacior tũc in di-
cta aqua ciſterne taliter calibeata bulliãt optime aliq̃ fruſta
lata citonij crudi. Recipe plãtaginis. ʒ.ii. acetoſe. ʒ.i. corian-
droꝝ p̄paratoꝝ. ʒ.s. miſce. Iſtas aq̃s aſſumat frigidas in au
rora ſex dieb⁹ continuis. vꝫ ſingulo mane totidẽ. Recipe ſy
ruporũ de myrto roſati añ. ʒ.s. de ribes. ʒ.i. miue citonine. ʒ.
s. aquarũ plãtaginis. ʒ.ii. acetoſe. ʒ.i. puluerum p̄paratorũ. ʒ.
s. miſce. Si ũo medicamen cõgruit efficacius port immedia
te tũc iſtum ſyrupũ aſſumat tñ in aurora ſeruatis reliquis
modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione ⁊ uſu aquarũ im
mediate ſupraſcriptarum. Recipe troc. de ſpodio. ʒ.i. de ter
ra ſigillata. ℈.ii. boli armeni. ʒ.s. ſeminũ plãtaginis. ʒ.i. coral.
rub. ʒ.s. coriandrorũ p̄paratoꝝ. ℈.ii. Puluerizenſ oĩa ſubtilĩ
ter. deinde cũ miua citonioꝝ. q.s. ad incorporandũ formenſ
pille. vii pro. ʒ. Si ũo medicamen cõgruit efficacius port i-
mediate tũc illarum pillarum aſſumat. iii. per duas horas
ante cenã. deinde immediate bibat aq̃s ſupraſcriptas ⁊c. ut
ſupra de aſſumptione aquarũ ſupraſcriptarũ eaꝝdẽ. Et itea
rum in mane ſequẽti aſſumat q̃nque pillas ex ipſis. deinde
ipſas aq̃s bibat imediate poſt ut hic ante. ¶ Solutiuũ facile
uẽtrem ſtipticum relinquens. Recipe miclete. ʒ vi. aquarum
plãtaginis ptes. ii. acetoſe ptem vnã miſce de ambabus his
quantũ ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat potio. ¶ Solutiuũ
facile uentrẽ ſtipticũ relinquẽs efficacius port imediate. Re
cipe miclete. ʒ.iiii. reubarbari torrefacti ſm canon. ad hoc ſed
nõ multa torrefactione ſi ſatis notabili torrefactione nõ uel
de multa. ʒ.i. aquarũ plãtaginis ptes. ii. acetoſe ptẽ vnam. de
his aq̃s ſimul. q.s. pro potione reubarbari taliter torrefactũ
trituret ſeu puluerizeſ debite oĩa ſimul incorporenſ miſce ⁊
fiat potio. Iſtud ſolutiuũ facile ⁊ ſtipticũ uẽtris eductiuũ aſ-
ſumat in aurora ⁊ poſt ipſius aſſumptionẽ dormiat infirm⁹
imediate ſi põt tñ per duas horas. trãſactis ũo duabus ho-
ris ſiue in ipſis trib⁹ dormierit per dictas duas horas uĩ nõ
tunc ulterius nõ dormiat ⁊ poſt eius aſſumptionẽ ſtet ieiu-
nus horis q̃nque ⁊ nõ aſſumat lauatiuũ aliq̃d ſed tñ in di-
cto termino triũ horarũ prãdeat. Comedat panatellã ex pa-
ne biſcocto factã in brodio pulli ſed nõ pingui. panatellã in
dicto brodio factam ex nebulis ſine zuccaro. Far ferculum ⁊
ꝓprie far ſpelte in ipſo brodio alaganas ſubtiles factas ſine
ſale in ipſo brodio coctas. Nota q̃ q̃ p̄mũ ex ſupraſcripto
morbo infirmus conualeſcat tunc nõ ulterius medicinis ſu-
praſcriptis nec alijs medicinis ad hoc utaſ. Quanq̃ ũo ſu-
praſcripta medicamina oĩa ũtud ſint familiaria ⁊ morborũ
dictoꝝ ꝓprie curatiua nihilominus q2 in morbis oĩbus non
a ſola virtute curabilib⁹ ſed etiã arte curatiue indigentibus
tñ ũtus ipſa neceſſitatis uarietatẽ graduatem ad ſe curã tra
hentẽ q̃ morbi iidẽ cauſe ⁊ accitia eorum uarietatem cre-
bro formalẽ ſimul patiunſ ⁊ maxime plures gradualẽ ean-
dem tñ ex dictaruꝫ oĩum nãlis temporis fluxu q̃ ex ipſo mor

bo℞ temporum medicinalib℞ omni decurſu gnimo ⁊ oẽs res nāles non nāles ⁊ p̄ter nām varietatem itidē ſaltē graduales ⁊ nō multotiens formalem plurima valde ipſarū rerum ob um varietatibus ipſis ꝑpͥe gradualibus ⁊ etiā formalibus tunc cura ſeu opus medicinale tā ſaltē gradualiter ꝙ etiam pluries formaliter canonice varianda eſt ⁊ ob hoc in ſupioribus medicinalib⁹ canonib⁹ vſualib⁹ ſeu in ipſis canonib⁹ uſus medicinarū ſuprascriptarū notāter hec deſignanſ. vide licet. Si vo medicamē cōgruit efficaci⁹ ⁊ iteruʒ ſi medicamē permutare ꝯgruit idē ſuprascriptis medicinis oībus utaſ huiuſmodi tn̄ iudicio ⁊ ꝯſilio iſigniū doctoꝝ cure ipſi⁹ aſtātiuʒ exqſite ⁊ optime dictas oēs diſcernētiū varietates rerū ipſaꝝ nālū ⁊ p̄ter nām ſigdēqʒ ſpeculātiū vtutes ſeu potentias taʒ graduales ꝙ etiam formales medicinalium inſtrumentorū ſeu medicinarum qḋ pro eodem habeſ: quibus medicine hec oīs curationis operatio perficiſ.

Contra diſſinteriā alterius.

Recipe abſinthij viridis. M. ii. mēthe viridis. M. ſ. maſticis. ℥. ſ. gariofiloꝝ. ʒ. i. calami aromatici ʒ. i. roſarum floꝝ lambruſce añ. M. i. ſumach myrtillorū añ. ʒ. i. corallo. ru. ʒ. i. coriandrorū preparatorum. ʒ. ii. herbe flores ⁊ ſumach myrtilli ſimul bulliant in vini nigri ⁊ aque ſtu[illegible] ualis mūde ⁊ clare. q. s. pro fomentatione uſqʒ ad ꝯſumptionem q̄rte partis ipſius liquoris. deinde reliqua pulueriçentur groſſo modo. Ultimo ipſa pulueriçata dicte decoctioni addantur. Digeſtiuum humoꝝ aqueorum ⁊ cholere ſimplicis cholere aduſte ⁊ flegmatis ſalſi fluxumqʒ intercipiēs aut aliqualiter ſiſtens. Recipe aquarum roſate. ℥. xii. aceti. ℥. vi. ſumach. ʒ. ſ. maſticis. ʒ. i. ſpodij. ʒ. ſ. ſumach ſpodium ⁊ maſtix contundantur groſſo modo. deinde ſimul bulliant in ipſis aqs ad lentū ignem uſqʒ ad ꝯſumptionem quarte ꝑtis ipſarum aquarum ⁊ uſui reſeruā.

Contra dyſeriā a cauſa calida prouenientē.

Recipe reubarbari electi. ʒ. i. mirabolanorū emblicorum. ʒ. ii. myrtillorū ſuc. rob. ueteris ana. ʒ. ſ. Bulliāt oīa ſimul in aq̄ acetoſe uſqʒ ad ꝯſumptionē tertie ptis aque. deinde optime exp̄manſ ⁊ colenſ. Uitellus oui detur cū allumine ⁊ ꝑus infundaſ cū cortice in aceto ſimplici per horas iii. deinde coquaſ in duab⁹ ꝑtibus aque ⁊ 3ª aceti aut in ſimplici aq̄ tm̄ ad placitū donec dureſcat. Nō deſ çuccarū nec res notabilr̄ çuccarate nō deſ aq̄ ſtillata. Sed ſi deliberaret ex toto dare aquā ſtillatā tūc ipſi addāt tertiam per tem aque ro. non muſcate. Fiat ferculum ex pānitio ſeu milio ſpiſſum ⁊ non rarū. fiat ferculū ex pane biſcocto cibeſ cū pulte riſi uel fabaruʒ uel ordei cocte in aqua ciſterne. Et hec cibaria coquanſ in aqua ciſterne ipſaqʒ cibaria condianſ cū vitellis ouoꝝ ꝑus retentorū cū cortice ſuo in aceto per horas tres: in qbus ferculis ponaſ puluis myrtilli. Bibat vinū ſtipticū lymphatū cū aqua ciſterne uel cū aqua decoctionis plurime myrtillorū uel ſumach uel ſorborum. Somnus ꝓuocaſ pro poſſe uel quies dormiat ſuper uētrem. Recipe tyriace çuccari rob. añ. ʒ. i. Incorporenſ cuʒ rob de citonijs. ſumat duabus horis poſtq̄ refectus eſt. deinde ſtet duab⁹ horis q̄ nihil comedat utaſ eluario de ſorbis cum çuccaro roſato ſi ꝟtus eſt debilis nutriaſ cū carnibus laudabilib⁹ uale de ⁊ etiā ꝟtutibus oībus ipſis coctis aſſatis uel frixis ⁊ cōditis cū pulueribus myrtilloruʒ uel ſumach ꝑparatis cū vino granatorū uel de ſucco berberum vngaſ uenter cū oleis de maſtice de myrto mixtis cū cera mulcā liniat.

Contra fluxū uentris ex epatis ⁊ ſtomachi debilitate ſeu contra lienteriam ⁊ fluxū epaticum.

Mixtura ſtōchi ⁊ epatis ꝯfortatiua. ℞. ſummitatuʒ abſinthij. q. s. pro raſiolo vno. paſſularuʒ nigrarum puerā q̄tum libet. pulueris maſticis q̄tum libet pulueris coriādroꝝ endiuie añ. quātū libet vitellū oui vnuʒ Abſinthiū minutuʒ incidaſ ⁊ nō piſteſ. deinde oīa ſimul incorporenſ optime ⁊ fiat ex ipſis vnus raſiolus qui bulliat ꝑ ſe modicū. deinde amoueaſ eius paſta ⁊ ſolū dictā mixturā aſſumat. Si vo tali mixture uti nō poſſet que optima eſt ꝓpter amaritudinē accipiat ſyrupū infraſcriptū. Digeſtiuū ſtōchi ⁊ epatis ꝯfortatiuum. Recipe ſyrupi de abſinthio. ℥. i. oximellis ſimplicis. ℥. ſ. aquarū mēthe lupulorū añ. ʒ. i. ſ. cinamomi electi. ℈. i. miſce. Iſto digeſtiuo utaſ octo dieb⁹ continuis ⁊ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus horis trib⁹ quo utaſ ſingulo mēſe p̄terq̄ de menſe Julij ⁊ auguſti. Aliud digeſtiuuʒ ꝑori efficacius. ℞. aquarū abſinthij mēthe ⁊ cicoree eupatorij añ. ℥. i. cuſcute. ℈. i. miſce. Iſtas aquas aſſumat ut dictum eſt de ſyrupo. Aliud ad idē ꝑori efficacius. ℞. ſyrupi de eupatorio oximel. ſimplicis añ. ℥. i. aque abſinthij. ℥. ii. aque menthe aque capil. veneris añ. ℥. i. cinamomi electi. ℈. ii. miſce. Iſto ſyrupo uti incipiat tranſactis octo dieb⁹ poſt aſſumptionē ſyrupi imediate ſuprascripti ⁊ aſſumat q̄tuor diebus cōtinuis. Cōfectio ſtomachi ⁊ epatis ꝯfortatiua. Recipe dyacori. ℥. viii. ſpērum dyarodonis abbatis. ʒ. i. ſpērum aromatici roſati. ʒ. i. miſce. Iſtius ꝯfectionis aſſumat. ʒ. iii. in mane cū ſurgit quattuor dieb⁹ continuis ſingulo mēſe ⁊ poſt aſſumptionē ſtet ieiunus ad min⁹ q̄tuor horis. Cōfectio epatis ſtōchi cerebri ꝯfortatiua. Recipe ſpērum muſci dulc. dyambre añ. ℈. i. ſpērum aromatici deſcriptione Sal. ℈. ii. çuccari albiſſimi. ℈. iiii. miſce ⁊ cum aqua abſinthij fiat cōfectio ſolida in morſellis. iii. ʒ. pro vnoquoqʒ morſello. Qua cōfectione utaſ ut dictū eſt de alia ſuprascriptis immediate ⁊ hoc in caſu quo nō eſſet ex medicinis ſuprascriptis liberat⁹ aut notabiliter alleuiatus. Trociſci ſtōchi ⁊ epatis ꝯfortatiui. Recipe trociſcoꝝ de reubarbaro. ℈. i. de abſinthio. ℈. ii. ſpice. ℈. ſ. croci. ℈. ii. ſeminis endiuie. ℈. ſ. çuccari albiſſimi. ℈. ſ. miſce. ⁊ cū oximelle ſimplici q̄ſ. fiant pillule. vii. pro. ʒ. Iſtarū pillarum nō ſolutiuarū aſſumat a duab⁹ uſqʒ ad. v. ad libitū de mane cū ſurgit ſingulo menſe q̄tuor dieb⁹ cōtinuis ⁊ poſt ipſarum aſſumptionē ſtet ieiunus ad minus horis quattuor. Trociſci alij ad idem. Recipe trociſcoꝝ de eupatorio de abſinthio añ. ʒ. i. ſpērum dyalucie. ℈. ſ. croci. ℈. ii. ſummitatū endiuie. ℈. i. miſce ⁊ cum oximelle ſimplici reformenſ pillule vii. pro. ʒ. Iſtarum pillaruʒ aſſumat a duab⁹ uſqʒ ad quinque ad libitum ut dictum eſt in ꝑdicta recepta ⁊ hoc ubi ex aſſumptione ſuprascriptarum non liberet. Cōfortatiuū ſtōchi ⁊ epatis. Recipe coriandrorū preparatoꝝ ſm̄ cañ. deinde cōfectoꝝ vna ſola coopertura çuccari qbus utaſ ſumendo cocleat vnum ante cibū per vnam horā ſiue per octauā hore ⁊ hoc per menſem vna die ſic ⁊ alia non ſiue accepit medicinā ſiue non. Cōfortatiuū ut ſupra. Recipe maſticis albi ⁊ lucidi. ℈. iii. Iſtius maſticis aſſumat integrū. ℈. i. deglutiendo duob⁹ diebus in hebdomada de mane cū ſurgit. deinde ſtet ieiunus horis tribus quo utaſ omni tēpore durāte morbo p̄terq̄ tēpore magni caumatis. Cōfortatiuū ut ſupra. Recipe fiſticoꝝ ſeu piſtachioꝝ mundorū ⁊ electoꝝ. ʒ. i. Iſti⁹ cōfectionis utaſ omni tēpore diebus intermiſſis p̄terq̄ tēpore magni caumatis ⁊ diebus in qbus utiſ dictis coriandris. Sacculus ſtōchi ꝯfortatiuus. ℞. folioꝝ abſinthij ꝑtes. ii. menthe recentis ptem vnā. roſarū ſiccarum floꝝ lambruſce añ. ptem. ſ. calami aromatici ſpice añ. ℈. ii. gariofilorū ʒ. ſ. coralli rubei. ℈. ii. coriandrorū preparatoꝝ. ʒ. ſ. maſticis ʒ. i. myrtilloꝝ. ℈. ii. miſce ⁊ fiat ſacculus in forma ſcuti ⁊ portet iſtū ſacculum tota die ⁊ nō de nocte ita ut acutior cuſpis ſacculi iaceat directe ſuper ore ſtōchi. pars vo latior deorſuʒ ſup vmbilicum per digitos tres. Unctio ſtōchi ꝯfortatiua ℞. oleoꝝ oīum infraſcriptoꝝ abſinthij. ʒ. i. ſ. maſticis. ʒ. i. citoniorū myrtillorū añ. ʒ. ii. pulverum infraſcriptoruʒ abſinthij maſticis menthe añ. ʒ. ſ. ſumach gariofiloꝝ calami aromatici macis cyperi gallie muſcate cinamomi añ. ℈. ſ. myrtillorū coral. rub. coriandroꝝ preparatoꝝ añ. ʒ. ſ. laudani optimi. ʒ. ii. cere. q. s. pro vnguēto molli miſce ⁊ cuʒ modico aceti quantuʒ ſufficit ad penetrandū fiat vnguentū molle. Quo vngatur totus ſtōchus in mane cū ſurgit incipiendo ab ore ſtōchi incluſiue uſqʒ ſupra vmbilicū per digitos tres ⁊ nullo modo vngaſ epar neq̄ ſplen. deinde ſuper ſtōcho ponatur

ſacculus dictus ⁊ hac utatur ubi ex ſupraſcriptis medicinis nō eſſet liberatus. ¶ Solutiuū materierū colum in viis ductuum. ¶ Enema. ℞. radicū maluauiſci. M.ſ. florū blitis mercurialis añ. M.i. ſeminū fenugreci lini cartami añ. M.ſ. vitellum oui vnū caſſief. ℥.i. benedicte ſimplicis çuccari rubei añ. ℥.ſ. olei cōmunis. ℥.iiii. ſalis cōmunis. ʒ.ii. herbe radices ⁊ ſemina bulliant ⁊c. deinde tribus cyathis dicte colature omnia addantur ⁊ fiat cliſtere. Quo utatur quando incipit aſſumere aliquam ſupraſcriptarum medicinarum ſtomacho ieiuno ad minus ſemel vel pluries ad libitum cum modis ⁊ ordinibus ⁊c.

¶ Cōtra ventris ſtipticitatem.

Ventris lenitiuū virtutiſq; ⁊ totius corporis ſeu mēbrorum olim reſtauratiuū ⁊ doloris ipſi⁹ ventris mitigatiuū. ℞. vitellos ouorum recentiū ut vnius dici numero duos vel ouorum ad amplius ⁊ coctos ſorbiles ſeu molles valde çuccari albiſſimi triū coctarū. ℥.ſ. vel ad libitum ⁊ melius. ℥.i. Iſtos vitellos coctos molles ſorbeat ſeu degluciat integros ſi pōt ſimul cū dicto çuccaro ⁊ ſi non pōt ipſos taliter deglutire tunc pͥus ipm̄ çuccarū comedat. deinde vitellos aſſumat. hos vero vitellos ⁊ çuccarum taliter aſſumat in mane ſtomacho ieiuno ad minus per vnā quartā hore ante prandiū quatuor diebus continuis in ſingula medietate cuiuſlibet mēſis tēporibus frigido ⁊ medio. ¶ Vētris lenitiuum ut ſupra humorūq; euacuatiuum. ℞. iuris ſeu brodij medie pinguedinis galline vel caponis ad libitū. ℥.viii. çuccari albiſſimi triū coctarū. ℥.i. miſce. Si vero medicamē pmutare cōuenit aut humores magis euacuandi ſunt ſeu tēperādi: tūc iſtam mixturā ex brodio debite calido ⁊ non tepido ⁊ çuccaro dictis degluciat in mane ſtomacho ieiuno ante prandiū ſeruatis reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione alterius medicaminis imediate ſupradicti cōpoſiti ex vitellis ouorum ⁊ çuccari ut ibi. ¶ Vētris lenitiuū ⁊c. ut imediate ſupra quolibet pori medicamine aliquāliter efficacius. Recipe medicamē primū ſiue cōpoſitū ex vitellis ouorum ⁊ çuccaro ut ibi. ¶ Medicamen ſcḋm cōpoſitū ex brodio galline ⁊ çuccaro ſupraſcriptū ut ibi. Si vero medicamē cōgruit aliquāliter efficacius poribus tūc pͥmo ſumat in mane ſtōcho ieiuno ante prādium dictum pͥmū medicamen compoſitū ex vitellis ouorum ⁊ çuccaro. Deinde imediate aſſumat dictū ſcḋm medicamen cōpoſitum ex dicto brodio galline ⁊ çuccaro ſeruatis reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in canonibus duob⁹ in aſſumptiōe dictorum medicaminū immediate ſupraſcriptorum. ¶ Ventris lenitiuū ⁊c. ut immediate ſupra efficacius ipſo pori immediate. ℞. medicinas oēs deſcriptas in recepta immediate ſupraſcripta. paſſularū tranſmarinarum corinthiarum paruarū nigrarum. ℥.i. Si vero medicamen congruit efficacius pori immediate tunc pͥmo aſſumat ſupraſcriptos vitellos cū çuccaro. deinde imediate dictas paſſulas comedat. Ultimo ſupraſcriptū brodium cū çuccaro imediate bibat in mane ante prandiū ſtomacho ieiuno ſeruatis reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione alterius medicaminis immediate ſupraſcripti. ¶ Ventris lenitiuū ut ſupra imediate efficacius ipſo pori immediate. ℞. medicinas oēs deſcriptas in recepta imediate anteſcriptas. Ficus citrinas ſiccas ⁊ pingues numero. vi. Si vero medicamen ꝯgruit efficacius pori immediate tunc pͥmo aſſumat ſupradictos vitellos ouorum cū çuccaro. deinde dictas ficus bene maſticatas imediate degluciat ⁊ poſtea immediate paſſulas dictas. Jndē ultimo brodiū ipſum cū çuccaro imediate bibat in mane ſtomacho ieiuno ⁊c. ut ſupra de alio medicamine imediate ſupraſcripto. ¶ Ventris lenitiuū ⁊c. ut imediate ſupra efficacius ipſo pori imediate vētoſitatiſq; reſolutiuū ⁊ flegmatis aliquāliter eductiuum. Eſtq; medicamē ſenum. ℞. medicinas oēs deſcriptas in recepta imediate ſupraſcripta. medulle cartami electi. ʒ.i. folia menthe numero quatuor. Et ſi iterū congruit medicamē aliquāliter efficacius pori imediate tūc addat iterum vnā aliā. ʒ. medulle cartami dictis ficub⁹ ⁊ menthe maſticꝰ ⁊ degluciat ⁊c. ut ſupra de medicamine hic imediate ſupraſcripto. Si vero medicamen cōgruit efficacius pori imediate ventoſitatiſq; reſoluēdis eſt ⁊ flegma aliquāliter educendū. tunc pͥmo aſſumat dictos vitellos ouorum cum çuccaro. deinde imediate dictas ficus cū iſta medulla cartami ⁊ menthe bñ maſticatas oēs degluciat ⁊ poſtea dictas paſſulas īdē. Ultimo dictum brodiū cū çuccaro immediate bibat in mane ſtomacho ieiuno ⁊c. ut ſupra de alio medicamine ſupraſcripto. ¶ Ventris lenitiuū ⁊c. ut ſupra imediate efficacius ipſo pori imediate eſtꝙ medicina ſenū mundificat viſcera ⁊ abſtergit renes. ℞. terbentine electe. vel cyrophene lucide munde ⁊ non lote. ℥.ſ. çuccari albiſſimi triū coctarum puluerizati. q.s. ad ipſam terbentinā debite inuoluēdā ut imediate infra. Terbentina ipſa tota ſimul aut ad libitū ad fruſta duo vel tria diuiſa ſm̄ poſſibilitatem aſſumētis vel ut ſibi melius libet inuoluatur optime in dicto puluere çuccari. deinde fruſtatim ipſa terbētina ſeu ipſa fruſta degluciant̄ oīa taliter çuccaro trium coctarū inuoluta. aut ſi ſibi gratius eſt ipſa terbentina çuccaro inuoluta ut hic ante poſtea tota aut ſaltem fruſtatim ut ante inuoluant̄ in partes ſcalete ſeu nebule vino dulci pͥus madefacte. q.s. ad ipſius terbentine debitam inuolutionē. Iſtā terbentinam taliter çuccaro aut ſcaleta ſeu nebula inuolutam ut hic ante aſſumat in aurora vel ad libitum in mane cum ſurgit ſaltem ſemel in menſe ⁊ ad amplius in ſingulis medietate cuiuſlibet menſis ſemel quolibet tempore anni preterꝙ tempore calido. ¶ Ventris lenitiuum ⁊ dolorum mitigatiuum ⁊c. ut ſupra. Recipe olei cōmunis temperati ſeu optimi. videlicet olei oliuarum debite maturarū ⁊ nō putrefactarum nec preternāliter aliter immutatarum ipſiuſq; olei vnius anni vel cyrophani coloris ſuauis odoris quod idem eſt quod oleū cōmune tēperatū. ℥.xvi. vitellos oui ſine albumine numero. ii. çuccari albiſſimi trium coctarum. ℥.iſ. ſalis cōmunis. ʒ.iii. miſce ⁊ fiat cliſtere. Si vero medicamen permutare vult tunc iſtud enema ſeu cliſtere debite calidum ſibi imponi faciat ſtomacho ieiuno in mane ante prandium per duas horas vel ad libitum ante cenam per horas tres. Hoc vero enemate taliter uti poteſt ad libitum ſemel in ſingulo menſe quocunq; tempore anni preterꝙ tempore calido ſiue tempore magni caumatis niſi magna neceſſitas ad hoc incumberet. quo caſu tunc etiam tempore magni caumatis ipſo enemate uti poteſt. ¶ Ventris lenitiuum ⁊ dolorum mitigatiuum ⁊ efficacius priori immediate viſcerumq; confortatiuum. Recipe decoctionis capitis ouis caſtrati vel agni melius ouis. deinde caſtrati ⁊ ultimo agni quod caput ouis vel caſtrati ⁊c. decoquatur ut hic proxime infra. ℥.xv. vitellos oui numero tres. olei amigdalarum dulcium. ℥.vi. çuccari albiſſimi trium coctarum. ℥.i. ſalis communis. ʒ.iiſ. Caput ouis vel caſtrati ⁊c. bulliat in aqua fluuialis munde ⁊ clare quantum ſufficit pro ipſius capitis decoctione uſq; ad notabilem ſeparationē carnium ab oſſibus. deinde decoctio ipſa optime calida coletur ultimo tribus cyathis dicte colature reliqua oīa addant̄ miſce ⁊ fiat cliſtere. Si vero medicamen cōgruit efficacius pori immediate tūc iſtud enema ſibi imponi faciet debite calidū ſtomacho ieiuno ſeruatis reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in uſu enematis alterius imediate ſupraſcripti.

¶ Contra ventris ſtipticitatē aliud.

Ventris lenitiuum leue. Recipe foliorum ſeu malue violarum. M.i. ſebeſten. ʒ.iii. penidiarum ℥.ſ. incidantur folia minutim ⁊ imponatur cum ſebeſten in aque lib.i. aque bulliant uſq; ad ꝯſumptionem tertie partis. In qua poſtꝙ colata fuerit diſſoluantur penidie. deinde miſce. Iſtius aque aſſumat ab. ℥.v. uſq; ad. vi. vel ſero ante cibi aſſumptionē per duas horas nec dormiat poſt. ¶ Aliud efficacius ⁊ materie flegmatice precipue ventoſitatis eductiuum. Recipe medulle cartami. ℥.ſ. amigdalarum mundatarum ⁊ aliqualiter aſſatarū. ʒ.ii. ſebeſten. ʒ.iii. çuccari rub. ℥.i. aque fontis lib. ii. bulliant ad conſumptionem tertie partis. aqua-

de colentur qua utatur ut ſupra ad.℥.iiij uſq; ad.viij. ¶ Aliud fortius. Recipe medulle cartami.ʒ.ij. ſebeſten.ʒ.j.tamarin.ʒ.j.ſ. ſalis communis.ʒ.ij.mellis crudi.℥.i.aque fontis lib.j.ſ. bulliant ad quantitatem tertie partis ⁊ colentur.doſis ab ℥.iiij.uſq; ad.vij.⁊ plus ⁊ minus ſm etates regiones ⁊ cetera. ¶ Lenitiuum Serapionis quod equiualet precedẽti. Recipe medulle cartami.ʒ.xx.aque calide lib.ſ.penidiarum.ʒ.x. proijciatur aqua calida ſuper medullam cartami ⁊ permittatur bullire leuiter ⁊ in fine addantur penidie colentur ⁊ utatur ut ſupra. ¶ Aliud Serap.⁊ eſt eductiuum lenitiuum uentoſitatis flegmatis ⁊ cholere eductiuum. Recipe medulle cartami.℥.iij.amigdalarum mundatarum.⁊.viij.aniſi.℥.ſ. ſalis communis.ʒ.i.carnium ficuum pinguium numero vi. mellis qḋ ſufficit pro eluario.doſ ab.℥.ſ.uſq; ad.℥.i.ſ. ¶ Lenitiuũ uſuale ⁊ nõ ualde ꝓportionatũ. ℞.iuris galline uel caponis.ʒ.x.medulle cartami.ʒ.i. ſalis cõis.ʒ.ſ. penidiarum ʒ.i.olei cõis.℥.ſ.bulliant leuiter uſq; ad conſumptionem qrte partis qḋ totum calidum ſumat añ cibum ut ſupra. Quidam loco brodij ſuprafcripti accipiũt brodiũ caulium cũ aliis rebus etiã in aliq̃b⁹ lenit̃ uenter cũ brodio caulium non lotorum ⁊ non cõplete decoctionis cum oleo ⁊ ſale tantũ maxime qñ ſuper caules ceciderit ros aut pruina ⁊ colligantur ante ſolis ortum. Quibuſdam uentrem habẽtibus ualde ſtipticũ oportet addere que dicta ſunt de cartamo ⁊c̃. Et ſciendum q lenitiua uentris in febrib⁹ in q̃b⁹ ſola querit̃ lenitio debent eẽ frigida magis q̃ calida. ¶ Lenitiua vo uentris uſualia poſita ab Auicen.cap̃ de cura putridarum ſꝫ ut ſunt aque cordei ſyrupus acetoſus ſimplex ſyrupus violatus ſunt debilis ualde ⁊ non niſi ut eſtimo in uentris fluxibus ualde erunt efficacia. De hac materia vide Auicen.tertia primi de regimine ſenum. vide etiam de cura putridarum ubi ponit pulchra alia lenitiua ⁊ fortiora.

¶ Contra colicam.

Doloris mitigatiuũ ⁊ inteſtinorũ lenitiuũ. ℞.foliorũ maluarũ.M.ij. camedreos.camepitheos abrotani ſautinẽ añ.M.ſ.folij roſmarini añ.M.j.florum camomille.M.i.ſ.aneti.M.i.meliloti.M.i.ſ.radicũ altee ſeu malui auiſci.M.i.feniculi apij ariſtologie lõge añ.M.ſ. ſeminum fenugreci.℥.i.lini cartami aniſi feniculi carui ameos añ ℥.j.baccarum lauri.ʒ.j. Radices fruſtatim incidantur in fruſta ſaltem mediocria.ſemina vo contundant̃ groſſo mõ:deinde oĩa ſimul bulliãt in q̃titate aque ſimplicis munde ⁊ clare ⁊ melius ipſius aqua fluuialis ſufficienti pro fomentatione uſq; ad conſumptionẽ qrte ptis dicte aque. deinde ℞.decoctionis huius colature cyathos tres ſeu.℥.xviij.caſſiefi.℥.i.benedicte ſimplicis.℥.ſ.olei anetini.℥.iiij. vitellum oui numero.j.eluarij de baccis lauri.ʒ.iij.ſalis cõe.ʒ.ij.çuccari rub.℥.ſ.miſceãtur ⁊ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere ſibi imponi faciat qñ a dolore uexatur.aut futurus eſt de proximo. ¶ Doloris mitigatiuum. ℞.ſupraſcripte decoctionis quantitatem ſufficiẽtem pro fomentatione. ℞.ſpongias.ij. quantitatis proportionabilis loco dolenti. In hac decoctione debite calida ⁊ nõ tepida infundatur ſpongia deinde optime exprimat̃ poſtea ſpongia ipſa pãno lineo ſimplici inuoluta ⁊ taliter debite calida loco uentris apponatur quando dolore infeſtatur ⁊ taliter ſuper loco dolenti dimittatur donec caliditas ſpongie notabiliter remittatur non tamen infrigidetur nec tepefiat ſuper ipſo loco ſed retineret aliam ſm neceſſitatem. hac fomentatione utatur quando dolore uexatur prius tamen habito cliſteri precedente.

¶ Contra colicam uentoſam ⁊ partim ex fece.

Enema ℞.olei camomille.℥.vi.oleorũ aneti liliorũ ſiſamini añ.℥.iij.vitellũ oui.i.miſce. ¶ Aliud enema. ℞.oleorum aneti ſpice añ.℥.iij.olei liliorũ al.℥.vi.vitellũ oui.i. ¶ Aliud. ℞.decoc.capitis caſtrati.℥.xij.oleorũ ſpice liliorum al.aneti ſiſamini añ.ʒ.iij. vitellum oui.i.iere pigre.℥.ſ.miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Enema aliud. ℞.vini albi vinoſi.℥.viij.butyri.℥.vi.vitellos ouorum numero.ij.croci.ʒ.ſ. miſce ſicut dormitionis dormiat ſuper uentrem cõpreſſum fricationes. Si leniatur ex aliquo iſtorũ ſupraſcriptorũ poſtea fricet̃ ſuauiter locus doloris cum manu uerſus dorſum:⁊ ſi ex hoc iuuamentum percipit tunc fricatio fiat per tempus notabile ⁊ pluries reiteretur ⁊ proprie ſtomacho ieiuno aut etiam dolore inualeſcente. Somnus. ¶ Dormiat multum ſi poteſt. ¶ Lenitiuum ⁊ mitigatiuum doloris. Vitellos oui ſine albumine ſumptos ante cibum cum modico croci iuuat. ¶ Lenitiuum ut ſupra. Brodium caulium coctum cum carne galline pinguis ⁊ ficubus albis pinguibus:cui addatur poſt decoctionem penidiarum quantum libet croci modicum conueniens eſt ante cibum uel quanta hora ſtomacho ieiuno. ¶ Solutiuum facile. ℞.caſſiefi.℥.i.ſebeſten diſſoluti optime ʒ.iij.ficus albas diſſolutas optime numero.ij.penidiarum.℥.ſ.cinamomi.℈.i.aquarum feniculi aneti camomille añ. quãtum ſufficit pro potione. ¶ Mitigatiuum doloris ⁊ reſolutiuum. ℞.aque camomille.℥.iij.cinamomi.℈.i.croci.gr.ij.çuccari albiſſimi.ʒ.ſ.miſce ⁊ potetur ſtomacho ieiuno. ¶ Lenitiuum doloris. bibat olei cõis optimi ſtomacho ieiuno.℥.vi. ¶ Lenitiuum ut ſupra. Bibat olei ſiſamini optimi ſtomacho ieiuno.℥.vi.ſi non habet ſtõchi debilitatem aut olei amigdalarum dulcium tantũdẽ ad libitũ. ¶ Confectio uentoſitatis reſolutiua. ℞.dyacimini uel dyacinamomi.ʒ.iij. ¶ Ventoſe doloris mitigatiua ponatur ipſa ſuper vmbilico incluſa intra uentoſam quocũq; tpe infeſtaret. ¶ Solutiuum efficacius hore. ℞.iere pigre Gal.ʒ.iij.caſſiefi.℥.vi.ſebeſtẽ.ʒ.ij. aquarum rutbe aneti añ.q.ſ.miſce ⁊ fiat potio. ¶ Reſolutiuum ℞.pulueris ſeminis rutbe.ʒ.ſ. pulueris ſe. carui.℈.ij. aque feniculi.ʒ.ij.vini albi aliqualiter vinoſi antiqui.℥.i. miſce ⁊ potetur ſtomacho ieiuno. ¶ Euaporatiuum. Recipe milij partes.iij.quantum ſufficiat pro ſacculo.ſalis partes.ij.furfuris florum camomille florũ anetiañ.partẽ.i.miſce ⁊ fiat ſacculus qui debet debite calidus loco dolenti apponi. ¶ Fomentatio euaporatiua. ℞.florum camomille meliloti. ana.M.ij.florum aneti.M.i.ſ.abſinthij.M.ij.folij rutbe ana.M.i.ſquinanti.M.i.ſ.artemiſie.M.i.eupatorij.M.i.ſ. pulegij.M.ſ.roſmarini.M.i.ſ. calamenti camedreos camepitheos ana.M.ſ.radicis ariſtolo. ro.℥.i.ſeminum cartami.℥.ſ.ſe.iunipi.fenugreci ana.℥.i.ſeminũ aniſi feniculi carui ameos ſileris montani ana.ʒ.iij. Contundantur omnia groſſo modo: deinde miſce ⁊ bulliant in ſufficienti quantitate aque uſq; ad conſumptionem tertie partis aque. ¶ Confectio reſolutiua. Recipe ſpecierum dyacimini.℈.ij.ſpecierum dyagalange.ʒ.i.cinamomi.ʒ.i.croci.℈.i. çuccari albiſſimi.℥.vi. miſce ⁊ cum aquarum rutbe ⁊ feniculi ana. quantum ſufficit fiat confectio ſolida in morſellis triũ.ʒ.pro quolibet morſello.

Solutiuũ facile. ℞.medulle cartami.ʒ.i. ficus ſiccas albas pingues.iij. miſce ⁊ aſſumat ante prandium per tres horas. ¶ Solutiuum aliud facile ⁊ nature familiare. ℞.ficus albas ſiccas pingues numero.iiij. ſebeſten.ʒ.iij.paſſularum puarũ nigrarũ.ʒ.ij. penidiarum.ʒ.ſ. brodij pulli uel caſtrati.q.ſ.pro potione. ¶ Solutiuũ facile efficacius ſupraſcriptis imediate. ℞.brodij galli decrepiti.℥.viij.polipodij.M.i.florũ aneti.M.ſ.ſe.cartami contuſi.℥.ſ.ſal ℥.ſ.gallus prius optime fruſtictur deĩde occidatur ⁊ euiſceretur. Ultimo omnia reliqua in eius uentre icludant̃ ⁊ cum ipſis optime decoquat̃ cui⁹ decoct.ſumat̃ q̃titas dicta ⁊ fiat potio. ¶ Unctio mitigatiua doloris ⁊ reſolutiua. ℞. oleorũ camomille abſinthij añ.℥.i.oleorum ſpice liliorum al.añ.ʒ.iij olei rutbe.℥.ſ.pulueris cinamomi.℥.i.pulueris ſileris montani caſſie lignee ſpice añ.℈.i.cere quantum ſufficit pro ⁊c̃.miſce ⁊ cum modico aceti quantum ſufficit fiat vnctio mollis. ¶ Suppoſitorium uentoſitatis reſolutiuum. ℞.amigdalarũ amararum.℥.ſ.bdelij.ʒ.ſ.caſſie lig.ſtoracis ſicce aſſe añ.℈.i. pulegij ſpice añ.ʒ.ſ. radicum ireos radicum ariſtologie ro. añ.℈.ij.ſeminum apij petroſilij añ.℈.j.ſeminum rutbe.℈.ij. ſeminum ſileris mõtani aniſi feniculi carui ameos añ.℈.i.cinamo

mi.℈.ij.cimini.ʒ.j.croci.℈.j.ſalis coIs.ʒ.j.mellis quantum ſufficit pro ſuppoſitoriis conficiendis.

¶ Contra uermes.

Cliſtere ℞.lactis capri.ʒ.ij. mell.ʒ.iij. ¶ Unctio.℞.oleoꝝ maſticis.ʒ.ſ.abſinthij amigdalaꝝ amararũ añ.ʒ.j.pulueris aloes abſinthii gentiane añ.ʒ.ſ.nigelle.℈.ij. ſeminũ portulace coriandroꝝ coral.ru.añ.ʒ.ſ.fellis tauri.ʒ.j.bauracb.ʒ.ſ.cere.q.s.pro vnguento.pul.pul.deinde oia ſimul miſce ⁊ fiat vnguẽtũ. ¶ Pille ſolutiue ṽmiũ ⁊ humorũ ipſoꝝ.℞.aloes.ʒ.ii.myrre.ʒ.ii.croci.ʒ.ſ.reubarbari.ʒ.ſ.corticum radicum capparorum bauracb thimi iudaici añ.℈.j.puluerizent̃ ſubtilr deinde omnia ſimul miſce ⁊ cum ſyrupi de abſinthio.q.s.ad incorporandũ reformẽt̃ pillule.vii. p ʒ. ¶ Potus digeſtiu⁹.℞.acrimonie.M.ij.radic. graminis.M.i.ſiliginis.ʒ.ſ.coriãdroꝝ p̃paroꝝ.ʒ.ii.ſeminũ portulace.ʒ.i.miſce deinde oia bulliant in ſufficienti q̃titate aque uſqꝫ ad ↄſumptionẽ tertie ptis aque deĩde optime exprimantur ⁊ colent̃ ⁊ dictam colaturam uſui reſerua. ¶ Pille iterficiẽtes ṽmes.℞.croci.℈.ſ.myrre.ʒ.ſ.cortic.radicis capparorum.℈.i.abſinthii.ʒ.ſ.bauracb.gra.iii.thimi nigelle polij añ.ʒ.ſ.ſemẽtine.ʒ.ſ.ſandonici terre ſigillate ſeminum raphani añ.℈.i.coriandri preparati coral.rub.añ.℈.i.zuccari albiſſimi.ʒ.ſ.puluerizentur omnia ſubtiliter deinde cum ſucco enule.q.s.ad incorporandũ oia reformẽt̃ pille.ix.pro.ʒ. ¶ Puluis p epithimate.℞.aloes abſinthij añ.ʒ.i.bauracb.℈.i.gentiane.ʒ.ſ.tinij calamenti maſticis indici nigelle menthe abrotani añ.℈.ij.coriandrorum p̃paratoꝝ coral.ru.añ.ʒ.i.fellis tauri.ʒ.ii.ſucci cepe.ʒ.ſ.pul.pul.deinde oia ſimul miſce. Iſtius pulueris ⁊ ſucci cepe medietas infundatur in aceto conuenientis acetoſitatis deinde in ipſo aceto taliter mixto ⁊ ſuauiter calido infundatur filtrum in figura ſcuti aut tela quadruplicata deinde ſcutum talr infuſum ⁊ extractũ ab ipſo liquore aſpergatur cum pte pulueris que remanſit.q.s.ad aſpergendum ultimo: deinde ſcutum talr madefactum ⁊ poſtea aſperſum tepidum ſup ſtõcbo ponat̃ ita ut cuſpis acutior ipſi⁹ ſtõcbi cooperiat os ſtõcbi. Baſis vo ſcuti cooperiat fundũ ſtõcbi: ⁊ talr reiteret̃ hoc medicamen ter vel quater in die naturali. ¶ Confectio.℞.ſementine diptami albi añ.ʒ.i.nigelle.℈.i.ſeminum portulace caudani añ.ʒ.i. coriandrorũ p̃paratorum ℈.i.endagi bagade cornu cerui uſti añ.ʒ.ſ.zuccari albiſſimi.ſ.lib.i.miſce ⁊ cum aquis agrimonie gentiane añ.q.s.fiat confectio ſolida in forma rotunda. ¶ Aluarini.℞.tyriace antique.ʒ.ſ. ¶ Emplm.℞.radicis enule.ʒ.i.folioꝝ viridiũ hoꝝ quatuor infraſcriptoꝝ.vz abſinthij rutbe mẽthe abrotani añ M.i.nuclioꝝ perſicoꝝ lupinoꝝ añ.ʒ.ſ.bauracb.ʒ.i.thimi nigelle gentiane inde aloes añ.ʒ.i.fellis tauri.ʒ.ſ.cepe.ʒ.i.coriãdrorum p̃paratoꝝ ſumacb ſemis portulace añ.ʒ.i.olei abſinthij olei amigdalarum amararũ añ.q.s.ad impugnandũm. Radices herbe nuclee cepe ↄtundant̃ ⁊ deinde ſufficienter bulliant ultimo oia cum reliquis incorporentur ⁊ fiat emplm ad lentum ignem.

¶ Contra uermes pro puella dñi Uincilai de ripa. patiente exitum ani.

Recipe ſucci abſinthij.q.s.ad infuſionẽ iſraſcripte mice panis in canone iſraſcripto aloes epatici.ʒ.i.gentiane.ʒ.ſ.nigelle.℈.ii.maſticis.ʒ.ſ.lupulo ꝑ ſemis.ʒ.i.myrre.ʒ.ſ.coriandroꝝ p̃paratoꝝ.ʒ.ii.corallorũ ru.g̃.ij.fellis tauri aut ſaltem bouis.℈.ii.puluerizanda puluerizentur ſeorſum ⁊ difformiter ut decet ſm cano. Deinde in dicto ſucco abſinthij infundant̃ ⁊ ex dicto ſucco ibibat̃ mica panis groſſitiei vnius digiti ⁊ figure ſcutalis ſiue in modũ ſcuti.poſtea ipſa mica panis talr ibibita aſpergat̃ ex dicta mixtura pulueris ⁊ felle tauri aut ſaltem bouis. Ultimo mica taliter ibibita ⁊ aſperſa ſuauiter in uelo ſerico ſubtili ⁊ raro ⁊c̃.

¶ Contra uermes cum febre ⁊ fluxu mãerũ diuerſarum ſed amplius flegmatis.

Terminum interfectiuũ ⁊ eductiuũ mãeꝝ acutarũ abſterſiuũ ⁊ lenitiuũ.℞.lactis caprini.ʒ.x.mell ⁊ eſt efficaci⁹.ʒ.ii.aut zuccari ⁊ eſt min⁹ efficax miſce. ⁊ fiat cliſtere. ¶ Uermiũ iterfectiuũ ⁊ eductiuũ ⁊c̃.℞.oleoꝝ maſticis.ʒ.ſ.abſinthij amigdalarũ amararum añ.ʒ.i.aloes abſinthij gentiane añ.ʒ.ſ.nigelle.℈.j.ſeminũ portulace coriãdrorũ p̃paratorũ coral.ru.añ.℈.i.fellis tauri uel bouis.ʒ.j.bauracb.℈.i.cere noue.q.s.pro vnguento molli.pul.pul.⁊ fiat vnguentũ p ſtõcbo ⁊ ſecũ.nis grecilib⁹ uſqꝫ ad vmbilicum. ¶ Uermium eductiuũ ⁊ ↄfortatiuũ ſtõcbi.℞.abſinthij.ʒ.ſ.nigelle.℈.ſ.cornu cerui uſti.℈.i.ſementine.℈.ii.corticũ radicũ capparorũ.ʒ.i.ſeminum portulace coriãdroꝝ p̃paratorũ añ.℈.i.pul.pul.⁊ cum ſyrupi de abſinthio fiãt pille.ix.uel.x.pro ʒ. ¶ Digeſtiuũ mãe uermiũ ut ſupra de vnguẽto.℞.agrimonie.M.i.radicũ graminis.M.ij.ſeminũ ſiliginis.ʒ.i.coriãdrorũ p̃paratorũ.ʒ.ſ.portulace.ʒ.ij.miſce ⁊ bulliãt ad ↄſũptionẽ medietatis in aq̃ ſufficienti q̃titate ciſterne ⁊ exp̃mant̃ ⁊ aſſumat loco ſyr.ʒ.iij.bis in die ⁊ lymphet ẽt vinũ. ¶ Uerminꝫ iterfectiuũ ut ſupra de vnctiõe.℞.ſemẽtie.ʒ.ſ.radicis diptami albi.℈.i.nigelle.℈.ſ.endagi bagade.℈.ſ.ſeminum caudani ʒ.ſ.portulace.℈.i.coriandrorum p̃paratorũ.ʒ.i.gariofilorum ʒ.ſ.cornu cerui uſti.ʒ.ſ.zuccari albiſſimi lib.i.miſce ⁊ cũ aq̃rum agrimonie ⁊ abſinthij.q.s.ad conſi.fiat confe.ſolida in morſellis. ¶ Mãe ſtõatice digeſtiuum ⁊ ṽmiũ repulſiuuꝫ.℞.aquarum abſinthij.ʒ.i.ſ.menthe ſcabioſe añ.ʒ.ſ.miſce ⁊ aromatizetur cum modico modici croci. ¶ Digeſtiuum ultime diate ⁊ mẽbroruꝫ nãtium cõfortatiuum.℞.maſticis gra.iii. ¶ Digeſtiuum ut imediate ut ſupra ⁊c̃.℞.tyriace antique.ʒ.ſ.vini albi medie vinoſitatis.ʒ.i.miſce. ¶ Fluxum reſiſtens ⁊ febrem mãs ipſorũ adſiciendo membra nãlia confricando ⁊ ſtipticando ⁊ uermes repellens iterficiẽs ⁊ educẽs.℞.mirabolanum kebulũ ↄdĩtũ.j. ¶ Aliud ut ſupra ſed efficaci⁹.℞.miclete.ʒ.iij.aque abſinthij quantum ſufficit pro potione miſce ⁊ fiat potio.

¶ Contra debilitatem ṽtutum naturalium iuncturarum ⁊ cõtra uermes.

Solutiuũ facile minoratiuũ.℞.pillarũ de hiidicra de iera ſimplici añ.℈.i.agarici hermodactyloꝝ añ.℈.ſ.ſal gẽme.g̃.i.zinzib.g̃.j.ſ.maſticis.g̃.ii.miſce ⁊ cũ ſyrupi de abſinthio.q.s.ad icorporãdũ forment̃ pille.vii.p ʒ. Iſtarum pillarũ aſſumat a duabus uſqꝫ ad q̃tuor ad libitum in aurora oi mẽſe ſel. Et poſt ipſarũ aſſũptionẽ dormiat per horã ſi põt ſed ſtet ieiunus quatuor horis ad minus. deinde prandeat ſi pille cũ ſoluerint uel non aſſumat lenitiuum añ prandium. Nam forte tarde abẽt ſolutionẽ ⁊ ipſam leuem facient. ¶ Aliud ſolutiuum faciliimũ.℞.caſſie fi.ʒ.j.ſ.mirabolanorum kebulorum.ʒ.ij.aque abſinthij.ʒ.i.ſeri caprini.q.s.pro potione miſce ⁊ fiat potio. Mirabolani contriti groſſo modo infundãtur prius in aqua ⁊ ſero per horas.xij.ad minus. Deinde optime exprimantur ⁊ colentur ulamo dicte colaturẽ ipſa caſſia fi.addatur miſce ⁊ fiat potio. ¶ Iſtaꝫ caſſiã fiſtulam aſſumat in aurora ſingulis duobus mẽſibus ⁊ poſt ipſius aſſumptionem dormiat parum uel non dormiat ⁊ aſſumat cum modis ⁊ ordinibus deſcriptis in alia medicina. nam tarde ſoluet iſta. ¶ Digeſtiuum.℞.aquarum ſaluie.ʒ.j.ſ.menthe.ʒ.j.abſinthij.ʒ.ij.miſce ⁊c̃. Iſtas aquas calidas aſſumat in aurora quatuor diebus cõtinuis in ſingulis duobus menſibus.deinde poſt ipſarum aſſumptionem dormiat ad libitum ⁊ ſtet ieiunus ad minus horis.iij. ¶ Confectio Recipe ſpecierum aromatici ro.deſcriptione Gab.ʒ.j.dyamuſci dulcis.ʒ.ſ.zuccari albiſſimi.ʒ.iij.miſce cum aquarum ſaluie abſinthij añ.q.s.fiat confectio ſolida in morſellis.ui.ʒ. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum cum excitat̃ oi hebdomada ſel. Et poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiun⁹ ad min⁹ horis tribus ⁊ non curet interim dormire. ¶ Solutiuum facile.℞.pillarũ ſupraſcriptarum.ʒ.j. Iſtud ſolutiuũ aſſumat q̃ta die poſt cõpletã aſſũptionẽ ſupraſcriptarũ aquarum in ſingulis duob⁹ mẽſib⁹.quõ ſolutiuũ aſſumat cũ modis ⁊ ordinibus deſcriptis pillarũ ſupraſcriptarũ. ¶ Pille ſolutiue ⁊ cõfortatiue mẽbrorũ nãliũ ⁊ iuncturarũ ⁊ ṽmiũ interfectiue.

℞.trociſcoꝝ de abſinthio.℈.ii.de reubarbaro.℈.i.nigelle gentiane aā.℈.ſ.ſementine.ʒ.ſ.ariſtologie lõge.℈.i.baurach.℈.ſ abrotani.℈.i.cornu cerui uſti.ʒ.i.coriãdri ꝑparati.℈.ii.abſinthij.℈.ii.ſaluie.℈.ſ.maſticis.℈.ii.caulis ſeminis carui mẽthe aā.℈.i.mirre.ʒ.ſ.croci.℈.i.ruthe.ʒ.ſ.ſeminis plantaginis.℈.ii.aloes omnium ſimul collectorum.iiii.pil.miſce & cum fellis tauri aut ſucci porri.q.s. ad incorporandum formentur pillule.vii.pro.ʒ. Iſtarum pillarum aſſumat a tribus uſqꝫ ad v.ad libitum in aurora oſbus.xx.dieb⁹ quas aſſumat cū modicis tactis in aſſumptione aliarū pillarū. ¶ Pille confortatiue ſtõchi. ℞.trociſcoꝝ de abſinthio.ʒ.i.ſpẽrum dia.ro.deſcriptione Sab.ʒ.ſ.menthe ſicce ſaluie aā.℈.i.maſticis.℈.ii. miſce & cum ſy.de abſinthio.q.s.ad incorporandū formentur pille.vii.pro.ʒ. Iſtaꝝ pillulaꝝ aſſumat a.ii.uſqꝫ ad.v.ad libitum in ſingula hebdõa deinde poſt ipſarum aſſumptionē ſtet ieiunus horis trib⁹ & iterū dormiat ad libitū. ¶ Lotio pedū ℞.ſaluie.M.ii.ſticados.M.i.betonice calamenti.aā. M.ſ. miſce deinde bulliant in ſufficienti quantitate aque uſqꝫ ad conſumptionē q̄rte ptis aque. Iſta lotione ſuauiter calida lauent pedes crura & genua ante cenā ſel' aug bis ad libitū ſingulo menſe leuiter & parū fricando verſus ſurſum: & hoc idē faciat manibus ſi libet.

¶ Contra exitum ani ſeu inteſtini recti propter mollificationem ipſius inteſtini.

Recipe emblicoꝝ myrtilloꝝ.ʒ.ſ.ſumach roſarū aā.ʒ.i nucū cypſi.ʒ.ſ.thuris.ʒ.i.vini nigri ſtiptici. q.s.pro decoctione ſupraſcriptarū rerū.ɔtūdēda ɔtūdantur groſſo mō.deide oia ſil' mixta bulliāt ad lētū ignē uſqꝫ ad cōſumptionē tertie ptis dicti vini. In hac decoctione nō tepida ſed ſuauiter calida ſedeat p vnū q̄nq̄geſimū hore puella egra imediate ſaltē poſt uētris receſſum & anteq̄ īteſtinū in anū introducat. Et ſaltē bis in die tal'r ſedeat ſi ipſa non ſecederet aut ſaltem ſpongia vna noua ex dicta decoctione ſuauiter calida ibibita deide leuiter expreſſa & panno lineo ſimplici albo & raro inuoluta apponatur ano &c̄.ut ante de dicto balneo & ibi retineatur ſuauiter compreſſa ſaltem per horam vnam. Deinde poſt ſeſſionem dictam in ipſo balneo & ēt poſt dictā ſpōgiā & anteq̄ īteſtinū introducat in anum ut aīt tūc pulueris alterius medicamis imediate infraſcripti aſpergat ſuper dicto inteſtino p̄s ɔueniens ad hoc.poſtea inteſtinum idem cū dicto puluere in anū īromittat ut poſſibile eſt & retineat tal'r ſtra anū īteſtinū ipm cū nat ib⁹ ſtātib⁹ ſtrictis p er tps notabile ut eſt poſſibile. ¶ Ad idem aliud. ℞.acatie.ʒ.i.roſarū myrtilloꝝ ſucco.aā.ʒ.ſ.ſumach.℈.ſ.balauſtiarum.ʒ.i. antimonij ℈.i.aluminis.℈.ſ.maſticis.ʒ.ſ.nucum cypreſſi.ʒ.i.ſpice caſſie lignee aā.℈.i.puluerizanda pul.ſeorſum & diſſormiter ut decet ſtu tano.deide oia ſimul miſce. Iſtius medicaminis pulueriçati ut hic imediate ſupra pars ſufficiens ad hoc ponat ſuper dicto īteſtino egreſſo. Et taliter ponatur imediate poſt balneum ſupraſcriptū aut ēt imediate poſt ſpongiam ſupraſcriptam. Deinde īteſtinū īroducat &c̄.ut ait in alio canone alterius medicamis imediate ſupraſcripti. ¶ Ad idem. ℞.citoniorum.ʒ.iii.balauſtiarum.ʒ.ii.roſarum.ʒ.i.ſ. nucum cypreſſi.ʒ.ii.vini nigri ſtiptici.q.s.pro decoctione iſtarum reꝝ. Citonia ipſa minutim incidantur & melius gratuſent deinde reliqua ɔtūdēda ɔtūdant groſſo mō. Ultimo oia ſil' mixta bulliāt ad lentū ignē uſqꝫ ad ɔſumptionē tertie ptis dicti vini. Si vo medicamē puuitare ɔgruit tūc in hac decoctione nō tepida ſed tantū ſuauiter calida ſedeat puella. Deide īteſtinū aſpgat ex puluere imediate ſupraſcripto &c̄.ut ibi.aut ſpōgia ex hac decoctione ibibita inteſtino apponat &c̄. ut ſupra de alio medicamine primo ſupraſcripto compoſito ex emblicis myrtillis &c̄.ut ibi.

¶ Contra exuberantem fluxum emoroidarum.

Fluxus emoroidalis ɔſtrictiuū. ℞. mirabolanos kebulos numero.ii.pulpas iſtoꝝ mirabolanoꝝ comedat in aurora q̄tuor dieb⁹ ɔtinuis in qb⁹ exuberantē fluxū patiat & poſt ipſi⁹ aſſūptionē ſtet ieiun⁹ horis q̄tuor & dormiat iterū non plus q̄ per horā. Hoc medicamine utat quocūqꝫ tpe anni qñ p̄dictū fluxū patit. ¶ Fluxus emoroidalis ɔſtrictiuū ꝑori efficaci⁹. ℞.triſere ferruginate ex arte fenois. ʒ.ii.aque plantagis.ʒ.i.ſ.miſce. Si vo medicamen congruit efficacius tunc iſtā mixturā ſumat in aurora debite calaꝫ ut ſupra de mirabolanis. ¶ Fluxus emoroidalis conſtrictiuū efficacius ꝑori imediate. ℞.pillarū de bdelio. Si vo medicamē ɔgruit efficacius tunc a.v.uſqꝫ ad.vii.ſumat iſtarū pillarum in aurora cum modico vini nigri ſtiptici ut ſupra de mirabolanis omnia ſeruando.

¶ Contra dolorem emoroidarum.

Recipe ſuaue pruocatiuū & apitiuū emoroidaꝝ. ℞. folium ficus & cū dorſo ei⁹ fricet eas & hoc qñ vult q̄ apiant & ſanguinē educāt. Iſta utat fricatione pluries cū emoroides tumēt & do'ēt & ſanguinē querit educē uerū hēc p̄cedāt euiones debite ad emoroides. ¶ Unguētū mitigatiuū doloris emoroidaꝝ ſi cū eis eſt ardor &c̄. ℞.olei violarū olei roſ.albuminis oui vitellū oui cere albe. Fiat vnguentum molle tinngat petia in dicto vnguento deide ducat circa cādelā & iponat & ultimo extrahat petia remanente. Et ſi non ſentit ardorē tā dolet addat modicū croci. Si eſt ſine ardore ponatur adeps anatis cū ſubſtātia corpulēta accepto fruſto longo aliqualiter filo alligato & ſic integrū ano apponat dolore infeſtante & propue ſi eſt ſine dolore.

De egritudinibus renum & veſice.

¶ Contra caliditatem renum.

Solutiuū facillimū. ℞.caſſie electe tamarindorū aā.ʒ.i.ſucci violaꝝ recētiū & in conſerua çuccari.ʒ.ii.ſucci roſaꝝ.ʒ.ii.mirabolanoꝝ kebuloꝝ pulueriçatoꝝ.℈.i.draganti çuccari cādi.aā.ʒ.ii.iulep vio.aque endi.aā q.s.pro diſſolutione caſſie tamarindi minutim icīſi diſſoluantur cū dictis iulep & aq̄ ſufficiēti ipſis remanētibus in forma electuarij.ultimo reliqua oia addant fiat el'uariū. ¶ Unctio p renib⁹. ℞.oleoꝝ nenufaris.ʒ.vi.roſati & violati aā.ʒ.iii. draganti & gūmi arabici aā.℈.ſ.ſeminū.iiii.minoꝝ frigidoꝝ coium vꝫ lactuce portulace endiuie plantagie aā.℈.i. raſure eboris ſandalorum rub.aā.℈. .cere albiſſime q̄tum ſufficit fiat vnctio mollis pro renibus.

¶ Contra caliditatem renum.

Recipe oleoꝝ roſati.ʒ.i.ſ.nenufaris.ʒ.i.myrtilloꝝ.ʒ.ſ dragāti gūmi arabici aā.ʒ.ſ.ſeium coium melorū frigidorū.ʒ.i.mioꝝ frigidoꝝ papaueris albi aā.ʒ.ſ.mucillaginis portulace & papaueris albi aā.ʒ.i.ſandal.ru.ʒ.vi.boli armeni.ʒ.ii.raſure eboris.ʒ.i.cere albe.q.s.pro vnguēto molli. Et ſi ad incorporandū neceſſaria ſit maior olei q̄ntitas tunc ſolum dictum oleum nenufaris augeat.pulueriçanda pul. ut decet deinde omnia ſimul miſce. Ultimo cū modico modici aceti ſolum.q.s ad penetrandum omnia ſimul incorporentur ad lentum ignem. Ex hac vnctione actu frigida ut eſt vngatur ut oportet renes. Si vo medicamē congruit efficacius ꝑori immediate tunc ℞.vnguenti immediate ſupraſcripti.ʒ.i.ſ.mucillagis pſilij.ʒ.ſ.miſce deinde omnia ſimul icorporent ut ſupra pro vnguento molli. Si vo iterum efficaci⁹ congruit tunc ℞.vnguenti imediate ſupraſcripti.ʒ.i.ſ. camphore.g̃ vi. Camphora ipſa pulueriçetur ut decet deinde oia ſimul miſce & optime incorporentur ad lentum ignem & fiat vnguētum ut ſupra. Si vo adhuc efficacius conuenit remedium ſuper loco renum ex directo ponat vnam laminam plumbeā latitudis quatuor digitoꝝ & lõgitudis ſaltē ſex digitoꝝ & groſſitiei ſaltē vnius coſte cultelli conuenientis ad incidēdū panē pforatā pluribus foramib⁹ latitudinis ptis groſſioris vnius acus ſubtilis ſeu conuenientis ad ſuendum hāc teneat ſuper renibus pluri tempore ſm neceſſitatem.

¶ Contra calculum renalem & uentoſitatem.

Doloris mitigatiuū lapidis cōminutiuum cāſarum dolorum & mācrum coium eductiuum uētoſitatiſqꝫ reſolutiuū & eductiuū. ℞.oleoꝝ lilioꝝ alboꝝ.ʒ.iiii.

ſpice.ʒ.iiȷ.aneti.ʒ.v.camomille.ʒ.iiij.vitellos oui numero.ij. pulueris cinamomi.ʒ.ii.croci.ʒ.ſ.pulueris çuccari.ʒ.j.ſalis cois.ʒ.iii.miſce.⁊ fiat cliſtere. Iſtud cliſtẽ debite calm ſibi iponat dolore ipm uexãte aut dñ uexatiõi ex dolore pxim⁹ eſt. Et ipm ẽt talr ſibi imponat dieb⁹ pcedente ⁊ ſequenti diẽ aſſumptionis ſolutiui pximi infraſcripti. ℭ Solutiuum ⁊ eſt pro ptu. ℞.caſſiefi.ʒ.i.benedicte.ʒ.iii.eluarij indi.ʒ.i.aq̃rũ ſparagoꝝ ſcolopendrie ana.q.ſ.pro potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calm in aurora ⁊ cum cuſtodia tpe quo actualr dolet aut dolori proximus eſt. ℭ Doloris mitigatiuum lapidis cõminutiuum ⁊ ipſius eductiuum uentoſitatiſq; reſolutiuũ. ℞.oleoꝝ ſcorpionis cõpoſiti deſcriptione Meſ.nucleoꝝ pſicoꝝ.ʒ.i.camomille.ʒ.ſ.oleorum ſpice liliorum alborum pinguedinis galline añ.ʒ.ſ. anatis.ʒ.i. pulueris cinamomi.ʒ.ii.croci.ʒ.ſ.miſce ⁊ fiat vnctio. Ex hac vnctione debite cale vngat locus doloroſus ſtomacho ieiuno ſaltem bis in die.vȝ añ prãdium ⁊ ante cenam ⁊ amplius ad libitum ſm neceſſitatem. Et ea vnctione taliter ut incipiat die ſequenti diẽ aſſumptionis ſolutiui ſupraſcripti. ℭ Doloris mitigatiuũ ⁊ lapidis cõminutiuũ ⁊c̃.ut imediate ſupra efficacius pori imediate. ℞.pitarie.M.iiii.ſenationum pulegij calamenti camedreos camepiteos ſauine abrotani añ M.ſ.radicis altee fruſtatim inciſarum.M.ſ.ſeminum lini fenugreci cartami añ.ʒ.ſ.aniſi feniculi carui ameos añ.ʒ.ii. florum camomille meliloti altee añ.M.i.ſemina contundantur groſſo modo deinde oĩa ſimul bulliant in ſufficienti quãtitate aque fluuialis uſq; ad cõſumptionẽ medietatis aque poſtea optime exprimanſ ⁊ colenſ.cuius colature ℞.xv.uel ad libitum.ʒ.xij.oleorũ liliorum alboꝝ ſpice aneti añ.ʒ.ii.caſſiefi.ʒ.i.bñdicte ſimplicis çuccari ru.añ.ʒ.iiii.vitellos oui numero.ij.ſalis cois.ʒ.iii.miſce ⁊ fiat cliſtere. Si vo medicamẽ ꝯgruit efficaci⁹ pori imediate ante iſtud enema: tunc iſto enemate utaſ ipm dolore infeſtante ⁊ pprius ſtõcho ieiuno ℭ Dolorum mitigatiuum ⁊c̃.ut ſupra. Cũ tantũ cliſteris ꝓximi ſupraſcripti dẽptis alijs medicinis fiat fomentatio calã cũ ſpongijs ⁊ h̃ canõ.⁊ loco dolenti. ℞. ſpõgias.ii. groſſitudinẽ trium digitorum ⁊ latitudis ꝓportionalis loco dolenti. Si vo ex ſupraſcriptis medicinis nõ debite conualeſcit infirm⁹ tũc ex hac decoctione fiat fomentatio cum ſpongia ſm cañ.loco dolenti quacũq; hora dolore uexante aut uexationi pxim⁹ eſt pt̃er q̃ renib⁹ dolẽtibus qb⁹ hec fomentatio nõ fiat. ℭ Doloꝝ mitigatiuũ ⁊c̃. ℞.dyacinamomi.ʒ.i. Iſtius confectionis aſſumat aliqb⁹ dieb⁹ vnũ morſellũ ſtõcho ieiuno.vȝ ſaltem ſel in die in mane cum ſurgit aut ẽt añ cenã per duas horas ad libitum. Ea confectione talr uti incipiat die tertia poſt aſſũptionem iſraſcripti medicamis cõminutiui lapidis ⁊c̃.compoſiti ex litontripon. ℞.lapidis lincis iudaici ut ibidem.

ℭ Lapidis cõminutiuum ⁊ ipſius eductiuũ harenularũq; flegmatis ⁊ uentoſitatis. ℞.litontripon.ʒ.i.ſ.lapidum lincis iudaici ſpongie añ.℈.ſ.milij ſolis ſeminum feniculi añ.gra. v.cinamomi gra.iii.aquarũ ſaxifragie ſpagoꝝ añ.ʒ.i.ſ. pluerizenſ pulu deinde oĩa ſil miſce. Iſtam potionẽ non ſolutiuã aſſumat in aurora debite calam ⁊ nõ tepidam die tertia poſt diẽ aſſũptionis ſolutiui pximi ſupraſcripti ſi morbus ⁊ dolor dat inducias. Et poſt ipſius potionis aſſũptionẽ ſtet ieiunus horis.iiii. Si vo morbus nõ dat iducias qȝ ipm maxime moleſtat tunc iſtam potionẽ aſſumat die ſequẽti immediate poſt diem aſſumptionis euiſdem ſolutiui. ℭ Curatiue actualis doloris renalis pſeruatiua que a futuro lapide renum ⁊ a dolore eorum ex inã ipſos renes ⁊ vias urinales oppilãte ac etiam uentoſitate cotidiẽ virtuti familiaris ⁊ uſualia ut hic infra. ℭ Preſeruatio ⁊ ẽt cura al.ꝓſ. Uentris lenitiuum facile ⁊ uſuale eſtq; medicina ſenum mundificat viſcera ⁊ abſtergit renes. ℞.terbentine electe.vȝ dyaphane lucide munde ⁊ non lote.ʒ.ſ.aut ad libitum.ʒ.i.çuccari albiſſimi trium coctarum pulueriçati.q.ſ.ad ipſam terbentinam debite iuoluẽdã ut imediate iſra in ſequenti latere. Terbentina ipſa tota ſimul aut ad libitum in fruſta duo uel tria diuiſa ſm poſſibilitatem aſſumentis uel ut ſibi melius libet iuoluaſ optime in dicto puluere çuccari deinde fruſtatim ipſa terbẽtina ſeu ipſa fruſta degluciant ola talr çuccaro triũ coctaꝝ inuoluta. aut ſi ſibi gratius eſt ipſa terbentina çuccaro inuoluta ut hic ante poſtea tota uel quaſi tota aut ſaltem fruſtatim ut añ iuoluaſ in pteo ſcalate ſeu nebule vino dulci ſꝑius madefacte.q.ſ.ad ipſius terbentine debitã iuolutionem. Iſtã terbẽtinã talr çuccaro aut ſcalete inolutã ut hic añ aſſumat in aurora uel ad libitum in mane cum ſurgit ſaltẽ ſel in mẽſe ⁊ amplius in ſingula medietate cuiuſlibet menſis ſel quocũq; tpe anni pt̃erq̃ tpe calo. ℭ Uentris lenitiuum ⁊ a renib⁹ eductiuum facile efficacius pori imediate. ℞.caſſie electe.ʒ.i.ſ.aque ordei excorticati tpe calo.q.ſ.pro potione: ſed tpe frigido aqua mellis tãtũdẽ loco dicte aque ordei miſce ⁊ fiat potio. Si vo medicamen congruit aliqualiter efficacius pori imediate tunc iſtaȝ potionem ex caſſia fi.⁊c̃.ut hic ante aſſumat in aurora debite calidã ⁊ non tepidam ſel in ſingulo mẽſe ⁊ poſt ipſius aſſũptionẽ non dormiat: aut ſi dormierit nõ amplꝰ .eq̃ media hora dormiat ſed ſtet in lecto per vnã horã cũ dimidia poſt ipſi⁹ caſſie aſſumptionẽ. Et poſt eiuſdem caſſie aſſumptionem ſtet ieiunus horis quattuor deinde prandeat ⁊ nõ aſſumat lauatiuũ aliqõ ⁊ in dicto prandio comedat blites ⁊ boraginẽ. bibeat carnes laudabiles ut pulli hedi uel vituli aut ſilẽs laudabiles carnes. ℭ Preſeruatiua a futuro dolore renuȝ ⁊ lapide ſed non ſolutiua. ℞.amigdalas amaras electas debite mundas ⁊c̃.a cortice ſuo ſubtili ſicco numero.vi. Deinde coopertas ſeu confectas ex vna coopertura ſola çuccari albiſſimi triuȝ coctarum. Iſtas amigdalas comedat bene maſticãdo in aurora aut ad libitum in mane cum ſurgit ſed melius in aurora ⁊ tunc poſt ipſas dormiat ſi poteſt ad libitum. Et poſt earum aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis q̃tuor. Iſtis vo amigdalis talr utaſ ſaltẽ ſel in ſingula medietate cuiuſlibet menſis ꝑterq̃ tpe calo. ℭ Preſeruatiuũ a dolore renali ⁊c̃.ut imediate ſupra aliqualiter efficacius ipſo pori imediate reneſq; mũdificans. ℞.amigdalas amaras confectas ⁊c̃.ut imediate ſupra numero.vi.aque mellis facte ſm canonẽ infraſcriptũ.ʒ.iii. Si vo medicamen congruit aliqualiter efficacius medicamine pori imediate tũc iſtas amigdalas amaras comedat in aurora uel ad libitum in mane cum ſurgit: deinde imediate iſtã aquam mellis bibat calidam ⁊ non tepidam aut ad libitum frigidã ſed tñ melius calidam ſaltem ſemel in ſingula medietate cuiuſlibet menſis preterq̃ tẽpore calido ⁊c̃.ut imediate ſupra de ſolis ipſis amigdalis amaris. Aque mellis de qua imediate fit ſupra mentio. ℞.mellis electi.ʒ.i.ſeu partem vnã.aque fluuialis munde ⁊ clare.ʒ.ix.ſeu partes nouem miſce deinde bulliant ad lentũ ignẽ uſq; ad conſumptionem tertie partis aque continue ſemper ipſaȝ decoctionẽȝ deſpumando. Ultimo eadẽ decoctio tunc ab igne depoſita coletur per pannũ lineũ ſubtilẽ albũ ⁊ raruȝ ⁊ uſui ſeruẽ. Iſta aqua mellis utatur cũ dictis amigdalis amaris ut in alia recepta prime ſupra. ℭ Preſeruatiuũ a dolore renali ⁊c̃.ut proxime ſupra. ℞.medulle oſſiũ cereſorũ coopte ſeu confecte cũ çuccaro albiſſimo ⁊c̃.ut ſupra imediate.amigdale amare.ʒ.i.aque mellis ſupraſcripte proxime.ʒ.ii. Si vo medicamẽ ſupraſcripti cõpoſitũ ex amigdalis amaris ⁊ aqua mellis permutare congruit tunc primo iſtas medullas oſſiuȝ cereſorum comedat bene maſticando: deinde imediate ipſaȝ aquaȝ mellis bibat in aurora uel ad libitũȝ in mane cũ ſurgit ſeruatis reliquis modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione ⁊ uſu alterius medicaminis proximi ſupraſcripti compoſiti ex amigdalis amaris ⁊ aqua mellis ut ibi. ℭ Preſeruatiuũ a dolore renali ⁊c̃.ut prime ſupra ⁊ ꝓpꝰ lapidẽ frangens. ℞.brodij cicerũ iperatoris ſeu cicerũ rubeorũ ſiue nigrorũ ſm Auicen.ſecũ ſm cano.ad hoc.ʒ.iiii.pulueris cinamomi.℈.i.çuccari cãdi pulueriçati.ʒ.ii.miſce. Si vo medicamen congruit efficacius eꝑtiori proximo cõpoſito ex medullis oſſiuȝ cereſoruȝ ⁊ aqua mellis.tunc iſtã potionẽ debite calidã ⁊ non tepidã aut etiaȝ frigidã ſed tñ melius calidã aſſumat in aurora aut ad li

bitum in mane cum ſurgit ſeruatis reliq̄s modis ⁊ ordīb9
deſcriptis in aſſumptione ⁊ uſu alteri9 medicamīs ſupraſcri
pti cōpoſiti ex amigdalis amaris ⁊ aqua mellꝭ ut ibi. ¶ Preſer
uatiuū a dolore renali ⁊c̄. ut ꝓxime ſupra. ℞. cretani marini
ſeu berbe noiate uenetijs berba ſancti petri. ʒ.ij. feniculi aut
ad libitū aniſi. ʒ.j. ſeminū melonū mūdatoꝝ. ʒ.ij. aque mellis
℥.iij. Si vo medicamē̄ p̄imū ſupraſcriptū ꝑmutare cōgruit
tunc iſtam berbam cū feniculo ⁊ ſemib9 peponis ꝓ comedat
bene maſticando deīde immediate ipſam aquam mellis bibat
in aurora uel ad libitum in mane cum ſurgit ut immediate
de alio medicamine ſupraſcripto. ¶ Preſeruatiuum a dolo
re renali ⁊c̄. ut proxime ſupra. ℞. granoꝝ pinearum mūdata
rum deinde optime confectarum ex vna ſola coopertura ʒuc
cari albiſſimi triū coctaꝝ. ℥.ſ. Iſtas pillꝫs talr̄ ↄfectas come
dat bn̄ maſticādo in aurora uel ad libitū in mane cū ſurgit
ſaltē ſeꝫ in ſingula ebdōa quocūqꝫ tpe anni ⁊ poſt ipſarū aſſū
ptionē ſtet ieiunus boris tribus ad minus. ¶ Preſeruatiuū
a dolore renali ⁊c̄. ut ſupra ꝓxime. ℞. granorum fiſticorum
debite mūdatorū deinde ↄfectoꝝ ex vna ſola coopertura ʒucca
ri albiſſimi trium coctarum. ℥.ſ. Iſtos fiſticos comedat bn̄
maſticando in aurora uel in mane cum ſurgit ad libitū ſaltē
ſeꝫ in ſingula ebdōa quocūqꝫ tpe anni p̄terꝗ̄ tpe calido ⁊c̄.
ut de pineis imediate ſupraſcriptū. ¶ Preſeruatiuū a dolo
re renali ut ſupra prime. Utatur ſpongijs alternis dieb9 tpe
quo apparent ipſi ſpagi virides. Utaꝛ peponis cum arillis
ſeu ſemib9 ſuis teneralibus ⁊ matrib9 in qb9 medulle ipſe im
plicanꝛ qb9 oib9 dieb9 utaꝛ alternis ſed nō in multa q̄ntitate
ne inducerent febrē aut fluxū vētris. Utaꝛ ātecibū quatuor
aut. v. bolis raphani mediocris acuitatis optime ipſam ma
ſticando ſaltē ſeꝫ in ſingula ebdōa tpib9 tantū frigido ⁊ medio
⁊ nō tpe calido. Nota ꝙ ea die qua aſſumiꝛ vna ex ſupraſcri
ptis medicis p̄ſeruatiuis a futuro lapide renum ⁊c̄. Tunc ea
dem die non aſſumat aliam.

¶ Contra dolorem calculi.

Solutiuū minoratiuū facile. ℞. caſſie electe bndi
cte ſimplicis ſebeſtē aā. ʒ.iij. aque ſpagoꝝ
ſcolopēdrie aā. q. ſ. miſce ⁊ fiat potio. Si vo formatū i forma
ſolida factū ſit grati9 tunc aſſumat iſtas pillꝫs. ℞. ſpērū bene
dicte ſimplicis aloes ſuccotrini pillarum de iera ſimplici aā
℈.j. miſce ⁊ cū iulep violati. q. ſ. ad icorporandū formenꝛ pille
vij. ¶ Enema qd faciēdū eſt āte ſolutiua p̄dicta. ℞. florum
blite. M.j. camomille mellilotí aā. M.j. aneti florū pulegij
calamenti altee aā. M.j. ſeminum lini fenugreci cartami aā
℥.ſ. aniſi feniculi carui ameos dauci aā. ʒ.ij. iuniperi. ℥.ſ. ra
dicum feniculi petroſilij ſpagi apij bruſci aā. quartam partē
M.j.ſ. vitellum oui numero. j. caſſie fi. ℥.j. benedicte ʒuccari
rubei aā. ℥.ſ. oleorum aneti camomille liliorum alborum ana.
℥.ij. ſalis cois. ʒ.ij. berbe radices ⁊ ſemina p̄us groſſo modo
contuſa ⁊ flores bulliant in ſufficienti quantitate aque uſqꝫ
ad ↄſumptionem tertie ptis aque deinde optime exp̄manꝛ ⁊
colenꝛ ultimo tribus cyatbis dicte colature reliqua oia ad
danꝛ ⁊ fiat cliſtere. ¶ Digeſtiuū. ℞. ſyruporū de biſantijs. ℥.
j. de liquiritia oximellꝭ ſimplicis aā. ℥.ſ. aque capillꝭ ue. ſpara
gi. M.j.ſ. miſce. ¶ Solutiuū eradicatiuum. ℞. ſolutiuū ſu
praſcriptum eluarij indi. ʒ.j. miſce. ¶ Fomentatio. ℞. parita
rie ſeu vitrioli. M.iiij. ſenationum ſeu creſſonum. M.ij. folio
rū blitis maluarum aā. M.ſ. rutbe pulegij calamenti came
dreos camepitbeos mentaſtri ſauine aā. M.j. radicum altee
M.j.ſ. florum camomille mellilotí aā. M.j.ſ. aneti. M.j. ſe
minum lini fenugreci aā. ℥.ſ. ſeminum iuniperi aniſi dauci
feniculi carui ameos. ℥.j. Contundantur omnia groſſo mo
do deinde omnia ſimul bulliant in ſufficiēti q̄titate aque uſ
qꝫ ad ↄſumptionē q̄rte ptis aque. Item. ℞. ſpongias duas
que infundanꝛ in dicta decoctione deinde optime expreſſe ⁊
poſtea pāno lineo inuolute ⁊ debite calide locis dolentib9 ap
ponanꝛ p̄terꝗ̄ epati ſup qbus locis non dimittanꝛ refrige
rari ſed cum tepere icipiunt remoueanꝛ ⁊ reiterentur bis uel
ter imediate ſucceſſiue ⁊ ipſas talr̄ apponat dolore inualeſcē

te. ℞. olei aneti. ℥.ſ. olei ſcorpionum Meſ. ℥.j.ſ. olei liliorū
alborum camomille aā. ℥.ſ. milij ſolis. ℈.ij. cinamomi. ʒ.j. mi
ſce. ¶ Eluarium lapidis cōminutiuum ⁊ ipſi9 eductiuum ⁊
viarum urine mundificatiuum. ℞. iuſtini deſcriptione Ni
co. ʒ.j. lapidis lincis iudaici ſpongie aā. gr.vj. milij ſolis. ℈.ſ. ci
namomi. gr.iiij. vini ſiboli. q. ſ. ut fiat delectabile. miſce. ¶ Cō
fectio confortatiua ſtōchi uentoſitatis reſolutiua ⁊ lapidis
cōminutiua. ℞. dyacinamomi. ℥.j. ¶ Enema uſuale. ℞. oleo
rū camomille liliorꝫ alboꝫ aā. ℥.vj. vitellum oui numero. j. ʒuc
cari ru. ℥.j. ſalis cois. ʒ.ij. miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Digeſtiuum
uſuale. ℞. aquarū ſparagoꝝ. ℥.ij. ſcolopēdrie ſaxifragie cap.
ue. aā. ℥.ſ. milij ſolis. ʒ.ſ. cinamomi pul. ℈.j. ʒuccari. ʒ.j. miſce
¶ Solutiuum uſuale in forma ſolida. ℞. pillarum de iera
ſimplici. ℈.ij. agarici. ℈.j. ſpice. gra. ij. Agaricus infundatur in
oximellis quantitate ſufficienti ad infuſionem. Deinde oia
ſimul miſce ⁊ cum benedicte ſimplicis. q. ſ. ad incorporandū
reformentur pillule. vij. pro. ʒ.

¶ Contra dolorem renalem Enema:

Recipe foliorꝫ blitis floꝝ camomille aā. M.j. mellilotí
aneti pulegij calamenti aā. M.ſ. radicū altee
ſeu maluauiſci. M.ſ. feniculi apij petroſilini ſpagi bruſci aā.
quartā ptem. M.j. ſemīs lini fenugreci cartami aā. M.j.ſ.
aniſi feniculi carui ameos aā. ʒ.ij. dauci iuniperi aā. ʒ.ſ. vitel
lum oui. j. caſſie fiſtule. ℥.j. benedicte ſimplicis ʒuccari rubei
aā. ℥.ſ. oleorum aneti camomille liliorū alboꝝ aā. ℥.ij. ſalis
cois. ʒ.ij. berbe radices flores ⁊ ſemina p̄us ↄtuſa groſſo mō
bulliant ſimul in ſufficienti q̄titate aque uſqꝫ ad ↄſūptionē
tertie ptis aque deide exp̄manꝛ ⁊ colenꝛ ultimo tribus cya
tbis dicte colature reliqua oia addanꝛ ⁊ fiat cliſtere. ¶ So
lutiuum minoratiuum facile. ℞. caſſie fiſtule electe. ʒ.vj. bene
dicte ſimplicis ſebeſtē aā. ʒ.iij. aquarū ſparagoꝝ ſcolopēdrie
aā. q. ſ. pro potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuum aſſu
mat debite calidum ⁊ non tepidum ſtōcho ieiuno hoc p octo
boras poſt cenam imediate p̄cedentem. Et poſt ipſius aſſum
ptionē nō dormiat imediate ſed iaceat in lecto p borā vnam
deīde ſurgat ⁊ poſt ipſius aſſūptionē ſtet ieiunus totā boris
iiij. ⁊ non aſſumat lauatiuū aliqd ſed in dicto tern io. iiij. bo
rarū prādeat. Nā forte ipm ſoluet poſt prandium ⁊ p ferculo
comedat in prandio bletas cum boragine ⁊ feniculo. Item
carnes laudabiles elixas ⁊ nō aſſatas ut pulli pdicis bedi ⁊
ſiilium ⁊c̄. ¶ Solutiuum aliud in forma ſolida ⁊ mīoratiuum.
Si vo farmacū durum ſit ſibi grauius q̄ liqdū ſupra
ſcriptū tūc aſſumat pillas iſtas. Recipe ſpēꝝ bndicte ſimpli
cis aloes ſuccotrini aā. ℈.j. pillarū de iera ſimplici. ℈.j. miſce.
⁊ cum iulep violato. q. ſ. ad icorporādū formenꝛ pille. vij. p
ʒ. Iſtas pillas aſſumat per. viij. boras poſt cenam imediate p̄
cedentē cū reliqs modis ⁊ ordib9 ſupraſcriptis in aſſumptio
ne ſolutiui mioratiui imediate ſupraſcripti p̄terꝗ̄ ꝙ ipſas
pillulas non calefaciat non comedat ſed eas degluciat inte
gras. ¶ Digeſtiuū. Recipe ſyrupoꝝ de biſantijs. ℥.j. de liqui
ritia oximellis ſimplicis aā. ℥.ſ. aquarum cap. ueneris ſpara
gorum. aā. ℥.j.ſ. miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat calidum ⁊
non tepidum ⁊ hoc per. viij. boras poſt cenam imediate p̄ce
dentem deinde poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus ad mi
nus boris tribus ⁊ iterum dormiat ad libitum. Quod digeſtiuū
taliter aſſumat quatuor diebus ad minus ⁊ taliter ipſum aſ
ſumere incipiat die ſecunda immediate ſequenti aſſūptio
nē ſolutiui minoratiui āteſcripti. ¶ Solutiuum eradicatiuū
Recipe ſolutiuū ſupraſcriptū eluarij indi. ʒ.j. miſce ⁊ fiat po
tio. Iſtud ſolutiuū aſſumat debite calidum ⁊ non tepidū ⁊
boc p viij. boras poſt cenā imediate p̄cedentē cū alijs modis
⁊ ordibus deſcriptis in aſſumptione ſolutiui minoratiui ſu
praſcripti p̄terꝗ̄ ꝙ poſt ipſius aſſūptionē ſtet in lecto per bo
ram vnā in qua dormiat ſi pōt. Tranſacta vo dicta bora ſiue
dormierit ſiue non tunc ſurgat ⁊ non dormiat ⁊ ſtet ieiunus
poſt ipſius aſſumptionē boris. v. ¶ Fomētatio. ℞. paritarie
ſeu berbe vitrioli. M.iiij. ſenationum ſeu creſonum qd idem
eſt. M.ij. foliorum blitis maluarum aā. M.ſ. rutbe pulegij

calamenti camedreos camepitheos mentbaſtri ſauine añ. M.j.radicum altee ſeu maluauiſci. M.ſ.florum camomille mellilotí añ. M.i.ſ.aneti. M.j.ſeminum lini fenugreci iuniperi dauci aniſi feniculi carui ameos añ. ℥.i. Contundantur omnia groſſo mō deinde oīa ſimul bulliāt in q̄titate aque uſq; ad ↄſūptionē quarte ptīs aque. ℞.ſpōgias duas que infūdanſ in dicta decoctione deinde optime exprime ⁊ poſtea in pāno lineo inuoluanſ ⁊ debite calide locis dolentibus apponantur ꝑterq̄ spatí ſup quibus locis non dimittatur infrigidari ſed cum incipiant tepere remoueantur ⁊ reiterenſ bis uel ter ſucceſſiue imediate ⁊ ipſas apponat dolore inualeſcēte. Iſta fomentatione cum ſpongijs locis dolentis appoſitis ut hic añ taſr utaſ ſolum dolore pñte ⁊ ꝑcedente enemate ſuꝑaſcripto ipſam fomentationem. ¶ Unctio. ℞.oleoꝝ aneti ℥.ſ.ſcorpionum meſ.℥.i.ſ.liliorum alborum ſpice camomille añ.℥.ſ.milij ſolis.ʒ.ij.cinamomi.ʒ.i.miſce.hac vnctiōe debite cal'a vnganſ loca dolentia dolore pñte.quam vnctionez faciat ad minus bis in die ſtōcho ieiuno. vz ante prandium ⁊ ante cenam ⁊ ipſum pluries faciat ſm neceſſitatem. Itez eādem vnctionem taſr faciat imediate poſt dictā fomentationē ꝑus tñ exiccatis locis dolentibus. ¶ Eluariū lapidis cōminutiuum ipſius eductiuū ⁊ viarum urine ab oī mā mundificatiuum. ℞.iuſtini deſcriptione Nico.ʒ.i.lapidum lincis.ǧ.vj.iudaici ſpongie añ.ǧ.vi.milij ſolis.ʒ.ſ.cinamomi.℥.iiii.vi niriboli.q.s.miſce ⁊ fiat potabile. Iſtud eluarium aſſumat debite calidum per nouem horas poſt cenam imediate ꝑcedentē: deinde poſt ipſius aſſumptionem ſtet in lecto ad minus horis duabꝰ ⁊ iterū dormiat ad libitum ⁊ ſtet ieiunꝰ poſt ipſius aſſūptionem horis.v.⁊ non aſſumat lauatiuum aliqđ ſed prandeat in dicto termino.⁊ prandiū ſint diete ⁊ carnes laudabiles in aſſumptione ſolutiuoꝝ ſupraſcriptoꝝ. Quod eluariū taſr aſſumat poſt aſſūptionē dicti ſolutiui tertia die ſupraſcripti ⁊ hoc ſolū dolore pñte aut de ꝓximo futuro aut de ꝓximo ꝑterito. ¶ Cōfectio ſtōchi ↄfortatiua uentoſitatis reſolutiua ⁊ lapidis cōminutiua. ℞.dyacinamomi.℥.i. Iſtiꝰ confectionis aſſumat.ʒ.v.ſtomacho ieiuno ⁊ mane cum ſurgit ſex vicibus ⁊ alternis diebus.vz vna die ipm aſſumat ⁊ altera die non aſſumat. Qua confectione taſr uti incipiat tertia die poſt aſſumptionē eluarij ſupraſcripti. ¶ Enema uſuale. ℞.oleoꝝ camomille liliorū alborū añ.℥.vi.vitellū oui vnū çuccari rubei.℥.i.ſalis cōis.ʒ.ii.miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſto enemate ſuauiter calo utatur ſtomacho ieiuno omnibus.xv.diebus ſemel ⁊ amplius ⁊ minus ad libitum. ¶ Digeſtiuū aliud ℞.aquarū ſparagoꝝ.℥.ii.ſcolopendrie ſaxifragie capillorum veneris añ.℥.ſ.cinamomi puluerizati.ʒ.i.çuccari.ʒ.i.miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat calidū in aurora tribus diebus continuis cum alijs modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione digeſtiui ſupraſcripti.quo digeſtiuo taſr utaſ in ſingulis duobus menſibꝰ ſel' ꝑterq̄ tpe magni caloris. ¶ Solutiuū aliud minoratiuū in forma ſolida ut ſupra facile ⁊ uſuale. ℞.pill'arū de tera ſimplici.ʒ.ii.agarici.ʒ.i.ſpice.gra.ii.agaricus infundatur in oximel.q.s.ad infuſionē deinde omnia ſimul miſce ⁊ cum bñdicte ſimplicis.q.s.ad incorporandum reformentur pille.vii.pro.ʒ. Iſtarum pillularū aſſumat a duabus uſq; ad.iiii.ad libitū ⁊ hoc duobus menſibus ſemel in mane cum ſurgit.

¶ Contra dolorem calculi renalis ⁊ uentoſitatem a lapide uel ab harenulis uel flegmate viſcoſo uentoſante corporis naturalis cōplexionis ſanguinee ad cholericum tñ tendentis etiam 44.annorum.

Doloris mitigatiuum ⁊ lapidis cōminutiuū māeꝝ eductiuū uētoſitatū reſolutiuū ⁊ oppilonis viarū ſpirituū. ℞.oleoꝝ lilioꝝ alboꝝ.℥.vi.ſpice.℥.iiii.aneti.℥.vi.vitel.oui numero.i.pulueris cinamomi.ʒ.ii.pl'ueris çuccari.℥.i.ſalis cōis.ʒ.iii.miſce ⁊ fiat cliſtere ⁊ applica. ¶ Solutiuū. ℞.caſſ.fiſ.electe.℥.i.benedicte ſimplicis.ʒ.ſ.eluarij indi.ʒ.ſ.aquarū ſcolopendrie ſparagorū añ.℥.j.miſce ⁊ fiat potio ⁊ obſeruet modū minoratiuoꝝ. ¶ Inteſtinorum minoratiuū doloris mitigatiuū lapidis eductiuum harenularum ⁊ flegmatis itidem oppilonis ſpirituum uentoſitatiſq; reſolutiuū. ℞.ꝑitarie. M.iii.ſenationum. M.ii.pulegij ſauine calamenti abrotani camedreos camepitheos ſolij añ. M.i.florū camomille mellilotí altheen añ. M.i.ſ.radicum altee apij feniculi petroſil.ſparagi bruſci añ. M.ſ.ſeminū aniſi feniculi carui ameos dauci cartami lini fenugreci añ.℥.ſ.vitell.oui nūero.ii.caſſiefi.℥.i.bñdicte ſimplicis pl'ueris çucca.añ.℥.ſ.croci.ʒ.ſ.oleorum liliorum alborum camomille aneti añ.℥.ii.ſalis cōis.ʒ.iii. Herbe flores ⁊ ſemina contuſa groſſo modo bulliant in aqua ſufficienti pro tribus cliſteribus ⁊ fomentatione infraſcripta: deinde colentur ⁊ ultimo tribus uel.iiii.cyathis dicte colature.reliqua omnia addantur ⁊ fiat cliſtere.

¶ Doloris mitigatiuum lapidis comminutiuum ut ſupra. Accipe ſpongias ⁊ īfunde in decoctione imediate ſupraſcripta ⁊ hoc modo procede ſm cano.fomentationum ⁊ applica loco dolenti ꝑterq̄ renibus. ¶ Lapidis comminutiuū ⁊ ipſius eductiuum harenularum flegmatis uentoſitatis itidem ℞.litontripon.℥.i.ſ.lapidis lincis iudaici ſpongie añ.ʒ.ii.milij ſolis feniculi añ.gra.vi.cinamomi.ǧ.iii.aquarum ſaxifragie ſcolopendrie ſparagoꝝ añ.℥.i.pul.pul.ſm canonem.deinde omnia ſimul miſce. Hanc potionem aſſumat die ſcđo uel ꝑ poſt ſolutiuum ſupraſcriptum ⁊ hoc ſm ꝙ morbus magis infeſtat ⁊ obſeruet modū digeſtiuorū. ¶ Aliud ut ſupra ℞. oleoꝝ ſcorpionis ſm Meſ.℥.ii.camomille ſpice liliorū alboꝝ añ.℥.ſ.pl'ueris cinamomi.ʒ.iii.croci.ʒ.i.pinguedinis anatis.℥.i. miſce.hac vnctione vngatur locus dolens bis aut ter in die ſtomacho ieiuno ⁊c. ¶ Aliud ut ſupra. ℞.dyacinamomi.℥.iii. Iſtius confe.aſſumat aliqū ſaltem ſemel in die.ſ.hora digeſtiuoꝝ uel añ cibū per horā. ¶ Aliud ut ſupra efficacius. ℞ ſoluētiū ſupraſcriptorum quatuor generū medicinarū ꝓ cliſteri ſ.herbarum radicū floꝝ ſeminum,q.s.ꝓ ſemicupio oīum poſitoꝝ ut ſupra.aque fluuialis.q.s. p decoctione ipſiꝰ bulliant ad ↄſumptionē quarte ptīs ⁊ fiat ſemicupium ſm cano. ⁊c.

¶ Preſeruatiuum a dicto dolore ut ſupra. ℞.brodij ciceris rubeoꝝ.℥.vi.çuccari albiſſimi.ʒ.ſ.mellis paſſularū.ʒ.ii. miſce. Iſtud brodiū aſſumat ſaltē ſemel in oī medietate hebdomade ⁊ hoc alternis hebdomadis ⁊ hoc ordine digeſtiuorū ¶ Aliud ut ſupra. ℞.aque mellis facte ſm cano. īfraſcriptū imediate.℥.iiii.ſeminum altee ſeu maluauiſci.ʒ.ij.ſeminum coium maiorū fridoꝝ.ʒ.ſ.miſce. Iſtam mixturā aſſumat ut ſupra.ſed qñ vna hebdomada accepit ſupraſcriptā tūc alia hebdōa accipiat iſtā.ſ.tantū ſemel ut ſupra. ¶ Aque mellis de qua ſupra. ℞.mell' electi ptē.i.aque fluuialis ptes.iiij. miſce bulliant ad ↄſūptionē q̄rte ptīs ꝯtinue bñ diſpumādo. ¶ Aliud ut ſupra. ℞.aque ordei ut imediate īfra.℥.iiij.ſeminū altee ſeu maluauiſci.ʒ.ſ.ſeminum coium maiorum fridorum.ʒ.i.ſucci liquiritie.ʒ.ii.çuccari albiſſimi.ʒ.i.ſ.miſce. Aſſumat cum canonī.imediate ſupraſcripto. ¶ Aqua ordei ut ſupra. ℞.ordei excorticati ⁊ mundi ptē.i.aque fluuialis ptes.xx.bulliant uſq; ad apturā granoꝝ incluſive. ¶ Solutiuū facile ⁊ uſuale ℞.caſſiefi.electe.℥.ſ.pulpaꝝ ſebeſtē.℥.iiij.aque decoctionis liquiri.℥.j.ſeri capri.q.s.ꝓ potione miſce ſm cano.⁊ aſſumat hora ⁊ mō minoratiuoꝝ. ¶ Aliud ſed efficacius. ℞.pill'arū de bñdi.ſm receptā īfraſcriptā ʒ.ij.agarici.ʒ.j. Agaricus infundaſ in oximel.ſimplici ⁊ īcorporenſ poſt oīa cū dicto oximelle ⁊ fiant pill'e.vij.⁊ aſſumat ut ſupra. ¶ Pille de bñdic. ℞.ſpēꝝ el'uarij de bñdic.ptē.j.aloes ſucotrini contūdez miſce deinde cū eluario de bñdic.q.s.fiat magdaleon pro pillis. ¶ Preſeruatiuū a dolore renali. ℞. amigdalaꝝ amaraꝝ nūero.x.paſſulaꝝ.ʒ.ii.miſce. Iſtā mixturā aſſumat ſtōcho ieiuno ſaltez ſel' in qualibet medietate mēſis. ¶ Aliud. ℞.nucleoꝝ perſicoꝝ nūero.x.paſſularū.ʒ.iii.miſce ut ſupra. ¶ Aliud efficacius. Recipe abſinthij terreni ⁊ nō marini.ʒ.i.ſeminum altee ʒ.ij.fenugreci.ʒ.i.granorū iuniperi.ʒ.i.ſ.piſtando piſt.⁊ oīa miſce in mortario ⁊ fiant pill'e.vij.pro.ʒ.aſſumat ut ſupra immediate. ¶ Aliud. Recipe medulle oſſium ceraſorum.ʒ.iii. paſſularum.ʒ.i.ſ.miſce ut ſupra. ℞.ſeminū maluarū.ʒ.iii.al

te.ʒ.ij.ſeminum minoꝝ fridoꝝ añ.ʒ.j.radicū liquiritie raſe ꝛ munde minutim inciſe çuccari ſilr albiſſimi q̄tum pro tragea miſce ꝛ fiat tragea pulmenta. Iſtius aſſumat a.ʒ.ij. uſqꝫ ad.ʒ.iij.ad libitū ut ſupra. Comedat tres bolos raphani medie acuitatis ꝛ hoc cū ſale añ cenā ꝛ cū pane uel ſine ꝛ meli⁹ ut ſupra de aliis.ſ.in ſingula medietate menſis ꝛ non tempore calido. Comedat.xvj.aut.xx.lupinos cuꝫ ſale preparatos in aqua ſimplici ſm canoñ.ad hoc ꝛ hoc ante prandiū ꝛ ſine pane ut ſupra de aliis. ℭ ℞.cineris aliud capitis ꝛ crurū leporis decollati ꝛ combuſti ita ut fiat cinis.ʒ.i.vini albi medie vinoſitatis.ʒ.iij.miſce ꝛ aſſumat ut ſupra. ℭ Aliud. ℞.cineris oſſium extium in cruribus.ſ.in genibus poſterioribus leporis decollati.ʒ.i.amigdalarum dulcium piſtatarum ʒ.i.ſ.paſſularum.ʒ.ii.vini ut ſupra.ʒ.iii.miſce ut ſupra. ℭ Aliud. ℞.corticis rubei interioris imediate nucleo auellane ſeu corticis duri ipſius auellane.ʒ.j.ſeminis altee.ʒ.ſ.granoruꝫ pini infuſorum in aqua feruenti.ʒ.v.çuccari albiſſimi.ʒ.iiii.vini albi ſubtil ut ſupra.ʒ.iii.miſce ut ſupra. ℭ Aliud. ℞.auis dicte cauda tremula.ʒ.ſ.prepara aut elixando aut aſſando ꝛ aſſumat ut ſupra. Nota q̄ in ea hebdomada in qua aſſumit unam de ſupraſcriptis medicinis preſeruatiuis tūc non aſſumat aliam p̄terq̄ auis ſuprascripte de qua poteſt ſaltem ſemel in qualibet hebdomada comedere dato etiam q̄ aſſumeret aliam medicinam ſuprascriptam ꝛ idē intelligat̃ de oſſibus leporis de cortice rubeo auellanarum ꝛ de granis pini ipſius ſuprascriptis. Nam medicine ſuprascripte ſunt aperitiue ꝛ multus uſus medicinaruꝫ aperitiuarū ꝛ ꝓpⁱe non pñte dolore eſt efficax cā dolorem ip̄m adducendi: q̄m mult⁹ uſus ipſe cloacam renes effecerit ad ipſos renes mās valde multas ſuperfluas a ſtomacho ꝛ epate ducendo ꝛ iterum multus uſus medicinarum appoſitarum podagram efficit ꝛ cetera reliqua ſunt.

ℭ Contra p̄cipitationem flegmatis ſalſi ad renes ꝛ veſicam cum ardore urine ꝛ dolore in collo veſice.

Solutiuum minoratiuū. ℞.pillarū de iera ſimplici.ʒ.ij.agarici.ʒ.ii.ſeminum portulace.ʒ.ſ.miſce ꝛ cum ſucci roſati.q.ſ.ꝛ fiant pillule.vii.uel viii. Iſtas pillulas aſſumat in aurora ꝛc̄. ℭ Digeſtiuuꝫ. ℞.ſy.de liquiritia.ʒ.i.iulep vio.ʒ.ſ.aque capil.uene.ʒ.i.aque decoc.ordei excorticati ꝛ maluaꝝ añ.ʒ.ii.miſce. Iſtud ſumat in aurora calīn q̄tuor dieb⁹ ꝯtinuis. ℭ Solutiuū eradicatiuū facile. ℞.caſſie fi.ʒ.i.hidicte ſimplicis.ʒ.v.tamarin.ʒ.ii.ſyrupi de liquitia.ʒ.i.ſeri caprini.q.ſ.pro potione multa. Iſtud ſumat in aurora ꝛc̄.ꝛ ſumat pro lauatiuo aque ordei. ℭ Digeſtiuū uſuale. ℞.aque capil.ue.ʒ.i.decoctionis ordei excorticati lactis ſeminum coium frigidoꝝ añ.ʒ.i.ſ.çuccari albiſſimi.ʒ.ii.miſce. Iſtud ſumat per menſem poſt ſumptionem ſolutiui eradicatiui ſuprascripti calīn in aurora tribus dieb⁹ continuis iter t̄pe dierū.ix.cū modis ut ſupra. ℭ Solutiuū uſuale. ℞.caſſie fi.ʒ.i.ſy.de ligri.aque ordei excorticati añ.ʒ.ſ.ſeri caprini.q.ſ. Iſtud ſumat imediate poſt dictum digeſtiuum cum modis ꝛc̄.nō tñ dormiat. ℭ Confectio. ℞.dyadragāti fridi.ʒ.iii.fiat confectio in morſellis.iii.ʒ.pro quolibet. Iſti⁹ ſumat morſellum unum in mane duobus diebus continuis iter t̄pe ſingulorū.xv.dierū.deinde ſteti ieiunus trib⁹ horis quo incipiat uti poſt.viii.dies poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſuprascripti. ℭ Confectio alia. ℞.trocis.alkekengi ſine opio.dyadraganti frigidi çuccari albiſſimi.q.ſ.miſce ꝛ cum aque caude eque.q.ſ.fiat ꝯfectio ut ſupra.infra tñ terminū ſinguli menſis ꝛ poſt aſſūptionē ſolutiui eradicatiui per dies.xx. ℭ Cliſtere. ℞.decoctionis capitis ouis cyathos.iii.vitel.oui.i.caſſie fi.ʒ.i.ſ.çuccari ru.ʒ.ſ.miſce. Iſto utatur in mane ad libitū ad minus dieb⁹ trib⁹ continuis. ℭ Unctio. ℞.olei roſ.ʒ.i.ſ.vio.ʒ.ſ.olei maſticis.ʒ.ii.ſeminum coium maiorum fridorum.ʒ.iii.thuris.ʒ.i.raſure eboris.ʒ.ſ.boli armeni.ʒ.i.cere albe.q.ſ.pro unguento molli. Et hac ungantur renes uſqꝫ ad os caude ꝛ ēt inter anum ꝛ teſticulos ad minus diebus duobus in hebdomada qñ uadit dormitum ꝛ hoc poſt aſſūptionem eradicatiui ſuprascripti per.viii.dies. Comedat capones pulloꝝ vitulli hedi p̄dicis faſiani leporis iuuenis capoli caſtrati annualis: ſed iſte alterentur cum lactuca cocta ꝛ ipſas comedat cum vino granatoruꝫ ipſo non hñte tuſſim.oua ſorbilia. Comedat piſces paruos elixos non aſſatos tiamalos paruos lucios paruos cauedanos barbos ſtrilios ſardenas ꝛ ſimiles piſces puos. Comedat pultem ordei amili farrum ſpeltam ſpinachias blites cuꝫ endiuis: ſed abiecta p̄ma aqua ebullitionis blitiuꝫ fabas fractas ꝛ ſine corticib⁹ coctas cū carnib⁹ recētib⁹ cucurbitas atriplices lac caprinū non exīte fe.nec dolore capitis. Utatur vino gorreto ſeu coloris granate non vinoſo non agreſti neqꝫ dulci multum ſed ad aliqualē dulcedinem tendens uel nālīter uel artificialiter cum çuccaro optimo aut melle paſſ.paruarum nigrarum aut cum decoctione liquiritie ꝛ ſit vinum medium inter groſſum ꝛ ſubtile. Abſtineat ſe a reb⁹ calis ꝛ ꝓp̄e notabilr a ſalſis ab acutis. Euitet uentos cuiuſcūqꝫ generis ꝛ ꝓp̄e intenſos ꝛ ꝓpⁱe boream ꝛ auſtruꝫ. Et nota q̄ die qua utit̃ una de ſuprascriptis medicinis enumeratis non utatur aliis.

ℭ Contra ardorem virge cum ulcere ꝛ ardore ꝛ dolore intenſo calami virge ꝛ colli veſice.

Lenitiuum inteſtinoꝝ. ℞.olei amigdalaꝝ dulciū ʒ.viii.olei violati olei coīs unius anni boni odoris añ.ʒ.iij.vitellum oui nūero.i.çuccari albiſſimi.ʒ.ſ.ſalis coīs.ʒ.ii.miſce ꝛ fiat cliſtere. Iſtud cliſtere imponat debite calīn per duas horas ante prādiū aut per unā horam ante cenam ad libitum. Et ipſo talr utat̃ ad minus ſemel in qualibet hebdōa. ℭ Lenitiuū īteſtinoꝝ ut ſupra. ℞.olei ſiſamini.ʒ.viii.olei violati olei oliuaꝝ añ.ʒ.v.vitel.oui nūero.i.çuccari albiſſimi.ʒ.ſ.ſalis coīs.ʒ.ii.miſce ꝛ fiat cliſt̄. Iſto cliſteri utat̃ cum modis ꝛ ordib⁹ ut ſupra. ℭ Alr ad idē. ℞.decoctionis pinguis carnis porci uel caſtrati non ſalite.ʒ.x.vitelloruꝫ ouorū nūero.ii.olei oliuaꝝ ut ſupra.ʒ.iiii.ſalis coīs.ʒ.ii.miſce ꝛ fiat cliſtere. Iſto cliſteri utat̃ ut ſupra. ℭ Alr ad idē. ℞.foliorum maluarū.M.ii.blitis violarū añ.M.i.radicum maluauiſci.M.ſ.ſeminū fenugreci.ʒ.ſ.vitellū oui nūero.i.aſſūgie porcine non ſalſe.ʒ.ii.olei coīs optimi ut ſupra.ʒ.iiii.çuccari albiſſimi.ʒ.ſ.ſalis coīs.ʒ.ii. Herbe radices ꝛ ſemina bulliant in ſufficienti q̄titate aque uſqꝫ ad ꝯſumptionē medietatis aque ꝛ trib⁹ cyathis dicte colature. Reliqua omnia addant̃ ꝛ fiat cliſtere. Iſta cliſteria ordinatim poſui que gradatim p̄cedunt qb⁹ talr utat̃ ut dī de p̄ cliſteri mō uno mō alio cum voluerit permutationem facere. Aut illo qd̄ magis placet horis p̄dictis ut ſupra.non tñ q̄ ſi cliſtere ip̄m qd̄cūqꝫ eligatur poteſt ſecedere ſine ſale erit utilius q̄ ſi non apponet̃ ſal qd̄ feci in ultimo qd̄ eſt confortatiuum. ℭ Lenitiuum inteſtinoꝝ ut ſupra ſed amplius confortatiuū. ℞.decoctiōis uſ tamate uſqꝫ ad ſeparationē carniuꝫ ab oſſib⁹ capitis ouis caſtrati uel agni ſed melius ouis lib.i.vitellos ouorū nūero.ii.olei ſiſamini.ʒ.iiij.miſce ꝛ fiat cliſtere non ponēdo aliqd ſalis. ℭ Solutiuum facile. ℞.pulparū ſebeſtē p̄paratarum ut infra ʒ.i.ſ.penidiarum.ʒ.i.ſebeſtē infundat̃ p horas.xiiii.in brodio pulli macri.q.ſ.p ſeparatione ipſarū pulparū ab oſſib⁹ ꝛ cap diſſolutione deidc pulpe mādent̃ ab oſſibus. Ultio pulpe piſtent̃ optime ꝛ piſtate cum dictis penidiis optime incorporent̃ ꝛ fiat dactylus. Iſtud ſolutiuum facillimū aſſumat ante diem poſt cenam p̄cedētē p.viii.horas ꝛ poſt ipſi⁹ aſſumptionē nō dormiat ꝛ ſtet ieiun⁹ horis.iiii.tantū ꝛ nō aſſumat lauatiuū ſed in dicto termino quatuor horaꝝ prādeat ꝛ comedat res laudabiles. Et ip̄m ſolutiuū talr aſſumat in die imediate p̄cedente q̄tuor dies aſſumptionis digeſtiui ſuprascripti. ℭ Solutiuū facile ꝛ uſuale. ℞.pulparum dactyloꝝ.ʒ.ſ.pulparum ſebeſtē p̄paratāt ut ſupra.ʒ.i.ſ.paſſularum paruarū nigraruꝫ.ʒ.ſ.penidiarum.q.ſ.pro dactylo fiendo. Dicte ambe pulpe piſtent̃ optime ꝛ paſſule ſimiliter deinde omnia miſce ꝛ fiat dactylus. Quando voluerit ſolutiuum mutare tūc loco ſuprascripti ſolutiui aſſumat hoc vel aliquod ſequētiū nūeratoꝝ ſolutiuorū cum modis ꝛ ordinibus ſuprascriptis.

¶ Minoratiuum acute mãe ꝓp̄ie ꝛ mãerum coleꝛum a viſe ductuũ ꝛ lenitiuũ ꝛ facile. ℞. mãne. ʒ. ij. iulep violati. ʒ. j. decoctionis borum. ſ. violarum. ʒ. j. liquiritie. ʒ. ſ. paſſularum nigrarum. ʒ. ij. tolle iſtius decoctionis. q. s. pro potione ꝛ oĩa miſce ꝛ fiat potio. ¶ Minoratiuum ꝛc̃. ut ſupra efficacius priori ſed tamen facile. ℞. caſſie fiſtule. ʒ. j. ſebeſtẽ. ʒ. ſ. pulparum tamarindorum prunorum añ. ʒ. ij. iulep violati. ʒ. j. decoctionis ſuprascripte in ſolutiuo p̄cedente. q. s. pro potiõe miſce ꝛ fiat potio. ¶ Digeſtiuum. ℞. ſyrupi de papauere. ʒ. ſ. iulep violati. ʒ. j. decoctionis borum. ſ. violarum. M. j. liquiritie raſe. ʒ. ſ. paſſularum nigrarum. ʒ. ij. huius decoctionis accipe. ʒ. iij. miſce ꝛ fiat potio. Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calidum in aurora ſeu per. viij. horas poſt cenã precedentẽ. deinde poſt aſſumptionem eius ſtet ieiunus horis quatuor ad minus. Et interim dormiat ad libitũ. ꝛ ip̄m digeſtiuũ aſſumat quatuor dieb⁹ ↄtinuis poſt diẽ ſolutiui ex manna iulep violato ꝛc̃. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. ſuprascriptum ſolutiuum ex caſſia ſi. tamarindis ꝛ ſebeſtẽ ꝛc̃. uel aliq̊d alioꝝ ꝛ ip̄m aſſumat tertia die poſt quatuor dies complete aſſumptionis digeſtiui imediate ſuprascripti. ¶ Acuitatis urine remiſſiuum ꝛ doloris mitigatiuum ꝛ male complexionis acute epatis ꝛ oium viarum urine edatiuum ꝛ ulcerum conglutinatiuum. ℞. dyadraganti fridi. ʒ. j. dyapapaueris. ʒ. ſ. ſucci liquiritie. ʒ. ij. ſpẽrum trium ſandalorum ſine camphora. ℈. ij. iulep violati. q. s. ad incorporandum miſce ꝛ incorporent oĩa ſil' cum piſtello in mortario ſine igne ꝛ totum ducatur in forma ſolida. Iſtius confectionis aſſumat. ʒ. iij. in mane cũ ſurgit duobus diebus in hebdomada ad libitum. Deinde poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. ¶ Digeſtiuum uſuale. ℞. aque violarum. ʒ. j. lactis ſiue diſſolutiõis ꝑtis ipſius papaueris albi. ʒ. j. lactis ſiue diſſolutionis ꝑtium duorum ſeminum coium maiorum fridorum. ʒ. j. ſ. iulep violati. ʒ. j. miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat calidum in aurora quatuor diebus ↄtinuis in ſingulo menſe ꝛ cũ reliqs modis ꝛ ordinibus deſcriptis in aſſumptione digeſtiui ſuprascripti. ¶ Minoratiuum ꝛ lenitiuũ ut ſupra facilius ſuprascriptis ꝛ uſuale. ℞. caſſie fi. electe. ʒ. j. pulpe ſebeſtẽ. ʒ. ſ. iulep violati. ʒ. j. aquarum endiuie partem. j. violarum ptes. ij. de ambabus q. s. pro potione miſce ꝛ fiat potio. Iſtud ſolutiuum uſuale aſſumat ſemel oĩ menſe in die ſequenti. iiij. dies poſt aſſũptionis complete digeſtiui uſualis cum modis ut ſupra in primis ſolutiuis ante dictis. ¶ Dolorum mitigatiuum ꝛ ulcerum conſolidatiuum. ℞. dyapapaueris albi. ʒ. ſ. dyadraganti fridi. ʒ. j. çuccari violati. ʒ. j. ſ. boli armeni. ʒ. iij. miſce ꝛ totum redigatur in forma eluarij. Iſtius eluarij aſſumat. ʒ. iij. ſolũ in aurora ſemel in hebdomada ad min⁹. Et poſt ipſius aſſũptionem imediate aſſumat. ʒ. ij. aque alkekẽgi calide; deinde ſtet ieiun⁹ horis quatuor ꝛ interim dormiat ad libitũ. ¶ Ad idem. ℞. ceraſa. ii. uel. iij. alkekengi ad libitum aque alkekengi. ʒ. j. utatur bis ceraſis cum aqua alkekẽgi bis in hebdomada in aurora cum modis nũc imediate anſcriptis in eluario ¶ Ad idem. ℞. viij. ſeminum infraſcriptorum excorticatoꝝ ſ. melonis cucurbite citrulli cucumeris añ. ʒ. ſ. portulace malvauiſci añ. ʒ. i. iuſquiami papaueris albi añ. ʒ. i. ſ. apij. ℈. j. ſucci liquiritie. ʒ. j. ſ. amidi. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. iij. çuccari albiſſimi. ʒ. j. piſtanda piſtentur ꝛ pulueriçanda pulueriçentur ſubtiliter ꝛ dragantum infundatur per duos dies naſe ꝛ in aque alkekengi. q. s. ad infuſionem. deinde omnia ſimul miſce ꝛ cũ mucillaginis pſilij. q. s. ad incorporandum fiant pillule. vij. pro. ʒ. Iſtarum pillularũ aſſumat. ℈. ij. in aurora ſemel in hebdomada. ꝛ poſt ipſarũ aſſumptionẽ bibat imediate. ʒ. ij. aque alkekengi calide deinde ſtet ieiunus horis. iiij. ꝛ interim dormiat ad libitum. ¶ Caliditatis ſuperfluerenum remiſſiuum ꝛ ipſorum renum confortatiuũ. ℞. vnguenti Gal. ʒ. j. ſ. ſpẽrũ cerotiſandali ſcẽ deſcriptione Meſ. ʒ. i. ſ. raſure eboris. ʒ. ſ. boli armeni. ℈. ij. miſce ꝛ cum olei nenufaris. q. s. ad penetrandum formetur vnguentum molle pro renibus. Ex hac vnctione actu frigida vngantur renes ꝛ ſpina ipſa a renib⁹ infra uſqꝫ ad os caude incluſiue ꝛ hoc in mane cum ſurgit ꝛ in ſero cum vadit dormitum. Et ipſa vnctione tal'r utatur in vna hebdomada ſingulo die. deinde interponat ſequentem hebdomadã in qua ipſa vnctione non utatur ꝛ ita pluries reiteret interpolando ut ſupra dictum eſt ſcd'm neceſſitatem. Nota q̇ ſuprascriptis medicaminibus aſſumendis per os utatur modis ꝛ ordinibus antedictis ꝛ hoc duabus hebdomadis continuis Deinde tertia hebdomada nullum medicamen per os aſſumat deinde in alijs duabus hebdomadis immediate ſequẽtibus dicta medicamina reaſſumat ꝛ ita aſſumptionem medicaminum reiteret ſcd'm neceſſitatem interpolando ut ſupra Et hoc ut virtuti detur quies ꝛ natura medicaminibus nõ aſſueſcat.

¶ Contra ardorẽ urine ad intra ꝛ forte cũ aliquali excoriatione virge ꝛ colli veſice ꝛ forte alicuius partis concauitatis veſice eiuſdem quinimo ꝛ ulcus ipſarum.

Recipe oleorũ amigdalaꝝ dulciũ violarũ añ. ʒ. iiij. oliuarũ ſeu cõi vnius anni tãtũ boni ſaporis ꝛ odoris. ʒ. iiij. vitellum oui nũero. j. çuccari albiſſimi triti cocitorum. ʒ. ſ. ſalis cois. ʒ. ij. miſce. Iſtud cliſtere aſſumat debite calidum per. ij. horas an prãdiũ aut per vnã horã añ cenã ad libitum. Et ipſo tal'r utat' ad minus ſeꝫ in ſingula hebdomada. Nota q̇ ſi hoc cliſtere ſine ſale ipſe põt ſecedere ſeu emittere hinc ad duas horas ad maius tunc in ipſo nõ apponat' aliquid ſalis ꝛ melius erit. Et hoc idem obſeruet' in omnib⁹ alijs cliſteribus iſraſcriptis. ¶ Lenitiuũ iteſtinoꝝ ut ſupra. ℞. oleoꝝ ſiſamini. ʒ. viij. violati. ʒ. v. oliuarũ vni⁹ anni ut ſupra. ʒ. v. vitellũ oui numero. j. çuccari albiſſimi triti coctorum. ʒ. ſ. ſalis cois. ʒ. ij. miſce. Si vo ↄgruit medicamẽ ſupradictũ ꝑmutare tũc loco cliſteris ſupradicti aſſumat hoc cliſtẽ cum modis ꝛ ordinib⁹ deſcriptis in uſu cliſteris immediate ſuprascripti. ¶ Lenitiuum uentris ꝛc̃. ut ſupra. ℞. decoctionis pinguedinis carniũ pinguiũ porci uel caſtrati non ſalitorum nec putrefactorum. ʒ. x. vitellos ouorum numero. ij. olei oliuarũ ꝛc̃. ut ſupra. ʒ. iiij. ſalis cois. ʒ. ij. miſce ꝛ fiat cliſtere. Si vo congruit medicamen ꝑmutare tunc loco ſuprascripti cliſteris aſſumat hoc cliſtere cum modis ꝛ ordinibus deſcriptis in uſu cliſteris ſuprascripti. ¶ Lenitiuum iteſtinoꝝ ut ſupra. ℞. foliorum maluarum. M. ij. blites violarum añ. M. j. radicum maluauiſci. M. j. ſeminum lini. ʒ. i. aſſungie porcine non ſalite. ʒ. ii. olei cois ut ſupra. ʒ. q̃tuor. çuccari albiſſimi. ʒ. ſ. ſalis cois. ʒ. ij. herbe radices ꝛ ſemina bulliant in ſufficienti q̃titate aque pro cliſteri uſqꝫ ad conſumptionem medietatis aque deinde optime exprimant' ꝛ colent' ultimo tribus cyathis dicte colature reliqua omnia addant' ꝛ fiat cliſtẽ. ¶ Lenitiuũ ut ſupra ꝛ amplius confortatiuum. ℞. decoctionis ultime uſqꝫ ad ſeparationem carnium ab oſſibus capitis oium uel caſtrati uel agni ſed melius ouis. ʒ. xvi. vitellos ouorum numero. ij. olei ſiſamini. ʒ. iiij. In hoc cliſteri non ponatur aliqd ſalis miſce ꝛ fiat cliſtere. ¶ Solutiuum facile coleꝛum mãerum a ſtõcho ꝛ ab iteſtinis ſil'. ℞. pulparum ſebeſtẽ ꝑparatarum ut hic infra ʒ. j. ſ. penidiarum. ʒ. j. ſebeſtẽ iſundatur per horas 24^or in brodio pulli macri. q. s. pro ſeparatione ipſarum pulparum ab oſſibus ꝛ earum diſſolutione. Deinde pulpe mũdentur ab oſſibus. ¶ Ultimo ipſe pulpe piſtentur ꝛ piſtate cum dictis penidijs optime icorporentur ꝛ fiat dactylus. Iſtud ſolutiuũ faciliimũ aſſumat ante diẽ poſt cenam immediate p̄cedentem per horas. viij. Et poſt ipſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus horis. iiij. ꝛ non aſſumat lauatiuum aliq̊ ſed in dicto termino quatuor horarum prandeat ꝛ in ipſo prandio comedat blites cũ boragie ꝛ res laudabiles ꝛc̃. Et ipſum ſolutiuum tal'r aſſumat in die precedenti q̃tuor dies aſſũptiões iſraſcripti ſolutiui minoratiui. ¶ Solutiuum facile ꝛ uſuale ꝛc̃. ut hic ante. ℞. pulparum dactyloꝝ. ʒ. ſ. ſebeſtẽ pulparũ ꝑparatarũ ut ſupra. ʒ. j. ſ. paſſularum paruarũ nigrarũ tremiſtimarũ. ʒ. ſ. penidiarũ. q. s. pro dactylo fiendo. Si vo vult medicamen imediate ſuprascriptum ꝑmutare: tũc loco ipſi⁹ aſſumat hoc ſolutiuum cũ modis ꝛ ordinibus deſcriptis in

aſſumptione ſolutiui ſupraſcripti. ¶ Minoratiuũ acute ma
terie ꝓpe ēmāerũ coiuz a vijs ductuũ eductiuũ lenitiuũ ⁊ fa
cile. Recipe māne.ʒ.ii.iulep violati.ʒ.i.decoctionis violarũ
ʒ.i.ligritie.ʒ.ſ.paſſularũ puarũ nigrarũ trāſmaritimarũ co
rintbiarũ.ʒ.ii. Iſti⁹ cōfectionis.q.ſ.pro potione.deinde reliq̃
oīa addant̃ miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ minoratiuum
aſſumat die 3° ſequēti aſſumptionē alteri⁹ ſolutiui ſupraſcri
pti ⁊ cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione ipſi⁹ ſo-
lutiui ſupraſcripti cōpoſiti ex pulpis ſebeſtē ⁊ penidijs ut ibi
¶ Minoratiuũ mācꝝ ⁊c̃.ut ſupra ꝑori efficaci⁹ ⁊ facile. ℞.
caſſief.ʒ.i.pulparũ ſebeſtē.ʒ.ſ.tamarindoꝝ prunoꝝ añ.ʒ.ſ.
iulep violati.ʒ.i.Decoctionis ſupraſcripte in ſolutiuo imme
diate ſupraſcripto.q.ſ.pro potione.miſce ⁊ fiat potio. Si vero
ſolutiuũ ꝯgruit efficacius ꝑorib⁹ tūc loco ipſi⁹ ſolutiui ꝑoris
aſſumat boc ſolutiuũ cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſū
ptione dicti ſolutiui imediate ſupraſcripti. ¶ Digeſtiuũ ma
terierũ acutarũ. Recipe ſyrupi de papauē.ʒ.ſ.iulep violati
ʒ.i.decoctionis violaꝝ.M.i.ligritie raſe.ʒ.ſ.paſſularũ pua-
rũ nigrarũ trāſmaritimarũ corintbiaꝝ.ʒ.ii. ℞.bui⁹ decoctio
nis.ʒ.iii.Deide cis reliq̃ addant̃ miſce ⁊ fiat potio. Iſtud di
geſtiuũ aſſumat debite calidũ in aurora ſeu per octo boras
poſt cenā imediate ꝑcedentē dictā borā aſſumptionis. Dein-
de poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiunus boris.iii.ad min⁹ ⁊ in-
terim dormiat ad libitũ. Et ipm ſolutiuũ taliter aſſumat qua
tuor dieb⁹ cōtinuis ſequētib⁹ imediate diē aſſumptionis ſo-
lutiui ꝑmi minoratiui ſupraſcripti compoſiti ex māna iulep
violato ⁊c̃. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ facile ut ſupra. ℞.ſolu-
tiuũ ſupraſcriptũ cōpoſitũ ex caſſief.tamarindis ⁊c̃.ut ibi.
Huic ſolutiuo tocī addat̃ 3ª pars ſolutiui eiuſdem ſeu boc ſolu
tiuum augeat̃ in ſexqtertia ꝓportione. Iſtud ſolutiuũ eradi
catiuũ aſſumat 3° die poſt q̃tuor dies cōplete aſſumptionis
digeſtiui imediate ſupraſcripti cū modis ⁊ ordinib⁹ qbus ſu
pra in eodē ſolutiuo ſupraſcripto. ¶ Acuitatis bumoꝝ ⁊ uri
ne remiſſiuũ. Recipe ſeminũ coiuz q̃tuor maioꝝ frigidoꝝ. vz
cucurbite cucumerũ melonis citrulli añ.ʒ.i.aque ſolatri.q.ſ.
pro potione çuccari albiſſimi triũ coctarũ.ʒ.i. Dicta ſemina
ꝑus mūdata a ſuis corticib⁹ piſtent̃ ⁊ diſſoluant̃ optime cū
dicta aq̃ ſolatri.deinde çuccarum addat̃.miſce ⁊ fiat potio.
Iſtā potionē actu frigidā tpe calido ⁊ actu calidā tpe frigido
aſſumat in aurora aut in mane cū ſurgit ad libitũ duob⁹ die
bus in ſingula bebdōa q̃cūq3 tpe anni ipſe īfirmus moleſtat̃
morbo ipſo ſupraſcripto. ⁊ poſt eius aſſumptionē ſtet ieiun⁹
boris.iii.ad minus. ¶ Ulcerũ mūdificatiuũ ut ſupra. Reci
pe aque mellis apum canonice facte ſm aliā receptā ꝓpe in
fraſcriptā.ʒ.vi. Iſti⁹ aque mellis debite calide nō tepide aſſu
mat eger.ʒ.vi.ſtōcbo ieiuno in aurora ſaltē q̃tuor dieb⁹ con
tinuis. Deinde poſt ipſi⁹ aſſumptionē imediate ſtet ieiun⁹ bo
ris.iii.⁊ melius 4ºʳ. Et iteruz dormiat nō amplius.ii.boris.
bāc vero potionē iſtius aque talr̃ reiteret tpibus īterpolatis ſꝫ
neceſſitatē nec mirandũ ſi boc mūdificatiuum ex melle poſi
tuz eſt imediate ſupraſcriptũ cōpoſitũ ex ſeminib⁹ coibus q̃-
tuor maiorib⁹ frigidis. Quī ſemina dicta abſterſiua ſūt mū-
dificatiua ⁊ minus q̃ ipſa aq̃ mellis. ¶ Ulcerũ mundifica-
tiuũ ut ſupra. ℞.aque mellis de qua ſupra.q.ſ.ad ſiringati-
onē virge ⁊ totius ueſice. Ex bac aqua tepida in modũ lactis
cū mulget̃ ab ubere ſtringat̃ virga ſaltem ſemel in die dieb⁹
neceſſarijs ad boc. ¶ Aqua mellis canonica de qua in alia
recepta ſupraſcripta fit mētio. Recipe aque ſimp'icis fluuia
lis mūde ⁊ clare.ʒ.ix.mellis electi.ʒ.i.ſeu ptem pōderalem
quantitatē ad libitum miſce.deinde ſimul bulliant ad lētum
ignē continue diſpumādo uſq3 ad ꝯſumptionē ſaltē q̃rte par
tis ⁊ melius tertie ptis dicte aque.deinde uſui ſerua. Iſta aq̃
in potu utat̃ ⁊ ex ea ueſica ſiringet̃ ut ſupra in alijs duab⁹ re
ceptis de ipſa aqua mellis imediate ſupraſcriptis. ¶ Acuita
tis bumoꝝ ⁊ urine remiſſiuũ ut ſupra ⁊ doloris ab ipſa uri-
na mitigatiuũ. Recipe lactis mulieris.q.ſ. ad iniiciendũ in
vgā cū ſiringa.aut ad libitũ.albuminis oui optime ꝯquaſſa-
ti ⁊ diſpumati.deinde miſti cū dicto lacte. Iſtud medicamē

imponat in vgā cū ſiringa tepidũ in modũ lactis cū mulget̃
ab ubē.boc vero medicamine talr̃ utat̃ ſaltē bis in ſingulo die
plurib⁹ ⁊ plurib⁹ dieb⁹ cōtinuis. ¶ Acuitatis bumoꝝ remiſ-
ſiuũ ⁊c̃.efficaci⁹ ꝑori imediate. ℞ ſeminũ coiuz 4ºʳ maiorũ
frigidoꝝ.ʒ.ſ.papaueris albi.ʒ.ii.pulparũ ſebeſtē.ʒ.i.ſ. Lactis
ſeminũ papaueris.q.ſ.pro potione. Iſte pulpe ſebeſtē diſſol
uant̃ optie cū dicta aq̃ papaueris.q.ſ.ad ipſaꝝ diſſolutionē.
ſemina vero mūdata a corticib⁹ ſuis piſtent̃ ⁊ diſſoluant̃ opti
me cū alia pte dicte aque papaueris. Ultio oīa ſil̃ miſce ⁊ fiat
potio. Si vero medicamē cōgruit efficaci⁹ ꝑori imediate tunc
iſtā potionē aſſumat in mane ⁊c̃.ut ſupra ꝑ oīa de alio medi
camine imediate ſupraſcripto dictū eſt. ¶ Acuitatis bumo
rũ remiſſiuũ ⁊c̃.⁊ doloris ab ipſa urina mitigatiuũ. ℞.pinea
rũ q̃noꝝ mūdatoꝝ.deinde ter īfuſoꝝ in aq̃ feruēti.ʒ xii.ſemi
nũ papaueris albi ſeminũ altee portulace añ.ʒ.ii.çuccari al
biſſimi triũ coctarũ lib.ii.ſemina oīa piſtent̃ groſſo mō.dein
de oīa ſil̃ miſce. Ultio cū aque nenufaris q̃titate ſufficienti
ad boc fiat ꝯfectio ſolida in morſellis.iii.ʒ.pro q̃cūq3 morſel-
lo. Iſtius ꝯfectionis aſſumat vnũ morſellū ſtōcbo ieiuno in
mane per duas boras ad min⁹ añ prādiū.⁊ tātūdem aſſumat
añ cenā ad min⁹ per vnā borā ſaltē trib⁹ dieb⁹ in ſingula be-
bdomada q̃cūq3 tpe āni ꝑterq̃ tpe itēſioris frigoris byema-
lis. ¶ Doloꝝ mitigatiuũ. Teneat caput vge ſeu ptē doloro-
ſam vge in aq̃ frigida ſimplici mūda ⁊ clara.boc vero medica-
mine talr̃ utat̃ pluries ad libitũ in die ipm talr̃ reiterando
plurib⁹ ⁊ plurib⁹ dieb⁹ ad libitũ. ¶ Acuitatis bumoꝝ remiſ-
ſiuū ⁊c̃.ut ſupra ⁊ eſt ꝓpriū. ℞.ſeminũ coium q̃tuor maiorũ
frigidoꝝ.ʒ.ii.papaueris al.ʒ.i.ſucci ligritie.ʒ.ii.aque alkekē-
gi.q.ſ.pro potione. Iſta ſemina ꝑus mūdata: deide piſtata
ut ſupra ſuccuſq3 ligritie oīa ſil̃ cū dicta aq̃ incorporent̃ mi-
ſce ⁊ fiat potio. Si vero cōgruit medicamē magis ꝓpriũ tunc
iſtā potionē aſſumat in mane ſeruatis reliqs modis ⁊ ordini
bus deſcriptis in aſſumptione ⁊ uſu potionis ſupraſcripte.
¶ Acuitatis urine remiſſiuũ ⁊ doloꝝ mitigatiuuz male cō-
plexionis acute ꝯpatis renũ ⁊ oīum viarũ urine euacuatiuuz ⁊
ulcerũ cōglutinatiuũ. ℞.dyadragāti frigidi.ʒ.i.dyapapaue
ris.ʒ.ſ.ſucci ligritie.ʒ.i.ſpēꝝ diatriaſandaloꝝ ſine cāpbora.ʒ.i
iulep violati.q.ſ.ad incorporādũ miſce ⁊ oīa ſil̃ incorporen
tur in mortario cū piſtello ⁊ ſine igne ⁊ totū redigat̃ in forma
ſolida ſaltē medie caliditatis. Iſti⁹ cōfectionis aſſumat.ʒ.iii.
in mane cū ſurgit duob⁹ dieb⁹ ſaltē in bebdōa ad libitũ. Deide
poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiunus boris tribus ad minus.
¶ Acuitatis bumoꝝ ut ſupra remiſſiuū ꝑorib⁹ oībus effica-
cius. ℞.trociſcoꝝ alkekēgi ſine opio de papauē añ.ʒ.i.dra-
gāti.ʒ.i.ſpēꝝ diatriaſandaloꝝ.ʒ.ii.ſeminũ maluarũ.ʒ.ii.ſucci lig
ritie citonioꝝ añ.ʒ.ſ.mucillaginū pſilij.q.ſ.ad oīa optie diſ-
ſoluēdũ ⁊ incorporādũ. Piſtāda piſtent̃ ⁊ pulueriçanda pul
uerīçent̃ ſubtilr̃.deinde oīa ſil̃ optie incorporent̃ ⁊ fiat mag
daleon pro pillis formādis. Si vero medicamē ꝯgruit effica-
cius oīb⁹ ſupraſcriptis tūc iſtaꝝ pillaꝝ aſſumat.ʒ.ii.in mane
cū ſurgit duob⁹ dieb⁹ in ſingula bebdōa tpe calo. Et poſt ipſaꝝ
aſſumptionē imediate bibat aq̃s imediate īfraſcriptas ⁊ poſt
eaꝝ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ boris.iii.ad min⁹. ¶ Aq̃ de qua
ſupra fit mētio. ℞.aq̃rū papaueris albi.ʒ.ii.ſolatri.ʒ.i.çucca
ri albiſſimi triũ coctarũ.ʒ.i.myrtilloꝝ fructuuz piſtatoꝝ.ʒ.ii.
miſce. Iſtā potionē aſſumat imediate poſt aſſumptionē pil-
lulaꝝ imediate ſupraſcriptaꝝ. ¶ Digeſtiuū uſuale māeꝝ acu
taꝝ ⁊c̃.ut imediate ſupra. ℞.aque violaꝝ.ʒ.i.lactis ſeu diſſo
lutionis ſeminũ 4ºʳ maioꝝ frigidoꝝ.ʒ.i.ſ.lactis ſeu diſſolu-
tiōis ſeminũ papaueris albi.ʒ.i.iulep violati.ʒ.i.miſce. Iſtũ
digeſtiuũ aſſumat calidũ in aurora q̃tuor dieb⁹ cōtinuis in
ſingulo mēſe ⁊ cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſū-
ptione digeſtiui ſupraſcripti cōpoſiti ex ſyrupo de papauē
iulep violati ⁊c̃.ut ibi. ¶ Lenitiuũ ⁊ minoratiuum ut ſupra
facili⁹ ſupraſcriptis ſolutiuis ⁊ uſuale. ℞.caſſief.ʒ.i.pulpa-
ruz ſebeſtē.ʒ.ſ.iulep violati.ʒ.i.aq̃rum endiuie partē vnam
violarũ ptes.ii. De ambab⁹ aqs.q.ſ.pro potione miſce ⁊ fiat
potio. Iſtud ſolutiuum uſuale aſſumat oī menſe ſemel in ſe

quenti q̄tuor dies aſſumptiōis digeſtiui uſualis imediate ſu
praſcripti. Et cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſum
ptione duoꝝ ſolutiuoꝝ ꝓmorū ſupraſcriptorum. ¶ Doloris
mitigatiuū ⁊c̄.ut ſupra.⁊ ulcerū ꝯſolidatiuū. ℞.dyapapaue
ris albi.ʒ.ſ.diagūti fridi.ʒ.i.ʒuccari violati.ʒ.i.ſ.boli arme
ni.ʒ.iii.mucillagis ſeiuꝫ citonioꝝ.ʒ.ſ.miſce ⁊ totuꝫ redigat̄ in
forma eluarij. Iſti⁹ eluarij aſſumat.ʒ.iii.in aurora ⁊ ſemel in
bebdō ad min⁹ ⁊ poſt ipſi⁹ aſſumptionē aſſumat imediate.ʒ.
ii.alkekēgi calē.deide ſtet ieiun⁹ horis q̄tuor.⁊ iteruꝫ dormiat
ad libitū. ¶ Doloris mitigatiuū ⁊ ulceꝝ ꝯſolidatiuū ut ſupra
℞.ceraſa alkekēgi nūero.ii.nl̄.iii.aque alkekengi.ʒ.i.Utat̄
bis ceraſis in aq̄ alkekēgi hoc mō.ꝙ aſſumat dicta ceraſa.de
inde bibat dictā aquā bis in bebdō in aurora cuꝫ modis ut
ſupra in aſſumptiōe mixture imediate ſupraſcripte cōpoſite
ex dyapapauē ⁊ dyadragāto frido ⁊c̄.ut ibi. ¶ Doloris miti-
gatiuū ut ſupra. ℞.ſeminū excorticatoꝝ cōiuꝫ 4^or maioꝝ fri
gidoꝝ.vꝫ melonis cucurbite citrulli cucumeris añ.ʒ.ſ.ſemi
nū portulace altee ſeu maluauiſci añ.ʒ.i.iuſqami papaueris
albi añ.ʒ.ſ.apij.℈.i.amigdaloꝝ dulciū excorticatarū.ʒ.ſ.dia-
gūti.℈.i.mucillagis ſeiuꝫ citonioꝝ.ʒ.i.ſucci liqritie.ʒ.i.ſ.ami
li.ʒ.ii.boli armeni.ʒ.iiii.ʒuccari albiſſimi triuꝫ coctarum.ʒ.i.
Piſtāda piſtent̄ pul.pulueriʒent̄ ſeorſuꝫ ⁊ diſſormiter ut de
cet ſm canonē ad hoc.⁊ diagūtum infundat̄ per.ii.dies nā
les in aq̄ alkekēgi.q.ſ.ad infuſionē.deinde oīa ſimul miſce ⁊
cū mucillagine pſilij.q.ſ.ad incorporādū forment̄ pille.vii.
pro.ʒ.Iſtaruꝫ pillaꝝ aſſumat.℈.ii.in aurora ſemel in bebdō.
Et poſt earū aſſumptionē bibat imediate.ʒ.ii.alkekēgi calē.
deinde ſtet ieiun⁹ horis q̄tuor ⁊ dormiat ad libitū. ¶ Calidi
tatis ſupflue renum remiſſiuū ⁊ ipſoꝝ renum cōfortatiuuꝫ.
Recipe vnguēti Gal.ʒ.i.ſ.ſpēruꝫ croci ſandalini deſcriptio
ne Meſue.ʒ.i.ſ.raſure eboris.ʒ.i.boli armeni.℈.ii.Piſtanda
piſtent̄ ſeorſum etiā diſſormiter ut hic ait.deinde miſce cum
oleo nenufaris.q.ſ.ad incorporādum ⁊ cū modico modici
aceti.q.ſ.ad penetrādū formet̄ vnguētū molle pro renibus.
Ex hac vnctiōe actu frigida vngant̄ renes ⁊ ſpina ipſa a re
nib⁹ īfra uſqꝫ ad os caude incluſiue ⁊ hoc in mane ⁊ in ſero ⁊
idē cū uadit dormitū ⁊ ipſa vnctiōe talr̄ utat̄ in vna hebdō
ſingulo die.deinde iterponat hebdōam ſequētē in qua ipſa vn
ctione nō utat̄ ⁊ ita pluries reiteret iterpolādo ut ſupra ſcri
ptū eſt ſm neceſſitatē. ¶ Doloris mitigatiuū ūgāqꝫ ſtagnās
℞.albumīs oui optime cōquaſſati ⁊ diſpumati.ʒ.i.ſucci la
ctuce.ʒ.i.pulparū ſebeſtē.ʒ.i.gūmi arabici diagūti añ.℈.ſ.ſā-
daloꝝ ru.ſubtilr̄ pulueriʒatoꝝ.℈.i.Iſti⁹ pulpe ſebeſtē ꝑus mi
nutim inciſe infundant̄ imediate dicti ſucci lactuce p vnū
diē nālē.deinde cū dicto ſucco optime diſſoluant̄.diagūtum
vō ꝑus groſſo mō piſtatū infundat̄ per diē nālē in alia me-
dietate dicti ſucci lactuce.deinde ipſa mucillago cū dicto ſuc
co diſſoluat̄ optime.Ultimo omnia ſimul miſce ⁊c̄. ¶ Dolo
ris mitigatiuum ⁊c̄.ut ſupra efficacius ipſo ꝑori immediate.
Recipe medicamen immediate ſupraſcriptuꝫ dempto ſucco
lactuce loco cuius ponat̄ ſucci ſolatri tantūdem.Si vō me-
dicamen ꝯgruit efficacius ꝑori immediate.tunc iſtud medi
camen imponat ūge ſeruatis oibus modis ⁊ ordinibus de-
ſcriptis in medicamine immediate ſupraſcripto. ¶ Dolo-
ris mitigatiuum ⁊ ulcerum cōſolidatiuum ⁊c̄.ut ſupra effi-
caci⁹ ꝑori imediate. ℞. medicamē imediate ſupraſcriptum
iuſqami pulueriʒati ſubtilr̄.boli armeni añ.ʒ.ſ.ſucci ſolatri
ʒ.ii.miſce.Si vō medicamē ꝯgruit efficacius ꝑori immedia
te tunc iſtud medicamē imponat ūge ⁊c̄.ut ſupra per oīa de
alio medicamine imediate ſupraſcripto. ¶ Doloris mitigati
uum ⁊c̄.ut ſupra efficaci⁹ ipſo ꝑori imediate. ℞. medicamē
imediate ſupraſcriptū mucillagis pſilij.ʒ.i.citonioꝝ portula
ce añ.ʒ.ſ.gummi arabici.℈.i.boli armeni iterum ipſiuſqꝫ bo
li armeni pulueriʒati ſeorſum ⁊ ſubtilr̄.ʒ.ſ.Ipum gūmi ꝑus
groſſo mō piſtatū infundat̄ in dicto medicamine per vnum
diē.deide cū ipſo medicamine optime diſſoluat̄.ultimo oīa
ſimul miſce.Si vō medicamē ꝯgruit efficaci⁹ ꝑori immedia
te tūc iſtud medicamē iponat ūge ⁊c̄.ut ſupra per oīa de alio

medicamine imediate ſupraſcripto. ¶ Abſterſiuū lenitiuuꝫ
⁊ ꝯſolidatiuū. Recipe lactis eque ⁊ eſt ꝓprū.aut ad libitū ca-
pre ſed melius eque.ʒ.iii.Iſtud lac tepidū calore cum mul-
get̄ ab ubē aſſumat ſtōcho ieiuno ſaltē in mane cū ſurgit ꝑ-
us habito uētris bñficio aut ſaltē tētato hic. Et poſt aſſum-
ptionē lactis ſtet ieiun⁹ ſaltē horis.iii.⁊ interim nullo modo
dormiat nec iaceat ſed in camera qeſcat ꝑtim ꝑtim ſedendo
ꝑtim deambulādo put ſue nāe eſt gratius.hoc vō lacte talr̄
utat̄ tpibus pluribus ꝯſilio ſpectabiliū dñorum doctorū cu
rā hāc agētium ⁊c̄.ut infra in cap̄ ultimo in fine huius cōſi-
lij deſcripto. ¶ Cōſolidatiuū ulcerū ipſius mūdificatione fa
cta. Recipe mumie.ʒ.i.boli armeni.℈.ii.trociſcoꝝ alkekengi.
ʒ.ſ.ſucci liqritie.℈.i.aque caude eque.q.ſ.pro colyrio ⁊c̄.ut
ſupra. Pulueriʒāda pulueriʒent̄ ſeorſuꝫ ⁊ diſſormiter ut de-
cet ſm canonē.deinde oīa ſimul miſce.Iſtud medicamē de-
bite calidū tpibus frigido ⁊ medijs ⁊ frigidis tpe calido aſſu
mat eger ſtōcho ieiuno in aurora ſaltē trib⁹ dieb⁹ in ſingulis
hebdōs intermiſſis ſeu interceptis ſaltē per vnū diē dieb⁹ alij
s in qbus nō aſſumat per vnū talē diem. ¶ Cōſolidatiuuꝫ
ulcerum ⁊c̄.ut immediate ſupra. Recipe acatie alumis cum
aq̄ alkekēgi añ.ʒ.ſ.hypoqſtidos.℈.ii. adipis anſeris.ʒ.i.olei
roſati.q.ſ.pro colyrio ⁊c̄.ut ſupra. Pulueriʒāda pulueriʒen
tur ſeorſuꝫ ⁊ diſſormiter ut decet ſm canonē.deinde oīa ſimul
miſce.De hoc medicamine actu frigido nō tñ acute frigido
imponat ūge ⁊ ꝯcauitati ūge alīs ueſice cum ſiringa aut ipul
ſorio ſeu ſ bolʒarolo ſingulo die pluries ⁊ ſaltē ſtōcho ieiu-
no ⁊ pluribus dieb⁹ iudicio dominorum doctoꝝ ⁊c̄.ut ſupra.
¶ Cōſolidatiuū ulcerū ⁊c̄.ut imediate ſupra efficacius ipſo
ꝑori imediate. Recipe terre ſigillate.℈.ii.cbimelee cornu cer
ui ualde uſti añ.ʒ.ſ.ſtoracis liqde.℈.ii.olei roſati.q.ſ.pro co-
lyrio ⁊c̄.ut ſupra.pulueriʒāda pulueriʒent̄ ſeorſuꝫ ⁊ diſſormi
ter ut decet ſm canonē.deinde oīa ſimul miſce. Si vō medi-
camē immediate ſupraſcriptum ꝑmutare ꝯgruit tūc de hoc
medicamine ūge imponat ⁊ ueſice ⁊c̄.ut ſupra de alio medi-
camine imediate ſupraſcripto. ¶ Cōſolidatiuuꝫ ulceꝝ ⁊c̄.ut
immediate ſupra. Recipe vnguenti ceruſe.ʒ.ii.ſarcocolle thu
ris añ.℈.ii.amili.℈.i.piguedis anſeris.ʒ.i.lactis mulieris.q.
ſ.pro colyrio ⁊c̄. Pulueriʒāda pulueriʒent̄ ſeorſum ⁊ diſſor
miter ut decet ſm canonē.deinde oīa ſimul miſce.Si vō me-
dicamen immediate ſupraſcriptū ꝑmutare ꝯgruit tūc de hoc
medicamine imponat ūge ⁊ ueſice ut ſupra de alio medica-
mine imediate ſupraſcripto. ¶ Cōſolidatiuuꝫ ulcerū ⁊c̄.ut i-
mediate ſupra efficaci⁹ ꝑori imediate. ℞. karabe.℈.i.thuris
terre ſigillate añ.ʒ.ſ.coralli alb.℈.i.amili.℈.i.plūbi uſti deide
ablati cum aq̄ alkekēgi ſufficiēti quātitate ad hoc.ʒ.i.troci-
ſcoꝝ alkekēgi.℈.ii.lactis mulieris.q.ſ.pro colyrio inijciēdo
in ueſicā.pul.pul.ſeorſum ⁊ diſſormiter ut decet ſm canonē.
deinde oīa ſimul miſce.Si vō medicamē ꝯgruit efficaci⁹ ꝑo
ri immediate tūc de hoc liquore imponat ūge ⁊ ueſice ⁊c̄.ut
de alio medicamine immediate ſupraſcripto. ¶ Cōſolidati-
uum ulcerū ⁊c̄.ut ſupra.⁊ ualet in corroſione ꝓpinq̄ meatus.
Recipe trociſcoꝝ de cart.℈.ii.merdaſengi.ʒ.ſ.ceruſe lote cuꝫ
aq̄ alkekēgi.℈.i.amili.℈.i.terre ſigillate cornu cerui ualde uſti
añ.ʒ.ſ.corallorum alborum ru.añ.℈.i.lactis mulieris.q.ſ.ꝓ
colyrio ⁊c̄.ut ſupra.Si vō medicamen ꝑmutare ꝯgruit tunc
de hoc liquore imponet̄ ūge ⁊ ueſice ⁊c̄.ut de alio medicamī
ne immediate ſupraſcripto.Si vō dolor eſt fortis.tunc Reci
pe colyrium album ad oculos.lactis mulieris añ.ʒ.ſ.miſce
Si vō dolor eſt fortis tunc de hoc liquore imponat virge ⁊
ueſice cum ſiringa ut de alio medicamine immediate ſupra-
ſcripto. ¶ Euitāda gñaliter. Euitet regimē omne calefactiuꝫ
notabilr̄ ⁊ ꝓprie motus corporeos ⁊ alios ⁊ ꝓprius nutrimē
ſeu cibum ⁊ potum ſalſos ⁊ acutos amaros ⁊ multum dul-
ces ⁊ calidos ſaltem ultra ꝑmum gradum. ¶ Euitet coituꝫ.
Alie vō q̄ plures ad hoc curatiue ab auctorib⁹ inſraſcriptis
medicine ſunt intenſiores efficaciores ⁊ ꝟtutū magis mole-
ſte ſeu ualde moleſtiores oibus alijs medicinis ꝟtuti fami-
liarib⁹ in iſto ꝯſilio ſerioſe ad hoc canonice curantis cuiuſ.

modi ſunt ꝓprie. Uomitus crebro factus. ſtupefaciēdo niſi
dolor ſit vehemēs valde quo vehementi valde exiſte dolore
ipſo tñ tūc ſtupefacietis ꝯueniunt ut inſqamus oppium ⁊c̄.
Quas medicinas qꝛ ītēſiores efficaciores ⁊ ꝟtuti valde mo
leſte ſunt hic nō ſerioſe deſcribo ſperās ex dictis aliis medici
nis oībus ꝟtuti familiaribꝰ in iſto ꝯſilio ſerioſe ſupraſcriptis
curā pfeci ſecuriꝰ ⁊ cū minori moleſtia infirmi. ¶ Nota ꝙ ſu
praſcriptis medicaminibꝰ oībus aſſumēdis per os utaſ ipſe
infirmus cū modis ⁊ ordinibꝰ deſcriptis in ipſis medicami
nibꝰ ſeu in canonibꝰ uīialibꝰ medicaminū ipſoꝝ omniū. Et
hoc duabꝰ hebdomadis ꝯtinuis. deinde in 3ᵃ hebdōa illis dua
bus ꝯiūcta nullū medicamē per os aſſumat. poſtea in aliis
duabꝰ hebdomadis immediate ſequētibꝰ ipm 3ᵃ hebdōa dicta
medicamina p os reaſſumat ut ſupra. poſtea in alia hebdōa ſe
quēti ꝓxime nullum ex his medicaminibꝰ per os aſſumat.
Et ita aſſumptionē ipſoꝝ medicaminū pluries reiteret ſm
neceſſitatē interpolādo ſemp vnā hebdōam ⁊ nō aſſumendo
dicta medicamina ⁊ hoc ut ꝟtuti deſ qes ⁊ nā medicamini
bus nō aſſueſcat. Et hic idē canō de tpali interceptione me
dicinarū aſſumēdarū per os taliū per pᵐam ⁊ ſcdāꝫ medici
nales ꝟtutes. Ipſe etiā in oībus aliis morbis cronicis cano
nice obſeruādus eſt. Et ampliꝰ ꝙ primū a ſupraſcripto mor
bo debite valet infirmus tūc non ulterius medicinis curati
uis per pᵐā ⁊ ſcdam ꝟtutes earū ſupraſcriptarū. Nec etiam
aliis medicinis curatiuis ad hoc per dictas duas ꝟtutes ulte
rius utaſ. Nā medicine per pᵐā ⁊ ſcdam ꝟtutes eoꝝ morbo
rum curatiue ſanitati ſeu corpori ſano applicate egritudinē
itidē ſunt adducētes. Qm̄ medicine graduales per pᵐam ⁊
ſcdam ꝟtutes earū tales ſunt ꝓpter nām ꝟtutum taliū ḡdua
lium. Ideo corpori ſano applicate ſunt egritudinē ꝓducen
tes. Que canonice applicate corpori egro ſunt eius curati
ue ⁊ neutro applicate ſunt ipſius ꝑſeruatiue. Uerū nāqꝫ me
dicine graduales per tertiā ⁊ q̄rtam ꝟtutes earū tales corpo
ri ſano canonice applicate ſanitatis ſunt ꝯſeruatiue. Egritu
dini aūt ⁊ neutralitati canonice applicate eedē ⁊ 3ᵃ ⁊ 4ᵃ ꝟtu
tes medicinarū ipſaruꝫ ſunt morbi curatiue ⁊ neutralitatis
preſeruatiue. ¶ Remiſſiones pro medicinis ſimplicibus ⁊
etiam pticularibꝰ cōpoſitis oībus ſupraſcriptis integrātibus
ſeu cōponētibꝰ medicinas oēs cōpoſitas ſerioſe in iſto conſi
lio ſupraſcriptas colligēde ſūt ab auctoribꝰ ꝓximis infraſcri
ptis in locis ꝓpriis medicinarum ipſarum ut ꝓxime infra.
Oium ꝟo medicinarum cōpoſitarū ſupraſcriptarum medi
cinas oēs ſimplices ⁊ pticulares etiā cōpoſitas collige ab au
ctoribꝰ ꝓximis infraſcriptis. Et ꝓ iſtas medicinas oēs deſcri
ptas in ipſoꝝ auctorū medicinis cōpoſitis collige in capitu
lis eoꝝ ꝓpriis curarū abſolute morboꝝ ardoris urine. dein
de excoriationis ꝟge ⁊c̄. ut ſupra: aut ſaltē capitis eius ad in
tra. Et ꝓtim in capitulis ꝓpriis de hoc antidotarioꝝ ſuoruꝫ
vꝫ aliqꝫ ex ipſis ſimplicibꝰ medicinis ⁊ etiā pticularibꝰ cōpo
ſitis collige ab aliquo ſeu ab aliqbus auctoribꝰ ipſis īfraſcri
ptis ⁊ ꝓpue ab Auic̄. Et alias ex ipſis ſimplicibꝰ medicinis ⁊
cōpoſitis ab aliis auctoribꝰ infraſcriptis. Et ſic ſucceſſiue uſ
qꝫ ad pfectam notitiā ⁊ doctrinā ab ipſis auctoribꝰ infraſcri
ptis omniū medicinarum ſimpliciū ⁊ etiam pticulariū com
poſitarū ſupraſcriptarū integrantium oēs ipſas medicinas
cōpoſitas ſupraſcriptas ſerioſe in conſilio iſto cuiuſmodi au
ctores ipſi ſunt. Auicēna Serapio Haliabas Galenus ⁊ ꝓpe
de ꝟtutibus medicinaꝝ ſimpliciū. Raſis in diuiſionibꝰ. Aꝫa
ranus ⁊ Raſis in ꝯtinente. Uerum licet iſtorum auctorū me
dicine ſue oēs cōpoſite de qbus hic ꝓxime ſupra ſit mentio
trium morboꝝ dictorum ardoris urine ⁊ excoriationis ꝟge
⁊c̄. ut ſupra formaliter ſeu per earum medicinarum formas
ſeu ꝟtutes ſint canonice abſolute curatiue. Nihilominus qꝛ
medicine ipſe cōpoſite auctorū dictorū gradualiter diſpro
portionales ſunt ſeptem generibus rerum nāliuꝫ ⁊ eis anne
xorum infirmi dictis tribus morbis egroti aut ſaltem aliqui
bus earū reruꝫ. Et itidē graduaſr diſproportionate ſunt tri
bus generibus ꝓter nām ⁊ eis annexarum infirmi eiuſdem.

aut ſaltē aliqbus eoꝝ rerū. tā ex ipſarū medicinarū ſimpliciū
⁊ etiā pticulariū q̄titate ipſas medicinas cōpoſitas auctoꝝ
ipſorū integrātiū ſeu cōponētiū ꝙ ⁊ ex earūdē ſimplicium ⁊
etiā pticulariū cōpoſitaꝝ medicinarū inter ſe diſproportio
nate ad dicta. 7. gña rerum nāliū dictarū ⁊ eis annexorū. Et
ad tria gña rerū ꝓter nām ipſarum ⁊ eis annexoꝝ egri dicti.
aut ſaltē aliqbus earū rerū. Proinde ipſe medicine cōpoſite
auctoꝝ dictoꝝ nō formaſr hic deſcribunſ. ¶ Sed in iſto cō
ſilio canonice ſerioſe deſcribunſ medicine ſimplices ⁊ etiam
cōpoſite pticulares ipſas cōpoſitas medicinas auctoꝝ dicto
rū integrātes ſeu cōponētes: Et nūc poſite medicine eedem
ſimplices ⁊ etiā pticulares cōpoſite ſub aliis tñ q̄titate ⁊ cō
pōne medicinarū ipſarū in ſupraſcriptis aliis medicinis oī
bus cōpoſitis in iſto ꝯſilio ſerioſe deſcriptis. Et cure dictorū
triū morboꝝ ꝓportionalibꝰ. Qm̄ oēs iſte cōpoſite medicine
in iſto cōſilio ſerioſe ſupraſcripte forme quantitate gradu ⁊
cōpoſitione tā medicinarū cōpoſitarū earūdem ꝙ etiam ol
earū ſimpliciū medicinarū. has cōpoſitas medicinas integrā
tium ꝓportionales oēs ſunt dictis ſeptē generibꝰ rerū nāliū
⁊ eis annexoꝝ egroti ipſiꝰ. Et dictis tribꝰ generibꝰ rerum ꝓ
ter nām ⁊ eis annexorum egri eiuſdem.

¶ Regimen ex nutriēte ſeu cibus ⁊ potus.

Uinū bibat medij coloris ſeu rubei ſeu granate ſeu go
rerū qō totū eſt idē ꝙ vinū medij coloris. Sitqꝫ
vinū ipm nō amplioris ꝙ medie vinoſitatis ⁊ melius aliq̄li
ter infra vinoſitatē mediā. Saporis medij inter dulcē ⁊ agre
ſtē saporē. Si ꝟo vinū appetit tārū dulce tūc ipm dulcorē cū
aliquāto ꝗuccari albiſſimi triū coctarū reddētis vinū ipſuꝫ
aliqlis dulcedinis ſed remiſſe. Et iterū ſi vinū ipm nō ſit tale
nāliter medij ſaporis inter dulcē ⁊ agreſtē tūc ipm conſtituat
tale artificiaſr cū aliquātula pte ⁊ modica ꝗuccari albiſſimi
dicti. Ipmqꝫ vinum ſit debite digeſtū ⁊ nō nimis nouuꝫ nec
antiquū. vꝫ nō minoris etatis mēſiū duoꝝ cuꝫ dimidio nec
amplioris anni vnius. Lymphetſ vinū ipm in eſtate ſaltē ex
q̄rta pte aque ſimplicis fluuialis mūde ⁊ clare. tpe ꝟo frigido
nō lymphetſ aut etiā ad libitū lymphetſ ex ſexta pte aque ad
ampliꝰ. In tpibꝰ ꝟo medijs lymphetſ ex q̄nta pte dicte aque.
¶ Cibꝰ panis. Panis ſit ex optima farina boni frumēti de
bite cicotti conſpꝫata ſeu burattata. Sitqꝫ panis debite fermē
tatus ⁊ ſpōgioſus ⁊ leuis factus ⁊ bñ digeſtus ⁊ debite co
ctus ad caliditatē ſiccā igneā furni. ⁊ non coctus in liquore
aliquo. Et nō comedaſ in pᵐis die. 24. horarū nec poſt q̄rtaꝫ
diē decoctionis ipſiꝰ. Nō ponat indigeſtū ſup indigeſto oiuꝫ
q̄tuor digeſtionū ⁊ ꝓpie ſup indigeſto pᵐe digeſtiōis ſtōchi
⁊ ꝯiiter a fine prādij uſqꝫ ad pncipium cene. ix. horas abſti
nētie a q̄cūqꝫ nutrimēto. vꝫ cibo ⁊ potu ſaltē nutritiuo interp
ponat. Comedere incipiat in prādio ⁊ cena a pane cū fercu
lo. vꝫ bolos ſeptem ſaltē tres ipſius ferculi cū pane comede
re incipiat in ipſis prādio ⁊ cena: deinde carnes cum reſidua
pte ferculi ⁊ etiam poſt ferculū ipſuꝫ comedat debite. Come
datqꝫ ſemp in ipſis prādio ⁊ cena ſaltē bolos. xii. anteq̄ bi
bat. deinde bibat vinū ſuum medij coloris ⁊c̄. ut ſupra ipm
potum pluries in ipſis prādio ⁊ cena partiēdo ſeu diuidēdo.
Nō comedat ad amplius niſi bis in die nāli 24ᵒʳ horarum.
Ieiunet duobꝰ diebus ꝯtinuis in ſingula hebdōa. vꝫ in die ve
neris ⁊ ſabbati. ſed loco cene comedat ſolū. ii. ℥. aut ad ampli
us. iii. panis. cum quo pane bibat vnum cyathū ſui vini me
dij coloris ſc. ℥. vi. ⁊c̄. ut ſupra. ¶ Fercula. Brodetꝰ factus ex
mica panis ⁊ toto ouo. vꝫ ex vitello cum albumine eiꝰ ⁊ bro
dio carnium laudabiliū infraſcriptarū eſt ꝯueniens ferculū.
Far ſeu farrū ſpelte aut etiā frumēti debite coctū ⁊ mixtū cū
ipſo ouo aut etiā ad libitū nō mixtū ⁊ cocto cū brodio aliq̄rū
carniū infraſcriptarū laudabiliū. deinde comeſtū rarū ⁊ non
ſpiſſuꝫ ſeu dēſum ꝯueniens eſt. Panatella ex mica panis fa
cta cū ouo toto ⁊ brodio ⁊c̄. ut ſupra. Amigdalata ſeu amig
dale dulces ⁊ mūde bñ piſtate cū mica panis ⁊ brodio mixte
iuuāt itidē. ¶ Blites cuꝫ boragine ⁊ lactuce modico abiecto
pᵐa aq̄ ebullitionis ipſaꝝ. Spinachie cū boragine itidē. Bro

dctus factus cum toto ouo cocte ſeu dicte çinçarelle facte cū
vitello oui ⁊ modico farine ⁊ ſine albumine oui ⁊ cocte ⁊c̃. ut
ſupra. Siſia frumēti ſeu granços coctī cum brodio comeſti
bari ⁊ nō ſpiſſi. Cucurbite ⁊ ꝓprie aromatiçate cū coriādro
ſaltem qñ decocta eſt cucurbita ipſa ⁊ etiā ſine coriandro iu
bat. Ordeū excorticatum deinde piſtatū ⁊ poſtea coctum cū
brodio. deinde expſſum per ſtamineā. Spelta excorticata a
cortice ſuo ꝑmo. deinde mūda ⁊ poſtea cocta cū brodio cōue
niens eſt. Amidū ſeu ptiſana ſiue pultes amidi portulace fer
culuꝫ. Ptiſana ſeu pultes ex farina ordei excorticati. ℭ Car
nes. Carnes vituli etatis a duobus mēſibus ad minus uſqꝫ
ad. xiiii. mēſes ad amplius. ſunt optimum edulium quocum
qꝫ tēpore anni in diebus pinguibus ſeu in qbus ſunt carnes
comedēde. Hedi ſeu capreti domeſtici carnes etatis ab vno
menſe uſqꝫ ad duos menſes ad amplius etiā ſunt optime.
Caſtrati animalis uel circa carnes ſiue agni iuuenis caſtra
ti. vꝫ ſaltem nō minoris etatis decē menſium nec maioris eta
tis mēſiuꝫ. xiiii. ſunt cibus cōuenientes. Capreti caſtrati non
amplioris etatis. viii. mēſiū. capreoli ſylueſtris iuuenis. ⁊ be
ſunt carnes cōuenientes pdicuꝫ carnes. faſianoꝝ turdoruꝫ
carnes grana iunipi nō comedētiū laudarū auium pnaruꝫ
merſis au etiā in arborib⁹ degētiuꝫ ſeu habitātium paſſerib⁹
oium ſapat exceptis. cpata gallinarū anſerum ⁊ anatū ⁊ ꝓpe
domeſticarum ipſaꝝ oium triū. Supraſcriptas aūt carnes in
prādio comedat ſemp elixas. In cena aſſatas ad libitum uel
elixas ⁊ tātū melius elixas. ℭ Piſces. Piſces comedat par
uos tā maritimos ꝙ ēt aque dulcis fluētis. vꝫ menolas bar
bonos anguſigulas arbores paſſeres ſtercolas auratas ſgō
bros faros. De gābarellis vō aliquando comedere pōt ſed
non ſepe imo raro. ℭ Piſces aque dulcis piſces paruos pe
troſos aque dulcis fluentis. vꝫ temalos lucios paruos ſtri
bos barbos puos ouis coꝝ abiectis cauedanos puos trut
tas puas ſed tñ ipſas ualde raro. ſardenas piſces paruos pe
troſos ut maioranos ſeu marſionos oſcilatas piſces ⁊ ſimi
les. De oibus ſupraſcriptis piſcib⁹ paruis etiaꝫ in ſpecie ſua
comedere pōt ipſis elixis in prādio ⁊ in cena aſſatis ſed tamē
ualde raro utaſ piſcibus ⁊ modicū vnde nō amplius ꝙ ſe
mel in ſingulis medietate cuiuſlibet menſis. ℭ Oleum. Ole
um ſit cōe optimum ſeu tēperatū. vꝫ oleuꝫ oliuaꝝ debite ma
turarum ⁊ nō putrefactarum nec ꝑternāliter immutataruꝫ
vnius anni tm̄ oſaphenum ſuauis odoris ⁊ dulcis ſaporis
qō idem eſt ꝙ oleū eſt tēperatuꝫ. Et tñ meli⁹ eſt oleum amig
dalarum dulciū nō ꝑternāliter alteratarꝝ. ℭ Oua. Oua ſor
bilia. vꝫ vitelluꝫ oui cū albumine coꝝ tremulo comedē pōt
in modū lactis ſaltem diebus in qbus nō comeduntſ carnes
Oua fracta in aq̄ oua integra frixa oua in fritalcis mollib⁹.
ℭ Caſeus. Caſeus dulcis ſeu modicum ſalſus nō maioris
etatis trium mēſium ⁊ iterū melius iunioris ⁊ amplius me
lius etatis iunioris. ℭ Lac. Lac ⁊ ꝓprie caprinum aliquan
do imo pluries comedē pōt ⁊ melius coctum ⁊ tñ melius eſt
lac egnuꝫ ⁊ hoc lac crudū uel ad libitū coctuꝫ. ℭ Sapores.
Sapores comedat. vꝫ vinum granatoꝝ cū aliquātulo çuc
caro optimo albiſſimo ⁊ cū aliquātulo brodio. Agreſtā ſuc
cum lymonū ſuccum arācij. ola hec tria. ⁊ de dicto vino gña
toꝝ ⁊ ꝓprie oia iſta cū duab⁹ ptibus boni brodij carniuꝫ tm̄
bii pinguis vitello oui ⁊ cū paſſulis puis tranſmaritimis ni
gris ſaltē corinthijs. Aut cū ipſarū paſſularū melle aut cuꝫ
çuccaro albiſſimo triuꝫ coctaꝝ. Lymoniā factam ex ſucco ly
monū ⁊ çuccaro albiſſimo ⁊ amigdalis dulcibus excortica
tis uel ex ſucco citri uel arācij uel vino granatoꝝ ⁊ brodio ali
quātulo aut etiā cū dictis paſſulis uel ij. ſaꝝ melle aut çucca
ro albiſſimo utaſ. ℭ Fruct⁹. Fruct⁹ comedat poſt cibum ali
quādo. vꝫ pira cocta. deinde comeſta cū coriādris ꝯfectis ex
vna ſola coopertura çuccari. Perſica boni ſaporis ⁊ ꝓprie ip
ſa citonia pſica ⁊ meli⁹ ante cibuꝫ ex Auic. 2° cañ. caþ proprio
de pſi. oſed tñ de oibus modicū. Si vō vult de ipſis pſicis
poſt cibum comedē tunc comedat bolos tm̄ tres de omnib⁹
modicum ⁊ non ſepe. Maraſcas aliquando ſed non crebro.

Pruna etiā damaſcena ⁊ etiā anguſtiēſa nigra. Melones ⁊
ꝓpe cū ſuis interiorib⁹. Poſt vō cibū coriandros ꝑparatos.
deinde ꝯfectos ut ſupra. utaſ granis pini ⁊ ad hoc ſunt ꝓpi
um eduliuꝫ añ cibū ⁊ ad libitū poſt cibū. ℭ Euitanda ⁊ ꝓpe
gñaliter talia. Coitus eſt ſumme nociuus. vinū nocet ⁊ ꝓpe
vinoſuꝫ. Oē etiā albū vinoſuꝫ ⁊ nō vinoſuꝫ nocet. ſrigus le
dipſi⁹ nocet. Repletio nauſeatiua maxime nocet. Euitet oēs
vuas ſiccas ⁊ recētes. Itidē ⁊ fic⁹ oēs tā ſiccas ꝙ recētes. ac
tū res viſcoſas poma legumia oia ⁊ ꝓpe recētia. Carnes por
cinas ⁊ citonia itidē euitet. Nō utaſ reb⁹ aptitiuis notabilr̃
ſaltē nec etiā multū ſtipticis nec calidis notabilr̃ nec frigidis
ſed tm̄ remiſſe calidis reb⁹. Regimē vō ex nutriēte primū ſu
praſcriptū ꝓportionale ex dictis morbis ardoris ⁊ excoriati
onis vge ⁊ ſimul debilitati ſtōchi dictis trib⁹ morbis opple
te. Si vō debilitas ipſa digeſtiue ſtōchi huic caſui nō adeſſz
tūc regimen ipm ex nutriēte frigidū etiā notabilr̃ congruuꝫ
eſſet. ℭ Canō uſis in oi cura per infirmos hoies exigitr ob
ſeruādus ut cura qlibet morboꝝ oiuꝫ debitū ꝯſequatſ. Quā
ꝙ vō ſupraſcripta medicamina oia ꝑuti ſint familiaris ut
dictoꝝ triū morboꝝ. vꝫ ipſoꝝ ardoris urine ⁊ excoriationis
vge ⁊c̃. ut ſupra. ꝓpa curatiua nihilominus qꝛ in morbis oi
bus ⁊ ꝓprius nō a ſola ꝑtute curabilib⁹ ſed etiā arte curatiua
indigētib⁹. virtus nēcio gradualē. Morbi vō ipſi uarietatꝫ
crebro ſimul patiunſ ⁊ neceſſario gradualē morbo iſo hoc
ſumpto cōiter. vꝫ pro morbo ꝓprie ſimul ⁊ cauſis ⁊ accidētibus
morbi eiuſdē tā ⁊ ꝑmo ab ipſoꝝ ꝑtutis ⁊ morbi nālis ſeu ſo
laris tpis fluxu ꝙ ⁊ ſcdo ab eorūdē ꝑtutis ⁊ morbi medicina
lium tēpoꝝ ꝗuoꝛ decurſu generū duoꝝ. vꝫ ipſoꝝ temporuꝫ
ꝗuoꝛ medicinaliū actiuis morbi in ꝑtutē. Deinde ⁊ ſecūdo
actionis ꝑtutis ipſi⁹ medietas morbi cauſas ⁊ accidēta mor
bi eiuſdē. Et ꝙ etiā ut 3° ab ordinato ⁊ ampli⁹ ab inordina
to regimine ſex rerū nō nāliū. ⁊ eiſdē rebus annexorum cor
pori applicabilium. Quoniā ⁊ qrto ab inordinato regimi
ne ꝙ multarū rerū accītalium ſeu ꝯtingētiū corpori applica
biliū ⁊ ꝓpriiſſime medicinaliū infraſcriptoꝝ ſeu medicinaꝝ.
Ideo ⁊ ꝑmo pro debito iudicio de iſto meo caſu in terminis
canonice integrādo ex ſeptē generib⁹ rerū nō nāliuꝫ ⁊ eis an
nexoꝝ. Et ꝓprius ex rebus oium dictoꝝ ⁊ eis annexis ut qli
bet etiā alius canonicus medicinalis caſu in terminis inte
grādus eſt ⁊ ꝓpe de fluxu nālis ſeu ſolaris tpis morbi ⁊ virtu
tis. Et dicto decurſu oium tēpoꝝ medicinaliū generū duoꝝ
dictorum. Deinde ⁊ ſcdo pro canonico ꝯſilio applicationis
dictoꝝ ſex generum rerū nō nāliuꝫ ⁊ eis annexorum neceſſa
rio corpori applicabiliū tunc ſupraſcriptis medicinis oibus
⁊ regimē ſex generum rerum nō nālium ⁊ eis annexoꝝ ⁊ ꝓ
prius rerum oium dictoꝝ ſex generum ⁊ medicinis alijs q
buſlibet ſemp utaſ infirmus dict⁹ iudicio tm̄ ⁊ ꝯſilio ſpecta
bilium doctoꝝ medicoꝝ dictam curam agētium. Et itidem
ſemp iudicio ꝑmo. deinde ꝯſilio ualētiuꝫ dñoꝝ doctoꝝ medi
coꝝ ſcientificoꝝ ⁊ oēs alie medicinales cure canonice pficiū
de. Iudiciū nāqꝫ medicinale eſt de canonica caſu in terminis.
Cōſiliuꝫ vō ꝑmo eſt de vniuſi canonica cura medicinali ſeu
de vniuſibus canonib⁹ medicinalibus pticularibus curan
tis. Ultimo de pticularib⁹ inſtr̃is canonicis medicinalibus
ſeu medicinis ⁊ regimen oibus pticularibus dictis oēs tam
vniuerſales ꝙ particulares canones curatiuos ope perficiē
tibus ſeu ipſos oēs canones ad opus debitum ſiue ad ope
tionem debitā pducentibus. Nam medicinalis ſciētia ⁊ ars
ſumme ſcientifica ſeu ſpeculatiua oibus alijs ſcientijs ⁊ ar
tibus totius vniuerſi difficilior eſt ⁊ periculoſior. Et ubi nā
qꝫ maius eſt periculū ibi cautius agendum eſt. Ideo in cu
ris quibuſlibet morboꝝ oium medicinali arte nāli indigen
tium ſit ſemp ꝑſentia ⁊ doctrine ualentium virorum onorū
doctoꝝ medicoꝝ curas ipſius agētiū ut hic ent.

ℭ Pro Gatamelata armigero famoſo.

ℭ Cōtra mictū ſanguinis ⁊ dolorē calculi.

In ſupraſcripta imediate ſcriptura cū plurib⁹ con
cluſionib⁹ ⁊ ſertoſis pbationibus ſuis, dicuntur

ſummatim ꝯclones ꝑncipales immediate infraſcripte. videlicet. Prima ꝯclō. Mictus eſt ſanguineus in modum loture carnis qn̄ nutrimētū tranſit ad renes ꝛ aliqn̄ eſt cum dolore ꝛ aliqn̄ eſt ſine dolore. Procliuitas ad dolorē calculoſuꝫ quinimo paſſus fuit dolorē ipm̄ calculoſuꝫ. ¶ Cauſe ipſi⁹ mict⁹ ſanguinei. Debilitas ſequeſtratiue renū ſanguis ab urina ꝛc̄. Et cauſa ipſius mict⁹ ſanguis ſtāte incolumitate epatis ꝛ venarū. Dilatatio meatuū renū ꝑternālis eſt immediata cā ipſius debilitatis ſequeſtratiue renū. Ut ō flegmatica multiplicata ꝛ ꝓpe a ſtōcho per indigeſtionē genita, deinde ad renes ꝑcipitans cā ꝑncipalis eſt corporea ſeu intrinſeca doloris ipſi⁹ renū. Inordinatū regimē valde calefactiuū ꝛ ꝓpe nutrimētū valde calidū ꝛ medicinarū valde calidaꝝ uſus ꝓpter calculi dolorē ꝛ colicam qbus vexat⁹ fuit ꝛ exercitioꝝ aīalis ꝛ corporei maxime calefacientiū valde inordinatoꝝ ꝛ ex eorū intenſiſſimus gradu ꝛ q̄ntitate ꝛ tꝑibus ꝛ horis diſproportionabilib⁹ maxime fuerunt cā ꝑmitiua ſeu extriſeca ipſius dilatōis meatuū renum ꝛ ꝯſiter debilitatis ſequeſtratiue eorum renū dicte. Cauſe vō ipſius doloris calculoſi dicti. Cauſe vō ipſi⁹ doloris calculoſi fuerunt eedē ſupraſcripte ꝑmitiue cauſe renes ſumme calefaciētes. Itē ꝛ eadem corporea ſeu extrinſeca cā mālis calculi ipſius. vꝫ flegma dictum. Ego vō nunc dico ꝛ hic infra. vꝫ quoniā vō vnius effectus plures poſſunt eſſe cauſe etiā in eodē gn̄e cauſarum. Quinimo cauſe gn̄aliter ꝯtracte vnius effect⁹ poſſunt eſſe pfectiue. vꝫ vna de per accidens ꝛ altera per ſe. ꝓinde nō ſolum regimē ipm̄ inordinatū ſupraſcriptū forte fuit cā dilatationis meatuuꝫ renuꝫ ꝛ ꝯſiter debilitatis ſequeſtratiue. Uerū etiam ex eiſdem ſignis in eadem ſcriptura ꝑma ſupraſcripta poſitis canonice medicinaliter elici pōt vna ex ꝑncipaliſſimis cauſis effect⁹ dilatatiōis meatuum colatorij ipſoꝝ renum veriſimilr̄ fuit lapis genit⁹ ſuꝑ renes ipſos meatus colatorij tunc dilatans ꝛ tn̄ tūc nō neceſſario frangēs lꝫ tn̄ ex dubio frāgens. Et iterum alia cā dilatationis dicte augmētato nutrimēto ſeu ſanguine in ipſis renib⁹ tēpore nutricationis ipſoꝝ renum forte eſt extenuatiua debilitas renum ipſoꝝ que extenuatione ſeu debilitate ipſa extenuatiua valde deficiat ṽtus ꝯtentiua ita ut interim in tēpore debito ṽtus ipſa ſequeſtratiua renum ſanguineꝫ ab aquoſitate urinali ſequeſtrare nō valeat. Et ꝯſiter ꝛ ſummatim tunc ipſius mict⁹ ſanguinis dicti forte ꝛ veriſimiliter tres erunt cauſe ꝑncipaliſſime videlicet. Prima lapis ipſe q colatorium ꝑternāliter dilatauit. Scḋa cā eſt caliditas meatus renum dilatās ꝛ ſanguinē attrahens ꝛ educens valde exceſſiuum renū. Et forte nālis ſed ſaltem ꝑternālis ipſorum a ſupraſcripto inordinato regimine ꝓducta ꝛ ꝓpꝛie nutriēdis ꝛ medicinarum ꝛ exercitij oīuꝫ maxime calefacientiū. Tertia ꝑncipalis cauſa eſt valde magna debilitas extenuatiua renū. Ex qbus oībus cauſis ꝑncipaliſſimis maxime leſe ſunt ꝯtētiua ꝛ tandē ſequeſtratiua renum ipſoꝝ. Proinde ſingulariter aduertēdum eſt ſi oēs ſupraſcripte immediate tres cauſe ſunt dicti mict⁹ ſanguinis effectiue cauſe. Et tunc oībus dictis trib⁹ cauſis opꝫ ꝑncipalem curam diligenter adhibē. Inſuper ſi ſupraſcripte imediate tres cauſe fuerint ſimul adequata cā dictarum ꝑternālium dilatationis renū ꝛ debilitatis eoꝝ ſequeſtratiue ſanguis ab urina. vꝫ lapis hꝫ renalis ꝓcedens. ſuꝑcalefactio renū maxime intēſa ab inordinato regimine oīum dictarū rerū ꝛ extenuatio renū ipſorum tūc ꝛ ꝑſentialr̄ etiam cā duarū diſpōnū ꝓximarū dictarū. tunc ꝛ eo caſu euacuationes ꝛ digeſtiones īfraſcripte cure dictaruꝫ dilatationis ꝛ debilitatis ꝯtētiue ſuſpecte ſunt. Et ꝯſiter relinquende indicatione ſumpta tm̄ a dictis ꝑternālibus diſpoſitionib⁹ duab⁹. vꝫ dilatationis debilitatis ꝯtentiue renuꝫ. Et iteruꝫ qm̄ ex tota ſupraſcripta ſcriptura a ꝑncipio poſita nō habentur oēs ꝓprietates ꝛ paſſiones medicinales corporis egroti neceſſario reqſite ad canonicū caſum medicinalē ponendum in terminis medicinalibus ꝛ ſunt ꝯcloſes nāles ꝛ etatius totius ꝛ mēbrorum ꝛ ꝓpꝛie ipſorum leſorum ꝛ elemēta medicinalis ꝛ cōpoſitiones mēbrorū eorūdem ꝛ virtutes totius ꝛ mēbroꝝ ipſoꝝ. Et ſic de multis ꝓprietatibus ꝛ paſſionib⁹ ſūme neceſſariiſſimis ꝛc̄. ut hic ante. Ideo ex tota ipſa ſcriptura in ꝑncipio poſita nō dicit̄ hic canonicus medicinalis caſus in terminis mēe huius ſm̄ modū ꝯſuetum ꝛc̄. Nec hic ponunt̄ canones uſuales medicinaruꝫ infraſcriptarū ſm̄ cōſuetum modū ipſum ꝛc̄. Nec hic ponit̄ regimē ſex rerū non nāliuꝫ ꝓportionalium dicte cure. Canonice medicinalr̄ in cuiuſlibet morbi cura ſumme necīa. Idcirco ſupraſcripta oīa merito relinquenda ſunt ſano ſolerti ꝛ exqſito iudicio ſpectabiliū ꝛ celeberrimoꝝ dn̄oruꝫ doctoꝝ medicorū dicte cure ꝑſentiuꝫ ꝛ ipſaꝫ diligēter agētium. Uerū qꝛ limites mādati ꝛ portionis etiā nō ſunt excedēda. Qm̄ ad interrogata ꝓpꝛie valētium vtroꝝ rn̄dendum eſt de infraſcripta cura tm̄ deſcribet̄ ſolum iuxta totalē ſeriem ꝛ ꝯtinētiam totius ſupraſcripte ſcripture in ꝑncipio. Iuxta quā ſolam ſcripturam querit̄ canonicum conſilium medicinale.

Ad queſitū ſolū ipſius dicte ſcripture ꝑme rn̄det̄ ꝑmo gn̄aliter ut hic imediate infra vꝫ Adequata cura dictarū diſpōnuꝫ ex ipſa ſcriptura manifeſtatarū canonice integrāda eſt ex duab⁹ vꝫ. Primo oportet ex vera cura ipſius mictus ſanguis ꝑſentis. ſcḋo eſt ex ꝑſeruatione a futuro lapide renali in quē ꝓcliuus eger. Que operationes ꝯtrarietatē notabilē ſortiri videnf. Nam mictus ipſe ſanguinis dictus medicinis ſtipticis videt̄ de per ſe curandus eſſe. Procliuitas aūt in lapidis renalis gn̄ationem videtur de per ſe medicinis opatiuis aꝉs apitiuis ꝯtrariis ipſis medicinis ſtipticis preſeruāda. Proinde neceſſe eſt ſpectabiles celeberrimos ꝛ preclaros dn̄os doctores medicos curā hanc agentes ſumma diligentia ꝛ ſollicitudine curā ipſam perficere. Et eo amplius quoniā qꝫlibet hoꝝ duoꝝ perſeuerantiū ꝛ incenſoꝝ ꝑternālium accn̄tium ſeorſum ꝛ magis cōiunctū eſſe morborum periclitantium ꝛ proprie hydropis ethice ꝛ excoriationis renum perfectiuum.

Ad ipſuꝫ ergo ꝑncipale queſitū canonice ꝛ ſpecifice reſpōdet̄ ut hic immediate infra. Duodecim ſunt canones curatiui dicti mict⁹ ſanguinei. Primus canon. ¶ Euacuent̄ quantitas ꝛ multitudo humoꝝ preternāliter mixtoꝝ ſanguini ꝛ ſimul modicū diſtātium a nā ſanguinis ſi taliter peccant ꝛ ꝓpꝛie ſanguis euacuet̄ ſuꝑfluens quātitate ſi taliter ſuꝑfluit. Scḋs canon. ¶ Mūdificentur ſtōchus ꝛ epar ꝓpꝛie a flegmate ꝛ ſtōchus ꝓpꝛie ꝛ ꝑmo euacuatione minoratiua cū medicinis leuib⁹. Tertius canon ¶ Digerat̄ flegma ipm̄ ꝛ ꝓpꝛie viſcoſum ꝛ ꝓpꝛie in ſtōcho ꝛ epate medicinis nō valde ſubtiliatiuis nec inciſiuis nec apitiuis nec calefactiuis nec abſterſiuis talibus valde. ſed tm̄ remiſſe talibus oībus ipſis opationibus pfectiuis. Et hoc ꝓpter renum retētiue debilitatem. Quartus canon. ¶ Euacuetur eradicatiue flegma ipſum ꝛ ꝓpꝛie viſcoſum ꝛ ꝓpꝛius a ſtomacho ꝛ ab epate ad renes ipſos precipitans. Quint⁹ canon. ¶ Diuertat̄ flegma idem ad renes ꝑcipitans ꝛ ꝑmo uomitu ſed raro. ſcḋo per inteſtina ꝛ crebro. Sextus canō ¶ Digerat̄ paulatine ꝛ ꝓpꝛie in ipſo ſtomacho flegma dictū ad renes ipſos precipitans epate mediante. Septimus canō. ¶ Euacuet̄ paulatine ꝛ ꝓpꝛie a ſtomacho ꝛ flegma idē.

Octauus canon. ¶ Infrigidet̄ ſanguis ꝛ ꝓpꝛie in renibus ꝛ acuitas ipſius corrigatur ꝛ epar ꝯfortetur. Nonus canō. ¶ Ingroſſetur ſanguis idē. Decimus canon. ¶ Cōfortet̄ ṽtus digeſtiua ſtōchi debilis. Undecimus canon. ¶ Confortet̄ virtus ꝯtētiua renū medicinis remiſſe ſtipticis renuꝫ tm̄ medie vnitiuis ꝛ ꝯſiter tm̄ confortatiuis ꝛ nō conſtipatiuis renū ipſoꝝ. ¶ Euacuatiuū quantitatis ꝛ multitudinis humoꝝ mixtoꝝ ſanguini ꝛ ꝓpꝛius ſanguis ipſius ꝛc̄. ſi ſanguis ipſe ꝓpꝛie quātitate ad ſecurā euacuatiuā artificialem trahente ſuꝑfluit̄ ꝛc̄. ut ſupra iuxta doctrinam ꝑmi canonis vniuſis ſupraſcripti. Si repletio eſt ſanguis ꝛc̄. ut hic immediate ante tūc ꝑmo flobotomia fiat baſilice brachij dextri p quē nō minus ℥. vi. ʒ. nec amplius ℥. vii. ʒ. ſanguis euacuētur ad hoc ꝯſentiēte ṽtute. Iſta flobotomia taliter fiat ut hic

ex directo ſtōcho ieiuno in mane.ii. hora diei ꝑus ui habito uētris bñficio nāliter aut ſaltē artificialr cū enemate cōmuni aut cū ſuppoſitorio cōmuni facto ex melle aut ex lardo ſalſo ⁊ poſtea iterū bene ſalſato aut ex radice blitis optime ſalſate. deinde corpore exercitato ſaltem per vnum miliare. Et ſi exercitium eſt ſibi diſpropoꝛtionale qḋ uériſimile eſt in hoc caſu tūc loco ipſius exercinj fiant fricationes cū manibus ſaltem medie. ꝑmo pedib⁹ ⁊ crurib⁹ uſqꝫ ad genua excluſiue: deinde manib⁹ ⁊ brachijs uſqꝫ ad humeros excluſiue. Et iterꝫ hec flobotomia ipſa nō fiat luna exiſte in gemini nec in coniūctione nec in oppoſitiōe cū ſole nec aliquo alio malo aſtrali aſpectu ꝑſente. Et iterū hec flobotomia ipſa talr fiat non ꝑcedēte aliqua alia notabili euacuatione ſanguis nec aliorꝫ humoꝝ indifferēter vndecūqꝫ ⁊ ꝯiter ſolū vtute ad hoc conſtāte flobotomia ipſa talr fiat. ¶ Minoratiuꝫ flegmatis a ſtōcho ⁊ epate ⁊c̄. ut ſupra iuxta doctrinā ſcḋi canonis generalis ſupraſcripti. ℞. caſſiefiſtule electe ⁊ nouiter tracte. ℥. i. ſebeſten pulparū. ℈. iii. mirabolanoꝝ kebulorum. ʒ. i. aque abſinthij. q. s. pro poꝛtione pulpe ipſe ſebeſten ꝑus minutim inciſe poſtea molant̃ optime ſeu diſſoluant̃ optime in moꝛtario cū piſtello ⁊ ſine igne cū aliculus ptis dicte aque quantitate ſufficienti ad hoc. Ultimo oīa ſimul miſce ⁊ fiat potio.

¶ Digeſtiuū materie dicte ⁊ ꝓprie in membris ipſius ⁊c̄. ut ſupra in 3° canone ſupraſcripto deſcribit̃. Recipe ſyruporū de abſinthio de roſis añ. ℥. i. de granatis tm̄. ℥. ſ. ⁊ nō oxiçaccare quoniā acetū non ꝯuenit niſi miſceat̃ bolum armenuꝫ aque cicoree. ℥. ii. ſ. miſce. ¶ Eradicatiuū dicte materie ⁊ ꝓprie a dictis mēbris ⁊c̄. ut in q̇rto canone ſupraſcripto notat̃. Recipe medicamē ꝑmum minoratiuū ſupraſcriptū cōpoſitū ex caſſiefi. ⁊c̄. ut ibi. Hoc vo medicamen augeat̃ per quartaꝫ ptēꝫ medicaminis ipſius totius. ¶ Diuerſiuū a ſtōcho ⁊ ab epate ⁊ ꝓprie a ſtōcho ad iteſtina ⁊c̄. ut in q̇nto canone ſupraſcripto. Recipe mirabolanoꝝ kebuloꝝ citrinoꝝ. ℈. i. emblicorū. ℈. ſ. agarici electi. ʒ. ſ. Agaricus ipe in fruſta minuta diuiſus ⁊ nō piſtat⁹ infundat̃ per horas. iii. in mellis roſati colati quātitate ſufficiētī ad eiuſdē agarici debitā imbibitioneꝫ ex dicto melle roſato colato. deinde reliq̄ pulueriçanda pul. ſeoꝛſum ⁊ diffoꝛmiter ut decet ſm canonem. Et poſtea oīa ſimul debite incoꝛporent̃ in moꝛtario cuꝫ piſtello ⁊ ſine igne. Ultimo ex hac mixtura foꝛment̃ pille. vii. pro. ʒ. ¶ Diuerſiuum a ſtōcho per meri ſeu per uomitū. Prouocet̃ uomitus cū digito impoſito in ꝑncipio meri ſeu gutturis. Iſte uomitus taliter ꝓuocet̃ poſt prandiū per vnaꝫ horā in ſingulis mediētate menſis cuiuſlibet tm̄ ſemel ne ex uomitu multotiens ꝓuo tēpore reiterato vtutes ſtōchi diſpropoꝛtionent̃. Si vo medicamē congruit efficacius tūc ꝓuocetur uomitus cū pēna plumata oleo acuti ſapoꝛis intincta. deinde ꝑncipio meri impoſita ⁊c̄. ut hic ante de uomitu cū digito. Si vo medicamen ꝯgruit efficacius tūc ꝓuocet̃ uomitus cū mixtura tepida cōpoſita ex aqua ⁊ aceto ⁊ oleo acuti ſapoꝛis ⁊ non ꝓuocet̃ cum decoctione raphani quoniā eſt renū ualde leſiua:

¶ Digeſtiuum uſuale materieꝝ dictarū in mēbris dictis ⁊c̄. ut hic in 6° canone ſupraſcripto. Recipe aquarū camomille ℥. i. abſinthij. ℥. i. ſ. vini granatorum nō facti acetum. ʒ. i. coriandroruꝫ ꝑparatorū. ℈. i. çuccari albiſſimi triū coctarum. ʒ. j. ſ. miſce. ¶ Solutiuum facile ⁊ uſuale ⁊c̄. ut in 7° canone ſupraſcripti. ℞. agarici electi reubarbari electi añ. ℈. i. mirabolanorum kebulorū citrinorum añ. ℈. ſ. ſquināti. g. iii. Agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus ⁊ nō piſtatus infundatur per horas. iii. in mellis roſati colati quantitate ſufficienti ⁊c̄. ut ſupra in alia recepta cōpoſita ex mirabolanis kebulis citrinis ⁊c̄. ut ibi. Ultimo ex hac mixtura fiant pille. vii. ¶ Remiſſiuum male cōplexionis calide renum ⁊c̄. ut in 8° canone ſupraſcripto. Recipe ſyruporū roſati facti ex optimo çuccaro albiſſimo trium coctarū quoniā q̇libet aliud çuccaꝝ calidum eſt ſaltem in gradu ſecundo quod non cōuenit. Et ita ſubſequenter intelligat̃ in hoc caſu de quolibet alio medicamine çuccarato de poꝛtulaca. ℥. ii. aquarum acetoſe. ℥. ii. endiuie. ℥. i. miſce ⁊c̄. ¶ Remiſſiuum caliditatis renū ut immediate ſupra efficacius ipſo ꝑori immediate. ℞. ſyruporū nenufaris roſati añ. ℥. i. aquarū plātaginis acetoſe añ. ℥. i. ſ. miſce. ¶ Remiſſiuum caliditatis renuꝫ ⁊c̄. ut immediate ſupra. ℞. oleorū roſati. ℥. ii. citoniorū. ℥. i. ſuccorum plātaginis poꝛtulace añ. ʒ. ſ. dragāti gūmi arabici añ. ʒ. ſ. ſandalorum rubeorū. ʒ. ſ. boli armeni. ʒ. i. ſ. cere albe. q. s. ad oīa ſimul optime cōiungendum pro vnguento molli. Pul. pul. ſeoꝛſum ⁊ diffoꝛmiter ut decet ſm canonē. deinde oīa ſimul miſce. Ultimo ad lentum ignē fiat vnguentū molle pro renib⁹. ¶ Infrigidatiuū ſanguis ⁊ ꝓprie in renibus ⁊c̄. ut in canone 9° ſupraſcripto. ℞. ſyruporū de poꝛtulaca. ℥. i. de roſis. ℥. ſ. aque nenufaris. ℥. iii. miſce. ¶ Infrigidatiuū ſanguinis ⁊ epatis ꝯfoꝛtatiuum ⁊c̄. ut immediate ſupra. ℞. ſpērum triſandalorum. ʒ. ii. dyarodon abbatis. ʒ. iii. çuccari albiſſimi trium coctarum. ℥. xv. miſce ⁊ cum aque acetoſe quantitate ſufficienti ad ꝯficiēdū fiat ꝯfectio ſolida in moꝛſellis. iii. ʒ. pro quocūqꝫ moꝛſello. ¶ Ingroſſatiuū ſanguinis ⁊c̄. ut in canone 10° ſupraſcripto. ℞. ſyrupoꝝ de iuiubis. ℥. i. roſati poꝛtulace añ ʒ. i. ſ. aquarum acetoſe nenufaris. añ. ℥. i. ſ. miſce. ¶ Uirtutis digeſtiue ſtōchi ꝯfoꝛtatiuum ⁊c̄. ut in canone 11° ſupraſcripto. Recipe ſyrupoꝝ de mētha. ʒ. i. ſ. roſati. ℥. ſ. aquarū abſinthij acetoſe. ℥. i. miſce. ¶ Uirtutis digeſtiue ſtomachi ꝯfoꝛtatiuum ⁊c̄. ut immediate ſupra. ℞. trociſcoꝝ de abſinthio. ʒ. i. ſ. roſaꝝ. ʒ. iii. coriādroruꝫ ꝑparatoꝝ. ʒ. i. coralloꝝ ru. ℈. i. Pulueriçent̃ oīa ſeoꝛſum ⁊ diffoꝛmiter ut decet ſm canonem. deinde cū ſyrupi de myrto quātitate ſufficienti ad hoc oīa ſimul optime incoꝛporent̃ in moꝛtario cū piſtello ⁊ ſine igne. Ultimo ex hac mixtura foꝛment̃ pillule. vii. pro. ʒ. ¶ Confoꝛtatiuum ſtomachi ⁊c̄. ut immediate ſupra. ℞. ſpērum aromatici roſati deſcriptione Gabriel̃. ʒ. ii. corallo. ru. ℈. i. coriandroꝛum ꝑparatoꝝ. ʒ. i. ſ. çuccari albiſſimi triuꝫ coctarum. ʒ. xii. Pulueriçāda pulueriçent̃ ſeoꝛſum ⁊ diffoꝛmiter ut decet ſꝫ canonem ad hoc. deinde ex oībus ſimul mixtis cū aque acetoſe quantitate ſufficiēti ad ꝯficiendū fiat ꝯfectio ſolida in moꝛſellis. iii. ʒ. pro quocūqꝫ moꝛſello. ¶ Confectio confoꝛtatiua ſtomachi ⁊c̄. ut immediate ſupra. ℞. vnctionis ſtōiche Meſue quātitatē ſufficientē pro vngēdo ſtōchū tm̄. ℞. cerotiſtōichi Galeni quātitatem ſufficiētem pro cerotādo ſtomachū ipſuꝫ. ℞. ſacculū ſtomaticū cōpoſitū ex abſinthio mentha roſ. lābruſce floꝛib⁹ calamo aromatico mace cinamomo gariofilis ſpica corallis rubeis coriādris ꝑparatis. Quantitas oīum ꝓpoꝛtionales ſufficientes pro ſacculo ſtomaticho. Pulueriçent̃ oīa ſeoꝛſuꝫ ⁊ diffoꝛmiter ⁊c̄. ⁊ fiat ſacculus foꝛme ſeu figure ſcutalis ſiue vnius ſcuti. Recipe medicinarū oīum immediate ſupraſcriptarū in dicto ſacculo quātitateꝫ ſufficiētem pro fomētatione aque ciſterne. q. s. ad bulliēduꝫ ſi ſufficienter medicinas iſtas pro fomentatione eadē uel ad libitū fomentationib⁹ miſce. deinde ſimul bulliant ad medioc rem ignē uſqꝫ ad ꝯſumptionē quarte partis dicte aque. In hac decoctione debite calida infundant̃ ſpōgia. deinde inter duo inciſoꝛia debite exꝑmat̃ poſtea taliter expreſſa ⁊ debite calida ⁊ pāno lineo albo ſubtili ⁊ ſimplici inuoluta ſtōcho ieiuno apponat̃ ſm neceſſitatē. ¶ Cōfoꝛtatiuū vtutis contentiue renū medicinis tm̄ remiſſe ſtipticis ⁊ nō intenſe talibus ⁊c̄. ut in canone 12° ſupraſcripto notat̃. ℞. ſyrupoꝝ de myrto roſis añ. ℥. i. ſucci liqritie. ʒ. ii. aque endiuie. ℥. ii. raſure eboris. ʒ. ſ. miſce. ¶ Uirtutis cōtentiue renum confoꝛtatiuū ⁊c̄. ut immediate ſupra. ℞. oleorum citoniorum. ℥. ii. roſati. ℥. i. dragāti gūmi arabici añ. ℈. i. boli armeni. ʒ. ii. raſure eboris. ʒ. j. cere apum noue. q. s. ad oīa debite ꝯiungendū pro vnguēto molli pulueriçāda pulueriçētur ſeoꝛſum ⁊ diffoꝛmiter ut decet ſm canonē. deinde oīa ſimul miſce. Ultimo fiat vnguētum molle ad lētum ignem. Frigida ⁊ ſtiptica ⁊ glutinatiua ſed remiſſe ⁊ ꝓprie talia ualde remiſſe glutinatiua. vꝫ talia ſolū confoꝛtatiua vngēdo aliq̄liter renes ipſos ⁊ nō ꝯſtipando in iſto caſu ꝯueniunt. ⁊ ꝓprie ꝓpter ꝓclṹitatē egri in calculi generationē aut ſaltem in harenoſum doloꝛē ſint remiſſe

talia cuiuſmodi ſunt granata ꝛ ꝓprie muçain hoc caſu. Suc-
cus granatoꝝ cū coriādri puluere. Dactyli cum bolo arme-
no ç̄uccarati itidē. ¶ Cōfectiones ipugnatiue poſite ab Aui
cēna in extenuationis ꝓpriio caꝑ libri eiuſdē. ¶ Et itidē con
fectio prima infraſcripta. Et lac ouinū ad hoc eſt ꝓprium ꝛ
ꝓprie ſumptū ſtōcho ieiuno. Et poſt ipm̄ lac nō eſt dormien
dū. ꝛ iterū melius lac ipm̄ ouinū cui miſceaſ bolum armenū
ꝛ renes comeſti ꝓprium ſunt medicamen ad hoc videlicet.
¶ In ↄfortatione renū ipſoꝝ ꝛ ꝓprie ſi pmiſceanſ cum eis ꝓ
hibentia renum dilatationē. ſed nō notabilr̄ ſtiptica ꝓpter ꝓ
cliuitatem egri in calculū ꝛc̄ ut ſupra. Lamina plumbi plu-
ribus foraminibus paruis pforata ſup dorſo ex directo renuꝫ
portata. ¶ Cōfectio reſtauratiua de qua hic proxime ſupra
fit mētio. ¶ Cōfectio ſm̄ modū ↄſuetū ꝛc̄. Recipe pulparuꝫ
tm̄ albaꝝ. vꝫ ſolū alarū muſculoꝝ ꝛ pectoris caponis annua
lis ꝛ nō antiquioris nec iunioris mēſiuꝫ ſex ꝛ nō multum pin
guis ſed tm̄ medie piguedinis. aut ad libitū pulpaꝝ faſiano
rum uel pdicum nō antiquoꝝ. vꝫ nō maioris etatis menſiū
nouē nec minoris mēſiū triū. ꝛ nec nidificātium nec ouātiū.
Aut ad libitum pulparū caſtrati annualis uel circa non mi
noris etatis mēſium. XI. nec maioris mēſium. XIII. aut ad li-
bitū pulparū hedi ſeu caprea domeſtici debite pinguis eta-
tis nō minoris vnius mēſis nec amplioris mēſium duoruꝫ.
verū pulpe ipſoꝝ pulloꝝ in hoc caſū ↄſtāctiores ſunt quoniā
humores equant. deinde hedoꝝ ſeu capretoꝝ domeſticoruꝫ
deinde faſianoꝝ ꝛ pdicū ꝛ ultimo caſtratoꝝ ipſoꝝ lib. iii. ami
gdalarū dulciuꝫ excorticataꝝ. ℥. i. fiſticoꝝ. ℥. ii. pinearum gra
noꝝ mūdatoꝝ. deinde ter infuſoꝝ in aq̄ feruēti. Et poſt infu
ſionē pro q̄libet vice extenſoꝝ immediate ſup pāno lineo al-
bo. deinde ipa grana talr̄ extēſa immediate poſtea immedia
te cooꝑianſ vno alio pāno lineo. Ultimo ipa talr̄ cooperta
ꝛ extēſa immediate iter dictos duos pānos ꝛ exꝑmanſ aliq̄
liter ita ut olei generitas ſtomachi leſiua ab eis abijciaſ ante
q̄ grana ipa frigeſcant. ℥. iii. ſiſami granoꝝ. ℥. i. ſeminū com-
muniū q̄tuor maioꝝ frigidoꝝ. ℥. iii. dragāti gūmi arabici aā.
℥. i. ſpērum aromatici roſati deſcrip. Gabriel. ℥. vi. rafure ebo
ris. ℥. iii. electuarij regum. ℥. iii. dyadragāti frigidi Nicolai. ℥. v.
penidiaꝝ. ℥. vi. ç̄uccari albiſſimi trium coctarū. q. s. ad ↄfi-
ciendum ita ut cōfectio ipa ſit guſtui ualde delectabilis. Pul
lus ſeu capo ipe aut ad libitum alique aliarū carniū hic an
teſcriptarū decoquanſ debite ꝛ tm̄ non multū decoquanſ: de
inde ipſius caponis pulpe tm̄ albe alarū muſculoꝝ ꝛ pecto-
ris caponis aut ad libitum carnium aliarū minutim cū cul
tello incidanſ ꝛ non pulent nec ſuccus earū ſubſtantiſicus
ab ipſis abijciaſ poſtea molantur ꝛ triturenſ optime. deīde
pulueriçāda pul. debite ꝛ reliqua nō pulueriçāda molanſ
ut dicte pulpe caponis ipſius poſtea electuarium ipm̄ dya-
dragātum ꝛ ç̄uccarum dicta addanſ dictis pulpis taliter
multis. deinde ipa ſimul mixta cum ſyrupi roſati quātitate
ſufficiēti ad lētum ignem optime incorporētur ꝛ poſtea iſti
mixture depoſite ab igne dicte ſpecies addantur ꝛ oia opti-
me ſimul incorporentur ſeu infundētur. Ultimo ex tota iſta
mixtura fiat confectio ſolida in morſellis. iii. ℥. pro quoclꝫ
morſello. Supraſcriptarum vō quarūlibet cōpoſitarum q̄
ſimplicium medicinarum medicinas oēs ſimplices collige
tales ꝛ ꝓprie a medicinalibus auctoribus ut hic infra proxi
me notadis in eoꝝ capitulis. Rubricarū ſeu titulorꝝ omnium
morboꝝ deſcriptoꝝ in tota dicta ſcriptura in ꝓncipio ſupra
ſcripta. vꝫ in eoꝝ capitulis rubricarū ſeu titulorꝝ curarū ma
le cōplexionis calide renū dilatationis ipoꝝ malarū cōpla-
nū digeſtiuarū ſtōchi epatis lapidis renum pride. aut ſaltem
preſeruationis a futuro lapide ꝛ ptiꝫ. ſed ti ſm̄ minus in ca
pitulis eoꝝ ꝓprijs libroꝝ ſuoꝝ de ſimplicibus auctorum in-
q̄ ipoꝝ ſpāliū ad hoc de qbus hic ꝓxime ſupra gn̄alis ſit mē
tio. vꝫ Auicēne Galeni Serapionis Raſis in breuiario ꝛ ad-
ditionibus ſuis Haliabatis Continentis Raſis ꝛ Açarini.
Quibus etiam auctoribus oibus plures alij auctores in me
dicinis oibus ſimplicibus ſupraſcriptis explicite ad hoc col-
cant. ¶ Quātum vō in morbo q̄libet medicinali arte curāti
us nēcio indigēte virt⁹ ſeu vtutis ſeu vtutuꝫ potētia corporis
cuiuſlibet egri varietatē nēcio patiſ gradualē. Morbus vō
q̄libet ſeu potētia eius varietatē crebro formalē ſimul patiſ ꝛ
nēcio gradualē tam ex ipſorū vtutis ꝛ morbi cuiuſlibet phy
ſicorū ſeu nālium tēporū fluxu q̄ ex eorūdem vtutis ꝛ morbi
medicinaliū tēporū decurſu q̄ etiaꝫ ꝛ tertio ex ordinato ꝛ tm̄
ualde pluries in ordinato regimine ſex rerū nō nālium ꝛ re-
bus eiſdē annexarū in morbo ipo quolibet nēcio corpori ap
plicatarum. ꝛ iterū ꝛ q̄rto loco ſeu ex q̄rta cauſa q̄ etiam ex
uſu rerū accitaliter ꝛ corpori. vꝫ medicinarū cōuenienter ꝛ
ualde multotiēs in morbo quolibet incōueniēter applicata
rum. Proinde ſupraſcriptis medicinis alijs qbuſlibet utaſ
infirmus ſolū iudicio ꝛ cōſilio ſpectabiliū ꝛ circūſpectorum
dñorum doctorum medicorū celeberrimorū ſupraſcripte ꝓ
ſentium ꝛ ipſam diligenter perficientium.

¶ Contra lapidem in ueſica.
Caſus in terminis.

Morbus ꝓprie ſuit lapis ueſice q
eſt morbus in numero
additi cronici multuꝫ. vꝫ tēpore infan
tie alio lapidē ꝑcedēte corporis etatis for
titudinis ſeu finis adoleſcētie pte habi-
tudinis nālis medie ſexus virilis artis ci
uilis ſed in aucupādo equeſtris exercitij
laborioſi regionis medij anni hore ꝑſens
tis hyemalis vtutū oium nālium ꝛ vitalium ꝛ ſalē nutritiua
rum alꝫ nutritiuarū bene cōſtantiū vtutib⁹ ſtōchi ꝛ epatis di
geſtiua renū expulſiua que expulſiua eſt inteſtinoꝝ ꝛ ueſice ol
bus his odorexat excep. tis cuius corporis nālis cōplexio tot⁹
aliq̄liter calida cholerica ꝛ renū ꝛ ueſice ꝛ amplius epatis ad
huc lapſa: ſtōchi vō cōplexio frigida eſt ꝛ humida aliq̄liter.
Accitia dicto morbo ſeu lapide in ueſica ↄiuncta curā ad ſe
trahētia ſunt duo diſuria que difficultas migēdi que eſt mi-
ctus modicus ꝛ credo impotētia retinēdi urinā cuꝫ urinali
inteſo appetitu. Accitia ipm̄ morbū ↄcomitātia grauedo in
pectine ꝛ piconcon difficultas mingēdi qꝛ non ſine magna ꝛ
notabili cōpreſſione. Accidentia ipꝫ morbū ſequentia dolor
intenſus in vga pectine ꝛ ꝓprie in mictu impotētia mingen-
di aut ſaltem difficultas hora neceſſitatis exitus egōnis ſeu
inteſtini recti ꝛc̄. Ardor urine excoriatio vge excoriatio ueſice
in collo excoriatio fundi uel corporis ueſice. ¶ Cauſe lapi-
dis ueſice morbi ſupraſcripti. cauſe ↄiuncte. Prima harenu-
le multe ex vna pte flegmatis crudi ꝛ mucillaginoſi ꝛ ꝓprie
mucillaginoſi diu ꝛ pternāliter in ueſica retentoꝝ ibidē gene
rate ſicut dicti morbi ꝛ lapidis ptalis cauſa mālis. Secūda
flegmatum crudoꝝ dictoꝝ in ueſica crudi ꝛ mucillaginoſi ꝛ
ꝓprie mucillaginoſi ꝑs altera dictas harenulas in ſe copu-
lans ꝛ inuiſcās. Eſt dicti lapidis pars altera mālis. Tertia ca
liditas intēſa ueſice dictas harenulas cuꝫ pte dictoꝝ flegma-
tum cōgerens. Ultimo totū taliter digeſtum in lapidē tranſ-
mutans dicti lapidis eſt cauſa efficiens imo ꝛ ſola caliditas
temperata ueſice ſufficiēs eſt ex ipſis flegmatibus taliter diu
retētis harenulas ꝛ tādem lapidem generare. Quam auteꝫ
magis caliditas intēſa cauſe antecedentes. Prima debilitas
expulſiue virtutis ueſice dictas harenulas ac dicta flegmata
ab ipa ueſica expellē ad extra in dicto tp̄e non ualens ꝓpter
quā harenule ꝛ flegmata dicta diu ꝛ ꝑternāliter retinentur.
Scōa dictoꝝ flegmatū a ſtōcho ꝛ epate ad renes ꝛ tādem ad
ueſicā a renib⁹ ꝑ receptaculo ex qbus talr̄ diu retētis ut ex mā
harenule ꝛ lapides gn̄anſ. Tertia attenuatoria vie colli op
pilatio cauſe antecedentes dictarū cauſarū anteꝫ. Prima caliditas ꝛ
humiditas ueſice ſuperflua dictā expulſiuā eiuſdem debilem
taliter ꝛ ineq̄liter debilitātes. Scōa inteſtinoꝝ expulſiue de-
bilitas dicta flegmata nō ſufficiēter educēs que debilitata ip
ſa flegmata a ſtōcho per corruptā ꝛ ab epate per diminutaꝫ
digeſtionem genita a ſtōcho in epate ꝛ ambo ab epate in re-
nes ꝑcipitātis tādem ab ipſis renibus in ueſicā decidunt

inteſtinis dicta flegmata nō debite purgātib⁹ a dictis membris. Tertia uenarū meſeraicarū ab epate inteſtinis oppilatio ⁊c. quare flegmata tā in epate ꝙ̄ in ſtō. bo genita ad renes ꝓ cipitātia in ueſicam ab eis effūdit. Quarta cauſa eſt ex generatione. ſ. debilitas iſormatiue ṽtutis colli ueſice uel eius materie gn̄atiue quātitas diminuta qua debilitata uel māe diminute ipa via colli talr ſtricta a gn̄ante gn̄atur. Et ita eiuſdē colli oppilatio attenuatoria a gn̄atione ꝓducit. aut cā ex tpe talis ipam talr coboᷓtās ⁊ ſibi attenuatoriā oppilationeꝫ ꝓducēs. ℂ Cauſe ꝑmitiue. Prima inordinatū regimē ſex rerū non nāliū ⁊ eis annexoꝝ quātitate peccāciū quo in ſtomacho per corruptā digeſtionē ⁊ in epate ualde diminutaꝫ dicte flegmata gn̄antur. Et ſi dictū regimen ſit ſex rerū calidarū ⁊ frigidarū. Scd̄a uſus nutriētuꝫ exercitii quietis ⁊ eis annexoꝝ q̄litate peccātium oiuꝫ intēſe infrigidātiū dictas cōplexiones frigidas nāles ſtōchi ⁊ iteſtinoꝝ ad frigiditatē intēſiorē tēdentiū ex qua uel qbus frigidis cōplexionib⁹ mēbroꝝ dictoꝝ in ſtomacho ⁊ epate dicte materie generant.

ℂ Cura nāl. e dicti lapidis ueſice. Canones curatiui.

Primus Regimē in ſex reb⁹ nō nālib⁹ ſic q̄litate calefactū ſubtiliatiuū ⁊ apitiuū in oībus ipſis tn̄ leuiter. Quātitate ṽo ſic dictū regimē ut in ꝓprijs capitulis dicet iferius. Scd̄s. ℂ Euentus māe cōes ſuꝑflue in vijs ductuū mēbroꝝ nāliuꝫ. ſ. feces ab iteſtinis urina cū ſundo ſuo a ueſica ⁊ flegmata a ſtomacho ⁊ iteſtinis medicinis lenitiuis ⁊ lauatiuis ut bibitis ⁊ ſuppoſitis ⁊ potionib⁹ cliſteribus. Tertius canon. ℂ Minorent uētris ſolutione antecedētes cauſe ⁊ ꝓprie māe dicti lapidis ueſice a dictis membris in qbus vigent ſicut humores aduſti ꝓpus tn̄ mucillaginoſi ꝙ̄ cruda ⁊ amplius a naſis totius a uenis ⁊ potius ab epate medicinis bibitis ⁊ leuib⁹ ſolutiuis ⁊ ꝓprijs ad boc per tertiā ⁊ q̄rtā ṽtutes earū. Quart⁹ canon. ℂ Digerantur dicte māe oēs antecauſe lapidis ⁊ in dictis mēbris oībus ⁊ ꝓprie mucillaginoſum flegma in epate medicinis bibitis ad boc ꝓprijs per ſcd̄am tertiā ⁊ quartā ṽtutes eaꝝ. Quintus canon. ℂ Aperiantur leuiter dicta mēbra oia in qbus dicte māe antecedētes peccant ꝓterꝙ̄ renes ⁊ colūs epatis ne dicte māe ad ueſicā ꝓcipitent. concauum ṽo epatis aperiat ad inteſtina ut ipe dicte oēs materie ad extra aperiant antecedētes digeſte educant inde apte ⁊ ꝓprie mucillaginoſe medicinis ad boc ꝓprijs ut ſupra. Sextus canon. ℂ Eradicent materie oēs dicte cauſe antecedētes lapidis a dictis mēbris ut ſupra medicinis ꝓprijs ad boc per tertiā ṽtutem. Septimus canon. ℂ Diuertant oēs dicte māe antecedētes ⁊ ꝓprie mucillaginoſe a dictis mēbris in qbus vigent. vꝫ a naſis totius ſeu uenis ad extra. ab epate ṽo ⁊ renibus mediāte epate ad inteſtina medicinis ꝓprijs per tertiā ⁊ quartā ṽtutes motu ꝓprio membroꝝ ⁊ ſudore. Octauus canon. ℂ Aperiantur efficacius mō ꝙ̄ ꝓus in canone qnto oīa dicta mēbra in qbus vigēt dicte māe cauſe antecedētes preterꝙ̄ renes ⁊ gibbus epatis ne ꝓcipitent māe ⁊c. ⁊ ueſica in qua cadūt ⁊ mucillaginoſum flegma ⁊ arenule cauſe coniuncte peccātes apiantur. vꝫ cōcauum epatis ad inteſtina ⁊ ad extra ex ueſica ut materie antecedētes ⁊ coniuncte educant ⁊ effluant apte ⁊ ꝓprie a ueſica mucillaginoſum flegma ⁊ arenule medicinis ad boc ꝓprijs per ſecūdam ⁊ tertiam ⁊ quartam ṽtutes.

Nonus canon. ℂ Aſtringant dicte materie oēs cauſe antecedētes ⁊ coniuncte a dictis mēbris ſic apertis ⁊ ꝓprie mucillaginoſe a ueſica per ſecūdam tertiam ⁊ quartā ṽtutes medicinarum ad boc ꝓpriaruꝫ. Renib⁹ ṽo ⁊ gibbo epatis abſterſio nō fiat ne dicte māe ad ueſicā ꝓcipitent. ſed amplius a renibus ⁊ epate ad inteſtina diuertant medio mō epatis cōcauo medicinis ad boc ꝓprijs per tertiam ⁊ quartam virtutes. Decimus canon. ℂ Mūdificent a dictis materijs antecedentibus coniunctis ⁊ peccātibus oīa dicta mēbra ⁊ ꝓprie ueſica arenulis ⁊ flegmate mucillaginoſo dictis cauſis cōiunctis lapidis. vꝫ ſtomachus uomitu ⁊ amplius inteſtina ſeceſſu inteſtina ⁊ epatis cōcauum ⁊ gibbus eius per inteſtina ſeceſſu ueſica ṽo per eius collū viam medicinis ad boc ꝓprijs per ſecūdam tertiam ⁊ quartaꝫ ṽtutes. Undecimus canon. ℂ Remoueant male cōplexiones dictoꝝ mēbroꝝ ⁊ ꝓprie renum ⁊ ꝓpriiſſime ueſice. vꝫ frigida ⁊ humida complexio ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ ⁊ calida ⁊ humida renum ⁊ epatis ⁊ ueſice modis uel medicinis ad boc ꝓprijs ut prim frigidis ⁊ humidis prim calidis ⁊ ſiccis ipſis ɔtrarijs medicinis aliquando ſimul mixtis aliqñ diuiſiꝫ datis. Duodecimus canon. ℂ Cōfortet virtus dictoꝝ mēbrorum oium ſtomachi ſ. digeſtiua ⁊ expulſiua ⁊ inteſtinoꝝ expulſiua ⁊ epatis digeſtiua ⁊ ꝓprie renuꝫ expulſiua que expulſiua eſt ad ipſos renes ab epate ⁊ ab alijs membris fluens repellere non ualens ⁊ ꝓpriiſſime ueſice ad extra expulſiua. Et boc medicinis proprijs per ſecūdam tertiam ⁊ q̄rtam ṽtutes ⁊ amplius per q̄rtam. Tertiusdecimus canon. ℂ Si lapis in ueſica genitus ſit ⁊ retineat ibidem cuꝫ medicationis beneficio educibilis ad extra tunc colium ueſice ⁊ via urinationis in virga diſponat intus ⁊ extra medicinis lenitiuis ad boc ꝓprijs per ſecūdam ⁊ tertiam ⁊ quartam virtutes ipſarum. Decimuſquartus canon. ℂ Aperiat dictum collum ⁊ via urinalis in ṽga medicinis aperitiuis ad boc ut ſupra. Decimuſquint⁹ canon. ℂ Educat lapis ad extra medicinis ꝓuocatiuis per ſecūdam tertiam ⁊ quartā virtutes. Decimuſſextus canon. ℂ Si lapis in ueſica retineat non educibilis ad extra ꝓpter eius magnitudinē aut malam figurā aut ex impotētia ṽtutis expulſiue ueſice tunc lapis minoret ⁊ frāgat medicinis ꝓprijs ad boc per ſecūdam tertiam ⁊ quartam ṽtutes earuꝫ.

Decimuſſeptimus canon. ℂ Aperiat dictū colli ⁊ via urinalis ueſice ⁊ virge medicinis ad boc ꝓprijs aperitiuis per ſecūdam tertiam ⁊ quartam ṽtutes. Decimuſoctauus canon. ℂ Materia lapidis taliter cōminuti ꝓpter longā moram in ueſica ꝓe magnitudine nō educibilis tunc in iſto caſu eius cura eſt inciſio colli ueſice ⁊ inde ipſius lapidis extractio oēs facte ſm canonem Auic. ⁊ ceterorum auctorū cum cautela magna ⁊ ꝓprie in perſona adulta.

ℂ Cōtra nucum in lecto.

Euitet diuretica ſeu ꝓuocantia urinā. Euitet brodialia ⁊ ferculū in cena ſed in prandio comedat ferculū. Utatur vino nigro nō vinoſo. ℂ Solutiuū facile. ℞. caſſiefi. ℥. ſ. mirabolanoꝝ citrinoꝝ kebuloꝝ añ. ʒ. ſ. eque acetoſe. q. ſ. pro potione. miſce ⁊ fiat potio. iſtud ſolutiuum aſſumat frigidū ut eſt in aurora ⁊ cum cuſtodia ⁊ poſt aſſūptionē immediate dormiat ſi pōt per vnaꝫ hora ad amplius. Et poſt eiuſdem aſſumptionē ſtet puella ieiuna horis ꝗtuor deinde prādeat. ℞. oleoꝝ roſati. ℥. i. myrtilli mallicie añ. ʒ. ſ. dragāti gūmi arabici añ. ʒ. ſ. albuminis oui optime ſpumati ⁊ aqua ſtati. ʒ. ſ. ſandaloꝝ ru. ʒ. ſ. boliarmeni. ʒ. ii. raſure eboris. ʒ. ſ. cere noue. q. ſ. pro vnguēto molli. miſce ⁊ cū modico modici aceti ſolū. q. ſ. ad penetrandū fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Ex huc vnctione actu frigida vngātur renes in ſero cum uadit dormitum. Et ea vnctione taliter uti incipiat die tertia poſt aſſumptionem ſolutiui proximi ſupraſcripti.

De egritudinibus membroꝝ generationis in viris.

ℂ Contra gomorream.

Caſus in terminis.

Morbus colter dictus qui eſt accidens ꝓprie eſt gomorrea cronica multū corporis ualde repleti etatis iuuētutis mediocriter robuſti ṽtutiꝫ oium ſatis ɔſtantiū virtute mēbrorum ⁊ uaſoꝝ ⁊ mēbroꝝ ſpmatis dūtaxat except. Cuius cōplexio nālis totius eſt intēſe calida cholerica ⁊ ꝓprie epatis ⁊ renū ⁊ uaſorū ⁊ mēbrorū ſpmatis. Iſtius accidēs. vꝫ gomorree cā coniūcta eſt triplex. vꝫ debilitas retētiue uaſoꝝ ⁊ mēbrorū ſpmatis

inteſſio expulſiue illoꝝ inteſſio attractiue eorūdē mēbrorum.
Cauſa añs ipſius gomorree eſt triplex. vꝫ mala cōplexio hu
mida mālis ipſorū mēbroꝝ ſpmatis qua dicta eorū ṽtus re-
tētiua debilitaᷓ. Acuitas ſpmatis dictā ṽtutē expulſiuā excel
ſiue ſtimulās. ¶ Caliditas intēſa dictorū mēbroꝝ ṽtutē at
tractiuā ipoꝝ ualde intēdēs. Cauſe dictaꝝ triū cauſarū añ-
cedētiū ſūt tres in gñe. Cauſa male cōplexionis humide mā
lis dicte ſunt flegma in ſtōcho ⁊ ei⁹ indigōne multiplicatum:
deinde a ſtōcho epati ramo uene collis deſcēdēti uenis emul
gētibus ⁊ tādē uaſis ſpmatis ⁊ mēbris ſpmatis coīcatū. Cau
ſa dicte intēſe acuitatis ſpmatis eſt ſanguis cholericus acu-
tus qui ſpmatis eſt mā. Item ſpūs vitalis aialis ingenij quī
ſpmatis ſunt formalr gñatiui oēs tales ex nāli cōplexiōe to
tius ⁊ ꝓprie epatis ⁊ renū uaſoꝝ ⁊ mēbrorū ſpmaticorū fue-
runt aut pncipio ⁊ gñatione aut tūc ex tpe diuturno dictum
lapſuꝫ ad caliditatē intēſam ⁊ toti⁹ ⁊ ipſorū mēbrorū ⁊ ꝓprie
epatis ⁊ renū uaſorū ⁊ mēbroꝝ ſpmatis ꝓducētis. ¶ Cāꝑ
mitiua dicti accitis. vꝫ gomorree eſt duplex. vꝫ inordinatuꝫ
regimē ⁊ ꝓprie quātitatis ſex rerū nō nālium ex quo per in-
digōnē dictū flegma in ſtōcho gñatur etiā ſi dictū regimē ior
dinatū eſſet: eſſet rerū calidarū. ſcōe ui. ſ. frigidarū uſus me-
rientiū exercitij accitiū aīe ⁊ aliarū ſex rerū nō nāliuꝫ intēſe
calefacientiū ⁊ dictā cōplexionē nālē calidā intēdentē ad cali-
ditatis intēſionē ex qua gñaᷓ ſanguis cholericus ⁊ ſpma cīē
ti dicti ex qua caliditate multū intēſa lcdiᷓ dicta ṽtus attra
ctiua mēbroꝝ ⁊ uaſoꝝ ſpmatis. Iſtū caſuꝫ ego Antonius cer
miſoni elicui ex ſignis eſſentialib⁹ ad ſupraſcripta oia viſis ⁊
habitis ex iformatione ipſi⁹ egri ut opꝫ. ¶ Queriᷓ a me cu
ra dicte gomorree. Juxta caſuꝫ ſupraſcriptū ad queſitū reſpō
deᷓ ut hic ifra. uſis cura iuxta caſuꝫ ſupraſcriptuꝫ ut hic ifra
vꝫ. Quatuordecim ſunt canones curatiui dictorū accitium
⁊ lapſus ꝑternālis humidi ⁊ dicti nālis lapſus calidi itēſe ⁊
eductiui. vꝫ gomorree male cōplexionis humide ꝑternālis
uaſoꝝ ſpmatis ſpmate acuto ex ſanguie cholerico ⁊ lapſo cō
plexionis calide uaſoꝝ ⁊ mēbroꝝ ſpmatis epatis uel renū ⁊
toti⁹ ut in ſupraſcripto ꝯcludeᷓ. ¶ Hoꝝ. 14. canonū ꝑmi ſex
canones generales colliguntᷓ locis qbus ifra. Alij vō ſpāles
octo colliguntᷓ alijs locis qbus infra. Primus cañ. ¶ Eua
cuentᷓ māe ſupflue cōes in vijs ductuū ex quarum pñtia
dicte humiditatis preternālis ⁊ nālis caliditatis lapſe uaſo
rū ſpmatis epatis renū ⁊c̄. fouentᷓ. hūc canonem collige gene
ralem 4ª affoꝝ. affo. 13. ⁊ 4ª ꝑmi. caꝑ de regulis coībus ſolu-
tionū uentris ⁊c̄. 2. affoꝝ affo. 9. ⁊ 6ª tertij. caꝑ de fluxu uen-
tris oiuꝫ modoꝝ. ⁊ 4ª ꝑmi. caꝑ 4°. Scōs canon. ¶ Mino
ratione ſoluantᷓ māe ꝓprie dictorum lapſuū. vꝫ mā humida
fluida relaxans uaſa ⁊ mēbra ſpmatis ⁊ mā cholerica exco-
quens mām ſpmatis. vꝫ ſanguinem ⁊ intēdens ⁊ fouens la-
pſam cōplexionē calidam uaſorū ⁊ mēbrorū ſpmatis epatis
renū ⁊c̄. Juxta caſum ſupraſcriptuꝫ. hunc canonē collige. 4.
affoꝝ affo. 29. ꝑma qrti. caꝑ de cura putridorū in generali.
Tertius canon. ¶ Digerantᷓ dicte māe humida flegmatica
vꝫ ⁊ cholerica ignea i dictis mēbris vigētes ⁊ ꝓprie cholerica
hūc canonē collige in libro Galeni de partib⁹ morbi in pnci
pio. 16. ꝯuenēs. caꝑ de ſequētibus febres. Auic. qrta ꝑmi. ca
pitulo 3°. ⁊ ꝑma qrti. caꝑ de cura putridarū in gñali. ꝑmo de
criſi 9° caꝑ. ꝑma affoꝝ. 22. affo. ꝑmo. 4° regiminis acutorū.
Quartus canon. ¶ Eradicatione ſoluantᷓ dicte materie ⁊
a dictis mēbris. vꝫ humida cholerica ⁊c̄. hūc canonē collige
4ª ꝑmi. caꝑ 3°. qñ ⁊ qliter euacuare opꝫ. ⁊ caꝑ 4° de regulis
coībus ſolutionū uētris ⁊ uomitui. ꝑma affoꝝ affo. 2. ⁊. 5. ⁊. 23.
⁊ 4ª affoꝝ affo. 3°. ⁊ 2ª quarti. caꝑ de narratione ſignorū bo
norū. ⁊ 6° epidimiorū. Quintus canon. ¶ Abijciaᷓ calidi
tas ſupflua dictorū mēbrorū ſpmatis. vꝫ ⁊ annexoruꝫ ⁊ ꝓ
prie renū ⁊ epatis ⁊c̄. qua caliditate mēbra ipſa multū ſpma
tis mām attrahūt ⁊ eā exacuunt. hūc canonē collige 3° tegni.
Sext⁹ canon. ¶ Remoueantᷓ māe ſpmatis. ſ. ſanguinis ⁊
ipſius ſpmatis acuitatis qbus labuntᷓ ⁊c̄. hunc canonē colli
ge. Septimus canon. ¶ Abijciaᷓ ſpmatis tenuitas qua la
biᷓ etiam ſpm ꝓ nūc ingroſſando reſpectu ſpmatis tēpera
ti. hūc canonē collige. Octauus canon. ¶ Remittaᷓ cæcū-
di appetitus ⁊ infra tēperatū appetitū ꝓ nūc. hūc canonē
collige. Nonus canon. ¶ Minoreᷓ quantitatiue genitum
ſpma. hūc canonē collige. Decimus canon. ¶ Corrigetur
humiditas. ꝓhibeaᷓ ſpma exuberāti quātitate gñari ⁊ intēſe
acuitatis. hūc canonē collige. Undecimus canon. ¶ Corri
gaᷓ humiditas laxās ſpmatica uaſa. hūc canonem collige.
Duodecimus canon. ¶ Cōforteᷓ ṽtus retētiua mēbroruꝫ
ſpmatis ⁊ uaſoꝝ. hunc canonē collige. Tertiuſdecimus ca
non. ¶ Corrigaᷓ regimen ſex rerū non nāliuꝫ ⁊ ꝓprie ex nu
triente cuius diſproportione ſpmatis multitudo per indige-
ſtionē generaᷓ in ſtomacho ⁊ ꝓprie diſproportione quātita
tiua magis qꝫ qlitatiua ⁊ etiā hora ⁊ ordine diſproportiona-
to ⁊ inordinate. hunc canonē collige. Quartuſdecimus ca
non. ¶ Corrigaᷓ regimen ex ſex reb⁹ non nālibus ad calidita
tem labētib⁹ quibus exacuiᷓ intēſe cōplexio calida totius ⁊
ꝓprie renū epatis ⁊ mēbroꝝ ſpermatis. hunc canonē collige.
¶ Particularis curatio ſeu ſpālis. iuxta ſupraſcriptum ca-
nonē ⁊ canones vniuſos ⁊ cū inſtrīs ꝓprijs dictoruꝫ canoñ.
⁊ caſus ut hic infra. vꝫ. Primo euacuentᷓ māe cōes ſupflue
in vijs ductuū ⁊c̄. Juxta doctrinam ꝑmi canonis curatiui
dicti inſtrīs ſeu medicinis infraſcriptis ꝑmo enematibus. ſe
cūdo potionibus ut infra. Enematibus mollitiuis ipſarum
materierū ⁊ viarum ductuum ſubtiliatiuis abſterſiuis leni
tiuis lauatiuis ⁊ eductiuis ut hic infra videlicet. Recipe fo-
lioꝝ blitis. M. ii. mercurialis. M. i. atriplicis portulace baſi
liconis maioris añ. M. ſ. ſeminū aneti cartami canabis añ.
ʒ. i. ſ. ſeminū lactuce coriandri ordei excorticati añ. ʒ. ſ. vitellū
oui numero. j. caſſieſi. ℥. i. benedicte ſimplicis zuccari ru. añ.
ʒ. ſ. olei coīs. ℥. vi. ſalis coīs. ʒ. ii. herbe ⁊ ſemina bullient ſimᷓ
in ſufficienti quantitate aque uſqꝫ ad cōſumptionē medieta
tis aque. deinde optime exꝑmantur ⁊ colentᷓ ultimo tribus
cyathis dicte colature. reliqua omnia addātur ⁊ fiat cliſtere.
¶ Potio lenitiua. Scōo potionib⁹ lenitiuis ipſoꝝ mēbrorū
coium euacuentᷓ dicte māe omnes iuxta dictū primum cañ.
ut hic infra. ℞. caſſieſi. ℥. i. ſucci violarum. ʒ. vi. prunoꝝ dama
ſcenoꝝ aut auguſtēſium magnoꝝ nigroꝝ. ʒ. v. ſebeſten. ʒ. iii.
aque endiuie. ℥. i. ſeri caprini. q. ſ. pro potione miſce ⁊ fiat po
tio. Scōs canon. ¶ Scōo ⁊ pncipalr minoratiue ſoluantᷓ
māe ꝓprie lapſum cauſantiū dictā gomorreā. vꝫ mā humida
relaxans uaſa ⁊ membra ſpermatis ⁊ materia cholerica exa
cuens ipm ſpma ⁊ intēdens ⁊ fouēs caliditatē ipſoꝝ uaſoruꝫ
⁊ mēbroꝝ ſpmatis. Item renū ⁊ epatis ⁊c̄. Juxta doctrinā ſe-
cūdi canonis curatiui. vꝫ flebotomia ⁊ potione ⁊ pillis mi-
noratiuis eligētibus choleraꝫ ⁊ flegma ſed amplius flegma
ut hic infra fiat flobotomia baſilice. ℞. māne. ʒ. i. ſ. ſucci ro-
ſarum. ʒ. ii. reubarbari electi. ʒ. ii. ſ. aque endiuie. ℥. i. ſeri cap-
ri. q. ſ. pro potione. Reubarbarum ꝑus inciſum minutiꝫ in-
fundaᷓ in dicto ſero ad minus per horas. xii. deinde expri-
matur ⁊ ſubſtantia ipſius reubarbari abijciaᷓ ultimo dicte
expreſſioni ſine ſero reliqua oia addantᷓ ⁊ fiat potio. Reci-
pe pillularuꝫ de reubarbaro. ℈. ii. agarici. ℈. i. ſalis gēme. g. ii.
miſce ⁊ cum ſucci roſarū. q. ſ. ad incorporanduꝫ reformentᷓ
pillule. vii. pro. ʒ. Tertius canon. ¶ Digerantᷓ paulatine di-
cte materie videlicet humida ⁊ cholerica ignea in dictis mē-
bris vigentes. Juxta canonem tertiū dictum medicamē epic
ratiuis ingroſſatiuis ⁊ infrigidatiuis videlicet. ℞. ſyrupi ro
ſati. ʒ. ſ. ſyrupi de portulacis. ℥. i. aquarū plātaginis acetoſe
endiuie añ. ℥. i. miſce ⁊ aromatiçeᷓ cum pulueris menthe. ℈.
j. Iſtum ſyrupū aſſumat calidū in aurora quatuor dieb⁹ con
tinuis. deinde poſt aſſumptionē ipſius ſtet ieiunus horis q-
tuor ⁊ interim dormiat ad libitum quem ſyrupum incipiat
aſſumere tertia poſt aſſumptionem ſolutiui minoratiui im-
mediate anteſcripti. Quartus. ¶ Eradicatione ſoluantur
dicte materie humida. videlicet ⁊ cholerica ignea vigentes in
dictis mēbris mediantis eligētibus ⁊ ſoluentibus choleram
⁊ flegma ſꝫ amplius choleram iuxta dictum quarti cano

nem. ℞. mañe. ℥.i.ſ. ſucci roſarum. ʒ.ii. mirabolanorum ci- trinorum reubarbari electi dyaſiniconis añ. ʒ.i. aque endi- uie. ℥.i. ſeri caprini. q.ſ. pro potione. miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſo- lutiuum eradicatiuū aſſumat tertia die poſt cōpletā aſſum- ptionem ſuprascriptorum ſyrupoꝝ. Recipe pillularum au- rearū. Ʒ.ii. agarici. Ʒ.i. ſalis gēme. g̃.i.ſ. miſce ⁊ cum electua- rij ſucci roſarum. q.s. ad incorporandū reformētur pille. vii pro. ʒ. Iſtas pillulas aſſumat in aurora cū ordinibus ⁊ mo- dis hic ſuprascriptis. quas pillulas aſſumat in caſu quo ſu- praſcriptū ſolutiuum nō foret ſibi gratū ſed iſte pillule eſſent ſibi gratiores. Quintus canon. ¶ Remoueatur caliditas ſuperflua dictorum membroꝝ ſpermatis ⁊ annexorum ut renum epatis ⁊c̄. medicinis infrigidatiuis ⁊ exiccatiuis per tertiam virtutem appropriatis ad hoc iuxta dictum canonē quintū ut hic infra. vz. ℞. aque endiuie. ℥.i. portulace. ℥.ii. ne- nufaris. ℥.i. ſeminum colum minoꝝ frigidorū. vz lactuce en- diuie portulace plantaginis añ. ʒ.i. corallorum rubeoꝝ. Ʒ.i. zuccari albiſſimi. ʒ.i. miſce. Iſtud alteratiuum aſſumat cali- dum in aurora octo diebus cōtinuis cū modis ⁊ ordinibus ſupraſcriptis in ſupraſcripto ſyrupo quo alteratiuo incipiat uti quarta die poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui imme- diate ſupraſcripti. ¶ Cōfectio alteratiua. Recipe trium ſandalo- rum. ℥.iii. conficiantur in morſellis triū. ʒ. pro quolibet mor- ſello. Iſtius cōfectionis aſſumat vnum morſellum in mane cū ſurgit trib⁹ diebus intermiſſis in hebdomada. vz vna die ſic ⁊ alia nō. deinde poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus trib⁹ horis ad minus: hac cōfectione incipiat uti octaua die poſt cōpletā aſſumptionē aquarū immediate ſupraſcriptaꝝ ⁊ ipſa taliter utaſ ſpatio. XX. dierū. ¶ Epithime. ℞. ſpērum ceroti ſandalini. ʒ.iii. aque endiuie. ℥.viii. abſinthij. ℥.i. puluē- ris abſinthij. ʒ.ſ. miſce ⁊ fiat epithima. In iſto liquore tepido infundatur petia linea dupla longitudinis vnius ſemiſſis ⁊ latitudinis medij ſemiſſis. deinde petia aliqualiter expreſſa ſuperponaſ lateri dextro epatis ⁊c̄. hoc epithimate incipiat uti ſexta die poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatiui ſupraſcri- pti ⁊ ipſam apponat dicto loco ad minus bis in die ſtoma- cho ieiuno. vz ante prandiū ſemel ⁊ ante cenā ſemel cōtinuā- do diebus. xv. ¶ Unctio. ℞. vnctionis Galeni. ℥.ii. iſta vn- ctione tepida aut frigida ad libitum vngaſ locus ex directo renum ⁊ dorſum infra renes uſqz ad os caude ⁊ in latitudi- ne medij palmi qua vnctione uti incipiat ⁊ utaſ tēporibus dictis ut ſupraſcripto epithimate ⁊ utaſ ipſa. xv. diebus cō- tinuis. ¶ Alia vnctio. ℞. olei roſati. ℥.i. nenufaſ. ℥.i. litargi- ri. ℥.ſ. ſeminū colū frigidorū. ʒ.i. boli armeni raſure eboris añ. ʒ.ſ. ciperi. Ʒ.ii. cere. q.s. pro vnguento molli miſce ⁊ cum aceti. q.s. ad penetrandum fiat vnguentum molle ad lentū ignem. Iſta vnctione utaſ cū modis ⁊ ordinibus deſcriptis in vnctione immediate ſupraſcripta. Qua uti incipiat poſt cōpletum uſum vnctionis ſupraſcripte ⁊ ipſam continuet ſpatio vnius mēſis ⁊ hoc caſu in quo non ſentiret notabile iuuamentum in ſupraſcripta vnctione. ¶ Alia vnctio ter- tia. Recipe vnguenti populeonis. ℥.i. vnguenti Galeni. ℥.i.ſ. dragāti gummi arabici añ. ʒ.ſ. ſeminum portulace. ʒ.i. men- the ſicce. Ʒ.i. ciperi. Ʒ.ſ. boli armeni. ʒ.i. raſure eboris. Ʒ.ii. cere albe. q.s. pro vnguento molli miſce ⁊ cum oleo nenufaris. q. s. fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Iſta vnctione utatur cum modis ⁊ ordinibus deſcriptis in prīa vnctione. Et incipiat uti iſta decima die poſt completum uſum vnctio- nis immediate ſupraſcripte ⁊ ipſam continuet ſpatio quinqua- ginta dierum ⁊ hoc in caſu in quo non ſentiat notabile iuua- mentū ex vnctione ſupraſcripta ſecūda ⁊c̄. Nota ꝙ iſtos tres terminos ipſarū trium vnctionū ſi ipſe nō debite cōualeſcat tunc utaſ quatuor diebus cōtinuis aliqua iſtarū vnctionū ad libitum. poſtea interponat quatuor dies qbus non utaſ aliqua vnctione. deinde reiteret alijs quatuor diebus ſequē- tibus immediate aliquas ipſarū vnctionū ⁊ ſic pluries utaſ aliq̄n ex ſupraſcriptis vnctionibus cū interpoſitione ut dictū eſt. utaſ infrigidantibus ſed moderatis ⁊ non nimis exceſſi- ue frigidis. vz non excedat ſecūdum gradum frigiditatis. Iuuamentū ſecūdū ex flobotomia precedente ⁊c̄. Cōmunicaſ huic canoni ideo non reiteret dicta flobotomia niſi incūben- te magna neceſſitate. Nō dormiat reſupinus. i. ſuper dorſo.

Sextus canon. ¶ Remoueanſ materie ſpermatis acuita- tis. videlicet ſanguinis ⁊ ipſius ⁊c̄. ſpermatis acuitatis medi- cinis infrigidatiuis appropriatis ad hoc per virtutem. Iux- ta doctrinam ſexti canonis. vz. Recipe aquarū portulace. ℥. ii. nenufaris. ℥.i. plantaginis. ℥.i.ſ. ſeminum cōmuniū mi- norū frigidoꝝ. vz lactuce endiuie portulace plantaginis ana. ʒ.ſ. corallorum ru. Ʒ.ii. zuccari albiſſimi. ʒ.i. miſce. Iſtas aquas aſſumat calidas in aurora ſex diebus continuis cum mo- dis ⁊ ordinibus ſupraſcriptis in ſyrupo primo quibus uti incipiat octaua die poſt completam aſſumptionem confe- ctionis ſupraſcripte in capitulo quinto. ¶ Confectio. Reci- pe ſpērum triaſandaloꝝ cum camphora. ʒ.i. ſeminum portu- lace. ʒ.ii. zuccari albiſſimi. ℥.iiii. miſce ⁊ cū aque nenufaris quantum ſufficit ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis. iii. ʒ. pro morſello. Iſtius cōfectionis aſſumat vnū morſellum in mane cum ſurgit tribus diebus intermiſſis in hebdomada. videlicet vna die ſic ⁊ alia non ⁊ poſt aſſum- ptionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. Hac confectio- ne uti incipiat octaua die poſt completam aſſumptionem aquarum immediate ſupraſcriptarum ⁊ ipſam taliter conti- nuet ſpatio vnius menſis. ¶ Cōfectio ſcda. ℞. dyadragan- ti frigidi. ℥.iii. ſeminum colum minoꝝ frigidoꝝ. ʒ.ii. ſandalo- rum rubeorum. ʒ.ſ. coralloꝝ rubeorum. Ʒ.ii. miſce ⁊ cū aq̄ nenufaris quantum ſufficit ad confectionem fiat confectio ſolida in morſellis ut ſupra. Iſtius cōfectionis aſſumat vnū morſellum in mane cum ſurgit cum modis ⁊ ordinibus ſu- praſcriptis in confectione immediate ſupraſcripta. Et inci- piat uti iſta quarta die poſt completam aſſumptionem con- fectionis immediate ſupraſcripte. Et ipſa utatur taliter ſpa- tio vnius menſis. Septimus canon. ¶ Abijciatur ſpma- tis acuitas qua labitur ipſum ingroſſando ⁊c̄. medicinis in- frigidatiuis ⁊ ingroſſatiuis appropriatis per virtutem tertiam iuxta ſeptimum canonem dictum ſupra in cura vniuerſali. ¶ Unctio. ℞. olei nenufaris. ℥.ſ. roſati. ℥.i.ſ. coriandri boli armeni raſure eboris añ. ʒ.ſ. ſucci [illegible] humide. ℥.ſ. cere al. q.s. pro vnguento molli miſce ⁊ cum aceti. q.s. ad penetran- dum fiat vnguentū molle ad lentū ignem. Iſta vnctione ta- liter utatur cū modis ⁊ ordinibus ſupraſcriptis in prīa vn- ctione ſupraſcripta in capitulo quinto. Qua vnctione inci- piat uti poſt completum uſum omniū ſupraſcriptarum triū vnctionum deſcriptarum capitulo quinto. ¶ Pillule. Recipe trociſcoꝝ de roſis. ʒ.i. de camphora. ʒ.ſ. ſeminū por- tulace. ʒ.i. ciperi. Ʒ.i. zuccari albiſſimi. Ʒ.i. miſce ⁊ cum ſyru- pi de nenufare quantū ſufficit ad incorporandū fiant pillu- le. ix. pro. ʒ. Iſtarum pillularum aſſumat a. iii. uſqz ad quin- que ad libitū cū modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumpti- one confectionum ſupraſcriptarum in capitulo ſexto. Qui- bus pillulis uti incipiat per. XII. dies poſt cōpletum uſū di- ctarum confectionum ſupraſcriptarū. ¶ Confectio. ℞. ra- ſure eboris. ʒ.ſ. camphore. g̃.ii. portulace lactuce coriandro- rū preparatorum añ. ℥.i. papaueris al. ʒ.ſ. roſarum al. ʒ.ſ. bo- li armeni. ʒ.i. ſandaloꝝ ru. Ʒ.ii. zuccari albiſſimi. ℥.vi. miſce ⁊ cum ſyrupi de nenufare q.s. ad conficiendū fiat cōfectio ut ſupra. Iſtius confectionis ſumat vnum morſellum in mane cū ſurgit cū modis ⁊ ordinibus deſcriptis in pillulis imme- diate ſupraſcriptis. Qua cōfectione uti īcipiat 2° die poſt aſſū- ptionē ſupraſcriptarū pillarū ⁊ ipſa taliter utaſ ſpatio vnius mēſis. Utaſ pluries pro cibis portulaca lactuca ſpelta ⁊ alī- quotiens lentib⁹. Octauus canon. ¶ Remittaſ coitūdi ap- petitus medicinis īfrigidatiuis ⁊ exiccatiuis appropriatis p̄ virtutem tertiam ut ſupra. iuxta canonem. 8 ⁊c̄. ℞. trociſcorū de camphora. ʒ.i. mēthe ſicce. ʒ.ſ. zuccari albiſſimi. Ʒ.i. miſce ⁊ cum ſyrupi de nenufare quantum ſufficit ad incorporan- dum reformentur pillule. ix. pro. ʒ. Iſtarum pillularum a tri-

bus uſq; ad quinq; in mane cum ſurgit cum modis ⁊ ordi nibus ſupraſcriptis in confectione immediate ſupraſcripta. Quibus pillulis uti incipiat .i. poſt completã aſſumptionē confectionis imediate ſupraſcripte ⁊ ipſis taliter utatur ſpatio unius menſis ⁊c. ¶ Syrupus. ℞. ſyrupoꝝ de nenufare ℥.i. de papauere. ʒ.ſ. aquarum portulace. ℥.ij. endiuie. ℥.i. mē the ſicce. ʒ.ſ. miſce. Iſtũ ſyrupum ſumat .vi. diebus cõtinuis cũ ordinibus ⁊ modis deſcriptis in primo ſyrupo ſupraſcri pto. hoc ſyrupo uti incipiat poſt ſupraſcriptas pillulas im mediate. ¶ Confectio. ℞. mẽthe ſicce. ʒ.i. ſeminis agni caſti. ʒ.ſ. ſeminum colum minoꝝ frigidoꝝ. ʒ.ſ. nenufaris. ʒ.i. cam phore. ǧ.ij. coralloꝝ rubeoꝝ raſure eboris añ. ʒ.ſ. çuccari al biſſimi. ℥.vi. miſce ⁊ cum ſyrupi de nenufare. q.ſ. ad confi ciendum fiat confectio ſolida ut ſupra. Iſtius confectionis ſu mat unum morſellum in mane cum ſurgit cũ modis ⁊ ordi nibus anſcriptis in pillulis ſupraſcriptis. Qua confectione uti incipiat octaua die poſt aſſumptionem ſyrupi imediate anteſcripti ⁊ ea utetur ſpatio unius menſis. Incedere nudis pedibus eſt optimum. Portet lamina plũbi ſubtilis longitu dinis quaſi unius ſemiſſis: ⁊ latitudis medie dorſo alligata ⁊ pluribus foramib⁹ pforata que portet in menſe diebus .xx. hoc modo. vȝ duobus diebus continuis ⁊ altero non. ⁊ iterũ duobus diebus continuis ⁊ altero non. ⁊ iterum duob⁹ die bus continuis ⁊ tertio non: ⁊ ita reiteretur talis portatura ſpatio unius menſis. Tunc interponat dies quindecim con tinuis quibuſdã portetur. poſtea incipiat ipſam portare ſpa tio unius mẽſis modo pdicto ⁊ nõ amplius q̃ per duos mẽ ſes. Nonus canon. ¶ Minoretur quantitate genitum ſperma medicinis exiccatiuis ⁊ infrigidatiuis ⁊ magis exic catiuis appropriatis per virtutem tertiam iuxta canonem .9. dictum ⁊c. ℞. ſeminis lactuce portulace coriãdri añ. ʒ.i. men the ſicce. ʒ.ſ. çuccari albiſſimi. ℥.iiij. pulueriçẽtur omnia ſub tiliter poſtea omnia ſimul miſce ⁊ cum aqua nenufaris quã tum ſufficit fiat confectio ſolida in morſellis ut ſupra. Iſtius confectiõis ſumat unum morſellum in mane cum ſurgit cũ modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione confectionũ deſcriptarum in .6. cap quã confectione uti incipiat per unũ menſem poſt completam aſſumptionē confectionis imedia te anteſcripte ⁊ ea utatur ſpatio unius menſis. ¶ Pillule. ℞. ſeminũ nenufaris. ʒ.i. mucillaginis pſilij. ʒ.i.ſ. camphore. ǧ. ij. coriandrorũ preparatoꝝ. ʒ.j. ſeminis agni caſti cimini añ ℈.ſ. çuccari albiſſimi. ʒ.ſ. miſce ⁊ cum ſyrupi de portulaca q̃ tum ſufficit ad incorporandum formentur pillule .ix. pro .ʒ. Iſtarũ pillularũ aſſumat a tribus uſq; ad quinq; in mane cũ ſurgit modis ⁊ ordinibus deſcriptis in confectione im mediate ſupraſcripta. Quibus pillulis uti incipiat ſexta die poſt completam aſſumptionẽ pillularũ ſupraſcriptarum imediate ⁊ ipſis utat taliter ſpatio unius menſis. ¶ Alie pil lule. ℞. menthe ſicce. ʒ.i. ſeminis lactuce ſeminis portulace añ ʒ.i.ſ. çuccari albiſſimi. ʒ.i. miſce ⁊ cum ſyrupi de nenufare q̃ tum ſufficit fiant pillule ut ſupra. Iſtarum pillularũ aſſumat a tribus uſq; ad quinque cum modis ⁊ ordinibus deſcriptis in pillulis imediate anteſcriptis quibus uti incipiat .viij. die poſt completam aſſumptionem pillularum imediate ſcripta rũ. Ec ipſis utat taliter ſpatio unius menſis paruus come dat conſueto ⁊ precipue in cena: utatur aceto ⁊ coriandro pre parato. Itẽ aliquotiens lentibus item ⁊ ſepe aqua lactis for tis acetoſitatis de quo lacte prius extractũ ſit butyrũ. Mul⁹ uſus ſeminis lactuce ſimplex exiccat ſperma. Decimus ca non. ¶ Prohibeatur ſperma exuberanti quantitate ⁊ inten ſa acuitate generari medicinis infrigidatiuis per virtutem tertiam iuxta doctrinam .x. canonis dicti. videlicet. Recipe ſy rupi de papauere. ʒ.ſ. ſyrupi de nenufare. ℥.i. ſeminis lactuce ʒ.i. aque portulace. ℥.iiij. miſce. Iſtum ſyrupum aſſumat qua tuor diebus continuis cũ modis ⁊ ordinibus ſupraſcriptis in ſolutiuo primo ſupraſcripto. quem incipiat aſſumere ter tia die poſt aſſũptionẽ pillularũ imediate ſupraſcriptarũ. ℞. ſeminis lactuce citrulli endiuie coriandri ſicci preparati añ. ʒ.ſ. mucillaginis pſilij. ℈.ij. çuccari albiſſimi. ℈.i. miſce ⁊ cuȝ ſy rupi de ſticados. q.ſ. ad incorporandum fiant pillule .ix. pro ʒ. ut ſupra. Iſtarum pillularũ aſſumat a tribus uſq; ad quin que cũ modis ⁊ ordib⁹ ſupraſcriptis in primo ſolutiuo ſupra ſcripto. Quibus pillulis incipiat uti quarta die poſt aſſum ptionẽ ſyrupi imediate ſupraſcripti ⁊ ipſis taliter utatur ſpa tio unius menſis. ¶ Confectio. ℞. dyadragantũ frigidi. ℥.i. dyapapaueris. ʒ.ſ. ſeminũ colum fridorũ. ʒ.ſ. ſpẽrũ triũ ſan daloꝝ. ℈.ij. miſce. ⁊ cũ aqua nenufaris ⁊ aqua portulace. q.ſ. fiat confectio ſolida in morſellis ut ſupra. Qua confectione uti incipiat ſcda die poſt aſſũptionẽ cõpletã pillularũ ſupra ſcriptarũ ⁊ ipſis utat ſpatio unius mẽſis. Portetur lamina plũbi lũbis alligata ut ſupra. Flobotomia ⁊ proprie baſilice ⁊ extre minoretur ſanguis qui eſt mã ſpmatis que fiat exiſtente re pletione notabili aut magna quantitate ſanguinis. Abſtinen tia a cibo ⁊ potu ⁊ exercitio oibus mediocribus ⁊ non exceſſi uis iuuat. Infrigidet ⁊ ingroſſet ſanguis qui eſt mã ſpmatis qḋ eſt ſpẽs gignens. Undecimus canon. ¶ Corrigatur hu miditas in membris ſpermaticis relaxans ſpermatica vaſa ⁊ mẽbra ſpmatis. Itẽ ⁊ humiditas genita in ſtõcho per indige ſtionem medicinis exiccatiuis appropriatis ut ſupra iuxta .xj. cano. vȝ. ℞. menthe ſicce. ʒ.j. ſeminũ oluȝ infraſcriptoruȝ vȝ agni caſti canabis rute añ. ℈.ſ. calamenti. gra .ſ. coriãdri preparati. ʒ.i.ſ. portulace. ʒ.iiij. çuccari albiſſimi. ℥.j. miſce. ⁊ cũ ſucci canne humide quantum ſufficit ad incorporandũ fiãt pillule ut ſupra ⁊ fiat medietas recepte. Iſtarum pillularum ſumat a tribus uſq; ad quinq; ad libitum in mane cuȝ ſurgit modis ⁊ ordib⁹ ſupraſcriptis in aſſumptione pillularum im mediate ſupraſcriptarũ. Quas pillulas incipiat ſumere .xij. die poſt aſſumptionem confectionis imediate ſupraſcripte ⁊ ipſis talr utat ſpatio diebus .xx. ¶ Confectio. ℞. menthe ſic ce. ʒ.ſ. agni caſti. ℈.j. portulace. ʒ.i. coriandrorum preparato rum. ℈.ij. çuccari albiſſimi. ℥.ſ. miſce. ⁊ cum aqua plantagis quantum ſufficit fiat confectio ſolida ut ſupra. Iſti⁹ confectio nis aſſumat unũ morſellũ in mane cum ſurgit cũ modis ⁊ or dinibus deſcriptis in aſſumptione ꝯfectiõis imediate ſupra ſcripte. Quã incipiat aſſumẽ octaua die poſt aſſumptionẽ pillarũ imediate ſupraſcriptarũ qua utat ſpatio unius men ſis. Duodecim⁹ canon. ¶ Confortet virtus retẽtiua ſpma ticorũ uaſoꝝ ⁊ mẽbroꝝ ſpmatis medicinis īfrigidatiuis ⁊ ex iccatiuis ſed ampli⁹ exiccatiuis ⁊ īfridatiuis appropriatis per vtutẽ tertiã ut ſupra iuxta 12[m] cano. vȝ. ℞. ſyrupi de menthe ℥.ij. ſeminũ agni caſti. ℈.i. portulace. ʒ.i. coriandrorum pparatoꝝ. ʒ.ſ. mẽthe ſicce. ʒ.ſ. raſure eboris. ℈.j. aque plãtaginis. ℥.iij. miſce. Iſtum ſyrupum ſumat quatuor diebus continuis cũ modis ⁊ ordinibus ſupraſcriptis in primo ſyrupo quẽ in cipiat ſumẽ duodecimo die poſt cõpletã aſſũptionẽ cõfectio nis imediate ſupraſcripti. ℞. ſpẽrum dyacimini. ℈.j. menthe ſicce. ʒ.ſ. agni caſti. ℈.i. ſpẽrum triũ ſandalorũ cuȝ camphora ʒ.j. ſemis portulace. ʒ.ſ. coriandroꝝ pparatorum. ℈.j. raſure eboris. ℈.ij. ſandaloꝝ rubeoꝝ. ʒ.ſ. camphore. ǧ.ij. çuccari al biſſimi. ℥.xi. miſce ⁊ cuȝ ſyrupi de nenufare. q.ſ. ad conficiẽ dũ fiat cõfectio ſolida ut ſupra ⁊ fiat ſcda pars ⁊ ppriatur. Iſti⁹ confectionis ſumat unũ morſellũ in mane cũ ſurgit modis ut ſupra in cõfectione imediate ſupraſcripta quã incipiat aſſumẽ octaua die poſt ſyrupũ imediate ſupraſcriptum ⁊ ipſa taliter utatur ſpatio dierũ .xx. ℞. trociſcorũ de roſis. ʒ.j. portulace. ʒ. j.ſ. ſandalorum rubeorũ. ʒ.j. ſeminis nenufaris. ℈.ij. coriãdro rum pparatoꝝ. ℈.j. menthe ſicce. ℈.ij. agni caſti. ℈.i. çuccari al biſſi. ʒ.ſ. miſce ⁊ cum ſyr. de nenufare. q.ſ. ad incorporandum formentur pillule .ix. p. ʒ. Iſtarũ pillularum aſſumat a .iij. uſq; ad .v. cũ ordib⁹ deſcriptis in aſſũptiõe pillaꝝ imediate ſupra ſcriptaꝝ. qb⁹ uti incipit 2° die poſt aſſũptionẽ ꝯfectionis im mediate ſupraſcripte ⁊ ipſis taliter utatur ſpatio unius mẽſis Uſus mẽthe humide cu aceto eſt optim⁹. Itẽ ⁊ uſus mẽthe ſicce eſt melior. Medicine ſtiptice p tertiã vtutẽ petẽtes mem bra ſpermatica iuuãt. Tertiuſdecimus canon. ¶ Corrigat regimen ⁊ ppue ex nutriente cuius diſproportionis ſtatio

multitudo per indignationem in ſtõcho gñaſ iuxta doctri
nã.13.canon. vz. Nutriẽs ſit conueniens digeſtibile nõ multũ
ſubtilis ſubſtãtie nec extreme groſſe ſed ſit medicine tẽdẽtis
magis ad groſſem ꝙ̃ ad ſubtilẽ. Nõ aſſumat nutriẽs niſi po
ri nutrimento aſſũpto digeſto in aſſumẽdo nutriẽs ſubtilius
precedat groſſum. Nutriens ſit remiſſe calidum ⁊ non inten
ſe qn potius declinet ad aliqualẽ frigus ꝙ̃ ad caliditatem p̃
terꝙ̃ tpe magni frigoris quo tpe ipm nutriens declinet ad
remiſſam caliditatem ⁊ nõ inteſam. Regimẽ ex aliis reb⁹ nõ
nãlib⁹.ſ.aere ⁊c̃.ſit ꝓportionale regimẽ ex nutriẽte dicto. De
cimuſquart⁹ canon. ¶ Corrigaſ regimẽ ex ſex reb⁹ nõ nãli
bus ad caliditatẽ labẽtẽ qbus exequiſ cõpl'o lẽſa cal'a tot⁹ ⁊
mẽbroꝝ ⁊c̃. ¶ Regimẽ ex ſex reb⁹ nõ nãlib⁹ ⁊ ꝓpe ex nutriẽ
te ſit remiſſe caliditatis ⁊ declinãs potius ad frig⁹ ꝙ̃ ad calm
ut dictũ eſt. Utaſ aliquotiẽs his.v.ſ.lactuca cicorea portula
ca endiuia cucurbita cicerib⁹ fractis ſine corticib⁹. lẽtib⁹ abie
ctis pñs aꝗ̃ fabis fractis abiectis corticib⁹ cũ mẽtha pultib⁹
ordei ⁊ farris alagantis minutis raris ⁊ nõ ſpiſſis coriãdro p̃
parato ⁊ cõfecto cũ ҫuccaro acetoſis ſemibus coibus frigidis
maioribus ⁊ minoribus ſeminũ lactucis ꝯfectis ⁊ nõ confe
ctis ſunt ꝓpria ad hoc. ſemis portulace partes.iiij. agni caſti
caulis aã.ptes.ij. aceto aliquotiens ſed raro pp nimiam ma
credinẽ. menthe ptẽ.i. cũ ſeminis portulace ptes.iiij. calamen
to cum portulaca ut ſupra de mentha. ſemine papaueris con
fecto. agreſta vino granatorũ aqua lactis fortis acetoſitatis.
de quo extractũ eſt butyrũ lacte caprino cocto uel crudo cuz
ʒ.ij. mellis gelatino ſine croco cum modico pulueris mẽthe
dormiat ſup mataratio uel ſuper lecto duro. Incedat nudis
pedibus aliquando portet laminam plumbi ut ſcriptum eſt
omnia hec iuuant.

¶ Contra impotẽtiã coeũdi pp ſolam impotẽtiam erectionis
virge ex nimia humiditate a cerebro effluente ⁊ relaxante ⁊
impediente dictam erectionem.

Canones curatiui ſunt decem. Primus. ¶ Mi
noreſ flegma a cerebro nucha ⁊ neruis.
Minoratiuũ. ℞.pillaꝝ de iera.ʒ.ii. agarici.ʒ.i. ſalis gẽme.ꝗ̃.
ii. cũ eluario ido fiãt pilſe. vij. pro.ʒ. has ſumat in aurora ⁊c̃.
incipiendo iuxta finẽ marcij ꝓximi. Scðs canon. ¶ Dige
raſ paulatine flegma in dictis mẽbris. ℞.ſyrupi de ſticados
oximellis ſimplicis aquarũ ſparagoꝝ ſaluie miſce. Hunc ſu
mat in aurora quatuor dieb⁹ ꝯtinuis ⁊c̃. Tertius canon.
¶ Eradiceſ ſta paulatine a dictis mẽbris. ℞.pillarum feti
darum Meſue. ſalis gẽme ҫinҫib. miſce ⁊ cũ eluario indo for
menſ pilſe. vii. pro.ʒ. Quartus canon. ¶ Diuertatur a ce
rebro flegma. ℞.foliorum blitis aque maiorane mellis pul
ueris nucis muſcate miſce. de iſto liquore ſuauiter calido at
trahat per nares ſtõcho ieiuno diebus intermiſſis in vna die
ante prandium ⁊ añ cenam ⁊ alia die ante cenã tãtum. Quo
utatur vna hebdomada ſingulo menſe preterꝙ̃ tpe magni
caumatis ipſo uti incipiendo per.iiij. dies poſt aſſumptionez
ſolutiui imediate ſupraſcripti. ¶ Aliud. ℞.pillarum de iera
ſupraſcriptarum in primo canone ⁊ fiant pilſe. vii. pro.ʒ. De
his aſſumat a trib⁹ uſqz ad qnqz in mane omnibus duobus
diebus ſemel ad maius ad minus ſo oibus. viii. diebus. De
inde ſtet ieiunus horis.iiij. Quintus canon. ¶ Conforteſ
cerebrũ nucha nerui cor ⁊ epar cum medicinis calidis non
exceſſiuis ⁊ ꝓprie cerebrũ. ℞.ſpẽrũ ꝯfectionis dyamuſci Me
ſue. ſpẽrum aromatici ro. deſcrip. Sab. triaſandal. ru. ſine cã
phora ҫuccari al. q.s. pro confectione. miſce ⁊ cum aqua ſal
uie fiat ⁊c̃. Iſta utaſ in mane ut ſupra ſi vult efficaciorem po
re ⁊c̃. ¶ Alr. ℞.ſpẽrũ ꝯfectiõis de aſſa Meſue triaſandalo
rum ſine camphora ҫuccari albiſſimi miſce ⁊ cum aqua ſal
uie fiat confectio. ¶ Aliter. ℞.metridati.ʒ.i. Iſtius aſſumat
ʒ.i. cum.ʒ.i.ſ. vini aromatiҫati non minus vinoſi qð ſumat
per duas horas añ diem ⁊ ad minus per.x. horas poſt cenaz
diei ꝑcedentis ⁊ dormiat ad libitum ⁊ ſtet ieiunus ad minus
hore. vii. ⁊ eo utatur menſibus alternis ſemel aut bis p̃terꝙ̃
tpe magni caumatis. ¶ Aliter. ℞.tyriace fermentate ſm ca
no. Iſtius ſumat.ʒ.i. iuxta canonem metridati qui non utaſ
qñ utiſ metridato. Sextus canon. ¶ Reſoluatur paulati
ne flegma ꝑcipue aquoſum a membris genitalibus. ℞.oleo
rum raphani ſm Nicolaũ. lilioꝝ al. miſce. Iſta vnctione de
bite calida vngaſ femur virga ⁊ genitalia ſtõcho ieiuno pro
priẽ ante cenam qua utaſ diebus alternis preterꝙ̃ tpe magnĩ
caumatis uel frigoris incipiendo per.x. dies poſt aſſumptio
nem eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Alia vnctio. ℞.oleorum de
granis coti ſpice lilioꝝ alboꝝ cinerum ligni ficus aneti com
buſti miſce. Iſta utaſ ſeptimanis alternis ſi vult efficaciorez
priore uel medicinaz permutare ut virtus vini medicaminĩ
non aſſueſcat cum modis ⁊ ordibus ſupraſcriptis exceptis
teſticulis qui non vngenſ. ¶ Alia. ℞.vnguenti aurei Nico
lai. Iſta utatur ut ſupra. ¶ Alia vnctio cum ſpongiis. ℞.fo
liorũ ebuloꝝ florũ camomille eruce eupatorij artemiſie cine
rum caulium cinerũ ligni ficus cinerũ ſarmentoꝝ vitis. her
be ⁊ flores bulliant in ſufficienti quantitate aque uſqz ad con
ſumptionem tertie ptis. deinde addanſ dicti cineres ⁊ non
alterius bulliant. In iſta decoctione calida ſpongia noua ⁊
lata infundaſ ⁊ bene exꝓmaſ ⁊ ea ſic bñ calida femori applĩ
ceſ ⁊ virge ſtõcho ieiuno pro qualibet vice bis ⁊ non pmitta
tur ſpongia ſuper loco inferiori ſed moueatur. qua utaſ die
bus alternis ⁊ ſeptimanis alternis ſemel in die añ cenam p̃e
terꝙ̃ tpe magni caumatis ⁊ frigoris. Deide facta reiteratio
ne ⁊ ſpongia amota fiat alia ſupraſcriptarum vnctionum ſʒ
ordinem ſupraſcriptũ. qua uti incipiat per.viij. dies poſt ince
ptionez uſus ꝑme vnctionis ſupraſcripte. ¶ Emplm. ℞.be
tonice eupatorij floꝝ camomille artemiſie florũ ſeſimini radĩ
cis feniculi fruſti armenti oleorum lilioꝝ alb. ⁊ ſpice aã.q.s.
bulliant herbe radices in ſufficiẽti ꝙ̃titate aque ad lentum
ignẽ deinde reliqua addanſ. miſce ⁊ fiat emplm. hoc emplm
debite calm ſtõcho ieiuno femori ⁊ virge apponaſ non teſtĩ
culis ⁊ ꝓpe añ cenã dieb⁹ alternis niſi tpe magni caumatis
uel frigoris ⁊ dimittaſ ſup loco p nocte.j. in mane ѵo remo
ueaſ ⁊ fiat loco ei⁹ ꝑma ſupraſcriptarũ vnctionũ quo uti incĩ
piat per mẽſes.ij. poſt aſſumptionẽ eradicatiui ſupraſcripti.
Septimus canon. ¶ Cõforteñſ ꝟtutes mẽbrorũ genitaliũ
cũ medicis calidis ⁊ ſiccis calidiorib⁹ poti⁹ nõ tñ exceſſiue. ℞.
oleoꝝ de ſpica ⁊ lilioꝝ alborũ ⁊ ſeminũ coti gallie muſcate ci
namomi muſci cere. q.s. miſce. hac vnctione vnganſ genita
lia ut in pͥma vnctione incipiendo per menſes duos poſt
aſſumptionem eradicatiui ⁊c̃. qua uti icipiat poſtꝙ̃ uſus eſt
per menſem emplis dictis. ¶ Cerotũ ꝯfortatiuũ ut ſupra.
℞.corticũ citri ſpice hen albi ⁊ ru. gallie muſcate macis cina
momi radicis enule ſatiregie muſci laudani termentine ꝙ̃
tum ſufficit miſce. Iſtud cerotum apponatur femori ⁊ virge
⁊ teſticulis ⁊ eo utatur alternis hebdomadis quo uti incipiat
per menſem poſtꝙ̃ uti inceperit vnctione immediate dicta.
Octauus canon. ¶ Multiplicetur materia ſpmatis. Uta
tur cibis ⁊ potibus calidis ⁊ humidis humiditate aerea ⁊ ven
toſa ⁊ non groſſa non aquoſa non exceſſiue calidis ⁊ fine
facilis digeſtionis in cena aſſatis in prandio elixis dulcedi
ne participantib⁹.ſ. vitellis ouoꝝ ſorbilibus ⁊ carnib⁹ nobili
bus pultib⁹ frumenti frumento etiam debite cocto. ¶ Cõfe
ctio multiplicatiua ut ſupra. ℞.dactyloꝝ electorũ ſe. fenugre
ci miſce ⁊ ſufficienter decoquantur. deide extrahanſ a dacty
lis oſſa ⁊ exiccenſ ⁊ cõficianſ cũ melle triti. Iſta ꝯfectiõe uta
tur ter in hebdomada in mane cuz ſurgit preterꝙ̃ tpe magni
caumatis ⁊ ea uti icipiat per menſes duos poſt aſſumptionẽ
ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti ⁊ aſſumat ꝙ̃titatẽ auellane
de ea poſt bibat modicum vini dulcis albi non multum vi
noſi. Nonus canon. ¶ Euacuetur ſperma. ℞.fiſticorum
auellanaruz mundataꝝ pinearũ mũdataꝝ teſticuloꝝ vulpis.
radicũ enule ſe. raphani ſe. eruce ſe. ſyrupi ſinapis ſe. ſiſaminũ
nucis inde corticum citri ſpice gallie muſcate cinamomi mu
ſci mellis. q.s. piſtanda piſtentur miſce ⁊ fiat electuarium ad
lẽtuz ignez. Iſtius aſſumat.iii.ʒ. in mane cuz ſurgit bis in he
bdomada poſt ieiunet ad min⁹ horis trib⁹. quo uti incipiat

per tres menſes poſt aſſumptionē eradicatiui ſupraſcripti. Decimus canon. ¶ Multiplicent ventoſitates cū ſpermate. ℞. farine cineris teſticulorū vulpis oculorū fiſticorū granorū pini auellanarū roſarū paſtinace ſeſeaui ſeu iringi ſiſami ceparum aſſatarum ſinapis ſe. eruce ſe. raphani ſtincorū renū lingue auis aiſe dulcis mellis. q. s. miſce et fiat electuariū ut ſupra. Iſto utat cū modis dictis in aliam ſi ꝙ eo uti incipiat per. iiij. mēſes poſt eradicatiuū ſupraſcriptū. ¶ Cliſtē qđ dr̄ eē poſt receptas alias. vij. canonis. ℞. decoc. capitis ouis vitellū oui nūero. j. oleoꝝ liliōꝝ alboꝝ ſpice miſce. Iſto cliſteri utat debite calo ſtōcho ieiuno et ꝓpe uī cenā oib⁹ dieb⁹ ſꝫ et incipiet p. iiij. dies poſt aſſūptionē eradicatiui ſupraſcripti. Utat ſarrais cōditis. vꝫ vno cocleari earū in mane cū ſurgit bis in hebdō. ℞. vitellos duos ouoꝝ coctoꝝ qb⁹ addat modicū aſſe d ulcis. utat piſce dicto ſepe. utat ſparagis utat ouis gallinarū pdicis colūbe cerebellis gallinarum arietis cū modico ſalis anatis et carnib⁹ eius. vinū ſit nouū odoriferū dulce. Nota ꝙ die qua utit vna ſupraſcriptarum medicinarū non utat alia. In oīb⁹ ſupraſcriptis medicinis utat conſilio inſignis medici aſtātis cū ſit opportunū medicinas uariare ſꝫ morū uarietatem cāuſarum et accitiū. Nō utat ſupraſcriptis medicinis tempore magni caumatis.

De egritudinibus matricis.

¶ Contra pręfocationem matricis.

Suppoſitoriū ℞. gallie muſcate. ʒ. j. ſupponat ad intra uuluā paruis in petia uel ſyndone rara. ¶ Aliud. ℞. ligni aloes. ℈. j. muſci. ǧ. ſ. ambre graꝝ. gallie muſcate aā. ℈. ſ. cōtūdant groſſo mō et miſce. ſupponat hoc medicamē in petia ut in alio. ¶ Suffumigiū ad nares. ℞. pēnas pdicis uel faſiani. q. s. his ignitis ſuffumigent nares. Itē cū uiſa fetida ſup carbones pıecta. Item cū corio ignito ueteri. Iſte ſuffumigationes fiāt tpe paroxiſmi pfocationis. aut qñ timet ſup ei⁹ aduentu pmo incipiendo a leuiori. Fricet os vulue cū digitis tinctis in oleo liliorū alborū. ¶ Cliſtere. ℞. maluarum florum camomille melliloti florū aneti aā. M. j. vitellum oui. j. olei liliorum alborum olei ſpice aā. ʒ. iij. ſalis colis. ʒ. j. herbe flores bulliant in ſufficienti ꝗtitate aque uſqꝫ ad conſumptionem tertie partis ꝛc̄. Iſto cliſteri utatur ſtomacho ieiuno et anteꝗ̄ ſuperueniat paroxiſm⁹ qñ ualet puiſioni a pfocatione. Item contra uentoſitatem et contra febrē cōtra abortum cōtra uomitū et cōtra tumorē membroꝝ. ¶ Solutiuū faciliumū. ℞. māne. ʒ. ij. aque abſinthij. ℥. j. brodij pdicis uel faſiani uel pulli. q. s. miſce uel loco manne fiat ſolutiuum de caſſia.

¶ Contra diminutum fluxū menſtruorum poſt abortū aut poſt partum.

Recipe bdelij. ʒ. j. hyſopi ſicce. ℥. ſ. miſce cū hac medicina fiat ſuffumigiū p embotū. ¶ Aliud ſile. ℞. terbētine. ℥. ſ. origani. ʒ. ij. ſinapis albi. ʒ. ſ. miſce et fiat ſuffumigiū ut ſupra. Item ſi vis alteram illarum eſſe magis prouocatiuā adde ſe. cicute.

¶ Contra indebitam mundificationem ſanguinis poſt partum.

Prouocet ſternutatio duodecies uel qndecies cū elleboro alb. qñ ualde modica ꝗ̄titas ſufficit ligent coxe cū genu forti ligatura alı̄ ligatiōe. Uētoſe ſine ſcarificatiōe apponant pulpis iterioribꝰ coxarū uſus os vulue. Itē pulpis tybiarū ꝓpe plicaturā genu ſuperius. ¶ Fricatio vulue. ℞. gallie muſcate. ʒ. j. olei de lilio. ℥. ij. miſce cum hoc liquore calo iſuſa petia itus fricet os vulue et collū matricis ſuauiter. ¶ Aliud ſuppoſitoriū leui⁹. ℞. myrre pulegij aā. ʒ. ſ. ciamomi. ℈. j. feniculi. ʒ. ſ. muſci. ǧ. ſ. gallie muſcate. ʒ. ſ. miſce et liget in petia et ſupponat ut ante. ¶ Aliud. ℞. calamenti rubee pulegij aā. ʒ. ſ. iuniue. ℈. j. myrre. ʒ. ſ. gallie muſcate. ʒ. j. nucis muſcate. ʒ. ſ. muſci. ǧ. j. miſce et ſupponatur ut ſupra. ¶ Aliud. ℞. ſanie ſucci abſinthij aā. ℥. ij. myrre calamēti aā. ʒ. j. rubee ſicce pulegij radicis cinle galbani ciciamomi nucis muſcate aā. ℈. j. muſci. ǧ. j. olei liliōꝝ al. q. s. puluerizanda pulueriçent deide oīa ſil miſce. In hoc liquore coriū bene ıſundat deide in petia ſubtili et rara liget et vulue imponat. ¶ Potio medicinalis. ℞. aque mellis. ℥. iij. pulueris pulegij ʒ. j. miſce. Iſtā bibat calidā ſtōcho ieiuno ad minus trib⁹ horis an̄ cibū. ¶ Potio alia medicinalis. ℞. ſeminis aniſi ciminı et pulegij aā. ℈. ſ. aque mellis. ℥. iij. miſce. Nota ꝙ fetida ſunt apponēda ori et naribus et nullo mō odorifera ſurſum. Item odorifera ſunt apponēda mrici et deorſū et nullo mō fetida. Cauēdū tñ eſt ne odor trāſeat ſurſum ad os et nares. ¶ Medicine puocatiue mēſtruorū retētoꝝ poſt ptū que debēt eſſe magis familiares ꝗ̄ illi ꝗ̄ ꝯuenientes retētioni in alijs caſib⁹. ℞. bdelij. ʒ. ſ. hyſopi ſicce. ʒ. ij. laudani. ℥. ſ. olei liliōꝝ alboꝝ ūꝫ q. s. pro peſſario miſce. hoc iponat orificio mricis qđ teneat ꝓpue de nocte. Itē. ℞. ſupraſcriptas medicinas ſine oleo cū hac medicina fiat ſuffumigiū matrici ſtōcho ieiuno que pꝰ utat ꝗ̄ ſupraſcripto peſſario. deinde ſi ıpm nō ualuerit tranſeat ad peſſarium. ℞. terbentine. ʒ. j. origani. ʒ. ij. ſinapis al. ʒ. ſ. laudani. ℥. ſ. olei liliōꝝ al. q. s. pro peſſario. Si vis alteram iſtarum medicinarū magis eē puocatiuam adde ſe. cicute. ʒ. ſ in qualibet illarum. Iſtud peſſariū ponatur ſupra quo utatur ſi ex ſupraſcriptis duab⁹ medicinis et iſraſcripto ſuffumigio non iuuabit. ℞. imediate ſupraſcriptas medicinas ſine oleo mixtas. Iſto ſuffumigio utat ut ſuperiori ubi ex ſupraſcriptis non iuuabitur. Imponatur collo matricis ad hīitū gallie muſcate. ʒ. ij.

¶ Contra retentionem pternaturalem menſtruoꝝ indebitā euacuationem.

Primo ponet caſus in terminis. ſcdō cura. Pmo modus coiter qui eſt accñs trahēs ad ſe curam pncipalr in hoc caſu eſt pternālis itēſioꝝ retētio ſeu diminutio cronica mulīs corpis ualde repleti etatis adoleſcētie mediocriter robuſti habitudis nālis medie ſexus muliebris ut nā ipſius accitis exigit artis gete ēt in nā ſui ſexus regionis ſatis medie Uenetijs anni hore pñtis autūnalis ꝟtutū oium mediocriter ꝯſtātiū ꝟtutib⁹ mricis et uaſorum eius attractiua et expulſiua mēſtrui et expulſiua epatis et ſtōchi et epatis digeſtiua ducaxat oib⁹ exceptis. Cui⁹ mulieris nālis cōplo tēiuis eſt flauca frida et ampli⁹ ſtōchi epatis necnō mricis cōplo ad idē nāliter aliqliter lapſa et ꝓpe p coitatē a toto nō tñ multum nāliter ſed amplius pternāliter ad idē lapſa. Accitis ꝯiūcta dicto pncipali accñi. vꝫ ipſi pternāli retentioni mēſtruoꝝ ſunt duo. Pmū accñs eſt ꝯceptionis inceptitudo aut ſaltem ip ſi⁹ intenſa difficultas. Scōm eſt uomit⁹ humoris melici ſicut fecis ſanguinis. Accitis ipſum pternālē humerū retentionem ꝓuenientis ſunt duo. Pmū digeſtiue epatis debilitas et opationis nālis diminutio. Scōm digeſtiue ſtōchi opatio corrupta et diminuta ſunt dicte pternālis retentionis menſtruorū cā remota. Cauſe ſupraſcriptoꝝ accitium. ¶ Cā cōiūcta ipſius accitis pncipalis eſt triplex. ſ. Pma cauſa coniuncta eſt debilitas attractiue matricis et uaſorum eius ſeu uenarū eius ſanguinem menſtruum ad ſe trahere debentium. Secunda cā eſt debilitas expulſiue dictorū. ſ. matricis et uaſorū eius mēſtruū ad ꝯcauitatē mricis expellētiū. Tertia cā cōiūcta eſt debilitas expulſiue et epatis ſanguinē ad uenas matricis expellētis. Cā añs ipſius pncipalis accitis eſt quītuplex. Pma cā eſt pternālis cōplo mālis frigida et humida matricis et uaſorum ſeu uenarum eius qua data coꝝ ꝟtus attractiua ad ipſas uenas debilitatur. Scōa cā antecedens eſt eadem preternaturalis cōplo frigida et humida matricis et uaſorū eius qua data eorū expulſiua menſtrui ad ꝯcauitatē mricis debilitatur ꝗ̄ꝗ̄ virtus expulſiua mēbroꝝ mediante motu locali vilorum membri frigido et humido roboretur et vigoretur de per accidens qđ tñ nō eſt in caſu noſtro cum ſanguis menſtruus tantummodo a forma ſpecifica matricis et uenarum attrahatur. Cumqꝫ virtus expulſiua virtus alteratrix ineſt ſic mouet ad matricis concauitatē et nō mediante motu matricis. ut ferrum alteratum a forma ſpecifica matricis.

locali motu ut etiam ſuperfluitas tertie digeſtionis a ſola forma ſpecifica membrorum expellitur ſine ipſorum membrorum uel villorum locali motu que expulſiua ſine forma ſpecifica in ipſius matrice tuenis et rugis mediante humiditate et caliditate naturalibus cum ipſa forma ſpecifica ſit tantum virtus naturalis eorum que a frigiditate et humiditate aquoſa deijcitur ut in caſu noſtro eſt cum omnis imoderata diſcraſia innaturalis deicit actum proprie virtutis et proprie diſcraſia preternaturalis et propriiſſime frida et humida aquoſa ut in caſu noſtro. ¶ Tertia cauſa antecedens eſt oppilatio matricis et vaſorum eius que oppilatione ipſa virtus expulſiua eius impotentior redditur ad menſtruum expellendum ad matricis concauitatem et ſi expulſiua eadem in ſe et abſolute fortis eſſet que tamen non eſt ut preferitur. ¶ Quarta cauſa antecedens eſt friditas naturalis lapſa epatis dictam virtutem expulſiuam epatis ipſius debilitans que epatis expulſiua frido et humido debilitatur cum etiam ipſa non expellit ſanguinem ad matricem mediante motu locali ſed tantummodo a forma ſpecifica eius ut de expulſiua matricis et venarum dictum eſt. ¶ Quinta cauſa antecedens eſt oppilatio venarum ſanguinem menſtruum deriuantium ad matricem qua oppilatione epar propter ſanguinem menſtruum non valet ad ipſas matricis venas expellere etiam ſi virtus dicta in ſe et abſolute fortis eſſet que tamen non eſt ut preferitur. ¶ Cauſe autem ipſarum accidentium cauſarum ſupra ſcriptarum. Prima cauſa antecedens cauſe dicte preternaturalis complexionis fride et humide naturalis matricis et vaſorum ſiue venarum eius eſt flegma viſcoſum in ſtomacho lapſo ad friditatem ex eius corrupta digeſtione multiplicatum. deinde a ſtomacho epati et ab epate in venas mediaſtinas tandem in matricis venas defluxum. Item et flegma defluxum in epate ad fridum lapſum per eius diminutam digeſtionem generatum et tandem in dictas venas matricis deciſum. ¶ Secunda cauſa eiuſdem preternaturalis complexionis fride et humide matricis et vaſorum et oppilationis eorum ſunt dicta flemata a ſtomacho et epatis genita et deciſa in venas matricis ut ſupra. Idem et oppilationis dicte cauſa eſt ſanguis melicus groſſus regurgitans in epate et tandem magna pars ſanguis in venas medias et venas matricis defluxi illas oppilant et hoc ex ſplene et venarum mediarum inter ſplenem et epar oppilatione ipſum epar non valentes a dicto melico ſanguine mundificare. ¶ Tertia cauſa dicti lapſus naturalis friditatis epatis fuerunt aut principia ex generatione ipſius lapſus frigidi aut dicta flegmata genita in ſtomacho et epate. Item et oppilationis ipſius epatis et venarum mediarum cauſa ſunt dicta flemata in ſtomacho et epate genita: necnon nunc dictus ſanguis melicus non debite a ſplene mundificatus in epate regorgitans.

¶ Cauſa primitiua dicte preternaturalis retentionis menſtruorum eſt duplex. Prima cauſa primitiua eſt inordinatum regimen ſex rerum non naturalium et annexarum eis quantitate peccantium. ex quo regimine inordinato in ſtomacho per corruptam digeſtionem et in epate per valde diminutam digeſtionem dictum flegma uel flemata generantur et ſi dictum regimen inordinatum eſſet rerum calidarum plus tamen ſi fridarum. ¶ Secunda cauſa primitiua eſt uſus nutrientium exercitij et quietis ſomni et vigilie et aliarum rerum non naturalium et annexarum eis qualitate et quantitate peccantium omnium intenſe fridorum et dictas complexiones frigidas naturales epatis et preternaturalem ſtomachi et matricis et venarum eius ad friditatem intenſiorem tendentium ex qua frida uel fridis complexionibus ipſorum membrorum in ſtomacho deinde flegma per corruptam digeſtionem eius et in epate per ipſius valde diminutam digeſtionem generantur et in venas matricis et eorum oppilatione ipſa flemata retinentur. ¶ Cauſe aliorum quatuor dictorum accidentium coniunctorum dicto principali accidenti. ſ. preternaturali retentioni etc. ¶ Cauſe difficultatis impregnationis dicte. Prima cauſa coniuncta dicte impregnationis ineptitudinis ſeu magne difficultatis eius eſt defectus cauſe materialis embrionis. videlicet dicti ſanguis menſtrui in matrice qui defectus eſt in cauſa primitiua ſicut et ipſa ineptitudo ſeu difficultas impregnationis eſt prouentionis effectus. Secunda cauſa coniuncta difficultatis ipſius impregnationis et poſitiua eſt poſitiua complexio naturalis preternaturalis frigida et humida aquoſa matricis et venarum eius et proprie humida et aquoſa que ſperma in matrice non retinetur permixtum ſed effluit. Item ex ipſa temperamentum matricis ad temperamentum diſproportionatur omnis virtus contentiua matricis ſit tantummodo naturalis que calido et humido naturali vigoratur et frigido et humido aquoſo deicitur. ¶ Cauſe autem difficultatis aut ineptitudinis impregnationis dicte ſunt flegmata dicta et ſanguis melicus venas matricis oppilantes. ¶ Cauſe primitiue difficultatis impregnationis ſunt eedem que ibi ſunt cauſe primitiue dicte preternaturalis retentionis etc. videlicet inordinatum regimen ſex rerum non naturalium et eis annexarum qualitate et quantitate peccantium ut ſupra per omnia dicta ſunt de cauſis primitiuis principalis accidentis. ¶ Cauſe vomitus humoris melici. Cauſa coniuncta dicti vomitus eſt fortificatio virtutis expulſiue epatis et ſtomachi dictum humorem in eis ſuperfluum expellentis. ¶ Cauſe autem ſunt virtus expulſiua epatis humorem melicum ad ſtomachum expellentis regurgitantis in epar propter ſplenis et venarum mediarum oppilationem uel dictis flatibus factam non valentibus mundificare epar ut ſupra. ¶ Cauſa primitiua eſt inordinatum regimen ſex rerum non naturalium et eis annexarum qualitate et quantitate peccantium ut ſupra. ¶ Cauſe coniuncte ipſius diminute digeſtionis epatis dicte etc. et naturalis frigiditas lapſa ipſius epatis. Cauſa antecedens fuerunt aut principia generationis talis aut cauſe ex tempore tales. Cauſa primitiua eſt inordinatum regimen ut ſupra. Cauſe corrupte digeſtionis ſtomachi dicte. Cauſa coniuncta ipſius eſt preternaturalis complexio frida et humida ipſius. Cauſa antecedens eſt frigiditas naturalis epatis non ſeruientis debite dictam digeſtionem ſtomachi et prima dictorum flatus et humoris melici ſuperfluentium in ſtomacho. Cauſa primitiua eſt inordinatum regimen ut ſupra. Iſtum caſum ego Antonius cermiſonus elicui ex ſignis ſufficientibus et exeuntibus ad omnia ſupra ſcripta viſis. Item habitis ex informatione dictorum domini et domine etc. ¶ Queritur a me cura ſeu cauſe curatiue dicte preternaturalis retentionis menſtruorum et aliorum accidentium iuxta caſum inſerti preſentis: Ad quod queſitum videtur ut hic infra. ¶ Capitula curatiua ſunt. xii. ut infra. Canon ad aſſumendam medicinam. ¶ Sumat per. vii. horas poſt cenam ad minus: aſſumpta ipſa aſpergat faciem aqua: aſſumat poſtea aliquod ſtipticum in ore cuius ſuccum deglutiat ſicut de pomo rancio aut lymonis quia acria ſunt aut citonij. nullam aſſumat rem dulcem. ſtet per horam cum dimidia in lecto et dormiat ſi poteſt ſemper primo ſuper dextro latere deinde ſiniſtro. poſtea ſurgat et primum deambulet et poſtea ſedeat. poſtea ſumat poſt quatuor horas. ℥. vi. aque ordei calide et poſt mediam horam videat ſi ſecedere poteſt uel non. deinde prandeat et aſſumat primo de brodio pulli bono medium paraſidem deinde de alijs bonis rebus etc. Cura. Primus canon. ¶ Regimen ex ſex rebus non naturalibus. Item ex annexis vnicuique iſtarum ſit generaliter qualitate ſubcaliditatiuum aptitudine calefactiuum aliqualiter. quantitate vero ſit ut dicetur infra. videlicet aer ſtantiis ſit naturaliter ſubtilis mundus a vaporibus a proprie habitudinis ad aliqualem declinans humiditatem: et ſi non ſit talis fiat artificialiter cum lignis odoriferis prope accenſis. Item cum vaporibus aliqualiter calidis et ſiccis proprie aromatiçantis. Secundus canon. ¶ Euacuentur materie cauſe ſuperflue in viſis ductuum ſubtiliatiuis medicinis lenitiuis infraſcriptis. primo enematibus. ſecundo potionibus omnibus lenitiuis ipſarum materierum et viarum ductuum ſubtiliatiuis eductiuis ut infra. ¶ Enema. ℞. foliorum blite et malue ana. M. j. mercurialis. M. i ſ. radicis malue viſci. M. ſ. ſe. lini et fenugreci et cartami ana. ℥. ſ. vitellum oui vnum. caſſiefiſt. ℥. i. ſalis communis ʒ. ij. herbe radices et ſemina bulliant in ſufficienti quantitate aque uſque ad conſumptionem medietatis. deinde optime exprimantur et colentur. Ultimo dicte colature reliqua omnia addantur et fiat cliſtere. hoc aſſumat calidum ſtomacho ieiuno die precedenti aſſumptionem potionis infraſcripte immediate et etiam die imediate ſequenti aſſumptionem ipſius potionis. Et eo utatur ſemel in hebdomada ante cenam uel ante prandium ad libitum ad minus menſe primo. ¶ Potio. ℞. caſſiefiſt. ℥. i. tamarindorum. ℥. ſ. ſebeſten. ʒ. ij. aque ordei. ℥. i. ſeri caprini q. s. pro potione. Iſtud ſolutiuum aſſumat in aurora etc. non dormiat poſt illud nec aſſumat lenitiuum aliquod et ieiunet poſt ipſum tantum horis quatuor. Tertius canon. ¶ Minorentur ſolutione ventris a membris naturalibus

quibus peccāt. vz ſtōcho epate ꝛ ſplene ꝛ a uenis matricis ue
nis medijs mãe .ppe dicti lapſus frigide ꝛ humide ſtatice
dēs oppilātes gro ſſe ꝛ ſanguinem fluxurū ad matricem ꝛ ue
nas ei⁹ ingroſſantes ꝛ debilitantes virtutes nāles mēbrorū
dictorū cū infraſcriptis. vz. potione pillis ꝛc̄. ¶ Potio mino
ratiua. ℞. caſſ fiſ. ℥. i. dyaſene. ʒ. iii. eluarij indi. ʒ. i. aque cap.
uene. ℥. i. ſeri caprini. q. s. miſce. Iſtud aſſumat calm in auro
ra cum modis ꝛc̄. ꝛ hoc per. x. dies poſt aſſumptionem leniti
ui imediate ſupraſcripti ꝛ imponat ſibi cliſtere ſupraſcriptū
in die p̄cedenti ꝛ ſequenti ꝛc̄. ut ſupra. ¶ Pille minoratiue
℞. pillarū fetidarū agarici polipodij añ. ℈. i. ſalis gēme. gra. i.
miſce ꝛ cū dyaſene. q. s. formenſ pille. vij. Iſtas pillas ſumat
loco potionis ſi oportebit. Quartus ꝛ qnt⁹ canō. ¶ Dige
ranſ mãe in dictis mēbris peccantes. vz flegma ꝛ melia ut
ſupra medicinis ſubtiliatiuis inciſiuis calefactiuis dictarū
māerūz ſed remiſſius calefactiuis q̄ ſubtiliatiuis ꝛ ſilr apian
tur vie dictorū mēbrorū dicta ſlata ꝛ meliam groſſam ad in
teſtina deducentes medicinis eiſdē. ¶ Digeſtiuū ſubtiliati
uū apitiuū. ℞. oximelī ſimplicis ſyrupi de epithimo ſyrupi
de abſinthio añ. ʒ. s. aquarū cap. ue. ꝛ feniculi ꝛ abſinthij añ.
℥. i. miſce. Iſtud aſſumat calidum in aurora quatuor diebus
continuis ꝛc̄. Sextus canon. ¶ Eradicatiue ſoluanſ di
cta ſlata ꝛ melia groſſa ꝛc̄. ℞. caſſiefi. ʒ. i. dyaſene. ʒ. ii. eluarij
indi. ʒ. i. s. polipodij. ʒ. i. aque cap. ue. ℥. i. ſeri caprini. q. s. p po
tione. Iſtud ſumat calidum in aurora tertia die poſt aſſum
ptionem digeſtiui ſupraſcripti imediate cū modis ꝛc̄. ¶ Pil
lule eradicatiue ad id qḋ ſupra. ℞. pillarū fetidarū ꝛ de ſera
pino añ. ℈. i. polipodij agarici añ. ℈. s. ſal gēme. g̃. i. miſce ꝛ cū
eluario indo fiāt pille. vii. has ſumat ut ſupra loco potionis
ſupraſcripte ſi ſint gratiores. ¶ Septimus canon. ¶ Ape
rianſ vie ſeu uene matricis ꝛ uene medie ut mēſtru⁹ ſanguis
facilr fluat ad ꝯcauitatem mr̄icis medicis apitiuis calefacti
uis medicine ꝛ aliqualiter ſolutiuis oibus pprijs ad hoc per
denté tertiā ſcdaz ꝛ p̄mā. ¶ Potio apitiua ꝛ calefactiua. ℞.
aquarū mellis. ℥. ii. ꝛ iuniperi. ℥. i. ꝛ pulegij. ℈. i. calamenti. ℈. i.
puluerizanda pulueriżentur. deinde miſce. Iſtam non ſolu
tiuam ſed apitiuā ſumat diebus cōtinuis. viii. in aurora per
viii. horas ante cenam cum modis ꝛc̄. ꝛ interim dormiat q̄
aſſumē incipiat. viij. diebus poſt aſſūptionē eradicatiui ime
diate ſupraſcripti qui dies p̄ interponunſ ne virt⁹ ex diui
natione medicinarum reſoluatur aut aſſueſcat dictis medici
nis. ¶ Pille apitiue ꝛ calefactiue viarū matricis. ℞. pillarū
de b̄ndicta. ʒ. s. oppoponaci agarici añ. ℈. s. ſalis gēme gra. s.
pulegij calamenti añ. ℈. s. miſce ꝛ cum eluarij indi. q. s. fiant
pille. vii. pro. ʒ. Iſtas aſſumat in aurora tertia die poſt cōple
tam aſſumptionem potionis aperitiue immediate ſupraſcri
pte cum modis in ſolutiuis obſeruandis. Octauus canon.
¶ Moueaſ ſanguis mēſtru⁹ ad uenas matricis. Primo flō
mia ſcdo uentoſis oib⁹ pprijs ad hoc. Flōmia p̄ fiat ſaphena
rum utriuſqz pedis ex qua extrahanſ. ℥. vi. ſanguis. ſ. vna die
fiat vna. ſ. pedis dextri. iii. ℥. ſcda die alterū. iii. ℥. Iſta flōmia
fiat per. vi. uel. vii. horas poſt prandium. ſ. ante cenam: ꝛ fiat
per. vi. dies poſt aſſumptionem pillarum imediate ſupraſcri
ptarum ꝛ non fiat luna exiſte in coniunctione uel oppoſitio
ne uel circa illud. nec ipſa exiſte in capricorno aquario uel pi
ſce. Uentoſe apponanſ p̄ ſine ſcarificatione pti ſuperiori pul
parum tybiarū ſub utroqz pulpite: deinde imediate apponā
tur p̄dicte pulpe cum ſcarificatione in dictis locis ex quarū
qualibet extrahaſ. ℥. i. ſanguis. Iſte apponantur per. vi. dies
ſequentes imediate dictam flōmiam per. vi. horas poſt pran
dium ꝛc̄. ut in flōmia dictū eſt. Non⁹ canon. ¶ Prohibea
tur ſanguis fluere ad pedes tybias ꝛ medias coxas ligatura
dictorum mēbrorū. ppa ad hoc faxientur pedes ꝛ tybie aſcen
dendo uſqz ad medietatē coxarum incluſiue ſtrictura debita
ꝛ non doloroſa. Iſta ligatura taliter fiat immediate poſt flō
miā ſupraſcriptam ꝛ eā dimittat uſqz ad apponē dictarum
uentoſarum ꝛ ipſa moleſtante exoluatur. ꝛ poſtea inde ad ho
rā iterēſ. Itez talis ligatura fiat poſt dictas uentoſas imedia

ꝛ talr dimittaſ. viii. dieb⁹ ꝯtinuis. Deinde in dicto termino li
gatura ſoluaſ ꝛ dimittaſ alias remoueaſ per vnū diem nā
lē deinde iterū reiterēſ ꝛ talr remaneat alijs octo diebus cō
tinuis ut ſupra nō moleſtās. Ultimo remoueaſ ex toto. De
cimus canon. ¶ Prouoceſ ſanguis mēſtru⁹ ad mr̄icis ꝯca
uitatē. p̄ uentoſis ſine ſcarificatione. 2⁰ medicis ſubtiliatiuis
ꝛ pͦuocatiuis oib⁹ ad hoc ppe p ſcdam ꝛ tertiam virtutē. Iſte
uentoſe ulame apponanſ ut hic añ poſt q̄rtā diē apponis uē
toſarū imediate ſupraſcriptarū que ponanſ ꝛ poſt cenā p. vi.
horas ad min⁹ uel. vi. cū dimidia ad maius ꝛ dimittanſ ap
plicate ad libitū. Itē reiteren̄ eadē hora ad min⁹ bis ꝛ talr
ponaſ in die bis nālī duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis. ¶ Suppoſitoriū
apitiuū ſubtiliatiuū ꝛ pͦuocatiuū. ℞. olei liliorū al. ℥. iij. gallie
muſcate myrre añ. ʒ. s. muſci. g̃. s. miſce totū infuſum in vnc
ctione iſta ꝛ ligatum in petia antiq̄ linea ſubtili ſupponatur
ꝛ imponaſ vulue per tres horas poſt prandiū ꝛ poſt cenam
ꝛ talr ꝯtinue dimittaſ uſqz ad horam prādij ꝛ cene. quo talr
uti incipiat poſt diem vnā imediate anſcriptā flōmiam ꝛ ip
ſam talr continuet. xij. diebus continuis. ¶ Cliſtere apitiuū
pͦuocatiuū ꝛ ſubtiliatiuum. ℞. decoc. cliſteris deſcripti ſupe
rius in cano. 2⁰ ptē vnā infraſcripte decoctionis tybiarum. p
tes. ii. agarici ligati in petia linea ſubtili antiqua. ʒ. ii. medici
nas alias dicti cliſteris addas agaricū ligatū ꝛc̄. bulliat p̄ aliq̄
tulum in dictis duabus decoctionibus ſimul deinde exp̄ma
tur in dicta decoctione. Ultimo tribus cyathis dicte colature
omnia reliqua addantur. vz caſſiefi. benedicta vitellum ouī
ꝛc̄. Iſto cliſteri utatur cum modis ut ſupra in alio dictum eſt
ꝛ hoc die eodē quo icipiat uti dicto ſuppoſitorio quo utatur
duabus hebdomadis intermiſſis diebus. vz vna die ſic alia
nō. ¶ Potus apitiuus pͦuocatiu⁹ ſubtiliatiu⁹ ad id qḋ ſu
pra ꝛc̄. ℞. aque mellis. ℥. iiii. calamenti pulegij myrre añ. ℈. i.
miſce. Iſtam aſſumat potionem in aurora tertia die poſt di
ctam flōmiam cum alijs modis ut in alia dictū eſt. quā con
tinuet duab⁹ hebdōis cōtinuis trib⁹ diebus itermiſſis. vz vna
die ſic alia nō. ¶ Lotio tybiarum ad id qḋ ſupra. ℞. abſin
thij artemiſie abrotani añ. M. i. s. pulegij. calamenti ſauine
añ. M. i. florum camomille ꝛ aneti añ. M. s. florum acetoſe.
M. s. ſe. iuniperi. ℥. iii. miſce. deinde bulliant ad conſumptio
nem tertie ptis in ſufficienti q̄titate aque: deinde uſui ſeruē.
Iſta lotione uti incipiat per. iii. dies ante ſupraſcriptaz flōmiā
qua per horam ante cenam lauenſ ſibi coxe tybie ꝛ pedes fri
cādo debite deorſum ea calā ꝛ ipſa taliter trib⁹ hebdomadis
diebus intermiſſis. ¶ Potio pͦuocatiua ut ſupra. ℞. aq̄rū
ſauine ꝛ iunipi ꝛ mr̄icarie añ. ℥. i. s. rubee tictorū. ℥. i. pulegij. ʒ.
s. miſce. Iſtā aſſumat loco ſupraſcripte potionis immediate
ſi eſt ſibi gratior uel ꝛ uīteſſicaciorem illa. ¶ Potio prouoca
tiua ut ſupra: Recipe troc̄. de myrra. ʒ. i. pulegij rubeorum
tinctorum añ. ℈. i. aque ſauine. ℥. iiii. miſce. hanc aſſumat mo
dis qb⁹ ſupra ſi eſt gratior ꝛc̄. ¶ Potio pͦuocatiua ut ſupra
℞. dyapraſſij Nicolai. ʒ. ii. aque iunipi. ℥. iiij. Iſtā aſſumat ut
ſupra loco ſupraſcripte in caſu ꝛc̄. ¶ Suffumigium pͦuocati
uū ut ſupra. ℞. bdelij. ʒ. s. hyſopi ſicce. ʒ. iii. cū h⁰ ſuffumigeſ
mr̄ix cū emboto in mane cū ſurgit ꝛ in ſero añ cenā duabus
hebdōis ꝯtinuis dieb⁹ itermiſſis icipiendo p duos dies añ ſu
praſcriptā flōmiā. ¶ Suffumigiū aliud ut ſupra. ℞. terbēti
ne. ʒ. ii. origani. ʒ. i. ſinapis. ʒ. s. miſce. ꝛ ſi vis hec ſuffumigia fe
rociora addo eis ſeminum. ʒ. i. iſto utatur ut alio in caſu ꝛc̄.
¶ Suppoſitorium humidum prouocatiuū. ℞. ſuccorū ſaui
ne ꝛ abſinthij ꝛ radi. enule añ. ʒ. ii. myrre. ʒ. i. s. calamenti pu
legij añ. ʒ. s. cinamomi gallie muſcate añ. ℈. i. muſci gra. i. olei
liliorū al. ʒ. ii. puluerizanda pulueriżenſ ſubtiliſſime. deinde
miſce ſimul ꝛ in ipſo infundaſ cotū ꝛ ſupponatur. Iſto utaſ
modis dictis in ſupraſcripto ſuppoſitorio in can. x⁰ deſcripto
loco illo in caſu ꝛc̄. ¶ Peſſarium prouocatiuum ſupponen
dum. ℞. ſeminis harmel pulegij calamenti abſinthij añ. ʒ. s.
lupinorum amig. amararū añ. ℈. s. ſauine. ℈. i. myrre. ʒ. s. gal
bani ſerapini oppoponacis bdelij ana. ℈. i. agarici. ℈. s. ru
bee tinctorum dracmā. s. oleorum liliorum alborū ꝛ rube

añ. quantũ ſufficit pro incorporando peſſariũ. laudani q. ſ. p mi de ſarii. reſine. q. ſ. pro cõglutinatione ipſius. piſtãda piſtent ſubtilr. deinde oĩa ſil' miſce ⁊ fiat peſſariũ ad lẽtũ ignẽ. Iſto utat' cũ modis dictis in prĩo ſuppoſitorio. quo talr uti ſcipiat p tres dies poſt cõpletũ uſum dicti ſuppoſitorij ſicci ſuprascripti ⁊ hoc in caſu quo uellet efficacius aut hoc eẽt ſibi gratius illo. Nota q ſuprascripta cura nõ utat' tpe magni caumatis nec frigoris ſed tpib⁹ medijs. ſ. uere ⁊ autũno. Alie vero ſunt medicine fortiores ⁊ efficaciores iſtis ſʒ virtuti moleſtiores ⁊ ipſius ſolutiue ut ellebore al. arthanita colloquintida centaurea euforbiũ que medicine tales p nunc dimittantur via ſecuritatis ſperans ex his curam perfici.

¶ Contra retentionem menſtruorũ ⁊ dolorem matricis.

Inteſtinorũ Lenitiuũ ⁊ matricis doloris mitigatiuũ. ℞. olei lilioꝝ al. ℥. xij. vitellum oui nũero: j. croci. ℈. j. ſal' cõis. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat cliſtẽ. ¶ Lenitiuũ ut ſupra ⁊ mitigatiuũ ⁊ mr̃icis ↄfortatiuũ. ℞. oleoꝝ lilioꝝ al. ℥. x. ſpice. ʒ. v. vitellũ oui. j. ſalis cõis. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat cliſtere ¶ Mãe mẽſtrualis retẽte mioratiuũ. Flõmia p̃mo fiat ex baſilica dextre ex qua extrahant'. ℥. iiij. ſanguinis ⁊ fiat ſtõcho ieiuno an̄ p̃n̄diũ. ¶ Coium mãerũ ⁊ ꝓpe eductiuũ. ℞. caſſie electe. ℥. j. ſebeſtẽ. ℥. ſ. ſucci roſarũ. ʒ. ij. aque capil. uene. ʒ. ij. ſeri caprini. q. ſ. pro potione miſce. ¶ Diuerſiuum materierũ propriarũ a regionibus mẽbroꝝ ſuperiorũ ⁊ ꝓpe p̃ncipaliũ. Fricationes coxarũ ⁊ cruriũ oĩum mediocriter intenſe ⁊ mediocris tpis fiant ſtõcho ieiuno habita p̃us uentris ſolõne ſi poſe eſt. ¶ Diuerſiuũ ut ſupra mẽſtruoꝝ ꝓuocatiuũ. ℞. florũ camomille florũ violarũ florũ mellilloti ⁊ pulegij. Contundant' oĩa groſſo mõ deinde miſce ⁊ bulliãt in ſufficienti quãtitate aque pro lotione tybiarũ uſqʒ ad cõſũptionẽ quarte ptis. ¶ Uapoꝝ repſſiuũ ad mẽbra ſuperiora aſcẽdẽtiũ ⁊ ipſoꝝ reſolutiuũ. ℞. coriãdri p̃parati deinde ſemiconfecti çuccaro albiſſimo. ¶ Digeſtiuũ. ℞. ſyrupi de biſantijs abſinthij ana. ℥. j. aquaruʒ capil. ue. ℥. ij. lupuloꝝ. ʒ. j. miſce. ¶ Aſcenſus vaporum ꝓhibitiuũ ut ſupra ⁊c̃. Ad intra vuluã ſatis interponant'. ʒ. ij. gallie muſcate groſſe in petia ⁊c̃. ligate. ¶ Materie menſtrualis per matricem eductiuum. Flõmia fiat quarta die poſt ſecundã flõmiam ſaphene lateris decliuioris matricis ſi ad aliquod laterũ declinat ex qua. ℥. iij. ſanguis educantur. Si võ ad neutruʒ declinet matrix tunc flõmia fiat ex ambabus ſaphenis ⁊ ex qualibet educantur. ℥. ij. ſanguinis que flõmia fiat per hõs. viij. poſt p̃n̄dium aut. vij. ad minus luna non exĩte in capricorno nec piſce. ¶ Materierũ ꝓpriarũ ſolutiuũ eductiuũ ut ſupra. ℞. manne electe. ℥. j. ſ. ſucci roſaꝝ ʒ. ij. reubarbari. ʒ. ij. ſpice. ǵ. iiij. reubarbarũ prius minutim inciſum. Deinde cũ piſtello trituratum ⁊ non piſtatũ infundatur in dicto ſero ⁊ aqua p hõs. xij. ad minus. deinde optie exprimat' ⁊ colet'. Ultimo oĩa addant' ⁊ fiat potio. ¶ Aſcenſus vaporũ ꝓhibitiuum ⁊c̃. Suffumigent' nares ⁊ os cũ pẽnis cõbuſtis ⁊ proprie pdicis cum corio vel coto combuſtes ¶ Prohibitiuum ⁊c̃. ut ſupra. Super ſtõcho ponatur ſcutũ corij ſubtularis cõbuſti ita q cutis dicti corij iaceat ſuper ore ſtõchi baſis ſup ſtõchi fũdo uſqʒ ꝓpe vmbilicũ p digitos duos. ¶ Prohibitiuum ⁊c̃. ut ſupra. ℞. caſtorei aſſe fetide picis naualis cere albe miſceantur ⁊ fiat pila. ¶ Diuerſiuũ ut ſupra. Uentoſe due ſine ſcarificatione ponant' parti poſteriori ſuperiori pulparũ tybiarũ tñ cũ ſcarificatione eſſent efficaciores. ¶ Prohibitiuũ ut ſupra. Super hymẽ ponat' uentoſa ꝫ. magni orificij ⁊ ſine ſcarificatione. ¶ Prohibitiuum ut ſupra. partibus interioribus itrinſecis coxarũ ⁊ ꝓpe vuluã ponantur uentoſe due orificij magni ſine ſcarificatione. ¶ Diuerſiuũ ut ſupra. ℞. ambre blacce biſantie galbãi ligni aloes gallie muſcate. coaguli vituli miſce ⁊ in petia linea ſubtili ⁊ rara vulue imponatur. ¶ Prouocatiuũ menſtruorũ familiare ⁊ vaporum diuerſiuũ. ℞. radicis mercurialis abſinthij viridis añ. ℥. ſ. rubee tinctorum. ʒ. ſ. gallie muſcate. ʒ. j. Omnia cõtundant' groſſo mõ ⁊ ꝓprie radix ⁊ herba ita ut ſuccus earũ reducat' ad ſupficiẽ ipſarũ non tñ ab ipſ. exprimatur. deinde oĩa ſil' miſce. Ultimo in petia ⁊c̃. vulue iponant' ſatis ad itra. ¶ Solutiuũ mãerũ ꝓpriarũ ⁊ coium fecale menſtruorũ ꝓuocatiuũ. ℞. aloes ſuccotrini. ʒ. j. ſ. croci. ℈. ſ. rubee tinctoꝝ. ℈. j. galbani. ǵ. vi. agarici. ʒ. ſ. peonie cimini añ. ℈. ſ. puluerizent' oĩa ſubtilr. Deide ſil' incorporent' ⁊ cũ ſyrupo de abſinthio. q. ſ. fiant pille. vij. pro. ʒ. ¶ Aſcenſus vapoꝝ ꝓhibitiuũ ut ſupra Sternutatio ꝓuocet' cũ modico ſinapis q̃tũ ſuff cit ad hoc ut ſternutet decies vl' duodecies. ¶ Diuerſiuũ ⁊ menſtruoꝝ ꝓuocatiuũ. ℞. calamenti pulegij mentaſtri añ. M. j. ſauine. M. ij. abrotani. M. j. mr̃icarie. M. j. ſ. maiorane. M. ſ. rutbe M. j. plãta. M. j. ſ. ſe. iunipi fenugreci añ. ʒ. i. ſinapis. ʒ. ij. Cõtundant' oĩa groſſo mõ. deinde ſil' bulliãt uſqʒ ad cõſumptionẽ tertie ptis aque quãtitatis debite pro lotione tybiarũ ⁊ coxarũ. ¶ Digeſtiuũ uſuale ad libitũ. ℞. aquarũ abſinthij lupulorũ capil. uene. çuccari albiſſimi miſce. ¶ Solutiuũ uſuale ℞. ſolutiuũ ſuprascriptum ex caſſia ⁊ ſebeſten.

¶ Contra preternaturalem retentionem menſtruorum medicine efficaces ⁊ remiſſe.

Digeſtiuũ Inciſiuũ ſubtiliatiuũ apitiuũ mẽſtruorũ ꝓuocatiuũ. ℞. ſyrupi de abſinthio. ℥. j. de biſantijs oximellis ſimplicis añ. ʒ. ſ. aquarũ capil. uene. ⁊ matricarie añ. ℥. i. ſ. miſce. ¶ Uentris ſolutiui ſubtiliatiuũ ⁊ apitiuũ ꝓuocatiuũ mẽſtruorũ. ℞. aloes ſuccotrini electi. ʒ. j. myrre. ʒ. ſ. croci agarici añ. ℈. j. ſal' gẽme çinçib. añ. ǵ. i. miſce ⁊ cum ſyrupo de abſinthio forment' pille. vij. pro. ʒ. ¶ Subtiliatiuũ apitiuũ mẽſtruorũ ꝓuocatiuũ mr̃icis cõfortatiuũ ⁊ proprie qꝛ neruoſa eſt. ℞. dyacori. ℥. vi. florũ roſmari. ℥. i. miſce ambo ſil' in cõſerua dyacori. ¶ Alr. ℞. amigdalarũ amararum. ℥. j. ſe. aniſi ⁊ bauci ⁊ carui añ. ʒ. ſ. iuniperi. ʒ. ij. cinnamomi. ʒ. j. ſ. çuccari albiſſimi. ℥. xii. piſtentur omnia ſubtiliter deinde cum aqua capil. uene. fiat cõfectio ſolida in morſellis. ʒ. iij. ⁊c̃. ¶ Subtiliatiuũ ⁊c̃. apitiuum ut ſupra. ℞. granorũ pini. ʒ. i. calami aromatici caſſie lignee añ. ʒ. ſ. cinamomi. ℈. i. ſe. feniculi gallie muſcate añ. ʒ. ſ. ligni aloes. ℈. i. nigelle. ℈. i. muſci. ǵ. viii. çuccari al. q. ſ. ⁊ cum aqua matricarie fiat confectio ut ſupra. ¶ Digeſtiuum ut ſupra. ℞. aquaruʒ hypericonis. ℥. ſ. ⁊ feniculi ⁊ capil. uene. añ. ℥. i. ſ. cinamomi. ǵ. iij. çuccari al. ʒ. ij. miſce ⁊c̃. ¶ Pille ad idem non ſolutiue. ℞. trocil. de capparibus. ʒ. i. ſpecierum dyarodon albi. ʒ. ſ. dyamuſci dulcis. ℈. i. abſinthij. ℈. ii. cuſcute. ℈. i. çuccari al. ʒ. ſ. Et cum ſyrupo de abſinthio formentur pille. vii. pro. ʒ. ¶ Uentris lenitiuuʒ. ℞. oleorum de been. ʒ. vi. liliorum al. ℥. viii. abſinthij. ʒ. iii. amigdalarum dulcium. ℥. ſ. gallie muſcate. ℈. ſ. fiat cliſtere ⁊ tota quantitas eſt pro duabus vicibus.

¶ Ad prouocandum menſtrua.

Recipe ſpice croci trociſcoꝝ de myrra rubee tĩctoꝝ añ ʒ. j. miſce ⁊ fiat puluis p tribus vicibus ⁊ det' cũ vino uel brodio.

¶ Contra retentionẽ mẽſtruorũ ex mã groſſa oppilatiua.

Flobotomia fiat ex duabus ſaphenis p quã extrahant' ſanguis. ℥. iiii. ſ. ex q̃libet ſaphena. ℥. ii. ⁊ vna die fiat flõmia ex vna ⁊ alia ex alia. ¶ Minoratiuũ. ℞. pillularũ fetidarũ agarici añ. ℈. i. ſalis gẽme. ǵ. i. ⁊ cũ electuario indo forment' pille. vii. ¶ Digeſtiuũ. ℞. ſyrupi de calamento. ℥. i. de biſantijs. ℥. ſ. aquarũ ſauine. ℥. ii. iuniperi. ℥. i. miſce. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. pillarũ de ſerapino ⁊ fetidarũ añ. ℈. i. agarici. ℈. i. ſal' gẽme. gra. i. ⁊ cuʒ electuario indo fiant pillule. vii. ¶ Digeſtiuum prouocatiuuʒ uſuale. Recipe aque mellis calamenti pulegij añ. ℈. i. puluerizentur puluerizanda ſubtiliter ⁊ miſce. ¶ Lotio tybiaꝝ ꝓuocatiua mẽſtruoꝝ. ℞. pulegij abſinthij añ. M. i. florũ aneti. M. ſ. abrotani artemiſie añ. M. i. ſ. camomille. M. i. calamenti ſaluie añ. M. i. ſ. bulliãt in ſufficiẽti q̃titate aque uſqʒ ad ↄſũptionẽ tertie partis. ¶ Aliud ꝓuocatiuũ efficacius. ℞. trocil. de myrra. ʒ. ſ. pulegij rubee tinctoꝝ. ʒ. ſ. miſce. ¶ Solutiuũ uſuale facile. ℞. pillularum de iera ſimplici de benedicta añ. ℈. j. agarici. ℈. i. ſalis gemme grana. i. Et cum electuario reformentur pillule ſeptem pro dracma. ¶ Suppoſitorium prouoca-

tiuum. ℞. terbentine. ʒ. ij. origani. ʒ. i. ſinapis albi. ℈. iß. Et ſi vis efficatius adde ſeminis cicute. ʒ. ß. ¶ Suppoſitorium prouocatiuũ aliud. ℞. myrre. ʒ. ß. pulegij calamenti añ. ℈. ß. cinamomi feniculi añ. ʒ. ß. gallie muſcate. ℈. j. muſci. gr. ß. piſtenẽ oia ſubtilr ⁊ miſce ⁊ pone in petia ſubtili ⁊ ſupponaẽ. ¶ Emollitiuũ ⁊ prouocatiuũ. ℞. folioꝝ blitis maluarũ añ. M. i. mercu. M. j. mellilo. M. j. ß. radicũ maluauiſci. M. ß. ſeminũ lini fenugreci ⁊ cartami añ. ʒ. ß. herbe ⁊ flores ⁊ ſemina bulliāt in ſufficienti q̄titate aque uſqꝫ ad ↄſumptionẽ tertie ptis aque. Et colature ſumatur q̄titas vnius cyathi cum dimidio. Itē ſuprascripte decoctiones ꝫ hũarũ lotionis ſumet cyathum. j. ß. ⁊ vitellũ oui nũero. j. caſſief. ʒ. i. zuccari rubei bñdicte ſimplicis iere pigre añ. ʒ. viij. olei lilioꝝ al. ʒ. vj. ſalis coīs ʒ. iß. miſce oia ſil ⁊ fiat cliſtẽ. ¶ Doloris mitigatiuũ ⁊ reſolutiuũ mẽſtruoꝝ leuiter prouocatiuũ. ℞. folioꝝ maluarũ. M. ij. violaruꝫ M. j. floꝝ camomille mellilotí añ. M. ß. radicũ altee. M. ß. ſeminũ fenugreci. ʒ. ß. miſce ⁊ bulliant oia ſil in ſufficienti q̄titate aque fluuialis p decoctione uſqꝫ ad cõſumptionẽ tertie ptis aque. In hac decoctiõe tepida ſedeat mlier ſtõcho ieiuno

¶ Contra retentionem menſtruorum.

Minoratiuũ purgatiuũ. ℞. pillarũ fetidaruꝫ de bñdicta agarici añ. ℈. j. zinzib. ſalis gẽme añ. gr. j. Agaricus īfundaẽ p horas. vj. oximellis ſimplicis. q. s. ad ipſi⁹ agarici debitã ībibitionem ex dicto oximelle. Ultimo cũ eluario iudo reformenẽ pille. vij. ex oib⁹ ſuprascriptis. ¶ Digeſtiuũ. ℞. ſyrupoꝝ de biſantijs de calamẽto oximellis ſimplicis añ. ʒ. ß. aquarũ ca. ue. lupuloꝝ añ. ʒ. i. ß. miſce ¶ Eradicatiuũ. ℞. pillarũ ſuprascriptaꝝ ʒ. i. ſũmenẽ ambe ſapbene duob⁹ dieb⁹ ↄtinuis. vꝫ vna ſapbena p ſingulo dieꝝ ipſoꝝ ſtõcho ieiuno īter ſextã ⁊ ſeptimam horã poſt prãdiuꝫ luna nõ exiſte in capricorno ⁊ reuertaẽ his in eadẽ hora inter ſextã ⁊ ſeptimã poſt prãdiũ. Sequentib⁹ diebus eedem uentoſe reiterenẽ in eadẽ hora. Uentoſe due ſine ſcarificatione ponanẽ duab⁹ ptib⁹ domeſticis duarum coxarum ppe vuluam q̄ ppinque eſt poſſibile ⁊ eadem hora reiterentur noctibus immediate ſequẽtibus ſpponatur medicamen immediate infraſcriptũ ligatuꝫ in petia linea ſubtiliſſima alba ⁊ rara qḋ ſupponatur in ſero cum uadit dormitum ⁊ talr tota nocte teneat tribus noctibus continuis ſm neceſſitatẽ. ¶ Medicamen de quo īmediate ſupra fit mentio. ℞. abſinthij viridis radicis mercurialis viridis trociſci de myrra rubee tinctoruꝫ gallie muſcate. Abſinthiũ ⁊ radix ipſe ↄtũdanẽ groſſo mõ ſi ſuccus ab eis defluat ſed tantũ ad ipſarum ſupficiẽ adducaẽ deinde reliqua pulueriſenẽ ut decet deinde oia ſimul miſce. Ultimo in petia linea ſubtiliſſima rara ⁊ alba ligenẽ ⁊ cũ filo duplicato pendente per ſpanias duas. Iſtud ſuppoſitorium imponat vulue uſqꝫ ad medietateꝫ colli mr̃icis in ſero cũ uadit dormitum ⁊c̃. ut ſupra ubi de hoc. Sequentibus vero dieb⁹ immediate poſt dictas uentoſas coxarum tũc in aurora aſſumat potionem īfraſcriptã calidam ⁊ nõ tepidã. ¶ Potio de qua ſupra. ℞. trociſcoꝝ de myrra. ℈. ij. rubee tinctorũ. ℈. i. croci. gra. ij. aq̄rũ cap. ue. iuniperi añ. ʒ. j. miſce. Nota q̄ q̄ primum mẽſtrua effluũt debite tunc non ulterius ſuprascriptus nec alijs medelis ad hoc utatur domina patiens.

¶ Contra fluxum menſtrualem.

Dentur trociſci de karabe ſũmeẽ baſilico. uentoſe apponanẽ ſub mamillis nutriaẽ ſtipticis ſupponaẽ vulue hoc. ℞. olibani balauſtie galloꝝ antimonij acatie aluminis añ. fiat puluis ⁊ miſce. Femur dorſuꝫ epithimeẽ ex ſtipticis ſedeat in aqua de curcuma. Immutatur aliud peſſariũ acutum. Aut. Si fuerit ex replone ſanguis fiat flõmia. Si ex cholera fiat cholere euacuatio. Ligenẽ extrema ligatura imo ⁊ corpe apud inguina. uentoſe magne ponanẽ ſub mamillis. uentoſe ponanẽ inter duas anchas. Nutriaẽ vitellis ouorũ ſorbilium aque carnis ualde nutritiua acetoſis ex ſucco ſumat aqua acetoſe podibus boni odoris ex carne bona ſorbitionibus humidis ex ſumach ⁊ amilo vino groſſo nouo dulci. Euitet vinum antiquum ſubtile. cibetur cum oi cibo uelocis digeſtiõis ↄfortatiue arnogloſſe ⁊ eſt pprium bibita ⁊ iniecta. cãphora bibita ⁊ ſuppoſita. lac decoctũ cum ferro ignito in quo eſt ſcoria ferri. detẽ in potu cum ſtipticis omni die acetoſitas citri ⁊ eſt proprium.

¶ Contra fluxũ ſanguinis menſtruoꝝ poſt abortum: aut poſt partum naturalem.

Recipe pillaꝝ de bdellio. ʒ. i. trociſci de terra ſigillata. ℈. i. miſce ⁊ cũ ſyrupi myrtini. q. s. fiãt pillule. iꝫ. p. ß. Itẽ. ℞. trociſci de karabe de terra ſigillata añ. ℈. i. miſce ⁊ cũ ſyru. myrti. q. s. fiant pillule ut ſupra. Iſtarum pillularũ aſſumat. ʒ. i. in aurora ⁊c̃.

¶ Contra debilitatem matricis.

Confortãtia miscẽ ⁊ ppe ad ↄcipiẽdum. ℞. gallie muſcate. ʒ. ß. Iſ. ẽ gallia ꝑ eos pulueriſatã groſſo mõ deinde in petia ⁊c̃. ligatã īponat vulue uſqꝫ ad medietatẽ colli mr̃icis ⁊ talr ipſam teneat ſaltẽ tota nocte in ſingulis hebdõa p̃terq̄ tpe calo. ¶ Medicamẽ efficaci⁹ pori. ℞. gallie muſcate. ʒ. ij. macis. ʒ. i. caſſie lignee corticuꝫ citri floꝝ roſmarini añ. ʒ. ß. maſticis olibani roſarũ añ. ʒ. i. laudani q. s. ad incorporãdũ adipis anſeris. ʒ. ß. olei lilioꝝ al. ʒ. i. ß. pulueriſãda pulueriſenẽ ſubtilr deĩde oia ſil miſce. icorporenẽ ⁊ fiat peſſariũ ad lẽtũ ignẽ. ¶ Medicamẽ efficaci⁹ pori īmediate. ℞. oleoꝝ lilioꝝ al. ʒ. ij. amigd. amaraꝝ nigrarũ. ʒ. i. enule. M. ß. ſuc. ʒ. i. ß. adipis anſeris. ʒ. ij. macis. ʒ. i. corticũ citri. ʒ. i. ß. gallie muſcate. ʒ. ij. maſticis olibani añ. ʒ. i. roſarũ. ʒ. i. ß. pul. pul. ſubtiliter ⁊ miſce. ¶ Medicamẽ pori efficaci⁹. ℞. corticũ citri macis meliſſe ſicce radicis enule olibani maſticis caſſie lignee gallie muſcate roſarum laudani olei lilioꝝ al. adipis anſeris. pulueriſãda ⁊c̃. ⁊ fiat peſſariũ ut ſupra his oib⁹ utaẽ modo ſicut in pori dictũ eſt. ¶ Cõfortatiuũ mr̃icis ut ſupra efficacius pori. ℞. floꝝ aneti. M. iij. carpobalſami. ʒ. i. meliſſe. M. ij. roſmarini. M. iij. ſerpilli. M. i. violarũ albarũ. M. ij. laudani. ʒ. i. roſarũ. M. ij. miſce. deide bulliãt in aque ciſterne clare q. s. tãtũ p̃ ſpãdo in ipſa decoctione uſqꝫ ad ↄſũptionẽ tertie ptis aque. Si medicamẽ ↄgruis eff caci⁹ fit utatur ſic dña in hac decoctione ſedeat p vnã duodecimã ptẽ hore uſqꝫ ad medium ſumis ſtõcho ieiuno in mane p̃us bñ uẽtre euacuato deinde uadat dormitum pãnis bñ coopta nõ tñ nimium onerata. Deide ſurgat ⁊ eadẽ mane nec ad uẽtũ nec ad aereꝫ fridũ trãſeat ⁊ añ prãdiũ aut ad libitũ eadem die dña ieiunet tunc qñ vult ire dormitũ ſedeat in dicta decoc. ſicut de mane. ¶ Medicamẽ pori imediate efficaci⁹. Suprascriptis cibus addaẽ ad bulliẽdũ calamenti. M. i. ß. mr̃icarie. M. iij. ſ. iocta p. M. i. Iſto utaẽ ut de alio dictũ eſt ſupra. ¶ Medicamẽ pori⁹ duobus eff caci⁹. Suprascriptis oibus addatur ad bulliendum baccarũ lauri. ʒ. i. ß. ſe. fenugreci. ʒ. ß. ficuum ſiccarũ. ʒ. iiij. Iſto utatur ut in alijs.

¶ Inquirenda in diſpoſitione matricis.

Diſpõ ingrẽda pro dña de urbino ipſi⁹ mr̃icis. Primo an ipſa hẽat mẽſtrua de. xxx. dieb⁹ in. xxx. dies. Si ñ diſpõ tpis uariaẽ añ circa ſpatium. iiij. vel. iij. dierũ ſi ſunt naĩalia rubea purpurea mẽſtrua ⁊ nõ rubea ignea deĩ ẽt ẽt ipſa mẽſtrua nãlia q̄titatis ſibi conſuete nõ ſũt priuata hũiditatibus albis ſilibus albumini oui aut pullo contuſo ſeu lacti aut aque ciſterne ⁊ lauaturẽ carnis ſine ſanguine in modum uenarum nigrarum eſſe debẽt ⁊ ſine ſanguine coagulato ⁊ ppe nigro non fetida ſed ſolum odoris ſanguinis non ſenſata īcie calida in exitu ex vulua nõ fluẽtia gurgitatibus ſed leuiter ardorẽ nõ iducentia in vuluã pruritum non facientia. Dña ipſa non dꝫ accñtia ante uel poſt mẽſtruationẽ p̃ternãlia ſentire pati ex mẽſtruatione nãli. puta dolorẽ intenſum femoris uel lumbis uel alchatim uel partis illius foueate que eſt imediate ſup as os caude qḋ idẽ eſt ſyncopiꝫ vertiginis intenſam uomitum febrẽ intenſam ⁊c̃. Si dña ſentit duritiem in modum pomi ſibi occurrere in aliq̄ pte uẽtris deide ſentit cito deliteſcere ſi dum ſedet ſupra rẽ durã planã ſibi vĩ ſedere ſup pila ex directo vulue collum cõprimente. Si ſentit aliquẽ uapores calidos aſcendentes alchatim per renẽ ⁊ ſpinã totaꝫ

⁊ collu3 ad caput in occiput vẽticẽ ⁊ ſincipu. Aut ſi ſentit vapores ſiſcos aſcẽdẽ a pᵗe anteriori a ſumine uel ilijs uel ptibus vmbilicalibꝰ ad os ſtõchi cor facẽ totã ⁊ ſincipu ⁊ vẽticẽ ⁊ ſcdẽ occiput ſi in tali vapoꝝ aſcẽſu rubet aut palet ſi patiᷓ ſepe eructuationem uel ſonitum magnum ꝓprie in ſtõcho.

Contra exitum fetus in mala figura.

Obſtetrix eleuet ſup ſpatulas ſuas crura ⁊ coxas parturiẽtis retinẽdo genua pturiẽtis ſuper ſpatulas pturiẽte reſupina. Deĩde obſtetrix cũ quaſſet bicide ſuauiter coxas ⁊ anũ pgnãtis ⁊ adiuuet reinducẽ fetũ ſuauiter ad itra: deĩde infundat vuluã ⁊ totã mᷓricẽ oleo ſiſamino aut amigda. dulcĩũ. Deinde deñᷓ medicine facile ptũ facientes deſcripte ĩfra in capᵒ de difficultate ptus. Nota tñ ꝙ lꝫ fetus exeat ſm figurã obſtetrix tñ experiaᷓ ipꝫ extrahẽ ſuauiter anteq̃ ipm itroducat. Si vᵒ nõ põt ipm extrahere ſuauiter faciat modo predicto.

Contra difficultatem partus.

Recipe corticũ caſſie lignee .ʒ.j. croci.℈.ſ. aque ſauie.℥.iij. Iſto utaᷓ q̃cũq3 hora difficultatis ptus ſtõcho ieiuno ⁊ nõ ieiuno tñ meliꝰ ieiuno. Aliud. ℞. interioris corticis cinamomi.ʒ.ſ. croci.℈.ſ. miſce ⁊ cũ ſupraſcripta aq̃ ut prius ꝓ eodẽ ⁊c. Aliud. ℞. caſtorei.℈.j. aſſe fetide.℈.ſ. miſce ⁊ cũ ſupraſcripta aq̃ ⁊ eſt ualidũ. Aliud. ℞. folioꝝ altee M.j. ſeminũ fenugreci.ʒ.ſ. mellis aque iunipi uel ſauine.℥.vj. miſce. bulliãt in dicta aq̃. Aliud. ℞. myrre.℈.ſ. caſtorei.ǵ.vj. ſtoracis calamite añ.℈.ſ. cinamomi.ʒ.i. ſauine.ʒ.j.ſ. miſce ⁊ ꝯficianᷓ cũ melle ⁊ fiãt pille. viij. ⁊ oĩbꝰ iſtis utaᷓ incipiendo a leuioribꝰ ad fortiora. Licniũ ſeu peſſarium ℞. rutbe. M.ſ. myrre radic. ariſtolo. ro. ſaxifragie oppopõacis añ.℈.j. cinamomi.ʒ.j. ellebori al. ǵ.ij. panis porcini ſeu arthanite.℈.ſ. laudani.q.ſ. pulueriçãda pulueriçentur deinde omnia ſiᷓ miſce ⁊ cũ oleo liliorum alboꝝ ut ſufficit pro peſſario. Iſtud apponat quacũq3 hora difficultatis partꝰ ſed prius incipiat ab alijs.

Contra aborſum.

Soluatur cũ cliſteri poſito in capᵒ de ꝓuocatiõe mᷓſtruis ⁊ eo utaᷓ ſtõcho ieiuno ſm neceſſitatẽ vngaᷓ os vulue cũ oleo de lilio ⁊ hoc bis in die ſtõcho ieiuno. Suppoſitoriũ. ℞. gallie muſcate.ʒ.ſ. muſci.ǵ.ſ. ſpodij.℈.j. miſce. ꝯficianᷓ ⁊ ligenᷓ in petia ⁊c. Cõfectio. ℞. dyamuſci.ʒ.j. Iſtiꝰ ꝯfectiõis aſſumat.ʒ.iij. ſtõcho ieiuno oĩ die ſeᷓ ad minꝰ ⁊ hoc cũ timeᷓ aborſus ſed in ꝓuocatione mᷓſtruis non utaᷓ. Suppoſitoriũ aliud. ℞. thuris.ʒ.ſ. cipi.℈.j. ꝯficianᷓ ⁊ ligenᷓ in petia ut ſupra ⁊ vulue imponaᷓ. Unguẽtũ. ℞. oleoꝝ citonioꝝ ⁊ maſticis ⁊ myrtilloꝝ añ.℥.ſ. olei ſpice.ʒ.ij. pulueris maſticis myrti roſarũ añ.ʒ.ſ. raſure eboris.℈.ij. gũmi arabici.℈.j. cere.q.ſ. miſce ⁊ fiat vnguẽtũ. Iſta vnctione vngaᷓ dorſum uſq3 ad nates ꝑ latitudinẽ palmi ſtõcho ieiuno ⁊ hoc tantum dum timetur aborſus.

Contra retentionem ſecundine.

Recipe ellebori al. ⁊ cũ eo ꝓuoceᷓ ſternutatio. Itẽ aliq̃ tẽs ipſa ſternutãte teneat os clauſu3 ⁊ nares ⁊ aliᷓ ipſa nõ ſternutãte. Itẽ ſecundina appente ligeᷓ ad coxã ꝑ collũ etc. Itẽ obſtetrix imittat manũ oleo ſiſamio iunctã ꝓ inde ꝓuoceᷓ ſternutatio. Fiat ſternutatio ſemp tpe q̃ nõ deſcendit ſtõcho ieiuno tã de die q̃ de nocte cũ tanta q̃titate ellebori albi ꝙ ꝓuocet ſternutationẽ trigeſies aut q̃drageſies ſufficẽ inſufflãdo in nares ⁊ ad hoc faciẽdũ ſufficit pua q̃titas. Itẽ ſupponaᷓ ſtercoris accipitris.ʒ.ſ. ſuffumigeᷓ cũ ſtercore columbio cũ radice ariſto. ro. deᷓ in potu ſtercoris accipitris.℈.j. Nota ꝙ oĩa ꝓuocãtia aborſum educũt ſecũdinã ⁊ oẽ genꝰ gũmi oẽ genꝰ ſalis oẽs medicine calẽ in 4ᵒ q̃s oẽs regre. ii. tertij capᵒ de ꝓuocatione aborſus. Itẽ ſuffumigeᷓ per emborũ cum hac decoctione. ℞. rutbe praſſij abrotani añ. M.j. olei de lilio.℥.ij. miſce omnia ſimul.

Contra dolorem matricis.

Uentoſe apponanᷓ amplectẽtes vmbilicũ ⁊ reiterentur ad minꝰ bis ſed q̃libet vice permutanᷓ re ſidẽ ſup loco ad minꝰ ꝑ octauã ptẽ hore. Enema. ℞. radicũ altee. M.j. fenugreci ⁊ lini ⁊ iunipi añ.℥.ſ. floꝝ aneti ⁊ camomille ⁊ mellilotí mᷓricarie ⁊ berbene añ. M.ſ. pinguedis anatis olei lilioꝝ al. vitellũ oui bulliẽdo bulliãt ⁊c. Iſto utaᷓ dolore inualeſcẽte uel nõ ſtõcho ieiuno ⁊ hoc iuxta neceſſitatẽ qõ retineat ad libitũ iõ nõ iponat ſal. Unctio. ℞. oleoru3 lilioꝝ alb.℥.j. ⁊ ſpice.℥.ſ. ⁊ ſiſami ⁊ amigdõ. amararũ.ʒ.j. miſce. Iſta vnctione que dꝫ eẽ ſcda medicina vngaᷓ locus doloris añ ⁊ retro ad libitũ. Enema aliud. ℞. ſauine. M.j. ameos fenugreci añ. q̃rtã ptẽ. M. vnꝰ. corticũ thuris cipi ſpice añ.ʒ.ij. radic. acori ſe. iunipi añ.℥.ſ. laudani.ʒ.ij. pinguedis galline ℥.j. olei liliorũ al.℥.v. vitellũ oui.j. Iſto utaᷓ cũ modis ortis ꝑia in alio nõ ualẽte. Nota tñ ꝙ factis aliqbꝰ ex ſupraſcriptis medicinis ſiue enematibꝰ ſine ſale iuuãtiuꝰ erit ſal apponere in alio ſequẽtiũ enematũ. Fomẽtatio. ℞. radicis altee. M.j. ſe. fenugreci ⁊ lini ⁊ iunipi añ.℥.ſ. camomille mellilotí florũ aneti añ. M.j. corticum thuris ⁊ ſpice ⁊ ciperi radicis acori ⁊ maſticis ⁊ calami aromatici ⁊ gallie ⁊ laudani añ. M.j. granoꝝ pini.ʒ.ij. ſqnãti roſmarini añ. M.j. Cõtundanᷓ oĩa groſſo mõ. deinde miſce ⁊ bulliãt in ſufficienti q̃titate aq̃ uſq3 ad ꝯſumptionẽ q̃rte ptis ⁊ utaᷓ fomentando totum locu3 doloris cũ ſpongia caſa reiterando bis uel ter ⁊c. Unctio. ℞. oleoꝝ liliorũ al.℥.j. ⁊ ſpice maſticis aneti añ.ʒ.ij. laudani.ʒ.ſ. croci.℈.j. adipis anatis.℥.j. cere albe .q.ſ. ſupponantur ſpẽs dyamuſci in petia.

Contra dolorem matricis a uentoſitate.

Lenitiuum inteſtinoꝝ ⁊ mᷓricis ꝯfortatiuũ ⁊ uentoſitatis reſolutiuum. ℞. oleoꝝ li. al. camomille añ.℥.vij. vitel. oui nũero.ij. ſalis colo.ʒ.iij. miſce pro cliſteri. Ualẽs ad idẽ ſed eſt cãtiꝰ mᷓricis ꝯfortatiuũ. ℞. olei lilioꝝ al.℥.xv. vitel. oui nũero.ij. ſal colo.ʒ.ij. Lenitiuũ uteruꝫ ducẽ ⁊ facile ſolutiuũ. ℞. caſſie cũ cãna electe.℥.iiij. pulpe ſebeſtẽ.℥.ſ. brodij pulli macri.q.ſ. pro potiõe. Caſſia extrahatur a cana cũ dicto brodio.q.ſ. ſebeſtẽ vᵒ bulliat debite cum eodeꝫ brodio.q.ſ. deinde ipſius pulpa ab oſſibus ſuis diſſolnaᷓ. Ultimo caſſia ⁊ pulpe ſebeſtẽ incorporenᷓ ſimul cum dicto brodio.q.ſ. pro potione miſce. Solutiuu3 facile. ℞. pillularum de iera ſimplici.℈.ij. agarici.℈.i. ſalis gemme. çinçib. añ ǵ.j. miſce ⁊ cum electuario indo fiant pille. vi. Solutiuũ facile. ℞. pulueris ſene ꝑpati.℈.ij. ſeri capñi.q.ſ. miſce ⁊ fiat potio. Mᷓricis ꝯfortatiuũ. ℞. gallie muſcate.ʒ.ij. ipſa prius contuſa groſſo modo ligetur in petia ſubtili ⁊ ſupponatur vulue ⁊c. extremitate vna fili remanente extra uuluam. Matricis confortatiuum uentoſitatis reſolutiuũ ⁊ doloris eiuſdẽ mitigatiuũ. ℞. ſpẽrum dyamargariton ſpẽrũ dyacimini añ.℈.i. ſpẽrũ triũ ſandaloꝝ ſine camphora añ.℈.ſ. çuccari albiſſimi.ʒ.iiij. miſce ⁊ cum aque capillorum ueneris ⁊ matricarie añ.q.ſ. fiat confectio ſolida in morſellis.iij.ʒ. pro quolibet.

Contra uentoſitatem matricis.

Recipe pillarũ de iera pigra ſeu de iera magna Gal. cõpoſitarũ ſm receptã imediate iſraſcriptaꝫ.℈.ij. agarici.℈.i. ſalis gẽme çinçib. añ.ʒ.i. miſce ⁊ cũ ſyrupi de calamẽto.q.ſ. ad incorporãdũ formenᷓ pille. vij. pro.ʒ. Iſtarum pillarũ aſſumat. v. in aurora ſaltẽ ſemel in duobꝰ mẽſibꝰ ſed nõ ampliꝰ q̃. vij. Quas qdẽ pillas aſſumat in uere tantu3 ⁊ autũno ⁊ nõ eſtate nec hyeme. Pille de iera pigra ſeu de iera magna Gal. de qbꝰ ſupra fit mentio. ℞. ſpẽru3 iere pdicte ʒ.i. aloes ſuccotrini electi.ʒ.i. miſce ⁊ cum oximelle ſimplicis q.ſ. ad incorporandum fiat magdaleon ſeu maſſa pro pillulis conficiendis. Confortatiuum ⁊ reſolutiuum. ℞. tyriace debite fermẽtate.ʒ.i. aquarũ rutbe.ʒ.j. mᷓricarie ſeu artemiſie.ʒ.ſ. miſce. Iſtã tyriacã aſſumat die imediate ſequenti aſſũptionẽ pillarũ imediate ſupraſcriptarum. Et eam taliter aſſumat per. x. horas poſt cenam immediate ꝓcedẽtẽ. Et per horas. vij. ante prãdium immediate ſequens ipſam aſſumptionem. Et interim dormiat ad libitum ſed non amplius duas hᵒs horis. Confortatiuum reſolutiuum ⁊ putrefactionis

ꝓhibitiuũ. ℞. dyacin amomi. ℥ ij. Iſtius ↄfectionis aſſumat
ʒ.ij. in mane alternis dieb⁹ in vna hebdõa tantũ ſinguli mẽſis
hyeme ſeu ẽt tpe recẽti. ꝛ poſt ipſi⁹ aſſũptionẽ ſtet ieiuna bo-
ris trib⁹ ad minus. ¶ Eductiuũ vẽtoſitatis ſeu expulſiuum
eiuſdẽ. ℞. ellebori albi ꝓ ſternutatorio. Iſti⁹ ellebori iſufflet
in nares p vnã horã cũ dimidia añ prãdiũ ꝛ poſt ventris bñ
ficiũ. Et eo ſternutatorio talr vtaſ tãtũ die poſt aſſũptionem
quãlibet pillarũ ſupraſcriptarũ. ¶ Cõfortatiuũ ꝛ reſolutiuũ
℞. bdelij. ʒ. i. xilobalſami fructus. ʒ. ſ. oleoꝝ ſpice nardi ruthe
añ. ʒ. ij. ſeium xilobalſami. ʒ. ij Bdeliũ ꝑus in dictis oleis iſun
daſ poſtea diſſoluaſ ꝛ xilobalſamũ ꝛ ſemina puluerizenſ de
inde oia ſil̃ miſce. Ultimo in hoc liquore petia linea infunda
tur ꝛ vuluę iponaſ. Et hoc ſel̃ in hebdõa tpe frigido qñ a di-
cto moleſtaſ accĩte. ¶ Confortatiuum ꝛ reſolutiuũ ut ſupra
℞. rutbe. M. ij. ſauine. M. i. floꝝ aneti camomille mellilotũ
añ. M. j. ſ. maiorane. M. j. mr̃icarie. M. ij. roſmarini. M. j. ſ
caſſie lignee. ʒ. j. ſeiuꝫ aniſi feniculi carui ameos ꝛ cimini añ.
ʒ. ſ. ↄtūdanſ oia groſſo mõ deĩde ſil̃ bulliant in aque fluuia-
lis q̃titate ſufficienti ꝓ cataplaſmate ſaltẽ colli mr̃icis uſqꝫ
ad ↄſũptionẽ ẽrte ptis aque fiat cataplaſma fiat medietas re
cepte. ¶ Confortatiuum ꝛ reſolutiuũ ut ſupra. ℞. decoctiõis
ſupraſcripte ꝓ cataplaſmate. ʒ. x. oleorũ liliorũ al. ſpice ꝛ aneti
añ. ʒ. ij. vitellos ouoꝝ nũero. ij. pulueris ꝣuccari. ʒ. ſ. croci. ℈. j
ſalis coīs. ʒ. iij. In hac decoctione ſedeat dña dũmõ decoctio
non ueniat ad vmbilicum.

¶ Contra curſum matricis.

Euacuatiuũ Si corp⁹ eſt repletũ ꝓ fiat flõmia ba
ſilice ex q̃ extrahantur. ʒ. vj. ſanguis
tertia hora diei ſtõcho ieiuno hito ꝑus uẽtris bñficio deide
corpore aliqualiter exercitato qb⁹ hec flõmia ſuccedat. Mñ-
cis ↄfortatiuũ ẽtuti familiare ꝛ ipſi⁹ ↄfortatiuũ. ℞. oleoꝝ lilio
rũ al. ʒ. x. amig. dulciũ. ʒ. iij. ſeiuꝫ aniſi puluex. ʒ. iii. vitellum
oui nũero. j. bñdicte ſimplicis ꝣuccari puluerizati añ. ʒ. ſ. cro
ci. ℈. i. ſalis coīs. ʒ. ij. miſce ꝛ fiat cliſtẽ. Iſtud cliſtẽ ſuauiter calꝫ
iponi faciat ſtõcho ieiuno die ꝑcedenti diẽ aſſũptionis ſolutĩ
ui imediate īfraſcripti utaſ ſel̃ in toto ſpatio. xv. dierũ. ¶ So
lutiuũ minoratiuũ facile ꝛ uſuale. ℞. pillarum alefanginarũ
℈. ij. agarici. ℈. i. bdelij gra. vj. ſalis gẽme ꝣinꝣib. añ. g. j. ſeium
aniſi. g. iij. miſce ꝛ cum iulep violarum. q. ſ. ad icorporanduꝫ
formenſ pille. vij. Iſtas pillas aſſumat in aurora ſaltem ſel̃
in uere ꝛ ſemel in autũno. Et dormiat p vnam horam poſt
ipſarum aſſumptionem ꝛ ſtet ieiuna horis. v. ꝛ non aſſumat
lauatiuum aliqd ſed p tunc prãdeat ꝛ p prandio in ferculo
comedat blites cũ boragine petroſillo ꝛ feniculo. ¶ Diuerſi
uum facile ꝛ ẽtuti familiare ualde ꝛ uſuale. Fricationes fiãt
extremorũ crura a genu infra ꝓ fricenſ deinde brachia a cu-
bito īfra tpe ꝑus fricenſ ſuauiter cũ pãno lineo calo in ma-
ne ꝑus hito ventris bñficio. ¶ Digeſtiuum. ℞. ſyruporum
de eupatorio de epithimo. ʒ. ſ. oximel. ſimplicis. ʒ. j. aquaruꝫ
abſinthij mr̃icarie añ. ʒ. ſ. capil. uene. ʒ. ij. miſce. Iſtud digeſti
uũ aſſumat calidum ꝛ non tepidum in aurora quatuor die-
bus continuis. Et poſt ipſius aſſumptionem dormiat ad li-
bitum ſed nõ amplius vna hora uel duabus. hoc ẽo talr ac
cipiat die ſequenti imediate aſſumptionem ſolutiui minorati
ui imediate ſupraſcripti. ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. pillaꝝ
fetidarũ pillarũ de bñdicta deſcriptarum in recepta imediate
infraſcripta agarici añ. ℈. j. ſalis gẽme ꝣinꝣib. añ. g. i. ſeminis
aniſi. gra. v. miſce ꝛ cum eluarij indi. q. ſ. ad incorporãduꝫ re
formenſ pille. vij. pro. ʒ. Iſtius ſolutiui aſſumat tantuꝫ ℈. ij. in
aurora ſeruatis modis deſcriptis in aſſũptiõe minoratiui i
mediate ſupraſcripti. hoc ẽo ſolutiuum aſſumat die ſequenti
iſtas quatuor vices digeſtiui. ¶ Pille de bñdicta de qb⁹ in
recepta imediate ſupra eſt mentio facta. ℞. ſpẽcierum eluarij de
bñdicte ptẽ. j. aloes ſuccotrini electi ptes. ij. miſce ꝛ cum elua
rij idi. q. ſ. ad icorporãdũ formeſ magdaleon ꝓ pillis ſeruan
dis ais formandis. ¶ Diuerſiuũ ut ſupra. Exerceateſ uel mo
ueatur motu itineratiuo ꝛ non deambulatiuo ita ut p ipſm ſi
at anhelit⁹ magnus velox ꝛ frequens aliqualiter reſpectu ſui
ſtãtis vel ſedentis his in die nãli. Uerũ qꝛ egrũ corpus eſt dñe
ut nõ accidit exigit iõ ipſa dña exerceatur ſpẽ exercitij mulie
bris corporis quibuſlibet dñabus ꝓportionabili. ¶ Diuer
ſiuum efficaci⁹ ꝑori ꝛ ẽtuti familiare. ℞. mr̃icarie. M. j. ſ. pu
legij calamenti ſauine añ. M. ſ. florum camomille mellilotĩ
nenufaris añ. M. j. ſeminum iuniperi. ʒ. iij. bulliãt oia ſimul
in aqua fluuiali q̃titate ſufficienti ꝓ lotione extremorũ uſqꝫ
ad conſumptionẽ tertie ptis. Ex hac decoctiõe ſuauiter cala
lauenſ ꝛ fricentur crura ꝛ brachia cum modis ꝛ ordibus de
ſcriptis in alia lotione ſupraſcripta. Iſta ẽo lotione utaſ ſal-
tem duobus dieb⁹ ſingulis hebdõa vnius menſis. Et ea uti in
cipiat ſexta die poſt aſſũptionem ſolutiui eradicatiui ſupra
ſcripti. ¶ Uentris lenitiuũ ꝛ mr̃icis mundificatiuum ipſiuſ
qꝫ ↄfortatiuũ. ℞. oleoꝝ lilioꝝ al. ʒ. v. ſiſami. ʒ. iij. pulueris ani
ſi. ʒ. ſ. vitellos ouoꝝ numero. ij. croci. ℈. ſ. ſalis coīs. ʒ. iij. miſce
ꝛ fiat cliſtẽ. Iſtud enema ſibi iponi faciat ſuauiter calm ſtõ
cho ieiuno cum modis ꝛ ordib⁹ deſcriptis in aſſumptione ꝓ
mi enematis ſupraſcripti. Et hoc uti icipiat duobus diebus
poſt aſſumptionem ſolutiui imediate ſupraſcripti. ¶ Matri
cis mundificatiuũ efficacius ꝑori imediate ꝛ ipſius conforta
tiuũ. ℞. decoctionis ſupraſcripte pro lotione extremorum. ʒ.
xv. in qua bulliant praſſij. M. j. mr̃icarie. M. ij. olei liliorum
alborum. ʒ. iiij. ſeminum aniſi puluerũ. ʒ. ij. vitellũ oui nũero
j. bñdicte ſimplicis. ʒ. ſ. pulueris ꝣuccari. ʒ. ſ. croci. ℈. ſ. ſalis
coīs. ʒ. iij. miſce ꝛ fiat cliſtere. hoc utatur cuꝫ modis ſi vult ef
ficacius remediũ. ¶ Digeſtiuũ uſuale. ℞. aquarum matrica
rie melliſſe abſinthij añ. ʒ. j. ꝣuccari. ʒ. ij. ſeminuꝫ aniſi pulue
rum. ʒ. j. miſce. Iſtas aquas aſſumat debite calas ꝛ non tepi
das in aurora cum modis ꝛ ordibus deſcriptis in digeſtiuo
ſupraſcripto. has ẽo aquas aſſumat trãſacto menſe poſt aſſũ
ptionem dicti ſolutiui eradicatiui. ¶ Solutiuũ uſuale ꝛ faci
le. ℞. pillarũ de bñdicta ſimplici infraſcriptarum colum. ℈. j.
agarici. ℈. i. ſalis gẽme ꝣinꝣib. añ. gra. j. miſce ꝛ cum ſyrupi de
abſinthio. q. ſ. ad incorporandum formenſ pille. vij. Iſtaruꝫ
pillarum aſſumat a tribus uſqꝫ ad. v. die imediate ſequenti
diem aſſumptionis quater digeſtiui uſualis imediate in mẽ
ſe utaſ ad libitum. ¶ Pille cões de qbus imediate ſupra fit
mẽtio. ℞. aloes ſuccotrini electi partes. iiij. myrre ptes. ij. cro
ci ptẽ. j. miſce ꝛ cũ oximellis ſimplicis. q. ſ. ad incorporãdum
cõficiaſ magdaleon ꝓ pillis ↄficiẽdis. ¶ Prouocatiuũ hu
miditatis mr̃icis. ℞. abſinthij maritimi. M. j. radicis mercu
rialis. ʒ. i. pulueris aniſi ſeminum carpobalſami ſeu ligni bal
ſami añ. ʒ. i. xilobalſami ſeu ligni balſami. ʒ. ii. gallie. ʒ. i. muſci
g. ii. Abſinthiũ ꝛ radix mercurialis contundaſ groſſo mõ ſo
lũ ut ſuccus eoꝝ ad ſuperficiem ducaſ ꝛ ab eis non effluat.
Deinde reliqua puluerizenſ ꝛ poſtea oia ſil̃ mixta in petia al
ba linea ſubtili ꝛ rara ligenſ ꝛ vuluę iponaſ. ¶ Cõfortatiuũ
mẽbroꝝ nãliũ mittẽdũ ꝛ mr̃icis recipientis ꝛ ꝓpꝰ ꝑncipioꝝ ꝛ
mittentiũ. ℞. trociſcorũ de abſinthio de reubarbaro añ. ʒ. ſ.
ariſtologie. ʒ. j. croci. g. j. miſce ꝛ cũ ſyrupi de abſinthio. q. ſ. ad
icorporãdũ formenſ pille. vij. pro. ʒ. Iſtarum pillarũ aſſumat
ſel̃ in hebdõa a duabus uſqꝫ ad. iij. ad libitum in mane cum
ſurgit. Et poſt ipſarum aſſumptionem ſtet ieiuna horis tri
bus ad minus. his ẽo pillis talr uti icipiat poſt aſſumptio-
nẽ ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti ꝛ ipſis taliter utatur in q̃
tuor hebdomadis continuis. ¶ Conſeruatiuũ mr̃icis ꝛ mem
broꝝ nãliũ ꝛ ꝓprie ipſius mr̃icis mẽſtruaqꝫ ꝓuocãs ꝛ ꝑfoca-
tioni mr̃icis obuians. ℞. ſpẽcierũ dyacalamenti. ʒ. j. aromatici
muſcati Meſ. ʒ. v. ꝣuccari albiſſimi. ʒ. iij. miſce ꝛ cum aqua-
rum abſinthij ꝛ capillo. ueneris añ. quantum ſufficit ad con
ficiendum fiat confectio in morſellis. iiij. ʒ. pro quolibet. Iſti⁹
confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit
duobus diebus in ſingula ſeptimana totius ſpatij. xv. dierũ
tantũ. Et poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiuna ad minus ho
ris tres. hac ẽo confectione talr uti icipiat tranſactis. x. dieb⁹
poſt aſſumptionem completam pillularum ſupraſcriptarum
in ſpatio inciſis.

¶ Contra curſum matricis.

Inteſtinorū lenitiuū ʒ doloris mitigatiuū ⁊ mři
cis cōfortatiuū. ℞. oleoꝝ liliorꝝ albo
rū. ℥. x. camomille. ℥. iii. croci. ℈. i. vitellos oui numero. ij. ſalis
cois. ℥. iii. miſce ⁊ fiat cliſtē. Iſtud cliſtē ſibi iponat debite calz
ſtōcho ieiuno dolorē ifeſtātē ⁊ qñ dubitat dolorē futurꝝ pric.
quo ēt cliſteri uti icipiat. xv. dieb⁹ ſcꝫ. ¶ Lenitiuū ⁊c̄. ut ſupra
imediate efficaci⁹. ℞. oleoꝝ liliorꝝ alboꝝ. ℥. xij. ſpice. ℥. iij. vitel
los ouoꝝ nūero. ii. croci. ℈. i. ſalis cois. ℥. iii. miſce ⁊ fiat cliſtere
Iſtud enema ſibi iponi faciat cū modis ⁊ ordibus deſcriptis
in ſupraſcripto ⁊ hoc ſi efficacius voluerit. ¶ Solutiuū faci
le. ℞. caſſieſi. ℥. i. bñdicte ſimplicis. ℥. iii. aquarum matricarie
ſcolopendrie capilꝫ veneris añ. q. s. pro potione miſce ⁊ fiat
potio. Iſtud ſolutiuū aſſumat debite calm ⁊ nō tepidū in au
rora deinde poſt ipſius aſſūptionē p horā imediate ſurgat. ⁊
poſtq̄ ſurrexerit ſtet ieiuna tantū trib⁹ horis ⁊ nō aſſumat le
actinū aliqđ ⁊ in dicto termino quatuor horarum prandeat
⁊ pro ferculo comedat blites cū boragine ⁊ feniculo. Itē car-
nes laudabiles ut pulli pdices ⁊c̄. Hoc vo ſolutiuum talr ſu
mat qñ ſibi libuerit pterq̄ luna exiñte in oppōne uꝫ cōbuſtio
ne. ¶ Solutiuū facile ⁊ uſuale. ℞. pillarū de bñdicta cōpoſi
tarū ſm receptā imediate ſuprascriptā. ℈. i. agarici. ℈. i. ſalis gē
me ſinçib. añ. g̃. ii. miſce ⁊ cū eluarij indi. q. s. ad incorporen
dum reformentur pilꝫ. v. Iſtarū pillarū aſſumat. iii. in auro-
ra ſingulo mēſe tātū ſcꝫ ⁊ cū reliqs modis ⁊ ordib⁹ deſcriptis
in aſſūptione ſolutiui imediate ſuprascripti cōpoſiti ex caſſie
⁊c̄. ¶ Pilꝫ de bñdicta de qb⁹ imediate ſupra fit mentio. ℞.
tantū ſpēcū de bñdicta ptē. i. aloes ſuccotrini electi ptes. ii. mi
ſce ⁊ cū eluarij indi. q. s. ad icorporādū formētur pilꝫ. vii. p
ʒ. ¶ Matricis ꝯfortatiuū. ℞. trociſcoꝝ de gallia muſcata. ℥. i
calamenti ſeminum iuniperi añ. ℥. ſ. contundanꝫ oia groſſo
mō deinde miſce. Iſtā mixtionē in petia ſubtili rara linea im
ponat ⁊ liget cum filo ipſo remanente longo ⁊ vulue iponatꝫ
ita tñ q non trāſeat medietatē colli vulue in ſero cum vadit
dormitum ⁊ ipſam talr in nocte retineat tota nocte. Hoc vo
medicamine talr utatꝫ in ſingulis hebdomada. ¶ Renuʒ ma
tricis confortatiuū. ℞. raſure eboris. ℥. i. dragunti gūmi ara-
bici añ. ℈. i. ſeminum coium maioꝝ fridorum. ℥. ii. vnguenti
Galꝫ. ℥. iii. oleorū maſticis liliorū alborum añ. ℥. ii. boli armeni
℥. i. ſ. cere albe. q. s. pro vnguento molli miſce ⁊ cum modico
modici aceti. q. s. ad penetrandum fiat vnguentum molle ad
lentum ignem. Iſta vnctione talr vngantꝫ renes uſqꝫ ad os
caude ieiuno ſtōcho in mane cum ſurgit duob⁹ diebus in he
bdomada. Qua vnctione talr utatꝫ poſt aſſumptionē ſcꝫ ſo-
lutiui ſuprascripti ex caſſiaſi. dicta ſimplici ⁊c̄. ¶ Stipticati
uū matricis ⁊ amplius humiditatum eius exiccatiuū. ℞. pi
nearū corticis. M. iii. antimonij lib. i. florū ſquinātī. M. ii. cō
tundanꝫ oia groſſo mō deinde ſiꝫ bulliāt in vini albi medio
cris vinoſitatis ⁊ ſaporis aliquantulū agreſtis ⁊ non dulcis
In hac decoctione ſuauiter calā pānus lineus alb⁹ infundatꝫ
ligatus cum filo duplo longo deide vulue intromittatꝫ uſqꝫ
ad medietatē colli matricis filo pēdēte ab extra ſeruatis reli
qs modis ⁊ ordib⁹ deſcriptis in uſu matricis ꝯfortatiui de-
ſcripti in recepta cōpoſita ex gallia ⁊c̄. ¶ Humiditatum ma-
tricis exiccatiuū. ℞. coralloꝝ rubeoꝝ. ℥. ii. antimonij. ℥. iii. tha
loc. ℥. i. ſ. teranꝫ mediocriter. deinde in petia linea ſubtili ⁊ ra
ra ligata vulue ſupponatur filo ab extra pendente. ¶ Humi
ditatum matricis exiccatiuum ⁊ ſtipticatiuum amplius. ℞.
ſquinanti floꝝ. M. iiii. myrti fruct. ℥. i. ciperi radic. M. i. ſ. cō
tundanꝫ oia groſſo mō deinde ſiꝫ bulliāt in vini nigri medie
vinoſitatis ⁊ ſaporis aliquātulum agreſtis ⁊ non dulcis. In
hac decoctione debite calā pānus lineus infundatꝫ deinde
cū filo ligat⁹ vulue imponatꝫ uſqꝫ ad medietatem colli matri
cis ⁊ filo ad extra vuluā pēdēte ſeruatis reliqs modis ⁊ ordi
nibus deſcriptis in uſu ſuppoſitorij cōpoſiti ex corticib⁹ pi-
nearum. ¶ Cōfortatiuū mřicis cordis cerebri ut hic ſupra
℞. ſpēcū dyābre. ℥. i. aromatici muſcati M. eiue. ℥. ſ. çuccari al
biſſimi. ℥. iii. miſce ⁊ cum aquarū abſinthij capillorum vene
ris añ. q. s. ad conficiendū fiat confectio ſolida in morſell. iii.

℥. Iſtius confectionis aſſumat vnū morſellū in mane cum ſur
git duobus dieb⁹ in ſingulis hebdomada in ſpatio. xv. dierū
⁊ poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiuna ad minus horis tribus
Hac vo confectione talr utatꝫ in alijs. xv. dieb⁹ immediate ſe
quentib⁹. xv. dies aſſūptionis cōfectiōis ſuprascripte in alia
recepta. ¶ Exiccatiuū humiditatis mřicis ipſamqꝫ confor
tātis. ℞. maſticis. ℥. ii. thuris. ℥. i. radicis tamariſci. ℥. i. ſ. pulue
riçentur oia deinde ſimul mixta in petia alba linea ſubtili ⁊
rara ligentꝫ. Iſtud medicamē iponat vulue uſqꝫ ad medieta
tem colli matricis ⁊ ipm talr tota nocte teneat ſaltem ſemel
in hebdomada ſingula preterq̄ in tpe calo. hoc utatur tnis
facto menſe poſt aſſumptionē ſolutiui ſuprascripti. ¶ Exic
catiuū humiditatum ⁊ pori efficaci⁹. ℞. lane ſine lanuginis
que in

℈. ſ. cimini. ℥. ſ. plātaginis ſumach añ. ℈. ſ. pulueriçenꝫ
oia ſubtilr cōmode in petia linea ligenꝫ ut hic ſupra in alio
medicamine. ¶ Exiccatiuū humiditatū mřicis ut hic ſupra
efficaci⁹. ℞. thaloch. ℈. ii. antimōij. ℥. ii. fruct⁹ berberis. ℥. j. plā
taginis. ℈. j. radic. acetoſe. ℥. ſ. ſumach. ℈. j. pulueriçenꝫ deide li
genꝫ ut hic ſupra. hac utatꝫ ut ſupra de alio ſi efficaci⁹ ucine
rit medicamē. ¶ Exiccatiuū humiditatū mřicis ipſiuſqꝫ cō
fortatiuū ētum valde familiare ⁊ uſuale. ℞. ſpice nardi. ℥. ſ.
radic. acetoſe. ℈. i. piſtenꝫ mediocriter deinde mixta in petia
linea alba ſubtili ⁊ rara ligenꝫ. Si vo vult medicamē tunc
familiari⁹ tūc duob⁹ noctib⁹ in ſingulis hebdōa pterq̄ tpe calo
ſibi iponat vulue ſuatis modis dictis in alijs ſuprascriptis.
¶ Exiccatiuū hūiditatū mřicis uſuale impgnationē iuuās
℞. coaguli leporis. ℈. ij. ligetꝫ in petia alba ſubtili rara. Si vo
vult medicamē grati⁹ qđ ēt iuuat ad ꝯceptionē. aut ēt ſi medi
camē pcedens pmutare vult tūc hoc utatꝫ ut ſupra de alijs.
¶ Exiccatiuū hūiditatū mřicis uſuale. ℞. gallie muſcate. ℥.
ſ. thuris. ℥. vi. gariofiloꝝ. ℥. ii. ſumach. ℥. i. muſci q̃rtā ptē gra.
j. vini nigri odoriferi medie vinoſitatis. Pulueriçenꝫ omnia
groſſo mō deinde bulliant ſiꝫ uſqꝫ ad conſumptionē tertie p
tis. Si vo efficacius medicamē voluerit hoc imponat vulue
cum modis dictis ſupra in alijs.

¶ Contra ſterilitatem mulieris ex debilitate virtutis conce
ptiue.

Matricis ꝯfortatiuū. ℞. nepite nucis muſ. mřicarie
muſci milleſolij adipis anſeris olei lilio-
rū alborū cere albe: herbe piſtenꝫ deide oia ſiꝫ icorporenꝫ ⁊
fiat peſſariū. ¶ Mřicis ētutis ꝯfortatiuū ꝯceptiue. ℞. coagu
li leporis butyri muſci miſce ⁊ ex his ibibatꝫ cotū ⁊ ſupponatꝫ
poſt mēſtruationē. ¶ Mřicis mūdificatiuū. maſtix ſuppoſi
tus mūdificat ⁊ eſt familiare. ¶ Mūdificatiuū efficaci⁹. ℞.
myrre ſtoracis liqde baccaꝝ lauri ireos croci olei lilioꝝ albo
rum. Contundenda contūdantur groſſo modo: deinde ipſa
talr ꝯtuſa in dicto oleo liliorū alborū infundanꝫ ⁊ extracta
ab oleo miſceanꝫ cū ſtorace liqda. Ultimo oia ſiꝫ in petia line
ſubtili ⁊ rara ligata in vuluam iponanꝫ. ¶ Mūdificatiuū
mřicis. ℞. bdelij hyſopi nigelle laudani croci olei liliorū al.
piſtanda piſtenꝫ deide cū dictis laudano ⁊ oleo liliorum al
borum incorporentur ⁊ fiat peſſarium. ¶ Uirtutis gñatiue
⁊ conceptiue ꝯfortatiuū. ℞. ſemis baucie artemiſie biſtorte
ſpice nucis muſcate adipis anatis. Pulueriçāda pulueriçen
tur deide cum dicta aqua icorporenꝫ ⁊ fiant pillule. vij. pro ℥
¶ Mřicis mūdificatiuum familiare ⁊ ētutis ꝯceptiue con-
fortatiuum. ℞. fenugreci gallie muſcate adipis anatis. Piſtā
da piſtētur deide cum dicto adipe miſceatur ⁊ fiat ſuppoſito
rium. ¶ Mřicis mundificatiuū. ℞. folij myrre olibani os
dei croci adipis anſeris. Piſtanda piſtentur deide cum adi
pe icorporentur ⁊ fiat ſuppoſitorium. ¶ Uirtutis cōceptiue
⁊ mřicis ꝯfortatiuum. ℞. cipi ſqnanti nucū cypſſi artemiſie
radicum peonie ſeminum iuniperi corticū pinearū. bulliāt
oia ſiꝫ in aq̃ fabarum. q. s. pro encatiſmate ⁊ fiat encatiſma.
¶ Uirtutis conceptiue ꝯfortatiuum. ℞. nucis muſcate enū
monij gallie muſcate ſpice ſileleos croci gariofilorum muſci.
Contundenda cōtūdanꝫ groſſo mō deide oia ſimul in petia

linea ſubtili ⁊ rara ligata in vulnꝰ īponat̃. ℂ Virtutis gn̄a tiue ⁊ ↄceptiue cōfortatiuũ. ℞. ſpēꝶ boꝶ triũ.ſ. dyamuſci dulcis dyābre dyamargariton gallie muſcate ſileleos ſemi nũ peonie raſure eboris xilobalſami. pulueriȝāda pulueri ȝent̃. deinde oia ſil' mixta in petia linea ſubtili ⁊ rara ligata in vulnꝰ īponant̃. Et hic nō ponunt̃ doſes medicinarum.

De paſſionibus Iuncturarum ⁊ extremitatum.

ℂ Contra podagrā ꝯ materia mixta.

Solutiuũ minoratiuũ facile. ℞. pillaꝶ de bn̄dicta īfraſcriptaꝶ in recepta 2ª īfraſcripta. ʒ.ij. agarici mirabolanoꝶ an̄. ʒ.j. ſalis gēme ȝinȝib. an̄. ℈.j. miſce ⁊ cū dyaſinicone. q.s. ad icorporādū formēt̃ pille. vij. p. ʒ. Pille de bn̄dicta de qbꝰ fit mētio imediate ſupra. ℞. ſpērū de bn̄dicta. ʒ.j. aloes ſuccotrini electi. ʒ.ij. miſce ⁊ cū mellis roſati colati. q.s. ad incorporādū format̃ magdaleon pro ipſis pillis fiēdis de qbus ſupraſcripta pͥma recepta fit mentio. ℂ Digeſtiuũ. ℞. aq̄rū ſaluie. ℥.j.ß. abſinthij cicoree an̄. ℥.j. ȝuccari albiſſimi. ʒ.j. ℂ Solutiuũ eradicatiuũ. ℞. pillarum ſupraſcriptarū in pͥma recepta. ʒ.ij. de hermodactylis Nico. ʒ.j. miſce ⁊ cum dyaſinicone. q.s. ad incorporādū reformēt̃ pille. vij. pro. ʒ. ℂ Solutiuũ uſuale facile. ℞. pillaruꝫ de bn̄dicta ſupraſcriptarū in pͥma recepta quātitatē a duabus uſqꝫ ad quinque ad libitū. ℂ Solutiuum aliud uſuale ⁊ facile. Recipe terbētine lote ter cū aq̄ plātaginis. q.s. ad debitam terbētine lotionē ipſius. ʒ.ij. ℂ Solutiuũ leuiſſimū ⁊ ↄfortatiuũ oium mēbroꝶ nālium cerebri ⁊ iūcturarum. Recipe mirabolanum kebuli ↄditum. j. ℂ Cōfortatiuũ ut ſupra. ℞. ſaluie minutim inciſe ⁊ nō piſtate ne ſuccus ab ipſa defluat lib. ß. mellis aliq̄liter cocti ⁊ optime deſpumati. q.s. pro dicte ſaluie infuſione ⁊ ipſoꝶ pus ebullitione ⁊ electuarij cōpoſitiōe ſpērum triaſandaloꝶ ſine cāphora, aromatici roſ. deſcriptione Gabriel. an̄. ʒ.iiij. Saluia ⁊ mel pͥus bulliāt ſimul modicū ad lentuꝫ ignē optime incorporent̃ ⁊ totū redigat̃ in forma electuarij. ℂ Cōfortatiuũ iūcturarū. Subtularis fiat ut calcea tus debite latus ⁊ nō ſtrictus multū ne ipm moleſtet ex pelle canis ↄfecta debite ⁊ portet̃. ℂ Mitigatiuũ doloꝶ repercuſſiuũ ↄfortatiuũ ⁊ reſolutiuuꝫ. Si rubet dolens tunc liniatur locus idē in pͥncipio ⁊ augmēto morbi ex ſolo oleo roſato facto ex oleo onfancino ⁊ in duplici uaſe ſm canonē ⁊ cum petia linea in dicto oleo infuſa idē locus tunc epithimet̃. ℂ Cōfortatiuum ⁊ doloꝶ mitigatiuũ. Recipe mice panis. q.s. pro emplaſtro lactis mulierbus aut ouis aut capre aut uacce: ſed melius mulieris. deinde ouis ⁊. q.s. pro debita infuſione mice panis ſupraſcripte. Vitellum oui croci modicum. q.s. ad aromatiȝādum ⁊ aliqualiter tingendum. miſce ⁊ fiat emplaſtrum. ℂ Doloris mitigatiuũ ⁊c̃. Liniat̃ locus dolens ex medulla caſſiefi. Auic. ſc̄do canone. cap̄ ꝓpͦ de caſſiafi. ℂ Mitigatiuum cōfortatiuum ⁊ reſolutiuũ. Si vͦ nō rubet locus dolens nō vngat̃ in q̄tuor pͥmis diebus ſed poſt quatuor pͥmos dies vngat̃ locus tm̄ ex oleo camomillino facto in duplici uaſe ſm canonem: ⁊ tūc ex eodē oleo camomille epithimet̃ cum petia linea infuſa in dicto oleo. ℂ Mitigatiuuꝫ ⁊c̃. etiam ut hic ſupra. Recipe rape raſe ſeu gratate qđ idem eſt cucurbite ꝑparate ſimiliter folioꝶ caulis. De his oibus tribꝰ an̄. q.s. pro emplaſtro aſſungie porcine oleoꝶ camomille roſati. De his tribus eq̄liter. q.s. ad impinguādum. farine fenugreci. q.s. ad oia ſimul incorporandū. Rapa cucurbita ⁊ caules ſimul bulliāt parua ebullitione ad lētum ignē. Ultimo reliqua oia addant̃ ⁊ fiat emplaſtrū ad lētum ignē. ℂ Confortatiuum ⁊c̃. ℞. carnis galline ptes. ij. farine ordei ptem. ß. De ambobus ſimul. q.s. pro emplaſtro miſce ⁊ fiat emplm̄ auctoritate kyrai auci. ℂ Cōfortatiuũ ⁊c̃. ℞. tritici cocti ptes q̄tuor. florum violarū ptē. j. de ambobꝰ ſimul. q.s. pro emplo aſſungie porcine. q.s. ad icorporādū miſce ⁊ fiat emplꝫ. De flobotomia vͦ hic nullā feci mētionē qꝛ ipſa flōmia in podagra nō eſt fienda niſi cū ualde forti intētione ad hoc. Nā ipſa flobotomia humores per corpus fluere facit Auic. ⁊c̃. ℂ Coitꝰ eſt ſumme nocituus. Uinū nocet ⁊ ꝓpͤ vinoſuꝫ. Omne etiā vinū album vinoſum ⁊ nō vinoſuꝫ nocet. Frigus loci ualde nocet. Repletio nauſeatiua ualde nocet. Ponere indigeſtuꝫ ſup indigeſtū itidēꝫ nocet ſeu comedē ſeu bibē ante pͥoris ci bi digeſtionē qđ idē eſt. Bibē ante comeſtionē. xv. uel. xij. bolorum ad minus nocet. Euitet acetū res viſcoſas. poma legumina oia ⁊ ꝓpͤ recētia pͤter cicera rubea de qbus aliqñ p̄t comedere carnes porcinas citonia vͦ dū dubitat dolorē proximū ⁊ etiā dolorē pꝛeſentē. nō bibat vinum ſed ſolum aquaꝫ fluuialē coctā cum ȝuccaro: aut ipſa pͥus cocta ȝuccarum infundat̃ ad libitū. Alio vͦ tēpore q̄nocūqꝫ ſanitatis bibat vinum pauciferū ſeu multum remiſſe vinoſitatis qđ idē eſt: vinū nigruꝫ ⁊ ſit ſtipticū ſeu habēs multū de tortura torcularis qđ idē eſt lymphatū ex duabꝰ ptibꝰ aque ad minus ⁊ tertia parte ipſius vini ad amplius. Ieiunet duobꝰ diebus in ſingula hebdomada. vꝫ die ueneris ⁊ die ſabbati. ⁊ in prandio nō comedat ulterius q̄ in alijs diebus. ⁊ in ſero pro collatione comedat pͥus tres uel q̄tuor bolos panis: deinde bibat vnū cyathum ad amplius dicti vini ſtiptici nigri lymphati ut ſupra. Nō utat̃ rebꝰ ſpiritualis nec etiā multū ſtipticis nec calidis notabiliter nec frigidis: ſed tm̄ utat̃ rebꝰ remiſſe calidis.

ℂ Contra podagrā calidā cum aliq̄li flegmate ſed nō nimis ſeu nō multuꝫ intēſe calidā.

Solutiuũ. ℞. pillarū de bn̄dicta īfraſcriptarū. ʒ.ij. agarici. ʒ.j. ſalis gemme. ℈.j. miſce. ⁊ cum electuarij ſucci roſaꝶ. q.s. ad icorporādū formēt̃ pille. vij. Iſtarū pillarū aſſumat a duabꝰ uſqꝫ ad. v. ad libitū in aurora aut per vnā horā an̄ cenā ad libitū ſed melius eſt in aurora. Et ſi ipſas aſſumat tūc poſt ipſarū aſſumptionē ſtet ieiunꝰ horis q̄tuor ad minus ⁊. v. ad maius. Et eas pillas taľr aſſumat ſingulo mēſe ſemel pͤterq̄ tpibꝰ magni caumatis ⁊ frigoris. aut in ſingulis. xx. diebꝰ ipſas taliter aſſumat ut hic ante. ℂ Pille de bn̄dicta de qbus in recepta imediate ſupraſcripta fit mētio. ℞. ſpēruꝫ de bn̄dicta electuarij. ʒ.j. aloes ſuccotrini electe. ʒ.j. miſce ⁊ cum mellis roſati colati. q.s. ad oia debite incorporandū fiat magdaleon pro pillis formādis. ℂ Iuncturaruꝫ ↄfortatiuum. Lauet ſibi manus ante ⁊ poſt cibū ⁊ pͥcipue tpe frigido ⁊ recētī ⁊ cū vino albo non vinoſo nec pauciferō ſed tm̄ medie vinoſitatis. aut ſaltē taliter ſibi lauet tm̄ in altero dictoꝶ ciboꝶ ad libitū cū dicto vino albo ⁊c̃. ut hic an̄. nā vinū nigrū eſt poroſitatū cutis nimis ↄſtrictiuuꝫ ⁊ ita in hoc caſu reſolutionis humoꝶ ꝓhibitiuũ. ℂ Cōfortatiuũ iūcturarum ut ſupra ⁊ nodoſitatis ipaꝶ ꝓhibitiuũ. ℞. cere albiſſime. ʒ.iiij. ad amplius. terbētine electe. ʒ.ß. aut magis ſm proportionē ſupraſcriptam ⁊ cerā. miſce oia ⁊ fiat pilla ſatis magna ⁊ amplexibilis leniter a manu ſua. Iſtā pillaꝫ teneat crebro in manu ſua q̄cunqꝫ hora diei ad libitū ⁊ ꝓpͤ ſtomacho ieiuno ⁊ ꝓpͤ tēporibus frigido ⁊ recenti.

ℂ Contra podegram ex materia mixta.

Materia mixta ex cholera ⁊ flegmate. Minoratiuuꝫ ſolutiuũ facile. ℞. pillarū de bn̄dicta īfraſcriptaꝶ in infraſcripta recepta. ʒ.ij. agarici mirabolanoruꝫ kebuloꝶ an̄. ʒ.j. ſalis gēme ȝiȝib. an̄. ℈.j. miſce ⁊ cū dyaſiniconis. q.s. ad incorporandū forment̃ pille. vij. p. ʒ. ℂ Pille de bn̄dicta de qbus imediate ſupra fit mētio. ℞. ſpērū de bn̄dicta. ʒ.j. aloes ſuccotrini. ʒ.ij. miſce ⁊ cū mellis roſati colati. q.s. ad incorporādū format̃ magdaleon pro pillis de bn̄dicta fiēdis de qbus in īfraſcripta recepta ꝓ fit mentio. ℂ Digeſtiuum. ℞. aq̄ruꝫ ſaluie. ℥.j.ß. abſinthij. ℥.j. endiuie. ℥.ij. ȝuccari albiſſimi. ʒ.ij. miſce. ℂ Solutiuuꝫ eradicatiuũ. Recipe pillarū ſupraſcriptarū in pͥma recepta. ʒ.ß. de hermodactylis minoꝶ. ʒ.j. miſce ⁊ cū dyaſiniconis. q.s. ad icorporāduꝫ formētur pille. vij. pro. ʒ. ℂ Solutiuũ uſuale. Recipe pillarū ſupraſcriptarū in pͥma recepta ad libitū. ʒ.j. uel. ʒ.ß. ℂ Solutiuuꝫ aliud uſuale ⁊ facile. Recipe terbētine lote ter uel q̄ter cū aq̄ plātaginis. q.s. ad debitā triniā lotionē ad libitum. ʒ.j. uel. ij. ℂ Solutiuum leuiſſimū ↄfortatiuũ. Recipe mirabolanoꝶ kebuloꝶ ↄditorū. j. ℂ Cōfortatiuũ ⁊c̃. Recipe ſaluie minutiꝫ

inciſe ꝛ nō piſtate ne ſuccus ab ipſa effluat lib. ſ. mellis eliq
liter cocti ꝛ diſpumati optime. q. s. pro dicte ſaluie infuſione
ꝛ ipariū pua ebullitione. ſpērum triaſandalo℞. ʒ. iii. aromatici
roſati deſcriptione Gabriel. ʒ. i. Saluia ꝛ mel pūs ſil' bulliāt
ad lētū ignē modicū ꝛ ad lētū ignē ut ſupra optie incorporent.
Ultio dicte ſpēs addant ꝛ totum redigat in forma electuarij.
¶ Cōfortatiuū ut ſupra. Sotulari a fiāt lata nō ſtricta ex pel
le canis ꝯfecta debite ꝛ apponant. ¶ Mitigatiuū ꝛc. Cōfor
tatiuū ꝛ reſolutiuū. Ungat ꝯtinue locus ex oleo roſato facto
in duplici uaſe ſm canonē ſi rubet locus pſeuerante ipſo ru
bore inteſo. Si vō nō rubet locus nō vngat in duob' pmis
dieb'. Sed poſt dictos duos dies pmos vngatur ex oleo ca
momillino facto in duplici uaſe. ¶ Unguentū. ℞. dyaltee
lib. ſ. terbētine. ʒ. iiii. olei laurini. ʒ. iiii. ſepi hircini. ʒ. ſ. maſti
ce. ʒ. ii. olei decoctionis uermium terreſtrium lib. ſ. cere. q. ſ.
pro vnguento vngatur locus dictus.

¶ Contra guttas ꝛ dolores earum.

Recipe mirabolano℞ kebulo℞. ʒ. ii. ſ. turbit. ʒ. i. ſeſib. ʒ. i. ſe. petroſilij. ʒ. ii. ameos domeſtici. ʒ. ii. ſuccari ad pōdus oium. pulueriſent ꝛ capiat pro vice. ʒ. iiii. in aurora cū vino bono calido ꝛ fac aſcellare ter uel qter ſuauiter ꝛ eſt medicina ſecura nec eſt cuſtodia niſi ꝙ cena ſit aſſumptio nē ſit per. viii. horas ut meli' opet medicina neqꝫ facias pul uerē eſſe nimis uetere ad faciēdū ꝛ pdictarū rerū accipiant pōdera mirabolano℞. xxiiii. ꝛ de turbit. xi. ꝛ de ſeſib. 7. ꝛ de ſemib' petroſilini. iiii. ſuccari albi. ʒ. i. ꝛ tūc erunt. ʒ. iiii.

¶ Cōtra nodoſitatē iūctura℞ manus ꝛ aliqualē ſtuporem.

Cerotū. ℞. mucillaginū altee. mucillaginū ſeminū li ni fenugreci añ. ʒ. ſ. pinguedis galline. ʒ. i. dragāti gūmi arabici añ. ʒ. i. pulparū ſebeſten. ʒ. i. pulueris calamētu. ʒ. ſ. olei lilio℞ albo℞. ʒ. i. terbētine. ʒ. ii. cere. q. s. pro ceroto miſce ꝛ fiat cerotū. Iſtud cerotū ptib' manuū leſis apponat ꝛ debite liget ꝛ tale trib' dieb' teneat: deinde diſſoluatur: ꝛ poſtea reiteret applicādo tale ſm neceſſitatē. Si vō vult vnctionē tūc minoret quātitas cere in hoc medicamine apponat ꝛ totū hoc redigat in forma vnguēti. Et hoc vnguento vngant loca manuū leſa ſtōcho ieiuno. vꝫ per vnam horaꝫ ante prādiū ꝛ ante cenā per tantūdē ꝛ etiā qn uadit dormitū ꝛ eo taliter utat ad libitū tēporibus frigido ꝛ recenti.

¶ Contra ſciaticam. Cap. pmum.

VInū ſit vinoſitatis medie ſed melius pauci ferū medij coloris ſeu coloris granate ſed meli' cū nigrū dyaphanū ſeu clarū ſaporis declināns aliqualiter ad agreſtē: aut meli' medij inter agreſtē ꝛ dulcē ſaporem. Et ſi vult vinum dulce dulcoret ipm cū ſuccaro albiſſimo. Uinū ꝛ ut hic imediate ſupra ſit ſaluiatū. vꝫ in quo ipſo muſto ſaluia bullierit tm nō ſi ebullitione eiuſdē muſti. aut in quo ſaluia minutim inciſa pluribus dieb' ſteterit totū hoc iuuat. Nō bibat niſi in prandio ꝛ in cena ſemp comedat. x. aut. xii. bolos anteꝗ̄ bibere incipiat. Lymphet in hyeme vinū medie vinoſitatis ex aq̄ fluuiali. aut etiā ciſterne pte q̄rta tot' pot'. In eſtate vō extignis tertia pte. In tpib' aūt medijs medio mō. vini pauciſerū nō lymphet. Preſt āt iuſſimū adꝫ potū ꝛ melius quocūqꝫ vino eſt melioratū ſeu aq̄ melius ſaluiata. ¶ Salata. Comedat tres uel q̄tuor bolos ſalate infraſcripte in introitu menſe aliquotiens ſaltē bis in ſingula hebdomada ꝛ ppē in cena pterꝗ̄ tpe magni caumatis in quo tpe ipſam ſalatam nō comedat alumina cū boragine modico roſmarini ꝛ modico mēthe ſimul mixtis cū agreſta ꝛ cū melle ꝛ eſt melius. aut ſi vult tali modo acetū tunc ipm nō ſit acutū ꝛ ſit lymphatū tm cū aq̄ cocta ꝛ nō cū vino: deinde in ipō ponāt ſucca℞ capparis cōduos cum agreſta aut aceto ꝛ ut hic immediate ſupra. Tēpore vō magni caumatis comedat ſalatā cōpoſitā ex q̄tuor ptibus cicoree ꝛ mēthe ꝛ ſaluie añ. ptē. ſ. mixtis cū agreſta uel vino granato℞ uel aceto ꝛc. ut hic ſupra. ¶ Fercula. Brodetos comedat ex oui vitellis cum pane triturato ꝛ brodio ſine caſeo. Et ſi vult caſeum inter brodetūꝫ ponat aliquādo modicū caſei duri ꝛ antiqui. Amigdalata cū vitellis ouo℞ ꝛ ſine vitellis ouo℞ ad libitū iuuat. Panata cū vitellis ouo℞ ꝛ ſine vitellis ouo℞ ad libitū in brodio cicerū rubeo℞ uel nigro℞ in quo cocte ſint alique ex infraſcriptis carnibus laudabilib' facta cū aliqb' granis co℞ iuuat. Panata facta in brodio caulū cū aliqb' folijs ipſo℞ caulīuꝫ ēt ut hic ſupra de panata brodio cicerū. Et far frumenti cū amigdalis ꝛ vitellis ouo℞ ꝛ ſine ipſis ad libitū in brodio alicui' carniū ifraſcripta℞. Bi tes cū boragine ꝛ brodio carniūꝫ ut hic ante. Panis coctus in brodio carniū aut ſaltē infuſus in ipſo. Pultes ex farina ſimile cocti cū brodio carniū vitelli ouo℞ diſſoluti cū brodio medie pinguedis: deinde cocti cū brodio carniū. Porrū debe debite piſtata ꝛ bullita ꝛ abiecta pma aq̄. deinde optie cocta in brodio carniū cū modico ſatureie ꝛ modico mente. Radix caulis triturata ſeu minutim inciſa ꝛ non piſtata mixta cum mica panis triturata cum vitellis ouorum ꝛ cocta in brodio carniūꝫ. Bugloſſa ſeu lingua bouina minutim inciſa cum modico ſatureie ſeu ſatureia ſola in brodio carnium cocta. Saluia triturata ſeu minutim inciſa nō piſtata ꝛ cū modico roſmarini ꝛ vitellis ouo℞ cocta in brodio carnium ꝛc. ut ſupra. ¶ Carnes. Comedat carnes vituli caſtroni ſeu caſtrati iuuenis non amplius vnius anni capreti domeſtici capreoli ſylueſtris leporini iuuenis ericij porcinis cū ptre℞ pullo℞ ꝛ faſiano℞ pdicū francolino℞ paleborū ſeu pipionū turturū turdo℞ laudarū auium paruarū ceterarum ſeu in platis degentiū paſſeribus dumtaxat exceptis ꝛ ppterea q̄ diſſolutis ſunt dīgōmes. Epata gallinarū anſerum ſimiliter cū aromatibus ſeu ſpēbus ifraſcriptis. ſupraſcriptas carnes in prādio comedat potius elixas ꝙ aſſatas. In cena autem potius comedat ipſas aſſatas ꝙ elixas. ¶ Piſces. Piſces comedat paruos petroſos lucios paruos temolos ſtrileos ſordacos cauedanos paruos meniolas barbonos ꝛ oratas paruas piſceres paruos. Omnes piſces potius comedat frixos ꝙ elixos. Uitelli ouorum recentium ſorbilium aut in aqua frictum ad libitum iuuant frixatie ex ouis mixtis cūꝫ ſaluia aut cū ſubſcriptis herbis odoriferis. De caſeo duro antiquo pōt aliqn̄ comedere ꝛ ppterea poſt cibū ſed non multūꝫ comedat. ¶ Aromata ſeu ſpecies. ℞. cinamomi electi. ʒ. ſ. gariofilorū ʒ. ſ. ſinſib. ʒ. i. croci. ʒ. j. coriandrorum preparatorum. ʒ. i. ſuccari albiſſimi. ʒ. ij. pulueriſentur oīa ſubtiliter deinde miſce. Ex his aromatibus aromatiſentur fercula ſua ꝛ ſapores ſui ꝛ ſua comeſtibilia ad libitum ſaltem ter in hebdomada plus ꝙ tpe calido. ¶ Sapores. Sinapiſmum debite dulcoratum cum melle potius ꝙ cū vino cocto ſapor camelinus ſapores ꝛ uae ex ſerpillo petroſilino ſatureia roſmarino menthe ſaluia epata gallinarum ꝛ anſerum cocta in aceto non nimis acuto. Piſtanda piſtentur debite deinde omnia ſimul incorporentur. Ultimo totū dulcoretur cū modico mellis aut cum melle paſſularum. ¶ Fructus. Ficus ꝛ ppterea ſiccas comedere poteſt paſſulas paruas ꝛ ppterea nigras: plūbum. Fiſticos ſeu piſtachos amigdalas grana pini paſſe ſuſiter in aqua feruenti deinde expreſſa ultimo ſiccata in umbra. De dactylis vō aliquando comedere poteſt ſed nō multū nec ſepe. ¶ Capitulum ſecundum. Euacuatio mēs cōes. ℞. foliorum blitis maluarūꝫ añ. M. j. mercurialis. M. j. ſ. florum camomille melliloti aneti. M. j. ſeminum fenugreci cartami lini ana. ʒ. ſ. vitelli oui numero. j. caſſiefiſt. ʒ. j. benedicte ſimplicis ſuccari roſa. añ. ʒ. ſ. olei liliorum alborum. ʒ. iii. camomille. ʒ. ij. ſalis communis. ʒ. iij. Herbe flores ſemina bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aque pro enemate uſqꝫ ad cōſumptionem tertie partis aque deinde optime exprimentur ꝛ colentur ultimo de tribus cyathis dicte colature reliqua omnia addantur ꝛ fiat cliſtere. Iſtud enema debite calidum aſſumat bis in duabus primis hebdomadis ad minus ſtomacho ieiuno ꝛ plus ꝛ minus ſm neceſſitatem conſilio medici cure aſſiſtentis. ¶ Solutiuū ut ſupra. ℞. caſſiefiſt. ʒ. j. pulpe ſebeſtē. ʒ. ſ. mellis paſſularum paruo℞ nigrorum. ʒ. j. aque abſinthij. ʒ. i. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione. Poſt

dictarũ ſebeſten diſſoluant᷑ optime cũ dictis aq̃ ⁊ ſero capri-
no. deinde oĩa ſimul īcorporent᷑ ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ
aſſumat debite calidũ ⁊ nõ tepidũ in aurora: deinde poſt ip-
ſius aſſumptionẽ ſtet ieiunus tribus horis q̃t· or ⁊ interim nullo
modo dormiat nec aſſumat lauatiuũ aliqđ ante prãdiũ ſed
in dicto termino q̃tuor horarũ prãdeat ⁊ pro ferculo in pran
dio comedat blites cũ boragine. Item carnes laudabiles ut
pulli pdicis hedi ſeu capreti uel ſimiles carnes laudabiles.
hãc võ potionẽ caſr aſſumat ut hic ante hito cũ cliſteri añ ce-
nã in ſero p̃cedẽti diẽ aſſumptionis potionis eiuſdẽ. ¶ Ca-
pitulũ 3m. Minoratiua mãe ppriæ. Flobotomia. Flõmia fiat
baſilice ex manu lateris oppoſiti ſcie egrotę ex qua extrahantur
a 4or uſq; ad. vi. ℥. ſanguis ⁊ plus ⁊ minus ſm vniuerſalẽ re-
pletionẽ aut pticularẽ ſanguis uel flegmatis mixti cũ ſangui
ne adeo fiat ↄſilio inſignis medici cure aſtãtis. hec võ floboto-
mia pmittat᷑ uſq; ad diẽ ſeptimũ incluſiue ſed itez utat᷑ ene-
mate ⁊ potione lenitiua ſupraſcriptis modis ⁊ ordinib⁹ qb⁹
hic ſupra. ¶ Solutiuũ ut ſupra. ℞. caſſiefi. ℥. i. bñdicte ſim-
plicis. ʒ. ii. reubarbari electi. ʒ. i. aque ſalute. ℥. i. ſeri caprini. q. ſ.
p potione miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ aſſumat debite
calidum ⁊ nõ tepidũ per. 8. horas ad minus poſt finez cene
mediocris immediate p̃cedẽtis ſed poſt ipſius aſſumptionẽ
ſtet in lecto hora vna cũ dimidia ⁊ iterum dormiat per vnã
horam ad minus. Deinde poſt dictã vnam horã cum dimi-
dia ſiue dormierit ſiue nõ dormierit tũc nõ ulterius dormiat
⁊ poſt dicti ſolutiui aſſumptionẽ tũc ſtet ieiunus horis quin-
que ⁊ nõ aſſumat lauatiuũ aliqđ ante prandiũ ſed tñ in di-
cto termino. v. horarũ prãdeat ⁊ in dicto prãdio comedat bli-
tes cum boragine. Itẽ carnes laudabiles ut pulli hedi uel ſi-
miles carnes. Hoc võ ſolutiuũ aſſumat tertia die poſt flobo-
tomiã ſupraſcriptã ⁊ p̃cedẽte cliſteri ſupraſcripto in ſero im-
mediate p̃cedente diez aſſumptionis eiuſdẽ ſolutiui. Iſta flo-
botomia fiat ſemel in mane hora tertiarum ſtõcho ieiuno fa-
cto tñ ſupraſcripto enemate in die p̃cedente tpa; flobotomiã
⁊ in eodẽ mane flobotomie p̃us habito uẽtris bñficio aut nã-
liter aut ex ſuppoſitorio que flobotomia fiat tñ ſemel ⁊ non
reiteret᷑ niſi incũbẽte magna neceſſitate ⁊ ↄſilio medici aſtan-
tis. ſed q2 vir forte debilis eſt dicta flõmia fiat ex qua tantũ
v. ℥. ſanguinis extrahant᷑ ⁊ tñ plus ⁊ minus ↄſilio dñi medi-
ci cure aſtãtis. ¶ Solutiuũ ut ſupra. ℞. pillarum de bñdi-
cta ſimplici cõpoſita ex pte vna ſpẽrum bñdicte ſimplicis ⁊ p-
tibus duabus aloes ſuccotrini pillarũ de ſerapino pillarũ
de hermodactylis minoꝝ añ. ʒ2. miſce ⁊ cũ eluario indo. q.
ſ. ad incorporandũ reforment᷑ pille. vii. pro. ʒ. Iſtas pillas
aſſumat in aurora octaua die poſt aſſumptionẽ dicti ſoluti-
ui immediate ⁊ eas aſſumat cũ reliqs modis ⁊ ordinibus de-
ſcriptis in aſſumptione dicti ſolutiui immediate anteſcripti
p̃terq̃ q᷑ poſt iſtarũ pillarum aſſumptionez ſtet ieiunus ho-
ris ſex ⁊ aſſumat lauatiuũ in termino quinque horarũ ⁊ ppter
lauatiuum per vnã horam tũc prãdeat ut ſupra. Iſtud võ la-
uatiuum ſit. vi. ℥. aut vnius cyathi aque ordei excorticati ca-
lide ⁊ nõ tepide ⁊ ſine çuccaro. ¶ Minoratiuum ut ſupra.
Minorent᷑ mã antecedẽs ⁊ ↄiuncta ⁊ ppter antecedens cũ
abſtinẽtia ⁊ exercitio corporeo uel melius manuali. aut etiã
melius amplius fricatione brachioꝝ ſtõcho ieiuno ⁊ iterum
melius uẽtris bñficio p̃cedente eodẽ mane. Nam fricatio in
egro exercitio pportionat᷑. ¶ Capitulũ 4m. Mitigatiua do-
loris. ℞. oleoꝝ liliorũ alborũ. ℥. vi. camomille. ℥. iiii. vitellos
oui numero. ii. caſſiefi. ℥. i. bñdicte ſimplicis çuccari añ. ʒ. ſ.
croci. ʒ. ſ. ſalis coīs. ʒ. ii. miſce ⁊ fiat cliſtere. ¶ Mitigatiuum
doloris ut ſupra efficacius pori. ℞. oleoꝝ lilioꝝ alborum. ℥.
vi. ſpice camomille aneti añ. ℥. iii. vitellos oui numero. ii. caſ-
ſiefi. ℥. i. bñdicte ſimplicis çuccari rub. ana. ʒ. ſ. croci. ʒ. ſ. ſalis
coīs. ʒ. iii. miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſto enemate debite calido uta-
tur ſingulo die ad minus ſemel ſtõcho ieiuno dolore ualde in-
feſtãte. Hoc võ enemate taliter utat᷑ ſi ex immediate ſupraſcri-
pto enemate a dolore nõ debite alleuiat᷑ ⁊ medicamen vult
efficacius. Itẽ abſtinẽtia exercitio aut etiã melius fricatione

utat᷑ ſm pportionẽ ipſoꝝ ad virtutem ita ut ex ipſis nõ ſentiat
ſe debilitari manifeſte. In oẽm tñ euentũ ieiunet ad minus
ſemel in hebdomada in quo ieiunio comedat oua nõ piſces
nõ caſeum. Et ſingulo die fricatione utat᷑ ut hic añ. ¶ Miti-
gatiuum doloris ut ſupra efficacius pori. ℞. floꝝ camomil-
le. M. i. radicũ altee p̃us tñ abiecto meditullio. M. ſ. ſeminũ
fenugreci lini cartami añ. ʒ. ſ. croci. ʒ. i. vitellos oui numero
ii. pinguedinis galline. ℥. ii. caſſiefiſt. ℥. i. benedicte ſimplicis
çuccari rubei añ. ʒ. ſ. oleorum liliorũ alborũ. ℥. iii. camomil-
le. ℥. ii. ſalis coīs. ʒ. iii. Flores radices ⁊ ſemina ſimul bulliant
in ſufficienti quãtitate aque pro cliſteri uſq; ad ↄſumptionẽ
tertie ptis aque. deinde optime exp̃mant᷑ ⁊ colentur. Ultimo
tribus cyathis dicte colature reliqua oĩa addant᷑ ⁊ fiat cliſte-
re. ¶ Mitigatiuum doloris ut ſupra. ℞. furfuris frumenti
ptes. ij. floꝝ camomille partem vnam. De duabus quãtum
ſufficit pro ſacculo mixtis. deinde in ſacculo ponantur ⁊ po-
ſtea in ea bulliant modicũ. deinde bene exprimant᷑. Ultimo
dictus ſacculus cũ tali mixtura ſuauiter calidus loco ſic do-
lenti apponat᷑ ⁊ non pmittatur ſuper loco frigere nec tepere
ſed cũ notabiliter calor ipſi⁹ medicaminis minuit᷑ tũc amo-
ueat᷑ ⁊ nouus ſacculus ex ſimili medicamine taliter bullito
iterum apponat᷑ ⁊ taliter reiteret᷑ ter uel quater ſm neceſſi-
tatez. Iſto enemate debite calido utat᷑ ſingulo die ad minus
ſemel ſtomacho ieiuno dolore ualde infeſtãte. hoc võ enema-
te taliter qdem ex immediate ſupraſcripto enemate a dolore
non debite alleuiat᷑ ⁊ medicamen vult efficacius. hoc võ me-
dicamine ſeu hac fomentatione taliter utatur ut hic ante do-
lore infeſtante. hec ſolutio utatur ſi ex immediate ſupra-
ſcripto ſacculo a dolore non debite alleuiatur. ¶ Mitiga-
tiuum dolorũ ut ſupra efficacius pori. Recipe foliorum ca-
momille mellilon añ. M. i. aneti. M. i. ſ. radicum altee medi-
tullio. M. ſ. enule ſeminum lini fenugreci ana. ʒ. ſ. furfuris
frumẽti pugillum vnũ. Contundant᷑ omnia groſſo mõ. De-
inde miſce ⁊ in ſacculo ponant᷑ ⁊ bulliant ⁊ loco dolenti ſic
calida apponant᷑ ⁊ reiterentur taliter ut ſupra in ſacculo im-
mediate ſupraſcripto. ¶ Mitigatiuũ ut ſupra efficacius po-
ri. Recipe ireos ſticados ſaluie añ. M. ſ. abſinthij. M. i. florum
camomille melliloti aneti añ. M. ſ. radicuz altee abiecto me-
ditullio. M. ſ. enule ſeminum lini fenugreci añ. ʒ. ſ. furfuris
frumẽti pugillum vnũ. Contundant᷑ oĩa groſſo modo. dein-
de mixtis in ſacculo ponant᷑ ⁊ bulliant ⁊ loco dolenti calida
apponant᷑ ⁊ reiterentur ut ſupra in ſacculo immediate ante-
ſcripto. ¶ Capitulum 5m. Diuertẽtia mãe. Recipe pillularũ
de bñdicta de reubarbaro de iera ſimplici ana. ʒ. i. miſce. Et
cum ſyrupi de eupatorio. q. ſ. ad incorporandũ forment᷑ pil-
lule. vii. pro. ʒ. hoc ſolutiuo utatur ſi ex ſupraſcripto ſacculo a
dolore nõ debite alleuiat᷑ ut medicamẽ vult efficacius. Iſta-
rum pillularũ aſſumat a. ʒ. i. uſq; ad. ʒ. ſ. ad libitum ⁊ hoc ſe-
mel in media hebdomada ad minus ſemel in duabus heb-
domadis: q̃s pillulas aſſumat in aurora ⁊ cuz reliqs modis
deſcriptis ⁊ ordinibus in ſupraſcriptis ſolutiuis p̃terq̃ poſt
dictarum pillularum aſſumptionẽ ſtet ieiunus ſolũ horis. v.
⁊ nõ aſſumat lauatiuũ aliqđ ſed in dicto termino horarum
quinque tãtũmodo prãdeat ut ſupra in alijs ſolutiuis. ¶ So-
lutiuum diuerſiuũ ut ſupra. Recipe pulueris folliculoruz ſe-
ne. ʒ. i. mirabolanoꝝ kebuloꝝ. ʒ. i. ſ. ſyrup. de abſinthio. ʒ. i. ſ.
aque iuniperi. q. ſ. pro potione miſce ⁊ fiat potio. Si võ infu-
ſio iſtoꝝ ſolutiuoꝝ ſene ⁊ mirabolanoꝝ dictoꝝ eſt ſibi gratior
dicta ſubſtantia eorum tunc ipſa ſolutiua infundant᷑ in di-
cta aqua iuniperi ita tamen ut ipſa infuſione duplicentur ſe-
ne ⁊ mirabolani dicti. Iſta potione utatur cum modis ⁊ or-
dinibus deſcriptis in pillulis immediate anteſcriptis. Qua
potione tantũmodo utatur quando ipſis pillulis uſus eſt
quinquies aut ſexties ut nã eiſdem pillulis nã ab eo qđ aſſue-
tuz eſt nã nõ patit᷑. Et etiam eadẽ potione utat᷑ cuz modis ⁊
ordinib⁹ ut ſupra in caſu q᷑ potio ipſa ſit gratior ipſis pillis
immediate ſupraſcriptis. ¶ Solutiuũ diuerſiuuz ut ſupra.
℞. folliculoꝝ ſene. ʒ. ſ. mirabolanoꝝ kebuloꝝ. ʒ. i. ſ. miſce ⁊ cũ

ſyrupo de abſinthio.q.s.ad incorporãdũ reformenſ pillule
vii.pro.ʒ.Iſtis pilllis utaſ cũ modis ⁊ ordinibus deſcriptis
in potione immediate ſuprascripta.Quib⁹ pillis taſr uti in-
cipiat poſtq̃ pillis imediate ſuprascriptis quinques uel ſexties
uſus fuerit ut ſupra.⸿ Diuerſiuũ ut ſupra ⁊ eſt ꝓpriũ.Uo-
mitus ꝓuocaſ cũ hoc uomitiuo facili.℞.aque tepide deco-
ctionis raphani ſeminũ aneti ptes.iiii.olei oliuarũ matura-
rũ acuti odoris ⁊ guſtus ptes.ii.aceti acuti pte.i.miſce ⁊ fiat
uomitiuũ.Iſto uomitiuo tãtum tepido ⁊ nõ calido nec frigi
do utaſ oĩ hebdomada duob⁹dieb⁹ in mane ſtõcho ieiuno ⁊
ſpatio vnius mẽſis tñ ⁊ dolore notabilr infeſtãte.Dolore vo
nõ pſente ſed cũ timet uerisilr ipſaz ſciaticã futurã tunc ipſo
eodẽ uomitiuo utaſ ut hic immediate ĩfra.vz pmo prandeat
notabilr ⁊ ſtõchũ copioſe repleat ex diuerſis cibarijs viſcoſis
incisiuis ſubtiliatiuis abſterſiuis , videlicet alagaris ligdis
ſeu rapis piſcib⁹ſalitis cepis cũ aceto aromatibus ſeu ſpẽb⁹
colbus ⁊ capparib⁹ſalitis ⁊ piſcibus non ſalitis.deinde per
horã vnã cũ dimidia aut per duas horas ad amplius poſt
dictum prãdiũ aſſumat pſcriptũ uomitiuum tepidũ tñ ⁊ nõ
calidũ nec frigidũ ut ſupra ⁊ magne quãtitatis ut duorũ cya
thoꝝ ad minus:⁊ ſi uomuerit bñ qdẽ:ſed ſi nõ uomuerit cuz
dicto uomitiuo tũc iterato aſſumat ut ante dictũ eſt.deinde
pẽnã intinctã oleo oliuarũ horridi guſtus ⁊ odoris ponat in
tra os per hyſophagũ ſurſuz ⁊ deorſum agitãdo ⁊ tunc ipſe
uomet.⸿ Diuerſiuũ ut ſupra.Fricenſ tñ brachia ab hume
ro infra uſqz ad manus incluſiue ſtõcho ieiuno cũ pãno le-
uiter calido.⸿ Diuerſiuũ ut ſupra.lauenſ tantũ brachia ab
humero uſqz ad manus incluſiue ſtõcho ieiuno cũ hac deco
ctione calida. Recipe floꝝ camomille.M.i.ſaluie roſmarini
ſticados añ.M.i.ſ.florum lauri.M.i.radicis cicorij ſemi-
nũ iunipi añ.ʒ.i.Cõtundanſ oĩa groſſo modo.deinde ſimſ
bulliant in ſufficiẽti quãtitate aque uſqz ad ↄſumptionẽ q̃r
te ptis aque.⸿ Caplm 6m.Digerẽtia.℞.ſyrupi de eupato.
ʒ.i.mellis roſ.colati.ʒ.ſ.pulueris ariſtolo.ʒ.ſ.aque ſaluie.ʒ.
ii.iuniperi.ʒ.i.miſce.Iſtum ſyrupũ debite calidum aſſumat
⁊ non tepidum in aurora ⁊ ad minus per nouẽ horas poſt
cenã immediate precedentem:deinde poſt ipſius aſſumptio-
nem ſtet ieiunus horis q̃tuor ad minus ⁊ iteruz dormiat ad
libitum ⁊ ſi pus dormiat ſuper latere dextro ſi poſt ⁊ ſiue ſuper
dextro ſiue ſup ſiniſtro latere dormiat iuxta poſſe.deinde prã
deat:quem ſyrupũ taliter aſſumat ſex diebus cõtinuis in ipſa
aurora.Ipſo vo ſyrupo taliter aſſumpto ſexties ut hic tunc
alio die aſſumat in aurora ſolutiuũ infraſcriptũ in infraſcri
pto alio capitulo ſolutiuoꝝ.vz pillulas infraſcriptas in eo-
dẽ capitulo cõpoſitas ex pillis iuuemẽti ſeu ꝓficui ⁊ lapidis
de lapide armeno ⁊ ex agarico ⁊c̃.ut hic infra eodẽ capitulo
alio.⸿ Digeſtiuũ ut ſupra.℞.ſyrupoꝝ de calamẽto de ſtica
dos mellis ro.colati añ.ʒ.i.ſe.rutbe ſicce polij añ.ʒ.ſ.aquaꝝ
ſaluie.ʒ.ii.iuniperi.ʒ.i.miſce.Quia mã ſciatice debet paulatĩ
ne digeri ⁊ paulatine euacuari ideo non debet medicus uti
medicinis fortib⁹forma ⁊ ipſaruz reiteratione pluries ſed de
bilius cap̃ quãtitate.Ideo factis pmis digeſtione ⁊ euacua-
tione ut hic ſupra immediate tunc trãſactis octo diebus poſt
ipſas pmas digeſtionẽ ⁊ euacuationẽ qbus diebus natura
qeſcat a digeſtione ⁊ euacuatione artificialib⁹.Poſtea nona
die accipiat iſtum ſyrupũ calidum in aurora cũ modis ⁊ or-
dinibus deſcriptis in aſſumptione ſyrupi immediate ſupra-
ſcripti.Aſſumpto hoc digeſtiuo ſexties tũc ſeptimo die aſſu-
mat ſolutiuũ infraſcriptũ in alio cap̃ ſolutiuoꝝ.vz pillulas
compoſitas ex pillis de hermodactylis ⁊ pillis fetidis ⁊c̃.ut
hic infra in eodẽ alio cap̃.⸿ Digeſtiuuz ut ſupra.℞.gentia
ne.ʒ.ſ.camedreos.ʒ.i.radicum ariſto.ro.ſeminum rutbe añ.
ʒ.i.ſauine.ʒ.i.pulueris çuccari.ʒ.i.pulueriçenſ oĩa ſubtilr
deinde cũ ſucci ſaluie.q.s.ad incorporãdam formenſ pillule
vii.pro.ʒ.ultimo in vmbra exiccenſ factis ſecũdis digeſtione
⁊ euacuatione ut hic ſupra immediate ⁊ trãſacto vno menſe
cũ dimidio poſt ipſas pillulas ſecũdas digeſtionẽ ⁊ euacuati
onem quo tpe nã quieſcat ut hic ſupra.Tũc ſingulis.xx.die

bus aſſumat iſtarũ pillularũ.ʒ.ſ.q̃tuor diebus cõtinuis in au
rora ⁊ cũ reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione
ſyrupi ſupraſcripti.tranſactis aũt q̃tuor dieb⁹ continuis qn-
ta die aſſumat ſolutiuũ infraſcriptũ in dicto alio cap̃ ſolu-
tiuoꝝ.vz ieram hermetis aut pillas cõpoſitas ex ſpẽbus dicte
iere ut hic infra eodem cap̃ ſeptimo.⸿ Digeſtiuũ ut ſupra.
Recipe folioꝝ alchetri rubee ſeu folioꝝ rubeoꝝ qđ idem eſt.
ʒ.i.gariofiloꝝ.ʒ.i.myrre.ʒ.ſ.peonie.ʒ.i.ſe.aneti.ʒ.ii.polij.ʒ.i.
radicum utriuſqz ariſto.ana.ʒ.i.pulueris çuccari.ʒ.i.Pul-
uericenſ oĩa ſubtilr.deinde cũ ſucco ſaluie.q.s.ad incorporã-
dũ formenſ pille.vii.pro.ʒ.Ultimo in vmbra exiccentur.Fa
ctis trib⁹digeſtione ⁊ euacuatione ut hic ſupra immediate ⁊
trãſacto vno mẽſe poſt ipſas tres digeſtionẽ ⁊ euacuationem
quo tpe natura qeſcat ut ſupra.tunc ſingulo mẽſe nĩſi ſemel aſ
ſumat iſtarũ pillarũ.ʒ.ſ.uel.ʒ.ii.ad maius q̃tuor diebus con
tinuis in aurora cũ modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſum-
ptione pillarum immediate anteſcriptaꝝ.Trãſactis vo qua-
tuor diebus dictis tunc qnta die aſſumat ſolutiuũ infraſcri-
ptũ immediate in iĩfraſcripto alio cap̃ ſolutiuoꝝ.vz ierã ruffi.
⁊c̃.aut pillulas cõpoſitas ex ſpẽbus dicte iere ut hic infra eo
dem cap̃ 7°.⸿ Digeſtiuũ ut ſupra.℞.pulueris ſauine ſicce
ʒ.ſ.ſaluie.ʒ.ii.aque mellis.ʒ.i.miſce.Factis quartis digeſtio-
ne ⁊ euacuatione ut hic ſupra ⁊ trãſactis mẽſibus duob⁹cuz
dimidio poſt ipſas quartas digeſtionem ⁊ euacuationẽ quo
tempore natura quieſcat.Et ante tũc ſingulo mẽſe aſſumat
hoc digeſtiuum in aurora quatuor diebus cõtinuis cũ mo-
dis ⁊ ordinibus deſcriptis.Trãſactis vo dictis quatuor die-
bus tunc quinta die aſſumat ſolutiuum infraſcriptum in in
fraſcripto ſeptimo capitulo ſolutiuoꝝ.vz pillulas factas ex
çinçibere pipere agarico medulla cartami ⁊c̃.ut ibi infra in
eodem capitulo ſeptimo.⸿ Digeſtiuũ ut ſupra.℞.cinemo-
mi.ʒ.ii.folij indi gariofiloꝝ añ.ʒ.i.folioꝝ alchetri violarum
rubeaꝝ.quod idem eſt.ʒ.ſ.radicuz ariſto.ro.ʒ.ii.camedreos
camepiteos.gẽtiane añ.ʒ.i.ſeminum rutbe.ʒ.ſ.pulueris çuc-
cari.ʒ.i.Pulueriçenſ oĩa ſubtiliter.deinde cuz ſucci ſaluie.q.
s.ad incorporãdum ⁊c̃.fiant pille ⁊c̃.ut ſupra.Factis quar-
tis digeſtione ⁊ euacuatione ut hic immediate ſupra.⁊ trãſa-
ctis tribus mẽſibus poſt ipſas qntas digeſtionem ⁊ euacua-
tionẽ quo tpe natura quieſcat ut ſupra.tunc iſtarum pillarũ
ſingulis tribus diebus cõtinuis cum modis ⁊ ordinibus de
ſcriptis in aſſumptione pillularum immediate ſupraſcripta-
rũ.Trãſactis vo quatuor dieb⁹tunc qnta die aſſumat ſoluti-
uum infraſcriptũ ut immediate infraſcripto ſeptimo caplo
ſolutiuoꝝ.vz pillulas factas ex cinamomo carineo çinçib.
hermodactylis ⁊ aloe ⁊c̃.ut ibi infra eodem caplo ſeptimo.
⸿ Capitulum 7m.Euacuãtia eradicatiue.℞.pillularuz iu-
uemẽti ſeu ꝓficui qđ idem eſt deſcriptione Auic.qnto cano
ne ſcie.pmo tractatu nono.⁊ ſunt ad dolorez ſcie medicamẽ
ꝓprium ut ibi.Pillularum de lapide armeno agarici añ.ʒ.i.
ſalis gẽme çinçib.añ.ʒ.i.miſce ⁊ cum electuarij indi.q.s.ad
incorporandũ reformenſ pillule.vii.pro.ʒ.Iſtarum pillulaꝝ
aſſumat.7.die poſt cõpletam aſſumptionem ſexties ſyrupi
ſupraſcripti in cap̃ ſexto immediate ſupraſcripto mixti ſeu
cõpoſiti ex ſyru.de eupatorio melle ro.colato ⁊ puluere ari
ſto.ro.⁊c̃.ut ibi ſupra.Has vo pillulas aſſumat nõ minus.7.
horis nec amplius.8.horis poſt cenã immediate precedentẽ
ipſam aſſumptionẽ pillularuz.Deinde poſt earũdem aſſum
ptionẽ immediate ſtet in lecto per vnam horã cum dimidia
⁊ iterum dormiat a media hora uſqz ad vnam horam tñ ⁊
nõ plus.Tranſacta vo dicta hora cum dimidia ſiue in ipſa
dormierit ſiue nõ dormierit tunc nõ ulterius dormiat ⁊ ſtet
ieiunus horis.v.poſt earũdem pillularum aſſumptionem ⁊
in termino dictarum quinque horarum pro lauatiuo aſſu-
mat vnum cyathum aque ordei excorticati calide ⁊ non te-
pide ⁊ ſine çuccaro.Deinde per horam vnam poſt dictũ la-
uatiui aſſumptionem prandeat ⁊ in prandio pro ferculo co-
medat blites cum boragine.Item carnes laudabiles ut
pulli perdicis ⁊ ſimiles carnes laudabiles:⁊ hoc ſi dictum

ſolutiuā ſeu dicte pille cōplete ſoluerint. aut ſaltē mediocr ſoluerint. Si aūt nihil aut parū ſoluerint tūc nō aſſumat lauatiuū aliqḋ ſed tñ in dicto termino. v. horaꝝ prādeat ut ſupra ❡ Solutiuū ut ſupra. ℞. pillarū de hermodactylis fetidarū agarici añ. ʒ.i. ſalis gēme ɀinɀib. añ. ℈.i. miſce ⁊ cū eluarij īdi.q.ſ. ad incorporādū formenſ pille. vii. pro. ʒ. Iſtas pillulas aſſumat 7ᵒ die poſt cōpletam aſſumptionē ſyrupi ſextuſ cōpoſiti ſeu mixti ex ſyrupo de ſticados de calamēto melle roſ. ⁊c̄. ut immediate ſupra cap̄ 6ᵒ ↄtinetᷣ. has vͦ pillulas accipiat cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione pillaꝝ īmediate ſuprāſcriptarū in iſto 7ᵒ cap̄. ❡ Solutiuū ut ſupra ℞. iere hermetis. ʒ. iii. Aut. ℞. pillarū factarū ex vna pte ſpēꝝ dicte iere ⁊ ptib⁹ duab⁹ aloes ſuccotrini mixtis. ʒ. ii. agarici. ʒ.i. ſalis gēme ɀiɀib. añ. ℈.i. miſce ⁊ cū eluarij īdi.q.ſ. ad incorporādū formenſ pille. vii. p. ʒ. Iſtā ierā aut iſtas pillas ad libitū aſſumat qnta die poſt cōpletā aſſumptionē 4ᵒʳ pillularū nō ſolutiuarū ſed digeſtiuaꝝ cōpoſitaꝝ ex gētiana camedreos ariſto. ro. ⁊c̄. deſcriptarū īmediate ſuprāſcripto cap̄ 6ᵒ. has vͦ pillas aut ierā ad libitū aſſumat cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione pillarū īmediate ſupraſcriptarū. ❡ Solutiuū ut ſupra. ℞. iere ruffi. ʒ. iii. aut. ℞. pillularū cōpoſitaꝝ ex ſpēb⁹ dicte iere ⁊ duplo aloes ſuccotrini ʒ. ii. agarici. ʒ. ii. ſalis gēme ɀiɀib. añ. ℈. i. miſce ⁊ cū eluario in do ⁊c̄. formenſ pille. vii. ut ſupra īmediate. Iſtā ierā aut iſtas pillas ad libitū aſſumat qnta die poſt aſſumptionē quatuor pillarū nō ſolutiuaꝝ ſed digeſtiuaꝝ cōpoſitaꝝ ex floribus ałcheiri gaꝝ. myrra ⁊c̄. deſcriptarū īmediate ſupraſcripto ſexto cap̄. has vͦ pillas aut ierā ad libitū aſſumat cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione pillarū īmediate ſupraſcriptarū. ❡ Solutiuū ut ſupra. ℞. ɀiɀiberis pipis añ. ʒ. vi. agarici medulle cartami añ. ʒ. i. radicis pedis coruini. ʒ. i. ſalis gēme. ℈. i. miſce ⁊ cū ſucco ſaluie reformenſ pille ut ante. Iſtas pillas aſſumat 5ᵒ die poſt cōpletā aſſumptionē q̄rti digeſtiui ſupraſcripti cōpoſiti ex pulūe ſauine ega ſaluie ⁊ melle deſcripti īmediate ſupraſcripto cap̄ 6ᵒ. has vͦ pillas aſſumat cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptiōe pillularū immediate ſupraſcriptarū. ❡ Solutiuū ut ſupra. ℞. cimini carmeni ɀinɀib. añ. ℈. iii. hermodactylorū ʒ. ſ. aloes ſuccotrini agarici añ. ʒ. i. ſalis gēme. ℈. i. miſce ⁊ cū ſucci ane ti. q. ſ. ad incorporādum formenſ pillule. vii. pro. ʒ. ⁊ eſt proprium medicamen ad hoc. Iſtas pillas aſſumat qnta die poſt cōpletam aſſumptionē q̄tuor pillarū ſupraſcriptarū cōpoſitarū ex cinamomo folio īdo gerioſi. ⁊c̄. ut ſupra deſcripta ⁊ etiā īmediate 6ᵒ cap̄ ſupraſcripto. has vͦ pillas aſſumat cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in aſſumptione pillarū ſupraſcriptarū. ❡ Euacuātia ut ſupra. Flobotomia fiat ꝑ uenē que eſt īter digitū minutū ⁊ 2ᵐ ſibi īmediatū pedis lateris ſic dolētis ex qua. ʒ. iii. ſanguinis ex̄hanſ. hec vͦ flōmia fiat poſt prandiū ⁊ nō citius. vi. horis nec tardius. 7. horis poſt ipm prādiū ⁊ uentris būficio p̄cedente nāliter uel artificialr cū enemate uel ſuppoſitorio ꝓpe flobotomiā añ ipam per horā aut ſaltē eadē die in mane uel poſt prādiū ⁊ luna nō exiſtē te in cōbuſtione uel oppoſitione ⁊ v̄tute ei⁹ egri ad hoc ↄſtante ⁊ nullo alio oppoſito ipſi⁹ flobotomie ampli⁹ uel eque indicāte q̄ dolor ſic ipam flobotomiā īdicet. Cōpletis duab⁹ primis euacuationib⁹ ordinarijs ſupraſcriptis. vꝫ p̄ma euacuatione ordinata itegrata ex ſutetondē minoratiuo digeſtiuo ⁊ eradicatio ſcōis ſupraſcriptis. Tūc per. 8. dies poſt cōpletas dictas duas ordinarias euacuationes flōmia hec fiat ut hic ſubſcribiſ. Flōmia alia 2ᵒ fiat ſciatice uene pedis lateris. vꝫ ſi dolor eſt in pte ſylueſtri ſic ſeu uerſus extra tūc flōmia fiat uene ſciatice que eſt in pte ſylueſtri pedis ſic dolētis ex qua ex̄ hanſ. iiii. ʒ. ſanguis. Si vͦ dolor ſit in pte domeſtica ſic ſeu uerſus itra tūc flōmia fiat uene ſaphene que eſt in pte domeſtica pedis lateris ſic dolētis ex qua ex̄hanſ. iiii. ʒ. ſanguis ut ante. hec flōmia fiat poſt prādiū ſequēti die īmediate poſt flobotomiā īmediate anſcriptā ex qua ex̄hanſ. iiii. ʒ. ſanguis ⁊ eadē hora fiat ⁊ cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in ipa flōmia īmediate p̄cedēti. Si vͦ ſupraſcripte due flōmie non iuuāt ſufficiēter aut flōmia uene digiti minuti ⁊ uene ſciatice uel ſaphene dictoꝝ ut ſupra. Tūc flōmia curuature pollicis lateris ſic dolētis fiat ex qua. iiii. ʒ. ſanguis ex̄hantur. Et hec flōmia melior eſt ſupraſcriptis flōmijs Que flōmia curuature policis talr fiat ſiue dolor ſit in pte domeſtica ſiue in ſylueſtri pte ſit. hec flōmia curuature policis fiat ut hic añ p vi. dies poſt flōmiā ſcōam īmediate p̄cedētē ⁊ poſt prandiū eadē hora ⁊ cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in ipa flōmia immediate p̄cedēti. ❡ Caplm 8ᵐ. Euacuātia p urinā. Utaſ leuib⁹ ꝓuocatiuis per urinā calidis ſed remiſſe calidis vꝫ radicib⁹ petroſilini feniculi añ. M. ſ. ſpagi bruſci añ. M. j. cicerib⁹ rub. lib. i. Cicera leuiſſime lauenſ ſolū ut puluis ab ipſis deponat ⁊ nullo mō fricenſ. Radices vͦ ſoli leuiter lauenſ ut terra ab ipſis abijciaſ fricenturqꝫ cū manib⁹ medio mō ita ut terra ab ipſis abiiciaſ ⁊ nullo mō radanſ uel raſpanſ uel raſcbenſ qḋ idē eſt cū reliq̄ re dura ne v̄tus corticū a cicerib⁹ nec a radicib⁹ abijciaſ. ⁊ poſtea radices dicte ſcindanſ in plures ptes ſm groſſitiē ipſarum. deinde cicera ⁊ radices ipe ſimul ponanſ per. 24. horas in infuſione aque tepide quātitatis ſufficiētis pro debita mollificatione ⁊ leui decoctione dictoꝝ cicerum. deinde in dicto termino. 24. horarū bulliāt oia ſimul quouſqꝫ aq̄ macrū colorē a cicerib⁹ ⁊ radicibus ſuſcipiat ⁊ cicera ipa ſolum medic ſeu medio mō decoquanſ ita ut ipa adhuc remaneat dura ⁊ nō integre ſint decocta. deinde radices dicte ab ipa decoctione extracte in eadē decoctione optime exp̄manſ. ultimo tota decoctione coletur ⁊ uſui reſeruetᷣ: Recipe iſtius decoctionis. ʒ. v. ɀuccari albiſſimi. ʒ. i. miſce. ❡ Prouocatiuū ut ſupra. Utaſ capperib⁹ ↄditis cū aceti nō acuti ⁊ vini nō vinoſi ptibus eq̄lib⁹ ⁊ modico puluere cinamomi. q. ſ. ad aromatiɀādū. Iſtis capparibus utaſ ſemel in die alternis dieb⁹ in ſpatio vnius mēſis. Iſtā decoctionē aſſumat in aurora debite calidā ⁊ nō tepidā diebus alternis. Sed vna die aſſumat ⁊ alia die nō aſſumat in ſpatio. xv. dierū. Et poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiunus ad minus horis trib⁹ ⁊ interī dormiat ad libitū dūmodo non dormiat amplius duab⁹ horis. Quo ꝓuocatiuo ſeu decoctione taliter uti incipiat ⁊ per dies. 8. poſt dictā uel dictas flobotomiā uel flobotomias ſiue vnā ſiue plures flōmias fecerit ut ſupra. Deinde poſt dictū ſpatiū. xv. dierum tunc duobus dieb⁹ in hebdomada taliter utaſ dicta decoctione in aurora cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ hic deſcriptis ⁊ hoc in ſpatio vnius mēſis. ❡ Caplm 9ᵐ. Euaporātia mēm. ℞. oleorū liliorū al. ʒ. viii. alcheiri ſpice camomille añ. ʒ. ii. pinguedis anatis. ʒ. i. ſ. vitellos oui numero. ii. caſſieſt. ʒ. i. benedicte ſimplicis ɀuccari añ. ʒ. ſ. croci. ʒ. ſ. ſalis cois. ʒ. ii. miſce ⁊ fiat cliſtere. Iſtud enema ſibi imponat debite calidū ſtōcho ieiuno ꝓp̄ius ante cenā per vnā horā alternis dieb⁹ in hebdomada. vꝫ vna die aſſumat ⁊ alia die nō aſſumat in ſpatio. xv. dierū. Et plus ⁊ minus ſm neceſſitatē ⁊ ↄſilio inſignis medici cure aſtātis. ❡ Euaporatiuū ut ſupra. ℞. florū aneti. M. i. camomille melliloti añ. M. ſ. ſaturegie ſauine añ. M. i. camedreos. M. ſ. radicū ariſto. ro. medul. cartami nucleoꝝ perſicoꝝ mundatoꝝ añ. ʒ. ſ. vitellū oui. i. croci. ʒ. ſ. pinguedis anatis. ʒ. i. oleoꝝ liliorū alborū. ʒ. iiii. ſpice cheiri añ. ʒ. i. ɀuccari albiſſimi. ʒ. ſ. ſalis cois. ʒ. ii. Flores herbe ⁊ radices medulle ⁊ nuclei ↄtuſi groſſo mō bulliant ſimul in ſufficiēti quantitate aque pluuialis uel ciſterne pro decoctione cliſteris uſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis aque. deinde exp̄manſ ⁊ colenſ. Ultimo duob⁹ cyathis dicte colature reliq̄ oia addanſ ⁊ fiat cliſtere. Iſtud enema debite calidū ſibi imponat ſtōcho ieiuno ⁊ ꝓp̄ius ante cenā per vnā horā alternis dieb⁹ in hebdomada. vꝫ vna die aſſumat ⁊ alia die non aſſumat in ſpatio. xv. dierū ⁊ plus ⁊ minus ſm neceſſitatē ⁊c̄. ut ſupra. hec vͦ enemate taliter uti incipiat ⁊ utaſ poſt cōpletum uſū in ſpatio xv. dierū enemate immediate anteſcripti. ❡ Euaporatiuū ut ſupra. ℞. rutbe ſicce ſauine añ. M. i. radicum utriuſqꝫ ariſto. añ. M. ſ. hyſopi ſicci. M. ii. calamēta. M. i. ſ. aque pluuia

lis ſeu ciſterne.q.ſ.pro decoctione fomētationis miſce ⁊ bulliat uſqꝫ ad ꝯſumptionē 3ᵉ ptis aque. ℞.ſpõgias duas latas debite ampleĉtētes ſciam ſeu locū doloroſuꝫ. Jn hac decoctione ſuauiter calida infundaſ ſpõgia añſcripta. Deinde optime exp̄maſ ⁊ exp̄ſſa pāno lineo ſubtili ⁊ raro inuoluta talr calida ſic dolenti apponaſ ⁊ tādiu ſup loco retineaſ q̄diu manet medie calida, ⁊ cū tepē incipit imediate a loco auferatur ita ut ſup loco non tepeat nec frigeat: deinde alia ſpõgia taliter infuſa ⁊ exp̄ſſa ⁊ calida ut p̄ma ſpõgia eidē loco apponaſ ⁊ taliter dimittaſ ⁊ auferaſ ⁊c̄. ut p̄ma ſpõgia ⁊ ita 3ᵒ vice alia ſpõgia talr reiteraſ aut non reiteraſ ſm neceſſitatem deinde locus optime exiccetur cū pāno ſuauiter calido. Ultimo alius pānus ſuauiter calidus ſup loco apponaſ ⁊ reiteretur. Et ea fomētatione utaſ ſingulo die bis ſtõcho ieiuno. vꝫ ante prandiū ⁊ ante cenā q̄tuor diebus ꝯtinuis, ⁊ amplius ⁊ minus ſm neceſſitatē ꝯſilio inſignis medici cure aſtantis.

℃ Euaporatiuū ut ſupra. ℞. medicinas oēs immediate ſupraſcriptas in euaporatorio immediate ſupraſcripto. ⁊ floꝝ camomil. meliloti añ. M. ſ. aneti ſaturegie camedreos camepitheos añ. M. i. pulegii polij aſſari calamēti hypicon vue añ. M. i. ſ. ſeminū aniſi feniculi iuniperi cartami añ. ʒ. ſ. ſaluie M. ii. aque fluuialis aut etiam pluuialis ⁊ melius.q.ſ. ad decoquēdū ſupraſcripta pro fomētatione. Contūdanſ omnia groſſo mõ. deinde bulliāt ſimul uſqꝫ ad ꝯſumptionē tertie ptis aque. Jn hac decoctione ſuauiter calida infundaſ ſpõgia ⁊c̄. deinde loco dolēti ſic apponanſ ⁊c̄. cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in uſu fomētationis immediate ſupraſcripte. hac ꝟo fomētatione taliter utaſ ſi exip̄a p̄ma fomētatione immediate ſupraſcripta nõ alleuiaſ. ℃ Euaporatiuum ut ſupra. Recipe oppoponaci.ʒ.iii. hyſopi ſicce. M. ſ. radic. ariſto. ro. ℥. ſ. calamēti. M. i. picis naual. ℥. i. olei coſtini. cere noue. de ambob⁹ his ultimis.q.ſ. pro ceroto. Puluerizenſ pul. ſubtilr. deinde oīa ſimul optime incorporenſ ad lentū ignē ⁊ fiat cerotū. Jſtud cerotū apponat loco dolēti ſic ⁊ ip̄m nõ amoueat q̄tuor diebus ꝯtinuis. deinde remoueat ⁊ poſtea reiteret ſm neceſſitatē ⁊ ꝯſilio medici aſtantis cure. Hoc ꝟo cerotū ſi taliter ſibi imponat ſexta die poſt uſuꝫ in quatuor dieb⁹ continuis fomētationis hic ſupraſcripte in hoc nono cap̄. ℃ Caplm 10ᵐ. Cõfortantia ſtructes mēbroꝝ motētium. Recipe ſpērum aromatici roſ. deſcriptione Gabriel. ʒ. i. ſ. coriandroꝝ p̄paratorum. ʒ. ii. coralloꝝ rub. ſcolopēdrie añ. ʒ. ſ. zuccari albiſſimi. ℥. x. miſce ⁊ cū aque abſinthij ⁊ aqua bugloſſe añ.q.ſ. ad ꝯficiendū fiat confectio ſolida in morſellis iii. ʒ. p quolibet morſello. Jſtius cõfectionis aſſumat vnum morſellū in mane cū ſurgit alternis dieb⁹ ſtõcho ieiuno. Deinde poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiunus horis tribus. hac ꝟo ꝯfectione taliter utaſ in ſpatio xv. dierū. Deinde interponat ſpatiū xv. dierum in quo ip̄e nõ utaſ. Deinde poſt ip̄am reiteret ⁊ dimittat ⁊ reiteret ⁊c̄. ut hic ante ꝯſilio inſignis medici cure aſtātis. ℃ Cõfortatiuuꝫ ut hic ſupra. Recipe dyarodon abbatis. ʒ. ſ. dyamuſci dulcis. ʒ. i. ſcolopēdrie. ʒ. ſ. coriandroꝝ p̄paratorum. ʒ. ii. zuccari albiſſimi. ℥. ſ. miſce ⁊ cū aqua abſinthij ptibus duab⁹ ⁊ cicoree pte vna. De ambobus ſimul.q.ſ. ad ꝯficiendū fiat confectio ſolida in morſellis triū. ʒ. p vno quoqꝫ morſello. Jſtius confectionis aſſumat vnum morſellū in mane cum ſurgit diebus alternis. vꝫ vna die aſſumat ⁊ alia die nõ aſſumat in ſpatio alioꝝ. xv. dierum ſequētiū poſt xv. dies aſſumptionis ſupraſcripti aromatici roſati ⁊c̄. imediate ⁊ cū reliqs modis ⁊ ordinibus deſcriptis in uſu confectionis immediate ſupraſcripte. ℃ Confortatiuuꝫ ut ſupra. Recipe trociſcoꝝ de abſinthio.q.ſ. ad incorporāduꝫ formētur pille. vii. pro. ʒ. Jſtarum pillarū aſſumat a trib⁹ uſqꝫ ad. v ad libitū in mane cū ſurgit cū reliqs modis ⁊ ordinibus deſcriptis in aſſumptione ꝯfectiõis imediate ſupraſcripte. has ꝟo pillās taliter aſſumat cū medicinā pmutare vult. Naꝫ ab eo qõ ꝯſuetū eſt natura non patiſ. Item ⁊ ſi vult medicinaꝫ efficaciorē confectionib⁹ ſupraſcriptis ꝯſilio tñ inſignis medici cure aſtātis ut ſupra. ℃ Cõfortatiuū ut ſupra. ℞. aq̄rū abſinthij. ʒ. i. ſ. ſcolopēdrie mēthe cicoree añ. ʒ. ſ. coralloꝝ ru. ʒ. i. zuccari albiſſimi. ʒ. i. miſce. Jſtas aq̄s debite calidas ⁊ nõ tepidas aſſumat in aurora q̄tuor dieb⁹ cõtinuis in ſpatio quadragita dierū cīrcuꝫ. deinde poſt ip̄aruꝫ aſſumptionē ſtet ieiunus horis trib⁹ ad minus. deinde iterū dormiat ſed non amplius duab⁹ horis. ℃ Cõfortatiuū ut ſupra. ℞. maſtice ptes. ii. thuris ptē. j. aut ambo puluerizenſ. deinde cū ſyrupi de abſinthio.q.ſ. ad incorporādū formenſ pille. vii. pro. ʒ. Jſti⁹ mixture aut iſtarū pillarū ad libitū aſſumat. ʒ. i. in mane cū ſurgit ſemel in hebdomada ad minus. deinde poſt ipſius uel ip̄aruꝫ aſſumptionē ſtet ieiunus horis trib⁹. ℃ Cõfortatiuū ut ſupra. Recipe tyriace debite fermētate. ʒ. i. aut ad amplius. ʒ. i. ſ. ℞. vini odoriferi albi. ʒ. i. ſ. Jſtā tyriacā aſſumat ſingulo mēſe ſemel per q̄tuor horas poſt cenā imediate p̄cedētē diē aſſumptionis ipſi⁹. deinde poſt ip̄aꝫ aſſumptionē hoc vinū bibat ⁊ ſtet ieiunus poſt ipſi⁹ aſſumptionē horis. vii. deinde iterū dormiat nõ amplius trib⁹ horis. ℃ Cõfortatiuuꝫ ut ſupra. ℞. mirabolanū kebulū ꝯditū. j. Jſtū mirabolanuꝫ aſſumat frigidū ſingulo mēſe ſemel in mane cū ſurgit. deinde poſt ipſi⁹ aſſūptionē ſtet ieiun⁹ ad min⁹ horis. iii. ⁊ meli⁹. iiii.

℃ Caplm 11ᵐ. Euaporātia ſenſibilr per poroſitates. ℃ Rubificatiuū eductiuū mãe ꝯiūcte ad ex̄. ℞. empl̄i deſcripti deſcriptione Meſue.q.ſ. ad rubificādū locū intēſe ubi eſt dolor fixus tñ in ip̄a ſcia pinguedinis galline. ʒ. ii. radicū altee ʒ. i. ſ. miſce ⁊ optime incorporenſ cū olei coſtini.q.ſ. ad incorporādū. Jſtud emplaſtrū ponaſ tñ in loco dolenti ſcie ⁊ ip̄ꝫ ſup eodem loco ſcie retineaſ tanto tpe quãto ueſiceſ loc⁹ aut ſaltē rubificeſ. deinde auferaſ empl̄m ip̄m. Ultimo ⁊ ueſice ꝟ ſcidanſ ita ut aquoſitas ab ipſis effluat tñ ueſice non ablate ſeu pellicule cutis. ℃ Rubificatiuū ut ſupra. Recipe ſtercoris caprini ptē. j. piretri ptes. ii. de ambob⁹.q.ſ. pro emplaſtro ut ſupra ⁊ apponaſ tñ loco dolēti ſcie ut ſupra. Jſtud rubificatiuū apponat tñ loco dolēti ſcie cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in rubificatiuo infraſcripto imediate. Quo rubificatiuo taliter utaſ cū pmutare vult ip̄m p̄mum rubificatiuuꝫ immediate ſupraſcripti. ℃ Rubificatiuū ut ſupra efficaci⁹ p̄ori. Recipe ſeminū ruthe ſylueſtris baccaꝝ lauri medulle añ. ʒ. i. pulpe collogntide. ʒ. ſ. ruthe domeſtice recētis amecos calamēti ſicci añ. ʒ. i. aromatici oppoponaci añ. ʒ. ii. piretri ſinapis añ. ʒ. i. ſulfuris viui. ℥. ſ. picis naualis. ℥. i. radicis altee. ʒ. iii. olei de coſto.q.ſ. ad incorporandū emplaſtrū miſce ⁊ fiat emplaſtrū ad lentū ignē. Jſtud emplaſtrū apponat loco dolēti ſcie cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in rubificatorio immediate p̄cedēti ⁊ ip̄m ſibi taliter apponat ſi vult rubificatiuum efficacius p̄ori. ℃ Euaporatiuū ut ſupra in cap̄ nono. Reiteret euaporatiuū cõpoſitū ex ruthe ſicca ſauine radice utriuſqꝫ ariſtol. hyſopi ſicca calamēto ⁊ aqua pluuiali. Aut etiā ad libitū reiteret euaporatiuū cõpoſitū ex oppoponaco ſicca radice ariſtol. rotūde ⁊c̄. Ambo ip̄a euaporatiua ſupradicta in cap̄ nono medicinarū eductiuum euaporatione materiā ꝯiunctā. Jſtud euaporatiuū apponat loco dolēti ſcie ⁊c̄. cū reliqs modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in euaporatorio poſito in dicto nono cap̄ ſupraſcripto. Quod euaporatiuū talr apponat interpoſita vna die naturali poſt amotionē rubificatiui ſupraſcripti. ℃ Caplm 12ᵐ. Confortatiuū ſcie. ℞. dyacori. ℥. i. ſpēruꝫ dyamuſci dulcis. ʒ. i. miſce. Jſtius ꝯfectionis aſſumat ʒ. ii. uel. iii. ad maius ſingulis dieb⁹. xv. ſemel ad minus in mane cū ſurgit. Deinde poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiun⁹ horis trib⁹ ad minus. ℃ Cõfortatiuū ut ſupra. Recipe mirabolanū ꝯditum vnū. Jſtum mirabolanū aſſumat cuꝫ modis ⁊ ordinibus deſcriptis in q̄rto cap̄ ſupraſcripto. ℃ Cõfortatiuum ut ſupra. ℞. tyriace debite fermētate. ʒ. i. ſ. vini odoriferi. ℥. i. ſ. Jſtam tyriacā cum vino odorifero aſſumat cū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis in q̄rto cap̄ ſupraſcripto. ℃ Cõfortatiuū ut ſupra. ℞. ſaluie. M. ii. ſticados iris añ. M. i. ſeminū iuniperi. ℥. i. floꝝ roſmarini. M. ii. radicis cicori. ℥. ii. abſinthij. M. i. ſ. terbētine. ℥. i. oleoꝝ aboꝝ liliorum añ.q.ſ. ad impinguādum empl̄m croci. ʒ. ii. herbe radices ⁊ ſemina ſimul

bulliant debite in aq̄ fluuiali ſeu ciſterne.q.s.ad ipſorum debitā ebullitionē pro emplo. Ultimo eiſdē extractis a decoctione.deinde piſtent. Reliq̄ oīa addant & incorporent ad lētū ignem & fiat emplaſtrū. Iſtud emplm̄ apponat loco dolenti ſcie bis in die ſtōcho ieiuno.vz ante prādiū & ante cenā & ipz taliter ↄtinuo reiteret in ſpatio.8.dierū ↄtinuoꝝ.deinde ipz remoueat & reiteret ſm̄ neceſſitatem. ¶ Cōfortatiuum &c̄.ut hic ſupra. Recipe picis naualis ptes q̄tuor terbētine ptē unā. De ambobus ſimul.q.s.pro ceroto ſaluie.ʒ.i.ſ.floꝝ gelſemī ſeminum iunipi an̄.ʒ.i.radicū acori ſulfuris an̄.ʒ.ii.oleorū lilioꝝ al.ſpice. De ambobus his duob' oleis.q.s.ad incorporādum cerotū.cere noue.q.s.pro ceroto.pul.oīa ſubtiliter pter picē & terbētinam & cerā.deinde oīa ſimul incorporentur & fiat cerotum ad lētū ignē fiat medietas uni' recepte. Iſtud cerotum apponat loco dolēti ſcie & ipm̄ nō amoueat ſed illud taliter ↄtinuet dieb'.8.cōtinuis.deinde ipm̄ remoueat & poſtea reiteret ſm̄ neceſſitatem & ↄſilio inſignis medici curē aſtātis.hoc ṽo cerotum ſibi taliter apponat.8.dieb' ſequentibus p̄mos.8.dies uſus emplaſtri immediate ſupraſcripti.

¶ Cōfortatiuum ut ſupra. Recipe ſaluie recētis lib.i.irie.ʒ.i.ſ.mellis apum decoc.q.s.pro eluario ſpērū dyamuſci dulcis.ʒ.ſ.aromatici ro.deſcriptione Gabriel.ʒ.i.ſ.dyacinamomi.ʒ.ſ.ſaluia & iris minutim incidant & nō piſtent ne ſucc' ab ipſis effluat.deinde ipa ſimul bulliāt ad lentum ignē in dicto melle ſufficiēti ebullitione pro eluario fiendo. Ultimo ipſis depoſitis ab igne & remiſſe calidis ſeu tepidis oīa aromata ſupraſcripta addant. Et oīa miſcendo debite incorporentur & fiat electuariū. Iſtius electuarij aſſumat.ii.uel.iii.ad libitū in aurora ſine potu aut in mane cū ſurgit ad libitū.deinde poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiunus horis trib' ad minus. Iſto electuario taliter utat duob' diebus in hebdomada ad libitū p̄terq̄ in ſcḋa medietate ueris tota eſtate & p̄ma medietate autūni. ¶ Cōfortatiuū ſcie & māe flegmatice mucillaginoſe in ↄtinuitate pixidis ſcie ↄtēte materieq̄ flegmatice aquoſe aut ſaltē viſcoſe in ligamētoꝝ ſcie poroſitatib' debite exiccatiuum & reſolutiuū. In media pte ueris primi que eſt 3ª ueris tranſeat infirmus ad patauina balnea ſancte helene & ibi ſe canonice medicinalr̄ balneet.vz p̄us factis purgationibus pporonabilibus ad hoc reſpectu huius morbi opportunis: deinde balneet ſe quantitate tpe & hora ↄgruis ad hoc ultimo obſeruet ſcḋm. Itē medicinis utat ambobus his utilibus neceſſarijs obſeruādis in uſu balneoꝝ & pprie huius morbi ſciatici regimē.hec ṽo oīa ſibi pticulariter deſcribent cum ipe infirmus ad dicta balnea pficiſci uoluerit. Alie ṽo ſunt medicine intēſiores & efficaciores & virtuti magis moleſte ualde ſupraſcriptis medicinis nāe ſeu ṽtuti familiarioribus ut euforbiū piretrū caſtor.coſtū & h.olea ex his & ſimilia intēſa.Cerotaria ex oppoponaco armoniaco euforbio oleis p̄dictis & ſimilibus intēſis ualde in fomentationes &c̄.epithimata loci ſcie doloroſi ex cinamomi amidē colloquītida ſulfure viuo cētaurea tapſia gūmis melle anacardi cucumere aſinino & ſimilibus intēſis uētoſe cum ſcarificatione ſanguiſuge cliſteria ex felle uaccino colloquintida cucumere aſinino naſturtio centaurea tapſia & alijs medicinis ſimilib' inteſtinorum excoriatiuis & ſanguinem educentibus & ſimilibus intenſis & alie ſimiles medicine virtuti ualde moleſte. Cauterium anche actuale triāgulatum aureū aut ferreū.he ṽo medicine notabiliter intēſiores efficaciores & ṽtuti magis moleſte & alie notabiliter intēſiores oēs ſupraſcriptis oibus medicinis p̄oribus & nāe familiarib' & ipſi nāe nō ita moleſtis.hic non ſerioſe deſcribunt ſperans ex dictis medicinis p̄oribus & nature familiaribus curam perfici ſecurius cum minori moleſtia infirmi.

¶ Contra ſciaticā cura particularis.

Enema educere māe ſupfluas cōes in vijs ductuum. ℞.enema ſupraſcriptū in alio ↄſilio de ſciat. in ſcḋo cap. Iſto utat bis in hebdomada ſtomacho ieiuno & plus & minus ſm̄ neceſſitatē. Minoratiua māe pprias dolorio ſciatici antecedētes & trāſituras in aliter. Fiat fl' mia hepatice ex manu lateris oppoſiti ſciatice egrote ex qua extrahant.ʒ.iiii.ſanguis uſq̄ ad.vi.uel.vii.& plus & minus ſm̄ uſum complexionē & pticularē ſanguis aut flegmatis mixti cū eo. Iſta fiat in mane hora tertiarū ſtōcho ieiuno facto ſupraſcripto enemate in die p̄cedēti dictā flobotomiā & eodē mane prius habito uētris bn̄ficio aut nāliter aut artificialr̄ & non iterent niſi incūbēte neceſſitate.ſed q2 dn̄s eſt exilis habitudinis extrahant ſolūmō.ʒ.iiii.ſanguis. ¶ Solutiuū minoratiuum māerū pparū. ℞.caſſ.fiſt.ʒ.i.reubarbari ʒ.ii.ſ.aque ſaluie.ʒ.i.ſeri capri.q.s. Iſtud aſſumat in aurora 4º die uel 5º poſt flobotomiā cū modis & ordinib' &c̄. ¶ Solutiuū māerū pprīarū. Recipe pillaꝝ de bn̄dicta.ſ.de ſarcocolla de hermodactylis minorib' an̄.ʒ.i.miſce cū eluario indo fiāt pille.vii. Iſtud ſolutiuū ſumat.vi.dieb' poſt aſſumptionē ſolutiui ſupraſcripti cū modis attēdēdis in ſolutiuis. Minorent māe pprie aīe & ↄiuncte cū abſtinētia & exercitio ſm̄ pportionē ipſarū ad ṽtutē in oēm tn̄ euētum ieiunet ſemel in hebdomada. In quo comedat oua nō piſces nec caſeū. ¶ Diuertētia māe &c̄. ℞.diuerſiuū p̄mū ſupraſcriptū in alio ↄſilio in qnto capitulo quo utere ut ibi. ¶ Solutiuū aliud. ℞.folicaloꝝ ſene.ʒ.ſ.mirabolanoꝝ kebuloꝝ.ʒ.i.cū ſyrupi de abſinthio.ʒ.i.aque iuiupi.q.s.miſce & fiat potio. Si ṽo noluerit infuſionē ſoluz q̄druplicet ſenā & triplicet mirabolanos. Iſtis utat qn̄ uſus fuerit ſupraſcriptis pillis imediate qnqꝫ aut ſextus cū modis & ordinib' qbus ſupra. ¶ Solutiuū ut ſupra. ℞.folioꝝ ſene.ʒ.i.mirabolanoꝝ.ʒ.i.ſ.cū ſyru.de abſinthio fiāt pille.vii.pꝫ his utat ut ſupra imediate. ¶ Diuertētia māe aīte & ↄiunctas. Prouocet uomit' ut ſupra in alio ↄſilio in qnto capl'o. Itē fricent brachia & lauent etiā ut dictū eſt ibidē. ¶ Digerētia paulatine māe aīte & ↄiunctas. ℞.ſyrupū ſcriptū in alio ↄſilio in.vi.cap.ſ.p̄mū cū modis ibi deſcriptis. Itē aliū ſequētē cū modis ſupraſcriptis. Itē pillas ibi in qnto cap deſcriptas 2º loco cū modis &c̄. Itē pillas quarto loco in ordine poſitas cū uſdē modis. Itē 5m & 6m digeſtiuū poſitum ibidem cū modis &c̄. ¶ Euacuātia māe dictas eradicatiue paulatine. Recipe pillarum iuuamēti ſm̄ Auic.&c̄.de lapide ar.agarici an̄.ʒ.i.& cū eluario indo fiant pille &c̄. ¶ Aliud. ℞.pillarum de hermodactylis.ʒ.ii.fetidaꝝ.ʒ.i.miſce & cū electuario indo forment pille &c̄. ¶ Aliud. Recipe ierē hermetis.ʒ.ii.aut pillarum factarū ex ſpēbus dicte ierē.ʒ.i.miſce & cum electuario indo &c̄. ¶ Aliud. ℞.ierē ruffini.ʒ.iii.cū electuario indo formentur pille &c̄. ¶ Aliud. ℞.piperis zinzib.an̄.g.vi.medulle cartami agarici an̄.ʒ.ſ.radicū pedis columbi.ʒ.ſ.miſce & cum ſucco ſaluie forment pille ut ſupra. ¶ Aliud. ℞.cimini armeni zinzib.an̄.g.iii.hermodactyloꝝ.ʒ.ſ.aloes.ʒ.ii.miſce & cū ſucco aneti &c̄. Cōpletis duabus p̄mis euacuationib' ordinarijs.ſ.euacuationib' ex minoratiuis & digeſtiuis duobus p̄mis ut ſupra. Tunc per.vi.dies poſt fiat flobotomia ſciatice ſi dolor eſt in parte domeſtica ſciatice ex qua extrahant.iii.aut.iiii.ʒ.ſanguinis. Flobotomia tn̄ ſaphene fiat ſi dolor eſt in pte ſyluestri ſciatice ex qua extrahat ſanguinis ut ante. Si ſupraſcripte flobotomie nō iuuāt ↄuenientēr tunc flobotomia policis als poplitis fiat & eſt melior ſupraſcriptis & hoc ſiue dolor ſit in pte domeſtica ſiue ſyluestri ſciatice per quā extrahant.iii.ʒ.ſanguinis. Et hec fiat per ſex dies poſt p̄cedētem flobotomiā. ¶ Euacuātia pprocātia māem antecedētem. ℞.radicum petroſilij & feniculi an̄.M.ſ.ſpergi bruſci an̄.M.i.cicerū ro.ʒ.iii.miſce & bulliant in ſufficiēti qn̄titate aque ad ſemidecoctionē.deinde colent & decoctionē utatur cū modico zuccari. ¶ Educētia māem ↄiunctā ↄcauitate ſciatice cū euaporātibus. Recipe rutbe ſicce & ſamine an̄.M.i.radicū utriuſq̄ ariſto.an̄.M.ſ.hyſopi ſicce.M.ii.calamenti.M.i.ſulfuris viui.ʒ.ſ.aque ciſterne.q.s.pro decoctione miſce & bulliant ad ↄſumptionē tertie partis. ¶ Rubificatiuum educatiuū materie ↄiuncte ↄcauitate ſciatice. Recipe emplaſtri de ſinapi Meſue.q.s.ad rubificandum locū ubi eſt dolor ſipas tn̄ pinguedinis galline.ʒ.i.ſ.radicis alt[illegible]

ʒ.ii.miſce. ¶ Aliud ad idem. ℞. ſtercoris caprini ptem vnã pireti ptes duas radicũ altee.ʒ.ii.miſce ⁊ fiat rubificatiuũ ⁊ apponaſ ut precedens ⁊ eſt melius eo. ¶ Euaporatiuũ. Reitereſ dictũ euaporatiuũ cũ ſpõgiis ut dictũ eſt. ¶ Cerotũ. ℞. picis naualis.ʒ.ii.ſulfuris.ʒ.ſ.olei ſpice.q.s.ad cõficiendũ cerotũ miſce. ¶ Rubificatiuũ ⁊ eductiuũ ad idẽ. Recipe ſeminis rutbe ſylueſtris baccarũ lauri añ.ʒ.i.pulpe colloquintide.ʒ.ſ.ameos calamenti ſicci añ. M.ſ.armoniaci oppoponaci ana.ʒ.ii.nitri.ʒ.i.ſ.ſulfuris.ʒ.ſ. picis naualis.ʒ.i. olei de coſto ad impinguandum.q.s.miſce pro emplaſtro. ¶ Euaporatiuũ ⁊ eſt cerotũ. Recipe oppoponaci.ʒ.iii.hyſopi ſicce. M.ii.radicum ariſto.ro.ʒ.ſ.calamẽti. M.i.picis naualis.ʒ.ſ.olei coſtini.q.ſ.miſce ⁊ fiat cerotũ. ¶ Canones vniuerſales ↄtra ſciaticã. Primus canon. ¶ Educanſ mãe ſuperflue in viis ductuũ. Scdͣs canon. ¶ Minoratiue ſoluatur mãe ꝓpter doloris ſciatice attes ⁊ trãſiture in coniũctas. Tertius canon. ¶ Diuertanſ mãe ãntea a mẽbro uſ membris mãdãtibus ad ſciaticã. Digeranſ paulatine mãe ãntea ⁊ cõtinete dicte ſciatice. Quintus canon. ¶ Eradicentur paulatine dicte mãe. Sext⁹ canon. ¶ Prouocanſ per urinam dicte mãe. Septimus. ¶ Educitur euaporatiue ſeu ꝑ cutis poroſitates dicte mãe. Octau⁹. ¶ Cõfortenſ ẽtutes membroꝝ mittẽtium ad ſciaticam ne de nouo generẽt humores ſuperfluos. Nonus canon. ¶ Confortentur ambe ſciatice ne humores ſuperfluos recipiant.

¶ Medicina ſanctiſſima que mũdificat guttas ac debilitatẽ neruoꝝ ⁊ capitis ac epar ſplenẽ renes ⁊ pulmonẽ dolorẽ uentris ⁊ lapidẽ in renib⁹ ⁊ ſpaſmũ atq; ſurditatẽ aurium ⁊c̃.

Scire nũc dare debetis qui hater ſeu albotin ſeu lacrimũ abietis clarificat ⁊ deſiccat ⁊ ut noſter tradit Albert⁹ magnus duplex arboris lacrimi eſt ſpẽs mas.videlʒ que gũmi ꝓducit magis aureũ uſ citrinũ ⁊ femina que magis albũ. Et dicit Dyaſcorides antiquiſſimus miles ꝙ melior eſt huius colorẽ vitro ſimilẽ.i.albũ clarũ ⁊ odorem bonum. Dico tamẽ ꝙ q̃nq; uariaſ rõne etatis ſue ⁊ uaſis in quo cõſeruaſ. Et qͥ ab vno mũdior ⁊ purior colligiſ q̃ ab altero: ſed ceteris paribus in etate ⁊ ceteris melior eſt clarus lucidus purus boni odoris ad aliquã aureitatem tendẽs quaſi ſi haberet ex uaſis immũditie lauare opus eſſet ⁊ durat eius virtus ⁊ ꝑfectio a medio anno uſq; ad tres annos. Ultra aũt multũ euaneſcit niſi in magna eſſet quãtitate. Amplius dico ꝙ tpe magni eſtus ceteris paribus in aliis melior eſt colorem habẽs album ⁊ clarũ. Tpe aũt frigido uel medio ꝯſtãtior eſt ambre colorẽ hñs. Et mũdificat pect⁹ ⁊ pulmonẽ ſed aliqualiter delet appetitũ. Et lʒ Auicẽna ⁊ Galenus atq; circa illũ nõ determinauerit ſibi certum gradum ego dico ꝙ eſt calida in fine ꝑmi gradus ꝑueniens q̃ſi ad ſcdͣm ⁊ ſicca in ꝑmo uel parũ ultra habens tñ in ſe aliqd humiditatis. Et ſi Auerrois 3° colliget dixerit ꝙ calida eſt ⁊ ſicca in tertio gradu ⁊ ꝙ plus deſiccat q̃ calefaciat. Joãnes aũt Serapionis dicit ꝙ calefacit mollit ⁊ diſſoluit ꝓuocat urinam maturat ⁊ lenit uẽtrem. Et ſic Auicẽna dicit ꝙ mundificat ⁊ ꝓuocat ⁊ lenit uẽtrem cum accipiſ ex ea ſicut auellana uel nux a ieiuno ⁊ abſq; nocumento mundificat viſcera ⁊ abſtergit viſcera ⁊ renes. Nam ⁊ Galenus noſter libro q̈nto de regimie ſanitatis inq̈t lacrimam ſeu hater abietis non ſolum inteſtina lauare apta nata eſt ſed viſcera oia expurgare ſine leſione epar ſplenẽ renes ⁊ pulmonẽ cuius quantitas ſit pro vice a quantitate vnius auellane uſq; ad tres. Et dico ꝙ eſt ſenum medicina nihil habens in ſe malitie ⁊ doloris colici uentoſi ⁊ neruorum iciſorum ⁊ ſpaſmorum. Cõuenit enim multum habentibus uẽtrem ſtrictũ ⁊ hñtibus dolorẽ uentris ⁊ lapidẽ in renib⁹ uſ malũ iliõꝝ ⁊ hñtib⁹ guttas ⁊ debilitatẽ neruoꝝ ⁊ capitis ⁊ hñtibus difficultatẽ flatus ⁊ ꝓprie eſt medicina neruoꝝ ut Auicẽna fen q̈rta. fumus aũt lacrimi abietis aerem corruptum ⁊ peſtilẽtes domos mirabilr emũdat ⁊ ideo in tpe peſtilẽtiali optima eſt faciẽdo de ea fumũ in domo ac etiã in ciuitate ſicut fecit Galenus qui ſanauit illã ciuitatẽ a peſte cuʒ citis fumo aerẽ eius rectificãdo. Joannes quoq; Meſue dicunt ꝙ confert ſpaſmo ⁊ duritiei neruoꝝ ⁊ eoꝝ debilitati ex ea quoq; fit oleũ hñs odorẽ ⁊ colorẽ balſami qḋ eſt mirabile in guttis ⁊ dolorib⁹ neruoꝝ. Poniſ hater ſeu lacrimũ abietis in lãbico vitreo ſub quo ſit ignis ſine fumo ⁊ diſtillat oleuʒ qḋ in ampulla vitrea bñ obturata ſeruaſ cuius diſtillationẽ ter fieri iuſſit. Prohibet eniʒ putrefactionem oium ulcerũ ⁊ curat ulcera ⁊ ſurditatem aurium ⁊ nariũ ⁊ alioꝝ mẽbroruʒ tepidũ iniectũ ⁊ inunctum circa loca doloris guttoſ cum penna ⁊ in ſpaſmo ⁊ in paraliſi ⁊ in catarro frigido vngẽdo collũ ⁊ coronã capitis maxime factis debitis purgationib⁹ cuʒ ipſa aliqñ feci pillulas ꝓ faciendo macrũ illuʒ qui nimis eſt pinguis ⁊ eam q̃nq; ſimpliciter exhibeo ⁊ q̃nq; cum aq̃ mellis ⁊ q̃nq; cum aq̃ ſalute ⁊ q̃nq; inuoluendo in oblata ſeu in oſtia. eſt enim medicina ſanctiſſima qua ego ſepe utor. Uale felix ſine fine. ⁊ me ut facis ama.

¶ Contra vindimiã ſeu tumorẽ tybiarum.

Cineris lignoꝝ arboꝝ ficus ptẽ.i.ſ.ſarmẽtoꝝ fuſtiũ cauliũ añ. ptes.ii.filicis ſũmitatũ fuſtiũ ebuloꝝ añ. ptẽ.i.folioꝝ ebuloꝝ. M.iii.caulium caſſi barbaſſi añ. M.i.ſ.ſeminum agni caſti canapis añ.ʒ.i.radicũ api. M.i. caſſie lignee.ʒ.i.bulliãt oia ſimul in ſuff cien q̃titate aque fluuialis ꝓ lixiuio medie acuitatis ſeu medie fortitudis qḋ ideʒ eſt uſq; ad ↄſumptionẽ medietatis dicte aque. In hac decoctione debite calida īfundanſ ſpõgie noue. deinde ipſe bene expſſe ⁊ debite calide ſup mẽbro tumido ſeu vindimiato apponanſ totũ mẽbrũ amplectẽtes ⁊ optime ligenſ ſatis ſtricte ita tñ ut dolorem uel moleſtiã non ſentiat ex ipſe ſtrictura ⁊ membrũ taliter ligatũ dimittaſ per vnã diem nãlem fere ei⁹ ſolutione ⁊ poſtea ſoluaſ. ⁊ ſi ex iſta vnica tali applicatione ſpõgiarum ipãruʒ bñ ↄualuerit tũc nõ reiteraſ. Si võ nõ debite ↄualuerit ex dicta tali applicatione tũc dic'a talis applicatio reiteraſ ſm neceſſitatẽ. uerum ſi poſt dictam ſpõgiaruʒ applicationem mẽbrum uel locus rubet aut inflãmareſ tũc ſuper ipõ loco ponaſ petia infuſe in oleo roſ. ſcripto paruʒ infra ⁊ taliter ipã petia reiteraſ quouſq; inflammatio dicta amota ſit. ¶ Epithima. Recipe olei roſ. facti ex oleo onfancĩno ⁊ in duplici uaſe ſm canonem, q.s. pro epithimate. Recipe ſpongias duas nouas latas optime amplectẽtes locũ.

¶ Cõtra tumorẽ tybiarũ abſq; dolore.

Caſus in terminis nõ eſt mihi not⁹ ſed tãtũ ↄiectural⁹ ex aliq̃li informatore licet dicã per tertiã ꝑſonã. Tumor tybiarũ ⁊ ſine dolore corporis habitudine exilis ⁊ ex carnate nãle cõplexiõis calide cholerice etatiſ võ ꝑſeni annoꝝ. xvi. potiſſime altera triũ cauſarũ ꝓpoſito nr̃o ꝑtinẽtiuʒ ↄtingere põt ut uoriſili ↄiectura opinor habita aliq̃li iformatione de his oibus circũſcripti hui⁹ ex aliqbus ſignis per ipſos mihi narratis. Prima eſt ꝑmutatione reliquaruʒ mãeruʒ ſeu humoꝝ derelictoꝝ ex morbo ⁊ ꝑcipue cronico ſiue diuturno facta a ẽtute de mẽbris nobilib⁹ ad mẽbra ignobilia nã opante in fine cũ declinatione ipſius morbi ⁊ ꝑcipue febrũ diuturnarũ. Scdͣa aũt ex indebito uſu ſex rerũ nõ nãliũ oium uel aliq̃ruʒ earum tñ. vʒ aeris cibi ⁊ potus ſomni ⁊ vigilie mot⁹ ⁊ qeis inanitiõis ⁊ repletionis ⁊ accidẽtiũ aie. Tertia aut epatis uel ſtõchi debilitate ⁊ ꝑcipue epatis uel amboꝝ ſimſ quoꝝ debilitate ⁊ ꝑcipue epatis plures ⁊ plures alie pñe eſſe ut infra. §. cure apparẽs huic cauſe tertie. cauſe vʒ debilitatẽ epatis uel ſtõchi. Uerũ tumor ipẽ tybiarũ ex aliis plurib⁹ cauſis ↄtingere põt. vʒ ex ↄtuſione carũ ſeu caſu ex apoſtemate a cauſa nãli intrinſeca ex debilitate ⁊ aliquoꝝ mẽbroꝝ mãm ipſis cõmunicãtiũ ex mala cõplexione earũ calida mãm attrahẽte. quarũ cauſarũ nullã credo ꝓpoſito noſtro ſuperuenire niſi alterã ex trib⁹ cauſis dictis ex iformatione habita de hoc ut ſupra. Cura ſuccincta ⁊ breuis ⁊ ex medicinalib⁹ tm̃ ⁊ nõ quo ad uſum ſex rerũ dictarum generũ rerum nõ nãliuʒ. videlicet aeris cibi ⁊c̃. ⁊ hoc totũ ꝓpter ipſius caſus ꝑpinqui nõ habita euidenti notitia. Prima cauſa tumoris dicti. vʒ ꝑmutatio reliquarum humoꝝ derelictarũ in fine morbi ⁊c̃. nullo

modo eſt uerlanda nec ſiſtenda qꝛ nālis eſt opatio morborũ
uere terminãs ſine ſuſpitione ad recidiuã ſed tantũmodo tu
mor ipſe tybiarũ remouẽdus eſt medicinis infraſcriptis ⁊ ali
js bꝫ ꝓportionibus exiccãtibus ⁊ reſoluẽtibꝰ ſimul amplius
tñ ⁊ multũ exiccantiis ꝙ̃ reſolutiuis locis ĩ mẽbribus tybia
rũ applicatis ⁊ pͨipue in forma fomentationis hoc modo.
vꝫ ſpõgie noue pͥmo infuſe in decoctione calida infraſcripta
medicinarũ pͥmarũ: deinde bñ expſſe ⁊ debite calide leuiter
locis dolẽtibus approximenť ⁊ appoſite pmaneant ligate ſa
tis bñ expreſſe ⁊ debite ita tñ ꝙ cõpreſſa ligatura mẽbrorum
nõ ledat. Dicta aũt fomentatio ſeu ſpõgiarum appoſitio ter
in die nāli reiteranda eſt quouſqꝫ tumor deliteſcat ⁊ oportet
ut ſpõgie cõprehendãt utrũqꝫ latus mẽbri ne nã ad aliud de
clinet. Ligatura vͦ ipſa incipiẽda eſt ab inferiori pte ꝓcedẽ
do ad ſuperiorẽ. In hac ergo īfraſcripta decoctione calida
dicte ſpõgie īfundanť ⁊ exprimanť calide leuiter tybijs appo
nanť ⁊ ligenť. Fomẽtatio ſupra notata in hac pͥma cauſa ty
bijs apponẽda. ℞. cinerum. 7. infraſcriptoꝝ ramoꝝ. ſ. ligni
ficus ſarmentoꝝ vitis fuſtiũ caulium cãnarum paluſtriũ fu
ſtium aneti ſalicis añ. ptem. ſ. filicis ptem. j. folioꝝ ebuloruꝫ
folioꝝ caulis añ. ptes. ij. cicerum ru. fractoꝝ cum corticibus
ſuis ptem. j. radicis ciperi folioꝝ tamariſci uſnee hypicõ ſeu
perforati. añ. ptem. ſ. boli armeni ptem. j. aceti acuti quantuꝫ
eſt q̃rta ps decoctionis. Bulliant oẽs anteſcripte medicine ſi
mul in ſufficiẽti quãtitate aque uſqꝫ ad cõſumptionẽ tertie
ptis aque. Et hãc decoctionẽ uſui ſerua in qua ſpongie fun
dãtur. Dicte ſpõgie dũ tybijs nõ ſunt applicate cõtinue reſi
deant in dicta decoctione ſiue calida ſiue frigida ſiue caleſiat
ad ignẽ. nã ſic vigorem dictarũ medicinarũ ſpõgie recipient.
Si vͦ ꝓpter dictaruꝫ ſpõgiarum applicationẽ tybie ipſe ex
ceſſiue calerent aut ruberent tũc loca illa alterata īfraſcripto
epithimate vnganť ⁊ epithimenť. ℞. olei ro. ℥. iiij. ſandaloꝝ
ru. ℥. j. miſce. Si vͦ vis medicamen efficacius tũc addantur
epithimi ſucci vͥge paſtoris ſeu corrigiole. ℥. ij. boli armeni. ʒ.
ſ. ¶ In hac vnctiõe petia linea duplicata madefiat ⁊ locis
alteratis applicetur ter in die nāli qͥbꝰ locis remaneat appli
cata donec dicti rubor ⁊ mala cõplexio remota ſint. Interim
vͦ dicta fomẽtatio ⁊c̃. cum ſpõgijs applicetť. Remotis autẽ
dictis rubore ⁊ caliditate ſi adhuc remãſit tumor de quo cu
rãdum tũc dicta fomentatio reiteretť cum ſpongijs ⁊c̃. ut ſu
pra. ⁊ infra ꝓcedať modo cuꝫ ipſa fomẽtatione cum ſpõgijs
nõ cum dicta vnctione ⁊ epithimate ex dicto oleo ⁊c̃. reiterã
do dicta medicamina ſm neceſſitatẽ uſqꝫ ad deliteſcentiam
dictorum tumoꝝ ru. ac male cõplexionis calide ⁊ hoc iudi
cio piti medici ⁊ mariete mee. ¶ Scõe cauſe tumoris ipſius
tanꝙ̃ rei p̃ter nãm: videlicet in debito uſu ſex rerum non nã
lium ſuccurrẽdum eſt hoc modo. vꝫ dicti aeris cibi ⁊ potus
eqãdi ſunt ⁊ optime ꝓportionandi cõplexioni nāli ⁊ etati
ue egrotãti ⁊ p̃cipue cõplexioni epatis eius iudicio perſpica
cis medici ⁊ mariete mee. deinde ſupraſcripta fomẽtatio cũ
ſpõgijs ⁊ decoctione tumori tybiarum applicanda eſt mo
dis ſupraſcriptis. ¶ Tertie cauſe tanꝙ̃ rei p̃ternālſſime ⁊ po
tiſſime ⁊ p̃cipue in etate ſenili. vꝫ debilitatis epatis uel ſtoma
chi uel amboꝝ ſimul obuiãdũ eſt duobꝰ inſtrũs medicinalibꝰ
Primũ medicinis remouẽtibus cauſas debilitatis epatis ⁊
ſtõchi. Scõm medicinis ꝯfortãtibꝰ oẽs v̾tutes ipſoꝝ amboꝝ
mẽbroruꝫ ⁊ p̃cipue digeſtiuas. deinde deueniẽduꝫ eſt ad fo
mẽtationẽ ſupraſcriptã modo ſuperius narrato. Prime me
dicine remouẽtes cauſas debilitatis epatis ꝓpoſito noſtro
ptiẽtes ex informatione ⁊ ſignis habita ex dictis dicimus qꝛ
uериſilr ꝯiecturare potui. In caſu vͦ nr̃o ueriſilr coniecturo
malã cõplexionẽ epatis calidã ⁊ forte etiã reni eſſe cauſaꝫ de
bilitatis ipſiꝰ epatis ⁊ ꝯſeq̃nter ipſam epatis debilitatẽ eſſe cãm
principalẽ dictoꝝ tybiarum tumoꝝ. ¶ Quanꝙ̃ debilitatis
epatis plures poſſint eſſe cauſe. vꝫ mala cõplexio nālis aut i
nālis calida frigida humida uel ſicca oppilo uenarũ epatis
uel meſeraicarum uel rami uene chilis deſcẽdẽtis uel uena
rum oꝛarũ inde uel ictericia citrina uel nigra continuitatis

ex abũdãtia mãterie eis ꝓprietatis uel ex oppilone pororũ ſeleo
rũ vndqꝙqꝫ. x. generũ fluxus epatici eſt epatis uel ſtõchi uel
ſplenis aut alteriꝰ mẽbri nobilis nocumentum in cãtis ⁊ alie
plures cauſe pp breuitatẽ omiſſe ⁊ ꝓpoſito nr̃o nõ deſeruiẽ
tes ſed mariete. Dicta ergo caliditas epatis p̃ternālis põt eſſe
mālis potius pẽdẽs a cholera ꝙ̃ a ſanguine ut ex dicta īforma
tiõe opinor aut im̃ālis ⁊ nõ depẽdẽs ab humore ad itellectũ
medicoꝝ. Si caliditas pẽdet ab humore cholerico nõ exiſte
fluxu uetris. Soluať p̃ cholã cũ hac medicīa mīoratiua ⁊ fa
cili: deide tranſeat ad infraſcriptas ſequentes medicinas ⁊c̃.
℞. caſſieſi. electe. ℥. vi. tamarindorum. ℥. ij. reubar. electi. ʒ. ij. ſ.
aque endi. ℥. ſ. ſeri caprini. q. s. Reubar. minutim inciſuꝫ īfun
daťin dicto ſero caprino per. xvi. horas. ad minꝰ deide optime
exprimať per petiã p̃nus balneatam in dicto ſero caprino po
ſtea abiiciať ipm reubarbarũ. Ultimo dicte expſſioni reliqua
oia addanť ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuũ aſſumat calidũꝫ poſt
cenã per octo horas uel circiter qd̃ erit in aurora diei deide
īmediate dormiat ſup latere dextro ſi põt per horam. Poſt vͦ
horam cum dimidia aſſumptionis ſurgat ⁊ nullo modo dor
miat ſiue dormierit ſiue nõ qm̃ talis dormitio tráſacta hora
cum dimidia eẽt nociua ſed infra dictã horaꝫ eſſet iuuatiua
Poſt terminum vͦ duarũ horarũ fricet ſibi ſtõ bñ uentrem
ille cũ pãno ſuauiter calo quẽ calĩm taliter poſtea retineat po
ſtea ſup uentrem dein de ambulet pluries ſuauiter p camerã
clauſis feneſtris ⁊ poſt aſſumptionem ſtet ieiunus horarum
v. in quo termino aſſumat cyathum vnum aque calide deco
ctiõis ordei excorticati ⁊ ſine çuccaro ⁊ poſt mediã horã prã
deat ſed ante p̃ncipiũ prandii experiať ſi ſecedẽ poſſit aquã
Prandium vͦ eius ſint p̃ duo vitelli ouorum. Secundo fer
culum ex blitibus boragine feniculo petroſilino ⁊ modico
endiuie mixtis. Tertio carnes pulline hedine uel vituline eli
xe qua intingant in vino granatorum ⁊ çuccaro mixtis. In
aſſumendo illud ſolutiuũ euitet dies cõbuſtiõis lune ⁊ oppõ
nis ſed in alijs nõ eſt mirandum. ¶ Syrupus. ℞. ſyrupi de
endiuia. ℥. i. oxiçaccare. ℥. ſ. aquarum epatice abſinthij añ. ℥. i.
ſ. coralloꝝ ru. ʒ. ſ. miſce. Iſtum ſyrupum aſſumat calidum p
ix. horas poſt cenam uel circa ſex diebus continuis deinde
poſt aſſumptionẽ dormiat adubiuꝫ ⁊ incipiat aſſumere die
bus immediate ſequentibus diem aſſumptionis. ¶ Me
dicina ſolutiua eradicatiua ⁊ facilis non exiſtente fluxu uen
tris ut ante. ℞. manne electe. ℥. i. tamarindorum ſucci roſa
rum añ. ʒ. ij. ꝙ nõ eluarij ſucci ro. qꝛ ualde nocẽt. reubarbari
ʒ. ij. aque endiuie. ℥. i. ſeri caprini. q. s. pro potione miſce ⁊ fiat
potio. Iſtud ſolutiuum eradicatiuuꝫ aſſumat in aurora die
ſequenti dies complete aſſumptionis dictorum ſyruporum
cum modis ut ſupra in primo. Si vͦ egrotans abhorret reu
barbaꝝ qd̃ tñ in rei ueritate eſt medicina benedicta ⁊ facilis ⁊
p̃gnantibus   nihilominus tũc ſubtrahatur reubar
barum ⁊ oẽs reliquẽ medicine in dictis duobus ſolutiuis in
gredientes adaugeantur per tertiam ptem plus. ¶ Epithi
ma ad epar. ℞. ſpẽrum ceroti ſandalini deſcriptione M. cũue
amota cãphora. ʒ. iij. ſeminum colum minorũ quatuor frigi
doꝝ. vꝫ endiuie lactuce portulace ſcariole añ. ℈. j. ſpodij. ʒ. ſ. pl
ueris abſinthij. ʒ. i. aque endiuie. ℥. iiij. epatice. ℥. ij. abſinthij. ʒ.
i. miſce. Iſto ep. himate fere tepido infundať petia linea du
plicata longitudinis vnius ſemiſſis ⁊ latitudinis medij dein
de modicum expreſſa loco ex directo epis apponatur qui lo
cus eſt ex parte dextra imediate ſub coſtis mendoſis ſeu pur
uis. ipſo vͦ incipiat uti ⁊ utať tantum cõpleta purgatione an
ſcripta. vꝫ diebus ſequẽtibus aſſũptionẽ dicti ſolutiui eradi
catiui ⁊ non añ. hoc aũt epithima apponat ſolum bis in die
nāli ſtõcho ieiuno. vꝫ per horã ante prãdiũ ⁊ añ cenam ⁊ tãtũ
alternatis diebus. vꝫ vna die ſic ⁊ alia nõ utať ipſo epithima
te qd̃ ad plus apponať per. xii. ¶ Potus ꝓportionabilis ſy
rupo. ℞. aque endiuie abſinthij acetoſe ana. ℥. i. corallorum
rub. ʒ. ſ. çuccari albi. ʒ. ij. miſce. Iſtas aquas incipiat per octo
dies poſt completam purgationem ſed octo diebus interme
dijs nullum medicinale aſſumat ut natura non aſſueſcat me

dicemineſb⁹. aſſumat aūt ipſas in aurora calidas. 8. dieb⁹ al-
ternatiꝫ cū modis ſupraſcriptis. ¶ Cliſtē. ℞. foliorum blitis
M. i. maluaꝝ violaꝝ aā. M. ſ. mercurialis. M. i. radicū pe-
troſilij altee ſeu maluauiſci aā. M. ſ. ſeminuꝫ fenugreci. ℥. ſ.
vitellū oui. i. caſſiefi. bñdicte ſimplicis çuccari ru. aā. ℥. ſ. olei
violati. ℥. iii. ſalis cois. ʒ. ii. herbe radices ⁊ ſemina bulliant in
ſufficiēti q̄titate aque uſqꝫ ad tertiā ptē. deinde optime colen
tur ⁊ exp̄mant̄. Ultimo trib⁹ cyathis dicte colature reliqua
oia addant̄ ⁊ fiat cliſtē. hoc cliſtē ꝯgruit egroto nō moleſta-
to ex uētoſitate ſed ipo moleſtato a uētoſitate ſubtrahant̄ fo
lia ⁊ oleū violarū loco cui⁹ ponat̄ oleū cōe. Si vō valde mo-
leſtaret̄ oporteret tūc addi medicinas carminatiuas que no-
tabilr̄ calide ſunt. cuius ſūt. vꝫ carui ameos ciminū aniſuꝫ fe
niculus pulegiū calamētū anetum camedrio camepiteos.
Sed qꝛ he medicine hāc cōplexionē calidā augerēt licet ſint
carminatiue ⁊ uētoſitatis reſolutiue. Ideo ipſarum additio
huic cliſteri relinque iudicio periti medici ⁊c̄. Iſto aūt cliſte
ri ſemel aut bis in hebdō ad libitū ſtōcho ieiuno ⁊ p̄cipue añ
prādiū. Quo cliſteri utat̄ uſqꝫ ad finē auguſti non expecte flu
xu uētris ſi citius nō liberat̄. ¶ Cōfectio ꝯfortatiua epatis
cordis ⁊ ſtōchi malā cōplexionē calidā abiiciens ab ipſis ⁊ a
renib⁹. ℞. ſpērū triaſandaloꝝ deſcriptione Nicolai abiecta
cāphora. ʒ. iii. ſpērū dyarodō abba. ʒ. i. ſ. trociſci abſinthij de-
ſcrip. Meſ. ʒ. i. ſpodij. ʒ. ſ. gēmaruꝫ ⁊ margaritaꝝ eluarij de
gēmis ⁊ ſine ſpēbus. ʒ. ii. çuccari al. lib. i. ſ. miſce ⁊ cū aque en
diuie ptes. ii. aque epatice ptē. i. q̄tū ſufficit pro ꝯficiēdo fiat
cōfectio ſolida in morſellis. iii. ʒ. pro morſello. Iſtius ꝯfectio
nis aſſumat vnum morſellū in mane cū ſurgit dieb⁹ alterna-
tis quā aſſumat. xv. vicib⁹ in ſumma ⁊ cū accipe incipiat cō
pletio añſcriptis medicinis ⁊ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiu-
nus horis trib⁹ ad minus. deinde ſupraſcripta fomentatio
cū ſpōgijs dictis ⁊ decoctione tybiarū tumori applicāda eſt
cū modis ut ſupra. Si vō ut puto mala cōplexio epatis cali-
da que eſt cauſa debilitatis ipſi⁹ ſit in mālis non dependens
ab humore iuxta modū medicoꝝ p̄uideat ut infra. Uerū ſi
gnis diligēter examinatis ex informatione per me habita a
Joāne ⁊ paulo in ſūma ⁊ cōplexione opinor dicti tumoris ty
biarū p̄minuā ⁊ p̄ncipalem cām iter oēs ſupraſcriptas tres
cauſas nro ꝓpoſito ſeruiētes uériſimilius fuiſſe ⁊ eſſe debilita
tē epatis ex mala cōplexione calida imālī ipſius pendentem.
Quāq̄ tumoris tybiaꝝ plures alie cauſe poſſint q̄ epis de
bilitas ⁊ debilitatis epatis plures alie cauſe eē poſſint q̄ ma
la cōplexio calida imālis ipſi⁹ ut ſupra dictū eſt diſtincte cui ca
ſui nro occurrēdū hoc mō. Oēs añſcripte medicine que cōpe
tunt debilitati epatis a mala cōplexione calida mālī ipſi⁹ pē-
dēti ⁊ eadē cōpetūt debilitati epatis a mala cōplexiōe calida
īmāli pēdēti ⁊ per ꝯñs tumori tybiarū pēdēti ab eadē caliđi
tate ipſius p̄terq̄ reubarbarū ⁊ ſcōm ſolutiuū ſupraſcriptuꝫ.
Remoueat̄ ergo reubarbaruꝫ a p̄mo ſolutiuo minoratiuo
loco cui⁹ ponat̄ ſucci roſ. ʒ. ⁊ nō eluarij ſucca ro. qm̄ illud in
debilitate epatis nocet. Itē abiiciat̄ totū 2ᵐ ſolutiuū. Ideo p̄
aſſumat dictū p̄mū ſolutiuū minoratiuū ſine reubarbaro cū
dicto puro ſucco roſarū loco reubarbari ut hic ante. 2° aſſu-
mat ſupraſcriptū ſyrupuꝫ. 3° oēs dictas omiſſo totalr̄ ſoluti-
uo eradicatiuo 2°. 4° cliſtē. 5° epithima. 6° ꝯfectionē. Ultimo
cū ſpōgijs fomētationē dictā tumorib⁹ tybiarū apponat ut
ſupra ⁊ hec oia cū dictis modis ⁊ ordinib⁹ ut añ ac ſi debili-
tas epatis a mālī cā depēdēs fuiſſet cā ipſi⁹ tumoris tybiaꝝ.
Aduertēdū tñ q̄ ſi cā dicti tumoris tybiarum eſſet debilitas
epatis defecti friditatis cā accitali q̄ nālī tūc oēs ſupraſcri-
pte medicine eſſent diſcōuenientes fomētatione cuꝫ ſpongijs
⁊c̄. ſolutiuo minoratiuo ſiue reubarbaro ⁊ cliſteri dumtaxat
exceptis. Que tres medicine in utraqꝫ debilitate tā a calidi-
tate q̄ a frigiditate pēdente epatis ſunt ꝯuenientes. Ideo agē
tes rem tutā p̄ aſſumat tm̄ ſemel p̄mū ſolutiuū minoratiuuꝫ
ſine reubarbaro modo dicto. Scdo omiſſis alijs medicinis
preterq̄ cliſtere applicet dictam fomētationem cum tumori
bus tybiarū modis ⁊ ordinib⁹ deſcriptis ſupra. poſtea utat̄
cliſteri mō dicto ſupra. Alias vō ſupraſcriptas medicinas in
dicto caſu relinquat. f. friditatis ⁊c̄. Si vō his trib⁹ medicinis
nō ꝯualeſcit ex dicto tumore tybiarū ⁊ cā dicti tumoris ſit de
bilitas epatis defecti a caliditate nālī ſaltē accitali ut uériſilr̄
opinor ex iformatione habita ex ſignis ⁊c̄. Amplius imagi-
nādū eſt nō ꝯſecuta ꝯualeſcētia dicti tumoris ex aſſumptione
dictorum ſolutiui minoratiui fomētationis ⁊ cliſteris tunc
trāſeat ad uſuꝫ reliquarū medicinarū ſupraſcriptarū modis
etiā ſupraſcriptis ⁊ hoc ꝯſilio pſpicacis medici ⁊ maritae.

¶ Contra tabem ſeu extenuationem cruris.

Cliſtere. ℞. radicuꝫ maluauiſci. M. ſ. folioꝝ blitis ⁊
mercurialis aā. M. i. ſe. fenugreci. ℥. ſ. ſe. lini
⁊ cartami aā. ℥. ſ. vitellū oui nūero. i. caſſiefi. ℥. i. bñdicte ſim-
plicis çuccari ru. aā. ℥. ſ olei cois. ℥. iiii. ſalis cois. ʒ. ii. herbe
flores ⁊ ſemina bulliāt ⁊c̄. ¶ Potio lenitiua ad id qḋ ſupra.
℞. caſſiefi. ʒ. i. ſ. aque endi. ℥. i. ſeri capni. q. ſ. miſce ⁊ fiat po-
tio. ¶ Minoratiuū mātērū groſſaꝝ. vꝫ aduſtarū melācholi
carū ⁊ flegmaticaꝝ. ℞. caſſiefi. dyaſene eluarij Auic. ad melā
cholia. polipodij aque endiuie ſeri capni. q. ſ. miſce ⁊ fiat po
tio. deſcriptio eluarij Auic. de q̄ ſupra. ℞. ligni aloes gario. ci
namomi cardamomi ſpice aā. ʒ. ii. floꝝ boraginis ⁊ roſaruꝫ
aā. ℥. i. ſ. auellanarū aſſataꝝ. ℥. ſ. folliculoꝝ ſene mirabolano-
rū amigdō. dulcuꝫ uuarum paſſarum aā. ℥. i. ſeminuꝫ feniculi ⁊ aniſi
aā. ʒ. ii. croci. ℈. i. pul. oia miſceant̄ ⁊ ꝯficiant̄ cum melle diſ-
pumato. ¶ Digeſtiuū mātēruꝫ pptiarū ſupraſcriptarū. Reci
pe caſſiefi. ʒ. i. ℞. ſyrupi de abſinthio ſyrupi acetoſi cōpoſiti
aā. ℥. ſ. aquarū lupu. ʒ. i. ⁊ endiuie. ℥. ii. miſce. ¶ Solutiuum
eradicatiuū mātēruꝫ ſupraſcriptarū. ℞. caſſiefi. ʒ. i. dyaſene.
ʒ. ii. elec. ad melācholiā Auic. ʒ. ii. eluarij hamech. ʒ. i. polipo-
dij. ℈. i. ſeri caprini. q. ſ. aque endiuie. ʒ. i. miſce ⁊ fiat potio.
¶ Prohibētia gñationem melācholie. Digeſtiuū uſuale lo-
co ſyrupi. Recipe aqrū endiuie ⁊ bugloſſe ⁊ lupulorū ⁊ acori
aā. ℥. i. miſce. ¶ Cōfectio ualēs ut ſupra. ℞. ſpēruꝫ dyarodō
abbatis. ʒ. i. radicis ireos. ʒ. ii. ſpērum triaſandaloruꝫ ſine cā
phora. ʒ. ſ. ſeminum coīuꝫ minorū frigidoꝝ. ʒ. i. ſ. çuccari al.
ʒ. iiii. miſce ⁊ cū aq̄ hypicon. fiat ꝯfectio ſolida in morſellis.
¶ Solutiuū uſuale. Recipe pillarum de lapide lazuli. ʒ. i. epi
thimi polipodij aā. ℈. i. ſalis gēme. g̃. i. agarici. ℈. i. miſce ⁊ cū
dyaſene. q. ſ. fiant pille. vii. pro. ʒ. ¶ Potio ad id qḋ ſupra.
Recipe oximellis ſimplicis. ℥. i. epithimi polipodij aā. ℈. ii. ſe-
minum feniculi. ℈. i. ⁊ portulace. ʒ. i. aque endiuie. ℥. ſ. ſeri ca
prini. q. ſ. miſce ⁊ fiat potio. ¶ Cōfortantia mēbra nālia ut
ſanguinem bonū generent. Recipe aqrum endiuie. ℥. iii. ab-
ſinthij ⁊ capilli. ueneris aā. ℥. i. ſeminum coīum minorum
frigidoꝝ. ʒ. iii. çuccari al. ℥. i. miſce. ¶ Pille alie ad id qḋ ſu-
pra. Recipe trociſcoꝝ de abſinthio. ʒ. i. ⁊ de karabe. ʒ. ſ. ſpērū
triaſandaloꝝ ſine cāphora ⁊ dyarodon aā. ℈. ii. çucca. al. ℈. i.
miſce cum ſyrupis de eupatorio. ¶ Uigorātia attractiuaꝫ
ſplenis attrahētis melācholiam ad ſplenē. Recipe aqruꝫ ſco-
lopēdrie ⁊ tamariſci aā. ℥. ſ. endiuie. ℥. ii. ſe. coīum minorum
frigidorū. ʒ. ſ. çucca. al. ʒ. i. miſce. ¶ Pille ad id qḋ ſupra. ℞.
trociſcorū de cappari b⁹ de eupatorio ſeminum coīum mino
rū frigidorum. çuccari al. miſce cum ſyrupo de eupatorio.
¶ Subtiliātia humores groſſos in vijs nutrimēti in ſephe
na. Recipe ſeminū aniſi feniculi aā. ℥. ſ. ⁊ carui ⁊ ameos. aā.
ʒ. i. folij. ℥. i. radicis feniculi ⁊ petroſilij ⁊ apij ana. M. i. aga-
rici ligati in petia. ʒ. i. Iſta ſemina radices ⁊ agaricū ſimul bul
liant cū radicib⁹ ⁊ ſeminib⁹ p̄mi cliſteris in p̄ncipio poſita. de
inde exp̄mant̄ ⁊ colent̄ ⁊ tribus cyathis dicte colature reli-
que oēs medicine poſite in p̄mo cliſteri addant̄. ¶ Digeſti-
uum ad id qḋ ſupra. ℞. aqrum capilloꝝ ueneris ⁊ lupuloꝝ
⁊ iuniperi aā. ℥. i. ⁊ endiuie. ℥. ii. çuccari albiſſimi. ʒ. i. miſce.
¶ Pille ad id qḋ ſupra. Recipe ſpērum dyarodon abbatis
trociſ. de capparibus ſemi. coīum minorum frigidoruꝫ mi-
ſce ⁊ cum aqua lupuloꝝ fiant pille. vii. pro. ʒ. ¶ Aperientia
vias nutrimēti ut ſupra. ℞. aqrū hypicon ⁊ lupuloꝝ aā. ℥. i.
endiuie. ℥. ii. ſe. coīuꝫ minoꝝ frigidorum. ʒ. ii. çucca. al. ʒ. i. mi-
ſce. ¶ Aperientia ut ſupra. ℞. pulegij calamenti ana. M. i.

hypicon. M. ii. ſeminũ feniſpi aniſi feniculi lini ⁊ fenugreci añ. ʒ. ſ. miſce ⁊ cũ aqua decoquent̃ uſqꝫ ad cõſumptionem quarte partis. Remittaſ inteſa caliditas epatis ⁊ ſplenis ꝓprie epatis generãtis ſanguinẽ melicũ aduſtũ. ℞. aq̃rũ cicoree. ʒ. i. ſ. ⁊ acetoſe. ʒ. ſ. ⁊ lupuloꝝ. ʒ. ſ. ſeminũ coluꝫ maioꝝ frigido rũ. ʒ. ii. çuccari al. ʒ. j. miſce. ¶ Cõfectio. ℞. dyadragãti frigi di. ʒ. ij. ſandaloꝝ ru. ʒ. ſ. miſce ⁊ incorporentur in mortario ſine igne. Iſtas aquas imediate ſuprascriptas aſſumat calidas in aurora duob' dieb' cõtinuis ſingulo mẽſe preterq̃ tpe ma gni caumatis. Euetur ſanguis melicus aperiant̃ emorroi des uel altera ipſarũ ut infra. Cõprimat ipſe uerſus exterius extremitatẽ inteſtini terminati ad anum. deinde intingat ip ſam extremitatẽ aliquo ſanguine colũbi uel pulli. deinde ſu per aliqua pte dicti inteſtini ſic ſanguine tincta apponat ori ficiũ unius extremitatis colli pbiale amplectẽtis ipſam par tẽ ita ⁊ taliꝛ q' foramẽ dicti inteſtini remaneat extra dictũ col lũ pbiale. deinde p orificiũ amplũ alterius extremitatis ipo nat ſanguiſugã ita ut deſcẽdat ad extremitatẽ fictã ſanguine que ibi applicet̃ qua applicata tãto tpe dimittaſ ſanguinẽ ex trahere quãto tpe multũ videaſ tumere aut relaxet ſe a dicta extremitate. Si aũt nõ ſe relaxaret dicta ſanguiſuga tũc cuꝫ modico ſalis ⁊ cineris mixtoꝝ cũ aceto intingaſ circũquaqꝫ caput ſuũ ⁊ os cũ quibus adheret ⁊ dicta ſanguiſuga relaxa bit ſe tunc. Et teneatur cõtinue collũ pbiale ut dictũ eſt ne ip ſa ſanguiſuga anuꝫ aut foramẽ inteſtini ingrediaſ. Si vo di cta ſanguiſuga relaxata ſanguis non retineaſ ſupponaſ loco ubi ſanguiſuga ſuggebat cinis alba cũ tela aranea ſubtili. Si vo adhuc nõ retineaſ ſanguis ſupponatur hoc medicamẽ. ℞. boli ar. ʒ. ſ. ſanguinis draconis. ℈. ſ. lapidis ematitis thu ris nucis cupreſſi añ. ℈. ſ. puluerizentur oĩa deinde ſimul mi ſce. Et tũc ſi aliqualis ſanguis exiret ⁊ nõ eſt multũ poſt amo tionem ſanguiſuge nõ eſt multũ timẽdũ ſi nõ ita cito reſtrin gatur. Si vo exiret multus ſanguis non ſubito reſtringa tur. Diuertatur ſanguis bon' ⁊ craſſus a crure ⁊ coxa ſana ad crus ⁊ coxaꝫ tabefactã. Ligetur crus ⁊ coxa ſana nõ tabe facta cũ faſcia digitoꝝ duoruꝫ lata incipiendo ligaturã a ta lo ſiue cauilla pedis ſurſum aſcẽdẽdo ⁊ cõtinuando uſqꝫ ad inguẽ que tñ ligatura nõ ſit doloroſa nec nimis laxa ſed me diocris ſtricture. Iſta hoc mõ cõtinuetur. xx. dieb'. deinde ſex diebus ſtet ſine ligatura. Deinde reiteretur adhuc. xx. die bus. deinde ſoluatur per. vj. dies ⁊ taliter ꝓcedat ligando per tres mẽſes ⁊ incipiatur dicta ligatura p. xx. dies poſt aſſũptio nẽ ſanguiſuge ſuprascripte ⁊c̃. Dirigatur ad mẽbruꝫ ſanguis nutrimentũ ut hic infra. ¶ Cerotũ. ℞. pulueris medicinaruꝫ ſuprascriptarũ alĩs deſcriptarũ in decoctione imediate infra ſcripte rubee tinctoꝝ. ʒ. ſ. reſine. ʒ. ſ. picis. q. ſ. pro ceroto olei liliorũ alboꝝ. ʒ. ſ. laudani. ʒ. ii. miſce ⁊ fiat cerotũ. ¶ Dirigen tia ſanguinẽ ad mẽbrũ. ℞. unctionẽ frigidã primã cuius hꝫ rubrica ex pinguedine galline porci ⁊c̃. cui addatur olei picis ʒ. vj. qđ oleũ ſit ſubſtẽtia ſecunda que exit a pice in alembico. Nam prima ⁊ tertia exeuntes a pice debent eijci. ſecũda vo eſt conueniens propoſito noſtro.

¶ Cõtra ɔ̃ctionem ⁊ duritiẽ nerui ⁊ tabefactionẽ membri.

Medicine communes.

Recipe mãne. ʒ. ii. ſ. ſeri caprini. q. ſ. miſce ⁊ fiat potio. Iſtã aſſumat ſel in mẽſe ad min' aut ad plus dib'. xx. dieb'. ¶ Cliſtere. ℞. radicũ malueuiſci. M. ſ. folio rũ blite ⁊ mercurialis añ. M. ſ. fenugreci ⁊ lini ſeꝛ ⁊ cartami añ. ʒ. ſ. vitellũ oui. j. caſſiefi. ʒ. i. hiere picre ſimplicis çuccari ru. añ. ʒ. ſ. olei cois. ʒ. iii. ſalis cois. ʒ. ii. Utatur iſto ſaltẽ ſemel in hebdomada ⁊ hoc per mẽſeꝫ vnũ. ¶ Cliſtere aliud. ℞. deco ctionis lactis ouini cyathos. iii. olei amig. dul. ʒ. iiii. pul. çuc cari. ʒ. i. vitellum oui. i. fiat cliſtere ⁊ eo utatur ut ſupra. ¶ Cli ſtere aliud. ℞. decoctionis capitis ouis cyathos. iii. tritici. ʒ. i. ſ. ciceris rubei. ʒ. ii. riſi. ʒ. ſ. hec tria ſemina buliant in ſuf ficienti quantitate aque uſqꝫ ad conſumptionem medieta tis huius decoctionis ſumat cyathum. i. ⁊ decoctionis capitis cyathos. iii. ⁊ addantur olei amigdalarum dul. nuclꝫ optime piſtatoꝝ añ. ʒ. ſ. olei ſiſamini. ʒ. ii. fiat cliſtere. Utaſ in tertio menſe modis ⁊c̃. Aſſumat in mane cum ſurgit oĩ hebdõa ſel aut bis uel ter vnum cyathũ. ʒ. v. brodij in quo cocta ſint illa tria. ſ. pullus cicera ru. radices feniculi cui brodio addaſ. ʒ. i. ſ. lactis ſe. colum maioꝝ frigidoꝝ. deide poſt ipſius aſſumptio nẽ ieiunet horis tribus. Iſto utaſ duob' menſibus ad min' ⁊ plus ad libitũ. Nota q' nõ nimis ſepe utatur aperitiuis ⁊ ꝓpe fortib' ſed ipſis leuibus aliqñ ubi eſt bonũ. ¶ Canones ob ſeruãdi in mane cũ ſurgit fricet̃ cũ manibus mẽbrũ extenua tũ totũ ⁊ neru' ſuaui fricatione p. xii. horas in hyeme. In eſta te vo per. xx. horas. ¶ Scõs canõ añ cibũ per horãcũ aliqua ex p̃mis infraſcriptis vnctionib' fricet̃ cũ manibus totũ mẽ brũ ⁊ neru' leſus aliq̃lr fortius ⁊ ueloci' q̃ p̃us i dicta fricatiõe p̃' ita ut mẽbrũ leſum tumefiat uel rubefiat aut calefiat plus q̃ p̃us. ¶ Terti' canon ⁊ cũ alterũ iſtoꝝ apparet ex ipſa fri catiõe tũc mẽbrũ ⁊ neru' qeſcẽ dimittaſ p horã mediã tunc ſcõa vice illa fricatio reiteret̃ uſqꝫ ad tumorem ruborem uel calefactionẽ. deinde imediate poſt exercitet̃ mẽbrũ deambulã do ſuauiter per octauã hore ipſo tñ mẽbro p̃us munito ⁊ fa pato ut nõ ledaſ a frigore. ¶ Quart' cañ. deide poſt dictam deambulationẽ balneet̃ mẽbrũ ⁊ neruus infraſcripto balneo ſuauiter calido ⁊ balneatione breui ipſis mẽbro ⁊ neruo cõ tinue ſuauiſſime fricet̃ in ipſo balneo. ¶ Quintus cañ. totũ mẽbrũ ⁊ neru' p̃us exiccati a dicto balneo tunc vngant̃ aut emplent̃ optime ex aliquib' infraſcriptis vnctionibus aut emplaſtris aut cerotum neruo apponatur deſcriptum infra. ¶ Sext' canon. Exercet̃ mẽbrũ tabefactũ deambulãdo ſuaui ter aliquotiens in die per. vi. aut. vij. horas poſt cibi aſſum ptionem. ¶ Septimus canon. Balneum leuiter calm factũ mẽbro poſt p̃mã digeſtionem poſt prãdiuꝫ per. vj. horas iuuat ¶ Octauus canon. Liget̃ membrũ nõ extenuatũ cũ faſcia in cipiendo a pedis cauilla ⁊ trãſeundo per crura ⁊ coxam ⁊c̃. que ligatura nõ ſit doloroſa nec nimis ſtricta ſed ſolum clau dens meatus ſeu vias membri non extenuati. ¶ Unctio pri ma. ℞. pingue. galline. ʒ. iiij. pingue. porci. ʒ. viij. medullarũ crurium cerui uel ſaltem vituli uel bouis. ʒ. vi. hyſopi humi di. ʒ. ij. miſce ⁊ fiat vnctio. Si cum dicta vnctiõe fiat fricatio bis ut dictum eſt in ſecundo cañ. tunc vnctio que fieri oꝫ poſt exercitiũ ⁊ que eſt propinqua aſſumptioni cibi fiat cum aliqua iſtarũ duaꝝ vnctionũ infraſcriptaꝝ. ſcõa p̃ma vnctio ne utaſ taliꝛ per dies. xx. ¶ Alia vnctio. ℞. radicum altee bñ cocte ⁊ trite abiecta p̃us medulla. ʒ. viij. medulle crurium cerui aut bouis aut vituli. ʒ. iiij. hyſopi humide. ʒ. ij. olei ſiſa mini olei liliorum al. añ. ʒ. i. ſ. cere. q. ſ. Iſto utatur diebus. xx poſt primos. xx. dies modis ut ſupra. ¶ Alia vnctio. ℞. mu cilaginis altee ſe. lini ⁊ fenugreci añ. ʒ. i. pingue. galline. ʒ. iiij. olei liliorum al. ⁊ camomille añ. ʒ. i. ſ. hyſopi humide. ʒ. ij. ce re. q. ſ. pro vnguento molli. Iſto utatur per menſem ſequen tem ſecundos dies. xx. cum modis ⁊c̃. ¶ Balneum. ℞. floruꝫ camo. M. iij. meli. M. ij. radi. malue. M. j. ſ. ſe. fenugreci. ʒ. iiij. contundantur omnia groſſo modo. deinde buliant ſi mul in ſufficienti quantitate aque uſqꝫ ad cõſũptionẽ q̃rte p tis deinde uſui ſeruẽ. hec uti icipiat decima die ꝑalis ⁊ non añ dieb' intermiſſis ante cenam per dies. xx. ⁊ tñ quolibet die vngat ſe ut ſupra ⁊ poſt balneum apponatur cerotuꝫ uel em plaſtrũ imediate infraſcriptuꝫ ⁊ quelibet decoctio ſufficit iij dieb' ⁊c̃. ¶ Cerotũ aut ẽt empl'm. ℞. picis naualis. ʒ. iij. olei camomille ⁊ liliorum al. añ. q. ſ. pro ceroto ad bulliendum medullas crurium cerui aut bouis aut vituli. ʒ. j. miſce ad len tum ignem fiat cerotuꝫ. ⁊ ſi vis empl'm fiat pinguius cũ oleis ⁊ medullis. Iſto ceroto põt incipe uti dicto tpe loco alterius vnctionum dictarum ſi placet magis. ſi vo nõ incipiat uti in p̃ncipio tertij mẽſis ɔtinuando per tertium menſem. Utatur duob' dieb' in hebdõa. vꝫ ante prandiuꝫ ⁊ añ cenam per horã ʒ. viij. brodij carnium pulli aut capreti aut agni cum multo pulueris çuccari. ¶ Unctio alia. ℞. olei ſiſamini. ʒ. i. medul le crurium cerui aut bouis aut vituli. ʒ. i. ſ. hyſopi humide ʒ. ſ. miſce ⁊ fiat vnctio. Iſta vngatur infirmus tantuꝫ in mẽ

die qua utat̄. viij. dieb⁹ ɔtinuis. ℂ Unctio alia. ℞. oleorū liliorū al. ℥. j. camomille. ℥. i. ſ. byſopi hūide. ℥. ſ. miſce. Iſta utatur alijs. viij. diebus ſequentibus in meridie cū modis ut ſupra. ℂ Unguētū molle. ℞. fecis olei liliorū al. ℥. j. fecis olei ſiſamini. ℥. ij. fecis olei ſe. lini. ℥. ſ. pingue. galline. ℥. ſ. medulle oſſium cerui aut vituli aut bouis. ℥. j. cere. q. ſ. miſce. Nota ꝙ uti oꝫ oibus infraſcriptis vnctionibus vnguentis ⁊ emplis de. viij. diebus in. viij. dies ita ꝙ ſingulis octo diebus ɔtinuatim utat̄ vna ſupraſcriptarū vnctionuꝫ ut ſupra dictum eſt. ℂ Emplꝫ. ℞. radicū maluauiſci bñ cocti ⁊ bene piſtati ⁊ primū abiecta medulla ut ſupra. ℳ. ij. olei liliorū al. q. s. fiat emplaſtrū ad lētū ignē. ℂ Aliud emplaſtrū. ℞. radicū maluauiſci bene cocti ut ſupra. ℳ. j. lūbricorū ru. terreſtriū. ℥. i. medullarū crurū aut cerui aut vituli aut bouis. ℥. j. ſ. byſopi humide. ℥. i. ſ. olei liliorū al. ℥. j. lūbrici prius coquant̄ in olei liliorū alborū. q. s. deinde cōuenientēr piſtent̄ ⁊ cū alijs oib⁹ incorporent̄. ℂ Medicine amplius ꝓprie mēbro tabefacto. ℂ Emplꝫ. ℞. renē agni cū tota eius pinguedine que incidātur minutiꝫ deīde optīe piſtent̄ ſimul ⁊ addat̄ olei liliorū al. q. s. ad molificādū miſce: ℞. cerotum ſupraſcriptū qđ cōponit̄ ex pice ⁊ utere ad neruū. ℂ Emplm. ℞. bdelij reſoluti i oleo liliorū al. ℥. ſ. radi. maluauiſci bene coctí. ut ſupra. ℳ. j. olei liliorū al. q. s. ad impinguandū miſce pro emplo. Fiat embroca neruo dolēti cū oleo oliuarū optime ⁊ ſuauiter calido. ℂ Emplaſtrū aliū. ℞. radicū maluauiſci. ℳ. j. mucillaginis altee ⁊ ſe. lini ⁊ fenugreci añ. ℥. j. ſ. armoniaci galbani añ. ℥. i. byſopi humide. ℥. ſ. oleoꝝ camomille ⁊ liliorū al. pingue. urſi añ. ℥. i. medulle cerui aut vituli aut bouis. ℥. i. ſ. maluauiſcū prius optime decoquat̄ ⁊ piſtet̄ prius abiecta medulla. deinde in mortario ſimul oīa incorporent̄ ⁊ ad lentū ignē fiat emplaſtrū. ℂ Regimē quo ad cibū ⁊ potū breuiſſime cōe neruo ɔtracto ⁊ duro ⁊ cōmune mēbro tabefacto. Utat̄ cibis facilis digōnis ⁊ mediocris ſubſtātie ſimiliter ⁊ potibus ⁊ nō nimis cito repleat̄ ſitqꝫ facilis penetrationis ad membruꝫ. ſ. frumēto piſto optime cocto raro ⁊ colato a corticibus mundo ſpelta piſta ut de frumēto ciceribus ru. coctis cū corticibus ſuis ⁊ brodio. utatur blitibus cū boragine ⁊ petro. ſpinachijs cū trifolij modico ⁊ multo boraginis ra. petro. cuꝫ blitibus aut ſpinachijs boragine ad libitum ſed ſine aceto uel modico ſi vult acetū facere utatur ſicut de frumēto panatella cum vitellis ouorū utat̄ paſſulis paruis ⁊ nigris amig. ſimul cuꝫ paſſulis fiſticis ſeu piſtachijs. Utat̄ carnibus domeſticis. ſ. vituli hedi agni aliquotiēs caſtrati pullorum faſianoꝝ perdicum maxime. utatur vinis mediocris vinoſitatis ⁊ coloris ſatis facilis penetrationis aut utatur albis vinis non groſſis nec nimis ſubtilibus lꝫ prima meliora ſint in caſu. Aſſumat aliquādo de capparis multis abiecto ſale ⁊ cum modico aceto ⁊ oleo. utat̄ gaudio delitijs frumētis leuibus bitet in vmbris tēpore calido odoret aromatica exercitetur ſuauiter deambulādo ⁊ parum ſedēdo prout eſt nature ſue gratius. Sōmaria cura tabis mēbri in caſu noſtro. ℂ Aptent̄ oppilationes viarū nutrimēti ad mēbrū extenuatū ⁊ poroſitates ipſius. ſecūda intētio ſubtilietur ſanguis fluxurus ad nutriēdū membrū. Tertia cōfortet̄ virtus attractiua ⁊ digeſtiua ⁊ retentiua eiuſdē mēbri. Quarta nutrimētū ſit quātitatis ⁊ qualitatis mēbro proportionabile. Quinta attrahetur nutrimentū ad mēbrum ⁊ declinet̄ nutrimentū a mēbro nō tabefacto ad tabefactum. Sexta retineat̄ nutrimētuꝫ in mēbro. Septima cōuertatur nutrimētū ad mēbri naturam. Octaua hec oīa fiāt ut ſupra. vꝫ leui ſolutiōe leui apertione nutrimētis ſupraſcriptis fricatione primo ſuaui mēbri tabefacti ut dictū eſt ſupra. Exercitio deambulatio balneatiōe membri ultimo vnctione aut emplaſtro ⁊ proprie emplaſtro ex pice. nam pix nutrimentum attrahit ⁊ retinet ipſuꝫ conuertit in ſubſtātiā mēbri attractiuā digeſtiuā ⁊ retentiuam virtutes confortat.

De apoſtematibus.

ℂ Contra cancrum confirmatum.

Flobotomia primo fiat baſilice oppoſite morbo ex qua extrahant̄. ℥. viij. ſanguis ſtōcho ieiuno in mane per vnā horā añ prādiū. ℞. caſſiefi. ℥. j. tamarindoꝝ. ℥. ij. epithimi. ℥. iij. aque acetoſe. q. s. ad dicti epithimi īfuſionē ſeri caprini. q. s. pro potiōe. Epithimū piſtatuꝫ īfundat̄ in dicta aq̄ acetoſe p. xxiiij. horas. deinde optīe exprimat̄ ⁊ colet̄ ⁊ ſubſtātia obijciat̄. ultio reliq̄ oīa addant̄ dicte colature miſce ⁊ fiat potio. ℞. ſyrupi de pomis. ℥. j. de epithimo. ℥. ſ. aq̄rū acetoſe. ℥. ij. bugloſſe. ℥. j. miſce. ℞. caſſiefi. ℥. j. epithimi. ℥. i. ſ. tamarindoꝝ. ℥. i. elarij hamech. ℥. j. aque aceto. ℥. ij. ſeri caprini. q. s. pro potione miſce ⁊ fiat potio. ℞. aq̄rū acetoſe fumiterre añ. ℥. j. ſ. bugloſſe lupuloꝝ añ. ℥. ſ. ſeminū coitum frigidorū minorū. ℥. ſ. çuccari albiſſimi. ℥. i. miſce. ℞. pillarum īdarū. ℈. ij. ſene. ℈. j. coralloꝝ rub. ℊ. v. agarici. ℈. j. miſce ⁊ cuꝫ ela. hamech. q. s. ad īcorpandum reformēt̄ pille. vij. pro. ℥. ℞. terbētine ele. ℥. ij. aq̄ acetoſe. ℥. ij. ℞. ſpērū triaſandalorū. ℥. ij. ſpērum dyarodon abbatis. ℥. j. gēmarū elarij de gēmis ſine ſpeciebus. ℥. ij. margaritarū. ℥. j. ſ. dyadragāti frigidi deſcriptione Ni. ⁊ facti ex çuccaro triū coctarum. ℥. x. miſce ⁊ cum aq̄ruꝫ acetoſe ⁊ bugloſſe añ. q. s. ad incorpandum fiat ɔfectio ſolida in morſellis. iii. pro morſello. Flobotomia reiteret̄ ut ſupra ſi neceſſe eſt reiterari. Prouocētur emorroide ipſas fricādo cū folio ficus aut ſanguiſugas ponēdo ſm cano. dictoruꝫ locoꝝ. manuſchriſti de perlis facti cum optio çuccaro. ℥. viij. ſandalorum ru. ℥. ii. coralloꝝ ru. ℥. ſ. violarum ſiccaruꝫ. ℥. ii. miſce ⁊ cum aqua acetoſe ⁊ bugloſſe añ. q. s. ad cōficiēdum reformetur cōfectio ſolida in morſellis. iii. pro morſello. ℞. trociſcorū de capparibus. ℥. ſ. de roſis. ℥. i. ſ. ſpecieruꝫ triaſandalorum. ℥. ii. gēmarum elarij de gēmis ſine ſpeciebus. ℥. i. ſ. dyadraganti frigidi deſcriptiōe ⁊ facti ex çuccaro taberçet. ℥. xv. miſce ⁊ cuꝫ aquarū acetoſe ⁊ bugloſſe añ. q. s. ad cōficiēdum fiat cōfectio ſolida in morſellis trium in mortario cum piſtello ⁊ ſine igne triū. ℥. pro quolibet morſello. Iſta localia infraſcripta fiāt tpe neceſſitatis. ℞. olei roſ. ℥. vi. tyriace ꝑparate. ℥. iii. miſce ⁊ reiteretur totum multotiēs in mortario plumbico. Si vō vult medicamen efficaci⁹ ⁊ tñ virtuti familiare tūc ſupraſcriptus oleo ⁊ tiriace anteq̄ taliter agitent̄ addatur bolí ar. ℥. iii. deinde totū agitetur in mortario plūbeo multotiens ut ſupra. ℞. cācroꝝ recētiū fluuiatilū crudorū ⁊ cuꝫ teſta ſua q. s. pro emplo piſtent̄ nō multū minute ⁊ de eis fiat emplm nihil aliud ipſis addēdo. Si vō vis medicamē efficacius tūc ipſis cācris talr piſtatis addatur olei roſ. q. s. ad incorpandū ⁊ ipinguādū emplꝫ miſce ⁊ fiat emplm. ℞. aque cū fece ſua deſcēdēte de mola ſeu lapide aſſrio ꝑ acuētiā fermēta. q. s. pro epithimate loci leſi. In hac aqua cū fece īfundantur petie line ſubtiles uel albe uel vna duplicata q̄tū neceſſe eſt ad cooperiēdū mēbꝝ leſum ⁊ ꝓpe brachium ad cubitū infra. ℂ Regimen cibi ⁊ potus. Potus. ℂ Uinuꝫ ſit albuꝫ dyaphanū ſiue clarū pauciferum ſaporis agreſtis ſeu bruſci aut ſaltē medij ſaporis ⁊ non dulcis ſaporis aut ſaltē ēt medie vinoſitatis ⁊ nullo modo vinoſum. Sed tñ melius eſt pauciferū ⁊ ſaporis bruſci ut ante. Si vō tātummodo ualet vinū dulce tūc dulcores ipſum ſolū cū aliquātulo çuccari taberçet ⁊ optime triū coctarū. Et nullo mō vinū ſiue ſit naturaliter dulce nec dulcoratū niſi cuꝫ dicto çuccaro optio. Lymphet̄ ipm vinū ſiue cum aq̄ ordei excorticati nō çuccarata. Quinimo potus ipſius ſolius aque ordei eēt ꝓſtātius. Cibi. ℂ Panis ſit de ſpelta aut ſaltē de optimo frumento albiſſimus ſed tamē de ſpelta ⁊ mediocriter fermentat⁹ debite coct⁹ ⁊ nō multuꝫ ⁊ cum cruſtis ſubtilib⁹ nihil ɔtinēs ſalis ⁊ fact⁹ cuꝫ aqua dulci ⁊ fluuiali dyaphana ſiue clara. Cucurbita ut eſt cū carnib⁹ īfraſcriptis cocta ē iuuās edulū ferculare ſiue ferculū iuuās. Cucurbita cum agreſta ⁊ cocta cuꝫ carnib⁹ ut ſupra iuuat ꝓ ferculo. Cucurbita cū toto ouo ualet cū albumie ⁊ vitellos agreſta cocta cū carnib⁹ ut ſupra iuuat pro ferculo. Cucumeres pulcri recētes ⁊ teneri cocti cū carnib⁹ dictis ſūt ferculū ⁊c̄. ut ſupra de cucurbita. Portulaca cocta cū carnib⁹ dictis ē ferculū nocumentū. Spinachia cocta ut ſupra de portulaca ⁊ lactuca cocta cū

ſubduplo boragis ut ſupra de poꝛtulaca. Bliris ꝑus bullita ⁊
ipſius ꝑma aqua ꝑme bullitionis abiecta deide mixta cū q̄r
ta pte ſue boragis ⁊ tātūdē lactuce aut poꝛtulace. ultimo oia
pſa cum carnibus ut ſupra de poꝛtulaca. Abꝛamū ſine aril
lis ſeu ſuccus granatoꝝ dulciū ſeu muçoꝝ ⁊ nō dulciū coctū
ut eſt cū carnib⁹ aut ēt cū modico mice panis trituratꝫ. q. e.
ad iſpiſſandū iuuat ꝑ ferculo. Rape ꝑus bullite ⁊ carū prima
aqua ꝑme bullitionis abiecta dein de triturate leuiter ⁊ mix
te cū q̄rta pte aut q̄nta floꝝ carnoſitatis ſiue pulpe cucurbite
ſiccate minutim inciſoꝝ. ultimo totum cū carnib⁹ ut ſupra ꝑ
ferculo iuuat. Illa carnoſitate ſeu pulpe cucurbite ſiccata de
inde minutim inciſa ⁊ pꝛimo bullita deide ſola ipſa aq̄ cocta
cū carnib⁹ ⁊c̄. ut ſupra eſt optimū eduliū pꝛo ferculo ⁊ ad hoc
eſt ꝓpꝛiū. Spelta cocta debite cum carnibus dictis ut ſupra eſt
optimū eduliū ꝑ ferculo ⁊ valde ꝯuenit. Far ſpelte coctū ut ſu
pra de ptiſana. Panatella ſeu mica panis cocta ut ſupra. Mi
ca panis cū bꝛodio dictaꝝ carniū infuſa ⁊ imbibita lꝫ nō ſit
cocta iuuat cū dicto bꝛodio in ferculo. Alagane ex optima fa
rina oꝛdei aut ſpelte aut frumēti facte ſine ſale aliquo ſed me
lius ex farina oꝛdei: deide ſubſequēter ex alijs duab⁹ farinis
⁊ minutim inciſe ⁊ poſtea exiccate deide optime cocte cū dictis
carnib⁹ ultimo comeſte rare ⁊ nō ſpiſſe ſeu cōpacte in fercu
lo iuuat. Bꝛodetū ſeu bꝛodiū pulli cui mixtū ſit totū ouum re
cēs. vꝫ albumen oui cū vitello eius factū a gallina eadē die
aut per ſpatiū duoꝝ dierū ad amplius iuuat. Bꝛodiū dictū
cū quo coquatꝰ modicū agreſte ſine ſale aut modicū vini gra
natoꝝ ⁊ eſt ꝓſtātius ꝑori bꝛodio. Oēs carnes comedat elixa
tas ⁊ nō aſſatas comedat ipas cū vino granatoꝝ muçoꝝ
aut acetoſoꝝ aut agreſta nō ſalſa aut ſucco arāçioꝝ. Carnes.
Pulli elixi iuuāt ⁊ ē ꝓpꝛiū eduliū ad hoc. Perdices faſiani
duragi ſeu turtures ⁊ ꝑpe cū agreſta aut vio granatoꝝ alau
da auicule pue in arboꝛibus degētes exceptis paſſerib⁹. Nā
paſſeres in hoc nō ꝯueniunt. Carnes hedi ſeu capreti domeſti
ci ⁊ eſt ꝓpꝛiū eduliū in hoc. Carnes gaçelli ſiue capꝛoli ſylue
ſtris carnes caſtrati non amplioꝛis etatis vno anno. vituli
lactantis nō amplioꝛis etatis quatuoꝛ menſium ſed mino
ris etatis ſunt melioꝛes. Oua. Oua fracta cocta in aq̄
comedat tota. vꝫ albumē ⁊ vitellos ouoꝝ cū agreſta nō ſal
ſa vel cū vino ğnatoꝝ vl' ſucco arācij. Oua cocta vꝫ albumē ⁊ vi
tellos ouoꝝ in patella frixa cū modico lactuce uel ſpinachie
aut alterius earum comedat cum agreſta non ſalſa uel vino
granatoꝝ dictoꝝ uel ſucco arancioꝝ. Piſces. Oēs
piſces puos comedat non magnos elixos ⁊ non aſſatos ⁊ ali
quando ſi vult eos aſſatos ſeu frixos comedat cum vino gra
natoꝝ dictoꝝ aut agreſta non ſalſa aut ſucco arancioꝝ.
Menole conueniunt barboni orate parue paſſeres parue al
boꝛi parui piſces pui petroſi aque dulcis ſtrioli lucij parui
Iſtis cibus medicaminibus utatꝰ ſupraſcriptis tñ tātū conſilio in
ſigniū doctoꝝ cure ſue aſtātiū ⁊ nō ꝯſilio ipſius egri. Nota q̄
q̄nq̄ꝫ patiēs dolet dolore ac ſi eēt flāma ignis poſt vnā hoꝛā
uel tres aut diē. Iterū reuertatꝰ cum alijs ſignis eſt certiſſimū
ſignum cancri.

Contra tubera ſeu foꝛdicula diffi. ilis digēſtis.

Euacuatiuū digeſtiuū facile. ℞. caſſie electe. ʒ. i.
dyaſene. ʒ. iiij. aque fumiterre. q. e. ꝑ
potione miſce ⁊ fiat potio. Digeſtiuū. ℞. aquarū acetoſe
ʒ. i. fumiterre. ʒ. ij. lup. ʒ. i. çuccari albi. ʒ. i. miſce. Emplm
℞. altee. M. ſ. maluarū. M. i. violarū. M. ſ. ficus albas ⁊ pi
gues nūero. iiij. cepe lilij albi. ʒ. i. fermenti tritici. ʒ. ſ. farinaꝝ
ſeis lini fenugreci añ. ʒ. ij. aſſūgie poꝛcine non ſalſe. ʒ. i. ſ. olei
amig. dulciū. q. e. ad ipinguādū. Radices ꝑus carū abiecto
meditulio minutim iciſe bulliāt cū dictis herbis in ſufficiēti
q̄titate aque pꝛo decoctione uſqꝫ ad ꝯſūptionē medietatis.
Cepe vo lilij ſub cineribꝰ igneis debite coquatꝰ deinde dicta
ſili. piſtentur ⁊ ſilr ficus ⁊ fermentū piſtentur deinde dicte
farine addātur ultimo aſſungia ⁊ oleū apponantꝰ ⁊ cū dicte
decoctionis. q. e. pꝛo emplaſtro oia ſimul incoꝛpoꝛētur ad len
tum ignem ⁊c̄.

De febꝛibus.

Contra quartanam.

Solutiuū minoratiuū facile. ℞. caſſie fi. pulpe ſebe
ſten añ. ʒ. ſ. pulparū tamaridi. ʒ. ij. dyaſe
ne. ʒ. iij. ꝯfec. hamech. ʒ. i. aque acetoſe. ʒ. i. ſeri capꝛini. q. ſ. ꝑ po
tione. pulpe ipe ſebeſtē ⁊ tamaridoꝝ cū pte dicti ſeri. q. e. ad
ipaꝝ diſſolutionē diſſoluantꝰ optime ſine igne in moꝛtario
cū piſtello ferreo ⁊ nō eneo. Aut ſaltē in moꝛtario lapideo ⁊
cū piſtello ferreo: deinde caſſia ipa ecta a cāna mundentur a
ſcoꝛijs ⁊ arillis ſuis ⁊ diſſoluat갰 in dicta aq̄ ⁊ alia pte ipſi⁹ ſeri
ultimo oia addantꝰ miſce ⁊ fiat potio. Iſtud ſolutiuum aſſu
mat in auroꝛa debite calidū ⁊ nō tepidū ⁊ imediate poſt ipſi⁹
aſſumptionē iaceat in lecto per vnā hoꝛā cū dimidia ⁊ interi
doꝛmiat ad ampli⁹ per tres q̄rtas hoꝛe. deinde ſurgat ⁊ poſt
ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiunus patiēs hoꝛis q̄nque. Poſtq̄
vo ſurrexit cū pāno ſuauiter calido ſuauiter ſibi fricet verſus
doꝛſuꝫ ſtōchū maxime ⁊ ilia. deinde pānū talr' ſuauiter cali
dū dimittat ſup ipſis ſtōcho vētre ⁊ ilijs. Et nō aſſumat laua
tiuū aliqō ſed in dicto termino q̄nque hoꝛarū pꝛādeat ⁊ pꝛo
ferculo in ipo pꝛādio comedat blites cū boꝛagine ⁊ feniculo
Item carnes laudabiles ut pdices faſiani hedi uel vituli aut
aliqs carnes ꝯſimiles. Solutiuū minoratiuū facile ut ſu
pra ⁊ foꝛte egrotāti minus tedioſuꝫ. ℞. pillaꝝ indaꝝ. ʒ. ij.
agarici. ʒ. i. ſalis gēme çinçib. añ. ğ. i. Agaricus ipe in fruſta
minuta iciſus ⁊ nō piſtatꝰ infundatꝰ per hoꝛas. vi. ad minus
in oximelle ſimplici. q. e. ad ipſi⁹ agarici debitā imbibitionē
in ipſo oximelle. deinde reliq̄ pulueriçāda pulueriçentꝰ ut de
cet. ultimo oia ſimul miſce ⁊ cū eluario hamech. q. e. ad incoꝛ
poꝛādum refoꝛmentꝰ pille. vij. Si vo ſolutiuū hoc pillulare
minus tedioſuꝫ eſt tunc iſtas pillas aſſumat in auroꝛa frigi
das ut ſunt cū. ʒ. i. vini albi odoꝛiferi nō multū vincti ſeruā
tis reliqs modis ⁊ oꝛdinib⁹ deſcriptis in aſſumptione alteri⁹
ſolutiui potabilis imediate ſupraſcripti. Digeſtiuū. ℞. ſy
rupoꝝ de epithimo. ʒ. i. de biſantijs oxim. ellis ſimplicis aqua
rum fumiterre lupuloꝝ añ. ʒ. ſ. miſce. Iſtud digeſtiuum de
bite calidū ⁊ nō tepidū aſſumat in auroꝛa ſex ſaltem diebus
ꝯtinuis ⁊ poſt ipſi⁹ aſſumptionē ſtet ieiunus hoꝛis q̄tuoꝛ ad
minus ⁊ iterū doꝛmiat ſed tñ nō amplius duab⁹ hoꝛis. Iſtō
vo digeſtiuū talr' aſſumē icipiat die tertia poſt aſſumptionē
dicti minoratiui ſupraſcripti. Solutiuū eradicatiuū fa
cile. Recipe pillaꝝ de meçereon de lapide laçuli polipodij
añ. ʒ. i. çinçib. ğ. ij. miſce ⁊ cum dyaſene. q. e. ad ipaꝝ om
niū icoꝛpoꝛationē refoꝛmentꝰ pille. vij. Iſtas pillas aſſumat
frigidas ut ſunt cū vna. ʒ. vini odoꝛiferi nō multū vincti in
auroꝛa die tertia poſt cōpletā aſſumptionē ſaltē ſextiꝰ dige
ſtiui immediate ſupraſcripti ⁊ poſt ipaꝝ aſſumptionē iace
at in lecto per vnā hoꝛā cū dimidia ⁊ iterū doꝛmiat per vnā
hoꝛā ad ampli⁹ ⁊ poſt earūdē aſſumptionē ſtet ieiun⁹ hoꝛis
q̄nque. Et in termino ipaꝝ q̄nque hoꝛarū aſſumat pꝛo la
uatiuo. vi. ʒ. oꝛdei excoꝛticati in qua aq̄ bulliāt ſemen feniculi
dulcis añ. ʒ. i. deinde colata ſic aq̄ ipa quā aquā aſſumat cali
dā ⁊ nō tepidā ⁊ ſine çuccaro ⁊ poſt eius aque aſſumptionē
ſtet ieiunus patiēs hoꝛa vna ⁊ in termino ipſi⁹ hoꝛe expiatꝰ
patiēs ſi dictā aquā pōt ſecedē ſi cauſa ei nō ſpōte ſecedit. ul
timo in dicto termino hoꝛe ſiue ipaꝫ aquā ſeceſſit ſiue non ſe
ceſſerit pꝛādeat ⁊ ꝑ ferculo comedat blites. Itē carnes lau
dabiles ut ſupra in alio minoratiuo ꝑ ut ſupra. Digeſtiuū
uſuale. ℞. aq̄rū capil. ve. ʒ. i. ſ. bugloſſe lupuloꝝ añ. ʒ. ſ. fumi
terre. ʒ. i. çuccari albi. ſ. miū coctoꝝ. ʒ. i. miſce. Iſtud digeſtiuū
aſſumat debite calidū ⁊ nō tepidū in auroꝛa ſex ſaltem dieb⁹
cōtinuis in ſingulo mēſe ⁊ poſt ipſius aſſumptionē ſtet ieiu
nus hoꝛis q̄tuoꝛ ⁊ iterū doꝛmiat ſed nō amplius duabus ho
ris. Solutiuū facile ⁊ uſuale. ℞. ſolutiui minoratiui pil
lularum ſupraſcripti cōpoſiti ex pillis indis agaric. ⁊c̄. ut ibi.
Iſtas pillas aſſumat in auroꝛa die immediate ſequēti diem
aſſumptionis digeſtiui uſualis immediate ſupraſcripti ⁊c̄. ut
ſupra in aſſumptione eiuſdē minoratiui pillaꝝ ſupraſcripti

¶ Contra peſtem.

Pillule ſolutiue. ℞.aloes ſuccotrini electi.ʒ.vi.myrre
ʒ.iij.croci electi.ʒ.i.ſ.reubar.electi.ʒ.ii.ſ.agari
ci electi.ʒ.ij.garioſi.℈.i.ſpice.℈.i.ſ.cor.citri.ʒ.i.ſe.citri.℈.ii.tor-
mentille.ʒ.ſ.ſanda.ru.granoꝝ ribes añ.ʒ.i.Loco vo iſtoꝝ granoꝝ
ribes ſi non repiant̃ tūc ponat̃ ſeminū acetoſi tantūdē coral.
ru.ʒ.ſ.boli ar.ʒ.iii.cāpho.g.ii.Agari.ipe in fruſta minuta ici
ſus ꝛ nō piſtat̃ īfundat̃ ad min⁹ p horas.vj.in oximel.ſimpli.
q.ſ.ad debitā ībibitionē ex dicto oximel.deide reliq̄ oīa pul.
ueri.ſubtil̃r ue' mediocriter uel groſſo mō ut decet ſm cano.
ad hoc ꝛ ipa ſuſtinent de trituratione ſaluata ſufficienter ip
ſarū medicinarū vtute.ultio oīa ſil̃ miſce cū rob de ribes ꝛ ſy
ru.de citro añ.q.ſ.ad icorpandū fiat magdaleon ſeu maſſe
pillarū ad uſum oppoꝛtunum poſtea tpe debito formabis
ix.pillas p̄ro.ʒ.Ipſeq; pille aſpgant̃ cū boli ar.q.ſ.ad aro
maticādū.ſi vo nō repit̃ rob de ribes augeat̃ tantūdez dictū
ſyrupū de citro uel de lymonib⁹ ſed de citro melius.Iſtarum
pillarū facil̃r ſolutiuaꝝ ꝛ pparū cōtra peſtē aſſumat ſtōcho
ieiuno vir uel mulier a.iii.uel a.v.uſq; ad.vii.ad libitum in
aurora in mane cu ſyr.acetoſi ſimplicis ꝛ aque violarū aut
ſaltē aque ſimplicis.d.dyaphane ſeu clare añ.ʒ.ſ.uel ad libi
tum.Iſtas pillas cū iſtis ſyrupis ꝛ aq̄ tal̃r aſſumat in mane
cū ſurgit de lecto duob⁹ diebus uel ſaltem vna die in ſingula
hebdō cuiuſlibet q̄tuoꝛ tēpoꝝ anni in quo eſt peſtis illa
ſed meli⁹ in aurora deide in mane cū ſurgit tū in q̄libet dicta
rū horarū duaꝝ iſte ſint p̄ſtātes ualde doꝛmiatq; nō ampli⁹
vna hora in ſpatio vnius hore cū dimidia imediate poſt ipa
rū pillarū aſſūptionē ſed eas aſſumat tantū in aurora tūc im
mediate poſt earūdē aſſūptionem ſtet ieiunus vir uel ieiuna
mulier tal̃r aſſumēs horis.v.ꝛ nō ampli⁹.vi.horis.ſed ſi eas
aſſumit in mane cū ſurgit tūc ſaltē horis.iiij.ꝛ nō ampli⁹ ho
ris.v.ieiunet ꝛ q̄cūq; dictaꝝ horaꝝ dictas pillas aſſumat tūc
nec añ nec poſt ipaꝝ aſſūptionē aſſumat lauatiuū aliqd.ſed
tūc i dictis termis prādeat ꝛ in ipo prādio ferculū ꝛ cibos
laudabiles comedat.¶ Pille ꝯ peſtē nō ſolutiue vtuti fami
liares.℞.ligni aloes electi.ʒ.ſ.croci electi.ʒ.i.ſ.tormētille.ʒ.i.
cornu cerui.℈.ii.ſandaloꝝ rub.coral.ru.ſe.acetoſe boli ar.añ.
ʒ.ſ.cāphore.g.ii.gēmarū eluarij de gēmis ſine ſpēb⁹ q̄rū pſi
cit forme ipaꝝ ſaltē mediarū ſed tū meli⁹ ipaꝝ pfectarū earun
dē gēmaꝝ ut hic añ ꝛ ipoꝝ fragmētoꝝ ſaltē medie pfectionis
margarite q̄re pfectōis foīe ipaꝝ ſaltē mediarū ſed tū meli⁹
ipaꝝ pfectarū.ʒ.i.cornu vnicorni ſeu vnicorni qd idē eſt ꝛ q̄
tū ad hoc ſimplex qd illuſtrib⁹ viris ſolū licet tū hoc ſine dicto
cornu ſint p̄ſtātes ualde ꝯ peſtē ſed tū cū dicto cornu ſūt pfe
ctiores ſyrupi de citro.q.ſ.ad oīum debitā incorpationē pro
pillis ꝯficiēdis in eſtate ſeu tpe calo aut tpib⁹ medijs ad libi
tum ſyrupi de ribes tātūdē.Loco aūt ipſius ſi ipm non repis
ponat̃ ſyrupi de lymonib⁹ tātūdē ſed de ribes melius.In hye
me vo ſeu tpe frido loco ipſi⁹ ſyrupi de citro uel de ribes uel
ēt de lymonibus tūc ponat̃ tyriace tātūdē debite fermentate
ꝛ pfecte.vz ipſi⁹ tyriace nō minoris etatis.vii.annorū q̄nimo
annorū q̄nq; ſm aliquos exhibeat̃ ſed melius non minoris
etatis annorū.xii.nec amplioris annorū.xxx.in regionibus
calis ſed in regionib⁹ fridis a p̄mis.xx.annis uſq; ad.xl.lib.
vi.ſm cañ.4⁹ p̄mi.cap̄ ꝑ de tyriaca ꝛ alijs confectionib⁹ ma
gnis pfectio ibi ubi de hoc.pul.pul.ſubtil̃r uel groſſo mō uel
mediocriter ſz cañ.ad hoc ut i alia recepta ꝑ⁹ pxis ſupraſcri
pta.deide oīa ſil̃ miſce ꝛ fiat magdaleon ſeu maſſa pillaꝝ pro
pillis formandis.ix.p.ʒ.qui magdaleō ꝛ ēt pille non ſoluti
ue fiant eo mō quo fit alius magdaleon ꝛ pille ſolutiue ſu
praſcripte in alia recepta.Iſtarū pillarū nō ſolutiuarū ſed cō
fortatiuarū ꝛc̄.aſſumat ſtōcho ieiuno vir uel mulier a.iii.uſq;
ad.v.ad libitū in aurora uel in mane cū ſurgit ad libitum die
bus tribus in ſingula hebdō cuiuſlibet.iiii.tēporū anni i quo
eſt peſtis ipſis dieb⁹ alternis.ſ.vna die ſic ꝛ alia die non aſſu
mat ꝛ poſt iſtarū aſſumptionē ſtet ieiunus vir uel ieiuna mu
lier tal̃r aſſumēs horis trib⁹ ad min⁹ ꝛ nō aſſumat lauatiuum
aliqd.Et ſi ipſas aſſumit tantū in aurora tūc poſt ipſaꝝ aſſū
ptionē doꝛmiat ad libitum ſed nō ampli⁹ duabus horis.

¶ Contra peſtem.

Preſeruātia a peſte ꝛ vtutib⁹ oīb⁹ familiaris.vz vi
talib⁹ aīalib⁹ ꝛ nālib⁹ oīumq; ipaꝝ
ꝯfortatiua ꝛ ꝓpe vtutis vitalis ꝛ ppꝛijſſime ipſi⁹ vitalis in coꝛ
de.℞.ſyrupi de citro ul' de lymonib⁹.ʒ.i.aq̄ acetoſe.ʒ.iii.mi
ſce.¶ Aliud.℞.boli ar.ʒ.i.aque acetoſe.ʒ.ii.miſce.¶ Ad idē
℞.aque acetoſe.ʒ.ii.vini albi odoriferi nō multū vinoſi.ʒ.ſ
boli ar.ʒ.i.zuccari roſ.ʒ.i.miſce.¶ Pille nō ſolutiue ſed vir
tu cōfortatiue ut ſupra.℞.terre ſigil.ʒ.ii.boli ar.ʒ.i.ſyrupi de
citro.q.ſ.miſce ꝛ fiāt.ix.p.ʒ.Iſtarū pillarū aſſumat a tribus
uſq; ad.v.ad libitū in mane cum ſurgit uel in aurora bis in
hebdō aut ſel' ad min⁹.Deide poſt ipſarū aſſūptionē ſtet ieiu
nus uel ieiuna horis trib⁹ ad min⁹.℞.tyriace antique zucca
ri roſ.añ.ʒ.i.vini albi odoriferi nō multū vinoſi.ʒ.i.ſ.Tyria
cā iſtā ſumat horis.x.poſt cenā imediate p̄cedētē.deinde poſt
ipſi⁹ aſſūptiōez doꝛmiat ad libitū ꝛ ieiunet horis.vii.℞.ſpēꝝ
trium ſandaloꝝ.ʒ.ii.ſ.ſpēꝝ dyarodon abbatis.ʒ.ſ.terre ſigillate.℈
ii.gēmarū ꝛ margaritarū.eluarij de gēmis ſine ſpēb⁹.ʒ.ii.bo
li ar.ʒ.iii.zuccari alb.ʒ.xviii.miſce ꝛ cū aq̄ bugloſſe.q.ſ.fiat
cōfectio in moꝛſellis ſolida.iii.ʒ.p quolibet moꝛſello.℞.dya
boragi.ʒ.ii.dyabugloſſa.ʒ.iii.zuccari ro.ʒ.iiii.zuccari viol.
ʒ.ii.terre ſigillate.ʒ.i.ſ.ſpērum triū ſandaloꝝ.ʒ.ii.gemmaꝝ ꝛ
margaritarū eluarij de gēmis ſine ſpēb⁹.ʒ.iii.boli ar.ʒ.iii.mi
ſce.ꝛ cū iulep viol.q.ſ.redigat̃ totū in forma eluarij ꝛ deaure
tur.Iſtarū oīum ſex medicinarū ſupraſcriptarū aſſumat mō
vnā mō aliā ad libitū in mane cū ſurgit oī hebdō diebus inter
miſſis.deinde poſt ipſarū aſſumptionē ieiunet horis tribus
ad minus p̄terq̄ poſt ipſius tyriace aſſumptionem in aſſum
ptione cui⁹ fiat ut ſupra dictū eſt.¶ Pille nō ſolutiue ſed con
foꝛtatiue ut ſupra.℞.ligni aloes electi.ʒ.ſ.croci.℈.ſ.cornu cer
ui.℈.ij.tormētille terre ſigillate añ.ʒ.ſ.ſeminū acetoſe diptami
añ.℈.i.zedoarie.℈.ſ.boli ar.ʒ.iii.gēmarū eluarij de gēmis ſi
ne ſpēb⁹.ʒ.i.ſ.xilobalſami.ʒ.ſ.margaritarum.ʒ.i.ſandaloꝝ
ru.℈.i.coral.ru.℈.ii.addatur cornu vnicorni pro illuſtrib⁹ vi
ris.ʒ.ſ.ſyrupi de ribes.q.ſ.pro pillulis conficiendis uel loco
eius ſi non reperiatur accipiatur ſyrupi de lymonibus.ſed
melius eſt ſyrupi de citro ꝛ hoc tpe calo ſeu tpib⁹ medijs.ſed
tpe frido puta in hyeme loco ipſius ſyrupi de citro uel de ri
bes uel de lymonibus ponat̃ tyriace tātūdem debite fermen
tate ꝛ perfecte.Puluerizanda pulverizentur groſſo mō uel
tenuiter ut decet.deide oīa ſil̃ miſce ꝛ fiat magdaleon pro pil
lulis ꝯficiēdis.viii.p.ʒ.Si vo vult medicamē efficacius pro
ribus pillulis tunc bis utatur cū modis ut ſupra q̄nimo iſtis
utat̃ trib⁹ dieb⁹ in ſingula hebdō alternatim uel ſaltē ſemel in
hebdō.Iſte ēt pille ſcōe multū iuuāt actu laborantem a peſte
quas aſſumat tunc bis in die ſtōcho ieiuno.vz añ prandium
ut ſupra ꝛ añ cenā p duas horas.Si vo vult ex hoc medica
mine potū tūc oīum illoꝝ ſil̃ mixtoꝝ aſſumat.ʒ.i.cū aq̄ acetoſe
ꝛ vini albi odoriferi non multū vinoſi añ.ʒ.i.miſce ꝛ fiat po
tio ut hic añ quo utat̃ cum modis deſcriptis in aſſumptione
pillularū imediate ſupraſcriptarū.¶ Solutiuū uſuale ꝛ faci
le.℞.aloes ſuccotrini electi.ʒ.vi.myrre electe.ʒ.iii.croci.ʒ.i.ſ.
reubarbari electi.ʒ.ii.agarici electi.ʒ.i.garioſi.ſpice añ.℈.i.
coꝛticum citri.ʒ.i.ſ.camphore.g.ii.boli ar.ʒ.iii.miſce ꝛ cum
rob de ribes ꝛ ſyrupi de citro añ.q.ſ.formentur pillule.ix.p
ʒ.ꝛ ſi non reperiatur rob de ribes loco illius ponatur ſyrupi
de lymonibus tantūdē uel plus de ſyrupo de citro.Iſtarum
pillularum aſſumat a duabus uel tribus uſq; ad.vii.ad libi
tum in aurora uel in mane cum ſurgit uel per [illegible] horam
añ cenā vna hebdō bis uel ſel' ad minus.ꝛ ſi ipſas aſſumat in
aurora uel in mane ut hic ſupra.tūc imediate poſt ipſaꝝ aſſū
ptionē ieiunet horis q̄tuoꝛ ad minus nec aſſumat aliqd laua
tiuum ꝛ melius in aurora deinde in mane cum ſurgit ꝛ ultio
añ cenā min⁹ iuuāt lz tū in quocūq; triū dictarū horarū ſū
pte ſint maximi iuuamenti.Iſtar. ēt pillarū.℈.ii.ſumpti ſin
gulo die in mane per.iiii.horas añ cibū multū iuuant etiam
actu laborāte.¶ Regimen p̄ſeruatiuū a peſte ſeu ꝓpriꝰ

preuiſiuū. Aer bitationis rectificet̃ ipſo loco ſtationis pluries aſpſo ex aceti ptibus duabus ⁊ vna pte aque roſ. ſit̃ mixtio ita ut ↄtinuo idē locus dicte mixture odorē ſapiat. Cum vo trāſit ad aerē liberū ↄtinue uel ſepiſſime odorando. portet in manu petiā lineā uel ſpōgiā īfuſe in dicta mixtiōe aque roſ. ⁊ aceti ⁊c. Aut portet in manu pomū laudani uel laudanati ppoꝛtionabile ſuo tpi odorādo frequēter ut hic ſupra. euitet colonē multarū pſonaꝝ. Et nota ꝙ ſm̄ uarietatē tēpoꝝ quatuoꝛ anni oꝫ pomū uariari in quatuoꝛ pm̄is ꝗlitatib⁹ alteratiuis. Nutriēs. ¶ Utat̃ vino nāli ⁊ nō corrupto nec aliqr pternāliter alterato ⁊ ipſo claro ⁊ nō nouo ſed tantū debite digeſto ⁊ non vinoſo ſed paucifero coloris albi uel ciſroli uel granate uel medij coloris ſaporis acreſtuli ſeu aliqliter bruſci uel ēt ſaporis acetuli. Nā acetū eſt tpe peſtis pſidiū⁹. Aui. ʒ° ſen pmi ⁊c. Euitet vina vinoſa vina dulcia vina nigra. Utat̃ pane bn̄ fermētato ⁊ cū aliq̄ tulo ſalis lꝫ parū ⁊ bn̄ cocto ⁊ cōpoſito ex octo ptib⁹ farine frumēti optime ⁊ nona pte farine milei boni ⁊ aqua fluuiali uel ciſterne. Utat̃ carnib⁹ tēperatis carnib⁹ ēt fridis ⁊ ſiccis nō ſaltis nec ēt multum calis oīb⁹ tñ ipſis bn̄ digeſtibilib⁹ ut pdicū faſianoꝝ ⁊ he due ſunt ad hoc ualde appropate pulloꝝ turdoꝝ aliqñ auicularū puarū in arboribus degentium. carnibus vitulorū non amplius etatis ſex menſiū nec minoris duoꝝ mēſiū. hedoꝝ domeſticorū hedorū ſylueſtriū ſeu capoloꝝ ⁊ he ſunt ppe lupulorum aptulorum. Utatur extremitatib⁹ ut pedib⁹ aīaliū ſupraſcriptoruꝫ ⁊ carnib⁹ coꝝ neruoſis ut muſculis ⁊ melius oībus his debite coctis deinde in aceto non multū acuto infuſis ⁊ eſt pprium Utat̃ piſcibus puis aque munde ⁊ clare notabilr̄ fluētis ⁊ ppie lucijs cū aceto nō multū acuto vino granatorū uel agreſta ⁊ ppe piſcibus puis petroſis cū aceto dicto. Utatur ouis ſorbilibus cū agreſta ⁊ melius vino granatoꝝ aut fractis in aqua uel frixis comeſtis cum vino granatorū ⁊c. Utat̃ pānico debite cocto ⁊ multum conuenit panatella lentibus debite coctis ⁊ eſt pprū acetoſella herba ſeu ſalſarella comeſta ſola uel cum alijs herbis ⁊ eſt pprū boragine cicorea ⁊ eſt pprīuꝫ Portulacis cucurbitis cum agreſta uel vino granatorū ſpinachijs cum boragine ⁊ modico lactuce maxime in eſtate. Utatur pro ſalata capparibus ſed cuꝫ aceto conditis multotiens in hebdōa portulaca ſparagis aliquotiēs lactuca. Utat̃ pro ſaporibus aceto nō nimis acuto ⁊ aqua lymphato agreſta arācijs vino granato ⁊ ſilib⁹ rebus. ſed acetū pſtantius eſt Utat̃ rebus acetoſis ut gelatutio ⁊ ſimilibus reb⁹ fridis potius ꝙ calis nō tñ exceſſiue frigidis. Euitet res calas lacticinia pter lac acetoſum pus a lacte ipſo extracto butyro. Aui. cap̄ ppio de peſte. Fructus ⁊ ppe putreſcibiles ⁊ pprius multum humidos ⁊ oīa putreſcibilia. Motus ⁊ quies. ¶ Motus ſit ſuauis ſeu deambulatiuus non itineratiuus. Euitet motus laborioſos corporeos ⁊ aīales: euitet quecūqꝫ anhelitum frequentātia ſue cōplexionis reſpectu. Utatur quiete multa nō tñ oīmoda ⁊c. Sōnus ⁊ vigilia. ¶ Utatur ſomno ⁊ vigilijs mediocribus ⁊ nālibus. In iuuene ⁊ ſene ſomno ipſo non excedēte horas. vij. In puero vo qui eſt a. xv. anno uſqꝫ ad. xxv. non excedat horas octo. In adoleſcētibus aūt infra. xiiij. annū ſomnus ſit longior. viij. horis proportionabiliter ſꝫ ppinquitatem ipſoꝝ ad eorum natiuitatem. Inanitio ⁊ repletio. ¶ Singulo die beneficium uentris hēat ſaltē ſel̃ nāliter uel artificialr̄. puta cū ſuppoſitorio cōi. ſ. melle uel lardi ſalſi uel radicis blitis ſalſato. aut cum enemate ex brodio pingui carnium ⁊ pprius pulli duob⁹ vitellis ouorum puluere ſuccari ſale cōi ⁊ oleo cōi tpe frido uel recenti ſed tpe calo oleo viol. de his oīb⁹ ſil. q. s. p cliſteri cōi. Euitet coitum: ſed ſi coit non coeat niſi raro. Euitet tam uenarū ꝙ receptaculoꝝ replōnē ſupfluā ⁊ eādem inanitionem nimiam. ſed tñ pro pſeruſione ab ipſa peſte aliquātulū parcius comedat ꝙ in ſanitate tpibus alijs ſanis. vꝫ ſaltem per ſextam horam minus ꝙ in ipſis tēporib⁹ ſanis. ſecus vo eſt de hoīe actu egro peſte cū ipſe comedere cogendus ſit. Aui. cap̄ ppo de peſtil. Accidētia animi. ¶ Utatur gaudio modis poſſibilib⁹ ſibi: euitet melācholiā īrā ⁊c. Euitāda farmaca. ¶ Euitet farmaca efficacia ſeu notabilr̄ reſoluētia. vꝫ turbit gūmas eſulā ⁊ ſilia ⁊ ppe colloqntidā ⁊ ppriſſime ſcamoneā ⁊ oīa farmaca cōpoſita in qb⁹ aliqua ſupraſcriptoꝝ ingrediunt̃ uel ſilia exoluentia laborioſe. euitet coitum frequentem replōnē nimiā. euitet omnia virtutē diſſoluētia ⁊ pprius vitalem maxime ea que in corde.

¶ Nota ꝙ ſupraſcripte medicine oēs ſunt inuentes multuꝫ in pſeruatiōe a peſte: iuuātores vo ⁊ optime qb⁹ nō ſunt alie medicine pares ſunt īfraſcripte tres. vꝫ cito fugē ab aere peſtifero: lōge fugē ab eodē: ⁊ tarde ad eundem reuerti. Contra peſtem. ¶ Cōfortatiuū ⁊ pſeruatiuum a peſte. ℞. aque acetoſe. ℥. ij. ſyrupi de citro. ℥. i. miſce. ¶ Aliō ut ſupra. ℞: aque acetoſe. ℥. ij. boli ar. ʒ. i. miſce. ¶ Ad idē. ℞. aque acetoſe. ℥. ij. vini albi odoriferi. ℥. ij. boli ar. ꝯucca. ro. añ. ʒ. i. miſce. ¶ Confortatiuū aliud boli ar. terre ſigil. ſyr. de citro. q. s. p pillis fiēdis. fiant pille. viij. p. ʒ. ℞. tyriace antique. ʒ. i. ꝯucca. ro. ʒ. i. miſce. ℞. triaſan. ʒ. ij. ſpērū dyarodon abbatis. ʒ. ſ. trociſcoꝝ de terra ſigillata. ʒ. ſ. gēmoꝝ ⁊ marg. eluarij de gēmis ſine ſpēbus. ʒ. ij. boli ar. ʒ. ij. ꝯuccari al. ℥. xij. miſce. ⁊ cū aque bugloſſe q. s. fiat cōfectio ſolida in morſel. iij. ʒ. p morſel. ℞. dyaboragi. dyabugloſſati añ. ʒ. ij. ꝯuccari roſ. ℥. ij. trocil. de terra ſigil. ʒ. i. ſpērū triaſan. ʒ. i. gēmarum eluarij ut ſupra. ʒ. ij. boli ar. ʒ. iij. miſce ⁊ cū iulep viol. q. s. ad incorporādū totū reducat̃ in forma eluarij ⁊ deauret̃. ℞. aloes ſuccotrini electi. ʒ. vi. myrre. ʒ. iij. croci. ʒ. i. ſ. tormētille. ʒ. i. granoꝝ ribes ſandaloꝝ ru. añ. ʒ. i loco granoꝝ ribes nō repꝫoꝝ ponat̃ ſemen acetoſe coral. rub. ʒ. ij. camphore. ℈. ſ. boli armeni. ʒ. iij. miſce ⁊ cum rob de ribes ⁊ ſyrupi de citro añ. q. s. formentur pille. ix. p. ʒ. Iſtarū pillarum imediate ſupraſcriptarū aſſumat a. iij. uſqꝫ ad. viij. ad libitum ⁊ oī hebdōa bis uel ſel̃ ad minus in manecū ſurgit aſſumat uel p vnam horā añ cenā. ¶ Canon generalis de oībus ſupraſcriptis medicinis aſſumat mō vnā mō aliam oī hebdōa ⁊ oībus dieb⁹ interpolatis. vꝫ vna die ſic: ⁊ alia die nō in mane cū ſurgit. deīde ſtet ieiunus ad min⁹ quatuoꝛ horis ⁊ poſt tyriacam ſtet. vij. horis. ¶ Conſeruatiuum ut ſupra. Utatur aceto aut rebus acetoſis ut gelatitio ⁊ alijs ſilib⁹ utat̃ reb⁹ fridis potius ꝙ calis. Item euitet res calas ⁊ potētiā vini. Item euitet lacticinia ⁊ omnia faciliter putreſcibilia.

De uenenis.

¶ Contra uenenum canis rabidi.

Recipe nigelle. ℈. ſ. deglutiat iſta qnā in aurora qtuoꝛ dieb⁹ ↄtinuis deīde dormiat ad libitū ⁊ eſt medicina ſingularis ad hoc. Itē odoret ↄtinue portando in manu nigellā i pecia ſubtili aut ſyndone. ʒ. iij. ⁊c. ¶ Pille. ℞. abſinthij ſicci. ℈. i. terre ſigillate. ℈. i. miſce ⁊ cū tyriaca fermentata q. s. fiāt pille. vij. p. ʒ. Iſtaꝝ pillaꝝ aſſumat a trib⁹ uſqꝫ ad quinqꝫ ad libitum tribus diebus alternis deinde iteruꝫ aſſumat quas pillas talr̄ aſſumat in dieb⁹ ſequētibus dictos quatuoꝛ dies aſſumptiōis nigelle ſupraſcripte. ¶ Pille alie. ℞. gentiane oculoꝝ cancroꝝ añ. ℈. i. puluerizent̃ oīa ſubtilr̄ deīde cū ſyr. de abſinthio fiant pille. vij. pro. ʒ. Iſtarū aſſumat a tribus uſqꝫ ad qnqꝫ ut ſupra. ſ. ad libitum in aurora cuꝫ modis ut ſupra quas aſſumat poſt aſſumptionem pillarum ſupraſcriptarum immediate.

¶ Contra ſputum ſanguinis a pulmone ⁊ retentionem preternaturalem menſtruorum ſeu ualde diminutam quantitatem eorum.

Hae due diſpōnes ſiue accñtia ualde ↄ̄ria ſūt: qm̄ ↄ̄rias uel qſi ↄ̄rias idicāt curatiuas cāe: iō opꝫ medicū eas curare debētē ſollicitū ⁊ nō pigrū eē. Pro itaqꝫ ſalus cura attende infraſcriptas intentiones. Pīma eſt diuerſio ipſi⁹ ſanguinis a pulmone ⁊ cōplet̃ ut infra. flēmia duarū ſaphenarum fiat p̄ pro quarum qualibet due. ℥. ſanguinis extrahētur. hec vo flōmia fiat hora. vj. uel. vij. poſt prandiuꝫ luna nō exiſte in aquario nec in piſcibus nec in opꝫ ōne nec in cōiunctione cum ſole nec in alio malo aſpectu ⁊ ſeruentur alie regule de flōmia. Scōa reſtringendo ſanguinem a pulmone

ne cũ infraſcripto. ℞. karabe. ℈. ij. lapidis ematitis preparati ſm c'ñ. ſ. cum aqua plãtaginis. ℈. j. boli armeni. ℈. ſ. aquarum plantaginis portulace añ. ℥. iij. dyadraganti fridi. ʒ. j. miſce ⁊ aſſumat ſuauiter calidam hora digeſtiuoꝝ ⁊ ſeruet dictum ordinem. vj. diebus continuis ⁊ hoc manente dicto ſanguine.

¶ Aliud ut ſupra ſed efficacius. ℞. ſyrupi de myrto. ℥. j. ſ. trociſcorũ de karabe de terra ſigillata añ. ℈. j. ſ. aquarum plantaginis portulace añ. ℥. i. ſ. miſce. Si vo ſupraſcriptum non ſufficit q̃ ſerit efficacius pori tunc utat' iſto ut de ſupraſcripto.

¶ Refrigeratiuũ ⁊ igroſſatiuũ ſanguis in pulmone. ℞. medicamen deſcriptũ infra compoſitum ex aqua ordei canonica ⁊ ſyrupo de iuiubis ut ibi. Iſtam mixturam aſſumat qnqȝ diebus cõtinuis hora digeſtiuoꝝ ⁊ ſuis modis ⁊ hoc incipiendo poſt cõpletam aſſumptionẽ ſupraſcripti. ¶ Aliud ut ſupra. ℞. ſyrupi de papauere. ℥. j. ſ. aquaruȝ portulace nenufaris añ. ℥. ij. miſce. Si vo vult medicamen efficacius tunc utatur iſto loco ſupraſcripti cum modis ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. ℞. medicamẽ imediate ſumptum ſpẽrum triaſandalorũ cum camphora. ʒ. ſ. ale. ʒ. ſ. miſce. Iſto utatur ſi vult efficaciꝰ ut ſupra. ¶ Aliud ut ſupra. ℞. dyapapaueris. ℥. iiij. ſpẽrum triaſandaloꝝ cum cãphora. ʒ. ij. miſce ⁊ cum ſyrupi de papauere. q. ſ. ⁊ fiat confectio in mortario in morſellis. iij. ʒ. p quolibet. Si vo vult medicamen efficacius tunc aſſumat loco ſupraſcripti duos morſellos iſtius confectionis ut ſupra.

¶ Pulmonis mundificatiuũ facta debita conſtrictione remiſſe abſterſionis ⁊ intenſe lauationis ⁊ medie infrigidationis: q̃m notabilr abſterſiua nocẽt in aptura uenarũ. ℞. aque ordei excorticati ut infra. ſeminum coium quatuor maioruȝ frigidorum. vȝ cucurbite cucumeris citrulli ⁊ melonis añ. ʒ. j. çuccari albiſſimi. ʒ. ij. ſemina ipſa munda corticibus piſta fiat lac cũ dicta aqua ordei ⁊ huius lactis ℞. ℥. ij. aque ordei dicte. ℥. uij. Ultimo çuccarũ ipm addatur miſce. Iſtam mixturam ſuauiter calidam aſſumat octo diebus cõtinuis cũ regulis digeſtiuorum ⁊ incipiat uti die. vij. poſt completã aſſumptionẽ medicaminis ſupraſcripti reſtrictiui ſanguis ⁊ hoc in caſu quo tunc appareat ſputuȝ ſanguinis. Et iſto medicamine utatur quatuor diebus cõtinuis in ſingulo menſe p̃terq̃ tpe magni frigoris. ⁊ ẽt ſputo ſanguinis tunc nõ apparente uero ſputo ſanguinis apparente tũc non utat' iſto. ¶ Aqua ordei de q̃ ſupra. ℞. ordei excorticati pteȝ. j. aque ſimplicis partes. xx. miſce bulliant uſqȝ ad apturã incluſiue ipſorũ granorũ ordei ⁊ utat' ubi eſt neceſſe. ¶ Tuſſim facilitãs ſeu leuem efficiens. ℞. medicamis ſupraſcripti ⁊ ex aqua ordei ⁊ excuſſione ſeminum coium. ℥. iiij. ſyrupi de iuiubis. ℥. j. dyadraganti fridi. ʒ. ij. miſce. Iſtius medicaminis aſſumat ſuauiter calidi hora digeſtiuoꝝ ⁊ mõ eoꝝ. vj. diebus continuis ⁊ incipiat aſſumere die tertia poſt completã aſſumptionẽ. viij. alterius medicaminis ſupraſcripti imediate ⁊ utat' pluries ẽt in alijs tpibꝰ nõ appente ſputo ſanguinis p̃terq̃ tpe magni frigoris.

¶ Aliud ut ſupra. ℞. dyadraganti frigidi. ʒ. ij. Iſtius cõfectionis ad q̃ntitatem auellane teneat tota nocte in ore iter genam ⁊ maxillam ex latere ſuperiori ſuper quo iacet ſaltem alternis noctibus quãcũqȝ tuſſi moleſtatur ⁊ utat' ſiue icipiat uti poſt completum uſuȝ alterius imediate q̃ poſt. vj. diẽ. ¶ Tuſſim facilitans pueniens a ſalſo catarro. ℞. dyapapaueris. ʒ. ij. Si vo tuſſis ipſam magis moleſtaret loco ſupraſcripti utat' iſto ut ſupra ſi ſit a ſalſo. ¶ Sputi uelocis ⁊ facilis effectiuuȝ ℞. dyadra. frigidi. ʒ. ij. ſeminum coiu. ʒ. ſ. pulparum ſebeſten ʒ. j. ſucci liquiritie. ʒ. ſ. Notabiliter vo abſterſiua in apertura nociua ⁊ ſuſpecta ſunt ut ſunt ſyrupus de liquiritia pp cap. ueneris ⁊ hyſopum ingredientia quare non apponatur ipſe ſyrupus de liquiritia iulep violati. q. ſ. ad diſſoluendum fiat eluarium. Iſtius eluarij teneat in ore lambendo ita ut paulatim deſcendat. ʒ. ij. ſepe in die ⁊ hoc poſt completam aſſũptionem ſex vicibus medicaminis ſupraſcripti de aqua ordei ⁊ ſyrupi de iuiubis.

¶ Contra debilitatem ſtomachi ⁊ effuſionem cholere ad ipſum ſtomachum.

Solutiuũ facile. ℞. pillulaꝝ de iera ſimplici. ℈. ij. agarici. ℈. j. ſalis gẽme. gr. j. miſce ⁊ cũ ſyrupo abſinthij fiãt pillule. vij. pro. ʒ. ¶ Solutiuũ ut ſupra. ℞. caſſie electe. ℥. j. aquaruȝ abſinthij ptes. ij. endiuie ptẽ. j. de ambabꝰ q. ſ. p potione. ℞. ſpẽrum aro. ro. deſcriptione Gabrielis. ʒ. ij. triaſandaloꝝ. ℈. j. dyarodon abbatis. ℈. ij. coriandri p̃parati ⁊ puluerizati. ʒ. ſ. çuccari albiſſimi. ℥. x. miſce ⁊ cum ptibus ij. aque abſinthij ⁊ pte. j. aque acetoſe. q. ſ. pro cõfectione fiat confectio ſolida in morſellis. iij. ʒ. pro quolibet. ℞. trociſcoꝝ de abſinthio. ʒ. i. de roſ. de reubarbaro añ. ℈. i. miſce ⁊ cum ſyrupo de mentha fiant pillule. vij. pro. ʒ. que quidem ſunt confortatiue ⁊ non ſolutiue. ℞. aquarũ mẽthe. ℥. j. abſinthij. ℥. ij acetoſe. ℥. i. coral. ru. ℈. i. coriandri p̃parati. ℈. ij. çuccari albiſſimi. ℥. i. piſtanda piſtentur ſubtiliter. deinde omnia miſce. ℞. foliorum abſinthij viridis ⁊ pprie ſũmitatis eius. menthe viridis de ambobus. q. ſ. p ſacculo ſtomaticho. florũ roſarum lambruſce añ. ptem. j. myrtilloꝝ. ℥. j. maſticis. ʒ. ſ. calami aromatici. ʒ. ij. coriandri preparati. ʒ. ſ. piſtanda piſtent' ⁊ miſce ⁊ fiat ſacculus ſtõchi ⁊ applica ſtõcho ita q̃ cuſpis longior attingat os ſtõchi baſis vo fundum. ℞. oleorum abſinthij. ℥. j. ſ. maſticis. ʒ. j. citonioꝝ. ʒ. ſ. roſarum. ℈. j. abſinthij. ℈. ij. maſticis. ʒ. i. gariofilorũ. ℈. ſ. ſpice calami aromatici añ. ℈. i. ſquinanti. ℈. i. menthe ſicce. ℈. ij. corallorum rubeoruȝ. ʒ. ſ. coriandri p̃parati. ʒ. i. laudani. ʒ. ij. cere noue. q. ſ. pro vnguento molli. pulueriçentur pulueriçanda. deinde omnia miſce ⁊ cum modico aceti. q. ſ. ad penetrandum fiat vnguentum ad lentũ ignẽ cum ſtõchi vnctione. ℞. foliorum abſinthij viridis. M. iiij. menthe viridis. M. ij. florum lambruſce roſmarini myrtillorum añ. M. i. calami aromatici. ℥. j. ciperi ſquinanti añ. M. ſ. coriandri p̃parati. ℥. i. ſ. aque ptes. ij. vini albi medie vinoſitatis ptem. j. de omnibus. q. ſ. pro fomentatione. bulliant ad cõſumptionem tertie partis. deinde fiat fomentatio cum ſpongia aut filtro aut pãno lineo ⁊ non dimittatur frigeſieri ſup loco. ℞. aque maiorane. ℥. ij. ſucci foliorum blitis. ℥. j. çuccari. ℥. ij. miſce. Nota q̃ de p̃ma medicina. ſ. de iera: ⁊ ſecunda que eſt ex caſſia que ſunt ſolutiua facilis utatur ſingulo menſe ſemel in ſingulo menſe modo vna modo altera cum modis ſolutiuorum. Reliquis vo medicinis aſſumendis per os utatur bis in hebdomada modo vna mõ alia ad libitũ p̃terq̃ in caumatibꝰ. Reliquis vo medicinis ponẽdis ſup ſtõchũ utatur duobus diebus in hebdomada p̃terq̃ in caumatibꝰ ⁊ frigoribus magnis. vȝ modo vna mõ alia. Medicina vo compoſita ex aqua maiorane ⁊c̃. de ipſa tepida attrahat per nares ſemel in hebdomada ſtomacho ieiuno preterq̃ in frigore ⁊ calore magnis.

¶ Conſilia dñi Antonij Cermiſoni
feliciter expliciunt.

¶ Tabula Conſiliorum excellentiſſimi medici domini Antonij Cermiſoni.

De egritudinibus cutis et ab extrinſecus venientibus &c.

Contra alopitiam. Folio 355
Contra ſaphati antiquum capitis et magis a ſanguine admixto cum aliquali cholere mixtione et ſalſi flatis aliqualis cum non multi corporis naturalis complexionis ſanguinee declinantis ad cholericitatem etatis duo ſex annorum. 355
Contra fiſſuram volarum manuum et plantarum pedum ex complexione eorum ſicca. 355
Contra ſtuporem cutis manuum. 355
Contra frigus ex itinere. 355
Contra ſcabiem. 355
Contra ſcabiem ſiccam ex humoribus aduſtis vel flate ſalſo. 356
Contra debilitatem virtutis naturalis et ſcabiem ſiccam. 356
Contra pannum corporis. 356
Contra pruritum corporis. 356
Contra ſudorem dyaphoreticum. 356
Contra veſtigia ſiue ſint rubea citrina liuida vel nigra. 357
Contra totius corporis extenuationem et virtutis naturalis debilitatem ex mala complexione calida et ſicca prouenientem cum inclinatione ad ethicam. 357
Contra ſupercalefactionem corporis ex itinere aut alia de cauſa tempore caumatis. 357

De egritudinibus capitis et gule.

Contra dolorem capitis. 357
Contra cronicum dolorem capitis per eſſentiam et colligantias ex vaporibus a ſtomacho et a matrice aſcendentibus cum aliquali matricis ſuffocatione. 360
Contra melancholicam. 360
Contra accidentia melancolica mulieris valde cholice. 361
Contra vertiginem paraleſim et principium apopleſie. 361
Contra principium epilepſie. 361
Contra epilenſiam. 361
Contra debilitatem memorie. 362
Contra viſus debilitatem ex panno. 362
Contra pruritum oculorum. 362
Contra pannum conſequentem obtalmiam. 367
Contra cataractam non confirmatam. 367
Contra debilitatem auditus et ſtomachi. 363
Contra manationem ſaniei ex aure. 363
Contra catarrum ſalſum et calidum cum aliquali tuſſi. 363
Contra catarrum ſubtile et aliqualem ſalſedinem pluries ſapientem. 364
Contra catarrum ſalſum. 364
Contra fluxum catarri ſubtilis non ſalſi nec amari. 364
Contra defluxum preternaturalem catarri. 364
Contra reumatis diſpoſitionem. 365
Contra catarri ſubtilis fluxum ad fauces pulmonem et pectus. 365
Contra reuma a cerebro ad maxillas ſeu ʒ brancum quod idem eſt. 368
Contra dolorem dentium a materia frigida. 365
Contra dolorem dentium a materia frigida. 366
Ad conſeruandum et mundificandum dentes et gingiuas. 365
Contra alcolam. 366
Contra fetorem oris. 368
Contra paleſis materialis principium virginem et proximitatem ad flegmaticam apopleſiam oes per eſſentiam tales. 366
Contra apoſtemata gutturis, l. amigdalarum a materia mixta. 368
Contra botium gule. 369
Contra ſpinam infixam gutturi. 369

De egritudinibus pectoris.

Contra lac coagulatum in mamilla. 370
Contra difficultatem anhelitus. 370
Contra aſma et tuſſim cum ſuſpectione ad ptiſim. 370
Contra aſmaticam paſſionem. 370
Contra aſma et tuſſim. 371
Contra tuſſim et ypopie a materia aliqualiter acuta pectus mundificans tuſſim mitigans ac venam ſiſtens. 371
Contra tuſſim ſiccam. 371
Facilitatiuum ſputi. 372
Contra ſputum ſanguinis a partibus pectoris tuſſim et vocis raucedinem. 372
Contra ſputum ſanguinis ex fractura vene. 372
Contra ſputum ſanguinis a pulmone et retentionem preternaturalem menſtruorum ſeu valde diminutam quantitatem eorum. 404
Contra empima. 372
Contra ptiſim. 372
Contra tremorem cordis cum aliquali dolore. 373

De egritudinibus ſtomachi et epatis.

Contra pulſationem artarie ſtomachi. 374
Contra debilitatem digeſtiue ſtomachi et conſequenter epatis caliditatem. 375
Contra ſtomachi et epatis debilitatem. 375
Contra ſtomachi debilitatem et cerebri a materia flegmatica. 375
Contra debilitatem digeſtiue ſtomachi appetitiue et retentiue oris ſtomachi. 376
Contra debilitatem ſtomachi. 376
Contra debilitatem ſtomachi a multo flate cum aliquali cholera et repletione capitis cum grauitate ab eadem cum ventoſitatis multitudine in membris naturalibus et renum dolore aliquali. 376
Contra debilitatem ſtomachi et effuſionem cholere ad ipſum ſtomachum. 404
Contra relaxationem ſtomachi. 377
Contra ardorem ſtomachi. 377
Contra vomitum vermium in nocte dormiendo quandoque viuorum et quandoque mortuorum. 377
Contra vomitum et proſtrationem appetitus. 377
Contra ſitim. 377
Contra dolorem ſtomachi cum periculo vel inclinatione ad apoſteme. 378
Contra ardorem ſtomachi intenſum cum aliquali ipſius debilitate. 378
Contra debilitatem ſtomachi cum ventoſitate ipſius. 378
Contra ictericiam. 377
Contra caliditatem epatis et fluxum cholere ad ſtomachum. 378
Contra epatis debilitatem et oppilationem eius. 379

De egritudinibus ventris inferioris.

Contra debilitatem epatis et principium hydropiſis. 380
Contra principium hydropiſis. 380
Contra hydropiſim aſcendentem a cauſa frigida cum aliquali non lapſu epatis ad caliditatem. 380
Contra fluxum epaticum cum excoriatione inteſtinorum et principium hydropiſis ab epate frigiditate pro quodam fratre ordinis ſancti franciſci. 381
Contra fluxum epaticum et diſſinteriam cum tenaſmone ab humoribus aduſtis et diuerſis cum febre continua iam perſeuerantibus tribus menſibus. 381
Contra diſſinteriam et fluxum epaticum et febrem ſimul. 381
Contra diſſinteriam. 381
Contra diſſinteriam alterius. 382
Contra dyariam a cauſa calida prouenientem. 382
Contra fluxum ventris ex epatis et ſtomachi debilitate ſeu contra lienteriam et fluxum epaticum. 382
Contra ventris ſtipticitatem. 382
Contra ventris ſtipticitatem aliud. 383
Contra colicam. 383
Contra colicam ventoſam et partim ex fece. 383
Contra vermes. 383
Contra vermes pro puella domini Uincilai de ripa patiente exitum ani. 383
Contra vermes cum febre et fluxu materierum diuerſarum ſed amplius flegmatis. 383
Contra debilitatem virtutum naturalium iuncturarum et con

tra uermes. 383
Contra exitum ani ſeu inteſtini recti propter mollificationem ipſius inteſtini. 384
Contra exuberantem fluxum emorroidarum. 384
Contra dolorem emorroidarum. 384

De egritudinibus renum et ueſice.

Contra caliditatem renum. 384
Contra caliditatem renum. 384
Contra calculum renalem et uentoſitatem. 384
Contra dolorem calculi. 385
Contra dolorem renalem. 385
Contra dolorē calculi renalis et uētoſitatem a lapide uel ab hu renulis uel flate viſcoſo uentoſante corpis nālis compleonis ſanguinee ad cholericū tn̄ tēdētis ēt. 44. annorum. 385
Contra ꝑcipitationem flegmatis ſalſi ad renes et ueſicā cū ardore urine et dolore in collo ueſice. 386
Contra ardorem virge cum ulcere et ardore et dolore intenſo calami virge et colli ueſice. 386
Contra ardorem virge ad intra et forte cum aliquali excoriatione virge et colli ueſice et forte alicuius ptis ꝯcauitatis ueſice eiuſdem quinimo et ulcus ipſarum. 386
Contra mictum ſanguinis et dolorem calculi. 388
Contram lapidem in ueſica. 390
Contra mictum in lecto. 390

De egritudinibus membrorū generationis in viris.

Contra gomorream. 390
Contra impotētiā coeundi pp ſolam impotentiam erectionis virge ex nimia humiditate a cerebro effluente et relaxante et impediente dictam erectionem. 392

De egritudinibus matricis.

Contra preſocationem matricis. 393
Contra diminutum fluxum menſtruorum poſt abortum aut poſt partum. 393
Contra idebitā mūdificationē ſanguinis poſt partū. 393
Contra retētionē ꝑternālē mēſtruoꝝ et indebitā euōnem. 393
Contra retētionē mēſtruoꝝ et dolorem matricis. 394
Contra preternālem retentionem menſtruorum medicine efficaces et remiſſe. 394
Ad prouocandum menſtrua. 394
Contra retentionē mēſtruoꝝ lꝫ ex mā groſſa oppilatiua. 394
Contra retentionem menſtruorum. 395
Contra fluxum menſtrualem. 395
Contra fluxum ſanguinis menſtruorū poſt abortum aut poſt partum naturalem. 395
Contra debilitatem matricis. 395
Inquirenda in diſpoſitione matricis. 395
Contra exitum fetus in mala figura. 395
Contra difficultatem partus. 395
Contra abortum. 395
Contra rententionem ſecundine. 395
Contra dolorem matricis. 395
Contra dolorem matricis a uentoſitate. 395
Contra uentoſitatem matricis. 395
Contra curſum matricis. 396
Contra curſum matricis. 396
Contra ſterilitatem. 396

De paſſionibus iuncturarum et extremitatum.

Contra podagram a materia mixta. 397
Contra podagram calidam cum aliquali flegmate ſed non nimis ſeu non multū intenſe calidam. 397
Contra podagram a materia mixta. 397
Contra guttas et dolores earum. 397
Cōtra nodoſitatē iūcturaꝝ manus et aliquātulū ſtuporē. 397
Contra ſciaticam. 397
Contra ſciaticam cura particularis. 400
Medicina ſanctiſſima que mundificat guttas ac debilitatem neruorum et capitis ac epar ſplenē renes et pulmonē dolores uentris et lapidem in renibus et ſpaſmum atqꝫ ſurditatem aurium etc̄. 400
Contra vindimiam ſeu tumorem tybiarum. 400
Contra tumorem tybiarum abſqꝫ dolore. 400
Contra tabem ſeu extenuationem cruris. 401
Contra contractionem et duritiem nerui et tabefactionē membri. 402

De apoſtematibus.

Contra cancrum confirmatum. 402
Contra tubera ſeu foruncula difficilis digeſtionis 403

De febribus.

Contra quartanam. 403
Contra peſtem. 403
Contra peſtem. 403
Contra peſtem. 403

De uenenis.

Contra uenenum canis rabidi. 404

Laus Deo.

Uenetijs per Simonem de Luere. 9. Septēbris. 1514.

Regiſtrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z ꝯ
ꝫ ꝝ aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo
pp qq rr ss tt vv xx yy zz ꝯꝯ ꝫꝫ ꝝꝝ

Ternus a Quinterni rr tt et ꝫꝫ Ceteri quaterni.

Quinterni. 42.

¶ De animali paſtillos theriacos ⁊ theriacã ingrediẽte Liber incipit a Frãciſco Caballo Brixienſi viro preclaro Venetijs editus.

Sectio prima

q̃ aial prefatum eſt vipa: ignorãtis. Prologus in quo ſcriptoris intentio ⁊ libri ordo cognoſcitur.

Cum ſapientũ priſcorũ libros diligẽter inſpicerẽ: tametſi plurima alia utilia: ſup cetera tñ approbatiſſimũ utiliſſimũqꝫ ab eis vnũ inueni antidotũ. ſ. theriacam. quã ueteres repperere greci. eãqꝫ inumerabilib⁹ extulere laudibus, ac ſi nõ humane afflatu quodã diuino iſpirata fuiſſet. ipſaꝫ eni theriacã pres nr̃i tales ac tãtas poſſidere vires agnouere: ut medicamĩb⁹ eã ĩgrediẽtib⁹ aut eorũ põderib⁹: ipoſſe eẽt eas oẽs attribuĩ. ſed facultates has ab eius forma ex mixtione ſurgẽte attribuẽdas eſſe ipſi theriace: quales nõ ſuas quaſqꝫ res dotare ſolet. Cũ igiť inq̄ tãtas ac tales theriace cõmoditates a priſcis ſapiẽtib⁹ attributas eſſe conſpicerẽ: eãqꝫ nr̃is tpib⁹ in curandis morbis minime utilem experirer: mox defectu conſtituendũ hoc euenire cognoui. repi igiť inter cetera plura apponenda que nõ apponunť aut falſo accipiuntur: illud culpabiliť abeſſe: quo theriace vis potiſſima ſuſcipiť. vꝫ. trociſcos theriacos. Pigmentarij eniꝫ ex medicorum ignorantia eos ſic docentium: putant thirum vnum eſſe aial pticulare ex quo theriaca conficitur, ⁊ nomẽ aſſumit. qð aial nõ in italia ſed in orientis partibus. vꝫ ſirie. ac meridionalibus. ſ. in egypto: ſolũ reperiri putant. ex quorꝫ ignorantia theriace cõmoditatib⁹ tota iam pluribus elapſis tpibus caruit ⁊ caret europa. Ego igiť ṽitatis amore ⁊ hominum cõi cõmoditate motus huic errori ſubuenire cogitaui. rõnibus ⁊ ueterum auctoritatibus oſtendendo quid nãꝫ ſit illud aial ex quo theriaci paſtilli ⁊ theriaca conficitur: aliorum circa hoc latinoꝝ peccata corrigendo. Et hac de cã nr̃m hoc opuſculũ: de aiali paſtillos theriacos ingrediente inſcribendum eſſe putaui. ꝑ quidem rei huius ueritatem eliciendo ac deinde alioꝝ peccata corripiendo. Quorũ tñ omnium initiũ a queſtione noĩs ipſius theriace ⁊ theriacalium paſtilloꝝ: ⁊ a fundamento theriace habendum puto. ſiquidem prius theriace partitionem ꝓpoſuero.

¶ De duplici theriaca a ſenioribus ⁊ iunioribus conceſſa.

Seniores noſtri iuniores quoque duo medicamina uocauere theriacas. hoc qppe abſqꝫ vipa ↄfectũ. illud ṽo cũ vipa quã magnã glorioſam liberatricẽ uocauere. eas utraſqꝫ ad uenenoꝝ curã aialiũqꝫ uenenatorũ morſuꝫ laudantes. Serapionis enim filius: Raſis ⁊ alibi ⁊ in Almanſore: Haliabas. ⁊ Auicenna: Joãnes filius Meſue: ⁊ alij plures arabes theriacã diateſſaron: theriacã eſdre: theriacã ex terra ſigillata ⁊ alias plurimas abſqꝫ vipa theriacas in ſuis diſpoſuere uoluminibus. Neqꝫ ſola ſine vipa cõpoſita: ſed ſimplicia ẽt theriacas nuncupauere. Auicẽna enim 2° ſui canonis libro. capite de ſquilla dixit. Et eſt theriaca uenenoſis. De oppoponaco etiam ſcripſit. Cum ariſtolegia ad pũcturas bibitum eſt theriaca. ⁊ ſimiliter eius ſuccus. Ceterꝫ ſi altius inſpexerimus a ſenioribus de hoc nomine illud idꝫ reperiemus. Plinius enim libro de nãli hyſtoria ſic ſcripſit. Et ante diſceſſum ab oriẽſibus vnam compoñẽ ex ijs clariſſimam ſubtexemus aduerſus uenenata aialia: inciſam lapide uerſibus in limine dei Eſculapij. Serpilli duum denariorũ pondus oppoponacis ⁊ milij tantidem ſinguloꝝ. triſolij pondus denarij. aneti ⁊ feniculi ſeminis ⁊ aneſi ⁊ apij duũ denariorum ſeni ⁊ ſingulis generibus: erui farine. xij. hec tuſa cribrataqꝫ vino q̃ poſſit excellenti digerũtur in paſtillos victoriati ponderis. Ex ijs ſingulis. dantur ex ijs vini mixti cyathi terni. Hac theriaca magnus rex Antiochus aduerſus omnia uenenata uſus traditur. Quibus ex uerbis liquido

patet nõ ſolũ arabes ⁊ iuniores latinos ſed ⁊ ſeniores nr̃os theriacas ea uocaſſe antidota que abſqꝫ vipera uenenatis obſtẽt morſib⁹. De eo aũt qð ex vipera ↄficiť antidoto nulla ꝓculdubio ambiguitas vnq̃ fuit qn theriaca uoceť. Et hec ſatis de duplici hac theriaca dixiſſe ſufficiant. Unde aũt hoc traxerit nomen mox dicendum eſt.

¶ De ethimologia huius nois qð eſt theriaca.

Hoc nomẽ theriaca ꝑlatũ utrãqꝫ ſignificans theriacã: ab hoc greco noie θηρίον. thiriõ denoiationẽ accepit θηρίον. thirion. aũt neutri generis: ⁊ θήρ thir maſculini apud grecos ferã ſignificat. ſcribunť aũt per. o. th. ⁊ littera. ν. ita. vñ mutata littera. ν. ita in. e. ſcribiť theriaca per th. ⁊. e. in pma ſyllaba. Hec igiť ſit huius nois qð eſt theriaca indubitata ethimologia. Nec mireris ſi forte circa hoc nomẽ plus eo qð medico attineat inſudauerim. nõ enim uerboꝝ Galeni nr̃i immemor ſum. qui cũ plurica alibi: tũ etiã 11° de ſimplicibus medicinis libro ſcripſit. De noibus gdẽ cõtendere nõ oportet: ſed ipſaꝝ rerꝫ diſciplinã ptractãdum: ſed eo circa nois diutius diſputaui qm̃ magna apud oẽs fere gẽtes: inſcitia quorũdam qui hoc nomẽ thirus finxere pluribus iam elapſis tẽporib⁹: ſubſecuta eſt iactura. ut in poſterũ clarius fiet. Volo aũt ex nũc dictus hoc vnũ ꝑdocuiſſe a quo nam hoc nomẽ theriaca ueram traxerit ethimologiam.

¶ Qð theriaca ab hoc noie θηρίον. thirion dicta: eo dicta ſit q̃ ad ferarum uenenatarum curam inſtituta ſit. nõ autẽ eo q̃ fere eam ingrediant.

Ceterũ cũ ab hoc noie θηρίον thirion theriaca deriuationeꝫ habuerit: ſupeſt ut agnoſcaſ an eo theriaca dicať q̃ eius cõpoſitionẽ θηρίον thirion. i. fera ingrediať. an poti⁹ eo q̃ aduerſus feras uenenatas inſtituta ſit. Sed certe ſi recte inſpexeris: nõ eo q̃ θηρίον thirion. i. fera eã ĩgrediať ſic ꝑ nũcupatã inuenies. a iunioribus eniꝫ ⁊ ſeniorib⁹ tã latinis q̃ grecis q̃ etiã arabib⁹ plurima repta ſunt ut ſcripſim⁹ antidota abſqꝫ fera aut vipa ↄſtituta. que tñ theriace noie uocabanť. ut ſupius demõſtratũ eſt. Amplius ſi a ↄſtituẽte aiali dici deberet theriaca: nõ theriaca. i. deſt feralis. ſed vipina potius diceret. a noie eniꝫ cõponentis animalis ꝓpriꝰ nõ colori rectius eſſet. ꝑ hoc eniꝫ nomẽ θηρίον. thirion qð eſt fera nõ magis vipam theriace ↄfectionẽ ↄſtituere nos dociles faceret: q̃ aliam fere ſpẽm. puta baſiliſci. cũ ipſa fera plurimas ſub ſe ultra vipam ſpẽs ↄtineat. Eodẽ etiã dicať mõ de paſtillis quos Galenus Plinius ⁊ alij ſapiẽtes uocauere theriacos. nõ enim ab ingrediẽte: qꝛ ſic vipini potius dicerentur: q̃ theriaci. ſicut uere a pluribus dicunť paſtilli: ſiue trociſci ex vipis. cũ enim theriacos audiueris nõ ab ingrediente: ſed ab eoꝝ conferentia ⁊ officio ſic dici putato. His igiť rationibus ex ↄrio aſſumptis: facile erit agnoſcẽ theriacã paſtilloſqꝫ theriacos uel theriacales quo vis modo dicať confectos ex officio eoꝝ ⁊ conferentia quã ad uenenata hñt aialia: ſic dici. nomẽ enim thirion ſiue fera cõe eſt. cois etiã eſt eoꝝ conferẽtia. ad oĩa enim uenenata ↄferunt aialia. ⁊ ad hanc qppe ↄferẽtiã nõ ſolũ poſt magne theriace cõpoſitionẽ in qua fera ingrediť ipſa theriaca paſtilliqꝫ theriaci inuenti ſunt: ſed añ eã iã repti fuerũt. Ceterum ſi ſpecialiť de theriaca magna cõtẽtioſe potius q̃ ueritatẽ inſectando: illud dicẽ uolueris: ne ↄtẽtioſus dicar: nolo in hoc tue obſtare ſnie: dũmodo non a ꝓprio noie aialis igredictis. i. vipe: ſed a ſui gñis noie quod eſt thirion ſiue fera dici ↄcedaſ. Cui ſnie Damaſ arabs Andromachi expoſitor adheſit cõ dixit. Incipiamus ergo ⁊ dicamus quare dicať theriaca. Dico ergo q̃ ipſa nõiať ꝓpter duas cauſas qrũ vna eſt ꝓpter iuuamẽtũ ſuũ ad pũcturã reptilũ bitium uenena. nõ ipſa denoiaĩ grece thiria. deinde ſubiũgit. Et eſt: ſupple alia cauſa cur dicať theriaca: qm̃ ipſa capit ex carnib⁹ viparum que ſunt iterum de gñe ſerpentum qui dicunť thiria. ac ſi diceret. Uipera cadit ſub hoc genere qð eſt ſerpens. qui ſerpẽtes grece dicunť thiria. i. fere. igitur

theriaca ſm modũ hunc theriaca dicẽ qꝛ viperam in ſe capit. cuius vipe genus eſt thirion .i. fera. ⁊ ſic non a ſpāli noīe qḋ eſt vipa: ſed a gńis noīe ingredientis aīalis denoiaẽ. qḋ genus eſt thirion ſiue fera. qḋ tū aſſentire idocile' eſt: ſi ea que ſupi' diſputauim' recte qſqꝫ itelliget: nolo pi ut dixi huic amplius obſtere ſnīe in diſceptatione nolnꝫ: cūꝫ in hoc libro medic' ſiꝫ: nimis ↄtētioſus videar. Et hec de cā hui' noīs theriaca dixiſſe ſufficiāt. qb' diſt iſtis ad rē ipſaꝫ iā accedamus

¶ Qḋ ante theriace magne cōfectionē duo eius ꝑfuerūt fundamēta .ſ. mitridaticū antidotū. ⁊ paſtilli theriaci. ex quibus duobus alijs quibuſdaꝫ additis poſt hoc: inuenta eſt theriace magne confectio.

Atequā magna illa theriaca ↄdita eſſet duo apud ſeniores repiebātur medicamina. qb' duob' iūicē ↄnexis: quibuſdaꝫ alijs additis: ac pōderib' alteratis: tanq̃ fundamētis ſuppoſitis: magna ↄfecta eſt glioſa theriaca. Unū quoꝝ fuit mitridaticū antidotū. alterū paſtilli theriaci. alr ⁊ paniculi ⁊ trociſci dicti. Mitridaticū enꝫ uel mitridatios uel mitridateos uel quocūqꝫ tali dicaẽ mō a mitridate rege nomē ⁊ originē an theriacā magnā ſuſcepit. dī eni hoc antidotū ⁊ alia ad uenena medicamina in ſanctuarijs mitridatis regis in qbuſdā cōmentarijs manu regis ſcriptis iuēta fuiſſe a Gneo pōpeio. que pfecto toti humane nāe non minoris fuere cōmodi: q̃ de ſuo regno victoria romanis fuerit utilis impia. Sapiēs eni vir pborūqꝫ ac medico ꝑplurimū amator fuit. imenſis enīꝫ donis ac plurimo ꝑcio Aſclepiadē medicū ad ſe uocauit. q̃ q̃ ſuo fruſtratus ſit ꝓpoſito. Scriptū enim ingt Aulus Gelius a Leneo Gnei pōpei liberto: mitridatem illum ponti regē medicine rei ⁊ remedioꝝ id genus ſolertem fuiſſe. ipm quoqꝫ regē aſſiduo taliū medelarū uſu a clandeſtinis epularū inſidijs cauiſſe. tāeqꝫ ipſius in medicamītibus ſijs factis ex anatū pōticarū ſanguine ⁊ alijs vis fuit: ut ipſe ſciēs quoqꝫ ultro ⁊ oſtētādi grā uenenū rapidū ⁊ ueloꝝ ſepe numero hauſiſſet. id tū ſine noxa feciſſe. Hac de cā poſtea cuꝫ populi romani ꝑlio victus metu ſui in ultima regni refugiſſet: ⁊ mori tādē decreuiſſet: uenena violentiſſima feſtinande necis grā fruſtra expert' eſt ſuoqꝫ ipſe gladio uel alieno ut nōnulli dixere ſe ſponte trāſegit. Hoc enīꝫ factū eſt cū ꝑus eodē ueneno ⁊ pelices ac filias ne in inimicoꝝ manus redigerenẽ enecaſſet. Sic igiẽ mitridatici antidotū nomē a Mitridate ponti rege ⁊ ortū an magnā ſuſcepit theriacā. etenim ad uenena ⁊ ferarū ictus ſanandos utebaẽ. de quo Celſus ait. Nobiliſſimū aūt eſt mitridatis antidotum. qḋ quotidie ſumendo rex ille dī aduerſus uenenoꝝ pericula tutū corpus ſuum reddidiſſe. de hoc antidoto Plinius etiam ait. Mitridaticūꝫ antidotaꝫ ex rebus 54^or^ componitur. de quo etiaꝫ Galenus dixit. Aiunt autem ⁊ mitridatem illum generoſum bellatorem theriacam quidem non accipientem: nōdū enim erat inuēta ſed antidotum aſſumentē multe mixtionis. ⁊ ipſo noīe eius uocatum. mitridateos enim noiaẽ. Filius etiam Serapionis ſcripſit. Et ꝓpt illud poſtq̃ probauit illud mitridates rex ponti: ⁊ nominauit ſuo noie ⁊ cōpoſuit ipm. Auicenna etiam 5° ſui canonis. Confectio mitridati nobilis eſt confectio quam fecit mitridates rex ponti ⁊ noiauit ſuo noie ⁊ compoſuit ipſum. liquet ergo ex ijs mitridaticum antidotum nomen ⁊ ortum a rege mitridate traxiſſe. habuiſſeqꝫ originem anteq̃ theriaca magna conficeretur. Eius vō mitridatis neqꝫ vna repitur deſcriptio. que vō regis fuerit difficile eſt agnoſcere. nam Cornelius Celſus vnā ex. 40. fere poſuit. Plinius ex. 54^or^ dixit componi. ſi uerba ſcripta mendoſa non fuerint. Serapionis filius ⁊ Auicenna vnam quam cōem appellant: alteram quaꝫ dicunt fuiſſe Galeni a cōi treſdecim ſubtractis conſiſtē tem: que in paucis ab ea que Celſi diſcrepat: mitridatis poſuere deſcriptionem. Cūꝫ igitur tot ponanẽ: difficile erit agnoſcere que nam fuerit illius regis compoſitio. Ceterum cū noſtre ad pñs de hoc non ſit intentio: ulterius de ijs non diſputabo. de mitridate enim hec deduximus non q̃ de eo in hoc libro ſit noſtra intentio: ſed ut quiſqꝫ noſcere poſſit mitridaticū antidotum magne theriace fundamentū: eo enim theriaciſque paſtillis aſſumptis: alijs quoqꝫ quibuſdam additis: ⁊ ponderibus alteratis: magna ab andromacho cōfecta eſt theriaca. Paſtilli enim theriaci uel ſaltem vipere caro diꝑparata mō quo paſtilli conficiunẽ abſqꝫ pane qui ſiccitate ſ ia paſtillorū formā cōponit ⁊ ↄſeruat: a ſenioribꝰ an theriacā magnaꝫ inuenti fuerūt. Dioſcorides enim anaçarbēſis qui cum Cleopatra ſub Antonio claruit eiſdeꝫ fere tpibus quibus mitridatis medicamē ortum ac nomē habuit: vipere carnē abſciſſis extremitatibus cū oleo vino aneto ⁊ ſale coctā: in plurib' commēdauit morbis. Iuniores enīꝫ nihil aliud q̃ panē addidere ut ſiccitate panis malaxante paniculi aptius cōficerenẽ: ⁊ cōſeruarenẽ. de qbus Plinius libro. xxix. dixit. Fiunt ex vipera paſtilli qui theriaci uocanẽ a grecis: ternis digitis exemptis interaneiſqꝫ ⁊ liuore ſpine adherente. Reliquo corpore in patina ex aqua ⁊ aneto diſcocto: ſpiniſqꝫ exemptis: ⁊ addita ſimilagine: atqꝫ ita in vmbra exſiccatis paſtillis qbus ad multa medicamina utuntur. Nec ſolum viperarum carnibus ad talia medicamina utebantur ſeniores: ſed ex ſeculoribus ſerpentibus nonnulla etiam perniitioſa priſci fecere medicamina. de hoc enīꝫ Ariſtoteles: in octauo de hyſtorijs aialium libro ſcripſit. Aſpis enim anguis ex quo medicamētū putriſicum illud componunt in affrica gignitur. cuius ictui nullꝫ remedium eſt. Solebant ⁊ ſerpentes ad medicamenta pigmētarios viuos carcerari: de quo idem ait. Diu eſt ſerpentes ⁊ phalangia viuere poſſunt ſine cibo. quod ex ijs que pharmacopole idēſt pigmentarij alunt perpendi poteſt. Sic itaqꝫ ſeniores noſtri etiam ante theriace confectionem ſerpentibus ⁊ viperis ad medicamēta utebanẽ. quā de re duo hec prefata .ſ. mitridaticum antidotum ⁊ viperarum caro preparata: ante theriace confectionem prefuiſſe conſtat. Andromachus igiẽ vir certe peritus in arte: mitridatem ad uenena pluri maꝫ cōferre cognoſcens: cum ad hec potiſſime fuiſſet inuentus: ad ictum vō ſerpentum non eſſe eiẽ eſſicacem: noſ ens etiam vipere carnem ſic preparatam comeſtam preter alias conferentias morſibus etiam uenenatorum aialium plurimum auxiliari cum ipſa ſilitudine quadā eis aſſocieẽ: ⁊ eoꝝ uenenū ad exteriora deducat: mitridateꝫ ⁊ viperaꝫ carnes ꝑparatas cōiunxit. addidiſqꝫ nōnullis alijs ⁊ ponderibus alteratis theriace confectionem nedū ad uenena ⁊ alia plurima ſed ad ſerpentum maxime viperarum ictum diuino quodam afflatu cooperante ꝑfecit. De quo Ioānes Serapionis filius. Mitridates ergo permiſcuit oēs iſtas ⁊ fecit ex eis medicinam vnam ſperans q̃ ſit cōferens cibus uenenis pernitioſis. Et poſt illud andromachus vē. cum addidit in numero medicinarum ⁊ minui fecit confectionem que nominatur theriaca. Et mitridates non permiſcuit aliquid ex carne viperarum: niſi paruꝫ. niſi in medicinis alijs que non ſunt in hac confectione. propter illud facta eſt theriaca iuuatiua ualde ad mordicationē viperarum ſupra iuuamentuꝫ mitridati. Auicenna etiam grto ſui canonis libro dixit. Fuit ergo ipſum theriaca in illo tempore. deinde poſtq̃ accidit andromacho illud qḋ expertus fuit ipm ſuper iuuamentum carnium ſerpentū ⁊ aliaꝝ: addidit in eo trociſcos de viperis ⁊ alteratum eſt parum per additionem ⁊ diminutionem. Fuit ergo theriace magna in multitudine iuuamenti. uerūtamen theriaca magna eſt magis iuuatiua ipſo in re vna ⁊ eſt uenenum ſerpentum. ijs igitur clariſſime demonſtratam eſſe puto mitridaticum antidotū theriacoſqꝫ paſtillos ante magnam preextitiſſe theriacam. fuiſſeqꝫ fundamentum magne theriace. Patuit etiam andromachum eum fuiſſe qui primo mitridatico antidoto paſtillos illos coniunxit. ita ut qbuſdā alijs ad hec additis: pōderibus etiāꝫ nōnullis uariatis magne theriace cōfectio ab andromacho ꝑfecta fuerit: uenenis oīb' ac alijs pluribus ut mitridates: ſerpētum tū ictibus ⁊ potiſſime viparum ſupra mitridatem prebens auxilia. Quibus hactenus pertractatis ſimul cum nominis ratione ac ethimologia ⁊ theriace bipartis

ta diuiſionem:nūc ad aial ex quo theriaca conficitur qđ eſt illud de quo in hoc libro eſt pncipalis intētio accedamus.

¶ Qđ aial ex quo theriaci paſtilli ⁊ ipſa cōficiť theriaca eſt vipa.⁊ q̄ a cōpōne dictoꝝ cognoſcať paſtilloꝝ:⁊ non ab ipſorum noie neqꝫ a noie theriace dignoſcať.

Epoſita igiť ea theriaca que abſqꝫ feris ꝯficiť:ea vo alia pta que cū ferarū carnib⁹ cōponiť:diſputādū puto que nā ſit ea fera ex qua theriace pficiť ꝯfectio. Et cū latini fere oēs qui de re hac aliqđ dixerunt peccauē aliqđ lꝫ alter altero gůius:deliquerint:idcirco in primis rei ueritas diſcutienda.qua diſcuſſa coꝝ peccata facile erit corrigē. Huius igiť indagationis initiū hinc accipiēdū puto.vꝫ vnde nā cognitio fere theriacā ingrediētis mutuāda ſit.an vidēlꝫ a noie theriace ſeu theriacaliū paſtilloꝝ:uel potius ab aliquo alio ſumi debeat. Dicimus ergo q̄ nō a noie theriace nec paſtilloꝝ theriacaliū pfatuꝫ aial cognoſci ualet. per illa enīꝫ noia ſolū accipimus ferā:per hoc nomē grecum θηρίον thirion ſignificatā θηρίον thirion enīꝫ grece latine fera.hec aūt cognitio nimis gnālis eſt:niſi que ſit illa fera dignoſcať. q̄re lꝫ euitāde importunitatis cā ne etiam nimis in noie curioſus videar:hoc ꝯcedať:q̄ a cōponēte hec noia q̄dāmodo ſumpta ſunt:nō ea ꝓpter ab illis noibus plena ipſius aialis theriacā ꝯficiētis habebiť cognitio.ſed gnālis ſola Ab alio igiť neceſſe eſt ipm plene cognoſcere aial q̄ a nomie theriace uel theriacaliū paſtilloꝝ.eſt enīꝫ ut dixi nimis generalis cognitio que ab illis noibus ꝯceſſa eſt.ſed ſpālis ac plena huius aialis cognitio a pfatoꝝ trociſcorū cōpoſitione ſumiť. Sapiētes enīꝫ eos cōponētes trociſcos nō generali cōtenti ſunt noie:ſed nomē aialis ꝓpriū liqdo expſſere. dicentes. Accipe vipas. Dioſcorides enīꝫ ſcripſit. Uipe caro cocta ſi comeſta fuerit ⁊c̄. Et parum poſt. Oportet aūt poſtq̄ decoriaueris ipam abſcindē caput ⁊ caudā ⁊c̄. Plinius etiam dixit. Fiunt a vipa paſtilli qui theriaci uocanť a grecis. Galenus etiā ad Pāphiliū ait. Paniculi vo theriacales ſic conſtruunť.accipe echias flauas.echis enim grece ⁊ echidna viperā ſignificat. De cōmoditate etiam theriace poſt ſqlliticos paniculos dixit. Deinde poſt hec opꝫ accipe echidnas q̄t ſufficiāt ⁊c̄. Joānes etiā Serapionis filius ſcripſit. Factura trociſcorū de vipis.qn̄ nos recedimus a reliqs ſpēbus ſerpētum eligimus ex eis genus noiatuꝫ vipa. Raſis etiam in Almāſore ait. Trociſci de vipis.ſumenť vipe femine. Auicenna etiā qnto ſui canonis libro. Ars trociſcorū de vipis. Accipienť vipe cū eſt finis ueris. Ex qbus liqdo patet nō ferā in genere ex eorū cōpoſitione ſed vipas in ſpecie ſumendas pceptū fuiſſe. Quare a trociſcorū ⁊ theriace cōpoſitione nō a theriace noie ſiue theriacaliū paſtillorū aial theriacam ingrediēs cognoſci debet.per illorū enīꝫ cōpoſitionem viperā. ⁊ per illorū noia ſolum ferā cognoſcere ualemus. Ut igiť dignoſci poſſit que ſit vipa:⁊ ab alijs diſcernať ſerpentib⁹ de ipſis ſerpentibus neceſſe eſt pertractare.

¶ De diuiſione trium noiam.ſ.aial.fera.ſerpens.⁊ de triplici aialium uenenatoꝝ naturali gradu:⁊ alijs diuerſitatibus ueneni ab accidentibus ſumptis.

Um de ſerpentū ſpēbus ut ex ceteris ſola eligať vipa diſputādū ſit:ad horum certā doctrinā utile fore exiſtimo quorūdaꝫ noiūꝫ diuiſiones in ſerpētis nomē terminantes:⁊ ſerpētum in gradus diuerſos partitiones pdocendas eſſe. Dicimus igiť cū Ariſtotele cū alibi pluries tū libro de aialium ptibus:q̄ aial ex pte ſui motus q̄druplicter diuidať.in greſſibile qđ pedib⁹ gradiť ut homo.in uolatile quod alis uolat.ut palūbes.in natantia ut piſces.⁊ in reptile animal qđ uentre ſerpit abſqꝫ pedibus.ſ q̄ a nā conceſſum fuerit vnum aial duob⁹ poſſe uti bñficijs. Depoſitis igiť tribus ſolū reptile nře nunc ſit cure. Dicimus etiā q̄ aial aliud fera diciť.alia animalia cicures ſiue nō fere. Fere dicunť animalia que dentibus uel ictu in alia ſeuiunt aialia. Non fere vo ſtrarie.māſuetudine enim quadā a nā predite ſunt. Fera etiā diſtinguiť.nā alia eſt que uenenata diciť.ut baſiliſcus.aſpis. vipa:que humane nature ac aialibus ueneno infeſta cognoſcunť. Alia vo ſine ueneno ut leones canes nō rabidi. Fera uenenum hñs alia eſt reptilis ut aſpis.alia vo alio incedens motu.ut ſcorpio lacerta ⁊ ſimilia. Repētia ſunt ea que ſerpētes alio uocanť nomine.de qbus ſolis alijs abiectis habendus eſt ſermo. Hec igiť nomina.animal.fera.ſerpens.ſm magis ⁊ minus cōmune ſe habēt adinuicem. Nā ſub aiali eſt fera.ſub fera aūt eſt ſerpēs.ſub ſerpēte aūt plures ſunt ſpēs:de qbus nunc agēdum eſt. Jd aūt qđ de ijs ſerpētibus anteq̄ ad vnamquāqꝫ earum fiat acceſſus ptractandū puto:ſunt coꝝ in ueneno gradus diuerſi. Sunt enim nonnulle que ad tres uſqꝫ horas poſt ictum necāt.⁊ hic pmus uenenatoruꝫ diciť ordo.ut baſiliſcus.aſpis.⁊ alie plures. Sunt ⁊ alie que paruo admodū aut nullo nocēt ueneno.ut anguis in italia. qui cum morſum uenenatū non habeat ira cōcitatus fit uenenatus.in quo etiā genere nonnulli ponunť dracones qui ſolo morſu vulnere potius q̄ ueneno uel forte pauco nocēt. ⁊ iſte ſit ordo tertius. Secūdus aūt inter hos terminos medius eſt que uſqꝫ ad ſeptimam horam differunt necem ut in dicēdis fiet manifeſtum. Hec igiť ſit ſerpētum a ꝓpria natura ſumpta diuerſitas. Non paruam quoqꝫ ab alijs q̄ a ꝓpria natura ſerpētes in gradibus uenenoꝝ capiunt diuerſitatem. ſicuti a regione loco ſexu.animi paſſionibus repletione uel inanitione.tēpore anni. A regione qdem ⁊ loco.quoniam loca mōtuoſa aſpera ⁊ regio calida nimis uenenoſiſſima pducit animalia.de hoc enim Ariſtoteles octauo de hyſtorijs animaliū libro dixit. Morū etiam diuerſitatem loca efficiūt.ut montana ⁊ aſpera ſuas beſtias reddunt ⁊ aſpectu efferatiores ⁊ viribus robuſtiores q̄ plana ⁊ molliora.⁊ parum poſt hoc. Anguiū quoqꝫ ictus per loca plurimū differunt.aſpis enim anguis ex quo medicamētum illud putriſicum cōponunt in affrica gigniť cuius ictui nullūꝫ remediū eſt. Cornelius etiam Celſus libro qnto cū de aſpide ceraſte. dapſade.emoroide.chelindro locutus eſſet:ſubiunxit. Uerum hec genera ſerpētum ⁊ peregrina ⁊ aliquāto magis peſtifera ſunt:maxime que eſtuoſis locis gignunť.italia frigidiorēſqꝫ regiones hac quoqꝫ pte ſalubritatem habent q̄ minus terribiles angues edunt. Strabo etiam inquit. Animalia quoqꝫ ſua habet ichneumoneꝫ ⁊ egyptiam aſpidem:que ꝓprium quiddam habet pter alias aliorūꝫ locorum. affrica enim animalia pducit uenefica que alibi uel paruū uel nullum habēt uenenum.⁊ hoc ſuo contingit caloris feruore. de quo Lucanus inquit. Uos quoqꝫ qui cunctis innoxia numina terris Serpitis aurato nitidi fulgore dracones. Letiferos ardens facit affrica. A ſexu.quoniam maſculi ſeuiores ſūt feminis.lꝫ forte femine pluribus dentibus plura infigāt vulnera. A repletione vo ⁊ inanitione quoniam que ieiune ſunt pnicatiores ſunt. Jnde Celſus. Jllud ignorari non oportet omnis ſerpētis ictum ⁊ ieiuni ⁊ ieiuno magis nocē: ideoqꝫ perniciosiſſimi ſunt cum incubant.hac etiam de cauſa vipere quas ad paſtillos uenanť theriacos incarcerari minime debent.ſed captis ijs mox interfici. Ab animi vo paſſionib⁹ eo q̄ irati maiori inficiunt ueneno.inde Plinius. Anguis q de ſui natura minime uenenoſus eſt cum ira concitať uenenatus efficiť.capitur autēꝫ hic anguis non put cōmune nomen eſt ad ſerpentes:ſed pro vna ſerpētum ſpecie hominib⁹ ſatis familiari. ijs itaqꝫ in cōmuni quodā ſermone de ſerpētibus pertractatis:ad vnāquāqꝫ ſpēm nunc deſcendēdū eſt. eas tamen ſic diſcutiendo ut intranea ⁊ externa diſponātur accidentia.uoco aūt intranea ea que ſerpentis corpori inſunt.externa vo accidentia hos uoco effectus quos extra in alienum ab eis efficiunt corpus. Adducam etiam nomina que latinis familiaria ſunt lꝫ forte a grecis tracta. Corrigam quoqꝫ ea nomina que in libris arabicis in latinam deducti ſunt linguam corrupta reperiunť.non pretereundo etiā grecos corrigam auctores qui idem animal diuerſis nūcupauē

nominibus vitio forte quandoqȝ interpretum diuerſa eſſe putauerunt animalia. His enim factis ad ulteriora fiet acceſſus. Nec mireſ quis ſi de ſolis hic agam ſerpētibus. phalangias ſcorpiones lacertas rabidū canem ⁊ talia ꝑtermittēdo. nō enim de oi uenenato agere eſt mihi mens animali: ſed de ſerpētibus ſolis. ut eam ſerpentis ſpēm eligere ualeamus ex qua illa glorioſa theriaca cōfecta fuit a ſenioribus.

¶ De ſerpentū notitia ex ſignis exterioribus ⁊ interioribus ſumpta. Et ꝑmo de baſiliſci notitia.

BAſiliſcus ſerpens eſt a regis nomie nomen aſſumens βασιλευς enim grece rex latine. hic enim regali noie: ueneno: ⁊ ſcribendi ordine: ceteros merito antecedit. Interiora ſigna. Color eius ad nigredinem ⁊ citrinitatē declinis. ſuper caput: qđ caput habet acutū: maculas in modum diadematis habet candidas. habet ⁊ oculos rubeos. lōgitudo inqt Solinus ſemipedalis. Auicēna vo dixit eē duorum palmorum. Externa ſigna. Omne animal ſibi ꝑpinquum terreſ ⁊ ſtupefit. imo ſibilo ⁊ viſu certa interficit diſtātia. morſu etiam ⁊ tactu necat. olim lancea qſpiam eum tangens: ueneno lanceam ſubeunte mortuus eſt ipſe ⁊ equus: eo milite equm tāgente. cum vo momorderit animal moriſ ſtatim corpore liquefacto ⁊ inflato. Quinetiam moriſ tangēs ab eo mortuū animal. imo qđ plus eſt terram polluit ⁊ exurit. herbas extinguit. arbores necat ꝑpinquas auras corrūpit. ita ut aues illac uolantes occidāt ⁊ pereant. Dicitur ꝙ media parte ſerpit: anteriorem medietatem excelſus deferēs Muſtelle ſole iſs obſtant. tunc potiſſime cum eſu rute a ueneno ſe tueanſ. lȝ hoc de aſpide alij dixerint. Naſcitur in cirenaica libie prouintia. De hoc ſerpente Lucanus inqt. Sibilaqȝ effundens cūctas terrentia peſtes. Ante uenena nocens late ſibi ſubmouet omne: Vulgus ⁊ in uacua regnat baſiliſcꝰ harena. Et alibi. Quid prodeſt miſeri baſiliſcus cuſpide mauri Tranſactus. uelox currit per tela uenenum. Inuaditqȝ manum quam protinus ille retecto: Enſe ferit totoqȝ ſimul demittit ab armo. Plinius libro. 29. dicit olfatu interficere ⁊ eū ſerpentes fugere. De hoc etiam ſerpente Nicāder poeta grecus libro theriacoꝝ metro ſcripto: cecinit. Et plurimi tā philoſophi ꝙ medici ⁊ Galenus ⁊ alij de hoc ſcripſere ſerpente. Et eſt de ꝑmo uenenatoꝝ genere ꝑmum animal.

¶ De notitia ſerpētis dicte catoblepas.

Catoblepas q̄ſi deorſuȝ aſpiciēs ſpēs eſt. Interna. Eius lōgitudo ſm Auicēnam eſt a cubito vno uſqȝ ad cubitū ⁊ ſemis. lȝ hoc aliorꝫ auctoritate dixerit: alij vo dixerunt modicam eſſe feram. Caput pregraue egre ferens idqȝ deiectum ſemper in terram. inde catoblepas diciſ. ⁊ ceteris membris iners. Externa. Morſu viſu ac ſibilo ut baſiliſcus necat. animal enim ab eo percuſſum diſſolutū moritur. quinetiam moriſ quod ei vicinum fuerit. Naſcitur in heſperia ethiopie prope fontem qui nigris dicitur nili caput ut aliqui putant. Hunc ſerpentem Auicenna libro canonis quarto harmene uocat. Et hec in ꝑmo eſt uenenatorum genere.

¶ De notitia aſpidis ſerpentis.

Aſpis ſerpēs eſt. Interna. Color eius cineritius: ad acuitatem declinis. oculi eius appꝛime luminoſi. Collum tumidum. Lōgitudo a tribus uſqȝ ad quinque cubitos. Nicander vo ut etiam Strabo refert: aſpidis maiorem eſſe ſpēm que palmaris eſt. ⁊ hec celerius interficit. alteraȝ vo peſſius lōgitudine. Cutis eius aſpera ⁊ ſicca. inde dicitur aſpis ſicca. Oculos natura habet hebetes nō in fronte ſed in tēporibus. auditu itaqȝ ſepius ꝙ viſu excitaſ. Externe. Color pcuſſi alteraſ. Mēbrorum ſtupefactio ⁊ frigus. plurimus ſingultus. ⁊ uehemēs dolor. ⁊ tandem ſomni ꝓfunditas. ⁊ palpebrarum clauſio. de qua Lucanus. Hic que ꝑma caput mouit de puluere tabes. Aſpide ſomniferam tumida ceruice leuauit. Plenior huic ſanguis ⁊ craſſi gutta ueneni. Decidit in nulla plus eſt ſerpente coactum. Vbiqȝ naſcitur. ſed que in libia aliquid in ſe habet ſingulare de quo ait Ariſtoteles octauo de animalium hyſtorije libro. Aſpis enim anguis ex quo medicamentum illud putrificū componunt. in affrica gignit. cuius ictui nullum remedium eſt. Et Strabo de affrica loquens dixit. Animalia quoqȝ ſua habet ichneumonē ⁊ egyptiam aſpidem que ꝓprium quoddam habet preter alias alioꝝ locoꝝ. ⁊ eſt in ꝑmo uenenatoꝝ gradu.

¶ De notitia ſerpentis expuentis.

Ptyas a ptyo qđ eſt expuo: eo ꝙ obuianti ſputum obiciat uenenoſum. Hec eſt aſpidis ſpecies inde Plinius de urina loquens. Verum ex iſs que referre phas ſit impubium puerorum cōtra ſaliuas aſpiduȝ quas ptyadas uocant quoniam uenena in oculos hominum expuant. Interna. Color eius ut color ſuperioris aſpidis: eius lōgitudo eſt uſqȝ ad duos cubitos. Externa. In initio quandoqȝ inteſtinorum ſentit dolorem. ⁊ cogit egruȝ ad uomitus puocanonē. ſequunſ etiam accidētia ꝑfata de aſpide. ⁊ colli torſio ⁊ ſpaſmus ⁊ inordinatꝰ pulſus. que ſerpens non expuendo ſolum ſed etiam mordēdo interficit.

¶ De notitia ſerpentis hyrundinis.

Hyrundo ſerpens eſt. Interna: hyrundinis habet colorem. inde hyrundo diciſ. Longitudo eſt cubiti vnius menſura. Externa. Magnitudo doloris. Immenſus cordis pulſus. Corporis alteratio. Membrorum frigus ⁊ ſtupor. Somni profunditas. ⁊ palpebrarū clauſio. eſt de uenenatis in ordine primo. cum ante duas interficiat horas.

¶ De notitia ceraſtis duo habētis cornua.

Ceraſtes diciſ ab hoc nomine qđ eſt κερας ceras qđ latine cornu ſignificat. Sunt aūt duo ſerpentū genera habentiū cornua. quedam enim quaterna cornua habēt geminata. ita ut octo videanſ cornua. qđ viſu lucidum apparet. Alia vo duo tm̄ habent in capitis anteriori parte cornua. lȝ de iſs aliqbus maiora aliquibus minora reperianſ cornua. minora quippe cū poſt caſum maiorū maiora ſubcreſcant. Interna. Sunt due prefate ſuper caput eminētie. color eſt cineris color. ſub uentre ſquamme ſicce ſuper terram in inceſſu ſtridentes. Dentes equales. longitudo ab vno uſqȝ ad duos cubitos. Externa. Dolor ictus eſt tanꝙ acus aut claui infixi dolor. Et corpori grauitas maxime ſuccedit. labia inflatur. accidit uertigo. oculorum tenebroſitas. ⁊ ratio deſtruitur. Et eſt de primo uenenatoꝝ genere. Reperti ſunt etiam ſerpētes: duo habētes cornua: thebas ſacri dicebantur: hominibus minime noxij. de quibus Herodotus in ſecūdo ait. At circa thebas ſunt ſacri ſerpentes nihil omnino hominibus noxij. puſillo corpore. binis prediti cornibus: e ſummo uertice enatis. quos defunctos in iouis ede ſepeliūt. huic enim deo ſacros illos eſſe predicant.

¶ De notitia ceraſtis quater gemina habētis cornua.

Aliud vo genus ceraſtis earum eſt ſerpētum: que quater geminis redimitur cornibus. Interna. Sunt octo prefata cornicula. de quo Plinius. Ceraſtes corpore eminere cornicula ſepe quadrigemina quorum motu reliquo corpore occulto ſollicitent ad ſe aues. Solinus etiā. Ceraſte prefert quadrigemina cornicula. quoꝝ oſtentatione ueluti eſca allicitas aues perimit. nam reliqua corporis de induſtria harenis tegit. nec ullum indicium ſui prebent. niſi ex ea parte qua inuitatis dolo paſſeribus necem perpetuaȝ aucupētur. Spina eius cartilaginoſa ac flexibilis. inde Lucanus. Spinaqȝ uagi torquēte ceraſte.

¶ De notitia emoroydis.

Emoroys eſt ſerpens nomen trahens ab effectu. aema enim grece ſanguis reo vo fluo. Interna. Huius ſerpētis color eſt harenoſus: punctis nigris ⁊ albis inſignitus. magnitudine minor eſt viperis. Caput ⁊ cauda ſunt minuta. eius cutis aſpera harenoſa. eius lōgitudo eſt ceraſtis lōgitudo: duo habentis cornua. ⁊ ꝙuis earum color ſit plurimum harenoſus quādoqȝ tamen ſuꝑ

nigri rubei ⁊ albi coloris.⁊ ſuper eorum capita ſunt ſquam me albe inciſe.⁊ eorum inceſſus eſt cum ſtrepitu . qualis fit cum folijs:maxime ſiccis.hoc autem fit ex nimia corticum ſuorum uētrium ſiccitate.Motus etiam illius ſerpentis eſt tardus:ponderoſus:⁊ dentes habet equales. Externa. Hu ius ſerpentis morſu ſanguis vndequaqꝫ fluit.nec ſiſti ualet. Qua enim parte liquor natura fluere ſolebat:ea ſanguinis ꝑ ſilit vnda.Diſſolutis etiam uenarum orificijs ſanguis inde omnis emanat. Ex ſpiritualibus membris ſanguinis ſputū ex oculorum angulis cruor.ex ſtomacho fit ſanguinis uomi tus.fit enim in ſtomacho dolor inceſſabilis.Et percuſſus lo cus apoſtemat .denigratur.⁊ ex eo res parua currit:⁊ aquo ſa.Uenter ſoluitur.conſtringitur anhelitus.Urine difficul tas.Uocis abſciſſio.Mēbrorum mollificatio. Oblivio.ſpa ſmus.Cadunt dentes:⁊ moritur patiens.hos ſerpentes haſ ſudium ⁊ ſabrin uel tale ſimile nūcupauit Auicēna.De quo ſerpēte Lucanus ſcripſit. At non ſtare ſuum miſeris paſſura cruorem.Squammiferos ingens emoroys explicat orbes. Rurſus. Impreſſit dentes emoroys aſpera tullo. Uetqꝫ ſo let pariter totis effundere ſanguis Coricij preſſura croci ſic omnia membra. Emiſere ſimul rutilo pro ſanguine virus. Sanguis erat lacrime que cūqꝫ foramina nouit. Humor ab iſis largus manat cruor ora redūdant. Et patule nares ſu dor rubet omnis plenis.Membra fluunt uenis.totum eſt pro vulnere corpus.Hunc ſerpētem in ꝑmo uenenatorū po ſuerunt ordine.

⸿ De notitia ſerpentis qui dicitur ſeps.

Seps ſerpēs a ſipo quod eſt putreo dicitur:quaſi mor ſu animal putrefaciens.hunc uocat Auicenna ſelſir.leui enim ictu tota putreſcit caro. Interna. Caput ei⁹ eſt latum.Collum paruum.cauda breuis.rotundus uenter. magnitudo ad cubitū.Super eius corpus ſunt linee diuer ſi coloris.eius inceſſus non eſt ut recte incedat ſed ſeipſum incedit contrahendo. Externa. Morſu ſuo gignitur apo ſtema cum ingenti dolore.percuſſi caro cōteritur.⁊ poſt hec totum putreſcit corpus ⁊ in virus uertitur. Et capilli cadūt. De hoc ſm aliquos Ariſtoteles octauo de hyſtorijs anima lium libro dixit. Serpens quidam minutus eſt quem aliqui ſacrum appellāt quem angues premagni fugiunt.magnitu do huic ad cubitum.ſpecie hirſuta quicquid momorderit cōtinuo circiter putreſcit.ꝙ ꝙ nōnulli uerba Ariſtotelis nō de hoc:ſed de baſiliſco intelligi debere dicāt.de quo Lucan⁹. Oſſaqꝫ diſſoluens cū corpore tabificus ſeps. Rurſus.Sed triſtior illa mors erat ante oculos , miſeriqꝫ in crure ſabelli Seps ſtetit exiguus quem flexo dēte tenacē. Auulſitqꝫ ma nu piloqꝫ affixit herens. Parua modo ſerpens:ſed qua non ulla cauēte tantum mortis habet.nā plage proxima circū fu git rapta cutis pallētiaqꝫ ora retexit. Iāqꝫ ſinu laxo nudum ſine corpore vulnus. Membra natāt ſanie:ſure fluxere ſine ullo Tegmine poplees erat femorꝫ quoqꝫ muſculus omnis . Li quitur pro nigra diſtillant inguina tabe. Diſſiluit ſtringēs ute rum membrana:fluuntqꝫ Uiſcera ne quantū toto de corpo re debet. Effluit in terras ſcuū ſed membra uenenum. Deco quit in minimū mors ꝯtrahit omnia virus. Uincula neruo rum.⁊ laterum cōtexta cauumqꝫ. Pectus ⁊ abſtruſū fibris vitalibus omne. Quicqd homo eſt aperit peſtis natura pro phana. Morte patet. Manāt humeri fortesqꝫ lacerti. Colla caputqꝫ fluit ⁊c. Albertus alemanus de hoc errauit ſerpēte credens ſelſir uocatū ab Auicenna diuerſum eſſe a ſeps. de eis diſtinctum faciens ſermonē cum eadem tū eſſet ſerpens, ueluti per ſua patet ſigna interna ⁊ externa.

⸿ De notitia iaculi ſerpentis.

Iaculus ab eius effectu nomen ſuſcepit. Sūt enim ſerpentes quos Auicēna uocat chaſeçati ⁊ alkararati. Interna. Magnitudine ſunt breues minuti: ad rubedinem declinantes.calidi ualde. Externa. Sūt ue lociſſimi ictus.ſubeūt enim arbores ⁊ tanꝙ iacula obuianti bus ſe obiciunt ⁊ feriunt. Ex eorum morſu ingens fit dolor in loco.⁊ ad totum procedit corpus.⁊ mors ſubſequitur. De quo Lucanus. Ecce procul ſeuus ſterili ſe robore trunci Torſit ⁊ immiſit iaculum uocat affrica ſerpens. Perqꝫ ca put pauli tranſactaqꝫ tēpora fugit. Nil ibi virus agit.rapuit cū vulnere fatum. Solinus quoqꝫ de hoc ait. Iaculi arbo res ſubeūt ꝗbus vi maxima turbinati penetrant animal qđ cūqꝫ obuium fortuna fecerit.

⸿ De notitia amphiſbene ſerpētis.

Amphiſbena ſerpēs eſt. Interna. Duo ut q dam dicunt habet capita.lꝫ nō nulli hoc negauerint:dicentes vnum habere caput.ſed eiuſ dem eſſe groſſiciei ⁊ in medio ⁊ utriſqꝫ extremitatibus. Et qui duo ponunt capita eum dicunt circularis tractib⁹ utrin qꝫ procedere.⁊ inde nomen ſuſcepiſſe ab amphi quod eſt cir cum ⁊ ueno quod eſt uado.hūc uocat Auicēna corrupto uo cabulo.anchesimen.⁊ ſaliens ad duas partes:ideſt utrinqꝫ procedens. De quo Lucanus. Et grauis in geminū ſurgēs caput amphiſibena. Solinus etiam. Amphiſibena cōſurgit in caput geminum.quorum alterum in loco ſuo eſt.alterū in ea parte que cauda.que cauſa efficit ut capite utroqꝫ ſe pus nitēdo ſerpat tractis orbicularis.

⸿ De notitia ſerpētis dipſadis.

Dipſas ſerpēs eſt a dipſo ideſt ſitio.eo ꝙ ſiti ſumma morſibus afficiat. Interna. Caput eius ꝑ uū.⁊ collū groſſū.a collo groſſo gradatim ad caudā ꝑcedēs ſubtilem. Color poſtremi eius uſqꝫ ad caudam ad nigredi nem declinis. Eiuſqꝫ longitudo eſt palmi unius:⁊ ſuper ei⁹ corpus plurima cernūtur ueſtigia nigra.in inceſſu ſuam q̄ tit caudam. Externa. Eius ictus animalis corpus ⁊ uen trem incendit ⁊ adurit.ſitimqꝫ ualidiſſimā inducit.adeo ut aquam bibens plurimam adhuc bibere nō ceſſet.nec liquor ullus ſudore aut urina exit. Inflatur potius uenter totus . ⁊ bibita aq̄ per uenas corporis ⁊ loca currit uacua. De hoc ſerpente Lucanus ait. Signiferum iuuenem tireni ſangui nis aulū. Torta caput retro dipſas calcata momordit. Uix dolor aut ſenſus dentis fuit ipſaqꝫ leti. Frons caret inuidia nec quicꝙ plaga minatur. Ecce ſubit virus tacitum.carpit qꝫ medullas. Ignis edax:calidaqꝫ incēdit viſcera tabe. Ebi bit humorem circa vitalia fuſum. Peſtis ⁊ in ſicco linguam torrere palato. Cepit diffeſſos iret qui ſudor in artus. Non fuit atqꝫ oculos lacrimarum uena refugit. Non decus im perij non meſta vita catonis. Ardentem tenuere virum qn ſpargere ſigna auderet.totiſqꝫ furens exgreret aruis . Quis poſcebat aquas ſitiens ne corde uenenum . Ille uel in tana ym rodanum padumqꝫ arderet. Nilumqꝫ bibens per rura uagantem. Nec ſentit fatiqꝫ genus mortemqꝫ ueneni . Sed putat eſſe ſiti. Huius ſerpentis Plinius reminiſcitur dicens. Unedenes ſerpentum uenenis reſiſtunt:maxime ſepis dipſa dis ⁊ vipere. Et alibi. Illita ſcilicet lauri folia cortex ⁊ bac cis ſerpentum uenenis reſiſtunt maxime ſepis dipſadis ⁊ vi pere proſunt.

⸿ De notitia ſerpētis dicti cherſidros.

Cherſidros ſerpens eſt:ab hoc nomine cherſos dictum.quod terram propriè incul tam ſignificat.⁊ idor aquam.eo ꝙ in terra ⁊ aqua communi ter conuerſetur. Interna. Minor eſt ſurda alesilati inqt Auicēna.⁊ latioris capitis ⁊ eius morſus deterior ⁊ nocibi lior. Externa. Ab eius morſu ingens dolor incipit.⁊ inflā matur.poſt hoc viridis fit locus.⁊ corrodit.ad hec uertigo accidit.cholere fetide uomitus.inordinatus motus.virtutis debilitas. Et eſt de ꝑmo uenenatorum genere.cum ut pluri mum in tertia perimat hora. Et ſi forte euaſerit tunc fuit cū aquoſus momorderit.tunc enim minus eſt pernitioſus:uel forte euadit qa patientis virtus fortis.⁊ lꝫ ab eo forte euaſe rint ueneno:ab alijs tamen non euadent morbis.in quos ex eius morſu ſepe incidunt. Hunc ſerpentem ſcriptorum erro re in qnto canonis libro reperio ſcriptum.kedusuolurus.in eodē etiam capite andrius reperitur.ſed andrius nihil ad

hoc pertinet capitulum. eſt enim corruptum nomen eo ꝙ endris ſiue enidris dici debeat. quod eſt ſerpentis nomē in aquis habitantis. Nam en idem quod in. idor aqua. De illo cherſidro ſerpēte dixit Lucan⁹. Nat⁹ ⁊ ambigue colentes q̄ ſirtidis arua Cherſidros.

℄ De notitia hidre.

Hidra feminei hidrus maſculi: nomen eſt ſerpentis cuiuſdam. qui aquam colit. Cherſidros autem ille erat ſerpens qui terram ⁊ aquam habitabat. ꝙuis Auicēna dixerit endrim eſſe cum in aqua habitaret. cherſidrum cum in terra. quod de cherſidro falſum eſt uti ſuperius dixi mus. Dubitat enim Auicēna in eodem capite de hidra: an idem ſit cum endri. dicimus ad hoc ꝙ nomen hoc nobis indicat. Endris enim uel enidris. in aqua ſignificat. En grece. in latine. idor vo aqua. a quo nomine idor hidrus ⁊ hidra deriuantur. Huius autem ſerpentis in aqua habitantis internum ſignum eſt ꝙ anguium eſt pulcherrima. Externa. Locus ictus tumeſcit ⁊ eius tumefactio dilatatur. ⁊ color loci percuſſi offuſcatur. a quo plurima humiditas fetida ualde ⁊ nigra egredit̄ ⁊ eius curatio prolongat̄. ⁊ fit difficilis. Fingit̄ quoqꝫ hidra monſtrum in lernea palude multoꝝ capitū cui tot adnaſcebant̄ quot amputabant̄ capita. pniciosa res hominibus. demum ab Hercule ictu claue pcuſſa fuit. poſt hoc ſagittis ferijt. nouiſſime eam igne in ſoluis cauernis cō cluſam penitus conſumpſit.

℄ De notitia ſerpētis ſcitale dicti.

Scitale ſerpens eſt. Interna. Uarietate tergi tanta prefulget: ut notarum gratia videntes retardet ab itinere. Inceſſu piger eſt. inde quos ſua motus tarditate aſſequi neqt: miraculo ſui capit ſtupentes. ut inqt Solinus. Calidus eſt hic ſerpens adeo ut ſolus inter ſerpentes ſuas exuuias nō ad uer aut autūnū ut cetere ſerpētes deponat. ſed hyeme. De quo Lucanus. Et ſcitale ſparſis etiā nūc ſola pruinis. Exuuias poſitura ſuas. De quo etiam Plinius nōnunꝙ̄ mentionem fecit.

℄ De notitia cylidri ſerpentis.

Cylidrus ſerpens eſt a chilio. id eſt uoluo. qui parte qua trāſit eā fumū emittit. Inde Lucanus. Tractiqꝫ via fumante cylidri.

℄ De notitia ſerpentis chencridos.

Chencris ſerpens eſt: ab hoc nomine chēcros id eſt milium dicta. eo ꝙ ſit milij coloris. Interna. Color eius propter citrinitatem eſt quaſi milij color. ſed paruis ac pluribus tingitur notis. eo qppe modo quo lapis ophytes plurimis ornatur maculis. quo ornatu ſimilitudine a ſerpente ſumpta a ſerpentis nomine nomen aſſumpſit. ophys enim ſerpens dicitur. Unde Lucanus. Tractiqꝫ via fumante cylidri. Quam ſemper recto lapſurus limite chencris. Pluribus ille. notis uariatam tingitur aluū. Quā paruos tinctus maculis thebanus ophytes. Externa ſigna ſunt. Quoniam ei qui ab eo morſus fuerit accidentia malarum eueniunt viperarum.

℄ De notitia ſerpentis natricis.

Natrix ſerpens eſt qui aq̄s ſuo inficit ueneno. de quo Lucanus. Et natrix violator aque.

℄ De notitia amodites ſerpentis.

Amodites ſerpens eſt ab hoc noīe ammos: id eſt harena dictus. eo ꝙ harenam fodiat ⁊ ingredit̄. harenęqꝫ colorem habeat. Interna. Color eius uti diximus eſt harene color. Et ſuper eorum corpora ſunt ueſtigia. longitudo eius uſqꝫ ad cubitum. Externa. Locus morſus uehementer dolet ⁊ magno tumeſcit apoſtemate. Et ex eo currit virus. ⁊ in tertio interficit. ⁊ mora eius eſt poſt ſeptimū. Et de hoc dixit Lucanus. Concolor exuſtis atqꝫ indiſcretus harenis Amodites De hoc etiam Auicēna ſub nominibus corruptis. amudarus ⁊ cauharus.

℄ De notitia ſerpentis pharee.

Phareas ſerpens eſt qui reliq̄ corporis parte eleuata: ſola ſerpit cauda. Inde Lucanus Et contentus iter cauda ſulcare phareas.

℄ De notitia ſerpentis dicti preſter.

Preſter ſerpens eſt. priſtir enim facem ſignificat ardē tem. Quem percuſſerit ut inqt Solinus diſtenditur. enormiqꝫ corpulentia necat̄. Lucanus etiam ait. Naſidium marſi cultorem torridus agri: percuſſit preſter. Illi rubor igneus ora ſuccendit. Tenditqꝫ cutem pereunte figura. Miſcens cuncta tumor toto iam corpore maior. humanumqꝫ egreſſa modum ſup omnia membra: efflat̄ ſanies late tollente ueneno ⁊c̄.

℄ De notitia vipe per interna ⁊ externa ſigna.

Pertractatis ijs ſerpentum ſpeciebus: nūc ad ea que noſtro deſeruiunt propoſito propius accedamus. Id enim quod in hoc intendimus libro non eſt omnis ſerpens: ſed illud ſolum animal ex quo theriaci paſtilli ⁊ theriaca conficitur. hoc autem uti partim diximus ⁊ plenius patebit inferius: eſt vipera. de ea igit̄ agentes primo dicimus hoc nomen vipera latinū eſſe. greci autem echidnam uocant feminini generis. echis vo maſculinū dicitur autem vipera uti nonnulli latini ſcribūt quaſi vi pariens. quoniam in eius partu uentre ſuos obroſo finit dies. Hee autem vipere ab inherentibus notis ſic cognoſcuntur. Interna. Caput earum eſt planum: latum uerſus collum: ſed uerſus os ad acuitatem potius declinat. Collum gracile ea inꝙ̄ parte que capiti iungitur. Cauda breuis. In inceſſu ſtrepitum ac ſonitum facit. Ad hec oua prius in utero concipit. dehinc viuum primo conceptum ⁊ in utero nutritū iuxta Ariſtotelis ſententiam in lucem edit. tempore algoris vipere ſub ſaxis: ſicut cetere ſerpentes ſub terra conduntur. Externa. A loco morſus ſanguis pmo egredit̄ aquoſus. dehinc ſpumoſus. poſt hoc ut eris erugo virus ac ueneni iam formam accipiens. Ad hec poſt dolorem loci percuſſi dolor expandit̄. ⁊ apoſtema rubeum innaſcit̄. cum ueſicis ⁊ apoſtematibus puis: ac ſi ignis affuiſſet aduſtio. ⁊ hec quandoqꝫ ſerpunt. quod apoſtema de rubeo fit viride in loco percuſſo. Preterea in viſceribus ardor. in corpore rubeo cū rigore. Et rubor ille poſt hoc ad viriditatem tēdit. Uertigo tūc eos occupat: ⁊ anhelitus frequētia. ⁊ nauſea. ⁊ ſingultus. gn ⁊ dorſi grauitas. ⁊ nōnunꝙ̄ ſanguinis narium fluxus. Tandem ſudore frigido ingenti tremore ⁊ ſincopi occupant̄. Et ut plurimum in tribus morit̄ diebus. ſꝫ quandoqꝫ uſqꝫ ad ſeptimum mors differat̄. Et vipere ſunt in fetido uenenatorū animalium genere.

℄ Quod aliꝫ: alia ſenſerunt de vipere partu. de quo partu Plinius Ariſtotelem imitari credidit. ſed in aliq̄ decep⁹ fuit

GRatia eorum que de noīe ac partu vipere dicta ſunt dignum putaui quorūdam ſentētias circa hoc adducere. Reperio autē omnes de partu vipere loquētes Ariſtotelem. Herodotū. Nicādrum. Plinium. ⁊ alios plures in hoc vno cōuenire: videlicet vipam intra ſe pmo oua cōcipe. dehinc catulos in utero nutritos in lucē edere. Ceteras ſerpētes oua ⁊ nō viuum parere. que oua poſt hoc ſerpētes in terra incubāt. Tertio eniꝫ de aialium hyſtorijs libro ſic ſcribit̄. Serpētes enim rā ab ijs ſupradictis ꝙ̄ inter ſe differre apertū eſt. Uipa enim aial edit poſtꝙ̄ intra ſe oua peperit cum cetera ſerpētum oīa genera oua edant in lucē. Hoc idem Herodotus. hoc Plinius. ⁊ alij. Diſſentiūt autē in hoc. quoniā Herodotus Plinius ⁊ alij plures vipam dixere in coitu maſculi caput ore cōplexam ueneris oblectamēto amputare. Cui⁹ patris vindictā filij cupientes: dū femine prius hora fuerit latera matris obrodētes: in lucem exeunt. hoc putauit Herodotus de vipis ⁊ alatis ſerpētibus in arabia natis a nā non ab re factū eſſe. ne tam pniciofum genus ferarū homini infeſtiſſimū multiplicaret. Sed qd de hoc ſenſerit Ariſtoteles mox deducam. Sic eniꝫ in fine qnti hyſtoriaꝝ libri ſcriptū reperit̄. Uipera e ſerpentibus vnū animal edit cū intra ſe oua pmum peperit. ouum hoc vnius coloris ⁊ molle ut pi-

ſciam eſt. fetus ſupne conſiſtit nec cortice continet ut nec piſcium qdem. Parit catulos obuolutos mēbranis que tertia die rumpant. Euenit interdū ut qui in utero adhuc ſunt abroſis mēbranis prorūpunt. ſingulos diebus ſingulis parit plus ꝙ viginti. Cetere ſerpentes oua pariūt foris ɔtexta: ad monilis hoc eſt ornamēti mulierum qḋ ambit collū ſimilitudinē. incubant que pepererint in terra. ⁊ fetum ſequente excludit anno. ex qbus uerbis qnque de viperarum perceptione ⁊ ptu colligunt. Primum eſt ꝙ vipa intra ſe facit oua Secūdum ꝙ oua ſua vnius ſunt coloris ⁊ mollia abſqꝫ cortice ut piſciū oua. que oua in ſupiori concipiunt pte. Eſt enī earum longa matrix ab inferiori uentris pte uſqꝫ ad ſeptū aſcendens: illic biſurcata. in ea enīꝫ biſurcatione oua ɔſiſtūt. poſt hoc ad infimam eius ptem conceptum deſcendit. ⁊ ſtati tuto tēpore ad exteriora in lucē viuum educit. Tertium eſt ꝙ vipera in lucē edit ſiphas eſt dicere viperulas non nudas ſed mēbranis inuolutas. Quartum eſt ꝙ mēbrane ille per tres extra uterū: anteꝙ ex eis catuli exeant: ſtant incorrupte dies. tertia enim die ab hora ptus cōputando: mēbrane rūpunt. Hoc tamen aliquotiens euenit ut tertiā catuli non expectent diem: ſed in utero mēbranas obrodentes: in lucē denudatis mēbranis obroſis exeant. Quintum eſt ꝙ ſingulis diebus catulos mēbranis inuolutos ad viginti uſqꝫ ⁊ plures pariat. Cetere ṽo ſerpentes a vipis in duobus diſtant: ⁊ ꝙ oua contexta in lōgum ptendentia non aūt viuū pariāt ut vipa. Et ꝙ ea incubāt oua, ita ut fetus ſequenti ab ouo excludat anno. vipe ṽo die tertia a ptu e mēbranis excludunt. Ceterum Plinius libro 10° de naturaliū hyſtoriis Ariſtotelis uerba ſequi conatus: cū non recte ad ſuū traxit ſenſum. aſſerens ꝙ vipa mater a filijs ppriis uterum corrodētibus interficiat. Ait enim. Vipe mas caput inſerit in os qḋ illa abrodit uoluptatis dulcedine. Terreſtriū eadēꝫ ſola inter ſe parit oua vnius coloris ⁊ mollia ut piſces. tertia die intra uteꝝ catulos excludit. deinde ſingulos diebus ſingulis parit. XX. fere numero. itaqꝫ ceteri tarditatis impatiētes prorūpunt latera occiſa parēte. Cetere ſerpentes ɔtecta oua in terra incubant. ⁊ fetum ſequēte excludunt anno. in ea pte qua de ouis loqtur nulla cadit dubitatio, cū etiam dicit. Deinde ſingulis diebus ſingulos parit. XX. fere numero. ⁊ reliq̄ que de ſerpentibus a vipa diuerſis retulit cū Ariſtotelis dictis manifeſte cōcordat. Sed in illa profecto pte qua ſic ſcripſit. Tertia die intra uterū catulos excludit. puto nō recte accepiſſe Ariſtotelem. Siue enim excluſionē a mēbranis intra uterum. i. intra matricē. ſiue excluſionem ab utero in lucem intelligat. ad qd dicta erit illa ꝑticula. Itaqꝫ ceteri ⁊c. Ad hec ſi per excluſionē catuloꝝ denudationem a mēbranis in utero intellexeris vnde cōputabit illa tertia dies? non a ptu in lucem qa talis in lucem ptus in exuuijs mēbranoꝝ nondū euenit. nō a die formationis ouoꝝ. quoniam aīalis plaſmatio tam breui tēpore ut mēbranas exuat impoſſibilis eſt. Eodē modo ſi per excluſionem ptum in lucem intellexeris a quo nam fiet tertie diei cōputatio? non ab oui cōplemento rōne dicta. non a ptu in lucem. qa nondū talis euenit ptus. Dices forte diē tertiam in qua fit ptus in lucem a die eruptionis mēbranorū in utero cōputandam eſſe. Ad hoc dicimus ꝙ de tali mēbranoꝝ eruptione a Plinio nulla fit mentio: ſed ab Ariſtotele. etiam ſi talis dabit ſenſus. ad qd illa poſita eſt ꝑticula. Deinde ſingulos ſingulis diebus ⁊c. non enim dixiſſet. deinde: ſi de ptu in lucem ſuus eſſet ſermo. Quare uerba Plinij cū Ariſtotelis ſenſu minime cōcordant. Sic enim ab Ariſtotele ex matre de uerbo ad uerbum interpretatio fit. Parit autem vipas ptas in membranis que tritee rumpuntur. idest viperas ptas in lucem educit membranis inuolutas. que mēbrane tritee. idest cū ad tertiā a partu cōputando uenerint diem: mox rumpunt. Subdit aūt Ariſtoteles. Interdū autem ⁊ deintus abrodentes ipſe exeūt. ac ſi diceret ꝙuis ut plurimum mēbrane poſt ptum tertia rumpant die: attamen interdū fit ut mēbrane in utero abrodant a catulis ⁊ catuli a mēbranis nudi in lucem exeant. quoto aūt tempore ⁊ quoto numero in lucem exeant ſiue mēbranis inuolute ſiue nō ſubdidit. Parit aūt in vna die vnum ſed plures ꝙ viginti parit ⁊c. Plinius autem illam ꝑticulam, Interdum autem. eū accepit ac ſi catuli interdum latera matris abrodentes per vulnus interfecta ipſa exirent. ſed hoc non ſenſit Ariſtoteles. illa enim pars. Interdum. eſt illius partis exceptio qua dixerat. Parit autem viperas paruas in mēbranis que tritee rūpunt. Ac ſi diceret. licet ut plurimum catulos vipera pariat mēbranis inuolutos interdum tamē eos edit in lucem nudos cum ipſi catuli deintus membranas abroſerint. Sic enī Ariſtotelis litteraꝫ exponendo nulla inſurgit dubitatio. Sed ſi Plinij uerba curaueris magnus labor imo impoſſibilis potius inſurget defenſio. Hoc igitur vnum ex omnibus habeat dictis. videlicet ꝙ vipera non oua ſed viuum in lucē parit ſepius mēbranis inuolutum lꝫ interdum a membranis exutum. Cetere ſerpentes oua pariunt dehinc illa diu incubant in terra. qḋ inter ſigna viperam notificantia deductuꝫ fuit. Ex ijs etiam que de ptu vipere ab aliqbus ſcripta ſunt nominis reddita eſt ratio. videlicet vipa ꝙ vi pariat. vi enīꝫ parit cum ſm hos a filijs patris mortem vindicātibus necetur. Quereres forſſitan an vipa ſit omnis ſerpens que viuū parit. dicimus ſm Ariſtotelem ſolam viperam inter ſerpentes viuum parere. ꝙuis ab Herodoto in arabia alatos eſſe ſerpentes dicat quos dicit viuum parere partu violento ut vipera. ſed ſiue hoc ſit ſiue non nihil ad rem noſtrā. cū enim medici ſumus: eam uolumus eſſe accipiendam ſerpentem que in ſecūdo uenenatoꝝ continet gradu. hec autem eſt vipera talem aūt ſerpentem reptum eſt tali corporis forma tali ſuaꝝ partium plaſmatione formatam eſſe. taleſqꝫ in pcuſſum animal effectus efficere quales ſuperius dum loquerer mur de vipera demonſtratum eſt. Hunc igit ſerpentem tali forma ⁊ talibus effectibus inſignitum ſapientes medici agnoſcere debent. quem etiam viuum parere Ariſtoteles docuit. Quare ſiue ſola vipera talibus ſignis cognita viuū parere concedat: ſiue non ſola ipſa ſed alia etiam ſit ſerpens ut inqt Herodotus: nihil quo ad medice facultatis inqſitionē ⁊ tiberiace confectionem intereſt. Hoc enim vnū medico attendendum eſt: ut eam pro confectione theriace accipiat ſerpentem que medij ſit uenenatoꝝ gradus. ⁊ que prefata de figura corporis habeat ſigna: dictoſqꝫ effectus ſuo inferat morſu: viuos quoqꝫ in lucem edat catulos. Utrum autem alia ſerpentum ſpecies a vipera viuum pariat uel non: medico ſcire non attinet.

¶ Inter viperas qualis ſit eligenda magis: ad theriacē theriacoſqꝫ conficiendum paſtillos.

Extractatis ijs que viperam theriacam cōficientem ab alijs ſerpentum qualibus ſecernunt: nunc viperā viperē conferendo: ea tractari debent qbus vipa theriacam cōficiens ab alijs diſtinguit viperis. Dicimus igit ꝙ viperarum nature a locis ab affectib⁹ ⁊ plurimis alijs differētijs diſtincte reperiunt. Nā alie ſunt quercine que in quercuum abditis habitant ⁊ condunt. alie ſalſis cibus degunt que maligne nimis ſunt. nec theriace cōmode Sunt ⁊ alie maritime littora maris incolentes: que licet ab aliqbus approbate ſint: attamen earū caro a cibis ſalſis mutata ſitam parit. ⁊ illaruꝫ potiſſime carnes que in libia naſcūtur. de qbus vndecimo de ſimplicibus medicinis Galenus ſic ſcripſit. Noui nāqꝫ animalia carnes cōmutari cibis. ⁊ cū hoc dixiſſet: de viperis loquens circa maris littora viuentibus ⁊ loca ſalſa: ſubiūxit talia loca potiſſime eſſe in libia. Et addidit. Itaqꝫ tutiſſimū eſt caueri uenari echidnas in talib⁹ locis ad pabulum uel ad medicine ɔfectionem. q̄lis eſt ⁊ hec glorioſa quā pene oēs medici theriacam appellāt. Cum igit in italia maior ſit loci humiditas ꝙ in libia ubi aduſtio nimia ſalſedinem facit: inde Galenus marſoꝝ reſponſioneꝫ ad ſua queſita audiens: eā in pte quadam approbat: videlicet

viperas ſitiꝫ facientes in p̄fatis locis ſcilicet libie ⁊ maritimis
locis inueniri. ⁊ hoc ex carniū qualitate a cibis ſalſis contra-
cta. In italia autem cum ſit regio magis humida viperas nu
triri dulciores: minuſqꝫ uenenoſiores: facultatiqꝫ medicine
cōmodiores. De q̄bus ⁊ Cornelius Celſus ait. Uerum hec
genera ſerpentum ⁊ peregrina ⁊ aliquanto magis peſtifera
ſūt. maxime que eſtuoſis locis gignunt. Italia frigidioreſqꝫ
regiones hec quoqꝫ pre ſalubritatem habet: ꝙ minus terri-
biles angues edunt. Et hinc illi magis corrigēdi ſunt qui in
egypto ⁊ non alibi animal eſſe fingunt thirum dictum: ⁊ in-
de in italiam deferendum ſi bona confici debeat theriaca.
que opinio preter alia dicta ⁊ dicenda falſa eſſe comprobatur
ex hiis que a Galeno in prefato loco dicta ſunt. ab eo eniꝫ cla
riſſime accipitur non oportere nos alexandriam uel aliquam
libie ptem peragrare: ut animal pro theriace confectione ha
beatur: cum illud vipera ſit. que ubiqꝫ ut inquit Herodotus re
perit. tantoqꝫ magis noſtras italicas accipe debemus vipas
quāto ipſe a Galeno magis approbantur. cum earum caro nō
maritima minime ſalſa ſit. cuius contrarium in libicis repe-
rit viperis: ubi caloris ac ſiccitatis feruore vipe etiam non
maritime carnes habent ſalſas: ſolis feruore terreſtre in hu-
mido comburente. quod in italie locis minime fit. Non igitur
ille que maris littora: non que in locis calidiſſimis ut in li-
bia: pro conficienda theriaca vipe ſumende ſunt. ſed ille po
tius que loca minus torrida habitant. ſicut italia grecia hi-
ſpania. ac aliis in locis a tertio uſqꝫ ad ſeptimum clima con
tentis uenande ſunt. que neqꝫ penitus ueneno priuate neqꝫ
pniciosiſſimo munite ſunt. Sunt etiam ⁊ vipe paludoſe. ſunt
⁊ alie que in littoribus fluuioꝝ viuunt. que teſte Auicenna
pretermittuntur: dicente. Et non capiuntur ex piſcinis ⁊ littorib⁹
fluuioꝝ ⁊ aquaꝝ ⁊ marium neqꝫ petroſe. Et cuꝫ eaꝝ colores
diuerſi ſint: ille eligantur vipe que flaui uel ſubflaui ſunt colo-
ris. albe enim pauci: rubee autem plurimi ſunt ueneni. fla-
uus autem color eſt inter utrunqꝫ. Sume feminam non ma
ſculum: que a maſculo numero dentium agnoſcitur. maſculi
enim duos habent dentes. femine vo quatuor. licet enim fe
mina pluribus morſus vulneribus ledat: maſculus tamen
pluri inficit ueneno. Sume etiaꝫ de feminis illas que mo-
tu agiliores ⁊ coꝝ capita clata magis deferunt. ⁊ caruꝫ aſpe
ctus ferax ſit ⁊ audax. ⁊ earum oculi ad rubedinem magis
decliues. ⁊ etas eaꝝ ſit iuuentutis etas. talia enim ſanitateꝫ
⁊ robur virtutis ſignificant. Et ille proprie aſſumantur cum tru-
catis extremis non minus agitantur. que enim cito quieſcunt
debiliores agnoſcuntur. Neqꝫ ea eſt accipienda que grauida.
Ad hec ieiune nimio nimio inficiunt ueneno. de hoc Corne
lius dixit. Illud ignorari non oportet omnis ſerpentis ictuꝫ
⁊ ieiuni ⁊ ieiuno magis nocere. ideoqꝫ pniciosiſſime ſunt cū
incubant. Sint etiam eoꝝ uentres collecti ſolidi. robur eniꝫ
⁊ pauca hoc ſignificat excrementa. Tempus autem quo ue-
nari debeant ſit ueris initium. cum iam hyemis frigus deſie
rit. tum enim e cauernis exeunt. poſt ſuum enim exitum ali-
quanto pmittantur tempore: uſquequo ſcorium ſuum depo-
nant. ⁊ excrementoꝝ malitia in cauernis a hyeme contracta
remittatur. qd breui fit. Exuunt aūt interduꝫ nō uere ſolo ſuā
ſenectutem: ſed etiam autūno. teſte in octauo de aialibuꝫ hy-
ſtoriis libro: Ariſtotele dicente. Uipa etiam exuit taꝫ uere ꝙ
autūno. ꝙꝙ uere ſolo uenari liceat ad theriacam conficien-
daꝫ. eo ſcilicet tempore quo ſol arietis finē ⁊ tauri initia ſubi-
erit. In eſtate aūt uenenum eaꝝ feruet. autūno vo aliqd de
eſtatis ueneno ſupfluo pticipant. Quare circa ueris initia
uenari debent. nec eas in carcerari liceat. cum ieiune ueneno
ſiores ſint. Nec putes poſt eaꝝ exitum a cauernis diuti⁹ mo-
rari ad ſenectutis depoſitionem. per vnam enim fere diem
ac noctem eam deponunt. de quo ſic ait Ariſtoteles loco pre
fato. Atqꝫ vna fere nocte ⁊ die ſenectus tota exuitur a capite
orſa ad caudam. Et cute altera ſubnaſcente ipſa remouetur.
Unuꝫ tamen cauēdum ꝙ ſi forte uer hyemale fuerit: uſqꝫ ad
ulteriora differatur uenatio. etiam ſi uſqꝫ ad eſtateꝫ differetur ne

ceſſarium ſit. quanto enim tempus frigidius tanto tardius
e cauernis exeunt. Qualis igitur vipera inter tot viperas lo-
cis coloribus effectibus ſexu ⁊ aliis plurimis accidentibus:
inter ſe differentes: eligenda ſit ad theriace confectionem: ex
hiis diffuſe ſatis demonſtratum eſſe puto. Iis itaqꝫ de cōſue-
ta ſerpentum inuentione diſputatis: de q̄buſdam ſerpentū
mirabilib⁹: forma. ſ. ⁊ magnitudine nunc ptractandum eſt.

¶ De ſerpentibus mire forme ſcilicet alatis ac mire magni-
tudinis.

Nonnulla de ſerpētibus

audita mirabilia ſcripta reperiuntur a viris fide
dignis. Nam Herodotus alicarnaſius ait in ara
bia locum eſſe ppe butim urbē: ubi plurimi ſunt
alati ſerpentes. ad quem locū ſe adiuiſſe: ⁊ eoꝝ ſpinas vidiſſe
dicit multitudine incredibili in aceruis collectas. addit eos
ineunte uere uolare in egyptū. quos tamen plurimos aues
ibides innumere illic exiſtentes pro viribus repellūt. Horuꝫ
ſerpentum figura eſt hidroꝝ figura. alias inquit habent alis
ueſpertilionum ſimiles. ex mēbranis uel cuti confectas: non
pennatas ut aues. Quos etiam ſerpētes arabibus infeſtos
thus colligentib⁹ eſſe dicit. cum ſub illis plurima thus pdu
centibus arboribus reſideat copia. neqꝫ thus colligere uale
rent niſi ſtoracis fumo ipſis infeſto fugarentur. hos pnicioſos
ſerpentes in arabia inueniri fatetur Herodotus: viperas ubi-
qꝫ. ſuos alatos ſerpentes ⁊ viperas: viuum: licet vi parere di
cit. Ceteros aūt non uenenatos ſerpentes oua in lucem ⁊ ea
plurima parere dicit. De q̄bus quoqꝫ alatis ſerpentibus in
pmo de animalium hyſtoriis ſic ſcripſit Ariſtoteles. Angues
enim circa ethiopiam tales uolare narrantur. Aliud mirabile
eſt qd Megaſtenes ſcribit in idia. videlicet tante magnitudi
ne repiri ſerpentes ut ſolidos ceruos tauroſqꝫ hauriāt. Me
trodorus etiam circa indicū amnem in pōto ſerpentes ſup-
uolantes alites hauſtu raptas abſorbere. Illi belli etiā punī
ci a romanis facti ſcribitur hyſtoria. vipam ad flumen haga-
dram adeo ingentem ac ferocē inuentam fuiſſe: ut a regulo
romanoꝝ imperatore neceſſarium fuerit baliſtis ac tormen
tis ut oppiduꝫ acriter expugnare. cuius lōgitudo ut ſcribitur
viginti ⁊ cētum fuere pedes. Cuius pellis ⁊ maxille rome in
templo uſqꝫ ad bellū durauere numantium. Huius magni-
tudinis fidē boa dat vipa in italia ſub Claudio principe in
uaticano occiſa. in cuius utero ſolidus infans ſpectatus eſt
hec enim lactis bubali a quo nomē accepit ſucco nutrita eſt
pmo. dicitur enim bos ⁊ boua. ſed huius mirande magnitudi
nis certiſſima fides ab Ariſtotele philoſopho in octauo de
hyſtoriis aialium libro haberi licet. ubi ſic ſcribitur. In affrica
magnitudo anguiū mira ſicut ⁊ fert. Iam eniꝫ nonnulli ubi
triremi applicuiſſent: oſſa boum multoruꝫ vidiſſe narrant.
quos abſumptos eſſe ab anguibus nō dubitarent. cuꝫ trire-
mes pductas in altum ꝙ pumū angues inſectarentur. ⁊ non
nulli aggreſſi triremem euerterēt. iis itaqꝫ oibus maxime fi-
des habita ſit. ꝙ alicubi mire magnitudis ⁊ mire forme alate
ſcilicet ſerpentes reperiantur.

¶ De draconibus.

Plinius in hyſtoria naāli de draconib⁹ etiam ſcripſit
eos elephantibus nō inimicos. Ethiopie dra
cones magnitudine pares eſſe idicio. ⁊ eſſe cubitoꝝ viginti.
Ethiopes aūt apud quos naſcuntur uocant alacheri. Strabo
etiā ante Pliniū de inſis hyphicratis refert apud ethiopes q
heſpii dicuntur pter alia mirāda ineſſe quoqꝫ magnos drac-
nes: adeo ut herba ſup eos naſcatur. Auicēna etiā refert ſm q̄ſ
dā minorē draconē eſſe cubitoꝝ q̄nque maiorē vo triginta ⁊
ſupra. Et eoꝝ oculi ſunt duo magni. ⁊ ſub mādibula iferiori
eminētia ſicut mentum. Et dentes plurimi. ⁊ eos dicit naſci
in ethiopia ⁊ india. ſed indi maiores. ſe tamē ipſum met cor
rigendo inquit uerificatum eſt preter indiam alibi quoqꝫ
magnos reperiri dracones. facies eorum dicit eſſe citri-
nas ⁊ nigras. os eorum amplum. Supercilia eminētia. ocu

hoc cooperientis. Refert ēt ſe vidiſſe quendā de pſatis ſuper cuius collū in latitudine deſcēdēte pili erāt groſſi tanq̄ eius coma. Externa ſigna ſunt. q ex draconis morſu pmus ſit do lor. poſt hoc inflāmat ⁊ maſculoꝝ morſus peior eſt femie mor ſu. Hij ergo ponendi ſunt in tertio uenenatorum gradu.

¶ De crocodillis.

Crocodillus animal eſt quatuor habēs pedes. In flumine nili ſi milis. Eius magnitudo plerūq3 duodeuiginti excedit cubitū ſuperiorē mouet maxillā. ⁊ dentib⁹ pectinatim ordinatis mor ſum triſtem infigit. Hoc aial parit oua ut anſeres. dehinc ea incubat. ⁊ ad dictam ut dixi creſcunt magnitudinē cū aialia in lucē uenerint. vnguibus utit̄ p defenſiōe. cutim habet du riſſimā ſed ſub uētre leuē. ide delfini ſe ſubmergētes eas ſub uētre feriunt. Die terrē nocte aquā habitant nili. in terra dor mientiū fauces apertas rex auium a cibi reliquijs mundifi cat. ſed ichneumon clam per os intrās per uentris latera eru pta ipm interficiens exit. ijs dominant̄ nutritici homines ſic ab inſula nili dicti: ſtatura parui: ſed cōtra hos ſtrenuus de quo rum imperio mox dicendum. Nunc autem hec ſatis de ſerpē tibus mirabilibus draconibus ⁊ crocodillis. ad eas autem tres gentes que mirabiliter ⁊ ſerpentibus ⁊ crocodillis domi nantur deſcendere liceat. quibus diſcuſſis ad latinorū erro res accedendum puto.

¶ De Pſilijs. Marſis. Ophiogenis ſerpentib⁹ ⁊ crocodilles dominantibus.

Pſilij ophiogenes Marſi tres fuere gētes que ſerpentibus terrores incutiebant ⁊ eis dñabant̄. de qb⁹ Plinius inquit. Quorundam ho minū tota corpora pſunt. ut ex ijs familijs que ſūt terrori ſerpētib⁹. Quo mō autē eis dominabant̄ ſubdit. Tactu ipſos leuant percuſſos: ſuctu uero tumidos. Curatio tā etiam ſuctione ueneni non a vi aliqua que ſit ijs propria dixit Cornelius ſed oibus cois. qui ſi forte ut ipſi audaces fuerint eque curabunt. Que autem ſint iſte gentes ſubdit Plinius Quoꝝ gñe ſunt pſilij. marſiq3 ⁊ qui ophiogenes uocant̄ in inſula paro. Pſilij hoies fuere in affrica ſupra garamantes habitantes. ij morſibus ſerpentu3 nō nocebant̄. Unde eorū natos ſerpentibus obiciebant. qui ab eis intacti matris pu dicitiā oſtendebant. ⁊ originis fidem pbabant. hec gens a na ſamonibus capta interijt. De quibus hec Lucanus cecinit. Uix miſeris ſerum tanta laſſata periclo: Auxilium fortuna dedit. gens vnica terras: Incolit a ſeuo ſerp: ntū in oxia mor ſu. Marmaride pſilij par lingua potentib⁹ herbis. Ipſe cruor tutus nullumq3 omittere virus. Uel cantu ceſſante pōe nā lo coꝝ. Juſſit ut immunes mixti ſerpētibus eſſent. Profuit in me dijs ſedē poſuiſſe uenenis. Pax illis cum morte data eſt. fidu cie tanta eſt. Sanguis in terram paruus cum decidit infans Ne qua ſit externe ueneris mixtura timētes. Letifica dubias Explorent aſpide partus. Solinus ēt. Supra garamantes pſilij fuerant contra noxium virus muniti incredibili corpo ris firmitate. ſoli morſibus anguiū nō interibāt ⁊ q̄uis dente letali appetit⁹ incorrupta durabant ſanitate. Recentes ēt edi tos ſerpentibus efferebāt. ſi erāt prius adulteri matrū crimina plectebant̄: interitu puuloꝝ. ſi pudica probos ortus a morte paterni ſanguis priuilegiū tuebat̄. ſic originis fidem pbabāt uenenis iudicantibus. Sed hec gens interijt a naſamonib⁹ capta. neq3 quicq̄ aliud preter opinionem de ueſtigio nois ſui pſilij reliquerat. Ophiogenes gens eſt in inſula paro habi tans. eandē cum pſilijs contra ſerpētes vim habens. de qua Plinius loquens gente ait. Ex quada3 familia legatus Exa gon noie a conſulibus rome in dolium ſerpentum coniectus experimētū cā circūmulcentib⁹ linguis miraculū pbuit. Sub ſūgit ēt. Signu3 eius familie eſt ſi modo adhuc duret. Mar ſoꝝ ēt gens in italia ſimilem habere cum prefatis vim dicit̄ ij enim rome viperas uenabantur. ⁊ ad eſum ⁊ theriace con fectionem. a quibus Galenus libro de medici. ſ. ſimplicibus xj⁹. de carne vipe loquēs queſiuiſſe ſcripſit. an aliqō ſignū eēt diſcretiuū īter eas viperas que ſiti faciāt ⁊ eas que nō faciāt ſiti dicēs. Idcirco interrogaui uenātores rome echidnas quos marſos appellant. ſi qō hērent docere me ſignum diſcretiuū utriuſq3 gñis echidnarum. Idem etiam libro ad glaucone3. Dabis ſic ipſas viperas edendas homini elephantioſo. ⁊ mi raberis effectum utilitatis earum. quas ſic dabis ſine dubio ut marſos vidimus dare. Ego igitur marſos in italia viparū fuiſſe ad medicamina uenatores a ſenioribus intelligens: ſciens etiam quoddam eſſe ſerpentum genus: materno ſer mone maraſſos dictum: quadam ſi phas eſt a nominum cō uenientia habita licētia: puta illos ſic dictos maraſſos: vipas eſſe quas marſi uenabant̄. ⁊ eos tūc p appellatos a uenatoꝝ noie marſos poſtea uocabulū hoc uti pluries ſit a vulgari hus fuiſſe corruptū. v3 iuncta vna lrā. ſ. A. de marſi factū eſt maraſſi. Et in hoꝝ fidem eſt q ea que a ſenioribus de vipa dicta ſunt in iſtis vulgo dictis maraſſi reperiunt̄. pariūt enī aial ⁊ formam corporis hnt ſupius deſcriptam. licet forte lō go poſt hoc tpis defluxu: ⁊ hoium ignauia: nomen hoc ma raſſus qō eo tpe vipis accōmodabat̄: iam a nōnullis nō vipe ris ſed alijs ſerpētū ſpēbus ab aliqb⁹ attribuat̄. Hic patet viri illius error qui licet vipas dixerit eas eſſe que in cura lepre ⁊ theriace ꝯfectione accipiunt̄ ueritati in hoc ꝯſentiēs minus docte tn̄ ſcripſit cu3 dixit illas vipas Galenū in. xj⁰. de ſimpli cibus medicinis nūcupaſſe maraſſos. nō enī maraſſos ſcri pſit ſed marſos uti ſupius monſtratū eſt. Harū igit̄ triū gen tium mirāda fuit cōtra ſerpētes vis. Nō minus ēt miranda quorūdā vis in affrica habitantiū in inſula quadā nili ꝯ cro codillos. ij enim corpore ſtatura breues: nitrice dicti: crocodil lis dominant̄: ceteris hoibus infeſtiſſimis. de qbus ſic a Pli nio ſcribit̄. Nā in iſula nili nitrice naſcētes tāto ſūt crocodil lis terrori: ut uoce3 quoq3 eoꝝ fugiant. De crocodillis etiā lo quens ait. Quin ⁊ gens hoium eſt huic belue aduerſa in ipſo nilo in interiori nitri inſula quā habitat appellata mēſura co rā pua ſed pſentia animi in hoc tm̄ uſu ita terribilis. hec con tra fugaces belua eſt fugax cōtra ſerpētes. ſed aduerſum ire ſoli ij audēt qui ⁊ flumini inatāt: dorſoq3 eqtātiū mō impoſi ti: hiantib⁹ reſupino capite ad morſum addita mox claua a dextra leuaq3 tenētes: extrema eius utrinq3 ut frena in terrā agunt. captiuos ac uoce ēt ſola territos cogūt euomere recēta corpa ad ſepulturā. Itaq3 ei uni inſule crocodilli nō adnatāt olfactuq3 eius gñis hoiu3 ut pſilloꝝ ſerpētes fugant̄. Et hec ſatis de gētib⁹ illis que ſerpētibus ⁊ crocodillis dñabant̄. hec enim hoc in loco deduxi pp marſos in italia viparū uenato res a quibus vipa ipſa ſuſcepit nomen. qō poſtea ut puto in aliud. ſ. maraſſum vitiatū inuenit̄. Inter tot igit̄ ſerpētū gña que nam ſit illa ſerpens que theriacā magnam ingredit̄. qm̄ illa eſt que grece echis ⁊ echidna dr̄: latine aūt vipa ⁊ non thi rus. ex ijs ſatis demōſtratū eē puto. De erroribus aūt circa hoc in quos plurimi ac fere oēs de hoc ſcribētes latini inciderūt eam re q̄ nomine nunc diſputandum eſſe exiſtimo.

Sectio ſecūda de latinoꝝ erroribus tam inter pretum q̄ reliquoꝝ philoſopho rum ac medicorum. Et pmo de errore interpretum ex ara bica in latinam interpretantium linguam.

Rubeſco pfecto q tot acutiſſimi circa hoc aial ⁊ philo ſophi ⁊ medici defecerint latini: licet in ce teris alijs eruditiſſimi. Nec parua mihi viſa eſt puincia ut inter tales ac tantos uel lex tanq̄ arbiter iudicare viros. ſed id mi hi pro debita defenſione aſſumē: qō alias in libello aſſūpſi quē de ordine doctrine phyſice Ariſtotelis edidi. in quo ueritatis clypeo ꝯ errantes philoſophos latinos me muniui. Tūc eti vitas urplurimu3 odiū parere ſoleat cā tn̄ a philoſophis colēdā eē putat̄. Legite igit̄ paru̇per queſo ⁊ ea que hactenus ſcripta: ⁊ ea que mox diſputanda ſunt. ſi enim recto inſpexeritis ſupercilio: ⁊ abiq3

nllo iudicaueritis liuore: me profecto non inani gloria nec
alia de cauſa ꝙ ȥelo ueritatis hec ſcripſiſſe cognoſcetis. Ad id
igit̃ vñ fluxit ſermo redeuntes: dicimus duo fuiſſe ſcriptoruȝ
gña qui circa ſciam huius aialis peccauere. ſ. interpretes ara
bicorũ librorum. Et philoſophi ac medici qui ex malis interpreta
tionibus in errorẽ elapſi ſunt. Peccauit enim Simon ianuẽ
ſis qui librũ de ſimplici medicina Serapionis ⁊ Albucaſim
interpretatus eſt. De quo libro Albertus alemanus libro. xxv.
ſuo de aialibus: capite de aialibus a littera. T. incipientibus
de thiro loquens: mentionem fecit. Peccauit ⁊ Raynaldus
de villanoua q librũ de virib⁹ cordis Auicẽne ex arabico in
linguã latinã male interpretatus eſt. Peccauere quoqȝ illi q
cũqȝ fuerint q halìabatẽ ⁊ alios nõnullos interpretati ſunt au
ctores arabicos. Neqȝ delictũ hoc in libris medicine ſolũ: ſed
in libris Ariſtotelis q ex arabica in latinã deducti ſũt linguã
euidẽter cõmiſſuȝ eſt. In ijs eni oĩb⁹ ubi viperã interpretari de
buerãt: illic thirꝫ interpretati ſũt. nec mirꝫ qm̃ eorum pleriq arabicã
ignorãtes linguã aliorũ ſuffragio uſi ſunt. eo qppe mõ quo
Simon ianuẽſis abrahã iudei auxilio in libri de ſimplicibus
medicinis Serapionis ⁊ albucaſis interpretatione uſus eſt.
Ignari eni ut dixi lrãrum arabicarum neqȝ noĩs hui⁹ theriaca ethi
mologiã itelligẽtes: putãtes eã nõ a ſui ↄferẽtia ſed ab ingre
diente poti⁹ aiali: theriacã dici: credidẽ thirũ illius aialis eſſe
pticulare nomẽ. q̃re ubicũqȝ apud arabes nomen aialis the
riacã ↄficiẽtis inuenere: ipm thirũ iterpretati ſunt. cũ tñ viperã
interpretari debuerãt: itaqȝ oĩs hui⁹ erroris cã fuit ⁊ arabicarũ
litterarum ⁊ huius greci noĩs ethimologie inſcitia. ſi eni theria
cã ab hoc noĩe thirion deriuari. ⁊ thiriã ferã ſignificare ſciuiſ
ſent: thirum pfecto vnum ſpãle aial eſſe non dixiſſent. Quo
errore factũ eſt ut non noĩe ſolo ſed uſqȝ ad rẽ pceſſerit igno
rantia. cũ magna ex theriace carentis hoĩum iactura. Et ut
horum error magis detegat̃. cũ arabicas matres nõ habeam⁹
a Serapionis capitis initiũ faciemus. ex quo de facili tota inter
pretũ denudabit̃ iperitia. Nec alicui ſupfluũ uideri debet ſi
uerba oĩa Serapionis ⁊ Dioſcoridis ⁊ Galeni prim itrodu
xero. ijs enim tota interpretum eluceſcet inſcitia. Ait igit̃ Se
rapio. Labame alfabai. i. caro thiri. Galenus caro thiri cale
facit ⁊ deſiccat. Mos fuit huius interpretis in hoc libro noĩa
p̃ pponere arabica. dehinc ſuã ſubdere interpretationẽ. ppo
ſuit ergo hec duo uerba uel ſilia. ſiue enim hec ſiue alia nihil
intereſt. vnum hoc eſt uerũ. ꝙ thirum nomẽ minime pponit
ſed ipm in eorum noĩuȝ arabicorum expoſitione ſubdixit. ſunt igit̃
iſta duo noĩa pſata labame alfabai. ijs ppoſitis interpretat̃
ea dicens. i. caro thiri. Certũ eni eſt horũ nominũ vnũ carnẽ
qõcũqȝ de illis duobus ſit: alterũ do aial vnum ſignificare p
ticulare. de cuius carne eſt preſens ſermo. Si ſic eſt. non igi
tur in matre arabica ſcriptuȝ fuit a Serapione hoc nomen
thirus. ſed hoc nomen ab interprete poſitum fuit. quare
Serapio non poſuit thirum in ſua matre. ſed vnum de duo
bus propoſitis noĩbus. nõ ergo fuit Serapionis ſed interp̃
tis vitiũ. Idõ ẽt p illud aduerbiũ ideſt liquido cognoſcit̃. cuȝ
dixit uerba Serapionis exponẽdo. ideſt caro thiri. hec eni eſt
interpretis non Serapionis expoſitio falſa. dicere eni debue
rat. ideſt vipe caro. ⁊ non thiri caro. Ex mõ itaqȝ loquẽdi viti
um hoc non Serapionis ſed Simonis interpretis faciliter
cognoſcit̃. cũ loco vipere thirũ appoſuerit. Quõ enim viperam
⁊ nõ thirũ iterpretari debuerat. nõ ſolũ ex ijs que circa initia
de noĩe theriace ſcripta ſunt cognoſci poterat: ſed ex totius ca
pituli Serapionis ſententijs ac uerbis pcipi poteſt. Nã totũ
hoc Serapionis caput a Galeno. xj° de ſimplicibus medici
nis libro. ⁊ a Dioſcoride greco de carne vipere aſſumptum
eſt. que oĩa non de thiro. ſed de echidna. i. vipera. ⁊ a Dioſco
ride primo ⁊ poſt eum a Galeno tradita fuerant. ut ipſemet
Serapio eorum auctoritates interponit. Que ego maioris di
lucidationis gratia ſm eorum ſeriem apponam. Dixit enim
dioſcorides. εχιδνης σαρξ ⁊c. quod totum ſic interpretat̃. Ui
pere caro ſi comeſta fuerit acutos reddit oculos. ⁊ renibus
congruit. ⁊ creſcẽtes manuum nodos ſiſtit. Oportet aũt poſt
ꝙ decoriaueris ipſam abſcindere caput ⁊ caudam pp graci
litatem que eſt in eis. Fabuloſa enim eſt que dicitur extremo
rũ abſciſſio ad q̃d i menſurã. reliquũ lotum ⁊ in fruſta ſectuȝ
coquendũ eſt cũ oleo ⁊ vino ⁊ granis ſalis paucis ⁊ aneto. Fe
runt autem pediculos gignere admittẽtibus. quod eſt falſum
tradunt etiam nõnulli longe ſenectutis eſſe comedẽtes ipſas
Arbitrant̃ ⁊ ſales ex eadem. non tñ eque operant̃. Imponat̃
aũt vipa in olam nouã ⁊ cum illa ſalis ſicuȝ tritarum ſexte qn
que uel ſex cyathis mellis. lutoqȝ obturat̃ os ole ⁊ torret̃ in
fornace donec fiant carbones ſales. poſtea minutim contritẽ
reponant̃ mixta illis ad faciendum bonum ſtomachuȝ nar
di ſpica aut folio aut marabatro pauco. Uides quonãmodo
Serapio a Dioſcoride de vipere carne carniumqȝ pparatio
ne ac virtutibus ⁊ ſale echidnarum omnia fere ſuſcepit. imo ꝙ
ſi eius uerba aſſumpſit. id enim quod Dioſcorides grece ſcri
pſit εχιδνης σαρξ. ideſt vipere caro. Serapio in matre arabi
ca ſcripſit. labame alfabai. quod poſtea interpres thiri caro
male interpretatus eſt. quod profecto interpretis vitium: etiã
a Galeni uerbis clariſſime dignoſcitur. Scripſit eniȝ. Echid
narum igitur carnes calefacientes ſiccanteſqȝ palam eſt ui
dere: conditas ut anguille. oleo ſale aneto ⁊ porro ⁊ aqua ſci
licet proportionali ijs. ꝙ autem mundificent per cutim totũ
corpus: ſuppetit tibi cernere ex ijs quoqȝ que expertus ſum.
Uides igitur Serapionem in hoc capite Dioſcoridem ⁊ Ga
lenum imitatum fuiſſe. Narrat quoque Galenus ea que de
viperis in cura lepre tam a caſu ꝙ a deliberatione in vino in
fuſis dum iuuenis eſſet eueniſſe conſpexit. De quibus ipſe
etiam Serapio ſic ſcripſit. Et iam uerificauit experientia ꝙ
thirus quando ponitur in vino ⁊ bibunt ex eo leproſi ingroſ
ſatur cutis eorum tota. deinde cadit ſicut cadunt teſte ⁊c. que
omnia in loco prefato a Galeno ſumpta ſunt. Quare ſi Dio
ſcorides: ſi Galenus de echidna ſiue vipera hec omnia talia
dicta pertractauerint ⁊ hos duos Serapio in hoc capite imi
tatus ſit. cur igitur tale neſcio quid nomen hic interpres dedu
xit in medium. quod nomen uel fictum eſt nihil ſignificans
ſi ſic ut ipſi ſcripſerunt accipiatur. uel feram in genere ſi recte
accipiatur thirion uel thir ſignificabit. Error igitur huius no
minis non auctoris Serapionis ut quidam credidit: ſed in
terpretis potius fuit vitium. Nam Serapio ipſemet in ſue
practice libro tum alibi. tum ⁊ ijs in locis ubi de cura lepre ⁊
cura uenenatorum animalium ⁊ in confectione theriace agit:
ſemper de vipera: nullum de thiro vnꝙ fecit uerbum. cum
tamen ijs in locis de eodem loquatur animali de quo in pre
fato libri de ſimplicibus capite locutus fuerit. Similiter eti
am Auicẽna quinto ſui canonis libro de theriaca loquens.
⁊ quarto de cura uenenatorum ⁊ de cura lepre ⁊ ubique loco
rum ſui canonis nunquaȝ de thiro ſed de vipera ſuis ſcripſit
locis. ꝙ ꝙ in quarto libro de cura lepre ſic reperiatur. Et ut
in potu ſumat de trociſcis thiri. Et quinto ait. Deſcriptio
alia. Recipe trociſcorum ſquille aureos. xxviij. trociſcorum
vipere ⁊c. idem enim intellexit per thiri trociſcos ⁊ vipere
trociſcos. aliquando enim eos thiri: aliquando vipere nun
cupauit trociſcos. ſeu de vipera ⁊ ex vipera. Illi enim trociſci
thirij dicti ſunt ideſt ferales. Eos enim Galenus trociſcos
theriacales. Plinius theriacos: ideſt ferales nuncupatunt
Auicenna autem trociſcos thiri ſiue thiros ideſt ferales nun
cupauit. Cum igitur Auicenna ⁊ Serapio in ijs ſuis volu
minibus a Gerardo Cremonenſe viro in arabico prefatis
peritiore in latinam deducti ſint linguam: merito non de thi
ro ſed de vipera omnis ſuus factus eſt ſermo. Et hac etiam
de cauſa in libro Almanſoris ⁊ libro diuiſionum nunꝙ de
thiro ſed de vipera fit ſermo. ⁊ ſi forte in Auicenna locis pre
fatis thirum inueneris hoc rariſſime fit. per thirum ſerpen
tem potius ⁊ feram in cõi intelligendo: ꝙ vnum pticulare
animal. His igit̃ ſatis lucide monſtratum eſſe videt̃ peccatũ
huius nominis thirus non ab arabibus: ſed ab ijs interpreti
bus qui libros arabicos nõ recte iterpretati ſunt origiẽ tra
xiſſe. Id eniȝ quod de medicis dictum eſt codicibus: in Ari

ſtotelis quoqꝫ voluminibus de animalium hyſtorijs ex ara bica in linguam deductis latinam inuentum eſt. Nam ea p te que dixerat tertio libro ⁊ quinto viperam aial parere ſolaꝫ inter ſerpentes: ſui interpretes de arabica in latinam linguaꝫ thirũ interpretati ſunt. quo errore ⁊ Albertus alemanus la pſus fuit. qd̃ enim grece Ariſtoteles echin uel echidnã dixit illi mendoſe thirum dixere. cũ tñ viperam potius dicere de buiſſent. eo qppe mõ quo theodorus gaça vir illuſtris inter pretatus eſt. ⁊ quo noie Plinius ſemper uſus fuerat. Q̃ð igit̃ ignari litterarũ arabicarum interp̃tes. ij fuerint qui primo hoc nomen thirus apud noſtros finxerint: cum tñ arabes ip ſi auctores huius erroris nullam adhibuerint cãm: ex ijs ſa tis lucide demonſtratum eſt. Q̃uanta autem fuerit interp̃tũ ⁊ ſcriptoꝝ imperitia. hoc etiam nobis Galeni diuerſe interpre tationes oſtendunt. ij enim qui ex arabica in latinam interp̃ tati ſunt linguam: thirum loco vipere deduxere. qui võ ex gre ca in latinam linguam: echidnam uel viperam interpretati ſunt. Adeo autem in ijs creuit error ut noſtri temporis imp̃ſ ſores eiuſdem libri de ſimplicibus medicinis Galeni priores libros ſex ex arabica: ⁊ poſteriores ex greca ſumẽtes mõſtruo ſe impreſſerint. quo factum eſt ut codeꝫ eſt in libro a ſeptimo libro ad anteriora thirus. a ſeptimo uſqꝫ in calcem echidna reperiatur.

¶ Generalis diſputatio contra philoſophos ac medicos lati nos de animali theriacam conficiente: ⁊ hoc nomine thirus male ſentientes.

OCcaſione horum interp̃tum loco vipe thirum falſo interp̃tãtiũ: plu rimi ac fere oẽs iuniores philoſophi ac medici la tini qui de hoc aiali locuti ſunt in erroreꝫ incide rũt. ſeniores qppe ab interpretibus: iuniores aũt ⁊ ab interp̃tibus ⁊ ab alijs philoſophis ⁊ medicis ſeniorib⁹ ſui erroris occaſionem accipientes. adeo ut non ſolo noie qd̃ tolerari poſſet uerum ipſa quoqꝫ re decepti ſunt. quorum fa moſior iter philoſophos fuit Albertus alemanus qui in ſuo de aialibus libro diſtincta duo de vipera ⁊ thiro ſcripſit capi ta: multa de thiro ⁊ falſa ⁊ confuſa ſcribens. Ipſe enim ſui er roris occaſionem ab interpretatione libri de aialium hyſto rijs ex arabica in latinam facta linguam: ⁊ a capite Serapio nis ſuprascripto incaute ſumpſit. Cuius ueſtigia plurimi ſub ſecuti ſunt. Petrus de appono in concilio ⁊ alibi. Nicolaus florentinus. Aggregator de dondis ⁊ alij plures Alberto iu niores. licet eo etiam ſeniores fuerint medici qui circa hoc p̃ ne errauerint. Cõtra quos quidem in communi primo rõni bus quibuſdam utar. dehinc ſingulatim contra nonnullos diſputabo. Noſtre autem diſputationis initium contra hos potiſſimum qui ab interpretibus errorem ſumpſerunt. q̃ q̃ contra eoſdem etiam interpretes et rõnes vim habeant: hinc ordiri oportet. Humay arabs theriace andromachi expoſitor ſic ſcripſit. Incipiamus ergo ⁊ dicamus quare dicitur theria ca. dico ergo q̄ ipſa noiat̃ pp duas cauſas quarũ vna eſt pp iuuamentum ſuum ad puncturam reptilium hñtium vene na. nam ipſa noiant̃ grece thiria. Nomen ergo theriaca a no mine greco deſcendit. qd̃ ſi grecum eſt a grecis mutuari de bet. ſed apud grecos hec ſola duo reperiunt̃ noia: a qb⁹ hoc nomen theriaca deriuari poteſt. ſ. thir. ⁊ therion. hec autem duo non vnum pticulare aial ſed cõe qd̃ eſt fera uti p̃diximus ſignificat. Q̃uare non recte dixerunt dicentes thirum ẽẽ aial vnum particulare ex quo theriaca denoiat̃ ⁊ conficiatur. Ad hec ſi hoc nomen thirus ex quo ut dicitur theriaca conficitur vnum ſignificaret aial pticulare: tale pfecto ⁊ ſui bñficij cau ſa cum theriacam conficeret: ⁊ ſui curationis gratia cuꝫ vnũ de aialibus eſſet uenenatis a philoſophis ⁊ medicis naturas ſerpentum contemplantibus ⁊ ex eo theriacam conficiẽtib⁹ accurate pertractatum fuiſſet. eſſet enim in ſenioꝝ philoſopho rũ ac medicoꝝ libris famoſiſſimũ ac celebratiſſimum aial qd̃ minime factum eſt. ſub hoc enim noie thirus a ſenioꝝib⁹ gre cis arabibus aut latinis de nullo tali pertractatum eſt animali

Nam neqꝫ Ariſtoteles in uera matre: qui eſſentiã aialium eũ operationibus: generationem: ⁊ vitam: tã per hyſtorias q̃ in cau ſarum redditione tradidit: de thiro aiali pticulari nihil ſcripſit. Neqꝫ Nicander poeta qui de ſerpentibus poema inſcriptum theriaca compoſuit. Neqꝫ Dioſcorides qui de uenenatis aia libus plura ſcripſit: Neqꝫ Cornelius celſus: Neqꝫ Lucanus: neqꝫ Plinius qui animalium hyſtorias: neqꝫ Galenus qui de uenenatis animalibus plura ſcripſit ⁊ eorum curis: Neqꝫ Herodotus hyſtoriographus: neque ſtrabo coſmographus neqꝫ Solinus qui de plurimis ſerpentum ſpeciebus perni tioſis agunt. Nec tandem arabes. ſ. Humay Andromachi ex poſitor nec Serapio nec Auicẽna q̃rto canonis libro ubi de plurimis animalibus uenenatis ſingulatim ſcripſit: de thiro ipſo tanq̃ de vno pticulari animali nõ dixero tractauere ſed nec vnum de eo fecere uerbuꝫ. uel ſi forte licet rariſſime apud arabes dictos inuentum fuerit hoc nomen thiria uel ſimile non pticulare ſed generale nomen. ſ. feram aut ſerpentem in telligere voluere. Ji enim p̃fati philoſophi medici hyſterio graphi coſmographi ⁊ poete. de baſiliſco. cathoblepe. aſpide. hyrundine. ceraſte. cherſidro. hidra. ſepa. iaculo. amphiſbe na. ſcitali. chelindro. chenchri. amodite. pharia. echidna id eſt vipera: ⁊ alijs pluribus uti ſuperius traditum eſt. naturas ſi gna ⁊ accidentia externa ⁊ interna ⁊ curaꝫ diffuſe ſatis tracta uere. de thiro autem penitus nihil. Et ſi forte in aliquo libro ab ijs edito thirum inuenerit: non hoc in matre greca aut arabica: ſed in latino exemplo vitio interpretis uti diximus vitiatum reperies. Cedant igit̃ iuniores latini philoſophi. ce dat omnis noſtra medicoꝝ turba: q aut ſcriptis ſuis aut vi ua uoce thirũ aial vnuꝫ pticulare p̃dicant. ex quo ⁊ paſtillos theriacos ⁊ theriacam confici dicunt non eniꝫ thirus dĩ. ſed echidna uel echis grece: latine võ vipa. Hec igit̃ ſit noſtra cõ tra iuniores latinos cõis diſputatio. qua oẽs conuincuntur medici ⁊ philoſophi: dicentes thirum eſſe nomen aial vnum ſiue ſpẽm vnam ſerpentis ſignificans ex quo theriaca confi ciat̃. Eſt enim nomen monſtruoſum ⁊ fictum. Nunc autem ad eos ſingulatim accedamus: quorum aliqui non ſolo noie ſed nominis occaſione in ipſa quoqꝫ re non parũ deliquere. Si enim p̃fati ſolo peccaſſent noie: ipm thirũ dicentes ẽẽ aial qd̃ theriacam ingredit̃: re autem id acciperent qd̃ eſt vipera: cũ illis pfecto nulla mea eſſet contentio. Cęterũ cum ex noie inſcitia in rei errorem inciderint: adeo ut in theriaca nonnul li animalia perniciõſiora: aliqui võ ea ſola ſumi debere dicãt que ex ſiria aut egypto exportari debeant: ita ut tota fere ho minum multitudo hac glorioſiſſima careat confectione que theriaca dicitur: putantes nonnulli animal illud eſſe qd hor rendum oculis noſtris monſtruoſum: adeo ut ſolo hoc noie qd̃ eſt thirus terrant̃. Idcirco nullo me pacto cõtinere ualui quin contra hos licet in ceteris approbatiſſimos de hoc age rem animali.

¶ Specialis diſputatio contra Albertum alemanum philo ſophum. de thiro.

ALbertus itaqꝫ alemanus q apud lati nos plurima ſcripſit de aiali bus: viperã a thiro poſuit diſtinctam. de eis duo faciẽs capita: libro. xxv. de thiro littera. T. de vi pa lr̃a. U. De thiro qppe reptio pluria nõ i noie ſolo ſed re quoqꝫ mendoſa ac ſibi iuicẽ 9ria ſcripſiſſe. Et ut er ror iſte magis cognoſcat̃ Ariſtotelis vba de q̃tuor anguib⁹ ⁊ Alberti dicta mox apponenda videntur. octauo eni de aialiũ hyſtorijs libro ſic ſcribit̃ ab Ariſtotele uti Theodorus gaça re cte interp̃tat̃. Anguiũ quoqꝫ ictus per loca plurimũ differũt Aſpis eni anguis ex quo medicamẽtũ illud putrificũ cõpo nũt in affrica gignit̃. Cui⁹ ictui nullũ remediũ eſt. De hoc ait Albertus ibidẽ. Adhuc morſus ſerpẽtum magnã ſm loca ac cipit diuerſitatem. quoniam draco quidem eſt in terra ethio pie ex quo generatur quedam thiri ſpecies ex qua accipitur enuchon hoc eſt uenenum peſſimuꝫ contra qd̃ nulla eſt me dicina. Id quod Ariſtoteles in matre greca aſpidem ai

ſie.iſte thirum uocauit.ſilr ſuperflue appoſuit ipm ex draco ne generari.non igitur nomine ſolo ſed re ipa quoqz defecit. qm̄ thirum loco aſpidis accepit.De alio etiam ſerpente ſub ſequenter dum de aſpide loqueretur ſubdidit. Naſcitur eo dem in agro in quo laſer ſerpens quidam puſillus cuius re medium lapis eſt quem ex ſepulchro cuiuſdaz regis antiqui accipiunt.eoqz perfuſo ex vino bibunt. Et de hoc Albertus inquit.Silr aūt in loco libie quem alkian uocant eſt ſerpens paruulus ualde qui morſu ſuo inficit ↄ interficit hoies.ↄ fer tur q contra morſum eius nō ualet aliquid niſi lapis qui ac cipit in antiquiſſimis regū ſepulturis q ſibi ibi die balſamū cū humore egreſſo de corpore mortui.hic accept᷒ ↄ raſus in vino ↄ in potu datus ol hoc uenenū reſtrigere. De tertio ſer pente inquit Ariſtoteles.Serpens quidam minutus eſt quē aliqui ſacrū appellant:quem angues premagni fugiunt.ma gnitudo huic ad cubitū.ſpēs hirſuta gcqd momorderit con tinuo circiter putreſcit.de quo Albertus. Inuenitur aūt thi rus ſiue ſerpens quidaz quē greci alkineni dicunt. latini aūt qdā eū uocant baſiliſcū.alij uerius uocāt eū regulum.eo q eſt ſerpentū rex.quem alij ſerpentes ēt magni fugiunt.cum tn̄ in longitudine non excedat cubitum.ↄ eſt piloſus in toto corpe ↄ qn̄ mordet aliqd aial uel hoiem cito putrefacit ea que circū ſtant morſu ex calore ueneni.Ecce quonāmō id qd Ariſtote les minutum uocauit ſerpentē Albertus thirū nuncupauit. Et id qd Ariſtoteles dicit:quoſdam illum ſerpētem uocaſſe ſacrū:ipſe Albertus dicit grecos eū baſiliſcū nūcupaſſe.nō ſo lum enim thirū de hoc ſerpēte finxit nomē.ſed baſiliſcū etiā nomen thiri appellauit.De quarto ſerpente ſcripſit Ariſtote les.Eſt pterea in indica regione ſerpens paruus cuius vni᷒ remedio carent incole.De hoc aūt Albertus inqt. Silr aūt in india inuenit̄ qdam paruus thirus quem uocāt baſiliſcū ↄ morſus hui᷒ eſt adeo fortis ↄ calidi ueneni q contra ipſum nō ineniſ medicina.Ecce quonāmodo in hac quoqz ſerpen tis ſpecie noie peccauit ipm appellādo thirū:quem ſerpentē paruum nuncupauit Ariſtoteles. Baſiliſcum quoqz in hoc loco thirum nuncupans:nō noie ſolo ſed re etiam deliquit. Tanta eſt enim huius viri in ijs noibus cōfuſio:ut nemo qd ſenſerit de ijs accipe ualet. hic eni thirum uocat baſiliſcum cum tn̄ inferius libro.xxv.baſiliſcum in littera.B.a thiro di ſtinctum poſuerit. Ex ijs itaqz ſatis notum eſt Albertū in ijs quattuor ſerpentum ſpēbus aut ſaltem tribus grauiter peccaſ ſe.eas.ſ.thiros appellando:ac baſiliſcos.cum tn̄ Ariſtoteles in matre greca aſpidem vnā de illis:ↄ alias ſerpentes ſimplr nuncupauerit. In quem errorem libro ēt.xxv.littera.T. ma nifeſte incidit.loquens eni de thiro circa capituli finē: duas thiri poſuit ſpēs.eaſdem.ſ.quas pfato loco libro.7°. tertiam ac quartam poſuit.ſic dicens in littera.T.Peius tn̄ in hoc ge nere ſerpentis.ſupple qui thirus dr̄:eſt quoddam genus par uum cubitale in longitudine cuius pellis eſt hiſpida piloſa.ↄ cuius morſus peior eſt ↄ putrefaciens corpus ex loco vulne ris in circuitu.ↄ ſic occidens.Deinde ſubiunxit. Thirus aūt indie qui minor eſt q̄ cubitus pernitioſus eſt ſuper oēs alios thiros. Et due ſpecies ſunt ille quas libro.7°.tertiam ac q̄rtā poſuit in ordine.licet illic thiros hos baſiliſcos libie ↄ indie. hic autem thiros ſoluz nuncupauit.ij igitur ſunt errores in quos occaſione interptis pfatus Albertus incautus incidit. Preter hos thiros libro 7°.aliam thiri ſpēm poſuit Albert᷒ quā apud nos eſſe dixit. Adhuc autem non oportet latere q thirus apud nos eſt ſerpens qdaz anteriora ſui corporis eri gens de quo ſupra diximus.ↄ de carnibus eius recipitur in cōpōne theriace.hic aūt nō utimur ſic thiro ſed pro genere ſerpentis qd ſub ſe multas continet ſpēs ſiue calidū habeāt uenenum ſiue fridum.per que vba tria colliguntur. Unum eſt q apud nos vna ſit thiri ſpēs:ex qua fit theriaca. Secun dum eſt q thirus iſte ab alijs quattuor ſerpentum ſpeciebus quas ſupius thiros uocauit:apprime ſit diuerſus.cum vnuz aial pticulare ſit ex quo theriaca conficitur.Tertium eſt q cū ſuperiores ſerpentes thiri dicuntur:tunc hoc nomen thirus

pro vno ſerpentum genere capit̄:qd ſub ſe multas continet ſpēs:ex quo baſiliſcus ſub eo cōtineatur.Quibus ex uerbis vna colligitur diuiſio.vz q thirus vno mō dicatur de ſpecia li animali qd apud nos theriacam componit.Alio modo eſt genus ſerpentum ſub ſe plures continens ſerpentum ſpēs. puta baſiliſcum ↄ alios.Sed certe ſi ea que ſcripſimus recte conſideraueris in ijs plura inuenies nō recte dicta. hoc eniz dictū ad placitum ↄ falſo dictum eſt.Ad placitū qdē qm̄ nec ab Ariſtotele nec ab ullo philoſophoꝝ aut medicoꝝ vnq̄ inuē tum fuit ut thirus ſit vnum ſub ſerpente cōe nomen ↄ genus ſub ſe tamen plures cōtinēs ſerpentes.ſed thirion eſt ſerpen tum genus cum thirion ferum ſignificet.ↄ ſi tale forte reperi es hec non in matribus ſed vitio interpretuz factū inuenies ut ſuperius monſtratum eſt.Falſo aūt dictum eſt.qm̄ illud p ticulare aial qd theriacam ingredit̄ non thirus ſed vipera dr̄.Falſum etiam quoniam thirus non eſt alicuius generis ſerpentum nomen.ſed therion uti dixi. Patet igitur q̄ tam in ſe Alberti dictum contineat ueritatem.hoc ſoluz.ſ.q apud nos animal reperit̄ erecto incedēs capite:ex quo theriaca cō ficitur apud nos.Et q̄ plura alia neceſſe ſit ad hoc habere ſi gna ultra hoc q caput erectuz deferat:ut tale animal theria cam ingrediens a ceteris dignoſcatur ſerpentibus.hoc enim aial eſt vipa ↄ nō thirus uti pbauimus.Id tn̄ qd mihi dubi tationē de hoc aiali apud nos inuento inducit ex quo dicit confici theriacam:eſt utrū iſtud aial de quo hic loquit̄ ſit illō de quo libro.xxv.littera.T.agit ubi ſic dicit.Thirus aūt qui apud nos abūdat eſt ſerpens duorū aut triū cubitoꝝ ↄc̄.Nāz ſi ſic:tunc eius dictū eſt falſuz.qm̄ de hoc i littera.T.ipſemet dicit ipm non eſſe uenenoſum ↄ eē nigrū.aial aūt ex quo the riaca conficit̄ uenenoſum eſt in medio uenenatoꝝ conſiſtens gradu.ↄ flaui nō nigri coloris.Si nō:cur ergo in littera.T.di minutus fuit:eā derelinquēs thiri ſpēm que nature humane cōmodior putat̄.cū ex ea theriaca ↄficiat̄.Dices fortaſſis de eo thiro tradidiſſe in pncipio cū dixerit vnam thiri ſpēm in apenninis italie montibus repiri.ſed neqz illud illius inſufficiē tiā excuſat.qm̄ aial ex quo apud nos theriaca conficiat̄ non in ſolis nutritur apenninis montibus ſed ubiqz per totam ita liam.Sua ēt inſufficientia magis cognoſcet̄:ſi ois ab eo in lit tera.T.tradita de thiro colligant̄.Nam ibi ponit thirum in iordanis ſolitudine.Alterum in italie apenninis montib᷒.Al terum dicit inueniri apud nos non uenenatum.Alteꝝ apud ethiopias quem dicit uenenatū in p gradu.Alterum in libia. Alterum indicū quos duos baſiliſcos appellat.de ijs oibus ex duobus ijs thirijs dictis baſiliſcis nō fit theriaca. Ex illo quem dicit littera.T.eſſe apud nos cū nullū in ſe contineat uenenum ſilr non fit theriaca. Ex ijs igit̄ ſolis ex uerbis ſuis theriaca ↄficiat̄:vz ex thiro in iordanis ſolitudine:in italie ape nninis montibus:ↄ thiro ethiopie ſub cancro.hoc aūt falſum ↄ diminutum eſt.qm̄ ↄ in aſia tota ↄ affrica:ↄ europe pabus aial theriacā cōficiens inuenit̄.ſ.vipa.de ea enim vipa in mi nori aſia inuenta Galenus.xi°de ſimplicib᷒ medicinis libro ſcripſit:nōnullos:ↄ caſu:ↄ deliberatione ſanatos ex potu vi ni in quo vipera in illius regionis agro extincta fuerat. qua re animal theriacam conficiens non ſolum in illis prefatis locis ſed alibi etiam repit̄.Ridiculum enim eſt credere q qui theriacam conficere uelit neceſſe ſit uel ad iordanis ſolitudi nem uel ad ethiopas uel ad apenninos italie montes accede re. Quare ſatis notum eſſe puto: Albertum libro.7°. ac li bro.xxv.littera.T.de thiro non ſolo nomine ſed re quoqz ma le ſenſiſſe. Ad hec ſua dicta contraria ſunt ijs que a ſapienti bus medicis tradita ſunt. Galenus enim ↄ alij aſpidem ↄ ali as reſpuunt ſerpentes que in pmo ſunt uenenatorum gra du eo q nimia ſui uenenoſitate mortem potius q̄z ſalutem inducerent. Ipſe autem Albertus littera.T.contrarium dixit Eſt autem genus thiri uenenoſum ↄ eſt ordinis pmi qd licet carnibus ſuis infecta curet membra ſicut lepram ↄ uenenata propter qd theriaca de carnibus eius conficitur ↄc̄. Ad hec peccauit Albertus non in ijs ſolis que de Thiro prefata

ſunt. ſed & circa plurima ſui acciſis. De exuuijs eñ de ethio pie thiro loquens dixit. Hic ſerpens in ethiopia ſub cancro more draconis ſe expoliat p̄: inter oculos p̄ ſoluendo. ita q̄ quaſi acus appet. & deinde ſub capite & poſtea ſub ſpatio vni⁹ noctis & diei de toto corpore p anguſta tráſiens deponit & ſic redit ad iuuentutē. Per hec enim aſſerere vī̄ hūc exuuiarū modum ſoli thiro ethiopie pp̄riū eē. qḋ nō eſt. cū iſte modus exuuiar̄ oibus ſerpētibus ab Ariſtotele octauo de hyſtorijs aialiū libro accōmodatus ſit. cū dixit. Uipera & exuit rā uere q̄ autūno. Cum ſerpēs exuere incipit ab oculis primū detra hi aiunt. ita ut obcecari videanẛ ijs qui rem nō intelligunt. tū caput exuitur. glabrū eni hoc diuz anteq̄ reliquū corp⁹ ap paret: quin ipſe Albertus ſup illo Ariſtotelis texto de thiro ſimpliciter exponit dicens. Thirus autem ſerpens p̄us expo liat &c. varie igiẛ de eodē in diuerſis loquiẛ locis. nūc de thi ro ſimpliciter: nūc de thiro ethiopie: eundem ponens exuuia rū modū tanq̄ de re ſibi ignota decens. qḋ pfecto ei accidit ex male interpretum tráſlatione. qui thirum & loco vipere & loco ſerpentis ſepe uſi fuere. Amplius de hoc aiali quo ad eius generationē in dictis ſuis vī̄ diuerſitas. Nā libro. xxv. littera. T. de thiro ſic dixit. Hic ſerpens eſt de genere vipere qz p̄ itus ouat. & poſtea extra parit aial. de quibus uerbis hoc p̄ falſum eſt. vz thirū eſſe de gñe vipe. quaſi uelit viperam ge nus eſſe & ad alia & ad thirū qḋ nō eſt. vipa eni eſt ipſe thirus ſi pro thiro aial cōponēs theriacā accipiaẛ. Si aūt thirus pro cōi gñe pluriū aialū accipiatur ut in 7° dixit libro: ita ut ſub eo baſiliſcus contineaẛ: falſum eſt q̄ thirus ſit de gñe vipere. non enim ſub vipa baſiliſcus contineẛ. quare hoc illud dictum nullam in ſe ɔtinet ueritatē cū dixit. Hic ſerpens eſt de genere vipere. Imo dici debet. hic ſerpens eſt ipſa vipera. neque hu iuſmodi ūba ſcripſiſſet ſi tb̄ riace nomen a thirion non a thi ro ficto uocabulo feram in gñe non aūt animal aliqḋ ptīcu lare ſignificante: ſciuiſſet. Item ſermo ille contrarius eſt ijs que ſcḋo libro tractatu ſcḋo cap̄ quarto ipſemet ſic ſcripſit. Oia enim gña ſerpentum faciunt oua p̄ter thirū ut dicit Ari ſtoteles. & eſt corrupta ſua littera. qm̄ ille qui uere thirus eſt notus eſt apud nos & ſit ex ipſo theriaca. & facit oua. ſed ſer pens qui gñat aial eſt vipa que & ſepe cum uterus eius cōpri mitur emittit aialia duo uel vnum & aliqñ plura. in ijs enim uerbis manifeſta apparet cum p̄fatis contradictio. apparet etiaz falſitas Ariſtotelis enim: ut inquit Albertus ſententia in illo loco. tertio hyſtoriarum de aialibus libro eſt q̄ vipera in lucē edit animal: ceteri ſerpentes oua & ea incubant quod autem in matre Ariſtoteles dixit de vipera Albertus interp̄ tatione indecenti deceptus dixit de thiro. Et dicit litterā eſſe corruptam de quo dicto ſub ſenſu Alberti mentitur. Dicit enim thirum pp̄rie ex quo ſit theriaca parere oua. inde falſaz eſſe litteram. uere mendoſa eſt. non in eo ipſo ſenſu quem Al bertus habuit. Credidit enim mendoſam eſſe crede. & dici de bere. q̄ thirus parit oua non aial viuū. qḋ falſum eſt. qm̄ Ari ſtotelis ūba de vipera ſunt ut patet & in Theodori gaze inter pretatione & in matre greca & in hoc loco principio quarti li bri de aialium ptibus. & in fine quinti de hyſtorijs ſemp eniz de vipera loquens ſimilia ſcribit de vipera & non de thiro fi cto noie. quare Ariſtotelis littera ſub ſenſu Alberti minime mē doſa eſt. ſed in eo quippe mēdoſa eſt q̄ vipe loco iterpretator ex arabica in linguam deducens latinam: non vipera ſed thi rum ſcripſit. Contradictio aūt in ſuis apparet dictis. qm̄ id qḋ in pīu negat littera: alibi confirmat. hic enim negat thirū parere aial dicens ipz parere oua. in libro ūo. xxv°. littera. T. penitus ɔ̄riū dicit. Hic ſerpens eſt de gñe vipe qz p̄ int⁹ ou at & poſtea extra parit aial. Et. 13° libro tractatu ſcḋo capite 4° ſic ſcripſit. Et ſilr quodāmō facit thirus hic enim generat qui dē aial. ſed prius concipit ouū in ſeipſo: ſicut ſepe dictum eſt. Quā manifeſta igiẛ ſit inter dicta ſua de thiro in locis diuer ſis ɔ̄rietas & falſitas ſatis monſtratum eſſe puto. Hec aūt ideo euenere qm̄ qd uere eſſet thirus ignorauit inſcitie cuius cā mala ut diximus fuit interpretum arabicorum libroꝝ inter pretatio qui id qḋ nūc ſerpentes nunc viperam interpretari debuerant thirū falſo interpretati ſunt. tam in libro Serapio nis de ſimplicib⁹: q̄ in pluribus alijs ſapiētū medicoꝝ arabico rū: q̄ & in Ariſtotelicis conſcriptionib⁹ ex arabica in linguaz deductis latinā. quoꝝ potiſſime occaſiōe auctor hic in ſuo de aialibus libro in hos p̄fatos incidit errores. Nec mireris ſi contra Albertum plurimis de thiro inſtiti rōnib⁹. Hoc eniz de induſtria feci eo q̄ hic vnus inter latinos de p̄miis ſit: qui de aialibus: potiſſime de thiro: plura ſcripſerit. & quicquid ſe re ceteri ſcripſere philoſophi aut medici latini: hunc imitan do & incaute malas interpretationes inſpiciendo decepti ſunt. Et hac de cauſa de ceteris pauca admodum: cum de malis interpretationibus & Alberto alemano plura dixerimus: diſ putanda ſunt.

¶ Spālis diſputatio ɔ̄ Nicolaū medicum de thiro.

Nicolaus in antidotario magno in the riace magne cōpoſitiōe nō pa rum differt. capite enim trociſcorū de vipera ſic ſcripſit. Trociſci de thiro q̄ in magna galeni the riaca recipiunẛ ſic fiunt. Inuenias thiros in lon gitudine vnius palmi exiſtēs: oculos hñtes rubeos: & linguā mobilē: & cornua in modum grani frumenti. caput & caudā tribus digitis menſuratis abſcinde. medium qḋ remanet ex coria. Hic vir pfecto vnum ſuo mō finxit thirū mōſtruoſum a ſapiētibus noſtris incognitū. Cui⁹ caput ceraſtis ſiue cornu te caput. Lōgitudo ūo iaculi uel ſm Colinū baſiliſci. quo cir ca nō parū de hoc miror viro. qui in componendis medica minibus adeo celebris putaẛ: q̄ in hac oīum cōpōnum dña tā breuiter diminute ac falſo pceſſerit. Falſo inq̄: qm̄ id aial qḋ theriacas cōficit paſtillos: nō thirus uti probatum eſt ſed vipa dī. falſo & qm̄ nō cornutū aial neqz tā breue ſed longius cognouē philoſophi. Diminute ūo qm̄ notas eas qb⁹ tale aial a ceteris & a ſeipſo diſcernitur a galeno & ceteris ſenioribus po ſitas: minime diſputauit: que note ut ſup̄ius patuit plurime ſunt. nō eni eo q̄ cornua habeat: aut eo q̄ eius longitudo vni⁹ ſit palmi: vipa a ſapiētib⁹ dat cognoſci. ſed eo q̄ caput latū collū gracile. & de reliquis tam internis q̄ externis que ſupe rius tradita ſūt. Ad hec utrum ea ſumanẛ que montana aut marina aut fameſcens aut ſitibus affecta paſſionibus in ſu perioribus declaratis: & quo tpe an eſtate an uere an autūno minime diſputauit. Tā ɔ̄ igiẛ magne theriace cōfectionē ijs ne ceſſarijs decorauit rebus: quibus nomē ſui antidotarij: quo magnū nūcupaẛ: ornari debuerit. quare diminutus fuit. Ne qz ſcio quo nā mō theriacam iſte compoſuerit qui monſtruo ſum animal nuq̄ inuentū inuenire curauit. Et de Nicolao iſto hec ſatis ſint.

¶ Spālis diſputatio cōtra Petrum de appono: de thiro.

Petrus de appono qui librum Cōciliato rem & libellū de uenenis cōpoſuit: ſi nō re: noie ſaltē peccauit. Scripſit eni hec i ſuo ɔciliatore dif̄a. 127. de theriaca loquens. Et dī ibi ro ſerpēte qm̄ carnes ingrediunẛ ipſius in eaz. & ſunt uelut radix & baſis iſtius medicine. ita q̄ eis priuatis de ſtruiẛ ipſa. & dif̄a. 179. Sciendum q̄ theriaca eſt multiplex ſm diuerſitatem componentium. Cui tamen illud nomen pp̄ri⁹ conuenit: theriaca: eſt magna andromachi aut galeni in quā caro ingreditur thiri ſerpentis vnde nominationem eſt ſorti ta. que autem hanc nō ſuſcipit metaphorice diciẛ theriaca. ut que diateſſaron. eo q̄ ad illius ſimilitudinem uenenorum depellat nocumenta. Et idem libro de uenenis de cornu p̄ cuſtodia loquens dixit. Unuz eſt ſicut cornua ſerpentis que ſudant aduentu. ſ. napelli & thiri & fellis leopardi. Et eodem libro. Et ipſe. ſ. andromachus eſt adiungēs carnes thiriorū & terram ſigillatam. Ex quibus tres eliciuntur errores. Unus quoniam in ijs omnibus libris thirum cum ceteris in hoc errantibus putauit eſſe nomen animalis proprium theriacā conficientis. qḋ manifeſte in ſuperioribus improbatum eſt. Alter error eſt qm̄ theriacam a thiro ingredientis putauit

dici.hoc ẽt in ſupioribus mõſtratũ: ĩ ẽ falſuz. Tertius error a 2° depẽdẽs: dicẽdo theriacã magnã ꝓprie dici theriacam: qꝛ thiri caro eã igredit̃. cetere ĩpꝛop̃e ⁊ metaphorice ut diateſſaron ⁊ alie. cũ illa caro eã nõ igrediat̃. dici tñ theriacã a ꝯferẽtia qm̃ cũ ipſa magnã hñt ſimilitudinẽ. hoc aũt dictũ falſũ eẽ vꝫ ꝓpe dici theriacã eo ꝙ thiri caro ingredit̃. a ꝯferẽtia eni nõ a cõponẽte dicta fuit. cũ eẽ. magnã theriacã plurima ⁊ ſimplicia ⁊ ꝯfectiões theriace dicebant̃ ſicuti ea que Antiochi regis a Plinio ponit̃ ut in ſupiorib᷒ demõſtratũ ẽ. Nõ igit̃ cetere metaphorice aut p ſilitudinẽ ad eã que magna dr̃ theriace dicunt̃. cũ ante theriace magne inũtionẽ ab Andromacho: nõnulle de illis theriace dicebant̃. Hoc tñ ꝯcedim᷒ ꝙ cũ ⁊ ipa magne theriaca ⁊ cetere eo dicant̃ theriace qꝛ uenenatarũ ferarũ ſint medicamĩa: cũqꝫ ipa theriaca magna plus ꝓſtatĩ aduerſus ſilit̃ ferarũ morſib᷒ ꝙ cetere: hec eſt enim ſupra mitridatem ac cetera antidota: theriace magne ꝓeminẽtia: ꝙ ſub hoc ſenſu antidotũ ex carnib᷒ vipe ꝯfectũ magis theriaca. i. magis ferarũ uenenoſarũ morſib᷒ cõferẽs: dici poſſit. nõ tñ pp hoc cõcedendum eſt theriacas ceteras metaphorice ab illa magna dici theriacas. cũ añ eã theriace dicebant̃. Sic igit̃ auctor ille triplici circa v̾ba ſua errauit errore. minori tñ ꝙ Albertus ⁊ Nicolaus ꝓfatus. cũ ois error ſuus in noie pon᷒ ꝙ in re fuerit. Utrũ aũt per thirũ viperã intellexerit uel qd aliud: nomẽ nõ fecit. quare ſuus ois error manifeſtus fuit in noie. Qui tñ error in noie tãto ceterorũ erroribus intollerabilior putat̃: ꝙ to vir ille ſe grecas litteras didiciſſe fatet̃. potiſſime cũ in ꝯcilio ſuo quaſi nolum faſtidiuus latinorũ. Nũc Eti. nunc. palin. ſe pulcherrime dixiſſe putauit. Si igit̃ grecas hic dignus vir habuit litteras: cur nã theriace nomen grecũ ignorauit: cum nullus vnꝙ fuerit grecorũ qui circa hoc nomẽ deceptus fuerit. facile eni erat ei ſi litteras habuit grecas agnoſcere. thir ⁊ thirion nomẽ eẽ cõe ferã ſignificãs. nec ullũ eſſe ſpãle aial qđ ꝓprie thirus diceret̃ noie ut ſupius diffuſe demonſtratũ eſt. hec ſcripſi nõ ꝙ huc virũ ingenio ac doctrina ꝓclarũ nõ ſemper cõmẽdauerim ſed uenerãde v̾itatis gratia in ijs minimis nõ puduit tantũ in aliquo tãgẽ virum. ne forte ſue auctoritatis occaſione qđ tꝑibus noſtris fieri ſolet ceteri incaute deciperentur.

¶ Specialis diſpoſitio contra Aggregatorem de dondis Patauum de thiro.

Alter patauus fuit Aggregator de dondis vir ꝑfecto circũſpectus licet in hoc minime cautus. Hic eni ſuo errore magnã ceteris errãdi dedit occaſionẽ. Credidit eni thirũ vnũ ꝑticulare aial eſſe ut ceteri crediderãt: ex quo theriaca conficeret̃. In re aũt grauiſſime peccauit ipm tale aial diſtinctũ eſſe putans a vipa. Tractans enim de noib᷒ medicinarũ hoc nomẽ poſuit thirũ: Plinium: Serapionẽ: Auerroim: Albucaſim: ⁊ Haliabatem adducens ⁊ e Plinio qdẽ mẽtiens. cũ de thiro ſub hoc noie haud quaꝙ Plinium tractaſſe inueniat̃. de ceteris aũt. vꝫ Serapione de ſimplicibus: Albucaſi: ⁊ alijs: ignorauit eorũ uerba: vitio interpretũ. ⁊ Simonis ianuenſis: mẽdoſa fuiſſe ut ſupius mõſtratũ fuit. Tradẽs ẽt ꝯferentia ueneris: medicinas ad thirũ ⁊ ad viperã ſepatim poſuit plurimas. quarum medicinarũ loci diuerſitas pluribus peccandi dedit occaſionẽ. Cũ eni ad thirũ morſum diuerſa ab ijs que vipere nõnulla doceat medicamĩna: rõnabilr̃ vnuſqſqꝫ credere poſſet thirũ a vipa eẽ diſtinctũ. Sed eo vir iſte deceptus fuit qm̃ nõnulla diuerſa a diuerſis ad hec duo. ſ. thirũ ⁊ viperã cõmẽdata ĩuenit medicamĩa. At ſi recte inſpexiſſet interpretum vitium fuiſſe cognouiſſet. thirum enim in ijs ſcriptum inuenit arabibus: qui a Simone ⁊ Reynaldo de arabica in linguam deducti ſunt latinam ⁊ in libro de ſimplici medicina Serapionis: in libro Haliabatis: Colliget Auerrois: Auicẽne de viribus cordis: ⁊ alijs. Uiperam repit in Auicẽne canone: in Almanſoris practica: ⁊ Serapionis: ⁊ in Raſis diuiſionibus: in Galeno de greca in latinam deducto linguam: quare huius erroris occaſionem

poſteris ipſe non paruam dedit errãdi. Et ſi forte Auicẽnam in ſuo canone puta in ſcđo aut alio libro thirum uel thiriam inuenerit: nomen hoc non pro vno ꝑticulari accipiendũ eſt aiali: ſed pro fera uenenoſa in ſuo fatendum eſt poſuiſſe matre. hoc enim vnũ uerũ putandũ eſt: nunꝙ in ſua arabica matre repertũ fuiſſe thirũ cum de aiali theriacam conficiente loquerentur. Signũ aũt erroris dicti Aggregatoris eſt: quoniã que medicamĩa ꝓfatus Aggregator ꝑduxit ad thirũ ſm̃ eos qui loco vipere ſcripſere thirum: eadem quoqꝫ fere ois ab auctoribus quos deducit: qui viperam recte habent: de vipera ſcripta reperiunt̃. Adducit eni Serapionem de ſimplicibus ⁊ Dioſcoridem: qui Serapio ut ſupius diximus non thirum ſed viperam uelut Dioſcorides ſiue echidnã ⁊ Galenus in xj°. de ſimplicibus medicis in matre greca poſuere. licet interpretũ vitio loco vipe thirus ſcriptum fuerit. Et hec ſatis de Aggregatore hec dixiſſe ſufficiãt. ¶ Sũt ẽt nõnulli alij medici q in hoc noie thirus ſilr̃ errauerũt. quos qdẽ eo ꝙ eiſdẽ cõuinci pñt rõnibus quib᷒ etiã ꝓfati ꝯuicti ſunt: cũ eiſdẽ peccauerint erroribus: iõ de eis ꝑticulariter nõ curaui: ſuꝑfluitatẽ diſputationis euitãdo. per ea enĩ quibus Alberti correximus errores eorũ ẽt corrigi pñt errores: qui Albertũ ſecuti ſunt. In nũero quorũ fuit Nicolaus florẽtinus de ſerpẽtib᷒ in multis ⁊ maxime de thiro eũ imitatus. Qui aũt dixit Auicẽnã quarto ſui canonis libro nõ intelligẽ in trociſcorũ de vipis cõpõnẽ eam viperã que in partu a filijs ꝓpis mortem vindicare parẽtibus: necat̃: ſed ſerpẽtes vulgo cões: quid eẽt vipa minime intellexit. eadẽ enim eſt ea que ꝑ ores a filiis necari dixerunt ⁊ ea que apud nos inter cões cõputat̃ ſerpẽtes. nõ eni aliquod aial a nobis alienum eſt vipa. ſed cois ac familiaris ſatis cuꝫ ubiqꝫ ut Herodotus dixit ipa inueniat̃. Uelle aũt eiſdẽ rõnibus contra plures diſtinctis locis diſputare: rei potius oſtentatio eſſet ⁊ in doctrina ſuꝑfluum ꝙ utile. qua de re huic noſtro libello hic imponenda eſt finis cum ⁊ noſtrã de aiali theriacam conficiente cũ grecis latinis arabib᷒ ſeniorib᷒ conuenienter dediderimus ſniam. Et latinorũ iuniorũ philoſophorũ ac medicorũ de hoc aiali ⁊ thiro correxerim᷒ opinionẽ. quorũ oium a nobis tractatorum ſumma ſub duabus ſectionibus per capita diſcuſſa ſunt.

¶ Promiſſio ad ulteriora ac de prolixitate ⁊ pꝛoſumptione legitima excuſatio.

Et quãuis ꝑter errorẽ aialis theriacam conficiẽtis alia plura ẽt committant̃ in ſui ꝯfectione peccata: ego de ijs ni ad pñs nõ curaui: ſed de ſolo illo aiali mĩa fuit ꝑncipalis cura. ꝑmittẽs in poſterũ cũ mihi dabitur ociũ: cetera pro poſſe corrigere errata. multa eniꝫ apponunt̃ non apponenda. ⁊ multa non ponunt̃ apponenda. ⁊ hoc qdem ex noium ignorãtia ⁊ medicorũ ignauia. que ois luce clariora ſuo faciẽ tꝑe. Si aũt de hoc ſcribens aiali: longior pl᷑ a debito: aut forte latinorũ noſtrorũ indebitus repꝛẽſor pꝛeterꝙ eorũ auctoritas mereret̃ uobis videri error grauis dãniqꝫ nõ parui cauſa oium fere iuniorũ latinorũ qui de aiali hoc aliqd ſcripſerant ⁊ ueritatis defenſio mea ſit excuſatio. Cõmunis enim error potiſſime cum auctoritate ꝓclarorum virorũ fulcitus fuerit: ſi penitus extirpari debeat: plurime auctoritatis viro ac plurimis uernte rõnibus indiget. Cum igit̃ mea puſilla admodũ aut nulla ſit inter tantos viros auctoritas: mihi neceſſarium fuit telo ueritatis multiplici cum ſeniorum grecorũ latinorũ ⁊ arabicorũ ſententijs ac uerbis: illos expugnare viros. non igit̃ ſi recte mea iudicet̃ cauſa: de ꝓlixitate nimia aut pꝛoſumptione iudicari debet. ad cuius iudicium non ignaros aut liuore infectos: ſed ueritatis beniuolos ac ſapientes expecto iudices: de obloquẽtibus autem ⁊ ignaris minime curans.

¶ Finit liber de animali theria paſtillos theriacemqꝫ conficiente a Franciſco Cabello Brixienſi viro pꝛeclaro: Uenetijs editus.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

A. STRINI
V. Margutta 53b
ROMA

Digitized by Google

Digitized by Google